

1:1 Í upphafi skapaði Guð himin og jörð.

1:1 In the beginning God created the heavens and the earth.

1:2 Jörðin var þá auð og tóm, og myrkur grúfði yfir djúpinu, og andi Guðs sveif yfir vötnum.

1:2 And the earth was waste and void; and darkness was upon the face of the deep: and the Spirit of God moved upon the face of the waters.

1:3 Guð sagði: "Verði ljós!" Og það varð ljós.

1:3 And God said, Let there be light: and there was light.

1:4 Guð sá, að ljósið var gott, og Guð greindi ljósið frá myrkrunu.

1:4 And God saw the light, that it was good: and God divided the light from the darkness.

1:5 Og Guð kallaði ljósið dag, en myrkrið kallaði hann nótt. Það varð kveld og það varð morgunn, hinn fyrsti dagur.

1:5 And God called the light Day, and the darkness he called Night. And there was evening and there was morning, one day.

1:6 Guð sagði: "Verði festing milli vatnanna, og hún greini vötnu frá vötnum."

1:6 And God said, Let there be a firmament in the midst of the waters, and let it divide the waters from the waters.

1:7 Þá gjörði Guð festinguna og greindi vötnin, sem voru undir festingunni, frá þeim vötnum, sem voru yfir henni. Og það varð svo.

1:7 And God made the firmament, and divided the waters which were under the firmament from the waters which were above the firmament: and it was so.

1:8 Og Guð kallaði festinguna himin. Það varð kveld og það varð morgunn, hinn annar dagur.

1:8 And God called the firmament Heaven. And there was evening and there was morning, a second day.

1:9 Guð sagði: "Safnist vötnin undir himninum í einn stað, svo að þurrlandið sjáist." Og það varð svo.

1:9 And God said, Let the waters under the heavens be gathered together unto one place, and let the dry land appear: and it was so.

1:10 Guð kallaði þurrlandið jörð, en safn vatnanna kallaði hann sjó. Og Guð sá, að það var gott.

1:10 And God called the dry land Earth; and the gathering together of the waters called he Seas: and God saw that it was good.

1:11 Guð sagði: "Láti jörðin af sér spretta græn grös, sæðjurtir og aldintré, sem hvert beri ávöxt eftir sinni tegund með sæði í á jörðinni." Og það varð svo.

1:11 And God said, Let the earth put forth grass, herbs yielding seed, and fruit-trees bearing fruit after their kind, wherein is the seed thereof, upon the earth: and it was so.

1:12 Jörðin lét af sér spretta græn grös, jurtir með sæði í, hverja eftir sinni tegund, og aldintré með sæði í sér.

hvert eftir sinni tegund. Og Guð sá, að það var gott.

1:12 And the earth brought forth grass, herbs yielding seed after their kind, and trees bearing fruit, wherein is the seed thereof, after their kind: and God saw that it was good.

1:13 Það varð kveld og það varð morgunn, hinn þriðji dagur.

1:13 And there was evening and there was morning, a third day.

1:14 Guð sagði: "Verði ljós á festingu himinsins, að þau greini dag frá nóttu og séu til tákns og til að marka tíðir, daga og ár.

1:14 And God said, Let there be lights in the firmament of heaven to divide the day from the night; and let them be for signs, and for seasons, and for days and years:

1:15 Og þau séu ljós á festingu himinsins til að lýsa jörðina." Og það varð svo.

1:15 and let them be for lights in the firmament of heaven to give light upon the earth: and it was so.

1:16 Guð gjörði tvö stóru ljósín: hið stærra ljósið til að ráða degi og hið minna ljósið til að ráða nóttu, svo og stjörnurnar.

1:16 And God made the two great lights; the greater light to rule the day, and the lesser light to rule the night: *he made* the stars also.

1:17 Og Guð setti þau á festingu himinsins, að þau skyldu lýsa jörðinni

1:17 And God set them in the firmament of heaven to give light upon the earth,

1:18 og ráða degi og nóttu og greina sundur ljós og myrkur. Og Guð sá, að það var gott.

1:18 and to rule over the day and over the night, and to divide the light from the darkness: and God saw that it was good.

1:19 Það varð kveld og það varð morgunn, hinn fjórði dagur.

1:19 And there was evening and there was morning, a fourth day.

1:20 Guð sagði: "Vötnin verði kvik af lifandi skepnum, og fuglar fljúgi yfir jörðina undir festingu himinsins."

1:20 And God said, Let the waters swarm with swarms of living creatures, and let birds fly above the earth in the open firmament of heaven.

1:21 Þá skapaði Guð hin stóru lagardýr og allar hinar lifandi skepnur, sem hrærast og vötnin eru kvik af, eftir þeirra tegund, og alla fleyga fugla eftir þeirra tegund. Og Guð sá, að það var gott.

1:21 And God created the great sea-monsters, and every living creature that moveth, wherewith the waters swarmed, after their kind, and every winged bird after its kind: and God saw that it was good.

1:22 Og Guð blessaði þau og sagði: "Frjógivist og vaxið og fyllið vötn sjávarins, og fuglum fjölgi á jörðinni."

1:22 And God blessed them, saying, Be fruitful, and multiply, and fill the waters in the seas, and let birds multiply on the earth.

1:23 Það varð kveld og það varð morgunn, hinn fimmti dagur.

1:23 And there was evening and there was morning, a fifth day.

1:24 Guð sagði: "Jörðin leiði fram lifandi skepnur, hverja eftir sinni tegund: fénad, skriðkvikindi og villidýr, hvert eftir sinni tegund." Og það varð svo.

1:24 And God said, Let the earth bring forth living creatures after their kind, cattle, and creeping things, and beasts of the earth after their kind: and it was so.

1:25 Guð gjörði villidýrin, hvert eftir sinni tegund, fénadinn eftir sinni tegund og alls konar skriðkvikindi jarðarinnar eftir sinni tegund. Og Guð sá, að það var gott.

1:25 And God made the beasts of the earth after their kind, and the cattle after their kind, and everything that creepeth upon the ground after its kind: and God saw that it was good.

1:26 Guð sagði: "Vér viljum gjöra manninn eftir vorri mynd, líkan oss, og hann skal drottna yfir fiskum sjávarins og yfir fuglum loftins og yfir fénadinum og yfir villidýrunum og yfir öllum skriðkvikindum, sem skriða á jörðinni."

1:26 And God said, Let us make man in our image, after our likeness: and let them have dominion over the fish of the sea, and over the birds of the heavens, and over the cattle, and over all the earth, and over every creeping thing that creepeth upon the earth.

1:27 Og Guð skapaði manninn eftir sinni mynd, hann skapaði hann eftir Guðs mynd, hann skapaði þau karl og konu.

1:27 And God created man in his own image, in the image of God created he him; male and female created he them.

1:28 Og Guð blessaði þau, og Guð sagði við þau: "Verið frjósöm, margfaldist og uppfyllið jörðina og gjörðið ykkur hana undirgefna og drottnið yfir fiskum sjávarins og yfir fuglum loftins og yfir öllum dýrum, sem hrærast á jörðinni."

1:28 And God blessed them: and God said unto them, Be fruitful, and multiply, and replenish the earth, and subdue it; and have dominion over the fish of the sea, and over the birds of the heavens, and over every living thing that moveth upon the earth.

1:29 Og Guð sagði: "Sjá, ég gef ykkur alls konar sæðberandi jurtir á allri jörðinni og alls konar tré, sem bera ávöxtu með sæði í. Það sé ykkur til fæðu.

1:29 And God said, Behold, I have given you every herb yielding seed, which is upon the face of all the earth, and every tree, in which is the fruit of a tree yielding seed; to you it shall be for food:

1:30 Og öllum villidýrum og öllum fuglum loftins og öllum skriðkvikindum á jörðinni, öllu því, sem hefir lifandi sál, gef ég öll grös og jurtir til fæðu." Og það varð svo.

1:30 and to every beast of the earth, and to every bird of the heavens, and to everything that creepeth upon the earth, wherein there is life, *I have given* every green herb for food: and it was so.

1:31 Og Guð leit allt, sem hann hafði gjört, og sjá, það var harla gott. Það

varð kveld og það varð morgunn, hinn sjötti dagur.

1:31 And God saw everything that he had made, and, behold, it was very good. And there was evening and there was morning, the sixth day.

2:1 Þannig algjörðist himinn og jörð og öll þeirra þryði.

2:1 And the heavens and the earth were finished, and all the host of them.

2:2 Guð lauk á hinum sjöunda degi verki sínu, er hann hafði gjört, og hvíldist hinn sjöunda dag af öllu verki sínu, er hann hafði gjört.

2:2 And on the seventh day God finished his work which he had made; and he rested on the seventh day from all his work which he had made.

2:3 Og Guð blessaði hinn sjöunda dag og helgaði hann, því að á honum hvíldist Guð af verki sínu, sem hann hafði skapað og gjört.

2:3 And God blessed the seventh day, and hallowed it; because that in it he rested from all his work which God had created and made.

2:4 Þetta er sagan um uppruna himins og jarðar, er þau voru sköpuð.

2:4 These are the generations of the heavens and of the earth when they were created, in the day that Yahwe God made earth and heaven.

2:5 Þegar Drottinn Guð gjörði jörðina og himininn, var enn alls enginn runnur merkurinnar til á jörðinni, og engar jurtir spruttu enn á mörkinni, því að Drottinn Guð hafði ekki enn látið rigna á jörðina og engir menn voru til þess að yrkja hana.

2:5 And no plant of the field was yet in the earth, and no herb of the field had yet sprung up; for Yahwe God had not caused it to rain upon the earth: and there was not a man to till the ground;

2:6 en þoku lagði upp af jörðinni, og vökvaði hún allt yfirborð jarðarinnar.

2:6 but there went up a mist from the earth, and watered the whole face of the ground.

2:7 Þá myndaði Drottinn Guð manninn af leiri jarðar og blés lífsanda í nasir hans, og þannig varð maðurinn lífandi sál.

2:7 And Yahwe God formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul.

2:8 Drottinn Guð plantaði aldingarð í Eden langt austur frá og setti þar manninn, sem hann hafði myndað.

2:8 And Yahwe God planted a garden eastward, in Eden; and there he put the man whom he had formed.

2:9 Og Drottinn Guð lét upp vaxa af jörðinni alls konar tré, sem voru gírnileg á að líta og góð að eta af, og lífsins tré í miðjum aldingarðinum og skilningstréð góðs og ills.

2:9 And out of the ground made Yahwe God to grow every tree that is pleasant to the sight, and good for food; the tree of life also in the midst of the garden, and the tree of the knowledge of good and evil.

2:10 Fljót rann frá Eden til að vökva aldingarðinn, og þaðan kvíslaðist það og varð að fjórum stórám.

2:10 And a river went out of Eden to water the garden; and from thence it was parted, and became four heads.

2:11 Hin fyrsta heitir Pison; hún fellur um allt landið Havíla, þar sem gullið fæst.

2:11 The name of the first is Pishon: that is it which compasseth the whole land of Havilah, where there is gold;

2:12 Og gull lands þess er gott. Þar fæst bedolakharpeis og sjóamsteinar.

2:12 and the gold of that land is good: there is bdellium and the onyx stone.

2:13 Önnur stóráin heitir Gihon. Hún fellur um allt Kúsland.

2:13 And the name of the second river is Gihon: the same is it that compasseth the whole land of Cush.

2:14 Þriðja stóráin heitir Kiddekel. Hún fellur fyrir vestan Assýríu. Fjórdá stóráin er Eírat.

2:14 And the name of the third river is Hiddekel: that is it which goeth in front of Assyria. And the fourth river is the Euphrates.

2:15 Þá tók Drottinn Guð manninn og setti hann í aldingarðinn Eden til að yrkja hann og gæta hans.

2:15 And Yahwe God took the man, and put him into the garden of Eden to dress it and to keep it.

2:16 Og Drottinn Guð bauð manninum og sagði: "Af öllum trjám í aldingarðinum máttu eta eftir vild,

2:16 And Yahwe God commanded the man, saying, Of every tree of the garden thou mayest freely eat:

2:17 en af skilningstrénu góðs og ills mátt þú ekki eta, því að jafn skjótt og þú etur af því, skalt þú vissulega deyja."

2:17 but of the tree of the knowledge of good and evil, thou shalt not eat of it: for in the day that thou eatest thereof thou shalt surely die.

2:18 Drottinn Guð sagði: "Eigi er það gott, að maðurinn sé einsamall. Ég vil gjöra honum meðhjálp við hans hæfi."

2:18 And Yahwe God said, It is not good that the man should be alone; I will make him a help meet for him.

2:19 Þá myndaði Drottinn Guð af jörðinni öll dýr merkurinnar og alla fugla loftsins og lét þau koma fyrir manninn til þess að sjá, hvað hann nefndi þau. Og hvert það heiti, sem maðurinn gaf hinum lífandi skepnum, skyldi vera nafn þeirra.

2:19 And out of the ground Yahwe God formed every beast of the field, and every bird of the heavens; and brought them unto the man to see what he would call them: and whatsoever the man called every living creature, that was the name thereof.

2:20 Og maðurinn gaf nafn öllum fénadinum og fuglum loftsins og öllum dýrum merkurinnar. En meðhjálp fyrir mann fann hann enga við sitt hæfi.

2:20 And the man gave names to all cattle, and to the birds of the heavens, and to every beast of the field; but for man there was not found a help meet for him.

2:21 Þá lét Drottinn Guð fastan svefn falla á manninn. Og er hann var sofnaður, tók hann eitt af rifjum hans og fyllti aftur með holdi.

2:21 And Yahwe God caused a deep sleep to fall upon the man, and he slept; and he took one of his ribs, and closed up the flesh instead thereof:

2:22 Og Drottinn Guð myndaði konu af rifinu, er hann hafði tekið úr manninum, og leiddi hana til mannsins.

2:22 and the rib, which Yahwe God had taken from the man, made he a woman, and brought her unto the man.

2:23 Þá sagði maðurinn: "Þetta er loks bein af minum beinum og hold af minu holdi. Hún skal karlynja kallast, af því að hún er af karlmanni tekin."

2:23 And the man said, This is now bone of my bones, and flesh of my flesh: she shall be called Woman, because she was taken out of Man.

2:24 Þess vegna yfirgefur maður föður sinn og móður sína og býr við eiginkonu sína, svo að þau verði eitt hold.

2:24 Therefore shall a man leave his father and his mother, and shall cleave unto his wife: and they shall be one flesh.

2:25 Og þau voru bæði nakin, maðurinn og kona hans, og blygðuðust sín ekki.

2:25 And they were both naked, the man and his wife, and were not ashamed.

3:1 Höggormurinn var slægari en öll önnur dýr merkurinnar, sem Drottinn Guð hafði gjört. Og hann mælti við konuna: "Er það satt, að Guð hafi sagt: 'Þið megið ekki eta af neinu tré í aldingarðinum?'"

3:1 Now the serpent was more subtle than any beast of the field which Yahwe God had made. And he said unto the woman, Yea, hath God said, Ye shall not eat of any tree of the garden?

3:2 Þá sagði konan við höggorminn: "Af ávöxtum trjáanna í aldingarðinum megum við eta.

3:2 And the woman said unto the serpent, Of the fruit of the trees of the garden we may eat:

3:3 en af ávexti trésins, sem stendur í miðjum aldingarðinum, 'af honum,' sagði Guð, 'megið þið ekki eta og ekki snerta hann, ella munuð þið deyja.'"

3:3 but of the fruit of the tree which is in the midst of the garden, God hath said, Ye shall not eat of it, neither shall ye touch it, lest ye die.

3:4 Þá sagði höggormurinn við konuna: "Vissulega munuð þið ekki deyja!"

3:4 And the serpent said unto the woman, Ye shall not surely die:

3:5 En Guð veit, að jafn skjótt sem þið etið af honum, munu augu ykkar upp ljúkast, og þið munuð verða eins og Guð og víta skyn góðs og ills."

3:5 for God doth know that in the day ye eat thereof, then your eyes shall be opened, and ye shall be as God, knowing good and evil.

3:6 En er konan sá, að tréð var gott að eta af, fagurt á að líta og gírnilegt til

fróðleiks, þá tók hún af ávexti þess og át, og hún gaf einnig manni sínum, sem með henni var, og hann át.

3:6 And when the woman saw that the tree was good for food, and that it was a delight to the eyes, and that the tree was to be desired to make one wise, she took of the fruit thereof, and did eat; and she gave also unto her husband with her, and he did eat.

3:7 Þá lukust upp augu þeirra beggja, og þau urðu þess vör, að þau voru nakin, og þau festu saman fikjuviðarblöð og gjörðu sér mittísskylur.

3:7 And the eyes of them both were opened, and they knew that they were naked; and they sewed fig-leaves together, and made themselves aprons.

3:8 En er þau heyrðu til Drottins Guðs, sem var á gangi í aldingarðinum í kveldsvalanum, þá reyndi maðurinn og kona hans að fela sig fyrir Drottni Guði millum trjáanna í aldingarðinum.

3:8 And they heard the voice of Yahwe God walking in the garden in the cool of the day: and the man and his wife hid themselves from the presence of Yahwe God amongst the trees of the garden.

3:9 Drottinn Guð kallaði á manninn og sagði við hann: "Hvar ertu?"

3:9 And Yahwe God called unto the man, and said unto him, Where art thou?

3:10 Hann svaraði: "Ég heyrði til þín í aldingarðinum og varð hræddur, af því að ég er nakinn, og ég faldi mig."

3:10 And he said, I heard thy voice in the garden, and I was afraid, because I was naked; and I hid myself.

3:11 En hann mælti: "Hver hefir sagt þér, að þú værir nakinn? Hefir þú etið af trénu, sem ég bannaði þér að eta af?"

3:11 And he said, Who told thee that thou wast naked? Hast thou eaten of the tree, whereof I commanded thee that thou shouldest not eat?

3:12 Þá svaraði maðurinn: "Konan, sem þú gafst mér til sambúðar, hún gaf mér af trénu, og ég át."

3:12 And the man said, The woman whom thou gavest to be with me, she gave me of the tree, and I did eat.

3:13 Þá sagði Drottinn Guð við konuna: "Hvað hefir þú gjört?" Og konan svaraði: "Höggormurinn tældi mig, svo að ég át."

3:13 And Yahwe God said unto the woman, What is this thou hast done? And the woman said, The serpent beguiled me, and I did eat.

3:14 Þá sagði Drottinn Guð við höggorminn: "Af því að þú gjörðir þetta, skalt þú vera hölvaður meðal alls fénadarins og allra dýra merkunnar. Á kvíði þínum skalt þú skriða og mold eta alla þína lífdaga."

3:14 And Yahwe God said unto the serpent, Because thou hast done this, cursed art thou above all cattle, and above every beast of the field; upon thy belly shalt thou go, and dust shalt thou eat all the days of thy life:

3:15 Og fjandskap vil ég setja milli þín og konunnar, milli þíns sæðis og hennar sæðis. Það skal merja höfuð þitt, og þú skalt merja hæl þess."

3:15 and I will put enmity between thee and the woman, and between thy seed and her seed: he shall bruise thy head, and thou shalt bruise his heel.

3:16 En við konuna sagði hann: "Mikla mun ég gjöra þjáningu þína, er þú verður barnshafandi. Með þraut skalt þú börn fæða, og þó hafa löngun til manns þíns, en hann skal drottna yfir þér."

3:16 Unto the woman he said, I will greatly multiply thy pain and thy conception; in pain thou shalt bring forth children; and thy desire shall be to thy husband, and he shall rule over thee.

3:17 Og við manninn sagði hann: "Af því að þú hlýddir röddu konu þinnar og ást af því tré, sem ég bannaði þér, er ég sagði: 'Þú mátt ekki eta af því.' Þá sé jörðin hölvað þín vegna. Með erfiði skalt þú þig af henni næra alla þína lífdaga."

3:17 And unto Adam he said, Because thou hast hearkened unto the voice of thy wife, and hast eaten of the tree, of which I commanded thee, saying, Thou shalt not eat of it: cursed is the ground for thy sake; in toil shalt thou eat of it all the days of thy life;

3:18 Þyrna og þistla skal hún bera þér, og þú skalt eta jurtir merkunnar.

3:18 thorns also and thistles shall it bring forth to thee; and thou shalt eat the herb of the field;

3:19 Í sveita andlitis þíns skalt þú neyta brauðs þíns, þangað til þú hverfur aftur til jarðarinnar, því að af henni ert þú tekinn. Því að mold ert þú og til moldar skalt þú aftur hverfa!"

3:19 in the sweat of thy face shalt thou eat bread, till thou return unto the ground; for out of it wast thou taken: for dust thou art, and unto dust shalt thou return.

3:20 Og maðurinn nefndi konu sína Evu, því að hún varð móðir allra, sem lifa.

3:20 And the man called his wife's name Eve; because she was the mother of all living.

3:21 Og Drottinn Guð gjörði manninum og konu hans skinnkyrta og lét þau klæðast þeim.

3:21 And Yahwe God made for Adam and for his wife coats of skins, and clothed them.

3:22 Drottinn Guð sagði: "Sjá, maðurinn er orðinn sem einn af oss, þar sem hann veit skyn góðs og ills. Aðeins að hann rétti nú ekki út hönd sína og taki einnig af lífsins tré og eti, og lifi eilíflega!"

3:22 And Yahwe God said, Behold, the man is become as one of us, to know good and evil; and now, lest he put forth his hand, and take also of the tree of life, and eat, and live for ever --

3:23 Þá lét Drottinn Guð hann í burt fara úr aldingarðinum Eden til að yrkja jörðina, sem hann var tekinn af.

3:23 therefore Yahwe God sent him forth from the garden of Eden, to till the ground from whence he was taken.

3:24 Og hann rak manninn burt og setti kerúbana fyrir austan Edengarð og loga hins sveipanda sverðs til að geyma vegarins að lífsins tré.

3:24 So he drove out the man; and he placed at the east of the garden of Eden the Cherubim, and the flame of a sword which turned every way, to keep the way of the tree of life.

4:1 Maðurinn kenndi konu sinnar Evu, og hún varð þunguð og fæddi Kain og mælti: "Sveinbarn hefi ég eignast með hjálp Drottins."

4:1 And the man knew Eve his wife; and she conceived, and bare Cain, and said, I have gotten a man with *the help of* Yahwe.

4:2 Og hún fæddi annað sinn, bróður hans, Abel. Abel varð hjarðmaður, en Kain jarðyrkjumaður.

4:2 And again she bare his brother Abel. And Abel was a keeper of sheep, but Cain was a tiller of the ground.

4:3 Og er fram liðu stundir, færði Kain Drottni fórn af ávexti jarðarinnar.

4:3 And in process of time it came to pass, that Cain brought of the fruit of the ground an offering unto Yahwe.

4:4 En Abel færði einnig fórn af frumburðum hjarðar sinnar og af feiti þeirra.

4:4 And Abel, he also brought of the firstlings of his flock and of the fat thereof. And Yahwe had respect unto Abel and to his offering:

4:5 Og Drottinn leit með velpóknun til Abels og fórnar hans, en til Kains og fórnar hans leit hann ekki með velpóknun. Þá reiddist Kain ákaflega og varð niðurlátur.

4:5 but unto Cain and to his offering he had not respect. And Cain was very wroth, and his countenance fell.

4:6 Þá mælti Drottinn til Kains: "Hví reiddist þú, og hvi ert þú niðurlátur?"

4:6 And Yahwe said unto Cain, Why art thou wroth? and why is thy countenance fallen?

4:7 Er því ekki þannig farið: Ef þú gjörir rétt, þá getur þú verið upplýtsdjarfur, en ef þú gjörir ekki rétt, þá liggur syndin við dyrnar og hefir hug á þér, en þú átt að drottna yfir henni?"

4:7 If thou doest well, shall it not be lifted up? and if thou doest not well, sin coucheth at the door: and unto thee shall be its desire, but do thou rule over it.

4:8 Þá sagði Kain við Abel bróður sinn: "Göngum út á akurinn!" Og er þeir voru á akrinum, réðst Kain á Abel bróður sinn og drap hann.

4:8 And Cain told Abel his brother. And it came to pass, when they were in the field, that Cain rose up against Abel his brother, and slew him.

4:9 Þá sagði Drottinn við Kain: "Hvar er Abel bróðir þinn?" En hann mælti: "Það veit ég ekki. Á ég að gæta bróður míns?"

4:9 And Yahwe said unto Cain, Where is Abel thy brother? And he said, I know not: am I my brother's keeper?

4:10 Og Drottinn sagði: "Hvað hefir þú gjört? Heyr, blóð bróður þíns hrópar til mín af jörðinni!"

4:10 And he said, What hast thou done? the voice of thy brother's blood crieth unto me from the ground.

4:11 Og skalt þú nú vera bólvaður og burt rekinn af akurlendinu, sem opnaði munn sinn til að taka á móti blóði bróður þíns af þinni hendi.

4:11 And now cursed art thou from the ground, which hath opened its mouth to receive thy brother's blood from thy hand;

4:12 Þegar þú yrkir akurlendið, skal það eigi framar gefa þér gróður sinn. Landflóttá og flakkandi skalt þú vera á jörðinni."

4:12 when thou tillest the ground, it shall not henceforth yield unto thee its strength; a fugitive and a wanderer shalt thou be in the earth.

4:13 Og Kain sagði við Drottin: "Sekt min er meiri en svo, að ég fái borið hana!"

4:13 And Cain said unto Yahwe, My punishment is greater than I can bear.

4:14 Sjá, nú rekur þú mig burt af akurlendinu, og ég verð að felast fyrir augliti þínu og vera landflóttá og flakkandi á jörðinni, og hver, sem hittir mig, mun drepa mig."

4:14 Behold, thou hast driven me out this day from the face of the ground; and from thy face shall I be hid; and I shall be a fugitive and a wanderer in the earth; and it will come to pass, that whosoever findeth me will slay me.

4:15 Þá sagði Drottinn við hann: "Fyrir því skal hver, sem drepur Kain, sæta sjöfaldri hegningu." Og Drottinn setti Kain merki þess, að enginn, sem hittir hann, skyldi drepa hann.

4:15 And Yahwe said unto him, Therefore whosoever slayeth Cain, vengeance shall be taken on him sevenfold. And Yahwe appointed a sign for Cain, lest any finding him should smite him.

4:16 Þá gekk Kain burt frá augliti Drottins og settist að í landinu Nód fyrir austan Eden.

4:16 And Cain went out from the presence of Yahwe, and dwelt in the land of Nod, on the east of Eden.

4:17 Kain kenndi konu sinnar, og hún varð þunguð og fæddi Henok. En hann var að byggja borg og nefndi borgina eftir nafni sonar síns Henok.

4:17 And Cain knew his wife; and she conceived, and bare Enoch: and he builded a city, and called the name of the city, after the name of his son, Enoch.

4:18 Og Henoki fæddist Írad, og Írad gat Mehújael, og Mehújael gat Metúsael, og Metúsael gat Lamek.

4:18 And unto Enoch was born Irad: and Irad begat Mehujael: and Mehujael begat Methushael; and Methushael begat Lamech.

4:19 Lamek tók sér tvær konur. Hét önnur Ada, en hin Silla.

4:19 And Lamech took unto him two wives: the name of the one was Adah, and the name of the other Zillah.

4:20 Og Ada ól Jabal. Hann varð ættfaðir þeirra, sem í tjöldum búa og fénað eiga.

4:20 And Adah bare Jabal: he was the father of such as dwell in tents and have cattle.

4:21 En bróðir hans hét Júbal. Hann varð ættfaðir allra þeirra, sem leika á gígjur og hjarðpipur.

4:21 And his brother's name was Jubal: he was the father of all such as handle the harp and pipe.

4:22 Og Silla ól einnig son, Túbal-Kain, sem smíðaði úr kopar og jární alls konar tól. Og systir Túbal-Kains var Naama.

4:22 And Zillah, she also bare Tubal-cain, the forger of every cutting instrument of brass and iron: and the sister of Tubal-cain was Naamah.

4:23 Lamek sagði við konur sínar: Ada og Silla, heyrið orð mín, konur Lameks, gefið gaum ræðu minni! Mann drep ég fyrir hvert mitt sár og ungmenni fyrir hverja þá skeinu, sem ég fæ.

4:23 And Lamech said unto his wives: Adah and Zillah, hear my voice; Ye wives of Lamech, hearken unto my speech: For I have slain a man for wounding me, And a young man for bruising me:

4:24 Verði Kains hefnt sjö sinnum, þá skal Lameks hefnt verða sjö og sjötíu sinnum!

4:24 If Cain shall be avenged sevenfold, Truly Lamech seventy and sevenfold.

4:25 Og Adam kenndi enn að nýju konu sinnar, og hún ól son og kallaði hann Set. "Því að nú hefir Guð," kvað hún, "gefið mér annað afkvæmi í stað Abels, þar eð Kain drap hann."

4:25 And Adam knew his wife again; and she bare a son, and called his name Seth. For, said she, God hath appointed me another seed instead of Abel; for Cain slew him.

4:26 En Set fæddist og sonur, og nefndi hann nafn hans Enos. Þá hófu menn að ákalla nafn Drottins.

4:26 And to Seth, to him also there was born a son; and he called his name Enosh. Then began men to call upon the name of Yahwe.

5:1 Þetta er ættarskrá Adams: Þegar Guð skapaði Adam, gjörði Guð hann sér líkan.

5:1 This is the book of the generations of Adam. In the day that God created man, in the likeness of God made he him;

5:2 Hann skóp þau mann og konu og blessaði þau og nefndi þau menn, er þau voru sköpuð.

5:2 male and female created he them, and blessed them, and called their name Adam, in the day when they were created.

5:3 Adam lifði hundrað og þrjátíu ár. Þá gat hann son í líking sinni, eftir sinni mynd, og nefndi hann Set.

5:3 And Adam lived a hundred and thirty years, and begat a son in his own likeness, after his image; and called his name Seth:

5:4 Og dagar Adams, eftir að hann gat Set, voru átta hundruð ár, og hann gat sonu og dætur.

5:4 and the days of Adam after he begat Seth were eight hundred years: and he begat sons and daughters.

5:5 Og allir dagar Adams, sem hann lifði, voru níu hundruð og þrjátíu ár. Þá dó hann.

5:5 And all the days that Adam lived were

nine hundred and thirty years: and he died.

5:6 Þegar Set var orðinn hundrað og fimm ára gamall gat hann Enos.

5:6 And Seth lived a hundred and five years, and begat Enosh:

5:7 Eftir að Set gat Enos lifði hann átta hundruð og sjö ár og gat sonu og dætur.

5:7 and Seth lived after he begat Enosh eight hundred and seven years, and begat sons and daughters:

5:8 Og allir dagar Sets voru níu hundruð og tólf ár, þá andaðist hann.

5:8 and all the days of Seth were nine hundred and twelve years: and he died.

5:9 Enos var níutíu ára, er hann gat Kenan.

5:9 And Enosh lived ninety years, and begat Kenan.

5:10 Og eftir að Enos gat Kenan lifði hann átta hundruð og fimmtán ár og gat sonu og dætur.

5:10 and Enosh lived after he begat Kenan eight hundred and fifteen years, and begat sons and daughters:

5:11 Og allir dagar Enoss voru níu hundruð og fimm ár, þá andaðist hann.

5:11 and all the days of Enosh were nine hundred and five years: and he died.

5:12 Þá er Kenan var sjötíu ára, gat hann Mahalalel.

5:12 And Kenan lived seventy years, and begat Mahalalel:

5:13 Og Kenan lifði, eftir að hann gat Mahalalel, átta hundruð og fjörutíu ár og gat sonu og dætur.

5:13 and Kenan lived after he begat Mahalalel eight hundred and forty years, and begat sons and daughters:

5:14 Og allir dagar Kenans urðu níu hundruð og tíu ár, þá andaðist hann.

5:14 and all the days of Kenan were nine hundred and ten years: and he died.

5:15 Er Mahalalel var sextíu og fimm ára, gat hann Jared.

5:15 And Mahalalel lived sixty and five years, and begat Jared:

5:16 Og Mahalalel lifði, eftir að hann gat Jared, átta hundruð og þrjátíu ár og gat sonu og dætur.

5:16 And Mahalalel lived after he begat Jared eight hundred and thirty years, and begat sons and daughters:

5:17 Og allir dagar Mahalalels voru átta hundruð níutíu og fimm ár, þá andaðist hann.

5:17 and all the days of Mahalalel were eight hundred ninety and five years: and he died.

5:18 Er Jared var hundrað sextíu og tveggja ára, gat hann Enok.

5:18 And Jared lived a hundred sixty and two years, and begat Enoch:

5:19 Og Jared lifði, eftir að hann gat Enok, átta hundruð ár og gat sonu og dætur.

5:19 and Jared lived after he begat Enoch eight hundred years, and begat sons and daughters:

5:20 Og allir dagar Jareds voru níu hundruð sextíu og tvö ár, þá andaðist hann.

5:20 And all the days of Jared were nine hundred sixty and two years: and he died.

5:21 Er Enok var sextíu og fimm ára, gat hann Metúsala.

5:21 And Enoch lived sixty and five years, and begat Methuselah:

5:22 Og eftir að Enok gat Metúsala gekk hann með Guði þrjú hundruð ár og gat sonu og dætur.

5:22 and Enoch walked with God after he begat Methuselah three hundred years, and begat sons and daughters:

5:23 Og allir dagar Enoks voru þrjú hundruð sextíu og fimm ár.

5:23 and all the days of Enoch were three hundred sixty and five years:

5:24 Og Enok gekk með Guði og hvarf, af því að Guð nam hann burt.

5:24 and Enoch walked with God: and he was not; for God took him.

5:25 Er Metúsala var hundrað áttatíu og sjö ára, gat hann Lamek.

5:25 And Methuselah lived a hundred eighty and seven years, and begat Lamech:

5:26 Og Metúsala lifði, eftir að hann gat Lamek, sjö hundruð áttatíu og tvö ár og gat sonu og dætur.

5:26 and Methuselah lived after he begat Lamech seven hundred eighty and two years, and begat sons and daughters.

5:27 Og allir dagar Metúsala voru níu hundruð sextíu og níu ár, þá andaðist hann.

5:27 And all the days of Methuselah were nine hundred sixty and nine years: and he died.

5:28 Er Lamek var hundrað áttatíu og tveggja ára, gat hann son.

5:28 And Lamech lived a hundred eighty and two years, and begat a son:

5:29 Og hann nefndi hann Nóa og mælti: "Þessi mun hugga oss í erfiði voru og stríði handa vorra, er jörðin, sem Drottinn bölvaði, bakar oss."

5:29 and he called his name Noah, saying, This same shall comfort us in our work and in the toil of our hands, *which cometh* because of the ground which Yahwe hath cursed.

5:30 Og Lamek lifði, eftir að hann gat Nóa, fimm hundruð níutíu og fimm ár og gat sonu og dætur.

5:30 And Lamech lived after he begat Noah five hundred ninety and five years, and begat sons and daughters:

5:31 Og allir dagar Lameks voru sjö hundruð sjötíu og sjö ár, þá andaðist hann.

5:31 And all the days of Lamech were seven hundred seventy and seven years: and he died.

5:32 Og er Nói var fimm hundruð ára, gat hann Sem, Kam og Jafet.

5:32 And Noah was five hundred years old: And Noah begat Shem, Ham, and Japheth.

6:1 Er mönnunum tók að fjölga á jörðinni og þeim fæddust dætur,

6:1 And it came to pass, when men began to multiply on the face of the ground, and daughters were born unto them,

6:2 sáu synir Guðs, að dætur mannanna voru fríðar, og tóku sér konur meðal þeirra, allar sem þeim geðjúdust.

6:2 that the sons of God saw the daughters of men that they were fair; and they took them wives of all that they chose.

6:3 Þá sagði Drottinn: "Andi minn skal ekki ævinlega búa í mannum, með því að hann einnig er hold. Veri dagar hans nú hundrað og tuttugu ár."

6:3 And Yahwe said, My spirit shall not strive with man for ever, for that he also is flesh: yet shall his days be a hundred and twenty years.

6:4 Á þeim tímum voru risarnir á jörðinni, og einnig síðar, er synir Guðs höfðu samfarir við dætur mannanna og þær fæddu þeim sonu. Það eru kapparnir, sem í fyrndinni voru víðrægir.

6:4 The Nephilim were in the earth in those days, and also after that, when the sons of God came unto the daughters of men, and they bare children to them: the same were the mighty men that were of old, the men of renown.

6:5 Er Drottinn sá, að illska mannsins var mikil á jörðinni og að allar hugrenningar hjarta hans voru ekki annað en illska alla daga.

6:5 And Yahwe saw that the wickedness of man was great in the earth, and that every imagination of the thoughts of his heart was only evil continually.

6:6 Þá iðraðist Drottinn þess, að hann hafði skapað mennina á jörðinni, og honum sárnaði það í hjarta sínu.

6:6 And it repented Yahwe that he had made man on the earth, and it grieved him at his heart.

6:7 Og Drottinn sagði: "Ég vil afmá af jörðinni mennina, sem ég skapaði, bæði mennina, fénaðinn, skriðkvikindin og fugla loftsins, því að mig iðrar, að ég hefði skapað þau."

6:7 And Yahwe said, I will destroy man whom I have created from the face of the ground; both man, and beast, and creeping things, and birds of the heavens; for it repenteth me that I have made them.

6:8 En Nói fann náð í augum Drottins.

6:8 But Noah found favor in the eyes of Yahwe.

6:9 Þetta er saga Nóa: Nói var maður réttlátur og vandadur á sinni öld. Nói gekk með Guði.

6:9 These are the generations of Noah. Noah was a righteous man, *and* perfect in his generations: Noah walked with God.

6:10 Og Nói gat þrjá sonu: Sem, Kam og Jafet.

6:10 And Noah begat three sons, Shem, Ham, and Japheth.

6:11 Jörðin var spillt í augsýn Guðs, og jörðin fylltist glæpaverkum.

6:11 And the earth was corrupt before God, and the earth was filled with violence.

6:12 Og Guð leit á jörðina, og sjá,

hún var spillt orðin, því að allt hold hafði spillt vegum sínum á jörðinni.

6:12 And God saw the earth, and, behold, it was corrupt; for all flesh had corrupted their way upon the earth.

6:13 Þá mælti Guð við Nóa: "Endir alls holds er kominn fyrir minni augsýn, því að jörðin er full af glæpaverkum þeirra. Sjá, ég vil afmá þá af jörðinni.

6:13 And God said unto Noah, The end of all flesh is come before me; for the earth is filled with violence through them; and, behold, I will destroy them with the earth.

6:14 Gjör þú þér örk af góferviði. Smáhýsi skalt þú gjöra í örkinni og bræða hana biki utan og innan.

6:14 Make thee an ark of gopher wood; rooms shalt thou make in the ark, and shalt pitch it within and without with pitch.

6:15 Og gjör hana svo: Lengd arkarinnar sé þrjú hundruð álnir, breidd hennar fimmtíu álnir og hæð hennar þrjátíu álnir.

6:15 And this is how thou shalt make it: the length of the ark three hundred cubits, the breadth of it fifty cubits, and the height of it thirty cubits.

6:16 Glugga skalt þú gjöra á örkinni og búa hann til á henni ofanverðri, allt að alin á hæð, og dyr arkarinnar skalt þú setja á hlið hennar og búa til þrjú loft í henni: neðst, í miðju og efst.

6:16 A light shalt thou make to the ark, and to a cubit shalt thou finish it upward; and the door of the ark shalt thou set in the side thereof; with lower, second, and third stories shalt thou make it.

6:17 Því sjá, ég læt vatnsflóð koma yfir jörðina til að tortíma öllu holdi undir himninum, sem lífsandi er í. Allt, sem á jörðinni er, skal deyja.

6:17 And I, behold, I do bring the flood of waters upon the earth, to destroy all flesh, wherein is the breath of life, from under heaven; everything that is in the earth shall die.

6:18 En við þig mun ég gjöra sáttmála minn, og þú skalt ganga í örkina, þú og synir þínir, og kona þín og sonakonur þínar með þér.

6:18 But I will establish my covenant with thee; and thou shalt come into the ark, thou, and thy sons, and thy wife, and thy sons' wives with thee.

6:19 Af öllum lifandi skepnum, af öllu holdi, skalt þú láta inn í örkina tvennt af hverju, svo að það haldi lífi með þér. Karldýr og kvendýr skulu þau vera:

6:19 And of every living thing of all flesh, two of every sort shalt thou bring into the ark, to keep them alive with thee; they shall be male and female.

6:20 Af fuglunum eftir þeirra tegund, af fénaðinum eftir hans tegund og af öllum skriðkvikindum jafðarinnar eftir þeirra tegund. Tvennt af öllu skal til þín inn ganga, til þess að það haldi lífi.

6:20 Of the birds after their kind, and of the cattle after their kind, of every creeping thing of the ground after its kind, two of every sort shall come unto thee, to keep them alive.

6:21 En tak þú þér af allri fæðu, sem etin er, og safna að þér, að það sé þér og þeim til viðurværis."

6:21 And take thou unto thee of all food that is eaten, and gather it to thee; and it shall be for food for thee, and for them.

6:22 Og Nói gjörði svo. Allt gjörði hann eins og Guð bauð honum.

6:22 Thus did Noah; according to all that God commanded him, so did he.

7:1 Drottinn sagði við Nóa: "Gakk þú og allt fólk þitt í örkina, því að þig hefi ég séð réttlátan fyrir augliti mínu í þessari kynslóð.

7:1 And Yahwe said unto Noah, Come thou and all thy house into the ark; for thee have I seen righteous before me in this generation.

7:2 Tak þú til þín af öllum hreinum dýrum sjö og sjö, karldýr og kvendýr, en af þeim dýrum, sem ekki eru hrein, tvö og tvö, karldýr og kvendýr.

7:2 Of every clean beast thou shalt take to thee seven and seven, the male and his female; and of the beasts that are not clean two, the male and his female:

7:3 Einnig af fuglum loftans sjö og sjö, karlkyns og kvenkyns, til að viðhalda lífsstofni á allri jörðinni.

7:3 of the birds also of the heavens, seven and seven, male and female, to keep seed alive upon the face of all the earth.

7:4 Því að sjö dögum liðnum mun ég láta rigna á jörðina fjörutíu daga og fjörutíu nætur, og ég mun afmá af jörðinni sérhverja skepnu, sem ég hefi gjört."

7:4 For yet seven days, and I will cause it to rain upon the earth forty days and forty nights; and every living thing that I have made will I destroy from off the face of the ground.

7:5 Og Nói gjörði allt eins og Drottinn bauð honum.

7:5 And Noah did according unto all that Yahwe commanded him.

7:6 En Nói var sex hundruð ára gamall, þegar vatnsflóðið kom yfir jörðina.

7:6 And Noah was six hundred years old when the flood of waters was upon the earth.

7:7 Og Nói gekk í örkina, og synir hans og kona hans og sonakonur hans með honum, undan vatnsflóðinu.

7:7 And Noah went in, and his sons, and his wife, and his sons' wives with him, into the ark, because of the waters of the flood.

7:8 Af hreinum dýrum og af þeim dýrum, sem ekki voru hrein, og af fuglum og af öllu, sem skriður á jörðinni.

7:8 Of clean beasts, and of beasts that are not clean, and of birds, and of everything that creepeth upon the ground,

7:9 kom tvennt og tvennt til Nóa í örkina, karlkyns og kvenkyns, eins og Guð hafði boðið Nóa.

7:9 there went in two and two unto Noah into the ark, male and female, as God commanded Noah.

7:10 Eftir sjö daga kom vatnsflóðið yfir jörðina.

7:10 And it came to pass after the seven days, that the waters of the flood were upon the earth.

7:11 Á sexhundraðasta aldursári Nóa, í öðrum mánuðinum, á seytjanda degi mánaðarins, á þeim degi opnuðust allar uppsprettur hins mikla undirdjúps og flóðgáttir himinsins lukust upp.

7:11 In the six hundredth year of Noah's life, in the second month, on the seventeenth day of the month, on the same day were all the fountains of the great deep broken up, and the windows of heaven were opened.

7:12 Og steypiregn dundi yfir jörðina fjörutíu daga og fjörutíu nætur.

7:12 And the rain was upon the earth forty days and forty nights.

7:13 Einmitt á þeim degi gekk Nói og Sem, Kam og Jafet, synir Nóa, og kona Nóa og þrjár sonakonur hans með þeim í örkina.

7:13 In the selfsame day entered Noah, and Shem, and Ham, and Japheth, the sons of Noah, and Noah's wife, and the three wives of his sons with them, into the ark;

7:14 Þau og öll villidýrin eftir sinni tegund og allur fænaðurinn eftir sinni tegund og öll skriðkvikindin, sem skriðu á jörðinni, eftir sinni tegund, og allir fuglarnir eftir sinni tegund, allir smáfuglar, allt fleygt.

7:14 they, and every beast after its kind, and all the cattle after their kind, and every creeping thing that creepeth upon the earth after its kind, and every bird after its kind, every bird of every sort.

7:15 Og þau komu til Nóa í örkina tvö og tvö af öllu holdi, sem lífsandi var í.

7:15 And they went in unto Noah into the ark, two and two of all flesh wherein is the breath of life.

7:16 Og þau, sem komu, gengu inn, karlkyns og kvenkyns af öllu holdi, eins og Guð hafði boðið honum. Og Drottinn læsti eftir honum.

7:16 And they that went in, went in male and female of all flesh, as God commanded him: and Yahwe shut him in.

7:17 Og flóðið var á jörðinni fjörutíu daga. Vatnið óx og lyfti örkinni, og hún hófst yfir jörðina.

7:17 And the flood was forty days upon the earth; and the waters increased, and bare up the ark, and it was lifted up above the earth.

7:18 Og vötnin mögnuðust og uxu stórum á jörðinni, en örkin flaut ofan á vatninu.

7:18 And the waters prevailed, and increased greatly upon the earth; and the ark went upon the face of the waters.

7:19 Og vötnin mögnuðust ákaflega á jörðinni, svo að öll hin háu fjöll, sem eru undir öllum himninum, fóru í kaf.

7:19 And the waters prevailed exceedingly upon the earth; and all the high mountains that were under the whole heaven were covered.

7:20 Fimmtán álfa hátt óx vatnið, svo að fjöllin fóru í kaf.

7:20 Fifteen cubits upward did the waters prevail; and the mountains were covered.

7:21 Þá dó allt hold, sem hreyfðist á jörðinni, bæði fuglar, fænaður, villidýr og allir ormar, sem skriðu á jörðinni, og allir menn.

7:21 And all flesh died that moved upon the earth, both birds, and cattle, and beasts, and every creeping thing that creepeth upon the earth, and every man:

7:22 Allt sem hafði lífsanda í nösnum sínum, allt sem var á þurrlendinu, það dó.

7:22 all in whose nostrils was the breath of the spirit of life, of all that was on the dry land, died.

7:23 Og þannig afmáði hann sérhverja skepnu, sem var á jörðinni, bæði menn og fænað, skriðkvikindi og fugla loftans. Það var afmáð af jörðinni. En Nói einn varð eftir, og það sem með honum var í örkinni.

7:23 And every living thing was destroyed that was upon the face of the ground, both man, and cattle, and creeping things, and birds of the heavens; and they were destroyed from the earth: and Noah only was left, and they that were with him in the ark.

7:24 Og vötnin mögnuðust á jörðinni hundruð og fimmtíu daga.

7:24 And the waters prevailed upon the earth a hundred and fifty days.

8:1 Þá minntist Guð Nóa og allra dýranna og alls fænaðarins, sem með honum var í örkinni, og Guð lét vind blása yfir jörðina, svo að vatnið sjatnaði.

8:1 And God remembered Noah, and all the beasts, and all the cattle that were with him in the ark: and God made a wind to pass over the earth, and the waters assuaged;

8:2 Og uppsprettur undirdjúpsins luktust aftur og flóðgáttir himinsins, og steypiregninu úr loftinu linnði.

8:2 the fountains also of the deep and the windows of heaven were stopped, and the rain from heaven was restrained;

8:3 Og vatnið rénaði meir og meir á jörðinni og þvarr eftir hundruð og fimmtíu daga.

8:3 and the waters returned from off the earth continually: and after the end of a hundred and fifty days the waters decreased.

8:4 Og örkin nam staðar í sjöunda mánuðinum, á seytjanda degi mánaðarins, á Araratsfjöllunum.

8:4 And the ark rested in the seventh month, on the seventeenth day of the month, upon the mountains of Ararat.

8:5 Og vatnið var að réna allt til hins tíunda mánaðar. Í tíunda mánuðinum, á fyrsta degi mánaðarins, sáu st fjallatindarnir.

8:5 And the waters decreased continually until the tenth month: in the tenth month, on the first day of the month, were the tops of the mountains seen.

8:6 Eftir fjörutíu daga lauk Nói upp glugga arkarinnar, sem hann hafði gjört.

8:6 And it came to pass at the end of forty days, that Noah opened the window of the ark which he had made:

8:7 og lét út hrafn. Hann flaug fram og aftur, þangað til vatnið þornaði á jörðinni.

8:7 and he sent forth a raven, and it went forth to and fro, until the waters were dried up from off the earth.

8:8 Þá sendi hann út frá sér dúfu til að vita, hvort vatnið væri þorrið á jörðinni.

8:8 And he sent forth a dove from him, to see if the waters were abated from off the face of the ground;

8:9 En dúfan fann ekki hvíldarstað fæti sínum og hvarf til hans aftur í örkina. Því að vatn var enn yfir allri jörðinni. Og hann rétti út hönd sína og tók hana og fór með hana inn til sín í örkina.

8:9 but the dove found no rest for the sole of her foot, and she returned unto him to the ark; for the waters were on the face of the whole earth: and he put forth his hand, and took her, and brought her in unto him into the ark.

8:10 Og hann beið enn aðra sjö daga og sendi svo dúfuna aftur úr örkinni.

8:10 And he stayed yet other seven days; and again he sent forth the dove out of the ark;

8:11 Þá kom dúfan til hans aftur undir kveld og var þá með grænt olíuviðarblad í nefinu. Þá sá Nói, að vatnið var þorrið á jörðinni.

8:11 and the dove came in to him at eventide; and, lo, in her mouth an olive-leaf plucked off: so Noah knew that the waters were abated from off the earth.

8:12 Og enn beið hann aðra sjö daga og lét þá dúfuna út, en hún hvarf ekki frammar til hans aftur.

8:12 And he stayed yet other seven days, and sent forth the dove; and she returned not again unto him any more.

8:13 Og á sexhundraðasta og fyrsta ári, í fyrsta mánuðinum, á fyrsta degi mánaðarins, var vatnið þornað á jörðinni. Og Nói tók þakið af örkinni og litaðist um, og var þá yfirborð jarðarinnar orðið þurrt.

8:13 And it came to pass in the six hundred and first year, in the first month, the first day of the month, the waters were dried up from off the earth: and Noah removed the covering of the ark, and looked, and, behold, the face of the ground was dried.

8:14 Í öðrum mánuðinum, á tuttugasta og sjöunda degi mánaðarins, var jörðin þurr.

8:14 And in the second month, on the seven and twentieth day of the month, was the earth dry.

8:15 Þá talaði Guð við Nóa og mælti:

8:15 And God spake unto Noah, saying,

8:16 "Gakk þú úr örkinni, þú og kona þín og synir þínir og sonakonur þínar með þér.

8:16 Go forth from the ark, thou, and thy wife, and thy sons, and thy sons' wives with thee.

8:17 Og láttu fara út með þér öll dýr, sem með þér eru, af öllu holdi, bæði fuglana og fænaðinn og öll skriðkvikindin, sem skriða á jörðinni. Verði krökkt af þeim á jörðinni, verði þau frjósöm og fjölgi á jörðinni."

8:17 Bring forth with thee every living thing that is with thee of all flesh, both birds, and cattle, and every creeping thing that creepeth upon the earth; that they may breed abundantly in the earth, and be fruitful, and multiply upon the earth.

8:18 Þá gekk Nói út og synir hans og kona hans og sonakonur hans með honum.

8:18 And Noah went forth, and his sons, and his wife, and his sons' wives with him:

8:19 Öll dýr, öll skriðkvikindin, allir fuglar, allt, sem bærast á jörðinni, hvað eftir sinni tegund, gekk út úr örkinni.

8:19 every beast, every creeping thing, and every bird, whatsoever moveth upon the earth, after their families, went forth out of the ark.

8:20 Nói reisti þá Drottinn altari og tók af öllum hreinum dýrum og hreinum fuglum og fórnaði brennifórna á altarinu.

8:20 And Noah builded an altar unto Yahwe, and took of every clean beast, and of every clean bird, and offered burnt-offerings on the altar.

8:21 Og Drottinn kenndi þægilegan ilm, og Drottinn sagði við sjálfan sig: "Ég vil upp frá þessu ekki bölvja jörðinni frammar vegna mannsins, því að hugrenningar mannhjartans eru illar frá bernsku hans, og ég mun upp frá þessu ekki frammar deyða allt, sem lifir, eins og ég hefi gjört.

8:21 And Yahwe smelled the sweet savor; and Yahwe said in his heart, I will not again curse the ground any more for man's sake, for that the imagination of man's heart is evil from his youth; neither will I again smite any more everything living, as I have done.

8:22 Meðan jörðin stendur, skal ekki linna sáning og uppskera, frost og hiti, sumar og vetur, dagur og nótt."

8:22 While the earth remaineth, seedtime and harvest, and cold and heat, and summer and winter, and day and night shall not cease.

9:1 Guð blessaði Nóa og sonu hans og sagði við þá: "Verið frjósamir, margfaldist og upptyllið jörðina.

9:1 And God blessed Noah and his sons, and said unto them, Be fruitful, and multiply, and replenish the earth.

9:2 Öttí við yður og skelling skal vera yfir öllum dýrum jarðarinnar, yfir öllum fuglum loftans, yfir öllu, sem hrærist á jörðinni, og yfir öllum fiskum sjávarins. Á yðar vald er þetta gefið.

9:2 And the fear of you and the dread of you shall be upon every beast of the earth, and upon every bird of the heavens; With all wherewith the ground teemeth, and all the fishes of the sea, into your hand are they delivered.

9:3 Allt sem hrærist og lifir, skal vera yður til fæðu, ég gef yður það allt, eins og grænu jurtirnar.

9:3 Every moving thing that liveth shall be food for you; As the green herb have I given you all.

9:4 Aðeins hold, sem sálin, það er blóðið, er í, skuluð þér ekki eta.

9:4 But flesh with the life thereof, which is the blood thereof, shall ye not eat.

9:5 En yðar eigin blóðs mun ég hins vegar krefjast. Af hverri skepnu mun ég þess krefjast, og af manninum, af bróður hans, mun ég krefjast lífs mannsins.

9:5 And surely your blood, *the blood* of your lives, will I require; At the hand of every beast will I require it. And at the hand of man, even at the hand of every man's brother, will I require the life of man.

9:6 Hver sem úthellir mannsblóði, hans blóði skal af manni úthellt verða. Því að eftir Guðs mynd gjörði hann manninn.

9:6 Whoso sheddeth man's blood, by man shall his blood be shed: For in the image of God made he man.

9:7 En ávaxtist þér og margfaldist og vaxið stórum á jörðinni og margfaldist á henni."

9:7 And you, be ye fruitful, and multiply; Bring forth abundantly in the earth, and multiply therein.

9:8 Og Guð mælti þannig við Nóa og sonu hans, sem voru með honum:

9:8 And God spake unto Noah, and to his sons with him, saying,

9:9 "Sjá, ég gjöri minn sáttmála við yður og við niðja yðar eftir yður

9:9 And I, behold, I establish my covenant with you, and with your seed after you;

9:10 og við allar lifandi skepnur, sem með yður eru, bæði við fuglana og fænaðinn og öll villidýrin, sem hjá yður eru, allt, sem út gekk úr örkinni, það er öll dýr jarðarinnar.

9:10 and with every living creature that is with you, the birds, the cattle, and every beast of the earth with you. Of all that go out of the ark, even every beast of the earth.

9:11 Minn sáttmála vil ég gjöra við yður: Aldrei frammar skal allt hold tortímast af vatnsflóði, og aldrei frammar mun flóð koma til að eyða jörðina."

9:11 And I will establish my covenant with you; neither shall all flesh be cut off any more by the waters of the flood; neither shall there any more be a flood to destroy the earth.

9:12 Og Guð sagði: "Þetta er merki sáttmálans, sem ég gjöri milli mín og yðar og allra lifandi skepna, sem hjá yður eru, um allar ókomnar aldir:

9:12 And God said, This is the token of the covenant which I make between me and you and every living creature that is with you, for perpetual generations:

9:13 Boga minn set ég í skýin, að hann sé merki sáttmálans milli mín og jarðarinnar.

9:13 I do set my bow in the cloud, and it shall be for a token of a covenant between me and the earth.

9:14 Og þegar ég dreg ský saman yfir jörðinni og boginn sést í skýjunum,

9:14 And it shall come to pass, when I bring a cloud over the earth, that the bow shall be seen in the cloud,

9:15 þá mun ég minnast sáttmála mins, sem er milli mín og yðar og allra lifandi sálna í öllu holdi, og aldrei

frammar skal vatnið verða að flóði til að tortíma öllu holdi.

9:15 and I will remember my covenant, which is between me and you and every living creature of all flesh; and the waters shall no more become a flood to destroy all flesh.

9:16 Og boginn skal standa í skýjunum, og ég mun horfa á hann til þess að minnast hins eilífa sáttmála milli Guðs og allra lifandi sálna í öllu holdi, sem er á jörðinni."

9:16 And the bow shall be in the cloud; and I will look upon it, that I may remember the everlasting covenant between God and every living creature of all flesh that is upon the earth.

9:17 Og Guð sagði við Nóa: "Þetta er teikn sáttmálans, sem ég hef gjört milli mín og alls holds, sem er á jörðinni."

9:17 And God said unto Noah, This is the token of the covenant which I have established between me and all flesh that is upon the earth.

9:18 Synir Nóa, sem gengu úr örkinni, voru þeir Sem, Kam og Jafet, en Kam var faðir Kanaans.

9:18 And the sons of Noah, that went forth from the ark, were Shem, and Ham, and Japheth: and Ham is the father of Canaan.

9:19 Þessir eru synir Nóa þrír, og frá þeim byggðist öll jörðin.

9:19 These three were the sons of Noah: and of these was the whole earth overspread.

9:20 Nói gjörðist akuryrkjumaður og plantaði vingarð.

9:20 And Noah began to be a husbandman, and planted a vineyard:

9:21 Og hann drakk af víninu og varð drukkinn og lá nakinn í tjaldi sínu.

9:21 and he drank of the wine, and was drunken. And he was uncovered within his tent.

9:22 Og Kam, faðir Kanaans, sá nekt föður síns og sagði báðum bræðrum sínum frá, sem úti voru.

9:22 And Ham, the father of Canaan, saw the nakedness of his father, and told his two brethren without.

9:23 Þá tóku þeir Sem og Jafet skikkjuna og lögðu á herðar sér og gengu aftur á bak og huldu nekt föður síns, en andlit þeirra sneru undan, svo að þeir sáu ekki nekt föður síns.

9:23 And Shem and Japheth took a garment, and laid it upon both their shoulders, and went backward, and covered the nakedness of their father. And their faces were backward, and they saw not their father's nakedness.

9:24 Er Nói vaknaði af vímunni, varð hann þess áskynja, hvað sonur hans hinn yngri hafði gjört honum.

9:24 And Noah awoke from his wine, and knew what his youngest son had done unto him.

9:25 Þá mælti hann: Bölvður sé Kanaan, auvirðilegur þræll sé hann bræðra sinna.

9:25 And he said, Cursed be Canaan; A servant of servants shall he be unto his brethren.

9:26 Og hann sagði: Lofaður sé Drottinn, Sems Guð, en Kanaan sé þræll þeirra.

9:26 And he said, Blessed be Yahwe, the God of Shem; And let Canaan be his servant.

9:27 Guð gefi Jafet mikið landrými, og hann búi í tjaldbúðum Sems, en Kanaan sé þræll þeirra.

9:27 God enlarge Japheth, And let him dwell in the tents of Shem; And let Canaan be his servant.

9:28 Nói lifði eftir flóðið þrjú hundruð og fimmtíu ár.

9:28 And Noah lived after the flood three hundred and fifty years.

9:29 Og allir dagar Nóa voru níu hundruð og fimmtíu ár. Þá andaðist hann.

9:29 And all the days of Noah were nine hundred and fifty years: And he died.

10:1 Þetta er ættartala Nóa sona, Sems, Kams og Jafets. Þeim faeddust synir eftir flóðið.

10:1 Now these are the generations of the sons of Noah, *namely*, of Shem, Ham, and Japheth: and unto them were sons born after the flood.

10:2 Synir Jafets: Gómer, Magog, Madai, Javan, Túbal, Mesek og Tíras.

10:2 The sons of Japheth: Gomer, and Magog, and Madai, and Javan, and Tubal, and Meshech, and Tiras.

10:3 Og synir Gómers: Askenas, Rifat og Tógarma.

10:3 And the sons of Gomer: Ashkenaz, and Riphath, and Togarmah.

10:4 Og synir Javans: Elisa, Tarsis, Kittar og Ródanítar.

10:4 And the sons of Javan: Elishah, and Tarshish, Kittim, and Dodanim.

10:5 Út frá þeim kvísluðust þeir, sem byggja eyöldu heiðingjanna. Þetta eru synir Jafets eftir löndum þeirra, hver eftir sinni tungu, eftir kynþáttum þeirra og samkvæmt þjóðerni þeirra.

10:5 Of these were the isles of the nations divided in their lands, every one after his tongue, after their families, in their nations.

10:6 Synir Kams: Kús, Misraím, Pút og Kanaan.

10:6 And the sons of Ham: Cush, and Mizraim, and Put, and Canaan.

10:7 Og synir Kúss: Seba, Havíla, Sabta, Raema og Sabteka. Og synir Raema: Séba og Dedan.

10:7 And the sons of Cush: Seba, and Havilah, and Sabtah, and Raamah, and Sabteca; and the sons of Raamah: Sheba, and Dedan.

10:8 Kús gat Nimrod. Hann tók að gjörast voldugur á jörðinni.

10:8 And Cush begat Nimrod: he began to be a mighty one in the earth.

10:9 Hann var mikill veiðimaður fyrir Drottni. Því er máltaekið: "Mikill veiðimaður fyrir Drottni eins og Nimrod."

10:9 He was a mighty hunter before Yahwe: wherefore it is said, Like Nimrod a mighty hunter before Yahwe.

10:10 Og upphaf ríkis hans var Babel, Erek, Akkad og Kalne í Sínearlandi.

10:10 And the beginning of his kingdom was Babel, and Erech, and Accad, and Calneh, in the land of Shinar.

10:11 Frá þessu landi hélt hann til Assýriu og byggði Ninive, Rehóbót-ír og Kala.

10:11 Out of that land he went forth into Assyria, and builded Nineveh, and Rehoboth-ir, and Calah,

10:12 og Resen milli Ninive og Kala, það er borgin mikla.

10:12 and Resen between Nineveh and Calah (the same is the great city).

10:13 Misraim gat Lúdita, Anamíta, Lekabíta, Naftúkíta.

10:13 And Mizraim begat Ludim, and Ananim, and Lehabim, and Naphtuhim,

10:14 Patrúsíta, Kaslúkíta (þaðan eru komnir Filistar) og Kaftórita.

10:14 and Pathrusim, and Casluhim (whence went forth the Philistines), and Caphtorim.

10:15 Kanaan gat Sídon, frumgetning sinn, og Het

10:15 And Canaan begat Sidon his first-born, and Heth,

10:16 og Jebúsíta, Amoríta, Gírgasíta.

10:16 and the Jebusite, and the Amorite, and the Girschite,

10:17 Hevíta, Arkíta, Síníta.

10:17 and the Hivite, and the Arkite, and the Sinite,

10:18 Arvadíta, Semaríta og Hamatíta. Og síðan breiddust út kynkvíslir Kanaanítanna.

10:18 and the Arvadite, and the Zemarite, and the Hamathite: and afterward were the families of the Canaanite spread abroad.

10:19 Landamerki Kanaanítanna eru frá Sídon um Gerar allt til Gasa, þá er stefnan til Sódómu og Gómorru og Adma og Sebóim, allt til Lasa.

10:19 And the border of the Canaanite was from Sidon, as thou goest toward Gerar, unto Gaza; as thou goest toward Sodom and Gomorrah and Admah and Zeboiim, unto Lasha.

10:20 Þetta eru synir Kams eftir kynþáttum þeirra, eftir tungum þeirra, samkvæmt löndum þeirra og þjóðerni.

10:20 These are the sons of Ham, after their families, after their tongues, in their lands, in their nations.

10:21 En Sem, ættfaðir allra Ebers sona, eldri bróðir Jafets, eignaðist og sonu.

10:21 And unto Shem, the father of all the children of Eber, the elder brother of Japheth, to him also were children born.

10:22 Synir Sems: Elam, Assúr, Arpaksad, Lúd og Aram.

10:22 The sons of Shem: Elam, and Asshur, and Arpachshad, and Lud, and Aram.

10:23 Og synir Arams: Ús, Húl, Geter og Mas.

10:23 And the sons of Aram: Uz, and Hul, and Gether, and Mash.

10:24 Arpaksad gat Sela, og Sela gat Eber.

10:24 And Arpachshad begat Shelah; and Shelah begat Eber.

10:25 Og Eber fæddust tveir synir. Hét annar Peleg, því að á hans dögum greindist fólkð á jörðinni, en bróðir hans hét Joktan.

10:25 And unto Eber were born two sons: The name of the one was Peleg. For in his days was the earth divided. And his brother's name was Joktan.

10:26 Og Joktan gat Almódad, Salef, Hasarmavet, Jara,

10:26 And Joktan begat Almodad, and Sheleph, and Hazarmaveth, and Jerah,

10:27 Hadóram, Úsal, Dikla,

10:27 and Hadoram, and Uzal, and Diklah,

10:28 Óbal, Abímael, Seba,

10:28 and Obal, and Abimael, and Sheba,

10:29 Ófir, Havíla og Jóbab. Þessir allir eru synir Joktans.

10:29 and Ophir, and Havilah, and Jobab: all these were the sons of Joktan.

10:30 Og bústaður þeirra var frá Mesa til Sefar, til austurfjallanna.

10:30 And their dwelling was from Mesha, as thou goest toward Sephar, the mountain of the east.

10:31 Þetta eru synir Sems, eftir ættkvíslum þeirra, eftir tungum þeirra, samkvæmt löndum þeirra, eftir þjóðerni þeirra.

10:31 These are the sons of Shem, after their families, after their tongues, in their lands, after their nations.

10:32 Þetta eru ættkvíslir Nóa sona eftir ættartölum þeirra, samkvæmt þjóðerni þeirra, og frá þeim kvísluðust þjóðirnar út um jörðina eftir flóðið.

10:32 These are the families of the sons of Noah, after their generations, in their nations: and of these were the nations divided in the earth after the flood.

11:1 Öll jörðin hafði eitt tungumál og ein og sömu orð.

11:1 And the whole earth was of one language and of one speech.

11:2 Og svo bar við, er þeir fóru stað úr stað í austurlöndum, að þeir fundu láglandi í Sinearlandi og settust þar að.

11:2 And it came to pass, as they journeyed east, that they found a plain in the land of Shinar; and they dwelt there.

11:3 Og þeir sögðu hver við annan: "Gott og vel, vér skulum hnóða tígulsteina og herða í eldi." Og þeir notuðu tígulsteina í stað grjóts og jarðbik í stað kalks.

11:3 And they said one to another, Come, let us make brick, and burn them thoroughly. And they had brick for stone, and slime had they for mortar.

11:4 Og þeir sögðu: "Gott og vel, vér skulum byggja oss borg og turn, sem nái til himins, og gjörum oss minnismerki, svo að vér tvístrumst ekki um alla jörðina."

11:4 And they said, Come, let us build us a city, and a tower, whose top *may reach* unto heaven, and let us make us a name; lest we be scattered abroad upon the face of the whole earth.

11:5 Þá steig Drottinn niður til þess að sjá borgina og turninn, sem mannanna synir voru að byggja.

11:5 And Yahwe came down to see the city and the tower, which the children of men builded.

11:6 Og Drottinn mælti: "Sjá, þeir eru ein þjóð og hafa allir sama tungumál, og þetta er hið fyrsta fyrirtæki þeirra. Og nú mun þeim ekkert ófært verða, sem þeir taka sér fyrir hendur að gjöra.

11:6 And Yahwe said, Behold, they are one people, and they have all one language; and this is what they begin to do: and now nothing will be withholden from them, which they purpose to do.

11:7 Gott og vel, stígum niður og ruglum þar tungumál þeirra, svo að enginn skilji frammar annars mál."

11:7 Come, let us go down, and there confound their language, that they may not understand one another's speech.

11:8 Og Drottinn tvístraði þeim þaðan út um alla jörðina, svo að þeir urðu af að láta að byggja borgina.

11:8 So Yahwe scattered them abroad from thence upon the face of all the earth: and they left off building the city.

11:9 Þess vegna heitir hún Babel, því að þar ruglaði Drottinn tungumál allrar jarðarinnar, og þaðan tvístraði hann þeim um alla jörðina.

11:9 Therefore was the name of it called Babel; because Yahwe did there confound the language of all the earth: and from thence did Yahwe scatter them abroad upon the face of all the earth.

11:10 Þetta er ættartala Sems: Sem var hundrað ára gamall, er hann gat Arpaksad, tveim árum eftir flóðið.

11:10 These are the generations of Shem. Shem was a hundred years old, and begat Arpachshad two years after the flood.

11:11 Og Sem lifði, eftir að hann gat Arpaksad, fimm hundruð ár og gat sonu og dætur.

11:11 and Shem lived after he begat Arpachshad five hundred years, and begat sons and daughters.

11:12 Er Arpaksad var þrjátíu og fimm ára, gat hann Sela.

11:12 And Arpachshad lived five and thirty years, and begat Shelah.

11:13 Og Arpaksad lifði, eftir að hann gat Sela, fjögur hundruð og þrjú ár og gat sonu og dætur.

11:13 and Arpachshad lived after he begat Shelah four hundred and three years, and begat sons and daughters.

11:14 Er Sela var þrjátíu ára, gat hann Eber.

11:14 And Shelah lived thirty years, and begat Eber:

11:15 Og Sela lifði, eftir að hann gat Eber, fjögur hundruð og þrjú ár og gat sonu og dætur.

11:15 and Shelah lived after he begat Eber four hundred and three years, and begat sons and daughters.

11:16 Er Eber var þrjátíu og fjögurra ára, gat hann Peleg.

11:16 And Eber lived four and thirty years, and begat Peleg:

11:17 Og Eber lifði, eftir að hann gat Peleg, fjögur hundruð og þrjátíu ár og gat sonu og dætur.

11:17 and Eber lived after he begat Peleg four hundred and thirty years, and begat sons and daughters.

11:18 Er Peleg var þrjátíu ára, gat hann Reú.

11:18 And Peleg lived thirty years, and begat Reu:

11:19 Og Peleg lifði, eftir að hann gat Reú, tvö hundruð og níu ár og gat sonu og dætur.

11:19 and Peleg lived after he begat Reu two hundred and nine years, and begat sons and daughters.

11:20 Er Reú var þrjátíu og tveggja ára, gat hann Serúg.

11:20 And Reu lived two and thirty years, and begat Serug:

11:21 Og Reú lifði, eftir að hann gat Serúg, tvö hundruð og sjö ár og gat sonu og dætur.

11:21 and Reu lived after he begat Serug two hundred and seven years, and begat sons and daughters.

11:22 Er Serúg var þrjátíu ára, gat hann Nahor.

11:22 And Serug lived thirty years, and begat Nahor:

11:23 Og Serúg lifði, eftir að hann gat Nahor, tvö hundruð ár og gat sonu og dætur.

11:23 and Serug lived after he begat Nahor two hundred years, and begat sons and daughters.

11:24 Er Nahor var tuttugu og níu ára, gat hann Tara.

11:24 And Nahor lived nine and twenty years, and begat Terah:

11:25 Og Nahor lifði, eftir að hann gat Tara, hundrað og níján ár og gat sonu og dætur.

11:25 and Nahor lived after he begat Terah a hundred and nineteen years, and begat sons and daughters.

11:26 Er Tara var sjötíu ára, gat hann Abram, Nahor og Haran.

11:26 And Terah lived seventy years, and begat Abram, Nahor, and Haran.

11:27 Þetta er saga Tara: Tara gat Abram, Nahor og Haran, en Haran gat Lot.

11:27 Now these are the generations of Terah. Terah begat Abram, Nahor, and Haran. And Haran begat Lot.

11:28 Og Haran dó á undan Tara föður sínum í ættlandi sínu, í Úr í Kalden.

11:28 And Haran died before his father Terah in the land of his nativity, in Ur of the Chaldees.

11:29 Og Abram og Nahor tóku sér konur. Kona Abrams hét Sarai, en kona Nahors Milka, dóttir Harans, föður Milku og föður Ísku.

11:29 And Abram and Nahor took them wives: The name of Abram's wife was Sarai; and the name of Nahor's wife, Milcah, the daughter of Haran, the father of Milcah, and the father of Iscah.

11:30 En Sarai var óbyrja, hún átti eigi börn.

11:30 And Sarai was barren; She had no child.

11:31 Þá tók Tara Abram son sinn og Lot Haransson, sonarson sinn, og Sarai tengdadóttur sína, konu Abrams sonar sins, og lagði af stað með þau frá Úr í Kaldeu áleiðis til Kanaanlands, og þau komu til Harran og settust þar að.

11:31 And Terah took Abram his son, and Lot the son of Haran, his son's son, and Sarai his daughter-in-law, his son Abram's wife; and they went forth with them from Ur of the Chaldees, to go into the land of Canaan; and they came unto Haran, and dwelt there.

11:32 Og dagar Tara voru tvö hundruð og fimm ár. Þá andaðist Tara í Harran. /Abraham, Ísak og Jakob/

11:32 And the days of Terah were two hundred and five years: and Terah died in Haran.

12:1 Drottinn sagði við Abram: "Far þú burt úr landi þínu og frá ættfólki þínu og úr húsi föður þíns, til landsins, sem ég mun vísa þér á.

12:1 Now Yahwe said unto Abram, Get thee out of thy country, and from thy kindred, and from thy father's house, unto the land that I will show thee:

12:2 Ég mun gjöra þig að mikilli þjóð og blessa þig og gjöra nafn þitt mikið, og blessun skalt þú vera.

12:2 and I will make of thee a great nation, and I will bless thee, and make thee name great; and be thou a blessing;

12:3 Ég mun blessa þá, sem þig blessa, en bölvu þeim, sem þér formælir, og af þér skulu allar ættkvíslir jarðarinnar blessun hljóta."

12:3 and I will bless them that bless thee, and him that curseth thee will I curse: and in thee shall all the families of the earth be blessed.

12:4 Þá lagði Abram af stað, eins og Drottinn hafði sagt honum, og Lot fór með honum. En Abram var sjötíu og fimm ára að aldri, er hann fór úr Harran.

12:4 So Abram went, as Yahwe had spoken unto him; and Lot went with him: and Abram was seventy and five years old when he departed out of Haran.

12:5 Abram tók Sarai konu sína og Lot bróðurson sinn og alla fjárhlut, sem þeir höfðu eignast, og þær sálir, er þeir höfðu fengið í Harran. Og þeir lögðu af stað og héldu til Kanaanlands. Þeir komu til Kanaanlands.

12:5 And Abram took Sarai his wife, and Lot his brother's son, and all their substance that they had gathered, and the souls that they had gotten in Haran; and they went forth to go into the land of Canaan; and into the land of Canaan they came.

12:6 Og Abram fór um landið, allt þangað er Sikem heitir, allt til Mórelundar. En þá voru Kanaanítar í landinu.

12:6 And Abram passed through the land unto the place of Shechem, unto the oak of Moreh. And the Canaanite was then in the land.

12:7 Þá birtist Drottinn Abram og sagði við hann: "Niðjum þínum vil ég gefa þetta land." Og hann reisti þar altari Drottni, sem hafði birst honum.

12:7 And Yahwe appeared unto Abram, and said, Unto thy seed will I give this land: and there builded he an altar unto Yahwe, who appeared unto him.

12:8 Þaðan hélt hann til fjallanna fyrir austan Betel og setti þar tjöld sín, svo að Betel var í vestur, en Ai í austur. Og hann reisti þar Drottni altari og ákallaði nafn Drottins.

12:8 And he removed from thence unto the mountain on the east of Beth-el, and pitched his tent, having Beth-el on the west, and Ai on the east: and there he builded an altar unto Yahwe, and called upon the name of Yahwe.

12:9 Og Abram færði sig smátt og smátt til Suðurlandsins.

12:9 And Abram journeyed, going on still toward the South.

12:10 En hallæri varð í landinu. Þá fór Abram til Egyptalands til að dveljast þar um hríð, því að hallærið var mikið í landinu.

12:10 And there was a famine in the land: and Abram went down into Egypt to sojourn there; for the famine was sore in the land.

12:11 Og er hann var kominn langt á leið til Egyptalands, sagði hann við Sarai konu sína: "Sjá, ég veit að þú ert kona friðsýnum.

12:11 And it came to pass, when he was come near to enter into Egypt, that he said unto Sarai his wife, Behold now, I know that thou art a fair woman to look upon:

12:12 Það mun því fara svo, að þegar Egyptar sjá þig, þá munu þeir segja: „Þetta er kona hans,“ og drepa mig, en þig munu þeir láta lífi halda.

12:12 and it will come to pass, when the Egyptians shall see thee, that they will say, This is his wife: and they will kill me, but they will save thee alive.

12:13 Segðu fyrir hvern mun, að þú sért systir mín, svo að mér megi líða vel fyrir þínar sakir og ég megi lífi halda þín vegna."

12:13 Say, I pray thee, thou art my sister; that it may be well with me for thy sake, and that my soul may live because of thee.

12:14 Er Abram kom til Egyptalands, sáu Egyptar, að konan var mjög frið.

12:14 And it came to pass, that, when Abram was come into Egypt, the Egyptians beheld the woman that she was very fair.

12:15 Og höfðingjar Faraós sáu hana og létu mikið af henni við Faraó, og konan var tekin í hús Faraós.

12:15 And the princes of Pharaoh saw her, and praised her to Pharaoh: and the woman was taken into Pharaoh's house.

12:16 Og hann gjörði vel við Abram hennar vegna, og hann eignaðist sauði, naut og asna, þræla og ambáttir, ösnur og úlfalda.

12:16 And he dealt well with Abram for her sake: and he had sheep, and oxen, and he-asses, and men-servants, and maid-servants, and she-asses, and camels.

12:17 En Drottinn þjáði Faraó og hús hans með miklum plágum vegna Sarai, konu Abrams.

12:17 And Yahwe plagued Pharaoh and his house with great plagues because of Sarai, Abram's wife.

12:18 Þá kallaði Faraó Abram til sín og mælti: "Hví hefir þú gjört mér þetta? Hví sagðir þú mér ekki, að hún væri kona þín?

12:18 And Pharaoh called Abram, and said, What is this that thou hast done unto me? why didst thou not tell me that she was thy wife?

12:19 Hví sagðir þú: „Hún er systir mín,“ svo að ég tók hana mér fyrir konu? En þarna er nú konan þín, tak þú hana og far burt."

12:19 why saidst thou, She is my sister, so that I took her to be my wife? now therefore behold thy wife, take her, and go thy way.

12:20 Og Faraó skipaði svo fyrir um Abram, að menn sínir skyldu fylgja honum á braut og konu hans með öllu, sem hann átti.

12:20 And Pharaoh gave men charge concerning him: and they brought him on the way, and his wife, and all that he had.

13:1 Og Abram fór frá Egyptalandi með konu sína og allt, sem hann átti, og Lot fór með honum, til Suðurlandsins.

13:1 And Abram went up out of Egypt, he, and his wife, and all that he had, and Lot with him, into the South.

13:2 Abram var stórauðugur að kvikfé, silfri og gulli.

13:2 And Abram was very rich in cattle, in silver, and in gold.

13:3 Og hann flutti sig smátt og smátt sunnan að allt til Betel, til þess staðar, er tjald hans hafði áður verið, milli Betel og Ai.

13:3 And he went on his journeys from the South even to Beth-el, unto the place where his tent had been at the beginning, between Beth-el and Ai,

13:4 til þess staðar, þar sem hann áður hafði reist altarið. Og Abram ákallaði þar nafn Drottins.

13:4 unto the place of the altar, which he had made there at the first: and there Abram called on the name of Yahwe.

13:5 Lot, sem fór með Abram, átti og sauði, naut og tjöld.

13:5 And Lot also, who went with Abram, had flocks, and herds, and tents.

13:6 Og landið bar þá ekki, svo að þeir gætu saman verið, því að eign þeirra var mikil, og þeir gátu ekki saman verið.

13:6 And the land was not able to bear them, that they might dwell together: for their

substance was great, so that they could not dwell together.

13:7 Og sundurþykkja reis milli fjárhirða Abrams og fjárhirða Lots. - En Kanaanítar og Peresítar bjuggu þá í landinu.

13:7 And there was a strife between the herdsmen of Abram's cattle and the herdsmen of Lot's cattle: and the Canaanite and the Perizzite dwelt then in the land.

13:8 Þá mælti Abram við Lot: "Engin misklið sé milli mín og þín og milli minna og þinna fjárhirða, því að við erum frændur.

13:8 And Abram said unto Lot, Let there be no strife, I pray thee, between me and thee, and between my herdsmen and thy herdsmen; for we are brethren.

13:9 Liggur ekki allt landið opið fyrir þér? Skil þig heldur við mig. Viljir þú fara til vinstri handar, þá fer ég til hægri; og viljir þú fara til hægri handar, þá fer ég til vinstri."

13:9 Is not the whole land before thee? separate thyself, I pray thee, from me. If *thou wilt* take the left hand, then I will go to the right. Or if *thou take* the right hand, then I will go to the left.

13:10 Þá hóf Lot upp augu sín og sá, að allt Jórdansléttlendið, allt til Sóar, var vatnsríkt land, eins og aldingarður Drottins, eins og Egyptaland. (Þetta var áður en Drottinn eyddi Sódómu og Gómorru.)

13:10 And Lot lifted up his eyes, and beheld all the Plain of the Jordan, that it was well watered every where, before Yahwe destroyed Sodom and Gomorrah, like the garden of Yahwe, like the land of Egypt, as thou goest unto Zoar.

13:11 Og Lot kaus sér allt Jórdansléttlendið, og Lot flutti sig austur á við, og þannig skildu þeir.

13:11 So Lot chose him all the Plain of the Jordan; and Lot journeyed east: and they separated themselves the one from the other.

13:12 Abram bjó í Kanaanlandi, en Lot bjó í borgunum á sléttlendinu og færði tjöld sín allt til Sódómu.

13:12 Abram dwelt in the land of Canaan, and Lot dwelt in the cities of the Plain, and moved his tent as far as Sodom.

13:13 En mennirnir í Sódómu voru vondir og stórsyndarar fyrir Drottni.

13:13 Now the men of Sodom were wicked and sinners against Yahwe exceedingly.

13:14 Drottinn sagði við Abram, eftir að Lot hafði skilið við hann: "Hef þú upp augu þín, og lítað um frá þeim stað, sem þú ert á, til norðurs, suðurs, austurs og vesturs.

13:14 And Yahwe said unto Abram, after that Lot was separated from him, Lift up now thine eyes, and look from the place where thou art, northward and southward and eastward and westward:

13:15 Því að allt landið, sem þú sér, mun ég gefa þér og niðjum þínum ævinlega.

13:15 for all the land which thou seest, to thee will I give it, and to thy seed for ever.

13:16 Og ég mun gjöra niðja þína sem duft jarðar, svo að geti nokkur talið duft jarðarinnar. Þá skulu einnig niðjar þínir verða taldir.

13:16 And I will make thy seed as the dust of the earth: So that if a man can number the dust of the earth, then may thy seed also be numbered.

13:17 Tak þig nú upp og far þú um landið þvert og endilangt, því að þér mun ég gefa það."

13:17 Arise, walk through the land in the length of it and in the breadth of it; for unto thee will I give it.

13:18 Og Abram færði sig með tjöld sín og kom og settist að í Mamrelundi, sem er í Hebron, og reisti Drottni þar altari.

13:18 And Abram moved his tent, and came and dwelt by the oaks of Mamre, which are in Hebron, and built there an altar unto Yahwe.

14:1 Þegar Amrafel var konungur í Sinear, Ariok konungur í Ellasar, Kedorlaómer konungur í Elam og Tideal konungur í Gojim, bar það til.

14:1 And it came to pass in the days of Amraphel king of Shinar, Arioch king of Ellasar, Chedorlaomer king of Elam, and Tidal king of Goiim,

14:2 að þeir herjuðu á Bera, konung í Sódómu, á Birsá, konung í Gómorru, á Sineab, konung í Adma, á Semeber, konung í Sebóim, og konunginn í Bela (það er Sóar).

14:2 that they made war with Bera king of Sodom, and with Birsha king of Gomorrah, Shinab king of Admah, and Shemeber king of Zeboiim, and the king of Bela (the same is Zoar).

14:3 Allir þessir hittust á Siddimsvöllum. (Þar er nú Saltísjór.)

14:3 All these joined together in the vale of Siddim (the same is the Salt Sea).

14:4 Í tólf ár höfðu þeir verið lýðskyldir Kedorlaómer, en á hinu þrettánda ári höfðu þeir gjört uppreisn.

14:4 Twelve years they served Chedorlaomer, and in the thirteenth year they rebelled.

14:5 Og á fjórtánda ári kom Kedorlaómer og þeir konungar, sem með honum voru, og sigruðu Refaitana í Astarót Karnaím, Súsitana í Ham, Emítana á Kirjataimsvöllum

14:5 And in the fourteenth year came Chedorlaomer, and the kings that were with him, and smote the Rephaim in Ashteroth-karnaim, and the Zuzim in Ham, and the Emim in Shaveh-kiriathaim,

14:6 og Hóritana á fjalli þeirra Seir allt til El-Paran, sem er við eyðimörkina.

14:6 and the Horites in their mount Seir, unto Elparan, which is by the wilderness.

14:7 Síðan sneru þeir við og komu til En-Mispat (það er Kades), og fóru herskildi yfir land Amalekíta og sömuleiðis Amoríta, sem bjuggu í Hasason Tamar.

14:7 And they returned, and came to En-mishpat (the same is Kadesh), and smote all the country of the Amalekites, and also the Amorites, that dwelt in Hazazon-tamar.

14:8 Þá lögðu þeir af stað,

konungurinn í Sódómu, konungurinn í Gómorru, konungurinn í Adma, konungurinn í Sebóim og konungurinn í Bela (það er Sóar), og þeir fylktu liði sínu móti þeim á Siddimsvöllum,

14:8 And there went out the king of Sodom, and the king of Gomorrah, and the king of Admah, and the king of Zeboiim, and the king of Bela (the same is Zoar); and they set the battle in array against them in the vale of Siddim;

14:9 móti Kedorlaómer, konungi í Elam, Tideal, konungi í Gojim, Amrafel, konungi í Sinear, og Ariok, konungi í Ellasar, fjórir konungar móti fimm.

14:9 against Chedorlaomer king of Elam, and Tidal king of Goiim, and Amraphel king of Shinar, and Arioch king of Ellasar; four kings against the five.

14:10 En á Siddimsvöllum var hver jarðbiksgrofin við aðra. Og konungarnir í Sódómu og Gómorru lögðu á flóta og féllu ofan í þær, en þeir, sem af komust, flýðu til fjalla.

14:10 Now the vale of Siddim was full of slime pits; and the kings of Sodom and Gomorrah fled, and they fell there, and they that remained fled to the mountain.

14:11 Þá tóku hinir alla fjárhlutí, sem voru í Sódómu og Gómorru, og öll matvæli og fóru burt.

14:11 And they took all the goods of Sodom and Gomorrah, and all their victuals, and went their way.

14:12 Þeir tóku og Lot, bróðurson Abrams, og fjárhlutí hans og fóru burt, en hann átti heima í Sódómu.

14:12 And they took Lot, Abram's brother's son, who dwelt in Sodom, and his goods, and departed.

14:13 Þá kom maður af flóttanum og sagði Hebreanum Abram tíðindin, en hann bjó þá í lundi Amorítans Mamre, bróður Eskols og Aners, og þeir voru bróðamenn Abrams.

14:13 And there came one that had escaped, and told Abram the Hebrew: now he dwelt by the oaks of Mamre, the Amorite, brother of Eshcol, and brother of Aner; and these were confederate with Abram.

14:14 En er Abram frétti, að frændi hans var hertekinn, bjó hann í skyndi þrjú hundruð og átján reynda menn sína, fædda í húsi hans, og elti þá allt til Dan.

14:14 And when Abram heard that his brother was taken captive, he led forth his trained men, born in his house, three hundred and eighteen, and pursued as far as Dan.

14:15 Skipti hann liði sínu í flokka og réðst á þá á náttarþeli, hann og menn hans, og sigraði þá og rak flóttann allt til Hóba, sem er fyrir norðan Damaskus.

14:15 And he divided himself against them by night, he and his servants, and smote them, and pursued them unto Hobah, which is on the left hand of Damascus.

14:16 Sneri hann því næst heimleiðis með alla fjárhlutina og bróðurson sinn Lot, og fjárhlutí hans hafði hann einnig heim með sér, sömuleiðis konurnar og fólkið.

14:16 And he brought back all the goods, and also brought back his brother Lot, and his goods, and the women also, and the people.

14:17 En er hann hafði unnið sigur á Kedorlaómer konungi og þeim konungum, sem með honum voru, og hélt heimleiðis, fór konungurinn í Sódómu til fundar við hann í Savedal. (Þar heitir nú Kóngsdalur.)

14:17 And the king of Sodom went out to meet him, after his return from the slaughter of Chedorlaomer and the kings that were with him, at the vale of Shaveh (the same is the King's Vale).

14:18 Og Melkisedek konungur í Salem kom með brauð og vín, en hann var prestur Hins Hæsta Guðs.

14:18 And Melchizedek king of Salem brought forth bread and wine: and he was priest of God Most High.

14:19 Og hann blessaði Abram og sagði: "Blessaður sé Abram af Hinum Hæsta Guði, skapara himins og jarðar!

14:19 And he blessed him, and said, Blessed be Abram of God Most High, possessor of heaven and earth:

14:20 Og lofaður sé Hinum Hæsti Guð, sem gaf óvini þína þér í hendur!" Og Abram gaf honum tíund af öllu.

14:20 and blessed be God Most High, who hath delivered thine enemies into thy hand. And he gave him a tenth of all.

14:21 Konungurinn í Sódómu sagði við Abram: "Gef mér mennina, en tak þú fjárhlutina."

14:21 And the king of Sodom said unto Abram, Give me the persons, and take the goods to thyself.

14:22 Þá mælti Abram við konunginn í Sódómu: "Ég upplýtti höndum mínum til Drottins, Hins Hæsta Guðs, skapara himins og jarðar:

14:22 And Abram said to the king of Sodom, I have lifted up my hand unto Yahwe, God Most High, possessor of heaven and earth,

14:23 Ég tek hvorki þráð né skópveng, né nokkuð af öllu sem þér tilheyrir, svo að þú skulir ekki segja: „Ég hefi gjört Abram ríkan."

14:23 that I will not take a thread nor a shoe-latchet nor aught that is thine, lest thou shouldest say, I have made Abram rich:

14:24 Ekkert handa mér! Aðeins það, sem sveinarnir hafa neytt, og hlut þeirra manna, sem með mér fóru. Aners, Eskols og Mamre. Þeir mega taka sinn hlut."

14:24 save only that which the young men have eaten, and the portion of the men that went with me, Aner, Eshcol, and Mamre. Let them take their portion.

15:1 Eftir þessa atburði kom orð Drottins til Abrams í sýn: "Óttast þú ekki, Abram, ég er þinn skjöldur, laun þín munu mjög mikil verða."

15:1 After these things the word of Yahwe came unto Abram in a vision, saying, Fear not, Abram: I am thy shield, and thy exceeding great reward.

15:2 Og Abram mælti: "Drottinn Guð, hvað ætlar þú að gefa mér? Ég fer

héðan barnlaus, og Elieser frá Damaskus verður erfingi húss míns."

15:2 And Abram said, O Lord Yahwe, what wilt thou give me, seeing I go childless, and he that shall be possessor of my house is Eliezer of Damascus?

15:3 Og Abram mælti: "Sjá, mér hefir þú ekkert afkvæmi gefið, og húskarl minn mun erfa mig."

15:3 And Abram said, Behold, to me thou hast given no seed: and, lo, one born in my house is mine heir.

15:4 Og sjá, orð Drottins kom til hans: "Ekki skal hann erfa þig, heldur sá, sem af þér mun getinn verða, hann mun erfa þig."

15:4 And, behold, the word of Yahwe came unto him, saying, This man shall not be thine heir; But he that shall come forth out of thine own bowels shall be thine heir.

15:5 Og hann leiddi hann út og mælti: "Lít þú upp til himins og tel þú stjörnurnar, ef þú getur talið þær." Og hann sagði við hann: "Svo margir skulu niðjar þínir verða."

15:5 And he brought him forth abroad, and said, Look now toward heaven, and number the stars, if thou be able to number them: and he said unto him, So shall thy seed be.

15:6 Og Abram trúði Drottni, og hann reiknaði honum það til réttlætis.

15:6 And he believed in Yahwe; and he reckoned it to him for righteousness.

15:7 Þá sagði hann við hann: "Ég er Drottinn, sem leiddi þig út frá Úr í Kalden til þess að gefa þér þetta land til eignar."

15:7 And he said unto him, I am Yahwe that brought thee out of Ur of the Chaldees, to give thee this land to inherit it.

15:8 Og Abram mælti: "Drottinn Guð, hvað skal ég hafa til marks um, að ég muni eignast það?"

15:8 And he said, O Lord Yahwe, whereby shall I know that I shall inherit it?

15:9 Og hann mælti við hann: "Fær mér þrevetra kvígu, þrevetra geit, þrevetran hrút, turtildúfu og unga dúfu."

15:9 And he said unto him, Take me a heifer three years old, and a she-goat three years old, and a ram three years old, and a turtle-dove, and a young pigeon.

15:10 Og hann færði honum öll þessi dýr og hlutaði þau sundur í miðju og lagði hvern hlutinn gegnt öðrum. En fuglana hlutaði hann ekki sundur.

15:10 And he took him all these, and divided them in the midst, and laid each half over against the other: but the birds divided he not.

15:11 Og hræfuglar flugu að ætinu, en Abram fældi þá burt.

15:11 And the birds of prey came down upon the carcasses, and Abram drove them away.

15:12 Er sól var að renna, leið þungur svefnhöfði á Abram, og sjá: felmti og miklu myrkri sló yfir hann.

15:12 And when the sun was going down, a deep sleep fell upon Abram; and, lo, a horror of great darkness fell upon him.

15:13 Þá sagði hann við Abram:

"Vit það fyrir víst, að niðjar þínir munu lifa sem útlendingar í landi, sem þeir eiga ekki, og þeir munu þjóna þeim, og þeir þjá þá í fjögur hundruð ár."

15:13 And he said unto Abram, Know of a surety that thy seed shall be sojourners in a land that is not theirs, and shall serve them; and they shall afflict them four hundred years;

15:14 En þá þjóð, sem þeir munu þjóna, mun ég dæma, og síðar munu þeir þaðan fara með mikinn fjárhlut.

15:14 and also that nation, whom they shall serve, will I judge: and afterward shall they come out with great substance.

15:15 En þú skalt fara í friði til fedra þinna, þú skalt verða jarðaður í góðri elli.

15:15 But thou shalt go to thy fathers in peace; thou shalt be buried in a good old age.

15:16 Hinn fjórði ættliður þeirra mun koma hingað aftur, því að enn hafa Amorítar eigi fyllt mæli synða sinna."

15:16 And in the fourth generation they shall come hither again; for the iniquity of the Amorite is not yet full.

15:17 En er sól var runnin og myrkt var orðið, kom reykur sem úr ofni og eldslogi, er leið fram á milli þessara fórnarstykka.

15:17 And it came to pass, that, when the sun went down, and it was dark, behold, a smoking furnace, and a flaming torch that passed between these pieces.

15:18 Á þeim degi gjörði Drottinn sáttmála við Abram og mælti: "Þínu afkvæmi eigi fyllt mæli synða sinna, frá Egyptalandsánni til árinna miklu, árinna Efrat:

15:18 In that day Yahwe made a covenant with Abram, saying, Unto thy seed have I given this land, from the river of Egypt unto the great river, the river Euphrates:

15:19 land Keníta, Kenissíta, Kadmóníta,

15:19 the Kenite, and the Kenizzite, and the Kadmonite,

15:20 Hetíta, Peresíta, Refaita,

15:20 and the Hittite, and the Perizzite, and the Rephaim,

15:21 Amoríta, Kanaaníta, Gírgasíta og Jebúsíta."

15:21 and the Amorite, and the Canaanite, and the Gírgashite, and the Jebusite.

16:1 Sarai kona Abrams ól honum ekki börn. En hún hafði egypska ambátt, sem hét Hagar.

16:1 Now Sarai, Abram's wife, bare him no children: and she had a handmaid, an Egyptian, whose name was Hagar.

16:2 Og Sarai sagði við Abram: "Heyrðu, Drottinn hefir varnað mér barngetnaðar. Gakk því inn til ambáttar minnar, vera má að hún afli mér afkvæmis." Og Abram hlýddi orðum Sarai.

16:2 And Sarai said unto Abram, Behold now, Yahwe hath restrained me from bearing; go in, I pray thee, unto my handmaid; it may be that I shall obtain children by her. And Abram hearkened to the voice of Sarai.

16:3 Sarai, kona Abrams, tók Hagar hina egypsku, ambátt sína, er Abram hafði búið tíu ár í Kanaanlandi, og gaf manni sínum Abram hana fyrir konu.

16:3 And Sarai, Abram's wife, took Hagar the Egyptian, her handmaid, after Abram had dwelt ten years in the land of Canaan, and gave her to Abram her husband to be his wife.

16:4 Og hann gekk inn til Hagar, og hún varð þunguð. En er hún vissi, að hún var með barni, fyrirleit hún húsmóður sína.

16:4 And he went in unto Hagar, and she conceived: and when she saw that she had conceived, her mistress was despised in her eyes.

16:5 Þá sagði Sarai við Abram: "Sá óréttur, sem ég verð að þola, bitni á þér! Ég hef gefið ambátt mína þér í faðm, en er hún nú veit, að hún er með barni, fyrirlitur hún mig. Drottinn dæmi milli mín og þín!"

16:5 And Sarai said unto Abram, My wrong be upon thee: I gave my handmaid into thy bosom; and when she saw that she had conceived, I was despised in her eyes: Yahwe judge between me and thee.

16:6 En Abram sagði við Sarai: "Sjá, ambátt þín er á þínu valdi. Gjör þú við hana sem þér gott þykir." Þá þjáði Sarai hana, svo að hún flýði í burtu frá henni.

16:6 But Abram said unto Sarai, Behold, thy maid is in thy hand; do to her that which is good in thine eyes. And Sarai dealt hardly with her, and she fled from her face.

16:7 Þá fann engill Drottins hana hjá vatnslind í eyðimörkinni, hjá lindinni á veginum til Súr.

16:7 And the angel of Yahwe found her by a fountain of water in the wilderness, by the fountain in the way to Shur.

16:8 Og hann mælti: "Hagar, ambátt Sarai, hvaðan kemur þú og hvert ætlar þú að fara?" Hún svaraði: "Ég er á flóttu frá Sarai, húsmóður minni."

16:8 And he said, Hagar, Sarai's handmaid, whence camest thou? and whither goest thou? And she said, I am fleeing from the face of my mistress Sarai.

16:9 Og engill Drottins sagði við hana: "Hverf þú heim aftur til húsmóður þinnar og gef þig undir hennar vald."

16:9 And the angel of Yahwe said unto her, Return to thy mistress, and submit thyself under her hands.

16:10 Engill Drottins sagði við hana: "Ég mun margfalda afkvæmi þitt, svo að það verði eigi talið fyrir fjölda sakir."

16:10 And the angel of Yahwe said unto her, I will greatly multiply thy seed, that it shall not be numbered for multitude.

16:11 Engill Drottins sagði við hana: "Sjá, þú ert þunguð og munt son fæða. Hans nafn skalt þú kalla Ísmael, því að Drottinn hefir heyrt kveinstafi þína."

16:11 And the angel of Yahwe said unto her, Behold, thou art with child, and shalt bear a son; and thou shalt call his name Ishmael, because Yahwe hath heard thy affliction.

16:12 Hann mun verða maður ólmur sem villiasni, hönd hans mun vera uppi

á móti hverjum manni og hvers manns hönd uppi á móti honum, og hann mun búa andspenis öllum bræðrum sínum."

16:12 And he shall be as a wild ass among men; his hand *shall* be against every man, and every man's hand against him; and he shall dwell over against all his brethren.

16:13 Og hún nefndi Drottín, sem við hana talaði, "Þú ert Guð, sem sér." Því að hún sagði: "Ætli ég hafi einnig hér horft á eftir honum, sem hefir séð mig?"

16:13 And she called the name of Yahwe that spake unto her, Thou art a God that seeth: for she said, Have I even here looked after him that seeth me?

16:14 Þess vegna heitir brunnurinn Beer-Lahai-rói, en hann er á milli Kades og Bered.

16:14 Wherefore the well was called Beer-lahai-roi; behold, it is between Kadesh and Bered.

16:15 Hagar ól Abram son, og Abram nefndi son sinn, sem Hagar ól honum, Ísmael.

16:15 And Hagar bare Abram a son: and Abram called the name of his son, whom Hagar bare, Ishmael.

16:16 En Abram var áttatíu og sex ára gamall, þegar Hagar ól honum Ísmael.

16:16 And Abram was fourscore and six years old, when Hagar bare Ishmael to Abram.

17:1 Er Abram var níutíu og níu ára gamall, birtist Drottinn honum og sagði: "Ég er Almáttugur Guð. Gakk þú fyrir minnu auglitu og ver grandvar."

17:1 And when Abram was ninety years old and nine, Yahwe appeared to Abram, and said unto him, I am God Almighty; walk before me, and be thou perfect.

17:2 Þá vil ég gjöra sáttmála milli mín og þín, og margfalda þig mikillega."

17:2 And I will make my covenant between me and thee, and will multiply thee exceedingly.

17:3 Þá féll Abram fram á ásjónu sína, og Guð talaði við hann og sagði:

17:3 And Abram fell on his face: and God talked with him, saying,

17:4 "Sjá, það er ég, sem hef gjört við þig sáttmála, og þú skalt verða faðir margra þjóða."

17:4 As for me, behold, my covenant is with thee, and thou shalt be the father of a multitude of nations.

17:5 Því skalt þú eigi lengur nefnast Abram, heldur skalt þú heita Abraham, því að föður margra þjóða gjöri ég þig.

17:5 Neither shall thy name any more be called Abram, but thy name shall be Abraham; for the father of a multitude of nations have I made thee.

17:6 Og ég mun gjöra þig mjög frjósaman og gjöra þig að þjóðum, og af þér skulu konungar koma.

17:6 And I will make thee exceeding fruitful, and I will make nations of thee, and kings shall come out of thee.

17:7 Og ég gjöri sáttmála milli mín og þín og þinna niðja eftir þig, frá

einum ætlið til annars, ævinlegan sáttmála: að vera þinn Guð og þinna niðja eftir þig.

17:7 And I will establish my covenant between me and thee and thy seed after thee throughout their generations for an everlasting covenant, to be a God unto thee and to thy seed after thee.

17:8 Og ég mun gefa þér og niðjum þínum eftir þig það land, sem þú nú býr í sem útlendingur, allt Kanaanland til ævinlegrar eignar, og ég skal vera Guð þeirra."

17:8 And I will give unto thee, and to thy seed after thee, the land of thy sojournings, all the land of Canaan, for an everlasting possession; and I will be their God.

17:9 Guð sagði við Abraham: "Þú skalt halda minn sáttmála, þú og niðjar þínir eftir þig, frá einum ætlið til annars."

17:9 And God said unto Abraham, And as for thee, thou shalt keep my covenant, thou, and thy seed after thee throughout their generations.

17:10 Þetta er minn sáttmáli, sem þér skuluð halda, milli mín og yðar og niðja þinna eftir þig: Allt karlkyn meðal yðar skal umskera.

17:10 This is my covenant, which ye shall keep, between me and you and thy seed after thee: every male among you shall be circumcised.

17:11 Yður skal umskera á holdi yfirhúðar yðar, og það sé merki sáttmálans milli mín og yðar.

17:11 And ye shall be circumcised in the flesh of your foreskin; and it shall be a token of a covenant betwixt me and you.

17:12 Átta daga gömul skal öll sveinbörn umskera meðal yðar, ætlið eftir ætlið, bæði þau, er heima eru fædd, og eins hin, sem keypt eru verði af einhverjum útlendingi, er eigi er af þínum ættlegg.

17:12 And he that is eight days old shall be circumcised among you, every male throughout your generations, he that is born in the house, or bought with money of any foreigner that is not of thy seed.

17:13 Umskera skal bæði þann, sem fæddur er í húsi þínu, og eins þann, sem þú hefir verði keyptan, og þannig sé minn sáttmáli í yðar holdi sem ævinlegur sáttmáli.

17:13 He that is born in thy house, and he that is bought with thy money, must needs be circumcised: and my covenant shall be in your flesh for an everlasting covenant.

17:14 En óumskorinn karlmaður, sá er ekki er umskorinn á holdi yfirhúðar sinnar, hann skal upprættur verða úr þjóð sinni. Sáttmála minn hefir hann rofið."

17:14 And the uncircumcised male who is not circumcised in the flesh of his foreskin, that soul shall be cut off from his people; he hath broken my covenant.

17:15 Guð sagði við Abraham: "Sarai konu þína skalt þú ekki lengur nefna Sarai, heldur skal hún heita Sara."

17:15 And God said unto Abraham, As for Sarai thy wife, thou shalt not call her name Sarai, but Sarah shall her name be.

17:16 Og ég mun blessa hana, og með henni mun ég einnig gefa þér son. Og ég mun blessa hana, og hún skal verða ættmóðir heilla þjóða, hún mun verða ættmóðir þjóðkonunga."

17:16 And I will bless her, and moreover I will give thee a son of her: yea, I will bless her, and she shall be a *mother of nations*; kings of peoples shall be of her.

17:17 Þá féll Abraham fram á ásjónu sína og hló og hugsaði með sjálfum sér: "Mun hundrað ára gamall maður eignast barn, og mun Sara nírað barn ala?"

17:17 Then Abraham fell upon his face, and laughed, and said in his heart, Shall a child be born unto him that is a hundred years old? and shall Sarah, that is ninety years old, bear?

17:18 Og Abraham sagði við Guð: "Ég vildi að Ísmael mætti lifa fyrir þínu augliði!"

17:18 And Abraham said unto God, Oh that Ishmael might live before thee!

17:19 Og Guð mælti: "Vissulega skal Sara kona þín fæða þér son, og þú skalt nefna hann Ísak, og ég mun gjöra sáttmála við hann sem ævinlegan sáttmála fyrir niðja hans eftir hann."

17:19 And God said, Nay, but Sarah thy wife shall bear thee a son; and thou shalt call his name Isaac: and I will establish my covenant with him for an everlasting covenant for his seed after him.

17:20 Og að því er Ísmael snertir hefi ég bænheyrt þig. Sjá, ég mun blessa hann og gjöra hann frjósaman og margfalda hann mikillega. Tólf þjóðhöfðingja mun hann geta, og ég mun gjöra hann að mikilli þjóð."

17:20 And as for Ishmael, I have heard thee: behold, I have blessed him, and will make him fruitful, and will multiply him exceedingly; twelve princes shall he beget, and I will make him a great nation.

17:21 En minn sáttmála mun ég gjöra við Ísak, sem Sara mun fæða þér um þessar mundir á næsta ári."

17:21 But my covenant will I establish with Isaac, whom Sarah shall bear unto thee at this set time in the next year.

17:22 Og er Guð hafði lokið tali sínu við Abraham, sté hann upp frá honum."

17:22 And he left off talking with him, and God went up from Abraham.

17:23 Þá tók Abraham son sinn Ísmael og alla, sem fæddir voru í hans húsi, og alla, sem hann hafði verði keypta, allt karlkyn meðal heimamanna Abrahams, og umskar hold yfirhúðar þeirra á þessum sama degi, eins og Guð hafði boðið honum."

17:23 And Abraham took Ishmael his son, and all that were born in his house, and all that were bought with his money, every male among the men of Abraham's house, and circumcised the flesh of their foreskin in the selfsame day, as God had said unto him.

17:24 Abraham var níutíu og níu ára gamall, er hann var umskorinn á holdi yfirhúðar sinnar."

17:24 And Abraham was ninety years old and nine, when he was circumcised in the flesh of his foreskin.

17:25 Og Ísmael sonur hans var þrettán ára, er hann var umskorinn á holdi yfirhúðar sinnar."

17:25 And Ishmael his son was thirteen years old, when he was circumcised in the flesh of his foreskin.

17:26 Á þessum sama degi voru þeir umskornir Abraham og Ísmael sonur hans."

17:26 In the selfsame day was Abraham circumcised, and Ishmael his son.

17:27 og allir hans heimamenn. Bæði þeir, er heima voru fæddir, og eins þeir, sem verði voru keyptir af útlendingum, voru umskornir með honum."

17:27 And all the men of his house, those born in the house, and those bought with money of a foreigner, were circumcised with him.

18:1 Drottinn birtist Abraham í Mamrelundi, er hann sat í tjalddyrum sínum í miðdegishitanum."

18:1 And Yahwe appeared unto him by the oaks of Mamre, as he sat in the tent door in the heat of the day;

18:2 Og hann hóf upp augu sín og litaðist um, og sjá, þrír menn stóðu gagnvart honum. Og er hann sá þá, skundaði hann til móts við þá úr tjalddyrum sínum og laut þeim til jarðar"

18:2 and he lifted up his eyes and looked, and lo, three men stood over against him: and when he saw them, he ran to meet them from the tent door, and bowed himself to the earth,

18:3 og mælti: "Herra minn, hafi ég fundið náð í augum þínum, þá gakk eigi fram hjá þjóni þínum."

18:3 and said, My lord, if now I have found favor in thy sight, pass not away, I pray thee, from thy servant:

18:4 Leyfið, að sótt sé lítið eitt af vatni, að þér megið þvo fætur yðar, og hvílið yður undir trénu."

18:4 let now a little water be fetched, and wash your feet, and rest yourselves under the tree:

18:5 Og ég ætla að sækja brauðbíta, að þér megið styrkja hjörta yðar, - síðan getið þér haldið áfram ferðinni, - úr því að þér fóruð hér um hjá þjóni yðar." Og þeir svöruðu: "Gjörðu eins og þú hefir sagt."

18:5 and I will fetch a morsel of bread, and strengthen ye your heart; after that ye shall pass on: forasmuch as ye are come to your servant. And they said, So do, as thou hast said.

18:6 Þá flýtti Abraham sér inn í tjaldið til Söru og mælti: "Sæktu nú sem skjótast þrjá mæla hveitimjöls, hnoðaðu það og bakaðu kökur."

18:6 And Abraham hastened into the tent unto Sarah, and said, Make ready quickly three measures of fine meal, knead it, and make cakes.

18:7 Og Abraham skundaði til nautanna og tók kálf, ungan og vænan, og fékk sveini sínum, og hann flýtti sér að matbúa hann."

18:7 And Abraham ran unto the herd, and fetched a calf tender and good, and gave

it unto the servant; and he hastened to dress it.

18:8 Og hann tók áfir og mjólk og kálfinn, sem hann hafði matbúið, og setti fyrir þá, en sjálfur stóð hann frammi fyrir þeim undir trénu, meðan þeir mötuðust."

18:8 And he took butter, and the calf which he had dressed, and set it before them; and he stood by them under the tree, and they did eat.

18:9 Þá sögðu þeir við hann: "Hvar er Sara kona þín?" Hann svaraði: "Parna inni í tjaldinu."

18:9 And they said unto him, Where is Sarah thy wife? And he said, Behold, in the tent.

18:10 Og Drottinn sagði: "Vissulega mun ég aftur koma til þín að ári líðnu í sama mund, og mun þá Sara kona þín hafa eignast son." En Sara heyrði þetta í dyrum tjaldsins, sem var að baki hans."

18:10 And he said, I will certainly return unto thee when the season cometh round; and, lo, Sarah thy wife shall have a son. And Sarah heard in the tent door, which was behind him.

18:11 En Abraham og Sara voru gömul og hnigin á efra aldur, svo að kvenlegir eðlishættir voru horfinir frá Söru."

18:11 Now Abraham and Sarah were old, and well stricken in age; it had ceased to be with Sarah after the manner of women.

18:12 Og Sara hló með sjálfri sér og mælti: "Eftir að ég er gömul orðin, skyldi ég þá á munuð hyggja, þar sem bóndi minn er einnig gamall?"

18:12 And Sarah laughed within herself, saying, After I am waxed old shall I have pleasure, my lord being old also?

18:13 Þá sagði Drottinn við Abraham: "Hví hlær Sara og segir: „Mun það satt, að ég skuli barn fæða svo gömul?"

18:13 And Yahwe said unto Abraham, Wherefore did Sarah laugh, saying, Shall I of a surety bear a child, who am old?

18:14 Er Drottinn nokkuð ómáttugt? Á sinni tíð að vori mun ég aftur koma til þín, og Sara hefir þá eignast son."

18:14 Is anything too hard for Yahwe? At the set time I will return unto thee, when the season cometh round, and Sarah shall have a son.

18:15 Og Sara neitaði því og sagði: "Eigi hló ég," því að hún var hrædd. En hann sagði: "Já, vist hlóst þú."

18:15 Then Sarah denied, saying, I laughed not; for she was afraid. And he said, Nay; but thou didst laugh.

18:16 Því næst tóku mennirnir sig upp þaðan og horfðu niður til Sódómu, en Abraham gekk með þeim til að fylgja þeim á veg."

18:16 And the men rose up from thence, and looked toward Sodom: and Abraham went with them to bring them on the way.

18:17 Þá sagði Drottinn: "Skyldi ég dylja Abraham þess, sem ég ætla að gjöra."

18:17 And Yahwe said, Shall I hide from Abraham that which I do;

18:18 þar sem Abraham mun verða að mikilli og voldugri þjóð, og allar þjóðir

jarðarinnar munu af honum blessun hljóta?

18:18 seeing that Abraham shall surely become a great and mighty nation, and all the nations of the earth shall be blessed in him?

18:19 Því að ég hefi útvalið hann, til þess að hann bjóði börnum sínum og húsi sínu eftir sig, að þau varðveiti vegin Drottins með því að iðka rétt og réttlæti, til þess að Drottinn láti koma fram við Abraham það, sem hann hefir honum heitið."

18:19 For I have known him, to the end that he may command his children and his household after him, that they may keep the way of Yahwe, to do righteousness and justice; to the end that Yahwe may bring upon Abraham that which he hath spoken of him.

18:20 Og Drottinn mælti: "Hrópið yfir Sódómu og Gómorru er vissulega mikið, og synd þeirra er vissulega mjög þung."

18:20 And Yahwe said, Because the cry of Sodom and Gomorrah is great, and because their sin is very grievous;

18:21 Ég ætla því að stíga niður þangað til þess að sjá, hvort þeir hafa fullkomlega aðhafst það, sem hrópað er um. En sé eigi svo, þá vil ég víta það."

18:21 I will go down now, and see whether they have done altogether according to the cry of it, which is come unto me; and if not, I will know.

18:22 Og mennirnir sneru í brott þaðan og héldu til Sódómu, en Abraham stóð enn þá frammi fyrir Drottin.

18:22 And the men turned from thence, and went toward Sodom: but Abraham stood yet before Yahwe.

18:23 Og Abraham gekk fyrir hann og mælti: "Hvort munt þú afmá hina réttlátu með hinum óguðlegu?"

18:23 And Abraham drew near, and said, Wilt thou consume the righteous with the wicked?

18:24 Vera má, að fimmtíu réttlátir séu í borginni. Hvort munt þú afmá þá og ekki þyrma staðnum vegna þeirra fimmtíu réttlátu, sem þar eru?

18:24 Peradventure there are fifty righteous within the city: wilt thou consume and not spare the place for the fifty righteous that are therein?

18:25 Fjarri sé það þér að gjöra slíkt, að deyða hina réttlátu með hinum óguðlegu, svo að eitt gangi yfir réttláta og óguðlega. Fjarri sé það þér! Mun dómari alls jarðrikis ekki gjöra rétt?"

18:25 That be far from thee to do after this manner, to slay the righteous with the wicked; that so the righteous should be as the wicked; that be far from thee: shall not the Judge of all the earth do right?

18:26 Og Drottinn mælti: "Finni ég í Sódómu fimmtíu réttláta innan borgar, þá þyrmi ég öllum staðnum þeirra vegna."

18:26 And Yahwe said, If I find in Sodom fifty righteous within the city, then I will spare all the place for their sake.

18:27 Abraham svaraði og sagði: "Æ, ég hefi dirstað að tala við Drottin, þótt ég sé duft eitt og aska."

18:27 And Abraham answered and said, Behold now, I have taken upon me to speak unto the Lord, who am but dust and ashes:

18:28 Vera má, að fimm skorti á fimmtíu réttláta. Munt þú eyða alla borgina vegna þessara fimm?" Þá mælti hann: "Eigi mun ég eyða hana, finni ég þar fjörutíu og fimm."

18:28 peradventure there shall lack five of the fifty righteous: wilt thou destroy all the city for lack of five? And he said, I will not destroy it, if I find there forty and five.

18:29 Og Abraham hélt áfram að tala við hann og mælti: "Vera má, að þar finnist ekki nema fjörutíu." En hann svaraði: "Vegna þeirra fjörutíu mun ég láta það ógjört."

18:29 And he spake unto him yet again, and said, Peradventure there shall be forty found there. And he said, I will not do it for the forty's sake.

18:30 Og hann sagði: "Ég bið þig, Drottinn, að þú reidist ekki, þó að ég tali. Vera má að þar finnist ekki nema þrjátíu." Og hann svaraði: "Ég mun ekki gjöra það, finni ég þar þrjátíu."

18:30 And he said, Oh let not the Lord be angry, and I will speak: peradventure there shall thirty be found there. And he said, I will not do it, if I find thirty there.

18:31 Og hann sagði: "Æ, ég hefi dirstað að tala við Drottin! Vera má, að þar finnist ekki nema tuttugu." Og hann mælti: "Ég mun ekki eyða hana vegna þeirra tuttugu."

18:31 And he said, Behold now, I have taken upon me to speak unto the Lord: peradventure there shall be twenty found there. And he said, I will not destroy it for the twenty's sake.

18:32 Og hann mælti: "Ég bið þig, Drottinn, að þú reidist ekki, þó að ég tali enn aðeins í þetta sinn. Vera má að þar finnist aðeins tíu." Og hann sagði: "Ég mun ekki eyða hana vegna þeirra tíu."

18:32 And he said, Oh let not the Lord be angry, and I will speak yet but this once: peradventure ten shall be found there. And he said, I will not destroy it for the ten's sake.

18:33 Og Drottinn fór í brott, er hann hafði lokið tali sínu við Abraham, en Abraham hvarf aftur heimleiðis.

18:33 And Yahwe went his way, as soon as he had left off communing with Abraham: and Abraham returned unto his place.

19:1 Englarnir tveir komu um kveldið til Sódómu. Sat Lot í borgarhlíði. Og er hann sá þá, stóð hann upp í móti þeim og hneigði ásjónu sína til jarðar.

19:1 And the two angels came to Sodom at even; and Lot sat in the gate of Sodom: and Lot saw them, and rose up to meet them; and he bowed himself with his face to the earth;

19:2 Því næst mælti hann: "Heyrið, herrar mínir, sýnið litillæti og komið inn í hús þjóns ykkar, og verið hér í nótt og þvið fætur ykkar. Getið þið þá risið árla á morgun og farið leiðar ykkar." En þeir sögðu: "Nei, við ætlum að hafast við á strætinu í nótt."

19:2 and he said, Behold now, my lords, turn aside, I pray you, into your servant's house, and tarry all night, and wash your feet,

and ye shall rise up early, and go on your way. And they said, Nay; but we will abide in the street all night.

19:3 Þá lagði hann mikið að þeim, uns þeir fóru inn til hans og gengu inn í hús hans. Og hann bjó þeim máltíð og bakaði ósýrt brauð, og þeir neyttu.

19:3 And he urged them greatly; and they turned in unto him, and entered into his house; and he made them a feast, and did bake unleavened bread, and they did eat.

19:4 En áður en þeir gengu til hvíldar, slógu borgarmenn, mennirnir í Sódómu, hring um húsið, bæði ungir og gamlir, allar mógurinn hvaðanava.

19:4 But before they lay down, the men of the city, even the men of Sodom, compassed the house round, both young and old, all the people from every quarter;

19:5 Og þeir kölluðu á Lot og sögðu við hann: "Hvar eru mennirnir, sem komu til þín í kveld? Leið þú þá út til vor, að vér megum kenna þeirra."

19:5 and they called unto Lot, and said unto him, Where are the men that came in to thee this night? bring them out unto us, that we may know them.

19:6 Lot gekk þá út til þeirra, út fyrir dyrnar, og lokaði hurðinni að baki sér.

19:6 And Lot went out unto them to the door, and shut the door after him.

19:7 Og hann sagði: "Fyrir hvern mun, bræður mínir, fremjið ekki óhæfu."

19:7 And he said, I pray you, my brethren, do not so wickedly.

19:8 Sjá, ég á tvær dætur, sem ekki hafa karlmanns kennt. Ég skal leiða þær út til yðar, gjörið við þær sem yður gott þykir. Aðeins megið þér ekkert gjöra þessum mönnum, úr því að þeir eru komnir undir skugga þaks míns."

19:8 Behold now, I have two daughters that have not known man; let me, I pray you, bring them out unto you, and do ye to them as is good in your eyes: only unto these men do nothing, forasmuch as they are come under the shadow of my roof.

19:9 Þá æptu þeir: "Haf þig á burt!" og sögðu: "Þessi náungi er hingað kominn sem útlendingur og vill nú stöðugt vera að síða oss. Nú skulum vér leika þig enn verr en þá." Og þeir gjörðu ákaflega þröng að honum, að Lot, og gengu nær til að brjóta upp dyrnar.

19:9 And they said, Stand back. And they said, This one fellow came in to sojourn, and he will needs be a judge: now will we deal worse with thee, than with them. And they pressed sore upon the man, even Lot, and drew near to break the door.

19:10 Þá seildust mennirnir út og drógu Lot til sín inn í húsið og lokuðu dyrunum.

19:10 But the men put forth their hand, and brought Lot into the house to them, and shut to the door.

19:11 En þá, sem voru úti fyrir dyrum hússins, slógu þeir með blindu, smáa og stóra, svo að þeir urðu að gefast upp við að finna dyrnar.

19:11 And they smote the men that were at the door of the house with blindness, both

small and great, so that they wearied themselves to find the door.

19:12 Mennirnir sögðu við Lot: "Átt þú hér nokkra fleiri þér nákomna? Tengdasyni, syni, dætur? Alla í borginni, sem þér eru áhangandi, skalt þú hafa á burt hédan.

19:12 And the men said unto Lot, Hast thou here any besides? son-in-law, and thy sons, and thy daughters, and whomsoever thou hast in the city, bring them out of the place:

19:13 Því að við munum eyða þennan stað, af því að hrópið yfir þeim fyrir Drottni er mikið, og Drottinn hefir sent okkur til að eyða borgina."

19:13 for we will destroy this place, because the cry of them is waxed great before Yahwe: and Yahwe hath sent us to destroy it.

19:14 Þá gekk Lot út og talaði við tengdasyni sína, sem ætluðu að ganga að eiga dætur hans, og mælti: "Standið upp skjótt og farið úr þessum stað, því að Drottinn mun eyða borgina." En tengdasynir hans hugðu, að hann væri að gjöra að gamni sínu.

19:14 And Lot went out, and spake unto his sons-in-law, who married his daughters, and said, Up, get you out of this place; for Yahwe will destroy the city. But he seemed unto his sons-in-law as one that mocked.

19:15 En er dagur rann, ráku englarnir eftir Lot og sögðu: "Statt þú upp skjótt! Tak þú konu þína og báðar dætur þínar, sem hjá þér eru, svo að þú fyrirfarist ekki vegna syndar borgarinnar."

19:15 And when the morning arose, then the angels hastened Lot, saying, Arise, take thy wife, and thy two daughters that are here, lest thou be consumed in the iniquity of the city.

19:16 En er hann hikaði við, tóku mennirnir í hönd honum og í hönd konu hans og í hönd báðum dætrum hans, af því að Drottinn vildi pyrma honum, og leiddu hann út og létu hann út fyrir borgina.

19:16 But he lingered; and the men laid hold upon his hand, and upon the hand of his wife, and upon the hand of his two daughters, Yahwe being merciful unto him; and they brought him forth, and set him without the city.

19:17 Og er þeir höfðu leitt þau út, sögðu þeir: "Forða þér, líf þitt liggur við! Lit ekki aftur fyrir þig og nem hvergi staðar á öllu sléttlandinu, forða þér á fjöll upp, að þú farist eigi."

19:17 And it came to pass, when they had brought them forth abroad, that he said, Escape for thy life; look not behind thee, neither stay thou in all the Plain; escape to the mountain, lest thou be consumed.

19:18 Þá sagði Lot við þá: "Æ nei, herra!

19:18 And Lot said unto them, Oh, not so, my lord:

19:19 Sjá, þjónn þinn hefir fundið náð í augum þínum, og þú hefir sýnt á mér mikla miskunn að láta mig halda lífi. En ég get ekki forðað mér á fjöll upp, ógæfan getur komið yfir mig og ég dáíð.

19:19 behold now, thy servant hath found favor in thy sight, and thou hast magnified thy lovingkindness, which thou hast showed unto

me in saving my life; and I cannot escape to the mountain, lest evil overtake me, and I die:

19:20 Sjá, þarna er borg í nánd, þangað gæti ég flúið, og hún er lítil. Ég vil forða mér þangað - er hún ekki lítil? - og ég mun halda lífi."

19:20 behold now, this city is near to flee unto, and it is a little one. Oh let me escape thither (is it not a little one?), and my soul shall live.

19:21 Drottinn sagði við hann: "Sjá, ég hefi einnig veitt þér þessa bæn, að leggja ekki í eyði borgina, sem þú talaðir um.

19:21 And he said unto him, See, I have accepted thee concerning this thing also, that I will not overthrow the city of which thou hast spoken.

19:22 Flýt þér! Forða þér þangað, því að ég get ekkert gjört, fyrr en þú kemst þangað." Vegna þessa nefna menn borgina Sóar.

19:22 Haste thee, escape thither; for I cannot do anything till thou be come thither. Therefore the name of the city was called Zoar.

19:23 Sólin var runnin upp yfir jörðina, er Lot kom til Sóar.

19:23 The sun was risen upon the earth when Lot came unto Zoar.

19:24 Og Drottinn lét rigna yfir Sódómu og Gómorru brennisteini og eldi frá Drottni, af himni.

19:24 Then Yahwe rained upon Sodom and upon Gomorrah brimstone and fire from Yahwe out of heaven;

19:25 Og hann gjöreyddi þessar borgir og allt sléttendið og alla íbúa borganna og gróður jarðarinnar.

19:25 and he overthrew those cities, and all the Plain, and all the inhabitants of the cities, and that which grew upon the ground.

19:26 En kona hans leit við að baki honum og varð að saltstöpli.

19:26 But his wife looked back from behind him, and she became a pillar of salt.

19:27 Abraham gekk snemma morguns þangað, er hann hafði staðið frammi fyrir Drottni.

19:27 And Abraham gat up early in the morning to the place where he had stood before Yahwe:

19:28 Og hann horfði niður á Sódómu og Gómorru og yfir allt sléttendið og sá, að reykt lagði upp af jörðinni, því líkast sem reykur úr ofni.

19:28 and he looked toward Sodom and Gomorrah, and toward all the land of the Plain, and beheld, and, lo, the smoke of the land went up as the smoke of a furnace.

19:29 En er Guð eyddi borgirnar á sléttlandinu, minnstist Guð Abrahams og leiddi Lot út úr eyðingunni, þá er hann lagði í eyði borgirnar, sem Lot hafði búið í.

19:29 And it came to pass, when God destroyed the cities of the Plain, that God remembered Abraham, and sent Lot out of the midst of the overthrow, when he overthrew the cities in which Lot dwelt.

19:30 Lot fór frá Sóar upp á fjöllin

og staðnæmdist þar og báðar dætur hans með honum, því að hann óttaðist að vera kyrr í Sóar, og hann hafðist við í helli, hann og báðar dætur hans.

19:30 And Lot went up out of Zoar, and dwelt in the mountain, and his two daughters with him; for he feared to dwell in Zoar: and he dwelt in a cave, he and his two daughters.

19:31 Þá sagði hin eldri við hina yngri: "Faðir okkar er gamall, og enginn karlmaður er eftir á jörðinni, sem samfarir megi við okkur hafa, eins og siðvenja er til alls staðar á jörðinni.

19:31 And the first-born said unto the younger, Our father is old, and there is not a man in the earth to come in unto us after the manner of all the earth:

19:32 Kom þú, við skulum gefa föður okkar vín að drekka þá nótt, og hin eldri fór og lagðist hjá föður sínum. En hann varð hvorki var við, að hún lagðist niður, né að hún reis á fætur.

19:32 come, let us make our father drink wine, and we will lie with him, that we may preserve seed of our father.

19:33 Síðan gáfu þær föður sínum vín að drekka þá nótt, og hin eldri fór og lagðist hjá föður sínum. En hann varð hvorki var við, að hún lagðist niður, né að hún reis á fætur.

19:33 And they made their father drink wine that night: and the first-born went in, and lay with her father; and he knew not when she lay down, nor when she arose.

19:34 Og morguninn eftir sagði hin eldri við hina yngri: "Sjá, í nótt lá ég hjá föður mínum. Við skulum nú einnig í nótt gefa honum vín að drekka. Far þú síðan inn og leggst hjá honum, að við megum kveikja kyn af föður okkar."

19:34 And it came to pass on the morrow, that the first-born said unto the younger, Behold, I lay yesternight with my father: let us make him drink wine this night also; and go thou in, and lie with him, that we may preserve seed of our father.

19:35 Síðan gáfu þær föður sínum vín að drekka einnig þá nótt, og hin yngri tók sig til og lagðist hjá honum. En hann varð hvorki var við, að hún lagðist niður, né að hún reis á fætur.

19:35 And they made their father drink wine that night also: and the younger arose, and lay with him; and he knew not when she lay down, nor when she arose.

19:36 Þannig urðu báðar dætur Lots þungadar af völdum föður síns.

19:36 Thus were both the daughters of Lot with child by their father.

19:37 Hin eldri ól son og nefndi hann Móab. Hann er ættfaðir Móabíta allt til þessa dags.

19:37 And the first-born bare a son, and called his name Moab: the same is the father of the Moabites unto this day.

19:38 Og hin yngri ól einnig son og nefndi hann Ben-Ammi. Hann er ættfaðir Ammóníta allt til þessa dags.

19:38 And the younger, she also bare a son, and called his name Ben-ammi: the same is the father of the children of Ammon unto this day.

20:1 Nú flutti Abraham sig þaðan til Suðurlandsins og settist að milli Kades og Súr og dvaldist um hríð í Gerar.

20:1 And Abraham journeyed from thence toward the land of the South, and dwelt between Kadesh and Shur. And he sojourned in Gerar.

20:2 Og Abraham sagði um Söru konu sína: "Hún er systir mín." Þá sendi Abimelek konungur í Gerar menn og lét sækja Söru.

20:2 And Abraham said of Sarah his wife, She is my sister. And Abimelech king of Gerar sent, and took Sarah.

20:3 En Guð kom til Abimeleks í draumi um nóttina og sagði við hann: "Sjá, þú skalt deyja vegna konu þeirrar, sem þú hefir tekið, því að hún er gift kona."

20:3 But God came to Abimelech in a dream of the night, and said to him, Behold, thou art but a dead man, because of the woman whom thou hast taken. For she is a man's wife.

20:4 En Abimelek hafði ekki komið nærri henni. Og hann sagði: "Drottinn, munt þú einnig vilja deyða saklaust fólk?"

20:4 Now Abimelech had not come near her. And he said, Lord, wilt thou slay even a righteous nation?

20:5 Hefir hann ekki sagt við mig: „Hún er systir mín“? og hún sjálf hefir einnig sagt: „Hann er bróðir minn“? Í einlægni hjarta míns og með hreinum höndum hefi ég gjört þetta."

20:5 Said he not himself unto me, She is my sister? And she, even she herself said, He is my brother. In the integrity of my heart and the innocency of my hands have I done this.

20:6 Og Guð sagði við hann í draumnum: "Víst veit ég, að þú gjörðir þetta í einlægni hjarta þíns, og ég hefi einnig varðveitt þig frá að syndga gegn mér. Fyrir því leyfði ég þér ekki að snerta hana."

20:6 And God said unto him in the dream, Yea, I know that in the integrity of thy heart thou has done this, and I also withheld thee from sinning against me. Therefore suffered I thee not to touch her.

20:7 Fá því nú manninum konu hans aftur, því að hann er spámaður, og mun hann biðja fyrir þér, að þú megir lífi halda. En ef þú skilar henni ekki aftur, þá skalt þú vita, að þú munt vissulega deyja, þú og allir, sem þér tilheyra."

20:7 Now therefore restore the man's wife. For he is a prophet, and he shall pray for thee, and thou shalt live. And if thou restore her not, know thou that thou shalt surely die, thou, and all that are thine.

20:8 Abimelek reis árla um morguninn og kallaði til sín alla þjóna sína og greindi þeim frá öllu þessu. Og mennirnir urðu mjög óttaslegnir.

20:8 And Abimelech rose early in the morning, and called all his servants, and told all these things in their ear. And the men were sore afraid.

20:9 Og Abimelek lét kalla Abraham til sín og sagði við hann: "Hvað hefir þú gjört oss? Og hvað hefi ég misgjört við þig, að þú skyldir leiða svo stóra synd

yfir mig og ríki mitt? Verk, sem enginn skyldi fremja, hefir þú framið gegn mér."

20:9 Then Abimelech called Abraham, and said unto him, What hast thou done unto us? And wherein have I sinned against thee, that thou hast brought on me and on my kingdom a great sin? Thou hast done deeds unto me that ought not to be done.

20:10 Og Abimelek sagði við Abraham: "Hvað gekk þér til að gjöra þetta?"

20:10 And Abimelech said unto Abraham, What sawest thou, that thou hast done this thing?

20:11 Þá mælti Abraham: "Ég hugsaði: „Vart mun nokkur guðsótti vera á þessum stað, og þeir munu drepa mig vegna konu minnar."

20:11 And Abraham said, Because I thought, Surely the fear of God is not in this place. And they will slay me for my wife's sake.

20:12 Og þar að auki er hún sannlega systir mín, samfedra, þótt eigi séum við sammaðra, og hún varð kona mín.

20:12 And moreover she is indeed my sister, the daughter of my father, but not the daughter of my mother; and she became my wife:

20:13 Og þegar Guð lét mig fara úr húsi föður míns, sagði ég við hana: „Þessa góðsemi verður þú að sýna mér: Hvar sem við komum, þá segðu um mig: Hann er bróðir minn."

20:13 and it came to pass, when God caused me to wander from my father's house, that I said unto her, This is thy kindness which thou shalt show unto me. At every place whither we shall come, say of me, He is my brother.

20:14 Þá tók Abimelek sauði, naut, þræla og ambáttir og gaf Abraham og fékk honum aftur Söru konu hans.

20:14 And Abimelech took sheep and oxen, and men-servants and women-servants, and gave them unto Abraham, and restored him Sarah his wife.

20:15 Og Abimelek sagði: "Sjá, land mitt stendur þér til boða. Þú þar sem þér best líkar."

20:15 And Abimelech said, Behold, my land is before thee. Dwell where it pleaseth thee.

20:16 Og við Söru sagði hann: "Sjá, ég gef bróður þínum þúsund sikla silfurs. Sjá, það sé þér uppreist í augum allra þeirra, sem með þér eru, og ert þú þannig réttlætt fyrir öllum."

20:16 And unto Sarah he said, Behold, I have given thy brother a thousand pieces of silver. Behold, it is for thee a covering of the eyes to all that are with thee. And in respect of all thou art righted.

20:17 Og Abraham bað til Guðs fyrir honum, og Guð læknaði Abimelek og konu hans og ambáttir, svo að þær ólu börn.

20:17 And Abraham prayed unto God. And God healed Abimelech, and his wife, and his maid-servants. And they bare children.

20:18 Því að Drottinn hafði lokað sérhverjum móðurkviði í húsi Abimeleks sakir Söru, konu Abrahams.

20:18 For Yahwe had fast closed up all the wombs of the house of Abimelech,

because of Sarah, Abraham's wife.

21:1 Drottinn vitjaði Söru, eins og hann hafði lofað, og Drottinn gjörði við Söru eins og hann hafði sagt.

21:1 And Yahwe visited Sarah as he had said, and Yahwe did unto Sarah as he had spoken.

21:2 Og Sara varð þunguð og fæddi Abraham son í elli hans, um þær mundir, sem Guð hafði sagt honum.

21:2 And Sarah conceived, and bare Abraham a son in his old age, at the set time of which God had spoken to him.

21:3 Og Abraham gaf nafn syni sínum, þeim er honum fæddist, sem Sara fæddi honum, og kallaði hann Ísak.

21:3 And Abraham called the name of his son that was born unto him, whom Sarah bare to him, Isaac.

21:4 Abraham umskar Ísak son sinn, þá er hann var átta daga gamall, eins og Guð hafði boðið honum.

21:4 And Abraham circumcised his son Isaac when he was eight days old, as God had commanded him.

21:5 En Abraham var hundrað ára gamall, þegar Ísak sonur hans fæddist honum.

21:5 And Abraham was a hundred years old, when his son Isaac was born unto him.

21:6 Sara sagði: "Guð hefir gjört mig að athlagi. Hver sem heyrir þetta, mun hlæja að mér."

21:6 And Sarah said, God hath made me to laugh. Every one that heareth will laugh with me.

21:7 Og hún mælti: "Hver skyldi hafa sagt við Abraham, að Sara mundi hafa börn á brjósti, og þó hefi ég alið honum son í elli hans."

21:7 And she said, Who would have said unto Abraham, that Sarah should give children suck? For I have borne him a son in his old age.

21:8 Sveinninn óx og var vaninn af brjósti, og Abraham gjörði mikla veislu þann dag, sem Ísak var tekinn af brjósti.

21:8 And the child grew, and was weaned. And Abraham made a great feast on the day that Isaac was weaned.

21:9 En Sara sá son Hagar hinnar egypsku, er hún hafði fætt Abraham, að leik með Ísak, syni hennar.

21:9 And Sarah saw the son of Hagar the Egyptian, whom she had borne unto Abraham, mocking.

21:10 Þá sagði hún við Abraham: "Rek þú burt ambátt þessa og son hennar, því að ekki skal sonur þessarar ambáttar taka arf með syni mínum, með Ísak."

21:10 Wherefore she said unto Abraham, Cast out this handmaid and her son. For the son of this handmaid shall not be heir with my son, even with Isaac.

21:11 En Abraham sárnaði þetta mjög vegna sonar síns.

21:11 And the thing was very grievous in Abraham's sight on account of his son.

21:12 Þá sagði Guð við Abraham: "Lát þig ekki taka sárt til sveinsins og ambáttar þinnar. Hlýð þú Söru í öllu því, er hún segir þér, því að afkomendur þínir munu verða kenndir við Ísak.

21:12 And God said unto Abraham, Let it not be grievous in thy sight because of the lad, and because of thy handmaid. In all that Sarah saith unto thee, hearken unto her voice. For in Isaac shall thy seed be called.

21:13 En ég mun einnig gjöra ambáttarsoninn að þjóð, því að hann er þitt afkvæmi."

21:13 And also of the son of the handmaid will I make a nation, because he is thy seed.

21:14 Og Abraham reis árla næsta morgun, tók brauð og vatnsbelg og fékk Hagar, en sveininn lagði hann á herðar henni og lét hana í burtu fara. Hún hélt þá af stað og reikaði um eyðimörkina Beersheba.

21:14 And Abraham rose up early in the morning, and took bread and a bottle of water, and gave it unto Hagar, putting it on her shoulder, and gave her the child, and sent her away. And she departed, and wandered in the wilderness of Beer-sheba.

21:15 En er vatnið var þrotið á leglinum, lagði hún sveininn inn undir einn runnann.

21:15 And the water in the bottle was spent, and she cast the child under one of the shrubs.

21:16 Því næst gekk hún burt og settist þar gegnt við, svo sem í örskots fjarlægð, því að hún sagði: "Ég get ekki horft á að barnið deyri." Og hún settist þar gegnt við og tók að gráta hástöfum.

21:16 And she went, and sat her down over against him a good way off, as it were a bowshot. For she said, Let me not look upon the death of the child. And she sat over against him, and lifted up her voice, and wept.

21:17 En er Guð heyrði hljóð sveinsins, þá kallaði engill Guðs til Hagar af himni og mælti til hennar: "Hvað gengur að þér, Hagar? Vertu óhrædd, því að Guð hefir heyrt til sveinsins, þar sem hann liggur.

21:17 And God heard the voice of the lad. And the angel of God called to Hagar out of heaven, and said unto her, What aileth thee, Hagar? Fear not. For God hath heard the voice of the lad where he is.

21:18 Statt þú upp, reistu sveininn á fætur og leiddu hann þér við hönd, því að ég mun gjöra hann að mikilli þjóð."

21:18 Arise, lift up the lad, and hold him in thy hand. For I will make him a great nation.

21:19 Og Guð lauk upp augum hennar, svo að hún sá vatnsbrunn. Fór hún þá og fyllti belginn vatni og gaf sveininum að drekka.

21:19 And God opened her eyes, and she saw a well of water. And she went, and filled the bottle with water, and gave the lad drink.

21:20 Og Guð var með sveininum, og hann óx upp og hafðist við í eyðimörkinni og gjörðist bogmaður.

21:20 And God was with the lad, and he grew. And he dwelt in the wilderness, and became, as he grew up, an archer.

21:21 Og hann hafðist við í Paraneyðimörk, og móðir hans tók honum konu af Egyptalandi.

21:21 And he dwelt in the wilderness of Paran. And his mother took him a wife out of the land of Egypt.

21:22 Um sömu mundir bar svo til, að Abimelek og hershöfðingi hans Píkol mæltu þannig við Abraham: "Guð er með þér í öllu, sem þú gjörir.

21:22 And it came to pass at that time, that Abimelech and Phicol the captain of his host spake unto Abraham, saying, God is with thee in all that thou doest.

21:23 Vinn mér nú eið að því hér við Guð, að þú skulir eigi breyta svíksamlega, hvorki við mig né afkomendur mína. Þú skalt auðsýna mér og landinu, sem þú dvelst í sem útlendingur, hina sömu góðsemi og ég hefi auðsýnt þér."

21:23 Now therefore swear unto me here by God that thou wilt not deal falsely with me, nor with my son, nor with my son's son. But according to the kindness that I have done unto thee, thou shalt do unto me, and to the land wherein thou hast sojourned.

21:24 Og Abraham mælti: "Ég skal vinna þér eið að því."

21:24 And Abraham said, I will swear.

21:25 En Abraham átalði Abimelek fyrir vatnsbrunninn, sem þrælur Abimeleks höfðu tekið með ofriki.

21:25 And Abraham reproved Abimelech because of the well of water, which Abimelech's servants had violently taken away.

21:26 Þá sagði Abimelek: "Ekki veit ég, hver það hefir gjört. Hvorki hefir þú sagt mér það né hefi ég heldur heyrt það fyrr en í dag."

21:26 And Abimelech said, I know not who hath done this thing. Neither didst thou tell me, neither yet heard I of it, but to-day.

21:27 Þá tók Abraham sauði og naut og gaf Abimelek, og þeir gjörðu sáttmála sín í milli.

21:27 And Abraham took sheep and oxen, and gave them unto Abimelech. And they two made a covenant.

21:28 Og Abraham tók frá sjö gimbrar af hjörðinni.

21:28 And Abraham set seven ewe lambs of the flock by themselves.

21:29 Þá mælti Abimelek til Abrahams: "Hvað skulu þessar sjö gimbrar, sem þú hefir tekið frá?"

21:29 And Abimelech said unto Abraham, What mean these seven ewe lambs which thou hast set by thyself?

21:30 Hann svaraði: "Við þessum sjö gimbrum skalt þú taka af minni hendi, til vitnis um að ég hefi grafið þennan brunn."

21:30 And he said, These seven ewe lambs shalt thou take of my hand, that it may be a witness unto me, that I have digged this well.

21:31 Þess vegna heitir sá staður Beersheba, af því að þeir söru þar báðir.

21:31 Wherefore he called that place Beer-sheba. Because there they swore both of them.

21:32 Þannig gjörðu þeir sáttmála í Beersheba. Síðan tók Abimelek sig upp og Píkol hershöfðingi hans og sneru aftur til Filistalands.

21:32 So they made a covenant at Beer-sheba. And Abimelech rose up, and Phicol the captain of his host, and they returned into the land of the Philistines.

21:33 Abraham gróðursetti tamarisk-runni í Beersheba og ákallaði þar nafn Drottins, Hins Eilífa Guðs.

21:33 And Abraham planted a tamarisk tree in Beer-sheba, and called there on the name of Yahwe, the Everlasting God.

21:34 Og Abraham dvaldist lengi í Filistalandi.

21:34 And Abraham sojourned in the land of the Philistines many days.

22:1 Eftir þessa atburði freistaði Guð Abrahams og mælti til hans: "Abraham!" Hann svaraði: "Hér er ég."

22:1 And it came to pass after these things, that God did prove Abraham, and said unto him, Abraham. And he said, Here am I.

22:2 Hann sagði: "Tak þú einkason þinn, sem þú elskar, hann Ísak, og far þú til Móríalands og fórna honum þar að brennifórni á einu af fjöllumum, sem ég mun segja þér til."

22:2 And he said, Take now thy son, thine only son, whom thou lovest, even Isaac, and get thee into the land of Moriah. And offer him there for a burnt-offering upon one of the mountains which I will tell thee of.

22:3 Abraham var árla á fótum næsta morgun og lagði á asna sinn, og tók með sér tvo sveina sína og Ísak son sinn. Og hann klauf viðinn til brennifórnarinnar, tók sig upp og hélt af stað, þangað sem Guð sagði honum.

22:3 And Abraham rose early in the morning, and saddled his ass, and took two of his young men with him, and Isaac his son. And he clave the wood for the burnt-offering, and rose up, and went unto the place of which God had told him.

22:4 Á þriðja degi hóf Abraham upp augu sín og sá staðinn álengdar.

22:4 On the third day Abraham lifted up his eyes, and saw the place afar off.

22:5 Þá sagði Abraham við sveina sína: "Biðið hér hjá asnanum, en við smásveininn munum ganga þangað til að biðjast fyrir, og komum svo til ykkar aftur."

22:5 And Abraham said unto his young men, Abide ye here with the ass, and I and the lad will go yonder; and we will worship, and come again to you.

22:6 Og Abraham tók brennifórnarviðinn og lagði syni sínum Ísak á herðar, en tók eldinn og hnífinn sér í hönd. Og svo gengu þeir báðir saman.

22:6 And Abraham took the wood of the burnt-offering, and laid it upon Isaac his son. And he took in his hand the fire and the knife. And they went both of them together.

22:7 Þá mælti Ísak við Abraham föður sinn: "Faðir minn!" Hann svaraði: "Hér er ég, sonur minn!" Hann mælti: "Hér

er eldurinn og víðurinn, en hvar er sauðurinn til brennifórnarinnar?"

22:7 And Isaac spake unto Abraham his father, and said, My father. And he said, Here am I, my son. And he said, Behold, the fire and the wood. But where is the lamb for a burnt-offering?

22:8 Og Abraham sagði: "Guð mun sjá sér fyrir sauð til brennifórnarinnar, sonur minn." Og svo gengu þeir báðir saman.

22:8 And Abraham said, God will provide himself the lamb for a burnt-offering, my son. So they went both of them together.

22:9 En er þeir komu þangað, er Guð hafði sagt honum, reisti Abraham þar altari og lagði víðinn á, og batt son sinn Ísak og lagði hann upp á altarið, ofan á víðinn.

22:9 And they came to the place which God had told him of. And Abraham built the altar there, and laid the wood in order, and bound Isaac his son, and laid him on the altar, upon the wood.

22:10 Og Abraham rétti út hönd sína og tók hnifinn til að slátra syni sínum.

22:10 And Abraham stretched forth his hand, and took the knife to slay his son.

22:11 Þá kallaði engill Drottins til hans af himni og mælti: "Abraham! Abraham!" Hann svaraði: "Hér er ég."

22:11 And the angel of Yahwe called unto him out of heaven, and said, Abraham, Abraham. And he said, Here I am.

22:12 Hann sagði: "Legg þú ekki hönd á sveininn og gjör þú honum ekkert, því að nú veit ég, að þú óttast Guð, þar sem þú synjaðir mér ekki um einkason þinn."

22:12 And he said, Lay not thy hand upon the lad, neither do thou anything unto him. For now I know that thou fearest God, seeing thou hast not withheld thy son, thine only son, from me.

22:13 Þá varð Abraham lítið upp, og hann sá hrút bak við sig, sem var fastur á hornunum í hrísrunni. Og Abraham fór og tók hrútinn og bar hann fram að brennifórn í stað sonar síns.

22:13 And Abraham lifted up his eyes, and looked, and behold, behind him a ram caught in the thicket by his horns. And Abraham went and took the ram, and offered him up for a burnt-offering in the stead of his son.

22:14 Og Abraham kallaði þennan stað "Drottinn sér," svo að það er málteki allt til þessa dags: "Á fjallinu, þar sem Drottinn birtist."

22:14 And Abraham called the name of that place Yahwe-jireh. As it is said to this day, In the mount of Yahwe it shall be provided.

22:15 Engill Drottins kallaði annað sinn af himni til Abrahams

22:15 And the angel of Yahwe called unto Abraham a second time out of heaven,

22:16 og mælti: "Ég sver við sjálfan mig," segir Drottinn, "að fyrst þú gjörðir þetta og synjaðir mér eigi um einkason þinn."

22:16 and said, By myself have I sworn, saith Yahwe, because thou hast done this thing, and hast not withheld thy son, thine only son,

22:17 þá skal ég ríkulega blessa þig og stórum margfalda kyn þitt, sem stjörnur á himni, sem sand á sjávarströnd. Og niðjar þínir skulu eignast borgarhlíð óvina sinna.

22:17 that in blessing I will bless thee, and in multiplying I will multiply thy seed as the stars of the heavens, and as the sand which is upon the seashore. And thy seed shall possess the gate of his enemies.

22:18 Og af þínu afkvæmi skulu allar þjóðir á jörðinni blessun hljóta, vegna þess að þú hlýddir minni röddu."

22:18 And in thy seed shall all the nations of the earth be blessed. Because thou hast obeyed my voice.

22:19 Eftir það fór Abraham aftur til sveina sinna, og þeir tóku sig upp og fóru allir saman til Beerseba. Og Abraham bjó enn um hrið í Beerseba.

22:19 So Abraham returned unto his young men, and they rose up and went together to Beer-sheba. And Abraham dwelt at Beer-sheba.

22:20 Eftir þetta bar svo við, að Abraham var sagt: "Sjá, Milka hefir og fætt bróður þínum Nahor sonu:

22:20 And it came to pass after these things, that it was told Abraham, saying, Behold, Milcah, she also hath borne children unto thy brother Nahor.

22:21 Ús, frumgetning hans, og Bús, bróður hans, og Kemúel, ættföður Aramea,

22:21 Uz his first-born, and Buz his brother, and Kemuel the father of Aram.

22:22 og Kesed, Kasó, Pildas, Jidlaf og Betúel." En Betúel gat Rebekku.

22:22 And Chesed, and Hazo, and Pildash, and Jidlah, and Bethuel.

22:23 Þessa átta fæddi Milka Nahor, bróður Abrahams.

22:23 And Bethuel begat Rebekah. These eight did Milcah bear to Nahor, Abraham's brother.

22:24 Og hann átti hjákonu, sem hét Reúma. Hún ól honum og sonu, þá Teba, Gaham, Tahas og Maaka.

22:24 And his concubine, whose name was Reumah, she also bare Tebah, and Gaham, and Tahash, and Maacah.

23:1 Dagar Söru voru hundrað tuttugu og sjö ár, það var aldur Söru.

23:1 And the life of Sarah was a hundred and seven and twenty years. These were the years of the life of Sarah.

23:2 Og Sara dó í Kirjat Arba (það er Hebron) í Kanaanlandi. Og Abraham fór til að harna Söru og gráta hana.

23:2 And Sarah died in Kiriath-arba (the same is Hebron), in the land of Canaan. And Abraham came to mourn for Sarah, and to weep for her.

23:3 Síðan gekk hann burt frá líkinu og kom að máli við Hetíta og sagði:

23:3 And Abraham rose up from before his dead, and spake unto the children of Heth, saying,

23:4 "Ég er aðkomandi og útlendingur meðal yðar. Látið mig fá legstað til

eignar hjá yður, að ég megi koma líkinu frá mér og jarða það."

23:4 I am a stranger and a sojourner with you. Give me a possession of a burying-place with you, that I may bury my dead out of my sight.

23:5 Þá svöruðu Hetítar Abraham og sögðu:

23:5 And the children of Heth answered Abraham, saying unto him,

23:6 "Heyr oss fyrir hvern mun, herra minn. Þú ert Guðs höfðingi vor á meðal. Jarða þú líkið í hinum besta af legstöðum vorum. Enginn meðal vor skal meina þér legstað sinn, að þú megir jarða líkið."

23:6 Hear us, my lord. Thou art a prince of God among us. In the choice of our sepulchres bury thy dead. None of us shall withhold from thee his sepulchre, but that thou mayest bury thy dead.

23:7 Þá stóð Abraham upp og hneigði sig fyrir landslýðnum, fyrir Hetítum,

23:7 And Abraham rose up, and bowed himself to the people of the land, even to the children of Heth.

23:8 og mælti við þá: "Ef það er yðar vilji, að ég megi jarða líkið og koma því frá mér, þá heyrið mig og biðjið fyrir mig Efron Sóarsson."

23:8 And he communed with them, saying, If it be your mind that I should bury my dead out of my sight, hear me, and entreat for me to Ephron the son of Zohar,

23:9 að hann láti mig fá Makpelahelli, sem hann á og er yst í landeign hans. Hann láti mig fá hann fyrir fullt verð til grafreits meðal yðar."

23:9 that he may give me the cave of Machpelah, which he hath, which is in the end of his field. For the full price let him give it to me in the midst of you for a possession of a burying-place.

23:10 En Efron sat þar meðal Hetíta. Þá svaraði Hetítinn Efron Abraham, í víðurvist Hetíta, frammi fyrir öllum þeim, sem gengu út og inn um borgarhlíð hans, og mælti:

23:10 Now Ephron was sitting in the midst of the children of Heth. And Ephron the Hittite answered Abraham in the audience of the children of Heth, even of all that went in at the gate of his city, saying,

23:11 "Nei, herra minn, heyr mig! Landið gef ég þér, og hellinn, sem í því er, hann gef ég þér líka. Í augsýn samlanda minna gef ég þér hann. Jarða þú þar líkið."

23:11 Nay, my lord, hear me. The field give I thee, and the cave that is therein, I give it thee. In the presence of the children of my people give I it thee. Bury thy dead.

23:12 Þá hneigði Abraham sig fyrir landslýðnum,

23:12 And Abraham bowed himself down before the people of the land.

23:13 mælti því næst til Efrons í víðurvist landslýðsins á þessa leið: "Heyr nú, gef gaum að máli mínu! Ég greiði fé fyrir landið. Tak þú við því af mér, að ég megi jarða líkið þar."

23:13 And he spake unto Ephron in the audience of the people of the land, saying,

But if thou wilt, I pray thee, hear me. I will give the price of the field. Take it of me, and I will bury my dead there.

23:14 Þá svaraði Efron Abraham og mælti:

23:14 And Ephron answered Abraham, saying unto him,

23:15 "Herra minn, gef fyrir hvern mun gaum að máli mínu! Jörð, sem er fjögur hundruð silfursikla virði, hvað er það okkar í milli? Jarða þú líkið."

23:15 My lord, hearken unto me. A piece of land worth four hundred shekels of silver, what is that betwixt me and thee? Bury therefore thy dead.

23:16 Og Abraham lét að orðum Efrons, og Abraham vó Efron silfrið, sem hann hafði til tekið í viðurvist Hethíta, fjögur hundruð sikla í gangsilfri.

23:16 And Abraham hearkened unto Ephron. And Abraham weighed to Ephron the silver which he had named in the audience of the children of Heth, four hundred shekels of silver, current *money* with the merchant.

23:17 Þannig var landeign Efrons, sem er hjá Makpela gegnt Mamre, landeignin og hellirinn, sem í henni var, og öll trén, er í landeigninni voru, innan takmarka hennar hringinn í kring.

23:17 So the field of Ephron, which was in Machpelah, which was before Mamre, the field, and the cave which was therein, and all the trees that were in the field, that were in all the border thereof round about, were made sure

23:18 fest Abraham til eignar, í viðurvist Hethíta, frammi fyrir öllum, sem út og inn gengu um borgarhlíð hans.

23:18 unto Abraham for a possession in the presence of the children of Heth, before all that went in at the gate of his city.

23:19 Eftir það jarðaði Abraham Söru konu sína í helli Makpelalands gegnt Mamre (það er Hebron) í Kanaanlandi.

23:19 And after this, Abraham buried Sarah his wife in the cave of the field of Machpelah before Mamre (the same is Hebron), in the land of Canaan.

23:20 Þannig fékk Abraham landið og hellinn, sem í því var, hjá Hethítum til eignar fyrir grafreit.

23:20 And the field, and the cave that is therein, were made sure unto Abraham for a possession of a burying-place by the children of Heth.

24:1 Abraham var gamall og hniginn að aldri, og Drottinn hafði blessað Abraham í öllu.

24:1 And Abraham was old, *and* well stricken in age. And Yahwe had blessed Abraham in all things.

24:2 Þá sagði Abraham við þjón sinn, þann er elstur var í húsi hans og umsjónarmaður yfir öllu, sem hann átti:
24:2 And Abraham said unto his servant, the elder of his house, that ruled over all that he had, Put, I pray thee, thy hand under my thigh.

24:3 "Legg þú hönd þína undir lend minna, og vinn mér eið að því við Drottin, Guð himinsins og Guð

jarðarinnar, að þú skulir ekki taka syni mínum til handa konu af dætrum Kanaaníta, er ég bý á meðal.

24:3 And I will make thee swear by Yahwe, the God of heaven and the God of the earth, that thou wilt not take a wife for my son of the daughters of the Canaanites, among whom I dwell.

24:4 heldur skaltu fara til föðurlands míns og til ættfólks míns, og taka konu handa Ísak syni mínum."

24:4 But thou shalt go unto my country, and to my kindred, and take a wife for my son Isaac.

24:5 Þjónninn svaraði honum: "En ef konan vill ekki fara með mér til þessa lands, á ég þá að fara með son þinn aftur í það land, sem þú fórst úr?"

24:5 And the servant said unto him, Peradventure the woman will not be willing to follow me unto this land. Must I needs bring thy son again unto the land from whence thou camest?

24:6 Og Abraham sagði við hann: "Varastu að fara með son minn þangað! "
24:6 And Abraham said unto him, Beware thou that thou bring not my son thither again.

24:7 Drottinn, Guð himinsins, sem tók mig úr húsi föður míns og úr ættlandi mínu, hann sem hefir talað við mig og svarið mér og sagt: 'Þínum niðjum mun ég gefa þetta land,' hann mun senda engil sinn á undan þér, að þú megir þaðan fá syni mínum konu.

24:7 Yahwe, the God of heaven, who took me from my father's house, and from the land of my nativity, and who spake unto me, and who sware unto me, saying, Unto thy seed will I give this land. He will send his angel before thee, and thou shalt take a wife for my son from thence.

24:8 Og vilji konan ekki fara með þér, þá ertu leystur af eiðnum. En með son minn mátt þú ekki fyrir nokkurn mun fara þangað aftur."

24:8 And if the woman be not willing to follow thee, then thou shalt be clear from this my oath. Only thou shalt not bring my son thither again.

24:9 Þá lagði þjónninn hönd sína undir lend Abrahams húsbónda síns og vann honum eið að þessu.

24:9 And the servant put his hand under the thigh of Abraham his master, and sware to him concerning this matter.

24:10 Þá tók þjónninn tíu úlfalda af úlföldum húsbónda síns og lagði af stað, og hafði með sér alls konar dýrgripi húsbónda síns. Og hann tók sig upp og hélt til Mesópótamíu, til borgar Nahors.

24:10 And the servant took ten camels, of the camels of his master, and departed, having all goodly things of his master's in his hand. And he arose, and went to Mesopotamia, unto the city of Nahor.

24:11 Og hann áði úlföldunum utan borgar hjá vatnsbrunni að kveldi dags, í það mund, er konur voru vanar að ganga út að ausa vatn.

24:11 And he made the camels to kneel down without the city by the well of water at the time of evening, the time that women go out to draw water.

24:12 Og hann mælti: "Drottinn, Guð húsbónda míns Abrahams. Lát mér heppnast erindi mitt í dag og auðsýn miskunn húsbónda mínum Abraham.

24:12 And he said, O Yahwe, the God of my master Abraham, send me, I pray thee, good speed this day, and show kindness unto my master Abraham.

24:13 Sjá, ég stend við vatnslind, og dætur bæjarmanna ganga út að ausa vatn.

24:13 Behold, I am standing by the fountain of water. And the daughters of the men of the city are coming out to draw water.

24:14 Og ef sú stúlka, sem ég segi við: 'Tak niður skjólu þína, að ég megi drekka,' svarar: 'Drekk þú, og ég vil líka brynna úlföldum þínum,' - hún sé sú, sem þú hefir fyrirhugað þjóni þínum Ísak, og af því mun ég marka, að þú auðsýnir miskunn húsbónda mínum."

24:14 And let it come to pass, that the damsel to whom I shall say, Let down thy pitcher, I pray thee, that I may drink. And she shall say, Drink, and I will give thy camels drink also. Let the same be she that thou hast appointed for thy servant Isaac. And thereby shall I know that thou hast showed kindness unto my master.

24:15 Áður en hann hafði lokið máli sínu, sjá, þá kom Rebekka, dóttir Betúels, sonar Milku, konu Nahors, bróður Abrahams, og bar hún skjólu sína á öxlinni.

24:15 And it came to pass, before he had done speaking, that, behold, Rebekah came out, who was born to Bethuel the son of Milcah, the wife of Nahor, Abraham's brother, with her pitcher upon her shoulder.

24:16 En stúlkann var einkar frið sýnum, mey, og enginn maður hafði kennt hennar. Hún gekk niður að lindinni, fyllti skjólu sína og gekk aftur upp frá lindinni.

24:16 And the damsel was very fair to look upon, a virgin, neither had any man known her. And she went down to the fountain, and filled her pitcher, and came up.

24:17 Þá hljóp þjónninn móti henni og mælti: "Gef mér vatnssopa að drekka úr skjólu þinni."

24:17 And the servant ran to meet her, and said, Give me to drink, I pray thee, a little water from thy pitcher.

24:18 Og hún svaraði: "Drekk, herra minn!" Og hún tók jafnskjótt skjóluna niður af öxlinni í hönd sér og gaf honum að drekka.

24:18 And she said, Drink, my lord. And she hastened, and let down her pitcher upon her hand, and gave him drink.

24:19 Og er hún hafði gefið honum að drekka, mælti hún: "Líka skal ég ausa vatn úlföldum þínum, uns þeir hafa drukkíð nægju sína."

24:19 And when she had done giving him drink, she said, I will draw for thy camels also, until they have done drinking.

24:20 Og hún flýtti sér og steypiti úr skjólu sinni í vatnsstokkinn, og hljóp svo aftur að brunninum að ausa vatn. Og hún jós vatn öllum úlföldum hans.

24:20 And she hasted, and emptied her pitcher into the trough, and ran again unto the well to draw, and drew for all his camels.

24:21 En maðurinn starði á hana þegjandi, til þess að komast að raunum, hvort Drottinn hefði látið ferð hans heppnast eða ekki.

24:21 And the man looked stedfastly on her, holding his peace, to know whether Yahwe had made his journey prosperous or not.

24:22 En er úlfaldar hans höfðu drukkið nægju sína, tók maðurinn nefhring úr gulli, sem vá hálfan sikil, og tvö armbönd og dró á hendur henni. Vögu þau tíu sikla gulls.

24:22 And it came to pass, as the camels had done drinking, that the man took a golden ring of half a shekel weight, and two bracelets for her hands of ten shekels weight of gold,

24:23 Því næst mælti hann: "Hvers dóttir ert þú? Segðu mér það. Er rúm í húsi föður þíns til að hýsa oss í nótt?"

24:23 and said, Whose daughter art thou? Tell me, I pray thee. Is there room in thy father's house for us to lodge in?

24:24 Og hún sagði við hann: "Ég er dóttir Betúels, sonar Milku, sem hún ól Nahor."

24:24 And she said unto him, I am the daughter of Bethuel the son of Milcah, whom she bare unto Nahor.

24:25 Þá sagði hún við hann: "Vér höfum yfrið nóg bæði af hálmi og föðri, og einnig húsrúm til gistingar."

24:25 She said moreover unto him, We have both straw and provender enough, and room to lodge in.

24:26 Þá laut maðurinn höfði, bað til Drottins

24:26 And the man bowed his head, and worshipped Yahwe.

24:27 og mælti: "Lofaður sé Drottinn, Guð Abrahams húsbónda míns, sem hefir ekki dregið í hlé miskunn sína og trúfesti við húsbónda minn. Mig hefir Drottinn leitt veginn til húss frænda húsbónda míns."

24:27 And he said, Blessed be Yahwe, the God of my master Abraham, who hath not forsaken his lovingkindness and his truth toward my master. As for me, Yahwe hath led me in the way to the house of my master's brethren.

24:28 Stúlkan skundaði heim og sagði í húsi móður sinnar frá því, sem við hafði borið.

24:28 And the damsel ran, and told her mother's house according to these words.

24:29 Rebekka átti bróður, sem Laban hét, og Laban hljóp til mannsins út að lindinni.

24:29 And Rebekah had a brother, and his name was Laban: and Laban ran out unto the man, unto the fountain.

24:30 Og er hann sá hringinn og armböndin á höndum systur sinnar og heyrði orð Rebekku systur sinnar, sem sagði: "Svona talaði maðurinn við mig," þá fór hann til mannsins. Og sjá, hann stóð hjá úlföldunum við lindina.

24:30 And it came to pass, when he saw the ring, and the bracelets upon his sister's hands, and when he heard the words of Rebekah his sister, saying, Thus spake the man unto me. That he came unto the man. And, behold, he was standing by the camels at the fountain.

24:31 Og hann sagði: "Kom þú inn, blessaður af Drottni. Hví stendur þú hér úti? Ég hefi rýmt til í húsinu, og staður er fyrir úlfalda þína."

24:31 And he said, Come in, thou blessed of Yahwe. Wherefore standest thou without? For I have prepared the house, and room for the camels.

24:32 Þá gekk maðurinn inn í húsið, og Laban spretti af úlföldunum og gaf þeim halm og föður, en færði honum vatn til að þvo fætur sína og fætur þeirra manna, sem voru með honum.

24:32 And the man came into the house, and he ungirded the camels. And he gave straw and provender for the camels, and water to wash his feet and the feet of the men that were with him.

24:33 Og matur var fram borinn fyrir hann, en hann sagði: "Eigi vil ég matar neyta fyrr en ég hefi borið upp erindi mitt." Og menn svöruðu: "Tala þú!"

24:33 And there was set food before him to eat. But he said, I will not eat, until I have told mine errand. And he said, Speak on.

24:34 Hann mælti: "Ég er þjónn Abrahams.

24:34 And he said, I am Abraham's servant.

24:35 Drottinn hefir rikulega blessað húsbónda minn, svo að hann er orðinn auðmaður. Hann hefir gefið honum sauði og naut, silfur og gull, þræla og ambáttir, úlfalda og asna.

24:35 And Yahwe hath blessed my master greatly. And he is become great. And he hath given him flocks and herds, and silver and gold, and men-servants and maid-servants, and camels and asses.

24:36 Og Sara, kona húsbónda míns, hefir alið húsbónda mínum son í elli sinni, og honum hefir hann gefið allt, sem hann á.

24:36 And Sarah my master's wife bare a son to my master when she was old. And unto him hath he given all that he hath.

24:37 Og húsbóndi minn tók af mér eið og sagði: „Þú mátt eigi konu taka syni mínum af dætrum Kanaaníta, er ég bý hjá.

24:37 And my master made me swear, saying, Thou shalt not take a wife for my son of the daughters of the Canaanites, in whose land I dwell.

24:38 heldur skalt þú fara í hús föður míns og til ættingja minna og taka syni mínum konu.'

24:38 But thou shalt go unto my father's house, and to my kindred, and take a wife for my son.

24:39 Og ég sagði við húsbónda minn: „Vera má, að konan vilji ekki fara með mér.'

24:39 And I said unto my master, Peradventure the woman will not follow me.

24:40 Og hann svaraði

mér: „Drottinn, fyrir hvers augsyn ég hefi gengið, mun senda engil sinn með þér og láta ferð þína heppnast, svo að þú megir fá konu til handa syni mínum af ætt minni og úr húsi föður míns.

24:40 And he said unto me, Yahwe, before whom I walk, will send his angel with thee, and prosper thy way. And thou shalt take a wife for my son of my kindred, and of my father's house.

24:41 Þá skaltu vera laus við þann eið, sem þú vinnur mér, ef þú fer til ættingja minna, og vilji þeir ekki gefa þér hana. Þá ertu laus við eiðinn, sem ég tek af þér.'

24:41 Then shalt thou be clear from my oath, when thou comest to my kindred. And if they give her not to thee, thou shalt be clear from my oath.

24:42 Og er ég í dag kom að lindinni, sagði ég: „Drottinn, Guð Abrahams húsbónda míns. Ætlir þú að láta þá för lánast, sem ég nú er að fara.

24:42 And I came this day unto the fountain, and said, O Yahwe, the God of my master Abraham, if now thou do prosper my way which I go.

24:43 þá sjá, ég stend við þessa lind, og fari svo, að sú stúlka, sem kemur hingað til að sækja vatn og ég segi við: Gef mér að drekka vatnssopa úr skjólu þinni. -

24:43 Behold, I am standing by the fountain of water. And let it come to pass, that the maiden that cometh forth to draw, to whom I shall say, Give me, I pray thee, a little water from thy pitcher to drink.

24:44 svarar mér: Drekk þú, og líka skal ég ausa úlföldum þínum vatn. - hún sé sú kona, sem Drottinn hefir fyrirhugað syni húsbónda míns.'

24:44 And she shall say to me, Both drink thou, and I will also draw for thy camels. Let the same be the woman whom Yahwe hath appointed for my master's son.

24:45 En áður en ég hafði lokið þessu tali við sjálfan mig, sjá, þá kom Rebekka út þangað með skjólu sína á öxlinni og gekk niður að lindinni og bar upp vatn. Og ég sagði við hana: „Gef mér að drekka!"

24:45 And before I had done speaking in my heart, behold, Rebekah came forth with her pitcher on her shoulder. And she went down unto the fountain, and drew. And I said unto her, Let me drink, I pray thee.

24:46 Og óðara tók hún skjóluna niður af öxlinni og sagði: „Drekk þú, og líka skal ég brynna úlföldum þínum.' Og ég drakk, og hún brynnti líka úlföldunum.

24:46 And she made haste, and let down her pitcher from her shoulder, and said, Drink, and I will give thy camels drink also. So I drank, and she made the camels drink also.

24:47 Þá spurði ég hana og mælti: „Hvers dóttir ert þú? Og hún sagði: „Dóttir Betúels, sonar Nahors, sem Milka ól honum.' Lét ég þá hringinn í nef hennar og armböndin á hendur hennar.

24:47 And I asked her, and said, Whose daughter art thou? And she said, The daughter of Bethuel, Nahor's son, whom Milcah bare unto him. And I put the ring upon her nose, and the bracelets upon her hands.

24:48 Og ég laut höfði og bað til Drottins, og ég lofaði Drottín. Guð Abrahams húsbónda míns, sem hafði leitt mig hinn rétta veg til að taka bróurdóttur húsbónda míns syni hans til handa.

24:48 And I bowed my head, and worshipped Yahwe, and blessed Yahwe, the God of my master Abraham, who had led me in the right way to take my master's brother's daughter for his son.

24:49 Og nú, ef þér viljið sýna vináttu og tryggð húsbónda mínum, þá segið mér það. En viljið þér það ekki þá segið mér og það, svo að ég geti snúið mér hvort heldur væri til hægri eða vinstri."

24:49 And now if ye will deal kindly and truly with my master, tell me. And if not, tell me. That I may turn to the right hand, or to the left.

24:50 Þá svöruðu þeir Laban og Betúel og sögðu: "Þetta er frá Drottni komið. Við getum ekkert við þig sagt, hvorki illt né gott.

24:50 Then Laban and Bethuel answered and said, The thing proceedeth from Yahwe. We cannot speak unto thee bad or good.

24:51 Sjá, Rebekka er á þínu valdi, tak þú hana og far þína leið, að hún verði kona sonar húsbónda þíns, eins og Drottinn hefir sagt."

24:51 Behold, Rebekah is before thee, take her, and go, and let her be thy master's son's wife, as Yahwe hath spoken.

24:52 Og er þjónn Abrahams heyrði þessi orð, laut hann til jarðar fyrir Drottni.

24:52 And it came to pass, that, when Abraham's servant heard their words, he bowed himself down to the earth unto Yahwe.

24:53 Og þjónninn tók upp skartgrip af silfri og skartgrip af gulli og klæði, og gaf Rebekku, en bróður hennar og móður gaf hann gersemar.

24:53 And the servant brought forth jewels of silver, and jewels of gold, and raiment, and gave them to Rebekah. He gave also to her brother and to her mother precious things.

24:54 Því næst átu þeir og drukkun, hann og mennirnir, sem með honum voru, og gistu þar um nóttina. En þeir voru risnir úr rekkju um morguninn, mælti hann: "Látið mig nú fara heim til húsbónda míns."

24:54 And they did eat and drink, he and the men that were with him, and tarried all night. And they rose up in the morning, and he said, Send me away unto my master.

24:55 Þá svöruðu bróðir hennar og móðir: "Leyf þú stúlkunni að vera hjá oss enn nokkurn tíma eða eina tíu daga. Þá má hún fara."

24:55 And her brother and her mother said, Let the damsel abide with us a few days, at the least ten. After that she shall go.

24:56 En hann svaraði þeim: "Tefjið mig ekki! Drottinn hefir látið ferð mína heppnast. Leyfið mér að fara heim til húsbónda míns."

24:56 And he said unto them, Hinder me not, seeing Yahwe hath prospered my way. Send me away that I may go to my master.

24:57 Þau sögðu þá: "Við skulum kalla á stúlkuna og spyrja hana sjálfa."

24:57 And they said, We will call the damsel, and inquire at her mouth.

24:58 Þá kölluðu þau á Rebekku og sögðu við hana: "Vilt þú fara með þessum manni?" Og hún sagði: "Ég vil fara."

24:58 And they called Rebekah, and said unto her, Wilt thou go with this man? And she said, I will go.

24:59 Þá létu þau Rebekku systur sína og fóstur hennar fara með þjóni Abrahams og mönnum hans.

24:59 And they sent away Rebekah their sister, and her nurse, and Abraham's servant, and his men.

24:60 Þau blessuðu Rebekku og sögðu við hana: "Systir vor, vaxi af þér þúsundir þúsunda og eignist niðjar þínir borgarhlíð fjandmanna sinna!"

24:60 And they blessed Rebekah, and said unto her, Our sister, be thou *the mother* of thousands of ten thousands, and let thy seed possess the gate of those that hate them.

24:61 Þá tók Rebekka sig upp með þernum sínum, og þær riðu úlföldunum og fóru með manninum. Og þjónninn tók Rebekku og fór leiðar sinnar.

24:61 And Rebekah arose, and her damsels, and they rode upon the camels, and followed the man. And the servant took Rebekah, and went his way.

24:62 Ísak hafði gengið að Beer-lahaj-rói, því að hann bjó í Suðurlandinu.

24:62 And Isaac came from the way of Beer-lahai-roi. For he dwelt in the land of the South.

24:63 Og Ísak hafði gengið út að alíðnum degi til að hugleiða úti á mörkinni, og hann hóf upp augu sín og sá úlfalda koma.

24:63 And Isaac went out to meditate in the field at the eventide. And he lifted up his eyes, and saw, and, behold, there were camels coming.

24:64 Og Rebekka leit upp og sá Ísak. Sté hún þá jafnskjótt niður af úlfaldanum.

24:64 And Rebekah lifted up her eyes, and when she saw Isaac, she alighted from the camel.

24:65 Og hún sagði við þjóninn: "Hver er þessi maður, sem kemur á móti oss þarna á mörkinni?" Og þjónninn svaraði: "Það er húsbóndi minn." Þá tók hún skýluna og huldi sig.

24:65 And she said unto the servant, What man is this that walketh in the field to meet us? And the servant said, It is my master. And she took her veil, and covered herself.

24:66 Og þjónninn sagði Ísak frá öllu því, sem hann hafði gjört.

24:66 And the servant told Isaac all the things that he had done.

24:67 Og Ísak leiddi hana í tjald Söru móður sinnar, og tók Rebekku og hún varð kona hans og hann elskaði hana. Og Ísak huggaðist af harmi þeim, er hann bar eftir móður sína.

24:67 And Isaac brought her into his mother Sarah's tent, and took Rebekah, and she became his wife. And he loved her.

And Isaac was comforted after his mother's death.

25:1 Abraham tók sér enn konu. Hún hét Ketúra.

25:1 And Abraham took another wife, and her name was Keturah.

25:2 Og hún ól honum Simran, Joksan, Medan, Midían, Jisbak og Súa.

25:2 And she bare him Zimran, and Jokshan, and Medan, and Midian, and Ishbak, and Shuah.

25:3 Og Joksan gat Séba og Dedan, og synir Dedans voru Assúritar, Letúsítar og Leúmmítar.

25:3 And Jokshan begat Sheba, and Dedan. And the sons of Dedan were Asshurim, and Letushim, and Leummim.

25:4 Og synir Midíans voru: Efa, Efer, Hanok, Abída og Eldaa. Allir þessir eru niðjar Ketúru.

25:4 And the sons of Midian: Ephah, and Epher, and Hanoah, and Abida, and Eldaah. All these were the children of Keturah.

25:5 Abraham gaf Ísak allt, sem hann átti.

25:5 And Abraham gave all that he had unto Isaac.

25:6 En sonum þeim, sem Abraham hafði átt með hjákonunum, gaf hann gjafir og lét þá, meðan hann enn var á lífi, fara burt frá Ísak syni sínum í austurátt, til austurlanda.

25:6 But unto the sons of the concubines, that Abraham had, Abraham gave gifts. And he sent them away from Isaac his son, while he yet lived, eastward, unto the east country.

25:7 Þetta eru ævidagar Abrahams, sem hann lifði, hundrað sjötíu og fimm ár.

25:7 And these are the days of the years of Abraham's life which he lived, a hundred threescore and fifteen years.

25:8 Og Abraham andaðist og dó í goðri elli, gamall og saddur lífdaga, og safnaðist til síns fólks.

25:8 And Abraham gave up the ghost, and died in a good old age, an old man, and full of years, and was gathered to his people.

25:9 Og Ísak og Ísmael synir hans jöfðuðu hann í Makpelahelli í landi Efrons, sonar Hetítans Sóars, sem er gegnt Mamre.

25:9 And Isaac and Ishmael his sons buried him in the cave of Machpelah, in the field of Ephron the son of Zohar the Hittite, which is before Mamre.

25:10 í landi því, sem Abraham hafði keypt af Hetítum, þar var Abraham jarðaður og Sara kona hans.

25:10 The field which Abraham purchased of the children of Heth. There was Abraham buried, and Sarah his wife.

25:11 Og eftir andlát Abrahams blessaði Guð Ísak son hans. En Ísak bjó hjá Beer-lahaj-rói.

25:11 And it came to pass after the death of Abraham, that God blessed Isaac his son. And Isaac dwelt by Beer-lahai-roi.

25:12 Þetta er ættartal Ísmaels Abrahamssonar, sem Hagar hin egypska, ambátt Söru, ól honum.

25:12 Now these are the generations of Ishmael, Abraham's son, whom Hagar the Egyptian, Sarah's handmaid, bare unto Abraham.

25:13 Og þessi eru nöfn Ísmaels sona, samkvæmt nöfnum þeirra, eftir kynþáttum þeirra. Nebajót var hans frumgetinn son, þá Kedar, Adbeel, Míbsam.

25:13 And these are the names of the sons of Ishmael, by their names, according to their generations: the first-born of Ishmael, Nebaioth, and Kedar, and Adbeel, and Mibsam,

25:14 Míma, Dúma, Massa,

25:14 and Mishma, and Dumah, and Massa,

25:15 Hadar, Tema, Jetúr, Nafis og Kedma.

25:15 Hadad, and Tema, Jetur, Naphish, and Kedemah.

25:16 Þessir eru synir Ísmaels, og þessi eru nöfn þeirra, eftir þorpum þeirra og tjaldhúðum, tólf höfðingjar, eftir ættkvíslum þeirra.

25:16 These are the sons of Ishmael, and these are their names, by their villages, and by their encampments. Twelve princes according to their nations.

25:17 Og þetta voru æviár Ísmaels: hundrað þrjátíu og sjö ár. - Þá andaðist hann og dó, og safnaðist til síns fólks.

25:17 And these are the years of the life of Ishmael, a hundred and thirty and seven years. And he gave up the ghost and died, and was gathered unto his people.

25:18 Og þeir bjuggu frá Havíla til Súr, sem er fyrir austan Egyptaland, í stefnu til Assýríu. Fyrir austan alla bræður sína tók hann sér hústað.

25:18 And they dwelt from Havilah unto Shur that is before Egypt, as thou goest toward Assyria. He abode over against all his brethren.

25:19 Þetta er saga Ísaks Abrahamssonar. Abraham gat Ísak.

25:19 And these are the generations of Isaac, Abraham's son. Abraham begat Isaac.

25:20 Ísak var fertugur að aldri, er hann gekk að eiga Rebekku, dóttur Betúels hins arameíska frá Paddan-aram, systur Labans hins arameíska.

25:20 And Isaac was forty years old when he took Rebekah, the daughter of Bethuel the Syrian of Paddan-aram, the sister of Laban the Syrian, to be his wife.

25:21 Ísak bað Drottín fyrir konu sinni, því að hún var óbyrja, og Drottinn bæneyrði hann, og Rebekka kona hans varð þunguð.

25:21 And Isaac entreated Yahwe for his wife, because she was barren. And Yahwe was entreated of him, and Rebekah his wife conceived.

25:22 Og er börnin hnitluðust í kviði hennar, sagði hún: "Sé það svona, hví lifi ég þá?" Gekk hún þá til fréttu við Drottín.

25:22 And the children struggled together within her. And she said, If it be so, wherefore do I live? And she went to inquire of Yahwe.

25:23 En Drottinn svaraði henni: Þú gengur með tvær þjóðir, og tveir ættleggir munu af skauti þínu kvíslast. Annar verður sterkari en hinn, og hinn eldri mun þjóna hinum yngri.

25:23 And Yahwe said unto her, Two nations are in thy womb, And two peoples shall be separated from thy bowels. And the one people shall be stronger than the other people. And the elder shall serve the younger.

25:24 Er dagar hennar fullnuðust, að hún skyldi fæða, sjá, þá voru tvíburar í kviði hennar.

25:24 And when her days to be delivered were fulfilled, behold, there were twins in her womb.

25:25 Og hinn fyrri kom í ljós, rauður að lit og allur sem loðfeldur, og var hann nefndur Esaú.

25:25 And the first came forth red, all over like a hairy garment. And they called his name Esau.

25:26 Og eftir það kom bróðir hans í ljós, og hélt hann um hælinn á Esaú, og var hann nefndur Jakob. En Ísak var sextíu ára, er hún ól þá.

25:26 And after that came forth his brother, and his hand had hold on Esau's heel. And his name was called Jacob. And Isaac was threescore years old when she bare them.

25:27 Er sveinarnir voru vaxnir, gjörðist Esaú slyngur veiðimaður og hafðist við á heimum, en Jakob var maður gæfur og bjó í tjöldum.

25:27 And the boys grew. And Esau was a skilful hunter, a man of the field. And Jacob was a quiet man, dwelling in tents.

25:28 Og Ísak unni Esaú, því að villibrað þótti honum góð, en Rebekka unni Jakob.

25:28 Now Isaac loved Esau, because he did eat of his venison. And Rebekah loved Jacob.

25:29 Einu sinni hafði Jakob soðið rétt nokkurn. Kom þá Esaú af heimum og var dauðþreyttur.

25:29 And Jacob boiled pottage. And Esau came in from the field, and he was faint.

25:30 Þá sagði Esaú við Jakob: "Gef mér fljótt að eta hið rauða, þetta rauða þarna, því að ég er dauðþreyttur." Fyrir því nefndu menn hann Edóm.

25:30 And Esau said to Jacob, Feed me, I pray thee, with that same red *pottage*. For I am faint. Therefore was his name called Edom.

25:31 En Jakob mælti: "Seldu mér fyrst frumburðarrétt þinn."

25:31 And Jacob said, Sell me first thy birthright.

25:32 Og Esaú mælti: "Ég er kominn í dauðann, hvað stóðar mig frumburðarréttur minn?"

25:32 And Esau said, Behold, I am about to die. And what profit shall the birthright do to me?

25:33 Og Jakob mælti: "Vinn þú mér þá fyrst eið að því!" Og hann vann

honum eiðinn og seldi Jakob frumburðarrétt sinn.

25:33 And Jacob said, Swear to me first. And he sware unto him. And he sold his birthright unto Jacob.

25:34 En Jakob gaf Esaú brauð og baunarétt, og hann át og drakk og stóð upp og gekk burt. Þannig lítilsvirti Esaú frumburðarrétt sinn.

25:34 And Jacob gave Esau bread and pottage of lentils. And he did eat and drink, and rose up, and went his way. So Esau despised his birthright.

26:1 Hallæri varð í landinu, annað hallæri en hið fyrra, sem var á dögum Abrahams. Fór þá Ísak til Abímeleks Filistakonungs í Gerar.

26:1 And there was a famine in the land, besides the first famine that was in the days of Abraham. And Isaac went unto Abimelech king of the Philistines, unto Gerar.

26:2 Og Drottinn birtist honum og mælti: "Far þú ekki til Egyptalands. Ver þú kyrr í því landi, sem ég segi þér.

26:2 And Yahwe appeared unto him, and said, Go not down into Egypt. Dwell in the land which I shall tell thee of.

26:3 Dvel þú um hrið í þessu landi, og ég mun vera með þér og blessa þig, því að þér og niðjum þínum mun ég gefa öll þessi lönd, og ég mun halda þann eið, sem ég sór Abraham, föður þínum.

26:3 Sojourn in this land, and I will be with thee, and will bless thee. For unto thee, and unto thy seed, I will give all these lands, and I will establish the oath which I sware unto Abraham thy father.

26:4 Og ég mun margfalda niðja þína sem stjörnur himinsins og gefa niðjum þínum öll þessi lönd, og af þínu afkvæmi skulu allar þjóðir á jörðinni blessun hljóta.

26:4 And I will multiply thy seed as the stars of heaven, and will give unto thy seed all these lands. And in thy seed shall all the nations of the earth be blessed.

26:5 af því að Abraham hlýddi minni röddu og varðveitti boðorð mín, skípanir minar, ákvæði og lög."

26:5 Because that Abraham obeyed my voice, and kept my charge, my commandments, my statutes, and my laws.

26:6 Og Ísak staðnæmdist í Gerar.

26:6 And Isaac dwelt in Gerar.

26:7 Og er menn þar spurðu um konu hans, sagði hann: "Hún er systir mín," því að hann þorði ekki að segja: "Hún er kona mín." "Ella kynnu," hugsaði hann, "menn þar að myrða mig vegna Rebekku, af því að hún er fríð sýnum."

26:7 And the men of the place asked him of his wife. And he said, She is my sister. For he feared to say, My wife. Lest, *said he*, the men of the place should kill me for Rebekah. Because she was fair to look upon.

26:8 Og svo bar við, er hann hafði verið þar um hrið, að Abímelek Filistakonungur leit út um gluggann og sá, að Ísak lét vel að Rebekku konu sinni.

26:8 And it came to pass, when he had been there a long time, that Abimelech king of the Philistines looked out at a window, and saw,

and, behold, Isaac was sporting with Rebekah his wife.

26:9 Þá kallaði Abimelek á Ísak og mælti: "Sjá, vissulega er hún kona þín. Og hvernig gast þú sagst: „Hún er systir mín?" Og Ísak sagði við hann: "Ég hugsaði, að ella mundi ég láta lífið fyrir hennar sakir."

26:9 And Abimelech called Isaac, and said, Behold, of a surety she is thy wife. And how saidst thou, She is my sister? And Isaac said unto him, Because I said, Lest I die because of her.

26:10 Og Abimelek mælti: "Hví hefir þú gjört oss þetta? Hæglega gat það viljað til, að einhver af lýðnum hefði lagst með konu þinni, og hefðir þú þá leitt yfir oss syndasekt."

26:10 And Abimelech said, What is this thou hast done unto us? One of the people might easily have lain with thy wife, and thou wouldest have brought guiltiness upon us.

26:11 Síðan bauð Abimelek öllum landslýðnum og mælti: "Hver sem snertir þennan mann og konu hans, skal vissulega deyja."

26:11 And Abimelech charged all the people, saying, He that toucheth this man or his wife shall surely be put to death.

26:12 Og Ísak sáði í þessu landi og uppskar hundraðfalt á því ári, því að Drottinn blessaði hann.

26:12 And Isaac sowed in that land, and found in the same year a hundredfold. And Yahwe blessed him.

26:13 Og maðurinn eflðist og auðgæðist meir og meir, uns hann var orðinn stórauður.

26:13 And the man waxed great, and grew more and more until he became very great.

26:14 Og hann átti sauhjardir og nautahjardir og margt þjónustufólk, svo að Filistar öfunduðu hann.

26:14 And he had possessions of flocks, and possessions of herds, and a great household. And the Philistines envied him.

26:15 Alla þá brunna, sem þjónar föður Ísaks höfðu grafið á dögum Abrahams, föður hans, byrgðu Filistar og fylltu með mold.

26:15 Now all the wells which his father's servants had digged in the days of Abraham his father, the Philistines had stopped, and filled with earth.

26:16 Og Abimelek sagði við Ísak: "Far þú burt frá oss, því að þú ert orðinn miklu völdugri en vér."

26:16 And Abimelech said unto Isaac, Go from us. For thou art much mightier than we.

26:17 Þá fór Ísak þaðan og tók sér bólfestu í Gerardal og bjó þar.

26:17 And Isaac departed thence, and encamped in the valley of Gerar, and dwelt there.

26:18 Og Ísak lét aftur grafa upp brunna, sem þeir höfðu grafið á dögum Abrahams föður hans og Filistar höfðu aftur byrgt eftir dauða Abrahams, og gaf þeim hin sömu heiti sem faðir hans hafði gefið þeim.

26:18 And Isaac digged again the wells of water, which they had digged in the days of

Abraham his father. For the Philistines had stopped them after the death of Abraham. And he called their names after the names by which his father had called them.

26:19 Þrælar Ísaks grófu í dalnum og fundu þar brunn lifandi vatns.

26:19 And Isaac's servants digged in the valley, and found there a well of springing water.

26:20 En fjárhirðar í Gerar deildu við fjárhirða Ísaks og sögðu: "Vér eigum vatnið." Og hann nefndi brunninn Esek, af því að þeir höfðu þráttað við hann.

26:20 And the herdsmen of Gerar strove with Isaac's herdsmen, saying, The water is ours. And he called the name of the well Esek, because they contended with him.

26:21 Þá grófu þeir annan brunn, en deildu einnig um hann, og hann nefndi hann Sitna.

26:21 And they digged another well, and they strove for that also. And he called the name of it Sitnah.

26:22 Eftir það fór hann þaðan og gróf enn brunn. En um hann deildu þeir ekki, og hann nefndi hann Rehóbót og sagði: "Nú hefir Drottinn rýmkað um oss, svo að vér megum vaxa í landinu."

26:22 And he removed from thence, and digged another well. And for that they strove not. And he called the name of it Rehoboth. And he said, For now Yahwe hath made room for us, and we shall be fruitful in the land.

26:23 Og þaðan fór hann upp til Beerseba.

26:23 And he went up from thence to Beer-sheba.

26:24 Þá hina sömu nótt birtist Drottinn honum og mælti: "Ég er Guð Abrahams, föður þins. Öttast þú eigi, því að ég er með þér. Og ég mun blessa þig og margfalda afkvæmi þitt fyrir sakir Abrahams, þjóns míns."

26:24 And Yahwe appeared unto him the same night, and said, I am the God of Abraham thy father. Fear not, for I am with thee, and will bless thee, and multiply thy seed for my servant Abraham's sake.

26:25 Og hann reisti þar altari og ákallaði nafn Drottins og setti þar tjald sitt, og þrælar Ísaks grófu þar brunn.

26:25 And he builded an altar there, and called upon the name of Yahwe, and pitched his tent there. And there Isaac's servants digged a well.

26:26 Þá kom Abimelek til hans frá Gerar og Akúsat, vinur hans, og Píköl, hershöfðingi hans.

26:26 Then Abimelech went to him from Gerar, and Ahuzzath his friend, and Phicol the captain of his host.

26:27 Þá sagði Ísak við þá: "Hví komið þér til mín, þar sem þér þó hatði mig og hafið rekið mig burt frá yður?"

26:27 And Isaac said unto them, Wherefore are ye come unto me, seeing ye hate me, and have sent me away from you?

26:28 En þeir svöruðu: "Vér höfum berlega séð, að Drottinn er með þér. Fyrir því sögðum vér: „Eiður sé milli vor, milli vor og þín," og vér viljum

gjöra við þig sáttmála:

26:28 And they said, We saw plainly that Yahwe was with thee. And we said, Let there now be an oath betwixt us, even betwixt us and thee, and let us make a covenant with thee,

26:29 Þú skalt oss ekki mein gjöra, svo sem vér höfum eigi snortið þig og svo sem vér höfum eigi gjört þér nema gott og látið þig fara í friði, því að þú ert nú blessaður af Drottni."

26:29 that thou wilt do us no hurt, as we have not touched thee, and as we have done unto thee nothing but good, and have sent thee away in peace. Thou art now the blessed of Yahwe.

26:30 Eftir það gjörði hann þeim veislu, og þeir átu og drukku.

26:30 And he made them a feast, and they did eat and drink.

26:31 Og árla morguninn eftir unnu þeir hver öðrum eida. Og Ísak lét þá í burt fara, og þeir fóru frá honum í friði.

26:31 And they rose up betimes in the morning, and sware one to another. And Isaac sent them away, and they departed from him in peace.

26:32 Þann sama dag bar svo við, að þrælar Ísaks komu og sögðu honum frá brunninum, sem þeir höfðu grafið, og mæltu við hann: "Vér höfum fundið vatn."

26:32 And it came to pass the same day, that Isaac's servants came, and told him concerning the well which they had digged, and said unto him, We have found water.

26:33 Og hann nefndi hann Síba. Fyrir því heitir borgin Beerseba allt til þessa dags.

26:33 And he called it Shibah. Therefore the name of the city is Beer-sheba unto this day.

26:34 Er Esau var fertugur að aldri, gekk hann að eiga Júdí, dóttur Hetítans Beerí, og Basmat, dóttur Hetítans Elons.

26:34 And when Esau was forty years old he took to wife Judith the daughter of Beeri the Hittite, and Basemath the daughter of Elon the Hittite.

26:35 Og var þeim Ísak og Rebekku sár skapraum að þeim.

26:35 And they were a grief of mind unto Isaac and to Rebekah.

27:1 Svo bar til, er Ísak var orðinn gamall og augu hans döpruðust, svo að hann gat ekki séð, að hann kallaði á Esau, eldri son sinn, og mælti til hans: "Sonur minn!" Og hann svaraði honum: "Hér er ég."

27:1 And it came to pass, that when Isaac was old, and his eyes were dim, so that he could not see, he called Esau his elder son, and said unto him, My son. And he said unto him, Here am I.

27:2 Og hann sagði: "Sjá, ég er orðinn gamall og veit ekki, nær ég muni deyja.

27:2 And he said, Behold now, I am old, I know not the day of my death.

27:3 Tak þú nú veiðigögn þín, örvamæli þinn og boga, og far þú á heiðar og veið mér villidýr.

27:3 Now therefore take, I pray thee, thy weapons, thy quiver and thy bow, and go out to the field, and take me venison.

27:4 **Og tilreið mér ljúffengan rétt, sem mér geðjast að, og fær mér hann, að ég megi eta, svo að sál mín blessi þig, áður en ég dey.**

27:4 And make me savory food, such as I love, and bring it to me, that I may eat. That my soul may bless thee before I die.

27:5 **En Rebekka heyrði, hvað Ísák talaði við Esau son sinn. Og er Esau var farinn út á heiðar til að veiða villidýr og hafa heim með sér.**

27:5 And Rebekah heard when Isaac spake to Esau his son. And Esau went to the field to hunt for venison, and to bring it.

27:6 **mælti Rebekka við Jakob son sinn á þessa leið: "Sjá, ég heyrði föður þinn tala við Esau bróður þinn og segja:**

27:6 And Rebekah spake unto Jacob her son, saying, Behold, I heard thy father speak unto Esau thy brother, saying,

27:7 **.Fær þú mér villibráð og tilreið mér ljúffengan rétt, að ég megi eta og blessa þig í augsyn Drottins, áður en ég dey.**

27:7 Bring me venison, and make me savory food, that I may eat, and bless thee before Yahwe before my death.

27:8 **Og hljóð þú mér nú, sonur minn, og gjör sem ég segi þér.**

27:8 Now therefore, my son, obey my voice according to that which I command thee.

27:9 **Far þú til hjarðarinnar og fær mér tvö væn hafurkið úr henni, að ég megi tilreiða föður þínum ljúffengan rétt, sem honum geðjast að.**

27:9 Go now to the flock, and fetch me from thence two good kids of the goats. And I will make them savory food for thy father, such as he loveth.

27:10 **og skalt þú færa hann föður þínum, að hann megi eta, svo að hann blessi þig, áður en hann deyr.**

27:10 And thou shalt bring it to thy father, that he may eat, so that he may bless thee before his death.

27:11 **En Jakob sagði við Rebekku móður sína: "Gæðu að, Esau bróðir minn er loðinn, en ég er snöggur.**

27:11 And Jacob said to Rebekah his mother, Behold, Esau my brother is a hairy man, and I am a smooth man.

27:12 **Vera má að faðir minn þreifði á mér og þyki sem ég hafi viljað dára sig. Mun ég þá leiða yfir mig bölvun, en ekki blessun."**

27:12 My father peradventure will feel me, and I shall seem to him as a deceiver. And I shall bring a curse upon me, and not a blessing.

27:13 **En móðir hans sagði við hann: "Yfir mig komi sú bölvun, sonur minn. Hljóð þú mér aðeins. Farðu og sæktu mér kiðin."**

27:13 And his mother said unto him, Upon me be thy curse, my son. Only obey my voice, and go fetch me them.

27:14 **Þá fór hann og sótti þau og færði móður sinni. Og móðir hans tilreiddi**

ljúffengan rétt, sem föður hans geðjast að.

27:14 And he went, and fetched, and brought them to his mother. And his mother made savory food, such as his father loved.

27:15 **Og Rebekka tók klæðnað góðan af Esau, eldri syni sínum, sem hún hafði hjá sér í húsinu, og færði Jakob, yngri son sinn, í hann.**

27:15 And Rebekah took the goodly garments of Esau her elder son, which were with her in the house, and put them upon Jacob her younger son.

27:16 **En kiðskinnin lét hún um hendur hans og um hálsinn, þar sem hann var hárlaus.**

27:16 And she put the skins of the kids of the goats upon his hands, and upon the smooth of his neck.

27:17 **Og hún fékk Jakob syni sínum í hendur hinn ljúffenga rétt og brauðið, sem hún hafði gjört.**

27:17 And she gave the savory food and the bread, which she had prepared, into the hand of her son Jacob.

27:18 **Þá gekk hann inn til föður síns og mælti: "Faðir minn!" Og hann svaraði: "Hér er ég. Hver ert þú, son minn?"**

27:18 And he came unto his father, and said, My father. And he said, Here am I. Who art thou, my son?

27:19 **Og Jakob sagði við föður sinn: "Ég er Esau, sonur þinn frumgetinn. Ég hef gjört sem þú bauðst mér. Sestu nú upp og et af villibráð minni, svo að sál þín blessi mig."**

27:19 And Jacob said unto his father, I am Esau thy first-born; I have done according as thou bade me: arise, I pray thee, sit and eat of my venison, that thy soul may bless me.

27:20 **Og Ísák sagði við son sinn: "Hvernig máttir þú svo skjótlega finna nokkuð, son minn?" Og hann mælti: "Drottinn, Guð þinn, lét það verða á vegi mínum."**

27:20 And Isaac said unto his son, How is it that thou hast found it so quickly, my son? And he said, Because Yahwe thy God sent me good speed.

27:21 **Þá sagði Ísák við Jakob: "Kom þú samt nær, að ég megi þreifja á þér, son minn, hvort þú sannlega ert Esau sonur minn eða ekki."**

27:21 And Isaac said unto Jacob, Come near, I pray thee, that I may feel thee, my son, whether thou be my very son Esau or not.

27:22 **Jakob gekk þá að Ísák föður sínum, og hann þreifaði á honum og mælti: "Röddin er rödd Jakobs, en hendurnar eru hendur Esau."**

27:22 And Jacob went near unto Isaac his father. And he felt him, and said, The voice is Jacob's voice, but the hands are the hands of Esau.

27:23 **Og hann þekkti hann ekki, því að hendur hans voru loðnar eins og hendur Esau bróður hans, og hann blessaði hann.**

27:23 And he discerned him not, because his hands were hairy, as his brother Esau's hands. So he blessed him.

27:24 **Og hann mælti: "Ert þú þá Esau sonur minn?" Og hann svaraði: "Ég er hann."**

27:24 And he said, Art thou my very son Esau? And he said, I am.

27:25 **Þá sagði hann: "Kom þú þá með það, að ég eti af villibráð sonar míns, svo að sál mín megi blessa þig." Og hann færði honum það og hann át, og hann bar honum vín og hann drakk.**

27:25 And he said, Bring it near to me, and I will eat of my son's venison, that my soul may bless thee. And he brought it near to him, and he did eat. And he brought him wine, and he drank.

27:26 **Og Ísák faðir hans sagði við hann: "Kom þú nær og kyss þú mig, son minn!"**

27:26 And his father Isaac said unto him, Come near now, and kiss me, my son.

27:27 **Og hann gekk að honum og kyssði hann. Kennði hann þá ilm af klæðum hans og blessaði hann og mælti: Sjá, ilmurinn af syni mínum er sem ilmur af akri, sem Drottinn hefir blessað.**

27:27 And he came near, and kissed him. And he smelled the smell of his raiment, and blessed him, and said, See, the smell of my son is as the smell of a field which Yahwe hath blessed.

27:28 **Guð gefi þér dögg af himni og feiti jarðar og gnægð korns og vins.**

27:28 And God give thee of the dew of heaven, And of the fatness of the earth, And plenty of grain and new wine.

27:29 **Þjóðir skulu þjóna þér og lýðir líta þér. Þú skalt vera herra bræðra þinna, og synir móður þinnar skulu líta þér. Bölvður sé hver sá, sem bölvur þér, en blessaður sé hver sá, sem blessar þig!**

27:29 Let peoples serve thee, And nations bow down to thee. Be lord over thy brethren, And let thy mother's sons bow down to thee. Cursed be every one that curseth thee, And blessed be every one that blesseth thee.

27:30 **Er Ísák hafði lokið blessuninni yfir Jakob og Jakob var nýgenginn út frá Ísák föður sínum, þá kom Esau bróðir hans heim úr veiðiför sinni.**

27:30 And it came to pass, as soon as Isaac had made an end of blessing Jacob, and Jacob was yet scarce gone out from the presence of Isaac his father, that Esau his brother came in from his hunting.

27:31 **Og hann tilreiddi einnig ljúffengan rétt og bar föður sínum, og hann mælti við föður sinn: "Ristu upp, faðir minn, og et af villibráð sonar þíns, svo að sál þín blessi mig."**

27:31 And he also made savory food, and brought it unto his father. And he said unto his father, Let my father arise, and eat of his son's venison, that thy soul may bless me.

27:32 **En Ísák faðir hans sagði við hann: "Hver ert þú?" Og hann mælti: "Ég er sonur þinn, þinn frumgetinn son Esau."**

27:32 And Isaac his father said unto him, Who art thou? And he said, I am thy son, thy first-born, Esau.

27:33 Þá varð Ísak felmtsfullur harla mjög og mælti: "Hver var það þá, sem veiddi villidýr og færði mér, svo að ég át af því öllu, áður en þú komst, og blessaði hann? Blessaður mun hann og verða."

27:33 And Isaac trembled very exceedingly, and said, Who then is he that hath taken venison, and brought it me, and I have eaten of all before thou camest, and have blessed him? Yea, *and* he shall be blessed.

27:34 En er Esau heyrði þessi orð föður síns, hljóðaði hann upp yfir sig hátt mjög og sáran og mælti við föður sinn: "Blessa þú mig líka, faðir minn!"

27:34 When Esau heard the words of his father, he cried with an exceeding great and bitter cry, and said unto his father, Bless me, even me also, O my father.

27:35 Og hann mælti: "Bróðir þinn kom með vélráðum og tók blessun þína."

27:35 And he said, Thy brother came with guile, and hath taken away thy blessing.

27:36 Þá mælti hann: "Vissulega er hann réttnefndur Jakob, því að tvisvar sinnum hefir hann nú leikið á mig. Frumburðarrétt minn hefir hann tekið, og nú hefir hann einnig tekið blessun mína." Því næst mælti hann: "Hefir þú þá enga blessun geymt mér?"

27:36 And he said, Is not he rightly name Jacob? for he hath supplanted me these two time. He took away my birthright. And, behold, now he hath taken away my blessing. And he said, Hast thou not reserved a blessing for me?

27:37 Og Ísak svaraði og sagði við Esáu: "Sjá, ég hefi skipað hann herra yfir þig, og ég hefi gefið honum alla bræður sína að þrælum, og ég hefi sæð honum fyrir korni og víni. Hvað get ég þá gjört fyrir þig, sonur minn?"

27:37 And Isaac answered and said unto Esau, Behold, I have made him thy lord, and all his brethren have I given to him for servants. And with grain and new wine have I sustained him. And what then shall I do for thee, my son?

27:38 Og Esau mælti við föður sinn: "Hefir þú ekki nema þessa einu blessun til, faðir minn? Blessa mig líka, faðir minn!" Og Esau tók að gráta hástöfum.

27:38 And Esau said unto his father, Hast thou but one blessing, my father? Bless me, even me also, O my father. And Esau lifted up his voice, and wept.

27:39 Þá svaraði Ísak faðir hans og sagði við hann: Fjarri jarðarinnar feiti skal bústaður þinn vera og án daggar af himni ofan.

27:39 And Isaac his father answered and said unto him, Behold, of the fatness of the earth shall be thy dwelling, And of the dew of heaven from above.

27:40 En af sverði þínu muntu lifa, og bróður þínum muntu þjóna. En svo mun fara, er þú neytir allrar orku þinnar, að þú munt brjóta sundur ok hans af hálsi þínum.

27:40 And by thy sword shalt thou live, and thou shalt serve thy brother. And it shall come to pass, when thou shalt break loose, That thou shalt shake his yoke from off thy neck.

27:41 Esau lagði hatur á Jakob sakir þeirrar blessunar, sem faðir hans hafði gefið honum. Og Esau hugsaði með sjálfum sér: "Þess mun eigi langt að biða, að menn munu syrgja föður minn látinn, og skal ég þá drepa Jakob bróður minn."

27:41 And Esau hated Jacob because of the blessing wherewith his father blessed him. And Esau said in his heart, The days of mourning for my father are at hand. Then will I slay my brother Jacob.

27:42 Og Rebekku bárust orð Esau, eldri sonar hennar. Þá sendi hún og lét kalla Jakob, yngri son sinn, og mælti við hann: "Sjá, Esau bróðir þinn hyggur á hefndir við þig og ætlar að drepa þig."

27:42 And the words of Esau her elder son were told to Rebekah. And she sent and called Jacob her younger son, and said unto him, Behold, thy brother Esau, as touching thee, doth comfort himself, *purposing* to kill thee.

27:43 Og far þú nú að ráðum mínum, sonur minn! Tak þig upp og flý til Labans, bróður míns í Haran.

27:43 Now therefore, my son, obey my voice. And arise, flee thou to Laban my brother to Haran.

27:44 og dvel hjá honum nokkurn tíma, þangað til heift bróður þíns sefast.

27:44 And tarry with him a few days, until thy brother's fury turn away.

27:45 Þangað til bróður þínum er runnin reiðin við þig og hann hefir gleymt því, sem þú hefir honum í móti gjört. Þá mun ég senda eftir þér og láta sækja þig þangað. Hví skyldi ég missa ykkur báða á einum degi?"

27:45 Until thy brother's anger turn away from thee, and he forget that which thou hast done to him. Then I will send, and fetch thee from thence. Why should I be bereaved of you both in one day?

27:46 Rebekka mælti við Ísak: "Ég er orðin leið á lifinu vegna Hets dætra. Ef Jakob tæki sér konu slíka sem þessar eru, meðal Hets dætra, meðal hérleindra kvenna, hví skyldi ég þá lengur lifa?"

27:46 And Rebekah said to Isaac, I am weary of my life because of the daughters of Heth. If Jacob take a wife of the daughters of Heth, such as these, of the daughters of the land, what good shall my life do me?

28:1 Þá kallaði Ísak Jakob til sín og blessaði hann. Og hann bauð honum og sagði við hann: "Þú skalt eigi taka þér konu af Kanaans dætrum."

28:1 And Isaac called Jacob, and blessed him, and charged him, and said unto him, Thou shalt not take a wife of the daughters of Canaan.

28:2 Tak þig upp og far til Mesópótamín, í hús Betúels móðurföður þíns, og tak þér þar konu af dætrum Labans móðurbróður þíns.

28:2 Arise, go to Paddan-aram, to the house of Bethuel thy mother's father. And take thee a wife from thence of the daughters of Laban thy mother's brother.

28:3 Og Almáttugur Guð blessi þig og gjöri þig frjósaman og margfaldi þig.

svo að þú verðir að mörgum kynkvíslum.

28:3 And God Almighty bless thee, and make thee fruitful, and multiply thee, that thou mayest be a company of peoples.

28:4 Hann gefi þér blessun Abrahams, þér og niðjum þínum með þér, að þú megir eignast það land, er þú býr í sem útlendingur og Guð gaf Abraham."

28:4 And give thee the blessing of Abraham, to thee, and to thy seed with thee. That thou mayest inherit the land of thy sojournings, which God gave unto Abraham.

28:5 Síðan sendi Ísak Jakob burt, og hann fór til Mesópótamín, til Labans Betúelssonar hins arameíska, bróður Rebekku, móður þeirra Jakobs og Esau.

28:5 And Isaac sent away Jacob. And he went to Paddan-aram unto Laban, son of Bethuel the Syrian, the brother of Rebekah, Jacob's and Esau's mother.

28:6 En Esau varð þess vís, að Ísak hafði blessað Jakob og sent hann til Mesópótamín til að taka sér þar konu, að hann hafði blessað hann, boðið honum og sagt: "Þú skalt ekki taka þér konu af Kanaans dætrum."

28:6 Now Esau saw that Isaac had blessed Jacob and sent him away to Paddan-aram, to take him a wife from thence. And that as he blessed him he gave him a charge, saying, Thou shalt not take a wife of the daughters of Canaan.

28:7 og að Jakob hafði hlýðnast föður sínum og móður sinni og farið til Mesópótamín.

28:7 And that Jacob obeyed his father and his mother, and was gone to Paddan-aram.

28:8 Þá sá Esau, að Kanaans dætur geðjuðust eigi Ísak föður hans.

28:8 And Esau saw that the daughters of Canaan pleased not Isaac his father.

28:9 Fór Esau því til Ísmaels og tók Mahalat, dóttur Ísmaels Abrahamssonar, systur Nebajóts, sér fyrir konu, auk þeirra kvenna, sem hann átti áður.

28:9 And Esau went unto Ishmael, and took, besides the wives that he had, Mahalath the daughter of Ishmael Abraham's son, the sister of Nebaioth, to be his wife.

28:10 Jakob lagði af stað frá Beerseba og hélt á leið til Haran.

28:10 And Jacob went out from Beer-sheba, and went toward Haran.

28:11 Og hann kom á stað nokkurn og var þar um nóttina, því að sól var runnin. Og hann tók einn af steinum þeim, er þar voru, og lagði undir höfuð sér, lagðist því næst til svefnis á þessum stað.

28:11 And he lighted upon a certain place, and tarried there all night, because the sun was set. And he took one of the stones of the place, and put it under his head, and lay down in that place to sleep.

28:12 Þá dreymdi hann. Honum þótti stigi standa á jörðu og efri endi hans ná til himins, og sjá, englar Guðs fóru upp og ofan eftir stiganum.

28:12 And he dreamed. And behold, a ladder set up on the earth, and the top of it reached

to heaven. And behold, the angels of God ascending and descending on it.

28:13 Og sjá, Drottinn stóð hjá honum og sagði: "Ég er Drottinn, Guð Abrahams föður þíns og Guð Ísaks. Landið, sem þú hvílist á, mun ég gefa þér og niðjum þínum.

28:13 And, behold, I am Yahwe, the God of Abraham thy father, and the God of Isaac. The land whereon thou liest, to thee will I give it, and to thy seed.

28:14 Og niðjar þínir skulu verða sem duft jarðar, og þú skalt útbreidast til vesturs og austurs, norðurs og suðurs, og af þér munu allar ættkvíslir jarðarinnar blessun hljóta og af þínu afkvæmi.

28:14 And thy seed shall be as the dust of the earth, and thou shalt spread abroad to the west, and to the east, and to the north, and to the south. And in thee and in thy seed shall all the families of the earth be blessed.

28:15 Og sjá, ég er með þér og varðveiti þig, hvert sem þú fer, og ég mun aftur flytja þig til þessa lands, því að ekki mun ég yfirgefa þig fyrr en ég hefi gjört það, sem ég hefi þér heitið."

28:15 And, behold, I am with thee, and will keep thee, whithersoever thou goest, and will bring thee again into this land. For I will not leave thee, until I have done that which I have spoken to thee of.

28:16 Þá vaknaði Jakob af svefni sínum og mælti: "Sannlega er Drottinn á þessum stað, og ég vissi það ekki!"

28:16 And Jacob awaked out of his sleep, and he said, Surely Yahwe is in this place. And I knew it not.

28:17 Og ótta sló yfir hann og hann sagði: "Hversu hræðilegur er þessi staður! Hér er vissulega Guðs hús, og hér er hlið himinsins!"

28:17 And he was afraid, and said, How dreadful is this place! This is none other than the house of God, and this is the gate of heaven.

28:18 Og Jakob reis árla um morguninn og tók steininn, sem hann hafði haft undir höfðinu, og reisti hann upp til merkis og hellti olíu yfir hann.

28:18 And Jacob rose up early in the morning, and took the stone that he had put under his head, and set it up for a pillar, and poured oil upon the top of it.

28:19 Og hann nefndi þennan stað Betel, en áður hafði borgin heitið Lúz.

28:19 And he called the name of that place Beth-el. But the name of the city was Luz at the first.

28:20 Og Jakob gjörði heit og mælti: "Ef Guð verður með mér og varðveitir mig á þessari ferð, sem ég nú fer, og gefur mér brauð að eta og fót að klæðast.

28:20 And Jacob vowed a vow, saying, If God will be with me, and will keep me in this way that I go, and will give me bread to eat, and raiment to put on,

28:21 og ef ég kemst farsællega aftur heim í hús föður míns, þá skal Drottinn vera minn Guð.

28:21 so that I come again to my father's house in peace, and Yahwe will be my God,

28:22 og þessi steinn, sem ég hefi upp reist til merkis, skal verða Guðs hús, og ég skal færa þér tíundir af öllu, sem þú gefur mér."

28:22 then this stone, which I have set up for a pillar, shall be God's house. And of all that thou shalt give me I will surely give the tenth unto thee.

29:1 Jakob hélt áfram ferð sinni og kom til lands austurbyggja.

29:1 Then Jacob went on his journey, and came to the land of the children of the east.

29:2 Og er hann lítaðist um, sjá, þá var þar brunnur á mörkinni, og sjá, þar lágu þrjár sauðahjardir við hann, því að þeir voru vanir að vatna hjörðunum við þennan brunn. En steinn mikill lá yfir munna brunnsins.

29:2 And he looked, and behold, a well in the field, and, lo, three flocks of sheep lying there by it. For out of that well they watered the flocks. And the stone upon the well's mouth was great.

29:3 Og er allar hjardirnar voru þar saman reknar, veltu þeir steininum frá munna brunnsins og vötnuðu fénu, síðan létu þeir steininn aftur yfir munna brunnsins á sinn stað.

29:3 And thither were all the flocks gathered. And they rolled the stone from the well's mouth, and watered the sheep, and put the stone again upon the well's mouth in its place.

29:4 Þá sagði Jakob við þá: "Kæru bræður, hvaðan eruð þér?"

29:4 And Jacob said unto them, My brethren, whence are ye? And they said, Of Haran are we.

29:5 Þeir svöruðu: "Vér erum frá Harran." Og hann mælti til þeirra: "Þekkið þér Laban Nahorson?" Þeir svöruðu: "Já, vér þekkjum hann."

29:5 And he said unto them, Know ye Laban the son of Nahor? And they said, We know him.

29:6 Og hann mælti til þeirra: "Liður honum vel?" Þeir svöruðu: "Honum liður vel. Og sjá, þarna kemur Rakel dóttir hans með féð."

29:6 And he said unto them, Is it well with him? And they said, It is well. And, behold, Rachel his daughter cometh with the sheep.

29:7 Og hann mælti: "Sjá, enn er mikið dags eftir og ekki kominn tími til að reka saman fénaðinn. Brynnið fénu, farið síðan og haldið því á baga."

29:7 And he said, Lo, it is yet high day, neither is it time that the cattle should be gathered together. Water ye the sheep, and go and feed them.

29:8 Þeir svöruðu: "Það getum vér ekki fyrr en allar hjardirnar eru saman reknar, þá velta þeir steininum frá munna brunnsins, og þá brynnum vér fénu."

29:8 And they said, We cannot, until all the flocks be gathered together, and they roll the stone from the well's mouth. Then we water the sheep.

29:9 Áður en hann hafði lokið tali sínu við þá, kom Rakel með féð, sem faðir

hennar átti, því að hún sat hjá.

29:9 While he was yet speaking with them, Rachel came with her father's sheep. For she kept them.

29:10 En er Jakob sá Rakel, dóttur Labans móðurbróður síns, og fé Labans móðurbróður síns, þá fór hann til og velti steininum frá munna brunnsins og vatnaði fé Labans móðurbróður síns.

29:10 And it came to pass, when Jacob saw Rachel the daughter of Laban his mother's brother, and the sheep of Laban his mother's brother, that Jacob went near, and rolled the stone from the well's mouth, and watered the flock of Laban his mother's brother.

29:11 Og Jakob kyssti Rakel og tók að gráta hástöfum.

29:11 And Jacob kissed Rachel, and lifted up his voice, and wept.

29:12 Og Jakob sagði Rakel, að hann væri frændi föður hennar og að hann væri sonur Rebekku. En hún hljóp og sagði þetta föður sínum.

29:12 And Jacob told Rachel that he was her father's brother, and that he was Rebekah's son. And she ran and told her father.

29:13 En er Laban fékk fregnina um Jakob systurson sinn, gekk hann skjótlega á móti honum, faðmaði hann að sér og minnstist við hann, og leiddi hann inn í hús sitt. En hann sagði Laban alla sögu sína.

29:13 And it came to pass, when Laban heard the tidings of Jacob his sister's son, that he ran to meet him, and embraced him, and kissed him, and brought him to his house. And he told Laban all these things.

29:14 Þá sagði Laban við hann: "Sannlega ert þú hold mitt og bein!" Og hann var hjá honum heilan mánuð.

29:14 And Laban said to him, Surely thou art my bone and my flesh. And he abode with him the space of a month.

29:15 Laban sagði við Jakob: "Skyldir þú þjóna mér fyrir ekki neitt, þó að þú sért frændi minn? Seg mér, hvert kaup þitt skuli vera."

29:15 And Laban said unto Jacob, Because thou art my brother, shouldest thou therefore serve me for nought? Tell me, what shall thy wages be?

29:16 En Laban átti tvær dætur. Hét hin eldri Lea, en Rakel hin yngri.

29:16 And Laban had two daughters. The name of the elder was Leah, and the name of the younger was Rachel.

29:17 Og Lea var daufeygð, en Rakel var bæði vel vaxin og frið sýnum.

29:17 And Leah's eyes were tender. But Rachel was beautiful and well favored.

29:18 Og Jakob elskaði Rakel og sagði: "Ég vil þjóna þér í sjö ár fyrir Rakel, yngri dóttur þína."

29:18 And Jacob loved Rachel. And he said, I will serve thee seven years for Rachel thy younger daughter.

29:19 Laban svaraði: "Betra er að ég gefi þér hana en að ég gefi hana öðrum manni. Ver þú kyrr hjá mér."

29:19 And Laban said, It is better that I give her to thee, than that I should give her to another man. Abide with me.

29:20 Síðan vann Jakob fyrir Rakel í sjö ár, og þótti honum sem fáir dagar væru, sakir ástar þeirrar, er hann bar til hennar.

29:20 And Jacob served seven years for Rachel. And they seemed unto him but a few days, for the love he had to her.

29:21 Og Jakob sagði við Laban: "Fá mér nú konu mína, því að minn ákveðni tími er liðinn, að ég megi ganga inn til hennar."

29:21 And Jacob said unto Laban, Give me my wife, for my days are fulfilled, that I may go in unto her.

29:22 Þá bauð Laban til sín öllum mönnum í þeim stað og hélt veislu.

29:22 And Laban gathered together all the men of the place, and made a feast.

29:23 En um kveldið tók hann Leu dóttur sína og leiddi hana inn til hans, og hann gekk í sæng með henni.

29:23 And it came to pass in the evening, that he took Leah his daughter, and brought her to him. And he went in unto her.

29:24 Og Laban fékk henni Silpu ambátt sína, að hún væri þerna Leu dóttur hans.

29:24 And Laban gave Zilpah his handmaid unto his daughter Leah for a handmaid.

29:25 En um morguninn, sjá, þá var það Lea. Og hann sagði við Laban: "Hví hefir þú gjört mér þetta? Hefi ég ekki unnið hjá þér fyrir Rakel? Hví hefir þú þá sviðið mig?"

29:25 And it came to pass in the morning that, behold, it was Leah. And he said to Laban, What is this thou hast done unto me? Did not I serve with thee for Rachel? Wherefore then hast thou beguiled me?

29:26 Og Laban sagði: "Það er ekki siður í voru landi að gífta fyrr frá sér yngri dótturina en hina eldri.

29:26 And Laban said, It is not so done in our place, to give the younger before the first-born.

29:27 Enda þú út brúðkaupsviku þessarar, þá skulum vér einnig gefa þér hina fyrir þá vinnu, sem þú munt vinna hjá mér í enn önnur sjö ár."

29:27 Fulfil the week of this one, and we will give thee the other also for the service which thou shalt serve with me yet seven other years.

29:28 Og Jakob gjörði svo og endaði út vikuna með henni. Þá gífti hann honum Rakel dóttur sína.

29:28 And Jacob did so, and fulfilled her week. And he gave him Rachel his daughter to wife.

29:29 Og Laban fékk Rakel dóttur sinni Bilu ambátt sína fyrir þernu.

29:29 And Laban gave to Rachel his daughter Bilhah his handmaid to be her handmaid.

29:30 Og hann gekk einnig í sæng með Rakel og hann elskaði Rakel meira en Leu. Og hann vann hjá honum í enn önnur sjö ár.

29:30 And he went in also unto Rachel, and he loved also Rachel more than Leah, and served with him yet seven other years.

29:31 Er Drottinn sá, að Lea var fyrirliðin, opnaði hann móðurlif hennar, en Rakel var óbyrja.

29:31 And Yahwe saw that Leah was hated, and he opened her womb. But Rachel was barren.

29:32 Og Lea varð þunguð og ól son og nefndi hann Rúben, því að hún sagði: "Drottinn hefir séð raunir mínar. Nú mun bóndi minn elska mig."

29:32 And Leah conceived, and bare a son, and she called his name Reuben. For she said, Because Yahwe hath looked upon my affliction. For now my husband will love me.

29:33 Og hún varð þunguð í annað sinn og ól son. Þá sagði hún: "Drottinn hefir heyrt að ég er fyrirliðin. Fyrir því hefir hann einnig gefið mér þennan son." Og hún nefndi hann Síméon.

29:33 And she conceived again, and bare a son: and said, Because Yahwe hath heard that I am hated, he hath therefore given me this son also. And she called his name Simeon.

29:34 Og enn varð hún þunguð og ól son. Þá sagði hún: "Nú mun bóndi minn loks hænast að mér, því að ég hefi fætt honum þrjá sonu." Fyrir því nefndi hún hann Lévi.

29:34 And she conceived again, and bare a son. And said, Now this time will my husband be joined unto me, because I have borne him three sons. Therefore was his name called Levi.

29:35 Og enn varð hún þunguð og ól son og sagði: "Nú vil ég vegsama Drottin." Fyrir því nefndi hún hann Júda. Og hún lét af að eiga börn.

29:35 And she conceived again, and bare a son. And she said, This time will I praise Yahwe. Therefore she called his name Judah. And she left off bearing.

30:1 En er Rakel sá, að hún ól Jakob ekki börn, öfundaði hún systur sína og sagði við Jakob: "Láttu mig eignast börn, ella mun ég deyja."

30:1 And when Rachel saw that she bare Jacob no children, Rachel envied her sister; and she said unto Jacob, Give me children, or else I die.

30:2 Jakob reiddist þá við Rakel og sagði: "Er ég þá Guð? Það er hann sem hefir synjað þér lífsafkvæmis."

30:2 And Jacob's anger was kindled against Rachel: and he said, Am I in God's stead, who hath withheld from thee the fruit of the womb?

30:3 Þá sagði hún: "Þarna er Bila ambátt mín. Gakk þú inn til hennar, að hún megi fæða á skaut mitt og afla mér afkvæmis."

30:3 And she said, Behold, my maid Bilhah, go in unto her; that she may bear upon my knees, and I also may obtain children by her.

30:4 Og hún gaf honum Bilu ambátt sína fyrir konu, og Jakob gekk inn til hennar.

30:4 And she gave him Bilhah her handmaid to wife: and Jacob went in unto her.

30:5 Og Bila varð þunguð og ól Jakob son.

30:5 And Bilhah conceived, and bare Jacob a son.

30:6 Þá sagði Rakel: "Guð hefir rétt hluta minn og einnig hænheyrt mig og gefið mér son." Fyrir því nefndi hún hann Dan.

30:6 And Rachel said, God hath judged me, and hath also heard my voice, and hath given me a son: therefore called she his name Dan.

30:7 Og Bila, ambátt Rakelar, varð þunguð í annað sinn og ól Jakob annan son.

30:7 And Bilhah Rachel's handmaid conceived again, and bare Jacob a second son.

30:8 Þá sagði Rakel: "Mikið stríð hefi ég þreytt við systur mína og unnið sigur." Og hún nefndi hann Naftali.

30:8 And Rachel said, With mighty wrestlings have I wrestled with my sister, and have prevailed: and she called his name Naphtali.

30:9 Er Lea sá, að hún lét af að eiga börn, tók hún Silpu ambátt sína og gaf Jakob hana fyrir konu.

30:9 When Leah saw that she had left off bearing, she took Zilpah her handmaid, and gave her to Jacob to wife.

30:10 Og Silpa, ambátt Leu, ól Jakob son.

30:10 And Zilpah Leah's handmaid bare Jacob a son.

30:11 Þá sagði Lea: "Til heilla!" Og hún nefndi hann Gað.

30:11 And Leah said, Fortunate! and she called his name Gad.

30:12 Og Silpa, ambátt Leu, ól Jakob annan son.

30:12 And Zilpah Leah's handmaid bare Jacob a second son.

30:13 Þá sagði Lea: "Sæl er ég, því að allar konur munu mig sæla segja." Og hún nefndi hann Asser.

30:13 And Leah said, Happy am I! for the daughters will call me happy: and she called his name Asher.

30:14 Rúben gekk eitt sinn út um hveitiskurðartímann og fann ástarepli á akrinum og færði þau Leu móður sinni. Þá sagði Rakel við Leu: "Gef þú mér nokkuð af ástareplum sonar þíns."

30:14 And Reuben went in the days of wheat harvest, and found mandrakes in the field, and brought them unto his mother Leah. Then Rachel said to Leah, Give me, I pray thee, of thy son's mandrakes.

30:15 En hún svaraði: "Er það ekki nóg, að þú tekur bónda minn frá mér, viltu nú einnig taka ástarepli sonar míns?" Og Rakel mælti: "Hann má þá sofa hjá þér í nótt fyrir ástarepli sonar þíns."

30:15 And she said unto her, Is it a small matter that thou hast taken away my husband? and wouldest thou take away my son's mandrakes also? And Rachel said, Therefore he shall lie with thee to-night for thy son's mandrakes.

30:16 Er Jakob kom heim um kveldið af akrinum, gekk Lea út á móti honum og sagði: "Þú átt að ganga inn til mín, því að ég hefi keypt þig fyrir ástarepli

sonar míns." Og hann svaf hjá henni þá nótt.

30:16 And Jacob came from the field in the evening, and Leah went out to meet him, and said, Thou must come in unto me; for I have surely hired thee with my son's mandrakes. And he lay with her that night.

30:17 En Guð bænheyrði Leu, og hún varð þunguð og ól Jakob hinn fimmta son og sagði:

30:17 And God hearkened unto Leah, and she conceived, and bare Jacob a fifth son.

30:18 "Guð hefir launað mér það, að ég gaf bónda mínum ambátt mína." Og hún nefndi hann Issakar.

30:18 And Leah said, God hath given me my hire, because I gave my handmaid to my husband: and she called his name Issachar.

30:19 Og Lea varð enn þunguð og ól Jakob hinn sjötta son.

30:19 And Leah conceived again, and bare a sixth son to Jacob.

30:20 Þá sagði Lea: "Guð hefir gefið mér góða gjöf. Nú mun bóndi minn búa við mig, því að ég hefi alið honum sex sonu." Og hún nefndi hann Sebúlón.

30:20 And Leah said, God hath endowed me with a good dowry; now will my husband dwell with me, because I have borne him six sons: and she called his name Zebulun.

30:21 Eftir það ól hún dóttur og nefndi hana Dinnu.

30:21 And afterwards she bare a daughter, and called her name Dinah.

30:22 Þá minntist Guð Rakelar og bænheyrði hana og opnaði móðurlíf hennar.

30:22 And God remembered Rachel, and God hearkened to her, and opened her womb.

30:23 Og hún varð þunguð og ól son og sagði: "Guð hefir numið hurt smán mína."

30:23 And she conceived, and bare a son: and said, God hath taken away my reproach:

30:24 Og hún nefndi hann Jósef og sagði: "Guð bæti við mig öðrum syni!"

30:24 and she called his name Joseph, saying, Yahwe add to me another son.

30:25 Er Rakel hafði alið Jósef, sagði Jakob við Laban: "Leyf þú mér nú að fara, að ég megi halda heim til áttthaga minna og ættlands míns.

30:25 And it came to pass, when Rachel had borne Joseph, that Jacob said unto Laban, Send me away, that I may go unto mine own place, and to my country.

30:26 Fá mér konur mínar og börn mín, sem ég hefi þjónað þér fyrir, að ég megi fara, því að þú veist, hvernig ég hefi þjónað þér."

30:26 Give me my wives and my children for whom I have served thee, and let me go: for thou knowest my service wherewith I have served thee.

30:27 Þá sagði Laban við hann: "Hafi ég fundið náð í augum þínum, þá vertu kyrr. Ég hefi tekið eftir því, að Drottinn hefir blessað mig fyrir þínar sakir."

30:27 And Laban said unto him, If now I have found favor in thine eyes, tarry: for I

have divined that Yahwe hath blessed me for thy sake.

30:28 Og hann mælti: "Set sjálfur upp kaup þitt við mig, og skal ég gjalda það."

30:28 And he said, Appoint me thy wages, and I will give it.

30:29 Jakob sagði við hann: "Þú veist sjálfur, hvernig ég hefi þjónað þér og hvað fénaður þinn er orðinn hjá mér.

30:29 And he said unto him, Thou knowest how I have served thee, and how thy cattle have fared with me.

30:30 Því að lítið var það, sem þú áttir, áður en ég kom, en það hefir aukist margfaldlega, og Drottinn hefir blessað þig við hvert mitt fótíð. Og auk þess, hvenær á ég þá að veita forsjá húsi sjálfs mín?"

30:30 For it was little which thou hadst before I came, and it hath increased unto a multitude; and Yahwe hath blessed thee whithersoever I turned: and now when shall I provide for mine own house also?

30:31 Og Laban mælti: "Hvað skal ég gefa þér?" En Jakob sagði: "Þú skalt ekkert gefa mér, en viljir þú gjöra þetta, sem ég nú segi, þá vil ég enn þá halda fé þínu til haga og gæta þess.

30:31 And he said, What shall I give thee? And Jacob said, Thou shalt not give me aught: if thou wilt do this thing for me, I will again feed thy flock and keep it.

30:32 Ég ætla í dag að ganga innan um allt fé þitt og skilja úr því hverja flekkóttu og spreklóttu kind. Og hver svört kind meðal sauðanna og hið spreklóttu og flekkóttu meðal geitanna, það skal vera kaup mitt.

30:32 I will pass through all thy flock to-day, removing from thence every speckled and spotted one, and every black one among the sheep, and the spotted and speckled among the goats: and of such shall be my hire.

30:33 Og ráðvendni mín skal eftirleidis bera mér vitni, er þú kemur að skoða kaup mitt: Allt sem ekki er flekkótt og spreklótt meðal minna geita og svart meðal minna sauða, skal teljast stolið."

30:33 So shall my righteousness answer for me hereafter, when thou shalt come concerning my hire that is before thee: every one that is not speckled and spotted among the goats, and black among the sheep, that if found with me, shall be counted stolen.

30:34 Og Laban sagði: "Svo skal þá vera sem þú hefir sagt."

30:34 And Laban said, Behold, I would it might be according to thy word.

30:35 Á þeim degi skildi Laban frá alla rilóttu og spreklóttu hafrana, og allar flekkóttu og spreklóttu geiturnar - allt það, sem hafði á sér einhvern hvítan dila, - og allt hið svarta meðal sauðanna og fékk sonum sínum.

30:35 And he removed that day the he-goats that were ringstreaked and spotted, and all the she-goats that were speckled and spotted, every one that had white in it, and all the black ones among the sheep, and gave them into the hand of his sons;

30:36 Og hann lét vera þriggja daga leið milli sín og Jakobs. En Jakob

gætti þeirrar hjarðar Labans, sem eftir varð.

30:36 and he set three days' journey betwixt himself and Jacob: and Jacob fed the rest of Laban's flocks.

30:37 Jakob tók sér stafi af grænni ösp, möndluviði og hlyni og skóf á þá hvítar rækir með því að nekkja hið hvíta á stöfunum.

30:37 And Jacob took him rods of fresh poplar, and of the almond and of the plane-tree. And peeled white streaks in them, and made the white appear which was in the rods.

30:38 Því næst lagði hann stafina, sem hann hafði birkt, í þrærnar, í vatnsrennurnar, sem féð kom að drekka úr, beint fyrir framan féð. En ærnar fengu, er þær komu að drekka.

30:38 And he set the rods which he had peeled over against the flocks in the gutters in the watering-troughs where the flocks came to drink; and they conceived when they came to drink.

30:39 Þannig fengu ærnar uppi yfir stöfunum, og ærnar áttu rilótt, flekkótt og spreklótt lömb.

30:39 And the flocks conceived before the rods, and the flocks brought forth ringstreaked, speckled, and spotted.

30:40 Jakob skildi lömbin úr og lét féð horfa á hið rilóttu og allt hið svarta í fé Labans. Þannig kom hann sér upp sérstökum fjárhópum og lét þá ekki saman við hjörð Labans.

30:40 And Jacob separated the lambs, and set the faces of the flocks toward the ringstreaked and all the black in the flock of Laban: and he put his own droves apart, and put them not unto Laban's flock.

30:41 Og um allan göngutíma vænu ána lagði Jakob stafina í þrærnar fyrir framan féð, svo að þær skyldu fá uppi yfir stöfunum.

30:41 And it came to pass, whensoever the stronger of the flock did conceive, that Jacob laid the rods before the eyes of the flock in the gutters, that they might conceive among the rods;

30:42 En er rýru ærnar gengu, lagði hann þá þær ekki. Þannig fékk Laban rýra féð, en Jakob hið vena.

30:42 but when the flock were feeble, he put them not in: so the feeble were Laban's, and the stronger Jacob's.

30:43 Og maðurinn varð stórauðugur og eignaðist mikinn fénað, ambáttir og þræla, úlfalda og asna.

30:43 And the man increased exceedingly, and had large flocks, and maid-servants and men-servants, and camels and asses.

31:1 Nú frétti Jakob svofelld ummæli Labans sona: "Jakob hefir dregið undir sig aleigu föður vors, og af eignum föður vors hefir hann aflað sér allra þessara auðafa."

31:1 And he heard the words of Laban's sons, saying, Jacob hath taken away all that was our father's; and of that which was our father's hath he gotten all this glory.

31:2 Og Jakob sá á yfirbragði Labans, að hann bar ekki sama þel til sín sem áður.

31:2 And Jacob beheld the countenance of Laban, and, behold, it was not toward him as beforetime.

31:3 Þá sagði Drottinn við Jakob: "Hverf heim aftur í land feðra þinna og til ættfólks þins, og ég mun vera með þér."

31:3 And Yahwe said unto Jacob, Return unto the land of thy fathers, and to thy kindred; and I will be with thee.

31:4 Þá sendi Jakob og lét kalla þær Rakel og Leu út í hagann, þangað sem hjörð hans var.

31:4 And Jacob sent and called Rachel and Leah to the field unto his flock,

31:5 Og hann sagði við þær: "Ég sé á yfirbragði föður ykkar, að hann ber ekki sama þel til min sem áður; en Guð föður mins hefir verið með mér."

31:5 and said unto them, I see your father's countenance, that it is not toward me as beforetime; but the God of my father hath been with me.

31:6 Og það vitið þið sjálfar, að ég hefi þjónað föður ykkar af öllu minni megni.

31:6 And ye know that will all my power I have served your father.

31:7 En faðir ykkar hefir svikið mig og tíu sinnum breytt kaupí minni, en Guð hefir ekki leyft honum að gjöra mér mein.

31:7 And your father hath deceived me, and changed my wages ten times; but God suffered him not to hurt me.

31:8 Þegar hann sagði: „Hlúð flekkóttá skal vera kaup þitt,“ - fæddi öll hjörðin flekkótt, og þegar hann sagði: „Hlúð rilóttá skal vera kaup þitt,“ - þá fæddi öll hjörðin rilótt.

31:8 If he said thus, The speckled shall be thy wages; then all the flock bare speckled: and if he said thus, The ringstreaked shall be thy wages; then bare all the flock ringstreaked.

31:9 Og þannig hefir Guð tekið fénaðinn frá föður ykkar og gefið mér hann.

31:9 Thus God hath taken away the cattle of your father, and given them to me.

31:10 Og um fengítíma hjörðarinnar hóf ég upp augu mín og sá í draumi, að hafrarnir, sem hlupu á fæð, voru rilóttir, flekkóttir og dilóttir.

31:10 And it came to pass at the time that the flock conceive, that I lifted up mine eyes, and saw in a dream, and, behold, the he-goats which leaped upon the flock were ringstreaked, speckled, and grizzled.

31:11 Og engill Guðs sagði við mig í draumnum: „Jakob!“ Og ég svaraði: „Hér er ég.“

31:11 And the angel of God said unto me in the dream, Jacob: and I said, Here am I.

31:12 Þá mælti hann: „Lít upp augum þínum og horfðu á: Allir hafrarnir, sem hlaupa á fæð, eru rilóttir, flekkóttir og dilóttir; því að ég hefi séð allt, sem Laban hefir gjört þér.“

31:12 And he said, Lift up now thine eyes, and see, all the he-goats which leap upon the flock are ringstreaked, speckled, and grizzled: for I have seen all that Laban doeth unto thee.

31:13 Ég er Betels Guð, þar sem þú smurðir merkisstéin, þar sem þú gjörðir mér heit. Tak þig nú upp, far burt úr þessu landi og hverf aftur til ættlands þins."

31:13 I am the God of Beth-el, where thou anointedst a pillar, where thou vowedst a vow unto me: now arise, get thee out from this land, and return unto the land of thy nativity.

31:14 Þá svöruðu þær Rakel og Lea og sögðu við hann: "Höfum við nokkra hlutdeild og arf framur í húsi föður okkar?"

31:14 And Rachel and Leah answered and said unto him, Is there yet any portion or inheritance for us in our father's house?

31:15 Álitur hann okkur ekki vandalausar, þar sem hann hefir selt okkur? Og verði okkar hefir hann og algjörlega eytt.

31:15 Are we not accounted by him as foreigners? for he hath sold us, and hath also quite devoured our money.

31:16 Aftur á móti eigum við og börn okkar allan þann auð, sem Guð hefir tekið frá föður okkar. Og gjör þú nú allt, sem Guð hefir boðið þér."

31:16 For all the riches which God hath taken away from our father, that is ours and our children's: now then, whatsoever God hath said unto thee, do.

31:17 Þá tók Jakob sig upp og setti börn sín og konur upp á úlfaldana

31:17 Then Jacob rose up, and set his sons and his wives upon the camels;

31:18 og hafði á burt allan fénað sinn og allan fjárhlut sinn, sem hann hafði aflað sér, fjäreign sína, sem hann hafði aflað sér í Mesópótamíu, og hóf ferð sína til Ísaks föður síns í Kanaanlandi.

31:18 and he carried away all his cattle, and all his substance which he had gathered, the cattle of his getting, which he had gathered in Paddan-aram, to go to Isaac his father unto the land of Canaan.

31:19 Þegar Laban var farinn að klippa sauði sína, þá stal Rakel húsgöðum föður síns.

31:19 Now Laban was gone to shear his sheep: and Rachel stole the teraphim that were her father's.

31:20 Og Jakob blekkti Laban hinn arameíska, með því að hann sagði honum eigi frá því, að hann mundi flýja.

31:20 And Jacob stole away unawares to Laban the Syrian, in that he told him not that he fled.

31:21 Þannig flýði hann með allt, sem hann átti. Og hann tók sig upp og fór yfir fljótið og stefndi á Gíleaðsfjöll.

31:21 So he fled with all that he had; and he rose up, and passed over the River, and set his face toward the mountain of Gilead.

31:22 Laban var sagt það á þriðja degi, að Jakob væri flúinn.

31:22 And it was told Laban on the third day that Jacob was fled.

31:23 Þá tók hann frændur sína með sér og elti hann sjö dagleiðir og náði honum á Gíleaðsfjöllum.

31:23 And he took his brethren with him,

and pursued after him seven days' journey; and he overtook him in the mountain of Gilead.

31:24 En Guð kom um nóttina til Labans hins arameíska í draumi og sagði við hann: "Gæt þín, að þú mælir ekkert styggðarorð til Jakobs."

31:24 And God came to Laban the Syrian in a dream of the night, and said unto him, Take heed to thyself that thou speak not to Jacob either good or bad.

31:25 Og Laban náði Jakob, sem hafði sett tjöld sín á fjöllumunum, og Laban tjaldaði einnig á Gíleaðsfjöllum með frændum sínum.

31:25 And Laban came up with Jacob. Now Jacob had pitched his tent in the mountain: and Laban with his brethren encamped in the mountain of Gilead.

31:26 Þá mælti Laban við Jakob: "Hvað hefir þú gjört, að þú skyldir blekkja mig og fara burt með dætur mínar, eins og þær væru herteknar?"

31:26 And Laban said to Jacob, What hast thou done, that thou hast stolen away unawares to me, and carried away my daughters as captives of the sword?

31:27 Hví flýðir þú leynilega og blekkir mig og lést mig ekki af vita, svo að ég mætti fylgja þér á veg með fögnuði og söng, með bumbum og gígjum.

31:27 Wherefore didst thou flee secretly, and steal away from me, and didst not tell me, that I might have sent thee away with mirth and with songs, with tabret and with harp;

31:28 og leyfðir mér ekki að kyssa dætrasonu mína og dætur? Öviturlega hefir þér nú farist.

31:28 and didst not suffer me to kiss my sons and my daughters? now hast thou done foolishly.

31:29 Það er á minni valdi að gjöra yður illt, en Guð föður yðar mælti svo við mig í nótt, er var: „Gæt þín, að þú mælir ekkert styggðarorð til Jakobs.“

31:29 It is in the power of my hand to do you hurt: but the God of your father spake unto me yesternight, saying, Take heed to thyself that thou speak not to Jacob either good or bad.

31:30 Og nú munt þú burt hafa farið, af því að þig fýsti svo mjög heim til föður þins, en hvi hefir þú stolið göðum mínum?"

31:30 And now, *though* thou wouldest needs be gone, because thou sore longedst after thy father's house, *yet* wherefore hast thou stolen my gods?

31:31 Þá svaraði Jakob og mælti til Labans: "Af því að ég var hræddur, því að ég hugsaði, að þú kynnis að slíta dætur þínar frá mér."

31:31 And Jacob answered and said to Laban, Because I was afraid: for I said, Lest thou shouldest take thy daughters from me by force.

31:32 En sá skal ekki lífi halda, sem þú finnur hjá goð þín. Rannsaka þú í viðurvist franda vorra, hvað hjá mér er af þínu, og tak það til þín." En Jakob vissi ekki, að Rakel hafði stolið þeim.

31:32 With whomsoever thou findest thy gods, he shall not live: before our brethren discern thou what is thine with me, and take it to thee. For Jacob knew not that Rachel had stolen them.

31:33 Laban gekk í tjald Jakobs og tjald Leu og í tjald beggja ambáttanna, en fann ekkert. Og hann fór út úr tjaldi Leu og gekk í tjald Rakelar.

31:33 And Laban went into Jacob's tent, and into Leah's tent, and into the tent of the two maid-servants; but he found them not. And he went out of Leah's tent, and entered into Rachel's tent.

31:34 En Rakel hafði tekið húsgoðin og lagt þau í úlfaldasöðulinn og setst ofan á þau. Og Laban leitaði vandlega í öllu tjaldinu og fann ekkert.

31:34 Now Rachel had taken the teraphim, and put them in the camel's saddle, and sat upon them. And Laban felt about all the tent, but found them not.

31:35 Og hún sagði við föður sinn: "Herra minn, reiðstu ekki, þótt ég geti ekki staðið upp fyrir þér, því að mér fer að eðlisháttum kvenna." Og hann leitaði og fann ekki húsgoðin.

31:35 And she said to her father, Let not my lord be angry that I cannot rise up before thee; for the manner of women is upon me. And he searched, but found not the teraphim.

31:36 Þá reiddist Jakob og átaldi Laban og sagði við Laban: "Hvað hefi ég misgjört, hvað hefi ég brotið, að þú eltir mig svo ákaflega?"

31:36 And Jacob was wroth, and chode with Laban: and Jacob answered and said to Laban, What is my trespass? what is my sin, that thou hast hotly pursued after me?

31:37 Þú hefir leitað vandlega í öllum farangri mínum; hvað hefir þú fundið af öllum þínum búshlutum? Legg það hér fram í viðurvist frænda minna og frænda þinna, að þeir dæmi okkar í milli.

31:37 Whereas thou hast felt about all my stuff, what hast thou found of all thy household stuff? Set it here before my brethren and thy brethren, that they may judge betwixt us two.

31:38 Ég hefi nú hjá þér verið í tuttugu ár. Ær þínar og geitur hafa ekki látið lömbunum, og hrúta hjarðar þínar hefi ég ekki etið.

31:38 These twenty years have I been with thee; thy ewes and thy she-goats have not cast their young, and the rams of thy flocks have I not eaten.

31:39 Það sem dýrrífið var, bar ég ekki heim til þín, það bætti ég sjálfur, þú krafðist þess af mér, hvort sem það hafði verið tekið á degi eða nóttu.

31:39 That which was torn of beasts I brought not unto thee; I bare the loss of it; of my hand didst thou require it, whether stolen by day or stolen by night.

31:40 Ég átti þá ævi, að á daginn þjakaði mér hiti og á nóttinni kuldi, og eigi kom mér svefn á augu.

31:40 Thus I was; in the day the drought consumed me, and the frost by night; and my sleep fled from mine eyes.

31:41 Í tuttugu ár hefi ég nú verið á heimili þínu. Hefi ég þjónað þér í fjórtán ár fyrir báðar dætur þínar og í sex ár fyrir hjörð þína, og þú hefir breytt kaupi mínu tíu sinnum.

31:41 These twenty years have I been in thy house; I served thee fourteen years for thy two daughters, and six years for thy flock: and thou hast changed my wages ten times.

31:42 Hefði ekki Guð föður míns, Abrahams Guð og Ísaks ótti, liðsinnt mér, þá hefðir þú nú látið mig tómhentan burt fara. En Guð hefir séð þrautir minar og strit handa minna, og hann hefir dóm upp kveðið í nótt er var."

31:42 Except the God of my father, the God of Abraham, and the Fear of Isaac, had been with me, surely now hadst thou sent me away empty. God hath seen mine affliction and the labor of my hands, and rebuked thee yesternight.

31:43 Þá svaraði Laban og sagði við Jakob: "Dæturnar eru mínar dætur og börnin eru mín börn og hjörðin er mín hjörð, og allt, sem þú sér, heyrir mér til. En hvað skyldi ég gjöra þessum dætrum mínum í dag, eða börnum þeirra, sem þér hafa alið?"

31:43 And Laban answered and said unto Jacob, The daughters are my daughters, and the children are my children, and the flocks are my flocks, and all that thou seest is mine: and what can I do this day unto these my daughters, or unto their children whom they have borne?

31:44 Gott og vel, við skulum gjöra sáttmála, ég og þú, og hann skal vera vitnishaður milli mín og þín."

31:44 And now come, let us make a covenant, I and thou; and let it be for a witness between me and thee.

31:45 Þá tók Jakob stein og reisti hann upp til merkis.

31:45 And Jacob took a stone, and set it up for a pillar.

31:46 Og Jakob sagði við frændur sína: "Berið að steina." Og þeir báru að steina og gjörðu grjótvörðun, og þeir mötuduðst þar á grjótvörðunni.

31:46 And Jacob said unto his brethren, Gather stones; and they took stones, and made a heap: and they did eat there by the heap.

31:47 Og Laban kallaði hana Jegar Sahadúta, en Jakob kallaði hana Galeð.

31:47 And Laban called it Jegar-saha-dutha: but Jacob called it Galeed.

31:48 Og Laban mælti: "Þessi varða skal vera vitni í dag milli mín og þín." Fyrir því kallaði hann hana Galeð.

31:48 And Laban said, This heap is witness between me and thee this day. Therefore was the name of it called Galeed:

31:49 og Mispa, með því að hann sagði: "Drottinn sé á verði milli mín og þín, þá er við skiljum."

31:49 and Mizpah, for he said, Yahwe watch between me and thee, when we are absent one from another.

31:50 Ef þú misþyrmir dætrum mínum og ef þú tekur þér fleiri konur auk dætra minna, þá gæt þess, að þótt

enginn maður sé hjá okkur, er Guð samt vitni milli mín og þín."

31:50 If thou shalt afflict my daughters, and if thou shalt take wives besides my daughters, no man is with us; see, God is witness betwixt me and thee.

31:51 Og Laban sagði við Jakob: "Sjá þessa vörðun og sjá þennan merkisstein, sem ég hefi reist upp milli mín og þín!"

31:51 And Laban said to Jacob, Behold this heap, and behold the pillar, which I have set betwixt me and thee.

31:52 Þessi varða sé vitni þess og þessi merkissteinn vottur þess, að hvorki skal ég ganga fram hjá þessari vörðun til þín né þú ganga fram hjá þessari vörðun og þessum merkissteini til mín með illt í huga.

31:52 This heap be witness, and the pillar be witness, that I will not pass over this heap to thee, and that thou shalt not pass over this heap and this pillar unto me, for harm.

31:53 Guð Abrahams og Guð Nahors, Guð föður þeirra, dæmi milli okkar." Og Jakob sör við ótta Ísaks föður síns.

31:53 The God of Abraham, and the God of Nahor, the God of their father, judge betwixt us. And Jacob sware by the Fear of his father Isaac.

31:54 Og Jakob slátraði fórnardýrum á fjallinu og bauð frændum sínum til máltíðar, og þeir mötuduðst og voru á fjallinu um nóttina.

31:54 And Jacob offered a sacrifice in the mountain, and called his brethren to eat bread: and they did eat bread, and tarried all night in the mountain.

31:55 Laban reis árla næsta morgun og minntist við sonu sína og dætur og blessaði þau. Því næst hélt Laban af stað og hvarf aftur heim til sín.

31:55 And early in the morning Laban rose up, and kissed his sons and his daughters, and blessed them: and Laban departed and returned unto his place.

32:1 Jakob fór leiðar sinnar. Mættu honum þá englar Guðs.

31:55 And early in the morning Laban rose up, and kissed his sons and his daughters, and blessed them: and Laban departed and returned unto his place.

32:2 Og er Jakob sá þá, mælti hann: "Þetta eru herbúðir Guðs." Og hann nefndi þennan stað Mahanaim.

32:1 And Jacob went on his way, and the angels of God met him.

32:3 Jakob gjörði sendimenn á undan sér til Esau bróður síns til Seir-lands, Edómhéraðs.

32:2 And Jacob said when he saw them, This is God's host: and he called the name of that place Mahanaim.

32:4 Og hann bauð þeim og sagði: "Segið svo herra mínum Esau: „Svo segir þjónn þinn Jakob: Ég hefi dvalið hjá Laban og verið þar allt til þessa."

32:3 And Jacob sent messengers before him to Esau his brother unto the land of Seir, the field of Edom.

32:5 Og ég hefi eignast uxa, asna og sauði, þræla og ambáttir, og sendi ég nú til herra míns að láta hann vita það,

svo að ég megi finna náð í augum þínum."

32:4 And he commanded them, saying, Thus shall ye say unto my lord Esau: Thus saith thy servant Jacob, I have sojourned with Laban, and stayed until now:

32:6 Sendimennirnir komu aftur til Jakobs og sögðu: "Vér komum til Esaú bróður þíns. Hann er sjálfur á leiðinni á móti þér og fjögur hundruð manns með honum."

32:5 and I have oxen, and asses, *and* flocks, and men-servants, and maid-servants: and I have sent to tell my lord, that I may find favor in thy sight.

32:7 Þá varð Jakob mjög hræddur og kvíðafullur. Og hann skipti mönnum, sem með honum voru, og sauðunum, nautunum og úlföldunum í tvo flokka.

32:6 And the messengers returned to Jacob, saying, We came to thy brother Esau, and moreover he cometh to meet thee, and four hundred men with him.

32:8 Og hann hugsaði: "Þó að Esaú ráðist á annan flokkinn og stráðrepi hann, þá getur samt hinn flokkurinn komist undan."

32:7 Then Jacob was greatly afraid and was distressed: and he divided the people that were with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two companies;

32:9 Og Jakob sagði: "Guð Abrahams föður míns og Guð Ísaks föður míns, Drottinn, þú sem sagðir við mig: „Hverf heim aftur til lands þíns og til attfólks þíns, og ég mun gjöra vel við þig." -

32:8 and he said, If Esau come to the one company, and smite it, then the company which is left shall escape.

32:10 ómaklegur er ég allrar þeirrar miskunnar og allrar þeirrar trúfesti, sem þú hefir auðsýnt þjóni þínum. Því að með stafinn minn einn fór ég þá yfir Jórdan, en nú á ég yfir tveim flokkum að ráða.

32:9 And Jacob said, O God of my father Abraham, and God of my father Isaac, O Yahwe, who saidst unto me, Return unto thy country, and to thy kindred, and I will do thee good:

32:11 Æ, frelsa mig undan valdi bróður míns, undan valdi Esaú, því að ég óttast hann, að hann komi og höggvi oss niður sem hráviði.

32:10 I am not worthy of the least of all the lovingkindnesses, and of all the truth, which thou hast showed unto thy servant; for with my staff I passed over this Jordan; and now I am become two companies.

32:12 Og þú hefir sjálfur sagt: „Ég mun vissulega gjöra vel við þig og gjöra niðja þína sem sand á sjávarströndu, er eigi verður talinn fyrir fjölda sakir."

32:11 Deliver me, I pray thee, from the hand of my brother, from the hand of Esau: for I fear him, lest he come and smite me, the mother with the children.

32:13 Og hann var þar þá nótt. Og hann tók gjöf handa Esaú bróður sínum af því, sem hann hafði eignast:

32:12 And thou saidst, I will surely do thee good, and make thy seed as the sand of the sea, which cannot be numbered for multitude.

32:14 tvö hundruð geitur og tuttugu geithafra, tvö hundruð ásaugar og tuttugu hrúta.

32:13 And he lodged there that night, and took of that which he had with him a present for Esau his brother:

32:15 Þrjátíu úlfaldahryssur með folöldum, fjörutíu kýr og tíu gríðunga, tuttugu ösnur og tíu ösnufola.

32:14 two hundred she-goats and twenty he-goats, two hundred ewes and twenty rams,

32:16 Og hann fékk þetta í hendur þjónum sínum, hverja hjörð út af fyrir sig, og mælti við þjóna sína: "Farið á undan mér og látið vera bil á milli hjardanna."

32:15 thirty milch camels and their colts, forty cows and ten bulls, twenty she-asses and ten foals.

32:17 Og þeim, sem fyrstur fór, bauð hann á þessa leið: "Þegar Esaú bróðir minn mætir þér og spyr þig og segir: „Hvers maður ert þú og hvert ætlar þú að fara og hver á þetta, sem þú rekur á undan þér?"

32:16 And he delivered them into the hand of his servants, every drove by itself, and said unto his servants, Pass over before me, and put a space betwixt drove and drove.

32:18 Þá skaltu segja: „Þjónn þinn Jakob á það. Það er gjöf, sem hann sendir herra mínum Esaú. Og sjá, hann er sjálfur hér á eftir oss."

32:17 And he commanded the foremost, saying, When Esau my brother meeteth thee, and asketh thee, saying, Whose art thou? and whither goest thou? and whose are these before thee?

32:19 Á sömu leið bauð hann hinum öðrum og þriðja og öllum þeim, sem hjardírnar ráku, og mælti: "Þannig skuluð þér tala við Esaú, þegar þér hittíð hann.

32:18 then thou shalt say *They are* thy servant Jacob's; it is a present sent unto my lord Esau: and, behold, he also is behind us.

32:20 Og þér skuluð einnig segja: „Sjá, þjónn þinn Jakob kemur sjálfur á eftir oss." Því að hann hugsaði: "Ég ætla að bliðka hann með gjöfinni, sem fer á undan mér. Því næst vil ég sjá hann. Vera má, að hann taki mér þá bliðlega."

32:19 And he commanded also the second, and the third, and all that followed the droves, saying, On this manner shall ye speak unto Esau, when ye find him;

32:21 Þannig fór gjöfin á undan honum, en sjálfur var hann þessa nótt í herbúðunum.

32:20 and ye shall say, Moreover, behold, thy servant Jacob is behind us. For he said, I will appease him with the present that goeth before me, and afterward I will see his face; peradventure he will accept me.

32:22 Og Jakob lagði af stað um nóttina og tók báðar konur sínar og báðar ambáttir sínar og ellefu sonu sína og fór yfir Jabbok á vaðinu.

32:21 So the present passed over before him: and he himself lodged that night in the company.

32:23 Og hann tók þau og fór

með þau yfir ána. Og hann fór yfir um með allt, sem hann átti.

32:22 And he rose up that night, and took his two wives, and his two handmaids, and his eleven children, and passed over the ford of the Jabbok.

32:24 Jakob varð einn eftir, og maður nokkur glímdi við hann, uns dagsbrún rann upp.

32:23 And he took them, and sent them over the stream, and sent over that which he had.

32:25 Og er hann sá, að hann gat ekki fellt hann, laust hann hann á mjöðmina, svo að Jakob gekk úr augnakörslunum, er hann glímdi við hann.

32:24 And Jacob was left alone; and there wrestled a man with him until the breaking of the day.

32:26 Þá mælti hinn: "Slepptu mér, því að nú rennur upp dagsbrún." En hann svaraði: "Ég sleppi þér ekki, nema þú blessir mig."

32:25 And when he saw that he prevailed not against him, he touched the hollow of his thigh; and the hollow of Jacob's thigh was strained, as he wrestled with him.

32:27 Þá sagði hann við hann: "Hvað heitir þú?" Hann svaraði: "Jakob."

32:26 And he said, Let me go, for the day breaketh. And he said, I will not let thee go, except thou bless me.

32:28 Þá mælti hann: "Eigi skalt þú lengur Jakob heita, heldur Ísrael, því að þú hefir glímt við Guð og menn og fengið sigur."

32:27 And he said unto him, What is thy name? And he said, Jacob.

32:29 Og Jakob spurði hann og mælti: "Seg mér heiti þitt." En hann svaraði: "Hvers vegna spyr þú mig að heiti?" Og hann blessaði hann þar.

32:28 And he said, Thy name shall be called no more Jacob, but Israel: for thou hast striven with God and with men, and hast prevailed.

32:30 Og Jakob nefndi þennan stað Peniel, "Því að ég hefi," kvað hann, "séð Guð augliti til auglitis og þó haldið lífi."

32:29 And Jacob asked him, and said, Tell me, I pray thee, thy name. And he said, Wherefore is it that thou dost ask after my name? And he blessed him there.

32:31 Og er hann fór frá Penúel, rann sólin upp. Var hann þá haltur í mjöðminni.

32:30 And Jacob called the name of the place Peniel: for, *said he*, I have seen God face to face, and my life is preserved.

32:32 Fyrir því eta Ísraelsmenn allt til þessa dags ekki sínina, sem er ofan á augnakarlínunum, því að hann hittí mjöðm Jakobs þar sem sinin er undir.

32:31 And the sun rose upon him as he passed over Penuel, and he limped upon his thigh.

33:1 Jakob hóf upp augu sín og sá Esaú koma og með honum fjögur hundruð manns. Skipti hann þá börnunum niður á Leu og Rakel og báðar ambáttirnar.

33:1 And Jacob lifted up his eyes, and looked, and, behold, Esau was coming, and with him four hundred men. And he divided the children unto Leah, and unto Rachel, and unto the two handmaids.

33:2 Og hann lét ambáttirnar og þeirra börn vera fremst, þá Leu og hennar börn, og Rakel og Jósef aftast.

33:2 And he put the handmaids and their children foremost, and Leah and her children after, and Rachel and Joseph hindermost.

33:3 En sjálfur gekk hann á undan þeim og laut sjö sinnum til jarðar, uns hann kom fast að bróður sínum.

33:3 And he himself passed over before them, and bowed himself to the ground seven times, until he came near to his brother.

33:4 Þá hljóp Esaú á móti honum og faðmaði hann, lagði hendur um háls honum og kyssti hann, og þeir grétu.

33:4 And Esau ran to meet him, and embraced him, and fell on his neck, and kissed him: and they wept.

33:5 Og Esaú leit upp og sá konurnar og börnin og mælti: "Hvernig stendur á þessu fólki, sem með þér er?" Og hann svaraði: "Það eru börnin, sem Guð hefir af náð sinni gefið þjóni þínum."

33:5 And he lifted up his eyes, and saw the women and the children; and said, Who are these with thee? And he said, The children whom God hath graciously given thy servant.

33:6 Þá gengu fram ambáttirnar og börn þeirra og hneigðu sig.

33:6 Then the handmaids came near, they and their children, and they bowed themselves.

33:7 Þá gekk og Lea fram og börn hennar og hneigðu sig, og síðan gengu Jósef og Rakel fram og hneigðu sig.

33:7 And Leah also and her children came near, and bowed themselves: and after came Joseph near and Rachel, and they bowed themselves.

33:8 Esaú mælti: "Hvað skal allur þessi hópur, sem ég mætti?" Jakob svaraði: "Að ég megi finna náð í augum herra míns."

33:8 And he said, What meanest thou by all this company which I met? And he said, To find favor in the sight of my lord.

33:9 Þá mælti Esaú: "Ég á nóg. Eig þú þitt, bróðir minn!"

33:9 And Esau said, I have enough, my brother; let that which thou hast be thine.

33:10 En Jakob sagði: "Eigi svo. Hafi ég fundið náð í augum þínum, þá þigg þú gjöfina af mér, því að þegar ég sá auglit þitt, var sem ég sæi Guðs auglit, og þú tókst náðarsamlega á móti mér."

33:10 And Jacob said, Nay, I pray thee, if now I have found favor in thy sight, then receive my present at my hand; forasmuch as I have seen thy face, as one seeth the face of God, and thou wast pleased with me.

33:11 Ég bið þig, að þú þiggir gjöf mína, sem þér var færð, því að Guð hefir verið mér náðugur og ég hefi allsnægtir." Og hann lagði að honum, svo að hann þá gjöfina.

33:11 Take, I pray thee, my gift that is brought to thee; because God hath dealt

graciously with me, and because I have enough. And he urged him, and he took it.

33:12 Þá mælti Esaú: "Tökum okkur nú upp og höldum áfram, og skal ég fara á undan þér."

33:12 And he said, Let us take our journey, and let us go, and I will go before thee.

33:13 En hann svaraði honum: "Þú sér, herra minn, að börnin eru þróttlítil og að í ferðinni eru lambær og kýr með kálfum, og ræki ég þær of hart einn dag, þá mundi öll hjörðin drepast."

33:13 And he said unto him, My lord knoweth that the children are tender, and that the flocks and herds with me have their young: and if they overdrive them one day, all the flocks will die.

33:14 Fari herra minn á undan þjóni sínum, en ég mun halda á eftir í hægðum mínum, eins og fenaðurinn getur farið, sem ég rek, og eins og börnin geta farið, uns ég kem til herra míns í Seir."

33:14 Let my lord, I pray thee, pass over before his servant: and I will lead on gently, according to the pace of the cattle that are before me and according to the pace of the children, until I come unto my lord unto Seir.

33:15 Þá mælti Esaú: "Þá vil ég þó láta eftir hjá þér nokkra af þeim mönnum, sem með mér eru." Hann svaraði: "Hver þörf er á því? Lát mig aðeins finna náð fyrir augum herra míns."

33:15 And Esau said, Let me now leave with thee some of the folk that are with me. And he said, What needeth it? let me find favor in the sight of my lord.

33:16 Síðan fór Esaú þann sama dag leiðar sinnar heim aftur til Seir.

33:16 So Esau returned that day on his way unto Seir.

33:17 Og Jakob hélt áfram til Súkkót og byggði sér hús, og handa fenaði sínum gjörði hann laufskála. Fyrir því heitir staðurinn Súkkót.

33:17 And Jacob journeyed to Succoth, and built him a house, and made booths for his cattle: therefore the name of the place is called Succoth.

33:18 Jakob kom heill á hófi til Síkemborgar, sem er í Kanaanlandi, er hann kom frá Mesópótamíu, og hann sló tjöldum fyrir utan borgina.

33:18 And Jacob came in peace to the city of Shechem, which is in the land of Canaan, when he came from Paddan-aram; and encamped before the city.

33:19 Hann keypti landspilduna, sem hann hafði tjaldað á, af sonum Hemors, föður Síkems, fyrir hundrað silfurpeninga.

33:19 And he bought the parcel of ground, where he had spread his tent, at the hand of the children of Hamor, Shechem's father, for a hundred pieces of money.

33:20 Og hann reisti þar altari og kallaði það El-elóhe-Ísrael.

33:20 And he erected there an altar, and called it El-Elohe-Israel.

34:1 Dína dóttir Leu, er hún hafði fætt Jakob, gekk út að sjá dætur landsins.

34:1 And Dinah the daughter of Leah,

whom she bare unto Jacob, went out to see the daughters of the land.

34:2 Þá sá Síkem hana, sonur Hevítans Hemors, höfðingja landsins, og hann tók hana og lagðist með henni og spjallaði hana.

34:2 And Shechem the son of Hamor the Hivite, the prince of the land, saw her; And he took her, and lay with her, and humbled her.

34:3 Og hann lagði mikinn ástarhug á Dínu, dóttur Jakobs, og hann elskaði stúlkuna og talaði vinsamlega við hana.

34:3 And his soul clave unto Dinah the daughter of Jacob, and he loved the damsel, and spake kindly unto the damsel.

34:4 Síkem kom að máli við Hemor föður sinn og mælti: "Tak mér þessa stúlkuna fyrir konu."

34:4 And Shechem spake unto his father Hamor, saying, Get me this damsel to wife.

34:5 En Jakob hafði frétt, að hann hefði svivirt Dínu dóttur hans, en með því að synir hans voru úti í haga með fenað hans, þá lét hann kyrrt vera, þar til er þeir komu heim.

34:5 Now Jacob heard that he had defiled Dinah his daughter; and his sons were with his cattle in the field: and Jacob held his peace until they came.

34:6 Þá gekk Hemor, faðir Síkems, út til Jakobs til þess að tala við hann.

34:6 And Hamor the father of Shechem went out unto Jacob to commune with him.

34:7 Og synir Jakobs komu heim úr haganum, er þeir heyrðu þetta. Og mennirnir styggðust og urðu stórreiðir, því að hann hafði framið óhæfuverk í Ísrael, er hann lagðist með dóttur Jakobs, og slíkt hefði aldrei átt að fremja.

34:7 And the sons of Jacob came in from the field when they heard it: and the men were grieved, and they were very wroth, because he had wrought folly in Israel in lying with Jacob's daughter; which thing ought not to be done.

34:8 Þá talaði Hemor við þá og mælti: "Síkem sonur minn hefir mikla ást á dóttur yðar. Ég bið að þér gefið honum hana fyrir konu."

34:8 And Hamor communed with them, saying, The soul of my son Shechem longeth for your daughter: I pray you, give her unto him to wife.

34:9 Mægist við oss, gefið oss yðar dætur og takið yður vorar dætur

34:9 And make ye marriages with us; give your daughters unto us, and take our daughters unto you.

34:10 og staðnæmist hjá oss, og landið skal standa yður til boða. Verið hér kyrrir og farið um landið og takið yður höfðestu í því."

34:10 And ye shall dwell with us: and the land shall be before you; dwell and trade ye therein, and get you possessions therein.

34:11 Og Síkem sagði við föður hennar og bræður: "Ó, að ég mætti finna náð í augum yðar. Hvað sem þér til nefnið, það skal ég greiða."

34:11 And Shechem said unto her father and unto her brethren, Let me find favor in your

eyes, and what ye shall say unto me I will give.

34:12 Krefjist af mér svo mikils mundar og morgungjafar sem vera skal, og mun ég greiða það, er þér til nefnið, en gefið mér stúlkuna fyrir konu.

34:12 Ask me never so much dowry and gift, and I will give according as ye shall say unto me: but give me the damsel to wife.

34:13 Þá svöruðu synir Jakobs þeim Sikem og Hemor föður hans, og töluðu með undirhyggju, af því að hann hafði svivirt Dínu systur þeirra.

34:13 And the sons of Jacob answered Shechem and Hamor his father with guile, and spake, because he had defiled Dinah their sister,

34:14 og sögðu við þá: "Eigi megum vér þetta gjöra, að gefa systur vora óumskornum manni, því að það væri oss vanvirðar.

34:14 and said unto them, We cannot do this thing, to give our sister to one that is uncircumcised; for that were a reproach unto us.

34:15 Því aðeins viljum vér gjöra að yðar vilja, að þér verðið eins og vér, með því að láta umskera allt karlkyn meðal yðar.

34:15 Only on this condition will we consent unto you: if ye will be as we are, that every male of you be circumcised;

34:16 Þá skulum vér gefa yður vorar dætur og taka yðar dætur oss til handa og búa hjá yður, svo að vér verðum ein þjóð.

34:16 then will we give our daughters unto you, and we will take your daughters to us, and we will dwell with you, and we will become one people.

34:17 En viljið þér eigi láta að orðum vorum og umskerast, þá tökum vér dóttur vora og förum burt."

34:17 But if ye will not hearken unto us, to be circumcised; then will we take our daughter, and we will be gone.

34:18 Og Hemor og Sikem, syni Hemors, geðjaðist vel tal þeirra.

34:18 And their words pleased Hamor, and Shechem Hamor's son.

34:19 Og sveinninn lét ekki á því standa að gjöra þetta, því að hann elskaði dóttur Jakobs. En hann var talinn maður ágætastur í sinni ætt.

34:19 And the young man deferred not to do the thing, because he had delight in Jacob's daughter: and he was honored above all the house of his father.

34:20 Hemor og Sikem sonur hans komu í hlið borgar sinnar og töluðu við borgarmenn sína og sögðu:

34:20 And Hamor and Shechem his son came unto the gate of their city, and communed with the men of their city, saying,

34:21 "Þessir menn bera fríðarhug til vor. Látum þá setjast að í landinu og fara allra sinna ferða um það, því að nóg er landrýmið á báðar hendur handa þeim. Dætur þeirra munum vér taka oss fyrir konur og gefa þeim dætur vorar.

34:21 These men are peaceable with us; therefore let them dwell in the land, and trade therein; for, behold, the land is large enough for them; let us take their daughters to us for wives, and let us give them our daughters.

34:22 En því aðeins vilja mennirnir gjöra að vorum vilja og búa vor á meðal, svo að vér verðum ein þjóð, að vér látum umskera allt karlkyn meðal vor, eins og þeir eru umskornir.

34:22 Only on this condition will the men consent unto us to dwell with us, to become one people, if every male among us be circumcised, as they are circumcised.

34:23 Hjarðir þeirra, fjárhlutur þeirra og allur fénaður þeirra, verður það ekki vor eign? Gjörum aðeins að vilja þeirra, svo að þeir staðnæmist hjá oss."

34:23 Shall not their cattle and their substance and all their beasts be ours? only let us consent unto them, and they will dwell with us.

34:24 Og þeir létu að orðum Hemors og Sikems sonar hans, allir sem gengu út um hlið borgar hans, og allt karlkyn lét umskerast, allir þeir, sem gengu út um hlið borgar hans.

34:24 And unto Hamor and unto Shechem his son hearkened all that went out of the gate of his city; and every male was circumcised, all that went out of the gate of his city.

34:25 En svo bar til á þriðja degi, er þeir voru sjúkir af sárum, að tveir synir Jakobs, þeir Simeon og Levi, bræður Dínu, tóku hvor sitt sverð og gengu inn í borgina, sem átti sér einskis ills von, og drápu þar allt karlkyn.

34:25 And it came to pass on the third day, when they were sore, that two of the sons of Jacob, Simeon and Levi, Dinah's brethren, took each man his sword, and came upon the city unawares, and slew all the males.

34:26 Drápu þeir einnig Hemor og son hans Sikem með sverðseggjum og tóku Dínu úr húsi Sikems og fóru síðan burt.

34:26 And they slew Hamor and Shechem his son with the edge of the sword, and took Dinah out of Shechem's house, and went forth.

34:27 Synir Jakobs réðust að hinum vegnu og rændu borgina, af því að þeir höfðu svivirt systur þeirra.

34:27 The sons of Jacob came upon the slain, and plundered the city, because they had defiled their sister.

34:28 Sandi þeirra, naut þeirra og asna, og allt, sem var í borginni, og það, sem var í högunum, tóku þeir.

34:28 They took their flocks and their herds and their asses, and that which was in the city, and that which was in the field;

34:29 Og öll auðæfi þeirra, öll börn þeirra og konur tóku þeir að herfangi og rændu, sömuleiðis allt, sem var í húsunum.

34:29 and all their wealth, and all their little ones and their wives, took they captive and made a prey, even all that was in the house.

34:30 Jakob sagði við Simeon og Levi: "Þið hafið stofnað mér í ógæfu með því að gjöra mig illa þokkaðan af

landsmönnum, af Kanaanítum og Peresítum. Nú með því að ég er liðfár, munu þeir safnast saman á móti mér og vinna sigur á mér. Verð ég þá afmáður, ég og mitt hús."

34:30 And Jacob said to Simeon and Levi, Ye have troubled me, to make me odious to the inhabitants of the land, among the Canaanites and the Perizzites: and, I being few in number, they will gather themselves together against me and smite me; and I shall be destroyed, I and my house.

34:31 En þeir svöruðu: "Átti hann þá að fara með systur okkar eins og skækju?"

34:31 And they said, Should he deal with our sister as with a harlot?

35:1 Guð sagði við Jakob: "Tak þig upp og far upp til Betel og dvel þú þar og gjör þar altari Guði, sem birtist þér, þegar þú flyðir undan Esaú bróður þínum."

35:1 And God said unto Jacob, Arise, go up to Beth-el, and dwell there: and make there an altar unto God, who appeared unto thee when thou fleddest from the face of Esau thy brother.

35:2 Jakob sagði við heimafólk sitt og alla, sem með honum voru: "Kastið burt þeim útlendu goðum, sem þér hafið hjá yður, og hreinsið yður og hafið fataskipti.

35:2 Then Jacob said unto his household, and to all that were with him, Put away the foreign gods that are among you, and purify yourselves, and change your garments:

35:3 og skulum vér taka oss upp og fara upp til Betel. Vil ég reisa þar altari þeim Guði, sem bænheyrði mig á tíma neyðar minnar og hefir verið með mér á þeim vegi, sem ég hef farið."

35:3 and let us arise, and go up to Beth-el; and I will make there an altar unto God, who answered me in the day of my distress, and was with me in the way which I went.

35:4 Og þeir fengu Jakob öll þau útlendu goð, sem þeir höfðu hjá sér, og hringana, sem þeir höfðu í eyrum sér, og gróf Jakob það undir eikinni, sem er hjá Sikem.

35:4 And they gave unto Jacob all the foreign gods which were in their hand, and the rings which were in their ears; and Jacob hid them under the oak which was by Shechem.

35:5 Því næst fóru þeir af stað. En ótti frá Guði var yfir öllum borgunum, sem voru umhverfis þá, svo að sonum Jakobs var ekki veitt eftirför.

35:5 And they journeyed: and a terror of God was upon the cities that were round about them, and they did not pursue after the sons of Jacob.

35:6 Og Jakob kom til Lú, sem er í Kanaanlandi (það er Betel), hann og allt fólkíð, sem með honum var.

35:6 So Jacob came to Luz, which is in the land of Canaan (the same is Beth-el), he and all the people that were with him.

35:7 Og hann reisti þar altari og kallaði staðinn El-Betel, því að Guð hafði birst honum þar, þegar hann flyði undan bróður sínum.

35:7 And he built there an altar, and called the place El-beth-el; because there God was revealed unto him, when he fled from the face of his brother.

35:8 Þar andaðist Debóra, fóstur Rebekku, og var jörðuð fyrir neðan Betel, undir eikinni, og fyrir því heitir hún Gráteik.

35:8 And Deborah Rebekah's nurse died, and she was buried below Beth-el under the oak: and the name of it was called Allon-bacuth.

35:9 Enn birtist Guð Jakob, er hann var á heimleið frá Mesópótamíu, og blessaði hann.

35:9 And God appeared unto Jacob again, when he came from Paddan-aram, and blessed him.

35:10 Og Guð sagði við hann: "Nafn þitt er Jakob. Eigi skalt þú hétan af Jakob heita, heldur skal nafn þitt vera Ísrael." Og hann nefndi hann Ísrael.

35:10 And God said unto him, Thy name is Jacob: thy name shall not be called any more Jacob, but Israel shall be thy name: and he called his name Israel.

35:11 Og Guð sagði við hann: "Ég er Almáttugur Guð. Ver þú frjósamur og auk kyn þitt. Þjóð, já fjöldi þjóða skal frá þér koma, og konungar skulu út ganga af lendum þínum.

35:11 And God said unto him, I am God Almighty: be fruitful and multiply; a nation and a company of nations shall be of thee, and kings shall come out of thy loins;

35:12 Og landið, sem ég gaf Abraham og Ísak, mun ég gefa þér, og niðjum þínum eftir þig mun ég gefa landið."

35:12 and the land which I gave unto Abraham and Isaac, to thee I will give it, and to thy seed after thee will I give the land.

35:13 Því næst sté Guð upp frá honum, þaðan sem hann talaði við hann.

35:13 And God went up from him in the place where he spake with him.

35:14 Jakob reisti upp merki á þeim stað, sem Guð talaði við hann, merkisstein, og dreypti yfir hann dreyptíðni og hellti yfir hann olíu.

35:14 And Jacob set up a pillar in the place where he spake with him, a pillar of stone: and he poured out a drink-offering thereon, and poured oil thereon.

35:15 Og Jakob nefndi staðinn, þar sem Guð talaði við hann, Betel.

35:15 And Jacob called the name of the place where God spake with him, Beth-el.

35:16 Þeir tóku sig upp frá Betel. En er þeir áttu skammt eftir ófarið til Efrata, tók Rakel léttasótt og kom hart niður.

35:16 And they journeyed from Beth-el; and there was still some distance to come to Ephrath: and Rachel travailed, and she had hard labor.

35:17 Og er hún kom svo hart niður í barnburðinum, sagði ljósmóðirin við hana: "Óttast þú ekki, því að nú eignast þú annan son."

35:17 And it came to pass, when she was in hard labor, that the midwife said unto her, Fear not; for now thou shalt have another son.

35:18 Og er hún var í andlátinu, - því að hún dó -, þá nefndi hún hann Benóní, en faðir hans nefndi hann Benjamín.

35:18 And it came to pass, as her soul was departing (for she died), that she called his name Ben-oni: but his father called him Benjamin.

35:19 Því næst andaðist Rakel og var jörðuð við veginn til Efrata, það er Betlehem.

35:19 And Rachel died, and was buried in the way to Ephrath (the same is Beth-lehem).

35:20 Jakob reisti minnismerki á leiði hennar. Þar er legsteinn Rakelar allt til þessa dags.

35:20 And Jacob set up a pillar upon her grave: the same is the Pillar of Rachel's grave unto this day.

35:21 Ísrael hélt áfram ferðinni og sló tjöldum sínum hinumegin við Migdal Eder.

35:21 And Israel journeyed, and spread his tent beyond the tower of Eder.

35:22 Meðan Ísrael hafðist við í því byggðarlagi, bar svo við, að Rúben fór og lagðist með Bilu, hjákonu föður síns. Og Ísrael varð þess áskynja. Jakob átti tólf sonu.

35:22 And it came to pass, while Israel dwelt in that land, that Reuben went and lay with Bilhah his father's concubine: and Israel heard of it. Now the sons of Jacob were twelve:

35:23 Synir Leu: Rúben, frumgetinn son Jakobs, Simeon, Leví, Júda, Íssakar og Sebúlón.

35:23 The sons of Leah: Reuben, Jacob's first-born, and Simeon, and Levi, and Judah, and Issachar, and Zebulun;

35:24 Synir Rakelar: Jósef og Benjamín.

35:24 the sons of Rachel: Joseph and Benjamin;

35:25 Synir Bilu, þernu Rakelar: Dan og Naftalí.

35:25 and the sons of Bilhah, Rachel's handmaid: Dan and Naphtali;

35:26 Synir Silpu, þernu Leu: Gað og Asser. Þetta eru synir Jakobs, sem honum fæddust í Mesópótamíu.

35:26 and the sons of Zilpah, Leah's handmaid: Gad and Asher: these are the sons of Jacob, that were born to him in Paddan-aram.

35:27 Og Jakob kom til Ísaks föður síns í Mamre við Kirjat Arba, það er Hebron, þar sem Abraham og Ísak höfðu dvalist sem útlendingar.

35:27 And Jacob came unto Isaac his father to Mamre, to Kiriath-arba (the same is Hebron), where Abraham and Isaac sojourned.

35:28 En dagar Ísaks voru hundrað og áttatíu ár.

35:28 And the days of Isaac were a hundred and fourscore years.

35:29 Og Ísak andaðist og dó og sáfnadist til síns fólks, gamall og saddur lífdaga, og Esaú og Jakob synir hans jörðuðu hann.

35:29 And Isaac gave up the ghost, and died, and was gathered unto his people, old and full of days: and Esau and Jacob his sons buried him.

36:1 Þetta er ættartala Esaú, það er Edóms.

36:1 Now these are the generations of Esau (the same is Edom).

36:2 Esaú hafði tekið sér konur af dætrum Kanaaníta: Ada, dóttur Hetítans Elons, og Oholibama, dóttur Ana, sonar Hóritans Sibeons,

36:2 Esau took his wives of the daughters of Canaan: Adah the daughter of Elon the Hittite, and Oholibamah the daughter of Anah, the daughter of Zibeon the Hivite,

36:3 og Basmat, dóttur Ísmaels, systur Nebajóts.

36:3 and Basemath Ishmael's daughter, sister of Nebaioth.

36:4 Og Ada ól Esaú Elifas, Basmat ól Regúel

36:4 And Adah bare to Esau Eliphaz; and Basemath bare Reuel;

36:5 og Oholibama ól Jehús, Jaclam og Kóra. Þessir eru synir Esaú, sem honum fæddust í Kanaanlandi.

36:5 and Oholibamah bare Jeush, and Jalam, and Korah: these are the sons of Esau, that were born unto him in the land of Canaan.

36:6 Esaú tók konur sínar, sonu sína og dætur og allar sálir í húsi sínu og hjörð sína og kvikfénað og allan þann fjárhlut, sem hann hafði aflað sér í Kanaanlandi, og fór í burtu frá Jakob bróður sínum til Seírlands.

36:6 And Esau took his wives, and his sons, and his daughters, and all the souls of his house, and his cattle, and all his beasts, and all his possessions, which he had gathered in the land of Canaan; and went into a land away from his brother Jacob.

36:7 Því að eign þeirra var meiri en svo, að þeir gætu saman verið, og landið, er þeir bjuggu í sem útlendingar, bar þá ekki sökum hjarða þeirra.

36:7 For their substance was too great for them to dwell together; and the land of their sojournings could not bear them because of their cattle.

36:8 Esaú settist að á Seirfjöllum; en Esaú er Edóm.

36:8 And Esau dwelt in mount Seir: Esau is Edom.

36:9 Þetta er saga Esaú, ættföður Edómíta, á Seirfjöllum.

36:9 And these are the generations of Esau the father of the Edomites in mount Seir:

36:10 Þetta eru nöfn Esaú sona: Elifas, sonur Ada, konu Esaú; Regúel, sonur Basmat, konu Esaú.

36:10 these are the names of Esau's sons: Eliphaz the son of Adah the wife of Esau, Reuel the son of Basemath the wife of Esau.

36:11 Synir Elifas voru: Teman, Ómar, Sefó, Gaetam og Kenas.

36:11 And the sons of Eliphaz were Teman, Omar, Zepho, and Gatam, and Kenaz.

36:12 Timna var hjákona Elífas, sonar Esaú, og hún ól Elífas Amalek. Þetta eru synir Ada, konu Esaú.

36:12 And Timna was concubine to Eliphaz Esau's son; and she bare to Eliphaz Amalek: these are the sons of Adah, Esau's wife.

36:13 Þessir eru synir Regúels: Nahat, Sera, Samma og Missa. Þessir voru synir Basmat, konu Esaú.

36:13 And these are the sons of Reuel: Nahath, and Zerah, Shammah, and Mizzah: these were the sons of Basemath, Esau's wife.

36:14 Og þessir voru synir Oholibama, dóttur Ana, sonar Sibeons, konu Esaú, hún ól Esaú Jehús, Jaclam og Kóra.

36:14 And these were the sons of Oholibamah the daughter of Anah, the daughter of Zibeon, Esau's wife: and she bare to Esau Jeush, and Jalam, and Korah.

36:15 Þessir eru ætthöfðingjar meðal Esaú sona: Synir Elífas, frumgetúns sonar Esaú: Höfðinginn Teman, höfðinginn Ómar, höfðinginn Sefó, höfðinginn Kenas,

36:15 These are the chiefs of the sons of Esau: the sons of Eliphaz the first-born of Esau: chief Teman, chief Omar, chief Zepho, chief Kenaz,

36:16 höfðinginn Kóra, höfðinginn Gaetam, höfðinginn Amalek. Þessir eru þeir höfðingjar, sem komnir eru frá Elífas í Edómlandí, þessir eru synir Ada.

36:16 chief Korah, chief Gatam, chief Amalek: these are the chiefs that came of Eliphaz in the land of Edom; these are the sons of Adah.

36:17 Þessir voru synir Regúels, sonar Esaú: Höfðinginn Nahat, höfðinginn Sera, höfðinginn Samma, höfðinginn Missa. Þessir eru þeir höfðingjar, sem komnir eru frá Regúel í Edómlandí, þessir eru synir Basmat, konu Esaú.

36:17 And these are the sons of Reuel, Esau's son: chief Nahath, chief Zerah, chief Shammah, chief Mizzah: these are the chiefs that came of Reuel in the land of Edom; these are the sons of Basemath, Esau's wife.

36:18 Þessir eru synir Oholibama, konu Esaú: Höfðinginn Jehús, höfðinginn Jaclam, höfðinginn Kóra. Þessir eru þeir höfðingjar, sem komnir eru frá Oholibama, dóttur Ana, konu Esaú.

36:18 And these are the sons of Oholibamah, Esau's wife: chief Jeush, chief Jalam, chief Korah: these are the chiefs that came of Oholibamah the daughter of Anah, Esau's wife.

36:19 Þessir eru synir Esaú og þessir eru höfðingjar þeirra, það er Edóm.

36:19 These are the sons of Esau, and these are their chiefs: the same is Edom.

36:20 Þessir eru synir Hóritans Seirs, frumbyggjar landsins: Lótan, Sóbal, Sibeon, Ana,

36:20 These are the sons of Seir the Horite, the inhabitants of the land: Lotan and Shobal and Zibeon and Anah,

36:21 Dison, Eser og Disan. Þessir eru höfðingjar Hóritanna, synir Seirs í Edómlandí.

36:21 and Dishon and Ezer and Dishan: these are the chiefs that came of the Horites, the children of Seir in the land of Edom.

36:22 Synir Lótans voru Hórí og Hemam, og systir Lótans var Timna.

36:22 And the children of Lotan were Hori and Heman. And Lotan's sister was Timna.

36:23 Þessir eru synir Sóbals: Alvan, Manahat, Ebal, Sefó og Ónam.

36:23 And these are the children of Shobal: Alvan and Manahath and Ebal, Shepho and Onam.

36:24 Þessir eru synir Sibeons: Aja og Ana, það er sá Ana, sem fann laugarnar á öræfunum, er hann gætti asna Sibeons föður síns.

36:24 And these are the children of Zibeon: Aiah and Anah; this is Anah who found the hot springs in the wilderness, as he fed the asses of Zibeon his father.

36:25 Þessi eru börn Ana: Dison og Oholibama, dóttir Ana.

36:25 And these are the children of Anah: Dishon and Oholibamah the daughter of Anah.

36:26 Þessir eru synir Dísans: Hemdan, Eshan, Jítran og Keran.

36:26 And these are the children of Dishon: Hemdan and Eshban and Ithran and Cheran.

36:27 Þessir eru synir Esers: Bilhan, Saavan og Akan.

36:27 These are the children of Ezer: Bilhan and Zaavan and Akan.

36:28 Þessir eru synir Dísans: Ús og Aran.

36:28 These are the children of Dishan: Uz and Aran.

36:29 Þessir eru höfðingjar Hóritanna: Höfðinginn Lótan, höfðinginn Sóbal, höfðinginn Sibeon, höfðinginn Ana,

36:29 These are the chiefs that came of the Horites: chief Lotan, chief Shobal, chief Zibeon, chief Anah,

36:30 höfðinginn Dison, höfðinginn Eser, höfðinginn Disan. Þessir eru höfðingjar Hóritanna eftir höfðingjum þeirra í Seirlandí.

36:30 chief Dishon, chief Ezer, chief Dishan: these are the chiefs that came of the Horites, according to their chiefs in the land of Seir.

36:31 Þessir eru þeir konungar, sem ríktu í Edómlandí, áður en konungar ríktu yfir Ísraelsmönnum:

36:31 And these are the kings that reigned in the land of Edom, before there reigned any king over the children of Israel.

36:32 Bela, sonur Beórs, var konungur í Edóm, og hét borg hans Dínhaba.

36:32 And Bela the son of Beor reigned in Edom; and the name of his city was Dinhabah.

36:33 Og er Bela dó, tók Jóbab, sonur Sera frá Bosra, ríki eftir hann.

36:33 And Bela died, and Jobab the son of Zerah of Bozrah reigned in his stead.

36:34 Og er Jóbab dó, tók Húsam frá Temanítalandi ríki eftir hann.

36:34 And Jobab died, and Husham of the

land of the Temanites reigned in his stead.

36:35 Og er Húsam dó, tók Hadad, sonur Bedads, ríki eftir hann. Hann vann sigur á Midianítum á Móabsvöllum, og borg hans hét Avít.

36:35 And Husham died, and Hadad the son of Bedad, who smote Midian in the field of Moab, reigned in his stead: and the name of his city was Avith.

36:36 Og er Hadad dó, tók Samla frá Masreka ríki eftir hann.

36:36 And Hadad died, and Samlah of Masrekah reigned in his stead.

36:37 Og er Samla dó, tók Sál frá Rehóbót hjá Efrat ríki eftir hann.

36:37 And Samlah died, and Shaul of Rehoboth by the River reigned in his stead.

36:38 Og er Sál dó, tók Baal Hanan, sonur Akbórs, ríki eftir hann.

36:38 And Shaul died, and Baal-hanan the son of Achbor reigned in his stead.

36:39 Og er Baal Hanan sonur Akbórs dó, tók Hadar ríki eftir hann, og hét borg hans Pagú, en kona hans Mehetabeel, dóttir Matredar, dóttur Me-Sahabs.

36:39 And Baal-hanan the son of Achbor died, and Hadar reigned in his stead: and the name of his city was Pau; and his wife's name was Mehetabel, the daughter of Matred, the daughter of Me-zahab.

36:40 Þessi eru nöfn höfðingja þeirra, er frá Esaú eru komnir, eftir ættkvíslum þeirra, eftir bústöðum þeirra, eftir nöfnum þeirra: Höfðinginn Timna, höfðinginn Alva, höfðinginn Jetet.

36:40 And these are the names of the chiefs that came of Esau, according to their families, after their places, by their names: chief Timna, chief Alvah, chief Jetheth,

36:41 höfðinginn Oholibama, höfðinginn Ela, höfðinginn Pinon,

36:41 chief Oholibamah, chief Elah, chief Pinon,

36:42 höfðinginn Kenas, höfðinginn Teman, höfðinginn Mibsar,

36:42 chief Kenaz, chief Teman, chief Mibzar,

36:43 höfðinginn Magdiel, höfðinginn Íram. Þessir eru höfðingjar Edómíta, eftir bústöðum þeirra í landi því, sem þeir höfðu numið. Þessi Esaú er ættfaðir Edómíta. /Saga Jósefs/

36:43 chief Magdiel, chief Iram: these are the chiefs of Edom, according to their habitations in the land of their possession. This is Esau, the father of the Edomites.

37:1 Jakob bjó í landi því, er faðir hans hafði dvalist í sem útlendingur, í Kanaanlandi.

37:1 And Jacob dwelt in the land of his father's sojournings, in the land of Canaan.

37:2 Þetta er ættarsaga Jakobs. Þegar Jósef var seytján ára gamall, gætti hann sauða með bræðrum sínum. En hann var smásveinn hjá þeim sonum Bílu og sonum Sílu, er voru konur föður hans. Og Jósef bar föður sínum illan orðróm um þá.

37:2 These are the generations of Jacob. Joseph, being seventeen years old, was feeding the flock with his brethren; and he was a lad with the sons of Bilhah, and with the sons of Zilpah, his father's wives: and Joseph brought the evil report of them unto their father.

37:3 Ísrael unni Jósef mest allra sona sinna, því að hann hafði átt hann í elli sinni. Og hann lét gjöra honum dragkyrtíl.

37:3 Now Israel loved Joseph more than all his children, because he was the son of his old age: and he made him a coat of many colors.

37:4 En er bræður hans sáu, að faðir þeirra elskaði hann meir en alla sonu sína, lögðu þeir hatur á hann og gátu ekki talað við hann vinsamlegt orð.

37:4 And his brethren saw that their father loved him more than all his brethren; and they hated him, and could not speak peaceably unto him.

37:5 Jósef dreymdi draum og sagði hann bræðrum sínum. Hötuðu þeir hann þá enn meir.

37:5 And Joseph dreamed a dream, and he told it to his brethren: and they hated him yet the more.

37:6 Og hann sagði við þá: "Heyrið nú draum þennan, sem mig dreymdi:

37:6 And he said unto them, Hear, I pray you, this dream which I have dreamed:

37:7 Sjá, vér vorum að binda kornbundin á akrinum, og mitt kornbundin reisti sig og stóð upprétt, en yðar kornbundin skipuðu sér umhverfis og lutu minnu kornbundinu."

37:7 for, behold, we were binding sheaves in the field, and, lo, my sheaf arose, and also stood upright; and, behold, your sheaves came round about, and made obeisance to my sheaf.

37:8 Þá sögðu bræður hans við hann: "Munt þú þá verða konungur yfir oss? Munt þú þá drottna yfir oss?" Og þeir hötuðu hann enn meir sakir drauma hans og sakir orða hans.

37:8 And his brethren said to him, Shalt thou indeed reign over us? Or shalt thou indeed have dominion over us? And they hated him yet the more for his dreams, and for his words.

37:9 Enn dreymdi hann annan draum og sagði hann bræðrum sínum og mælti: "Sjá, mig hefir enn dreymt draum: Mér þótti sólín, tunglið og ellefu stjörnur lúta mér."

37:9 And he dreamed yet another dream, and told it to his brethren, and said, Behold, I have dreamed yet a dream: and, behold, the sun and the moon and eleven stars made obeisance to me.

37:10 En er hann sagði föður sínum og bræðrum frá þessu, ávitti faðir hans hann og mælti til hans: "Hvaða draumur er þetta, sem þig hefir dreymt? Munum vér eiga að koma, ég og móðir þín og bræður þínir, og lúta til jarðar fyrir þér?"

37:10 And he told it to his father, and to his brethren; and his father rebuked him, and said unto him, What is this dream that thou hast dreamed? Shall I and thy mother and thy

brethren indeed come to bow down ourselves to thee to the earth?

37:11 Og bræður hans öfunduðu hann, en faðir hans festi þetta í huga sér.

37:11 And his brethren envied him; but his father kept the saying in mind.

37:12 Er bræður hans voru að heiman farnir til þess að halda hjörð föður þeirra á haga í Sikem.

37:12 And his brethren went to feed their father's flock in Shechem.

37:13 Mælti Ísrael við Jósef: "Bræður þínir halda hjörðinni á beit í Sikem. Kom þú, ég ætla að senda þig til þeirra." Og hann svaraði honum: "Hér er ég."

37:13 And Israel said unto Joseph, Are not thy brethren feeding the flock in Shechem? Come, and I will send thee unto them. And he said to him, Here am I.

37:14 Og hann sagði við hann: "Far þú og vit þú, hvort bræðrum þínum og hjörðinni líður vel, og láttu mig svo vita það." Og hann sendi hann úr Hebronsdal, og hann kom til Sikem.

37:14 And he said to him, Go now, see whether it is well with thy brethren, and well with the flock; and bring me word again. So he sent him out of the vale of Hebron, and he came to Shechem.

37:15 Þá hittí hann maður nokkur, er hann var að reika á víðavangi. Og maðurinn spurði hann og mælti: "Að hverju leitar þú?"

37:15 And a certain man found him, and, behold, he was wandering in the field: and the man asked him, saying, What seekest thou?

37:16 Hann svaraði: "Ég er að leita að bræðrum mínum. Seg mér hvar þeir eru með hjörðina."

37:16 And he said, I am seeking my brethren: tell me, I pray thee, where they are feeding the flock.

37:17 Og maðurinn sagði: "Þeir eru farnir hédan, því að ég heyrði þá segja: 'Vér skulum fara til Dótan.'" Fór Jósef þá eftir bræðrum sínum og fann þá í Dótan.

37:17 And the man said, They are departed hence; for I heard them say, Let us go to Dothan. And Joseph went after his brethren, and found them in Dothan.

37:18 Er þeir sáu hann álangdar, áður en hann var kominn nærri þeim, tóku þeir saman ráð sín að drepa hann.

37:18 And they saw him afar off, and before he came near unto them, they conspired against him to slay him.

37:19 Og þeir sögðu hver við annan: "Sjá, þarna kemur draumamaðurinn."

37:19 And they said one to another, Behold, this dreamer cometh.

37:20 Förum nú til og drepum hann og köstum honum í einhverja gryfjuna og segjum svo, að óargadýr hafi etið hann. Þá skulum vér sjá, hvað úr draumum hans verður."

37:20 Come now therefore, and let us slay him, and cast him into one of the pits, and we will say, An evil beast hath devoured him: and

we shall see what will become of his dreams.

37:21 En er Rúben heyrði þetta, vildi hann frelsa hann úr höndum þeirra og mælti: "Ekki skulum vér drepa hann."

37:21 And Reuben heard it, and delivered him out of their hand, and said, Let us not take his life.

37:22 Og Rúben sagði við þá, til þess að hann gæti frelsað hann úr höndum þeirra og fært hann aftur föður sínum: "Úthellið ekki blóði. Kastid honum í þessa gryfju, sem er hér á eyðimörkinni, en leggið ekki hendur á hann."

37:22 And Reuben said unto them, Shed no blood; cast him into this pit that is in the wilderness, but lay no hand upon him: that he might deliver him out of their hand, to restore him to his father.

37:23 En er Jósef kom til bræðra sinna, færðu þeir hann úr kyrdli hans, dragkyrtlinum, sem hann var í.

37:23 And it came to pass, when Joseph was come unto his brethren, that they stripped Joseph of his coat, the coat of many colors that was on him;

37:24 tóku hann og köstuðu honum í gryfjuna. En gryfjan var tóm, ekkert vatn var í henni.

37:24 and they took him, and cast him into the pit: and the pit was empty, there was no water in it.

37:25 Settust þeir nú niður að neyta matar. En er þeim varð lítið upp, sáu þeir lest Ísmaelíta koma frá Gileað, og báru úlfaldar þeirra reyksli, balsam og myrru. Voru þeir á leið með þetta til Egyptalands.

37:25 And they sat down to eat bread: and they lifted up their eyes and looked, and, behold, a caravan of Ishmaelites was coming from Gilead, with their camels bearing spicery and balm and myrrh, going to carry it down to Egypt.

37:26 Þá mælti Júda við bræður sína: "Hver ávinningur er oss það, að drepa bróður vorn og leyna morðinu?"

37:26 And Judah said unto his brethren, What profit is it if we slay our brother and conceal his blood?

37:27 Komið, vér skulum selja hann Ísmaelítum, en ekki leggja hendur á hann, því hann er bróðir vor, hold vort og blóð." Og bræður hans féllust á það.

37:27 Come, and let us sell him to the Ishmaelites, and let not our hand be upon him; for he is our brother, our flesh. And his brethren hearkened unto him.

37:28 En midianítiskir kaupmenn fóru þar fram hjá, tóku Jósef og drógu hann upp úr gryfjunni. Og þeir seldu Jósef Ísmaelítunum fyrir tuttugu síkla silfurs, en þeir fóru með Jósef til Egyptalands.

37:28 And there passed by Midianites, merchantmen; and they drew and lifted up Joseph out of the pit, and sold Joseph to the Ishmaelites for twenty pieces of silver. And they brought Joseph into Egypt.

37:29 En er Rúben kom aftur að gryfjunni, þá var Jósef ekki í gryfjunni. Reif hann þá klæði sín.

37:29 And Reuben returned unto the pit; and, behold, Joseph was not in the pit; and he rent his clothes.

37:30 Og hann sneri aftur til bræðra sinna og mælti: "Sveinninn er horfinn, og hvert skal ég nú fara?"

37:30 And he returned unto his brethren, and said, The child is not; and I, whither shall I go?

37:31 Þá tóku þeir kyrtíl Jósefs, skáru geithafur og velktu kyrtílinn í blóðinu.

37:31 And they took Joseph's coat, and killed a he-goat, and dipped the coat in the blood;

37:32 Því næst sendu þeir dragkyrtílinn og létu fara hann föður sínum með þeirri orðsending: "Þetta höfum vér fundið. Gæt þú að, hvort það muni vera kyrtill sonar þíns eða ekki."

37:32 and they sent the coat of many colors, and they brought it to their father, and said, This have we found: know now whether it is thy son's coat or not.

37:33 Og hann skóðaði hann og mælti: "Það er kyrtill sonar míns. Örgadýr hefir etið hann. Sannlega er Jósef sundur rifinn."

37:33 And he knew it, and said, It is my son's coat: an evil beast hath devoured him; Joseph is without doubt torn in pieces.

37:34 Þá reif Jakob klæði sín og lagði hærusekk um lendar sínar og harmaði son sinn langan tíma.

37:34 And Jacob rent his garments, and put sackcloth upon his loins, and mourned for his son many days.

37:35 Og allir synir hans og allar dætur hans leitudust við að hugga hann, en hann vildi ekki huggast láta og sagði: "Með harmi mun ég niður stíga til sonar míns til heljar." Og faðir hans grét hann.

37:35 And all his sons and all his daughters rose up to comfort him; but he refused to be comforted; and he said, For I will go down to Sheol to my son mourning. And his father wept for him.

37:36 En Midianítar seldu hann til Egyptalands, Pótífar hirðmanni Faraós og lífvarðarforingja.

37:36 And the Midianites sold him into Egypt unto Potiphar, an officer of Pharaoh's, the captain of the guard.

38:1 Um þessar mundir bar svo við, að Júda fór frá bræðrum sínum og lagði lag sitt við mann nokkurn í Adúllam, sem Híra hét.

38:1 And it came to pass at that time, that Judah went down from his brethren, and turned in to a certain Adullamite, whose name was Hirah.

38:2 Þar sá Júda dóttur kanversks manns, sem Súa hét, og tók hana og hafði samfarir við hana.

38:2 And Judah saw there a daughter of a certain Canaanite whose name was Shua. And he took her, and went in unto her.

38:3 Og hún varð þunguð og ól son, og hún nefndi hann Ger.

38:3 And she conceived, and bare a son; and he called his name Er.

38:4 Og hún varð þunguð í annan sinn og ól son, og hún nefndi hann Ónan.

38:4 And she conceived again, and bare a son; and she called his name Onan.

38:5 Og enn ól hún son og nefndi hann Sela. En hún var í Kesib, er hún ól hann.

38:5 And she yet again bare a son, and called his name Shelah: and he was at Chezib, when she bare him.

38:6 Og Júda tók konu til handa Ger, frumgetnum syni sínum. Hún hét Tamar.

38:6 And Judah took a wife for Er his first-born, and her name was Tamar.

38:7 En Ger, frumgetinn sonur Júda, var vondur í augum Drottins, svo að Drottinn lét hann deyja.

38:7 And Er, Judah's first-born, was wicked in the sight of Yahwe. And Yahwe slew him.

38:8 Þá mælti Júda við Ónan: "Gakk þú inn til konu bróður þíns og gegn þú mágskyldunni við hana, að þú megir afla bróður þínum afkvæmis."

38:8 And Judah said unto Onan, Go in unto thy brother's wife, and perform the duty of a husband's brother unto her, and raise up seed to thy brother.

38:9 En með því að Ónan vissi, að afkvæmið skyldi eigi verða hans, þá lét hann sæðið spillast á jörðu í hvert sinn er hann gekk inn til konu bróður síns, til þess að hann aflaði eigi bróður sínum afkvæmis.

38:9 And Onan knew that the seed would not be his; and it came to pass, when he went in unto his brother's wife, that he spilled it on the ground, lest he should give seed to his brother.

38:10 En Drottinn mislíkaði það, er hann gjörði, og lét hann einnig deyja.

38:10 And the thing which he did was evil in the sight of Yahwe: and he slew him also.

38:11 Þá sagði Júda við Tamar tengdadóttur sína: "Ver þú sem ekkja í húsi föður þíns, þangað til Sela sonur minn verður fulltíða." Því að hann hugsaði: "Ella mun hann og deyja, eins og bræður hans." Fór Tamar þá burt og var í húsi föður síns.

38:11 Then said Judah to Tamar his daughter-in-law, Remain a widow in thy father's house, till Shelah my son be grown up; for he said, Lest he also die, like his brethren. And Tamar went and dwelt in her father's house.

38:12 En er fram liðu stundir, andaðist dóttir Súa, kona Júda. Og er Júda lét af harminum, fór hann upp til Timna, til sauðaklippara sinna, hann og Híra vinur hans frá Adúllam.

38:12 And in process of time Shua's daughter, the wife of Judah, died; and Judah was comforted, and went up unto his sheep-shearers to Timnah, he and his friend Hirah the Adullamite.

38:13 Var þá Tamar sagt svo frá: "Sjá, tengdafaðir þinn fer upp til Timna að klippa sauði sína."

38:13 And it was told Tamar, saying, Behold, thy father-in-law goeth up to Timnah to shear his sheep.

38:14 Þá fór hún úr ekkjubúningi sínum, huldi sig blæju og hjúpaði sig og settist við hlið Enaímborgar, sem er við veginn til Timna. Því að hún sá, að

Sela var orðinn fulltíða, og hún var þó ekki honum gefin fyrir konu.

38:14 And she put off from her the garments of her widowhood, and covered herself with her veil, and wrapped herself, and sat in the gate of Enaim, which is by the way to Timnah; for she saw that Shelah was grown up, and she was not given unto him to wife.

38:15 Júda sá hana og hugði, að hún væri skækja, því að hún hafði hulið andlit sitt.

38:15 When Judah saw her, he thought her to be a harlot; for she had covered her face.

38:16 Og hann vék til hennar við veginn og mælti: "Leyf mér að leggjast með þér!" Því að hann vissi ekki, að hún var tengdadóttir hans. Hún svaraði: "Hvað viltu gefa mér til þess, að þú megir leggjast með mér?"

38:16 And he turned unto her by the way, and said, Come, I pray thee, let me come in unto thee: for he knew not that she was his daughter-in-law. And she said, What wilt thou give me, that thou mayest come in unto me?

38:17 Og hann mælti: "Ég skal senda þér hafurkið úr hjörðinni." Hún svaraði: "Fáðu mér þá pant, þangað til þú sendir það."

38:17 And he said, I will send thee a kid of the goats from the flock. And she said, Wilt thou give me a pledge, till thou send it?

38:18 Þá mælti hann: "Hvaða pant skal ég fá þér?" En hún svaraði: "Innsiglishring þinn og festi þína og staf þinn, sem þú hefir í hendinni." Og hann fékk henni þetta og lagðist með henni, og hún varð þunguð af hans völdum.

38:18 And he said, What pledge shall I give thee? And she said, Thy signet and thy cord, and thy staff that is in thy hand. And he gave them to her, and came in unto her, and she conceived by him.

38:19 Því næst stóð hún upp, gekk burt og lagði af sér blæjuna og fór aftur í ekkjubúning sinn.

38:19 And she arose, and went away, and put off her veil from her, and put on the garments of her widowhood.

38:20 Og Júda sendi hafurkiðið með vini sínum frá Adúllam, svo að hann fengi aftur pantinn af hendi konunnar, en hann fann hana ekki.

38:20 And Judah sent the kid of the goats by the hand of his friend the Adullamite, to receive the pledge from the woman's hand: but he found her not.

38:21 Og hann spurði menn í þeim stað og sagði: "Hvar er portkonan, sem sat við veginn hjá Enaím?" En þeir svöruðu: "Hér hefir engin portkona verið."

38:21 Then he asked the men of her place, saying, Where is the prostitute, that was at Enaim by the wayside? And they said, There hath been no prostitute here.

38:22 Fór hann þá aftur til Júda og mælti: "Ég fann hana ekki, enda sögðu menn í þeim stað: „Hér hefir engin portkona verið.“"

38:22 And he returned to Judah, and said, I have not found her; and also the men of the place said, There hath been no prostitute here.

38:23 Þá mælti Júda: "Haldi hún því, sem hún hefir, að vér verðum ekki hafðir að spötti. Sjá, ég sendi þetta kið, en þú hefir ekki fundið hana."

38:23 And Judah said, Let her take it to her, lest we be put to shame: behold, I sent this kið, and thou hast not found her.

38:24 Að þrem mánuðum liðnum var Júda sagt: "Tamar tengdadóttir þín hefir drygt hór, og meira að segja: Hún er þunguð orðin í hórdómi." Þá mælti Júda: "Leiðið hana út, að hún verði brennd."

38:24 And it came to pass about three months after, that it was told Judah, saying, Tamar thy daughter-in-law hath played the harlot; and moreover, behold, she is with child by whoredom. And Judah said, Bring her forth, and let her be burnt.

38:25 En er hún var út leidd, gjörði hún tengdafaður sínum þessa orðsending: "Af völdum þess manns, sem þetta á, er ég þunguð orðin." Og hún sagði: "Hygg þú að, hver eiga muni innsiglishring þennan, festi og staf."

38:25 When she was brought forth, she sent to her father-in-law, saying, By the man, whose these are, am I with child: and she said, Discern, I pray thee, whose are these, the signet, and the cords, and the staff.

38:26 En Júda kannaðist við gripina og mælti: "Hún hefir betri málsað en ég, fyrir þá sök að ég hefi eigi gift hana Sela syni mínum." Og hann kenndi hennar ekki upp frá því.

38:26 And Judah acknowledged them, and said, She is more righteous than I; forasmuch as I gave her not to Shelah my son. And he knew her again no more.

38:27 En er hún skyldi verða léttari, sjá, þá voru tvíburar í kviði hennar.

38:27 And it came to pass in the time of her travail, that, behold, twins were in her womb.

38:28 Og í fæðingunni rétti annar út höndina. Tók þá ljósmóðirin rauðan þráð og batt um hönd hans og sagði: "Þessi kom fyrr í ljós."

38:28 And it came to pass, when she travailed, that one put out a hand: and the midwife took and bound upon his hand a scarlet thread, saying, This came out first.

38:29 En svo fór, að hann kippti aftur að sér hendinni, og þá kom bróðir hans í ljós. Þá mælti hún: "Hví hefir þú brotist svo fram þér til góða?" Og hún nefndi hann Peres.

38:29 And it came to pass, as he drew back his hand, that, behold, his brother came out: and she said, Wherefore hast thou made a breach for thyself? Therefore his name was called Perez.

38:30 Eftir það fæddist bróðir hans, og var rauði þráðurinn um hönd hans. Og hún nefndi hann Sera.

38:30 And afterward came out his brother, that had the scarlet thread upon his hand: and his name was called Zerah.

39:1 Jósef var fluttur til Egyptalands, og Pótífar, hirðmaður Faraós og lífvarðarforingi, maður egypskur, keypti hann af Ísmaelítum, sem hann höfðu þangað flutt.

39:1 And Joseph was brought down to Egypt; and Potiphar, an officer of Pharaoh's, the

captain of the guard, an Egyptian, bought him of the hand of the Ishmaelites, that had brought him down thither.

39:2 En Drottinn var með Jósef, svo að hann varð maður lángefinn, og hann var í húsi húsbónda síns, hins egypska manns.

39:2 And his master saw that Yahwe was with him, and that Yahwe made all that he did to prosper in his hand.

39:3 Og er húsbóndi hans sá, að Drottinn var með honum og að Drottinn lét honum heppnast allt, sem hann tók sér fyrir hendur.

39:3 And his master saw that Yahwe was with him, and that Yahwe made all that he did to prosper in his hand.

39:4 Þá fann Jósef náð í augum hans og þjónaði honum. Og hann setti hann yfir hús sitt og fékk honum í hendur allt, sem hann átti.

39:4 And Joseph found favor in his sight, and he ministered unto him: and he made him overseer over his house, and all that he had he put into his hand.

39:5 Og upp frá þeirri stundu, er hann hafði sett Jósef yfir hús sitt og yfir allt, sem hann átti, blessaði Drottinn hús hins egypska manns sakir Jósefs, og blessun Drottins var yfir öllu, sem hann átti innan húss og utan.

39:5 And it came to pass from the time that he made him overseer in his house, and over all that he had, that Yahwe blessed the Egyptian's house for Joseph's sake; and the blessing of Yahwe was upon all that he had, in the house and in the field.

39:6 Og hann fól Jósef til umráða allar eigur sínar og var afskiptalaus um allt hjá honum og gekk aðeins að máltíðum.

39:6 And he left all that he had in Joseph's hand; and he knew not aught *that was* with him, save the bread which he did eat. And Joseph was comely, and well-favored.

39:7 Og eftir þetta bar svo til, að kona húsbónda hans renndi augum til Jósefs og mælti: "Leggstu með mér!"

39:7 And it came to pass after these things, that his master's wife cast her eyes upon Joseph; and she said, Lie with me.

39:8 En hann færðist undan og sagði við konu húsbónda síns: "Sjá, húsbóndi minn lítur ekki eftir neinu í húsinu hjá mér, og allar eigur sínar hefir hann fengið mér í hendur.

39:8 But he refused, and said unto his master's wife, Behold, my master knoweth not what is with me in the house, and he hath put all that he hath into my hand:

39:9 Hann hefir ekki meira vald í þessu húsi en ég, og hann fyrirmunar mér ekkert nema þig, með því að þú ert kona hans. Hvernig skyldi ég þá aðhafast þessa miklu óhæfu og syndga á móti Guði?"

39:9 he is not greater in this house than I; neither hath he kept back anything from me but thee, because thou art his wife: how then can I do this great wickedness, and sin against God?

39:10 Og þó að hún leitaði til við Jósef með þessum orðum dag eftir dag, þá lét hann ekki að vilja hennar að leggjast

með henni og hafa samfarir við hana.

39:10 And it came to pass, as she spake to Joseph day by day, that he hearkened not unto her, to lie by her, *or* to be with her.

39:11 Þá bar svo til einn dag, er hann gekk inn í húsið til starfa sinna og enginn heimilismanna var þar inni.

39:11 And it came to pass about this time, that he went into the house to do his work; and there was none of the men of the house there within.

39:12 að hún greip í skikkju hans og mælti: "Leggstu með mér!" En hann lét skikkjuna eftir í hendi hennar og flyði og hljóp út.

39:12 And she caught him by his garment, saying, Lie with me: and he left his garment in her hand, and fled, and got him out.

39:13 En er hún sá, að hann hafði látið eftir skikkjuna í hendi hennar og var flúinn út.

39:13 And it came to pass, when she saw that he had left his garment in her hand, and was fled forth,

39:14 þá kallaði hún á heimafólk sitt og mælti við það: "Sjáið, hann hefir fært oss hebreskan mann til þess að dára oss. Hann kom inn til mín og vildi hafa lagst með mér, en ég æpti hástöfum.

39:14 that she called unto the men of her house, and spake unto them, saying, See, he hath brought in a Hebrew unto us to mock us: he came in unto me to lie with me, and I cried with a loud voice:

39:15 Og er hann heyrði, að ég hrópaði og kallaði, lét hann skikkju sína eftir hjá mér og flyði og hljóp út."

39:15 and it came to pass, when he heard that I lifted up my voice and cried, that he left his garment by me, and fled, and got him out.

39:16 Því næst geymdi hún skikkju hans hjá sér þangað til húsbóndi hans kom heim.

39:16 And she laid up his garment by her, until his master came home.

39:17 Sagði hún honum þá sömu söguna og mælti: "Hebreski þrællinn, sem þú hefir til vor haft, kom til mín til þess að dára mig.

39:17 And she spake unto him according to these words, saying, The Hebrew servant, whom thou hast brought unto us, came in unto me to mock me:

39:18 En þegar ég hrópaði og kallaði, lét hann eftir skikkju sína hjá mér og flyði út."

39:18 and it came to pass, as I lifted up my voice and cried, that he left his garment by me, and fled out.

39:19 Er húsbóndi hans heyrði orð konu sinnar, er hún talaði við hann svo mælandi: "Þannig hefir þræll þinn hegðað sér við mig," þá varð hann ákaflega reiður.

39:19 And it came to pass, when his master heard the words of his wife, which she spake unto him, saying, After this manner did thy servant to me; that his wrath was kindled.

39:20 Og húsbóndi Jósefs tók hann og setti hann í myrkvastofu, þar sem

bandingjar konungs voru geymdir, og hann sat þar í myrkvastofunni.

39:20 And Joseph's master took him, and put him into the prison, the place where the king's prisoners were bound: and he was there in the prison.

39:21 Drottinn var með Jósef og veitti honum mannahylli og lét hann finna náð í augum forstjóra myrkvastofunnar.
39:21 But Yahwe was with Joseph, and showed kindness unto him, and gave him favor in the sight of the keeper of the prison.

39:22 Og forstjóri myrkvastofunnar fékk Jósef á vald alla bandingjana, sem voru í myrkvastofunni. Og hvað eina, sem þeir gjörðu þar, gjörðu þeir að hans fyrirlagi.

39:22 And the keeper of the prison committed to Joseph's hand all the prisoners that were in the prison; and whatsoever they did there, he was the doer of it.

39:23 Forstjóri myrkvastofunnar leit ekki eftir neinu, sem var undir hans hendi, því að Drottinn var með honum. Og hvað sem hann gjörði, það lét Drottinn heppnast.

39:23 The keeper of the prison looked not to anything that was under his hand, because Yahwe was with him; and that which he did, Yahwe made it prosper.

40:1 Eftir þetta varð sá athurður, að byrlari konungsins í Egyptalandi og bakarinn brutu á móti herra sínum, Egyptalandskonungi.

40:1 And it came to pass after these things, that the butler of the king of Egypt and his baker offended their lord the king of Egypt.

40:2 Og Faraó reiddist báðum hirðmönnum sínum, yfirbyrlaranum og yfirbakaranum.

40:2 And Pharaoh was wroth against his two officers, against the chief of the butlers, and against the chief of the bakers.

40:3 og lét setja þá í varðhald í húsi lífvarðarforingjans, í myrkvastofuna, þar sem Jósef var í haldi.

40:3 And he put them in ward in the house of the captain of the guard, into the prison, the place where Joseph was bound.

40:4 Og lífvarðarforinginn setti Jósef til þess að þjóna þeim, og voru þeir nú um hríð í varðhaldi.

40:4 And the captain of the guard charged Joseph with them, and he ministered unto them: and they continued a season in ward.

40:5 Þá dreyndi þá báða draum, byrlara og bakara konungsins í Egyptalandi, sem haldnir voru í myrkvastofunni, sinn drauminn hvorn sömu nóttina, og hafði hvor draumurinn sína þýðingu.

40:5 And they dreamed a dream both of them, each man his dream, in one night, each man according to the interpretation of his dream, the butler and the baker of the king of Egypt, who were bound in the prison.

40:6 Og er Jósef kom inn til þeirra um morguninn, sá hann að þeir voru ógladir.

40:6 And Joseph came in unto them in the morning, and saw them, and, behold, they were sad.

40:7 Spurði hann þá hirðmenn Faraós, sem voru með honum í varðhaldi í húsi húsbónda hans, og mælti: "Hvers vegna eruð þið svo daprir í bragði í dag?"

40:7 And he asked Pharaoh's officers that were with him in ward in his master's house, saying, Wherefore look ye so sad to-day?

40:8 En þeir svöruðu honum: "Ökkur hefir dreynt draum, og hér er enginn, sem geti ráðið hann." Þá sagði Jósef við þá: "Er það ekki Guðs að ráða drauma? Segið mér þó."

40:8 And they said unto him, We have dreamed a dream, and there is none that can interpret it. And Joseph said unto them, Do not interpretations belong to God? tell it me, I pray you.

40:9 Þá sagði yfirbyrlarinn Jósef draum sinn og mælti við hann: "Mér þótti í svefninum sem vínviður stæði fyrir framan mig."

40:9 And the chief butler told his dream to Joseph, and said to him, In my dream, behold, a vine was before me;

40:10 Á vínviðinum voru þrjár greinar, og jafnuskjótt sem hann skaut frjóöngum, spruttu blóm hans út og klasar hans báru fullvaxin vínber.

40:10 and in the vine were three branches: and it was as though it budded, and its blossoms shot forth; and the clusters thereof brought forth ripe grapes:

40:11 En ég hélt á bikar Faraós í hendinni og tók vínberin og sprengdi þau í bikar Faraós og rétti svo bikarinn að Faraó."

40:11 And Pharaoh's cup was in my hand; and I took the grapes, and pressed them into Pharaoh's cup, and I gave the cup into Pharaoh's hand.

40:12 Þá sagði Jósef við hann: "Ráðning draumsins er þessi: Þrjár vínviðargreinarnar merkja þrjá daga."

40:12 And Joseph said unto him, This is the interpretation of it: the three branches are three days;

40:13 Að þrem dögum liðnum mun Faraó hefja höfuð þitt og setja þig aftur inn í embætti þitt. Munt þú þá rétta Faraó bikarinn, eins og áður var venja, er þú varst byrlari hans.

40:13 within yet three days shall Pharaoh lift up thy head, and restore thee unto thine office: and thou shalt give Pharaoh's cup into his hand, after the former manner when thou wast his butler.

40:14 En minnstu mín, er þér gengur í vil, og gjör þá miskunn á mér að minnst á mig við Faraó, svo að þú megir frelsa mig úr þessu húsi.

40:14 But have me in thy remembrance when it shall be well with thee, and show kindness, I pray thee, unto me, and make mention of me unto Pharaoh, and bring me out of this house:

40:15 Því að mér var með leynd stolið úr landi Hebra, og eigi hefi ég heldur hér neitt það til saka unnið, að ég yrði settur í þessa dýflissu."

40:15 for indeed I was stolen away out of the land of the Hebrews: and here also have I done nothing that they should put me into the dungeon.

40:16 En er yfirbakarinn sá, að ráðning hans var góð, sagði hann við Jósef: "Mig dreyndi líka, að ég bæri á höfðinu þrjár karfir með hveitibraudi."

40:16 When the chief baker saw that the interpretation was good, he said unto Joseph, I also was in my dream, and, behold, three baskets of white bread were on my head:

40:17 Og í efstu körfunni var alls konar sælgætisbrauð handa Faraó, og fuglarnir átu það úr körfunni á höfði mér."

40:17 and in the uppermost basket there was of all manner of baked food for Pharaoh; and the birds did eat them out of the basket upon my head.

40:18 Þá svaraði Jósef og mælti: "Ráðning draumsins er þessi: Þrjár karfarnar merkja þrjá daga."

40:18 And Joseph answered and said, This is the interpretation thereof: the three baskets are three days;

40:19 Að þrem dögum liðnum mun Faraó hefja höfuð þitt af þér og festa þig á gálga, og fuglarnir munu eta af þér hold þitt."

40:19 within yet three days shall Pharaoh lift up thy head from off thee, and shall hang thee on a tree; and the birds shall eat thy flesh from off thee.

40:20 Og það bar til á þriðja degi, á afmælisdegi Faraós, að hann hélt öllum þjónum sínum veislu. Hóf hann þá upp höfuð yfirbyrlarans og höfuð yfirbakarans í viðurvist þjóna sinna.

40:20 And it came to pass the third day, which was Pharaoh's birthday, that he made a feast unto all his servants: and he lifted up the head of the chief butler and the head of the chief baker among his servants.

40:21 Setti hann yfirbyrlarann aftur í embætti hans, að hann mætti aftur bera Faraó bikarinn.

40:21 And he restored the chief butler unto his butlership again; and he gave the cup into Pharaoh's hand:

40:22 en yfirbakarann lét hann hengja, eins og Jósef hafði ráðið drauminn fyrir þá.

40:22 but he hanged the chief baker: as Joseph had interpreted to them.

40:23 En eigi minntist yfirbyrlarinn Jósefs, heldur gleymdi honum.

40:23 Yet did not the chief butler remember Joseph, but forgot him.

41:1 Svo bar við að tveim árum liðnum, að Faraó dreyndi draum. Hann þóttist standa við Níl.

41:1 And it came to pass at the end of two full years, that Pharaoh dreamed: and, behold, he stood by the river.

41:2 Og sjá, upp úr ánni komu sjö kýr, fallegar útlits og feitir á hold, og fóru að bíta sefgresid.

41:2 And, behold, there came up out of the river seven kine, well-favored and fat-fleshed; and they fed in the reed-grass.

41:3 Og sjá, á eftir þeim komu sjö aðrar kýr upp úr ánni, ljótar útlits og magrar á hold, og staðnæmdust hjá hinum kúnum á árbakkanum.

41:3 And, behold, seven other kine came up after them out of the river, ill-favored and lean-fleshed, and stood by the other kine upon the brink of the river.

41:4 Og kýrnar, sem ljótar voru útlíts og magrar á hold, átu upp hinar sjö kýrnar, sem voru fallegar útlíts og feitar á hold. Þá vaknaði Faraó.

41:4 And the ill-favored and lean-fleshed kine did eat up the seven well-favored and fat kine. So Pharaoh awoke.

41:5 Og hann sofnaði aftur og dreymdi í annað sinn, og sjá, sjö öx uxu á einni stöng, þrýstíleg og væn.

41:5 And he slept and dreamed a second time: and, behold, seven ears of grain came up upon one stalk, rank and good.

41:6 Og sjá, sjö öx, grönn og skrælnuð af austanvindi, spruttu á eftir þeim.

41:6 And, behold, seven ears, thin and blasted with the east wind, sprung up after them.

41:7 Og hin grönnu öxin svelgdu í sig þau sjö þrýstílegu og fullu. Þá vaknaði Faraó, og sjá, það var draumur.

41:7 And the thin ears swallowed up the seven rank and full ears. And Pharaoh awoke, and, behold, it was a dream.

41:8 En um morguninn var honum órótt í skapi. Sendi hann því og lét kalla alla spásagnamenn Egyptalands og alla vitringa þess. Og Faraó sagði þeim drauma sína, en enginn gat ráðið þá fyrir Faraó.

41:8 And it came to pass in the morning that his spirit was troubled; and he sent and called for all the magicians of Egypt, and all the wise men thereof: and Pharaoh told them his dream; but there was none that could interpret them unto Pharaoh.

41:9 Þá tók yfirhyrlarinn til máls og sagði við Faraó: "Ég minnst í dag synda minna.

41:9 Then spake the chief butler unto Pharaoh, saying, I do remember my faults this day:

41:10 Faraó reiddist þjónum sínum og setti þá í varðhald í húsi lífvarðarforingjans, mig og yfirbakarann.

41:10 Pharaoh was wroth with his servants, and put me in ward in the house of the captain of the guard, me and the chief baker:

41:11 Þá dreymdi okkur sömu nóttina draum, mig og hann, sinn drauminn hvorn okkar, og hafði hvor draumurinn sína þýðingu.

41:11 and we dreamed a dream in one night, I and he; we dreamed each man according to the interpretation of his dream.

41:12 Þar var með okkur hebreskur sveinn, þjónn hjá lífvarðarforingjanum. Honum sögðum við drauma okkar, og hann réð þá fyrir okkur. Hvorum fyrir sig réð hann eins og draumur hans þýddi.

41:12 And there was with us there a young man, a Hebrew, servant to the captain of the guard; and we told him, and he interpreted to us our dreams; to each man according to his dream he did interpret.

41:13 Og svo fór sem hann hafði ráðið okkur draumana, því að ég var aftur settur í embætti mitt, en hinn var hengdur."

41:13 And it came to pass, as he interpreted to us, so it was; me he restored unto mine office, and him he hanged.

41:14 Þá sendi Faraó og lét kalla Jósef, og leiddu þeir hann í skyndi út úr myrkvastofunni. Því næst lét hann skera hár sitt og fór í önnur klæði, gekk síðan inn fyrir Faraó.

41:14 Then Pharaoh sent and called Joseph, and they brought him hastily out of the dungeon: and he shaved himself, and changed his raiment, and came in unto Pharaoh.

41:15 Þá sagði Faraó við Jósef: "Mig hefir dreymt draum, og enginn getur ráðið hann. En það hefi ég af þér frétt, að þú ráðir hvern draum, sem þú heyrir."

41:15 And Pharaoh said unto Joseph, I have dreamed a dream, and there is none that can interpret it: and I have heard say of thee, that when thou hearest a dream thou canst interpret it.

41:16 Þá svaraði Jósef Faraó og mælti: "Eigi er það á mínu valdi. Guð mun birta Faraó það, er honum má til heilla verða."

41:16 And Joseph answered Pharaoh, saying, It is not in me: God will give Pharaoh an answer of peace.

41:17 Faraó sagði við Jósef: "Mig dreymdi, að ég stæði á árbakkanum.

41:17 And Pharaoh spake unto Joseph, In my dream, behold, I stood upon the brink of the river:

41:18 Og sjá, upp úr ánni komu sjö kýr, feitar á hold og fallegar útlíts, og fóru að bíta sefgresid.

41:18 and, behold, there came up out of the river seven kine, fat-fleshed and well-favored: and they fed in the reed-grass:

41:19 Og sjá, á eftir þeim komu upp sjö aðrar kýr, renglulegar og mjög ljótar útlíts og magrar á hold. Hefi ég engar séð jafn ljótar á öllu Egyptalandi.

41:19 and, behold, seven other kine came up after them, poor and very ill-favored and lean-fleshed, such as I never saw in all the land of Egypt for badness:

41:20 Og hinar mögru og ljótu kýrnar átu sjö fyrri feitu kýrnar.

41:20 and the lean and ill-favored kine did eat up the first seven fat kine:

41:21 En er þær höfðu etið þær, var það ekki á þeim að sjá, að þær hefðu etið þær, heldur voru þær ljótar útlíts sem áður. Þá vaknaði ég.

41:21 and when they had eaten them up, it could not be known that they had eaten them; but they were still ill-favored, as at the beginning. So I awoke.

41:22 Og ég sá í draumi mínum, og sjá, sjö öx uxu á einni stöng, full og væn.

41:22 And I saw in my dream, and, behold, seven ears came up upon one stalk, full and good:

41:23 Og sjö öx kornlaus, grönn og skrælnuð af austanvindi,

spruttu á eftir þeim.

41:23 and, behold, seven ears, withered, thin, and blasted with the east wind, sprung up after them:

41:24 Og hin grönnu öxin svelgdu í sig sjö vænu öxin. Ég hefi sagt spásagnamönnunum frá þessu, en enginn getur úr leyst."

41:24 and the thin ears swallowed up the seven good ears: and I told it unto the magicians; but there was none that could declare it to me.

41:25 Þá mælti Jósef við Faraó: "Draumur Faraós er einn. Það sem Guð ætlar að gjöra, hefir hann boðað Faraó.

41:25 And Joseph said unto Pharaoh, The dream of Pharaoh is one: what God is about to do he hath declared unto Pharaoh.

41:26 Sjö vænu kýrnar merkja sjö ár, og sjö vænu öxin merkja sjö ár. Þetta er einn og sami draumur.

41:26 The seven good kine are seven years; and the seven good ears are seven years: the dream is one.

41:27 Og sjö mögru og ljótu kýrnar, sem á eftir hinum komu, merkja sjö ár, og sjö tómú öxin, sem skrælnuð voru af austanvindi, munu vera sjö hallærisár.

41:27 And the seven lean and ill-favored kine that came up after them are seven years, and also the seven empty ears blasted with the east wind; they shall be seven years of famine.

41:28 Það er það, sem ég sagði við Faraó: Það sem Guð ætlar að gjöra, hefir hann sýnt Faraó.

41:28 That is the thing which I spake unto Pharaoh: what God is about to do he hath showed unto Pharaoh.

41:29 Sjá, sjö ár munu koma. Munu þá verða miklar nægtir um allt Egyptaland.

41:29 Behold, there come seven years of great plenty throughout all the land of Egypt:

41:30 En eftir þau munu koma sjö hallærisár. Munu þá gleymast allar nægtirnar í Egyptalandi og hungrið eyða landið.

41:30 and there shall arise after them seven years of famine; and all the plenty shall be forgotten in the land of Egypt; and the famine shall consume the land;

41:31 Og eigi mun nægtanna gæta í landinu sakir hallærisins, sem á eftir kemur, því að það mun verða mjög mikið.

41:31 and the plenty shall not be known in the land by reason of that famine which followeth; for it shall be very grievous.

41:32 En þar sem Faraó dreymdi tvisvar sinnum hið sama, þá er það fyrir þá sök, að þetta er fastráðið af Guði, og Guð mun skjótlega framkvæma það.

41:32 And for that the dream was doubled unto Pharaoh, it is because the thing is established by God, and God will shortly bring it to pass.

41:33 Fyrir því velji nú Faraó til hygginn og vitran mann og setji hann yfir Egyptaland.

41:33 Now therefore let Pharaoh look out a man discreet and wise, and set him over the land of Egypt.

41:34 Faraó gjöri þetta og skipi umsjónarmenn yfir landið og taki fimmting af afrakstri Egyptalands á sjö nægtaárunum.

41:34 Let Pharaoh do *this*, and let him appoint overseers over the land, and take up the fifth part of the land of Egypt in the seven plenteous years.

41:35 Og þeir skulu safna öllum vistum frá góðu árunum, sem fara í hönd, og draga saman kornbirgðir í borgirnar undir umráð Faraós og geyma.

41:35 And let them gather all the food of these good years that come, and lay up grain under the hand of Pharaoh for food in the cities, and let them keep it.

41:36 Og vistirnar skulu vera forði fyrir landið á sjö hallærisárunum, sem koma munu yfir Egyptaland, að landið farist eigi af hungriinu."

41:36 And the food shall be for a store to the land against the seven years of famine, which shall be in the land of Egypt; that the land perish not through the famine.

41:37 Þetta líkaði Faraó vel og öllum þjónum hans.

41:37 And the thing was good in the eyes of Pharaoh, and in the eyes of all his servants.

41:38 Og Faraó sagði við þjóna sína: "Munum vér finna slíkan mann sem þennan, er Guðs andi býr í?"

41:38 And Pharaoh said unto his servants, Can we find such a one as this, a man in whom the spirit of God is?

41:39 Og Faraó sagði við Jósef: "Með því að Guð hefir birt þér allt þetta, þá er enginn svo hygginn og vitur sem þú.

41:39 And Pharaoh said unto Joseph, Forasmuch as God hath showed thee all of this, there is none so discreet and wise as thou:

41:40 Þig set ég yfir hús mitt, og þínum boðum skal öll mín þjóð hlýða. Að hásaetinu einu skal ég þér æðri vera."

41:40 thou shalt be over my house, and according unto thy word shall all my people be ruled: only in the throne will I be greater than thou.

41:41 Faraó sagði við Jósef: "Sjá, ég set þig yfir allt Egyptaland."

41:41 And Pharaoh said unto Joseph, See, I have set thee over all the land of Egypt.

41:42 Og Faraó tók innsiglishring sinn af hendi sér og dró á hönd Jósefs og lét færa hann í dýrindis linklaði og lét gullmen um háls honum.

41:42 And Pharaoh took off his signet ring from his hand, and put it upon Joseph's hand, and arrayed him in vestures of fine linen, and put a gold chain about his neck;

41:43 Og hann lét aka honum í öðrum vagni sínum, og menn hrópuðu fyrir honum: "Lútið honum!" - og hann setti hann yfir allt Egyptaland.

41:43 and he made him to ride in the second chariot which he had; and they cried before him, Bow the knee: and he set him over all the land of Egypt.

41:44 Faraó sagði við Jósef: "Ég er Faraó, en án þíns vilja skal enginn hreyfa hönd eða fót í öllu Egyptalandi."

41:44 And Pharaoh said unto Joseph, I am Pharaoh, and without thee shall no man lift up his hand or his foot in all the land of Egypt.

41:45 Og Faraó kallaði Jósef Safenat-panea og gaf honum fyrir konu Asenat, dóttur Pótífera, prests í Ön. Og Jósef ferðaðist um Egyptaland.

41:45 And Pharaoh called Joseph's name Zaphenath-paneah; and he gave him to wife Asenath, the daughter of Poti-phera priest of On. And Joseph went out over the land of Egypt.

41:46 Jósef var þritugur að aldri, er hann stóð frammi fyrir Faraó, Egyptalandskonungi. Því næst fór Jósef burt frá auglíti Faraós og ferðaðist um allt Egyptaland.

41:46 And Joseph was thirty years old when he stood before Pharaoh king of Egypt. And Joseph went out from the presence of Pharaoh, and went throughout all the land of Egypt.

41:47 Afrakstur landsins var afar mikill sjö nægtaárin.

41:47 And in the seven plenteous years the earth brought forth by handfuls.

41:48 Þá safnaði hann saman öllum vistum þeirra sjö ára, er nægír voru í Egyptalandi, og safnaði vistum í borgirnar. Í sérhverja borg safnaði hann vistunum af þeim ökrum, sem umhverfis hana voru.

41:48 And he gathered up all the food of the seven years which were in the land of Egypt, and laid up the food in the cities: the food of the field, which was round about every city, laid he up in the same.

41:49 Og Jósef hrúgaði saman korni sem sandi á sjávarströndu, ákaflega miklu, þar til hann hætti að telja, því að tölu varð eigi á komið.

41:49 And Joseph laid up grain as the sand of the sea, very much, until he left off numbering; for it was without number.

41:50 Jósef fæddust tveir synir áður en fyrsta hallærisárið kom. Þá sonu fæddi honum Asenat, dóttir Pótífera, prests í Ön.

41:50 And unto Joseph were born two sons before the year of famine came, whom Asenath, the daughter of Potiphra priest of On, bare unto him.

41:51 Og Jósef nefndi hinn frumgetna Manasse, "Því að Guð hefir," sagði hann, "látið mig gleyma öllum þrautum mínum og öllu húsi föður míns."

41:51 And Joseph called the name of the first-born Manasseh: For, *said he*, God hath made me forget all my toil, and all my father's house.

41:52 En hinn nefndi hann Efraím, "Því að Guð hefir," sagði hann, "gjört mig frjósaman í landi eyndar minnar."

41:52 And the name of the second called he Ephraim: For God hath made me fruitful in the land of my affliction.

41:53 Og sjö nægtaárin, sem voru í Egyptalandi, liðu á enda.

41:53 And the seven years of plenty, that

was in the land of Egypt, came to an end.

41:54 og sjö hallærisárin gengu í garð, eins og Jósef hafði sagt. Var þá hallæri í öllum löndum, en í öllu Egyptalandi var brauð.

41:54 And the seven years of famine began to come, according as Joseph had said: and there was famine in all lands; but in all the land of Egypt there was bread.

41:55 En er hungur gekk yfir allt Egyptaland, heimtaði lýðurinn brauð af Faraó. Þá sagði Faraó við alla Egypta: "Farið til Jósefs, gjörið það, sem hann segir yður."

41:55 And when all the land of Egypt was famished, the people cried to Pharaoh for bread: and Pharaoh said unto all the Egyptians, Go unto Joseph; what he saith to you, do.

41:56 Og hungrið gekk yfir allan heiminn, og Jósef opnaði öll forðabúrin og seldi Egyptum korn, og hungrið svarið að í Egyptalandi.

41:56 And the famine was over all the face of the earth: and Joseph opened all the storehouses, and sold unto the Egyptians; and the famine was sore in the land of Egypt.

41:57 Komu menn þá úr öllum löndum til Egyptalands til þess að kaupa korn hjá Jósef, því að hungrið svarið að í öllum löndum.

41:57 And all countries came into Egypt to Joseph to buy grain, because the famine was sore in all the earth.

42:1 Er Jakob frétti, að korn var til í Egyptalandi, þá sagði hann við sonu sína: "Hví horfið þér hver á annan?"

42:1 Now Jacob saw that there was grain in Egypt, and Jacob said unto his sons, Why do ye look one upon another?

42:2 Og hann mælti: "Ég hefi sannfrétt, að korn sé til í Egyptalandi. Farið þangað og kaupið oss þar korn, að vér megum lifi halda og deyjum ekki."

42:2 And he said, Behold, I have heard that there is grain in Egypt: get you down thither, and buy for us from thence; that we may live, and not die.

42:3 Þá lögðu tíu bræður Jósefs af stað til að kaupa korn í Egyptalandi.

42:3 And Joseph's ten brethren went down to buy grain from Egypt.

42:4 En Benjamin, bróður Jósefs, lét Jakob ekki fara með bræðrum hans, því að hann var hræddur um, að honum kynni að vilja eitthvert slys til.

42:4 But Benjamin, Joseph's brother, Jacob sent not with his brethren; for he said, Lest peradventure harm befall him.

42:5 Og synir Ísraels komu að kaupa korn meðal annarra, sem komu, því að hungur var í Kanaanlandi.

42:5 And the sons of Israel came to buy among those that came: for the famine was in the land of Canaan.

42:6 En Jósef var stjórnari landsins, hann var sá, sem seldi öllum landslýðnum korn. Og bræður Jósefs komu og lutu honum og hneigðu sig til jarðar.

42:6 And Joseph was the governor over the land; he it was that sold to all the people of

the land. And Joseph's brethren came, and bowed down themselves to him with their faces to the earth.

42:7 Og er Jósef sá bræður sína, þekkti hann þá, en vék ókunnuglega að þeim og talaði harðlega til þeirra og mælti við þá: "Hvaðan komið þér?" Þeir svöruðu: "Frá Kanaanlandi, til að kaupa vistir."

42:7 And Joseph saw his brethren, and he knew them, but made himself strange unto them, and spake roughly with them; and he said unto them. Whence come ye? And they said, From the land of Canaan to buy food.

42:8 Jósef þekkti bræður sína, en þeir þekktu hann ekki.

42:8 And Joseph knew his brethren, but they knew not him.

42:9 Og Jósef minntist draumanna, sem hann hafði dreynt um þá, og sagði við þá: "Þér eruð njósnarmenn, þér eruð komnir til þess að sjá, hvar landið er varnarlaut fyrir."

42:9 And Joseph remembered the dreams which he dreamed of them, and said unto them, Ye are spies; to see the nakedness of the land ye are come.

42:10 En þeir svöruðu honum: "Eigi er svo, herra minn, heldur eru þjónar þínir komnir til að kaupa vistir."

42:10 And they said unto him, Nay, my lord, but to buy food are thy servants come.

42:11 Vér erum allir synir sama manns, vér erum hrekklausir menn, þjónar þínir eru ekki njósnarmenn."

42:11 We are all one man's sons; we are true men, thy servants are no spies.

42:12 En hann sagði við þá: "Eigi er svo, heldur eruð þér komnir til þess að sjá, hvar landið er varnarlaut fyrir."

42:12 And he said unto them, Nay, but to see the nakedness of the land ye are come.

42:13 Þeir svöruðu: "Vér þjónar þínir erum tólf bræður, synir sama manns í Kanaanlandi. Og sjá, hinn yngsti er nú hjá föður vorum, og einn er eigi framár á lífi."

42:13 And they said, We thy servants are twelve brethren, the sons of one man in the land of Canaan; and, behold, the youngest is this day with our father, and one is not.

42:14 Og Jósef sagði við þá: "Svo er sem ég sagði við yður: Þér eruð njósnarmenn."

42:14 And Joseph said unto them, That is it that I spake unto you, saying, Ye are spies:

42:15 Með þessu skuluð þér reyndir verða: Svo sannarlega sem Faraó lifir, skuluð þér ekki hédan fara, nema yngsti bróðir yðar komi hingað.

42:15 hereby ye shall be proved: by the life of Pharaoh ye shall not go forth hence, except your youngest brother come hither.

42:16 Sendið einn yðar til að sækja bróður yðar, en þér hinir skuluð vera í varðhaldi, svo að orð yðar verði reynd, hvort þér talið sattu. En sé eigi svo, þá eruð þér njósnarmenn, svo sannarlega sem Faraó lifir."

42:16 Send one of you, and let him fetch your brother, and ye shall be bound, that your words may be proved, whether there be truth

in you: or else by the life of Pharaoh surely ye are spies.

42:17 Síðan lét hann hafa þá alla í haldi í þrjá daga.

42:17 And he put them all together into ward three days.

42:18 En á þriðja degi sagði Jósef við þá: "Þetta skuluð þér gjöra, að þér megið lífi halda, því að ég óttast Guð."

42:18 And Joseph said unto them the third day, This do, and live: for I fear God:

42:19 Ef þér eruð hrekklausir, þá verði einn af yður bræðrum eftir í böndum í dýflissunni, þar sem þér voruð, en farið þér hinir og flytjið heim korn til bjargar þurfaði heimilum yðar.

42:19 if ye be true men, let one of your brethren be bound in your prison-house; but go ye, carry grain for the famine of your houses:

42:20 Komið svo til mín með yngsta bróður yðar, þá munu orð yðar reynast sönn og þér eigi lífi tyna." Og þeir gjörðu svo.

42:20 and bring your youngest brother unto me; so shall your words be verified, and ye shall not die. And they did so.

42:21 Þá sögðu þeir hver við annan: "Sannlega erum vér í sök fallnir fyrir bróður vorn, því að vér sáum sálarangist hans, þegar hann bað oss vægðar, en vér daufheyrðumst við. Þess vegna erum vér komnir í þessar nauðir."

42:21 And they said one to another, We are verily guilty concerning our brother, in that we saw the distress of his soul, when he besought us, and we would not hear; therefore is this distress come upon us.

42:22 Rúben svaraði þeim og mælti: "Sagði ég ekki við yður: 'Syndgist ekki á sveininum,' en þér daufheyrðust við. Og sjá, nú er cinnig blóðs hans krafist."

42:22 And Reuben answered them, saying, Spake I not unto you, saying, Do not sin against the child; and ye would not hear? therefore also, behold, his blood is required.

42:23 En þeir vissu ekki, að Jósef skildi þá, því að þeir höfðu túlk.

42:23 And they knew not that Joseph understood them; for there was an interpreter between them.

42:24 Þá vék Jósef frá þeim og grét. Síðan sneri hann til þeirra aftur og talaði við þá og tók Simeon úr flokki þeirra og batt hann fyrir augum þeirra.

42:24 And he turned himself about from them, and wept; and he returned to them, and spake to them, and took Simeon from among them, and bound him before their eyes.

42:25 Síðan bauð hann að fylla sekkji þeirra korni og láta silfurpeninga hvers eins þeirra aftur í sekk hans og fá þeim nesti til ferðarinnar. Og var svo gjört við þá.

42:25 Then Joseph commanded to fill their vessels with grain, and to restore every man's money into his sack, and to give them provisions for the way: and thus was it done unto them.

42:26 Þá létu þeir korn sitt upp á asna sína og fóru af stað.

42:26 And they laded their asses with their grain, and departed thence.

42:27 En er einn af þeim opnaði sekk sinn til að gefa asna sínum fóður á gistingarstaðnum, sá hann silfurpeninga sína, og sjá, þeir lágu ofan á í sekk hans.

42:27 And as one of them opened his sack to give his ass provender in the lodging-place, he espied his money; and, behold, it was in the mouth of his sack.

42:28 Og hann sagði við bræður sína: "Silfurpeningar mínir eru komnir aftur, sjá, þeir liggja hér í sekk mínum." Þá féllst þeim hugur, og skjálfandi litu þeir hver á annan og sögðu: "Hví hefir Guð gjört oss þetta?"

42:28 And he said unto his brethren, My money is restored; and, lo, it is even in my sack: and their heart failed them, and they turned trembling one to another, saying, What is this that God hath done unto us?

42:29 Þeir komu til Jakobs föður síns í Kanaanlandi og sögðu honum frá öllu, sem fyrir þá hafði komið, með þessum orðum:

42:29 And they came unto Jacob their father unto the land of Canaan, and told him all that had befallen them, saying,

42:30 "Maðurinn, landsherrann, talaði harðlega til vor og fór með oss sem værum vér komnir til landsins í njósnarerindum."

42:30 The man, the lord of the land, spake roughly with us, and took us for spies of the country.

42:31 En vér sögðum við hann: 'Vér erum hrekklausir, vér erum ekki njósnarmenn.'

42:31 And we said unto him, We are true men; and we are no spies:

42:32 Vér erum tólf bræður, synir föður vors. Einn er ekki framár á lífi, og sá yngsti er nú hjá föður vorum í Kanaanlandi.'

42:32 we are twelve brethren, sons of our father; one is not, and the youngest is this day with our father in the land of Canaan.

42:33 Þá sagði maðurinn, landsherrann, við oss: 'Af þessu skal ég marka, hvort þér eruð hrekklausir: Látið einn af yður bræðrum verða eftir hjá mér, og takið korn til bjargar þurfaði heimilum yðar og farið leiðar yðar.'

42:33 And the man, the lord of the land, said unto us, Hereby shall I know that ye are true men: leave one of your brethren with me, and take *grain* for the famine of your houses, and go your way;

42:34 En komið með yngsta bróður yðar til mín, svo að ég sjái, að þér eruð ekki njósnarmenn, heldur að þér eruð hrekklausir. Þá skal ég skila yður bróður yðar aftur og þér megið fara allra yðar ferða um landið."

42:34 and bring your youngest brother unto me: then shall I know that ye are no spies, but that ye are true men: so will I deliver you your brother, and ye shall traffic in the land.

42:35 En þeir helltu úr sekkjum sínum, sjá, þá var sjóður hvers eins í sekk

hans. Og er þeir og faðir þeirra sáu sjóði þeirra, urðu þeir óttaslegnir.

42:35 And it came to pass as they emptied their sacks, that, behold, every man's bundle of money was in his sack: and when they and their father saw their bundles of money, they were afraid.

42:36 Jakob faðir þeirra sagði við þá: "Þér gjörðið mig barnlausan. Jósef er farinn, Simeon er farinn, og nú ætlið þér að taka Benjamín. Allt kemur þetta yfir mig."

42:36 And Jacob their father said unto them, We have ye bereaved of my children: Joseph is not, and Simeon is not, and ye will take Benjamin away: all these things are against me.

42:37 Þá sagði Rúben við föður sinn: "Þú mátt deyða báða sonu mína, ef ég færi þér hann ekki aftur. Trúðu mér fyrir honum, og ég skal aftur koma með hann til þín."

42:37 And Reuben spake unto his father, saying, Slay my two sons, if I bring him not to thee: deliver him into my hand, and I will bring him to thee again.

42:38 En Jakob sagði: "Ekki skal sonur minn fara með yður, því að bróðir hans er dáinn og hann er einn eftir, og verði hann fyrir slysi á þeirri leið, sem þér farið, þá leiðið þér hærur minar með harmi niður til heljar."

42:38 And he said, My son shall not go down with you; for his brother is dead, and he only is left: if harm befall him by the way in which ye go, then will ye bring down my gray hairs with sorrow to Sheol.

43:1 Hallarið var mikið í landinu.

43:1 And the famine was sore in the land.

43:2 Og er þeir höfðu etið upp kornið, sem þeir höfðu sótt til Egyptalands, sagði faðir þeirra við þá: "Farið aftur og kaupið oss nokkuð af vistum."

43:2 And it came to pass, when they had eaten up the grain which they had brought out of Egypt, their father said unto them, Go again, buy us a little food.

43:3 Þá svaraði Júda honum og mælti: "Maðurinn lagði ríkt á við oss og sagði: „Þér skuluð ekki sjá auglit mitt, nema bróðir yðar sé með yður."

43:3 And Judah spake unto him, saying, The man did solemnly protest unto us, saying, Ye shall not see my face, except your brother be with you.

43:4 Ef þú sendir bróður vorn með oss, þá skulum vér fara og kaupa þér vistir.

43:4 If thou wilt send our brother with us, we will go down and buy thee food:

43:5 En ef þú vilt ekki senda hann með, þá förum vér hvergi, því að maðurinn sagði við oss: „Þér skuluð ekki sjá auglit mitt, nema bróðir yðar sé með yður."

43:5 but if thou wilt not send him, we will not go down; for the man said unto us, Ye shall not see my face, except your brother be with you.

43:6 Ísrael mælti: "Hví hafið þér gjört mér svo illa til, að segja manninum, að þér ættuð einn bróður enn?"

43:6 And Israel said, Wherefore dealt ye so ill with me, as to tell the man whether ye had yet a brother?

43:7 Þeir svörðu: "Maðurinn spurði ítarlega um oss og ætt vora og sagði: „Er faðir yðar enn á lífi? Eigið þér einn bróður enn?" Og vér sögðum honum eins og var. Gátum vér vitað, að hann mundi segja:

43:7 And they said, The man asked straitly concerning ourselves, and concerning our kindred, saying, Is your father yet alive? have ye *another* brother? and we told him according to the tenor of these words: could we in any wise know that he would say, Bring your brother down?

43:8 „Komið hingað með bróður yðar?" Júda sagði við Ísrael föður sinn: "Láttu sveininn fara með mér. Þá skulum vér taka oss upp og fara af stað, svo að vér megum lífi halda og ekki deyja, bæði vér og þú og börn vor."

43:8 And Judah said unto Israel his father, Send the lad with me, and we will arise and go; that we may live, and not die, both we, and thou, and also our little ones.

43:9 Ég skal ábyrgjast hann, af minni hendi skalt þú krefjast hans. Komi ég ekki með hann aftur til þín og leiði ég hann ekki fram fyrir þig, skal ég vera sekur við þig alla ævi.

43:9 I will be surety for him; of my hand shalt thou require him: if I bring him not unto thee, and set him before thee, then let me bear the blame for ever:

43:10 Því að hefðum vér ekki tafið, þá værum vér nú komnir aftur í annað sinn."

43:10 for except we had lingered, surely we had now returned a second time.

43:11 Þá sagði Ísrael faðir þeirra við þá: "Ef svo verður að vera, þá gjörði þetta: Takið af gæðum landsins í sekki yðar og farið manninum að gjöf lítið eitt af balsami og lítið eitt af hunangi, reykeksi og myrru, pistasiuhnetur og möndlur."

43:11 And their father Israel said unto them, If it be so now, do this: take of the choice fruits of the land in your vessels, and carry down the man a present, a little balm, and a little honey, spicery and myrrh, nuts, and almonds;

43:12 Og takið með yður tvöfalt gjald og hafið aftur með yður silfurpeningana, sem komu aftur ofan á í sekkjum yðar. Vera má, að það hafi verið af vangá.

43:12 and take double money in your hand; and the money that was returned in the mouth of your sacks carry again in your hand; peradventure it was an oversight:

43:13 Og takið bróður yðar. Leggið því næst upp og farið aftur til mannsins.

43:13 take also your brother, and arise, go again unto the man:

43:14 Og Almáttugur Guð gefi, að maðurinn sýni yður nú miskunnsemi og láti lausan við yður hinn bróður yðar og Benjamín. Ég hefi hvort sem er þegar orðið fyrir sonamissi."

43:14 and God Almighty give you mercy before the man, that he may release unto you your other brother and Benjamin. And if

I be bereaved of my children, I am bereaved.

43:15 Og mennirnir tóku þessa gjöf: líka tóku þeir tvöfalt gjald með sér og Benjamín. Og þeir lögðu af stað og fóru til Egyptalands og gengu fyrir Jósef.

43:15 And the men took that present, and they took double money in their hand, and Benjamin; and rose up, and went down to Egypt, and stood before Joseph.

43:16 Er Jósef sá Benjamín með þeim, sagði hann við ráðsmann sinn: "Far þú með þessa menn inn í húsið og slátra þú og matreið, því að þessir menn skulu eta með mér miðdegisverð í dag."

43:16 And when Joseph saw Benjamin with them, he said to the steward of his house, Bring the men into the house, and slay, and make ready; for the men shall dine with me at noon.

43:17 Og maðurinn gjörði sem Jósef bauð og fór með mennina inn í hús Jósefs.

43:17 And the man did as Joseph bade; and the man brought the men to Joseph's house.

43:18 Mennirnir urðu hræddir, af því að þeir voru leiddir inn í hús Jósefs, og sögðu: "Sakir silfurpeninganna, sem aftur komu í sekki vora hið fyrra sinnið, erum vér hingað leiddir, svo að hann geti ráðist að oss og vaðið upp á oss og gjört oss að þrælum og tekið asna vora."

43:18 And the men were afraid, because they were brought to Joseph's house; and they said, Because of the money that was returned in our sacks at the first time are we brought in; that he may seek occasion against us, and fall upon us, and take us for bondmen, and our asses.

43:19 Þá gengu þeir til ráðsmanns Jósefs og töluðu við hann úti fyrir dyrum hússins

43:19 And they came near to the steward of Joseph's house, and they spake unto him at the door of the house,

43:20 og sögðu: "Æ, herra minn, vér komum hingað í fyrra skiptið að kaupa vistir."

43:20 and said, Oh, my lord, we came indeed down at the first time to buy food:

43:21 En svo bar til, er vér komum í áfangastað og opnuðum sekki vora, sjá, þá voru silfurpeningar hvers eins ofan á í sekk hans, silfurpeningar vorir með fullri vigi, og vér erum nú komnir með þá aftur.

43:21 and it came to pass, when we came to the lodging-place, that we opened our sacks, and, behold, every man's money was in the mouth of his sack, our money in full weight: and we have brought it again in our hand.

43:22 Og annað silfur höfum vér með oss til að kaupa vistir. Eigi vitum vér, hver látið hefir peningana í sekki vora."

43:22 And other money have we brought down in our hand to buy food: we know not who put our money in our sacks.

43:23 Hann svaraði: "Verið ókvíðnir, óttist ekki! Yðar Guð og Guð föður yðar hefir gefið yður fjársjóð í sekki yðar. Silfur yðar er komið til mín." Síðan leiddi hann Simeon út til þeirra.

43:23 And he said, Peace be to you, fear not: your God, and the God of your father, hath given you treasure in your sacks: I had your money. And he brought Simeon out unto them.

43:24 Maðurinn fór með þá inn í hús Jósefs og gaf þeim vatn, að þeir mættu þvo fætur sína, og ösnum þeirra gaf hann fœður.

43:24 And the man brought the men into Joseph's house, and gave them water, and they washed their feet. And he gave their asses provender.

43:25 Og tóku þeir nú gjöfina fram, að hún væri til taks, er Jósef kæmi um miðdegð, því að þeir höfðu heyrt, að þeir ættu að matast þar.

43:25 And they made ready the present against Joseph's coming at noon: for they heard that they should eat bread there.

43:26 Er Jósef kom heim, færðu þeir honum gjöfina, sem þeir höfðu meðferðis, inn í húsið og hneigðu sig til jarðar fyrir honum.

43:26 And when Joseph came home, they brought him the present which was in their hand into the house, and bowed down themselves to him to the earth.

43:27 En hann spurði, hvernig þeim liði, og mælti: "Liður yðar aldráða föður vel, sem þér gátuð um? Er hann enn á lífi?"

43:27 And he asked them of their welfare, and said, Is your father well, the old man of whom ye spake? Is he yet alive?

43:28 Þeir svöruðu: "Þjóni þínum, föður vorum, liður vel. Hann er enn á lífi." Og þeir hneigðu sig og lutu honum.

43:28 And they said, Thy servant our father is well, he is yet alive. And they bowed the head, and made obeisance.

43:29 Jósef hóf upp augu sín og sá Benjamin bróður sinn, son móður sinnar, og mælti: "Er þetta yngsti bróðir yðar, sem þér gátuð um við mig?" Og hann sagði: "Guð sé þér náðugur, son minn!"

43:29 And he lifted up his eyes, and saw Benjamin his brother, his mother's son, and said, Is this your youngest brother, of whom ye spake unto me? And he said, God be gracious unto thee, my son.

43:30 Og Jósef hradaði sér burt, því að hjarta hans brann af ást til bróður hans, og hann vék burt til þess að gráta og fór inn í innra herbergið og grét þar.

43:30 And Joseph made haste; for his heart yearned over his brother: and he sought where to weep; and he entered into his chamber, and wept there.

43:31 Síðan þvoði hann andlit sitt og gekk út, og hann lét ekki á sér sjá og mælti: "Berid á borði!"

43:31 And he washed his face, and came out; and he refrained himself, and said, Set on bread.

43:32 Og menn báru á borð fyrir hann sér í lagi og fyrir þá sér í lagi og sér í lagi fyrir þá Egypta, sem með honum mœtuðust, því að ekki mega Egyptar eta með Hebreum, fyrir því að Egyptar hafa andstyggð á því.

43:32 And they set on for him by himself, and for them by themselves, and for the Egyptians, that did eat with him, by themselves: because the Egyptians might not eat bread with the Hebrews; for that is an abomination unto the Egyptians.

43:33 Og þeim var skipað til sætis gegnt honum, hinum frumgetna eftir frumburðarrétti hans og hinum yngsta eftir æsku hans, og mennirnir litu með undrun hver á annan.

43:33 And they sat before him, the first-born according to his birthright, and the youngest according to his youth: and the men marvelled one with another.

43:34 Og hann lét bera skammta frá sér til þeirra, en skammtur Benjamins var fimm sinnum stærri en skammtur nokkurs hinna. Og þeir drukku með honum og urðu hreifir.

43:34 And he took *and sent* messes unto them from before him: but Benjamin's mess was five times so much as any of theirs. And they drank, and were merry with him.

44:1 Jósef baud ráðsmanni sínum og mælti: "Fyll þú sekki mannanna vistum, svo mikið sem þeir geta með sér flutt, og láttu silfurpeninga hvers eins ofan á í sekk hans.

44:1 And he commanded the steward of his house, saying, Fill the men's sacks with food, as much as they can carry, and put every man's money in his sack's mouth.

44:2 Og bikar minn, silfurbikarinn, skalt þú láta ofan á í sekk hins yngsta og silfurpeningana fyrir korn hans." Og hann gjörði eins og Jósef baud honum.

44:2 And put my cup, the silver cup, in the sack's mouth of the youngest, and his grain money. And he did according to the word that Joseph had spoken.

44:3 Er hjart var orðið næsta morgun, voru mennirnir látnir fara, þeir og asnar þeirra.

44:3 As soon as the morning was light, the men were sent away, they and their asses.

44:4 Og er þeir voru komnir út úr borginni, en skammt burt farnir, sagði Jósef við ráðsmann sinn: "Bregð þú við og veit mönnum eftirför, og þegar þú nær þeim, skalt þú segja við þá: „Hví hafið þér launað gott með illu? Hví hafið þér stolið silfurbikar minum?"

44:4 And when they were gone out of the city, and were not yet far off, Joseph said unto his steward, Up, follow after the men; and when thou dost overtake them, say unto them, Wherefore have ye rewarded evil for good?

44:5 Er það ekki sá, sem herra minn drekkur af og hann spáir í? Þar hafið þér illa gjört."

44:5 Is not this that in which my lord drinketh, and whereby he indeed divineth? ye have done evil in so doing.

44:6 Og er hann náði þeim, talaði hann þessi orð til þeirra.

44:6 And he overtook them, and he spake unto them these words.

44:7 En þeir sögðu við hann: "Hví talar herra minn þannig? Fjarri sé það þjónum þínum að gjöra slíkt.

44:7 And they said unto him, Wherefore

speaketh my lord such words as these? Far be it from thy servants that they should do such a thing.

44:8 Sjá, það silfur, sem vér fundum ofan á í sekkjum vorum, færðum vér þér aftur frá Kanaanlandi, og hvernig skyldum vér þá stela silfri eða gulli úr húsi herra þíns?

44:8 Behold, the money, which we found in our sacks' mouths, we brought again unto thee out of the land of Canaan: how then should we steal out of thy lord's house silver or gold?

44:9 Hver sá af þjónum þínum, sem bikarinn finnst hjá, skal deyja, og þar að auki skulum vér hinir vera þrælir herra mins."

44:9 With whomsoever of thy servants it be found, let him die, and we also will be my lord's bondmen.

44:10 Hann svaraði: "Sé þá svo sem þér segið. Sá sem hann finnst hjá, veri þræll minn, en þér skuluð vera lausir."

44:10 And he said, Now also let it be according unto your words: he with whom it is found shall be my bondman; and ye shall be blameless.

44:11 Þá flýttu þeir sér að taka ofan hver sinn sekk, og þeir opnuðu hver sinn sekk.

44:11 Then they hastened, and took down every man his sack to the ground, and opened every man his sack.

44:12 Og hann leitaði, byrjaði á hinum elsta og endaði á hinum yngsta, og fannst þá bikarinn í sekk Benjamins.

44:12 And he searched, *and* began at the eldest, and left off at the youngest: and the cup was found in Benjamin's sack.

44:13 Þá rifu þeir klæði sín, létu hver upp á sinn asna og fóru aftur til borgarinnar.

44:13 Then they rent their clothes, and laded every man his ass, and returned to the city.

44:14 Júda og bræður hans gengu inn í hús Jósefs, en hann var þar enn þá, og þeir féllu fram fyrir honum til jarðar.

44:14 And Judah and his brethren came to Joseph's house; and he was yet there: and they fell before him on the ground.

44:15 Þá sagði Jósef við þá: "Hvilik óhæfa er þetta, sem þér hafið framið? Vissuð þér ekki, að annar eins maður og ég kann að spá?"

44:15 And Joseph said unto them, What deed is this that ye have done? know ye not that such a man as I can indeed divine?

44:16 Og Júda mælti: "Hvað skulum vér segja við herra minn, hvað skulum vér tala og hvernig skulum vér réttlæta oss? Guð hefir fundið misgjörð þjóna þinna. Sjá, vér erum þrælir herra mins, bæði vér og sá, sem bikarinn fannst hjá."

44:16 And Judah said, What shall we say unto my lord? what shall we speak? or how shall we clear ourselves? God hath found out the iniquity of thy servants: behold, we are my lord's bondmen, both we, and he also in whose hand the cup is found.

44:17 Og hann svaraði: "Fjarri sé mér að gjöra slíkt. Sá maður, sem bikarinn

fannst hjá, hann sé þræll minn, en farið þér í friði til föður yðar."

44:17 And he said, Far be it from me that I should do so: the man in whose hand the cup is found, he shall be my bondman; but as for you, get you up in peace unto your father.

44:18 Þá gekk Júda nær honum og mælti: "E, herra minn, leyf þjóni þínum að tala nokkur orð í áheyrn herra míns, og reiði þín upptendrist ekki gegn þjóni þínum, því að þú ert sem Faraó.

44:18 Then Judah came near unto him, and said, Oh, my lord, let thy servant, I pray thee, speak a word in my lord's ears, and let not thine anger burn against thy servant; for thou art even as Pharaoh.

44:19 Herra minn spurði þjóna sína og mælti: „Eigið þér föður eða bróður?"

44:19 My lord asked his servants, saying, Have ye a father, or a brother?

44:20 Og vér sögðum við herra minn: „Vér eigum aldraðan föður og ungan bróður, sem hann gat í elli sinni. Og bróðir hans er dáiinn, og hann er einn á lífi eftir móður sína, og faðir hans elskar hann."

44:20 And we said unto my lord, We have a father, an old man, and a child of his old age, a little one; and his brother is dead, and he alone is left of his mother; and his father loveth him.

44:21 Og þú sagðir við þjóna þína: „Komið með hann hingað til mín, að ég fái lítið hann með augum mínum."

44:21 And thou saidst unto thy servants, Bring him down unto me, that I may set mine eyes upon him.

44:22 Og vér sögðum við herra minn: „Sveinninn má ekki yfirgefa föður sinn, því að yfirgæfi hann föður sinn, mundi það draga hann til dauða."

44:22 And we said unto my lord, The lad cannot leave his father: for if he should leave his father, his father would die.

44:23 Þá sagðir þú við þjóna þína: „Ef yngsti bróðir yðar kemur ekki hingað með yður, þá skuluð þér ekki frammar fá að sjá auglit mitt."

44:23 And thou saidst unto thy servants, Except your youngest brother come down with you, ye shall see my face no more.

44:24 Og þegar vér komum heim til þjóns þíns, föður míns, þá sögðum vér honum ummæli herra míns.

44:24 And it came to pass when we came up unto thy servant my father, we told him the words of my lord.

44:25 Og faðir vor sagði: „Farið aftur og kaupið oss lítið eitt af vistum."

44:25 And our father said, Go again, buy us a little food.

44:26 Þá svoruðum vér: „Vér getum ekki farið þangað. Megi yngsti bróðir vor fara með oss, þá skulum vér fara þangað, því að vér fáum ekki að sjá auglit mannsins, ef yngsti bróðir vor er ekki með oss."

44:26 And we said, We cannot go down: if our youngest brother be with us, then will we go down: for we may not see the man's face, except our youngest brother be with us.

44:27 Og þjónn þinn, faðir minn, sagði við oss: „Þér vítið, að kona mín ól mér tvo sonu.

44:27 And thy servant my father said unto us, Ye know that my wife bare me two sons:

44:28 Annar þeirra fór að heiman frá mér, og ég sagði: Vissulega er hann sundur rifinn. - Og hefi ég ekki séð hann síðan.

44:28 and the one went out from me, and I said, Surely he is torn in pieces; and I have not seen him since:

44:29 Og ef þér takið nú þennan líka burt frá mér og verði hann fyrir slysi, þá munuð þér leiða hærur mínar með hörmung til heljar."

44:29 and if ye take this one also from me, and harm befall him, ye will bring down my gray hairs with sorrow to Sheol.

44:30 Og komi ég nú til þjóns þíns, föður míns, og sé sveinninn ekki með oss, - því að hann ann honum sem lífi sínu, -

44:30 Now therefore when I come to thy servant my father, and the lad is not with us; seeing that his life is bound up in the lad's life;

44:31 þá mun svo fara, að sjái hann, að sveinninn er eigi með oss, þá deyr hann, og þjónar þínir munu leiða hærur þjóns þíns, föður vors, með harmi til heljar.

44:31 it will come to pass, when he seeth that the lad is not with us, that he will die: and thy servants will bring down the gray hairs of thy servant our father with sorrow to Sheol.

44:32 Því að þjónn þinn tók ábyrgð á sveininum við föður minn og sagði: „Ef ég kem ekki með hann aftur, skal ég vera sekur við föður minn alla ævi."

44:32 For thy servant became surety for the lad unto my father, saying, If I bring him not unto thee, then shall I bear the blame to my father for ever.

44:33 Og lát þú því þjón þinn verða hér eftir sem þræl herra míns í stað sveinsins, en leyf sveininum að fara heim með bræðrum sínum.

44:33 Now therefore, let thy servant, I pray thee, abide instead of the lad a bondman to my lord; and let the lad go up with his brethren.

44:34 Því að hvernig gæti ég farið heim til föður míns, sé sveinninn ekki með mér? Ég yrði þá að sjá þá þörmung, sem koma mundi yfir föður minn."

44:34 For how shall I go up to my father, if the lad be not with me? lest I see the evil that shall come on my father.

45:1 Jósef gat þá ekki lengur haft stjórna á sér í augsyn allra, sem viðstaddir voru, og kallaði: "Látið alla ganga út frá mér!" Og enginn maður var inni hjá honum, þegar hann sagði bræðrum sínum hver hann væri.

45:1 Then Joseph could not refrain himself before all them that stood before him; and he cried, Cause every man to go out from me. And there stood no man with him, while Joseph made himself known unto his brethren.

45:2 Og hann grét hástöfum, svo að Egyptar heyrðu það, og hirðmenn Faraós heyrðu það.

45:2 And he wept aloud: and the Egyptians heard, and the house of Pharaoh heard.

45:3 Jósef mælti við bræður sína: "Ég er Jósef. Er faðir minn enn á lífi?" En bræður hans gátu ekki svarað honum, svo hræddir urðu þeir við hann.

45:3 And Joseph said unto his brethren, I am Joseph; doth my father yet live? And his brethren could not answer him; for they were troubled at his presence.

45:4 Og Jósef sagði við bræður sína: "Komið hingað til mín!" Og þeir gengu til hans. Hann mælti þá: "Ég er Jósef bróðir yðar, sem þér selduð til Egyptalands.

45:4 And Joseph said unto his brethren, Come near to me, I pray you. And they came near. And he said, I am Joseph your brother, whom ye sold into Egypt.

45:5 En látið það nú ekki fá yður hryggðar, og setjið það ekki fyrir yður, að þér hafið selt mig hingað, því að til lífs viðurhalds hefir Guð sent mig hingað á undan yður.

45:5 And now be not grieved, nor angry with yourselves, that ye sold me hither: for God did send me before you to preserve life.

45:6 Því að nú hefir hallarið verið í landinu í tvö ár, og enn munu líða svo fimm ár, að hvorki verði plægt né uppskorið.

45:6 For these two years hath the famine been in the land: and there are yet five years, in which there shall be neither plowing nor harvest.

45:7 En Guð hefir sent mig hingað á undan yður til þess að halda við kyni yðar á jörðinni og sjá lífi yðar borgið, til mikils hjálpræðis.

45:7 And God sent me before you to preserve you a remnant in the earth, and to save you alive by a great deliverance.

45:8 Það er því ekki þér, sem hafið sent mig hingað, heldur Guð. Og hann hefir látið mig verða Faraó sem föður og herra alls húss hans og höfðingja yfir öllu Egyptalandi.

45:8 So now it was not you that sent me hither, but God: and he hath made me a father to Pharaoh, and lord of all his house, and ruler over all the land of Egypt.

45:9 Hraðið yður nú og farið heim til föður míns og segið við hann: „Svo segir Jósef sonur þinn: Guð hefir gjört mig að herra alls Egyptalands; kom þú til mín og tef egi."

45:9 Haste ye, and go up to my father, and say unto him, Thus saith thy son Joseph, God hath made me lord of all Egypt: come down unto me, tarry not;

45:10 Og þú skalt búa í Gósenlandi og vera í nánd við mig, þú og synir þínir og sonasynir þínir og sauðfé þitt og nautgripir þínir og allt, sem þitt er.

45:10 and thou shalt dwell in the land of Goshen, and thou shalt be near unto me, thou, and thy children, and thy children's children, and thy flocks, and thy herds, and all that thou hast:

45:11 En ég skal sjá þér þar fyrir viðurværi, - því að enn verður hallari í fimm ár -, svo að þú komist ekki í

örbirgð, þú og þitt hús og allt, sem þitt er.'

45:11 and there will I nourish thee; for there are yet five years of famine; lest thou come to poverty, thou, and thy household, and all that thou hast.

45:12 **Og nú sjá augu yðar, og augu Benjámins bróður míns sjá, að ég með eigin munni tala við yður.**

45:12 And, behold, your eyes see, and the eyes of my brother Benjamin, that it is my mouth that speaketh unto you.

45:13 **Og segið föður mínum frá allri vegsemd minni á Egyptalandi og frá öllu, sem þér hafið séð, og flytið yður nú og komið hingað með föður minn."**

45:13 And ye shall tell my father of all my glory in Egypt, and of all that ye have seen: and ye shall haste and bring down my father hither.

45:14 **Og hann féll um háls Benjámin bróður sínum og grét, og Benjámin grét um háls honum.**

45:14 And he fell upon his brother Benjamin's neck, and wept; and Benjamin wept upon his neck.

45:15 **Og hann minntist við alla bræður sína, faðmaði þá og grét. Eftir það töluðu bræður hans við hann.**

45:15 And he kissed all his brethren, and wept upon them: and after that his brethren talked with him.

45:16 **Þau tíðindi bárust til hirðar Faraós: "Bræður Jósefs eru komnir!" Og lét Faraó og þjónar hans vel yfir því.**

45:16 And the report thereof was heard in Pharaoh's house, saying, Joseph's brethren are come: and it pleased Pharaoh well, and his servants.

45:17 **Og Faraó sagði við Jósef: "Seg þú við bræður þína: Þetta skuluð þér gjöra: Klyfjið eyki yðar og haldið af stað og farið til Kanaanlands.**

45:17 And Pharaoh said unto Joseph, Say unto thy brethren, This do ye: lade your beasts, and go, get you unto the land of Canaan;

45:18 **Takið föður yðar og fjölskyldur yðar og komið til mín, og skal ég gefa yður bestu afurðir Egyptalands, og þér skuluð eta feiti landsins.'**

45:18 and take your father and your households, and come unto me: and I will give you the good of the land of Egypt, and ye shall eat the fat of the land.

45:19 **Og bjóð þú þeim: „Gjörið svo: Takið yður vagna í Egyptalandi handa börnum yðar og konum yðar og flytjið föður yðar og komið.**

45:19 Now thou art commanded, this do ye: take you wagons out of the land of Egypt for your little ones, and for your wives, and bring your father, and come.

45:20 **Og hirðið eigi um búshluti yðar. því að hið besta í öllu Egyptalandi skal vera yðar."**

45:20 Also regard not your stuff; for the good of all the land of Egypt is yours.

45:21 **Og synir Ísraels gjörðu svo, og Jósef fékk þeim vagna eftir boði Faraós, og hann gaf þeim nesti til ferðarinnar.**

45:21 And the sons of Israel did so: and Joseph gave them wagons, according to the commandment of Pharaoh, and gave them provision for the way.

45:22 **Hann gaf og sérhverjum þeirra alklæðnað, en Benjámin gaf hann þrjú hundruð síkila silfurs og fimm alklæðnaði.**

45:22 To all of them he gave each man changes of raiment; but to Benjamin he gave three hundred pieces of silver, and five changes of raiment.

45:23 **Og föður sínum sendi hann sömuleiðis tíu asna klyfjada hinum bestu afurðum Egyptalands og tíu ösnur klyfjaðar korni og brauði og vistum handa föður hans til ferðarinnar.**

45:23 And to his father he sent after this manner: ten asses laden with the good things of Egypt, and ten she-asses laden with grain and bread and provision for his father by the way.

45:24 **Lét hann síðan bræður sína fara, og þeir héldu af stað. Og hann sagði við þá: "Deilið ekki á leiðinni."**

45:24 So he sent his brethren away, and they departed: and he said unto them, See that ye fall not out by the way.

45:25 **Og þeir fóru frá Egyptalandi og komu til Kanaanlands, heim til Jakobs föður síns.**

45:25 And they went up out of Egypt, and came into the land of Canaan unto Jacob their father.

45:26 **Og þeir færðu honum tíðindi og sögðu: "Jósef er enn á lífi og er höfðingi yfir öllu Egyptalandi." En hjarta hans komst ekki við, því að hann trúði þeim ekki.**

45:26 And they told him, saying, Joseph is yet alive, and he is ruler over all the land of Egypt. And his heart fainted, for he believed them not.

45:27 **En er þeir báru honum öll orð Jósefs, sem hann hafði við þá talað, og hann sá vagnana, sem Jósef hafði sent til að flytja hann á, þá lifnaði yfir Jakob föður þeirra.**

45:27 And they told him all the words of Joseph, which he had said unto them: and when he saw the wagons which Joseph had sent to carry him, the spirit of Jacob their father revived:

45:28 **Og Ísrael sagði: "Mér er það nóg, að Jósef sonur minn er enn á lífi. Ég vil fara og sjá hann áður en ég dey."**

45:28 And Israel said, It is enough; Joseph my son is yet alive: I will go and see him before I die.

46:1 **Ísrael lagði af stað með allt sitt, og hann kom til Beerseba og færdi þar Guði Ísaks föður síns sláturförn.**

46:1 And Israel took his journey with all that he had, and came to Beer-sheba, and offered sacrifices unto the God of his father Isaac.

46:2 **Og Guð talaði við Ísrael í sýn um nóttina og sagði: "Jakob, Jakob!" Og hann svaraði: "Hér er ég."**

46:2 And God spake unto Israel in the visions of the night, and said, Jacob, Jacob. And he said, Here am I.

46:3 **Og hann sagði: "Ég er Guð, Guð föður þíns. Öttast þú ekki að fara til Egyptalands, því að þar mun ég gjöra þig að mikilli þjóð.**

46:3 And he said, I am God, the God of thy father: fear not to go down into Egypt; for I will there make of thee a great nation:

46:4 **Ég mun fara með þér til Egyptalands, og ég mun líka flytja þig þaðan aftur, og Jósef skal veita þér nábjargirnar."**

46:4 I will go down with thee into Egypt; and I will also surely bring thee up again: and Joseph shall put his hand upon thine eyes.

46:5 **Þá tók Jakob sig upp frá Beerseba, og Ísraels synir fluttu Jakob föður sinn og börn sín og konur sínar á vögnunum, sem Faraó hafði sent til að flytja hann á.**

46:5 And Jacob rose up from Beer-sheba: and the sons of Israel carried Jacob their father, and their little ones, and their wives, in the wagons which Pharaoh had sent to carry him.

46:6 **Og þeir tóku fénað sinn og fjárhluti, sem þeir höfðu aflað sér í Kanaanlandi, og komu til Egyptalands, Jakob og allir niðjar hans með honum.**

46:6 And they took their cattle, and their goods, which they had gotten in the land of Canaan, and came into Egypt, Jacob, and all his seed with him:

46:7 **Sönu sína og sonasonu, dætur sínar og sonadætur og alla niðja sína flutti hann með sér til Egyptalands.**

46:7 his sons, and his sons' sons with him, his daughters, and his sons's daughters, and all his seed brought he with him into Egypt.

46:8 **Þessi eru nöfn Ísraels sona, sem komu til Egyptalands: Jakob og synir hans: Rúben, frumgetinn son Jakobs.**

46:8 And these are the names of the children of Israel, who came into Egypt, Jacob and his sons: Reuben, Jacob's first-born.

46:9 **Synir Rúbens: Hanok, Pallú, Hesron og Karmí.**

46:9 And the sons of Reuben: Hanoch, and Pallu, and Hezron, and Carmi.

46:10 **Synir Simeons: Jemúel, Jamin, Óhad, Jakín, Sóar og Sál, sonur kanversku konunnar.**

46:10 And the sons of Simeon: Jemuel, and Jamin, and Ohad, and Jachin, and Zohar, and Shaul the son of a Canaanitish woman.

46:11 **Synir Levi: Gerson, Kahat og Merarí.**

46:11 And the sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari.

46:12 **Synir Júda: Ger, Ónan, Sela, Peres og Sera. En Ger og Ónan dóu í Kanaanlandi. Synir Peres voru: Hesron og Hamúl.**

46:12 And the sons of Judah: Er, and Onan, and Shelah, and Perez, and Zerah; but Er and Onan died in the land of Canaan. And the sons of Perez were Hezron and Hamul.

46:13 **Synir Íssakars: Tóla, Púva, Job og Simron.**

46:13 And the sons of Issachar: Tola, and Puvah, and Iob, and Shimron.

46:14 Synir Sebúlons: Sered, Elon og Jahleel.

46:14 And the sons of Zebulun: Sered, and Elon, and Jahleel.

46:15 Þessir voru synir Leu, sem hún fæddi Jakob í Mesópótamín, ásamt Dinu dóttur hans. Allir synir hans og dætur voru að tölu þrjátín og þrjú.

46:15 These are the sons of Leah, whom she bare unto Jacob in Paddan-aram, with his daughter Dinah: all the souls of his sons and his daughters were thirty and three.

46:16 Synir Gaðs: Sífjón, Haggi, Súni, Esbon, Eri, Aródi og Areli.

46:16 And the sons of Gad: Ziphion, and Haggi, Shuni, and Ezbon, Eri, and Arodi, and Areli.

46:17 Synir Assers: Jimna, Jísva, Jísví, Bría og Sera, systir þeirra. Synir Bría voru: Heber og Malkiel.

46:17 And the sons of Asher: Imnah, and Ishvah, and Ishvi, and Beriah, and Serah their sister; and the sons of Beriah: Heber, and Malchiel.

46:18 Þessir voru synir Silpu, sem Laban gaf Leu dóttur sinni. Hún ól Jakob þessa, sextán sálir.

46:18 These are the sons of Zilpah, whom Laban gave to Leah his daughter; and these she bare unto Jacob, even sixteen souls.

46:19 Synir Rakelar, konu Jakobs: Jósef og Benjamín.

46:19 The sons of Rachel Jacob's wife: Joseph and Benjamin.

46:20 En Jósef fæddust synir í Egyptalandi: Manasse og Efraím, sem Asenat, dóttir Pótífera prests í Ón, ól honum.

46:20 And unto Joseph in the land of Egypt were born Manasseh and Ephraim, whom Asenath, the daughter of Poti-phera priest of On, bare unto him.

46:21 Synir Benjamíns: Bela, Beker, Ashel, Gera, Naaman, Ehi, Rós, Múppím, Húppím og Ard.

46:21 And the sons of Benjamin: Bela, and Becher, and Ashbel, Gera, and Naaman, Ehi, and Rosh, Muppim, and Huppim, and Ard.

46:22 Þetta voru synir Rakelar, sem hún ól Jakob, alls fjórtán sálir.

46:22 These are the sons of Rachel, who were born to Jacob: all the souls were fourteen.

46:23 Sonur Dans: Húsín.

46:23 And the sons of Dan: Hushim.

46:24 Synir Naftali: Jahseel, Gúni, Jeser og Sillem.

46:24 And the sons of Naphtali: Jahzeel, and Guni, and Jezer, and Shillem.

46:25 Þessir voru synir Bílu, sem Laban gaf Rakel dóttur sinni, og þessa ól hún Jakob, sjö sálir alls.

46:25 These are the sons of Bilhah, whom Laban gave unto Rachel his daughter, and these she bare unto Jacob: all the souls were seven.

46:26 Allar þær sálir, sem komu með Jakob til Egyptalands og af honum voru komnar, voru sextín og sex að tölu, auk sonakvenna Jakobs.

46:26 All the souls that came with Jacob into Egypt, that came out of his loins, besides Jacob's sons' wives, all the souls were threescore and six;

46:27 Og synir Jósefs, sem honum höfðu fæðst í Egyptalandi, voru tveir að tölu. Allar þær sálir af ætt Jakobs, sem komu til Egyptalands, voru sjötín að tölu.

46:27 and the sons of Joseph, who were born to him in Egypt, were two souls: all the souls of the house of Jacob, that came into Egypt, were threescore and ten.

46:28 Jakob sendi Júda á undan sér til Jósefs, að hann visaði sér veginn til Gósen. Og þeir komu til Gósenlands.

46:28 And he sent Judah before him unto Joseph, to show the way before him unto Goshen; and they came into the land of Goshen.

46:29 Þá lét Jósef beita fyrir vagn sinn og fór á móti Ísrael föður sínum til Gósen, og er fundum þeirra bar saman, féll hann um háls honum og grét lengi um háls honum.

46:29 And Joseph made ready his chariot, and went up to meet Israel his father, to Goshen; and he presented himself unto him, and fell on his neck, and wept on his neck a good while.

46:30 Og Ísrael sagði við Jósef: "Nú vil ég gláður deyta, fyrst ég hef séð auglit þitt, að þú ert enn á lífi."

46:30 And Israel said unto Joseph, Now let me die, since I have seen thy face, that thou art yet alive.

46:31 Og Jósef sagði við bræður sína og við frændlið föður síns: "Nú vil ég fara og láta Faraó vita og segja við hann: 'Bræður mínir og frændlið föður míns, sem var í Kanaanlandi, er til mín komið."

46:31 And Joseph said unto his brethren, and unto his father's house, I will go up, and tell Pharaoh, and will say unto him, My brethren, and my father's house, who were in the land of Canaan, are come unto me;

46:32 Og mennirnir eru hjarðmenn, því að þeir hafa stundað kvikfjárrækt, og sauði sína og nautpening sinn og allt, sem þeir eiga, hafa þeir haft hingað með sér.'

46:32 and the men are shepherds, for they have been keepers of cattle; and they have brought their flocks, and their herds, and all that they have.

46:33 Þegar nú Faraó lætur kalla yður og spyr: 'Hver er atvinna yðar?'

46:33 And it shall come to pass, when Pharaoh shall call you, and shall say, What is your occupation?

46:34 Þá skuluð þér svara: 'Kvikfjárrækt hafa þjóðar þínir stundað frá barnæsku allt til þessa dags, þaði vér og feður vorir.' - til þess að þér fáið að búa í Gósenlandi, því að Egyptar hafa andstyggð á öllum hjarðmönnum."

46:34 that ye shall say, Thy servants have been keepers of cattle from our youth even until now, both we, and our fathers: that ye may dwell in the land of Goshen; for every shepherd is an abomination unto the Egyptians.

47:1 Því næst gekk Jósef fyrir Faraó, sagði honum frá og mælti: "Faðir minn og bræður mínir eru komnir úr Kanaanlandi með sauði sína og nautgripi og allt, sem þeir eiga, og eru nú í Gósenlandi."

47:1 Then Joseph went in and told Pharaoh, and said, My father and my brethren, and their flocks, and their herds, and all that they have, are come out of the land of Canaan; and, behold, they are in the land of Goshen.

47:2 En hann hafði tekið fimm af bræðrum sínum með sér og leiddi þá fyrir Faraó.

47:2 And from among his brethren he took five men, and presented them unto Pharaoh.

47:3 Þá mælti Faraó við bræður Jósefs: "Hver er atvinna yðar?" Og þeir svöruðu Faraó: "Þjóðar þínir eru hjarðmenn, þaði vér og feður vorir."

47:3 And Pharaoh said unto his brethren, What is your occupation? And they said unto Pharaoh, Thy servants are shepherds, both we, and our fathers.

47:4 Og þeir sögðu við Faraó: "Vér erum komnir til að staðnæmast um hrið í landinu, því að enginn hagi er fyrir sauði þjóna þinna, af því að hallerið er mikið í Kanaanlandi. Leyf því þjónum þínum að búa í Gósenlandi."

47:4 And they said unto Pharaoh, To sojourn in the land are we come; for there is no pasture for thy servants' flocks; for the famine is sore in the land of Canaan: now therefore, we pray thee, let thy servants dwell in the land of Goshen.

47:5 Faraó sagði við Jósef: "Faðir þinn og bræður þínir eru komnir til þín."

47:5 And Pharaoh spake unto Joseph, saying, Thy father and thy brethren are come unto thee:

47:6 Egyptaland er þér heimilt, lát þú föður þinn og bræður þína búa þar sem landkostir eru bestir. Búi þeir í Gósenlandi, og ef þú þekkir nokkra duglega menn meðal þeirra, þá fel þeim yfirumsjón hjarða minna."

47:6 the land of Egypt is before thee; in the best of the land make thy father and thy brethren to dwell; in the land of Goshen let them dwell: and if thou knowest any able men among them, then make them rulers over my cattle.

47:7 Þá fór Jósef inn með Jakob föður sinn og leiddi hann fyrir Faraó. Og Jakob heilsaði Faraó með blessunaróskum.

47:7 And Joseph brought in Jacob his father, and set him before Pharaoh: and Jacob blessed Pharaoh.

47:8 Og Faraó sagði við Jakob: "Hversu gamall ert þú?"

47:8 And Pharaoh said unto Jacob, How many are the days of the years of thy life?

47:9 Og Jakob svaraði Faraó: "Vegferðartími minn er hundrað og þrjátín ár. Fáir og illir hafa dagar lífs míns verið og ná ekki þeirri áratölu, er feður mínir náðu á vegferð sinni."

47:9 And Jacob said unto Pharaoh, The days of the years of my pilgrimage are a hundred and thirty years: few and evil have

been the days of the years of my life, and they have not attained unto the days of the years of the life of my fathers in the days of their pilgrimage.

47:10 Síðan kvaddi Jakob Faraó með blessunaróskum og gekk út frá honum.
47:10 And Jacob blessed Pharaoh, and went out from the presence of Pharaoh.

47:11 Og Jósef fékk föður sínum og bræðrum bústaði og gaf þeim fasteign í Egyptalandi, þar sem bestir voru landkostir, í Ramseslandi, eins og Faraó hafði boðið.
47:11 And Joseph placed his father and his brethren, and gave them a possession in the land of Egypt, in the best of the land, in the land of Rameses, as Pharaoh had commanded.

47:12 Og Jósef sá föður sínum og bræðrum sínum og öllu skylduliði föður síns fyrir víðurveru eftir tölu barnanna.
47:12 And Joseph nourished his father, and his brethren, and all his father's household, with bread, according to their families.

47:13 Algjör skortur var á neyslukorni um allt landið, því að hallerið var mjög mikið, og Egyptaland og Kanaanland voru að þrotum komin af hungri.
47:13 And there was no bread in all the land; for the famine was very sore, so that the land of Egypt and the land of Canaan fainted by reason of the famine.

47:14 Og Jósef dró saman allt það silfur, sem til var í Egyptalandi og Kanaanlandi, fyrir kornið, sem þeir keyptu, og Jósef skilaði silfrinu í húsi Faraós.
47:14 And Joseph gathered up all the money that was found in the land of Egypt, and in the land of Canaan, for the grain which they bought: and Joseph brought the money into Pharaoh's house.

47:15 Og er silfur þraut í Egyptalandi og í Kanaanlandi, þá komu allir Egyptar til Jósefs og sögðu: "Lát oss fá brauð! - hvi skyldum vér deyja fyrir augum þér? - því að silfur þrýtur."
47:15 And when the money was all spent in the land of Egypt, and in the land of Canaan, all the Egyptians came unto Joseph, and said, Give us bread: for why should we die in thy presence? for our money faileth.

47:16 Og Jósef mælti: "Komið hingað með fénad yðar, ég skal gefa yður korn til neyslu fyrir fénad yðar, ef silfur þrýtur."
47:16 And Joseph said, Give your cattle; and I will give you for your cattle, if money fail.

47:17 Þá fóru þeir með fénad sinn til Jósefs, og hann lét þá fá neyslukorn fyrir hestana, sauðféð, nautpeninginn og asnana, og hann birgði þá upp með korni það árið fyrir allan fénad þeirra.
47:17 And they brought their cattle unto Joseph; and Joseph gave them bread in exchange for the horses, and for the flocks, and for the herds, and for the asses: and he fed them with bread in exchange for all their cattle for that year.

47:18 Og er það árið var liðið, komu þeir til hans næsta ár og sögðu við hann: "Eigi viljum vér leyna herra vörn

því, að silfrið er allt þrotið og kvikfénaður vor er orðinn eign herra vors. Nú er ekki annað eftir handa herra vorum en líkamir vorir og ekrur vorar.
47:18 And when that year was ended, they came unto him the second year, and said unto him, We will not hide from my lord, how that our money is all spent; and the herds of cattle are my lord's; there is nought left in the sight of my lord, but our bodies, and our lands:

47:19 Hvi skyldum vér farast fyrir augsyn þinni, bæði vér og ekrur vorar? Kaup þú oss og ekrur vorar fyrir brauð, þá viljum vér með eknum vorum vera þrælur Faraós, og gef þú oss saðkorn, að vér megum lífi halda og ekki deyja og ekrurnar leggist ekki í auðn."
47:19 wherefore should we die before thine eyes, both we and our land? buy us and our land for bread, and we and our land will be servants unto Pharaoh: and give us seed, that we may live, and not die, and that the land be not desolate.

47:20 Þá keypti Jósef allar ekrur Egypta handa Faraó, því að Egyptar seldu hver sinn akur, þar eð hungrið svarf að þeim. Og þannig eignaðist Faraó landið.
47:20 So Joseph bought all the land of Egypt for Pharaoh; for the Egyptians sold every man his field, because the famine was sore upon them: and the land became Pharaoh's.

47:21 Og landslýðinn gjörði hann að þrælum frá einum enda Egyptalands til annars.
47:21 And as for the people, he removed them to the cities from one end of the border of Egypt even to the other end thereof.

47:22 Ekrur prestanna einar keypti hann ekki, því að prestarnir höfðu ákveðnar tekjur frá Faraó og þeir lifðu af hinum ákveðnu tekjum sínum, sem Faraó gaf þeim. Fyrir því seldu þeir ekki ekrur sínar.
47:22 Only the land of the priests bought he not: for the priests had a portion from Pharaoh, and did eat their portion which Pharaoh gave them; wherefore they sold not their land.

47:23 Þá sagði Jósef við lýðinn: "Sjá, nú hefi ég keypt yður og ekrur yðar Faraó til handa. Hér er saðkorn handa yður, og sáid nú ekrurnar.
47:23 Then Joseph said unto the people, Behold, I have bought you this day and your land for Pharaoh: lo, here is seed for you, and ye shall sow the land.

47:24 En af ávextinum skuluð þér skila Faraó fimmta hluta, en hina fjóra fimmtuhlutana skuluð þér hafa til þess að sá akrana, og yður til víðurlífis og heimafélki yðar og börnum yðar til framfærslu."
47:24 And it shall come to pass at the ingatherings, that ye shall give a fifth unto Pharaoh, and four parts shall be your own, for seed of the field, and for your food, and for them of your households, and for food for your little ones.

47:25 Og þeir svöruðu: "Þú hefir haldið í oss lífinu. Lát oss finna náð í augum þínum, herra minn, og þá viljum vér vera þrælur Faraós."
47:25 And they said, Thou hast saved our

lives: let us find favor in the sight of my lord, and we will be Pharaoh's servants.

47:26 Og Jósef leiddi það í lög, sem haldast allt til þessa dags, að Faraó skyldi fá fimmta hlutann af akurlendi Egypta. Ekrur prestanna einar urðu ekki eign Faraós.
47:26 And Joseph made it a statute concerning the land of Egypt unto this day, that Pharaoh should have the fifth; only the land of the priests alone became not Pharaoh's.

47:27 Ísrael bjó í Egyptalandi, í Gósenlandi, og þeir festu þar byggð og juku kyn sitt, svo að þeim fjölgaði mjög.
47:27 And Israel dwelt in the land of Egypt, in the land of Goshen; and they gat them possessions therein, and were fruitful, and multiplied exceedingly.

47:28 Jakob lifði í seytján ár í Egyptalandi, og dagar Jakobs, æviár hans, voru hundrad fjörutín og sjö ár.
47:28 And Jacob lived in the land of Egypt seventeen years: so the days of Jacob, the years of his life, were a hundred forty and seven years.

47:29 Er dró að dauða Ísraels, lét hann kalla Jósef son sinn og sagði við hann: "Hafi ég fundið náð í augum þínum, þá legg hönd þína undir lend mína og auðsýn mér elsku og trúfesti: Jarða mig ekki í Egyptalandi.
47:29 And the time drew near that Israel must die: and he called his son Joseph, and said unto him, If now I have found favor in thy sight, put, I pray thee, thy hand under my thigh, and deal kindly and truly with me: bury me not, I pray thee, in Egypt;

47:30 Ég vil hvíla hjá fedrum mínum, og skalt þú flytja mig burt úr Egyptalandi og jarða mig í gróf þeirra."
47:30 but when I sleep with my fathers, thou shalt carry me out of Egypt, and bury me in their burying-place. And he said, I will do as thou hast said.

47:31 Þá sagði Jakob: "Vinn þú mér eið að því!" Og hann vann honum eiðinn. Og Ísrael hallaði sér niður að höfðalaginu.
47:31 And he said, Swear unto me: and he swore unto him. And Israel bowed himself upon the bed's head.

48:1 Eftir þetta bar svo til, að Jósef var sagt: "Sjá, faðir þinn er sjúkur." Tók hann þá með sér báða sonu sína, Manasse og Efraim.
48:1 And it came to pass after these things, that one said to Joseph, Behold, thy father is sick: and he took with him his two sons, Manasseh and Ephraim.

48:2 Þetta tjáðu menn Jakob og sögðu: "Sjá, Jósef sonur þinn kemur til þín." Þá hreysti Ísrael sig og settist upp í rúminu.
48:2 And one told Jacob, and said, Behold, thy son Joseph cometh unto thee: and Israel strengthened himself, and sat upon the bed.

48:3 Jakob sagði við Jósef: "Almáttugur Guð birtist mér í Lúz í Kanaanlandi og blessaði mig

48:3 And Jacob said unto Joseph, God Almighty appeared unto me at Luz in the land of Canaan, and blessed me,

48:4 og sagði við mig: „Sjá, ég vil gjöra þig frjósaman og margfalda þig og gjöra þig að fjölda þjóða og gefa niðjum þínum eftir þig þetta land til ævinlegrar eignar.“

48:4 and said unto me, Behold, I will make thee fruitful, and multiply thee, and I will make of thee a company of peoples, and will give this land to thy seed after thee for an everlasting possession.

48:5 Og nú skulu báðir synir þínir, sem þér fæddust í Egyptalandi áður en ég kom til þín til Egyptalands, heyra mér til. Efraim og Manasse skulu heyra mér til, eins og Rúben og Simeon.

48:5 And now thy two sons, who were born unto thee in the land of Egypt before I came unto thee into Egypt, are mine; Ephraim and Manasseh, even as Reuben and Simeon, shall be mine.

48:6 En það afkvæmi, sem þú hefir gefið eftir þá, skal tilheyra þér. Með nafni bræðra sinna skulu þeir nefndir verða í erfð þeirra.

48:6 And thy issue, that thou begettest after them, shall be thine; they shall be called after the name of their brethren in their inheritance.

48:7 Þegar ég kom heim frá Mesópótamíu, missti ég Rakel í Kanaanlandi á leiðinni, þegar ég átti skammt eftir ófarið til Efrata, og ég jarðaði hana þar við veginn til Efrata, það er Betlehem.“

48:7 And as for me, when I came from Paddan, Rachel died by me in the land of Canaan in the way, when there was still some distance to come unto Ephrath: and I buried her there in the way to Ephrath (the same is Beth-lehem).

48:8 Þá sá Jakob sonu Jósefs og mælti: „Hverjir eru þessir?“

48:8 And Israel beheld Joseph's sons, and said, Who are these?

48:9 Og Jósef sagði við föður sinn: „Það eru synir mínir, sem Guð hefir gefið mér hér.“ Og hann mælti: „Leiddu þá til mín, að ég blessi þá.“

48:9 And Joseph said unto his father, They are my sons, whom God hath given me here. And he said, Bring them, I pray thee, unto me, and I will bless them.

48:10 En Ísrael var orðinn sjónþapur af elli og sá ekki. Og Jósef leiddi þá til hans, og hann kyssti þá og faðmaði þá.

48:10 Now the eyes of Israel were dim for age, so that he could not see. And he brought them near unto him; and he kissed them, and embraced them.

48:11 Og Ísrael sagði við Jósef: „Ég hafði eigi búist við að sjá þig framar, og nú hefir Guð meira að segja látið mig sjá afkvæmi þitt.“

48:11 And Israel said unto Joseph, I had not thought to see thy face: and, lo, God hath let me see thy seed also.

48:12 Og Jósef færði þá frá knjám hans og hneigði ásjónu sína til jarðar.

48:12 And Joseph brought them out from between his knees; and he bowed himself with his face to the earth.

48:13 Jósef tók þá báða, Efraim sér við hægri hönd, svo að hann stóð Ísrael til vinstri handar, og Manasse sér við vinstri hönd, svo að hann stóð Ísrael til hægri handar, og leiddi þá til hans.

48:13 And Joseph took them both, Ephraim in his right hand toward Israel's left hand, and Manasseh in his left hand toward Israel's right hand, and brought them near unto him.

48:14 En Ísrael rétti fram hægri hönd sína og lagði á höfuð Efraim, þótt hann væri yngri, og vinstri hönd sína á höfuð Manasse. Hann lagði hendur sínar í kross, því að Manasse var hinn frumgetni.

48:14 And Israel stretched out his right hand, and laid it upon Ephraim's head, who was the younger, and his left hand upon Manasseh's head, guiding his hands wittingly; for Manasseh was the first-born.

48:15 Og hann blessaði Jósef og sagði: „Sá Guð, fyrir hvers auglitu fedur mínir Abraham og Ísak gengu, sá Guð, sem hefir varðveitt mig frá barnæsku allt fram á þennan dag.“

48:15 And he blessed Joseph, and said, The God before whom my fathers Abraham and Isaac did walk, the God who hath fed me all my life long unto this day,

48:16 sá engill, sem hefir frelsað mig frá öllu illu, hann blessi sveinana, og þeir beri nafn mitt og nafn fedra minna Abrahams og Ísaks, og afsprengi þeirra verði stórmikið í landinu.“

48:16 the angel who hath redeemed me from all evil, bless the lads; and let my name be named on them, and the name of my fathers Abraham and Isaac; and let them grow into a multitude in the midst of the earth.

48:17 En er Jósef sá, að faðir hans lagði hægri hönd sína á höfuð Efraim, mislikaði honum það og tók um höndina á föður sínum til þess að færa hana af höfði Efraims yfir á höfuð Manasse.

48:17 And when Joseph saw that his father laid his right hand upon the head of Ephraim, it displeased him: and he held up his father's hand, to remove it from Ephraim's head unto Manasseh's head.

48:18 Og Jósef sagði við föður sinn: „Eigi svo, faðir minn, því að þessi er hinn frumgetni. Legg hægri hönd þína á höfuð honum.“

48:18 And Joseph said unto his father, Not so, my father; for this is the first-born; put thy right hand upon his head.

48:19 En faðir hans færðist undan því og sagði: „Ég veit það, sonur minn, ég veit það. Einnig hann mun verða að þjóð og einnig hann mun mikill verða, en þó mun yngri bróðir hans verða honum meiri, og afsprengi hans mun verða fjöldi þjóða.“

48:19 And his father refused, and said, I know it, my son, I know it. He also shall become a people, and he also shall be great: howbeit his younger brother shall be greater than he, and his seed shall become a multitude of nations.

48:20 Og hann blessaði þá á þessum degi og mælti: „Með þínu nafni munu Ísraelsmenn óska blessunar og segja: „Guð gjöri þig sem Efraim og

Manasse!“ Hann setti þannig Efraim framar Manasse.

48:20 And he blessed them that day, saying, In thee will Israel bless, saying, God make thee as Ephraim and as Manasseh: and he set Ephraim before Manasseh.

48:21 Og Ísrael sagði við Jósef: „Sjá, nú dey ég, en Guð mun vera með yður og flytja yður aftur í land fedra yðar.“

48:21 And Israel said unto Joseph, Behold, I die: but God will be with you, and bring you again unto the land of your fathers.

48:22 En ég gef þér fram yfir bræður þína eina fjallsöxl, sem ég hefi unnið frá Amorítum með sverði minnu og boga.“

48:22 Moreover I have given to thee one portion above thy brethren, which I took out of the hand of the Amorite with my sword and with my bow.

49:1 Þá lét Jakob kalla sonu sína og mælti: „Safnist saman, að ég megi birta yður það, sem fyrir yður liggur á komandi tímum.“

49:1 And Jacob called unto his sons, and said: gather yourselves together, that I may tell you that which shall befall you in the latter days.

49:2 Skipist saman og hlýðið á, synir Jakobs, hlýðið á Ísrael föður yðar!

49:2 Assemble yourselves, and hear, ye sons of Jacob; And hearken unto Israel your father.

49:3 Rúben, þú ert frumgetningur minn, kraftur minn og frumgróði styrkleika míns, fremstur að virðingum og fremstur að völdum.

49:3 Reuben, thou art my first-born, my might, and the beginning of my strength; The pre-eminence of dignity, and the pre-eminence of power.

49:4 En þar eð þú ólgar sem vatnið, skalt þú eigi fremstur vera, því að þú gekkst í hvílu föður þíns. Þá flekkaðir þú hana, gekkst í hjónasæng mína!

49:4 Boiling over as water, thou shalt not have the pre-eminence; Because thou wentest up to thy father's bed; Then defiledst thou it: he went up to my couch.

49:5 Simeon og Levi eru bræður, tól ofbeldis eru sverð þeirra.

49:5 Simeon and Levi are brethren; Weapons of violence are their swords.

49:6 Sál mín komi ekki á ráðstefnu þeirra, sæmd mín hafi eigi félagsskap við söfnuð þeirra, því að í reiði sinni drápu þeir menn, og í ofsa sínum skáru þeir á hásinar nautanna.

49:6 O my soul, come not thou into their council; Unto their assembly, my glory, be not thou united; For in their anger they slew a man, And in their self-will they hocked an ox.

49:7 Bölvuð sé reiði þeirra, því að hún var römm, og bræði þeirra, því að hún var grim. Ég vil dreifa þeim í Jakob og tvístra þeim í Ísrael.

49:7 Cursed be their anger, for it was fierce; And their wrath, for it was cruel: I will divide them in Jacob, And scatter them in Israel.

49:8 Júda, þig munu bræður þínir vegsama. Hönd þín mun vera á hálsi

óvina þinna, synir föður þins skulu lúta þér.

49:8 Judah, thee shall thy brethren praise: Thy hand shall be on the neck of thine enemies; Thy father's sons shall bow down before thee.

49:9 Júda er ljónshvolpur, frá bráðinni ert þú stíginn upp, sonur minn. Hann leggst niður, hann hvílist sem ljón og sem ljónynja, hver þorir að reka hann á fætur?

49:9 Judah is a lion's whelp; From the prey, my son, thou art gone up: He stooped down, he couched as a lion, And as a lioness; who shall rouse him up?

49:10 Ekki mun veldissprotinn víkja frá Júða, né ríkisvöndurinn frá fótum hans, uns sá kemur, er valdið hefur, og þjóðirnar ganga honum á hönd.

49:10 The sceptre shall not depart from Judah, Nor the ruler's staff from between his feet, Until Shiloh come: And unto him shall the obedience of the peoples be.

49:11 Hann bindur við vintré ösnufola sinn, við gæðavínvið son ösnu sinnar, hann þvær klæði sín í vini og möttul sinn í vínberjablóði.

49:11 Binding his foal unto the vine, And his ass's colt unto the choice vine; He hath washed his garments in wine, And his vesture in the blood of grapes:

49:12 Vinnmóða er í augum hans og tennur hans hvítar af mjólk.

49:12 His eyes shall be red with wine, And his teeth white with milk.

49:13 Sebúlón mun búa við sjávarströndina, við ströndina þar sem skipin liggja, og land hans vita að Sídon.

49:13 Zebulun shall dwell at the haven of the sea; And he shall be for a haven of ships; And his border shall be upon Sidon.

49:14 Íssakar er beinasterkur asni, sem liggur á milli fjárgirðinganna.

49:14 Issachar is a strong ass, Couching down between the sheepfolds:

49:15 Og hann sá, að hvíldin var góð og að landið var unaðslegt, og hann beygði herðar sínar undir byrðar og varð vinnuskyldur þræll.

49:15 And he saw a resting-place that it was good, And the land that it was pleasant; And he bowed his shoulder to bear, And became a servant under taskwork.

49:16 Dan mun rétta hluta þjóðar sinnar sem hver önnur Ísraels ættkvísl.

49:16 Dan shall judge his people, As one of the tribes of Israel.

49:17 Dan verður höggormur á veginum og naðra í götunni, sem hælbitur hestinn, svo að reiðmaðurinn fellur aftur á bak.

49:17 Dan shall be a serpent in the way, An adder in the path, That biteth the horse's heels, So that his rider falleth backward.

49:18 Þinni hjálp treysti ég, Drottinn!

49:18 I have waited for thy salvation, O Yahwe.

49:19 Gað - ræningjaflokkur fer að honum, en hann rekur þá á flótta.

49:19 Gad, a troop shall press upon him; But he shall press upon their heel.

49:20 Asser - feit er fæða hans, og hann veitir konungakrásir.

49:20 Out of Asher his bread shall be fat, And he shall yield royal dainties.

49:21 Naftalí er rásandi hind, frá honum koma fegurðarorð.

49:21 Naphtali is a hind let loose: He giveth goodly words.

49:22 Jósef er ungur aldinviður, ungur aldinviður við uppsprettulind, greinar hans teygja sig upp yfir múrinn.

49:22 Joseph is a fruitful bough, A fruitful bough by a fountain; His branches run over the wall.

49:23 Bogmenn veittust að honum, skutu að honum og ofsóttu hann.

49:23 The archers have sorely grieved him, And shot at him, and persecuted him:

49:24 en bogi hans reyndist stinnur, og handleggir hans voru fimir. Sá styrkur kom frá Jakobs Volduga, frá Hirðinum, Hellubjargi Ísraels.

49:24 But his bow abode in strength, And the arms of his hands were made strong, By the hands of the Mighty One of Jacob, (From thence is the shepherd, the stone of Israel),

49:25 frá Guði föður þins, sem mun hjálpa þér, frá Almáttugum Guði, sem mun blessa þig með blessun himinsins að ofan, með blessun djúpsins, er undir hvílir, með blessun brjósta og móðurlífs.

49:25 Even by the God of thy father, who shall help thee, And by the Almighty, who shall bless thee, With blessings of heaven above, Blessings of the deep that coucheth beneath, Blessings of the breasts, and of the womb.

49:26 Blessunin, sem faðir þinn hlaut, gnæfði herra en hin öldnu fjöll, herra en unaður hinna eilífu hæða. Hún komi yfir höfuð Jósefs og í hvírfil hans, sem er höfðingi meðal bræðra sinna.

49:26 The blessings of thy father Have prevailed above the blessings of my progenitors unto the utmost bound of the everlasting hills: They shall be on the head of Joseph, And on the crown of the head of him that was separate from his brethren.

49:27 Benjamín er úlfur, sem sundurrífur. Á morgnana etur hann bráð, og á kveldin skiptir hann herfangi.

49:27 Benjamin is a wolf that raveneth: In the morning he shall devour the prey, And at even he shall divide the spoil.

49:28 Allir þessir eru tólf kynþættir Ísraels, og þetta er það, sem faðir þeirra talaði við þá.

49:28 All these are the twelve tribes of Israel: and this is it that their father spake unto them and blessed them; every one according to his blessing he blessed them.

49:29 Og hann bauð þeim og mælti við þá: "Ég safnast nú til míns fólks. Jarðið mig hjá feðrum mínum, í hellinum, sem er í landi Efrons Hetíta,

49:29 And he charged them, and said unto them, I am to be gathered unto my people: bury me with my fathers in the cave

that is in the field of Ephron the Hittite,

49:30 í hellinum, sem er í Makpelalandi og liggur gegnt Mamre í Kanaanlandi og Abraham keypti með akrinum af Efron Hetíta fyrir grafreit.

49:30 in the cave that is in the field of Machpelah, which is before Mamre, in the land of Canaan, which Abraham bought with the field from Ephron the Hittite for a possession of a burying-place.

49:31 Þar hafa þeir jarðað Abraham og Söru konu hans, þar hafa þeir jarðað Ísak og Rebekku konu hans, og þar hefi ég jarðað Leu.

49:31 there they buried Abraham and Sarah his wife; there they buried Isaac and Rebekah his wife; and there I buried Leah:

49:32 Akurinn og hellirinn, sem á honum er, hafði keyptur verið af Hetítum."

49:32 the field and the cave that is therein, which was purchased from the children of Heth.

49:33 Og er Jakob hafði lokið þessum fyrirmælum við sonu sína, lagði hann fætur sína upp í hviluna og andaðist og safnaðist til síns fólks.

49:33 And when Jacob made an end of charging his sons, he gathered up his feet into the bed, and yielded up the ghost, and was gathered unto his people.

50:1 Jósef laut þá ofan að andlití föður síns og grét yfir honum og kyssti hann.

50:1 And Joseph fell upon his father's face, and wept upon him, and kissed him.

50:2 Og Jósef bauð þjónum sínum, læknumum, að smyrja föður sinn. Og lækarnir smurðu Ísrael.

50:2 And Joseph commanded his servants the physicians to embalm his father: and the physicians embalmed Israel.

50:3 en til þess gengu fjörutíu dagar, því að svo lengi stendur á smurninguinni. Og Egyptar syrgðu hann sjötíu daga.

50:3 And forty days were fulfilled for him; for so are fulfilled the days of embalming: and the Egyptians wept for him three-score and ten days.

50:4 Er sorgardagarnir voru liðnir, kom Jósef að máli við hirðmenn Faraós og mælti: "Hafi ég fundið náð í augum yðar, þá berið Faraó þessi orð mín:

50:4 And when the days of weeping for him were past, Joseph spake unto the house of Pharaoh, saying, If now I have found favor in your eyes, speak, I pray you, in the ears of Pharaoh, saying,

50:5 Faðir minn tók eið af mér og sagði: „Sjá, nú mun ég deyja. Í gróf minni, sem ég gróf handa mér í Kanaanlandi, skaltu jarða mig." Leyf mér því að fara og jarða föður minn. Að því búnu skal ég koma aftur."

50:5 My father made me swear, saying, Lo, I die: in my grave which I have digged for me in the land of Canaan, there shalt thou bury me. Now therefore let me go up, I pray thee, and bury my father, and I will come again.

50:6 Og Faraó sagði: "Far þú og jarða föður þinn, eins og hann lét þig vinna eið að."

50:6 And Pharaoh said, Go up, and bury thy father, according as he made thee swear.

50:7 Og Jósef fór að jarða föður sinn, og með honum fóru allir þjónar Faraós, öldungar hirdarinnar og allir öldungar Egyptalands

50:7 And Joseph went up to bury his father; and with him went up all the servants of Pharaoh, the elders of his house, and all the elders of the land of Egypt,

50:8 og allir heimilismenn Jósefs, svo og bræður hans og heimilismenn föður hans. Aðeins létu þeir börn sín, sauði sína og nautgripi eftir verða í Gósenlandi.

50:8 and all the house of Joseph, and his brethren, and his father's house: only their little ones, and their flocks, and their herds, they left in the land of Goshen.

50:9 Í för með honum voru vagnar og riddarar, og var það stórmikið föruneyti.

50:9 And there went up with him both chariots and horsemen: and it was a very great company.

50:10 En er þeir komu til Górenhaatad, sem er hinumegin við Jórdan, þá hófu þeir þar harmakvein mikið og hátíðlegt mjög, og hann hélt sorgarhátíð eftir föður sinn í sjö daga.

50:10 And they came to the threshing-floor of Atad, which is beyond the Jordan, and there they lamented with a very great and sore lamentation: and he made a mourning for his father seven days.

50:11 Og er landsbúar, Kanaanítar, sáu sorgarhátíðina í Górenhaatad, sögðu þeir: "Þar halda Egyptar mikla sorgarhátíð." Fyrir því var sá staður nefndur Abel Misraim. Liggur hann hinumegin við Jórdan.

50:11 And when the inhabitants of the land, the Canaanites, saw the mourning in the floor of Atad, they said, This is a grievous mourning to the Egyptians: wherefore the name of it was called Abel-mizraim, which is beyond the Jordan.

50:12 Synir hans gjörðu svo við hann sem hann hafði boðið þeim.

50:12 And his sons did unto him according as he commanded them:

50:13 Og synir hans fluttu hann til Kanaanlands og jörðuðu hann í helli Makpelalands, sem Abraham hafði keypt ásamt akrinum fyrir grafreit af Efron Hetíta, gegnt Mamre.

50:13 for his sons carried him into the land of Canaan, and buried him in the cave of the field of Machpelah, which Abraham bought with the field, for a possession of a burying-place, of Ephron the Hittite, before Mamre.

50:14 Og Jósef fór aftur til Egyptalands, er hann hafði jarðað föður sinn, hann og bræður hans og allir, sem með honum höfðu farið að jarða föður hans.

50:14 And Joseph returned into Egypt, he, and his brethren, and all that went up with him to bury his father, after he had buried his father.

50:15 Er bræður Jósefs sáu að faðir þeirra var dáinn, hugsuðu þeir: "En ef Jósef nú fjandskapaðist við oss og launaði oss allt hið illa, sem vér höfum gjört honum!"

50:15 And when Joseph's brethren saw that their father was dead, they said, It may be that Joseph will hate us, and will fully requite us all the evil which we did unto him.

50:16 Og þeir gjörðu Jósef svolátandi orðsending: "Faðir þinn mælti svo fyrir, aður en hann dó:

50:16 And they sent a message unto Joseph, saying, Thy father did command before he died, saying,

50:17 „Þannig skuluð þér mæla við Jósef: „Æ, fyrirgef bræðrum þínum misgjörð þeirra og synd, að þeir gjörðu þér illt.“ Fyrirgef því misgjörðina þjónum þess Guðs, sem faðir þinn dýrkaði.” Og Jósef grét, er þeir mæltu svo til hans.

50:17 So shall ye say unto Joseph, Forgive, I pray thee now, the transgression of thy brethren, and their sin, for that they did unto thee evil. And now, we pray thee, forgive the transgression of the servants of the God of thy father. And Joseph wept when they spake unto him.

50:18 Því næst komu bræður hans sjálfir og féllu fram fyrir honum og sögðu: "Sjá, vér erum þrælur þínir."

50:18 And his brethren also went and fell down before his face; and they said, Behold, we are thy servants.

50:19 En Jósef sagði við þá: "Óttist ekki, því að er ég í Guðs stað?"

50:19 And Joseph said unto them, Fear not: for am I in the place of God?

50:20 Þér ætluðuð að gjöra mér illt, en Guð sneri því til góðs, til að gjöra það, sem nú er fram komið, að halda lífinu í mörgu fólki.

50:20 And as for you, ye meant evil against me; but God meant it for good, to bring to pass, as it is this day, to save much people alive.

50:21 Verið því óhræddir, ég skal annast yður og börn yðar." Síðan hughreysti hann þá og talaði við þá blíðlega.

50:21 Now therefore fear ye not: I will nourish you, and your little ones. And he comforted them, and spake kindly unto them.

50:22 Jósef bjó í Egyptalandi, hann og ætlið föður hans. Og Jósef varð hundrað og tíu ára gamall.

50:22 And Joseph dwelt in Egypt, he, and his father's house: and Joseph lived a hundred and ten years.

50:23 Og Jósef sá niðja Efraims í þriðja lið. Og synir Makírs, sonar Manasse, fæddust á kné Jósefs.

50:23 And Joseph saw Ephraim's children of the third generation: the children also of Machir the son of Manasseh were born upon Joseph's knees.

50:24 Og Jósef sagði við bræður sína: "Nú mun ég deyja. En Guð mun vissulega vitja yðar og flytja yður úr þessu landi til þess lands, sem hann hefir svarið Abraham, Ísak og Jakob."

50:24 And Joseph said unto his

brethren, I die; but God will surely visit you, and bring you up out of this land unto the land which he sware to Abraham, to Isaac, and to Jacob.

50:25 Og Jósef tók eið af Ísraels sonum og mælti: "Sannlega mun Guð vitja yðar. Flytjið þá bein mín héðan."

50:25 And Joseph took an oath of the children of Israel, saying, God will surely visit you, and ye shall carry up my bones from hence.

50:26 Og Jósef dó hundrað og tíu ára gamall, og þeir smurðu hann, og hann var kistulagður í Egyptalandi.

50:26 So Joseph died, being a hundred and ten years old: and they embalmed him, and he was put in a coffin in Egypt.

1:1 Þessi eru nöfn Ísraels sona, sem komu til Egyptalands með Jakob, hver með sitt heimilisfólk:

1:1 Now these are the names of the sons of Israel, who came into Egypt (every man and his household came with Jacob):

1:2 Rúben, Simeon, Leví og Júda,

1:2 Reuben, Simeon, Levi, and Judah,

1:3 Íssakar, Sebúlön og Benjamin,

1:3 Issachar, Zebulun, and Benjamin,

1:4 Dan og Naftalí, Gað og Asser.

1:4 Dan and Naphtali, Gad and Asher.

1:5 Alls voru niðjar Jakobs sjötíu manns, og Jósef var fyrir í Egyptalandi.

1:5 And all the souls that came out of the loins of Jacob were seventy souls: and Joseph was in Egypt already.

1:6 Og Jósef dó og allir bræður hans og öll sú kynslóð.

1:6 And Joseph died, and all his brethren, and all that generation.

1:7 Og Ísraelsmenn voru frjósamir, jukust, margfölduðust og fjölgaði stórum, svo að landið varð fullt af þeim.

1:7 And the children of Israel were fruitful, and increased abundantly, and multiplied, and waxed exceeding mighty; and the land was filled with them.

1:8 Þá hófst til ríkis í Egyptalandi nýr konungur, sem engin deili vissi á Jósef.

1:8 Now there arose a new king over Egypt, who knew not Joseph.

1:9 Hann sagði við þjóð sína: "Sjá, þjóð Ísraelsmanna er fjölmennari og aflmeiri en vér.

1:9 And he said unto his people, Behold, the people of the children of Israel are more and mightier than we:

1:10 Láttum oss fara kænlega að við hana, ella kynni henni að fjölga um of, og ef til ófriðar kæmi, kynni hún jafnvel að ganga í lið með óvinum vorum og berjast móti oss og fara síðan af landi burt."

1:10 come, let us deal wisely with them, lest they multiply, and it come to pass, that, when there falleth out any war, they also join themselves unto our enemies, and fight against us, and get them up out of the land.

1:11 Og þeir settu verkstjóra yfir hana til þess að þjá hana með þrælavinnu, og

hún byggði vistaborgir handa Faraó, Pitóm og Raamses.

1:11 Therefore they did set over them taskmasters to afflict them with their burdens. And they built for Pharaoh store-cities, Pithom and Raamses.

1:12 En því meir sem þeir þjáðu hana, því meir fjölgaði henni og breiddist út, svo að þeir tóku að óttast Ísraelsmenn.

1:12 But the more they afflicted them, the more they multiplied and the more they spread abroad. And they were grieved because of the children of Israel.

1:13 Og Egyptar þrælkuðu Ísraelsmenn væðarlaust

1:13 And the Egyptians made the children of Israel to serve with rigor:

1:14 og gjörðu þeim lífið leitt með þungri þrælavinnu við leireltu og tígulsteinagjörð og með alls konar akurvinnu, með allri þeirri vinnu, er þeir væðarlaust þrælkuðu þá með.

1:14 and they made their lives bitter with hard service, in mortar and in brick, and in all manner of service in the field, all their service, wherein they made them serve with rigor.

1:15 En Egyptalandskonungur mælti til hinna hebresku ljósmæðra - hét önnur Sifra, en hin Púa:

1:15 And the king of Egypt spake to the Hebrew midwives, of whom the name of the one was Shiprah, and the name of the other Puah:

1:16 "Þegar þið sitjið yfir hebreskum konum," mælti hann, "þá lítið á burðarsetið. Sé barnið sveinbarn, þá deyðið það, en sé það meybarn, þá má það lifa."

1:16 and he said, When ye do the office of a midwife to the Hebrew women, and see them upon the birth-stool; if it be a son, then ye shall kill him; but if it be a daughter, then she shall live.

1:17 En ljósmæðurnar óttuðust Guð og gjörðu eigi það, sem Egyptalandskonungur bauð þeim, heldur létu sveinbörnin lifa.

1:17 But the midwives feared God, and did not as the king of Egypt commanded them, but saved the men-children alive.

1:18 Þá lét Egyptalandskonungur kalla ljósmæðurnar og sagði við þær: "Hví hafið þér svo gjört, að láta sveinbörnin lifa?"

1:18 And the king of Egypt called for the midwives, and said unto them, Why have ye done this thing, and have saved the men-children alive?

1:19 Ljósmæðurnar svöruðu Faraó: "Hebreskar konur eru ólíkar egypskum, því að þær eru hraustar. Áður en ljósmóðirin kemur til þeirra, eru þær búnar að fæða."

1:19 And the midwives said unto Pharaoh, Because the Hebrew women are not as the Egyptian women; for they are lively, and are delivered ere the midwife come unto them.

1:20 Og Guð lét ljósmæðrunum vel farnast, og fólkinu fjölgaði og það eflðist mjög.

1:20 And God dealt well with the midwives: and the people multiplied, and waxed very mighty.

1:21 Og fyrir þá sök, að ljósmæðurnar óttuðust Guð, gaf hann þeim fjölda niða.

1:21 And it came to pass, because the midwives feared God, that he made them households.

1:22 Þá bauð Faraó öllum lýð sínum og sagði: "Kastið í ána öllum þeim sveinbörnum, sem fæðast meðal Hebrea, en öll meybörn mega lífi halda."

1:22 And Pharaoh charged all his people, saying, Every son that is born ye shall cast into the river, and every daughter ye shall save alive.

2:1 Maður nokkur af Levi ætt gekk að eiga dóttur Levi.

2:1 And there went a man of the house of Levi, and took to wife a daughter of Levi.

2:2 Og konan varð þunguð og fæddi son. Og er hún sá að sveinninn var fríður, þá leyndi hún honum í þrjá mánuði.

2:2 And the woman conceived, and bare a son: and when she saw him that he was a goodly child, she hid him three months.

2:3 En er hún mátti eigi leyna honum lengur, tók hún handa honum örk af reyr, bræddi hana með jarðlimi og biki, lagði sveininn í hana og lét örkina út í sefið hjá árbakkanum.

2:3 And when she could not longer hide him, she took for him an ark of bulrushes, and daubed it with slime and with pitch; and she put the child therein, and laid it in the flags by the river's brink.

2:4 En systir hans stóð þar álangdar til að vita, hvað um hann yrði.

2:4 And his sister stood afar off, to know what would be done to him.

2:5 Þá gekk dóttir Faraós ofan að ánni til að lauga sig, og gengu þjónustumeðjar hennar eftir árbakkanum. Hún leit örkina í sefinu og sendi þernu sína að sækja hana.

2:5 And the daughter of Pharaoh came down to bathe at the river; and her maidens walked along by the river-side; and she saw the ark among the flags, and sent her handmaid to fetch it.

2:6 En er hún lauk upp örkinni, sá hún barnið, og sjá, það var sveinbarn og var að gráta. Og hún kenndi í brjósti um það og sagði: "Þetta er eitt af börnum Hebrea."

2:6 And she opened it, and saw the child: and, behold, the babe wept. And she had compassion on him, and said, This is one of the Hebrews' children.

2:7 Þá sagði systir sveinsins við dóttur Faraós: "Á ég að fara og sækja fyrir þig barnlíðstru, einhverja hebreska konu, að hún hafi sveininn á brjósti fyrir þig?"

2:7 Then said his sister to Pharaoh's daughter, Shall I go and call thee a nurse of the Hebrew women, that she may nurse the child for thee?

2:8 Og dóttir Faraós svaraði henni: "Já, far þú." En maðin fór og sótti móður sveinsins.

2:8 And Pharaoh's daughter said to her, Go. And the maiden went and called the child's mother.

2:9 Og dóttir Faraós sagði við hana: "Tak svein þennan með þér og haf hann á brjósti fyrir mig, og skal ég launa þér fyrir." Tók konan þá sveininn og hafði hann á brjósti.

2:9 And Pharaoh's daughter said unto her, Take this child away, and nurse it for me, and I will give thee thy wages. And the woman took the child, and nursed it.

2:10 En er sveinninn var vaxinn, fór hún með hann til dóttur Faraós. Tók hún hann í sonar stað og nefndi hann Móse, því að hún sagði: "Ég hefi dregið hann upp úr vatninu."

2:10 And the child grew, and she brought him unto Pharaoh's daughter, and he became her son. And she called his name Moses, and said, Because I drew him out of the water.

2:11 Um þær mundir bar svo við, þegar Móse var orðinn fulltíða maður, að hann fór á fund ættbræðra sinna og sá þrældóm þeirra. Sá hann þá egypskan mann ljósta hebreskan mann, einn af ættbræðrum hans.

2:11 And it came to pass in those days, when Moses was grown up, that he went out unto his brethren, and looked on their burdens: and he saw an Egyptian smiting a Hebrew, one of his brethren.

2:12 Hann skimaði þá í allar áttir, og er hann sá, að þar var enginn, drap hann Egyptann og huldí hann í sandinum.

2:12 And he looked this way and that way, and when he saw that there was no man, he smote the Egyptian, and hid him in the sand.

2:13 Daginn eftir gekk hann út og sá tvo Hebrea vera að þrátta sín á milli. Þá mælti hann við þann, sem á röngu hafði að standa: "Hví slær þú náunga þinn?"

2:13 And he went out the second day, and, behold, two men of the Hebrews were striving together: and he said to him that did the wrong, Wherefore smitest thou thy fellow?

2:14 En hann sagði: "Hver skipaði þig höfðingja og dómara yfir okkur? Er þér í hug að drepa mig, eins og þú drapst Egyptann?" Þá varð Móse hræddur og hugsaði með sér: "Það er þá orðið uppvist!"

2:14 And he said, Who made thee a prince and a judge over us? Thinkest thou to kill me, as thou killedst the Egyptian? And Moses feared, and said, Surely the thing is known.

2:15 Er Faraó frétti þennan atburð, leitaði hann eftir að drepa Móse, en Móse flyði undan Faraó og tók sér bústað í Midianslandi og settist að hjá vatnsbólunu.

2:15 Now when Pharaoh heard this thing, he sought to slay Moses. But Moses fled from the face of Pharaoh, and dwelt in the land of Midian: and he sat down by a well.

2:16 Presturinn í Midianslandi átti sjö dætur. Þær komu þangað, jusu vatn og fylltu þrórnar til að brynna fénaði föður síns.

2:16 Now the priest of Midian had seven daughters: and they came and drew water, and filled the troughs to water their father's flock.

2:17 Þá komu að hjarðmenn og bægðu þeim frá. En Móse tók sig til og hjálpaði þeim og brynnti fénaði þeirra.
2:17 And the shepherds came and drove them away; but Moses stood up and helped them, and watered their flock.

2:18 Og er þær komu heim til Regúels föður síns, mælti hann: "Hví komið þér svo snemma heim í dag?"
2:18 And when they came to Reuel their father, he said, How is it that ye are come so soon to-day?

2:19 Þær svöruðu: "Egypskur maður hjálpaði oss móti hjarðmönnunum, jós líka vatnið upp fyrir oss og brynnti fénaðinum."
2:19 And they said, An Egyptian delivered us out of the hand of the shepherds, and moreover he drew water for us, and watered the flock.

2:20 Hann sagði þá við dætur sínar: "Hvar er hann þá? Hvers vegna skilduð þér manninn eftir? Þjóðið honum heim, að hann neyti matar."
2:20 And he said unto his daughters, And where is he? Why is it that ye have left the man? Call him, that he may eat bread.

2:21 Móse lét sér vel líka að vera hjá þessum manni, og hann gifti Móse Sippóru dóttur sína.
2:21 And Moses was content to dwell with the man: and he gave Moses Zipporah his daughter.

2:22 Hún ól son, og hann nefndi hann Gersóm, því að hann sagði: "Gestur er ég í okunnu landi."
2:22 And she bare a son, and he called his name Gershom; for he said, I have been a sojourner in a foreign land.

2:23 Löngum tíma eftir þetta dó Egyptalandskonungur. En Ísraelsmenn andvörpuðu undir ánaudinni og kveinuðu, og ánaudarkvein þeirra sté upp til Guðs.
2:23 And it came to pass in the course of those many days, that the king of Egypt died: and the children of Israel sighed by reason of the bondage, and they cried, and their cry came up unto God by reason of the bondage.

2:24 Og Guð heyrði andvarpanir þeirra og minntist sáttmála síns við Abraham, Ísak og Jakob.
2:24 And God heard their groaning, and God remembered his covenant with Abraham, with Isaac, and with Jacob.

2:25 Og Guð leit til Ísraelsmanna og kenndist við þá.
2:25 And God saw the children of Israel, and God took knowledge of them.

3:1 En Móse gætti sanda Jetró tengdaföður síns, prests í Midianslandi. Og hann hélt fénu vestur yfir eyðimörkina og kom til Guðs fjalls, til Hóreb.
3:1 Now Moses was keeping the flock of Jethro his father-in-law, the priest of Midian: and he led the flock to the back of the wilderness, and came to the mountain of God, unto Horeb.

3:2 Þá birtist honum engill Drottins í eldsloga, sem lagði út af þyrnirunna nokkrum. Og er hann gætti að, sá hann,

að þyrnirunninn stóð í ljósum loga, en brann ekki.
3:2 And the angel of Yahwe appeared unto him in a flame of fire out of the midst of a bush: and he looked, and, behold, the bush burned with fire, and the bush was not consumed.

3:3 Þá sagði Móse: "Ég vil ganga nær og sjá þessa miklu sýn, hvað til þess kemur, að þyrnirunninn brennur ekki."
3:3 And Moses said, I will turn aside now, and see this great sight, why the bush is not burnt.

3:4 En er Drottinn sá, að hann vék þangað til að skoða þetta, þá kallaði Guð til hans úr þyrnirunnunum og sagði: "Móse, Móse!" Hann svaraði: "Hér er ég."
3:4 And when Yahwe saw that he turned aside to see, God called unto him out of the midst of the bush, and said, Moses, Moses. And he said, Here am I.

3:5 Guð sagði: "Gakk ekki hingað! Drag skó þína af fótum þér, því að sá staður, er þú stendur á, er heilög jörð."
3:5 And he said, Draw not nigh hither: put off thy shoes from off thy feet, for the place whereon thou standest is holy ground.

3:6 Því næst mælti hann: "Ég er Guð föður þíns, Guð Abrahams, Guð Ísaks og Guð Jakobs." Þá byrgði Móse andlit sitt, því að hann þorði ekki að líta upp á Guð.
3:6 Moreover he said, I am the God of thy father, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob. And Moses hid his face; for he was afraid to look upon God.

3:7 Drottinn sagði: "Ég hefi sannlega séð ánaud þjóðar minnar í Egyptalandi og heyrð hversu hún kveinar undan þeim, sem þrælka hana; ég veit, hversu bágt hún á."
3:7 And Yahwe said, I have surely seen the affliction of my people that are in Egypt, and have heard their cry by reason of their taskmasters; for I know their sorrows;

3:8 Ég er ofan farinn til að frelsa hana af hendi Egypta og til að leiða hana úr þessu landi og til þess lands, sem er gott og viðlent, til þess lands, sem flýtur í mjólk og hunangi, á stöðvar Kanaaníta, Hetíta, Amoríta, Peresíta, Hevíta og Jebúsíta.
3:8 and I am come down to deliver them out of the hand of the Egyptians, and to bring them up out of that land unto a good land and a large, unto a land flowing with milk and honey; unto the place of the Canaanite, and the Hittite, and the Amorite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite.

3:9 Nú með því að kvein Ísraelsmanna er komið til mín, og ég auk þess hefi séð, hversu harðlega Egyptar þjaka þeim.
3:9 And now, behold, the cry of the children of Israel is come unto me: moreover I have seen the oppression wherewith the Egyptians oppress them.

3:10 Þá far þú nú. Ég vil senda þig til Faraós, og þú skalt leiða þjóð mína, Ísraelsmenn, út af Egyptalandi."
3:10 Come now therefore, and I will send thee unto Pharaoh, that thou mayest

bring forth my people the children of Israel out of Egypt.

3:11 En Móse sagði við Guð: "Hver er ég, að ég fari til fundar við Faraó og að ég leiði Ísraelsmenn út af Egyptalandi?"
3:11 And Moses said unto God, Who am I, that I should go unto Pharaoh, and that I should bring forth the children of Israel out of Egypt?

3:12 Þá sagði hann: "Sannlega mun ég vera með þér. Og það skalt þú til marks hafa, að ég hefi sent þig, að þá er þú hefir leitt fólk út af Egyptalandi, munuð þér þjóna Guði á þessu fjalli."
3:12 And he said, Certainly I will be with thee; and this shall be the token unto thee, that I have sent thee: when thou hast brought forth the people out of Egypt, ye shall serve God upon this mountain.

3:13 Móse sagði við Guð: "En þegar ég kem til Ísraelsmanna og segi við þá: 'Guð feðra yðar sendi mig til yðar,' og þeir segja við mig: 'Hvert er nafn hans?' hverju skal ég þá svara þeim?"
3:13 And Moses said unto God, Behold, when I come unto the children of Israel, and shall say unto them, The God of your fathers hath sent me unto you; and they shall say to me, What is his name? What shall I say unto them?

3:14 Þá sagði Guð við Móse: "Ég er sá, sem ég er." Og hann sagði: "Svo skalt þú segja Ísraelsmönnum: 'Ég er' sendi mig til yðar."
3:14 And God said unto Moses, I AM THAT I AM: and he said, Thus shalt thou say unto the children of Israel, I AM hath sent me unto you.

3:15 Guð sagði enn fremur við Móse: "Svo skalt þú segja Ísraelsmönnum: 'Drottinn, Guð feðra yðar, Guð Abrahams, Guð Ísaks og Guð Jakobs sendi mig til yðar.' Þetta er nafn mitt um aldur, og þetta er heiti mitt frá kyni til kyns."
3:15 And God said moreover unto Moses, Thus shalt thou say unto the children of Israel, Yahwe, the God of your fathers, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob, hath sent me unto you: this is my name forever, and this is my memorial unto all generations.

3:16 Far nú og safna saman öldungum Ísraels og mæl við þá: 'Drottinn, Guð feðra yðar birtist mér, Guð Abrahams, Ísaks og Jakobs, og sagði: Ég hefi vitjað yðar og séð, hversu með yður hefir verið farið í Egyptalandi.'
3:16 Go, and gather the elders of Israel together, and say unto them, Yahwe, the God of your fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, hath appeared unto me, saying, I have surely visited you, and seen that which is done to you in Egypt:

3:17 Og ég hefi sagt: Ég vil leiða yður úr ánaud Egyptalands inn í land Kanaaníta, Hetíta, Amoríta, Peresíta, Hevíta og Jebúsíta, í það land, sem flýtur í mjólk og hunangi.'
3:17 and I have said, I will bring you up out of the affliction of Egypt unto the land of the Canaanite, and the Hittite, and the Amorite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite, unto a land flowing with milk and honey.

3:18 Þeir munu skipast við orð þín og skaltu þá ganga með öldungum Ísraels fyrir Egyptalandskonung, og skuluð þér segja við hann: „Drottinn, Guð Hebra, hefir komið til móts við oss. Leyf oss því nú að fara þrjár dagleiðir á eyðimörkina, að vér færum fórnir Drottni, Guði vorum.”

3:18 And they shall hearken to thy voice: and thou shalt come, thou and the elders of Israel, unto the king of Egypt, and ye shall say unto him, Yahwe, the God of the Hebrews, hath met with us: and now let us go, we pray thee, three days' journey into the wilderness, that we may sacrifice to Yahwe our God.

3:19 Veit ég þó, að Egyptalandskonungur mun eigi leyfa yður burtförina, og jafnvel ekki þótt hart sé á honum tekið.

3:19 And I know that the king of Egypt will not give you leave to go, no, not by a mighty hand.

3:20 En ég vil útrétta hönd mína og ljósta Egyptaland með öllum undrum mínum, sem ég mun fremja þar, og þá mun hann láta yður fara.

3:20 And I will put forth my hand, and smite Egypt with all my wonders which I will do in the midst thereof: and after that he will let you go.

3:21 Og ég skal láta þessa þjóð ölast hylli Egypta, svo að þá er þér farið, skuluð þér eigi tömbentur burt fara.

3:21 And I will give this people favor in the sight of the Egyptians: and it shall come to pass, that, when ye go, ye shall not go empty.

3:22 heldur skal hver kona biðja grannkonu sína og sambýliskonu um silfurgrípi og gullgrípi og klæði, og það skuluð þér láta sonu yðar og dætur bera, og þannig skuluð þér ræna Egypta.”

3:22 But every woman shall ask of her neighbor, and of her that sojourneth in her house, jewels of silver, and jewels of gold, and raiment: and ye shall put them upon your sons, and upon your daughters; and ye shall despoil the Egyptians.

4:1 Móse svaraði og sagði: "Sjá, þeir munu eigi trúá mér og eigi skipast við orð mín, heldur segja: „Guð hefir ekki birst þér!”

4:1 And Moses answered and said, But, behold, they will not believe me, nor hearken unto my voice; for they will say, Yahwe hath not appeared unto thee.

4:2 Þá sagði Drottinn við hann: "Hvað er það, sem þú hefir í hendi þér?" Hann svaraði: "Stafur er það.”

4:2 And Yahwe said unto him, What is that in thy hand? And he said, A rod.

4:3 Hann sagði: "Kasta þú honum til jarðar!" Og hann kastaði honum til jarðar, og stafurinn varð að höggormi, og hrökk Móse undan honum.

4:3 And he said, Cast it on the ground. And he cast it on the ground, and it became a serpent; and Moses fled from before it.

4:4 Þá sagði Drottinn við Móse: "Rétt þú út hönd þína og grip um ormshalann!" Þá rétti hann út hönd sína og tók um hann, og varð hann þá aftur að staf í hendi hans, -

4:4 And Yahwe said unto Moses, Put forth thy hand, and take it by the tail: (and he put forth his hand, and laid hold of it, and it became a rod in his hand:)

4:5 "að þeir megi trúá því, að Drottinn, Guð feðra þeirra, Guð Abrahams, Guð Ísaks og Guð Jakobs, hafi birst þér.”

4:5 That they may believe that Yahwe, the God of their fathers, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob, hath appeared unto thee.

4:6 Drottinn sagði enn fremur við hann: "Sting hendi þinni í barm þér!" Og hann stakk hendi sinni í barm sér. En er hann tók hana út aftur, var höndin orðin líkþrá og hvít sem snjór.

4:6 And Yahwe said furthermore unto him, Put now thy hand into thy bosom. And he put his hand into his bosom: and when he took it out, behold, his hand was leprous, as *white* as snow.

4:7 Og hann sagði: "Sting aftur hendi þinni í barm þér!" Og hann stakk hendinni aftur í barm sér. En er hann tók hana aftur út úr barminum, var hún aftur orðin sem annað hold hans.

4:7 And he said, Put thy hand into thy bosom again. (And he put his hand into his bosom again; and when he took it out of his bosom, behold, it was turned again as his *other* flesh.)

4:8 "Vilji þeir nú ekki trúá þér eða skipast við hið fyrra jarteiknið, þá munu þeir skipast við hið síðara.

4:8 And it shall come to pass, if they will not believe thee, neither hearken to the voice of the first sign, that they will believe the voice of the latter sign.

4:9 En ef þeir vilja hvorugu þessu jarteikni trúá eða skipast láta við orð þín, þá skalt þú taka vatn úr ánni og ausa því upp á þurrt land, og mun þá það vatn er þú tekur úr ánni verða að blóði á þurrlendinu.”

4:9 And it shall come to pass, if they will not believe even these two signs, neither hearken unto thy voice, that thou shalt take of the water of the river, and pour it upon the dry land: and the water which thou takest out of the river shall become blood upon the dry land.

4:10 Þá sagði Móse við Drottin: "Æ, Drottinn, aldrei hefi ég málsnjall maður verið, hvorki áður fyrr né heldur síðan þú talaðir við þjón þinn, því að mér er tregt um málferi og tungutak.”

4:10 And Moses said unto Yahwe, Oh, Lord, I am not eloquent, neither heretofore, nor since thou hast spoken unto thy servant; for I am slow of speech, and of a slow tongue.

4:11 En Drottinn sagði við hann: "Hver gefur manninum málið, eða hver gjörir hann mállausan eða daufan eða skyggnan eða blinda? Er það ekki ég, Drottinn, sem gjöri það?"

4:11 And Yahwe said unto him, Who hath made man's mouth? Or who maketh a *man* dumb, or deaf, or seeing, or blind? Is it not I, Yahwe?

4:12 Far nú, ég skal vera með munni þínum og kenna þér, hvað þú skalt mæla.”

4:12 Now therefore go, and I will be with thy

mouth, and teach thee what thou shalt speak.

4:13 En hann svaraði: "Æ, Drottinn, send þú einhvern annan.”

4:13 And he said, Oh, Lord, send, I pray thee, by the hand of him whom thou wilt send.

4:14 Þá reiddist Drottinn Móse og sagði: "Þá er Aron bróðir þinn, levítinn! Ég veit að hann er vel máli farinn. Og meira að segja, sjá, hann fer til móts við þig, og þá er hann sér þig, mun hann fagna í hjarta sínu.

4:14 And the anger of Yahwe was kindled against Moses, and he said, Is there not Aaron thy brother the Levite? I know that he can speak well. And also, behold, he cometh forth to meet thee: and when he seeth thee, he will be glad in his heart.

4:15 Þú skalt tala til hans og leggja honum orðin í munn, en ég mun vera með munni þínum og munni hans og kenna ykkur, hvað þið skuluð gjöra.

4:15 And thou shalt speak unto him, and put the words in his mouth: and I will be with thy mouth, and with his mouth, and will teach you what ye shall do.

4:16 Hann skal tala fyrir þig til lýðsins, og hann skal vera þér sem munnur, en þú skalt vera honum sem Guð.

4:16 And he shall be thy spokesman unto the people; and it shall come to pass, that he shall be to thee a mouth, and thou shalt be to him as God.

4:17 Staf þennan skalt þú hafa í hendi þér. Með honum skalt þú jarteiknin gjöra.”

4:17 And thou shalt take in thy hand this rod, wherewith thou shalt do the signs.

4:18 Síðan fór Móse heim aftur til Jetró tengdaföður síns og mælti til hans: "Leyf mér að fara og hverfa aftur til ættbræðra minna, sem á Egyptalandi eru, svo að ég viti, hvort þeir eru enn á lífi.” Og Jetró sagði við Móse: "Far þú í friði!”

4:18 And Moses went and returned to Jethro his father-in-law, and said unto him, Let me go, I pray thee, and return unto my brethren that are in Egypt, and see whether they be yet alive. And Jethro said to Moses, Go in peace.

4:19 Drottinn sagði við Móse í Midianslandi: "Far þú og hverf aftur til Egyptalands, því að þeir eru allir dauðir, sem leituðu eftir lífi þínu.”

4:19 And Yahwe said unto Moses in Midian, Go, return into Egypt; for all the men are dead that sought thy life.

4:20 Þá tók Móse konu sína og sonu, setti þau upp á asna og fór aftur til Egyptalands. Og Móse tók Guðs staf í hönd sér.

4:20 And Moses took his wife and his sons, and set them upon an ass, and he returned to the land of Egypt: and Moses took the rod of God in his hand.

4:21 Drottinn sagði við Móse: "Sjá svo til, þá er þú kemur aftur í Egyptaland, að þú fremjir öll þau undur fyrir Faraó, sem ég hefi gefið þér vald til. En ég mun herða hjarta hans, svo að hann mun eigi leyfa fólkinu að fara.

4:21 And Yahwe said unto Moses, When thou goest back into Egypt, see that thou do

before Pharaoh all the wonders which I have put in thy hand: but I will harden his heart and he will not let the people go.

4:22 En þú skalt segja við Faraó: Svo segir Drottinn: „Ísraelslýður er minn frumgetinn sonur.

4:22 And thou shalt say unto Pharaoh, Thus saith Yahwe, Israel is my son, my first-born:

4:23 Ég segi þér: Lát son minn fara, að hann megi þjóna mér. En viljir þú hann eigi lausan láta, sjá, þá skal ég deyða frumgetinn son þinn."

4:23 and I have said unto thee, Let my son go, that he may serve me; and thou hast refused to let him go: behold, I will slay thy son, thy first-born.

4:24 Á leiðinni bar svo við í gistingarstað einum, að Drottinn réðst í móti honum og vildi deyða hann.

4:24 And it came to pass on the way at the lodging-place, that Yahwe met him, and sought to kill him.

4:25 Þá tók Sippóra hvassan stein og afsneið yfirhúð sonar síns og snertí fætur hans og sagði: "Þú ert sannlega minn blóðbrúðgumi!"

4:25 Then Zipporah took a flint, and cut off the foreskin of her son, and cast it at his feet; and she said, Surely a bridegroom of blood art thou to me.

4:26 Þá sleppti hann honum. En „blóðbrúðgumi“ sagði hún vegna umskurnarinnar.

4:26 So he let him alone. Then she said, A bridegroom of blood *art thou*, because of the circumcision.

4:27 Drottinn sagði við Aron: "Far þú út í eyðimörkina til móts við Móse." Og hann fór og mætti honum á Guðs fjalli og minntist við hann.

4:27 And Yahwe said to Aaron, Go into the wilderness to meet Moses. And he went, and met him in the mountain of God, and kissed him.

4:28 Sagði Móse þá Aroni öll orð Drottins, er hann hafði fyrir hann lagt, og öll þau jarteikn, sem hann hafði boðið honum að gjöra.

4:28 And Moses told Aaron all the words of Yahwe wherewith he had sent him, and all the signs wherewith he had charged him.

4:29 Þeir Móse og Aron fóru nú og stefndu saman öllum öldungum Ísraelsmanna.

4:29 And Moses and Aaron went and gathered together all the elders of the children of Israel:

4:30 og flutti Aron öll þau orð, er Drottinn hafði mælt við Móse, og hann gjörði táknin í augsyn fólksins.

4:30 and Aaron spake all the words which Yahwe had spoken unto Moses, and did the signs in the sight of the people.

4:31 Og fólkið trúði. Og er þeir heyrðu, að Drottinn hafði vitjað Ísraelsmanna og litið á cymd þeirra, féllu þeir fram og tilbáðu.

4:31 And the people believed: and when they heard that Yahwe had visited the children of Israel, and that he had seen their affliction, then they bowed their heads and worshipped.

5:1 Eftir það gengu þeir Móse og Aron á fund Faraós og sögðu: "Svo segir Drottinn, Guð Ísraelsmanna: „Gef fólki minnu fararleyfi, að það megi halda mér hátíð í eyðimörkinni."

5:1 And afterward Moses and Aaron came, and said unto Pharaoh, Thus saith Yahwe, the God of Israel, Let my people go, that they may hold a feast unto me in the wilderness.

5:2 En Faraó sagði: "Hver er Drottinn, að ég skuli hlýða honum til þess að leyfa Ísrael að fara? Ég þekki ekki Drottin, og Ísrael leyfi ég eigi heldur að fara."

5:2 And Pharaoh said, Who is Yahwe, that I should hearken unto his voice to let Israel go? I know not Yahwe, and moreover I will not let Israel go.

5:3 Þeir sögðu: "Guð Hebreá hefir komið til móts við oss. Leyf oss að fara þriggja daga leið út í eyðimörkina til að færa förnir Drottni. Guði vorum, að hann láti eigi yfir oss koma drepsótt eða sverð."

5:3 And they said, The God of the Hebrews hath met with us: let us go, we pray thee, three days' journey into the wilderness, and sacrifice unto Yahwe our God, lest he fall upon us with pestilence, or with the sword.

5:4 En Egyptalandskonungur sagði við þá: "Hví viljið þið, Móse og Aron, taka fólkið úr vinnunni? Farið til erfiðis yðar!"

5:4 And the king of Egypt said unto them, Wherefore do ye, Moses and Aaron, loose the people from their works? get you unto your burdens.

5:5 Og Faraó sagði: "Nú, þegar fólkið er orðið svo margt í landinu, þá viljið þið láta það hætta að erfiða!"

5:5 And Pharaoh said, Behold, the people of the land are now many, and ye make them rest from their burdens.

5:6 Sama dag bauð Faraó verkstjórum þeim, er settir voru yfir fólkið, og tilsjónarmönnum þess og sagði:

5:6 And the same day Pharaoh commanded the taskmasters of the people, and their officers, saying,

5:7 "Upp frá þessu skuluð þér eigi fá fólkinu hálmstrá til að gjöra tígulsteina við, eins og hingað til. Þeir skulu sjálfir fara og safna sér stráum.

5:7 Ye shall no more give the people straw to make brick, as heretofore: let them go and gather straw for themselves.

5:8 en þó skuluð þér setja þeim fyrir að gjöra jafnmarga tígulsteina og þeir hafa gjört hingað til, og minnkið ekki af við þá, því að þeir eru latir. Þess vegna kalla þeir og segja: „Vér viljum fara og færa förnir Guði vorum."

5:8 And the number of the bricks, which they did make heretofore, ye shall lay upon them; ye shall not diminish aught thereof: for they are idle; therefore they cry, saying, Let us go and sacrifice to our God.

5:9 Það verður að þyngja vinnuna á fólkinu, svo að það hafi nóg að starfa og hlýði ekki á lygifortölur."

5:9 Let heavier work be laid upon the men, that they may labor therein; and let them not regard lying words.

5:10 Þá gengu verkstjórar fólksins og tilsjónarmenn þess út og mæltu þannig til fólksins: "Svo segir Faraó: „Ég læt eigi fá yður nein hálmstrá."

5:10 And the taskmasters of the people went out, and their officers, and they spake to the people, saying, Thus saith Pharaoh, I will not give you straw.

5:11 Farið sjálfir og fáid yður strá, hvar sem þér finnið, en þó skal alls ekkert minnka vinnu yðar."

5:11 Go yourselves, get you straw where ye can find it: for nought of your work shall be diminished.

5:12 Þá fór fólkið víðsvegar um allt Egyptaland að leita sér hálmleggja til að hafa í stað stráa.

5:12 So the people were scattered abroad throughout all the land of Egypt to gather stubble for straw.

5:13 En verkstjórnarnir ráku eftir þeim og sögðu: "Ljúkið dag hvern við yðar ákveðna dagsverk, eins og meðan þér höfðuð stráin."

5:13 So the taskmasters were urgent saying, Fulfil your works, *your* daily tasks, as when there was straw.

5:14 Og tilsjónarmenn Ísraelsmanna, sem verkstjórar Faraós höfðu sett yfir þá, voru harðir og sagt við þá: "Hví hafið þér eigi lokið við yðar ákveðna tígulgerðarverk, hvorki í gær né í dag, eins og áður fyrr?"

5:14 And the officers of the children of Israel, whom Pharaoh's taskmasters had set over them, were beaten, and demanded, Wherefore have ye not fulfilled your task both yesterday and to-day, in making brick as heretofore?

5:15 Tilsjónarmenn Ísraelsmanna gengu þá fyrir Faraó, báru sig upp við hann og sögðu: "Hví fer þú svo með þjóna þína?"

5:15 Then the officers of the children of Israel came and cried unto Pharaoh, saying, Wherefore dealest thou thus with thy servants?

5:16 Þjónum þínum eru engin strá fengin, og þó er sagt við oss: „Gjörð tígulsteina." Og sjá, þjónar þínir eru harðir og á þitt fólk sök á þessu."

5:16 There is no straw given unto thy servants, and they say to us, Make brick: and, behold, thy servants are beaten; but the fault is in thine own people.

5:17 En hann sagði: "Þér eruð latir og nennið engu! Þess vegna segið þér: „Látum oss fara og færa Drottni förnir."

5:17 But he said, Ye are idle, ye are idle: therefore ye say, Let us go and sacrifice to Yahwe.

5:18 Farið nú og erfiðið! Og engin strá skal fá yður, en þó skuluð þér inna af hendi hina ákveðnu tígulsteina."

5:18 Go therefore now, and work; for there shall no straw be given you, yet shall ye deliver the number of bricks.

5:19 Þá sáu tilsjónarmenn Ísraelsmanna í hvert öfni komið var fyrir þeim, þegar sagt var við þá: "Þér skuluð engu færri tígulsteina gjöra,

hinu ákveðna dagsverki skal aflokið hvern dag!"

5:19 And the officers of the children of Israel did see that they were in evil case, when it was said, Ye shall not diminish aught from your bricks, *your* daily tasks.

5:20 Þegar þeir komu út frá Faraó, mættu þeir þeim Móse og Aroní, sem stóðu þar og biðu þeirra.

5:20 And they met Moses and Aaron, who stood in the way, as they came forth from Pharaoh:

5:21 Og þeir sögðu við þá: "Drottinn líti á ykkur og dæmi, þar eð þið hafið gjört oss illa þökkæða hjá Faraó og þjónum hans og fengið þeim sverð í hendur til að drepa oss með."

5:21 and they said unto them, Yahwe look upon you, and judge: because ye have made our savor to be abhorred in the eyes of Pharaoh, and in the eyes of his servants, to put a sword in their hand to slay us.

5:22 Þá sneri Móse sér aftur til Drottins og sagði: "Drottinn, hví gjörir þú svo illa við þetta fólk? Hví hefir þú þá sent mig?"

5:22 And Moses returned unto Yahwe, and said, Lord, wherefore hast thou dealt ill with this people? why is it that thou hast sent me?

5:23 Því síðan ég gekk fyrir Faraó til að tala í þínu nafni, hefir hann misþyrmt þessum lýð, og þú hefir þó alls ekki frelsað lýð þínn."

5:23 For since I came to Pharaoh to speak in thy name, he hath dealt ill with this people; neither hast thou delivered thy people at all.

6:1 En Drottinn sagði við Móse: "Þú skalt nú sjá, hvað ég vil gjöra Faraó, því að fyrir voldugri hendi skal hann þá lausa láta, fyrir voldugri hendi skal hann reka þá burt úr landi sínu."

6:1 And Yahwe said unto Moses, Now shalt thou see what I will do to Pharaoh: for by a strong hand shall he let them go, and by a strong hand shall he drive them out of his land.

6:2 Guð talaði við Móse og sagði við hann: "Ég er Drottinn!"

6:2 And God spake unto Moses, and said unto him, I am Yahwe:

6:3 Ég birtist Abraham, Ísak og Jakob sem Almáttugur Guð, en undir nafninu Drottinn hefi ég eigi opinberast þeim.

6:3 and I appeared unto Abraham, unto Isaac, and unto Jacob, as God Almighty; but by my name Yahwe I was not known to them.

6:4 Ég gjörði og við þá sáttmála, að gefa þeim Kanaanland, dvalarland þeirra, er þeir dvöldust í sem útlendingar.

6:4 And I have also established my covenant with them, to give them the land of Canaan, the land of their sojournings, wherein they sojourned.

6:5 Ég hefi og heyrt kveinstafi Ísraelsmanna, sem Egyptar hafa að þrælum gjört, og ég hefi minnst sáttmála mins.

6:5 And moreover I have heard the groaning of the children of Israel, whom the Egyptians keep in bondage; and I have remembered my covenant.

6:6 Seg því Ísraelsmönnum: „Ég er Drottinn. Ég vil leysa yður undan ánað Egypta og hrifa yður úr þrældómi þeirra og frelsa yður með útréttum armlegg og miklum refsisdómum.

6:6 Wherefore say unto the children of Israel, I am Yahwe, and I will bring you out from under the burdens of the Egyptians, and I will rid you out of their bondage, and I will redeem you with an outstretched arm, and with great judgments:

6:7 Ég vil útvelja yður til að vera mitt fólk, og ég vil vera yðar Guð, og þér skuluð reyna, að ég er Drottinn, Guð yðar, sem leysi yður undan ánað Egypta.

6:7 and I will take you to me for a people, and I will be to you a God; and ye shall know that I am Yahwe your God, who bringeth you out from under the burdens of the Egyptians.

6:8 Og ég vil leiða yður inn í það land, sem ég sör að gefa Abraham, Ísak og Jakob, og ég vil gefa yður það til eignar. Ég er Drottinn."

6:8 And I will bring you in unto the land which I swear to give to Abraham, to Isaac, and to Jacob; and I will give it you for a heritage: I am Yahwe.

6:9 Móse sagði Ísraelsmönnum þetta, en þeir sinntu honum ekki sökum hugleysis og vegna hins stranga þrældóms.

6:9 And Moses spake so unto the children of Israel: but they hearkened not unto Moses for anguish of spirit, and for cruel bondage.

6:10 Þá talaði Drottinn við Móse og sagði:

6:10 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:11 "Gakk á tal við Faraó, Egyptalandskonung, og bið hann leyfa Ísraelsmönnum burt úr landi sínu."

6:11 Go in, speak unto Pharaoh king of Egypt, that he let the children of Israel go out of his land.

6:12 Og Móse talaði frammi fyrir augliti Drottins og mælti: "Sjá, Ísraelsmenn vilja eigi gefa gaum að orðum mínum. Hversu mun þá Faraó skipast við þau, þar sem ég er maður málstírður?"

6:12 And Moses spake before Yahwe, saying, Behold, the children of Israel have not hearkened unto me; how then shall Pharaoh hear me, who am of uncircumcised lips?

6:13 Þá talaði Drottinn við Móse og Aron og fékk þeim það erindi til Ísraelsmanna og Faraós, Egyptalandskonungs, að þeir skyldu út leiða Ísraelsmenn af Egyptalandi.

6:13 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, and gave them a charge unto the children of Israel, and unto Pharaoh king of Egypt, to bring the children of Israel out of the land of Egypt.

6:14 Þessir eru ætthöfðingjar meðal forfedra þeirra: Synir Rúbens, frumgetins sonar Ísraels: Hanok, Pallú, Hesron og Karmí. Þetta eru kynþættir Rúbens.

6:14 These are the heads of their fathers' houses. The sons of Reuben the first-born of Israel: Hanoch, and Pallu, and Hezron, and Carmi; these are the families of Reuben.

6:15 Synir Simeons: Jemúel, Jamin, Óhad, Jakín, Sóhar og Sál, sonur konunnar kanversku. Þetta eru kynþættir Simeons.

6:15 And the sons of Simeon: Jemuel, and Jamin, and Ohad, and Jachin, and Zohar, and Shaul the son of a Canaanitish woman; these are the families of Simeon.

6:16 Þessi eru nöfn Levi sona eftir ættbálkum þeirra: Gerson, Kahat og Merarí. En Levi varð hundrað þrjátíu og sjö ára gamall.

6:16 And these are the names of the sons of Levi according to their generations: Gershon, and Kohath, and Merari; and the years of the life of Levi were a hundred thirty and seven years.

6:17 Synir Gersons: Líbni og Símei eftir kynþáttum þeirra.

6:17 The sons of Gershon: Libni and Shimei, according to their families.

6:18 Synir Kahats: Amram, Jísehar, Hebron og Ússiél. En Kahat varð hundrað þrjátíu og þriggja ára gamall.

6:18 And the sons of Kohath: Amram, and Izhar, and Hebron, and Uzziel; and the years of the life of Kohath were a hundred thirty and three years.

6:19 Synir Merarí: Mahelí og Músi. Þetta eru kynþættir levitanna eftir ættbálkum þeirra.

6:19 And the sons of Merari: Mahli and Mushi. These are the families of the Levites according to their generations.

6:20 Amram fékk Jókebedar, föðursystur sinnar, og átti hún við honum þá Aron og Móse. En Amram varð hundrað þrjátíu og sjö ára gamall. 6:20 And Amram took him Jochebed his father's sister to wife; and she bare him Aaron and Moses: and the years of the life of Amram were a hundred and thirty and seven years.

6:21 Synir Jísehars: Kóra, Nefeg og Sikrí.

6:21 And the sons of Izhar: Korah, and Nepheg, and Zichri.

6:22 Synir Ússiels: Mísael, Elsafan og Sítrí.

6:22 And the sons of Uzziel: Mishael, and Elzaphan, and Sithri.

6:23 Aron fékk Elisebu, dóttur Amminadabs, systur Nahsons, og átti hún við honum þá Nadab, Abihú, Eleasar og Ítamar.

6:23 And Aaron took him Elisheba, the daughter of Amminadab, the sister of Nahshon, to wife; and she bare him Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.

6:24 Synir Kóra: Assír, Elkana og Abiasaf. Þetta eru kynþættir Kóraitá.

6:24 And the sons of Korah: Assir, and Elkanah, and Abiasaph; these are the families of the Korahites.

6:25 Og Eleasar, sonur Arons, gekk að eiga eina af dætrum Pútíels, og hún ól honum Pínchas. Þetta eru ætthöfðingjar levitanna eftir kynþáttum þeirra.

6:25 And Eleazar Aaron's son took him one of the daughters of Putiel to wife; and she

bare him Phinehas. These are the heads of the fathers' houses of the Levites according to their families.

6:26 Það var þessi Aron og Móse, sem Drottinn bauð: "Leiðið Ísraelsmenn út af Egyptalandi eftir hersveitum þeirra."
6:26 These are that Aaron and Moses, to whom Yahwe said, Bring out the children of Israel from the land of Egypt according to their hosts.

6:27 Það voru þeir, sem boðuðu Faraó, Egyptalandskonungi, að þeir mundu leiða Ísraelsmenn út úr Egyptalandi, þessi Móse og Aron.
6:27 These are they that spake to Pharaoh king of Egypt, to bring out the children of Israel from Egypt: these are that Moses and Aaron.

6:28 Er Drottinn talaði við Móse í Egyptalandi.
6:28 And it came to pass on the day when Yahwe spake unto Moses in the land of Egypt,

6:29 mælti hann til hans þessum orðum: "Ég er Drottinn! Seg Faraó, Egyptalandskonungi, allt sem ég segi þér."
6:29 that Yahwe spake unto Moses, saying, I am Yahwe: speak thou unto Pharaoh king of Egypt all that I speak unto thee.

6:30 Og Móse sagði frammi fyrir augliti Drottins: "Sjá, ég er maður málstírdur, hversu má Faraó þá skipast við orð mín?"
6:30 And Moses said before Yahwe, Behold, I am of uncircumcised lips, and how shall Pharaoh hearken unto me?

7:1 Drottinn sagði við Móse: "Sjá, ég gjöri þig sem Guð fyrir Faraó, en Aron bróðir þinn skal vera spámaður þinn."
7:1 And Yahwe said unto Moses, See, I have made thee as God to Pharaoh; and Aaron thy brother shall be thy prophet.

7:2 Þú skalt tala allt sem ég býð þér, en Aron bróðir þinn skal flytja við Faraó, að hann gefi Ísraelsmönnum fararleyfi úr landi sínu.
7:2 Thou shalt speak all that I command thee; and Aaron thy brother shall speak unto Pharaoh, that he let the children of Israel go out of his land.

7:3 En ég vil herða hjarta Faraós og fremja mörg jarteikn og stórmerki í Egyptalandi.
7:3 And I will harden Pharaoh's heart, and multiply my signs and my wonders in the land of Egypt.

7:4 Faraó mun ekki skipast við orð ykkar, og skal ég þá leggja hönd mína á Egyptaland og leiða hersveitir mínar, þjóð mína, Ísraelsmenn með miklum refsisdómum út úr Egyptalandi.
7:4 But Pharaoh will not hearken unto you, and I will lay my hand upon Egypt, and bring forth my hosts, my people the children of Israel, out of the land of Egypt by great judgments.

7:5 Skulu Egyptar fá að vita, að ég er Drottinn, þegar ég rétti út hönd mína yfir Egyptaland og leiði Ísraelsmenn burt frá þeim."
7:5 And the Egyptians shall know that I am Yahwe, when I stretch forth my hand upon

Egypt, and bring out the children of Israel from among them.

7:6 Móse og Aron gjörðu þetta. Þeir fóru að öllu svo sem Drottinn hafði fyrir þá lagt.
7:6 And Moses and Aaron did so; as Yahwe commanded them, so did they.

7:7 Var Móse áttraður, en Aron hafði þrjá um áttraett, er þeir töluðu við Faraó.
7:7 And Moses was fourscore years old, and Aaron fourscore and three years old, when they spake unto Pharaoh.

7:8 Drottinn talaði við þá Móse og Aron og sagði:
7:8 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

7:9 "Þegar Faraó segir við ykkur: 'Látið sjá stórmerki nokkur,' þá seg þú við Aron: 'Tak staf þinn og kasta honum frammi fyrir Faraó.' Skal hann þá verða að höggormi."
7:9 When Pharaoh shall speak unto you, saying, Show a wonder for you; then thou shalt say unto Aaron, Take thy rod, and cast it down before Pharaoh, that it become a serpent.

7:10 Þá gengu þeir Móse og Aron inn fyrir Faraó og gjörðu svo sem Drottinn hafði boðið þeim, og kastaði Aron staf sínum frammi fyrir Faraó og þjónum hans, og varð stafurinn að höggormi.
7:10 And Moses and Aaron went in unto Pharaoh, and they did so, as Yahwe had commanded: and Aaron cast down his rod before Pharaoh and before his servants, and it became a serpent.

7:11 Þá lét Faraó og kalla vitringana og töframennina, og þeir, spásagnamenn Egypta, gjörðu slíkt hið sama með fjölkynngi sinni:
7:11 Then Pharaoh also called for the wise men and the sorcerers: and they also, the magicians of Egypt, did in like manner with their enchantments.

7:12 Kastaði hver þeirra staf sínum, og urðu stafirnir að höggormum. En stafur Arons gleypði þeirra stafi.
7:12 For they cast down every man his rod, and they became serpents: but Aaron's rod swallowed up their rods.

7:13 En hjarta Faraós harðnaði, og hann hlýddi þeim ekki, eins og Drottinn hafði sagt.
7:13 And Pharaoh's heart was hardened, and he hearkened not unto them; as Yahwe had spoken.

7:14 Þá sagði Drottinn við Móse: "Hjarta Faraós er ósveigjanlegt. Hann vill eigi leyfa fólkinu að fara."
7:14 And Yahwe said unto Moses, Pharaoh's heart is stubborn, he refuseth to let the people go.

7:15 Far þú á morgun á fund Faraós. Sjá, hann mun ganga til vatns. Skalt þú þá ganga í veg fyrir hann á árbakkanum, og haf í hendi þér staf þann, er varð að höggormi.
7:15 Get thee unto Pharaoh in the morning; lo, he goeth out unto the water; and thou shalt stand by the river's brink to meet him; and the rod which was turned to a

serpent shalt thou take in thy hand.

7:16 Og þú skalt segja við hann: 'Drottinn, Guð Hebreá, hefir sent mig til þín með þessa orðsending: Leyf fólki mínu að fara, að það megi þjóna mér á eyðimörkinni. En hingað til hefir þú ekki látið skipast.'

7:16 And thou shalt say unto him, Yahwe, the God of the Hebrews, hath sent me unto thee, saying, Let my people go, that they may serve me in the wilderness: and, behold, hitherto thou hast not hearkened.

7:17 Svo segir Drottinn: Af þessu skaltu vita mega, að ég er Drottinn: Með staf þeim, sem ég hefi í hendi mér, lýst ég á vatnið, sem er í ánni, og skal það þá verða að blóði.
7:17 Thus saith Yahwe, In this thou shalt know that I am Yahwe: behold, I will smite with the rod that is in my hand upon the waters which are in the river, and they shall be turned to blood.

7:18 Fiskarnir í ánni skulu deyja og áin fúlna, svo að Egypta skal velgja við að drekka vatn úr ánni."
7:18 And the fish that are in the river shall die, and the river shall become foul; and the Egyptians shall loathe to drink water from the river.

7:19 Þá mælti Drottinn við Móse: "Seg við Aron: 'Tak staf þinn og rétt hönd þína út yfir vötn Egyptalands, yfir fljót þess og ár, tjarnir og allar vatnsstöður, og skulu þau þá verða að blóði, og um allt Egyptaland skal blóð vera hæði í trélatum og steinkerum."
7:19 And Yahwe said unto Moses, Say unto Aaron, Take thy rod, and stretch out thy hand over the waters of Egypt, over their rivers, over their streams, and over their pools, and over all their ponds of water, that they may become blood; and there shall be blood throughout all the land of Egypt, both in vessels of wood and in vessels of stone.

7:20 Móse og Aron gjörðu sem Drottinn hafði boðið þeim. Hann reiddi upp stafinn og laust vatnið í ánni að ásjáandi Faraó og þjónum hans, og allt vatnið í ánni varð að blóði.
7:20 And Moses and Aaron did so, as Yahwe commanded; and he lifted up the rod, and smote the waters that were in the river, in the sight of Pharaoh, and in the sight of his servants; and all the waters that were in the river were turned to blood.

7:21 Fiskarnir í ánni dóu, og áin fúlnaði, svo að Egyptar gátu ekki drukkið vatn úr ánni, og blóð var um allt Egyptaland.
7:21 And the fish that were in the river died; and the river became foul, and the Egyptians could not drink water from the river; and the blood was throughout all the land of Egypt.

7:22 En spásagnamenn Egypta gjörðu slíkt hið sama með fjölkynngi sinni. Harðnaði þá hjarta Faraós, og hann hlýddi þeim ekki, eins og Drottinn hafði sagt.
7:22 And the magicians of Egypt did in like manner with their enchantments: and Pharaoh's heart was hardened, and he hearkened not unto them; as Yahwe had spoken.

7:23 Sneri Faraó þá burt og fór heim til sín og lét þetta ekki heldur á sig fá.
7:23 And Pharaoh turned and went into his house, neither did he lay even this to heart.

7:24 En allir Egyptar grófu með fram ánni eftir neysluvatni, því að þeir gátu eigi drukkið vatnið úr ánni.
7:24 And all the Egyptians digged round about the river for water to drink; for they could not drink of the water of the river.

7:25 Liðu svo sjö dagar eftir það, að Drottinn hafði lostið ána.
7:25 And seven days were fulfilled, after that Yahwe had smitten the river.

8:1 Því næst sagði Drottinn við Móse: "Gakkt fyrir Faraó og seg við hann: „Svo segir Drottinn: Gef lýð mínum fararleyfi, að þeir megi þjóna mér.
8:5 And Yahwe said unto Moses, Say unto Aaron, Stretch forth thy hand with thy rod over the rivers, over the streams, and over the pools, and cause frogs to come up upon the land of Egypt.

8:2 En ef þú synjar honum fararleyfis, þá skal ég þjá allt þitt land með froskum.
8:6 And Aaron stretched out his hand over the waters of Egypt; and the frogs came up, and covered the land of Egypt.

8:3 Áin skal mora af froskum. Þeir skulu fara á land upp og skriða inn í höll þína og í svefnherbergi þitt og upp í rekkju þína, inn í hús þjóna þinna og upp á fólk þitt, í bakstursofna þína og deigtrog.
8:7 And the magicians did in like manner with their enchantments, and brought up frogs upon the land of Egypt.

8:4 Og froskarnir skulu skriða upp á þig og fólk þitt og upp á alla þjóna þína."
8:8 Then Pharaoh called for Moses and Aaron, and said, Entreat Yahwe, that he take away the frogs from me, and from my people; and I will let the people go, that they may sacrifice unto Yahwe.

8:5 Og Drottinn sagði við Móse: "Seg við Aron: „Rétt út hönd þína og hald staf þínum uppi yfir fljótunum, ánum og tjörnunum, og lát froška koma yfir Egyptaland."
8:9 And Moses said unto Pharaoh, Have thou this glory over me: against what time shall I entreat for thee, and for thy servants, and for thy people, that the frogs be destroyed from thee and thy houses, and remain in the river only?

8:6 Aron rétti út hönd sína yfir vötn Egyptalands. Komu þá upp froskar og huldú Egyptaland.
8:10 And he said, Against to-morrow. And he said, Be it according to thy word; that thou mayest know that there is none like unto Yahwe our God.

8:7 En spásagnamennirnir gjörðu slikt hið sama með fjölkynngi sinni og létu froška koma yfir Egyptaland.
8:11 And the frogs shall depart from thee, and from thy houses, and from thy servants, and from thy people; they shall remain in the river only.

8:8 Þá lét Faraó kalla Móse og Aron og sagði: "Biðjið Drottin, að hann láti þessa froška víkja frá mér og frá þjóð minni. Þá skal ég láta fólkið fara, að það megi fara Drottni fórnir."
8:12 And Moses and Aaron went out from Pharaoh: and Moses cried unto Yahwe concerning the frogs which he had brought upon Pharaoh.

8:9 Móse sagði við Faraó: "Þér skal veitast sú virðing að ákveða, nær ég skuli biðja fyrir þér og fyrir þjónum þínum og fyrir fólki þínu, að froskarnir víki frá þér og úr húsum þínum og verði hvergi eftir nema í ánni."
8:13 And Yahwe did according to the word of Moses; and the frogs died out of the houses, out of the courts, and out of the fields.

8:10 Hann svaraði: "Á morgun." Og Móse sagði: "Svo skal vera sem þú mælist til, svo að þú vitir, að enginn er sem Drottinn, Guð vor.
8:14 And they gathered them together in heaps; and the land stank.

8:11 Froskarnir skulu víkja frá þér og úr húsum þínum, frá þjónum þínum og frá fólki þínu. Hvergi nema í ánni skulu þeir eftir verða."
8:15 But when Pharaoh saw that there was respite, he hardened his heart, and hearkened not unto them, as Yahwe had spoken.

8:12 Síðan gengu þeir Móse og Aron burt frá Faraó og Móse ákallaði Drottin út af froskunum, sem hann hafði koma látið yfir Faraó.
8:16 And Yahwe said unto Moses, Say unto Aaron, Stretch out thy rod, and smite the dust of the earth, that it may become lice throughout all the land of Egypt.

8:13 Og Drottinn gjörði sem Móse beiddist, og dóu froskarnir í húsunum, í gördunum og á ökrunum.
8:17 And they did so; and Aaron stretched out his hand with his rod, and smote the dust of the earth, and there were lice upon man, and upon beast; all the dust of the earth became lice throughout all the land of Egypt.

8:14 Hráguðu menn þeim saman í marga hauga, og varð af illur daunni í landinu.
8:18 And the magicians did so with their enchantments to bring forth lice, but they could not: and there were lice upon man, and upon beast.

8:15 En er Faraó sá að af léttí, hertí hann hjarta sitt og hlýddi þeim ekki, eins og Drottinn hafði sagt.
8:19 Then the magicians said unto Pharaoh, This is the finger of God: and Pharaoh's heart was hardened, and he hearkened not unto them; as Yahwe had spoken.

8:16 Því næst sagði Drottinn við Móse: "Seg við Aron: „Rétt út staf þinn og slá duft jarðarinnar, og skal það þá verða að mý um allt Egyptaland."
8:20 And Yahwe said unto Moses, Rise up early in the morning, and stand before Pharaoh; lo, he cometh forth to the water; and say unto him, Thus saith Yahwe, Let my people go, that they may serve me.

8:17 Þeir gjörðu svo. Rétti Aron út hönd sína og laust stafnum á duft

jarðarinnar, og varð það að mýi á mönnum og fænaði. Allt duft jarðarinnar varð að mýi um allt Egyptaland.
8:21 Else, if thou wilt not let my people go, behold, I will send swarms of flies upon thee, and upon thy servants, and upon thy people, and into thy houses: and the houses of the Egyptians shall be full of swarms of flies, and also the ground whereon they are.

8:18 Og spásagnamennirnir gjörðu slikt hið sama með fjölkynngi sinni til þess að framleiða mý, en gátu ekki. En mýið lagðist bæði á menn og fænað.
8:22 And I will set apart in that day the land of Goshen, in which my people dwell, that no swarms of flies shall be there; to the end thou mayest know that I am Yahwe in the midst of the earth.

8:19 Þá sögðu spásagnamennirnir við Faraó: "Þetta er Guðs finger." En hjarta Faraós harðnaði, og hann hlýddi þeim ekki, eins og Drottinn hafði sagt.
8:23 And I will put a division between my people and thy people: by to-morrow shall this sign be.

8:20 Þá sagði Drottinn við Móse: "Rís upp árla á morgun og far til fundar við Faraó, er hann gengur til vatns, og seg við hann: „Svo segir Drottinn: Gef fólki mínu fararleyfi, að þeir megi þjóna mér.
8:24 And Yahwe did so; and there came grievous swarms of flies into the house of Pharaoh, and into his servants' houses: and in all the land of Egypt the land was corrupted by reason of the swarms of flies.

8:21 En leyfir þú eigi fólki mínu að fara, skal ég láta flugur koma yfir þig og þjóna þína, yfir fólk þitt og í hús þín, og hús Egypta skulu full verða af flugum og jafnvel jörðin undir fótum þeirra.
8:25 And Pharaoh called for Moses and for Aaron, and said, Go ye, sacrifice to your God in the land.

8:22 En á þeim degi vil ég undan taka Gósenland, þar sem mitt fólk hefst við, svo að þar skulu engar flugur vera, til þess að þú vitir, að ég er Drottinn á jörðunni.
8:26 And Moses said, It is not meet so to do; for we shall sacrifice the abomination of the Egyptians to Yahwe our God: lo, shall we sacrifice the abomination of the Egyptians before their eyes, and will they not stone us?

8:23 Og ég vil gjöra aðskilnað milli mins fólks og þins fólks. Á morgun skal þetta tákn verða."
8:27 We will go three days' journey into the wilderness, and sacrifice to Yahwe our God, as he shall command us.

8:24 Og Drottinn gjörði svo. Kom þá fjöldi flugna í hús Faraós og hús þjóna hans og yfir allt Egyptaland, svo að landið spilltist af flugunum.
8:28 And Pharaoh said, I will let you go, that ye may sacrifice to Yahwe your God in the wilderness; only ye shall not go very far away: entreat for me.

8:25 Þá lét Faraó kalla þá Móse og Aron og sagði: "Farið og færið fórnir Guði yðar hér innanlands."
8:29 And Moses said, Behold, I go out from thee, and I will entreat Yahwe that the

swarms of flies may depart from Pharaoh, from his servants, and from his people, to-morrow: only let not Pharaoh deal deceitfully any more in not letting the people go to sacrifice to Yahwe.

8:26 En Móse svaraði: "Ekki hæfir að vér gjörum svo. Því að vér færum Drottni, Guði vorum, þær fórnir, sem eru Egyptum andstyggð. Ef vér nú bærum fram þær fórnir, sem eru Egyptum andstyggð, að þeim ásjáandi, mundu þeir þá ekki grýta oss?

8:30 And Moses went out from Pharaoh, and entreated Yahwe.

8:27 Vér verðum að fara þrjár dagleiðir út á eyðimörkina til að færa fórnir Drottni, Guði vorum, eins og hann hefir boðið oss."

8:31 And Yahwe did according to the word of Moses; and he removed the swarms of flies from Pharaoh, from his servants, and from his people; there remained not one.

8:28 Þá mælti Faraó: "Ég vil leyfa yður að fara burt, svo að þér færið fórnir Drottni, Guði yðar, á eyðimörkinni. Aðeins megið þér ekki fara of langt í burt. Biðjið fyrir mér!"

8:32 And Pharaoh hardened his heart this time also, and he did not let the people go.

8:29 Móse svaraði: "Sjá, þegar ég kem út frá þér, vil ég biðja til Drottins, að flugurnar viki frá Faraó og frá þjónum hans og frá fólki hans á morgun. En þá má Faraó ekki oftast prettast um að leyfa fólkinu að fara burt til að færa Drottni fórnir."

8:29 And Moses said, Behold, I go out from thee, and I will entreat Yahwe that the swarms of flies may depart from Pharaoh, from his servants, and from his people, to-morrow: only let not Pharaoh deal deceitfully any more in not letting the people go to sacrifice to Yahwe.

8:30 Þá gekk Móse út frá Faraó og bað til Drottins.

8:30 And Moses went out from Pharaoh, and entreated Yahwe.

8:31 Og Drottinn gjörði sem Móse bað og lét flugurnar vika frá Faraó og þjónum hans og fólki hans, svo að ekki ein varð eftir.

8:31 And Yahwe did according to the word of Moses; and he removed the swarms of flies from Pharaoh, from his servants, and from his people; there remained not one.

8:32 En Faraó hertí þá enn hjarta sitt, og ekki leyfði hann fólkinu að fara.

8:32 And Pharaoh hardened his heart this time also, and he did not let the people go.

9:1 Því næst sagði Drottinn við Móse: "Gakk fyrir Faraó og seg við hann: „Svo segir Drottinn, Guð Hebra: Gef fólki minnu fararleyfi, að þeir megi þjóna mér."
9:1 Then Yahwe said unto Moses, Go in unto Pharaoh, and tell him, Thus saith Yahwe, the God of the Hebrews, Let my people go, that they may serve me.

9:2 En synjir þú þeim fararleyfis, og haldir þú þeim enn lengur,

9:2 For if thou refuse to let them go, and wilt hold them still,

9:3 sjá, þá skal hönd Drottins koma yfir kvikfænað þinn, sem er í haganum, yfir hesta og asna og úlfalda, nautpening og sauðfé, með harla þungum faraldri.

9:3 behold, the hand of Yahwe is upon thy cattle which are in the field, upon the horses, upon the asses, upon the camels, upon the herds, and upon the flocks: *there shall be a very grievous murrain.*

9:4 Og Drottinn mun gjöra þann mun á kvikfænaði Ísraelsmanna og kvikfænaði Egypta, að engin skepna skal deyja af öllu því, sem Ísraelsmenn eiga."

9:4 And Yahwe shall make a distinction between the cattle of Israel and the cattle of Egypt; and there shall nothing die of all that belongeth to the children of Israel.

9:5 Og Drottinn tók til ákveðinn tíma og sagði: "Á morgun mun Drottinn láta þetta fram fara í landinu."

9:5 And Yahwe appointed a set time, saying, To-morrow Yahwe shall do this thing in the land.

9:6 Og Drottinn lét þetta fram fara að næsta morgni. Dó þá allur kvikfænaður Egypta, en engin skepna dó af fænaði Ísraelsmanna.

9:6 And Yahwe did that thing on the morrow; and all the cattle of Egypt died; but of the cattle of the children of Israel died not one.

9:7 Þá sendi Faraó menn, og sjá: Engin skepna hafði farist af fænaði Ísraelsmanna. En hjarta Faraós var ósveigjanlegt, og hann gaf fólkinu eigi fararleyfi.

9:7 And Pharaoh sent, and, behold, there was not so much as one of the cattle of the Israelites dead. But the heart of Pharaoh was stubborn, and he did not let the people go.

9:8 Því næst sagði Drottinn við Móse og Aron: "Takið handfylli ykkar af ösku úr ofninum, og skal Móse dreifa henni í loft upp að Faraó ásjáandi."

9:8 And Yahwe said unto Moses and unto Aaron, Take to you handfuls of ashes of the furnace, and let Moses sprinkle it toward heaven in the sight of Pharaoh.

9:9 Skal hún þá verða að dufti um allt Egyptaland, en af því skal koma bólga, sem brýst út í kýli, bæði á mönnum og fænaði um allt Egyptaland."

9:9 And it shall become small dust over all the land of Egypt, and shall be a boil breaking forth with blains upon man and upon beast, throughout all the land of Egypt.

9:10 Þeir tóku þá ösku úr ofninum og gengu fyrir Faraó. Dreifði þá Móse öskunni í loft upp, og kom þá á menn og fænað bólga, sem braust út í kýli.

9:10 And they took ashes of the furnace, and stood before Pharaoh; and Moses sprinkled it up toward heaven; and it became a boil breaking forth with blains upon man and upon beast.

9:11 En spásagnamennirnir gátu ekki komið á fund Móse sökum bólgunnar, því að bólga kom á spásagnamennina, eins og á alla Egypta.

9:11 And the magicians could not stand before Moses because of the boils; for the boils were upon the magicians, and upon all the Egyptians.

9:12 En Drottinn hertí hjarta Faraós, og hann hlýddi þeim ekki, eins og Drottinn hafði sagt Móse.

9:12 And Yahwe hardened the heart of Pharaoh, and he hearkened not unto them, as Yahwe had spoken unto Moses.

9:13 Þá mælti Drottinn við Móse: "Ris upp árla á morgun, gakk fyrir Faraó og seg við hann: „Svo segir Drottinn, Guð Hebra: Gef fólki minnu fararleyfi, að þeir megi þjóna mér."

9:13 And Yahwe said unto Moses, Rise up early in the morning, and stand before Pharaoh, and say unto him, Thus saith Yahwe, the God of the Hebrews, Let my people go, that they may serve me.

9:14 Því að í þetta sinn ætla ég að senda allar plágur minar yfir þig sjálfan, yfir þjóna þína og yfir fólk þitt, svo að þú vitir, að enginn er minn líki á allri jörðinni.

9:14 For I will this time send all my plagues upon thy heart, and upon thy servants, and upon thy people; that thou mayest know that there is none like me in all the earth.

9:15 Því að ég hefði þegar getað rétt út hönd mína og slegið þig og fólk þitt með drepsótt, svo að þú yrðir afmáður af jörðinni.

9:15 For now I had put forth my hand, and smitten thee and thy people with pestilence, and thou hadst been cut off from the earth:

9:16 En þess vegna hefi ég þig standa látið, til þess að ég sýndi þér mátt minn og til þess að nafn mitt yrði kunngjört um alla veröld.

9:16 but in very deed for this cause have I made thee to stand, to show thee my power, and that my name may be declared throughout all the earth.

9:17 Þú stendur enn í móti fólki mínu með því að vilja ekki gefa þeim fararleyfi.

9:17 As yet exaltest thou thyself against my people, that thou wilt not let them go?

9:18 Sjá, á morgun í þetta mund vil ég láta dynja yfir svo stórfellt hagl, að aldrei hefir slikt komið á Egyptalandi, síðan landið varð til og allt til þessa dags.

9:18 Behold, to-morrow about this time I will cause it to rain a very grievous hail, such as hath not been in Egypt since the day it was founded even until now.

9:19 Fyrir því send nú og tak sem skjótast inn fænað þinn og allt það, er þú átt úti. Allir menn og skepnur, sem úti verða staddar og ekki eru í hús inn látnar og fyrir haglinu verða, munu deyja."

9:19 Now therefore send, hasten in thy cattle and all that thou hast in the field; for every man and beast that shall be found in the field, and shall not be brought home, the hail shall come down upon them, and they shall die.

9:20 Sérhver af þjónum Faraós, sem óttaðist orð Drottins, hýsti inni hjú sín og fænað.

9:20 He that feared the word of Yahwe among the servants of Pharaoh made his servants and his cattle flee into the houses.

9:21 En þeir, sem ekki gáfu gaum að orðum Drottins, létu hjú sín og fénað vera úti.

9:21 And he that regarded not the word of Yahwe left his servants and his cattle in the field.

9:22 Þá sagði Drottinn við Móse: "Rétt hönd þína til himins og þá skal hagl drífa yfir allt Egyptaland, yfir menn og skepnur, og yfir allan jarðargróða í Egyptalandi."

9:22 And Yahwe said unto Moses, Stretch forth thy hand toward heaven, that there may be hail in all the land of Egypt, upon man, and upon beast, and upon every herb of the field, throughout the land of Egypt.

9:23 Þá lyfti Móse staf sínum til himins, og Drottinn lét þegar koma reiðarþrumur og hagl. Og eldingum laust á jörð niður, og Drottinn lét hagl dynja yfir Egyptaland.

9:23 And Moses stretched forth his rod toward heaven: and Yahwe sent thunder and hail, and fire ran down unto the earth; and Yahwe rained hail upon the land of Egypt.

9:24 Og haglið dundi og eldingunum laust í sífellu niður innan um haglið, er var svo geysistört, að slíkt hafði ekki komið á öllu Egyptalandi síðan það byggðist.

9:24 So there was hail, and fire mingled with the hail, very grievous, such as had not been in all the land of Egypt since it became a nation.

9:25 Og haglið laust til bana allt það, sem úti var í öllu Egyptalandi, bæði menn og skepnur, og haglið lamdi allan jarðargróða og braut hvert tré merkurinnar.

9:25 And the hail smote throughout all the land of Egypt all that was in the field, both man and beast; and the hail smote every herb of the field, and brake every tree of the field.

9:26 Aðeins í Gósenlandi, þar sem Ísraelsmenn bjuggu, kom ekkert hagl.

9:26 Only in the land of Goshen, where the children of Israel were, was there no hail.

9:27 Þá sendi Faraó og lét kalla þá Móse og Aron og sagði við þá: "Að þessu sinni hefi ég syndgað. Drottinn er réttlátur, en ég og mitt fólk höfum á röngu að standa."

9:27 And Pharaoh sent, and called for Moses and Aaron, and said unto them, I have sinned this time: Yahwe is righteous, and I and my people are wicked.

9:28 Biðjið til Drottins. Nóg er komið af reiðarþrumum og hagli. Vil ég þá gefa yður fararleyfi, og skuluð þér ekki bíða lengur."

9:28 Entreat Yahwe; for there hath been enough of *these* mighty thunderings and hail; and I will let you go, and ye shall stay no longer.

9:29 Móse svaraði honum: "Jafnskjótt sem ég er kominn út úr borginni, skal ég fórna höndum til Drottins, og mun þá reiðarþrumunum linna og hagl ekki frammar koma, svo að þú vitir, að jörðin tilheyrir Drottni."

9:29 And Moses said unto him, As soon as I am gone out of the city, I will spread abroad my hands unto Yahwe; the thunders shall

cease, neither shall there be any more hail; that thou mayest know that the earth is Yahwe's.

9:30 Og veit ég þó, að þú og þjónar þínir óttast ekki enn Drottin Guð."

9:30 But as for thee and thy servants, I know that ye will not yet fear Yahwe God.

9:31 Hör og bygg var niður slegið, því að öx voru komin á byggð og knappar á hörinn.

9:31 And the flax and the barley were smitten: for the barley was in the ear, and the flax was in bloom.

9:32 En hveíti og speldi var ekki niður slegið, því að þau koma seint upp.

9:32 But the wheat and the spelt were not smitten: for they were not grown up.

9:33 Því næst gekk Móse burt frá Faraó og út úr borginni og fórnaði höndum til Drottins. Linnti þá reiðarþrumunum og haglinu, og regn streymdi ekki lengur niður á jörðina.

9:33 And Moses went out of the city from Pharaoh, and spread abroad his hands unto Yahwe: and the thunders and hail ceased, and the rain was not poured upon the earth.

9:34 En er Faraó sá, að regninu, haglinu og reiðarþrumunum linní, hélt hann áfram að syndga og hertí hjarta sitt, hann og þjónar hans.

9:34 And when Pharaoh saw that the rain and the hail and the thunders were ceased, he sinned yet more, and hardened his heart, he and his servants.

9:35 Og hjarta Faraós harðnaði, og hann gaf Ísraelsmönnum eigi fararleyfi, eins og Drottinn hafði sagt fyrir munn Móse.

9:35 And the heart of Pharaoh was hardened, and he did not let the children of Israel go, as Yahwe had spoken by Moses.

10:1 Því næst sagði Drottinn við Móse: "Gakk inn fyrir Faraó, því að ég hefi hert hjarta hans og hjörtu þjóna hans til þess að ég fremji þessi tákni mín meðal þeirra"

10:1 And Yahwe said unto Moses, Go in unto Pharaoh: for I have hardened his heart, and the heart of his servants, that I may show these my signs in the midst of them,

10:2 og til þess að þú getir sagt börnum þínum og barnabörnum frá því, hvernig ég hefi farið með Egypta, og frá þeim táknum, sem ég hefi á þeim gjört, svo að þér vitið, að ég er Drottinn."

10:2 and that thou mayest tell in the ears of thy son, and of thy son's son, what things I have wrought upon Egypt, and my signs which I have done among them; that ye may know that I am Yahwe.

10:3 Síðan gengu þeir Móse og Aron inn fyrir Faraó og sögðu við hann: "Svo segir Drottinn, Guð Hebraa: 'Hve lengi vilt þú færast undan að auðmykja þig fyrir mér?'"

10:3 And Moses and Aaron went in unto Pharaoh, and said unto him, Thus saith Yahwe, the God of the Hebrews, How long wilt thou refuse to humble thyself before me? let my people go, that they may serve me.

10:4 Gef fólki mínu fararleyfi, að þeir megi þjóna mér, því að færist þú

undan að leyfa fólki mínu að fara, þá skal ég á morgun láta engisprettur færast inn yfir landamæri þín.

10:4 Else, if thou refuse to let my people go, behold, to-morrow will I bring locusts into thy border:

10:5 Og þær skulu hylja yfirborð landsins, svo að ekki skal sjást til jarðar. Skulu þær upp eta leifarnar, sem hjargað var og þér eigið eftir óskemmdar af haglinu, og naga öll tré yðar, sem spretta á mörkiinni.

10:5 and they shall cover the face of the earth, so that one shall not be able to see the earth: and they shall eat the residue of that which is escaped, which remaineth unto you from the hail, and shall eat every tree which groweth for you out of the field:

10:6 Þær skulu fylla hús þín og hús allra þjóna þinna og hús allra Egypta, og hafa hvorki feður þínir né feður feðra þinna séð slíkt, frá því þeir fæddust í heiminn og allt til þessa dags." Síðan sneri hann sér við og gekk út frá Faraó.

10:6 and thy houses shall be filled, and the houses of all thy servants, and the houses of all the Egyptians; as neither thy fathers nor thy fathers' fathers have seen, since the day that they were upon the earth unto this day. And he turned, and went out from Pharaoh.

10:7 Þá sögðu þjónar Faraós við hann: "Hversu lengi á þessi maður að verða oss að meini? Gef mönnunum fararleyfi, að þeir megi þjóna Drottni Guði sínum! Veistu ekki enn, að Egyptaland er í eyði lagt?"

10:7 And Pharaoh's servants said unto him, How long shall this man be a snare unto us? let the men go, that they may serve Yahwe their God: knowest thou not yet that Egypt is destroyed?

10:8 Þá voru þeir Móse og Aron sóttir aftur til Faraós og sagði hann við þá: "Farið og þjónið Drottni Guði yðar! En hverjir eru það, sem ætla að fara?"

10:8 And Moses and Aaron were brought again unto Pharaoh: and he said unto them, Go, serve Yahwe your God; but who are they that shall go?

10:9 Móse svaraði: "Vér ætlum að fara með börn vor og gamalmenni. Með sonu vora og dætur, sauðfé vort og nautgripi ætlum vér að fara, því að vér eigum að halda Drottni hátíð."

10:9 And Moses said, We will go with our young and with our old; with our sons and with our daughters, with our flocks and with our herds will we go; for we must hold a feast unto Yahwe.

10:10 En hann sagði við þá: "Svo framt sé Drottinn með yður, sem ég gef yður og börnum yðar fararleyfi! Sannlega hafið þér illt í huga."

10:10 And he said unto them, So be Yahwe with you, as I will let you go, and your little ones: look to it; for evil is before you.

10:11 Eigi skal svo vera. Farið þér karlmennirnir og þjónið Drottni, því að mun það hafið þér beðið." Síðan voru þeir reknir út frá Faraó.

10:11 Not so: go now ye that are men, and serve Yahwe; for that is what ye desire. And they were driven out from Pharaoh's presence.

10:12 Þá mælti Drottinn við Móse: "Rétt út hönd þína yfir Egyptaland, svo að engisprettur komi yfir landið og upp efi allan jarðargróða, allt það, sem haglið eftir skildi."

10:12 And Yahwe said unto Moses, Stretch out thy hand over the land of Egypt for the locusts, that they may come up upon the land of Egypt, and eat every herb of the land, even all that the hail hath left.

10:13 Þá rétti Móse út staf sinn yfir Egyptaland. Og Drottinn lét austanvind blása inn yfir landið allan þann dag og alla nóttina, en með morgninum kom austanvindurinn með engisprettarnar.

10:13 And Moses stretched forth his rod over the land of Egypt, and Yahwe brought an east wind upon the land all that day, and all the night; and when it was morning, the east wind brought the locusts.

10:14 Engisprettarnar komu yfir allt Egyptaland, og mestí aragrúi af þeim kom niður í öllum héruðum landsins. Hafði aldrei áður verið slíkur urmull af engisprettum, og mun ekki hér eftir verða.

10:14 And the locusts went up over all the land of Egypt, and rested in all the borders of Egypt; very grievous were they; before them there were no such locusts as they, neither after them shall be such.

10:15 Þær huldu allt landið, svo að hvergi sá til jarðar, og þær átu allt gras jarðarinnar og allan ávöxt trjáanna, sem haglið hafði eftir skilið, svo að í öllu Egyptalandi varð ekkert grænt eftir, hvorki á trjánnum né á jurtum merkurinnar.

10:15 For they covered the face of the whole earth, so that the land was darkened; and they did eat every herb of the land, and all the fruit of the trees which the hail had left: and there remained not any green thing, either tree or herb of the field, through all the land of Egypt.

10:16 Þá gjörði Faraó í skyndi boð eftir Móse og Aroni og sagði: "Ég hefí syndgað á móti Drottni Guði yðar, og á móti yður.

10:16 Then Pharaoh called for Moses and Aaron in haste; and he said, I have sinned against Yahwe your God, and against you.

10:17 En fyrirgefið mér synd mína aðeins í þetta sinn og biðjið Drottin, Guð yðar, að hann fyrir hvern mun létti þessari vöðaplágu af mér."

10:17 Now therefore forgive, I pray thee, my sin only this once, and entreat Yahwe your God, that he may take away from me this death only.

10:18 Síðan gekk hann út frá Faraó og bað til Drottins.

10:18 And he went out from Pharaoh, and entreated Yahwe.

10:19 Þá sneri Drottinn veðrinu í mjög hvassan vestanvind, sem tók engisprettarnar og fleygði þeim í Rauðahafið, svo að ekki var eftir ein engisprettur nokkurs staðar í Egyptalandi.

10:19 And Yahwe turned an exceeding strong west wind, which took up the locusts, and drove them into the Red Sea; there

remained not one locust in all the border of Egypt.

10:20 En Drottinn hertí hjarta Faraós, svo að hann leyfði ekki Ísraelsmönnum burt að fara.

10:20 But Yahwe hardened Pharaoh's heart, and he did not let the children of Israel go.

10:21 Því næst sagði Drottinn við Móse: "Rétt hönd þína til himins, og skal þá koma þreifandi myrkur yfir allt Egyptaland."

10:21 And Yahwe said unto Moses, Stretch out thy hand toward heaven, that there may be darkness over the land of Egypt, even darkness which may be felt.

10:22 Móse rétti þá hönd sína til himins, og varð þá niðamyrkur í öllu Egyptalandi í þrjá daga.

10:22 And Moses stretched forth his hand toward heaven; and there was a thick darkness in all the land of Egypt three days;

10:23 Enginn sá annan, og enginn hreyfði sig, þaðan sem hann var staddur, í þrjá daga, en bjart var hjá öllum Ísraelsmönnum, í hiðýlum þeirra.

10:23 they saw not one another, neither rose any one from his place for three days: but all the children of Israel had light in their dwellings.

10:24 Þá lét Faraó kalla Móse og sagði: "Farið og þjónið Drottni, látið aðeins sauðfénað yðar og nautgripi eftir verða. Börn yðar mega einnig fara með yður."

10:24 And Pharaoh called unto Moses, and said, Go ye, serve Yahwe; only let your flocks and your herds be stayed: let your little ones also go with you.

10:25 En Móse svaraði: "Þú verður einnig að fá oss dýr til sláturfórnar og brennifórnar, að vér megum fórnir fara Drottni Guði vorum.

10:25 And Moses said, Thou must also give into our hand sacrifices and burnt-offerings, that we may sacrifice unto Yahwe our God.

10:26 Kvíkfé vort skal og fara með oss, ekki skal ein klauf eftir verða, því að af því verðum vér að taka til þess að þjóna Drottni Guði vorum. En eigi vitum vér, hverju vér skulum fórnæra Drottni, fyrr en vér komum þangað."

10:26 Our cattle also shall go with us; there shall not a hoof be left behind: for thereof must we take to serve Yahwe our God; and we know not with what we must serve Yahwe, until we come thither.

10:27 En Drottinn hertí hjarta Faraós og hann vildi ekki gefa þeim fararleyfi.

10:27 But Yahwe hardened Pharaoh's heart, and he would not let them go.

10:28 Og Faraó sagði við hann: "Haf þig á burt frá mér og varast að koma oftár fyrir mín augu, því að á þeim degi, sem þú kemur í augsyn mér, skaltu deyja."

10:28 And Pharaoh said unto him, Get thee from me, take heed to thyself, see my face no more; for in the day thou seest my face thou shalt die.

10:29 Móse svaraði: "Rétt segir þú. Ég skal aldrei framar koma þér fyrir augu."

10:29 And Moses said, Thou hast

spoken well. I will see thy face again no more.

11:1 Þá sagði Drottinn við Móse: "Ég vil enn láta eina plágu koma yfir Faraó og Egyptaland. Eftir það mun hann leyfa yður að fara héðan. Þegar hann gefur yður fullt fararleyfi, þá mun hann jafnvel reka yður burt héðan.

11:1 And Yahwe said unto Moses, Yet one plague more will I bring upon Pharaoh, and upon Egypt; afterwards he will let you go hence: when he shall let you go, he shall surely thrust you out hence altogether.

11:2 Seg nú í áheyrn fólksins, að hver maður skuli biðja granna sinn og hver kona grannkonu sína um silfurgripi og gullgripi."

11:2 Speak now in the ears of the people, and let them ask every man of his neighbor, and every woman of her neighbor, jewels of silver, and jewels of gold.

11:3 Drottinn lét fólkið öðlast hylli Egypta, enda var Móse mjög mikils virtur maður í Egyptalandi, bæði af þjónum Faraós og lýðnum.

11:3 And Yahwe gave the people favor in the sight of the Egyptians. Moreover the man Moses was very great in the land of Egypt, in the sight of Pharaoh's servants, and in the sight of the people.

11:4 Þá sagði Móse: "Svo segir Drottinn: „Um miðnætti vil ég ganga mitt í gegnum Egyptaland.

11:4 And Moses said, Thus saith Yahwe, About midnight will I go out into the midst of Egypt:

11:5 og þá skulu allir frumburðir í Egyptalandi deyja, frá frumgetnum syni Faraós, sem situr í hásæti sínu, til frumgetnings ambáttarinnar, sem stendur við kvörnina, og allir frumburðir fénaðarins.

11:5 and all the first-born in the land of Egypt shall die, from the first-born of Pharaoh that sitteth upon his throne, even unto the first-born of the maid-servant that is behind the mill; and all the first-born of cattle.

11:6 Þá skal verða svo mikið harmakvein um allt Egyptaland, að jafnmikið hefir ekki verið og mun aldrei verða.

11:6 And there shall be a great cry throughout all the land of Egypt, such as there hath not been, nor shall be any more.

11:7 En eigi skal svo mikið sem rakki gelta að nokkrum Ísraelsmanna, hvorki að mönnum né skepnum, svo að þér vitíð, að Drottinn gjörir greinarmun á Ísraelsmönnum og Egyptum.

11:7 But against any of the children of Israel shall not a dog move his tongue, against man or beast: that ye may know how that Yahwe doth make a distinction between the Egyptians and Israel.

11:8 Þá skulu allir þessir þjónar þínir koma til mín, falla til jarðar fyrir mér og segja: Far þú á burt og allt það fólk, sem þér fylgir, - og eftir það mun ég á burt fara." Síðan gekk hann út frá Faraó og var hinn reiðasti.

11:8 And all these thy servants shall come down unto me, and bow down themselves unto me, saying, Get thee out, and all the people that follow thee: and after that I will go

out. And he went out from Pharaoh in hot anger.

11:9 En Drottinn sagði við Móse: "Faraó mun ekki láta að orðum yðar, svo að stórmerki mín verði mörg í Egyptalandi."

11:9 And Yahwe said unto Moses, Pharaoh will not hearken unto you; that my wonders may be multiplied in the land of Egypt.

11:10 En þeir Móse og Aron gjörðu öll þessi stórmerki fyrir Faraó. En Drottinn hertí hjarta Faraós, og ekki leyfði hann Ísraelsmönnum að fara burt úr landi sínu.

11:10 And Moses and Aaron did all these wonders before Pharaoh: and Yahwe hardened Pharaoh's heart, and he did not let the children of Israel go out of his land.

12:1 Þá mælti Drottinn við þá Móse og Aron í Egyptalandi á þessa leið:

12:1 And Yahwe spake unto Moses and Aaron in the land of Egypt, saying,

12:2 "Þessi mánuður skal vera upphafsmánuður hjá yður. Hann skal vera fyrsti mánuður ársins hjá yður.

12:2 This month shall be unto you the beginning of months: it shall be the first month of the year to you.

12:3 Talið til alls safnaðar Ísraelsmanna og segið: Á tíunda degi þessa mánaðar skal hver húsbóndi taka lamb fyrir fjölskyldu sína, eitt lamb fyrir hvert heimili.

12:3 Speak ye unto all the congregation of Israel, saying, In the tenth day of this month they shall take to them every man a lamb, according to their fathers' houses, a lamb for a household:

12:4 En sé eitt lamb of mikið fyrir heimilið, þá taki hann og granni hans, sá er næstur honum býr, lamb saman eftir tölu heimilismanna. Eftir því sem hver etur, skuluð þér ætla á um lambið.

12:4 and if the household be too little for a lamb, then shall he and his neighbor next unto his house take one according to the number of the souls; according to every man's eating ye shall make your count for the lamb.

12:5 Lambið skal vera gallalaust, hrútlamb veturgamalt, og má vera hvort sem vill ásaugarlamb eða hafurkið.

12:5 Your lamb shall be without blemish, a male a year old: ye shall take it from the sheep, or from the goats:

12:6 Og þér skuluð varðveita það til hins fjórtánda dags þessa mánaðar. Þá skal öll samkoma Ísraelssafnaðar slátra því um sólsetur.

12:6 and ye shall keep it until the fourteenth day of the same month; and the whole assembly of the congregation of Israel shall kill it at even.

12:7 Þá skulu þeir taka nokkuð af blóðinu og ríða því á báða dyrastafi og dyratré húsa þeirra, þar sem þeir eta lambið.

12:7 And they shall take of the blood, and put it on the two side-posts and on the lintel, upon the houses wherein they shall eat it.

12:8 Sömu nóttina skulu þeir eta kjötið, steikt við eld. Með ósýrðu brauði og beiskum jurtum skulu þeir eta það.

12:8 And they shall eat the flesh in that night, roast with fire, and unleavened bread; with bitter herbs they shall eat it.

12:9 Ekki skuluð þér eta neitt af því hrátt eða sodið í vatni, heldur steikt við eld, höfuðið með fótum og innnyflum.

12:9 Eat not of it raw, nor boiled at all with water, but roast with fire; its head with its legs and with the inwards thereof.

12:10 Engu af því skuluð þér leifa til morguns, en hafi nokkru af því leift verið til morguns, þá skuluð þér brenna það í eldi.

12:10 And ye shall let nothing of it remain until the morning; but that which remaineth of it until the morning ye shall burn with fire.

12:11 Og þannig skuluð þér neyta þess: Þér skuluð vera gyrtir um lendar yðar, hafa skó á fótum og stafi í höndum. Þér skuluð eta það í flýti. Það eru páskar Drottins.

12:11 And thus shall ye eat it: with your loins girded, your shoes on your feet, and your staff in your hand; and ye shall eat it in haste: it is Yahwe's passover.

12:12 Því að þessa sömu nótt vil ég fara um Egyptaland og deyða alla frumburði í Egyptalandi, bæði menn og fænað. Og refsidóma vil ég láta fram koma á öllum goðum Egyptalands. Ég er Drottinn.

12:12 For I will go through the land of Egypt in that night, and will smite all the first-born in the land of Egypt, both man and beast; and against all the gods of Egypt I will execute judgments: I am Yahwe.

12:13 Og blóðið skal vera yður tákn á þeim húsum, þar sem þér eruð: Er ég sé blóðið, mun ég ganga fram hjá yður, og engin skað plága skal yfir yður koma, þegar ég slæ Egyptaland.

12:13 And the blood shall be to you for a token upon the houses where ye are: and when I see the blood, I will pass over you, and there shall no plague be upon you to destroy you, when I smite the land of Egypt.

12:14 Þessi dagur skal vera yður endurminningardagur, og þér skuluð halda hann sem hátíð Drottins. Kynslóð eftir kynslóð skuluð þér hann hátíðlegan halda eftir ævarandi lögmáli.'

12:14 And this day shall be unto you for a memorial, and ye shall keep it a feast to Yahwe: throughout your generations ye shall keep it a feast by an ordinance for ever.

12:15 Í sjö daga skuluð þér eta ósýrt brauð. Þegar á fyrsta degi skuluð þér flytja súrdeig burt úr húsum yðar, því að hver sem etur sýrt brauð frá fyrsta degi til hins sjöunda, hann skal upprættur verða úr Ísrael.

12:15 Seven days shall ye eat unleavened bread; even the first day ye shall put away leaven out of your houses: for whosoever eateth leavened bread from the first day until the seventh day, that soul shall be cut off from Israel.

12:16 Á hinum fyrsta degi skuluð þér halda helga samkomu og sömuleiðis á hinum sjöunda degi helga

samkomu. Á þeim dögum skal ekkert verk vinna, nema það megið þér tilreiða, sem hver og einn þarf sér til matar.

12:16 And in the first day there shall be to you a holy convocation, and in the seventh day a holy convocation; no manner of work shall be done in them, save that which every man must eat, that only may be done by you.

12:17 Þér skuluð halda helga hátíð hinna ósýrðu brauða, því að einmitt á þessum degi leiddi ég hersveitir yðar út af Egyptalandi. Fyrir því skuluð þér halda heilagt þennan dag, kynslóð eftir kynslóð, eftir ævarandi lögmáli.

12:17 And ye shall observe the feast of unleavened bread; for in this selfsame day have I brought your hosts out of the land of Egypt: therefore shall ye observe this day throughout your generations by an ordinance for ever.

12:18 Í fyrsta mánuðinum skuluð þér ósýrt brauð eta frá því um kveldið hinn fjórtánda dag mánaðarins og til þess um kveldið hinn tuttugasta og fyrsta dag mánaðarins.

12:18 In the first month, on the fourteenth day of the month at even, ye shall eat unleavened bread, until the one and twentieth day of the month at even.

12:19 Í sjö daga skal súrdeig ekki finnast í húsum yðar, því að hver sem þá etur sýrt brauð, sá maður skal upprættur verða úr söfnuði Ísraels, hvort sem hann er útlendur eða innlendur.

12:19 Seven days shall there be no leaven found in your houses: for whosoever eateth that which is leavened, that soul shall be cut off from the congregation of Israel, whether he be a sojourner, or one that is born in the land.

12:20 Þér skuluð ekkert sýrt brauð eta. Í öllum bústöðum yðar skuluð þér eta ósýrt brauð."

12:20 Ye shall eat nothing leavened; in all your habitations shall ye eat unleavened bread.

12:21 Þá stefndi Móse saman öllum öldungum Ísraelsmanna og sagði við þá: "Farið og takið yður sauðkindur handa heimilum yðar og slátrið páskalambinu.

12:21 Then Moses called for all the elders of Israel, and said unto them, Draw out, and take you lambs according to your families, and kill the passover.

12:22 Takið ísöpsvönd og drepið honum í blóðið, sem er í troginu, og ríðið blóði úr troginu á dyratréð og báða dyrastafina. Og enginn yðar skal fara út fyrir dyr á húsi sínu fyrr en að morgni.

12:22 And ye shall take a bunch of hyssop, and dip it in the blood that is in the basin, and strike the lintel and the two side-posts with the blood that is in the basin; and none of you shall go out of the door of his house until the morning.

12:23 Því að Drottinn mun fara yfir landið til þess að ljósta Egypta. Hann mun sjá blóðið á dyratrénu og báðum dyrastöfunum, og mun þá Drottinn ganga fram hjá dyrunum og ekki láta eyðandann koma í hús yðar til að ljósta yður.

12:23 For Yahwe will pass through to smite the Egyptians; and when he seeth the blood upon the lintel, and on the two side-posts, Yahwe will pass over the door, and will not suffer the destroyer to come in unto your houses to smite you.

12:24 Gætið þessa sem ávinlegrar skipunar fyrir þig og börn þín.

12:24 And ye shall observe this thing for an ordinance to thee and to thy sons for ever.

12:25 Og þegar þér komið í landið, sem Drottinn mun gefa yður, eins og hann hefir heiðið, þá skuluð þér halda þennan sið.

12:25 And it shall come to pass, when ye are come to the land which Yahwe will give you, according as he hath promised, that ye shall keep this service.

12:26 Og þegar börn yðar segja við yður: „Hvaða siður er þetta, sem þér haldið?"

12:26 And it shall come to pass, when your children shall say unto you, What mean ye by this service?

12:27 Þá skuluð þér svara: „Þetta er páskafoðn Drottins, sem gekk fram hjá húsum Ísraelsmanna í Egyptalandi, þá er hann laust Egypta, en hlífði vorum húsum." Þá féll lýðurinn fram og tilbað.

12:27 that ye shall say, It is the sacrifice of Yahwe's passover, who passed over the houses of the children of Israel in Egypt, when he smote the Egyptians, and delivered our houses. And the people bowed the head and worshipped.

12:28 Og Ísraelsmenn fóru og gjörðu þetta. Þeir gjörðu eins og Drottinn hafði boðið þeim Móse og Aroni.

12:28 And the children of Israel went and did so; as Yahwe had commanded Moses and Aaron, so did they.

12:29 Um miðnæturskeið laust Drottinn alla frumburði í Egyptalandi, frá frumgetnum syni Faraós, sem sat í háseti sínu, allt til frumgetnings bandingjans, sem í myrkvastofu sat, og alla frumburði fénaðarins.

12:29 And it came to pass at midnight, that Yahwe smote all the first-born in the land of Egypt, from the first-born of Pharaoh that sat on his throne unto the first-born of the captive that was in the dungeon; and all the first-born of cattle.

12:30 Þá reis Faraó upp um nóttina, hann og allir þjónar hans, og allir Egyptar. Gjörðist þá mikið harmakvein í Egyptalandi, því að ekki var það hús, að eigi væri lík inni.

12:30 And Pharaoh rose up in the night, he, and all his servants, and all the Egyptians; and there was a great cry in Egypt, for there was not a house where there was not one dead.

12:31 Lét hann kalla þá Móse og Aron um nóttina og sagði: "Takið yður upp og farið burt frá minni þjóð, bæði þið og Ísraelsmenn. Farið og þjónið Drottni, eins og þið hafið um talað.

12:31 And he called for Moses and Aaron by night, and said, Rise up, get you forth from among my people, both ye and the children of Israel; and go, serve Yahwe, as ye have said.

12:32 Takið með yður bæði sauðfé yðar og nautgripi, eins og þið hafið um talað, farið því næst af stað og biðjið einnig mér blessunar."

12:32 Take both your flocks and your herds, as ye have said, and be gone; and bless me also.

12:33 Og Egyptar ráku hart eftir fólkinu til þess að koma þeim sem fyrst burt úr landinu, því að þeir sögðu: "Ver munum allir deyja."

12:33 And the Egyptians were urgent upon the people, to send them out of the land in haste; for they said, We are all dead men.

12:34 Fólkið tók þá deigið, sem það hafði, áður en það sýrdist, batt deigtrogin innan í klæði sín og bar þau á öxlum sér.

12:34 And the people took their dough before it was leavened, their kneading-troughs being bound up in their clothes upon their shoulders.

12:35 En Ísraelsmenn höfðu gjört eftir fyrirmælum Móse og boðið Egypta um gullgripi og silfurgripi og klæði.

12:35 And the children of Israel did according to the word of Moses; and they asked of the Egyptians jewels of silver, and jewels of gold, and raiment.

12:36 og hafði Drottinn látið fólkið öðlast hylfi Egypta, svo að þeir urðu við ben þeirra, og þannig rændu þeir Egypta.

12:36 And Yahwe gave the people favor in the sight of the Egyptians, so that they let them have what they asked. And they despoiled the Egyptians.

12:37 Tóku Ísraelsmenn sig nú upp frá Ramses og fóru til Súkkót, hér um bil sex hundruð þúsund fótgangandi manna, auk barna.

12:37 And the children of Israel journeyed from Rameses to Succoth, about six hundred thousand on foot that were men, besides children.

12:38 Þar að auki fór með þeim mikill fjöldi af alls konar lýð, svo og stórar hjarðir sauða og nauta.

12:38 And a mixed multitude went up also with them; and flocks, and herds, even very much cattle.

12:39 Og þeir bökuðu ósýrðar kökur af deiginu, sem þeir höfðu með sér úr Egyptalandi, því að deigið hafði ekki sýrst, þar eð þeir voru reknir burt úr Egyptalandi og máttu engar viðtafir hafa og höfðu því ekkert búið sér til veganestis.

12:39 And they baked unleavened cakes of the dough which they brought forth out of Egypt; for it was not leavened, because they were thrust out of Egypt, and could not tarry, neither had they prepared for themselves any victuals.

12:40 Ísraelsmenn höfðu þá búið í Egyptalandi fjögur hundruð og þrjátíu ár.

12:40 Now the time that the children of Israel dwelt in Egypt was four hundred and thirty years.

12:41 Og að liðnum þeim fjögur hundruð og þrjátíu árum, einmitt á þeim degi, fóru allar hersveitir

Drottins út af Egyptalandi.

12:41 And it came to pass at the end of four hundred and thirty years, even the selfsame day it came to pass, that all the hosts of Yahwe went out from the land of Egypt.

12:42 Þetta er vökunótt Drottins, með því að hann leiddi þá út af Egyptalandi. Þessa sömu nótt halda allir Ísraelsmenn helga sem vökunótt Drottins frá kyni til kyns.

12:42 It is a night to be much observed unto Yahwe for bringing them out from the land of Egypt: this is that night of Yahwe, to be much observed of all the children of Israel throughout their generations.

12:43 Drottinn sagði við þá Móse og Aron: "Þetta eru ákvæðin um páskalambið: Enginn útlendur maður má af því eta.

12:43 And Yahwe said unto Moses and Aaron, This is the ordinance of the passover: there shall no foreigner eat thereof;

12:44 Sérhver þræll, sem er verði keyptur, má eta af því, er þú hefir umskorið hann.

12:44 But every man's servant that is bought for money, when thou hast circumcised him, then shall he eat thereof.

12:45 Enginn útlendur búandi eða daglaunamaður má eta af því.

12:45 A sojourner and a hired servant shall not eat thereof.

12:46 Menn skulu eta það í einu húsi. Ekkert af kjötinu mátt þú bera út úr húsinu. Ekkert bein í því megið þér brjóta.

12:46 In one house shall it be eaten; thou shalt not carry forth aught of the flesh abroad out of the house; neither shall ye break a bone thereof.

12:47 Allur söfnuður Ísraels skal svo gjöra.

12:47 All the congregation of Israel shall keep it.

12:48 Ef nokkur útlendingur býr hjá þér og vill halda Drottni páska, þá skal umskera allt karlkyn hjá honum, og má hann þá koma og halda hátíðina, og skal hann vera sem innborinn maður. En enginn óumskorinn skal þess neyta.

12:48 And when a stranger shall sojourn with thee, and will keep the passover to Yahwe, let all his males be circumcised, and then let him come near and keep it; and he shall be as one that is born in the land: but no uncircumcised person shall eat thereof.

12:49 Sömu lög skulu vera fyrir innborna menn sem fyrir þá útlendinga, er meðal yðar búa."

12:49 One law shall be to him that is home-born, and unto the stranger that sojourneth among you.

12:50 Allir Ísraelsmenn gjörðu svo, þeir gjörðu svo sem Drottinn hafði boðið þeim Móse og Aroni.

12:50 Thus did all the children of Israel; as Yahwe commanded Moses and Aaron, so did they.

12:51 Einmitt á þessum degi leiddi Drottinn Ísraelsmenn út af Egyptalandi eftir hersveitum þeirra.

12:51 And it came to pass the selfsame day, that Yahwe did bring the children of Israel out of the land of Egypt by their hosts.

13:1 Þá talaði Drottinn við Móse og sagði:

13:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

13:2 "Þú skalt helga mér alla frumburði. Hvað eina sem opnar móðurlíf meðal Ísraelsmanna, hvort heldur er menn eða fénadur, það er mitt."

13:2 Sanctify unto me all the first-born, whatsoever openeth the womb among the children of Israel, both of man and of beast: it is mine.

13:3 Móse sagði við fólkid: "Verið minnugir þessa dags, er þér fóruð hurt úr Egyptalandi, út úr þrælahúsinu, því með voldugri hendi leiddi Drottinn yður út þaðan: Sýrð brauð má eigi eta."

13:3 And Moses said unto the people, Remember this day, in which ye came out from Egypt, out of the house of bondage; for by strength of hand Yahwe brought you out from this place: there shall no leavened bread be eaten.

13:4 Í dag farið þér af stað, í abib-mánuði.

13:4 This day ye go forth in the month Abib.

13:5 Þegar Drottinn leiðir þig inn í land Kanaaníta, Hetíta, Amoríta, Hevíta og Jebúsíta, sem hann sör feðrum þínum að gefa þér, í það land, sem flýtur í mjólk og hunangi, þá skaltu halda þennan sið í þessum sama mánuði.

13:5 And it shall be, when Yahwe shall bring thee into the land of the Canaanite, and the Hittite, and the Amorite, and the Hivite, and the Jebusite, which he sware unto thy fathers to give thee, a land flowing with milk and honey, that thou shalt keep this service in this month.

13:6 Sjö daga skaltu eta ósýrt brauð, og á hinum sjöunda degi skal vera hátíð Drottins.

13:6 Seven days thou shalt eat unleavened bread, and in the seventh day shall be a feast to Yahwe.

13:7 Ósýrt brauð skal eta í þá sjö daga, ekkert sýrt brauð má sjást hjá þér, og ekki má heldur sárdeig sjást nokkurs staðar hjá þér innan þinna landamerkja.

13:7 Unleavened bread shall be eaten throughout the seven days; and there shall no leavened bread be seen with thee, neither shall there be leaven seen with thee, in all thy borders.

13:8 Á þeim degi skaltu gjöra syni þínum grein fyrir þessu og segja: „Það er sökum þess sem Drottinn gjörði fyrir mig, þá er ég fór út af Egyptalandi."

13:8 And thou shalt tell thy son in that day, saying, It is because of that which Yahwe did for me when I came forth out of Egypt.

13:9 Og þetta skal vera þér til merkis á hendi þinni og til minningar á milli augna þinna, svo að lögmál Drottins sé þér æ á vörum, því með voldugri hendi leiddi Drottinn þig út af Egyptalandi.

13:9 And it shall be for a sign unto thee upon thy hand, and for a memorial between thine

eyes, that the law of Yahwe may be in thy mouth: for with a strong hand hath Yahwe brought thee out of Egypt.

13:10 Þessa skipun skaltu því halda á ákveðnum tíma ár frá ári.

13:10 Thou shalt therefore keep this ordinance in its season from year to year.

13:11 Þegar Drottinn leiðir þig inn í land Kanaaníta, eins og hann sör þér og feðrum þínum, og gefur þér það,

13:11 And it shall be, when Yahwe shall bring thee into the land of the Canaanite, as he sware unto thee and to thy fathers, and shall give it thee,

13:12 þá skaltu eigna Drottni allt það, sem opnar móðurlíf. Og allir frumburðir, sem koma undan þeim fénadi, er þú átt, skulu heyra Drottni til, séu þeir karlkyns.

13:12 that thou shalt set apart unto Yahwe all that openeth the womb, and every firstling which thou hast that cometh of a beast; the males shall be Yahwe's.

13:13 Alla frumburði undan ösnum skaltu leysa með lambi. Leysir þú ekki, skaltu brjóta þá úr hálsliðum. En alla frumburði manna meðal barna þinna skaltu leysa.

13:13 And every firstling of an ass thou shalt redeem with a lamb; and if thou wilt not redeem it, then thou shalt break its neck: and all the first-born of man among thy sons shalt thou redeem.

13:14 Og þegar sonur þinn spyr þig á síðan og segir: „Hvað á þetta að þýða?" þá svara honum: "Með voldugri hendi leiddi Drottinn oss út af Egyptalandi, úr þrælahúsinu."

13:14 And it shall be, when thy son asketh thee in time to come, saying, What is this? that thou shalt say unto him, By strength of hand Yahwe brought us out from Egypt, from the house of bondage:

13:15 Því þegar Faraó synjaði oss þverlega fararleyfis, þá deyddi Drottinn alla frumburði í Egyptalandi, bæði frumburði manna og frumburði fénadar. Þess vegna fórnfæri ég Drottni öllu, sem opnar móðurlíf, en alla frumburði barna minna leysi ég.'

13:15 and it came to pass, when Pharaoh would hardly let us go, that Yahwe slew all the first-born in the land of Egypt, both the first-born of man, and the first-born of beast: therefore I sacrifice to Yahwe all that openeth the womb, being males; but all the first-born of my sons I redeem.

13:16 Og það skal vera merki á hendi þér og minningarband á milli augna þinna um það, að Drottinn leiddi oss út af Egyptalandi með voldugri hendi."

13:16 And it shall be for a sign upon thy hand, and for frontlets between thine eyes: for by strength of hand Yahwe brought us forth out of Egypt.

13:17 Þegar Faraó hafði gefið fólkinu fararleyfi, leiddi Guð þá ekki á leið til Filistalands, þótt sú leið væri skemmst, - því að Guð sagði: "Vera má að fólkid iðrist, þegar það sér, að ófriðar er von, og snúi svo aftur til Egyptalands."

13:17 And it came to pass, when Pharaoh had let the people go, that God led them not by the way of the land of the

Philistines, although that was near; for God said, Lest peradventure the people repent when they see war, and they return to Egypt:

13:18 - heldur lét Guð fólkid fara í bug eyðimerkurveginn til Sefhafsins, og fóru Ísraelsmenn vigbúnir af Egyptalandi.

13:18 but God led the people about, by the way of the wilderness by the Red Sea: and the children of Israel went up armed out of the land of Egypt.

13:19 Móse tók með sér bein Jósefs, því að hann hafði tekið eið af Ísraelsmönnum og sagt: "Sannlega mun Guð vitja yðar. Flytjið þá bein mín héðan hurt með yður."

13:19 And Moses took the bones of Joseph with him: for he had straitly sworn the children of Israel, saying, God will surely visit you; and ye shall carry up my bones away hence with you.

13:20 Þeir tóku sig upp frá Súkkót og settu búðir sínar í Etam, þar sem eyðimörkina þrýtur.

13:20 And they took their journey from Succoth, and encamped in Etham, in the edge of the wilderness.

13:21 Drottinn gekk fyrir þeim á daginn í skýstólpa til að vísa þeim veg, en á nóttunni í eldstólpa til að lýsa þeim, svo að þeir gætu ferðast nótt sem dag.

13:21 And Yahwe went before them by day in a pillar of cloud, to lead them the way, and by night in a pillar of fire, to give them light, that they might go by day and by night:

13:22 Skýstólpinn vék ekki frá fólkinu á daginn, né heldur eldstólpinn á nóttunni.

13:22 the pillar of cloud by day, and the pillar of fire by night, departed not from before the people.

14:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

14:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

14:2 "Seg Ísraelsmönnum, að þeir snúi aftur og setji búðir sínar framan Þi-Hakirót, milli Migdóls og hafsins, gegnt Baal Sefón. Þar andspænis skuluð þér setja búðir yðar við hafið."

14:2 Speak unto the children of Israel, that they turn back and encamp before Pihahiroth, between Migdol and the sea, before Baalzephon: over against it shall ye encamp by the sea.

14:3 Og Faraó mun segja um Ísraelsmenn: „Þeir fara villir vega í landinu, eyðimörkin hefir innihyrgt þá."

14:3 And Pharaoh will say of the children of Israel, They are entangled in the land, the wilderness hath shut them in.

14:4 Og ég vil herða hjarta Faraós, og hann skal veita þeim eftirför. Ég vil sýna dýrd mína á Faraó og öllum liðsafla hans, svo að Egyptar skulu vita, að ég er Drottinn." Og þeir gjörðu svo.

14:4 And I will harden Pharaoh's heart, and he shall follow after them; and I will get me honor upon Pharaoh, and upon all his host: and the Egyptians shall know that I am Yahwe. And they did so.

14:5 Þegar Egyptalandskonungi var sagt, að fólkið væri flúið, varð hugur Faraós og þjóna hans mótsnúinn fólkinu og þeir sögðu: "Hví höfum vér gjört þetta, að sleppa Ísrael úr þjónustu vorri?"

14:5 And it was told the king of Egypt that the people were fled: and the heart of Pharaoh and of his servants was changed towards the people, and they said, What is this we have done, that we have let Israel go from serving us?

14:6 Lét hann þá beita fyrir vagna sína og tók menn sína með sér.

14:6 And he made ready his chariot, and took his people with him:

14:7 Og hann tók sex hundruð valda vagna og alla vagna Egyptalands og setti kapp á hvern þeirra.

14:7 and he took six hundred chosen chariots, and all the chariots of Egypt, and captains over all of them.

14:8 En Drottinn hertí hjarta Faraós, Egyptalandskonungs, svo að hann veitti Ísraelsmönnum eftirför, því að Ísraelsmenn höfðu farið burt með upplýfri hendi.

14:8 And Yahwe hardened the heart of Pharaoh king of Egypt, and he pursued after the children of Israel: for the children of Israel went out with a high hand.

14:9 Egyptar sóttu nú eftir þeim, allir hestar og vagnar Faraós, riddarar hans og her hans, og náðu þeim þar sem þeir höfðu sett búðir sínar við hafið, hjá Pi-Hakirót, gegnt Baal Sefón.

14:9 And the Egyptians pursued after them, all the horses *and* chariots of Pharaoh, and his horsemen, and his army, and overtook them encamping by the sea, beside Pihahiroth, before Baal-zephon.

14:10 Þegar Faraó nálgadist, hófu Ísraelsmenn upp augu sín, og sjá, Egyptar sóttu eftir þeim. Urðu Ísraelsmenn þá mjög óttaslegnir og hrópuðu til Drottins.

14:10 And when Pharaoh drew nigh, the children of Israel lifted up their eyes, and, behold, the Egyptians were marching after them; and they were sore afraid: and the children of Israel cried out unto Yahwe.

14:11 Og þeir sögðu við Móse: "Tókst þú oss burt til þess að deyja hér á eyðimörk, af því að engar væru grafir til í Egyptalandi? Hví hefir þú gjört oss þetta, að fara með oss burt af Egyptalandi?"

14:11 And they said unto Moses, Because there were no graves in Egypt, hast thou taken us away to die in the wilderness? wherefore hast thou dealt thus with us, to bring us forth out of Egypt?

14:12 Kemur nú ekki fram það, sem vér sögðum við þig á Egyptalandi: „Lát oss vera kyrra, og viljum vér þjóna Egyptum, því að betra er fyrir oss að þjóna Egyptum en að deyja í eyðimörkinni?"

14:12 Is not this the word that we spake unto thee in Egypt, saying, Let us alone, that we may serve the Egyptians? For it were better for us to serve the Egyptians, than that we should die in the wilderness.

14:13 Þá sagði Móse við lýðinn: "Óttist ekki. Standið stöðugir, og munuð þér sjá hjálpraði Drottins, er hann í dag mun láta fram við yður koma, því að eins og þér sjið Egyptana í dag, munuð þér aldrei nokkurn tíma framar sjá þá.

14:13 And Moses said unto the people, Fear ye not, stand still, and see the salvation of Yahwe, which he will work for you to-day: for the Egyptians whom ye have seen to-day, ye shall see them again no more for ever.

14:14 Drottinn mun berjast fyrir yður, en þér skuluð vera kyrrir."

14:14 Yahwe will fight for you, and ye shall hold your peace.

14:15 Þá sagði Drottinn við Móse: "Hví hrópar þú til mín? Seg Ísraelsmönnum, að þeir haldi áfram,

14:15 And Yahwe said unto Moses, Wherefore criest thou unto me? speak unto the children of Israel, that they go forward.

14:16 en lyft þú upp staf þínum og rétt út hönd þína yfir hafið og kljúf það, og Ísraelsmenn skulu ganga á þurru mitt í gegnum hafið.

14:16 And lift thou up thy rod, and stretch out thy hand over the sea, and divide it: and the children of Israel shall go into the midst of the sea on dry ground.

14:17 Sjá, ég mun herða hjörtu Egypta, svo að þeir skulu sækja á eftir þeim, og ég vil sýna dýrð mína á Faraó og öllum liðsafla hans, á vögnum hans og riddurum.

14:17 And I, behold, I will harden the hearts of the Egyptians, and they shall go in after them: and I will get me honor upon Pharaoh, and upon all his host, upon his chariots, and upon his horsemen.

14:18 Og Egyptar skulu víta, að ég er Drottinn, þá er ég sýni dýrð mína á Faraó, á vögnum hans og riddurum."

14:18 And the Egyptians shall know that I am Yahwe, when I have gotten me honor upon Pharaoh, upon his chariots, and upon his horsemen.

14:19 Engill Guðs, sem gekk á undan liði Ísraels, færði sig og gekk aftur fyrir þá, og skýstólpinn, sem var fyrir framan þá, færðist og stóð að baki þeim.

14:19 And the angel of God, who went before the camp of Israel, removed and went behind them; and the pillar of cloud removed from before them, and stood behind them:

14:20 Og hann bar á milli herbúða Egypta og herbúða Ísraels, og var skýið myrkt annars vegar, en annars vegar lýsti það upp nóttina, og færðust hvorugir nær öðrum alla þá nótt.

14:20 and it came between the camp of Egypt and the camp of Israel; and there was the cloud and the darkness, yet gave it light by night: and the one came not near the other all the night.

14:21 En Móse rétti út hönd sína yfir hafið, og Drottinn lét hvassan austanvind blása alla nóttina og bægja sjónum burt og gjörði hafið að þurrlendi. Og vötnin klofnuðu.

14:21 And Moses stretched out his hand over the sea; and Yahwe caused the sea to go *back* by a strong east wind all the night, and made the sea dry land, and the waters were divided.

14:22 og Ísraelsmenn gengu á þurru mitt í gegnum hafið, og vötnin stóðu eins og veggur til hægri og vinstri handar þeim.

14:22 And the children of Israel went into the midst of the sea upon the dry ground: and the waters were a wall unto them on their right hand, and on their left.

14:23 Og Egyptar veittu þeim eftirför og sóttu eftir þeim mitt út í hafið, allir hestar Faraós, vagnar hans og riddarar.

14:23 And the Egyptians pursued, and went in after them into the midst of the sea, all Pharaoh's horses, his chariots, and his horsemen.

14:24 En á morgunvökunni leit Drottinn yfir lið Egypta í eld- og skýstólpanum, og sló felmti í lið Egypta.

14:24 And it came to pass in the morning watch, that Yahwe looked forth upon the host of the Egyptians through the pillar of fire and of cloud, and discomfited the host of the Egyptians.

14:25 og hann lét vagna þeirra ganga af hjólunum, svo að þeim sóttist leiðin erfiðlega. Þá sögðu Egyptar: "Flýjum fyrir Ísrael, því að Drottinn berst með þeim móti Egyptum."

14:25 And he took off their chariot wheels, and they drove them heavily; so that the Egyptians said, Let us flee from the face of Israel; for Yahwe fighteth for them against the Egyptians.

14:26 Þá sagði Drottinn við Móse: "Rétt út hönd þína yfir hafið, og skulu þá vötnin aftur falla yfir Egypta, yfir vagna þeirra og riddara."

14:26 And Yahwe said unto Moses, Stretch out thy hand over the sea, that the waters may come again upon the Egyptians, upon their chariots, and upon their horsemen.

14:27 Móse rétti hönd sína út yfir hafið, og sjórinn féll aftur undir morguninn í farveg sinn, en Egyptar flýðu beint í móti aðfallinu, og keyrði Drottinn þá mitt í hafið.

14:27 And Moses stretched forth his hand over the sea, and the sea returned to its strength when the morning appeared; and the Egyptians fled against it; and Yahwe overthrew the Egyptians in the midst of the sea.

14:28 Og vötnin féllu að og huldu vagnana og riddarana, allan liðsafla Faraós, sem eftir þeim hafði farið út í hafið. Ekki nokkur einn þeirra komst lífs af.

14:28 And the waters returned, and covered the chariots, and the horsemen, even all the host of Pharaoh that went in after them into the sea; there remained not so much as one of them.

14:29 En Ísraelsmenn gengu á þurru mitt í gegnum hafið, og vötnin stóðu eins og veggur til hægri og vinstri handar þeim.

14:29 But the children of Israel walked upon dry land in the midst of the sea; and the waters were a wall unto them on their right hand, and on their left.

14:30 Þannig frelsaði Drottinn Ísrael á þeim degi undan valdi Egypta, og Ísrael

sá Egypta liggja dauða á sjávarströndinni.

14:30 Thus Yahwe saved Israel that day out of the hand of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead upon the sea-shore.

14:31 Og er Ísrael sá hið mikla undur, sem Drottinn hafði gjört á Egyptum, þá óttaðist fólkíð Drottín, og þeir trúðu á Drottín og þjón hans Móse.

14:31 And Israel saw the great work which Yahwe did upon the Egyptians, and the people feared Yahwe: and they believed in Yahwe, and in his servant Moses.

15:1 Þá söng Móse og Ísraelsmenn Drottni þennan lofsöng: Eg vil lofsyngja Drottni, því að hann hefir sig dýrlegan gjört, hestum og riddurum steypði hann niður í hafið.

15:1 Then sang Moses and the children of Israel this song unto Yahwe, and spake, saying, I will sing unto Yahwe, for he hath triumphed gloriously: The horse and his rider hath he thrown into the sea.

15:2 Drottinn er styrkur minn og lofsöngur, og hann varð mitt hjálpraði. Hann er minn Guð, og ég vil veggja hann. Guð föður míns, og ég vil tigna hann.

15:2 Yahwe is my strength and song, And he is become my salvation: This is my God, and I will praise him; My father's God, and I will exalt him.

15:3 Drottinn er stríðshetja, Drottinn er hans nafn.

15:3 Yahwe is a man of war: Yahwe is his name.

15:4 Vögnum Faraós og herliði hans varpaði hann í hafið, og hinir völdustu kappar hans drukknuðu í Hafinu rauða.

15:4 Pharaoh's chariots and his host hath he cast into the sea; And his chosen captains are sunk in the Red Sea.

15:5 Undirdjúpin huldu þá, þeir sukku niður í sjávardjúpið eins og steinn.

15:5 The deeps cover them: They went down into the depths like a stone.

15:6 Þín hægri hönd, Drottinn, hefir sýnt sig dýrlega í krafti, þín hægri hönd, Drottinn, sundurkremer fjandmennina.

15:6 Thy right hand, O Yahwe, is glorious in power, Thy right hand, O Yahwe, dasheth in pieces the enemy.

15:7 Og með mikilleik þinnar hátignar leggur þú mótstöðumenn þína að velli, þú útsendir þína reiði, og hún eyðir þeim eins og hálmleggjum.

15:7 And in the greatness of thine excellency thou overthrowest them that rise up against thee: Thou sendest forth thy wrath, it consumeth them as stubble.

15:8 Og fyrir blæstri nasa þinna hlöðust vötnin upp, rastírnar stóðu eins og veggur, öldurnar stírnúðu mitt í hafinu.

15:8 And with the blast of thy nostrils the waters were piled up, The floods stood upright as a heap; The deeps were congealed in the heart of the sea.

15:9 Óvinurinn sagði: "Ég skal elta þá, ég skal ná þeim, ég skal skipta herfangi, ég skal skeyta skapi mínu á þeim, ég

skal bregða sverði mínu, hönd mín skal eyða þeim."

15:9 The enemy said, I will pursue, I will overtake, I will divide the spoil; My desire shall be satisfied upon them; I will draw my sword, my hand shall destroy them.

15:10 Þú blést með þínum anda, hafið huldi þá, þeir sukku sem blý niður í hin miklu vötn.

15:10 Thou didst blow with thy wind, the sea covered them: They sank as lead in the mighty waters.

15:11 Hver er sem þú, Drottinn, meðal guðanna? Hver er sem þú, dýrlegur að heilagleik, dásamlegur til lofsöngva, þú sem stórmerkin gjörir?

15:11 Who is like unto thee, O Yahwe, among the gods? Who is like thee, glorious in holiness, Fearful in praises, doing wonders?

15:12 Þú útréttir þína hægri hönd, jörðin svalg þá.

15:12 Thou stretchedst out thy right hand, The earth swallowed them.

15:13 Þú hefir leitt fólkíð, sem þú frelsaðir, með miskunn þinni, þú fylgdir því með þínum krafti til þíns heilaga bústaðar.

15:13 Thou in thy lovingkindness hast led the people that thou hast redeemed: Thou hast guided them in thy strength to thy holy habitation.

15:14 Þjóðirnar heyrðu það og urðu felmtsfullar, ótti gagntók íbúa Filísten.

15:14 The peoples have heard, they tremble: Pangs have taken hold on the inhabitants of Philistia.

15:15 Þá skelfdust ættarhöfðingjarnir í Edóm, hræðsla greip forystumennina í Móab, allir íbúar Kanaanlands létu hugfallast.

15:15 Then were the chiefs of Edom dismayed; The mighty men of Moab, trembling taketh hold upon them: All the inhabitants of Canaan are melted away.

15:16 Skelfingu og ótta sló yfir þá. Fyrir mikilleik þíns armleggs urðu þeir hljóðir sem steinninn, meðan fólk þitt, Drottinn, fór leiðar sinnar, meðan fólkíð, sem þú hefir allað þér, fór leiðar sinnar.

15:16 Terror and dread falleth upon them; By the greatness of thine arm they are as still as a stone; Till thy people pass over, O Yahwe, Till the people pass over that thou hast purchased.

15:17 Þú leiddir þá inn og gróðursettir þá á fjalli arfleifðar þinnar, þeim stað, sem þú, Drottinn, hefir gjört að þínum bústað, þeim helgidóm, sem þínar hendur, Drottinn, hafa reist.

15:17 Thou wilt bring them in, and plant them in the mountain of thine inheritance, The place, O Yahwe, which thou hast made for thee to dwell in, The sanctuary, O Lord, which thy hands have established.

15:18 Drottinn skal ríkja um aldur og að eilífu!

15:18 Yahwe shall reign for ever and ever.

15:19 Þegar hestar Faraós ásamt vögnum hans og riddurum fóru út í hafið, lét Drottinn vötn sjávarins flæða yfir þá, en Ísraelsmenn

gengu á þurru mitt í gegnum hafið.

15:19 For the horses of Pharaoh went in with his chariots and with his horsemen into the sea, and Yahwe brought back the waters of the sea upon them; but the children of Israel walked on dry land in the midst of the sea.

15:20 Þá tók Mirjam spákona, systir Arons, bumbu í hönd sér, og allar konurnar gengu á eftir henni með bumbum og dansi.

15:20 And Miriam the prophetess, the sister of Aaron, took a timbrel in her hand; and all the women went out after her with timbrels and with dances.

15:21 Og Mirjam söng fyrir þeim: Lofsyngið Drottni, því að hann hefir sig dýrlegan gjört, hestum og riddurum steypði hann í hafið.

15:21 And Miriam answered them, Sing ye to Yahwe, for he hath triumphed gloriously; The horse and his rider hath he thrown into the sea.

15:22 Móse lét Ísrael hefja ferð sína frá Seðhafinu, og héldu þeir til Súreyðimerkur. Gengu þeir þrjá daga um eyðimörkina og fundu ekkert vatn.

15:22 And Moses led Israel onward from the Red Sea, and they went out into the wilderness of Shur; and they went three days in the wilderness, and found no water.

15:23 Þá komu þeir til Mara, en þeir gátu ekki drukkið vatnið fyrir þeiskju, því að það var beiskt. Fyrir því var sá staður kallaður Mara.

15:23 And when they came to Marah, they could not drink of the waters of Marah, for they were bitter: therefore the name of it was called Marah.

15:24 Þá möglaði fólkíð móti Móse og sagði: "Hvað eigum vér að drekka?"

15:24 And the people murmured against Moses, saying, What shall we drink?

15:25 En hann hrópaði til Drottíns, og visaði Drottinn honum þá á tré nokkurt. Kastaði hann því í vatnið, og varð vatnið þá sætt. Þar setti hann þeim lög og rétt, og þar reyndi hann þá.

15:25 An he cried unto Yahwe; And Yahwe showed him a tree, and he cast it into the waters, and the waters were made sweet. There he made for them a statute and an ordinance, and there he proved them;

15:26 Og hann sagði: "Ef þú hlýðir gaumgafilega raust Drottíns Guðs þíns og gjörir það, sem rétt er fyrir honum, gefur gaum boðorðum hans og heldur allar skipanir hans, þá vil ég engan þann sjúkdóm á þig leggja, sem ég lagði á Egypta, því ég er Drottinn, græðari þinn."

15:26 and he said, If thou wilt diligently hearken to the voice of Yahwe thy God, and wilt do that which is right in his eyes, and wilt give ear to his commandments, and keep all his statutes, I will put none of the diseases upon thee, which I have put upon the Egyptians: for I am Yahwe that healeth thee.

15:27 Síðan komu þeir til Elim. Þar voru tólf vatnslindir og sjötíu pálmar, og settu þeir búðir sínar þar við vatnið.

15:27 And they came to Elim, where were twelve springs of water, and threescore and ten palm-trees: and they encamped there by the waters.

16:1 Því næst héldu þeir af stað frá Elim, og allur söfnuður Ísraelsmanna kom til Sin-eyðimerkur, sem liggur milli Elim og Sinai, á fimmtánda degi hins annars mánaðar eftir burtför þeirra úr Egyptalandi.

16:1 And they took their journey from Elim, and all the congregation of the children of Israel came unto the wilderness of Sin, which is between Elim and Sinai, on the fifteenth day of the second month after their departing out of the land of Egypt.

16:2 Þá möglaði allur söfnuður Ísraelsmanna gegn Móse og Aroni í eyðimörkinni.

16:2 And the whole congregation of the children of Israel murmured against Moses and against Aaron in the wilderness:

16:3 Og Ísraelsmenn sögðu við þá: "Betur að vér hefðum dáðið fyrir hendi Drottins í Egyptalandi, er vér sátum við kjötkatlana og átum oss sadda af brauði. Því að þið hafðið farið með oss út á þessa eyðimörk til þess að láta allan þennan mannfjölda deyja af hungri."

16:3 and the children of Israel said unto them, Would that we had died by the hand of Yahwe in the land of Egypt, when we sat by the flesh-pots, when we did eat bread to the full; for ye have brought us forth into this wilderness, to kill this whole assembly with hunger.

16:4 Þá sagði Drottinn við Móse: "Sjá, ég vil láta rigna brauði af himni handa yður, og skal folkið fara út og safna hvern dag svo miklu sem þarf þann daginn, svo að ég reyni það, hvort það vill breyta eftir mínu lögmáli eða ekki."

16:4 Then said Yahwe unto Moses, Behold, I will rain bread from heaven for you; and the people shall go out and gather a day's portion every day, that I may prove them, whether they will walk in my law, or not.

16:5 Og er þeir þá á hinum sjötta degi tilreiða það, sem þeir koma heim með, skal það vera tvöfalt við það, sem þeir annars safna daglega."

16:5 And it shall come to pass on the sixth day, that they shall prepare that which they bring in, and it shall be twice as much as they gather daily.

16:6 Þá sögðu Móse og Aron við alla Ísraelsmenn: "Í kveld skuluð þér viðurkenna, að Drottinn hefir leitt yður út af Egyptalandi."

16:6 And Moses and Aaron said unto all the children of Israel, At even, then ye shall know that Yahwe hath brought you out from the land of Egypt;

16:7 Og á morgun skuluð þér sjá dýrd Drottins, með því að hann hefir heyrt möglað yðar gegn Drottni. Því að hvað erum við, að þér möglað gegn okkur?"

16:7 and in the morning, then ye shall see the glory of Yahwe; for that he heareth your murmurings against Yahwe: and what are we, that ye murmur against us?

16:8 Og Móse sagði: "Þetta verður, þegar Drottinn gefur yður að kveldi kjöt að eta og brauð til sæðings að morgni, því að Drottinn hefir heyrt möglað yðar, sem þér beinið gegn

honum. Því að hvað erum við? Þér möglað ekki gegn okkur, heldur gegn Drottni."

16:8 And Moses said, *This shall be*, when Yahwe shall give you in the evening flesh to eat, and in the morning bread to the full; for that Yahwe heareth your murmurings which ye murmur against him: and what are we? your murmurings are not against us, but against Yahwe.

16:9 Og Móse sagði við Aron: "Seg við allan söfnuð Ísraelsmanna: „Gangið nær í auglýsingu Drottins, því að hann hefir heyrt möglað yðar."

16:9 And Moses said unto Aaron, Say unto all the congregation of the children of Israel, Come near before Yahwe; for he hath heard your murmurings.

16:10 Og er Aron talaði þetta til alls safnaðar Ísraelsmanna, sneru þeir sér í móti eyðimörkinni, og sjá, dýrd Drottins birtist í skýinu.

16:10 And it came to pass, as Aaron spake unto the whole congregation of the children of Israel, that they looked toward the wilderness, and, behold, the glory of Yahwe appeared in the cloud.

16:11 Drottinn talaði við Móse og sagði: "16:11 And Yahwe spake unto Moses, saying,

16:12 "Ég hefi heyrt möglað Ísraelsmanna. Tala til þeirra og seg: „Um sólsetur skuluð þér kjöt eta, og að morgni skuluð þér fá sæðing yðar af brauði, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn, Guð yðar."

16:12 I have heard the murmurings of the children of Israel: speak unto them, saying, At even ye shall eat flesh, and in the morning ye shall be filled with bread: and ye shall know that I am Yahwe your God.

16:13 Um kveldið bar svo við, að lynghæns komu og hildu búðirnar, en um morguninn var döggmóða umhverfis búðirnar.

16:13 And it came to pass at even, that the quails came up, and covered the camp: and in the morning the dew lay round about the camp.

16:14 En er upp létti döggmóðunni, lá eitthvað þunnt, smákornótt yfir eyðimörkinni, þunnt eins og héli á jörðu.

16:14 And when the dew that lay was gone up, behold, upon the face of the wilderness a small round thing, small as the hoar-frost on the ground.

16:15 Þegar Ísraelsmenn sáu þetta, sögðu þeir hver við annan: "Hvað er þetta?" Því að þeir vissu ekki, hvað það var. Þá sagði Móse við þá: "Þetta er brauðið, sem Drottinn gefur yður til fæðu."

16:15 And when the children of Israel saw it, they said one to another, What is it? For they knew not what it was. And Moses said unto them, It is the bread which Yahwe hath given you to eat.

16:16 En þessi er skipun Drottins: „Safið því, eftir því sem hver þarf að eta. Þér skuluð taka einn gómer á mann eftir folksfjölda yðar, hver handa þeim, sem hann hefir í tjaldi sínu."

16:16 This is the thing which Yahwe hath commanded, Gather ye of it every man according to his eating; an omer a head, according to the number of your persons, shall ye take it, every man for them that are in his tent.

16:17 Og Ísraelsmenn gjörðu svo, og söfnuðu sumir meira, sumir minna.

16:17 And the children of Israel did so, and gathered some more, some less.

16:18 En er þeir mældu það í gómer-máli, hafði sá ekkert afgang, sem miklu hafði safnað, og þann skorti ekki, sem litlu hafði safnað, heldur hafði hver safnað eftir því sem hann þurfti sér til fæðu.

16:18 And when they measured it with an omer, he that gathered much had nothing over, and he that gathered little had no lack; they gathered every man according to his eating.

16:19 Móse sagði við þá: "Enginn má leifa neinu af því til morguns."

16:19 And Moses said unto them, Let no man leave of it till the morning.

16:20 En þeir hlýddu ekki Móse, heldur leifðu sumir nokkru af því til morguns. En þá kviknuðu maðkar í því, svo að það fúlnaði, og varð Móse þá reiður þeim.

16:20 Notwithstanding they hearkened not unto Moses; but some of them left of it until the morning, and it bred worms, and became foul: and Moses was wroth with them.

16:21 Þeir söfnuðu því þá hvern morgun, hver eftir því sem hann þurfti sér til fæðu. En þegar sólin skein heitt, bráðnaði það.

16:21 And they gathered it morning by morning, every man according to his eating: and when the sun waxed hot, it melted.

16:22 En á sjötta deginum söfnuðu þeir tvöfalt meira af brauði, tvo gómera á mann. Komu þá allir foringjar lýðsins og sögðu Móse frá.

16:22 And it came to pass, that on the sixth day they gathered twice as much bread, two omers for each one: and all the rulers of the congregation came and told Moses.

16:23 En hann sagði við þá: "Þetta er það, sem Drottinn sagði: „Á morgun er hvíldardagur, heilagur hvíldardagur Drottins. Bakið það, sem þér viljið baka, og sjóðið það, sem þér viljið sjóða, en allt það, sem af gengur, skuluð þér leggja fyrir og geyma til morguns."

16:23 And he said unto them, This is that which Yahwe hath spoken, Tomorrow is a solemn rest, a holy sabbath unto Yahwe: bake that which ye will bake, and boil that which ye will boil; and all that remaineth over lay up for you to be kept until the morning.

16:24 Þeir lögðu það þá fyrir til næsta morguns, eins og Móse bauð, og fúlnaði það ekki né maðkaði.

16:24 And they laid it up till the morning, as Moses bade: and it did not become foul, neither was there any worm therein.

16:25 Þá sagði Móse: "Í dag skuluð þér eta það, því að í dag er hvíldardagur Drottins. Í dag finnið þér það ekki á mörkinni."

16:25 And Moses said, Eat that to-day; for to-day is a sabbath unto Yahwe: to-day ye shall not find it in the field.

16:26 Sex daga skuluð þér safna því, en sjöundi dagurinn er hvildardagur, þá mun ekkert finnast."

16:26 Six days ye shall gather it; but on the seventh day is the sabbath, in it there shall be none.

16:27 Og sjöunda daginn gengu nokkrir af fólkinu út til að safna, en fundu ekkert.

16:27 And it came to pass on the seventh day, that there went out some of the people to gather, and they found none.

16:28 Drottinn sagði við Móse: "Hversu lengi tregðist þér við að varðveita böðorð mín og lög?"

16:28 And Yahwe said unto Moses, How long refuse ye to keep my commandments and my laws?

16:29 Lítið á! Vegna þess að Drottinn hefir gefið yður hvildardaginn, þess vegna gefur hann yður sjötta daginn brauð til tveggja daga. Haldi hver maður kyrru fyrir á sínum stað, enginn fari að heiman á sjöunda deginum."

16:29 See, for that Yahwe hath given you the sabbath, therefore he giveth you on the sixth day the bread of two days; abide ye every man in his place, let no man go out of his place on the seventh day.

16:30 Og fólkið hvíldist á hinum sjöunda degi.

16:30 So the people rested on the seventh day.

16:31 Ísraelsmenn kölluðu þetta brauð manna. Það líktist kórianderfræi, var hvítt og á bragðið sem hunangskaka.

16:31 And the house of Israel called the name thereof Manna: and it was like coriander seed, white; and the taste of it was like wafers *made* with honey.

16:32 Móse sagði: "Þetta er það, sem Drottinn hefir boðið: .Fyllið einn gómer af því til þess að geyma það handa eftirkomendum yðar, svo að þeir sjái það brauð, sem ég gaf yður að eta í eyðimörkinni, er ég leiddi yður út af Egyptalandi."

16:32 And Moses said, This is the thing which Yahwe hath commanded, Let an omerful of it be kept throughout your generations, that they may see the bread wherewith I fed you in the wilderness, when I brought you forth from the land of Egypt.

16:33 Þá sagði Móse við Aron: "Tak eitt ker og lát í það fullan gómer af manna, og legg það til geymslu frammi fyrir Drottni, svo að það varðveitist handa eftirkomendum yðar."

16:33 And Moses said unto Aaron, Take a pot, and put an omerful of manna therein, and lay it up before Yahwe, to be kept throughout your generations.

16:34 Aron lagði það fyrir framan sáttmálið, til þess að það væri þar geymt, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

16:34 As Yahwe commanded Moses, so Aaron laid it up before the Testimony, to be kept.

16:35 Ísraelsmenn átu manna í fjörutíu ár, uns þeir komu í byggt land. Þeir átu manna, uns þeir komu að landamærum Kanaanlands.

16:35 And the children of Israel did eat the manna forty years, until they came to a land inhabited; they did eat the manna, until they came unto the borders of the land of Canaan.

16:36 En gómer er tíundi partur af efu. **16:36** Now an omer is the tenth part of an ephah.

17:1 Allur söfnuður Ísraelsmanna tók sig nú upp frá Sin-eyðimörk, og fóru þeir í áföngum að boði Drottins og settu herbúðir sínar í Refidim. En þar var ekkert vatn handa fólkinu að drekka.

17:1 And all the congregation of the children of Israel journeyed from the wilderness of Sin, by their journeys, according to the commandment of Yahwe, and encamped in Rephidim: and there was no water for the people to drink.

17:2 Þá þrátaði fólkið við Móse og sagði: "Gef oss vatn að drekka!" En Móse sagði við þá: "Hví þrátið þér við mig? Hví freistið þér Drottins?"

17:2 Wherefore the people strove with Moses, and said, Give us water that we may drink. And Moses said unto them, Why strive ye with me? Wherefore do ye tempt Yahwe?

17:3 Og fólkið þyrsti þar eftir vatni, og fólkið möglaði gegn Móse og sagði: "Hví fyrstu með oss frá Egyptalandi til þess að láta oss og börn vor og fénað deyja af þorsta?"

17:3 And the people thirsted there for water; and the people murmured against Moses, and said, Wherefore hast thou brought us up out of Egypt, to kill us and our children and our cattle with thirst?

17:4 Þá hrópaði Móse til Drottins og sagði: "Hvað skal ég gjöra við þetta fólk? Það vantar lítið á að þeir grýti mig."

17:4 And Moses cried unto Yahwe, saying, What shall I do unto this people? They are almost ready to stone me.

17:5 En Drottinn sagði við Móse: "Gakk þú fram fyrir fólkið og tak með þér nokkra af öldungum Ísraels, og tak í hönd þér staf þinn, er þú laust með ána, og gakk svo af stað.

17:5 And Yahwe said unto Moses, Pass on before the people, and take with thee of the elders of Israel; and thy rod, wherewith thou smotest the river, take in thy hand, and go.

17:6 Sjá, ég mun standa frammi fyrir þér þar á klettinum á Hóreb, en þú skalt ljósta á klettinn, og mun þá vatn spretta af honum, svo að fólkið megi drekka."

17:6 Behold, I will stand before thee there upon the rock in Horeb; and thou shalt smite the rock, and there shall come water out of it, that the people may drink. And Moses did so in the sight of the elders of Israel.

17:7 Og Móse gjörði svo í augsyn öldunga Ísraels. Og hann kallaði þennan stað Massa og Meriba sökum þráttanna Ísraelsmanna, og fyrir því að þeir höfðu freistað Drottins og sagt: "Hvort mun Drottinn vera meðal vor eður ekki?"

17:7 And he called the name of the

place Massah, and Meribah, because of the striving of the children of Israel, and because they tempted Yahwe, saying, Is Yahwe among us, or not?

17:8 Þá komu Amalekítar og áttu orustu við Ísraelsmenn í Refidim.

17:8 Then came Amalek, and fought with Israel in Rephidim.

17:9 Þá sagði Móse við Jósúa: "Vel oss menn og far út og berst við Amalekíta. Á morgun mun ég standa efst uppi á hæðinni og hafa staf Guðs í hendi mér."

17:9 And Moses said unto Joshua, Choose us out men, and go out, fight with Amalek: tomorrow I will stand on the top of the hill with the rod of God in my hand.

17:10 Jósúa gjörði sem Móse hafði sagt honum og lagði til orustu við Amalekíta, en þeir Móse, Aron og Húr gengu efst upp á hæðina.

17:10 So Joshua did as Moses had said to him, and fought with Amalek: and Moses, Aaron, and Hur went up to the top of the hill.

17:11 Þá gjörðist það, að alla þá stund, er Móse hélt uppi hendi sinni, veitti Ísraelsmönnum betur, en þegar er hann lét síga höndina, veitti Amalekítum betur.

17:11 And it came to pass, when Moses held up his hand, that Israel prevailed; and when he let down his hand, Amalek prevailed.

17:12 En með því að Móse urðu þungar hendurnar, tóku þeir stein og létu undir hann, og settist hann á steininn, en þeir Aron og Húr studdu hendur hans, sinn á hvora hlið, og héldust þannig hendur hans stöðugar allt til sólarlags.

17:12 But Moses' hands were heavy; and they took a stone, and put it under him, and he sat thereon; and Aaron and Hur stayed up his hands, the one on the one side, and the other on the other side; And his hands were steady until the going down of the sun.

17:13 En Jósúa lagði Amalekíta og lið þeirra að velli með sverðeggjum.

17:13 And Joshua discomfited Amalek and his people with the edge of the sword.

17:14 Þá sagði Drottinn við Móse: "Rita þú þetta í bók til minningar og gjör Jósúa það hugfast, því að ég vil vissulega afmá nafn Amalekíta af jörðinni."

17:14 And Yahwe said unto Moses, Write this for a memorial in a book, and rehearse it in the ears of Joshua: that I will utterly blot out the remembrance of Amalek from under heaven.

17:15 Og Móse reisti þar altari og nefndi það "Yahve-nisi".

17:15 And Moses built an altar, and called the name of it Yahwe-nissi;

17:16 Og hann sagði: "Með upplyftri hendi að háseti Drottins sver ég: .Ófrið mun Drottinn heyja við Amalekíta frá kyni til kyns."

17:16 And he said, Yahwe hath sworn: Yahwe will have war with Amalek from generation to generation.

18:1 Er Jetró prestur í Midíanslandi, tengdafaðir Móse, heyrði allt það, sem Guð hafði gjört Móse og lýð sínum

Ísrael, að Drottinn hafði leitt Ísrael út af Egyptalandi.

18:1 Now Jethro, the priest of Midian, Moses' father-in-law, heard of all that God had done for Moses, and for Israel his people, how that Yahwe had brought Israel out of Egypt.

18:2 Þá tók Jetró, tengdafaðir Móse, Sippóru konu Móse, en hann hafði sent hana aftur.

18:2 And Jethro, Moses' father-in-law, took Zipporah, Moses' wife, after he had sent her away,

18:3 og tvo sonu hennar. Hét annar Gersóm, því að hann hafði sagt: "Gestur er ég í okunnu landi."

18:3 and her two sons; of whom the name of the one was Gershom; for he said, I have been a sojourner in a foreign land:

18:4 Hinn hét Elieser, því að hann hafði sagt: "Guð föður míns var mín hjálp, og hann frelsaði mig frá sverði Faraós."

18:4 and the name of the other was Eliezer; for *he said*, The God of my father was my help, and delivered me from the sword of Pharaoh.

18:5 En er Jetró, tengdafaðir Móse, kom með sonu hans og konu til hans í eyðimörkina, þar sem hann hafði sett búðir sínar hjá Guðs fjalli.

18:5 And Jethro, Moses' father-in-law, came with his sons and his wife unto Moses into the wilderness where he was encamped, at the mount of God:

18:6 Þá lét hann segja Móse: "Ég, Jetró, tengdafaðir þinn, er kominn til þín, og kona þín og báðir synir hennar með henni."

18:6 and he said unto Moses, I, thy father-in-law Jethro, am come unto thee, and thy wife, and her two sons with her.

18:7 Gekkk þá Móse út á móti tengdafaður sínum, laut honum og kyssti hann. Og þegar þeir höfðu heilsast, gengu þeir inn í tjaldið.

18:7 And Moses went out to meet his father-in-law, and did obeisance, and kissed him: and they asked each other of their welfare; and they came into the tent.

18:8 Og Móse sagði tengdafaður sínum frá öllu því, sem Drottinn hafði gjört Faraó og Egyptum fyrir sakir Ísraels, frá öllum þeim þrautum, sem þeim höfðu mætt á leiðinni, og hversu Drottinn hafði frelsað þá.

18:8 And Moses told his father-in-law all that Yahwe had done unto Pharaoh and to the Egyptians for Israel's sake, all the travail that had come upon them by the way, and how Yahwe delivered them.

18:9 Og Jetró gladdist af öllum þeim velgjörðum, sem Drottinn hafði andsýnt Ísrael, þar sem hann hafði frelsað hann undan valdi Egypta.

18:9 And Jethro rejoiced for all the goodness which Yahwe had done to Israel, in that he had delivered them out of the hand of the Egyptians.

18:10 Og Jetró sagði: "Lofaður sé Drottinn fyrir það, að hann frelsaði yður undan valdi Egypta og undan valdi

Faraós, fyrir það, að hann frelsaði fólkið undan valdi Egypta.

18:10 And Jethro said, Blessed be Yahwe, who hath delivered you out of the hand of the Egyptians, and out of the hand of Pharaoh; who hath delivered the people from under the hand of the Egyptians.

18:11 Nú veit ég, að Drottinn er öllum guðum meiri, því að hann lét Egyptum hefnað fyrir ofdramb þeirra gegn Ísraelsmönnum."

18:11 Now I know that Yahwe is greater than all gods; yea, in the thing wherein they dealt proudly against them.

18:12 Þá tók Jetró, tengdafaðir Móse, brenniförn og sláturförnir Guði til handa. Kom þá Aron og allir öldungar Ísraels, til þess að matast með tengdafaður Móse frammi fyrir Guði.

18:12 And Jethro, Moses' father-in-law, took a burnt-offering and sacrifices for God: and Aaron came, and all the elders of Israel, to eat bread with Moses' father-in-law before God.

18:13 Daginn eftir settist Móse til að mæla lýðnum lögskil, og stóð fólkið frammi fyrir Móse frá morgni til kvelds.

18:13 And it came to pass on the morrow, that Moses sat to judge the people: and the people stood about Moses from the morning unto the evening.

18:14 En er tengdafaðir Móse sá allt það, sem hann gjörði við fólkið, þá sagði hann: "Hvað er þetta, sem þú gjörir við fólkið? Hvers vegna situr þú einn saman, en allt fólkið stendur frammi fyrir þér frá morgni til kvelds?"

18:14 And when Moses' father-in-law saw all that he did to the people, he said, What is this thing that thou doest to the people? why sittest thou thyself alone, and all the people stand about thee from morning unto even?

18:15 Móse svaraði tengdafaður sínum: "Fólkið kemur til mín til þess að leita Guðs atkvæða.

18:15 And Moses said unto his father-in-law, Because the people come unto me to inquire of God:

18:16 Þegar mál gjörist þeirra á milli, koma þeir á fund minn, og ég dæmi milli manna og kunngjöri lög Guðs og boðorð hans."

18:16 when they have a matter, they come unto me; and I judge between a man and his neighbor, and I make them know the statutes of God, and his laws.

18:17 Þá sagði tengdafaðir Móse við hann: "Eigi er það gott, sem þú gjörir.

18:17 And Moses' father-in-law said unto him, The thing that thou doest is not good.

18:18 Þaði þreytist þú og eins fólkið, sem hjá þér er, því að þetta starf er þér um megn, þú fær því ekki afkastað einn saman.

18:18 Thou wilt surely wear away, both thou, and this people that is with thee: for the thing is too heavy for thee; thou art not able to perform it thyself alone.

18:19 Hlýð nú orðum mínum. Ég vil leggja þér ráð, og mun Guð vera með þér. Þú skalt ganga fram fyrir Guð í nafni fólksins og fram bera málin fyrir Guð.

18:19 Hearken now unto my voice, I will give thee counsel, and God be with thee: be thou for the people to God-ward, and bring thou the causes unto God:

18:20 Og þú skalt kenna þeim löginn og boðorðin, og sýna þeim þann veg, sem þeir skulu ganga, og þau verk, sem þeir skulu gjöra.

18:20 and thou shalt teach them the statutes and the laws, and shalt show them the way wherein they must walk, and the work that they must do.

18:21 Og þú skalt velja meðal alls fólksins dugandi menn og guðhrædda, áreiðanlega menn og ósérplægna, og skipa þá foringja yfir lýðinn, suma yfir þúsund, suma yfir hundrad, suma yfir fimmtíu og suma yfir tíu.

18:21 Moreover thou shalt provide out of all the people able men, such as fear God, men of truth, hating unjust gain; and place such over them, to be rulers of thousands, rulers of hundreds, rulers of fifties, and rulers of tens:

18:22 Og þeir skulu mæla lýðnum lögskil á öllum tímum. Öll hin stærri mál skulu þeir láta koma fyrir þig, en sjálfir skulu þeir dæma í öllum smærri málum. Skaltu þannig gjöra þér hægra fyrir, og þeir skulu létta undir með þér.
18:22 and let them judge the people at all seasons: and it shall be, that every great matter they shall bring unto thee, but every small matter they shall judge themselves: so shall it be easier for thyself, and they shall bear *the burden* with thee.

18:23 Ef þú gjörir þetta, og Guð býður þér það, þá muntu fá risið undir því, og þá mun og allt þetta fólk fara ánægð til heimila sinna."

18:23 If thou shalt do this thing, and God command thee so, then thou shalt be able to endure, and all this people also shall go to their place in peace.

18:24 Móse hlýddi orðum tengdafaður síns og gjörði allt, sem hann hafði sagt.

18:24 So Moses hearkened to the voice of his father-in-law, and did all that he had said.

18:25 Og Móse valdi dugandi menn af öllum Ísraels lýð og skipaði þá foringja yfir lýðinn, suma yfir þúsund, suma yfir hundrad, suma yfir fimmtíu, suma yfir tíu.

18:25 And Moses chose able men out of all Israel, and made them heads over the people, rulers of thousands, rulers of hundreds, rulers of fifties, and rulers of tens.

18:26 Og mæltu þeir lýðnum lögskil á öllum tímum. Vandamálunum skutu þeir til Móse, en sjálfir dæmdu þeir í hinum smærri málum.

18:26 And they judged the people at all seasons: the hard causes they brought unto Moses, but every small matter they judged themselves.

18:27 Lét Móse síðan tengdafaður sinn frá sér fara, og hélt hann aftur heim í sitt land.

18:27 And Moses let his father-in-law depart; and he went his way into his own land.

19:1 Á þriðja mánuði eftir brottför Ísraelsmanna frá Egyptalandi, á þeim degi komu þeir í Sínai-eyðimörk.

19:1 In the third month after the children of Israel were gone forth out of the land of Egypt, the same day came they into the wilderness of Sinai.

19:2 Þeir tóku sig upp frá Refidím og komu í Sinai-eyðimörk og settu búðir sínar í eyðimörkinni. Og Ísrael setti búðir sínar þar gegnt fjallinu.

19:2 And when they were departed from Rephidim, and were come to the wilderness of Sinai, they encamped in the wilderness; and there Israel encamped before the mount.

19:3 Gekkk Móse þá upp til Guðs, og kallaði Drottinn til hans af fjallinu og sagði: "Svo skalt þú segja Jakobs niðjum og konungjöra Ísraelsmönnum:

19:3 And Moses went up unto God, and Yahwe called unto him out of the mountain, saying, Thus shalt thou say to the house of Jacob, and tell the children of Israel:

19:4 „Þér hafið sjálfir séð, hvað ég hefi gjört Egyptum, og hversu ég hefi borið yður á arnarvængjum og flutt yður til mín.

19:4 Ye have seen what I did unto the Egyptians, and how I bare you on eagles' wings, and brought you unto myself.

19:5 Nú ef þér hlýðið minni röddu grandgæfilega og haldið minn sáttmála, þá skuluð þér vera mín eiginleg eign umfram allar þjóðir, því að öll jörðin er mín.

19:5 Now therefore, if ye will obey my voice indeed, and keep my covenant, then ye shall be mine own possession from among all peoples: for all the earth is mine:

19:6 Og þér skuluð vera mér prestaríki og heilagur lýður.' Þetta eru þau orð, sem þú skalt flytja Ísraelsmönnum."

19:6 and ye shall be unto me a kingdom of priests, and a holy nation. These are the words which thou shalt speak unto the children of Israel.

19:7 Og Móse fór og stefndi saman öldungum lýðsins og flutti þeim öll þau orð, er Drottinn hafði boðið honum.

19:7 And Moses came and called for the elders of the people, and set before them all these words which Yahwe commanded him.

19:8 Þá svaraði allur lýðurinn einum munni og sagði: "Vér viljum gjöra allt það, sem Drottinn býður." Og Móse flutti Drottni aftur orð fólksins.

19:8 And all the people answered together, and said, All that Yahwe hath spoken we will do. And Moses reported the words of the people unto Yahwe.

19:9 Þá sagði Drottinn við Móse: "Sjá, ég vil koma til þín í dimmu skýi, svo að fólkíð heyri, er ég tala við þig, og trúi þér avinlega." Og Móse flutti Drottni orð lýðsins.

19:9 And Yahwe said unto Moses, Lo, I come unto thee in a thick cloud, that the people may hear when I speak with thee, and may also believe thee for ever. And Moses told the words of the people unto Yahwe.

19:10 Þá mælti Drottinn við Móse: "Far til fólksins og helga þá í dag og á morgun, og lát þá þvo kleði sín.

19:10 And Yahwe said unto Moses, Go unto the people, and sanctify them to-day and tomorrow, and let them wash their garments,

19:11 og skulu þeir vera búnir á þriðja degi, því að á þriðja degi mun Drottinn ofan stíga á Sinaifjall í auglýsingu alls lýðsins.

19:11 and be ready against the third day; for the third day Yahwe will come down in the sight of all the people upon mount Sinai.

19:12 En þú skalt marka fólkinu svið umhverfis og segja: „Varist að ganga upp á fjallið eða snerta fjallsræturnar.' Hver sem snertir fjallið, skal vissulega láta líf sitt.

19:12 And thou shalt set bounds unto the people round about, saying, Take heed to yourselves, that ye go not up into the mount, or touch the border of it: whosoever toucheth the mount shall be surely put to death:

19:13 Engin mannhönd skal snerta hann, heldur skal hann grýttur eða skotinn til bana, hvort það er heldur skepna eða maður, þá skal það ekki lífi halda. Þegar lýðurinn kveður við, skulu þeir stíga upp á fjallið."

19:13 no hand shall touch him, but he shall surely be stoned, or shot through; whether it be beast or man, he shall not live: when the trumpet soundeth long, they shall come up to the mount.

19:14 Þá gekkk Móse ofan af fjallinu til fólksins og helgaði fólkíð, og þeir þvoðu kleði sín.

19:14 And Moses went down from the mount unto the people, and sanctified the people; and they washed their garments.

19:15 Og hann sagði við fólkíð: "Verið búnir á þriðja degi: Komid ekki nærri nokkurri konu."

19:15 And he said unto the people, Be ready against the third day: come not near a woman.

19:16 Á þriðja degi, þegar ljóst var orðið, gengu reiðarþrumur og eldingar, og þykkt ský lá á fjallinu, og heyrðist mjög sterkur lýðurþytur. Skeldist þá allt fólkíð, sem var í búðunum.

19:16 And it came to pass on the third day, when it was morning, that there were thunders and lightnings, and a thick cloud upon the mount, and the voice of a trumpet exceeding loud; and all the people that were in the camp trembled.

19:17 Þá leiddi Móse fólkíð út úr búðunum til móts við Guð, og tóku menn sér stöðu undir fjallinu.

19:17 And Moses brought forth the people out of the camp to meet God; and they stood at the nether part of the mount.

19:18 Sinaifjall var allt í einum reyki, fyrir því að Drottinn sté niður á það í eldinum. Mökkurinn stóð upp af því, eins og reykur úr ofni, og allt fjallið lék á reiðiskjálfi.

19:18 And mount Sinai, the whole of it, smoked, because Yahwe descended upon it in fire; and the smoke thereof ascended as the smoke of a furnace, and the whole mount quaked greatly.

19:19 Og lýðurþyturinn varð æ sterkari og sterkari. Móse talaði, og Guð svaraði honum hárrí röddu.

19:19 And when the voice of the trumpet waxed louder and louder, Moses spake, and God answered him by a voice.

19:20 Og Drottinn sté niður á Sinaifjall, á fjallstindinn. Og Drottinn kallaði Móse upp á fjallstindinn, og gekkk Móse þá upp.

19:20 And Yahwe came down upon mount Sinai, to the top of the mount: and Yahwe called Moses to the top of the mount; and Moses went up.

19:21 Þá sagði Drottinn við Móse: "Stíg ofan og legg ríkt á við fólkíð, að það brjótist ekki upp hingað til Drottins fyrir forvitni sakir og fjöldi af þeim farist.

19:21 And Yahwe said unto Moses, Go down, charge the people, lest they break through unto Yahwe to gaze, and many of them perish.

19:22 Einnig prestarnir, sem annars nálgast Drottinn, skulu helga sig, svo að Drottinn gjöri eigi skarð í hóp þeirra."

19:22 And let the priests also, that come near to Yahwe, sanctify themselves, lest Yahwe break forth upon them.

19:23 En Móse sagði við Drottinn: "Fólkíð getur ekki stigið upp á Sinaifjall, því að þú hefir lagt ríkt á við oss og sagt: „Set vébönd umhverfis fjallið og helga það."

19:23 And Moses said unto Yahwe, The people cannot come up to mount Sinai: for thou didst charge us, saying, Set bounds about the mount, and sanctify it.

19:24 Og Drottinn sagði við hann: "Far nú og stíg ofan, og kom því næst upp aftur og Aron með þér. En prestarnir og fólkíð má ekki brjótast upp hingað til Drottins, að hann gjöri ekki skarð í hóp þeirra."

19:24 And Yahwe said unto him, Go, get thee down; and thou shalt come up, thou, and Aaron with thee: but let not the priests and the people break through to come up unto Yahwe, lest he break forth upon them.

19:25 Móse gekkk þá ofan til fólksins og sagði þeim þetta.

19:25 So Moses went down unto the people, and told them.

20:1 Guð talaði öll þessi orð og sagði:

20:1 And God spake all these words, saying,

20:2 "Ég er Drottinn Guð þinn, sem leiddi þig út af Egyptalandi, út úr þrælahúsinu.

20:2 I am Yahwe thy God, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

20:3 Þú skalt ekki hafa aðra guði en mig.

20:3 Thou shalt have no other gods before me.

20:4 Þú skalt engar líkneskjur gjöra þér né nokkrar myndir eftir því, sem er á himnum uppi, eður því, sem er á jörðu niðri, eður því, sem er í vötnunum undir jörðinni.

20:4 Thou shalt not make unto thee a graven image, nor any likeness of any thing that is in heaven above, or that is in the earth beneath, or that is in the water under the earth.

20:5 Þú skalt ekki tilbiðja þær og ekki dýrka þær, því að ég, Drottinn Guð þinn, er vandlátur Guð, sem vitja misgjörða feðranna á börnunum, já í

þriðja og fjórða lið, þeirra sem mig hata.

20:5 Thou shalt not bow down thyself unto them, nor serve them, for I Yahwe thy God am a jealous God, visiting the iniquity of the fathers upon the children, upon the third and upon the fourth generation of them that hate me,

20:6 en auðsýni miskunn þúsundum, þeirra sem elska mig og varðveita boðorð mín.

20:6 and showing lovingkindness unto thousands of them that love me and keep my commandments.

20:7 Þú skalt ekki leggja nafn Drottins Guðs þíns við hégóma, því að Drottinn mun ekki láta þeim óhegnt, sem leggur nafn hans við hégóma.

20:7 Thou shalt not take the name of Yahwe thy God in vain; for Yahwe will not hold him guiltless that taketh his name in vain.

20:8 Minnstu þess að halda hvíldardaginn heilagan.

20:8 Remember the sabbath day, to keep it holy.

20:9 Sex daga skalt þú erfiða og vinna allt þitt verk.

20:9 Six days shalt thou labor, and do all thy work;

20:10 en sjöundi dagurinn er hvíldardagur helgaður Drottni Guði þínum. Þú skalt þú ekkert verk vinna og ekki sonur þinn eða dóttir þín, þræll þinn eða ambátt þín eða skepnur þínar, eða nokkur útlendingur, sem hjá þér er innan borgarhlíða þinna.

20:10 but the seventh day is a sabbath unto Yahwe thy God: *in it* thou shalt not do any work, thou, nor thy son, nor thy daughter, thy man-servant, nor thy maid-servant, nor thy cattle, nor thy stranger that is within thy gates:

20:11 því að á sex dögum gjörði Drottinn himin og jörð, hafið og allt sem í þeim er, og hvíldist sjöunda daginn. Fyrir því blessaði Drottinn hvíldardaginn og helgaði hann.

20:11 for in six days Yahwe made heaven and earth, the sea, and all that in them is, and rested the seventh day: wherefore Yahwe blessed the sabbath day, and hallowed it.

20:12 Heiðra föður þinn og móður þína, svo að þú verðir langlífur í því landi, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.

20:12 Honor thy father and thy mother, that thy days may be long in the land which Yahwe thy God giveth thee.

20:13 Þú skalt ekki morð fremja.

20:13 Thou shalt not kill.

20:14 Þú skalt ekki drygja hór.

20:14 Thou shalt not commit adultery.

20:15 Þú skalt ekki stela.

20:15 Thou shalt not steal.

20:16 Þú skalt ekki bera ljúgvitni gegn náunga þínum.

20:16 Thou shalt not bear false witness against thy neighbor.

20:17 Þú skalt ekki gírnast hús náunga þíns. Þú skalt ekki gírnast konu náunga þíns, ekki þræl hans eða

ambátt, ekki uxa hans eða asna, né nokkuð það, sem náungi þinn á."

20:17 Thou shalt not covet thy neighbor's house, thou shalt not covet thy neighbor's wife, nor his man-servant, nor his maid-servant, nor his ox, nor his ass, nor anything that is thy neighbor's.

20:18 Allt fólkíð heyrði og sá reiðarþrumurnar og eldingarnar og lúðurþytinn og fjallið rjúkandi. Og er fólkíð sá þetta, skelfidust þeir og stóðu langt í burtu.

20:18 And all the people perceived the thunderings, and the lightnings, and the voice of the trumpet, and the mountain smoking: and when the people saw it, they trembled, and stood afar off.

20:19 Þeir sögðu þá við Móse: "Tala þú við oss og vér skulum hlýða, en lát ekki Guð tala við oss, að vér deyjum ekki."

20:19 And they said unto Moses, Speak thou with us, and we will hear; but let not God speak with us, lest we die.

20:20 Og Móse sagði við fólkíð: "Óttist ekki, því að Guð er kominn til þess að reyna yður og til þess að hans ótti sé yður fyrir augum, svo að þér syndgið ekki."

20:20 And Moses said unto the people, Fear not: for God is come to prove you, and that his fear may be before you, that ye sin not.

20:21 Stóð fólkíð þá kyrrt langt í burtu, en Móse gekk að dimma skýinu, sem Guð var í.

20:21 And the people stood afar off, and Moses drew near unto the thick darkness where God was.

20:22 Drottinn mælti við Móse: "Svo skalt þú segja Ísraelsmönnum: „Þér hafið sjálfir séð, að ég hefí talað til yðar af himnum."

20:22 And Yahwe said unto Moses, Thus thou shalt say unto the children of Israel, Ye yourselves have seen that I have talked with you from heaven.

20:23 Þér skuluð eigi til búa aðra guði jafnhlíða mér. Guði af silfri eða guði af gulli skuluð þér ekki búa yður til.

20:23 Ye shall not make *other gods* with me; gods of silver, or gods of gold, ye shall not make unto you.

20:24 Þú skalt gjöra mér altari af torfi, og á því skalt þú fórna brenniförnum þínum og þakkarförnum, sauðum þínum og nautum. Alls staðar þar sem ég læt minnast nafns míns, mun ég koma til þín og blessa þig.

20:24 An altar of earth thou shalt make unto me, and shalt sacrifice thereon thy burnt-offerings, and thy peace-offerings, thy sheep, and thine oxen: in every place where I record my name I will come unto thee and I will bless thee.

20:25 En gjörir þú mér altari af steinum, þá mátt þú ekki hlæða það af höggnu grjóti. Því að berir þú meitil á það, þá vanhelgar þú það.

20:25 And if thou make me an altar of stone, thou shalt not build it of hewn stones; for if thou lift up thy tool upon it, thou hast polluted it.

20:26 Og eigi mátt þú þrep upp ganga að altari mínu, svo að blygðun

þín opinberist þar ekki.'

20:26 Neither shalt thou go up by steps unto mine altar, that thy nakedness be not uncovered thereon.

21:1 Þetta eru þau lög, sem þú skalt leggja fyrir þá:

21:1 Now these are the ordinances which thou shalt set before them.

21:2 Þegar þú kaupir hebreskan þræl, skal hann þjóna þér sex ár, en á sjöunda ári skal hann frjáls burt fara án endurgjalds.

21:2 If thou buy a Hebrew servant, six years he shall serve: and in the seventh he shall go out free for nothing.

21:3 Hafi hann komið einhleypur, skal hann og einhleypur burt fara, en hafi hann kvongaður verið, skal kona hans fara burt með honum.

21:3 If he come in by himself, he shall go out by himself: if he be married, then his wife shall go out with him.

21:4 Hafi húsbóndi hans fengið honum konu og hafi hún fætt honum sonu eða dætur, þá skal konan og börn hennar heyra húsbónda sínum til, en hann skal fara burt einhleypur.

21:4 If his master give him a wife and she bear him sons or daughters; the wife and her children shall be her master's, and he shall go out by himself.

21:5 En ef þrællinn segir skýlaust: "Ég elska húsbónda minn, konu mína og börn mín, ég vil ekki frjáls í burtu fara."

21:5 But if the servant shall plainly say, I love my master, my wife, and my children; I will not go out free:

21:6 Þá skal húsbóndi hans færa hann til Guðs og leiða hann að dyrunum eða að dyrastafnum, og skal húsbóndi hans stinga al í gegnum eyra honum, og skal hann síðan vera þræll hans ævinlega.

21:6 then his master shall bring him unto God, and shall bring him to the door, or unto the door-post; and his master shall bore his ear through with an awl; and he shall serve him for ever.

21:7 Þegar maður selur dóttur sína að ambátt, skal hún ekki burt fara á sama hátt sem þrælar.

21:7 And if a man sell his daughter to be a maid-servant, she shall not go out as the men-servants do.

21:8 Geðjist hún eigi húsbónda sínum, sem ætlað hefir hana sjálfum sér, þá skal hann leyfa að hún sé leyst. Ekki skal hann hafa vald til að selja hana útlendum lýð, með því að hann hefir brugðið heiti við hana.

21:8 If she please not her master, who hath espoused her to himself, then shall he let her be redeemed: to sell her unto a foreign people he shall have no power, seeing he hath dealt deceitfully with her.

21:9 En ef hann ætlar hana syni sínum, þá skal hann gjöra við hana sem dóttur sína.

21:9 And if he espouse her unto his son, he shall deal with her after the manner of daughters.

21:10 Taki hann sér aðra konu, skal hann ekki minnka af við hana í kosti eða klæðnaði eða sambúð.

21:10 If he take him another *wife*; her food, her raiment, and her duty of marriage, shall he not diminish.

21:11 Veitir hann henni ekki þetta þrennt, þá fari hún burt ókeypís, án endurgjalds.

21:11 And if he do not these three things unto her, then shall she go out for nothing, without money.

21:12 Hver sem lýstur mann, svo að hann fær bana af, skal líflátinn verða.

21:12 He that smiteth a man, so that he dieth, shall surely be put to death.

21:13 En hafi hann ekki setið um líf hans, en Guð látið hann verða fyrir honum, þá skal ég setja þér gridastað, sem hann megir í flyja.

21:13 And if a man lie not in wait, but God deliver *him* unto his hand; then I will appoint thee a place whither he shall flee.

21:14 En fremji nokkur þá óhæfu að drepa náunga sinn með svikum, þá skalt þú taka hann, jafnvel frá altari minnu, að hann verði líflátinn.

21:14 And if a man come presumptuously upon his neighbor, to slay him with guile; thou shalt take him from mine altar, that he may die.

21:15 Hver sem lýstur föður sinn eða móður sína skal líflátinn verða.

21:15 And he that smiteth his father, or his mother, shall be surely put to death.

21:16 Hver sem stelur manni og selur hann, eða hann finnst í hans vörslu, hann skal líflátinn verða.

21:16 And he that stealeth a man, and selleth him, or if he be found in his hand, he shall surely be put to death.

21:17 Hver sem bálvar föður sínum eða móður sinni skal líflátinn verða.

21:17 And he that curseth his father or his mother, shall surely be put to death.

21:18 Þegar menn deila og annar lýstur hinn steini eða hnefa, og fær hann ekki bana af, heldur leggst í rekkju.

21:18 And if men contend, and one smite the other with a stone, or with his fist, and he die not, but keep his bed;

21:19 ef hann þá kemst á fætur og gengur úti við staf sinn, þá sé sá sýkn saka, er laust. En bæta skal hann honum verkfallið og láta græða hann til fulls.

21:19 if he rise again, and walk abroad upon his staff, then shall he that smote him be quit: only he shall pay for the loss of his time, and shall cause him to be thoroughly healed.

21:20 Ef maður lýstur þræl sinn eða ambátt með staf, svo að hann deyr undir hendi hans, þá skal hann refsingu sæta.

21:20 And if a man smite his servant, or his maid, with a rod, and he die under his hand; he shall surely be punished.

21:21 En sé hann með lífi einn dag eða tvo, þá skal hann þó eigi refsingu sæta, því að þrellinn er eign hans verði keypt.

21:21 Notwithstanding, if he continue a day or two, he shall not be punished: for he is his money.

21:22 Ef menn fljúgast á og stjaka við þungaðri konu, svo að henni leysist höfn, en verður ekki annað mein af, þá haldi hann bótum uppi, slíkum sem bóndi konunnar kveður á hann, og greiði eftir mati gjörðarmanna.

21:22 And if men strive together, and hurt a woman with child, so that her fruit depart, and yet no harm follow; he shall be surely fined, according as the woman's husband shall lay upon him; and he shall pay as the judges determine.

21:23 En ef skaði hlýst af, þá skalt þú láta líf fyrir líf.

21:23 But if any harm follow, then thou shalt give life for life,

21:24 auga fyrir auga, tönn fyrir tönn, hönd fyrir hönd, fót fyrir fót,

21:24 eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot,

21:25 bruna fyrir bruna, sár fyrir sár, skeinu fyrir skeinu.

21:25 burning for burning, wound for wound, stripe for stripe.

21:26 Ef maður slær þræl sinn eða ambátt á auga og skemmir það, þá skal hann gefa honum frelsi sitt fyrir augað.

21:26 And if a man smite the eye of his servant, or the eye of his maid, and destroy it; he shall let him go free for his eye's sake.

21:27 og ef hann lýstur tönn úr þræli sínum eða ambátt, þá gefi hann honum frelsi fyrir tönn sína.

21:27 And if he smite out his man-servant's tooth, or his maid-servant's tooth, he shall let him go free for his tooth's sake.

21:28 Ef uxi stangar mann eða konu til bana, þá skal grýta uxann og ekki neyta kjötsins, og er eigandi uxans þá sýkn saka.

21:28 And if an ox gore a man or a woman to death, the ox shall be surely stoned, and its flesh shall not be eaten; but the owner of the ox shall be quit.

21:29 En hafi uxinn verið mannýgur áður og eigandinn verið látinn vita það, og geymir hann ekki uxans að heldur, svo að hann verður manni eða konu að bana, þá skal grýta uxann, en eigandi skal og líflátinn verða.

21:29 But if the ox was wont to gore in time past, and it hath been testified to its owner, and he hath not kept it in, but it hath killed a man or a woman, the ox shall be stoned, and its owner also shall be put to death.

21:30 En gjörist honum að bæta með fé, þá leysi hann líf sitt með svo miklum bótum sem honum verður gjört að greiða.

21:30 If there be laid on him a ransom, then he shall give for the redemption of his life whatsoever is laid upon him.

21:31 Hvort sem uxinn stangar son eða dóttur, skal með hann fara eftir þessu lagaákvaði.

21:31 Whether it have gored a son, or have gored a daughter, according to this judgment shall it be done unto him.

21:32 Ef uxinn stangar þræl manns eða ambátt, þá skal eigandi gjalda húsbónda þeirra þrjátíu sikla silfurs, og skal grýta uxann.

21:32 If the ox gore a man-servant or a maid-servant, there shall be given unto their master thirty shekels of silver, and the ox shall be stoned.

21:33 Ef maður opnar brunn eða grefur brunn og byrgir eigi aftur, og uxi eða asni fellur í hann.

21:33 And if a man shall open a pit, or if a man shall dig a pit and not cover it, and an ox or an ass fall therein,

21:34 þá skal eigandi brunnsins bæta. Hann skal greiða eigandanum fé fyrir, en hafa sjálfur hið dauða.

21:34 the owner of the pit shall make it good; he shall give money unto the owner thereof, and the dead *beast* shall be his.

21:35 Ef uxi manns stangar uxa annars manns til bana, þá skulu þeir selja þann uxann, sem lifir, og skipta verði hans, og einnig skulu þeir skipta dauða uxanum.

21:35 And if one man's ox hurt another's, so that it dieth, then they shall sell the live ox, and divide the price of it: and the dead also they shall divide.

21:36 En ef það var kunnugt, að uxinn var mannýgur áður, og eigandi gætti hans ekki að heldur, þá bætí hann uxa fyrir uxa, en hafi sjálfur hinn dauða.

21:36 Or if it be known that the ox was wont to gore in time past, and its owner hath not kept it in, he shall surely pay ox for ox, and the dead *beast* shall be his own.

22:1 Ef maður stelur nauti eða sauð, og slátrar eða selur, þá gjaldi hann aftur fimm uxa fyrir einn uxa og fjóra sauði fyrir einn sauð.

22:2 If the thief be found breaking in, and be smitten so that he dieth, there shall be no bloodguiltiness for him.

22:2 Ef þjófur er staðinn að innbroti og löstinn til bana, þá er vegandinn eigi blóðsekur.

22:3 If the sun be risen upon him, there shall be bloodguiltiness for him; he shall make restitution: if he have nothing, then he shall be sold for his theft.

22:3 En ef sól er á loft komin, þá er hann blóðsekur. Þjófurinn skal greiða fullar bætur, en eigi hann ekkert til, skal selja hann í bætur fyrir stuldinn.

22:4 If the theft be found in his hand alive, whether it be ox, or ass, or sheep, he shall pay double.

22:4 Ef hið stolna finnst lifandi hjá honum, hvort heldur það er uxi, asni eða sauður, þá skal hann gjalda tvöfalt aftur.

22:5 If a man shall cause a field or vineyard to be eaten, and shall let his beast loose, and it feed in another man's field; of the best of his own field, and of the best of his own vineyard, shall he make restitution.

22:5 Ef maður beitir akur eða vingarð og lætur fénað sinn ganga lausan og hann gengur í akri annars manns, þá skal hann bæta með því, sem best er á akri hans eða í vingarði hans.

22:6 If fire break out, and catch in thorns, so that the shocks of grain, or the standing grain, or the field are consumed; he that kindled the fire shall surely make restitution.

22:6 Ef eldur kviknar og kemst í þyrna og brennur kerfaskrúf, kornstangir eða akur, þá bæti sá fullum bótum, er eldinn kveiktí.

22:7 If a man shall deliver unto his neighbor money or stuff to keep, and it be stolen out of the man's house; if the thief be found, he shall pay double.

22:7 Nú selur maður öðrum manni silfur eða nokkra gripi til varðveislu og því er stolið úr húsi hans, og finnist þjófurinn, þá skal hann gjalda tvöfalt aftur.

22:8 If the thief be not found, then the master of the house shall come near unto God, to see whether he have not put his hand unto his neighbor's goods.

22:8 En finnist þjófurinn ekki, þá skal leiða húseigandann fram fyrir Guð, og synji hann fyrir með eiði að hann hafi lagt hendur á eign náunga síns.

22:9 For every matter of trespass, whether it be for ox, for ass, for sheep, for raiment, or for any manner of lost thing, whereof one saith, This is it, the cause of both parties shall come before God; he whom God shall condemn shall pay double unto his neighbor.

22:9 Fari einhver óráðvandlega með uxa, asna, sauð, klæðnað eða hvað annað, er tapast hefir og einhver segir um: "Það er þetta," þá skal mál þeirra beggja koma fyrir Guð, og sá sem Guð dæmir sekan skal gjalda náunga sínum tvöfalt.

22:10 If a man deliver unto his neighbor an ass, or an ox, or a sheep, or any beast, to keep; and it die, or be hurt, or driven away, no man seeing it:

22:10 Ef maður selur öðrum manni asna eða naut eða sauð eða nokkra aðra skepnu til varðveislu, og hún deyr eða lestist eða er tekin svo að enginn sér,

22:11 the oath of Yahwe shall be between them both, whether he hath not put his hand unto his neighbor's goods; and the owner thereof shall accept it, and he shall not make restitution.

22:11 Þá skal til koma eiður við Drottinn þeirra í millum, að hann lagði ekki hönd á eign náunga síns, og skal eigandi þann eið gildan taka, en hinn bæti engu.

22:12 But if it be stolen from him, he shall make restitution unto the owner thereof.

22:12 En hafi því verið stolið frá honum, þá gjaldi hann bætur eigandanum.

22:13 If it be torn in pieces, let him bring it for witness: he shall not make good that which was torn.

22:13 Ef það er dýrrifið, þá skal hann koma með það til sannindamerkis. Það sem dýrrifið er skal hann ekki bæta.

22:14 And if a man borrow aught of his neighbor, and it be hurt, or die, the owner thereof not being with it, he shall surely make restitution.

22:14 Ef maður hefir fengið einhvern grip leðan hjá öðrum manni og hann lestist eða deyr, sé eigandi ekki viðstaddur, þá bæti hinn fullum bótum.

22:15 If the owner thereof be with it, he shall not make it good: if it be a hired thing, it came for its hire.

22:15 en sé eigandi við, bæti hann engu. Ef það var leigugripur, þá eru bæturnar fölgnaðar í leigunni.

22:16 And if a man entice a virgin that is not betrothed, and lie with her, he shall surely pay a dowry for her to be his wife.

22:16 Ef maður glepur mey, sem ekki er föstnuð manni, og leggst með henni, þá skal hann hana mundi kaupa sér að eiginkonu.

22:17 If her father utterly refuse to give her unto him, he shall pay money according to the dowry of virgins.

22:17 En ef faðir hennar vill eigi gefa honum hana, þá skal hann greiða svo mikið silfur sem meyjarmundi svarar.

22:18 Thou shalt not suffer a sorceress to live.

22:18 Eigi skalt þú láta galdrakonu lifi halda.

22:19 Whosoever lieth with a beast shall surely be put to death.

22:19 Hver sem hefir samlag við fénað skal lifláttinn verða.

22:20 He that sacrificeth unto any god, save unto Yahwe only, shall be utterly destroyed.

22:20 Hver sem færir fórnir nokkrum guði, öðrum en Drottni einum, skal bannfærður verða.

22:21 And a sojourner shalt thou not wrong, neither shalt thou oppress him: for ye were sojourners in the land of Egypt.

22:21 Útlendum manni skalt þú eigi sýna ójöfnuð né veita honum ágang, því að þér voruð sjálfir útlendingar í Egyptalandi.

22:22 Ye shall not afflict any widow, or fatherless child.

22:22 Þér skuluð ekki leggjast á ekkjur eða munaðarleysingja.

22:23 If thou afflict them at all, and they cry at all unto me, I will surely hear their cry;

22:23 Ef þú leggst á þau, og þau hrópa til mín, mun ég vissulega heyra neyðarkvein þeirra.

22:24 And my wrath shall wax hot, and I will kill you with the sword; and your wives shall be widows, and your children fatherless.

22:24 Þá skal reiði mín upptendrast, og ég skal drepa yður með sverði, svo að konur yðar verði ekkjur og börn yðar föðurlaus.

22:25 If thou lend money to any of my people with thee that is poor, thou shalt not be to him as a creditor; neither shall ye lay upon him interest.

22:25 Ef þú lánar peninga fólki mínu, hinum fátæka, sem hjá þér er, þá skalt þú ekki vera við hann eins og okrari. Þér skuluð ekki taka leigu af honum.

22:26 If thou at all take thy neighbor's garment to pledge, thou shalt restore it unto him before the sun goeth down:

22:26 Ef þú tekur yfirhöfn náunga þins að veði, þá skila þú honum henni aftur áður sól sest.

22:27 for that is his only covering, it is his garment for his skin: wherein shall he sleep? And it shall come to pass, when he crieth unto me, that I will hear; for I am gracious.

22:27 því að hún er hið eina, sem hann hefir til að hylja sig með, hún skýlir líkama hans. Hvað á hann annars að hafa yfir sér, er hann leggst til hvíldar? Þegar hann hrópar til mín, skal ég heyra, því að ég er miskunnssamur.

22:28 Thou shalt not revile God, nor curse a ruler of thy people.

22:28 Þú skalt ekki lastmæla Guði og ekki bölvá höfðingja þins fólks.

22:29 Thou shalt not delay to offer of thy harvest, and of the outflow of thy presses. The first-born of thy sons shalt thou give unto me.

22:29 Lát eigi undan dragast að færa fórn af korngnótt þinni og aldinsafa. Frumgetning sona þinna skalt þú mér gefa.

22:30 Likewise shalt thou do with thine oxen, and with thy sheep: seven days it shall be with its dam; on the eighth day thou shalt give it me.

22:30 Hlið sama skalt þú gjöra af nautum þínum og sauðum. Sjö daga skal frumburðurinn vera hjá móður sinni, en hinn áttunda dag skalt þú færa mér hann.

22:31 And ye shall be holy men unto me: therefore ye shall not eat any flesh that is torn of beasts in the field; ye shall cast it to the dogs.

22:31 Helgir menn skuluð þér vera fyrir mér. Það kjöt, sem rífið er af dýrum úti á víðavangi, skuluð þér eigi eta, heldur kasta því fyrir hunda.

22:31 And ye shall be holy men unto me: therefore ye shall not eat any flesh that is torn of beasts in the field; ye shall cast it to the dogs.

23:1 Þú skalt ekki fara með lygikvittu. Þú skalt ekki leggja lið þeim, er með rangt mál fer, til að gjörast ljúgvottur.

23:1 Thou shalt not take up a false report: put not thy hand with the wicked to be an unrighteous witness.

23:2 Þú skalt ekki fylgja fjöldanum til illra verka. Ef þú átt svör að veita í sök nokkurri, þá skalt þú ekki á eitt leggjast með margnum til þess að halla réttu máli.

23:2 Thou shalt not follow a multitude to do evil; neither shalt thou speak in a cause to turn aside after a multitude to wrest justice:

23:3 Ekki skalt þú vera hliðdrægur manni í máli hans, þótt fátækur sé.

23:3 neither shalt thou favor a poor man in his cause.

23:4 Ef þú finnur uxa óvínar þins eða asna hans, sem villst hefir, þá fær þú honum hann aftur.

23:4 If thou meet thine enemy's ox or his ass going astray, thou shalt surely bring it back to him again.

23:5 Sjáir þú asna fjandmanns þins liggja uppgefinn undir byrði sinni, þá

skalt þú hverfa frá því að láta hann einan. Vissulega skalt þú hjálpa honum til að spretta af asnanum.

23:5 If thou see the ass of him that hateth thee lying under his burden, thou shalt forbear to leave him, thou shalt surely release it with him.

23:6 Þú skalt ekki halla rétti fátæks manns, sem hjá þér er, í máli hans.

23:6 Thou shalt not wrest the justice *due* to thy poor in his cause.

23:7 Fordastu lygímál og ver eigi valdur að dauða saklauss manns og réttláts, því að eigi mun ég réttlæta þann, sem með rangt mál fer.

23:7 Keep thee far from a false matter; and the innocent and righteous slay thou not: for I will not justify the wicked.

23:8 Eigi skalt þú mútu þiggja, því að mútan gjörir skyggna menn blinda og umhverfir máli hinna réttlátu.

23:8 And a sojourner shalt thou not oppress: for ye know the heart of a sojourner, seeing ye were sojourners in the land of Egypt.

23:9 Eigi skalt þú veita útlendum manni ágang. Þér vitid sjálfir, hvernig útlendum manni er innanbrjóst, því að þér voruð útlendingar í Egyptalandi.

23:9 And a sojourner shalt thou not oppress: for ye know the heart of a sojourner, seeing ye were sojourners in the land of Egypt.

23:10 Sex ár skalt þú sá jörð þína og safna gróða hennar.

23:10 And six years thou shalt sow thy land, and shalt gather in the increase thereof:

23:11 en sjöunda árið skalt þú láta hana liggja ónotaða og hvílast, svo að hinir fátæku meðal fólks þíns megi eta. Það sem þeir leifa, mega villidýrin eta. Eins skalt þú fara með vingarð þinn og olutré þín.

23:11 but the seventh year thou shalt let it rest and lie fallow; that the poor of thy people may eat: and what they leave the beast of the field shall eat. In like manner thou shalt deal with thy vineyard, *and* with thy oliveyard.

23:12 Sex daga skalt þú verk þitt vinna, en sjöunda daginn skalt þú halda heilagt, svo að uxi þinn og asni geti hvílt sig, og sonur ambáttar þinnar og útlendingurinn megi endurnærast.

23:12 Six days thou shalt do thy work, and on the seventh day thou shalt rest; that thine ox and thine ass may have rest, and the son of thy handmaid, and the sojourner, may be refreshed.

23:13 Allt sem ég hefi sagt yður, skuluð þér halda. Nafn annarra guða megið þér ekki nefna. Eigi skal það heyrast af þínum munni.

23:13 And in all things that I have said unto you take ye heed: and make no mention of the name of other gods, neither let it be heard out of thy mouth.

23:14 Þrisvar á ári skalt þú mér hátíð halda.

23:14 Three times thou shalt keep a feast unto me in the year.

23:15 Þú skalt halda hátíð hinna ósýrðu brauða. Sjö daga skalt þú eta ósýrt brauð, eins og ég hefi boðið þér, á ákveðnum tíma í abih-mánuði, því að í

þeim mánuði fórst þú út af Egyptalandi. Enginn skal koma tómhentur fyrir mitt auglit.

23:15 The feast of unleavened bread shalt thou keep: seven days thou shalt eat unleavened bread, as I commanded thee, at the time appointed in the month Abib (for in it thou camest out from Egypt); and none shall appear before me empty:

23:16 Þú skalt halda hátíð frumskerunnar, frumgróðans af vinnu þinni, af því sem þú sáðir í akurinn. Þú skalt halda uppskeruhátíðina við árslokin, er þú alhirðir afla þinn af akrinum.

23:16 and the feast of harvest, the first-fruits of thy labors, which thou sowest in the field: and the feast of ingathering, at the end of the year, when thou gatherest in thy labors out of the field.

23:17 Þrem sinnum á ári skal allt þitt karlkyn birtast frammi fyrir herra Drottni.

23:17 Three times in the year all thy males shall appear before the Lord Yahwe.

23:18 Eigi skalt þú fram bera blóð fórnar minnar með sýrðu brauði, og feitín af hátíðafórn minni skal ekki liggja til morguns.

23:18 Thou shalt not offer the blood of my sacrifice with leavened bread; neither shall the fat of my feast remain all night until the morning.

23:19 Hið fyrsta, frumgróða jarðar þinnar, skalt þú færa til húss Drottins Guðs þíns. Þú skalt ekki sjóða kíð í mjólk móður sinnar.

23:19 The first of the first-fruits of thy ground thou shalt bring into the house of Yahwe thy God. Thou shalt not boil a kid in it mother's milk.

23:20 Sjá, ég sendi engil á undan þér til að varðveita þig á ferðinni og leiða þig til þess staðar, sem ég hefi fyrirbúið.

23:20 Behold, I send an angel before thee, to keep thee by the way, and to bring thee into the place which I have prepared.

23:21 Haf gát á þér fyrir honum og hlýð hans röddu, móða þú hann ekki, því að hann mun ekki fyrirgefa misgjörðir yðar, því að mitt nafn er í honum.

23:21 Take ye heed before him, and hearken unto his voice; provoke him not; for he will not pardon your transgression: for my name is in him.

23:22 En ef þú hlýðir röddu hans rækilega og gjörir allt, sem ég segi, þá skal ég vera óvinur óvina þinna og mótsstöðu veita þínum mótsstöðumönnum.

23:22 But if thou shalt indeed hearken unto his voice, and do all that I speak; then I will be an enemy unto thine enemies, and an adversary unto thine adversaries.

23:23 Engill minn skal ganga á undan þér og leiða þig til Amoríta, Hetíta, Peresíta, Kanaaníta, Hevíta og Jebúsíta, og ég skal afmá þá.

23:23 For mine angel shall go before thee, and bring thee in unto the Amorite, and the Hittite, and the Perizzite, and the Canaanite, the Hivite, and the Jebusite: and I will cut them off.

23:24 Þú skalt ekki tilbiðja þeirra guði og ekki dýrka þá og ekki fara að háttum þeirra, heldur skalt þú gjöreýða þeim og með öllu sundur brjóta merkissteina þeirra.

23:24 Thou shalt not bow down to their gods, nor serve them, nor do after their works; but thou shalt utterly overthrow them, and break in pieces their pillars.

23:25 Þér skuluð dýrka Drottín, Guð yðar, og hann mun blessa brauð þitt og vatn, og ég skal bægja sóttum burt frá þér.

23:25 And ye shall serve Yahwe your God, and he will bless thy bread, and thy water; and I will take sickness away from the midst of thee.

23:26 Engin vanbyrja og engin óbyrja skal finnast í landi þínu. Ég skal fylla tal daga þinna.

23:26 There shall none cast her young, nor be barren, in thy land: the number of thy days I will fulfil.

23:27 Ógn mina mun ég senda á undan þér og gjöra felmtsfullar allar þær þjóðir, sem þú kemur til, og alla óvini þína mun ég flýja láta fyrir þér.

23:27 I will send my terror before thee, and will discomfit all the people to whom thou shalt come, and I will make all thine enemies turn their backs unto thee.

23:28 Ég skal senda skelfingu á undan þér, og hún skal í burt stökkva Hevítum, Kanaanítum og Hetítum úr augsyn þinni.

23:28 And I will send the hornet before thee, which shall drive out the Hivite, the Canaanite, and the Hittite, from before thee.

23:29 Þó vil ég ekki stökkva þeim burt úr augsyn þinni á einu ári, svo að landið fari ekki í auðn og villidýrunum fjölgi ekki þér til meins.

23:29 I will not drive them out from before thee in one year, lest the land become desolate, and the beasts of the field multiply against thee.

23:30 Smám saman vil ég stökkva þeim burt úr augsyn þinni, uns þér fjölgar og þú eignast landið.

23:30 By little and little I will drive them out from before thee, until thou be increased, and inherit the land.

23:31 Og ég vil setja landamerki þín frá Rauðahafinu til Filistahafs, og frá eyðimörkinni til Fljótsins. Ég mun gefa íbúa landsins á vald yðar, og þú skalt stökkva þeim burt undan þér.

23:31 And I will set thy border from the Red Sea even unto the sea of the Philistines, and from the wilderness unto the River: for I will deliver the inhabitants of the land into your hand: and thou shalt drive them out before thee.

23:32 Þú skalt eigi gjöra sáttmála við þá eða þeirra guði.

23:32 Thou shalt make no covenant with them, nor with their gods.

23:33 Þeir skulu ekki búa í landi þínu, svo að þeir komi þér ekki til þess að syndga gegn mér, því ef þú dýrkar þeirra guði, mun það verða þér að tálsmöru."

23:33 They shall not dwell in thy land, lest they make thee sin against me; for if thou serve their gods, it will surely be a snare unto thee.

24:1 Guð sagði við Móse: "Stíg upp til Drottins, þú og Aron, Nadab og Abihu og sjötíu af öldungum Ísraels, og skuluð þér falla fram á lengdar."

24:1 And he said unto Moses, Come up unto Yahwe, thou, and Aaron, Nadab, and Abihu, and seventy of the elders of Israel; and worship ye afar off:

24:2 Móse einn skal koma í nálægð Drottins, en hinir skulu ekki nærri koma, og fólkíð skal ekki heldur stíga upp með honum."

24:2 and Moses alone shall come near unto Yahwe; but they shall not come near; neither shall the people go up with him.

24:3 Og Móse kom og sagði fólkinu öll orð Drottins og öll lagaákvæðin. Svaraði þá fólkíð einum munni og sagði: "Vér skulum gjöra allt það, sem Drottinn hefir boðið."

24:3 And Moses came and told the people all the words of Yahwe, and all the ordinances: and all the people answered with one voice, and said, All the words which Yahwe hath spoken will we do.

24:4 Og Móse skrifaði öll orð Drottins. En næsta morgun reis hann árla og reisti altari undir fjallinu og tólf merkisteina eftir tólf kynkvíslum Ísraels.

24:4 And Moses wrote all the words of Yahwe, and rose up early in the morning, and builded an altar under the mount, and twelve pillars, according to the twelve tribes of Israel.

24:5 Síðan útnefndi hann unga menn af Ísraelsmönnum, og þeir færðu Drottni brennifórnir og slátrudu oxum til þakkarfórna.

24:5 And he sent young men of the children of Israel, who offered burnt-offerings, and sacrificed peace-offerings of oxen unto Yahwe.

24:6 Og Móse tók helming blóðsins og hellti því í fórnarskálarnar, en hinum helming blóðsins stökkta hann á altarið. **24:6** And Moses took half of the blood, and put it in basins; and half of the blood he sprinkled on the altar.

24:7 Því næst tók hann sáttmálsbókina og las upp fyrir lýðnum, en þeir sögðu: "Vér viljum gjöra allt það, sem Drottinn hefir boðið, og hlýðnast því."

24:7 And he took the book of the covenant, and read in the audience of the people: and they said, All that Yahwe hath spoken will we do, and be obedient.

24:8 Þá tók Móse blóðið, stökkta því á fólkíð og sagði: "Þetta er blóð þess sáttmála, sem Drottinn hefir gjört við yður og byggður er á öllum þessum orðum."

24:8 And Moses took the blood, and sprinkled it on the people, and said, Behold the blood of the covenant, which Yahwe hath made with you concerning all these words.

24:9 Þá stígu þeir upp Móse og Aron, Nadab og Abihu og sjötíu af öldungum Ísraels.

24:9 Then went up Moses, and Aaron, Nadab, and Abihu, and seventy of the elders of Israel.

24:10 Og þeir sáu Ísraels Guð, og var undir fótum hans sem pallur væri, gjörður af safirhellum, og skær sem himinninn sjálfur.

24:10 And they saw the God of Israel; and there was under his feet as it were a paved work of sapphire stone, and as it were the very heaven for clearness.

24:11 En hann útrétti eigi hönd sína gegn höfðingjum Ísraelsmanna. Og þeir sáu Guð og átu og drukku.

24:11 And upon the nobles of the children of Israel he laid not his hand: and they beheld God, and did eat and drink.

24:12 Drottinn sagði við Móse: "Stíg upp á fjallið til mín og dvel þar, og skal ég fá þér steintöflur og lögmálið og boðorðin, er ég hefi skrifað, til þess að þú kennir þeim."

24:12 And Yahwe said unto Moses, Come up to me into the mount, and be there: and I will give thee the tables of stone, and the law and the commandment, which I have written, that thou mayest teach them.

24:13 Þá lagði Móse af stað og Jósúa, þjónn hans, og Móse sté upp á Guðs fjall.

24:13 And Moses rose up, and Joshua his minister: and Moses went up into the mount of God.

24:14 En við öldungana sagði hann: "Verið hér kyrrir, þar til er vér komum aftur til yðar, og sjá, Aron og Húr eru hjá yður. Hver sem mál hefir að kæra, snúi sér til þeirra."

24:14 And he said unto the elders, Tarry ye here for us, until we come again unto you: and, behold, Aaron and Hur are with you: whosoever hath a cause, let him come near unto them.

24:15 Móse sté þá upp á fjallið, en skýið huldi fjallið.

24:15 And Moses went up into the mount, and the cloud covered the mount.

24:16 Og dýrð Drottins hvíldi yfir Sinaifjalli, og skýið huldi það í sex daga, en á sjöunda degi kallaði hann á Móse mitt út úr skýinu.

24:16 And the glory of Yahwe abode upon mount Sinai, and the cloud covered it six days: and the seventh day he called unto Moses out of the midst of the cloud.

24:17 Og dýrð Drottins var á að líta fyrir Ísraelsmenn sem eyðandi eldur á fjallstíndinum.

24:17 And the appearance of the glory of Yahwe was like devouring fire on the top of the mount in the eyes of the children of Israel.

24:18 En Móse gekk mitt inn í skýið og sté upp á fjallið, og var Móse á fjallinu í fjörutíu daga og fjörutíu nætur.

24:18 And Moses entered into the midst of the cloud, and went up into the mount: and Moses was in the mount forty days and forty nights.

25:1 Drottinn talaði við Móse og sagði: **25:1** And Yahwe spake unto Moses, saying,

25:2 "Seg Ísraelsmönnum

að þeir færi mér gjafir. Af hverjum þeim manni skuluð þér gjöf taka mér til handa, sem gefur hana af fúsum huga.

25:2 Speak unto the children of Israel, that they take for me an offering: of every man whose heart maketh him willing ye shall take my offering.

25:3 Og þessar eru gjafir þær, sem þér skuluð af þeim taka: gull, silfur og eir: **25:3** And this is the offering which ye shall take of them: gold, and silver, and brass,

25:4 blár purpuri, rauður purpuri, skarlat, baðmull og geitahár: **25:4** and blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair,

25:5 rauðlituð hrútskinn, höfrungaskinn og akasiuviður: **25:5** and rams' skins dyed red, and sealskins, and acacia wood,

25:6 olía til ljósaðstíkkunnar, kryddjurtir til ilmsmyrsla og ilmreykelsis: **25:6** oil for the light, spices for the anointing oil, and for the sweet incense,

25:7 sjóamsteinar og steinar til leggunga á hökulinn og brjóstskjöldinn. **25:7** onyx stones, and stones to be set, for the ephod, and for the breastplate.

25:8 Og þeir skulu gjöra mér helgidóm, að ég búi mitt á meðal þeirra. **25:8** And let them make me a sanctuary, that I may dwell among them.

25:9 Þér skuluð gjöra hann í öllum greinum eftir þeirri fyrirmynd af tjaldbúðinni og eftir þeirri fyrirmynd af öllum áhöldum hennar, sem ég mun sýna þér.

25:9 According to all that I show thee, the pattern of the tabernacle, and the pattern of all the furniture thereof, even so shall ye make it.

25:10 Þeir skulu gjöra örk af akasiuviði. Hún skal vera hálf þriðja alin á lengd, hálf önnur alin á breidd og hálf önnur alin á hæð.

25:10 And they shall make an ark of acacia wood: two cubits and a half shall be the length thereof, and a cubit and a half the breadth thereof, and a cubit and a half the height thereof.

25:11 Hana skaltu leggja skíru gulli, innan og utan skaltu gulleggja hana, og umhverfis á henni skaltu gjöra brún af gulli.

25:11 And thou shalt overlay it with pure gold, within and without shalt thou overlay it, and shalt make upon it a crown of gold round about.

25:12 Þú skalt steypa til arkarinnar fjóra hringa af gulli og festa þá við fjóra fætur hennar, sína tvo hringana hvorumegin.

25:12 And thou shalt cast four rings of gold for it, and put them in the four feet thereof; and two rings shall be on the one side of it, and two rings on the other side of it.

25:13 Þú skalt gjöra stengur af akasiuviði og gulleggja þær.

25:13 And thou shalt make staves of acacia wood, and overlay them with gold.

25:14 Síðan skalt þú smeygja stöngunum í hringana á hliðum arkarinnar, svo að bera megi örkina á þeim.

25:14 And thou shalt put the staves into the rings on the sides of the ark, wherewith to bear the ark.

25:15 Skulu stengurnar vera kyrrar í hringum arkarinnar, eigi má taka þær þaðan.

25:15 The staves shall be in the rings of the ark: they shall not be taken from it.

25:16 Og þú skalt leggja niður í örkina sáttmálið, er ég mun fá þér í hendur.

25:16 And thou shalt put into the ark the testimony which I shall give thee.

25:17 Þú skalt og gjöra lok af skíru gulli. Skal það vera hálf þriðja alin á lengd og hálf önnur alin á breidd.

25:17 And thou shalt make a mercy-seat of pure gold: two cubits and a half *shall be* the length thereof, and a cubit and a half the breadth thereof.

25:18 Og þú skalt gjöra tvo kerúba af gulli, af drifnu smíði skalt þú gjöra þá á hvorum tveggja loksendanum.

25:18 And thou shalt make two cherubim of gold; of beaten work shalt thou make them, at the two ends of the mercy-seat.

25:19 Og lát annan kerúbinn vera á öðrum endanum, en hinn á hinum endanum. Þú skalt gjöra kerúbana áfasta við lokið á báðum endum þess.

25:19 And make one cherub at the one end, and one cherub at the other end: of one piece with the mercy-seat shall ye make the cherubim on the two ends thereof.

25:20 En kerúbarnir skulu breiða út vængina uppi yfir, svo að þeir hylji lokið með vængjum sínum, og andlit þeirra snúa hvort í mót öðru; að lokinu skulu andlit kerúbanna snúa.

25:20 And the cherubim shall spread out their wings on high, covering the mercy-seat with their wings, with their faces one to another; toward the mercy-seat shall the faces of the cherubim be.

25:21 Þú skalt setja lokið ofan yfir örkina, og niður í örkina skalt þú leggja sáttmálið, sem ég mun fá þér.

25:21 And thou shalt put the mercy-seat above upon the ark; and in the ark thou shalt put the testimony that I shall give thee.

25:22 Og þar vil ég eiga samfundir við þig og birta þér ofan af arkarlokinu millum beggja kerúbanna, sem standa á sáttmálsörkinni, allt það, er ég býð þér að flytja Ísraelsmönnum.

25:22 And there I will meet with thee, and I will commune with thee from above the mercy-seat, from between the two cherubim which are upon the ark of the testimony, of all things which I will give thee in commandment unto the children of Israel.

25:23 Þú skalt og gjöra borð af akasíuviði, tvær álnir á lengd, alin á breidd og hálfa aðra alin á hæð.

25:23 And thou shalt make a table of acacia wood: two cubits *shall be* the length thereof, and a cubit the breadth thereof, and a cubit and a half the height thereof.

25:24 Þú skalt leggja það skíru gulli og gjöra umhverfis á því brún af gulli.

25:24 And thou shalt overlay it with pure gold, and make thereto a crown of gold round about.

25:25 Umhverfis það skalt þú gjöra lista þverhandar breiðan og búa til brún af gulli umhverfis á listanum.

25:25 And thou shalt make unto it a border of a handbreadth round about; and thou shalt make a golden crown to the border thereof round about.

25:26 Þá skalt þú gjöra til borðsins fjóra hringa af gulli og setja hringana í fjögur hornin, sem eru á fjórum fótum borðsins.

25:26 And thou shalt make for it four rings of gold, and put the rings in the four corners that are on the four feet thereof.

25:27 Skulu hringarnir vera fast upp við listann, svo að í þá verði smeygt stöngum til þess að bera borðið.

25:27 Close by the border shall the rings be, for places for the staves to bear the table.

25:28 Stengurnar skalt þú gjöra af akasíuviði og gulleggja þær. Á þeim skal borðið bera.

25:28 And thou shalt make the staves of acacia wood, and overlay them with gold, that the table may be borne with them.

25:29 Og þú skalt gjöra fót þau, sem borðinu tilheyrir, skálar og holla, og ker þau, sem til dreypifórnar eru höfð. Af skíru gulli skalt þú gjöra þau.

25:29 And thou shalt make the dishes thereof, and the spoons thereof, and the flagons thereof, and the bowls thereof, wherewith to pour out: of pure gold shalt thou make them.

25:30 En á borðið skalt þú setja leggja skoðunarbraud frammi fyrir mér.

25:30 And thou shalt set upon the table showbread before me alway.

25:31 Enn fremur skalt þú ljósastíku gjöra af skíru gulli. Með drifnu smíði skal ljósastíkan gjör, stétt hennar og leggur. Blómbíkarar hennar, knappar hennar og blóm, skulu vera samfastir henni.

25:31 And thou shalt make a candlestick of pure gold: of beaten work shall the candlestick be made, even its base, and its shaft; its cups, its knops, and its flowers, shall be of one piece with it.

25:32 Og sex álmur skulu liggja út frá hliðum hennar, þrjár álmur ljósastíkunnar út frá annarri hlið hennar og þrjár álmur ljósastíkunnar út frá hinni hlið hennar.

25:32 And there shall be six branches going out of the sides thereof; three branches of the candlestick out of the one side thereof, and three branches of the candlestick out of the other side thereof:

25:33 Þrír bíkarar, í lögun sem möndlublóm, skulu vera á fyrstu álmunni, knappur og blóm. Þrír bíkarar, í lögun sem möndlublóm, skulu vera á næstu álmunni, knappur og blóm. Svo skal vera á öllum sex álmunum, sem út ganga frá ljósastíkunni.

25:33 three cups made like almond-

blossoms in one branch, a knop and a flower; and three cups made like almond-blossoms in the other branch, a knop and a flower: so for the six branches going out of the candlestick:

25:34 Og á sjálfri ljósastíkunni skulu vera fjórir bíkarar í lögun sem möndlublóm, knappar hennar og blóm:

25:34 and in the candlestick four cups made like almond-blossoms, the knops thereof, and the flowers thereof;

25:35 einn knappur undir tveim neðstu álmunum, samfastur ljósastíkunni, og annar knappur undir tveim næstu álmunum, samfastur ljósastíkunni, og enn knappur undir tveim efstu álmunum, samfastur ljósastíkunni, svo undir sex álmunum, er út ganga frá ljósastíkunni.

25:35 and a knop under two branches of one piece with it, and a knop under two branches of one piece with it, for the six branches going out of the candlestick.

25:36 Knapparnir og álmurnar skulu vera samfastar henni. Allt skal það gjört með drifnu smíði af skíru gulli.

25:36 Their knops and their branches shall be of one piece with it; the whole of it one beaten work of pure gold.

25:37 Þú skalt gjöra lampa hennar sjö og skalt svo upp setja lampana, að þeir beri birtu yfir svæðið fyrir framan hana.

25:37 And thou shalt make the lamps thereof, seven: and they shall light the lamps thereof, to give light over against it.

25:38 Ljósasöx og skarpönnur, sem ljósastíkunni fylgja, skulu vera af skíru gulli.

25:38 And the snuffers thereof, and the snuffdishes thereof, shall be of pure gold.

25:39 Af einni talentu skiragulls skal hana gjöra með öllum þessum áhöldum.

25:39 Of a talent of pure gold shall it be made, with all these vessels.

25:40 Og sjá svo til, að þú gjörir þessa hluti eftir þeirri fyrirmynd, sem þér var sýnd á fjallinu.

25:40 And see that thou make them after their pattern, which hath been showed thee in the mount.

26:1 Tjaldbúðina skalt þú gjöra af tíu dúkum úr tvinnaðri baðmull, bláum purpura, rauðum purpura og skarlati. Skalt þú búa til kerúba á þeim með listvefnaði.

26:1 Moreover thou shalt make the tabernacle with ten curtains; of fine twined linen, and blue, and purple, and scarlet, with cherubim the work of the skilful workman shalt thou make them.

26:2 Hver dúkur skal vera tuttugu og átta álna langur og fjöggra álna breiður; allir skulu dúkarnir vera jafnir að máli.

26:2 The length of each curtain shall be eight and twenty cubits, and the breadth of each curtain four cubits: all the curtains shall have one measure.

26:3 Fimm dúkarnir skulu tengjast saman hver við annan, og eins skal tengja saman hina fimm dúkana sín í milli.

26:3 Five curtains shall be coupled together one to another; and *the other* five curtains shall be coupled one to another.

26:4 Og þú skalt búa til lykkjur af bláum purpura á jaðri ysta dúksins í samfellunni, og eins skalt þú gjöra á jaðri ysta dúksins í hinni samfellunni.

26:4 And thou shalt make loops of blue upon the edge of the one curtain from the selvedge in the coupling; and likewise shalt thou make in the edge of the curtain that is outmost in the second coupling.

26:5 Skalt þú búa til fimmtíu lykkjur á öðrum dúknum, og eins skalt þú gjöra fimmtíu lykkjur á jaðri þess dúksins, sem er í hinni samfellunni, svo að lykkjurnar standist á hver við aðra.

26:5 Fifty loops shalt thou make in the one curtain, and fifty loops shalt thou make in the edge of the curtain that is in the second coupling; the loops shall be opposite one to another.

26:6 Og þú skalt gjöra fimmtíu króka af gulli og tengja saman dúkana hvern við annan með krókunum, svo að tjaldbúðin verði ein heild.

26:6 And thou shalt make fifty clasps of gold, and couple the curtains one to another with the clasps: and the tabernacle shall be one whole.

26:7 Þú skalt og gjöra dúka af geitabári til að tjalda með yfir búðina, ellefu að tölu.

26:7 And thou shalt make curtains of goats' hair for a tent over the tabernacle: eleven curtains shalt thou make them.

26:8 Hver dúkur skal vera þrjátíu álna langur og fjöggra álna breiddur; allir ellefu dúkarnir skulu vera jafnir að máli.

26:8 The length of each curtain shall be thirty cubits, and the breadth of each curtain four cubits: the eleven curtains shall have one measure.

26:9 Og þú skalt tengja saman fimm dúka sér og sex dúka sér, en sjötta dúkinn skalt þú brjóta upp á sig á framanverðu tjaldinu.

26:9 And thou shalt couple five curtains by themselves, and six curtains by themselves, and shalt double over the sixth curtain in the forefront of the tent.

26:10 Og þú skalt búa til fimmtíu lykkjur á jaðri ysta dúksins í annarri samfellunni og eins fimmtíu lykkjur á dúkjaðri hinnar samfellunnar.

26:10 And thou shalt make fifty loops on the edge of the one curtain that is outmost in the coupling, and fifty loops upon the edge of the curtain which is *outmost in* the second coupling.

26:11 Og þú skalt gjöra fimmtíu eirkróka og krækja krókunum í lykkjurnar, og tengja svo saman tjaldið, að ein heild verði.

26:11 And thou shalt make fifty clasps of brass, and put the clasps into the loops, and couple the tent together, that it may be one.

26:12 En afgangurinn, sem yfir hefir af tjald dúkunum, hálfí dúkurinn, sem er umfram, skal hanga niður af tjaldbúðinni baka til.

26:12 And the overhanging part that remaineth of the curtains of the tent, the half curtain that remaineth, shall hang over the back of the tabernacle.

26:13 En sú eina alin beggja vegna, sem yfir hefir af tjald dúkunum á lengdina, skal hanga niður af hliðum tjaldbúðarinnar báðumegin til þess að byrgja hana.

26:13 And the cubit on the one side, and the cubit on the other side, of that which remaineth in the length of the curtains of the tent, shall hang over the sides of the tabernacle on this side and on that side, to cover it.

26:14 Þú skalt enn gjöra þak yfir tjaldið af rauðlituðum hrútskinnnum og enn eitt þak þar utan yfir af höfrungaskinnnum.

26:14 And thou shalt make a covering for the tent of rams' skins dyed red, and a covering of sealskins above.

26:15 Og þú skalt gjöra þiljuborðin í tjaldbúðina af akasiuviði, og standi þau upp og ofan.

26:15 And thou shalt make the boards for the tabernacle of acacia wood, standing up.

26:16 Hvert borð skal vera tíu álnir á lengd og hálf önnur alin á breidd.

26:16 Ten cubits shall be the length of a board, and a cubit and a half the breadth of each board.

26:17 Á hverju borði skulu vera tveir tappar, báðir sameinaðir. Svo skalt þú gjöra á öllum borðum tjaldbúðarinnar.

26:17 Two tenons shall there be in each board, joined one to another: thus shalt thou make for all the boards of the tabernacle.

26:18 Og þannig skalt þú gjöra borðin í tjaldbúðina: Tuttugu borð í suðurhliðina.

26:18 And thou shalt make the boards for the tabernacle, twenty boards for the south side southward.

26:19 og skalt þú búa til fjörutíu undirstöður af silfri undir tuttugu borðin, tvær undirstöður undir hvert borð, sína fyrir hvorn tappa.

26:19 And thou shalt make forty sockets of silver under the twenty boards; two sockets under one board for its two tenons, and two sockets under another board for its two tenons.

26:20 Og eins í hina hlið tjaldbúðarinnar, norðurhliðina: tuttugu borð

26:20 And for the second side of the tabernacle, on the north side, twenty boards,

26:21 og fjörutíu undirstöður af silfri, tvær undirstöður undir hvert borð.

26:21 and their forty sockets of silver; two sockets under one board, and two sockets under another board.

26:22 Í afturgall búðarinnar, gegnt vestri, skalt þú gjöra sex borð.

26:22 And for the hinder part of the tabernacle westward thou shalt make six boards.

26:23 Og tvö borð skalt þú gjöra í búðarhornin á afturgallinum.

26:23 And two boards shalt thou

make for the corners of the tabernacle in the hinder part.

26:24 Og þau skulu vera tvöföld að neðan og sömuleiðis halda fullu máli upp úr allt til hins fyrsta hrings. Þannig skal þeim háttað vera hvorum tveggja, á báðum hornum skulu þau vera.

26:24 And they shall be double beneath, and in like manner they shall be entire unto the top thereof unto one ring: thus shall it be for them both; they shall be for the two corners.

26:25 Borðin skulu vera átta og með undirstöðum af silfri, sextán undirstöðum, tveim undirstöðum undir hverju borði.

26:25 And there shall be eight boards, and their sockets of silver, sixteen sockets; two sockets under one board, and two sockets under another board.

26:26 Því næst skalt þú gjöra slár af akasiuviði, fimm á borðin í annarri hlið búðarinnar

26:26 And thou shalt make bars of acacia wood: five for the boards of the one side of the tabernacle,

26:27 og fimm slár á borðin í hinni hlið búðarinnar og fimm slár á borðin í afturgalli búðarinnar, gegnt vestri.

26:27 and five bars for the boards of the other side of the tabernacle, and five bars for the boards of the side of the tabernacle, for the hinder part westward.

26:28 Miðsláin skal vera á miðjum borðunum og liggja alla leið, frá einum enda til annars.

26:28 And the middle bar in the midst of the boards shall pass through from end to end.

26:29 Og borðin skalt þú gulleggja, en hringana á þeim, sem slárnar ganga í, skalt þú gjöra af gulli. Þú skalt og gulleggja slárnar.

26:29 And thou shalt overlay the boards with gold, and make their rings of gold for places for the bars: and thou shalt overlay the bars with gold.

26:30 Og þú skalt reisa tjaldbúðina eins og hún á að vera og þér var sýnt á tjallinu.

26:30 And thou shalt rear up the tabernacle according to the fashion thereof which hath been showed thee in the mount.

26:31 Þú skalt og gjöra fortjald af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnaðri baðmull. Skal það til búð með listvefnaði og kerúbar á.

26:31 And thou shalt make a veil of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen: with cherubim the work of the skilful workman shall it be made.

26:32 Og þú skalt festa það á fjóra stólpa af akasiuviði, gulli lagða, með nöglum í af gulli, á fjórum undirstöðum af silfri.

26:32 And thou shalt hang it upon four pillars of acacia overlaid with gold; their hooks *shall* be of gold, upon four sockets of silver.

26:33 En þú skalt hengja fortjaldið undir krókana og flytja sáttmálsörkina þangað, inn fyrir fortjaldið, og skal fortjaldið skilja milli hins heilaga og hins allrahelgasta hjá yður.

26:33 And thou shalt hang up the veil under the clasps, and shalt bring in thither within the veil the ark of the testimony: and the veil shall separate unto you between the holy place and the most holy.

26:34 Þú skalt setja lokið yfir sáttmálsörkina í hinu allrahelgasta.

26:34 And thou shalt put the mercy-seat upon the ark of the testimony in the most holy place.

26:35 En borðið skalt þú setja fyrir utan fortjaldið og ljósaðstíkkuna gagnvart borðinu við suðurhlíðvegg búðarinnar, en lát borðið vera við norðurhlíðvegginn.

26:35 And thou shalt set the table without the veil, and the candlestick over against the table on the side of the tabernacle toward the south: and thou shalt put the table on the north side.

26:36 Þú skalt og gjöra dúkbreiðu fyrir dyr tjaldsins af bláum purpura, rauðum purpura, skarlatí og tvinnaðri baðmull, og glitofna.

26:36 And thou shalt make a screen for the door of the Tent, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen, the work of the embroiderer.

26:37 Og fyrir dúkbreiðuna skalt þú gjöra stólpa af akasíuviði og gulleggja þá. Naglarnir í þeim skulu vera af gulli, og þú skalt steypa fimm undirstöður af eiri undir þá.

26:37 And thou shalt make for the screen five pillars of acacia, and overlay them with gold: their hooks shall be of gold: and thou shalt cast five sockets of brass for them.

27:1 Þú skalt gjöra altarið af akasíuviði, fimm álna langt og fimm álna breitt - ferhyrnt skal altarið vera - og þriggja álna hátt.

27:1 And thou shalt make the altar of acacia wood, five cubits long, and five cubits broad; the altar shall be foursquare: and the height thereof shall be three cubits.

27:2 Og þú skalt gjöra hornin á því upp af fjórum hyrningum þess, - þau horn skulu vera áföst við það -, og þú skalt cirleggja það.

27:2 And thou shalt make the horns of it upon the four corners thereof; the horns thereof shall be of one piece with it: and thou shalt overlay it with brass.

27:3 Þú skalt gjöra ker undir öskuna, eldspaða þá, fórnarskálir, soðkróka og eldpönnur, sem altarinu fylgja. Öll áhöld þess skalt þú gjöra af eiri.

27:3 And thou shalt make its pots to take away its ashes, and its shovels, and its basins, and its flesh-hooks, and its firepans: all the vessels thereof thou shalt make of brass.

27:4 Þú skalt gjöra um altarið cirgrind, eins og ríðið net, og setja fjóra eirhringa á netið, á fjögur horn altarisins.

27:4 And thou shalt make for it a grating of network of brass: and upon the net shalt thou make four brazen rings in the four corners thereof.

27:5 Grindina skalt þú festa fyrir neðan umgjörð altarisins undir niðri, svo að netið taki upp á mitt altarið.

27:5 And thou shalt put it under the ledge round the altar beneath, that the net may reach halfway up the altar.

27:6 Og þú skalt gjöra stengur til altarisins, stengur af akasíuviði, og cirleggja þær.

27:6 And thou shalt make staves for the altar, staves of acacia wood, and overlay them with brass.

27:7 Skal smeygja stöngunum í hringana, og skulu stengurnar vera á báðum hliðum altarisins, þegar það er borið.

27:7 And the staves thereof shall be put into the rings, and the staves shall be upon the two sides of the altar, in bearing it.

27:8 Þú skalt gjöra altarið af borðum, hölt að innan. Þeir skulu gjöra það eins og þér var sýnt uppi á fjallinu.

27:8 Hollow with planks shalt thou make it: as it hath been showed thee in the mount, so shall they make it.

27:9 Þannig skalt þú gjöra forgarð tjaldbúðarinnar: Á suðurhlíðinni skulu tjöld vera fyrir forgarðinum úr tvinnaðri baðmull, hundrað álna löng á þá hliðina.

27:9 And thou shalt make the court of the tabernacle: for the south side southward there shall be hangings for the court of fine twined linen a hundred cubits long for one side:

27:10 og tuttugu stólpar með tuttugu undirstöðum af eiri, en naglar stólpanna og hringrandir þeirra skulu vera af silfri.

27:10 and the pillars thereof shall be twenty, and their sockets twenty, of brass; the hooks of the pillars and their fillets *shall be* of silver.

27:11 Sömuleiðis skulu að norðanverðu langetis vera hundrað álna löng tjöld og tuttugu stólpar með tuttugu undirstöðum af eiri, en naglar í stólpunum og hringrandir á þeim skulu vera af silfri.

27:11 And likewise for the north side in length there shall be hangings a hundred cubits long, and the pillars thereof twenty, and their sockets twenty, of brass; the hooks of the pillars, and their fillets, of silver.

27:12 En á þverhlið forgarðsins að vestanverðu skulu vera fimmtíu álna löng tjöld og tíu stólpar með tíu undirstöðum.

27:12 And for the breadth of the court on the west side shall be hangings of fifty cubits; their pillars ten, and their sockets ten.

27:13 Þverhlið forgarðsins að austanverðu, mót uppkomu sólar, skal vera fimmtíu álnir.

27:13 And the breadth of the court on the east side eastward shall be fifty cubits.

27:14 og skulu vera fimmtán álna tjöld annars vegar með þremur stólpum og þremur undirstöðum.

27:14 The hangings for the one side *of the gate* shall be fifteen cubits; their pillars three, and their sockets three.

27:15 og hins vegar sömuleiðis fimmtán álna tjöld með þremur stólpum og þremur undirstöðum.

27:15 And for the other side shall be

hangings of fifteen cubits; their pillars three, and their sockets three.

27:16 Fyrir hliði forgarðsins skal vera tuttugu álna dúkbreiða af bláum purpura, rauðum purpura, skarlatí og tvinnaðri baðmull, glitofin, með fjórum stólpum og fjórum undirstöðum.

27:16 And for the gate of the court shall be a screen of twenty cubits, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen, the work of the embroiderer; their pillars four, and their sockets four.

27:17 Allir stólpar umhverfis forgarðinn skulu vera með hringröndum af silfri og silfurnögllum og undirstöðurnar af eiri.

27:17 All the pillars of the court round about shall be filleted with silver; their hooks of silver, and their sockets of brass.

27:18 Lengd forgarðsins skal vera hundrað álnir og breiddin fimmtíu álnir og hæðin fimm álnir, úr tvinnaðri baðmull og undirstöðurnar af eiri.

27:18 The length of the court shall be a hundred cubits, and the breadth fifty every where, and the height five cubits, of fine twined linen, and their sockets of brass.

27:19 Öll áhöld tjaldbúðarinnar, til hvernar þjónustugjörðar í henni sem vera skal, svo og allir hælur, sem henni tilheyra, og allir hælur, sem forgarðinum tilheyra, skulu vera af eiri.
27:19 All the instruments of the tabernacle in all the service thereof, and all the pins thereof, and all the pins of the court, shall be of brass.

27:20 Þú skalt bjóða Ísraelsmönnum að færa þér tæra olíu af steyttum olíufuberjum til ljósaðstíkkunnar, svo að lampar verði ávallt settir upp.

27:20 And thou shalt command the children of Israel, that they bring unto thee pure olive oil beaten for the light, to cause a lamp to burn continually.

27:21 Í samfundatjaldinu fyrir utan fortjaldið, sem er fyrir framan sáttmálið, skal Aron og synir hans tilreiða þá frammi fyrir Drottni, frá kveldi til morguns. Er það ávinleg skyldugreiðsla, er á Ísraelsmönnum hvílar frá kyni til kyns.

27:21 In the tent of meeting, without the veil which is before the testimony, Aaron and his sons shall keep it in order from evening to morning before Yahwe: it shall be a statue for ever throughout their generations on the behalf of the children of Israel.

28:1 Þú skalt taka Aron bróður þinn og sonu hans með honum til þín úr sveit Ísraelsmanna, að hann þjóni mér í prestsembætti, þá Aron, Nadab og Abihú, Eleasar og Ítamar, sonu Arons.

28:1 And bring thou near unto thee Aaron thy brother, and his sons with him, from among the children of Israel, that he may minister unto me in the priest's office, even Aaron, Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar, Aaron's sons.

28:2 Þú skalt gjöra Aroni bróður þínum helg klæði til vegs og prýði.

28:2 And thou shalt make holy garments for Aaron thy brother, for glory and for beauty.

28:3 Og þú skalt tala við alla hugvitsmenn, sem ég hefi fyllt

hugvitsanda, og skulu þeir gjöra Aroni klæði, svo að hann verði vigður til að þjóna mér í prestsembætti.

28:3 And thou shalt speak unto all that are wise-hearted, whom I have filled with the spirit of wisdom, that they make Aaron's garments to sanctify him, that he may minister unto me in the priest's office.

28:4 Þessi eru klæðin, sem þeir skulu gjöra: Brjóstskjöldur, hökull, möttull, tiglofinn kyrtill, vefjarhöttur og belti. Þeir skulu gjöra Aroni bróður þínum og sonum hans helg klæði, að hann þjóni mér í prestsembætti.

28:4 And these are the garments which they shall make: a breastplate, and an ephod, and a robe, and a coat of checker work, a mitre, and a girdle: and they shall make holy garments for Aaron thy brother, and his sons, that he may minister unto me in the priest's office.

28:5 og skulu þeir til þess taka gull, bláan purpura, rauðan purpura, skarlat og baðmull.

28:5 And they shall take the gold, and the blue, and the purple, and the scarlet, and the fine linen.

28:6 Þeir skulu gjöra hökulinn af gulli, bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnaðri baðmull með forkunnarlegu hagvirki.

28:6 And they shall make the ephod of gold, of blue, and purple, scarlet, and fine twined linen, the work of the skilful workman.

28:7 Á honum skulu vera tveir axlarhlýrar, festir við báða enda hans, svo að hann verði festur saman.

28:7 It shall have two shoulder-pieces joined to the two ends thereof, that it may be joined together.

28:8 Og hökullindinn, sem á honum er til að gyrða hann að sér, skal vera með sömu gerð og áfastur honum: af gulli, bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnaðri baðmull.

28:8 And the skilfully woven band, which is upon it, wherewith to gird it on, shall be like the work thereof *and* of the same piece; of gold, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen.

28:9 Því næst skalt þú taka tvo sjóamsteina og grafa á þá nöfn Ísraels sona:

28:9 And thou shalt take two onyx stones, and grave on them the names of the children of Israel:

28:10 Sex af nöfnum þeirra á annan steininn og nöfn hinna sex, er eftir verða, á hinn steininn, eftir aldri þeirra.

28:10 six of their names on the one stone, and the names of the six that remain on the other stone, according to their birth.

28:11 Þú skalt grafa nöfn Ísraels sona á báða steinana með steinskurði, innsiglisgrefti, og greypa þá inn í umgjardir af gulli.

28:11 With the work of an engraver in stone, like the engravings of a signet, shalt thou engrave the two stones, according to the names of the children of Israel: thou shalt make them to be inclosed in settings of gold.

28:12 Og þú skalt festa báða steinana á axlarhlýra hökulsins, að þeir séu

minnissteinar Ísraelsmönnum, og skal Aron bera nöfn þeirra frammi fyrir Drottni á báðum öxlum sér, til minningar.

28:12 And thou shalt put the two stones upon the shoulder-pieces of the ephod, to be stones of memorial for the children of Israel: and Aaron shall bear their names before Yahwe upon his two shoulders for a memorial.

28:13 Og þú skalt gjöra umgjardir af gulli

28:13 And thou shalt make settings of gold,

28:14 og tvær festar af skiru gulli. Þú skalt gjöra þær snúnar sem fléttur, og þú skalt festa þessar fléttuð festar við umgjardirnar.

28:14 and two chains of pure gold; like cords shalt thou make them, of wreathen work: and thou shalt put the wreathen chains on the settings.

28:15 Þú skalt og búa til dómskjöld, gjörðan með listasmíði. Skalt þú búa hann til með sömu gerð og hökulinn: af gulli, bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnaðri baðmull skalt þú gjöra hann.

28:15 And thou shalt make a breastplate of judgment, the work of the skilful workman; like the work of the ephod thou shalt make it; of gold, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen, shalt thou make it.

28:16 Hann skal vera ferhyrndur og tvöfaldur, spannarlangur og spannarbreiður.

28:16 Foursquare it shall be *and* double; a span shall be the length thereof, and a span the breadth thereof.

28:17 Þú skalt alsetja hann steinum í fjórum röðum: eina röð af karneól, tópas og smaragði, er það fyrsta röðin;

28:17 And thou shalt set in it settings of stones, four rows of stones: a row of sardius, topaz, and carbuncle shall be the first row;

28:18 önnur röðin: karbunkull, safir og jaspis;

28:18 and the second row an emerald, a sapphire, and a diamond;

28:19 þriðja röðin: hýasint, agat og ametýst;

28:19 and the third row a jacinth, an agate, and an amethyst;

28:20 og fjórða röðin: krýsolít, sjóam og ónýx. Þeir skulu greiptir vera í gull, hver á sínum stað.

28:20 and the fourth row a beryl, and an onyx, and a jasper: they shall be inclosed in gold in their settings.

28:21 Steinarnir skulu vera tólf, eftir nöfnum Ísraels sona, og vera með nöfnum þeirra. Þeir skulu vera grafnir með innsiglisgrefti, og skal sitt nafn vera á hverjum þeirra, eftir þeim tólf kynkvíslum.

28:21 And the stones shall be according to the names of the children of Israel, twelve, according to their names; like the engravings of a signet, every one according to his name, they shall be for the twelve tribes.

28:22 Þú skalt gjöra festar til brjóstskjaldarins, snúnar eins og fléttur, af skiru gulli.

28:22 And thou shalt make upon the

breastplate chains like cords, of wreathen work of pure gold.

28:23 Þú skalt og gjöra til brjóstskjaldarins tvo hringa af gulli og festa þessa tvo hringa á tvö horn brjóstskjaldarins.

28:23 And thou shalt make upon the breastplate two rings of gold, and shalt put the two rings on the two ends of the breastplate.

28:24 Síðan skalt þú festa báðar gullflétturnar í þessa tvo hringa á hornum brjóstskjaldarins.

28:24 And thou shalt put the two wreathen chains of gold in the two rings at the ends of the breastplate.

28:25 En tvo enda beggja snúnu festanna skalt þú festa við umgjardirnar tvær og festa þær við axlarhlýra hökulsins, á hann framanverðan.

28:25 And the *other* two ends of the two wreathen chains thou shalt put on the two settings, and put them on the shoulder-pieces of the ephod in the forepart thereof.

28:26 Þá skalt þú enn gjöra tvo hringa af gulli og festa þá í tvö horn brjóstskjaldarins, innanvert í þá brúnina, sem að höklinum veit.

28:26 And thou shalt make two rings of gold, and thou shalt put them upon the two ends of the breastplate, upon the edge thereof, which is toward the side of the ephod inward.

28:27 Og enn skalt þú gjöra tvo hringa af gulli og festa þá á báða axlarhlýra hökulsins, neðan til á hann framanverðan, þar sem hann er tengdur saman, fyrir ofan hökullindann.

28:27 And thou shalt make two rings of gold, and shalt put them on the two shoulder-pieces of the ephod underneath, in the forepart thereof, close by the coupling thereof, above the skilfully woven band of the ephod.

28:28 Nú skal knýta brjóstskjöldinn með hringum hans við hökulhringana með snúru af bláum purpura, svo að hann liggi fyrir ofan hökullindann, og mun þá eigi brjóstskjöldurinn losna við hökulinn.

28:28 And they shall bind the breastplate by the rings thereof unto the rings of the ephod with a lace of blue, that it may be upon the skilfully woven band of the ephod, and that the breastplate be not loosed from the ephod.

28:29 Aron skal bera nöfn Ísraels sona í dómskjöldinum á brjosti sér, þegar hann gengur inn í helgidóminn, til stöðugar minningar frammi fyrir Drottni.

28:29 And Aaron shall bear the names of the children of Israel in the breastplate of judgment upon his heart, when he goeth in unto the holy place, for a memorial before Yahwe continually.

28:30 Og þú skalt leggja inn í dómskjöldinn úrim og túmmim, svo að það sé á brjosti Arons, þegar hann gengur inn fyrir Drottin, og Aron skal ávallt bera dóm Ísraelsmanna á brjosti sér frammi fyrir Drottin.

28:30 And thou shalt put in the breastplate of judgment the Urim and the Thummim; and they shall be upon Aaron's heart, when he

goeth in before Yahwe: and Aaron shall bear the judgment of the children of Israel upon his heart before Yahwe continually.

28:31 Hökulmöttulinn skalt þú allan gjöra af bláum purpura.

28:31 And thou shalt make the robe of the ephod all of blue.

28:32 Á honum skal vera hálsmál faldað með ofnum borða, eins og á brynju, svo að ekki rifni út úr.

28:32 And it shall have a hole for the head in the midst thereof: it shall have a binding of woven work round about the hole of it, as it were the hole of a coat of mail, that it be not rent.

28:33 Á faldi hans skalt þú búa til granatepli af bláum purpura, rauðum purpura og skarlati, á faldi hans allt í kring, og bjöllur af gulli í milli eplanna allt í kring.

28:33 And upon the skirts of it thou shalt make pomegranates of blue, and of purple, and of scarlet, round about the skirts thereof; and bells of gold between them round about:

28:34 svo að fyrst komi gullbjalla og granatepli, og þá aftur gullbjalla og granatepli, allt í kring á möttulfaldinum.

28:34 a golden bell and a pomegranate, a golden bell and a pomegranate, upon the skirts of the robe round about.

28:35 Í honum skal Aron vera, þegar hann embættar, svo að heyra megí til hans, þegar hann gengur inn í helgidóminn fram fyrir Drottín og þá er hann gengur út, svo að hann deyi ekki.

28:35 And it shall be upon Aaron to minister: and the sound thereof shall be heard when he goeth in unto the holy place before Yahwe, and when he cometh out, that he die not.

28:36 Þú skalt gjöra spöng af skíru gulli og grafa á hana með innsigliðgrefti: Helgaður Drottín.'

28:36 And thou shalt make a plate of pure gold, and grave upon it, like the engravings of a signet, HOLY TO YAHWE.

28:37 Og þú skalt festa hana á snúru af bláum purpura, og skal hún vera á vefjarhettinum. Framan á vefjarhettinum skal hún vera.

28:37 And thou shalt put it on a lace of blue, and it shall be upon the mitre; upon the forefront of the mitre it shall be.

28:38 Og hún skal vera á enni Arons, svo að Aron taki á sig galla þá, er verða kunna á hinum helgu fórnunum, er Ísraelsmenn fram bera, hverjar svo sem helgigjafir þeirra eru. Hún skal ætíð vera á enni hans til þess að gjöra þær velpóknanlegar fyrir Drottín.

28:38 And it shall be upon Aaron's forehead, and Aaron shall bear the iniquity of the holy things, which the children of Israel shall hallow in all their holy gifts; and it shall be always upon his forehead, that they may be accepted before Yahwe.

28:39 Þú skalt tiglvefa kyrtilinn af baðmull og gjöra vefjarhött af baðmull og búa til glitofíð beltí.

28:39 And thou shalt weave the coat in checker work of fine linen, and thou shalt make a mitre of fine linen, and thou shalt make a girdle, the work of the embroiderer.

28:40 Þú skalt og gjöra kyrtla handa sonum Arons og búa þeim til beltí. Einnig skalt þú gjöra þeim höfuðdúka til vegs og prýði.

28:40 And for Aaron's sons thou shalt make coats, and thou shalt make for them girdles, and head-tires shalt thou make for them, for glory and for beauty.

28:41 Þú skalt færa Aron bróður þinn og sonu hans með honum í það, og þú skalt smyrja þá og fylla hendur þeirra og helga þá til að þjóna mér í prestsembætti.

28:41 And thou shalt put them upon Aaron thy brother, and upon his sons with him, and shalt anoint them, and consecrate them, and sanctify them, that they may minister unto me in the priest's office.

28:42 Þú skalt og gjöra þeim línbrækur til að hylja með blygðun þeirra. Þær skulu ná frá mjöðnum niður á læri.

28:42 And thou shalt make them linen breeches to cover the flesh of their nakedness; from the loins even unto the thighs they shall reach:

28:43 Í þeim skal Aron og synir hans vera, er þeir ganga inn í samfundatjaldið eða nálgast altarið til að embætta í helgidóminum, að þeir eigi baki sér sekt og deyi. Þetta skal vera ævinlegt lögmál fyrir hann og niðja hans eftir hann.

28:43 And they shall be upon Aaron, and upon his sons, when they go in unto the tent of meeting, or when they come near unto the altar to minister in the holy place; that they bear not iniquity, and die: it shall be a statute for ever unto him and unto his seed after him.

29:1 Þannig skalt þú að fara, er þú vígir þá til þess að þjóna mér í prestsembætti: Tak eitt ungneyti og tvo hrúta gallalausa.

29:1 And this is the thing that thou shalt do unto them to hallow them, to minister unto me in the priest's office: take one young bullock and two rams without blemish,

29:2 ósýrt brauð og ósýrðar kökur oliublandaðar og ósýrð flatbrauð olíusmurð. Skalt þú gjöra þau af finu hveitimjöli.

29:2 and unleavened bread, and cakes unleavened mingled with oil, and wafers unleavened anointed with oil: of fine wheaten flour shalt thou make them.

29:3 Því næst skalt þú láta þau í eina körfu og koma með þau í körfunni, ásamt uxanum og báðum hrútunum.

29:3 And thou shalt put them into one basket, and bring them in the basket, with the bullock and the two rams.

29:4 Þú skalt koma með Aron og sonu hans að dyrum samfundatjaldsins og lauga þá í vatni.

29:4 And Aaron and his sons thou shalt bring unto the door of the tent of meeting, and shalt wash them with water.

29:5 Síðan skalt þú taka klæðin og skryða Aron kyrtlinum, hökulmöttlinum, höklinum og brjóstskildinum, og gyrða hann hökullindanum.

29:5 And thou shalt take the garments, and put upon Aaron the coat, and the robe of

the ephod, and the ephod, and the breastplate, and gird him with the skilfully woven band of the ephod;

29:6 Þá skalt þú setja vefjarhöttinn á höfuð honum og festa hið heilaga ennishlað á vefjarhöttinn.

29:6 and thou shalt set the mitre upon his head, and put the holy crown upon the mitre.

29:7 Þá skalt þú taka smurningarolíuna og hella henni yfir höfuð honum og smyrja hann.

29:7 Then shalt thou take the anointing oil, and pour it upon his head, and anoint him.

29:8 Síðan skalt þú leiða fram sonu hans og færa þá í kyrtla.

29:8 And thou shalt bring his sons, and put coats upon them.

29:9 gyrða þá beltum, bæði Aron og sonu hans, og binda á þá höfuðdúka, að þeir hafi prestdóm eftir ævarandi lögmáli, og þú skalt fylla hönd Arons og hönd sona hans.

29:9 And thou shalt gird them with girdles, Aaron and his sons, and bind head-tires on them: and they shall have the priesthood by a perpetual statute: and thou shalt consecrate Aaron and his sons.

29:10 Síðan skalt þú leiða uxann fram fyrir samfundatjaldið, og skulu þeir Aron og synir hans leggja hendur sínar á höfuð uxanum.

29:10 And thou shalt bring the bullock before the tent of meeting: and Aaron and his sons shall lay their hands upon the head of the bullock.

29:11 En þú skalt slátra uxanum frammi fyrir Drottín, fyrir dyrum samfundatjaldsins.

29:11 And thou shalt kill the bullock before Yahwe, at the door of the tent of meeting.

29:12 Síðan skalt þú taka nokkuð af blóði uxans og ríða því á altarishornin með fingri þínum, en öllu hinu blóðinu skalt þú hella niður við altarið.

29:12 And thou shalt take of the blood of the bullock, and put it upon the horns of the altar with thy finger; and thou shalt pour out all the blood at the base of the altar.

29:13 Og þú skalt taka alla netjuna, er hylur iðrin, stærra lifrablaðið, bæði nýrun og nýrnamörinn og brenna á altarinu.

29:13 And thou shalt take all the fat that covereth the inwards, and the caul upon the liver, and the two kidneys, and the fat that is upon them, and burn them upon the altar.

29:14 En kjöt uxans, húðina og gorið skalt þú brenna í eldi fyrir utan herbúðirnar. Það er syndaförn.

29:14 But the flesh of the bullock, and its skin, and it dung, shalt thou burn with fire without the camp: it is a sin-offering.

29:15 Því næst skalt þú taka annan hrútinn, og skulu þeir Aron og synir hans leggja hendur sínar á höfuð hrútsins.

29:15 Thou shalt also take the one ram; and Aaron and his sons shall lay their hands upon the head of the ram.

29:16 Síðan skalt þú slátra hrútnum, taka blóð hans og stökkva því allt um kring á altarið.

29:16 And thou shalt slay the ram, and thou shalt take its blood, and sprinkle it round about upon the altar.

29:17 En hrúttinn skalt þú hluta í sundur, þvo innýfli hans og fatur og leggja það ofan á hin stykkinn og höfuðið.

29:17 And thou shalt cut the ram into its pieces, and wash its inwards, and its legs, and put them with its pieces, and with its head.

29:18 Skalt þú síðan brenna allan hrúttinn á altarinu. Það er brenniförn Drottni til handa, þægilegur ilmur; það er eldförn Drottni til handa.

29:18 And thou shalt burn the whole ram upon the altar: it is a burnt-offering unto Yahwe; it is a sweet savor, an offering made by fire unto Yahwe.

29:19 Þessu næst skalt þú taka hinn hrúttinn, og skulu þeir Aron og synir hans leggja hendur sínar á höfuð hrútsins.

29:19 And thou shalt take the other ram; and Aaron and his sons shall lay their hands upon the head of the ram.

29:20 En þú skalt slátra hrútnum og taka nokkuð af blóði hans og riða því á hægri eyrnasneppil Arons og hægri eyrnasneppil sona hans og á þumalfingur hægri handar þeirra og á stórutá hægri fótar þeirra og stökkva blóðinu allt um kring á altarið.

29:20 Then shalt thou kill the ram, and take of its blood, and put it upon the tip of the right ear of Aaron, and upon the tip of the right ear of his sons, and upon the thumb of their right hand, and upon the great toe of their right foot, and sprinkle the blood upon the altar round about.

29:21 Þú skalt taka nokkuð af blóði því, sem er á altarinu, og nokkuð af smurningarolíunni og stökkva því á Aron og klæði hans, og á sonu hans og klæði sona hans ásamt honum, og verður hann þá helgaður og klæði hans, og synir hans og klæði sona hans ásamt honum.

29:21 And thou shalt take of the blood that is upon the altar, and of the anointing oil, and sprinkle it upon Aaron, and upon his garments, and upon his sons, and upon the garments of his sons with him: and he shall be hallowed, and his garments, and his sons, and his sons' garments with him.

29:22 Síðan skalt þú taka feitina af hrútnum: rófuna, netjuna, er hylur iðrin, stærri lifrablaðið, bæði nýrun og nýrnamörinn og hægri lærið - því að þetta er vigsluhrútur -.

29:22 Also thou shalt take of the ram the fat, and the fat tail, and the fat that covereth the inwards, and the caul of the liver, and the two kidneys, and the fat that is upon them, and the right thigh (for it is a ram of consecration),

29:23 einn brauðhleif, eina oliuköku og eitt flatbrauð úr körfunni með ósýrðu brauðnum, sem stendur frammi fyrir Drottni.

29:23 and one loaf of bread, and one cake of oiled bread, and one wafer, out of the basket of unleavened bread that is before Yahwe.

29:24 Allt þetta skalt þú leggja í hendur Aroni og í hendur sonum hans og veifa því sem veififörn frammi fyrir Drottni.

29:24 And thou shalt put the whole upon the hands of Aaron, and upon the hands of his sons, and shalt wave them for a wave-offering before Yahwe.

29:25 Síðan skalt þú taka það af höndum þeirra og brenna það á altarinu ofan á brennifórni til þægilegs ilms frammi fyrir Drottni. Það er eldförn Drottni til handa.

29:25 And thou shalt take them from their hands, and burn them on the altar upon the burnt-offering, for a sweet savor before Yahwe: it is an offering made by fire unto Yahwe.

29:26 Því næst skalt þú taka bringuna af vigsluhrút Arons og veifa henni sem veififörn frammi fyrir Drottni. Hún skal koma í þinn hlut.

29:26 And thou shalt take the breast of Aaron's ram of consecration, and wave it for a wave-offering before Yahwe: and it shall be thy portion.

29:27 Þú skalt helga veififörnarbringuna og lyttiförnarlærið, sem veifað og lyft hefir verið, af vigsluhrútnum, bæði Arons og sona hans.

29:27 And thou shalt sanctify the breast of the wave-offering, and the thigh of the heave-offering, which is waved, and which is heaved up, of the ram of consecration, even of that which is for Aaron, and of that which is for his sons:

29:28 Og skal Aron og synir hans fá það hjá Ísraelsmönnum eftir ævarandi lögmáli, því að það er förnargjöld, og sem förnargjöld skulu Ísraelsmenn fram bera það af þakkarfórnum sínum, sem förnargjöld þeirra til Drottins.

29:28 And it shall be for Aaron and his sons as their portion for ever from the children of Israel; for it is a heave-offering: and it shall be a heave-offering from the children of Israel of the sacrifices of their peace-offerings, even their heave-offering unto Yahwe.

29:29 Hinn helgu klæði Arons skulu synir hans fá eftir hann, svo að þeir verði smurðir í þeim og hendur þeirra verði fylltar í þeim.

29:29 And the holy garments of Aaron shall be for his sons after him, to be anointed in them, and to be consecrated in them.

29:30 Sá af sonum hans, sem prestur verður í hans stað, skal sjö daga skryðast þeim, er hann gengur inn í samfundatjaldið til að embætta í helgidóminum.

29:30 Seven days shall the son that is priest in his stead put them on, when he cometh into the tent of meeting to minister in the holy place.

29:31 Þú skalt taka vigsluhrúttinn og sjóða kjöt hans á helgum stað.

29:31 And thou shalt take the ram of consecration, and boil its flesh in a holy place.

29:32 og skulu þeir Aron og synir hans eta kjöt hrútsins og brauðið, sem er í körfunni, fyrir dyrum samfundatjaldsins.

29:32 And Aaron and his sons shall eat the flesh of the ram, and the bread that is in the basket, at the door of the tent of meeting.

29:33 Og þeir skulu eta þetta, sem friðþægt var með, er hendur þeirra voru fylltar og þeir helgaðir. En óvígður maður má eigi neyta þess, því að það er helgað.

29:33 And they shall eat those things wherewith atonement was made, to consecrate and to sanctify them: but a stranger shall not eat thereof, because they are holy.

29:34 En verði nokkrar leifar af vigslukjötinu og brauðinu til næsta morguns, þá skalt þú brenna þær leifar í eldi. Það má ekki eta, því að það er helgað.

29:34 And if aught of the flesh of the consecration, or of the bread, remain unto the morning, then thou shalt burn the remainder with fire: it shall not be eaten, because it is holy.

29:35 Þú skalt svo gjöra við Aron og sonu hans í alla staði, eins og ég hefi boðið þér. Í sjö daga skalt þú fylla hendur þeirra.

29:35 And thus shalt thou do unto Aaron, and to his sons, according to all that I have commanded thee: seven days shalt thou consecrate them.

29:36 og á hverjum degi skalt þú slátra uxa í syndaförn til friðþegingar og syndhreinsa altarið, er þú friðþægir fyrir það, og skalt þú þá smyrja það til þess að helga það.

29:36 And every day shalt thou offer the bullock of sin-offering for atonement: and thou shalt cleanse the altar, when thou makest atonement for it; and thou shalt anoint it, to sanctify it.

29:37 Í sjö daga skalt þú friðþægja fyrir altarið og helga það, og skal þá altarið verða háheilagt. Hver sá, er snertir altarið, skal vera helgaður.

29:37 Seven days thou shalt make atonement for the altar, and sanctify it: and the altar shall be most holy; whatsoever toucheth the altar shall be holy.

29:38 Þetta er það, sem þú skalt fórna á altarinu: tvö lömb veturgömul dag hvern stöðuglega.

29:38 Now this is that which thou shalt offer upon the altar: two lambs a year old day by day continually.

29:39 Öðru lambinu skalt þú fórna að morgni dags, en hinu lambinu skalt þú fórna um sólsetur.

29:39 The one lamb thou shalt offer in the morning; and the other lamb thou shalt offer at even:

29:40 Með öðru lambinu skal hafa tíunda part úr efu af fínu mjöli, blönduðu við fjórðung úr hín af olíu úr steyttum olíuþerjum, og til dreypiförnar fjórðung úr hín af víni.

29:40 and with the one lamb a tenth part of an ephah of fine flour mingled with the fourth part of a hin of beaten oil, and the fourth part of a hin of wine for a drink-offering.

29:41 Hinu lambinu skalt þú fórna um sólsetur, og hafa við sömu matförn og dreypiförn sem um morguninn, til

þægilegs ilms, til eldfórnar fyrir Drottin.

29:41 And the other lamb thou shalt offer at even, and shalt do thereto according to the meal-offering of the morning, and according to the drink-offering thereof, for a sweet savor, an offering made by fire unto Yahwe.

29:42 Skalt þú vera stöðug brennifórn hjá þóð frá kyni til kyns fyrir dyrum samfundatjaldsins í auglýn Drottíns. Þar vil ég eiga samfundi við þóð til að tala þar við þig.

29:42 It shall be a continual burnt-offering throughout your generations at the door of the tent of meeting before Yahwe, where I will meet with you, to speak there unto thee.

29:43 og þar vil ég eiga samfundi við Ísraelsmenn, og það skal helgast af minni dýð.

29:43 And there I will meet with the children of Israel; and *the Tent* shall be sanctified by my glory.

29:44 Ég vil helga samfundatjaldið og altarið; Aron og sonu hans vil ég og helga, að þeir þjóni mér í prestsembætti.

29:44 And I will sanctify the tent of meeting, and the altar: Aaron also and his sons will I sanctify, to minister to me in the priest's office.

29:45 Ég vil búa á meðal Ísraelsmanna og vera þeirra Guð.

29:45 And I will dwell among the children of Israel, and will be their God.

29:46 Og þeir skulu viðurkenna, að ég er Drottinn, Guð þeirra, sem leiddi þá út af Egyptalandi, til þess að ég mætti búa meðal þeirra. Ég er Drottinn, Guð þeirra.

29:46 And they shall know that I am Yahwe their God, that brought them forth out of the land of Egypt, that I might dwell among them: I am Yahwe their God.

30:1 Þú skalt gjöra altari til að brenna á reykelsi. Það skalt þú búa til af akasiuviði.

30:1 And thou shalt make an altar to burn incense upon: of acacia wood shalt thou make it.

30:2 Það skal vera álnarlangt og álnarbreitt, ferhyrnt, tveggja álna hátt og horn þess áföst við það.

30:2 A cubit shall be the length thereof, and a cubit the breadth thereof; foursquare shall it be; and two cubits shall be the height thereof: the horns thereof shall be of one piece with it.

30:3 Þú skalt leggja það skiru gulli, bæði að ofan og á hliðunum allt í kring, svo og horn þess, og þú skalt gjöra brún af gulli á því allt í kring.

30:3 And thou shalt overlay it with pure gold, the top thereof, and the sides thereof round about, and the horns thereof; and thou shalt make unto it a crown of gold round about.

30:4 Þú skalt gjöra á því tvo hringa af gulli fyrir neðan brúnina báðumegin. Þú skalt gjöra þá á báðum hliðum þess, þeir skulu vera til að smeygja í stöngum til að bera það á.

30:4 And two golden rings shalt thou make for it under the crown thereof; upon the two ribs thereof, upon the two sides of it shalt thou make them; and they shall be for places for staves wherewith to bear it.

30:5 Og þú skalt gjöra stengurnar af akasiuviði og gulleggja þær.

30:5 And thou shalt make the staves of acacia wood, and overlay them with gold.

30:6 Þú skalt setja það fyrir framan fortjaldið, sem er fyrir sáttmálsörkinni, fyrir framan lokið, sem er yfir sáttmálinu, þar sem ég vil eiga samfundi við þig.

30:6 And thou shalt put it before the veil that is by the ark of the testimony, before the mercy-seat that is over the testimony, where I will meet with thee.

30:7 Og Aron skal brenna ilmreykelsi á því, hann skal brenna því á hverjum morgni, þegar hann tilreiðir lampana.

30:7 And Aaron shall burn thereon incense of sweet spices: every morning, when he dresseth the lamps, he shall burn it.

30:8 Þegar Aron setur upp lampana um sólsetur, skal hann og brenna reykelsi. Það skal vera stöðug reykelsisfórn frammi fyrir Drottni hjá þóð frá kyni til kyns.

30:8 And when Aaron lighteth the lamps at even, he shall burn it, a perpetual incense before Yahwe throughout your generations.

30:9 Þér skuluð ekki fórna annarlegu reykelsi á því, né heldur brennifórn eða matfórn, og eigi megið þér dreypa dreyfifórn á því.

30:9 Ye shall offer no strange incense thereon, nor burnt-offering, nor meal-offering; and ye shall pour no drink-offering thereon.

30:10 Aron skal friðþægja fyrir horn þess einu sinni á ári. Með blóðinu úr syndafórn friðþégingarinnar skal hann friðþægja fyrir það einu sinni á ári hjá þóð frá kyni til kyns. Það er háheilaglegt fyrir Drottni."

30:10 And Aaron shall make atonement upon the horns of it once in the year; with the blood of the sin-offering of atonement once in the year shall he make atonement for it throughout your generations: it is most holy unto Yahwe.

30:11 Drottinn talaði við Móse og sagði: **30:11** And Yahwe spake unto Moses, saying,

30:12 "Þegar þú tekur manntal meðal Ísraelsmanna við liðskönnun, þá skulu þeir hver um sig greiða Drottni gjald til lausnar lífi sínu, þegar þeir eru kannaðir, svo að engin plága komi yfir þá vegna liðskönnunarinnar.

30:12 When thou takest the sum of the children of Israel, according to those that are numbered of them, then shall they give every man a ransom for his soul unto Yahwe, when thou numberest them; that there be no plague among them, when thou numberest them.

30:13 Þetta skal hver sá gjalda, sem talinn er í liðskönnun: hálfan sikil eftir helgidómssikli - tuttugu gerur í sikli, - hálfan sikil sem fórnargjöld til Drottíns.

30:13 This they shall give, every one that passeth over unto them that are numbered, half a shekel after the shekel of the sanctuary; (the shekel is twenty gerahs;) half a shekel for an offering to Yahwe.

30:14 Hver sem talinn er í liðskönnun, tvítugur og þaðan af eldri, skal greiða Drottni fórnargjöld.

30:14 Every one that passeth over unto them that are numbered, from twenty years old and upward, shall give the offering of Yahwe.

30:15 Hinn ríki skal eigi greiða meira og hinn fáteki ekki minna en hálfan sikil, er þér færið Drottni fórnargjöld til þess að friðþægja fyrir sálir yðar.

30:15 The rich shall not give more, and the poor shall not give less, than the half shekel, when they give the offering of Yahwe, to make atonement for your souls.

30:16 Og þú skalt taka þetta friðþégingargjald af Ísraelsmönnum og leggja það til þjónustu samfundatjaldsins. Það skal vera Ísraelsmönnum til minningar frammi fyrir Drottni, að það friðþégi fyrir sálir yðar."

30:16 And thou shalt take the atonement money from the children of Israel, and shalt appoint it for the service of the tent of meeting; that it may be a memorial for the children of Israel before Yahwe, to make atonement for your souls.

30:17 Drottinn talaði við Móse og sagði: **30:17** And Yahwe spake unto Moses, saying,

30:18 "Þú skalt gjöra eirker með eirstétt til þvottar, og þú skalt setja það milli samfundatjaldsins og altarisins og láta vatn í það.

30:18 Thou shalt also make a laver of brass, and the base thereof of brass, wherewith to wash. And thou shalt put it between the tent of meeting and the altar, and thou shalt put water therein.

30:19 og skulu þeir Aron og synir hans þvo hendur sínar og fætur úr því.

30:19 And Aaron and his sons shall wash their hands and their feet thereat:

30:20 Þegar þeir ganga inn í samfundatjaldið, skulu þeir þvo sér úr vatni, svo að þeir deyi ekki; eða þegar þeir ganga að altarinu til þess að embætta, til þess að brenna eldfórn Drottni til handa.

30:20 when they go into the tent of meeting, they shall wash with water, that they die not; or when they come near to the altar to minister, to burn an offering made by fire unto Yahwe.

30:21 Þá skulu þeir þvo hendur sínar og fætur, svo að þeir deyi ekki. Þetta skal vera þeim ávarandi lögmál fyrir hann og niðja hans frá kyni til kyns."

30:21 So they shall wash their hands and their feet, that they die not: and it shall be a statute for ever to them, even to him and to his seed throughout their generations.

30:22 Drottinn talaði við Móse og sagði: **30:22** Moreover Yahwe spake unto Moses, saying,

30:23 "Tak þér hinar ágætustu kryddjurtir, fimm hundruð sikla af sjálfrunninni myrru, hálfu minna, eða tvö hundruð og fimmtíu sikla, af ilmandi kanelberki og tvö hundruð og fimmtíu sikla af ilmreyr,

30:23 Take thou also unto thee the chief spices: of flowing myrrh five hundred *shekels*, and of sweet cinnamon half so much, even two hundred and fifty, and of sweet calamus two hundred and fifty,

30:24 og fimm hundruð sikla af kanelviði eftir helgidómssikli og eina hin af olíufuberjaolíu.
30:24 and of cassia five hundred, after the shekel of the sanctuary, and of olive oil a hin.

30:25 Af þessu skalt þú gjöra heilaga smurningarolíu, ilmsmyrsl, til búin að hætti smyrslara. Skal það vera heilög smurningarolía.
30:25 And thou shalt make it a holy anointing oil, a perfume compounded after the art of the perfumer: it shall be a holy anointing oil.

30:26 Með þessu skalt þú smyrja samfundatjaldið og sáttmálsörkina.
30:26 And thou shalt anoint therewith the tent of meeting, and the ark of the testimony,

30:27 borðið með öllum áhöldum þess, ljósastíkuna með öllum áhöldum hennar og reykelsisaltarið.
30:27 and the table and all the vessels thereof, and the candlestick and the vessels thereof, and the altar of incense,

30:28 brennifórnaraltarið með öllum áhöldum þess, keríð og stétt þess.
30:28 and the altar of burnt-offering with all the vessels thereof, and the laver and the base thereof.

30:29 Og skalt þú vígja þau, svo að þau verði háheilög. Hver sem snertir þau, skal vera helgaður.
30:29 And thou shalt sanctify them, that they may be most holy: whatsoever toucheth them shall be holy.

30:30 Þú skalt og smyrja Aron og sonu hans og vígja þá til að þjóna mér í prestsembætti.
30:30 And thou shalt anoint Aaron and his sons, and sanctify them, that they may minister unto me in the priest's office.

30:31 Þú skalt tala til Ísraelsmanna og segja: „Þetta skal vera mér heilög smurningarolía hjá yður frá kyni til kyns.“
30:31 And thou shalt speak unto the children of Israel, saying, This shall be a holy anointing oil unto me throughout your generations.

30:32 Eigi má dreypa henni á nokkurs manns hörund, og með sömu gerð skuluð þér eigi til búa nein smyrsl. Helg er hún, og helg skal hún yður vera.
30:32 Upon the flesh of man shall it not be poured, neither shall ye make any like it, according to the composition thereof: it is holy, and it shall be holy unto you.

30:33 Hver sem býr til sams konar smyrsl eða ber nokkuð af þeim á óvígðan mann, skal upprættur verða úr þjóð sinni.
30:33 Whosoever putteth any of it upon a stranger, he shall be cut off from his people.

30:34 Drottinn sagði við Móse: "Tak þér ilmjurtir, balsam, marnögl og galbankvoðu, ilmjurtir ásamt hreinu reykelsi. Skal vera jafnt af hverju.
30:34 And Yahwe said unto Moses, Take unto thee sweet spices, stacte, and onycha, and galbanum; sweet spices with pure frankincense: of each shall there be a like weight;

30:35 Og þú skalt búa til úr því ilmreykelsi að hætti smyrslara, salti kryddað, hreint og heilagt.
30:35 and thou shalt make of it incense, a perfume after the art of the perfumer, seasoned with salt, pure and holy:

30:36 Og nokkuð af því skalt þú mylja smátt og leggja það fyrir framan sáttmálið í samfundatjaldinu, þar sem ég vil eiga samfundi við þig. Það skal vera yður háheilagt.
30:36 and thou shalt beat some of it very small, and put of it before the testimony in the tent of meeting, where I will meet with thee: it shall be unto you most holy.

30:37 Reykelsi, eins og þú til býr með þessari gerð, megið þér ekki búa til handa yður sjálfum. Skalt þú meta það sem Drottinn helgað.
30:37 And the incense which thou shalt make, according to the composition thereof ye shall not make for yourselves: it shall be unto thee holy for Yahwe.

30:38 Skyldi einhver búa til nokkuð þvílíkt til þess að gæða sér með ilm þess, skil hann upprættur verða úr þjóð sinni.
30:38 Whosoever shall make like unto that, to smell thereof, he shall be cut off from his people.

31:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:
31:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

31:2 "Sjá, ég hefi kvatt til Besalel Úrison, Húrssonar, af Júda ættkvísl.
31:2 See, I have called by name Bezalel the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah:

31:3 Ég hefi fyllt hann Guðs anda, bæði vísðómi, skilningi, kunnáttu og hvers konar hagleik.
31:3 and I have filled him with the Spirit of God, in wisdom, and in understanding, and in knowledge, and in all manner of workmanship,

31:4 til þess að upphugsa listaverk og smíða úr gulli, silfri og eiri
31:4 to devise skilful works, to work in gold, and in silver, and in brass,

31:5 og skera steina til greypingar og til tréskurðar, til þess að vinna að hvers konar smíði.
31:5 and in cutting of stones for setting, and in carving of wood, to work in all manner of workmanship.

31:6 Og sjá, ég hefi fengið honum til aðstoðar Óholiab Akisamaksson af Dans ættkvísl. Og öllum hugvitsmönnum hefi ég gefið vísðóm, að þeir megi gjöra allt það, sem ég hefi fyrir þig lagt:
31:6 And I, behold, I have appointed with him Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; and in the heart of all that are wise-hearted I have put wisdom, that they may make all that I have commanded thee:

31:7 samfundatjaldið, sáttmálsörkina, lokið, sem er yfir henni, og öll áhöld tjaldsins.
31:7 the tent of meeting, and the ark of the testimony, and the mercy-seat that is thereupon, and all the furniture of the Tent,

31:8 borðið og áhöld þess, gull-
31:8 the table and its vessels, and the laver and its base,

ljósastíkuna og öll áhöld hennar og reykelsisaltarið.
31:8 and the table and its vessels, and the pure candlestick with all its vessels, and the altar of incense,

31:9 brennifórnaraltarið og öll áhöld þess, keríð og stétt þess.
31:9 and the altar of burnt-offering with all its vessels, and the laver and its base,

31:10 glitklæðin, hin helgu klæði Arons prests og prestsþjónustuklæði sona hans,
31:10 and the finely wrought garments, and the holy garments for Aaron the priest, and the garments of his sons, to minister in the priest's office,

31:11 smurningarolíuna og ilmreykelsið til helgidómsins. Allt skulu þeir gjöra eins og ég hefi fyrir þig lagt."
31:11 and the anointing oil, and the incense of sweet spices for the holy place: according to all that I have commanded thee shall they do.

31:12 Drottinn talaði við Móse og sagði:
31:12 And Yahwe spake unto Moses, saying,

31:13 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: „Sannlega skuluð þér halda mína hvíldardaga, því að það er teikn milli mín og yðar frá kyni til kyns, svo að þér vítið, að ég er Drottinn, sá er yður helgar.
31:13 Speak thou also unto the children of Israel, saying, Verily ye shall keep my sabbaths: for it is a sign between me and you throughout your generations; that ye may know that I am Yahwe who sanctifieth you.

31:14 Haldið því hvíldardaginn, því að hann skal vera yður heilagur. Hver sem vanhelgar hann, skal vissulega líflátinn verða, því að hver sem þá vinnur nokkurt verk, sá maður skal upprættur verða úr þjóð sinni.
31:14 Ye shall keep the sabbath therefore; for it is holy unto you: every one that profaneth it shall surely be put to death; for whosoever doeth any work therein, that soul shall be cut off from among his people.

31:15 Sex daga skal verk vinna, en sjöundi dagurinn er algjör hvíldardagur, helgaður Drottni. Hver sem verk vinnur á hvíldardegi, skal vissulega líflátinn verða.
31:15 Six days shall work be done, but on the seventh day is a sabbath of solemn rest, holy to Yahwe: whosoever doeth any work on the sabbath day, he shall surely be put to death.

31:16 Fyrir því skulu Ísraelsmenn gæta hvíldardagsins, svo að þeir haldi hvíldardaginn heilagan frá kyni til kyns sem ævinlegan sáttmála.
31:16 Wherefore the children of Israel shall keep the sabbath, to observe the sabbath throughout their generations, for a perpetual covenant.

31:17 Ævinlega skal hann vera teikn milli mín og Ísraelsmanna, því að á sex dögum gjörði Drottinn himin og jörð, en sjöunda daginn hvíldist hann og endurnærðist."
31:17 It is a sign between me and the children of Israel for ever: for in six days

Yahwe made heaven and earth, and on the seventh day he rested, and was refreshed.

31:18 Þegar Drottinn hafði lokið viðræðunum við Móse á Sinaifjalli, fékk hann honum tvær sáttmálstöflur, steintöflur, ritaðar með fingri Guðs.

31:18 And he gave unto Moses, when he had made an end of communing with him upon mount Sinai, the two tables of the testimony, tables of stone, written with the finger of God.

32:1 Er fólkið sá, að seinkaði komu Móse ofan af fjallinu, þyrptist fólkið í kringum Aron og sagði við hann: "Kom og gjör oss guð, er fyrir oss fari, því að vér vitum ekki, hvað af þessum Móse er orðið, mannum, er leiddi oss hurt af Egyptalandi."

32:1 And when the people saw that Moses delayed to come down from the mount, the people gathered themselves together unto Aaron, and said unto him, Up, make us gods, which shall go before us; for as for this Moses, the man that brought us up out of the land of Egypt, we know not what is become of him.

32:2 Og Aron sagði við þá: "Slitið cyrnagullin úr eyrum kvenna yðar, sona og dætra, og færið mér."

32:2 And Aaron said unto them, Break off the golden rings, which are in the ears of your wives, of your sons, and of your daughters, and bring them unto me.

32:3 Þá sleit allt fólkið cyrnagullin úr eyrum sér og færði Aroni.

32:3 And all the people brake off the golden rings which were in their ears, and brought them unto Aaron.

32:4 en hann tók við því af þeim, lagaði það með meitlinum og gjörði af því steyptan kálf. Þá sögðu þeir: "Þetta er guð þinn, Ísrael, sem leiddi þig út af Egyptalandi."

32:4 And he received it at their hand, and fashioned it with a graving tool, and made it a molten calf: and they said, These are thy gods, O Israel, which brought thee up out of the land of Egypt.

32:5 Og er Aron sá það, reisti hann altari fyrir framan hann, og Aron lét kalla og segja: "Á morgun skal vera hátíð Drottins."

32:5 And when Aaron saw *this*, he built an altar before it; and Aaron made proclamation, and said, To-morrow shall be a feast to Yahwe.

32:6 Næsta morgun risu þeir árla, fórnudu brennifórnum og færðu þakkarfórnir. Síðan settist fólkið niður til að eta og drekka, og því næst stóðu þeir upp til leika.

32:6 And they rose up early on the morrow, and offered burnt-offerings, and brought peace-offerings; and the people sat down to eat and to drink, and rose up to play.

32:7 Þá sagði Drottinn við Móse: "Far þú og stíg ofan, því að fólk þitt, sem þú leiddir út af Egyptalandi, hefir misgjört."

32:7 And Yahwe spake unto Moses, Go, get thee down; for thy people, that thou broughtest up out of the land of Egypt, have corrupted themselves:

32:8 Skjótt hafa þeir vikið af þeim vegi, sem ég bauð þeim. Þeir hafa gjört sér

steyptan kálf, og þeir hafa fallið fram fyrir honum, fært honum fórnir og sagt: "Þetta er guð þinn, Ísrael, sem leiddi þig út af Egyptalandi."

32:8 they have turned aside quickly out of the way which I commanded them: they have made them a molten calf, and have worshipped it, and have sacrificed unto it, and said, These are thy gods, O Israel, which brought thee up out of the land of Egypt.

32:9 Drottinn sagði við Móse: "Ég sé nú, að þessi lýður er harðsvirad fólk."

32:9 And Yahwe said unto Moses, I have seen this people, and, behold, it is a stiffnecked people:

32:10 Lát mig nú einan, svo að reiði mín upptendrist í gegn þeim og tortími þeim. Síðan vil ég gjöra þig að mikilli þjóð."

32:10 now therefore let me alone, that my wrath may wax hot against them, and that I may consume them: and I will make of thee a great nation.

32:11 En Móse reyndi að blioka Drottinn, Guð sinn, og sagði: "Hví skal, Drottinn, reiði þín upptendrast í gegn fólki þínu, sem þú leiddir út af Egyptalandi með miklum mætti og völdugri hendi?"

32:11 And Moses besought Yahwe his God, and said, Yahwe, why doth thy wrath wax hot against thy people, that thou hast brought forth out of the land of Egypt with great power and with a mighty hand?

32:12 Hví skulu Egyptar segja og kveða svo að orði: "Til ílls leiddi hann þá út, til að deyða þá á fjöllum uppi og afmá þá af jörðinni"? Snú þér frá þinni brennandi reiði og lát þig iðra hins illa gegn fólki þínu."

32:12 Wherefore should the Egyptians speak, saying, For evil did he bring them forth, to slay them in the mountains, and to consume them from the face of the earth? Turn from thy fierce wrath, and repent of this evil against thy people.

32:13 Minnst þú þjóna þinna, Abrahams, Ísaks og Ísraels, sem þú hefir svarið við sjálfan þig og heitið: "Ég vil gjöra niðja yðar marga sem stjórnur himinsins, og allt þetta land, sem ég hefí talað um, vil ég gefa niðjum yðar, og skulu þeir eiga það ævinlega."

32:13 Remember Abraham, Isaac, and Israel, thy servants, to whom thou swarest by thine own self, and saidst unto them, I will multiply your seed as the stars of heaven, and all this land that I have spoken of will I give unto your seed, and they shall inherit it for ever.

32:14 Þá iðraðist Drottinn hins illa, er hann hafði bótað að gjöra fólki sínu.

32:14 And Yahwe repented of the evil which he said he would do unto his people.

32:15 Síðan snéri Móse á leið og gekk ofan af fjallinu með báðar sáttmálstöflurnar í hendi sér. Voru þær skrifaðar báðumegin, svo á einni hliðinni sem á annarri voru þær skrifaðar.

32:15 And Moses turned, and went down from the mount, with the two tables of the testimony in his hand; tables that were written on both their sides; on the one side and on the other were they written.

32:16 En töflurnar voru Guðs verk og letrið Guðs letur, rist á töflurnar.

32:16 And the tables were the work of God, and the writing was the writing of God, graven upon the tables.

32:17 En er Jósúa heyrði ópið í fólkinu, sagði hann við Móse: "Það er heróp í búðunum!"

32:17 And when Joshua heard the noise of the people as they shouted, he said unto Moses, There is a noise of war in the camp.

32:18 En Móse svaraði: "Það er ekki óp sigrandi manna og ekki óp þeirra, er sigraðir verða; söngóm heyri ég."

32:18 And he said, It is not the voice of them that shout for mastery, neither is it the voice of them that cry for being overcome; but the noise of them that sing do I hear.

32:19 En er Móse nágaðist herbúðirnar og sá kálfinn og dansinn, upptendraðist reiði hans, svo að hann þeytti töflunum af hendi og braut þær í sundur fyrir neðan fjallið.

32:19 And it came to pass, as soon as he came nigh unto the camp, that he saw the calf and the dancing: and Moses' anger waxed hot, and he cast the tables out of his hands, and brake them beneath the mount.

32:20 Síðan tók hann kálfinn, sem þeir höfðu gjört, brenndi hann í eldi og muldi hann í duft og dreifði því á vatnið og lét Ísraelsmenn drekka.

32:20 And he took the calf which they had made, and burnt it with fire, and ground it to powder, and strewed it upon the water, and made the children of Israel drink of it.

32:21 Þá sagði Móse við Aron: "Hvað hefir þetta fólk gjört þér, að þú skulir hafa leitt svo stóra synd yfir það?"

32:21 And Moses said unto Aaron, What did this people unto thee, that thou hast brought a great sin upon them?

32:22 Aron svaraði: "Reiðst eigi, herra. Þú þekkir lýðinn, að hann er jafnan búinn til ílls."

32:22 And Aaron said, Let not the anger of my lord wax hot: thou knowest the people, that they are set on evil.

32:23 Þeir sögðu við mig: "Gjör oss guð, er fyrir oss fari, því vér vitum eigi, hvað af þessum Móse er orðið, mannum, er leiddi oss hurt af Egyptalandi."

32:23 For they said unto me, Make us gods, which shall go before us; for as for this Moses, the man that brought us up out of the land of Egypt, we know not what is become of him.

32:24 Þá sagði ég við þá: "Hver sem gull hefir á sér, hann slíti það af sér." Fengu þeir mér það, og kastaði ég því í eldinn, svo varð af því þessi kállur."

32:24 And I said unto them, Whosoever hath any gold, let them break it off: so they gave it me; and I cast it into the fire, and there came out this calf.

32:25 Er Móse sá, að fólkið var orðið taumlaust, því að Aron hafði sleppt við það taumnum, svo að þeir voru hafðir að spotti af mótstöðumönnum sínum.

32:25 And when Moses saw that the people were broken loose, (for Aaron had let them loose for a derision among their enemies,)

32:26 Þá nam Móse staðar í herbúðahliðinu og mælti: "Hver sem heyrir Drottni til, komi hingað til mín!" Þá söfnuðust allir levítar til hans.
32:26 then Moses stood in the gate of the camp, and said, Whoso is on Yahwe's side, *let him come* unto me. And all the sons of Levi gathered themselves together unto him.

32:27 Og hann sagði við þá: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: „Hver einn festi sverð á hlið sér, fari síðan fram og aftur frá einu hliði herbúðanna til annars og drepí hver sinn bróður, vin og frænda.""
32:27 And he said unto them, Thus saith Yahwe, the God of Israel, Put ye every man his sword upon his thigh, and go to and fro from gate to gate throughout the camp, and slay every man his brother, and every man his companion, and every man his neighbor.

32:28 Og levítarnir gjörðu sem Móse bauð þeim, og féllu af fólkinu á þeim degi þrjár þúsundir manna.
32:28 And the sons of Levi did according to the word of Moses: and there fell of the people that day about three thousand men.

32:29 Og Móse sagði: "Fyllið hendur yðar í dag, Drottni til handa, því að hver maður var á móti syni sínum og bróður, svo að yður veitist blessun í dag."
32:29 And Moses said, Consecrate yourselves to-day to Yahwe, yea, every man against his son, and against his brother; that he may bestow upon you a blessing this day.

32:30 Morguninn eftir sagði Móse við lýðinn: "Þér hafið drýgt stóra synd. En nú vil ég fara upp til Drottins; má vera, að ég fái friðþægt fyrir synd yðar."
32:30 And it came to pass on the morrow, that Moses said unto the people, Ye have sinned a great sin: and now I will go up unto Yahwe; peradventure I shall make atonement for your sin.

32:31 Síðan sneri Móse aftur til Drottins og mælti: "Æ, þetta fólk hefir drýgt stóra synd og gjört sér guð af gulli.
32:31 And Moses returned unto Yahwe, and said, Oh, this people have sinned a great sin, and have made them gods of gold.

32:32 Ég bið, fyrirgef þeim nú synd þeirra! Ef ekki, þá bið ég, að þú máir mig af bók þinni, sem þú hefir skrifað."
32:32 Yet now, if thou wilt forgive their sin -- ; and if not, blot me, I pray thee, out of thy book which thou hast written.

32:33 En Drottinn sagði við Móse: "Hvern þann, er syndgað hefir móti mér, vil ég má af bók minni.
32:33 And Yahwe said unto Moses, Whosoever hath sinned against me, him will I blot out of my book.

32:34 Far nú og leið fólkið þangað, sem ég hefi sagt þér, sjá, engill minn skal fara fyrir þér. En þegar minn vitjunartími kemur, skal ég vitja synda þeirra á þeim."
32:34 And now go, lead the people unto the place of which I have spoken unto thee: behold, mine angel shall go before thee; nevertheless in the day when I visit, I will visit their sin upon them.

32:35 En Drottinn laust fólkið fyrir það, að þeir höfðu gjört kálfinn, sem Aron gjörði.
32:35 And Yahwe smote the people, because they made the calf, which Aaron made.

33:1 Drottinn sagði við Móse: "Far nú héðan með fólkið, sem þú leiddir burt af Egyptalandi, til þess lands, sem ég sör Abraham, Ísak og Jakob, er ég sagði: „Niðjum þínum vil ég gefa það."
33:1 And Yahwe spake unto Moses, Depart, go up hence, thou and the people that thou hast brought up out of the land of Egypt, unto the land of which I sware unto Abraham, to Isaac, and to Jacob, saying, Unto thy seed will I give it:

33:2 Ég vil senda engil á undan þér og reka burt Kanaaníta, Amoríta, Hetíta, Peresíta, Hevíta og Jebúsíta, -
33:2 and I will send an angel before thee; and I will drive out the Canaanite, the Amorite, and the Hittite, and the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite:

33:3 til þess lands, sem flýtur í mjólk og hunangi, því að ekki vil ég sjálfur fara þangað með þér, af því að þú ert harðsviraður lýður, að eigi tortími ég þér á leiðinni."
33:3 unto a land flowing with milk and honey: for I will not go up in the midst of thee, for thou art a stiffnecked people, lest I consume thee in the way.

33:4 En er fólkið heyrði þennan ófögnuð, urðu þeir hryggir, og enginn maður bjó sig í skart.
33:4 And when the people heard these evil tidings, they mourned: and no man did put on him his ornaments.

33:5 Þá sagði Drottinn við Móse: "Seg Ísraelsmönnum: „Þér eruð harðsviraður lýður. Væri ég eitt augnablik með þér á leiðinni, mundi ég tortíma þér. Legg nú af þér skart þitt, svo að ég viti, hvað ég á að gjöra við þig."
33:5 And Yahwe said unto Moses, Say unto the children of Israel, Ye are a stiffnecked people; if I go up into the midst of thee for one moment, I shall consume thee: therefore now put off thy ornaments from thee, that I may know what to do unto thee.

33:6 Þá lögðu Ísraelsmenn niður skart sitt undir Hórebfjalli og báru það eigi upp frá því.
33:6 And the children of Israel stripped themselves of their ornaments from mount Horeb onward.

33:7 Móse tók tjaldið og reisti það fyrir utan herbúðirnar, spölkorn frá þeim, og kallaði það samfundatjald, og varð hver sá maður, er leita vildi til Drottins, að fara út til samfundatjaldsins, sem var fyrir utan herbúðirnar.
33:7 Now Moses used to take the tent and to pitch it without the camp, afar off from the camp; and he called it, The tent of meeting. And it came to pass, that every one that sought Yahwe went out unto the tent of meeting, which was without the camp.

33:8 Og þegar Móse gekk út til tjaldsins, þá stóð upp allur lýðurinn og gekk hver út í sínar tjalddyr og horfði á eftir honum, þar til er hann var

kominn inn í tjaldið.
33:8 And it came to pass, when Moses went out unto the Tent, that all the people rose up, and stood, every man at his tent door, and looked after Moses, until he was gone into the Tent.

33:9 Er Móse var kominn inn í tjaldið, steig skýstólpinn niður og nam staðar við tjalddyrnar, og Drottinn talaði við Móse.
33:9 And it came to pass, when Moses entered into the Tent, the pillar of cloud descended, and stood at the door of the Tent: and Yahwe spake with Moses.

33:10 Og allur lýðurinn sá skýstólpann standa við tjalddyrnar. Stóð þá allt fólkið upp og féll fram, hver fyrir sínum tjalddyrum.
33:10 And all the people saw the pillar of cloud stand at the door of the Tent: and all the people rose up and worshipped, every man at his tent door.

33:11 En Drottinn talaði við Móse augliti til auglitis, eins og maður talar við mann. Því næst gekk Móse aftur til herbúðanna, en þjónn hans, sveinninn Jósúa Núnsson, vék ekki burt úr tjaldinu.
33:11 And Yahwe spake unto Moses face to face, as a man speaketh unto his friend. And he turned again into the camp: but his minister Joshua, the son of Nun, a young man, departed not out of the Tent.

33:12 Móse sagði við Drottin: "Sjá, þú segir við mig: „Far með fólk þetta." En þú hefir ekki látið mig vita, hvern þú ætlar að senda með mér. Og þó hefir þú sagt: „Ég þekki þig með nafni, og þú hefir einnig fundið náð í augum mínum."
33:12 And Moses said unto Yahwe, See, thou sayest unto me, Bring up this people: and thou hast not let me know whom thou wilt send with me. Yet thou hast said, I know thee by name, and thou hast also found favor in my sight.

33:13 Hafi ég nú fundið náð í augum þínum, þá bið ég: Gjör mér kunna þína vegu, að ég megi þekkja þig, svo að ég finni náð í augum þínum, og gæt þess, að þjóð þessi er þinn lýður."
33:13 Now therefore, I pray thee, if I have found favor in thy sight, show me now thy ways, that I may know thee, to the end that I may find favor in thy sight: and consider that this nation is thy people.

33:14 Drottinn sagði: "Auglit mitt mun fara með og búa þér hvíld."
33:14 And he said, My presence shall go *with thee*, and I will give thee rest.

33:15 Móse sagði við hann: "Fari auglit þitt eigi með, þá lát oss eigi fara héðan.
33:15 And he said unto him, If thy presence go not *with me*, carry us not up hence.

33:16 Af hverju mega menn ella vita, að ég og lýður þinn hafi fundið náð í augum þínum? Hvort eigi af því, að þú farir með oss, og ég og þinn lýður verðum ágættir framar öllum þjóðum, sem á jörðu búa?"
33:16 For wherein now shall it be known that I have found favor in thy sight, I and thy people? is it not in that thou goest with us, so that we are separated, I and thy people, from

all the people that are upon the face of the earth?

33:17 Þá sagði Drottinn við Móse: "Einnig þetta, er þú nú mæltir, vil ég gjöra. því að þú hefir fundið náð í augum mínum, og ég þekki þig með nafni."

33:17 And Yahwe said unto Moses, I will do this thing also that thou hast spoken; for thou hast found favor in my sight, and I know thee by name.

33:18 En Móse sagði: "Lát mig þá sjá dýrð þína!"

33:18 And he said, Show me, I pray thee, thy glory.

33:19 Hann svaraði: "Ég vil láta allan minn ljóma líða fram hjá þér, og ég vil kalla nafnið Drottinn frammi fyrir þér. Og ég vil líkna þeim, sem ég vil líkna, og miskunna þeim, sem ég vil miskunna."

33:19 And he said, I will make all my goodness pass before thee, and will proclaim the name of Yahwe before thee; and I will be gracious to whom I will be gracious, and will show mercy on whom I will show mercy.

33:20 Og enn sagði hann: "Þú getur eigi séð auglit mitt, því að enginn maður fær séð mig og lífi haldið."

33:20 And he said, Thou canst not see my face; for man shall not see me and live.

33:21 Drottinn sagði: "Sjá, hér er staður hjá mér, og skalt þú standa uppi á berginu."

33:21 And Yahwe said, Behold, there is a place by me, and thou shalt stand upon the rock:

33:22 En þegar dýrð mín fer fram hjá, vil ég láta þig standa í bergskorunni, og mun ég byrgja þig með hendi minni, uns ég er kominn fram hjá.

33:22 and it shall come to pass, while my glory passeth by, that I will put thee in a cleft of the rock, and will cover thee with my hand until I have passed by:

33:23 En þegar ég tek hönd mína frá, munt þú sjá á bak mér. En auglit mitt fær enginn maður séð."

33:23 and I will take away my hand, and thou shalt see my back; but my face shall not be seen.

34:1 Drottinn sagði við Móse: "Högg þér tvær töflur af steini, eins og hinar fyrri voru. Mun ég þá rita á töflurnar þau orð, sem stóðu á hinum fyrri töflunum, er þú braust í sundur."

34:1 And Yahwe said unto Moses, Hew thee two tables of stone like unto the first: and I will write upon the tables the words that were on the first tables, which thou brakest.

34:2 Og ver búinn á morgun og stíg árla upp á Sinaifjall og kom þar til min uppi á fjallstindinum.

34:2 And be ready by the morning, and come up in the morning unto mount Sinai, and present thyself there to me on the top of the mount.

34:3 Enginn maður má fara upp þangað með þér, og enginn má heldur láta sjá sig nokkurs staðar á fjallinu. Eigi mega heldur sandir eða naut vera á beit uppi undir fjallinu."

34:3 And no man shall come up with thee; neither let any man be seen throughout all the mount; neither let the flocks nor herds feed before that mount.

34:4 Þá hjó Móse tvær töflur af steini, eins og hinar fyrri. Og hann reis árla næsta morgun og gekk upp á Sinaifjall eins og Drottinn hafði boðið honum og tók í hönd sér báðar steintöflurnar.

34:4 And he hewed two tables of stone like unto the first; and Moses rose up early in the morning, and went up unto mount Sinai, as Yahwe had commanded him, and took in his hand two tables of stone.

34:5 Þá steig Drottinn niður í skýi, en staðnæmdist þar hjá honum og kallaði nafn Drottins.

34:5 And Yahwe descended in the cloud, and stood with him there, and proclaimed the name of Yahwe.

34:6 Drottinn gekk fram hjá honum og kallaði: "Drottinn, Drottinn, miskunnsamur og líksamur Guð, þolinmóður, gæskurikur og harla trúfastur.

34:6 And Yahwe passed by before him, and proclaimed, Yahwe, Yahwe, a God merciful and gracious, slow to anger, and abundant in lovingkindness and truth,

34:7 sem auðsýnir gæsku þúsundum og fyrirgefur misgjörðir, afbrot og syndir, en látur þeirra þó eigi með öllu óhegt, heldur víðjar misgjörða feðranna á börnum og barnabörnum, já í þriðja og fjórða lið."

34:7 keeping lovingkindness for thousands, forgiving iniquity and transgression and sin; and that will by no means clear *the guilty*, visiting the iniquity of the fathers upon the children, and upon the children's children, upon the third and upon the fourth generation.

34:8 Móse féll þá skjótlega til jarðar og tilbað.

34:8 And Moses made haste, and bowed his head toward the earth, and worshipped.

34:9 Og hann sagði: "Hafi ég, Drottinn, fundið náð í augum þínum, þá fari Drottinn með oss, því að þetta er harðsviraður lýður. En fyrirgef oss misgjörðir vorar og syndir, og gjör oss að þinni eign."

34:9 And he said, If now I have found favor in thy sight, O Lord, let the Lord, I pray thee, go in the midst of us; for it is a stiffnecked people; and pardon our iniquity and our sin, and take us for thine inheritance.

34:10 Drottinn sagði: "Sjá, ég gjöri sáttmála. Í auglýsnið alls þíns fólks vil ég gjöra þau undur, að ekki hafa slík verið gjörð í nokkru landi eða hjá nokkurri þjóð, og skal allt fólkið, sem þú ert hjá, sjá verk Drottins, því að furðulegt er það, sem ég mun við þig gjöra."

34:10 And he said, Behold, I make a covenant: before all thy people I will do marvels, such as have not been wrought in all the earth, nor in any nation; and all the people among which thou art shall see the work of Yahwe; for it is a terrible thing that I do with thee.

34:11 Gæt þess, sem ég býð þér í dag: Sjá, ég vil stökkva burt undan þér Amorítum, Kanaanítum,

Heítum, Peresítum, Hevítum og Jebúsítum.

34:11 Observe thou that which I command thee this day: behold, I drive out before thee the Amorite, and the Canaanite, and the Hittite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite.

34:12 Varast þú að gjöra nokkurn sáttmála við íbúa lands þess, sem þú kemur til, svo að þeir verði þér ekki að tálsnör, ef þeir búa á meðal þín.

34:12 Take heed to thyself, lest thou make a covenant with the inhabitants of the land whither thou goest, lest it be for a snare in the midst of thee:

34:13 heldur skuluð þér rífa niður ölturu þeirra, brjóta í sundur merkisstaina þeirra og höggva niður asérur þeirra.

34:13 but ye shall break down their altars, and dash in pieces their pillars, and ye shall cut down their Asherim;

34:14 Þú skalt eigi tilbiðja neinn annan guð, því að Drottinn nefnist vandlátari. Vandlátur Guð er hann.

34:14 for thou shalt worship no other god: for Yahwe, whose name is Jealous, is a jealous God:

34:15 Varast að gjöra nokkurn sáttmála við íbúa landsins, því að þeir munu taka fram hjá með guðum sínum, og þeir munu fara fórnir guðum sínum, og þér mun verða boðið og þú munt eta af fórnun þeirra.

34:15 lest thou make a covenant with the inhabitants of the land, and they play the harlot after their gods, and sacrifice unto their gods, and one call thee and thou eat of his sacrifice;

34:16 Og þú munt taka dætur þeirra handa sonum þínum, og dætur þeirra munu taka fram hjá með guðum sínum og tæla syni þína til að taka fram hjá með guðum þeirra.

34:16 and thou take of their daughters unto thy sons, and their daughters play the harlot after their gods, and make thy sons play the harlot after their gods.

34:17 Þú skalt eigi gjöra þér steypa guði.

34:17 Thou shalt make thee no molten gods.

34:18 Þú skalt halda hátíð hinna ósýrðu brauda. Sjö daga skaltu eta ósýrð brauð, eins og ég hef boðið þér, á ákveðnum tíma í abib-mánuði, því að í abib-mánuði fórst þú út af Egyptalandi.

34:18 The feast of unleavened bread shalt thou keep. Seven days thou shalt eat unleavened bread, as I commanded thee, at the time appointed in the month Abib; for in the month Abib thou camest out from Egypt.

34:19 Allt það, sem opnar móðurlíf, er mitt, sömuleiðis allur fénadur þinn, sem karlkyns er, frumburðir nauta og sanda.

34:19 All that openeth the womb is mine; and all thy cattle that is male, the firstlings of cow and sheep.

34:20 En frumburði undan ösnum skaltu leysa með lambi. Leysir þú ekki, skaltu brjóta þá úr hálslíðum. Alla frumburði sona þinna skaltu leysa, og

enginn skal tómhentur koma fyrir auglit mitt.

34:20 And the firstling of an ass thou shalt redeem with a lamb: and if thou wilt not redeem it, then thou shalt break its neck. All the first-born of thy sons thou shalt redeem. And none shall appear before me empty.

34:21 Sex daga skaltu vinna, en hvílast hinn sjöunda dag, þá skaltu hvílast, hvort heldur er plægingartími eða uppskeru.

34:21 Six days thou shalt work, but on the seventh day thou shalt rest: in plowing time and in harvest thou shalt rest.

34:22 Þú skalt halda viknahátíðina, hátíð frumgróða hveitíuppskerunnar, og uppskeruhátíðina við árslokin.

34:22 And thou shalt observe the feast of weeks, even of the first-fruits of wheat harvest, and the feast of ingathering at the year's end.

34:23 Þrem sinnum á ári skal allt þitt karlkyn birtast frammi fyrir Drottni Guði, Guði Ísraels.

34:23 Three times in the year shall all thy males appear before the Lord Yahwe, the God of Israel.

34:24 Því að ég mun reka heiðingjana burt frá þér og færa út landamerki þín, og enginn skal áseilast land þitt, þegar þú fer upp til að birtast frammi fyrir Drottni Guði þínum þrem sinnum á ári.

34:24 For I will cast out nations before thee, and enlarge thy borders: neither shall any man desire thy land, when thou goest up to appear before Yahwe thy God three times in the year.

34:25 Þú skalt ekki fram bera blóð fórnar minnar með sýrðu brauði, og páskahátíðarfórnin má ekki liggja til morguns.

34:25 Thou shalt not offer the blood of my sacrifice with leavened bread; neither shall the sacrifice of the feast of the passover be left unto the morning.

34:26 Hið fyrsta, frumgróða jarðar þinnar, skaltu færa til húss Drottins Guðs þíns. Þú skalt ekki sjóða kið í mjólk móður sinnar."

34:26 The first of the first-fruits of thy ground thou shalt bring unto the house of Yahwe thy God. Thou shalt not boil a kid in its mother's milk.

34:27 Drottinn sagði við Móse: "Skrifa þú upp þessi orð, því að samkvæmt þessum orðum hefi ég gjört sáttmála við þig og við Ísrael."

34:27 And Yahwe said unto Moses, Write thou these words: for after the tenor of these words I have made a covenant with thee and with Israel.

34:28 Og Móse var þar hjá Drottni fjörutíu daga og fjörutíu nætur og át ekki brauð og drakk ekki vatn. Og hann skrifaði á töflurnar orð sáttmálans, tíu boðorðin.

34:28 And he was there with Yahwe forty days and forty nights; he did neither eat bread, nor drink water. And he wrote upon the tables the words of the covenant, the ten commandments.

34:29 En er Móse gekk ofan af Sínáifjalli, og hann hafði báðar

sáttmálstöflurnar í hendi sér, þegar hann gekk ofan af fjallinu, þá vissi Móse ekki að geislar stóðu af andlitshörundi hans, af því að hann hafði talað við Drottin.

34:29 And it came to pass, when Moses came down from mount Sinai with the two tables of the testimony in Moses' hand, when he came down from the mount, that Moses knew not that the skin of his face shone by reason of his speaking with him.

34:30 Og Aron og allir Ísraelsmenn sáu Móse, og sjá: Geislar stóðu af andlitshörundi hans. Þorðu þeir þá ekki að koma nærri honum.

34:30 And when Aaron and all the children of Israel saw Moses, behold, the skin of his face shone; and they were afraid to come nigh him.

34:31 En Móse kallaði á þá, og sneru þeir þá aftur til hans, Aron og allir leiðtogar safnaðarins, og talaði Móse við þá.

34:31 And Moses called unto them; and Aaron and all the rulers of the congregation returned unto him: and Moses spake to them.

34:32 Eftir það gengu allir Ísraelsmenn til hans, og bauð hann þeim að halda allt það, sem Drottinn hafði við hann talað á Sínáifjalli.

34:32 And afterward all the children of Israel came nigh: and he gave them in commandment all that Yahwe had spoken with him in mount Sinai.

34:33 Er Móse hafði lokið máli sínu við þá, lét hann skýla fyrir andlit sér.

34:33 And when Moses had done speaking with them, he put a veil on his face.

34:34 En er Móse gekk fram fyrir Drottin til þess að tala við hann, tók hann skýluna frá, þar til er hann gekk út aftur. Því næst gekk hann út og flutti Ísraelsmönnum það, sem honum var boðið.

34:34 But when Moses went in before Yahwe to speak with him, he took the veil off, until he came out; and he came out, and spake unto the children of Israel that which he was commanded.

34:35 Sáu Ísraelsmenn þá andlit Móse, hversu geislar stóðu af andlitshörundi hans. Lét Móse þá skýluna aftur fyrir andlit sér, þar til er hann gekk inn til þess að tala við Guð.

34:35 And the children of Israel saw the face of Moses, that the skin of Moses' face shone: and Moses put the veil upon his face again, until he went in to speak with him.

35:1 Móse stefndi saman öllum söfnuði Ísraelsmanna og sagði við þá: "Þetta er það, sem Drottinn hefir boðið að gjöra:

35:1 And Moses assembled all the congregation of the children of Israel, and said unto them, These are the words which Yahwe hath commanded, that ye should do them.

35:2 Sex daga skal verk vinna, en sjöundi dagurinn skal vera yður helgur hvíldardagur, hátíðarhíld Drottins. Hver sem verk vinnur á þeim degi, skal líflátinn verða.

35:2 Six days shall work be done; but on the seventh day there shall be to you a holy day, a sabbath of solemn rest to Yahwe:

whosoever doeth any work therein shall be put to death.

35:3 Hvergi skuluð þér kveikja upp eld í hihýlum yðar á hvíldardegi."

35:3 Ye shall kindle no fire throughout your habitations upon the sabbath day.

35:4 Móse talaði til alls safnaðar Ísraelsmanna og mælti: "Þetta er það, sem Drottinn hefir boðið:

35:4 And Moses spake unto all the congregation of the children of Israel, saying, This is the thing which Yahwe commanded, saying,

35:5 Færið Drottni gjöf af því, sem þér eigið. Hver sá, er gefa vill af fúsum huga, beri fram gjöf Drottni til handa: gull, silfur og eir:

35:5 Take ye from among you an offering unto Yahwe; whosoever is of a willing heart, let him bring it, Yahwe's offering: gold, and silver, and brass,

35:6 bláan purpura, rauðan purpura, skarlat, baðmull og geitahár:

35:6 and blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair,

35:7 rauðlituð hrútskinn, höfrungaskinn og akasíuvið:

35:7 and rams' skins dyed red, and sealskins, and acacia wood,

35:8 olíu til ljósastíkkunnar, kryddjurtir til smurningarolíu og ilmreykelsis:

35:8 and oil for the light, and spices for the anointing oil, and for the sweet incense,

35:9 sjóamsteina og steina til legginga á hökulinn og brjóstskjöldinn.

35:9 and onyx stones, and stones to be set, for the ephod, and for the breastplate.

35:10 Og allir hagleiksmenn meðal yðar komi og húi til allt það, sem Drottinn hefir boðið:

35:10 And let every wise-hearted man among you come, and make all that Yahwe hath commanded:

35:11 búðina, tjöldin yfir hana, þak hennar, króka, borð, slár, stólpa og undirstöður,

35:11 the tabernacle, its tent, and its covering, its clasps, and its boards, its bars, its pillars, and its sockets;

35:12 örkina og stengurnar, er henni fylgja, lokið og fortjaldsdúkbreiðuna,

35:12 the ark, and the staves thereof, the mercy-seat, and the veil of the screen;

35:13 borðið og stengurnar, er því fylgja, öll áhöld þess og skodunarbrauðin,

35:13 the table, and its staves, and all its vessels, and the showbread;

35:14 ljósastíkkuna, áhöld þau og lampa, er henni fylgja, og olíu til ljósastíkkunnar,

35:14 the candlestick also for the light, and its vessels, and its lamps, and the oil for the light;

35:15 reykelisaltarið og stengurnar, er því fylgja, smurningarolíuna, ilmreykisið og dúkbreiðuna fyrir dyrnar, fyrir dyr búðarinnar,

35:15 and the altar of incense, and its staves, and the anointing oil, and the sweet incense, and the screen for the door, at the door of the tabernacle;

35:16 **brennifórnaraltarið og eirgrindina, sem því fylgir, stengur þess og öll áhöld, og kerid með stétt þess,**

35:16 the altar of burnt-offering, with its grating of brass, its staves, and all its vessels, the laver and its base;

35:17 **tjöld forgarðsins, stólpa hans með undirstöðum og dúkbreiðuna fyrir hlið forgarðsins,**

35:17 the hangings of the court, the pillars thereof, and their sockets, and the screen for the gate of the court;

35:18 **hæla búðarinnar og hæla forgarðsins og þau stög, sem þar til heyra,**

35:18 the pins of the tabernacle, and the pins of the court, and their cords;

35:19 **glítklæðin til embættisgjörðar í helgidóminum, hin helgu klæði Arons prests og prestspjónustuklæði sona hans."**

35:19 the finely wrought garments, for ministering in the holy place, the holy garments for Aaron the priest, and the garments of his sons, to minister in the priest's office.

35:20 **Því næst gekk allur söfnuður Ísraelsmanna burt frá Móse.**

35:20 And all the congregation of the children of Israel departed from the presence of Moses.

35:21 **Komu þá allir, sem gáfu af fúsum huga og með ljáfu geði, og færðu Drottni gjafir til að gjöra af samfundatjaldið og allt það, sem þurfti til þjónustugjörðarinnar í því og til hinna helgu klæða.**

35:21 And they came, every one whose heart stirred him up, and every one whom his spirit made willing, and brought Yahwe's offering, for the work of the tent of meeting, and for all the service thereof, and for the holy garments.

35:22 **Ög þeir komu, bæði menn og konur, allir þeir, sem fúsir voru að gefa, og færðu spangir, cynnagull, hringa, hálsmenn og alls konar gullgripi, svo og hver sá, er færa vildi Drottni gull að fórnargjöl.**

35:22 And they came, both men and women, as many as were willing-hearted, and brought brooches, and ear-rings, and signet-rings, and armlets, all jewels of gold; even every man that offered an offering of gold unto Yahwe.

35:23 **Ög hver maður, sem átti í eigu sinni bláan purpura, rauðan purpura, skarlat, baðmull, geitahár, rauðlituð hrútskinn og höfrungaskinn, bar það fram.**

35:23 And every man, with whom was found blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair, and rams' skins dyed red, and sealskins, brought them.

35:24 **Ög hver sem bar fram silfur og eir að fórnargjöl, færði það Drottni að fórnargjöl, og hver sem átti í eigu sinni akasívið til hvers þess smíðis, er gjöra skyldi, bar hann fram.**

35:24 Every one that did offer an offering of silver and brass brought Yahwe's offering; and every man, with whom was found acacia wood for any work of the service, brought it.

35:25 **Ög allar havgirkar konur spunnu með höndum sínum og báru fram spuna sinn: bláan purpura, rauðan purpura, skarlat og baðmull.**

35:25 And all the women that were wise-hearted did spin with their hands, and brought that which they had spun, the blue, and the purple, the scarlet, and the fine linen.

35:26 **Ög allar konur, sem til þess voru fúsar og höfðu kunnáttu til, spunnu geitahár.**

35:26 And all the women whose heart stirred them up in wisdom spun the goats' hair.

35:27 **En foringjarnir færðu sjóamsteina og steina til legginga á hökulinn og brjóstskjöldinn.**

35:27 And the rulers brought the onyx stones, and the stones to be set, for the ephod, and for the breastplate;

35:28 **og kryddjurtir og olín til ljóastíkunnar og til smurningarolíu og ilmreykelsis.**

35:28 and the spice, and the oil; for the light, and for the anointing oil, and for the sweet incense.

35:29 **Ísraelsmenn færðu Drottni þessar gjafir sjálfviljuglega, hver maður og hver kona, er fúslega vildi láta eitthvað af hendi rakna til alls þess verks, er Drottinn hafði boðið Móse að gjöra.**

35:29 The children of Israel brought a freewill-offering unto Yahwe; every man and woman, whose heart made them willing to bring for all the work, which Yahwe had commanded to be made by Moses.

35:30 **Móse sagði við Ísraelsmenn: "Sjáið, Drottinn hefir kvatt til Besalel Úrison, Húrrssonar, af Júda ættkvísl**

35:30 And Moses said unto the children of Israel, See, Yahwe hath called by name Bezalel the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah.

35:31 **og fyllt hann Guðs anda, bæði vísdómi, skilningi, kunnáttu og hvers konar hagleik.**

35:31 And he hath filled him with the Spirit of God, in wisdom, in understanding, and in knowledge, and in all manner of workmanship;

35:32 **til þess að upphugsa listaverk og smíða úr gulli, silfri og eiri**

35:32 and to devise skilful works, to work in gold, and in silver, and in brass,

35:33 **og skera steina til greypingar og til tréskurðar, til þess að vinna að hvers konar havgirki.**

35:33 and in cutting of stones for setting, and in carving of wood, to work in all manner of skilful workmanship.

35:34 **Hann hefir og gefið honum þá gáfu að kenna öðrum, bæði honum og Óholiab Akísamakssyni af Dans ættkvísl.**

35:34 And he hath put in his heart that he may teach, both he, and Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan.

35:35 **Hann hefir fyllt þá hugviti til**

alls konar útskurðar, listefnaðar, glitvefnaðar af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og baðmull, og til dúkvefnaðar, svo að þeir geta framið alls konar iðn og upphugsað listaverk.

35:35 Them hath he filled with wisdom of heart, to work all manner of workmanship, of the engraver, and of the skilful workman, and of the embroiderer, in blue, and in purple, in scarlet, and in fine linen, and of the weaver, even of them that do any workmanship, and of those that devise skilful works.

36:1 **Ög skulu þeir Besalel og Óholiab og allir hugvitsmenn, er Drottinn hefir gefið hugvit og kunnáttu, svo að þeir bera skyn á, hvernig gjöra skal allt það verk, er að helgidómsgjörðinni lýtur, gjöra allt eins og Drottinn hefir boðið."**

36:1 And Bezalel and Oholiab shall work, and every wise-hearted man, in whom Yahwe hath put wisdom and understanding to know how to work all the work for the service of the sanctuary, according to all that Yahwe hath commanded.

36:2 **Móse lét þá kalla Besalel og Óholiab og alla hugvitsmenn, er Drottinn hafði gefið hugvit, alla þá, sem af fúsum huga gengu að verkinu til að vinna það.**

36:2 And Moses called Bezalel and Oholiab, and every wise-hearted man, in whose heart Yahwe had put wisdom, even every one whose heart stirred him up to come unto the work to do it:

36:3 **Tóku þeir við af Móse öllum gjöfunum, sem Ísraelsmenn höfðu fram borið til framkvæmda því verki, er að helgidómsgjörðinni laut. En þeir færðu honum á hverjum morgni eftir sem áður gjafir sjálfviljuglega.**

36:3 and they received of Moses all the offering which the children of Israel had brought for the work of the service of the sanctuary, wherewith to make it. And they brought yet unto him freewill-offerings every morning.

36:4 **Þá komu allir hugvitsmennirnir, sem störfuðu að helgidómsgjörðinni í smáu og stóru, hver frá sinu verki, sem þeir voru að vinna,**

36:4 And all the wise men, that wrought all the work of the sanctuary, came every man from his work which they wrought.

36:5 **og sögðu við Móse á þessa leið: "Fólkið leggur til miklu meira en þörf gjörist til að vinna það verk, sem Drottinn hefir boðið að gjöra."**

36:5 And they spake unto Moses, saying, The people bring much more than enough for the service of the work which Yahwe commanded to make.

36:6 **Þá bauð Móse að láta þetta boð út ganga um herbúðirnar: "Enginn, hvorki karl né kona, skal framar hafa nokkurn starfa með höndum í því skyni að gefa til helgidómsins." Lét fólkið þá af að færa gjafir.**

36:6 And Moses gave commandment, and they caused it to be proclaimed throughout the camp, saying, Let neither man nor woman make any more work for the offering of the sanctuary. So the people were restrained from bringing.

36:7 Var þá gnógt verkefni fyrir þá til alls þess, er gjöra þurfti, og jafnvel nokkuð afgangs.

36:7 For the stuff they had was sufficient for all the work to make it, and too much.

36:8 Gjörðu nú allir hugvitsmenn meðal þeirra, er að verkinu unnu, tjaldbúðina af tíu dúkum. Voru þeir gjörðir af tvinnaðri baðmull, bláum purpura, rauðum purpura og skarlati, og listofnir kerúbar á.

36:8 And all the wise-hearted men among them that wrought the work made the tabernacle with ten curtains; of fine twined linen, and blue, and purple, and scarlet, with cherubim, the work of the skilful workman, *Bezalel* made them.

36:9 Hver dúkur var tuttugu og átta álna langur og fjöggra álna breiður, og voru allir dúkarnir jafnir að máli.

36:9 The length of each curtain was eight and twenty cubits, and the breadth of each curtain four cubits: all the curtains had one measure.

36:10 Fimm dúkarnir voru tengdir saman hver við annan, og eins voru hinir fimm dúkarnir tengdir saman hver við annan.

36:10 And he coupled five curtains one to another: and the other five curtains he coupled one to another.

36:11 Þá voru gjörðar lykkjur af bláum purpura á jaðri ysta dúksins í samfellunni. Eins var gjört á jaðri ysta dúksins í hinni samfellunni.

36:11 And he made loops of blue upon the edge of the one curtain from the selvedge in the coupling: likewise he made in the edge of the curtain that was outmost in the second coupling.

36:12 Fimmtú lykkjur voru gjörðar á öðrum dúknum, og eins voru gjörðar fimmtú lykkjur á jaðri þess dúksins, sem var í hinni samfellunni, svo að lykkjurnar stóðust á hver við aðra.

36:12 Fifty loops made he in the one curtain, and fifty loops made he in the edge of the curtain that was in the second coupling: the loops were opposite one to another.

36:13 Þá voru gjörðir fimmtú krókar af gulli og dúkarnir tengdir saman hver við annan með krókunum, svo að tjaldbúðin varð ein heild.

36:13 And he made fifty clasps of gold, and coupled the curtains one to another with the clasps: so the tabernacle was one.

36:14 Því næst voru gjörðir dúkar af geitahári til að tjalda með yfir búðina, ellefu að tölu.

36:14 And he made curtains of goats' hair for a tent over the tabernacle: eleven curtains he made them.

36:15 Hver dúkur var þrjátíu álna langur og fjöggra álna breiður, og voru allir ellefu dúkarnir jafnir að máli.

36:15 The length of each curtain was thirty cubits, and four cubits the breadth of each curtain: the eleven curtains had one measure.

36:16 Þá voru tengdir saman fimm dúkar sér og sex dúkar sér,

36:16 And he coupled five curtains by themselves, and six curtains by themselves.

36:17 og síðan búnar til fimmtú lykkjur á jaðri ysta dúksins í annarri samfellunni og eins fimmtú lykkjur á dúkjaðri hinnar samfellunnar.

36:17 And he made fifty loops on the edge of the curtain that was outmost in the coupling, and fifty loops made he upon the edge of the curtain which was *outmost in* the second coupling.

36:18 Þá voru gjörðir fimmtú eirkrókar til að tengja saman tjaldið, svo að það varð ein heild.

36:18 And he made fifty clasps of brass to couple the tent together, that it might be one.

36:19 Þá var enn gjört þak yfir tjaldið af rauðlítóðum hrútskinnum og enn eitt þak þar utan yfir af höfrungaskinnnum.

36:19 And he made a covering for the tent of rams' skins dyed red, and a covering of sealskins above.

36:20 Því næst voru gjörð þiljuborðin í tjaldbúðina. Voru þau af akasíuviði og stóðu upp og ofan.

36:20 And he made the boards for the tabernacle, of acacia wood, standing up.

36:21 Var hvert borð tíu álna á lengd og hálf önnur alin á breidd.

36:21 Ten cubits was the length of a board, and a cubit and a half the breadth of each board.

36:22 Á hverju borði voru tveir tappar, báðir sameinaðir. Var svo gjört á öllum borðum tjaldbúðarinnar.

36:22 Each board had two tenons, joined one to another: thus did he make for all the boards of the tabernacle.

36:23 Ög þannig voru borðin í tjaldbúðina gjörð: Tuttugu borð í suðurhlíðina.

36:23 And he made the boards for the tabernacle: twenty boards for the south side southward.

36:24 og fjörutíu undirstöður af silfri voru búnar til undir tuttugu borðin, tvær undirstöður undir hvert borð, sín fyrir hvorn tappa.

36:24 And he made forty sockets of silver under the twenty boards; two sockets under one board for its two tenons, and two sockets under another board for its two tenons.

36:25 Ög í hina hlið tjaldbúðarinnar, norðurhlíðina, voru gjörð tuttugu borð.

36:25 And for the second side of the tabernacle, on the north side, he made twenty boards,

36:26 og fjörutíu undirstöður af silfri, tvær undirstöður undir hvert borð.

36:26 and their forty sockets of silver; two sockets under one board, and two sockets under another board.

36:27 Í afturgaffl búðarinnar, gegnt vestri, voru gjörð sex borð.

36:27 And for the hinder part of the tabernacle westward he made six boards.

36:28 Ög tvö borð voru gjörð í búðarhornin á afturgallinum.

36:28 And two boards made he for the corners of the tabernacle in the hinder part.

36:29 Voru þau tvöföld að neðan

og héldu sömuleiðis fullu máli upp úr allt til hins fyrsta hrings. Þannig var þeim háttað hvorum tveggja á báðum hornunum.

36:29 And they were double beneath; and in like manner they were entire unto the top thereof unto one ring: thus he did to both of them in the two corners.

36:30 Borðin voru átta og með undirstöðum af silfri, sextán undirstöðum, tveim undirstöðum undir hverju borði.

36:30 And there were eight boards, and their sockets of silver, sixteen sockets; under every board two sockets.

36:31 Því næst voru gjörðar slár af akasíuviði, fimm á borðin í annarri hlið búðarinnar

36:31 And he made bars of acacia wood; five for the boards of the one side of the tabernacle,

36:32 og fimm slár á borðin í hinni hlið búðarinnar og fimm slár á borðin í afturgalli búðarinnar, gegnt vestri.

36:32 and five bars for the boards of the other side of the tabernacle, and five bars for the boards of the tabernacle for the hinder part westward.

36:33 Þá var gjörð miðsláin og látin liggja á miðjum borðunum alla leið, frá einum enda til annars.

36:33 And he made the middle bar to pass through in the midst of the boards from the one end to the other.

36:34 Ög voru borðin gulllögð, en hringarnir á þeim, sem slárnar gengu í, gjörðir af gulli. Slárnar voru og gulllagðar.

36:34 And he overlaid the boards with gold, and made their rings of gold for places for the bars, and overlaid the bars with gold.

36:35 Þá var fortjaldið gjört af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnaðri baðmull. Var það til húð með listvefnaði og kerúbar á.

36:35 And he made the veil of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen: with cherubim, the work of the skilful workman, made he it.

36:36 Til þess voru gjörðir fjórir stólpar af akasíuviði. Voru þeir gulllagðir og naglarnir í þeim af gulli, en undir stólpana voru steyptar fjórar undirstöður af silfri.

36:36 And he made thereunto four pillars of acacia, and overlaid them with gold: their hooks were of gold; And he cast for them four sockets of silver.

36:37 Dúkbreiða var og gjörð fyrir dyr tjaldsins, af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnaðri baðmull, og glitofin.

36:37 And he made a screen for the door of the Tent, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen, the work of the embroiderer;

36:38 svo og fimm stólparnir er henni fylgdu og naglarnir í þeim. Voru stólpahöfuðin gulllögð og hringrandir þeirra, en fimm undirstöðurnar undir þeim voru af eiri.

36:38 and the five pillars of it with their hooks: and he overlaid their capitals and their fillets with gold; and their five sockets were of brass.

37:1 Besalel gjörði örkina af akasíuviði. Var hún hálf þriðja alin á lengd, hálf önnur alin á breidd og hálf önnur alin á hæð.

37:1 And Bezalel made the ark of acacia wood: two cubits and a half was the length of it, and a cubit and a half the breadth of it, and a cubit and a half the height of it:

37:2 Og hann lagði hana skíru gulli innan og utan og gjörði umhverfis á henni brún af gulli.

37:2 and he overlaid it with pure gold within and without, and made a crown of gold to it round about.

37:3 Og hann steypði til arkarinnar fjóra hringa af gulli til að festa þá við fjóra fætur hennar, sína tvo hringana hvorumegin.

37:3 And he cast for it four rings of gold, in the four feet thereof; even two rings on the one side of it, and two rings on the other side of it.

37:4 Þá gjörði hann stengur af akasíuviði og gulllagði þær.

37:4 And he made staves of acacia wood, and overlaid them with gold.

37:5 smeygði síðan stöngunum í hringana á hliðum arkarinnar, svo að bera mátti örkina.

37:5 And he put the staves into the rings on the sides of the ark, to bear the ark.

37:6 Þá gjörði hann lok af skíru gulli. Var það hálf þriðja alin á lengd og hálf önnur alin á breidd.

37:6 And he made a mercy-seat of pure gold: two cubits and a half was the length thereof, and a cubit and a half the breadth thereof.

37:7 Og hann gjörði tvo kerúba af gulli, af drifnu smíði gjörði hann þá á hvorum tveggja loksendanum.

37:7 And he made two cherubim of gold; of beaten work made he them, at the two ends of the mercy-seat;

37:8 Var annar kerúbinn á öðrum endanum, en hinn á hinum endanum. Gjörði hann kerúbana áfasta við lokið á báðum endum þess.

37:8 one cherub at the one end, and one cherub at the other end: of one piece with the mercy-seat made he the cherubim at the two ends thereof.

37:9 En kerúbarnir breiddu út vængina uppi yfir, svo að þeir huldu lokið með vængjum sínum, og andlit þeirra sneru hvort í móti öðru; að lokinu sneru andlit kerúbanna.

37:9 And the cherubim spread out their wings on high, covering the mercy-seat with their wings, with their faces one to another; toward the mercy-seat were the faces of the cherubim.

37:10 Þá gjörði hann borðið af akasíuviði, tvær álnir á lengd, alin á breidd og hálfa aðra alin á hæð.

37:10 And he made the table of acacia wood: two cubits was the length thereof, and a cubit the breadth thereof, and a cubit and a half the height thereof:

37:11 Lagði hann það skíru gulli og gjörði umhverfis á því brún af gulli.

37:11 and he overlaid it with pure gold, and made thereto a crown of gold round about.

37:12 Umhverfis það gjörði hann lista þverhandar breiðan og bjó til brún af gulli umhverfis á listanum.

37:12 And he made unto it a border of a handbreadth round about, and made a golden crown to the border thereof round about.

37:13 Og hann steypði til borðsins fjóra hringa af gulli og setti hringana í fjögur hornin, sem voru á fjórum fótum borðsins.

37:13 And he cast for it four rings of gold, and put the rings in the four corners that were on the four feet thereof.

37:14 Voru hringarnir fast uppi við listann, svo að í þá yrði smeygt stöngunum til þess að bera borðið.

37:14 Close by the border were the rings, the places for the staves to bear the table.

37:15 Og hann gjörði stengurnar af akasíuviði og gulllagði þær, svo að bera mátti borðið.

37:15 And he made the staves of acacia wood, and overlaid them with gold, to bear the table.

37:16 Þá bjó hann til ílátin, er á borðinu skyldu standa, fót þau, er því tilheyrðu, skálar og ker, og holla þá, er til dreypifórnar eru hafðir, - af skíru gulli.

37:16 And he made the vessels which were upon the table, the dishes thereof, and the spoons thereof, and the bowls thereof, and the flagons thereof, wherewith to pour out, of pure gold.

37:17 Hann gjörði ljósastíkuna af skíru gulli. Með drifnu smíði gjörði hann ljósastíkuna, stétt hennar og legg. Blómbikarar hennar, knappar hennar og blóm, voru samfastir henni.

37:17 And he made the candlestick of pure gold: of beaten work made he the candlestick, even its base, and its shaft; its cups, its knobs, and its flowers, were of one piece with it:

37:18 Og sex álmur lágu út frá hliðum hennar, þrjár álmur ljósastíkunnar út frá annarri hlið hennar og þrjár álmur ljósastíkunnar út frá hinnri hlið hennar.

37:18 and there were six branches going out of the sides thereof; three branches of the candlestick out of the one side thereof, and three branches of the candlestick out of the other side thereof:

37:19 Þrír bikarar, í lögun sem möndlublóm, voru á fyrstu álmunni, knappur og blóm. Þrír bikarar, í lögun sem möndlublóm, voru á næstu álmunni, knappur og blóm. Svo var á öllum sex álmunum, sem út gengu frá ljósastíkunni.

37:19 three cups made like almond-blossoms in one branch, a knop and a flower, and three cups made like almond-blossoms in the other branch, a knop and a flower: so for the six branches going out of the candlestick.

37:20 Og á sjálfri ljósastíkunni voru fjórir bikarar í lögun sem möndlublóm, knappar hennar og blóm:

37:20 And in the candlestick were four cups made like almond-blossoms, the knobs

thereof, and the flowers thereof;

37:21 einn knappur undir tveim neðstu álmunum, samfastur ljósastíkunni, og annar knappur undir tveim næstu álmunum, samfastur ljósastíkunni, og enn knappur undir tveim efstu álmunum, samfastur ljósastíkunni, svo var undir sex álmunum, er út gengu frá ljósastíkunni.

37:21 and a knop under two branches of one piece with it, and a knop under two branches of one piece with it, and a knop under two branches of one piece with it, for the six branches going out of it.

37:22 Knapparnir og álmurnar voru samfastar henni. Allt var það gjört með drifnu smíði af skíru gulli.

37:22 Their knobs and their branches were of one piece with it: the whole of it was one beaten work of pure gold.

37:23 Og hann gjörði lampa hennar sjö og ljósasöx þau og skarpönnur, er henni fylgdu af skíru gulli.

37:23 And he made the lamps thereof, seven, and the snuffers thereof, and the snuffdishes thereof, of pure gold.

37:24 Af einni talentu skíragulls gjörði hann hana með öllum áhöldum hennar. 37:24 Of a talent of pure gold made he it, and all the vessels thereof.

37:25 Þá gjörði hann reykelsisaltarið af akasíuviði. Það var álnarlangt og álnarbreitt, ferhyrnt, tveggja álna hátt og horn þess áföst við það.

37:25 And he made the altar of incense of acacia wood: a cubit was the length thereof, and a cubit the breadth thereof, foursquare; and two cubits was the height thereof; the horns thereof were of one piece with it.

37:26 Og hann lagði það skíru gulli, bæði að ofan og á hliðunum allt í kring, svo og horn þess, og hann gjörði brún af gulli á því allt í kring.

37:26 And he overlaid it with pure gold, the top thereof, and the sides thereof round about, and the horns of it: and he made unto it a crown of gold round about.

37:27 Og hann gjörði á því tvo hringa af gulli fyrir neðan brúnina báðumegin, á báðum hliðum þess, til að smeygja í stöngum til að bera það á.

37:27 And he made for it two golden rings under the crown thereof, upon the two ribs thereof, upon the two sides of it, for places for staves wherewith to bear it.

37:28 Og stengurnar gjörði hann af akasíuviði og gulllagði þær.

37:28 And he made the staves of acacia wood, and overlaid them with gold.

37:29 Hann bjó og til hina helgu smurningarolíu og hreina ilmreykelsið á smyrslarahátt.

37:29 And he made the holy anointing oil, and the pure incense of sweet spices, after the art of the perfumer.

38:1 Þá gjörði hann brennifórnartarið af akasíuviði. Það var fimm álna langt og fimm álna breitt, ferhyrnt og þriggja álna hátt.

38:1 And he made the altar of burnt-offering of acacia wood: five cubits was the length thereof, and five cubits the breadth thereof,

foursquare; and three cubits the height thereof.

38:2 Og hann gjörði hornin á því upp af fjórum hyrningum þess. - þau horn voru áföst við það -, og hann eirlagði það.

38:2 And he made the horns thereof upon the four corners of it; the horns thereof were of one piece with it: and he overlaid it with brass.

38:3 Og hann gjörði öll áhöld, sem altarinu skyldu fylgja: kerin, eldspadana, fórnarskálirnar, soðkrókana og eldpönnurnar. Öll áhöld þess gjörði hann af eiri.

38:3 And he made all the vessels of the altar, the pots, and the shovels, and the basins, the flesh-hooks, and the firepans: all the vessels thereof made he of brass.

38:4 Enn fremur gjörði hann um altarið eirgrind, eins og ríðið net, fyrir neðan umgjörð þess undir niðri allt upp að miðju þess.

38:4 And he made for the altar a grating of network of brass, under the ledge round it beneath, reaching halfway up.

38:5 Og hann steypði fjóra hringa í fjögur horn eirgrindarinnar til að smeygja í stöngunum.

38:5 And he cast four rings for the four ends of the grating of brass, to be places for the staves.

38:6 En stengurnar gjörði hann af akasivuði og eirlagði þær.

38:6 And he made the staves of acacia wood, and overlaid them with brass.

38:7 Og hann smeygði stöngunum í hringana á hliðum altarisins til að bera það á. Hann gjörði það af borðum, holt að innan.

38:7 And he put the staves into the rings on the sides of the altar, wherewith to bear it; he made it hollow with planks.

38:8 Því næst gjörði hann eirkerið með eirstétt úr speglum kvenna þeirra, er gegnu þjónustu við dyr samfundatjaldsins.

38:8 And he made the laver of brass, and the base thereof of brass, of the mirrors of the ministering women that ministered at the door of the tent of meeting.

38:9 Hann gjörði forgarðinn þannig: Á suðurhliðinni voru tjöld fyrir forgarðinum úr tvínaðri baðmull, hundrað álna löng.

38:9 And he made the court: for the south side southward the hangings of the court were of fine twined linen, a hundred cubits;

38:10 með tuttugu stólpum og tuttugu undirstöðum af eiri, en naglar í stólpunum og hringrandir á þeim voru af silfri.

38:10 their pillars were twenty, and their sockets twenty, of brass; the hooks of the pillars and their fillets were of silver.

38:11 Á norðurhliðinni voru og hundrað álna tjöld með tuttugu stólpum og tuttugu undirstöðum af eiri, en naglarnir í stólpunum og hringrandirnar á þeim voru af silfri.

38:11 And for the north side a hundred cubits, their pillars twenty, and their sockets

twenty, of brass; the hooks of the pillars, and their fillets, of silver.

38:12 Að vestanverðu voru fimmtíu álna löng tjöld með tíu stólpum og tíu undirstöðum, en naglarnir í stólpunum og hringrandirnar á þeim voru af silfri.

38:12 And for the west side were hangings of fifty cubits, their pillars ten, and their sockets ten; the hooks of the pillars, and their fillets, of silver.

38:13 Og að austanverðu, mót uppkomu sólar, voru fimmtíu álna tjöld.

38:13 And for the east side eastward fifty cubits.

38:14 Voru fimmtán álna tjöld annars vegar með þremur stólpum og þremur undirstöðum.

38:14 The hangings for the one side of the gate were fifteen cubits; their pillars three, and their sockets three;

38:15 og hins vegar, báðumegin við forgarðshliðið, sömuleiðis fimmtán álna tjöld með þremur stólpum og þremur undirstöðum.

38:15 and so for the other side: on this hand and that hand by the gate of the court were hangings of fifteen cubits; their pillars three, and their sockets three.

38:16 Öll tjöld umhverfis forgarðinn voru úr tvínaðri baðmull.

38:16 All the hangings of the court round about were of fine twined linen.

38:17 Undirstöðurnar undir stólpunum af eiri, naglarnir í stólpunum og hringrandirnar á þeim af silfri og stólpahöfuðin silfurlögð, en á öllum stólpum forgarðsins voru hringrandir af silfri.

38:17 And the sockets for the pillars were of brass; the hooks of the pillars, and their fillets, of silver; and the overlaying of their capitals, of silver; and all the pillars of the court were filleted with silver.

38:18 Dúkbreiðan fyrir hliði forgarðsins var glitofin af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvínaðri baðmull, tuttugu álna löng og fimm álna há eftir dúkbreiddinni, eins og tjöld forgarðsins voru.

38:18 And the screen for the gate of the court was the work of the embroiderer, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen: and twenty cubits was the length, and the height in the breadth was five cubits, answerable to the hangings of the court.

38:19 Og þar til heyrðu fjórir stólpur og fjórar undirstöður af eiri, en naglarnir í þeim voru af silfri, stólpahöfuðin silfurlögð og hringrandirnar á þeim af silfri.

38:19 And their pillars were four, and their sockets four, of brass; their hooks of silver, and the overlaying of their capitals, and their fillets, of silver.

38:20 Og allir hælarnir til tjaldbúðarinnar og forgarðsins hringinn í kring voru af eiri.

38:20 And all the pins of the tabernacle, and of the court round about, were of brass.

38:21 Þetta er kostnaðarreikningur tjaldbúðarinnar, sáttmálsbúðarinnar, sem gjörður var að boði Móse með

aðstoð levítanna af Ítamar, syni Arons prests.

38:21 This is the sum of the things for the tabernacle, even the tabernacle of the testimony, as they were counted, according to the commandment of Moses, for the service of the Levites, by the hand of Ithamar, the son of Aaron the priest.

38:22 En Bezalel Úrison, Húrssonar, af Júda ættkvísl gjörði allt það, sem Drottinn hafði boðið Móse.

38:22 And Bezalel the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah, made all that Yahwe commanded Moses.

38:23 og með honum var Óholiab Akísamaksson af Dans ættkvísl; hann var hagar á steingróft, listvefnað og glitvefnað af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og baðmull.

38:23 And with him was Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan, an engraver, and a skilful workman, and an embroiderer in blue, and in purple, and in scarlet, and in fine linen.

38:24 Allt það gull, sem haft var til smíðisins við alla helgidómsgjörðina og fært var að fórnargjöf, var tuttugu og níu talentur og sjö hundruð og þrjátíu siklar eftir helgidóms síklum.

38:24 All the gold that was used for the work in all the work of the sanctuary, even the gold of the offering, was twenty and nine talents, and seven hundred and thirty shekels, after the shekel of the sanctuary.

38:25 Silfrið, sem þeir af söfnuðinum, er í manntali voru, lögðu til, var hundrað talentur og seytján hundruð sjötíu og fimm siklar eftir helgidóms síklum.

38:25 And the silver of them that were numbered of the congregation was a hundred talents, and a thousand seven hundred and threescore and fifteen shekels, after the shekel of the sanctuary:

38:26 Hálsíkill á mann, það er hálfur síkill eftir helgidóms sikli, á hvern þann, er talinn var í liðskönnun, tvitugur og þaðan af eldri, og voru það sex hundruð og þrjú þúsund, fimm hundruð og fimmtíu manns.

38:26 a beka a head, that is, half a shekel, after the shekel of the sanctuary, for every one that passed over to them that were numbered, from twenty years old and upward, for six hundred thousand and three thousand and five hundred and fifty men.

38:27 Hundrað talenturnar af silfri voru hafðar til að steypa úr undirstöður til helgidómsins og undirstöður til fortjaldsins, hundrað undirstöður úr hundrað talentum, ein talenta í hverja undirstöðu.

38:27 And the hundred talents of silver were for casting the sockets of the sanctuary, and the sockets of the veil; a hundred sockets for the hundred talents, a talent for a socket.

38:28 Af seytján hundruð sjötíu og fimm síklunum gjörði hann naglana í stólpana, silfurlagði stólpahöfuðin og bjó til hringrandir á þá.

38:28 And of the thousand seven hundred seventy and five shekels he made hooks for the pillars, and overlaid their capitals, and made fillets for them.

38:29 Fórargjafa-eirinn var sjötíu talentur og tvö þúsund og fjögur hundruð siklar.

38:29 And the brass of the offering was seventy talents, and two thousand and four hundred shekels.

38:30 Af honum gjörði hann undirstöðurnar til samfundatjalds-dyranna, eiraltarið, eirgrindina, sem því fylgdi, og öll áhöld altarisins.

38:30 And therewith he made the sockets to the door of the tent of meeting, and the brazen altar, and the brazen grating for it, and all the vessels of the altar,

38:31 undirstöðurnar til forgarðsins allt í kring, undirstöðurnar til forgarðshliðsins, alla hæla til tjaldhúðarinnar og alla hæla til forgarðsins allt í kring.

38:31 and the sockets of the court round about, and the sockets of the gate of the court, and all the pins of the tabernacle, and all the pins of the court round about.

39:1 Af bláa purpuranum, rauða purpuranum og skarlatínu gjörðu þeir glitklæði til embættisgjörðar í helgidóminum, og þeir gjörðu hin helgu klæði Arons, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:1 And of the blue, and purple, and scarlet, they made finely wrought garments, for ministering in the holy place, and made the holy garments for Aaron; as Yahwe commanded Moses.

39:2 Hann bjó til hökulinn af gulli, bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnadri baðmull.

39:2 And he made the ephod of gold, blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen.

39:3 Þeir beittu út gullið í þynnur, en hann skar þynnurnar í þræði til að vefa þá inn í bláa purpurann, rauða purpurann, skarlatið og baðmullina með forkunnarlegu hagvirki.

39:3 And they did beat the gold into thin plates, and cut it into wires, to work it in the blue, and in the purple, and in the scarlet, and in the fine linen, the work of the skilful workman.

39:4 Þeir gjörðu axlarhlýra á hökulinn, og voru þeir festir við hann. Á báðum endum var hann festur við þá.

39:4 They made shoulder-pieces for it, joined together; at the two ends was it joined together.

39:5 Ög hökullindinn, sem á honum var til að gyrða hann að sér, var áfastur honum og með sömu gerð: af gulli, bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnadri baðmull, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:5 And the skilfully woven band, that was upon it, wherewith to gird it on, was of the same piece *and* like the work thereof; of gold, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen; as Yahwe commanded Moses.

39:6 Ög þeir greyptu sjóamsteinna inn í umgjarðir af gulli og grófu á þá nöfn Ísraels sona með innsiglisgrefti.

39:6 And they wrought the onyx stones, inclosed in settings of gold, graven with the engravings of a signet, according to the names of the children of Israel.

39:7 Festi hann þá á axlarhlýra hökulsins, svo að þeir væru minnissteinar fyrir Ísraelsmenn, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:7 And he put them on the shoulder-pieces of the ephod, to be stones of memorial for the children of Israel; as Yahwe commanded Moses.

39:8 Þá bjó hann til brjóstskjöldinn, gjörðan með listasmíði og með sömu gerð og hökullinn, af gulli, bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnadri baðmull.

39:8 And he made the breastplate, the work of the skilful workman, like the work of the ephod; of gold, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen.

39:9 Var hann ferhyrndur. Gjörðu þeir brjóstskjöldinn tvöfaldan. Var hann spannarlangur og spannarbreiður og tvöfaldur.

39:9 It was foursquare; they made the breastplate double: a span was the length thereof, and a span the breadth thereof, being double.

39:10 Ög þeir settu hann fjórum steinaröðum: Eina röð af karneól, tópas og smaragði, var það fyrsta röðin:

39:10 And they set in it four rows of stones. A row of sardius, topaz, and carbuncle was the first row;

39:11 önnur röðin: karbunkull, safir og jaspis;

39:11 and the second row, an emerald, a sapphire, and a diamond;

39:12 þriðja röðin: hýasint, agat og ametýst;

39:12 and the third row, a jacinth, an agate, and an amethyst;

39:13 og fjórða röðin: krýsólít, sjóam og onýx. Voru þeir greptir í gullumgjarðir, hver á sínum stað.

39:13 and the fourth row, a beryl, an onyx, and a jasper: they were inclosed in inclosings of gold in their settings.

39:14 Ög steinarnir voru tólf, eftir nöfnum Ísraels sona, og með nöfnum þeirra. Voru þeir grafnir með innsiglisgrefti, og var sitt nafn á hverjum þeirra, eftir þeim tólf kynkvíslum.

39:14 And the stones were according to the names of the children of Israel, twelve, according to their names; like the engravings of a signet, every one according to his name, for the twelve tribes.

39:15 Ög þeir gjörðu festar til brjóstskjaldarins, snúnar eins og fléttur, af skíru gulli.

39:15 And they made upon the breastplate chains like cords, of wreathen work of pure gold.

39:16 Þeir gjörðu og tvær umgjarðir af gulli og tvo gullhringa, og þessa tvo hringa festu þeir á tvö horn brjóstskjaldarins;

39:16 And they made two settings of gold, and two gold rings, and put the two rings on the two ends of the breastplate.

39:17 festu síðan báðar gullflétturnar í þessa tvo hringa á hornum brjóstskjaldarins.

39:17 And they put the two wreathen chains of gold in the two rings at the ends of the breastplate.

39:18 En tvo enda beggja snúnu festanna festu þeir við umgjarðirnar tvær og festu þær við axlarhlýra hökulsins, á hann framanverðan.

39:18 And the *other* two ends of the two wreathen chains they put on the two settings, and put them on the shoulder-pieces of the ephod, in the forepart thereof.

39:19 Þá gjörðu þeir enn tvo hringa af gulli og festu þá í tvö horn brjóstskjaldarins, innanvert í þá brúnina, sem að höklinum vissi.

39:19 And they made two rings of gold, and put them upon the two ends of the breastplate, upon the edge thereof, which was toward the side of the ephod inward.

39:20 Ög enn gjörðu þeir tvo hringa af gulli og festu þá á báða axlarhlýra hökulsins, neðan til á hann framanverðan, þar sem hann var tengdur saman, fyrir ofan hökullindann.

39:20 And they made two rings of gold, and put them on the two shoulder-pieces of the ephod underneath, in the forepart thereof, close by the coupling thereof, above the skilfully woven band of the ephod.

39:21 Ög knýttu þeir brjóstskjöldinn með hringum hans við hökulhringana með snúru af bláum purpura, svo að hann lægi fyrir ofan hökullindann og brjóstskjöldurinn losnaði ekki við hökulinn, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:21 And they did bind the breastplate by the rings thereof unto the rings of the ephod with a lace of blue, that it might be upon the skilfully woven band of the ephod, and that the breastplate might not be loosed from the ephod; as Yahwe commanded Moses.

39:22 Síðan gjörði hann hökulmöttulinn. Var hann ofinn og allur af bláum purpura.

39:22 And he made the robe of the ephod of woven work, all of blue.

39:23 og var hálsmál möttulsins á honum miðjum, eins og á brynju, og hálsmálið faldað með borða, svo að ekki skyldi rifna út úr.

39:23 And the hole of the robe in the midst thereof, as the hole of a coat of mail, with a binding round about the hole of it, that it should not be rent.

39:24 Á möttulfaldinum gjörðu þeir granatepli af bláum purpura, rauðum purpura, skarlati og tvinnadri baðmull.

39:24 And they made upon the skirts of the robe pomegranates of blue, and purple, and scarlet, *and* twined *linen*.

39:25 Þeir gjörðu og bjöllur af skíru gulli og festu bjöllurnar millum granateplanna á möttulfaldinum allt í kring, á millum granateplanna.

39:25 And they made bells of pure gold, and put the bells between the pomegranates upon the skirts of the robe round about, between the pomegranates;

39:26 svo að fyrst kom bjalla og granatepli, og þá aftur bjalla og granatepli, allt í kring á

möttulfaldinum, til þjónustugjörðar, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:26 a bell and a pomegranate, a bell and a pomegranate, upon the skirts of the robe round about, to minister in; as Yahwe commanded Moses.

39:27 Þá gjörðu þeir kyrtlana handa Aróni og sonum hans af baðmull, og voru þeir ofnir.

39:27 And they made the coats of fine linen of woven work for Aaron, and for his sons,

39:28 Sömu leiðis vefjarhöttinn af baðmull og höfuðdúkana prýðilegu af baðmull og linbrækurnar af tvinnaðri baðmull.

39:28 and the mitre of fine linen, and the goodly head-tires of fine linen, and the linen breeches of fine twined linen,

39:29 og beltið af tvinnaðri baðmull, bláum purpura, rauðum purpura og skarlati, glitofnið, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:29 and the girdle of fine twined linen, and blue, and purple, and scarlet, the work of the embroiderer; as Yahwe commanded Moses.

39:30 Síðan gjörðu þeir spöngina, hið helga ennishlað, af skiru gulli og letruðu á hana með innsiglisgrefti: "Helgaður Drottni."

39:30 And they made the plate of the holy crown of pure gold, and wrote upon it a writing, like the engravings of a signet, HOLY TO YAHWE.

39:31 Og þeir festu við hana snúru af bláum purpura til að festa hana á vefjarhöttinn ofanverðan, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:31 And they tied unto it a lace of blue, to fasten it upon the mitre above; as Yahwe commanded Moses.

39:32 Þannig var nú lokið öllu verki við búð samfundatjaldsins, og gjörðu Ísraelsmenn allt, sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:32 Thus was finished all the work of the tabernacle of the tent of meeting: and the children of Israel did according to all that Yahwe commanded Moses; so did they.

39:33 Síðan fluttu þeir búðina til Móse: tjaldið með öllum áhöldum þess, krókana, piljuborðin, slárnar, stólpana og undirstöðurnar.

39:33 And they brought the tabernacle unto Moses, the Tent, and all its furniture, its clasps, its boards, its bars, and its pillars, and its sockets;

39:34 Þakið úr rauðlituðum hrútskinnunum, þakið úr höfrungaskinnunum og fortjaldsdúkbreiðuna,

39:34 and the covering of rams' skins dyed red, and the covering of sealskins, and the veil of the screen;

39:35 sáttmálsörkina, stengurnar og arkarlokið.

39:35 the ark of the testimony, and the staves thereof, and the mercy-seat;

39:36 borðið með öllum þess áhöldum og skoðunarbrauðin,

39:36 the table, all the vessels thereof, and the showbread;

39:37 gullljósastíkuna með lömpum, lömpunum, er raða skyldi, öll áhöld hennar og olíu ljósastíkunnar.

39:37 the pure candlestick, the lamps thereof, even the lamps to be set in order, and all the vessels thereof, and the oil for the light;

39:38 gullaltarið, smurningarolíuna, ilmreykelsið og dúkbreiðuna fyrir tjalddyrnar.

39:38 and the golden altar, and the anointing oil, and the sweet incense, and the screen for the door of the Tent;

39:39 eiraltarið ásamt eirgrindinni, stengur þess og öll áhöld, keríð og stétt þess.

39:39 the brazen altar, and its grating of brass, its staves, and all its vessels, the laver and its base;

39:40 forgarðstjöldin, stólpa hans og undirstöður, dúkbreiðuna fyrir hlið forgarðsins, stög þau og hæla, sem þar til heyra, og öll þau áhöld, sem heyra til þjónustugjörð í búðinni, í samfundatjaldinu.

39:40 the hangings of the court, its pillars, and its sockets, and the screen for the gate of the court, the cords thereof, and the pins thereof, and all the instruments of the service of the tabernacle, for the tent of meeting;

39:41 glitklæðin til embættisgjörðar í helgidóminum, hin helgu klæði Arons prests og prestþjónustuklæði sona hans.

39:41 the finely wrought garments for ministering in the holy place, and the holy garments for Aaron the priest, and the garments of his sons, to minister in the priest's office.

39:42 Unnu Ísraelsmenn allt verkið, í alla staði svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

39:42 According to all that Yahwe commanded Moses, so the children of Israel did all the work.

39:43 Og Móse leit yfir allt verkið og sjá, þeir höfðu unnið það, svo sem Drottinn hafði fyrir lagt, svo höfðu þeir gjört það. Og Móse blessaði þá.

39:43 And Moses saw all the work, and, behold, they had done it; as Yahwe had commanded, even so had they done it: and Moses blessed them.

40:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

40:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

40:2 "Á fyrsta degi hins fyrsta mánaðar skalt þú reisa búð samfundatjaldsins.

40:2 On the first day of the first month shalt thou rear up the tabernacle of the tent of meeting.

40:3 Þar skalt þú setja sáttmálsörkina og byrgja fyrir örkina með fortjaldinu.

40:3 And thou shalt put therein the ark of the testimony, and thou shalt screen the ark with the veil.

40:4 Og þú skalt bera borðið þangað og raða því, sem á því skal vera. Síðan skalt þú bera þangað ljósastíkuna og setja upp lampa hennar.

40:4 And thou shalt bring in the table, and set in order the things that are upon it; and thou shalt bring in the candlestick, and light the lamps thereof.

40:5 Og þú skalt setja hið gullna reykelsaltari fyrir framan sáttmálsörkina og hengja dúkbreiðuna fyrir búðardyrnar.

40:5 And thou shalt set the golden altar for incense before the ark of the testimony, and put the screen of the door to the tabernacle.

40:6 Og þú skalt setja brennifórnaraltarið fyrir framan dyr samfundatjalds-búðarinnar.

40:6 And thou shalt set the altar of burnt-offering before the door of the tabernacle of the tent of meeting.

40:7 Og keríð skalt þú setja milli samfundatjaldsins og altarisins og láta vatn í það.

40:7 And thou shalt set the laver between the tent of meeting and the altar, and shalt put water therein.

40:8 Síðan skalt þú reisa forgarðinn umhverfis og hengja dúkbreiðu fyrir forgarðshliðið.

40:8 And thou shalt set up the court round about, and hang up the screen of the gate of the court.

40:9 Þá skalt þú taka smurningarolíuna og smyrja búðina og allt, sem í henni er, og vigja hana með öllum áhöldum hennar, svo að hún sé heilög.

40:9 And thou shalt take the anointing oil, and anoint the tabernacle, and all that is therein, and shalt hallow it, and all the furniture thereof: and it shall be holy.

40:10 Og þú skalt smyrja brennifórnaraltarið og öll áhöld þess, og þú skalt vigja altarið, og skal altarið þá vera háheilag.

40:10 And thou shalt anoint the altar of burnt-offering, and all its vessels, and sanctify the altar: and the altar shall be most holy.

40:11 Og þú skalt smyrja keríð og stétt þess og vigja það.

40:11 And thou shalt anoint the laver and its base, and sanctify it.

40:12 Þá skalt þú leiða Aron og sonu hans að dyrum samfundatjaldsins og þvo þá úr vatni.

40:12 And thou shalt bring Aaron and his sons unto the door of the tent of meeting, and shalt wash them with water.

40:13 Og þú skalt færa Aron í hin helgu klæði, smyrja hann og vigja, að hann þjóni mér í prestsembætti.

40:13 And thou shalt put upon Aaron the holy garments; and thou shalt anoint him, and sanctify him, that he may minister unto me in the priest's office.

40:14 Þú skalt og leiða fram sonu hans og færa þá í kyrtlana.

40:14 And thou shalt bring his sons, and put coats upon them;

40:15 og þú skalt smyrja þá, eins og þú smurðir föður þeirra, að þeir þjóni mér í prestsembætti, og skal smurning þeirra veita þeim ævinlegan prestdóm frá kyni til kyns."

40:15 and thou shalt anoint them, as thou didst anoint their father, that they may minister unto me in the priest's office: and their anointing shall be to them for an

everlasting priesthood throughout their generations.

40:16 Og Móse gjörði svo. Eins og Drottinn hafði boðið honum, svo gjörði hann í alla staði.

40:16 Thus did Moses: according to all that Yahwe commanded him, so did he.

40:17 Búðin var reist í fyrsta mánuði hins annars árs, fyrsta dag mánaðarins.

40:17 And it came to pass in the first month in the second year, on the first day of the month, that the tabernacle was reared up.

40:18 Reisti Móse búðina, lagði undirstöðurnar, sló upp þiljunum, setti í slárnar og reisti upp stólpana.

40:18 And Moses reared up the tabernacle, and laid its sockets, and set up the boards thereof, and put in the bars thereof, and reared up its pillars.

40:19 Og hann þandi tjaldvöðina yfir búðina og lagði tjaldþökin þar yfir, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

40:19 And he spread the tent over the tabernacle, and put the covering of the tent above upon it; as Yahwe commanded Moses.

40:20 Hann tók sáttmálið og lagði það í örkina, setti stengurnar í örkina og lét arkarlokið yfir örkina.

40:20 And he took and put the testimony into the ark, and set the staves on the ark, and put the mercy-seat above upon the ark:

40:21 Og hann flutti örkina inn í búðina, setti upp fortjaldsdúkbreiðuna og byrgði fyrir sáttmálsörkina, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

40:21 and he brought the ark into the tabernacle, and set up the veil of the screen, and screened the ark of the testimony; as Yahwe commanded Moses.

40:22 Hann setti borðið inn í samfundatjaldið, við norðurhlíð búðarinnar, fyrir utan fortjaldið.

40:22 And he put the table in the tent of meeting, upon the side of the tabernacle northward, without the veil.

40:23 og hann raðaði á það braudunum frammi fyrir Drottni, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

40:23 And he set the bread in order upon it before Yahwe; as Yahwe commanded Moses.

40:24 Hann setti upp ljósastíkuna í samfundatjaldinu gegnt borðinu við suðurhlíð búðarinnar.

40:24 And he put the candlestick in the tent of meeting, over against the table, on the side of the tabernacle southward.

40:25 Og hann setti upp lampana frammi fyrir Drottni, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

40:25 And he lighted the lamps before Yahwe; as Yahwe commanded Moses.

40:26 Hann setti upp gullaltarið inni í samfundatjaldinu fyrir framan fortjaldið.

40:26 And he put the golden altar in the tent of meeting before the veil:

40:27 og brenndi á því ilmreykelsi, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

40:27 and he burnt thereon incense of sweet spices; as Yahwe commanded Moses.

40:28 Síðan hengdi hann dúkbreiðuna fyrir dyr búðarinnar.

40:28 And he put the screen of the door to the tabernacle.

40:29 setti brennifórnaraltarið við dyr samfundatjalds-búðarinnar og fórnaði á því brennifórn og matfórn, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

40:29 And he set the altar of burnt-offering at the door of the tabernacle of the tent of meeting, and offered upon it the burnt-offering and the meal-offering; as Yahwe commanded Moses.

40:30 Hann setti keríð milli samfundatjaldsins og altarisins og lét vatn í það til þvottar.

40:30 And he set the laver between the tent of meeting and the altar, and put water therein, wherewith to wash.

40:31 og þvodu þeir Móse, Aron og synir hans hendur sínar og fætur úr því.

40:31 And Moses and Aaron and his sons washed their hands and their feet thereat;

40:32 Hvert sinn er þeir gengu inn í samfundatjaldið og nálgðust altarið, þvodu þeir sér, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

40:32 when they went into the tent of meeting, and when they came near unto the altar, they washed; as Yahwe commanded Moses.

40:33 Síðan reisti hann forgarðinn umhverfis búðina og altarið og hengdi dúkbreiðuna fyrir forgarðshliðið, og hafði Móse þá aflokið verkinn.

40:33 And he reared up the court round about the tabernacle and the altar, and set up the screen of the gate of the court. So Moses finished the work.

40:34 Þá huldi skýið samfundatjaldið, og dýrð Drottins fyllti búðina.

40:34 Then the cloud covered the tent of meeting, and the glory of Yahwe filled the tabernacle.

40:35 og mátti Móse ekki inn ganga í samfundatjaldið, því að skýið lá yfir því og dýrð Drottins fyllti búðina.

40:35 And Moses was not able to enter into the tent of meeting, because the cloud abode thereon, and the glory of Yahwe filled the tabernacle.

40:36 Hvert sinn er skýið hófst upp frá búðinni, lögðu Ísraelsmenn upp, alla þá stund er þeir voru á ferðinni.

40:36 And when the cloud was taken up from over the tabernacle, the children of Israel went onward, throughout all their journeys:

40:37 En er skýið hófst ekki upp, lögðu Ísraelsmenn ekki af stað fyrr en þann dag er skýið hófst upp.

40:37 but if the cloud was not taken up, then they journeyed not till the day that it was taken up.

40:38 Því að ský Drottins var yfir búðinni um daga, en eldbjarni um nætur, í auglýsni allra Ísraelsmanna, alla þá stund, er þeir voru á ferðinni

40:38 For the cloud of Yahwe was upon the tabernacle by day, and there was fire therein by night, in the sight of all the house of

Israel, throughout all their journeys.

1:1 Drottinn kallaði á Móse og talaði

við hann úr samfundatjaldinu og mælti:
1:1 And Yahwe called unto Moses, and spake unto him out of the tent of meeting, saying,

1:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Þegar einhver af yður vill færa Drottni fórn, þá skuluð þér færa fórn yðar af fénadinum, af nautum og sauðum.

1:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When any man of you offereth an oblation unto Yahwe, ye shall offer your oblation of the cattle, even of the herd and of the flock.

1:3 Sé fórn hans brennifórn af nautum, skal það, er hann fórnar, vera karlkyns og gallalaust. Skal hann leiða það að dyrum samfundatjaldsins, svo að hann verði Drottni velpóknanlegur.

1:3 If his oblation be a burnt-offering of the herd, he shall offer it a male without blemish: he shall offer it at the door of the tent of meeting, that he may be accepted before Yahwe.

1:4 Því næst skal hann leggja hönd sína á höfuð brennifórnarinnar, að hún afli honum velpóknunar og friðþægi fyrir hann.

1:4 And he shall lay his hand upon the head of the burnt-offering; and it shall be accepted for him to make atonement for him.

1:5 Síðan skal hann slátra ungneytinu frammi fyrir Drottni. En synir Arons, prestarnir, skulu fram bera blóðið, og skulu þeir stökkva blóðinu allt í kring utan á altarið, sem stendur við dyr samfundatjaldsins.

1:5 And he shall kill the bullock before Yahwe: and Aaron's sons, the priests, shall present the blood, and sprinkle the blood round about upon the altar that is at the door of the tent of meeting.

1:6 Þá flái hann brennifórnina og hluti hana sundur.

1:6 And he shall flay the burnt-offering, and cut it into its pieces.

1:7 En synir Arons, prestarnir, skulu gjöra eld á altarinu og leggja við á eldinn.

1:7 And the sons of Aaron the priest shall put fire upon the altar, and lay wood in order upon the fire;

1:8 Og synir Arons, prestarnir, skulu raða stykkjunum, höfðinu og mörnum ofan á viðinn, sem lagður er á eldinn, sem er á altarinu.

1:8 and Aaron's sons, the priests, shall lay the pieces, the head, and the fat, in order upon the wood that is on the fire which is upon the altar:

1:9 En innýflin og fæturna skal þvo í vatni, og skal presturinn brenna það allt á altarinu til brennifórnar, eldfórnar þægilegs ilms fyrir Drottin.

1:9 but its inwards and its legs shall he wash with water: and the priest shall burn the whole on the altar, for a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

1:10 Sé fórnargjóf sú, er hann fram ber til brennifórnar, af sauðfénaði, af

sauðkindum eða geitum, þá skal það, er hann fórnar, vera karlkyns og gallalaust.

1:10 And if his oblation be of the flock, of the sheep, or of the goats, for a burnt-offering; he shall offer it a male without blemish.

1:11 Og skal hann slátra því við altarið norðanvert frammi fyrir Drottni, en synir Arons, prestarnir, skulu stökkva blóðinu úr því utan á altarið allt í kring.

1:11 And he shall kill it on the side of the altar northward before Yahwe: and Aaron's sons, the priests, shall sprinkle its blood upon the altar round about.

1:12 Síðan skal hann hluta það sundur, og skal presturinn raða stykkjunum ásamt höfðinu og mörnum ofan á viðinn, sem lagður er á eldinn, sem er á altarinu.

1:12 And he shall cut it into its pieces, with its head and its fat; and the priest shall lay them in order on the wood that is on the fire which is upon the altar:

1:13 En innýflin og fæturna skal þvo í vatni, og skal presturinn fram bera það allt og brenna á altarinu. Er það brennifórn, eldfórn þægilegs ilms fyrir Drottin.

1:13 but the inwards and the legs shall he wash with water; and the priest shall offer the whole, and burn it upon the altar: it is a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

1:14 Vilji hann færa Drottni brennifórn af fuglum, þá taki hann til fórnar sinnar turtildúfur eða ungar dúfur.

1:14 And if his oblation to Yahwe be a burnt-offering of birds, then he shall offer his oblation of turtle-doves, or of young pigeons.

1:15 Skal presturinn bera fuglinn að altarinu og klípa af höfuðið og brenna það á altarinu, en blóðið skal kreista út á altarið.

1:15 And the priest shall bring it unto the altar, and wring off its head, and burn it on the altar; and the blood thereof shall be drained out on the side of the altar;

1:16 Og hann skal taka sarpinn með fiðrinu á og kasta honum við austurhlíð altarisins, þar sem askan er látin.

1:16 and he shall take away its crop with the filth thereof, and cast it beside the altar on the east part, in the place of the ashes:

1:17 Og hann skal rífa vængina frá, en þó eigi slíta þá af, og skal presturinn brenna hann á altarinu, ofan á viðnum, sem lagður er á eldinn. Er það brennifórn, eldfórn þægilegs ilms fyrir Drottin.

1:17 and he shall rend it by the wings thereof, but shall not divide it asunder; and the priest shall burn it upon the altar, upon the wood that is upon the fire: it is a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

2:1 Þegar einhver vill færa Drottni matfórn, þá skal fórn hans vera fint mjöl, og skal hann hella yfir það olíu og leggja reykelsiskvoðu ofan á það.

2:1 And when any one offereth an oblation of a meal-offering unto Yahwe, his oblation shall

be of fine flour; and he shall pour oil upon it, and put frankincense thereon:

2:2 Og hann skal færa það sonum Arons, prestunum, en presturinn skal taka af því hniefaylli sína, af fina mjölinu og af oliunni, ásamt allri reykelsiskvoðunni, og brenna það á altarinu sem ilmhluta fórnarinnar, sem eldfórn þægilegs ilms fyrir Drottin.

2:2 and he shall bring it to Aaron's sons the priests; and he shall take thereout his handful of the fine flour thereof, and of the oil thereof, with all the frankincense thereof; and the priest shall burn it as the memorial thereof upon the altar, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe:

2:3 En það, sem af gengur matfórninni, fái Aron og synir hans sem háhelgan hluta af eldfórnum Drottins.

2:3 and that which is left of the meal-offering shall be Aaron's and his sons': it is a thing most holy of the offerings of Yahwe made by fire.

2:4 Viljir þú færa matfórn af því, sem í ofni er bakað, þá séu það ósýrðar kökur af finu mjöli oliublandaðar og ósýrð flatbrauð olíusmurð.

2:4 And when thou offerest an oblation of a meal-offering baken in the oven, it shall be unleavened cakes of fine flour mingled with oil, or unleavened wafers anointed with oil.

2:5 En sé fórnargjöld þín matfórn á pönnu, þá skal hún vera ósýrt brauð af finu mjöli oliublandað.

2:5 And if thy oblation be a meal-offering of the baking-pan, it shall be of fine flour unleavened, mingled with oil.

2:6 Þú skalt brjóta það í mola og hella yfir það olíu; þá er það matfórn.

2:6 Thou shalt part it in pieces, and pour oil thereon: it is a meal-offering.

2:7 En sé fórn þín matfórn tilreidd í suðupönnu, þá skal hún gjörð af finu mjöli með olíu.

2:7 And if thy oblation be a meal-offering of the frying-pan, it shall be made of fine flour with oil.

2:8 Og þú skalt færa Drottni matfórnina, sem af þessu er tilreidd. Skal færa hana prestinum, og hann skal fram bera hana að altarinu.

2:8 And thou shalt bring the meal-offering that is made of these things unto Yahwe: and it shall be presented unto the priest, and he shall bring it unto the altar.

2:9 En presturinn skal af matfórninni taka ilmhlutann og brenna á altarinu til eldfórnar þægilegs ilms fyrir Drottin.

2:9 And the priest shall take up from the meal-offering the memorial thereof, and shall burn it upon the altar, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

2:10 En það, sem af gengur matfórninni, fái Aron og synir hans sem háhelgan hluta af eldfórnum Drottins.

2:10 And that which is left of the meal-offering shall be Aaron's and his sons': it is a thing most holy of the offerings of Yahwe made by fire.

2:11 Engin matfórn, sem þér færið Drottni, skal gjörð af sýrðu

deigi, því að ekkert súrdeig eða hunang megið þér brenna sem eldfórn Drottni til handa.

2:11 No meal-offering, which ye shall offer unto Yahwe, shall be made with leaven; for ye shall burn no leaven, nor any honey, as an offering made by fire unto Yahwe.

2:12 Í frumgróðafórn megið þér færa það Drottni, en upp að altarinu má eigi bera það til þægilegs ilms.

2:12 As an oblation of first-fruits ye shall offer them unto Yahwe: but they shall not come up for a sweet savor on the altar.

2:13 Allar matfórnir þínar skalt þú salti salta, og þú skalt eigi láta vanta í matfórnir þínar salt þess sáttmála, er Guð þinn hefir við þig gjört. Með öllum fórnunum þínum skalt þú salt fram bera.

2:13 And every oblation of thy meal-offering shalt thou season with salt; neither shalt thou suffer the salt of the covenant of thy God to be lacking from thy meal-offering: with all thine oblations thou shalt offer salt.

2:14 Færir þú Drottni frumgróðamatfórn, þá skalt þú fram bera í matfórn af frumgróða þínum öx, bökuð við eld, mulin korn úr nýslegnum kornstögum.

2:14 And if thou offer a meal-offering of first-fruits unto Yahwe, thou shalt offer for the meal-offering of thy first-fruits grain in the ear parched with fire, bruised grain of the fresh ear.

2:15 Og þú skalt hella olíu yfir hana og leggja reykelsiskvoðu ofan á; þá er það matfórn.

2:15 And thou shalt put oil upon it, and lay frankincense thereon: it is a meal-offering.

2:16 Og presturinn skal brenna ilmhluta hennar, nokkuð af hinu mulda korni og oliunni, ásamt allri reykelsiskvoðunni, til eldfórnar fyrir Drottin.

2:16 And the priest shall burn the memorial of it, part of the bruised grain thereof, and part of the oil thereof, with all the frankincense thereof: it is an offering made by fire unto Yahwe.

3:1 Sé fórn hans heillafórn og færi hann hana af nautpeningi, hvort heldur er karlkyns eða kvenkyns, þá sé það gallalaust, er hann fram ber fyrir Drottin.

3:1 And if his oblation be a sacrifice of peace-offerings; if he offer of the herd, whether male or female, he shall offer it without blemish before Yahwe.

3:2 Því næst skal hann leggja hönd sína á höfuð fórnarinnar og slátra henni fyrir dyrum samfundatjaldsins, en synir Arons, prestarnir, skulu stökkva blóðinu allt í kring utan á altarið.

3:2 And he shall lay his hand upon the head of his oblation, and kill it at the door of the tent of meeting: and Aaron's sons the priests shall sprinkle the blood upon the altar round about.

3:3 Skal hann síðan færa Drottni eldfórn af heillafórninni: netjuna, er hylur iðrin, og allan innýflamörinn.

3:3 And he shall offer of the sacrifice of peace-offerings an offering made by fire unto

Yahwe; the fat that covereth the inwards, and all the fat that is upon the inwards,

3:4 bæði nýrun og nýrnamörinn, sem liggur innan á mölunum, og stærra lifrablaðið. Við nýrun skal hann taka það frá.

3:4 and the two kidneys, and the fat that is on them, which is by the loins, and the caul upon the liver, with the kidneys, shall he take away.

3:5 Og synir Arons skulu brenna það á altarinu ofan á brennifórinn, sem liggur ofan á viðinum, sem lagður er á eldinn, til eldfórnar þægilegs ilms fyrir Drottin.

3:5 And Aaron's sons shall burn it on the altar upon the burnt-offering, which is upon the wood that is on the fire: it is an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

3:6 Sé fórnargjöfin, sem hann færir Drottin að heillafórni, af sauðfénaði, þá sé það, er hann fram ber, gallalaust, hvort heldur það er karlkyns eða kvenkyns.

3:6 And if his oblation for a sacrifice of peace-offerings unto Yahwe be of the flock; male or female, he shall offer it without blemish.

3:7 Færi hann sauðkind að fórnargjöf, þá færi hann hana fram fyrir Drottin.

3:7 If he offer a lamb for his oblation, then shall he offer it before Yahwe;

3:8 Því næst skal hann leggja hönd sína á höfuð fórnarinnar og slátra henni fyrir framan samfundatjaldið, en synir Arons skulu stökkva blóðinu allt í kring utan á altarið.

3:8 and he shall lay his hand upon the head of his oblation, and kill it before the tent of meeting: and Aaron's sons shall sprinkle the blood thereof upon the altar round about.

3:9 Skal hann síðan af heillafórinninni færa Drottin í eldfórni mörinn úr henni: rófunu alla - skal taka hana af fast við rófubeinið, - netjuna, er hylur iðrin, og allan innýflamörinn.

3:9 And he shall offer of the sacrifice of peace-offerings an offering made by fire unto Yahwe; the fat thereof, the fat tail entire, he shall take away hard by the backbone; and the fat that covereth the inwards, and all the fat that is upon the inwards,

3:10 bæði nýrun og nýrnamörinn, sem er innan á mölunum, og stærra lifrablaðið. Við nýrun skal hann taka það frá.

3:10 and the two kidneys, and the fat that is upon them, which is by the loins, and the caul upon the liver, with the kidneys, shall he take away.

3:11 Og presturinn skal brenna þetta á altarinu sem eldfórnarmat Drottin til handa.

3:11 And the priest shall burn it upon the altar: it is the food of the offering made by fire unto Yahwe.

3:12 Sé fórnargjöf hans geitsauður, þá skal hann færa hann fram fyrir Drottin.
3:12 And if his oblation be a goat, then he shall offer it before Yahwe:

3:13 leggja hönd sína á höfuð hans og slátra honum fyrir framan

samfundatjaldið, en synir Arons skulu stökkva blóðinu allt í kring utan á altarið.

3:13 and he shall lay his hand upon the head of it, and kill it before the tent of meeting; and the sons of Aaron shall sprinkle the blood thereof upon the altar round about.

3:14 Því næst skal hann fram bera af honum sem fórnargjöf, sem eldfórni Drottin til handa, netjuna, er hylur iðrin, og allan innýflamörinn.

3:14 And he shall offer thereof his oblation, even an offering made by fire unto Yahwe; the fat that covereth the inwards, and all the fat that is upon the inwards,

3:15 bæði nýrun og nýrnamörinn, sem er innan á mölunum, og stærra lifrablaðið. Við nýrun skal hann taka það frá.

3:15 and the two kidneys, and the fat that is upon them, which is by the loins, and the caul upon the liver, with the kidneys, shall he take away.

3:16 Og presturinn skal brenna það á altarinu sem eldfórnarmat þægilegs ilms; allur mör heyrir Drottin til.

3:16 And the priest shall burn them upon the altar: it is the food of the offering made by fire, for a sweet savor; all the fat is Yahwe's.

3:17 Skal það vera ævinlegt lögmál hjá yður frá kyni til kyns í öllum bústöðum yðar: Þér skuluð engan mör og ekkert blóð eta."

3:17 It shall be a perpetual statute throughout your generations in all your dwellings, that ye shall eat neither fat nor blood.

4:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

4:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

4:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Nú syndgar einhver af vangá í einhverju því, sem Drottinn hefir bannað að gjöra, og gjörir eitthvað af því.

4:2 Speak unto the children of Israel, saying, If any one shall sin unwittingly, in any of the things which Yahwe hath commanded not to be done, and shall do any one of them:

4:3 Ef smurði presturinn syndgar og bakar fólkinu sekt, þá skal hann fyrir synd sína, er hann hefir drýgt, færa Drottin unguneyti gallalaust til syndafórnar.

4:3 if the anointed priest shall sin so as to bring guilt on the people, then let him offer for his sin, which he hath sinned, a young bullock without blemish unto Yahwe for a sin-offering.

4:4 Skal hann leida uxann að dyrum samfundatjaldsins fram fyrir Drottin og leggja hönd sína á höfuð uxans og slátra uxanum frammi fyrir Drottin.

4:4 And he shall bring the bullock unto the door of the tent of meeting before Yahwe; and he shall lay his hand upon the head of the bullock, and kill the bullock before Yahwe.

4:5 Skal smurði presturinn taka nokkuð af blóði uxans og bera það inn í samfundatjaldið.

4:5 And the anointed priest shall take of the blood of the bullock, and bring it to the tent of meeting:

4:6 Skal presturinn drepa fingri sínum í blóðið og stökkva sjö

sinnnum nokkru af blóðinu frammi fyrir Drottin, fyrir framan fortjald helgidómsins.

4:6 and the priest shall dip his finger in the blood, and sprinkle of the blood seven times before Yahwe, before the veil of the sanctuary.

4:7 Því næst skal presturinn riða nokkru af blóðinu á horn ilmreykelsisaltarisins, er stendur í samfundatjaldinu frammi fyrir Drottin, en öllu hinu blóði uxans skal hella niður við brennifórnaraltarið, er stendur við dyr samfundatjaldsins.

4:7 And the priest shall put of the blood upon the horns of the altar of sweet incense before Yahwe, which is in the tent of meeting; and all the blood of the bullock shall he pour out at the base of the altar of burnt-offering, which is at the door of the tent of meeting.

4:8 Síðan skal hann taka allan mörinn úr syndafórnaruxanum, - netjuna, er hylur iðrin, og allan innýflamörinn.

4:8 And all the fat of the bullock of the sin-offering he shall take off from it; the fat that covereth the inwards, and all the fat that is upon the inwards,

4:9 bæði nýrun og nýrnamörinn, sem er innan á mölunum, og stærra lifrablaðið; við nýrun skal hann taka það frá -.

4:9 and the two kidneys, and the fat that is upon them, which is by the loins, and the caul upon the liver, with the kidneys, shall he take away,

4:10 eins og hann er tekinn úr heillafórnarnautinu, og skal presturinn brenna þetta á brennifórnaraltarinu.

4:10 as it is taken off from the ox of the sacrifice of peace-offerings: and the priest shall burn them upon the altar of burnt-offering.

4:11 En húð uxans og allt kjötið, ásamt höfðinu og fótunum, innýflunum og gorinu.

4:11 And the skin of the bullock, and all its flesh, with its head, and with its legs, and its inwards, and its dung,

4:12 allan uxann skal hann færa út fyrir herbaðirnar á hreinan stað, þangað sem öskunni er hellt út, leggja hann á við og brenna í eldi. Þar sem öskunni er hellt út skal hann brenndur.

4:12 even the whole bullock shall he carry forth without the camp unto a clean place, where the ashes are poured out, and burn it on wood with fire: where the ashes are poured out shall it be burnt.

4:13 Ef allur Ísraels lýður misgjörir af vangá og það er söfnuðinum hulið og þeir gjöra eitthvað, sem Drottinn hefir bannað, og falla í sekt.

4:13 And if the whole congregation of Israel err, and the thing be hid from the eyes of the assembly, and they have done any of the things which Yahwe hath commanded not to be done, and are guilty;

4:14 þá skal söfnuðurinn, þegar syndin, sem þeir hafa drýgt, er vitanleg orðin, færa unguneyti til syndafórnar og leida það fram fyrir samfundatjaldið.

4:14 when the sin wherein they have sinned is known, then the assembly shall offer a

young bullock for a sin-offering, and bring it before the tent of meeting.

4:15 Og skulu öldungar safnaðarins leggja hendur sínar á höfuð uxans frammi fyrir Drottni og slátra uxanum frammi fyrir Drottni.

4:15 And the elders of the congregation shall lay their hands upon the head of the bullock before Yahwe; and the bullock shall be killed before Yahwe.

4:16 Og smurði presturinn skal bera nokkuð af blóði uxans inn í samfundatjaldið.

4:16 And the anointed priest shall bring of the blood of the bullock to the tent of meeting:

4:17 Og skal presturinn drepa fingri sínum í blóðið og stökkva því sjö sinnum frammi fyrir Drottni, fyrir framan fortjaldið.

4:17 and the priest shall dip his finger in the blood, and sprinkle it seven times before Yahwe, before the veil.

4:18 Og nokkru af blóðinu skal hann ríða á horn altarisins, sem er frammi fyrir Drottni, inni í samfundatjaldinu, en öllu hinu blóðinu skal hann hella niður við brennifórnartarið, sem er við dyr samfundatjaldsins.

4:18 And he shall put of the blood upon the horns of the altar which is before Yahwe, that is in the tent of meeting; and all the blood shall he pour out at the base of the altar of burnt-offering, which is at the door of the tent of meeting.

4:19 Og hann skal taka allan mörinn úr honum og brenna á altarinu.

4:19 And all the fat thereof shall he take off from it, and burn it upon the altar.

4:20 Þannig skal hann fara með uxann. Eins og hann fór með syndafórnaruxann, svo skal hann með hann fara. Þannig skal presturinn friðþægja fyrir þá, og þeim mun fyrirgefið verða.

4:20 Thus shall he do with the bullock; as he did with the bullock of the sin-offering, so shall he do with this; and the priest shall make atonement for them, and they shall be forgiven.

4:21 Skal hann síðan færa uxann út fyrir herbúðirnar og brenna hann, eins og hann brenndi hinn fyrri uxann. Er það syndafórn safnaðarins.

4:21 And he shall carry forth the bullock without the camp, and burn it as he burned the first bullock: it is the sin-offering for the assembly.

4:22 Þegar leiðtogi syndgar og gjörir af vangá eitthvað, sem Drottinn Guð hans hefir bannað, og verður fyrir það sekur.

4:22 When a ruler sinneth, and doeth unwittingly any one of all the things which Yahwe his God hath commanded not to be done, and is guilty;

4:23 og honum er gjörð vitanleg synd sú, er hann hefir drygt, þá skal hann færa að fórnargjöf geithafur gallalausan.

4:23 if his sin, wherein he hath sinned, be made known to him, he shall bring for his oblation a goat, a male without blemish.

4:24 Skal hann leggja hönd sína á höfuð hafursins og slátra honum þar sem brennifórnunum er slátrað, frammi fyrir Drottni. Það er syndafórn.

4:24 And he shall lay his hand upon the head of the goat, and kill it in the place where they kill the burnt-offering before Yahwe: it is a sin-offering.

4:25 Skal presturinn þá taka nokkuð af blóði syndafórnarinnar með fingri sínum og ríða því á horn brennifórnartarisins, en hinu blóðinu skal hann hella niður við brennifórnartarið.

4:25 And the priest shall take of the blood of the sin-offering with his finger, and put it upon the horns of the altar of burnt-offering; and the blood thereof shall he pour out at the base of the altar of burnt-offering.

4:26 En allan mörinn úr honum skal hann brenna á altarinu, eins og mörinn úr heillafórninni. Þannig skal presturinn friðþægja fyrir hann vegna syndar hans, og honum mun fyrirgefið verða.

4:26 And all the fat thereof shall he burn upon the altar, as the fat of the sacrifice of peace-offerings; and the priest shall make atonement for him as concerning his sin, and he shall be forgiven.

4:27 Ef einhver alþýðumaður syndgar af vangá með því að gjöra eitthvað það, sem Drottinn hefir bannað, og verður sekur.

4:27 And if any one of the common people sin unwittingly, in doing any of the things which Yahwe hath commanded not to be done, and be guilty;

4:28 og honum er gjörð vitanleg synd sú, sem hann hefir drygt, þá skal hann færa að fórnargjöf geit gallalausa, fyrir synd þá, sem hann hefir drygt.

4:28 if his sin, which he hath sinned, be made known to him, then he shall bring for his oblation a goat, a female without blemish, for his sin which he hath sinned.

4:29 Skal hann leggja hönd sína á höfuð syndafórnarinnar og slátra syndafórninni þar sem brennifórnunum er slátrað.

4:29 And he shall lay his hand upon the head of the sin-offering, and kill the sin-offering in the place of burnt-offering.

4:30 Síðan skal presturinn taka nokkuð af blóðinu með fingri sínum og ríða því á horn brennifórnartarisins, en öllu hinu blóðinu skal hann hella niður við altarið.

4:30 And the priest shall take of the blood thereof with his finger, and put it upon the horns of the altar of burnt-offering; and all the blood thereof shall he pour out at the base of the altar.

4:31 En allan mörinn skal hann taka frá, eins og mörinn úr heillafórninni var tekinn frá, og skal presturinn brenna hann á altarinu til þagilegs ilms fyrir Drottin. Þannig skal presturinn friðþægja fyrir hann, og honum mun fyrirgefið verða.

4:31 And all the fat thereof shall he take away, as the fat is taken away from off the sacrifice of peace-offerings; and the priest shall burn it upon the altar for a sweet savor unto Yahwe; and the priest shall make

atonement for him, and he shall be forgiven.

4:32 Fram beri hann sauðkind að fórnargjöf til syndafórnar, þá skal það, er hann fram ber, vera ásaður gallalaus.

4:32 And if he bring a lamb as his oblation for a sin-offering, he shall bring it a female without blemish.

4:33 Skal hann leggja hönd sína á höfuð syndafórnarinnar og slátra henni til syndafórnar þar sem brennifórnunum er slátrað.

4:33 And he shall lay his hand upon the head of the sin-offering, and kill it for a sin-offering in the place where they kill the burnt-offering.

4:34 Skal þá presturinn taka nokkuð af blóði syndafórnarinnar með fingri sínum og ríða því á horn brennifórnartarisins, en öllu hinu blóðinu skal hann hella niður við altarið.

4:34 And the priest shall take of the blood of the sin-offering with his finger, and put it upon the horns of the altar of burnt-offering; and all the blood thereof shall he pour out at the base of the altar:

4:35 En allan mörinn skal hann taka frá, eins og sauðamörinn er tekinn úr heillafórninni, og skal presturinn brenna hann á altarinu ofan á eldfórnun Drottins. Þannig skal presturinn friðþægja fyrir hann vegna syndar þeirrar, er hann hefir drygt, og mun honum fyrirgefið verða.

4:35 and all the fat thereof shall he take away, as the fat of the lamb is taken away from the sacrifice of peace-offerings; and the priest shall burn them on the altar, upon the offerings of Yahwe made by fire; and the priest shall make atonement for him as touching his sin that he hath sinned, and he shall be forgiven.

5:1 Nú syndgar einhver, með því að hann hefir heyrt formælingu og getur vitni borið, hvort sem hann hefir séð það sjálfur eða orðið þess visari, en segir eigi til, og bakar sér þannig sekt.

5:1 And if any one sin, in that he heareth the voice of adjuration, he being a witness, whether he hath seen or known, if he do not utter it, then he shall bear his iniquity.

5:2 eða einhver snertir einhvern óhreinan hlut, hvort það er heldur hræ af óhreinu villidýri eða hræ af óhreinu fénaði eða hræ af óhreinu skriðkvikindi og hann veit ekki af því og verður þannig óhreinn og sekur.

5:2 Or if any one touch any unclean thing, whether it be the carcass of an unclean beast, or the carcass of unclean cattle, or the carcass of unclean creeping things, and it be hidden from him, and he be unclean, then he shall be guilty.

5:3 eða hann snertir mann óhreinan, hvernar tegundar sem óhreindleikinn er, sem hann er óhreinn af, og hann veit eigi af því, en verður þess síðar vis og verður þannig sekur.

5:3 Or if he touch the uncleanness of man, whatsoever his uncleanness be wherewith he is unclean, and it be hid from him; when he knoweth of it, then he shall be guilty.

5:4 eða fleipri einhver þeim eiði af munni fram, að hann skuli gjöra eitthvað, illt eða gott, hvað sem það nú kann að vera, sem menn fleipra út úr sér með eiði, og hann veit eigi af því, en verður þess síðar vís og verður sekur fyrir eitthvað af þessu. -

5:4 Or if any one swear rashly with his lips to do evil, or to do good, whatsoever it be that a man shall utter rashly with an oath, and it be hid from him; when he knoweth of it, then he shall be guilty in one of these *things*.

5:5 verði nokkur sekur fyrir eitthvað af þessu. þá skal hann játa synd sína.

5:5 And it shall be, when he shall be guilty in one of these *things*, that he shall confess that wherein he hath sinned:

5:6 Og hann skal til sektarbóta fyrir synd þá, sem hann hefir drýgt, færa Drottni ásaud úr hjördinni, ásaud eða geit, í syndafórn. Og presturinn skal friðþægja fyrir hann vegna syndar hans.

5:6 and he shall bring his trespass-offering unto Yahwe for his sin which he hath sinned, a female from the flock, a lamb or a goat, for a sin-offering; and the priest shall make atonement for him as concerning his sin.

5:7 En ef hann á ekki fyrir kind, þá skal hann í sektarbætur fyrir misgjörð sína færa Drottni tvær turtildúfur eða tvær ungar dúfur, aðra í syndafórn, en hina í brennifórn.

5:7 And if his means suffice not for a lamb, then he shall bring his trespass-offering for that wherein he hath sinned, two turtle-doves, or two young pigeons, unto Yahwe; one for a sin-offering, and the other for a burnt-offering.

5:8 Hann skal færa þær prestinum, og hann skal fram bera þá fyrr, er til syndafórnar er ætluð. Skal hann klípa höfuðið af hálsinum, en slíta þó eigi frá.

5:8 And he shall bring them unto the priest, who shall offer that which is for the sin-offering first, and wring off its head from its neck, but shall not divide it asunder:

5:9 stökkva nokkru af blóði syndafórnarinnar á hlið altarisins, en það, sem eftir er af blóðinu, skal kreist úr og látið drjúpa niður við altarið. Það er syndafórn.

5:9 and he shall sprinkle of the blood of the sin-offering upon the side of the altar; and the rest of the blood shall be drained out at the base of the altar: it is a sin-offering.

5:10 En hina skal hann tilreiða í brennifórn að réttum síð. Og presturinn skal friðþægja fyrir hann vegna syndar þeirrar, sem hann hefir drýgt, og mun honum fyrirgefið verða.

5:10 And he shall offer the second for a burnt-offering, according to the ordinance; and the priest shall make atonement for him as concerning his sin which he hath sinned, and he shall be forgiven.

5:11 En ef hann á ekki fyrir tveimur turtildúfum eða tveimur ungum dúfum, þá skal hann fram bera að fórnargjöf fyrir misgjörð sína tíunda part úr efu af finu mjöli í syndafórn. Skal hann eigi hella olíu á það né heldur láta á það reykelsiskvoðu, því að það er syndafórn.

5:11 But if his means suffice not for two turtle-doves, or two young pigeons, then he shall bring his oblation for that wherein he hath sinned, the tenth part of an ephah of fine

flour for a sin-offering: he shall put no oil upon it, neither shall he put any frankincense thereon; for it is a sin-offering.

5:12 Hann skal færa það prestinum, og presturinn skal taka af því hnefaylli sína sem ilmhluta fórnarinnar og brenna á altarinu ofan á eldfórnum Drottins. Það er syndafórn.

5:12 And he shall bring it to the priest, and the priest shall take his handful of it as the memorial thereof, and burn it on the altar, upon the offerings of Yahwe made by fire: it is a sin-offering.

5:13 Og presturinn skal friðþægja fyrir hann fyrir synd þá, er hann hefir drýgt með einhverju þessu, og honum mun fyrirgefið verða. En hitt fái presturinn, eins og matfórnina.

5:13 And the priest shall make atonement for him as touching his sin that he hath sinned in any of these things, and he shall be forgiven: and *the remnant* shall be the priest's, as the meal-offering.

5:14 Drottinn talaði við Móse og sagði:

5:14 And Yahwe spake unto Moses, saying,

5:15 "Nú sýnir einhver þá sviksemi, að draga undan eitthvað af því, sem Drottinn er helgað, þá skal hann í sektarbætur færa Drottinn hrút gallalausan úr hjördinni, sem að þínu mati sé eigi minna en tveggja sikla virði, eftir helgidóms sikli, til sektarfórnar.

5:15 If any one commit a trespass, and sin unwittingly, in the holy things of Yahwe; then he shall bring his trespass-offering unto Yahwe, a ram without blemish out of the flock, according to thy estimation in silver by shekels, after the shekel of the sanctuary, for a trespass-offering:

5:16 Og það, sem hann hefir dregið undan af helgum hlutum, skal hann að fullu bæta og gjalda fimmtungi meira. Skal hann færa það prestinum, og presturinn skal friðþægja fyrir hann með sektarfórnarhrútnum, og mun honum fyrirgefið verða.

5:16 and he shall make restitution for that which he hath done amiss in the holy thing, and shall add the fifth part thereto, and give it unto the priest; and the priest shall make atonement for him with the ram of the trespass-offering, and he shall be forgiven.

5:17 Nú syndgar einhver og gjörir eitthvað, sem Drottinn hefir bannað, og veit eigi af því og verður þannig sekur og misgjörð hvílir á honum.

5:17 And if any one sin, and do any of the things which Yahwe hath commanded not to be done; though he knew it not, yet is he guilty, and shall bear his iniquity.

5:18 Þá skal hann færa prestinum hrút gallalausan úr hjördinni, eftir mati þínu, til sektarfórnar. Og presturinn skal friðþægja fyrir hann fyrir vangaslusynd þá, er hann hefir óafvitandi drýgt, og mun honum fyrirgefið verða.

5:18 And he shall bring a ram without blemish out of the flock, according to thy estimation, for a trespass-offering, unto the priest; and the priest shall make atonement for him concerning the thing wherein he erred unwittingly and knew it not, and he shall be forgiven.

5:19 Það er sektarfórn. Hann er sannlega sekur orðinn við Drottinn."

5:19 It is a trespass-offering: he is certainly guilty before Yahwe.

6:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

6:8 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:2 "Nú syndgar einhver og sýnir sviksemi gegn Drottinni og þrætir við náunga sinn fyrir það, sem honum hefir verið trúað fyrir, eða honum hefir verið í hendur selt, eða hann hefir rænt, eða hann hefir haft með ofriki af náunga sínum.

6:9 Command Aaron and his sons, saying, This is the law of the burnt-offering: the burnt-offering shall be on the hearth upon the altar all night unto the morning; and the fire of the altar shall be kept burning thereon.

6:3 eða hann hefir fundið eitthvað, sem týnst hefir, og þrætir fyrir það, eða hann með meinsæri synjar fyrir einhvör þann verknæð, er menn fremja sér til syndar. -

6:10 And the priest shall put on his linen garment, and his linen breeches shall he put upon his flesh; and he shall take up the ashes whereto the fire hath consumed the burnt-offering on the altar, and he shall put them beside the altar.

6:4 Þegar hann syndgar þannig og verður sekur, þá skal hann skila því aftur, sem hann hefir rænt eða með ofriki haft af öðrum eða honum hefir verið trúað fyrir, eða hinu týnda, sem hann hefir fundið.

6:11 And he shall put off his garments, and put on other garments, and carry forth the ashes without the camp unto a clean place.

6:5 eða hverju því, er hann hefir synjað fyrir með meinsæri, og skal hann bæta það fullu verði og gjalda fimmtungi meira. Skal hann greiða það eiganda á þeim degi, er hann færir sektarfórn sína.

6:12 And the fire upon the altar shall be kept burning thereon, it shall not go out; and the priest shall burn wood on it every morning: and he shall lay the burnt-offering in order upon it, and shall burn thereon the fat of the peace-offerings.

6:6 En í bætur Drottinni til handa skal hann færa prestinum hrút gallalausan úr hjördinni, eftir þínu mati, til sektarfórnar.

6:13 Fire shall be kept burning upon the altar continually; it shall not go out.

6:7 Og presturinn skal friðþægja fyrir hann frammi fyrir Drottinni, og honum mun fyrirgefið verða, - hvað sem menn fremja sér til sektar."

6:14 And this is the law of the meal-offering: the sons of Aaron shall offer it before Yahwe, before the altar.

6:8 Drottinn talaði við Móse og sagði:

6:15 And he shall take up therefrom his handful, of the fine flour of the meal-offering, and of the oil thereof, and all the frankincense which is upon the meal-offering, and shall burn it upon the altar for a sweet savor, as the memorial thereof, unto Yahwe.

6:9 "Þjóð Aroni og sonum hans á þessa leið: Þessi eru ákvæðin um brennifórnina: Brennifórnin skal vera

á eldstæði altarisins alla nóttina til morguns, og skal altariseldinum haldið lifandi með því.

6:16 And that which is left thereof shall Aaron and his sons eat: it shall be eaten without leaven in a holy place; in the court of the tent of meeting they shall eat it.

6:10 Og presturinn skal færa sig í linklaði sín og draga linbrækur yfir hold sitt, taka síðan burt öskuna eftir brennifórnina, er eldurinn hefir eytt á altarinu, og steypa henni niður við hlið altarisins.

6:17 It shall not be baked with leaven. I have given it as their portion of my offerings made by fire; it is most holy, as the sin-offering, and as the trespass-offering.

6:11 Þá skal hann færa sig úr klæðum sínum og fara í önnur klæði og bera öskuna út fyrir herbúðirnar á hreinan stað.

6:18 Every male among the children of Aaron shall eat of it, as *his* portion for ever throughout your generations, from the offerings of Yahwe made by fire: whosoever toucheth them shall be holy.

6:12 Og eldinum á altarinu skal haldið lifandi með því. Hann skal eigi slökkna. Og presturinn skal á hverjum morgni leggja við að eldinum, og hann skal raða brennifórninni ofan á hann og brenna mörinn úr heillafórnum á honum.

6:19 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:13 Eldurinn skal sífellt brenna á altarinu og aldrei slökkna.

6:20 This is the oblation of Aaron and of his sons, which they shall offer unto Yahwe in the day when he is anointed: the tenth part of an ephah of fine flour for a meal-offering perpetually, half of it in the morning, and half thereof in the evening.

6:14 Þessi eru ákvæðin um matfórnina: Synir Arons skulu fram bera hana fyrir Drottin, að altarinu.

6:21 On a baking-pan it shall be made with oil; when it is soaked, thou shalt bring it in: in baken pieces shalt thou offer the meal-offering for a sweet savor unto Yahwe.

6:15 Og hann skal taka af því hnefaylli sína, af finamjöli matfórnarinnar og oliunni, og alla reykersiskvoðuna, sem er á matfórninni, og brenna á altarinu til þægilegs ilms, sem ilmhluta hennar fyrir Drottin.

6:22 And the anointed priest that shall be in his stead from among his sons shall offer it: by a statute for ever it shall be wholly burnt unto Yahwe.

6:16 En það, sem eftir er af henni, skulu Aron og synir hans eta. Ösýrt skal það eitið á helgum stað, í forgarði samfundatjaldsins skulu þeir eta það.

6:23 And every meal-offering of the priest shall be wholly burnt: it shall not be eaten.

6:17 Eigi má baka það með súrdeigi. Ég gef þeim það í þeirra hluta af eldfornum mínum. Það er háheilagt, eins og syndafórnin og sektarfórnin.

6:24 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:18 Allt karlkyn meðal Arons niðja má eta það, frá kyni til kyns ber yður það af eldfornum Drottins um aldur og

ævi. Hver sem snertir það skal vera heilagur."

6:25 Speak unto Aaron and to his sons, saying, This is the law of the sin-offering: in the place where the burnt-offering is killed shall the sin-offering be killed before Yahwe: it is most holy.

6:19 Drottinn talaði við Móse og sagði:

6:26 The priest that offereth it for sin shall eat it: in a holy place shall it be eaten, in the court of the tent of meeting.

6:20 "Þessi er fórnargjöf Arons og sona hans, sem þeir skulu færa Drottni á smurningardegi sínum: tíundi partur úr efu af finu mjöli í stöðuga matfórn, helmingurinn af því að morgni og helmingurinn að kveldi.

6:27 Whatsoever shall touch the flesh thereof shall be holy; and when there is sprinkled of the blood thereof upon any garment, thou shalt wash that whereon it was sprinkled in a holy place.

6:21 Skal tilreiða hana á pönnu með olíu. Þú skalt fram bera hana samanhræra. Þú skalt brjóta hana í stykki og fórna henni til þægilegs ilms fyrir Drottin.

6:28 But the earthen vessel wherein it is boiled shall be broken; and if it be boiled in a brazen vessel, it shall be scoured, and rinsed in water.

6:22 Og presturinn, sá af sonum hans, sem smurður er í hans stað, skal tilreiða hana. Er það avarandi lögmál Drottins, öll skal hún brennd.

6:29 Every male among the priests shall eat thereof: it is most holy.

6:23 Allar matfórnir presta skulu vera alfórnir. Þær má ekki eta."

6:30 And no sin-offering, whereof any of the blood is brought into the tent of meeting to make atonement in the holy place, shall be eaten: it shall be burnt with fire.

6:24 Drottinn talaði við Móse og sagði:

6:24 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:25 "Mæl til Arons og sona hans og seg: Þessi eru ákvæðin um syndafórnina: Á þeim stað, sem brennifórnum er slátrað, skal syndafórninni slátrað, frammi fyrir Drottni. Hún er háheilög.

6:26 Speak unto Aaron and to his sons, saying, This is the law of the sin-offering: in the place where the burnt-offering is killed shall the sin-offering be killed before Yahwe: it is most holy.

6:26 Presturinn, sem fram ber syndafórnina, skal eta hana, á helgum stað skal hún etin, í forgarði samfundatjaldsins.

6:26 The priest that offereth it for sin shall eat it: in a holy place shall it be eaten, in the court of the tent of meeting.

6:27 Hver sá, er snertir kjöt hennar, skal vera heilagur. Og þegar eitthvað af blóðinu spýttist á klæðin, þá skalt þú þvo það, sem spýtt hefir á, á helgum stað.

6:27 Whatsoever shall touch the flesh thereof shall be holy; and when there is sprinkled of the blood thereof upon any garment, thou shalt wash that whereon it was sprinkled in a holy place.

6:28 Og leirkerið, sem hún hefir verið söðin í, skal brjóta, en hafi hún verið söðin í eirkeri, þá skal fægja það og skola í vatni.

6:28 But the earthen vessel wherein it is boiled shall be broken; and if it be boiled in a brazen vessel, it shall be scoured, and rinsed in water.

6:29 Allt karlkyn meðal prestanna má eta hana. Hún er háheilög.

6:29 Every male among the priests shall eat thereof: it is most holy.

6:30 En enga syndafórn má eta, hafi nokkuð af blóði hennar verið borið inn í samfundatjaldið til friðþagingar í helgidóminum, heldur skal hún brennd í eldi.

6:30 And no sin-offering, whereof any of the blood is brought into the tent of meeting to make atonement in the holy place, shall be eaten: it shall be burnt with fire.

7:1 Þessi eru ákvæðin um sektarfórnina: Hún er háheilög.

7:1 And this is the law of the trespass-offering: it is most holy.

7:2 Þar sem brennifórninni er slátrað, skal og sektarfórninni slátrað, og skal stökkva blóði hennar allt í kring utan á altarið.

7:2 In the place where they kill the burnt-offering shall they kill the trespass-offering; and the blood thereof shall he sprinkle upon the altar round about.

7:3 Og öllum mörnum úr henni skal fórna: rófunni, netjunni, sem hylur iðrin.

7:3 And he shall offer of it all the fat thereof: the fat tail, and the fat that covereth the inwards,

7:4 báðum nýrunum, nýrnamörnum, sem liggur innan á mölunum, og stærra lífrarblaðinu. Við nýrun skal taka það frá.

7:4 and the two kidneys, and the fat that is on them, which is by the loins, and the caul upon the liver, with the kidneys, shall he take away;

7:5 Og presturinn skal brenna þetta á altarinu sem eldfórn Drottni til handa. Er það sektarfórn.

7:5 and the priest shall burn them upon the altar for an offering made by fire unto Yahwe: it is a trespass-offering.

7:6 Allt karlkyn meðal prestanna má eta hana; á helgum stað skal hún etin; hún er háheilög.

7:6 Every male among the priests shall eat thereof: it shall be eaten in a holy place: it is most holy.

7:7 Skal með sektarfórn farið á sama hátt og syndafórn: eru sömu ákvæði um báðar: Presturinn, sem með þeim friðþægi, skal fá þær.

7:7 As is the sin-offering, so is the trespass-offering; there is one law for them: the priest that maketh atonement therewith, he shall have it.

7:8 Presturinn, sem fram ber brennifórn einhvers manns, skal fá skinnið af brennifórninni, sem hann fram ber.

7:8 And the priest that offereth any man's burnt-offering, even the priest shall have to himself the skin of the burnt-offering which he hath offered.

7:9 Og sérhverja matfórn, sem í ofni er bökuð eða tilreidd í suðupönnu eða á steikarpönnu, fái presturinn, sem fram ber hana.

7:9 And every meal-offering that is baked in the oven, and all that is dressed in the frying-pan, and on the baking-pan, shall be the priest's that offereth it.

7:10 En sérhver matfórn, oliublönduð eða þurr, skal tilheyra öllum sonum Arons, svo einum sem öðrum.

7:10 And every meal-offering, mingled with oil, or dry, shall all the sons of Aaron have, one as well as another.

7:11 Þessi eru ákvæðin um heillaforðina, sem Drottni er færð:

7:11 And this is the law of the sacrifice of peace-offerings, which one shall offer unto Yahwe.

7:12 Ef einhver fram ber hana til þakkargjörðar, þá skal hann auk þakkarfórnarinnar fram bera ósýrðar kökur oliublandaðar og ósýrð flatbrauð olíusmurð og oliublandaðar kökur, hræðar úr finu mjöli.

7:12 If he offer it for a thanksgiving, then he shall offer with the sacrifice of thanksgiving unleavened cakes mingled with oil, and unleavened wafers anointed with oil, and cakes mingled with oil, of fine flour soaked.

7:13 Ásamt kökum úr sýrðu deigi skal hann fram bera þessa fórnargáfu sína, auk heillaþakkarfórnarinnar.

7:13 With cakes of leavened bread he shall offer his oblation with the sacrifice of his peace-offerings for thanksgiving.

7:14 Og hann skal af henni fram bera eina köku af hverri tegund fórnargáfunnar sem fórnargjöf Drottnei til handa. Skal presturinn, er stökkvir blóði heillaforðarinnar, fá hana.

7:14 And of it he shall offer one out of each oblation for a heave-offering unto Yahwe; it shall be the priest's that sprinkleth the blood of the peace-offerings.

7:15 En kjötíð af heillaþakkarfórninni skal eitið sama dag sem fórnin er fram borin. Eigi skal geyma neitt af því til morguns.

7:15 And the flesh of the sacrifice of his peace-offerings for thanksgiving shall be eaten on the day of his oblation; he shall not leave any of it until the morning.

7:16 Sé sláturfórn hans heitfórn eða sjálfviljug fórn, þá skal hún eitið sama dag sem hann fram ber sláturfórn sína. Þó má eita það, sem af gengur, daginn eftir.

7:16 But if the sacrifice of his oblation be a vow, or a freewill-offering, it shall be eaten on the day that he offereth his sacrifice; and on the morrow that which remaineth of it shall be eaten:

7:17 En það, sem verður eftir af kjöti sláturfórnarinnar á þriðja degi, skal brenna í eldi.

7:17 but that which remaineth of the flesh of the sacrifice on the third day shall be burnt with fire.

7:18 En sé á þriðja degi nokkuð eitið af kjöti heillaforðarinnar, þá mun það eigi verða velþoknanlegt, það skal eigi tilreiknast þeim, er fram bar það. Það skal talið skemmt kjöt. Á hverjum þeim, er etur af því, skal misgjörð hvíla.

7:18 And if any of the flesh of the sacrifice of his peace-offerings be eaten on the third day, it shall not be accepted, neither shall it be imputed unto him that offereth it: it shall be an abomination, and the soul that eateth of it shall bear his iniquity.

7:19 Og það kjöt, sem komið hefir við eitthvað óhreint, skal eigi eita, heldur skal brenna það í eldi. Hvað kjötíð að öðru leyti snertir, þá má hver, sem hreinn er, kjöt eita.

7:19 And the flesh that toucheth any unclean thing shall not be eaten; it shall be burnt with fire. And as for the flesh, every one that is clean shall eat thereof:

7:20 En hver sá, sem etur kjöt af heillaforð, sem Drottnei er færð, á meðan hann er óhreinn, hann skal upprættur verða úr þjóð sinni.

7:20 but the soul that eateth of the flesh of the sacrifice of peace-offerings, that pertain unto Yahwe, having his uncleanness upon him, that soul shall be cut off from his people.

7:21 Og hver sem snertir nokkuð óhreint, hvort heldur það er óhreinn maður eða óhreinn skepna, eða hvaða óhreini viðurstyggð sem er, og etur þó af heillaforðarkjöti, sem Drottnei er fært, hann skal upprættur verða úr þjóð sinni."

7:21 And when any one shall touch any unclean thing, the uncleanness of man, or an unclean beast, or any unclean abomination, and eat of the flesh of the sacrifice of peace-offerings, which pertain unto Yahwe, that soul shall be cut off from his people.

7:22 Drottinn talaði við Móse og sagði:

7:22 And Yahwe spake unto Moses, saying,

7:23 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Engan mör úr nautum, sauðum eða geitum megið þér eita.

7:23 Speak unto the children of Israel, saying, Ye shall eat no fat, of ox, or sheep, or goat.

7:24 En mör úr sjálfdaudum skepnum eða dýrriðnum má nota til hvers sem vera skal, en með engu móti megið þér eita hana.

7:24 And the fat of that which dieth of itself, and the fat of that which is torn of beasts, may be used for any other service; but ye shall in no wise eat of it.

7:25 Því að hver sá, sem etur mör úr þeirri skepnu, sem Drottnei er færð eldfórn af, sá sem etur hann skal upprættur verða úr þjóð sinni.

7:25 For whosoever eateth the fat of the beast, of which men offer an offering made by fire unto Yahwe, even the soul that eateth it shall be cut off from his people.

7:26 Eigi skuluð þér heldur nokkurs blóðs neyta í neinum af bústöðum yðar, hvorki úr fuglum né fénadi.

7:26 And ye shall eat no manner of blood, whether it be of bird or of beast, in any of your dwellings.

7:27 Hver sá, er nokkurs blóðs neytir, hann skal upprættur verða úr þjóð sinni."

7:27 Whosoever it be that eateth any blood, that soul shall be cut off from his people.

7:28 Drottinn talaði við Móse og sagði:

7:28 And Yahwe spake unto Moses, saying,

7:29 "Tala til Ísraelsmanna og seg: Sá sem færir Drottnei heillaforð skal sjálfur fram bera fórnargjöf sína fyrir Drottin af heillaforðinni.

7:29 Speak unto the children of Israel, saying, He that offereth the sacrifice of his peace-offerings unto Yahwe shall bring his oblation unto Yahwe out of the sacrifice of his peace-offerings:

7:30 Með sínum eigin höndum skal hann fram bera eldfórnir Drottins: Mörinn ásamt bringunni skal hann fram bera, bringuna til þess að veifa henni sem veififórn frammi fyrir Drottnei.

7:30 his own hands shall bring the offerings of Yahwe made by fire; the fat with the breast shall he bring, that the breast may be waved for a wave-offering before Yahwe.

7:31 og skal presturinn brenna mörinn á altarinu, en bringuna skal Aron og synir hans fá.

7:31 And the priest shall burn the fat upon the altar; but the breast shall be Aaron's and his sons'.

7:32 Og af heillaforðnum yðar skuluð þér gefa prestinum hægra lærið að fórnargjöf.

7:32 And the right thigh shall ye give unto the priest for a heave-offering out of the sacrifices of your peace-offerings.

7:33 Sá af sonum Arons, er fram ber blóðið úr heillaforðinni og mörinn, skal fá hægra lærið í sinn hluta.

7:33 He among the sons of Aaron that offereth the blood of the peace-offerings, and the fat, shall have the right thigh for a portion.

7:34 Því að bringuna, sem veifa skal, og lærið, sem fórna skal, hefi ég tekið af Ísraelsmönnum, af heillaforðum þeirra, og gefið það Aroni presti og sonum hans. Er það ávinleg skyldugreiðsla, sem á Ísraelsmönnum hvílir.

7:34 For the wave-breast and the heave-thigh have I taken of the children of Israel out of the sacrifices of their peace-offerings, and have given them unto Aaron the priest and unto his sons as *their* portion for ever from the children of Israel.

7:35 Þetta er hluti Arons og hluti sona hans af eldfórnum Drottins, á þeim degi, sem hann leiddi þá fram til þess að þjóna Drottnei í prestsembætti.

7:35 This is the anointing-portion of Aaron, and the anointing-portion of his sons, out of the offerings of Yahwe made by fire, in the day when he presented them to minister unto Yahwe in the priest's office;

7:36 sem Drottinn bauð að Ísraelsmenn skyldu greiða þeim, á þeim degi, sem hann smurði þá. Er það ávinleg skyldugreiðsla hjá þeim frá kyni til kyns."

7:36 which Yahwe commanded to be given them of the children of Israel, in the day that

he anointed them. It is *their* portion for ever throughout their generations.

7:37 Þetta eru ákvæðin um brennifórnir, matfórnir, syndafórnir, sektarfórnir, vigslufórnir og heillafórnir.

7:37 This is the law of the burnt-offering, of the meal-offering, and of the sin-offering, and of the trespass-offering, and of the consecration, and of the sacrifice of peace-offerings;

7:38 sem Drottinn setti Móse á Sinaifjalli. Þá er hann bauð Ísraelsmönnum, að þeir skyldu færa Drottni fórnargjafir sínar í Sinaí-eyðimörk.

7:38 which Yahwe commanded Moses in mount Sinai, in the day that he commanded the children of Israel to offer their oblations unto Yahwe, in the wilderness of Sinai.

8:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

8:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

8:2 "Tak Aron og sonu hans með honum, klæðin og smurningaroliuna, syndafórnaruxann, báða hrútana og körfuna með ósýrðu braudunum

8:2 Take Aaron and his sons with him, and the garments, and the anointing oil, and the bullock of the sin-offering, and the two rams, and the basket of unleavened bread;

8:3 og stefn þú saman öllum söfnuðinum við dyr samfundatjaldsins."

8:3 and assemble thou all the congregation at the door of the tent of meeting.

8:4 Og Móse gjörði eins og Drottinn bauð honum, og söfnuðurinn kom saman við dyr samfundatjaldsins.

8:4 And Moses did as Yahwe commanded him; and the congregation was assembled at the door of the tent of meeting.

8:5 Móse sagði við söfnuðinn: "Þetta er það sem Drottinn hefir boðið að gjöra."

8:5 And Moses said unto the congregation, This is the thing which Yahwe hath commanded to be done.

8:6 Því næst leiddi Móse fram Aron og sonu hans og þvoði þá í vatni.

8:6 And Moses brought Aaron and his sons, and washed them with water.

8:7 Og hann lagði yfir hann kyrtílinn, gyrti hann beltinu og færði hann í möttulinn, lagði yfir hann hökulinn og gyrti hann hökullindanum og batt hann þannig að honum.

8:7 And he put upon him the coat, and girded him with the girdle, and clothed him with the robe, and put the ephod upon him, and he girded him with the skilfully woven band of the ephod, and bound it unto him therewith.

8:8 Þá festi hann á hann brjóstskjöldinn og lét úrim og túmmím í brjóstskjöldinn.

8:8 And he placed the breastplate upon him: and in the breastplate he put the Urim and the Thummim.

8:9 Og hann setti vefjarhöttinn á höfuð honum, og framan á vefjarhöttinn setti hann gullspöngina, ennishlaðið helga, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

8:9 And he set the mitre upon his head; and upon the mitre, in front, did he set the golden plate, the holy crown; as Yahwe commanded Moses.

8:10 Móse tók smurningaroliuna og smurði tjaldbúðina og allt, sem í henni var, og helgaði það.

8:10 And Moses took the anointing oil, and anointed the tabernacle and all that was therein, and sanctified them.

8:11 Og hann stökkkti henni sjö sinnum á altarið og smurði altarið og öll áhöld þess, svo og keríð og stétt þess, til að helga það.

8:11 And he sprinkled thereof upon the altar seven times, and anointed the altar and all its vessels, and the laver and its base, to sanctify them.

8:12 Því næst hellti hann smurningaroliu á höfuð Aroni og smurði hann til þess að helga hann.

8:12 And he poured of the anointing oil upon Aaron's head, and anointed him, to sanctify him.

8:13 Síðan leiddi Móse fram sonu Arons, færði þá í kyrtla, gyrti þá belti og batt á þá höfuðdúka, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

8:13 And Moses brought Aaron's sons, and clothed them with coats, and girded them with girdles, and bound head-tires upon them; as Yahwe commanded Moses.

8:14 Þá leiddi hann fram syndafórnaruxann, og Aron og synir hans lögðu hendur sínar á höfuð syndafórnaruxans.

8:14 And he brought the bullock of the sin-offering: and Aaron and his sons laid their hands upon the head of the bullock of the sin-offering.

8:15 En Móse slátraði honum, tók blóðið og reið því með fingri sínum á horn altarisins allt í kring og syndhreinsaði altarið, en því, sem eftir var af blóðinu, hellti hann niður við altarið, og hann helgaði það með því að friðþægja fyrir það.

8:15 And he slew it; and Moses took the blood, and put it upon the horns of the altar round about with his finger, and purified the altar, and poured out the blood at the base of the altar, and sanctified it, to make atonement for it.

8:16 Því næst tók hann allan innýflamörinn, stærra lifrablaðið, bæði nýrun og nýrnamörinn, og Móse brenndi það á altarinu.

8:16 And he took all the fat that was upon the inwards, and the caul of the liver, and the two kidneys, and their fat; and Moses burned it upon the altar.

8:17 En uxann sjálfan, bæði húðina af honum, kjötíð og gorið, brenndi hann í eldi fyrir utan herbúðirnar, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

8:17 But the bullock, and its skin, and its flesh, and its dung, he burnt with fire without the camp; as Yahwe commanded Moses.

8:18 Því næst leiddi hann fram brennifórnarhrútinn, og Aron og synir hans lögðu hendur sínar á höfuð hrútsins.

8:18 And he presented the ram

of the burnt-offering: and Aaron and his sons laid their hands upon the head of the ram.

8:19 Síðan slátraði Móse honum og stökkkti blóðinu allt um kring á altarið.

8:19 And he killed it; and Moses sprinkled the blood upon the altar round about.

8:20 Og hann hlutaði hrútinn sundur, og Móse brenndi höfuðið, stykkinn og mörinn.

8:20 And he cut the ram into its pieces; and Moses burnt the head, and the pieces, and the fat.

8:21 En innýflin og fæturna þvoði hann í vatni. Síðan brenndi Móse allan hrútinn á altarinu. Það var brennifórn þægilegs ilms, það var eldfórn Drottni til handa, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

8:21 And he washed the inwards and the legs with water; and Moses burnt the whole ram upon the altar: it was a burnt-offering for a sweet savor: it was an offering made by fire unto Yahwe; as Yahwe commanded Moses.

8:22 Þessu næst leiddi hann fram hinn hrútinn, vigsluhrútinn, og Aron og synir hans lögðu hendur sínar á höfuð hrútsins.

8:22 And he presented the other ram, the ram of consecration: and Aaron and his sons laid their hands upon the head of the ram.

8:23 Og Móse slátraði honum og tók nokkuð af blóði hans og reið því á hægri cyrnasnepil Arons, á þumalfingur hægri handar hans og á stórutá hægri fótár hans.

8:23 And he slew it; and Moses took of the blood thereof, and put it upon the tip of Aaron's right ear, and upon the thumb of his right hand, and upon the great toe of his right foot.

8:24 Þá leiddi Móse fram sonu Arons og reið nokkru af blóðinu á hægri cyrnasnepil þeirra og á þumalfingur hægri handar þeirra og á stórutá hægri fótár þeirra. Og Móse stökkkti blóðinu allt um kring á altarið.

8:24 And he brought Aaron's sons; and Moses put of the blood upon the tip of their right ear, and upon the thumb of their right hand, and upon the great toe of their right foot: and Moses sprinkled the blood upon the altar round about.

8:25 Og hann tók mörinn: rófunu, allan innýflamörinn, stærra lifrablaðið, bæði nýrun og nýrnamörinn og hægna lærið.

8:25 And he took the fat, and the fat tail, and all the fat that was upon the inwards, and the caul of the liver, and the two kidneys, and their fat, and the right thigh:

8:26 Sömulciðis tók hann úr körfunni með ósýrðu braudunum, sem stóð frammi fyrir Drottni, eina ósýrða köku og eina oliuköku og eitt flatbraud og lagði það ofan á mörinn og hægna lærið.

8:26 and out of the basket of unleavened bread, that was before Yahwe, he took one unleavened cake, and one cake of oiled bread, and one wafer, and placed them on the fat, and upon the right thigh:

8:27 Og hann lagði það allt í hendur Aroni og í hendur sonum hans og

veifaði því til veififórnar frammi fyrir Drottni.

8:27 and he put the whole upon the hands of Aaron, and upon the hands of his sons, and waved them for a wave-offering before Yahwe.

8:28 Síðan tók Móse það af höndum þeirra og brenndi það á altarinu ofan á brennifórninni. Það var vigslufórn til þægilegs ilms, það var eldfórn Drottni til handa.

8:28 And Moses took them from off their hands, and burnt them on the altar upon the burnt-offering: they were a consecration for a sweet savor: it was an offering made by fire unto Yahwe.

8:29 Því næst tók Móse bringuna og veifaði henni til veififórnar frammi fyrir Drottni. Fékk Móse hana í sinn hluta af vigsluhrútnum, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

8:29 And Moses took the breast, and waved it for a wave-offering before Yahwe: it was Moses' portion of the ram of consecration; as Yahwe commanded Moses.

8:30 Og Móse tók nokkuð af smurningarolíunni og nokkuð af blóðinu, sem var á altarinu, og stökkti því á Aron og klæði hans, og á sonu hans og á klæði sona hans ásamt honum. Og hann helgaði Aron og klæði hans, og sonu hans og klæði sona hans ásamt honum.

8:30 And Moses took of the anointing oil, and of the blood which was upon the altar, and sprinkled it upon Aaron, upon his garments, and upon his sons, and upon his sons' garments with him, and sanctified Aaron, his garments, and his sons, and his sons' garments with him.

8:31 Og Móse sagði við Aron og sonu hans: "Sjóðið kjötíð fyrir dyrum samfundatjaldsins og etið það þar ásamt brauðinu, sem er í vigslufórnarkörfunni, svo sem ég bauð, er ég sagði: 'Aron og synir hans skulu eta það.'

8:31 And Moses said unto Aaron and to his sons, Boil the flesh at the door of the tent of meeting: and there eat it and the bread that is in the basket of consecration, as I commanded, saying, Aaron and his sons shall eat it.

8:32 En leifarnar af kjötinu og brauðinu skuluð þér brenna í eldi.

8:32 And that which remaineth of the flesh and of the bread shall ye burn with fire.

8:33 Og sjö daga skuluð þér ekki ganga burt frá dyrum samfundatjaldsins, uns vigsludagar yðar eru á enda, því að sjö daga skal fylla hendur yðar.

8:33 And ye shall not go out from the door of the tent of meeting seven days, until the days of your consecration be fulfilled: for he shall consecrate you seven days.

8:34 Svo sem gjört hefir verið í dag hefir Drottinn boðið að gjöra til þess að friðþegja fyrir yður.

8:34 As hath been done this day, so Yahwe hath commanded to do, to make atonement for you.

8:35 Og við dyr samfundatjaldsins skuluð þér vera sjö daga, bæði dag og nótt, og varðveita boðorð Drottins, svo

að þér deyið ekki, því að svo hefir mér verið boðið."

8:35 And at the door of the tent of meeting shall ye abide day and night seven days, and keep the charge of Yahwe, that ye die not: for so I am commanded.

8:36 Og Aron og synir hans gjörðu allt það, sem Drottinn hafði boðið og Móse flutt þeim.

8:36 And Aaron and his sons did all the things which Yahwe commanded by Moses.

9:1 Á áttunda degi kallaði Móse fyrir sig Aron og sonu hans og öldunga Ísraels

9:1 And it came to pass on the eighth day, that Moses called Aaron and his sons, and the elders of Israel;

9:2 og sagði við Aron: "Tak þér nautkálfi í syndafórn og hrút í brennifórn, gallalaus, og leið þá fram fyrir Drottin.

9:2 And he said unto Aaron, Take thee a calf of the herd for a sin-offering, and a ram for a burnt-offering, without blemish, and offer them before Yahwe.

9:3 En til Ísraelsmanna skalt þú tala á þessa leið: 'Takið geithafur í syndafórn, og kálfi og sauðkind, bæði veturgömul og gallalaus, í brennifórn.

9:3 And unto the children of Israel thou shalt speak, saying, Take ye a he-goat for a sin-offering; and a calf and a lamb, both a year old, without blemish, for a burnt-offering;

9:4 og uxa og hrút í heillafórn, til þess að sláttra þeim frammi fyrir Drottni, og matfórn oliublandaða, því að í dag mun Drottinn birtast yður."

9:4 and an ox and a ram for peace-offerings, to sacrifice before Yahwe; and a meal-offering mingled with oil: for to-day Yahwe appeareth unto you.

9:5 Og þeir færðu það, sem Móse hafði boðið, fram fyrir samfundatjaldið, og allur söfnuðurinn kom og nam staðar frammi fyrir Drottni.

9:5 And they brought that which Moses commanded before the tent of meeting: and all the congregation drew near and stood before Yahwe.

9:6 Móse sagði: "Þetta er það, sem Drottinn hefir boðið. Gjörið það, og mun dýrð Drottins birtast yður."

9:6 And Moses said, This is the thing which Yahwe commanded that ye should do: and the glory of Yahwe shall appear unto you.

9:7 Því næst mælti Móse til Arons: "Gakk þú að altarinu og fórna syndafórn þinni og brennifórn þinni, og friðþæg þú fyrir þig og fyrir lýðinn. Fram ber því næst fórnargjöf lýðsins og friðþæg fyrir þá, svo sem Drottinn hefir boðið."

9:7 And Moses said unto Aaron, Draw near unto the altar, and offer thy sin-offering, and thy burnt-offering, and make atonement for thyself, and for the people; and offer the oblation of the people, and make atonement for them; as Yahwe commanded.

9:8 Aron gekk þá að altarinu og sláttraði kálfinum, er honum var ætlaður til syndafórnar.

9:8 So Aaron drew near unto the altar, and

slew the calf of the sin-offering, which was for himself.

9:9 En synir Arons færðu honum blóðið, og hann drap fingri sínum í blóðið og reið því á horn altarisins, en hinu blóðinu hellti hann niður við altarið.

9:9 And the sons of Aaron presented the blood unto him; and he dipped his finger in the blood, and put it upon the horns of the altar, and poured out the blood at the base of the altar:

9:10 En mörinn, nýrun og stærra lifrarblaðið úr syndafórninni brenndi hann á altarinu, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

9:10 but the fat, and the kidneys, and the caul from the liver of the sin-offering, he burnt upon the altar; as Yahwe commanded Moses.

9:11 En kjötíð og húðina brenndi hann í eldi fyrir utan herbúðirnar.

9:11 And the flesh and the skin he burnt with fire without the camp.

9:12 Síðan sláttraði hann brennifórninni, og synir Arons réttu að honum blóðið, en hann stökkti því allt um kring á altarið.

9:12 And he slew the burnt-offering; and Aaron's sons delivered unto him the blood, and he sprinkled it upon the altar round about.

9:13 Þeir réttu og að honum brennifórnina í stykkjum og höfuðið, og hann brenndi hana á altarinu.

9:13 And they delivered the burnt-offering unto him, piece by piece, and the head: and he burnt them upon the altar.

9:14 Og hann þvoodi innýflin og fæturna og brenndi á altarinu, ofan á brennifórninni.

9:14 And he washed the inwards and the legs, and burnt them upon the burnt-offering on the altar.

9:15 Þá bar hann fram fórnargjöf lýðsins, tók hafurinn, sem ætlaður var lýðnum til syndafórnar, sláttraði honum og færði hann í syndafórn, eins og kálfinn áður.

9:15 And he presented the people's oblation, and took the goat of the sin-offering which was for the people, and slew it, and offered it for sin, as the first.

9:16 Hann fram bar og brennifórnina og fórnadi henni að réttum sið.

9:16 And he presented the burnt-offering, and offered it according to the ordinance.

9:17 Og hann fram bar matfórnina, tók af henni hnefaylli sína og brenndi á altarinu auk morgunbrennifórnarinnar.

9:17 And he presented the meal-offering, and filled his hand therefrom, and burnt it upon the altar, besides the burnt-offering of the morning.

9:18 Því næst sláttraði hann uxanum og hrútnum til heillafórnar fyrir lýðinn. En synir Arons réttu að honum blóðið, - en hann stökkti því allt í kring á altarið -.

9:18 He slew also the ox and the ram, the sacrifice of peace-offerings, which was for the people: and Aaron's sons delivered unto him

the blood, which he sprinkled upon the altar round about,

9:19 svo og mörstykkinn úr uxanum og af hrútnum rófunna, netjuna, sem hylur iðrin, nýrun og stærra lifrablaðið.

9:19 and the fat of the ox and of the ram, the fat tail, and that which covereth *the inwards*, and the kidneys, and the caul of the liver:

9:20 Og þeir lögðu mörinn ofan á bringurnar, en hann brenndi mörinn á altarinu.

9:20 and they put the fat upon the breasts, and he burnt the fat upon the altar:

9:21 En bringunum og hægri lærinu veifaði Aron til veififórnar frammi fyrir Drottni, svo sem Móse hafði boðið.

9:21 and the breasts and the right thigh Aaron waved for a wave-offering before Yahwe; as Moses commanded.

9:22 Síðan hóf Aron upp hendur sínar yfir fólkíð og blessaði það. Og hann sté niður, er hann hafði fórnað syndafórninni, brennifórninni og heillafórninni.

9:22 And Aaron lifted up his hands toward the people, and blessed them; and he came down from offering the sin-offering, and the burnt-offering, and the peace-offerings.

9:23 Móse og Aron gengu inn í samfundatjaldið, og er þeir komu út aftur, blessuðu þeir fólkíð. Birtist þá dýrð Drottins öllum lýðnum.

9:23 And Moses and Aaron went into the tent of meeting, and came out, and blessed the people: and the glory of Yahwe appeared unto all the people.

9:24 Eldur gekk út frá Drottni og eyddi brennifórninni og mörnum á altarinu. En er allur lýðurinn sá þetta, hófu þeir upp fagnadaróp og féllu fram á ásjónur sínar.

9:24 And there came forth fire from before Yahwe, and consumed upon the altar the burnt-offering and the fat: and when all the people saw it, they shouted, and fell on their faces.

10:1 Nadab og Abihú, synir Arons, tóku hvor sína eldpönnu og létu eld í þær og lögðu reykelsti ofan á og báru fram fyrir Drottin óvígðan eld, sem hann eigi hafði boðið þeim.

10:1 And Nadab and Abihu, the sons of Aaron, took each of them his censer, and put fire therein, and laid incense thereon, and offered strange fire before Yahwe, which he had not commanded them.

10:2 Gekk þá eldur út frá Drottni og eyddi þeim, og þeir dóu frammi fyrir Drottni.

10:2 And there came forth fire from before Yahwe, and devoured them, and they died before Yahwe.

10:3 Þá sagði Móse við Aron: "Nú er það fram komið, sem Drottinn sagði: Heilagleik minn vil ég sýna á þeim, sem nálægjast mig, og birta dýrð mína frammi fyrir öllum lýð." Og Aron þagði.

10:3 Then Moses said unto Aaron, This is it that Yahwe spake, saying, I will be sanctified in them that come nigh me, and before all the people I will be glorified. And Aaron held his peace.

10:4 Móse kallaði á Misael og Elsafan, sonu Ússiels, föðurbróður Arons, og sagði við þá: "Komið og berið hurt úr helgidóminum frændur ykkar út fyrir herbúðirnar."

10:4 And Moses called Mishael and Elzaphan, the sons of Uzziel the uncle of Aaron, and said unto them, Draw near, carry your brethren from before the sanctuary out of the camp.

10:5 Og þeir komu og báru þá í kyrtlum þeirra út fyrir herbúðirnar, eins og Móse hafði sagt.

10:5 So they drew near, and carried them in their coats out of the camp, as Moses had said.

10:6 Og Móse sagði við Aron og við Eleasar og Ítamar, sonu hans: "Þér skuluð eigi láta hár yðar flaka, eigi heldur sundur rífa klæði yðar, að þér ekki deyið og hann reiðist ekki öllum söfnuðinum. En bræður yðar, allur Ísraelslýður, gráti yfir þeim eldi, sem Drottinn hefir kveikt.

10:6 And Moses said unto Aaron, and unto Eleazar and unto Ithamar, his sons, Let not the hair of your heads go loose, neither rend your clothes; that ye die not, and that he be not wroth with all the congregation: but let your brethren, the whole house of Israel, bewail the burning which Yahwe hath kindled.

10:7 Og eigi skuluð þér fara út fyrir dyr samfundatjaldsins, ella munuð þér deyta, því að smurningarolia Drottins er á yður." Og þeir gjörðu sem Móse bauð.

10:7 And ye shall not go out from the door of the tent of meeting, lest ye die; for the anointing oil of Yahwe is upon you. And they did according to the word of Moses.

10:8 Drottinn talaði við Aron og sagði:

10:8 And Yahwe spake unto Aaron, saying,

10:9 "Hvorki skalt þú né synir þínir drekka vín eða áfengan drykk, þegar þér gangið inn í samfundatjaldið, svo að þér deyið ekki. Það er ævarandi lögmál hjá yður frá kyni til kyns.

10:9 Drink no wine nor strong drink, thou, nor thy sons with thee, when ye go into the tent of meeting, that ye die not: it shall be a statute for ever throughout your generations:

10:10 Og þér skuluð gjöra greinarmun á því, sem er heilagt og óheilagt, og á því, sem er hreint og óhreint.

10:10 and that ye may make a distinction between the holy and the common, and between the unclean and the clean;

10:11 Og þér skuluð kenna Ísraelsmönnum öll þau lög, er Drottinn hefir gefið þeim fyrir Móse."

10:11 and that ye may teach the children of Israel all the statutes which Yahwe hath spoken unto them by Moses.

10:12 Móse sagði við Aron og þá Eleasar og Ítamar, sonu hans, er eftir voru á lífi: "Takið matfórnina, sem eftir er af eldfórnum Drottins, og etið hana ósýrða hjá altarinu, því að hún er háheilög.

10:12 And Moses spake unto Aaron, and unto Eleazar and unto Ithamar, his sons that were left, Take the meal-offering that remaineth of the offerings of Yahwe made by fire, and eat it without leaven

beside the altar; for it is most holy;

10:13 Og þér skuluð eta hana á helgum stað, því að hún er hinn ákveðni hluti þinn og sona þinna af eldfórnum Drottins. Því að svo er mér boðið.

10:13 and ye shall eat it in a holy place, because it is thy portion, and thy sons' portion, of the offerings of Yahwe made by fire: for so I am commanded.

10:14 En bringuna, sem veifa skal, og lærið, sem fórna skal, skuluð þér eta á hreinum stað, þú og synir þínir og dætur þínar með þér, því að þetta er sá ákveðni hluti, sem þér er gefinn og sonum þínum af heillafórnum Ísraelsmanna.

10:14 And the wave-breast and the heave-thigh shall ye eat in a clean place, thou, and thy sons, and thy daughters with thee: for they are given as thy portion, and thy sons' portion, out of the sacrifices of the peace-offerings of the children of Israel.

10:15 Lærið, sem fórna skal, og bringuna, sem veifa skal, skulu þeir fram bera ásamt mörstykkja-eldfórnum til þess að veifa því til veififórnar frammi fyrir Drottni. Síðan skalt þú fá það og synir þínir með þér, sem ávinlega skyldugreiðslu, eins og Drottinn hefir boðið."

10:15 The heave-thigh and the wave-breast shall they bring with the offerings made by fire of the fat, to wave it for a wave-offering before Yahwe: and it shall be thine, and thy sons' with thee, as a portion for ever; as Yahwe hath commanded.

10:16 Og Móse leitaði vandlega að syndafórnarhafrinum, og sjá, hann var upp brenndur. Þá reiddist hann Eleasar og Ítamar, sonum Arons, er eftir voru á lífi, og sagði við þá:

10:16 And Moses diligently sought the goat of the sin-offering, and, behold, it was burnt: and he was angry with Eleazar and with Ithamar, the sons of Aaron that were left, saying,

10:17 "Hvers vegna átuð þið ekki syndafórnina á helgum stað? Því að hún er háheilög og hann hefir gefið ykkur hana til þess að hurt taka misgjörð safnaðarins og friðþægja fyrir þá frammi fyrir Drottni.

10:17 Wherefore have ye not eaten the sin-offering in the place of the sanctuary, seeing it is most holy, and he hath given it you to bear the iniquity of the congregation, to make atonement for them before Yahwe?

10:18 Sjá, blóð hennar hefir ekki verið borið inn í helgidóminn. Þið áttuð þó að eta hana á helgum stað, eins og ég hafði boðið."

10:18 Behold, the blood of it was not brought into the sanctuary within: ye should certainly have eaten it in the sanctuary, as I commanded.

10:19 En Aron sagði við Móse: "Sjá, í dag hafa þeir fram borið syndafórn sína og brennifórn fyrir Drottin, og mér hefir slíkt að höndum borið. Hefði ég nú etið syndafórnina í dag, mundi Drottinn hafa þöknast það?"

10:19 And Aaron spake unto Moses, Behold, this day have they offered their sin-offering and their burnt-offering before Yahwe; and there have befallen me such things as these:

and if I had eaten the sin-offering to-day, would it have been well-pleasing in the sight of Yahwe?

10:20 Og er Móse heyrði þetta, lét hann sér það vel líka.

10:20 And when Moses heard *that*, it was well-pleasing in his sight.

11:1 Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði við þá:

11:1 And Yahwe spake unto Moses and to Aaron, saying unto them,

11:2 "Talið til Ísraelsmanna og segið: Þessi eru þau dýr, er þér megid eta af öllum ferfættum dýrum, sem eru á jörðinni:

11:2 Speak unto the children of Israel, saying, These are the living things which ye may eat among all the beasts that are on the earth.

11:3 Öll ferfætt dýr, sem hafa klaufir, og þær alklofnar, og jörtra, megid þér eta.

11:3 Whatsoever parteth the hoof, and is clovenfooted, *and* cheweth the cud, among the beasts, that may ye eat.

11:4 Af þeim, sem jörtra og klaufir hafa, megid þér þó ekki þessi eta: Úlfaldann, því að hann jörtrar að sönnu, en er eigi klaufhæfur: hann sé yður óhreinn:

11:4 Nevertheless these shall ye not eat of them that chew the cud, or of them that part the hoof: the camel, because he cheweth the cud but parteth not the hoof, he is unclean unto you.

11:5 stökkhérann, því að hann jörtrar að sönnu, en hefir eigi klaufir: hann sé yður óhreinn:

11:5 And the coney, because he cheweth the cud but parteth not the hoof, he is unclean unto you.

11:6 hérann, því að hann jörtrar að sönnu, en hefir eigi klaufir: hann sé yður óhreinn:

11:6 And the hare, because she cheweth the cud but parteth not the hoof, she is unclean unto you.

11:7 og svínið, því að það hefir að sönnu klaufir, og þær alklofnar, en jörtrar ekki: það sé yður óhreint.

11:7 And the swine, because he parteth the hoof, and is clovenfooted, but cheweth not the cud, he is unclean unto you.

11:8 Kjöt þeirra skuluð þér ekki eta, og hræ þeirra skuluð þér ekki snerta. Þau skulu vera yður óhrein.

11:8 Of their flesh ye shall not eat, and their carcasses ye shall not touch; they are unclean unto you.

11:9 Af lagardýrum megid þér eta þessi: Öll lagardýr, sem hafa sundugga og hreistur, hvort heldur er í sjó eða ám, megid þér eta.

11:9 These may ye eat of all that are in the waters: whatsoever hath fins and scales in the waters, in the seas, and in the rivers, that may ye eat.

11:10 En af öllu því, sem kvikt er í vötnunum, og af öllum lifandi skepnum, sem eru í vötnunum, séu öll þau dýr í

sjó eða ám, sem eigi hafa sundugga og hreistur, yður viðurstyggð.

11:10 And all that have not fins and scales in the seas, and in the rivers, of all that move in the waters, and of all the living creatures that are in the waters, they are an abomination unto you,

11:11 Viðurstyggð skulu þau vera yður. Ekki skuluð þér eta kjöt þeirra, og við hræjum þeirra skal yður stugga.

11:11 and they shall be an abomination unto you; ye shall not eat of their flesh, and their carcasses ye shall have in abomination.

11:12 Öll lagardýr, sem ekki hafa sundugga og hreistur, skulu vera yður viðurstyggð.

11:12 Whatsoever hath no fins nor scales in the waters, that is an abomination unto you.

11:13 Af fuglunum skal yður stugga við þessum, - þér skuluð eigi eta þá, þeir eru viðurstyggð -: örninn, skegg-gammurinn og gammurinn.

11:13 And these ye shall have in abomination among the birds; they shall not be eaten, they are an abomination: the eagle, and the gier-eagle, and the ospray,

11:14 gleðan og valakynið.

11:14 and the kite, and the falcon after its kind,

11:15 allt hrafnakynið.

11:15 every raven after its kind,

11:16 strúturinn, svalan, mávurinn og haukakynið.

11:16 and the ostrich, and the night-hawk, and the seamew, and the hawk after its kind,

11:17 uglan, súlan og náttuglan.

11:17 and the little owl, and the cormorant, and the great owl,

11:18 hornuglan, pelikaninn og hræggammurinn.

11:18 and the horned owl, and the pelican, and the vulture,

11:19 storkurinn og lóukynið, herfluglín og leðurblakan.

11:19 and the stork, the heron after its kind, and the hoopoe, and the bat.

11:20 Öll fleyg skriðkvikindi ferfætt séu yður viðurstyggð.

11:20 All winged creeping things that go upon all fours are an abomination unto you.

11:21 Af öllum flegum skriðkvikindum ferfættum megid þér þau ein eta, er hafa leggi upp af afturfótunum til þess að stökkva með um jörðina.

11:21 Yet these may ye eat of all winged creeping things that go upon all fours, which have legs above their feet, wherewith to leap upon the earth.

11:22 Af þeim megid þér eta þessi: arbe-engisprettur, sólám-engisprettur, hargöld-engisprettur og hagab-engisprettur.

11:22 Even these of them ye may eat: the locust after its kind, and the bald locust after its kind, and the cricket after its kind, and the grasshopper after its kind.

11:23 En öll önnur fleyg skriðkvikindi ferfætt séu yður viðurstyggð.

11:23 But all winged creeping things, which have four feet, are an abomination unto you.

11:24 Af þessum dýrum verðið þér óhreinir. Hver sem snertir hræ þeirra, verður óhreinn til kvelds.

11:24 And by these ye shall become unclean: whosoever toucheth the carcass of them shall be unclean until the even;

11:25 En hver sá, sem ber hræ þeirra, hann skal þvo klæði sín og er óhreinn til kvelds.

11:25 And whosoever beareth *ought* of the carcass of them shall wash his clothes, and be unclean until the even.

11:26 Hvert það ferfætt dýr, sem hefir klaufir, þó eigi alklofnar, og eigi jörtrar, sé yður óhreint. Hver sem þau snertir verður óhreinn.

11:26 Every beast which parteth the hoof, and is not clovenfooted, nor cheweth the cud, is unclean unto you: every one that toucheth them shall be unclean.

11:27 Og öll þau, sem ganga á hrömmum sínum, meðal allra dýra ferfættra, séu yður óhrein. Hver sem snertir hræ þeirra, er óhreinn til kvelds.

11:27 And whatsoever goeth upon its paws, among all beasts that go on all fours, they are unclean unto you: whoso toucheth their carcass shall be unclean until the even.

11:28 Og sá, sem ber hræ þeirra, skal þvo klæði sín og er óhreinn til kvelds. Þau skulu vera yður óhrein.

11:28 And he that beareth the carcass of them shall wash his clothes, and be unclean until the even: they are unclean unto you.

11:29 Þessi skulu vera yður óhrein á meðal skriðkvikindanna, sem skriða á jörðinni: hreysivíslan, músin og eðlukynið.

11:29 And these are they which are unclean unto you among the creeping things that creep upon the earth: the weasel, and the mouse, and the great lizard after its kind,

11:30 skrækeðlan, kóah-eðlan, leta-eðlan, salamandran og kamelljónið.

11:30 and the gecko, and the land-crocodile, and the lizard, and the sand-lizard, and the chameleon.

11:31 Þessi skulu vera yður óhrein meðal allra skriðkvikindanna. Hver sem snertir þau, þegar þau eru dauð, verður óhreinn til kvelds.

11:31 These are they which are unclean to you among all that creep: whosoever doth touch them, when they are dead, shall be unclean until the even.

11:32 Sérhvað það, er eitthvert af þeim fellur ofan á, þegar þau eru dauð, verður óhreint, hvort heldur er tréilát, klæði, skinn eða sekkur: öll þau áhöld, sem til einhvers eru notuð. Skal það í vatn leggja og er óhreint til kvelds, þá er það hreint.

11:32 And upon whatsoever any of them, when they are dead, doth fall, it shall be unclean; whether it be any vessel of wood, or raiment, or skin, or sack, whatsoever vessel it be, wherewith any work is done, it must be put into water, and it shall be unclean until the even; then shall it be clean.

11:33 Falli eitthvert af þeim ofan í leirker, þá verður allt, sem í því er, óhreint, og kerid skuluð þér brjóta.

11:33 And every earthen vessel, whereinto any of them falleth, whatsoever is in it shall be unclean, and it ye shall break.

11:34 Allur matur, sem etinn er og vatn er látið í, verður óhreinn, og allur drykkur, sem drukkinn er, verður óhreinn, í hvaða kerí sem hann er.

11:34 All food *therein* which may be eaten, that on which water cometh, shall be unclean; and all drink that may be drunk in every *such* vessel shall be unclean.

11:35 Og sérhvað það, sem hræ þeirra fellur á, verður óhreint. Hvort heldur er ofn eða eldstó, skal það rifid niður. Það er óhreint, og óhreint skal það yður vera.

11:35 And every thing whereupon *any part* of their carcass falleth shall be unclean; whether oven, or range for pots, it shall be broken in pieces: they are unclean, and shall be unclean unto you.

11:36 Lindir einar og brunnar, það er vatnsstaður, skulu hreinar vera, en sá, sem hræin snertir, verður óhreinn.

11:36 Nevertheless a fountain or a pit wherein is a gathering of water shall be clean: but that which toucheth their carcass shall be unclean.

11:37 En þó að eitthvað af hræjunum falli á útsæði, sem á að sá, þá er það hreint.

11:37 And if *ought* of their carcass fall upon any sowing seed which is to be sown, it is clean.

11:38 En ef vatn er látið á sæðið og eitthvað af hræjunum fellur ofan í það, þá sé það yður óhreint.

11:38 But if water be put upon the seed, and *ought* of their carcass fall thereon, it is unclean unto you.

11:39 Þegar einhver af þeim skepnum deyr, sem yður eru til fæðu, þá skal sá, er snertir dauðan skrokinn, vera óhreinn til kvelds.

11:39 And if any beast, of which ye may eat, die; he that toucheth the carcass thereof shall be unclean until the even.

11:40 Og sá, sem etur af skroknum, skal þvo klæði sín og er óhreinn til kvelds. Og sá, sem ber skrokinn, skal þvo klæði sín og er óhreinn til kvelds.

11:40 And he that eateth of the carcass of it shall wash his clothes, and be unclean until the even: he also that beareth the carcass of it shall wash his clothes, and be unclean until the even.

11:41 Öll skriðkvikindi, sem skriða á jörðinni, skulu vera yður viðurstyggð. Eigi skal þau eta.

11:41 And every creeping thing that creepeth upon the earth is an abomination; it shall not be eaten.

11:42 Öll þau, er skriða á kviðnum, og öll þau, er ganga á fjórum fótum, svo og allar margfætlur meðal allra skriðkvikinda, er skriða á jörðinni, þau skuluð þér eigi eta, því að þau eru viðurstyggð.

11:42 Whatsoever goeth upon the belly, and whatsoever goeth upon all fours, or

whatsoever hath many feet, even all creeping things that creep upon the earth, them ye shall not eat; for they are an abomination.

11:43 Látið eigi nokkurt skriðkvikindi gjöra yður sjálfa viðurstyggilega, og saugið yður ekki á þeim, svo að þér verið óhreinir af þeim.

11:43 Ye shall not make yourselves abominable with any creeping thing that creepeth, neither shall ye make yourselves unclean with them, that ye should be defiled thereby.

11:44 Því að ég er Drottinn, Guð yðar. Ög helgist og verið heilagir, því að ég er heilagur. Ög þér skuluð ekki saurga sjálfa yður á nokkru því skriðkvikindi, sem skriður á jörðinni.

11:44 For I am Yahwe your God: sanctify yourselves therefore, and be ye holy; for I am holy: neither shall ye defile yourselves with any manner of creeping thing that moveth upon the earth.

11:45 Því að ég er Drottinn, sem leiddi yður út af Egyptalandi til þess að vera yðar Guð. Þér skuluð vera heilagir, því að ég er heilagur."

11:45 For I am Yahwe that brought you up out of the land of Egypt, to be your God: ye shall therefore be holy, for I am holy.

11:46 Þessi eru ákvæðin um ferfættu dýrin, fuglana og allar lifandi skepnur, sem hrærast í vötnunum, og um allar lifandi skepnur, sem jörðin er kvik af.

11:46 This is the law of the beast, and of the bird, and of every living creature that moveth in the waters, and of every creature that creepeth upon the earth;

11:47 svo að menn víti grein óhreinna og hreinna dýra, svo og ætra dýra og óætra.

11:47 to make a distinction between the unclean and the clean, and between the living thing that may be eaten and the living thing that may not be eaten.

12:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

12:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

12:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Þegar kona verður léttari og elur sveinbarn, þá skal hún vera óhrein, eins og þá daga, sem hún er saurug af klæðaföllum.

12:2 Speak unto the children of Israel, saying, If a woman conceive seed, and bear a man-child, then she shall be unclean seven days; as in the days of the impurity of her sickness shall she be unclean.

12:3 Ög á áttunda degi skal umskera hold yfirhúðar hans.

12:3 And in the eighth day the flesh of his foreskin shall be circumcised.

12:4 En konan skal halda sér heima þrjátíu og þrjá daga, meðan á blóðhreinsuninni stendur. Hún skal ekkert heilagt snerta og eigi inn í helgidóminn koma, uns hreinsunardagar hennar eru úti.

12:4 And she shall continue in the blood of *her* purifying three and thirty days; she shall touch no hallowed thing, nor come into the sanctuary, until the days of her purifying be fulfilled.

12:5 En ef hún elur meybarn, þá skal hún vera óhrein hálfan mánuð, sem þá er hún er saurug af klæðaföllum, og hún skal halda sér heima sextíu og sex daga, meðan á blóðhreinsuninni stendur.

12:5 But if she bear a maid-child, then she shall be unclean two weeks, as in her impurity; and she shall continue in the blood of *her* purifying threescore and six days.

12:6 En þegar hreinsunardagar hennar eru úti, hvort heldur er fyrir son eða dóttur, þá skal hún færa prestinum að dýrum samfundatjaldsins sauðkind veturgamla í brenniförn og unga dúfu eða turtildúfu í syndaförn.

12:6 And when the days of her purifying are fulfilled, for a son, or for a daughter, she shall bring a lamb a year old for a burnt-offering, and a young pigeon, or a turtle-dove, for a sin-offering, unto the door of the tent of meeting, unto the priest:

12:7 Skal hann fram bera það fyrir Drottin og friðþægja fyrir hana, og er hún þá hrein af blóðlátum sínum." Þessi eru ákvæðin um sängurkonuna, hvort heldur barnið er sveinbarn eða meybarn.

12:7 and he shall offer it before Yahwe, and make atonement for her; and she shall be cleansed from the fountain of her blood. This is the law for her that beareth, whether a male or a female.

12:8 En ef hún á ekki fyrir sauðkind, þá færi hún tvær turtildúfur eða tvær ungar dúfur, aðra í brenniförn, en hina í syndaförn, og skal presturinn friðþægja fyrir hana, og er hún þá hrein.

12:8 And if her means suffice not for a lamb, then she shall take two turtle-doves, or two young pigeons; the one for a burnt-offering, and the other for a sin-offering: and the priest shall make atonement for her, and she shall be clean.

13:1 Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:

13:1 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

13:2 "Nú tekur einhver þrota, hrúður eða gljádila í skinnið á hörundi sínu og verður að líkþraskelli í skinninu á hörundi hans. Þá skal leiða hann fyrir Aron prest eða einhvern af prestunum, sonum hans.

13:2 When a man shall have in the skin of his flesh a rising, or a scab, or a bright spot, and it become in the skin of his flesh the plague of leprosy, then he shall be brought unto Aaron the priest, or unto one of his sons the priests:

13:3 Ög prestur skal líta á skelluna í skinninu á hörundinu, og hafi hárin í skellunni gjörst hvít og beri skelluna dýpra en skinnið á hörundi hans, þá er það líkþraskella. Ög prestur skal líta á hann og dæma hann óhreinan.

13:3 and the priest shall look on the plague in the skin of the flesh: and if the hair in the plague be turned white, and the appearance of the plague be deeper than the skin of his flesh, it is the plague of leprosy; and the priest shall look on him, and pronounce him unclean.

13:4 En sé hvítur gljádili í skinninu á hörundi hans og beri ekki dýpra en skinnið og hafi hárin í honum ekki gjörst hvít, þá skal prestur byrgja inni sjö daga þann, er skelluna hefir tekið.

13:4 And if the bright spot be white in the skin of his flesh, and the appearance thereof be not deeper than the skin, and the hair thereof be not turned white, then the priest shall shut up *him that hath* the plague seven days:

13:5 Og prestur skal líta á hann á sjöunda degi, og sjái hann að jafnmikið ber á skellunni og hafi skellan ekki færst út í skinninu, þá skal prestur byrgja hann enn inni sjö daga.

13:5 and the priest shall look on him the seventh day: and, behold, if in his eyes the plague be at a stay, and the plague be not spread in the skin, then the priest shall shut him up seven days more:

13:6 Og prestur skal enn líta á hann á sjöunda degi, og sjái hann þá, að skellan hefir dökknað, og hafi skellan ekki færst út í skinninu, skal prestur dæma hann hreinan. Þá er það hrúður, og hann skal þvo klæði sín og er þá hreinn.

13:6 and the priest shall look on him again the seventh day; and, behold, if the plague be dim, and the plague be not spread in the skin, then the priest shall pronounce him clean: it is a scab: and he shall wash his clothes, and be clean.

13:7 En færist hrúðrið út í skinninu eftir að hann sýndi sig prestinum til þess að verða dæmdur hreinn, þá skal hann aftur sýna sig prestinum.

13:7 But if the scab spread abroad in the skin, after that he hath showed himself to the priest for his cleansing, he shall show himself to the priest again:

13:8 Og prestur skal líta á, og sjái hann, að hrúðrið hefir færst út í skinninu, þá skal prestur dæma hann óhreinan. Þá er það líkþrá.

13:8 and the priest shall look; and, behold, if the scab be spread in the skin, then the priest shall pronounce him unclean: it is leprosy.

13:9 Nú tekur einhver líkþráskellu, og skal leiða hann fyrir prest.

13:9 When the plague of leprosy is in a man, then he shall be brought unto the priest;

13:10 Og prestur skal líta á, og sjái hann, að hvítur þróti er í skinninu og hefir gjört hárin hvít, og lifandi kvika er í þrotanum.

13:10 and the priest shall look; and, behold, if there be a white rising in the skin, and it have turned the hair white, and there be quick raw flesh in the rising,

13:11 Þá er það gömul líkþrá í skinninu á hörundi hans, og skal prestur dæma hann óhreinan. Hann skal eigi byrgja hann inni, því að hann er óhreinn.

13:11 it is an old leprosy in the skin of his flesh, and the priest shall pronounce him unclean: he shall not shut him up, for he is unclean.

13:12 En brjótist líkþráin út um skinnið og hylji líkþráin allt skinnið frá hvirfli til ilja á þeim, er skellurnar

hefir tekið, hvar sem prestur rennir augum til.

13:12 And if the leprosy break out abroad in the skin, and the leprosy cover all the skin of *him that hath* the plague from his head even to his feet, as far as appeareth to the priest;

13:13 Þá skal prestur líta á, og sjái hann, að líkþráin hefir hulið allt hörund hans, þá skal hann dæma hreinan þann, er skellurnar hefir tekið. Hann hefir þá allur gjörst hvítur og er þá hreinn.

13:13 then the priest shall look; and, behold, if the leprosy have covered all his flesh, he shall pronounce *him* clean *that hath* the plague: it is all turned white: he is clean.

13:14 En þegar er ber á kviku holdi á honum, skal hann vera óhreinn.

13:14 But whensoever raw flesh appeareth in him, he shall be unclean.

13:15 Og prestur skal líta á kvika holdið og dæma hann óhreinan. Kvika holdið er óhreint. Þá er það líkþrá.

13:15 And the priest shall look on the raw flesh, and pronounce him unclean: the raw flesh is unclean: it is leprosy.

13:16 En hverfi kvika holdið og gjörst hvítt, þá skal hann ganga fyrir prest.

13:16 Or if the raw flesh turn again, and be changed unto white, then he shall come unto the priest;

13:17 Og prestur skal líta á hann, og sjái hann að skellurnar hafa gjörst hvítar, þá skal prestur dæma hreinan þann, er skellurnar hefir tekið. Þá er hann hreinn.

13:17 and the priest shall look on him; and, behold, if the plague be turned into white, then the priest shall pronounce *him* clean *that hath* the plague: he is clean.

13:18 Nú kemur kýli í hörundið, út í skinnið, og grær.

13:18 And when the flesh hath in the skin thereof a boil, and it is healed,

13:19 og kemur í stað kýlisins hvítur þróti eða gljádili ljósrauður, þá skal hann sýna sig presti.

13:19 and in the place of the boil there is a white rising, or a bright spot, reddish-white, then is shall be showed to the priest;

13:20 Og prestur skal líta á, og sjái hann, að dilann ber lægra en skinnið og hárin í honum hafa gjörst hvít, skal prestur dæma hann óhreinan. Þá er það líkþrársótt, sem brotist hefir út í kýlinu.

13:20 and the priest shall look; and, behold, if the appearance thereof be lower than the skin, and the hair thereof be turned white, then the priest shall pronounce him unclean: it is the plague of leprosy, it hath broken out in the boil.

13:21 En ef prestur lítur á hann og sér, að engin hvít hár eru í honum og hann er ekki lægri en skinnið og hefir dökknað, þá skal prestur byrgja hann inni sjö daga.

13:21 But if the priest look on it, and, behold, there be no white hairs therein, and it be not lower than the skin, but be dim; then the priest shall shut him up seven days:

13:22 En færist hann út í

skinninu, skal prestur dæma hann óhreinan. Þá er það líkþrársótt.

13:22 And if it spread abroad in the skin, then the priest shall pronounce him unclean: it is a plague.

13:23 En ef gljádilinn stendur í stað og færist eigi út, þá er það kýlis-ör, og prestur skal dæma hann hreinan.

13:23 But if the bright spot stay in its place, and be not spread, it is the scar of the boil; and the priest shall pronounce him clean.

13:24 En ef brunasár kemur á hörundið og brunakvikan verður að gljádila ljósrauðum eða hvítum.

13:24 Or when the flesh hath in the skin thereof a burning by fire, and the quick *flesh* of the burning become a bright spot, reddish-white, or white;

13:25 Þá skal prestur líta á hann. Og sjái hann, að hárin í gljádilanum hafa gjörst hvít og ber hann dýpra en skinnið, þá er það líkþrá, sem hefir brotist út í brunanum, og skal prestur dæma hann óhreinan. Þá er það líkþrársótt.

13:25 But if the priest shall look upon it; and, behold, if the hair in the bright spot be turned white, and the appearance thereof be deeper than the skin; it is leprosy, it hath broken out in the burning: and the priest shall pronounce him unclean: it is the plague of leprosy.

13:26 En ef prestur lítur á hann og sér, að engin hvít hár eru í gljádilanum og hann er ekki lægri en skinnið og hefir dökknað, þá skal prestur byrgja hann inni sjö daga.

13:26 But if the priest look on it, and, behold, there be no white hair in the bright spot, and it be no lower than the skin, but be dim; then the priest shall shut him up seven days:

13:27 Og prestur skal líta á hann á sjöunda degi. Hafi hann þá færst út í skinninu, skal prestur dæma hann óhreinan. Þá er það líkþrársótt.

13:27 and the priest shall look upon him the seventh day: if it spread abroad in the skin, then the priest shall pronounce him unclean: it is the plague of leprosy.

13:28 En ef gljádilinn stendur í stað og hefir eigi færst út í skinninu, en dökknað, þá er það brunapróti, og skal prestur dæma hann hreinan, því að þá er það bruna-ör.

13:28 And if the bright spot stay in its place, and be not spread in the skin, but be dim; it is the rising of the burning, and the priest shall pronounce him clean: for it is the scar of the burning.

13:29 Nú tekur karl eða kona skellu í höfuðið eða skeggið.

13:29 And when a man or woman hath a plague upon the head or upon the beard,

13:30 Þá skal prestur líta á skelluna, og sjái hann, að hana ber dýpra en skinnið og gulleit visin hár eru í henni, þá skal prestur dæma hann óhreinan. Þá er það skurfá, það er líkþrá í höfði eða skeggi.

13:30 then the priest shall look on the plague; and, behold, if the appearance thereof be deeper than the skin, and there be in it yellow thin hair, then the priest shall pronounce him unclean: it is a scall, it is leprosy of the head or of the beard.

13:31 Og er prestur litur á skurfuskelluna og sér, að hana ber ekki dýpra en skinnið og engin svört hár eru í henni. Þá skal prestur byrgja inni sjö daga þann, er skurfuskelluna hefir tekið.

13:31 And if the priest look on the plague of the scall, and, behold, the appearance thereof be not deeper than the skin, and there be no black hair in it, then the priest shall shut up *him that hath* the plague of the scall seven days:

13:32 Og prestur skal líta á skelluna á sjöunda degi, og sjái hann, að skurfan hefir eigi færst út og engin gulleit hár eru í henni og skurfuna ber eigi dýpra en skinnið.

13:32 And in the seventh day the priest shall look on the plague; and, behold, if the scall be not spread, and there be in it no yellow hair, and the appearance of the scall be not deeper than the skin,

13:33 Þá skal hann raka sig, en skurfuna skal hann ekki raka, og prestur skal enn byrgja inni sjö daga þann, er skurfuna hefir tekið.

13:33 then he shall be shaven, but the scall shall he not shave; and the priest shall shut up *him that hath* the scall seven days more:

13:34 Og prestur skal líta á skurfuna á sjöunda degi, og sjái hann, að skurfan hefir eigi færst út í skinninu og hana ber ekki dýpra en skinnið. Þá skal prestur dæma hann hreinan. Og hann skal þvo klæði sín og er þá hreinn.

13:34 and in the seventh day the priest shall look on the scall; and, behold, if the scall be not spread in the skin, and the appearance thereof be not deeper than the skin; then the priest shall pronounce him clean: and he shall wash his clothes, and be clean.

13:35 En ef skurfan færist út í skinninu eftir að hann hefir verið dæmdur hreinn.

13:35 But if the scall spread abroad in the skin after his cleansing,

13:36 Þá skal prestur líta á hann. Og sjái hann, að skurfan hefir færst út í skinninu, þá skal prestur ekki leita að gulleitu hárunum. Þá er hann óhreinn.

13:36 then the priest shall look on him; and, behold, if the scall be spread in the skin, the priest shall not seek for the yellow hair; he is unclean.

13:37 En ef jafnmikið ber á skurfunni og svört hár hafa sprottið í henni, þá er skurfan gróin. Hann er þá hreinn, og prestur skal dæma hann hreinan.

13:37 But if in his eyes the scall be at a stay, and black hair be grown up therein; the scall is healed, he is clean: and the priest shall pronounce him clean.

13:38 Nú tekur karl eða kona gljádila, hvíta gljádila í skinnið á hörundi sínu.

13:38 And when a man or a woman hath in the skin of the flesh bright spots, even white bright spots;

13:39 Þá skal prestur líta á. Og sjái hann, að gljádilarnir í skinninu á hörundi þeirra eru dumb-hvítir, þá er það hringormur, sem hefir brotist út í skinninu. Þá er hann hreinn.

13:39 then the priest shall look; and, behold, if the bright spots in the skin of their flesh be of a dull white, it is a tetter, it hath broken out in the skin; he is clean.

13:40 Nú verður einhver sköllóttur ofan á höfðinu, þá er hann hvirfilskalli og er hreinn.

13:40 And if a man's hair be fallen off his head, he is bald; yet is he clean.

13:41 Og ef hann verður sköllóttur framan á höfðinu, þá er hann ennisskalli og er hreinn.

13:41 And if his hair be fallen off from the front part of his head, he is forehead bald; yet is he clean.

13:42 En sé ljósrauð skella í hvirfilskallanum eða ennisskallanum, þá er það líkprá, er út brýst í hvirfilskalla hans eða ennis-skalla.

13:42 But if there be in the bald head, or the bald forehead, a reddish-white plague; it is leprosy breaking out in his bald head, or his bald forehead.

13:43 Prestur skal þá líta á hann, og sjái hann að skelluprotinn í hvirfilskalla hans eða ennis-skalla er ljósrauður, á að sjá sem líkprá í skinninu á hörundinu.

13:43 Then the priest shall look upon him; and, behold, if the rising of the plague be reddish-white in his bald head, or in his bald forehead, as the appearance of leprosy in the skin of the flesh;

13:44 Þá er hann maður líkprár og er óhreinn. Prestur skal sannlega dæma hann óhreinan. Líkprársóttin er í höfði honum.

13:44 he is a leprous man, he is unclean: the priest shall surely pronounce him unclean; his plague is in his head.

13:45 Líkprár maður, er sóttina hefir, - klæði hans skulu vera rifin og hár hans flakandi, og hann skal hylja kamp sinn og hrópa: „Óhreinn, óhreinn!”

13:45 And the leper in whom the plague is, his clothes shall be rent, and the hair of his head shall go loose, and he shall cover his upper lip, and shall cry, Unclean, unclean.

13:46 Alla þá stund, er hann hefir sóttina, skal hann óhreinn vera. Hann er óhreinn. Hann skal búa sér. Bústaður hans skal vera fyrir utan herbúðirnar.

13:46 All the days wherein the plague is in him he shall be unclean; he is unclean: he shall dwell alone; without the camp shall his dwelling be.

13:47 Nú kemur líkprárskella á fat, hvort heldur er ullarfat eða línfat.

13:47 The garment also that the plague of leprosy is in, whether it be a woollen garment, or a linen garment;

13:48 eða vefnað eða prjónles af lín eða ullu, eða skinn eða eitthvað það, sem af skinni er gjört.

13:48 whether it be in warp, or woof; of linen, or of woollen; whether in a skin, or in anything made of skin;

13:49 og sé skellan grænleit eða rauðleit á fatinu eða skinninu eða vefnaðinum eða prjónlesinu eða nokkrum hlut af skinni gjörvum,

þá er það líkprárskella, og skal sýna það prestinum.

13:49 if the plague be greenish or reddish in the garment, or in the skin, or in the warp, or in the woof, or in anything of skin; it is the plague of leprosy, and shall be showed unto the priest.

13:50 Og prestur skal líta á skelluna og byrgja inni sjö daga það, er skellan er á.

13:50 And the priest shall look upon the plague, and shut up *that which hath* the plague seven days:

13:51 Og hann skal líta á skelluna á sjöunda degi. Hafi skellan færst út á fatinu eða vefnaðinum eða prjónlesinu eða skinninu, til hverra nota sem skinnið er haft, þá er skellan skæð líkprá. Þá er það óhreint.

13:51 and he shall look on the plague on the seventh day: if the plague be spread in the garment, either in the warp, or in the woof, or in the skin, whatever service skin is used for; the plague is a fretting leprosy; it is unclean.

13:52 Og skal brenna fatið eða vefnaðinn eða prjónlesið, hvort það er heldur af ullu eða lín, eða hvern hlut af skinni gjörvan, er skellan er á, því að það er skæð líkprá. Það skal í eldi brenna.

13:52 And he shall burn the garment, whether the warp or the woof, in woollen or in linen, or anything of skin, wherein the plague is: for it is a fretting leprosy; it shall be burnt in the fire.

13:53 En ef prestur litur á og sér, að skellan hefir eigi færst út í fatinu eða vefnaðinum eða prjónlesinu eða á einhverjum hlut af skinni gjörvum,

13:53 And if the priest shall look, and, behold, the plague be not spread in the garment, either in the warp, or in the woof, or in anything of skin;

13:54 þá skal prestur bjóða að þvo það, sem skellan er á, og hann skal enn byrgja það inni sjö daga.

13:54 then the priest shall command that they wash the thing wherein the plague is, and he shall shut it up seven days more:

13:55 Og prestur skal líta á, eftir að það, sem skellan er á, er þvegið, og sjái hann, að skellan hefir eigi breytt lit og skellan hefir eigi færst út, þá er það óhreint. Þú skalt brenna það í eldi, þá er það áta, hvort það er heldur á úthverfunni eða réthverfunni.

13:55 and the priest shall look, after that the plague is washed; and, behold, if the plague have not changed its color, and the plague be not spread, it is unclean; thou shalt burn it in the fire: it is a fret, whether the bareness be within or without.

13:56 En ef prestur litur á og sér, að skellan hefir dökknad, eftir að hún var þvegin, þá skal hann rífa hana af fatinu eða skinninu eða vefnaðinum eða prjónlesinu.

13:56 And if the priest look, and, behold, the plague be dim after the washing thereof, then he shall rend it out of the garment, or out of the skin, or out of the warp, or out of the woof:

13:57 En komi hún enn í ljós á fatinu eða vefnaðinum eða prjónlesinu eða á nokkrum hlut af skinni gjörvum, þá er

Það líkþrá, sem er að brjótast út. Þú skalt brenna í eldi það, er skellan er á.
13:57 and if it appear still in the garment, either in the warp, or in the woof, or in anything of skin, it is breaking out: thou shalt burn that wherein the plague is with fire.

13:58 En það fat eða vefnaður eða prjónles, eða sérhver hlutur af skinni gjör, sem skellan gengur af, ef þvegið er, það skal þvo annað sinn, og er þá hreint."

13:58 And the garment, either the warp, or the woof, or whatsoever thing of skin it be, which thou shalt wash, if the plague be departed from them, then it shall be washed the second time, and shall be clean.

13:59 Þessi eru ákvæðin um líkþrársótt í ullarfati eða línfati eða vefnaði eða prjónlesi eða nokkrum hlut af skinni gjörvum, er það skal dæma hreint eða óhreint.

13:59 This is the law of the plague of leprosy in a garment of woollen or linen, either in the warp, or the woof, or anything of skin, to pronounce it clean, or to pronounce it unclean.

14:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:
14:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

14:2 "Þetta skulu vera ákvæðin um líkþrána mann, þá er hann er hreinsaður: Skal leiða hann fyrir prest,
14:2 This shall be the law of the leper in the day of his cleansing: he shall be brought unto the priest:

14:3 og prestur skal ganga út fyrir herbúðirnar, og prestur skal líta á. Og sjái hann að líkþrárskellan á hinum líkþráa er gróin,
14:3 and the priest shall go forth out of the camp; and the priest shall look; and, behold, if the plague of leprosy be healed in the leper,

14:3 and the priest shall look; and, behold, if the plague of leprosy be healed in the leper,

14:4 þá skal presturinn bjóða að taka fyrir þann, er lætur hreinsa sig, tvo hreina fugla lifandi, sedrusvið, skarlat og ísópövönd.

14:4 then shall the priest command to take for him that is to be cleansed two living clean birds, and cedar wood, and scarlet, and hyssop:

14:5 Og prestur skal bjóða að slátra öðrum fuglinum í leirker yfir rennandi vatni.

14:5 And the priest shall command to kill one of the birds in an earthen vessel over running water.

14:6 En lifandi fuglinn, sedrusviðinn, skarlatið og ísópövöndinn skal hann taka og drepa því, ásamt lifandi fuglinum, í blóð fuglsins, er slátrað var yfir rennandi vatni.

14:6 As for the living bird, he shall take it, and the cedar wood, and the scarlet, and the hyssop, and shall dip them and the living bird in the blood of the bird that was killed over the running water:

14:7 Og hann skal stökkva sjö sinnum á þann, sem lætur hreinsa sig af líkþránni, og dæma hann hreinan, en sleppa lifandi fuglinum út á víðavang.

14:7 And he shall sprinkle upon him that is to be cleansed from the leprosy seven times, and shall pronounce him clean, and shall let go the living bird into the open field.

14:8 Sá er lætur hreinsa sig, skal þvo klæði sín, raka allt hár sitt og lauga sig í vatni, og er þá hreinn. Og síðan gangi hann í herbúðirnar, en skal þó sjö daga hafast við fyrir utan tjald sitt.

14:8 And he that is to be cleansed shall wash his clothes, and shave off all his hair, and bathe himself in water; and he shall be clean: and after that he shall come into the camp, but shall dwell outside his tent seven days.

14:9 Og á sjöunda degi skal hann raka allt hár sitt, bæði höfuð sitt, skegg og augabrúnir, - allt hár sitt skal hann raka. Og hann skal þvo klæði sín og lauga líkama sinn í vatni, og er þá hreinn.

14:9 And it shall be on the seventh day, that he shall shave all his hair off his head and his beard and his eyebrows, even all his hair he shall shave off: and he shall wash his clothes, and he shall bathe his flesh in water, and he shall be clean.

14:10 Á áttunda degi skal hann taka tvö hrútlömb gallalaus og eina gimbur veturgamla gallalaus og þrjá tíunduparta úr efu af finu mjöli, blönduðu við oliu, í matfórni, og einn lóg af oliu.

14:10 And on the eighth day he shall take two he-lambs without blemish, and one ewe-lamb a year old without blemish, and three tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, and one log of oil.

14:11 Og presturinn, er hreinsar, skal færa manninn, er lætur hreinsa sig, ásamt þessu fram fyrir Drottin að dyrum samfundatjaldsins.

14:11 And the priest that cleanseth him shall set the man that is to be cleansed, and those things, before Yahwe, at the door of the tent of meeting.

14:12 Og presturinn skal taka annað hrútlambið og fórna því í sektarfórni, ásamt oliu-lóginum, og veifa hvorutveggja að veifilfórni frammi fyrir Drottni.

14:12 And the priest shall take one of the he-lambs, and offer him for a trespass-offering, and the log of oil, and wave them for a wave-offering before Yahwe:

14:13 Og lambinu skal slátra á þeim stað, þar sem syndafórnninni er slátrað og brennifórnninni, á helgum stað: því að eins og syndafórni heyrir presti, svo er og um sektarfórni. Hún er háheilög.

14:13 and he shall kill the he-lamb in the place where they kill the sin-offering and the burnt-offering, in the place of the sanctuary: for as the sin-offering is the priest's, so is the trespass-offering: it is most holy:

14:14 Prestur skal taka nokkuð af blóði sektarfórnnarinnar, og prestur skal ríða því á hægri cyrnasnepl þess, er lætur hreinsa sig, og á þumalfingur hægri handar hans og á stórutá hægri fótar hans.

14:14 and the priest shall take of the blood of the trespass-offering, and the priest shall put it upon the tip of the right ear of him that is to be cleansed, and upon the thumb of his right hand, and upon the great toe of his right foot.

14:15 Og prestur skal taka nokkuð af

oliu-lóginum og hella í vinstri lófa sér.

14:15 And the priest shall take of the log of oil, and pour it into the palm of his own left hand;

14:16 Og prestur skal drepa hægri fingri sínum í oliuna, sem er í vinstri lófa hans, og stökkva oliunni með fingri sínum sjö sinnum frammi fyrir Drottni.

14:16 and the priest shall dip his right finger in the oil that is in his left hand, and shall sprinkle of the oil with his finger seven times before Yahwe:

14:17 Og af leifunum af oliunni, sem er í lófa hans, skal prestur ríða á hægri cyrnasnepl þess, er lætur hreinsa sig, og á þumalfingur hægri handar hans og á stórutá hægri fótar hans, ofan á blöðði úr sektarfórnninni.

14:17 and of the rest of the oil that is in his hand shall the priest put upon the tip of the right ear of him that is to be cleansed, and upon the thumb of his right hand, and upon the great toe of his right foot, upon the blood of the trespass-offering:

14:18 Og því, sem leift er af oliunni í lófa prestsins, skal hann ríða á höfuð þess, sem lætur hreinsa sig, og prestur skal friðþægja fyrir hann frammi fyrir Drottni.

14:18 and the rest of the oil that is in the priest's hand he shall put upon the head of him that is to be cleansed: and the priest shall make atonement for him before Yahwe.

14:19 Þá skal prestur fórna syndafórnninni og friðþægja fyrir þann, er lætur hreinsa sig, vegna óhreindleika hans, og síðan skal hann slátra brennifórnninni.

14:19 And the priest shall offer the sin-offering, and make atonement for him that is to be cleansed because of his uncleanness: and afterward he shall kill the burnt-offering;

14:20 Og prestur skal fram bera á altarið brennifórnnina og matfórnnina. Þannig skal presturinn friðþægja fyrir hann, og er hann þá hreinn.

14:20 and the priest shall offer the burnt-offering and the meal-offering upon the altar: and the priest shall make atonement for him, and he shall be clean.

14:21 En sé hann fátækur og á ekki fyrir þessu, þá skal hann taka eitt hrútlamb í sektarfórni til veifunar, til þess að friðþægt verði fyrir hann, og einn tíunda part úr efu af finu mjöli, blönduðu við oliu, í matfórni, og lóg af oliu

14:21 And if he be poor, and cannot get so much, then he shall take one he-lamb for a trespass-offering to be waved, to make atonement for him, and one tenth part of an ephah of fine flour mingled with oil for a meal-offering, and a log of oil;

14:22 og tvær turtildúfur eða tvær ungar dúfur, eftir því sem efni hans leyfa. Skal önnur vera til syndafórnnar, en hin til brennifórnnar.

14:22 and two turtle-doves, or two young pigeons, such as he is able to get; and the one shall be a sin-offering, and the other a burnt-offering.

14:23 Og hann skal færa þær prestinum á áttunda degi frá hreinsun

sinni að dyrum samfundatjaldsins fram fyrir Drottín.

14:23 And on the eighth day he shall bring them for his cleansing unto the priest, unto the door of the tent of meeting, before Yahwe:

14:24 **Og prestur skal taka sektarfórnarlambið og oliu-lóginn, og prestur skal veifa því til veififórnar frammi fyrir Drottíni.**

14:24 and the priest shall take the lamb of the trespass-offering, and the log of oil, and the priest shall wave them for a wave-offering before Yahwe.

14:25 **Síðan skal sektarfórnarlambinu slátrað. Prestur skal taka nokkuð af blóði sektarfórnarinnar og ríða á hægri eyrnasnepil þess, er lætur hreinsa sig, og á þumalfingur hægri handar hans og á stórutá hægri fótar hans.**

14:25 And he shall kill the lamb of the trespass-offering; and the priest shall take of the blood of the trespass-offering, and put it upon the tip of the right ear of him that is to be cleansed, and upon the thumb of his right hand, and upon the great toe of his right foot.

14:26 **Og nokkru af oliunni skal prestur hella í vinstri lófa sér.**

14:26 And the priest shall pour of the oil into the palm of his own left hand;

14:27 **Og prestur skal stökkva nokkru af oliunni, sem er í lófa hans, með hægri fingri sínum sjö sinnum frammi fyrir Drottíni.**

14:27 and the priest shall sprinkle with his right finger some of the oil that is in his left hand seven times before Yahwe:

14:28 **Og prestur skal ríða nokkru af oliunni, sem er í lófa hans, á hægri eyrnasnepil þess, er lætur hreinsa sig, og á þumalfingur hægri handar hans og stórutá hægri fótar hans, á þann stað þar sem blóðið úr sektarfórninni er.**

14:28 and the priest shall put of the oil that is in his hand upon the tip of the right ear of him that is to be cleansed, and upon the thumb of his right hand, and upon the great toe of his right foot, upon the place of the blood of the trespass-offering:

14:29 **En því, sem leift er af oliunni í lófa prestsins, skal hann ríða á höfuð þess, er lætur hreinsa sig, til þess að friðþægja fyrir hann frammi fyrir Drottíni.**

14:29 and the rest of the oil that is in the priest's hand he shall put upon the head of him that is to be cleansed, to make atonement for him before Yahwe.

14:30 **Þá skal hann fórna annarri turtildúfunni eða annarri ungu dúfunni, eftir því sem hann hafði efnin til.**

14:30 And he shall offer one of the turtle-doves, or of the young pigeons, such as he is able to get,

14:31 **annarri í syndaförn og hinni í brenniförn, ásamt matfórninni. Þannig skal presturinn friðþægja fyrir þann, er lætur hreinsa sig, frammi fyrir Drottíni."**

14:31 even such as he is able to get, the one for a sin-offering, and the other for a burnt-offering, with the meal-offering: and the priest shall make atonement for him that is to be cleansed before Yahwe.

14:32 **Þetta eru ákvæðin um þann, sem hefir líkþrársótt og ekki á fyrir hreinsun sínni.**

14:32 This is the law of him in whom is the plague of leprosy, who is not able to get *that which pertaineth* to his cleansing.

14:33 **Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:**

14:33 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

14:34 **"Þá er þér komið í Kanaanland, sem ég mun gefa yður til eignar, og ég læt koma líkþrárskellu á hús í eignarlandi yðar.**

14:34 When ye are come into the land of Canaan, which I give to you for a possession, and I put the plague of leprosy in a house of the land of your possession;

14:35 **þá skal sá fara, sem húsið á, og greina presti frá og segja: „Mér virðist sem skella sé á húsinu."**

14:35 then he that owneth the house shall come and tell the priest, saying, There seemeth to me to be as it were a plague in the house.

14:36 **Og prestur skal bjóða að láta ryðja húsið áður en prestur gengur inn til þess að líta á skelluna, svo að ekki verði allt óhreint, sem í húsinu er. Síðan skal prestur ganga inn til þess að skoða húsið.**

14:36 And the priest shall command that they empty the house, before the priest goeth in to see the plague, that all that is in the house be not made unclean: and afterward the priest shall go in to see the house:

14:37 **Og hann skal líta á skelluna, og sjái hann, að skellan á veggjum hússins eru dældir grænleitar eða rauðleitar, og þar þer lægra en vegginn.**

14:37 and he shall look on the plague; and, behold, if the plague be in the walls of the house with hollow streaks, greenish or reddish, and the appearance thereof be lower than the wall;

14:38 **þá skal prestur ganga út úr húsinu að dyrum hússins og byrgja húsið sjö daga.**

14:38 then the priest shall go out of the house to the door of the house, and shut up the house seven days.

14:39 **Og prestur skal koma aftur á sjöunda degi og líta á, og sjái hann að skellan hefir færst út á veggjum hússins.**

14:39 And the priest shall come again the seventh day, and shall look; and, behold, if the plague be spread in the walls of the house;

14:40 **þá skal prestur bjóða að brjóta þá steina úr, sem skellan er á, og varpa þeim á óhreinan stað utan borgar.**

14:40 then the priest shall command that they take out the stones in which the plague is, and cast them into an unclean place without the city:

14:41 **Og húsið skal hann láta skafa allt að innan, og skulu þeir steypa niður veggliminu, er þeir skafa af, á óhreinan stað utan borgar.**

14:41 and he shall cause the house to be scraped within round about, and they shall pour out the mortar, that they scrape off, without the city into an unclean place:

14:42 **Og þeir skulu taka aðra steina og setja í stað hinna steinanna, og annað vegglim skal taka og ríða á húsið.**

14:42 and they shall take other stones, and put them in the place of those stones; and he shall take other mortar, and shall plaster the house.

14:43 **En ef skellan kemur aftur og brýst út á húsinu, eftir að steinarnir hafa verið brotnir úr og eftir að húsið hefir verið skafið og síðan verið ríðið á vegglimi.**

14:43 And if the plague come again, and break out in the house, after that he hath taken out the stones, and after he hath scraped the house, and after it is plastered;

14:44 **þá skal prestur koma og líta á. Og sjái hann að skellan hefir færst út á húsinu, þá er það skað líkþrá á húsinu. Það er óhreint.**

14:44 then the priest shall come in and look; and, behold, if the plague be spread in the house, it is a fretting leprosy in the house: it is unclean.

14:45 **Og skal rífa húsið, steinana í því, víðina og allt vegglim hússins, og færa út fyrir borgina á óhreinan stað.**

14:45 And he shall break down the house, the stones of it, and the timber thereof, and all the mortar of the house; and he shall carry them forth out of the city into an unclean place.

14:46 **Hver sem gengur inn í húsið alla þá stund, sem það er byrgt, skal vera óhrein til kvelds.**

14:46 Moreover he that goeth into the house all the while that it is shut up shall be unclean until the even.

14:47 **Og hver sem hvílir í húsinu, skal þvo klæði sín, og hver sem matar neytir í húsinu, skal þvo klæði sín.**

14:47 And he that lieth in the house shall wash his clothes; and he that eateth in the house shall wash his clothes.

14:48 **En ef prestur kemur og lítur á og sér, að skellan hefir ekki færst út á húsinu eftir að ríðið var vegglimi á húsið, þá skal prestur dæma húsið hreint, því að skellan er þá læknuð.**

14:48 And if the priest shall come in, and look, and, behold, the plague hath not spread in the house, after the house was plastered; then the priest shall pronounce the house clean, because the plague is healed.

14:49 **Og hann skal taka tvo fugla, sedrusvið, skarlat og ísópsvönd til þess að syndhreinna húsið.**

14:49 And he shall take to cleanse the house two birds, and cedar wood, and scarlet, and hyssop:

14:50 **Og hann skal slátra öðrum fuglinum í leirker yfir rennandi vatni.**

14:50 and he shall kill one of the birds in an earthen vessel over running water:

14:51 **En sedrusviðinn, ísópsvöndinn, skarlatið og lifandi fuglinn skal hann taka og drepa þeim í blóð fuglsins, er slátrað var, og í rennandi vatnið og stökkva á húsið sjö sinnum.**

14:51 and he shall take the cedar wood, and the hyssop, and the scarlet, and the living bird, and dip them in the blood of the slain

bird, and in the running water, and sprinkle the house seven times:

14:52 Og hann skal syndhreinsa húsið með blóði fuglsins og rennandi vatninu, með lifandi fuglinum, sedrusviðinum, isópsvendinginum og skarlatínu.

14:52 and he shall cleanse the house with the blood of the bird, and with the running water, and with the living bird, and with the cedar wood, and with the hyssop, and with the scarlet:

14:53 En lifandi fuglinum skal hann sleppa út fyrir borgina, út á víðavang, og friðþægja þannig fyrir húsið, og er það þá hreint."

14:53 but he shall let got the living bird out of the city into the open field: so shall he make atonement for the house; and it shall be clean.

14:54 Þetta eru ákvæðin um hvers konar líkþrársótt og skurfu,

14:54 This is the law for all manner of plague of leprosy, and for a scall,

14:55 um líkþrá í fati og á húsi,

14:55 and for the leprosy of a garment, and for a house,

14:56 um þrota, hrúður og gljádila,

14:56 and for a rising, and for a scab, and for a bright spot;

14:57 til leiðbeiningar um það, hvenær eitthvað er óhreint og hvenær það er hreint. Þetta eru ákvæðin um líkþrá.

14:57 to teach when it is unclean, and when it is clean: this is the law of leprosy.

15:1 Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:

15:1 And Yahwe spake unto Moses and to Aaron, saying,

15:2 "Mælið til Ísraelsmanna og segið við þá: Nú hefir einhver rennsli úr hörundi sínu, og er hann óhreinn vegna rennslisins.

15:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When any man hath an issue out of his flesh, because of his issue he is unclean.

15:3 Og skal svo vera um óhreinleika hans, þá er hann hefir rennsli: Hvort sem rennslið úr hörundi hans gengur út eða stemmist, þá er hann óhreinn.

15:3 And this shall be his uncleanness in his issue: whether his flesh run with his issue, or his flesh be stopped from his issue, it is his uncleanness.

15:4 Sérhver hvíla skal óhrein vera, ef maður með rennsli hefir legið í henni, og sérhvað það skal óhreint vera, er hann situr á.

15:4 Every bed whereon he that hath the issue lieth shall be unclean; and everything whereon he sitteth shall be unclean.

15:5 Og hver sem snertir hvílu hans, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:5 And whosoever toucheth his bed shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:6 Og sá er sest á nokkuð það, sem maður með rennsli hefir setið á, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:6 And he that sitteth on anything whereon he that hath the issue sat shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:7 Og sá sem snertir líkama þess, er rennsli hefir, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:7 And he that toucheth the flesh of him that hath the issue shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:8 Hrakki sá, er rennsli hefir, á hreinan mann, þá skal hann þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:8 And if he that hath the issue spit upon him that is clean, then he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:9 Sérhver söðull skal óhreinn vera, ef maður með rennsli ridur í honum.

15:9 And what saddle soever he that hath the issue rideth upon shall be unclean.

15:10 Og hver sá, er snertir eitthvað það, sem hefir verið undir honum, skal vera óhreinn til kvelds, og sá, er ber það, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:10 And whosoever toucheth anything that was under him shall be unclean until the even: and he that beareth those things shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:11 Og hver sá, er maður með rennsli hefir snortið, og hafi hann cigi skolað hendur sínar í vatni, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:11 And whomsoever he that hath the issue toucheth, without having rinsed his hands in water, he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:12 Og leirker skal brjóta, ef maður með rennsli snertir það, en tré-ílát öll skola í vatni.

15:12 And the earthen vessel, which he that hath the issue toucheth, shall be broken; and every vessel of wood shall be rinsed in water.

15:13 Er sá, er rennsli hefir, verður hreinn af rennsli sínu, skal hann telja sjö daga frá hreinsun sinni og þvo klæði sín og lauga líkama sinn í rennandi vatni, og er þá hreinn.

15:13 And when he that hath an issue is cleansed of his issue, then he shall number to himself seven days for his cleansing, and wash his clothes; and he shall bathe his flesh in running water, and shall be clean.

15:14 Og á áttunda degi skal hann taka tvær turtildúfur eða tvær ungar dúfur og ganga fram fyrir Drottin að dyrum samfundatjaldsins og færa þær presti.

15:14 And on the eighth day he shall take to him two turtle-doves, or two young pigeons, and come before Yahwe unto the door of the tent of meeting, and give them unto the priest:

15:15 Og prestur skal fórna þeim, annarri í syndaförn og hinni í brenniförn, og prestur skal friðþægja fyrir hann frammi fyrir Drottin vegna rennslis hans.

15:15 and the priest shall offer them, the one for a sin-offering, and the other for a burnt-offering; and the priest shall make atonement for him before Yahwe for his issue.

15:16 Nú lætur einhver sæði, og skal hann lauga allan líkama sinn í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:16 And if any man's seed of copulation go out from him, then he shall bathe all his flesh in water, and be unclean until the even.

15:17 Og hvert það fat eða skinn, sem sæðið hefir komið á, skal þvegið í vatni og vera óhreint til kvelds.

15:17 And every garment, and every skin, whereon is the seed of copulation, shall be washed with water, and be unclean until the even.

15:18 Og leggist maður með konu og hafi samfarir við hana, þá skulu þau lauga sig í vatni og vera óhrein til kvelds.

15:18 The woman also with whom a man shall lie with seed of copulation, they shall both bathe themselves in water, and be unclean until the even.

15:19 Nú hefir kona rennsli, og rennslið úr holdi hennar er blóð, þá skal hún vera óhrein sjö daga, og hver sem snertir hana, skal vera óhreinn til kvelds.

15:19 And if a woman have an issue, and her issue in her flesh be blood, she shall be in her impurity seven days: and whosoever toucheth her shall be unclean until the even.

15:20 Allt það, sem hún liggur á, meðan hún er óhrein, skal vera óhreint, og allt, sem hún situr á, skal vera óhreint.

15:20 And everything that she lieth upon in her impurity shall be unclean: everything also that she sitteth upon shall be unclean.

15:21 Og hver sem snertir hvílu hennar, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:21 And whosoever toucheth her bed shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:22 Og hver sem snertir nokkuð það, sem hún hefir setið á, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds.

15:22 And whosoever toucheth anything that she sitteth upon shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:23 Og snerti hann eitthvað, sem er í hvilunni eða á því, sem hún situr á, þá skal hann vera óhreinn til kvelds.

15:23 And if it be on the bed, or on anything whereon she sitteth, when he toucheth it, he shall be unclean until the even.

15:24 Og ef einhver samrekkir henni og tíðablóð hennar kemur á hann, þá er hann óhreinn sjö daga, og hver sú hvíla skal óhrein vera, er hann liggur í.

15:24 And if any man lie with her, and her impurity be upon him, he shall be unclean seven days; and every bed whereon he lieth shall be unclean.

15:25 Nú missir kona blóð marga daga á öðrum tíma en þeim, er hún hefir tíðir, eða hún hefir rennsli fram yfir

tíðir sínar. Þá skal hún alla þá stund, er hún hefir óhreint rennsli, haga sér eins og þá daga, er hún hefir tíðir. Hún er óhrein.

15:25 And if a woman have an issue of her blood many days not in the time of her impurity, or if she have an issue beyond the time of her impurity; all the days of the issue of her uncleanness she shall be as in the days of her impurity: she is unclean.

15:26 Hverja hvílu, sem hún liggur í alla þá stund, sem hún hefir rennsli, skal hún fara með eins og hvílu sína, þá er hún hefir tíðir, og sérhvað það, er hún situr á, skal vera óhreint, eins og þegar hún er óhrein af klæðaföllum.

15:26 Every bed whereon she lieth all the days of her issue shall be unto her as the bed of her impurity: and everything whereon she sitteth shall be unclean, as the uncleanness of her impurity.

15:27 Hver sem snertir þetta, skal vera óhrein, og hann skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhrein til kvelds.

15:27 And whosoever toucheth those things shall be unclean, and shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even.

15:28 En þá er hún er hrein orðin af rennsli sínu, skal hún telja sjö daga, og eftir það er hún hrein.

15:28 But if she be cleansed of her issue, then she shall number to herself seven days, and after that she shall be clean.

15:29 Og á áttunda degi skal hún taka sér tvær turtildúfur eða tvær ungar dúfur og færa þær prestinum að dyrum samfundatjaldsins.

15:29 And on the eighth day she shall take unto her two turtle-doves, or two young pigeons, and bring them unto the priest, to the door of the tent of meeting.

15:30 Og prestur skal fórna annarri í syndafórn og hinni í brennifórn, og prestur skal friðþægja fyrir hana frammi fyrir Drottni vegna hins óhreinna rennslis hennar.

15:30 And the priest shall offer the one for a sin-offering, and the other for a burnt-offering; and the priest shall make atonement for her before Yahwe for the issue of her uncleanness.

15:31 Og þannig skuluð þér vara Ísraelsmenn við óhreindleika þeirra, að þeir deyi ekki í óhreindleika sínum, ef þeir saurga búð mína, sem er meðal þeirra."

15:31 Thus shall ye separate the children of Israel from their uncleanness, that they die not in their uncleanness, when they defile my tabernacle that is in the midst of them.

15:32 Þetta eru ákvæðin um þann, sem hefir rennsli, og þann, sem hefir sáólát, svo að hann verður óhrein af.

15:32 This is the law of him that hath an issue, and of him whose seed of copulation goeth from him, so that he is unclean thereby;

15:33 og um konu, sem hefir tíðir, og þann, sem hefir rennsli, hvort heldur er karl eða kona, og um mann, sem samrekkir konu óhreinni.

15:33 and of her that is sick with her impurity, and of him that hath an issue, of the man,

and of the woman, and of him that lieth with her that is unclean.

16:1 Drottinn talaði við Móse eftir dauða tveggja sona Arons, er þeir gengu fram fyrir Drottin og dóu.

16:1 And Yahwe spake unto Moses, after the death of the two sons of Aaron, when they drew near before Yahwe, and died;

16:2 Og Drottinn sagði við Móse: "Seg þú Aroni bróður þínum, að hann megi ekki á hverjum tíma sem er ganga inn í helgidóminn inn fyrir fortjaldið, fram fyrir lokið, sem er yfir örkinni, ella muni hann deyja, því að ég mun birtast í skýinu yfir lokinu.

16:2 and Yahwe said unto Moses, Speak unto Aaron thy brother, that he come not at all times into the holy place within the veil, before the mercy-seat which is upon the ark; that he die not: for I will appear in the cloud upon the mercy-seat.

16:3 Með þetta skal Aron koma inn í helgidóminn: Með unguneyti í syndafórn og hrút í brennifórn.

16:3 Herewith shall Aaron come into the holy place: with a young bullock for a sin-offering, and a ram for a burnt-offering.

16:4 Hann skal klæðast helgum linkrytli og hafa linbrækur yfir holdi sínu og gyrða sig linbelti og setja á sig vefjarhött af líni. Þetta eru helg klæði. Og skal hann lauga líkama sinn í vatni og klæðast þeim.

16:4 He shall put on the holy linen coat, and he shall have the linen breeches upon his flesh, and shall be girded with the linen girdle, and with the linen mitre shall he be attired: they are the holy garments; and he shall bathe his flesh in water, and put them on.

16:5 Af söfnuði Ísraelsmanna skal hann taka tvo geithafra í syndafórn og einn hrút í brennifórn.

16:5 And he shall take of the congregation of the children of Israel two he-goats for a sin-offering, and one ram for a burnt-offering.

16:6 Aron skal leiða fram uxann, sem honum er ætlaður til syndafórnar, og friðþægja fyrir sig og hús sitt.

16:6 And Aaron shall present the bullock of the sin-offering, which is for himself, and make atonement for himself, and for his house.

16:7 Þá skal hann taka báða geithafrana og færa þá fram fyrir Drottin að dyrum samfundatjaldsins.

16:7 And he shall take the two goats, and set them before Yahwe at the door of the tent of meeting.

16:8 Og Aron skal leggja hluti á báða hafrana, einn hlut fyrir Drottin og hinn annan hlut fyrir Asasel.

16:8 And Aaron shall cast lots upon the two goats; one lot for Yahwe, and the other lot for Azazel.

16:9 Og Aron skal leiða fram hafurinn, sem hlutur Drottins féll á, og fórna honum í syndafórn.

16:9 And Aaron shall present the goat upon which the lot fell for Yahwe, and offer him for a sin-offering.

16:10 En hafurinn, sem hlutur Asasels féll á, skal færa lifandi fram fyrir

Drottin, til þess að friðþægja fari fram yfir honum og honum sé sleppt til Asasels út á eyðimörkina.

16:10 But the goat, on which the lot fell for Azazel, shall be set alive before Yahwe, to make atonement for him, to send him away for Azazel into the wilderness.

16:11 Aron skal leiða fram uxann, sem honum er ætlaður til syndafórnar, og friðþægja fyrir sig og hús sitt, og hann skal slátra uxanum, sem honum er ætlaður til syndafórnar.

16:11 And Aaron shall present the bullock of the sin-offering, which is for himself, and shall make atonement for himself, and for his house, and shall kill the bullock of the sin-offering which is for himself:

16:12 Hann skal taka eldpönnu fulla af eldsglödum af altarinu frammi fyrir Drottin og lúkur sínar fullar af smámuldu ilmreykelsi og bera inn fyrir fortjaldið.

16:12 and he shall take a censer full of coals of fire from off the altar before Yahwe, and his hands full of sweet incense beaten small, and bring it within the veil:

16:13 Og hann skal láta reykelsið á eldinn frammi fyrir Drottin, svo að reykelsisskýið hylji lokið, sem er yfir sáttmálinu, og hann deyi ekki.

16:13 and he shall put the incense upon the fire before Yahwe, that the cloud of the incense may cover the mercy-seat that is upon the testimony, that he die not:

16:14 Og hann skal taka nokkuð af blóði uxans og stökkva því með fingri sínum ofan á lokið framanvert, og fyrir framan lokið skal hann stökkva sjö sinnum nokkru af blóðinu með fingri sínum.

16:14 and he shall take of the blood of the bullock, and sprinkle it with his finger upon the mercy-seat on the east; and before the mercy-seat shall he sprinkle of the blood with his finger seven times.

16:15 Þessu næst skal hann slátra hafurinn, er ætlaður er lýðnum til syndafórnar, og bera blóð hans inn fyrir fortjaldið og færa með blóðið úr honum á sama hátt, eins og hann fór með blóðið úr uxanum, og stökkva því á lokið og fyrir framan lokið.

16:15 Then shall he kill the goat of the sin-offering, that is for the people, and bring his blood within the veil, and do with his blood as he did with the blood of the bullock, and sprinkle it upon the mercy-seat, and before the mercy-seat:

16:16 og friðþægja þannig fyrir helgidóminn, vegna óhreindleika Ísraelsmanna og vegna misgjörða þeirra, í hverju sem þeir kunna að hafa syndgað. Og eins skal hann fara með samfundatjaldið, sem stendur meðal þeirra, mitt í óhreindleika þeirra.

16:16 and he shall make atonement for the holy place, because of the uncleannesses of the children of Israel, and because of their transgressions, even all their sins: and so shall he do for the tent of meeting, that dwelleth with them in the midst of their uncleannesses.

16:17 Enginn maður má vera inni í samfundatjaldinu, er hann gengur inn til þess að friðþægja í helgidóminum,

tíl þess er hann fer út og hefir friðþægt fyrir sig og hús sitt og fyrir allan Ísraels söfnuð.

16:17 And there shall be no man in the tent of meeting when he goeth in to make atonement in the holy place, until he come out, and have made atonement for himself, and for his household, and for all the assembly of Israel.

16:18 Hann skal ganga út að altarinu, sem stendur frammi fyrir Drottni, og friðþægja fyrir það. Og hann skal taka nokkuð af blóði uxans og nokkuð af blóði hafursins og ríða á horn altarisins allt í kring.

16:18 And he shall go out unto the altar that is before Yahwe, and make atonement for it, and shall take of the blood of the bullock, and of the blood of the goat, and put it upon the horns of the altar round about.

16:19 Og hann skal stökkva nokkru af blóðinu á það sjö sinnum með fingri sínum og hreinsa það og helga það vegna óhreinleika Ísraelsmanna.

16:19 And he shall sprinkle of the blood upon it with his finger seven times, and cleanse it, and hallow it from the uncleannesses of the children of Israel.

16:20 Er hann þannig hefir lokið friðþægingu helgidómsins, samfundatjaldsins og altarisins, skal hann leiða fram lifandi hafurinn.

16:20 And when he hath made an end of atoning for the holy place, and the tent of meeting, and the altar, he shall present the live goat:

16:21 Og Aron skal leggja báðar hendur sínar á höfuð hins lifandi hafurs og játa yfir honum öll afbrot Ísraelsmanna og allar misgjörðir þeirra, í hverju sem þeir kunna að hafa syndgað. Og hann skal leggja þær á höfuð hafursins og senda hann út á eyðimörk með manni, sem til þess er ferðbúinn.

16:21 and Aaron shall lay both his hands upon the head of the live goat, and confess over him all the iniquities of the children of Israel, and all their transgressions, even all their sins; and he shall put them upon the head of the goat, and shall send him away by the hand of a man that is in readiness into the wilderness:

16:22 Og hafurinn skal bera á sér öll afbrot þeirra til óbyggða, og hann skal sleppa hafrinum á eyðimörk.

16:22 and the goat shall bear upon him all their iniquities unto a solitary land: and he shall let go the goat in the wilderness.

16:23 Og Aron skal ganga inn í samfundatjaldið og færa sig úr línklaðunum, sem hann fór í, er hann gekk inn í helgidóminn, og skilja þau þar eftir.

16:23 And Aaron shall come into the tent of meeting, and shall put off the linen garments, which he put on when he went into the holy place, and shall leave them there:

16:24 Og hann skal lauga líkama sinn í vatni á helgu stað og fara í klæði sín, ganga síðan út og fórna brenniförn sjálfs sín og brenniförn lyðsins, og friðþægja fyrir sig og fyrir lyðinn.

16:24 and he shall bathe his flesh in water in a holy place, and put on his garments, and

come forth, and offer his burnt-offering and the burnt-offering of the people, and make atonement for himself and for the people.

16:25 Og mör syndafórnarinnar skal hann brenna á altarinu.

16:25 And the fat of the sin-offering shall he burn upon the altar.

16:26 Og sá, er fór burt með hafurinn til Asasels, skal þvo klæði sín og lauga líkama sinn í vatni. Síðan gangi hann í herbúðirnar.

16:26 And he that letteth go the goat for Azazel shall wash his clothes, and bathe his flesh in water, and afterward he shall come into the camp.

16:27 En syndafórnaruxann og syndafórnarhafurinn, hverra blóð var borði inn til friðþægingar í helgidóminum, skal færa út fyrir herbúðirnar og brenna í eldi skinnin af þeim, kjöttið og gorið.

16:27 And the bullock of the sin-offering, and the goat of the sin-offering, whose blood was brought in to make atonement in the holy place, shall be carried forth without the camp; and they shall burn in the fire their skins, and their flesh, and their dung.

16:28 Og sá, er brennir þetta, skal þvo klæði sín og lauga líkama sinn í vatni. Síðan gangi hann í herbúðirnar.

16:28 And he that burneth them shall wash his clothes, and bathe his flesh in water, and afterward he shall come into the camp.

16:29 Þetta skal vera yður ævarandi lögmál: Í sjöunda mánuðinum, á tíunda degi mánaðarins skuluð þér fasta og ekkert verk vinna, hvorki innbornir menn né útlendingar, er meðal yðar búa.

16:29 And it shall be a statute for ever unto you: in the seventh month, on the tenth day of the month, ye shall afflict your souls, and shall do no manner of work, the home-born, and the stranger that sojourneth among you:

16:30 Því að á þessum degi skal friðþægt verða fyrir yður til þess að hreinsa yður. Af öllum syndum yðar skuluð þér hreinir vera fyrir Drottni.

16:30 for on this day shall atonement be made for you, to cleanse you; from all your sins shall ye be clean before Yahwe.

16:31 Það skal vera yður algjör hvíldardagur, og þér skuluð fasta. Það er ævarandi lögmál.

16:31 It is a sabbath of solemn rest unto you, and ye shall afflict your souls; it is a statute for ever.

16:32 En friðþæginguna skal gjöra sá prestur, er smyrja á og vigjast skal til þess, að hann þjóni í prestsembætti í stað föður síns, og skal hann klæðast línklaðunum, hinum helgu klæðum.

16:32 And the priest, who shall be anointed and who shall be consecrated to be priest in his father's stead, shall make the atonement, and shall put on the linen garments, even the holy garments:

16:33 Hann skal friðþægja fyrir hið helgasta, og hann skal friðþægja fyrir samfundatjaldið og altarið, og hann skal friðþægja fyrir prestana og allt fólk safnaðarins.

16:33 and he shall make atonement for

the holy sanctuary; and he shall make atonement for the tent of meeting and for the altar; and he shall make atonement for the priests and for all the people of the assembly.

16:34 Þetta skal vera yður ævarandi lögmál: að friðþægja einu sinni á ári fyrir Ísraelsmenn vegna allra synda þeirra." Og hann gjörði svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

16:34 And this shall be an everlasting statute unto you, to make atonement for the children of Israel because of all their sins once in the year. And he did as Yahwe commanded Moses.

17:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

17:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

17:2 "Tala þú við Aron og sonu hans og alla Ísraelsmenn og seg við þá: Þetta er það, sem Drottinn hefir boðið og sagt:

17:2 Speak unto Aaron, and unto his sons, and unto all the children of Israel, and say unto them: This is the thing which Yahwe hath commanded, saying,

17:3 Hver sá af húsi Ísraels, sem slátrar nautgrip eða sauðkind eða geitsauð í herbúðunum, eða slátrar því fyrir utan herbúðirnar,

17:3 What man soever there be of the house of Israel, that killeth an ox, or lamb, or goat, in the camp, or that killeth it without the camp,

17:4 og leiðir það ekki að dyrum samfundatjaldsins til þess að færa Drottni það að fórnargjöf fyrir framan búð Drottins, sá maður skal vera blóðsekur. Hann hefir úthellt blóði, og sá maður skal upprættur verða úr þjóð sinni.

17:4 and hath not brought it unto the door of the tent of meeting, to offer it as an oblation unto Yahwe before the tabernacle of Yahwe: blood shall be imputed unto that man; he hath shed blood; and that man shall be cut off from among his people:

17:5 til þess að Ísraelsmenn færi sláturfórnir sínar, er þeir eru vanir að fórna á bersvæði, - að þeir færi þær prestinum að dyrum samfundatjaldsins Drottni til handa og fórnir þeim í heillafórnir Drottni til handa.

17:5 To the end that the children of Israel may bring their sacrifices, which they sacrifice in the open field, even that they may bring them unto Yahwe, unto the door of the tent of meeting, unto the priest, and sacrifice them for sacrifices of peace-offerings unto Yahwe.

17:6 Prestur skal stökkva blóðinu á altari Drottins við dyr samfundatjaldsins og brenna mörinn til þægilegs ilms fyrir Drottin.

17:6 And the priest shall sprinkle the blood upon the altar of Yahwe at the door of the tent of meeting, and burn the fat for a sweet savor unto Yahwe.

17:7 Og þeir skulu eigi framar færa fórnir skógartröllunum, er þeir nú taka fram hjá með. Þetta skal vera þeim ævarandi lögmál frá kyni til kyns.

17:7 And they shall no more sacrifice their sacrifices unto the he-goats, after which they play the harlot. This shall be a statute forever unto them throughout their generations.

17:8 Og þú skalt segja við þá: Hver sá af húsi Ísraels eða af útlendum

mönnum, er búa meðal þeirra, sem fórnar brennifórn eða sláturfórn

17:8 And thou shalt say unto them, Whatsoever man there be of the house of Israel, or of the strangers that sojourn among them, that offereth a burnt-offering or sacrifice,

17:9 og færir hana ekki að dyrum samfundafjaldsins til þess að fórna Drottni henni, sá maður skal upprættur verða úr þjóð sinni.

17:9 and bringeth it not unto the door of the tent of meeting, to sacrifice it unto Yahwe; that man shall be cut off from his people.

17:10 Hver sá af húsi Ísraels og af útlendum mönnum, er búa meðal þeirra, sem neytir nokkurs blóðs, - gegn þeim manni, sem neytir blóðs, vil ég snúa augliti mínu og uppræta hann úr þjóð sinni.

17:10 And whatsoever man there be of the house of Israel, or of the strangers that sojourn among them, that eateth any manner of blood, I will set my face against that soul that eateth blood, and will cut him off from among his people.

17:11 Því að líf líkamans er í blóðinu, og ég hefi gefið yður það á altarið, til þess að með því sé friðþægt fyrir yður, því að blóðið friðþægir með lífinu.

17:11 For the life of the flesh is in the blood; and I have given it to you upon the altar to make atonement for your souls: for it is the blood that maketh atonement by reason of the life.

17:12 Fyrir því hefi ég sagt við Ísraelsmenn: „Enginn maður meðal yðar skal neyta blóðs neyta, né heldur skal nokkur útlendingur, er býr meðal yðar, neyta blóðs."

17:12 Therefore I said unto the children of Israel, No soul of you shall eat blood, neither shall any stranger that sojourneth among you eat blood.

17:13 Og hver sá Ísraelsmanna og þeirra manna útlendra, er meðal yðar búa, sem veiðir villidýr eða fugl átan, hann skal hella niður blóðinu og hylja það moldu.

17:13 And whatsoever man there be of the children of Israel, or of the strangers that sojourn among them, who taketh in hunting any beast or bird that may be eaten; he shall pour out the blood thereof, and cover it with dust.

17:14 Því að svo er um líf alls holds, að saman fer blóð og líf, og fyrir því hefi ég sagt við Ísraelsmenn: „Þér skuluð ekki neyta blóðs úr nokkru holdi, því að líf sérhvers holds, það er blóð þess. Hver sá, er þess neytir, skal upprættur verða."

17:14 For as to the life of all flesh, the blood thereof is *all one* with the life thereof: therefore I said unto the children of Israel, Ye shall eat the blood of no manner of flesh; for the life of all flesh is the blood thereof: whosoever eateth it shall be cut off.

17:15 Og hver sá, er etur sjálfaðaða skepnu eða dýrrifna, hvort heldur er innborinn maður eða útlundur, skal þvo klæði sín og lauga sig í vatni og vera óhreinn til kvelds. Þá er hann hreinn.

17:15 And every soul that eateth that which dieth of itself, or that which is torn of beasts,

whether he be home-born or a sojourner, he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even: then shall he be clean.

17:16 En því hann þau ekki og laugi ekki hold sitt, þá bakar hann sér sekt."

17:16 But if he wash them not, nor bathe his flesh, then he shall bear his iniquity.

18:1 Drottinn talaði við Móse og sagði: **18:1** And Yahwe spake unto Moses, saying,

18:2 "Tala þú við Ísraelsmenn og seg við þá: Ég er Drottinn, Guð yðar.

18:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, I am Yahwe your God.

18:3 Þér skuluð ekki gjöra að háttum Egyptalands, þar sem þér bjugguð, og þér skuluð ekki gjöra að háttum Kanaanlands, er ég mun leiða yður inn í, né heldur skuluð þér breyta eftir setningum þeirra.

18:3 After the doings of the land of Egypt, wherein ye dwelt, shall ye not do: and after the doings of the land of Canaan, whither I bring you, shall ye not do; neither shall ye walk in their statutes.

18:4 Lög mín skuluð þér halda og setningar mínar skuluð þér varðveita, svo að þér breytið eftir þeim. Ég er Drottinn, Guð yðar.

18:4 Mine ordinances shall ye do, and my statutes shall ye keep, to walk therein: I am Yahwe your God.

18:5 Þér skuluð því varðveita setningar mínar og lög. Sá sem breytir eftir þeim skal lífa fyrir þau. Ég er Drottinn.

18:5 Ye shall therefore keep my statutes, and mine ordinances; which if a man do, he shall live in them: I am Yahwe.

18:6 Enginn yðar skal koma nærri nokkru nánu skyldmenni til þess að bera blyðan þeirra. Ég er Drottinn.

18:6 None of you shall approach to any that are near of kin to him, to uncover *their* nakedness: I am Yahwe.

18:7 Þú skalt eigi bera blyðan föður þíns og blyðan móður þinnar. Hún er móðir þín, þú skalt eigi bera blyðan hennar.

18:7 The nakedness of thy father, even the nakedness of thy mother, shalt thou not uncover: she is thy mother; thou shalt not uncover her nakedness.

18:8 Þú skalt eigi bera blyðan konu föður þíns, það er blyðan föður þíns.

18:8 The nakedness of thy father's wife shalt thou not uncover: it is thy father's nakedness.

18:9 Blyðan systur þinnar, dóttur föður þíns eða dóttur móður þinnar, hvort heldur hún er fædd heima eða utan heimilis, - blyðan þeirra skalt þú eigi bera.

18:9 The nakedness of thy sister, the daughter of thy father, or the daughter of thy mother, whether born at home, or born abroad, even their nakedness thou shalt not uncover.

18:10 Blyðan sonardóttur þinnar eða dótturdóttur, blyðan þeirra skalt þú eigi bera, því að það er þín blyðan.

18:10 The nakedness of thy son's daughter, or of thy daughter's daughter, even their

nakedness thou shalt not uncover: for theirs is thine own nakedness.

18:11 Blyðan dóttur konu föður þíns, afkvæmis föður þíns - hún er systir þín -, blyðan hennar skalt þú eigi bera.

18:11 The nakedness of thy father's wife's daughter, begotten of thy father, she is thy sister, thou shalt not uncover her nakedness.

18:12 Eigi skalt þú bera blyðan föðursystur þinnar, hún er náð skyldmenni föður þíns.

18:12 Thou shalt not uncover the nakedness of thy father's sister: she is thy father's near kinswoman.

18:13 Eigi skalt þú bera blyðan móðursystur þinnar, því að hún er náð skyldmenni móður þinnar.

18:13 Thou shalt not uncover the nakedness of thy mother's sister: for she is thy mother's near kinswoman.

18:14 Eigi skalt þú bera blyðan föðurbróður þíns, eigi koma nærri konu hans, því að hún er sífkona þín.

18:14 Thou shalt not uncover the nakedness of thy father's brother, thou shalt not approach to his wife: she is thine aunt.

18:15 Eigi skalt þú bera blyðan tengdadóttur þinnar. Hún er kona sonar þíns, eigi skalt þú bera blyðan hennar.

18:15 Thou shalt not uncover the nakedness of thy daughter-in-law: she is thy son's wife; thou shalt not uncover her nakedness.

18:16 Eigi skalt þú bera blyðan konu bróður þíns. Það er blyðan bróður þíns.

18:16 Thou shalt not uncover the nakedness of thy brother's wife: it is thy brother's nakedness.

18:17 Eigi skalt þú bera blyðan konu og dóttur hennar. Sonardóttur hennar eða dótturdóttur skalt þú eigi taka til þess að bera blyðan þeirra. Þær eru náin skyldmennir; það er óhafa.

18:17 Thou shalt not uncover the nakedness of a woman and her daughter; thou shalt not take her son's daughter, or her daughter's daughter, to uncover her nakedness; they are near kinswomen: it is wickedness.

18:18 Né heldur skalt þú taka konu auk systur hennar, henni til eljurígs, með því að bera blyðan hennar auk hinnar, meðan hún er á lífi.

18:18 And thou shalt not take a wife to her sister, to be a rival *to her*, to uncover her nakedness, besides the other in her life-time.

18:19 Eigi skalt þú koma nærri konu til að bera blyðan hennar, þá er hún er óhreinn af klæðaföllum.

18:19 And thou shalt not approach unto a woman to uncover her nakedness, as long as she is impure by her uncleanness.

18:20 Þú skalt og eigi hafa holdlegt samræði við konu náunga þíns, svo að þú saurgist af.

18:20 And thou shalt not lie carnally with thy neighbor's wife, to defile thyself with her.

18:21 Eigi skalt þú gefa nokkurt afkvæmi þitt til þess, að það sé helgað Mólók, svo að þú vanheligir eigi nafn Guðs þíns. Ég er Drottinn.

18:21 And thou shalt not give any of thy seed to make them pass through *the fire* to Molech; neither shalt thou profane the name of thy God: I am Yahwe.

18:22 Eigi skalt þú leggjast með karlmanni sem kona væri. Það er viðurstygð.

18:22 Thou shalt not lie with mankind, as with womankind: it is abomination.

18:23 Þú skalt ekki eiga samlag við nokkra skepnu, svo að þú saurgist af. Né heldur skal kona standa fyrir skepnu til samræðis við hana. Það er svivirðing.

18:23 And thou shalt not lie with any beast to defile thyself therewith; neither shall any woman stand before a beast, to lie down thereto: it is confusion.

18:24 Saurgið yður ekki með nokkru þvílíku, því að með öllu þessu hafa heiðingjarnir saurgað sig, sem ég mun rekka á burt undan yður.

18:24 Defile not ye yourselves in any of these things: for in all these the nations are defiled which I cast out from before you;

18:25 Og landið saurgaðist, og fyrir því vitjaði ég misgjörðar þess á því, og landið spjó íbúum sínum.

18:25 And the land is defiled: therefore I do visit the iniquity thereof upon it, and the land vomiteth out her inhabitants.

18:26 Varðveitið því setningar minar og lög og fremjið enga af þessum viðurstygðum, hvorki innborinn maður né útlendingur, er býr meðal yðar. -

18:26 Ye therefore shall keep my statutes and mine ordinances, and shall not do any of these abominations; neither the home-born, nor the stranger that sojourneth among you;

18:27 Því að allar þessar viðurstyggðir hafa landsbúar, er fyrir yður voru, framíð, og landið saurgaðist -

18:27 (for all these abominations have the men of the land done, that were before you, and the land is defiled);

18:28 svo að landið spúi yður ekki, er þér saurgið það, eins og það spjó þeirri þjóð, er fyrir yður var.

18:28 That the land vomit not you out also, when ye defile it, as it vomited out the nation that was before you.

18:29 Því að hver sá, er fremur einhverja af þessum viðurstyggðum, þær sálir, sem það gjöra, skulu upprættar verða úr þjóð sinni.

18:29 For whosoever shall do any of these abominations, even the souls that do them shall be cut off from among their people.

18:30 Varðveitið því boðorð min, svo að þér fylgið eigi neinum af þeim andstyggilegu venjum, er hafðar voru í framm fyrir yðar tíð, og saurgið yður ekki með því. Ég er Drottinn, Guð yðar."

18:30 Therefore shall ye keep my charge, that ye practise not any of these abominable customs, which were practised before you, and that ye defile not yourselves therein: I am Yahwe your God.

19:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

19:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

19:2 "Tala þú til alls safnaðar Ísraelsmanna og seg við þá: Þér skuluð vera heilagir, því að ég, Drottinn, Guð yðar, er heilagur.

19:2 Speak unto all the congregation of the children of Israel, and say unto them, Ye shall be holy; for I Yahwe your God am holy.

19:3 Sérhver óttist móður sína og föður sinn og haldi hvildardaga mína. Ég er Drottinn, Guð yðar.

19:3 Ye shall fear every man his mother, and his father; and ye shall keep my sabbaths: I am Yahwe your God.

19:4 Snúið yður eigi til falsguda og gjörð yður eigi steypta guði. Ég er Drottinn, Guð yðar.

19:4 Turn ye not unto idols, nor make to yourselves molten gods: I am Yahwe your God.

19:5 Er þér slátrið heillaförn Drottni til handa, þá slátrið henni þannig, að hún afli yður velpökunnar.

19:5 And when ye offer a sacrifice of peace-offerings unto Yahwe, ye shall offer it that ye may be accepted.

19:6 Skal eta hana daginn, sem þér fórníð henni, og daginn eftir, en það, sem leift er til þriðja dags, skal brenna í eldi.

19:6 It shall be eaten the same day ye offer it, and on the morrow: and if aught remain until the third day, it shall be burnt with fire.

19:7 En sé þó efið af því á þriðja degi, þá skal það talið skemmt kjöt. Það mun eigi verða velpöknanlegt.

19:7 And if it be eaten at all on the third day, it is an abomination; it shall not be accepted:

19:8 Og hver, sem etur það, bakar sér sekt, því að hann hefir vanhellað það sem helgað er Drottni, og sá maður skal upprættur verða úr þjóð sinni.

19:8 But every one that eateth it shall bear his iniquity, because he hath profaned the holy thing of Yahwe: and that soul shall be cut off from his people.

19:9 Er þér skerið upp jarðargróður yðar, þá skalt þú eigi skera akur þinn út í hvert horn, né heldur skalt þú tína eftirtíning uppskeru þinnar.

19:9 And when ye reap the harvest of your land, thou shalt not wholly reap the corners of thy field, neither shalt thou gather the gleanings of thy harvest.

19:10 Og eigi skalt þú gjörtína vingarð þinn, né heldur tína upp niður fallin ber í vingarði þínum. Þú skalt skilja það eftir handa fátækum og útlendingum. Ég er Drottinn, Guð yðar.

19:10 And thou shalt not glean thy vineyard, neither shalt thou gather the fallen fruit of thy vineyard; thou shalt leave them for the poor and for the sojourner: I am Yahwe your God.

19:11 Þér skuluð eigi stela, eigi svikja, né heldur ljuga hver að öðrum.

19:11 Ye shall not steal; neither shall ye deal falsely, nor lie one to another.

19:12 Þér skuluð eigi sverja ranglega við nafn mitt, svo að þú vanheligir nafn Guðs þíns. Ég er Drottinn.

19:12 And ye shall not swear by my name

falsely, and profane the name of thy God: I am Yahwe.

19:13 Þú skalt eigi beita náunga þinn ofriki, né ræna hann, og kaup daglaunamanns skal eigi vera hjá þér náttlangi til morguns.

19:13 Thou shalt not oppress thy neighbor, nor rob him: the wages of a hired servant shall not abide with thee all night until the morning.

19:14 Þú skalt ekki bölvla daufum manni, né leggja fótakefli fyrir blindan mann, heldur skalt þú óttast Guð þinn. Ég er Drottinn.

19:14 Thou shalt not curse the deaf, nor put a stumblingblock before the blind; but thou shalt fear thy God: I am Yahwe.

19:15 Eigi skuluð þér ranglæti fremja í dómi. Þú skalt eigi draga taum lítilmagnans, né heldur vera hliðrægur hinum volduga. Með réttvísí skalt þú dæma náunga þinn.

19:15 Ye shall do no unrighteousness in judgment: thou shalt not respect the person of the poor, nor honor the person of the mighty; but in righteousness shalt thou judge thy neighbor.

19:16 Þú skalt eigi ganga um sem rögberi meðal fólks þíns og eigi krefjast blóðs náunga þíns. Ég er Drottinn.

19:16 Thou shalt not go up and down as a talebearer among thy people: neither shalt thou stand against the blood of thy neighbor: I am Yahwe.

19:17 Þú skalt ekki hata bróður þinn í hjarta þínu. Einarðlega skalt þú ávita náunga þinn, að þú eigi bakir þér synd hans vegna.

19:17 Thou shalt not hate thy brother in thy heart: thou shalt surely rebuke thy neighbor, and not bear sin because of him.

19:18 Eigi skalt þú hefnisamur vera né langrækin við samlanda þína, en þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig. Ég er Drottinn.

19:18 Thou shalt not take vengeance, nor bear any grudge against the children of thy people; but thou shalt love thy neighbor as thyself: I am Yahwe.

19:19 Þér skuluð varðveita setningar minar. Þú skalt eigi láta tvær tegundir fænaðar þíns eiga samlag, þú skalt eigi sá akur þinn tvenns konar sæði og eigi skalt þú bera klæði, sem ofín eru af tvenns konar efni.

19:19 Ye shall keep my statutes. Thou shalt not let thy cattle gender with a diverse kind: thou shalt not sow thy field with two kinds of seed: neither shall there come upon thee a garment of two kinds of stuff mingled together.

19:20 Nú hefir einhver holdlegt samræði við konu, og sé hún ambátt manni föstnuð, en hvorki leysingi né frelsingi, þá liggur refsing við. Eigi skal lifláta þau, fyrir því að hún var eigi frelsingi.

19:20 And whosoever lieth carnally with a woman, that is a bondmaid, betrothed to a husband, and not at all redeemed, nor freedom given her; they shall be punished; they shall not be put to death, because she was not free.

19:21 En hann skal færa Drottni sektarfórn sína að dyrum samfundatjaldsins, hrút í sektarfórn.

19:21 And he shall bring his trespass-offering unto Yahwe, unto the door of the tent of meeting, even a ram for a trespass-offering.

19:22 Og presturinn skal friðþægja fyrir hann með sektarfórnarhrútnum frammi fyrir Drottni vegna syndar hans, sem hann hefir drýgt. Og honum mun fyrirgefín verða synd hans, sem hann hefir drýgt.

19:22 And the priest shall make atonement for him with the ram of the trespass-offering before Yahwe for his sin which he hath sinned: the sin which he hath sinned shall be forgiven him.

19:23 Er þér komið inn í landið og gróðursetjið alls konar aldirtré, þá skuluð þér telja aldinin á þeim sem yfirhuð þeirra. Þrjú ár skuluð þér halda þau fyrir óumskorin; eigi skal neyta þeirra.

19:23 And when ye shall come into the land, and shall have planted all manner of trees for food, then ye shall count the fruit thereof as their uncircumcision: three years shall they be as uncircumcised unto you; it shall not be eaten.

19:24 Fjórða árið skulu öll aldir þeirra vera helguð Drottni til lofgjörðar.

19:24 But in the fourth year all the fruit thereof shall be holy, for giving praise unto Yahwe.

19:25 en fimmta árið skuluð þér eta aldin þeirra, svo að þau veiti yður því meiri arð. Ég er Drottinn, Guð yðar.

19:25 And in the fifth year shall ye eat of the fruit thereof, that it may yield unto you the increase thereof: I am Yahwe your God.

19:26 Þér skuluð ekkert með blóði eta. Þér skuluð eigi fara með spár né fjölkynngi.

19:26 Ye shall not eat anything with the blood: neither shall ye use enchantments, nor practise augury.

19:27 Þér skuluð eigi kringluskera höfuð yðar, né heldur skalt þú skerða skeggrönd þína.

19:27 Ye shall not round the corners of your heads, neither shalt thou mar the corners of thy beard.

19:28 Og þér skuluð eigi skera skurði í hold yðar fyrir sakir dauðs manns, né heldur gjöra hörundsflúr á yður. Ég er Drottinn.

19:28 Ye shall not make any cuttings in your flesh for the dead, nor print any marks upon you: I am Yahwe.

19:29 Vanhelga eigi dóttur þína með því að halda henni til saurlífnaðar, að eigi drýgi landið hör og landið fyllist óhæfu.

19:29 Profane not thy daughter, to make her a harlot; lest the land fall to whoredom, and the land become full of wickedness.

19:30 Þér skuluð halda hvíldardaga mina og bera lotningu fyrir helgidómi minum. Ég er Drottinn.

19:30 Ye shall keep my sabbaths, and reverence my sanctuary; I am Yahwe.

19:31 Leitið eigi til særingaranda né spásagnaranda, farið eigi til fréttar við þá, svo að þér saugist ekki af þeim. Ég er Drottinn, Guð yðar.

19:31 Turn ye not unto them that have familiar spirits, nor unto the wizards; seek them not out, to be defiled by them: I am Yahwe your God.

19:32 Þú skalt standa upp fyrir hinum gráharða og heiðra gamalmennið, og þú skalt óttast Guð þinn. Ég er Drottinn.

19:32 Thou shalt rise up before the hoary head, and honor the face of the old man, and thou shalt fear thy God: I am Yahwe.

19:33 Ef útlendur maður býr hjá þér í landi yðar, þá skuluð þér eigi sýna honum ójöfnuð.

19:33 And if a stranger sojourn with thee in your land, ye shall not do him wrong.

19:34 Útlendan mann, sem hjá yður býr, skuluð þér svo með fara sem innborinn mann meðal yðar, og þú skalt elska hann eins og sjálfan þig, því að þér voruð útlendingar í Egyptalandi. Ég er Drottinn, Guð yðar.

19:34 The stranger that sojourneth with you shall be unto you as the home-born among you, and thou shalt love him as thyself; for ye were sojourners in the land of Egypt: I am Yahwe your God.

19:35 Eigi skuluð þér ranglæti fremja í dómi, stíku, vigt og mæli.

19:35 Ye shall do no unrighteousness in judgment, in measures of length, of weight, or of quantity.

19:36 Þér skuluð hafa réttar vogir, rétta vogarsteina, rétta efu og rétta hin. Ég er Drottinn, Guð yðar, sem leiddi yður út af Egyptalandi.

19:36 Just balances, just weights, a just ephah, and a just hin, shall ye have: I am Yahwe your God, who brought you out of the land of Egypt.

19:37 Og þér skuluð varðveita allar setningar minar og öll lög mín og halda þau. Ég er Drottinn."

19:37 And ye shall observe all my statutes, and all mine ordinances, and do them: I am Yahwe.

20:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

20:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

20:2 "Og þú skalt segja við Ísraelsmenn: Hver sá Ísraelsmanna, eða útlendrar manna, er búa í Ísrael, sem færir Mólók nokkurt afkvæmi sitt, skal líflátinn verða. Landslýður skal lemja hann grjóti.

20:2 Moreover, thou shalt say to the children of Israel, Whosoever he be of the children of Israel, or of the strangers that sojourn in Israel, that giveth of his seed unto Molech; he shall surely be put to death: the people of the land shall stone him with stones.

20:3 Og ég vil snúa augliti mínu gegn þeim manni og uppræta hann úr þjóð sinni, fyrir þá sök að hann hefir fært Mólók afkvæmi sitt til þess að saurga helgidóm minn og vanhelga heilagt nafn mitt.

20:3 I also will set my face against that man, and will cut him off from among his people; because he hath given of his seed

unto Molech, to defile my sanctuary, and to profane my holy name.

20:4 En ef landslýður hylmir yfir með slíkum manni, er hann færir Mólók afkvæmi sitt, og líflætur hann ekki.

20:4 And if the people at the land do at all hide their eyes from that man, when he giveth of his seed unto Molech, and put him not to death;

20:5 Þá vil ég snúa augliti mínu gegn slíkum manni og gegn ætt hans. Og ég mun uppræta hann og alla þá, er verða honum samsekir í því að taka fram hjá með Mólók, úr þjóð þeirra.

20:5 then I will set my face against that man, and against his family, and will cut him off, and all that play the harlot after him, to play the harlot with Molech, from among their people.

20:6 Sá sem leitar til særingaranda og spásagnaranda til þess að taka fram hjá með þeim, gegn honum vil ég snúa augliti mínu og uppræta hann úr þjóð sinni.

20:6 And the soul that turneth unto them that have familiar spirits, and unto the wizards, to play the harlot after them, I will even set my face against that soul, and will cut him off from among his people.

20:7 Helgist og verið heilagir, því að ég er Drottinn, Guð yðar.

20:7 Sanctify yourselves therefore, and be ye holy; for I am Yahwe your God.

20:8 Fyrir því skuluð þér varðveita setningar minar og halda þær. Ég er Drottinn, sá er yður helgar.

20:8 And ye shall keep my statutes, and do them: I am Yahwe who sanctifieth you.

20:9 Hver sá, sem bölvar föður sínum eða móður sinni, skal líflátinn verða. Föður sínum eða móður sinni hefir hann bölvað, blóðsök hvílir á honum.

20:9 For every one that curseth his father or his mother shall surely be put to death: he hath cursed his father or his mother; his blood shall be upon him.

20:10 Þá er einhver drýgír hór með konu annars manns, drýgír hór með konu náunga síns, þá skal líflátinn verða bæði hórkarlinn og hórkonan.

20:10 And the man that committeth adultery with another man's wife, even he that committeth adultery with his neighbor's wife, the adulterer and the adulteress shall surely be put to death.

20:11 Og leggist maður með konu föður síns, þá hefir hann berað blygðan föður síns. Þau skulu bæði líflátin verða, blóðsök hvílir á þeim.

20:11 And the man that lieth with his father's wife hath uncovered his father's nakedness: both of them shall surely be put to death; their blood shall be upon them.

20:12 Og leggist maður með tengdadóttur sinni, þá skulu þau bæði líflátin verða. Svivirðing hafa þau framið, blóðsök hvílir á þeim.

20:12 And if a man lie with his daughter-in-law, both of them shall surely be put to death: they have wrought confusion; their blood shall be upon them.

20:13 Og leggist maður með karlmanni sem kona væri, þá fremja þeir báðir víðurstygð. Þeir skulu líflátinir verða, blóðsök hvílir á þeim.

20:13 And if a man lie with mankind, as with womankind, both of them have committed abomination: they shall surely be put to death; their blood shall be upon them.

20:14 Og taki maður bæði konu og móður hennar, þá er það óháfa. Skal brenna hann í eldi ásamt þeim, svo að eigi gangist við óháfa meðal yðar.

20:14 And if a man take a wife and her mother, it is wickedness: they shall be burnt with fire, both he and they; that there be no wickedness among you.

20:15 Og eigi maður samlag við skepnu, þá skal hann líflátinn verða, og skepnuna skuluð þér drepa.

20:15 And if a man lie with a beast, he shall surely be put to death: and ye shall slay the beast.

20:16 Og ef kona kemur nærri einhverri skepnu til samræðis við hana, þá skalt þú deyða konuna og skepnuna. Þau skulu líflátin verða, blóðsök hvílir á þeim.

20:16 And if a woman approach unto any beast, and lie down thereto, thou shalt kill the woman, and the beast: they shall surely be put to death; their blood shall be upon them.

20:17 Nú tekur einhver systur sína, dóttur föður síns eða dóttur móður sinnar, og sér blygðan hennar og hún sér blygðan hans, þá er það skömm. Þau skulu upprætt verða í auglýsningu samlanda sinna. Blygðan systur sinnar hefir hann berað og bakað sér sekt.

20:17 And if a man shall take his sister, his father's daughter, or his mother's daughter, and see her nakedness, and she see his nakedness; it is a shameful thing; and they shall be cut off in the sight of the children of their people: he hath uncovered his sister's nakedness; he shall bear his iniquity.

20:18 Leggist maður með konu, sem hefir tíðir, og berar blygðan hennar - hefir beran gjört brunn hennar og hún hefir sjálf berað brunn blóðs síns -, þá skulu þau bæði upprætt verða úr þjóð sinni.

20:18 And if a man shall lie with a woman having her sickness, and shall uncover her nakedness; he hath made naked her fountain, and she hath uncovered the fountain of her blood: and both of them shall be cut off from among their people.

20:19 Eigi skalt þú bera blygðan móðursystur þinnar eða föðursystur, því að sá maður hefir bert gjört náð skyldmennni sítt, þau hafa bakað sér sekt.

20:19 And thou shalt not uncover the nakedness of thy mother's sister, nor of thy father's sister; for he hath made naked his near kin: they shall bear their iniquity.

20:20 Og ef einhver leggst með sífkonu sinni, þá hefir hann berað blygðan föðurbróður síns. Þau hafa bakað sér synd, barnlaus skulu þau deya.

20:20 And if a man shall lie with his uncle's wife, he hath uncovered his uncle's nakedness: they shall bear their sin; they shall die childless.

20:21 Og ef einhver tekur konu bróður síns, þá er það saurgun. Blygðan bróður síns hefir hann berað, barnlaus skulu þau vera.

20:21 And if a man shall take his brother's wife, it is impurity: he hath uncovered his brother's nakedness; they shall be childless.

20:22 Varðveitið því allar setningar mínar og öll lög mín og haldið þau, svo að landið, sem ég mun leiða yður inn í, til þess að þér byggið það, spúi yður ekki.

20:22 Ye shall therefore keep all my statutes, and all mine ordinances, and do them; that the land, whither I bring you to dwell therein, vomit you not out.

20:23 Þér skuluð ekki breyta eftir setningum þeirrar þjóðar, sem ég rek burt undan yður, því að þeir fröndu allt þetta og þess vegna bauð mér við þeim.

20:23 And ye shall not walk in the customs of the nation, which I cast out before you: for they did all these things, and therefore I abhorred them.

20:24 Fyrir því sagði ég yður: „Þér skuluð eignast land þeirra, og ég vil gefa yður það til eignar, land sem flýtur í mjólk og hunangi.“ Ég er Drottinn, Guð yðar, sem hefi skilið yður frá þjóðunum.

20:24 But I have said unto you, Ye shall inherit their land, and I will give it unto you to possess it, a land flowing with milk and honey: I am Yahwe your God, who hath separated you from the peoples.

20:25 Gjörðið því grein hreinnna ferfætlinga og óhreinnna, og óhreinnna fugla og hreinnna, og gjörðið yður eigi víðurstygglega á skepnum, fuglum né neinu, sem hrærist á jörðinni, því sem ég hefi greint frá, til þess að það væri yður óhrein.

20:25 Ye shall therefore make a distinction between the clean beast and the unclean, and between the unclean fowl and the clean: and ye shall not make your souls abominable by beast, or by bird, or by anything wherewith the ground teemeth, which I have separated from you as unclean.

20:26 Og þér skuluð vera heilagir fyrir mér, því að ég, Drottinn, er heilagur, og hefi skilið yður frá þjóðunum, til þess að þér skuluð vera mínir.

20:26 And ye shall be holy unto me: for I, Yahwe, am holy, and have set you apart from the peoples, that ye should be mine.

20:27 Hafi maður eða kona særingaranda eða spásagnaranda, þá skulu þau líflátin verða. Skal lemja þau grjóti, blóðsök hvílir á þeim."

20:27 A man also or a woman that hath a familiar spirit, or that is a wizard, shall surely be put to death: they shall stone them with stones; their blood shall be upon them.

21:1 Drottinn sagði við Móse: "Mæl þú til prestanna, sona Arons, og seg við þá: Prestur skal eigi saurga sig á líki meðal fólks síns.

21:1 And Yahwe said unto Moses, Speak unto the priests, the sons of Aaron, and say unto them, There shall none defile himself for the dead among his people;

21:2 nema það sé skyldmennni hans,

honum mjög náð: móðir hans, faðir hans, sonur hans, dóttir hans, bróðir hans

21:2 except for his kin, that is near unto him, for his mother, and for his father, and for his son, and for his daughter, and for his brother,

21:3 eða systir hans, sem er mey og honum nákominn, og eigi er manni gefin, vegna hennar má hann saurga sig.

21:3 and for his sister a virgin, that is near unto him, that hath had no husband; for her may he defile himself.

21:4 Eigi skal hann saurga sig, þar eð hann er höfðingi meðal fólks síns, svo að hann vanhelti sig.

21:4 He shall not defile himself, *being* a chief man among his people, to profane himself.

21:5 Eigi skulu þeir gjöra skalla á höfði sér, eigi raka skeggörnd sína, né heldur skera skurði í hold sítt.

21:5 They shall not make baldness upon their head, neither shall they shave off the corner of their beard, nor make any cuttings in their flesh.

21:6 Þeir skulu vera heilagir fyrir Guði sínum og ekki vanhelta nafn Guðs síns, því að þeir bera fram eldfórnir Drottins, mat Guðs síns. Fyrir því skulu þeir vera heilagir.

21:6 They shall be holy unto their God, and not profane the name of their God; for the offerings of Yahwe made by fire, the bread of their God, they do offer: therefore they shall be holy.

21:7 Eigi skulu þeir ganga að eiga skækju eða mey spjallaða, né heldur skulu þeir ganga að eiga konu, er maður hennar hefir rekið frá sér, því að prestur er heilagur fyrir Guði sínum.

21:7 They shall not take a woman that is a harlot, or profane; neither shall they take a woman put away from her husband: for he is holy unto his God.

21:8 Fyrir því skalt þú halda hann heilagan, því að hann ber fram mat Guðs þíns. Hann skal vera þér heilagur, því að ég er heilagur, Drottinn, sá er yður helgar.

21:8 Thou shalt sanctify him therefore; for he offereth the bread of thy God: he shall be holy unto thee: for I Yahwe, who sanctify you, am holy.

21:9 Og ef prestsdóttir vanheltar sig með saurlífnaði, þá vanheltar hún föður sinn. Hana skal brenna í eldi.

21:9 And the daughter of any priest, if she profane herself by playing the harlot, she profaneth her father: she shall be burnt with fire.

21:10 Sá sem er æðsti prestur meðal bræðra sinna, og smurningarolíu hefir verið helli yfir höfuð honum og hönd hans fyllt, að hann klæðist hinum helgu klæðum, hann skal eigi láta hár sítt flaka og eigi rífa sundur klæði sín.

21:10 And he that is the high priest among his brethren, upon whose head the anointing oil is poured, and that is consecrated to put on the garments, shall not let the hair of his head go loose, nor rend his clothes;

21:11 Eigi skal hann koma nærri nokkru líki. Vegna föður síns og vegna móður sinnar skal hann eigi saurga sig.

21:11 neither shall he go in to any dead body, nor defile himself for his father, or for his mother;

21:12 Og eigi skal hann ganga út úr helgidóminum, svo að hann vanhelgi ekki helgidóm Guðs síns, því að vigsla smurningarolíu Guðs hans er á honum. **Ég er Drottinn.**

21:12 neither shall he go out of the sanctuary, nor profane the sanctuary of his God; for the crown of the anointing oil of his God is upon him: I am Yahwe.

21:13 Hann skal ganga að eiga konu í meydómi hennar.

21:13 And he shall take a wife in her virginity.

21:14 Ekkju eða konu brott rekna eða mey spjallaða, skækju, eigi skal hann slíkum kvænast, heldur skal hann taka sér fyrir konu mey af þjóð sinni.

21:14 A widow, or one divorced, or a profane woman, a harlot, these shall he not take: but a virgin of his own people shall he take to wife.

21:15 Eigi skal hann vanhelga afkvæmi sitt meðal fólks síns, því að ég er Drottinn, sá er helgar hann."

21:15 And he shall not profane his seed among his people: for I am Yahwe who sanctifieth him.

21:16 Drottinn talaði við Móse og sagði:

21:16 And Yahwe spake unto Moses, saying,

21:17 "Mæl þú til Arons og seg: Hafi einhver niðja þinna, nú eða í komandi kynslóðum, lýti á sér, þá skal hann eigi ganga fram til þess að bera fram mat Guðs síns.

21:17 Speak unto Aaron, saying, Whosoever he be of thy seed throughout their generations that hath a blemish, let him not approach to offer the bread of his God.

21:18 Því að enginn sá, er lýti hefir á sér, skal ganga fram, sé hann blindur eða haltur eða örkuðlaður í andliti eða hafi ofskapadan útlím.

21:18 For whatsoever man he be that hath a blemish, he shall not approach: a blind man, or a lame, or he that hath a flat nose, or anything superfluous,

21:19 eða sé hann fótbrottinn eða handleggsbrottinn.

21:19 or a man that is broken-footed, or broken-handed,

21:20 eða hafi hann herðakistil eða sé tærður eða hafi vagl á auga eða kláða eða útbrot eða eistnamar.

21:20 or crook-backed, or a dwarf, or that hath a blemish in his eye, or is scurvy, or scabbed, or hath his stones broken;

21:21 Enginn af niðjum Arons prests, sem lýti hefir á sér, skal koma fram til þess að bera fram eldfórnir Drottins. Lýti er á honum; eigi skal hann koma fram til þess að bera fram mat Guðs síns.

21:21 no man of the seed of Aaron the priest, that hath a blemish, shall come nigh to offer the offerings of Yahwe made by fire: he hath a blemish; he shall not come nigh to offer the bread of his God.

21:22 Mat Guðs síns, bæði af því, sem háheilagt er og heilagt, má hann eta.

21:22 He shall eat the bread of his God, both of the most holy, and of the holy:

21:23 En þó skal hann hvorki ganga inn að fortjaldinu né koma nærri altarinu, því að lýti er á honum, að hann eigi vanhelgi helga dóma mína: því að ég er Drottinn, sá er helgar þá."

21:23 only he shall not go in unto the veil, nor come nigh unto the altar, because he hath a blemish; that he profane not my sanctuaries: for I am Yahwe who sanctifieth them.

21:24 Þannig talaði Móse við Aron og sonu hans og við alla Ísraelsmenn.

21:24 So Moses spake unto Aaron, and to his sons, and unto all the children of Israel.

22:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

22:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

22:2 "Seg þú Aroni og sonum hans, að þeir skuli halda sér frá helgigjöfum Ísraelsmanna, þeim er þeir helga mér, svo að þeir vanhelgi eigi heilagt nafn mitt. **Ég er Drottinn.**

22:2 Speak unto Aaron and to his sons, that they separate themselves from the holy things of the children of Israel, which they hallow unto me, and that they profane not my holy name: I am Yahwe.

22:3 Seg við þá: Hver sá af niðjum yðar, nú og í komandi kynslóðum, er kemur nærri helgigjöfum þeim, er Ísraelsmenn helga Drottni, meðan hann er óhreinn, skal upprættur verða frá augliti mínu. **Ég er Drottinn.**

22:3 Say unto them, Whosoever he be of all your seed throughout your generations, that approacheth unto the holy things, which the children of Israel hallow unto Yahwe, having his uncleanness upon him, that soul shall be cut off from before me: I am Yahwe.

22:4 Eigi skal neinn sá af niðjum Arons, sem líkþrár er eða hefir rennsli, eta af helgigjöfunum, uns hann er hreinn. Og sá, er snertir einhvern þann, sem saurgaður er af líki, eða mann sem hefir sáðlát.

22:4 What man soever of the seed of Aaron is a leper, or hath an issue; he shall not eat of the holy things, until he be clean. And whoso toucheth anything that is unclean by the dead, or a man whose seed goeth from him;

22:5 eða sá, sem snertir eitthvert skriðkvikindi og saurgast af því, eða mann og saurgast af honum, hverrar tegundar sem óhreinkleiki hans er, -

22:5 or whosoever toucheth any creeping thing, whereby he may be made unclean, or a man of whom he may take uncleanness, whatsoever uncleanness he hath;

22:6 sá er snertir hefir slikt, skal vera óhreinn til kvelds. Og eigi skal hann eta af helgigjöfunum nema hann laugi líkama sinn í vatni.

22:6 the soul that toucheth any such shall be unclean until the even, and shall not eat of the holy things, unless he bathe his flesh in water.

22:7 En jafn skjótt og sól er setst, er hann hreinn, og síðan etí hann af helgigjöfunum, því að það er matur hans.

22:7 And when the sun is down, he shall be clean; and afterward he shall

eat of the holy things, because it is his bread.

22:8 Sjálfdaða skepnu eða dýrrifna skal hann eigi eta, svo að hann saurgist af. **Ég er Drottinn.**

22:8 That which dieth of itself, or is torn of beasts, he shall not eat, to defile himself therewith: I am Yahwe.

22:9 Þeir skulu því varðveita boðorð mín, svo að þeir baki sér eigi synd fyrir slikt og deyí vegna þess, fyrir því að þeir vanhelguðu það. **Ég er Drottinn, sá er helgar þá.**

22:9 They shall therefore keep my charge, lest they bear sin for it, and die therein, if they profane it: I am Yahwe who sanctifieth them.

22:10 Enginn sá, er eigi heyrir skylduliði prests, skal eta helgan dóm. Hvorki hjábýlingur prests né kaupamaður skal eta helgan dóm.

22:10 There shall no stranger eat of the holy thing: a sojourner of the priest's, or a hired servant, shall not eat of the holy thing.

22:11 En kaupí prestur þræl verði, þá skal hann eta af því, svo og sá er fæddur er í húsi hans. Þeir skulu eta af mat hans.

22:11 But if a priest buy any soul, the purchase of his money, he shall eat of it; and such as are born in his house, they shall eat of his bread.

22:12 Eigi skal prestsdóttir, sé hún leikmanni gefin, eta af hinum heilögu fórnargjöfum.

22:12 And if a priest's daughter be married unto a stranger, she shall not eat of the heave-offering of the holy things.

22:13 En sé dóttir prests ekkja eða kona brott rekin og eigi ekki barna og sé horfin aftur í hús föður síns, eins og í æsku hennar, skal hún eta af mat föður síns. En enginn sá, er eigi heyrir skylduliði prests, skal eta af honum.

22:13 But if a priest's daughter be a widow, or divorced, and have no child, and be returned unto her father's house, as in her youth, she shall eat of her father's bread: but there shall no stranger eat thereof.

22:14 Nú etur einhver af vangá helgan dóm, og skal hann þá færa prestí hinn helga dóm og greiða fimmtungumfram.

22:14 And if a man eat of the holy thing unwittingly, then he shall put the fifth part thereof unto it, and shall give unto the priest the holy thing.

22:15 Þeir skulu eigi vanhelga helgigjafir Ísraelsmanna, það er þeir færa Drottni í lytifórn.

22:15 And they shall not profane the holy things of the children of Israel, which they offer unto Yahwe,

22:16 svo að þeir baki þeim eigi sekt með misgjörð sinni, er þeir eta helgigjafir þeirra, því að ég er Drottinn, sá er helgar þá."

22:16 and so cause them to bear the iniquity that bringeth guilt, when they eat their holy things: for I am Yahwe who sanctifieth them.

22:17 Drottinn talaði við Móse og sagði:

22:17 And Yahwe spake unto Moses, saying,

22:18 "Mæl þú til Arons og sona hans og allra Ísraelsmanna og seg við þá: Þá

er einhver af húsi Ísraels eða útlendum mönnum í Ísrael ber fram fórnargjöf sína, hvort sem það er einhver heifðörn þeirra eða sjálfviljaförn, sem þeir færa Drottni að brenniförn.

22:18 Speak unto Aaron, and to his sons, and unto all the children of Israel, and say unto them, Whosoever he be of the house of Israel, or of the sojourners in Israel, that offereth his oblation, whether it be any of their vows, or any of their freewill-offerings, which they offer unto Yahwe for a burnt-offering;

22:19 Þá skuluð þér bera hana svo fram, að hún afli yður velþóknunar: gallalausa, karlkyns, af nautum, sauðum eða geitum.

22:19 that ye may be accepted, ye shall offer a male without blemish, of the bullocks, of the sheep, or of the goats.

22:20 Eigi skuluð þér bera fram neitt það, er lýti hefir á sér, því að það mun eigi aflla yður velþóknunar.

22:20 But whatsoever hath a blemish, that shall ye not offer: for it shall not be acceptable for you.

22:21 Nú vill einhver fórna Drottni heillaförn af nautum eða sauðfénaði, hvort heldur er til að efna heit sitt eða í sjálfviljaförn, þá skal það vera gallalaust, til þess að það afli honum velþóknunar. Ekkert lýti sé á því.

22:21 And whosoever offereth a sacrifice of peace-offerings unto Yahwe to accomplish a vow, or for a freewill-offering, of the herd or of the flock, it shall be perfect to be accepted; there shall be no blemish therein.

22:22 Það sem blint er eða beinbrotið eða sært eða með kylum eða kláða eða útbrotum, það skuluð þér eigi færa Drottni, og eigi skuluð þér bera Drottni eldförn af því á altarið.

22:22 Blind, or broken, or maimed, or having a wen, or scurvy, or scabbed, ye shall not offer these unto Yahwe, nor make an offering by fire of them upon the altar unto Yahwe.

22:23 En nautkind eða sauðkind, sem hefir lim ofskapaðan eða vanskapaðan, mátt þú fórna í sjálfviljaförn, en sem heifðörn mun hún eigi verða þóknanleg.

22:23 Either a bullock or a lamb that hath anything superfluous or lacking in his parts, that mayest thou offer for a freewill-offering; but for a vow it shall not be accepted.

22:24 Það sem vanað er með kramningu, marningu, slití eða skurði, skuluð þér eigi færa Drottni, og þér skuluð eigi slikt gjöra í landi yðar.

22:24 That which hath its stones bruised, or crushed, or broken, or cut, ye shall not offer unto Yahwe; neither shall ye do *thus* in your land.

22:25 Né heldur skuluð þér fá neitt af þessu hjá útlendum manni og bera það fram svo sem mat Guðs yðar, því að skemmd er á því. Lýti er á því, það mun eigi aflla yður velþóknunar."

22:25 Neither from the hand of a foreigner shall ye offer the bread of your God of any of these; because their corruption is in them, there is a blemish in them: they shall not be accepted for you.

22:26 Drottinn talaði við Móse og sagði:

22:26 And Yahwe spake unto Moses, saying,

22:27 "Þá er kálfur, lamb eða kíð fæðist, skal það ganga sjö daga undir móðurinni, en átta daga gamalt og þaðan af eldra mun það verða þóknanlega meðtekið sem eldfórnargjöf Drottni til handa.

22:27 When a bullock, or a sheep, or a goat, is brought forth, then it shall be seven days under the dam; and from the eighth day and thenceforth it shall be accepted for the oblation of an offering made by fire unto Yahwe.

22:28 Þér skuluð eigi slátra kú eða á sama daginn og afkvæmi hennar.

22:28 And whether it be cow or ewe, ye shall not kill it and its young both in one day.

22:29 Er þér fórníð Drottni þakkarförn, þá fórníð henni svo, að hún afli yður velþóknunar.

22:29 And when ye sacrifice a sacrifice of thanksgiving unto Yahwe, ye shall sacrifice it that ye may be accepted.

22:30 Skal hún etin samdagurs, eigi skuluð þér leifa neinu af henni til morguns. Ég er Drottinn.

22:30 On the same day it shall be eaten; ye shall leave none of it until the morning: I am Yahwe.

22:31 Varðveitið því skipanir minar og haldið þær. Ég er Drottinn.

22:31 Therefore shall ye keep my commandments, and do them: I am Yahwe.

22:32 Og eigi skuluð þér vanhæla heilagt nafn mitt, svo að ég helgist meðal Ísraelsmanna. Ég er Drottinn, sá er yður helgar.

22:32 And ye shall not profane my holy name; but I will be hallowed among the children of Israel: I am Yahwe who halloweth you,

22:33 sá er leiddi yður út af Egyptalandi til þess að vera Guð yðar. Ég er Drottinn."

22:33 who brought you out of the land of Egypt, to be your God: I am Yahwe.

23:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

23:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

23:2 "Mæl þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Löghátíðir Drottins, er þér skuluð boða sem helgar samkomur - þessar eru löghátíðir minar.

23:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, The set feasts of Yahwe, which ye shall proclaim to be holy convocations, even these are my set feasts.

23:3 Sex daga skal verk vinna, en sjöunda daginn skal vera helgihvöld, helg samkoma. Þér skuluð ekkert verk vinna. Það er hvíldardagur Drottins í öllum bústöðum yðar.

23:3 Six days shall work be done: but on the seventh day is a sabbath of solemn rest, a holy convocation; ye shall do no manner of work: it is a sabbath unto Yahwe in all your dwellings.

23:4 Þessar eru löghátíðir Drottins, helgar samkomur, er þér skuluð boða, hverja á sínum tíma.

23:4 These are the set feasts of Yahwe, even holy convocations, which ye shall proclaim in their appointed season.

23:5 Í fyrsta mánuðinum, hinn fjórtánda dag mánaðarins um sólsetur, hefjast páskar Drottins.

23:5 In the first month, on the fourteenth day of the month at even, is Yahwe's passover.

23:6 Og fimmtánda dag hins sama mánaðar skal halda Drottni hátíð hinna ósýrðu brauða. Sjö daga skuluð þér eta ósýrt brauð.

23:6 And on the fifteenth day of the same month is the feast of unleavened bread unto Yahwe: seven days ye shall eat unleavened bread.

23:7 Fyrsta daginn skuluð þér halda helga samkomu. Eigi skuluð þér þá vinna neina stritvinnu.

23:7 In the first day ye shall have a holy convocation: ye shall do no servile work.

23:8 Og þér skuluð færa Drottni eldförn sjö daga. Sjöunda daginn er helg samkoma. Eigi skuluð þér þá fást við neina stritvinnu."

23:8 But ye shall offer an offering made by fire unto Yahwe seven days: in the seventh day is a holy convocation; ye shall do no servile work.

23:9 Drottinn talaði við Móse og sagði:

23:9 And Yahwe spake unto Moses, saying,

23:10 "Mæl þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Þá er þér komið í land það, sem ég mun gefa yður, og þér skerðið þar upp korn, skuluð þér færa prestí fyrsta kornbundinið af uppskeru yðar.

23:10 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When ye are come into the land which I give unto you, and shall reap the harvest thereof, then ye shall bring the sheaf of the first-fruits of your harvest unto the priest:

23:11 Og hann skal veifa kornbundininu frammi fyrir Drottni, svo að það afli yður velþóknunar, daginn eftir hvíldardaginn skal presturinn veifa því.

23:11 and he shall wave the sheaf before Yahwe, to be accepted for you: on the morrow after the sabbath the priest shall wave it.

23:12 Þann dag, er þér veifið bundininu, skuluð þér fórna veturgamalli sauðkind gallalausri í brenniförn Drottni til handa.

23:12 And in the day when ye wave the sheaf, ye shall offer a he-lamb without blemish a year old for a burnt-offering unto Yahwe.

23:13 Og matfórnin með henni skal vera tveir tíundupartar úr efu af finu mjöli, blönduðu við olíu, eldförn þægilegs ilms fyrir Drottin, og dreypifórnin fjórðungur úr hín af vini.

23:13 And the meal-offering thereof shall be two tenth parts of an ephah of fine flour mingled with oil, an offering made by fire unto Yahwe for a sweet savor; and the drink-offering thereof shall be of wine, the fourth part of a hin.

23:14 Eigi skuluð þér eta brauð, bakað korn eða korn úr nýslegnum kornstöngum allt til þess dags, allt til þess er þér hafið fært fórnargjöf Guði yðar. Það skal vera yður ævarandi

lögmál frá kyni til kyns í öllum bústöðum yðar.

23:14 And ye shall eat neither bread, nor parched grain, nor fresh ears, until this selfsame day, until ye have brought the oblation of your God: it is a statute for ever throughout your generations in all your dwellings.

23:15 Þér skuluð telja frá næsta degi eftir hvíldardaginn, frá þeim degi, er þér færið bundinið í veififórn. Sjö vikur fullar skulu það vera.

23:15 And ye shall count unto you from the morrow after the sabbath, from the day that ye brought the sheaf of the wave-offering; seven sabbaths shall there be complete:

23:16 Til næsta dags eftir sjöunda hvíldardaginn skuluð þér telja fimmtíu daga. Þá skuluð þér færa Drottni nýja matfórn.

23:16 even unto the morrow after the seventh sabbath shall ye number fifty days; and ye shall offer a new meal-offering unto Yahwe.

23:17 Frá bústöðum yðar skuluð þér færa tvö brauð til veififórnar. Skulu þau vera gjörð af tveim tíundupörtum úr efu af finu mjöli. Þau skulu vera bökuð með súrdeigi - frumgróðafórn Drottni til handa.

23:17 Ye shall bring out of your habitations two wave-loaves of two tenth parts of an *ephah*: they shall be of fine flour, they shall be baked with leaven, for first-fruits unto Yahwe.

23:18 Og ásamt brauðinu skuluð þér fram bera sjö sauðkindur veturgamlar gallalausar, eitt ungneyti og tvo hrúta. Þau skulu vera brennifórn Drottni til handa ásamt matfórn og dreypifórnum þeim, er til þeirra heyra, eldfórn þægilegs ilms Drottni til handa.

23:18 And ye shall present with the bread seven lambs without blemish a year old, and one young bullock, and two rams: they shall be a burnt-offering unto Yahwe, with their meal-offering, and their drink-offerings, even an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

23:19 Og þér skuluð fórna einum geithafri í syndafórn og tveim sauðkindum veturgömlum í heillaforð.

23:19 And ye shall offer one he-goat for a sin-offering, and two he-lambs a year old for a sacrifice of peace-offerings.

23:20 Og presturinn skal veifa þeim með frumgróðabrauðinu að veififórn frammi fyrir Drottni ásamt sauðkindunum tveimur. Skal það vera Drottni helgað handa prestinum.

23:20 And the priest shall wave them with the bread of the first-fruits for a wave-offering before Yahwe, with the two lambs: they shall be holy to Yahwe for the priest.

23:21 Þennan sama dag skuluð þér láta boð út ganga, þér skuluð halda helga samkomu. Þér skuluð eigi vinna neina stritvinnu. Það er ævarandi lögmál fyrir yður í öllum bústöðum yðar frá kyni til kyns.

23:21 And ye shall make proclamation on the selfsame day; there shall be a holy convocation unto you; ye shall do no servile work: it is a statute for ever in all your dwellings throughout your generations.

23:22 Er þér skerið upp jarðargróður yðar, þá skalt þú eigi skera akur þinn út í hvert horn, né heldur skalt þú tína eftirtíning uppskeru þinnar. Þú skalt skilja það eftir handa fátækum og útlendingum. Ég er Drottinn, Guð yðar."

23:22 And when ye reap the harvest of your land, thou shalt not wholly reap the corners of thy field, neither shalt thou gather the gleanings of thy harvest: thou shalt leave them for the poor, and for the sojourner: I am Yahwe your God.

23:23 Drottinn talaði við Móse og sagði:
23:23 And Yahwe spake unto Moses, saying,

23:24 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Í sjöunda mánuðinum, hinn fyrsta dag mánaðarins, skuluð þér halda helgihvöld, minningardag með básunnublastri, helga samkomu.

23:24 Speak unto the children of Israel, saying, In the seventh month, on the first day of the month, shall be a solemn rest unto you, a memorial of blowing of trumpets, a holy convocation.

23:25 Þér skuluð eigi vinna neina stritvinnu, og þér skuluð færa Drottni eldfórn."

23:25 Ye shall do no servile work; and ye shall offer an offering made by fire unto Yahwe.

23:26 Drottinn talaði við Móse og sagði:
23:26 And Yahwe spake unto Moses, saying,

23:27 "Tiunda dag þessa hins sjöunda mánaðar er friðþægingardagurinn. Skuluð þér þá halda helga samkomu og fasta og færa Drottni eldfórn.

23:27 Howbeit on the tenth day of this seventh month is the day of atonement: it shall be a holy convocation unto you, and ye shall afflict your souls; and ye shall offer an offering made by fire unto Yahwe.

23:28 Þennan sama dag skuluð þér ekkert verk vinna, því að hann er friðþægingardagur, til þess að friðþægja fyrir yður frammi fyrir Drottni Guði yðar.

23:28 And ye shall do no manner of work in that same day; for it is a day of atonement, to make atonement for you before Yahwe your God.

23:29 Því að hver sá, er eigi fastar þennan dag, skal upprættur verða úr þjóð sinni.

23:29 For whatsoever soul it be that shall not be afflicted in that same day; he shall be cut off from his people.

23:30 Og hvern þann, er eitthvert verk vinnur þennan dag, hann vil ég afmá úr þjóð hans.

23:30 And whatsoever soul it be that doeth any manner of work in that same day, that soul will I destroy from among his people.

23:31 Þér skuluð ekkert verk vinna. Það er ævarandi lögmál fyrir yður frá kyni til kyns í öllum bústöðum yðar.

23:31 Ye shall do no manner of work: it is a statute for ever throughout your generations in all your dwellings.

23:32 Það skal vera yður helgihvöld og þér skuluð fasta. Hinn niunda dag

mánaðarins að kveldi, frá aftni til aftans, skuluð þér halda hvíldardag yðar."

23:32 It shall be unto you a sabbath of solemn rest, and ye shall afflict your souls: in the ninth day of the month at even, from even unto even, shall ye keep your sabbath.

23:33 Drottinn talaði við Móse og sagði:
23:33 And Yahwe spake unto Moses, saying,

23:34 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Á fimmtánda degi þessa hins sjöunda mánaðar skal halda Drottni laufskálahátíð sjö daga.

23:34 Speak unto the children of Israel, saying, On the fifteenth day of this seventh month is the feast of tabernacles for seven days unto Yahwe.

23:35 Fyrsta daginn skal vera helg samkoma, þá skuluð þér eigi vinna neina stritvinnu.

23:35 On the first day shall be a holy convocation: ye shall do no servile work.

23:36 Sjö daga skuluð þér færa Drottni eldfórn. Áttunda daginn skuluð þér halda helga samkomu og færa Drottni eldfórn. Það er hátíðafundur, þá skuluð þér eigi vinna neina stritvinnu.

23:36 Seven days ye shall offer an offering made by fire unto Yahwe: on the eighth day shall be a holy convocation unto you; and ye shall offer an offering made by fire unto Yahwe: it is a solemn assembly; ye shall do no servile work.

23:37 Þetta eru löghátíðir Drottins, er þér skuluð boða sem helgar samkomur til þess að færa Drottni eldfórn, brennifórn og matfórn, sláturfórn og dreypifórnir, hverja fórn á sinum degi.

23:37 These are the set feasts of Yahwe, which ye shall proclaim to be holy convocations, to offer an offering made by fire unto Yahwe, a burnt-offering, and a meal-offering, a sacrifice, and drink-offerings, each on its own day;

23:38 auk hvíldardaga Drottins og auk gjafa yðar og auk allra heitfórna yðar og auk allra sjálfviljafórna yðar, er þér færið Drottni.

23:38 besides the sabbaths of Yahwe, and besides your gifts, and besides all your vows, and besides all your freewill-offerings, which ye give unto Yahwe.

23:39 Á fimmtánda degi hins sjöunda mánaðar, er þér hafið hirt gróður landsins, skuluð þér halda hátíð Drottins sjö daga. Fyrsta daginn skal vera helgihvöld og áttunda daginn skal vera helgihvöld.

23:39 Howbeit on the fifteenth day of the seventh month, when ye have gathered in the fruits of the land, ye shall keep the feast of Yahwe seven days: on the first day shall be a solemn rest, and on the eighth day shall be a solemn rest.

23:40 Og fyrsta daginn skuluð þér taka yður aldin af fögnum trjám, pálmviðargreinar og lim af þéttlaufgöðum trjám og lækjarpil, og þér skuluð fagna frammi fyrir Drottni, Guði yðar, í sjö daga.

23:40 And ye shall take you on the first day the fruit of goodly trees, branches of palm-trees, and boughs of thick trees, and willows

of the brook; and ye shall rejoice before Yahwe your God seven days.

23:41 Og þér skuluð halda hana helga sem hátíð Drottins sjö daga á ári. Það er ævarandi lögmál fyrir yður frá kyni til kyns: í sjöunda mánuðinum skuluð þér halda hana.

23:41 And ye shall keep it a feast unto Yahwe seven days in the year: it is a statute for ever throughout your generations; ye shall keep it in the seventh month.

23:42 Skuluð þér búa í laufskálum sjö daga. Allir innbornir menn í Ísrael skulu þá búa í laufskálum.

23:42 Ye shall dwell in booths seven days; all that are home-born in Israel shall dwell in booths;

23:43 svo að niðjar yðar víti, að ég lét Ísraelsmenn búa í laufskálum, þá er ég leiddi þá út af Egyptalandi. Ég er Drottinn, Guð yðar."

23:43 that your generations may know that I made the children of Israel to dwell in booths, when I brought them out of the land of Egypt: I am Yahwe your God.

23:44 Og Móse sagði Ísraelsmönnum löghátíðir Drottins.

23:44 And Moses declared unto the children of Israel the set feasts of Yahwe.

24:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:
24:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

24:2 "Þjóð þú Ísraelsmönnum að færa þér tæra olíu af steyttum olíufurjum til ljósaustikunnar, svo að lampar verði ávallt settir upp.

24:2 Command the children of Israel, that they bring unto thee pure olive oil beaten for the light, to cause a lamp to burn continually.

24:3 Fyrir utan fortjald sáttmálsins í samfundaðjaldinu skal Aron tilreiða þá frá kveldi til morguns frammi fyrir Drottni stöðuglega. Það er ævarandi lögmál fyrir yður frá kyni til kyns.

24:3 Without the veil of the testimony, in the tent of meeting, shall Aaron keep it in order from evening to morning before Yahwe continually: it shall be a statute for ever throughout your generations.

24:4 Hann skal raða lömpunum á gull-ljósaustikuna frammi fyrir Drottni stöðuglega.

24:4 He shall keep in order the lamps upon the pure candlestick before Yahwe continually.

24:5 Þú skalt taka fint mjöl og baka úr því tólf kökur. Skulu vera tveir tíundupartar úr efu í hverri köku.

24:5 And thou shalt take fine flour, and bake twelve cakes thereof: two tenth parts of an ephah shall be in one cake.

24:6 Og þú skalt leggja þær í tvær raðir, sex í hvora röð, á gullborðið frammi fyrir Drottni.

24:6 And thou shalt set them in two rows, six on a row, upon the pure table before Yahwe.

24:7 Og þú skalt láta hjá hvorri röð hreina reykelsiskvöðu, og skal hún vera sem ilmhluti af brauðinu, eldförn Drottni til handa.

24:7 And thou shalt put pure frankincense upon each row, that it may be to the bread for

a memorial, even an offering made by fire unto Yahwe.

24:8 Á hverjum hvíldardegi skal hann raða þessu frammi fyrir Drottni stöðuglega. Er það ævinlegur sáttmáli af hálfu Ísraelsmanna.

24:8 Every sabbath day he shall set it in order before Yahwe continually; it is on the behalf of the children of Israel, an everlasting covenant.

24:9 Skal Aron og synir hans fá það og eta það á helgum stað. Því að það heyrir honum sem háhelgur hluti af eldförnum Drottins eftir ævinlegu lögmáli."

24:9 And it shall be for Aaron and his sons; and they shall eat it in a holy place: for it is most holy unto him of the offerings of Yahwe made by fire by a perpetual statute.

24:10 Sonur ísraelskrar konu gekk út meðal Ísraelsmanna, en faðir hans var egypskur. Lenti þá sonur ísraelsku konunnar í deilu við ísraelskan mann í herbúðunum.

24:10 And the son of an Israelitish woman, whose father was an Egyptian, went out among the children of Israel; and the son of the Israelitish woman and a man of Israel strove together in the camp:

24:11 Og sonur ísraelsku konunnar lastmalti nafninu og formalti. Þeir leiddu hann fyrir Móse. En móðir hans hét Selómit Dibrisdóttir, af ættkvísl Dans.

24:11 and the son of the Israelitish woman blasphemed the Name, and cursed; and they brought him unto Moses. And his mother's name was Shelomith, the daughter of Dibri, of the tribe of Dan.

24:12 Og þeir settu hann í varðhald, til þess að þeim kæmi úrskurður fyrir munn Drottins.

24:12 And they put him in ward, that it might be declared unto them at the mouth of Yahwe.

24:13 Og Drottinn talaði við Móse og sagði:

24:13 And Yahwe spake unto Moses, saying,

24:14 "Leið þú lastmælandann út fyrir herbúðirnar, og allir þeir, er heyrt hafa, skulu leggja hendur sínar á höfuð honum, og því næst skal allur söfnuðurinn grýta hann.

24:14 Bring forth him that hath cursed without the camp; and let all that heard him lay their hands upon his head, and let all the congregation stone him.

24:15 Og þú skalt tala við Ísraelsmenn og segja: „Hver sá, er formelir Guði sínum, bakar sér synd.

24:15 And thou shalt speak unto the children of Israel, saying, Whosoever curseth his God shall bear his sin.

24:16 Og sá er lastmælir nafni Drottins, skal liflátinn verða. Allur söfnuðurinn skal vaggðarlaust grýta hann. Hvort heldur er útlendur maður eða innborinn, lastmæli hann nafninu, skal hann liflátinn.

24:16 And he that blasphemeth the name of Yahwe, he shall surely be put to death; all the congregation shall certainly stone him: as well the sojourner, as the home-born, when

he blasphemeth the name of Yahwe, shall be put to death.

24:17 Og ljósti einhver mann til bana, skal hann liflátinn verða.

24:17 And he that smiteth any man mortally shall surely be put to death.

24:18 Og sá, er lýstur skepnu til bana, skal bæta hana, líf fyrir líf.

24:18 And he that smiteth a beast mortally shall make it good, life for life.

24:19 Og veiti maður náunga sínum áverka, þá skal honum gjört hið sama, sem hann hefir gjört:

24:19 And if a man cause a blemish in his neighbor; as he hath done, so shall it be done to him:

24:20 Beinbrot fyrir beinbrot, auga fyrir auga, tönn fyrir tönn, hinn sami áverki, er hann hefir veitt öðrum, skal honum veittur.

24:20 breach for breach, eye for eye, tooth for tooth; as he hath caused a blemish in a man, so shall it be rendered unto him.

24:21 Og sá, er lýstur skepnu til bana, skal bæta hana, en sá, er lýstur mann til bana, skal liflátinn.

24:21 And he that killeth a beast shall make it good: and he that killeth a man shall be put to death.

24:22 Þér skuluð hafa ein lög, hvort heldur útlendur maður eða innborinn á í hlut, því að ég er Drottinn, Guð yðar."

24:22 Ye shall have one manner of law, as well for the sojourner, as for the home-born: for I am Yahwe your God.

24:23 Og Móse talaði við Ísraelsmenn, og þeir leiddu lastmælandann út fyrir herbúðirnar og lömdu hann grjóti. Og Ísraelsmenn gjörðu svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

24:23 And Moses spake to the children of Israel; and they brought forth him that had cursed out of the camp, and stoned him with stones. And the children of Israel did as Yahwe commanded Moses.

25:1 Drottinn talaði við Móse á Sínáifjalli og sagði:

25:1 And Yahwe spake unto Moses in mount Sinai, saying,

25:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Þegar þér komið í land það, sem ég mun gefa yður, þá skal landið halda Drottni hvíld.

25:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When ye come into the land which I give you, then shall the land keep a sabbath unto Yahwe.

25:3 Sex ár skalt þú sá akur þinn og sex ár skalt nú sniðla víngarð þinn og safna gróðrinum.

25:3 Six years thou shalt sow thy field, and six years thou shalt prune thy vineyard, and gather in the fruits thereof;

25:4 En sjöunda árið skal vera helgihvíld fyrir landið, hvíldartími Drottni til handa. Akur þinn skalt þú ekki sá og víngarð þinn skalt þú ekki sniðla.

25:4 but in the seventh year shall be a sabbath of solemn rest for the land, a

sabbath unto Yahwe: thou shalt neither sow thy field, nor prune thy vineyard.

25:5 Korn það, er vex sjálfsáíð eftir uppskeru þína, skalt þú eigi skera, og vínber óskorins vínviðar þins skalt þú eigi lesa. Það skal vera hvíldarár fyrir landið.

25:5 That which groweth of itself of thy harvest thou shalt not reap, and the grapes of thy undressed vine thou shalt not gather: it shall be a year of solemn rest for the land.

25:6 Gróður landsins um hvíldartímann skal vera yður til fæðu, þér, þræli þínum og ambátt, kaupamanni þínum og útlendum búanda, er hjá þér dvelja.

25:6 And the sabbath of the land shall be for food for you; for thee, and for thy servant and for thy maid, and for thy hired servant and for thy stranger, who sojourn with thee.

25:7 Og fénaði þínum og villidýrunum, sem í landi þínu eru, skal allur gróður þess vera til fæðu.

25:7 And for thy cattle, and for the beasts that are in thy land, shall all the increase thereof be for food.

25:8 Þú skalt telja sjö hvíldarár, sjö ár sjö sinnum, svo að tími þeirra sjö hvíldarára verði fjörutíu og níu ár.

25:8 And thou shalt number seven sabbaths of years unto thee, seven times seven years; and there shall be unto thee the days of seven sabbaths of years, even forty and nine years.

25:9 Og þá skaltu í sjöunda mánuðinum, tíunda dag mánaðarins, láta hvellilúðurinn gjalla. Friðþægingardaginn skuluð þér láta lúðurinn gjalla um gjörvallt land yðar.

25:9 Then shalt thou send abroad the loud trumpet on the tenth day of the seventh month; in the day of atonement shall ye send abroad the trumpet throughout all your land.

25:10 og helga þannig hið fimmtugasta árið og boða frelsi í landinu fyrir alla íbúa þess. Það skal vera yður fagnadarár. Þá skuluð þér hverfa aftur hver og einn til óðals síns, og þá skuluð þér hverfa aftur hver og einn til áttar sinnar.

25:10 And ye shall hallow the fiftieth year, and proclaim liberty throughout the land unto all the inhabitants thereof: it shall be a jubilee unto you; and ye shall return every man unto his possession, and ye shall return every man unto his family.

25:11 Fagnadarár skal fimmtugasta árið vera yður. Þér skuluð eigi sá og eigi uppskera það, sem vex sjálfsáíð það ár, né heldur skuluð þér þá lesa vínber af óskornum vínviðum.

25:11 A jubilee shall that fiftieth year be unto you: ye shall not sow, neither reap that which groweth of itself in it, nor gather *the grapes* in it of the undressed vines.

25:12 Því að það er fagnadarár. Það sé yður heilagð. Skuluð þér eta af jörðinni það er á henni sprettur.

25:12 For it is a jubilee; it shall be holy unto you: ye shall eat the increase thereof out of the field.

25:13 Á þessu fagnadarári skuluð þér hverfa aftur hver og einn til óðals síns.

25:13 In this year of jubilee ye shall return every man unto his possession.

25:14 Þá er þú selur náunga þínum eitthvað eða þú kaupir eitthvað af náunga þínum, þá skuluð þér eigi sýna hver öðrum ójöfnuð.

25:14 And if thou sell aught unto thy neighbor, or buy of thy neighbor's hand, ye shall not wrong one another.

25:15 Eftir því, hve mörg ár eru liðin frá fagnadarári, skalt þú kaupa af náunga þínum, eftir því, hve uppskeruárin eru mörg, skal hann selja þér.

25:15 According to the number of years after the jubilee thou shalt buy of thy neighbor, *and* according unto the number of years of the crops he shall sell unto thee.

25:16 Því fleiri sem árin eru, því hærri skalt þú setja verðið, og því færri sem árin eru, því lægra skalt þú setja það, því að það er uppskerufjöldinn, sem hann selur þér.

25:16 According to the multitude of the years thou shalt increase the price thereof, and according to the fewness of the years thou shalt diminish the price of it; for the number of the crops doth he sell unto thee.

25:17 Og þér skuluð eigi sýna hver öðrum ójöfnuð, heldur skalt þú óttast Guð þinn, því að ég er Drottinn, Guð yðar.

25:17 And ye shall not wrong one another; but thou shalt fear thy God: for I am Yahwe your God.

25:18 Fyrir því skuluð þér halda setningar minar og varðveita lög mín og halda þau, svo að þér megið óhultir búa í landinu.

25:18 Wherefore ye shall do my statutes, and keep mine ordinances and do them; and ye shall dwell in the land in safety.

25:19 Þá mun landið gefa gróður sinn og þér eta yður sadda og búa óhultir í því.

25:19 And the land shall yield its fruit, and ye shall eat your fill, and dwell therein in safety.

25:20 Og ef þér segið: „Hvað skulum vér eta sjöunda árið, þá er vér sáum eigi og hirðum eigi gróður vorn?“

25:20 And if ye shall say, What shall we eat the seventh year? Behold, we shall not sow, nor gather in our increase;

25:21 þá vil ég senda yður blessun mína sjötta árið, og mun það leiða fram gróður til þriggja ára.

25:21 then I will command my blessing upon you in the sixth year, and it shall bring forth fruit for the three years.

25:22 Og áttunda árið skuluð þér sá og eta af ávextinum, gamla forðanum. Til hins níunda árs, til þess er gróður þess fæst, skuluð þér eta gamla forðann.

25:22 And ye shall sow the eighth year, and eat of the fruits, the old store; until the ninth year, until its fruits come in, ye shall eat the old store.

25:23 Landið skal eigi selt fyrir fullt og allt, því að landið er mín eign, því að þér eruð dvalarmenn og hjábýlingar hjá mér.

25:23 And the land shall not be sold in

perpetuity; for the land is mine: for ye are strangers and sojourners with me.

25:24 Fyrir því skuluð þér í öllu eignarlandi yðar láta land falt til lausnar.

25:24 And in all the land of your possession ye shall grant a redemption for the land.

25:25 Ef bróðir þinn gjörist snauður og hann selur nokkuð af óðali sínu, þá skal lausnarmaður hans koma til, sá er það stendur næst, og leysa það, er bróðir hans hefir selt.

25:25 If thy brother be waxed poor, and sell some of his possession, then shall his kinsman that is next unto him come, and shall redeem that which his brother hath sold.

25:26 Nú hefir einhver engan lausnarmann, en er kominn svo í efni, að hann á fyrir lausnargjaldinu.

25:26 And if a man have no one to redeem it, and he be waxed rich and find sufficient to redeem it;

25:27 Þá skal hann telja árin frá því, er hann seldi, en það, sem yfir hefir, skal hann endurgreiða manni þeim, er hann seldi, og hverfur hann þá aftur til óðals síns.

25:27 then let him reckon the years of the sale thereof, and restore the overplus unto the man to whom he sold it; and he shall return unto his possession.

25:28 En hafi hann ekki efni til að leysa, þá skal það, er hann hefir selt, vera í höndum kaupanda til fagnadarárs. En á fagnadarárinu gengur það úr eigu hans, og hverfur hann þá aftur til óðals síns.

25:28 But if he be not able to get it back for himself, then that which he hath sold shall remain in the hand of him that hath bought it until the year of jubilee: and in the jubilee it shall go out, and he shall return unto his possession.

25:29 Nú selur einhver íbúðarhús í múrgirtri borg, og skal honum heimilt að leysa það í heilt ár frá því, er hann seldi. Lausnarréttur hans skal vera tímabundinn.

25:29 And if a man sell a dwelling-house in a walled city, then he may redeem it within a whole year after it is sold; for a full year shall he have the right of redemption.

25:30 En sé það ekki leyst áður en fullt ár er liðið, þá skal hús í múrgirtri borg verða full eign kaupanda og niðja hans. Það skal eigi ganga úr eigu hans fagnadarárið.

25:30 And if it be not redeemed within the space of a full year, then the house that is in the walled city shall be made sure in perpetuity to him that bought it, throughout his generations: it shall not go out in the jubilee.

25:31 En hús í þorpum, sem eigi eru múrgirt allt í kring, skulu talin með landi sveitarinnar. Þau skal jafnan heimilt að leysa, og þau skulu ganga úr eigu kaupanda á fagnadarárinu.

25:31 But the houses of the villages which have no wall round about them shall be reckoned with the fields of the country: they may be redeemed, and they shall go out in the jubilee.

25:32 Borgir levitanna, húsín í eignarborgum þeirra, skal levítunum heimilt að leysa á hverjum tíma sem er.
25:32 Nevertheless the cities of the Levites, the houses of the cities of their possession, may the Levites redeem at any time.

25:33 Ög ef einhver af levítunum leysir eigi, þá skal selt hús ganga úr eigu kaupanda á fagnaðarárinu, sé það í eignarborg hans, því að húsín í borgum levitanna eru óðalseign þeirra meðal Ísraelsmanna.
25:33 And if one of the Levites redeem, then the house that was sold, and the city of his possession, shall go out in the jubilee; for the houses of the cities of the Levites are their possession among the children of Israel.

25:34 En landið, er liggur undir borgir þeirra, skal eigi selja, því að það er ævinleg eign þeirra.
25:34 But the field of the suburbs of their cities may not be sold; for it is their perpetual possession.

25:35 Ef bróðir þinn kemst í fátækt og verður ósjálfbjarga hjá þér, þá skalt þú stöðja hann sem dvalarmann og hjábýling, svo að hann geti lifað hjá þér.
25:35 And if thy brother be waxed poor, and his hand fail with thee; then thou shalt uphold him: as a stranger and a sojourner shall he live with thee.

25:36 Þú skalt eigi taka fjárleigu af honum né aukagjald, heldur skalt þú óttast Guð þinn, svo að bróðir þinn geti lifað hjá þér.
25:36 Take thou no interest of him or increase, but fear thy God; that thy brother may live with thee.

25:37 Þú skalt eigi ljá honum silfur þítt gegn leigu, né heldur hjálpa honum um matvæli þín gegn aukagjaldi.
25:37 Thou shalt not give him thy money upon interest, nor give him thy victuals for increase.

25:38 Ég er Drottinn, Guð yðar, sem leiddi yður út af Egyptalandi til þess að gefa yður Kanaanland og vera Guð yðar.
25:38 I am Yahwe your God, who brought you forth out of the land of Egypt, to give you the land of Canaan, and to be your God.

25:39 Komist bróðir þinn í fátækt hjá þér og selur sig þér, þá skalt þú ekki láta hann vinna þrælavinnu.
25:39 And if thy brother be waxed poor with thee, and sell himself unto thee; thou shalt not make him to serve as a bond-servant.

25:40 Sem kaupamaður, sem hjábýlingur skal hann hjá þér vera. Hann skal vinna hjá þér til fagnaðarárs.
25:40 As a hired servant, and as a sojourner, he shall be with thee; he shall serve with thee unto the year of jubilee:

25:41 En þá skal hann fara frá þér, og börn hans með honum, og hverfa aftur til ættar sinnar, og hann skal hverfa aftur til óðals feðra sinna.
25:41 then shall he go out from thee, he and his children with him, and shall return unto his own family, and unto the possession of his fathers shall he return.

25:42 Því að þeir eru þjónar mínir, sem ég hefi leitt út af Egyptalandi. Eigi skulu þeir seldir mansali.
25:42 For they are my servants, whom I brought forth out of the land of Egypt: they shall not be sold as bondmen.

25:43 Þú skalt eigi drottna yfir honum með hörku, heldur skalt þú óttast Guð þinn.
25:43 Thou shalt not rule over him with rigor, but shalt fear thy God.

25:44 Viljir þú fá þér þræla og ambáttir, þá skuluð þér kaupa þræla og ambáttir af þjóðunum, sem umhverfis yður húa.
25:44 And as for thy bondmen, and thy bondmaids, whom thou shalt have; of the nations that are round about you, of them shall ye buy bondmen and bondmaids.

25:45 Svo og af börnum hjábýlinga, er hjá yður dvelja, af þeim skuluð þér kaupa og af ættliði þeirra, sem hjá yður er og þeir hafa getið í landi yðar, og þau skulu verða eign yðar.
25:45 Moreover of the children of the strangers that sojourn among you, of them shall ye buy, and of their families that are with you, which they have begotten in your land: and they shall be your possession.

25:46 Ög þér skuluð láta þá ganga í arf til barna yðar eftir yður, svo að þau verði eign þeirra. Þér skuluð hafa þau að ævinlegum þrælum. En yfir bræðrum yðar, Ísraelsmönnum, skuluð þér eigi drottna með hörku, einn yfir öðrum.
25:46 And ye shall make them an inheritance for your children after you, to hold for a possession; of them shall ye take your bondmen for ever: but over your brethren the children of Israel ye shall not rule, one over another, with rigor.

25:47 Komist dvalarmaður eða hjábýlingur í efní hjá þér, en bróðir þinn kemst í fátækt hjá honum og selur sig dvalarmanni eða hjábýlingi hjá þér eða afkomanda dvalarmanns ættar.
25:47 And if a stranger or sojourner with thee be waxed rich, and thy brother be waxed poor beside him, and sell himself unto the stranger or sojourner with thee, or to the stock of the stranger's family;

25:48 Þá skal heimilt að leysa hann eftir að hann hefir selt sig. Heimilt skal einhverjum af bræðrum hans að leysa hann.
25:48 after that he is sold he may be redeemed: one of his brethren may redeem him;

25:49 eða föðurbróður hans eða bræðrungi hans eða einhverjum náfrænda í ætt hans, eða komist hann sjálfur í efní, þá er honum heimilt að leysa sig.
25:49 or his uncle, or his uncle's son, may redeem him, or any that is nigh of kin unto him of his family may redeem him; or if he be waxed rich, he may redeem himself.

25:50 Ög við þann, sem keypti hann, skal hann reikna frá árinu, er hann seldi sig honum, til fagnaðarársins, og söluverðið skal fara eftir árafjöldanum. Skal hann vera hjá honum ákveðinn

tíma, svo sem kaupamaður væri.
25:50 And he shall reckon with him that bought him from the year that he sold himself to him unto the year of jubilee: and the price of his sale shall be according unto the number of years; according to the time of a hired servant shall he be with him.

25:51 Ef enn eru mörg ár eftir, þá skal hann að tiltölu við árafjöldann endurgreiða lausnargjald sitt af fé því, er hann var keyptur fyrir.
25:51 If there be yet many years, according unto them he shall give back the price of his redemption out of the money that he was bought for.

25:52 en ef fá ár eru eftir til fagnaðarárs, þá skal hann og reikna honum þau. Eftir áratölunni skal hann endurgreiða lausnargjald sitt.
25:52 And if there remain but few years unto the year of jubilee, then he shall reckon with him; according unto his years shall he give back the price of his redemption.

25:53 Skal hann sæta sömu kjörum hjá honum eins og sá, sem er kaupamaður ár eftir ár. Hann skal eigi drottna yfir honum með hörku að þér ásjáandi.
25:53 As a servant hired year by year shall he be with him: he shall not rule with rigor over him in thy sight.

25:54 En sé hann ekki leystur með þessum hætti, þá skal hann ganga úr eigu kaupanda fagnaðarárið, hann og börn hans með honum.
25:54 And if he be not redeemed by these means, then he shall go out in the year of jubilee, he, and his children with him.

25:55 Því að Ísraelsmenn eru þjónar mínir, mínir þjónar eru þeir, sem ég hefi leitt út af Egyptalandi. Ég er Drottinn, Guð yðar.
25:55 For unto me the children of Israel are servants; they are my servants whom I brought forth out of the land of Egypt: I am Yahwe your God.

26:1 Þér skuluð eigi gjöra yður falsguði, né heldur reisa yður skurðgoð eða merkisteina, og eigi setja upp myndasteina í landi yðar til þess að tilbiðja hjá þeim, því að ég er Drottinn, Guð yðar.
26:1 Ye shall make you no idols, neither shall ye rear you up a graven image, or a pillar, neither shall ye place any figured stone in your land, to bow down unto it: for I am Yahwe your God.

26:2 Mína hvíldardaga skuluð þér halda og fyrir mínum helgidómi lotningu bera. Ég er Drottinn.
26:2 Ye shall keep my sabbaths, and reverence my sanctuary: I am Yahwe.

26:3 Ef þér breytið eftir mínum setningum og varðveitið minar skipanir og haldið þær.
26:3 If ye walk in my statutes, and keep my commandments, and do them;

26:4 þá skal ég jafnan senda yður regn á réttum tíma, og landið mun gefa ávöxt sinn og trén á mörkinni bera aldin sín.
26:4 then I will give you rains in their season, and the land shall yield its increase, and the trees of the field shall yield their fruit.

26:5 Skal þá ná saman hjá yður þresking og vinberjatekja, og vinberjatekja og sáning, og þér skuluð eta yður sadda af brauði og búa öruggir í landi yðar.

26:5 And your threshing shall reach unto the vintage, and the vintage shall reach unto the sowing time; and ye shall eat your bread to the full, and dwell in your land safely.

26:6 Ég vil gefa frið í landinu, og þér skuluð leggjast til hvíldar og enginn skal hræða yður. Óargadýrum vil ég eyða úr landinu, og sverð skal ekki fara um land yðar.

26:6 And I will give peace in the land, and ye shall lie down, and none shall make you afraid: and I will cause evil beasts to cease out of the land, neither shall the sword go through your land.

26:7 Og þér skuluð elta óvini yðar, og frammi fyrir yður skulu þeir fyrir sverði hniga.

26:7 And ye shall chase your enemies, and they shall fall before you by the sword.

26:8 Og fimm af yður skulu elta hundrað, og hundrað af yður skulu elta tíu þúsundir, og óvinir yðar skulu frammi fyrir yður fyrir sverði hniga.

26:8 And five of you shall chase a hundred, and a hundred of you shall chase ten thousand; and your enemies shall fall before you by the sword.

26:9 Ég vil snúa mér til yðar og gjöra yður frjósama og margfalda yður, og ég vil gjöra sáttmála minn við yður.

26:9 And I will have respect unto you, and make you fruitful, and multiply you, and will establish my covenant with you.

26:10 Og þér munuð eta fyrnt korn, gamlan forða, og þér munuð bera fyrnda kornið út fyrir hinu nýja.

26:10 And ye shall eat old store long kept, and ye shall bring forth the old because of the new.

26:11 Og ég mun reisa búð mína meðal yðar, og sál mín skal ekki hafa óþeit á yður.

26:11 And I will set my tabernacle among you: and my soul shall not abhor you.

26:12 Og ég mun ganga meðal yðar og vera Guð yðar, og þér skuluð vera mín þjóð.

26:12 And I will walk among you, and will be your God, and ye shall be my people.

26:13 Ég er Drottinn, Guð yðar, sem leiddi yður út af Egyptalandi, til þess að þér væruð eigi þrælur þeirra. Ég braut sundur ok-stengur yðar og lét yður ganga beina.

26:13 I am Yahwe your God, who brought you forth out of the land of Egypt, that ye should not be their bondmen; and I have broken the bars of your yoke, and made you go upright.

26:14 En ef þér hlýðið mér ekki og haldið ekki allar þessar skipanir.

26:14 But if ye will not hearken unto me, and will not do all these commandments;

26:15 og ef þér hafnið setningum mínum og sál yðar hefir óþeit á dómum mínum, svo að þér haldið ekki allar

skipanir mínar, en rjúfið sáttmála minn.

26:15 and if ye shall reject my statutes, and if your soul abhor mine ordinances, so that ye will not do all my commandments, but break my covenant;

26:16 Þá vil ég gjöra yður þetta: Ég vil vígja yðar með skelfingu, tæringu og köldu, svo að augun slökkna og lífið fjarar út. Og þér skuluð sá sæði yðar til einskis, því að óvinir yðar skulu eta það.

26:16 I also will do this unto you: I will appoint terror over you, even consumption and fever, that shall consume the eyes, and make the soul to pine away; and ye shall sow your seed in vain, for your enemies shall eat it.

26:17 Og ég vil snúa auglíti mínu gegn yður, og þér skuluð bíða ósigur fyrir óvinnum yðar, og fjandmenn yðar skulu drottna yfir yður, og þér skuluð flýja, þótt enginn elti yður.

26:17 And I will set my face against you, and ye shall be smitten before your enemies: they that hate you shall rule over you; and ye shall flee when none pursueth you.

26:18 En ef þér viljið þá enn ekki hlýða mér, þá vil ég enn reisa yður sjö sinnum fyrir syndir yðar.

26:18 And if ye will not yet for these things hearken unto me, then I will chastise you seven times more for your sins.

26:19 Og ég vil brjóta ofurdramb yðar, og ég vil gjöra himininn yfir yður sem járn og land yðar sem eir.

26:19 And I will break the pride of your power: and I will make your heaven as iron, and your earth as brass;

26:20 Þá mun kraftur yðar eyðast til ónýtis, land yðar skal eigi gefa ávöxt sinn og trén á jörðinni eigi bera aldin sín.

26:20 and your strength shall be spent in vain; for your land shall not yield its increase, neither shall the trees of the land yield their fruit.

26:21 Og ef þér gangið í gegn mér og viljið ekki hlýða mér, þá vil ég enn slá yður sjö sinnum, eins og syndir yðar eru til.

26:21 And if ye walk contrary unto me, and will not hearken unto me, I will bring seven times more plagues upon you according to your sins.

26:22 Og ég vil hleypa dýrum merkurinnar inn á meðal yðar, og þau skulu gjöra yður barnlausa, drepa fénad yðar og gjöra yður fámenna, og vegir yðar skulu verða auðir.

26:22 And I will send the beast of the field among you, which shall rob you of your children, and destroy your cattle, and make you few in number; and your ways shall become desolate.

26:23 Og ef þér skipist ekki við þessa tyftun mína, heldur gangið í gegn mér.

26:23 And if by these things ye will not be reformed unto me, but will walk contrary unto me;

26:24 Þá vil ég einnig ganga gegn yður, þá vil ég einnig slá yður sjö sinnum fyrir syndir yðar.

26:24 then will I also walk contrary unto you; and I will smite you, even I, seven times for your sins.

26:25 Og ég vil láta sverð koma yfir yður, er hefna skal sáttmálans. Munuð þér þá þyrpast inn í borgir yðar, en ég vil senda drepsótt meðal yðar, og þér skuluð seldir í óvina hendur.

26:25 And I will bring a sword upon you, that shall execute the vengeance of the covenant; and ye shall be gathered together within your cities: and I will send the pestilence among you; and ye shall be delivered into the hand of the enemy.

26:26 Þá er ég brýtt staf brauðsins fyrir yður, munu tíu konur baka yður brauð í einum ofni og færa yður brauðið aftur eftir vigti, og þér munuð eta og ekki verða mettir.

26:26 When I break your staff of bread, ten women shall bake your bread in one oven, and they shall deliver your bread again by weight: and ye shall eat, and not be satisfied.

26:27 Og ef þér hlýðið mér eigi þrátt fyrir þetta og gangið í gegn mér.

26:27 And if ye will not for all this hearken unto me, but walk contrary unto me;

26:28 Þá vil ég einnig ganga í gegn yður með þungri reiði og reisa yður sjö sinnum fyrir syndir yðar.

26:28 then I will walk contrary unto you in wrath; and I also will chastise you seven times for your sins.

26:29 Og þér skuluð eta hold sona yðar, og hold dætra yðar skuluð þér eta.

26:29 And ye shall eat the flesh of your sons, and the flesh of your daughters shall ye eat.

26:30 Og ég vil leggja fórnarhæðir yðar í eyði og kollvarpa sólúlum yðar og kasta hræjum yðar ofan á búkana af skurðgöðum yðar, og sálu minni mun bjóða við yður.

26:30 And I will destroy your high places, and cut down your sun-images, and cast your dead bodies upon the bodies of your idols; and my soul shall abhor you.

26:31 Og ég vil leggja borgir yðar í rústir og eyða helgidóma yðar og ekki kenna þægilegan ilm af fórnum yðar.

26:31 And I will make your cities a waste, and will bring your sanctuaries unto desolation, and I will not smell the savor of your sweet odors.

26:32 Og ég vil eyða landið, svo að óvinum yðar, sem í því búa, skal ofbjóða.

26:32 And I will bring the land into desolation; and your enemies that dwell therein shall be astonished at it.

26:33 En yður vil ég tvístra meðal þjóðanna og bregða sverði á eftir yður, og land yðar skal verða auðn og borgir yðar rústir.

26:33 And you will I scatter among the nations, and I will draw out the sword after you: and your land shall be a desolation, and your cities shall be a waste.

26:34 Þá skal landið fá hvíldarár sín bætt upp alla þá stund, sem það er í eyði og þér eruð í landi óvina yðar. Þá skal landið hvilast og bæta upp hvíldarár sín.

26:34 Then shall the land enjoy its sabbaths, as long as it lieth desolate, and ye are in your enemies' land; even then shall the land rest, and enjoy its sabbaths.

26:35 Alla þá stund, sem það er í eyði, skal það njóta hvíldar, þeirrar hvíldar, sem það eigi naut á hvíldarárum yðar, er þér bjugguð í því.

26:35 As long as it lieth desolate it shall have rest, even the rest which it had not in your sabbaths, when ye dwelt upon it.

26:36 Og þá af yður, sem eftir verða, vil ég gjöra svo huglausa í löndum óvina þeirra, að þyturinn af fjúkandi laufblaði skal reka þá á flóttu og þeir flýja eins og menn flýja undan sverði, og þeir skulu falla, þó að enginn elti.

26:36 And as for them that are left of you, I will send a faintness into their heart in the lands of their enemies: and the sound of a driven leaf shall chase them; and they shall flee, as one fleeth from the sword; and they shall fall when none pursueth.

26:37 Og þeir skulu hrasa hver um annan, eins og flýja skyldi undan sverði, þó að enginn elti, og þér skuluð eigi fá staðist fyrir óvinum yðar.

26:37 And they shall stumble one upon another, as it were before the sword, when none pursueth: and ye shall have no power to stand before your enemies.

26:38 Og þér skuluð farast meðal þjóðanna, og land óvina yðar skal upp eta yður.

26:38 And ye shall perish among the nations, and the land of your enemies shall eat you up.

26:39 Og þeir af yður, sem eftir verða, skulu fyrir sakir misgjörðar sinnar veslast upp í löndum óvina yðar, og þeir skulu veslast upp sakir misgjörða feðra sinna eins og þeir.

26:39 And they that are left of you shall pine away in their iniquity in your enemies' lands; and also in the iniquities of their fathers shall they pine away with them.

26:40 Þá munu þeir játa misgjörð sína og misgjörð feðra sinna, er þeir frömdu með því að rjúfa tryggðir við mig, og hversu þeir hafa gengið í gegn mér -

26:40 And they shall confess their iniquity, and the iniquity of their fathers, in their trespass which they trespassed against me, and also that, because they walked contrary unto me,

26:41 fyrir því gekk ég og í gegn þeim og flutti þá í land óvina þeirra -, já, þá mun óumskorið hjarta þeirra auðmýkja sig og þeir fá misgjörð sína bættu upp.

26:41 I also walked contrary unto them, and brought them into the land of their enemies: if then their uncircumcised heart be humbled, and they then accept of the punishment of their iniquity;

26:42 Og þá vil ég minnast sáttmála míns við Jakob, og sáttmála míns við Ísak og sáttmála míns við Abraham vil ég einnig minnast, og landsins vil ég minnast.

26:42 then will I remember my covenant with Jacob; and also my covenant with Isaac, and also my covenant with Abraham will I remember; and I will remember the land.

26:43 Og landið skal verða yfirgefið af þeim og fá hvíldarár sín bætt upp, meðan það er í eyði og þeir eru á brottu, og þeir skulu fá misgjörð sína bættu upp fyrir þá sök og vegna þess, að þeir höfnuðu lögum mínum og sál þeirra hafði óbeitt á setningum mínum.

26:43 The land also shall be left by them, and shall enjoy its sabbaths, while it lieth desolate without them: and they shall accept of the punishment of their iniquity; because, even because they rejected mine ordinances, and their soul abhorred my statutes.

26:44 En jafnvel þá, er þeir eru í landi óvina sinna, hafna ég þeim ekki og býður mér ekki við þeim, svo að ég viljialeyða þeim og rjúfa þannig sáttmála minn við þá, því að ég er Drottinn, Guð þeirra.

26:44 And yet for all that, when they are in the land of their enemies, I will not reject them, neither will I abhor them, to destroy them utterly, and to break my covenant with them; for I am Yahwe their God;

26:45 Og sökum þeirra vil ég minnast sáttmálans við forfedur þeirra, er ég leiddi út af Egyptalandi í auglýsningu þjóðanna til þess að vera Guð þeirra. Ég er Drottinn."

26:45 but I will for their sakes remember the covenant of their ancestors, whom I brought forth out of the land of Egypt in the sight of the nations, that I might be their God: I am Yahwe.

26:46 Þetta eru setningar þær, ákvæði og lög, sem Drottinn setti milli sín og Ísraelsmanna á Sinaifjalli fyrir Móse.

26:46 These are the statutes and ordinances and laws, which Yahwe made between him and the children of Israel in mount Sinai by Moses.

27:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

27:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

27:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Ef maður gjörir heit og heitir Drottni mönnum eftir mati þínu.

27:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When a man shall accomplish a vow, the persons shall be for Yahwe by thy estimation.

27:3 Þá skalt þú meta karlmann frá tvítugsaldri til sextugs á fimmtíu sikla silfurs eftir helgidóms sikli.

27:3 And thy estimation shall be of the male from twenty years old even unto sixty years old, even thy estimation shall be fifty shekels of silver, after the shekel of the sanctuary.

27:4 Sé það kona, þá skalt þú meta hana á þriðjáu sikla.

27:4 And if it be a female, then thy estimation shall be thirty shekels.

27:5 Sé það frá fimm til tuttugu ára að aldri, þá skalt þú meta þitt á tuttugu sikla, en stúlku á tíu sikla.

27:5 And if it be from five years old even unto twenty years old, then thy estimation shall be of the male twenty shekels, and for the female ten shekels.

27:6 Sé það frá eins mánaðar til fimm ára að aldri, þá skalt þú meta svein á fimm sikla silfurs, en mey skalt þú meta á þriðja sikla silfurs.

27:6 And if it be from a month old

even unto five years old, then thy estimation shall be of the male five shekels of silver, and for the female thy estimation shall be three shekels of silver.

27:7 Sé það sextugt og þaðan af eldra, þá skalt þú, sé það karlmaður, meta hann á fimmtán sikla, en kvenmann á tíu sikla.

27:7 And if it be from sixty years old and upward; if it be a male, then thy estimation shall be fifteen shekels, and for the female ten shekels.

27:8 En eigi hann ekki fyrir því, er þú metur, þá skal leiða hann fyrir prest, og prestur skal meta hann. Eftir efnahag þess, er heitið gjörir, skal prestur meta hann.

27:8 But if he be poorer than thy estimation, then he shall be set before the priest, and the priest shall value him; according to the ability of him that vowed shall the priest value him.

27:9 Færi menn Drottni fórnargjöf af fænaði, þá skal allt það af honum heilagt vera, sem Drottni er gefið.

27:9 And if it be a beast, whereof men offer an oblation unto Yahwe, all that any man giveth of such unto Yahwe shall be holy.

27:10 Eigi má hafa kaup á því eða skipta því, vönu fyrir rýrt eða rýru fyrir vönt. Nú eru skipti höfð á skepnum og skulu þær vera heilagar, bæði sú, er látin er í skiptin, og sú, er fyrir kemur.

27:10 He shall not alter it, nor change it, a good for a bad, or a bad for a good: and if he shall at all change beast for beast, then both it and that for which it is changed shall be holy.

27:11 En sé það einhver óhreinn fænaður, er eigi má færa Drottni að fórnargjöf, þá skal leiða skepnuna fyrir prest.

27:11 And if it be any unclean beast, of which they do not offer an oblation unto Yahwe, then he shall set the beast before the priest;

27:12 Og prestur skal meta hana, eftir því sem hún er væn eða rýr til, og skal mat þitt, prestur, standa.

27:12 And the priest shall value it, whether it be good or bad: as thou the priest valuest it, so shall it be.

27:13 En vilji hann leysa hana, skal hann gjalda fimmtungi meira en þú metur.

27:13 But if he will indeed redeem it, then he shall add the fifth part thereof unto thy estimation.

27:14 Nú helgar maður Drottni hús sitt að helgigjöf, og skal þá prestur virða það eftir því sem það er gott eða lélegt til. Skal standa við það, sem prestur metur.

27:14 And when a man shall sanctify his house to be holy unto Yahwe, then the priest shall estimate it, whether it be good or bad: as the priest shall estimate it, so shall it stand.

27:15 En vilji sá, er hús sitt hefir helgað, leysa það, skal hann gjalda fimmtung umfram virðingarverð þitt, og er það þá hans.

27:15 And if he that sanctified it will redeem his house, then he shall add the fifth part of

the money of thy estimation unto it, and it shall be his.

27:16 Helgi maður Drottni nokkuð af óðalslandi sínu, þá skal mat þitt fara eftir útsæðinu: kómer útsæðis af byggi á fimmtíu sikla silfurs.

27:16 And if a man shall sanctify unto Yahwe part of the field of his possession, then thy estimation shall be according to the sowing thereof: the sowing of a homer of barley *shall be valued* at fifty shekels of silver.

27:17 Helgi hann land sitt frá fagnaðarári, þá skal standa við mat þitt.
27:17 If he sanctify his field from the year of jubilee, according to thy estimation it shall stand.

27:18 En helgi hann land sitt eftir fagnaðarár, þá skal prestur reikna honum verðið eftir árunum, sem eftir eru til fagnaðarárs, og skal þá dregið af mati þínu.

27:18 But if he sanctify his field after the jubilee, then the priest shall reckon unto him the money according to the years that remain unto the year of jubilee; and an abatement shall be made from thy estimation.

27:19 En vilji sá, er helgað hefir land sitt, leysa það, skal hann gjalda fimmtung umfram verð það, er þú metur, og skal hann þá halda því.

27:19 And if he that sanctified the field will indeed redeem it, then he shall add the fifth part of the money of thy estimation unto it, and it shall be assured to him.

27:20 En leysi hann eigi landið, en selur landið öðrum manni skal eigi heimilt að leysa það framar.

27:20 And if he will not redeem the field, or if he have sold the field to another man, it shall not be redeemed any more:

27:21 heldur skal landið, er það losnar á fagnaðarárinu, verða helgað Drottni, eins og bannfært land. Skal það verða eign prests.

27:21 but the field, when it goeth out in the jubilee, shall be holy unto Yahwe, as a field devoted; the possession thereof shall be the priest's.

27:22 Helgi hann Drottni keypt land, sem eigi er af óðalslandi hans.

27:22 And if he sanctify unto Yahwe a field which he hath bought, which is not of the field of his possession;

27:23 þá skal prestur reikna fyrir hann, hve mikil upphæðin verði eftir mati þínu til fagnaðarárs, og skal hann þann dag greiða það, er þú metur, svo sem helgigjöf Drottni til handa.

27:23 then the priest shall reckon unto him the worth of thy estimation unto the year of jubilee: he shall give thine estimation in that day, as a holy thing unto Yahwe.

27:24 En fagnaðarárið hverfur landið aftur undir þann, er hann keypti það af, undir þann, er á það með óðalsrétti.

27:24 In the year of jubilee the field shall return unto him of whom it was bought, even to him to whom the possession of the land belongeth.

27:25 Og allt mat þitt skal vera í helgidóms siklum. Skulu vera tuttugu gerur í sikli.

27:25 And all thy estimations shall be according to the shekel of the sanctuary: twenty gerahs shall be the shekel.

27:26 En frumburði af fænaði, sem Drottni heyra, fyrir því að þeir eru frumbornir, skal enginn helga. Hvort heldur er nautgripur eða sauðkind, þá heyrir það Drottni.

27:26 Only the firstling among beasts, which is made a firstling to Yahwe, no man shall sanctify it; whether it be ox or sheep, it is Yahwe's.

27:27 En sé það af hinum óhreina fænaði, þá skal hann leysa það eftir mati þínu og gjalda fimmtung umfram, en sé það ekki leyst, skal selja það eftir mati þínu.

27:27 And if it be of an unclean beast, then he shall ransom it according to thine estimation, and shall add unto it the fifth part thereof: or if it be not redeemed, then it shall be sold according to thy estimation.

27:28 Þó skal eigi selja eða leysa nokkurn hlut bannfærðan, það er einhver helgar Drottni með bannfæringu af einhverju því, er hann á, hvort heldur er maður, skepna eða óðalsland hans. Sérhver hlutur bannfærður er alhelgaður Drottni.

27:28 Notwithstanding, no devoted thing, that a man shall devote unto Yahwe of all that he hath, whether of man or beast, or of the field of his possession, shall be sold or redeemed: every devoted thing is most holy unto Yahwe.

27:29 Engan bannfærðan mann má leysa, hann skal líflátinn verða.

27:29 No one devoted, that shall be devoted from among men, shall be ransomed; he shall surely be put to death.

27:30 Öll jarðartíund heyrir Drottni, hvort heldur er af ávexti jarðar eða aldinum trjáa. Hún er helguð Drottni.

27:30 And all the tithe of the land, whether of the seed of the land, or of the fruit of the tree, is Yahwe's: it is holy unto Yahwe.

27:31 En vilji einhver leysa nokkuð af tíund sinni, þá skal hann gjalda fimmtung umfram.

27:31 And if a man will redeem aught of his tithe, he shall add unto it the fifth part thereof.

27:32 Öll tíund af nautgripum og sauðfé, öllu því, er gengur undir hirðisstaflinn, hver tíunda skepna skal vera helguð Drottni.

27:32 And all the tithe of the herd or the flock, whatsoever passeth under the rod, the tenth shall be holy unto Yahwe.

27:33 Skal eigi skoða, hvort hún sé væn eða rýr, og eigi hafa skipti á henni. En séu höfð skipti á henni, þá skal bæði hún og sú, er fyrir kemur, vera heilög. Eigi má leysa hana."

27:33 He shall not search whether it be good or bad, neither shall he change it: and if he change it at all, then both it and that for which it is changed shall be holy; it shall not be redeemed.

27:34 Þetta eru skipanir þær, sem Drottinn bauð Móse að flytja Ísraelsmönnum á Sinaitjalli.

27:34 These are the commandments, which Yahwe commanded Moses for the

children of Israel in mount Sinai.

1:1 Drottinn talaði við Móse í Sinai-eyðimörk, í samfundatjaldinu, á fyrsta degi annars mánaðar á öðru ári eftir brottför þeirra af Egyptalandi og mælti:

1:1 And Yahwe spake unto Moses in the wilderness of Sinai, in the tent of meeting, on the first day of the second month, in the second year after they were come out of the land of Egypt, saying,

1:2 "Takið manntal alls safnaðar Ísraelsmanna eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, alla karlmenn mann fyrir mann.

1:2 Take ye the sum of all the congregation of the children of Israel, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, every male, by their polls;

1:3 Alla herfæra menn í Ísrael frá tvítugs aldri og þaðan af eldri skuluð þér telja eftir hersveitum þeirra, þú og Aron.

1:3 from twenty years old and upward, all that are able to go forth to war in Israel, thou and Aaron shall number them by their hosts.

1:4 Og með ykkur skal vera einn maður af ættkvísl hverri, og sé hann höfuð ættar sinnar.

1:4 And with you there shall be a man of every tribe; every one head of his fathers' house.

1:5 Þessi eru nöfn þeirra manna, er ykkur skulu aðstoða: Af Rúben: Elisúr Sedeúrsson.

1:5 And these are the names of the men that shall stand with you. Of Reuben: Elizur the son of Shedeur.

1:6 Af Simeon: Selúmiel Súrisaddaíson.
1:6 Of Simeon: Shelumiel the son of Zurishaddai.

1:7 Af Júda: Nakson Amminadabsson.
1:7 Of Judah: Nahshon the son of Amminadab.

1:8 Af Íssakar: Netanel Súarsson.
1:8 Of Issachar: Nethanel the son of Zuar.

1:9 Af Sebúlön: Eliab Helónsson.
1:9 Of Zebulun: Eliab the son of Helon.

1:10 Af Jósefssonum: Af Efraím: Elisama Ammihúdsson. Af Manasse: Gamliel Pedasúrsson.

1:10 Of the children of Joseph: Of Ephraim: Elishama the son of Ammihud. Of Manasse: Gamaliel the son of Pedahzur.

1:11 Af Benjamin: Abidan Gídeóníson.
1:11 Of Benjamin: Abidan the son of Gideon.

1:12 Af Dan: Akíeser Ammísaddaíson.
1:12 Of Dan: Ahiezer the son of Ammishaddai.

1:13 Af Asser: Pagiél Ókransson.
1:13 Of Asher: Pagiel the son of Ochan.

1:14 Af Gað: Elíjasaf Degúelsson.
1:14 Of Gad: Eliasaph the son of Deuel.

1:15 Af Naftalí: Akíra Enansson."
1:15 Of Naphtali: Ahira the son of Enan.

1:16 Þessir voru tilnefndir af söfnuðinum, höfðingjar yfir ættkvíslum fedra sinna. Voru þeir höfuð Ísraels þúsunda.

1:16 These are they that were called of the congregation, the princes of the tribes of their fathers; they were the heads of the thousands of Israel.

1:17 Móse og Aron tóku menn þessa, sem nafngreindir eru.

1:17 And Moses and Aaron took these men that are mentioned by name:

1:18 og stefndu saman öllum söfnuðinum á fyrsta degi annars mánaðar og skrifuðu þá á ættarskrárnar eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, mann fyrir mann.

1:18 And they assembled all the congregation together on the first day of the second month; and they declared their pedigrees after their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, by their polls.

1:19 Svo sem Drottinn hafði boðið Móse, taldi hann þá í Sinai-eyðimörk.

1:19 As Yahwe commanded Moses, so he numbered them in the wilderness of Sinai.

1:20 Synir Rúbens, frumgetins sonar Ísraels, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, maður fyrir mann, allir karlmenn frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:20 And the children of Reuben, Israel's first-born, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, by their polls, every male from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:21 þeir er taldir voru af ættkvísl Rúbens, voru 46.500.

1:21 those that were numbered of them, of the tribe of Reuben, were forty and six thousand and five hundred.

1:22 Synir Simeons, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, maður fyrir mann, allir karlmenn frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:22 Of the children of Simeon, their generations, by their families, by their fathers' houses, those that were numbered thereof, according to the number of the names, by their polls, every male from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:23 þeir er taldir voru af ættkvísl Simeons, voru 59.300.

1:23 those that were numbered of them, of the tribe of Simeon, were fifty and nine thousand and three hundred.

1:24 Synir Gaðs, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:24 Of the children of Gad, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:25 þeir er taldir voru af ættkvísl Gaðs, voru 45.650.

1:25 those that were numbered of them, of the tribe of Gad, were forty and five thousand six hundred and fifty.

1:26 Synir Júda, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:26 Of the children of Judah, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:27 þeir er taldir voru af ættkvísl Júda, voru 74.600.

1:27 those that were numbered of them, of the tribe of Judah, were threescore and fourteen thousand and six hundred.

1:28 Synir Íssakars, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:28 Of the children of Issachar, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:29 þeir er taldir voru af ættkvísl Íssakars, voru 54.400.

1:29 those that were numbered of them, of the tribe of Issachar, were fifty and four thousand and four hundred.

1:30 Synir Sebúlons, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:30 Of the children of Zebulun, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:31 þeir er taldir voru af ættkvísl Sebúlons, voru 57.400.

1:31 those that were numbered of them, of the tribe of Zebulun, were fifty and seven thousand and four hundred.

1:32 Synir Jósefs: Synir Efraíms, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:32 Of the children of Joseph, *namely*, of the children of Ephraim, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:33 þeir er taldir voru af ættkvísl Efraíms, voru 40.500.

1:33 those that were numbered of them, of the tribe of Ephraim, were forty thousand and five hundred.

1:34 Synir Manasse, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:34 Of the children of Manasseh, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:35 þeir er taldir voru af ættkvísl Manasse, voru 32.200.

1:35 those that were numbered of them, of the tribe of Manasseh, were thirty and two thousand and two hundred.

1:36 Synir Benjámins, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:36 Of the children of Benjamin, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:37 þeir er taldir voru af ættkvísl Benjámins, voru 35.400.

1:37 those that were numbered of them, of the tribe of Benjamin, were thirty and five thousand and four hundred.

1:38 Synir Dans, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:38 Of the children of Dan, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:39 þeir er taldir voru af ættkvísl Dans, voru 62.700.

1:39 those that were numbered of them, of the tribe of Dan, were threescore and two thousand and seven hundred.

1:40 Synir Assers, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:40 Of the children of Asher, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:41 þeir er taldir voru af ættkvísl Assers, voru 41.500.

1:41 those that were numbered of them, of the tribe of Asher, were forty and one thousand and five hundred.

1:42 Synir Naftali, niðjar þeirra eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, samkvæmt nafnatölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfærir menn.

1:42 Of the children of Naphtali, their generations, by their families, by their fathers' houses, according to the number of the names, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war;

1:43 þeir er taldir voru af ættkvísl Naftali, voru 53.400.

1:43 those that were numbered of them, of the tribe of Naphtali, were fifty and three thousand and four hundred.

1:44 Þessir eru þeir, er taldir voru, sem þeir Móse, Aron og höfðingjar Ísraels töldu. Voru þeir tólf, einn fyrir hverja ættkvísl hans.

1:44 These are they that were numbered, whom Moses and Aaron numbered, and the princes of Israel, being twelve men: they were each one for his fathers' house.

1:45 Og allir þeir af Ísraelsmönnum, er taldir voru eftir ættum þeirra, frá

tvítugs aldri og þaðan af eldri, allir herfarir menn, voru, -

1:45 So all they that were numbered of the children of Israel by their fathers' houses, from twenty years old and upward, all that were able to go forth to war in Israel;

1:46 allir þeir er taldir voru, voru 603.550.

1:46 even all they that were numbered were six hundred thousand and three thousand and five hundred and fifty.

1:47 En levítarnir, eftir ættbálki sínum, voru eigi taldir meðal þeirra.

1:47 But the Levites after the tribe of their fathers were not numbered among them.

1:48 Drottinn talaði við Móse og sagði:

1:48 For Yahwe spake unto Moses, saying,

1:49 "Þú skalt þó eigi telja ættkvísl Levi og eigi taka manntal þeirra meðal Ísraelsmanna.

1:49 Only the tribe of Levi thou shalt not number, neither shalt thou take the sum of them among the children of Israel;

1:50 En þú skalt setja levítana yfir sáttmálsbúðina og yfir öll áhöld hennar og yfir allt, sem til hennar heyrir. Þeir skulu bera búðina og öll áhöld hennar, og þeir skulu þjóna að henni, og þeir skulu tjalda umhverfis búðina.

1:50 but appoint thou the Levites over the tabernacle of the testimony, and over all the furniture thereof, and over all that belongeth to it: they shall bear the tabernacle, and all the furniture thereof; and they shall minister unto it, and shall encamp round about the tabernacle.

1:51 Og er búðin tekur sig upp, skulu levítarnir taka hana niður, og þegar reisa skal búðina, skulu levítarnir setja hana upp. En komi nokkur annar þar nærri, skal hann líflátinn verða.

1:51 And when the tabernacle setteth forward, the Levites shall take it down; and when the tabernacle is to be pitched, the Levites shall set it up: and the stranger that cometh nigh shall be put to death.

1:52 Ísraelsmenn skulu tjalda hver á sínum stað í herbúðunum og hver hjá sínu merki, eftir hersveitum sínum.

1:52 And the children of Israel shall pitch their tents, every man by his own camp, and every man by his own standard, according to their hosts.

1:53 En levítarnir skulu tjalda umhverfis sáttmálsbúðina, að reiði komi eigi yfir söfnuð Ísraelsmanna. Og levítarnir skulu annast sáttmálsbúðina."

1:53 But the Levites shall encamp round about the tabernacle of the testimony, that there be no wrath upon the congregation of the children of Israel: and the Levites shall keep the charge of the tabernacle of the testimony.

1:54 Ísraelsmenn gjörðu svo. Þeir gjörðu í alla staði svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

1:54 Thus did the children of Israel; according to all that Yahwe commanded Moses, so did they.

2:1 Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:

2:1 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

2:2 "Sérhver Ísraelsmanna skal tjalda hjá merki sínu, við einkenni ættar sinnar. Skulu þeir tjalda gegnt samfundatjaldinu hringinn í kring.

2:2 The children of Israel shall encamp every man by his own standard, with the ensigns of their fathers' houses: over against the tent of meeting shall they encamp round about.

2:3 Að austanverðu, gegnt upprás sólar, skulu þeir tjalda undir merki Júda herbúða, eftir hersveitum þeirra, og höfuðsmaður Júda sona sé Nakson Amminadabsson.

2:3 And those that encamp on the east side toward the sunrising shall be they of the standard of the camp of Judah, according to their hosts: and the prince of the children of Judah shall be Nahshon the son of Amminadab.

2:4 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 74.600.

2:4 And his host, and those that were numbered of them, were threescore and fourteen thousand and six hundred.

2:5 Næst honum skal tjalda ættkvísl Íssakars, og höfuðsmaður Íssakars sona sé Netanel Súarsson.

2:5 And those that encamp next unto him shall be the tribe of Issachar: and the prince of the children of Issachar shall be Nethanel the son of Zuar.

2:6 Hersveit hans og taldir liðsmenn hans voru 54.400.

2:6 And his host, and those that were numbered thereof, were fifty and four thousand and four hundred.

2:7 Enn fremur ættkvísl Sebúlons, og höfuðsmaður Sebúlons sona sé Eliab Helónsson.

2:7 And the tribe of Zebulun: and the prince of the children of Zebulun shall be Eliab the son of Helon.

2:8 Hersveit hans og taldir liðsmenn hans voru 57.400.

2:8 And his host, and those that were numbered thereof, were fifty and seven thousand and four hundred.

2:9 Allir taldir liðsmenn í Júda herbúðum voru 186.400, eftir hersveitum þeirra. Skulu þeir taka sig upp fyrstir.

2:9 All that were numbered of the camp of Judah were a hundred thousand and fourscore thousand and six thousand and four hundred, according to their hosts. They shall set forth first.

2:10 Að sunnanverðu skal merki Rúbens herbúða vera, eftir hersveitum þeirra, og höfuðsmaður Rúbens sona sé Elísúr Sedeúrsson.

2:10 On the south side shall be the standard of the camp of Reuben according to their hosts: and the prince of the children of Reuben shall be Elizur the son of Shedeur.

2:11 Hersveit hans og taldir liðsmenn hans voru 46.500.

2:11 And his host, and those that were numbered thereof, were forty and six thousand and five hundred.

2:12 Næst honum skal tjalda ættkvísl Símeons, og höfuðsmaður Símeons sona sé Selúmiel Súrisaddaíson.

2:12 And those that encamp next unto him shall be the tribe of Simeon: and the prince of the children of Simeon shall be Shelumiel the son of Zurishaddai.

2:13 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 59.300.

2:13 And his host, and those that were numbered of them, were fifty and nine thousand and three hundred.

2:14 Enn fremur ættkvísl Gaðs, og höfuðsmaður Gaðs sona sé Elíasaf Degíelsson.

2:14 And the tribe of Gad: and the prince of the children of Gad shall be Eliasaph the son of Reuel.

2:15 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 45.650.

2:15 And his host, and those that were numbered of them, were forty and five thousand and six hundred and fifty.

2:16 Allir taldir liðsmenn í Rúbens herbúðum voru 151.450, eftir hersveitum þeirra. Skulu þeir taka sig upp næstir hinum fyrstu.

2:16 All that were numbered of the camp of Reuben were a hundred thousand and fifty and one thousand and four hundred and fifty, according to their hosts. And they shall set forth second.

2:17 Þá skal samfundatjaldið taka sig upp ásamt búðum levítanna, í miðjum hernum. Eins og þeir tjalda, svo skulu þeir taka sig upp, hver á sínum stað, eftir merkjum sínum.

2:17 Then the tent of meeting shall set forward, with the camp of the Levites in the midst of the camps: as they encamp, so shall they set forward, every man in his place, by their standards.

2:18 Að vestanverðu skal merki Efraíms herbúða vera, eftir hersveitum þeirra, og höfuðsmaður yfir Efraíms sonum sé Elísama Ammihúðsson.

2:18 On the west side shall be the standard of the camp of Ephraim according to their hosts: and the prince of the children of Ephraim shall be Elishama the son of Ammihud.

2:19 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 40.500.

2:19 And his host, and those that were numbered of them, were forty thousand and five hundred.

2:20 Næst honum ættkvísl Manasse, og höfuðsmaður yfir Manasse sonum sé Gamlíel Pedasúrsson.

2:20 And next unto him shall be the tribe of Manasseh: and the prince of the children of Manasseh shall be Gamaliel the son of Pedahzur.

2:21 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 32.200.

2:21 And his host, and those that were numbered of them, were thirty and two thousand and two hundred.

2:22 Enn fremur ættkvísl Benjámins, og höfuðsmaður yfir Benjámins sonum sé Abídan Gídeóníson.

2:22 And the tribe of Benjamin: and the prince of the children of Benjamin shall be Abidan the son of Gideon.

2:23 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 35.400.

2:23 And his host, and those that were numbered of them, were thirty and five thousand and four hundred.

2:24 Allir taldir liðsmenn í Efraims herbúðum voru 108.100, eftir hersveitum þeirra. Og þeir skulu hefja ferð sína hinir þriðju.

2:24 All that were numbered of the camp of Ephraim were a hundred thousand and eight thousand and a hundred, according to their hosts. And they shall set forth third.

2:25 Að norðanverðu skal merki Dans herbúða vera, eftir hersveitum þeirra, og höfuðsmáður yfir Dans sonum sé Akieser Ammisaddaion.

2:25 On the north side shall be the standard of the camp of Dan according to their hosts: and the prince of the children of Dan shall be Ahiezer the son of Ammishaddai.

2:26 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 62.700.

2:26 And his host, and those that were numbered of them, were threescore and two thousand and seven hundred.

2:27 Næst honum tjalldi ættkvísl Assers, og höfuðsmáður yfir Assers sonum sé Pagiel Ókransson.

2:27 And those that encamp next unto him shall be the tribe of Asher: and the prince of the children of Asher shall be Pagiel the son of Ochran.

2:28 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 41.500.

2:28 And his host, and those that were numbered of them, were forty and one thousand and five hundred.

2:29 Enn fremur ættkvísl Naftali, og höfuðsmáður yfir Naftali sonum sé Akira Enansson.

2:29 And the tribe of Naphtali: and the prince of the children of Naphtali shall be Ahira the son of Enan.

2:30 Hersveit hans og taldir liðsmenn þeirra voru 53.400.

2:30 And his host, and those that were numbered of them, were fifty and three thousand and four hundred.

2:31 Allir taldir liðsmenn í Dans herbúðum voru 157.600. Skulu þeir hefja ferð sína síðastir, eftir merkjum sínum."

2:31 All that were numbered of the camp of Dan were a hundred thousand and fifty and seven thousand and six hundred. They shall set forth hindmost by their standards.

2:32 Þessir eru taldir liðsmenn Ísraelsmanna eftir ættum þeirra. Allir taldir liðsmenn í herbúðunum eftir hersveitum þeirra voru 603.550.

2:32 These are they that were numbered of the children of Israel by their fathers' houses: all that were numbered of the camps according to their hosts were six hundred thousand and three thousand and five hundred and fifty.

2:33 En levitarnir voru ekki taldir meðal Ísraelsmanna, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

2:33 But the Levites were not numbered among the children of Israel; as Yahwe commanded Moses.

2:34 Og Ísraelsmenn gjörðu svo. Að öllu svo sem Drottinn hafði boðið Móse tjölduðu þeir eftir merkjum sínum og hófu ferð, hver eftir kynkvísl sinni, hjá sinni ætt.

2:34 Thus did the children of Israel; according to all that Yahwe commanded Moses, so they encamped by their standards, and so they set forward, every one by their families, according to their fathers' houses.

3:1 Þessir voru nioðjar Arons og Móse, þá er Drottinn talaði við Móse á Sinaifjalli.

3:1 Now these are the generations of Aaron and Moses in the day that Yahwe spake with Moses in mount Sinai.

3:2 Þessi voru nöfn Arons sona: Nadab frumgetinn og Abihú, Eleasar og Ítamar.

3:2 And these are the names of the sons of Aaron: Nadab the first-born, and Abihu, Eleazar, and Ithamar.

3:3 Þessi voru nöfn Arons sona, hinna smurðu presta, sem vígðir voru til prestsþjónustu.

3:3 These are the names of the sons of Aaron, the priests that were anointed, whom he consecrated to minister in the priest's office.

3:4 En þeir Nadab og Abihú dóu fyrir augliti Drottins, þá er þeir báru óvigðan eld fram fyrir Drottin í Sinaí-eyðimörk; en þeir áttu enga sonu. Þeir Eleasar og Ítamar þjónuðu því í prestsembætti frammi fyrir Aroni, föður sínum.

3:4 And Nadab and Abihu died before Yahwe, when they offered strange fire before Yahwe, in the wilderness of Sinai, and they had no children; and Eleazar and Ithamar ministered in the priest's office in the presence of Aaron their father.

3:5 Drottinn talaði við Móse og sagði:

3:5 And Yahwe spake unto Moses, saying,

3:6 "Lát þú ættkvísl Leví koma og leið þú hana fyrir Aron prest, að þeir þjóni honum.

3:6 Bring the tribe of Levi near, and set them before Aaron the priest, that they may minister unto him.

3:7 Þeir skulu annast það, sem annast þarf fyrir hann, og það, sem annast þarf fyrir allan söfnuðinn fyrir framan samfundatjalldið, og gegna þjónustu í búðinni.

3:7 And they shall keep his charge, and the charge of the whole congregation before the tent of meeting, to do the service of the tabernacle.

3:8 Og þeir skulu sjá um öll áhöld samfundatjaldsins og það, sem annast þarf fyrir Ísraelsmenn, og gegna þjónustu í búðinni.

3:8 And they shall keep all the furniture of the tent of meeting, and the charge of the children of Israel, to do the service of the tabernacle.

3:9 Og þú skalt gefa levitana Aroni og sonum hans. Þeir eru honum gefnir af Ísraelsmönnum til fullkominnar eignar.

3:9 And thou shalt give the Levites unto Aaron and to his sons: they are wholly given unto him on the behalf of the children of Israel.

3:10 En Aron og sonu hans skalt þú setja til þess að annast prestsembætti, og komi óvigður maður þar nærri, skal hann líflátinn verða."

3:10 And thou shalt appoint Aaron and his sons, and they shall keep their priesthood: and the stranger that cometh nigh shall be put to death.

3:11 Drottinn talaði við Móse og sagði:

3:11 And Yahwe spake unto Moses, saying,

3:12 "Sjá, ég hefi tekið levitana af Ísraelsmönnum í stað allra frumburða Ísraelsmanna, þá er opna móðurlíf, og skulu levitarnir vera mín eign.

3:12 And I, behold, I have taken the Levites from among the children of Israel instead of all the first-born that openeth the womb among the children of Israel; and the Levites shall be mine:

3:13 Því að ég á alla frumburði. Á þeim degi, er ég laust alla frumburði í Egyptalandi, helgaði ég mér alla frumburði í Ísrael, bæði menn og skepnur. Mínir skulu þeir vera. Ég er Drottinn."

3:13 For all the first-born are mine; on the day that I smote all the first-born in the land of Egypt I hallowed unto me all the first-born in Israel, both man and beast; mine they shall be: I am Yahwe.

3:14 Drottinn talaði við Móse í Sinaí-eyðimörk og sagði:

3:14 And Yahwe spake unto Moses in the wilderness of Sinai, saying,

3:15 "Tel þú sonu Leví eftir ættum þeirra og kynkvíslum. Alla karlmenn mánaðargamla og þaðan af eldri skalt þú telja."

3:15 Number the children of Levi by their fathers' houses, by their families: every male from a month old and upward shalt thou number them.

3:16 Og Móse taldi þá að boði Drottins, eins og fyrir hann var lagt.

3:16 And Moses numbered them according to the word of Yahwe, as he was commanded.

3:17 Þessir voru synir Leví eftir nöfnum þeirra: Gerson, Kahat og Merari.

3:17 And these were the sons of Levi by their names: Gershon, and Kohath, and Merari.

3:18 Þessi eru nöfn Gersons sona eftir kynkvíslum þeirra: Libní og Símei.

3:18 And these are the names of the sons of Gershon by their families: Libni and Shimei.

3:19 Synir Kahats eftir kynkvíslum þeirra: Amram og Jisehar, Hebron og Ússiel.

3:19 And the sons of Kohath by their families: Amram, and Izhar, Hebron, and Uzziel.

3:20 Synir Merarí eftir kynkvíslum þeirra: Mahelí og Músi. Þessar eru kynkvíslir Leví eftir ættum þeirra.

3:20 And the sons of Merari by their families: Mahli and Mushi. These are the families of the Levites according to their fathers' houses.

3:21 Til Gersons telst kynkvísl Libnita og kynkvísl Simeita. Þessar eru kynkvíslir Gersónita.

3:21 Of Gershon was the family of the Libnites, and the family of the Shimeites: these are the families of the Gershonites.

3:22 Þeir er taldir voru af þeim - eftir tölu á öllum karlkyns, mánaðargömlum og þaðan af eldri - þeir er taldir voru af þeim, voru 7.500.

3:22 Those that were numbered of them, according to the number of all the males, from a month old and upward, even those that were numbered of them were seven thousand and five hundred.

3:23 Kynkvíslir Gersónita tjölduðu að baki búðarinnar, að vestanverðu.

3:23 The families of the Gershonites shall encamp behind the tabernacle westward.

3:24 Og höfuðsmaður yfir ætt Gersónita var Eljasaf Laelsson.

3:24 And the prince of the fathers' house of the Gershonites shall be Eliasaph the son of Lael.

3:25 Það sem Gersons synir áttu að annast í samfundatjaldinu, var búðin og tjaldið, þakið á því og dúkbreiðan fyrir dyrum samfundatjaldsins.

3:25 And the charge of the sons of Gershon in the tent of meeting shall be the tabernacle, and the Tent, the covering thereof, and the screen for the door of the tent of meeting,

3:26 forgarðstjöldin og dúkbreiðan fyrir dyrum forgarðsins, sem liggur allt í kringum búðina og altarið, og stögin, sem þar til heyra - allt sem að því þurfti að þjóna.

3:26 and the hangings of the court, and the screen for the door of the court, which is by the tabernacle, and by the altar round about, and the cords of it for all the service thereof.

3:27 Til Kahats telst kynkvísl Amramita, kynkvísl Jischarita, kynkvísl Hebrónita og kynkvísl Ússielita. Þessar eru kynkvíslir Kahatita.

3:27 And of Kohath was the family of the Amramites, and the family of the Izharites, and the family of the Hebronites, and the family of the Uzzielites: these are the families of the Kohathites.

3:28 Eftir tölu á öllum karlkyns, mánaðargömlum og þaðan af eldri, voru þeir 8.600 og höfðu á hendi að annast helgidóminn.

3:28 According to the number of all the males, from a month old and upward, there were eight thousand and six hundred, keeping the charge of the sanctuary.

3:29 Kynkvíslir Kahats sona tjölduðu á hlið við búðina, að sunnanverðu.

3:29 The families of the sons of Kohath shall encamp on the side of the tabernacle southward.

3:30 Og ætthöfðingi yfir kynkvíslum Kahatita var Elisafan Ússielsson.

3:30 And the prince of the fathers' house of the families of the Kohathites shall be Elizaphan the son of Uzziel.

3:31 Það sem þeir áttu að annast, var örkin, borðið, ljósastíkan, ölturur og hin helgu áhöld, er þeir hafa við þjónustugjörðina, og dúkbreiðan og allt, sem að því þurfti að þjóna.

3:31 And their charge shall be the ark, and the table, and the candlestick, and the altars, and the vessels of the sanctuary wherewith they minister, and the screen, and all the service thereof.

3:32 Höfðingi yfir höfðingjum levítanna var Eleasar Aronsson prests. Hann hafði umsjón yfir þeim, er höfðu á hendi að annast helgidóminn.

3:32 And Eleazar the son of Aaron the priest shall be prince of the princes of the Levites, and have the oversight of them that keep the charge of the sanctuary.

3:33 Til Merari telst kynkvísl Mahelita og kynkvísl Músita. Þessar eru kynkvíslir Merari.

3:33 Of Merari was the family of the Mahlites, and the family of the Mushites: these are the families of Merari.

3:34 Og þeir er taldir voru af þeim, eftir tölu á öllum karlkyns, mánaðargömlum og þaðan af eldri, voru 6.200.

3:34 And those that were numbered of them, according to the number of all the males, from a month old and upward, were six thousand and two hundred.

3:35 Ætthöfðingi yfir kynkvíslum Merari var Súriel Abihailsson. Tjölduðu þeir á hlið við búðina, að norðanverðu.

3:35 And the prince of the fathers' house of the families of Merari was Zuriel the son of Abihail: they shall encamp on the side of the tabernacle northward.

3:36 Merari sonum var falin hirðing á þiljuborðum búðarinnar, á slám hennar, stólpum og undirstöðum og öllum áhöldum hennar, og allt sem að því þurfti að þjóna.

3:36 And the appointed charge of the sons of Merari shall be the boards of the tabernacle, and the bars thereof, and the pillars thereof, and the sockets thereof, and all the instruments thereof, and all the service thereof,

3:37 á stólpum forgarðsins allt í kring og undirstöðum þeirra, hælum og stögum.

3:37 and the pillars of the court round about, and their sockets, and their pins, and their cords.

3:38 Fyrir framan búðina, að austanverðu, fyrir framan samfundatjaldið, móti upprás sólar, tjölduðu þeir Móse og Aron og synir hans, og höfðu á hendi að annast helgidóminn, það er annast þurfti fyrir Ísraelsmenn. En komi óvígður maður þar nærri, skal hann líflátinn verða.

3:38 And those that encamp before the tabernacle eastward, before the tent of meeting toward the sunrising, shall be Moses, and Aaron and his sons, keeping the charge of the sanctuary for the charge of the children of Israel; and the stranger that cometh nigh shall be put to death.

3:39 Allir þeir er taldir voru af

levítunum, sem þeir Móse og Aron töldu eftir boði Drottins, eftir kynkvíslum þeirra - allir karlkyns, mánaðargamlir og þaðan af eldri, voru 22.000.

3:39 All that were numbered of the Levites, whom Moses and Aaron numbered at the commandment of Yahwe, by their families, all the males from a month old and upward, were twenty and two thousand.

3:40 Drottinn sagði við Móse: "Tel þú alla frumburði karlkyns meðal Ísraelsmanna, mánaðargamla og þaðan af eldri, og haf þú tölu á nöfnum þeirra.

3:40 And Yahwe said unto Moses, Number all the first-born males of the children of Israel from a month old and upward, and take the number of their names.

3:41 Og þú skalt taka levítana mér til handa - ég er Drottinn - í stað allra frumburða meðal Ísraelsmanna, og fénað levítanna í stað allra frumburða af fénaði Ísraelsmanna."

3:41 And thou shalt take the Levites for me (I am Yahwe) instead of all the first-born among the children of Israel; and the cattle of the Levites instead of all the firstlings among the cattle of the children of Israel:

3:42 Móse taldi, svo sem Drottinn hafði boðið honum, alla frumburði meðal Ísraelsmanna.

3:42 and Moses numbered, as Yahwe commanded him, all the first-born among the children of Israel.

3:43 Og allir frumburðir karlkyns, eftir nafnatölu, mánaðargamlir og þaðan af eldri, þeir er taldir voru af þeim, voru 22.273.

3:43 And all the first-born males according to the number of names, from a month old and upward, of those that were numbered of them, were twenty and two thousand two hundred and threescore and thirteen.

3:44 Drottinn talaði við Móse og sagði: 3:44 And Yahwe spake unto Moses, saying,

3:45 "Tak þú levítana í stað allra frumburða meðal Ísraelsmanna og fénað levítanna í stað fénaðar þeirra, og skulu levítarnir vera min eign. Ég er Drottinn.

3:45 Take the Levites instead of all the first-born among the children of Israel, and the cattle of the Levites instead of their cattle; and the Levites shall be mine: I am Yahwe.

3:46 Og að því er snertir lausnargjald þeirra tvö hundruð sjötíu og þriggja, þeirra af frumburðum Ísraelsmanna, sem umfram eru levítana.

3:46 And for the redemption of the two hundred and threescore and thirteen of the first-born of the children of Israel, that are over and above the number of the Levites,

3:47 þá skalt þú taka fimm síkla fyrir hvert höfuð. Eftir helgidómssikli skalt þú taka, tuttugu gerur í sikli.

3:47 thou shalt take five shekels apiece by the poll; after the shekel of the sanctuary shalt thou take them (the shekel is twenty gerahs):

3:48 Og þú skalt fá Aroni og sonum hans féð til lausnar þeim, sem umfram eru meðal þeirra."

3:48 and thou shalt give the money, wherewith the odd number of them is redeemed, unto Aaron and to his sons.

3:49 **Og Móse tók lausnargjaldið af þeim, er umfram voru þá, er leystir voru fyrir levítana.**

3:49 And Moses took the redemption-money from them that were over and above them that were redeemed by the Levites;

3:50 **Tók hann féð af frumburðum Ísraelsmanna, eitt þúsund þrjú hundruð sextín og fimm sikla, eftir helgidóms sikli.**

3:50 from the first-born of the children of Israel took he the money, a thousand three hundred and threescore and five *shekels*, after the shekel of the sanctuary:

3:51 **Og Móse seldi lausnargjaldið Aroni og sonum hans í hendur eftir boði Drottíns, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.**

3:51 and Moses gave the redemption-money unto Aaron and to his sons, according to the word of Yahwe, as Yahwe commanded Moses.

4:1 **Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:**

4:1 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

4:2 **"Takið tölu Kahats sona meðal Levi sona, eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra.**

4:2 Take the sum of the sons of Kohath from among the sons of Levi, by their families, by their fathers' houses,

4:3 **frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, alla herferá menn, til þess að gegna störfum við samfundatjaldið.**

4:3 from thirty years old and upward even until fifty years old, all that enter upon the service, to do the work in the tent of meeting.

4:4 **Þetta er þjónusta Kahats sona við samfundatjaldið: Hið háheilaga.**

4:4 This is the service of the sons of Kohath in the tent of meeting, *about* the most holy things:

4:5 **Þegar herinn tekur sig upp, skulu þeir Aron og synir hans ganga inn og taka niður fortjaldsdúkkbreiðuna og láta hana yfir sáttmálsörkina.**

4:5 when the camp setteth forward, Aaron shall go in, and his sons, and they shall take down the veil of the screen, and cover the ark of the testimony with it,

4:6 **Og þeir skulu leggja þar yfir ábreiðu af höfrungaskinni og breiða yfir klæði, sem allt er gjört af bláum purpura, og setja stengurnar í.**

4:6 and shall put thereon a covering of sealskin, and shall spread over it a cloth all of blue, and shall put in the staves thereof.

4:7 **Yfir skoðunarbrandaborðið skulu þeir breiða klæði af bláum purpura og setja þar á fötin, bollana, kerin og dreyfifórnarskálarnar, og hið ævarandi braud skal vera á því.**

4:7 And upon the table of showbread they shall spread a cloth of blue, and put thereon the dishes, and the spoons, and the bowls and the cups wherewith to pour out; and the continual bread shall be thereon:

4:8 **Og yfir þetta skulu þeir breiða skarlatasklæði og leggja þar yfir ábreiðu af höfrungaskinnnum og setja stengurnar í.**

4:8 and they shall spread upon them a cloth of scarlet, and cover the same with a covering of sealskin, and shall put in the staves thereof.

4:9 **Þeir skulu taka klæði af bláum purpura og láta það yfir ljósastikuna, lampa hennar, ljósasöx og skarpönnur, og öll oliukerín, sem notuð eru við hana.**

4:9 And they shall take a cloth of blue, and cover the candlestick of the light, and its lamps, and its snuffers, and its snuffdishes, and all the oil vessels thereof, wherewith they minister unto it:

4:10 **Og þeir skulu sveipa hana og öll áhöld hennar í ábreiðu af höfrungaskinnnum og leggja á börur.**

4:10 and they shall put it and all the vessels thereof within a covering of sealskin, and shall put it upon the frame.

4:11 **Yfir gullaltarið skulu þeir breiða klæði af bláum purpura og leggja þar yfir ábreiðu af höfrungaskinnnum og setja stengurnar í.**

4:11 And upon the golden altar they shall spread a cloth of blue, and cover it with a covering of sealskin, and shall put in the staves thereof:

4:12 **Og þeir skulu taka öll áhöld þjónustugjörðarinnar, þau er höfð eru til þjónustugjörðar í helgidóminum, og sveipa þau í klæði af bláum purpura og leggja þar yfir ábreiðu af höfrungaskinnnum og leggja á börurnar.**

4:12 and they shall take all the vessels of ministry, wherewith they minister in the sanctuary, and put them in a cloth of blue, and cover them with a covering of sealskin, and shall put them on the frame.

4:13 **Og þeir skulu sópa öskunni af altarinu og breiða yfir það klæði af rauðum purpura.**

4:13 And they shall take away the ashes from the altar, and spread a purple cloth thereon:

4:14 **Og þeir skulu leggja á það öll áhöld þess, sem höfð eru til þjónustu á því, eldpönnurnar, soðkrókana, eldspaðana og fórnarskálarnar, öll áhöld altarisins, og skulu þeir breiða yfir það ábreiðu af höfrungaskinnnum og setja stengurnar í.**

4:14 and they shall put upon it all the vessels thereof, wherewith they minister about it, the firepans, the flesh-hooks, and the shovels, and the basins, all the vessels of the altar; and they shall spread upon it a covering of sealskin, and put in the staves thereof.

4:15 **Er þeir Aron og synir hans hafa lokið því að breiða yfir helgidóminn og öll áhöld helgidómsins, þá er herinn tekur sig upp, skulu Kahats synir þessu næst koma og bera. En eigi skulu þeir koma við helgidóminn, svo að þeir deyi ekki. Þetta er það, sem Kahats synir eiga að bera við samfundatjaldið.**

4:15 And when Aaron and his sons have made an end of covering the sanctuary, and all the furniture of the sanctuary, as the camp is set forward; after that, the sons of

Kohath shall come to bear it: but they shall not touch the sanctuary, lest they die. These things are the burden of the sons of Kohath in the tent of meeting.

4:16 **Eleasar, sonur Arons prests, skal hafa umsjón yfir oliunni til ljósastikunnar, ilmreykelsinu, hinni stöðugu matfórni og smurningaroliunni, umsjón yfir allri búðinni og öllum helgum hlutum, sem í henni eru, og áhöldum, er þar til heyra."**

4:16 And the charge of Eleazar the son of Aaron the priest shall be the oil for the light, and the sweet incense, and the continual meal-offering, and the anointing oil, the charge of all the tabernacle, and of all that therein is, the sanctuary, and the furniture thereof.

4:17 **Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:**

4:17 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

4:18 **"Látið ekki kynþátt Kahatítanna upprættan verða úr levítunum,**

4:18 Cut ye not off the tribe of the families of the Kohathites from among the Levites;

4:19 **heldur farið með þá á þessa leið, að þeir haldi lífi og deyi ekki, er þeir nálgast Hið háheilaga: Aron og synir hans skulu ganga inn og skipa hverjum sína þjónustu og sinn burð.**

4:19 but thus do unto them, that they may live, and not die, when they approach unto the most holy things: Aaron and his sons shall go in, and appoint them every one to his service and to his burden;

4:20 **En eigi skulu þeir sjálfir ganga inn og sjá helgidóminn, jafnvel eigi eitt augnablik, svo að þeir deyi ekki."**

4:20 but they shall not go in to see the sanctuary even for a moment, lest they die.

4:21 **Drottinn talaði við Móse og sagði:**

4:21 And Yahwe spake unto Moses, saying,

4:22 **"Tak þú einnig tölu Gersons sona eftir ættum þeirra, eftir kynkvíslum þeirra.**

4:22 Take the sum of the sons of Gershon also, by their fathers' houses, by their families;

4:23 **Skalt þú telja þá frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, alla þá sem koma til þess að gegna herþjónustu og inna af hendi störf við samfundatjaldið.**

4:23 from thirty years old and upward until fifty years old shalt thou number them; all that enter in to wait upon the service, to do the work in the tent of meeting.

4:24 **Þetta er þjónusta Gersónita kynkvíslanna, það sem þeir eiga að annast og bera:**

4:24 This is the service of the families of the Gershonites, in serving and in bearing burdens:

4:25 **Þeir skulu bera dúka búðarinnar og samfundatjaldið, þakið á því og ábreiðuna af höfrungaskinnnum, sem utan yfir því er, og dúkkbreiðuna fyrir dyrum samfundatjaldsins.**

4:25 they shall bear the curtains of the tabernacle, and the tent of meeting, its covering, and the covering of sealskin that is

above upon it, and the screen for the door of the tent of meeting,

4:26 Enn fremur forgarðstjöldin og dúkbreiðuna fyrir dyrum forgarðsins, sem liggur allt í kringum búðina og altarið, og stögin, sem þar til heyra, og öll áhöld við þjónustu þeirra. Allt sem við þetta þarf að gjöra, skulu þeir innna af hendi.

4:26 and the hangings of the court, and the screen for the door of the gate of the court, which is by the tabernacle and by the altar round about, and their cords, and all the instruments of their service, and whatsoever shall be done with them: therein shall they serve.

4:27 Eftir boði Arons og sona hans skal öll þjónusta sona Gersóníta fram fara, að því er snertir allt það, er þeir eiga að bera, og allt það, er þeir eiga að annast. Og þér skuluð visa þeim á allt, sem þeir eiga að bera, með nafni.

4:27 At the commandment of Aaron and his sons shall be all the service of the sons of the Gershonites, in all their burden, and in all their service; and ye shall appoint unto them in charge all their burden.

4:28 Þetta er þjónusta kynkvísla Gersóníta sona við samfundatjaldið, og það, sem þeir eiga að annast, skal vera undir umsjón Ítamars, sonar Arons prests.

4:28 This is the service of the families of the sons of the Gershonites in the tent of meeting: and their charge shall be under the hand of Ithamar the son of Aaron the priest.

4:29 Sonu Merari skalt þú telja eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra.

4:29 As for the sons of Merari, thou shalt number them by their families, by their fathers' houses;

4:30 Skalt þú telja þá frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, alla þá er ganga í herþjónustu, til þess að innna af hendi störf við samfundatjaldið.

4:30 from thirty years old and upward even unto fifty years old shalt thou number them, every one that entereth upon the service, to do the work of the tent of meeting.

4:31 Og þetta er það, sem þeir eiga að sjá um að bera, allt það sem þeim ber að annast við samfundatjaldið: þiljuborð búðarinnar, slár hennar, stólpar og undirstöður.

4:31 And this is the charge of their burden, according to all their service in the tent of meeting: the boards of the tabernacle, and the bars thereof, and the pillars thereof, and the sockets thereof,

4:32 enn fremur stólpar forgarðsins allt í kring og undirstöður þeirra, hælur og stög ásamt öllum áhöldum, er til þess heyra, og öllu því, er við þetta þarf að annast. Og þér skuluð visa þeim á öll áhöld þau, er þeir eiga að bera, með nafni.

4:32 and the pillars of the court round about, and their sockets, and their pins, and their cords, with all their instruments, and with all their service: and by name ye shall appoint the instruments of the charge of their burden.

4:33 Þetta er þjónusta kynkvísla Merari sona. Öll þjónusta þeirra við

samfundatjaldið skal vera undir umsjón Ítamars, sonar Arons prests."

4:33 This is the service of the families of the sons of Merari, according to all their service, in the tent of meeting, under the hand of Ithamar the son of Aaron the priest.

4:34 Móse og Aron og höfðingjar safnadarins töldu nú sonu Kahatítanna eftir kynkvíslum þeirra og eftir ættum þeirra.

4:34 And Moses and Aaron and the princes of the congregation numbered the sons of the Kohathites by their families, and by their fathers' houses,

4:35 frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, alla þá sem ganga í herþjónustu, til þess að innna af hendi störf við samfundatjaldið.

4:35 from thirty years old and upward even unto fifty years old, every one that entered upon the service, for work in the tent of meeting:

4:36 Og þeir, er taldir voru af þeim eftir kynkvíslum þeirra, voru 2.750.

4:36 and those that were numbered of them by their families were two thousand seven hundred and fifty.

4:37 Þetta eru þeir, er taldir voru af kynkvíslum Kahatíta, allir þeir er þjónustu gegndu við samfundatjaldið og þeir Móse og Aron töldu að boði Drottins, er Móse flutti.

4:37 These are they that were numbered of the families of the Kohathites, all that did serve in the tent of meeting, whom Moses and Aaron numbered according to the commandment of Yahwe by Moses.

4:38 Þeir sem taldir voru af Gersons sonum eftir kynkvíslum þeirra og eftir ættum þeirra.

4:38 And those that were numbered of the sons of Gershon, their families, and by their fathers' houses,

4:39 frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, allir þeir sem ganga í herþjónustu, til þess að innna af hendi störf við samfundatjaldið -

4:39 from thirty years old and upward even unto fifty years old, every one that entered upon the service, for work in the tent of meeting,

4:40 þeir er taldir voru af þeim eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra, voru 2.630.

4:40 even those that were numbered of them, by their families, by their fathers' houses, were two thousand and six hundred and thirty.

4:41 Þetta eru þeir, er taldir voru af kynkvíslum Gersons sona, allir þeir er þjónustu gegndu við samfundatjaldið og þeir Móse og Aron töldu eftir boði Drottins.

4:41 These are they that were numbered of the families of the sons of Gershon, all that did serve in the tent of meeting, whom Moses and Aaron numbered according to the commandment of Yahwe.

4:42 Þeir sem taldir voru af kynkvíslum Merari sona, eftir kynkvíslum þeirra, eftir ættum þeirra.

4:42 And those that were numbered of the families of the sons of Merari, by their families, by their fathers' houses,

4:43 frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, allir þeir sem ganga í herþjónustu, til þess að innna af hendi störf við samfundatjaldið -

4:43 from thirty years old and upward even unto fifty years old, every one that entered upon the service, for work in the tent of meeting,

4:44 þeir er taldir voru af þeim eftir kynkvíslum þeirra, voru 3.200.

4:44 even those that were numbered of them by their families, were three thousand and two hundred.

4:45 Þetta eru þeir, er taldir voru af kynkvíslum Merari sona og þeir Móse og Aron töldu eftir boði Drottins, er Móse flutti.

4:45 These are they that were numbered of the families of the sons of Merari, whom Moses and Aaron numbered according to the commandment of Yahwe by Moses.

4:46 Allir þeir er taldir voru af levítunum og þeir Móse og Aron og höfðingjar Ísraels töldu eftir kynkvíslum þeirra og eftir ættum þeirra.

4:46 All those that were numbered of the Levites, whom Moses and Aaron and the princes of Israel numbered, by their families, and by their fathers' houses,

4:47 frá þritugs aldri og þaðan af eldri til fimmtugs aldurs, allir þeir sem komu til þess að innna af hendi þjónustustörf eða burðarstörf við samfundatjaldið -

4:47 from thirty years old and upward even unto fifty years old, every one that entered in to do the work of service, and the work of bearing burdens in the tent of meeting,

4:48 þeir er taldir voru af þeim, voru 3.580.

4:48 even those that were numbered of them, were eight thousand and five hundred and fourscore.

4:49 Eftir boði Drottins var þeim hverjum einum undir umsjón Móse visað á það, er þeir áttu að annast og þeir áttu að bera. Og þeir voru taldir, svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

4:49 According to the commandment of Yahwe they were numbered by Moses, every one according to his service, and according to his burden: thus were they numbered of him, as Yahwe commanded Moses.

5:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

5:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

5:2 "Þjóð þú Ísraelsmönnum að láta burt fara úr herþúðunum alla menn líkþráa og alla, er rennsli hafa, svo og alla þá, er saurgaðir eru af líki.

5:2 Command the children of Israel, that they put out of the camp every leper, and every one that hath an issue, and whosoever is unclean by the dead:

5:3 Skuluð þér láta burt fara bæði karla og konur, þér skuluð láta þá fara út fyrir herþúðirnar, svo að þeir saurgi ekki herþúðir sínar, með því að ég bý á meðal þeirra."

5:3 both male and female shall ye put out, without the camp shall ye put them; that they

defile not their camp, in the midst whereof I dwell.

5:4 Og Ísraelsmenn gjörðu svo og létu þá fara út fyrir herbúðirnar. Eins og Drottinn hafði boðið Móse, svo gjörðu Ísraelsmenn.

5:4 And the children of Israel did so, and put them out without the camp; as Yahwe spake unto Moses, so did the children of Israel.

5:5 Drottinn talaði við Móse og sagði: "Tala þú til Ísraelsmanna:

5:5 And Yahwe spake unto Moses, saying,

5:6 Þá er karl eða kona drýgir einhverja þá synd, er menn hendir, með því að sýna sviksemi gegn Drottni, og sá hinn sami verður sekur,

5:6 Speak unto the children of Israel, When a man or woman shall commit any sin that men commit, so as to trespass against Yahwe, and that soul shall be guilty;

5:7 Þá skulu þau játa synd sína, er þau hafa drýgt, og bæta skulu þau sekt sína fullu verði og gjalda fimmtungi meira og greiða það þeim, er þau hafa orðið sek við.

5:7 then he shall confess his sin which he hath done: and he shall make restitution for his guilt in full, and add unto it the fifth part thereof, and give it unto him in respect of whom he hath been guilty.

5:8 En eigi maðurinn engan nákominn attingja, er sektin verði greidd, þá skal sektin, er greiða skal, heyra Drottni og falla undir prest, auk friðþegingarhrútsins, sem friðþægt er með fyrir þau.

5:8 But if the man have no kinsman to whom restitution may be made for the guilt, the restitution for guilt which is made unto Yahwe shall be the priest's; besides the ram of the atonement, whereby atonement shall be made for him.

5:9 Sérhver fórnargjöt af öllum helgigjöfum Ísraelsmanna, sem þeir færa prestinum, skal vera hans eign.

5:9 And every heave-offering of all the holy things of the children of Israel, which they present unto the priest, shall be his.

5:10 og það sem sérhver helgar, skal vera hans eign. Það sem einhver gefur prestinum, skal vera hans eign."

5:10 And every man's hallowed things shall be his: whatsoever any man giveth the priest, it shall be his.

5:11 Drottinn talaði við Móse og sagði:

5:11 And Yahwe spake unto Moses, saying,

5:12 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Nú gjörist kona marglát og reynist ótrú manni sínum.

5:12 Speak unto the children of Israel, and say unto them, If any man's wife go aside, and commit a trespass against him,

5:13 Annar maður hefir samræði við hana, en maður hennar veit eigi af. Hún verður eigi uppvís að og hefir þó saurgað sig, og engin vitni eru mót henni og hún er eigi að því staðin.

5:13 and a man lie with her carnally, and it be hid from the eyes of her husband, and be kept close, and she be defiled, and there be no witness against her, and she be not taken in the act;

5:14 En yfir manninn kemur afbrýðisandi, svo að hann verður hræddur um konu sína, og hún hefir saurgað sig. Eða afbrýðisandi kemur yfir mann, og hann verður hræddur um konu sína, þótt hún hafi eigi saurgað sig.

5:14 and the spirit of jealousy come upon him, and he be jealous of his wife, and she be defiled: or if the spirit of jealousy come upon him, and he be jealous of his wife, and she be not defiled:

5:15 Þá fari maðurinn með konu sína til prestsins og færi honum fórnargjöfina fyrir hana: tíunda part úr efu af byggmjöli. Eigi skal hann hella yfir það oliu né leggja reykelsiskvoðu ofan á það, því að það er afbrýðismatfór, minningarmatfór, sem minnir á misgjörð.

5:15 then shall the man bring his wife unto the priest, and shall bring her oblation for her, the tenth part of an ephah of barley meal; he shall pour no oil upon it, nor put frankincense thereon; for it is a meal-offering of jealousy, a meal-offering of memorial, bringing iniquity to remembrance.

5:16 Presturinn skal taka konuna og leiða hana fram fyrir Drottin.

5:16 And the priest shall bring her near, and set her before Yahwe:

5:17 Og prestur skal taka heilagt vatn í leirker, og prestur skal taka mold af gólfi búðarinnar og láta í vatnið.

5:17 and the priest shall take holy water in an earthen vessel; and of the dust that is on the floor of the tabernacle the priest shall take, and put it into the water.

5:18 Og prestur skal leiða konuna fram fyrir Drottin og leysa hár konunnar og fá henni í hendur minningarmatfórna - það er afbrýðismatfór. En á beiskjuvatninu, er hölván veldur, skal presturinn halda.

5:18 And the priest shall set the woman before Yahwe, and let the hair of the woman's head go loose, and put the meal-offering of memorial in her hands, which is the meal-offering of jealousy: and the priest shall have in his hand the water of bitterness that causeth the curse.

5:19 Prestur skal særa hana og segja við konuna: „Hafi enginn maður hjá þér legið og hafir þú eigi saurgað þig með lauslæti í hjúskap þínum, þá verði þetta beiskjuvatn, sem hölván veldur, þér ósaknæmt.

5:19 And the priest shall cause her to swear, and shall say unto the woman, If no man have lain with thee, and if thou have not gone aside to uncleanness, being under thy husband, be thou free from this water of bitterness that causeth the curse.

5:20 En hafir þú verið lauslát í hjúskapnum og hafir þú saurgast og einhver annar en maður þinn hefir haft samræði við þig.'

5:20 But if thou have gone aside, being under thy husband, and if thou be defiled, and some man have lain with thee besides thy husband:

5:21 Þá skal prestur láta konuna vinna hölvunarsæri, og prestur skal segja við

konuna: „Drottinn gjöri þig að hölván og að særi meðal fólks þíns, er Drottinn lætur lendar þínar hjaðna og kvið þinn þrútna.

5:21 then the priest shall cause the woman to swear with the oath of cursing, and the priest shall say unto the woman, Yahwe make thee a curse and an oath among thy people, when Yahwe doth make thy thigh to fall away, and thy body to swell;

5:22 Og vatn þetta, er hölván veldur, skal fara í innýfli þín, svo að kviðurinn þrútni og lendarnar hjaðni.' Og konan skal segja: „Amen, amen!'

5:22 and this water that causeth the curse shall go into thy bowels, and make thy body to swell, and thy thigh to fall away. And the woman shall say, Amen, Amen.

5:23 Síðan skal prestur rita formælingu þessa í bók og strjúka hana út í beiskjuvatnið.

5:23 And the priest shall write these curses in a book, and he shall blot them out into the water of bitterness:

5:24 og hann skal láta konuna drekka beiskjuvatnið, er hölván veldur, svo að vatnið, sem hölván veldur, fari ofan í hana og verði að beiskju.

5:24 and he shall make the woman drink the water of bitterness that causeth the curse; and the water that causeth the curse shall enter into her *and become* bitter.

5:25 Og presturinn skal taka við afbrýðismatfórinni úr hendi konunnar, og hann skal veifa matfórinni frammi fyrir Drottni og bera hana á altarið.

5:25 And the priest shall take the meal-offering of jealousy out of the woman's hand, and shall wave the meal-offering before Yahwe, and bring it unto the altar:

5:26 Og presturinn skal taka hnefafylli af matfórinni sem ilmhauta hennar og brenna á altarinu. Síðan skal hann láta konuna drekka vatnið.

5:26 and the priest shall take a handful of the meal-offering, as the memorial thereof, and burn it upon the altar, and afterward shall make the woman drink the water.

5:27 Og þegar hann hefir látið hana drekka vatnið, þá skal svo fara, að hafi hún saurgað sig og verið manni sínum ótrú, þá skal vatnið, er hölván veldur, fara ofan í hana og verða að beiskju, og kviður hennar þrútna og lendar hennar hjaðna, og konan skal verða að hölván meðal fólks síns.

5:27 And when he hath made her drink the water, then it shall come to pass, if she be defiled, and have committed a trespass against her husband, that the water that causeth the curse shall enter into her *and become* bitter, and her body shall swell, and her thigh shall fall away: and the woman shall be a curse among her people.

5:28 En hafi konan ekki saurgað sig og sé hún hrein, þá skal það ekki saka hana, og hún mun geta fengið getnað."

5:28 And if the woman be not defiled, but be clean; then she shall be free, and shall conceive seed.

5:29 Þetta eru lög in um afbrýðisemi, þegar gift kona gjörist marglát og saugar sig

5:29 This is the law of jealousy, when a wife, being under her husband, goeth aside, and is defiled;

5:30 eða þegar afbrýðisandi kemur yfir mann og hann verður hræddur um konu sína. þá skal hann leiða konuna fram fyrir Drottín, og prestur skal með hana fara í alla staði eftir lögum þessum.

5:30 or when the spirit of jealousy cometh upon a man, and he is jealous of his wife; then shall he set the woman before Yahwe, and the priest shall execute upon her all this law.

5:31 Maðurinn skal vera sýkn saka, en konan skal bera sekt sína.

5:31 And the man shall be free from iniquity, and that woman shall bear her iniquity.

6:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

6:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Nú vill karl eða kona vinna heit nasírea til þess að helga sig Drottni.

6:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When either man or woman shall make a special vow, the vow of a Nazirite, to separate himself unto Yahwe,

6:3 þá skal hann halda sér frá víni og áfengum drykk. Hann skal hvorki drekka vinsýru né sýru úr áfengum drykk, né heldur skal hann drekka nokkurn vinberjalög, og vinber ný eða þurrkuð skal hann eigi eta.

6:3 he shall separate himself from wine and strong drink; he shall drink no vinegar of wine, or vinegar of strong drink, neither shall he drink any juice of grapes, nor eat fresh grapes or dried.

6:4 Allan bindindistíma sinn skal hann eigi eta neitt það, sem húði er til af vínviði, hvorki kjarna né hýði.

6:4 All the days of his separation shall he eat nothing that is made of the grape-vine, from the kernels even to the husk.

6:5 Allan tíma bindindisheitis hans skal rakhnifur eigi koma á höfuð honum. Uns þeir dagar eru fullnaðir, er hann hefir helgað sig Drottni, skal hann vera heilagur. Skal hann láta höfuðhár sitt vaxa sitt.

6:5 All the days of his vow of separation there shall no razor come upon his head: until the days be fulfilled, in which he separateth himself unto Yahwe, he shall be holy; he shall let the locks of the hair of his head grow long.

6:6 Alla þá stund, er hann hefir helgað sig Drottni, skal hann ekki koma nærri líki.

6:6 All the days that he separateth himself unto Yahwe he shall not come near to a dead body.

6:7 Hann skal ekki saurga sig vegna föður síns, vegna móður sinnar, vegna bróður síns eða vegna systur sinnar, er þau deyja. því að helgun Guðs hans er á höfði honum.

6:7 He shall not make himself unclean for his father, or for his mother, for his brother, or for his sister, when they die; because his separation unto God is upon his head.

6:8 Allan bindindistíma sinn er hann helgaður Drottni.

6:8 All the days of his separation he is holy unto Yahwe.

6:9 Og verði einhver maður bráðkvaddur hjá honum, svo að helgað höfuð hans saurgast, þá skal hann raka höfuð sitt á hreinsunardegi sínum. Á sjöunda degi skal hann raka það.

6:9 And if any man die very suddenly beside him, and he defile the head of his separation; then he shall shave his head in the day of his cleansing, on the seventh day shall he shave it.

6:10 Og á áttunda degi skal hann færa prestinum tvær turtildúfur eða tvær ungar dúfur að dyrum samfundatjaldsins.

6:10 And on the eighth day he shall bring two turtle-doves, or two young pigeons, to the priest, to the door of the tent of meeting:

6:11 Og prestur skal fórna annarri í syndafórni, en hinni í brennifórni og friðþægja fyrir hann, vegna þess að hann hefir syndgast á líki. Og hann skal helga höfuð sitt samdægurs.

6:11 and the priest shall offer one for a sin-offering, and the other for a burnt-offering, and make atonement for him, for that he sinned by reason of the dead, and shall hallow his head that same day.

6:12 Og hann skal helga sig Drottni bindindistíma sinn og færa veturgamla kind í sektarfórni, en fyrri tíminn skal ónýttur. því að helgun hans var saurguð.

6:12 And he shall separate unto Yahwe the days of his separation, and shall bring a he-lamb a year old for a trespass-offering; but the former days shall be void, because his separation was defiled.

6:13 Þetta eru ákvæðin um nasíreann: Þegar bindindistími hans er liðinn, skal leiða hann að dyrum samfundatjaldsins.

6:13 And this is the law of the Nazirite, when the days of his separation are fulfilled: he shall be brought unto the door of the tent of meeting:

6:14 Og hann skal færa Drottni fórn sína: veturgamalt hrútlamb gallalaust í brennifórni og veturgamla gimbur gallalausa í syndafórni og hrút gallalausan í heillaforni

6:14 and he shall offer his oblation unto Yahwe, one he-lamb a year old without blemish for a burnt-offering, and one ewe-lamb a year old without blemish for a sin-offering, and one ram without blemish for peace-offerings,

6:15 og körfu með ósýrðu brauði úr fínu mjöli, kökur oliublandadar og ósýrð flatbrauð olíusmurð, ásamt matfórni og dreypifórnum.

6:15 and a basket of unleavened bread, cakes of fine flour mingled with oil, and unleavened wafers anointed with oil, and their meal-offering, and their drink-offerings.

6:16 Og presturinn skal bera það fram fyrir Drottín og fórna syndafórni hans og brennifórni.

6:16 And the priest shall present them before Yahwe, and shall offer his sin-offering, and his burnt-offering:

6:17 Og hann skal fórna Drottni hrútnum í heillaforni ásamt

körfunni með ósýrða brauðinu, og presturinn skal fórna matfórni hans og dreypifórni.

6:17 and he shall offer the ram for a sacrifice of peace-offerings unto Yahwe, with the basket of unleavened bread: the priest shall offer also the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

6:18 Nasíreinn skal raka helgað höfuð sitt við dyr samfundatjaldsins og taka helgað höfuðhár sitt og kasta því á eldinn undir heillaforninni.

6:18 And the Nazirite shall shave the head of his separation at the door of the tent of meeting, and shall take the hair of the head of his separation, and put it on the fire which is under the sacrifice of peace-offerings.

6:19 Og prestur skal taka soðna bóginn af hrútnum og eina ósýrða köku úr körfunni og eitt ósýrt flatbrauð og fá nasíreann það í hendur. þá er hann hefir rakað helgað hár sitt.

6:19 And the priest shall take the boiled shoulder of the ram, and one unleavened cake out of the basket, and one unleavened wafer, and shall put them upon the hands of the Nazirite, after he hath shaven the head of his separation;

6:20 Og prestur skal veifa því sem veififórni frammi fyrir Drottni. Það er heilagt og heyrir presti, ásamt bringunni, sem veifa skal, og lærinu, sem fórna skal. Upp frá því má nasíreinn drekka vin.

6:20 and the priest shall wave them for a wave-offering before Yahwe; this is holy for the priest, together with the wave-breast and heave-thigh: and after that the Nazirite may drink wine.

6:21 Þetta eru ákvæðin um nasírea, sem gjörir heit, um fórnargjöf hans Drottni til handa vegna helgunar hans, auk þess sem hann annars hefir efni á. Samkvæmt heitinu, sem hann hefir unnið, skal hann gjöra, eftir ákvæðunum um bindindi hans."

6:21 This is the law of the Nazirite who voweth, and of his oblation unto Yahwe for his separation, besides that which he is able to get: according to his vow which he voweth, so he must do after the law of his separation.

6:22 Drottinn talaði við Móse og sagði:

6:22 And Yahwe spake unto Moses, saying,

6:23 "Mæl þú til Arons og sona hans og seg: Með þessum orðum skuluð þér blessa Ísraelsmenn:

6:23 Speak unto Aaron and unto his sons, saying, On this wise ye shall bless the children of Israel: ye shall say unto them,

6:24 Drottinn blessi þig og varðveiti þig!

6:24 Yahwe bless thee, and keep thee:

6:25 Drottinn láti sína ásjónu lýsa yfir þig og sé þér náðugur!

6:25 Yahwe make his face to shine upon thee, and be gracious unto thee:

6:26 Drottinn uppflyti sínu augliti yfir þig og gefi þér frið!

6:26 Yahwe lift up his countenance upon thee, and give thee peace.

6:27 Þannig skulu þeir leggja nafn mitt yfir Ísraelsmenn, og ég mun blessa þá."

6:27 So shall they put my name upon the children of Israel; and I will bless them.

7:1 Þá er Móse hafði lokið við að reisa búðina og hafði smurt hana og vígt og öll áhöld hennar og smurt og vígt altarið og öll áhöld þess.

7:1 And it came to pass on the day that Moses had made an end of setting up the tabernacle, and had anointed it and sanctified it, and all the furniture thereof, and the altar and all the vessels thereof, and had anointed them and sanctified them;

7:2 færðu höfuðsmenn Ísraels fórnir, foringjar fyrir ættum þeirra - það er höfuðsmenn ættkvíslanna, forstöðumenn hinna tölðu, -

7:2 that the princes of Israel, the heads of their fathers' houses, offered. These were the princes of the tribes, these are they that were over them that were numbered:

7:3 og þeir færðu fórnargjöf sína fram fyrir Drottin, sex skýlisvagna og tólf naut, einn vagn fyrir hverja tvo höfuðsmenn, og naut fyrir hvern þeirra. Færðu þeir þetta fram fyrir búðina.

7:3 and they brought their oblation before Yahwe, six covered wagons, and twelve oxen; a wagon for every two of the princes, and for each one an ox: and they presented them before the tabernacle.

7:4 Drottinn talaði við Móse og sagði:

7:4 And Yahwe spake unto Moses, saying,

7:5 "Tak þú við þessu af þeim, og það sé haft til þjónustugjörðar við samfundatjaldið, og fá þú þetta levitunum, eftir því sem þjónusta hvers eins er til."

7:5 Take it of them, that they may be used in doing the service of the tent of meeting; and thou shalt give them unto the Levites, to every man according to his service.

7:6 Þá tók Móse vagnana og nautin og seldi það levitunum í hendur.

7:6 And Moses took the wagons and the oxen, and gave them unto the Levites.

7:7 Gersons sonum fékk hann tvo vagna og fjögur naut, eftir þjónustu þeirra.

7:7 Two wagons and four oxen he gave unto the sons of Gershon, according to their service:

7:8 Og Merarí sonum fékk hann fjóra vagna og átta naut, eftir þjónustu þeirra undir umsjón Ítamars, Aronssonar prests.

7:8 and four wagons and eight oxen he gave unto the sons of Merari, according unto their service, under the hand of Ithamar the son of Aaron the priest.

7:9 En Kahats sonum fékk hann ekkert, því að á þeim hvíldi þjónusta hinna helgu dóma. Skyldu þeir bera þá á herðum sér.

7:9 But unto the sons of Kohath he gave none, because the service of the sanctuary belonged unto them; they bare it upon their shoulders.

7:10 Höfuðsmennirnir færðu gjafir til vígslu altarisins daginn sem það var smurt, og þeir færðu fórnargjöf sína fram fyrir altarið.

7:10 And the princes offered for the dedication of the altar in the day that it was anointed, even the princes offered their oblation before the altar.

7:11 Þá sagði Drottinn við Móse: "Höfuðsmennirnir skulu bera fram fórnargjafir sínar sinn daginn hver til vígslu altarisins."

7:11 And Yahwe said unto Moses, They shall offer their oblation, each prince on his day, for the dedication of the altar.

7:12 Sá er færði fórnargjöf sína fyrsta daginn, var Nakson Amminadabsson af ættkvísl Júda.

7:12 And he that offered his oblation the first day was Nahshon the son of Amminadab, of the tribe of Judah:

7:13 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fyllt finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:13 and his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy *shekels*, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:14 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:14 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:15 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:15 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:16 geithafur til syndafórnar.

7:16 one male of the goats for a sin-offering;

7:17 og til heillafórnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Naksons Amminadabssonar.

7:17 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Nahshon the son of Amminadab.

7:18 Annan daginn færði Netanel Súarsson, höfuðsmaður Íssakars, fórn sína.

7:18 On the second day Nethanel the son of Zuar, prince of Issachar, did offer:

7:19 Færði hann að fórnargjöf silfurfat, 130 sikla að þyngd, silfurskál, sjötíu sikla að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:19 he offered for his oblation one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy *shekels*, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:20 bolla, tíu gullsikla að þyngd, fullan af reykelsi.

7:20 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:21 ungneyti, hrút og sauðkind veturgamla til brennifórnar.

7:21 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:22 geithafur til syndafórnar.

7:22 one male of the goats for a sin-offering;

7:23 og til heillafórnar tvö naut, fimm hrúta, fimm kjarnhafra og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Netanels Súarssonar.

7:23 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Nethanel the son of Zuar.

7:24 Þriðja daginn höfuðsmaður Sebúlons sona, Eliab Helónsson.

7:24 On the third day Eliab the son of Helon, prince of the children of Zebulun.:

7:25 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:25 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy *shekels*, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:26 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:26 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:27 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:27 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:28 geithafur til syndafórnar.

7:28 one male of the goats for a sin-offering;

7:29 og til heillafórnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Eliabs Helónssonar.

7:29 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Eliab the son of Helon.

7:30 Fjórða daginn höfuðsmaður Rúbens sona, Elisúr Sedeúrsson.

7:30 On the fourth day Elizur the son of Shedeur, prince of the children of Reuben:

7:31 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:31 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy *shekels*, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:32 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:32 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:33 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:33 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:34 geithafur til syndafórnar.

7:34 one male of the goats for a sin-offering;

7:35 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Elisúrs Sedeúrssonar.

7:35 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Elizur the son of Shedeur.

7:36 Fimmta daginn höfuðsmaður Simeons sona, Selúmiel Súrisaddaíson.

7:36 On the fifth day Shelumiel the son of Zurishaddai, prince of the children of Simeon:

7:37 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:37 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy shekels, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:38 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:38 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:39 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:39 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:40 geithafur til syndafórnar.

7:40 one male of the goats for a sin-offering;

7:41 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Selúmiels Súrisaddaísonar.

7:41 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Shelumiel the son of Zurishaddai.

7:42 Sjötta daginn höfuðsmaður Gaðs sona, Eljasaf Degúelsson.

7:42 On the sixth day Eliasaph the son of Deuel, prince of the children of Gad:

7:43 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:43 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy shekels, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:44 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:44 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:45 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:45 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:46 geithafur til syndafórnar.

7:46 one male of the goats for a sin-offering;

7:47 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Eljasafs Degúelssonar.

7:47 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Eliasaph the son of Deuel.

7:48 Sjöunda daginn höfuðsmaður Efraims sona, Elisama Ammihúðsson.

7:48 On the seventh day Elishama the son of Ammihud, prince of the children of Ephraim:

7:49 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:49 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy shekels, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:50 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:50 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:51 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:51 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:52 geithafur til syndafórnar.

7:52 one male of the goats for a sin-offering;

7:53 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Elisama Ammihúðssonar.

7:53 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Elishama the son of Ammihud.

7:54 Áttunda daginn höfuðsmaður Manasse sona, Gamliel Pedasúrsson.

7:54 On the eighth day Gamaliel the son of Pedahzur, prince of the children of Manasseh:

7:55 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:55 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy shekels, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:56 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:56 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:57 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:57 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:58 geithafur til syndafórnar.

7:58 one male of the goats for a sin-offering;

7:59 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar, og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Gamliels Pedasúrssonar.

7:59 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Gamaliel the son of Pedahzur.

7:60 Níunda daginn höfuðsmaður Benjamins sona, Abidan Gideóníson.

7:60 On the ninth day Abidan the son of Gideon, prince of the children of Benjamin:

7:61 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:61 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy shekels, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:62 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:62 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:63 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:63 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:64 geithafur til syndafórnar.

7:64 one male of the goats for a sin-offering;

7:65 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Abidans Gideonísonar.

7:65 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Abidan the son of Gideon.

7:66 Tiunda daginn höfuðsmaður Dans sona, Akíeser Ammisaddaíson.

7:66 On the tenth day Ahiezer the son of Ammishaddai, prince of the children of Dan:

7:67 Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduðu, til matfórnar.

7:67 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy shekels, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:68 bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykelsi.

7:68 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:69 ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.

7:69 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:70 geithafur til syndafórnar.

7:70 one male of the goats for a sin-offering;

7:71 og til heillaforðnar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafrar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Akíesers Ammisaddaísonar.

7:71 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Ahiezer the son of Ammishaddai.

7:72 Ellefta daginn höfuðsmaður Assers sona, Pagíel Ókransson.

7:72 On the eleventh day Pagiel the son of Ochrán, prince of the children of Asher:

7:73 **Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduð, til matfórnar.**

7:73 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy *shekels*, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:74 **bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykei.**

7:74 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:75 **ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.**

7:75 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:76 **geithafur til syndafórnar.**

7:76 one male of the goats for a sin-offering;

7:77 **og til heillafornar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafnar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Pagiels Ökranssonar.**

7:77 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Pagiel the son of Ochrán.

7:78 **Tólfta daginn höfuðsmaður Naftali sona, Akira Enansson.**

7:78 On the twelfth day Ahira the son of Enán, prince of the children of Naphtali:

7:79 **Fórnargjöf hans var silfurfat, 130 siklar að þyngd, silfurskál, sjötíu siklar að þyngd eftir helgidómssikli, hvort tveggja fullt af finu mjöli oliublönduð, til matfórnar.**

7:79 his oblation was one silver platter, the weight whereof was a hundred and thirty *shekels*, one silver bowl of seventy *shekels*, after the shekel of the sanctuary; both of them full of fine flour mingled with oil for a meal-offering;

7:80 **bolli, tíu gullsiklar að þyngd, fullur af reykei.**

7:80 one golden spoon of ten *shekels*, full of incense;

7:81 **ungneyti, hrútur og sauðkind veturgömul til brennifórnar.**

7:81 one young bullock, one ram, one he-lamb a year old, for a burnt-offering;

7:82 **geithafur til syndafórnar.**

7:82 one male of the goats for a sin-offering;

7:83 **og til heillafornar tvö naut, fimm hrútar, fimm kjarnhafnar og fimm sauðkindur veturgamlar. Þetta var fórnargjöf Akira Enanssonar.**

7:83 and for the sacrifice of peace-offerings, two oxen, five rams, five he-goats, five he-lambs a year old: this was the oblation of Ahira the son of Enán.

7:84 **Þetta voru gjafirnar frá höfuðsmönnum Ísraels til vigslu altarisins daginn sem það var smurt: tólf silfurföt, tólf silfurskálar, tólf gullbollar.**

7:84 This was the dedication of the altar, in the day when it was anointed, by the princes of Israel: twelve silver platters, twelve silver bowls, twelve golden spoons;

7:85 **Vó hvert fat 130 sikla silfurs og hver skál sjötíu. Allt silfur ílátanna vó 2.400 sikla eftir helgidómssikli.**

7:85 each silver platter *weighing* a hundred and thirty *shekels*, and each bowl seventy; all the silver of the vessels two thousand and four hundred *shekels*, after the shekel of the sanctuary;

7:86 **Tólf gullbollar, fullir af reykei, hver bolli tíu siklar eftir helgidómssikli. Allt gullið í bollunum vó 120 sikla.**

7:86 the twelve golden spoons, full of incense, *weighing* ten *shekels* apiece, after the shekel of the sanctuary; all the gold of the spoons a hundred and twenty *shekels*;

7:87 **Öll nautin til brennifórnarinnar voru tólf oxar, auk þess tólf hrútar, tólf sauðkindur veturgamlar, ásamt matfórninni, er þeim fylgdi, og tólf geithafnar í syndafórn.**

7:87 all the oxen for the burnt-offering twelve bullocks, the rams twelve, the he-lambs a year old twelve, and their meal-offering; and the males of the goats for a sin-offering twelve;

7:88 **Og öll nautin til heillafornarinnar voru 24 oxar, auk þess sextíu hrútar, sextíu kjarnhafnar og sextíu sauðkindur veturgamlar. Þetta voru gjafirnar til vigslu altarisins, eftir að það hafði verið smurt.**

7:88 and all the oxen for the sacrifice of peace-offerings twenty and four bullocks, the rams sixty, the he-goats sixty, the he-lambs a year old sixty. This was the dedication of the altar, after that it was anointed.

7:89 **Þegar Móse gekk inn í samfundatjaldið til þess að tala við Drottin, heyrði hann röddina tala til sín ofan af lokinu, sem er yfir sáttmálsörkinni, fram á milli kerúbanna tveggja, og hann talaði við hann.**

7:89 And when Moses went into the tent of meeting to speak with him, then he heard the Voice speaking unto him from above the mercy-seat that was upon the ark of the testimony, from between the two cherubim: and he spake unto him.

8:1 **Drottinn talaði við Móse og sagði:**

8:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

8:2 **"Tala þú við Aron og seg við hann: Þá er þú setur upp lampana, skulu lamparnir sjö varpa ljósi sínu fram undan ljóastíkunni."**

8:2 Speak unto Aaron, and say unto him, When thou lightest the lamps, the seven lamps shall give light in front of the candlestick.

8:3 **Og Aron gjörði svo. Hann setti lampana upp framan á ljóastíkuna, eins og Drottinn hafði boðið Móse.**

8:3 And Aaron did so; he lighted the lamps thereof so as to give light in front of the candlestick, as Yahwe commanded Moses.

8:4 **Þetta var smíðið á ljóastíkunni: Hún var gjör af gulli með drifnu smíði, bæði stétt hennar og blóm var drifið smíði. Hafði hann gjört**

ljóastíkuna eftir fyrirmynd þeirri, er Drottinn hafði sýnt Móse.

8:4 And this was the work of the candlestick, beaten work of gold; unto the base thereof, and unto the flowers thereof, it was beaten work: according unto the pattern which Yahwe had showed Moses, so he made the candlestick.

8:5 **Drottinn talaði við Móse og sagði:**

8:5 And Yahwe spake unto Moses, saying,

8:6 **"Skil þú levítana úr Ísraelsmönnum og hreinsa þá.**

8:6 Take the Levites from among the children of Israel, and cleanse them.

8:7 **Og þetta skalt þú við þá gjöra til þess að hreinsa þá: Stökk þú á þá syndhreinsunarvatni, og þeir skulu láta rakkníf ganga yfir allan líkama sinn og því klæði sín og hreinsa sig.**

8:7 And thus shalt thou do unto them, to cleanse them: sprinkle the water of expiation upon them, and let them cause a razor to pass over all their flesh, and let them wash their clothes, and cleanse themselves.

8:8 **Og þeir skulu taka ungneyti og matfórn, er því fylgir, fínt mjöl oliublandað, og annað ungneyti skalt þú taka í syndafórn.**

8:8 Then let them take a young bullock, and its meal-offering, fine flour mingled with oil; and another young bullock shalt thou take for a sin-offering.

8:9 **Síðan skalt þú leiða levítana fram fyrir samfundatjaldið og safna saman öllum söfnuði Ísraelsmanna.**

8:9 And thou shalt present the Levites before the tent of meeting: and thou shalt assemble the whole congregation of the children of Israel:

8:10 **Og þú skalt leiða levítana fram fyrir Drottin, og Ísraelsmenn skulu leggja hendur sínar yfir þá.**

8:10 And thou shalt present the Levites before Yahwe. And the children of Israel shall lay their hands upon the Levites:

8:11 **Og Aron skal helga levítana sem fórn frammi fyrir Drottin af hendi Ísraelsmanna, og skulu þeir takast á hendur að gegna þjónustu Drottins.**

8:11 and Aaron shall offer the Levites before Yahwe for a wave-offering, on the behalf of the children of Israel, that it may be theirs to do the service of Yahwe.

8:12 **En levítarnir skulu leggja hendur sínar á höfuð nautanna. Öðru skal fórna í syndafórn og hinu í brennifórn Drottin til handa til þess að friðþægja fyrir levítana.**

8:12 And the Levites shall lay their hands upon the heads of the bullocks: and offer thou the one for a sin-offering, and the other for a burnt-offering, unto Yahwe, to make atonement for the Levites.

8:13 **Og þú skalt leiða þá fram fyrir Aron og fram fyrir sonu hans og helga þá sem fórn Drottin til handa.**

8:13 And thou shalt set the Levites before Aaron, and before his sons, and offer them for a wave-offering unto Yahwe.

8:14 **Og þú skalt greina þá frá Ísraelsmönnum, svo að þeir heyrri mér.**

8:14 Thus shalt thou separate the Levites from among the children of Israel; and the Levites shall be mine.

8:15 Því næst skulu levítarnir ganga inn til þess að gegna þjónustu við samfundatjaldið, og þú skalt hreinsa þá og helga þá sem fórn.

8:15 And after that shall the Levites go in to do the service of the tent of meeting; and thou shalt cleanse them, and offer them for a wave-offering.

8:16 Því að þeir eru gefnir mér til fullkominnar eignar af Ísraelsmönnum. Í stað alls þess er opnar móðurlif, í stað allra frumburða meðal Ísraelsmanna hefi ég tekið þá mér til eignar.

8:16 For they are wholly given unto me from among the children of Israel; instead of all that openeth the womb, even the first-born of all the children of Israel, have I taken them unto me.

8:17 Því að ég á alla frumburði meðal Ísraelsmanna, bæði menn og skepnur. Á þeim degi, er ég laust alla frumburði í Egyptalandi, helgaði ég mér þá.

8:17 For all the first-born among the children of Israel are mine, both man and beast: on the day that I smote all the first-born in the land of Egypt I sanctified them for myself.

8:18 Og ég tók levítana í stað allra frumburða meðal Ísraelsmanna.

8:18 And I have taken the Levites instead of all the first-born among the children of Israel.

8:19 Og ég gaf þá Aroni og sonum hans til eignar af Ísraelsmönnum, til þess að þeir gegni þjónustu fyrir Ísraelsmenn í samfundatjaldinu og til þess að þeir friðþegi fyrir Ísraelsmenn, svo að eigi komi plága yfir Ísraelsmenn, þá er Ísraelsmenn koma nærri helgidóminum."

8:19 And I have given the Levites as a gift to Aaron and to his sons from among the children of Israel, to do the service of the children of Israel in the tent of meeting, and to make atonement for the children of Israel; that there be no plague among the children of Israel, when the children of Israel come nigh unto the sanctuary.

8:20 Móse og Aron og allur söfnuður Ísraelsmanna gjörði svo við levítana. Gjörðu Ísraelsmenn að öllu leyti svo við þá sem Drottinn hafði boðið Móse um þá.

8:20 Thus did Moses, and Aaron, and all the congregation of the children of Israel, unto the Levites: according unto all that Yahwe commanded Moses touching the Levites, so did the children of Israel unto them.

8:21 Levítarnir syndhreinsuðu sig og þvodu kledir sín, og Aron helgaði þá sem fórn frammi fyrir Drottnei, og Aron friðþegði fyrir þá til þess að hreinsa þá.

8:21 And the Levites purified themselves from sin, and they washed their clothes: and Aaron offered them for a wave-offering before Yahwe; and Aaron made atonement for them to cleanse them.

8:22 Gengu levítarnir því næst inn til þess að gegna þjónustu sinni í samfundatjaldinu fyrir augliti Arons og fyrir augliti sona hans. Gjörðu þeir svo

við levítana sem Drottinn hafði boðið Móse um þá.

8:22 And after that went the Levites in to do their service in the tent of meeting before Aaron, and before his sons: as Yahwe had commanded Moses concerning the Levites, so did they unto them.

8:23 Drottinn talaði við Móse og sagði:

8:23 And Yahwe spake unto Moses, saying,

8:24 "Þetta gildir um levítana: Frá því þeir eru tuttugu og fimm ára og þaðan af eldri skulu þeir koma til þess að gegna herþjónustu með þjónustu í samfundatjaldinu.

8:24 This is that which belongeth unto the Levites: from twenty and five years old and upward they shall go in to wait upon the service in the work of the tent of meeting:

8:25 En frá því þeir eru fimmtugir skulu þeir láta af þjónustunni og eigi þjóna framar.

8:25 and from the age of fifty years they shall cease waiting upon the work, and shall serve no more,

8:26 Þeir mega veita bræðrum sínum aðstoð í samfundatjaldinu og annast það, sem annast ber, en þjónustu skulu þeir eigi gegna. Þannig skalt þú fara með levítana, að því er kemur til sýslunar þeirra."

8:26 but shall minister with their brethren in the tent of meeting, to keep the charge, and shall do no service. Thus shalt thou do unto the Levites touching their charges.

9:1 Drottinn talaði við Móse í Sínai-eyðimörk á öðru ári eftir brottför þeirra af Egyptalandi, í fyrsta mánuðinum, og sagði:

9:1 And Yahwe spake unto Moses in the wilderness of Sinai, in the first month of the second year after they were come out of the land of Egypt, saying,

9:2 "Ísraelsmenn skulu halda páska á tilteknum tíma.

9:2 Moreover let the children of Israel keep the passover in its appointed season.

9:3 Á fjórtánda degi þessa mánaðar um sólsetur skuluð þér halda þá á hinum tiltekna tíma. Eftir öllum skipunum og öllum ákvæðum um þá skuluð þér halda þá."

9:3 In the fourteenth day of this month, at even, ye shall keep it in its appointed season: according to all the statutes of it, and according to all the ordinances thereof, shall ye keep it.

9:4 Móse bauð Ísraelsmönnum að halda páskana.

9:4 And Moses spake unto the children of Israel, that they should keep the passover.

9:5 Og þeir héldu páska í fyrsta mánuðinum, hinn fjórtánda dag mánaðarins, um sólsetur, í Sínai-eyðimörk. Ísraelsmenn gjörðu að öllu leyti svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

9:5 And they kept the passover in the first month, on the fourteenth day of the month, at even, in the wilderness of Sinai: according to all that Yahwe commanded Moses, so did the children of Israel.

9:6 En þar voru menn, er saurgast höfðu af líki framlíðs manns

og gátu því eigi haldið páska þennan dag. Gengu þeir fyrir Móse og Aron þennan dag

9:6 And there were certain men, who were unclean by reason of the dead body of a man, so that they could not keep the passover on that day: and they came before Moses and before Aaron on that day:

9:7 og sögðu við hann: "Vér erum óhreindir af líki framlíðs manns; því skulum vér verða út undan og eigi mega bera fram fórnargjöf Drottins meðal Ísraelsmanna á tilteknum tíma?"

9:7 and those men said unto him, We are unclean by reason of the dead body of a man: wherefore are we kept back, that we may not offer the oblation of Yahwe in its appointed season among the children of Israel?

9:8 Móse sagði við þá: "Bíðið þér, ég ætla að heyra, hvað Drottinn skipar fyrir um yður."

9:8 And Moses said unto them, Stay ye, that I may hear what Yahwe will command concerning you.

9:9 Drottinn talaði við Móse og sagði:

9:9 And Yahwe spake unto Moses, saying,

9:10 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Ef einhver meðal yðar eða meðal niðja yðar er óhreinn af líki eða hann er í langferð, þá skal hann þó halda Drottnei páska.

9:10 Speak unto the children of Israel, saying, If any man of you or of your generations shall be unclean by reason of a dead body, or be on a journey afar off, yet he shall keep the passover unto Yahwe.

9:11 Á fjórtánda degi hins annars mánaðar, um sólsetur, skulu þeir halda þá; með ósýrðu brauði og beiskum jurtum skulu þeir eta páskalambið.

9:11 In the second month on the fourteenth day at even they shall keep it; they shall eat it with unleavened bread and bitter herbs:

9:12 Engu skulu þeir leifa af því til morguns, og ekkert bein í því skulu þeir brjóta; skulu þeir halda páska eftir öllum páskalögum.

9:12 they shall leave none of it unto the morning, nor break a bone thereof: according to all the statute of the passover they shall keep it.

9:13 En hver sem er hreinn og ekki á ferð og vanrækir að halda páska, hann skal upprættur verða úr þjóð sinni, því að hann færði Drottnei eigi fórnargjöf á tilteknum tíma. Sá maður skal bera synd sína.

9:13 But the man that is clean, and is not on a journey, and forbeareth to keep the passover, that soul shall be cut off from his people; because he offered not the oblation of Yahwe in its appointed season, that man shall bear his sin.

9:14 Nú dvelur útlendur maður hjá yður, og vill hann halda Drottnei páska, skal hann þá svo gjöra sem fyrir er mælt í páskalögum og ákvæðum um þá. Skulu vera ein lög hjá yður bæði fyrir útlenda menn og innborna."

9:14 And if a stranger shall sojourn among you, and will keep the passover unto Yahwe; according to the statute of the passover, and according to the ordinance thereof, so shall

he do: ye shall have one statute, both for the sojourner, and for him that is born in the land.

9:15 Á þeim degi, sem búðin var reist, haldi skýið búðina - sáttmálstjaldidið - og um kveldið var það yfir búðinni eins og eldbjarmi allt til morguns.

9:15 And on the day that the tabernacle was reared up the cloud covered the tabernacle, even the tent of the testimony: and at even it was upon the tabernacle as it were the appearance of fire, until morning.

9:16 Svo var það ávallt: Skýið haldi hana um daga og eldbjarmi um nætur.

9:16 So it was alway: the cloud covered it, and the appearance of fire by night.

9:17 Og í hvert sinn, er skýið hófst upp frá tjaldinu, lögðu Ísraelsmenn upp, og þar sem skýið nam staðar, þar settu Ísraelsmenn herbúðir sínar.

9:17 And whenever the cloud was taken up from over the Tent, then after that the children of Israel journeyed: and in the place where the cloud abode, there the children of Israel encamped.

9:18 Að boði Drottins lögðu Ísraelsmenn upp, og að boði Drottins settu þeir herbúðir sínar. Alla þá stund, er skýið hvíldi yfir búðinni, héldu þeir kyrru fyrir í herbúðunum.

9:18 At the commandment of Yahwe the children of Israel journeyed, and at the commandment of Yahwe they encamped: as long as the cloud abode upon the tabernacle they remained encamped.

9:19 Þegar skýið var yfir búðinni marga daga samfleytt, gættu Ísraelsmenn skipunar Drottins og lögðu ekki upp.

9:19 And when the cloud tarried upon the tabernacle many days, then the children of Israel kept the charge of Yahwe, and journeyed not.

9:20 Stundum var skýið aðeins fáa daga yfir búðinni; að boði Drottins héldu þeir kyrru fyrir í herbúðunum og að boði Drottins lögðu þeir upp.

9:20 And sometimes the cloud was a few days upon the tabernacle; then according to the commandment of Yahwe they remained encamped, and according to the commandment of Yahwe they journeyed.

9:21 Stundum var skýið frá kveldi allt til morguns, og er skýið hófst upp með morgninum, lögðu þeir upp, eða það var daginn og nóttina: Þegar skýið hófst, þá lögðu þeir upp.

9:21 And sometimes the cloud was from evening until morning; and when the cloud was taken up in the morning, they journeyed: or if it continued by day and by night, when the cloud was taken up, they journeyed.

9:22 Eða að skýið var tvo daga eða mánuð eða lengri tíma: Þegar það var langdvölum yfir búðinni og hvíldi yfir henni, héldu Ísraelsmenn kyrru fyrir í herbúðunum og lögðu ekki upp, en er það hófst, lögðu þeir upp.

9:22 Whether it were two days, or a month, or a year, that the cloud tarried upon the tabernacle, abiding thereon, the children of Israel remained encamped, and journeyed not; but when it was taken up, they journeyed.

9:23 Að boði Drottins settu þeir herbúðir sínar, og að boði Drottins lögðu þeir upp. Skipunar Drottins gættu þeir að boði Drottins, er Móse flutti.

9:23 At the commandment of Yahwe they encamped, and at the commandment of Yahwe they journeyed: they kept the charge of Yahwe, at the commandment of Yahwe by Moses.

10:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:
10:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

10:2 "Gjör þér tvo lúðra af silfri. Með drifnu smíði skalt þú gjöra þá. Skalt þú hafa þá til að kalla saman söfnuðinn og þá er herinn tekur sig upp.

10:2 Make thee two trumpets of silver; of beaten work shalt thou make them: and thou shalt use them for the calling of the congregation, and for the journeying of the camps.

10:3 Og þegar blásið er í þá báða, skal allur söfnuðurinn koma saman hjá þér fyrir dyrum samfundatjaldsins.

10:3 And when they shall blow them, all the congregation shall gather themselves unto thee at the door of the tent of meeting.

10:4 En sé eigi blásið nema í annan þeirra, þá skulu foringjarnir koma til þín, höfuðsmenn Ísraels þúsunda.

10:4 And if they blow but one, then the princes, the heads of the thousands of Israel, shall gather themselves unto thee.

10:5 Þegar þér blásið hveit, skal herinn, sem tjaldar að austanverðu, leggja upp.

10:5 And when ye blow an alarm, the camps that lie on the east side shall take their journey.

10:6 Og þegar þér blásið hveit í annan sinn, skal herinn, sem tjaldar að sunnanverðu, leggja upp. Skal blása hveit, þegar leggja skal upp.

10:6 And when ye blow an alarm the second time, the camps that lie on the south side shall take their journey: they shall blow an alarm for their journeys.

10:7 En þegar safna á saman söfnuðinum, skulu þér blása, en þó eigi hveit.

10:7 But when the assembly is to be gathered together, ye shall blow, but ye shall not sound an alarm.

10:8 Synir Arons, prestarnir, skulu blása í lúðrana, og skal það vera avarandi lögmál fyrir yður frá kyni til kyns.

10:8 And the sons of Aaron, the priests, shall blow the trumpets; and they shall be to you for a statute for ever throughout your generations.

10:9 Þá er þér farið í stríð í landi yðar móti óvinum yðar, sem á yður herja, skulu þér blása hveit í lúðrana, og mun yðar minnst verða af Drottni, Guði yðar, og þér frelsaðir verða frá fjandönum yðar.

10:9 And when ye go to war in your land against the adversary that oppresseth you, then ye shall sound an alarm with the trumpets; and ye shall be remembered before Yahwe your God, and ye shall be saved from your enemies.

10:10 Á gleðidögum yðar, á löghátíðum yðar og í mánaðarbyrjun skuluð þér og blása í lúðrana við brennifórnir yðar og heillafornir, og skulu þeir vera yður til minningar frammi fyrir Guði yðar. Ég er Drottinn, Guð yðar."

10:10 Also in the day of your gladness, and in your set feasts, and in the beginnings of your months, ye shall blow the trumpets over your burnt-offerings, and over the sacrifices of your peace-offerings; and they shall be to you for a memorial before your God: I am Yahwe your God.

10:11 Á öðru ári, í öðrum mánuðinum, á tuttugasta degi mánaðarins hófst skýið upp frá sáttmálsbúðinni.

10:11 And it came to pass in the second year, in the second month, on the twentieth day of the month, that the cloud was taken up from over the tabernacle of the testimony.

10:12 Tóku Ísraelsmenn sig þá upp eftir röð úr Sinai-eyðimörk, og skýið nam staðar í Paran-eyðimörk.

10:12 And the children of Israel set forward according to their journeys out of the wilderness of Sinai; and the cloud abode in the wilderness of Paran.

10:13 Þannig lögðu þeir upp í fyrsta skiptið að boði Drottins, er Móse flutti.

10:13 And they first took their journey according to the commandment of Yahwe by Moses.

10:14 Tók merki herbúða Júda sona sig fyrst upp eftir hersveitum þeirra, en fyrir her hans var Nakson Amminadabsson.

10:14 And in the first place the standard of the camp of the children of Judah set forward according to their hosts: and over his host was Nahshon the son of Amminadab.

10:15 Og fyrir her ættkvíslar Íssakars sona var Netanel Súarsson.

10:15 And over the host of the tribe of the children of Issachar was Nethanel the son of Zuar.

10:16 Og fyrir her ættkvíslar Sebúlons sona var Eliab Helónsson.

10:16 And over the host of the tribe of the children of Zebulun was Eliab the son of Helon.

10:17 Er búðin var ofan tekin, tóku Gersons synir og Merarí synir sig upp. Báru þeir búðina.

10:17 And the tabernacle was taken down; and the sons of Gershon and the sons of Merari, who bare the tabernacle, set forward.

10:18 Merki Rúbens herbúða tók sig upp eftir hersveitum þeirra, en fyrir her hans var Elisúr Sedeúrsson.

10:18 And the standard of the camp of Reuben set forward according to their hosts: and over his host was Elizur the son of Shedeur.

10:19 Og fyrir her ættkvíslar Símeons sona var Selúmiel Súrisaddaíson.

10:19 And over the host of the tribe of the children of Simeon was Shelumiel the son of Zurishaddai.

10:20 Og fyrir her ættkvíslar Gaðs sona var Eljasaf Degúelsson.

10:20 And over the host of the tribe of the children of Gad was Eliasaph the son of Deuel.

10:21 Þá tóku Kahatítar sig upp. Báru þeir hina helgu dóma. En búðin skyldi sett upp, áður en þeir kæmu.

10:21 And the Kohathites set forward, bearing the sanctuary: and *the others* did set up the tabernacle against their coming.

10:22 Merki herbúða Efraíms sona tók sig upp eftir hersveitum þeirra, en fyrir her hans var Elisama Ammihúðsson.

10:22 And the standard of the camp of the children of Ephraim set forward according to their hosts: and over his host was Elishama the son of Ammihud.

10:23 Og fyrir her ættkvíslar Manasse sona var Gamliel Pedasúrsson.

10:23 And over the host of the tribe of the children of Manasseh was Gamaliel the son of Pedahzur.

10:24 Og fyrir her ættkvíslar Benjamíns sona var Abidan Gideónison.

10:24 And over the host of the tribe of the children of Benjamin was Abidan the son of Gideon.

10:25 Merki herbúða Dans sona tók sig upp eftir hersveitum þeirra. Fór það síðast allra herbúðanna, en fyrir her hans var Akieser Ammisaddaíson.

10:25 And the standard of the camp of the children of Dan, which was the rearward of all the camps, set forward according to their hosts: and over his host was Ahiezer the son of Ammishaddai.

10:26 Og fyrir her ættkvíslar Assers sona var Pagiel Ókransson.

10:26 And over the host of the tribe of the children of Asher was Pagiel the son of Ochran.

10:27 Og fyrir her ættkvíslar Naftalí sona var Akira Enansson.

10:27 And over the host of the tribe of the children of Naphtali was Ahira the son of Enan.

10:28 Þessi var röðin á Ísraelsmönnum eftir hersveitum þeirra, er þeir lögðu upp.

10:28 Thus were the journeyings of the children of Israel according to their hosts; and they set forward.

10:29 Þá sagði Móse við Hóbab Regúelsson Midianíta, tengdafiðdur Móse: "Vér leggjum nú upp áleiðis til þess staðar, sem Drottinn hét, að hann mundi gefa oss. Kom þú með oss, og munum vér gjöra vel við þig, því að Drottinn hefir heiðið Ísrael góðu."

10:29 And Moses said unto Hobab, the son of Reuel the Midianite, Moses' father-in-law, We are journeying unto the place of which Yahwe said, I will give it you: come thou with us, and we will do thee good; for Yahwe hath spoken good concerning Israel.

10:30 Hóbab svaraði: "Eigi vil ég fara, heldur mun ég halda heim í land mitt og til ættfólks mins."

10:30 And he said unto him, I will not go; but I will depart to mine own land, and to my kindred.

10:31 En Móse sagði: "Eigi mátt þú yfirgefa oss, af því að þú veist, hvar vér getum tjaldað í eyðimörkinni, og skalt þú vera oss sem auga."

10:31 And he said, Leave us not, I pray thee; forasmuch as thou knowest how we are to encamp in the wilderness, and thou shalt be to us instead of eyes.

10:32 Og farir þú með oss og oss hlotnast þau gæði, sem Drottinn vill veita oss, þá munum vér gjöra vel við þig."

10:32 And it shall be, if thou go with us, yea, it shall be, that what good soever Yahwe shall do unto us, the same will we do unto thee.

10:33 Héldu þeir nú frá fjalli Drottíns þrjár dagleiðir, en sáttmálsörk Drottíns fór á undan þeim þrjár dagleiðir til þess að velja hvíldarstað handa þeim.

10:33 And they set forward from the mount of Yahwe three days' journey; and the ark of the covenant of Yahwe went before them three days' journey, to seek out a resting-place for them.

10:34 Og ský Drottíns var yfir þeim á daginn, er þeir tóku sig upp úr herbúðunum.

10:34 And the cloud of Yahwe was over them by day, when they set forward from the camp.

10:35 En er örkin tók sig upp, sagði Móse: "Rís þú upp, Drottinn, svo að óvinir þínir tvístrist og fjendur þínir flyi fyrir þér."

10:35 And it came to pass, when the ark set forward, that Moses said, Rise up, O Yahwe, and let thine enemies be scattered; and let them that hate thee flee before thee.

10:36 Og er hún nam staðar, sagði hann: "Hverf þú aftur, Drottinn, til hinna tíu þúsund þúsunda Ísraels."

10:36 And when it rested, he said, Return, O Yahwe, unto the ten thousands of the thousands of Israel.

11:1 Lýðurinn tók að mögla hátt gegn Drottni yfir böli sínu. Og er Drottinn heyrði það, upptendraðist reiði hans. Kvíknaði þá eldur frá Drottni meðal þeirra og eyddi ysta hluta herbúðanna.

11:1 And the people were as murmurers, *speaking* evil in the ears of Yahwe: and when Yahwe heard it, his anger was kindled; and the fire of Yahwe burnt among them, and devoured in the uttermost part of the camp.

11:2 Þá kveinaði lýðurinn fyrir Móse, og Móse bað til Drottíns. Tók þá eldurinn að slokkna.

11:2 And the people cried unto Moses; and Moses prayed unto Yahwe, and the fire abated.

11:3 Var staður þessi kallaður Tabera, því að eldur Drottíns kvíknaði meðal þeirra.

11:3 And the name of that place was called Taberah, because the fire of Yahwe burnt among them.

11:4 Útlendur lýður, sem með þeim var, fylltist lysting. Tóku Ísraelsmenn þá einnig að kveina og sögðu: "Hver gefur oss nú kjöt að eta?"

11:4 And the mixed multitude that was among them lusted exceedingly: and

the children of Israel also wept again, and said, Who shall give us flesh to eat?

11:5 Víst munum vér eftir fiskinum, sem vér átum á Egyptalandi fyrir ekki neitt, eftir agúrkunum, melónunum, graslaukunum, blómlaukunum og hnapplaukunum.

11:5 We remember the fish, which we did eat in Egypt for nought; the cucumbers, and the melons, and the leeks, and the onions, and the garlic:

11:6 En nú örmagnast sála vor. Hér er alls ekki neitt, vér sjáum ekkert nema þetta manna."

11:6 but now our soul is dried away; there is nothing at all save this manna to look upon.

11:7 Manna var eins og kóríanderfræ og að útlíti sem bedolakharpis.

11:7 And the manna was like coriander seed, and the appearance thereof as the appearance of bdellium.

11:8 Fólkið fór á við og dreif og tíndi, og þeir möluðu það í handkvörnum eða steyttu það í mortéli, suðu því næst í pottum og gjörðu úr því kökur, en það var á bragðið eins og oliukökur.

11:8 The people went about, and gathered it, and ground it in mills, or beat it in mortars, and boiled it in pots, and made cakes of it: and the taste of it was as the taste of fresh oil.

11:9 Og þegar dögg féll á nóttum yfir herbúðirnar, þá féll og manna yfir þær.

11:9 And when the dew fell upon the camp in the night, the manna fell upon it.

11:10 Móse heyrði fólkið gráta, hvern með sitt skuldalið fyrir dryrum tjalds síns. Upptendraðist þá reiði Drottíns ákaflega, og féll Móse það illa.

11:10 And Moses heard the people weeping throughout their families, every man at the door of his tent: and the anger of Yahwe was kindled greatly; and Moses was displeased.

11:11 Móse sagði við Drottin: "Hví gjörir þú svo illa við þjón þinn, og hví hefi ég eigi fundið náð í augum þínum, að þú skulir leggja á mig byrði alls þessa fólks?"

11:11 And Moses said unto Yahwe, Wherefore hast thou dealt ill with thy servant? and wherefore have I not found favor in thy sight, that thou layest the burden of all this people upon me?

11:12 Hefi ég gengið þungaður að öllu þessu fólki? Hefi ég borið það í heiminn, að þú skulir segja við mig: 'Ber það í faðmi þér, eins og barnfóstri ber brjóstmylkling.' - inn í landið, sem þú sórst feðrum þeirra?"

11:12 Have I conceived all this people? have I brought them forth, that thou shouldest say unto me, Carry them in thy bosom, as a nursing-father carrieth the sucking child, unto the land which thou swarest unto their fathers?

11:13 Hvaðan á ég að fá kjöt til að gefa öllu þessu fólki? Því að þeir gráta fyrir mér og segja: 'Gef oss kjöt að eta!'

11:13 Whence should I have flesh to give unto all this people? for they weep unto me, saying, Give us flesh, that we may eat.

11:14 Ég rís ekki einn undir öllu þessu fólki, því að það er mér of þungt.

11:14 I am not able to bear all this people alone, because it is too heavy for me.

11:15 **Og ef þú ætlar að fara svona með mig, þá deyð mig heldur hreinlega, ef ég hef fundið náð í augum þínum, svo að ég þurfi eigi að horfa upp á ógafu mína."**

11:15 And if thou deal thus with me, kill me, I pray thee, out of hand, if I have found favor in thy sight; and let me not see my wretchedness.

11:16 **Þá sagði Drottinn við Móse: "Safna þú mér sjötíu mönnum af öldungum Ísraels, sem þú veist að eru öldungar meðal fólksins og tilsjónarmenn þess, og skalt þú fara með þá að samfundatjaldinu, svo að þeir skipi sér þar ásamt þér."**

11:16 And Yahwe said unto Moses, Gather unto me seventy men of the elders of Israel, whom thou knowest to be the elders of the people, and officers over them; and bring them unto the tent of meeting, that they may stand there with thee.

11:17 **Og ég vil stíga niður og tala þar við þig, og ég vil taka af anda þeim, sem yfir þér er, og leggja yfir þá, svo að þeir beri með þér byrði fólksins og þú berir hana ekki einn."**

11:17 And I will come down and talk with thee there: and I will take of the Spirit which is upon thee, and will put it upon them; and they shall bear the burden of the people with thee, that thou bear it not thyself alone.

11:18 **Og til fólksins skalt þú mæla: „Helgið yður til morguns. Þá skuluð þér fá kjöt að eta. Því að þér hafið kveinað í eyru Drottins og sagt: Hver gefur oss kjöt að eta? því að vel leið oss í Egyptalandi. - Og Drottinn mun gefa yður kjöt að eta."**

11:18 And say thou unto the people, Sanctify yourselves against to-morrow, and ye shall eat flesh; for ye have wept in the ears of Yahwe, saying, Who shall give us flesh to eat? for it was well with us in Egypt: therefore Yahwe will give you flesh, and ye shall eat.

11:19 **Þér skuluð ekki eta það einn dag, og ekki tvo daga, og ekki fimm daga, og ekki tíu daga, og ekki tuttugu daga."**

11:19 Ye shall not eat one day, nor two days, nor five days, neither ten days, nor twenty days,

11:20 **heldur heilan mánuð, þangað til það gengur út af nösnum yðar og yður býður við því, af því að þér hafið hafnað Drottni, sem meðal yðar er, og kveinað fyrir augliti hans og sagt: Hví fórum vér burt úr Egyptalandi?"**

11:20 but a whole month, until it come out at your nostrils, and it be loathsome unto you; because that ye have rejected Yahwe who is among you, and have wept before him, saying, Why came we forth out of Egypt?

11:21 **Þá sagði Móse: "Fólkið, sem ég er með, er sex hundruð þúsund fótgangandi manna, og þú segir: „Ég vil gefa þeim kjöt að eta í heilan mánuð."**

11:21 And Moses said, The people, among whom I am, are six hundred thousand footmen; and thou hast said, I will give them flesh, that they may eat a whole month.

11:22 **Á þá að slátra sauðum og nautum handa þeim, svo að þeim nægi? Eða á**

að safna saman öllum fiskum í sjónum handa þeim, svo að þeim nægi?"

11:22 Shall flocks and herds be slain for them, to suffice them? or shall all the fish of the sea be gathered together for them, to suffice them?

11:23 **Drottinn sagði við Móse: "Er þá hönd Drottins stutt orðin? Nú skalt þú sjá, hvort orð mín koma fram við þig eða ekki."**

11:23 And Yahwe said unto Moses, Is Yahwe's hand waxed short? now shalt thou see whether my word shall come to pass unto thee or not.

11:24 **Móse gekk burt og bar fólkinu orð Drottins og safnaði saman sjötíu manns af öldungum fólksins og lét þá skipa sér umhverfis tjaldið."**

11:24 And Moses went out, and told the people the words of Yahwe: and he gathered seventy men of the elders of the people, and set them round about the Tent.

11:25 **Og Drottinn sté niður í skýinu og talaði við hann, og hann tók af anda þeim, sem yfir honum var, og lagði hann yfir öldungana sjötíu. Og er andinn kom yfir þá, spáðu þeir, og aldrei síðan."**

11:25 And Yahwe came down in the cloud, and spake unto him, and took of the Spirit that was upon him, and put it upon the seventy elders: and it came to pass, that, when the Spirit rested upon them, they prophesied, but they did so no more.

11:26 **Tveir menn höfðu orðið eftir í herbúðunum. Hét annar Eldad, en hinn Medad, og andinn kom yfir þá - voru þeir meðal hinna skráðu, en höfðu ekki gengið út að tjaldinu -, og þeir spáðu í herbúðunum."**

11:26 But there remained two men in the camp, the name of the one was Eldad, and the name of the other Medad: and the Spirit rested upon them; and they were of them that were written, but had not gone out unto the Tent; and they prophesied in the camp.

11:27 **Þá kom ungmenni hlaupandi og sagði Móse og mældi: "Eldad og Medad eru að spá í herbúðunum!"**

11:27 And there ran a young man, and told Moses, and said, Eldad and Medad do prophesy in the camp.

11:28 **Jósúa Núnsson, er þjónað hafði Móse frá æsku, svaraði og sagði: "Móse, herra minn, hannaðu þeim það!"**

11:28 And Joshua the son of Nun, the minister of Moses, one of his chosen men, answered and said, My lord Moses, forbid them.

11:29 **En Móse sagði við hann: "Tekur þú upp þykkjuna fyrir mig? Ég vildi að allur lýður Drottins væri spámenn, svo að Drottinn legði anda sinn yfir þá."**

11:29 And Moses said unto him, Art thou jealous for my sake? would that all Yahwe's people were prophets, that Yahwe would put his Spirit upon them!

11:30 **Og Móse gekk aftur í herbúðirnar, hann og öldungar Ísraels."**

11:30 And Moses gat him into the camp, he and the elders of Israel.

11:31 **Þá tók að blása vindur frá Drottni, og flutti hann lynghæns**

frá sjónum og varp þeim yfir herbúðirnar, svo sem dagleið í allar áttir, hringinn í kringum herbúðirnar, og um tveir álnir frá jörðu."

11:31 And there went forth a wind from Yahwe, and brought quails from the sea, and let them fall by the camp, about a day's journey on this side, and a day's journey on the other side, round about the camp, and about two cubits above the face of the earth.

11:32 **Og fólkið fór til allan þann dag og alla nóttina og allan daginn eftir og safnaði lynghænsum. Sá sem minnstu safnaði, safnaði tíu kómer. Og þeir breiddu þau allt í kringum herbúðirnar."**

11:32 And the people rose up all that day, and all the night, and all the next day, and gathered the quails: he that gathered least gathered ten homers: and they spread them all abroad for themselves round about the camp.

11:33 **Meðan kjötið var enn milli tanna þeirra, áður en það var upp unnið, upptendraðist reiði Drottins gegn fólkinu, og Drottinn lét þar verða mjög mikinn mannfelli meðal fólksins."**

11:33 While the flesh was yet between their teeth, ere it was chewed, the anger of Yahwe was kindled against the people, and Yahwe smote the people with a very great plague.

11:34 **Og staður þessi var nefndur Kibrót-hattava, því að þar grófu þeir fólkið, er fyllst hafði græði."**

11:34 And the name of that place was called Kibroth-hattaavah, because there they buried the people that lusted.

11:35 **Frá Kibrót-hattava hélt lýðurinn til Haserót, og þeir staðnæmdust í Haserót."**

11:35 From Kibroth-hattaavah the people journeyed unto Hazeroth; and they abode at Hazeroth.

12:1 **Mirjam og Aron mæltu í gegn Móse vegna blálensku konunnar, er hann hafði gengið að eiga, því að hann hafði gengið að eiga blálenska konu."**

12:1 And Miriam and Aaron spake against Moses because of the Cushite woman whom he had married; for he had married a Cushite woman.

12:2 **Og þau sögðu: "Hefir Drottinn aðeins talað við Móse? Hefir hann ekki talað við okkur líka?" Og Drottinn heyrði það."**

12:2 And they said, Hath Yahwe indeed spoken only with Moses? hath he not spoken also with us? And Yahwe heard it.

12:3 **En maðurinn Móse var einkar hógvær, framar öllum mönnum á jörðu."**

12:3 Now the man Moses was very meek, above all the men that were upon the face of the earth.

12:4 **Þá talaði Drottinn allt í einu til Móse, Arons og Mirjam: "Farið þið þrjú til samfundatjaldsins!" Og þau gengu þangað þrjú."**

12:4 And Yahwe spake suddenly unto Moses, and unto Aaron, and unto Miriam, Come out ye three unto the tent of meeting. And they three came out.

12:5 **Þá sté Drottinn niður í skýstólpanum og nam staðar í**

tjaldrynunum og kallaði á Aron og Mirjam, og þau gengu bæði fram.

12:5 And Yahwe came down in a pillar of cloud, and stood at the door of the Tent, and called Aaron and Miriam; and they both came forth.

12:6 Og hann sagði: "Heyrið orð mín! Þegar spámaður er meðal yðar, þá birtist ég honum í sýn, eða tala við hann í draumi.

12:6 And he said, Hear now my words: if there be a prophet among you, I Yahwe will make myself known unto him in a vision, I will speak with him in a dream.

12:7 Ekki er því þannig farið um þjón minn Móse. Honum er trúað fyrir öllu húsi mínu.

12:7 My servant Moses is not so; he is faithful in all my house:

12:8 Ég tala við hann munni til munns, berlega og eigi í ráðgátum, og hann sér mynd Drottins. Og hvi skirðust þið þá eigi við að mæla í gegn þjóni mínum, í gegn Móse?"

12:8 with him will I speak mouth to mouth, even manifestly, and not in dark speeches; and the form of Yahwe shall he behold: wherefore then were ye not afraid to speak against my servant, against Moses?

12:9 Reiði Drottins upptendraðist gegn þeim, og hann fór hurt.

12:9 And the anger of Yahwe was kindled against them; and he departed.

12:10 Og skýið vék hurt frá tjaldinu, og sjá, Mirjam var orðin líkþrá, hvít sem snjór. Aron sneri sér að Mirjam, og sjá, hún var orðin líkþrá.

12:10 And the cloud removed from over the Tent; and, behold, Miriam was leprous, as white as snow: and Aaron looked upon Miriam, and, behold, she was leprous.

12:11 Þá sagði Aron við Móse: "Æ, herra minn! Lát okkur eigi gjalda þess, að við breyttum heimskulega og syndgudum.

12:11 And Aaron said unto Moses, Oh, my lord, lay not, I pray thee, sin upon us, for that we have done foolishly, and for that we have sinned.

12:12 Æ, lát hana eigi vera sem andvana burð, sem helmingurinn af holdinu er rotnaður á, þá er hann kemur af móðurlífi."

12:12 Let her not, I pray, be as one dead, of whom the flesh is half consumed when he cometh out of his mother's womb.

12:13 Móse hrópaði til Drottins: "Æ, Guð! Gjör hana aftur heila!"

12:13 And Moses cried unto Yahwe, saying, Heal her, O God, I beseech thee.

12:14 Þá sagði Drottinn við Móse: "Ef faðir hennar hefði hrækt í andlit henni, mundi hún þá eigi hafa orðið að bera kinnroða í sjö daga? Skal hún í sjö daga vera inni byrgð utan herbúða, en eftir það má taka hana inn aftur."

12:14 And Yahwe said unto Moses, If her father had but spit in her face, should she not be ashamed seven days? let her be shut up without the camp seven days, and after that she shall be brought in again.

12:15 Og Mirjam var byrgð inni sjö daga fyrir utan herbúðirnar, og lýðurinn lagði ekki upp fyrr en Mirjam var aftur inn tekin.

12:15 And Miriam was shut up without the camp seven days: and the people journeyed not till Miriam was brought in again.

12:16 Eftir þetta lagði lýðurinn upp frá Hazerót og setti herbúðir sínar í Paran-eyðimörk.

12:16 And afterward the people journeyed from Hazereth, and encamped in the wilderness of Paran.

13:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

13:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

13:2 "Send þú menn til að kanna Kanaanland, er ég mun gefa Ísraelsmönnum. Þér skuluð senda einn mann af ættkvísl hverri, og sé hver þeirra höfðingi meðal þeirra."

13:2 Send thou men, that they may spy out the land of Canaan, which I give unto the children of Israel: of every tribe of their fathers shall ye send a man, every one a prince among them.

13:3 Og Móse sendi þá úr Paran-eyðimörk að boði Drottins. Þeir menn voru allir höfuðsmenn meðal Ísraelsmanna.

13:3 And Moses sent them from the wilderness of Paran according to the commandment of Yahwe: all of them men who were heads of the children of Israel.

13:4 og þessi eru nöfn þeirra: Af ættkvísl Rúbens: Sammúa Sakkúrsson.

13:4 And these were their names: Of the tribe of Reuben, Shammua the son of Zaccur.

13:5 Af ættkvísl Símeons: Safat Hórisson.

13:5 Of the tribe of Simeon, Shaphat the son of Hori.

13:6 Af ættkvísl Júda: Kaleb Jefúnneson.

13:6 Of the tribe of Judah, Caleb the son of Jephunneh.

13:7 Af ættkvísl Íssakars: Jígeal Jósefsson.

13:7 Of the tribe of Issachar, Igal the son of Joseph.

13:8 Af ættkvísl Efraims: Hósea Núnsson.

13:8 Of the tribe of Ephraim, Hoshea the son of Nun.

13:9 Af ættkvísl Benjámins: Paltí Rafúson.

13:9 Of the tribe of Benjamin, Palti the son of Raphu.

13:10 Af ættkvísl Sebúlons: Gaddiel Sódison.

13:10 Of the tribe of Zebulun, Gaddiel the son of Sodi.

13:11 Af ættkvísl Jósefs, af ættkvísl Manasse: Gaddi Súsíson.

13:11 Of the tribe of Joseph, *namely*, of the tribe of Manasseh, Gaddi the son of Susi.

13:12 Af ættkvísl Dans: Ammiel Gemallíson.

13:12 Of the tribe of Dan, Ammiel the son of Gemalli.

13:13 Af ættkvísl Assers: Setúr Mikaelsson.

13:13 Of the tribe of Asher, Sethur the son of Michael.

13:14 Af ættkvísl Naftalí: Nakbí Vofsíson.

13:14 Of the tribe of Naphtali, Nahbi the son of Vophsi.

13:15 Af ættkvísl Gaðs: Geúel Makíson.

13:15 Of the tribe of Gad, Geuel the son of Machi.

13:16 Þessi eru nöfn þeirra manna, sem Móse sendi til að kanna landið. En Móse kallaði Hósea Núnsson Jósuá.

13:16 These are the names of the men that Moses sent to spy out the land. And Moses called Hoshea the son of Nun Joshua.

13:17 Móse sendi þá til að kanna Kanaanland og sagði við þá: "Farið þér inn í Suðurlandið og gangið á fjöll upp

13:17 And Moses sent them to spy out the land of Canaan, and said unto them, Get you up this way by the South, and go up into the hill-country:

13:18 og skoðið landið, hvernig það er, og fólkið, sem í því býr, hvort það er hrauslegt eða veiklegt, fátt eða margt.

13:18 and see the land, what it is; and the people that dwell therein, whether they are strong or weak, whether they are few or many;

13:19 og hvernig landið er, sem það býr í, hvort það er gott eða illt, og hvernig bæirnir eru, sem það býr í, hvort það eru fjöld eða viggirtar borgir.

13:19 and what the land is that they dwell in, whether it is good or bad; and what cities they are that they dwell in, whether in camps, or in strongholds;

13:20 og hvernig landið er, hvort það er feitt eða magurt, hvort þar eru skógar eða ekki. Og verið hugrakkir og komið með nokkuð af ávöxtum landsins." En þetta var á öndverðum vínberjatíma.

13:20 and what the land is, whether it is fat or lean, whether there is wood therein, or not. And be ye of good courage, and bring of the fruit of the land. Now the time was the time of the first-ripe grapes.

13:21 Höldu þeir nú norður eftir og könnuðu landið frá Síneyðimörk allt til Rehób, þangað sem leið liggur til Hamat.

13:21 So they went up, and spied out the land from the wilderness of Zin unto Rehob, to the entrance of Hamath.

13:22 Þeir fóru inn í Suðurlandið og komu til Hebron. Þar voru þeir Ahíman, Sesai og Talmai Anakssynir (en Hebron var reist sjö árum fyrr en Sóan í Egyptalandi).

13:22 And they went up by the South, and came unto Hebron; and Ahiman, Sheshai, and Talmai, the children of Anak, were there. (Now Hebron was built seven years before Zoan in Egypt.)

13:23 Þeir komu í Eskóldal og sníðu þar af vínviðargrein með einum vínberjaklasa og báru hann tvíir á stöng milli sín, þar að auki nokkur granatepli og nokkrar fikjur.

13:23 And they came unto the valley of Eshcol, and cut down from thence a branch with one cluster of grapes, and they bare it upon a staff between two; *they brought* also of the pomegranates, and of the figs.

13:24 Var staður þessi kallaður Esköldalur vegna klásans, sem Ísraelsmenn skáru þar af.

13:24 That place was called the valley of Eshcol, because of the cluster which the children of Israel cut down from thence.

13:25 Þeir sneru aftur að fjörutíu dögum liðnum og höfðu þá kannað landið.

13:25 And they returned from spying out the land at the end of forty days.

13:26 Og þeir héldu heimleiðis og komu til Móse og Arons og alls safnaðar Ísraelsmanna í Paran-eyðimörk, til Kades, og sögðu þeim og öllum söfnuðinum af ferðum sínum og sýndu þeim ávöxtu landsins.

13:26 And they went and came to Moses, and to Aaron, and to all the congregation of the children of Israel, unto the wilderness of Paran, to Kadesh; and brought back word unto them, and unto all the congregation, and showed them the fruit of the land.

13:27 Þeir sögðu Móse frá og mæltu: "Vér komum í landið, þangað sem þú sendir oss, og að sönnu flýtur það í mjólk og hunangi, og þetta er ávöxtur þess.

13:27 And they told him, and said, We came unto the land whither thou sentest us; and surely it floweth with milk and honey; and this is the fruit of it.

13:28 En það er hraust þjóð, sem í landinu býr, og borgirnar eru viggirtar og stórar mjög, og Anaks sonu sáum vér þar einnig.

13:28 Howbeit the people that dwell in the land are strong, and the cities are fortified, and very great: moreover we saw the children of Anak there.

13:29 Amalekítar byggja Suðurlandið, og Hetítar, Jebúsítar og Amorítar byggja fjalllendið, og Kanaanítar búa við sjóinn og meðfram Jórdan.

13:29 Amalek dwelleth in the land of the South: and the Hittite, and the Jebusite, and the Amorite, dwell in the hill-country; and the Canaanite dwelleth by the sea, and along by the side of the Jordan.

13:30 Kaleb stöðvaði kurr lýðsins gegn Móse og mælti: "Förum þangað og leggjum það undir oss, því að vér munum fá unnið það."

13:30 And Caleb stilled the people before Moses, and said, Let us go up at once, and possess it; for we are well able to overcome it.

13:31 En þeir menn, er með honum höfðu farið, sögðu: "Öss er ofvaxið að fara mót þessari þjóð, því að hún er sterkari en vér."

13:31 But the men that went up with him said, We are not able to go up against the people; for they are stronger than we.

13:32 Og þeir sem kannað höfðu landið, sögðu Ísraelsmönnum illt af því og mæltu: "Landið, sem vér förum um til þess að kanna það, er land sem etur

upp íbúa sína, og allt fólkið, sem vér sáum þar, eru risavaxnir menn.

13:32 And they brought up an evil report of the land which they had spied out unto the children of Israel, saying, The land, through which we have gone to spy it out, is a land that eateth up the inhabitants thereof; and all the people that we saw in it are men of great stature.

13:33 Og vér sáum þar risa, Anakssonu, sem eru risa ættar, og vér vorum í augum sjálfra vor sem engisprettur, og eins vorum vér í þeirra augum."

13:33 And there we saw the Nephilim, the sons of Anak, who come of the Nephilim: and we were in our own sight as grasshoppers, and so we were in their sight.

14:1 Þá æpti allur söfnuðurinn upp yfir sig, og fólkið grét þá nótt.

14:1 And all the congregation lifted up their voice, and cried; and the people wept that night.

14:2 Og allir Ísraelsmenn mögðuð gegn Móse og Aroni, og allur söfnuðurinn sagði við þá: "Guð gaf, að vér hefðum dáið í Egyptalandi eða vér hefðum dáið í þessari eyðimörk!

14:2 And all the children of Israel murmured against Moses and against Aaron: and the whole congregation said unto them, Would that we had died in the land of Egypt! or would that we had died in this wilderness!

14:3 Hví leiðir Drottinn oss inn í þetta land til þess að falla fyrir sverði? Konur vorar og börn munu verða að herfangi. Mun oss eigi betra að snúa aftur til Egyptalands?"

14:3 And wherefore doth Yahwe bring us unto this land, to fall by the sword? Our wives and our little ones will be a prey: were it not better for us to return into Egypt?

14:4 Og þeir sögðu hver við annan: "Tökum oss foringja og hverfum aftur til Egyptalands!"

14:4 And they said one to another, Let us make a captain, and let us return into Egypt.

14:5 Þá féllu þeir Móse og Aron á ásjónur sínar frammi fyrir allri samkomu safnaðar Ísraelsmanna.

14:5 Then Moses and Aaron fell on their faces before all the assembly of the congregation of the children of Israel.

14:6 En Jósúa Núnsson og Kaleb Jefúnneson, tveir þeirra, sem kannað höfðu landið, rifu klæði sín.

14:6 And Joshua the son of Nun and Caleb the son of Jephunneh, who were of them that spied out the land, rent their clothes:

14:7 Og þeir sögðu við allan söfnuð Ísraelsmanna: "Land það, sem vér förum um til þess að kanna það, er mesta ágætisland.

14:7 and they spake unto all the congregation of the children of Israel, saying, The land, which we passed through to spy it out, is an exceeding good land.

14:8 Ef Drottinn hefir á oss velþöknun, þá mun hann flytja oss inn í þetta land og gefa oss það, landið, sem flýtur í mjólk og hunangi.

14:8 If Yahwe delight in us, then he will bring us into this land, and give it unto us; a land which floweth with milk and honey.

14:9 Gjörðið aðeins ekki uppreisn móti Drottni og hræðist ekki landsfólkið, því að þeir eru brauð vort. Vikin er frá þeim vörn þeirra, en Drottinn er með oss! Hræðist þá eigi!"

14:9 Only rebel not against Yahwe, neither fear ye the people of the land; for they are bread for us: their defence is removed from over them, and Yahwe is with us: fear them not.

14:10 Allur söfnuðurinn vildi berja þá grjóti, en þá birtist dýrð Drottins í samfundatjaldinu öllum Ísraelsmönnum.

14:10 But all the congregation bade stone them with stones. And the glory of Yahwe appeared in the tent of meeting unto all the children of Israel.

14:11 Drottinn sagði við Móse: "Hversu lengi mun þessi þjóð halda áfram að fyrirleita mig, og hversu lengi munu þeir vantroysta mér, þrátt fyrir öll þau tákni, sem ég hefi gjört meðal þeirra?"

14:11 And Yahwe said unto Moses, How long will this people despise me? and how long will they not believe in me, for all the signs which I have wrought among them?

14:12 Mun ég nú slá þá með drepsótt og tortíma þeim, en þig mun ég gjöra að þjóð, meiri og völdugri en þeir eru."

14:12 I will smite them with the pestilence, and disinherit them, and will make of thee a nation greater and mightier than they.

14:13 Móse sagði við Drottinn: "En Egyptar hafa heyrt, að þú hafir með mætti þínum flutt þennan lýð burt frá þeim.

14:13 And Moses said unto Yahwe, Then the Egyptians will hear it; for thou broughtest up this people in thy might from among them;

14:14 og þeir hafa sagt það íbúum þessa lands. Þeir hafa heyrt, að þú, Drottinn, sért meðal þessa fólks, að þú, Drottinn, hafir birst þeim augliti til auglitis, og að ský þitt standi yfir þeim og að þú gangir fyrir þeim í skýstólpa um daga og í eldstólpa um nætur.

14:14 and they will tell it to the inhabitants of this land. They have heard that thou Yahwe art in the midst of this people; for thou Yahwe art seen face to face, and thy cloud standeth over them, and thou goest before them, in a pillar of cloud by day, and in a pillar of fire by night.

14:15 Ef þú nú drepur fólk þetta sem einn mann, munu þjóðir þær, er spurnir hafa af þér haft, mæla á þessa leið:

14:15 Now if thou shalt kill this people as one man, then the nations which have heard the fame of thee will speak, saying,

14:16 „Af því að Drottinn meгнаði eigi að leiða þennan lýð inn í landið, sem hann hafði svarið þeim, þá slátradi hann þeim í eyðimörkiinni."

14:16 Because Yahwe was not able to bring this people into the land which he swore unto them, therefore he hath slain them in the wilderness.

14:17 Sýn nú mátt þinn mikinn, Drottinn minn, eins og þú hefir heitið, þá er þú sagðir:

14:17 And now, I pray thee, let the power of the Lord be great, according as thou hast spoken, saying,

14:18 „Drottinn er þolinmóður og gæskurikur, fyrirgefur misgjörðir og afbrot, en lætur þau þó eigi með öllu óhegnd, heldur vitjar misgjörða feðranna á börnunum, já í þriðja og fjórða lið.”

14:18 Yahwe is slow to anger, and abundant in lovingkindness, forgiving iniquity and transgression; and that will by no means clear *the guilty*, visiting the iniquity of the fathers upon the children, upon the third and upon the fourth generation.

14:19 Fyrirgef misgjörðir þessa fólks eftir mikilli miskunn þinni og eins og þú hefir fyrirgefið þessu fólki frá Egyptalandi og hingað.”

14:19 Pardon, I pray thee, the iniquity of this people according unto the greatness of thy lovingkindness, and according as thou hast forgiven this people, from Egypt even until now.

14:20 Drottinn sagði: "Ég fyrirgef, eins og þú biður.

14:20 And Yahwe said, I have pardoned according to thy word:

14:21 En svo sannarlega sem ég lifi og öll jörðin er full af dýrð Drottins:

14:21 but in very deed, as I live, and as all the earth shall be filled with the glory of Yahwe;

14:22 Allir þeir menn, sem séð hafa dýrð mína og tákn mín, þau er ég gjörði í Egyptalandi og í eyðimörkinni, og nú hafa freistað mín tíu sinnum og óhlýðnast röddu minni.

14:22 because all those men that have seen my glory, and my signs, which I wrought in Egypt and in the wilderness, yet have tempted me these ten times, and have not hearkened to my voice;

14:23 Þeir skulu vissulega ekki sjá landið, sem ég sör feðrum þeirra. Og engir þeirra manna, sem mig hafa fyrirlitið, skulu sjá það.

14:23 surely they shall not see the land which I swear unto their fathers, neither shall any of them that despised me see it:

14:24 En af því að annar andi er yfir þjóni minum Kaleb, og af því að hann hefir fylgt mér trúlega, þá vil ég leiða hann inn í landið, sem hann fór til, og niðjar hans skulu eignast það.

14:24 but my servant Caleb, because he had another spirit with him, and hath followed me fully, him will I bring into the land whereinto he went; and his seed shall possess it.

14:25 En Amalekítar og Kanaanítar búa á láglandinu. Snúið við á morgun og farið í eyðimörkina leiðina til Selhafs.”

14:25 Now the Amalekite and the Canaanite dwell in the valley: to-morrow turn ye, and get you into the wilderness by the way to the Red Sea.

14:26 Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:

14:26 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

14:27 "Hversu lengi á ég að umbera þennan illa lýð, sem möglar í gegn mér? Ég hefi heyrt kurr Ísraelsmanna, er þeir hafa gjört í gegn mér.

14:27 How long shall I bear with this evil congregation, that murmur against me? I have heard the murmurings of the children of Israel, which they murmur against me.

14:28 Seg þú þeim: „Svo sannarlega sem ég lifi - segir Drottinn -, eins og þér hafið talað í mín eyru, svo mun ég við yður gjöra.

14:28 Say unto them, As I live, saith Yahwe, surely as ye have spoken in mine ears, so will I do to you:

14:29 Í þessari eyðimörk skuluð þér dauðir hniga, allir þér, sem taldir voruð, með fullri tölu, frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, þér sem möglað hafið í gegn mér.

14:29 your dead bodies shall fall in this wilderness; and all that were numbered of you, according to your whole number, from twenty years old and upward, that have murmured against me,

14:30 Þér skuluð vissulega ekki koma inn í landið, sem ég sör að gefa yður til bústaðar, nema Kaleb Jefúnneson og Jósúa Núnsson.

14:30 surely ye shall not come into the land, concerning which I swore that I would make you dwell therein, save Caleb the son of Jephunneh, and Joshua the son of Nun.

14:31 En börn yðar, er þér sögðuð að verða mundu að herfangi, þau mun ég flytja þangað, og þau munu fá að kynnast landinu, sem þér höfnuðuð.

14:31 But your little ones, that ye said should be a prey, them will I bring in, and they shall know the land which ye have rejected.

14:32 En sjálfir skuluð þér dauðir hniga í þessari eyðimörk.

14:32 But as for you, your dead bodies shall fall in this wilderness.

14:33 Og synir yðar skulu fara með hjarðir um eyðimörkina í fjörutíu ár og gjalda fráhrarfs yðar, uns þér allir liggið dauðir í eyðimörkinni.

14:33 And your children shall be wanderers in the wilderness forty years, and shall bear your whoredoms, until your dead bodies be consumed in the wilderness.

14:34 Eins og þér voruð í fjörutíu daga að kanna landið, svo skuluð þér bera misgjörð yðar í fjörutíu ár, eitt ár fyrir hvern dag, og fá að reyna, hvað það er að vera yfirgefinn af mér.’

14:34 After the number of the days in which ye spied out the land, even forty days, for every day a year, shall ye bear your iniquities, even forty years, and ye shall know my alienation.

14:35 Ég Drottinn hefi sagt: „Sannarlega mun ég svo gjöra við allan þennan illa lýð, sem gjört hefir samblástur móti mér. Í þessari eyðimörk skulu þeir farast og þar skulu þeir deyja.”

14:35 I, Yahwe, have spoken, surely this will I do unto all this evil congregation, that are gathered together against me: in this wilderness they shall be consumed, and there they shall die.

14:36 Þeir menn, sem Móse hafði sent til að kanna landið og aftur hurfu og komu öllum lýðnum til að mögla móti honum með því að segja illt af landinu.

- 14:36 And the men, whom Moses sent to spy out the land, who returned, and made all the congregation to murmur against him, by bringing up an evil report against the land,

14:37 Þeir menn, sem lastað höfðu landið, biðu bráðan bana fyrir augliti Drottins.

14:37 even those men that did bring up an evil report of the land, died by the plague before Yahwe.

14:38 En Jósúa Núnsson og Kaleb Jefúnneson lifðu eftir af þeim mönnum, sem farið höfðu að kanna landið.

14:38 But Joshua the son of Nun, and Caleb the son of Jephunneh, remained alive of those men that went to spy out the land.

14:39 Móse flutti öllum Ísraelsmönnum þessi orð. Varð folkið þá mjög sorghitíð.

14:39 And Moses told these words unto all the children of Israel: and the people mourned greatly.

14:40 Og þeir risu árla um morguninn og gengu upp á fjallshrygginn og sögðu: "Hér erum vér! Viljum vér nú fara til þess staðar, sem Drottinn hefir talað um, því að vér höfum syndgað!”

14:40 And they rose up early in the morning, and gat them up to the top of the mountain, saying, Lo, we are here, and will go up unto the place which Yahwe hath promised: for we have sinned.

14:41 Þá mælti Móse: "Hví brjótið þér boð Drottins? Það mun eigi lánast!

14:41 And Moses said, Wherefore now do ye transgress the commandment of Yahwe, seeing it shall not prosper?

14:42 Farið eigi, því að Drottinn er eigi meðal yðar, svo að þér biðið eigi ósigur fyrir óvinum yðar.

14:42 Go not up, for Yahwe is not among you; that ye be not smitten down before your enemies.

14:43 Amalekítar og Kanaanítar eru þar fyrir yður, og þér munuð falla fyrir sverði. Sökum þess að þér hafið snúið baki við Drottin, mun Drottinn eigi með yður vera.”

14:43 For there the Amalekite and the Canaanite are before you, and ye shall fall by the sword: because ye are turned back from following Yahwe, therefore Yahwe will not be with you.

14:44 En þeir létu eigi af þrályndi sínu og fóru upp á fjallstíndinn, en sáttmálsörk Drottins og Móse viku eigi úr herbúðunum.

14:44 But they presumed to go up to the top of the mountain: nevertheless the ark of the covenant of Yahwe, and Moses, departed not out of the camp.

14:45 Þá komu Amalekítar og Kanaanítar, er á fjalli þessu bjuggu, ofan, unnu sigur á þeim og tvístruðu þeim alla leið til Horma.

14:45 Then the Amalekite came down, and the Canaanite who dwelt in that mountain, and smote them and beat them down, even unto Hormah.

15:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:
15:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

15:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Þegar þér komið í land það, sem ég mun gefa yður til bólfestu,

15:2 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When ye are come into the land of your habitations, which I give unto you,

15:3 og þér færið Drottni eldförn, hvort heldur er brenniförn eða sláturförn, til að efna heit eða í sjálfviljaförn eða í tilefni af löghátíðum yðar, til þess að gjöra Drottni þægilegan ilm af nautum eða sauðfenaði,

15:3 and will make an offering by fire unto Yahwe, a burnt-offering, or a sacrifice, to accomplish a vow, or as a freewill-offering, or in your set feasts, to make a sweet savor unto Yahwe, of the herd, or of the flock;

15:4 þá skal sá, er færir Drottni fórnargjöl sína, jafnframt bera fram í matförn einn tíunda part úr efu af finu mjöli, blönduðu við einn fjórða part úr hin af olíu.

15:4 then shall he that offereth his oblation offer unto Yahwe a meal-offering of a tenth part of an ephah of fine flour mingled with the fourth part of a hin of oil:

15:5 En af víni í dreypiförn skalt þú fórna einum fjórða parti úr hin með brenniförn eða sláturförn með hverri sauðkind.

15:5 and wine for the drink-offering, the fourth part of a hin, shalt thou prepare with the burnt-offering, or for the sacrifice, for each lamb.

15:6 Eða sé það með hrút, þá skalt þú fórna tveim tíundu pörtum úr efu af finu mjöli, blönduðu við þriðjung hinar af olíu í matförn.

15:6 Or for a ram, thou shalt prepare for a meal-offering two tenth parts of an ephah of fine flour mingled with the third part of a hin of oil:

15:7 en af víni í dreypiförn þriðjung hinar. Skalt þú fram bera það sem þægilegan ilm Drottni til handa.

15:7 and for the drink-offering thou shalt offer the third part of a hin of wine, of a sweet savor unto Yahwe.

15:8 Og þegar þú fórnað ungneyti í brenniförn eða sláturförn til þess að efna heit eða í heillaförn Drottni til handa,

15:8 And when thou preparest a bullock for a burnt-offering, or for a sacrifice, to accomplish a vow, or for peace-offerings unto Yahwe;

15:9 þá skal fram bera í matförn með ungneytinu þrjá tíundu parta úr efu af finu mjöli, blönduðu við hálfa hin af olíu.

15:9 then shall he offer with the bullock a meal-offering of three tenth parts of an ephah of fine flour mingled with half a hin of oil:

15:10 en af víni skalt þú fram bera í dreypiförn hálfa hin sem eldförn þægilegs ilms Drottni til handa.

15:10 and thou shalt offer for the drink-offering half a hin of wine, for an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

15:11 Skal svo gjört við sérhvern uxa, sérhvern hrút, við sérhvert lamb, hvort heldur er af sauðkindum eða geitum.

15:11 Thus shall it be done for each bullock, or for each ram, or for each of the he-lambs, or of the kids.

15:12 Eftir tölunni á því, sem þér fórnið, skuluð þér svo gjöra við hverja skepnu eftir tölu þeirra.

15:12 According to the number that ye shall prepare, so shall ye do to every one according to their number.

15:13 Sérhver innborinn maður skal fara eftir þessu, þegar hann færir Drottni eldförn þægilegs ilms.

15:13 All that are home-born shall do these things after this manner, in offering an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

15:14 Og ef útlendingur dvelur um hrið meðal yðar eða einhver, sem tekið hefir sér fastan bústað meðal yðar, og hann fórna Drottni eldförn þægilegs ilms, þá skal hann gjöra svo sem þér gjörðið.

15:14 And if a stranger sojourn with you, or whosoever may be among you throughout your generations, and will offer an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe; as ye do, so he shall do.

15:15 Að því er söfnuðinn snertir, þá skulu vera ein lög bæði fyrir yður og útlendan mann, er hjá yður dvelur. Er það ávarandi lögmál frá kyni til kyns. Fyrir Drottni gildir hið sama um útlendan mann sem um yður.

15:15 For the assembly, there shall be one statute for you, and for the stranger that sojourneth with you, a statute for ever throughout your generations: as ye are, so shall the sojourner be before Yahwe.

15:16 Ein lög og einn réttur skal vera bæði fyrir yður og útlendan mann, sem með yður dvelur."

15:16 One law and one ordinance shall be for you, and for the stranger that sojourneth with you.

15:17 Drottinn talaði við Móse og sagði:

15:17 And Yahwe spake unto Moses, saying,

15:18 "Tala þú við Ísraelsmenn og seg við þá: Þegar þér komið í land það, er ég mun leiða yður inn í,

15:18 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When ye come into the land whither I bring you,

15:19 þá skuluð þér færa Drottni fórn, er þér etið af brauði landsins.

15:19 then it shall be, that, when ye eat of the bread of the land, ye shall offer up a heave-offering unto Yahwe.

15:20 Sem frumgróða af deigi yðar skuluð þér fórna köku að fórnargjöf. Eins og fórnargjöfinni af láfanum, svo skuluð þér fórna henni.

15:20 Of the first of your dough ye shall offer up a cake for a heave-offering: as the heave-offering of the threshing-floor, so shall ye heave it.

15:21 Af frumgróðanum af deigi yðar skuluð þér gefa Drottni fórnargjöl frá kyni til kyns.

15:21 Of the first of your dough ye shall give unto Yahwe a heave-offering

throughout your generations.

15:22 Ef yður yfirsést og þér haldið eigi öll þessi boðorð, sem Drottinn hefir lagt fyrir Móse,

15:22 And when ye shall err, and not observe all these commandments, which Yahwe hath spoken unto Moses,

15:23 allt það sem Drottinn hefir boðið yður fyrir munn Móse, frá þeim degi, er Drottinn bauð það og upp frá því, frá kyni til kyns.

15:23 even all that Yahwe hath commanded you by Moses, from the day that Yahwe gave commandment, and onward throughout your generations;

15:24 og ef misgjörðin er framin án þess söfnuðarinnar víti af, þá skal allur söfnuðurinn fórna ungneyti í brenniförn til þægilegs ilms fyrir Drottin, ásamt matförn og dreypiförn, er því fylgja, að réttum sið, og geithafri í syndaförn.

15:24 then it shall be, if it be done unwittingly, without the knowledge of the congregation, that all the congregation shall offer one young bullock for a burnt-offering, for a sweet savor unto Yahwe, with the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof, according to the ordinance, and one he-goat for a sin-offering.

15:25 Og presturinn skal friðþægja fyrir allan söfnuð Ísraelsmanna, og þeim mun fyrirgefið verða. Því að það var yfirsjón, og þeir hafa fram borið fórnargjöl sína, eldförn Drottni til handa, svo og syndaförn sína, fram fyrir Drottin vegna yfirsjónar sinnar.

15:25 And the priest shall make atonement for all the congregation of the children of Israel, and they shall be forgiven; for it was an error, and they have brought their oblation, an offering made by fire unto Yahwe, and their sin-offering before Yahwe, for their error:

15:26 Og öllum söfnuði Ísraelsmanna mun fyrirgefið verða, svo og útlendum manni, er meðal yðar dvelur, því að yfirsjónin féll á allan söfnuðinn.

15:26 and all the congregation of the children of Israel shall be forgiven, and the stranger that sojourneth among them; for in respect of all the people it was done unwittingly.

15:27 Ef einhver maður syndgar af vangá, skal hann fórna veturgamalli geit í syndaförn.

15:27 And if one person sin unwittingly, then he shall offer a she-goat a year old for a sin-offering.

15:28 Og presturinn skal frammi fyrir Drottin friðþægja fyrir þann, er yfirsjón hefir hent og syndgað hefir af vangá, til þess að friðþægja fyrir hann, og honum mun fyrirgefið verða.

15:28 And the priest shall make atonement for the soul that erreth, when he sinneth unwittingly, before Yahwe, to make atonement for him; and he shall be forgiven.

15:29 Þér skuluð hafa ein lög fyrir þann, er gjörir eitthvað af vangá, bæði fyrir mann innborinn meðal Ísraelsmanna og fyrir útlending, er dvelur meðal þeirra.

15:29 Ye shall have one law for him that doeth aught unwittingly, for him that is home-

born among the children of Israel, and for the stranger that sojourneth among them.

15:30 En sá maður, er fremur eitthvað af ásetningi, hvort heldur er innborinn maður eða útlendingur, hann smánar Drottin, og skal sá maður upprættur verða úr þjóð sinni.

15:30 But the soul that doeth aught with a high hand, whether he be home-born or a sojourner, the same blasphemeth Yahwe; and that soul shall be cut off from among his people.

15:31 Því að hann hefir virt orð Drottins að vettugi og brotið boðorð hans. Slikur maður skal væðarlaust upprættur verða; misgjörð hans hvílir á honum."

15:31 Because he hath despised the word of Yahwe, and hath broken his commandment, that soul shall utterly be cut off; his iniquity shall be upon him.

15:32 Meðan Ísraelsmenn voru í eyðimörkinni, stóðu þeir mann að því að bera saman við á hvíldardegi.

15:32 And while the children of Israel were in the wilderness, they found a man gathering sticks upon the sabbath day.

15:33 Og þeir sem hittu hann, þar sem hann var að bera saman viðinn, færðu hann fyrir Móse og Aron og fyrir allan söfnuðinn.

15:33 And they that found him gathering sticks brought him unto Moses and Aaron, and unto all the congregation.

15:34 Og þeir settu hann í varðhald, því að enginn úrskurður var til um það, hversu með hann skyldi fara.

15:34 And they put him in ward, because it had not been declared what should be done to him.

15:35 En Drottinn sagði við Móse: "Manninn skal af lífi taka. Allur söfnuðurinn skal berja hann grjóti fyrir utan herbúðirnar."

15:35 And Yahwe said unto Moses, The man shall surely be put to death: all the congregation shall stone him with stones without the camp.

15:36 Þá færði allur söfnuðurinn hann út fyrir herbúðirnar og barði hann grjóti til bana, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

15:36 And all the congregation brought him without the camp, and stoned him to death with stones; as Yahwe commanded Moses.

15:37 Drottinn talaði við Móse og sagði: 15:37 And Yahwe spake unto Moses, saying,

15:38 "Tala þú við Ísraelsmenn og seg við þá, að þeir skuli gjöra sér skúfa á skaut klæða sinna, frá kyni til kyns, og festa snúru af bláum purpura við skautskúfana.

15:38 Speak unto the children of Israel, and bid them that they make them fringes in the borders of their garments throughout their generations, and that they put upon the fringe of each border a cord of blue:

15:39 Og það skal vera yður merkiskraut: Þegar þér horfið á það, skuluð þér minnast allra boðorda Drottins, svo að þér breytið eftir þeim og hlaupið ekki eftir lýsum hjarta

yðar né augna, en með því leiðist þér til hjáguðadýrkunar.

15:39 and it shall be unto you for a fringe, that ye may look upon it, and remember all the commandments of Yahwe, and do them; and that ye follow not after your own heart and your own eyes, after which ye use to play the harlot;

15:40 Þannig skuluð þér muna öll mín boðorð og breyta eftir þeim og vera heilagir fyrir Guði yðar.

15:40 that ye may remember and do all my commandments, and be holy unto your God.

15:41 Ég er Drottinn Guð yðar, sem leiddi yður út af Egyptalandi til þess að vera yðar Guð. Ég er Drottinn Guð yðar."

15:41 I am Yahwe your God, who brought you out of the land of Egypt, to be your God: I am Yahwe your God.

16:1 Kóra, sonur Jisehars, Kahats sonar, Levi sonar, gjörði uppreisn, ásamt þeim Datan og Abíram, sonum Eliabs, Pallú sonar, Rúbens sonar.

16:1 Now Korah, the son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, with Dathan and Abiram, the sons of Eliab, and On, the son of Peleth, sons of Reuben, took *men*:

16:2 Þeir risu upp í móti Móse og með þeim tvö hundruð og fimmtíu manns af Ísraelsmönnum. Voru það höfuðsmenn safnadarins og fulltrúar, nafnunnir menn.

16:2 and they rose up before Moses, with certain of the children of Israel, two hundred and fifty princes of the congregation, called to the assembly, men of renown;

16:3 Þeir söfnuðust saman í gegn þeim Móse og Aroni og sögðu við þá: "Nú er nóg komið! Allur söfnuðurinn er heilagur, og Drottinn er meðal þeirra. Hvi hefjið þið ykkur þá upp yfir söfnuð Drottins?"

16:3 and they assembled themselves together against Moses and against Aaron, and said unto them, Ye take too much upon you, seeing all the congregation are holy, every one of them, and Yahwe is among them: wherefore then lift ye up yourselves above the assembly of Yahwe?

16:4 Er Móse heyrði þetta, féll hann fram á ásjónu sína.

16:4 And when Moses heard it, he fell upon his face:

16:5 Því næst mælti hann við Kóra og allan flokk hans og sagði: "Á morgun mun Drottinn kunnugt gjöra, hver hans er og hver heilagur er og hvern hann lætur nálgast sig. Og þann sem hann kys sér, mun hann láta nálgast sig.

16:5 and he spake unto Korah and unto all his company, saying, In the morning Yahwe will show who are his, and who is holy, and will cause him to come near unto him: even him whom he shall choose will he cause to come near unto him.

16:6 Gjörði þetta: Takið yður eldpönnur, Kóra og allur flokkur hans,

16:6 This do: take you censers, Korah, and all his company;

16:7 látið eld í þær og leggið á reykelsi fyrir augliði Drottins á morgun. Og sá, sem Drottinn kys sér, hann skal

vera heilagur. Nú er nóg komið, Levi synir!"

16:7 and put fire in them, and put incense upon them before Yahwe to-morrow: and it shall be that the man whom Yahwe doth choose, he *shall be* holy: ye take too much upon you, ye sons of Levi.

16:8 Móse sagði við Kóra: "Heyrið, Levi synir!"

16:8 And Moses said unto Korah, Hear now, ye sons of Levi:

16:9 Sýnist yður það lítils vert, að Ísraels Guð greindi yður frá söfnuði Ísraels til þess að láta yður nálgast sig, til þess að þér skylduð gegna þjónustu við húð Drottins og standa frammi fyrir söfnuðinum til að þjóna honum?

16:9 *seemeth it but* a small thing unto you, that the God of Israel hath separated you from the congregation of Israel, to bring you near to himself, to do the service of the tabernacle of Yahwe, and to stand before the congregation to minister unto them;

16:10 Og hann lét þig nálgast sig og alla bræður þína, Levi sonu, með þér, og nú viljið þér einnig ná í prestsembættið!

16:10 and that he hath brought thee near, and all thy brethren the sons of Levi with thee? and seek ye the priesthood also?

16:11 Fyrir því hefir þú og allur þinn flokkur gjört samblástur í gegn Drottni, því að hvað er Aron, að þér möglið í gegn honum?"

16:11 Therefore thou and all thy company are gathered together against Yahwe: and Aaron, what is he that ye murmur against him?

16:12 Og Móse lét kalla þá Datan og Abíram, Eliabs sonu, en þeir svöruðu: "Eigi munum vér koma.

16:12 And Moses sent to call Dathan and Abiram, the sons of Eliab; and they said, We will not come up:

16:13 Sýnist þér það lítils vert, að þú leiddir oss brott úr því landi, er flýtur í mjólk og hunangi, til þess að láta oss deyja í eyðimörkinni, úr því þú vilt einnig gjörast drottari yfir oss?

16:13 is it a small thing that thou hast brought us up out of a land flowing with milk and honey, to kill us in the wilderness, but thou must needs make thyself also a prince over us?

16:14 Þú hefir og eigi leitt oss inn í land, er flýtur í mjólk og hunangi, né gefið oss akra og víngarða til eignar. Hvort ætlar þú, að þú megir stínga augun úr mönnum þessum? Eigi munum vér koma!"

16:14 Moreover thou hast not brought us into a land flowing with milk and honey, nor given us inheritance of fields and vineyards: wilt thou put out the eyes of these men? we will not come up.

16:15 Þá varð Móse afar reiður og sagði við Drottin: "Lít ekki við fórn þeirra! Eigi hefi ég tekið svo mikið sem asna frá þeim né gjört nokkrum þeirra mein."

16:15 And Moses was very wroth, and said unto Yahwe, Respect not thou their offering: I have not taken one ass from them, neither have I hurt one of them.

16:16 Þá sagði Móse við Kóra: "Þú og allur flokkur þinn skuluð á morgun koma fram fyrir Drottín, þú og þeir og Aron.

16:16 And Moses said unto Korah, Be thou and all thy company before Yahwe, thou, and they, and Aaron, to-morrow:

16:17 Og takið hver sína eldpönnu og leggið á reykelsi og færið því næst hver sína eldpönnu fram fyrir Drottín - tvö hundruð og fimmtíu eldpönnur. Þú og Aron skuluð og hafa hver sína eldpönnu."

16:17 and take ye every man his censer, and put incense upon them, and bring ye before Yahwe every man his censer, two hundred and fifty censers; thou also, and Aaron, each his censer.

16:18 Tóku þeir nú hver sína eldpönnu og létu eld í þær og lögðu á reykelsi. Og þeir námu staðar fyrir dyrum samfundatjaldsins, svo og þeir Móse og Aron.

16:18 And they took every man his censer, and put fire in them, and laid incense thereon, and stood at the door of the tent of meeting with Moses and Aaron.

16:19 Og Kóra safnaði í móti þeim öllum flokki sínum fyrir dyrum samfundatjaldsins. Þá birtist dýrð Drottins öllum söfnuðinum.

16:19 And Korah assembled all the congregation against them unto the door of the tent of meeting: and the glory of Yahwe appeared unto all the congregation.

16:20 og Drottinn talaði við þá Móse og Aron og sagði:

16:20 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

16:21 "Skiljið ykkur frá þessum hóp, og mun ég á augabragði eyða þeim."

16:21 Separate yourselves from among this congregation, that I may consume them in a moment.

16:22 En Móse og Aron féllu fram á ásýjónur sínar og sögðu: "Guð, Guð lífsandans í öllu holdi! Hvort munt þú reiðast öllum söfnuðinum, þótt einn maður syndgi?"

16:22 And they fell upon their faces, and said, O God, the God of the spirits of all flesh, shall one man sin, and wilt thou be wroth with all the congregation?

16:23 Þá talaði Drottinn við Móse og sagði:

16:23 And Yahwe spake unto Moses, saying,

16:24 "Mæl þú til safnaðarins og seg: Farið burt af búðarsvæði þeirra Kóra, Datans og Abirams."

16:24 Speak unto the congregation, saying, Get you up from about the tabernacle of Korah, Dathan, and Abiram.

16:25 Móse stóð upp og gekk til Datans og Abirams, og öldungar Ísraels fylgdu honum.

16:25 And Moses rose up and went unto Dathan and Abiram; and the elders of Israel followed him.

16:26 Og hann talaði til safnaðarins og sagði: "Vikið burt frá tjöldum þessara óguðlegu manna, og komið ekki nærri

neinu því, er þeir eiga, að þér farist eigi vegna allra synda þeirra."

16:26 And he spake unto the congregation, saying, Depart, I pray you, from the tents of these wicked men, and touch nothing of theirs, lest ye be consumed in all their sins.

16:27 Fóru þeir þá burt af búðarsvæði þeirra Kóra, Datans og Abirams. En þeir Datan og Abiram höfðu gengið út og stóðu úti fyrir tjalddyrum sínum og konur þeirra, synir og ungbörn.

16:27 So they gat them up from the tabernacle of Korah, Dathan, and Abiram, on every side: and Dathan and Abiram came out, and stood at the door of their tents, and their wives, and their sons, and their little ones.

16:28 Móse mælti þá: "Af þessu skuluð þér vita mega, að Drottinn hefir sent mig til að gjöra öll þessi verk, og að ég hefði eigi gjört þau eftir hugþótta mínum.

16:28 And Moses said, Hereby ye shall know that Yahwe hath sent me to do all these works; for I have not done them of mine own mind.

16:29 Ef þessir menn deyja á sama hátt og allir menn eru vanir að deyja, og verði þeir fyrir hinu sama, sem allir menn verða fyrir, þá hefir Drottinn ekki sent mig.

16:29 If these men die the common death of all men, or if they be visited after the visitation of all men; then Yahwe hath not sent me.

16:30 En ef Drottinn gjörir nýjan hlut og jörðin lýkur upp munn sínum og svelgir þá og allt, sem þeir eiga, svo að þeir fara lifandi niður til Heljar, þá megið þér af því marka, að þessir menn hafa smáð Drottín."

16:30 But if Yahwe make a new thing, and the ground open its mouth, and swallow them up, with all that appertain unto them, and they go down alive into Sheol; then ye shall understand that these men have despised Yahwe.

16:31 Og er hann hafði lokið máli sínu, þá sprakk jörðin undir fótum þeirra.

16:31 And it came to pass, as he made an end of speaking all these words, that the ground clave asunder that was under them;

16:32 og jörðin opnaði munn sinn og svalg þá og fjölskyldur þeirra, svo og alla menn Kóra og allan fjárhlut þeirra.

16:32 and the earth opened its mouth, and swallowed them up, and their households, and all the men that appertained unto Korah, and all their goods.

16:33 Og þeir fóru lifandi niður til Heljar og allt, sem þeir áttu, og jörðin luktist saman yfir þeim, og þeir fórust mitt úr söfnuðinum.

16:33 So they, and all that appertained to them, went down alive into Sheol: and the earth closed upon them, and they perished from among the assembly.

16:34 En allur Ísrael, er umhverfis þá var, flýði við óp þeirra, því að þeir hugsuðu: Ella mun jörðin svelgja oss.

16:34 And all Israel that were round about them fled at the cry of them; for they said, Lest the earth swallow us up.

16:35 Og eldur gekk út frá Drottni og eyddi þeim tvö hundruð og fimmtíu mönnum, er báru fram reykelsið.

16:35 And fire came forth from Yahwe, and devoured the two hundred and fifty men that offered the incense.

16:36 Drottinn talaði við Móse og sagði:

16:36 And Yahwe spake unto Moses, saying,

16:37 "Seg þú Eleasar, syni Arons prests, að hann skuli taka eldpönnurnar út úr brunanum, en dreif þú eldinum langt burt, því að þær eru heilagar.

16:37 Speak unto Eleazar the son of Aaron the priest, that he take up the censers out of the burning, and scatter thou the fire yonder; for they are holy,

16:38 Eldpönnur þessara syndara, sem fyrirgjört hafa lífi sínu, skulu beittar út í þunnar plötur og klætt með þeim altarið, því að þeir báru þær fram fyrir Drottín, og eru þær því heilagar. Skulu þær vera Ísraelsmönnum til tákns."

16:38 even the censers of these sinners against their own lives; and let them be made beaten plates for a covering of the altar: for they offered them before Yahwe; therefore they are holy; and they shall be a sign unto the children of Israel.

16:39 Eleasar prestur tók eirpönnurnar, er þeir höfðu borið fram, sem brunnið höfðu, og hann beitti þær út og klæddi með þeim altarið.

16:39 And Eleazar the priest took the brazen censers, which they that were burnt had offered; and they beat them out for a covering of the altar,

16:40 Ísraelsmönnum til minningar um það, að enginn annarlegur maður, sem eigi er af ætt Arons, má ganga fram til þess að bera reykelsi fram fyrir Drottín, að eigi fari eins fyrir honum og Kóra og flokki hans, eins og Drottinn hafði sagt honum fyrir munn Móse.

16:40 to be a memorial unto the children of Israel, to the end that no stranger, that is not of the seed of Aaron, come near to burn incense before Yahwe; that he be not as Korah, and as his company: as Yahwe spake unto him by Moses.

16:41 Daginn eftir möglaði allur söfnuður Ísraelsmanna í gegn þeim Móse og Aroni og sagði: "Þið hafið myrt lýð Drottíns!"

16:41 But on the morrow all the congregation of the children of Israel murmured against Moses and against Aaron, saying, Ye have killed the people of Yahwe.

16:42 En er mágurinn safnaðist saman í gegn þeim Móse og Aroni, varð þeim lítið til samfundatjaldsins, og sjá, skýið huldi það og dýrð Drottíns birtist.

16:42 And it came to pass, when the congregation was assembled against Moses and against Aaron, that they looked toward the tent of meeting: and, behold, the cloud covered it, and the glory of Yahwe appeared.

16:43 Gengu þeir Móse og Aron þá fram fyrir samfundatjaldið.

16:43 And Moses and Aaron came to the front of the tent of meeting.

16:44 Drottinn talaði við Móse og sagði:

16:44 And Yahwe spake unto Moses, saying,

16:45 "Vikið burt frá þessum söfnuði, og mun ég eyða honum á augabragði!" En þeir féllu fram á ásjónur sínar.

16:45 Get you up from among this congregation, that I may consume them in a moment. And they fell upon their faces.

16:46 Og Móse sagði við Aron: "Tak eldpönnuna og lát eld í hana af altarinu, legg á reykelsi og far í skyndi til safnadarins og friðþæg fyrir hann. Því að reiði er út gengin frá Drottni, plágan byrjuð."

16:46 And Moses said unto Aaron, Take thy censer, and put fire therein from off the altar, and lay incense thereon, and carry it quickly unto the congregation, and make atonement for them: for there is wrath gone out from Yahwe; the plague is begun.

16:47 Aron tók hana, eins og Móse bauð, og hljóp inn í miðjan söfnuðinn, og sjá, plágan var byrjuð meðal fólksins. Og hann lagði á reykelsið og friðþægði fyrir lýðinn.

16:47 And Aaron took as Moses spake, and ran into the midst of the assembly; and, behold, the plague was begun among the people: and he put on the incense, and made atonement for the people.

16:48 Og er hann stóð milli hinna dauðu og hinna lifandi, þá staðnaði plágan.

16:48 And he stood between the dead and the living; and the plague was stayed.

16:49 En þeir sem fórust í plágunni, voru fjórtán þúsundir og sjö hundruð, auk þeirra er fórust sökum Kóra.

16:49 Now they that died by the plague were fourteen thousand and seven hundred, besides them that died about the matter of Korah.

16:50 Og Aron gekk aftur til Móse að dyrum samfundatjaldsins, og var plágan stöðnuð.

16:50 And Aaron returned unto Moses unto the door of the tent of meeting: and the plague was stayed.

17:1 Drottinn talaði við Móse og sagði: 16:36 And Yahwe spake unto Moses, saying,

17:2 "Tala þú við Ísraelsmenn og fá hjá þeim tólf stafi, einn staf hjá ættkvísl hverri, hjá öllum höfuðsmönnum ættkvísla þeirra. Rita þú nafn hvers eins á staf hans.

16:37 Speak unto Eleazar the son of Aaron the priest, that he take up the censers out of the burning, and scatter thou the fire yonder; for they are holy,

17:3 En nafn Arons skalt þú rita á staf Levi, því að einn stafur skal vera fyrir höfuð ættkvíslar þeirra.

16:38 even the censers of these sinners against their own lives; and let them be made beaten plates for a covering of the altar: for they offered them before Yahwe; therefore they are holy; and they shall be a sign unto the children of Israel.

17:4 Og þú skalt leggja þá niður í samfundatjaldinu, fyrir framan sáttmálið, þar sem ég á samfundi við yður.

16:39 And Eleazar the priest took the brazen censers, which they that were burnt had

offered; and they beat them out for a covering of the altar,

17:5 Og það skal verða, að stafur þess manns, sem ég kys, skal laufgast, að ég megi hefta kurr Ísraelsmanna, er þeir mögla í gegn yður."

16:40 to be a memorial unto the children of Israel, to the end that no stranger, that is not of the seed of Aaron, come near to burn incense before Yahwe; that he be not as Korah, and as his company: as Yahwe spake unto him by Moses.

17:6 Móse talaði við Ísraelsmenn, og allir höfuðsmenn þeirra fengu honum stafi, sem höfðingi einn staf eftir ættkvíslum þeirra, tólf stafi alls, og var stafur Arons meðal stafa þeirra.

16:41 But on the morrow all the congregation of the children of Israel murmured against Moses and against Aaron, saying, Ye have killed the people of Yahwe.

17:7 Og Móse lagði stafina fram fyrir Drottin í sáttmálsstjaldinu.

16:42 And it came to pass, when the congregation was assembled against Moses and against Aaron, that they looked toward the tent of meeting: and, behold, the cloud covered it, and the glory of Yahwe appeared.

17:8 Er Móse gekk inn í sáttmálsstjaldid daginn eftir, sjá, þá var stafur Arons, stafur Leviættar, laufgaður. Voru blöð sprottin á honum, blóm sprungin út og bar hann fullvaxnar möndlur.

16:43 And Moses and Aaron came to the front of the tent of meeting.

17:9 Bar Móse nú alla stafina út frá auglíti Drottins til allra Ísraelsmanna, svo að þeir sæju þá, og tóku þeir hver sinn staf.

16:44 And Yahwe spake unto Moses, saying,

17:10 Þá sagði Drottinn við Móse: "Ber staf Arons inn aftur fram fyrir sáttmálið, að hann sé þar geymdur til tákns fyrir þá, sem óhlýðnir eru, og kurr þeirra gegn mér taki enda, ella munu þeir deyja."

16:45 Get you up from among this congregation, that I may consume them in a moment. And they fell upon their faces.

17:11 Og Móse gjörði svo, hann gjörði svo sem Drottinn bauð honum.

16:46 And Moses said unto Aaron, Take thy censer, and put fire therein from off the altar, and lay incense thereon, and carry it quickly unto the congregation, and make atonement for them: for there is wrath gone out from Yahwe; the plague is begun.

17:12 En Ísraelsmenn sögðu við Móse: "Sjá, vér förumst, það er úti um oss, það er úti um oss alla!

16:47 And Aaron took as Moses spake, and ran into the midst of the assembly; and, behold, the plague was begun among the people: and he put on the incense, and made atonement for the people.

17:13 Hver sem kemur nærri, hver sem kemur nærri buð Drottins, týnir lífi. Munum vér þá allir farast?"

16:48 And he stood between the dead and the living; and the plague was stayed.

18:1 Drottinn sagði við Aron: "Þú og synir þínir og ættleggur feðra

þinna með þér skulu sæta hegningu fyrir það, sem brotið er á móti helgidóminum, og þú og synir þínir með þér skuluð sæta hegningu fyrir það, sem yður verður á í prestsembætti yðar.

18:1 And Yahwe said unto Aaron, Thou and thy sons and thy fathers' house with thee shall bear the iniquity of the sanctuary; and thou and thy sons with thee shall bear the iniquity of your priesthood.

18:2 Þú skalt taka með þér bræður þína, kynkvísl Levi, ættkvísl föður þins. Þeir skulu vera þér við hönd og þjóna þér, þegar þú og synir þínir með þér eruð frammi fyrir sáttmálsstjaldinu.

18:2 And thy brethren also, the tribe of Levi, the tribe of thy father, bring thou near with thee, that they may be joined unto thee, and minister unto thee: but thou and thy sons with thee shall be before the tent of the testimony.

18:3 Og þeir skulu gegna því, er við þarf við þína þjónustu og við þjónustu alls tjaldsins. Þó skulu þeir eigi koma nærri hinum helgu áhöldum né altarinu, ella munu þeir deyja, bæði þeir og þér.

18:3 And they shall keep thy charge, and the charge of all the Tent: only they shall not come nigh unto the vessels of the sanctuary and unto the altar, that they die not, neither they, nor ye.

18:4 Og þeir skulu vera þér við hönd og annast það, sem annast þarf við samfundatjaldið, alla þjónustu við tjaldið, en eigi skal óvígður maður koma til yðar.

18:4 And they shall be joined unto thee, and keep the charge of the tent of meeting, for all the service of the Tent: and a stranger shall not come nigh unto you.

18:5 En þér skuluð annast það, sem annast þarf í helgidóminum og við altarið, svo að eigi komi reiði framar yfir Ísraelsmenn.

18:5 And ye shall keep the charge of the sanctuary, and the charge of the altar; that there be wrath no more upon the children of Israel.

18:6 Og sjá, ég hef tekið bræður yðar, levítana, úr Ísraelsmönnum sem gjöf yður til handa, sem þá, er gefnir hafa verið Drottni, til þess að gegna þjónustu við samfundatjaldið.

18:6 And I, behold, I have taken your brethren the Levites from among the children of Israel: to do you they are a gift, given unto Yahwe, to do the service of the tent of meeting.

18:7 En þú og synir þínir með þér skuluð annast prestsembætti yðar í öllum þeim hlutum, er varða altarið og þjónustuna fyrir innan fortjaldið, þar skuluð þér gegna þjónustu. Ég fel yður prestdóminn og veitti yður þá þjónustu að gjöf. Komi nokkur annar þar nærri, skal hann lífi týna."

18:7 And thou and thy sons with thee shall keep your priesthood for everything of the altar, and for that within the veil; and ye shall serve: I give you the priesthood as a service of gift: and the stranger that cometh nigh shall be put to death.

18:8 Drottinn sagði við Aron: "Sjá, ég gef þér það, sem varðveitast á af förnargjöfum mínum. Af öllum

helgigjöfum Ísraelsmanna gef ég þér og sonum þínum þær í þeirra hlut. Er það ávinleg skyldugreiðsla.

18:8 And Yahwe spake unto Aaron, And I, behold, I have given thee the charge of my heave-offerings, even all the hallowed things of the children of Israel; unto thee have I given them by reason of the anointing, and to thy sons, as a portion for ever.

18:9 Þetta skal heyra þér af hinum háhelgu gjöfum, að því fráteknun, sem brenna skal: Allar fórnargjafir þeirra, bæði matfórnir, syndafórnir og sektarfórnir, er þeir færa mér í bætur. Eru þær háhelgar, og skulu heyra þér og sonum þínum.

18:9 This shall be thine of the most holy things, reserved from the fire: every oblation of theirs, even every meal-offering of theirs, and every sin-offering of theirs, and every trespass-offering of theirs, which they shall render unto me, shall be most holy for thee and for thy sons.

18:10 Þú skalt eta þær á háhelgum stað. Allt karlkyn skal eta þær. Skulu þær vera þér heilagar.

18:10 As the most holy things shalt thou eat thereof; every male shall eat thereof: it shall be holy unto thee.

18:11 Og þetta skal heyra þér sem fórnargjög af öðrum gjöfum þeirra, af öllum veifitörnum Ísraelsmanna: Ég gef þér þær, og sonum þínum og dætrum með þér. Er það ávinleg skyldugreiðsla. Allir hreinir menn í húsi þínu skulu eta þær.

18:11 And this is thine: the heave-offering of their gift, even all the wave-offerings of the children of Israel; I have given them unto thee, and to thy sons and to thy daughters with thee, as a portion for ever; every one that is clean in thy house shall eat thereof.

18:12 Allt hið besta af oliunni og allt hið besta af aldinleginum og korninu, frumgróðann af því - það er þeir gefa Drottni - það hefi ég gefið þér.

18:12 All the best of the oil, and all the best of the vintage, and of the grain, the first-fruits of them which they give unto Yahwe, to thee have I given them.

18:13 Frumgróðinn af öllu því, er vex í landi þeirra og þeir færa Drottni, skal heyra þér. Allir hreinir menn í húsi þínu skulu eta hann.

18:13 The first-ripe fruits of all that is in their land, which they bring unto Yahwe, shall be thine; every one that is clean in thy house shall eat thereof.

18:14 Sérhver hlutur bannfærður í Ísrael skal heyra þér.

18:14 Everything devoted in Israel shall be thine.

18:15 Allt það sem opnar móðurlíf, af öllu holdi, er menn færa Drottni, hvort heldur er menn eða skepnur, skal heyra þér. Þó skalt þú leysa láta frumburði manna, og frumburði óhreinna dýra skalt þú og leysa láta.

18:15 Everything that openeth the womb, of all flesh which they offer unto Yahwe, both of man and beast shall be thine: nevertheless the first-born of man shalt thou surely redeem, and the firstling of unclean beasts shalt thou redeem.

18:16 Og að því er snertir lausnargjald þeirra, þá skalt þú láta leysa þá, úr því þeir eru mánaðargamlir, eftir mati þínu, með fimm síklum, eftir helgidómssikli, tuttugu gerur í sikli.

18:16 And those that are to be redeemed of them from a month old shalt thou redeem, according to thine estimation, for the money of five shekels, after the shekel of the sanctuary (the same is twenty gerahs).

18:17 En frumburði af nautum, sauðum eða geitum skalt þú ekki leysa láta. Þeir eru heilagir. Blóði þeirra skalt þú stökkva á altarið, og mörinn úr þeim skalt þú brenna sem eldfórn þægilegs ilms Drottni til handa.

18:17 But the firstling of a cow, or the firstling of a sheep, or the firstling of a goat, thou shalt not redeem; they are holy: thou shalt sprinkle their blood upon the altar, and shalt burn their fat for an offering made by fire, for a sweet savor unto Yahwe.

18:18 En kjötið af þeim skal heyra þér. Það skal heyra þér, eins og veifibringan og hagra lærið.

18:18 And the flesh of them shall be thine, as the wave-breast and as the right thigh, it shall be thine.

18:19 Allar fórnargjafir af helgigjöfunum, sem Ísraelsmenn færa Drottni, hefi ég gefið þér og sonum þínum og dætrum með þér. Er það ávinleg skyldugreiðsla. Það er ávinlegur sáttmáli, helgaður með salti, fyrir augliti Drottins fyrir þig og niðja þína ásamt þér.

18:19 All the heave-offerings of the holy things, which the children of Israel offer unto Yahwe, have I given thee, and thy sons and thy daughters with thee, as a portion for ever: it is a covenant of salt for ever before Yahwe unto thee and to thy seed with thee.

18:20 Drottinn sagði við Aron: "Þú skalt ekkert óðal eignast í landi þeirra og ekki eiga hlutskipti meðal þeirra. Ég er hlutskipti þitt og óðal þitt meðal Ísraelsmanna.

18:20 And Yahwe said unto Aaron, Thou shalt have no inheritance in their land, neither shalt thou have any portion among them: I am thy portion and thine inheritance among the children of Israel.

18:21 Og sjá, ég gef levítunum alla tíund í Ísrael til eignar fyrir þjónustuna, er þeir inna af hendi, þjónustuna við samfundatjaldið.

18:21 And unto the children of Levi, behold, I have given all the tithe in Israel for an inheritance, in return for their service which they serve, even the service of the tent of meeting.

18:22 Og Ísraelsmenn skulu eigi framar koma nærri samfundatjaldinu, svo að þeir baki sér ekki synd og deyí.

18:22 And henceforth the children of Israel shall not come nigh the tent of meeting, lest they bear sin, and die.

18:23 Heldur skulu levítarnir gegna þjónustu við samfundatjaldið, og skulu sæta hegningu fyrir það, sem þeim verður á. Skal það vera ávarandi lögmál hjá yður frá kyni til kyns, en þeir skulu ekki eiga óðul meðal Ísraelsmanna.

18:23 But the Levites shall do the

service of the tent of meeting, and they shall bear their iniquity: it shall be a statute for ever throughout your generations; and among the children of Israel they shall have no inheritance.

18:24 Því að tíund Ísraelsmanna, er þeir færa Drottni að fórnargjöf, hefi ég gefið levítunum til eignar, þess vegna hefi ég sagt þeim, að þeir skuli ekki eiga óðul meðal Ísraelsmanna."

18:24 For the tithe of the children of Israel, which they offer as a heave-offering unto Yahwe, I have given to the Levites for an inheritance: therefore I have said unto them, Among the children of Israel they shall have no inheritance.

18:25 Drottinn talaði við Móse og sagði: **18:25** And Yahwe spake unto Moses, saying,

18:26 "Þú skalt tala við levítana og segja við þá: Þegar þér meðtakið tíundina frá Ísraelsmönnum, er ég hefi gefið yður til eignar og þeir skulu greiða yður, þá skuluð þér færa Drottni fórnargjöf af henni, tíund af tíundiinni.

18:26 Moreover thou shalt speak unto the Levites, and say unto them, When ye take of the children of Israel the tithe which I have given you from them for your inheritance, then ye shall offer up a heave-offering of it for Yahwe, a tithe of the tithe.

18:27 Og þessi fórnargjöf yðar skal reiknast yður sem væri það korn af láfanum eða gnótt úr vínþrönginni.

18:27 And your heave-offering shall be reckoned unto you, as though it were the grain of the threshing-floor, and as the fulness of the winepress.

18:28 Þannig skuluð og þér færa Drottni fórnargjöf af allri þeirri tíund, er þér meðtakið frá Ísraelsmönnum, og af henni skuluð þér fá Aroni presti fórnargjöf Drottins.

18:28 Thus ye also shall offer a heave-offering unto Yahwe of all your tithes, which ye receive of the children of Israel; and thereof ye shall give Yahwe's heave-offering to Aaron the priest.

18:29 Af öllu því, sem yður gefst, skuluð þér færa Drottni fórnargjöf, af öllu hinu besta af því, helgigjöfina, sem af því skal fram bera.

18:29 Out of all your gifts ye shall offer every heave-offering of Yahwe, of all the best thereof, even the hallowed part thereof out of it.

18:30 Og þú skalt segja við þá: Þegar þér hafið fram borið hið besta af því, þá skal hitt reiknast levítunum sem afurðir úr láfanum eða afurðir úr vínþrönginni.

18:30 Therefore thou shalt say unto them, When ye have the best thereof from it, then it shall be reckoned unto the Levites as the increase of the threshing-floor, and as the increase of the wine-press.

18:31 Þér megið eta það hvar sem þér viljið, bæði þér og skyldulið yðar, því að það eru laun yðar fyrir þjónustu yðar við samfundatjaldið.

18:31 And ye shall eat it in every place, ye and your households: for it is your reward in return for your service in the tent of meeting.

18:32 Og þér munuð ekki baka yður synd vegna þess, ef þér fram berið hið besta af því, og þá munuð þér eigi vanhella helgigjafir Ísraelsmanna og eigi deyja."

18:32 And ye shall bear no sin by reason of it, when ye have heaved from it the best thereof: and ye shall not profane the holy things of the children of Israel, that ye die not.

19:1 Drottinn talaði við Móse og Aron og sagði:

19:1 And Yahwe spake unto Moses and unto Aaron, saying,

19:2 "Þetta er ákvæði í lögmálinu, er Drottinn hefir boðið, er hann sagði: Seg við Ísraelsmenn, að þeir skuli fara þér rauða kvígu gallalausa, sem enginn lýti hefir og ekki hefir verið leidd undir ok."

19:2 This is the statute of the law which Yahwe hath commanded, saying, Speak unto the children of Israel, that they bring thee a red heifer without spot, wherein is no blemish, and upon which never came yoke.

19:3 Skuluð þér fá hana Eleasar presti, og skal því næst fara hana út fyrir herbúðirnar og slátra henni í auglýsningu hans.

19:3 And ye shall give her unto Eleazar the priest, and he shall bring her forth without the camp, and one shall slay her before his face:

19:4 Og Eleasar prestur skal taka af blóði hennar með fingri sínum og stökkva sjö sinnum af blóði hennar mót framhljóð samfundatjaldsins.

19:4 and Eleazar the priest shall take of her blood with his finger, and sprinkle her blood toward the front of the tent of meeting seven times.

19:5 Síðan skal brenna kvíguna fyrir augum hans. Skal brenna bæði húðina, kjötið og blóðið, ásamt gorinu.

19:5 And one shall burn the heifer in his sight; her skin, and her flesh, and her blood, with her dung, shall he burn:

19:6 Þá skal prestur taka sedrusvið, ísópsvönd og skarlat og kasta á bálið, þar sem kvígan brennur.

19:6 and the priest shall take cedar-wood, and hyssop, and scarlet, and cast it into the midst of the burning of the heifer.

19:7 Því næst skal prestur þvo klæði sín og lauga líkama sinn í vatni. Síðan gangi hann í herbúðirnar. Þó skal prestur vera óhreinn til kvelds.

19:7 Then the priest shall wash his clothes, and he shall bathe his flesh in water, and afterward he shall come into the camp, and the priest shall be unclean until the even.

19:8 Sömulciðis skal sá, sem brennir hana, þvo klæði sín í vatni og lauga líkama sinn í vatni. Hann skal og vera óhreinn til kvelds.

19:8 And he that burneth her shall wash his clothes in water, and bathe his flesh in water, and shall be unclean until the even.

19:9 Síðan skal einhver, sem hreinn er, safna saman öskunni af kvígúnni og láta hana á hreinan stað fyrir utan herbúðirnar, svo að hún sé geymd handa söfnuði Ísraelsmanna í hreinsunarvatni. Þetta er syndaförn.

19:9 And a man that is clean shall gather up the ashes of the heifer, and lay them up

without the camp in a clean place; and it shall be kept for the congregation of the children of Israel for a water for impurity: it is a sin-offering.

19:10 En sá sem safnar saman öskunni af kvígúnni, skal þvo klæði sín og vera óhreinn til kvelds. Þetta skal vera ævinlegt lögmál fyrir Ísraelsmenn og fyrir þá útlendinga, er dvelja meðal þeirra:

19:10 And he that gathereth the ashes of the heifer shall wash his clothes, and be unclean until the even: and it shall be unto the children of Israel, and unto the stranger that sojourneth among them, for a statute for ever.

19:11 Sá sem snertir lík, af hvaða manni sem vera skal, hann skal vera óhreinn sjö daga.

19:11 He that toucheth the dead body of any man shall be unclean seven days:

19:12 Hann skal syndhreinsa sig með hreinsunarvatninu á þriðja degi og á sjöunda degi, og er þá hreinn. En ef hann syndhreinsar sig ekki á þriðja degi og á sjöunda degi, mun hann eigi hreinn verða.

19:12 the same shall purify himself therewith on the third day, and on the seventh day he shall be clean: but if he purify not himself the third day, then the seventh day he shall not be clean.

19:13 Hver sem snertir dauðan mann, lík af dauðum manni, og syndhreinsar sig ekki, hann saugar búið Drottins, og skal sá maður upprættur verða úr Ísrael. Af því að hreinsunarvatninu var ekki stökkt á hann, er hann óhreinn. Óhreinsleiki hans loðir enn við hann.

19:13 Whosoever toucheth a dead person, the body of a man that hath died, and purifieth not himself, defileth the tabernacle of Yahwe; and that soul shall be cut off from Israel: because the water for impurity was not sprinkled upon him, he shall be unclean; his uncleanness is yet upon him.

19:14 Þetta skulu lög vera, þegar maður deyr í tjaldi: Hver sem inn í tjaldið gengur, og hver sem í tjaldinu er, skal vera óhreinn sjö daga.

19:14 This is the law when a man dieth in a tent: every one that cometh into the tent, and every one that is in the tent, shall be unclean seven days.

19:15 Og hvert opið ílát, sem ekki er bundið yfir, skal vera óhreint.

19:15 And every open vessel, which hath no covering bound upon it, is unclean.

19:16 Og hver sem úti á viðavangi snertir lík af vegnum manni eða látnum manni eða mannabein eða gröf, hann skal vera óhreinn sjö daga.

19:16 and whosoever in the open field toucheth one that is slain with a sword, or a dead body, or a bone of a man, or a grave, shall be unclean seven days.

19:17 En handa þeim, er saugað hefir sig, skal taka ösku af brenndu syndafórnninni, láta hana í ker og hella yfir hana rennandi vatni.

19:17 And for the unclean they shall take of the ashes of the burning of the sin-offering; and running water shall be put thereto in a vessel:

19:18 Síðan skal hreinn maður taka ísópsvönd, dýfa í vatnið og stökkva á tjaldið og öll ílátin og á þá menn, sem þar voru inni, svo og á þann, er snert hefir mannabein eða lík af vegnum manni eða látnum eða gröf.

19:18 and a clean person shall take hyssop, and dip it in the water, and sprinkle it upon the tent, and upon all the vessels, and upon the persons that were there, and upon him that touched the bone, or the slain, or the dead, or the grave:

19:19 Og skal hinn hreini stökkva á hinn óhreina á þriðja degi og á sjöunda degi, og hann skal syndhreinsa hann á sjöunda degi. Því næst skal hann þvo klæði sín og lauga sig í vatni, og er hann þá hreinn að kveldi.

19:19 and the clean person shall sprinkle upon the unclean on the third day, and on the seventh day: and on the seventh day he shall purify him; and he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and shall be clean at even.

19:20 En ef einhver saugar sig og syndhreinsar sig ekki, - sá maður skal upprættur verða úr söfnuðinum, því að hann hefir saugað helgidóm Drottins. Hreinsunarvatni hefir ekki verið stökkt á hann, hann er óhreinn.

19:20 But the man that shall be unclean, and shall not purify himself, that soul shall be cut off from the midst of the assembly, because he hath defiled the sanctuary of Yahwe: the water for impurity hath not been sprinkled upon him; he is unclean.

19:21 Skal þetta vera yður ævinlegt lögmál. Sá sem stökkvir hreinsunarvatninu, skal þvo klæði sín, og sá sem snertir hreinsunarvatnið, skal vera óhreinn til kvelds.

19:21 And it shall be a perpetual statute unto them: and he that sprinkleth the water for impurity shall wash his clothes, and he that toucheth the water for impurity shall be unclean until even.

19:22 Og allt það, sem hinn óhreini snertir, skal vera óhreint, og ef maður snertir hann, skal hann vera óhreinn til kvelds."

19:22 And whatsoever the unclean person toucheth shall be unclean; and the soul that toucheth it shall be unclean until even.

20:1 Ísraelsmenn, allur söfnuðurinn, komu í eyðimörkina Sín í fyrsta mánuðinum, og lýðurinn settist um kyrrt í Kades. Þar dó Mirjam og var þar grafin.

20:1 And the children of Israel, even the whole congregation, came into the wilderness of Zin in the first month: and the people abode in Kadesh; and Miriam died there, and was buried there.

20:2 Fólkið hafði ekki vatn. Söfnuðstjórnir þeir þá saman í gegn Móse og Aroni.

20:2 And there was no water for the congregation: and they assembled themselves together against Moses and against Aaron.

20:3 Og lýðurinn þráttaði við Móse og sagði: "Guð gefi að vér hefðum dáið, þá er bræður vorir dóu fyrir auglíti Drottins.

20:3 And the people strove with Moses, and spake, saying, Would that we had died when our brethren died before Yahwe!

20:4 **Hví leidduð þið söfnuð Drottins í eyðimörk þessa, að vér og fænaður vor dæjum þar?**

20:4 And why have ye brought the assembly of Yahwe into this wilderness, that we should die there, we and our beasts?

20:5 **Hví létuð þið oss í burt fara af Egyptalandi, til þess að leiða oss í þennan vonda stað, þar sem eigi verður sáð, engar fikjur vaxa né vinviður né granatepli, og eigi er vatn til að drekka?"**

20:5 And wherefore have ye made us to come up out of Egypt, to bring us in unto this evil place? it is no place of seed, or of figs, or of vines, or of pomegranates; neither is there any water to drink.

20:6 **Móse og Aron gengu þá burt frá söfnuðinum að dyrum samfundatjaldsins og féllu fram á ásjónur sínar. Birtist þeim þá dýrð Drottins.**

20:6 And Moses and Aaron went from the presence of the assembly unto the door of the tent of meeting, and fell upon their faces: and the glory of Yahwe appeared unto them.

20:7 **Drottinn talaði við Móse og sagði:**
20:7 And Yahwe spake unto Moses, saying,

20:8 **"Tak stafinn og safna saman lýðnum, þú og Aron bróðir þinn, og mælið við klettinn í áheyrn þeirra, og mun hann vatn gefa. Og þú skalt leiða út vatn handa þeim af klettinum og gefa fólkinu og fænaði þeirra að drekka."**

20:8 Take the rod, and assemble the congregation, thou, and Aaron thy brother, and speak ye unto the rock before their eyes, that it give forth its water; and thou shalt bring forth to them water out of the rock; so thou shalt give the congregation and their cattle drink.

20:9 **Þá sótti Móse stafinn inn í helgidóminn, eins og Drottinn hafði boðið honum.**

20:9 And Moses took the rod from before Yahwe, as he commanded him.

20:10 **Og Móse og Aron söfnuðu saman lýðnum við klettinn, og Móse sagði við þá: "Heyrið þér, þrjóskir menn. Hvort munum vér leiða mega vatn út af kletti þessum handa yður?"**

20:10 And Moses and Aaron gathered the assembly together before the rock, and he said unto them, Hear now, ye rebels; shall we bring you forth water out of this rock?

20:11 **Síðan hóf Móse upp hönd sína og laust klettinn tveim snum með staf sínum. Spratt þá upp vatn mikið, svo að fólkið drakk og fænaður þeirra.**

20:11 And Moses lifted up his hand, and smote the rock with his rod twice: and water came forth abundantly, and the congregation drank, and their cattle.

20:12 **Þá sagði Drottinn við Móse og Aron: "Fyrir því að þið trúðuð mér eigi, svo að þið helguðuð mig í augum Ísraelsmanna, þá skuluð þið eigi leiða söfnuð þennan inn í landið, sem ég hef gefið þeim."**

20:12 And Yahwe said unto Moses and Aaron, Because ye believed not in me, to sanctify me in the eyes of the children of Israel, therefore ye shall not bring this assembly into the land which I have given them.

20:13 **Þetta eru Meribavötn, þar sem Ísraelsmenn þráttuð við Drottin og hann sýndi heilagleik sinn á þeim.**

20:13 These are the waters of Meribah; because the children of Israel strove with Yahwe, and he was sanctified in them.

20:14 **Móse sendi frá Kades menn á fund Edómkonungs: "Svo mælir bróðir þinn Ísrael: Þú þekkir allar þær þrautir, er oss hafa mætt.**

20:14 And Moses sent messengers from Kadesh unto the king of Edom, Thus saith thy brother Israel, Thou knowest all the travail that hath befallen us:

20:15 **Fæður vorir fóru suður til Egyptalands, og vér höfum verið í Egyptalandi langa ævi og hafa Egyptar þjáð oss, sem og fæður vora.**

20:15 how our fathers went down into Egypt, and we dwelt in Egypt a long time; and the Egyptians dealt ill with us, and our fathers:

20:16 **En vér hrópuðum til Drottins, og hann heyrði þan vora og sendi engil, og leiddi hann oss brott af Egyptalandi. Og sjá, nú erum vér í Kades, borginni við landamæri þín.**

20:16 and when we cried unto Yahwe, he heard our voice, and sent an angel, and brought us forth out of Egypt: and, behold, we are in Kadesh, a city in the uttermost of thy border.

20:17 **Leyf oss að fara um land þitt. Eigi munum vér fara yfir akra né víngarða, og eigi munum vér drekka vatn úr brunnum, heldur munum vér fara Konungsveg og eigi hneigia af til hægri handar eða vinstri, þar til er vér erum komnir út úr landi þínu."**

20:17 Let us pass, I pray thee, through thy land: we will not pass through field or through vineyard, neither will we drink of the water of the wells: we will go along the king's highway; we will not turn aside to the right hand nor to the left, until we have passed thy border.

20:18 **En Edóm svaraði honum: "Eigi mátt þú fara um land mitt, ella mun ég fara í móti þér með sverði."**

20:18 And Edom said unto him, Thou shalt not pass through me, lest I come out with the sword against thee.

20:19 **Þá sögðu Ísraelsmenn við hann: "Vér munum þræða brautarveginn, og ef vér drekkum af vatni þínu, ég og fænaður minn, þá mun ég fé fyrir gjalda. Hér er eigi til meira mælt en að ég megi fara um fótgangandi."**

20:19 And the children of Israel said unto him, We will go up by the highway; and if we drink of thy water, I and my cattle, then will I give the price thereof: let me only, without *doing* anything *else*, pass through on my feet.

20:20 **En hann sagði: "Eigi mátt þú fara um landið." Og Edóm fór í móti honum með miklu liði og sterkri hendi.**

20:20 And he said, Thou shalt not pass through. And Edom came out against him with much people, and with a strong hand.

20:21 **Og er Edóm skoraðist undan að leyfa Ísrael yfirför um land sitt, þá sneri Ísrael af leið frá honum.**

20:21 Thus Edom refused to give Israel passage through his border: wherefore Israel turned away from him.

20:22 **Nú lögðu þeir upp frá Kades, og Ísraelsmenn, allur söfnuðurinn, komu til fjallsins Hór.**

20:22 And they journeyed from Kadesh: and the children of Israel, even the whole congregation, came unto mount Hor.

20:23 **Og Drottinn talaði við Móse og Aron á Hórfjalli, við landamæri Edómlands, og sagði:**

20:23 And Yahwe spake unto Moses and Aaron in mount Hor, by the border of the land of Edom, saying,

20:24 **"Aron skal safnast til fólks síns, því að eigi skal hann komast í það land, sem ég hef gefið Ísraelsmönnum, af því að þið þrjóskuðust gegn skipan minni hjá Meribavötnum.**

20:24 Aaron shall be gathered unto his people; for he shall not enter into the land which I have given unto the children of Israel, because ye rebelled against my word at the waters of Meribah.

20:25 **Tak þú Aron og Eleasar son hans og leið þá upp á Hórfjall.**

20:25 Take Aaron and Eleazar his son, and bring them up unto mount Hor;

20:26 **Fær þú Aron úr klæðum sínum og skryð Eleasar son hans þeim, en Aron skal safnast til fólks síns og deyja þar."**

20:26 and strip Aaron of his garments, and put them upon Eleazar his son: and Aaron shall be gathered *unto his people*, and shall die there.

20:27 **Móse gjörði svo sem Drottinn bauð honum, og þeir gengu upp á Hórfjall í augsyn alls fólksins.**

20:27 And Moses did as Yahwe commanded: and they went up into mount Hor in the sight of all the congregation.

20:28 **Og Móse færði Aron úr klæðum hans og skryddi Eleasar son hans þeim. Og Aron dó þar á hátfjallinu. Gengu þeir Móse og Eleasar þá niður af fjallinu.**

20:28 And Moses stripped Aaron of his garments, and put them upon Eleazar his son; and Aaron died there on the top of the mount: and Moses and Eleazar came down from the mount.

20:29 **En er allt fólkið sá, að Aron var andaður, grétu allir Ísraelsmenn Aron þrjátíu daga.**

20:29 And when all the congregation saw that Aaron was dead, they wept for Aaron thirty days, even all the house of Israel.

21:1 **Er kanverski konungurinn í Arad, sem bjó í Suður-Kanaan, spurði, að Ísrael kæmi Atarim-veginn, þá réðst hann á Ísrael og hertók nokkra þeirra.**

21:1 And the Canaanite, the king of Arad, who dwelt in the South, heard tell that Israel came by the way of Atharim; and he fought against Israel, and took some of them captive.

21:2 **Þá gjörði Ísrael Drottni heit og sagði: "Ef þú gefur lýð þennan á mitt**

vald, skal ég banni helga borgir þeirra."

21:2 And Israel vowed a vow unto Yahwe, and said, If thou wilt indeed deliver this people into my hand, then I will utterly destroy their cities.

21:3 Og Drottinn heyrði raust Ísraels og seldi Kanaanítana þeim í hendur. Og þeir helguðu þá banni og borgir þeirra, og var staðurinn kallaður Horma.

21:3 And Yahwe hearkened to the voice of Israel, and delivered up the Canaanites; and they utterly destroyed them and their cities: and the name of the place was called Hormah.

21:4 Lögðu þeir þá upp frá Hórfjalli leiðina til Raudahafs til þess að fara í kringum Edómland. En lýðnum féllst hugur á leiðinni.

21:4 And they journeyed from mount Hor by the way to the Red Sea, to compass the land of Edom: and the soul of the people was much discouraged because of the way.

21:5 Og lýðurinn talaði í gegn Guði og í gegn Móse: "Hví leidduð þið oss brott af Egyptalandi, til þess að vér dæjum í eyðimörkinni. Hér er hvorki brauð né vatn, og vér erum orðnir leiðir á þessu léttmeti."

21:5 And the people spake against God, and against Moses, Wherefore have ye brought us up out of Egypt to die in the wilderness? for there is no bread, and there is no water; and our soul loatheth this light bread.

21:6 Þá sendi Drottinn eitruða höggorma meðal lýðsins, og þeir bitu fólkið, svo að margt manna dó af Ísrael.

21:6 And Yahwe sent fiery serpents among the people, and they bit the people; and much people of Israel died.

21:7 Þá gekk lýðurinn til Móse og sagði: "Vér höfum syndgað, því að vér höfum talað í gegn Drottni og í gegn þér. Bið þú til Drottins, að hann taki höggormana frá oss." Móse bað þá fyrir lýðnum.

21:7 And the people came to Moses, and said, We have sinned, because we have spoken against Yahwe, and against thee; pray unto Yahwe, that he take away the serpents from us. And Moses prayed for the people.

21:8 Og Drottinn sagði við Móse: "Gjör þér eitruorm og set hann á stöng, og það skal verða, að hver sem bitinn er og litur á hann, skal lífi halda."

21:8 And Yahwe said unto Moses, Make thee a fiery serpent, and set it upon a standard: and it shall come to pass, that every one that is bitten, when he seeth it, shall live.

21:9 Móse gjörði höggorm af eiri og setti á stöng. Og það varð, að ef höggormur hafði bitið einhvern og hann leit til eiðormsins, þá hélt hann lífi.

21:9 And Moses made a serpent of brass, and set it upon the standard: and it came to pass, that if a serpent had bitten any man, when he looked unto the serpent of brass, he lived.

21:10 Eftir þetta lögðu Ísraelsmenn upp og settu búðir sínar í Óbót.

21:10 And the children of Israel journeyed, and encamped in Obboth.

21:11 Og þeir lögðu upp frá Óbót og settu búðir sínar í Íje-Haabarim í eyðimörkinni, sem er fyrir austan Móab.

21:11 And they journeyed from Obboth, and encamped at Iyeabarim, in the wilderness which is before Moab, toward the sunrising.

21:12 Þaðan lögðu þeir upp og settu búðir sínar í Sereð-dal.

21:12 From thence they journeyed, and encamped in the valley of Zered.

21:13 Þaðan lögðu þeir upp og settu búðir sínar hinum megin við Arnon, sem er í eyðimörkinni og kemur upp í landi Amoríta. Arnon skilur lönd Móabíta og Amoríta.

21:13 From thence they journeyed, and encamped on the other side of the Arnon, which is in the wilderness, that cometh out of the border of the Amorites: for the Arnon is the border of Moab, between Moab and the Amorites.

21:14 Fyrir því segir svo í bókinni um bardaga Drottins: Vaheb í Súfa og Arnondalir

21:14 Wherefore it is said in the book of the Wars of Yahwe, Vaheb in Suphah, And the valleys of the Arnon,

21:15 og dalahlíðarnar, er ná þangað, sem Ar liggur, og liggja upp að löndum Móabíta.

21:15 And the slope of the valleys That inclineth toward the dwelling of Ar, And leaneth upon the border of Moab.

21:16 Þaðan héldu þeir til Beer. Það er brunnurinn, sem Drottinn talaði um við Móse: "Safna saman lýðnum, ég vil gefa þeim vatn."

21:16 And from thence *they journeyed* to Beer: that is the well whereof Yahwe said unto Moses, Gather the people together, and I will give them water.

21:17 Þá söng Ísrael þetta kvæði: Vell þú upp, brunnur! Syngið í móti honum!

21:17 Then sang Israel this song: Spring up, O well; sing ye unto it:

21:18 Brunnur, sem höfðingjarnir grófu og göfugmennir þjóðarinnar hólðu innan með veldissprota, með stöfum sínum. Frá eyðimörkinni héldu þeir til Mattana,

21:18 The well, which the princes digged, Which the nobles of the people delved, With the sceptre, *and* with their staves. And from the wilderness *they journeyed* to Mattanah;

21:19 og frá Mattana til Nahaliel, og frá Nahaliel til Bamót,

21:19 and from Mattanah to Nahaliel; and from Nahaliel to Bamoth;

21:20 og frá Bamót í dalinn, sem liggur í Móabslandi, að Pisgatíndi, sem mænis yfir öræfin.

21:20 and from Bamoth to the valley that is in the field of Moab, to the top of Pisgah, which looketh down upon the desert.

21:21 Ísrael sendi menn á fund Sihons Amorítakonungs og lét segja honum:

21:21 And Israel sent messengers unto Sihon king of the Amorites, saying,

21:22 "Leyf mér að fara um land þitt. Eigi munum vér hneigja af út á akra né vingarða, og eigi munum vér drekka vatn úr brunnunum, heldur munum vér fara Konungsveg, þar til vér erum komnir út úr landi þínu."

21:22 Let me pass through thy land: we will not turn aside into field, or into vineyard; we will not drink of the water of the wells: we will go by the king's highway, until we have passed thy border.

21:23 En Sihon leyfði eigi Ísrael að fara um land sitt. Hann safnaði að sér öllum lýð sínum og fór í móti Ísrael inn í eyðimörkina. Og er hann kom til Jahsa, lagði hann til orustu við Ísrael.

21:23 And Sihon would not suffer Israel to pass through his border: but Sihon gathered all his people together, and went out against Israel into the wilderness, and came to Jahaz; and he fought against Israel.

21:24 En Ísrael vann sigur á honum með sverðseggjum og lagði undir sig land hans frá Arnon til Jabbok, allt að Ammónítum, því að landamerki Ammóníta voru ekki auðunnin.

21:24 And Israel smote him with the edge of the sword, and possessed his land from the Arnon unto the Jabbok, even unto the children of Ammon; for the border of the children of Ammon was strong.

21:25 Ísrael tók allar þessar borgir og settist að í öllum borgum Amoríta, í Heshbon og öllum þorpunum þar í kring.

21:25 And Israel took all these cities: and Israel dwelt in all the cities of the Amorites, in Heshbon, and in all the towns thereof.

21:26 Heshbon var borg Sihons Amorítakonungs. Hafði hann átt í ófriði við hinn fyrri konung Móabíta og tekið frá honum allt land hans að Arnon.

21:26 For Heshbon was the city of Sihon the king of the Amorites, who had fought against the former king of Moab, and taken all his land out of his hand, even unto the Arnon.

21:27 Fyrir því sögðu háðskáldin: Komið til Heshbon! Endurreist og grundvölluð verði borg Sihons!

21:27 Wherefore they that speak in proverbs say, Come ye to Heshbon; Let the city of Sihon be built and established:

21:28 Því að eldur gekk út frá Heshbon, logi frá borg Sihons. Hann eyddi Ar í Móab, lávörðum Arnonhæða.

21:28 For a fire is gone out of Heshbon, A flame from the city of Sihon: It hath devoured Ar of Moab, The lords of the high places of the Arnon.

21:29 Vei þér, Móab! Það er úti um þig, Kamoss lýður! Kamoss lét sonu sína verða flóttamenn og dætur sínar herteknar verða af Ísilon, Amorítakonungi.

21:29 Woe to thee, Moab! Thou art undone, O people of Chemosh: He hath given his sons as fugitives, And his daughters into captivity, Unto Sihon king of the Amorites.

21:30 Vér skutum á þá. Gjöreidd var Heshbon allt til Dibon, og vér fórum herskildi yfir, svo að eldurinn bálaðist upp allt til Medeba.

21:30 We have shot at them; Heshbon is perished even unto Dibon, And we have laid waste even unto Nophah, Which *reacheth* unto Medeba.

21:31 Ísrael settist nú að í landi Amoríta.

21:31 Thus Israel dwelt in the land of the Amorites.

21:32 En Móse sendi njósnarmenn til Jaser, og þeir unnu hana og þorpin þar í kring og ráku burt Amorítana, sem þar bjuggu.

21:32 And Moses sent to spy out Jazer; and they took the towns thereof, and drove out the Amorites that were there.

21:33 Sneru þeir nú við og héldu veginn, sem liggur til Basan. En Og, konungur í Basan, fór í móti þeim með öllu liði sínu til þess að heyja bardaga hjá Edrei.

21:33 And they turned and went up by the way of Bashan: and Og the king of Bashan went out against them, he and all his people, to battle at Edrei.

21:34 Þá sagði Drottinn við Móse: "Eigi skalt þú óttast hann, því að ég gef hann og lið hans allt og land hans í þínar hendur, og skalt þú svo fara með hann, eins og þú fórst með Sihon, Amorítakonung, er bjó í Heshbon."

21:34 And Yahwe said unto Moses, Fear him not: for I have delivered him into thy hand, and all his people, and his land; and thou shalt do to him as thou didst unto Sihon king of the Amorites, who dwelt at Heshbon.

21:35 Og þeir felldu hann og sonu hans og allt hans lið, svo að enginn var eftir skilinn, er undan kæmist, og lögðu þeir land hans undir sig.

21:35 So they smote him, and his sons and all his people, until there was none left him remaining: and they possessed his land.

22:1 Ísraelsmenn lögðu upp og settu búðir sínar á Móahscheidum, hinumegin Jórdanar gegnt Jeríkó.

22:1 And the children of Israel journeyed, and encamped in the plains of Moab beyond the Jordan at Jericho.

22:2 En Balak Sippórsson sá allt það, sem Ísrael gjörði Amorítum.

22:2 And Balak the son of Zippor saw all that Israel had done to the Amorites.

22:3 Urðu Móabítar þá næsta hræddir við lýðinn, því að hann var fjölmennur, og það stóð þeim stuggur af Ísraelsmönnum.

22:3 And Moab was sore afraid of the people, because they were many: and Moab was distressed because of the children of Israel.

22:4 Þá sögðu Móabítar við öldunga Midiansmanna: "Nú mun mannfjöldi þessi upp eta allt í kringum oss, eins og uxor eta grængresi í haga." Balak Sippórsson var um þær mundir konungur í Móab.

22:4 And Moab said unto the elders of Midian, Now will this multitude lick up all that is round about us, as the ox licketh up the grass of the field. And Balak the son of Zippor was king of Moab at that time.

22:5 Sendi hann menn á fund Bileams Beórssonar, til Petór, sem er við Efrat, í land samlanda sinna, til þess að sækja

hann, og lét segja honum: "Sjá, þjóð nokkur er komin frá Egyptalandi. Þekur hún land allt og hefir nú tekið sér bólfestu gagnvart mér.

22:5 And he sent messengers unto Balaam the son of Beor, to Pethor, which is by the River, to the land of the children of his people, to call him, saying, Behold, there is a people come out from Egypt: behold, they cover the face of the earth, and they abide over against me.

22:6 Kom því og bölvu þjóð þessari fyrir mig, því að hún er mér ofurefli. Vera má, að ég fái þá sigrast á henni og stökkt henni úr landi, því að ég veit, að sá er blessaður, sem þú blessar, og sá bölvður, sem þú bölvur."

22:6 Come now therefore, I pray thee, curse me this people; for they are too mighty for me: peradventure I shall prevail, that we may smite them, and that I may drive them out of the land; for I know that he whom thou blessest is blessed, and he whom thou cursest is cursed.

22:7 Öldungar Móabíta og öldungar Midiansmanna fóru nú af stað og höfðu með sér spásagnarlaunin. Komu þeir til Bileams og fluttu honum orð Balaks.

22:7 And the elders of Moab and the elders of Midian departed with the rewards of divination in their hand; and they came unto Balaam, and spake unto him the words of Balak.

22:8 Bileam sagði við þá: "Verið hér í nótt, og mun ég svara yður, eftir því sem Drottinn segir mér." Og höfðingjar Móabíta voru hjá Bileam um nóttina.

22:8 And he said unto them, Lodge here this night, and I will bring you word again, as Yahwe shall speak unto me: and the princes of Moab abode with Balaam.

22:9 En Guð kom til Bileams og sagði: "Hvada menn eru það, sem hjá þér eru?"

22:9 And God came unto Balaam, and said, What men are these with thee?

22:10 Bileam sagði við Guð: "Balak Sippórsson, konungur í Móab, hefir gjört mér þessa orðsending:

22:10 And Balaam said unto God, Balak the son of Zippor, king of Moab, hath sent unto me, saying,

22:11 „Sjá, þjóð nokkur er hér komin af Egyptalandi, og þekur hún landið allt. Kom því og bið henni bölbæna fyrir mig. Vera má, að ég geti þá barist við hana og stökkt henni burt."

22:11 Behold, the people that is come out of Egypt, it covereth the face of the earth: now, come curse me them; peradventure I shall be able to fight against them, and shall drive them out.

22:12 En Guð sagði við Bileam: "Eigi skalt þú fara með þeim, og eigi skalt þú bölvu þessari þjóð, því að hún er blessuð."

22:12 And God said unto Balaam, Thou shalt not go with them; thou shalt not curse the people; for they are blessed.

22:13 Morguninn eftir reis Bileam árla og sagði við höfðingja Balaks: "Farið heim í land yðar, því að Drottinn vill ekki leyfa mér að fara með yður."

22:13 And Balaam rose up in the

morning, and said unto the princes of Balak, Get you into your land; for Yahwe refuseth to give me leave to go with you.

22:14 Og höfðingjar Móabíta héldu af stað og komu til Balaks og sögðu: "Bileam færðist undan að fara með oss."

22:14 And the princes of Moab rose up, and they went unto Balak, and said, Balaam refuseth to come with us.

22:15 Balak sendi þá enn höfðingja, fleiri og göfuglegri en þessir voru.

22:15 And Balak sent yet again princes, more, and more honorable than they.

22:16 Og er þeir komu á fund Bileams, sögðu þeir við hann: "Balak Sippórsson mælir svo: „Lát þú ekkert aftra þér frá að koma á minn fund."

22:16 And they came to Balaam, and said to him, Thus saith Balak the son of Zippor, Let nothing, I pray thee, hinder thee from coming unto me:

22:17 Ég vil veita þér mikla sæmd, og allt sem þú segir mér, skal ég gjöra. Kom því og bið lýð þessum bölbæna."

22:17 for I will promote thee unto very great honor, and whatsoever thou sayest unto me I will do: come therefore, I pray thee, curse me this people.

22:18 En Bileam svaraði og sagði við þjóna Balaks: "Þó að Balak gæfi mér hús sitt fullt af silfri og gulli, gæti ég samt ekki brugðið af boði Drottins, Guðs mins, hvorki í smáu né stóru.

22:18 And Balaam answered and said unto the servants of Balak, If Balak would give me his house full of silver and gold, I cannot go beyond the word of Yahwe my God, to do less or more.

22:19 En verið þér nú einnig hér í nótt, að ég megi vita, hvað Drottinn enn vill við mig tala."

22:19 Now therefore, I pray you, tarry ye also here this night, that I may know what Yahwe will speak unto me more.

22:20 Þá kom Guð til Bileams um nóttina og sagði við hann: "Ef menn þessir eru komnir til að sækja þig, þá ris þú upp og far með þeim, og gjör þó það eitt, er ég býð þér."

22:20 And God came unto Balaam at night, and said unto him, If the men are come to call thee, rise up, go with them; but only the word which I speak unto thee, that shalt thou do.

22:21 Bileam reis því árla um morguninn, söðlaði ösnu sína og fór með höfðingjum Móabíta.

22:21 And Balaam rose up in the morning, and saddled his ass, and went with the princes of Moab.

22:22 En reiði Guðs upptendraðist af því, að hann fór, og engill Drottins stóð í götunni fyrir honum. En hann reið ösnu sinni, og tveir sveinar hans voru með honum.

22:22 And God's anger was kindled because he went; and the angel of Yahwe placed himself in the way for an adversary against him. Now he was riding upon his ass, and his two servants were with him.

22:23 Og er asnan sá engil Drottins standa í götunni með brugðið sverð í

hendi, sneri hún af götunni og fór út á grundina, en Bileam barði ösnuna til þess að koma henni aftur á götuna.

22:23 And the ass saw the angel of Yahwe standing in the way, with his sword drawn in his hand; and the ass turned aside out of the way, and went into the field: and Balaam smote the ass, to turn her into the way.

22:24 Þá gekk engill Drottins í öngvegð milli vingarðanna, og var grjótagarður á báðar hliðar.

22:24 And the angel of Yahwe stood in a narrow path between the vineyards, a wall being on this side, and a wall on that side.

22:25 Og er asnan sá engil Drottins, þrengdi hún sér upp að garðinum og varð fótur Bileams í milli. Barði hann hana þá aftur.

22:25 And the ass saw the angel of Yahwe, and she thrust herself unto the wall, and crushed Balaam's foot against the wall: and he smote her again.

22:26 Þá gekk engill Drottins enn fram fyrir og nam staðar í einstigi, þar sem ekki varð vikið til hægri né vinstri.

22:26 And the angel of Yahwe went further, and stood in a narrow place, where was no way to turn either to the right hand or to the left.

22:27 Og er asnan sá engil Drottins, lagðist hún undir Bileam. Þá reiddist Bileam og barði hana með staf sínum.

22:27 And the ass saw the angel of Yahwe, and she lay down under Balaam: and Balaam's anger was kindled, and he smote the ass with his staff.

22:28 Drottinn lauk þá upp munni ösnunnar, og hún sagði við Bileam: "Hvað hefi ég gjört þér, er þú hefir nú barið mig þrisvar?"

22:28 And Yahwe opened the mouth of the ass, and she said unto Balaam, What have I done unto thee, that thou hast smitten me these three times?

22:29 En Bileam sagði við ösnuna: "Af því að þú hefir dregið dár að mér. Væri svo vel, að ég hefði sverð í hendi, mundi ég óðara drepa þig."

22:29 And Balaam said unto the ass, Because thou hast mocked me, I would there were a sword in my hand, for now I had killed thee.

22:30 Þá sagði asnan við Bileam: "Er ég eigi asna þín, er þú hefir ridið alla þína ævi fram á þennan dag? Hefi ég nokkurn tíma verið von að gjöra þér þetta?" En hann sagði: "Nei."

22:30 And the ass said unto Balaam, Am not I thine ass, upon which thou hast ridden all thy life long unto this day? was I ever wont to do so unto thee? and he said, Nay.

22:31 Þá lauk Drottinn upp augum Bileams, svo að hann sá engil Drottins standa í götunni með brugðið sverð í hendi, og hann laut honum og féll fram á ásjónu sína.

22:31 Then Yahwe opened the eyes of Balaam, and he saw the angel of Yahwe standing in the way, with his sword drawn in his hand; and he bowed his head, and fell on his face.

22:32 En engill Drottins sagði við hann: "Hví hefir þú nú barið ösnu þína

þrisvar sinnum? Sjá, það er ég, sem kominn er til að standa fyrir þér, því að þessi för er háskaleg í minum augum.

22:32 And the angel of Yahwe said unto him, Wherefore hast thou smitten thine ass these three times? behold, I am come forth for an adversary, because thy way is perverse before me:

22:33 Asnan sá mig og vék þrisvar úr vegi fyrir mér. Hefði hún ekki vikið fyrir mér, mundi ég nú þegar hafa deytt þig, en hana mundi ég hafa látið lifi halda."

22:33 and the ass saw me, and turned aside before me these three times: unless she had turned aside from me, surely now I had even slain thee, and saved her alive.

22:34 Þá sagði Bileam við engil Drottins: "Ég hefi syndgað, því að ég vissi ekki að þú stóðst fyrir mér á veginum. Vil ég því snúa aftur, ef þér mislíkar."

22:34 And Balaam said unto the angel of Yahwe, I have sinned; for I knew not that thou stoodest in the way against me: now therefore, if it displease thee, I will get me back again.

22:35 En engill Drottins sagði við Bileam: "Far þú með mönnum, en ekki mátt þú tala annað en það, sem ég mun segja þér." Bileam fór þá með höfðingjum Balaks.

22:35 And the angel of Yahwe said unto Balaam, Go with the men; but only the word that I shall speak unto thee, that thou shalt speak. So Balaam went with the princes of Balak.

22:36 Er Balak frétti að Bileam kæmi, fór hann út í móti honum til Ír-Móab, sem liggur á landamærunum við Arnon, á ystu landamærunum.

22:36 And when Balak heard that Balaam was come, he went out to meet him unto the City of Moab, which is on the border of the Arnon, which is in the utmost part of the border.

22:37 Og Balak sagði við Bileam: "Sendi ég ekki menn til þín til þess að sækja þig? Hvi komst þú þá ekki til mín? Mun ég eigi þess megnugur að veita þér sæmd fyrir?"

22:37 And Balak said unto Balaam, Did I not earnestly send unto thee to call thee? wherefore camest thou not unto me? am I not able indeed to promote thee to honor?

22:38 En Bileam sagði við Balak: "Sjá, ég er nú kominn til þín. En mun ég fá mælt nokkuð? Þau orð, sem Guð leggur mér í munn, þau mun ég mæla."

22:38 And Balaam said unto Balak, Lo, I am come unto thee: have I now any power at all to speak anything? the word that God putteth in my mouth, that shall I speak.

22:39 Bileam fór þá með Balak, og þeir komu til Kirjat Kúsót.

22:39 And Balaam went with Balak, and they came unto Kiriath-huzoth.

22:40 Og Balak fórnaði nautum og sauðum og sendi Bileam og höfðingjum þeim, sem með honum voru.

22:40 And Balak sacrificed oxen and sheep, and sent to Balaam, and to the princes that were with him.

22:41 Um morguninn eftir tók Balak Bileam með sér og fór með hann upp til fórnarhæðar Baals, en þaðan sá hann ysta hluta herbúða Ísraels.

22:41 And it came to pass in the morning, that Balak took Balaam, and brought him up into the high places of Baal; and he saw from thence the utmost part of the people.

23:1 Þá mælti Bileam við Balak: "Gjör þú mér hér sjö ölturu og fá mér hingað sjö uxa og sjö hrúta."

23:1 And Balaam said unto Balak, Build me here seven altars, and prepare me here seven bullocks and seven rams.

23:2 Og Balak gjörði sem Bileam sagði, og Balak og Bileam fórnðu uxa og hrút á altari hverju.

23:2 And Balak did as Balaam had spoken; and Balak and Balaam offered on every altar a bullock and a ram.

23:3 Bileam sagði við Balak: "Statt þú hér hjá brennifórni þinni, ég ætla að ganga burt. Vera má að Drottinn kunni að koma til móts við mig, en hvað sem hann birtir mér, skal ég tjá þér." Fór hann þá upp á skóglausa hæð.

23:3 And Balaam said unto Balak, Stand by thy burnt-offering, and I will go: peradventure Yahwe will come to meet me; and whatsoever he sheweth me I will tell thee. And he went to a bare height.

23:4 Og Guð kom til móts við Bileam, og Bileam sagði við hann: "Ég hefi búið sjö ölturu og fórnað uxa og hrút á hverju altari."

23:4 And God met Balaam: and he said unto him, I have prepared the seven altars, and I have offered up a bullock and a ram on every altar.

23:5 Drottinn lagði þá Bileam orð í munn og sagði: "Far þú aftur til Balaks, og mæl svo sem ég segi þér."

23:5 And Yahwe put a word in Balaam's mouth, and said, Return unto Balak, and thus thou shalt speak.

23:6 Fór hann þá aftur til hans. Og sjá, hann stóð hjá brennifórni sinni og allir höfðingjar Móabs með honum.

23:6 And he returned unto him, and, lo, he was standing by his burnt-offering, he, and all the princes of Moab.

23:7 Flutti hann þá kvæði sitt og mælti: Til Mesópótamíu lét Balak sækja mig, konungur Móabs, til hinna austlægu fjalla. "Kom þú, bölvja Jakob fyrir mig, kom þú, formæl Ísrael!"

23:7 And he took up his parable, and said, From Aram hath Balak brought me, The king of Moab from the mountains of the East: Come, curse me Jacob, And come, defy Israel.

23:8 Hvernig má ég biðja bölbæna þeim, er Guð eigi biður bölbæna, og hvernig má ég formæla þeim, er Drottinn eigi formælir?

23:8 How shall I curse, whom God hath not cursed? And how shall I defy, whom Yahwe hath not defied?

23:9 Af fjallstíndinum sé ég hann, og af hæðunum lit ég hann. Hann er þjóðflokkur, sem býr einn sér og telur sig eigi meðal hinna þjóðanna.

23:9 For from the top of the rocks I see him,
And from the hills I behold him: lo, it is a
people that dwelleth alone, And shall not be
reckoned among the nations.

23:10 Hver mun telja mega duft Jakobs,
og hver mun fá tölu komið á fjöld
Ísraels? Deyi önd mín dauða réttláttra
og verði endalok mín sem þeirra.

23:10 Who can count the dust of Jacob, Or
number the fourth part of Israel? Let me die
the death of the righteous, And let my last
end be like his!

23:11 Þá sagði Balak við Bileam:
"Hvað hefir þú gjört mér? Ég fékk þig
tíl þess að biðja óvinum mínum
bölhæna, og sjá, þú hefir margblessað
þá."

23:11 And Balak said unto Balaam, What
hast thou done unto me? I took thee to curse
mine enemies, and, behold, thou hast
blessed them altogether.

23:12 En Bileam svaraði og sagði:
"Hvort hlýð ég eigi að mæla það eitt, er
Drottinn leggur mér í munn?"

23:12 And he answered and said, Must I not
take heed to speak that which Yahwe putteth
in my mouth?

23:13 Þá sagði Balak við Bileam: "Kom
með mér á annan stað, þar er þú mátt
sjá þá, - þó munt þú aðeins fá séð ysta
hluta þeirra, alla munt þú eigi sjá þá, -
og bið þeim þar bölbæna fyrir mig."

23:13 And Balak said unto him, Come, I pray
thee, with me unto another place, from
whence thou mayest see them; thou shalt
see but the utmost part of them, and shalt not
see them all: and curse me them from thence.

23:14 Og hann tók hann með sér upp á
Njósnavöll, upp á Pisgatind, og reisti
þar sjö ölturu og fórnaði.

23:14 And he took him into the field of
Zophim, to the top of Pisgah, and built seven
altars, and offered up a bullock and a ram on
every altar.

23:15 Þá mælti Bileam við Balak:
"Statt þú hér hjá brenniförn þinni,
meðan ég fer þangað til móts við Guð."

23:15 And he said unto Balak, Stand here by
thy burnt-offering, while I meet Yahwe yonder.

23:16 Drottinn kom til móts við Bileam
og lagði honum orð í munn og sagði:
"Far þú aftur til Balaks, og mæl svo
sem ég segi þér."

23:16 And Yahwe met Balaam, and put a
word in his mouth, and said, Return unto
Balak, and thus shalt thou speak.

23:17 Gekkk hann þá til hans, og sjá,
hann stóð hjá brenniförn sinni og
höfðingjar Móabs með honum. Og
Balak mælti við hann: "Hvað sagði
Drottinn?"

23:17 And he came to him, and, lo, he was
standing by his burnt-offering, and the princes
of Moab with him. And Balak said unto him,
What hath Yahwe spoken?

23:18 Flutti Bileam þá kvæði sitt og
mælti: Ris þú upp, Balak, og hlýð á!
Hlusta þú á mig, Sippórs sonur!

23:18 And he took up his parable, and said,
Rise up, Balak, and hear; Harken unto me,
thou son of Zippor:

23:19 Guð er ekki maður, að hann ljúgi,
né sonur manns, að hann sjái sig um
hönd. Skyldi hann segja nokkuð og
gjöra það eigi, tala nokkuð og efna það
eigi?

23:19 God is not a man, that he should lie,
Neither the son of man, that he should repent:
Hath he said, and will he not do it? Or hath he
spoken, and will he not make it good?

23:20 Sjá, að blessa var mér falið, fyrir
því blessa ég og tek það eigi aftur.

23:20 Behold, I have received
commandment to bless: And he hath blessed,
and I cannot reverse it.

23:21 Eigi sést óheill með Jakob, né
heldur má mein líta með Ísrael.
Drottinn, Guð hans, er með honum, og
konungsfögnuður er hjá honum.

23:21 He hath not beheld iniquity in Jacob;
Neither hath he seen perverseness in Israel:
Yahwe his God is with him, And the shout of
a king is among them.

23:22 Sá Guð, sem leiddi þá af
Egyptalandi, er honum sem horn
visundarins.

23:22 God bringeth them forth out of Egypt;
He hath as it were the strength of the wild-ox.

23:23 Því að eigi er galdur með Jakob
né fjölkynngi með Ísrael. Nú verður
það eitt sagt um Jakob og Ísrael:
Hversu mikla hluti hefir Guð gjört!

23:23 Surely there is no enchantment with
Jacob; Neither is there any divination with
Israel: Now shalt it be said of Jacob and of
Israel, What hath God wrought!

23:24 Hann er þjóðflokkur, sem ris
upp eins og ljónynja og reisir sig sem
ljón, hann leggst ekki niður fyrr en
hann hefir efið bráð og drukkíð blóð
veginna manna.

23:24 Behold, the people riseth up as a
lioness, And as a lion doth he lift himself up:
He shall not lie down until he eat of the prey,
And drink the blood of the slain.

23:25 Þá sagði Balak við Bileam: "Þú
skalt hvorki biðja honum bölbæna né
blessa hann."

23:25 And Balak said unto Balaam, Neither
curse them at all, nor bless them at all.

23:26 En Bileam svaraði og sagði við
Balak: "Hefi ég ekki sagt þér: Allt það,
sem Drottinn býður, það mun ég
gjöra?"

23:26 But Balaam answered and said unto
Balak, Told not I thee, saying, All that Yahwe
speaketh, that I must do?

23:27 Þá mælti Balak við Bileam:
"Kom þú, ég vil fara með þig á annan
stað. Vera má að Guði þóknist, að þú
biðir þeim þar bölbæna fyrir mig."

23:27 And Balak said unto Balaam, Come
now, I will take thee unto another place;
peradventure it will please God that thou
mayest curse me them from thence.

23:28 Tók Balak þá Bileam með sér
upp á Peórtind, sem mænir yfir örafin.

23:28 And Balak took Balaam unto the top of
Peor, that looketh down upon the desert.

23:29 Þá mælti Bileam við Balak:
"Gjör þú mér hér sjö ölturu og fá mér
hingað sjö uxa og sjö hrúta."

23:29 And Balaam said unto Balak,

Build me here seven altars, and prepare me
here seven bullocks and seven rams.

23:30 Og Balak gjörði sem Bileam
mælti og fórnaði uxa og hrút á altari
hverju.

23:30 And Balak did as Balaam had said,
and offered up a bullock and a ram on every
altar.

24:1 Þegar Bileam sá, að það var gott í
augum Guðs að blessa Ísrael, gekk
hann ekki burt eins og í fyrri skiptin til
að leita spáfrétta, heldur hélt á leið til
eyðimerkurinnar.

24:1 And when Balaam saw that it pleased
Yahwe to bless Israel, he went not, as at the
other times, to meet with enchantments, but
he set his face toward the wilderness.

24:2 Og er Bileam hóf upp augu sín og
sá Ísrael, þar sem hann lá í herbúðum
eftir kynkvíslum sínum, kom andi Guðs
yfir hann.

24:2 And Balaam lifted up his eyes, and he
saw Israel dwelling according to their tribes;
and the Spirit of God came upon him.

24:3 Flutti hann þá kvæði sitt og mælti:
Svo mælir Bileam Beórsson, svo mælir
maðurinn, sem byrgð hefir augun.

24:3 And he took up his parable, and said,
Balaam the son of Beor saith, And the man
whose eye was closed saith;

24:4 Svo mælir hann, sem heyrir orð
Guðs, sem sér sýn Hins Almáttuga,
hnigandi niður og með upp loknum
augum:

24:4 He saith, who heareth the words of God,
Who seeth the vision of the Almighty, Falling
down, and having his eyes open:

24:5 Hve fögur eru tjöld þín, Jakob!
bústaðir þínir, Ísrael!

24:5 How goodly are thy tents, O Jacob, Thy
tabernacles, O Israel!

24:6 Eins og viðir árdalir, eins og
aldingarðar á fljótsbökkum, eins og
alóetré, er Drottinn hefir gróðursett,
eins og sedrustré við vötn.

24:6 As valleys are they spread forth, As
gardens by the river-side, As lign-aloes which
Yahwe hath planted, As cedar-trees beside
the waters.

24:7 Vatn rennur úr skjólum hans, og
sæð hans hefir nægt vatn. Konungur
hans mun meiri verða en Agag, og
konungdómur hans mun verða
vegsamlegur.

24:7 Water shall flow from his buckets, And
his seed shall be in many waters, And his
king shall be higher than Agag, And his
kingdom shall be exalted.

24:8 Sá Guð, sem leiddi hann af
Egyptalandi, er honum sem horn
visundarins. Hann upp etur óvinaþjóðir,
og bein þeirra brýtur hann og nistir þá
með örvum sínum.

24:8 God bringeth him forth out of Egypt; He
hath as it were the strength of the wild-ox: He
shall eat up the nations his adversaries, And
shall break their bones in pieces, And smite
them through with his arrows.

24:9 Hann leggst niður, hvílist sem ljón
og sem ljónynja, - hver þorir að reka
hann á fætur? Blessaður sé hver sá,

sem blessar þig, en hölvaður sé hver sá, sem hölvar þér.

24:9 He couched, he lay down as a lion, And as a lioness; who shall rouse him up? Blessed be every one that blesseth thee, And cursed be every one that curseth thee.

24:10 Balak reiddist þá Bileam mjög og barði saman hnefunum og sagði við Bileam: "Til þess að biðja hölbæna óvinum mínum kallaði ég þig, en sjá, þú hefir nú blessað þá þrem sínum.

24:10 And Balak's anger was kindled against Balaam, and he smote his hands together; and Balak said unto Balaam, I called thee to curse mine enemies, and, behold, thou hast altogether blessed them these three times.

24:11 Far þú því sem skjótast heim til þín! Ég hugðist veita þér mikla sæmd, en sjá, Drottinn hefir svipt þig þeirri sæmd."

24:11 Therefore now flee thou to thy place: I thought to promote thee unto great honor; but, lo, Yahwe hath kept thee back from honor.

24:12 Þá sagði Bileam við Balak: "Mælti ég eigi þegar við sendimenn þá, er þú gjörðir til mín, þessum orðum:

24:12 And Balaam said unto Balak, Spake I not also to thy messengers that thou sentest unto me, saying,

24:13 „Þó að Balak gefi mér hús sitt fullt af silfri og gulli, gæti ég samt ekki brugðið af boði Drottins til þess að gjöra gott eða illt eftir hugþóttá mínum. Það sem Drottinn mælir, það mun ég mæla?"

24:13 If Balak would give me his house full of silver and gold, I cannot go beyond the word of Yahwe, to do either good or bad of mine own mind; what Yahwe speaketh, that will I speak?

24:14 Og sjá, nú fer ég til minnar þjóðar. Kom, ég vil segja þér fyrir, hvað þessi þjóð mun gjöra þinni þjóð á komandi tímum."

24:14 And now, behold, I go unto my people: come, and I will advertise thee what this people shall do to thy people in the latter days.

24:15 Flutti hann þá kvæði sitt og mælti: Svo mælir Bileam Beórsson, svo mælir maðurinn, sem byrgð hefir augun.

24:15 And he took up his parable, and said, Balaam the son of Beor saith, And the man whose eye was closed saith;

24:16 Svo mælir hann, sem heyrir orð Guðs og þekkir ráð hins hæsta, sem sér sýn Hins Almáttuga, hnigandi niður og með upp loknum augum:

24:16 He saith, who heareth the words of God, And knoweth the knowledge of the Most High, Who seeth the vision of the Almighty, Falling down, and having his eyes open:

24:17 Ég sé hann, þó eigi nú, ég lít hann, þó eigi í nánd. Stjarna rennur upp af Jakob, og veldissproti ris af Ísrael. Hann lýstur sundur þunnvangann á Móab og hvirfilinn á öllum hávaðamönnum.

24:17 I see him, but not now; I behold him, but not nigh: There shall come forth a star out of Jacob, And a sceptre shall rise out of Israel, And shall smite through the corners of Moab, And break down all the sons of tumult.

24:18 Og Edóm mun verða þegnd og Seir mun verða þegnd - þessir óvinir hans, en Ísrael eykur vald sitt.

24:18 And Edom shall be a possession, Seir also shall be a possession, who were his enemies; While Israel doeth valiantly.

24:19 Frá Jakob mun drottari koma og eyða flóttamönnum í borgunum.

24:19 And out of Jacob shall one have dominion, And shall destroy the remnant from the city.

24:20 En er hann leit Amalekita, flutti hann kvæði sitt og mælti: Fremstur af þjóðunum er Amalek, en að lyktum hnigur hann í valinn.

24:20 And he looked on Amalek, and took up his parable, and said, Amalek was the first of the nations; But his latter end shall come to destruction.

24:21 Og er hann leit Kenita, flutti hann kvæði sitt og mælti: Traustur er bústaður þinn, og hreiður þitt er byggt á kletti.

24:21 And he looked on the Kenite, and took up his parable, and said, Strong is thy dwelling-place, And thy nest is set in the rock.

24:22 Og þó er Kain eyðingin vis. Brátt mun Assúr flytja þig burt hernuminn.

24:22 Nevertheless Kain shall be wasted, Until Asshur shall carry thee away captive.

24:23 Og hann flutti kvæði sitt og mælti: Vei, hver mun fá lífi haldið, er Guð lætur þetta að bera!

24:23 And he took up his parable, and said, Alas, who shall live when God doeth this?

24:24 Og skip koma vestan frá Kýpur, og þau lægja Assúr og þau lægja Eber. En hann mun og hniga í valinn.

24:24 But ships shall come from the coast of Kittim, And they shall afflict Asshur, and shall afflict Eber; And he also shall come to destruction.

24:25 Síðan tók Bileam sig upp, hélt af stað og hvarf aftur heimleiðis, og Balak fór einnig leiðar sinnar.

24:25 And Balaam rose up, and went and returned to his place; and Balak also went his way.

25:1 Meðan Ísrael dvaldi í Sittím, tók lýðurinn að drygja hör með Móabs dætrum.

25:1 And Israel abode in Shittim; and the people began to play the harlot with the daughters of Moab:

25:2 Buðu þær lýðnum til fórnarmálda goda sinna, og lýðurinn át og tilbað goð þeirra.

25:2 for they called the people unto the sacrifices of their gods; and the people did eat, and bowed down to their gods.

25:3 Og Ísrael hafði mök við Baal Peór. Upptendraðist þá reiði Drottins gegn Ísrael.

25:3 And Israel joined himself unto Baal-peor: and the anger of Yahwe was kindled against Israel.

25:4 Drottinn sagði við Móse: "Tak með þér alla höfðingja lýðsins og liflát þá úti undir berum himni fyrir Drottni, svo að hin ákafa reiði Drottins

hverfi í brott frá Ísrael."

25:4 And Yahwe said unto Moses, Take all the chiefs of the people, and hang them up unto Yahwe before the sun, that the fierce anger of Yahwe may turn away from Israel.

25:5 Móse sagði þá við dómarana í Ísrael: "Drepi nú hver um sig þá af sínum mönnum, er mök hafa haft við Baal Peór."

25:5 And Moses said unto the judges of Israel, Slay ye every one his men that have joined themselves unto Baal-peor.

25:6 Sjá, einn af Ísraelsmönnum kom og hafði með sér midianska konu til bræðra sinna í augsýn Móse og alls safnaðar Ísraelsmanna, er þeir voru grátandi fyrir dyrum samfundatjaldsins.

25:6 And, behold, one of the children of Israel came and brought unto his brethren a Midianitish woman in the sight of Moses, and in the sight of all the congregation of the children of Israel, while they were weeping at the door of the tent of meeting.

25:7 En er Pinehas, sonur Eleasars Aronssonar prests, sá það, gekk hann fram úr söfnuðinum og tók spjót í hönd sér.

25:7 And when Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, saw it, he rose up from the midst of the congregation, and took a spear in his hand;

25:8 Fór hann á eftir Ísraelsmanninum inn í svefnhýsið og lagði þau bæði í gegn. Ísraelsmanninn og konuna, gegnum kvíðinn. Staðnaði þá plágan meðal Ísraelsmanna.

25:8 And he went after the man of Israel into the pavilion, and thrust both of them through, the man of Israel, and the woman through her body. So the plague was stayed from the children of Israel.

25:9 En þeir sem dóu í plágunni, voru tuttugu og fjórar þúsundir.

25:9 And those that died by the plague were twenty and four thousand.

25:10 Drottinn talaði við Móse og sagði: **25:10** And Yahwe spake unto Moses, saying,

25:11 "Pinehas, sonur Eleasars Aronssonar prests, hefir bægt reiði minni frá Ísraelsmönnum með því að vandlata meðal þeirra með mínu vandlæti. Hefi ég því eigi gjöreytt Ísraelsmönnum í vandlæti mínu.

25:11 Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, hath turned my wrath away from the children of Israel, in that he was jealous with my jealousy among them, so that I consumed not the children of Israel in my jealousy.

25:12 Seg því: „Sjá, ég gef honum minn friðarsáttmála.

25:12 Wherefore say, Behold, I give unto him my covenant of peace:

25:13 Hann og niðjar hans eftir hann skulu hljóta sáttmála avarandi prestdóms fyrir það, að hann vandlætti vegna Guðs síns og friðþægði fyrir Ísraelsmenn."

25:13 and it shall be unto him, and to his seed after him, the covenant of an everlasting priesthood; because he was jealous for his God, and made atonement for the children of Israel.

25:14 Hinn vegni Ísraelsmaður, sá er veginn var ásamt midíönsku konunni, hét Simrí Salúson. Var hann höfðingi eins attlegrs meðal Simeoníta.

25:14 Now the name of the man of Israel that was slain, who was slain with the Midianitish woman, was Zimri, the son of Salu, a prince of a fathers' house among the Simeonites.

25:15 Ög midíanska konan, sem vegin var, hét Kosbí Súrðóttir, en hann var höfðingi yfir ættstofni einum í Midían.

25:15 And the name of the Midianitish woman that was slain was Cozbi, the daughter of Zur; he was head of the people of a fathers' house in Midian.

25:16 Ög Drottinn talaði við Móse og sagði:

25:16 And Yahwe spake unto Moses, saying,

25:17 "Kreppið að Midíansmönnum og fellið þá.

25:17 Vex the Midianites, and smite them;

25:18 Því að þeir hafa komið yður í krappan stað með brögðum þeim, er þeir beittu yður, bæði að því er snertir dýrkun Peórs og systur þeirra, Kosbí, dóttur midíanska höfðingjans, hennar sem vegin var, þá er plágan reið yfir sökum dýrkunar Peórs."

25:18 for they vex you with their wiles, wherewith they have beguiled you in the matter of Peor, and in the matter of Cozbi, the daughter of the prince of Midian, their sister, who was slain on the day of the plague in the matter of Peor.

26:1 Eftir pláguna sagði Drottinn við Móse og Eleasar Aronsson prests:

26:1 And it came to pass after the plague, that Yahwe spake unto Moses and unto Eleazar the son of Aaron the priest, saying,

26:2 "Takið manntal alls safnaðar Ísraelsmanna, þeirra er tvítugir eru og þaðan af eldri, eftir ættum þeirra, allra þeirra sem vopnfærir eru í Ísrael."

26:2 Take the sum of all the congregation of the children of Israel, from twenty years old and upward, by their fathers' houses, all that are able to go forth to war in Israel.

26:3 Ög Móse og Eleasar prestur töldu þá á Móabsheiðum, við Jórdan gegnt Jeríkó.

26:3 And Moses and Eleazar the priest spake with them in the plains of Moab by the Jordan at Jericho, saying,

26:4 frá tvítugs aldri og þaðan af eldri, eins og Drottinn hafði boðið Móse, Ísraelsmenn, þeir er fóru af Egyptalandi, voru:

26:4 Take the sum of the people, from twenty years old and upward; as Yahwe commanded Moses and the children of Israel, that came forth out of the land of Egypt.

26:5 Rúben, frumgetinn sonur Ísraels. Synir Rúbens: Hanok, frá honum er komin kynkvísl Hanokíta, frá Pallú kynkvísl Pallúíta.

26:5 Reuben, the first-born of Israel; the sons of Reuben: of Hanoch, the family of the Hanochites; of Pallu, the family of the Palluites;

26:6 frá Hesrón kynkvísl Hesróníta, frá Karmí kynkvísl Karmíta.

26:6 of Hezron, the family of the Hezronites; of Carmi, the family of the Carmites.

26:7 Þessar eru kynkvíslir Rúbeníta. En þeir sem taldir voru af þeim, voru 43.730.

26:7 These are the families of the Reubenites; and they that were numbered of them were forty and three thousand and seven hundred and thirty.

26:8 Synir Pallú: Eliab;

26:8 And the sons of Pallu: Eliab.

26:9 og synir Eliabs: Nemúel, Datan og Abíram. Það voru þessir Datan og Abíram, fulltrúar safnaðarins, sem þráttuðu við Móse og við Aron í flokki Kóra, þá er þeir þráttuðu við Drottín.

26:9 And the sons of Eliab: Nemuel, and Dathan, and Abiram. These are that Dathan and Abiram, who were called of the congregation, who strove against Moses and against Aaron in the company of Korah, when they strove against Yahwe,

26:10 Öpnaði jörðin þá munn sinn og svalg þá og Kóra, þá er flokkurinn fórst, með því að eldur eyddi tvö hundruð og fimmtíu manns, og urðu þeir til tákns.

26:10 and the earth opened its mouth, and swallowed them up together with Korah, when that company died; what time the fire devoured two hundred and fifty men, and they became a sign.

26:11 En synir Kóra fórust þó ekki.

26:11 Notwithstanding, the sons of Korah died not.

26:12 Synir Símeons, eftir kynkvíslum þeirra: frá Nemúel er komin kynkvísl Nemúelíta, frá Jamin kynkvísl Jaminíta, frá Jakín kynkvísl Jakíníta.

26:12 The sons of Simeon after their families: of Nemuel, the family of the Nemuelites; of Jamin, the family of the Jaminites; of Jachin, the family of the Jachinites;

26:13 frá Sera kynkvísl Seráíta, frá Sál kynkvísl Sálíta.

26:13 of Zerah, the family of the Zerahites; of Shaul, the family of the Shaulites.

26:14 Þessar eru kynkvíslir Símeoníta, 22.200.

26:14 These are the families of the Simeonites, twenty and two thousand and two hundred.

26:15 Synir Gaðs, eftir kynkvíslum þeirra: frá Sefón er komin kynkvísl Sefóníta, frá Haggi kynkvísl Haggíta, frá Súni kynkvísl Súníta.

26:15 The sons of Gad after their families: of Zephon, the family of the Zephonites; of Haggi, the family of the Haggites; of Shuni, the family of the Shunites;

26:16 frá Ösní kynkvísl Ösníta, frá Eri kynkvísl Erita,

26:16 of Ozni, the family of the Oznites; of Eri, the family of the Erites;

26:17 frá Aród kynkvísl Aródíta, frá Arelí kynkvísl Arelíta.

26:17 of Arod, the family of the Arodites; of Arelí, the family of the Arelites.

26:18 Þessar eru ættkvíslir Gaðs sona, þeir er taldir voru af þeim, 40.500.

26:18 These are the families of the sons of Gad according to those that were numbered of them, forty thousand and five hundred.

26:19 Synir Júda voru Ger og Ónan, en Ger og Ónan dóu í Kanaanlandi.

26:19 The sons of Judah: Er and Onan; and Er and Onan died in the land of Canaan.

26:20 Synir Júda, eftir kynkvíslum þeirra: frá Sela er komin kynkvísl Selaníta, frá Peres kynkvísl Peresíta, frá Sera kynkvísl Seráíta.

26:20 And the sons of Judah after their families were: of Shelah, the family of the Shelanites; of Perez, the family of the Perezites; of Zerah, the family of the Zerahites.

26:21 Synir Peres voru: frá Hesrón kynkvísl Hesróníta, frá Hamúl kynkvísl Hamúlíta.

26:21 And the sons of Perez were: of Hezron, the family of the Hezronites; of Hamul, the family of the Hamulites.

26:22 Þessar eru kynkvíslir Júda, þeir er taldir voru af þeim, 76.500.

26:22 These are the families of Judah according to those that were numbered of them, threescore and sixteen thousand and five hundred.

26:23 Synir Íssakars, eftir kynkvíslum þeirra: frá Tóla er komin kynkvísl Tólaíta, frá Púva kynkvísl Púníta.

26:23 The sons of Issachar after their families: of Tola, the family of the Tolaites; of Puvah, the family of the Punites;

26:24 frá Jasjúb kynkvísl Jasjúbíta, frá Símon kynkvísl Símoníta.

26:24 of Jashub, the family of the Jashubites; of Shimron, the family of the Shimronites.

26:25 Þessar eru kynkvíslir Íssakars, þeir er taldir voru af þeim, 64.300.

26:25 These are the families of Issachar according to those that were numbered of them, threescore and four thousand and three hundred.

26:26 Synir Sebúlons, eftir kynkvíslum þeirra: frá Sered er komin kynkvísl Seredíta, frá Elon kynkvísl Eloníta, frá Jahleel kynkvísl Jahleelíta.

26:26 The sons of Zebulun after their families: of Sered, the family of the Seredites; of Elon, the family of the Elonites; of Jahleel, the family of the Jahleelites.

26:27 Þessar eru kynkvíslir Sebúlóníta, þeir er taldir voru af þeim, 60.500.

26:27 These are the families of the Zebulunites according to those that were numbered of them, threescore thousand and five hundred.

26:28 Synir Jósefs, eftir kynkvíslum þeirra: Manasse og Efraím.

26:28 The sons of Joseph after their families: Manasseh and Ephraim.

26:29 Synir Manasse: frá Makír er komin kynkvísl Makíríta, en Makír gat Gíleað, frá Gíleað er komin kynkvísl Gíleaðíta.

26:29 The sons of Manasseh: of Machir, the family of the Machirites; and Machir begat Gilead; of Gilead, the family of the Gileadites.

26:30 Þessir eru synir Gileads: Jeser, frá honum er komin kynkvísl Jesríta, frá Helek kynkvísl Helekíta.

26:30 These are the sons of Gilead: of Iezer, the family of the Iezerites; of Helek, the family of the Helekites;

26:31 frá Asriel kynkvísl Asrielíta, frá Sikem kynkvísl Sikemíta.

26:31 and of Asriel, the family of the Asrielites; and of Shechem, the family of the Shechemites;

26:32 frá Semida kynkvísl Semidaíta, frá Hefer kynkvísl Hefríta.

26:32 and of Shemida, the family of the Shemidaïtes; and of Hephher, the family of the Hephherites.

26:33 En Selofhað sonur Hefers átti enga sonu, heldur aðeins dætur. Dætur Selofhaðs hétu Mahla, Nóa, Högla, Milka og Tirsá.

26:33 And Zelophehad the son of Hephher had no sons, but daughters: and the names of the daughters of Zelophehad were Mahlah, and Noah, Hoglah, Milcah, and Tirzah.

26:34 Þessar eru kynkvíslir Manasse, og þeir sem taldir voru af þeim, 52.700.

26:34 These are the families of Manasseh; and they that were numbered of them were fifty and two thousand and seven hundred.

26:35 Þessir eru synir Efraims, eftir kynkvíslum þeirra: frá Sútela er komin kynkvísl Sútelaíta, frá Beker kynkvísl Bekeríta, frá Tahan kynkvísl Tahaníta.

26:35 These are the sons of Ephraim after their families: of Shuthelah, the family of the Shuthelahites; of Becher, the family of the Becherites; of Tahan, the family of the Tahanites.

26:36 Þessir voru synir Sútela: frá Eran kynkvísl Eraníta.

26:36 And these are the sons of Shuthelah: of Eran, the family of the Eranites.

26:37 Þessar eru kynkvíslir Efraims sona, þeir er taldir voru af þeim, 32.500. Þessir eru synir Jósefs eftir kynkvíslum þeirra.

26:37 These are the families of the sons of Ephraim according to those that were numbered of them, thirty and two thousand and five hundred. These are the sons of Joseph after their families.

26:38 Synir Benjamins, eftir kynkvíslum þeirra: frá Bela er komin kynkvísl Belaita, frá Ashbel kynkvísl Ashelíta, frá Ahíram kynkvísl Ahíramíta.

26:38 The sons of Benjamin after their families: of Bela, the family of the Belaites; of Ashbel, the family of the Ashbelites; of Ahiram, the family of the Ahiramites;

26:39 frá Sáfam kynkvísl Sáfamíta, frá Húfam kynkvísl Húfamíta.

26:39 of Shephupham, the family of the Shuphamites; of Hupham, the family of the Huphamites.

26:40 Synir Bela voru Ard og Naaman, frá Ard er komin kynkvísl Ardíta, frá Naaman kynkvísl Naamíta.

26:40 And the sons of Bela were Ard and Naaman: of Ard, the family of the Ardites; of Naaman, the family of the Naamites.

26:41 Þessir eru synir Benjamins, eftir kynkvíslum þeirra, og þeir sem taldir voru af þeim, 45.600.

26:41 These are the sons of Benjamin after their families; and they that were numbered of them were forty and five thousand and six hundred.

26:42 Þessir eru synir Dans, eftir kynkvíslum þeirra: frá Súham er komin kynkvísl Súhamíta. Þessar eru kynkvíslir Dans, eftir kynkvíslum þeirra.

26:42 These are the sons of Dan after their families: of Shuham, the family of the Shuhamites. These are the families of Dan after their families.

26:43 Allar kynkvíslir Súhamíta, þeir er taldir voru af þeim, 64.400.

26:43 All the families of the Shuhamites, according to those that were numbered of them, were threescore and four thousand and four hundred.

26:44 Synir Assers, eftir kynkvíslum þeirra: frá Ímna er komin kynkvísl Ímnníta, frá Jísvi kynkvísl Jísvíta, frá Bría kynkvísl Brííta.

26:44 The sons of Asher after their families: of Imnah, the family of the Imnites; of Ishvi, the family of the Ishvites; of Beriah, the family of the Berites.

26:45 frá sonum Bría: frá Heber kynkvísl Hebríta, frá Malkiel kynkvísl Malkielíta.

26:45 Of the sons of Beriah: of Heber, the family of the Heberites; of Malchiel, the family of the Malchielites.

26:46 Dóttir Assers hét Sera.

26:46 And the name of the daughter of Asher was Serah.

26:47 Þessar eru kynkvíslir Assers sona, þeir er taldir voru af þeim, 53.400.

26:47 These are the families of the sons of Asher according to those that were numbered of them, fifty and three thousand and four hundred.

26:48 Synir Naftalí, eftir kynkvíslum þeirra: frá Jahseel er komin kynkvísl Jahseelíta, frá Gúni kynkvísl Gúnníta.

26:48 The sons of Naphtali after their families: of Jahzeel, the family of the Jahzeelites; of Guni, the family of the Gunites;

26:49 frá Jeser kynkvísl Jisríta, frá Sillem kynkvísl Sillemíta.

26:49 of Jezer, the family of the Jezerites; of Shillem, the family of the Shillemites.

26:50 Þessar eru kynkvíslir Naftalí, eftir kynkvíslum þeirra, sem taldir voru af þeim, 45.400.

26:50 These are the families of Naphtali according to their families; and they that were numbered of them were forty and five thousand and four hundred.

26:51 Þetta voru þeir, sem taldir voru af Ísraelsmönnum, 601.730.

26:51 These are they that were numbered of the children of Israel, six hundred thousand and a thousand seven hundred and thirty.

26:52 Drottinn talaði við Móse og sagði:

26:52 And Yahwe spake unto Moses, saying,

26:53 "Meðal þessara skal landinu skipta til eignar eftir nafnatölu.

26:53 Unto these the land shall be divided for an inheritance according to the number of names.

26:54 Þeirri kynkvísl, sem mannmörg er, skalt þú fá mikið land til eignar, en þeirri, sem fámennt er, lítið land til eignar. Sérhverjum skal land gefið til eignar í réttu hlutfalli við talda menn hans.

26:54 To the more thou shalt give the more inheritance, and to the fewer thou shalt give the less inheritance: to every one according to those that were numbered of him shall his inheritance be given.

26:55 Þó skal landinu skipt með hlutkesti, svo að þeir hljóti það til eignar eftir nöfnum atðstofnanna.

26:55 Notwithstanding, the land shall be divided by lot: according to the names of the tribes of their fathers they shall inherit.

26:56 Eftir því sem hlutkestið segir til, skal eignum skipt milli þeirra, svo sem þeir eru margir og fáir til."

26:56 According to the lot shall their inheritance be divided between the more and the fewer.

26:57 Þessir eru levítarnir, sem taldir voru, eftir kynkvíslum þeirra: frá Gerson er komin kynkvísl Gersoníta, frá Kahat kynkvísl Kahatíta, frá Merari kynkvísl Meraríta.

26:57 And these are they that were numbered of the Levites after their families: of Gershon, the family of the Gershonites; of Kohath, the family of the Kohathites; of Merari, the family of the Merarites.

26:58 Þessar eru kynkvíslir Levi: kynkvísl Líbníta, kynkvísl Hebróníta, kynkvísl Mahelíta, kynkvísl Músíta, kynkvísl Kóraitá. Kahat gat Amram.

26:58 These are the families of Levi: the family of the Libnites, the family of the Hebronites, the family of the Mahlites, the family of the Mushites, the family of the Korahites. And Kohath begat Amram.

26:59 Og kona Amrams hét Jókebed, dóttir Levi; fæddist hún Levi í Egyptalandi. En hún fæddi Amram þá Aron og Móse og systur þeirra Mirjam.

26:59 And the name of Amram's wife was Jochebed, the daughter of Levi, who was born to Levi in Egypt: and she bare unto Amram Aaron and Moses, and Miriam their sister.

26:60 Og Aroni fæddust Nadab, Abihú, Eleasar og Ítamar.

26:60 And unto Aaron were born Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.

26:61 En Nadab og Abihú dóu, er þeir báru annarlegan eld fram fyrir Drottín.

26:61 And Nadab and Abihu died, when they offered strange fire before Yahwe.

26:62 Þeir sem taldir voru af levítum, voru 23.000, allt karlkyn mánaðargamalt og þaðan af eldra. Þeir voru ekki taldir með Ísraelsmönnum, af því að þeim var eigi fengið land til eignar meðal Ísraelsmanna.

26:62 And they that were numbered of them were twenty and three thousand, every male from a month old and upward: for they were not numbered among the children of Israel, because there was no inheritance given them among the children of Israel.

26:63 Þetta er manntalið, sem Móse og Eleasar prestur tóku, er þeir töldu Ísraelsmenn á Móabsheiðum, við Jórdan gegnt Jerikó.

26:63 These are they that were numbered by Moses and Eleazar the priest, who numbered the children of Israel in the plains of Moab by the Jordan at Jericho.

26:64 Enginn þeirra var á manntalinu, sem Móse og Aron prestur tóku meðal Ísraelsmanna í Sinai-eyðimörk.

26:64 But among these there was not a man of them that were numbered by Moses and Aaron the priest, who numbered the children of Israel in the wilderness of Sinai.

26:65 Því að Drottinn hafði sagt um þá: "Þeir skulu vissulega deyja í eyðimörkinni," enda var enginn orðinn eftir af þeim nema Kaleb Jefúnneson og Jósúa Núnsson.

26:65 For Yahwe had said of them, They shall surely die in the wilderness. And there was not left a man of them, save Caleb the son of Jephunneh, and Joshua the son of Nun.

27:1 Þá komu dætur Selofhaðs Heferssonar, Gileadssonar, Makirssonar, Manassesonar, af kynkvíslum Manasse Jósefssonar. Þær hétu Mahla, Nóa, Hogla, Milka og Tírsa. **27:1** Then drew near the daughters of Zelophehad, the son of Hopher, the son of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, of the families of Manasseh the son of Joseph; and these are the names of his daughters: Mahlah, Noah, and Hoglah, and Milcah, and Tirzah.

27:2 Gengu þær fyrir Móse og Eleasar prest og fyrir höfuðsmennina og allan söfnuðinn, fyrir dyrum samfundatjaldsins, og sögðu:

27:2 And they stood before Moses, and before Eleazar the priest, and before the princes and all the congregation, at the door of the tent of meeting, saying,

27:3 "Faðir vor dó í eyðimörkinni, og var hann þó ekki í flokki þeirra manna, er samblástur gjörðu gegn Drottni, í flokki Kóra, því að hann dó vegna sinnar eigin syndar. En hann átti enga sonu.

27:3 Our father died in the wilderness, and he was not among the company of them that gathered themselves together against Yahwe in the company of Korah: but he died in his own sin; and he had no sons.

27:4 Hvers vegna á nú nafn föður vors að hverfa úr ætt hans, af því að hann átti engan son? Fá oss ódal meðal bræðra föður vors."

27:4 Why should the name of our father be taken away from among his family, because he had no son? Give unto us a possession among the brethren of our father.

27:5 Móse flutti mál þeirra fyrir Drottin.

27:5 And Moses brought their cause before Yahwe.

27:6 Og Drottinn sagði við Móse: "Dætur Selofhaðs hafa rétt að mæla.

27:6 And Yahwe spake unto Moses, saying,

27:7 Fá þeim óðalsland meðal bræðra föður þeirra, og þú skalt láta eignarland föður þeirra ganga til þeirra.

27:7 The daughters of Zelophehad speak right: thou shalt surely give them a possession of an inheritance among their father's brethren; and thou shalt cause the inheritance of their father to pass unto them.

27:8 En til Ísraelsmanna skalt þú mæla þessum orðum: „Nú deyr maður og á ekki son. Skuluð þér þá láta eignarland hans ganga til dóttur hans.

27:8 And thou shalt speak unto the children of Israel, saying, If a man die, and have no son, then ye shall cause his inheritance to pass unto his daughter.

27:9 En eigi hann enga dóttur, þá skuluð þér fá bræðrum hans eignarland hans.

27:9 And if he have no daughter, then ye shall give his inheritance unto his brethren.

27:10 En eigi hann enga bræður, þá skuluð þér fá föðurbræðrum hans eignarland hans.

27:10 And if he have no brethren, then ye shall give his inheritance unto his father's brethren.

27:11 En eigi faðir hans enga bræður, þá skuluð þér fá nánasta skyldmenni hans í ættinni eignarland hans, hann skal eignast það." Þetta skulu lög vera með Ísraelsmönnum, svo sem Drottinn hefir boðið Móse.

27:11 And if his father have no brethren, then ye shall give his inheritance unto his kinsman that is next to him of his family, and he shall possess it: and it shall be unto the children of Israel a statute and ordinance, as Yahwe commanded Moses.

27:12 Drottinn sagði við Móse: "Gakk þú hér upp á Abarimfjall og lít yfir landið, sem ég hefi gefið Ísraelsmönnum.

27:12 And Yahwe said unto Moses, Get thee up into this mountain of Abarim, and behold the land which I have given unto the children of Israel.

27:13 Og er þú hefir litið það, skalt þú einnig safnast til þins fólks, eins og Aron bróðir þinn gjörði.

27:13 And when thou hast seen it, thou also shalt be gathered unto thy people, as Aaron thy brother was gathered;

27:14 sökum þess að þið þrjúskudust gegn skipun minni í Síneyðimörk, þá er lýðurinn möglaði og þið skylduð helga mig fyrir augum þeirra með vatninu." - Þar eru nú Meribavötn hjá Kades í Síneyðimörk.

27:14 because ye rebelled against my word in the wilderness of Zin, in the strife of the congregation, to sanctify me at the waters before their eyes. (These are the waters of Meribah of Kadesh in the wilderness of Zin.)

27:15 En Móse talaði við Drottin og sagði:

27:15 And Moses spake unto Yahwe, saying,

27:16 "Drottinn, Guð lífsandans í

öllu holdi, setji mann yfir lýðinn.

27:16 Let Yahwe, the God of the spirits of all flesh, appoint a man over the congregation,

27:17 sem gangi út fyrir þeim og gangi inn fyrir þeim, sem leiði þá út og leiði þá inn, svo að söfnuður Drottins sé eigi eins og hjörð, sem engan hirði hefir."

27:17 who may go out before them, and who may come in before them, and who may lead them out, and who may bring them in; that the congregation of Yahwe be not as sheep which have no shepherd.

27:18 Þá sagði Drottinn við Móse: "Tak þú Jósúa Núnsson, mann sem andi er í, og legg hönd þína yfir hann.

27:18 And Yahwe said unto Moses, Take thee Joshua the son of Nun, a man in whom is the Spirit, and lay thy hand upon him;

27:19 Leið hann fyrir Eleasar prest og fram fyrir allan söfnuðinn og skipa hann í embætti í augsyn þeirra.

27:19 and set him before Eleazar the priest, and before all the congregation; and give him a charge in their sight.

27:20 Og þú skalt leggja yfir hann af tíga þinni, svo að allur söfnuður Ísraelsmanna hlýði honum.

27:20 And thou shalt put of thine honor upon him, that all the congregation of the children of Israel may obey.

27:21 Og hann skal ganga fyrir Eleasar prest, en Eleasar leita úrskurðar með úrim fyrir hann frammi fyrir Drottni. Að hans boði skulu þeir ganga út, og að hans boði skulu þeir ganga inn, hann og allir Ísraelsmenn með honum og allur söfnuðurinn."

27:21 And he shall stand before Eleazar the priest, who shall inquire for him by the judgment of the Urim before Yahwe: at his word shall they go out, and at his word they shall come in, both he, and all the children of Israel with him, even all the congregation.

27:22 Og Móse gjörði eins og Drottinn hafði boðið honum. Tók hann Jósúa og leiddi hann fyrir Eleasar prest og fram fyrir allan söfnuðinn.

27:22 And Moses did as Yahwe commanded him; and he took Joshua, and set him before Eleazar the priest, and before all the congregation:

27:23 lagði því næst hendur sínar yfir hann og skipaði hann í embætti, eins og Drottinn hafði sagt fyrir Móse.

27:23 and he laid his hands upon him, and gave him a charge, as Yahwe spake by Moses.

28:1 Drottinn talaði við Móse og sagði: **28:1** And Yahwe spake unto Moses, saying,

28:2 "Þjóð þú Ísraelsmönnum og seg við þá: Þér skuluð geta þess að fara mér á tilteknum tíma fórnargjöf mína, mat minn af eldförnunum til þægilegs ilms, er mér ber.

28:2 Command the children of Israel, and say unto them, My oblation, my food for my offerings made by fire, of a sweet savor unto me, shall ye observe to offer unto me in their due season.

28:3 Og þú skalt segja við þá: Þetta er eldförnin, sem þér skuluð fara Drottni:

Tvær sauðkindur veturgamlar, gallalausar, á dag í stöðuga brennifórn.
28:3 And thou shalt say unto them, This is the offering made by fire which ye shall offer unto Yahwe: he-lambs a year old without blemish, two day by day, for a continual burnt-offering.

28:4 Annarri sauðkindinni skalt þú fórna að morgni, hinni skalt þú fórna að kveldi um sólsetur.
28:4 The one lamb shalt thou offer in the morning, and the other lamb shalt thou offer at even;

28:5 og tíunda parti úr efu af finu mjöli, blönduðu við fjórðung úr hin af olíu úr steyttum oliuberjum, í matfórn.
28:5 and the tenth part of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with the fourth part of a hin of beaten oil.

28:6 Er það hin stöðuga brennifórn, sem færð var undir Sinaifjalli til þægilegs ilms, sem eldfórn Drottnei til handa.
28:6 It is a continual burnt-offering, which was ordained in mount Sinai for a sweet savor, an offering made by fire unto Yahwe.

28:7 Í dreypifórn skal fylgja hverri sauðkind fjórðungur úr hin. Í helgidóminum skalt þú dreypa Drottnei dreypifórn af áfengum drykk.
28:7 And the drink-offering thereof shall be the fourth part of a hin for the one lamb: in the holy place shalt thou pour out a drink-offering of strong drink unto Yahwe.

28:8 Hinni sauðkindinni skalt þú fórna um sólsetur, með sömu matfórn sem um morguninn og þeirri dreypifórn, er henni fylgir, sem eldfórn þægilegs ilms Drottnei til handa.
28:8 And the other lamb shalt thou offer at even: as the meal-offering of the morning, and as the drink-offering thereof, thou shalt offer it, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe.

28:9 Á hvíldardegi skal fórna tveim sauðkindum veturgömlum gallalausum, og tveim tíundu pörtum úr efu af finu mjöli, blönduðu við olíu, í matfórn, og dreypifórninni, er henni fylgir.
28:9 And on the sabbath day two he-lambs a year old without blemish, and two tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, and the drink-offering thereof:

28:10 Þetta er brennifórnin, sem færa skal á hverjum hvíldardegi, auk hinnar stöðugu brennifórnar og dreypifórnarinnar, er henni fylgir.
28:10 this is the burnt-offering of every sabbath, besides the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

28:11 Á fyrsta degi hvers mánaðar skuluð þér færa Drottnei í brennifórn tvö ungneyti, einn hrút og sjö sauðkindur veturgamlar gallalausar.
28:11 And in the beginnings of your months ye shall offer a burnt-offering unto Yahwe: two young bullocks, and one ram, seven he-lambs a year old without blemish;

28:12 og þrjá tíundu parta úr efu af finu mjöli, blönduðu við olíu, í matfórn með hverju nauti, tvo tíundu parta af finu mjöli, blönduðu við olíu, í matfórn með hrútnum,

28:12 and three tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for each bullock; and two tenth parts of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for the one ram;

28:13 og einn tíunda part af finu mjöli, blönduðu við olíu, í matfórn með hverri sauðkind, sem brennifórn þægilegs ilms, sem eldfórn Drottnei til handa.
28:13 and a tenth part of fine flour mingled with oil for a meal-offering unto every lamb; for a burnt-offering of a sweet savor, an offering made by fire unto Yahwe.

28:14 Dreypifórnirnar, er þeim fylgja, skulu vera hálf hin af vini með hverju nauti, þriðjungur úr hin með hrútnum og fjórðungur úr hin með hverri sauðkind. Þetta er brennifórnin, sem fórna skal á hverjum mánuði árið um kring.
28:14 And their drink-offerings shall be half a hin of wine for a bullock, and the third part of a hin for the ram, and the fourth part of a hin for a lamb: this is the burnt-offering of every month throughout the months of the year.

28:15 Auk þess einn geithafur í syndafórn Drottnei til handa. Skal fórna honum auk hinnar stöðugu brennifórnar og dreypifórnarinnar, er henni fylgir.
28:15 And one he-goat for a sin-offering unto Yahwe; it shall be offered besides the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

28:16 Í fyrsta mánuðinum, á fjórtánda degi mánaðarins, eru páskar Drottins.
28:16 And in the first month, on the fourteenth day of the month, is Yahwe's passover.

28:17 Og á fimmtánda degi hins sama mánaðar er hátíð. Í sjö daga skal eta ósýrt brauð.
28:17 And on the fifteenth day of this month shall be a feast: seven days shall unleavened bread be eaten.

28:18 Fyrsta daginn er haldin helg samkoma. Eigi skuluð þér þá vinna neina stritvinnu.
28:18 In the first day shall be a holy convocation: ye shall do no servile work;

28:19 Og þér skuluð færa Drottnei í eldfórn, í brennifórn tvö ungneyti, einn hrút og sjö sauðkindur veturgamlar. Skuluð þér hafa þær gallalausar.
28:19 but ye shall offer an offering made by fire, a burnt-offering unto Yahwe: two young bullocks, and one ram, and seven he-lambs a year old; they shall be unto you without blemish;

28:20 Og í matfórn með þeim fint mjöl, blandað við olíu. Skuluð þér fórna þremur tíundu pörtum með hverju nauti og tveimur tíundu pörtum með hrútnum.
28:20 and their meal-offering, fine flour mingled with oil: three tenth parts shall ye offer for a bullock, and two tenth parts for the ram;

28:21 Einum tíunda parti skalt þú fórna með hverri þeirra sjö sauðkinda.
28:21 a tenth part shalt thou offer for every lamb of the seven lambs;

28:22 Enn fremur einn hafur í syndafórn til þess að friðþægja fyrir yður.
28:22 and one he-goat for a sin-offering, to make atonement for you.

28:23 Þessu skuluð þér fórna, auk morgunbrennifórnarinnar, sem fram er borin í hina stöðugu brennifórn.
28:23 Ye shall offer these besides the burnt-offering of the morning, which is for a continual burnt-offering.

28:24 Þessu skuluð þér fórna á degi hverjum í sjö daga sem eldfórnarmat þægilegs ilms Drottnei til handa. Skal fórna því auk hinnar stöðugu brennifórnar og dreypifórnarinnar, er honum fylgir.
28:24 After this manner ye shall offer daily, for seven days, the food of the offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe: it shall be offered besides the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

28:25 Sjöunda daginn skuluð þér halda helga samkomu. Eigi skuluð þér þá vinna neina stritvinnu.
28:25 And on the seventh day ye shall have a holy convocation: ye shall do no servile work.

28:26 Frumgróðadaginn, þegar þér færið Drottnei nýja matfórn, á viknahátíð yðar, skuluð þér halda helga samkomu. Eigi skuluð þér þá vinna neina stritvinnu.
28:26 Also in the day of the first-fruits, when ye offer a new meal-offering unto Yahwe in your feast of weeks, ye shall have a holy convocation; ye shall do no servile work;

28:27 Og í brennifórn þægilegs ilms Drottnei til handa skuluð þér færa tvö ungneyti, einn hrút og sjö sauðkindur veturgamlar.
28:27 but ye shall offer a burnt-offering for a sweet savor unto Yahwe: two young bullocks, one ram, seven he-lambs a year old;

28:28 Og í matfórn með þeim fint mjöl, blandað við olíu, þrjá tíundu parta með hverju nauti, tvo tíundu parta með hrútnum,
28:28 and their meal-offering, fine flour mingled with oil, three tenth parts for each bullock, two tenth parts for the one ram,

28:29 einn tíunda part með hverri þeirra sjö sauðkinda;
28:29 the tenth part for every lamb of the seven lambs;

28:30 einn geithafur til þess að friðþægja fyrir yður.
28:30 one he-goat, to make atonement for you.

28:31 Auk hinnar stöðugu brennifórnar og matfórnarinnar, er henni fylgir, skuluð þér fórna þessu, ásamt dreypifórnunum, er því fylgja. Skuluð þér hafa það gallalaust.
28:31 Besides the continual burnt-offering, and the meal-offering thereof, ye shall offer them (they shall be unto you without blemish), and their drink-offerings.

29:1 Í sjöunda mánuðinum, á fyrsta degi mánaðarins, skuluð þér halda helga samkomu. Eigi skuluð þér þá

vinna neina stritvinnu. Þann dag skal blásið í básúnnur hjá yður.

29:1 And in the seventh month, on the first day of the month, ye shall have a holy convocation; ye shall do no servile work: it is a day of blowing of trumpets unto you.

29:2 Í brennifórn til þægilegs ilms fyrir Drottín skuluð þér þá fórna einu ungneyti, einum hrút og sjö veturgömlum sauðkindum gallalausum.

29:2 And ye shall offer a burnt-offering for a sweet savor unto Yahwe: one young bullock, one ram, seven he-lambs a year old without blemish;

29:3 Og í matfórn með þeim fint mjöl blandað við olíu, þrjá tíundu parts með nautinu, tvo tíundu parts með hrútunum.
29:3 and their meal-offering, fine flour mingled with oil, three tenth parts for the bullock, two tenth parts for the ram,

29:4 og einn tíunda part með hverri þeirra sjö sauðkinda.

29:4 and one tenth part for every lamb of the seven lambs;

29:5 Enn fremur einn geithafur í syndafórn til þess að friðþægja fyrir yður. -

29:5 and one he-goat for a sin-offering, to make atonement for you;

29:6 auk tunglkomu-brennifórnarinnar og matfórnarinnar, er henni fylgir, og hinnar stöðugu brennifórnar og matfórnarinnar, er henni fylgir, og dreypiþórnanna, er þeim fylgja, að réttum sið - til þægilegs ilms, sem eldfórn Drottíni til handa.

29:6 besides the burnt-offering of the new moon, and the meal-offering thereof, and the continual burnt-offering and the meal-offering thereof, and their drink-offerings, according unto their ordinance, for a sweet savor, an offering made by fire unto Yahwe.

29:7 Tíunda daginn í þessum sama sjöunda mánuði skuluð þér halda helga samkomu og fasta. Þá skuluð þér ekkert verk vinna.

29:7 And on the tenth day of this seventh month ye shall have a holy convocation; and ye shall afflict your souls: ye shall do no manner of work;

29:8 En í brennifórn skuluð þér færa Drottíni til þægilegs ilms eitt ungneyti, einn hrút og sjö sauðkindur veturgamlar. Skuluð þér hafa þær gallalausar.

29:8 but ye shall offer a burnt-offering unto Yahwe for a sweet savor: one young bullock, one ram, seven he-lambs a year old; they shall be unto you without blemish;

29:9 Og í matfórn með þeim fint mjöl blandað við olíu, þrjá tíundu parts með nautinu, tvo tíundu parts með hrútunum.
29:9 and their meal-offering, fine flour mingled with oil, three tenth parts for the bullock, two tenth parts for the one ram,

29:10 einn tíunda part með hverri þeirra sjö sauðkinda.

29:10 a tenth part for every lamb of the seven lambs:

29:11 Enn fremur einn geithafur í syndafórn, auk syndafórnar til friðþégingar, og stöðugu

brennifórnarinnar og matfórnarinnar, er henni fylgir, og dreypiþórnanna, er þeim fylgja.

29:11 one he-goat for a sin-offering; besides the sin-offering of atonement, and the continual burnt-offering, and the meal-offering thereof, and their drink-offerings.

29:12 Á fimmtánda degi hins sjöunda mánaðar skuluð þér halda helga samkomu. Eigi skuluð þér þá vinna neina stritvinnu, heldur halda Drottíni hátíð í sjö daga.

29:12 And on the fifteenth day of the seventh month ye shall have a holy convocation; ye shall do no servile work, and ye shall keep a feast unto Yahwe seven days:

29:13 Þér skuluð færa í brennifórn, í eldfórn þægilegs ilms Drottíni til handa, þrettán ungneyti, tvo hrúta og fjórtán sauðkindur veturgamlar. Skulu þær vera gallalausar.

29:13 and ye shall offer a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe; thirteen young bullocks, two rams, fourteen he-lambs a year old; they shall be without blemish;

29:14 Og í matfórn með þeim fint mjöl oliublandað, þrjá tíundu parts með hverju þeirra þrettán nauta, tvo tíundu parts með hvorum þeirra tveggja hrúta.
29:14 and their meal-offering, fine flour mingled with oil, three tenth parts for every bullock of the thirteen bullocks, two tenth parts for each ram of the two rams,

29:15 og einn tíunda part með hverri þeirra fjórtán sauðkinda.

29:15 and a tenth part for every lamb of the fourteen lambs;

29:16 Enn fremur einn geithafur í syndafórn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypiþórnarinnar, er henni fylgja.

29:16 and one he-goat for a sin-offering, besides the continual burnt-offering, the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

29:17 Annan daginn tólf ungneyti, tvo hrúta og fjórtán veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:17 And on the second day ye shall offer twelve young bullocks, two rams, fourteen he-lambs a year old without blemish;

29:18 og matfórn og dreypiþórnir með nautunum, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum sið.

29:18 and their meal-offering and their drink-offerings for the bullocks, for the rams, and for the lambs, according to their number, after the ordinance;

29:19 Enn fremur einn geithafur í syndafórn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar, er henni fylgir, og dreypiþórnanna, er þeim fylgja.

29:19 and one he-goat for a sin-offering; besides the continual burnt-offering, and the meal-offering thereof, and their drink-offerings.

29:20 Þriðja daginn ellefu naut, tvo hrúta og fjórtán veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:20 And on the third day eleven bullocks,

two rams, fourteen he-lambs a year old without blemish;

29:21 og matfórn og dreypiþórnir með nautunum, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum sið.

29:21 and their meal-offering and their drink-offerings for the bullocks, for the rams, and for the lambs, according to their number, after the ordinance;

29:22 Enn fremur einn hafur í syndafórn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypiþórnarinnar, er henni fylgja.

29:22 and one he-goat for a sin-offering; besides the continual burnt-offering, and the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

29:23 Fjórdi daginn tíu naut, tvo hrúta og fjórtán veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:23 And on the fourth day ten bullocks, two rams, fourteen he-lambs a year old without blemish;

29:24 matfórn og dreypiþórnir með nautunum, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum sið.

29:24 their meal-offering and their drink-offerings for the bullocks, for the rams, and for the lambs, according to their number, after the ordinance;

29:25 Enn fremur einn geithafur í syndafórn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypiþórnarinnar, er henni fylgja.

29:25 and one he-goat for a sin-offering; besides the continual burnt-offering, the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

29:26 Fimmti daginn níu naut, tvo hrúta og fjórtán veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:26 And on the fifth day nine bullocks, two rams, fourteen he-lambs a year old without blemish;

29:27 og matfórn og dreypiþórnir með nautunum, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum sið.

29:27 and their meal-offering and their drink-offerings for the bullocks, for the rams, and for the lambs, according to their number, after the ordinance;

29:28 Enn fremur einn hafur í syndafórn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypiþórnarinnar, er henni fylgja.

29:28 and one he-goat for a sin-offering, besides the continual burnt-offering, and the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

29:29 Sjötta daginn átta naut, tvo hrúta og fjórtán veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:29 And on the sixth day eight bullocks, two rams, fourteen he-lambs a year old without blemish;

29:30 og matfórn og dreypiþórnir með nautunum, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum sið.

29:30 and their meal-offering and their drink-offerings for the bullocks, for the rams, and for the lambs, according to their number, after the ordinance;

29:31 Enn fremur einn hafur í syndaförn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypifórnanna, er henni fylgja.

29:31 and one he-goat for a sin-offering; besides the continual burnt-offering, the meal-offering thereof, and the drink-offerings thereof.

29:32 Sjöunda daginn sjö naut, tvo hrúta og fjórtán veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:32 And on the seventh day seven bullocks, two rams, fourteen he-lambs a year old without blemish;

29:33 og matfórn og dreypifórnir með nautunum, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum síð.

29:33 and their meal-offering and their drink-offerings for the bullocks, for the rams, and for the lambs, according to their number, after the ordinance;

29:34 Enn fremur einn hafur í syndaförn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypifórnarinnar, er henni fylgja.

29:34 and one he-goat for a sin-offering; besides the continual burnt-offering, the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

29:35 Áttunda daginn skuluð þér halda hátíðastefnu. Eigi skuluð þér vinna neina stritvinnu.

29:35 On the eighth day ye shall have a solemn assembly: ye shall do no servile work;

29:36 Og þér skuluð færa í brennifórn, í eldfórn þægilegs ilms Drottni til handa, eitt naut, einn hrút og sjö veturgamlar sauðkindur gallalausar.

29:36 but ye shall offer a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savor unto Yahwe: one bullock, one ram, seven he-lambs a year old without blemish;

29:37 matfórn og dreypifórnir með nautinu, hrútunum og sauðkindunum, eftir tölu þeirra, að réttum síð.

29:37 their meal-offering and their drink-offerings for the bullock, for the ram, and for the lambs, shall be according to their number, after the ordinance:

29:38 Enn fremur einn hafur í syndaförn, auk stöðugu brennifórnarinnar og matfórnarinnar og dreypifórnarinnar, er henni fylgja.

29:38 and one he-goat for a sin-offering, besides the continual burnt-offering, and the meal-offering thereof, and the drink-offering thereof.

29:39 Þessu skuluð þér fórna Drottni á löghátíðum yðar, auk heitfórna yðar og sjálfviljafórna, hvort heldur eru brennifórnir, matfórnir, dreypifórnir eða heillafórnir."

29:39 These ye shall offer unto Yahwe in your set feasts, besides your vows, and your freewill-offerings, for your burnt-offerings, and for your meal-offerings, and for your drink-offerings, and for your peace-offerings.

29:40 Og Móse lagði að öllu leyti svo fyrir Ísraelsmenn sem Drottinn hafði boðið honum.

29:40 And Moses told the children of Israel according to all that Yahwe commanded Moses.

30:1 Móse talaði við höfuðsmenn ættkvísla Ísraelsmanna á þessa leið: "Þetta er það, sem Drottinn hefir boðið.

29:40 And Moses told the children of Israel according to all that Yahwe commanded Moses.

30:2 Nú gjörir maður Drottni heit eða vinnur eið að því að leggja á sig bindindi, og skal hann þá eigi bregða orði sínu. Hann skal að öllu leyti svo gjöra sem hann hefir talað.

30:1 And Moses spake unto the heads of the tribes of the children of Israel, saying, This is the thing which Yahwe hath commanded.

30:3 Ef kona gjörir Drottni heit og leggur á sig bindindi, meðan hún er í æsku í föðurhúsum,

30:2 When a man voweth a vow unto Yahwe, or sweareth an oath to bind his soul with a bond, he shall not break his word; he shall do according to all that proceedeth out of his mouth.

30:4 og faðir hennar veit af heitinu eða bindindinu, er hún hefir á sig lagt, en segir ekkert við hana, þá skulu öll heit hennar standa og hvert það bindindi, er hún hefir á sig lagt.

30:3 Also when a woman voweth a vow unto Yahwe, and bindeth herself by a bond, being in her father's house, in her youth,

30:5 En ef faðir hennar bannar henni jafnaskjótt sem hann fær vitneskju um það, þá skulu öll heit hennar ógild vera og hvert það bindindi, er hún hefir á sig lagt, og Drottinn mun fyrirgefa henni, af því að faðir hennar bannaði henni.

30:4 and her father heareth her vow, and her bond wherewith she hath bound her soul, and her father holdeth his peace at her; then all her vows shall stand, and every bond wherewith she hath bound her soul shall stand.

30:6 En giftist hún, og heit hvila á henni og óvarlega töluð orð, er hún hefir bundið sig með,

30:5 But if her father disallow her in the day that he heareth, none of her vows, or of her bonds wherewith she hath bound her soul, shall stand: and Yahwe will forgive her, because her father disallowed her.

30:7 og maður hennar heyrir það og segir ekkert við hana, þá skulu heit hennar standa og hvert það bindindi, er hún hefir á sig lagt.

30:6 And if she be married to a husband, while her vows are upon her, or the rash utterance of her lips, wherewith she hath bound her soul,

30:8 En ef maður hennar bannar henni jafnaskjótt sem hann fær vitneskju um, ógildir hann heitið, sem á henni hvílir, og óvarkárnisorðin, er hún hefir bundið sig með, og Drottinn mun fyrirgefa henni.

30:7 and her husband hear it, and hold his peace at her in the day that he heareth it; then her vows shall stand, and her

bonds wherewith she hath bound her soul shall stand.

30:9 Heit ekkju eða konu bröttrekiunnar - allt sem hún hefir bundist, er skuldbindandi fyrir hana.

30:8 But if her husband disallow her in the day that he heareth it, then he shall make void her vow which is upon her, and the rash utterance of her lips, wherewith she hath bound her soul: and Yahwe will forgive her.

30:10 En gjöri hún heit í húsi manns sins eða leggi á sig bindindi með eiði,

30:9 But the vow of a widow, or of her that is divorced, even everything wherewith she hath bound her soul, shall stand against her.

30:11 og maður hennar heyrir það og segir ekkert við hana og bannar henni ekki, þá skulu öll heit hennar standa og hvert það bindindi, er hún hefir á sig lagt.

30:10 And if she vowed in her husband's house, or bound her soul by a bond with an oath,

30:12 En ef maður hennar ógildir jafnaskjótt og hann fær vitneskju um, þá skal allt, sem komið hefir yfir varir hennar, ógilt vera, hvort heldur eru heit eða bindindisskuldbinding. Maður hennar hefir ógilt það, og Drottinn mun fyrirgefa henni.

30:11 and her husband heard it, and held his peace at her, and disallowed her not; then all her vows shall stand, and every bond wherewith she bound her soul shall stand.

30:13 Sérhverft heit og sérhvern skuldbindingareið um að fasta getur maður hennar staðfest eða ógilt.

30:12 But if her husband made them null and void in the day that he heard them, then whatsoever proceeded out of her lips concerning her vows, or concerning the bond of her soul, shall not stand: her husband hath made them void; and Yahwe will forgive her.

30:14 En ef maður hennar segir alls ekkert við hana dag eftir dag, þá staðfestir hann öll heit hennar eða allar þær skuldbindingar, er á henni hvila. Hann hefir staðfest þær með því að segja ekkert við hana, þá er hann fékk vitneskju um það.

30:13 Every vow, and every binding oath to afflict the soul, her husband may establish it, or her husband may make it void.

30:15 En ef hann ógildir þær eftir að hann hefir fengið vitneskju um, þá tekur hann á sig misgjörð hennar."

30:14 But if her husband altogether hold his peace at her from day to day, then he establisheth all her vows, or all her bonds, which are upon her: he hath established them, because he held his peace at her in the day that he heard them.

30:16 Þetta eru þau ákvæði, er Drottinn bauð Móse að gilda skyldu milli manns og konu, milli föður og dóttur, meðan hún er í æsku og í föðurhúsum.

30:15 But if he shall make them null and void after that he hath heard them, then he shall bear her iniquity.

31:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

31:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

31:2 "Hefn þú Ísraelsmanna á Midíanítum. Eftir það skalt þú safnast til þins fólks."

31:2 Avenge the children of Israel of the Midianites: afterward shalt thou be gathered unto thy people.

31:3 Móse talaði við lýðinn og sagði: "Hervæðid menn af yður til herfarar, og skulu þeir fara á móti Midíansmönnum til þess að koma fram hefnd Drottins á Midíansmönnum.

31:3 And Moses spake unto the people, saying, Arm ye men from among you for the war, that they may go against Midian, to execute Yahwe's vengeance on Midian.

31:4 Skuluð þér senda þúsund manns af ættkvísl hverri af öllum ættkvíslum Ísraels til herfararinnar."

31:4 Of every tribe a thousand, throughout all the tribes of Israel, shall ye send to the war.

31:5 Voru þá látnir til af þúsundum Ísraels þúsund af ættkvísl hverri, tólf þúsund herbúinna manna.

31:5 So there were delivered, out of the thousands of Israel, a thousand of every tribe, twelve thousand armed for war.

31:6 Og Móse sendi þá, þúsund manns af ættkvísl hverri, til herfarar, og með þeim Pinchas, son Eleasars prests, og hafði hann með sér hin helgu áhöld og hveílíðarana.

31:6 And Moses sent them, a thousand of every tribe, to the war, them and Phinehas the son of Eleazar the priest, to the war, with the vessels of the sanctuary and the trumpets for the alarm in his hand.

31:7 Og þeir börðust við Midíansmenn, eins og Drottinn hafði boðið Móse, og drápu alla karlmenn.

31:7 And they warred against Midian, as Yahwe commanded Moses; and they slew every male.

31:8 Þeir drápu og konunga Midíansmanna, auk annarra, er þeir felldu: Eví, Rekem, Súr, Húr og Reba, fimm konunga Midíansmanna. Bileam Beórsson drápu þeir og með sverði.

31:8 And they slew the kings of Midian with the rest of their slain: Eví, and Rekem, and Zur, and Hur, and Reba, the five kings of Midian: Balaam also the son of Beor they slew with the sword.

31:9 Ísraelsmenn tóku að herfangi konur Midíansmanna og börn þeirra og rændu öllum eykjum þeirra, öllum fénaði þeirra og öllum eigum þeirra.

31:9 And the children of Israel took captive the women of Midian and their little ones; and all their cattle, and all their flocks, and all their goods, they took for a prey.

31:10 En þeir lögðu eld í allar borgir þeirra, sem þeir hjuggu í, og í allar tjaldbúðir þeirra.

31:10 And all their cities in the places wherein they dwelt, and all their encampments, they burnt with fire.

31:11 Og þeir tóku allt ránsféð og allt herfangið, bæði menn og skepnur.

31:11 And they took all the spoil, and all the prey, both of man and of beast.

31:12 og færðu Móse og Eleasar presti og söfnuði Ísraelsmanna hið hertekna

fólk, herfangið og ránsféð í herbúðirnar, til Móabsheida, sem eru við Jórdan gegnt Jeríkó.

31:12 And they brought the captives, and the prey, and the spoil, unto Moses, and unto Eleazar the priest, and unto the congregation of the children of Israel, unto the camp at the plains of Moab, which are by the Jordan at Jericho.

31:13 Móse og Eleasar prestur og allir höfuðsmenn safnaðarins gengu í móti þeim út fyrir herbúðirnar.

31:13 And Moses, and Eleazar the priest, and all the princes of the congregation, went forth to meet them without the camp.

31:14 Reiddist Móse þá hersveitarforingjunum, bæði þeim er settir voru yfir þúsundir og þeim er settir voru yfir hundruð og komu úr leiðangrinum.

31:14 And Moses was wroth with the officers of the host, the captains of thousands and the captains of hundreds, who came from the service of the war.

31:15 og sagði við þá: "Gáfuð þér öllum konum líf?

31:15 And Moses said unto them, Have ye saved all the women alive?

31:16 Sjá, það voru einmitt þær, sem urðu tilefni til þess, að Ísraelsmenn að ráði Bileams sýndu Drottni ótrúmennsku vegna Peórs, svo að plágan kom yfir söfnuð Drottins.

31:16 Behold, these caused the children of Israel, through the counsel of Balaam, to commit trespass against Yahwe in the matter of Peor, and so the plague was among the congregation of Yahwe.

31:17 Drepið því öll piltbörn. Drepið og allar þær konur, er samræði hafa átt við karlmann.

31:17 Now therefore kill every male among the little ones, and kill every woman that hath known man by lying with him.

31:18 en látið öll stúlkubörn, er eigi hafa átt samræði við karlmann, lifa handa yður.

31:18 But all the women-children, that have not known man by lying with him, keep alive for yourselves.

31:19 En sjálfir skuluð þér hafast við fyrir utan herbúðirnar í sjö daga. Hver sem drepíð hefir mann og hver sem snert hefir veginn mann, þér skuluð syndhreinsa yður á þriðja degi og sjöunda degi, svo og þeir, er þér hafið tekið að herfangi.

31:19 And encamp ye without the camp seven days: whosoever hath killed any person, and whosoever hath touched any slain, purify yourselves on the third day and on the seventh day, ye and your captives.

31:20 Þér skuluð og syndhreinsa allan klæðnað, alla hluti af skinni gjörva, allt sem gjört er úr geitahárum, svo og öll tréilát."

31:20 And as to every garment, and all that is made of skin, and all work of goats' hair, and all things made of wood, ye shall purify yourselves.

31:21 Og Eleasar prestur sagði við hermennina, er gengið höfðu í bardagann: "Þetta er ákvæði

í lögmalinu, er Drottinn hefir boðið Móse.

31:21 And Eleazar the priest said unto the men of war that went to the battle, This is the statute of the law which Yahwe hath commanded Moses:

31:22 En láta skuluð þér gull, silfur, eir, járn, tín og blý.

31:22 howbeit the gold, and the silver, the brass, the iron, the tin, and the lead,

31:23 allt sem eld þolir, ganga í gegnum eld, og er það þá hreint. Þó skal það enn syndhreinsað með hreinsunarvatni. En allt sem eigi þolir eld, skuluð þér láta ganga í gegnum vatn.

31:23 everything that may abide the fire, ye shall make to go through the fire, and it shall be clean; nevertheless it shall be purified with the water for impurity: and all that abideth not the fire ye shall make to go through the water.

31:24 Og þér skuluð þvo klæði yðar á sjöunda degi, og eruð þá hreinir. Eftir það megið þér koma í herbúðirnar."

31:24 And ye shall wash your clothes on the seventh day, and ye shall be clean; and afterward ye shall come into the camp.

31:25 Drottinn talaði við Móse og sagði: 31:25 And Yahwe spake unto Moses, saying,

31:26 "Tel þú herfangið, bæði menn og skepnur, þú og Eleasar prestur og athöfðingjar safnaðarins.

31:26 Take the sum of the prey that was taken, both of man and of beast, thou, and Eleazar the priest, and the heads of the fathers' houses of the congregation;

31:27 og skipt þú herfanginu til helminga milli þeirra, er vopnaviðskiptin áttu, þeirra er í leiðangurinn fóru, og alls safnaðarins.

31:27 and divide the prey into two parts: between the men skilled in war, that went out to battle, and all the congregation.

31:28 Og þú skalt taka í skattgjald Drottni til handa af bardagamönnunum, þeim er í leiðangurinn fóru, eina sál af hverjum fimm hundruðum - af mönnum, nautgripum, ösnum og smáfénaði.

31:28 And levy a tribute unto Yahwe of the men of war that went out to battle: one soul of five hundred, both of the persons, and of the oxen, and of the asses, and of the flocks:

31:29 Takið það af þeirra helmingi, og skalt þú fá það Eleasar presti sem fórnargjöf Drottni til handa.

31:29 take it of their half, and give it unto Eleazar the priest, for Yahwe's heave-offering.

31:30 En af helmingi Ísraelsmanna skalt þú taka frá eina af hverjum fimmtíu - af mönnum, nautgripum, ösnum og smáfénaði, af öllum skepnum, og fá levítunum, sem annast búð Drottins."

31:30 And of the children of Israel's half, thou shalt take one drawn out of every fifty, of the persons, of the oxen, of the asses, and of the flocks, even of all the cattle, and give them unto the Levites, that keep the charge of the tabernacle of Yahwe.

31:31 Og Móse og Eleasar prestur gjörðu eins og Drottinn hafði boðið Móse.

31:31 And Moses and Eleazar the priest did as Yahwe commanded Moses.

31:32 En herfangið - það sem eftir var af ránsfé því, er herfólkið hafði rænt - voru 675.000 af sauðfénaði.

31:32 Now the prey, over and above the booty which the men of war took, was six hundred thousand and seventy thousand and five thousand sheep,

31:33 72.000 af nautgripum

31:33 and threescore and twelve thousand oxen,

31:34 og 61.000 asnar.

31:34 and threescore and one thousand asses,

31:35 og alls 32.000 konur er eigi höfðu átt samræði við karlmann.

31:35 and thirty and two thousand persons in all, of the women that had not known man by lying with him.

31:36 En helmingshlutur þeirra, er í leiðangurinn fóru, var að tölu 337.500 af sauðfénaði.

31:36 And the half, which was the portion of them that went out to war, was in number three hundred thousand and thirty thousand and seven thousand and five hundred sheep:

31:37 og skattgjaldið til handa Drottni af sauðfénaðinum var 675.

31:37 and Yahwe's tribute of the sheep was six hundred and threescore and fifteen.

31:38 af nautgripum 36.000, og skattgjaldið af þeim Drottni til handa 72.

31:38 And the oxen were thirty and six thousand; of which Yahwe's tribute was threescore and twelve.

31:39 asnarnir 30.500, og skattgjaldið af þeim Drottni til handa 61.

31:39 And the asses were thirty thousand and five hundred; of which Yahwe's tribute was threescore and one.

31:40 og mennirnir 16.000, og skattgjaldið af þeim Drottni til handa 32 sálir.

31:40 And the persons were sixteen thousand; of whom Yahwe's tribute was thirty and two persons.

31:41 Móse fékk Eleasar prestí fórnarskattgjaldið Drottni til handa, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

31:41 And Moses gave the tribute, which was Yahwe's heave-offering, unto Eleazar the priest, as Yahwe commanded Moses.

31:42 Og af helmingnum, er Ísraelsmenn fengu og Móse skipti frá hermönnum -

31:42 And of the children of Israel's half, which Moses divided off from the men that warred

31:43 en í hluta safnaðarins kom: af sauðfénaði 337.500.

31:43 (now the congregation's half was three hundred thousand and thirty thousand, seven thousand and five hundred sheep,

31:44 af nautgripum 36.000,

31:44 and thirty and six thousand oxen,

31:45 af ásnum 30.500

31:45 and thirty thousand and five hundred asses,

31:46 og af mönnum 16.000, -

31:46 and sixteen thousand persons),

31:47 af helmingnum, er Ísraelsmenn fengu, tók Móse frá einn af hverjum fimmtíu, bæði af mönnum og skepnum, og fékk levitunum, er annast búið Drottins, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

31:47 even of the children of Israel's half, Moses took one drawn out of every fifty, both of man and of beast, and gave them unto the Levites, that kept the charge of the tabernacle of Yahwe; as Yahwe commanded Moses.

31:48 Höfuðsmennirnir yfir þúsundum hersins, fyrirlíðarnir yfir þúsundunum og fyrirlíðarnir yfir hundruðunum, gengu nú fram fyrir Móse

31:48 And the officers that were over the thousands of the host, the captains of thousands, and the captains of hundreds, came near unto Moses;

31:49 og sögðu við Móse: "Vér þjónar þínir höfum talið bardagamennina, er vér áttum yfir að ráða, og vér söknum eigi neins af þeim.

31:49 and they said unto Moses, Thy servants have taken the sum of the men of war that are under our charge, and there lacketh not one man of us.

31:50 Fyrir því ferum vér Drottni að fórnargjöld hver það, er hann hefir komist yfir af gullgripum: armbringa, armbönd, fingurgull, eyrnagull og hálsmen, til þess að friðþægja fyrir sálir vorar fyrir Drottni."

31:50 And we have brought Yahwe's oblation, what every man hath gotten, of jewels of gold, ankle-chains, and bracelets, signet-rings, ear-rings, and armlets, to make atonement for our souls before Yahwe.

31:51 Þeir Móse og Eleasar tóku við gullinu af þeim. Var það alls konar listasmíði.

31:51 And Moses and Eleazar the priest took the gold of them, even all wrought jewels.

31:52 En gullið, sem þeir færðu Drottni að fórnargjöld, var alls 16.750 siklar, og var það frá fyrirlíðunum fyrir þúsundunum og frá fyrirlíðunum fyrir hundruðunum.

31:52 And all the gold of the heave-offering that they offered up to Yahwe, of the captains of thousands, and of the captains of hundreds, was sixteen thousand seven hundred and fifty shekels.

31:53 Hermennirnir höfðu rænt hver handa sér.

31:53 (For the men of war had taken booty, every man for himself.)

31:54 Og þeir Móse og Eleasar prestur tóku við gullinu af fyrirlíðunum fyrir þúsundunum og hundruðunum og færðu það í samfundatjaldið, Ísraelsmönnum til minningar frammi fyrir Drottni.

31:54 And Moses and Eleazar the priest took the gold of the captains of thousands and of hundreds, and brought it into the

tent of meeting, for a memorial for the children of Israel before Yahwe.

32:1 Synir Rúbens og synir Gaðs áttu mikið kvikfé og mjög vönt, og er þeir litu Jaserland og Gileaðland, sáu þeir að það var gott búfjárland.

32:1 Now the children of Reuben and the children of Gad had a very great multitude of cattle: and when they saw the land of Jazer, and the land of Gilead, that, behold, the place was a place for cattle;

32:2 Synir Gaðs og synir Rúbens komu þá og sögðu við þá Móse og Eleasar prest og höfuðsmenn safnaðarins á þessa leið:

32:2 the children of Gad and the children of Reuben came and spake unto Moses, and to Eleazar the priest, and unto the princes of the congregation, saying,

32:3 "Atarót, Díbon, Jaser, Nimra, Hesbon, Eleale, Sebam, Nebó og Beón, 32:3 Ataroth, and Díbon, and Jazer, and Nimrah, and Heshbon, and Elealeh, and Sebam, and Nebo, and Beon,

32:4 landið, sem Drottinn vann fyrir söfnuði Ísraels, er búfjárland gott, og þjónar þínir eiga búfé."

32:4 the land which Yahwe smote before the congregation of Israel, is a land for cattle; and thy servants have cattle.

32:5 Og þeir sögðu: "Ef vér höfum fundið náð í augum þínum, þá fái þjónar þínir land þetta til eignar. Far eigi með oss yfir Jórdan."

32:5 And they said, If we have found favor in thy sight, let this land be given unto thy servants for a possession; bring us not over the Jordan.

32:6 Þá sagði Móse við sonu Gaðs og sonu Rúbens: "Eiga bræður yðar að fara í hernað, en þér setjast hér að?"

32:6 And Moses said unto the children of Gad, and to the children of Reuben, Shall your brethren go to the war, and shall ye sit here?

32:7 Hvi teljið þér hug úr Ísraelsmönnum að fara yfir um, inn í landið, sem Drottinn hefir gefið þeim?

32:7 And wherefore discourage ye the heart of the children of Israel from going over into the land which Yahwe hath given them?

32:8 Svo gjörðu og fedur yðar, þá er ég sendi þá frá Kades Barnea til að skoða landið.

32:8 Thus did your fathers, when I sent them from Kadesh-barnea to see the land.

32:9 Þeir fóru alla leið norður í Eskóldal og skoðuðu landið, en töldu svo hug úr Ísraelsmönnum, að þeir vildu ekki fara inn í landið, sem Drottinn hafði gefið þeim.

32:9 For when they went up unto the valley of Eshcol, and saw the land, they discouraged the heart of the children of Israel, that they should not go into the land which Yahwe had given them.

32:10 Þann dag upptendraðist reiði Drottins, svo að hann sór og sagði:

32:10 And Yahwe's anger was kindled in that day, and he sware, saying,

32:11 **„Þeir menn, er fóru af Egyptalandi tvítugir og þaðan af eldri, skulu ekki fá að sjá landið, sem ég sör Abraham, Ísak og Jakob, því að þeir hafa ekki fylgt mér trúlega.**

32:11 Surely none of the men that came up out of Egypt, from twenty years old and upward, shall see the land which I sware unto Abraham, unto Isaac, and unto Jacob; because they have not wholly followed me:

32:12 **nema Kaleb Jefúnneson Kenissítí og Jósúa Núnsson, því að þeir hafa trúlega fylgt Drottni.'**

32:12 save Caleb the son of Jephunneh the Kenizzite, and Joshua the son of Nun; because they have wholly followed Yahwe.

32:13 **Ög reiði Drottins upptendraðist gegn Ísrael og hann lét þá reika um eyðimörkina í fjórutíu ár. Þar til er öll sú kynslóð var liðin undir lok, er gjört hafði það, sem illt var fyrir augliti Drottins.**

32:13 And Yahwe's anger was kindled against Israel, and he made them wander to and fro in the wilderness forty years, until all the generation, that had done evil in the sight of Yahwe, was consumed.

32:14 **Ög sjá, nú hafið þér risið upp í stað fedra yðar, þér afsprengi syndugra manna, til þess að gjöra hina brennandi reiði Drottins gegn Ísrael enn þá meiri.**

32:14 And, behold, ye are risen up in your fathers' stead, an increase of sinful men, to augment yet the fierce anger of Yahwe toward Israel.

32:15 **Ef þér snúið yður frá honum, þá mun hann láta þá reika enn lengur um eyðimörkina, og þér munuð steypa öllum þessum lýð í glötun.'**

32:15 For if ye turn away from after him, he will yet again leave them in the wilderness; and ye will destroy all this people.

32:16 **Þeir gengu til hans og sögðu: "Vér viljum byggja hér fjárbyrgi fyrir búsmala vorn og bæi handa börnum vorum.**

32:16 And they came near unto him, and said, We will build sheepfolds here for our cattle, and cities for our little ones:

32:17 **En sjálfir munum vér fara vigbúnir fyrir Ísraelsmönnum, þar til er vér höfum komið þeim á sinn stað. En börn vor skulu búa í viggirtum borgum, sökum íbúa landsins.**

32:17 but we ourselves will be ready armed to go before the children of Israel, until we have brought them unto their place: and our little ones shall dwell in the fortified cities because of the inhabitants of the land.

32:18 **Eigi munum vér snúa heim aftur fyrr en Ísraelsmenn hafa hlotið hver sinn erfðahlut.**

32:18 We will not return unto our houses, until the children of Israel have inherited every man his inheritance.

32:19 **Vér munum eigi taka eignarland með þeim þar hinumegin Jórdanar, því að vér höfum hlotið til eignar landið hér austanmegin Jórdanar."**

32:19 For we will not inherit with them on the other side of the Jordan, and forward; because our inheritance is fallen to us on this side of the Jordan eastward.

32:20 **Þá sagði Móse við þá: "Ef þér viljið gjöra þetta, ef þér viljið búaast til bardaga fyrir augliti Drottins,**

32:20 And Moses said unto them, If ye will do this thing, if ye will arm yourselves to go before Yahwe to the war,

32:21 **og ef sérhver vigbúinn maður meðal yðar fer yfir Jórdan fyrir augliti Drottins, uns hann hefir rekið óvini sína burt frá sér.**

32:21 and every armed man of you will pass over the Jordan before Yahwe, until he hath driven out his enemies from before him,

32:22 **og þér snúið ekki aftur fyrr en landið er undirokað fyrir augliti Drottins, þá skuluð þér vera sýknir saka fyrir Drottni og fyrir Ísrael, og land þetta skal verða yðar eign fyrir augliti Drottins.**

32:22 and the land is subdued before Yahwe; then afterward ye shall return, and be guiltless towards Yahwe, and towards Israel; and this land shall be unto you for a possession before Yahwe.

32:23 **En ef þér gjörðið eigi svo, sjá, þá syndgið þér gegn Drottni, og þér munuð fá að kenna á synd yðar, er yður mun í koll koma.**

32:23 But if ye will not do so, behold, ye have sinned against Yahwe; and be sure your sin will find you out.

32:24 **Byggið yður bæi handa börnum yðar og byrgi handa fé yðar, og gjörðið svo sem þér hafið látið um mælt."**

32:24 Build you cities for your little ones, and folds for your sheep; and do that which hath proceeded out of your mouth.

32:25 **Þá sögðu synir Gaðs og synir Rúbens við Móse: "Þjónar þínir munu gjöra eins og þú býður, herra.**

32:25 And the children of Gad and the children of Reuben spake unto Moses, saying, Thy servants will do as my lord commandeth.

32:26 **Börn vor, konur vorar, fénaður vor og allir eykir vorir skulu verða eftir hér í bæjunum í Gíleað.**

32:26 Our little ones, our wives, our flocks, and all our cattle, shall be there in the cities of Gilead;

32:27 **En þjónar þínir skulu fara yfir um, allir þeir sem herbúnir eru, fyrir augliti Drottins til hernaðar, eins og þú býður, herra."**

32:27 but thy servants will pass over, every man that is armed for war, before Yahwe to battle, as my lord saith.

32:28 **Ög Móse gaf Eleasar presti, Jósúa Núnssyni og ætthöfðingjum Ísraelsmanna skipun um þá**

32:28 So Moses gave charge concerning them to Eleazar the priest, and to Joshua the son of Nun, and to the heads of the fathers' houses of the tribes of the children of Israel.

32:29 **og sagði við þá: "Ef synir Gaðs og synir Rúbens, allir þeir sem vigbúnir eru, fara með yður yfir Jórdan til hernaðar fyrir augliti Drottins og þér undirokið landið, þá gefið þeim Gíleaðland til eignar.**

32:29 And Moses said unto them, If the children of Gad and the children of Reuben will pass with you over the Jordan,

every man that is armed to battle, before Yahwe, and the land shall be subdued before you; then ye shall give them the land of Gilead for a possession:

32:30 **En ef þeir fara eigi vigbúnir yfir um með yður, þá skulu þeir fá eignarlönd með yður í Kanaanlandi."**

32:30 but if they will not pass over with you armed, they shall have possessions among you in the land of Canaan.

32:31 **Synir Gaðs og synir Rúbens svöruðu og sögðu: "Það sem Drottinn hefir sagt þjónum þínum, það viljum vér gjöra.**

32:31 And the children of Gad and the children of Reuben answered, saying, As Yahwe hath said unto thy servants, so will we do.

32:32 **Vér viljum fara yfir um vigbúnir fyrir augliti Drottins, inn í Kanaanland, en óðalseign vor skal vera fyrir handan Jórdan."**

32:32 We will pass over armed before Yahwe into the land of Canaan, and the possession of our inheritance shall remain with us beyond the Jordan.

32:33 **Þá fékk Móse þeim sonum Gaðs, sonum Rúbens og hálfri ættkvísl Manasse Jósefssonar konungsríki Síhons Amorítakonungs og konungsríki Ögs, konungs í Basan, landið og borgirnar í því, ásamt umhverfunum, borgir landsins allt í kring.**

32:33 And Moses gave unto them, even to the children of Gad, and to the children of Reuben, and unto the half-tribe of Manasse the son of Joseph, the kingdom of Sihon king of the Amorites, and the kingdom of Og king of Bashan, the land, according to the cities thereof with their borders, even the cities of the land round about.

32:34 **Þá reistu synir Gaðs Dibon, Atarót, Aróer,**

32:34 And the children of Gad built Dibon, and Ataroth, and Aroer,

32:35 **Aterót Sófan, Jaser, Jogbeha,**

32:35 and Atrothshophan, and Jazer, and Jogbehah,

32:36 **Bet Nimra og Bet Haran. Voru það viggirtar borgir og fjárbyrgi.**

32:36 and Beth-nimrah, and Beth-haran: fortified cities, and folds for sheep.

32:37 **Synir Rúbens reistu Hesbon, Eleale, Kirjataim,**

32:37 And the children of Reuben built Heshbon, and Elealeh, and Kiriathaim,

32:38 **Nebó, Baal Meon, með breyttu nafni, og Sibma, og þeir gáfu borgunum, er þeir reistu, ný nöfn.**

32:38 and Nebo, and Baal-meon, (their names being changed,) and Sibmah: and they gave other names unto the cities which they builded.

32:39 **Synir Makirs Manassesonar fóru til Gíleað og unnu það og ráku burt Amoríta, sem þar voru.**

32:39 And the children of Machir the son of Manasseh went to Gilead, and took it, and dispossessed the Amorites that were therein.

32:40 Og Móse fékk Makir Manassesyni Gileað, og festi hann þar byggð.

32:40 And Moses gave Gilead unto Machir the son of Manasseh; and he dwelt therein.

32:41 En Jair, sonur Manasse, fór og vann þorp þeirra og nefndi það Jairs-þorp.

32:41 And Jair the son of Manasseh went and took the towns thereof, and called them Havvoth-jair.

32:42 Og Nóba fór og vann Kenat og borgirnar þar umhverfis og nefndi það Nóba eftir nafni sínu.

32:42 And Nobah went and took Kenath, and the villages thereof, and called it Nobah, after his own name.

33:1 Þessir voru áfangar Ísraelsmanna, er þeir fóru af Egyptalandi, hver hersveit fyrir sig, undir forystu þeirra Móse og Arons.

33:1 These are the journeys of the children of Israel, when they went forth out of the land of Egypt by their hosts under the hand of Moses and Aaron.

33:2 Móse færði í letur að boði Drottins staðina, sem þeir lögðu upp frá, eftir áföngum þeirra, og þessir voru áfangar þeirra frá einum áfangastað til annars:

33:2 And Moses wrote their goings out according to their journeys by the commandment of Yahwe: and these are their journeys according to their goings out.

33:3 Þeir lögðu upp frá Ramses í fyrsta mánuðinum, á fimmtánda degi hins fyrsta mánaðar. Daginn eftir páska lögðu Ísraelsmenn af stað óhikað, að Egyptum öllum ásjáandi.

33:3 And they journeyed from Rameses in the first month, on the fifteenth day of the first month; on the morrow after the passover the children of Israel went out with a high hand in the sight of all the Egyptians,

33:4 meðan Egyptar voru að jarða alla frumburðina, er Drottinn hafði fyrir þeim deytt, og Drottinn hafði látið reifsidiga ganga yfir goð þeirra.

33:4 while the Egyptians were burying all their first-born, whom Yahwe had smitten among them: upon their gods also Yahwe executed judgments.

33:5 Ísraelsmenn lögðu upp frá Ramses og settu búðir sínar í Súkkót.

33:5 And the children of Israel journeyed from Rameses, and encamped in Succoth.

33:6 Þeir lögðu upp frá Súkkót og settu búðir sínar í Etam, þar sem eyðimörkina þrýtur.

33:6 And they journeyed from Succoth, and encamped in Etham, which is in the edge of the wilderness.

33:7 Þeir lögðu upp frá Etam og sneru leið sinni til Pi-Hakirót, sem er fyrir austan Baal Sefón, og settu búðir sínar fyrir austan Migdól.

33:7 And they journeyed from Etham, and turned back unto Pihahiroth, which is before Baal-zephon: and they encamped before Migdol.

33:8 Þeir lögðu upp frá Pi-Hakirót og fóru þvert yfir hafð inn í eyðimörkina.

Og þeir fóru þriggja daga leið í Etameyðimörk og settu búðir sínar í Mara.

33:8 And they journeyed from before Hahiroth, and passed through the midst of the sea into the wilderness: and they went three days' journey in the wilderness of Etham, and encamped in Marah.

33:9 Þeir lögðu upp frá Mara og komu til Elim. En í Elim voru tólf vatnslindir og sjötíu pálmaviðir. Þar settu þeir búðir sínar.

33:9 And they journeyed from Marah, and came unto Elim: and in Elim were twelve springs of water, and threescore and ten palm-trees; and they encamped there.

33:10 Þeir lögðu upp frá Elim og settu búðir sínar við Sefhalið.

33:10 And they journeyed from Elim, and encamped by the Red Sea.

33:11 Þeir lögðu upp frá Sefhafinu og settu búðir sínar í Sineyðimörk.

33:11 And they journeyed from the Red Sea, and encamped in the wilderness of Sin.

33:12 Þeir lögðu upp frá Sineyðimörk og settu búðir sínar í Dofka.

33:12 And they journeyed from the wilderness of Sin, and encamped in Dophkah.

33:13 Þeir lögðu upp frá Dofka og settu búðir sínar í Alús.

33:13 And they journeyed from Dophkah, and encamped in Alush.

33:14 Þeir lögðu upp frá Alús og settu búðir sínar í Refidím. Þar hafði lýðurinn ekki vatn að drekka.

33:14 And they journeyed from Alush, and encamped in Rephidim, where was no water for the people to drink.

33:15 Þeir lögðu upp frá Refidím og settu búðir sínar í Sinai-eyðimörk.

33:15 And they journeyed from Rephidim, and encamped in the wilderness of Sinai.

33:16 Þeir lögðu upp frá Sinai-eyðimörk og settu búðir sínar í Kibrót-hattava.

33:16 And they journeyed from the wilderness of Sinai, and encamped in Kibroth-hattaavah.

33:17 Þeir lögðu upp frá Kibrót-hattava og settu búðir sínar í Haserót.

33:17 And they journeyed from Kibroth-hattaavah, and encamped in Hazereth.

33:18 Þeir lögðu upp frá Haserót og settu búðir sínar í Ritma.

33:18 And they journeyed from Hazereth, and encamped in Rithmah.

33:19 Þeir lögðu upp frá Ritma og settu búðir sínar í Rimmón Peres.

33:19 And they journeyed from Rithmah, and encamped in Rimmon-perez.

33:20 Þeir lögðu upp frá Rimmón Peres og settu búðir sínar í Libna.

33:20 And they journeyed from Rimmon-perez, and encamped in Libnah.

33:21 Þeir lögðu upp frá Libna og settu búðir sínar í Rissa.

33:21 And they journeyed from Libnah, and encamped in Rissah.

33:22 Þeir lögðu upp frá Rissa og settu búðir sínar í Kehelata.

33:22 And they journeyed from Rissah, and encamped in Kehelathah.

33:23 Þeir lögðu upp frá Kehelata og settu búðir sínar á Seferfjalli.

33:23 And they journeyed from Kehelathah, and encamped in mount Shepher.

33:24 Þeir lögðu upp frá Seferfjalli og settu búðir sínar í Harada.

33:24 And they journeyed from mount Shepher, and encamped in Haradah.

33:25 Þeir lögðu upp frá Harada og settu búðir sínar í Makhelót.

33:25 And they journeyed from Haradah, and encamped in Makheloth.

33:26 Þeir lögðu upp frá Makhelót og settu búðir sínar í Tahat.

33:26 And they journeyed from Makheloth, and encamped in Tahath.

33:27 Þeir lögðu upp frá Tahat og settu búðir sínar í Tera.

33:27 And they journeyed from Tahath, and encamped in Terah.

33:28 Þeir lögðu upp frá Tera og settu búðir sínar í Mitka.

33:28 And they journeyed from Terah, and encamped in Mithkah.

33:29 Þeir lögðu upp frá Mitka og settu búðir sínar í Hasmóna.

33:29 And they journeyed from Mithkah, and encamped in Hashmonah.

33:30 Þeir lögðu upp frá Hasmóna og settu búðir sínar í Móserót.

33:30 And they journeyed from Hashmonah, and encamped in Moseroth.

33:31 Þeir lögðu upp frá Móserót og settu búðir sínar í Bene Jaakan.

33:31 And they journeyed from Moseroth, and encamped in Bene-jaakan.

33:32 Þeir lögðu upp frá Bene Jaakan og settu búðir sínar í Hór Haggiðgað.

33:32 And they journeyed from Bene-jaakan, and encamped in Hor-haggidgad.

33:33 Þeir lögðu upp frá Hór Haggiðgað og settu búðir sínar í Jotbata.

33:33 And they journeyed from Hor-haggidgad, and encamped in Jotbathah.

33:34 Þeir lögðu upp frá Jotbata og settu búðir sínar í Abróna.

33:34 And they journeyed from Jotbathah, and encamped in Abroah.

33:35 Þeir lögðu upp frá Abróna og settu búðir sínar í Esjón Geber.

33:35 And they journeyed from Abroah, and encamped in Ezion-geber.

33:36 Þeir lögðu upp frá Esjón Geber og settu búðir sínar í Sineyðimörk, það er Kades.

33:36 And they journeyed from Ezion-geber, and encamped in the wilderness of Zin (the same is Kadesh).

33:37 Þeir lögðu upp frá Kades og settu búðir sínar á Hórfjalli, á landamærum Edómlands.

33:37 And they journeyed from Kadesh, and encamped in mount Hor, in the edge of the land of Edom.

33:38 Og Aron prestur fór að boði Drottins upp á Hórfjall og andaðist þar á fertugasta ári eftir brottför Ísraelsmanna af Egyptalandi, í fimmta mánuðinum, á fyrsta degi mánaðarins.

33:38 And Aaron the priest went up into mount Hor at the commandment of Yahwe, and died there, in the fortieth year after the children of Israel were come out of the land of Egypt, in the fifth month, on the first day of the month.

33:39 Aron var hundrað tuttugu og þriggja ára, þegar hann andaðist á Hórfjalli.

33:39 And Aaron was a hundred and twenty and three years old when he died in mount Hor.

33:40 Og Kanaanítinn, konungurinn í Arad, sem bjó í suðurhluta Kanaanlands, spurði komu Ísraelsmanna.

33:40 And the Canaanite, the king of Arad, who dwelt in the South in the land of Canaan, heard of the coming of the children of Israel.

33:41 Þeir lögðu upp frá Hórfjalli og settu búðir sínar í Salmóna.

33:41 And they journeyed from mount Hor, and encamped in Zalmonah.

33:42 Þeir lögðu upp frá Salmóna og settu búðir sínar í Fúnón.

33:42 And they journeyed from Zalmonah, and encamped in Punon.

33:43 Þeir lögðu upp frá Fúnón og settu búðir sínar í Óbót.

33:43 And they journeyed from Punon, and encamped in Oboth.

33:44 Þeir lögðu upp frá Óbót og settu búðir sínar í Íje Haabarim, Móabslandi.

33:44 And they journeyed from Oboth, and encamped in Iye-abarim, in the border of Moab.

33:45 Þeir lögðu upp frá Íjim og settu búðir sínar í Dibon Gað.

33:45 And they journeyed from Iyim, and encamped in Dibon-gad.

33:46 Þeir lögðu upp frá Dibon Gað og settu búðir sínar í Almón Diblataim.

33:46 And they journeyed from Dibon-gad, and encamped in Almon-diblathaim.

33:47 Þeir lögðu upp frá Almón Diblataim og settu búðir sínar í Abarimfjöllum, fyrir austan Nebó.

33:47 And they journeyed from Almon-diblathaim, and encamped in the mountains of Abarim, before Nebo.

33:48 Þeir lögðu upp frá Abarimfjöllum og settu búðir sínar á Móabsheimum við Jórdan, gegnt Jeríkó.

33:48 And they journeyed from the mountains of Abarim, and encamped in the plains of Moab by the Jordan at Jericho.

33:49 Settu þeir búðir sínar við Jórdan frá Bet Hajesimót til Abel Hasittim á Móabsheimum.

33:49 And they encamped by the Jordan, from Beth-jeshimoth even unto Abel-shittim in the plains of Moab.

33:50 Drottinn talaði við Móse á Móabsheimum við Jórdan, gegnt Jeríkó, og sagði:

33:50 And Yahwe spake unto Moses in the plains of Moab by the Jordan at Jericho, saying,

33:51 "Mæl þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Þegar þér eruð komnir yfir um Jórdan inn í Kanaanland.

33:51 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When ye pass over the Jordan into the land of Canaan,

33:52 skuluð þér stökkva burt undan yður öllum íbúum landsins og eyða öllum myndasteinum þeirra, þér skuluð og eyða öllum steiptum goðalíkneskjum þeirra og leggja fórnarhæðir þeirra í eyði.

33:52 then ye shall drive out all the inhabitants of the land from before you, and destroy all their figured stones, and destroy all their molten images, and demolish all their high places:

33:53 Og þér skuluð kasta eign yðar á landið og festa byggð í því. Því að yður hefi ég gefið landið til eignar.

33:53 and ye shall take possession of the land, and dwell therein; for unto you have I given the land to possess it.

33:54 Og þér skuluð fá erfðahlutí í landinu eftir hlutkesti, hver attkvisl fyrir sig. Þeirri attkvisl, sem mannmörg er, skuluð þér fá mikinn erfðahlut, en þeirri, sem fámenn er, skuluð þér fá lítinn erfðahlut. Þar sem hlutur hvers eins fellur, það skal verða hans, eftir kynkvíslum feðra yðar skuluð þér fá það í erfðahlut.

33:54 And ye shall inherit the land by lot according to your families; to the more ye shall give the more inheritance, and to the fewer thou shalt give the less inheritance: whosoever the lot falleth to any man, that shall be his; according to the tribes of your fathers shall ye inherit.

33:55 En ef þér stökkvið ekki íbúum landsins burt undan yður, þá munu þeir af þeim, er þér skiljið eftir, verða þyrnar í augum yðar og broddar í síðum yðar, og þeir munu veita yður þungar búsiðjar í landinu, sem þér búið í.

33:55 But if ye will not drive out the inhabitants of the land from before you, then shall those that ye let remain of them be as pricks in your eyes, and as thorns in your sides, and they shall vex you in the land wherein ye dwell.

33:56 og þá mun svo fara, að ég mun gjöra svo við yður sem ég hefði fyrirhugað að gjöra við þá."

33:56 And it shall come to pass, that, as I thought to do unto them, so will I do unto you.

34:1 Drottinn talaði við Móse og sagði:

34:1 And Yahwe spake unto Moses, saying,

34:2 "Bjóð þú Ísraelsmönnum og seg við þá: Þegar þér komið inn í Kanaanland, þá skal það vera landið, sem þér hljótið til eignar, Kanaanland til ystu ummerkja.

34:2 Command the children of Israel, and say unto them, When ye come into the land of Canaan (this is the land that shall

fall unto you for an inheritance, even the land of Canaan according to the borders thereof),

34:3 Suðurhliðin skal vera: frá Síneyðimörk meðfram Edóm. Og austurendi suðurtakmarkanna skal vera suðurendi Daudahafs.

34:3 then your south quarter shall be from the wilderness of Zin along by the side of Edom, and your south border shall be from the end of the Salt Sea eastward;

34:4 Þaðan skulu takmörkin liggja í boga fyrir sunnan Sporðdrekaskarð og ná yfir til Sin og endir þeirra vera fyrir sunnan Kades Barnea. Skulu þau liggja til Hasar Addar og ná yfir til Asmón.

34:4 and your border shall turn about southward of the ascent of Akrabbim, and pass along to Zin; and the goings out thereof shall be southward of Kadesh-barnea; and it shall go forth to Hazar-addar, and pass along to Azmon;

34:5 Frá Asmón skulu takmörkin liggja í boga til Egyptalandsár og alla leið til sjávar.

34:5 and the border shall turn about from Azmon unto the brook of Egypt, and the goings out thereof shall be at the sea.

34:6 Að vesturtakmörkum skuluð þér hafa hafið mikla; þetta skulu vera vesturtakmörkin.

34:6 And for the western border, ye shall have the great sea and the border thereof: this shall be your west border.

34:7 Norðurtakmörkin skulu vera þessi: Frá hafinu mikla skuluð þér taka stefnu á Hórfjall.

34:7 And this shall be your north border: from the great sea ye shall mark out for you mount Hor;

34:8 Frá Hórfjalli skuluð þér taka stefnu þangað sem leið liggur til Hamat, og þaðan alla leið til Sedad.

34:8 from mount Hor ye shall mark out unto the entrance of Hamath; and the goings out of the border shall be at Zedad;

34:9 Skulu takmörkin ná til Sifrón og enda í Hasar Enan. Þetta skulu vera landamerki yðar að norðanverðu.

34:9 and the border shall go forth to Ziphron, and the goings out thereof shall be at Hazar-enan: this shall be your north border.

34:10 Að austanverðu skuluð þér setja merkjalínuna frá Hasar Enan til Sefam.

34:10 And ye shall mark out your east border from Hazar-enan to Shepham;

34:11 En frá Sefam skulu landamerkin liggja suður til Ribla, fyrir austan Aín. Þaðan skulu landamerkin liggja niður eftir og nema við fjallhrygginn fyrir austan Genesaretvatn.

34:11 and the border shall go down from Shepham to Riblah, on the east side of Ain; and the border shall go down, and shall reach unto the side of the sea of Chinnereth eastward;

34:12 Og landamerkin skulu liggja niður með Jórdan og enda við Daudahafið. Þessi skulu merki vera lands yðar hringinn í kring."

34:12 and the border shall go down to the Jordan, and the goings out thereof shall be at

the Salt Sea. This shall be your land according to the borders thereof round about.

34:13 Og Móse bauð Ísraelsmönnum og sagði: "Þetta er landið, sem þér skuluð fá til eignar með hlutkesti og Drottinn bauð að gefa níu ættkvíslunum og hálfri.

34:13 And Moses commanded the children of Israel, saying, This is the land which ye shall inherit by lot, which Yahwe hath commanded to give unto the nine tribes, and to the half-tribe;

34:14 Því að ættkvísl Rúbens sona, hver ætt fyrir sig, og ættkvísl Gaðs sona, hver ætt fyrir sig, og hálf ættkvísl Manasse hafa fengið sinn eignarhluta.

34:14 for the tribe of the children of Reuben according to their fathers' houses, and the tribe of the children of Gad according to their fathers' houses, have received, and the half-tribe of Manasseh have received, their inheritance:

34:15 Tvær ættkvíslirnar og hálf hafa fengið sinn eignarhluta hinumegin Jórdanar, gegnt Jerikó, austanmegin."

34:15 the two tribes and the half-tribe have received their inheritance beyond the Jordan at Jericho eastward, toward the sunrising.

34:16 Drottinn talaði við Móse og sagði:

34:16 And Yahwe spake unto Moses, saying,

34:17 "Þessi eru nöfn þeirra manna, er skipta skulu landinu milli yðar: Eleasar prestur og Jósúa Núnsson

34:17 These are the names of the men that shall divide the land unto you for inheritance: Eleazar the priest, and Joshua the son of Nun.

34:18 og einn höfðingi af ættkvísl hverri til að skipta landinu.

34:18 And ye shall take one prince of every tribe, to divide the land for inheritance.

34:19 og þessi eru nöfn þeirra: af ættkvísl Júda: Kaleb Jefúnneson.

34:19 And these are the names of the men: Of the tribe of Judah, Caleb the son of Jephunneh.

34:20 af ættkvísl Símeons sona: Samúel Ammihúðsson.

34:20 And of the tribe of the children of Simeon, Shemuel the son of Ammihud.

34:21 af ættkvísl Benjámins: Elídad Kíslónsson.

34:21 Of the tribe of Benjamin, Elidad the son of Chislon.

34:22 af ættkvísl Dans sona: Búki Jöglíson höfðingi.

34:22 And of the tribe of the children of Dan a prince, Bukki the son of Jogli.

34:23 af sonum Jósefs: af ættkvísl Manasse sona: Hanníel Efóðsson höfðingi.

34:23 Of the children of Joseph: of the tribe of the children of Manasseh a prince, Hanniel the son of Ephod.

34:24 af ættkvísl Efraíms sona: Kemúel Siftansson höfðingi;

34:24 And of the tribe of the children of Ephraim a prince, Kemuel the son of Shiptan.

34:25 af ættkvísl Sebúlons sona: Elísafan Parnaksson höfðingi.

34:25 And of the tribe of the children of Zebulun a prince, Elizaphan the son of Parnach.

34:26 af ættkvísl Íssakars sona: Paltíel Asansson höfðingi.

34:26 And of the tribe of the children of Issachar a prince, Paltiel the son of Azzan.

34:27 af ættkvísl Assers sona: Akíhúð Selómíson höfðingi.

34:27 And of the tribe of the children of Asher a prince, Ahihud the son of Shelomi.

34:28 af ættkvísl Naftali sona: Pedahel Ammihúðsson höfðingi."

34:28 And of the tribe of the children of Naphtali a prince, Pedahel the son of Ammihud.

34:29 Þessir voru þeir, er Drottinn bauð að skipta skyldu landeignum milli Ísraelsmanna í Kanaanlandi.

34:29 These are they whom Yahwe commanded to divide the inheritance unto the children of Israel in the land of Canaan.

35:1 Drottinn talaði við Móse á Móabshéiðum við Jórdan, gegnt Jerikó, og sagði:

35:1 And Yahwe spake unto Moses in the plains of Moab by the Jordan at Jericho, saying,

35:2 "Þjóð þú Ísraelsmönnum, að þeir fái levitunum borgir til íbúðar af óðalseignum sínum, og til beitar skuluð þér fá þeim landið kringum borgirnar.

35:2 Command the children of Israel, that they give unto the Levites of the inheritance of their possession cities to dwell in; and suburbs for the cities round about them shall ye give unto the Levites.

35:3 Og borgirnar skulu vera þeim til íbúðar, og heitilandið, er undir þær liggur, skal vera fyrir gripi þeirra, fénað þeirra og allar aðrar skepnur þeirra.

35:3 And the cities shall they have to dwell in; and their suburbs shall be for their cattle, and for their substance, and for all their beasts.

35:4 Og heitilandið hjá borgunum, er þér fáið levitunum, þér vera þúsund álnir út frá borgarveggnum hringinn í kring.

35:4 And the suburbs of the cities, which ye shall give unto the Levites, shall be from the wall of the city and outward a thousand cubits round about.

35:5 Og fyrir utan borgina skuluð þér mæla austurhlíðina tvö þúsund álnir, suðurhlíðina tvö þúsund álnir, vesturhlíðina tvö þúsund álnir og norðurhlíðina tvö þúsund álnir, en borgin sjálf sé í miðju. Þetta heitilandi í kringum borgirnar skulu þér fá.

35:5 And ye shall measure without the city for the east side two thousand cubits, and for the south side two thousand cubits, and for the west side two thousand cubits, and for the north side two thousand cubits, the city being in the midst. This shall be to them the suburbs of the cities.

35:6 Og að því er kemur til borganna, er þér eigið að fá levitunum, þá skuluð þér láta af hendi gríðastaðina sex.

til þess að þangað megi flýja menn, er vig hafa unnið, en auk þeirra skuluð þér fá þeim fjörutíu og tvær borgir.

35:6 And the cities which ye shall give unto the Levites, they shall be the six cities of refuge, which ye shall give for the manslayer to flee unto: and besides them ye shall give forty and two cities.

35:7 Borgirnar, er þér fáið levitunum, skulu vera fjörutíu og átta borgir alls, ásamt með heitilandi því, er undir þær liggur.

35:7 All the cities which ye shall give to the Levites shall be forty and eight cities; them shall ye give with their suburbs.

35:8 Og að því er kemur til borganna, er þér eigið að láta af óðali Ísraelsmanna, þá skuluð þér láta mannmörgu ættkvíslirnar leggja til fleiri, en hinar fámennu færri. Hver einn skal fá levitunum af borgum sínum í réttu hlutfalli við erfðahlut þann, er hann hefir fengið."

35:8 And concerning the cities which ye shall give of the possession of the children of Israel, from the many ye shall take many; and from the few ye shall take few: every one according to his inheritance which he inheriteth shall give of his cities unto the Levites.

35:9 Drottinn talaði við Móse og sagði:

35:9 And Yahwe spake unto Moses, saying,

35:10 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg við þá: Þegar þér eruð komnir yfir um Jórdan inn í Kanaanland,

35:10 Speak unto the children of Israel, and say unto them, When ye pass over the Jordan into the land of Canaan,

35:11 þá veljið yður haganlegar borgir. Skulu það vera yður gríðastaðir, að þangað megi flýja vegendur, þeir er óviljandi hafa orðið manni að bana.

35:11 then ye shall appoint you cities to be cities of refuge for you, that the manslayer that killeth any person unwittingly may flee thither.

35:12 Borgirnar skulu vera yður haeli fyrir hefndanda, svo að vegandinn tyni eigi lífi áður en hann hefir komið fyrir dóm salnaðarins.

35:12 And the cities shall be unto you for refuge from the avenger, that the manslayer die not, until he stand before the congregation for judgment.

35:13 En gríðastaðirnir, sem þér látið af hendi, skulu vera sex.

35:13 And the cities which ye shall give shall be for you six cities of refuge.

35:14 Skuluð þér láta þrjár borgir hinumegin Jórdanar og þrjár borgir í Kanaanlandi. Gríðastaðir skulu þær vera.

35:14 Ye shall give three cities beyond the Jordan, and three cities shall ye give in the land of Canaan; they shall be cities of refuge.

35:15 Skulu þessar sex borgir vera gríðastaðir bæði fyrir Ísraelsmenn og dvalarmenn og hjábylinga meðal yðar, svo að þangað megi flýja hver sá, er orðið hefir manni að bana óviljandi.

35:15 For the children of Israel, and for the stranger and for the sojourner among them, shall these six cities be for refuge; that every

one that killeth any person unwittingly may flee thither.

35:16 Hafi hann lostið hann með járnþóli, svo að hann beið bana af, þá er hann manndrápari, og manndrápara skal vissulega af lífi taka.

35:16 But if he smote him with an instrument of iron, so that he died, he is a murderer: the murderer shall surely be put to death.

35:17 Hafi hann lostið hann með stein í hendi, er getur orðið manni að bana, svo að hann beið bana af, þá er hann manndrápari; manndrápara skal vissulega af lífi taka.

35:17 And if he smote him with a stone in the hand, whereby a man may die, and he died, he is a murderer: the murderer shall surely be put to death.

35:18 Eða hafi hann lostið hann með trétól í hendi, er getur orðið manni að bana, svo að hann beið bana af, þá er hann manndrápari; manndrápara skal vissulega af lífi taka.

35:18 Or if he smote him with a weapon of wood in the hand, whereby a man may die, and he died, he is a murderer: the murderer shall surely be put to death.

35:19 Hefndarmaðurinn skal drepa vegandann, hann skal drepa hann, ef hann hittir hann.

35:19 The avenger of blood shall himself put the murderer to death: when he meeteth him, he shall put him to death.

35:20 Og hrindi hann honum af hatri eða kastí í hann af ásetningi, svo að hann biður bana af.

35:20 And if he thrust him of hatred, or hurled at him, lying in wait, so that he died,

35:21 eða ljósti hann af fjandskap með hendinni, svo að hann biður bana af, þá skal sá, er laust hann, vissulega liflátinn verða; hann er manndrápari. Hefndarmaðurinn skal drepa vegandann, þegar hann hittir hann.

35:21 or in enmity smote him with his hand, so that he died; he that smote him shall surely be put to death; he is a murderer: the avenger of blood shall put the murderer to death, when he meeteth him.

35:22 En hafi hann hrundið honum óvart, en eigi af fjandskap, eða kastað í hann einhverju verkfæri, þó eigi af ásettu ráði.

35:22 But if he thrust him suddenly without enmity, or hurled upon him anything without lying in wait,

35:23 eða hann kastar til hans steini, sem getur orðið manni að bana, án þess að sjá hann, svo að hann biður bana af, og var þó ekki óvinur hans og ætlaði ekki að gjöra honum mein.

35:23 or with any stone, whereby a man may die, seeing him not, and cast it upon him, so that he died, and he was not his enemy, neither sought his harm;

35:24 þá dæmi söfnuðurinn milli vegandans og hefndarmannsins eftir lögum þessum.

35:24 then the congregation shall judge between the smiter and the avenger of blood according to these ordinances;

35:25 Og söfnuðurinn skal forða veganda undan hefndarmanninum og söfnuðurinn skal láta flytja hann aftur í gríðastað þann, er hann hafði flúið í, og skal hann dvelja þar uns æðsti presturinn deyr, sem smurður hefur verið með heilagri olíu.

35:25 and the congregation shall deliver the manslayer out of the hand of the avenger of blood, and the congregation shall restore him to his city of refuge, whither he was fled: and he shall dwell therein until the death of the high priest, who was anointed with the holy oil.

35:26 En ef vegandi fer út fyrir landamerki gríðastaðar þess, er hann hefir í flúið.

35:26 But if the manslayer shall at any time go beyond the border of his city of refuge, whither he fleeth,

35:27 og hefndarmaður hittir hann fyrir utan landamerki gríðastaðar hans, og hefndarmaður vegur veganda, þá er hann eigi blóðsekur.

35:27 and the avenger of blood find him without the border of his city of refuge, and the avenger of blood slay the manslayer; he shall not be guilty of blood,

35:28 Því að vegandi skal dvelja í gríðastað sínum uns æðsti prestur deyr, en eftir dauða æðsta prests má hann hverfa aftur til óðalslands síns.

35:28 because he should have remained in his city of refuge until the death of the high priest: but after the death of the high priest the manslayer shall return into the land of his possession.

35:29 Þetta skulu vera lög hjá yður frá kyni til kyns í öllum bústöðum yðar.

35:29 And these things shall be for a statute and ordinance unto you throughout your generations in all your dwellings.

35:30 Nú drepur einhver mann, og skal þá manndráparann af lífi taka eftir framburði votta. Þó má ekki kveða upp dauðadóm yfir manni eftir framburði eins vitnis.

35:30 Whoso killeth any person, the murderer shall be slain at the mouth of witnesses: but one witness shall not testify against any person that he die.

35:31 Og eigi skuluð þér taka bætur fyrir líf manndrápara, sem er dauðasekur, heldur skal hann af lífi tekinn verða.

35:31 Moreover ye shall take no ransom for the life of a murderer, that is guilty of death; but he shall surely be put to death.

35:32 Eigi skuluð þér heldur leyfa manni að leysa sig með fébótum undan því að flyja í gríðastað sinn, heldur megji hverfa aftur og búa í landinu áður en prestur deyr.

35:32 And ye shall take no ransom for him that is fled to his city of refuge, that he may come again to dwell in the land, until the death of the priest.

35:33 Og þér skuluð eigi vanhæla landið, sem þér eruð í, því að blóðið vanhælgar landið, og landið fær eigi friðþæging fyrir það blóð, sem úthellt er í því, nema með blóði þess, sem úthellt í því.

35:33 So ye shall not pollute the land wherein ye are: for blood, it polluteth

the land; and no expiation can be made for the land for the blood that is shed therein, but by the blood of him that shed it.

35:34 Og þú skalt ekki saurga landið, sem þér býið í, með því að ég bý í því. Ég, Drottinn, bý meðal Ísraelsmanna."

35:34 And thou shalt not defile the land which ye inhabit, in the midst of which I dwell: for I, Yahwe, dwell in the midst of the children of Israel.

36:1 Ætthöfðingjarnir af kynkvísl Gíleaðs sona, Makirssonar, Manassesonar, af kynkvíslum Jósefs sona, gengu fram og töluðu fyrir augliti Móse og fyrir augliti höfuðsmannanna, ætthöfðingja Ísraelsmanna.

36:1 And the heads of the fathers' houses of the family of the children of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, of the families of the sons of Joseph, came near, and spake before Moses, and before the princes, the heads of the fathers' houses of the children of Israel:

36:2 og sögðu: "Drottinn hefir boðið þér, herra, að fá Ísraelsmönnum landið til eignar með hlutkesti. Þér var og, herra, boðið af Drottni að fá eignarhluta Selofhaðs bróður vors dætrum hans í hendur.

36:2 and they said, Yahwe commanded my lord to give the land for inheritance by lot to the children of Israel: and my lord was commanded by Yahwe to give the inheritance of Zelophehad our brother unto his daughters.

36:3 Giftist þær nú einhverjum af sonum annarra ættkvísla Ísraelsmanna, þá tekst erfð þeirra af erfð feðra vorra og bættist við erfð þess ættleggs, er þær giftast í, og tekst þannig af erfðahluta vorum.

36:3 And if they be married to any of the sons of the other tribes of the children of Israel, then will their inheritance be taken away from the inheritance of our fathers, and will be added to the inheritance of the tribe whereunto they shall belong: so will it be taken away from the lot of our inheritance.

36:4 Og þegar fagnaðarár Ísraelsmanna kemur, þá verður erfð þeirra bætt við erfð þess ættleggs, er þær giftast í, og erfð þeirra tekst af erfð ættleggs feðra vorra."

36:4 And when the jubilee of the children of Israel shall be, then will their inheritance be added unto the inheritance of the tribe whereunto they shall belong: so will their inheritance be taken away from the inheritance of the tribe of our fathers.

36:5 Þá gaf Móse Ísraelsmönnum svofelld fyrirbæli að boði Drottins: "Ættleggur Jósefs sona hefir rétt að mæla!

36:5 And Moses commanded the children of Israel according to the word of Yahwe, saying, The tribe of the sons of Joseph speaketh right.

36:6 Þetta eru fyrirbæli Drottins um dætur Selofhaðs: Þær mega giftast hverjum sem þær vilja; aðeins skulu þær giftast einhverjum úr föðurætt sinni.

36:6 This is the thing which Yahwe doth command concerning the daughters of Zelophehad, saying, Let them be married to whom they think best; only into the family of the tribe of their father shall they be married.

36:7 svo að erfð Ísraelsmanna gangi eigi frá einum ættlegg til annars, heldur skulu allir Ísraelsmenn halda fast í erfð föðurættar sinnar.

36:7 So shall no inheritance of the children of Israel remove from tribe to tribe; for the children of Israel shall cleave every one to the inheritance of the tribe of his fathers.

36:8 Sérhver dóttir af ættkvíslum Ísraelsmanna, er erfð hlýtur, skal giftast í föðurætt sína, svo að hver Ísraelsmanna erfi föðurleifð sína

36:8 And every daughter, that possesseth an inheritance in any tribe of the children of Israel, shall be wife unto one of the family of the tribe of her father, that the children of Israel may possess every man the inheritance of his fathers.

36:9 og erfð gangi eigi frá einum ættlegg til annars, heldur skulu allir ættleggir Ísraelsmanna halda fast í erfð sína."

36:9 So shall no inheritance remove from one tribe to another tribe; for the tribes of the children of Israel shall cleave every one to his own inheritance.

36:10 Dætur Selofhaðs gjörðu svo sem Drottinn hafði boðið Móse,

36:10 Even as Yahwe commanded Moses, so did the daughters of Zelophehad:

36:11 og giftust þær Mahla, Tirsa, Hogla, Milka og Nóa, dætur Selofhaðs, sonum föðurbræðra sinna.

36:11 for Mahlah, Tirzah, and Hoglah, and Milcah, and Noah, the daughters of Zelophehad, were married unto their father's brothers' sons.

36:12 Giftust þær mönnum af kynkvísl sona Manasse Jósefssonar, og varð erfð þeirra kyrr í ættlegg föðurættar þeirra.

36:12 They were married into the families of the sons of Manasse the son of Joseph; and their inheritance remained in the tribe of the family of their father.

36:13 Þetta eru skipanir þær og ákvæði, er Drottinn setti Ísraelsmönnum og Móse flutti þeim á Móabsheiðum við Jórdan gegnt Jerikó.

36:13 These are the commandments and the ordinances which Yahwe commanded by Moses unto the children of Israel in the plains of Moab by the Jordan at Jericho.

1:1 Þessi eru þau orð, er Móse talaði við allan Ísrael hinumegin Jórdanar í eyðimörkiinni, á sléttlendinu gegnt Súf, á milli Paran, Tófel, Laban, Haserót og Di-Sahab.

1:1 These are the words which Moses spake unto all Israel beyond the Jordan in the wilderness, in the Arabah over against Suph, between Paran, and Tophel, and Laban, and Hazeroth, and Di-zahab.

1:2 (Eru ellefu dagleiðir frá Hóreð til Kades Barnea, þegar farin er leiðin, sem liggur til Seirfjalla.)

1:2 It is eleven days' journey from Horeb by the way of mount Seir unto Kadesh-barnea.

1:3 Á fertugasta ári, á fyrsta degi hins ellefta mánaðar, birtí Móse Ísraelsmönnum allt það, er Drottinn hafði boðið honum um þá,

1:3 And it came to pass in the fortieth year, in the eleventh month, on the first day of the month, that Moses spake unto the children of Israel, according unto all that Yahwe had given him in commandment unto them;

1:4 eftir að hann hafði unnið á Sihon Amorítakonungi, sem hafði aðsetur í Heshon, og Ög, konungi í Basan, sem hafði aðsetur í Astarót, hjá Edrei.

1:4 after he had smitten Sihon the king of the Amorites, who dwelt in Heshbon, and Og the king of Bashan, who dwelt in Ashtaroth, at Edrei.

1:5 Hinumegin Jórdanar, í Móabslandi, tók Móse að skýra lögmál þetta og mælti:

1:5 Beyond the Jordan, in the land of Moab, began Moses to declare this law, saying,

1:6 Drottinn, Guð vor, talaði við oss á Hóreð á þessa leið: "Þér hafið nú dvalið nógu lengi á þessu fjalli.

1:6 Yahwe our God spake unto us in Horeb, saying, Ye have dwelt long enough in this mountain:

1:7 Snúið á leið, leggið af stað og haldið til fjallendis Amoríta og allra nábúa þeirra á sléttlendinu, í fjalllendinu, á láglandinu, í Suðurlandinu, á sjávarströndinni, inn í land Kanaaníta og til Libanon, allt til fljótsins mikla, Efratfljótsins.

1:7 turn you, and take your journey, and go to the hill-country of the Amorites, and unto all the places nigh thereunto, in the Arabah, in the hill-country, and in the lowland, and in the South, and by the sea-shore, the land of the Canaanites, and Lebanon, as far as the great river, the river Euphrates.

1:8 Sjá, ég fæ yður landið. Farið og takið til eignar landið, sem Drottinn sör feðrum yðar, Abraham, Ísak og Jakob, að gefa þeim og niðjum þeirra eftir þá."

1:8 Behold, I have set the land before you: go in and possess the land which Yahwe sware unto your fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob, to give unto them and to their seed after them.

1:9 Þá sagði ég við yður: "Ég ris ekki einn undir yður.

1:9 And I spake unto you at that time, saying, I am not able to bear you myself alone:

1:10 Drottinn, Guð yðar, hefir margfaldað yður, og sjá, þér eruð í dag að fjölda til sem stjörnur himins.

1:10 Yahwe your God hath multiplied you, and, behold, ye are this day as the stars of heaven for multitude.

1:11 Drottinn, Guð feðra yðar, gjöri yður þúsund sinnum fleiri en þér eruð og blessi yður, eins og hann hefir heitið yður.

1:11 Yahwe, the God of your fathers, make you a thousand times as many as ye are, and bless you, as he hath promised you!

1:12 Hvernig fæ ég einn borið þyngslin af yður, þunga yðar og deilur yðar!

1:12 How can I myself alone bear your cumbrance, and your burden, and your strife?

1:13 Veljið til vitra menn, skynsama og valinkunna af hverri kynkvísl yðar, og

mun ég skípa þá höfðingja yfir yður."

1:13 Take you wise men, and understanding, and known, according to your tribes, and I will make them heads over you.

1:14 Þá svöruðu þér mér og sögðu: "Það er vel til fallið að gjöra það, sem þú talar um."

1:14 And ye answered me, and said, The thing which thou hast spoken is good for us to do.

1:15 Tók ég þá ætthöfðingja yðar, vitra menn og valinkunna, og skipaði þá höfðingja yfir yður, suma yfir þúsund, suma yfir hundrað, suma yfir fimmtíu, suma yfir tíu, og tilsjónarmenn meðal ættkvísla yðar.

1:15 So I took the heads of your tribes, wise men, and known, and made them heads over you, captains of thousands, and captains of hundreds, and captains of fifties, and captains of tens, and officers, according to your tribes.

1:16 Ég lagði þá svo fyrir dómendur yðar: "Hlýðið á mál bræðra yðar og dæmið réttlátlega, hvort heldur mann greinir á við bróður sinn eða útlending, er hjá honum dvelur.

1:16 And I charged your judges at that time, saying, Hear the causes between your brethren, and judge righteously between a man and his brother, and the sojourner that is with him.

1:17 Gjörið yður eigi mannamun í dómum, hlýðið jafnt á lágan sem háan. Hræðist engan mann, því að dómurinn er Guðs. En ef eitthvert mál er yður ofvaxið, þá skjótið því til mín, og skal ég sinna því."

1:17 Ye shall not respect persons in judgment; ye shall hear the small and the great alike; ye shall not be afraid of the face of man; for the judgment is God's: and the cause that is too hard for you ye shall bring unto me, and I will hear it.

1:18 Þannig lagði ég þá fyrir yður allt það, er þér skylduð gjöra.

1:18 And I commanded you at that time all the things which ye should do.

1:19 Því næst lögðum vér upp frá Hóreð og fórum yfir alla eyðimörkina miklu og hræðilegu, sem þér hafið séð, leiðina til fjallendis Amoríta, eins og Drottinn Guð vor hafði fyrir oss lagt. Ög vér komum til Kades Barnea.

1:19 And we journeyed from Horeb, and went through all that great and terrible wilderness which ye saw, by the way to the hill-country of the Amorites, as Yahwe our God commanded us; and we came to Kadesh-barnea.

1:20 Þá sagði ég við yður: "Þér eruð komnir að fjallendi Amoríta, sem Drottinn, Guð vor, gefur oss.

1:20 And I said unto you, Ye are come unto the hill-country of the Amorites, which Yahwe our God giveth unto us.

1:21 Sjá, Drottinn Guð þinn hefir fengið þér landið. Far þú og tak það til eignar, eins og Drottinn, Guð feðra þinna, hefir boðið þér. Öttast þú eigi og lát eigi hugfallast."

1:21 Behold, Yahwe thy God hath set the land before thee: go up, take possession, as

Yahwe, the God of thy fathers, hath spoken unto thee; fear not, neither be dismayed.

1:22 Þá genguð þér allir til mín og sögðuð: "Sendum menn á undan oss, að þeir megi kanna landið fyrir oss og færa oss fregnir af veginum, sem vér eigum að fara, og af borgunum, er vér munum koma til."

1:22 And ye came near unto me every one of you, and said, Let us send men before us, that they may search the land for us, and bring us word again of the way by which we must go up, and the cities unto which we shall come.

1:23 Mér féll þetta vel í geð, og tók ég tólf menn af yður, einn mann af attkvísl hverri.

1:23 And the thing pleased me well; and I took twelve men of you, one man for every tribe:

1:24 Og þeir fóru af stað og héldu norður til fjalla og komust í Eskóldal og könnuðu landið.

1:24 and they turned and went up into the hill-country, and came unto the valley of Eshcol, and spied it out.

1:25 Tóku þeir með sér nokkuð af ávöxtum landsins og færuð oss. Og þeir fluttu oss fregnir og sögðu: "Gott er landið, sem Drottinn Guð vor gefur oss."

1:25 And they took of the fruit of the land in their hands, and brought it down unto us, and brought us word again, and said, It is a good land which Yahwe our God giveth unto us.

1:26 En þér vilduð eigi fara þangað og óhlýðnuðust skipun Drottins, Guðs yðar.

1:26 Yet ye would not go up, but rebelled against the commandment of Yahwe your God:

1:27 Og þér mögluðuð í tjöldum yðar og sögðuð: "Af því að Drottinn hataði oss, hefir hann leitt oss burt af Egyptalandi til þess að selja oss í hendur Amorítum, svo að þeir eyði oss."

1:27 and ye murmured in your tents, and said, Because Yahwe hated us, he hath brought us forth out of the land of Egypt, to deliver us into the hand of the Amorites, to destroy us.

1:28 Hvert erum vér að fara? Bræður vorir hafa skelt hjörtu vor með því að segja: Fólkið er stærra og hærri að vexti en vér. Borgirnar eru stórar og viggirtar hátt í loft upp. Vér höfum meira að segja séð þar Anakíta."

1:28 Whither are we going up? our brethren have made our heart to melt, saying, The people are greater and taller than we; the cities are great and fortified up to heaven; and moreover we have seen the sons of the Anakim there.

1:29 Þá sagði ég við yður: "Latið eigi hugfallast og hræðist þá ekki."

1:29 Then I said unto you, Dread not, neither be afraid of them.

1:30 Drottinn Guð yðar, sem fyrir yður fer, mun berjast fyrir yður, eins og hann hjálpaði yður bersýnilega í Egyptalandi

1:30 Yahwe your God who goeth before you, he will fight for you, according to all that he did for you in Egypt before your eyes,

1:31 og á eyðimörkinni, þar sem þú sást, hvernig Drottinn, Guð þinn bar þig, eins og faðir ber barn sitt, alla þá leið, er þér hafið farið, þar til er þér komuð hingað."

1:31 and in the wilderness, where thou hast seen how that Yahwe thy God bare thee, as a man doth bear his son, in all the way that ye went, until ye came unto this place.

1:32 En þrátt fyrir allt þetta vilduð þér ekki treysta Drottni Guði yðar.

1:32 Yet in this thing ye did not believe Yahwe your God,

1:33 sem gekk á undan yður á leiðinni til að leita upp tjaldstaði handa yður, á naturnar í eldi til þess að visa yður veginn, sem þér ættuð að halda, en á daginn í skýi.

1:33 who went before you in the way, to seek you out a place to pitch your tents in, in fire by night, to show you by what way ye should go, and in the cloud by day.

1:34 En er Drottinn heyrði umtölur yðar, varð hann reiður, sór og sagði:

1:34 And Yahwe heard the voice of your words, and was wroth, and sware, saying,

1:35 "Sannlega skal enginn af þessum mönnum, af þessari illu kynslóð, fá að sjá landið góða, sem ég sör að gefa feðrum yðar.

1:35 Surely there shall not one of these men of this evil generation see the good land, which I sware to give unto your fathers,

1:36 nema Kaleb Jefúnneson, hann skal fá að sjá það. Honum mun ég gefa landið, sem hann hefir stigið fæti á, og sonum hans, sökum þess að hann hefir fylgt Drottni trúlega."

1:36 save Caleb the son of Jephunneh: he shall see it; and to him will I give the land that he hath trodden upon, and to his children, because he hath wholly followed Yahwe.

1:37 Drottinn reiddist mér einnig yðar vegna og sagði: "Þú skalt ekki heldur komast þangað."

1:37 Also Yahwe was angry with me for your sakes, saying, Thou also shalt not go in thither:

1:38 Jósúa Núnsson, sem stendur fyrir augliði þínu, hann skal komast þangað. Tel þú hug í hann, því að hann mun úthluta því Ísrael til eignar.

1:38 Joshua the son of Nun, who standeth before thee, he shall go in thither: encourage thou him; for he shall cause Israel to inherit it.

1:39 Börn yðar, sem þér sögðuð að mundu verða fjandmönnum að bráð, og synir yðar, sem í dag vita eigi grein góðs og ills, munu komast þangað. Þeim vil ég gefa það, og þeir skulu fá það til eignar.

1:39 Moreover your little ones, that ye said should be a prey, and your children, that this day have no knowledge of good or evil, they shall go in thither, and unto them will I give it, and they shall possess it.

1:40 En þér skuluð snúa á leið og halda inn í eyðimörkina, leiðina til Sefhafsins."

1:40 But as for you, turn you, and take your journey into the wilderness by the way to the Red Sea.

1:41 Þá svöruðuð þér og sögðuð við mig: "Vér höfum syndgað gegn Drottni. Vér viljum fara og berjast, eins og Drottinn Guð vor hefir boðið oss." Og þér gyrtuð yður, hver sínum hervopnum, og tölduð það hæðarleik að leggja upp á fjöllin.

1:41 Then ye answered and said unto me, We have sinned against Yahwe, we will go up and fight, according to all that Yahwe our God commanded us. And ye girded on every man his weapons of war, and were forward to go up into the hill-country.

1:42 Þá sagði Drottinn við mig: "Seg þeim: Þér skuluð eigi fara þangað og eigi berjast, því að ég er eigi meðal yðar, svo að þér biðið eigi ósigur fyrir óvinum yðar."

1:42 And Yahwe said unto me, Say unto them, Go not up, neither fight; for I am not among you; lest ye be smitten before your enemies.

1:43 Og ég talaði til yðar, en þér gegnuð ekki, heldur óhlýðnuðust skipun Drottins og gjörðuð yður svo djarfa að leggja upp á fjöllin.

1:43 So I spake unto you, and ye hearkened not; but ye rebelled against the commandment of Yahwe, and were presumptuous, and went up into the hill-country.

1:44 Fóru þá Amorítar, sem bjuggu á fjöllum þessum, í móti yður, eltu yður, eins og býflugur gjöra, en tvístruðu yður alla leið frá Seir til Horma.

1:44 And the Amorites, that dwelt in that hill-country, came out against you, and chased you, as bees do, and beat you down in Seir, even unto Hormah.

1:45 Og þér hurfuð aftur og grétuð frammi fyrir Drottni, en Drottinn heyrði ekki bænir yðar og hlýddi ekki á yður.

1:45 And ye returned and wept before Yahwe; but Yahwe hearkened not to your voice, nor gave ear unto you.

1:46 Þannig hélduð þér kyrru fyrir í Kades langan tíma, eins langan tíma og þér dvölduð þar.

1:46 So ye abode in Kadesh many days, according unto the days that ye abode *there*.

2:1 Síðan snerum vér á leið og héldum inn í eyðimörkina, leiðina til Sefhafsins, eins og Drottinn hafði boðið mér, og vér fórum í kringum Seirfjöll marga daga.

2:1 Then we turned, and took our journey into the wilderness by the way to the Red Sea, as Yahwe spake unto me; and we compassed mount Seir many days.

2:2 Þá sagði Drottinn við mig:

2:2 And Yahwe spake unto me, saying,

2:3 "Þér hafið farið nógu lengi í kringum fjöll þessi. Haldið nú í norður.

2:3 Ye have compassed this mountain long enough: turn you northward.

2:4 En bjóð þú lýðnum og seg: Þér farið nú yfir landamerki bræðra yðar, Esau sona, sem búa í Seir, og þeir

munu verða hræddir við yður. En gætið þess vandlega

2:4 And command thou the people, saying, Ye are to pass through the border of your brethren the children of Esau, that dwell in Seir; and they will be afraid of you: take ye good heed unto yourselves therefore;

2:5 að gjöra þeim engan ófrið, því að ekki mun ég gefa yður svo mikið sem þverfet af landi þeirra, því að ég hefi gefið Esaú Seirfjöll til eignar.

2:5 contend not with them; for I will not give you of their land, no, not so much as for the sole of the foot to tread on; because I have given mount Seir unto Esau for a possession.

2:6 Mat skuluð þér kaupa af þeim fyrir silfur, að þér megið eta, og vatn skuluð þér einnig kaupa af þeim fyrir silfur, að þér megið drekka.

2:6 Ye shall purchase food of them for money, that ye may eat; and ye shall also buy water of them for money, that ye may drink.

2:7 Því að Drottinn Guð þinn hefir blessað þig í öllu, sem þú hefir tekið þér fyrir hendur. Hann hefir borið umhyggju fyrir þinni um þessa miklu eyðimörk. Í fjörutíu ár hefir Drottinn Guð þinn nú verið með þér; ekkert hefir þig skort."

2:7 For Yahwe thy God hath blessed thee in all the work of thy hand; he hath known thy walking through this great wilderness: these forty years Yahwe thy God hath been with thee; thou hast lacked nothing.

2:8 Síðan héldum vér áfram burt frá bræðrum vorum Esaú sonum, sem búa í Seir, burt frá veginum yfir sléttlendið, burt frá Elat og Esjón Geber, og beygðum við og héldum leiðina til Móabseyðimerkur.

2:8 So we passed by from our brethren the children of Esau, that dwell in Seir, from the way of the Arabah from Elath and from Ezion-geber. And we turned and passed by the way of the wilderness of Moab.

2:9 Þá sagði Drottinn við mig: "Leitið eigi á Móabíta og hefjið engan ófrið við þá, því að eigi mun ég gefa þér neitt af landi þeirra til eignar, með því að ég hefi gefið Lots sonum Ar til eignar.

2:9 And Yahwe said unto me, Vex not Moab, neither contend with them in battle; for I will not give thee of his land for a possession; because I have given Ar unto the children of Lot for a possession.

2:10 (Emítar bjuggu þar forðum, mikil þjóð og fjölmenn og stórvaxin, eins og Anakítar.

2:10 (The Emim dwelt therein aforetime, a people great, and many, and tall, as the Anakim:

2:11 Þeir voru og taldir Refaitar, eins og Anakítar, en Móabítar kölluðu þá Emíta.

2:11 these also are accounted Rephaim, as the Anakim; but the Moabites call them Emim.

2:12 Hóritar bjuggu og forðum í Seir, en Esaú synir hröktu þá burt og eyddu þeim, en settust sjálfir að löndum þeirra, eins og Ísrael gjörði við eignarland sitt, er Drottinn hafði gefið þeim.)

2:12 The Horites also dwelt in Seir aforetime, but the children of Esau succeeded them;

and they destroyed them from before them, and dwelt in their stead; as Israel did unto the land of his possession, which Yahwe gave unto them.)

2:13 Takið yður nú upp og farið yfir Seredá." Og vér fórum yfir Seredá.

2:13 Now rise up, and get you over the brook Zered. And we went over the brook Zered.

2:14 Í þrjátíu og átta ár vorum vér á leiðinni frá Kades Barnea, til þess er vér fórum yfir Seredá, uns öll kynslóðin, hinir vopnfærni menn, var dáið úr herbúðunum, eins og Drottinn hafði svarið þeim.

2:14 And the days in which we came from Kadesh-barnea, until we were come over the brook Zered, were thirty and eight years; until all the generation of the men of war were consumed from the midst of the camp, as Yahwe sware unto them.

2:15 Hönd Drottins var einnig á móti þeim, svo að hann eyddi þeim úr herbúðunum, uns enginn þeirra var eftir.

2:15 Moreover the hand of Yahwe was against them, to destroy them from the midst of the camp, until they were consumed.

2:16 En er allir vopnfærir menn af lýðnum voru dáiðir.

2:16 So it came to pass, when all the men of war were consumed and dead from among the people,

2:17 Þá mælti Drottinn til mín þessum orðum:

2:17 that Yahwe spake unto me, saying,

2:18 "Þú fer í dag um land Móabíta, fram hjá Ar.

2:18 Thou art this day to pass over Ar, the border of Moab:

2:19 og munt þú þá koma í nánd við Ammóníta, en eigi skalt þú leita á þá né gjöra þeim nokkurn ófrið, því að eigi mun ég gefa þér neitt af landi Ammóníta til eignar, með því að ég hefi gefið Lots sonum það til eignar.

2:19 and when thou comest nigh over against the children of Ammon, vex them not, nor contend with them; for I will not give thee of the land of the children of Ammon for a possession; because I have given it unto the children of Lot for a possession.

2:20 (Það er og talið land Refaíta. Refaitar bjuggu þar forðum og kölluðu Ammónítar þá Samsúmmíta.

2:20 (That also is accounted a land of Rephaim: Rephaim dwelt therein aforetime; but the Ammonites call them Zamzummim,

2:21 mikil þjóð og fjölmenn og stórvaxin, eins og Anakítar. En Drottinn eyddi þeim fyrir Ammónítum, svo að þeir eignuðust lönd þeirra og settust að í þeirra stað.

2:21 a people great, and many, and tall, as the Anakim; but Yahwe destroyed them before them; and they succeeded them, and dwelt in their stead;

2:22 eins og hann gjörði fyrir Esaú sonu, sem búa í Seir, þá er hann eyddi Hóritum fyrir þeim, svo að þeir eignuðust lönd þeirra og settust að í þeirra stað, og er svo enn í dag.

2:22 as he did for the children of Esau,

that dwell in Seir, when he destroyed the Horites from before them; and they succeeded them, and dwelt in their stead even unto this day:

2:23 Svo var og um Avíta, sem bjuggu í þorpum allt til Gasa. Kaftóritar komu frá Kaftór og eyddu þeim og settust sjálfir að löndum þeirra.)

2:23 and the Avvim, that dwelt in villages as far as Gaza, the Capthorim, that came forth out of Caphtor, destroyed them, and dwelt in their stead.)

2:24 Takið yður nú upp og haldið af stað og farið yfir Arnoná. Sjá, ég hefi gefið á þitt vald Amorítann Sihon, konung í Hesbon, og land hans. Tak nú til að vinna landið og legg til orustu við hann.

2:24 Rise ye up, take your journey, and pass over the valley of the Arnon: behold, I have given into thy hand Sihon the Amorite, king of Heshbon, and his land; begin to possess it, and contend with him in battle.

2:25 Skal ég láta það hefjast í dag, að öllum þjóðum undir himninum standi af þér ótti og hræðsla. Ef þær heyra þig nefndan á nafn, skulu þær fá í sig hræðslu og kvíða fyrir þér."

2:25 This day will I begin to put the dread of thee and the fear of thee upon the peoples that are under the whole heaven, who shall hear the report of thee, and shall tremble, and be in anguish because of thee.

2:26 Þá gjörði ég menn úr Kedemóeyðimörk á fund Sihons, konungs í Hesbon, með svolátandi friðarorð:

2:26 And I sent messengers out of the wilderness of Kedemoth unto Sihon king of Heshbon with words of peace, saying,

2:27 "Leyf mér að fara um land þitt. Mun ég fara rétta þjóðleið og skal ég eigi sveigja af til hægri né vinstri.

2:27 Let me pass through thy land: I will go along by the highway, I will turn neither unto the right hand nor to the left.

2:28 Mat munt þú selja mér fyrir silfur, að ég megi eta, og vatn skalt þú láta mig fá fyrir silfur, að ég megi drekka. Leyf mér aðeins að fara um fótgangandi."

2:28 Thou shalt sell me food for money, that I may eat; and give me water for money, that I may drink: only let me pass through on my feet,

2:29 eins og þeir leyfðu mér, Esaú synir, sem búa í Seir, og Móabítar, sem búa í Ar -, uns ég fer yfir Jórdan inn í landið, sem Drottinn Guð vor gefur oss."

2:29 as the children of Esau that dwell in Seir, and the Moabites that dwell in Ar, did unto me; until I shall pass over the Jordan into the land which Yahwe our God giveth us.

2:30 En Sihon, konungur í Hesbon, vildi ekki leyfa oss að fara um land sitt, því að Drottinn Guð þinn hertí anda hans og gjörði hjarta hans þverúðarfullt, af því að hann vildi gefa hann í þinar hendur, eins og nú er fram komið.

2:30 But Sihon king of Heshbon would not let us pass by him; for Yahwe thy God hardened his spirit, and made his heart obstinate, that

he might deliver him into thy hand, as at this day.

2:31 Drottinn sagði við mig: "Sjá, ég hefði byrjað að selja þér í hendur Sihon og land hans. Tak nú til að vinna það, svo að þú megir eignast land hans."

2:31 And Yahwe said unto me, Behold, I have begun to deliver up Sihon and his land before thee: begin to possess, that thou mayest inherit his land.

2:32 Fór Sihon þá í móti oss með öllu liði sínu og átti orustu við oss hjá Jahas.

2:32 Then Sihon came out against us, he and all his people, unto battle at Jahaz.

2:33 En Drottinn Guð vor gaf hann á vort vald, svo að vér unnum sigur á honum, sonum hans og öllu liði hans.

2:33 And Yahwe our God delivered him up before us; and we smote him, and his sons, and all his people.

2:34 Þá unnum vér og á sama tíma allar borgir hans og gjöreyddum hverja borg að karlmönnum, konum og börnum. Vér létum engan undan komast.

2:34 And we took all his cities at that time, and utterly destroyed every inhabited city, with the women and the little ones; we left none remaining:

2:35 Fénaðinn einn tókum vér að herfangi, svo og ránsfenginn úr borgunum, er vér höfðum unnið.

2:35 only the cattle we took for a prey unto ourselves, with the spoil of the cities which we had taken.

2:36 Frá Aróer, sem liggur á bakka Arnonár, og frá borginni, sem liggur í dalnum, alla leið til Gilead var engin sú borg, er oss væri ókleift að vinna. Drottinn Guð vor gaf þær allar á vort vald.

2:36 From Aroer, which is on the edge of the valley of the Arnon, and *from* the city that is in the valley, even unto Gilead, there was not a city too high for us; Yahwe our God delivered up all before us:

2:37 Aðeins komst þú ekki nærri landi Ammóníta, héraðinu fram við Jabboká, borgunum í fjallendinu, né nokkru því, sem Drottinn Guð vor hafði bannað oss.

2:37 only to the land of the children of Ammon thou camest not near; all the side of the river Jabbok, and the cities of the hill-country, and wheresoever Yahwe our God forbade us.

3:1 Snerum vér nú á leið og höldum veginn, sem liggur til Basan. En Óg, konungur í Basan, fór í móti oss með öllu liði sínu til þess að heyja bardaga hjá Edrei.

3:1 Then we turned, and went up the way to Bashan: and Og the king of Bashan came out against us, he and all his people, unto battle at Edrei.

3:2 Þá sagði Drottinn við mig: "Eigi skalt þú óttast hann, því að ég gef hann og lið hans allt og land hans í þínar hendur, og skalt þú svo fara með hann eins og þú fórst með Sihon, Amorítakonung, er bjó í Heshbon."

3:2 And Yahwe said unto me, Fear him not; for I have delivered him, and all his people,

and his land, into thy hand; and thou shalt do unto him as thou didst unto Sihon king of the Amorites, who dwelt at Heshbon.

3:3 Drottinn Guð vor gaf oss þannig og í hendur Óg, konung í Basan, og lið hans allt, og vér felldum hann, svo að enginn var eftir skilinn, er undan kæmist.

3:3 So Yahwe our God delivered into our hand Og also, the king of Bashan, and all his people: and we smote him until none was left to him remaining.

3:4 Þá unnum vér allar borgir hans. Var engin sú borg, að vér eigi næðum henni frá þeim: sextín borgir, allt Argóbhérað, konungsríki Ógs í Basan.

3:4 And we took all his cities at that time; there was not a city which we took not from them; threescore cities, all the region of Argob, the kingdom of Og in Bashan.

3:5 Allt voru þetta borgir viggirtar háum múrveggjum, hliðum og slagbröndum, auk mikils fjölda af óungirtum þorpum.

3:5 All these were cities fortified with high walls, gates, and bars; besides the unwallled towns a great many.

3:6 Og vér gjöreyddum þær, eins og vér höfðum áður gjört við Sihon, konung í Heshbon, með því að gjöreyða hverja borg að karlmönnum, konum og börnum.

3:6 And we utterly destroyed them, as we did unto Sihon king of Heshbon, utterly destroying every inhabited city, with the women and the little ones.

3:7 En fénaðinn allan og ránsfenginn úr borgunum tókum vér að herfangi.

3:7 But all the cattle, and the spoil of the cities, we took for a prey unto ourselves.

3:8 Þannig tókum vér í það skipti úr höndum beggja Amorítakonunga land allt hinumegin Jórdanar frá Arnoná til Hermonfjalls

3:8 And we took the land at that time out of the hand of the two kings of the Amorites that were beyond the Jordan, from the valley of the Arnon unto mount Hermon;

3:9 (Hermon kalla Sidoningar Sirjon, en Amorítar kalla það Senir).

3:9 (*which* Hermon the Sidonians call Sirion, and the Amorites call it Senir;)

3:10 allar borgir á sléttlendinu, Gilead allt og Basan, alla leið til Salka og Edrei, þær borgir í Basan, er heyrðu konungsríki Ógs.

3:10 all the cities of the plain, and all Gilead, and all Bashan, unto Salecah and Edrei, cities of the kingdom of Og in Bashan.

3:11 Því að Óg, konungur í Basan, var sá eini, sem eftir var af Refaitum. Sjá, líkkista hans var gjör úr járn og er enn til í Rabba hjá Ammónítum. Hún er níu álna löng og fjöggra álna breið eftir venjulegu alinnáli.

3:11 (For only Og king of Bashan remained of the remnant of the Rephaim; behold, his bedstead was a bedstead of iron; is it not in Rabbah of the children of Ammon? nine cubits was the length thereof, and four cubits the breadth of it, after the cubit of a man.)

3:12 Þetta land tókum vér þá til

eignar. Frá Aróer, sem liggur við Arnoná, og hált Gileaðfjalllendi og borgirnar í því gaf ég Rúbenítum og Gaðítum.

3:12 And this land we took in possession at that time: from Aroer, which is by the valley of the Arnon, and half the hill-country of Gilead, and the cities thereof, gave I unto the Reubenites and to the Gadites:

3:13 en það, sem eftir var af Gilead, og allt Basan, konungsríki Ógs, gaf ég hálfri ættkvísl Manasse, allt Argóbhérað. Basan allt er kallað Refaitaland.

3:13 and the rest of Gilead, and all Bashan, the kingdom of Og, gave I unto the half-tribe of Manasseh; all the region of Argob, even all Bashan. (The same is called the land of Rephaim.

3:14 Jaír, son Manasse, nam allt Argóbhérað allt að landamærum Gesúríta og Maakatíta og kallaði það, sem sé Basan, eftir nafni sínu Jaírþorp, og helst það nafn enn í dag.

3:14 Jair the son of Manasseh took all the region of Argob, unto the border of the Geshurites and the Maacathites, and called them, even Bashan, after his own name, Havvoth-jair, unto this day.)

3:15 Makír gaf ég Gilead.

3:15 And I gave Gilead unto Machir.

3:16 og Rúbenítum og Gaðítum gaf ég land frá Gilead suður að Arnoná, í dalinn miðjan, - voru það suðurtakmörkin, - og alla leið að Jabboká, sem er á landamærum Ammóníta.

3:16 And unto the Reubenites and unto the Gadites I gave from Gilead even unto the valley of the Arnon, the middle of the valley, and the border *thereof*, even unto the river Jabbok, which is the border of the children of Ammon;

3:17 Enn fremur sléttlendið með Jórdan á mörkum, frá Genesaretvatni suður að vatninu á sléttlendinu, Saltasjó, undir Pisgahlíðum, austanmeigin.

3:17 the Arabah also, and the Jordan and the border *thereof*, from Chinnereth even unto the sea of the Arabah, the Salt Sea, under the slopes of Pisgah eastward.

3:18 Þá bauð ég yður og sagði: "Drottinn Guð yðar hefir gefið yður þetta land til eignar. Farið vigbúnir fyrir bræðrum yðar, Ísraelsmönnum, allir þér sem vopnferir eruð.

3:18 And I commanded you at that time, saying, Yahwe your God hath given you this land to possess it: ye shall pass over armed before your brethren the children of Israel, all the men of valor.

3:19 En konur yðar og börn og búsmali yðar - ég veit að þér eigið mikinn fénað - skal verða eftir í borgunum, sem ég hef gefið yður.

3:19 But your wives, and your little ones, and your cattle, (I know that ye have much cattle,) shall abide in your cities which I have given you,

3:20 Þar til er Drottinn Guð yðar veitir bræðrum yðar hvíld, eins og yður, og þeir hafa líka tekið til eignar land það, er Drottinn Guð yðar gefur þeim

hinumegin Jórdanar. Þá megið þér snúa aftur, hver til óðals síns, er ég hefi gefið yður."

3:20 until Yahwe give rest unto your brethren, as unto you, and they also possess the land which Yahwe your God giveth them beyond the Jordan: then shall ye return every man unto his possession, which I have given you.

3:21 Jósúa bauð ég þá og sagði: "Þú hefir séð allt það með eigin augum, sem Drottinn Guð yðar hefir gjört þessum tveimur konungum. Eins mun Drottinn fara með öll þau konungaríki, sem þú ert á leið til.

3:21 And I commanded Joshua at that time, saying, Thine eyes have seen all that Yahwe your God hath done unto these two kings: so shall Yahwe do unto all the kingdoms whither thou goest over.

3:22 Eigi skuluð þér óttast þau, því að Drottinn Guð yðar berst fyrir yður."

3:22 Ye shall not fear them; for Yahwe your God, he it is that fighteth for you.

3:23 Þá bað ég Drottín líknar og sagði:

3:23 And I besought Yahwe at that time, saying,

3:24 "Ó Drottinn Guð! Þú hefir nú þegar sýnt þjóni þínum, hve mikill þú ert og hve sterk hönd þín er, því að hver er sá guð á himni eða jörðu, sem gjöri önnur eins verk og þú og jafnmikil máttarverk?

3:24 O Lord Yahwe, thou hast begun to show thy servant thy greatness, and thy strong hand: for what god is there in heaven or in earth, that can do according to thy works, and according to thy mighty acts?

3:25 Æ, leyf mér að fara yfir um og sjá landið góða, sem er hinumegin Jórdanar, þetta fagra fjalllendi og Líbanon."

3:25 Let me go over, I pray thee, and see the good land that is beyond the Jordan, that goodly mountain, and Lebanon.

3:26 En Drottinn reiddist mér yðar vegna og bænheyrði mig ekki, og Drottinn sagði við mig: "Nóg um það. Tala eigi meira um þetta mál við mig.

3:26 But Yahwe was wroth with me for your sakes, and hearkened not unto me; and Yahwe said unto me, Let it suffice thee; speak no more unto me of this matter.

3:27 Far þú upp á Písgatind og horf þú í vestur, norður, suður og austur og lít það með augum þínum, því að þú munt ekki komast yfir hana Jórdan.

3:27 Get thee up unto the top of Pisgah, and lift up thine eyes westward, and northward, and southward, and eastward, and behold with thine eyes: for thou shalt not go over this Jordan.

3:28 En skipa þú Jósúa foringja og tel hug í hann og gjör hann öruggan, því að hann skal fara yfir um fyrir þessu folki og hann skal skipta milli þeirra landinu, sem þú sér."

3:28 But charge Joshua, and encourage him, and strengthen him; for he shall go over before this people, and he shall cause them to inherit the land which thou shalt see.

3:29 Dvöldum vér nú um hríð í dalnum á móts við Bet Peór.

3:29 So we abode in the valley over against Beth-peor.

4:1 Heyr þú nú, Ísrael, lög þau og ákvæði, sem ég kenni yður, til þess að þér haldið þau, svo að þér megið lifa og komast inn í það land, sem Drottinn, Guð fedra yðar, gefur yður, og fá það til eignar.

4:1 And now, O Israel, hearken unto the statutes and unto the ordinances, which I teach you, to do them; that ye may live, and go in and possess the land which Yahwe, the God of your fathers, giveth you.

4:2 Þér skuluð engu auka við þau bódorð, sem ég legg fyrir yður, né heldur draga nokkuð frá, svo að þér varðveitið skipanir Drottins Guðs yðar, sem ég legg fyrir yður.

4:2 Ye shall not add unto the word which I command you, neither shall ye diminish from it, that ye may keep the commandments of Yahwe your God which I command you.

4:3 Þér hafið séð með eigin augum, hvað Drottinn gjörði sakir Baal Peór, því að öllum þeim mönnum, sem fylgdu Baal Peór, eyddi Drottinn Guð þinn úr samfélagi yðar.

4:3 Your eyes have seen what Yahwe did because of Baal-peor; for all the men that followed Baal-peor, Yahwe thy God hath destroyed them from the midst of thee.

4:4 En þér, sem hélduð yður fast við Drottín Guð yðar, lifið allir fram á þennan dag.

4:4 But ye that did cleave unto Yahwe your God are alive every one of you this day.

4:5 Sjá, ég hefi kennt yður lög og ákvæði, eins og Drottinn Guð minn lagði fyrir mig, til þess að þér breytið eftir þeim í því landi, sem þér haldið nú inn í til þess að taka það til eignar.

4:5 Behold, I have taught you statutes and ordinances, even as Yahwe my God commanded me, that ye should do so in the midst of the land whither ye go in to possess it.

4:6 Varðveitið þau því og haldið þau, því að það mun koma á yður orði hjá öðrum þjóðum fyrir visku og skynsemi. Þegar þær heyra öll þessi lög, munu þær segja: "Það er vissulega viturt og skynsamt fólk, þessi mikla þjóð."

4:6 Keep therefore and do them; for this is your wisdom and your understanding in the sight of the peoples, that shall hear all these statutes, and say, Surely this great nation is a wise and understanding people.

4:7 Því að hvaða stórþjóð er til, sem hafi guð, er henni sé eins nálagur eins og Drottinn Guð vor er oss, hvenær sem vér áköllum hann?

4:7 For what great nation is there, that hath a god so nigh unto them, as Yahwe our God is whensoever we call upon him?

4:8 Og hver er sú stórþjóð, er hafi svo réttlát lög og ákvæði, eins og allt þetta lögmál er, sem ég legg fyrir yður í dag?

4:8 And what great nation is there, that hath statutes and ordinances so righteous as all this law, which I set before you this day?

4:9 En vara þig og gæt vandlega sálar þinnar, að eigi gleymir þú þeim hlutum, sem þú hefir séð með eigin augum,

og að það ekki líði þér úr minni alla ævidaga þína, og þú skalt gjöra þá kunna börnum þínum og barnabörnum.

4:9 Only take heed to thyself, and keep thy soul diligently, lest thou forget the things which thine eyes saw, and lest they depart from thy heart all the days of thy life; but make them known unto thy children and thy children's children;

4:10 Gleym þú eigi deginum, þegar þú stóðst frammi fyrir Drottni Guði þínum hjá Hóreð, og Drottinn sagði við mig: "Safna þú lýðnum saman fyrir mig. Ég ætla að láta þá heyra orð mín, svo að þeir læri að óttast mig alla þá daga, sem þeir lifa á jörðinni, og kenni það einnig börnum sínum."

4:10 the day that thou stoodest before Yahwe thy God in Horeb, when Yahwe said unto me, Assemble me the people, and I will make them hear my words, that they may learn to fear me all the days that they live upon the earth, and that they may teach their children.

4:11 Þér komuð þá fram og námuð staðar undir fjallinu, en fjallið logaði allt í eldi upp í háan himin. Fylgdi því myrkur, ský og sortí.

4:11 And ye came near and stood under the mountain; and the mountain burned with fire unto the heart of heaven, with darkness, cloud, and thick darkness.

4:12 Og Drottinn talaði við yður út úr eldinum. Hljóm orðanna heyrðuð þér, en mynd saúð þér enga, þér heyrðuð aðeins hljóminn.

4:12 And Yahwe spake unto you out of the midst of the fire: ye heard the voice of words, but ye saw no form; only ye heard a voice.

4:13 Þá birti hann yður sáttmála sinn, sem hann bauð yður að halda, tíu bódorðin, og hann reit þau á tvær steintöflur.

4:13 And he declared unto you his covenant, which he commanded you to perform, even the ten commandments; and he wrote them upon two tables of stone.

4:14 Þá bauð Drottinn mér að kenna yður lög og ákvæði, svo að þér gætuð breytt eftir þeim í því landi, er þér haldið nú yfir til, til þess að taka það til eignar.

4:14 And Yahwe commanded me at that time to teach you statutes and ordinances, that ye might do them in the land whither ye go over to possess it.

4:15 Gætið yðar því vandlega, líf yðar liggur við - því að þér saúð enga mynd á þeim degi, þegar Drottinn talaði við yður hjá Hóreð út úr eldinum, -

4:15 Take ye therefore good heed unto yourselves; for ye saw no manner of form on the day that Yahwe spake unto you in Horeb out of the midst of the fire.

4:16 að þér ekki mannspillið yður á því að búa yður til skurðgöð í mynd einhvers líkneskis, hvort heldur er í líki karls eða konu.

4:16 Lest ye corrupt yourselves, and make you a graven image in the form of any figure, the likeness of male or female,

4:17 í líki einhvers ferfætlings, sem til er á jörðinni, í líki einhvers fleygs fugls, er flýgur í loftinu,

4:17 the likeness of any beast that is on the earth, the likeness of any winged bird that flieth in the heavens,

4:18 í líki einhvers dýrs, sem skríður á jörðinni, eða í líki einhvers fisks, sem til er í vötnunum undir jörðinni.

4:18 the likeness of anything that creepeth on the ground, the likeness of any fish that is in the water under the earth;

4:19 og að þú eigi. Þegar þú lyftir augum þínum til himins og sér sólina, tunglið og stjörnurnar, allan himinsins her, látir tælast til þess að falla fram fyrir þeim og dýrka þau. Því að Drottinn Guð þinn hefir skipt þeim meðal allra þjóða undir himninum.

4:19 and lest thou lift up thine eyes unto heaven, and when thou seest the sun and the moon and the stars, even all the host of heaven, thou be drawn away and worship them, and serve them, which Yahwe thy God hath allotted unto all the peoples under the whole heaven.

4:20 Yður hefir Drottinn tekið að sér og leitt yður út úr járnbræðsluofninum, út úr Egyptalandi, svo að þér skylduð verða eignarþjóð hans, sem og hefir verið til þessa.

4:20 But Yahwe hath taken you, and brought you forth out of the iron furnace, out of Egypt, to be unto him a people of inheritance, as at this day.

4:21 Drottinn reiddist mér yðar vegna, svo að hann sör, að ég skyldi ekki komast yfir Jórdan og ekki komast inn í góða landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar.

4:21 Furthermore Yahwe was angry with me for your sakes, and sware that I should not go over the Jordan, and that I should not go in unto that good land, which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance:

4:22 heldur hlýtt ég að deyja í þessu landi og fæ ekki að komast yfir Jórdan. En þér munuð komast yfir um og fá þetta góða land til eignar.

4:22 but I must die in this land, I must not go over the Jordan; but ye shall go over, and possess that good land.

4:23 Gætið yðar, að þér gleymið ekki sáttmálanum, er Drottinn Guð yðar hefir við yður gjört, og búið yður ekki til skurðgöð í mynd einhvers þess, er Drottinn Guð þinn hefir bannað þér.

4:23 Take heed unto yourselves, lest ye forget the covenant of Yahwe your God, which he made with you, and make you a graven image in the form of anything which Yahwe thy God hath forbidden thee.

4:24 Því að Drottinn Guð þinn er eyðandi eldur, vandlátur Guð.

4:24 For Yahwe thy God is a devouring fire, a jealous God.

4:25 Þegar þér hafið getið börn og barnabörn, og hafið ilengst í landinu, - ef þér þá mannspillið yður á því að búa til skurðgöð í einhverri mynd og gjörðið það, sem illt er í augum Drottins Guðs yðar, svo að þér egnið hann til reiði.

4:25 When thou shalt beget children, and children's children, and ye shall have been long in the land, and shall corrupt yourselves, and make a graven image in the form of anything, and shall do that which is evil in the

sight of Yahwe thy God, to provoke him to anger;

4:26 Þá kveð ég í dag bæði himin og jörð til vitnis móti yður, að þá munuð þér brátt eyðast úr því landi, er þér haldið nú inn í yfir Jórdan til þess að fá það til eignar. Þér munuð þá eigi lifa þar mörg árin, heldur verða gjöreyddir.

4:26 I call heaven and earth to witness against you this day, that ye shall soon utterly perish from off the land whereunto ye go over the Jordan to possess it; ye shall not prolong your days upon it, but shall utterly be destroyed.

4:27 Og Drottinn mun þá dreifa yður meðal þjóðanna, svo að af yður skal einungis eftir verða litill hópur meðal heiðingja þeirra, er Drottinn leiðir yður hurt til.

4:27 And Yahwe will scatter you among the peoples, and ye shall be left few in number among the nations, whither Yahwe shall lead you away.

4:28 Þar munuð þér þjóna þeim guðum, sem eru handaverk manna, stokkar og steinar, sem eigi sjá og eigi heyra og eigi eta og eigi finna lykt.

4:28 And there ye shall serve gods, the work of men's hands, wood and stone, which neither see, nor hear, nor eat, nor smell.

4:29 Þar munt þú leita Drottins Guðs þins, og þú munt finna hann, ef þú leitar hans af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni.

4:29 But from thence ye shall seek Yahwe thy God, and thou shalt find him, when thou searchest after him with all thy heart and with all thy soul.

4:30 Þegar þú ert í nauðum staddur og allt þetta kemur yfir þig, þá munt þú, á komandi tímum, snúa þér til Drottins Guðs þins og hlýða hans röddu.

4:30 When thou art in tribulation, and all these things are come upon thee, in the latter days thou shalt return to Yahwe thy God, and hearken unto his voice:

4:31 Því að Drottinn Guð þinn er miskunnssamur Guð. Hann mun eigi yfirgefa þig né afmá þig, og hann mun eigi gleyma sáttmálanum, er hann sör fedrum þínum.

4:31 for Yahwe thy God is a merciful God; he will not fail thee, neither destroy thee, nor forget the covenant of thy fathers which he sware unto them.

4:32 Spyr þig fyrir um fyrri tíma, sem verið hafa á undan þér, allt frá þeim tíma, er Guð skóp mennina á jörðinni, og frá einu heimsskauti til annars, hvort nokkurn tíma hafi orðið svo miklir hlutir eða nokkuð slíkt heyrst.

4:32 For ask now of the days that are past, which were before thee, since the day that God created man upon the earth, and from the one end of heaven unto the other, whether there hath been *any such thing* as this great thing is, or hath been heard like it?

4:33 hvort nokkur þjóð hafi heyrt raust Guðs út úr eldinum, eins og þú hefir heyrt, og þó haldið lífi.

4:33 Did ever a people hear the voice of God speaking out of the midst of the fire, as thou hast heard, and live?

4:34 Eða hvort Guð hefir til reynt nokkurn tíma að koma sjálfur til þess að ná þjóð af annarri þjóð með máttarverkum, táknum og undrum, með styrjöld, sterkri hendi, útréttum armlegg og miklum skelfingum, eins og Drottinn Guð þinn gjörði við yður í Egyptalandi í auglýni þinni.

4:34 Or hath God assayed to go and take him a nation from the midst of *another* nation, by trials, by signs, and by wonders, and by war, and by a mighty hand, and by an outstretched arm, and by great terrors, according to all that Yahwe your God did for you in Egypt before your eyes?

4:35 Þetta hefir þú fengið að sjá, svo að þú mættir vita, að Drottinn, hann er Guð, og enginn nema hann einn.

4:35 Unto thee it was showed, that thou mightest know that Yahwe he is God; there is none else besides him.

4:36 Af himni hefir hann látið þig heyra sína raust til þess að kenna þér, og á jörðu hefir hann látið þig sjá hinn mikla eld sinn, og þú hefir heyrt orð hans út úr eldinum.

4:36 Out of heaven he made thee to hear his voice, that he might instruct thee: and upon earth he made thee to see his great fire; and thou heardest his words out of the midst of the fire.

4:37 Og fyrir því að hann elskaði feður þína og útvaldi niðja þeirra eftir þá og leiddi þig sjálfur af Egyptalandi með hinum mikla mætti sínum

4:37 And because he loved thy fathers, therefore he chose their seed after them, and brought thee out with his presence, with his great power, out of Egypt;

4:38 til þess að stökkva hurt undan þér þjóðum, sem eru stærri og sterkari en þú ert, en leiða þig þangað og gefa þér land þeirra til eignar, eins og nú er fram komið.

4:38 to drive out nations from before thee greater and mightier than thou, to bring thee in, to give thee their land for an inheritance, as at this day.

4:39 Þá ber þér í dag að kannast við það og hugfesta það, að Drottinn, hann er Guð á himnum uppi og á jörðu niðri og enginn annar.

4:39 Know therefore this day, and lay it to thy heart, that Yahwe he is God in heaven above and upon the earth beneath; there is none else.

4:40 Þú skalt varðveita boð hans og skípanir, sem ég legg fyrir þig í dag, svo að þér vegni vel og börnum þínum eftir þig, og til þess að þú alla daga megir dvelja langa ævi í landinu, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.

4:40 And thou shalt keep his statutes, and his commandments, which I command thee this day, that it may go well with thee, and with thy children after thee, and that thou mayest prolong thy days in the land, which Yahwe thy God giveth thee, for ever.

4:41 Þá skildi Móse frá þrjár borgir hinumegin Jórdanar, austanmegin.

4:41 Then Moses set apart three cities beyond the Jordan toward the sunrising;

4:42 til þess að þangað mætti flýja hver sá vegandi, er óviljandi hefði vegið

náunga sinn og eigi verið óvinur hans áður - að hann mætti flyja í einhverja af borgum þessum og halda lífi:

4:42 that the manslayer might flee thither, that slayeth his neighbor unawares, and hated him not in time past; and that fleeing unto one of these cities he might live:

4:43 **Beser í eyðimörkinni á sléttlendinu handa Rúbenítum, Ramót í Gíleað handa Gadítum og Gólan í Basan handa Manassítum.**

4:43 *namely*, Bezer in the wilderness, in the plain country, for the Reubenites; and Ramoth in Gilead, for the Gadites; and Golan in Bashan, for the Manassites.

4:44 **Þetta er lögmálið, sem Móse lagði fyrir Ísraelsmenn.**

4:44 And this is the law which Moses set before the children of Israel:

4:45 **Þetta eru fyrirmæli þau, lög og ákvæði, sem Móse birti Ísraelsmönnum, þá er þeir fóru af Egyptalandi.**

4:45 these are the testimonies, and the statutes, and the ordinances, which Moses spake unto the children of Israel, when they came forth out of Egypt,

4:46 **hinumegin Jórdanar, í dalnum gegnt Bet Peór í landi Síhons Amorítakonungs, sem hafði aðsetur í Hesbon og Móse og Ísraelsmenn felldu, er þeir fóru af Egyptalandi.**

4:46 beyond the Jordan, in the valley over against Beth-peor, in the land of Sihon king of the Amorites, who dwelt at Heshbon, whom Moses and the children of Israel smote, when they came forth out of Egypt.

4:47 **Þeir lögðu undir sig land hans, svo og land Ögs, konungs í Basan, land Amorítakonunganna beggja, hinumegin Jórdanar, austanmegin.**

4:47 And they took his land in possession, and the land of Og king of Bashan, the two kings of the Amorites, who were beyond the Jordan toward the sunrising;

4:48 **frá Aróer, sem liggur á bakka Arnonár, allt til Síón, það er Hermon.**

4:48 from Aror, which is on the edge of the valley of the Arnon, even unto mount Sion (the same is Hermon),

4:49 **og allt sléttlendið hinumegin Jórdanar, austanmegin, allt að vatninu á sléttlendinu undir Písgahlíðum.**

4:49 and all the Arabah beyond the Jordan eastward, even unto the sea of the Arabah, under the slopes of Pisgah.

5:1 **Móse kallaði saman allan Ísrael og sagði við þá: Heyr þú, Ísrael, lög þau og ákvæði, sem ég birti yður í dag. Lærið þau og varðveitið þau, svo að þér haldið þau.**

5:1 And Moses called unto all Israel, and said unto them, Hear, O Israel, the statutes and the ordinances which I speak in your ears this day, that ye may learn them, and observe to do them.

5:2 **Drottinn Guð vor gjörði við oss sáttmála á Hóreð.**

5:2 Yahwe our God made a covenant with us in Horeb.

5:3 **Ekki gjörði Drottinn þennan sáttmála við feður vora, heldur við oss, oss sem hér erum allir lifandi í dag.**

5:3 Yahwe made not this covenant with our fathers, but with us, even us, who are all of us here alive this day.

5:4 **Drottinn talaði við yður á fjallinu augliti til auglitis út úr eldinum.**

5:4 Yahwe spake with you face to face in the mount out of the midst of the fire,

5:5 **Ég stóð þá á milli Drottins og yðar til þess að flytja yður orð Drottins, því að þér hræddust eldinn og fóruð ekki upp á fjallið. Hann sagði:**

5:5 (I stood between Yahwe and you at that time, to show you the word of Yahwe: for ye were afraid because of the fire, and went not up into the mount;) saying,

5:6 **"Ég er Drottinn, Guð þinn, sem leiddi þig út af Egyptalandi, út úr þrælshúsinu.**

5:6 I am Yahwe thy God, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

5:7 **Þú skalt ekki hafa aðra guði en mig.**

5:7 Thou shalt have no other gods before me.

5:8 **Þú skalt engar líkneskjur gjöra þér, engar myndir eftir því, sem er á himnum uppi, eða því, sem er á jörðu niðri, eða því, sem er í vötnunum undir jörðinni.**

5:8 Thou shalt not make unto thee a graven image, *nor* any likeness *of anything* that is in heaven above, or that is in the earth beneath, or that is in the water under the earth:

5:9 **Þú skalt ekki tilbiðja þær og ekki dyrka þær, því að ég, Drottinn Guð þinn, er vandlátur Guð, sem vitja misgjörða feðranna á börnunum, og í þriðja og fjórða lið, þeirra sem mig hata.**

5:9 thou shalt not bow down thyself unto them, nor serve them; for I, Yahwe, thy God, am a jealous God, visiting the iniquity of the fathers upon the children, and upon the third and upon the fourth generation of them that hate me;

5:10 **en auðsýni miskunn þúsundum, þeirra sem elska mig og varðveita boðorð mín.**

5:10 and showing lovingkindness unto thousands of them that love me and keep my commandments.

5:11 **Þú skalt ekki leggja nafn Drottins Guðs þíns við hégóma, því að Drottinn mun ekki láta þeim óhegt, sem leggur nafn hans við hégóma.**

5:11 Thou shalt not take the name of Yahwe thy God in vain: for Yahwe will not hold him guiltless that taketh his name in vain.

5:12 **Gættu þess að halda hvíldardaginn heilagan, eins og Drottinn Guð þinn hefir boðið þér.**

5:12 Observe the sabbath day, to keep it holy, as Yahwe thy God commanded thee.

5:13 **Six daga skalt þú erfða og vinna allt þitt verk.**

5:13 Six days shalt thou labor, and do all thy work;

5:14 **en sjöundi dagurinn er hvíldardagur helgaður Drottni Guði þínum. Þá skalt þú ekkert verk vinna og ekki sonur þinn eða dóttir**

þín, þræll þinn eða ambátt þín, uxi þinn eða asni eða nokkur skepna, eða útlendingur, sem hjá þér er innan þinna borgarhlíða, svo að þræll þinn og ambátt þín geti hvílt sig eins og þú.

5:14 but the seventh day is a sabbath unto Yahwe thy God: *in it* thou shalt not do any work, thou, nor thy son, nor thy daughter, nor thy man-servant, nor thy maid-servant, nor thine ox, nor thine ass, nor any of thy cattle, nor thy stranger that is within thy gates; that thy man-servant and thy maid-servant may rest as well as thou.

5:15 **Og minnstu þess, að þú varst þræll á Egyptalandi og að Drottinn Guð þinn leiddi þig út þaðan með sterkri hendi og útréttum armlegg. Þess vegna bauð Drottinn Guð þinn þér að halda hvíldardaginn.**

5:15 And thou shalt remember that thou wast a servant in the land of Egypt, and Yahwe thy God brought thee out thence by a mighty hand and by an outstretched arm: therefore Yahwe thy God commanded thee to keep the sabbath day.

5:16 **Heiðra föður þinn og móður þína, eins og Drottinn Guð þinn hefir boðið þér, svo að þú verðir langlífur og svo að þér vegni vel í því landi, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.**

5:16 Honor thy father and thy mother, as Yahwe thy God commanded thee; that thy days may be long, and that it may go well with thee, in the land which Yahwe thy God giveth thee.

5:17 **Þú skalt ekki morð fremja.**

5:17 Thou shalt not kill.

5:18 **Þú skalt ekki drýgja hór.**

5:18 Neither shalt thou commit adultery.

5:19 **Þú skalt ekki stela.**

5:19 Neither shalt thou steal.

5:20 **Þú skalt ekki bera falsvitni gegn náunga þínum.**

5:20 Neither shalt thou bear false witness against thy neighbor.

5:21 **Þú skalt ekki gírnast konu náunga þíns, og ekki ágírnast hús náunga þíns, ekki land hans, ekki þræl hans eða ambátt, ekki uxa hans eða asna, né nokkuð það, sem náungi þinn á."**

5:21 Neither shalt thou covet thy neighbor's wife; neither shalt thou desire thy neighbor's house, his field, or his man-servant, or his maid-servant, his ox, or his ass, or anything that is thy neighbor's.

5:22 **Þessi orð talaði Drottinn með hárrí röddu til alls safnaðar yðar á fjallinu út úr eldinum, skýinu og sortanum. Bætti hann þar engu við, og hann ritaði þau á tvær steintöflur og fékk mér þær.**

5:22 These words Yahwe spake unto all your assembly in the mount out of the midst of the fire, of the cloud, and of the thick darkness, with a great voice: and he added no more. And he wrote them upon two tables of stone, and gave them unto me.

5:23 **Er þér heyrðuð röddina út úr myrkrinu og fjallið stóð í björtu báli, þá genguð þér til mín, allir höfðingjar ættkvísla yðar og öldungar yðar,**

5:23 And it came to pass, when ye heard the voice out of the midst of the darkness, while the mountain was burning with fire, that ye came near unto me, even all the heads of your tribes, and your elders;

5:24 og sögðuð: "Sjá, Drottinn Guð vor hefir sýnt oss dýrð sína og mikilleik, og vér heyrðum rödd hans úr eldinum. Vér höfum séð það í dag, að Guð getur talað við mann, og maðurinn þó haldið lífi.

5:24 and ye said, Behold, Yahwe our God hath showed us his glory and his greatness, and we have heard his voice out of the midst of the fire: we have seen this day that God doth speak with man, and he liveth.

5:25 Hví skulum vér þá deyja? því að þessi mikli eldur ætlar að eyða oss. Ef vér höldum áfram að hlusta á raust Drottins Guðs vors, munum vér deyja.

5:25 Now therefore why should we die? for this great fire will consume us: if we hear the voice of Yahwe our God any more, then we shall die.

5:26 Því að hver er sá af öllu holdi, að hann hafi heyrt rödd hins lifandi Guðs tala út úr eldinum, eins og vér, og þó haldið lífi?

5:26 For who is there of all flesh, that hath heard the voice of the living God speaking out of the midst of the fire, as we have, and lived?

5:27 Far þú og hlýð þú á allt það, sem Drottinn Guð vor segir, og seg þú oss allt það, er Drottinn Guð vor talar við þig, svo að vér megum hlýða á það og breyta eftir því."

5:27 Go thou near, and hear all that Yahwe our God shall say: and speak thou unto us all that Yahwe our God shall speak unto thee; and we will hear it, and do it.

5:28 Drottinn heyrði ummæli yðar, er þér töluðuð við mig, og Drottinn sagði við mig: "Ég heyrði ummæli þessa fólks, er þeir töluðu við þig. Er það allt vel mælt, sem þeir sögðu.

5:28 And Yahwe heard the voice of your words, when ye spake unto me; and Yahwe said unto me, I have heard the voice of the words of this people, which they have spoken unto thee: they have well said all that they have spoken.

5:29 Ó, að þeir hefðu slíkt hugarfar, að þeir óttuðust mig og varðveittu allar skipanir mínar alla daga, svo að þeim vegni vel og börnum þeirra um aldur og ævi.

5:29 Oh that there were such a heart in them, that they would fear me, and keep all my commandments always, that it might be well with them, and with their children for ever!

5:30 Far þú og seg þeim: „Hverfið aftur í tjöld yðar!"

5:30 Go say to them, Return ye to your tents.

5:31 En þú, þú skalt standa hér hjá mér meðan ég legg fyrir þig allar þær skipanir, lög og ákvæði, sem þú átt að kenna þeim, svo að þeir breyti eftir þeim í því landi, sem ég gef þeim til eignar."

5:31 But as for thee, stand thou here by me, and I will speak unto thee all the commandment, and the statutes, and the ordinances, which thou shalt teach them, that they may do them in the land which I give them to possess it.

5:32 Gætið því þess að gjöra svo sem Drottinn Guð yðar hefir boðið yður. Víkið eigi frá því, hvorki til hægri né vinstri.

5:32 Ye shall observe to do therefore as Yahwe your God hath commanded you: ye shall not turn aside to the right hand or to the left.

5:33 Gangið í öllu þann veg, sem Drottinn Guð yðar hefir boðið yður, svo að þér megid lífi halda og yður vegni vel og þér lifid lengi í landinu, sem þér fáið til eignar.

5:33 Ye shall walk in all the way which Yahwe your God hath commanded you, that ye may live, and that it may be well with you, and that ye may prolong your days in the land which ye shall possess.

6:1 Þetta eru þá skipanir þær, lög og ákvæði, sem Drottinn Guð yðar hefir boðið, að þér skylduð læra og breyta eftir í því landi, er þér haldið nú yfir til, til þess að fá það til eignar.

6:1 Now this is the commandment, the statutes, and the ordinances, which Yahwe your God commanded to teach you, that ye might do them in the land whither ye go over to possess it;

6:2 svo að þú óttist Drottin Guð þinn og varðveitir öll lög hans og skipanir, sem ég legg fyrir þig, bæði þú sjálfur og sonur þinn og sonarsonur þinn, alla ævídaga þína og svo að þú verðir langlífur.

6:2 that thou mightest fear Yahwe thy God, to keep all his statutes and his commandments, which I command thee, thou, and thy son, and thy son's son, all the days of thy life; and that thy days may be prolonged.

6:3 Heyr því, Ísrael, og gæt þess að breyta eftir þeim, svo að þér vegni vel og yður megi fjölga stórum, eins og Drottinn, Guð fedra þinna, hefir heitið þér, í landi, sem flýtur í mjólk og hunangi.

6:3 Hear therefore, O Israel, and observe to do it; that it may be well with thee, and that ye may increase mightily, as Yahwe, the God of thy fathers, hath promised unto thee, in a land flowing with milk and honey.

6:4 Heyr Ísrael! Drottinn er vor Guð; hann einn er Drottinn!

6:4 Hear, O Israel: Yahwe our God is one Yahwe:

6:5 Þú skalt elska Drottin Guð þinn af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni og af öllum mætti þínum.

6:5 and thou shalt love Yahwe thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

6:6 Þessi orð, sem ég legg fyrir þig í dag, skulu vera þér hugföst.

6:6 And these words, which I command thee this day, shall be upon thy heart;

6:7 Þú skalt brýna þau fyrir börnum þínum og tala um þau, þegar þú ert heima og þegar þú ert á ferðalagi, þegar þú leggst til hvíldar og þegar þú fer á fætur.

6:7 and thou shalt teach them diligently unto thy children, and shalt talk of them when thou sittest in thy house, and when thou walkest by the way, and when thou liest

down, and when thou risest up.

6:8 Þú skalt binda þau til merkis á hönd þér og hafa þau sem minningarbönd á milli augna þinna

6:8 And thou shalt bind them for a sign upon thy hand, and they shall be for frontlets between thine eyes.

6:9 og þú skalt skrifa þau á dyrastafi húss þins og á borgarhlíð þín.

6:9 And thou shalt write them upon the door-posts of thy house, and upon thy gates.

6:10 Þegar Drottinn Guð þinn leiðir þig inn í landið, sem hann sör fedrum þínum, Abraham, Ísak og Jakob, að gefa þér, stórar og fagrar borgir, sem þú hefir ekki reist.

6:10 And it shall be, when Yahwe thy God shall bring thee into the land which he sware unto thy fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob, to give thee, great and goodly cities, which thou buildest not,

6:11 og hús full af öllum góðum hlutum, án þess að þú hafir fyllt þau, og úthöggna brunnna, sem þú hefir eigi út höggvið, vingarða og oliutré, sem þú hefir ekki gróðursett, og þú etur og verður saddur.

6:11 and houses full of all good things, which thou filledst not, and cisterns hewn out, which thou hewedst not, vineyards and olive-trees, which thou plantedst not, and thou shalt eat and be full;

6:12 þá gæt þú þín, að þú gleymir ekki Drottin, sem leiddi þig út af Egyptalandi, út úr þrælahúsinu.

6:12 then beware lest thou forget Yahwe, who brought thee forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

6:13 Drottin Guð þinn skalt þú óttast, og hann skalt þú dýrka og við nafn hans skalt þú sverja.

6:13 Thou shalt fear Yahwe thy God; and him shalt thou serve, and shalt swear by his name.

6:14 Eigi skuluð þér elta neina aðra guði af guðum þjóða þeirra, er umhverfis yður búa .

6:14 Ye shall not go after other gods, of the gods of the peoples that are round about you;

6:15 því að Drottinn Guð þinn, sem býr hjá þér, er vandlátur Guð, - til þess að eigi upptendrist reiði Drottins Guðs þins í gegn þér og hann eyði þér úr landinu.

6:15 for Yahwe thy God in the midst of thee is a jealous God; lest the anger of Yahwe thy God be kindled against thee, and he destroy thee from off the face of the earth.

6:16 Eigi skuluð þér freista Drottins Guðs yðar, eins og þér freistuðuð hans í Massa.

6:16 Ye shall not tempt Yahwe your God, as ye tempted him in Massah.

6:17 Varðveitið kostgæfilega skipanir Drottins Guðs yðar og fyrirmæli hans og lög, þau er hann hefir fyrir þig lagt.

6:17 Ye shall diligently keep the commandments of Yahwe your God, and his testimonies, and his statutes, which he hath commanded thee.

6:18 Þú skalt gjöra það, sem rétt er og gott í augum Drottins, svo að þér vegni vel og þú komist inn í og fáir til eignar landið góða, sem Drottinn sör feðrum þínum.

6:18 And thou shalt do that which is right and good in the sight of Yahwe; that it may be well with thee, and that thou mayest go in and possess the good land which Yahwe sware unto thy fathers,

6:19 með því að hann stökkvir burt öllum óvinum þínum undan þér, eins og Drottinn hefir heitið.

6:19 to thrust out all thine enemies from before thee, as Yahwe hath spoken.

6:20 Þegar sonur þinn spyr þig á síðan og segir: "Hvað eiga fyrirmælin, lögin og ákvæðin að þýða, sem Drottinn Guð vor hefir fyrir yður lagt?"

6:20 When thy son asketh thee in time to come, saying, What mean the testimonies, and the statutes, and the ordinances, which Yahwe our God hath commanded you?

6:21 þá skalt þú segja við son þinn: "Vér vorum þrælur Faraós í Egyptalandi, en Drottinn leiddi oss af Egyptalandi með sterkri hendi.

6:21 then thou shalt say unto thy son, We were Pharaoh's bondmen in Egypt: and Yahwe brought us out of Egypt with a mighty hand;

6:22 Og hann gjörði mikil og skæð tákn og undur á hendur Egyptalandi. Faraó og öllu húsi hans að oss ásjáandi.

6:22 and Yahwe showed signs and wonders, great and sore, upon Egypt, upon Pharaoh, and upon all his house, before our eyes;

6:23 Og hann leiddi oss út þaðan til þess að fara með oss hingað og gefa oss landið, sem hann sör feðrum vorum.

6:23 and he brought us out from thence, that he might bring us in, to give us the land which he sware unto our fathers.

6:24 Og hann bauð oss að halda öll þessi lög með því að óttast Drottín Guð vorn, svo að oss mætti vegna vel alla daga og hann halda oss á lífi, eins og allt til þessa.

6:24 And Yahwe commanded us to do all these statutes, to fear Yahwe our God, for our good always, that he might preserve us alive, as at this day.

6:25 Og vér munum taldir verða réttlátir, ef vér gætum þess að breyta eftir öllum þessum skipunum fyrir augliti Drottins Guðs vors, eins og hann hefir boðið oss."

6:25 And it shall be righteousness unto us, if we observe to do all this commandment before Yahwe our God, as he hath commanded us.

7:1 Þegar Drottinn Guð þinn leiddir þig inn í landið, sem þú heldur nú inn í til þess að taka það til eignar, og hann hefir stökkt burt undan þér mörgum þjóðum: Hetítum, Gírgasítum, Amorítum, Kanaanítum, Peresítum, Hevítum og Jebúsítum, sjó þjóðum, sem eru fjölmennari og voldugri en þú.

7:1 When Yahwe thy God shall bring thee into the land whither thou goest to possess it, and shall cast out many nations before thee, the Hittite, and the Gírgashite, and the

Amorite, and the Canaanite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite, seven nations greater and mightier than thou;

7:2 og er Drottinn Guð þinn gefur þér á vald þitt og þú sigrast á þeim, þá skalt þú gjöreypa þeim. Þú skalt eigi gjöra sáttmála við þær né sýna þeim væð.

7:2 and when Yahwe thy God shall deliver them up before thee, and thou shalt smite them; then thou shalt utterly destroy them: thou shalt make no covenant with them, nor show mercy unto them;

7:3 Og eigi skalt þú mægjast við þær. Þú skalt hvorki gefa sonum þeirra dætur þínar né heldur taka dætur þeirra til handa sonum þínum.

7:3 neither shalt thou make marriages with them; thy daughter thou shalt not give unto his son, nor his daughter shalt thou take unto thy son.

7:4 Því að þær mundu snúa sonum þínum frá hlýðni við mig og koma þeim til að dýrka aðra guði. Mundi reiði Drottins þá upptendrast í gegn yður og hann eyða þér skyndilega.

7:4 For he will turn away thy son from following me, that they may serve other gods: so will the anger of Yahwe be kindled against you, and he will destroy thee quickly.

7:5 Heldur skuluð þér svo með þá fara: Þér skuluð rífa niður ölturu þeirra, brjóta í sundur merkisstéina þeirra, höggva sundur asérur þeirra og brenna skurogöð þeirra í eldi.

7:5 But thus shall ye deal with them: ye shall break down their altars, and dash in pieces their pillars, and hew down their Asherim, and burn their graven images with fire.

7:6 Því að þú ert Drottín Guði þínum helgaður lýður. Þig hefir Drottinn Guð þinn kjörði til að vera eignarlyður hans um fram allar þjóðir, sem eru á yfirborði jarðarinnar.

7:6 For thou art a holy people unto Yahwe thy God: Yahwe thy God hath chosen thee to be a people for his own possession, above all peoples that are upon the face of the earth.

7:7 Ekki var það fyrir þá sök, að þér væruð fjölmennari en allar aðrar þjóðir, að Drottinn lagði ást á yður og kjöri yður. Því að þér eruð allra þjóða minnstir.

7:7 Yahwe did not set his love upon you, nor choose you, because ye were more in number than any people; for ye were the fewest of all peoples:

7:8 En sökum þess að Drottinn elskar yður og af því að hann vildi halda eiðinn, sem hann sör feðrum yðar, þá leiddi hann yður burt með sterkri hendi og leysti þig úr þrælshúsinu, undan valdi Faraós, Egyptalandskonungs.

7:8 but because Yahwe loveth you, and because he would keep the oath which he sware unto your fathers, hath Yahwe brought you out with a mighty hand, and redeemed you out of the house of bondage, from the hand of Pharaoh king of Egypt.

7:9 Fyrir því skalt þú vita, að Drottinn Guð þinn er hinn sanni Guð, hinn trúfasti Guð, er heldur sáttmálann og miskunnseminu í þúsund ættliði

við þá, sem elska hann og varðveita boðorð hans.

7:9 Know therefore that Yahwe thy God, he is God, the faithful God, who keepeth covenant and lovingkindness with them that love him and keep his commandments to a thousand generations,

7:10 En þeim, sem hann hata, geldur hann líka hverjum og einum sjálfum með því að láta þá farast. Hann dregur það eigi fyrir þeim, sem hata hann: hverjum og einum geldur hann þeim sjálfum.

7:10 and repayeth them that hate him to their face, to destroy them: he will not be slack to him that hateth him, he will repay him to his face.

7:11 Fyrir því skalt þú varðveita skipanir þær, lög og ákvæði, sem ég legg fyrir þig í dag, svo að þú breytir eftir þeim.

7:11 Thou shalt therefore keep the commandment, and the statutes, and the ordinances, which I command thee this day, to do them.

7:12 Ef þér nú hlýðið lögum þessum og varðveitið þau og breytið eftir þeim, þá mun Drottinn Guð þinn halda við þig þann sáttmála og miskunnsemi, sem hann sör feðrum þínum.

7:12 And it shall come to pass, because ye hearken to these ordinances, and keep and do them, that Yahwe thy God will keep with thee the covenant and the lovingkindness which he sware unto thy fathers:

7:13 Hann mun elska þig, blessa þig og margfalda þig, og hann mun blessa ávöxt kviðar þíns og ávöxt lands þíns, korn þitt, aldinlög þinn og olíu þína, viðkomu nautgripa þinna og burði hjarðar þinnar í landinu, sem hann sör feðrum þínum að gefa þér.

7:13 and he will love thee, and bless thee, and multiply thee; he will also bless the fruit of thy body and the fruit of thy ground, thy grain and thy new wine and thine oil, the increase of thy cattle and the young of thy flock, in the land which he sware unto thy fathers to give thee.

7:14 Þú munt blessuð verða öllum þjóðum frammar, meðal karlmanna þínum og kvenmanna skal enginn vera ófrjósamur, né heldur meðal fénaðar þíns.

7:14 Thou shalt be blessed above all peoples: there shall not be male or female barren among you, or among your cattle.

7:15 Og Drottinn mun bagja frá þér hvers konar sjúkleik, og enga af hinum vöndu egypsku sóttum, sem þú þekkir, mun hann á þig leggja, heldur mun hann senda þær öllum þeim, er þig hata.

7:15 And Yahwe will take away from thee all sickness; and none of the evil diseases of Egypt, which thou knowest, will he put upon thee, but will lay them upon all them that hate thee.

7:16 En þú skalt eyða öllum þeim þjóðum, sem Drottinn Guð þinn gefur á þitt vald. Þú skalt ekki líta þær væðarauga og þú skalt eigi dýrka guði þeirra, því að það mundi verða þér að talsnöru.

7:16 And thou shalt consume all the peoples that Yahwe thy God shall deliver unto thee; thine eye shall not pity them: neither shalt thou serve their gods; for that will be a snare unto thee.

7:17 Ef þú skyldir segja í hjarta þínu: "Þessar þjóðir eru fjölmennari en ég; hvernig fæ ég rekið þær burt?"

7:17 If thou shalt say in thy heart, These nations are more than I; how can I dispossess them?

7:18 Þá ver þú ekki hræddur við þær. Minnstu þess, hvað Drottinn Guð þinn gjörði við Faraó og alla Egypta.

7:18 thou shalt not be afraid of them: thou shalt well remember what Yahwe thy God did unto Pharaoh, and unto all Egypt;

7:19 hinna miklu máttarverka, er þú sást með eigin augum, táknanna og stórmerkjanna, og hvernig Drottinn Guð þinn leiddi þig út með sterkri hendi og útréttum armlegg. Eins mun Drottinn, Guð þinn, fara með allar þær þjóðir, sem þú nú ert hræddur við.

7:19 the great trials which thine eyes saw, and the signs, and the wonders, and the mighty hand, and the outstretched arm, whereby Yahwe thy God brought thee out: so shall Yahwe thy God do unto all the peoples of whom thou art afraid.

7:20 Já, jafnvel skelfingu mun Drottinn Guð þinn senda meðal þeirra, uns allir þeir eru dauðir, sem eftir hafa orðið og falið hafa sig fyrir þér.

7:20 Moreover Yahwe thy God will send the hornet among them, until they that are left, and hide themselves, perish from before thee.

7:21 Þú skalt ekki hræðast þá, því að Drottinn, Guð þinn, er með þér, hinn mikli og ógurlegi Guð.

7:21 Thou shalt not be affrighted at them; for Yahwe thy God is in the midst of thee, a great God and a terrible.

7:22 Drottinn Guð þinn mun stökkva þessum þjóðum á burt undan þér smám saman; þú mátt ekki eyða þeim skjótlega, svo að villidýrunum fjölgi eigi um of fyrir þig.

7:22 And Yahwe thy God will cast out those nations before thee by little and little: thou mayest not consume them at once, lest the beasts of the field increase upon thee.

7:23 En Drottinn Guð þinn mun gefa þær á þitt vald og koma miklum ruglingi á þær, uns þær eru gjöreyddar.

7:23 But Yahwe thy God will deliver them up before thee, and will discomfit them with a great discomfiture, until they be destroyed.

7:24 Og hann mun gefa konunga þeirra í hendur þér, og þú munt afmá nöfn þeirra undir himninum. Enginn mun standast fyrir þér, uns þú hefir gjöreytt þeim.

7:24 And he will deliver their kings into thy hand, and thou shalt make their name to perish from under heaven: there shall no man be able to stand before thee, until thou have destroyed them.

7:25 Skurðlíkneski guða þeirra skalt þú brenna í eldi. Þú skalt eigi gírnast silfrið og gullið, sem á þeim er, né taka það handa þér, svo að það verði þér eigi

að tálsnör, því að slíkt er andstyggilegt fyrir Drottni Guði þínum.

7:25 The graven images of their gods shall ye burn with fire: thou shalt not covet the silver or the gold that is on them, nor take it unto thee, lest thou be snared therein; for it is an abomination to Yahwe thy God.

7:26 Og eigi skalt þú færa andstyggilegan hlut inn í hús þitt, svo að þú fallir ekki í sama bannið, sem hann er í. Þú skalt hafa megnan viðbjóð og andstyggð á því, því að það er bannfærður hlutur.

7:26 And thou shalt not bring an abomination into thy house, and become a devoted thing like unto it: thou shalt utterly detest it, and thou shalt utterly abhor it; for it is a devoted thing.

8:1 Öll þau boðorð, sem ég legg fyrir yður í dag, skuluð þér varðveita til eftirbreytni, svo að þér megid lifa og margfaldast og komast inn í landið, sem Drottinn sör feðrum yðar, og fá það til eignar.

8:1 All the commandment which I command thee this day shall ye observe to do, that ye may live, and multiply, and go in and possess the land which Yahwe sware unto your fathers.

8:2 Þú skalt minnast þess, hversu Drottinn Guð þinn hefir leitt þig alla leðina þessi fjörutín ár í eyðimörkinni til þess að auðmýkja þig og reyna þig, svo að hann kæmist að raun um, hvað þér býr í hjarta, hvort þú mundir halda boðorð hans eða ekki.

8:2 And thou shalt remember all the way which Yahwe thy God hath led thee these forty years in the wilderness, that he might humble thee, to prove thee, to know what was in thy heart, whether thou wouldest keep his commandments, or not.

8:3 Hann auðmýkti þig og lét þig þola hungur og gaf þér síðan manna að eta, sem þú eigi þekktir áður né heldur feður þínir þekktu, svo að þú skyldir sjá, að maðurinn lifir eigi á einu saman brauði, heldur að maðurinn lifir á sérhverju því, er fram gengur af munni Drottins.

8:3 And he humbled thee, and suffered thee to hunger, and fed thee with manna, which thou knewest not, neither did thy fathers know; that he might make thee know that man doth not live by bread only, but by everything that proceedeth out of the mouth of Yahwe doth man live.

8:4 Klæði þín hafa ekki slitnað á þér og fætur þínir hafa ekki þrútnað í þessi fjörutín ár.

8:4 Thy raiment waxed not old upon thee, neither did thy foot swell, these forty years.

8:5 Ver því sannfærður um það, að eins og maður agar son sinn, svo agar Drottinn Guð þinn þig.

8:5 And thou shalt consider in thy heart, that, as a man chasteneth his son, so Yahwe thy God chasteneth thee.

8:6 Varðveittu boðorð Drottins Guðs þíns, svo að þú gangir á hans vegum og óttist hann.

8:6 And thou shalt keep the commandments of Yahwe thy God, to walk in his ways, and to fear him.

8:7 Drottinn Guð þinn leiðir þig inn í gott land, inn í land, þar sem nóg er af vatnslækjum, lindum og djúpum vötnum, sem spretta upp í dölum og á fjöllum.

8:7 For Yahwe thy God bringeth thee into a good land, a land of brooks of water, of fountains and springs, flowing forth in valleys and hills;

8:8 inn í land, þar sem nóg er af hveíti og byggi, vinvíði, fikjutrjám og granateplatrjám, inn í land, þar sem nóg er af olíutrjám og hunangi.

8:8 a land of wheat and barley, and vines and fig-trees and pomegranates; a land of olive-trees and honey;

8:9 inn í land, þar sem þú munt ekki eiga við fátækt að búa og þar sem þig mun ekkert bresta, inn í land, þar sem steinarnir eru járn og þar sem þú getur grafið kopar úr fjöllum.

8:9 a land wherein thou shalt eat bread without scarceness, thou shalt not lack anything in it; a land whose stones are iron, and out of whose hills thou mayest dig copper.

8:10 Og þegar þú hefir etið og ert orðinn mettur, þá skalt þú vegsama Drottin Guð þinn fyrir landið góða, sem hann gaf þér.

8:10 And thou shalt eat and be full, and thou shalt bless Yahwe thy God for the good land which he hath given thee.

8:11 Gæt þín, að þú gleymir ekki Drottni Guði þínum og haldir svo eigi boðorð hans, ákvæði og lög, sem ég legg fyrir þig í dag.

8:11 Beware lest thou forget Yahwe thy God, in not keeping his commandments, and his ordinances, and his statutes, which I command thee this day:

8:12 Lát eigi, þegar þú hefir etið og ert mettur orðinn og hefir reist fögur hús og býr í þeim.

8:12 lest, when thou hast eaten and art full, and hast built goodly houses, and dwelt therein;

8:13 þegar nautgripum þínum og sauðfénaði þínum fjölgar, þegar silfur þitt og gull eykst og allt sem þú átt,

8:13 and when thy herds and thy flocks multiply, and thy silver and thy gold is multiplied, and all that thou hast is multiplied;

8:14 lát þá eigi hjarta þitt ofmetnast og gleym eigi Drottni Guði þínum, sem leiddi þig út af Egyptalandi, út úr þraelahúsinu.

8:14 then thy heart be lifted up, and thou forget Yahwe thy God, who brought thee forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage;

8:15 sem leiddi þig um eyðimörkina miklu og hræðilegu, þar sem voru eitradir höggormar og sporðdrekar og vatnslaut þurrlendi, og leiddi fram vatn handa þér af tinnuhörðum klettinum.

8:15 who led thee through the great and terrible wilderness, wherein were fiery serpents and scorpions, and thirsty ground where was no water; who brought thee forth water out of the rock of flint;

8:16 hann sem gaf þér manna að eta í eyðimörkinni, er feður þínir eigi

þekktu, svo að hann gæti auðmýkt þig og svo að hann gæti reynt þig, en gjört síðan vel við þig á eftir.

8:16 who fed thee in the wilderness with manna, which thy fathers knew not; that he might humble thee, and that he might prove thee, to do thee good at thy latter end:

8:17 **Og seg þú ekki í hjarta þínu: "Minn eigin kraftur og styrkur handar minnar hefir aflað mér þessara auðæfa."**

8:17 and /est thou say in thy heart, My power and the might of my hand hath gotten me this wealth.

8:18 **Minnstu heldur Drottins Guðs þíns, því að hann er sá, sem veitir þér kraft til að afla auðæfanna, til þess að hann fái haldið þann sáttmála, er hann sör feðrum þínum, eins og líka fram hefir komið til þessa.**

8:18 But thou shalt remember Yahwe thy God, for it is he that giveth thee power to get wealth; that he may establish his covenant which he sware unto thy fathers, as at this day.

8:19 **En ef þú gleymir Drottni Guði þínum og eltir aðra guði, dýrkar þá og fellur fram fyrir þeim, þá votta ég yður í dag, að þér munuð gjörsamlega farast.**
8:19 And it shall be, if thou shalt forget Yahwe thy God, and walk after other gods, and serve them, and worship them, I testify against you this day that ye shall surely perish.

8:20 **Eins og þjóðirnar, er Drottinn eyðir fyrir yður, svo munuð þér og farast, af því að þér hlýdduð ekki röddu Drottins Guðs yðar.**

8:20 As the nations that Yahwe maketh to perish before you, so shall ye perish; because ye would not hearken unto the voice of Yahwe your God.

9:1 **Heyr Ísrael! Þú fer nú í dag yfir Jórdan til þess að leggja undir þig þjóðir, sem eru stærri og voldugri en þú ert, stórar borgir og viggirtar hátt í loft upp.**

9:1 Hear, O Israel: thou art to pass over the Jordan this day, to go in to dispossess nations greater and mightier than thyself, cities great and fortified up to heaven,

9:2 **stórt og hávaxið fólk, Anakítana, sem þú þekkir og hefir sjálfur heyrt sagt um: "Hver fær staðist fyrir Anaks sonum?"**

9:2 a people great and tall, the sons of the Anakim, whom thou knowest, and of whom thou hast heard say, Who can stand before the sons of Anak?

9:3 **Vit það því nú, að það er Drottinn Guð þinn, er fyrir þér fer sem eyðandi eldur. Hann mun eyða þeim og leggja þær að velli fyrir auglitu þínu, svo að þú skjótlega getir rekið þær burt og gjöreytt þeim, eins og Drottinn hefir heiðið þér.**

9:3 Know therefore this day, that Yahwe thy God is he who goeth over before thee as a devouring fire; he will destroy them, and he will bring them down before thee: so shalt thou drive them out, and make them to perish quickly, as Yahwe hath spoken unto thee.

9:4 **Þegar Drottinn Guð þinn hefir rekið þær á burt undan þér, þá mátt þú**

ekki segja í hjarta þínu: "Sökum míns eigin réttlætis hefir Drottinn leitt mig inn í þetta land og fengið mér það til eignar." Þar eð það er vegna guðleysis þessara þjóða, að Drottinn stökkvir þeim á burt undan þér.

9:4 Speak not thou in thy heart, after that Yahwe thy God hath thrust them out from before thee, saying, For my righteousness Yahwe hath brought me in to possess this land; whereas for the wickedness of these nations Yahwe doth drive them out from before thee.

9:5 **Það er ekki vegna réttlætis þíns eða hreinskilni hjarta þíns, að þú fær land þeirra til eignar, heldur er það vegna guðleysis þessara þjóða, að Drottinn Guð þinn stökkvir þeim á burt undan þér, og til þess að halda það loforð, er Drottinn sör feðrum þínum, Abraham, Ísák og Jakob.**

9:5 Not for thy righteousness, or for the uprightness of thy heart, dost thou go in to possess their land; but for the wickedness of these nations Yahwe thy God doth drive them out from before thee, and that he may establish the word which Yahwe sware unto thy fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob.

9:6 **Vita skaltu því, að það er ekki vegna réttlætis þíns, að Drottinn, Guð þinn, gefur þér þetta góða land til eignar, því að þú ert harðsviradur lýður.**

9:6 Know therefore, that Yahwe thy God giveth thee not this good land to possess it for thy righteousness; for thou art a stiffnecked people.

9:7 **Minnstu þess og gleym því eigi, hvernig þú reittir Drottin Guð þinn til reiði í eyðimörkinni. Frá því þú fyrst lagðir af stað úr Egyptalandi og þar til, er þér komuð hingað, hafið þér óhlýðnast Drottni.**

9:7 Remember, forget thou not, how thou provokedst Yahwe thy God to wrath in the wilderness: from the day that thou wentest forth out of the land of Egypt, until ye came unto this place, ye have been rebellious against Yahwe.

9:8 **Hjá Hóreð reittuð þér Drottin til reiði, og Drottinn reiddist yður svo, að hann ætlaði að tortíma yður.**

9:8 Also in Horeb ye provoked Yahwe to wrath, and Yahwe was angry with you to destroy you.

9:9 **Ég var þá farinn upp á fjallið til þess að taka á móti steintöflunum, töflunum, sem sáttmálinn var á, er Drottinn hafði gjört við yður, og ég dvaldi á fjallinu í fjörutíu daga og fjörutíu nætur, án þess að neyta matar eða drekka vatn.**

9:9 When I was gone up into the mount to receive the tables of stone, even the tables of the covenant which Yahwe made with you, then I abode in the mount forty days and forty nights; I did neither eat bread nor drink water.

9:10 **Drottinn fékk mér tvær steintöflur, ritadar með fingri Guðs, og á þeim voru öll þau orð, er Drottinn hafði talað til yðar á fjallinu út úr eldinum, daginn sem þér voruð þar saman komnir.**

9:10 And Yahwe delivered unto me the two tables of stone written with the finger of God; and on them was written according to

all the words, which Yahwe spake with you in the mount out of the midst of the fire in the day of the assembly.

9:11 **Og er fjörutíu dagar og fjörutíu nætur voru liðnar, fékk Drottinn mér báðar steintöflurnar, sáttmálstöflurnar.**

9:11 And it came to pass at the end of forty days and forty nights, that Yahwe gave me the two tables of stone, even the tables of the covenant.

9:12 **Drottinn sagði við mig: "Statt þú upp, far þú skjótt niður hédan, því að fólk þitt, sem þú leiddir burt af Egyptalandi, hefir misgjört. Skjótt hafa þeir vikið af þeim vegi, sem ég bauð þeim; þeir hafa gjört sér steypt líkneski."**

9:12 And Yahwe said unto me, Arise, get thee down quickly from hence; for thy people that thou hast brought forth out of Egypt have corrupted themselves; they are quickly turned aside out of the way which I commanded them; they have made them a molten image.

9:13 **Og hann sagði við mig: "Ég sé nú, að þessi lýður er harðsvirad fólk.**

9:13 Furthermore Yahwe spake unto me, saying, I have seen this people, and, behold, it is a stiffnecked people:

9:14 **Lát mig í friði, svo að ég geti gjöreytt þeim og afmáð nöfn þeirra undir himninum, og ég mun gjöra þig að sterkari og fjölmennari þjóð en þessi er."**

9:14 let me alone, that I may destroy them, and blot out their name from under heaven; and I will make of thee a nation mightier and greater than they.

9:15 **Þá sneri ég á leið og gekk ofan af fjallinu, en fjallið stóð í björtu bálí, og hélt ég á báðum sáttmálstöflunum í höndunum.**

9:15 So I turned and came down from the mount, and the mount was burning with fire: and the two tables of the covenant were in my two hands.

9:16 **Og ég leit til, og sjá: Þér höfðuð syndgað móti Drottni, Guði yðar, þér höfðuð gjört yður steyptan kálf og höfðuð þannig skjótt vikið af þeim vegi, sem Drottinn hafði búið yður.**

9:16 And I looked, and, behold, ye had sinned against Yahwe your God; ye had made you a molten calf: ye had turned aside quickly out of the way which Yahwe had commanded you.

9:17 **Þá þreif ég báðar töflurnar og þeytti þeim af báðum höndum og braut þær í sundur fyrir augunum á yður.**

9:17 And I took hold of the two tables, and cast them out of my two hands, and brake them before your eyes.

9:18 **Og ég varp mér niður fyrir auglitu Drottins, eins og hið fyrri sinnið, fjörutíu daga og fjörutíu nætur, og át ekki brauð og drakk ekki vatn, vegna allra yðar synda, sem þér höfðuð drygt með því að gjöra það, sem illt var í augum Drottins, svo að þér egnduð hann til reiði.**

9:18 And I fell down before Yahwe, as at the first, forty days and forty nights; I did neither eat bread nor drink water; because of all your sin which ye sinned, in doing that which was

evil in the sight of Yahwe, to provoke him to anger.

9:19 Því að ég var hræddur við þá reiði og heift, sem Drottinn bar til yðar, að hann ætlaði að tortíma yður. Og Drottinn bænheyrði mig einnig í þetta sinn.

9:19 For I was afraid of the anger and hot displeasure, wherewith Yahwe was wroth against you to destroy you. But Yahwe hearkened unto me that time also.

9:20 Drottinn reiddist einnig mjög Aroni, svo að hann ætlaði að tortíma honum, en ég bað og fyrir Aroni í það sama sinn.

9:20 And Yahwe was very angry with Aaron to destroy him: and I prayed for Aaron also at the same time.

9:21 En synd yðar, kálfinn, sem þér höfðuð gjört, tók ég og brenndi í eldi og muldi hann vandlega í smátt, uns hann varð að finu dufti, og duftinu kastaði ég í lækinn, sem rann þar ofan af fjallinu.

9:21 And I took your sin, the calf which ye had made, and burnt it with fire, and stamped it, grinding it very small, until it was as fine as dust: and I cast the dust thereof into the brook that descended out of the mount.

9:22 Enn fremur reittuð þér Drottín til reiði í Tabera, í Massa og hjá Kibrót-hattava.

9:22 And at Taberah, and at Massah, and at Kibroth-hattaavah, ye provoked Yahwe to wrath.

9:23 Og þegar Drottinn sendi yður frá Kades Barnea og sagði: "Farið og takið til eignar landið, sem ég hef gefið yður," þá óhlýðnuðust þér skipun Drottins Guðs yðar og trúðuð honum ekki og hlýdduð ekki raustu hans.

9:23 And when Yahwe sent you from Kadesh-barnea, saying, Go up and possess the land which I have given you; then ye rebelled against the commandment of Yahwe your God, and ye believed him not, nor hearkened to his voice.

9:24 Þér hafið verið Drottni óhlýðnir frá því ég þekkti yður fyrst.

9:24 Ye have been rebellious against Yahwe from the day that I knew you.

9:25 Svo féll ég fram fyrir augliti Drottins þá fjörutíu daga og fjörutíu nætur, sem ég varp mér niður, því að hann kvaðst mundi tortíma yður.

9:25 So I fell down before Yahwe the forty days and forty nights that I fell down, because Yahwe had said he would destroy you.

9:26 Og ég bað Drottín og sagði: "Drottinn Guð! Eyðilegg eigi þinn lýð og þína eign, sem þú frelsaðir með þínum mikla krafti, sem þú út leiddir af Egyptalandi með voldugri hendi.

9:26 And I prayed unto Yahwe, and said, O Lord Yahwe, destroy not thy people and thine inheritance, that thou hast redeemed through thy greatness, that thou hast brought forth out of Egypt with a mighty hand.

9:27 Minnstu þjóna þinna, Abrahams, Ísaks og Jakobs! Lít ekki á þvermóðsku þessa fólks, guðleysi þess og synd.

9:27 Remember thy servants, Abraham, Isaac, and Jacob; look not unto the

stubbornness of this people, nor to their wickedness, nor to their sin,

9:28 svo að menn geti eigi sagt í landi því, sem þú leiddir oss út úr: „Af því að Drottinn meгнаði eigi að leiða þá inn í landið, sem hann hafði heitið þeim, og af því að hann hataði þá, hefir hann farið með þá hurt til þess að láta þá deyja í eyðimörkinni."

9:28 lest the land whence thou broughtest us out say, Because Yahwe was not able to bring them into the land which he promised unto them, and because he hated them, he hath brought them out to slay them in the wilderness.

9:29 Því að þín þjóð eru þeir og þín eign, sem þú út leiddir með miklum mætti þínum og útréttum armlegg þínum."

9:29 Yet they are thy people and thine inheritance, which thou broughtest out by thy great power and by thine outstretched arm.

10:1 Í það sama sinn sagði Drottinn við mig: "Högg þér tvær töflur af steini, eins og hinar fyrri voru, og kom til mín upp á fjallið. Þú skalt og gjöra þér örk af tré.

10:1 At that time Yahwe said unto me, Hew thee two tables of stone like unto the first, and come up unto me into the mount, and make thee an ark of wood.

10:2 Ég ætla að rita á töflurnar þau orð, sem stóðu á hinum fyrri töflunum, er þú braust í sundur, og skalt þú síðan leggja þær í örkina."

10:2 And I will write on the tables the words that were on the first tables which thou brakest, and thou shalt put them in the ark.

10:3 Ég gjörði þá örk af akasíuviði og hjó tvær töflur af steini eins og hinar fyrri, gekk því næst upp á fjallið með báðar töflurnar í hendi mér.

10:3 So I made an ark of acacia wood, and hewed two tables of stone like unto the first, and went up into the mount, having the two tables in my hand.

10:4 Þá ritaði Drottinn á töflurnar með sama lettri og áður tíu boðorðin, þau er hann hafði talað til yðar á fjallinu út úr eldinum, daginn sem þér voruð þar saman komnir. Síðan fékk hann mér þær.

10:4 And he wrote on the tables, according to the first writing, the ten commandments, which Yahwe spake unto you in the mount out of the midst of the fire in the day of the assembly: and Yahwe gave them unto me.

10:5 Þá sneri ég á leið og gekk ofan af fjallinu og lagði töflurnar í örkina, er ég hafði gjört, og þar voru þær geymdar, eins og Drottinn hafði fyrir mig lagt.

10:5 And I turned and came down from the mount, and put the tables in the ark which I had made; and there they are as Yahwe commanded me.

10:6 (Ísraelsmenn fóru frá Beerót Bene Jaakan til Mósera. Þar dó Aron og var jarðaður þar, og Eleasar sonur hans varð prestur í hans stað.

10:6 (And the children of Israel journeyed from Beeroth Bene-jaakan to Moserah. There Aaron died, and there he was buried; and Eleazar his son ministered in the priest's office in his stead.

10:7 Þaðan fóru þeir til Gúdgóða, og frá Gúdgóða til Jotbata, þar sem gnægð er vatnslækja.

10:7 From thence they journeyed unto Gudgodah; and from Gudgodah to Jotbathah, a land of brooks of water.

10:8 Þá skildi Drottinn ættkvísl Levi frá til þess að bera sáttmálsörk Drottins, til þess að standa frammi fyrir Drottni og þjóna honum og til að blessa í hans nafni, og er svo enn í dag.

10:8 At that time Yahwe set apart the tribe of Levi, to bear the ark of the covenant of Yahwe, to stand before Yahwe to minister unto him, and to bless in his name, unto this day.

10:9 Fyrir því fékk Levi eigi hlut né óðal með bræðrum sínum. Drottinn er óðal hans, eins og Drottinn Guð þinn hefir heitið honum.)

10:9 Wherefore Levi hath no portion nor inheritance with his brethren; Yahwe is his inheritance, according as Yahwe thy God spake unto him.)

10:10 En ég dvaldi á fjallinu fjörutíu daga og fjörutíu nætur, eins og hið fyrra sinnið, og Drottinn bænheyrði mig einnig í þetta skiptið: Drottinn vildi ekki tortíma þér.

10:10 And I stayed in the mount, as at the first time, forty days and forty nights: and Yahwe hearkened unto me that time also; Yahwe would not destroy thee.

10:11 Og Drottinn sagði við mig: "Tak þig upp og hald af stað, til þess að þú megir fara fyrir lýðnum, er hann leggur upp, svo að þeir komist inn í og fái til eignar land það, sem ég sör feðrum þeirra að gefa þeim."

10:11 And Yahwe said unto me, Arise, take thy journey before the people; and they shall go in and possess the land, which I swear unto their fathers to give unto them.

10:12 Og nú, Ísrael, hvers krefst Drottinn Guð þinn af þér nema þess, að þú óttist Drottín Guð þinn og gangir því ávallt á hans vegum, og að þú elskir hann og að þú þjónir Drottni Guði þínum af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni

10:12 And now, Israel, what doth Yahwe thy God require of thee, but to fear Yahwe thy God, to walk in all his ways, and to love him, and to serve Yahwe thy God with all thy heart and with all thy soul,

10:13 með því að halda skipanir hans og lög, er ég legg fyrir þig í dag, og þér er fyrir bestu?

10:13 to keep the commandments of Yahwe, and his statutes, which I command thee this day for thy good?

10:14 Sjá, Drottni Guði þínum heyrir himinninn og himnanna himnar, jörðin og allt, sem á henni er,

10:14 Behold, unto Yahwe thy God belongeth heaven and the heaven of heavens, the earth, with all that is therein.

10:15 og þó hneigðist Drottinn að feðrum þínum einum, svo að hann elskaði þá, og hann útvaldi yður, niðja þeirra, eftir þá af öllum þjóðum, og er svo enn í dag.

10:15 Only Yahwe had a delight in thy fathers to love them, and he chose their seed after them, even you above all peoples, as at this day.

10:16 Umskerið því yfirhúð hjarta yðar og verið ekki lengur harðsviradír.

10:16 Circumcise therefore the foreskin of your heart, and be no more stiffnecked.

10:17 Því að Drottinn Guð yðar, hann er Guð guðanna og Drottinn drottanna, hinn mikli, voldugi og óttalegi Guð, sem eigi gjörir sér mannamun og þiggur eigi mútur.

10:17 For Yahwe your God, he is God of gods, and Lord of lords, the great God, the mighty, and the terrible, who regardeth not persons, nor taketh reward.

10:18 Hann rekur réttar munadarleysingjans og ekkjunnar og elskar útlendinginn, svo að hann gefur honum fæði og klæði.

10:18 He doth execute justice for the fatherless and widow, and loveth the sojourner, in giving him food and raiment.

10:19 Elskið því útlendinginn, því að þér voruð sjálfir útlendingar í Egyptalandi.

10:19 Love ye therefore the sojourner; for ye were sojourners in the land of Egypt.

10:20 Drottín Guð þinn skalt þú óttast, hann skalt þú dýrka, við hann skalt þú halda þér fast og við nafn hans skalt þú sverja.

10:20 Thou shalt fear Yahwe thy God; him shalt thou serve; and to him shalt thou cleave, and by his name shalt thou swear.

10:21 Hann er þinn lofstír og hann er þinn Guð, sá er gjört hefir fyrir þig þessa miklu og óttalegu hlutí, sem augu þín hafa séð.

10:21 He is thy praise, and he is thy God, that hath done for thee these great and terrible things, which thine eyes have seen.

10:22 Sjötín að tölu voru feður þínir, þá er þeir fóru til Egyptalands, en nú hefir Drottinn Guð þinn gjört þig að fjölda til sem stjörnur himins.

10:22 Thy fathers went down into Egypt with threescore and ten persons; and now Yahwe thy God hath made thee as the stars of heaven for multitude.

11:1 Fyrir því skalt þú elska Drottín Guð þinn og varðveita boðorð hans, lög, ákvæði og skipanir alla daga.

11:1 Therefore thou shalt love Yahwe thy God, and keep his charge, and his statutes, and his ordinances, and his commandments, always.

11:2 Viðurkennið í dag - því að ekki á ég orðastað við börn yðar, sem eigi hafa þekkt það né séð -, viðurkennið ógun Drottins Guðs yðar, mikilleik hans, hina sterku hönd hans og útréttan armlegg hans,

11:2 And know ye this day: for I speak not with your children that have not known, and that have not seen the chastisement of Yahwe your God, his greatness, his mighty hand, and his outstretched arm,

11:3 tákn hans og verk, sem hann gjörði í Egyptalandi á Faraó Egyptalandskonungi og öllu landi hans,

11:3 and his signs, and his works, which he did in the midst of Egypt unto Pharaoh the king of Egypt, and unto all his land;

11:4 hversu hann fór með herlið Egypta, hesta þeirra og vagna, hversu hann lét vötn Selhafsins flæða yfir þá, er þeir veittu yður eftirfór, og tortímdi þeim fram á þennan dag.

11:4 and what he did unto the army of Egypt, unto their horses, and to their chariots; how he made the water of the Red Sea to overflow them as they pursued after you, and how Yahwe hath destroyed them unto this day;

11:5 og hversu hann gjörði til yðar í eyðimörkinni allt til þess er þér komuð hingað.

11:5 and what he did unto you in the wilderness, until ye came unto this place;

11:6 og hversu hann fór með Datan og Abiram, sonu Eliabs Rúbenssonar, hversu jörðin lauk upp munn sínum og svalg þá mitt á meðal allra Ísraelsmanna, ásamt fjölskyldum þeirra og tjöldum og öllum lifandi skepnum, sem voru í fylgd með þeim.

11:6 and what he did unto Dathan and Abiram, the sons of Eliab, the son of Reuben; how the earth opened its mouth, and swallowed them up, and their households, and their tents, and every living thing that followed them, in the midst of all Israel:

11:7 Því að augu yðar hafa séð öll hin miklu verk, sem Drottinn hefir gjört.

11:7 but your eyes have seen all the great work of Yahwe which he did.

11:8 Fyrir því skuluð þér varðveita allar þær skipanir, sem ég legg fyrir þig í dag, til þess að þér verðið sterkir, komist inn í og fáið til eignar land það, er þér haldið nú yfir til, til þess að taka það til eignar.

11:8 Therefore shall ye keep all the commandment which I command thee this day, that ye may be strong, and go in and possess the land, whither ye go over to possess it;

11:9 og til þess að þér megið lifa langa ævi í landinu, sem Drottinn sör feðrum yðar að gefa þeim og niðjum þeirra, - landi, sem flýtur í mjólk og hunangi.

11:9 and that ye may prolong your days in the land, which Yahwe sware unto your fathers to give unto them and to their seed, a land flowing with milk and honey.

11:10 Landið sem þú heldur nú inn í til þess að taka það til eignar, það er ekki eins og Egyptaland, þaðan sem þér fóruð, þar sem þú sáðir sæði þínu og vökvaðir landið með fæti þínum eins og kálgarð.

11:10 For the land, whither thou goest in to possess it, is not as the land of Egypt, from whence ye came out, where thou sowedst thy seed, and wateredst it with thy foot, as a garden of herbs;

11:11 heldur er land það, er þér haldið nú yfir til, til þess að taka það til eignar, fjallaland og dala, og drekkur vatn af himnum þegar rignir.

11:11 but the land, whither ye go over to possess it, is a land of hills and valleys, and drinketh water of the rain of heaven,

11:12 land, sem Drottinn Guð þinn annast. Stöðuglega hvila augu Drottins Guðs þins yfir því frá ársbyrjun til ársloka.

11:12 a land which Yahwe thy God careth for: the eyes of Yahwe thy God are always upon it, from the beginning of the year even unto the end of the year.

11:13 Ef þér hlýðið skipunum mínum trúlega, þeim er ég legg fyrir yður í dag: að elska Drottín Guð yðar, og þjóna honum af öllu hjarta yðar og af allri sálu yðar, -

11:13 And it shall come to pass, if ye shall hearken diligently unto my commandments which I command you this day, to love Yahwe your God, and to serve him with all your heart and with all your soul,

11:14 þá mun ég gefa landi yðar regn á réttum tíma, haustregn og vorregn, svo að þú megir hirða korn þitt, aldinlög þinn og olíu þína.

11:14 that I will give the rain of your land in its season, the former rain and the latter rain, that thou mayest gather in thy grain, and thy new wine, and thine oil.

11:15 Þá mun ég og láta gras spretta í högum þínum handa skepnum þínum, svo að þú megir eta og saddur verða.

11:15 And I will give grass in thy fields for thy cattle, and thou shalt eat and be full.

11:16 Gætið yðar, að hjarta yðar láti ekki tælast og þér vikið ekki af leið og dýrkið aðra guði og fallið fram fyrir þeim.

11:16 Take heed to yourselves, lest your heart be deceived, and ye turn aside, and serve other gods, and worship them;

11:17 ella mun reiði Drottins upptendrast í gegn yður, og hann mun loka himninum, svo að eigi komi regn og jörðin gefi eigi ávöxt sinn, og þér munuð skjótlega eyðast úr landinu góða, sem Drottinn gefur yður.

11:17 and the anger of Yahwe be kindled against you, and he shut up the heavens, so that there shall be no rain, and the land shall not yield its fruit; and ye perish quickly from off the good land which Yahwe giveth you.

11:18 Fyrir því skuluð þér leggja þessi orð mín á hjarta yðar og huga, og þér skuluð binda þau til merkis á hönd yðar og hafa þau sem minningarbönd á milli augna yðar.

11:18 Therefore shall ye lay up these my words in your heart and in your soul; and ye shall bind them for a sign upon your hand, and they shall be for frontlets between your eyes.

11:19 Og þér skuluð kenna þau börnum yðar með því að tala um þau, þegar þú ert heima og þegar þú ert á ferðalagi, þegar þú leggst til hvíldar og þegar þú fer á fætur.

11:19 And ye shall teach them your children, talking of them, when thou sittest in thy house, and when thou walkest by the way, and when thou liest down, and when thou risest up.

11:20 Og þú skalt skrifa þau á dyrastafi húss þins og á borgarhlið þín.

11:20 And thou shalt write them upon the door-posts of thy house, and upon thy gates;

11:21 til þess að þér og börn yðar megið lifa í landinu, sem Drottinn sör feðrum yðar að gefa þeim, svo lengi sem himinn er yfir jörðu.

11:21 that your days may be multiplied, and the days of your children, in the land which Yahwe sware unto your fathers to give them, as the days of the heavens above the earth.

11:22 Ef þér varðveitið kostgæfilega allar þessar skipanir, sem ég legg fyrir yður að halda: að elska Drottin Guð yðar, að ganga ávallt á hans vegum og halda yður fast við hann, -

11:22 For if ye shall diligently keep all this commandment which I command you, to do it, to love Yahwe your God, to walk in all his ways, and to cleave unto him;

11:23 þá mun Drottinn stökkva burt undan yður öllum þessum þjóðum, og þér munuð leggja undir yður þjóðir, sem eru stærri og völdugri en þér.

11:23 then will Yahwe drive out all these nations from before you, and ye shall dispossess nations greater and mightier than yourselves.

11:24 Hver sá staður, er þér stigið fæti á, skal verða yðar eign. Frá eyðimörkinni allt til Líbanon, frá fljótinu, Efratfljótinu, allt til vesturhafsins skal land yðar ná.

11:24 Every place whereon the sole of your foot shall tread shall be yours: from the wilderness, and Lebanon, from the river, the river Euphrates, even unto the hinder sea shall be your border.

11:25 Enginn mun standast fyrir yður. Ótta við yður og skelfingu mun Drottinn Guð yðar láta koma yfir hvert það land, er þér stigið fæti á, eins og hann hefir heitið yður.

11:25 There shall no man be able to stand before you: Yahwe your God shall lay the fear of you and the dread of you upon all the land that ye shall tread upon, as he hath spoken unto you.

11:26 Sjá, ég legg fyrir yður í dag blessun og bölvun:

11:26 Behold, I set before you this day a blessing and a curse:

11:27 blessunina, ef þér hlýðið skipunum Drottins Guðs yðar, sem ég býð yður í dag.

11:27 the blessing, if ye shall hearken unto the commandments of Yahwe your God, which I command you this day;

11:28 en bölvunina, ef þér hlýðið ekki skipunum Drottins Guðs yðar og vikið af þeim vegi, sem ég býð yður í dag, til þess að elta aðra guði, sem þér eigi hafið þekkt.

11:28 and the curse, if ye shall not hearken unto the commandments of Yahwe your God, but turn aside out of the way which I command you this day, to go after other gods, which ye have not known.

11:29 Þegar Drottinn Guð þinn leiðir þig inn í landið, sem þú heldur nú inn í til þess að taka það til eignar, þá skalt þú leggja blessunina á Garisímfjall og bölvunina á Ebalíjall.

11:29 And it shall come to pass, when Yahwe thy God shall bring thee into the land whither thou goest to possess it, that thou

shalt set the blessing upon mount Gerizim, and the curse upon mount Ebal.

11:30 En þau eru hinumegin Jórdanar, vestanvert við sólarlagsveginn, í landi Kanaanítanna, þeirra er búa á sléttlendinu, gegnt Gilgal, hjá Mórelundi.

11:30 Are they not beyond the Jordan, behind the way of the going down of the sun, in the land of the Canaanites that dwell in the Arabah, over against Gilgal, beside the oaks of Moreh?

11:31 Þér farið nú yfir Jórdan til þess að komast inn í og taka til eignar landið, sem Drottinn Guð yðar gefur yður, og þér munuð fá það til eignar og setjast að í því.

11:31 For ye are to pass over the Jordan to go in to possess the land which Yahwe your God giveth you, and ye shall possess it, and dwell therein.

11:32 Gætið þess þá að halda öll þau lög og ákvæði, sem ég legg fyrir yður í dag.

11:32 And ye shall observe to do all the statutes and the ordinances which I set before you this day.

12:1 Þetta eru lög þau og ákvæði, sem þér skuluð gæta að breyta eftir í landi því, sem Drottinn, Guð feðra þinna, gefur þér til eignar, alla þá daga sem þér lifið á jörðinni.

12:1 These are the statutes and the ordinances which ye shall observe to do in the land which Yahwe, the God of thy fathers, hath given thee to possess it, all the days that ye live upon the earth.

12:2 Þér skuluð gjöreyða alla þá staði, þar sem þjóðirnar, er þér leggið undir yður, hafa dýrkað guði sína, á háum fjöllum, á hæðum og undir hverju grænu tré.

12:2 Ye shall surely destroy all the places wherein the nations that ye shall dispossess served their gods, upon the high mountains, and upon the hills, and under every green tree:

12:3 Þér skuluð rífa niður ölturu þeirra, brjóta í sundur merkisstæina þeirra, brenna ásérur þeirra í eldi, höggva sundur skurðlíkneski guða þeirra og afmá nafn þeirra úr þeim stað.

12:3 and ye shall break down their altars, and dash in pieces their pillars, and burn their Asherim with fire; and ye shall hew down the graven images of their gods; and ye shall destroy their name out of that place.

12:4 Eigi skuluð þér svo breyta við Drottin Guð yðar.

12:4 Ye shall not do so unto Yahwe your God.

12:5 heldur skuluð þér leita til þess staðar, sem Drottinn Guð yðar mun til velja úr öllum kynkvíslum yðar til þess að láta nafn sitt búa þar, og þangað skalt þú fara.

12:5 But unto the place which Yahwe your God shall choose out of all your tribes, to put his name there, even unto his habitation shall ye seek, and thither thou shalt come;

12:6 Þangað skuluð þér færa brennifórnir yðar og sláturfórnir,

tiundir yðar og það, sem þér færið að fórnargjöf, heitfórnir yðar og sjálfviljafórnir, og frumburði nautgripa yðar og sauðfénaðar.

12:6 and thither ye shall bring your burnt-offerings, and your sacrifices, and your tithes, and the heave-offering of your hand, and your vows, and your freewill-offerings, and the firstlings of your herd and of your flock:

12:7 Og þar skuluð þér halda fórnarmáltíð frammi fyrir Drottni Guði yðar og gleðja yður ásamt fjölskyldum yðar yfir öllu því, er þér hafið aflað, yfir því, sem Drottinn Guð þinn hefir blessað þig með.

12:7 and there ye shall eat before Yahwe your God, and ye shall rejoice in all that ye put your hand unto, ye and your households, wherein Yahwe thy God hath blessed thee.

12:8 Þér megið ekki hegða yður þá eins og vér hegðum oss hér nú, er hver gjörir það, sem honum gott þykir.

12:8 Ye shall not do after all the things that we do here this day, every man whatsoever is right in his own eyes;

12:9 því að þér eruð ekki enn komnir á hvíldarstaðinn né til arfleifarinnar, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.

12:9 for ye are not as yet come to the rest and to the inheritance, which Yahwe thy God giveth thee.

12:10 En þegar þér eruð komnir yfir Jórdan og hafið setst að í landinu, sem Drottinn Guð yðar lætur yður fá til eignar, og þegar hann hefir veitt yður frið fyrir öllum óvinum yðar allt í kring og þér búið óhultir.

12:10 But when ye go over the Jordan, and dwell in the land which Yahwe your God causeth you to inherit, and he giveth you rest from all your enemies round about, so that ye dwell in safety;

12:11 þá skal sá staður, er Drottinn Guð yðar velur til þess að láta nafn sitt búa þar, vera staðurinn, sem þér færið til allt sem ég býð yður: brennifórnir yðar og sláturfórnir, tiundir yðar og það sem þér færið að fórnargjöf og allar útvaldar heitfórnir yðar, er þér heitið Drottni.

12:11 then it shall come to pass that to the place which Yahwe your God shall choose, to cause his name to dwell there, thither shall ye bring all that I command you: your burnt-offerings, and your sacrifices, your tithes, and the heave-offering of your hand, and all your choice vows which ye vow unto Yahwe.

12:12 Og þér skuluð gleðjast frammi fyrir Drottni Guði yðar, þér og synir yðar og dætur, þrælar yðar og ambáttir, ásamt levitunum, sem eru innan borgarhlíða yðar, því að þeir hafa eigi hlutskipti né óðal með yður.

12:12 And ye shall rejoice before Yahwe your God, ye, and your sons, and your daughters, and your men-servants, and your maid-servants, and the Levite that is within your gates, forasmuch as he hath no portion nor inheritance with you.

12:13 Gæt þín, að þú fórnir ekki brennifórnum þínum á hverjum þeim stað, er þér ræður við að horfa.

12:13 Take heed to thyself that thou offer not thy burnt-offerings in every place that thou seest;

12:14 heldur á þeim stað, er Drottinn velur í einhverri af kynkvíslum þínum. Þar skalt þú fórna brennifórnum þínum og þar skalt þú gjöra allt það, sem ég býð þér.

12:14 but in the place which Yahwe shall choose in one of thy tribes, there thou shalt offer thy burnt-offerings, and there thou shalt do all that I command thee.

12:15 Þó mátt þú slátra og eta kjöt eftir eigin vild þinni innan allra borgarhlíða þinna, eftir þeirri blessun, er Drottinn Guð þinn gefur þér. Þaði óhreinn maður og hreinn mega eta það, sem væri það skógargeit eða hjörtur.

12:15 Notwithstanding, thou mayest kill and eat flesh within all thy gates, after all the desire of thy soul, according to the blessing of Yahwe thy God which he hath given thee: the unclean and the clean may eat thereof, as of the gazelle, and as of the hart.

12:16 Aðeins megið þér ekki eta blóðið; þú skalt hella því á jörðina sem vatni.

12:16 Only ye shall not eat the blood; thou shalt pour it out upon the earth as water.

12:17 Þú mátt eigi eta innan borgarhlíða þinna tíund af korni þínu, aldinlegi þínum og olíu þinni, né frumburði nautgripa þinna og sauðfénaðar, né nokkuð af heitfórnum þínum, er þú hefir heitið, né sjálfviljafórnir þínar, né nokkuð, sem þú færir að fórnargjöf.

12:17 Thou mayest not eat within thy gates the tithe of thy grain, or of thy new wine, or of thine oil, or the firstlings of thy herd or of thy flock, nor any of thy vows which thou vowest, nor thy freewill-offerings, nor the heave-offering of thy hand;

12:18 heldur skalt þú eta það frammi fyrir Drottni Guði þínum, á þeim stað, sem Drottinn Guð þinn velur, þú og sonur þinn og dóttir þín og þræll þinn og ambátt þín og levitinn, sem er innan borgarhlíða þinna, og þú skalt gleðjast frammi fyrir Drottni Guði þínum yfir öllu því, sem þú hefir aflað.

12:18 but thou shalt eat them before Yahwe thy God in the place which Yahwe thy God shall choose, thou, and thy son, and thy daughter, and thy man-servant, and thy maid-servant, and the Levite that is within thy gates: and thou shalt rejoice before Yahwe thy God in all that thou puttest thy hand unto.

12:19 Gæt þín, að þú setjir ekki levitana hjá alla þá daga, sem þú lifir í landi þínu.

12:19 Take heed to thyself that thou forsake not the Levite as long as thou livest in thy land.

12:20 Þegar Drottinn Guð þinn færir út landamerki þín, eins og hann hefir heitið þér, og þú segir: "Ég vil eta kjöt!" af því að þig lystir að eta kjöt, þá mátt þú eta kjöt, eins og þig lystir.

12:20 When Yahwe thy God shall enlarge thy border, as he hath promised thee, and thou shalt say, I will eat flesh, because thy soul desireth to eat flesh; thou mayest eat flesh, after all the desire of thy soul.

12:21 Ef sá staður, sem Drottinn Guð þinn velur til þess að láta nafn sitt búa þar, er mjög langt í burtu frá þér, þá skalt þú slátra af nautum þínum og

sauðum, sem Drottinn hefir gefið þér, eins og ég hefi fyrir þig lagt, og þú skalt eta það innan borgarhlíða þinna eins og þig lystir.

12:21 If the place which Yahwe thy God shall choose, to put his name there, be too far from thee, then thou shalt kill of thy herd and of thy flock, which Yahwe hath given thee, as I have commanded thee; and thou mayest eat within thy gates, after all the desire of thy soul.

12:22 Aðeins skalt þú eta það eins og menn eta skógargeit eða hjört; þaði óhreinn maður og hreinn mega eta það.

12:22 Even as the gazelle and as the hart is eaten, so thou shalt eat thereof: the unclean and the clean may eat thereof alike.

12:23 Þó skalt þú varast það grandgæfilega að neyta blóðsins, því að blóðið er lífið, og þú skalt ekki eta lífið með kjötinu.

12:23 Only be sure that thou eat not the blood: for the blood is the life; and thou shalt not eat the life with the flesh.

12:24 Þú skalt ekki neyta þess, þú skalt hella því á jörðina sem vatni.

12:24 Thou shalt not eat it; thou shalt pour it out upon the earth as water.

12:25 Þú skalt ekki neyta þess, svo að þér vegni vel og börnum þínum eftir þig, er þú gjörir það sem rétt er í augum Drottins.

12:25 Thou shalt not eat it; that it may go well with thee, and with thy children after thee, when thou shalt do that which is right in the eyes of Yahwe.

12:26 En helgigjafir þínar, þær er þér ber að færa, og heitfórnir þínar skalt þú taka og fara með þær til þess staðar, sem Drottinn velur.

12:26 Only thy holy things which thou hast, and thy vows, thou shalt take, and go unto the place which Yahwe shall choose:

12:27 Og þú skalt fram bera brennifórnir þínar, kjötið og blóðið, á altari Drottins Guðs þíns, og blóðinu úr sláturfórnum þínum skal hella á altari Drottins Guðs þíns, en kjötið skalt þú eta.

12:27 and thou shalt offer thy burnt-offerings, the flesh and the blood, upon the altar of Yahwe thy God; and the blood of thy sacrifices shall be poured out upon the altar of Yahwe thy God; and thou shalt eat the flesh.

12:28 Varðveit þú og hlýð þú öllum þessum boðorðum, sem ég legg fyrir þig, svo að þér vegni vel og börnum þínum eftir þig ævinlega, er þú gjörir það, sem gott er og rétt í augum Drottins Guðs þíns.

12:28 Observe and hear all these words which I command thee, that it may go well with thee, and with thy children after thee for ever, when thou doest that which is good and right in the eyes of Yahwe thy God.

12:29 Þegar Drottinn Guð þinn upprætir þær þjóðir fyrir þér, er þú heldur nú til, til þess að leggja þær undir þig, og er þú hefir lagt þær undir þig og ert setstur að í landi þeirra,

12:29 When Yahwe thy God shall cut off the nations from before thee, whither thou goest in to dispossess them, and thou

dispossessest them, and dwellest in their land;

12:30 Þá gæt þín, að þú freistist ekki til þess að taka upp síðu þeirra, eftir að þeir eru eyddir burt frá þér, og að þú farir ekki að spyrjast fyrir um guði þeirra og segja: "Hvernig dýrkuðu þessar þjóðir guði sína, svo að ég geti og farið eins að?"

12:30 take heed to thyself that thou be not ensnared to follow them, after that they are destroyed from before thee; and that thou inquire not after their gods, saying, How do these nations serve their gods? even so will I do likewise.

12:31 Þú skalt eigi breyta svo við Drottin Guð þinn, því að allt sem andstyggilegt er Drottni, það er hann hatar, hafa þær gjört til heiðurs guðum sínum, því að jafnvel sonu sína og dætur hafa þær brennt í eldi til heiðurs guðum sínum.

12:31 Thou shalt not do so unto Yahwe thy God: for every abomination to Yahwe, which he hateth, have they done unto their gods; for even their sons and their daughters do they burn in the fire to their gods.

12:32 Þér skuluð gæta þess að halda öll þau boðorð, sem ég legg fyrir yður. Þú skalt engu auka við þau né heldur draga nokkuð undan.

12:32 What thing soever I command you, that shall ye observe to do: thou shalt not add thereto, nor diminish from it.

13:1 Ef spámaður eða draumamaður ris upp meðal yðar og boðar þér tákni eða undur,

12:32 What thing soever I command you, that shall ye observe to do: thou shalt not add thereto, nor diminish from it.

13:2 og táknið eða undrið rætist, það er hann hafði boðað þér og sagt um leið: "Vér skulum snúa oss til annarra guða (þeirra er þú hefir eigi þekkt), og vér skulum dýrka þá!"

13:1 If there arise in the midst of thee a prophet, or a dreamer of dreams, and he give thee a sign or a wonder,

13:3 þá skalt þú ekki hlýða á orð þess spámanns eða draumamanns, því að Drottinn Guð yðar reynir yður til þess að vita, hvort þér elskið Drottin Guð yðar af öllu hjarta yðar og af allri sálu yðar.

13:2 and the sign or the wonder come to pass, whereof he spake unto thee, saying, Let us go after other gods, which thou hast not known, and let us serve them;

13:4 Drottni Guði yðar skuluð þér fylgja og hann skuluð þér óttast, og skípanir hans skuluð þér varðveita og raustu hans skuluð þér hlýða, og hann skuluð þér dýrka og við hann skuluð þér halda yður fast.

13:3 thou shalt not hearken unto the words of that prophet, or unto that dreamer of dreams: for Yahwe your God proveth you, to know whether ye love Yahwe your God with all your heart and with all your soul.

13:5 En spámann þann eða draumamann skal deyða, því að hann hefir prédikað uppreisn gegn Drottni Guði yðar, sem leiddi yður út af Egyptalandi og leysti þig úr

þrælahúsinu, til þess að tæla þig burt af þeim vegi, sem Drottinn Guð þinn bauð þér að ganga. Þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér.

13:4 Ye shall walk after Yahwe your God, and fear him, and keep his commandments, and obey his voice, and ye shall serve him, and cleave unto him.

13:6 Ef bróðir þinn, sonur móður þinnar, eða sonur þinn eða dóttir þín eða konan í faðmi þínum eða vinur þinn, sem þú elskar eins og lífið í brjósti þínu, ginnir þig einslega og segir: "Vér skulum fara og dýrka aðra guði," þá er hvorki þú né feður þínir hafa þekkt.

13:5 And that prophet, or that dreamer of dreams, shall be put to death, because he hath spoken rebellion against Yahwe your God, who brought you out of the land of Egypt, and redeemed thee out of the house of bondage, to draw thee aside out of the way which Yahwe thy God commanded thee to walk in. So shalt thou put away the evil from the midst of thee.

13:7 af guðum þeirra þjóða, sem kringum yður eru, hvort heldur þær eru nálegar þér eða fjarlegar þér, frá einu heimsskaufi til annars.

13:6 If thy brother, the son of thy mother, or thy son, or thy daughter, or the wife of thy bosom, or thy friend, that is as thine own soul, entice thee secretly, saying, Let us go and serve other gods, which thou hast not known, thou, nor thy fathers;

13:8 þú skalt þú eigi gjöra að vilja hans og eigi hlýða á hann, og þú skalt ekki líta hann væðarauga og þú skalt ekki þyrma honum né hylma yfir með honum,

13:7 of the gods of the peoples that are round about you, nigh unto thee, or far off from thee, from the one end of the earth even unto the other end of the earth;

13:9 heldur skalt þú drepa hann, þin hönd skal fyrst á lofti vera gegn honum til þess að deyða hann, og því næst hönd alls lýðsins.

13:8 thou shalt not consent unto him, nor hearken unto him; neither shall thine eye pity him, neither shalt thou spare, neither shalt thou conceal him:

13:10 Þú skalt lemja hann grjóti til bana, af því að hann leitaðist við að tæla þig frá Drottni Guði þínum, sem leiddi þig út af Egyptalandi, út úr þrælahúsinu.

13:9 but thou shalt surely kill him; thy hand shall be first upon him to put him to death, and afterwards the hand of all the people.

13:11 Og allur Ísrael skal heyra það og skelfast, svo að enginn hafist framur að slíkt ódæði þín á meðal.

13:10 And thou shalt stone him to death with stones, because he hath sought to draw thee away from Yahwe thy God, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

13:12 Ef þú heyrir sagt um einhverja af borgum þínum, þeim er Drottinn Guð þinn gefur þér til þess að búa í:

13:11 And all Israel shall hear, and fear, and shall do not more any such wickedness as this is in the midst of thee.

13:13 "Varmenni nokkur eru upp komin þín á meðal, og hafa þau tælt samborgara sína og sagt: Vér skulum fara og dýrka aðra guði, þá er þér þekkið ekki."

13:12 If thou shalt hear tell concerning one of thy cities, which Yahwe thy God giveth thee to dwell there, saying,

13:14 þá skalt þú rækilega rannsaka það, grennslast eftir og spyrjast fyrir, og ef það reynist satt vera, að slík svivirðing hafi framin verið þín á meðal.

13:13 Certain base fellows are gone out from the midst of thee, and have drawn away the inhabitants of their city, saying, Let us go and serve other gods, which ye have not known;

13:15 þá skalt þú fella íbúa þeirrar borgar með sverðeggjum, bannfæra borgina og allt, sem í henni er, og fénaðinn í henni með sverðeggjum.

13:14 then shalt thou inquire, and make search, and ask diligently; and, behold, if it be truth, and the thing certain, that such abomination is wrought in the midst of thee,

13:16 Allt herfangið úr henni skalt þú bera saman á torgið og brenna síðan borgina og allt herfangið í eldi sem eldförn Drottni Guði þínum til handa, og hún skal verða ævarandi rúst og aldrei framur endurreist verða.

13:15 thou shalt surely smite the inhabitants of that city with the edge of the sword, destroying it utterly, and all that is therein and the cattle thereof, with the edge of the sword.

13:17 Og ekkert af hinu bannfærða skal loda við hendur þínar, til þess að Drottinn megi láta af hinni brennandi reiði sinni og auðsýni þér miskunnsemi, og til þess að hann miskunni þér og margfaldi þig, eins og hann sör feðrum þínum.

13:16 And thou shalt gather all the spoil of it into the midst of the street thereof, and shalt burn with fire the city, and all the spoil thereof every whit, unto Yahwe thy God: and it shall be a heap for ever; it shall not be built again.

13:18 er þú hlýðir raustu Drottins Guðs þins með því að varðveita allar skipanir hans, þær er ég legg fyrir þig í dag, og gjörir það sem rétt er í augum Drottins Guðs þins.

13:17 And there shall cleave nought of the devoted thing to thy hand; that Yahwe may turn from the fierceness of his anger, and show thee mercy, and have compassion upon thee, and multiply thee, as he hath sworn unto thy fathers;

14:1 Þér eruð börn Drottins, Guðs yðar. Þér skuluð eigi rista skinnsprettur á yður né raka yður krúnu eftir framliðinn mann.

14:1 Ye are the children of Yahwe your God: ye shall not cut yourselves, nor make any baldness between your eyes for the dead.

14:2 Því að þú ert Drottni Guði þínum helgaður lýður, og þig hefir Drottinn kjörið til að vera eignarlyður hans umfram allar þjóðir, sem á jörðinni eru.

14:2 For thou art a holy people unto Yahwe thy God, and Yahwe hath chosen thee to be a people for his own possession, above all peoples that are upon the face of the earth.

14:3 Þú skalt ekki eta neitt viðbjóðslegt.

14:3 Thou shalt not eat any abominable thing.

14:4 Þessi eru þau ferfætt dýr, sem þér megið eta: naut, sandfé og geitfé.

14:4 These are the beasts which ye may eat: the ox, the sheep, and the goat,

14:5 hirtir, skógargeitur, dhirtir, steingeitur, fjallageitur, antilópur og gemsur.

14:5 the hart, and the gazelle, and the roebuck, and the wild goat, and the pygarg, and the antelope, and the chamois.

14:6 Öll ferfætt dýr, sem hafa klaufir, og þær alklofnar, og jórtra, megið þér eta.

14:6 And every beast that parteth the hoof, and hath the hoof cloven in two, and cheweth the cud, among the beasts, that may ye eat.

14:7 Af þeim sem jórtra, og af þeim sem alklofnar klaufir hafa, megið þér þó ekki þessi eta: Úlfaldann, hérann og stökkhérann, því að þeir jórtra að sönnu, en hafa eigi klaufir; þeir séu yður óhreinir, -

14:7 Nevertheless these ye shall not eat of them that chew the cud, or of them that have the hoof cloven: the camel, and the hare, and the coney; because they chew the cud but part not the hoof, they are unclean unto you.

14:8 og svinið, því að það hefir að sönnu klaufir, en jórtrar ekki; það sé yður óhreint. Kjöt þeirra skuluð þér ekki eta, og hrae þeirra skuluð þér ekki snerta.

14:8 And the swine, because he parteth the hoof but cheweth not the cud, he is unclean unto you: of their flesh ye shall not eat, and their carcasses ye shall not touch.

14:9 Af lagardýrunum megið þér eta þessi: Öll þau, sem hafa sundugga og hreistur, megið þér eta.

14:9 These ye may eat of all that are in the waters: whatsoever hath fins and scales may ye eat;

14:10 en öll þau, sem ekki hafa sundugga og hreistur, megið þér ekki eta; þau séu yður óhrein.

14:10 and whatsoever hath not fins and scales ye shall not eat; it is unclean unto you.

14:11 Alla hreina fugla megið þér eta.

14:11 Of all clean birds ye may eat.

14:12 en þessa megið þér ekki eta: örninn, skegggaminn og gaminn, -

14:12 But these are they of which ye shall not eat: the eagle, and the gier-eagle, and the ospray,

14:13 gleðuna og fálkakynið, -

14:13 and the glede, and the falcon, and the kite after its kind,

14:14 allt hrafnakynið, -

14:14 and every raven after its kind,

14:15 strútinn, svöluna, mávinn og haukakynið, -

14:15 and the ostrich, and the night-hawk, and the sea-mew, and the hawk after its kind,

14:16 ugluna, náttugluna og hornugluna.

14:16 the little owl, and the great owl, and the horned owl,

14:17 pelikanann, hragaminn og súluna.

14:17 and the pelican, and the vulture, and the cormorant,

14:18 storkinn og lóukynið, herfuglinn og leðurblökuna.

14:18 and the stork, and the heron after its kind, and the hoopoe, and the bat.

14:19 Öll fleyg skriðkvikindi séu þóðr óhreini; þau má eigi eta.

14:19 And all winged creeping things are unclean unto you: they shall not be eaten.

14:20 Öll hrein flugdýr megja þér eta.

14:20 Of all clean birds ye may eat.

14:21 Þér skuluð ekki eta neitt sjálfdautt. Útlendum manni, sem er innan borgarhlíða þinna, mátt þú gefa það til að eta, eða selja það aðkomnum manni, því að þú ert Drottinn Guði þínum helgaður lýður. Þú skalt ekki sjóða kið í mjólk móður þinnar.

14:21 Ye shall not eat of anything that dieth of itself: thou mayest give it unto the sojourner that is within thy gates, that he may eat it; or thou mayest sell it unto a foreigner: for thou art a holy people unto Yahwe thy God. Thou shalt not boil a kid in its mother's milk.

14:22 Þú skalt tíunda vandlega allan ávöxt af útsæði þínu, allt það er vex á mörkinni, á ári hverju.

14:22 Thou shalt surely tithe all the increase of thy seed, that which cometh forth from the field year by year.

14:23 og þú skalt eta frammi fyrir Drottinn Guði þínum á þeim stað, sem hann velur til þess að láta nafn sitt búa þar, tíundina af korni þínu, aldinlegi þínum og olíu þinni og frumburði nautgripa þinna og sauðfénaðar, svo að þú lærir að óttast Drottin Guð þinn alla daga.

14:23 And thou shalt eat before Yahwe thy God, in the place which he shall choose, to cause his name to dwell there, the tithe of thy grain, of thy new wine, and of thine oil, and the firstlings of thy herd and of thy flock; that thou mayest learn to fear Yahwe thy God always.

14:24 Og sé vegurinn of langur fyrir þig og getir þú eigi borið það, af því að staðurinn, sem Drottinn Guð þinn velur til þess að láta nafn sitt búa þar, er langt í burtu frá þér, þegar Drottinn Guð þinn hefir blessað þig.

14:24 And if the way be too long for thee, so that thou art not able to carry it, because the place is too far from thee, which Yahwe thy God shall choose, to set his name there, when Yahwe thy God shall bless thee;

14:25 þá skalt þú koma því í peninga, taka silfrið með þér og geyma þess vel og fara til þess staðar, er Drottinn Guð þinn velur.

14:25 then shalt thou turn it into money, and bind up the money in thy hand, and shalt go unto the place which Yahwe thy God shall choose:

14:26 Og fyrir silfrið skalt þú kaupa hvað sem þig lystir, nautgrip, sauðfé, vín, áfengan drykk eða hvað annað, sem þig langar í, og þú skalt neyta þess

þar frammi fyrir Drottinn Guði þínum og gleða þig ásamt fjölskyldu þinni.

14:26 and thou shalt bestow the money for whatsoever thy soul desireth, for oxen, or for sheep, or for wine, or for strong drink, or for whatsoever thy soul asketh of thee; and thou shalt eat there before Yahwe thy God, and thou shalt rejoice, thou and thy household.

14:27 Og levítana, sem eru innan borgarhlíða þinna, skalt þú ekki setja hjá, því að þeir hafa ekki hlut né ódal með þér.

14:27 And the Levite that is within thy gates, thou shalt not forsake him; for he hath no portion nor inheritance with thee.

14:28 Þriðja hvert ár skalt þú fara út alla tíund af ávexti þínum það árið og leggja hana niður innan borgarhlíða þinna.

14:28 At the end of every three years thou shalt bring forth all the tithe of thine increase in the same year, and shalt lay it up within thy gates:

14:29 svo að levítar, því að þeir hafa ekki hlut né ódal með þér, útlendingar, munadarleysingjar og ekkjur þær, sem eru innan borgarhlíða þinna, megi koma og eta sig mett, til þess að Drottinn Guð þinn blessi þig í öllu því, er þú tekur þér fyrir hendur að gjöra.

14:29 and the Levite, because he hath no portion nor inheritance with thee, and the sojourner, and the fatherless, and the widow, that are within thy gates, shall come, and shall eat and be satisfied; that Yahwe thy God may bless thee in all the work of thy hand which thou doest.

15:1 Sjöunda hvert ár skalt þú veita umliðun skulda.

15:1 At the end of every seven years thou shalt make a release.

15:2 En þeirri umliðun er svo farið: Sérhver lánardrottinn skal veita umliðun á því, sem hann hefir lánað náunga sínum. Hann skal eigi ganga hart að náunga sínum og bróður, því að umliðun hefir boðuð verið Drottinn til dýrðar.

15:2 And this is the manner of the release: every creditor shall release that which he hath lent unto his neighbor; he shall not exact it of his neighbor and his brother; because Yahwe's release hath been proclaimed.

15:3 Að útlendum manni mátt þú ganga hart, en það, sem þú átt hjá bróður þínum, skalt þú líða hann um.

15:3 Of a foreigner thou mayest exact it: but whatsoever of thine is with thy brother thy hand shall release.

15:4 Reyndar mun enginn fátækur hjá þér vera, því að Drottinn mun blessa þig ríkulega í landi því, sem Drottinn Guð þinn gefur þér sem arf til eignar.

15:4 Howbeit there shall be no poor with thee; (for Yahwe will surely bless thee in the land which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance to possess it;)

15:5 ef þú aðeins hlýðir kostgæfilega raustu Drottins Guðs þíns með því að gæta þess að halda allar þessar skipanir, sem ég legg fyrir þig í dag.

15:5 if only thou diligently hearken unto the voice of Yahwe thy God, to observe to do all

this commandment which I command thee this day.

15:6 Því að Drottinn Guð þinn hefir blessað þig, eins og hann hefir heiðið þér, svo að þú munt lána mörgum þjóðum, en sjálfur eigi þurfa að taka lán, og þú munt drottna yfir mörgum þjóðum, en þær munu eigi drottna yfir þér.

15:6 For Yahwe thy God will bless thee, as he promised thee: and thou shalt lend unto many nations, but thou shalt not borrow; and thou shalt rule over many nations, but they shall not rule over thee.

15:7 Ef með þér er fátækur maður, einhver af bræðrum þínum, í einhverri af borgum þínum í landi þínu, því er Drottinn Guð þinn gefur þér, þá skalt þú ekki herða hjarta þitt og eigi afturlykja hendi þinni fyrir fátækum bróður þínum.

15:7 If there be with thee a poor man, one of thy brethren, within any of thy gates in thy land which Yahwe thy God giveth thee, thou shalt not harden thy heart, nor shut thy hand from thy poor brother;

15:8 heldur skalt þú upp ljúka hendi þinni fyrir honum og lána honum fúslega það, er nægi til að barta úr skorti hans.

15:8 but thou shalt surely open thy hand unto him, and shalt surely lend him sufficient for his need *in that* which he wanteth.

15:9 Gæt þín, að eigi komi sú ódrengskaparhugsun upp í hjarta þínu: "Sjöunda árið, umliðunarárið, er fyrir hendi!" og að þú lítir eigi fátækan bróður þinn óbliðu auga og gefir honum ekkert, svo að hann hrópi til Drottins yfir þér, og það verði þér til syndar.

15:9 Beware that there be not a base thought in thy heart, saying, The seventh year, the year of release, is at hand; and thine eye be evil against thy poor brother, and thou give him nought; and he cry unto Yahwe against thee, and it be sin unto thee.

15:10 Miklu fremur skalt þú gefa honum og eigi gjöra það með illu geði, því að fyrir það mun Drottinn Guð þinn blessa þig í öllu verki þínu og í öllu, sem þú tekur þér fyrir hendur.

15:10 Thou shalt surely give him, and thy heart shall not be grieved when thou givest unto him; because that for this thing Yahwe thy God will bless thee in all thy work, and in all that thou puttest thy hand unto.

15:11 Því að aldrei mun fátækra vant verða í landinu. Fyrir því býð ég þér og segi: Þú skalt fúslega upp ljúka hendi þinni fyrir bróður þínum, fyrir þurfamanninum og hinum fátæka í landi þínu.

15:11 For the poor will never cease out of the land: therefore I command thee, saying, Thou shalt surely open thy hand unto thy brother, to thy needy, and to thy poor, in thy land.

15:12 Ef bróðir þinn, hebreskur maður eða hebresk kona, selur sig þér, þá skal hann þjóna þér í sex ár, en sjöunda árið skalt þú láta hann lausan frá þér fara.

15:12 If thy brother, a Hebrew man, or a Hebrew woman, be sold unto thee, and serve

thee six years; then in the seventh year thou shalt let him go free from thee.

15:13 Og þegar þú lætur hann lausan frá þér fara, þú skalt þú ekki láta hann fara tómhentan.

15:13 And when thou lettest him go free from thee, thou shalt not let him go empty:

15:14 Þú skalt gjöra hann vel úr garði og gefa honum af hjörð þinni, úr láfa þínum og vínþröng þinni, þú skalt gefa honum af því, sem Drottinn Guð þinn hefir blessað þig með.

15:14 thou shalt furnish him liberally out of thy flock, and out of thy threshing-floor, and out of thy winepress; as Yahwe thy God hath blessed thee thou shalt give unto him.

15:15 Og þú skalt minnst þess, að þú varst þræll í Egyptalandi og að Drottinn Guð þinn leysti þig. Fyrir því legg ég þetta fyrir þig í dag.

15:15 And thou shalt remember that thou wast a bondman in the land of Egypt, and Yahwe thy God redeemed thee: therefore I command thee this thing to-day.

15:16 En segi hann við þig: "Ég vil ekki fara frá þér." af því að honum er orðið vel við þig og skyldulið þitt, með því að honum líður vel hjá þér.

15:16 And it shall be, if he say unto thee, I will not go out from thee; because he loveth thee and thy house, because he is well with thee;

15:17 Þú skalt þú taka al og stinga í gegnum eyra honum inn í hurðina, og skal hann síðan vera þræll þinn ævinlega. Á sömu leið skalt þú og fara með ambátt þína.

15:17 then thou shalt take an awl, and thrust it through his ear unto the door, and he shall be thy servant for ever. And also unto thy maid-servant thou shalt do likewise.

15:18 Lát þér eigi fallast um það, þótt þú eigir að láta hann lausan frá þér fara, því að í sex ár hefir hann unnið þér tvöfalt, miðað við kaup kaupmanns. Og Drottinn Guð þinn mun blessa þig í öllu, sem þú gjörir.

15:18 It shall not seem hard unto thee, when thou lettest him go free from thee; for to the double of the hire of a hireling hath he served thee six years: and Yahwe thy God will bless thee in all that thou doest.

15:19 Alla frumburði karlkyns, sem fæðast á meðal nautgripa þinna og sauðfjár þins, skalt þú helga Drottni Guði þínum. Frumburði nauta þinna skalt þú ekki hafa til vinnu né klippa frumburði sauðfjár þins.

15:19 All the firstling males that are born of thy herd and of thy flock thou shalt sanctify unto Yahwe thy God: thou shalt do no work with the firstling of thy herd, nor shear the firstling of thy flock.

15:20 Frammi fyrir auglití Drottins Guðs þins skalt þú eta þá á ári hverju á þeim stað, sem Drottinn velur, ásamt skylduliði þínu.

15:20 Thou shalt eat it before Yahwe thy God year by year in the place which Yahwe shall choose, thou and thy household.

15:21 En ef einhver lýti eru á þeim, ef þeir eru haltir eða blindir eða hafa

einhvern annan slæman galla, þú skalt þú eigi fórna þeim Drottni Guði þínum.

15:21 And if it have any blemish, as if it be lame or blind, any ill blemish whatsoever, thou shalt not sacrifice it unto Yahwe thy God.

15:22 Innan borgarhlíða þinna skalt þú eta þá, og það jafnt óhreinn sem hreinn, sem vari það skógargeit eða hjörtur.

15:22 Thou shalt eat it within thy gates: the unclean and the clean *shall eat it* alike, as the gazelle, and as the hart.

15:23 Blóðsins eins skalt þú ekki neyta; þú skalt hella því á jörðina sem vatni.

15:23 Only thou shalt not eat the blood thereof; thou shalt pour it out upon the ground as water.

16:1 Gæt þess að halda Drottni Guði þínum páska í abíbmánuði, því að í abíbmánuði leiddi Drottinn Guð þinn þig á náttarpeli út af Egyptalandi.

16:1 Observe the month of Abib, and keep the passover unto Yahwe thy God; for in the month of Abib Yahwe thy God brought thee forth out of Egypt by night.

16:2 Og þú skalt slátra sauðum og nautum í páskaforin til handa Drottni Guði þínum á þeim stað, sem Drottinn velur til þess að láta nafn sitt búa þar.

16:2 And thou shalt sacrifice the passover unto Yahwe thy God, of the flock and the herd, in the place which Yahwe shall choose, to cause his name to dwell there.

16:3 Þú mátt ekki eta sýrt brauð með því; í sjö daga skalt þú eta með því ósýrð brauð, neyðarbrauð - því að í flýti fórst þú af Egyptalandi, - til þess að þú minnist brottfarardags þíns af Egyptalandi alla ævi þína.

16:3 Thou shalt eat no leavened bread with it; seven days shalt thou eat unleavened bread therewith, even the bread of affliction; for thou camest forth out of the land of Egypt in haste: that thou mayest remember the day when thou camest forth out of the land of Egypt all the days of thy life.

16:4 Ekki má súrdeig sjást nokkurs staðar hjá þér innan þinna landamerka í sjö daga, og ekkert af kjöti því, er þú fórnar að kveldi fyrsta daginn, skal liggja náttlangt til morguns.

16:4 And there shall be no leaven seen with thee in all thy borders seven days; neither shall any of the flesh, which thou sacrificest the first day at even, remain all night until the morning.

16:5 Þú mátt eigi slátra páskaforinninni í einhverri af borgum þeim, er Drottinn Guð þinn gefur þér.

16:5 Thou mayest not sacrifice the passover within any of thy gates, which Yahwe thy God giveth thee;

16:6 heldur skalt þú slátra páskaforinninni á þeim stað, sem Drottinn Guð þinn velur til þess að láta nafn sitt búa þar, að kveldi um sólarlagsbil.

16:6 but at the place which Yahwe thy God shall choose, to cause his name to dwell in, there thou shalt sacrifice the passover at even, at the going down of the sun, at the season that thou camest forth out of Egypt.

16:7 í það mund, er þú fórst af

Egyptalandi. Og þú skalt sjóða það og eta á þeim stað, sem Drottinn Guð þinn velur, og morguninn eftir skalt þú snúa á leið og halda heim til tjalda þinna.

16:7 And thou shalt roast and eat it in the place which Yahwe thy God shall choose: and thou shalt turn in the morning, and go unto thy tents.

16:8 Sex daga skalt þú eta ósýrð brauð, og sjöunda daginn skal vera hátíðafundur til handa Drottni Guði þínum. Þá skalt þú ekkert verk vinna.

16:8 Six days thou shalt eat unleavened bread; and on the seventh day shall be a solemn assembly to Yahwe thy God; thou shalt do no work *therein*.

16:9 Sjö vikur skalt þú telja. Frá þeim tíma, er sigðin fyrst var borin að kornstöngunum, skalt þú byrja að telja sjö vikur.

16:9 Seven weeks shalt thou number unto thee: from the time thou beginnest to put the sickle to the standing grain shalt thou begin to number seven weeks.

16:10 Þá skalt þú halda Drottni Guði þínum viknahátíðina með sjálfviljagjöfum þeim, er þú innir af hendi, eftir því sem Drottinn Guð þinn hefir blessað þig.

16:10 And thou shalt keep the feast of weeks unto Yahwe thy God with a tribute of a freewill-offering of thy hand, which thou shalt give, according as Yahwe thy God blesseth thee:

16:11 Og þú skalt gleðjast frammi fyrir Drottni Guði þínum, þú og sonur þinn og dóttir þín, þræll þinn og ambátt þín og levítinn, sem er innan borgarhlíða þinna, og útlendingurinn, munaðarleysinginn og ekkjan, sem með þér eru, á þeim stað, sem Drottinn Guð þinn velur til þess að láta nafn sitt búa þar.

16:11 and thou shalt rejoice before Yahwe thy God, thou, and thy son, and thy daughter, and thy man-servant, and thy maid-servant, and the Levite that is within thy gates, and the sojourner, and the fatherless, and the widow, that are in the midst of thee, in the place which Yahwe thy God shall choose, to cause his name to dwell there.

16:12 Og þú skalt minnst þess, að þú varst þræll í Egyptalandi, og þú skalt geta þess að halda þessi lög.

16:12 And thou shalt remember that thou wast a bondman in Egypt: and thou shalt observe and do these statutes.

16:13 Laufskálahátíðina skalt þú halda í sjö daga, er þú alhirðir af láfa þínum og úr vínþröng þinni.

16:13 Thou shalt keep the feast of tabernacles seven days, after that thou hast gathered in from thy threshing-floor and from thy winepress:

16:14 Og þú skalt gleðjast á hátíð þinni, þú og sonur þinn og dóttir þín, þræll þinn og ambátt þín og levítinn, útlendingurinn, munaðarleysinginn og ekkjan, sem eru innan borgarhlíða þinna.

16:14 and thou shalt rejoice in thy feast, thou, and thy son, and thy daughter, and thy man-servant, and thy maid-servant, and the Levite, and the sojourner, and the fatherless, and the widow, that are within thy gates.

16:15 Í sjö daga skalt þú halda Drottni Guði þínum hátíð á þeim stað, sem Drottinn velur, því að Drottinn Guð þinn mun láta þér blessast allan jörðargróða þinn og öll handaverk þín. Fyrir því skalt þú gleðjast mikillega.

16:15 Seven days shalt thou keep a feast unto Yahwe thy God in the place which Yahwe shall choose; because Yahwe thy God will bless thee in all thine increase, and in all the work of thy hands, and thou shalt be altogether joyful.

16:16 Þrem sinnum á ári skal allt þitt karlkyn birtast frammi fyrir Drottni Guði þínum á þeim stað, sem hann mun velja: á hátíð hinna ósýrðu brauda, á viknahátíðinni og á laufskálahátíðinni. Og fyrir Drottinn skal enginn koma tómhentur.

16:16 Three times in a year shall all thy males appear before Yahwe thy God in the place which he shall choose: in the feast of unleavened bread, and in the feast of weeks, and in the feast of tabernacles; and they shall not appear before Yahwe empty:

16:17 Hver og einn skal koma með það, er hann getur látið af hendi rakna, eftir þeirri blessun, sem Drottinn Guð þinn hefir veitt þér.

16:17 every man shall give as he is able, according to the blessing of Yahwe thy God which he hath given thee.

16:18 Dómsmenn og tilsjónarmenn skalt þú skipa í öllum borgum þínum, þeim er Drottinn Guð þinn gefur þér, eftir ættkvíslum þínum, og þeir skulu dæma lýðinn réttlátum dómi.

16:18 Judges and officers shalt thou make thee in all thy gates, which Yahwe thy God giveth thee, according to thy tribes; and they shall judge the people with righteous judgment.

16:19 Þú skalt eigi halla réttinum. Þú skalt eigi gjöra þér mannamun og eigi þiggja mútu, því að mútan blindar augu hinna vitru og umhverfir máli hinna réttlátu.

16:19 Thou shalt not wrest justice: thou shalt not respect persons; neither shalt thou take a bribe; for a bribe doth blind the eyes of the wise, and pervert the words of the righteous.

16:20 Réttlætinni einu skalt þú fram fylgja, til þess að þú megir lifa og fá til eignar landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.

16:20 That which is altogether just shalt thou follow, that thou mayest live, and inherit the land which Yahwe thy God giveth thee.

16:21 Þú skalt ekki gróðursetja asérur af neins konar tré hjá altari Drottins Guðs þíns, því er þú gjörir þér.

16:21 Thou shalt not plant thee an Asherah of any kind of tree beside the altar of Yahwe thy God, which thou shalt make thee.

16:22 Þú skalt ekki reisa þér neinn merkisstein, þann er Drottinn Guð þinn hatar.

16:22 Neither shalt thou set thee up a pillar; which Yahwe thy God hateth.

17:1 Þú skalt ekki fórna Drottni Guði þínum nokkru því nauti eða sauð, sem lýti er á, einhver slæmur galli, því að

það er andstyggilegt Drottni Guði þínum.

17:1 Thou shalt not sacrifice unto Yahwe thy God an ox, or a sheep, wherein is a blemish, or anything evil; for that is an abomination unto Yahwe thy God.

17:2 Ef hjá þér finnst, í einhverri af borgum þínum, þeim er Drottinn Guð þinn gefur þér, maður eða kona, er gjörir það sem illt er í augum Drottins Guðs þíns, með því að rjúfa sáttmála hans,

17:2 If there be found in the midst of thee, within any of thy gates which Yahwe thy God giveth thee, man or woman, that doeth that which is evil in the sight of Yahwe thy God, in transgressing his covenant,

17:3 og fer og dýrkar aðra guði og fellur fram fyrir þeim, eða fyrir sólinni eða tunglinu eða öllum himinsins her, er ég hefi eigi leyft,

17:3 and hath gone and served other gods, and worshipped them, or the sun, or the moon, or any of the host of heaven, which I have not commanded;

17:4 og verði þér sagt frá þessu og þú heyrir það, þá skalt þú rækilega rannsaka það, og ef það reynist satt vera, að slík svivirðing hafi framin verið í Ísrael,

17:4 and it be told thee, and thou hast heard of it, then shalt thou inquire diligently; and, behold, if it be true, and the thing certain, that such abomination is wrought in Israel,

17:5 þá skalt þú leidda mann þann eða konu, er slíkt óðæði hefir framið, að borgarhlíðinu - manninn eða konuna, og lemja þau grjóti til bana.

17:5 then shalt thou bring forth that man or that woman, who hath done this evil thing, unto thy gates, even the man or the woman; and thou shalt stone them to death with stones.

17:6 Eftir framburði tveggja eða þriggja vitna skal sá líflátinn verða, er fyrir dauðasök er hafður. Eigi skal hann líflátinn eftir framburði eins vitnis.

17:6 At the mouth of two witnesses, or three witnesses, shall he that is to die be put to death; at the mouth of one witness he shall not be put to death.

17:7 Vitnin skulu fyrst reiða hönd gegn honum til þess að deyða hann, og því næst allur lýðurinn. Þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér.

17:7 The hand of the witnesses shall be first upon him to put him to death, and afterward the hand of all the people. So thou shalt put away the evil from the midst of thee.

17:8 Ef þér er um megn að dæma í einhverju máli: manndrápsmáli, máli um eignarrétt, meiðslamáli - í einhverjum þrætumálum innan borgarhlíða þinna, þá skalt þú hafa þig til vegar og fara til þess staðar, er Drottinn Guð þinn velur,

17:8 If there arise a matter too hard for thee in judgment, between blood and blood, between plea and plea, and between stroke and stroke, being matters of controversy within thy gates; then shalt thou arise, and get thee up unto the place which Yahwe thy God shall choose;

17:9 og þú skalt ganga fyrir levítaprestana og dómarað, sem þá er, og þú skalt spyrja þá ráða, og þeir skulu segja þér dómsatkvæðið.

17:9 and thou shalt come unto the priests the Levites, and unto the judge that shall be in those days: and thou shalt inquire; and they shall show thee the sentence of judgment.

17:10 Og þú skalt fara eftir því atkvæði, sem þeir segja þér á þeim stað, sem Drottinn velur, og þú skalt gæta þess að gjöra allt eins og þeir segja þér fyrir.

17:10 And thou shalt do according to the tenor of the sentence which they shall show thee from that place which Yahwe shall choose; and thou shalt observe to do according to all that they shall teach thee:

17:11 Eftir þeim fyrirmælum, sem þeir tjá þér, og eftir þeim dómi, sem þeir segja þér, skalt þú fara. Þú skalt eigi víkja frá atkvæðinu, sem þeir segja þér, hvorki til hægri né vinstri.

17:11 according to the tenor of the law which they shall teach thee, and according to the judgment which they shall tell thee, thou shalt do; thou shalt not turn aside from the sentence which they shall show thee, to the right hand, nor to the left.

17:12 En ef nokkur gjörir sig svo djafan, að hann vill eigi hlýða á prestinn, sem stendur þar í þjónustu Drottins Guðs þíns, eða á dómarað - sá maður skal deyja, og þú skalt útrýma hinu illa úr Ísrael,

17:12 And the man that doeth presumptuously, in not hearkening unto the priest that standeth to minister there before Yahwe thy God, or unto the judge, even that man shall die: and thou shalt put away the evil from Israel.

17:13 svo að allur lýðurinn heyri það og skelfist og enginn sýni framar slíka öldirfsku.

17:13 And all the people shall hear, and fear, and do no more presumptuously.

17:14 Þegar þú ert kominn inn í landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér, og þú hefir fengið það til eignar og ert settur þar að og segir: "Ég vil taka mér konung, eins og allar þjóðirnar, sem í kringum mig eru,"

17:14 When thou art come unto the land which Yahwe thy God giveth thee, and shalt possess it, and shalt dwell therein, and shalt say, I will set a king over me, like all the nations that are round about me;

17:15 þá skalt þú taka þann til konungs yfir þig, sem Drottinn Guð þinn útvelur. Mann af bræðrum þínum skalt þú taka til konungs yfir þig. Eigi mátt þú setja útlendan mann yfir þig, þann sem eigi er bróðir þinn.

17:15 thou shalt surely set him king over thee, whom Yahwe thy God shall choose: one from among thy brethren shalt thou set king over thee; thou mayest not put a foreigner over thee, who is not thy brother.

17:16 Eigi skal hann hafa marga hesta, né heldur fara aftur með lýðinn til Egyptalands til þess að afla sér margra hesta, með því að Drottinn hefir sagt við yður: "Þér skuluð aldrei snúa aftur þessa leið."

17:16 Only he shall not multiply horses to himself, nor cause the people to return to Egypt, to the end that he may multiply horses; forasmuch as Yahwe hath said unto you, Ye shall henceforth return no more that way.

17:17 Hann skal og eigi hafa margar konur, svo að hjarta hans gjörist eigi fráhrerft, og hann skal eigi draga saman ógrynni af silfri og gulli.

17:17 Neither shall he multiply wives to himself, that his heart turn not away: neither shall he greatly multiply to himself silver and gold.

17:18 Og þegar hann nú er setstur í háseti konungdóms síns, þá skal hann fá lögmál þetta hjá levítaprestunum og rita eftirrit af því handa sér í bók.

17:18 And it shall be, when he sitteth upon the throne of his kingdom, that he shall write him a copy of this law in a book, out of *that which is* before the priests the Levites:

17:19 Og hann skal hafa hana hjá sér og lesa í henni alla ævidaga sína, til þess að hann læri að óttast Drottín Guð sinn og gæti þess að halda öll fyriræli þessa lögmáls og þessi ákvæði.

17:19 and it shall be with him, and he shall read therein all the days of his life; that he may learn to fear Yahwe his God, to keep all the words of this law and these statutes, to do them;

17:20 að hann ofmetnist eigi í hjarta sinu yfir bræður sína og víki eigi frá boðorðunum, hvorki til hægri né vinstri, svo að hann megi um langa ævi ríkjum ráða í Ísrael, hann og synir hans.

17:20 that his heart be not lifted up above his brethren, and that he turn not aside from the commandment, to the right hand, or to the left: to the end that he may prolong his days in his kingdom, he and his children, in the midst of Israel.

18:1 Eigi skulu levítaprestarnir, öll kynkvisl Levi, fá hlut og ódal með Ísrael. Á eldfórnum Drottíns og erfðahluta hans skulu þeir lífa.

18:1 The priests the Levites, *even* all the tribe of Levi, shall have no portion nor inheritance with Israel: they shall eat the offerings of Yahwe made by fire, and his inheritance.

18:2 En ódal skulu þeir eigi fá meðal bræðra sinna. Drottinn er ódal þeirra, eins og hann hefir heiðid þeim.

18:2 And they shall have no inheritance among their brethren: Yahwe is their inheritance, as he hath spoken unto them.

18:3 Þessi skulu vera réttindi prestanna af hálfu lýðsins, af hálfu þeirra manna, er fórna sláturfórni, hvort heldur er nauti eða sauð: Presti skal gefa bóginn, báða kjammana og vinstrina.

18:3 And this shall be the priests' due from the people, from them that offer a sacrifice, whether it be ox or sheep, that they shall give unto the priest the shoulder, and the two cheeks, and the maw.

18:4 Frumgróðann af korni þínu, aldinlegi þínum og olíu þínni og fyrstu ullina, sem þú klippir af sauðfé þínu, skalt þú gefa honum.

18:4 The first-fruits of thy grain, of thy new wine, and of thine oil, and the first of the fleece of thy sheep, shalt thou give him.

18:5 Því að Drottinn Guð þinn hefir útvalið hann af öllum kynkvíslum þínum, til þess að hann og synir hans gegni þjónustu í nafni Drottíns alla daga.

18:5 For Yahwe thy God hath chosen him out of all thy tribes, to stand to minister in the name of Yahwe, him and his sons for ever.

18:6 Nú kemur levíti úr einhverri af borgum þínum í öllum Ísrael, þar er hann dvelur sem útlendingur - og hann má koma eftir vild sinni - til þess staðar, er Drottinn velur.

18:6 And if a Levite come from any of thy gates out of all Israel, where he sojourneth, and come with all the desire of his soul unto the place which Yahwe shall choose;

18:7 og má hann þá gegna þjónustu í nafni Drottíns Guðs síns eins og allir bræður hans, levítarnir, er standa þar frammi fyrir Drottni.

18:7 then he shall minister in the name of Yahwe his God, as all his brethren the Levites do, who stand there before Yahwe.

18:8 Þeir skulu fá jafnan hlut til viðurveris, án tillits til þess, er hann fær fyrir selda séreign sína.

18:8 They shall have like portions to eat, besides that which cometh of the sale of his patrimony.

18:9 Þegar þú kemur inn í landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér, þá skalt þú ekki taka upp svivirðingar þessara þjóða.

18:9 When thou art come into the land which Yahwe thy God giveth thee, thou shalt not learn to do after the abominations of those nations.

18:10 Eigi skal nokkur finnast hjá þér, sá er láti son sinn eða dóttur ganga gegnum eldinn, eða sá er fari með galdur eða spár eða fjölkynngi, eða töframaður

18:10 There shall not be found with thee any one that maketh his son or his daughter to pass through the fire, one that useth divination, one that practiseth augury, or an enchanter, or a sorcerer,

18:11 eða gjörningamaður eða særingamaður eða spásagnamaður eða sá er leiti frétta af framlöðum.

18:11 or a charmer, or a consulter with a familiar spirit, or a wizard, or a necromancer.

18:12 Því að hver sá, er slikt gjörir, er Drottni andstyggilegur, og fyrir slíkar svivirðingar rekur Drottinn Guð þinn þá burt undan þér.

18:12 For whosoever doeth these things is an abomination unto Yahwe: and because of these abominations Yahwe thy God doth drive them out from before thee.

18:13 Þú skalt vera grandvar gagnvart Drottni Guði þínum.

18:13 Thou shalt be perfect with Yahwe thy God.

18:14 Því að þessar þjóðir, er þú rekur nú burt, hlýða á spásagnamenn og galdramenn, en þér hefir Drottinn Guð þinn eigi leyft slíkt.

18:14 For these nations, that thou shalt dispossess, hearken unto them that practise augury, and unto diviners; but as for thee, Yahwe thy God hath not suffered thee so to do.

18:15 Spámann mun Drottinn Guð þinn upp vekja meðal þín, af bræðrum þínum, slíkan sem ég er. Á hann skuluð þér hlýða.

18:15 Yahwe thy God will raise up unto thee a prophet from the midst of thee, of thy brethren, like unto me; unto him ye shall hearken;

18:16 Mun þannig fyllilega rætast það, er þú baðst Drottín Guð þinn um hjá Hóreð, daginn sem þér voruð þar saman komnir, er þú sagðir: "Eigi vildi ég lengur þurfa að heyra raust Drottíns Guðs míns né oftár að sjá þennan mikla eld, svo að ég deyi ekki."

18:16 according to all that thou desiredst of Yahwe thy God in Horeb in the day of the assembly, saying, Let me not hear again the voice of Yahwe my God, neither let me see this great fire any more, that I die not.

18:17 Þá sagði Drottinn við mig: "Vel er það mælt, sem þeir segja.

18:17 And Yahwe said unto me, They have well said that which they have spoken.

18:18 Ég vil upp vekja þeim spámann meðal bræðra þeirra, slíkan sem þú ert, og ég mun leggja honum mín orð í munn, og hann skal mæla til þeirra allt það, er ég býð honum.

18:18 I will raise them up a prophet from among their brethren, like unto thee; and I will put my words in his mouth, and he shall speak unto them all that I shall command him.

18:19 Og hvern þann, er eigi vill hlýða á orð mín, þau er hann mun flytja í mínu nafni, hann mun ég krefja reikningsskapar.

18:19 And it shall come to pass, that whosoever will not hearken unto my words which he shall speak in my name, I will require it of him.

18:20 En sá spámaður, sem dírlist að tala í mínu nafni það, er ég hefi eigi boðið honum að tala, og sá sem talar í nafni annarra guða, sá spámaður skal deyja.

18:20 But the prophet, that shall speak a word presumptuously in my name, which I have not commanded him to speak, or that shall speak in the name of other gods, that same prophet shall die.

18:21 Ef þú segir í hjarta þínu: „Hvernig fáum vér þekkt úr þau orð, er Drottinn hefir ekki talað?"

18:21 And if thou say in thy heart, How shall we know the word which Yahwe hath not spoken?

18:22 Þá vít, að þegar spámaður talar í nafni Drottíns og það rætist eigi né kemur fram, þá eru það orð, sem Drottinn hefir eigi talað. Af ofdrísku sinni hefir spámaðurinn talað það, þú þarft ekki að hræðast hann."

18:22 when a prophet speaketh in the name of Yahwe, if the thing follow not, nor come to pass, that is the thing which Yahwe hath not spoken: the prophet hath spoken it presumptuously, thou shalt not be afraid of him.

19:1 Þegar Drottinn Guð þinn upprætir þær þjóðir, hverra land Drottinn Guð þinn gefur þér, og er þú hefir lagt þær undir þig og ert setstur að í borgum þeirra og húsum,

19:1 When Yahwe thy God shall cut off the nations, whose land Yahwe thy God giveth thee, and thou succeedest them, and dwellest in their cities, and in their houses;

19:2 Þá skalt þú skilja frá þrjár borgir í landi þínu, því er Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar.

19:2 thou shalt set apart three cities for thee in the midst of thy land, which Yahwe thy God giveth thee to possess it.

19:3 Þú skalt leggja veg að þeim og skipta gjörvöllu landi þínu, því er Drottinn Guð þinn létur þig eignast, í þrjá hluti, og skal það vera til þess að þangað megi flýja hver sá, er mann vegur.

19:3 Thou shalt prepare thee the way, and divide the borders of thy land, which Yahwe thy God causeth thee to inherit, into three parts, that every manslayer may flee thither.

19:4 Svo skal vera um veganda þann, er þangað flýr til þess að forða lífi sínu: Ef maður drepur náunga sinn óviljandi og hefir eigi verið óvinur hans áður,

19:4 And this is the case of the manslayer, that shall flee thither and live: whoso killeth his neighbor unawares, and hated him not in time past;

19:5 svo sem þegar maður fer með náunga sínum í skóg að fella tré og hann reiðir upp öxina til að höggva tréð, en öxin hrýtur af skaftinu og lendir á náunga hans, svo að hann fær bana af - sá maður má flýja í einhverja af borgum þessum og forða svo lífi sínu,

19:5 as when a man goeth into the forest with his neighbor to hew wood, and his hand fetcheth a stroke with the axe to cut down the tree, and the head slippeth from the helve, and lighteth upon his neighbor, so that he dieth; he shall flee unto one of these cities and live:

19:6 til þess að hefndarmaðurinn elti ekki vegandann meðan móðurinn er á honum og nái honum, af því að vegurinn er langur, og drepri hann, þótt hann sé ekki dauðasekur, með því að hann var ekki óvinur hans áður.

19:6 lest the avenger of blood pursue the manslayer, while his heart is hot, and overtake him, because the way is long, and smite him mortally; whereas he was not worthy of death, inasmuch as he hated him not in time past.

19:7 Fyrir því býð ég þér og segi: Þú skalt skilja þrjár borgir frá.

19:7 Wherefore I command thee, saying, Thou shalt set apart three cities for thee.

19:8 Og ef Drottinn Guð þinn færir út landamerki þín, eins og hann hefir svarið feðrum þínum, og hann gefur þér gjörvallt landið, sem hann hét að gefa feðrum þínum,

19:8 And if Yahwe thy God enlarge thy border, as he hath sworn unto thy fathers, and give thee all the land which he promised to give unto thy fathers;

19:9 svo framarlega sem þú gætir þess að halda allar þessar skipanir, sem ég legg fyrir þig í dag, með því að elska Drottín Guð þinn og ganga á hans vegum alla daga, þá skalt þú enn bæta þrem borgum við þessar þrjár.

19:9 if thou shalt keep all this commandment to do it, which I command thee this day, to love Yahwe thy God, and to walk ever in his ways; then shalt thou add three cities more for thee, besides these three:

19:10 til þess að saklausu blóði verði eigi úthellt í landi þínu, því er Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar, og blóðsök falli eigi á þig.

19:10 that innocent blood be not shed in the midst of thy land, which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance, and so blood be upon thee.

19:11 En ef maður hatast við náunga sinn og situr um hann, ræðst á hann og lýstur hann til bana og flýr síðan í einhverja af borgum þessum,

19:11 But if any man hate his neighbor, and lie in wait for him, and rise up against him, and smite him mortally so that he dieth, and he flee into one of these cities;

19:12 þá skulu öldungar þeirrar borgar, er hann á heima í, senda þangað og sækja hann og selja í hendur hefndarmanni til lífláts.

19:12 then the elders of his city shall send and fetch him thence, and deliver him into the hand of the avenger of blood, that he may die.

19:13 Þú skalt ekki líta hann væðarauga, heldur hreinsa Ísrael af saklausra manna blóði, svo að þér vegni vel.

19:13 Thine eye shall not pity him, but thou shalt put away the innocent blood from Israel, that it may go well with thee.

19:14 Þú skalt eigi færa úr stað landamerki náunga þíns, þau er forfedurnir hafa sett, á arfleifið þínni, er þú munt eignast í landinu, sem Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar.

19:14 Thou shalt not remove thy neighbor's landmark, which they of old time have set, in thine inheritance which thou shalt inherit, in the land that Yahwe thy God giveth thee to possess it.

19:15 Eigi skal eitt vitni koma fram gegn manni, þá er um einvern glæp eða einhverja synd er að ræða - hvaða synd sem það nú er, sem hann hefir drýgt. Því aðeins skal framburður gildur vera, að tveir eða þrír vottar beri.

19:15 One witness shall not rise up against a man for any iniquity, or for any sin, in any sin that he sinneth: at the mouth of two witnesses, or at the mouth of three witnesses, shall a matter be established.

19:16 Nú ris falsvottur gegn einhverjum og ber á hann lagabrot,

19:16 If an unrighteous witness rise up against any man to testify against him of wrong-doing,

19:17 og skulu þá báðir þeir, er kærumálið eiga saman, ganga fram fyrir Drottín, fyrir prestana og dómarana, sem þá eru í þann tíma,

19:17 then both the men, between whom the controversy is, shall stand before Yahwe, before the priests and the judges that

shall be in those days;

19:18 og dómarnir skulu rannsaka það rækilega, og ef þá reynist svo, að votturinn er ljúgvottur, að hann hefir borið lygar á bróður sinn,

19:18 and the judges shall make diligent inquisition: and, behold, if the witness be a false witness, and have testified falsely against his brother;

19:19 þá skuluð þér gjöra svo við hann sem hann hafði hugsað að gjöra við bróður sinn, og þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér.

19:19 then shall ye do unto him, as he had thought to do unto his brother: so shalt thou put away the evil from the midst of thee.

19:20 Og hinir munu heyra það og skelfast og eigi framar hafast að slíkt ódæði þín á meðal.

19:20 And those that remain shall hear, and fear, and shall henceforth commit no more any such evil in the midst of thee.

19:21 Eigi skalt þú líta slíkt væðarauga: Líf fyrir líf, auga fyrir auga, tönn fyrir tönn, hönd fyrir hönd, fót fyrir fót.

19:21 And thine eyes shall not pity; life *shall* go for life, eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot.

20:1 Þegar þú fer í hernað við óvini þína og þú sér hesta og liðfleiri her en þú ert, þá skalt þú ekki óttast þá, því að Drottinn Guð þinn er með þér, hann sem leiddi þig burt af Egyptalandi.

20:1 When thou goest forth to battle against thine enemies, and seest horses, and chariots, *and* a people more than thou, thou shalt not be afraid of them; for Yahwe thy God is with thee, who brought thee up out of the land of Egypt.

20:2 Og þegar að því er komið, að þér leggið til orustu, þá skal presturinn ganga fram og mæla til lýðsins

20:2 And it shall be, when ye draw nigh unto the battle, that the priest shall approach and speak unto the people,

20:3 og segja við þá: "Heyr, Ísrael! Þér leggið í dag til orustu við óvini yðar. Látið ekki hugfallast, óttist ekki, skelfist ekki og hræðist þá ekki,

20:3 and shall say unto them, Hear, O Israel, ye draw nigh this day unto battle against your enemies: let not your heart faint; fear not, nor tremble, neither be ye affrighted at them;

20:4 því að Drottinn Guð yðar fer með yður til þess að berjast fyrir yður við óvini yðar og veita yður fulltingi."

20:4 for Yahwe your God is he that goeth with you, to fight for you against your enemies, to save you.

20:5 Því næst skulu tilsjónarmennirnir mæla til lýðsins og segja: "Hver sá maður, er reist hefir nýtt hús, en hefir ekki vígt það, skal fara og snúa heim aftur, svo að hann falli ekki í orustunni og annar maður vígi það.

20:5 And the officers shall speak unto the people, saying, What man is there that hath built a new house, and hath not dedicated it? let him go and return to his house, lest he die in the battle, and another man dedicate it.

20:6 Hver sá maður, sem plantað hefir vingarð, en hefir engar hans nytjar haft, skal fara og snúa heim aftur, svo að hann falli ekki í orustunni og annar maður hafi hans not.

20:6 And what man is there that hath planted a vineyard, and hath not used the fruit thereof? let him go and return unto his house, lest he die in the battle, and another man use the fruit thereof.

20:7 Hver sá maður, er fastnað hefir sér konu, en hefir ekki enn gengið að eiga hana, skal fara og snúa heim aftur, svo að hann falli ekki í orustunni og annar maður gangi að eiga hana."

20:7 And what man is there that hath betrothed a wife, and hath not taken her? let him go and return unto his house, lest he die in the battle, and another man take her.

20:8 Enn fremur skulu tilsjónarmennirnir mæla til lýðsins og segja: "Hver sá maður, sem hræddur er og hugdeigur, skal fara og snúa heim aftur, svo að bræðrum hans fallist ekki hugur eins og honum."

20:8 And the officers shall speak further unto the people, and they shall say, What man is there that is fearful and faint-hearted? let him go and return unto his house, lest his brethren's heart melt as his heart.

20:9 Og er tilsjónarmennirnir hafa lokið því að mæla til lýðsins, skal skipa hershöfðingja yfir liðið.

20:9 And it shall be, when the officers have made an end of speaking unto the people, that they shall appoint captains of hosts at the head of the people.

20:10 Þegar þú býst til að herja á borg, þá skalt þú bjóða henni frið.

20:10 When thou drawest nigh unto a city to fight against it, then proclaim peace unto it.

20:11 Og ef hún veitir friðsamleg andsvör og lýkur upp fyrir þér, þá skal allur lýðurinn, sem í henni finnst, vera þér ánaudugur og þjóna þér.

20:11 And it shall be, if it make thee answer of peace, and open unto thee, then it shall be, that all the people that are found therein shall become tributary unto thee, and shall serve thee.

20:12 En vilji hún ekki gjöra frið við þig, heldur eiga ófrið við þig, þá skalt þú setjast um hana,

20:12 And if it will make no peace with thee, but will make war against thee, then thou shalt besiege it:

20:13 og þegar Drottinn Guð þinn gefur hana í hendur þér, skalt þú deyða með sverðeggjum allt karlkyn, sem í henni er.

20:13 and when Yahwe thy God delivereth it into thy hand, thou shalt smite every male thereof with the edge of the sword:

20:14 en konum, börnum og fénadi og öllu, sem er í borginni, öllu herfanginu, mátt þú ræna handa þér og neyta herfangs óvina þinna, þess er Drottinn Guð þinn gefur þér.

20:14 but the women, and the little ones, and the cattle, and all that is in the city, even all the spoil thereof, shalt thou take for a prey unto thyself; and thou shalt eat the spoil of thine enemies, which Yahwe thy God hath given thee.

20:15 Svo skalt þú fara með allar þær borgir, sem eru mjög í fjarska við þig og ekki eru af borgum þessara þjóða.

20:15 Thus shalt thou do unto all the cities which are very far off from thee, which are not of the cities of these nations.

20:16 En í borgum þessara þjóða, sem Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar, skalt þú enga mannsál láta lífi halda.

20:16 But of the cities of these peoples, that Yahwe thy God giveth thee for an inheritance, thou shalt save alive nothing that breatheth;

20:17 Miklu fremur skalt þú gjöreyða þeim: Hetítum, Amorítum, Kanaanítum, Peresítum, Hevítum og Jebúsítum, eins og Drottinn Guð þinn hefir fyrir þig lagt.

20:17 but thou shalt utterly destroy them: the Hittite, and the Amorite, the Canaanite, and the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite; as Yahwe thy God hath commanded thee;

20:18 til þess að þeir kenni yður ekki að taka upp allar þær svivirðingar, er þeir hafa í frammi haft guðum sínum til vegsemdar, og þér syndgið gegn Drottni Guði yðar.

20:18 that they teach you not to do after all their abominations, which they have done unto their gods; so would ye sin against Yahwe your God.

20:19 Þegar þú verður að sitja lengi um einhverja borg til þess að taka hana herskildi, þá skalt þú ekki spilla trjám hennar með því að bera að þeim exi, því að þú getur etið af þeim aldinin, og þú skalt ekki höggva þau, því að hvort munu tré merkurinnar vera menn, svo að þau þurfi að vera í umsat þinni?

20:19 When thou shalt besiege a city a long time, in making war against it to take it, thou shalt not destroy the trees thereof by wielding an axe against them; for thou mayest eat of them, and thou shalt not cut them down; for is the tree of the field man, that it should be besieged of thee?

20:20 Þau tré ein, er þú veist að eigi bera æt aldin, þeim mátt þú spilla og höggva þau til þess að reisa úr þeim hervirki gegn borg þeirri, er á í ófriði við þig, uns hún fellur.

20:20 Only the trees of which thou knowest that they are not trees for food, thou shalt destroy and cut them down; and thou shalt build bulwarks against the city that maketh war with thee, until it fall.

21:1 Ef maður finnst veginn í landi því, er Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar, liggjandi úti á víðavangi, en enginn veit, hver hann hefir drepð.

21:1 If one be found slain in the land which Yahwe thy God giveth thee to possess it, lying in the field, and it be not known who hath smitten him;

21:2 þá skulu öldungar þínir og dómendur fara út og mæla fjarlægðina til borganna, er liggja hringinn í kringum hinn vegna.

21:2 then thy elders and thy judges shall come forth, and they shall measure unto the cities which are round about him that is slain:

21:3 Og sú borg, sem næst er hinum vegna, - öldungar þeirrar borgar skulu taka kvígu, sem eigi hefir höfð

verið til vinnu né gengið hefir undir oki.

21:3 and it shall be, that the city which is nearest unto the slain man, even the elders of that city shall take a heifer of the herd, which hath not been wrought with, and which hath not drawn in the yoke;

21:4 Því næst skulu öldungar borgarinnar fara með kvíguna ofan í dal með sírennandi vatni, sem hvorki er yrktur né sáinn, og þar í dalnum skulu þeir brjóta kvíguna úr hálsliðnum.

21:4 and the elders of that city shall bring down the heifer unto a valley with running water, which is neither plowed nor sown, and shall break the heifer's neck there in the valley.

21:5 Þá skulu prestarnir, synir Levi, ganga fram, - því að þá hefir Drottinn Guð þinn útvalið til að þjóna sér og til þess að blessa í nafni Drottins, og eftir atkvæði þeirra skal skera úr öllum þrætumálum og meiðslamálum -.

21:5 And the priests the sons of Levi shall come near; for them Yahwe thy God hath chosen to minister unto him, and to bless in the name of Yahwe; and according to their word shall every controversy and every stroke be.

21:6 og allir öldungar þeirrar borgar, þeir er næstir eru hinum vegna, skulu þvo hendur sínar yfir kvígunni, sem hálsbrotin var í dalnum.

21:6 And all the elders of that city, who are nearest unto the slain man, shall wash their hands over the heifer whose neck was broken in the valley;

21:7 og þeir skulu taka til orða og segja: "Vorar hendur hafa ekki úthellt þessu blóði og augu vor hafa ekki séð það.

21:7 and they shall answer and say, Our hands have not shed this blood, neither have our eyes seen it.

21:8 Fyrirgef, Drottinn, lýð þínum, Ísrael, er þú hefir leyst, og lát ekki lýð þinn Ísrael gjalda saklausss blóðs!" Og þeim skal blóðsökin upp gefin verða.

21:8 Forgive, O Yahwe, thy people Israel, whom thou hast redeemed, and suffer not innocent blood to remain in the midst of thy people Israel. And the blood shall be forgiven them.

21:9 Þannig skalt þú hreinsa þig af saklausra manna blóði, svo að þér vegni vel, er þú gjörir það sem rétt er í augum Drottins.

21:9 So shalt thou put away the innocent blood from the midst of thee, when thou shalt do that which is right in the eyes of Yahwe.

21:10 Þegar þú fer í hernað við óvini þína og Drottinn Guð þinn gefur þá í hendur þér og þú hertekur fólk meðal þeirra.

21:10 When thou goest forth to battle against thine enemies, and Yahwe thy God delivereth them into thy hands, and thou carriest them away captive,

21:11 og þú sér meðal hinna herteknu konu fríða sýnum og fellir hug til hennar og vilt taka hana þér fyrir konu.

21:11 and seest among the captives a beautiful woman, and thou hast a desire unto her, and wouldest take her to thee to wife;

21:12 Þú skalt þú leiða hana inn í hús þitt, og hún skal raka höfuð sitt og skera neglur sínar

21:12 then thou shalt bring her home to thy house; and she shall shave her head, and pare her nails;

21:13 og fara úr fötum þeim, er hún var hernumin í. Síðan skal hún dvelja í húsi þínu og gráta föður sinn og móður heilan mánuð. Eftir það mátt þú ganga inn til hennar og samrekkja henni og hún vera kona þín.

21:13 and she shall put the raiment of her captivity from off her, and shall remain in thy house, and bewail her father and her mother a full month: and after that thou shalt go in unto her, and be her husband, and she shall be thy wife.

21:14 En fari svo, að þú hafir eigi lengur þokka til hennar, þú skalt þú láta hana algjörlega lausa og mátt alls eigi selja hana við verði. Þú skalt ekki fara með hana sem ambátt, fyrir því að þú hefir spjallað hana.

21:14 And it shall be, if thou have no delight in her, then thou shalt let her go whither she will; but thou shalt not sell her at all for money, thou shalt not deal with her as a slave, because thou hast humbled her.

21:15 Ef maður á tvær konur, og hefir mætur á annarri en lætur sér fátt um hina, og þær fæða honum sonu, bæði sú er hann hefir mætur á og sú er hann lætur sér fátt um, og frumgetni sonurinn er sonur þeirrar, er hann lætur sér fátt um.

21:15 If a man have two wives, the one beloved, and the other hated, and they have borne him children, both the beloved and the hated; and if the first-born son be hers that was hated;

21:16 þú skal honum ekki heimilt vera, er hann skiptir því sem hann á meðal sona sinna, að gjöra son konunnar, sem hann hefir mætur á, frumgetinn fram yfir son þeirrar, er hann lætur sér fátt um og frumgetinn er.

21:16 then it shall be, in the day that he causeth his sons to inherit that which he hath, that he may not make the son of the beloved the first-born before the son of the hated, who is the first-born:

21:17 heldur skal hann viðurkenna frumgetninginn, son þeirrar, er hann lætur sér fátt um, og gefa honum tvöfaldan hlut af öllu því, er hann á, því að hann er frumgróði styrkleika hans, honum heyrir frumburðarrétturinn.

21:17 but he shall acknowledge the first-born, the son of the hated, by giving him a double portion of all that he hath; for he is the beginning of his strength; the right of the first-born is his.

21:18 Ef maður á þrjóskan son og ódælan, sem eigi vill hlýða föður sínum og móður, og hann hlýðnast þeim ekki að heldur, þótt þau hirti hann.

21:18 If a man have a stubborn and rebellious son, that will not obey the voice of his father, or the voice of his mother, and though they chasten him, will not hearken unto them;

21:19 þú skal faðir hans og móðir taka hann og fara með hann til öldunga

borgar hans, að borgarhljóðinu, þar sem hann á heima.

21:19 then shall his father and his mother lay hold on him, and bring him out unto the elders of his city, and unto the gate of his place;

21:20 og segja við öldunga borgar hans: "Þessi sonur okkar er þrjóskur og ódæll og vill ekki hlýða okkur, hann er svallari og drykkjurútur."

21:20 and they shall say unto the elders of his city, This our son is stubborn and rebellious, he will not obey our voice; he is a glutton, and a drunkard.

21:21 Skulu þá allir borgarmenn lemja hann grjóti til bana. Þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér, og allur Ísrael skal heyra það og skelfast.

21:21 And all the men of his city shall stone him to death with stones: so shalt thou put away the evil from the midst of thee; and all Israel shall hear, and fear.

21:22 Þegar maður drýgir synd, sem varðar lífláti, og hann er líflátinn og þú hengir hann á tré.

21:22 And if a man have committed a sin worthy of death, and he be put to death, and thou hang him on a tree;

21:23 þú skal líkami hans ekki vera náttlangt á trénu, heldur skalt þú jarða hann samdægurs. Því að sá er bölvður af Guði, sem hengdur er, og þú skalt ekki saurga land þitt, það er Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar.

21:23 his body shall not remain all night upon the tree, but thou shalt surely bury him the same day; for he that is hanged is accursed of God; that thou defile not thy land which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance.

22:1 Þegar þú sér naut eða sauð bróður þins á slæðingi, þú skalt þú ekki ganga fram hjá þeim, heldur skalt þú reka þau aftur til bróður þins.

22:1 Thou shalt not see thy brother's ox or his sheep go astray, and hide thyself from them: thou shalt surely bring them again unto thy brother.

22:2 En ef bróðir þinn býr eigi í grennd við þig eða ef þú þekkir hann ekki, þú skalt þú taka það heim til þín og hafa hjá þér, uns bróðir þinn leitar þess. Þá skalt þú fá honum það aftur.

22:2 And if thy brother be not nigh unto thee, or if thou know him not, then thou shalt bring it home to thy house, and it shall be with thee until thy brother seek after it, and thou shalt restore it to him.

22:3 Eins skalt þú og fara með asna hans, og eins skalt þú fara með klæðnað hans, og eins skalt þú fara með hvern þann týndan hlut, er bróðir þinn hefir misst og þú fundið. Þú mátt eigi leiða það hjá þér.

22:3 And so shalt thou do with his ass; and so shalt thou do with his garment; and so shalt thou do with every lost thing of thy brother's, which he hath lost, and thou hast found: thou mayest not hide thyself.

22:4 Ef þú sér asna eða uxa bróður þins liggja afvelta á veginum, þú skalt þú ekki ganga fram hjá þeim. Þú skalt vissulega hjálpa honum til að reisa þá á fætur.

22:4 Thou shalt not see thy brother's ass or his ox fallen down by the way, and hide thyself from them: thou shalt surely help him to lift them up again.

22:5 Eigi skal kona ganga í karlmannsbúningi og eigi skal karlmaður fara í kvenmannsföt, því að hver sá, er slíkt gjörir, er Drottinn Guði þínum andstyggilegur.

22:5 A woman shall not wear that which pertaineth unto a man, neither shall a man put on a woman's garment; for whosoever doeth these things is an abomination unto Yahwe thy God.

22:6 Ef fuglshreidur verður fyrir þér á leið þinni, uppi í tré eða á jörðinni, með ungum í eða eggjum, og móðirin liggur á ungunum eða eggjunum, þú skalt þú ekki taka móðurina ásamt ungunum.

22:6 If a bird's nest chance to be before thee in the way, in any tree or on the ground, with young ones or eggs, and the dam sitting upon the young, or upon the eggs, thou shalt not take the dam with the young:

22:7 Þú skalt sleppa móðurinni, en taka ungana eina, til þess að þér vegni vel og þú lifir langa ævi.

22:7 thou shalt surely let the dam go, but the young thou mayest take unto thyself; that it may be well with thee, and that thou mayest prolong thy days.

22:8 Þegar þú reisir nýtt hús, skalt þú gjöra brjósttrið allt í kring uppi á þakinu, svo að ekki bakir þú húsi þínu blóðsekt, ef einhver kynni að detta ofan af því.

22:8 When thou buildest a new house, then thou shalt make a battlement for thy roof, that thou bring not blood upon thy house, if any man fall from thence.

22:9 Þú skalt eigi sá vingarð þinn tvenns konar sæði, svo að allt falli ekki undir helgidóminn, sæðið, sem þú sáir, og eftirtekjan af vingarðinum.

22:9 Thou shalt not sow thy vineyard with two kinds of seed, lest the whole fruit be forfeited, the seed which thou hast sown, and the increase of the vineyard.

22:10 Þú skalt ekki plægja með uxa og asna saman.

22:10 Thou shalt not plow with an ox and an ass together.

22:11 Þú skalt ekki fara í fót, sem ofín eru af tvenns konar efni, af ull og hör saman.

22:11 Thou shalt not wear a mingled stuff, wool and linen together.

22:12 Þú skalt gjöra þér skúfa á fjögur skaut skikkju þinnar, þeirrar er þú sveipar um þig.

22:12 Thou shalt make thee fringes upon the four borders of thy vesture, wherewith thou coverest thyself.

22:13 Nú gengur maður að eiga konu, en fær óbeiti á henni, er hann hefir samrekkst henni.

22:13 If any man take a wife, and go in unto her, and hate her,

22:14 og ber á hana svivirðilegar sakir og ófrægir hana og segir: "Ég gekk að eiga þessa konu, en er ég kom nærri

henni, fann ég ekki meydómsmerki hjá henni."

22:14 and lay shameful things to her charge, and bring up an evil name upon her, and say, I took this woman, and when I came nigh to her, I found not in her the tokens of virginity;

22:15 þá skulu foreldrar stúlkunnar taka meydómsmerki hennar og fara með þau til öldunga borgarinnar í borgarhlíðið.

22:15 then shall the father of the damsel, and her mother, take and bring forth the tokens of the damsel's virginity unto the elders of the city in the gate;

22:16 og faðir stúlkunnar skal segja við öldungana: "Dóttur mína gaf ég þessum manni að eiginkonu, en hann hefir óbeitt á henni.

22:16 and the damsel's father shall say unto the elders, I gave my daughter unto this man to wife, and he hateth her;

22:17 Nú ber hann svívörðlegar sakir á hana og segir: 'Ég fann eigi meydómsmerki hjá dóttur þinni.' En hér eru sannanir fyrir meydómi dóttur minnar!" Og þau skulu breiða út rekkjuklæðið í auglýsingu öldunga borgarinnar.

22:17 and, lo, he hath laid shameful things to her charge, saying, I found not in thy daughter the tokens of virginity; and yet these are the tokens of my daughter's virginity. And they shall spread the garment before the elders of the city.

22:18 Og öldungar borgarinnar skulu taka manninn og reisa honum.

22:18 And the elders of that city shall take the man and chastise him;

22:19 og þeir skulu gjöra bætur á hendur honum, hundrað sikla sílfurs, og greiða þá föður stúlkunnar, fyrir það að hann ófræðði mey í Ísrael. Og hún skal vera kona hans, honum skal eigi heimilt að skilja við hana alla ævi sína.

22:19 and they shall fine him a hundred *shekels* of silver, and give them unto the father of the damsel, because he hath brought up an evil name upon a virgin of Israel: and she shall be his wife; he may not put her away all his days.

22:20 En ef það reynist satt, og sönnur verða eigi á það færðar að stúlkan hafi hrein mey verið.

22:20 But if this thing be true, that the tokens of virginity were not found in the damsel;

22:21 þá skal fara með stúlkuna að húsdýrum föður hennar, og borgarmenn skulu lemja hana grjóti til bana, því að hún hefir framið óhæfuverk í Ísrael, með því að hórast í föðurgarði. Þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér.

22:21 then they shall bring out the damsel to the door of her father's house, and the men of her city shall stone her to death with stones, because she hath wrought folly in Israel, to play the harlot in her father's house: so shalt thou put away the evil from the midst of thee.

22:22 Ef maður er staðinn að því að leggja hjá konu annars manns, þá skulu þau bæði deyja, maðurinn, sem lá hjá konunni, og konan sjálf. Þannig skalt þú útrýma hinu illa úr Ísrael.

22:22 If a man be found lying with a woman married to a husband, then they shall both of them die, the man that lay with the woman, and the woman: so shalt thou put away the evil from Israel.

22:23 Nú er mey manni föstnuð, og karlmaður hittir hana innan borgar og leggst með henni.

22:23 If there be a damsel that is a virgin betrothed unto a husband, and a man find her in the city, and lie with her;

22:24 þá skuluð þér leiða þau bæði að borgarhlíðinu og lemja þau grjóti til bana, stúlkuna vegna þess að hún kallaði ekki, þó að hún væri inni í borginni, og manninn vegna þess að hann spjallaði konu náunga síns. Þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér.

22:24 then ye shall bring them both out unto the gate of that city, and ye shall stone them to death with stones; the damsel, because she cried not, being in the city; and the man, because he hath humbled his neighbor's wife: so thou shalt put away the evil from the midst of thee.

22:25 En ef maðurinn hittir föstnuðu stúlkuna úti á víðavangi, og hann tekur hana með valdi og leggst með henni, þá skal maðurinn einn deyja, sá er með henni lagðist.

22:25 But if the man find the damsel that is betrothed in the field, and the man force her, and lie with her; then the man only that lay with her shall die:

22:26 En stúlkunni skalt þú ekkert gjöra. Hún hefir ekki framið neitt það, sem dauða sé vert, því að hér stóð eins á og þegar maður ræðst á náunga sinn og drepur hann.

22:26 but unto the damsel thou shalt do nothing; there is in the damsel no sin worthy of death: for as when a man riseth against his neighbor, and slayeth him, even so is this matter;

22:27 Því að þar sem hann hittir hana úti á víðavangi, kann fastnaða stúlkan að hafa kallað, en enginn verið við til að hjálpa henni.

22:27 for he found her in the field, the betrothed damsel cried, and there was none to save her.

22:28 Ef maður hittir mey, sem eigi er föstnuð, og hann tekur hana og leggst með henni og komið er að þeim.

22:28 If a man find a damsel that is a virgin, that is not betrothed, and lay hold on her, and lie with her, and they be found;

22:29 þá skal maðurinn, er lagðist með henni, greiða föður stúlkunnar fimmtíu sikla sílfurs, en hún skal verða kona hans, fyrir því að hann hefir spjallað hana. Honum skal eigi heimilt að skilja við hana alla ævi sína.

22:29 then the man that lay with her shall give unto the damsel's father fifty *shekels* of silver, and she shall be his wife, because he hath humbled her; he may not put her away all his days.

22:30 Eigi skal maður ganga að eiga konu föður síns né fletta upp ábreiðu föður síns.

22:30 A man shall not take his father's wife,

and shall not uncover his father's skirt.

23:1 Enginn sá, er meiddur hefir verið eistnamari eða hreðurskorinn, má vera í söfnuði Drottins.

23:30 A man shall not take his father's wife, and shall not uncover his father's skirt.

23:2 Enginn bastardur má vera í söfnuði Drottins, jafnvel ekki tíundi maður frá honum má vera í söfnuði Drottins.

23:1 He that is wounded in the stones, or hath his privy member cut off, shall not enter into the assembly of Yahwe.

23:3 Enginn Ammonítí eða Móabítí má vera í söfnuði Drottins. Jafnvel ekki tíundi maður frá þeim má vera í söfnuði Drottins að eilífu.

23:2 A bastard shall not enter into the assembly of Yahwe; even to the tenth generation shall none of his enter into the assembly of Yahwe.

23:4 vegna þess að þeir komu ekki í móti yður með brauð og vatn, þá er þér voruð á leiðinni frá Egyptalandi, og vegna þess að þeir keyptu í móti þér Bileam Beórsson frá Petór í Mesópótamíu til þess að bölvja þér.

23:3 An Ammonite or a Moabite shall not enter into the assembly of Yahwe; even to the tenth generation shall none belonging to them enter into the assembly of Yahwe for ever:

23:5 En Drottinn Guð þinn vildi ekki hlýða á Bileam, og Drottinn Guð þinn sneri bölvanið í blessan fyrir þig, af því að Drottinn Guð þinn elskaði þig.

23:4 because they met you not with bread and with water in the way, when ye came forth out of Egypt, and because they hired against thee Balaam the son of Beor from Pethor of Mesopotamia, to curse thee.

23:6 Þú skalt aldrei alla ævi þína láta þér annat um farsæld þeirra og velgengi.

23:5 Nevertheless Yahwe thy God would not hearken unto Balaam; but Yahwe thy God turned the curse into a blessing unto thee, because Yahwe thy God loved thee.

23:7 Þú skalt eigi hafa andstyggð á Edómítum, því að þeir eru bræður þínir. Þú skalt eigi hafa andstyggð á Egyptum, því að þú dvaldir sem útlendingur í landi þeirra.

23:6 Thou shalt not seek their peace nor their prosperity all thy days for ever.

23:8 Afkomendur þeirra í þriðja lið mega vera í söfnuði Drottins.

23:7 Thou shalt not abhor an Edomite; for he is thy brother: thou shalt not abhor an Egyptian, because thou wast a sojourner in his land.

23:9 Þegar þú fer í hernað móti óvinum þínum, þá skalt þú gæta þín við öllum illum hlutum.

23:8 The children of the third generation that are born unto them shall enter into the assembly of Yahwe.

23:10 Ef einhver, sem með þér er, er ekki hreinn vegna þess, sem hann hefir hent um nóttina, þá skal hann ganga út fyrir herbúðirnar og má eigi koma inn í herbúðirnar.

23:9 When thou goest forth in camp against thine enemies, then thou shalt keep thee from every evil thing.

23:11 en að áliðnum degi skal hann lauga sig í vatni, og er sól er setst, má hann aftur ganga inn í herbúðirnar.

23:10 If there be among you any man, that is not clean by reason of that which chanceth him by night, then shall he go abroad out of the camp, he shall not come within the camp:

23:12 Þú skalt og hafa afvikinn stað fyrir utan herbúðirnar. Þangað skalt þú fara erinda þinna.

23:11 but it shall be, when evening cometh on, he shall bathe himself in water; and when the sun is down, he shall come within the camp.

23:13 Og þú skalt hafa spaða í tækjum þínum, og er þú þarft að setjast niður úti, þá skalt þú grafa holu með honum, moka því næst aftur yfir og hylja saurindin.

23:12 Thou shalt have a place also without the camp, whither thou shalt go forth abroad:

23:14 Því að Drottinn Guð þinn er á gangi um herbúðir þinar til þess að frelsa þig og gefa óvini þína á þitt vald; fyrir því skulu herbúðir þinar helgar vera, svo að hann sjái ekkert óþokkalegt hjá þér og snúi sér burt frá þér.

23:13 and thou shalt have a paddle among thy weapons; and it shall be, when thou sittest down abroad, thou shalt dig therewith, and shalt turn back and cover that which cometh from thee:

23:15 Þú skalt eigi framselja í hendur húsbónda þræl, sem flúið hefir til þin frá húsbónda sínum.

23:14 for Yahwe thy God walketh in the midst of thy camp, to deliver thee, and to give up thine enemies before thee; therefore shall thy camp be holy, that he may not see an unclean thing in thee, and turn away from thee.

23:16 Hann skal setjast að hjá þér, í landi þínu, á þeim stað, er hann sjálfur velur, í einhverri af borgum þínum, þar sem honum best líkar. Þú skalt ekki sýna honum ójöfnuð.

23:15 Thou shalt not deliver unto his master a servant that is escaped from his master unto thee:

23:17 Á meðal Ísraels dætra má engin vera, sú er helgi sig saurlifnaði, og á meðal Ísraels sona má enginn vera, sá er helgi sig saurlifnaði.

23:16 he shall dwell with thee, in the midst of thee, in the place which he shall choose within one of thy gates, where it pleaseth him best: thou shalt not oppress him.

23:18 Þú skalt eigi bera skækjulaun eða hundsgjald inn í hús Drottins Guðs þíns eftir neinu heiti, því að einnig hvort tveggja þetta er Drottni Guði þínum andstyggilegt.

23:17 There shall be no prostitute of the daughters of Israel, neither shall there be a sodomite of the sons of Israel.

23:19 Þú skalt ekki taka fjárleigu af bróður þínum, hvorki fyrir peninga, matvæli né nokkurn hlut annan, er ljá má gegn leigu.

23:18 Thou shalt not bring the hire of a harlot, or the wages of a dog, into the house of Yahwe thy God for any vow: for even both these are an abomination unto Yahwe thy God.

23:20 Af útlendum manni mátt þú taka fjárleigu, en af bróður þínum mátt þú ekki taka fjárleigu, til þess að Drottinn Guð þinn blessi þig í öllu því, er þú tekur þér fyrir hendur í landinu, sem þú heldur nú inn í til þess að taka það til eignar.

23:19 Thou shalt not lend upon interest to thy brother; interest of money, interest of victuals, interest of anything that is lent upon interest:

23:21 Þegar þú gjörir Drottni Guði þínum heit, þá skalt þú ekki láta dragast að efna það, því að ella mun Drottinn Guð þinn krefjast þess af þér og það verða þér til syndar.

23:20 unto a foreigner thou mayest lend upon interest; but unto thy brother thou shalt not lend upon interest, that Yahwe thy God may bless thee in all that thou puttest thy hand unto, in the land whither thou goest in to possess it.

23:22 En þótt þú sleppir því að gjöra heit, þá hvílir engin sekt á þér fyrir það. **23:21** When thou shalt vow a vow unto Yahwe thy God, thou shalt not be slack to pay it: for Yahwe thy God will surely require it of thee; and it would be sin in thee.

23:23 Það sem komið hefir yfir varir þinar, skalt þú halda og breyta eftir því, eins og þú sjálfviljuglega hefir heitið Drottni Guði þínum, það sem þú hefir talað með munni þínum.

23:22 But if thou shalt forbear to vow, it shall be no sin in thee.

23:24 Þegar þú kemur í vínarð náunga þíns, þá mátt þú eta vinber eins og þig lystir, þar til er þú ert mettur, en í ker þitt mátt þú ekkert láta.

23:23 That which is gone out of thy lips thou shalt observe and do; according as thou hast vowed unto Yahwe thy God, a freewill-offering, which thou hast promised with thy mouth.

23:25 Þegar þú kemur á kornakur náunga þíns, þá mátt þú tína öx með hendinni, en sigð mátt þú ekki sveifla yfir kornstöngum náunga þíns.

23:24 When thou comest into thy neighbor's vineyard, then thou mayest eat of grapes thy fill at thine own pleasure; but thou shalt not put any in thy vessel.

24:1 Ef maður gengur að eiga konu og samrekkir henni, en hún finnur síðan ekki náð í augum hans, af því að hann verður var við eitthvað viðbjóðslegt hjá henni, og hann skrifar henni skilnaðarskrá og fær henni í hendur og lætur hana fara burt af heimili sínu, -

24:1 When a man taketh a wife, and marieth her, then it shall be, if she find no favor in his eyes, because he hath found some unseemly thing in her, that he shall write her a bill of divorcement, and give it in her hand, and send her out of his house.

24:2 ef hún því næst, eftir að hún er farin burt af heimili hans, fer og giftist öðrum manni.

24:2 And when she is departed out of

his house, she may go and be another man's wife.

24:3 en þessi seinni maður leggur líka óvild á hana og skrifar henni skilnaðarskrá og fær henni í hendur, og lætur hana fara burt af heimili sínu -, eða ef seinni maðurinn, sem kvæntist henni, deyr.

24:3 And if the latter husband hate her, and write her a bill of divorcement, and give it in her hand, and send her out of his house; or if the latter husband die, who took her to be his wife;

24:4 þá má ekki fyrri maður hennar, sá er við hana skildi, taka hana aftur sér að eiginkonu, eftir að hún er saurguð orðin, því að slíkt er andstyggilegt fyrir Drottni, og þú skalt eigi flekka landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar.

24:4 her former husband, who sent her away, may not take her again to be his wife, after that she is defiled; for that is abomination before Yahwe: and thou shalt not cause the land to sin, which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance.

24:5 Þegar maður er nýkvæntur, þá skal hann ekki fara í hernað og engar álögur skulu á hann lagðar. Hann skal vera frjáls maður fyrir heimili sitt eitt ár, svo að hann gleðji konu sína, er hann hefir gengið að eiga.

24:5 When a man taketh a new wife, he shall not go out in the host, neither shall he be charged with any business: he shall be free at home one year, and shall cheer his wife whom he hath taken.

24:6 Eigi skal taka kvörn eða efri kvarnarstein að veði, því að það væri að taka líf mannsins að veði.

24:6 No man shall take the mill or the upper millstone to pledge; for he taketh a man's life to pledge.

24:7 Ef maður verður uppvis að því að stela einhverjum af bræðrum sínum, einhverjum af Ísraelsmönnum, og hann fer með hann sem þræl eða selur hann, þá skal slíkur þjófur deyja. Þannig skalt þú útrýma hinu illa burt frá þér.

24:7 If a man be found stealing any of his brethren of the children of Israel, and he deal with him as a slave, or sell him; then that thief shall die: so shalt thou put away the evil from the midst of thee.

24:8 Gæt þin í líkþrárveikindum að athuga vandlega og fara eftir öllu því, sem levítaprestarnir tjá yður. Þér skuluð gæta þess að gjöra svo sem ég hefi fyrir þá lagt.

24:8 Take heed in the plague of leprosy, that thou observe diligently, and do according to all that the priests the Levites shall teach you: as I commanded them, so ye shall observe to do.

24:9 Minnstu þess, hvað Drottinn Guð þinn gjörði við Mirjam á leiðinni, þá er þér fóruð af Egyptalandi.

24:9 Remember what Yahwe thy God did unto Miriam, by the way as ye came forth out of Egypt.

24:10 Þegar þú lánar náunga þínum eitthvað, hvað sem það svo er, þá skalt þú eigi ganga inn í hús hans til þess að taka veð af honum.

24:10 When thou dost lend thy neighbor any manner of loan, thou shalt not go into his house to fetch his pledge.

24:11 Þú skalt staðnæmast úti fyrir, og sá, er þú lánar, skal fara þér veðið út.

24:11 Thou shalt stand without, and the man to whom thou dost lend shall bring forth the pledge without unto thee.

24:12 Og ef það er snauður maður, þá skalt þú ekki leggjast til hvíldar með veð hans.

24:12 And if he be a poor man, thou shalt not sleep with his pledge;

24:13 heldur skalt þú skila honum aftur veðinu um sólarlagsbil, svo að hann geti lagst til hvíldar í yfirhöfn sinni og blessi þig, og það mun talið verða þér til réttlætis fyrir augliti Drottins Guðs þíns.

24:13 thou shalt surely restore to him the pledge when the sun goeth down, that he may sleep in his garment, and bless thee: and it shall be righteousness unto thee before Yahwe thy God.

24:14 Þú skalt eigi beita fátækan og þurfandi daglaunamann ofríki, hvort sem hann er einn af bræðrum þínum eða útlendingum þeim, er dvelja í landi þínu innan borgarhlíða þinna.

24:14 Thou shalt not oppress a hired servant that is poor and needy, whether he be of thy brethren, or of thy sojourners that are in thy land within thy gates:

24:15 Þú skalt greiða honum kaup hans sama daginn, áður en sól sest, - því að hann er fátækur, og hann langar til að fá það -, svo að hann hrópi ekki til Drottins yfir þér og það verði þér til syndar.

24:15 in his day thou shalt give him his hire, neither shall the sun go down upon it; for he is poor, and setteth his heart upon it: lest he cry against thee unto Yahwe, and it be sin unto thee.

24:16 Feður skulu ekki líflátnir verða ásamt börnunum, og börn skulu ekki líflátin verða ásamt feðrunum. Hver skal líflátinn verða fyrir sína eigin synd.

24:16 The fathers shall not be put to death for the children, neither shall the children be put to death for the fathers: every man shall be put to death for his own sin.

24:17 Þú skalt ekki halla rétti útlends manns eða munaðarleysingja. Þú skalt ekki taka fatnað ekkjunnar að veði.

24:17 Thou shalt not wrest the justice *due* to the sojourner, *or* to the fatherless, nor take the widow's raiment to pledge;

24:18 Og þú skalt minnst þess, að þú varst þræll í Egyptalandi og að Drottinn Guð þinn leysti þig þaðan. Fyrir því býð ég þér að gjöra þetta.

24:18 but thou shalt remember that thou wast a bondman in Egypt, and Yahwe thy God redeemed thee thence: therefore I command thee to do this thing.

24:19 Þegar þú sker upp korn á akri þínum og gleymir kornbundini úti á akrinum, þá skalt þú ekki snúa aftur til að sækja það. Útlendingurinn, munaðarleysinginn og ekkjan mega fá það, til þess að Drottinn Guð þinn

blessi þig í öllu, sem þú tekur þér fyrir hendur.

24:19 When thou reapest thy harvest in thy field, and hast forgot a sheaf in the field, thou shalt not go again to fetch it: it shall be for the sojourner, for the fatherless, and for the widow; that Yahwe thy God may bless thee in all the work of thy hands.

24:20 Þegar þú slær ávexti af olintrjáum þínum, þá skalt þú ekki gjöra eftirleit í greinum trjáanna. Útlendingurinn, munaðarleysinginn og ekkjan mega fá það.

24:20 When thou beatest thine olive-tree, thou shalt not go over the boughs again: it shall be for the sojourner, for the fatherless, and for the widow.

24:21 Þegar þú tínir vingarð þinn, þá skalt þú ekki gjöra eftirleit. Útlendingurinn, munaðarleysinginn og ekkjan mega fá það.

24:21 When thou gatherest *the grapes* of thy vineyard, thou shalt not glean it after thee: it shall be for the sojourner, for the fatherless, and for the widow.

24:22 Þú skalt minnst þess, að þú varst þræll í Egyptalandi, fyrir því býð ég þér að gjöra þetta.

24:22 And thou shalt remember that thou wast a bondman in the land of Egypt: therefore I command thee to do this thing.

25:1 Þegar deila rís milli manna og þeir koma fyrir dóm, og dómur hefir upp kveðinn verið yfir þeim með þeim hætti, að hinn saklausi hefir verið sýknaður, en hinn seki dæmdur sekur.

25:1 If there be a controversy between men, and they come unto judgment, and *the judges* judge them; then they shall justify the righteous, and condemn the wicked;

25:2 og hinn seki hefir unnið til höðstroku, þá skal dómariinn láta leggja hann niður og láta slá hann í viðurvist sinni eins mörg högg og hæfir misgjörð hans.

25:2 and it shall be, if the wicked man be worthy to be beaten, that the judge shall cause him to lie down, and to be beaten before his face, according to his wickedness, by number.

25:3 Hann má láta slá hann fjórutíu högg, en ekki fleiri, til þess að bróðir þinn verði ekki fyrirliðlegur í augum þínum, ef haldið er áfram að slá hann enn mörg högg.

25:3 Forty stripes he may give him, he shall not exceed; lest, if he should exceed, and beat him above these with many stripes, then thy brother should seem vile unto thee.

25:4 Þú skalt ekki málbinda uxann, er hann þreskir.

25:4 Thou shalt not muzzle the ox when he treadeth out *the grain*.

25:5 Þegar bræður búa saman og einn þeirra deyr og á engan son, þá skal kona hins látna ekki giftast neinum manni úrættis. Mágur hennar skal ganga inn til hennar og taka hana sér fyrir konu og gegna mágskyldunni við hana.

25:5 If brethren dwell together, and one of them die, and have no son, the wife of the dead shall not be married without unto a stranger: her husband's brother

shall go in unto her, and take her to him to wife, and perform the duty of a husband's brother unto her.

25:6 en fyrsti sonurinn, er hún fæðir, skal teljast sonur hins látna bróður hans, svo að nafn hans afmáist ekki úr Ísrael.

25:6 And it shall be, that the first-born that she beareth shall succeed in the name of his brother that is dead, that his name be not blotted out of Israel.

25:7 En ef manninn fýsir eigi að ganga að eiga bróðurkonu sína, þá skal hún ganga upp í borgarhlíðið, til öldunganna, og segja: "Mágur minn færirst undan að halda við nafni bróður síns í Ísrael. Hann vill ekki gegna mágskyldunni við mig."

25:7 And if the man like not to take his brother's wife, then his brother's wife shall go up to the gate unto the elders, and say, My husband's brother refuseth to raise up unto his brother a name in Israel; he will not perform the duty of a husband's brother unto me.

25:8 Öldungar borgar hans skulu þá kalla hann fyrir og tala við hann, og ef hann stendur fastur fyrir og segir: "Mig fýsir eigi að ganga að eiga hana."

25:8 Then the elders of his city shall call him, and speak unto him: and if he stand, and say, I like not to take her;

25:9 þá skal mágkona hans ganga að honum í viðurvist öldunganna, draga skóinn af fæti honum, hrækja framan í hann, taka til máls og segja: "Svo skal fara með hvern þann, er eigi vill reisa við ætt bróður síns."

25:9 then shall his brother's wife come unto him in the presence of the elders, and loose his shoe from off his foot, and spit in his face; and she shall answer and say, So shall it be done unto the man that doth not build up his brother's house.

25:10 Og ætt hans skal í Ísrael nefnd Berfótsætt.

25:10 And his name shall be called in Israel, The house of him that hath his shoe loosed.

25:11 Þegar tveir menn eru í áflogum, og kona annars hleypur að til þess að hjálpa manni sínum úr höndum þess, er slær hann, og hún réttir út höndina og tekur um hreðjar honum.

25:11 When men strive together one with another, and the wife of the one draweth near to deliver her husband out of the hand of him that smiteth him, and putteth forth her hand, and taketh him by the secrets;

25:12 þá skalt þú höggva af henni höndina og eigi líta hana vegðarauga.

25:12 then thou shalt cut off her hand, thine eye shall have no pity.

25:13 Þú skalt ekki hafa tvenns konar vogarsteina í sjóði þínum, annan stærri og hinn minni.

25:13 Thou shalt not have in thy bag diverse weights, a great and a small.

25:14 Þú skalt ekki hafa tvenns konar efu í húsi þínu, aðra stærri og hina minni.

25:14 Thou shalt not have in thy house diverse measures, a great and a small.

25:15 Þú skalt hafa nákvæma og rétta vog, þú skalt hafa nákvæma og rétta efu, til þess að þú lifir lengi í landinu, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.

25:15 A perfect and just measure shalt thou have; a perfect and just measure shalt thou have: that thy days may be long in the land which Yahwe thy God giveth thee.

25:16 Því að hver sá, er slíkt gjörir, hver sá er ranglæti fremur, er Drottinn Guði þínum andstyggilegur.

25:16 For all that do such things, even all that do unrighteously, are an abomination unto Yahwe thy God.

25:17 Minnstu þess, hvernig Amalekítar fóru með þig á leiðinni, þá er þér fóruð af Egyptalandi.

25:17 Remember what Amalek did unto thee by the way as ye came forth out of Egypt;

25:18 hvernig þeir réðust á þig á leiðinni og unnu á þeim, er altastir fóru, öllum þeim er þreyttir voru og aftur úr drógust, þegar þú varst orðinn láinn og uppgefinn, - og óttuðust ekki Guð.

25:18 how he met thee by the way, and smote the hindmost of thee, all that were feeble behind thee, when thou wast faint and weary; and he feared not God.

25:19 Fyrir því skalt þú, þegar Drottinn Guð þinn veitir þér hvíld fyrir öllum óvinum þínum allt í kringum þig í landinu, sem Drottinn Guð þinn gefur þér sem arf til eignar, afmá nafn Amalekíta af jörðinni. Gleym því ekki.

25:19 Therefore it shall be, when Yahwe thy God hath given thee rest from all thine enemies round about, in the land which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance to possess it, that thou shalt blot out the remembrance of Amalek from under heaven; thou shalt not forget.

26:1 Þegar þú ert kominn inn í landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér til eignar, og þú hefir tekið það til eignar og ert setstur að í því.

26:1 And it shall be, when thou art come in unto the land which Yahwe thy God giveth thee for an inheritance, and possessest it, and dwellest therein,

26:2 þá skalt þú taka nokkuð af frumgróða alls ávaxtar landsins, er þú fær af landi þínu, því er Drottinn Guð þinn gefur þér, láta það í körfu og fara með það til þess staðar, er Drottinn Guð þinn velur til þess að láta nafn sitt búa þar.

26:2 that thou shalt take of the first of all the fruit of the ground, which thou shalt bring in from thy land that Yahwe thy God giveth thee; and thou shalt put it in a basket, and shalt go unto the place which Yahwe thy God shall choose, to cause his name to dwell there.

26:3 Þú skalt fara til prestsins, sem þá er, og segja við hann: "Ég játa í dag fyrir Drottni Guði þínum, að ég er kominn inn í landið, sem Drottinn sör feðrum vorum að gefa oss."

26:3 And thou shalt come unto the priest that shall be in those days, and say unto him, I profess this day unto Yahwe thy God, that I am come unto the land which Yahwe sware unto our fathers to give us.

26:4 Og presturinn skal taka körfuna af hendi þér og setja hana niður fyrir framan altari Drottins Guðs þins.

26:4 And the priest shall take the basket out of thy hand, and set it down before the altar of Yahwe thy God.

26:5 Þá skalt þú taka til máls og segja frammi fyrir Drottni Guði þínum: "Faðir minn var umreikandi Aramei, og hann fór suður til Egyptalands faliðaður og dvaldist þar sem útlendingur og varð þar að mikilli, sterkri og fjölmennri þjóð.

26:5 And thou shalt answer and say before Yahwe thy God, A Syrian ready to perish was my father; and he went down into Egypt, and sojourned there, few in number; and he became there a nation, great, mighty, and populous.

26:6 En Egyptar fóru illa með oss og þjáðu oss og lögðu á oss þunga þrælavinnu.

26:6 And the Egyptians dealt ill with us, and afflicted us, and laid upon us hard bondage:

26:7 Þá hrópuðum vér til Drottins, Guðs feðra vorra, og Drottinn heyrði raust vora og sá eynd vora, þraut og ánauð.

26:7 and we cried unto Yahwe, the God of our fathers, and Yahwe heard our voice, and saw our affliction, and our toil, and our oppression;

26:8 Og Drottinn flutti oss af Egyptalandi með sterkri hendi og útréttum armlegg, með mikilli skelfingu og með táknum og undrum.

26:8 and Yahwe brought us forth out of Egypt with a mighty hand, and with an outstretched arm, and with great terribleness, and with signs, and with wonders;

26:9 Og hann leiddi oss hingað og gaf oss þetta land, land, sem flýtur í mjólk og hunangi.

26:9 and he hath brought us into this place, and hath given us this land, a land flowing with milk and honey.

26:10 Og nú færi ég hér frumgróðann af ávexti landsins, þess er þú, Drottinn, hefir gefið mér." Því næst skalt þú setja það niður frammi fyrir Drottni Guði þínum og falla fram fyrir Drottni Guði þínum.

26:10 And now, behold, I have brought the first of the fruit of the ground, which thou, O Yahwe, hast given me. And thou shalt set it down before Yahwe thy God, and worship before Yahwe thy God:

26:11 Og þú skalt gleðjast yfir öllum þeim gæðum, sem Drottinn Guð þinn hefir gefið þér, þú og skyldulið þitt, og levítinn og útlendingurinn, sem hjá þér eru.

26:11 and thou shalt rejoice in all the good which Yahwe thy God hath given unto thee, and unto thy house, thou, and the Levite, and the sojourner that is in the midst of thee.

26:12 Þegar þú hefir greitt alla tíund af afrakstri þínum þriðja árið, tíundarárið, og hefir fengið hana í hendur levitanum, útlendingnum, munaðarleysingjanum og ekkjunni, svo að þau megi eta hana innan borgarhlíða þinna og verða mett.

26:12 When thou hast made an end

of tithing all the tithe of thine increase in the third year, which is the year of tithing, then thou shalt give it unto the Levite, to the sojourner, to the fatherless, and to the widow, that they may eat within thy gates, and be filled.

26:13 Þá skalt þú segja frammi fyrir Drottni Guði þínum: "Ég hefi flutt hið heilaga burt úr húsínu og fengið það í hendur levitanum, útlendingnum, munaðarleysingjanum og ekkjunni og farið þannig nákvæmlega eftir boðorði þínu. Því er þú hefir fyrir mig lagt. Ég hefi eigi breytt út af neinu boðorða þinna né gleymt nokkru þeirra.

26:13 And thou shalt say before Yahwe thy God, I have put away the hallowed things out of my house, and also have given them unto the Levite, and unto the sojourner, to the fatherless, and to the widow, according to all thy commandment which thou hast commanded me: I have not transgressed any of thy commandments, neither have I forgotten them:

26:14 Ég hefi eigi etið neitt af því í sorg minni, eigi flutt neitt af því burt, er ég var óhreinn, og eigi gefið dauðum manni neitt af því. Ég hefi hlýtt raustu Drottins Guðs mins og gjört allt eins og þú hefir fyrir mig lagt.

26:14 I have not eaten thereof in my mourning, neither have I put away thereof, being unclean, nor given thereof for the dead: I have hearkened to the voice of Yahwe my God; I have done according to all that thou hast commanded me.

26:15 Lít niður frá þínum heilaga bústað, frá himnum, og blessa þú lýð þinn Ísrael og landið, sem þú hefir gefið oss, eins og þú sórst feðrum vorum, land sem flýtur í mjólk og hunangi."

26:15 Look down from thy holy habitation, from heaven, and bless thy people Israel, and the ground which thou hast given us, as thou swarest unto our fathers, a land flowing with milk and honey.

26:16 Í dag býður Drottinn Guð þinn þér að halda þessi lög og ákvæði. Þú skalt því varðveita þau og halda þau af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni.

26:16 This day Yahwe thy God commandeth thee to do these statutes and ordinances: thou shalt therefore keep and do them with all thy heart, and with all thy soul.

26:17 Þú hefir látið Drottin lýsa yfir því í dag, að hann vilji vera þinn Guð og að þér skuluð ganga á hans vegum og varðveita lög hans, skipanir og ákvæði og hlýða hans raustu.

26:17 Thou hast avouched Yahwe this day to be thy God, and that thou wouldest walk in his ways, and keep his statutes, and his commandments, and his ordinances, and hearken unto his voice:

26:18 Og Drottinn hefir látið þig lýsa yfir því í dag, að þú viljir vera hans eignarlyður, eins og hann hefir boðið þér, og að þú viljir varðveita allar skipanir hans,

26:18 and Yahwe hath avouched thee this day to be a people for his own possession, as he hath promised thee, and that thou shouldest keep all his commandments;

26:19 svo að hann geti hafið þig yfir allar þjóðir, er hann hefir skapað, til lofs, frægðar og heiðurs, og þú sért Drottni Guði þínum helgaður lýður, eins og hann hefir sagt.

26:19 and to make thee high above all nations that he hath made, in praise, and in name, and in honor; and that thou mayest be a holy people unto Yahwe thy God, as he hath spoken.

27:1 Móse og öldungar Ísraels buðu lýðnum og sögðu: "Varðveitið allar þær skipanir, sem ég legg fyrir yður í dag.

27:1 And Moses and the elders of Israel commanded the people, saying, Keep all the commandment which I command you this day.

27:2 Og þegar þér eruð komnir yfir Jórdan inn í landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér, þá skalt þú reisa upp stóra steina og strjúka þá utan kalki

27:2 And it shall be on the day when ye shall pass over the Jordan unto the land which Yahwe thy God giveth thee, that thou shalt set thee up great stones, and plaster them with plaster:

27:3 og rita á þá öll orð lögmáls þessa, þá er þú ert kominn yfir um, til þess að þú komist inn í landið, sem Drottinn Guð þinn gefur þér, land sem flýtur í mjólk og hunangi, eins og Drottinn, Guð fedra þinna, hefir heitið þér.

27:3 and thou shalt write upon them all the words of this law, when thou art passed over; that thou mayest go in unto the land which Yahwe thy God giveth thee, a land flowing with milk and honey, as Yahwe, the God of thy fathers, hath promised thee.

27:4 Og þegar þér eruð komnir yfir Jórdan, þá skuluð þér reisa upp þessa steina, sem ég hefi mælt fyrir um í dag, á Ebalfjalli og strjúka þá utan kalki.

27:4 And it shall be, when ye are passed over the Jordan, that ye shall set up these stones, which I command you this day, in mount Ebal, and thou shalt plaster them with plaster.

27:5 Þú skalt og reisa Drottni Guði þínum þar altari, altari af steinum. Þú mátt ekki bera að þeim járntól.

27:5 And there shalt thou build an altar unto Yahwe thy God, an altar of stones: thou shalt lift up no iron *tool* upon them.

27:6 Af óhöggnum steinum skalt þú reisa altari Drottins Guðs þíns, og á því skalt þú fóna Drottni Guði þínum brennifórn.

27:6 Thou shalt build the altar of Yahwe thy God of unhewn stones; and thou shalt offer burnt-offerings thereon unto Yahwe thy God:

27:7 Og þú skalt slátra heillafornum og eta þær þar og gleðjast frammi fyrir Drottni Guði þínum.

27:7 and thou shalt sacrifice peace-offerings, and shalt eat there; and thou shalt rejoice before Yahwe thy God.

27:8 Og þú skalt rita á steinana öll orð þessa lögmáls mjög greinilega."

27:8 And thou shalt write upon the stones all the words of this law very plainly.

27:9 Móse og levitaprestarnir töluðu til alls Ísraels og sögðu: "Ver hljóður og hlýð á, Ísrael! Í dag ert þú orðinn lýður Drottins, Guðs þíns.

27:9 And Moses and the priests the Levites spake unto all Israel, saying, Keep silence, and hearken, O Israel: this day thou art become the people of Yahwe thy God.

27:10 Fyrir því skalt þú hlýða raustu Drottins Guðs þíns og halda skipanir hans og lög, sem ég legg fyrir þig í dag."

27:10 Thou shalt therefore obey the voice of Yahwe thy God, and do his commandments and his statutes, which I command thee this day.

27:11 Þennan sama dag bauð Móse lýðnum og sagði:

27:11 And Moses charged the people the same day, saying,

27:12 "Þessir skulu standa á Garisímfjalli til þess að blessa lýðinn, þegar þér eruð komnir yfir Jórdan: Simeon, Levi, Júda, Íssakar, Jósef og Benjamin.

27:12 These shall stand upon mount Gerizim to bless the people, when ye are passed over the Jordan: Simeon, and Levi, and Judah, and Issachar, and Joseph, and Benjamin.

27:13 Og þessir skulu standa á Ebalfjalli til að lýsa bölván: Rúben, Gað, Asser, Sebúlón, Dan og Naftali.

27:13 And these shall stand upon mount Ebal for the curse: Reuben, Gad, and Asher, and Zebulun, Dan, and Naphtali.

27:14 Levitarnir skulu taka til máls og segja með hárrí raustu við alla Ísraelsmenn:

27:14 And the Levites shall answer, and say unto all the men of Israel with a loud voice,

27:15 Bölvaður er sá maður, sem býr til skurðgöð eða steypt líkneski, andstyggð Drottni, handaverk smíðs, og reisir það á laun! Og allur lýðurinn skal svara: Amen.

27:15 Cursed be the man that maketh a graven or molten image, an abomination unto Yahwe, the work of the hands of the craftsman, and setteth it up in secret. And all the people shall answer and say, Amen.

27:16 Bölvaður er sá, sem óvirdir föður sinn eða móður sína! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:16 Cursed be he that setteth light by his father or his mother. And all the people shall say, Amen.

27:17 Bölvaður er sá, sem færir úr stað landamerki náunga síns! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:17 Cursed be he that removeth his neighbor's landmark. And all the people shall say, Amen.

27:18 Bölvaður er sá, sem leiðir blinda mann af réttri leið! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:18 Cursed be he that maketh the blind to wander out of the way. And all the people shall say, Amen.

27:19 Bölvaður er sá, sem hallar rétti útlends manns, munaðarleysingja eða ekkju! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:19 Cursed be he that wresteth the justice due to the sojourner, fatherless, and widow. And all the people shall say, Amen.

27:20 Bölvaður er sá, sem leggst

með konu föður síns, því að hann hefir flett upp ábreiðu föður síns! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:20 Cursed be he that lieth with his father's wife, because he hath uncovered his father's skirt. And all the people shall say, Amen.

27:21 Bölvaður er sá, sem hefir samlag við nokkra skepnu! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:21 Cursed be he that lieth with any manner of beast. And all the people shall say, Amen.

27:22 Bölvaður er sá, sem leggst með systur sinni, hvort heldur hún er dóttir föður hans eða dóttir móður hans! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:22 Cursed be he that lieth with his sister, the daughter of his father, or the daughter of his mother. And all the people shall say, Amen.

27:23 Bölvaður er sá, sem leggst með tengdamóður sinni! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:23 Cursed be he that lieth with his mother-in-law. And all the people shall say, Amen.

27:24 Bölvaður er sá, sem vegur náunga sinn á laun! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:24 Cursed be he that smiteth his neighbor in secret. And all the people shall say, Amen.

27:25 Bölvaður er sá, sem lætur múta sér til þess að vega saklausan mann! Og allur lýðurinn skal segja: Amen.

27:25 Cursed be he that taketh a bribe to slay an innocent person. And all the people shall say, Amen.

27:26 Bölvaður er sá, sem eigi heldur í gildi orðum þessa lögmáls með því að breyta eftir þeim! Og allur lýðurinn skal segja: Amen."

27:26 Cursed be he that confirmeth not the words of this law to do them. And all the people shall say, Amen.

28:1 Ef þú hlýðir grandgæfilega raustu Drottins Guðs þíns, svo að þú varðveitir og heldur allar skipanir hans, þær er ég legg fyrir þig í dag, þá mun Drottinn Guð þinn hefja þig yfir allar þjóðir á jörðu.

28:1 And it shall come to pass, if thou shalt hearken diligently unto the voice of Yahwe thy God, to observe to do all his commandments which I command thee this day, that Yahwe thy God will set thee on high above all the nations of the earth:

28:2 og þá munu fram við þig koma og á þér rætast allar þessar blessanir, ef þú hlýðir raustu Drottins Guðs þíns:

28:2 and all these blessings shall come upon thee, and overtake thee, if thou shalt hearken unto the voice of Yahwe thy God.

28:3 Blessaður ert þú í borginni og blessaður ert þú á akrinum.

28:3 Blessed shalt thou be in the city, and blessed shalt thou be in the field.

28:4 Blessaður er ávöxtur kvíðar þíns og ávöxtur lands þíns og ávöxtur fænaðar þíns, viðkoma nautgripa þinna og burðir hjarðar þinnar.

28:4 Blessed shall be the fruit of thy body, and the fruit of thy ground, and the fruit of thy beasts, the increase of thy cattle, and the young of thy flock.

28:5 **Blessuð er karfa þín og deigtrog þitt.**

28:5 Blessed shall be thy basket and thy kneading-trough.

28:6 **Blessaður ert þú, þegar þú gengur inn, og blessaður ert þú, þegar þú gengur út.**

28:6 Blessed shalt thou be when thou comest in, and blessed shalt thou be when thou goest out.

28:7 **Drottinn mun láta óvini þína biða ósigur fyrir þér, þá er upp risa í móti þér. Um einn veg munu þeir fara í móti þér, en um sjö vegu munu þeir flýja undan þér.**

28:7 Yahwe will cause thine enemies that rise up against thee to be smitten before thee: they shall come out against thee one way, and shall flee before thee seven ways.

28:8 **Drottinn láti blessun fylgja þér í forðabúrum þínum og í öllu, sem þú tekur þér fyrir hendur, og hann blessi þig í landinu, sem Drottinn Guð þinn gefur þér.**

28:8 Yahwe will command the blessing upon thee in thy barns, and in all that thou puttest thy hand unto; and he will bless thee in the land which Yahwe thy God giveth thee.

28:9 **Drottinn gjöri þig að lýð, sem heilagur er fyrir honum, eins og hann hefir svarið þér, ef þú varðveitir skipanir Drottins Guðs þíns og gengur á hans vegum.**

28:9 Yahwe will establish thee for a holy people unto himself, as he hath sworn unto thee; if thou shalt keep the commandments of Yahwe thy God, and walk in his ways.

28:10 **Og allar þjóðir á jörðinni munu þá sjá, að þú hefir nefndur verið eftir nafni Drottins, og þær munu óttast þig.**

28:10 And all the peoples of the earth shall see that thou art called by the name of Yahwe; and they shall be afraid of thee.

28:11 **Drottinn mun veita þér gnægð gæða í ávexti kviðar þíns og í ávexti fénadar þíns og í ávexti lands þíns í landi því, sem Drottinn sör feðrum þínum að gefa þér.**

28:11 And Yahwe will make thee plenteous for good, in the fruit of thy body, and in the fruit of thy cattle, and in the fruit of thy ground, in the land which Yahwe sware unto thy fathers to give thee.

28:12 **Drottinn mun upp ljúka fyrir þér forðabúrinu sínu hinu góða, himninum, til þess að gefa landi þínu regn á réttum tíma og blessa öll verk handa þinna, og þú munt fé lána mörgum þjóðum, en sjálfur eigi þurfa að taka fé að láni.**

28:12 Yahwe will open unto thee his good treasure the heavens, to give the rain of thy land in its season, and to bless all the work of thy hand: and thou shalt lend unto many nations, and thou shalt not borrow.

28:13 **Drottinn mun gjöra þig að höfði og eigi að hala, og þú skalt stöðugt stíga upp á við, en aldrei færast niður á við, ef þú hlýðir skipunum Drottins**

Guðs þíns, þeim er ég legg fyrir þig í dag, til þess að þú varðveitir þær og breytir eftir þeim.

28:13 And Yahwe will make thee the head, and not the tail; and thou shalt be above only, and thou shalt not be beneath; if thou shalt hearken unto the commandments of Yahwe thy God, which I command thee this day, to observe and to do *them*,

28:14 **og ef þú vikur ekki frá neinu boðorða þeirra, er ég legg fyrir yður í dag, hvorki til hægri né vinstri, til þess að elta aðra guði og þjóna þeim.**

28:14 and shalt not turn aside from any of the words which I command you this day, to the right hand, or to the left, to go after other gods to serve them.

28:15 **En ef þú hlýðir ekki raustu Drottins Guðs þíns, svo að þú varðveitir og haldir allar skipanir hans og lög, er ég legg fyrir þig í dag, þá munu fram við þig koma og á þér hrína allar þessar bölvánir:**

28:15 But it shall come to pass, if thou wilt not hearken unto the voice of Yahwe thy God, to observe to do all his commandments and his statutes which I command thee this day, that all these curses shall come upon thee, and overtake thee.

28:16 **Bölvauður ert þú í borginni og bölvauður ert þú á akrinum.**

28:16 Cursed shalt thou be in the city, and cursed shalt thou be in the field.

28:17 **Bölvuð er karfa þín og deigtrog þitt.**

28:17 Cursed shall be thy basket and thy kneading-trough.

28:18 **Bölvauður er ávöxtur kviðar þíns og ávöxtur lands þíns, viðkoma nautgripa þinna og burðir hjardar þinnar.**

28:18 Cursed shall be the fruit of thy body, and the fruit of thy ground, the increase of thy cattle, and the young of thy flock.

28:19 **Bölvauður ert þú, þegar þú gengur inn, og bölvauður ert þú, þegar þú gengur út.**

28:19 Cursed shalt thou be when thou comest in, and cursed shalt thou be when thou goest out.

28:20 **Drottinn mun senda yfir þig bölvun, skelling og ógnun í öllu því, er þú tekur þér fyrir hendur að gjöra, uns þú gjöreyðist og fyrirferst skyndilega sökum illra verka þinna - sökum þess, að þú yfirgafst mig.**

28:20 Yahwe will send upon thee cursing, discomfiture, and rebuke, in all that thou puttest thy hand unto to do, until thou be destroyed, and until thou perish quickly; because of the evil of thy doings, whereby thou hast forsaken me.

28:21 **Drottinn mun láta drepsóttina við þig loda, þar til er hann eyðir þér úr landi því, er þú heldur nú inn í til þess að taka það til eignar.**

28:21 Yahwe will make the pestilence cleave unto thee, until he have consumed thee from off the land, whither thou goest in to possess it.

28:22 **Drottinn mun slá þig með tæring og köldu, hita og bruna, með ofþurrki, korndrepi og gulnan, og mun**

þetta ásækja þig uns þú liður undir lok.

28:22 Yahwe will smite thee with consumption, and with fever, and with inflammation, and with fiery heat, and with the sword, and with blasting, and with mildew; and they shall pursue thee until thou perish.

28:23 **Himinninn yfir höfði þér skal verða sem eir og jörðin undir fótum þér sem járn.**

28:23 And thy heaven that is over thy head shall be brass, and the earth that is under thee shall be iron.

28:24 **Í stað regns mun Drottinn láta ryk og sandfok koma yfir land þitt; það mun falla yfir þig af himni, uns þú ert gjöreyddur.**

28:24 Yahwe will make the rain of thy land powder and dust: from heaven shall it come down upon thee, until thou be destroyed.

28:25 **Drottinn mun láta þig biða ósigur fyrir óvinum þínum. Um einn veg munt þú fara í móti þeim, en um sjö vegu munt þú flýja undan þeim, og þú munt verða grýla fyrir öll konungsríki jarðarinnar.**

28:25 Yahwe will cause thee to be smitten before thine enemies; thou shalt go out one way against them, and shalt flee seven ways before them: and thou shalt be tossed to and from among all the kingdoms of the earth.

28:26 **Og hrae þín munu verða æti fyrir alla fugla himinsins og fyrir dýr jarðarinnar, og enginn mun fæla þau burt.**

28:26 And thy dead body shall be food unto all birds of the heavens, and unto the beasts of the earth; and there shall be none to frighten them away.

28:27 **Drottinn mun slá þig með egypskum kaunum: með kylum, kláða og útbrotum, svo að þú skalt verða ólæknandi.**

28:27 Yahwe will smite thee with the boil of Egypt, and with the emerods, and with the scurvy, and with the itch, whereof thou canst not be healed.

28:28 **Drottinn mun slá þig með vítfirring, blindni og hugarsturlan.**

28:28 Yahwe will smite thee with madness, and with blindness, and with astonishment of heart;

28:29 **Þú munt fálma um hábjartan dag, eins og blindur maður fálmar í myrkri, og þú munt enga gæfu hljóta á vegum þínum, og þú munt alla daga sæta tómri undirokun og ránskap, og enginn mun hjálpa þér.**

28:29 and thou shalt grope at noonday, as the blind gropeth in darkness, and thou shalt not prosper in thy ways: and thou shalt be only oppressed and robbed alway, and there shall be none to save thee.

28:30 **Þú munt festa þér konu, en annar maður mun leggjast með henni. Þú munt reisa hús, en eigi búa í því. Þú munt planta víngarð, en engar hans nytjar hafa.**

28:30 Thou shalt betroth a wife, and another man shall lie with her: thou shalt build a house, and thou shalt not dwell therein: thou shalt plant a vineyard, and shalt not use the fruit thereof.

28:31 Uxa þínum mun slátrað verða fyrir augunum á þér, en þú munt ekki fá neitt af honum að eta. Asna þínum mun rænt verða að þér ásjáandi, en hann mun eigi hverfa aftur til þín. Sauðir þínir munu seldir verða í hendur óvinum þínum, og enginn mun hjálpa þér.

28:31 Thine ox shall be slain before thine eyes, and thou shalt not eat thereof: thine ass shall be violently taken away from before thy face, and shall not be restored to thee: thy sheep shall be given unto thine enemies, and thou shalt have none to save thee.

28:32 Synir þínir og dætur munu seldar verða í hendur annarri þjóð, og augu þín skulu horfa á það og daprast af þrá eftir þeim allan daginn, en þú skalt eigi fá að gjórt.

28:32 Thy sons and thy daughters shall be given unto another people; and thine eyes shall look, and fail with longing for them all the day: and there shall be nought in the power of thy hand.

28:33 Ávöxt lands þíns og allt það, er þú hefir aflað þér með stríti þínu, mun þjóð ein eta, sem þú ekki þekkir, og þú munt sæta áþján einni og undirokun alla daga.

28:33 The fruit of thy ground, and all thy labors, shall a nation which thou knowest not eat up; and thou shalt be only oppressed and crushed alway;

28:34 og þú munt verða vístola út af því, er þú verður að horfa upp á.

28:34 so that thou shalt be mad for the sight of thine eyes which thou shalt see.

28:35 Drottinn mun slá þig með illkynjuðum ólæknandi kaunum á knjám og fótleggjum, frá iljum og allt upp á hvirfil.

28:35 Yahwe will smite thee in the knees, and in the legs, with a sore boil, whereof thou canst not be healed, from the sole of thy foot unto the crown of thy head.

28:36 Drottinn mun leiða þig og konung þinn, þann er þú munt taka yfir þig, til þeirrar þjóðar, er hvorki þú né fedur þínir hafa þekkt, og þú munt þú þjóna öðrum guðum, stokkum og steinum.

28:36 Yahwe will bring thee, and thy king whom thou shalt set over thee, unto a nation that thou hast not known, thou nor thy fathers; and there shalt thou serve other gods, wood and stone.

28:37 Og þú munt verða að undri, orðskvið og spottí meðal allra þjóða, þeirra er Drottinn leiðir þig til.

28:37 And thou shalt become an astonishment, a proverb, and a byword, among all the peoples whither Yahwe shall lead thee away.

28:38 Mikið kornsæði munt þú færa út á akrana, en litlu skalt þú aftur inn safna, því að engisprettur skulu upp eta það.

28:38 Thou shalt carry much seed out into the field, and shalt gather little in; for the locust shall consume it.

28:39 Þú munt planta víngarða og yrkja þá, en vín munt þú hvorki drekka né leggja fyrir til geymslu, því að maðkurinn mun eyða því.

28:39 Thou shalt plant vineyards and dress them, but thou shalt neither drink of the wine, nor gather *the grapes*; for the worm shall eat them.

28:40 Þú munt hafa oliutré um allt land þitt, en með oliu munt þú eigi smyrja þig, því að olifur þínar munu detta af.

28:40 Thou shalt have olive-trees throughout all thy borders, but thou shalt not anoint thyself with the oil; for thine olive shall cast *its* fruit.

28:41 Þú munt geta sonu og dætur, en ekki fá að njóta þeirra, því að þau munu fara í útleð.

28:41 Thou shalt beget sons and daughters, but they shall not be thine; for they shall go into captivity.

28:42 Öll tré þín og ávöxt lands þíns munu engispretturinn leggja undir sig.

28:42 All thy trees and the fruit of thy ground shall the locust possess.

28:43 Útlendingurinn, sem hjá þér er, mun stíga hærra og hærra upp yfir þig, en þú færast lengra og lengra niður á við.

28:43 The sojourner that is in the midst of thee shall mount up above thee higher and higher; and thou shalt come down lower and lower.

28:44 Hann mun lána þér, en þú munt eigi lána honum, hann mun verða höfuðið, en þú munt verða halinn.

28:44 He shall lend to thee, and thou shalt not lend to him: he shall be the head, and thou shalt be the tail.

28:45 Allar þessar bölvánir munu koma fram á þér, elta þig og á þér hrína, uns þú ert gjöreyddur, af því að þú hlýddir ekki raustu Drottins Guðs þíns, að varðveita skipanir hans og lög, þau er hann fyrir þig lagði.

28:45 And all these curses shall come upon thee, and shall pursue thee, and overtake thee, till thou be destroyed; because thou hearkenedst not unto the voice of Yahwe thy God, to keep his commandments and his statutes which he commanded thee:

28:46 og þær skulu fylgja þér og niðjum þínum avinlega sem tákni og undur.

28:46 and they shall be upon thee for a sign and for a wonder, and upon thy seed for ever.

28:47 Fyrir því að þú þjónaðir ekki Drottni Guði þínum með gleði og fúsu gæði, af því að þú hafðir allsnægtir.

28:47 Because thou servedst not Yahwe thy God with joyfulness, and with gladness of heart, by reason of the abundance of all things;

28:48 þá skalt þú þjóna óvinum þínum, þeim er Drottinn sendir í móti þér, hungraður og þyrstur, klæðlaus og farandi alls á mis, og hann mun leggja járnok á háls þér, uns hann hefir gjöreytt þér.

28:48 therefore shalt thou serve thine enemies that Yahwe shall send against thee, in hunger, and in thirst, and in nakedness, and in want of all things: and he shall put a yoke of iron upon thy neck, until he have destroyed thee.

28:49 Drottinn mun stefna í móti

þér þjóð einni úr fjarlægð, frá enda jarðarinnar, og kemur hún fljúgandi eins og örn, þjóð, hvernar tungu þú ekki skilur.

28:49 Yahwe will bring a nation against thee from far, from the end of the earth, as the eagle flieth; a nation whose tongue thou shalt not understand;

28:50 illuðlegri þjóð, sem eigi skeytir manngrein gamalmenna og enga væð sýnir ungmennum.

28:50 a nation of fierce countenance, that shall not regard the person of the old, nor show favor to the young,

28:51 Og hún mun eta ávöxt fénadár þíns og ávöxt lands þíns, uns þú ert gjöreyddur. Hún mun ekki leifa þér korni, aldinlegi og oliu, viðkomu nauta þinna né burði hjardar þinnar, uns hún hefir gjórt út af við þig.

28:51 and shall eat the fruit of thy cattle, and the fruit of thy ground, until thou be destroyed; that also shall not leave thee grain, new wine, or oil, the increase of thy cattle, or the young of thy flock, until they have caused thee to perish.

28:52 Hún mun gjöra umsát um þig í öllum borgum þínum, uns hinir háu og rammgjörvu múrar þínir, sem þú treystir á, eru hrundir um land þitt allt. Og hún mun gjöra umsát um þig í öllum borgum þínum alls staðar í landi þínu, því er Drottinn Guð þinn gefur þér.

28:52 And they shall besiege thee in all thy gates, until thy high and fortified walls come down, wherein thou trustedst, throughout all thy land; and they shall besiege thee in all thy gates throughout all thy land, which Yahwe thy God hath given thee.

28:53 Og þú munt eta ávöxt kviðar þíns, holdið af sonum þínum og dætrum, þeim er Drottinn Guð þinn hefir gefið þér. Svo nærri mönnum mun umsátrið ganga og þær hörmungar, er þú munt sæta af óvinum þínum.

28:53 And thou shalt eat the fruit of thine own body, the flesh of thy sons and of thy daughters, whom Yahwe thy God hath given thee, in the siege and in the distress wherewith thine enemies shall distress thee.

28:54 Jafnvel sá maður meðal þín, sem mjúklifur er og mjög kveifarlegur, mun óbliðu auga líta bróður sinn, konuna í fadmi sínum og þau börnin sín, er hann enn á eftir.

28:54 The man that is tender among you, and very delicate, his eye shall be evil toward his brother, and toward the wife of his bosom, and toward the remnant of his children whom he hath remaining;

28:55 og eigi tíma að gefa neinu af þeim neitt af holdi barna sinna, sem hann etur, af því að hann hefir ekkert annað til. Svo nærri mönnum mun umsátrið ganga og þær hörmungar, er þú munt sæta af óvinum þínum í öllum borgum þínum.

28:55 so that he will not give to any of them of the flesh of his children whom he shall eat, because he hath nothing left him, in the siege and in the distress wherewith thine enemy shall distress thee in all thy gates.

28:56 Mjúklif og kveifarleg kona meðal þín, sem aldrei hefir reynt að tylla fæti

sinum á jörðina af kveifarhætti og tepruskap, mun óbliðu auga líta manninn í faðmi sinum, son sinn og dóttur sína.

28:56 The tender and delicate woman among you, who would not adventure to set the sole of her foot upon the ground for delicateness and tenderness, her eye shall be evil toward the husband of her bosom, and toward her son, and toward her daughter,

28:57 og fylgjuna, sem út gengur af skauti hennar, og börn sín, þau er hún elur, því að hún etur þau sjálf á laun, þegar allar hjargir eru bannaðar. Svo nærri mönnum mun umsátrið ganga og þær hörmungar, er þú munt sæta af óvinum þínum í öllum borgum þínum.

28:57 and toward her young one that cometh out from between her feet, and toward her children whom she shall bear; for she shall eat them for want of all things secretly, in the siege and in the distress wherewith thine enemy shall distress thee in thy gates.

28:58 Ef þú gætir þess eigi að halda öll fyrirmæli þessa lögmáls, þau er rituð eru í þessari bók, með því að óttast þetta dýrlega og hræðilega nafn, DRÖTTINN GUD ÞINN.

28:58 If thou wilt not observe to do all the words of this law that are written in this book, that thou mayest fear this glorious and fearful name, YAHWE THY GOD;

28:59 Þá mun Drottinn slá þig og niðja þína með feiknaþlágum, með miklum þlágum og þrálátum, með illkynjuðum sjúkdómum og þrálátum.

28:59 then Yahwe will make thy plagues wonderful, and the plagues of thy seed, even great plagues, and of long continuance, and sore sicknesses, and of long continuance.

28:60 og hann mun aftur láta yfir þig koma allar hinar egypsku sóttir, þær er þú hrædist, og þær munnu við þig loda.

28:60 And he will bring upon thee again all the diseases of Egypt, which thou wast afraid of; and they shall cleave unto thee.

28:61 Auk þess mun Drottinn láta yfir þig koma alla þá sjúkdóma og allar þær þlágur, sem ekki eru rituðar í þessari lögmálsbók, uns þú ert gjöreyddur.

28:61 Also every sickness, and every plague, which is not written in the book of this law, them will Yahwe bring upon thee, until thou be destroyed.

28:62 Aðeins fámennur hópur skal eftir verða af yður, í stað þess að þér áður voruð sem stjörnur himins að fjölda til, af því að þú hlýddir eigi raustu Drottins Guðs þíns.

28:62 And ye shall be left few in number, whereas ye were as the stars of heaven for multitude; because thou didst not hearken unto the voice of Yahwe thy God.

28:63 Og eins og Drottinn áður fyrri hafði yndi af því að gjöra vel við yður og margfalda yður, eins mun Drottinn hafa yndi af að tortíma yður og gjöreyða, og þér munuð verða reknir burt úr því landi, er þér haldið nú inn í til þess að taka það til eignar.

28:63 And it shall come to pass, that, as Yahwe rejoiced over you to do you good, and to multiply you, so Yahwe will rejoice over you to cause you to perish, and to destroy

you; and ye shall be plucked from off the land whither thou goest in to possess it.

28:64 Og Drottinn mun dreifa þér meðal þjóðanna frá einu heimsskauti til annars, og þar munt þú þjóna öðrum guðum, sem hvorki þú né feður þínir hafa þekkt, stokkum og steinum.

28:64 And Yahwe will scatter thee among all peoples, from the one end of the earth even unto the other end of the earth; and there thou shalt serve other gods, which thou hast not known, thou nor thy fathers, even wood and stone.

28:65 Og meðal þessara þjóða munt þú eigi mega búa í næði, og hvergi mun hvíldarstaður vera á fæti þínum, heldur mun Drottinn gefa þér þar skjálfandi hjarta, þrotandi augu og ráðþrota sál.

28:65 And among these nations shalt thou find no ease, and there shall be no rest for the sole of thy foot: but Yahwe will give thee there a trembling heart, and failing of eyes, and pining of soul;

28:66 Líf þitt mun leika fyrir þér sem á þræði, og þú munt hræddur vera nótt og dag og aldrei vera ugglaus um líf þitt.

28:66 and thy life shall hang in doubt before thee; and thou shalt fear night and day, and shalt have no assurance of thy life.

28:67 Á morgnana muntu segja: "Ó, að það væri komið kveld!" og á kveldin muntu segja: "Ó, að það væri kominn morgunn!" sökum hræðslu þeirrar, er gagntekið hefir hjarta þitt, og sökum þess, er þú verður að horfa upp á.

28:67 In the morning thou shalt say, Would it were even! and at even thou shalt say, Would it were morning! for the fear of thy heart which thou shalt fear, and for the sight of thine eyes which thou shalt see.

28:68 Drottinn mun flytja þig aftur til Egyptalands á skipum, þá leið, er ég sagði um við þig: "Þú skalt aldrei framfar líta hana!" Og þar munuð þér bœðnir verða óvinum yðar til kaups að þrælum og ambáttum, en enginn vilja kaupa.

28:68 And Yahwe will bring thee into Egypt again with ships, by the way whereof I said unto thee, Thou shalt see it no more again: and there ye shall sell yourselves unto your enemies for bondmen and for bondwomen, and no man shall buy you.

29:1 Þessi eru orð sáttmálans, sem Drottinn bauð Móse að gjöra við Ísraelsmenn í Móabslandi, auk sáttmálans, sem hann gjörði við þá hjá Hóreb.

29:2 And Moses called unto all Israel, and said unto them, Ye have seen all that Yahwe did before your eyes in the land of Egypt unto Pharaoh, and unto all his servants, and unto all his land;

29:2 Móse kallaði saman allan Ísrael og sagði við þá: Þér hafið séð allt það, sem Drottinn gjörði fyrir augum yðar í Egyptalandi við Faraó og alla þjóna hans og allt land hans.

29:3 the great trials which thine eyes saw, the signs, and those great wonders:

29:3 hin miklu máttarverk, er þú hefir séð með eigin augum, hin miklu tákn og undur.

29:4 but Yahwe hath not given you a

heart to know, and eyes to see, and ears to hear, unto this day.

29:4 En allt fram á þennan dag hefir Drottinn ekki gefið yður hjarta til að skilja með, augu til að sjá eða eyru til að heyra.

29:5 And I have led you forty years in the wilderness: your clothes are not waxed old upon you, and thy shoe is not waxed old upon thy foot.

29:5 Ég leiddi yður í fjörutín ár um eyðimörkina. Föt yðar slitnuðu ekki á yður, og skór þínir slitnuðu ekki á fótum þér.

29:6 Ye have not eaten bread, neither have ye drunk wine or strong drink; that ye may know that I am Yahwe your God.

29:6 brauð átuð þér ekki, og vín eða áfengan drykk drukkuð þér ekki, til þess að þér mættuð skilja, að ég er Drottinn. Guð yðar.

29:7 And when ye came unto this place, Sihon the king of Heshbon, and Og the king of Bashan, came out against us unto battle, and we smote them:

29:7 Er þér komuð hingað, og Sihon, konungur í Heshbon, og Óg, konungur í Basan, fóru í móti oss til orustu, þá unnum vér sigur á þeim

29:8 and we took their land, and gave it for an inheritance unto the Reubenites, and to the Gadites, and to the half-tribe of the Manassites.

29:8 og tókum land þeirra og gáfum það Rúbenítum, Gadítum og hálfri ættkvísl Manasse til eignar.

29:9 Keep therefore the words of this covenant, and do them, that ye may prosper in all that ye do.

29:9 Varðveitið því orð þessa sáttmála og breytið eftir þeim, til þess að yður lánist vel allt, sem þér gjörðið.

29:10 Ye stand this day all of you before Yahwe your God; your heads, your tribes, your elders, and your officers, even all the men of Israel,

29:10 Þér standið í dag allir frammi fyrir Drottni. Guði yðar: höfuðsmenn yðar, ættkvíslir yðar, öldungar yðar, tilsjónarmenn yðar, allir karlmenn í Ísrael.

29:11 your little ones, your wives, and thy sojourner that is in the midst of thy camps, from the hewer of thy wood unto the drawer of thy water;

29:11 börn yðar og konur og útlendingar þínir, sem eru í herbúðum þínum, - bæði viðarhöggsmenn og vatnsberar þínir -.

29:12 that thou mayest enter into the covenant of Yahwe thy God, and into his oath, which Yahwe thy God maketh with thee this day;

29:12 til þess að gangast undir sáttmála Drottins. Guðs þíns, og í eiðfest samfélag við hann, er Drottinn Guð þinn gjörir við þig í dag.

29:13 that he may establish thee this day unto himself for a people, and that he may be unto thee a God, as he spake unto thee, and as he sware unto thy fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob.

29:13 til þess að hann gjöri þig í dag að sínum lýð og hann sé þinn Guð, eins og hann hefir heitið þér og eins og hann hefir svarið feðrum þínum, Abraham, Ísak og Jakob.

29:14 Neither with you only do I make this covenant and this oath,

29:14 En ég gjöri ekki þennan sáttmála og þetta eiðfesta samfélag við yður eina, **29:15** but with him that standeth here with us this day before Yahwe our God, and also with him that is not here with us this day

29:15 heldur bæði við þá, sem standa hér með oss í dag frammi fyrir Drottni Guði vorum, og einnig við þá, sem ekki eru hér með oss í dag.

29:16 (for ye know how we dwelt in the land of Egypt, and how we came through the midst of the nations through which ye passed;

29:16 Þér vítið sjálfir, að vér hjuggum á Egyptalandi og hvernig vér komumst mitt í gegnum þær þjóðir, er þér urðuð að fara gegnum.

29:17 and ye have seen their abominations, and their idols, wood and stone, silver and gold, which were among them);

29:17 Og þér sáuð viðurstyggðir þeirra og skurðgoð þeirra úr tré og steinum, silfri og gulli, sem hjá þeim voru.

29:18 lest there should be among you man, or woman, or family, or tribe, whose heart turneth away this day from Yahwe our God, to go to serve the gods of those nations; lest there should be among you a root that beareth gall and wormwood;

29:18 Aðeins að eigi sé meðal yðar karl eða kona eða heimili eða ættkvísl, sem í dag snúi hjarta sínu frá Drottni Guði vorum og gangi að dyrka guði þessara þjóða! Aðeins að eigi sé meðal yðar rót, sem berir eitur og malurt að ávexti! -

29:19 and it come to pass, when he heareth the words of this curse, that he bless himself in his heart, saying, I shall have peace, though I walk in the stubbornness of my heart, to destroy the moist with the dry.

29:19 enginn sem telji sig sælan í hjarta sínu og segi, er hann heyrir orð þessa eiðfesta sáttmáls: "Mér mun vel farnast, þótt ég gangi fram í þrjúsku hjarta míns." Slikt mundi leiða til þess, að hið vökvaða yrði afmáð ásamt hinu þurra.

29:20 Yahwe will not pardon him, but then the anger of Yahwe and his jealousy will smoke against that man, and all the curse that is written in this book shall lie upon him, and Yahwe will blot out his name from under heaven.

29:20 Drottinn mun eigi vilja fyrirgefa honum, heldur mun reiði Drottins og vandlæting þá bálast gegn slíkum manni, og öll hölvunin, sem rituð er í þessari bók, mun þá á honum hvíla, og Drottinn mun afmá nafn hans af jörðinni.

29:21 And Yahwe will set him apart unto evil out of all the tribes of Israel, according to all the curses of the covenant that is written in this book of the law.

29:21 Og Drottinn mun skilja slíka ættkvísl úr öllum ættkvíslum Ísraels henni til glötunar, samkvæmt öllum

bölvunum sáttmálans, sem ritaður er í þessari lögmálsbók.

29:22 And the generation to come, your children that shall rise up after you, and the foreigner that shall come from a far land, shall say, when they see the plagues of that land, and the sicknesses wherewith Yahwe hath made it sick;

29:22 Hin komandi kynslóð, börn yðar, sem upp munu vaxa eftir yður, og útlendir menn, sem koma munu af fjarlægum landi, munu segja, er þeir sjá plágur þær og sóttir, er Drottinn hefir lagt á land þetta, -

29:23 and that the whole land thereof is brimstone, and salt, and a burning, that it is not sown, nor beareth, nor any grass groweth therein, like the overthrow of Sodom and Gomorrah, Admah and Zeboim, which Yahwe overthrew in his anger, and in his wrath:

29:23 landið er allt orðið að brennisteini, salti og brunaskellum, þar verður eigi sáð og ekkert sprettur þar og engin jurt kemur þar upp úr jörðinni, en allt er umturnað eins og Sódóma og Gómorra, Adma og Sebóim, er Drottinn umturnaði í reiði sinni og heift -.

29:24 even all the nations shall say, Wherefore hath Yahwe done thus unto this land? what meaneth the heat of this great anger?

29:24 já, allar þjóðir munu segja: "Hvers vegna hefir Drottinn farið svo með þetta land? Hvernig stendur á þessari miklu ofsareiði?"

29:25 Then men shall say, Because they forsook the covenant of Yahwe, the God of their fathers, which he made with them when he brought them forth out of the land of Egypt,

29:25 Þá munu menn svara: "Af því að þeir yfirgáfu sáttmála Drottins, Guðs fedra sinna, sem hann gjörði við þá, er hann leiddi þá af Egyptalandi,

29:26 and went and served other gods, and worshipped them, gods that they knew not, and that he had not given unto them:

29:26 en gengu að dyrka aðra guði og falla fram fyrir þeim, guði, er þeir þekktu eigi og hann hafði eigi úthlutað þeim.

29:27 therefore the anger of Yahwe was kindled against this land, to bring upon it all the curse that is written in this book;

29:27 Fyrir því upptendraðist reiði Drottins gegn landi þessu, svo að hann lét yfir þá koma alla þá bölvun, sem rituð er í þessari bók.

29:28 and Yahwe rooted them out of their land in anger, and in wrath, and in great indignation, and cast them into another land, as at this day.

29:28 Og Drottinn sleit þá upp úr landi þeirra í reiði og heift og mikilli gremju og þeytti þeim í annað land, og er svo enn í dag."

29:29 The secret things belong unto Yahwe our God; but the things that are revealed belong unto us and to our children for ever, that we may do all the words of this law.

29:29 Hinir leyndu hlutir heyra Drottni Guði vorum, en það, sem opinberað er, heyrir oss og börnum vorum

ævinlega, svo að vér megum breyta eftir öllum orðum lögmáls þessa.

29:29 The secret things belong unto Yahwe our God; but the things that are revealed belong unto us and to our children for ever, that we may do all the words of this law.

30:1 Þegar allt þetta, blessunin og bölvunin, sem ég hefi lagt fyrir þig í dag, kemur fram við þig, og þú hugfestir það meðal allra þeirra þjóða, er Drottinn Guð þinn rekur þig til,

30:1 And it shall come to pass, when all these things are come upon thee, the blessing and the curse, which I have set before thee, and thou shalt call them to mind among all the nations, whither Yahwe thy God hath driven thee,

30:2 og þú snýr þér aftur til Drottins Guðs þins og hlýðir raustu hans í öllu, sem ég býð þér í dag, bæði þú og börn þín, af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni,

30:2 and shalt return unto Yahwe thy God, and shalt obey his voice according to all that I command thee this day, thou and thy children, with all thy heart, and with all thy soul;

30:3 þá mun Drottinn Guð þinn snúa við högum þínum og miskunna þér og safna þér aftur saman frá öllum þjóðum, þeim er Drottinn Guð þinn hefir dreift þér á meðal.

30:3 that then Yahwe thy God will turn thy captivity, and have compassion upon thee, and will return and gather thee from all the peoples, whither Yahwe thy God hath scattered thee.

30:4 Þótt þínir brottreknu væru yst við skaut himins, þá mun Drottinn Guð þinn saman safna þér þaðan og sækja þig þangað.

30:4 If any of thine outcasts be in the uttermost parts of heaven, from thence will Yahwe thy God gather thee, and from thence will he fetch thee:

30:5 Og Drottinn Guð þinn mun leiða þig inn í landið, sem fedur þínir áttu, og þú skalt taka það til eignar, og hann mun gjöra enn betur til þín og fjölga þér enn meir en fedrum þínum.

30:5 and Yahwe thy God will bring thee into the land which thy fathers possessed, and thou shalt possess it; and he will do thee good, and multiply thee above thy fathers.

30:6 Drottinn Guð þinn mun umskera hjarta þitt og hjarta niðja þinna, svo að þú elskir Drottin Guð þinn af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni, til þess að þú megir lifa.

30:6 And Yahwe thy God will circumcise thy heart, and the heart of thy seed, to love Yahwe thy God with all thy heart, and with all thy soul, that thou mayest live.

30:7 Og Drottinn Guð þinn mun láta allar þessar bölvánir bitna á óvinum þínum og fjendum, þeim er hafa ósótt þig.

30:7 And Yahwe thy God will put all these curses upon thine enemies, and on them that hate thee, that persecuted thee.

30:8 En þú munt aftur hlýða raustu Drottins og halda allar skipanir hans, þær er ég legg fyrir þig í dag.

30:8 And thou shalt return and obey the voice of Yahwe, and do all his

commandments which I command thee this day.

30:9 Drottinn Guð þinn mun veita þér gnægð gæða í öllu, sem þú tekur þér fyrir hendur, í ávexti kviðar þins og í ávexti fénadar þins og í ávexti lands þins, því að Drottinn mun aftur gleðjast yfir þér, þér til heilla, eins og hann gladdist yfir feðrum þínum.

30:9 And Yahwe thy God will make thee plenteous in all the work of thy hand, in the fruit of thy body, and in the fruit of thy cattle, and in the fruit of thy ground, for good: for Yahwe will again rejoice over thee for good, as he rejoiced over thy fathers;

30:10 ef þú hlýðir raustu Drottins Guðs þins og varðveitir skipanir hans og lög, sem rituð eru í þessari lögmálsbók, ef þú snýr þér til Drottins Guðs þins af öllu hjarta þínu og af allri sálu þinni.

30:10 if thou shalt obey the voice of Yahwe thy God, to keep his commandments and his statutes which are written in this book of the law; if thou turn unto Yahwe thy God with all thy heart, and with all thy soul.

30:11 Þetta boðorð, sem ég legg fyrir þig í dag, er þér eigi um megn, og það er eigi fjarlægt þér.

30:11 For this commandment which I command thee this day, it is not too hard for thee, neither is it far off.

30:12 Ekki er það uppi í himninum, svo að þú þurfir að segja: "Hver ætli fari fyrir oss upp í himininn og sækja það handa oss og kunngjöri oss það, svo að vér megum breyta eftir því?"

30:12 It is not in heaven, that thou shouldest say, Who shall go up for us to heaven, and bring it unto us, and make us to hear it, that we may do it?

30:13 Og það er eigi hinumegin hafsins, svo að þú þurfir að segja: "Hver ætli fari fyrir oss yfir hafið og sækja það handa oss og kunngjöri oss það, svo að vér megum breyta eftir því?"

30:13 Neither is it beyond the sea, that thou shouldest say, Who shall go over the sea for us, and bring it unto us, and make us to hear it, that we may do it?

30:14 Heldur er orðið harla nærri þér, í munni þínum og hjarta þínu, svo að þú getur breytt eftir því.

30:14 But the word is very nigh unto thee, in thy mouth, and in thy heart, that thou mayest do it.

30:15 Sjá, ég hefi í dag lagt fyrir þig líf og heill, dauða og óheill.

30:15 See, I have set before thee this day life and good, and death and evil;

30:16 Ef þú hlýðir skipunum Drottins Guðs þins, þeim er ég legg fyrir þig í dag, að elska Drottin Guð þinn, ganga á hans vegum og varðveita skipanir hans, lög og ákvæði, þá munt þú lifa og margfaldast, og Drottinn Guð þinn mun blessa þig í landi því, er þú heldur nú inn í til þess að taka það til eignar.

30:16 in that I command thee this day to love Yahwe thy God, to walk in his ways, and to keep his commandments and his statutes and his ordinances, that thou mayest live and multiply, and that Yahwe thy God may bless thee in the land whither thou goest in to possess it.

30:17 En ef hjarta þitt gjörist fráhverft og þú verður óhlýðinn og lætur telast til að falla fram fyrir öðrum guðum og dýrka þá.

30:17 But if thy heart turn away, and thou wilt not hear, but shalt be drawn away, and worship other gods, and serve them;

30:18 Þá boða ég yður í dag, að þér munuð gjörsamlega farast. Þér munuð þá eigi lifa mörg árin í landi því, er þér haldið nú inn í yfir Jórdan til þess að taka það til eignar.

30:18 I denounce unto you this day, that ye shall surely perish; ye shall not prolong your days in the land, whither thou passest over the Jordan to go in to possess it.

30:19 Ég kveð í dag bæði himin og jörð til vitnis móti yður, að ég hefi lagt fyrir þig lífið og dauðann, blessunina og bölvunina. Veldu þá lífið, til þess að þú og niðjar þínir megi lifa.

30:19 I call heaven and earth to witness against you this day, that I have set before thee life and death, the blessing and the curse: therefore choose life, that thou mayest live, thou and thy seed;

30:20 með því að elska Drottin Guð þinn, hlýða raustu hans og halda þér fast við hann, því að undir því er líf þitt komið og langgæður aldur þinn, svo að þú megir búa í landinu, sem Drottinn sör feðrum þínum, Abraham, Ísak og Jakob, að gefa þeim.

30:20 to love Yahwe thy God, to obey his voice, and to cleave unto him; for he is thy life, and the length of thy days; that thou mayest dwell in the land which Yahwe sware unto thy fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob, to give them.

31:1 Móse fór og flutti öllum Ísrael þessi orð

31:1 And Moses went and spake these words unto all Israel.

31:2 og sagði við þá: "Ég er nú hundrad og tuttugu ára. Ég get ekki lengur gengið út og inn, og Drottinn hefir sagt við mig: „Þú skalt ekki komast yfir hana Jórdan.”

31:2 And he said unto them, I am a hundred and twenty years old this day; I can no more go out and come in: and Yahwe hath said unto me, Thou shalt not go over this Jordan.

31:3 Drottinn Guð þinn fer sjálfur yfir um fyrir þér, hann mun sjálfur eyða þessum þjóðum fyrir þér, svo að þú getir tekið lönd þeirra til eignar. Jósúa skal fara yfir um fyrir þér, eins og Drottinn hefir sagt.

31:3 Yahwe thy God, he will go over before thee; he will destroy these nations from before thee, and thou shalt dispossess them: and Joshua, he shall go over before thee, as Yahwe hath spoken.

31:4 Og Drottinn mun fara með þér eins og hann fór með Sihon og Og, konunga Amoríta, og land þeirra, sem hann eyddi.

31:4 And Yahwe will do unto them as he did to Sihon and to Og, the kings of the Amorites, and unto their land; whom he destroyed.

31:5 Og Drottinn mun gefa þér yður á vald, og þér skuluð fara með þér nákvæmlega eftir skipun þeirri, er

ég hefi fyrir yður lagt.

31:5 And Yahwe will deliver them up before you, and ye shall do unto them according unto all the commandment which I have commanded you.

31:6 Verið hughraustir og öruggir, óttist eigi og hræðist þá eigi, því að Drottinn Guð þinn fer sjálfur með þér. Hann mun ekki sleppa af þér hendinni né yfirgefa þig."

31:6 Be strong and of good courage, fear not, nor be affrighted at them: for Yahwe thy God, he it is that doth go with thee; he will not fail thee, nor forsake thee.

31:7 Móse kallaði þá á Jósúa og sagði við hann í auglýsni alls Ísraels: "Vertu hughraustur og öruggur, því að þú munt leiða þetta fólk inn í landið, sem Drottinn sör feðrum þeirra að gefa þeim, og þú munt skipta því milli þeirra.

31:7 And Moses called unto Joshua, and said unto him in the sight of all Israel, Be strong and of good courage: for thou shalt go with this people into the land which Yahwe hath sworn unto their fathers to give them; and thou shalt cause them to inherit it.

31:8 Og Drottinn mun sjálfur fara fyrir þér, hann mun vera með þér, hann mun eigi sleppa af þér hendinni né yfirgefa þig. Óttast þú eigi og lát eigi hugfallast."

31:8 And Yahwe, he it is that doth go before thee; he will be with thee, he will not fail thee, neither forsake thee: fear not, neither be dismayed.

31:9 Móse rituði lögmál þetta og fékk það í hendur prestunum, sonum Levi, er bera sáttmálsörk Drottins, og öllum öldungum Ísraels.

31:9 And Moses wrote this law, and delivered it unto the priests the sons of Levi, that bare the ark of the covenant of Yahwe, and unto all the elders of Israel.

31:10 Og Móse lagði svo fyrir þá: "Sjöunda hvert ár, umliðunarárið, á laufskálahátíðinni.

31:10 And Moses commanded them, saying, At the end of every seven years, in the set time of the year of release, in the feast of tabernacles,

31:11 þegar allur Ísrael kemur til að birtast fyrir auglíti Drottins Guðs þins á þeim stað, sem hann velur, þá skalt þú lesa lögmál þetta fyrir öllum Ísrael í heyranda hljóði.

31:11 when all Israel is come to appear before Yahwe thy God in the place which he shall choose, thou shalt read this law before all Israel in their hearing.

31:12 Safna þú saman lýðnum, bæði körlum, konum og börnum, og útlendingum þeim, sem hjá þér eru innan borgarhlíða þinna, til þess að þeir hlýði á og til þess að þeir læri að óttast Drottin Guð yðar og gæti þess að halda öll orð þessa lögmáls.

31:12 Assemble the people, the men and the women and the little ones, and thy sojourner that is within thy gates, that they may hear, and that they may learn, and fear Yahwe your God, and observe to do all the words of this law;

31:13 Og börn þeirra, þau er enn ekki þekkja það, skulu hlýða á og læra að óttast Drottín Guð yðar alla þá daga, sem þér lifið í því landi, er þér haldið nú inn í yfir Jórdan til þess að taka það til eignar."

31:13 and that their children, who have not known, may hear, and learn to fear Yahwe your God, as long as ye live in the land whither ye go over the Jordan to possess it.

31:14 Drottinn sagði við Móse: "Sjá, andlátstími þinn nálgast. Kalla þú á Jósúa og gangið inn í samfundatjaldið, svo að ég megi leggja fyrir hann skipanir mínar." Þá fóru þeir Móse og Jósúa og gengu inn í samfundatjaldið.

31:14 And Yahwe said unto Moses, Behold, thy days approach that thou must die: call Joshua, and present yourselves in the tent of meeting, that I may give him a charge. And Moses and Joshua went, and presented themselves in the tent of meeting.

31:15 En Drottinn birtist í tjaldinu í skýstólpa, og skýstólpinn nam staðar við tjalddyrnar.

31:15 And Yahwe appeared in the Tent in a pillar of cloud: and the pillar of cloud stood over the door of the Tent.

31:16 Drottinn sagði við Móse: "Sjá, þú munt nú leggjast til hvíldar hjá feðrum þínum. Þá mun lýður þessi risa upp og taka fram hjá með útlendum guðum lands þess, er hann heldur nú inn í, en yfirgefa mig og rjúfa sáttmála minn, þann er ég við hann gjörði.

31:16 And Yahwe said unto Moses, Behold, thou shalt sleep with thy fathers; and this people will rise up, and play the harlot after the strange gods of the land, whither they go to be among them, and will forsake me, and break my covenant which I have made with them.

31:17 Þá mun reiði mín upptendrast gegn þeim, og ég mun yfirgefa þá og byrgja auglit mitt fyrir þeim, og lýðurinn mun eyddur verða og margs konar böll og þrengingar yfir hann koma. Þá mun hann segja: 'Vissulega er þetta böll yfir mig komið, af því að Guð minn er ekki hjá mér.'

31:17 Then my anger shall be kindled against them in that day, and I will forsake them, and I will hide my face from them, and they shall be devoured, and many evils and troubles shall come upon them; so that they will say in that day, Are not these evils come upon us because our God is not among us?

31:18 En á þeim degi mun ég byrgja auglit mitt vandlega vegna allrar þeirrar illsku, sem hann hefir í frammí haft, er hann sneri sér til annarra guða.

31:18 And I will surely hide my face in that day for all the evil which they shall have wrought, in that they are turned unto other gods.

31:19 Skrifa þú nú upp kvæði þetta og kenn það Ísraelsmönnum, legg þeim það í munn, til þess að kvæði þetta megi verða mér til vitnisburðar gegn Ísraelsmönnum.

31:19 Now therefore write ye this song for you, and teach thou it the children of Israel: put it in their mouths, that this song may be a witness for me against the children of Israel.

31:20 Því að ég mun leiða þá inn í landið, sem ég sör feðrum þeirra, sem flytur í mjólk og hunangi, og þeir munu eta og verða saddir og feitir og snúa sér til annarra guða og dýrka þá, en mér munu þeir hafna og rjúfa sáttmála minn.

31:20 For when I shall have brought them into the land which I swear unto their fathers, flowing with milk and honey, and they shall have eaten and filled themselves, and waxed fat; then will they turn unto other gods, and serve them, and despise me, and break my covenant.

31:21 Og þegar margs konar böll og þrengingar koma yfir þá, þá mun kvæði þetta bera vitni gegn þeim, því að það mun eigi gleymast í munni niðja þeirra. Því að ég veit, hvað þeim býr innanbrjóst nú þegar, áður en ég hefi leitt þá inn í landið, sem ég sör feðrum þeirra."

31:21 And it shall come to pass, when many evils and troubles are come upon them, that this song shall testify before them as a witness; for it shall not be forgotten out of the mouths of their seed: for I know their imagination which they frame this day, before I have brought them into the land which I swear.

31:22 Og Móse skrifaði upp kvæði þetta þann hinn sama dag og kenndi það Ísraelsmönnum.

31:22 So Moses wrote this song the same day, and taught it the children of Israel.

31:23 Drottinn lagði skipanir sínar fyrir Jósúa Núnsson og sagði: "Vertu hughraustur og öruggur, því að þú munt leiða Ísraelsmenn inn í landið, sem ég sör þeim, og ég mun vera með þér."

31:23 And he gave Joshua the son of Nun a charge, and said, Be strong and of good courage; for thou shalt bring the children of Israel into the land which I swear unto them: and I will be with thee.

31:24 Þegar Móse hafði algjörlega lokið því að rita orð þessa lögmáls í bók.

31:24 And it came to pass, when Moses had made an end of writing the words of this law in a book, until they were finished,

31:25 Þá bauð hann levítunum, sem bera sáttmálsörk Drottins, og sagði:

31:25 that Moses commanded the Levites, that bare the ark of the covenant of Yahwe, saying,

31:26 "Takið lögmálsbók þessa og leggið hana við hliðina á sáttmálsörk Drottins Guðs yðar, svo að hún geymist þar til vitnisburðar gegn þér.

31:26 Take this book of the law, and put it by the side of the ark of the covenant of Yahwe your God, that it may be there for a witness against thee.

31:27 Því að ég þekki mótþróa þinn og þrjúsku. Sjá, meðan ég enn er lifandi hjá yður í dag, hafið þér óhlýðnast Drottni, og hvað mun þá síðar verða að mér dauðum!

31:27 For I know thy rebellion, and thy stiff neck: behold, while I am yet alive with you this day, ye have been rebellious against Yahwe; and how much more after my death?

31:28 Safnið saman til mín öllum öldungum ættkvísla yðar og tilsjónarmönnum yðar, að ég megi flytja þeim þessi orð í heyranda hljóði og kveðja himin og jörð til vitnis móti þeim.

31:28 Assemble unto me all the elders of your tribes, and your officers, that I may speak these words in their ears, and call heaven and earth to witness against them.

31:29 Því að ég veit, að eftir dauða minn munuð þér gjörspillast og vikja af þeim vegi, sem ég hefi boðið yður. Þá mun og ógæfan koma yfir yður á komandi tímum, er þér gjörið það sem illt er í augum Drottins, svo að þér egnið hann til reiði með athæfi yðar."

31:29 For I know that after my death ye will utterly corrupt yourselves, and turn aside from the way which I have commanded you; and evil will befall you in the latter days; because ye will do that which is evil in the sight of Yahwe, to provoke him to anger through the work of your hands.

31:30 Móse flutti þá öllum söfnuði Ísraels orð þessa kvæðis, uns því var lokið:

31:30 And Moses spake in the ears of all the assembly of Israel the words of this song, until they were finished.

32:1 Illustið, þér himnar, því að nú mun ég mæla, og jörðin hlýði á mál munns míns!

32:1 Give ear, ye heavens, and I will speak; And let the earth hear the words of my mouth.

32:2 Kenning min streymi sem regn, ræða min drjúpi sem dökk, eins og gróðrarskúr á grængresið og sem þungaregn á jurtirnar.

32:2 My doctrine shall drop as the rain; My speech shall distil as the dew, As the small rain upon the tender grass, And as the showers upon the herb.

32:3 Ég vil kunngjöra nafn Drottins: Gefið Guði vorum dýrdina!

32:3 For I will proclaim the name of Yahwe: Ascribe ye greatness unto our God.

32:4 Bjargið - fullkomin eru verk hans, því að allir vegir hans eru réttlætí. Trúfastur Guð og tállaus, réttlátur og réttvis er hann.

32:4 The Rock, his work is perfect; For all his ways are justice: A God of faithfulness and without iniquity, Just and right is he.

32:5 Synir hans eru spilltir orðnir, blettur er á þeim, rangsnúin og rammspillt kynslóð.

32:5 They have dealt corruptly with him, *they* are not his children, *it* is their blemish; *They* are a perverse and crooked generation.

32:6 Ætlið þér að launa Drottni þannig, þú heimska og óvitra þjóð? Er hann ekki faðir þinn, sá er skóp þig, sá er gjörði þig og myndaði?

32:6 Do ye thus requite Yahwe, O foolish people and unwise? Is not he thy father that hath bought thee? He hath made thee, and established thee.

32:7 Minnstu fyrri tíða, hyggið að árum liðinna alda! Spyr föður þinn, að hann megi fræða þig, gamalmenni þín, að þau megi segja þér frá!

32:7 Remember the days of old, Consider the years of many generations: Ask thy father, and he will show thee; Thine elders, and they will tell thee.

32:8 Þá er hinn hæsti skipti óðulum meðal þjóðanna, þá er hann greindi í sundur mannanna börn, þá skipaði hann löndum þjóðflokkanna eftir tölu Ísraels sona.

32:8 When the Most High gave to the nations their inheritance, When he separated the children of men, He set the bounds of the peoples According to the number of the children of Israel.

32:9 Því að hlutskipti Drottíns er lýður hans, Jakob úthlutað arfleifð hans.

32:9 For Yahwe's portion is his people; Jacob is the lot of his inheritance.

32:10 Hann fann hann í eyðimerkurlandi og í óbyggðum, innan um öskrið á öræfunum. Hann verndaði hann, hugði að honum, hann varðveitti hann sem sjáaldur auga síns.

32:10 He found him in a desert land, And in the waste howling wilderness; He compassed him about, he cared for him, He kept him as the apple of his eye.

32:11 Eins og örn, sem vekur upp hreiður sitt og svifur yfir ungum sínum, svo útbreiddi hann vængi sína, tók hann upp og bar hann á flugfjöðrum sínum.

32:11 As an eagle that stirreth up her nest, That fluttereth over her young, He spread abroad his wings, he took them, He bare them on his pinions.

32:12 Drottinn einn leiddi hann, og enginn annar guð var með honum.

32:12 Yahwe alone did lead him, And there was no foreign god with him.

32:13 Hann lét hann fram bruna á hæðum landsins og lét hann njóta ávaxtar ákursins. Hann lét hann sjúga hunang úr klettunum og olíufolíu úr tinnusteininum.

32:13 He made him ride on the high places of the earth, And he did eat the increase of the field; And he made him to suck honey out of the rock, And oil out of the flinty rock;

32:14 Hann ól hann á kúarjöma og sauðamjólk, ásamt feitu kjóti af dílkum og hrútum. Hann gaf honum Basan-uxa og kjarnhafra, ásamt nýrnafeiti hveitisins. Þrúgnablóð drakkst þú sem kostavín.

32:14 Butter of the herd, and milk of the flock, With fat of lambs, And rams of the breed of Bashan, and goats, With the finest of the wheat; And of the blood of the grape thou drankest wine.

32:15 En Jesjúrún varð feitur og sparkaði aftur undan sér, - feitur varðost þú, digur og sællegur! Þá hafnaði hann Guði, skapara sínum, og fyrirleit hjarg hjálpræðis síns.

32:15 But Jeshurun waxed fat, and kicked: Thou art waxed fat, thou art grown thick, thou art become sleek; Then he forsook God who made him, And lightly esteemed the Rock of his salvation.

32:16 Þeir vöktu vandlæti hans með útlendum guðum, egndu hann til reiði með andstyggðum.

32:16 They moved him to jealousy with strange gods; With abominations provoked they him to anger.

32:17 Þeir færðu fórnir vættum, sem ekki eru Guð, guðum, sem þeir höfðu eigi þekkt, nýjum guðum, nýlega upp komnum, er feður yðar höfðu engan beyg af.

32:17 They sacrificed unto demons, which were no God, To gods that they knew not, To new gods that came up of late, Which your fathers dreaded not.

32:18 Um hjargið, sem þig hafði getið, hirtir þú ekki og gleymdir þeim Guði, sem þig hafði alið.

32:18 Of the Rock that begat thee thou art unmindful, And hast forgotten God that gave thee birth.

32:19 Drottinn sá það og hafnaði þeim af gremju við sonu sína og dætur.

32:19 And Yahwe saw it, and abhorred them, Because of the provocation of his sons and his daughters.

32:20 Og hann sagði: Ég vil byrgja auglit mitt fyrir þeim, ég ætla að sjá, hver aldrif þeirra verða. Því að þeir eru rangsnúin kynslóð, börn, sem engin tryggð er í.

32:20 And he said, I will hide my face from them, I will see what their end shall be: For they are a very perverse generation, Children in whom is no faithfulness.

32:21 Þeir hafa vakið vandlæti mitt með því, sem ekki er Guð, egnit mig til reiði með hinum fánytu guðum sínum. Nú mun ég vekja vandlæti þeirra með því, sem ekki er þjóð, eigna þá til reiði með heidnum lýð.

32:21 They have moved me to jealousy with that which is not God; They have provoked me to anger with their vanities: And I will move them to jealousy with those that are not a people; I will provoke them to anger with a foolish nation.

32:22 Því að eldur kviknaði í nösum mér, og hann logar lengst niður í undirheima, eyðir jörðina og ávöxtu hennar og kveikir í undirstöðum fjallanna.

32:22 For a fire is kindled in mine anger, And burneth unto the lowest Sheol, And devoureth the earth with its increase, And setteth on fire the foundations of the mountains.

32:23 Ég vil hrúga yfir þá margs konar böli, eyða á þá öllum örvum mínum.

32:23 I will heap evils upon them; I will spend mine arrows upon them:

32:24 Þótt þeir séu megraðir af hungri og tærðir af syki og citraðri sótt, þá mun ég hleypa tönnum villidýranna á þá, ásamt citri þeirra, er í duftinu skriða.

32:24 They shall be wasted with hunger, and devoured with burning heat And bitter destruction; And the teeth of beasts will I send upon them, With the poison of crawling things of the dust.

32:25 Sverðið mun eyða þeim úti fyrir, en hraðslan í húsum inni, bæði yngismönnum og meyjum, brjóstmylkingum og gráhaerðum öldungum.

32:25 Without shall the sword bereave,

And in the chambers terror; *It shall destroy* both young man and virgin, The suckling with the man of gray hairs.

32:26 Ég mundi segja: Ég vil blása þeim burt, almá minning þeirra meðal mannanna! -

32:26 I said, I would scatter them afar, I would make the remembrance of them to cease from among men;

32:27 Ef ég óttaðist ekki, að mér mundi gremjast við óvinina, að mótstöðumenn þeirra mundu leggja það út á annan veg, að þeir mundu segja: Hönd vor var á lofti, og það var ekki Drottinn, sem gjörði allt þetta!

32:27 Were it not that I feared the provocation of the enemy, Lest their adversaries should judge amiss, Lest they should say, Our hand is exalted, And Yahwe hath not done all this.

32:28 Því að þeir eru ráðþrota þjóð, og hjá þeim eru engin hyggindi.

32:28 For they are a nation void of counsel, And there is no understanding in them.

32:29 Ef þeir væru vitrir, þá mundu þeir sjá þetta, hyggja að, hver aldrif þeirra munu verða.

32:29 Oh that they were wise, that they understood this, That they would consider their latter end!

32:30 Hvernig gæti einn maður elt þúsund og tveir rekið tíu þúsundir á flóttu, ef hjarg þeirra hefði ekki selt þá, ef Drottinn hefði ekki ofurselt þá?

32:30 How should one chase a thousand, And two put ten thousand to flight, Except their Rock had sold them, And Yahwe had delivered them up?

32:31 Því að hjarg þeirra er ekki eins og vort hjarg - um það geta óvinir vorir dæmt.

32:31 For their rock is not as our Rock, Even our enemies themselves being judges.

32:32 Því að vinviður þeirra er af vinviði Sódómu, af akurlöndum Gómorru. Vinber þeirra eru citruð vinber, þrúgur þeirra beiskar.

32:32 For their vine is of the vine of Sodom, And of the fields of Gomorrah: Their grapes are grapes of gall, Their clusters are bitter:

32:33 Vín þeirra er höggormsólýfjan og banvænt nöðrueitur.

32:33 Their wine is the poison of serpents, And the cruel venom of asps.

32:34 Er þetta ekki geymt hjá mér, innsiglað í forðabúrum mínum?

32:34 Is not this laid up in store with me, Sealed up among my treasures?

32:35 Min er hefndin og mitt að endurgjalda, þá er þeir gjörast valtir á fótum. Því að glötunardagur þeirra er nálægur, og það ber óðfluga að, er fyrir þeim liggur.

32:35 Vengeance is mine, and recompense, At the time when their foot shall slide: For the day of their calamity is at hand, And the things that are to come upon them shall make haste.

32:36 Drottinn mun rétta hluta þjóðar sinnar og aumkast yfir þjóna sína, þá

er hann sér, að öll hjálp er úti og enginn er framar til, þræll né frelsingi.
32:36 For Yahwe will judge his people, And repent himself for his servants; When he seeth that *their* power is gone, And there is none *remaining*, shut up or left at large.

32:37 Þá mun hann segja: Hvar eru nú guðir þeirra, bjargið, er þeir leituðu hælís hjá,
32:37 And he will say, Where are their gods, The rock in which they took refuge;

32:38 sem átu feiti fórna þeirra og drukkðu vín dreyptifórna þeirra? Rísi þeir nú upp og hjálpi þður, veri þeir þður nú hlíf!
32:38 Which did eat the fat of their sacrifices, And drank the wine of their drink-offering? Let them rise up and help you, Let them be your protection.

32:39 Sjáið nú, að ég, ég er hann, og að enginn guð er til nema ég! Ég deyði og ég lifga, ég særi og ég græði, og enginn getur frelsað af minni hendi.
32:39 See now that I, even I, am he, And there is no god with me: I kill, and I make alive; I wound, and I heal; And there is none that can deliver out of my hand.

32:40 Því að ég lyfti hendi minni til himins og segi: Svo sannarlega sem ég lifi eilíflega, -
32:40 For I lift up my hand to heaven, And say, As I live for ever,

32:41 Þegar ég hefi hvesst mitt blikandi sverð, og ég legg hönd á dóminn, þá mun ég efna hefnd við móttöðumenn mína og endurgjalda þeim, er hata mig!
32:41 If I whet my glittering sword, And my hand take hold on judgment; I will render vengeance to mine adversaries, And will recompense them that hate me.

32:42 Ég vil gjöra örvar mínar drukkna af blóði, og sverð mitt skal hold eta - af blóði veginna manna og hertekinna, af höfði fyrirlíða óvinanna.
32:42 I will make mine arrows drunk with blood, And my sword shall devour flesh; With the blood of the slain and the captives, From the head of the leaders of the enemy.

32:43 Veggjandi, þjóðir, lýð hans! Því að hann hefnir blóðs þjóna sinna. Hann efnir hefnd við móttöðumenn sína og friðþegir fyrir land síns lýðs.
32:43 Rejoice, O ye nations, *with* his people: For he will avenge the blood of his servants, And will render vengeance to his adversaries, And will make expiation for his land, for his people.

32:44 Móse kom og flutti lýðnum öll orð þessa kvæðis í heyranda hljóði, hann og Hósea Núnsson.
32:44 And Moses came and spake all the words of this song in the ears of the people, he, and Hoshea the son of Nun.

32:45 Og er Móse hafði lokið að mæla öll þessi orð til alls Ísraels,
32:45 And Moses made an end of speaking all these words to all Israel;

32:46 sagði hann við þá: "Hugfestið öll þau orð, sem ég flyt þður í dag, til þess að þér getið brýnt þau fyrir börnum þðar, svo að þau gæti þess að halda öll orð þessa lögmáls.

32:46 And he said unto them, Set your heart unto all the words which I testify unto you this day, which ye shall command your children to observe to do, *even* all the words of this law.

32:47 Því að það er ekkert hégómamál fyrir þður, heldur er það líf þðar, og fyrir þetta orð munuð þér lifa langa ævi í landinu, sem þér haldið nú inn í yfir Jórdan til þess að taka það til eignar."
32:47 For it is no vain thing for you; because it is your life, and through this thing ye shall prolong your days in the land, whither ye go over the Jordan to possess it.

32:48 Þann hinn sama dag talaði Drottinn við Móse og sagði:
32:48 And Yahwe spake unto Moses that selfsame day, saying,

32:49 "Far þú þarna upp á Abarimfjall, upp á Nebólfjall, sem er í Móabslandi gegnt Jerikó, og lit yfir Kanaanland, sem ég gef Ísraelsmönnum til eignar.
32:49 Get thee up into this mountain of Abarim, unto mount Nebo, which is in the land of Moab, that is over against Jericho; and behold the land of Canaan, which I give unto the children of Israel for a possession;

32:50 Og þú skalt deyja á fjallinu, er þú fer upp á, og safnast til þíns fólks, eins og Aron bróðir þinn dó á Hórfjalli og safnaðist til síns fólks,
32:50 and die in the mount whither thou goest up, and be gathered unto thy people, as Aaron thy brother died in mount Hor, and was gathered unto his people:

32:51 af því að þið sýnduð mér ótrúmennsku mitt á meðal Ísraelsmanna hjá Meribavötnum við Kades í Síneyðimörk, af því að þið helguðuð mig ekki meðal Ísraelsmanna.
32:51 because ye trespassed against me in the midst of the children of Israel at the waters of Meribah of Kadesh, in the wilderness of Zin; because ye sanctified me not in the midst of the children of Israel.

32:52 Því að handan yfir skalt þú fá að líta landið, en inn í landið, sem ég gef Ísraelsmönnum, skalt þú ekki komast."
32:52 For thou shalt see the land before thee; but thou shalt not go thither into the land which I give the children of Israel.

33:1 Þessi er blessunin, er guðsmaðurinn Móse blessaði með Ísraelsmenn, áður en hann andaðist:
33:1 And this is the blessing, wherewith Moses the man of God blessed the children of Israel before his death.

33:2 Drottinn kom frá Sinai og rann upp fyrir þeim á Seir. Hann lét ljós sitt skína frá Paranfjöllum og kom frá hinum helgu tíu þúsundum, eldingarnar í hægri hendi hans voru þeim til varnar.
33:2 And he said, Yahwe came from Sinai, And rose from Seir unto them; He shined forth from mount Paran, And he came from the ten thousands of holy ones: At his right hand was a fiery law for them.

33:3 Já, hann elskar sinn lýð, allir hans heilögu eru í hans hendi. Og þeir fara eftir leiðsögu þinni, sérhver þeirra meðtekur af orðum þínum.
33:3 Yea, he loveth the people; All his saints are in thy hand: And   they sat down at thy

feet; *Every one* shall receive of thy words.

33:4 Móse setti oss lögmál, óðal Jakobs safnaðar.
33:4 Moses commanded us a law, An inheritance for the assembly of Jacob.

33:5 Og Drottinn varð konungur í Jesjúrún, þá er höfðingjar lýðsins söfnuðust saman, ættkvíslir Ísraels allar samt.
33:5 And he was king in Jeshurun, When the heads of the people were gathered, All the tribes of Israel together.

33:6 Lifi Rúben og deyi ekki, þannig að menn hans verði fáir að tölu.
33:6 Let Reuben live, and not die; Nor let his men be few.

33:7 Og þetta er blessunin um Júda: Heyr, Drottinn, bænir Júda, og leið hann aftur til þjóðar sinnar, - með höndum sínum hefir hann barist fyrir hana - og ver þú honum hjálp gegn fjendum hans.
33:7 And this is *the blessing* of Judah: and he said, Hear, Yahwe, the voice of Judah, And bring him in unto his people. With his hands he contended for himself; And thou shalt be a help against his adversaries.

33:8 Og um Levi sagði hann: Tummim þín og úrim heyra mönnum hollvinar þíns, þess er þú reyndir hjá Massa og barðist gegn hjá Meribavötnum.
33:8 And of Levi he said, Thy Thummim and thy Urim are with thy godly one, Whom thou didst prove at Massah, With whom thou didst strive at the waters of Meribah;

33:9 - heyra þeim, er sagði um föður og móður: Ég sá þau ekki, er eigi kannaðist við bræður sína og leit eigi við börnum sínum. Því að þeir varðveittu orð þitt og héldu sáttmála þínn.
33:9 Who said of his father, and of his mother, I have not seen him; Neither did he acknowledge his brethren, Nor knew he his own children: For they have observed thy word, And keep thy covenant.

33:10 Þeir kenna Jakob dóma þína og Ísrael lögmál þitt, þeir bera reykelsi fyrir vit þín og alfórni á altari þitt.
33:10 They shall teach Jacob thine ordinances, And Israel thy law: They shall put incense before thee, And whole burnt-offering upon thine altar.

33:11 Blessa, Drottinn, styrkleik hans, og lát þér þóknast verk handa hans. Myl sundur lendar óvina hans og þeirra er hata hann, svo að þeir fái eigi risið upp aftur.
33:11 Bless, Yahwe, his substance, And accept the work of his hands: Smite through the loins of them that rise up against him, And of them that hate him, that they rise not again.

33:12 Um Benjamin sagði hann: Ljufllingur Drottins býr óhultur hjá honum. Hann verndar hann alla daga og hefir tekið sér höllestu milli hálsa hans.
33:12 Of Benjamin he said, The beloved of Yahwe shall dwell in safety by him; He covereth him all the day long, And he dwelleth between his shoulders.

33:13 Um Jósef sagði hann: Blessað af Drottni er land hans með himinsins dýrmætustu gjöf, dögginni, og með djúpinu, er undir hvílir.

33:13 And of Joseph he said, Blessed of Yahwe be his land, For the precious things of heaven, for the dew, And for the deep that coucheth beneath,

33:14 með hinu dýrmætasta, er sólin framleiðir, og með hinu dýrmætasta, sem tunglin láta spretta.

33:14 And for the precious things of the fruits of the sun, And for the precious things of the growth of the moons,

33:15 með hinu besta á hinum eldgömlu fjöllum og með hinu dýrmætasta á hinum eilífu hæðum.

33:15 And for the chief things of the ancient mountains, And for the precious things of the everlasting hills,

33:16 með hinu dýrmætasta af jörðinni og öllu því, sem á henni er, og með þóknun hans, sem bjó í þyrnirunninum. Þetta komi yfir höfuð Jósefs og í hvirfil hans, sem er höfðingi meðal bræðra sinna!

33:16 And for the precious things of the earth and the fulness thereof, And the good will of him that dwelt in the bush. Let *the blessing* come upon the head of Joseph, And upon the crown of the head of him that was separate from his brethren.

33:17 Þrýðilegur er frumgetinn uxi hans, og horn hans eru sem horn visundarins. Með þeim rekur hann þjóðir undir, allt til endimarka jarðarinnar. Þetta eru tíu þúsundir Efraims, og þetta eru þúsundir Manasse!

33:17 The firstling of his herd, majesty is his; And his horns are the horns of the wild-ox: With them he shall push the peoples all of them, even the ends of the earth: And they are the ten thousands of Ephraim, And they are the thousands of Manasseh.

33:18 Um Sebúlon sagði hann: Gleðst þú, Sebúlon, yfir sáförum þínum, og þú, Íssakar, yfir fjöldum þínum!

33:18 And of Zebulun he said, Rejoice, Zebulun, in thy going out; And, Issachar, in thy tents.

33:19 Þjóðflokkum bjóða þeir til fjallsins, þar fórna þeir réttum fórnunum, því að þeir munu sjúga í sig nægtir hafins og hina huldustu fjársjóðu sandsins.

33:19 They shall call the peoples unto the mountain; There shall they offer sacrifices of righteousness: For they shall suck the abundance of the seas, And the hidden treasures of the sand.

33:20 Um Gað sagði hann: Blessaður sé sá, sem veitir Gað landrými! Hann hefir lagst niður sem ljónynja, og rifur sundur arm og hvirfil.

33:20 And of Gad he said, Blessed be he that enlargeth Gad: He dwelleth as a lioness, And teareth the arm, yea, the crown of the head.

33:21 Hann valdi sér landið, er fyrst var tekið, því að þar var landshluti geymdur ætthöfðingja. Og hann kom með höfðingjum lýðsins, hann

framkvæmdi réttlæti Drottins og dóma hans ásamt Ísrael.

33:21 And he provided the first part for himself, For there was the lawgiver's portion reserved; And he came *with* the heads of the people; He executed the righteousness of Yahwe, And his ordinances with Israel.

33:22 Um Dan sagði hann: Dan er ljónshvolpur, sem kemur stökkvandi frá Basan.

33:22 And of Dan he said, Dan is a lion's whelp, That leapeth forth from Bashan.

33:23 Um Naftali sagði hann: Naftali, saddur velþóknunar og fullur af blessun Drottins, tak þú sjó og Suðurland til eignar!

33:23 And of Naphtali he said, O Naphtali, satisfied with favor, And full with the blessing of Yahwe, Possess thou the west and the south.

33:24 Um Asser sagði hann: Blessaðastur af sonunum sé Asser! Veri hann eftirlæti bræðra sinna og vökvi fót sinn í olin!

33:24 And of Asher he said, Blessed be Asher with children; Let him be acceptable unto his brethren, And let him dip his foot in oil.

33:25 Slár þínar séu af járn og eir, og all þitt réni eigi fyrr en avina þrýtur!

33:25 Thy bars shall be iron and brass; And as thy days, so shall thy strength be.

33:26 Enginn er sem Guð Jesjúrúns, er ekur yfir himininn til hjálpar þér og á skjýnum í tign sinni!

33:26 There is none like unto God, O Jeshurun, Who rideth upon the heavens for thy help, And in his excellency on the skies.

33:27 Hæli er hinn eilífi Guð, og hið neðra eru eilífir armar. Hann stökkti óvinum þínum undan þér og sagði: Gjöreyð!

33:27 The eternal God is *thy* dwelling-place, And underneath are the everlasting arms. And he thrust out the enemy from before thee, And said, Destroy.

33:28 Og síðan bjó Ísrael óhultur, lind Jakobs ein sér, í landi korns og vínlagar, þar sem himinninn lætur dög drjúpa.

33:28 And Israel dwelleth in safety, The fountain of Jacob alone, In a land of grain and new wine; Yea, his heavens drop down dew.

33:29 Heill þér, Ísrael! Hver er sem þú? - lýður, sigursæll fyrir hjálp Drottins! Hann er skjöldur þíns fulltingis, og hann er sverð tignar þinnar. Óvinir þínir munu smjæðra fyrir þér, og þú munt fram bruna á hæðum þeirra.

33:29 Happy art thou, O Israel: Who is like unto thee, a people saved by Yahwe, The shield of thy help, And the sword of thy excellency! And thine enemies shall submit themselves unto thee; And thou shalt tread upon their high places.

34:1 Og Móse gekk neðan af Móabsheimum upp á Nebófjall, Pisgatind, sem er gegnt Jerikó. Þaðan sýndi Drottinn honum gjörvallt landið: Gíleað allt til Dan.

34:1 And Moses went up from the plains of Moab unto mount Nebo, to the top of Pisgah, that is over against Jericho. And Yahwe

showed him all the land of Gilead, unto Dan,

34:2 allt Naftali og Efraimsland og Manasse, og allt Júdalaland allt til vesturhafsisins.

34:2 and all Naphtali, and the land of Ephraim and Manasseh, and all the land of Judah, unto the hinder sea,

34:3 og Suðurlandið og Jórdan-sléttendið, dalinn hjá Jerikó, pálmaborginni, allt til Sóar.

34:3 and the South, and the Plain of the valley of Jericho the city of palm-trees, unto Zoar.

34:4 Og Drottinn sagði við hann: "Þetta er landið, sem ég sör Abraham, Ísak og Jakob, er ég sagði: 'Niðjum þínum vil ég gefa það.' Ég hefi látið þig lita það eigin augum, en yfir um þangað skalt þú ekki komast."

34:4 And Yahwe said unto him, This is the land which I sware unto Abraham, unto Isaac, and unto Jacob, saying, I will give it unto thy seed: I have caused thee to see it with thine eyes, but thou shalt not go over thither.

34:5 Móse, þjónn Drottins, dó þar í Móabslandi, eins og Drottinn hafði sagt.

34:5 So Moses the servant of Yahwe died there in the land of Moab, according to the word of Yahwe.

34:6 og hann var grafinn í dalnum í Móabslandi, gegnt Bet Peór, en enginn maður veit enn til þessa dags, hvar gróf hans er.

34:6 And he buried him in the valley in the land of Moab over against Beth-peor: but no man knoweth of his sepulchre unto this day.

34:7 Og Móse var hundrað og tuttugu ára gamall, er hann andaðist. Eigi glapnaði honum sýn, og eigi þvarr þróttur hans.

34:7 And Moses was a hundred and twenty years old when he died: his eye was not dim, nor his natural force abated.

34:8 Ísraelsmenn grétu Móse á Móabsheimum í þrjátíu daga, þá enduðu sorgargrátsdagarnir eftir Móse.

34:8 And the children of Israel wept for Moses in the plains of Moab thirty days: so the days of weeping in the mourning for Moses were ended.

34:9 En Jósúa Núnsson var fullur vísðómsanda, því að Móse hafði lagt hendur sínar yfir hann, og Ísraelsmenn hlýddu honum og gjörðu svo sem Drottinn hafði boðið Móse.

34:9 And Joshua the son of Nun was full of the spirit of wisdom; for Moses had laid his hands upon him: and the children of Israel hearkened unto him, and did as Yahwe commanded Moses.

34:10 En eigi reis framar upp í Ísrael annar eins spámaður og Móse, er Drottinn umgekkst augliti til auglitis.

34:10 And there hath not arisen a prophet since in Israel like unto Moses, whom Yahwe knew face to face,

34:11 Þegar lítið er til allra þeirra tákna og undra, er Drottinn hafði sent hann til að gjöra í Egyptalandi á Faraó og öllum þjónum hans og öllu landi hans,

34:11 in all the signs and the wonders, which Yahwe sent him to do in the land of Egypt, to Pharaoh, and to all his servants, and to all his land,

34:12 og þegar lítið er til alls hins völduga máttar og allra hinna miklu og hraðilegu verka, er Móse gjörði í auglýsingu alls Ísraels

34:12 and in all the mighty hand, and in all the great terror, which Moses wrought in the sight of all Israel.

1:1 Eftir andlát Móse, þjóns Drottins, mælti Drottinn við Jósúa Núnsson, þjónustumann Móse, á þessa leið:

1:1 Now it came to pass after the death of Moses the servant of Yahwe, that Yahwe spake unto Joshua the son of Nun, Moses' minister, saying,

1:2 "Móse, þjónn minn, er andaður. Ris þú nú upp og far yfir ána Jórdan með allan þennan lýð, inn í landið, sem ég gef þeim. Ísraelsmönnum.

1:2 Moses my servant is dead; now therefore arise, go over this Jordan, thou, and all this people, unto the land which I do give to them, even to the children of Israel.

1:3 Hvern þann stað, er þér stigið fæti á, mun ég gefa yður, eins og ég sagði Móse.

1:3 Every place that the sole of your foot shall tread upon, to you have I given it, as I spake unto Moses.

1:4 Frá eyðimörkinni og Libanon allt til fljótsins mikla, Efratfljótsins, allt land Hetíta, allt til hafsins mikla mót sólar setri skal land yðar ná.

1:4 From the wilderness, and this Lebanon, even unto the great river, the river Euphrates, all the land of the Hittites, and unto the great sea toward the going down of the sun, shall be your border.

1:5 Enginn mun standast fyrir þér alla ævidaga þína. Svo sem ég var með Móse, svo mun ég og með þér vera. Ég mun eigi sleppa af þér hendinni né yfirgefa þig.

1:5 There shall not any man be able to stand before thee all the days of thy life: as I was with Moses, so I will be with thee; I will not fail thee, nor forsake thee.

1:6 Ver þú hughraustur og öruggur, því að þú skalt skipta meðal þessa lýðs landi því, er ég sör feðrum þeirra að gefa þeim.

1:6 Be strong and of good courage; for thou shalt cause this people to inherit the land which I sware unto their fathers to give them.

1:7 Ver þú aðeins hughraustur og harla öruggur að geta þess að breyta eftir öllu lögmálinu, því er Móse þjónn minn fyrir þig lagði. Vik eigi frá því, hvorki til hægri né vinstri, til þess að þér lánist vel allt, sem þú tekur þér fyrir hendur.

1:7 Only be strong and very courageous, to observe to do according to all the law, which Moses my servant commanded thee: turn not from it to the right hand or to the left, that thou mayest have good success whithersoever thou goest.

1:8 Eigi skal lögmálsbók þessi víkja úr munni þínum, heldur skalt þú hugleiða hana um daga og nætur, til þess að þú

gætir þess að gjöra allt það, sem í henni er skrifað, því að þá munt þú gefa hljóta á vegum þínum og breyta viturlega.

1:8 This book of the law shall not depart out of thy mouth, but thou shalt meditate thereon day and night, that thou mayest observe to do according to all that is written therein: for then thou shalt make thy way prosperous, and then thou shalt have good success.

1:9 Hefi ég ekki boðið þér: Ver þú hughraustur og öruggur? Lát eigi hugfallast og óttast eigi, því að Drottinn Guð þinn er með þér í öllu, sem þú tekur þér fyrir hendur."

1:9 Have not I commanded thee? Be strong and of good courage; be not affrighted, neither be thou dismayed: for Yahwe thy God is with thee whithersoever thou goest.

1:10 Þá bauð Jósúa tilsjónarmönnum lýðsins á þessa leið:

1:10 Then Joshua commanded the officers of the people, saying,

1:11 "Farið um allar herbúðirnar og bjóðið lýðnum og segði: „Búið yður veganestí, því að þrem dögum liðnum skuluð þér fara yfir ána Jórdan, svo að þér komist inn í og fáið til eignar landið, sem Drottinn, Guð yðar, gefur yður til eignar."

1:11 Pass through the midst of the camp, and command the people, saying, Prepare you victuals; for within three days ye are to pass over this Jordan, to go in to possess the land, which Yahwe your God giveth you to possess it.

1:12 En við Rúbeníta, Gadíta og hálfá ættkvísl Manasse mælti Jósúa á þessa leið:

1:12 And to the Reubenites, and to the Gadites, and to the half-tribe of Manasseh, spake Joshua, saying,

1:13 "Minnist þess, sem Móse, þjónn Drottins, bauð yður, er hann sagði: „Drottinn, Guð yðar, mun veita yður hvíld og gefa yður þetta land."

1:13 Remember the word which Moses the servant of Yahwe commanded you, saying, Yahwe your God giveth you rest, and will give you this land.

1:14 Konur yðar, börn yðar og búsmali skal eftir verða í landi því, er Móse gaf yður hinumegin Jórdanar, en þér skuluð fara hertýgjafir fyrir bræðrum yðar, allir þér sem vopnfaerir eruð, og veita þeim fulltingi.

1:14 Your wives, your little ones, and your cattle, shall abide in the land which Moses gave you beyond the Jordan; but ye shall pass over before your brethren armed, all the mighty men of valor, and shall help them;

1:15 Þar til er Drottinn veitir bræðrum yðar hvíld eins og yður, og þér hafa líka tekið til eignar land það, sem Drottinn, Guð yðar, gefur þeim. Þá skuluð þér snúa aftur í eignarland yðar og setjast þar að, í landinu, sem Móse, þjónn Drottins, gaf yður hinumegin Jórdanar, austanmegin."

1:15 until Yahwe have given your brethren rest, as *he hath given* you, and they also have possessed the land which Yahwe your God giveth them: then ye shall return unto the land of your possession, and possess it, which Moses the servant of Yahwe

gave you beyond the Jordan toward the sunrising.

1:16 Þeir svöruðu Jósúa á þessa leið: "Vér skulum gjöra allt sem þú býður oss, og fara hvert sem þú sendir oss.

1:16 And they answered Joshua, saying, All that thou hast commanded us we will do, and whithersoever thou sendest us we will go.

1:17 Eins og vér í öllu hlýddum Móse, svo viljum vér og hlýða þér. Veri Drottinn, Guð þinn, með þér, eins og hann var með Móse.

1:17 According as we hearkened unto Moses in all things, so will we hearken unto thee: only Yahwe thy God be with thee, as he was with Moses.

1:18 Hver sá er þverskallast gegn skipun þinni og hlýðir ekki orðum þínum í öllu, sem þú býður oss, skal líflátinn verða. Vertu aðeins hughraustur og öruggur."

1:18 Whosoever he be that shall rebel against thy commandment, and shall not hearken unto thy words in all that thou commandest him, he shall be put to death: only be strong and of good courage.

2:1 Jósúa Núnsson sendi tvo njónarmenn leynilega frá Sittím og sagði: "Farið og skoðið landið og Jerikó!" Þeir fóru og komu í hús portkonu cinnar, er Rahab hét, og tóku sér þar gistingu.

2:1 And Joshua the son of Nun sent out of Shittim two men as spies secretly, saying, Go, view the land, and Jericho. And they went and came into the house of a harlot whose name was Rahab, and lay there.

2:2 Konunginum í Jerikó var sagt: "Sjá, hingað komu menn nokkrir í kveld af Ísraelsmönnum til þess að kanna landið."

2:2 And it was told the king of Jericho, saying, Behold, there came men in hither to-night of the children of Israel to search out the land.

2:3 Sendi þá konungurinn í Jerikó til Rahab og lét segja henni: "Sel fram mennina, sem til þín eru komnir, þá er komnir eru í hús þitt, því að þeir eru komnir til þess að kanna allt landið."

2:3 And the king of Jericho sent unto Rahab, saying, Bring forth the men that are come to thee, that are entered into thy house; for they are come to search out all the land.

2:4 En konan tók mennina báða og leyndi þeim. Og hún sagði: "Satt er það, menn komu til mín, en eigi vissi ég hvaðan þeir voru.

2:4 And the woman took the two men, and hid them; and she said, Yea, the men came unto me, but I knew not whence they were:

2:5 og er loka skyldi borgarhlíðinu í rökkrinu, fóru mennirnir burt. Eigi veit ég hvert þeir hafa farið. Veitið þeim eftirfór sem skjótast, þá munuð þér ná þeim."

2:5 and it came to pass about the time of the shutting of the gate, when it was dark, that the men went out; whither the men went I know not: pursue after them quickly; for ye will overtake them.

2:6 En hún hafði leitt þá upp á þakið og falið þá undir hörjurtarleggjum, sem breiddir voru á þakið.

2:6 But she had brought them up to the roof, and hid them with the stalks of flax, which she had laid in order upon the roof.

2:7 Menn konungs veittu þeim eftirför veginn til Jórdanar, að vöðunum. Og borgarhljóðinu var lokað, þá er leitarmennirnir voru út farnir.

2:7 And the men pursued after them the way to the Jordan unto the fords: and as soon as they that pursued after them were gone out, they shut the gate.

2:8 Áður en njósnarmennirnir gengu til hvílu, gekk hún til þeirra upp á þakið

2:8 And before they were laid down, she came up unto them upon the roof;

2:9 og sagði við þá: "Ég veit, að Drottinn hefir gefið yður land þetta og að ótti við yður er yfir oss kominn og að allir landsbúar hræðast yður.

2:9 and she said unto the men, I know that Yahwe hath given you the land, and that the fear of you is fallen upon us, and that all the inhabitants of the land melt away before you.

2:10 Því að frétt höfum vér, að Drottinn þurrkaði fyrir yður vatnið í Sefhafi, þá er þér fóruð af Egyptalandi, og hvað þér hafið gjört við Amorítakonungana tvo, þá Sihon og Óg, hinumegin Jórdanar, að þér eydduð þeim með öllu.

2:10 For we have heard how Yahwe dried up the water of the Red Sea before you, when ye came out of Egypt; and what ye did unto the two kings of the Amorites, that were beyond the Jordan, unto Sihon and to Og, whom ye utterly destroyed.

2:11 Síðan vér heyrðum þetta, er æðra komin í brjóst vor, og enginn hugur er í nokkrum manni, þegar yður skal mæta, því að Drottinn, Guð yðar, er Guð á himnum uppi og á jörðu niðri.

2:11 And as soon as we had heard it, our hearts did melt, neither did there remain any more spirit in any man, because of you: for Yahwe your God, he is God in heaven above, and on earth beneath.

2:12 Sverjið mér nú við Drottín, að fyrst ég sýndi ykkur miskunn, þá skuluð þið og miskunn sýna húsi föður míns og gefið mér um það óbrigðult merki.

2:12 Now therefore, I pray you, swear unto me by Yahwe, since I have dealt kindly with you, that ye also will deal kindly with my father's house, and give me a true token;

2:13 að þið viljið láta föður minn og móður, bræður mína og systur halda lífi, og alla, sem þeim heyra, og frelsa oss frá dauða!"

2:13 and that ye will save alive my father, and my mother, and my brethren, and my sisters, and all that they have, and will deliver our lives from death.

2:14 Mennirnir svöruðu henni: "Við setjum líf okkar í veð fyrir yður, ef þú lætur ekki vitnast erindi okkar. Og þegar Drottinn gefur oss land þetta, þá skulum vér auðsýna þér miskunn og trúfesti."

2:14 And the men said unto her, Our life for yours, if ye utter not this our business; and it shall be, when Yahwe giveth us the land, that we will deal kindly and truly with thee.

2:15 Þá lét hún þá siga í festi út um gluggann, því að hús hennar stóð við borgarmúrinn og sjálf bjó hún úti við múrinn.

2:15 Then she let them down by a cord through the window: for her house was upon the side of the wall, and she dwelt upon the wall.

2:16 Og hún sagði við þá: "Haldið til fjalla, svo að leitarmennirnir finni ykkur ekki, og leynist þar þrjá daga, uns leitarmennirnir eru aftur horfnir. Eftir það getið þið farið leiðar ykkar."

2:16 And she said unto them, Get you to the mountain, lest the pursuers light upon you; and hide yourselves there three days, until the pursuers be returned: and afterward may ye go your way.

2:17 Mennirnir sögðu við hana: "Lausir viljum við vera eiðs þess, er þú lést okkur sverja þér.

2:17 And the men said unto her, We will be guiltless of this thine oath which thou hast made us to swear.

2:18 nema svo verði, að þegar vér komum inn í landið, þá bindir þú í gluggann, þann er þú lést okkur siga út um, festina þessa rauðu, og kallir saman í hús þitt föður þinn og móður og bræður þína og allt heimilistólk föður þíns.

2:18 Behold, when we come into the land, thou shalt bind this line of scarlet thread in the window which thou didst let us down by: and thou shalt gather unto thee into the house thy father, and thy mother, and thy brethren, and all thy father's household.

2:19 en gangi nokkur út fyrir húsdyr þínar, þá er hann sjálfur valdur að dauða sínum, en við sýknir, en verði hönd lögð á nokkurn þann, sem í þínu húsi er, þá skal dauði hans verða gefinn okkur að sök.

2:19 And it shall be, that whosoever shall go out of the doors of thy house into the street, his blood shall be upon his head, and we shall be guiltless: and whosoever shall be with thee in the house, his blood shall be on our head, if any hand be upon him.

2:20 Og ef þú lætur vitnast erindi okkar, þá erum við lausir þess eiðs, er þú lést okkur sverja þér."

2:20 But if thou utter this our business, then we shall be guiltless of thine oath which thou hast made us to swear.

2:21 Hún sagði: "Svo skal vera sem þið segið!" Lét hún þá síðan fara, og þeir gengu burt, en hún batt rauðu festina í gluggann.

2:21 And she said, According unto your words, so be it. And she sent them away, and they departed: and she bound the scarlet line in the window.

2:22 Gengu þeir þá á burt og héldu til fjalla og dvöldust þar þrjá daga, uns leitarmennirnir voru aftur heim horfnir. Höfðu leitarmennirnir leitað þeirra alla leiðina, en ekki fundið.

2:22 And they went, and came unto the mountain, and abode there three

days, until the pursuers were returned: and the pursuers sought them throughout all the way, but found them not.

2:23 Hurfu þá þessir tveir menn aftur og gengu niður af fjöllumunum og fóru yfir um og komu til Jósúa Núnssonar og sögðu honum frá öllu, er fyrir þá hafði komið.

2:23 Then the two men returned, and descended from the mountain, and passed over, and came to Joshua the son of Nun; and they told him all that had befallen them.

2:24 Og þeir sögðu við Jósúa: "Drottinn hefir gefið allt landið oss í hendur, enda hræðast allir landsbúar oss."

2:24 And they said unto Joshua, Truly Yahwe hath delivered into our hands all the land; and moreover all the inhabitants of the land do melt away before us.

3:1 Morguninn eftir reis Jósúa árla. Lögðu þeir nú upp frá Sittím og komu að Jórdan, hann og allir Ísraelsmenn, og voru þar um nóttina, áður þeir færu yfir um.

3:1 And Joshua rose up early in the morning; and they removed from Shittim, and came to the Jordan, he and all the children of Israel; and they lodged there before they passed over.

3:2 En að þremur dögum liðnum fóru tilsjónarmennirnir um allar herbúðirnar

3:2 And it came to pass after three days, that the officers went through the midst of the camp;

3:3 og buðu lýðnum og sögðu: "Þegar þér sjáið sáttmálsörk Drottins, Guðs yðar, og levítaprestana bera hana, þá leggið upp frá yðar stað og farið á eftir henni.

3:3 and they commanded the people, saying, When ye see the ark of the covenant of Yahwe your God, and the priests the Levites bearing it, then ye shall remove from your place, and go after it.

3:4 Látið þó vera um tveggja þúsund álúa bíl millum yðar og hennar og komið ekki nærri henni. Megið þér þá vita, hvaða veg þér eigið að fara, því að þér hafið aldrei farið þann veg áður."

3:4 Yet there shall be a space between you and it, about two thousand cubits by measure: come not near unto it, that ye may know the way by which ye must go; for ye have not passed this way heretofore.

3:5 Þá sagði Jósúa við lýðinn: "Helgið yður, því að á morgun mun Drottinn gjöra undursamlega hluti meðal yðar."

3:5 And Joshua said unto the people, Sanctify yourselves; for tomorrow Yahwe will do wonders among you.

3:6 Og við prestana sagði Jósúa: "Takið upp sáttmálsörkina og farið yfir um á undan lýðnum."

3:6 And Joshua spake unto the priests, saying, Take up the ark of the covenant, and pass over before the people. And they took up the ark of the covenant, and went before the people.

3:7 Drottinn sagði við Jósúa: "Í dag mun ég taka til að mikla þig í augsyn

alls Ísraels, svo að þeir megi víta, að ég er með þér, eins og ég var með Móse.

3:7 And Yahwe said unto Joshua, This day will I begin to magnify thee in the sight of all Israel, that they may know that, as I was with Moses, so I will be with thee.

3:8 En bjóð þú prestunum, sem bera sáttmálsörkina, á þessa leið: Þegar þér komið í vatnsbrúnina í Jórdan, þá nemið þar staðar í ánni."

3:8 And thou shalt command the priests that bear the ark of the covenant, saying, When ye are come to the brink of the waters of the Jordan, ye shall stand still in the Jordan.

3:9 Og Jósúa sagði við Ísraelsmenn: "Komið hingað og heyrið orð Drottins, Guðs yðar!"

3:9 And Joshua said unto the children of Israel, Come hither, and hear the words of Yahwe your God.

3:10 Og Jósúa mælti: "Af þessu skuluð þér víta mega, að lifandi Guð er á meðal yðar og að hann vissulega mun stökkva burt undan yður Kanaanítum, Hetítum, Hevítum, Peresítum, Gírgasítum, Amorítum og Jebúsítum: **3:10** And Joshua said, Hereby ye shall know that the living God is among you, and that he will without fail drive out from before you the Canaanite, and the Hittite, and the Hivite, and the Perizzite, and the Gírgashite, and the Amorite, and the Jebusite.

3:11 Sjá, sáttmálsörk hans, sem er Drottinn allrar veraldar, mun fara á undan yður út í Jórdan.

3:11 Behold, the ark of the covenant of the Lord of all the earth passeth over before you into the Jordan.

3:12 Veljið yður nú tólf menn af ættkvíslum Ísraels, einn mann af ættkvísl hverri.

3:12 Now therefore take you twelve men out of the tribes of Israel, for every tribe a man.

3:13 Og þegar prestarnir, sem bera sáttmálsörk Drottins, hans sem er Drottinn allrar veraldar, stíga fæti í vatn Jórdanar, þá mun vatnið í Jórdan stöðvast, vatnið, sem ofan að kemur, og standa sem veggur."

3:13 And it shall come to pass, when the soles of the feet of the priests that bear the ark of Yahwe, the Lord of all the earth, shall rest in the waters of the Jordan, that the waters of the Jordan shall be cut off, even the waters that come down from above; and they shall stand in one heap.

3:14 Fólkið tók sig nú upp úr tjöldum sínum til þess að fara yfir um Jórdan, og prestarnir, sem báru sáttmálsörkina, fóru fyrir lýðnum.

3:14 And it came to pass, when the people removed from their tents, to pass over the Jordan, the priests that bare the ark of the covenant being before the people;

3:15 Og er þeir, sem örkina báru, komu að Jórdan, og prestarnir, sem báru örkina, drápu fótum sínum í vatnsbrúnina (en Jórdan flóði yfir alla bakka allan kornskurðartímann).

3:15 and when they that bare the ark were come unto the Jordan, and the feet of the priests that bare the ark were dipped in the brink of the water (for the Jordan overfloweth all its banks all the time of harvest,)

3:16 Þá stóð vatnið kyrrt, það er ofan að kom, og hófst upp sem veggur mjög langt burtu, við Adam, borgina, sem liggur hjá Sarta. En það sem rann niður til vatnsins á sléttlendinu, Saltasjós, rann allt til þurrðar. Og lýðurinn fór yfir um gegnt Jerikó.

3:16 that the waters which came down from above stood, and rose up in one heap, a great way off, at Adam, the city that is beside Zarethan; and those that went down toward the sea of the Arabah, even the Salt Sea, were wholly cut off: and the people passed over right against Jericho.

3:17 En prestarnir, sem báru sáttmálsörk Drottins, stóðu kyrrir á þurru mitti í Jórdan, meðan allur Ísrael fór yfir um á þurru, þar til er allt fólkið var komið yfir um Jórdan.

3:17 And the priests that bare the ark of the covenant of Yahwe stood firm on dry ground in the midst of the Jordan; and all Israel passed over on dry ground, until all the nation were passed clean over the Jordan.

4:1 Er allt fólkið var komið yfir um Jórdan, mælti Drottinn við Jósúa á þessa leið:

4:1 And it came to pass, when all the nation were clean passed over the Jordan, that Yahwe spake unto Joshua, saying,

4:2 "Veljið yður tólf menn af lýðnum, einn mann af ættkvísl hverri,

4:2 Take you twelve men out of the people, out of every tribe a man,

4:3 og bjóðið þeim og segið: Takið upp tólf steina hér úr Jórdan miðri, á þeim stað, þar sem prestarnir stóðu kyrrir, og berið þá yfir um með yður og setjið þá niður þar sem þér hafið náttstað í nótt."

4:3 and command ye them, saying, Take you hence out of the midst of the Jordan, out of the place where the priests' feet stood firm, twelve stones, and carry them over with you, and lay them down in the lodging-place, where ye shall lodge this night.

4:4 Þá kallaði Jósúa tólf menn, sem hann kvaddi til af Ísraelsmönnum, einn mann af ættkvísl hverri.

4:4 Then Joshua called the twelve men, whom he had prepared of the children of Israel, out of every tribe a man:

4:5 Og Jósúa sagði við þá: "Farið fyrir örk Drottins, Guðs yðar, út í Jórdan miðja, og taki hver yðar einn stein sér á herðar, eftir tölu ættkvísla Ísraelsmanna.

4:5 and Joshua said unto them, Pass over before the ark of Yahwe your God into the midst of the Jordan, and take you up every man of you a stone upon his shoulder, according unto the number of the tribes of the children of Israel;

4:6 Skal þetta vera tákn meðal yðar. Þegar synir yðar spyrja á síðan og segja: „Hvað eiga steinar þessir að jarteina?"

4:6 that this may be a sign among you, that, when your children ask in time to come, saying, What mean ye by these stones?

4:7 Þá skuluð þér segja við þá: „Það, að vatnið í Jórdan stöðvaðist fyrir sáttmálsörk Drottins, þá er

hún fór yfir Jórdan. Vatnið í Jórdan stöðvaðist, og þessir steinar skulu vera Ísraelsmönnum til minningar ævinlega."

4:7 then ye shall say unto them, Because the waters of the Jordan were cut off before the ark of the covenant of Yahwe; when it passed over the Jordan, the waters of the Jordan were cut off: and these stones shall be for a memorial unto the children of Israel for ever.

4:8 Og Ísraelsmenn gjörðu svo sem Jósúa bauð, og tóku tólf steina upp úr Jórdan miðri, eins og Drottinn hafði lagt fyrir Jósúa, eftir tölu ættkvísla Ísraelsmanna, og báru þá yfir um með sér, þangað er þeir höfðu náttstað, og settu þá þar niður.

4:8 And the children of Israel did so as Joshua commanded, and took up twelve stones out of the midst of the Jordan, as Yahwe spake unto Joshua, according to the number of the tribes of the children of Israel; and they carried them over with them unto the place where they lodged, and laid them down there.

4:9 Og Jósúa reisti tólf steina í Jórdan miðri á þeim stað, sem prestarnir, þeir er sáttmálsörkina báru, höfðu staðið, og eru þeir þar enn í dag.

4:9 And Joshua set up twelve stones in the midst of the Jordan, in the place where the feet of the priests that bare the ark of the covenant stood: and they are there unto this day.

4:10 En prestarnir, sem örkina báru, stóðu í Jórdan miðri, uns öllu því var lokið, sem Drottinn hafði boðið Jósúa að segja lýðnum samkvæmt öllu því, sem Móse hafði boðið Jósúa. Og lýðurinn flýtti sér að fara yfir um.

4:10 For the priests that bare the ark stood in the midst of the Jordan, until everything was finished that Yahwe commanded Joshua to speak unto the people, according to all that Moses commanded Joshua: and the people hastened and passed over.

4:11 Og er allur lýðurinn var kominn yfir um, þá fór og örk Drottins yfir um og prestarnir, sem fóru fyrir lýðnum.

4:11 And it came to pass, when all the people were clean passed over, that the ark of Yahwe passed over, and the priests, in the presence of the people.

4:12 Rúbens synir, Gaðs synir og hálf ættkvísl Manasse fóru hertygjaðir fyrir Ísraelsmönnum, eins og Móse hafði fyrir þá lagt.

4:12 And the children of Reuben, and the children of Gad, and the half-tribe of Manasseh, passed over armed before the children of Israel, as Moses spake unto them:

4:13 Um fjörutíu þúsundir vígbúinna manna að tölu héldu þeir yfir á Jerikóvöllu fyrir auglitu Drottins til hernaðar.

4:13 about forty thousand ready armed for war passed over before Yahwe unto battle, to the plains of Jericho.

4:14 Á þeim degi miklaði Drottinn Jósúa í auglýn alls Ísraels, og þeir óttuðust hann alla ævi hans, eins og þeir höfðu óttast Móse.

4:14 On that day Yahwe magnified Joshua in the sight of all Israel; and they feared him, as they feared Moses, all the days of his life.

4:15 Drottinn sagði við Jósúa:

4:15 And Yahwe spake unto Joshua, saying,

4:16 "Þjóð þú prestunum, sem bera sáttmálsörkina, að stíga upp úr Jórdan."

4:16 Command the priests that bear the ark of the testimony, that they come up out of the Jordan.

4:17 Bauð Jósúa þá prestunum og mælti: "Stigið upp úr Jórdan!"

4:17 Joshua therefore commanded the priests, saying, Come ye up out of the Jordan.

4:18 Og jafnshjótt sem prestarnir, er báru sáttmálsörk Drottins, voru komnir upp úr Jórdan og þeir höfðu stigið fótum á þurrt land, féll vatnið í Jórdan aftur í farveg sinn, og hún flóði sem áður yfir alla bakka.

4:18 And it came to pass, when the priests that bare the ark of the covenant of Yahwe were come up out of the midst of the Jordan, and the soles of the priests' feet were lifted up unto the dry ground, that the waters of the Jordan returned unto their place, and went over all its banks, as aforetime.

4:19 Lýðurinn kom upp úr Jórdan á tíunda degi hins fyrsta mánaðar og setti búðir sínar í Gilgal, við austurtakmörkin á Jerikó.

4:19 And the people came up out of the Jordan on the tenth day of the first month, and encamped in Gilgal, on the east border of Jericho.

4:20 Og steinana tólf, er þeir höfðu tekið upp úr Jórdan, reisti Jósúa í Gilgal.

4:20 And those twelve stones, which they took out of the Jordan, did Joshua set up in Gilgal.

4:21 Mælti hann þá til Ísraelsmanna á þessa leið: "Þegar synir yðar á síðan spyrja feður sína og segja: 'Hvað eiga steinar þessir að jartína?'"

4:21 And he spake unto the children of Israel, saying, When your children shall ask their fathers in time to come, saying, What mean these stones?

4:22 Þá skuluð þér gjöra það kunnugt og segja: 'Ísrael gekk á þurru yfir ána Jórdan,'

4:22 Then ye shall let your children know, saying, Israel came over this Jordan on dry land.

4:23 með því að Drottinn Guð yðar þurrkaði vatnið í Jórdan fyrir yður, þar til er þér voruð komnir yfir um, eins og Drottinn Guð yðar gjörði við Sefhafið, er hann þurrkaði það fyrir oss, þar til er vér vorum komnir yfir um.

4:23 For Yahwe your God dried up the waters of the Jordan from before you, until ye were passed over, as Yahwe your God did to the Red Sea, which he dried up from before us, until we were passed over;

4:24 til þess að allar þjóðir á jörðu mættu vita, að hönd Drottins er sterk, svo að þær óttuðust Drottin Guð yðar alla daga."

4:24 that all the peoples of the earth may know the hand of Yahwe, that it is mighty; that ye may fear Yahwe your God for ever.

5:1 Allir konungar Amoríta, þeirra er bjuggu fyrir vestan Jórdan, og allir konungar Kanaaníta, sem búa við hafið, heyrdu, að Drottinn hefði þurrkað vatnið í Jórdan fyrir Ísraelsmönnum, uns þeir voru komnir yfir um. Þá kom þeim æðra í brjóst og þeim féllst hugur fyrir Ísraelsmönnum.

5:1 And it came to pass, when all the kings of the Amorites, that were beyond the Jordan westward, and all the kings of the Canaanites, that were by the sea, heard how that Yahwe had dried up the waters of the Jordan from before the children of Israel, until we were passed over, that their heart melted, neither was there spirit in them any more, because of the children of Israel.

5:2 Í það mund sagði Drottinn við Jósúa: "Gjör þér steinhnifa og umskar Ísraelsmenn öðru sinni."

5:2 At that time Yahwe said unto Joshua, Make thee knives of flint, and circumcise again the children of Israel the second time.

5:3 Jósúa gjörði sér þá steinhnifa og umskar Ísraelsmenn á Yfirhúðahæð.

5:3 And Joshua made him knives of flint, and circumcised the children of Israel at the hill of the foreskins.

5:4 En sú var orsök til þess, að Jósúa umskar þá, að allur lýðurinn, sem af Egyptalandi fór, karlmennirnir, allir vígir menn, höfðu dáið í eyðimörkinni á leiðinni, eftir að þeir voru farnir af Egyptalandi.

5:4 And this is the cause why Joshua did circumcise: all the people that came forth out of Egypt, that were males, even all the men of war, died in the wilderness by the way, after they came forth out of Egypt.

5:5 Allir þeir, er þaðan fóru, höfðu verið umskornir, en allir þeir, sem fæðst höfðu í eyðimörkinni á leiðinni eftir brottför þeirra af Egyptalandi, höfðu eigi verið umskornir.

5:5 For all the people that came out were circumcised; but all the people that were born in the wilderness by the way as they came forth out of Egypt, they had not circumcised.

5:6 Í fjörutíu ár fóru Ísraelsmenn um eyðimörkina, uns allt það fólk, allir vígir menn, er farið höfðu af Egyptalandi, voru dánir, því að þeir hlýddu ekki raust Drottins. Þess vegna hafði Drottinn svarið þeim, að þeir skyldu ekki fá að sjá landið, sem hann sör feðrum þeirra að gefa oss, - land, sem flýtur í mjólk og hunangi.

5:6 For the children of Israel walked forty years in the wilderness, till all the nation, even the men of war that came forth out of Egypt, were consumed, because they hearkened not unto the voice of Yahwe: unto whom Yahwe sware that he would not let them see the land which Yahwe sware unto their fathers that he would give us, a land flowing with milk and honey.

5:7 En hann hafði látið sonu þeirra koma í þeirra stað. Þá umskar Jósúa, því að þeir voru óumskornir, þar eð þeir höfðu eigi verið umskornir á leiðinni.

5:7 And their children, whom he raised up in their stead, them did Joshua circumcise: for they were uncircumcised, because they had not circumcised them by the way.

5:8 Er gjörvallt fólkið hafði verið umskorið, héldu þeir kyrru fyrir, hver á sínum stað, í herbúðunum, uns þeir voru grónir.

5:8 And it came to pass, when they had done circumcising all the nation, that they abode in their places in the camp, till they were whole.

5:9 Þá sagði Drottinn við Jósúa: "Í dag hefi ég velt af yður brigсли Egypta!" Fyrir því heitir þessi staður Gilgal fram á þennan dag.

5:9 And Yahwe said unto Joshua, This day have I rolled away the reproach of Egypt from off you. Wherefore the name of that place was called Gilgal, unto this day.

5:10 Þegar Ísraelsmenn höfðu sett búðir sínar í Gilgal, héldu þeir páska á Jerikóvöllum, hinn fjórtánda dag mánaðarins, að kveldi.

5:10 And the children of Israel encamped in Gilgal; and they kept the passover on the fourteenth day of the month at even in the plains of Jericho.

5:11 Og daginn eftir páska átu þeir ósýrð brauð og bakað korn af gróðri landsins, einmitt þennan dag.

5:11 And they did eat of the produce of the land on the morrow after the passover, unleavened cakes and parched grain, in the selfsame day.

5:12 Daginn eftir þraut manna, er þeir átu af gróðri landsins, og upp frá því fengu Ísraelsmenn ekki manna, heldur átu þeir af gróðri Kanaanlands það árið.

5:12 And the manna ceased on the morrow, after they had eaten of the produce of the land; neither had the children of Israel manna any more; but they did eat of the fruit of the land of Canaan that year.

5:13 Það bar til, er Jósúa var staddur hjá Jerikó, að hann leit upp og sá, hvar maður stóð gegnt honum með brugðið sverð í hendi. Jósúa gekk til hans og sagði við hann: "Hvort ert þú vor maður eða af óvinum vorum?"

5:13 And it came to pass, when Joshua was by Jericho, that he lifted up his eyes and looked, and, behold, there stood a man over against him with his sword drawn in his hand: and Joshua went unto him, and said unto him, Art thou for us, or for our adversaries?

5:14 Hann svaraði: "Nei! heldur er ég fyrirliði fyrir hersveit Drottins. Nú er ég kominn." Þá féll Jósúa fram á ásjónu sína til jarðar, laut og sagði: "Hvað vilt þú, herra, mæla við þjón þinn?"

5:14 And he said, Nay; but as prince of the host of Yahwe am I now come. And Joshua fell on his face to the earth, and did worship, and said unto him, What saith my lord unto his servant?

5:15 Þá sagði fyrirliðinn fyrir hersveit Drottins við Jósúa: "Drag skó þína af fótum þér, því að það er heilagur staður, er þú stendur á!" Og Jósúa gjörði svo.

5:15 And the prince of Yahwe's host said unto Joshua, Put off thy shoe from off thy foot; for the place whereon thou standest is holy. And Joshua did so.

6:1 Hliðum Jerikó hafði verið lokað, og var borgin harðlokuð vegna Ísraelsmanna, svo að enginn maður komst þar út né inn.

6:1 Now Jericho was straitly shut up because of the children of Israel: none went out, and none came in.

6:2 Þá sagði Drottinn við Jósúa: "Sjá, nú gef ég Jerikó í þinar hendur, konung hennar og kappá."

6:2 And Yahwe said unto Joshua, See, I have given into thy hand Jericho, and the king thereof, and the mighty men of valor.

6:3 Og þér skuluð, allir vígir menn, ganga kringum borgina, hringinn í kringum borgina einu sinni. Svo skalt þú gjöra í sex daga.

6:3 And ye shall compass the city, all the men of war, going about the city once. Thus shalt thou do six days.

6:4 Og sjö prestar skulu bera sjö lúðra úr hrúthornum fyrir örkinni, og sjöunda daginn skuluð þér ganga sjö sinnum kringum borgina, og prestarnir þeyta lúðrana.

6:4 And seven priests shall bear seven trumpets of rams' horns before the ark: and the seventh day ye shall compass the city seven times, and the priests shall blow the trumpets.

6:5 En þegar hrúthornið kveður við, þá skal allur lýðurinn æpa heróp mikið, jafnskjótt og þér heyrðið lúðurhljóminn. Mun þá borgarmúrinn hrynja til grunna og lýðurinn mega upp ganga, hver þar sem hann er staddur."

6:5 And it shall be, that, when they make a long blast with the ram's horn, and when ye hear the sound of the trumpet, all the people shall shout with a great shout; and the wall of the city shall fall down flat, and the people shall go up every man straight before him.

6:6 Þá lét Jósúa Núnsson kalla prestana og sagði við þá: "Þér skuluð bera sáttmálsörkina, og sjö prestar skulu bera sjö lúðra úr hrúthornum fyrir örk Drottins."

6:6 And Joshua the son of Nun called the priests, and said unto them, Take up the ark of the covenant, and let seven priests bear seven trumpets of rams' horns before the ark of Yahwe.

6:7 Og við lýðinn sagði hann: "Farið og gangið kringum borgina, en þér sem hertygjaðir eru, skulu fara fyrir örk Drottins."

6:7 And they said unto the people, Pass on, and compass the city, and let the armed men pass on before the ark of Yahwe.

6:8 Er Jósúa hafði talað til lýðsins, gengu sjö prestarnir, þeir er báru lúðrana sjö úr hrúthornunum, fram fyrir auglið Drottins og þeyttu lúðrana, en sáttmálsörk Drottins fór á eftir þeim.

6:8 And it was so, that, when Joshua had spoken unto the people, the seven priests bearing the seven trumpets of rams' horns before Yahwe passed on, and blew the trumpets: and the ark of the covenant of Yahwe followed them.

6:9 Þeir sem hertygjaðir voru, gengu á undan prestunum, þeim sem lúðrana þeyttu, en mágurinn fylgdi eftir örkinni, og var í sífellu blásið í lúðrana.

6:9 And the armed men went before the priests that blew the trumpets, and the rearward went after the ark, *the priests* blowing the trumpets as they went.

6:10 Og Jósúa bauð lýðnum á þessa leið: "Þér skuluð ekki æpa heróp og enga háreysti gjöra og ekkert orð mæla, fyrr en ég segi við yður: „Æpið nú heróp!" Þá skuluð þér æpa heróp."

6:10 And Joshua commanded the people, saying, Ye shall not shout, nor let your voice be heard, neither shall any word proceed out of your mouth, until the day I bid you shout; then shall ye shout.

6:11 Og hann lét fara með örk Drottins hringinn í kringum borgina einu sinni. Síðan gengu menn til herbúðanna og voru um nóttina í herbúðunum.

6:11 So he caused the ark of Yahwe to compass the city, going about it once: and they came into the camp, and lodged in the camp.

6:12 Jósúa reis árla um morguninn. Tóku nú prestarnir örk Drottins.

6:12 And Joshua rose early in the morning, and the priests took up the ark of Yahwe.

6:13 og prestarnir sjö, þeir er báru lúðrana sjö úr hrúthornunum fyrir örk Drottins, gengu og þeyttu lúðrana í sífellu, og þeir, sem hertygjaðir voru, gengu á undan þeim, en mágurinn fylgdi eftir örk Drottins, og var í sífellu blásið í lúðrana.

6:13 And the seven priests bearing the seven trumpets of rams' horns before the ark of Yahwe went on continually, and blew the trumpets: and the armed men went before them; and the rearward came after the ark of Yahwe, *the priests* blowing the trumpets as they went.

6:14 Þeir gengu og einu sinni kringum borgina annan daginn, fóru síðan aftur til herbúðanna. Svo gjörðu þeir í sex daga.

6:14 And the second day they compassed the city once, and returned into the camp: so they did six days.

6:15 Hinn sjöunda dag risu þeir, þegar er lýsti af degi, og gengu með sama hætti kringum borgina sjö sinnum. Þennan daginn gengu þeir sjö sinnum kringum borgina.

6:15 And it came to pass on the seventh day, that they rose early at the dawning of the day, and compassed the city after the same manner seven times: only on that day they compassed the city seven times.

6:16 En í sjöunda sinnið þeyttu prestarnir lúðrana. Þá sagði Jósúa við lýðinn: "Æpið nú heróp, því að Drottinn hefir gefið yður borgina."

6:16 And it came to pass at the seventh time, when the priests blew the trumpets, Joshua said unto the people, Shout; for Yahwe hath given you the city.

6:17 En borgin skal með banni helguð Drottni og allt sem í henni er. Portkonan Rahab ein skal lífi halda, svo og allir þeir, sem með henni eru í húsinu, því að hún leyndi sendimönnum, er vér sendum.

6:17 And the city shall be devoted, even it and all that is therein, to Yahwe: only Rahab the harlot shall live, *she* and all that are

with her in the house, because she hid the messengers that we sent.

6:18 Gætið yðar aðeins fyrir hinu bannfærða, að þér eigi girnist neitt af því og takið það, og leiðið með því bannfæring yfir herbúðir Ísraels og stofnið þeim í ógæfu.

6:18 But as for you, only keep yourselves from the devoted thing, lest when ye have devoted it, ye take of the devoted thing; so would ye make the camp of Israel accursed, and trouble it.

6:19 Allt silfur og gull, og allir hlutir, sem af eiri eða jární eru gjörðir, skulu vera Drottni helgaðir og koma í féhirslu Drottins."

6:19 But all the silver, and gold, and vessels of brass and iron, are holy unto Yahwe: they shall come into the treasury of Yahwe.

6:20 Þá aptí lýðurinn heróp, og þeir þeyttu lúðrana. Og er lýðurinn heyrði lúðurhljóminn, aptí lýðurinn heróp mikið. Hrundi þá múrinn til grunna, en lýðurinn gekk inn í borgina, hver þar sem hann var staddur. Þannig unnu þeir borgina.

6:20 So the people shouted, and *the priests* blew the trumpets; and it came to pass, when the people heard the sound of the trumpet, that the people shouted with a great shout, and the wall fell down flat, so that the people went up into the city, every man straight before him, and they took the city.

6:21 Og þeir bannfærðu allt, sem í borginni var, bæði karla og konur, unga og gamla, naut og sauði og asna, með sverðseggjum.

6:21 And they utterly destroyed all that was in the city, both man and woman, both young and old, and ox, and sheep, and ass, with the edge of the sword.

6:22 En við mennina tvo, er kannað höfðu landið, sagði Jósúa: "Farið í hús portkonunnar og leiðið burt þaðan konuna og alla, sem henni heyrá, eins og þið sóruð henni."

6:22 And Joshua said unto the two men that had spied out the land, Go into the harlot's house, and bring out thence the woman, and all that she hath, as ye sware unto her.

6:23 Fóru þá sveinarnir, þeir er njósnað höfðu, og leiddu Rahab burt, föður hennar og móður, bræður hennar og alla, sem henni heyrðu. Þeir leiddu og burt alla ættmenn hennar og settu þá fyrir utan herbúðir Ísraels.

6:23 And the young men the spies went in, and brought out Rahab, and her father, and her mother, and her brethren, and all that she had; all her kindred also they brought out; and they set them without the camp of Israel.

6:24 En borgina brenndu þeir í eldi og allt, sem í henni var. Aðeins silfur og gull og hluti þá, sem af eiri eða jární voru gjörðir, lögðu þeir í féhirslu húss Drottins.

6:24 And they burnt the city with fire, and all that was therein; only the silver, and the gold, and the vessels of brass and of iron, they put into the treasury of the house of Yahwe.

6:25 En portkonunni Rahab og ættliði föður hennar gaf Jósúa líf, svo og öllum þeim, er henni heyrðu, og bjó hún og niðjar hennar meðal Ísraels upp frá því

fram á þennan dag, fyrir því að hún leyndi sendimönnunum, er Jósúa hafði sent til þess að kanna Jerikó.

6:25 But Rahab the harlot, and her father's household, and all that she had, did Joshua save alive; and she dwelt in the midst of Israel unto this day, because she hid the messengers, whom Joshua sent to spy out Jericho.

6:26 Í það mund lýsti Jósúa þessari bannfæringu: "Bölvður sé sá maður fyrir Drottni, sem fer til og reisir að nýju þessa borg, Jerikó! Frumgetning sinn skal hann missa, þegar hann leggur undirstöður hennar, og yngsta son sinn, er hann reisir hlíð hennar."

6:26 And Joshua charged them with an oath at that time, saying, Cursed be the man before Yahwe, that riseth up and buildeth this city Jericho: with the loss of his first-born shall he lay the foundation thereof, and with the loss of his youngest son shall he set up the gates of it.

6:27 En Drottinn var með Jósúa, og barst orðstír hans um allt landið.

6:27 So Yahwe was with Joshua; and his fame was in all the land.

7:1 En Ísraelsmenn fóru svíksamlega með hið bannfærða. Akan Karmison, Sabdisonar, Serakssonar, af Júda ættkvísl, tók af hinu bannfærða. Upptendraðist þá reiði Drottins gegn Ísraelsmönnum.

7:1 But the children of Israel committed a trespass in the devoted thing; for Achan, the son of Carmi, the son of Zabdi, the son of Zerah, of the tribe of Judah, took of the devoted thing: and the anger of Yahwe was kindled against the children of Israel.

7:2 Nú sendi Jósúa menn frá Jerikó til Aí, sem er hjá Betaven, fyrir austan Betel, og sagði við þá: "Farið og kannið landið." Og mennirnir fóru og könnuðu Aí.

7:2 And Joshua sent men from Jericho to Ai, which is beside Beth-aven, on the east side of Beth-el, and spake unto them, saying, Go up and spy out the land. And the men went up and spied out Ai.

7:3 Þeir sneru aftur til Jósúa og sögðu við hann: "Lát ekki allan lýðinn fara upp þangað. Hér um bil tvar eða þrjár þúsundir manna geta farið og unnið Aí. Ómaka eigi allan lýðinn þangað, því að þeir eru fálíðaðir fyrir."

7:3 And they returned to Joshua, and said unto him, Let not all the people go up; but let about two or three thousand men go up and smite Ai; make not all the people to toil thither; for they are but few.

7:4 Þá fóru þangað hér um bil þrjár þúsundir manns af lýðnum, en þeir flýðu fyrir Aí-mönnum.

7:4 So there went up thither of the people about three thousand men: and they fled before the men of Ai.

7:5 Og Aí-menn felldu hér um bil þrjátíu og sex menn af þeim og eltu þá frá borgarhlíðinu alla leið að grjótnámunum og unnu sigur á þeim í hlíðinni. Þá æðraðist lýðurinn og varð að gjalti.

7:5 And the men of Ai smote of them about thirty and six men; and they chased them from before the gate even unto Shebarim,

and smote them at the descent; and the hearts of the people melted, and became as water.

7:6 Jósúa reif klæði sín og féll fram á ásjónu sína til jarðar fyrir örk Drottins og lá þar allt til kvelds, hann og öldungar Ísraels, og jusu mold yfir höfuð sér.

7:6 And Joshua rent his clothes, and fell to the earth upon his face before the ark of Yahwe until the evening, he and the elders of Israel; and they put dust upon their heads.

7:7 Og Jósúa sagði: "Æ, Drottinn Guð, hvi leiddir þú lýð þennan yfir Jórdan, ef þú selur oss nú í hendur Amoritum, til þess að þeir gjöri út af við oss? Ó að vér hefðum látið oss það lynda að vera kyrrir hinumegin Jórdanar!"

7:7 And Joshua said, Alas, O Lord Yahwe, wherefore hast thou at all brought this people over the Jordan, to deliver us into the hand of the Amorites, to cause us to perish? would that we had been content and dwelt beyond the Jordan!

7:8 Æ, Drottinn, hvað á ég að segja, nú þegar Ísrael hefir orðið að flýja fyrir óvinum sínum?

7:8 Oh, Lord, what shall I say, after that Israel hath turned their backs before their enemies!

7:9 Og þegar Kanaanitar og aðrir landsbúar spyrja þetta, munu þeir umkringja oss og afmá nafn vort af jörðinni. Hvað ætlar þú þá að gjöra til að halda uppi þínu mikla nafni?"

7:9 For the Canaanites and all the inhabitants of the land will hear of it, and will compass us round, and cut off our name from the earth: and what wilt thou do for thy great name?

7:10 Drottinn sagði við Jósúa: "Rís þú upp! Hvi liggur þú hér fram á ásjónu þína?"

7:10 And Yahwe said unto Joshua, Get thee up; wherefore art thou thus fallen upon thy face?

7:11 Ísrael hefir syndgað, þeir hafa rofið sáttmála minn, þann er ég bauð þeim að halda. Þeir hafa tekið af hinu bannfærða, þeir hafa stolið, þeir hafa leynt því og lagt það hjá sínum munum.

7:11 Israel hath sinned; yea, they have even transgressed my covenant which I commanded them: yea, they have even taken of the devoted thing, and have also stolen, and dissembled also; and they have even put it among their own stuff.

7:12 Fyrir því fá Ísraelsmenn eigi staðist fyrir óvinum sínum, heldur leggja þeir á flóttu fyrir þeim, því að þeir eru í banni. Ég vil eigi vera með yður eftir þetta, ef þér eyðið eigi hinu bannfærða, sem meðal yðar er.

7:12 Therefore the children of Israel cannot stand before their enemies; they turn their backs before their enemies, because they are become accursed: I will not be with you any more, except ye destroy the devoted thing from among you.

7:13 Rís þú upp, helga þú lýðinn og seg: 'Helgið yður til morgundagsins,' því að svo segir Drottinn, Ísraels Guð: 'Bannfærðir hlutir eru hjá þér, Ísrael! Þú munt eigi fá staðist

fyrir óvinum þínum, uns þér hafið komið hinum bannfærðu hlutum burt frá yður.'

7:13 Up, sanctify the people, and say, Sanctify yourselves against tomorrow: for thus saith Yahwe, the God of Israel, There is a devoted thing in the midst of thee, O Israel; thou canst not stand before thine enemies, until ye take away the devoted thing from among you.

7:14 Á morgun snemma skuluð þér leiddir verða fram eftir ættkvíslum yðar, og sú ættkvísl, sem Drottinn lætur hlut falla á, skal ganga fram eftir ættum, og af þeirri ætt, sem Drottinn lætur hlut falla á, skulu karlmennirnir ganga fram, hver út af fyrir sig.

7:14 In the morning therefore ye shall be brought near by your tribes: and it shall be, that the tribe which Yahwe taketh shall come near by families; and the family which Yahwe shall take shall come near by households; and the household which Yahwe shall take shall come near man by man.

7:15 En þann skal brenna í eldi, sem hið bannfærða finnst hjá, svo og allt, sem hann á, því að hann hefir rofið sáttmála Drottins og framið óhæfuverk í Ísrael."

7:15 And it shall be, that he that is taken with the devoted thing shall be burnt with fire, he and all that he hath; because he hath transgressed the covenant of Yahwe, and because he hath wrought folly in Israel.

7:16 Jósúa reis árla morguninn eftir og leiddi Ísrael fram, hverja ættkvísl út af fyrir sig. Kom þá upp hlutur Júda ættkvíslar.

7:16 So Joshua rose up early in the morning, and brought Israel near by their tribes; and the tribe of Judah was taken:

7:17 Þá leiddi hann fram kynþáttu Júda, og kom upp hlutur Seraks kynþáttar. Því næst leiddi hann fram kynþátt Seraks, hverja ætt út af fyrir sig, og kom upp hlutur Sabdí ættar.

7:17 and he brought near the family of Judah; and he took the family of the Zerahites: and he brought near the family of the Zerahites man by man; and Zabdi was taken:

7:18 Síðan leiddi hann fram ætt hans, hvern karlmann út af fyrir sig, og kom þá upp hlutur Akans Karmisonar, Sabdisonar, Serakssonar, af Júda ættkvísl.

7:18 and he brought near his household man by man; and Achan, the son of Carmi, the son of Zabdi, the son of Zerah, of the tribe of Judah, was taken.

7:19 Þá sagði Jósúa við Akan: "Sonur minn, gef þú Drottni, Ísraels Guði, dýrdina og gjör játningu fyrir honum. Seg mér, hvað þú hefir gjört, leyn mig engu."

7:19 And Joshua said unto Achan, My son, give, I pray thee, glory to Yahwe, the God of Israel, and make confession unto him; and tell me now what thou hast done; hide it not from me.

7:20 Akan svaraði Jósúa og sagði: "Sannlega hefi ég syndgað gegn Drottni, Ísraels Guði. Svo og svo hefi ég gjört.

7:20 And Achan answered Joshua, and said, Of a truth I have sinned against Yahwe, the God of Israel, and thus and thus have I done:

7:21 Ég sá meðal herfangsins fagra skikkju sínearska, tvö hundruð sikla silfurs, og gullstöng eina, er vó fimmtíu sikla. Ég ágirtist þetta og tók það. Og sjá, það er fölgð í jörðu í tjaldi minnu og silfrið undir."

7:21 when I saw among the spoil a goodly Babylonish mantle, and two hundred shekels of silver, and a wedge of gold of fifty shekels weight, then I coveted them, and took them; and, behold, they are hid in the earth in the midst of my tent, and the silver under it.

7:22 Jósúa sendi þá sendimenn þangað. Þeir runnu til tjaldsins, og sjá, það var fölgð í tjaldi hans, og silfrið undir.

7:22 So Joshua sent messengers, and they ran unto the tent; and, behold, it was hid in his tent, and the silver under it.

7:23 Og þeir tóku það úr tjaldinu og færðu það Jósúa og öllum Ísraelsmönnum og lögðu það niður frammi fyrir Drottni.

7:23 And they took them from the midst of the tent, and brought them unto Joshua, and unto all the children of Israel; and they laid them down before Yahwe.

7:24 Þá tók Jósúa Akan Seraksson, silfrið, skikkjuna, gullstöngina, sonu hans og dætur, uxu hans, asna og sauðfé, svo og tjald hans og allt, sem hann átti, í viðurvist alls Ísraels, og fór með það upp í Akordal.

7:24 And Joshua, and all Israel with him, took Achan the son of Zerah, and the silver, and the mantle, and the wedge of gold, and his sons, and his daughters, and his oxen, and his asses, and his sheep, and his tent, and all that he had: and they brought them up unto the valley of Achor.

7:25 Þá sagði Jósúa: "Hví hefir þú stofnað oss í ógæfu? Drottinn stofni þér í ógæfu í dag!" Og allur Ísrael lamdi hann grjóti, og þeir brenndu þá í eldi og grýttu þá.

7:25 And Joshua said, Why hast thou troubled us? Yahwe shall trouble thee this day. And all Israel stoned him with stones; and they burned them with fire, and stoned them with stones.

7:26 Gjörðu þeir steindys mikla yfir hann, og er hún þar enn í dag. Og Drottinn lét af hinni brennandi reiði sinni. Fyrir því heitir þessi staður Akordalur allt fram á þennan dag.

7:26 And they raised over him a great heap of stones, unto this day; and Yahwe turned from the fierceness of his anger. Wherefore the name of that place was called, The valley of Achor, unto this day.

8:1 Drottinn sagði við Jósúa: "Óttast þú eigi og lát eigi hugfallast. Tak með þér allt herliðið, og tak þig upp og far til Ai. Sjá, ég mun gefa konunginn í Ai, fólki hans, borg og land í þínar hendur.

8:1 And Yahwe said unto Joshua, Fear not, neither be thou dismayed: take all the people of war with thee, and arise, go up to Ai; see, I have given into thy hand the king of Ai, and his people, and his city, and his land;

8:2 Og þú skalt fara með Ai og konung hennar eins og þú fórst með Jerikó og

konung hennar. Þó megið þér taka herfang það og fénað þann, sem þar er, yður til handa. Settu launsátur að baki borgarinnar."

8:2 And thou shalt do to Ai and her king as thou didst unto Jericho and her king: only the spoil thereof, and the cattle thereof, shall ye take for a prey unto yourselves: set thee an ambush for the city behind it.

8:3 Þá tók Jósúa sig upp með allt herliðið og hélt til Ai. En Jósúa valdi nú þrjátíu þúsundir hraustra manna og sendi þá af stað um nóttina

8:3 So Joshua arose, and all the people of war, to go up to Ai: and Joshua chose out thirty thousand men, the mighty men of valor, and sent them forth by night.

8:4 og lagði svo fyrir þá: "Sjáið til! Þér skuluð liggja í launsátri að baki borgarinnar, en verið ekki mjög langt frá borginni og verið allir viðbúnir.

8:4 And he commanded them, saying, Behold, ye shall lie in ambush against the city, behind the city; go not very far from the city, but be ye all ready:

8:5 Sjálfur mun ég fara til borgarinnar með alla mína menn, og er þeir fara út í móti oss, eins og hið fyrra sinnið, munum vér flýja undan þeim.

8:5 and I, and all the people that are with me, will approach unto the city. And it shall come to pass, when they come out against us, as at the first, that we will flee before them;

8:6 Og þeir munu veita oss eftirför, uns vér höfum teygt þá burt frá borginni. Því að þeir munu segja: 'Nú flýja þeir fyrir oss, eins og hið fyrra sinnið,' og vér munum flýja fyrir þeim.

8:6 and they will come out after us, till we have drawn them away from the city; for they will say, They flee before us, as at the first: so we will flee before them;

8:7 Þá skuluð þér spretta upp úr launsátrinu og taka borgina, því að Drottinn, Guð yðar, mun gefa hana á yðar vald.

8:7 and ye shall rise up from the ambush, and take possession of the city: for Yahwe your God will deliver it into your hand.

8:8 En er þér hafið tekið borgina herskildi, skuluð þér leggja eld í borgina. Gjörið það, sem Drottinn segir. Gefið nú gætur að: ég hef boðið yður það."

8:8 And it shall be, when ye have seized upon the city, that ye shall set the city on fire; according to the word of Yahwe shall ye do: see, I have commanded you.

8:9 Sendi Jósúa þá nú af stað, og fóru þeir í launsátrið og námu staðar milli Betel og Ai, vestanvert við Ai. En Jósúa hafði við um nóttina meðal lýðsins.

8:9 And Joshua sent them forth; and they went to the ambushment, and abode between Beth-el and Ai, on the west side of Ai: but Joshua lodged that night among the people.

8:10 Morguninn eftir reis Jósúa árla og kannaði liðið. Fór hann því næst sjálfur og öldungar Ísraels fyrir liðinu upp til Ai.

8:10 And Joshua arose up early in the morning, and mustered the people, and went up, he and the elders of Israel, before the people to Ai.

8:11 Og allt herliðið, sem með honum var, fór upp þangað. Héldu þeir fram, þar til er þeir komu gegnt borginni. Þar settu þeir herbúðir sínar fyrir norðan Ai, og var dalurinn milli þeirra og Ai.

8:11 And all the people, even the men of war that were with him, went up, and drew nigh, and came before the city, and encamped on the north side of Ai: now there was a valley between him and Ai.

8:12 Því næst tók hann um fimm þúsundir manns og setti þá í launsátur milli Betel og Ai, vestanvert við borgina.

8:12 And he took about five thousand men, and set them in ambush between Beth-el and Ai, on the west side of the city.

8:13 Þeir fylktu nú liðinu, öllum hernum, sem var fyrir norðan borgina, og afturliðinu fyrir vestan borgina. En Jósúa fór þessa sömu nótt ofan í dalinn miðjan.

8:13 So they set the people, even all the host that was on the north of the city, and their liers-in-wait that were on the west of the city; and Joshua went that night into the midst of the valley.

8:14 Er konungurinn í Ai varð þessa vís, höfðu borgarmenn hraðan á, risu árla og fóru út í móti Ísrael til orustu, hann og allt hans lið, á ákveðnum stað gegnt Jórdandalnum. En hann vissi ekki, að honum var búin launsát að borgar baki.

8:14 And it came to pass, when the king of Ai saw it, that they hastened and rose up early, and the men of the city went out against Israel to battle, he and all his people, at the time appointed, before the Arabah; but he knew not that there was an ambush against him behind the city.

8:15 En Jósúa og allur Ísrael létust bíða ósigur fyrir þeim og flýðu á leið til eyðimerkurinnar.

8:15 And Joshua and all Israel made as if they were beaten before them, and fled by the way of the wilderness.

8:16 Voru þá allir menn, er í borginni voru, kvaddir til að reka flóttann, og veittu þeir Jósúa eftirför og létu teygjast burt frá borginni.

8:16 And all the people that were in the city were called together to pursue after them: and they pursued after Joshua, and were drawn away from the city.

8:17 Varð enginn maður eftir í Ai og Betel, sá er eigi færi eftir Ísrael: skildu þeir eftir opna borgina og veittu Ísrael eftirför.

8:17 And there was not a man left in Ai or Beth-el, that went not out after Israel: and they left the city open, and pursued after Israel.

8:18 Þá sagði Drottinn við Jósúa: "Rétt þú út spjót það, sem þú hefir í hendi þér, gegn Ai, því að ég mun gefa hana þér á vald." Og Jósúa rétti út spjótið, sem hann hafði í hendi sér, gegn borginni.

8:18 And Yahwe said unto Joshua, Stretch out the javelin that is in thy hand toward Ai; for I will give it into thy hand. And Joshua stretched out the javelin that was in his hand toward the city.

8:19 Þá spratt launsátursliðið hratt upp úr stað sínum. Skunduðu þeir að, er hann rétti út höndina, fóru inn í borgina og tóku hana, lögðu því næst sem skjófast eld í borgina.

8:19 And the ambush arose quickly out of their place, and they ran as soon as he had stretched out his hand, and entered into the city, and took it; and they hastened and set the city on fire.

8:20 En er Ai-menn sneru sér við, sáu þeir að reyk lagði upp af borginni til himins, og brast þá nú þróttur, svo að þeir máttu í hvoruga áttina flýja, og liðið, sem flúið hafði til eyðimerkurinnar, snerist nú í móti þeim, er rekið höfðu flóttann.

8:20 And when the men of Ai looked behind them, they saw, and, behold, the smoke of the city ascended up to heaven, and they had no power to flee this way or that way: and the people that fled to the wilderness turned back upon the pursuers.

8:21 En er Jósúa og allur Ísrael sáu, að launsátursliðið hafði tekið borgina og að reykinn lagði upp af borginni, þá hurfu þeir aftur og gjörðu áhlaup á Ai-menn.

8:21 And when Joshua and all Israel saw that the ambush had taken the city, and that the smoke of the city ascended, then they turned again, and slew the men of Ai.

8:22 Hinir komu þá og úr borginni út í móti þeim, og urðu þeir nú milli Ísraelsmanna, sem umkringdu þá á alla vegu. Felldu þeir þá, svo að enginn var eftir skilinn, sá er undan kæmist eða forðaði lífi sínu.

8:22 And the others came forth out of the city against them; so they were in the midst of Israel, some on this side, and some on that side: and they smote them, so that they let none of them remain or escape.

8:23 En konunginum í Ai náðu þeir lífandi á sitt vald og fóru með hann til Jósúa.

8:23 And the king of Ai they took alive, and brought him to Joshua.

8:24 Er Ísrael hafði drepð alla Ai-búa úti á víðavangi, í eyðimörkinni, þangað sem þeir höfðu veitt þeim eftirför, og þeir voru allir fallnir fyrir sverðseggjum, svo að enginn þeirra var eftir, þá hurfu allir Ísraelsmenn aftur til Ai og felldu íbúana með sverðseggjum.

8:24 And it came to pass, when Israel had made an end of slaying all the inhabitants of Ai in the field, in the wilderness wherein they pursued them, and they were all fallen by the edge of the sword, until they were consumed, that all Israel returned unto Ai, and smote it with the edge of the sword.

8:25 Og allir þeir, sem féllu á þeim degi, bæði karlar og konur, voru tólf þúsund manns, allir Ai-búar.

8:25 And all that fell that day, both of men and women, were twelve thousand, even all the men of Ai.

8:26 Jósúa dró ekki að sér höndina, sem hann hélt í spjótinu, uns hann hafði gjöreitt öllum Ai-búum.

8:26 For Joshua drew not back his hand, wherewith he stretched out the javelin, until

he had utterly destroyed all the inhabitants of Ai.

8:27 En fénaðinum og herfangi því, er í borginni var, rændu Ísraelsmenn sér til handa eftir boði Drottins, því er hann hafði lagi fyrir Jósúa.

8:27 Only the cattle and the spoil of that city Israel took for prey unto themselves, according unto the word of Yahwe which he commanded Joshua.

8:28 Jósúa brenndi Ai og gjörði hana að ævinlegri grjóthrúgu, eyðirúst, fram á þennan dag.

8:28 So Joshua burnt Ai, and made it a heap for ever, even a desolation, unto this day.

8:29 Og konunginn í Ai lét hann hengja á tré og lét hann hanga til kvelds, en um sólarlagsbil bauð Jósúa að taka líkama hans ofan af trénu. Köstuðu þeir honum út fyrir borgarhliðið og gjörðu yfir hann steindys mikla, og er hún þar enn í dag.

8:29 And the king of Ai he hanged on a tree until the eventide: and at the going down of the sun Joshua commanded, and they took his body down from the tree, and cast it at the entrance of the gate of the city, and raised thereon a great heap of stones, unto this day.

8:30 Jósúa reisti Drottnei, Ísraels Guði, altari á Ebalfjalli.

8:30 Then Joshua built an altar unto Yahwe, the God of Israel, in mount Ebal,

8:31 eins og Móse, þjónn Drottins, hafði boðið Ísraelsmönnum, samkvæmt því sem skrifað er í lögmálsbók Móse, altari af óhöggnum steinum, er járnól hafði ekki verið borið að. Og þeir fórnðu Drottnei brennifórnunum á því og slátruðu heillafornum.

8:31 as Moses the servant of Yahwe commanded the children of Israel, as it is written in the book of the law of Moses, an altar of unhewn stones, upon which no man had lifted up any iron: and they offered thereon burnt-offerings unto Yahwe, and sacrificed peace-offerings.

8:32 Og hann skrifaði þar á steinana eftirrit af lögmáli Móse, því er hann hafði skrifað í augsyn Ísraelsmanna.

8:32 And he wrote there upon the stones a copy of the law of Moses, which he wrote, in the presence of the children of Israel.

8:33 Og allur Ísrael, öldungar hans, tilsjónarmenn og dómamar stóðu báðumegin við örkina, gegnt levítaprestunum, er báru sáttmálsörk Drottins, bæði útlendir menn og innbornir, annar helmingurinn utan í Garisímfjalli og hinn helmingurinn utan í Ebalfjalli, samkvæmt því sem Móse, þjónn Drottins, hafði boðið, að blessa Ísraelslýð.

8:33 And all Israel, and their elders and officers, and their judges, stood on this side of the ark and on that side before the priests the Levites, that bare the ark of the covenant of Yahwe, as well the sojourner as the homeborn; half of them in front of mount Gerizim, and half of them in front of mount Ebal; as Moses the servant of Yahwe had commanded at the first, that they should bless the people of Israel.

8:34 Og eftir það las hann upp öll orð lögmálsins, blessunina og

bannfæringuna, samkvæmt öllu því, sem skrifað er í lögmálsbókinni.

8:34 And afterward he read all the words of the law, the blessing and the curse, according to all that is written in the book of the law.

8:35 Ekkert orð af því, er Móse hafði boðið, var úr felld. Jósúa las það allt upp fyrir öllum söfnuði Ísraels, einnig fyrir konum og börnum og útlendingum þeim, er með þeim höfðu farið.

8:35 There was not a word of all that Moses commanded, which Joshua read not before all the assembly of Israel, and the women, and the little ones, and the sojourners that were among them.

9:1 Þegar allir konungar þeir, sem bjuggu hinumegin Jórdanar, í fjalllendinu, á láglandinu og á öllu strandlendinu við hafið mikla gegnt Líbanon - Hetítar, Amorítar, Kanaanítar, Peresítar, Hevítar og Jebúsítar - spurðu þetta.

9:1 And it came to pass, when all the kings that were beyond the Jordan, in the hill-country, and in the lowland, and on all the shore of the great sea in front of Lebanon, the Hittite, and the Amorite, the Canaanite, the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite, heard thereof;

9:2 þá söfnuðust þeir saman, allir sem einn maður, til þess að berjast við Jósúa og Ísrael.

9:2 that they gathered themselves together, to fight with Joshua and with Israel, with one accord.

9:3 En íbúar í Gibeon fréttu, hvernig Jósúa hafði farið með Jerikó og Ai.

9:3 But when the inhabitants of Gibeon heard what Joshua had done unto Jericho and to Ai,

9:4 Beittu þeir nú líka slagð. Fóru þeir og fengu sér veganesí, tóku gamla sekki á asna sína, og gamla, rífna og samanbundna vínbelgi.

9:4 they also did work wilily, and went and made as if they had been ambassadors, and took old sacks upon their asses, and wine-skins, old and rent and bound up,

9:5 og gamla, bættá skó á fætur sér og fóru í gömul fót, og allt brauð, sem þeir höfðu í nesti, var hart og komið í mola.

9:5 and old and patched shoes upon their feet, and old garments upon them; and all the bread of their provision was dry and was become mouldy.

9:6 Fóru þeir á fund Jósúa í herbúðirnar í Gilgal og sögðu við hann og Ísraelsmenn: "Vér erum komnir frá fjarlægðu landi, gjörð nú sáttmála við oss!"

9:6 And they went to Joshua unto the camp at Gilgal, and said unto him, and to the men of Israel, We are come from a far country: now therefore make ye a covenant with us.

9:7 Þá svöruðu Ísraelsmenn Hevítunum: "Vera má, að þér búið meðal vor. Hvernig megum vér þá gjöra sáttmála við yður?"

9:7 And the men of Israel said unto the Hivites, Peradventure ye dwell among us; and how shall we make a covenant with you?

9:8 Þá sögðu þeir við Jósúa: "Vér erum þjónar þínir." Jósúa sagði við þá:

"Hverjir eruð þér og hvaðan komið þér?"

9:8 And they said unto Joshua, We are thy servants. And Joshua said unto them, Who are ye? and from whence come ye?

9:9 Þeir sögðu við hann: "Vér þjónar þínir erum komnir frá mjög fjarlægum landi fyrir sakir nafns Drottins Guðs þíns, því að vér höfum heyrt hans getið, svo og alls þess, er hann gjörði Egyptum.

9:9 And they said unto him, From a very far country thy servants are come because of the name of Yahwe thy God: for we have heard the fame of him, and all that he did in Egypt,

9:10 sem og þess, hvernig hann fór með báða Amorítakonungana, sem bjuggu hinumegin Jórdanar, þá Sihon konung í Heshbon og Óg konung í Basan, sem bjó í Astarót.

9:10 and all that he did to the two kings of the Amorites, that were beyond the Jordan, to Sihon king of Heshbon, and to Og king of Bashan, who was at Ashtaroth.

9:11 Fyrir því sögðu öldungar vorir og allir íbúar lands vors við oss: 'Takið yður veganesti og farið til fundar við þá og segið við þá: Vér erum þjónar yðar, gjörði nú sáttmála við oss.'

9:11 And our elders and all the inhabitants of our country spake to us, saying, Take provision in your hand for the journey, and go to meet them, and say unto them, We are your servants: and now make ye a covenant with us.

9:12 Sjáið hér brauð vort. Vér tókum það nýbakað oss til nestis að heiman, þá er vér lögðum af stað á yðar fund, en sjá, nú er það orðið hart og komið í mola.

9:12 This our bread we took hot for our provision out of our houses on the day we came forth to go unto you; but now, behold, it is dry, and is become mouldy:

9:13 Og vínbelgir þessir voru nýir, þegar vér létum á þá, en sjá, nú eru þeir farnir að rifna, og þessi klæði vor og skór vorir eru slitnir orðnir á þessari afar löngu leið.

9:13 and these wine-skins, which we filled, were new; and, behold, they are rent: and these our garments and our shoes are become old by reason of the very long journey.

9:14 Þá tóku Ísraelsmenn nokkuð af nesti þeirra, en atkvæða Drottins leituðu þeir ekki.

9:14 And the men took of their provision, and asked not counsel at the mouth of Yahwe.

9:15 Hét Jósúa þeim þá friði og gjörði þann sáttmála við þá, að hann skyldi láta þá lífi halda, og höfuðsmenn safnaðarins bundu það svardögum við þá.

9:15 And Joshua made peace with them, and made a covenant with them, to let them live: and the princes of the congregation sware unto them.

9:16 Þremur dögum eftir að þeir höfðu gjört þennan sáttmála við þá, spurðist það, að þeir væru þar úr grenndinni og að þeir byggju mitt á meðal þeirra.

9:16 And it came to pass at the end of three days after they had made a covenant with

them, that they heard that they were their neighbors, and that they dwelt among them.

9:17 Ísraelsmenn lögðu þá upp og komu á þriðja degi til borga þeirra, en borgir þeirra voru Gibeon, Kefíra, Beerót og Kirjat Jearim.

9:17 And the children of Israel journeyed, and came unto their cities on the third day. Now their cities were Gibeon, and Chephirah, and Beeroth, and Kiriath-jearim.

9:18 Og Ísraelsmenn drápu þá eigi, því að höfuðsmenn safnaðarins höfðu svarið þeim grið í nafni Drottins, Ísraels Guðs. Möglaði þá allur söfnuðurinn gegn höfuðsmönnum.

9:18 And the children of Israel smote them not, because the princes of the congregation had sworn unto them by Yahwe, the God of Israel. And all the congregation murmured against the princes.

9:19 Þá sögðu allir höfuðsmennirnir við gjörvallan söfnuðinn: "Vér höfum svarið þeim grið í nafni Drottins, Ísraels Guðs. Fyrir því megum vér nú eigi snerta þá.

9:19 But all the princes said unto all the congregation, We have sworn unto them by Yahwe, the God of Israel: now therefore we may not touch them.

9:20 Þetta munum vér við þá gjöra og láta þá lífi halda, svo að eigi komi yfir oss reiði vegna eiðsins, er vér sörum þeim."

9:20 This we will do to them, and let them live; lest wrath be upon us, because of the oath which we sware unto them.

9:21 Og höfuðsmennirnir sögðu: "Þeir skulu lífi halda!" Og þeir urðu viðarhöggsmenn og vatnsberar fyrir allan söfnuðinn, eins og höfuðsmennirnir höfðu sagt þeim.

9:21 And the princes said unto them, Let them live: so they became hewers of wood and drawers of water unto all the congregation, as the princes had spoken unto them.

9:22 Þá lét Jósúa kalla þá og mælti við þá á þessa leið: "Hví svikuð þér oss, er þér sögðu: 'Vér eigum heima mjög langt í burtu frá yður,' þar sem þér þó báðið mitt á meðal vor?

9:22 And Joshua called for them, and he spake unto them, saying, Wherefore have ye beguiled us, saying, We are very far from you; when ye dwell among us?

9:23 Fyrir því skuluð þér nú vera bölvadír og jafnan vera þrælur upp frá þessu, bæði viðarhöggsmenn og vatnsberar fyrir hús Guðs míns."

9:23 Now therefore ye are cursed, and there shall never fail to be of you bondmen, both hewers of wood and drawers of water for the house of my God.

9:24 Þá svöruðu þeir Jósúa og sögðu: "Öss þjónum þínum var frá því sagt, að Drottinn, Guð þinn, hefði heitið Móse, þjóni sínum, að gefa yður allt landið, en eyða öllum landsbúum fyrir yður. Fyrir því urðum vér hræddir um líf vort fyrir yður og tókum því þetta til bragðs.

9:24 And they answered Joshua, and said, Because it was certainly told thy servants, how that Yahwe thy God commanded

his servant Moses to give you all the land, and to destroy all the inhabitants of the land from before you; therefore we were sore afraid for our lives because of you, and have done this thing.

9:25 En nú eruð vér á þínu valdi. Far þú með oss svo sem þér þykir gott og rétt vera."

9:25 And now, behold, we are in thy hand: as it seemeth good and right unto thee to do unto us, do.

9:26 Og Jósúa fór svo með þá og frelsaði þá úr höndum Ísraelsmanna, svo að þeir drápu þá ekki.

9:26 And so did he unto them, and delivered them out of the hand of the children of Israel, that they slew them not.

9:27 Og hann gjörði þá á þeim degi að viðarhöggsmönnum og vatnsberum fyrir söfnuðinn og fyrir altari Drottins á þeim stað, er hann mundi til velja, og er svo enn í dag.

9:27 And Joshua made them that day hewers of wood and drawers of water for the congregation, and for the altar of Yahwe, unto this day, in the place which he should choose.

10:1 Er Adónisedek, konungur í Jerúsalem, frétti að Jósúa hefði unnið Aí og gjöreytt hana, að hann hefði farið með Aí og konung hennar eins og hann fór með Jerikó og konung hennar, og að Gibeonbúar hefðu gjört frið við Ísrael og byggju meðal þeirra.

10:1 Now it came to pass, when Adonizedek king of Jerusalem heard how Joshua had taken Ai, and had utterly destroyed it; as he had done to Jericho and her king, so he had done to Ai and her king; and how the inhabitants of Gibeon had made peace with Israel, and were among them;

10:2 Þá urðu þeir mjög hræddir, því að Gibeon var stór borg, engu minni en konungaborgirnar, og hún var stærri en Aí og allir borgarbúar hreystimenn.

10:2 that they feared greatly, because Gibeon was a great city, as one of the royal cities, and because it was greater than Ai, and all the men thereof were mighty.

10:3 Sendi Adónisedek, konungur í Jerúsalem, þá til Hóhams, konungs í Hebron, til Pirams, konungs í Jarmút, til Jafía, konungs í Lakís, og til Debírs, konungs í Eglon, og lét segja þeim:

10:3 Wherefore Adonizedek king of Jerusalem sent unto Hoham king of Hebron, and unto Piram king of Jarmuth, and unto Japhia king of Lachish, and unto Debir king of Eglon, saying,

10:4 "Komið til móts við mig og veitið mér fulltingi, að vér megum vinna Gibeon, því að hún hefir gjört frið við Jósúa og Ísraelsmenn."

10:4 Come up unto me, and help me, and let us smite Gibeon; for it hath made peace with Joshua and with the children of Israel.

10:5 Þá söfnuðust saman fimm konungar Amoríta og fóru þangað með öllu liði sínu: konungurinn í Jerúsalem, konungurinn í Hebron, konungurinn í Jarmút, konungurinn í Lakís og konungurinn í Eglon. Settust þeir um Gibeon og tóku að herja á hana.

10:5 Therefore the five kings of the Amorites, the king of Jerusalem, the king of Hebron, the

king of Jarmuth, the king of Lachish, the king of Eglon, gathered themselves together, and went up, they and all their hosts, and encamped against Gibeon, and made war against it.

10:6 Gíbeonmenn sendu þá til Jósúa í herbúðirnar í Gilgal, og létu segja honum: "Slá ekki hendi þinni af þjónum þínum. Kom sem skjótast oss til hjálpar og veit oss fulltingi. Því að allir konungar Amoríta, þeirra er búa í fjallendinu, hafa safnast saman í móti oss."

10:6 And the men of Gibeon sent unto Joshua to the camp to Gilgal, saying, Slack not thy hand from thy servants; come up to us quickly, and save us, and help us: for all the kings of the Amorites that dwell in the hill-country are gathered together against us.

10:7 Þá fór Jósúa frá Gilgal með allt lið sitt og alla kappu sína.

10:7 So Joshua went up from Gilgal, he, and all the people of war with him, and all the mighty men of valor.

10:8 Drottinn sagði við Jósúa: "Þú skalt ekki hræðast þá, því að ég mun gefa þá í þínar hendur. Enginn þeirra mun fá staðist fyrir þér."

10:8 And Yahwe said unto Joshua, Fear them not: for I have delivered them into thy hands; there shall not a man of them stand before thee.

10:9 Jósúa kom nú að þeim óvörum, því að hann hélt áfram ferðinni alla nóttina frá Gilgal.

10:9 Joshua therefore came upon them suddenly; for he went up from Gilgal all the night.

10:10 Og Drottinn gjörði þá felmtsfulla fyrir Ísrael og bið þeir mikinn ósigur við Gíbeon, en hinir eltu þá í áttina til stígsins, er liggur upp að Bet Hóron, og feldu menn á flóttanum allt til Aseka og Makeda.

10:10 And Yahwe discomfited them before Israel, and he slew them with a great slaughter at Gibeon, and chased them by the way of the ascent of Beth-horon, and smote them to Azekah, and unto Makkedah.

10:11 En er þeir flyðu fyrir Ísrael og voru á leið niður frá Bet Hóron, þá lét Drottinn stóra steina falla yfir þá af himni alla leið til Aseka, svo að þeir dóu. Voru þeir fleiri, er féllu fyrir haglsteinunum, en þeir, er Ísraelsmenn drápu með sverðeggjum.

10:11 And it came to pass, as they fled from before Israel, while they were at the descent of Beth-horon, that Yahwe cast down great stones from heaven upon them unto Azekah, and they died: they were more who died with the hailstones than they whom the children of Israel slew with the sword.

10:12 Þá talaði Jósúa við Drottin, þann dag er Drottinn gaf Amoríta á vald Ísraelsmönnum, og hann mælti í áheyrn Ísraels: Sól státt þú kyrr í Gíbeon, og þú, tungl, í Ajalondal!

10:12 Then spake Joshua to Yahwe in the day when Yahwe delivered up the Amorites before the children of Israel; and he said in the sight of Israel, Sun, stand thou still upon Gibeon; And thou, Moon, in the valley of Ajalon.

10:13 Og sólin stóð kyrr, og tunglið staðnaði, uns lýðurinn hafði hefnt sín á óvinum sínum. Svo er skrifað í Bók hinna réttlátu. Þá staðnaði sólin á miðjum himni og hraðaði sér eigi að ganga undir nær því heilan dag.

10:13 And the sun stood still, and the moon stayed, Until the nation had avenged themselves of their enemies. Is not this written in the book of Jashar? And the sun stayed in the midst of heaven, and hastened not to go down about a whole day.

10:14 Og enginn dagur hefir þessum degi líkur verið, hvorki fyrr né síðar, að Drottinn skyldi láta að orðum manns, því að Drottinn barðist fyrir Ísrael.

10:14 And there was no day like that before it or after it, that Yahwe hearkened unto the voice of a man: for Yahwe fought for Israel.

10:15 Jósúa fór þá aftur til herbúðanna í Gilgal og allur Ísrael með honum.

10:15 And Joshua returned, and all Israel with him, unto the camp to Gilgal.

10:16 Konungarnir fimm, er fyrr var getið, flyðu og leyndust í hellinum hjá Makeda.

10:16 And these five kings fled, and hid themselves in the cave at Makkedah.

10:17 Þá var Jósúa sagt svo frá: "Konungarnir fimm eru fundnir. Þeir leynast í hellinum hjá Makeda."

10:17 And it was told Joshua, saying, The five kings are found, hidden in the cave at Makkedah.

10:18 Þá sagði Jósúa: "Veltið stórum steinum fyrir hellismunnann og setjið menn við hann til að geta þeirra.

10:18 And Joshua said, Roll great stones unto the mouth of the cave, and set men by it to keep them:

10:19 En sjálfir skuluð þér eigi staðar nema. Veitið óvinum yðar eftirlör, vinnið á þeim, sem aftastir fara, og látið þá ekki komast inn í borgir sínar, því að Drottinn, Guð yðar, hefir gefið þá yður á vald."

10:19 but stay not ye; pursue after your enemies, and smite the hindmost of them; suffer them not to enter into their cities: for Yahwe your God hath delivered them into your hand.

10:20 Er Jósúa og Ísraelsmenn höfðu unnið mikinn sigur á þeim, svo að þeir voru frá með öllu (en þeir af þeim, er undan höfðu komist, höfðu farið inn í viggirtu borgirnar).

10:20 And it came to pass, when Joshua and the children of Israel had made an end of slaying them with a very great slaughter, till they were consumed, and the remnant which remained of them had entered into the fortified cities,

10:21 Þá sneri allt liðið aftur til Jósúa í herbúðirnar við Makeda heilu og höldnu. Þorði enginn frammar orð að mæla gegn Ísraelsmönnum.

10:21 that all the people returned to the camp to Joshua at Makkedah in peace: none moved his tongue against any of the children of Israel.

10:22 Þá sagði Jósúa: "Opnið hellismunnann og leiðið þessa

fimm konunga út til mín úr hellinum."

10:22 Then said Joshua, Open the mouth of the cave, and bring forth those five kings unto me out of the cave.

10:23 Þeir gjörðu svo og leiddu þessa fimm konunga til hans úr hellinum: konunginn í Jerúsalem, konunginn í Hebron, konunginn í Jarmút, konunginn í Lakís og konunginn í Eglon.

10:23 And they did so, and brought forth those five kings unto him out of the cave, the king of Jerusalem, the king of Hebron, the king of Jarmuth, the king of Lachish, the king of Eglon.

10:24 Og er þeir höfðu leitt konunga þessa út til Jósúa, þá kallaði Jósúa saman alla menn í Ísrael og sagði við fyrirlíða hermannanna, þá er með honum höfðu farið: "Komið hingað og stigið fæti á háls konungum þessum!" Þeir gengu þá fram og stígu fæti á háls þeim.

10:24 And it came to pass, when they brought forth those kings unto Joshua, that Joshua called for all the men of Israel, and said unto the chiefs of the men of war that went with him, Come near, put your feet upon the necks of these kings. And they came near, and put their feet upon the necks of them.

10:25 Þá sagði Jósúa við þá: "Óttist ekki og látið ekki hugfallast, verið hughrastir og öruggir, því að svo mun Drottinn fara með alla óvini yðar, er þér berjist við."

10:25 And Joshua said unto them, Fear not, nor be dismayed; be strong and of good courage: for thus shall Yahwe do to all your enemies against whom ye fight.

10:26 Eftir það lét Jósúa drepa þá, og er hann hafði liflátið þá, lét hann hengja þá á fimm tré, og þeir héngu á trjánum allt til kvelds.

10:26 And afterward Joshua smote them, and put them to death, and hanged them on five trees: and they were hanging upon the trees until the evening.

10:27 En er komið var undir sólarlag, bauð Jósúa að taka þá ofan af trjánum. Þá köstuðu þeir þeim í hellinn, sem þeir höfðu leynst í, og báru síðan stóra steina fyrir hellismunnann, og eru þeir þar enn í dag.

10:27 And it came to pass at the time of the going down of the sun, that Joshua commanded, and they took them down off the trees, and cast them into the cave wherein they had hidden themselves, and laid great stones on the mouth of the cave, unto this very day.

10:28 Þennan sama dag vann Jósúa Makeda og tók hana herskildi, og hann bannferði konung hennar, svo og borgina og alla þá menn, sem í henni voru. Lét hann engan komast undan, og með konunginn í Makeda fór hann eins og hann hafði farið með konunginn í Jerikó.

10:28 And Joshua took Makkedah on that day, and smote it with the edge of the sword, and the king thereof: he utterly destroyed them and all the souls that were therein; he left none remaining; and he did to the king of Makkedah as he had done unto the king of Jericho.

10:29 Síðan fór Jósúa og allur Ísrael með honum frá Makeda til Libna og herjaði á Libna.

10:29 And Joshua passed from Makkedah, and all Israel with him, unto Libnah, and fought against Libnah:

10:30 Og Drottinn gaf einnig hana í hendur Ísrael, svo og konung hennar, og hann tók hana herskildi og drap alla þá menn, er í henni voru. Lét hann þar engan komast undan, og hann fór með konung hennar eins og hann hafði farið með konunginn í Jerikó.

10:30 and Yahwe delivered it also, and the king thereof, into the hand of Israel; and he smote it with the edge of the sword, and all the souls that were therein; he left none remaining in it; and he did unto the king thereof as he had done unto the king of Jericho.

10:31 Því næst fór Jósúa og allur Ísrael með honum frá Libna til Lakís og settist um hana og herjaði á hana.

10:31 And Joshua passed from Libnah, and all Israel with him, unto Lachish, and encamped against it, and fought against it:

10:32 Og Drottinn gaf Lakís í hendur Ísrael, og hann vann hana á öðrum degi og tók hana herskildi og drap alla menn, sem í henni voru, öldungis eins og hann hafði farið með Libna.

10:32 and Yahwe delivered Lachish into the hand of Israel; and he took it on the second day, and smote it with the edge of the sword, and all the souls that were therein, according to all that he had done to Libnah.

10:33 Þá fór Hóram, konungur í Geser, til liðs við Lakís, en Jósúa felldi hann og lið hans, svo að enginn þeirra komst undan.

10:33 Then Horam king of Gezer came up to help Lachish; and Joshua smote him and his people, until he had left him none remaining.

10:34 Því næst fór Jósúa og allur Ísrael með honum frá Lakís til Eglon, og þeir settust um hana og herjuðu á hana.

10:34 And Joshua passed from Lachish, and all Israel with him, unto Eglon; and they encamped against it, and fought against it;

10:35 Og þeir unnu hana samdægurs og tóku hana herskildi, og alla menn, er í henni voru, bannferði hann þennan sama dag, öldungis eins og hann hafði farið með Lakís.

10:35 and they took it on that day, and smote it with the edge of the sword; and all the souls that were therein he utterly destroyed that day, according to all that he had done to Lachish.

10:36 Þá fór Jósúa og allur Ísrael með honum frá Eglon til Hebron, og þeir herjuðu á hana.

10:36 And Joshua went up from Eglon, and all Israel with him, unto Hebron; and they fought against it:

10:37 Og þeir unnu hana og tóku hana herskildi; og þeir felldu konung hennar og alla íbúana í borgunum þar umhverfis og alla menn, sem í henni voru, svo að enginn komst undan, öldungis eins og hann hafði farið með Eglon, og hann bannferði borgina og alla menn, er í henni voru.

10:37 and they took it, and smote it with the edge of the sword, and the king thereof, and all the cities thereof, and all the souls that were therein; he left none remaining, according to all that he had done to Eglon; but he utterly destroyed it, and all the souls that were therein.

10:38 Þá sneri Jósúa og allur Ísrael með honum aftur til Debír og herjaði á hana.

10:38 And Joshua returned, and all Israel with him, to Debir, and fought against it:

10:39 Náði hann henni og konungi hennar og öllum borgunum þar umhverfis á sitt vald; felldu þeir þá með sverðeggjum og bannferðu alla menn, er í henni voru, svo að enginn komst undan. Eins og hann hafði farið með Hebron, svo fór hann og með Debír og konung hennar, og eins og hann hafði farið með Libna og konung hennar.

10:39 and he took it, and the king thereof, and all the cities thereof; and they smote them with the edge of the sword, and utterly destroyed all the souls that were therein; he left none remaining: as he had done to Hebron, so he did to Debir, and to the king thereof; as he had done also to Libnah, and to the king thereof.

10:40 Þannig braut Jósúa undir sig landið allt: fjallendið, suðurlandið, láglendið og hliðarnar -, og hann felldi alla konunga þeirra, svo að enginn komst undan, og bannferði allt, sem lífsanda dró, eins og Drottinn, Ísraels Guð, hafði boðið honum.

10:40 So Joshua smote all the land, the hill-country, and the South, and the lowland, and the slopes, and all their kings: he left none remaining, but he utterly destroyed all that breathed, as Yahwe, the God of Israel, commanded.

10:41 Og Jósúa lagði undir sig land allt frá Kades Barnea til Gasa og allt Gósenland til Gibeon.

10:41 And Joshua smote them from Kadesh-barnea even unto Gaza, and all the country of Goshen, even unto Gibeon.

10:42 Og alla þessa konunga og land þeirra vann Jósúa í einu, því að Drottinn, Ísraels Guð, barðist fyrir Ísrael.

10:42 And all these kings and their land did Joshua take at one time, because Yahwe, the God of Israel, fought for Israel.

10:43 Sneri nú Jósúa og allur Ísrael með honum aftur til herbúðanna í Gilgal.

10:43 And Joshua returned, and all Israel with him, unto the camp to Gilgal.

11:1 Þegar Jabin, konungur í Hasór, spurði þessi tíðindi, gjörði hann orð Jóbab, konungi í Madón, svo og konunginum í Simron og konunginum í Aksaf

11:1 And it came to pass, when Jabin king of Hazor heard thereof, that he sent to Jobab king of Madon, and to the king of Shimron, and to the king of Achshaph,

11:2 og konungunum, sem fyrir norðan bjuggu, í fjallendinu, á sléttlendinu fyrir sunnan Kinneret, á láglendinu og á Dórhæðum úti við hafið,

11:2 and to the kings that were on the north, in the hill-country, and in the Arabah south of Chinneroth, and in the lowland, and in the heights of Dor on the west,

11:3 Kanaanítum, barði fyrir austan og vestan, Amorítum, Hettítum, Peresítum, Jebúsítum í fjallendinu og Hevítum neðan undir Hermon í Mispalandi.

11:3 to the Canaanite on the east and on the west, and the Amorite, and the Hittite, and the Perizzite, and the Jebusite in the hill-country, and the Hivite under Hermon in the land of Mizpah.

11:4 Héldu þeir af stað með allan sinn her; var það mannfjöldi svo mikill sem sandur á sjávarströnd. Höfðu þeir fjölda hesta og vagna.

11:4 And they went out, they and all their hosts with them, much people, even as the sand that is upon the sea-shore in multitude, with horses and chariots very many.

11:5 Allir þessir konungar áttu með sér stefnu, fóru síðan og settu herbúðir sínar allir samt hjá Merómvötnum og bjuggust að eiga orustu við Ísrael.

11:5 And all these kings met together; and they came and encamped together at the waters of Merom, to fight with Israel.

11:6 Þá sagði Drottinn við Jósúa: "Ekki skalt þú hræðast þá, því að á morgun í þetta mund mun ég láta þá alla liggja fallna frammi fyrir Ísrael. Þú skalt skera sundur hásinarnar á hestum þeirra og brenna vagna þeirra í eldi."

11:6 And Yahwe said unto Joshua, Be not afraid because of them; for to-morrow at this time will I deliver them up all slain before Israel: thou shalt hock their horses, and burn their chariots with fire.

11:7 Og Jósúa kom að þeim óvörum hjá Merómvötnum með allan sinn her, og gjörðu þeir áhlaup á þá.

11:7 So Joshua came, and all the people of war with him, against them by the waters of Merom suddenly, and fell upon them.

11:8 Og Drottinn gaf þá í hendur Ísrael, og þeir unnu sigur á þeim og eltu þá allt til Sídon hinnar miklu og til Misrefót Majím og allt austur í Mispedal, og þeir felldu þá, svo að enginn af þeim komst undan.

11:8 And Yahwe delivered them into the hand of Israel, and they smote them, and chased them unto great Sidon, and unto Misrephoth-maim, and unto the valley of Mizpeh eastward; and they smote them, until they left them none remaining.

11:9 Og Jósúa fór með þá, eins og Drottinn hafði sagt honum: Hann skar sundur hásinarnar á hestum þeirra og brenndi vagna þeirra í eldi.

11:9 And Joshua did unto them as Yahwe bade him: he hocked their horses, and burnt their chariots with fire.

11:10 Þá sneri Jósúa aftur og vann Hasór og felldi konung hennar með sverði, en Hasór var fyrrum höfuðborg allra þessara konungsríkja.

11:10 And Joshua turned back at that time, and took Hazor, and smote the king thereof with the sword: for Hazor beforetime was the head of all those kingdoms.

11:11 Og þeir felldu alla menn, er í henni voru, með sverðseggjum, með því að þeir bannfærðu þá. Var engin lifandi sála eftir skilin, og Hasór brenndi hann í eldi.

11:11 And they smote all the souls that were therein with the edge of the sword, utterly destroying them; there was none left that breathed: and he burnt Hazor with fire.

11:12 Jósúa náði á sitt vald öllum borgum þessara konunga, svo og konungunum sjálfum, og hann felldi þá með sverðseggjum, með því að hann bannfærði þá, eins og Móse, þjónn Drottins, hafði boðið.

11:12 And all the cities of those kings, and all the kings of them, did Joshua take, and he smote them with the edge of the sword, and utterly destroyed them; as Moses the servant of Yahwe commanded.

11:13 Þó lögðu Ísraelsmenn ekki eld í neinar þær borgir, sem stóðu uppi á hæðum, nema Hasór eina; hana brenndi Jósúa.

11:13 But as for the cities that stood on their mounds, Israel burned none of them, save Hazor only; that did Joshua burn.

11:14 En öllu herfangi úr borgum þessum rændu Ísraelsmenn sér til handa, svo og fénaðinum, en menn alla felldu þeir með sverðseggjum, uns þeir höfðu gjöreytt þeim. Létu þeir enga lifandi sálu eftir.

11:14 And all the spoil of these cities, and the cattle, the children of Israel took for a prey unto themselves; but every man they smote with the edge of the sword, until they had destroyed them, neither left they any that breathed.

11:15 Eins og Drottinn hafði boðið Móse, þjóni sínum, svo hafði Móse boðið Jósúa, og svo gjörði Jósúa. Hann lét ekkert ógjört af því, sem Drottinn hafði boðið Móse.

11:15 As Yahwe commanded Moses his servant, so did Moses command Joshua: and so did Joshua; he left nothing undone of all that Yahwe commanded Moses.

11:16 Þannig lagði Jósúa undir sig allt þetta land: fjallendið, allt suðurlandið, allt Gósenland, láglandið, sléttlandið, svo og Ísraelsfjöll og láglandið, sem að þeim liggur.

11:16 So Joshua took all that land, the hill-country, and all the South, and all the land of Goshen, and the lowland, and the Arabah, and the hill-country of Israel, and the lowland of the same;

11:17 frá Skallabergi, sem liggur upp til Seir, til Baal Gað í Libanonsdal undir Hermonfjalli. Og öllum konungum þeirra náði hann á sitt vald, vann sigur á þeim og lét drepa þá.

11:17 from mount Halak, that goeth up to Seir, even unto Baal-gad in the valley of Lebanon under mount Hermon: and all their kings he took, and smote them, and put them to death.

11:18 Um langa hrið átti Jósúa í orustum við konunga þessa.

11:18 Joshua made war a long time with all those kings.

11:19 Engin var sú borg, er friðsamlega gengi Ísraelsmönnum á vald, nema

Hevítar, þeir er bjuggu í Gibeon. Allt unnu þeir með hernaði.

11:19 There was not a city that made peace with the children of Israel, save the Hivites the inhabitants of Gibeon: they took all in battle.

11:20 Því að það var frá Drottni komið, að hann stælti hjörtu þeirra til að fara í móti Ísrael til bardaga, til þess að þeir yrðu væðarlaust bannfærðir og gjöreyddir, eins og Drottinn hafði boðið Móse.

11:20 For it was of Yahwe to harden their hearts, to come against Israel in battle, that he might utterly destroy them, that they might have no favor, but that he might destroy them, as Yahwe commanded Moses.

11:21 Í það mund fór og Jósúa og cyddi Anakítum úr fjalllendinu við Hebron, úr Debír, úr Anab og úr öllum Júdafjöllum og úr öllum Ísraelsfjöllum. Jósúa bannfærði þá, ásamt borgum þeirra.

11:21 And Joshua came at that time, and cut off the Anakim from the hill-country, from Hebron, from Debir, from Anab, and from all the hill-country of Judah, and from all the hill-country of Israel: Joshua utterly destroyed them with their cities.

11:22 Engir Anakítar urðu eftir í landi Ísraelsmanna, aðeins í Gasa, Gat og Asdód urðu nokkrir eftir.

11:22 There was none of the Anakim left in the land of the children of Israel: only in Gaza, in Gath, and in Ashdod, did some remain.

11:23 Jósúa vann allt landið, öldungis eins og Drottinn hafði boðið Móse, og Jósúa gaf það Ísraelsmönnum til eignar, hverri ættkvísl sinn hluta. Eftir það létti ófriði af landinu.

11:23 So Joshua took the whole land, according to all that Yahwe spake unto Moses; and Joshua gave it for an inheritance unto Israel according to their divisions by their tribes. And the land had rest from war.

12:1 Þessir eru konungar landsins, þeir er Ísraelsmenn unnu sigur á og tóku lönd af hinumegin Jórdanar, austanmegin, frá Arnoná til Hermonfjalls og allt sléttlandið austanmegin:

12:1 Now these are the kings of the land, whom the children of Israel smote, and possessed their land beyond the Jordan toward the sunrising, from the valley of the Arnon unto mount Hermon, and all the Arabah eastward:

12:2 Síhon, Amorítakonungur, sem bjó í Hesbon og réð landi frá Aróer, sem liggur á bakka Arnonár, og dalnum miðjum og hálfu Gilead að Jabboká, sem er á landamærum Ammóníta,

12:2 Sihon king of the Amorites, who dwelt in Heshbon, and ruled from Aroer, which is on the edge of the valley of the Arnon, and the city that is in the middle of the valley, and half Gilead, even unto the river Jabbok, the border of the children of Ammon;

12:3 og sléttlandinu að Genesaretvatni að austanverðu og að vatninu á sléttlandinu, Saltasjó, að austanverðu, suður undir Bet Jesimót, og til suðurs að Pisgahlíðum.

12:3 and the Arabah unto the sea of Chinneroth, eastward, and unto

the sea of the Arabah, even the Salt Sea, eastward, the way to Beth-jeshimoth; and on the south, under the slopes of Pisgah:

12:4 Sömulcídís land Ógs, konungs í Basan, sem var einn þeirra Refaita, er eftir voru, og bjó í Astarót og Edrei

12:4 and the border of Og king of Bashan, of the remnant of the Rephaim, who dwelt at Ashtaroth and at Edrei,

12:5 og réð yfir Hermonfjöllum, Salka og öllu Basan, að landamærum Gesúra og Maakatíta, og yfir hálfu Gilead, að landamærum Síhons, konungs í Hesbon.

12:5 and ruled in mount Hermon, and in Salecah, and in all Bashan, unto the border of the Geshurites and the Maacathites, and half Gilead, the border of Sihon king of Heshbon.

12:6 Móse, þjónn Drottins, og Ísraelsmenn höfðu unnið sigur á þeim, og Móse, þjónn Drottins, hafði gefið Rúbenítum, Gadítum og hálfri ættkvísl Manasse landið til eignar.

12:6 Moses the servant of Yahwe and the children of Israel smote them: and Moses the servant of Yahwe gave it for a possession unto the Reubenites, and the Gadites, and the half-tribe of Manasseh.

12:7 Þessir eru konungar landsins, þeir er Jósúa og Ísraelsmenn unnu sigur á fyrir vestan Jórdan, frá Baal Gað í Libanonsdal til Skallabergs, sem liggur upp til Seir, - en landið gaf Jósúa ættkvíslum Ísraels til eignar eftir skiptingu þeirra -.

12:7 And these are the kings of the land whom Joshua and the children of Israel smote beyond the Jordan westward, from Baal-gad in the valley of Lebanon even unto mount Halak, that goeth up to Seir; and Joshua gave it unto the tribes of Israel for a possession according to their divisions;

12:8 í fjalllendinu, á láglandinu, á sléttlandinu, í fjallahlíðunum, í eyðimörkinni og í suðurlandinu, - land Hetíta, Amoríta, Kanaaníta, Peresíta, Hevíta og Jebúsíta:

12:8 in the hill-country, and in the lowland, and in the Arabah, and in the slopes, and in the wilderness, and in the South; the Hittite, the Amorite, and the Canaanite, the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite:

12:9 Konungurinn í Jeríkó einn, konungurinn í Aí, sem er hjá Betel, einn,

12:9 the king of Jericho, one; the king of Ai, which is beside Bethel, one;

12:10 konungurinn í Jerúsalem einn, konungurinn í Hebron einn,

12:10 the king of Jerusalem, one; the king of Hebron, one;

12:11 konungurinn í Jarmút einn, konungurinn í Lakís einn,

12:11 the king of Jarmuth, one; the king of Lachish, one;

12:12 konungurinn í Eglon einn, konungurinn í Geser einn,

12:12 the king of Eglon, one; the king of Gezer, one;

12:13 konungurinn í Debír einn, konungurinn í Geder einn,

12:13 the king of Debir, one; the king of Geder, one;

12:14 konungurinn í Horma einn, konungurinn í Arad einn.

12:14 the king of Hormah, one; the king of Arad, one;

12:15 konungurinn í Libna einn, konungurinn í Adúllam einn.

12:15 the king of Libnah, one; the king of Adullam, one;

12:16 konungurinn í Makeda einn, konungurinn í Betel einn.

12:16 the king of Makkedah, one; the king of Bethel, one;

12:17 konungurinn í Tappúa einn, konungurinn í Hefer einn.

12:17 the king of Tappuah, one; the king of Hephher, one;

12:18 konungurinn í Afek einn, konungurinn í Saron einn.

12:18 the king of Aphek, one; the king of Lashsharon, one;

12:19 konungurinn í Madón einn, konungurinn í Hlasór einn.

12:19 the king of Madon, one; the king of Hazor, one;

12:20 konungurinn í Simrón Meróm einn, konungurinn í Aksaf einn.

12:20 the king of Shimron-meron, one; the king of Achshaph, one;

12:21 konungurinn í Taanak einn, konungurinn í Megiddó einn.

12:21 the king of Taanach, one; the king of Megiddo, one;

12:22 konungurinn í Kedes einn, konungurinn í Jokneam hjá Karmel einn.

12:22 the king of Kadesh, one; the king of Jokneam in Carmel, one;

12:23 konungurinn í Dór í Dórshæðum einn, konungur heiðingjanna í Gilgal einn.

12:23 the king of Dor in the height of Dor, one; the king of Gaiim in Gilgal, one;

12:24 konungurinn í Tirsa einn, - alls þrjátíu og einn konungur.

12:24 the king of Tirzah, one: all the kings thirty and one.

13:1 Þegar Jósúa var orðinn gamall og hniginn að aldri, sagði Drottinn við hann: "Þú ert orðinn gamall og hniginn að aldri, en mjög mikið af landinu er enn óunníð.

13:1 Now Joshua was old and well stricken in years; and Yahwe said unto him, Thou art old and well stricken in years, and there remaineth yet very much land to be possessed.

13:2 Þetta er landið, sem enn er eftir: Öll héruð Filista og allt land Gesúra;

13:2 This is the land that yet remaineth: all the regions of the Philistines, and all the Geshurites;

13:3 frá Sihór, sem rennur fram með Egyptalandi að austanverðu, til landamæra Ekron í norðri - það telst með landi Kanaaníta -, fimm höfðingjar Filistanna í Gasa, Asdód, Askalon, Gat og Ekron, svo og Avitar í suðri.

13:3 from the Shihor, which is before Egypt, even unto the border of Ekron northward, which is reckoned to the Canaanites; the five lords of the Philistines; the Gazites, and the Ashdodites, the Ashkelonites, the Gittites, and the Ekronites; also the Avvim,

13:4 allt land Kanaaníta og Meara, sem heyrir Sidoningum, allt til Afek, til landamæra Amoríta.

13:4 on the south; all the land of the Canaanites, and Mearah that belongeth to the Sidonians, unto Aphek, to the border of the Amorites;

13:5 og land Gíblíta og allt Libanon í austri, frá Baal Gað undir Hermonfjalli allt þangað, er leið liggur til Hamat.

13:5 and the land of the Gebalites, and all Lebanon, toward the sunrising, from Baal-gad under mount Hermon unto the entrance of Hamath;

13:6 Allir fjallabúarnir frá Libanon til Misrefót Majím, allir Sidoningar, - ég mun stökkva þeim burt undan Ísraelsmönnum. En legg þú á hluti og skipt því meðal Ísraels til eignar, eins og ég hefði boðið þér.

13:6 all the inhabitants of the hill-country from Lebanon unto Misrephoth-maim, even all the Sidonians; them will I drive out from before the children of Israel: only allot thou it unto Israel for an inheritance, as I have commanded thee.

13:7 Skipt þú nú landi þessu til eignar níu ættkvíslunum og hálfri ættkvísl Manasse."

13:7 Now therefore divide this land for an inheritance unto the nine tribes, and the half-tribe of Manasseh.

13:8 Með hálfri ættkvísl Manasse hafa Rúbenítar og Gaðítar fengið sinn eignarhluta, er Móse gaf þeim hinumegin Jórdanar, austanmegin. Móse, þjónn Drottins, gaf þeim hann:

13:8 With him the Reubenites and the Gadites received their inheritance, which Moses gave them, beyond the Jordan eastward, even as Moses the servant of Yahwe gave them:

13:9 landið frá Aróer, sem liggur á bakka Arnonár, og borginni, sem liggur í dalnum miðjum, og allt sléttlendið frá Medeba til Dibon.

13:9 from Aroer, that is on the edge of the valley of the Arnon, and the city that is in the middle of the valley, and all the plain of Medeba unto Dibon;

13:10 svo og allar borgir, er átti Sihon, Amorítakonungur, er sat í Heshbon, allt til landamæra Ammóníta.

13:10 and all the cities of Sihon king of the Amorites, who reigned in Heshbon, unto the border of the children of Ammon;

13:11 Enn fremur Gíleað og land Gesúra og Maakatíta, Hermonfjöll öll og allt Basan til Salka.

13:11 and Gilead, and the border of the Geshurites and Maacathites, and all mount Hermon, and all Bashan unto Salecah;

13:12 allt konungsríki Ógs í Basan, sem sat í Astarót og Edrei. Hann var einn eftir af Refaítum; en Móse vann sigur á þeim og stökkði þeim burt.

13:12 all the kingdom of Og in

Bashan, who reigned in Ashtaroth and in Edrei (the same was left of the remnant of the Rephaim); for these did Moses smite, and drove them out.

13:13 Aftur á móti stöktu Ísraelsmenn Gesúrum og Maakatítum ekki burt, heldur búa Gesúrar og Maakatítar meðal Ísraels allt fram á þennan dag.

13:13 Nevertheless the children of Israel drove not out the Geshurites, nor the Maacathites: but Geshur and Maacath dwell in the midst of Israel unto this day.

13:14 En ættkvísl Levi gaf hann ekkert óðal. Eldfórnir Drottins, Ísraels Guðs, eru óðal hans, eins og hann hét honum.

13:14 Only unto the tribe of Levi he gave no inheritance; the offerings of Yahwe, the God of Israel, made by fire are his inheritance, as he spake unto him.

13:15 Móse fékk kynkvíslum Rúbens sona land eftir ættum þeirra.

13:15 And Moses gave unto the tribe of the children of Reuben according to their families.

13:16 Fengu þeir land frá Aróer, sem liggur á bakka Arnonár, og frá borginni, sem liggur í dalnum miðjum, og allt sléttlendið hjá Medeba.

13:16 And their border was from Aroer, that is on the edge of the valley of the Arnon, and the city that is in the middle of the valley, and all the plain by Medeba;

13:17 Heshbon og allar borgirnar þar umhverfis, sem liggja á sléttlendinu, Dibon, Bamót Baal, Bet-Baal-Meon.

13:17 Heshbon, and all its cities that are in the plain; Dibon, and Bamoth-baal, and Beth-baal-meon,

13:18 Jahsa, Kedemót, Mefaát.

13:18 and Jahaz, and Kedemoth, and Mephaath,

13:19 Kirjataím, Sibma, Seret Sahar á fellinu í dalnum.

13:19 and Kiriathaim, and Sibmah, and Zereth-shahar in the mount of the valley,

13:20 og Bet Peór, Pisgahlíðar og Bet Jesímót.

13:20 and Beth-peor, and the slopes of Pisgah, and Beth-jeshimoth,

13:21 enn fremur allar borgir á sléttlendinu og allt konungsríki Sihons, Amorítakonungs, sem sat í Heshbon og Móse vann sigur á ásamt höfðingjum Midíaníta: Eví, Rekem, Súr, Húr og Reba, jörðlum Sihons, sem bjuggu í landinu.

13:21 and all the cities of the plain, and all the kingdom of Sihon king of the Amorites, who reigned in Heshbon, whom Moses smote with the chiefs of Midian, Evi, and Rekem, and Zur, and Hur, and Reba, the princes of Sihon, that dwelt in the land.

13:22 Ísraelsmenn drápu og spásagnamanninn Bileam Beórsson með sverði, auk annarra, er þeir felldu.

13:22 Balaam also the son of Beor, the soothsayer, did the children of Israel slay with the sword among the rest of their slain.

13:23 Og vesturtakmörkum Rúbens sona réð Jórdan alla leið. Þetta er óðal

Rúbens sona eftir ættum þeirra, borgirnar og þorpín, sem að liggja.

13:23 And the border of the children of Reuben was the Jordan, and the border thereof. This was the inheritance of the children of Reuben according to their families, the cities and the villages thereof.

13:24 Móse fékk kynkvísl Gaðs, Gaðs sonum, land eftir ættum þeirra.

13:24 And Moses gave unto the tribe of Gad, unto the children of Gad, according to their families.

13:25 Fengu þeir land sem hér segir: Jaser og allar borgirnar í Gileað og hálf land Ammóníta, allt til Aróer, sem liggur fyrir austan Rabbá.

13:25 And their border was Jazer, and all the cities of Gilead, and half the land of the children of Ammon, unto Aroer that is before Rabbah;

13:26 og frá Heshbon til Ramat Mispé og Betóním, og frá Mahanaím til Lidebir landaæra.

13:26 and from Heshbon unto Ramath-mizpeh, and Betonim; and from Mahanaim unto the border of Debir;

13:27 Enn fremur í dalnum: Bet Haram, Bet Nimra, Súkkót og Safón, keifarnar af konungsríki Sihons, konungs í Heshbon, og Jórdan á mörkum allt að suðurenda Genesaretvatns, austanmegin Jórdanar.

13:27 and in the valley, Beth-haram, and Beth-nimrah, and Succoth, and Zaphon, the rest of the kingdom of Sihon king of Heshbon, the Jordan and the border thereof, unto the uttermost part of the sea of Chinnereth beyond the Jordan eastward.

13:28 Þetta er óðal Gaðs sona eftir ættum þeirra, borgirnar og þorpín, er að liggja.

13:28 This is the inheritance of the children of Gad according to their families, the cities and the villages thereof.

13:29 Móse fékk hálfri ættkvísl Manasse land. Fékk hálf kynkvísl Manasse sona land eftir ættum sínum sem hér segir.

13:29 And Moses gave inheritance unto the half-tribe of Manasseh: and it was for the half-tribe of the children of Manasseh according to their families.

13:30 Land þeirra náði frá Mahanaím yfir allt Basan, allt konungsríki Ögs, konungs í Basan, og öll Jáirs-þorp, sem liggja í Basan, sextín borgir.

13:30 And their border was from Mahanaim, all Bashan, all the kingdom of Og king of Bashan, and all the towns of Jair, which are in Bashan, threescore cities:

13:31 Enn fremur yfir hálf Gileað og Astarót og Edrei, höfuðstaði konungsríkis Ögs í Basan. Þetta fengu Makírs synir, Manassesonar, helmingurinn af Makírs sonum eftir ættum þeirra.

13:31 and half Gilead, and Ashtaroth, and Edrei, the cities of the kingdom of Og in Bashan, were for the children of Machir the son of Manasseh, even for the half of the children of Machir according to their families.

13:32 Þetta voru lönd þau, er Móse úthlutaði á Móabsvöllum hinumegin Jórdanar gegnt Jeríkó, austanmegin.

13:32 These are the inheritances which Moses distributed in the plains of Moab, beyond the Jordan at Jericho, eastward.

13:33 En ættkvísl Levi gaf Móse ekkert óðal. Drottinn, Ísraels Guð, er óðal þeirra, eins og hann hefir heitið þeim.

13:33 But unto the tribe of Levi Moses gave no inheritance: Yahwe, the God of Israel, is their inheritance, as he spake unto them.

14:1 Þetta er það, sem Ísraelsmenn fengu að arfleifð í Kanaanlandi, það sem Eleasar prestur, Jósúa Núnsson og ætthöfðingjar kynkvísla Ísraelsmanna úthlutaðu þeim

14:1 And these are the inheritances which the children of Israel took in the land of Canaan, which Eleazar the priest, and Joshua the son of Nun, and the heads of the fathers' houses of the tribes of the children of Israel, distributed unto them,

14:2 með hlutkesti til arfleifðar, eins og Drottinn hafði skipað fyrir meðalgöngu Móse um níu kynkvíslirnar og hálfa.

14:2 by the lot of their inheritance, as Yahwe commanded by Moses, for the nine tribes, and for the half-tribe.

14:3 Móse hafði gefið tveimur kynkvíslunum og hálfri óðul hinumegin Jórdanar, en levitunum hafði hann eigi gefið óðal meðal þeirra.

14:3 For Moses had given the inheritance of the two tribes and the half-tribe beyond the Jordan: but unto the Levites he gave no inheritance among them.

14:4 Jósefs synir voru tvær kynkvíslir, Manasse og Efraím, og levitunum gáfu þeir ekki hlut í landinu, heldur aðeins borgir til að búa í og beitilandið, er lá undir þær, handa fénaði þeirra og skepnun.

14:4 For the children of Joseph were two tribes, Manasseh and Ephraim: and they gave no portion unto the Levites in the land, save cities to dwell in, with the suburbs thereof for their cattle and for their substance.

14:5 Eins og Drottinn hafði boðið Móse, svo gjörðu Ísraelsmenn og skiptu landinu.

14:5 As Yahwe commanded Moses, so the children of Israel did; and they divided the land.

14:6 Þá gengu Júda synir fyrir Jósúa í Gilgal, og Kaleb Jefúnneson, Kenísítí, sagði við hann: "Þér er kunnugt um, hvað Drottinn sagði við guðsmanninn Móse um mig og þig í Kades Barnea.

14:6 Then the children of Judah drew nigh unto Joshua in Gilgal: and Caleb the son of Jephunneh the Kenizzite said unto him, Thou knowest the thing that Yahwe spake unto Moses the man of God concerning me and concerning thee in Kadesh-barnea.

14:7 Þá var ég fertugur að aldri, er Móse, þjónn Drottins, sendi mig frá Kades Barnea að kanna landið, og bar ég honum það, er ég vissi sannast.

14:7 Forty years old was I when Moses the servant of Yahwe sent me from Kadesh-barnea to spy out the land; and I brought him word again as it was in my heart.

14:8 En bræður mínir, sem með mér fóru, skelfdu hjörtu lýðsins, en ég fylgdi Drottni Guði mínum trúlega.

14:8 Nevertheless my brethren that went up with me made the heart of the people melt; but I wholly followed Yahwe my God.

14:9 Og þann dag sór Móse og sagði: „Sannlega skal land það, sem þú steigst fæti á, vera þín eign og sona þinna ævinlega. Því að þú fylgdir Drottni Guði mínum trúlega."

14:9 And Moses sware on that day, saying, Surely the land whereon thy foot hath trodden shall be an inheritance to thee and to thy children for ever, because thou hast wholly followed Yahwe my God.

14:10 Og sjá, nú hefir Drottinn látið mig lifa, eins og hann lofaði, í þessi fjörutín og fimm ár, síðan Drottinn sagði þetta við Móse, meðan Ísrael hefir farið um eyðimörkina, og sjá, nú hefi ég fimm um áttarætt.

14:10 And now, behold, Yahwe hath kept me alive, as he spake, these forty and five years, from the time that Yahwe spake this word unto Moses, while Israel walked in the wilderness: and now, lo, I am this day fourscore and five years old.

14:11 Og enn í dag er ég eins hraustur og þegar Móse sendi mig. Orka mín er enn hin sama og hún var þá til að berjast og til að ganga út og inn.

14:11 As yet I am as strong this day as I was in the day that Moses sent me: as my strength was then, even so is my strength now, for war, and to go out and to come in.

14:12 Gef mér nú fjallendi þetta, sem Drottinn talaði um þann dag, því að þú hlýddir sjálfur á þann dag. Anakítar eru þar og stórar, viggirtar borgir. Vera má, að Drottinn veiti mér fulltingi, svo ég fái stökkt þeim burt, eins og Drottinn hefir heitið."

14:12 Now therefore give me this hill-country, whereof Yahwe spake in that day; for thou heardest in that day how the Anakim were there, and cities great and fortified: it may be that Yahwe will be with me, and I shall drive them out, as Yahwe spake.

14:13 Jósúa blessaði hann og gaf Kaleb Jefúnnesyni Hebron að arfleifð.

14:13 And Joshua blessed him; and he gave Hebron unto Caleb the son of Jephunneh for an inheritance.

14:14 Fyrir því fékk Kaleb Jefúnneson, Kenísítí, Hebron að arfleifð, og er svo enn í dag, sökum þess að hann fylgdi Drottni, Ísraels Guði, trúlega.

14:14 Therefore Hebron became the inheritance of Caleb the son of Jephunneh the Kenizzite unto this day; because that he wholly followed Yahwe, the God of Israel.

14:15 En Hebron hét áður Kirjat Arba, eftir Arba þeim, er mestur var meðal Anakíta. Eftir það létti ófriði af landinu.

14:15 Now the name of Hebron beforetime was Kiriath-arba; which Arba was the greatest man among the Anakim. And the land had rest from war.

15:1 Hlutur sá, er kynkvísl Júda sona fékk eftir ættum þeirra, lá að

landamerum Edóms, suður undir Síneyðimörk, syðst í landinu.

15:1 And the lot for the tribe of the children of Judah according to their families was unto the border of Edom, even to the wilderness of Zin southward, at the uttermost part of the south.

15:2 Suðurtakmörkin að landi þeirra voru frá enda Saltasjós, frá vikinni, er snýr til suðurs,

15:2 And their south border was from the uttermost part of the Salt Sea, from the bay that looketh southward;

15:3 og lágu fyrir sunnan Sporðdrekkaskarð og yfir til Sin og upp eftir fyrir sunnan Kades Barnea og yfir til Hesron, þaðan upp til Adar og því næst í boga til Karka.

15:3 and it went out southward of the ascent of Akrabbim, and passed along to Zin, and went up by the south of Kadesh-barnea, and passed along by Hezron, and went up to Addar, and turned about to Karka;

15:4 Þaðan lágu þau yfir til Asmón og alla leið til Egyptalandsár, og síðast lágu takmörkin til sjávar. Þetta skulu vera landamerki þeirra að sunnanverðu.

15:4 and it passed along to Azmon, and went out at the brook of Egypt; and the goings out of the border were at the sea: this shall be your south border.

15:5 Austurtakmörkin voru Saltisjór, allt til þess er Jórdan fellur í hann. Norðurmörkin lágu frá nyrstu vik vatnsins, þar sem Jórdan fellur í það.

15:5 And the east border was the Salt Sea, even unto the end of the Jordan. And the border of the north quarter was from the bay of the sea at the end of the Jordan;

15:6 Þaðan lágu takmörkin upp til Bet Hogla og fram hjá Bet Araba að norðanverðu og þaðan upp til steins Bóhans, Rúbenssonar.

15:6 and the border went up to Beth-hoglah, and passed along by the north of Beth-arabah; and the border went up to the stone of Bohan the son of Reuben;

15:7 Þá lágu takmörkin upp til Debír úr Akordal, þaðan í norður til Gilgal, sem liggur þar gegnt þau upp er gengið til Adummim, sem er sunnanvert við lækinn. Þaðan lágu takmörkin yfir til En-Semesvatns og þaðan alla leið að Rógel-lind.

15:7 and the border went up to Debir from the valley of Achor, and so northward, looking toward Gilgal, that is over against the ascent of Adummim, which is on the south side of the river; and the border passed along to the waters of En-shemesh, and the goings out thereof were at En-rogel;

15:8 Þaðan lágu landamerkin upp til Hinnomssonardals, að Jebúsitaöxl sunnanverðri; þar heitir nú Jerúsalem. Þaðan lágu landamerkin upp á fjallstindinn, sem er beint í vestr frá Hinnomsdal og við norðurendann á Refaímdal.

15:8 and the border went up by the valley of the son of Hinnom unto the side of the Jebusite southward (the same is Jerusalem); and the border went up to the top of the mountain that lieth before the valley of

Hinnom westward, which is at the uttermost part of the vale of Rephaim northward;

15:9 Frá fjallstindinum beygðust landamerkin til Neftóavatslindar og lágu þaðan til borganna á Efronfjalli. Þaðan beygðust landamerkin til Baala; þar heitir nú Kirjat Jearim.

15:9 and the border extended from the top of the mountain unto the fountain of the waters of Nephtoah, and went out to the cities of mount Ephron; and the border extended to Baalah (the same is Kiriath-jearim);

15:10 Frá Baala lágu landamerkin í boga vestr til Seirfjalls og þaðan yfir að öxl Jearimfjalls norðanverðri, það er Kesalon; og þaðan ofan til Bet Semes og yfir til Timna.

15:10 and the border turned about from Baalah westward unto mount Seir, and passed along unto the side of mount Jearim on the north (the same is Chesalon), and went down to Beth-shemesh, and passed along by Timnah;

15:11 Þá lágu landamerkin norður til Ekron-axlar, þaðan beygðust þau til Sikrón og yfir til Baala-fjalls og alla leið til Jabneel, og síðast lágu takmörkin til sjávar.

15:11 and the border went out unto the side of Ekron northward; and the border extended to Shikkeron, and passed along to mount Baalah, and went out at Jabneel; and the goings out of the border were at the sea.

15:12 Vesturtakmörkunum réð hafið mikla alla leið. Þetta voru landamerki Júda sona hringinn í kring, eftir ættum þeirra.

15:12 And the west border was to the great sea, and the border *thereof*. This is the border of the children of Judah round about according to their families.

15:13 Kaleb Jefúnnesyni gaf hann hlut meðal Júda sona, eins og Drottinn hafði boðið Jósúa, sem sé borg Arba, föður Anaks; það er Hebron.

15:13 And unto Caleb the son of Jephunneh he gave a portion among the children of Judah, according to the commandment of Yahwe to Joshua, even Kiriath-arba, *which Arba* was the father of Anak (the same is Hebron).

15:14 Og Kaleb rak þaðan þrjá sonu Anaks: Sesai, Ahiman og Talmai, afkomendur Anaks.

15:14 And Caleb drove out thence the three sons of Anak: Sheshai, and Ahiman, and Talmai, the children of Anak.

15:15 Þaðan fór hann móti Debír-báum, en Debír hét áður Kirjat Sefer.

15:15 And he went up thence against the inhabitants of Debir: now the name of Debir beforetime was Kiriath-sepher.

15:16 Kaleb sagði: "Hver sem leggur Kirjat Sefer undir sig og vinnur hana, honum skal ég gefa Aksa dóttur mína að konu."

15:16 And Caleb said, He that smiteth Kiriath-sepher, and taketh it, to him will I give Achsah my daughter to wife.

15:17 Þá vann Othniel Kenasson, bróðir Kaleb, borgina, og hann gaf honum Aksa dóttur sína að konu.

15:17 And Othniel the son of Kenaz,

the brother of Caleb, took it: and he gave him Achsah his daughter to wife.

15:18 Þegar hún skyldi heim fara með bónda sínum, eggjaði hún hann þess, að hann skyldi beiðast lands nokkurs af föður hennar. Steig hún þá niður af asnanum. Kaleb spurði hana þá: "Hvað viltu?"

15:18 And it came to pass, when she came unto him, that she moved him to ask of her father a field: and she alighted from off her ass; and Caleb said, What wouldest thou?

15:19 Hún svaraði: "Gef mér gjöf nokkra, af því að þú hefir gefið mig til Suðurlandsins. Gef mér því vatnsbrunna." Gaf hann henni þá brunna hið efra og brunna hið neðra.

15:19 And she said, Give me a blessing; for that thou hast set me in the land of the South, give me also springs of water. And he gave her the upper springs and the nether springs.

15:20 Þetta er óðal kynkvíslar Júda sona, eftir ættum þeirra.

15:20 This is the inheritance of the tribe of the children of Judah according to their families.

15:21 Syðstu borgirnar í kynkvísl Júda sona, við landamæri Edóms, í Suðurlandinu voru: Kabseel, Eder, Jagúr.

15:21 And the uttermost cities of the tribe of Edom in the South were Kabzeel, and Eder, and Jagur,

15:22 Kína, Dimóna, Adada,

15:22 and Kinah, and Dimonah, and Adadah,

15:23 Kedes, Hasór og Jítan.

15:23 and Kedesh, and Hazor, and Ithnan,

15:24 Síf, Telem, Bealót,

15:24 Ziph, and Telem, and Bealoth,

15:25 Hasór Hadatta og Kerijót Hesron, það er Hasór;

15:25 and Hazor-hadattah, and Keriioth-hezron (the same is Hazor),

15:26 Amam, Sema, Mólada,

15:26 Amam, and Shema, and Moladah,

15:27 Hasar Gadda, Hesmon, Bet Pelet,

15:27 and Hazar-gaddah, and Heshmon, and Beth-pelet,

15:28 Hasar Súal, Beerseba og Bisjótja,

15:28 and Hazar-shual, and Beer-sheba, and Biziothiah,

15:29 Baala, Íjim, Esem,

15:29 Baalah, and lim, and Ezem,

15:30 Eltolad, Kesil, Horma,

15:30 and Eltolad, and Chesil, and Hormah,

15:31 Siklag, Madmanna, Sansanna,

15:31 and Ziklag, and Madmannah, and Sansannah,

15:32 Lebaót, Silhim, Ain og Rimmon, -alls tuttugu og níu borgir og þorpín, er að liggja.

15:32 and Lebaoth, and Shilhim, and Ain, and Rimmon: all the cities are twenty and nine, with their villages.

15:33 Á láglandinu: Estaól, Sórea, Asna,

15:33 In the lowland, Eshtaol, and Zorah, and Ashnah,

15:34 **Sanóa og En Ganním, Tappúa og Enam.**

15:34 and Zanoah, and En-gannim, Tappuah, and Enam,

15:35 **Jarmút og Adúllam, Sókó, Aseka.**

15:35 Jarmuth, and Adullam, Socoh, and Azekah,

15:36 **Saaraim, Aditaim, Gedera og Gederótaim, - fjórtán borgir og þorpín, er að liggja.**

15:36 and Shaaraim, and Adithaim, and Gederah, and Gederothaim; fourteen cities with their villages.

15:37 **Senan, Hadasa, Migdal Gað.**

15:37 Zenan, and Hadashah, and Migdal-gad,

15:38 **Dilean, Misper og Jokteel.**

15:38 and Dilean, and Mizpeh, and Joktheel,

15:39 **Lakis, Boskat, Eglon.**

15:39 Lachish, and Bozkath, and Eglon,

15:40 **Kabbón, Lahmas, Kitlís**

15:40 and Cabbon, and Lahmam, and Chitlish,

15:41 **og Gederót, Bet Dagón, Naama og Makeda, - sextán borgir og þorpín, er að liggja.**

15:41 and Gederoth, Beth-dagon, and Naamah, and Makkedah; sixteen cities with their villages.

15:42 **Libna, Eter, Asan.**

15:42 Libnah, and Ether, and Ashan,

15:43 **Jifta, Asna, Nesib.**

15:43 and Iphtah, and Ashnah, and Nezip,

15:44 **Kegila, Aksíb og Maresa, - níu borgir og þorpín, er að liggja.**

15:44 and Keilah, and Achzib, and Mareshah; nine cities with their villages.

15:45 **Ekron með smábörgum hennar og þorpum.**

15:45 Ekron, with its towns and its villages;

15:46 **Frá Ekron og vestur að hafi allt það, sem er á hlið við Asdód, og þorpín, er að liggja.**

15:46 from Ekron even unto the sea, all that were by the side of Ashdod, with their villages.

15:47 **Asdód með smábörgum hennar og þorpum, Gasa með smábörgum hennar og þorpum, allt til Egyptalandsár, en vesturtakmörkum réð hafið mikla.**

15:47 Ashdod, its towns and its villages; Gaza, its towns and its villages; unto the brook of Egypt, and the great sea, and the border *thereof*.

15:48 **Í fjalllendinu: Samír, Jattír, Sókó.**

15:48 And in the hill-country, Shamir, and Jattir, and Socoh,

15:49 **Danna, Kirjat Sanna, það er Debír;**

15:49 and Dannah, and Kiriath-sannah (the same is Debir),

15:50 **Anab, Estemó, Anim,**

15:50 and Anab, and Eshtemoh, and Anim,

15:51 **Gósen, Hólon og Gíló, - ellefu borgir og þorpín, er að liggja.**

15:51 and Goshen, and Holon, and Giloh; eleven cities with their villages.

15:52 **Arab, Dúma, Escan.**

15:52 Arab, and Dumah, and Eshan,

15:53 **Janúm, Bet Tappúa, Afeka.**

15:53 and Janim, and Beth-tappuah, and Apekah,

15:54 **Húmta, Kirjat Arba, það er Hebron; og Síór, - níu borgir og þorpín, er að liggja.**

15:54 and Humtah, and Kiriath-arba (the same is Hebron), and Zior; nine cities with their villages.

15:55 **Maon, Karmel, Síf, Júta.**

15:55 Maon, Carmel, and Ziph, and Jutah,

15:56 **Jesreel, Jokdeam, Sanóa.**

15:56 and Jezreel, and Jokdeam, and Zanoah,

15:57 **Kain, Gíbea og Timna, - tíu borgir og þorpín, er að liggja.**

15:57 Kain, Gibeah, and Timnah; ten cities with their villages.

15:58 **Halhúl, Bet Súr, Gedór.**

15:58 Halhul, Beth-zur, and Gedor,

15:59 **Maarat, Bet Anót og Eltekón, - sex borgir og þorpín er að liggja.**

15:59 and Maarath, and Beth-anoth, and Eltekon; six cities with their villages.

15:60 **Kirjat Baal, það er Kirjat Jearím; og Rabba, - tvær borgir og þorpín, er að liggja.**

15:60 Kiriath-baal (the same is Kiriath-jearim), and Rabbah; two cities with their villages.

15:61 **Í eyðimörkinni: Bet Araba, Middín, Sekaka.**

15:61 In the wilderness, Beth-arabah, Middin, and Secacah,

15:62 **Nibsan, Saltborgín og Engedí, - sex borgir og þorpín er að liggja.**

15:62 and Nibshan, and the City of Salt, and En-gedi; six cities with their villages.

15:63 **En Jebúsítana, sem bjuggu í Jerúsalem, gátu Júda synir ekki rekið burt. Fyrir því hafa Jebúsítar búið í Jerúsalem ásamt Júda sonum fram á þennan dag.**

15:63 And as for the Jebusites, the inhabitants of Jerusalem, the children of Judah could not drive them out: but the Jebusites dwell with the children of Judah at Jerusalem unto this day.

16:1 **Síðan kom upp hlutur Jósefs sona, og hlutu þeir land austan frá Jórdan, gegnt Jerikó, til Jerikóvatna, eyðimörkina, sem liggur frá Jerikó upp á Betelfjöll.**

16:1 And the lot came out for the children of Joseph from the Jordan at Jericho, at the waters of Jericho on the east, even the wilderness, going up from Jericho through the hill-country to Beth-el;

16:2 **Frá Betel lágu landamerkin til**

Lúz, þaðan yfir til lands Arkíta, til Atarót.

16:2 and it went out from Beth-el to Luz, and passed along unto the border of the Archites to Ataroth;

16:3 **Þaðan ofan á við og í vestur, til lands Jafletíta, að landamærum Bet Hóron neðri og allt til Geser, og þaðan alla leið til sjávar.**

16:3 and it went down westward to the border of the Japhletites, unto the border of Beth-horon the nether, even unto Gezer; and the goings out thereof were at the sea.

16:4 **Synir Jósefs, Manasse og Efraim, fengu ódal sitt.**

16:4 And the children of Joseph, Manasseh and Ephraim, took their inheritance.

16:5 **Þetta var land Efraíms sona, eftir ættum þeirra: Takmörk ættaróðals þeirra voru að austan Aterót Addar til Bet Hóron efri.**

16:5 And the border of the children of Ephraim according to their families was *thus*: the border of their inheritance eastward was Ataroth-addar, unto Beth-horon the upper;

16:6 **og takmörkin lágu út að hafi. Að norðan var Mikmetat, þaðan beygðu landamerkin af austur á við til Taanat Siló og þar fram hjá austur fyrir Janóha.**

16:6 and the border went out westward at Michmethath on the north; and the border turned about eastward unto Taanath-shiloh, and passed along it on the east of Janoah;

16:7 **En frá Janóha lágu þau ofan á við til Atarót og Naarat, lentu hjá Jerikó og lágu þaðan að Jórdan.**

16:7 and it went down from Janoah to Ataroth, and to Naarah, and reached unto Jericho, and went out at the Jordan.

16:8 **Frá Tappúa lágu landamerkin í vestur til Kana-lækjar og þaðan alla leið til sjávar. Þetta er ódal kynkvíslar Efraíms sona, eftir ættum þeirra.**

16:8 From Tappuah the border went along westward to the brook of Kanah; and the goings out thereof were at the sea. This is the inheritance of the tribe of the children of Ephraim according to their families;

16:9 **auk þess borgirnar, sem skildar voru frá handa Efraíms sonum í ættaróðali Manasse sona - allar borgirnar og þorpín, er að lágu.**

16:9 together with the cities which were set apart for the children of Ephraim in the midst of the inheritance of the children of Manasseh, all the cities with their villages.

16:10 **En ekki ráku þeir burt Kanaanítana, sem bjuggu í Geser. Fyrir því húa Kanaanítar meðal Efraíms fram á þennan dag og urðu vinnuskyldir þrælar.**

16:10 And they drove not out the Canaanites that dwelt in Gezer: but the Canaanites dwell in the midst of Ephraim unto this day, and are become servants to do taskwork.

17:1 **Kynkvísl Manasse fékk sinn hlut, því að hann var frumgetningur Jósefs. Makír, frumgetningur Manasse, faðir Gíleaðs, fékk Gíleað og Basan, því að hann var bardagamaður.**

17:1 And this was the lot for the tribe of Manasseh; for he was the first-born of Joseph.

As for Machir the first-born of Manasseh, the father of Gilead, because he was a man of war, therefore he had Gilead and Bashan.

17:2 Og hinir synir Manasse fengu sinn hluta eftir ættum þeirra: synir Abiesers, synir Heleks, synir Asriels, synir Sekems, synir Hefers og synir Semida. Þessir voru synir Manasse Jósefssonar í karllegginn, eftir ættum þeirra.

17:2 So *the lot* was for the rest of the children of Manasseh according to their families: for the children of Abiezer, and for the children of Helek, and for the children of Asriel, and for the children of Shechem, and for the children of Hephher, and for the children of Shemida: these were the male children of Manasseh the son of Joseph according to their families.

17:3 En Selofhað Hefersson, Gileaðssonar, Makírssonar, Manassessonar, átti enga sonu, heldur dætur einar, og hétu þær Mahla, Nóa, Högla, Milka og Tirsá.

17:3 But Zelophehad, the son of Hephher, the son of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, had no sons, but daughters: and these are the names of his daughters: Mahlah, and Noah, Hoglah, Milcah, and Tirzah.

17:4 Þær gengu fyrir Eleasar prest, Jósúa Núnsson og höfuðsmennina og sögðu: "Drottinn bauð Móse að gefa oss ódal meðal bræðra vorra." Gaf hann þeim þá eftir boði Drottins ódal meðal bræðra föður þeirra.

17:4 And they came near before Eleazar the priest, and before Joshua the son of Nun, and before the princes, saying, Yahwe commanded Moses to give us an inheritance among our brethren: therefore according to the commandment of Yahwe he gave them an inheritance among the brethren of their father.

17:5 Komu þá tíu hlutir á Manasse, auk Gileaðlands og Basans, sem liggja hinumegin Jórdanar.

17:5 And there fell ten parts to Manasseh, besides the land of Gilead and Bashan, which is beyond the Jordan;

17:6 með því að dætur Manasse fengu ódal meðal sona hans, en Gileaðland fengu hinir synir Manasse.

17:6 because the daughters of Manasseh had an inheritance among his sons. And the land of Gilead belonged unto the rest of the sons of Manasseh.

17:7 Landamerki Manasse lágu frá Asser til Mikmetat, sem liggur fyrir austan Síkem; þaðan lágu landamærin til hægri, til þeirra sem bjuggu í En-Tappúa.

17:7 And the border of Manasseh was from Asher to Michmethath, which is before Shechem; and the border went along to the right hand, unto the inhabitants of En-tappuah.

17:8 Tappúasveit fékk Manasse, en Tappúaborg, sem lá við takmörk Manasse, fengu Efraims synir.

17:8 The land of Tappuah belonged to Manasseh; but Tappuah on the border of Manasseh belonged to the children of Ephraim.

17:9 Þá lágu landamerkin niður að Kana-læk, fyrir sunnan lækinn. Þessar

borgir heyra Efraim mitt á meðal borga Manasse. Þaðan lágu landamerki Manasse norðan með læknum og alla leið til sjávar.

17:9 And the border went down unto the brook of Kanah, southward of the brook: these cities belonged to Ephraim among the cities of Manasseh: and the border of Manasseh was on the north side of the brook, and the goings out thereof were at the sea:

17:10 Það sem var að sunnanverðu, átti Efraim, en það sem var að norðanverðu, átti Manasse, og hafið réð takmörkum hans. Að norðanverðu lágu lönd þeirra að Asser og að austanverðu að Íssakar.

17:10 southward it was Ephraim's, and northward it was Manasseh's, and the sea was his border; and they reached to Asher on the north, and to Issachar on the east.

17:11 En í Íssakar og Asser fékk Manasse: Bet Sean og smáborgirnar, er að liggja, Jibleam og smáborgirnar, er að liggja, íbúana í Dór og smáborgirnar, er að liggja, íbúana í Endór og smáborgirnar, er að liggja, íbúana í Taanak og smáborgirnar, er að liggja, og íbúana í Megiddó og smáborgirnar, er að liggja, þ. e. hæðirnar þrjár.

17:11 And Manasseh had in Issachar and in Asher Beth-shean and its towns, and Ibleam and its towns, and the inhabitants of En-dor and its towns, and the inhabitants of Taanach and its towns, and the inhabitants of Megiddo and its towns, even the three heights.

17:12 En ekki gátu Manasse synir stökkt íbúum þessara borga burt, og þannig fengu Kanaanítar haldið bústað í landi þessu.

17:12 Yet the children of Manasseh could not drive out *the inhabitants* of those cities; but the Canaanites would dwell in that land.

17:13 En þegar Ísraelsmenn eflust, gjörðu þeir Kanaaníta sér vinnuskylda, en ráku þá ekki algjörlega burt.

17:13 And it came to pass, when the children of Israel were waxed strong, that they put the Canaanites to taskwork, and did not utterly drive them out.

17:14 Þá báru Jósefs synir sig upp við Jósúa og sögðu: "Hví hefir þú ekki gefið mér nema eitt hlutskipti og einn hlut að ódali, og er ég þó fjölmennur, þar sem Drottinn hefir blessað mig allt til þessa?"

17:14 And the children of Joseph spake unto Joshua, saying, Why hast thou given me but one lot and one part for an inheritance, seeing I am a great people, forasmuch as hitherto Yahwe hath blessed me?

17:15 Jósúa sagði við þá: "Ef þú ert orðinn svo fjölmennur, þá far þú upp í skóginn og ryð þér þar til bólstada í landi Peresíta og Refaíta, ef of þröngt er orðið um þig á Efraimfjöllum."

17:15 And Joshua said unto them, If thou be a great people, get thee up to the forest, and cut down for thyself there in the land of the Perizzites and of the Rephaim; since the hill-country of Ephraim is too narrow for thee.

17:16 Þá sögðu Jósefs synir: "Fjalllendið nægir oss eigi, því að allir Kanaanítar, þeir er á sléttlandinu búa, hafa járnvagna, bæði þeir sem búa í Bet Sean og þorpunum, er að

liggja, og þeir sem búa á Jesreelsléttunni."

17:16 And the children of Joseph said, The hill-country is not enough for us: and all the Canaanites that dwell in the land of the valley have chariots of iron, both they who are in Beth-shean and its towns, and they who are in the valley of Jezreel.

17:17 Þá sagði Jósúa við hús Jósefs, við Efraim og Manasse: "Þú ert orðinn fjölmennur, og styrkur þinn er mikill. Þú skalt fá meira en einn erfðahluta,

17:17 And Joshua spake unto the house of Joseph, even to Ephraim and to Manasseh, saying, Thou art a great people, and hast great power; thou shalt not have one lot only:

17:18 því að fjallendið skal vera þitt. Ef það er skógi vaxið, þá verður þú að ryðja hann, þá munt þú og eignast fjalladrögin. Því að þú verður að reka Kanaanítana burt, fyrst þeir hafa járnvagna og fyrst þeir eru sterkir."

17:18 but the hill-country shall be thine; for though it is a forest, thou shalt cut it down, and the goings out thereof shall be thine; for thou shalt drive out the Canaanites, though they have chariots of iron, and though they are strong.

18:1 Allur söfnuður Ísraelsmanna safnaðist saman í Siló, og reistu þeir þar samfundatjaldið, enda höfðu þeir nú lagt landið undir sig.

18:1 And the whole congregation of the children of Israel assembled themselves together at Shiloh, and set up the tent of meeting there: and the land was subdued before them.

18:2 En enn þá voru eftir sjö ættkvíslir meðal Ísraelsmanna, sem eigi höfðu skipt arfleifð sinni.

18:2 And there remained among the children of Israel seven tribes, which had not yet divided their inheritance.

18:3 Jósúa sagði þá við Ísraelsmenn: "Hversu lengi ætlið þér að vera svo tómlátir, að fara ekki og taka til eignar land það, sem Drottinn, Guð fedra yðar, hefir gefið yður?"

18:3 And Joshua said unto the children of Israel, How long are ye slack to go in to possess the land, which Yahwe, the God of your fathers, hath given you?

18:4 Veljið nú þrjá menn af ættkvísl hverri, og mun ég senda þá út. Skulu þeir halda af stað og fara um landið og skrifa lýsingu á landinu með tilliti til þess, að því á að skipta meðal þeirra. Skulu þeir síðan koma aftur til mín.

18:4 Appoint for you three men of each tribe: and I will send them, and they shall arise, and walk through the land, and describe it according to their inheritance; and they shall come unto me.

18:5 Því næst skulu þeir skipta því í sjö hluti. Júda skal halda sínu landi í suðri, og hús Jósefs skal halda sínu landi í norðri.

18:5 And they shall divide it into seven portions: Judah shall abide in his border on the south, and the house of Joseph shall abide in their border on the north.

18:6 En þér skuluð skrifa lýsingu landsins í sjö hlutum og fara mér hingað, síðan mun ég varpa hlutum

fyrir yður hér frammi fyrir auglitu Drottins, Guðs vors.

18:6 And ye shall describe the land into seven portions, and bring *the description* hither to me; and I will cast lots for you here before Yahwe our God.

18:7 En levitarnir fá eigi hlut meðal yðar, heldur er prestdómur Drottins ódal þeirra. En Gað og Rúben og hálf ættkvísl Manasse hafa fengið sinn erfðahluta hinumegin Jórdanar, austanmegin, þann er Móse, þjónn Drottins, gaf þeim."

18:7 For the Levites have no portion among you; for the priesthood of Yahwe is their inheritance; and Gad and Reuben and the half-tribe of Manasseh have received their inheritance beyond the Jordan eastward, which Moses the servant of Yahwe gave them.

18:8 Þá tóku mennirnir, er fóru að skrifa lýsingu landsins, sig upp og héldu af stað, og Jósúa bauð þeim og mælti: "Farið nú og ferðist um landið og skrifið lýsingu þess, komið síðan aftur til mín. Mun ég þá varpa hlutum fyrir yður hér frammi fyrir Drottinu í Siló."

18:8 And the men arose, and went: and Joshua charged them that went to describe the land, saying, Go and walk through the land, and describe it, and come again to me; and I will cast lots for you here before Yahwe in Shiloh.

18:9 Og mennirnir héldu af stað og fóru um landið og skrifuðu lýsingu þess í bók eftir borgunum í sjö hlutum. Síðan komu þeir til Jósúa í herbúðirnar í Siló.

18:9 And the men went and passed through the land, and described it by cities into seven portions in a book; and they came to Joshua unto the camp at Shiloh.

18:10 Og Jósúa varpaði hlutum fyrir þá í Siló frammi fyrir Drottinu, og Jósúa skipti þar landinu meðal Ísraelsmanna eftir skiptingu þeirra.

18:10 And Joshua cast lots for them in Shiloh before Yahwe: and there Joshua divided the land unto the children of Israel according to their divisions.

18:11 Kom nú upp hlutur kynkvíslar Benjámins sona eftir ættum þeirra, og lá það land, er þeim hlotnaðist, milli Júda sona og Jósefs sona.

18:11 And the lot of the tribe of the children of Benjamin came up according to their families: and the border of their lot went out between the children of Judah and the children of Joseph.

18:12 Landamerki þeirra að norðanverðu lágu frá Jórdan og upp á hálsinn fyrir norðan Jeríkó, og þaðan vestur á fjöllin og alla leið til eyðimerkurinnar hjá Betaven.

18:12 And their border on the north quarter was from the Jordan; and the border went up to the side of Jericho on the north, and went up through the hill-country westward; and the goings out thereof were at the wilderness of Beth-aven.

18:13 Þaðan lágu landamerkin yfir til Lúz, yfir á hálsinn fyrir sunnan Lúz, það er Betel. Þaðan lágu landamerkin

niður til Aterót Addar, yfir á fjallið, sem er fyrir sunnan Bet Hóron neðri.

18:13 And the border passed along from thence to Luz, to the side of Luz (the same is Beth-el), southward; and the border went down to Ataroth-addar, by the mountain that lieth on the south of Beth-horon the nether.

18:14 Þá beygðust landamerkin við og lágu í suðvestur frá fjallinu, sem er fyrir sunnan Bet Hóron, og lágu alla leið til Kirjat Baal, það er Kirjat Jearim, borg Júda sona. Þetta voru vesturtakmörkin.

18:14 And the border extended *thence*, and turned about on the west quarter southward, from the mountain that lieth before Beth-horon southward; and the goings out thereof were at Kiriath-baal (the same is Kiriath-jearim), a city of the children of Judah: this was the west quarter.

18:15 Suðurtakmörkin lágu frá útjaðrinum á Kirjat Jearim, og lágu þau í vestur og gengu út að Neftóa vatnslind.

18:15 And the south quarter was from the uttermost part of Kiriath-jearim; and the border went out westward, and went out to the fountain of the waters of Nephtoa;

18:16 Þá lágu landamerkin niður að enda fjallsins, sem liggur andspánis Hinnomssonardal og norðanvert í Refaimdal, þaðan niður Hinnomsdal að Jebúsita-öxl sunnanverðri, og þaðan niður að Rógel-lind.

18:16 and the border went down to the uttermost part of the mountain that lieth before the valley of the son of Hinnom, which is in the vale of Rephaim northward; and it went down to the valley of Hinnom, to the side of the Jebusite southward, and went down to En-rogel;

18:17 Þaðan beygðust þau norður á við og lágu til En-Semes, og þaðan til Gelilót, sem liggur þar gegnt sem upp er gengið til Adúmmim, þaðan niður til steins Bóhans, Rúbenssonar.

18:17 and it extended northward, and went out at En-shemesh, and went out to Geliloth, which is over against the ascent of Adummim; and it went down to the stone of Bohan the son of Reuben;

18:18 Þaðan yfir á hálsinn, sem liggur gegnt Araba norðanvert, og þaðan niður til Araba.

18:18 and it passed along to the side over against the Arabah northward, and went down unto the Arabah;

18:19 Þaðan lágu landamerkin norðan fram með hálsinum hjá Bet Högla og alla leið að nyrstu vík Saltasjós, þar sem Jórdan fellur suður í hann. Þetta voru suðurtakmörkin.

18:19 and the border passed along to the side of Beth-hoglah northward; and the goings out of the border were at the north bay of the Salt Sea, at the south end of the Jordan: this was the south border.

18:20 Að austanverðu réð Jórdan mörkum. Þessi voru landamærin hringinn í kringum arfleifð Benjámins, eftir ættum þeirra.

18:20 And the Jordan was the border of it on the east quarter. This was the inheritance of the children of Benjamin, by the borders

thereof round about, according to their families.

18:21 Borgir kynkvíslar Benjámins sona, eftir ættum þeirra, voru: Jeríkó, Bet Högla, Emek Kesís,

18:21 Now the cities of the tribe of the children of Benjamin according to their families were Jericho, and Beth-hoglah, and Emek-keziz,

18:22 Bet Araba, Semaraim, Betel,

18:22 and Beth-arabah, and Zemaraim, and Beth-el,

18:23 Avím, Para, Ófra,

18:23 and Avvim, and Parah, and Ophrah,

18:24 Kefar Ammóni, Ófni og Geba, tólf borgir og þorpín er að liggja.

18:24 and Chephar-ammoni, and Ophni, and Geba; twelve cities with their villages:

18:25 Gibeon, Rama, Beerót,

18:25 Gibeon, and Ramah, and Beeroth,

18:26 Mispe, Kefira, Mósá,

18:26 and Mizpeh, and Chephirah, and Mozah,

18:27 Rekem, Jirpeel, Tarala,

18:27 and Rekem, and Irpeel, and Taralah,

18:28 Sela, Elef, Jebúsitaborg, það er Jerúsalem, Gibeat og Kirjat, fjórtán borgir og þorpín er að liggja. Þetta var arfleifð Benjámins sona eftir ættum þeirra.

18:28 and Zelah, Eleph, and the Jebusite (the same is Jerusalem), Gibeath, *and* Kiriath; fourteen cities with their villages. This is the inheritance of the children of Benjamin according to their families.

19:1 Næst kom upp hlutur Simeons, kynkvíslar Simeons sona eftir ættum þeirra, en arfleifð þeirra lá inni í arfleifð Júda sona miðri.

19:1 And the second lot came out for Simeon, even for the tribe of the children of Simeon according to their families: and their inheritance was in the midst of the inheritance of the children of Judah.

19:2 Þeir fengu að arfleifð: Beerseba og Seba, Mólada,

19:2 And they had for their inheritance Beer-sheba, or Sheba, and Moladah,

19:3 Hasar Súal, Bala, Esem,

19:3 and Hazar-shual, and Balah, and Ezem,

19:4 Eltolad, Betúl, Horma,

19:4 and Eltolad, and Bethul, and Hormah,

19:5 Siklag, Bet Markabót, Hasar Súsa, 19:5 and Ziklag, and Beth-marcaboth, and Hazar-susah,

19:6 Bet Lebaót og Sarúhen, þrettán borgir og þorpín, er að liggja.

19:6 and Beth-lebaoth, and Sharuhén; thirteen cities with their villages:

19:7 Ain, Rimmon, Eter og Asan, fjórar borgir og þorpín, er að liggja.

19:7 Ain, Rimmon, and Ether, and Ashan; four cities with their villages:

19:8 auk þess öll þau þorp, er lágu kringum borgir þessar allt til Baalat Beer, Rama suðurlandsins. Þetta var

arfleifð kynkvíslar Simeons sona, eftir ættum þeirra.

19:8 and all the villages that were round about these cities to Baalath-beer, Ramah of the South. This is the inheritance of the tribe of the children of Simeon according to their families.

19:9 Arfleifð Simeons sona var nokkur hluti af landshluta Júda sona, því að hluti Júda sona var of stór fyrir þá, og fyrir því fengu Simeons synir arfleifð í miðri arfleifð þeirra.

19:9 Out of the part of the children of Judah was the inheritance of the children of Simeon; for the portion of the children of Judah was too much for them: therefore the children of Simeon had inheritance in the midst of their inheritance.

19:10 Þá kom upp þriðji hluturinn. Það var hlutur Sebúlons sona eftir ættum þeirra, og náðu landamerki arfleifðar þeirra allt til Sarid.

19:10 And the third lot came up for the children of Zebulun according to their families; and the border of their inheritance was unto Sarid;

19:11 Og landamerki þeirra lágu í vestur upp til Marala, þaðan út til Dabbeset og lentu hjá læknum, sem rennur fyrir austan Jokneam.

19:11 and their border went up westward, even to Maralah, and reached to Dabbesheth; and it reached to the brook that is before Jokneam;

19:12 Til austurs aftur á móti, gegnt upprás sólar, lágu þau frá Sarid til landamæra Kislót til Tabors, þaðan til Daberat og þaðan upp til Jafía.

19:12 and it turned from Sarid eastward toward the sunrising unto the border of Chisloth-tabor; and it went out to Daberath, and went up to Japhia;

19:13 Þaðan lágu þau í austur, mót upprás sólar, yfir til Gat Hefer, til Et Kasín, síðan til Rimmon, sem nær allt til Nea.

19:13 and from thence it passed along eastward to Gath-hepher, to Eth-kazin; and it went out at Rimmon which stretcheth unto Neah;

19:14 Og landamerkin beygðu þar við, norður til Hannatón, og alla leið til Jifta-El-dals.

19:14 and the border turned about it on the north to Hannathon; and the goings out thereof were at the valley of Iphtah-el;

19:15 ásamt Katat, Nahalal, Simron, Jidala og Betlehem, tólf borgir og þorpín, er að liggja.

19:15 and Kattath, and Nahalal, and Shimron, and Idalah, and Bethlehem: twelve cities with their villages.

19:16 Þetta var arfleifð Sebúlons sona, eftir ættum þeirra: þessar borgir og þorpín, er að liggja.

19:16 This is the inheritance of the children of Zebulun according to their families, these cities with their villages.

19:17 Þá kom upp fjórði hluturinn. Það var hlutur Íssakars, Íssakars sona eftir ættum þeirra.

19:17 The fourth lot came out for Issachar, even for the children of Issachar according to their families.

19:18 Og land þeirra tók yfir: Jesreel, Kesúllót, Sünem.

19:18 And their border was unto Jezreel, and Chesulloth, and Shunem,

19:19 Hafaraím, Sión, Anaharat.

19:19 and Hapharaim, and Shion, and Anaharath,

19:20 Rabbít, Kisjon, Ebes.

19:20 and Rabbith, and Kishion, and Ebez,

19:21 Remet, En-Ganním, En-Hadda og Bet Passes.

19:21 and Remeth, and Engannim, and En-haddah, and Beth-pazzez,

19:22 Og landamerkin náðu til Tabor, Sahasima og Bet Semes, og alla leið til Jórdanar, sextán borgir og þorpín er að liggja.

19:22 and the border reached to Tabor, and Shahazumah, and Beth-shemesh; and the goings out of their border were at the Jordan: sixteen cities with their villages.

19:23 Þetta var arfleifð kynkvíslar Íssakars sona eftir ættum þeirra, borgirnar og þorpín er að liggja.

19:23 This is the inheritance of the tribe of the children of Issachar according to their families, the cities with their villages.

19:24 Þá kom upp fimmti hluturinn. Það var hlutur kynkvíslar Assers sona, eftir ættum þeirra.

19:24 And the fifth lot came out for the tribe of the children of Asher according to their families.

19:25 Og land þeirra tók yfir: Helkat, Hali, Beten, Aksaf.

19:25 And their border was Helkath, and Hali, and Beten, and Achshaph,

19:26 Allammelek, Amedad og Miscal, og þau náðu vestur að Karmel og Sihór Libnat.

19:26 and Allammelech, and Amad, and Mishal; and it reached to Carmel westward, and to Shihor-libnath;

19:27 Þaðan lágu þau í austur til Bet Dagón, og náðu að Sebúlón og Jifta-El-dal í norðri, Bet Emek og Negiel, og lágu norður til Kabúl.

19:27 and it turned toward the sunrising to Beth-dagon, and reached to Zebulun, and to the valley of Iphtah-el northward to Beth-emek and Neiel; and it went out to Cabul on the left hand,

19:28 Ebron, Rehób, Hammon og Kana, allt til hinnar miklu Sídon.

19:28 and Ebron, and Rehob, and Hammon, and Kanah, even unto great Sidon;

19:29 Þaðan beygðust landamerkin til Rama og allt til hinnar viggirtu borgar Týrus, og þaðan aftur til Hósa og þaðan alla leið til sjávar, frá því er Aksibhéraði sleppir.

19:29 and the border turned to Ramah, and to the fortified city of Tyre; and the border turned to Hosah; and the goings out thereof were at the sea by the region of Achzib;

19:30 Auk þess Akkó, Afek og

Rehób, tuttugu og tvær borgir og þorpín, er að liggja.

19:30 Ummah also, and Aphek, and Rehob: twenty and two cities with their villages.

19:31 Þetta var arfleifð kynkvíslar Assers sona, eftir ættum þeirra, þessar borgir og þorpín, er að liggja.

19:31 This is the inheritance of the tribe of the children of Asher according to their families, these cities with their villages.

19:32 Þá kom upp sjötti hluturinn. Það var hlutur Naftali, Naftali sona eftir ættum þeirra.

19:32 The sixth lot came out for the children of Naphtali, even for the children of Naphtali according to their families.

19:33 Og landamerki þeirra lágu frá Helef, frá eikunum hjá Saananním, Adamí Nekeb og Jabneel allt til Lakkúm og alla leið að Jórdan.

19:33 And their border was from Heleph, from the oak in Zaanannim, and Adam-inekeb, and Jabneel, unto Lakkum; and the goings out thereof were at the Jordan;

19:34 Þaðan gengu landamærin í vestur til Asnót Tabor, þaðan út til Húkkók, náðu til Sebúlons að sunnanverðu, til Assers að vestanverðu og til Júda við Jórdan gegnt upprás sólar.

19:34 and the border turned westward to Aznoth-tabor, and went out from thence to Hukkok; and it reached to Zebulun on the south, and reached to Asher on the west, and to Judah at the Jordan toward the sunrising.

19:35 Og viggirtar borgir voru þar: Siddím, Ser, Hammat, Rakkat, Kinneret.

19:35 And the fortified cities were Ziddim, Zer, and Hammath, Rakkath, and Chinnereth,

19:36 Adama, Rama, Hasór.

19:36 and Adamah, and Ramah, and Hazor,

19:37 Kedes, Edreí, En Hasór.

19:37 and Kadesh, and Edrei, and En-hazor,

19:38 Jirón, Migdal, El, Horem, Bet Anat og Bet Semes - níttján borgir og þorpín, er að liggja.

19:38 And Iron, and Migdal-el, Horem, and Beth-anath, and Beth-shemesh; nineteen cities with their villages.

19:39 Þetta var arfleifð kynkvíslar Naftali sona eftir ættum þeirra, borgirnar og þorpín, er að liggja.

19:39 This is the inheritance of the tribe of the children of Naphtali according to their families, the cities with their villages.

19:40 Loks kom upp sjöundi hluturinn, og var það hlutur kynkvíslar Dans sona, eftir ættum þeirra.

19:40 The seventh lot came out for the tribe of the children of Dan according to their families.

19:41 Og landamerkin að arfleifð þeirra voru Sorca, Estaól, Ír-Semes.

19:41 And the border of their inheritance was Zorah, and Eshtaol, and Ir-shemesh,

19:42 Saalabbín, Ajalon, Jitla.

19:42 and Shaalabbin, and Ajalon, and Ithlah,

19:43 Elón, Timnat, Ekron.
19:43 and Elon, and Timnah, and Ekron,

19:44 Elteke, Gibbetón, Baalat.
19:44 and Eltekeh, and Gibbethon, and Baalath,

19:45 Jehúd, Bene Berak, Gat Rimmon.
19:45 and Jehud, and Bene-berak, and Gath-rimmon,

19:46 Me-Jarkón og Rakkon, ásamt landinu gegnt Jafó.
19:46 and Me-jarkon, and Rakkon, with the border over against Joppa.

19:47 En land Dans sona gekk undan þeim. Þá fóru Dans synir og herjuðu á Lesem, unnu hana og tóku hana herskildi, slógu síðan eign sinni á hana og settust þar að og nefndu hana Dan eftir nafni Dans, föður þeirra.
19:47 And the border of the children of Dan went out beyond them; for the children of Dan went up and fought against Leshem, and took it, and smote it with the edge of the sword, and possessed it, and dwelt therein, and called Leshem, Dan, after the name of Dan their father.

19:48 Þetta var arfleifð kynkvíslar Dans sona eftir ættum þeirra, þessar borgir og þorpin, er að liggja.
19:48 This is the inheritance of the tribe of the children of Dan according to their families, these cities with their villages.

19:49 Er Ísraelsmenn höfðu skipt landinu öllu til ystu ummerkja, gáfu þeir Jósúa Núnssyni ódal meðal sín.
19:49 So they made an end of distributing the land for inheritance by the borders thereof; and the children of Israel gave an inheritance to Joshua the son of Nun in the midst of them:

19:50 Eftir boði Drottins gáfu þeir honum borg þá, er hann sjálfur kaus, en það var Timnat Sera í Efraímfjöllum. Hann byggði upp borgina og bjó þar síðan.
19:50 according to the commandment of Yahwe they gave him the city which he asked, even Timnath-serah in the hill-country of Ephraim; and he built the city, and dwelt therein.

19:51 Þessar voru arfleifðirnar, er þeir Eleasar prestur, Jósúa Núnsson og ætthöfðingjar kynkvísla Ísraelsmanna úthlutuðu með hlutkesti í Siló frammi fyrir Drottni, við dyr samfundatjaldsins. Höfðu þeir nú lokið því að skipta landinu.
19:51 These are the inheritances, which Eleazar the priest, and Joshua the son of Nun, and the heads of the fathers' houses of the tribes of the children of Israel, distributed for inheritance by lot in Shiloh before Yahwe, at the door of the tent of meeting. So they made an end of dividing the land.

20:1 Drottinn talaði við Jósúa á þessa leið:
20:1 And Yahwe spake unto Joshua, saying,

20:2 "Tala þú til Ísraelsmanna og seg: Takið nú til gríðastaðina, þá er ég hef talað um við yður fyrir Móse.
20:2 Speak to the children of Israel, saying, Assign you the cities of refuge, whereof I spake unto you by Moses,

20:3 að þangað megi flýja vegandi, sá er af vangá, óviljandi, hefir orðið manni að bana, svo að þeir séu yður hali fyrir hefnanda.
20:3 that the manslayer that killeth any person unwittingly and unawares may flee thither: and they shall be unto you for a refuge from the avenger of blood.

20:4 Hann má flýja í einhverja af borgum þessum og nema staðar rétt fyrir utan borgarhlíðið og skýra þar frá máli sínu í áheyrn öldunga borgar þeirrar. Skulu þeir taka við honum inn í borgina og fá honum stað, svo að hann megi búa hjá þeim.
20:4 And he shall flee unto one of those cities, and shall stand at the entrance of the gate of the city, and declare his cause in the ears of the elders of that city; and they shall take him into the city unto them, and give him a place, that he may dwell among them.

20:5 Og ef hefnandinn eltir hann, þá skulu þeir eigi framselja vegandann í hendur honum, þar eð hann óviljandi hefir orðið náunga sínum að bana og eigi verið óvinur hans áður.
20:5 And if the avenger of blood pursue after him, then they shall not deliver up the manslayer into his hand; because he smote his neighbor unawares, and hated him not beforetime.

20:6 Og hann skal hafa aðsetur í borg þeirri, þar til er hann hefir komið fyrir dóm safnaðarins, þar til sá æðsti prestur er dáinn, sem þá er. Þá má vegandinn hverfa aftur og fara heim til sinnar borgar og síns húss, þeirrar borgar, er hann flyði úr.
20:6 And he shall dwell in that city, until he stand before the congregation for judgment, until the death of the high priest that shall be in those days: then shall the manslayer return, and come unto his own city, and unto his own house, unto the city from whence he fled.

20:7 Þá helguðu þeir Kedes í Galíleu á Naftalísfjöllum, Sikem á Efraímfjöllum og Kirjat Arba, það er Hebron, á Júdafjöllum.
20:7 And they set apart Kedesh in Galilee in the hill-country of Naphtali, and Shechem in the hill-country of Ephraim, and Kiriath-arba (the same is Hebron) in the hill-country of Judah.

20:8 En hinumegin Jórdanar, gegnt Jeríkó að austan verðum, létu þeir af hendi Beser í eyðimörkinni, á sléttlendinu, af kynkvísl Rúbens, Ramót í Gíleað af kynkvísl Gaðs og Gólan í Basan af kynkvísl Manasse.
20:8 And beyond the Jordan at Jericho eastward, they assigned Bezer in the wilderness in the plain out of the tribe of Reuben, and Ramoth in Gilead out of the tribe of Gad, and Golan in Bashan out of the tribe of Manasseh.

20:9 Þetta voru borgirnar, sem tilteknar voru handa öllum Ísraelsmönnum og útlendingum þeim, er meðal þeirra dvöldust, að þangað mætti flýja hver sá maður, sem óviljandi hefði orðið manni að bana, svo að hann þyrfti ekki að deyja fyrir hendi hefnandans, þar til er hann hefði staðið fyrir máli sínu frammi fyrir söfnuðinum.
20:9 These were the appointed cities

for all the children of Israel, and for the stranger that sojourneth among them, that whosoever killeth any person unwittingly might flee thither, and not die by the hand of the avenger of blood, until he stood before the congregation.

21:1 Ætthöfðingjar levítanna gengu fyrir þá Eleasar prest, Jósúa Núnsson og ætthöfðingja kynkvísla Ísraelsmanna
21:1 Then came near the heads of fathers' houses of the Levites unto Eleazar the priest, and unto Joshua the son of Nun, and unto the heads of fathers' houses of the tribes of the children of Israel;

21:2 og töluðu þannig til þeirra í Siló í Kanaanlandi: "Drottinn bauð fyrir Móse að oss skyldi borgir gefa til bústada, svo og beitilandið, er að þeim liggur, handa fénaði vorum."
21:2 and they spake unto them at Shiloh in the land of Canaan, saying, Yahwe commanded Moses to give us cities to dwell in, with the suburbs thereof for our cattle.

21:3 Þá gáfu Ísraelsmenn levítunum af óðulum sínum, eftir boði Drottins, þessar borgir og beitilönd þau, er að þeim lágu.
21:3 And the children of Israel gave unto the Levites out of their inheritance, according to the commandment of Yahwe, these cities with their suburbs.

21:4 Nú kom upp hlutur ætta Kahatíta, og fengu þá meðal levítanna synir Arons prests með hlutkesti þrettán borgir hjá Júda kynkvísl, Simeons kynkvísl og Benjámins kynkvísl.
21:4 And the lot came out for the families of the Kohathites: and the children of Aaron the priest, who were of the Levites, had by lot out of the tribe of Judah, and out of the tribe of the Simeonites, and out of the tribe of Benjamin, thirteen cities.

21:5 Hinir synir Kahats fengu með hlutkesti tíu borgir frá ættum Efraíms kynkvíslar og frá Dans kynkvísl og frá hálfri kynkvísl Manasse.
21:5 And the rest of the children of Kohath had by lot out of the families of the tribe of Ephraim, and out of the tribe of Dan, and out of the half-tribe of Manasseh, ten cities.

21:6 Synir Gersons fengu með hlutkesti þrettán borgir frá ættum Íssakars kynkvíslar, frá Assers kynkvísl, frá Naftalí kynkvísl og frá hálfri kynkvísl Manasse í Basan.
21:6 And the children of Gershon had by lot out of the families of the tribe of Issachar, and out of the tribe of Asher, and out of the tribe of Naphtali, and out of the half-tribe of Manasseh in Bashan, thirteen cities.

21:7 Merari synir fengu tólf borgir eftir ættum þeirra frá Rúbens kynkvísl, frá Gaðs kynkvísl og frá Sebúlons kynkvísl.
21:7 The children of Merari according to their families had out of the tribe of Reuben, and out of the tribe of Gad, and out of the tribe of Zebulun, twelve cities.

21:8 Ísraelsmenn gáfu levítunum borgir þessar og beitilandið, er að þeim liggur, eftir hlutkesti, eins og Drottinn hafði boðið fyrir meðalgöngu Móse.

21:8 And the children of Israel gave by lot unto the Levites these cities with their suburbs, as Yahwe commanded by Moses.

21:9 Þeir gáfu af kynkvísl Júda sona og af kynkvísl Símeons sona þessar borgir, sem hér eru nafngreindar.

21:9 And they gave out of the tribe of the children of Judah, and out of the tribe of the children of Simeon, these cities which are here mentioned by name:

21:10 Af ættum Kabahtíta meðal Levi sona fengu Arons synir þær, af því að fyrsti hluturinn hlötnaðist þeim.

21:10 and they were for the children of Aaron, of the families of the Kohathites, who were of the children of Levi; for theirs was the first lot.

21:11 Þeim gáfu þeir Kirjat-Arba, er átt hafði Arba, faðir Anaks, það er Hebron, á Júdafjöllum og beítílandið umhverfis hana.

21:11 And they gave them Kiriath-arba, which Arba was the father of Anak (the same is Hebron), in the hill-country of Judah, with the suburbs thereof round about it.

21:12 En akurland borgarinnar og þorpin, er að henni lágu, gáfu þeir Kaleb Jefúnnesyni til eignar.

21:12 But the fields of the city, and the villages thereof, gave they to Caleb the son of Jephunneh for his possession.

21:13 Sonum Arons prests gáfu þeir: Hebron, sem var gríðastaður vígsekra, og beítílandið, er að henni lá, Libna og beítílandið, er að henni lá.

21:13 And unto the children of Aaron the priest they gave Hebron with its suburbs, the city of refuge for the manslayer, and Libnah with its suburbs,

21:14 Jattír og beítílandið, er að henni lá, Estemóa og beítílandið, er að henni lá.

21:14 and Jattir with its suburbs, and Eshtemoa with its suburbs,

21:15 Hólon og beítílandið, er að henni lá, Debír og beítílandið, er að henni lá.

21:15 and Holon with its suburbs, and Debir with its suburbs,

21:16 Asan og beítílandið, er að henni lá, Jútta og beítílandið, er að henni lá, og Bet Semes og beítílandið er að henni lá - níu borgir frá þessum tveimur ættkvíslum.

21:16 and Ain with its suburbs, and Juttah with its suburbs, and Beth-shemesh with its suburbs; nine cities out of those two tribes.

21:17 Af Benjamíns kynkvísl: Gibeon og beítílandið, er að henni lá, Geba og beítílandið, er að henni lá.

21:17 And out of the tribe of Benjamin, Gibeon with its suburbs, Geba with its suburbs,

21:18 Anatót og beítílandið, er að henni lá, og Almón og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:18 Anathoth with its suburbs, and Almon with its suburbs; four cities.

21:19 Þannig hlutu synir Arons, prestarnir, þrettán borgir alls og beítílönd þau, er að þeim lágu.

21:19 All the cities of the children of Aaron, the priests, were thirteen cities with their suburbs.

21:20 Að því er snertir ættir þeirra Kahats sona, er töldust til levítanna, hinna Kahats sonanna, þá fengu þær borgir þær, er þeim hlötnuðust frá Efraims kynkvísl.

21:20 And the families of the children of Kohath, the Levites, even the rest of the children of Kohath, they had the cities of their lot out of the tribe of Ephraim.

21:21 Þeir gáfu þeim Síkem, sem var gríðastaður vígsekra, og beítílandið, er að henni lá, á Efraimfjöllum, Geser og beítílandið, er að henni lá.

21:21 And they gave them Shechem with its suburbs in the hill-country of Ephraim, the city of refuge for the manslayer, and Gezer with its suburbs,

21:22 Kíbsaím og beítílandið, er að henni lá, og Bet Hóron og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:22 and Kibzaim with its suburbs, and Beth-horon with its suburbs; four cities.

21:23 Frá kynkvísl Dans: Elteke og beítílandið, er að henni lá, Gibbetón og beítílandið, er að henni lá.

21:23 And out of the tribe of Dan, Elteke with its suburbs, Gibbethon with its suburbs,

21:24 Ajalon og beítílandið, er að henni lá, og Gat Rímmón og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:24 Aijalon with its suburbs, Gath-rimmon with its suburbs; four cities.

21:25 Frá hálfri kynkvísl Manasse: Taanak og beítílandið, er að henni lá, og Jíbleam og beítílandið, er að henni lá - tvær borgir.

21:25 And out of the half-tribe of Manasseh, Taanach with its suburbs, and Gath-rimmon with its suburbs; two cities.

21:26 Ættir hinna Kahats sonanna hlutu þannig tíu borgir alls og beítílönd þau, er að þeim lágu.

21:26 All the cities of the families of the rest of the children of Kohath were ten with their suburbs.

21:27 Af ættum levítanna fengu Gersons synir frá hálfri kynkvísl Manasse: Gólan í Basan, gríðastað vígsekra, og beítílandið, er að henni lá, og Beestera og beítílandið, er að henni lá - tvær borgir.

21:27 And unto the children of Gershon, of the families of the Levites, out of the half-tribe of Manasse they gave Golan in Bashan with its suburbs, the city of refuge for the manslayer, and Be-eshterah with its suburbs; two cities.

21:28 Frá Íssakars kynkvísl: Kísjón og beítílandið, er að henni lá, Daberat og beítílandið, er að henni lá.

21:28 And out of the tribe of Issachar, Kishion with its suburbs, Daberath with its suburbs,

21:29 Jarmút og beítílandið, er að henni lá, og En-Ganním og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:29 Jarmuth with its suburbs, En-gannim with its suburbs; four cities.

21:30 Frá Assers kynkvísl: Míseal og beítílandið, er að henni lá, Abdón og beítílandið, er að henni lá.

21:30 And out of the tribe of Asher, Mishal with its suburbs, Abdon with its suburbs,

21:31 Helkat og beítílandið, er að henni lá, og Rehób og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:31 Helkath with its suburbs, and Rehob with its suburbs; four cities.

21:32 Frá Naftali kynkvísl: Kedes í Galílen, gríðastað vígsekra, og beítílandið, er að henni lá, Hammót Dór og beítílandið, er að henni lá, og Kartan og beítílandið er að henni lá - þrjár borgir.

21:32 And out of the tribe of Naphtali, Kedesh in Galilee with its suburbs, the city of refuge for the manslayer, and Hammoth-dor with its suburbs, and Kartan with its suburbs; three cities.

21:33 Þannig hlutu Gersonítar eftir ættum þeirra, þrettán borgir alls og beítílönd þau, er að þeim lágu.

21:33 All the cities of the Gershonites according to their families were thirteen cities with their suburbs.

21:34 Ættir Merarí sona, þeirra Levi sona, er enn voru eftir, fengu frá Sebúlons kynkvísl: Jokneam og beítílandið, er að henni lá, Kartá og beítílandið, er að henni lá.

21:34 And unto the families of the children of Merari, the rest of the Levites, out of the tribe of Zebulun, Jokneam with its suburbs, and Kartah with its suburbs,

21:35 Dímnna og beítílandið, er að henni lá, og Nahalal og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:35 Dimnah with its suburbs, Nahalal with its suburbs; four cities.

21:36 Frá Rúbens kynkvísl: Beser í eyðimörkinni, gríðastað vígsekra, og beítílandið, er að henni lá, Jahsa og beítílandið, er að henni lá.

21:36 And out of the tribe of Reuben, Bezer with its suburbs, and Jahaz with its suburbs,

21:37 Kedemót og beítílandið, er að henni lá, og Mefaat og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir.

21:37 Kedemoth with its suburbs, and Mephaath with its suburbs; four cities.

21:38 Frá Gaðs kynkvísl: Ramót í Gíleað, gríðastað vígsekra, og beítílandið, er að henni lá, Mahanaim og beítílandið, er að henni lá.

21:38 And out of the tribe of Gad, Ramoth in Gilead with its suburbs, the city of refuge for the manslayer, and Mahanaim with its suburbs,

21:39 Hesbon og beítílandið, er að henni lá, og Jaeser og beítílandið, er að henni lá - fjórar borgir alls.

21:39 Heshbon with its suburbs, Jazer with its suburbs; four cities in all.

21:40 Þannig fengu Merarí synir, eftir ættum þeirra, þeir er enn voru eftir af ættum levítanna, í sitt hlutskipti tólf borgir alls.

21:40 All these were the cities of the children of Merari according to their families, even the

rest of the families of the Levites; and their lot was twelve cities.

21:41 Borgir þær, er levítarnir fengu inni í eignarlöndum Ísraelsmanna, voru fjórutíu og átta alls, og beitolöndin, er að þeim lágu.

21:41 All the cities of the Levites in the midst of the possession of the children of Israel were forty and eight cities with their suburbs.

21:42 Ög allar þessar borgir voru hver um sig ein borg með beitolandi umhverfis. Var svo um allar þessar borgir.

21:42 These cities were every one with their suburbs round about them: thus it was with all these cities.

21:43 Drottinn gaf Ísrael allt landið, er hann hafði svarið að gefa feðrum þeirra, og þeir tóku það til eignar og settust þar að.

21:43 So Yahwe gave unto Israel all the land which he swore to give unto their fathers; and they possessed it, and dwelt therein.

21:44 Ög Drottinn lét þá búa í friði á alla vgu, öldungis eins og hann hafði svarið feðrum þeirra. Enginn af öllum óvinum þeirra fékk staðist fyrir þeim. Drottinn gaf alla óvini þeirra í hendur þeim.

21:44 And Yahwe gave them rest round about, according to all that he swore unto their fathers: and there stood not a man of all their enemies before them; Yahwe delivered all their enemies into their hand.

21:45 Ekkert brást af öllum fyrirheitum þeim, er Drottinn hafði gefið húsi Ísraels. Þau réttust öll.

21:45 There failed not aught of any good thing which Yahwe had spoken unto the house of Israel; all came to pass.

22:1 Þá kallaði Jósúa Rúbeníta, Gaðíta og hálf kynkvísl Manasse fyrir sig

22:1 Then Joshua called the Reubenites, and the Gadites, and the half-tribe of Manasseh,

22:2 og sagði við þá: "Þér hafið haldið allt það, sem Móse, þjónn Drottins, bauð yður. Þér hafið og hlýtt röddu minni í öllu því, er ég hefí fyrir yður lagt.

22:2 and said unto them, Ye have kept all that Moses the servant of Yahwe commanded you, and have hearkened unto my voice in all that I commanded you:

22:3 Þennan langa tíma allt fram á þennan dag hafið þér fylgi veitt bræðrum yðar og varðveitt hlýðni við boðorð Drottins, Guðs yðar.

22:3 ye have not left your brethren these many days unto this day, but have kept the charge of the commandment of Yahwe your God.

22:4 En nú hefir Drottinn, Guð yðar, veitt bræðrum yðar hvíld, eins og hann hafði heitið þeim. Snúið því nú á leið og farið til tjalda yðar, til eignarlands yðar, þess er Móse, þjónn Drottins, gaf yður hinumegin Jórdanar.

22:4 And now Yahwe your God hath given rest unto your brethren, as he spake unto them: therefore now turn ye, and get you unto your tents, unto the land of your possession,

which Moses the servant of Yahwe gave you beyond the Jordan.

22:5 Gætið þess einungis, að þér haldið vel boðorð það og lögmál, er Móse, þjónn Drottins, fyrir yður lagði: að þér elskið Drottin Guð yðar, gangið ávallt á vegum hans, geymið boð hans, haldið yður fast við hann og þjónið honum af öllu hjarta yðar og af allri sálu yðar."

22:5 Only take diligent heed to do the commandment and the law which Moses the servant of Yahwe commanded you, to love Yahwe your God, and to walk in all his ways, and to keep his commandments, and to cleave unto him, and to serve him with all your heart and with all your soul.

22:6 Síðan blessaði Jósúa þá og lét þá burt fara, og þeir héldu til tjalda sinna.

22:6 So Joshua blessed them, and sent them away; and they went unto their tents.

22:7 Hálfri ættkvísl Manasse hafði Móse gefið land í Basan, en hinum helmingnum hafði Jósúa gefið land með bræðrum þeirra vestanmegin Jórdanar. Ög þegar Jósúa lét þá burt fara til tjalda sinna, blessaði hann þá enn fremur

22:7 Now to the one half-tribe of Manasse Moses had given *inheritance* in Bashan; but unto the other half gave Joshua among their brethren beyond the Jordan westward; moreover when Joshua sent them away unto their tents, he blessed them,

22:8 og sagði við þá: "Hverfið nú aftur til tjalda yðar með mikil auðæfi, mjög mikinn fénað, með silfur og gull, eir og járn, og með mjög mikið af klæðnaði; miðlið bræðrum yðar nokkru af því, er þér hafið tekið að herfangi af óvinum yðar."

22:8 and spake unto them, saying, Return with much wealth unto your tents, and with very much cattle, with silver, and with gold, and with brass, and with iron, and with very much raiment: divide the spoil of your enemies with your brethren.

22:9 Þá sneru þeir Rúbens synir, Gaðs synir og hálf ættkvísl Manasse aftur og skildu við Ísraelsmenn í Siló, sem er í Kanaanlandi og héldu til Gíleaðlands, eignarlands síns, þar sem þeir höfðu fest byggð eftir boði Drottins, er Móse flutti.

22:9 And the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh returned, and departed from the children of Israel out of Shiloh, which is in the land of Canaan, to go unto the land of Gilead, to the land of their possession, whereof they were possessed, according to the commandment of Yahwe by Moses.

22:10 Er Rúbens synir og Gaðs synir og hálf ættkvísl Manasse komu til héraðsins við Jórdan, sem er í Kanaanlandi, reistu þeir þar altari við Jórdan, og var það mikið til að sjá.

22:10 And when they came unto the region about the Jordan, that is in the land of Canaan, the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh built there an altar by the Jordan, a great altar to look upon.

22:11 Ísraelsmenn fengu þá svolátandi fregu: "Sjá, Rúbens synir og Gaðs synir og hálf ættkvísl Manasse hafa

reist altari við landamæri Kanaanlands, í héruðunum við Jórdan, þeim megin er Ísraelsmenn eiga land."

22:11 And the children of Israel heard say, Behold, the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh have built an altar in the forefront of the land of Canaan, in the region about the Jordan, on the side that pertaineth to the children of Israel.

22:12 Ög er Ísraelsmenn spurðu það, þá safnaðist allur lýður Ísraelsmanna saman í Siló til þess að fara í móti þeim til hernaðar.

22:12 And when the children of Israel heard of it, the whole congregation of the children of Israel gathered themselves together at Shiloh, to go up against them to war.

22:13 Þá sendu Ísraelsmenn Pínehas, son Eleasars prests, til Rúbens sona og Gaðs sona og hálftrar ættkvíslar Manasse til Gíleaðlands.

22:13 And the children of Israel sent unto the children of Reuben, and to the children of Gad, and to the half-tribe of Manasseh, into the land of Gilead, Phinehas the son of Eleazar the priest,

22:14 og með honum tíu höfuðsmenn, einn höfuðsmann af ætt hverri af öllum kynkvíslum Ísraels. Var hver þeirra höfðingi yfir ættum feðra sinna meðal þúsunda Ísraels.

22:14 and with him ten princes, one prince of a fathers' house for each of the tribes of Israel; and they were every one of them head of their fathers' houses among the thousands of Israel.

22:15 Ög er þeir komu til Rúbens sona og Gaðs sona og hálftrar ættkvíslar Manasse til Gíleaðlands, þá mæltu þeir við þá á þessa leið:

22:15 And they came unto the children of Reuben, and to the children of Gad, and to the half-tribe of Manasseh, unto the land of Gilead, and they spake with them, saying,

22:16 "Svo segir allur söfnuður Drottins: Hvilik er sú ótrúmennska, sem þér hafið sýnt gegn Guði Ísraels, að þér í dag hafið snúið yður burt frá Drottni, er þér hafið reist yður altari, að þér í dag hafið gjört uppreisn gegn Drottni!

22:16 Thus saith the whole congregation of Yahwe, What trespass is this that ye have committed against the God of Israel, to turn away this day from following Yahwe, in that ye have builded you an altar, to rebel this day against Yahwe?

22:17 Er oss ekki nógur glæpur sá, að vér tilbáðum Peór, og höfum vér ekki hreinsað oss af þeim glæp fram á þennan dag, enda kom plágan yfir söfnuð Drottins vegna hans. Ög þér snúið yður í dag burt frá Drottni!

22:17 Is the iniquity of Peor too little for us, from which we have not cleansed ourselves unto this day, although there came a plague upon the congregation of Yahwe,

22:18 Mun þá svo fara: Þér gjörðið í dag uppreisn gegn Drottni, og á morgun mun hann úthella reiði sinni yfir allan söfnuð Ísraels.

22:18 that ye must turn away this day from following Yahwe? and it will be, seeing ye rebel to-day against Yahwe, that to-morrow

he will be wroth with the whole congregation of Israel.

22:19 Ef land það er óhreint, er þér hafið hlotið til eignar, þá komið yfir í eignarland Drottins, þar sem húð Drottins hefir aðsetur, og setjist að meðal vor. En gjörið ekki uppreisn gegn Drottni og gjörið ekki uppreisn gegn oss með því að reisa yður altari annað en altari Drottins Guðs vors.

22:19 Howbeit, if the land of your possession be unclean, then pass ye over unto the land of the possession of Yahwe, wherein Yahwe's tabernacle dwelleth, and take possession among us: but rebel not against Yahwe, nor rebel against us, in building you an altar besides the altar of Yahwe our God.

22:20 Kom ekki reiði Guðs yfir allan söfnuð Ísraels, þá er Akan Seraksson fór sviksamlega með hið bannfærða? Hann dó ekki einn fyrir glæp sinn."

22:20 Did not Achan the son of Zerach commit a trespass in the devoted thing, and wrath fell upon all the congregation of Israel? and that man perished not alone in his iniquity.

22:21 Þá svöruðu þeir Rúbens synir og Gaðs synir og hálf ættkvísl Manasse og sögðu við höfðingja Ísraels þúsunda:

22:21 Then the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh answered, and spake unto the heads of the thousands of Israel,

22:22 "Drottinn, hinn máttki Guð, Drottinn, hinn máttki Guð, hann veit það, og Ísrael skal vita það: Ef það er gjört í uppreisnar eða svikssemi skyni við Drottinn, þá hjálpi hann oss eigi í dag!

22:22 The Mighty One, God, Yahwe, the Mighty One, God, Yahwe, he knoweth; and Israel he shall know: if it be in rebellion, or if in trespass against Yahwe (save thou us not this day.)

22:23 Vér höfum ekki reist oss altari til þess að snúa oss burt frá Drottni. Ef það er gjört til þess að fara þar brennifórna og matfórna, eða til þess að fórna þar heillafórnum, þá hefni Drottinn þess!

22:23 that we have built us an altar to turn away from following Yahwe; or if to offer thereon burnt-offering or meal-offering, or if to offer sacrifices of peace-offerings thereon, let Yahwe himself require it;

22:24 Heldur höfum vér gjört það af hræðslu við, hvernig fara kynni, með því að vér hugsuðum: Síðar kynnu synir yðar að segja við sonu vora: „Hvað kemur Drottinn, Ísraels Guð, yður við?

22:24 and if we have not rather out of carefulness done this, and of purpose, saying, In time to come your children might speak unto our children, saying, What have ye to do with Yahwe, the God of Israel?

22:25 Drottinn hefir sett Jórdan sem landamerki milli vor og yðar Rúbens sona og Gaðs sona. Þér eigið enga hlutdeild í Drottni! Kynnu þá synir yðar að koma sonum vorum til þess að hætta að óttast Drottinn.

22:25 for Yahwe hath made the Jordan a border between us and you, ye children of Reuben and children of Gad; ye have no

portion in Yahwe: so might your children make our children cease from fearing Yahwe.

22:26 Fyrir því sögðum vér: Vér skulum reisa oss altari, ekki til brennifórna og ekki til sláturfórna.

22:26 Therefore we said, Let us now prepare to build us an altar, not for burnt-offering, nor for sacrifice:

22:27 heldur skal það vera til vitnis fyrir oss og fyrir yður, og fyrir niðja vora eftir oss, að vér viljum gegna þjónustu Drottins fyrir auglitu hans með brennifórnum vorum, sláturfórnum og heillafórnum, og að synir yðar geti ekki á síðan sagt við sonu vora: „Þér eigið enga hlutdeild í Drottni!"

22:27 but it shall be a witness between us and you, and between our generations after us, that we may do the service of Yahwe before him with our burnt-offerings, and with our sacrifices, and with our peace-offerings; that your children may not say to our children in time to come, Ye have no portion in Yahwe.

22:28 Og vér hugsuðum: Ef þeir síðar mæla svo til vor eða niðja vorra, þá munum vér segja: Lítið á lögunina á því Drottins altari, sem feður vorir hafa gjört, ekki til brennifórna eða sláturfórna, heldur átti það að vera til vitnis fyrir oss og yður.

22:28 Therefore said we, It shall be, when they so say to us or to our generations in time to come, that we shall say, Behold the pattern of the altar of Yahwe, which our fathers made, not for burnt-offering, nor for sacrifice; but it is a witness between us and you.

22:29 Því fer fjarri, að vér vildum gjöra uppreisn gegn Drottni og snúa oss burt frá Drottni í dag með því að reisa altari til brennifórna, matfórna og sláturfórna, annað en altari Drottins Guðs vors, það er stendur fyrir framan húð hans."

22:29 Far be it from us that we should rebel against Yahwe, and turn away this day from following Yahwe, to build an altar for burnt-offering, for meal-offering, or for sacrifice, besides the altar of Yahwe our God that is before his tabernacle.

22:30 Þegar Pinchas prestur og höfuðsmenn safnaðarins, höfðingjar Ísraels þúsunda, sem með honum voru, heyrðu andsvör þau, er Rúbens synir og Gaðs synir og Manasse synir veittu, þá létu þeir sér það vel líka.

22:30 And when Phinehas the priest, and the princes of the congregation, even the heads of the thousands of Israel that were with him, heard the words that the children of Reuben and the children of Gad and the children of Manasseh spake, it pleased them well.

22:31 Og Pinchas, sonur Eleasars prests, sagði við Rúbens sonu og Gaðs sonu og Manasse sonu: "Í dag höfum vér sannreynt, að Drottinn er á meðal vor, þar sem þér hafið ekki sýnt ótrúmennsku gegn Drottni í þessu. Nú hafið þér frelsað Ísraelsmenn undan hendi Drottins."

22:31 And Phinehas the son of Eleazar the priest said unto the children of Reuben, and to the children of Gad, and to the children of Manasseh, This day we know that Yahwe is in the midst of us, because ye have not committed this trespass against

Yahwe: now have ye delivered the children of Israel out of the hand of Yahwe.

22:32 Síðan sneri Pinchas, sonur Eleasars prests, og höfuðsmennirnir heim aftur frá Rúbens sonum og Gaðs sonum í Gíleaðlandi til Kanaanlands til Ísraelsmanna og færðu þeim þessi svör.

22:32 And Phinehas the son of Eleazar the priest, and the princes, returned from the children of Reuben, and from the children of Gad, out of the land of Gilead, unto the land of Canaan, to the children of Israel, and brought them word again.

22:33 Létu Ísraelsmenn sér það vel líka, og þeir lofuðu Guð og hugðu ekki framar á að fara herför á móti þeim til þess að eyða land það, er Rúbens synir og Gaðs synir bjuggu í.

22:33 And the thing pleased the children of Israel; and the children of Israel blessed God, and spake no more of going up against them to war, to destroy the land wherein the children of Reuben and the children of Gad dwelt.

22:34 Og Rúbens synir og Gaðs synir nefndu altarið Vitni, því að það er vitni þess milli vor, að Drottinn er hinn sanni Guð.

22:34 And the children of Reuben and the children of Gad called the altar *Ed*: For, said they, it is a witness between us that Yahwe is God.

23:1 Löngum tíma eftir þetta, þá er Drottinn hafði veitt Ísrael frið fyrir öllum óvinum þeirra hringinn í kring, og Jósúa var orðinn gamall og hniginn að aldri.

23:1 And it came to pass after many days, when Yahwe had given rest unto Israel from all their enemies round about, and Joshua was old and well stricken in years;

23:2 Þá kallaði Jósúa saman Ísrael, öldunga hans og höfðingja, dómendur hans og tilsjónarmenn og sagði við þá: "Ég gjörist nú gamall og aldurniginn.

23:2 that Joshua called for all Israel, for their elders and for their heads, and for their judges and for their officers, and said unto them, I am old and well stricken in years:

23:3 Þér hafið sjálfir séð allt það, sem Drottinn Guð yðar, hefir gjört öllum þessum þjóðum yðar vegna, því að Drottinn Guð yðar hefir sjálfur barist fyrir yður.

23:3 and ye have seen all that Yahwe your God hath done unto all these nations because of you; for Yahwe your God, he it is that hath fought for you.

23:4 Sjáið, með hlutkesti hefi ég úthlutað yður til handa löndum þessara þjóða, sem enn eru eftir, ættkvíslum yðar til eignar, og löndum þjóðanna, sem ég hefi eytt, allt frá Jórdan til hafsins mikla gegnt sólar setri.

23:4 Behold, I have allotted unto you these nations that remain, to be an inheritance for your tribes, from the Jordan, with all the nations that I have cut off, even unto the great sea toward the going down of the sun.

23:5 Og Drottinn Guð yðar mun sjálfur reka þá burt frá yður og stökkva þeim undan yður, og þér munuð fá land

þeirra til eignar, eins og Drottinn Guð yðar hefir heitið yður.

23:5 And Yahwe your God, he will thrust them out from before you, and drive them from out of your sight; and ye shall possess their land, as Yahwe your God spake unto you.

23:6 Reynist nú mjög staðfastir í því að halda og gjöra allt það, sem ritað er í lögmálsbók Móse, án þess að vikja frá því til hægri né vinstri.

23:6 Therefore be ye very courageous to keep and to do all that is written in the book of the law of Moses, that ye turn not aside therefrom to the right hand or to the left;

23:7 svo að þér blandist eigi við þessar þjóðir, sem enn eru eftir hjá yður. Nefnið eigi guði þeirra á nafn, sverjið eigi við þá. Þjónið þeim eigi og fallið eigi fram fyrir þeim.

23:7 that ye come not among these nations, these that remain among you; neither make mention of the name of their gods, nor cause to swear *by them*, neither serve them, nor bow down yourselves unto them;

23:8 heldur haldið yður fast við Drottín Guð yðar, eins og þér hafið gjört fram á þennan dag.

23:8 but cleave unto Yahwe your God, as ye have done unto this day.

23:9 Fyrir því stökkti Drottinn undan yður miklum og voldugum þjóðum, og enginn hefir getað staðist fyrir yður fram á þennan dag.

23:9 For Yahwe hath driven out from before you great nations and strong: but as for you, no man hath stood before you unto this day.

23:10 Einn yðar elti þúsund, því að Drottinn Guð yðar barðist sjálfur fyrir yður, eins og hann hefir heitið yður.

23:10 One man of you shall chase a thousand; for Yahwe your God, he it is that fighteth for you, as he spake unto you.

23:11 Gætið þess því vandlega - líf yðar liggur við - að elska Drottín Guð yðar.

23:11 Take good heed therefore unto yourselves, that ye love Yahwe your God.

23:12 Því ef þér gjörist fráhverfir og samlagið yður leiðum þjóða þessara, sem enn eru eftir hjá yður, mægist við þér og blandist við þær, og þær við yður.

23:12 Else if ye do at all go back, and cleave unto the remnant of these nations, even these that remain among you, and make marriages with them, and go in unto them, and they to you;

23:13 þá vitið fyrir vist, að Drottinn Guð yðar mun eigi halda áfram að stökkva þessum þjóðum burt undan yður, heldur munu þær verða yður snara og fótakelli, svipa á síður yðar og þyrnar í augum yðar, uns þér eruð afmáðir úr þessu góða landi, sem Drottinn Guð yðar hefir gefið yður.

23:13 know for a certainty that Yahwe your God will no more drive these nations from out of your sight; but they shall be a snare and a trap unto you, and a scourge in your sides, and thorns in your eyes, until ye perish from off this good land which Yahwe your God hath given you.

23:14 Sjá, ég geng nú veg allrar veraldar, en þér skuluð víta af öllu hjarta yðar og af allri sálu yðar, að ekkert hefir brugðist af öllum þeim fyrirheitum, er Drottinn Guð yðar hefir gefið yður. Öll hafa þau rætst, ekkert af þeim hefir brugðist.

23:14 And, behold, this day I am going the way of all the earth: and ye know in all your hearts and in all your souls, that not one thing hath failed of all the good things which Yahwe your God spake concerning you; all are come to pass unto you, not one thing hath failed thereof.

23:15 En eins og öll þau fyrirheit, sem Drottinn Guð yðar hefir gefið yður, hafa rætst á yður, eins mun Drottinn láta allar hótanir sínar rætast á yður, uns hann hefir gjöreytt yður úr þessu góða landi, sem Drottinn Guð yðar hefir gefið yður.

23:15 And it shall come to pass, that as all the good things are come upon you of which Yahwe your God spake unto you, so will Yahwe bring upon you all the evil things, until he have destroyed you from off this good land which Yahwe your God hath given you.

23:16 Ef þér rjúfið sáttmála Drottins Guðs yðar, þann er hann fyrir yður lagði, og farið og þjónið öðrum guðum og fallið fram fyrir þeim, þá mun reiði Drottins upptendrast í gegn yður, og þér munuð fljótt hverfa úr landinu góða, sem hann hefir gefið yður."

23:16 When ye transgress the covenant of Yahwe your God, which he commanded you, and go and serve other gods, and bow down yourselves to them; then will the anger of Yahwe be kindled against you, and ye shall perish quickly from off the good land which he hath given unto you.

24:1 Jósúa stefndi saman öllum ættkvíslum Ísraels í Sikem og kallaði fyrir sig öldunga Ísraels og höfðingja hans, dómendur hans og tilsjónarmenn, og þeir gengu fram fyrir auglit Guðs.

24:1 And Joshua gathered all the tribes of Israel to Shechem, and called for the elders of Israel, and for their heads, and for their judges, and for their officers; and they presented themselves before God.

24:2 Þá mælti Jósúa við allan lýðinn: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Forfedur yðar bjuggu í fyrndinni fyrir handan Elrat, þeir Tara, faðir Abrahams og Nahors, og dyrkuðu aðra guði.

24:2 And Joshua said unto all the people, Thus saith Yahwe, the God of Israel, Your fathers dwelt of old time beyond the River, even Terah, the father of Abraham, and the father of Nahor: and they served other gods.

24:3 Þá tók ég Abraham forföður yðar handan yfir Fljótið og lét hann fara fram og aftur um allt Kanaanland, og ég margfaldaði kyn hans og gaf honum Ísak.

24:3 And I took your father Abraham from beyond the River, and led him throughout all the land of Canaan, and multiplied his seed, and gave him Isaac.

24:4 Og Ísak gaf ég þá Jakob og Esaú. Og Esaú gaf ég Seirfjöll, að hann skyldi taka þau til eignar, en Jakob og synir hans fóru suður til Egyptalands.

24:4 And I gave unto Isaac Jacob

and Esau: and I gave unto Esau mount Seir, to possess it: and Jacob and his children went down into Egypt.

24:5 Síðan sendi ég Móse og Aron og laust Egyptaland með undrum þeim, er ég framdi þar. Síðar leiddi ég yður út þaðan.

24:5 And I sent Moses and Aaron, and I plagued Egypt, according to that which I did in the midst thereof: and afterward I brought you out.

24:6 Ég leiddi feður yðar út af Egyptalandi, og þér komuð að Seihafinu. En Egyptar veittu feðrum yðar eftirför með vögnum og riddurum til halsins.

24:6 And I brought your fathers out of Egypt: and ye came unto the sea; and the Egyptians pursued after your fathers with chariots and with horsemen unto the Red Sea.

24:7 Þá hrópuðu þeir til Drottins, og ég setti myrkur milli yðar og Egypta, og lét hafið falla yfir þá, svo að það huldi þá. Og þér sáuð með eigin augum, hvernig ég fór með Egypta. Eftir það dvölduð þér langa hríð í eyðimörkinni.

24:7 And when they cried out unto Yahwe, he put darkness between you and the Egyptians, and brought the sea upon them, and covered them; and your eyes saw what I did in Egypt: and ye dwelt in the wilderness many days.

24:8 Síðan leiddi ég yður inn í land Amoríta, sem bjuggu hinumegin Jórdanar, og þeir börðust við yður, en ég gaf þá í hendur yður, og þér tókuð land þeirra til eignar, og ég eyddi þeim fyrir yður.

24:8 And I brought you into the land of the Amorites, that dwelt beyond the Jordan: and they fought with you; and I gave them into your hand, and ye possessed their land; and I destroyed them from before you.

24:9 Þá reis upp Balak Sippórsson, konungur í Móab, og barðist við Ísrael. Sendi hann þá og lét kalla Bileam Beórsson til þess að bölvá yður.

24:9 Then Balak the son of Zippor, king of Moab, arose and fought against Israel: and he sent and called Balaam the son of Beor to curse you;

24:10 En ég vildi ekki heyra Bileam, og hann blessaði yður þvert á móti. Frelsaði ég yður þannig úr höndum hans.

24:10 but I would not hearken unto Balaam; therefore he blessed you still: so I delivered you out of his hand.

24:11 Þá fóruð þér yfir Jórdan og komuð til Jerikó. Og Jerikóbúar börðust við yður, þeir Amorítar, Peresítar, Kanaanítar, Hetítar, Gírgasítar, Hevítar og Jebúsítar, en ég gaf þá í yðar hendur.

24:11 And ye went over the Jordan, and came unto Jericho: and the men of Jericho fought against you, the Amorite, and the Perizzite, and the Canaanite, and the Hittite, and the Girgashite, the Hivite, and the Jebusite; and I delivered them into your hand.

24:12 Þá sendi ég skelfingu á undan yður, og stökkki Amorítakonungnum tveimur burt undan yður, en hvorki

kom sverð þitt né bogi þinn þessu til leiðar.

24:12 And I sent the hornet before you, which drove them out from before you, even the two kings of the Amorites; not with thy sword, nor with thy bow.

24:13 Ég gaf yður land, sem þér ekkert höfðuð fyrir haft, og borgir, sem þér höfðuð ekki reist, en tókuð yður samt bólfestu í þeim, og vingarða og oliutré, sem þér hafið ekki gróðursett, en njótið nú ávaxta þeirra.

24:13 And I gave you a land whereon thou hadst not labored, and cities which ye built not, and ye dwell therein; of vineyards and oliveyards which ye planted not do ye eat.

24:14 Óttist því Drottín og þjónið honum einlæglega og dyggilega, og kastið burt guðum þeim, er feður yðar þjónuðu fyrir handan Fljótið og í Egyptalandi, og þjónið Drottni.

24:14 Now therefore fear Yahwe, and serve him in sincerity and in truth; and put away the gods which your fathers served beyond the River, and in Egypt; and serve ye Yahwe.

24:15 En líki yður ekki að þjóna Drottni, kjósið þá í dag, hverjum þér viljið þjóna, hvort heldur guðum þeim, er feður yðar þjónuðu, þeir er bjuggu fyrir handan Fljótið, eða guðum Amoríta, hverra land þér nú byggði. En ég og mínir ættmenn munum þjóna Drottni."

24:15 And if it seem evil unto you to serve Yahwe, choose you this day whom ye will serve; whether the gods which your fathers served that were beyond the River, or the gods of the Amorites, in whose land ye dwell: but as for me and my house, we will serve Yahwe.

24:16 Þá svaraði lýðurinn og sagði: "Fjarri sé það oss að yfirgefa Drottín og þjóna öðrum guðum.

24:16 And the people answered and said, Far be it from us that we should forsake Yahwe, to serve other gods;

24:17 Því að Drottinn er vor Guð, hann sem leitt hefir oss og feður vora af Egyptalandi, úr þrælahúsinu, og gjört hefir þessi miklu undur að oss ásjáandi og varðveitt oss á allri þeirri leið, sem vér höfum nú farið, og meðal allra þeirra þjóna, þar sem vér höfum lagt um leið vora.

24:17 for Yahwe our God, he it is that brought us and our fathers up out of the land of Egypt, from the house of bondage, and that did those great signs in our sight, and preserved us in all the way wherein we went, and among all the peoples through the midst of whom we passed;

24:18 Og Drottinn stókkði burt undan oss öllum þjóðunum og Amorítum, íbúum landsins. Vér viljum einnig þjóna Drottni, því að hann er vor Guð!"

24:18 and Yahwe drove out from before us all the peoples, even the Amorites that dwelt in the land: therefore we also will serve Yahwe; for he is our God.

24:19 Jósúa sagði þá við lýðinn: "Þér getið ekki þjónað Drottni, því að hann er heilagur Guð. Vandlátur Guð er hann. Hann mun ekki umbera misgjörðir yðar og syndir.

24:19 And Joshua said unto the people, Ye cannot serve Yahwe; for he is a holy God; he is a jealous God; he will not forgive your transgression nor your sins.

24:20 Ef þér yfirgefið Drottín og þjónið útlendum guðum, þá mun hann snúast gegn yður og láta illt yfir yður koma og tortíma yður, í stað þess að hann áður hefir gjört vel til yðar."

24:20 If ye forsake Yahwe, and serve foreign gods, then he will turn and do you evil, and consume you, after that he hath done you good.

24:21 Þá sagði lýðurinn við Jósúa: "Nei, því að Drottni viljum vér þjóna."

24:21 And the people said unto Joshua, Nay; but we will serve Yahwe.

24:22 Þá sagði Jósúa við lýðinn: "Þér eruð vottar að því gegn sjálfum yður, að þér hafið kosið að þjóna Drottni." Þeir sögðu: "Vér erum það."

24:22 And Joshua said unto the people, Ye are witnesses against yourselves that ye have chosen you Yahwe, to serve him. And they said, We are witnesses.

24:23 Jósúa sagði: "Kastið nú burt útlendu guðunum, sem hjá yður eru, og hneigið hjörta yðar til Drottins, Ísraels Guðs."

24:23 Now therefore put away, said he, the foreign gods which are among you, and incline your heart unto Yahwe, the God of Israel.

24:24 Lýðurinn sagði við Jósúa: "Drottni Guði vorum viljum vér þjóna og hlýða hans röddu."

24:24 And the people said unto Joshua, Yahwe our God will we serve, and unto his voice will we hearken.

24:25 Á þeim degi gjörði Jósúa sáttmála við lýðinn og setti honum lög og rétt þar í Sikem.

24:25 So Joshua made a covenant with the people that day, and set them a statute and an ordinance in Shechem.

24:26 Og Jósúa ritaði þessi orð í lögmálsbók Guðs, tók því næst stein mikinn og reisti hann þar upp undir eikinni, sem stóð í helgidómi Drottins.

24:26 And Joshua wrote these words in the book of the law of God; and he took a great stone, and set it up there under the oak that was by the sanctuary of Yahwe.

24:27 Og Jósúa sagði við allan lýðinn: "Sjá, steinn þessi skal vera vitni gegn oss, því að hann hefir heyrt öll orðin, sem Drottinn hefir við oss talað, og hann skal vera vitni gegn yður, til þess að þér afneitið ekki Guði yðar."

24:27 And Joshua said unto all the people, Behold, this stone shall be a witness against us; for it hath heard all the words of Yahwe which he spake unto us: it shall be therefore a witness against you, lest ye deny your God.

24:28 Síðan lét Jósúa fólkíð fara, hvern til síns óðals.

24:28 So Joshua sent the people away, every man unto his inheritance.

24:29 Eftir þessa athurði andaðist Jósúa Núnsson, þjónn Drottins, hundrað og tíu ára gamall.

24:29 And it came to pass after these

things, that Joshua the son of Nun, the servant of Yahwe, died, being a hundred and ten years old.

24:30 og var hann grafinn í eignarlandi sínu, hjá Timnat Sera, sem liggur á Efraímfjöllum, fyrir norðan Gaasfjall.

24:30 And they buried him in the border of his inheritance in Timnathserah, which is in the hill-country of Ephraim, on the north of the mountain of Gaash.

24:31 Ísrael þjónaði Drottni meðan Jósúa var á lífi og öldungar þeir, er lifðu Jósúa og þekktu öll þau verk, er Drottinn hafði gjört fyrir Ísrael.

24:31 And Israel served Yahwe all the days of Joshua, and all the days of the elders that outlived Joshua, and had known all the work of Yahwe, that he had wrought for Israel.

24:32 Bein Jósefs, sem Ísraelsmenn höfðu haft með sér sunnan af Egyptalandi, grófu þeir í Sikem, í landspildu þeirri, sem Jakob hafði keypt af sonum Hemors, föður Sikems, fyrir hundrað kesíta, og varð hún eign Jósefs sona.

24:32 And the bones of Joseph, which the children of Israel brought up out of Egypt, buried they in Shechem, in the parcel of ground which Jacob bought of the sons of Hamor the father of Shechem for a hundred pieces of money: and they became the inheritance of the children of Joseph.

24:33 Eleasar, sonur Arons, andaðist og var grafinn í Gibeu, er átti Pinchas sonur hans og honum hafði gefin verið á Efraímfjöllum.

24:33 And Eleazar the son of Aaron died; and they buried him in the hill of Phinehas his son, which was given him in the hill-country of Ephraim.

1:1 Eftir andlát Jósúa spurðu Ísraelsmenn Drottín og sögðu: "Hver af oss skal fyrstur fara í móti Kanaanítum til þess að berjast við þá?"

1:1 And it came to pass after the death of Joshua, that the children of Israel asked of Yahwe, saying, Who shall go up for us first against the Canaanites, to fight against them?

1:2 Drottinn sagði: "Júda skal fara í móti þeim, sjá, ég gef landið í hendur honum."

1:2 And Yahwe said, Judah shall go up: behold, I have delivered the land into his hand.

1:3 Júda sagði við Simeon, bróður sinn: "Far þú með mér inn í minn hluta, svo að við báðir megum berjast við Kanaanítana. Þá skal ég líka fara með þér inn í þinn hluta." Fór þá Simeon með honum.

1:3 And Judah said unto Simeon his brother, Come up with me into my lot, that we may fight against the Canaanites; and I likewise will go with thee into thy lot. So Simeon went with him.

1:4 Og Júda fór, og Drottinn gaf Kanaaníta og Peresíta í hendur þeirra, og lögðu þeir þá að velli í Besek, - tíu þúsundir manna.

1:4 And Judah went up; and Yahwe delivered the Canaanites and the Perizzites into their hand: and they smote of them in Bezek ten thousand men.

1:5 Þeir fundu Adóni Besek í Besek og börðust við hann og unnu sigur á Kanaanítum og Peresítum.

1:5 And they found Adoni-bezek in Bezek; and they fought against him, and they smote the Canaanites and the Perizzites.

1:6 En Adóni Besek flýði og veittu þeir honum eftírför, tóku hann höndum og hjuggu af honum þumalfingerina og stórutærnar.

1:6 But Adoni-bezek fled; and they pursued after him, and caught him, and cut off his thumbs and his great toes.

1:7 Þá mælti Adóni Besek: "Sjötín konungar, sem högnir voru af þumalfinger og stórutær, urðu að tína upp mola undir borði minnu. Eins og ég hef gjört, svo geldur Guð mér." Síðan fóru þeir með hann til Jerúsalem og þar dó hann.

1:7 And Adoni-bezek said, Threescore and ten kings, having their thumbs and their great toes cut off, gathered *their food* under my table: as I have done, so God hath requited me. And they brought him to Jerusalem, and he died there.

1:8 Júda synir herjuðu á Jerúsalem og unnu hana, felldu íbúana með sverðeggjum og lögðu síðan eld í borgina.

1:8 And the children of Judah fought against Jerusalem, and took it, and smote it with the edge of the sword, and set the city on fire.

1:9 Eftir það héldu Júda synir ofan þaðan til þess að berjast við Kanaaníta, þá er bjuggu á fjöllumun, í Suðurlandinu og á láglendinu.

1:9 And afterward the children of Judah went down to fight against the Canaanites that dwelt in the hill-country, and in the South, and in the lowland.

1:10 Júda fór móti Kanaanítunum, sem bjuggu í Hebron, en Hebron hét áður Kirjat Arba. Og þeir unnu sigur á Sesai, Ahiman og Talmái.

1:10 And Judah went against the Canaanites that dwelt in Hebron (now the name of Hebron beforetime was Kiriath-arba); and they smote Sheshai, and Ahiman, and Talmai.

1:11 Þaðan fóru þeir móti Debír-búum, en Debír hét áður Kirjat Sefer.

1:11 And from thence he went against the inhabitants of Debir. (Now the name of Debir beforetime was Kiriath-sepher.)

1:12 Kaleb sagði: "Hver sem leggur Kirjat Sefer undir sig og vinnur hana, honum skal ég gefa Akxa dóttur mína að konu."

1:12 And Caleb said, He that smiteth Kiriath-sepher, and taketh it, to him will I give Achsah my daughter to wife.

1:13 Othniel Kenasson, bróðir Kaleb, og honum yngri, vann þá borgina, og hann gaf honum Akxa dóttur sína að konu.

1:13 And Othniel the son of Kenaz, Caleb's younger brother, took it: and he gave him Achsah his daughter to wife.

1:14 Þegar hún skyldi heim fara með bónda sínum, eggjaði hún hann þess, að hann skyldi beiðast lands nokkurs af föður hennar. Steig hún þá niður af asnanum. Kaleb spurði hana þá: "Hvað viltu?"

1:14 And it came to pass, when she came unto him, that she moved him to ask of her father a field: and she alighted from off her ass; and Caleb said unto her, What wouldest thou?

1:15 Hún svaraði honum: "Gef mér gjöf nokkra, af því að þú hefir gefið mig til Suðurlandsins. Gef mér því vatnsbrunna." Gaf hann henni þá brunna hið efra og brunna hið neðra.

1:15 And she said unto him, Give me a blessing; for that thou hast set me in the land of the South, give me also springs of water. And Caleb gave her the upper springs and the nether springs.

1:16 Synir Kenítans, tengdaföður Móse, höfðu farið úr pálmaborginni með sonum Júda upp í Júdaeyðimörk, sem liggur fyrir sunnan Arad, og þeir fóru og settust að meðal Iýðsins.

1:16 And the children of the Kenite, Moses' brother-in-law, went up out of the city of palm-trees with the children of Judah into the wilderness of Judah, which is in the south of Arad; and they went and dwelt with the people.

1:17 En Júda fór með Simeon bróður sínum, og þeir unnu sigur á Kanaanítunum, sem bjuggu í Sefat, og helguðu hana banni. Fyrir því var borgin nefnd Horma.

1:17 And Judah went with Simeon his brother, and they smote the Canaanites that inhabited Zephath, and utterly destroyed it. And the name of the city was called Hormah.

1:18 Júda vann Gasa og land það, er undir hana lá, og Askalon og land það, er undir hana lá, og Ekron og land það, er undir hana lá.

1:18 Also Judah took Gaza with the border thereof, and Ashkelon with the border thereof, and Ekron with the border thereof.

1:19 Og Drottinn var með Júda, svo að þeir náðu undir sig fjallendinu, en þá, sem bjuggu á sléttlendinu, fengu þeir eigi rekið burt, því að þeir höfðu járnvagna.

1:19 And Yahwe was with Judah; and drove out *the inhabitants* of the hill-country; for he could not drive out the inhabitants of the valley, because they had chariots of iron.

1:20 Þeir gáfu Kaleb Hebron, eins og Móse hafði boðið, og þeir ráku þaðan þá Anaks sonu þrjá.

1:20 And they gave Hebron unto Caleb, as Moses had spoken: and he drove out thence the three sons of Anak.

1:21 En Jebúsítana, sem bjuggu í Jerúsalem, gátu Benjámins synir ekki rekið burt. Fyrir því hafa Jebúsítar búið í Jerúsalem ásamt Benjámins sonum fram á þennan dag.

1:21 And the children of Benjamin did not drive out the Jebusites that inhabited Jerusalem; but the Jebusites dwell with the children of Benjamin in Jerusalem unto this day.

1:22 Ættmenn Jósefs fóru líka upp til Betel, og Drottinn var með þeim.

1:22 And the house of Joseph, they also went up against Beth-el; and Yahwe was with them.

1:23 Og ættmenn Jósefs létu

njósna í Betel, en borgin hét áður Lúz.

1:23 And the house of Joseph sent to spy out Beth-el. (Now the name of the city beforetime was Luz.)

1:24 Þá sáu njónarmennirnir mann koma út úr borginni og sögðu við hann: "Sýn oss, hvar komast má inn í borgina, og munum vér sýna þér miskunn."

1:24 And the watchers saw a man come forth out of the city, and they said unto him, Show us, we pray thee, the entrance into the city, and we will deal kindly with thee.

1:25 Og hann sýndi þeim, hvar komast mætti inn í borgina, og þeir tóku borgina herskildi, en manninum og öllu fólki hans leyfðu þeir brottgöngu.

1:25 And he showed them the entrance into the city; and they smote the city with the edge of the sword; but they let the man go and all his family.

1:26 Maðurinn fór til lands Hetíta og reisti þar borg og nefndi hana Lúz. Heitir hún svo enn í dag.

1:26 And the man went into the land of the Hittites, and built a city, and called the name thereof Luz, which is the name thereof unto this day.

1:27 Manasse rak eigi burt íbúana í Bet Sean og smáborgunum, er að lágu, í Taanak og smáborgunum, er að lágu, íbúana í Dór og smáborgunum, er að lágu, íbúana í Jibleam og smáborgunum, er að lágu, né íbúana í Megiddó og smáborgunum, er að lágu; og þannig fengu Kanaanítar haldið bústað í landi þessu.

1:27 And Manasseh did not drive out *the inhabitants* of Beth-shean and its towns, nor of Taanach and its towns, nor the inhabitants of Dor and its towns, nor the inhabitants of Ibleam and its towns, nor the inhabitants of Megiddo and its towns; but the Canaanites would dwell in that land.

1:28 En er Ísrael elfdist, gjörði hann Kanaaníta sér vinnuskylda, en rak þá ekki algjörlega burt.

1:28 And it came to pass, when Israel was waxed strong, that they put the Canaanites to taskwork, and did not utterly drive them out.

1:29 Efraím rak eigi burt Kanaanítana, sem bjuggu í Geser; þannig héldu Kanaanítar áfram að búa í Geser meðal þeirra.

1:29 And Ephraim drove not out the Canaanites that dwelt in Gezer; but the Canaanites dwelt in Gezer among them.

1:30 Sebúlón rak eigi burt íbúana í Kitrón né íbúana í Nahalól; þannig héldu Kanaanítar áfram að búa meðal þeirra og urðu þeim vinnuskyldir.

1:30 Zebulun drove not out the inhabitants of Kithron, nor the inhabitants of Nahalol; but the Canaanites dwelt among them, and became subject to taskwork.

1:31 Asser rak eigi burt íbúana í Akkó né íbúana í Sídon, eigi heldur í Ahlab, Aksíd, Helba, Afík og Rehób.

1:31 Asher drove not out the inhabitants of Acco, nor the inhabitants of Sidon, nor of Ahlab, nor of Achzib, nor of Helbah, nor of Aphik, nor of Rehob;

1:32 Fyrir því bjuggu Asserítar meðal Kanaaníta, er fyrir voru í landinu, því að þeir ráku þá eigi burt.

1:32 but the Asherites dwelt among the Canaanites, the inhabitants of the land; for they did not drive them out.

1:33 Naftalí rak eigi burt íbúana í Bet Semes né íbúana í Bet Anat; fyrir því bjó hann meðal Kanaaníta, er fyrir voru í landinu, en íbúarnir í Bet Semes og Bet Anat urðu þeim vinnuskyldir.

1:33 Naphtali drove not out the inhabitants of Beth-shemesh, nor the inhabitants of Beth-anath; but he dwelt among the Canaanites, the inhabitants of the land: nevertheless the inhabitants of Beth-shemesh and of Beth-anath became subject to taskwork.

1:34 Amorítar þrengdu Dans sonum upp í fjöllin og liðu þeim ekki að koma niður á sléttlendið.

1:34 And the Amorites forced the children of Dan into the hill-country; for they would not suffer them to come down to the valley;

1:35 Þannig fengu Amorítar haldið hústað í Har Heres, í Ajalon og Saalbím, en með því að ætt Jósefs var þeim yfirsterkari, urðu þeir vinnuskyldir.

1:35 but the Amorites would dwell in mount Heres, in Aijalon, and in Shaalbim: yet the hand of the house of Joseph prevailed, so that they became subject to taskwork.

1:36 Landamæri Amoríta lágu frá Sporðrekaskarði, frá klettinum og þar upp eftir.

1:36 And the border of the Amorites was from the ascent of Akrabbim, from the rock, and upward.

2:1 Engill Drottins kom frá Gilgal til Bókím og mælti: "Ég leiddi yður út af Egyptalandi og færði yður í það land, sem ég sör feðrum yðar, og ég sagði: Ég mun aldrei rjúfa sáttmála minn við yður.

2:1 And the angel of Yahwe came up from Gilgal to Bochim. And he said, I made you to go up out of Egypt, and have brought you unto the land which I sware unto your fathers; and I said, I will never break my covenant with you:

2:2 en þér megið ekki gjöra sáttmála við íbúa þessa lands, heldur skuluð þér rífa niður ölduru þeirra.' En þér hafið ekki hlýtt raustu minni. Hvi hafið þér gjört þetta?

2:2 and ye shall make no covenant with the inhabitants of this land; ye shall break down their altars. But ye have not hearkened unto my voice: why have ye done this?

2:3 Fyrir því segi ég einnig: Ég mun ekki stökkva þeim burt undan yður, og þeir munu verða broddar í síðum yðar og guðir þeirra verða yður að tálsnöru."

2:3 Wherefore I also said, I will not drive them out from before you; but they shall be as *thorns* in your sides, and their gods shall be a snare unto you.

2:4 Er engill Drottins hafði mælt þessum orðum til allra Ísraelsmanna, þá hóf lýðurinn upp raust sína og grét.

2:4 And it came to pass, when the angel of Yahwe spake these words unto all the children of Israel, that the people lifted up their voice, and wept.

2:5 Og þeir nefndu stað þennan Bókím, og færðu þar Drottni fórn.

2:5 And they called the name of that place Bochim: and they sacrificed there unto Yahwe.

2:6 Síðan lét Jósúa fólkíð frá sér fara, og héldu þá Ísraelsmenn hver til síns óðals til þess að taka landið til eignar.

2:6 Now when Joshua had sent the people away, the children of Israel went every man unto his inheritance to possess the land.

2:7 Og lýðurinn þjónaði Drottni meðan Jósúa var á lífi og meðan öldungar þeir, sem lifðu Jósúa, voru á lífi, þeir er séð höfðu öll hin miklu verk Drottins, er hann gjörði fyrir Ísrael.

2:7 And the people served Yahwe all the days of Joshua, and all the days of the elders that outlived Joshua, who had seen all the great work of Yahwe that he had wrought for Israel.

2:8 Þá andaðist Jósúa Núnsson, þjónn Drottins, hundrað og tíu ára gamall.

2:8 And Joshua the son of Nun, the servant of Yahwe, died, being a hundred and ten years old.

2:9 Og hann var grafinn í eignarlandi sínu, hjá Timnat Heres á Efraimfjöllum, fyrir norðan Gaasfjall.

2:9 And they buried him in the border of his inheritance in Timnath-heres, in the hill-country of Ephraim, on the north of the mountain of Gaash.

2:10 En er öll sú kynslóð hafði líka safnast til feðra sinna, reis upp önnur kynslóð eftir hana, er eigi þekkti Drottin né þau verk, er hann hafði gjört fyrir Ísrael.

2:10 And also all that generation were gathered unto their fathers: and there arose another generation after them, that knew not Yahwe, nor yet the work which he had wrought for Israel.

2:11 Þá gjörðu Ísraelsmenn það, sem illt var í augum Drottins, og þjónuðu Baölum.

2:11 And the children of Israel did that which was evil in the sight of Yahwe, and served the Baalim;

2:12 og yfírgáfu Drottin, Guð feðra sinna, er leitt hafði þá af Egyptalandi, og eltu aðra guði, af guðum þjóða þeirra, er bjuggu umhverfis þá, og féllu fram fyrir þeim og egndu Drottin til reiði.

2:12 and they forsook Yahwe, the God of their fathers, who brought them out of the land of Egypt, and followed other gods, of the gods of the peoples that were round about them, and bowed themselves down unto them: and they provoked Yahwe to anger.

2:13 Og þeir yfírgáfu Drottin og þjónuðu Baal og Astörtum.

2:13 And they forsook Yahwe, and served Baal and the Ashtaroth.

2:14 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn Ísrael, og hann gaf þá á vald ránsmönnum og þeir rændu þá, og hann seldi þá í hendur óvinum þeirra allt í kringum þá, svo að þeir fengu eigi framar staðist fyrir óvinum sínum.

2:14 And the anger of Yahwe was

kindled against Israel, and he delivered them into the hands of spoilers that despoiled them; and he sold them into the hands of their enemies round about, so that they could not any longer stand before their enemies.

2:15 Hvert sem þeir fóru, var hönd Drottins í móti þeim til óhamingju, eins og Drottinn hafði sagt og eins og Drottinn hafði svarið þeim. Komust þeir þá í miklar nauðir.

2:15 Whithersoever they went out, the hand of Yahwe was against them for evil, as Yahwe had spoken, and as Yahwe had sworn unto them: and they were sore distressed.

2:16 En Drottinn vakti upp dómara, og þeir frelsuðu þá úr höndum þeirra, er þá rændu.

2:16 And Yahwe raised up judges, who saved them out of the hand of those that despoiled them.

2:17 En þeir hlýddu ekki heldur dómurum sínum, heldur tóku fram hjá með öðrum guðum og féllu fram fyrir þeim. Þeir viku brátt af vegi feðra sinna, sem hlýddu boðum Drottins; þeir breyttu ekki svo.

2:17 And yet they hearkened not unto their judges; for they played the harlot after other gods, and bowed themselves down unto them: they turned aside quickly out of the way wherein their fathers walked, obeying the commandments of Yahwe; *but* they did not so.

2:18 Þegar Drottinn vakti þeim upp dómara, þá var Drottinn með dómaranum og frelsaði þá úr höndum óvina þeirra á meðan dómarinn var á lífi, því að Drottinn kenndi í hrjöstu um þá, er þeir kveinuðu undan kúgurum sínum og kvölurum.

2:18 And when Yahwe raised them up judges, then Yahwe was with the judge, and saved them out of the hand of their enemies all the days of the judge: for it repented Yahwe because of their groaning by reason of them that oppressed them and vexed them.

2:19 En er dómarinn andaðist, breyttu þeir að nýju verr en feður þeirra, með því að elta aðra guði til þess að þjóna þeim og falla fram fyrir þeim. Þeir létu eigi af gjörðum sínum né þrjóskubreytni sinni.

2:19 But it came to pass, when the judge was dead, that they turned back, and dealt more corruptly than their fathers, in following other gods to serve them, and to bow down unto them; they ceased not from their doings, nor from their stubborn way.

2:20 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn Ísrael og hann sagði: "Af því að þetta fólk hefir rofið sáttmála minn, þann er ég lagði fyrir feður þeirra, og ekki hlýtt minni raustu,

2:20 And the anger of Yahwe was kindled against Israel; and he said, Because this nation have transgressed my covenant which I commanded their fathers, and have not hearkened unto my voice;

2:21 þá mun ég ekki heldur framar stökkva burt undan þeim nokkrum manni af þjóðum þeim, sem Jósúa skildi eftir, er hann andaðist.

2:21 I also will not henceforth drive out any from before them of the nations that Joshua left when he died;

2:22 Ég vil reyna Ísrael með þeim, hvort þeir varðveita veg Drottíns og ganga hann, eins og fedur þeirra gjörðu, eða ekki."

2:22 that by them I may prove Israel, whether they will keep the way of Yahwe to walk therein, as their fathers did keep it, or not.

2:23 Þannig lét Drottinn þjóðir þessar vera kyrrar án þess að reka þær burt bráðlega, og hann gaf þær eigi í hendur Jósúa.

2:23 So Yahwe left those nations, without driving them out hastily; neither delivered he them into the hand of Joshua.

3:1 Þessar þjóðir lét Drottinn vera kyrrar til þess að reyna Ísrael með þeim, alla þá, er ekkert höfðu haft að segja af öllum hardögum um Kanaan.

3:1 Now these are the nations which Yahwe left, to prove Israel by them, even as many of *Israel* as had not known all the wars of Canaan;

3:2 Þetta gjörði hann einungis til þess, að hinar komandi kynslóðir Ísraelsmanna mættu kynnast hernaði, sem eigi höfðu kynnst slíku áður.

3:2 only that the generations of the children of Israel might know, to teach them war, at the least such as beforetime knew nothing thereof:

3:3 Þessar eru þjóðirnar: Fimm höfðingjar Filistanna, allir Kanaanítar, Sídoningar og Hevítar, sem bjuggu á Líbanonfjöllum, frá fjallinu Baal Hermon allt þangað, er leið liggur til Hamat.

3:3 *namely*, the five lords of the Philistines, and all the Canaanites, and the Sidonians, and the Hivites that dwelt in mount Lebanon, from mount Baal-hermon unto the entrance of Hamath.

3:4 Voru þeir eftir til þess að reyna Ísrael með þeim, svo að augljóst yrði, hvort þeir vildu hlýða boðorðum Drottíns, er hann hafði sett feðrum þeirra fyrir meðalgöngu Móse.

3:4 And they were *left*, to prove Israel by them, to know whether they would hearken unto the commandments of Yahwe, which he commanded their fathers by Moses.

3:5 Þannig bjuggu Ísraelsmenn mitt á meðal Kanaaníta, Hetíta, Amoríta, Peresíta, Hevíta og Jebúsíta.

3:5 And the children of Israel dwelt among the Canaanites, the Hittites, and the Amorites, and the Perizzites, and the Hivites, and the Jebusites:

3:6 Gengu þeir að eiga dætur þeirra og giftu sonum þeirra dætur sínar, og þjónuðu guðum þeirra.

3:6 and they took their daughters to be their wives, and gave their own daughters to their sons and served their gods.

3:7 Ísraelsmenn gjörðu það, sem illt var í augum Drottíns, og gleymdu Drottni, Guði sínum, og þjónuðu Baöllum og asérum.

3:7 And the children of Israel did that which was evil in the sight of Yahwe, and forgot Yahwe their God, and served the Baalim and the Asheroth.

3:8 Upptendraðist þá reiði Drottíns gegn Ísrael, svo að hann seldi þá í hendur Kúsan Rísjataim, konungi í Aram í Norður-Mesópótamíu, og Ísraelsmenn þjónuðu Kúsan Rísjataim í átta ár.

3:8 Therefore the anger of Yahwe was kindled against Israel, and he sold them into the hand of Cushan-rishathaim king of Mesopotamia: and the children of Israel served Cushan-rishathaim eight years.

3:9 Þá hrópuðu Ísraelsmenn til Drottíns, og Drottinn vakti Ísraelsmönnum upp hjálparmann, er hjálpaði þeim, Otníel Kenasson, bróður Kalebs og honum yngri.

3:9 And when the children of Israel cried unto Yahwe, Yahwe raised up a saviour to the children of Israel, who saved them, even Othniel the son of Kenaz, Caleb's younger brother.

3:10 Andi Drottíns kom yfir hann, svo að hann rétti hluta Ísraels. Fór hann í hernað, og Drottinn gaf Kúsan Rísjataim, konung í Aram, í hendur honum, og hann varð Kúsan Rísjataim yfirsterkari.

3:10 And the Spirit of Yahwe came upon him, and he judged Israel; and he went out to war, and Yahwe delivered Cushan-rishathaim king of Mesopotamia into his hand: and his hand prevailed against Cushan-rishathaim.

3:11 Var síðan friður í landi í fjörutíu ár. Þá andaðist Otníel Kenasson.

3:11 And the land had rest forty years. And Othniel the son of Kenaz died.

3:12 Ísraelsmenn gjörðu enn af nýju það, sem illt var í augum Drottíns. Þá efldi Drottinn Eglón, konung í Móab, móti Ísrael, af því að þeir gjörðu það, sem illt var í augum Drottíns.

3:12 And the children of Israel again did that which was evil in the sight of Yahwe: and Yahwe strengthened Eglon the king of Moab against Israel, because they had done that which was evil in the sight of Yahwe.

3:13 Hann safnaði að sér Ammónítum og Amalekítum, fór því næst og vann sigur á Ísrael, og þeir náðu pálmaborginni á sitt vald.

3:13 And he gathered unto him the children of Ammon and Amalek; and he went and smote Israel, and they possessed the city of palm-trees.

3:14 Ísraelsmenn þjónuðu Eglón, konungi í Móab, í átján ár.

3:14 And the children of Israel served Eglon the king of Moab eighteen years.

3:15 Þá hrópuðu Ísraelsmenn til Drottíns, og Drottinn vakti þeim upp hjálparmann, Ehúð, son Gera Benjamíníta, en hann var maður örvhentur. Ísraelsmenn sendu hann með skatt á fund Eglóns, konungs í Móab.

3:15 But when the children of Israel cried unto Yahwe, Yahwe raised them up a saviour, Ehud the son of Gera, the Benjamite, a man left-handed. And the children of Israel sent tribute by him unto Eglon the king of Moab.

3:16 Ehúð hafði smíðað sér sax tveggjað, spannarlangt. Hann gyrti sig því undir klæðum á hægri hlið.

3:16 And Ehud made him a sword

which had two edges, a cubit in length; and he girded it under his raiment upon his right thigh.

3:17 Og hann færði Eglón, konungi í Móab, skattinn, en Eglón var maður digur mjög.

3:17 And he offered the tribute unto Eglon king of Moab: now Eglon was a very fat man.

3:18 Er hann hafði borið fram skattinn, lét hann mennina fara, er borið höfðu skattinn.

3:18 And when he had made an end of offering the tribute, he sent away the people that bare the tribute.

3:19 En sjálfur sneri hann aftur hjá skurðmyndunum í Gilgal. Ehúð sagði við konung: "Leyndarmál hefi ég að segja þér, konungur." Konungur sagði: "Þei!" og allir þeir gengu út, er kringum hann stóðu.

3:19 But he himself turned back from the quarries that were by Gilgal, and said, I have a secret errand unto thee, O king. And he said, Keep silence. And all that stood by him went out from him.

3:20 Þá gekk Ehúð til hans, þar sem hann sat aleinn í hinum svala þaksal sínum, og mælti: "Ég hefi erindi frá Guði við þig." Stóð konungur þá upp úr sæti sínu.

3:20 And Ehud came unto him; and he was sitting by himself alone in the cool upper room. And Ehud said, I have a message from God unto thee. And he arose out of his seat.

3:21 En Ehúð greip til vinstri hendinni og preif sverðið á hægri hlið sér og lagði því í kvið honum.

3:21 And Ehud put forth his left hand, and took the sword from his right thigh, and thrust it into his body:

3:22 Gekk blaðið á kaf og upp yfir hjöltu, svo að fal blaðið í ístrunni, því að eigi dró hann saxið úr kviði honum. Gekk hann þá út á þakið.

3:22 and the haft also went in after the blade; and the fat closed upon the blade, for he drew not the sword out of his body; and it came out behind.

3:23 Síðan gekk Ehúð út í gegnum forsalinn og luktí dyrunum á þaksalnum á eftir sér og skaut loku fyrir.

3:23 Then Ehud went forth into the porch, and shut the doors of the upper room upon him, and locked them.

3:24 En er hann var út genginn, komu þjónar konungs og sáu þeir að dyrnar á þaksalnum voru lokaðar og sögðu: "Hann hefir víst sest niður erinda sinna inni í svala herberginu."

3:24 Now when he was gone out, his servants came; and they saw, and, behold, the doors of the upper room were locked; and they said, Surely he is covering his feet in the upper chamber.

3:25 Biðu þeir nú, þar til er þeim leiddist biðin. Og er hann enn ekki lauk upp dyrunum á þaksalnum, þá tóku þeir lykílinn og luku upp, og lá þá herra þeirra dauður á gólfinu.

3:25 And they tarried till they were ashamed; and, behold, he opened not the doors of the upper room: therefore they took the key, and

opened *them*, and, behold, their lord was fallen down dead on the earth.

3:26 Ehúð hafði komist undan meðan þeir hinkruðu við. Hann var kominn út að skurðmyndunum og komst undan til Seira.

3:26 And Ehud escaped while they tarried, and passed beyond the quarries, and escaped unto Seirah.

3:27 Og er hann var þangað kominn, lét hann þeyta lúður á Efraímfjöllum. Fóru Ísraelsmenn þá með honum ofan af fjöllumunum, en hann var fyrir þeim.

3:27 And it came to pass, when he was come, that he blew a trumpet in the hill-country of Ephraim; and the children of Israel went down with him from the hill-country, and he before them.

3:28 Og hann sagði við þá: "Fylgið mér, því að Drottinn hefir gefið óvini yðar. Móabítana, í hendur yður." Fóru þeir þá ofan á eftir honum og náðu öllum vöðum á Jórdan yfir til Móab og létu engan komast þar yfir.

3:28 And he said unto them, Follow after me; for Yahwe hath delivered your enemies the Moabites into your hand. And they went down after him, and took the fords of the Jordan against the Moabites, and suffered not a man to pass over.

3:29 Og þá felldu þeir af Móabítum um tíu þúsundir manna, og voru það allt sterkir menn og hraustir. Enginn komst undan.

3:29 And they smote of Moab at that time about ten thousand men, every lusty man, and every man of valor; and there escaped not a man.

3:30 Þannig urðu Móabítar á þeim degi að beygja sig undir vald Ísraels. Var nú friður í landi um áttatíu ár.

3:30 So Moab was subdued that day under the hand of Israel. And the land had rest fourscore years.

3:31 Eftir Ehúð kom Samgar Anátsson. Hann felldi af Filistum sex hundruð manna með staf, er menn reka með naut. Þannig frelsaði hann einnig Ísrael.

3:31 And after him was Shamgar the son of Anath, who smote of the Philistines six hundred men with an ox-goad: and he also saved Israel.

4:1 Þegar Ehúð var dáinn, gjörðu Ísraelsmenn enn að nýju það, sem illt var í augum Drottins.

4:1 And the children of Israel again did that which was evil in the sight of Yahwe, when Ehud was dead.

4:2 Og Drottinn seldi þá í hendur Jabin, Kanaans konungi, sem hafði aðsetur í Hasór. Hershöfðingi hans hét Sisera og bjó hann í Haróset Hagojím.

4:2 And Yahwe sold them into the hand of Jabin king of Canaan, that reigned in Hazor; the captain of whose host was Sisera, who dwelt in Harosheth of the Gentiles.

4:3 Og Ísraelsmenn hrópuðu til Drottins, því að hann átti níu hundruð járnvagna og hafði kúgað Ísraelsmenn harðlega í tuttugu ár.

4:3 And the children of Israel cried unto Yahwe: for he had nine hundred chariots of

iron; and twenty years he mightily oppressed the children of Israel.

4:4 Kona hét Debóra. Hún var spákona og eiginkona manns þess, er Lapidót hét. Hún var dómari í Ísrael um þessar mundir.

4:4 Now Deborah, a prophetess, the wife of Lappidoth, she judged Israel at that time.

4:5 Hún sat undir Debórupálma milli Rama og Betel á Efraímfjöllum, og Ísraelsmenn fóru þangað upp til hennar, að hún legði dóm á mál þeirra.

4:5 And she dwelt under the palm-tree of Deborah between Ramah and Beth-el in the hill-country of Ephraim: and the children of Israel came up to her for judgment.

4:6 Hún sendi boð og lét kalla til sín Barak Abinóamsson frá Kedes í Naftali og sagði við hann: "Sannlega hefir Drottinn, Ísraels Guð, boðið svo: „Far þú og hald til Taborfjalls og haf með þér tíu þúsundir manna af Naftali sonum og Sebúlons sonum.

4:6 And she sent and called Barak the son of Abinoam out of Kedesh-naphtali, and said unto him, Hath not Yahwe, the God of Israel, commanded, *saying*, Go and draw unto mount Tabor, and take with thee ten thousand men of the children of Naphtali and of the children of Zebulun?

4:7 Og ég mun leiða Sisera, hershöfðingja Jabins, með vögnum hans og liði til þín að Kisonlæk, og ég mun gefa hann í hendur þínar."

4:7 And I will draw unto thee, to the river Kishon, Sisera, the captain of Jabin's army, with his chariots and his multitude; and I will deliver him into thy hand.

4:8 Barak sagði við hana: "Fara mun ég, ef þú fer með mér, en viljir þú eigi fara með mér, mun ég hvergi fara."

4:8 And Barak said unto her, If thou wilt go with me, then I will go; but if thou wilt not go with me, I will not go.

4:9 Hún svaraði: "Vist mun ég með þér fara. En enga frægð munt þú hafa af för þessari, sem þú fer, því að Drottinn mun selja Sisera í konu hendur." Síðan tók Debóra sig upp og fór með Barak til Kedes.

4:9 And she said, I will surely go with thee: notwithstanding, the journey that thou takest shall not be for thine honor; for Yahwe will sell Sisera into the hand of a woman. And Deborah arose, and went with Barak to Kedesh.

4:10 Þá kallaði Barak saman Sebúlon og Naftali í Kedes, og tíu þúsundir manna fóru með honum, og Debóra var í för með honum.

4:10 And Barak called Zebulun and Naphtali together to Kedesh; and there went up ten thousand men at his feet: and Deborah went up with him.

4:11 Heber Kenítí hafði skilist við Kain, við niðja Hóbabs, tengdaföður Móse, og sló hann tjöldum sínum allt að eikinni hjá Saanaim, sem er hjá Kedes.

4:11 Now Heber the Kenite had separated himself from the Kenites, even from the children of Hobab the brother-in-law of Moses, and had pitched his tent as far as the oak in Zaanannim, which is by Kedesh.

4:12 Nú var Sisera sagt frá því, að Barak Abinóamsson væri farinn upp á Taborfjall.

4:12 And they told Sisera that Barak the son of Abinoam was gone up to mount Tabor.

4:13 Dró Sisera þá saman alla vagna sína, níu hundruð járnvagna, og allt það lið, er með honum var, frá Haróset Hagojím til Kisonlækjar.

4:13 And Sisera gathered together all his chariots, even nine hundred chariots of iron, and all the people that were with him, from Harosheth of the Gentiles, unto the river Kishon.

4:14 Þá sagði Debóra við Barak: "Ris þú nú upp, því að nú er sá dagur kominn, er Drottinn mun selja Sisera í þínar hendur. Sannlega er Drottinn farinn á undan þér." Fór Barak þá ofan af Taborfjalli, og tíu þúsundir manna fylgdu honum.

4:14 And Deborah said unto Barak, Up; for this is the day in which Yahwe hath delivered Sisera into thy hand; is not Yahwe gone out before thee? So Barak went down from mount Tabor, and ten thousand men after him.

4:15 Og Drottinn gjörði Sisera felmtsfullan og alla vagna hans og allan hans her með sverðseggjum frammi fyrir Barak, svo að Sisera hljóp af vagni sínum og flýði undan á fæti.

4:15 And Yahwe discomfited Sisera, and all his chariots, and all his host, with the edge of the sword before Barak; and Sisera alighted from his chariot, and fled away on his feet.

4:16 En Barak elti vagnana og herinn allt til Haróset Hagojím, og allur her Sisera féll fyrir sverðseggjum. Enginn komst undan.

4:16 But Barak pursued after the chariots, and after the host, unto Harosheth of the Gentiles: and all the host of Sisera fell by the edge of the sword; there was not a man left.

4:17 Sisera flýði á fæti til tjalds Jaclar, konu Hebers Keníta, því að friður var milli Jabins, konungs í Hasór, og húss Hebers Keníta.

4:17 Howbeit Sisera fled away on his feet to the tent of Jael the wife of Heber the Kenite; for there was peace between Jabin the king of Hazor and the house of Heber the Kenite.

4:18 Þá gekk Jael út í móti Sisera og sagði við hann: "Gakk inn, herra minn, gakk inn til mín, vertu óhræddur." Og hann gekk inn til hennar í tjaldið, og hún lagði ábreiðu yfir hann.

4:18 And Jael went out to meet Sisera, and said unto him, Turn in, my lord, turn in to me; fear not. And he turned in unto her into the tent, and she covered him with a rug.

4:19 Þá sagði hann við hana: "Gef mér vatnssopa að drekka, því að ég er þyrstur." Hún leysti þá frá mjólkurbelg og gaf honum að drekka, og breiddi síðan ofan á hann aftur.

4:19 And he said unto her, Give me, I pray thee, a little water to drink; for I am thirsty. And she opened a bottle of milk, and gave him drink, and covered him.

4:20 Þá sagði hann við hana: "Stattu í tjaldddyrnunum, og ef einhver kemur og

spyr þig og segir: „Er nokkur hér?“ þá seg þú: „Nei.“

4:20 And he said unto her, Stand in the door of the tent, and it shall be, when any man doth come and inquire of thee, and say, Is there any man here? that thou shalt say, No.

4:21 Jael, kona Hebers, þreif tjaldhæl og tók hamar í hönd sér og gekk hljóðlega inn til hans og rak hælinn gegn um þunnvangann, svo að hann gekk í jörð niður, en Sísera var sofnadur fastasvefni, því að hann var þreyttur. Varð þetta hans bani.

4:21 Then Jael Heber's wife took a tent-pin, and took a hammer in her hand, and went softly unto him, and smote the pin into his temples, and it pierced through into the ground; for he was in a deep sleep; so he swooned and died.

4:22 Í sama bili kom Barak og var að elta Sísera. Jael gekk þá út í móti honum og sagði við hann: "Kom þú hingað, og mun ég sýna þér þann mann, sem þú leitar að." Og hann gekk inn til hennar, og lá þá Sísera þar dauður með hælinn gegnum þunnvangann.

4:22 And, behold, as Barak pursued Sisera, Jael came out to meet him, and said unto him, Come, and I will show thee the man whom thou seekest. And he came unto her; and, behold, Sisera lay dead, and the tent-pin was in his temples.

4:23 Þannig lagði Guð á þeim degi Jabin, Kanaans konung, fyrir Ísraelsmönnum.

4:23 So God subdued on that day Jabin the king of Canaan before the children of Israel.

4:24 Og hönd Ísraelsmanna lagðist æ þyngra og þyngra á Jabin, Kanaans konung, uns þeir að lokum gjörðu út af við hann.

4:24 And the hand of the children of Israel prevailed more and more against Jabin the king of Canaan, until they had destroyed Jabin king of Canaan.

5:1 Þá sungu þau Debóra og Barak Abínóamsson á þessa leið:

5:1 Then sang Deborah and Barak the son of Abinoam on that day, saying,

5:2 Förlingjar veittu forystu í Ísrael, og fólkið kom sjálfviljuglega, lofið því Drottin!

5:2 For that the leaders took the lead in Israel, For that the people offered themselves willingly, Bless ye Yahwe.

5:3 Heyrið, þér konungar, hlustið á, þér höfðingjar! Drottin vil ég vegsama, ég vil lofa hann, lofsyngja Drottin, Ísraels Guði.

5:3 Hear, O ye kings; give ear, O ye princes; I, even I, will sing unto Yahwe; I will sing praise to Yahwe, the God of Israel.

5:4 Drottinn, þegar þú braust út frá Seír, þegar þú brunaðir fram frá Edómvöllum, þá nötraði jörðin og himnarnir drupu, já, skýin létu vatn niður streyma.

5:4 Yahwe, when thou wentest forth out of Seir, When thou marchedst out of the field of Edom, The earth trembled, the heavens also dropped, Yea, the clouds dropped water.

5:5 Fjöllin skulfu fyrir Drottin, sjálft Sínai fyrir Drottin, Ísraels Guði.

5:5 The mountains quaked at the presence of Yahwe, Even yon Sinai at the presence of Yahwe, the God of Israel.

5:6 Á dögum Samgars Anatssonar, á dögum Jaclar, voru þjóðbrautir mannausar, og vegfarendur fóru krökóttar leiðir.

5:6 In the days of Shamgar the son of Anath, In the days of Jael, the highways were unoccupied, And the travellers walked through byways.

5:7 Fyrirliða vantaði í Ísrael, uns þú komst fram, Debóra, uns þú komst fram, móðir í Ísrael!

5:7 The rulers ceased in Israel, they ceased, Until that I Deborah arose, That I arose a mother in Israel.

5:8 Menn kusu sér nýja guði. Þá var barist við borgarhliðin. Skjöldur sást ei né spjót meðal fjörutíu þúsunda í Ísrael.

5:8 They chose new gods; Then was war in the gates: Was there a shield or spear seen Among forty thousand in Israel?

5:9 Hjarta mitt heyrir leiðtogum Ísraels, þeim er komu sjálfviljuglega fram meðal fólksins. Lofið Drottin!

5:9 My heart is toward the governors of Israel, That offered themselves willingly among the people: Bless ye Yahwe.

5:10 Þér, sem ríðið bleikraudum ösnum, þér, sem hvílið á ábreiðum, og þér, sem farið um veginn, hugsið um það.

5:10 Tell of it, ye that ride on white asses, Ye that sit on rich carpets, And ye that walk by the way.

5:11 Fjarri hávaða bogmannanna, meðal vatnsprónna, þar viðfræga menn réttlætisverk Drottins, Þá fór lýður Drottins niður að borgarhliðunum.

5:11 Far from the noise of archers, in the places of drawing water, There shall they rehearse the righteous acts of Yahwe, Even the righteous acts of his rule in Israel. Then the people of Yahwe went down to the gates.

5:12 Vakna þú, vakna þú, Debóra, vakna þú, vakna þú, syng kvæði! Rís þú upp, Barak, og leið burt bandingja þína, Abínóams sonur!

5:12 Awake, awake, Deborah; Awake, awake, utter a song: Arise, Barak, and lead away thy captives, thou son of Abinoam.

5:13 Þá fóru ofan leifar göfugmennanna, lýður Drottins steig ofan mér til hjálpar meðal hetjanna.

5:13 Then came down a remnant of the nobles and the people; Yahwe came down for me against the mighty.

5:14 Frá Efraím fóru þeir ofan í dalinn, á eftir þér, Benjámin, meðal liðsflokka þinna. Frá Makir fóru ofan leiðtogar og frá Sebúlón þeir, er báru liðstjórastafinn.

5:14 Out of Ephraim came down they whose root is in Amalek; After thee, Benjamin, among thy peoples; Out of Machir came down governors, And out of Zebulun they that handle the marshal's staff.

5:15 og fyrirliðarnir í Íssakar með Debóru, og eins og Íssakar, svo og Barak. Hann steypti sér á hæla honum ofan í dalinn. Við Rúbens læk

voru miklar ráðagerðir.

5:15 And the princes of Issachar were with Deborah; As was Issachar, so was Barak; Into the valley they rushed forth at his feet. By the watercourses of Reuben There were great resolves of heart.

5:16 Hvi sast þú milli fjárgirðinganna og hlustaðir á pipublástur hjarðmannanna? Við Rúbens læk voru miklar ráðagerðir.

5:16 Why sattest thou among the sheepfolds, To hear the pipings for the flocks? At the watercourses of Reuben There were great searchings of heart.

5:17 Gilead hélt kyrru fyrir hinumegin Jórdanar og Dan, - hvers vegna dvaldi hann við skipin? Asser sat kyrr við sjávarströndina og hélt kyrru fyrir við vikur sínar.

5:17 Gilead abode beyond the Jordan: And Dan, why did he remain in ships? Asher sat still at the haven of the sea, And abode by his creeks.

5:18 Sebúlón er lýður, sem hætti lífi sínu í dauðann, og Naftali, á hæðum landsins.

5:18 Zebulun was a people that jeoparded their lives unto the death, And Naphtali, upon the high places of the field.

5:19 Konungar komu og börðust, þá börðust konungar Kanaans við Taanak hjá Megiddóvötnum. Silfur fengu þeir ekkert að herfangi.

5:19 The kings came and fought; Then fought the kings of Canaan. In Taanach by the waters of Megiddo: They took no gain of money.

5:20 Af himni börðust stjörnurnar, af brautum sínum börðust þær við Sísera.

5:20 From heaven fought the stars, From their courses they fought against Sisera.

5:21 Kísonlækur skolaði þeim burt, orustulækurinn, lækurinn Kíson. Gakk fram, sál mín, öfluglega!

5:21 The river Kishon swept them away, That ancient river, the river Kishon. O my soul, march on with strength.

5:22 Þá hlumdu hófar hestanna, af reiðinni, reið kappanna.

5:22 Then did the horsehoofs stamp By reason of the prancings, the prancings of their strong ones.

5:23 "Bölvið Merós!" sagði engill Drottins, já, bölvið íbúum hennar, af því að þeir komu ekki Drottin til hjálpar, Drottin til hjálpar meðal hetjanna.

5:23 Curse ye Meroz, said the angel of Yahwe. Curse ye bitterly the inhabitants thereof, Because they came not to the help of Yahwe, To the help of Yahwe against the mighty.

5:24 Blessuð framar öllum konum veri Jael, kona Hebers Keníta, framar öllum konum í tjaldi veri hún blessuð!

5:24 Blessed above women shall Jael be, The wife of Heber the Kenite; Blessed shall she be above women in the tent.

5:25 Vatn bað hann um, mjólk gaf hún, í skrautlegri skál rétti hún honum rjóma.

5:25 He asked water, *and* she gave him milk; She brought him butter in a lordly dish.

5:26 Hún rétti út hönd sína eftir hælnum, hægri hönd sína eftir smíðahamrinum og sló Sisera, mölvaði haus hans, laust sundur þunnvanga hans og klauf inn úr.

5:26 She put her hand to the tent-pin, And her right hand to the workmen's hammer; And with the hammer she smote Sisera, she smote through his head; Yea, she pierced and struck through his temples.

5:27 Hann hné fyrir fætur henni, féll út af og lá þar. Hann hné fyrir fætur henni, féll út af, þar sem hann hné niður, þar lá hann dauður.

5:27 At her feet he bowed, he fell, he lay; At her feet he bowed, he fell; Where he bowed, there he fell down dead.

5:28 Út um gluggann skímar og kallar móðir Sisera, út um grindurnar: "Hví seinkar vagni hans? Hvað tefur ferð hervagna hans?"

5:28 Through the window she looked forth, and cried, The mother of Sisera *cried* through the lattice, Why is his chariot so long in coming? Why tarry the wheels of his chariots?

5:29 Hinar vitrustu af hefðarfrúm hennar svara henni, já, sjálf hefir hún upp fyrir sér orð þeirra:

5:29 Her wise ladies answered her, Yea, she returned answer to herself,

5:30 "Efalaust hafa þeir fengið herfang og verið að skipta því, eina ambátt, tvær ambáttir á mann, litklæði handa Sisera að herfangi, litklæði, glitofin, að herfangi, litklæði, tvo glitofna dúka um háls mér!"

5:30 Have they not found, have they not divided the spoil? A damsel, two damsels to every man; To Sisera a spoil of dyed garments, A spoil of dyed garments embroidered, Of dyed garments embroidered on both sides, on the necks of the spoil?

5:31 Svo farist allir óvinir þínir, Drottinn! En þeir, sem hann elska, eru sem sólaruppkoman í ljóma sínum. Var nú friður í landi í fjörutíu ár.

5:31 So let all thine enemies perish, O Yahwe: But let them that love him be as the sun when he goeth forth in his might. And the land had rest forty years.

6:1 Ísraelsmenn gjörðu það, sem illt var í augum Drottins. Þá gaf Drottinn þá í hendur Midians í sjó ár.

6:1 And the children of Israel did that which was evil in the sight of Yahwe: and Yahwe delivered them into the hand of Midian seven years.

6:2 Og Midían varð Ísrael yfirsterkari. Gjörðu Ísraelsmenn sér þá fylgsni á fjöllum uppi, hella og vigi fyrir Midían.

6:2 And the hand of Midian prevailed against Israel; and because of Midian the children of Israel made them the dens which are in the mountains, and the caves, and the strongholds.

6:3 Og þegar Ísrael sáði, komu Midíanítar, Amalekítar og austurbyggjar og fóru í móti honum.

6:3 And so it was, when Israel had sown, that the Midianites came up, and the

Amalekites, and the children of the east; they came up against them;

6:4 Og þeir settu herbúðir sínar gegn Ísraelsmönnum og eyddu gróðri landsins alla leið til Gasa og skildu enga lífsbjörg eftir í Ísrael, ekki heldur sauði, naut eða asna.

6:4 And they encamped against them, and destroyed the increase of the earth, till thou come unto Gaza, and left no sustenance in Israel, neither sheep, nor ox, nor ass.

6:5 Þeir fóru norður þangað með kvikfénað sinn og tjöld sín. Kom slíkur aragrúi af þeim, sem engisprettur væru. Varð engri tölu komið á þá né úlfalda þeirra, og brutust þeir inn í landið til að eyða það.

6:5 For they came up with their cattle and their tents; they came in as locusts for multitude; both they and their camels were without number: and they came into the land to destroy it.

6:6 Var Ísrael þá mjög þjakaður af völdum Midians, og Ísraelsmenn hrópuðu til Drottins.

6:6 And Israel was brought very low because of Midian; and the children of Israel cried unto Yahwe.

6:7 Og er Ísraelsmenn hrópuðu til Drottins undan Midían.

6:7 And it came to pass, when the children of Israel cried unto Yahwe because of Midian,

6:8 Þá sendi Drottinn spámann til Ísraelsmanna, og hann sagði við þá: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Ég leiddi yður út af Egyptalandi og færði yður út úr þralahúsinu.

6:8 that Yahwe sent a prophet unto the children of Israel: and he said unto them, Thus saith Yahwe, the God of Israel, I brought you up from Egypt, and brought you forth out of the house of bondage;

6:9 og ég frelsaði yður úr höndum Egypta og úr höndum allra þeirra, er yður kúguðu, og ég stökkkti þeim burt undan yður og gaf yður land þeirra.

6:9 and I delivered you out of the hand of the Egyptians, and out of the hand of all that oppressed you, and drove them out from before you, and gave you their land;

6:10 Og ég sagði við yður: 'Ég er Drottinn, Guð yðar. Þér skuluð ekki óttast guði Amorítanna, í hverra landi þér búið.' En þér hlýdduð ekki minni ræddu."

6:10 and I said unto you, I am Yahwe your God; ye shall not fear the gods of the Amorites, in whose land ye dwell. But ye have not hearkened unto my voice.

6:11 Þá kom engill Drottins og settist undir eikina í Ofra, er átti Jóas Abiesríti, en Gideon sonur hans var að þreskja hveíti í vínpröng til þess að forða því undan Midían.

6:11 And the angel of Yahwe came, and sat under the oak which was in Ophrah, that pertained unto Joash the Abiezrite: and his son Gideon was beating out wheat in the winepress, to hide it from the Midianites.

6:12 Og engill Drottins birtist honum og sagði við hann: "Drottinn er með þér, hrausta hetja!"

6:12 And the angel of Yahwe appeared

unto him, and said unto him, Yahwe is with thee, thou mighty man of valor.

6:13 Þá sagði Gideon við hann: "Æ, herra minn, ef Drottinn er með oss, hví hefir þá allt þetta oss að hendi borið? Og hvar eru öll dásemdaverk hans, þau er feður vorir hafa skýrt oss frá, segjandi: 'Já, Drottinn leiddi oss út af Egyptalandi!' En nú hefir Drottinn hafnað oss og gefið oss í hendur Midians."

6:13 And Gideon said unto him, Oh, my lord, if Yahwe is with us, why then is all this befallen us? and where are all his wondrous works which our fathers told us of, saying, Did not Yahwe bring us up from Egypt? but now Yahwe hath cast us off, and delivered us into the hand of Midian.

6:14 Þá sneri Drottinn sér til hans og mælti: "Far af stað í þessum styrkleika þínum, og þú munt frelsa Ísrael úr höndum Midians. Það er ég, sem sendi þig."

6:14 And Yahwe looked upon him, and said, Go in this thy might, and save Israel from the hand of Midian: have not I sent thee?

6:15 Gideon svaraði honum: "Æ, herra, hvernig á ég að frelsa Ísrael? Sjá, minn ættleggur er aumasti ættleggurinn í Manasse, og ég er lítilmóttlegastur í minni ætt."

6:15 And he said unto him, Oh, Lord, wherewith shall I save Israel? behold, my family is the poorest in Manasseh, and I am the least in my father's house.

6:16 Þá sagði Drottinn við hann: "Ég mun vera með þér, og þú munt sigra Midíaníta sem einn maður væri."

6:16 And Yahwe said unto him, Surely I will be with thee, and thou shalt smite the Midianites as one man.

6:17 Gideon svaraði honum: "Hafi ég fundið náð í augum þínum, þá gjör mér tákna þess, að það sért þú, er við mig talar."

6:17 And he said unto him, If now I have found favor in thy sight, then show me a sign that it is thou that talkest with me.

6:18 Far ekki héðan burt, fyrr en ég kem aftur til þín og færi hingað út förnargjöf mina og set hana fram fyrir þig." Og Drottinn sagði: "Ég mun biða hér, þar til er þú kemur aftur."

6:18 Depart not hence, I pray thee, until I come unto thee, and bring forth my present, and lay it before thee. And he said, I will tarry until thou come again.

6:19 Þá fór Gideon og tilreiddi hafurkið og ósýrðar kökur úr einni efu mjöls. Lagði hann kjötið í körfu, en lét súpuna í krukku og kom með þetta út til hans undir eikina og bar það fram.

6:19 And Gideon went in, and made ready a kid, and unleavened cakes of an ephah of meal: the flesh he put in a basket, and he put the broth in a pot, and brought it out unto him under the oak, and presented it.

6:20 En engill Guðs sagði við hann: "Tak þú kjötið og ósýrðu kökurnar og legg það á klett þennan og hell súpunni yfir." Hann gjörði svo.

6:20 And the angel of God said unto him, Take the flesh and the unleavened cakes,

and lay them upon this rock, and pour out the broth. And he did so.

6:21 Engill Drottins rétti þá út staf þann, sem hann hafði í hendi, og snart kjötið og ósýrðu kökurnar með stafsendanum. Kom þá eldur upp úr klettinum og eyddi kjötinu og ósýrðu kökunum, en engill Drottins hvarf sjónum hans.

6:21 Then the angel of Yahwe put forth the end of the staff that was in his hand, and touched the flesh and the unleavened cakes; and there went up fire out of the rock, and consumed the flesh and the unleavened cakes; and the angel of Yahwe departed out of his sight.

6:22 Þá sá Gideon, að það hafði verið engill Drottins. Og Gideon sagði: "Vei, Drottinn Guð, því að ég hef séð engil Drottins augliti til auglitis!"

6:22 And Gideon saw that he was the angel of Yahwe; and Gideon said, Alas, O Lord Yahwe! forasmuch as I have seen the angel of Yahwe face to face.

6:23 Og Drottinn sagði við hann: "Friður sé með þér. Öttast ekki, þú munt ekki deyja!"

6:23 And Yahwe said unto him, Peace be unto thee; fear not: thou shalt not die.

6:24 Gideon reisti Drottni þar altari og nefndi það: Drottinn er friður. Stendur það enn í dag í Ofra Abiesritanna.

6:24 Then Gideon built an altar there unto Yahwe, and called it Yahwe-shalom: unto this day it is yet in Ophrah of the Abiezrites.

6:25 Þessa sömu nótt sagði Drottinn við hann: "Tak uxa föður þíns og annan uxa, sjö vetra gamlan, og brjót Baalsaltari föður þíns og högg þú upp aséruna, sem hjá því er.

6:25 And it came to pass the same night, that Yahwe said unto him, Take thy father's bullock, even the second bullock seven years old, and throw down the altar of Baal that thy father hath, and cut down the Asherah that is by it;

6:26 Reis því næst Drottni, Guði þínum, vandað altari efst uppi á borg þessari, tak síðan annan uxann og ber fram brennifórn ásamt viðinum úr asérunni, er þú heggur upp."

6:26 and build an altar unto Yahwe thy God upon the top of this stronghold, in the orderly manner, and take the second bullock, and offer a burnt-offering with the wood of the Asherah which thou shalt cut down.

6:27 Þá tók Gideon tíu menn af sveinum sínum og gjörði svo sem Drottinn hafði sagt honum. En með því að hann óttadist, að hann mundi eigi geta gjört þetta að degi til fyrir ættmennum sínum og borgarmönnum, þá gjörði hann það um nótt.

6:27 Then Gideon took ten men of his servants, and did as Yahwe had spoken unto him: and it came to pass, because he feared his father's household and the men of the city, so that he could not do it by day, that he did it by night.

6:28 En er borgarmenn risu árla morguninn eftir, þá var Baalsaltarið brotið og höggin upp aséran, sem hjá því var, og öðrum uxanum hafði verið fórnað á nýreista altarinu.

6:28 And when the men of the city arose early in the morning, behold, the altar of Baal was broken down, and the Asherah was cut down that was by it, and the second bullock was offered upon the altar that was built.

6:29 Þá sögðu þeir hver við annan: "Hver hefir gjört þetta?" Og þeir rannsökuðu og leituðu, og sögðu: "Gideon Jóasson hefir gjört þetta."

6:29 And they said one to another, Who hath done this thing? And when they inquired and asked, they said, Gideon the son of Joash hath done this thing.

6:30 Þá sögðu borgarmenn við Jóas: "Sel fram son þinn, og skal hann deyja, því að hann hefir brotið Baalsaltarið og höggvið upp aséruna, sem hjá því var."

6:30 Then the men of the city said unto Joash, Bring out thy son, that he may die, because he hath broken down the altar of Baal, and because he hath cut down the Asherah that was by it.

6:31 En Jóas sagði við alla þá, sem hjá honum stóðu: "Ætlið þér að taka upp mál fyrir Baal, eða ætlið þér að fara að hjálpa honum? Hver sá, sem tekur upp mál fyrir hann, skal lífi tína áður næsti dagur rennur upp. Ef hann er Guð, þá sæki hann sjálfur mál sitt, úr því að altari hans hefir verið brotið."

6:31 And Joash said unto all that stood against him, Will ye contend for Baal? Or will ye save him? he that will contend for him, let him be put to death whilst *it is yet morning*: if he be a god, let him contend for himself, because one hath broken down his altar.

6:32 Upp frá þeirri stundu var Gideon nefndur Jerúbbaal, af því að menn sögðu: "Baal sæki mál á hendur honum," fyrir því að hann braut altari hans.

6:32 Therefore on that day he called him Jerubbaal, saying, Let Baal contend against him, because he hath broken down his altar.

6:33 Nú höfðu allir Midianitar, Amalekítar og austurbyggjar safnast saman. Fóru þeir yfir um Jórdan og settu herbúðir sínar á Jesreel-sléttu.

6:33 Then all the Midianites and the Amalekites and the children of the east assembled themselves together; and they passed over, and encamped in the valley of Jezreel.

6:34 En andi Drottins kom yfir Gideon, og þeytti hann lúðurinn, og Abiesritar söfnuðust saman til fylgdar við hann.

6:34 But the Spirit of Yahwe came upon Gideon; and he blew a trumpet; and Abiezer was gathered together after him.

6:35 Hann sendi og sendiböða út um allan Manasse; safnaðist hann og til fylgdar við hann. Hann sendi og sendiböða til Assers, Sebúlons og Naftali; fóru þeir og til fylgdar við hann.

6:35 And he sent messengers throughout all Manasse; and they also were gathered together after him: and he sent messengers unto Asher, and unto Zebulun, and unto Naphtali; and they came up to meet them.

6:36 Þá sagði Gideon við Guð: "Ef þú ætlar að frelsa Ísrael fyrir mínar hendur, eins og þú hefir sagt,

6:36 And Gideon said unto God, If thou wilt

save Israel by my hand, as thou hast spoken,

6:37 sjá, þá legg ég ullarreymi út á láfann. Ef dögg er þá á reyfinu einu, en jörð öll er þurr, þá veit ég að þú munt frelsa Ísrael fyrir mínar hendur, eins og þú hefir sagt."

6:37 behold, I will put a fleece of wool on the threshing-floor; if there be dew on the fleece only, and it be dry upon all the ground, then shall I know that thou wilt save Israel by my hand, as thou hast spoken.

6:38 Og það varð svo. Morguninn eftir reis hann árla og kreisti reymið, og vatt hann þá dögg úr reyfinu, fulla skál af vatni.

6:38 And it was so; for he rose up early on the morrow, and pressed the fleece together, and wrung the dew out of the fleece, a bowlful of water.

6:39 En Gideon sagði við Guð: "Lát eigi reiði þína upptendrast gegn mér, þó að ég tali enn aðeins í þetta sinn. Ég ætla aðeins einu sinni enn að gjöra tilraun með reymið. Skal nú reymið eitt þurrtt vera, en jörð öll vot af dögg."

6:39 And Gideon said unto God, Let not thine anger be kindled against me, and I will speak but this once: let me make trial, I pray thee, but this once with the fleece; let it now be dry only upon the fleece, and upon all the ground let there be dew.

6:40 Og Guð gjörði svo á þeirri nóttu. Var reymið eitt þurrtt, en jörð var öll vot af dögg.

6:40 And God did so that night: for it was dry upon the fleece only, and there was dew on all the ground.

7:1 Nú tók Jerúbbaal, það er Gideon, sig árla upp og allt liðið, er með honum var, og settu þeir herbúðir sínar hjá Haróðlind, en herbúðir Midíans voru fyrir norðan hann, hinumegin við Mórehæð þar á sléttunni.

7:1 Then Jerubbaal, who is Gideon, and all the people that were with him, rose up early, and encamped beside the spring of Harod: and the camp of Midian was on the north side of them, by the hill of Moreh, in the valley.

7:2 Drottinn sagði við Gideon: "Liðið er of margt, sem með þér er, til þess að ég vilji gefa Midían í hendur þeirra, ella kynni Ísrael að hrokast upp gegn mér og segja: „Mín eigin hönd hefir frelsað mig."

7:2 And Yahwe said unto Gideon, The people that are with thee are too many for me to give the Midianites into their hand, lest Israel vaunt themselves against me, saying, Mine own hand hath saved me.

7:3 Kalla því nú í cyru fólksins og seg: Hver sá, sem hræddur er og hugdeigur, snúi við og fari aftur frá Gileaðfjalli." Þá sneru aftur tuttugu og tvær þúsundir af liðinu, en tíu þúsundir urðu eftir.

7:3 Now therefore proclaim in the ears of the people, saying, Whosoever is fearful and trembling, let him return and depart from mount Gilead. And there returned of the people twenty and two thousand; and there remained ten thousand.

7:4 Þá sagði Drottinn við Gideon: "Enn er liðið of margt. Leið þú þá ofan til vatnsins, og mun ég reyna þá þar fyrir

Þig. Sá sem ég þá segi um við þig: Þessi skal með þér fara, hann skal með þér fara, en hver sá, er ég segi um við þig: Þessi skal ekki með þér fara, hann skal ekki fara."

7:4 And Yahwe said unto Gideon, The people are yet too many; bring them down unto the water, and I will try them for thee there: and it shall be, that of whom I say unto thee, This shall go with thee, the same shall go with thee; and of whomsoever I say unto thee, This shall not go with thee, the same shall not go.

7:5 Leiddi Gideon þá liðið niður til vatnsins. Og Drottinn sagði við Gideon: "Öllum þeim, sem lepija vatnið með tungu sinni, eins og hundar gjöra, skalt þú skipa sér, og sömuleiðis öllum þeim, sem krjúpa á kné til þess að drekka úr lófa sínum, er þeir færa upp að munni sér."

7:5 So he brought down the people unto the water: and Yahwe said unto Gideon, Every one that lappeth of the water with his tongue, as a dog lappeth, him shalt thou set by himself; likewise every one that boweth down upon his knees to drink.

7:6 En þeir, sem löptu vatnið, voru þrjú hundruð að tölu, en allt hitt liðið kraup á kné til þess að drekka vatnið.

7:6 And the number of them that lapped, putting their hand to their mouth, was three hundred men: but all the rest of the people bowed down upon their knees to drink water.

7:7 Þá sagði Drottinn við Gideon: "Með þeim þrem hundruðum manna, sem lapið hafa, mun ég frelsa yður og gefa Midían í hendur yðar, en allt hitt liðið skal fara, hver heim til sín."

7:7 And Yahwe said unto Gideon, By the three hundred men that lapped will I save you, and deliver the Midianites into thy hand; and let all the people go every man unto his place.

7:8 Þá tóku þeir til sín veganestí liðsins og liðra þeirra, en alla aðra Ísraelsmenn lét hann burt fara, hvern til síns heimkynnis, og hélt aðeins þrem hundruðum manna eftir. Og herbúðir Midíans voru fyrir neðan hann á sléttunni.

7:8 So the people took victuals in their hand, and their trumpets; and he sent all the men of Israel every man unto his tent, but retained the three hundred men: and the camp of Midian was beneath him in the valley.

7:9 Hina sömu nótt sagði Drottinn við Gideon: "Rís þú upp og far ofan í herbúðirnar, því að ég hef gefið þær í þínar hendur.

7:9 And it came to pass the same night, that Yahwe said unto him, Arise, get thee down into the camp; for I have delivered it into thy hand.

7:10 En ef þú ert hræddur að fara ofan þangað, þá far þú með Púra, svein þinn, til herbúðanna.

7:10 But if thou fear to go down, go thou with Purah thy servant down to the camp:

7:11 og hlustaðu á, hvað þeir segja. Mun þá hugur þinn styrkjast svo, að þú fer ofan í herbúðirnar." Þá fór hann og Púra sveinn hans til ystu hermannanna, sem voru í herbúðunum.

7:11 and thou shalt hear what they say; and afterward shall thy hands be strengthened to

go down into the camp. Then went he down with Purah his servant unto the outermost part of the armed men that were in the camp.

7:12 Midíánítar, Amalekítar og allir austurbyggjar höfðu reist herbúðir á sléttunni, sem engisprettur að fjölda til, og úlfaldar þeirra voru óteljandi, sem sandur á sjávarströndu að fjölda til.

7:12 And the Midianites and the Amalekites and all the children of the east lay along in the valley like locusts for multitude; and their camels were without number, as the sand which is upon the sea-shore for multitude.

7:13 Þegar Gideon kom þangað, var maður nokkur að segja félagan sínum draum með þessum orðum: "Sjá, mig dreyndi draum, og þótti mér byggbrauðskaka velta sér að herbúðum Midíans, og komst hún alla leið að tjaldinu og rakst á það, svo að það féll, og kollveldi því, svo að tjaldið lá flatt."

7:13 And when Gideon was come, behold, there was a man telling a dream unto his fellow; and he said, Behold, I dreamed a dream; and, lo, a cake of barley bread tumbled into the camp of Midian, and came unto the tent, and smote it so that it fell, and turned it upside down, so that the tent lay flat.

7:14 Þá svaraði hinn: "Þetta er ekkert annað en sverð Ísraclítans Gideons Jóassonar. Guð hefir gefið Midían og allar herbúðirnar í hendur hans."

7:14 And his fellow answered and said, This is nothing else save the sword of Gideon the son of Joash, a man of Israel: into his hand God hath delivered Midian, and all the host.

7:15 Er Gideon hafði heyrt frásöguna um drauminn og ráðningu hans, féll hann fram og tilbað. Sneri hann síðan aftur til herbúða Ísraels og sagði: "Rísið upp, því að Drottinn hefir gefið herbúðir Midíans í yðar hendur."

7:15 And it was so, when Gideon heard the telling of the dream, and the interpretation thereof, that he worshipped; and he returned into the camp of Israel, and said, Arise; for Yahwe hath delivered into your hand the host of Midian.

7:16 Þá skipti hann þeim þrem hundruðum manna í þrjá flokka og fékk þeim öllum liðra í hönd og tómar krúsir og blys í krúsunum.

7:16 And he divided the three hundred men into three companies, and he put into the hands of all of them trumpets, and empty pitchers, with torches within the pitchers.

7:17 Og hann sagði við þá: "Lítið á mig og gjörið sem ég. Þegar ég kem að útjaðri herbúðanna, þá gjörið eins og ég gjöri.

7:17 And he said unto them, Look on me, and do likewise: and, behold, when I come to the outermost part of the camp, it shall be that, as I do, so shall ye do.

7:18 Þegar ég því þeyti liðurinn og allir þeir, sem með mér eru, þá skuluð þér líka þeyta liðrana kringum allar herbúðirnar og segja: „Sverð Drottins og Gideons!“

7:18 When I blow the trumpet, I and all that are with me, then blow ye the trumpets also on every side of all the camp, and say, For Yahwe and for Gideon.

7:19 Gideon og það hundrað

manna, er með honum var, komu að útjaðri herbúðanna í byrjun miðvarðtíðariinnar. Var þá einmitt nýbúið að setja verðina. Þá þeyttu þeir liðrana og brutu sundur krúsirnar, sem þeir báru í höndum sér.

7:19 So Gideon, and the hundred men that were with him, came unto the outermost part of the camp in the beginning of the middle watch, when they had but newly set the watch: and they blew the trumpets, and brake in pieces the pitchers that were in their hands.

7:20 Þeyttu nú flokkarnir þrír liðrana og brutu krúsirnar, tóku blysin í vinstri hönd sér og liðrana í hægri hönd sér til þess að þeyta þá, og réptu: "Sverð Drottins og Gideons!"

7:20 And the three companies blew the trumpets, and brake the pitchers, and held the torches in their left hands, and the trumpets in their right hands wherewith to blow; and they cried, The sword of Yahwe and of Gideon.

7:21 Stóðu þeir kyrrir, hver á sínum stað, umhverfis herbúðirnar, en í herbúðunum komst allt í uppnám, og flýðu menn nú með ópi miklu.

7:21 And they stood every man in his place round about the camp; and all the host ran; and they shouted, and put *them* to flight.

7:22 Og er þeir þeyttu þrjú hundruð liðrana, þá beindi Drottinn sverðum þeirra gegn þeirra eigin mönnum um allar herbúðirnar, og flýði allur herinn til Bet Sitta, á leið til Serera, að árbakkanum við Abel Mehóla hjá Tabbat.

7:22 And they blew the three hundred trumpets, and Yahwe set every man's sword against his fellow, and against all the host; and the host fled as far as Beth-shittah toward Zererah, as far as the border of Abelmeholah, by Tabbath.

7:23 Nú voru kallaðir saman Ísraelsmenn úr Naftalí, Asser og öllum Manasse, og þeir veittu Midían eftirför.

7:23 And the men of Israel were gathered together out of Naphtali, and out of Asher, and out of all Manasseh, and pursued after Midian.

7:24 Gideon hafði og sent sendimenn um öll Efraimfjöll og látið segja: "Farið ofan í móti Midían og varnið þeim yfirferðar yfir árnar allt til Bet Bara og yfir Jórdan." Þá var öllum Efraimítum stefnt saman, og þeir vörnuðu þeim yfirferðar yfir árnar allt til Bet Bara og yfir Jórdan.

7:24 And Gideon sent messengers throughout all the hill-country of Ephraim, saying, Come down against Midian, and take before them the waters, as far as Beth-barah, even the Jordan. So all the men of Ephraim were gathered together, and took the waters as far as Beth-barah, even the Jordan.

7:25 Og þeir handtóku tvo höfðingja Midíaníta, þá Öreb og Seeb, og drápu Öreb hjá Örebsklettí, en Seeb drápu þeir hjá Seebsvínþröng. Síðan veittu þeir Midíanítum eftirför. En höfuðin af Öreb og Seeb færðu þeir Gideon hinumegin Jórdanar.

7:25 And they took the two princes of Midian, Oreb and Zeeb; and they slew Oreb at the rock of Oreb, and Zeeb they slew at the winepress of Zeeb, and pursued Midian: and

they brought the heads of Oreb and Zeeb to Gideon beyond the Jordan.

8:1 Efraímitar sögðu við Gídeon: "Hví gjörðir þú oss þetta, að kalla oss eigi? Heldur hefir þú farið einn til þess að berjast við Midianita." Og þeir þráttuðu ákaflega við hann.

8:1 And the men of Ephraim said unto him, Why hast thou served us thus, that thou calledst us not, when thou wentest to fight with Midian? And they did chide with him sharply.

8:2 Þá sagði hann við þá: "Hvað hefi ég nú gjört í samanburði við yður? Er ekki eftirtíningur Efraíms betri en vínberjatekja Abiesers?"

8:2 And he said unto them, What have I now done in comparison with you? Is not the gleaning of the grapes of Ephraim better than the vintage of Abiezer?

8:3 Í yðar hendur hefir Guð gefið höfðingja Midians, þá Óreb og Seeb. Hvað hefi ég megnað að gjöra í samanburði við yður?" Og er hann hafði þetta mælt, sefaðist reiði þeirra við hann.

8:3 God hath delivered into your hand the princes of Midian, Oreb and Zeeb: and what was I able to do in comparison with you? Then their anger was abated toward him, when he had said that.

8:4 Gídeon kom nú að Jórdan og fór yfir hana með þau þrjú hundruð manna, er með honum voru, en þeir voru þreyttir orðnir að reka flóttann.

8:4 And Gideon came to the Jordan, and passed over, he, and the three hundred men that were with him, faint, yet pursuing.

8:5 Og hann sagði við Súkkótbúa: "Gefið liðinu, sem fylgir mér, brauðhleifa, því að þeir eru þreyttir orðnir, þar eð ég er að elta þá Seba og Salmúna, Midians konunga."

8:5 And he said unto the men of Succoth, Give, I pray you, loaves of bread unto the people that follow me; for they are faint, and I am pursuing after Zebah and Zalmunna, the kings of Midian.

8:6 En höfðingjarnir í Súkkót sögðu: "Eru þeir Seba og Salmúna þegar gengnir þér svo í greipar, að vér megum gefa her þínum brauð?"

8:6 And the princes of Succoth said, Are the hands of Zebah and Zalmunna now in thy hand, that we should give bread unto thine army?

8:7 Þá sagði Gídeon: "Sé það svo! Þegar Drottinn gefur Seba og Salmúna í minar hendur, þá skal ég þreskja hold yðar með þyrnum eyðimerkurinnar og með þistlum."

8:7 And Gideon said, Therefore when Yahwe hath delivered Zebah and Zalmunna into my hand, then I will tear your flesh with the thorns of the wilderness and with briers.

8:8 Þaðan fór hann til Penúel og mælti við þá á sömu leið. En Penúelbúar svöruðu honum hinu sama og Súkkótbúar höfðu svarað.

8:8 And he went up thence to Penuel, and spake unto them in like manner; and the men of Penuel answered him as the men of Succoth had answered.

8:9 Þá sagði hann og við Penúelbúa á þessa leið: "Þegar ég kem aftur heilu og höldnu, mun ég brjóta niður kastala þennan."

8:9 And he spake also unto the men of Penuel, saying, When I come again in peace, I will break down this tower.

8:10 Þeir Seba og Salmúna voru í Karkór og herlið þeirra með þeim, um fimmtán þúsundir manna, allir þeir, er eftir voru af öllum her austurbyggja, en eitt hundrað og tuttugu þúsundir vopnaðra manna voru fallnar.

8:10 Now Zebah and Zalmunna were in Karkor, and their hosts with them, about fifteen thousand men, all that were left of all the host of the children of the east; for there fell a hundred and twenty thousand men that drew sword.

8:11 Fór Gídeon nú tjaldbúaleið fyrir austan Nóba og Jogbeha og réðst á herbúðirnar, þá er herinn uggði eigi að sér.

8:11 And Gideon went up by the way of them that dwelt in tents on the east of Nobah and Jogbehah, and smote the host; for the host was secure.

8:12 Þeir Seba og Salmúna flýðu, en hann elti þá og tók höndum báða Midianskonungana Seba og Salmúna, og tvístraði öllum hernum.

8:12 And Zebah and Zalmunna fled; and he pursued after them; and he took the two kings of Midian, Zebah and Zalmunna, and discomfited all the host.

8:13 Eftir það sneri Gídeon Jóasson aftur úr leiðangrinum hjá Heresstignum.

8:13 And Gideon the son of Joash returned from the battle from the ascent of Heres.

8:14 Og hann tók höndum svein nokkurn frá Súkkótbúum og kvaddi hann sagna, og sveinninn skrifaði upp fyrir hann höfðingjana í Súkkót og öldungana, sjötíu og sjö manns.

8:14 And he caught a young man of the men of Succoth, and inquired of him: and he described for him the princes of Succoth, and the elders thereof, seventy and seven men.

8:15 Og er hann kom til Súkkótbúa, sagði hann: "Hér eru þú þeir Seba og Salmúna, er þér hædduð mig fyrir og sögðuð: „Eru þeir Seba og Salmúna þegar gengnir svo í greipar þér, að vér megum gefa þreyttum mönnum þínum brauð?"

8:15 And he came unto the men of Succoth, and said, Behold Zebah and Zalmunna, concerning whom ye did taunt me, saying, Are the hands of Zebah and Zalmunna now in thy hand, that we should give bread unto thy men that are weary?

8:16 Og hann tók öldunga borgarinnar og þyrna eyðimerkurinnar og þistla og lét Súkkótbúa kenna á þeim.

8:16 And he took the elders of the city, and thorns of the wilderness and briers, and with them he taught the men of Succoth.

8:17 Og hann braut niður kastalann í Penúel og drap borgarbúa.

8:17 And he brake down the tower of Penuel, and slew the men of the city.

8:18 Síðan sagði hann við Seba og

Salmúna: "Hvernig voru þeir menn í hátt, er þið drápuð hjá Tabor?" Þeir sögðu: "Þeir voru alveg eins og þú. Voru þeir allir slíkir ásýndum sem væru þeir konungssynir."

8:18 Then said he unto Zebah and Zalmunna, What manner of men were they whom ye slew at Tabor? And they answered, As thou art, so were they; each one resembled the children of a king.

8:19 Þá sagði hann: "Þeir hafa verið bræður minir, synir móður minnar. Svo sannarlega sem Drottinn lifir: Ef þið hefðuð gefið þeim líf, mundi ég ekki hafa drepjið ykkur."

8:19 And he said, They were my brethren, the sons of my mother: as Yahwe liveth, if ye had saved them alive, I would not slay you.

8:20 Því næst sagði hann við Jeter, frumgetinn son sinn: "Far þú til og drep þá!" En sveinninn brá ekki sverði sínu, því að hann bar ekki hug til, enda var hann ungur að aldri.

8:20 And he said unto Jether his first-born, Up, and slay them. But the youth drew not his sword; for he feared, because he was yet a youth.

8:21 En þeir Seba og Salmúna sögðu: "Far þú sjálfur til og vinn á okkur, því að afl fylgir aldri manns." Fór þá Gídeon til og drap þá Seba og Salmúna og tók tینگlin, sem voru um hálsana á útföldum þeirra.

8:21 Then Zebah and Zalmunna said, Rise thou, and fall upon us; for as the man is, so is his strength. And Gideon arose, and slew Zebah and Zalmunna, and took the crescents that were on their camels' necks.

8:22 Þá sögðu Ísraelsmenn við Gídeon: "Drottna þú yfir oss, bæði þú og sonur þinn og sonarsonur þinn, því að þú hefir frelsað oss af hendi Midians."

8:22 Then the men of Israel said unto Gideon, Rule thou over us, both thou, and thy son, and thy son's son also; for thou hast saved us out of the hand of Midian.

8:23 En Gídeon sagði við þá: "Eigi mun ég drottna yfir yður, og eigi mun sonur minn heldur drottna yfir yður. Drottinn skal yfir yður drottna."

8:23 And Gideon said unto them, I will not rule over you, neither shall my son rule over you: Yahwe shall rule over you.

8:24 Þá sagði Gídeon við þá: "Bónar vil ég biðja yður. Gefið mér allir eyrnahringa þá, er þér hafið fengið að herfangi," - en Ísmaelítar báru eyrnahringa af gulli.

8:24 And Gideon said unto them, I would make a request of you, that ye would give me every man the ear-rings of his spoil. (For they had golden ear-rings, because they were Ishmaelites.)

8:25 Þeir svöruðu: "Vér viljum fúslega gefa þér þá." Og þeir breiddu út skikkju og köstuðu þangað hver og einn eyrnahringum þeim, er þeir höfðu fengið að herfangi.

8:25 And they answered, We will willingly give them. And they spread a garment, and did cast therein every man the ear-rings of his spoil.

8:26 En þyngd þessara eyrnahringa af gulli, er hann beiðst hafði, var eitt

púsund og sjö hundruð siklar gulls, fyrir utan tینگlin, cyrnaperlurnar og purpuraklæðin, sem Midianskonungarnir báru, og fyrir utan festar þær, sem voru um hálsana á úlföldum þeirra.

8:26 And the weight of the golden ear-rings that he requested was a thousand and seven hundred *shekels* of gold, besides the crescents, and the pendants, and the purple raiment that was on the kings of Midian, and besides the chains that were about their camels' necks.

8:27 Og Gideon gjörði úr því hökul og reisti hann upp í borg sinni, í Ófra, og allur Ísrael tók þar fram hjá með honum, og það varð Gideon og húsi hans að talsnöru.

8:27 And Gideon made an ephod thereof, and put it in his city, even in Ophrah: and all Israel played the harlot after it there; and it became a snare unto Gideon, and to his house.

8:28 Þannig urðu Midíanítar að lúta í leggra haldi fyrir Ísraelsmönnum og máttu aldrei síðan höfuð hefja. Var nú friður í landi í fjörutíu ár, meðan Gideon var á lífi.

8:28 So Midian was subdued before the children of Israel, and they lifted up their heads no more. And the land had rest forty years in the days of Gideon.

8:29 Því næst hélt Jerúbbaal Jóasson heim til sín og bjó í sínu húsi.

8:29 And Jerubbaal the son of Joash went and dwelt in his own house.

8:30 Gideon átti sjötíu sonu, sem út gengnir voru af lendum hans, því að hann átti margar konur.

8:30 And Gideon had threescore and ten sons of his body begotten; for he had many wives.

8:31 Og hjákona hans, sú er hann átti í Sikem, fæddi honum og son, og hann nefndi hann Abimelek.

8:31 And his concubine that was in Shechem, she also bare him a son, and he called his name Abimelech.

8:32 Gideon Jóasson dó í góðri elli og var grafinn í gröf Jóasar, föður síns, í Ófra Abiesritanna.

8:32 And Gideon the son of Joash died in a good old age, and was buried in the sepulchre of Joash his father, in Ophrah of the Abiezrites.

8:33 En er Gideon var dáinn, tóku Ísraelsmenn enn af nýju fram hjá með Baölum, og gjörðu Sáttmála-Baal að guði sínum.

8:33 And it came to pass, as soon as Gideon was dead, that the children of Israel turned again, and played the harlot after the Baalim, and made Baal-berith their god.

8:34 Og Ísraelsmenn minntust ekki Drottins, Guðs síns, sem frelsað hafði þá úr höndum allra óvina þeirra hringinn í kring.

8:34 And the children of Israel remembered not Yahwe their God, who had delivered them out of the hand of all their enemies on every side;

8:35 og ekki auðsýndu þeir heldur kærleika húsi Jerúbbaals, Gideons,

fyrir allt hið góða, sem hann hafði gjört Ísrael.

8:35 neither showed they kindness to the house of Jerubbaal, *who is* Gideon, according to all the goodness which he had showed unto Israel.

9:1 Abimelek Jerúbbaalsson fór til Sikem til móðurbræðra sinna og talaði við þá og við allt frændlið móðurættar sinnar á þessa leið:

9:1 And Abimelech the son of Jerubbaal went to Shechem unto his mother's brethren, and spake with them, and with all the family of the house of his mother's father, saying,

9:2 "Talið svo í cyru allra Sikembúa: „Hvort mun yður betra, að sjötíu menn, allir synir Jerúbbaals, drottni yfir yður, eða að einn maður drottni yfir yður? Minnist þess og, að ég er yðar hold og bein."

9:2 Speak, I pray you, in the ears of all the men of Shechem, Whether is better for you, that all the sons of Jerubbaal, who are threescore and ten persons, rule over you, or that one rule over you? remember also that I am your bone and your flesh.

9:3 Móðurbræður hans töluðu öll þessi orð um hann í cyru Sikembúa, svo að hugur þeirra hneigðist að Abimelek, því að þeir sögðu: "Hann er bróðir vor."

9:3 And his mother's brethren spake of him in the ears of all the men of Shechem all these words: and their hearts inclined to follow Abimelech; for they said, He is our brother.

9:4 Þeir gáfu honum sjötíu sikla silfurs úr musteri Sáttmála-Baals, og Abimelek leigði fyrir það lausingja og óvendismenn og gjörðist fyrirlíði þeirra.

9:4 And they gave him threescore and ten *pieces* of silver out of the house of Baal-berith, wherewith Abimelech hired vain and light fellows, who followed him.

9:5 Því næst fór hann til húss föður síns í Ófra og drap bræður sína, sonu Jerúbbaals, sjötíu manns á einum steini. Jótam, yngsti sonur Jerúbbaals, varð einn eftir, því að hann hafði falið sig.

9:5 And he went unto his father's house at Ophrah, and slew his brethren the sons of Jerubbaal, being threescore and ten persons, upon one stone: but Jotham the youngest son of Jerubbaal was left; for he hid himself.

9:6 En allir Sikembúar söfnuðust nú saman og allir þeir, sem bjuggu í Sikembkastala, og fóru til og tóku Abimelek til konungs hjá merkisteinseikinni, sem er hjá Sikem.

9:6 And all the men of Shechem assembled themselves together, and all the house of Millo, and went and made Abimelech king, by the oak of the pillar that was in Shechem.

9:7 Er Jótam spurði þetta, fór hann og nam staðar á tindri Garisímfjalls, hóf upp raust sína, kallaði og mælti til þeirra: "Heyrið mig, Sikembúar, svo að Guð heyri yður!"

9:7 And when they told it to Jotham, he went and stood on the top of mount Gerizim, and lifted up his voice, and cried, and said unto them, Hearken unto me, ye men of Shechem, that God may hearken unto you.

9:8 Einu sinni fóru trén að

smyrja konung sér til handa. Og þau sögðu við oliutréd: Ver þú konungur yfir oss!

9:8 The trees went forth on a time to anoint a king over them; and they said unto the olive-tree, Reign thou over us.

9:9 En oliutréd sagði við þau: Á ég að yfirgefa feiti mína, sem Guð og menn virða mig fyrir, og fara að sveima uppi yfir trjánum?

9:9 But the olive-tree said unto them, Should I leave my fatness, wherewith by me they honor God and man, and go to wave to and fro over the trees?

9:10 Þá sögðu trén við fikjutréd: Kom þú og ver þú konungur yfir oss!

9:10 And the trees said to the fig-tree, Come thou, and reign over us.

9:11 En fikjutréd sagði við þau: Á ég að yfirgefa sætleik minn og ágætan ávöxt minn og fara að sveima uppi yfir trjánum?

9:11 But the fig-tree said unto them, Should I leave my sweetness, and my good fruit, and go to wave to and fro over the trees?

9:12 Þá sögðu trén við vínviðinn: Kom þú og ver þú konungur yfir oss!

9:12 And the trees said unto the vine, Come thou, and reign over us.

9:13 En vínviðurinn sagði við þau: Á ég að yfirgefa vínlæg minn, sem gleður bæði Guð og menn, og fara að sveima uppi yfir trjánum?

9:13 And the vine said unto them, Should I leave my new wine, which cheereth God and man, and go to wave to and fro over the trees?

9:14 Þá sögðu öll trén við þyrninn: Kom þú og ver þú konungur yfir oss!

9:14 Then said all the trees unto the bramble, Come thou, and reign over us.

9:15 En þyrnirinn sagði við trén: Ef það er alvara yðar að smyrja mig til konungs, þá komið og fáið yður skjól í skugga minum. En ef svo er eigi, þá gangi eldur út frá þyrninum og eyði sedrustrjánum á Líbanon.

9:15 And the bramble said unto the trees, If in truth ye anoint me king over you, then come and take refuge in my shade; and if not, let fire come out of the bramble, and devour the cedars of Lebanon.

9:16 Nú ef þér hafið sýnt hreinskilni og einlægni í því að taka Abimelek til konungs, og ef þér hafið gjört vel við Jerúbbaal og hús hans og ef þér hafið breytt við hann, eins og hann hafði til unnið -

9:16 Now therefore, if ye have dealt truly and uprightly, in that ye have made Abimelech king, and if ye have dealt well with Jerubbaal and his house, and have done unto him according to the deservings of his hands

9:17 því að fyrir yður bardíst faðir minn og stofnaði lífi sínu í hættu, og yður frelsaði hann úr höndum Midíans,

9:17 (for my father fought for you, and adventured his life, and delivered you out of the hand of Midian:

9:18 en þér hafið í dag risið upp í gegn húsi föður míns og drepið sonu hans, sjötíu að tölu, á einum steini og tekið Abimelek, son ambáttar hans, til

konungs yfir Sikembúa, af því að hann er bróðir yðar -

9:18 and ye are risen up against my father's house this day, and have slain his sons, threescore and ten persons, upon one stone, and have made Abimelech, the son of his maid-servant, king over the men of Shechem, because he is your brother);

9:19 ef þér því hafið sýnt Jerúbbaal og húsi hans hreinskilni og einlægni í dag, þá gleðjist yfir Abimelek, og hann gleðjist þá og yfir yður.

9:19 if ye then have dealt truly and uprightly with Jerubbaal and with his house this day, then rejoice ye in Abimelech, and let him also rejoice in you:

9:20 En ef svo er eigi, þá gangi eldur út frá Abimelek og eyði Sikembúum og þeim, sem búa í Sikemkastala, og þá gangi eldur út frá Sikembúum og þeim, sem búa í Sikemkastala, og eyði Abimelek."

9:20 but if not, let fire come out from Abimelech, and devour the men of Shechem, and the house of Millo; and let fire come out from the men of Shechem, and from the house of Millo, and devour Abimelech.

9:21 Síðan lagði Jótam á flóttu og flýði burt og fór til Beer. Þar settist hann að, til þess að vera óhultur fyrir Abimelek bróður sínum.

9:21 And Jotham ran away, and fled, and went to Beer, and dwelt there, for fear of Abimelech his brother.

9:22 Abimelek réð nú fyrir Ísrael í þrjú ár.

9:22 And Abimelech was prince over Israel three years.

9:23 Þá lét Guð sundurþykkis anda koma upp milli Abimeleks og Sikembúa, svo að Sikembúar rufu tryggðir við Abimelek.

9:23 And God sent an evil spirit between Abimelech and the men of Shechem; and the men of Shechem dealt treacherously with Abimelech:

9:24 til þess að hefnd kæmi fyrir niðingsverkið á þeim sjötíu sonum Jerúbbaals og að blóð þeirra kæmi yfir Abimelek, bróður þeirra, sem drepði hafði þá, og yfir Sikembúa, sem styrkt höfðu hann til að drepa bræður hans.

9:24 that the violence done to the threescore and ten sons of Jerubbaal might come, and that their blood might be laid upon Abimelech their brother, who slew them, and upon the men of Shechem, who strengthened his hands to slay his brethren.

9:25 Settu Sikembúar þá menn í launsát í móti honum hæst á fjöllum uppi, og rændu þeir alla þá, er um veginn fóru fram hjá þeim. Og Abimelek var sagt frá því.

9:25 And the men of Shechem set liers-in-wait for him on the tops of the mountains, and they robbed all that came along that way by them: and it was told Abimelech.

9:26 Þá kom Gaal Ebedsson og bræður hans, og héldu þeir inn í Sikem, og Sikembúar fengu traust á honum.

9:26 And Gaal the son of Ebed came with his brethren, and went over to Shechem; and the men of Shechem put their trust in him.

9:27 Þeir fóru út á akurinn og lásu vínberin í vINGÖRÐUM sínum og tróðu þau og héldu hátíð, fóru inn í musteri Guðs síns og átu og drukku og bölvuðu Abimelek.

9:27 And they went out into the field, and gathered their vineyards, and trod *the grapes*, and held festival, and went into the house of their god, and did eat and drink, and cursed Abimelech.

9:28 Og Gaal Ebedsson sagði: "Hver er Abimelek og hverjir eru mér í Sikem, að vér eigum að lúta honum? Er hann ekki sonur Jerúbbaals og Sebúl höfuðsmaður hans? Lútið mönnum Hemors, föður Sikems! En hvi skyldum vér eiga að lúta honum?"

9:28 And Gaal the son of Ebed said, Who is Abimelech, and who is Shechem, that we should serve him? is not he the son of Jerubbaal? and Zebul his officer? serve ye the men of Hamor the father of Shechem: but why should we serve him?

9:29 Ég vildi að fólk þetta væri undir minni hendi, þá skyldi ég ekki vera lengi að reka Abimelek burt og segja við Abimelek: Auk her þinn og kom úti!"

9:29 And would that this people were under my hand! then would I remove Abimelech. And he said to Abimelech, Increase thine army, and come out.

9:30 Er Sebúl, höfuðsmaður borgarinnar, spurði ummáli Gaals Ebedssonar, upptendraðist reiði hans.

9:30 And when Zebul the ruler of the city heard the words of Gaal the son of Ebed, his anger was kindled.

9:31 og sendi hann menn á laun til Abimeleks og lét segja honum: "Sjá, Gaal Ebedsson og bræður hans eru komnir til Sikem og æsa þeir borgina upp í móti þér.

9:31 And he sent messengers unto Abimelech craftily, saying, Behold, Gaal the son of Ebed and his brethren are come to Shechem; and, behold, they constrain the city to *take part* against thee.

9:32 Tak þig því upp um nótt með liðið, sem hjá þér er, og leggstu í launsátur úti á víðavangi.

9:32 Now therefore, up by night, thou and the people that are with thee, and lie in wait in the field:

9:33 og að morgni, þegar sól rennur upp, þá skalt þú vera árla á fótum og ráðast á borgina. Þá mun hann og liðið, sem með honum er, fara út í móti þér, og skalt þú þá með hann fara svo sem þú færð færi á."

9:33 and it shall be, that in the morning, as soon as the sun is up, thou shalt rise early, and rush upon the city; and, behold, when he and the people that are with him come out against thee, then mayest thou do to them as thou shalt find occasion.

9:34 Þá tók Abimelek sig upp um nótt með allt liðið, sem hjá honum var, og þeir lögðust í launsát í fjórum flokkum móti Sikem.

9:34 And Abimelech rose up, and all the people that were with him, by night, and they laid wait against Shechem in four companies.

9:35 Og er Gaal Ebedsson kom út

og nam staðar fyrir utan borgarhlíðið, þá spratt Abimelek upp úr launsátinni og liðið, sem með honum var.

9:35 And Gaal the son of Ebed went out, and stood in the entrance of the gate of the city: and Abimelech rose up, and the people that were with him, from the ambushment.

9:36 Og Gaal sá liðið og sagði við Sebúl: "Sjá, þarna kemur fólk ofan af fjöllumunum." En Sebúl sagði við hann: "Þú sérð skuggann í fjöllumunum og ætlar menn vera."

9:36 And when Gaal saw the people, he said to Zebul, Behold, there come people down from the tops of the mountains. And Zebul said unto him, Thou seest the shadow of the mountains as if they were men.

9:37 En Gaal hélt áfram að mæla og sagði: "Sjá, þarna kemur fólk ofan af háhæðinni, og einn hópur kemur frá veginum að spásagnaeikinni."

9:37 And Gaal spake again and said, See, there come people down by the middle of the land, and one company cometh by the way of the oak of Meonenim.

9:38 Þá mælti Sebúl við hann: "Hvar eru nú stórræði þín, er þú sagðir: 'Hver er Abimelek, að vér eigum að lúta honum?' Er þetta ekki liðið, sem þú fyrirleist? Láttu nú sjá, far út og berst við það."

9:38 Then said Zebul unto him, Where is now thy mouth, that thou saidst, Who is Abimelech, that we should serve him? is not this the people that thou hast despised? go out now, I pray, and fight with them.

9:39 Fór Gaal þá fyrir Sikembúum og bardist við Abimelek.

9:39 And Gaal went out before the men of Shechem, and fought with Abimelech.

9:40 En Abimelek sótti svo hart að honum, að hann flýði fyrir honum, og varð þar mannfall mikið allt að borgarhlíðinu.

9:40 And Abimelech chased him, and he fled before him, and there fell many wounded, even unto the entrance of the gate.

9:41 Eftir það dvaldist Abimelek í Arúma, en Sebúl rak Gaal og bræður hans burt, svo að þeir fengu ekki að búa í Sikem.

9:41 And Abimelech dwelt at Arumah: and Zebul drove out Gaal and his brethren, that they should not dwell in Shechem.

9:42 En daginn eftir fór folkið út á akurinn, og sögðu menn Abimelek frá því.

9:42 And it came to pass on the morrow, that the people went out into the field; and they told Abimelech.

9:43 Þá tók hann lið sitt og skipti því í þrjár sveitir og lagðist í launsát úti á víðavangi, og er hann sá folkið koma út úr borginni, réðst hann á það og vann sigur á því.

9:43 And he took the people, and divided them into three companies, and laid wait in the field; and he looked, and, behold, the people came forth out of the city; And he rose up against them, and smote them.

9:44 Abimelek sjálfur og sveitin, sem með honum var, þrusti fram og nam staðar fyrir borgarhlíðinu, en báðar

hinar sveitirnar gjörðu áhlaup á alla þá, sem úti á víðavangi voru, og unnu sigur á þeim.

9:44 And Abimelech, and the companies that were with him, rushed forward, and stood in the entrance of the gate of the city: and the two companies rushed upon all that were in the field, and smote them.

9:45 Því næst herjaði Abímelek á borgina allan þann dag og vann borgina, og drap fólkíð, sem í henni var: braut síðan niður borgina og stráði yfir hana salti.

9:45 And Abimelech fought against the city all that day; and he took the city, and slew the people that were therein: and he beat down the city, and sowed it with salt.

9:46 Er allir þeir menn, sem bjuggu í Sikemkastala, heyrðu þetta, gengu þeir inn í hvelvinguna í musteri Sáttmála-guðs.

9:46 And when all the men of the tower of Shechem heard thereof, they entered into the stronghold of the house of El-berith.

9:47 Og er Abímelek var sagt frá því, að allir menn í Sikemkastala hefðu safnast þar saman.

9:47 And it was told Abimelech that all the men of the tower of Shechem were gathered together.

9:48 Þá fór Abímelek upp á Salmónfjall með allt líðið, sem hjá honum var. Og Abímelek tók öxi í hönd sér og hjó af trjágrein, hóf á loft og lagði á herðar sér og sagði við líðið, sem með honum var: "Gjöríð nú sem skjótast slíkt hið sama, er þér sáuð mig gjöra."

9:48 And Abimelech gat him up to mount Zalmon, he and all the people that were with him; and Abimelech took an axe in his hand, and cut down a bough from the trees, and took it up, and laid it on his shoulder: and he said unto the people that were with him, What ye have seen me do, make haste, and do as I have done.

9:49 Þá hjó og allt fólkíð hver sína grein, og fylgdu þeir Abímelek og báru að hvelvingunni og lögðu síðan eld í hvelvinguna yfir þeim, svo að allir menn í Sikemkastala dóu, hér um bil eitt þúsund karla og kvenna.

9:49 And all the people likewise cut down every man his bough, and followed Abimelech, and put them to the stronghold, and set the stronghold on fire upon them; so that all the men of the tower of Shechem died also, about a thousand men and women.

9:50 Síðan fór Abímelek til Tebes og settist um Tebes og vann hana.

9:50 Then went Abimelech to Thebez, and encamped against Thebez, and took it.

9:51 En í miðri borginni var sterkur turn. Þangað flyðu allir menn og konur, já, allir borgarþúar. Lokuðu þeir sig þar inni og stigu síðan upp á þakið á turninum.

9:51 But there was a strong tower within the city, and thither fled all the men and women, and all they of the city, and shut themselves in, and gat them up to the roof of the tower.

9:52 Nú kom Abímelek að turninum og gjörði áhlaup á hann. En er hann gekk að dyrum turnsins, til þess að leggja eld í hann,

9:52 And Abimelech came unto the tower, and fought against it, and drew near unto the door of the tower to burn it with fire.

9:53 Þá kastaði kona ein efri kvarnarsteini í höfuð Abímelek og mölvaði sundur hauskúpuna.

9:53 And a certain woman cast an upper millstone upon Abimelech's head, and brake his skull.

9:54 Þá kallaði hann sem skjótast til skjaldsveins síns og mælti við hann: "Bregð sverði þínu og deyð mig, svo að eigi verði um mig sagt: Kona drap hann!" Þá lagði sveinn hans hann í gegn, og varð það hans bani.

9:54 Then he called hastily unto the young man his armorbearer, and said unto him, Draw thy sword, and kill me, that men say not of me, A woman slew him. And his young man thrust him through, and he died.

9:55 En er Ísraelsmenn sáu, að Abímelek var dauður, fóru þeir hver heim til sín.

9:55 And when the men of Israel saw that Abimelech was dead, they departed every man unto his place.

9:56 Þannig galt Guð illsku Abímeleks, þá er hann hafði í frammi haft við föður sinn, er hann drap sjötið bræður sína.

9:56 Thus God requited the wickedness of Abimelech, which he did unto his father, in slaying his seventy brethren;

9:57 Og Guð lét alla illsku Sikembúa koma þeim í koll. Rættist þannig á þeim formæling Jótams Jerúbbaalssonar.

9:57 and all the wickedness of the men of Shechem did God requite upon their heads: and upon them came the curse of Jotham the son of Jerubbaal.

10:1 Eftir Abímelek reis upp Tóla Þúason, Dóðóssonar, maður af Issakar, til að frelsa Ísrael. Hann bjó í Samír á Efraimfjöllum.

10:1 And after Abimelech there arose to save Israel Tola the son of Puah, the son of Dodo, a man of Issachar; and he dwelt in Shamir in the hill-country of Ephraim.

10:2 og var hann dómari í Ísrael í tuttugu og þrjú ár. Síðan andaðist hann og var grafinn í Samír.

10:2 And he judged Israel twenty and three years, and died, and was buried in Shamir.

10:3 Eftir hann reis upp Jair Gíleaðítí og var dómari í Ísrael í tuttugu og tvö ár.

10:3 And after him arose Jair, the Gileadite; and he judged Israel twenty and two years.

10:4 Hann átti þrjátíu sonu, sem ríðu á þrjátíu ösnufólum, þeir áttu þrjátíu borgir. Eru þær kallaðar Jairs-þorp allt fram á þennan dag. Þær liggja í Gíleaðlandi.

10:4 And he had thirty sons that rode on thirty ass colts, and they had thirty cities, which are called Havvoth-jair unto this day, which are in the land of Gilead.

10:5 Síðan andaðist Jair og var grafinn í Kamón.

10:5 And Jair died, and was buried in Kamon.

10:6 Ísraelsmenn gjörðu enn að nýju það, sem illt var í augum Drottins, og dýrkuðu Baala og Astörtur, guði Arams, guði Sidonar, guði Móabs, guði Ammóníta og guði Filista, og yfirgáfu Drottín og dýrkuðu hann ekki.

10:6 And the children of Israel again did that which was evil in the sight of Yahwe, and served the Baalim, and the Ashtaroth, and the gods of Syria, and the gods of Sidon, and the gods of Moab, and the gods of the children of Ammon, and the gods of the Philistines; and they forsook Yahwe, and served him not.

10:7 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn Ísrael, og hann seldi þá í hendur Filistum og í hendur Ammónítum.

10:7 And the anger of Yahwe was kindled against Israel, and he sold them into the hand of the Philistines, and into the hand of the children of Ammon.

10:8 Og þeir þjáðu og þjökuðu Ísraelsmenn það ár. Í átján ár þjökuðu þeir alla Ísraelsmenn, sem bjuggu hinumegin Jórdanar í landi Amoríta, þá er bjuggu í Gíleað.

10:8 And they vexed and oppressed the children of Israel that year: eighteen years oppressed they all the children of Israel that were beyond the Jordan in the land of the Amorites, which is in Gilead.

10:9 Enn fremur fóru Ammónítar yfir Jórdan til þess að herja einnig á Júda, Benjamín og Efraims hús, svo að Ísrael komst í miklar nauðir.

10:9 And the children of Ammon passed over the Jordan to fight also against Judah, and against Benjamin, and against the house of Ephraim; so that Israel was sore distressed.

10:10 Þá hrópuðu Ísraelsmenn til Drottins og sögðu: "Vér höfum syndgað móti þér, því að vér höfum yfirgefið Guð vorn og dýrkað Baala."

10:10 And the children of Israel cried unto Yahwe, saying, We have sinned against thee, even because we have forsaken our God, and have served the Baalim.

10:11 En Drottinn sagði við Ísraelsmenn: "Hafa ekki Egyptar, Amorítar, Ammónítar, Filistar,

10:11 And Yahwe said unto the children of Israel, *Did not I save you from the Egyptians, and from the Amorites, from the children of Ammon, and from the Philistines?*

10:12 Sidoningar, Amalekítar og Midíanítar kúgað yður? Þá hrópuðu þér til mín og ég frelsaði yður úr höndum þeirra.

10:12 The Sidonians also, and the Amalekites, and the Maonites, did oppress you; and ye cried unto me, and I saved you out of their hand.

10:13 En þér hafið yfirgefið mig og dýrkað aðra guði. Fyrir því vil ég eigi framar hjálpa yður.

10:13 Yet ye have forsaken me, and served other gods: wherefore I will save you no more.

10:14 Farið og hrópið til guða þeirra, er þér hafið kjöríð. Hjálpi þeir yður, þegar þér eruð í nauðum."

10:14 Go and cry unto the gods which ye have chosen; let them save you in the time of your distress.

10:15 Þá sögðu Ísraelsmenn við Drottin: "Vér höfum syndgað. Gjör við oss rétt sem þér líkar, frelsa oss aðeins í dag."

10:15 And the children of Israel said unto Yahwe, We have sinned: do thou unto us whatsoever seemeth good unto thee; only deliver us, we pray thee, this day.

10:16 Síðan köstuðu þeir burt frá sér útlendu guðunum og dýrkuðu Drottin. Eirði hann þá illa cymd Ísraels.

10:16 And they put away the foreign gods from among them, and served Yahwe; and his soul was grieved for the misery of Israel.

10:17 Þá var Ammónítum stefnt saman, og settu þeir herbúðir sínar í Gíleað. Og Ísraelsmenn söfnuðust saman og settu herbúðir sínar í Mísþa.

10:17 Then the children of Ammon were gathered together, and encamped in Gilead. And the children of Israel assembled themselves together, and encamped in Mizpah.

10:18 En lýðurinn, höfðingjarnir í Gíleað sögðu hver við annan: "Hver er sá maður, er fyrstur vill hefja ófrið við Ammóníta? Hann skal vera höfðingi yfir öllum Gíleaðbúnum!"

10:18 And the people, the princes of Gilead, said one to another, What man is he that will begin to fight against the children of Ammon? he shall be head over all the inhabitants of Gilead.

11:1 Jefta Gíleaðítí var kappi mikill, en hann var skækjuson. Gíleað hafði getið Jefta.

11:1 Now Jephthah the Gileadite was a mighty man of valor, and he was the son of a harlot: and Gilead begat Jephthah.

11:2 og er kona Gíleaðs fæddi honum sonu og synir hennar uxu upp. Þá ráku þeir Jefta burt og sögðu við hann: "Eigi skalt þú taka arf í ætt vorri, því að þú ert sonur annarrar konu."

11:2 And Gilead's wife bare him sons; and when his wife's sons grew up, they drove out Jephthah, and said unto him, Thou shalt not inherit in our father's house; for thou art the son of another woman.

11:3 Þá flýði Jefta burt frá bræðrum sínum og settist að í landinu Tób. Þá söfnuðust til Jefta lausingjar og fylgdu þeir honum.

11:3 Then Jephthah fled from his brethren, and dwelt in the land of Tob: and there were gathered vain fellows to Jephthah, and they went out with him.

11:4 Nokkrum tíma eftir þetta hófu Ammónítar hernað á hendur Ísrael.

11:4 And it came to pass after a while, that the children of Ammon made war against Israel.

11:5 En er Ammónítar herjuðu á Ísrael, lögðu öldungarnir í Gíleað af stað til þess að sækja Jefta í landið Tób.

11:5 And it was so, that, when the children of Ammon made war against Israel, the elders of Gilead went to fetch Jephthah out of the land of Tob;

11:6 Og þeir sögðu við Jefta: "Kom þú og ver þú fyrirlíði vor, og munum vér berjast við Ammóníta."

11:6 and they said unto Jephthah, Come and be our chief, that we may fight with the children of Ammon.

11:7 Jefta sagði við öldungana í Gíleað: "Hafið þér ekki lagt hatur á mig og rekið mig burt úr ætt minni? Hvi komið þér þá nú til mín, þá er þér eruð í nauðum staddir?"

11:7 And Jephthah said unto the elders of Gilead, Did not ye hate me, and drive me out of my father's house? and why are ye come unto me now when ye are in distress?

11:8 Öldungarnir í Gíleað sögðu við Jefta: "Fyrir því erum vér nú aftur komnir til þín, og ef þú fer með oss og berst við Ammóníta, þá skalt þú vera höfðingi vor, allra þeirra er búa í Gíleað."

11:8 And the elders of Gilead said unto Jephthah, Therefore are we turned again to thee now, that thou mayest go with us, and fight with the children of Ammon; and thou shalt be our head over all the inhabitants of Gilead.

11:9 Þá sagði Jefta við öldungana í Gíleað: "Ef þér sækjið mig til þess að berjast við Ammóníta, og Drottinn gefur þá á mitt vald, þá vil ég vera höfðingi yfir yður!"

11:9 And Jephthah said unto the elders of Gilead, If ye bring me home again to fight with the children of Ammon, and Yahwe deliver them before me, shall I be your head?

11:10 Þá sögðu öldungarnir í Gíleað við Jefta: "Drottinn veri heyrnarvottur að tali voru og hegni oss, ef vér gjörum eigi það, sem þú hefir mælt."

11:10 And the elders of Gilead said unto Jephthah, Yahwe shall be witness between us; surely according to thy word so will we do.

11:11 Og Jefta fór með öldungunum í Gíleað, og lýðurinn tók hann til höfðingja yfir sig og fyrirlíða. Og Jefta talaði öll orð sín frammi fyrir Drottni í Mísþa.

11:11 Then Jephthah went with the elders of Gilead, and the people made him head and chief over them: and Jephthah spake all his words before Yahwe in Mizpah.

11:12 Þá gjörði Jefta sendimenn á fund konungs Ammóníta og lét segja honum: "Hvað er þér á höndum við mig, er þú hefir farið í móti mér til þess að herja á land mitt?"

11:12 And Jephthah sent messengers unto the king of the children of Ammon, saying, What hast thou to do with me, that thou art come unto me to fight against my land?

11:13 Konungur Ammóníta svaraði sendimönnum Jefta: "Ísrael lagði undir sig land mitt, þá er hann fór af Egyptalandi, frá Arnon til Jabbok og að Jórdan. Skila þú því nú aftur með góðu!"

11:13 And the king of the children of Ammon answered unto the messengers of Jephthah, Because Israel took away my land, when he came up out of Egypt, from the Arnon even unto the Jabbok, and unto the Jordan: now therefore restore those lands again peaceably.

11:14 Jefta gjörði enn menn á fund Ammónítakonungs

11:14 And Jephthah sent

messengers again unto the king of the children of Ammon;

11:15 og lét segja honum: "Svo segir Jefta: Ísrael lagði ekki undir sig Móabsland né land Ammóníta.

11:15 and he said unto him, Thus saith Jephthah: Israel took not away the land of Moab, nor the land of the children of Ammon,

11:16 því að þegar þeir fóru af Egyptalandi og Ísrael hafði farið um eyðimörkina að Selhafi og var kominn til Kades.

11:16 but when they came up from Egypt, and Israel went through the wilderness unto the Red Sea, and came to Kadesh;

11:17 þá gjörði Ísrael menn á fund Edómkonungs og lét segja honum: „Leyf mér að fara um land þitt! En Edómkonungur daufheyrðist við. Þá sendi hann og til Móabskonungs, en hann vildi ekki. Hélt Ísrael nú kyrru fyrir í Kades,

11:17 then Israel sent messengers unto the king of Edom, saying, Let me, I pray thee, pass through thy land; but the king of Edom hearkened not. And in like manner he sent unto the king of Moab; but he would not: and Israel abode in Kadesh.

11:18 hélt síðan áfram um eyðimörkina og fór í bug kringum Edómland og Móabsland og kom austan að Móabslandi og setti búðir sínar hinumegin Arnon. En inn yfir landamæri Móabs komu þeir ekki, því að Arnon ræður landamærum Móabs.

11:18 Then they went through the wilderness, and went around the land of Edom, and the land of Moab, and came by the east side of the land of Moab, and they encamped on the other side of the Arnon; but they came not within the border of Moab, for the Arnon was the border of Moab.

11:19 Þá gjörði Ísrael sendimenn á fund Sihons Amorítakonungs, konungs í Hesbon, og Ísrael lét segja honum: „Leyf oss að fara um land þitt, þangað sem ferðinni er heitið."

11:19 And Israel sent messengers unto Sihon king of the Amorites, the king of Heshbon; and Israel said unto him, Let us pass, we pray thee, through thy land unto my place.

11:20 En Sihon treysti eigi Ísrael svo, að hann vildi leyfa honum að fara um land sitt, heldur safnaði Sihon öllu liði sínu, og settu þeir herbúðir sínar í Jahsa, og hann bardist við Ísrael.

11:20 But Sihon trusted not Israel to pass through his border; but Sihon gathered all his people together, and encamped in Jahaz, and fought against Israel.

11:21 En Drottinn, Ísraels Guð, gaf Sihon og allt hans lið í hendur Ísraels, svo að þeir unnu sigur á þeim, og lagði Ísrael undir sig allt land Amoríta, er byggðu það land.

11:21 And Yahwe, the God of Israel, delivered Sihon and all his people into the hand of Israel, and they smote them: so Israel possessed all the land of the Amorites, the inhabitants of that country.

11:22 Lögðu þeir þannig undir sig allt land Amoríta frá Arnon að Jabbok, og frá eyðimörkinni að Jórdan.

11:22 And they possessed all the border of the Amorites, from the Arnon even unto the Jabbok, and from the wilderness even unto the Jordan.

11:23 Drottinn, Guð Ísraels, hefir því stökkt Amorítum burt undan lýð sínum Ísrael, og nú ætlar þú að taka land hans til eignar?

11:23 So now Yahwe, the God of Israel, hath dispossessed the Amorites from before his people Israel, and shouldest thou possess them?

11:24 Hvort tekur þú ekki til eignar það, sem Kamos, guð þinn, gefur þér til eignar? Svo tókum vér og til eignar land allra þeirra, sem Drottinn, Guð vor, stökkvir burt undan oss.

11:24 Wilt not thou possess that which Chemosh thy god giveth thee to possess? So whomsoever Yahwe our God hath dispossessed from before us, them will we possess.

11:25 Og hvort munt þú nú vera nokkru betri en Balak Sippórsson, konungur í Móab? Átti hann í deilum við Ísrael eða fór hann með hernað á hendur þeim?

11:25 And now art thou anything better than Balak the son of Zippor, king of Moab? did he ever strive against Israel, or did he ever fight against them?

11:26 Þar sem Ísrael hefir búið í Heshbon og smáborgunum, er að liggja, og í Aróer og smáborgunum, er að liggja, og í öllum borgunum, sem liggja meðfram Arnon báðumegin, í þrjú hundruð ár, hvers vegna hafði þér þá ekki náð þeim aftur allan þennan tíma?

11:26 While Israel dwelt in Heshbon and its towns, and in Aroer and its towns, and in all the cities that are along by the side of the Arnon, three hundred years; wherefore did ye not recover them within that time?

11:27 Ég hefi ekki gjört þér neitt mein, en þú beitir mig ranglæti, er þú herjar á mig. Drottinn, dómariinn, dæmi í dag milli Ísraelsmanna og Ammóníta!"

11:27 I therefore have not sinned against thee, but thou doest me wrong to war against me: Yahwe, the Judge, be judge this day between the children of Israel and the children of Ammon.

11:28 En konungur Ammóníta sinnfi ekki orðum Jefta, þeim er hann lét færa honum.

11:28 Howbeit the king of the children of Ammon hearkened not unto the words of Jephthah which he sent him.

11:29 Þá kom andi Drottins yfir Jefta, og hann fór um Gilead og Manasse og hann fór til Misper í Gilead, og frá Misper í Gilead fór hann í móti Ammónítum.

11:29 Then the Spirit of Yahwe came upon Jephthah, and he passed over Gilead and Manasseh, and passed over Mizpeh of Gilead, and from Mizpeh of Gilead he passed over unto the children of Ammon.

11:30 Og Jefta gjörði Drottni heit og sagði: "Ef þú gefur Ammóníta í hendur mér,

11:30 And Jephthah vowed a vow unto Yahwe, and said, If thou wilt indeed deliver the children of Ammon into my hand,

11:31 þá skal sá, er fyrstur gengur út úr dyrum húss míns í móti mér, er ég sný aftur heilu og höldnu frá Ammónítum, heyra Drottni, og skal ég fórna honum að brennifórna."

11:31 then it shall be, that whatsoever cometh forth from the doors of my house to meet me, when I return in peace from the children of Ammon, it shall be Yahwe's, and I will offer it up for a burnt-offering.

11:32 Síðan fór Jefta í móti Ammónítum til þess að berjast við þá, og Drottinn gaf þá í hendur honum.

11:32 So Jephthah passed over unto the children of Ammon to fight against them; and Yahwe delivered them into his hand.

11:33 Hann vann mjög mikinn sigur á þeim frá Aróer alla leið til Minnít, tuttugu borgir, og til Abel-Keramím. Þannig urðu Ammónítar að lúta í lægra haldi fyrir Ísraelsmönnum.

11:33 And he smote them from Aroer until thou come to Minnith, even twenty cities, and unto Abelcheramim, with a very great slaughter. So the children of Ammon were subdued before the children of Israel.

11:34 En er Jefta kom heim til húss síns í Mispa, sjá, þá gekk dóttir hans út í móti honum með bumbum og dansi. Hún var einkabarnið hans. Hann átti engan son né dóttur nema hana.

11:34 And Jephthah came to Mizpah unto his house; and, behold, his daughter came out to meet him with timbrels and with dances: and she was his only child; besides her he had neither son nor daughter.

11:35 Og er hann sá hana, reif hann klæði sín og sagði: "Æ, dóttir mín, mjög beygir þú mig nú. Sjálf veldur þú mér nú sárustum trega. Ég hefi upp lokið munni mínum gagnvart Drottni, og ég get ekki tekið það aftur."

11:35 And it came to pass, when he saw her, that he rent his clothes, and said, Alas, my daughter! thou hast brought me very low, and thou art one of them that trouble me; for I have opened my mouth unto Yahwe, and I cannot go back.

11:36 En hún sagði við hann: "Faðir minn, ef þú hefir upp lokið munni þínum gagnvart Drottni, þá gjör þú við mig eins og fram gengið er af munni þínum, fyrst Drottinn hefir látið þig koma fram hefndum á óvinum þínum, Ammónítum."

11:36 And she said unto him, My father, thou hast opened thy mouth unto Yahwe; do unto me according to that which hath proceeded out of thy mouth, forasmuch as Yahwe hath taken vengeance for thee on thine enemies, even on the children of Ammon.

11:37 Og enn sagði hún við föður sinn: "Gjör þetta fyrir mig: Lát mig fá tveggja mánaða frest, svo að ég geti farið hér ofan í fjöllin og grátíð það með stallsystur minum, að ég verð að deyja ung mæ."r.

11:37 And she said unto her father, Let this thing be done for me: let me alone two months, that I may depart and go down upon the mountains, and bewail my virginity, I and my companions.

11:38 Hann sagði: "Far þú!" og lét hana burt fara í tvo mánuði. Fór hún

þá burt með stallsystur sínum og grét það á fjöllum, að hún varð að deyja ung mæ.

11:38 And he said, Go. And he sent her away for two months: and she departed, she and her companions, and bewailed her virginity upon the mountains.

11:39 En að tveim mánuðum liðnum sneri hún aftur til föður síns, og hann gjörði við hana samkvæmt heiti því, er hann hafði unnið. En hún hafði aldrei karlmann kennt. Og varð það síður í Ísrael:

11:39 And it came to pass at the end of two months, that she returned unto her father, who did with her according to his vow which he had vowed: and she knew not man. And it was a custom in Israel,

11:40 Ár frá ári fara Ísraels dætur að lofsyngja dóttur Jefta Gileadíta, fjóra daga á ári hverju.

11:40 that the daughters of Israel went yearly to celebrate the daughter of Jephthah the Gileadite four days in a year.

12:1 Efraímsmönnum var stefnt saman. Þeir héldu í norður og sögðu við Jefta: "Hví hefir þú farið að berjast við Ammóníta og eigi kvatt oss þér til fylgdar? Nú munum vér leggja eld í hús þitt yfir þér."

12:1 And the men of Ephraim were gathered together, and passed northward; and they said unto Jephthah, Wherefore passedst thou over to fight against the children of Ammon, and didst not call us to go with thee? we will burn thy house upon thee with fire.

12:2 Þá sagði Jefta við þá: "Ég og þjóð mín áttum í miklum deilum við Ammóníta. Beiddist ég þá liðs hjá yður, en þér hjálpuðu mér ekki úr höndum þeirra.

12:2 And Jephthah said unto them, I and my people were at great strife with the children of Ammon; and when I called you, ye saved me not out of their hand.

12:3 Og er ég sá, að þér ætluðuð ekki að hjálpa mér, þá lagði ég líf mitt í hættu og fór í móti Ammónítum, og Drottinn gaf þá í hendur mér. Hvers vegna komið þér þá í dag til mín til þess að berjast við mig?"

12:3 And when I saw that ye saved me not, I put my life in my hand, and passed over against the children of Ammon, and Yahwe delivered them into my hand: wherefore then are ye come up unto me this day, to fight against me?

12:4 Og Jefta safnaði saman öllum mönnum í Gilead og bardíst við Efraímita, og unnu Gileaðsmenn sigur á Efraímitum, því að Efraímitar höfðu sagt: "Þér eruð flóttamenn frá Efraím! Gilead liggur mitt í Efraím, mitt í Manasse."

12:4 Then Jephthah gathered together all the men of Gilead, and fought with Ephraim; and the men of Gilead smote Ephraim, because they said, Ye are fugitives of Ephraim, ye Gileadites, in the midst of Ephraim, and in the midst of Manasseh.

12:5 Gileadítar settust um Jórdanvöðin yfir til Efraím. Og þegar flóttamaður úr Efraím sagði: "Leyf mér yfir um!" þá sögðu Gileaðsmenn við hann: "Ert þú Efraímiti?" Ef hann svaraði: "Nei!"

12:5 And the Gileadites took the fords of the Jordan against the Ephraimites. And it was so, that, when *any of* the fugitives of Ephraim said, Let me go over, the men of Gilead said unto him, Art thou an Ephraimite? If he said, Nay;

12:6 þá sögðu þeir við hann: "Segðu „Sibboleth.“" Ef hann þá sagði: "Sibboleth," og gætti þess eigi að bera það rétt fram, þá gripu þeir hann og drápu hann við Jórdanvöðin. Fellu þá í það mund af Efraim fjörutíu og tvær þúsundir.

12:6 then said they unto him, Say now Shibboleth; and he said Sibboleth; for he could not frame to pronounce it right: then they laid hold on him, and slew him at the fords of the Jordan. And there fell at that time of Ephraim forty and two thousand.

12:7 Jefta var dómari í Ísrael í sex ár. Síðan andaðist Jefta Gileadítí og var grafinn í einni af Gileads borgum.

12:7 And Jephthah judged Israel six years. Then died Jephthah the Gileadite, and was buried in *one of* the cities of Gilead.

12:8 Eftir Jefta var Íbsan frá Betlehem dómari í Ísrael.

12:8 And after him Ibzan of Beth-lehem judged Israel.

12:9 Hann átti þrjátíu sonu, og þrjátíu dætur gifti hann burt frá sér, og þrjátíu konur færði hann sonum sínum annars staðar að. Hann var dómari í Ísrael í sjö ár.

12:9 And he had thirty sons; and thirty daughters he sent abroad, and thirty daughters he brought in from abroad for his sons. And he judged Israel seven years.

12:10 Síðan andaðist Íbsan og var grafinn í Betlehem.

12:10 And Ibzan died, and was buried at Beth-lehem.

12:11 Eftir hann var Elón Sebúlónítí dómari í Ísrael. Hann var dómari í Ísrael í tíu ár.

12:11 And after him Elon the Zebulunite judged Israel; and he judged Israel ten years.

12:12 Síðan andaðist Elón Sebúlónítí og var grafinn í Ajalon í Sebúlón-landi.

12:12 And Elon the Zebulunite died, and was buried in Aijalon in the land of Zebulun.

12:13 Eftir hann var Abdón Hillelsson Píratónítí dómari í Ísrael.

12:13 And after him Abdon the son of Hillel the Pirathonite judged Israel.

12:14 Hann átti fjörutíu sonu og þrjátíu sonasonu, sem riðu sjötíu ösnufolum. Hann var dómari í Ísrael í átta ár.

12:14 And he had forty sons and thirty sons' sons, that rode on threescore and ten ass colts: and he judged Israel eight years.

12:15 Síðan andaðist Abdón Hillelsson Píratónítí og var grafinn í Píratón í Efraimlandi á Amalekitafjöllum.

12:15 And Abdon the son of Hillel the Pirathonite died, and was buried in Pirathon in the land of Ephraim, in the hill-country of the Amalekites.

13:1 Ísraelsmenn gjörðu enn að nýju það, sem illt var í augum Drottins. Þá

gaf Drottinn þá í hendur Filistum í fjörutíu ár.

13:1 And the children of Israel again did that which was evil in the sight of Yahwe; and Yahwe delivered them into the hand of the Philistines forty years.

13:2 Maður er nefndur Manóa. Hann var frá Sorea, af ætt Daníta. Kona hans var óbyrja og hafði eigi barn alið.

13:2 And there was a certain man of Zorah, of the family of the Danites, whose name was Manoah; and his wife was barren, and bare not.

13:3 Engill Drottins birtist konunni og sagði við hana: "Sjá, þú ert óbyrja og hefir eigi barn alið, en þú munt þunguð verða og son ala.

13:3 And the angel of Yahwe appeared unto the woman, and said unto her, Behold now, thou art barren, and bearest not; but thou shalt conceive, and bear a son.

13:4 Og haf nú gætur á þér, drekk hvorki vín né áfengan drykk, og et ekkert óhreint.

13:4 Now therefore beware, I pray thee, and drink no wine nor strong drink, and eat not any unclean thing:

13:5 Því sjá, þú munt þunguð verða og ala son, og skal rakhnifur ekki koma á höfuð hans, því að sveinninn skal vera Guði helgaður allt í frá móðurlífi, og hann mun byrja að frelsa Ísrael af hendi Filista."

13:5 for, lo, thou shalt conceive, and bear a son; and no razor shall come upon his head; for the child shall be a Nazirite unto God from the womb: and he shall begin to save Israel out of the hand of the Philistines.

13:6 Þá fór konan og sagði við mann sinn á þessa leið: "Guðsmaður nokkur kom til mín, og var hann ásýndum sem engill Guðs, ægilegur mjög; en ég spurði hann ekki, hvaðan hann væri, og nafn sitt sagði hann mér ekki.

13:6 Then the woman came and told her husband, saying, A man of God came unto me, and his countenance was like the countenance of the angel of God, very terrible; and I asked him not whence he was, neither told he me his name:

13:7 Hann sagði við mig: „Sjá, þú munt þunguð verða og son ala. Drekk því hvorki vín né áfengan drykk, og et ekkert óhreint, því að sveinninn skal vera Guði helgaður allt í frá móðurlífi til dauðadags."

13:7 but he said unto me, Behold, thou shalt conceive, and bear a son; and now drink no wine nor strong drink, and eat not any unclean thing; for the child shall be a Nazirite unto God from the womb to the day of his death.

13:8 Þá bað Manóa Drottin og sagði: "Æ, herra! Lát guðsmanninn, sem þú sendir, koma til okkar aftur, svo að hann megi kenna okkur, hvernig við eigum að fara með sveininn, sem fæðast á."

13:8 Then Manoah entreated Yahwe, and said, Oh, Lord, I pray thee, let the man of God whom thou didst send come again unto us, and teach us what we shall do unto the child that shall be born.

13:9 Guð heyrði bæn Manóa, og

engill Guðs kom aftur til konunnar. Var hún þá stödd úti á víðavangi og maður hennar Manóa ekki hjá henni.

13:9 And God hearkened to the voice of Manoah; and the angel of God came again unto the woman as she sat in the field: but Manoah her husband was not with her.

13:10 Þá hljóp konan sem skjótast og sagði manni sínum frá og mælti við hann: "Sjá, maðurinn, sem til mín kom um daginn, hefir birst mér."

13:10 And the woman made haste, and ran, and told her husband, and said unto him, Behold, the man hath appeared unto me, that came unto me the *other* day.

13:11 Þá reis Manóa upp og fór á eftir konu sinni, og hann kom til mannsins og sagði við hann: "Ert þú maðurinn, sem talaði við konuna?" Hann svaraði: "Já."

13:11 And Manoah arose, and went after his wife, and came to the man, and said unto him, Art thou the man that spakest unto the woman? And he said, I am.

13:12 Þá sagði Manóa: "Ef það nú kemur fram, sem þú hefir sagt, hvernig á þá að fara með sveininn, og hvað á hann að gjöra?"

13:12 And Manoah said, Now let thy words come to pass: what shall be the ordering of the child, and *how* shall we do unto him?

13:13 Engill Drottins sagði við Manóa: "Konan skal forðast allt það, sem ég hefi sagt henni.

13:13 And the angel of Yahwe said unto Manoah, Of all that I said unto the woman let her beware.

13:14 Hún skal ekkert það eta, er af vínviði kemur, ekki drekka vín né áfengan drykk, og ekkert óhreint eta. Hún skal gæta alls þess, er ég hefi boðið henni."

13:14 She may not eat of anything that cometh of the vine, neither let her drink wine or strong drink, nor eat any unclean thing; all that I commanded her let her observe.

13:15 Þá sagði Manóa við engil Drottins: "Leyf okkur að tefja þig stundarkorn, svo að við getum matbúið handa þér hafurkið."

13:15 And Manoah said unto the angel of Yahwe, I pray thee, let us detain thee, that we may make ready a kid for thee.

13:16 En engill Drottins sagði við Manóa: "Þó að þú fái mig til að tefja, þá et ég samt ekki af mat þínum. En ef þú vilt tilreiða brennifórn, þá fær þú hana Drottni."

13:16 And the angel of Yahwe said unto Manoah, Though thou detain me, I will not eat of thy bread; and if thou wilt make ready a burnt-offering, thou must offer it unto Yahwe. For Manoah knew not that he was the angel of Yahwe.

13:17 Því að Manóa vissi ekki, að það var engill Drottins. Þá sagði Manóa við engil Drottins: "Hvert er nafn þitt? Því að ræstist orð þín, munum við tigna þig."

13:17 And Manoah said unto the angel of Yahwe, What is thy name, that, when thy words come to pass, we may do thee honor?

13:18 Engill Drottins svaraði honum: "Hví spyr þú um nafn mitt? Nafn mitt er undursamlegt."

13:18 And the angel of Yahwe said unto him, Wherefore askest thou after my name, seeing it is wonderful?

13:19 Þá tók Manóa geithafurinn og matfórnina og færði það Drottni á kletti einum. Þá varð undur mikið að þeim Manóa og konu hans ásjáandi.

13:19 So Manoah took the kid with the meal-offering, and offered it upon the rock unto Yahwe: and *the angel* did wondrously, and Manoah and his wife looked on.

13:20 Því að þegar logann lagði upp af altarinu til himins, þá fór engill Drottins upp í altarisloganum. Og er þau Manóa og kona hans sáu það, féllu þau fram á ásjónur sínar til jarðar.

13:20 For it came to pass, when the flame went up toward heaven from off the altar, that the angel of Yahwe ascended in the flame of the altar: and Manoah and his wife looked on; and they fell on their faces to the ground.

13:21 Eftir það birtist engill Drottins eigi framar Manóa og konu hans. Þá sá Manóa að það hafði verið engill Drottins.

13:21 But the angel of Yahwe did no more appear to Manoah or to his wife. Then Manoah knew that he was the angel of Yahwe.

13:22 Manóa sagði við konu sína: "Vissulega munum við deyja, því að við höfum séð Guð!"

13:22 And Manoah said unto his wife, We shall surely die, because we have seen God.

13:23 En kona hans svaraði honum: "Ef Drottinn hefði viljað deyða okkur, þá hefði hann eigi þegið brennifórn og matfórn af okkur, né látið okkur sjá allt þetta, og þá hefði hann eigi nú látið okkur heyra slíka hluti."

13:23 But his wife said unto him, If Yahwe were pleased to kill us, he would not have received a burnt-offering and a meal-offering at our hand, neither would he have showed us all these things, nor would at this time have told such things as these.

13:24 Og konan ól son og nefndi hann Samson; og sveinninn óx upp, og Drottinn blessaði hann.

13:24 And the woman bare a son, and called his name Samson: and the child grew, and Yahwe blessed him.

13:25 Og andi Drottins tók að knýja hann í herbúðum Dans millum Sorea og Estaól.

13:25 And the Spirit of Yahwe began to move him in Mahaneh-dan, between Zorah and Eshtaol.

14:1 Samson fór niður til Timna og sá konu eina þar í Timna. Var hún ein af dætrum Filista.

14:1 And Samson went down to Timnah, and saw a woman in Timnah of the daughters of the Philistines.

14:2 Síðan fór hann heim aftur og sagði föður sínum og móður frá þessu og mælti: "Ég hefi séð konu eina í Timna. Er hún ein af dætrum Filista. Takið þið hana nú mér til handa að eiginkonu."

14:2 And he came up, and told his father and his mother, and said, I have seen a woman in Timnah of the daughters of the Philistines: now therefore get her for me to wife.

14:3 En faðir hans og móðir sögðu við hann: "Er þá engin kona meðal dætra frænda þinna og í öllu fólki mínu, að þú þurfir að fara og taka þér konu af Filistum, sem eru óumskornir?" Samson svaraði föður sínum: "Tak hana mér til handa, því að hún geðjast augum mínum."

14:3 Then his father and his mother said unto him, Is there never a woman among the daughters of thy brethren, or among all my people, that thou goest to take a wife of the uncircumcised Philistines? And Samson said unto his father, Get her for me; for she pleaseth me well.

14:4 En faðir hans og móðir vissu ekki, að þetta var frá Drottni, og að hann leitaði færis við Filistana. Um þær mundir drottnuðu Filistar yfir Ísrael.

14:4 But his father and his mother knew not that it was of Yahwe; for he sought an occasion against the Philistines. Now at that time the Philistines had rule over Israel.

14:5 Þá fóru þau Samson og faðir hans og móðir niður til Timna. Og er þau komu að vingörðum Timna, þá kom ungt ljón öskrandi í móti honum.

14:5 Then went Samson down, and his father and his mother, to Timnah, and came to the vineyards of Timnah: and, behold, a young lion roared against him.

14:6 Þá kom andi Drottins yfir hann, svo að hann sleit það sundur, eins og menn slíta sundur hafurkið, og hann hafði þó ekkert í hendinni. En eigi sagði hann föður sínum né móður frá því, er hann hafði gjört.

14:6 And the Spirit of Yahwe came mightily upon him, and he rent him as he would have rent a kid; and he had nothing in his hand: but he told not his father or his mother what he had done.

14:7 Síðan fór Samson ofan og talaði við konuna, og hún geðjaðist augum hans.

14:7 And he went down, and talked with the woman, and she pleased Samson well.

14:8 Eftir nokkurn tíma kom hann aftur að sækja hana. Vék hann þá af leið til þess að sjá dauða ljónið, og sjá, býflugur voru í ljónshrainu og hunang.

14:8 And after a while he returned to take her; and he turned aside to see the carcass of the lion: and, behold, there was a swarm of bees in the body of the lion, and honey.

14:9 Og hann tók það í lófa sér, hélt síðan áfram og át, og hann fór til föður síns og móður og gaf þeim, og þau átu. En ekki sagði hann þeim frá því, að hann hefði tekið hunangið úr ljónshrainu.

14:9 And he took it into his hands, and went on, eating as he went; and he came to his father and mother, and gave unto them, and they did eat: but he told them not that he had taken the honey out of the body of the lion.

14:10 Því næst fór faðir hans ofan til konunnar, og gjörði Samson þar veislu, því að sá var háttur ungtra manna.

14:10 And his father went down

unto the woman: and Samson made there a feast; for so used the young men to do.

14:11 En er þeir sáu hann, fengu þeir honum þrjátíu brúðarsveina, er vera skyldu með honum.

14:11 And it came to pass, when they saw him, that they brought thirty companions to be with him.

14:12 Og Samson sagði við þá: "Ég mun bera upp fyrir yður gátu eina. Ef þér fáið ráðið hana á þessum sjö veisludögum og getið hennar, þá mun ég gefa yður þrjátíu kyrtla og þrjátíu hátíðaklaðnaði."

14:12 And Samson said unto them, Let me now put forth a riddle unto you: if ye can declare it unto me within the seven days of the feast, and find it out, then I will give you thirty linen garments and thirty changes of raiment;

14:13 En ef þér getið ekki ráðið hana, þá skuluð þér gefa mér þrjátíu kyrtla og þrjátíu hátíðaklaðnaði." Þeir svöruðu honum: "Ber þú upp gátu þína, svo að vér megum heyra hana."

14:13 but if ye cannot declare it unto me, then shall ye give me thirty linen garments and thirty changes of raiment. And they said unto him, Put forth thy riddle, that we may hear it.

14:14 Þá sagði hann við þá: "Étí gekk út af etanda og sætleiki gekk út af hinum sterka." Og liðu svo þrír dagar að þeir gátu ekki ráðið gátuna.

14:14 And he said unto them, Out of the eater came forth food, And out of the strong came forth sweetness. And they could not in three days declare the riddle.

14:15 Á fjórða degi sögðu þeir við konu Samsonar: "Ginn þú bónda þinn til að segja oss ráðningu gátunnar, ella munum vér þig í eldi brenna og hús föður þíns. Hafið þér boðið oss til þess að féfletta oss? Er ekki svo?"

14:15 And it came to pass on the seventh day, that they said unto Samson's wife, Entice thy husband, that he may declare unto us the riddle, lest we burn thee and thy father's house with fire: have ye called us to impoverish us? is it not so?

14:16 Þá grét kona Samsonar og sagði við hann: "Hatur hefir þú á mér, en enga ást, þú hefir borið upp gátu fyrir samlöndum mínum, en ekki sagt mér ráðningu hennar." Hann svaraði henni: "Sjá, ég hefi ekki sagt föður mínum og móður minni ráðningu hennar og ætti þó að segja þér hana?"

14:16 And Samson's wife wept before him, and said, Thou dost but hate me, and lovest me not: thou hast put forth a riddle unto the children of my people, and hast not told it me. And he said unto her, Behold, I have not told it my father nor my mother, and shall I tell thee?

14:17 Og hún grét og barmaði sér við hann sjö dagana, sem veislan stóð yfir, og á sjöunda degi sagði hann henni ráðninguna, af því að hún gekk svo fast á hann. En hún sagði samlöndum sínum ráðningu gátunnar.

14:17 And she wept before him the seven days, while their feast lasted: and it came to pass on the seventh day, that he told her,

because she pressed him sore; and she told the riddle to the children of her people.

14:18 Þá sögðu borgarmenn við hann á sjöunda degi, áður sól settist: "Hvað er sætara en hunang? Og hvað er sterkara en ljón?" Samson sagði við þá: "Ef þér hefðuð ekki erjað með kvigu minni, munduð þér ekki hafa ráðið gátu mína."

14:18 And the men of the city said unto him on the seventh day before the sun went down, What is sweeter than honey? and what is stronger than a lion? And he said unto them, If ye had not plowed with my heifer, Ye had not found out my riddle.

14:19 Þá kom andi Drottins yfir hann, svo að hann fór ofan til Askalon og drap þrjátíu menn af þeim, tók klæðnaði þeirra og gaf þá þeim að hátíðaklæðum, er ráðið höfðu gátuna. Og hann varð ákaflega reiður og fór upp til húss föður síns.

14:19 And the Spirit of Yahwe came mightily upon him, and he went down to Ashkelon, and smote thirty men of them, and took their spoil, and gave the changes of raiment unto them that declared the riddle. And his anger was kindled, and he went up to his father's house.

14:20 En kona Samsonar giftist brúðarsveini hans, þeim er hann hafði valið sér að svaramanni.

14:20 But Samson's wife was given to his companion, whom he had used as his friend.

15:1 Að nokkrum tíma liðnum kom Samson um hveitiuppskerutímann að vítja konu sinnar og hafði með sér hafurkið. Og hann sagði við föður hennar: "Leyf mér að ganga inn í afhýsið til konu minnar!" En faðir hennar vildi ekki leyfa honum inn að ganga.

15:1 But it came to pass after a while, in the time of wheat harvest, that Samson visited his wife with a kid; and he said, I will go in to my wife into the chamber. But her father would not suffer him to go in.

15:2 Og faðir hennar sagði: "Ég var fullviss um, að þú hefðir fengið megna óbeitt á henni og gifti hana því brúðarsveini þínum, en yngri systir hennar er friðari en hún, hana skalt þú fá í hennar stað."

15:2 And her father said, I verily thought that thou hadst utterly hated her; therefore I gave her to thy companion: is not her younger sister fairer than she? take her, I pray thee, instead of her.

15:3 Þá sagði Samson við þá: "Nú ber ég enga sök á því við Filista, þó að ég vinni þeim mein."

15:3 And Samson said unto them, This time shall I be blameless in regard of the Philistines, when I do them a mischief.

15:4 Síðan fór Samson og veiddi þrjú hundruð refi, tók blys, sneri hölunum saman og batt eitt blys millum hverra tveggja hala.

15:4 And Samson went and caught three hundred foxes, and took firebrands, and turned tail to tail, and put a firebrand in the midst between every two tails.

15:5 Síðan kveikti hann í blysunum og sleppti því næst refunum inn á

kornakra Filista og brenndi þannig bæði kerflaskrúf, óslegið korn, vingarða og olingarða.

15:5 And when he had set the brands on fire, he let them go into the standing grain of the Philistines, and burnt up both the shocks and the standing grain, and also the oliveyards.

15:6 Þá sögðu Filistar: "Hver hefir gjört þetta?" Og menn svöruðu: "Samson, tengdasonur Timnitans, því að hann hefir tekið frá honum konuna og gift hana brúðarsveini hans." Þá fóru Filistar upp þangað og brenndu hana inni og föður hennar.

15:6 Then the Philistines said, Who hath done this? And they said, Samson, the son-in-law of the Timnite, because he hath taken his wife, and given her to his companion. And the Philistines came up, and burnt her and her father with fire.

15:7 En Samson sagði við þá: "Fyrst þér aðhafist slíkt, mun ég ekki hætta fyrir en ég hefi heft min á yður."

15:7 And Samson said unto them, If ye do after this manner, surely I will be avenged of you, and after that I will cease.

15:8 Síðan barði hann svo óþyrmilega á þeim, að sundur gengu lær og leggir. Og hann fór þaðan og settist að í Etamklettaskoru.

15:8 And he smote them hip and thigh with a great slaughter: and he went down and dwelt in the cleft of the rock of Etam.

15:9 Þá fóru Filistar upp eftir og settu herbúðir sínar í Júda og dreifðu sér um Lekí.

15:9 Then the Philistines went up, and encamped in Judah, and spread themselves in Lehi.

15:10 Og Júdamenn sögðu: "Hví hafið þér farið í móti oss?" En þeir svöruðu: "Vér erum hingað komnir til þess að binda Samson, svo að vér megum með hann fara sem hann hefir farið með oss."

15:10 And the men of Judah said, Why are ye come up against us? And they said, To bind Samson are we come up, to do to him as he hath done to us.

15:11 Þá fóru þrjú þúsund manns frá Júda ofan til Etamklettaskoru og sögðu við Samson: "Veist þú ekki, að Filistar drottna yfir oss? Hví hefir þú þá gjört oss þetta?" Hann svaraði þeim: "Eins og þeir fóru með mig, svo hefi ég farið með þá."

15:11 Then three thousand men of Judah went down to the cleft of the rock of Etam, and said to Samson, Knowest thou not that the Philistines are rulers over us? what then is this that thou hast done unto us? And he said unto them, As they did unto me, so have I done unto them.

15:12 Þeir sögðu við hann: "Vér erum hingað komnir til að binda þig, svo að vér getum selt þig í hendur Filista." Þá sagði Samson við þá: "Vinnid mér eið að því, að þér sjálfir skulið ekki drepa mig."

15:12 And they said unto him, We are come down to bind thee, that we may deliver thee into the hand of the Philistines. And Samson said unto them, Swear unto me, that ye will not fall upon me yourselves.

15:13 Þeir svöruðu honum: "Nei, vér munum aðeins binda þig og selja þig í hendur þeirra - en drepa þig munum vér ekki." Og þeir bundu hann með tveimur reipum nýjum og fóru með hann burt frá klettinum.

15:13 And they spake unto him, saying, No; but we will bind thee fast, and deliver thee into their hand: but surely we will not kill thee. And they bound him with two new ropes, and brought him up from the rock.

15:14 En er Samson kom til Lekí, fóru Filistar með ópi miklu í móti honum. Þá kom andi Drottins yfir hann, og urðu reipin, sem voru um armleggji hans, sem þræðir í eldi brunnir, og hrukku fjótrarnir sundur af höndum hans.

15:14 When he came unto Lehi, the Philistines shouted as they met him: and the Spirit of Yahwe came mightily upon him, and the ropes that were upon his arms became as flax that was burnt with fire, and his bands dropped from off his hands.

15:15 Og hann fann nýjan asnakjálka, rétti út höndina og tók hann og laust með honum þúsund manns.

15:15 And he found a fresh jawbone of an ass, and put forth his hand, and took it, and smote a thousand men therewith.

15:16 Þá sagði Samson: "Með asnakjálka hefi ég gjörsamlega flegið þá, með asnakjálka hefi ég banað þúsund manns!"

15:16 And Samson said, With the jawbone of an ass, heaps upon heaps, With the jawbone of an ass have I smitten a thousand men.

15:17 Og er hann hafði mælt þetta, varpaði hann kjálkanum úr hendi sér, og var þessi staður upp frá því nefndur Ramat Lekí.

15:17 And it came to pass, when he had made an end of speaking, that he cast away the jawbone out of his hand; and that place was called Ramath-lehi.

15:18 En Samson var mjög þyrstur og hrópaði því til Drottins og mælti: "Þú hefir veitt þennan mikla sigur fyrir hönd þjóns þíns, en nú hlýt ég að deyja af þorsta og falla í hendur óumskorinna manna!"

15:18 And he was sore athirst, and called on Yahwe, and said, Thou hast given this great deliverance by the hand of thy servant; and now shall I die for thirst, and fall into the hand of the uncircumcised.

15:19 Þá klauf Guð holuna, sem var í Lekí, svo að vatn rann fram úr henni. En er hann hafði drukkíð, kom andi hans aftur og hann lifnaði við. Fyrir því var hún nefnd Hrópandans lind. Hún er í Lekí fram á þennan dag.

15:19 But God clave the hollow place that is in Lehi, and there came water therout; and when he had drunk, his spirit came again, and he revived: wherefore the name thereof was called En-hakkore, which is in Lehi, unto this day.

15:20 En Samson var dómari í Ísrael um daga Filista í tuttugu ár.

15:20 And he judged Israel in the days of the Philistines twenty years.

16:1 Samson fór til Gasa. Þar sá hann portkonu eina og gekk inn til hennar.

16:1 And Samson went to Gaza, and saw there a harlot, and went in unto her.

16:2 Þá var Gasabúum sagt svo frá: "Samson er hér kominn." En þeir umkringdu hann og gjörðu honum fyrirsát alla nóttina í borgarhljóðinu, en höfðu þó hljótt um sig alla nóttina, með því að þeir hugsuðu: Þegar birtir af degi, skulum vér drepa hann.

16:2 And it was told the Gazites, saying, Samson is come hither. And they compassed him in, and laid wait for him all night in the gate of the city, and were quiet all the night, saying, *Let be* till morning light, then we will kill him.

16:3 En Samson svaf til miðrar nætur. En um miðja nótt reis hann á fatur, þreif hurðirnar á borgarhljóðinu, ásamt báðum dyrastöfunum, og kippði þeim upp ásamt slagbrandinum og lagði á herðar sér og bar þær efst upp á fjallið, sem er gegnt Hebron.

16:3 And Samson lay till midnight, and arose at midnight, and laid hold of the doors of the gate of the city, and the two posts, and plucked them up, bar and all, and put them upon his shoulders, and carried them up to the top of the mountain that is before Hebron.

16:4 Eftir þetta bar svo við, að Samson felldi ástarhug til konu einnar í Sórekdal. Hún hét Dalíla.

16:4 And it came to pass afterward, that he loved a woman in the valley of Sorek, whose name was Delilah.

16:5 Höfðingjar Filista komu til hennar og sögðu við hana: "Ginn þú hann og komstu að því, í hverju hið mikla afl hans er fólgið og með hverju móti vér fáum yfirbugað hann, svo að vér getum bundið hann og þjáð hann, og munum vér gefa þér hver um sig eitt þúsund sikla silfurs og hundraði betur."

16:5 And the lords of the Philistines came up unto her, and said unto her, Entice him, and see wherein his great strength lieth, and by what means we may prevail against him, that we may bind him to afflict him: and we will give thee every one of us eleven hundred *pieces* of silver.

16:6 Dalíla sagði þá við Samson: "Seg mér, í hverju hið mikla afl þitt er fólgið og með hverju þú verður bundinn, svo að menn eigi alls kostar við þig."

16:6 And Delilah said to Samson, Tell me, I pray thee, wherein thy great strength lieth, and wherewith thou mightest be bound to afflict thee.

16:7 Samson svaraði henni: "Ef menn binda mig með sjö nýjum strengjum, sem ekki eru þurrir orðnir, þá gjörist ég linur og verð eins og hver annar maður."

16:7 And Samson said unto her, If they bind me with seven green withes that were never dried, then shall I become weak, and be as another man.

16:8 Þá færðu höfðingjar Filista henni sjö nýja strengi, sem ekki voru þurrir orðnir, og hún batt hann með þeim.

16:8 Then the lords of the Philistines brought up to her seven green withes which had not been dried, and she bound him with them.

16:9 En mennina, er um hann sátu, hafði hún hjá sér í svefnhúsinu. Því næst sagði hún við hann: "Filistar yfir þig, Samson!" Þá sleit hann sundur strengina, eins og hörþráður slitnar sundur, er hann kennir elds, og ekki varð komist fyrir afl hans.

16:9 Now she had liers-in-wait abiding in the inner chamber. And she said unto him, The Philistines are upon thee, Samson. And he brake the withes, as a string of tow is broken when it toucheth the fire. So his strength was not known.

16:10 Þá sagði Dalíla við Samson: "Sjá, þú hefir blekkt mig og logið að mér! Seg mér nú, með hverju þú verður bundinn."

16:10 And Delilah said unto Samson, Behold, thou hast mocked me, and told me lies: now tell me, I pray thee, wherewith thou mightest be bound.

16:11 Hann svaraði henni: "Ef menn binda mig með nýjum reipum, sem ekki hafa verið höfð til neinnar vinnu, þá gjörist ég linur og verð sem hver annar maður."

16:11 And he said unto her, If they only bind me with new ropes wherewith no work hath been done, then shall I become weak, and be as another man.

16:12 Þá tók Dalíla ný reipi og batt hann með þeim og sagði við hann: "Filistar yfir þig, Samson!" og mennirnir, er um hann sátu, voru í svefnhúsinu. En hann sleit þau af armleggjum sér sem þráður væri.

16:12 So Delilah took new ropes, and bound him therewith, and said unto him, The Philistines are upon thee, Samson. And the liers-in-wait were abiding in the inner chamber. And he brake them off his arms like a thread.

16:13 Og Dalíla sagði við Samson: "Enn hefir þú blekkt mig og logið að mér. Seg mér, með hverju þú verður bundinn." En hann sagði við hana: "Ef þú vefur hárlökkana sjö á höfði mér saman við uppistöðuna í vef."

16:13 And Delilah said unto Samson, Hitherto thou hast mocked me, and told me lies: tell me wherewith thou mightest be bound. And he said unto her, If thou weavest the seven locks of my head with the web.

16:14 Og hún festi þá með nagla og sagði við hann: "Filistar yfir þig, Samson!" Þá vaknaði hann af svefninum og kippði út vefjarnaglanum og uppistöðunni.

16:14 And she fastened it with the pin, and said unto him, The Philistines are upon thee, Samson. And he awaked out of his sleep, and plucked away the pin of the beam, and the web.

16:15 Þá sagði hún við hann: "Hvernig getur þú sagt: Ég elska þig! þar sem þú ert ekki einlægur við mig? Þrisvar sinnum hefir þú nú blekkt mig og ekki sagt mér, í hverju hið mikla afl þitt sé fólgið."

16:15 And she said unto him, How canst thou say, I love thee, when thy heart is not with me? thou hast mocked me these three times, and hast not told me wherein thy great strength lieth.

16:16 En er hún nauðaði á honum

alla daga með orðum sínum og gekk á hann fastlega, þá varð hann dauðleður á því

16:16 And it came to pass, when she pressed him daily with her words, and urged him, that his soul was vexed unto death.

16:17 og sagði henni allt hjarta sitt og mælti til hennar: "Aldrei hefir rakhnifur komið á höfuð mitt, því að ég er Guði helgaður í frá móðurlífi. Væri nú hár mitt skorið, þá hyrfi afl mitt frá mér og ég gjörðist linur og yrði sem allir menn aðrir."

16:17 And he told her all his heart, and said unto her, There hath not come a razor upon my head; for I have been a Nazirite unto God from my mother's womb: if I be shaven, then my strength will go from me, and I shall become weak, and be like any other man.

16:18 Þegar Dalíla sá, að hann hafði sagt henni allt hjarta sitt, þá sendi hún og lét kalla höfðingja Filista, og lét hún segja þeim: "Nú skuluð þér koma, því að hann hefir sagt mér allt hjarta sitt." Þá fóru höfðingjar Filista til hennar og höfðu silfrið með sér.

16:18 And when Delilah saw that he had told her all his heart, she sent and called for the lords of the Philistines, saying, Come up this once, for he hath told me all his heart. Then the lords of the Philistines came up unto her, and brought the money in their hand.

16:19 En hún svafði hann á skauti sínu og kallaði á mann og lét hann skera hárlökkana sjö af höfði honum. Og hún tók að þjá hann, en afl hans var frá honum horfið.

16:19 And she made him sleep upon her knees; and she called for a man, and shaved off the seven locks of his head; and she began to afflict him, and his strength went from him.

16:20 Þá sagði hún: "Filistar yfir þig, Samson!" Þá vaknaði hann af svefninum og hugsaði: Ég slepp í þetta sinn sem hin fyrri og slít mig lausan! En hann vissi ekki, að Drottinn var vikinn frá honum.

16:20 And she said, The Philistines are upon thee, Samson. And he awoke out of his sleep, and said, I will go out as at other times, and shake myself free. But he knew not that Yahwe was departed from him.

16:21 Filistar tóku hann höndum og stungu úr honum augun og fóru með hann niður til Gasa og bundu hann eirfjöturum, og varð hann að draga kvörn í dýflissunni.

16:21 And the Philistines laid hold on him, and put out his eyes; and they brought him down to Gaza, and bound him with fetters of brass; and he did grind in the prison-house.

16:22 En höfuðhár hans tók aftur að vaxa, eftir að það hafði verið skorið.

16:22 Howbeit the hair of his head began to grow again after he was shaven.

16:23 Nú söfnuðust höfðingjar Filista saman til þess að færa Dagon, guði sínum, fórn mikla og til þess að gjöra sér glatt, með því að þeir sögðu: "Guð vor hefir gefið Samson, óvin vorn, í vorar hendur."

16:23 And the lords of the Philistines gathered them together to offer a great sacrifice unto Dagon their god, and to rejoice;

for they said, Our god hath delivered Samson our enemy into our hand.

16:24 Og er fólkíð sá hann, vegaðum þeir guð sinn. Því að þeir sögðu: "Guð vor hefir gefið óvin vörn í vorar hendur, hann sem eytt hefir land vort og drepíð hefir marga menn af oss."

16:24 And when the people saw him, they praised their god; for they said, Our god hath delivered into our hand our enemy, and the destroyer of our country, who hath slain many of us.

16:25 En er þeir nú gjörðust gláðir, sögðu þeir: "Látíð sækja Samson, til þess að hann skemmti oss." Létu þeir nú sækja Samson úr dýflissunni, og varð hann að skemmta þeim. Og þeir höfðu sett hann milli súlnanna.

16:25 And it came to pass, when their hearts were merry, that they said, Call for Samson, that he may make us sport. And they called for Samson out of the prison-house; and he made sport before them. And they set him between the pillars:

16:26 Þá sagði Samson við sveininn, sem leiddi hann: "Sleptu mér og leyfðu mér að þreifa á súlnunum, sem húsið hvílir á, svo að ég geti stutt mig upp við þær."

16:26 and Samson said unto the lad that held him by the hand, Suffer me that I may feel the pillars whereupon the house resteth, that I may lean upon them.

16:27 En húsið var fullt af körlum og konum. Þar voru og allir höfðingjar Filista, og uppi á þakinu voru um þrjú þúsund karla og kvenna, sem horfðu á, er Samson skemmti.

16:27 Now the house was full of men and women; and all the lords of the Philistines were there; and there were upon the roof about three thousand men and women, that beheld while Samson made sport.

16:28 Þá hrópaði Samson til Drottins og sagði: "Drottinn Guð! Minnstu mín! Styrk mig nú, Guð, í þetta eina sinn, svo að ég geti hefnt mín á Filistum fyrir bæði augun mín í einu!"

16:28 And Samson called unto Yahwe, and said, O Lord Yahwe, remember me, I pray thee, and strengthen me, I pray thee, only this once, O God, that I may be at once avenged of the Philistines for my two eyes.

16:29 Því næst þreif Samson í báðar miðsúlurnar, sem húsið hvíldi á, hægri hendinni í aðra og vinstri hendinni í hina, og treysti á.

16:29 And Samson took hold of the two middle pillars upon which the house rested, and leaned upon them, the one with his right hand, and the other with his left.

16:30 Þá mælti Samson: "Deyi nú sála mín með Filistum!" Síðan lagðist hann á af öllu afli, svo að húsið féll ofan á höfðingjana og allt fólkíð, er í því var, og þeir dauðu, sem hann drap um leið og hann beiddi bana, voru fleiri en þeir, er hann hafði drepíð um ævina.

16:30 And Samson said, Let me die with the Philistines. And he bowed himself with all his might; and the house fell upon the lords, and upon all the people that were therein. So the dead that he slew at his death were more than that he slew in his life.

16:31 Bræður hans fóru ofan og allt ættfólk hans, og tóku þeir hann og fóru upp þaðan með hann og jörðuðu hann millum Sorea og Estaól, í gróf Manóa föður hans. En hann hafði verið dómari í Ísrael í tuttugu ár.

16:31 Then his brethren and all the house of his father came down, and took him, and brought him up, and buried him between Zorah and Eshtaol in the burying-place of Manoah his father. And he judged Israel twenty years.

17:1 Maður hét Mika. Hann var frá Efraimfjöllum.

17:1 And there was a man of the hill-country of Ephraim, whose name was Micah.

17:2 Hann sagði við móður sína: "Þeir ellefu hundruð siklar silfurs, sem hafa verið teknir frá þér og þú hefir beðið bölbæna fyrir og talað það í mín eyru, - sjá, það silfur er nú hjá mér. Ég var sá, sem tók það." Þá sagði móðir hans: "Blessaður veri sonur minn af Drottni."

17:2 And he said unto his mother, The eleven hundred pieces of silver that were taken from thee, about which thou didst utter a curse, and didst also speak it in mine ears, behold, the silver is with me; I took it. And his mother said, Blessed be my son of Yahwe.

17:3 Síðan skilaði hann móður sinni þessum ellefu hundruð siklum silfurs aftur, og móðir hans sagði: "Ég helga að öllu leyti Drottni silfrið úr minni hendi til heilla fyrir son minn, til þess að úr því verði gjört útskorið og steypt líkneski, og fyrir því fæ ég þér það nú aftur."

17:3 And he restored the eleven hundred pieces of silver to his mother; and his mother said, I verily dedicate the silver unto Yahwe from my hand for my son, to make a graven image and a molten image: now therefore I will restore it unto thee.

17:4 Er hann hafði skilað móður sinni aftur silfrinu, þá tók móðir hans tvö hundruð sikla silfurs og fékk þá gullsmíð, og hann gjörði úr þeim útskorið og steypt líkneski, og það var í húsi Mika.

17:4 And when he restored the money unto his mother, his mother took two hundred pieces of silver, and gave them to the founder, who made thereof a graven image and a molten image: and it was in the house of Micah.

17:5 Þessi maður, Mika, átti goðahús, og hann bjó til hökullíkneski og húsgöð, og hann vígði einn sona sinna, og varð hann prestur hans.

17:5 And the man Micah had a house of gods, and he made an ephod, and teraphim, and consecrated one of his sons, who became his priest.

17:6 Í þá daga var enginn konungur í Ísrael. Hver maður gjörði það, er honum vel líkaði.

17:6 In those days there was no king in Israel: every man did that which was right in his own eyes.

17:7 Í Betlehem í Júda var ungur maður, af ætt Júda. Hann var levítí og var þar dvalarmaður.

17:7 And there was a young man out of Beth-lehem-judah, of the family of Judah,

who was a Levite; and he sojourned there.

17:8 Þessi maður fór burt úr borginni Betlehem í Júda til þess að fá sér dvalarvist, hvar sem hann gæti. Og hann kom upp í Efraimfjöll, til húss Mika, og ætlaði að halda áfram ferð sinni.

17:8 And the man departed out of the city, out of Beth-lehem-judah, to sojourn where he could find a place, and he came to the hill-country of Ephraim to the house of Micah, as he journeyed.

17:9 Mika sagði við hann: "Hvaðan kemur þú?" Hann svaraði honum: "Ég er levítí frá Betlehem í Júda, og er ég á ferðalagi til þess að fá mér dvalarvist, hvar sem ég get."

17:9 And Micah said unto him, Whence comest thou? And he said unto him, I am a Levite of Beth-lehem-judah, and I go to sojourn where I may find a place.

17:10 Þá sagði Mika við hann: "Sestu að hjá mér, og skaltu vera faðir minn og prestur, og ég mun gefa þér tíu sikla silfurs um árið og fullan klæðnað og viðurværi þitt." Og levítinn gekk inn til hans.

17:10 And Micah said unto him, Dwell with me, and be unto me a father and a priest, and I will give thee ten pieces of silver by the year, and a suit of apparel, and thy victuals. So the Levite went in.

17:11 Levítinn lét sér vel líka að setjast að hjá manninum, og fór hann með hinn unga mann sem væri hann einn af sonum hans.

17:11 And the Levite was content to dwell with the man; and the young man was unto him as one of his sons.

17:12 Og Mika setti levítann inn í embætti, og varð hinn ungi maður prestur hans og var í húsi Mika.

17:12 And Micah consecrated the Levite, and the young man became his priest, and was in the house of Micah.

17:13 Þá sagði Mika: "Nú veit ég, að Drottinn muni gjöra vel við mig, af því að ég hefi levíta fyrir prest."

17:13 Then said Micah, Now know I that Yahwe will do me good, seeing I have a Levite to my priest.

18:1 Í þá daga var enginn konungur í Ísrael, og í þá daga var ættkvísl Daníta að leita sér að arfleifð til búsetu, því að henni hafði eigi til þess dags hlotnast nein arfleifð meðal ættkvísla Ísraels.

18:1 In those days there was no king in Israel: and in those days the tribe of the Danites sought them an inheritance to dwell in; for unto that day *their* inheritance had not fallen unto them among the tribes of Israel.

18:2 Dans synir sendu þá fimm hrausta menn af kynþætti sínum, úr sínum hóp, frá Sorea og Estaól til þess að kanna landið og rannsaka það, og sögðu við þá: "Farið og rannsakið landið." Og þeir komu upp í Efraimfjöll, til húss Mika, og voru þar nætursakir.

18:2 And the children of Dan sent of their family five men from their whole number, men of valor, from Zorah, and from Eshtaol, to spy out the land, and to search it; and they said unto them, Go, search the land. And they

came to the hill-country of Ephraim, unto the house of Micah, and lodged there.

18:3 Þegar þeir voru staddir hjá húsi Mika, þekktu þeir málfari hins unga manns, levítans, og viku þangað og sögðu við hann: "Hver hefir fært þig hingað? Hvað hefst þú hér að og hverja kosti hefir þú hér?"

18:3 When they were by the house of Micah, they knew the voice of the young man the Levite; and they turned aside thither, and said unto him, Who brought thee hither? and what doest thou in this place? and what hast thou here?

18:4 Og hann sagði við þá: "Svo og svo hefir Mika gjört við mig. Hann leigði mig, og gjörðist ég prestur hans."

18:4 And he said unto them, Thus and thus hath Micah dealt with me, and he hath hired me, and I am become his priest.

18:5 Þá sögðu þeir við hann: "Gakk þú til fréttu við Guð, svo að vér fáum að vita, hvort för sú muni lánast, sem vér nú erum að fara."

18:5 And they said unto him, Ask counsel, we pray thee, of God, that we may know whether our way which we go shall be prosperous.

18:6 Presturinn svaraði þeim: "Farið heilir. Förin, sem þér eruð að fara, er Drottinn þoknanleg."

18:6 And the priest said unto them, Go in peace: before Yahwe is your way wherein ye go.

18:7 Síðan fóru mennirnir fimm leiðar sinnar og komu til Lais, og sáu þeir að fólkið, sem bjó þar, var óhult um sig að hætti Sidoninga, öruggt og óhult, og að ekki var skortur á neinu þar í landi og að fólkið var auðugt. Þeir voru og langt frá Sidoníngum og höfðu engin mök við neinn.

18:7 Then the five men departed, and came to Laish, and saw the people that were therein, how they dwelt in security, after the manner of the Sidonians, quiet and secure; for there was none in the land, possessing authority, that might put *them* to shame in anything, and they were far from the Sidonians, and had no dealings with any man.

18:8 Og þeir komu til bræðra sinna í Sorea og Estaól. Og bræður þeirra sögðu við þá: "Hvað hafið þér að segja?"

18:8 And they came unto their brethren to Zorah and Eshtaol: and their brethren said unto them, What say ye?

18:9 Þeir svöruðu: "Af stað! Vér skulum fara í móti þeim, því að vér höfum séð landið, og sjá, það er mjög gott. Og þér eruð aðgjörðalausir! Verið ekki tregir að leggja af stað í ferð þessa til þess að taka landið til eignar."

18:9 And they said, Arise, and let us go up against them; for we have seen the land, and, behold, it is very good: and are ye still? be not slothful to go and to enter in to possess the land.

18:10 Þegar þér komið þangað, munuð þér hitta ugglaut fólki, og landið er víðáttumikið á allar hlíðar, því að Guð hefir gefið það í yðar hendur, land, þar sem ekki er skortur á neinu því, sem til er á jörðinni."

18:10 When ye go, ye shall come unto a people secure, and the land is large; for God hath given it into your hand, a place where there is no want of anything that is in the earth.

18:11 Þá tóku sig upp þaðan, frá Sorea og Estaól, sex hundruð menn, búnir hervopnum, af kynþætti Daníta.

18:11 And there set forth from thence of the family of the Danites, out of Zorah and out of Eshtaol, six hundred men girt with weapons of war.

18:12 Héldu þeir norður eftir og settu herbúðir sínar í Kirjat Jearím í Júda. Fyrir því er sá staður kallaður "Dans herbúðir" fram á þennan dag, sjá, það er fyrir vestan Kirjat Jearím.

18:12 And they went up, and encamped in Kiriath-jearim, in Judah: wherefore they called that place Mahaneh-dan, unto this day; behold, it is behind Kiriath-jearim.

18:13 Þaðan fóru þeir yfir á Efraím fjöll og komu til húss Mika.

18:13 And they passed thence unto the hill-country of Ephraim, and came unto the house of Micah.

18:14 Þá hófu mennirnir fimm máls, þeir er farið höfðu til Lais til þess að kanna landið, og sögðu við frændur sína: "Vitið þér, að í þessum húsum er hökullíkneski, húsgoð, skurðlíkneski og steyp líkneski? Hyggið nú að, hvað þér eigið að gjöra!"

18:14 Then answered the five men that went to spy out the country of Laish, and said unto their brethren, Do ye know that there is in these houses an ephod, and teraphim, and a graven image, and a molten image? now therefore consider what ye have to do.

18:15 Og þeir viku þangað og komu í hús hins unga manns, levítans, í hús Mika, og spurðu hann, hvernig honum liði.

18:15 And they turned aside thither, and came to the house of the young man the Levite, even unto the house of Micah, and asked him of his welfare.

18:16 En þeir sex hundruð menn, sem voru af sonum Dans, stóðu búnir hervopnum fyrir utan hliðið,

18:16 And the six hundred men girt with their weapons of war, who were of the children of Dan, stood by the entrance of the gate.

18:17 og mennirnir fimm, sem farið höfðu að kanna landið, fóru upp og komu þangað, tóku skurðlíkneskið, hökullíkneskið, húsgoðin og steypa líkneskið. En presturinn stóð fyrir utan hliðið og þeir sex hundruð menn, búnir hervopnum.

18:17 And the five men that went to spy out the land went up, and came in thither, and took the graven image, and the ephod, and the teraphim, and the molten image: and the priest stood by the entrance of the gate with the six hundred men girt with weapons of war.

18:18 En er þeir voru komnir inn í hús Mika, þá tóku þeir skurðlíkneskið, hökullíkneskið, húsgoðin og steypa líkneskið. Og presturinn sagði við þá: "Hvað hafið þér að?"

18:18 And when these went into Micah's house, and fetched the graven image, the ephod, and the teraphim, and the

molten image, the priest said unto them, What do ye?

18:19 En þeir svöruðu honum: "Þegi þú! Legg þú hönd þína á munn þér og far með oss, og ver þú faðir vor og prestur! Er þér það betra að vera heimilisprestur eins manns heldur en að vera prestur hjá ættkvísl og kynþætti í Ísrael?"

18:19 And they said unto him, Hold thy peace, lay thy hand upon thy mouth, and go with us, and be to us a father and a priest: is it better for thee to be priest unto the house of one man, or to be priest unto a tribe and a family in Israel?

18:20 Prestur tók þessu feginsamlega og tók hökullíkneskið, húsgoðin og skurðlíkneskið og slóst í för með mönnunum.

18:20 And the priest's heart was glad, and he took the ephod, and the teraphim, and the graven image, and went in the midst of the people.

18:21 Sneru þeir nú á leið og héldu af stað og létu börn og búsmala og verðmæta hluti fara á undan sér.

18:21 So they turned and departed, and put the little ones and the cattle and the goods before them.

18:22 En er þeir voru komnir langt í burt frá húsi Mika, þá voru þeir menn, sem bjuggu í húsunum hjá húsi Mika, kallaðir saman, og eltu þeir Dans syni og náðu þeim.

18:22 When they were a good way from the house of Micah, the men that were in the houses near to Micah's house were gathered together, and overtook the children of Dan.

18:23 Og þeir kölluðu til Dans sona, og sneru þeir sér þá við og sögðu við Mika: "Hvað stendur til fyrir þér, er þú kemur svo fjölmennur?"

18:23 And they cried unto the children of Dan. And they turned their faces, and said unto Micah, What aileth thee, that thou comest with such a company?

18:24 Hann svaraði: "Þér hafið tekið guði mína, sem ég hafið gjört mér, og prestinn, og eruð farnir burt. Hvað á ég þá eftir? Hvernig getið þér þá spurt mig: Hvað stendur til fyrir þér?"

18:24 And he said, ye have taken away my gods which I made, and the priest, and are gone away, and what have I more? and how then say ye unto me, What aileth thee?

18:25 Þá sögðu Dans synir við hann: "Haf engin orð við oss, ella kynnu gremjufullir menn að ráðast á yður og þú verða valdur að því, að bæði þú og þitt hús tyni lífi."

18:25 And the children of Dan said unto him, Let not thy voice be heard among us, lest angry fellows fall upon you, and thou lose thy life, with the lives of thy household.

18:26 Síðan fóru Dans synir leiðar sinnar. En Mika sá, að þeir voru honum ofurefli, og sneri því við og fór aftur heim til sín.

18:26 And the children of Dan went their way: and when Micah saw that they were too strong for him, he turned and went back unto his house.

18:27 Þeir tóku skurðlíkneskið, sem Mika hafði til húið, svo og prestinn, sem hann hafði haft, og réðust á Laish, ugglast fólk og óhult um sig, og felldu þá með sverðseggjum, en lögðu eld í borgina.

18:27 And they took that which Micah had made, and the priest whom he had, and came unto Laish, unto a people quiet and secure, and smote them with the edge of the sword; and they burnt the city with fire.

18:28 Og þar var enginn, sem kæmi þeim til hjálpar, því að borgin lá langt frá Sidon og þeir höfðu ekki mök við nokkurn mann, enda lá borgin í dalnum, sem er hjá Bet-Rehób. Síðan endurreistu þeir borgina og settust þar að.

18:28 And there was no deliverer, because it was far from Sidon, and they had no dealings with any man; and it was in the valley that lieth by Beth-rehob. And they built the city, and dwelt therein.

18:29 Þeir nefndu borgina Dan, eftir nafni Dans, föður þeirra, er fæddist Ísrael, en í öndverðu hafði borgin heitið Laish.

18:29 And they called the name of the city Dan, after the name of Dan their father, who was born unto Israel: howbeit the name of the city was Laish at the first.

18:30 Og Dans synir reistu upp skurðlíkneskið handa sér, og Jónatan Gersómsson, Mósesonar, og synir hans voru prestar hjá ættkvísl Daníta, til þess er folkið var flutt burt úr landinu.

18:30 And the children of Dan set up for themselves the graven image: and Jonathan, the son of Gershom, the son of Moses, he and his sons were priests to the tribe of the Danites until the day of the captivity of the land.

18:31 Og þeir settu upp skurðlíkneski Mika handa sér, það er hann hafði til húið, og stóð það alla þá stund er Guðs hús var í Siló.

18:31 So they set them up Micah's graven image which he made, all the time that the house of God was in Shiloh.

19:1 Um þær mundir bar svo til - en þá var enginn konungur í Ísrael - að levítí nokkur bjó innst inni í Efraímfjöllum, og tók hann sér að hjákoni kvenmann nokkurn frá Betlehem í Júda.

19:1 And it came to pass in those days, when there was no king in Israel, that there was a certain Levite sojourning on the farther side of the hill-country of Ephraim, who took to him a concubine out of Beth-lehem-judah.

19:2 En þessi hjákona hans var honum ótrú og fór frá honum til húss föður síns í Betlehem í Júda og var þar fjögura mánaða tíma.

19:2 And his concubine played the harlot against him, and went away from him unto her father's house to Beth-lehem-judah, and was there the space of four months.

19:3 En maður hennar tók sig upp og fór eftir henni til þess að tala um fyrir henni og til þess að sækja hana, og hafði hann með sér svein sinn og tvo asna. Hún leiddi hann þá inn í hús föður síns, og er faðir stúlkunnar sá hann, gladdist hann yfir komu hans.

19:3 And her husband arose, and went after her, to speak kindly unto her, to bring her again, having his servant with him, and a couple of asses: and she brought him into her father's house; and when the father of the damsel saw him, he rejoiced to meet him.

19:4 En tengdafaðir hans, faðir stúlkunnar, hélt honum, svo að hann dvaldist hjá honum í þrjá daga. Átu þeir og drukku og voru þar um nóttina.

19:4 And his father-in-law, the damsel's father, retained him; and he abode with him three days: so they did eat and drink, and lodged there.

19:5 En fjórða daginn risu þeir árla um morguninn og bjóst hinn nú til ferðar. Þá sagði faðir stúlkunnar við tengdason sinn: "Hressstu þig fyrst á matarbita og síðan megið þið fara."

19:5 And it came to pass on the fourth day, that they arose early in the morning, and he rose up to depart: and the damsel's father said unto his son-in-law, Strengthen thy heart with a morsel of bread, and afterward ye shall go your way.

19:6 Þá settust þeir niður og átu báðir saman og drukku. En faðir stúlkunnar sagði við manninn: "Lát þér það lynda að vera í nótt, og lát liggja vel á þér."

19:6 So they sat down, and did eat and drink, both of them together: and the damsel's father said unto the man, Be pleased, I pray thee, to tarry all night, and let thy heart be merry.

19:7 En maðurinn bjóst til að fara. Þá lagði tengdafaðir hans svo að honum, að hann settist aftur og var þar um nóttina.

19:7 And the man rose up to depart; but his father-in-law urged him, and he lodged there again.

19:8 Fimmta daginn reis hann árla um morguninn og ætlaði að halda af stað. Þá sagði faðir stúlkunnar: "Hressstu þig þó fyrst, og biðið þið uns degi hallar." Og þeir átu báðir saman.

19:8 And he arose early in the morning on the fifth day to depart; and the damsel's father said, Strengthen thy heart, I pray thee, and tarry ye until the day declineth; and they did eat, both of them.

19:9 En er maðurinn bjóst til að fara, ásamt hjákoni sinni og sveini sínum, þá sagði tengdafaðir hans, faðir stúlkunnar, við hann: "Það er orðið áliðið og dagur að kveldi kominn; verið í nótt. Sjá, degi hallar. Ver þú í nótt og láttu liggja vel á þér, en á morgun getið þið lagt upp snemma, svo að þú getir náð heim til þín."

19:9 And when the man rose up to depart, he, and his concubine, and his servant, his father-in-law, the damsel's father, said unto him, Behold, now the day draweth toward evening, I pray you tarry all night: behold, the day groweth to an end, lodge here, that thy heart may be merry; and to-morrow get you early on your way, that thou mayest go home.

19:10 En maðurinn vildi ekki vera um nóttina, heldur bjóst til ferðar og hélt af stað og komst norður á mótis við Jebús, það er Jerúsalem, og hann hafði með sér tvo söðlaða asna og hjákoni sína.

19:10 But the man would not tarry that

night, but he rose up and departed, and came over against Jebus (the same is Jerusalem): and there were with him a couple of asses saddled; his concubine also was with him.

19:11 Þegar þau voru hjá Jebús og mjög var liðið á dag, þá sagði sveinninn við húsbónda sinn: "Kom þú, við skulum fara inn í þessa Jebúsíta borg og gista þar."

19:11 When they were by Jebus, the day was far spent; and the servant said unto his master, Come, I pray thee, and let us turn aside into this city of the Jebusites, and lodge in it.

19:12 En húsbóndi hans sagði við hann: "Ekki skulum við fara inn í borg ókunnugra manna, þar sem engir Ísraelsmenn búa, höldum heldur áfram til Gibeu."

19:12 And his master said unto him, We will not turn aside into the city of a foreigner, that is not of the children of Israel; but we will pass over to Gibeah.

19:13 Og hann sagði við svein sinn: "Kom þú, við skulum fara í einhvern af stöðunum og gista í Gibeu eða Rama."

19:13 And he said unto his servant, Come and let us draw near to one of these places; and we will lodge in Gibeah, or in Ramah.

19:14 Síðan héldu þeir áfram leið sína, en sól gekk undir, er þeir voru hjá Gibeu, sem heyrir Benjamin.

19:14 So they passed on and went their way; and the sun went down upon them near to Gibeah, which belongeth to Benjamin.

19:15 Víku þeir þar af leið til þess að fara inn í Gibeu til gistingar. Og er hann kom þangað, staðnæmðist hann á bæjartorginu, en enginn tók þau inn í hús sitt til gistingar.

19:15 And they turned aside thither, to go in to lodge in Gibeah: and he went in, and sat him down in the street of the city; for there was no man that took them into his house to lodge.

19:16 Maður nokkur gamall kom frá vinnu sinni utan af akri um kveldið. Hann var frá Efraímfjöllum og bjó sem útlendingur í Gibeu, en mennirnir, sem þarna bjuggu, voru Benjáminítar.

19:16 And, behold, there came an old man from his work out of the field at even: now the man was of the hill-country of Ephraim, and he sojourned in Gibeah; but the men of the place were Benjamites.

19:17 Og er honum varð lítið upp, sá hann ferðamanninn á bæjartorginu. Þá sagði gamli maðurinn: "Hvert ætlar þú að fara og hvaðan kemur þú?"

19:17 And he lifted up his eyes, and saw the wayfaring man in the street of the city; and the old man said, Whither goest thou? and whence comest thou?

19:18 Hinn svaraði honum: "Við komum frá Betlehem í Júda og ætlum innst inn í Efraímfjöll. Þaðan er ég. Ég fór suður til Betlehem og er nú á heimleið, en enginn hefir boðið mér hér inn til sín."

19:18 And he said unto him, We are passing from Beth-lehem-judah unto the farther side of the hill-country of Ephraim; from thence am I, and I went to Beth-lehem-judah: and I am

now going to the house of Yahwe; and there is no man that taketh me into his house.

19:19 Við höfum bæði hálm og fóður handa ösnum okkar, svo og brauð og vín handa mér og ambátt þinni og sveininum, sem er með þjónum þínum. Hér er einskis vant."

19:19 Yet there is both straw and provender for our asses; and there is bread and wine also for me, and for thy handmaid, and for the young man that is with thy servants: there is no want of anything.

19:20 Þá sagði gamli maðurinn: "Vertu velkominn! Lofaðu mér nú að annast allt, sem þig kann að bresta, en úti máttu ekki liggja í nótt hér á torginu."

19:20 And the old man said, Peace be unto thee; howsoever let all thy wants lie upon me; only lodge not in the street.

19:21 Og hann leiddi hann inn í hús sitt og gaf ösnum, og þau þvöðu fætur sína og átu og drukku.

19:21 So he brought him into his house, and gave the asses fodder; and they washed their feet, and did eat and drink.

19:22 Nú sem þau gæddu sér, sjá, þá umkringdu borgarmenn - hrakmenn nokkur - húsið, lömdu utan hurðina og kölluðu til gamla mannsins, húsbóndans: "Leið út manninn, sem til þín er kominn, að vér megum kenna hans."

19:22 As they were making their hearts merry, behold, the men of the city, certain base fellows, beset the house round about, beating at the door; and they spake to the master of the house, the old man, saying, Bring forth the man that came into thy house, that we may know him.

19:23 Þá gekk maðurinn, húsbóndinn, út til þeirra og sagði við þá: "Nei, bræður mínir, fyrir hvern mun fremjið ekki óhæfu. Fyrst þessi maður er kominn inn í mitt hús, þá fremjið ekki slíka svívirðingu."

19:23 And the man, the master of the house, went out unto them, and said unto them, Nay, my brethren, I pray you, do not so wickedly; seeing that this man is come into my house, do not this folly.

19:24 Hér er dóttir mín, sem er mey, og hjákona hans, ég ætla að leiða þær út, og þær megið þér taka nauðugar og gjöra við þær sem yður vel líkar, en á manni þessum skuluð þér ekki fremja slíka svívirðingu."

19:24 Behold, here is my daughter a virgin, and his concubine; them I will bring out now, and humble ye them, and do with them what seemeth good unto you: but unto this man do not any such folly.

19:25 En mennirnir vildu ekki hlýða á hann. Þá þreif maðurinn í hjákonu sína og leiddi hana út á strætið til þeirra, og þeir kenndu hennar og misþyrmdu henni alla nóttina, allt til morguns, og slepptu henni ekki fyrr en dagur rann.

19:25 But the men would not hearken to him: so the man laid hold on his concubine, and brought her forth unto them; and they knew her, and abused her all the night until the morning: and when the day began to spring, they let her go.

19:26 Þegar birta tók af degi, kom konan og féll niður fyrir húsdrym mannsins, þar sem bóndi hennar var inni, og lá þar, uns hjart var orðið.

19:26 Then came the woman in the dawning of the day, and fell down at the door of the man's house where her lord was, till it was light.

19:27 En er bóndi hennar reis um morguninn og lauk upp húsdrynum og gekk út og ætlaði að halda af stað, sjá, þá lá konan, hjákona hans, úti fyrir drynum með hendurnar á þröskuldinum.

19:27 And her lord rose up in the morning, and opened the doors of the house, and went out to go his way; and, behold, the woman his concubine was fallen down at the door of the house, with her hands upon the threshold.

19:28 Hann mælti þá til hennar: "Stattu upp, við skulum halda af stað!" - en fékk ekkert svar. Þá lét hann hana upp á asnann, og maðurinn tók sig upp og hélt heim til sín.

19:28 And he said unto her, Up, and let us be going; but none answered: then he took her up upon the ass; and the man rose up, and gat him unto his place.

19:29 En er hann kom heim, tók hann hnif, þreif hjákonu sína og hlutaði hana alla sundur í tólf hluti og sendi þá út um alla Ísraels byggð.

19:29 And when he was come into his house, he took a knife, and laid hold on his concubine, and divided her, limb by limb, into twelve pieces, and sent her throughout all the borders of Israel.

19:30 En hverjum þeim, er sá það, varð að orði: "Eigi hefir slíkt við borið og eigi hefir slíkt sést síðan er Ísraelsmenn fóru af Egyptalandi allt fram á þennan dag! Hugleiðið þetta, leggið á ráð og segið til!"

19:30 And it was so, that all that saw it said, There was no such deed done nor seen from the day that the children of Israel came up out of the land of Egypt unto this day: consider it, take counsel, and speak.

20:1 Þá lögðu allir Ísraelsmenn af stað, og safnaðist lýðurinn saman sem einn maður frá Dan til Beerseba, svo og Gíleaðland, fram fyrir Drottín í Míspa.

20:1 Then all the children of Israel went out, and the congregation was assembled as one man, from Dan even to Beer-sheba, with the land of Gilead, unto Yahwe at Mizpah.

20:2 Og höfðingjar alls lýðsins, allar ættkvíslir Ísraels, gengu fram í söfnuði Guðs fólks - fjögur hundruð þúsund fótgangandi menn, vopnum búnir.

20:2 And the chiefs of all the people, even of all the tribes of Israel, presented themselves in the assembly of the people of God, four hundred thousand footmen that drew sword.

20:3 Benjamins synir fréttu, að Ísraelsmenn væru farnir upp til Míspa. Ísraelsmenn sögðu: "Segið þetta, hværnið atvikaðist óhæfuverk þetta."

20:3 (Now the children of Benjamin heard that the children of Israel were gone up to Mizpah.) And the children of Israel said, Tell us, how was this wickedness brought to pass?

20:4 Þá svaraði levitinn, maður konunnar, er myrt hafði verið,

og sagði: "Ég kom til Gíbeu, sem heyrir Benjamín, ásamt hjákonu minni og ætlaði að vera þar nætursakir.

20:4 And the Levite, the husband of the woman that was murdered, answered and said, I came into Gibeah that belongeth to Benjamin, I and my concubine, to lodge.

20:5 Þá risu Gíbeubúar upp á móti mér og umkringdu húsið um nóttina og létu ófriðlega. Mig hugðust þeir að drepa og hjákonu minni nauðuguð þeir svo, að hún beidi hana af.

20:5 And the men of Gibeah rose against me, and beset the house round about me by night; me they thought to have slain, and my concubine they forced, and she is dead.

20:6 Þá tók ég hjákonu mína og hlutaði hana sundur og sendi hana út um allt arfleifðarland Ísraels, því að þeir höfðu framið niðingsverk og óhæfu í Ísrael.

20:6 And I took my concubine, and cut her in pieces, and sent her throughout all the country of the inheritance of Israel; for they have committed lewdness and folly in Israel.

20:7 Þér eruð hér allir, Ísraelsmenn! Kveðið nú upp tillögur yðar og ráð!"

20:7 Behold, ye children of Israel, all of you, give here your advice and counsel.

20:8 Þá reis upp allur lýður, sem einn maður væri, og sagði: "Enginn af oss skal fara heim til sín og enginn snúa heim til húss síns.

20:8 And all the people arose as one man, saying, We will not any of us go to his tent, neither will we any of us turn unto his house.

20:9 Og nú skulum vér fara þannig að við Gíbeu: Vér skulum ráðast gegn henni eftir hlutkesti.

20:9 But now this is the thing which we will do to Gibeah: *we will go up* against it by lot;

20:10 Vér skulum taka tíu menn af hundraði af öllum ættkvíslum Ísraels og hundrað af þúsundi og þúsund af tíu þúsundum til þess að sækja vistir handa liðinu. Þegar þeir koma aftur, verður farið með Gíbeu í Benjamín með öllu svo sem maklegt er fyrir óhæfuverk það, er þeir hafa framið í Ísrael."

20:10 And we will take ten men of a hundred throughout all the tribes of Israel, and a hundred of a thousand, and a thousand out of ten thousand, to fetch victuals for the people, that they may do, when they come to Gibeah of Benjamin, according to all the folly that they have wrought in Israel.

20:11 Þá söfnuðust allir Ísraelsmenn saman í móti borginni, allir samhuga sem einn maður væri.

20:11 So all the men of Israel were gathered against the city, knit together as one man.

20:12 Ættkvíslir Ísraels sendu menn um alla ættkvísl Benjamins og létu þá segja: "Hvílík óhæfa er þetta, sem framin hefir verið yðar á meðal.

20:12 And the tribes of Israel sent men through all the tribe of Benjamin, saying, What wickedness is this that is come to pass among you?

20:13 Framseljið því hrakmennin í Gíbeu, svo að vér fáum drepð þá og upprætt hið illa úr Ísrael." En

Benjámins synir vildu ekki gefa gaum orðum bræðra sinna, Ísraelsmanna.

20:13 Now therefore deliver up the men, the base fellows, that are in Gibeah, that we may put them to death, and put away evil from Israel. But Benjamin would not hearken to the voice of their brethren the children of Israel.

20:14 Söfnuðust Benjámins synir þá saman úr borgunum til Gibeu til þess að fara í hernað móti Ísraelsmönnum.

20:14 And the children of Benjamin gathered themselves together out of the cities unto Gibeah, to go out to battle against the children of Israel.

20:15 En Benjámins synir, þeir er úr borgunum komu, voru á þeim degi tuttugu og sex þúsundir vopnaðra manna að tölu, auk Gibeu-búa, en þeir voru sjö hundruð að tölu, einvala lið.

20:15 And the children of Benjamin were numbered on that day out of the cities twenty and six thousand men that drew sword, besides the inhabitants of Gibeah, who were numbered seven hundred chosen men.

20:16 Af öllu þessu liði voru sjö hundruð úrvals menn örvhentir. Hæfðu þeir allir hárrétt með slöngusteini og misstu ekki.

20:16 Among all this people there were seven hundred chosen men lefthanded; every one could sling stones at a hair-breadth, and not miss.

20:17 En Ísraelsmenn voru að tölu, fyrir utan Benjámin, fjögur hundruð þúsund vopnaðra manna, og voru þeir allir hermenn.

20:17 And the men of Israel, besides Benjamin, were numbered four hundred thousand men that drew sword: all these were men of war.

20:18 Ísraelsmenn tóku sig upp og fóru upp til Betel og gengu til fréttu við Guð og sögðu: "Hver af oss skal fyrstur fara í hernaðinn móti Benjámins sonum?" Drottinn svaraði: "Júda skal fyrstur fara".

20:18 And the children of Israel arose, and went up to Beth-el, and asked counsel of God; and they said, Who shall go up for us first to battle against the children of Benjamin? And Yahwe said, Judah *shall go up* first.

20:19 Ísraelsmenn tóku sig upp um morguninn og settu herbúðir sínar hjá Gibeu.

20:19 And the children of Israel rose up in the morning, and encamped against Gibeah.

20:20 Og Ísraelsmenn fóru til bardaga í móti Benjámin, og Ísraelsmenn fylktu sér til orustu gegn þeim nálægt Gibeu.

20:20 And the men of Israel went out to battle against Benjamin; and the men of Israel set the battle in array against them at Gibeah.

20:21 Þá fóru Benjámins synir út úr Gibeu og lögðu að velli tuttugu og tvær þúsundir manna af Ísrael á þeim degi.

20:21 And the children of Benjamin came forth out of Gibeah, and destroyed down to the ground of the Israelites on that day twenty and two thousand men.

20:22 En lið Ísraelsmanna hertí upp hugann, og fylktu þeir sér af nýju til

orustu á þeim stað, sem þeir höfðu fylkt sér hinn fyrri daginn.

20:22 And the people, the men of Israel, encouraged themselves, and set the battle again in array in the place where they set themselves in array the first day.

20:23 Og Ísraelsmenn fóru upp eftir og grétu frammi fyrir Drottni allt til kvelds, og þeir gengu til fréttu við Drottin og sögðu: "Eigum vér enn að leggja til orustu við sonu Benjámins, bróður vors?" Drottinn svaraði: "Farið á móti þeim."

20:23 And the children of Israel went up and wept before Yahwe until even; and they asked of Yahwe, saying, Shall I again draw nigh to battle against the children of Benjamin my brother? And Yahwe said, Go up against him.

20:24 Fóru Ísraelsmenn nú í móti Benjámins sonum á öðrum degi.

20:24 And the children of Israel came near against the children of Benjamin the second day.

20:25 Og Benjámin fór út í móti þeim úr Gibeu á öðrum degi, og lögðu þeir enn að velli átján þúsund manns af Ísraelsmönnum, og voru þeir allir vopnum búnir.

20:25 And Benjamin went forth against them out of Gibeah the second day, and destroyed down to the ground of the children of Israel again eighteen thousand men; all these drew the sword.

20:26 Þá fóru allir Ísraelsmenn og allur lýðurinn upp eftir og komu til Betel og höfðust þar við grátandi fyrir augliti Drottins og föstuðu þann dag til kvelds. Og þeir fórnðuðu brenniförnum og heillaförnum fyrir augliti Drottins.

20:26 Then all the children of Israel, and all the people, went up, and came unto Beth-el, and wept, and sat there before Yahwe, and fasted that day until even; and they offered burnt-offerings and peace-offerings before Yahwe.

20:27 Síðan gengu Ísraelsmenn til fréttu við Drottin, en þar var sáttmálsörk Guðs í þá daga.

20:27 And the children of Israel asked of Yahwe (for the ark of the covenant of God was there in those days,

20:28 og Pínehas, sonur Eleasars Aronssonar, gegndi þjónustu fyrir augliti hans í þá daga. Þeir sögðu: "Eigum vér enn að leggja til orustu við sonu Benjámins, bróður vors, eða eigum vér að hætta?" Drottinn svaraði: "Farið, því að á morgun mun ég gefa þá í yðar hendur."

20:28 and Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron, stood before it in those days), saying, Shall I yet again go out to battle against the children of Benjamin my brother, or shall I cease? And Yahwe said, Go up; for to-morrow I will deliver him into thy hand.

20:29 Nú setti Ísrael menn í launsát hringinn í kring um Gibeu.

20:29 And Israel set liers-in-wait against Gibeah round about.

20:30 Og Ísraelsmenn fóru í móti Benjámins sonum á þriðja degi og fylktu þeir sér gegnt Gibeu, eins og hin fyrri skiptin.

20:30 And the children of Israel went up against the children of Benjamin on the third day, and set themselves in array against Gibeah, as at other times.

20:31 Þá fóru Benjámins synir út á móti liðinu og létu teygjast burt frá borginni og tóku að fella nokkra af liðinu, eins og hin fyrri skiptin, úti á þjóðvegnum (annar þeirra liggur upp til Betel, en hinn til Gibeu yfir haglendið), um þrjátíu manns af Ísrael.

20:31 And the children of Benjamin went out against the people, and were drawn away from the city; and they began to smite and kill of the people, as at other times, in the highways, of which one goeth up to Beth-el, and the other to Gibeah, in the field, about thirty men of Israel.

20:32 Þá hugsuðu Benjámins synir: "Þeir biða ósigur fyrir oss eins og í fyrsta sinnið." En Ísraelsmenn höfðu sagt: "Vér skulum flýja, svo að vér fáum teygð þá frá borginni út á þjóðvegina."

20:32 And the children of Benjamin said, They are smitten down before us, as at the first. But the children of Israel said, Let us flee, and draw them away from the city unto the highways.

20:33 Og allir Ísraelsmenn tóku sig upp úr sínum stað og fylktu sér í Baal Tamar, og þeir Ísraelsmanna, er í launsát voru, þustu fram úr sínum stað fyrir vestan Geba.

20:33 And all the men of Israel rose up out of their place, and set themselves in array at Baal-tamar: and the liers-in-wait of Israel brake forth out of their place, even out of Maareh-geba.

20:34 Því næst sóttu tíu þúsundir einvala liðs úr öllum Ísrael fram móti Gibeu og tókst þar hörð orusta, en hinir vissu ekki að ógæfan vofði yfir þeim.

20:34 And there came over against Gibeah ten thousand chosen men out of all Israel, and the battle was sore; but they knew not that evil was close upon them.

20:35 Þannig lét Drottinn Benjámin biða ósigur fyrir Ísrael, og Ísraelsmenn drápu tuttugu og fimm þúsund og eitt hundrað manns af Benjámin á þeim degi, og voru þeir allir vopnum búnir.

20:35 And Yahwe smote Benjamin before Israel; and the children of Israel destroyed of Benjamin that day twenty and five thousand and a hundred men: all these drew the sword.

20:36 Þá sáu Benjámins synir, að þeir höfðu bedið ósigur. Ísraelsmenn gáfu Benjámin rúm, því að þeir treystu launsátinni, er þeir höfðu sett hjá Gibeu.

20:36 So the children of Benjamin saw that they were smitten; for the men of Israel gave place to Benjamin, because they trusted unto the liers-in-wait whom they had set against Gibeah.

20:37 En þeir, sem í launsátinni voru, spruttu upp og geystust fram mót Gibeu og fóru til og felldu alla borgarbúa með sverðeggjum.

20:37 And the liers-in-wait hastened, and rushed upon Gibeah; and the liers-in-wait drew themselves along, and smote all the city with the edge of the sword.

20:38 Það var samkomulag milli Ísraelsmanna og þeirra, er í launsátinni voru, að þeir skyldu láta reyk leggja upp af borginni til merkis.

20:38 Now the appointed sign between the men of Israel and the liers-in-wait was, that they should make a great cloud of smoke rise up out of the city.

20:39 Þegar nú Ísraelsmenn snerust á flóttu í bardaganum og Benjamínitar tóku að fella nokkra af Ísraelsmönnum, um þrjátíu manns, með því að þeir hugsuðu: "Þeir hafa þegar beðið ósigur fyrir oss, eins og í fyrstu orustunni!"

20:39 And the men of Israel turned in the battle, and Benjamin began to smite and kill of the men of Israel about thirty persons; for they said, Surely they are smitten down before us, as in the first battle.

20:40 Þá tók merkið að stíga upp af borginni, reykjarmökkurinn, og er Benjamínitar sneru sér við, sjá, þá stóð öll borgin í hjörtu báli.

20:40 But when the cloud began to arise up out of the city in a pillar of smoke, the Benjamites looked behind them; and, behold, the whole of the city went up *in smoke* to heaven.

20:41 Þá sneru Ísraelsmenn við, og sló felmti á Benjamínita, því að þeir sáu, að ógæfan var yfir þá komin.

20:41 And the men of Israel turned, and the men of Benjamin were dismayed; for they saw that evil was come upon them.

20:42 Sneru þeir nú undan Ísraelsmönnum á leið til eyðimerkurinnar, og hélst þó orustan á hælum þeim, og þeir, sem komu úr borgunum, drápu þá miðt á meðal þeirra.

20:42 Therefore they turned their backs before the men of Israel unto the way of the wilderness; but the battle followed hard after them; and they that came out of the cities destroyed them in the midst thereof.

20:43 Þeir umkringdu Benjamínita, eltu þá og tróðu þá undir fótum sér, þar sem þeir höfðu leitað sér hvíldar, alla leið austur fyrir Gibeu.

20:43 They inclosed the Benjamites round about, *and* chased them, *and* trod them down at *their* resting-place, as far as over against Gibeah toward the sunrising.

20:44 Og þar féllu af Benjamín átján þúsundir manna, og voru það allt hraustir menn.

20:44 And there fell of Benjamin eighteen thousand men; all these *were* men of valor.

20:45 Þá sneru þeir á flóttu til eyðimerkurinnar að Rimmónklettí, og í eftirleitinni um þjóðvegina drápu þeir fimm þúsund manns, og þeir eltu þá allt til Gideóm og drápu enn af þeim tvö þúsund manns.

20:45 And they turned and fled toward the wilderness unto the rock of Rimmon: and they gleaned of them in the highways five thousand men, and followed hard after them unto Gidom, and smote of them two thousand men.

20:46 Þannig féllu alls af Benjamín á þeim degi tuttugu og fimm þúsundir vopnbúinna manna, og voru það allt hraustir menn.

20:46 So that all who fell that day of Benjamin were twenty and five thousand men that drew the sword; all these *were* men of valor.

20:47 Þá sneru þeir á flóttu til eyðimerkurinnar að Rimmónklettí, sex hundruð manns, og höfðust við hjá Rimmónklettí í fjóra mánuði.

20:47 But six hundred men turned and fled toward the wilderness unto the rock of Rimmon, and abode in the rock of Rimmon four months.

20:48 En Ísraelsmenn sneru aftur til Benjámins sona og felldu þá með sverðseggjum, bæði menn og fénað og allt, sem þeir fundu. Þeir lögðu og eld í allar borgirnar, sem fyrir þeim urðu.

20:48 And the men of Israel turned again upon the children of Benjamin, and smote them with the edge of the sword, both the entire city, and the cattle, and all that they found: moreover all the cities which they found they set on fire.

21:1 Ísraelsmenn höfðu unnið eið í Mísþa og sagt: "Enginn af oss skal gifta Benjamínita dóttur sína."

21:1 Now the men of Israel had sworn in Mizpah, saying, There shall not any of us give his daughter unto Benjamin to wife.

21:2 Og lýðurinn fór til Betel, og þeir dvöldu þar fram á kveld fyrir augliti Guðs og hófu þar mikið harmakvein

21:2 And the people came to Beth-el, and sat there till even before God, and lifted up their voices, and wept sore.

21:3 og sögðu: "Drottinn, Ísraels Guð! Hvi hefir þetta við borið í Ísrael, að nú skuli vanta eina ættkvíslina í Ísrael?"

21:3 And they said, O Yahwe, the God of Israel, why is this come to pass in Israel, that there should be to-day one tribe lacking in Israel?

21:4 Morguninn eftir reis lýðurinn árla og reisti þar altari og fórnaði brenniförnum og heillaförnum.

21:4 And it came to pass on the morrow, that the people rose early, and built there an altar, and offered burnt-offerings and peace-offerings.

21:5 Því næst sögðu Ísraelsmenn: "Mun nokkur vera sá af öllum ættkvíslum Ísraels, er ekki hafi komið upp hingað til Drottins með söfnuðinum?" Því að það hafði verið föstum svardögum bundið, að hver sá, er ekki kæmi upp til Drottins í Mísþa, sá hinn sami skyldi lífi týna.

21:5 And the children of Israel said, Who is there among all the tribes of Israel that came not up in the assembly unto Yahwe? For they had made a great oath concerning him that came not up unto Yahwe to Mizpah, saying, He shall surely be put to death.

21:6 Og Ísraelsmenn tók sárt til Benjámins bróður síns og þeir sögðu: "Nú er ein ættkvísl upphöggin úr Ísrael!"

21:6 And the children of Israel repented them for Benjamin their brother, and said, There is one tribe cut off from Israel this day.

21:7 Hvernig eigum vér að fara að því að útvega þeim konur, sem eftir eru, þar eð vér höfum unnið Drottni eið

að því að gifta þeim eigi neina af dætrum vorum?"

21:7 How shall we do for wives for them that remain, seeing we have sworn by Yahwe that we will not give them of our daughters to wives?

21:8 Þá sögðu þeir: "Er nokkur sá af ættkvíslum Ísraels, er ekki hafi farið upp til Drottins í Mísþa?" Og sjá, frá Jabes í Gíleað hafði enginn komið í herbúðirnar til samkomunnar.

21:8 And they said, What one is there of the tribes of Israel that came not up unto Yahwe to Mizpah? And, behold, there came none to the camp from Jabesh-gilead to the assembly.

21:9 Fór nú fram liðskönnun, og sjá, enginn var þar af íbúum Jabes í Gíleað.

21:9 For when the people were numbered, behold, there were none of the inhabitants of Jabesh-gilead there.

21:10 Þá sendi lýðurinn þangað tólf þúsundir hraustra manna og lagði svo fyrir þá: "Farið og fellið íbúana í Jabes í Gíleað með sverðseggjum, ásamt konum og börnum.

21:10 And the congregation sent thither twelve thousand men of the valiantest, and commanded them, saying, Go and smite the inhabitants of Jabesh-gilead with the edge of the sword, with the women and the little ones.

21:11 En þannig skuluð þér að fara: Alla karlmenn og allar konur, er samræði hafa átt við mann, skuluð þér banni helga, en meyjar skuluð þér láta lífi halda." Þeir gjörðu svo.

21:11 And this is the thing that ye shall do: ye shall utterly destroy every male, and every woman that hath lain by man.

21:12 Og þeir fundu meðal íbúanna í Jabes í Gíleað fjögur hundruð meyjar, er eigi höfðu samræði átt við mann, og þeir fóru með þær til herbúðanna í Síló, sem er í Kanaanlandi.

21:12 And they found among the inhabitants of Jabesh-gilead four hundred young virgins, that had not known man by lying with him; and they brought them unto the camp to Shiloh, which is in the land of Canaan.

21:13 Þá sendi allur lýðurinn og lét tala við Benjámins sonu, þá er voru hjá Rimmónklettí, og bauð þeim frið.

21:13 And the whole congregation sent and spake to the children of Benjamin that were in the rock of Rimmon, and proclaimed peace unto them.

21:14 Þá hurfu Benjamínitar aftur og þeir gáfu þeim konur þær, er þeir höfðu látið lífi halda af konunum í Jabes í Gíleað. Þær voru þó ekki nógu margar handa þeim.

21:14 And Benjamin returned at that time; and they gave them the women whom they had saved alive of the women of Jabesh-gilead: and yet so they sufficed them not.

21:15 Lýðinn tók sárt til Benjámins, því að Drottinn hafði höggvið skarð í ættkvíslir Ísraels.

21:15 And the people repented them for Benjamin, because that Yahwe had made a breach in the tribes of Israel.

21:16 Þá sögðu öldungar lýðsins: "Hvernig eigum vér að fara að því að útvega þeim, sem eftir eru, konur, því

að konur hafa verið gjöreyddar úr Benjamín?"

21:16 Then the elders of the congregation said, How shall we do for wives for them that remain, seeing the women are destroyed out of Benjamin?

21:17 **Og þeir sögðu: "Hvernig mega þeir af Benjamínitum, er undan hafa komist, halda arfleifð sinni, svo að eigi verði ættkvísl afmáð úr Ísrael?"**

21:17 And they said, There must be an inheritance for them that are escaped of Benjamin, that a tribe be not blotted out from Israel.

21:18 **En ekki getum vér gift þeim neina af dætrum vorum." Því að Ísraelsmenn höfðu svarið: "Bölvaður sé sá, sem gefur Benjamín konu!"**

21:18 Howbeit we may not give them wives of our daughters, for the children of Israel had sworn, saying, Cursed be he that giveth a wife to Benjamin.

21:19 **Þá sögðu þeir: "Sjá, hátíð Drottins er árlega haldin í Siló, sem liggur fyrir norðan Betel, fyrir austan þjóðveginn, sem liggur frá Betel upp til Sikem, og fyrir sunnan Lebona."**

21:19 And they said, Behold, there is a feast of Yahwe from year to year in Shiloh, which is on the north of Beth-el, on the east side of the highway that goeth up from Beth-el to Shechem, and on the south of Lebonah.

21:20 **Og þeir lögðu svo fyrir Benjámins sonu: "Farið og liggið í leyni í víngröðunum."**

21:20 And they commanded the children of Benjamin, saying, Go and lie in wait in the vineyards,

21:21 **Og er þér sjáið Silódætur ganga út til dansleika, þá skuluð þér spretta upp úr víngröðunum og ræna yður sinni konunni hver af Silódætrum. Farið síðan heim í Benjáminsland.**

21:21 and see, and, behold, if the daughters of Shiloh come out to dance in the dances, then come ye out of the vineyards, and catch you every man his wife of the daughters of Shiloh, and go to the land of Benjamin.

21:22 **En þegar feður þeirra eða bræður koma að kæra þetta fyrir oss, þá skulum vér segja við þá: „Gefið oss þær, því að vér fengum engar konur í stríðinu. Þér hafið ekki heldur gefið þeim þær. Ef svo væri, þá væruð þér sekir.""**

21:22 And it shall be, when their fathers or their brethren come to complain unto us, that we will say unto them, Grant them graciously unto us, because we took not for each man of them his wife in battle, neither did ye give them unto them, else would ye now be guilty.

21:23 **Benjámins synir gjörðu svo og tóku sér konur, eins og þeir voru margir til, meðal dansmeyjanna, sem þeir rændu. Síðan fóru þeir og hurfu aftur til óðals síns og reistu að nýju borgirnar og bjuggu í þeim.**

21:23 And the children of Benjamin did so, and took them wives, according to their number, of them that danced, whom they carried off: and they went and returned unto their inheritance, and built the cities, and dwelt in them.

21:24 **Þá fóru og Ísraelsmenn þaðan, hver til sinnar kynkvíslar og sinnar ættar, og þeir héldu þaðan hver til óðals síns.**

21:24 And the children of Israel departed thence at that time, every man to his tribe and to his family, and they went out from thence every man to his inheritance.

21:25 **Í þá daga var enginn konungur í Ísrael. Hver maður gjörði það, sem honum vel líkaði.**

21:25 In those days there was no king in Israel: every man did that which was right in his own eyes.

1:1 **Í þá daga, er dómarnir stjórnuðu, bar svo til, að hallari var í landinu. Fór þá maður nokkur frá Betlehem í Júda til þess að dveljast sem útlendingur í Móabslandi ásamt konu sinni og tveimur sonum sínum.**

2 Þessi maður hét Elimelek og kona hans Naomí, en synir hans tveir Mahlón og Kiljón. Þau voru af Efrataætt frá Betlehem í Júda. Þau komu til Móabslands og dvöldust þar.

3 Þá dó Elimelek, maður Naomí, en hún lifði eftir með báðum sonum sínum.

4 Þeir gengu að eiga móabítískar konur, og hét önnur Orpa, en hún Rut. Og þeir bjuggu þar hér um bil tíu ár.

5 Þá dóu þeir líka báðir, Mahlón og Kiljón, og konan lifði ein eftir báða sonu sína og mann sinn.

6 Þá bjóst Naomí til að hverfa aftur heim frá Móabslandi með tengdadaðrum sínum, því að hún hafði heyrt í Móabslandi, að Drottinn hefði vitjað lýðs síns og gefið þeim brauð.

7 Lagði hún nú af stað þaðan, er hún hafði verið, og báðar tengdadaðtur hennar með henni. En er þær voru farnar á leið til þess að hverfa aftur til Júdalands,

8 þá sagði Naomí við báðar tengdadaðtur sínar: "Farið, snúið við, hvor um sig til húss móður sinnar. Drottinn auðsýni ykkur gæsku, eins og þið hafið auðsýnt hinum látnu og mér.

9 Drottinn gefi ykkur, að þið megið finna athvarf hvor um sig í húsi manns síns." Síðan kyssti hún þær. En þær tóku að gráta hástöfum

10 og sögðu við hana: "Nei, við viljum hverfa aftur með þér til þins fólks!"

11 Naomí svaraði: "Hverfið aftur, dætur mínar! Hví viljið þið fara með mér? Mun ég enn hera sonu í skauti mínu, er verða megi menn ykkar?"

12 Hverfið aftur, dætur mínar, farið heim, því að ég er orðin of gömul til að giftast aftur. En setjum nú svo, að ég hugsaði: „Ég hefði enn von,“ og að ég giftist meira að segja í kveld og fæddi einnig sonu, ættuð þið fyrir þá sök að biða, til þess er þeir yrðu fulltíða?

13 Ættuð þið fyrir þá sök að loka ykkur inni og ekki giftast? Nei, dætur mínar, mig tekur mjög sárt til ykkar, því

að hönd Drottins hefir lagst þungt á mig."

14 Þá tóku þær enn að gráta hástöfum. Og Orpa kvaddi tengdamóður sína með kossi, en Rut gat ekki slitið sig frá henni.

15 Þá mælti Naomí: "Sjá, mágkona þín er snúin heim aftur til síns fólks og síns guðs. Far þú heim aftur á eftir mágkonu þinni."

16 En Rut svaraði: "Leggðu eigi að mér um það að yfirgefa þig og hverfa aftur, en fara eigi með þér, því að hvert sem þú fer, þangað fer ég, og hvar sem þú náttar, þar náttá ég. Þitt fólk er mitt fólk og þinn guð er minn guð.

17 Hvar sem þú deyr, þar deyr ég, og þar vil ég vera grafin. Hvað sem Drottinn lætur fram við mig koma, þá skal dauðinn einn aðskilja mig og þig."

18 Og er Naomí sá, að hún var fastráðin í því að fara með henni, hætti hún að tala um fyrir henni.

19 Síðan héldu þær báðar áfram, uns þær komu til Betlehem. En er þær komu til Betlehem, komst öll borgin í uppnám út af þeim og konur sögðu: "Er þetta Naomí?"

20 Og hún sagði við þær: "Kallið mig ekki Naomí, kallið mig Mara, því að hinn Almáttki hefir búið mér heiska harma.

21 Rík fór ég héðan, en tómhenta hefir Drottinn látið mig aftur hverfa. Hví kallið þér mig Naomí, úr því Drottinn hefir vitnað í móti mér og hinn Almáttki hrellt mig?"

22 Þannig hvarf Naomí heim aftur og með henni Rut hún móabítíska, tengdadóttir hennar, sem heim hvarf frá Móabslandi. Þær komu til Betlehem í byrjun byggskurðar.

2:1 Naomí átti þar frænda manns síns, ríkan mann af ætt Elimeleks, og hét hann Bóas.

2 Og Rut hún móabítíska sagði við Naomí: "Ég ætla að fara út á akurinn og tína upp öx á eftir einhverjum þeim, er kann að sýna mér velvild." Naomí svaraði henni: "Far, þú, dóttir mín!"

3 Rut fór og tindi á akrinum á eftir kornskurðarmönnum, og henni vildi svo vel til, að teig þennan átti Bóas, sem var í ætt við Elimelek.

4 Og sjá, Bóas kom frá Betlehem og sagði við kornskurðarmennina: "Drottinn sé með yður!" Þeir svöruðu: "Drottinn blessi þig!"

5 Bóas mælti við þjón sinn, sem settur var yfir kornskurðarmennina: "Hverjum heyrir þessi stúlka til?"

6 Þjónninn, sem settur var yfir kornskurðarmennina, svaraði og sagði: "Það er móabítísk stúlka, sú sem kom aftur með Naomí frá Móabslandi.

⁷ Hún sagði: „Leyf mér að tína upp og safna saman meðal bundinanna á eftir kornskurðarmönnum.“ Og hún kom og hefir verið að frá því í morgun og þangað til nú og hefir ekki gefið sér neinn tíma til að hvíla sig.”

⁸ Þá sagði Bóas við Rut: „Heyr þú, dóttir mín! Far þú ekki á annan akur til þess að tína, og far þú heldur ekki héðan, en haltu þig hér hjá stúlkum mínum.“

⁹ Gef þú gætur að þeim akri, þar sem kornskurðarmennirnir skera upp, og gakk þú á eftir þeim. Ég hefi boðið piltunum að amast ekki við þér. Og ef þig þyrstir, þá gakk að ílátunum og drekk af því, sem piltarnir ausa.”

¹⁰ Þá féll hún fram á ásjónu sína og laut niður að jörðu og sagði við hann: „Hvers vegna sýnir þú mér þá velvild að vikja mér göðu, þar sem ég þó er útlendingur?”

¹¹ Bóas svaraði og sagði við hana: „Mér hefir verið sagt allt af því, hvernig þér hefir farist við tengdamóður þína eftir dauða manns þins, og að þú hefir yfirgefið föður þinn og móður og ætland þitt og farið til fólks, sem þú þekktir ekki áður.“

¹² Drottinn umbúi verk þitt, og laun þín verði fullkomin, er þú hlýtur af Drottni, Ísraels Guði, þar sem þú ert komin að leita skjóls undir vængjum hans.”

¹³ Rut sagði: „Ó, að ég mætti finna náð í augum þínum, herra minn, því að þú hefir huggað mig og talað vinsamlega við ambátt þína, og er ég þó ekki einu sinni jafningi ambátta þinna.“

¹⁴ Er matmálstími kom, sagði Bóas við hana: „Kom þú hingað og et af brauðinu og dýf bita þínum í vinediksbloðuna.“ Þá settist hún hjá kornskurðarmönnum, og hann rétti henni bakað korn, og hún át sig sadða og leifði.

¹⁵ Síðan stóð hún upp og fór að tína. Þá lagði Bóas svo fyrir pílta sína: „Hún má einnig tína millum bundinanna, og gjörði henni ekkert mein

¹⁶ og dragið jafnvel öx út úr hnippunum handa henni og látið eftir liggja, svo að hún megi tína, og eigi skuluð þér atyrða hana.“

¹⁷ Síðan tindi hún á akrinum allt til kvelds. Og er hún barði kornið úr því, er hún hafði tínt, þá var það hér um bil efa af byggi.

¹⁸ Hún tók það og fór inn í borgina, og sá tengdamóðir hennar, hvað hún hafði tínt. Því næst tók hún fram það, er hún hafði leift, þá er hún var södd orðin, og fékk henni.

¹⁹ Þá sagði tengdamóðir hennar við hana: „Hvar hefir þú tínt í dag og hvar hefir þú unnið? Blessaður sé sá, sem vikið hefir þér göðu!“ Hún sagði tengdamóður sinni frá, hjá hverjum hún hefði unnið, og mælti: „Maðurinn,

sem ég hefi unnið hjá í dag, heitir Bóas.“

²⁰ Þá sagði Naomí við tengdadóttur sína: „Blessaður sé hann af Drottni, sem hefir ekki látið af miskunn sinni við lifandi og látna.“ Og Naomí sagði við hana: „Maðurinn er okkur nákominn: hann er einn af lausnarmönnum okkar.“

²¹ Þá sagði Rut hin móabítíska: „Hann sagði og við mig: „Haltu þig hjá mínum piltum, uns þeir hafa lokið öllum kornskurði hjá mér.“

²² Og Naomí sagði við Rut, tengdadóttur sína: „Það er gott, dóttir mín, að þú farir út með ambáttum hans. Þá munu menn eigi áreita þig á öðrum akri.“

²³ Síðan hélt hún sig hjá stúlkum Bóasar, þá er hún var að tína, uns byggskurðinum og hveitiskurðinum var lokið. Eftir það var hún kyrr hjá tengdamóður sinni.

3:1 Naomí, tengdamóðir Rutar, sagði við hana: „Dóttir mín, á ég ekki að útvega þér athvarf, til þess að þér vegni vel?

² Þú hefir verið með stúlkunum hans Bóasar, en hann er frændi okkar. Sjá, hann varpar í nótt bygginu í láfa sínum.

³ Þvo þér nú og smyr þig og far í önnur fót og gakk ofan í láfann, en láttu ekki manninn verða varan við þig fyrir en hann hefir etið og drukkíð.

⁴ En þegar hann leggst til hvíldar, þá taktu eftir, hvar hann leggst niður, og gakk þú þangað og flettu upp ábreiðunni til fóta honum og leggst þar niður. Hann mun þá segja þér, hvað þú átt að gjöra.“

⁵ Og hún svaraði henni: „Ég vil gjöra allt, sem þú segir.“

⁶ Síðan gekk hún ofan í láfann og gjörði allt svo sem tengdamóðir hennar hafði fyrir hana lagt.

⁷ Er Bóas hafði etið og drukkíð og var í göðu skapi, þá fór hann og lagðist til hvíldar við endann á kornbýngnum. Þá kom hún hljóðlega, fletti upp ábreiðunni til fóta honum og lagðist niður.

⁸ En um miðnætti varð manninum bilt við, og er hann settist upp, sjá, þá lá kona til fóta honum.

⁹ Og hann sagði: „Hver ert þú?“ Hún svaraði: „Ég er Rut ambátt þín. Breið þú væng þinn yfir ambátt þína, því að þú ert lausnarmaður.“

¹⁰ Þá sagði hann: „Blessuð sért þú af Drottni, dóttir mín! Þú hefir nú síðast sýnt elsku þína enn betur en áður, með því að elta ekki ungu mennina, hvorki fátækan né ríkan.

¹¹ Og ver þú nú óhrædd, dóttir mín. Að öllu, svo sem þú segir, mun ég við þig gjöra, því að allir samborgarmenn mínir vita, að þú

¹² Nú er það að visu satt, að ég er lausnarmaður, en þó er til annar lausnarmaður, sem er nákomnari en ég.

¹³ Vertu hér í nótt, en á morgun, ef hann þá vill leysa þig, gott og vel, þá gjöri hann það, en vilji hann ekki leysa þig, þá mun ég leysa þig, svo sannarlega sem Drottinn lifir. Liggðu nú kyrr til morguns.“

¹⁴ Hún lá til fóta honum til morguns. Þá stóð hún upp, áður en menn gátu þekkt hvor annan. Því að hann hugsaði: „Það má eigi spyrjast, að konan hafi komið í láfann.“

¹⁵ Og hann sagði: „Kom þú með möttulinn, sem þú ert í, og haltu honum út.“ Og hún hélt honum út. Þá mældi hann sex mæla byggs og lyfti á hana. Síðan fór hún inn í borgina.

¹⁶ Er Rut kom til tengdamóður sinnar, mælti hún: „Hvernig gekk þér, dóttir mín?“ Þá sagði hún henni frá öllu því, er maðurinn hafði við hana gjört.

¹⁷ Og hún sagði: „Þessa sex mæla byggs gaf hann mér, því að hann sagði: „Þú mátt ekki fara heim til tengdamóður þinnar með tvær hendur tómar.“

¹⁸ Þá sagði Naomí: „Ver þú nú kyrr, dóttir mín, uns þú fréttir, hvernig málum lýkur, því að maðurinn mun ekki hætta fyrr en hann leiðir þetta mál til lykta í dag.“

4:1 Bóas gekk upp í borgarhlíðið og settist þar. Þá bar svo við, að lausnarmaðurinn gekk fram hjá, sá er Bóas hafði talað um. Bóas sagði: „Kom þú og sestu hér, þú þarna!“ Og hann sneri þangað og settist niður.

² Þá tók hann tíu menn af öldungum borgarinnar og sagði: „Setjist hér!“ Og þeir settust niður.

³ Síðan sagði hann við lausnarmanninn: „Akurland það, er Elimelek frændi okkar átti, hefir Naomí seld, sú sem heim er komin úr Móabslandi.

⁴ Og ég hugsaði, að ég skyldi láta þig vita það og segja: „Kaup það nú í viðurvist þeirra, er hér eru, og í viðurvist öldunga fólks míns.“ Ef þú vilt leysa, þá leystu. En ef þú vilt ekki leysa, þá segðu mér frá því, svo að ég viti það. Því að enginn er til, sem getur leyst, nema þú, og ég eftir þig.“ Hinn sagði: „Ég ætla að leysa.“

⁵ Þá sagði Bóas: „Um leið og þú kaupir landið af Naomí, hefir þú og keypt Rut hina móabítísku, ekkju hins framliðna, til þess að reisa nafn hins framliðna á arfleifð hans.“

⁶ Þá sagði lausnarmaðurinn: „Ég get ekki leyst það handa mér, því að þá kynni ég að spilla arfleifð minni. Leys þú handa þér það, sem ég átti að leysa, því að ég get ekki leyst það.“

⁷ Það var fyrrum síður í Ísrael við endurlausn og skipti, er menn vildu staðfesta allar gjörðir, að annar tók af

sér skoínn og fékk hinum. Þetta var vottfesting í Ísrael.

⁸ Þá sagði lausnarmaðurinn við Bóas: "Kaup þú það handa þér!" og tók af sér skoínn.

⁹ Bóas sagði við öldungana og allt fólkið: "Þér eruð í dag vottar að því, að ég hefi keypt af Naomí allt það, sem Elimelek átti, svo og allt það, sem þeir Kiljón og Mahlón áttu.

¹⁰ Einnig hefi ég keypt Rut hina móabitísku, ekkju Mahlóns, mér að konu, til þess að reisa nafn hins framlíðna á arfleifð hans, svo að nafn hins framlíðna upprættist eigi meðal bræðra hans og úr borgarhlíði hans. Þér eruð vottar þess í dag."

¹¹ Þá sagði allt fólkið, sem var í hlíðinu, og öldungarnir: "Vér erum vottar að því. Drottinn gjöri konuna, sem í hús þitt kemur, slíka sem þær voru Rakel og Lea, er báðar reistu Ísraels hús. Veitist þér vald í Efrata og verðir þú frægur í Betlehem.

¹² Og verði hús þitt sem hús Peres, sem Tamar fæddi Júda, fyrir afsprengi það, sem Drottinn gefur þér við þessari ungu konu."

¹³ Síðan gekk Bóas að eiga Rut, og hún varð kona hans. Og hann gekk inn til hennar, og Drottinn veitti henni getnað, og ól hún son.

¹⁴ Þá sögðu konurnar við Naomí: "Lofaður sé Drottinn, sem eigi hefir látið þig bresta lausnarmann í dag, svo að nafn hans mun nefnt verða í Ísrael.

¹⁵ Hann mun verða huggun þín og ellistöð, því að tengdadóttir þín, sem elskar þig, hefir alið hann, hún, sem er þér betri en sjö synir."

¹⁶ Naomí tók barnið og lagði það á skaut sér og varð föstra þess.

¹⁷ Og grannkonurnar gáfu honum nafn og sögðu: "Naomí er fæddur sonur!" og nefndu hann Óbeð. Hann var faðir Ísai, föður Davíðs.

¹⁸ Þetta er ættartala Peres: Peres gat Hesron,

¹⁹ og Hesron gat Ram, og Ram gat Amminadab,

²⁰ og Amminadab gat Nakson, og Nakson gat Salmón,

²¹ og Salmón gat Bóas, og Bóas gat Óbeð,

²² og Óbeð gat Ísai, og Ísai gat Davíð.

1:1 Maður er nefndur Elkana. Hann var frá Ramataim-Sófim, frá Efraímfjöllum; hann var sonur Jeróhams Elihúsonar, Tóhúsonar, Súfssonar Efraímíta.

1:1 Now there was a certain man of Ramathaim-zophim, of the hill-country of Ephraim, and his name was Elkanah, the son of Jeroham, the son of Elihu, the son of Tohu, the son of Zuph, an Ephraimite:

1:2 Elkana átti tvær konur. Hét önnur Hanna, en hin Peninna. Peninna átti börn, en Hanna átti engin börn.

1:2 and he had two wives; the name of the one was Hannah, and the name of other Peninnah: and Peninnah had children, but Hannah had no children.

1:3 Þessi maður fór á ári hverju úr borg sinni til þess að biðjast fyrir og til þess að fara Drottni allsherjar fórnir í Siló. En þar voru báðir synir Eli, Hofní og Pinehas, prestar Drottins.

1:3 And this man went up out of his city from year to year to worship and to sacrifice unto Yahwe of hosts in Shiloh. And the two sons of Eli, Hophni and Phinehas, priests unto Yahwe, were there.

1:4 Í hvert sinn er Elkana fórnaði, þá gaf hann Peninnu, konu sinni, og öllum sonum hennar og dætrum sinn hlut hverju.

1:4 And when the day came that Elkanah sacrificed, he gave to Peninnah his wife, and to all her sons and her daughters, portions:

1:5 Hann gaf Hönnu ekki nema einn hlut, þótt hann elskaði hana, en Drottinn hafði lokað móðurkviði hennar.

1:5 but unto Hannah he gave a double portion; for he loved Hannah, but Yahwe had shut up her womb.

1:6 Elja hennar skapraunaði henni einnig til þess að reita hana til reiði, af því að Drottinn hafði lokað móðurkviði hennar.

1:6 And her rival provoked her sore, to make her fret, because Yahwe had shut up her womb.

1:7 Svo gjörði Elkana ár eftir ár, í hvert skipti sem þau fóru upp til húss Drottins, og þannig skapraunaði hún henni. Hanna grét og neytti eigi matar.

1:7 And as he did so year by year, when she went up to the house of Yahwe, so she provoked her; therefore she wept, and did not eat.

1:8 Þá sagði Elkana, maður hennar, við hana: "Hanna, hví grætur þú og hví neytir þú eigi matar og hví liggur svo illa á þér? Er ég þér ekki betri en tíu synir?"

1:8 And Elkanah her husband said unto her, Hannah, why weepest thou? and why eatest thou not? and why is thy heart grieved? am not I better to thee than ten sons?

1:9 Og Hanna stóð upp, þá er þau höfðu etið í Siló og þá er þau höfðu drukkíð. En Eli prestur sat á stól við dyrastafinn á musterí Drottins.

1:9 So Hannah rose up after they had eaten in Shiloh, and after they had drunk. Now Eli the priest was sitting upon his seat by the door-post of the temple of Yahwe.

1:10 Hanna var sárhrygg. Hún bað til Drottins og grét mjög.

1:10 And she was in bitterness of soul, and prayed unto Yahwe, and wept sore.

1:11 gjörði heit og mælti: "Drottinn allsherjar! Ef þú litur á cymd ambáttar þinnar og minnst mín og gleymir eigi ambátt þinni og gefur ambátt þinni son, þá skal ég gefa hann Drottni alla daga ævi hans, og eigi skal rakhnifur

koma á höfuð honum."

1:11 And she vowed a vow, and said, O Yahwe of hosts, if thou wilt indeed look on the affliction of thy handmaid, and remember me, and not forget thy handmaid, but wilt give unto thy handmaid a man-child, then I will give him unto Yahwe all the days of his life, and there shall no razor come upon his head.

1:12 Er hún gjörði lengi bæn sína fyrir augliti Drottins, og Eli tók eftir munni hennar. -

1:12 And it came to pass, as she continued praying before Yahwe, that Eli marked her mouth.

1:13 en Hanna mæltist fyrir í hljóði; bærðust aðeins varirnar, en rödd hennar heyrðist ekki -, þá hélt Eli, að hún væri drukkín.

1:13 Now Hannah, she spake in her heart; only her lips moved, but her voice was not heard: therefore Eli thought she had been drunken.

1:14 Þá sagði Eli við hana: "Hversu lengi ætlar þú að láta sjá þig drukkna? Láttu vímunu renna af þér!"

1:14 And Eli said unto her, How long wilt thou be drunken? put away thy wine from thee.

1:15 Hanna svaraði og sagði: "Nei, herra minn, ég er kona með hryggð í hjarta. Vin hefi ég ekki drukkíð né áfengan drykk, en ég hefi úthellt hjarta minnu fyrir Drottni.

1:15 And Hannah answered and said, No, my lord, I am a woman of a sorrowful spirit: I have drunk neither wine nor strong drink, but I poured out my soul before Yahwe.

1:16 Ætla þú eigi, að ambátt þín sé afhrak, því að af mínum mikla harmi og trega hefi ég talað hingað til."

1:16 Count not thy handmaid for a wicked woman; for out of the abundance of my complaint and my provocation have I spoken hitherto.

1:17 Eli svaraði og sagði: "Far þú í friði. Ísraels Guð mun veita þér það, er þú hefir beðið hann um."

1:17 Then Eli answered and said, Go in peace; and the God of Israel grant thy petition that thou hast asked of him.

1:18 Hanna mælti: "Ó að ambátt þín mætti finna náð í augum þínum!" Síðan fór konan leiðar sinnar og mataðist og var eigi framar með döpru bragði.

1:18 And she said, Let thy handmaid find favor in thy sight. So the woman went her way, and did eat; and her countenance was no more sad.

1:19 Morguninn eftir risu þau árla og gjörðu bæn sína fyrir augliti Drottins, sneru síðan aftur og komu heim til Rama. Og Elkana kenndi Hönnu konu sinnar, og Drottinn minntist hennar.

1:19 And they rose up in the morning early, and worshipped before Yahwe, and returned, and came to their house to Ramah: and Elkanah knew Hannah his wife; and Yahwe remembered her.

1:20 Og er ár var liðið, hafði Hanna orðið þunguð og alið son, og hún nefndi hann Samúel, "því að ég hefi beðið Drottín um hann."

1:20 And it came to pass, when the time was come about, that Hannah conceived, and bare a son; and she called his name Samuel, *saying*, Because I have asked him of Yahwe.

1:21 Elkana fór nú með alla fjölskyldu sína til þess að fara Drottni hina árlegu förn og áheiti sitt.

1:21 And the man Elkanah, and all his house, went up to offer unto Yahwe the yearly sacrifice, and his vow.

1:22 En Hanna fór ekki, heldur sagði við mann sinn: "Ég fer ekki fyrr en sveinninn er vaninn af brjósti. Þá fer ég með hann, svo að hann birtist fyrir augliði Drottins og verði þar ávallt upp frá því."

1:22 But Hannah went not up; for she said unto her husband, *I will not go up* until the child be weaned; and then I will bring him, that he may appear before Yahwe, and there abide for ever.

1:23 Elkana, maður hennar, sagði við hana: "Gjör þú sem þér vel líkar. Ver þú kyrr heima, uns þú hefir vanið hann af brjósti. Drottinn láti aðeins orð þín rætast." Síðan var konan kyrr heima og hafði son sinn á brjósti, uns hún vandi hann af.

1:23 And Elkanah her husband said unto her, Do what seemeth thee good; tarry until thou have weaned him; only Yahwe establish his word. So the woman tarried and gave her son suck, until she weaned him.

1:24 En er hún hafði vandið hann af brjósti, fór hún með hann og hafði með sér þriggja ára gamalt naut og eina efu mjöls og legil vins. Og hún fór með hann í hús Drottins í Siló. En sveinninn var þá ungur.

1:24 And when she had weaned him, she took him up with her, with three bullocks, and one ephah of meal, and a bottle of wine, and brought him unto the house of Yahwe in Shiloh: and the child was young.

1:25 Þau slátruðu nautinu og fóru með sveininn til Eli.

1:25 And they slew the bullock, and brought the child to Eli.

1:26 Og hún sagði: "Heyr, herra minn! Svo sannarlega sem þú lifir, herra minn, er ég kona sú, er stóð hér hjá þér til þess að gjöra bæn mína til Drottins.

1:26 And she said, Oh, my lord, as thy soul liveth, my lord, I am the woman that stood by thee here, praying unto Yahwe.

1:27 Um svein þennan gjörði ég bæn mína, og Drottinn veitti mér bæn mína, sem ég bað hann um.

1:27 For this child I prayed; and Yahwe hath given me my petition which I asked of him:

1:28 Fyrir því vil ég og ljá Drottni hann. Svo lengi sem hann lifir, skal hann vera Drottni léður." Og þau féllu þar fram fyrir Drottin.

1:28 therefore also I have granted him to Yahwe; as long as he liveth he is granted to Yahwe. And he worshipped Yahwe there.

2:1 Hanna gjörði bæn sína og mælti: Hjarta mitt fagnar í Drottni, horn mitt er hátt upp hafið fyrir fullkíngi Guðs míns. Munnur minn er upp lokinn gegn óvinum mínum, því að ég gleðst yfir þinni hjálp.

2:1 And Hannah prayed, and said: My heart exulteth in Yahwe; My horn is exalted in Yahwe; My mouth is enlarged over mine enemies; Because I rejoice in thy salvation.

2:2 Enginn er heilagur sem Drottinn, því að enginn er til nema þú, ekkert hjarg er til sem vor Guð.

2:2 There is none more so exceeding proudly; Let not arrogancy come out of your mouth; For Yahwe is a God of knowledge, And by him actions are weighed.

2:3 Mælið eigi án afláts drambyrói, ósvifni komi eigi út af munni yðar. Því að Drottinn er Guð, sem allt veit, og af honum eru verkin vegin.

2:3 Talk no more so exceeding proudly; Let not arrogancy come out of your mouth; For Yahwe is a God of knowledge, And by him actions are weighed.

2:4 Bogi kappanna er sundur brotinn, en máttfarnir menn gyðrast styrkleika.

2:4 The bows of the mighty men are broken; And they that stumbled are girded with strength.

2:5 Mettir leigja sig fyrir brauð, en hungraðir njóta hvíldar. Öbyrjan fæðir jafnvel sjö, en margra barna móðirin mornar og þornar.

2:5 They that were full have hired out themselves for bread; And they that were hungry have ceased to *hunger*. Yea, the barren hath borne seven; And she that hath many children languisheth.

2:6 Drottinn deyðir og lifgar, færir til Heljar niður og leiðir upp þaðan.

2:6 Yahwe killeth, and maketh alive: He bringeth down to Sheol, and bringeth up.

2:7 Drottinn gjörir fátækan og ríkan, niðurlægir og upphefur.

2:7 Yahwe maketh poor, and maketh rich: He bringeth low, he also lifteth up.

2:8 Hann reisir hinn litilmótlega úr duftinu, lyftir hinum snauða upp úr skarninu, leiðir þá til sætis hjá þjóðhöfðingjum og setur þá á tignarstól. Því að Drottni heyra stólpar jarðarinnar, á þá setti hann jarðrikið.

2:8 He raiseth up the poor out of the dust, He lifteth up the needy from the dunghill, To make them sit with princes, And inherit the throne of glory: For the pillars of the earth are Yahwe's, And he hath set the world upon them.

2:9 Fætur sinna guðhræddu varðveitir hann, en hinir guðlausu farast í myrkri, því að fyrir eigin mátt sigrar enginn.

2:9 He will keep the feet of his holy ones; But the wicked shall be put to silence in darkness; For by strength shall no man prevail.

2:10 Þeir sem berjast móti Drottni, verða sundur molaðir, hann lætur þrumur af himni koma yfir þá. Drottinn dæmir endimörk jarðarinnar. Hann veitir kraft konungi sínum og lyftir upp horni síns smurða.

2:10 They that strive with Yahwe shall be broken to pieces; Against them will he thunder in heaven: Yahwe will judge the ends of the earth; And he will give strength unto his king, And exalt the horn of his anointed.

2:11 Síðan fór Elkana heim til sín í Rama, en sveinninn gegndi þjónustu Drottins hjá Eli presti.

2:11 And Elkanah went to Ramah to his house. And the child did minister unto Yahwe before Eli the priest.

2:12 Synir Eli voru hrakmenn. Þeir skeyttu ekki um Drottin.

2:12 Now the sons of Eli were base men; they knew not Yahwe.

2:13 né hvað prestinum bar með réttu af hálfu lýðsins. Hvenær sem einhver færði sláturförn, þá kom sveinn prestsins, meðan verið var að sjóða kjötið, með þritenntan fork í hendinni

2:13 And the custom of the priests with the people was, that, when any man offered sacrifice, the priest's servant came, while the flesh was boiling, with a flesh-hook of three teeth in his hand;

2:14 og rak hann ofan í ketilinn, eða pottinn eða suðupönnuna eða grýtuna, og allt sem upp kom á forkinum, það tók presturinn handa sér. Svo fóru þeir með alla Ísraelsmenn, sem komu þangað til Siló.

2:14 and he struck it into the pan, or kettle, or caldron, or pot; all that the flesh-hook brought up the priest took therewith. So they did in Shiloh unto all the Israelites that came thither.

2:15 Meira að segja, áður en fitan var brennd, kom sveinn prestsins og sagði við þann, sem fórnaði: "Gef mér kjöt til þess að steikja handa prestinum. Hann vill ekki taka við soðnu kjöti af þér, heldur hráu."

2:15 Yea, before they burnt the fat, the priest's servant came, and said to the man that sacrificed, Give flesh to roast for the priest; for he will not have boiled flesh of thee, but raw.

2:16 Segði maðurinn þá við hann: "Fyrst verður þó að brenna fituna; tak síðan slíkt er þú girnist!" Þá svaraði hann: "Nei, heldur skalt þú gefa það nú þegar, ella mun ég taka það með valdi."

2:16 And if the man said unto him, They will surely burn the fat first, and then take as much as thy soul desireth; then he would say, Nay, but thou shalt give it me now: and if not, I will take it by force.

2:17 Synd hinna ungu manna var mjög mikil frammi fyrir Drottni, því að þeir litilsvirtu förn Drottins.

2:17 And the sin of the young men was very great before Yahwe; for the men despised the offering of Yahwe.

2:18 En Samúel gegndi þjónustu frammi fyrir Drottni sem ungur sveinn, skryddur línhökli.

2:18 But Samuel ministered before Yahwe, being a child, girded with a linen ephod.

2:19 Og móðir hans var vön að gjöra honum lítinn möttul og færði honum hann á ári hverju, þá er hún kom með manni sínum til þess að fara hina árlegu förn.

2:19 Moreover his mother made him a little robe, and brought it to him from year to year, when she came up with her husband to offer the yearly sacrifice.

2:20 Þá blessaði Eli Elkana og konu hans og sagði: "Drottinn gefi þér afkvæmi við þessari konu í stað hans,

er léður var Drottnei." Síðan fóru þau heim til sín.

2:20 And Eli blessed Elkanah and his wife, and said, Yahwe give thee seed of this woman for the petition which was asked of Yahwe. And they went unto their own home.

2:21 Og Drottinn vitjaði Hönnu, og hún varð þunguð og fæddi þrjá sonu og tvær dætur. En sveinninn Samúel óx upp hjá Drottnei.

2:21 And Yahwe visited Hannah, and she conceived, and bare three sons and two daughters. And the child Samuel grew before Yahwe.

2:22 Eli gjörðist mjög gamall og heyrði allt um það, hvernig synir hans fóru með allan Ísrael og að þeir legðust með konum þeim, sem gegndu þjónustu við dyr samfundatjaldsins.

2:22 Now Eli was very old; and he heard all that his sons did unto all Israel, and how that they lay with the women that did service at the door of the tent of meeting.

2:23 Og hann sagði við þá: "Hvers vegna hegðði þið ykkur svo? Því að ég hefi heyrt allan þennan lýð tala um illt athæfi ykkar.

2:23 And he said unto them, Why do ye such things? for I hear of your evil dealings from all this people.

2:24 Eigi má svo vera, synir mínir! Það er ekki fallegur orðrómur, sem ég heyrir lýð Drottins vera að breiða út.

2:24 Nay, my sons; for it is no good report that I hear: ye make Yahwe's people to transgress.

2:25 Syndgi maður á móti öðrum manni, þá sker Guð úr, en syndgi maður móti Drottnei, hver má þá biðja honum líknar?" En þeir hlýddu ekki orðum föður síns, því að Drottinn vildi deyða þá.

2:25 If one man sin against another, God shall judge him; but if a man sin against Yahwe, who shall entreat for him? Notwithstanding, they hearkened not unto the voice of their father, because Yahwe was minded to slay them.

2:26 En sveinninn Samúel óx og þroskaðist og varð æ þekkari bæði Drottnei og mönnum.

2:26 And the child Samuel grew on, and increased in favor both with Yahwe, and also with men.

2:27 Guðsmaður einn kom til Eli og sagði við hann: "Svo segir Drottinn: Ég opinberaði mig ættmönnum föður þíns, þá er þeir heyrðu til húsi Faraós í Egyptalandi.

2:27 And there came a man of God unto Eli, and said unto him, Thus saith Yahwe, Did I reveal myself unto the house of thy father, when they were in Egypt in bondage to Pharaoh's house?

2:28 og ég valdi mér þá fyrir presta úr öllum ættkvíslum Ísraels, til þess að þeir gengju upp að altari mínu til að færa reykelisstörn og bæru hökul frammi fyrir mér, og ég hefi gefið húsi föður þíns allar eldförnir Ísraelsmanna.

2:28 and did I choose him out of all the tribes of Israel to be my priest, to go up unto mine altar, to burn incense, to wear an ephod before me? and did I give unto the house of

thy father all the offerings of the children of Israel made by fire?

2:29 Hvers vegna fótum troðið þér sláturförnir mínar og matförnir, sem ég hefi fyrirskipað í bústað mínum? Og þú metur sonu þína meira en mig, er þér feitið yður á hinu besta af öllum förnum Ísraels, lýðs míns!

2:29 Wherefore kick ye at my sacrifice and at mine offering, which I have commanded in my habitation, and honorest thy sons above me, to make yourselves fat with the chiefest of all the offerings of Israel my people?

2:30 Fyrir því segir Drottinn, Ísraels Guð: Ég hefi sagt: Þitt hús og hús föður þíns skal ganga fyrir augliti mínu eilíflega.' En nú segir Drottinn: Það sé fjarri mér. Því að ég heiðra þá, sem mig heiðra, en þeir, sem fyrirrita mig, munu til skammar verða.

2:30 Therefore Yahwe, the God of Israel, saith, I said indeed that thy house, and the house of thy father, should walk before me for ever: but now Yahwe saith, Be it far from me; for them that honor me I will honor, and they that despise me shall be lightly esteemed.

2:31 Sjá, þeir tímar munu koma, að ég sundurbryt arm þinn og arm ættar þinnar, svo að enginn verður gamall í húsi þínu.

2:31 Behold, the days come, that I will cut off thine arm, and the arm of thy father's house, that there shall not be an old man in thy house.

2:32 Og þú munt sjá ofsjónum yfir þeirri farsæld, sem Ísrael mun hlótast, og aldrei framar skal nokkur verða gamall í húsi þínu.

2:32 And thou shalt behold the affliction of my habitation, in all the wealth which God shall give Israel; and there shall not be an old man in thy house for ever.

2:33 En einum af þínum vil ég eigi útrýma frá altari mínu. En ég mun láta augu þín daprast og sálu þína örmagnast, og öll viðkoma húss þíns skal falla fyrir sverði manna.

2:33 And the man of thine, whom I shall not cut off from mine altar, shall be to consume thine eyes, and to grieve thy heart; and all the increase of thy house shall die in the flower of their age.

2:34 Og þetta skal vera þér merkið, sem koma mun fram á báðum sonum þínum, Hofni og Pinehas: Á sama degi munu þeir báðir deyja.

2:34 And this shall be the sign unto thee, that shall come upon thy two sons, on Hophni and Phinehas: in one day they shall die both of them.

2:35 En ég mun skipa mér til handa trúan prest, og hann mun gjöra að mínum vilja og mínu skapi. Honum mun ég reisa stöðugt hús, og hann skal ganga fyrir augliti míns smurða alla daga.

2:35 And I will raise me up a faithful priest, that shall do according to that which is in my heart and in my mind: and I will build him a sure house; and he shall walk before mine anointed for ever.

2:36 Þá mun það verða, að hver sá, sem eftir er í húsi þínu, mun koma til að lúta honum til þess að fá

smáskilding eða brauðhleif, og segja: „Kom þú mér niður við eitthvert prestsembættið, svo að ég fái brauðbíta að eta."

2:36 And it shall come to pass, that every one that is left in thy house shall come and bow down to him for a piece of silver and a loaf of bread, and shall say, Put me, I pray thee, into one of the priests' offices, that I may eat a morsel of bread.

3:1 Sveinninn Samúel gegndi þjónustu Drottins hjá Eli. Orð frá Drottnei var sjaldgaft á þeim dögum, vitranir voru þá fátíðar.

3:1 And the child Samuel ministered unto Yahwe before Eli. And the word of Yahwe was precious in those days; there was no frequent vision.

3:2 Þá bar svo til einn dag, að Eli svaf á sínum vanalega stað. En augu hans voru tekin að daprast, svo að hann var hættur að sjá.

3:2 And it came to pass at that time, when Eli was laid down in his place (now his eyes had begun to wax dim, so that he could not see),

3:3 og enn var ekki slökknad á Guðs lampa, en Samúel svaf í musteri Drottins, þar sem Guðs örk var.

3:3 and the lamp of God was not yet gone out, and Samuel was laid down to sleep, in the temple of Yahwe, where the ark of God was;

3:4 Þá kallaði Drottinn á Samúel. Hann svaraði: "Hér er ég."

3:4 that Yahwe called Samuel; and he said, Here am I.

3:5 Og hann hljóp til Eli og sagði: "Hér er ég, því að þú kallaðir á mig." En Eli sagði: "Ég hefi ekki kallað. Far þú aftur að sofa." Fór hann þá og lagðist til svefns.

3:5 And he ran unto Eli, and said, Here am I; for thou calledst me. And he said, I called not; lie down again. And he went and lay down.

3:6 En Drottinn kallaði enn að nýju: "Samúel!" Og Samúel reis upp og fór til Eli og sagði: "Hér er ég, því að þú kallaðir á mig." En hann sagði: "Ég hefi ekki kallað, sonur minn. Leggst þú aftur til svefns."

3:6 And Yahwe called yet again, Samuel. And Samuel arose and went to Eli, and said, Here am I; for thou calledst me. And he answered, I called not, my son; lie down again.

3:7 En Samúel þekkti ekki enn Drottin, og honum hafði ekki enn birst orð frá Drottnei.

3:7 Now Samuel did not yet know Yahwe, neither was the word of Yahwe yet revealed unto him.

3:8 Þá kallaði Drottinn enn á Samúel, í þriðja skiptið. Og hann reis upp og fór til Eli og sagði: "Hér er ég, því að þú kallaðir á mig." Þá skildi Eli, að það var Drottinn, sem var að kalla á sveininn.

3:8 And Yahwe called Samuel again the third time. And he arose and went to Eli, and said, Here am I; for thou calledst me. And Eli perceived that Yahwe had called the child.

3:9 Fyrir því sagði Eli við Samúel: "Far þú og leggstu til svefns, og verði nú á þig kallað. Þá svara þú: 'Tala þú, Drottinn, því að þjónn þinn heyrir.'" Fór Samúel þá og lagðist til svefns á sínum stað.

3:9 Therefore Eli said unto Samuel, Go, lie down: and it shall be, if he call thee, that thou shalt say, Speak, Yahwe; for thy servant heareth. So Samuel went and lay down in his place.

3:10 Þá kom Drottinn og gekk fram og kallaði sem hin fyrri skiptin: "Samúel! Samúel!" Og Samúel svaraði: "Tala þú, því að þjónn þinn heyrir."

3:10 And Yahwe came, and stood, and called as at other times, Samuel, Samuel. Then Samuel said, Speak; for thy servant heareth.

3:11 Drottinn mælti þá við Samúel: "Þá hluti mun ég gjöra í Ísrael, að óma mun fyrir báðum eyrum allra þeirra, er það heyra."

3:11 And Yahwe said to Samuel, Behold, I will do a thing in Israel, at which both the ears of every one that heareth it shall tingle.

3:12 Á þeim degi mun ég láta fram koma á Eli allt það, er ég hefi talað um hús hans - frá upphafi til enda.

3:12 In that day I will perform against Eli all that I have spoken concerning his house, from the beginning even unto the end.

3:13 Því að ég hefi kunngjört honum, að ég muni dæma hús hans að eilífu vegna misgjörðar þeirrar, er honum var kunn, að synir hans leiddu bölvun yfir sig, og þó hafði hann ekki taum á þeim.

3:13 For I have told him that I will judge his house for ever, for the iniquity which he knew, because his sons did bring a curse upon themselves, and he restrained them not.

3:14 Og fyrir því hefi ég svarið húsi Eli: Sannlega skal eigi verða friðþægt fyrir misgjörð Eli húss með sláturförn eða matforn að eilífu."

3:14 And therefore I have sworn unto the house of Eli, that the iniquity of Eli's house shall not be expiated with sacrifice nor offering for ever.

3:15 Lá Samúel nú kyrr allt til morguns. Og um morguninn reis hann árla og lauk upp dyrunum á húsi Drottins. En Samúel þorði ekki að segja Eli frá sýninni.

3:15 And Samuel lay until the morning, and opened the doors of the house of Yahwe. And Samuel feared to show Eli the vision.

3:16 Eli kallaði á Samúel og sagði: "Samúel, sonur minn!" Hann svaraði: "Hér er ég."

3:16 Then Eli called Samuel, and said, Samuel, my son. And he said, Here am I.

3:17 Eli sagði: "Hvað var það, sem hann talaði við þig? Leyndu mig því ekki. Guð láti þig gjalda þess nú og síðar, ef þú leynir mig nokkru af því, sem hann talaði við þig."

3:17 And he said, What is the thing that Yahwe hath spoken unto thee? I pray thee, hide it not from me: God do so to thee, and more also, if thou hide anything from me of all the things that he spake unto thee.

3:18 Þá sagði Samúel honum allt saman og leyndi hann engu. En Eli sagði: "Hann er Drottinn. Gjöri hann það, sem honum þóknast!"

3:18 And Samuel told him every whit, and hid nothing from him. And he said, It is Yahwe: let him do what seemeth him good.

3:19 Samúel óx, og Drottinn var með honum og lét ekkert af því, er hann hafði boðað, falla til jarðar.

3:19 And Samuel grew, and Yahwe was with him, and did let none of his words fall to the ground.

3:20 Og allur Ísrael frá Dan til Beerseba kannaðist við, að Samúel væri falið að vera spámaður Drottins.

3:20 And all Israel from Dan even to Beerseba knew that Samuel was established to be a prophet of Yahwe.

3:21 Og Drottinn hélt áfram að birtast í Siló, og Drottinn opinberaðist Samúel í Siló með orði sínu.

3:21 And Yahwe appeared again in Shiloh; for Yahwe revealed himself to Samuel in Shiloh by the word of Yahwe.

4:1 Orð Samúels kom til alls Ísraels. Og Ísrael fór í móti Filistum til hernaðar, og settu þeir herbúðir sínar hjá Ebeneser, en Filistar settu herbúðir sínar hjá Afek.

4:1 And the word of Samuel came to all Israel. Now Israel went out against the Philistines to battle, and encamped beside Ebenezer: and the Philistines encamped in Aphek.

4:2 Og Filistar fylktu liði sínu gegn Ísrael, og hallaðist bardaginn: Ísrael beið ósigur fyrir Filistum, og þeir felldu í valinn á vígvellinum um fjögur þúsund manns.

4:2 And the Philistines put themselves in array against Israel: and when they joined battle, Israel was smitten before the Philistines; and they slew of the army in the field about four thousand men.

4:3 Og er lýðurinn kom aftur í herbúðirnar, þá sögðu öldungar Ísraels: "Hví hefir Drottinn látið oss biða ósigur í dag fyrir Filistum? Vér skulum sækja sáttmálsörk Drottins til Siló, og þegar hún er komin hér meðal vor, mun hún frelsa oss af hendi óvina vorra."

4:3 And when the people were come into the camp, the elders of Israel said, Wherefore hath Yahwe smitten us to-day before the Philistines? Let us fetch the ark of the covenant of Yahwe out of Shiloh unto us, that it may come among us, and save us out of the hand of our enemies.

4:4 Þá sendi lýðurinn menn til Siló, og þeir tóku þaðan sáttmálsörk Drottins allsherjar, hans sem situr uppi yfir kerúbunum. Báðir synir Eli, þeir Hofní og Pinehas, fóru með sáttmálsörk Guðs.

4:4 So the people sent to Shiloh; and they brought from thence the ark of the covenant of Yahwe of hosts, who sitteth above the cherubim: and the two sons of Eli, Hophni and Phinehas, were there with the ark of the covenant of God.

4:5 En þegar sáttmálsörk Drottins kom í herbúðirnar, þá laust allur Ísrael upp

svo miklu fagnaðarópi, að jörðin dundi.

4:5 And when the ark of the covenant of Yahwe came into the camp, all Israel shouted with a great shout, so that the earth rang again.

4:6 Þegar Filistar heyrðu óminn af fagnaðarópinu, sögðu þeir: "Hvað merkir þetta glymjandi fagnaðaróp í herbúðum Hebraa?" Og er þeir urðu þess visir, að örk Drottins væri komin í herbúðirnar.

4:6 And when the Philistines heard the noise of the shout, they said, What meaneth the noise of this great shout in the camp of the Hebrews? And they understood that the ark of Yahwe was come into the camp.

4:7 Þá urðu þeir skelkaðir, því að þeir hugsuðu: "Guð er kominn til þeirra í herbúðirnar," og sögðu: "Vei oss, því að slíkt hefir aldrei áður til borið!"

4:7 And the Philistines were afraid, for they said, God is come into the camp. And they said, Woe unto us! for there hath not been such a thing heretofore.

4:8 Vei oss! Hver mun frelsa oss af hendi þessara voldugu guða? Það voru þessir guðir, semustu Egypta með alls konar plágum í eyðimörkinni.

4:8 Woe unto us! who shall deliver us out of the hand of these mighty gods? these are the gods that smote the Egyptians with all manner of plagues in the wilderness.

4:9 Herðið ykkur upp og verið menn. Filistar, svo að þér verðið ekki ánaudugir Hebreum, eins og þeir hafa verið yður ánaudugir. Verið því menn og berjst!"

4:9 Be strong, and quit yourselves like men, O ye Philistines, that ye be not servants unto the Hebrews, as they have been to you: quit yourselves like men, and fight.

4:10 Og Filistar börðust, og Ísrael hafði ósigur, og þeir flýðu, hver heim til sín. Og mannfallið var mjög mikið: féllu af Ísrael þrjátíu þúsundir fótgangandi manna.

4:10 And the Philistines fought, and Israel was smitten, and they fled every man to his tent: and there was a very great slaughter; for there fell of Israel thirty thousand footmen.

4:11 Og Guðs örk var tekin, og báðir synir Eli, þeir Hofní og Pinehas, létu lífið.

4:11 And the ark of God was taken; and the two sons of Eli, Hophni and Phinehas, were slain.

4:12 Benjamíníti nokkur hljóp úr orustunni og kom til Siló þennan sama dag í rifnum klæðum og með mold á höfði sér.

4:12 And there ran a man of Benjamin out of the army, and came to Shiloh the same day, with his clothes rent, and with earth upon his head.

4:13 Og er hann kom, sjá, þá sat Eli á stól við hliðið og starði út á veginn, því að hann var hugsjúkur um örk Guðs. Og er maðurinn kom að segja þessi tíðindi í borginni, þá tók öll borgin að kveina.

4:13 And when he came, lo, Eli was sitting upon his seat by the wayside watching; for his heart trembled for the ark of God. And

when the man came into the city, and told it, all the city cried out.

4:14 En er Eli heyrði óminn af harmakveininu, sagði hann: "Hvað merkir þessi háreysti?" Og maðurinn hraðaði sér og kom og sagði Eli tíðindin.

4:14 And when Eli heard the noise of the crying, he said, What meaneth the noise of this tumult? And the man hastened, and came and told Eli.

4:15 En Eli var níutíu og átta ára gamall og augu hans stíðnuð, svo að hann mátti ekki sjá.

4:15 Now Eli was ninety and eight years old; and his eyes were set, so that he could not see.

4:16 Og maðurinn sagði við Eli: "Ég kem úr orustunni, ég flýði í dag úr orustunni." Þá sagði Eli: "Hvernig hefir það gengið, sonur minn?"

4:16 And the man said unto Eli, I am he that came out of the army, and I fled to-day out of the army. And he said, How went the matter, my son?

4:17 Maðurinn, sem tíðindin flutti, svaraði og mælti: "Ísrael er flúinn fyrir Filistum, og líka var mikið mannfall meðal fólksins, og einnig eru báðir synir þínir, þeir Hofní og Pinehas, dauðir, og Guðs örk er tekin."

4:17 And he that brought the tidings answered and said, Israel is fled before the Philistines, and there hath been also a great slaughter among the people, and thy two sons also, Hophni and Phinehas, are dead, and the ark of God is taken.

4:18 En er hann nefndi Guðs örk, þá féll Eli aftur á bak úr stólnum við hliðið og hálsbrótnaði, og varð það hans bani, því að hann var gamall maður og þungur. En hann hafði verið dómari í Ísrael í fjörutín ár.

4:18 And it came to pass, when he made mention of the ark of God, that Eli fell from off his seat backward by the side of the gate; and his neck brake, and he died: for he was an old man, and heavy. And he had judged Israel forty years.

4:19 Tengdadóttir hans, kona Pinehasar, var þunguð og komin að falli, og er hún heyrði tíðindin, að Guðs örk væri tekin og tengdafaðir hennar og maður dauðir, þá hné hún niður og fæddi, því að jóðsóttin kom yfir hana.

4:19 And his daughter-in-law, Phinehas' wife, was with child, near to be delivered: and when she heard the tidings that the ark of God was taken, and that her father-in-law and her husband were dead, she bowed herself and brought forth; for her pains came upon her.

4:20 En er hún var komin í dauðann, sögðu konurnar, er yfir henni stóðu: "Óttast ekki, því að þú hefir son fætt." En hún svaraði engu og gaf því engan gaum.

4:20 And about the time of her death the women that stood by her said unto her, Fear not; for thou hast brought forth a son. But she answered not, neither did she regard it.

4:21 heldur nefndi sveininn Íkabód og sagði: "Horfin er vegsemdin frá Ísrael"

- vegna þess að Guðs örk var tekin, og vegna tengdafaður síns og manns síns.

4:21 And she named the child Ichabod, saying, The glory is departed from Israel; because the ark of God was taken, and because of her father-in-law and her husband.

4:22 Hún sagði: "Horfin er vegsemdin frá Ísrael, því að Guðs örk er tekin."

4:22 And she said, The glory is departed from Israel; for the ark of God is taken.

5:1 Filistar höfðu tekið Guðs örk og flutt hana frá Ebeneser til Asdód.

5:1 Now the Philistines had taken the ark of God, and they brought it from Ebenezer unto Ashdod.

5:2 Nú tóku þeir Guðs örk og fluttu hana í musteri Dagóns og settu hana við hliðina á Dagón.

5:2 And the Philistines took the ark of God, and brought it into the house of Dagon, and set it by Dagon.

5:3 En er Asdód-menn risu árla morguninn eftir, sjá, þá lá Dagón á grúfu á gólfinu fyrir framan örk Drottins. Tóku þeir þá Dagón og settu hann aftur á sinn stað.

5:3 And when they of Ashdod arose early on the morrow, behold, Dagon was fallen upon his face to the ground before the ark of Yahwe. And they took Dagon, and set him in his place again.

5:4 Og þeir risu árla um morguninn daginn eftir, og sjá, þá lá Dagón á grúfu á gólfinu fyrir framan örk Drottins. Höfuð Dagóns og báðar hendur voru brotnar af honum og lágu á þröskuldinum, bolurinn einn var eftir af Dagón.

5:4 And when they arose early on the morrow morning, behold, Dagon was fallen upon his face to the ground before the ark of Yahwe; and the head of Dagon and both the palms of his hands lay cut off upon the threshold; only the stump of Dagon was left to him.

5:5 (Fyrir því stiga prestar Dagóns og allir þeir, sem ganga inn í musteri Dagóns, ekki á þröskuld Dagóns í Asdód, og helst það enn í dag.)

5:5 Therefore neither the priests of Dagon, nor any that come into Dagon's house, tread on the threshold of Dagon in Ashdod, unto this day.

5:6 Hönd Drottins lá þungt á Asdód-mönnum, hann skelfdi þá og sló þá með kylum, bæði Asdód og héraðið umhverfis.

5:6 But the hand of Yahwe was heavy upon them of Ashdod, and he destroyed them, and smote them with tumors, even Ashdod and the borders thereof.

5:7 En þegar Asdód-búar sáu, að þetta var þannig, þá sögðu þeir: "Örk Ísraels Guðs skal eigi lengur hjá oss vera, því að hörd er hönd hans á oss og á Dagón, guði vorum."

5:7 And when the men of Ashdod saw that it was so, they said, The ark of the God of Israel shall not abide with us; for his hand is sore upon us, and upon Dagon our god.

5:8 Þá gjörðu þeir út sendimenn og söfnuðu saman öllum höfðingjum Filista til sín og sögðu: "Hvað

eigum vér að gjöra við örk Ísraels Guðs?" Þeir sögðu: "Flytja skal örk Ísraels Guðs til Gat." Og þeir fluttu örk Ísraels Guðs þangað.

5:8 They sent therefore and gathered all the lords of the Philistines unto them, and said, What shall we do with the ark of the God of Israel? And they answered, Let the ark of the God of Israel be carried about unto Gath. And they carried the ark of the God of Israel thither.

5:9 En eftir að þeir höfðu flutt hana þangað, þá kom hönd Drottins yfir borgina með feikna mikilli skelfingu. Hann sló borgarbúa, bæði smáa og stóra, svo að kyli brutust út um þá.

5:9 And it was so, that, after they had carried it about, the hand of Yahwe was against the city with a very great discomfiture: and he smote the men of the city, both small and great; and tumors brake out upon them.

5:10 Þá sendu þeir Guðs örk til Ekron. En er Guðs örk kom til Ekron, þá kveinuðu Ekroningar og sögðu: "Þeir hafa flutt til min örk Ísraels Guðs til þess að deyða mig og fólk mitt!"

5:10 So they sent the ark of God to Ekron. And it came to pass, as the ark of God came to Ekron, that the Ekronites cried out, saying, They have brought about the ark of the God of Israel to us, to slay us and our people.

5:11 Þá gjörðu þeir út sendimenn og söfnuðu saman öllum höfðingjum Filista og sögðu: "Sendið burt örk Ísraels Guðs, svo að hún komist á sinn stað og deyði mig ekki og fólk mitt." Því að dauðans angist hafði gripið alla borgina. Hönd Guðs lá þar mjög þungt á.

5:11 They sent therefore and gathered together all the lords of the Philistines, and they said, Send away the ark of the God of Israel, and let it go again to its own place, that it slay us not, and our people. For there was a deadly discomfiture throughout all the city; the hand of God was very heavy there.

5:12 Þeir menn, sem eigi dóu, urðu slegnir kylum, og kvein borgarinnar sté upp til himins.

5:12 And the men that died not were smitten with the tumors; and the cry of the city went up to heaven.

6:1 Örk Drottins var sjö mánuði í Filistalandi.

6:1 And the ark of Yahwe was in the country of the Philistines seven months.

6:2 Og Filistar kölluðu prestana og spásagnarmennina og sögðu: "Hvað eigum vér að gjöra við örk Drottins? Segið oss til, hvernig vér eigum að senda hana heim á sinn stað."

6:2 And the Philistines called for the priests and the diviners, saying, What shall we do with the ark of Yahwe? show us wherewith we shall sent it to its place.

6:3 Þeir svöruðu: "Ef þér sendið burt örk Ísraels Guðs, þá sendið hana ekki gjafalaust, heldur greiðið henni sektarfór. Þá munuð þér heilir verða, og yður mun verða kunnugt, hvers vegna hönd hans hefir ekki frá yður vikið."

6:3 And they said, If ye send away the ark of the God of Israel, send it not empty; but by all means return him a trespass-offering: then ye

shall be healed, and it shall be known to you why his hand is not removed from you.

6:4 Þá sögðu Filistar: "Hvaða sektarfórn eigum vér að greiða henni?" Þeir svöruðu: "Fimm kýli af gulli og fimm mýs af gulli, eins og höfðingjar Filista eru margir til, því að sama plágan hefir gengið yfir yður og höfðingja yðar.

6:4 Then said they, What shall be the trespass-offering which we shall return to him? And they said, Five golden tumors, and five golden mice, *according to* the number of the lords of the Philistines; for one plague was on you all, and on your lords.

6:5 Búið nú til myndir af kylum yðar og myndir af músunum yðar, þeim er eyða landið, og gefið Ísraels Guði dýrdina: Má vera að hann látti þá af yður hendi sinni og af guði yðar og af landi yðar.

6:5 Wherefore ye shall make images of your tumors, and images of your mice that mar the land; and ye shall give glory unto the God of Israel: peradventure he will lighten his hand from off you, and from off your gods, and from off your land.

6:6 Hvers vegna viljið þér herða hjörtu yðar, eins og Egyptar og Faraó hertu hjarta sitt? Var ekki svo, að þegar hann hafði leikið þá hart, þá slepptu þeir þeim, svo að þeir fóru burt?

6:6 Wherefore then do ye harden your hearts, as the Egyptians and Pharaoh hardened their hearts? When he had wrought wonderfully among them, did they not let the people go, and they departed?

6:7 Og takið nú og gjörið nýjan vagn og tvær kýr, sem kálfar ganga undir og ok hefir ekki komið á, og beitið kúnum fyrir vagninn, en takið kálfana undan þeim og farið heim með þá.

6:7 Now therefore take and prepare you a new cart, and two milch kine, on which there hath come no yoke; and tie the kine to the cart, and bring their calves home from them;

6:8 Takið síðan örk Drottins og setjið hana á vagninn, en gullgripi þá, er þér greiddið henni í sektarfórn, skuluð þér láta í kistil við hlið hennar. Látið hana síðan fara leiðar sinnar.

6:8 and take the ark of Yahwe, and lay it upon the cart; and put the jewels of gold, which ye return him for a trespass-offering, in a coffer by the side thereof; and send it away, that it may go.

6:9 Og hyggið að: Ef hún fer veginn til síns lands upp til Bet Semes, þá er það hann, sem hefir látið oss þessa miklu ógæfu að höndum bera. En fari hún ekki veginn, þá vitum vér, að ekki er það hönd hans, sem hefir lostið oss: þá er það tilviljun, er oss hefir að höndum borið."

6:9 And see; if it goeth up by the way of its own border to Beth-shemesh, then he hath done us this great evil: but if not, then we shall know that it is not his hand that smote us; it was a chance that happened to us.

6:10 Og menn gjörðu svo. Þeir tóku tvær kýr, er kálfar gengu undir, og beittu þeim fyrir vagninn, en kálfana byrgðu þeir inni heima.

6:10 And the men did so, and took two milch kine, and tied them to the cart, and shut up their calves at home;

6:11 Síðan settu þeir örk Drottins á vagninn, svo og kistilinn með gullmúsunum og kylamyndunum.

6:11 and they put the ark of Yahwe upon the cart, and the coffer with the mice of gold and the images of their tumors.

6:12 Og kýrnar fóru beina leið til Bet Semes. Þræddu þær brautina og bauluðu án afláts og viku hvorki til hægri né vinstri, og höfðingjar Filista fóru á eftir þeim allt að landamærum Bet Semes.

6:12 And the kine took the straight way by the way to Beth-shemesh; they went along the highway, lowing as they went, and turned not aside to the right hand or to the left; and the lords of the Philistines went after them unto the border of Beth-shemesh.

6:13 Bet Semes-búar voru að hveitjuþpskeru í dalnum. Varð þeim nú litið upp og sáu þeir örkina, og urðu þeir fegnir að sjá hana.

6:13 And they of Beth-shemesh were reaping their wheat harvest in the valley; and they lifted up their eyes, and saw the ark, and rejoiced to see it.

6:14 Og vagninn kom inn á akur Jósúa í Bet Semes og nam þar staðar. En þar var stór steinn. Og þeir klufu viðinn úr vagninum og fórnðu kúnum í brennifórn Drottni til handa.

6:14 And the cart came into the field of Joshua the Beth-shemite, and stood there, where there was a great stone: and they clave the wood of the cart, and offered up the kine for a burnt-offering unto Yahwe.

6:15 En levítarnir tóku örk Drottins niður og kistilinn, sem hjá henni var og gullgripirnir voru í, og settu á stóra steininn. Og Bet Semes-búar fórnðu brennifórnunum og slátruðu sláturfórnunum á þeim degi Drottni til handa.

6:15 And the Levites took down the ark of Yahwe, and the coffer that was with it, wherein the jewels of gold were, and put them on the great stone: and the men of Beth-shemesh offered burnt-offerings and sacrificed sacrifices the same day unto Yahwe.

6:16 Og höfðingjar Filistanna fimm sáu það og fóru þann sama dag aftur til Ekron.

6:16 And when the five lords of the Philistines had seen it, they returned to Ekron the same day.

6:17 En þessi voru gullkýlin, sem Filistar greiddu Drottni í sektarfórn: eitt fyrir Asdód, eitt fyrir Gasa, eitt fyrir Askalon, eitt fyrir Gat, eitt fyrir Ekron.

6:17 And these are the golden tumors which the Philistines returned for a trespass-offering unto Yahwe: for Ashdod one, for Gaza one, for Ashkelon one, for Gath one, for Ekron one;

6:18 auk þess gullmýsnar, jafnmargar og allar borgir Filistahöfðingjanna fimm, bæði viggirtu borgirnar og bændapörpin. Og stóri steinninn, er þeir settu örk Drottins niður á, er vottur þessa fram á þennan dag á akri Jósúa í Bet Semes.

6:18 and the golden mice, according to the number of all the cities of the

Philistines belonging to the five lords, both of fortified cities and of country villages, even unto the great stone, whereon they set down the ark of Yahwe, *which stone remaineth* unto this day in the field of Joshua the Beth-shemite.

6:19 Drottinn laust nokkra af mönnunum í Bet Semes, af því að þeir skoðuðu örk Drottins, og hann laust af fólkinu sjötíu manns. En fólkið harmaði það, að Drottinn hafði gjört svo mikið mannfall meðal fólksins.

6:19 And he smote of the men of Beth-shemesh, because they had looked into the ark of Yahwe, he smote of the people seventy men, *and* fifty thousand men; and the people mourned, because Yahwe had smitten the people with a great slaughter.

6:20 Og Bet Semes-búar sögðu: "Hver fær staðist fyrir Drottni, þessum heilaga Guði? Og til hvers mun hann nú fara, er hann fer frá oss?"

6:20 And the men of Beth-shemesh said, Who is able to stand before Yahwe, this holy God? and to whom shall he go up from us?

6:21 Þá gerðu þeir sendimenn á fund íbúanna í Kirjat Jearím og létu segja þeim: "Filistar hafa skilað aftur örk Drottins; komið hingað og flytjið hana til yðar."

6:21 And they sent messengers to the inhabitants of Kiriath-jearim, saying, The Philistines have brought back the ark of Yahwe; come ye down, and fetch it up to you.

7:1 Og íbúarnir í Kirjat Jearím komu og sóttu örk Drottins og fluttu hana í hús Abinadabs á hæðinni, og vigðu þeir Eleasar son hans til þess að gæta arkar Drottins.

7:1 And the men of Kiriath-jearim came, and fetched up the ark of Yahwe, and brought it into the house of Abinadab in the hill, and sanctified Eleazar his son to keep the ark of Yahwe.

7:2 Frá þeim degi, er örkin kom til Kirjat Jearím, leið langur tími, og urðu það tuttugu ár. Þá sneri allt Ísraels hús sér til Drottins.

7:2 And it came to pass, from the day that the ark abode in Kiriath-jearim, that the time was long; for it was twenty years: and all the house of Israel lamented after Yahwe.

7:3 Samúel sagði við allt Ísraels hús: "Ef þér viljið snúa yður til Drottins af öllu hjarta, þá fjarlægjið hin útlendu goð frá yður og Astörturnar og snúið hjarta yðar til Drottins og þjónið honum einum. Mun hann þá frelsa yður af hendi Filista."

7:3 And Samuel spake unto all the house of Israel, saying, If ye do return unto Yahwe with all your heart, then put away the foreign gods and the Ashtaroth from among you, and direct your hearts unto Yahwe, and serve him only; and he will deliver you out of the hand of the Philistines.

7:4 Þá köstuðu Ísraelsmenn burt Baölum og Astörtum og þjónuðu Drottni einum.

7:4 Then the children of Israel did put away the Baalim and the Ashtaroth, and served Yahwe only.

7:5 Samúel sagði: "Stefnið saman öllum Ísrael í Mispa, og skal ég þá biðja fyrir yður til Drottíns."

7:5 And Samuel said, Gather all Israel to Mizpah, and I will pray for you unto Yahwe.

7:6 Söfnuðust þeir þá saman í Mispa og jusu vatn og úthelltu því fyrir Drottni. Og þeir föstuðu þann dag og sögðu þar: "Vér höfum syndgað móti Drottni!" Og Samúel dæmdi Ísraelsmenn í Mispa.

7:6 And they gathered together to Mizpah, and drew water, and poured it out before Yahwe, and fasted on that day, and said there, We have sinned against Yahwe. And Samuel judged the children of Israel in Mizpah.

7:7 En er Filistar heyrðu, að Ísraelsmenn höfðu safnast saman í Mispa, þá fóru höfðingjar Filista á móti Ísrael. Og er Ísraelsmenn heyrðu það, urðu þeir hræddir við Filista.

7:7 And when the Philistines heard that the children of Israel were gathered together to Mizpah, the lords of the Philistines went up against Israel. And when the children of Israel heard it, they were afraid of the Philistines.

7:8 Og Ísraelsmenn sögðu við Samúel: "Lát eigi af að hrópa til Drottíns, Guðs vors, fyrir oss, að hann frelsi oss af hendi Filista."

7:8 And the children of Israel said to Samuel, Cease not to cry unto Yahwe our God for us, that he will save us out of the hand of the Philistines.

7:9 Þá tók Samúel dilklamb og fórnaði í brennifórni - allfórni - Drottni til handa. Og Samúel hrópaði til Drottíns fyrir Ísrael, og Drottinn bænheyrði hann.

7:9 And Samuel took a sucking lamb, and offered it for a whole burnt-offering unto Yahwe: and Samuel cried unto Yahwe for Israel; and Yahwe answered him.

7:10 En meðan Samúel var að fórna brennifórni, voru Filistar komnir í nánd til að berjast við Ísrael. En Drottinn sendi þrumuveður með miklum gný yfir Filista á þeim degi og gjörði þá felmtsfulla, svo að þeir biðu ósigur fyrir Ísrael.

7:10 And as Samuel was offering up the burnt-offering, the Philistines drew near to battle against Israel; but Yahwe thundered with a great thunder on that day upon the Philistines, and discomfited them; and they were smitten down before Israel.

7:11 Og Ísraelsmenn fóru út frá Mispa og eltu Filista og drápu þá á flóttanum, allt þar til komið var niður fyrir Betkar.

7:11 And the men of Israel went out of Mizpah, and pursued the Philistines, and smote them, until they came under Beth-car.

7:12 Þá tók Samúel stein og reisti hann upp milli Mispa og Jesjana og kallaði hann Ebeneser og sagði: "Hingað til hefir Drottinn hjálpað oss."

7:12 Then Samuel took a stone, and set it between Mizpah and Shen, and called the name of it Ebenezer, saying, Hitherto hath Yahwe helped us.

7:13 Þannig voru Filistar yfirbugaðir, og komu þeir ekki framar inn í land Ísraels. Og hönd Drottíns var gegn Filistum meðan Samúel lifði.

7:13 So the Philistines were subdued, and they came no more within the border of Israel: and the hand of Yahwe was against the Philistines all the days of Samuel.

7:14 En borgir þær, sem Filistar höfðu tekið frá Ísrael, komu aftur undir Ísrael, frá Ekron allt til Gat, og landinu, er að þeim lá, náði Ísrael einnig úr höndum Filista. Og friður komst á milli Ísraels og Amorita.

7:14 And the cities which the Philistines had taken from Israel were restored to Israel, from Ekron even unto Gath; and the border thereof did Israel deliver out of the hand of the Philistines. And there was peace between Israel and the Amorites.

7:15 Samúel dæmdi Ísrael meðan hann lifði.

7:15 And Samuel judged Israel all the days of his life.

7:16 Og hann ferðaðist um á ári hverju og kom til Betel, Gilgal og Mispa og dæmdi Ísrael á öllum þessum stöðum.

7:16 And he went from year to year in circuit to Beth-el and Gilgal, and Mizpah; and he judged Israel in all those places.

7:17 Og hann sneri aftur til Rama, því að þar átti hann heima, og þar dæmdi hann Ísrael. Og hann reisti Drottni þar altari.

7:17 And his return was to Ramah, for there was his house; and there he judged Israel: and he built there an altar unto Yahwe.

8:1 Er Samúel var orðinn gamall, setti hann sonu sína dómara yfir Ísrael.

8:1 And it came to pass, when Samuel was old, that he made his sons judges over Israel.

8:2 Frumgetinn sonur hans hét Jóel, en annar sonur hans Abia. Þeir dæmdu í Beerseba.

8:2 Now the name of his first-born was Joel; and the name of his second, Abijah: they were judges in Beer-sheba.

8:3 En synir hans fetuðu ekki í fótspor hans, heldur hneigðust þeir til ágirndar og þágu mútur og hölluðu réttinum.

8:3 And his sons walked not in his ways, but turned aside after lucre, and took bribes, and perverted justice.

8:4 Þá söfnuðust allir öldungar Ísraels saman og fóru á fund Samúels í Rama

8:4 Then all the elders of Israel gathered themselves together, and came to Samuel unto Ramah;

8:5 og sögðu við hann: "Sjá, þú ert nú orðinn gamall og synir þínir feta ekki í fótspor þín. Set oss því konung til að dæma oss, eins og er hjá öllum öðrum þjóðum."

8:5 and they said unto him, Behold, thou art old, and thy sons walk not in thy ways: now make us a king to judge us like all the nations.

8:6 En Samúel mislikaði það, að þeir sögðu: "Gef oss konung til þess að dæma oss!" Og Samúel bað til Drottíns.

8:6 But the thing displeased Samuel, when they said, Give us a king to judge us. And Samuel prayed unto Yahwe.

8:7 Drottinn sagði við Samúel: "Lát þú að orðum lýðsins í öllu því, sem þeir biðja þig um, því að þeir hafa ekki

hafnað þér, heldur hafa þeir hafnað mér, að ég skuli ekki lengur vera konungur yfir þeim.

8:7 And Yahwe said unto Samuel, Hearken unto the voice of the people in all that they say unto thee; for they have not rejected thee, but they have rejected me, that I should not be king over them.

8:8 Svona hafa þeir ávallt breytt frá þeim degi, er ég leiddi þá út af Egyptalandi, allt fram á þennan dag. Þeir hafa yfirgefið mig og þjónað öðrum guðum. Öldungis á sama hátt fara þeir nú og með þig.

8:8 According to all the works which they have done since the day that I brought them up out of Egypt even unto this day, in that they have forsaken me, and served other gods, so do they also unto thee.

8:9 Lát því nú að orðum þeirra. Þó skalt þú vara þá alvarlega við, og segja þeim háttu konungsins, sem ríkja á yfir þeim."

8:9 Now therefore hearken unto their voice: howbeit thou shalt protest solemnly unto them, and shalt show them the manner of the king that shall reign over them.

8:10 Þá sagði Samúel lýðnum, sem heimti af honum konung, öll orð Drottíns

8:10 And Samuel told all the words of Yahwe unto the people that asked of him a king.

8:11 og mælti: "Þessi mun verða háttur konungsins, sem yfir yður á að ríkja: Sonu yðar mun hann taka og setja þá við vagn sinn og á hesta sína, og þeir munu hlaupa fyrir vagni hans.

8:11 And he said, This will be the manner of the king that shall reign over you: he will take your sons, and appoint them unto him, for his chariots, and to be his horsemen; and they shall run before his chariots;

8:12 og hann mun skipa þá höfuðsmenn yfir þúsund og höfuðsmenn yfir fimmtín, og setja þá til að plægja akurland sitt og skera upp korn sitt og gjöra hernaðartýgi sín og ökutýgi.

8:12 and he will appoint them unto him for captains of thousands, and captains of fifties; and *he will set some* to plow his ground, and to reap his harvest, and to make his instruments of war, and the instruments of his chariots.

8:13 Og dætur yðar mun hann taka og láta þær búa til smyrsl, elda og baka.

8:13 And he will take your daughters to be perfumers, and to be cooks, and to be bakers.

8:14 Og bestu lendur yðar, víngarða og olíufugarða mun hann taka og gefa þjónum sínum,

8:14 And he will take your fields, and your vineyards, and your oliveyards, even the best of them, and give them to his servants.

8:15 og af sáðlöndum yðar og víngörðum mun hann taka tíund og gefa hana geldingum sínum og þjónum sínum.

8:15 And he will take the tenth of your seed, and of your vineyards, and give to his officers, and to his servants.

8:16 Og þræla yðar og ambáttir og hina bestu uxu yðar og asna yðar mun hann taka og hafa til sinna verka.

8:16 And he will take your men-servants, and your maid-servants, and your goodliest young men, and your asses, and put them to his work.

8:17 Af sauðfénaði yðar mun hann taka tíund, en sjálfir munuð þér verða þrælar hans.

8:17 He will take the tenth of your flocks: and ye shall be his servants.

8:18 Þá munuð þér hrópa undan konungi yðar, er þér þá hafið kjörið yður, en þá mun Drottinn ekki svara yður."

8:18 And ye shall cry out in that day because of your king whom ye shall have chosen you; and Yahwe will not answer you in that day.

8:19 En fólkið vildi ekki hlýða fortölum Samúels og sagði: "Nei, konungur skal yfir oss vera."

8:19 But the people refused to hearken unto the voice of Samuel; and they said, Nay: but we will have a king over us,

8:20 svo að vér séum eins og allar aðrar þjóðir, og konungur vor skal dæma oss og vera fyrirlíði vor og heyja bardaga vora."

8:20 that we also may be like all the nations, and that our king may judge us, and go out before us, and fight our battles.

8:21 Samúel hlýddi á öll ummæli lýðsins og tjáði þau fyrir Drottni.

8:21 And Samuel heard all the words of the people, and he rehearsed them in the ears of Yahwe.

8:22 En Drottinn sagði við Samúel: "Lát þú að orðum þeirra og set yfir þá konung." Þá sagði Samúel við Ísraelsmenn: "Farið burt, hver til síns heimkynnis."

8:22 And Yahwe said to Samuel, Hearken unto their voice, and make them a king. And Samuel said unto the men of Israel, Go ye every man unto his city.

9:1 Maður er nefndur Kís. Hann var úr Benjamin og var sonur Abiels, Serórssonar, Bekórátssonar, Afiasonar, sonar Benjamíníta nokkurs, auðugur maður.

9:1 Now there was a man of Benjamin, whose name was Kish, the son of Abiel, the son of Zeror, the son of Becorath, the son of Aphiah, the son of a Benjamite, a mighty man of valor.

9:2 Hann átti son, er Sál hét, fyrirmannlegan og friðan. Enginn af Ísraelsmönnum var friðari en hann. Hann var höfði hærri en allur lýður.

9:2 And he had a son, whose name was Saul, a young man and a goodly: and there was not among the children of Israel a goodlier person than he: from his shoulders and upward he was higher than any of the people.

9:3 Ösnur Kíss, föður Sáls, týndust, og Kís sagði við Sál, son sinn: "Tak með þér einn af sveinunum og fardu og leitaðu að ösnunum."

9:3 And the asses of Kish, Saul's father, were lost. And Kish said to Saul his son, Take

now one of the servants with thee, and arise, go seek the asses.

9:4 Og þeir fóru um Efraimfjöll og þeir fóru um Salisaland, en fundu þær ekki. Síðan fóru þeir um Saalímland, en þær voru þar eigi. Þá fóru þeir um Benjamínsland, en fundu þær ekki.

9:4 And he passed through the hill-country of Ephraim, and passed through the land of Shalishah, but they found them not: then they passed through the land of Shaalim, and there they were not: and he passed through the land of the Benjamites, but they found them not.

9:5 En er þeir voru komnir í Súf-land, þá sagði Sál við svein sinn, þann er með honum var: "Kom þú, við skulum snúa við, svo að faðir minn fari ekki að undrast um okkur, í stað þess að hugsa um ösnurnar."

9:5 When they were come to the land of Zuph, Saul said to his servant that was with him, Come, and let us return, lest my father leave off caring for the asses, and be anxious for us.

9:6 Sveinninn svaraði honum: "Sjá, í borg þessari er guðsmaður einn, og er maðurinn frægur. Allt rætist, sem hann segir. Nú skulum við fara þangað; má vera að hann segi okkur, hvaða leið við eigum að halda."

9:6 And he said unto him, Behold now, there is in this city a man of God, and he is a man that is held in honor; all that he saith cometh surely to pass: now let us go thither; peradventure he can tell us concerning our journey whereon we go.

9:7 Sál sagði við hann: "Sjá, ef við förum, hvað eigum við þá að fara manningum? Því að brauðið er þrotið í malpokum okkar og gjöf höfum við enga að fara guðsmanninum. Hvað höfum við?"

9:7 Then said Saul to his servant, But, behold, if we go, what shall we bring the man? for the bread is spent in our vessels, and there is not a present to bring to the man of God: what have we?

9:8 Þá svaraði sveinninn Sál aftur og mælti: "Sjá, ég hefi hjá mér fjórðung úr silfursikli. Hann ætla ég að gefa guðsmanninum, til þess að hann segi okkur, hvaða leið við eigum að halda."

9:8 And the servant answered Saul again, and said, Behold, I have in my hand the fourth part of a shekel of silver: that will I give to the man of God, to tell us our way.

9:9 (Fyrrum komust menn svo að orði í Ísrael, þá er þeir gengu til fréttu við Guð: "Komið, vér skulum fara til sjáandans!" Því að þeir, sem nú eru kallaðir spámenn, voru fyrrum kallaðir sjændur.)

9:9 (Beforetime in Israel, when a man went to inquire of God, thus he said, Come, and let us go to the seer; for he that is now called a Prophet was beforetime called a Seer.)

9:10 Þá sagði Sál við svein sinn: "Þú hefir rétt að mæla. Kom þú, við skulum fara!" Síðan fóru þeir til borgarinnar, þar sem guðsmaðurinn var.

9:10 Then said Saul to his servant, Well said; come, let us go. So they went unto the city where the man of God was.

9:11 Er þeir voru að ganga upp stíginn upp að borginni, hittu þeir stúlkur, sem gengu út að sækja vatn, og sögðu við þær: "Er sjáandinn hér?"

9:11 As they went up the ascent to the city, they found young maidens going out to draw water, and said unto them, Is the seer here?

9:12 Þær svöruðu þeim og sögðu: "Já, hann er rétt á undan ykkur. Hann er alveg nýkominn til borgarinnar, því að lýðurinn ætlar í dag að fara sláturförnin á fórnarhæðinni."

9:12 And they answered them, and said, He is; behold, *he is* before thee: make haste now, for he is come to-day into the city; for the people have a sacrifice to-day in the high place:

9:13 Óðara en þið komið inn í borgina, munuð þið finna hann, áður en hann gengur upp á fórnarhæðina til að eta, því að lýðurinn etur ekki fyrr en hann kemur, af því að hann blessar förnirnar; eftir það eta þeir, sem boðnir eru. Og gangið nú upp þangað, því að einmitt nú munuð þið finna hann."

9:13 as soon as ye are come into the city, ye shall straightway find him, before he goeth up to the high place to eat; for the people will not eat until he come, because he doth bless the sacrifice; and afterwards they eat that are bidden. Now therefore get you up; for at this time ye shall find him.

9:14 Síðan gengu þeir upp til borgarinnar. Þegar þeir komu inn í borgina, sjá, þá gekk Samúel út á móti þeim og ætlaði upp á fórnarhæðina.

9:14 And they went up to the city; and as they came within the city, behold, Samuel came out toward them, to go up to the high place.

9:15 Nú hafði Drottinn, daginn áður en Sál kom, opinberað Samúel þetta:

9:15 Now Yahwe had revealed unto Samuel a day before Saul came, saying,

9:16 "Í þetta mund á morgun mun ég senda til þín mann úr Benjamínslandi, og skalt þú smyrja hann til höfðingja yfir lýð minn Ísrael, og hann mun frelsa minn lýð af hendi Filistanna, því að ég hefi séð ánaud míns lýðs, og kvein hans hefir borist til mín."

9:16 To-morrow about this time I will send thee a man out of the land of Benjamin, and thou shalt anoint him to be prince over my people Israel; and he shall save my people out of the hand of the Philistines: for I have looked upon my people, because their cry is come unto me.

9:17 En er Samúel sá Sál, sagði Drottinn við hann: "Þetta er maðurinn, sem ég sagði um við þig. Hann skal drottna yfir mínum lýð."

9:17 And when Samuel saw Saul, Yahwe said unto him, Behold, the man of whom I spake to thee! this same shall have authority over my people.

9:18 Sál gekk þá til Samúels í miðju borgarhlíðinu og mælti: "Seg mér, hvar á sjáandinn heima?"

9:18 Then Saul drew near to Samuel in the gate, and said, Tell me, I pray thee, where the seer's house is.

9:19 Samúel svaraði Sál og mælti: "Ég er sjáandinn. Gakk á undan mér upp á fórnarhæðina. Þið skuluð eta með mér í dag, en á morgun snemma mun ég láta þig fara og fræða þig um allt það, er þú ber fyrir brjósti.

9:19 And Samuel answered Saul, and said, I am the seer; go up before me unto the high place, for ye shall eat with me to-day: and in the morning I will let thee go, and will tell thee all that is in thy heart.

9:20 Og að því er snertif ösurnar, sem töpuðust hjá þér fyrir þremur dögum, þá vertu ekki áhyggjufullur út af þeim, því að þær eru fundnar. En hver mun hljóta allar hnossir Ísraels, hver nema þú og öll ætt föður þíns?"

9:20 And as for thine asses that were lost three days ago, set not thy mind on them; for they are found. And for whom is all that is desirable in Israel? Is it not for thee, and for all thy father's house?

9:21 Sál svaraði og mælti: "Er ég ekki Benjamínítí, kominn af einni af hinum minnstu kynkvíslum Ísraels, og ætt mín hin lítilmótleigasta af öllum ættum Benjámins kynkvíslar? Hví mælir þú þá slíkt við mig?"

9:21 And Saul answered and said, Am not I a Benjamite, of the smallest of the tribes of Israel? and my family the least of all the families of the tribe of Benjamin? wherefore then speakest thou to me after this manner?

9:22 Samúel tók Sál og svein hans og leiddi þá inn í matsalinn, og hann vísaði þeim til sætis elst meðal boðsmannanna, en þeir voru um þrjátíu manns.

9:22 And Samuel took Saul and his servant, and brought them into the guest-chamber, and made them sit in the chiefest place among them that were bidden, who were about thirty persons.

9:23 Og Samúel sagði við matsveininn: "Kom þú nú með stykkið, sem ég fékk þér og sagði þér að taka frá."

9:23 And Samuel said unto the cook, Bring the portion which I gave thee, of which I said unto thee, Set it by thee.

9:24 Þá bar matsveinninn fram bóginn og rófunu og setti fyrir Sál. Og Samúel mælti: "Sjá, það sem afgangs varð, er nú sett fyrir þig. Et, því að á hinum ákveðna tíma var það geymt þér, þá er sagt var: Ég hefi boðið fólkinu!" Og Sál át með Samúel þann dag.

9:24 And the cook took up the thigh, and that which was upon it, and set it before Saul. And Samuel said, Behold, that which hath been reserved! set it before thee and eat; because unto the appointed time hath it been kept for thee, for I said, I have invited the people. So Saul did eat with Samuel that day.

9:25 Og þeir gengu niður af hæðinni ofan í borgina, og var búið um Sál á þakinu, og lagðist hann til svefnis.

9:25 And when they were come down from the high place into the city, he communed with Saul upon the housetop.

9:26 Þegar lýsti af degi, kallaði Samúel á Sál uppi á þakinu og mælti: "Ris nú á fætur, svo að ég geti fylgt þér á leið." Þá reis Sál á fætur, og þeir gengu báðir út, hann og Samúel.

9:26 And they arose early: and it came to pass about the spring of the day, that Samuel called to Saul on the housetop, saying, Up, that I may send thee away. And Saul arose, and they went out both of them, he and Samuel, abroad.

9:27 En er þeir voru komnir út fyrir borgina, sagði Samúel við Sál: "Segðu sveininum að fara á undan okkur, - og hann fór á undan - en stótt þú kyrr, svo að ég megi flytja þér orð frá Guði."

9:27 As they were going down at the end of the city, Samuel said to Saul, Bid the servant pass on before us (and he passed on), but stand thou still first, that I may cause thee to hear the word of God.

10:1 Þá tók Samúel buðk með olíuolíu og hellti yfir höfuð honum og minnst við hann og mælti: "Nú hefir Drottinn smurt þig til höfðingja yfir lýð sinn Ísrael, og þú skalt drottna yfir lýð Drottins og þú skalt frelsa hann af hendi óvina hans. Og þetta skalt þú til marks hafa um, að Drottinn hefir smurt þig til höfðingja yfir arfleið sína:

10:1 Then Samuel took the vial of oil, and poured it upon his head, and kissed him, and said, Is it not that Yahwe hath anointed thee to be prince over his inheritance?

10:2 Þegar þú ert farinn frá mér í dag, munt þú hitta tvo menn við gróf Rakelar á Benjámins landamærum hjá Selsa, og þeir munu segja við þig: Ösurnar, sem þú fórst að leita að, eru fundnar. En faðir þinn er hættur að hugsa um ösurnar og farinn að undrast um ykkur og segir: Hvað á ég að gjöra viðvíkjandi syni mínum?"

10:2 When thou art departed from me to-day, then thou shalt find two men by Rachel's sepulchre, in the border of Benjamin at Zelzah; and they will say unto thee, The asses which thou wentest to seek are found; and, lo, thy father hath left off caring for the asses, and is anxious for you, saying, What shall I do for my son?

10:3 Og þegar þú nú heldur áfram þaðan og kemur að Taboreik, þá munu þrír menn mæta þér þar, sem eru á leið upp til Guðs í Betel. Einn þeirra ber þrjú kíð, annar ber þrjá brauðhleifa og hinn þriðji ber vinlegil.

10:3 Then shalt thou go on forward from thence, and thou shalt come to the oak of Tabor; and there shall meet thee there three men going up to God to Beth-el, one carrying three kids, and another carrying three loaves of bread, and another carrying a bottle of wine:

10:4 Þeir munu heilsa þér og gefa þér tvö brauð: skalt þú þiggja þau af þeim.

10:4 and they will salute thee, and give thee two loaves of bread, which thou shalt receive of their hand.

10:5 Eftir það munt þú koma til Gibeu Guðs, þar sem súla Filista stendur. Og þegar þú kemur inn í borgina, þá munt þú mæta hóp spámanna, sem eru á leið ofan af fórnarhæðinni með hörpur, bumbur, hljóðpípur og gigjur á undan sér og sjálfir eru í spámannlegum guðmóði.

10:5 After that thou shalt come to the hill of God, where is the garrison of the Philistines: and it shall come to pass, when thou art come thither to the city, that thou shalt

meet a band of prophets coming down from the high place with a psalter, and a timbrel, and a pipe, and a harp, before them; and they will be prophesying:

10:6 Þá mun andi Drottins koma yfir þig, svo að þú munt komast í spámannlegan guðmód með þeim og verða annar maður.

10:6 and the Spirit of Yahwe will come mightily upon thee, and thou shalt prophesy with them, and shalt be turned into another man.

10:7 Og þegar þú sér þessi tákn koma fram, þá neyt þess færir, sem þér býðst, því að Guð er með þér.

10:7 And let it be, when these signs are come unto thee, that thou do as occasion shall serve thee; for God is with thee.

10:8 Og þú skalt fara á undan mér ofan til Gilgal. Og sjá, ég mun koma heim til þín og bera fram brennifórnir og fórna heillafornum. Þú skalt biða í sjö daga, þar til er ég kem til þín, og þá skal ég láta þig vita, hvað þú átt að gjöra."

10:8 And thou shalt go down before me to Gilgal; and, behold, I will come down unto thee, to offer burnt-offerings, and to sacrifice sacrifices of peace-offerings: seven days shalt thou tarry, till I come unto thee, and show thee what thou shalt do.

10:9 Þegar Sál nú sneri sér við og gekk burt frá Samúel, þá umbreytti Guð hjarta hans, og öll þessi tákn komu fram þennan sama dag.

10:9 And it was so, that, when he had turned his back to go from Samuel, God gave him another heart: and all those signs came to pass that day.

10:10 Er þeir komu til Gibeu, kom hópur spámanna á móti honum. Og andi Guðs kom yfir hann, svo að hann komst í spámannlegan guðmód meðal þeirra.

10:10 And when they came thither to the hill, behold, a band of prophets met him; and the Spirit of God came mightily upon him, and he prophesied among them.

10:11 En þegar allir þeir, sem þekkt höfðu hann áður, sáu, að guðmóður var kominn á hann eins og á spámennina, þá sögðu menn hver við annan: "Hvað kemur að syni Kíss? Er og Sál meðal spámanna?"

10:11 And it came to pass, when all that knew him beforetime saw that, behold, he prophesied with the prophets, then the people said one to another, What is this that is come unto the son of Kish? Is Saul also among the prophets?

10:12 Þá svaraði maður nokkur þaðan og sagði: "Hver er þá faðir þeirra?" Þaðan er máltekið komið: "Er og Sál meðal spámanna?"

10:12 And one of the same place answered and said, And who is their father? Therefore it became a proverb, Is Saul also among the prophets?

10:13 En er hinn spámannlegi guðmóður var af honum, þá fór hann heim til sín.

10:13 And when he had made an end of prophesying, he came to the high place.

10:14 Þá sagði föðurbróðir Sáls við hann og við svein hans: "Hvert fóruð þið?" Og hann sagði: "Að leita að ösnunum. Og þegar við fundum þær hvergi, þá fórum við til Samúels."

10:14 And Saul's uncle said unto him and to his servant, Whither went ye? And he said, To seek the asses; and when we saw that they were not found, we came to Samuel.

10:15 Þá sagði föðurbróðir Sáls: "Seg mér frá, hvað Samúel sagði við ykkur."

10:15 And Saul's uncle said, Tell me, I pray thee, what Samuel said unto you.

10:16 Og Sál sagði við föðurbróður sinn: "Hann sagði okkur, að ösnurnar væru fundnar." En það, sem Samúel hafði sagt um konungdóminn, frá því sagði hann honum eigi.

10:16 And Saul said unto his uncle, He told us plainly that the asses were found. But concerning the matter of the kingdom, whereof Samuel spake, he told him not.

10:17 Samúel kallaði lýðinn saman til Drottins í Míspa

10:17 And Samuel called the people together unto Yahwe to Mizpah;

10:18 og sagði við Ísraelsmenn: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Ég hef leitt Ísrael út af Egyptalandi, og ég hef frelsað yður undan valdi Egypta og undan valdi allra þeirra konungsríkja, er kúguðu yður.

10:18 and he said unto the children of Israel, Thus saith Yahwe, the God of Israel, I brought up Israel out of Egypt, and I delivered you out of the hand of the Egyptians, and out of the hand of all the kingdoms that oppressed you:

10:19 En þér hafið í dag hafnað Guði yðar, sem hjálpað hefir yður úr öllum nauðum yðar og þrengingum, og sagt: 'Nei, heldur skalt þú setja konung yfir oss.' En gangið nú fram fyrir Drottin eftir ættkvíslum yðar og þúsundum."

10:19 but ye have this day rejected your God, who himself saveth you out of all your calamities and your distresses; and ye have said unto him, Nay, but set a king over us. Now therefore present yourselves before Yahwe by your tribes, and by your thousands.

10:20 Síðan lét Samúel allar ættkvíslir Ísraels ganga fram, og féll hlutur á Benjámins ættkvísl.

10:20 So Samuel brought all the tribes of Israel near, and the tribe of Benjamin was taken.

10:21 Þá lét hann Benjámins ættkvísl ganga fram eftir kynþáttum hennar, og féll hlutur á kynþátt Matríta. Þá lét hann kynþátt Matríta ganga fram mann fyrir mann, og féll hlutur á Sál Kísson. Var hans þá leitað, en hann fannst ekki.

10:21 And he brought the tribe of Benjamin near by their families; and the family of the Matrites was taken; and Saul the son of Kish was taken: but when they sought him, he could not be found.

10:22 Þá spurðust þeir enn fyrir hjá Drottni: "Er maðurinn kominn hingað?" Drottinn svaraði: "Sjá, hann hefir falið sig hjá farangrinum."

10:22 Therefore they asked of Yahwe further, Is there yet a man to come hither? And Yahwe answered, Behold, he hath hid himself among the baggage.

10:23 Þá hlupu þeir þangað og sóttu hann. Og er hann gekk fram meðal lýðsins, þá var hann höfði hærri en allur lýður.

10:23 And they ran and fetched him thence; and when he stood among the people, he was higher than any of the people from his shoulders and upward.

10:24 Og Samúel sagði við allan lýðinn: "Hafið þér séð, að hann sem Drottinn hefir útvalið, er slíkur, að enginn er hans líki meðal alls fólksins?" Þá apti allur lýðurinn og sagði: "Konungurinn lífi!"

10:24 And Samuel said to all the people, See ye him whom Yahwe hath chosen, that there is none like him along all the people? And all the people shouted, and said, *Long live the king.*

10:25 Og Samúel sagði lýðnum réttindi konungdómsins og skrifaði þau í bók og lagði hana til geymslu frammi fyrir Drottni. Síðan lét Samúel allan lýðinn burt fara, hvern heim til sín.

10:25 Then Samuel told the people the manner of the kingdom, and wrote it in a book, and laid it up before Yahwe. And Samuel sent all the people away, every man to his house.

10:26 Þá fór og Sál heim til Gíbeu, og með honum fóru hraustmennin, sem Guð hafði snortíð hjartað í.

10:26 And Saul also went to his house to Gibeah; and there went with him the host, whose hearts God had touched.

10:27 En hrakmennir nokkur sögðu: "Hvað ætli þessi hjálpi oss?" Og þeir fyrirritu hann og færðu honum engar gjafir, en hann lét sem hann vissi það ekki.

10:27 But certain worthless fellows said, How shall this man save us? And they despised him, and brought him no present. But he held his peace.

11:1 Nahas Ammónítí fór og settist um Jabes í Gíleað. Þá sögðu allir Jabeshúar við Nahas: "Gjör þú sáttmála við oss, og munum vér þjóna þér."

11:1 Then Nahash the Ammonite came up, and encamped against Jabesh-gilead: and all the men of Jabesh said unto Nahash, Make a covenant with us, and we will serve thee.

11:2 Nahas Ammónítí svaraði þeim: "Með þeim kostum vil ég gjöra sáttmála við yður, að ég stingi út á yður öllum hægri augað og gjöri öllum Ísrael háðung með því."

11:2 And Nahash the Ammonite said unto them, On this condition will I make it with you, that all your right eyes be put out; and I will lay it for a reproach upon all Israel.

11:3 Öldungarnir í Jabes sögðu við hann: "Gef oss sjö daga frest, og munum vér senda sendiböðla um allt Ísraels land, og ef enginn þá hjálpar oss, munum vér gefast upp fyrir þér."

11:3 And the elders of Jabesh said unto him, Give us seven days' respite, that we may send messengers unto all the borders of Israel; and then, if there be none to save us, we will come out to thee.

11:4 Þegar sendiböðarnir komu til Gíbeu Sáls og báru upp erindi sitt í áheyrn lýðsins, þá hóf allur lýðurinn upp raust sína og grét.

11:4 Then came the messengers to Gibeah of Saul, and spake these words in the ears of the people: and all the people lifted up their voice, and wept.

11:5 Og sjá, þá kom Sál á eftir nautunum utan af akri. Og Sál mælti: "Hvað ber til þess, að fólkið er að gráta?" Og þeir sögðu honum erindi Jabesmanna.

11:5 And, behold, Saul came following the oxen out of the field; and Saul said, What aileth the people that they weep? And they told him the words of the men of Jabesh.

11:6 Þá kom andi Guðs yfir Sál, er hann heyrði þessi tíðindi, og varð hann reiður mjög.

11:6 And the Spirit of God came mightily upon Saul when he heard those words, and his anger was kindled greatly.

11:7 Og hann tók tvo uxa og brytjaði þá og sendi stykkin um allt Ísraels land með sendiböðunum og lét þá orðsending fylgja: "Svo skal farið með naut hvers þess manns, er eigi fylgir Sál og Samúel í hernað." Þá kom ótti Drottins yfir fólkið, svo að þeir lögðu af stað sem einn maður.

11:7 And he took a yoke of oxen, and cut them in pieces, and sent them throughout all the borders of Israel by the hand of messengers, saying, Whosoever cometh not forth after Saul and after Samuel, so shall it be done unto his oxen. And the dread of Yahwe fell on the people, and they came out as one man.

11:8 Og hann kannaði liðið í Besek, og voru þá Ísraelsmenn þrjú hundruð þúsund og Júdamenn þrjátíu þúsund.

11:8 And he numbered them in Bezek; and the children of Israel were three hundred thousand, and the men of Judah thirty thousand.

11:9 Og þeir sögðu við sendiböðana, sem komnir voru: "Segið svo mönnunum í Jabes í Gíleað: Á morgun um hádegisbil skal yður koma hjálpar." Og sendimennirnir komu og sögðu Jabeshúum frá þessu, og urðu þeir glaðir við.

11:9 And they said unto the messengers that came, Thus shall ye say unto the men of Jabesh-gilead, To-morrow, by the time the sun is hot, ye shall have deliverance. And the messengers came and told the men of Jabesh; and they were glad.

11:10 Og Jabeshúar sögðu við Nahas: "Á morgun munum vér gefast upp fyrir yður. Þá getið þér gjört við oss hvað sem yður gott þykir."

11:10 Therefore the men of Jabesh said, To-morrow we will come out unto you, and ye shall do with us all that seemeth good unto you.

11:11 En morguninn eftir skipti Sál liðinu í þrjá flokka, og brutust þeir inn í herbúðirnar um morgunvökuna og felldu Ammóníta fram til hádegis. Og þeir, sem af komust, dreifðust víðsvegar, svo að ekki urðu eftir af þeim tveir saman.

11:11 And it was so on the morrow, that Saul put the people in three companies; and they came into the midst of the camp in the morning watch, and smote the Ammonites until the heat of the day: and it came to pass, that they that remained were scattered, so that not two of them were left together.

11:12 Þá sagði fólkíð við Samúel: "Hverjir voru það, sem sögðu: Á Sál að verða konungur yfir oss?" Framseljið þá menn, svo að vér getum drepíð þá."

11:12 And the people said unto Samuel, Who is he that said, Shall Saul reign over us? bringing the men, that we may put them to death.

11:13 En Sál sagði: "Engan mann skal deyða á þessum degi, því að í dag hefir Drottinn veitt Ísrael sigur."

11:13 And Saul said, There shall not a man be put to death this day; for to-day Yahwe hath wrought deliverance in Israel.

11:14 Samúel sagði við lýðinn: "Komið, vér skulum fara til Gilgal og endurnýja þar konungdóminn."

11:14 Then said Samuel to the people, Come, and let us go to Gilgal, and renew the kingdom there.

11:15 Þá fór allur lýðurinn til Gilgal og gjörði Sál þar að konungi frammi fyrir Drottni í Gilgal. Og þeir fórnðu þar heilaförnum frammi fyrir Drottni, og Sál og allir Ísraelsmenn glöddu sig þar mikillega.

11:15 And all the people went to Gilgal; and there they made Saul king before Yahwe in Gilgal; and there they offered sacrifices of peace-offerings before Yahwe; and there Saul and all the men of Israel rejoiced greatly.

12:1 Samúel mælti til alls Ísraels: "Sjá, ég hefi látið að orðum yðar í öllu því, sem þér hafið beiðst af mér, og ég hefi sett yfir yður konung."

12:1 And Samuel said unto all Israel, Behold, I have hearkened unto your voice in all that ye said unto me, and have made a king over you.

12:2 Og sjá, nú gengur konungurinn frammi fyrir yður, en ég er orðinn gamall og grár fyrir hærum, og synir mínir eru meðal yðar. En ég hefi gengið fyrir auglíti yðar frá barnæsku fram á þennan dag.

12:2 And now, behold, the king walketh before you; and I am old and grayheaded; and, behold, my sons are with you: and I have walked before you from my youth unto this day.

12:3 Hér er ég, vitnið á móti mér frammi fyrir Drottni og hans smurð: Hvers uxu hefi ég tekið? Og hvers asna hefi ég tekið? Og hvern hefi ég féflett? Hverjum hefi ég sýnt ofríki? Og af hverjum hefi ég þegið mátu eða jafnvel eina skó? Vitnið móti mér, og mun ég gjalda yður það aftur."

12:3 Here I am: witness against me before Yahwe, and before his anointed: whose ox have I taken? or whose ass have I taken? or whom have I defrauded? whom have I oppressed? or of whose hand have I taken a ransom to blind mine eyes therewith? and I will restore it you.

12:4 Þeir svöruðu: "Eigi hefir þú féflett oss, og eigi hefir þú sýnt oss ofríki, og

við engu hefir þú af nokkurs manns hendi tekið."

12:4 And they said, Thou hast not defrauded us, nor oppressed us, neither hast thou taken aught of any man's hand.

12:5 Hann sagði við þá: "Drottinn sé vitni móti yður, og hans smurði sé vitni í dag, að þér hafið ekkiert fundið í minni hendi." Og þeir sögðu: "Já, þeir skulu vera vitni!"

12:5 And he said unto them, Yahwe is witness against you, and his anointed is witness this day, that ye have not found aught in my hand. And they said, He is witness.

12:6 Þá sagði Samúel við lýðinn: "Drottinn sé vitni, hann sem skóp Móse og Aron og leiddi feður yðar út af Egyptalandi."

12:6 And Samuel said unto the people, It is Yahwe that appointed Moses and Aaron, and that brought your fathers up out of the land of Egypt.

12:7 Gangið nú fram, til þess að ég deili á yður frammi fyrir Drottni og minni yður á allar velgjörðir Drottins, sem hann hefir auðsýnt yður og feðrum yðar.

12:7 Now therefore stand still, that I may plead with you before Yahwe concerning all the righteous acts of Yahwe, which he did to you and to your fathers.

12:8 Þegar Jakob var kominn til Egyptalands, þjáðu Egyptar þá. Þá hrópuðu feður yðar til Drottins, og Drottinn sendi Móse og Aron, og þeir leiddu feður yðar út af Egyptalandi, og hann fékk þeim bústað í þessu landi.

12:8 When Jacob was come into Egypt, and your fathers cried unto Yahwe, then Yahwe sent Moses and Aaron, who brought forth your fathers out of Egypt, and made them to dwell in this place.

12:9 En þeir gleymdu Drottni, Guði sínum. Þá seldi hann þá í hendur Sisera, hershöfðingja Jabins konungs í Hasór, og í hendur Filistum og í hendur Móabskonungi, svo að þeir herjuðu á þá.

12:9 But they forgot Yahwe their God; and he sold them into the hand of Sisera, captain of the host of Hazor, and into the hand of the Philistines, and into the hand of the king of Moab; and they fought against them.

12:10 En þeir hrópuðu til Drottins og sögðu: „Vér höfum syndgað, þar sem vér höfum yfirgefið Drottin og þjónað Baölum og Ástörtum; en frelsa oss nú af hendi óvina vorra, þá skulum vér þjóna þér."

12:10 And they cried unto Yahwe, and said, We have sinned, because we have forsaken Yahwe, and have served the Baalim and the Ashtaroth: but now deliver us out of the hand of our enemies, and we will serve thee.

12:11 Þá sendi Drottinn Jerúbbaal, Barak, Jefta og Samúel og frelsaði yður af hendi óvina yðar allt í kring, svo að þér bjugguð óhultir.

12:11 And Yahwe sent Jerubbaal, and Bedan, and Jephthah, and Samuel, and delivered you out of the hand of your enemies on every side; and ye dwelt in safety.

12:12 En er þér sáuð, að Nahas, konungur Ammóníta, fór í

móti yður, þá sögðu þér við mig: „Nei, konungur skal drottna yfir oss!" - en Drottinn, Guð yðar, er þó konungur yðar.

12:12 And when ye saw that Nahash the king of the children of Ammon came against you, ye said unto me, Nay, but a king shall reign over us; when Yahwe your God was your king.

12:13 Þarna er nú konungurinn, sem þér hafið valið, sem þér hafið beiðið um. Drottinn hefir nú sett yfir yður konung.

12:13 Now therefore behold the king whom ye have chosen, and whom ye have asked for: and, behold, Yahwe hath set a king over you.

12:14 Ef þér óttist Drottin og þjónið honum og hlýðið hans raustu og óhlýðnist ekki skipun Drottins, og ef þér, bæði þér sjálfir og konungurinn, sem ríkir yfir yður, fylgið Drottni, Guði yðar, þá fer vel.

12:14 If ye will fear Yahwe, and serve him, and hearken unto his voice, and not rebel against the commandment of Yahwe, and both ye and also the king that reigneth over you be followers of Yahwe your God, well!

12:15 en ef þér hlýðið ekki raustu Drottins og óhlýðnist skipun Drottins, þá mun hönd Drottins vera á móti yður og konungi yðar.

12:15 but if ye will not hearken unto the voice of Yahwe, but rebel against the commandment of Yahwe, then will the hand of Yahwe be against you, as it was against your fathers.

12:16 Gangið nú fram og sjáið þann mikla atburð, er Drottinn lætur verða fyrir augum yðar.

12:16 Now therefore stand still and see this great thing, which Yahwe will do before your eyes.

12:17 Er nú ekki hveitiuppskera? Ég ætla að biðja Drottin að senda þrumur og regn. Þá skuluð þér kannast við og skilja, hversu mikið illt þér gjörðuð í augum Drottins, er þér beiddust að fá konung."

12:17 Is it not wheat harvest to-day? I will call unto Yahwe, that he may send thunder and rain; and ye shall know and see that your wickedness is great, which ye have done in the sight of Yahwe, in asking you a king.

12:18 Og Samúel ákallaði Drottin, og Drottinn sendi þrumur og regn þennan sama dag. Þá varð lýðurinn mjög hræddur við Drottin og við Samúel.

12:18 So Samuel called unto Yahwe; and Yahwe sent thunder and rain that day: and all the people greatly feared Yahwe and Samuel.

12:19 Og allur lýðurinn sagði við Samúel: "Bið til Drottins Guðs þins fyrir þjónum þínum, svo að vér deyjum ekki, því að vér höfum bætt þeirri misgjörð ofan á allar syndir vorar, að vér höfum beiðst konungs."

12:19 And all the people said unto Samuel, Pray for thy servants unto Yahwe thy God, that we die not; for we have added unto all our sins *this* evil, to ask us a king.

12:20 Samúel sagði við lýðinn: "Óttist ekki. Þér hafið að visu framið þessa misgjörð, en vikið nú ekki frá Drottni og þjónið Drottni af öllu hjarta yðar

12:20 And Samuel said unto the people, Fear not; ye have indeed done all this evil; yet turn not aside from following Yahwe, but serve Yahwe with all your heart:

12:21 og eltið ekki fánýtín, sem að engu liði eru og eigi frelsa, því að fánýtín eru þau.

12:21 and turn ye not aside; for *then would ye go* after vain things which cannot profit nor deliver, for they are vain.

12:22 Því að Drottinn mun eigi útskúfa lýð sínum vegna síns mikla nafns, af því að Drottinn hefir þóknast að gjöra yður að sínum lýð.

12:22 For Yahwe will not forsake his people for his great name's sake, because it hath pleased Yahwe to make you a people unto himself.

12:23 Og fjarri sé það mér að syndga á móti Drottinni með því að hætta að biðja fyrir yður. Ég vil kenna yður hinn góða og rétta veg.

12:23 Moreover as for me, far be it from me that I should sin against Yahwe in ceasing to pray for you: but I will instruct you in the good and the right way.

12:24 Öttist aðeins Drottinn og þjónið honum trúlega af öllu hjarta yðar, því sjáð, hversu mikið hann hefir fyrir yður gjört.

12:24 Only fear Yahwe, and serve him in truth with all your heart; for consider how great things he hath done for you.

12:25 En ef þér breytið illa, þá verður bæði yður og konungi yðar í burtu kippt."

12:25 But if ye shall still do wickedly, ye shall be consumed, both ye and your king.

13:1 Sál var þritugur að aldri, þá er hann varð konungur, og ríkti í tvö ár yfir Ísrael.

13:1 Saul was *forty] years old when he began to reign; and when he had reigned two years over Israel,*

13:2 Sál valdi sér þrjú þúsund manns af Ísrael. Af þeim voru tvö þúsund hjá Sál í Mikmas og á Betelfjöllum, en eitt þúsund hjá Jónatan í Gibeon í Benjamin. Hitt liðið lét hann brott fara, hvern heim til sín.

13:2 Saul chose him three thousand men of Israel, whereof two thousand were with Saul in Michmash and in the mount of Beth-el, and a thousand were with Jonathan in Gibeah of Benjamin: and the rest of the people he sent every man to his tent.

13:3 Jónatan drap landstjóra Filista, sem sat í Geba, og Filistar fréttu það. Og Sál lét þeyta liður um allt landið og sagði: "Hebrear skulu heyra það."

13:3 And Jonathan smote the garrison of the Philistines that was in Geba: and the Philistines heard of it. And Saul blew the trumpet throughout all the land, saying, Let the Hebrews hear.

13:4 Og allur Ísrael heyrði sagt: "Sál hefir drepð landstjóra Filista, og Filistar hafa andstýggð á Ísrael." Og liðinu var stefnt saman til þess að fara með Sál til Gilgal.

13:4 And all Israel heard say that Saul had smitten the garrison of the Philistines, and also that Israel was had in abomination with

the Philistines. And the people were gathered together after Saul to Gilgal.

13:5 Filistar söfnuðust saman til að berjast við Ísrael, þrjú þúsund vagnar og sex þúsund riddarar og fótgöngulið, svo margt sem sandur á sjávarströndu, og þeir lögðu af stað og settu herbúðir sínar í Mikmas fyrir austan Betaven.

13:5 And the Philistines assembled themselves together to fight with Israel, thirty thousand chariots, and six thousand horsemen, and people as the sand which is on the sea-shore in multitude: and they came up, and encamped in Michmash, eastward of Beth-aven.

13:6 Og er Ísraelsmenn sáu, að þeir voru komnir í kreppu, því að að þeim þrengdi, þá faldi liðið sig í hellum, jarðholum, klettaskorum, gjótum og grygjum.

13:6 When the men of Israel saw that they were in a strait (for the people were distressed), then the people did hide themselves in caves, and in thickets, and in rocks, and in coverts, and in pits.

13:7 Nokkrir Hebreanna fóru yfir vöðin á Jórdan yfir í Gaðs land og Gileaðs. Sál var enn í Gilgal, en allt liðið hafði flúið burt frá honum fyrir hraðslu sakir.

13:7 Now some of the Hebrews had gone over the Jordan to the land of Gad and Gilead; but as for Saul, he was yet in Gilgal, and all the people followed him trembling.

13:8 Og hann beið í sjö daga, til þess tíma, er Samúel hafði til tekið, en Samúel kom ekki til Gilgal, og fólkíð dreifðist burt frá honum.

13:8 And he tarried seven days, according to the set time that Samuel *had appointed*: but Samuel came not to Gilgal; and the people were scattered from him.

13:9 Þá sagði Sál: "Færið mér hingað brennifórnina og heillafórnirnar." Og hann fórnaði brennifórninni.

13:9 And Saul said, Bring hither the burnt-offering to me, and the peace-offerings. And he offered the burnt-offering.

13:10 En er hann hafði fórnað brennifórninni, sjá, þá kom Samúel. Og Sál gekk út á móti honum til þess að heilsa honum.

13:10 And it came to pass that, as soon as he had made an end of offering the burnt-offering, behold, Samuel came; and Saul went out to meet him, that he might salute him.

13:11 Og Samúel mælti: "Hvað hefir þú gjört?" Sál svaraði: "Þegar ég sá, að liðið dreifðist burt frá mér og að þú komst ekki á tilteknum tíma, en Filistar söfnuðust saman í Mikmas.

13:11 And Samuel said, What hast thou done? And Saul said, Because I saw that the people were scattered from me, and that thou camest not within the days appointed, and that the Philistines assembled themselves together at Michmash;

13:12 þá hugsaði ég: „Nú munu Filistar fara ofan á móti mér til Gilgal, áður en ég hefi bliðkað Drottinn." Fyrir því herti ég upp hugann og fórnaði brennifórninni."

13:12 therefore said I, Now will the

Philistines come down upon me to Gilgal, and I have not entreated the favor of Yahwe: I forced myself therefore, and offered the burnt-offering.

13:13 Þá sagði Samúel við Sál: "Heimskulega hefir þér farið. Þú hefir ekki gætt skipunar Drottins. Guðs þíns, sem hann fyrir þig lagði, því að nú hefði Drottinn staðfest konungdóm þinn yfir Ísrael að eilífu.

13:13 And Samuel said to Saul, Thou hast done foolishly; thou hast not kept the commandment of Yahwe thy God, which he commanded thee: for now would Yahwe have established thy kingdom upon Israel for ever.

13:14 En nú mun konungdómur þinn ekki standa. Drottinn hefir leitað sér að manni eftir sínu hjarta, og hann hefir Drottinn skipað höfðingja yfir lýð sinn, því að þú hefir ekki gætt þess, er Drottinn fyrir þig lagði."

13:14 But now thy kingdom shall not continue: Yahwe hath sought him a man after his own heart, and Yahwe hath appointed him to be prince over his people, because thou hast not kept that which Yahwe commanded thee.

13:15 Þá tók Samúel sig upp og fór frá Gilgal og hélt leiðar sinnar. En leifarnar af liðinu fóru á eftir Sál í móti herliðinu. Og er þeir voru komnir frá Gilgal til Gibeon í Benjamin, þá kannaði Sál liðið, sem hjá honum var, um sex hundruð manns.

13:15 And Samuel arose, and gat him up from Gilgal unto Gibeah of Benjamin. And Saul numbered the people that were present with him, about six hundred men.

13:16 Sál og Jónatan sonur hans og liðið, sem með þeim var, sátu í Geba í Benjamin, en Filistar höfðu sett herbúðir sínar í Mikmas.

13:16 And Saul, and Jonathan his son, and the people that were present with them, abode in Geba of Benjamin: but the Philistines encamped in Michmash.

13:17 Ránssveit fór út úr herbúðum Filista í þrem hópum. Einn hópurinn stefndi veginn til Öfra inn í Sjúal-land.

13:17 And the spoilers came out of the camp of the Philistines in three companies: one company turned unto the way that leadeth to Ophrah, unto the land of Shual;

13:18 annar hópurinn stefndi veginn til Bet Hóron, og þriðji hópurinn stefndi veginn til hæðarinnar, sem gnæfir yfir Sebóimdalinn gegnt eyðimörkinni.

13:18 and another company turned the way to Beth-horon; and another company turned the way of the border that looketh down upon the valley of Zeboim toward the wilderness.

13:19 Enginn járnsmiður var til í öllu Ísraelslandi, því að Filistar hugsuðu: "Hebrear mega ekki smíða sverð eða spjót."

13:19 Now there was no smith found throughout all the land of Israel; for the Philistines said, Lest the Hebrews make them swords or spears:

13:20 (Ísraelsmenn urðu að fara ofan til Filista, ef þeir vildu láta hvesa plógjárn sín, haka, axir og sigðir.

13:20 but all the Israelites went down to the Philistines, to sharpen every man his share, and his coultter, and his axe, and his mattock;

13:21 Gjalddið var tveir þriðju úr sikli fyrir plöggjárn og haka, og þriðjungur úr sikli fyrir gaffla og axir og fyrir að setja brodd á broddstaf.)

13:22 So it they had a file for the mattocks, and for the coulters, and for the forks, and for the axes, and to set the goads.

13:22 Þannig hafði gjörvallt liðið, sem var með Sál og Jónatan, hvorki sverð né spjót í höndum orustudaginn, en Sál og Jónatan sonur hans höfðu það.

13:23 So it came to pass in the day of battle, that there was neither sword nor spear found in the hand of any of the people that were with Saul and Jonathan: but with Saul and with Jonathan his son was there found.

13:23 Varðflokkur Filista fór nú og settist í skarðið hjá Mikmas.

13:23 And the garrison of the Philistines went out unto the pass of Michmash.

14:1 Svo bar við einn dag, að Jónatan sonur Sáls sagði við skjaldsvein sinn: "Kom þú, við skulum fara yfir til varðflokks Filista, sem er þarna hinumegin." En hann sagði ekki föður sínum frá því.

14:1 Now it fell upon a day, that Jonathan the son of Saul said unto the young man that bare his armor, Come, and let us go over to the Philistines' garrison, that is on yonder side. But he told not his father.

14:2 En Sál sat utanvert við Gibeon undir granateplatrénu, sem er hjá Migron, og liðið, sem hann hafði með sér, var hér um bil sex hundruð manns.

14:2 And Saul abode in the uttermost part of Gibeah under the pomegranate-tree which is in Migron: and the people that were with him were about six hundred men;

14:3 Og Ahia, sonur Ahitúbs, bróður Íkabóðs, Pínehassonar, Elisonar, prests Drottins í Siló, bar hökulinn. En liðið vissi ekki, að Jónatan hafði farið.

14:3 and Ahijah, the son of Ahitub, Ichabod's brother, the son of Phinehas, the son of Eli, the priest of Yahwe in Shiloh, wearing an ephod. And the people knew not that Jonathan was gone.

14:4 Á milli klifanna, sem Jónatan vildi um fara yfir til varðflokks Filistanna, var hvor hamarinn sínum megin. Hét annar Bóses, en hinn Sene.

14:4 And between the passes, by which Jonathan sought to go over unto the Philistines' garrison, there was a rocky crag on the one side, and a rocky crag on the other side: and the name of the one was Bozez, and the name of the other Seneh.

14:5 Annar hamarinn var að norðanverðu og var brattur, gegnt Mikmas, en hinn að sunnanverðu, gegnt Geba.

14:5 The one crag rose up on the north in front of Michmash, and the other on the south in front of Geba.

14:6 Jónatan sagði við skjaldsvein sinn: "Kom þú, við skulum fara yfir til varðflokks þessara óumskornu manna. Vera má, að Drottinn framkvæmi eitthvað oss í hag, því að ekkert getur

tálmað Drottni að veita sigur, hvort heldur er með mörgum eða fáum."

14:6 And Jonathan said to the young man that bare his armor, Come, and let us go over unto the garrison of these uncircumcised: it may be that Yahwe will work for us; for there is no restraint to Yahwe to save by many or by few.

14:7 Skjaldsveinninn svaraði honum: "Gjör þú öldungis eins og þér leikur hugur á, sjá, ég mun fylgja þér. Vil ég það eitt, er þú vilt."

14:7 And his armorbearer said unto him, Do all that is in thy heart: turn thee, behold, I am with thee according to thy heart.

14:8 Jónatan mælti: "Sjá, við förum nú yfir til mannanna og látum þá sjá okkur.

14:8 Then said Jonathan, Behold, we will pass over unto the men, and we will disclose ourselves unto them.

14:9 Ef þeir þá kalla til okkar: „Nemið staðar, þangað til vér komum til ykkar!" þá skulum við standa kyrrir, þar sem við erum staddir, og eigi fara upp til þeirra.

14:9 If they say thus unto us, Tarry until we come to you; then we will stand still in our place, and will not go up unto them.

14:10 En ef þeir kalla: „Komið hingað upp til vor!" þá skulum við fara upp þangað, því að þá hefir Drottinn gefið þá í okkar hendur. Skulum við hafa það að marki."

14:10 But if they say thus, Come up unto us; then we will go up; for Yahwe hath delivered them into our hand: and this shall be the sign unto us.

14:11 Síðan létu þeir báðir varðflokk Filistanna sjá sig, og Filistar sögðu: "Sjá, Hebrear koma fram úr holunum, sem þeir hafa falið sig í."

14:11 And both of them disclosed themselves unto the garrison of the Philistines: and the Philistines said, Behold, the Hebrews come forth out of the holes where they had hid themselves.

14:12 Þá kölluðu varðmennirnir til Jónatans og skjaldsveins hans: "Komið hingað upp til vor, og skulum vér segja ykkur tíðindi." Þá sagði Jónatan við skjaldsvein sinn: "Kom nú upp á eftir mér, því að Drottinn hefir gefið þá í hendur Ísraels."

14:12 And the men of the garrison answered Jonathan and his armorbearer, and said, Come up to us, and we will show you a thing. And Jonathan said unto his armorbearer, Come up after me; for Yahwe hath delivered them into the hand of Israel.

14:13 Og Jónatan klifraði upp á höndum og fótum og skjaldsveinn hans á eftir honum. Þá lögðu þeir á flötta fyrir Jónatan. En hann felldi þá, og skjaldsveinn hans vann á þeim á eftir honum.

14:13 And Jonathan climbed up upon his hands and upon his feet, and his armorbearer after him: and they fell before Jonathan; and his armorbearer slew them after him.

14:14 Og þeir sem Jónatan og skjaldsveinn hans lögðu að velli í þessu fyrsta áhlaupi, voru um tuttugu manns, eins og þegar plóður flettir

sundur sverðinum á dagplægi lands.

14:14 And that first slaughter, which Jonathan and his armorbearer made, was about twenty men, within as it were half a furrow's length in an acre of land.

14:15 Þá sló ótta yfir herbúðirnar á völlum og yfir allt liðið. Varðsveitin og ransflokkurinn urðu einnig skelkaðir, og landið nötraði, og varð það að mikilli skelfingu.

14:15 And there was a trembling in the camp, in the field, and among all the people; the garrison, and the spoilers, they also trembled; and the earth quaked: so there was an exceeding great trembling.

14:16 Sjónarverðir Sáls í Gibeon í Benjamin lituðust um, og sjá, þá var allt á tjá og tundri í herbúðum Filista.

14:16 And the watchmen of Saul in Gibeah of Benjamin looked; and, behold, the multitude melted away, and they went *hither* and thither.

14:17 Og Sál sagði við mennina, sem með honum voru: "Kannið nú liðið og hyggið að, hver frá oss hefir farið." Könnuðu þeir þá liðið, og vantaði þá Jónatan og skjaldsvein hans.

14:17 Then said Saul unto the people that were with him, Number now, and see who is gone from us. And when they had numbered, behold, Jonathan and his armorbearer were not there.

14:18 Þá mælti Sál við Ahía: "Kom þú með hökulinn!" - því að hann bar þá hökulinn frammi fyrir Ísraelsmönnum.

14:18 And Saul said unto Ahijah, Bring hither the ark of God. For the ark of God was *there* at that time with the children of Israel.

14:19 En meðan Sál var að tala við prestinn, varð ysinn í herbúðum Filista æ meiri og meiri, svo að Sál sagði við prestinn: "Hættu við það!"

14:19 And it came to pass, while Saul talked unto the priest, that the tumult that was in the camp of the Philistines went on and increased: and Saul said unto the priest, Withdraw thy hand.

14:20 Og Sál og allt liðið, sem með honum var, safnaðist saman. En er þeir komu í orustuna, sjá, þá reiddi þar hver sverð að öðrum, og allt var í uppnámi.

14:20 And Saul and all the people that were with him were gathered together, and came to the battle: and, behold, every man's sword was against his fellow, *and there was* a very great discomfiture.

14:21 En Hebrear þeir, er að undanfögnu höfðu lotið Filistum og farið höfðu með þeim í stríðið, snerust nú og í móti þeim og gengu í lið með Ísraelsmönnum, þeim er voru með Sál og Jónatan.

14:21 Now the Hebrews that were with the Philistines as beforetime, and that went up with them into the camp, *from the country* round about, even they also *turned* to be with the Israelites that were with Saul and Jonathan.

14:22 Og er allir Ísraelsmenn, þeir er falið höfðu sig á Efrainfjöllum, fréttu, að Filistar væru lagðir á flötta, þá veittu þeir þeim og eftirför til þess að berjast við þá.

14:22 Likewise all the men of Israel that had hid themselves in the hill-country of Ephraim, when they heard that the Philistines fled, even they also followed hard after them in the battle.

14:23 Þannig veitti Drottinn Ísrael sigur á þeim degi. Orustan þokaðist fram hjá Betaven.

14:23 So Yahwe saved Israel that day; and the battle passed over by Beth-aven.

14:24 og Ísraelsmenn voru mæddir orðnir þann dag. Þá gjörði Sál mikið glappaverk. Hann lét liðið vinna svolátandi eið: "Bölvaður sé sá, sem neytir matar áður en kveld er komið og ég hefí hefnt mín á óvinum mínum!" Fyrir því bragðaði enginn af liðinu mat.
14:24 And the men of Israel were distressed that day; for Saul had adjured the people, saying, Cursed be the man that eateth any food until it be evening, and I be avenged on mine enemies. So none of the people tasted food.

14:25 En nú voru hunangsbú á völlum.
14:25 And all the people came into the forest; and there was honey upon the ground.

14:26 Og er liðið kom að hunangsbúunum, sjá, þá voru býflugurnar flognar út, en þrátt fyrir það bar enginn hönd að munni, því að liðið hræddist eiðinn.

14:26 And when the people were come unto the forest, behold, the honey dropped: but no man put his hand to his mouth; for the people feared the oath.

14:27 En Jónatan hafði eigi hlýtt á, þá er faðir hans lét liðið vinna eiðinn. Hann rétti því út enda stafsins, sem hann hafði í hendinni, og dýfði honum í hunangsseiminn og bar hönd sína að munni sér. Urðu augu hans þá aftur fjörleg.

14:27 But Jonathan heard not when his father charged the people with the oath: wherefore he put forth the end of the rod that was in his hand, and dipped it in the honeycomb, and put his hand to his mouth; and his eyes were enlightened.

14:28 Þá tók einn úr liðinu til máls og sagði: "Faðir þinn hefir látið liðið vinna svolátandi eið: „Bölvaður sé sá, sem matar neytir í dag!" En liðið var þreytt.

14:28 Then answered one of the people, and said, Thy father straitly charged the people with an oath, saying, Cursed be the man that eateth food this day. And the people were faint.

14:29 Jónatan svaraði: "Faðir minn leiðir landið í ógefú. Sjáðu, hversu fjörleg augu mín eru, af því að ég bragðaði ögn af þessu hunangi.

14:29 Then said Jonathan, My father hath troubled the land: see, I pray you, how mine eyes have been enlightened, because I tasted a little of this honey.

14:30 Hversu miklu meira mundi mannfalið hafa verið meðal Filista en það nú er orðið, ef liðið hefði etið nægju sína í dag af herfangi óvinanna, er það náði."

14:30 How much more, if haply the people had eaten freely to-day of the spoil of their

enemies which they found? for now hath there been no great slaughter among the Philistines.

14:31 Og þeir felldu Filista á þeim degi frá Mikmas til Ajalon, og liðið var mjög þreytt.

14:31 And they smote of the Philistines that day from Michmash to Aijalon. And the people were very faint;

14:32 Og liðið fleygði sér yfir herfangið, og tóku þeir bæði sauðfé, naut og kálfa og slátruðu á jörðinni, og fólkíð át kjötið með blóðinu.

14:32 and the people flew upon the spoil, and took sheep, and oxen, and calves, and slew them on the ground; and the people did eat them with the blood.

14:33 Og menn sögðu Sál frá því og mæltu: "Sjá, fólkíð syndgar móti Drottni með því að eta kjötið með blóðinu." Sál sagði: "Þér drýgið glep. Veltið hingað til mín stórum steini."

14:33 Then they told Saul, saying, Behold, the people sin against Yahwe, in that they eat with the blood. And he said, ye have dealt treacherously: roll a great stone unto me this day.

14:34 Og Sál mælti: "Gangið út meðal fólksins og segið þeim: „Hver og einn af yður komi til mín með sinn uxa og sína sauðkind og slátrið þeim hér og etið, svo að þér syndgið ekki á móti Drottni með því að eta það með blóðinu." Þá kom hver og einn af liðinu um nóttina með það, er hann hafði, og þeir slátruðu því þar.

14:34 And Saul said, Disperse yourselves among the people, and say unto them, Bring me hither every man his ox, and every man his sheep, and slay them here, and eat; and sin not against Yahwe in eating with the blood. And all the people brought every man his ox with him that night, and slew them there.

14:35 Og Sál reisti Drottni altari. Það var fyrsta altarið, sem hann reisti Drottni.

14:35 And Saul built an altar unto Yahwe: the same was the first altar that he built unto Yahwe.

14:36 Og Sál mælti: "Vér skulum fara á eftir Filistum í nótt og ræna meðal þeirra, þar til er birtir af degi, og engan af þeim láta eftir verða." Þeir sögðu: "Gjör þú allt, sem þér gott þykir." En presturinn sagði: "Vér skulum ganga hér fram fyrir Guð."

14:36 And Saul said, Let us go down after the Philistines by night, and take spoil among them until the morning light, and let us not leave a man of them. And they said, Do whatsoever seemeth good unto thee. Then said the priest, Let us draw near hither unto God.

14:37 Sál gekk þá til fréttu við Guð: "Á ég að fara á eftir Filistum? Munt þú gefa þá í hendur Ísrael?" En hann svaraði honum engu þann dag.

14:37 And Saul asked counsel of God, Shall I go down after the Philistines? wilt thou deliver them into the hand of Israel? But he answered him not that day.

14:38 Þá sagði Sál: "Gangið hingað, allir höfðingjar fólksins, og grenslist eftir og komist að raun um, hver

drýgt hefir þessa synd í dag.

14:38 And Saul said, Draw nigh hither, all ye chiefs of the people; and know and see wherein this sin hath been this day.

14:39 Því að svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er veitt hefir Ísrael sigur, þó að það væri Jónatan sonur minn, sem hefði drýgt hana, þá skyldi hann láta lifið." En enginn svaraði honum af öllu fólkinu.

14:39 For, as Yahwe liveth, who saveth Israel, though it be in Jonathan my son, he shall surely die. But there was not a man among all the people that answered him.

14:40 Þá sagði hann við allan Ísrael: "Verið þér öðrumegin, en ég og Jónatan sonur minn skulum vera hinumegin." Lýðurinn sagði við Sál: "Gjör þú sem þér gott þykir."

14:40 Then said he unto all Israel, Be ye on one side, and I and Jonathan my son will be on the other side. And the people said unto Saul, Do what seemeth good unto thee.

14:41 Þá mælti Sál: "Drottinn, Ísraels Guð, hví svaraðir þú ekki þjóni þínum í dag? Ef þessi misgjörð hvilir á mér eða Jónatan syni mínum, Drottinn, Ísraels Guð, þá lát þú úrim koma upp, en ef hún hvilir á lýð þínum Ísrael, þá lát þú títimmím koma upp." Þá kom upp hlutur Jónatans og Sals, en fólkíð gekk undan.

14:41 Therefore Saul said unto Yahwe, the God of Israel, Show the right. And Jonathan and Saul were taken *by lot*; but the people escaped.

14:42 Og Sál mælti: "Hlutið með mér og Jónatan syni mínum!" Kom þá upp hlutur Jónatans.

14:42 And Saul said, Cast *lots* between me and Jonathan my son. And Jonathan was taken.

14:43 Og Sál sagði við Jónatan: "Segðu mér, hvað hefir þú gjört?" Þá sagði Jónatan honum frá því og mælti: "Ég bragðaði aðeins ögn af hunangi á stafsendanum, sem ég hafði í hendinni. Sjá, hér er ég, fyrir það á ég að láta lifið?"

14:43 Then Saul said to Jonathan, Tell me what thou hast done. And Jonathan told him, and said, I did certainly taste a little honey with the end of the rod that was in my hand; and, lo, I must die.

14:44 Sál svaraði: "Guð gjöri við mig það, er hann vill: lifið verður þú að láta, Jónatan!"

14:44 And Saul said, God do so and more also; for thou shalt surely die, Jonathan.

14:45 En lýðurinn sagði við Sál: "Á Jónatan að láta lifið, hann sem unnið hefir þennan mikla sigur í Ísrael? Fjarri sé það! Svo sannarlega sem Drottinn lifir, skal ekki eitt höfuðhár hans falla til jarðar, því að með Guðs hjálp hefir hann unnið í dag." Og fólkíð leysti Jónatan út undan lifláti.

14:45 And the people said unto Saul, Shall Jonathan die, who hath wrought this great salvation in Israel? Far from it: as Yahwe liveth, there shall not one hair of his head fall to the ground; for he hath wrought with God this day. So the people rescued Jonathan, that he died not.

14:46 Og Sál kom aftur, er hann hafði elt Filista, en Filistar fóru heim til sín.
14:46 Then Saul went up from following the Philistines; and the Philistines went to their own place.

14:47 Þá er Sál hafði hlotið konungdóm yfir Ísrael, háði hann ófrið við alla óvini sína allt í kring: við Móab, við Ammóníta, við Edóm, við konunginn í Sóba og við Filista, og hvert sem hann sneri sér, vann hann sigur.

14:47 Now when Saul had taken the kingdom over Israel, he fought against all his enemies on every side, against Moab, and against the children of Ammon, and against Edom, and against the kings of Zobah, and against the Philistines: and whithersoever he turned himself, he put *them* to the worse.

14:48 Hann sýndi og hreysti og vann sigur á Amalek og frelsaði Ísrael af hendi þeirra, er rændu hann.

14:48 And he did valiantly, and smote the Amalekites, and delivered Israel out of the hands of them that despoiled them.

14:49 Synir Sáls voru Jónatan, Jisví og Malkísúa; og dætur hans tvær hétu: hin eldri Merab og hin yngri Mikal.

14:49 Now the sons of Saul were Jonathan, and Ishvi, and Malchi-shua; and the names of his two daughters were these: the name of the first-born Merab, and the name of the younger Michal:

14:50 Og kona Sáls hét Ahínóam, dóttir Ahimaas. Og hershöfðingi hans hét Abner, sonur Ners, föðurbróður Sáls.

14:50 and the name of Saul's wife was Ahinoam the daughter of Ahimaaz. And the name of the captain of his host was Abner the son of Ner, Saul's uncle.

14:51 Því að Kis, faðir Sáls, og Ner, faðir Abners, voru synir Abiels.

14:51 And Kish was the father of Saul; and Ner the father of Abner was the son of Abiel.

14:52 Og ófriðurinn við Filista var harður alla ævi Sáls, og sæi Sál einhvern kappa eða eitthvert hraustmanni, þá tók hann þann mann í sína sveit.

14:52 And there was sore war against the Philistines all the days of Saul: and when Saul saw any mighty man, or any valiant man, he took him unto him.

15:1 Samúel sagði við Sál: "Drottinn sendi mig til þess að smyrja þig til konungs yfir lýð sinn Ísrael. Hlýð því boði Drottins.

15:1 And Samuel said unto Saul, Yahwe sent me to anoint thee to be king over his people, over Israel: now therefore hearken thou unto the voice of the words of Yahwe.

15:2 Svo segir Drottinn allsherjar: Ég vil hefna þess, er Amalek gjörði Ísrael, að hann gjörði honum farartálma, þá er hann fór af Egyptalandi.

15:2 Thus saith Yahwe of hosts, I have marked that which Amalek did to Israel, how he set himself against him in the way, when he came up out of Egypt.

15:3 Far því og vinn sigur á Amalek og helgaðu hann banni og allt, sem hann á. Og þú skalt ekki þyrma honum, heldur skalt þú deyða bæði karla og konur,

börn og brjóstmylklinga, naut og sauðfé, úlfalda og asna."

15:3 Now go and smite Amalek, and utterly destroy all that they have, and spare them not; but slay both man and woman, infant and suckling, ox and sheep, camel and ass.

15:4 Sál bauð þá út liði og kannaði það í Telam: tvö hundruð þúsundir fótgöngulíðs og tíu þúsundir Júdamanna.

15:4 And Saul summoned the people, and numbered them in Telaim, two hundred thousand footmen, and ten thousand men of Judah.

15:5 Og Sál kom til höfuðborgar Amaleks og setti launsát í dalinn.

15:5 And Saul came to the city of Amalek, and laid wait in the valley.

15:6 Og Sál sagði við Keníta: "Komið, víkið undan, farið burt frá Amalekitum, svo að ég tortími yður ekki með þeim, því að þér sýnduð öllum Ísraelsmönnum góðvild, þá er þeir fóru af Egyptalandi." Þá viku Kenítar burt frá Amalek.

15:6 And Saul said unto the Kenites, Go, depart, get you down from among the Amalekites, lest I destroy you with them; for ye showed kindness to all the children of Israel, when they came up out of Egypt. So the Kenites departed from among the Amalekites.

15:7 Sál vann sigur á Amalek frá Havila suður undir Súr, sem liggur fyrir austan Egyptaland.

15:7 And Saul smote the Amalekites, from Havilah as thou goest to Shur, that is before Egypt.

15:8 Og Agag, konung Amaleks, tók hann höndum lífandi, en fólkíð allt bannfærði hann með sverðseggjum.

15:8 And he took Agag the king of the Amalekites alive, and utterly destroyed all the people with the edge of the sword.

15:9 Þó þyrmdi Sál og fólkíð Agag og bestu sauðunum og nautunum, öldu og feitu skepunum, og öllu því, sem vænt var, og vildu ekki bannfæra það. En allt það af fénaðinum, sem var lélegt og rýrt, bannfærðu þeir.

15:9 But Saul and the people spared Agag, and the best of the sheep, and of the oxen, and of the fatlings, and the lambs, and all that was good, and would not utterly destroy them: but everything that was vile and refuse, that they destroyed utterly.

15:10 Þá kom orð Drottins til Samúels svohljóðandi:

15:10 Then came the word of Yahwe unto Samuel, saying,

15:11 "Mig iðrar þess, að ég gjörði Sál að konungi, því að hann hefir snúið baki við mér og eigi framkvæmt boð mín." Þá reiddist Samúel og hrópaði til Drottins alla nóttina.

15:11 It repenteth me that I have set up Saul to be king; for he is turned back from following me, and hath not performed my commandments. And Samuel was wroth; and he cried unto Yahwe all night.

15:12 Og Samúel lagði snemma af stað næsta morgun til þess að hitta Sál. Og Samúel var sagt svo frá: "Sál er

kominn til Karmel, og sjá, hann hefir reist sér minnismerki. Því næst sneri hann við og hélt áfram og er farinn ofan til Gilgal."

15:12 And Samuel rose early to meet Saul in the morning; and it was told Samuel, saying, Saul came to Carmel, and, behold, he set him up a monument, and turned, and passed on, and went down to Gilgal.

15:13 Þegar Samúel kom til Sáls, mælti Sál til hans: "Blessaður sért þú af Drottni, ég hefi framkvæmt boð Drottins."

15:13 And Samuel came to Saul; and Saul said unto him, Blessed be thou of Yahwe: I have performed the commandment of Yahwe.

15:14 En Samúel mælti: "Hvaða sauðajarmur er það þá, sem ómar í eyru mér, og hvaða nautaöskur er það, sem ég heyri?"

15:14 And Samuel said, What meaneth then this bleating of the sheep in mine ears, and the lowing of the oxen which I hear?

15:15 Sál svaraði: "Þeir komu með það frá Amalekitum, af því að fólkíð þyrmdi bestu sauðunum og nautunum til þess að fórna þeim Drottni Guði sínum, en hitt höfum vér bannfært."

15:15 And Saul said, They have brought them from the Amalekites: for the people spared the best of the sheep and of the oxen, to sacrifice unto Yahwe thy God; and the rest we have utterly destroyed.

15:16 Samúel sagði við Sál: "Hættu nú, og mun ég kunnngjöra þér það, sem Drottinn hefir talað við mig í nótt." Sál sagði við hann: "Tala þú!"

15:16 Then Samuel said unto Saul, Stay, and I will tell thee what Yahwe hath said to me this night. And he said unto him, Say on.

15:17 Samúel mælti: "Er ekki svo, að þótt þú sért litill í þínum augum, þá ert þú þó höfuð Ísraels ættkvísla, því að Drottinn smurði þig til konungs yfir Ísrael?"

15:17 And Samuel said, Though thou wast little in thine own sight, wast thou not made the head of the tribes of Israel? And Yahwe anointed thee king over Israel;

15:18 Og Drottinn sendi þig í leiðangur og sagði: „Far þú og bannfær syndarana, Amalekita, og berst við þá, uns þú hefir gjöreytt þeim."

15:18 and Yahwe sent thee on a journey, and said, Go, and utterly destroy the sinners the Amalekites, and fight against them until they be consumed.

15:19 Hvers vegna hefir þú þá ekki hlýtt boði Drottins, heldur fleygt þér yfir herfangið og gjört það, sem illt var í augum Drottins?"

15:19 Wherefore then didst thou not obey the voice of Yahwe, but didst fly upon the spoil, and didst that which was evil in the sight of Yahwe?

15:20 Þá mælti Sál við Samúel: "Ég hefi hlýtt boði Drottins og hefi farið í leiðangur þann, er Drottinn sendi mig í, og hefi komið hingað með Agag, Amaleks konung, og Amalek hefi ég banni helgað."

15:20 And Saul said unto Samuel, Yea, I have obeyed the voice of Yahwe, and have gone the way which Yahwe sent me, and

have brought Agag the king of Amalek, and have utterly destroyed the Amalekites.

15:21 En fólkíð tók sauði og naut af herfanginu. hið besta af því bannfærða, til þess að fórna því í Gilgal Drottni Guði þínum til handa."

15:21 But the people took of the spoil, sheep and oxen, the chief of the devoted things, to sacrifice unto Yahwe thy God in Gilgal.

15:22 Samúel mælti: "Hefir þá Drottinn eins mikla velpóknun á brenniförnum og sláturlörnum eins og á hlýðni við boð sín? Nei, hlýðni er betri en fórn, gaumgafni betri en feiti hrútanna."

15:22 And Samuel said, Hath Yahwe as great delight in burnt-offerings and sacrifices, as in obeying the voice of Yahwe? Behold, to obey is better than sacrifice, and to hearken than the fat of rams.

15:23 Þrjóska er ekki betri en galdrasýnd, og þvermóðska er ekki betri en hjáguðadýrkun og húsgöð. Af því að þú hefir hafnað skipun Drottins, þá hefir hann og hafnað þér og svipt þig konungdómi."

15:23 For rebellion is as the sin of witchcraft, and stubbornness is as idolatry and teraphim. Because thou hast rejected the word of Yahwe, he hath also rejected thee from being king.

15:24 Sál mælti við Samúel: "Ég hefi syndgað, þar eð ég hefi brotið boð Drottins og þín fyrirmali, en ég óttaðist fólkíð og lét því að orðum þess."

15:24 And Saul said unto Samuel, I have sinned; for I have transgressed the commandment of Yahwe, and thy words, because I feared the people, and obeyed their voice.

15:25 Fyrirgef mér nú synd mína og snú þú við með mér, svo að ég megi falla fram fyrir Drottni."

15:25 Now therefore, I pray thee, pardon my sin, and turn again with me, that I may worship Yahwe.

15:26 Samúel svaraði Sál: "Ég sný ekki við með þér. Af því að þú hefir hafnað skipun Drottins, þá hefir og Drottinn hafnað þér og svipt þig konungdómi yfir Ísrael."

15:26 And Samuel said unto Saul, I will not return with thee; for thou hast rejected the word of Yahwe, and Yahwe hath rejected thee from being king over Israel.

15:27 Samúel sneri sér nú við og ætlaði að ganga burt. Þá greip Sál í lafið á skikkju hans, og rifnaði það af.

15:27 And as Samuel turned about to go away, *Saul* laid hold upon the skirt of his robe, and it rent.

15:28 Þá mælti Samúel til hans: "Rífið hefir Drottinn frá þér í dag konungdóminn yfir Ísrael og gefið hann öðrum, sem er betri en þú."

15:28 And Samuel said unto him, Yahwe hath rent the kingdom of Israel from thee this day, and hath given it to a neighbor of thine, that is better than thou.

15:29 Ekki lýgur heldur vegsemd Ísraels, og ekki iðrar hann, því að hann er ekki maður, að hann iðri."

15:29 And also the Strength of Israel will not lie nor repent; for he is not a man, that he should repent.

15:30 Sál mælti: "Ég hefi syndgað, en sýn mér þó þá virðingu frammi fyrir öldungum þjóðar minnar og frammi fyrir Ísrael að snúa við með mér, svo að ég megi falla fram fyrir Drottni Guði þínum."

15:30 Then he said, I have sinned: yet honor me now, I pray thee, before the elders of my people, and before Israel, and turn again with me, that I may worship Yahwe thy God.

15:31 Þá sneri Samúel við og fór með Sál, og Sál féll fram fyrir Drottni."

15:31 So Samuel turned again after Saul; and Saul worshipped Yahwe.

15:32 Og Samúel mælti: "Færið mér Agag, Amaleks konung." Og Agag gekk til hans kátur. Og Agag mælti: "Sannlega er nú beiskja dauðans á brott vikin."

15:32 Then said Samuel, Bring ye hither to me Agag the king of the Amalekites. And Agag came unto him cheerfully. And Agag said, Surely the bitterness of death is past.

15:33 Þá mælti Samúel: "Eins og sverð þitt hefir gjört konur barnlausar, svo skal nú móðir þín vera barnlaus öðrum konum framar." Síðan hjó Samúel Agag banahögg frammi fyrir Drottni í Gilgal."

15:33 And Samuel said, As thy sword hath made women childless, so shall thy mother be childless among women. And Samuel hewed Agag in pieces before Yahwe in Gilgal.

15:34 Því næst fór Samúel til Rama, en Sál fór heim til sín í Gibeu Sáls."

15:34 Then Samuel went to Ramah; and Saul went up to his house to Gibeah of Saul.

15:35 Og Samúel sá ekki Sál upp frá því allt til dauðadags, því að Samúel var sorgmæddur út af Sál, og Drottin iðraði þess, að hann hafði gjört Sál konung yfir Ísrael."

15:35 And Samuel came no more to see Saul until the day of his death; for Samuel mourned for Saul: and Yahwe repented that he had made Saul king over Israel.

16:1 Drottinn sagði við Samúel: "Hversu lengi ætlar þú að vera sorgmæddur út af Sál, þar sem ég hefi þó hafnað honum og svipt hann konungdómi yfir Ísrael? Fyll þú horn þitt olíu og legg af stað; ég sendi þig til Ísai Betlehemíta, því að ég hefi kjörið mér konung meðal sona hans."

16:1 And Yahwe said unto Samuel, How long wilt thou mourn for Saul, seeing I have rejected him from being king over Israel? fill thy horn with oil, and go: I will send thee to Jesse the Beth-lehemite; for I have provided me a king among his sons.

16:2 Samúel svaraði: "Hversu má ég fara? Frétti Sál það, mun hann drepa mig." En Drottinn sagði: "Tak þú með þér kvígu og segðu: 'Ég er kominn til þess að færa Drottni fórn.'"

16:2 And Samuel said, How can I go? if Saul hear it, he will kill me. And Yahwe said, Take a heifer with thee, and say, I am come to sacrifice to Yahwe.

16:3 Og bjóð þú Ísai til

fórnarmáltíðarinnar, og ég skal sjálfur láta þig vita, hvað þú átt að gjöra, og þú skalt smyrja mér þann, sem ég mun segja þér."

16:3 And call Jesse to the sacrifice, and I will show thee what thou shalt do: and thou shalt anoint unto me him whom I name unto thee.

16:4 Samúel gjörði það, sem Drottinn sagði. Og er hann kom til Betlehem, gengu öldungar borgarinnar í móti honum hræddir í huga og sögðu: "Kemur þú góðu heilli?"

16:4 And Samuel did that which Yahwe spake, and came to Beth-lehem. And the elders of the city came to meet him trembling, and said, Comest thou peaceably?

16:5 Hann svaraði: "Já, ég er kominn til þess að færa Drottni fórn. Helgið yður og komið með mér til fórnarmáltíðarinnar." Og hann helgaði Ísai og sonu hans og bauð þeim til fórnarmáltíðarinnar."

16:5 And he said, Peaceably; I am come to sacrifice unto Yahwe: sanctify yourselves, and come with me to the sacrifice. And he sanctified Jesse and his sons, and called them to the sacrifice.

16:6 En er þeir komu, sá Samúel Eliab og hugsaði: "Vissulega stendur hér frammi fyrir Drottni hans smurði."

16:6 And it came to pass, when they were come, that he looked on Eliab, and said, Surely Yahwe's anointed is before him.

16:7 En Drottinn sagði við Samúel: "Lit þú ekki á skapnað hans og háan vöxt því að ég hefi hafnað honum. Guð lítur ekki á það, sem mennirnir líta á. Mennirnir líta á útlitið, en Drottinn lítur á hjartað."

16:7 But Yahwe said unto Samuel, Look not on his countenance, or on the height of his stature; because I have rejected him: for *Yahwe* seeth not as man seeth; for man looketh on the outward appearance, but Yahwe looketh on the heart.

16:8 Þá kallaði Ísai á Abinadab og leiddi hann fyrir Samúel. En hann mælti: "Ekki hefir Drottinn heldur kjörið þennan."

16:8 Then Jesse called Abinadab, and made him pass before Samuel. And he said, Neither hath Yahwe chosen this.

16:9 Þá leiddi Ísai fram Samma. En Samúel mælti: "Ekki hefir Drottinn heldur kjörið þennan."

16:9 Then Jesse made Shammah to pass by. And he said, Neither hath Yahwe chosen this.

16:10 Þannig leiddi Ísai fram sjö sonu sína fyrir Samúel, en Samúel sagði við Ísai: "Engan af þessum hefir Drottinn kjörið."

16:10 And Jesse made seven of his sons to pass before Samuel. And Samuel said unto Jesse, Yahwe hath not chosen these.

16:11 Og Samúel sagði við Ísai: "Eru þetta allir sveinarnir?" Hann svaraði: "Einn er hinn yngsti eftir, og sjá, hann getir sauða." Samúel sagði við Ísai: "Send eftir honum og lát sækja hann, því að vér setjumst ekki til borðs fyrr en hann er kominn hingað."

16:11 And Samuel said unto Jesse, Are here all thy children? And he said, There remaineth yet the youngest, and, behold, he

is keeping the sheep. And Samuel said unto Jesse, Send and fetch him; for we will not sit down till he come hither.

16:12 Þá sendi hann eftir honum og lét hann koma, en hann var rauðleitur, fagureygur og vel vaxinn. Og Drottinn sagði: "Statt þú upp, smyr hann, því að þessi er það."

16:12 And he sent, and brought him in. Now he was ruddy, and withal of a beautiful countenance, and goodly to look upon. And Yahwe said, Arise, anoint him; for this is he.

16:13 Þá tók Samúel oliuhornið og smurði hann mitt á meðal bræðra hans. Og andi Drottins kom yfir Davíð upp frá þeim degi. En Samúel tók sig upp og fór til Rama.

16:13 Then Samuel took the horn of oil, and anointed him in the midst of his brethren: and the Spirit of Yahwe came mightily upon David from that day forward. So Samuel rose up, and went to Ramah.

16:14 Andi Drottins var vikinn frá Sál, en illur andi frá Drottni sturlaði hann.

16:14 Now the Spirit of Yahwe departed from Saul, and an evil spirit from Yahwe troubled him.

16:15 Þá sögðu þjónar Sals við hann: "Illur andi frá Guði sturlar þig.

16:15 And Saul's servants said unto him, Behold now, an evil spirit from God troubleth thee.

16:16 Herra vor þarf ekki nema að skipa: þjónar þínir standa frammi fyrir þér og munu leita upp mann, sem kann að leika hörpu. Þá mun svo fara, að þegar hinn illi andi frá Guði kemur yfir þig, og hann leikur hörpuna hendi sinni, þá mun þér batna."

16:16 Let our lord now command thy servants, that are before thee, to seek out a man who is a skilful player on the harp: and it shall come to pass, when the evil spirit from God is upon thee, that he shall play with his hand, and thou shalt be well.

16:17 Og Sál sagði við þjóna sína: "Finnið mér mann, sem vel leikur á strengjahljóðfæri, og færið mér hann."

16:17 And Saul said unto his servants, Provide me now a man that can play well, and bring him to me.

16:18 Þá svaraði einn af sveinunum og mælti: "Sjá, ég hefi séð son Ísai Betlehemita, sem kann að leika á strengjahljóðfæri og er hreystimenni og bardagamaður, vel máli farinn og vaxinn vel, og Drottinn er með honum."

16:18 Then answered one of the young men, and said, Behold, I have seen a son of Jesse the Beth-lehemite, that is skilful in playing, and a mighty man of valor, and a man of war, and prudent in speech, and a comely person; and Yahwe is with him.

16:19 Þá gjörði Sál menn til Ísai og lét segja honum: "Sendu Davíð son þinn til mín, þann er sauðanna gætir."

16:19 Wherefore Saul sent messengers unto Jesse, and said, Send me David thy son, who is with the sheep.

16:20 Þá tók Ísai tíu brauð, vinbelg og einn geithafur og sendi Sál með Davíð syni sínum.

16:20 And Jesse took an ass laden with bread, and a bottle of wine, and a kid, and sent them by David his son unto Saul.

16:21 Og Davíð kom til Sals og þjónaði honum. Lagði Sál mikinn þokka á hann og gjörði hann að skjaldsveini sínum.

16:21 And David came to Saul, and stood before him: and he loved him greatly; and he became his armorbearer.

16:22 Þá sendi Sál til Ísai og lét segja honum: "Lát þú Davíð ganga í þjónustu mína, því að hann fellur mér vel í geð."

16:22 And Saul sent to Jesse, saying, Let David, I pray thee, stand before me; for he hath found favor in my sight.

16:23 Og jafnan þegar hinn illi andi frá Guði kom yfir Sál, þá tók Davíð hörpuna og lék hana hendi sinni. Þá bráði af Sál og honum batnaði, og hinn illi andi vék frá honum.

16:23 And it came to pass, when the evil spirit from God was upon Saul, that David took the harp, and played with his hand: so Saul was refreshed, and was well, and the evil spirit departed from him.

17:1 Filistar drógu nú saman hersveitir sínar til bardaga, og söfnuðust þeir saman í Sókó, sem heyrir Júda, og settu þeir herbúðir sínar hjá Efes-Dammim, milli Sókó og Aseka.

17:1 Now the Philistines gathered together their armies to battle; and they were gathered together at Socoh, which belongeth to Judah, and encamped between Socoh and Azekah, in Ephes-dammim.

17:2 En Sál og Ísraelsmenn söfnuðust saman og settu herbúðir sínar í Eikidalnum og þjuggust til bardaga í móti Filistum.

17:2 And Saul and the men of Israel were gathered together, and encamped in the vale of Elah, and set the battle in array against the Philistines.

17:3 Og Filistar stóðu á fjalli öðrumegin og Ísraelsmenn stóðu á fjalli hinumegin, svo að dalurinn var á milli þeirra.

17:3 And the Philistines stood on the mountain on the one side, and Israel stood on the mountain on the other side: and there was a valley between them.

17:4 Þá gekk hólmgöngumaður fram úr fylkingum Filista. Hét hann Goliat og var frá Gat. Hann var á hæð sex álnir og spönn betur.

17:4 And there went out a champion out of the camp of the Philistines, named Goliath, of Gath, whose height was six cubits and a span.

17:5 Hann hafði cirrhjálma á höfði og var í spangabrynju, og vó brynjan fimm þúsund sikla círs.

17:5 And he had a helmet of brass upon his head, and he was clad with a coat of mail; and the weight of the coat was five thousand shekels of brass.

17:6 Hann hafði legghlífar af eiri á fótum sér og skotsþjót af eiri á herðum sér.

17:6 And he had greaves of brass upon his legs, and a javelin of brass between his shoulders.

17:7 En spjótskafi hans var sem vefjarfífur, og fjöðurin vó sex hundruð sikla járn. Skjaldsveinn hans gekk á undan honum.

17:7 And the staff of his spear was like a weaver's beam; and his spear's head weighed six hundred shekels of iron: and his shield-bearer went before him.

17:8 Goliat gekk fram og kallaði til fylkinga Ísraels og mælti til þeirra: "Hví farið þér í leiðangur og búið til bardaga? Er ég ekki Filisti og þér þjónar Sals? Veljið yður mann, sem komi hingað ofan til mín.

17:8 And he stood and cried unto the armies of Israel, and said unto them, Why are ye come out to set your battle in array? am not I a Philistine, and ye servants to Saul? choose you a man for you, and let him come down to me.

17:9 Sé hann fær um að berjast við mig og felli mig, þá skulum vér vera yðar þrælur, en beri ég hærra hlut og felli hann, þá skuluð þér vera vorir þrælur og þjóna oss."

17:9 If he be able to fight with me, and kill me, then will we be your servants; but if I prevail against him, and kill him, then shall ye be our servants, and serve us.

17:10 Og Filistinn mælti: "Ég hefi smánað fylkingar Ísraels í dag. Fáðið til mann, að við megum berjast."

17:10 And the Philistine said, I defy the armies of Israel this day; give me a man, that we may fight together.

17:11 Og þegar Sál og allur Ísrael heyrði þessi ummæli Filistans, þá skelfuðust þeir og urðu mjög hræddir.

17:11 And when Saul and all Israel heard those words of the Philistine, they were dismayed, and greatly afraid.

17:12 Davíð var sonur Ísai, sem var Efratíti í Betlehem í Júda. Ísai átti átta sönu. Á Sals dögum var maðurinn orðinn gamall og hniginn að aldri.

17:12 Now David was the son of that Ephrathite of Beth-lehem-judah, whose name was Jesse; and he had eight sons: and the man was an old man in the days of Saul, stricken in years among men.

17:13 Og þrír elstu synir Ísai höfðu farið með Sál í stríðið. Og synir hans þrír, sem í stríðið höfðu farið, hétu: hinn elsti Eliab, annar Abinadab og hinn þriðji Samma.

17:13 And the three eldest sons of Jesse had gone after Saul to the battle: and the names of his three sons that went to the battle were Eliab the first-born, and next unto him Abinadab, and the third Shammah.

17:14 En Davíð var yngstur. Þrír hinir eldri höfðu farið með Sál.

17:14 And David was the youngest; and the three eldest followed Saul.

17:15 Og við og við fór Davíð frá Sál til þess að gæta sauða föður síns í Betlehem.

17:15 Now David went to and fro from Saul to feed his father's sheep at Beth-lehem.

17:16 En Filistinn gekk fram morgna og kveld og bauð sig fram fjórutíu daga.

17:16 And the Philistine drew near morning and evening, and presented himself forty days.

17:17 **Dag nokkurn sagði Ísai við Davíð son sinn: "Tak þú efu af þessu bakaða korni handa bræðrum þínum og þessi tíu brauð og flýt þér og færðu bræðrum þínum þetta í herbúðirnar.**

17:17 And Jesse said unto David his son, Take now for thy brethren an ephah of this parched grain, and these ten loaves, and carry *them* quickly to the camp to thy brethren;

17:18 **Og þessa tíu mjólkurosta skalt þú færa hersveitarforingjanum, og fáuðu að vita, hvernig bræðrum þínum líður, og komdu með jarteikn frá þeim.**

17:18 and bring these ten cheeses unto the captain of their thousand, and look how thy brethren fare, and take their pledge.

17:19 **En Sál og þeir og allir Ísraelsmenn eru í Eikidalnum og eru að berjast við Filista."**

17:19 Now Saul, and they, and all the men of Israel, were in the vale of Elah, fighting with the Philistines.

17:20 **Davíð reis árla morguninn eftir og fékk sauðina hirði nokkrum til geymslu og lyfti á sig og hélt af stað, eins og Ísai hafði boðið honum. Þegar hann kom til herbúðanna, gekk herinn fram í fylkingu, og æptu þeir heróp.**

17:20 And David rose up early in the morning, and left the sheep with a keeper, and took, and went, as Jesse had commanded him; and he came to the place of the wagons, as the host which was going forth to the fight shouted for the battle.

17:21 **Stóðu nú hvorir tveggja búnir til bardaga, Ísrael og Filistar, hvor fylkingin gegnt annarri.**

17:21 And Israel and the Philistines put the battle in array, army against army.

17:22 **Og Davíð skildi við sig það, er hann hafði meðferðis, hjá manni þeim, er gætti farangursins, og hljóp að fylkingunni og kom og spurði bræður sína, hvernig þeim líði.**

17:22 And David left his baggage in the hand of the keeper of the baggage, and ran to the army, and came and saluted his brethren.

17:23 **En meðan hann var að tala við þá, sjá, þá gekk fram hólmgöngumaðurinn - hann hét Goliat, Filísti frá Gat - úr fylkingum Filistanna og mælti sömu orðum sem fyrr, og Davíð hlýddi á.**

17:23 And as he talked with them, behold, there came up the champion, the Philistine of Gath, Goliath by name, out of the ranks of the Philistines, and spake according to the same words: and David heard them.

17:24 **En er Ísraelsmenn sáu manninn, hörfuðu þeir allir undan honum og voru mjög hræddir.**

17:24 And all the men of Israel, when they saw the man, fled from him, and were sore afraid.

17:25 **Og einn Ísraelsmanna sagði: "Hafið þér séð manninn, sem kemur þarna? Hann kemur til þess að smána Ísrael. Hverjum þeim, sem fellir hann, vill konungurinn veita mikil auðæfi og**

gefa honum dóttur sína og gjöra ætt hans skattfrjálsa í Ísrael."

17:25 And the men of Israel said, Have ye seen this man that is come up? surely to defy Israel is he come up: and it shall be, that the man who killeth him, the king will enrich him with great riches, and will give him his daughter, and make his father's house free in Israel.

17:26 **Þá sagði Davíð við þá, sem næstir honum stóðu: "Hverju verður þeim manni umbunað, sem fellir Filista þennan og rekur svivirðing af Ísrael? Því að hver er þessi óumskorni Filísti, er dirfist að smána herfylkingar lifanda Guðs?"**

17:26 And David spake to the men that stood by him, saying, What shall be done to the man that killeth this Philistine, and taketh away the reproach from Israel? for who is this uncircumcised Philistine, that he should defy the armies of the living God?

17:27 **Og fólkíð talaði til hans þessum sömu orðum: "Þessu verður þeim umbunað, sem fellir hann."**

17:27 And the people answered him after this manner, saying, So shall it be done to the man that killeth him.

17:28 **En er Eliab, elsti bróðir hans, heyrði, hvað hann talaði við mennina, þá reiddist hann Davíð og mælti: "Til hvers ert þú hingað kominn, og hjá hverjum skildir þú eftir þessa fáu sauði í eyðimörkinni? Ég þekki oddirfsku þína og vonsku hjarta þíns: Þú ert hingað kominn til þess að horfa á bardagann."**

17:28 And Eliab his eldest brother heard when he spake unto the men; and Eliab's anger was kindled against David, and he said, Why art thou come down? and with whom hast thou left those few sheep in the wilderness? I know thy pride, and the naughtiness of thy heart; for thou art come down that thou mightest see the battle.

17:29 **Davíð svaraði: "Nú, hvað hefi ég þá gjört? Var mér ekki frjálst að spyrja?"**

17:29 And David said, What have I now done? Is there not a cause?

17:30 **Og hann sneri sér frá honum og til annars og mælti á sömu leið, og fólkíð svaraði honum hinu sama sem hið fyrra skiptið.**

17:30 And he turned away from him toward another, and spake after the same manner: and the people answered him again after the former manner.

17:31 **En er það spurðist, sem Davíð hafði sagt, þá sögðu menn Sál frá því, og lét hann þá sækja hann.**

17:31 And when the words were heard which David spake, they rehearsed them before Saul; and he sent for him.

17:32 **Davíð sagði við Sál: "Enginn láti hugfallast! Þjónn þinn mun fara og berjast við Filista þennan."**

17:32 And David said to Saul, Let no man's heart fail because of him; thy servant will go and fight with this Philistine.

17:33 **Sál sagði við Davíð: "Þú ert ekki fær um að fara móti Filista þessum og berjast við hann, því að þú ert ungmenni, en hann hefir verið**

bardagamaður frá barnæsku sinni."

17:33 And Saul said to David, Thou art not able to go against this Philistine to fight with him; for thou art but a youth, and he a man of war from his youth.

17:34 **Davíð sagði við Sál: "Þjónn þinn gætti sauða hjá föður sínum. Ef þá kom ljón eða björn og tók kind úr hjörðinni,**

17:34 And David said unto Saul, Thy servant was keeping his father's sheep; and when there came a lion, or a bear, and took a lamb out of the flock,

17:35 **þá hljóp ég á eftir honum og felldi hann og reif kindina úr gini hans, en ef hann réóst í móti mér, þreif ég í kampa hans og laust hann til bana.**

17:35 I went out after him, and smote him, and delivered it out of his mouth; and when he arose against me, I caught him by his beard, and smote him, and slew him.

17:36 **Bæði ljón og björn hefir þjónn þinn drepð, og þessum óumskorna Filista skal reida af eins og þeim, því að hann hefir smánað herfylkingar lifanda Guðs."**

17:36 Thy servant smote both the lion and the bear: and this uncircumcised Philistine shall be as one of them, seeing he hath defied the armies of the living God.

17:37 **Og Davíð mælti: "Drottinn, sem frelsaði mig úr klóm ljónsins og úr klóm bjarnarins, hann mun frelsa mig af hendi þessa Filista." Þá mælti Sál við Davíð: "Far þú þá, og Drottinn mun vera með þér."**

17:37 And David said, Yahwe that delivered me out of the paw of the lion, and out of the paw of the bear, he will deliver me out of the hand of this Philistine. And Saul said unto David, Go, and Yahwe shall be with thee.

17:38 **Og Sál færði Davíð í brynjukufl sinn og setti cirhjalm á höfuð honum og færði hann í brynju.**

17:38 And Saul clad David with his apparel, and he put a helmet of brass upon his head, and he clad him with a coat of mail.

17:39 **Og Davíð gyrti sig sverði sínu utan yfir brynjukuflinn og fór að ganga, því að hann hafði aldrei reynt það áður. Þá sagði Davíð við Sál: "Ég get ekki gengið í þessu, því að ég hefi aldrei reynt það áður." Og þeir færðu Davíð úr þessu.**

17:39 And David girded his sword upon his apparel, and he assayed to go; for he had not proved it. And David said unto Saul, I cannot go with these; for I have not proved them. And David put them off him.

17:40 **en hann tók staf sinn í hönd sér og valdi sér fimm hála steina úr gilinu og lét þá í smalatöskuna, sem hann hafði með sér, í skreppuna, og tók sér slöngvu í hönd og gekk á móti Filistanum.**

17:40 And he took his staff in his hand, and chose him five smooth stones out of the brook, and put them in the shepherd's bag which he had, even in his wallet; and his sling was in his hand: and he drew near to the Philistine.

17:41 **Filistinn gekk nær og nær Davíð, og maðurinn, sem bar skjöld hans, gekk á undan honum.**

17:41 And the Philistine came on and drew near unto David; and the man that bare the shield went before him.

17:42 En er Filistinn leit til og sá David, fyrirleit hann hann, af því að hann var ungmenni og rauðleitur og fríður sýnum.

17:42 And when the Philistine looked about, and saw David, he disdained him; for he was but a youth, and ruddy, and withal of a fair countenance.

17:43 Og Filistinn sagði við David: "Er ég þá hundur, að þú kemur með staf á móti mér?" Og Filistinn formælti David við guð sinn.

17:43 And the Philistine said unto David, Am I a dog, that thou comest to me with staves? And the Philistine cursed David by his gods.

17:44 Og Filistinn mælti við David: "Kom þú til mín, svo að ég gefi fuglum loftsins og dýrum merkurinnar hold þitt."

17:44 And the Philistine said to David, Come to me, and I will give thy flesh unto the birds of the heavens, and to the beasts of the field.

17:45 David sagði við Filistann: "Þú kemur á móti mér með sverð og lensu og spjót, en ég kem á móti þér í nafni Drottins allsherjar. Guðs herfylkinga Ísraels, sem þú hefir smánað.

17:45 Then said David to the Philistine, Thou comest to me with a sword, and with a spear, and with a javelin: but I come to thee in the name of Yahwe of hosts, the God of the armies of Israel, whom thou hast defied.

17:46 Í dag mun Drottinn gefa þig í minar hendur, og ég mun leggja þig að velli og höggva af þér höfuðið, og hræ þitt og hræin af her Filista mun ég í dag gefa fuglum loftsins og dýrum merkurinnar, svo að öll jörðin viðurkenni, að Guð er í Ísrael.

17:46 This day will Yahwe deliver thee into my hand; and I will smite thee, and take thy head from off thee; and I will give the dead bodies of the host of the Philistines this day unto the birds of the heavens, and to the wild beasts of the earth; that all the earth may know that there is a God in Israel,

17:47 og til þess að allur þessi mannsafnaður komist að raun um, að Drottinn veitir ekki sigur með sverði og spjóti, því að bardaginn er Drottins, og hann mun gefa yður í vorar hendur."

17:47 and that all this assembly may know that Yahwe saveth not with sword and spear: for the battle is Yahwe's, and he will give you into our hand.

17:48 Og er Filistinn fór af stað og gekk fram og fór í móti David, þá flýtti David sér og hljóp að fylkingunni í móti Filistanum.

17:48 And it came to pass, when the Philistine arose, and came and drew nigh to meet David, that David hastened, and ran toward the army to meet the Philistine.

17:49 Og David stakk hendi sinni ofan í smalatöskuna og tók úr henni stein og slöngvaði og hafði Filistann í ennið, og steinninn festist í enni hans, og féll hann á grúfu til jarðar.

17:49 And David put his hand in his bag, and took thence a stone, and slang it, and smote the Philistine in his forehead; and the stone

sank into his forehead, and he fell upon his face to the earth.

17:50 Þannig sigraði David Filistann með slöngvu og steini og felldi hann og drap hann, og þó hafði David ekkert sverð í hendi.

17:50 So David prevailed over the Philistine with a sling and with a stone, and smote the Philistine, and slew him; but there was no sword in the hand of David.

17:51 Þá hljóp David að og gekk til Filistans, tók sverð hans og dró það úr slíðrum og drap hann og hjó af honum höfuðið með því. En er Filistar sá, að kappi þeirra var dauður, lögðu þeir á flötta.

17:51 Then David ran, and stood over the Philistine, and took his sword, and drew it out of the sheath thereof, and slew him, and cut off his head therewith. And when the Philistines saw that their champion was dead, they fled.

17:52 En Ísraelsmenn og Júdamenn lögðu af stað og æptu heróp og eltu Filista allt til Gat og að borgarhlíði Ekron, svo að Filistar lágu vegnir jafnvel á veginum, sem lá inn um borgarhlíðið bæði í Gat og Ekron.

17:52 And the men of Israel and of Judah arose, and shouted, and pursued the Philistines, until thou comest to Gai, and to the gates of Ekron. And the wounded of the Philistines fell down by the way to Shaaraim, even unto Gath, and unto Ekron.

17:53 Og Ísraelsmenn sneru aftur og bættu að elta Filista og rændu herbúðir þeirra.

17:53 And the children of Israel returned from chasing after the Philistines, and they plundered their camp.

17:54 En David tók höfuð Filistans og hafði með sér til Jerúsalem, en vopn hans lagði hann í tjald sitt.

17:54 And David took the head of the Philistine, and brought it to Jerusalem; but he put his armor in his tent.

17:55 Þegar Sál sá David fara móti Filistanum, mælti hann við Abner hershöfðingja: "Abner, hvers son er sveinn þessi?" Abner svaraði: "Svo sannarlega sem þú lifir, konungur, veit ég það ekki."

17:55 And when Saul saw David go forth against the Philistine, he said unto Abner, the captain of the host, Abner, whose son is this youth? And Abner said, As thy soul liveth, O king, I cannot tell.

17:56 Konungurinn mælti: "Spyr þú að, hvers sonur þetta ungmenni sé."

17:56 And the king said, Inquire thou whose son the stripling is.

17:57 Og er David sneri aftur og hafði lagt Filistann að velli, þá tók Abner hann og leiddi hann fyrir Sál, en hann hélt á höfði Filistans í hendi sér.

17:57 And as David returned from the slaughter of the Philistine, Abner took him, and brought him before Saul with the head of the Philistine in his hand.

17:58 Og Sál sagði við hann: "Hvers son ert þú, sveinn?" David svaraði: "Sonur Þjóns þíns Ísai Betlehemita."

17:58 And Saul said to him, Whose

son art thou, thou young man? And David answered, I am the son of thy servant Jesse the Beth-lehemite.

18:1 Þegar David hafði endað tal sitt við Sál, þá lagði Jónatan ást mikla við David og unni honum sem lífi sínu.

18:1 And it came to pass, when he had made an end of speaking unto Saul, that the soul of Jonathan was knit with the soul of David, and Jonathan loved him as his own soul.

18:2 Og Sál tók David að sér upp frá þeim degi og leyfði honum ekki að fara heim aftur til föður síns.

18:2 And Saul took him that day, and would let him go no more home to his father's house.

18:3 Og Jónatan gjörði fóstbræðralag við David, af því að hann unni honum sem lífi sínu.

18:3 Then Jonathan and David made a covenant, because he loved him as his own soul.

18:4 Og Jónatan fór úr skikkju sinni, sem hann var í, og gaf David hana, svo og brynjukull sinn og jafnvel sverð sitt, boga sinn og belti.

18:4 And Jonathan stripped himself of the robe that was upon him, and gave it to David, and his apparel, even to his sword, and to his bow, and to his girdle.

18:5 Og David fór í leiðangra. Var hann giftudrjúgur, hvert sem Sál sendi hann. Setti Sál hann því yfir hermennina. Og hann var vel þokkaður af öllum lýð og einnig Þjónum Sals.

18:5 And David went out whithersoever Saul sent him, and behaved himself wisely: and Saul set him over the men of war, and it was good in the sight of all the people, and also in the sight of Saul's servants.

18:6 Þegar þeir komu heim, þá er David hafði lagt Filistann að velli, þá gengu konur úr öllum borgum Ísraels syngjandi og dansandi út í móti Sál konungi, með bumbum, strengleik og mikilli gleði.

18:6 And it came to pass as they came, when David returned from the slaughter of the Philistine, that the women came out of all the cities of Israel, singing and dancing, to meet king Saul, with timbrels, with joy, and with instruments of music.

18:7 Og konurnar stigu dansinn, hófu upp söng og mæltu: Sál felldi sín þúsund, en David sín tíu þúsund.

18:7 And the women sang one to another as they played, and said, Saul hath slain his thousands, And David his ten thousands.

18:8 Þá varð Sál reiður mjög, og honum mislíkuðu þessi orð og hann sagði: "David hafa þær gefið tíu þúsundin, en mér hafa þær gefið þúsundin. Nú vantar hann ekki nema konungdóminn!"

18:8 And Saul was very wroth, and this saying displeased him; and he said, They have ascribed unto David ten thousands, and to me they have ascribed but thousands: and what can he have more but the kingdom?

18:9 Og Sál leit David öfundarauga ávallt upp frá því.

18:9 And Saul eyed David from that day and forward.

18:10 Daginn eftir kom illur andi frá Guði yfir Sál, og æði greip hann inni í húsinu, en Davíð var að leika hörpuna hendi sinni, eins og hann var vanur að gjöra á degi hverjum, og Sál hafði spjót í hendi.

18:10 And it came to pass on the morrow, that an evil spirit from God came mightily upon Saul, and he prophesied in the midst of the house: and David played with his hand, as he did day by day. And Saul had his spear in his hand;

18:11 Þá reiddi Sál spjótíð og hugsaði með sér: "Ég skal reka það gegnum Davíð og inn í vegginn." En Davíð skaut sér tvívegis undan.

18:11 and Saul cast the spear; for he said, I will smite David even to the wall. And David avoided out of his presence twice.

18:12 Sál var hræddur við Davíð, því að Drottinn var með honum, en var vikinn frá Sál.

18:12 And Saul was afraid of David, because Yahwe was with him, and was departed from Saul.

18:13 Fyrir því lét Sál hann frá sér og gjörði hann að hersveitarforingja. Var hann nú fyrir liðinu bæði þegar það fór og kom.

18:13 Therefore Saul removed him from him, and made him his captain over a thousand; and he went out and came in before the people.

18:14 En Davíð var giftudrjúgur í öllu, sem hann tók sér fyrir hendur, af því að Drottinn var með honum.

18:14 And David behaved himself wisely in all his ways; and Yahwe was with him.

18:15 Og er Sál sá, að hann var giftusamur mjög, tók honum að standa uggur af honum.

18:15 And when Saul saw that he behaved himself very wisely, he stood in awe of him.

18:16 En allur Ísrael og Júda elskaði Davíð, því að hann gekk jafnan þeirra fremstur.

18:16 But all Israel and Judah loved David; for he went out and came in before them.

18:17 Sál sagði við Davíð: "Sjá, ég vil gefa þér Merab, eldri dóttur mína, fyrir konu. En þú verður að reynast mér hraustur maður og þú verður að heyja bardaga Drottins!" En Sál hugsaði með sér: "Ég skal ekki leggja hönd á hann, en Filistar skulu leggja hönd á hann."

18:17 And Saul said to David, Behold, my elder daughter Merab, her will I give thee to wife: only be thou valiant for me, and fight Yahwe's battles. For Saul said, Let not my hand be upon him, but let the hand of the Philistines be upon him.

18:18 Davíð sagði við Sál: "Hver er ég og hvert er kyn mitt, att föður míns í Ísrael, að ég skuli verða tengdasonur konungsins?"

18:18 And David said unto Saul, Who am I, and what is my life, or my father's family in Israel, that I should be son-in-law to the king?

18:19 En er sá tími kom, að gifta skyldi Davíð Merab, dóttur Sáls, þá var hún gefin Adriel frá Mehóla fyrir konu.

18:19 But it came to pass at the time when Merab, Saul's daughter, should have been given to David, that she was given unto Adriel the Meholathite to wife.

18:20 En Mikal, dóttir Sáls, elskaði Davíð. Og Sál var sagt frá því, og honum líkaði það vel.

18:20 And Michal, Saul's daughter, loved David: and they told Saul, and the thing pleased him.

18:21 Þá hugsaði Sál með sér: "Ég vil gefa honum hana, svo að hún verði honum að tálsnöru og Filistar leggi hönd á hann." Og Sál sagði í annað sinn við Davíð: "Þú skalt verða tengdasonur minn í dag."

18:21 And Saul said, I will give him her, that she may be a snare to him, and that the hand of the Philistines may be against him. Wherefore Saul said to David, Thou shalt this day be my son-in-law a second time.

18:22 Og Sál bauð þjónum sínum: "Talið leynilega við Davíð og segið: „Sjá, konungur hefir mætur á þér, og allir þjónar hans elska þig, og því skalt þú mægjast við konung.“"

18:22 And Saul commanded his servants, saying, Commune with David secretly, and say, Behold, the king hath delight in thee, and all his servants love thee: now therefore be the king's son-in-law.

18:23 Þjónar Sáls töluðu þessi orð í eyru Davíðs. En Davíð sagði: "Sýnist yður það lítils um vert að mægjast við konung, þar sem ég er maður fátækur og lítilsháttar?"

18:23 And Saul's servants spake those words in the ears of David. And David said, Seemeth it to you a light thing to be the king's son-in-law, seeing that I am a poor man, and lightly esteemed?

18:24 Þjónar Sáls báru honum þetta og sögðu: "Slíkum orðum hefir Davíð mælt."

18:24 And the servants of Saul told him, saying, On this manner spake David.

18:25 Þá sagði Sál: "Mælið svo við Davíð: „Eigi girnist konungur annan mund en hundrað yfirhúðir Filista til þess að hefna sín á óvinum konungs.“" En Sál hugsaði sér að láta Davíð falla fyrir hendi Filista.

18:25 And Saul said, Thus shall ye say to David, The king desireth not any dowry, but a hundred foreskins of the Philistines, to be avenged of the king's enemies. Now Saul thought to make David fall by the hand of the Philistines.

18:26 Og þjónar hans báru Davíð þessi orð, og Davíð líkaði það vel að eiga að mægjast við konung. En tíminn var enn ekki liðinn.

18:26 And when his servants told David these words, it pleased David well to be the king's son-in-law. And the days were not expired;

18:27 er Davíð tók sig upp og lagði af stað með menn sína og drap hundrað manns meðal Filista. Og Davíð fór með yfirhúðir þeirra og lagði þær allar með tölu fyrir konung, til þess að hann næði mægðum við konung. Þá gaf Sál honum Mikal dóttur sína fyrir konu.

18:27 and David arose and went, he

and his men, and slew of the Philistines two hundred men; and David brought their foreskins, and they gave them in full number to the king, that he might be the king's son-in-law. And Saul gave him Michal his daughter to wife.

18:28 Sál sá það æ betur og betur, að Drottinn var með Davíð og að allur Ísrael elskaði hann.

18:28 And Saul saw and knew that Yahwe was with David; and Michal, Saul's daughter, loved him.

18:29 Þá varð Sál enn miklu hræddari við Davíð. Varð Sál nú óvinur Davíðs alla ævi.

18:29 And Saul was yet the more afraid of David; and Saul was David's enemy continually.

18:30 Og höfðingjar Filistanna fóru í leiðangur. En í hvert skipti, sem þeir fóru í leiðangur, varð Davíð giftudrýgri en allir þjónar Sáls, svo að nafn hans varð viðfrægt.

18:30 Then the princes of the Philistines went forth: and it came to pass, as often as they went forth, that David behaved himself more wisely than all the servants of Saul; so that his name was much set by.

19:1 Sál talaði við Jónatan son sinn og við alla þjóna sína um að drepa Davíð. En Jónatan, sonur Sáls, hafði miklar mætur á Davíð.

19:1 And Saul spake to Jonathan his son, and to all his servants, that they should slay David. But Jonathan, Saul's son, delighted much in David.

19:2 Fyrir því sagði Jónatan Davíð frá þessu og mælti: "Sál fæðir minn situr um að drepa þig. Ver því var um þig á morgun snemma og fel þig og ver þú kyrr í því leyni.

19:2 And Jonathan told David, saying, Saul my father seeketh to slay thee: now therefore, I pray thee, take heed to thyself in the morning, and abide in a secret place, and hide thyself:

19:3 En ég ætla sjálfur að fara út og nema staðar við hlið föður míns á mörkinni, þar sem þú ert, og ég ætla að tala um þig við föður minn; og ef ég verð nokkurs visari, mun ég segja þér það."

19:3 and I will go out and stand beside my father in the field where thou art, and I will commune with my father of thee; and if I see aught, I will tell thee.

19:4 Jónatan talaði vel um Davíð við Sál föður sinn og sagði við hann: "Syndgast þú ekki, konungur, á Davíð þjóni þínum, því að hann hefir ekki syndgæð á móti þér og verk hans hafa verið þér mjög gagnleg.

19:4 And Jonathan spake good of David unto Saul his father, and said unto him, Let not the king sin against his servant, against David; because he hath not sinned against thee, and because his works have been to thee-ward very good:

19:5 Hann lagði líf sitt í hættu og felldi Filistann, og þannig veitti Drottinn öllum Ísrael mikinn sigur. Þú sást það og gladdist. Hvers vegna vilt þú syndgast á saklausu blóði með því að deyða Davíð án saka?"

19:5 for he put his life in his hand, and smote the Philistine, and Yahwe wrought a great victory for all Israel: thou sawest it, and didst rejoice; wherefore then wilt thou sin against innocent blood, to slay David without a cause?

19:6 Sál skipaðist við orð Jónatans og sór: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, þá skal hann ekki verða drepinn."

19:6 And Saul hearkened unto the voice of Jonathan: and Saul sware, As Yahwe liveth, he shall not be put to death.

19:7 Þá kallaði Jónatan á Davíð og tjáði honum öll þessi orð. Síðan leiddi Jónatan Davíð til Sals, og hann var hjá honum sem áður.

19:7 And Jonathan called David, and Jonathan showed him all those things. And Jonathan brought David to Saul, and he was in his presence, as beforetime.

19:8 Er ofríður hófst að nýju, fór Davíð og bardist við Filista og felldi mikinn fjölda af þeim, svo að þeir flyðu fyrir honum.

19:8 And there was war again: and David went out, and fought with the Philistines, and slew them with a great slaughter; and they fled before him.

19:9 Þá kom illur andi frá Drottni yfir Sál; en hann sat í húsi sínu og hafði spjót í hendi sér, og Davíð lék hörpuna hendi sinni.

19:9 And an evil spirit from Yahwe was upon Saul, as he sat in his house with his spear in his hand; and David was playing with his hand.

19:10 Þá reyndi Sál að reka Davíð í gegn með spjótinu upp við vegginn, en hann skaut sér undan Sál, svo að hann rak spjótíð inn í vegginn. Og Davíð flyði og komst undan.

19:10 And Saul sought to smite David even to the wall with the spear; but he slipped away out of Saul's presence, and he smote the spear into the wall: and David fled, and escaped that night.

19:11 Hina sömu nótt sendi Sál sendimenn í hús Davíðs til þess að hafa gætur á honum, svo að hann fengi drepð hann um morguninn. En Mikal, kona hans, sagði Davíð frá og mælti: "Ef þú forðar ekki lífi þínu í nótt, þá verður þú drepinn á morgun."

19:11 And Saul sent messengers unto David's house, to watch him, and to slay him in the morning: and Michal, David's wife, told him, saying, If thou save not thy life to-night, to-morrow thou wilt be slain.

19:12 Þá lét Mikal Davíð síga niður út um gluggann, og hann fór og flyði og komst undan.

19:12 So Michal let David down through the window: and he went, and fled, and escaped.

19:13 Síðan tók Mikal húsgóðið og lagði í rúmið, og hún lagði bláju úr geitarhári yfir höfðalagið og breiddi ábreiðu yfir.

19:13 And Michal took the teraphim, and laid it in the bed, and put a pillow of goats' hair at the head thereof, and covered it with the clothes.

19:14 Og þegar Sál sendi menn til þess að sækja Davíð, þá sagði hún: "Hann er sjúkur."

19:14 And when Saul sent messengers to take David, she said, He is sick.

19:15 Þá sendi Sál mennina aftur til að vitja um Davíð og sagði: "Færið mér hann í rúminu, til þess að ég geti drepð hann."

19:15 And Saul sent the messengers to see David, saying, Bring him up to me in the bed, that I may slay him.

19:16 En er sendimennirnir komu, sjá, þá lá húsgóðið í rúminu og geitarhársblæjan yfir höfðalagið.

19:16 And when the messengers came in, behold, the teraphim was in the bed, with the pillow of goats' hair at the head thereof.

19:17 Þá sagði Sál við Mikal: "Hví hefir þú sviðið mig svo og látið óvin minn í burt fara, svo að hann hefir komist undan?" Mikal sagði við Sál: "Hann sagði við mig: „Lát mig komast burt, ella mun ég drepa þig!""

19:17 And Saul said unto Michal, Why hast thou deceived me thus, and let mine enemy go, so that he is escaped? And Michal answered Saul, He said unto me, Let me go; why should I kill thee?

19:18 Davíð flyði og komst undan og kom til Samúels í Rama og sagði honum frá öllu, sem Sál hafði gjört honum. Og hann fór með Samúel og þeir bjuggu í Najót.

19:18 Now David fled, and escaped, and came to Samuel to Ramah, and told him all that Saul had done to him. And he and Samuel went and dwelt in Naioth.

19:19 Nú var Sál sagt svo frá: "Sjá, Davíð er í Najót í Rama!"

19:19 And it was told Saul, saying, Behold, David is at Naioth in Ramah.

19:20 Sendi Sál þá menn til að sækja Davíð. En er þeir sáu hóp spámanna, sem voru í spámannlegum guðmóði, og Samúel standa þar sem foringja þeirra, þá kom Guðs andi yfir sendimenn Sals, svo að þeir komust einnig í spámannlegan guðmód.

19:20 And Saul sent messengers to take David: and when they saw the company of the prophets prophesying, and Samuel standing as head over them, the Spirit of God came upon the messengers of Saul, and they also prophesied.

19:21 Og menn sögðu Sál frá þessu, og hann sendi aðra menn, en þeir komust einnig í spámannlegan guðmód. Þá sendi Sál enn menn hið þriðja sinn, en þeir komust einnig í spámannlegan guðmód.

19:21 And when it was told Saul, he sent other messengers, and they also prophesied. And Saul sent messengers again the third time, and they also prophesied.

19:22 Þá fór hann sjálfur til Rama. Og er hann kom að vatnsprónni miklu í Sekó, þá spurði hann og mælti: "Hvar eru þeir Samúel og Davíð?" Og menn sögðu: "Þeir eru í Najót í Rama."

19:22 Then went he also to Ramah, and came to the great well that is in Secu: and he asked and said, Where are Samuel and David? And one said, Behold, they are at Naioth in Ramah.

19:23 En er hann fór þaðan til

Najót í Rama, þá kom og Guðs andi yfir hann, og var hann stöðugt í spámannlegum guðmóði alla leiðina til Najót í Rama.

19:23 And he went thither to Naioth in Ramah: and the Spirit of God came upon him also, and he went on, and prophesied, until he came to Naioth in Ramah.

19:24 Þá fór hann einnig af klæðum sínum, og hann var líka í spámannlegum guðmóði frammi fyrir Samúel og lá þar nakinn allan þennan dag og alla nóttina. Fyrir því segja menn: "Er og Sál meðal spámanna?"

19:24 And he also stripped off his clothes, and he also prophesied before Samuel, and lay down naked all that day and all that night. Wherefore they say, Is Saul also among the prophets?

20:1 Davíð flyði frá Najót í Rama og kom til Jónatans og sagði: "Hvað hefi ég gjört? Í hverju hefi ég misgjört og í hverju hefi ég syndgað á móti föður þínum, fyrst hann situr um líf mitt?"

20:1 And David fled from Naioth in Ramah, and came and said before Jonathan, What have I done? what is mine iniquity? and what is my sin before thy father, that he seeketh my life?

20:2 Jónatan sagði við hann: "Það skal aldrei verða! Þú munt eigi lífi tína. Sjá, faðir minn gjörir ekkert, hvorki stórt né smátt, að hann láti mig eigi vita það. Og hví skyldi faðir minn þá leyna mig þessu? Nei, slíkt á sér ekki stað."

20:2 And he said unto him, Far from it; thou shalt not die: behold, my father doeth nothing either great or small, but that he discloseth it unto me; and why should my father hide this thing from me? it is not so.

20:3 Davíð svaraði aftur og mælti: "Faðir þinn veit það vel, að þér þykir vænt um mig, og hugsar með sér: „Jónatan má eigi vita þetta, það kynni að fá honum hryggðar.“ En svo sannarlega sem Drottinn lifir og þú lifir: Milli mín og dauðans er aðeins eitt fótíð."

20:3 And David sware moreover, and said, Thy father knoweth well that I have found favor in thine eyes; and he saith, Let not Jonathan know this, lest he be grieved: but truly as Yahwe liveth, and as thy soul liveth, there is but a step between me and death.

20:4 Jónatan sagði við Davíð: "Hvað sem þú biður um mun ég fyrir þig gjöra."

20:4 Then said Jonathan unto David, Whatsoever thy soul desireth, I will even do it for thee.

20:5 Þá sagði Davíð við Jónatan: "Sjá, á morgun er tunglkomudagur, og ég get ekki með neinu móti settið til borðs með konunginum. Leyf mér því að fara burt, svo að ég geti falið mig úti á víðavangi til kvelds."

20:5 And David said unto Jonathan, Behold, to-morrow is the new moon, and I should not fail to sit with the king at meat: but let me go, that I may hide myself in the field unto the third day at even.

20:6 Ef nú faðir þinn saknar mín, þá skalt þú segja: „Davíð beiddist leyfis af mér að mega bregða sér til Betlehem,

föðurborgar sinnar, því að ársfórni allrar ættarinnar fer þar fram.'

20:6 If thy father miss me at all, then say, David earnestly asked leave of me that he might run to Beth-lehem his city; for it is the yearly sacrifice there for all the family.

20:7 Ef hann þá segir: „Það er gott!“ þá er þjóni þínum óhætt, en verði hann reiður, þá vit, að hann hefir illt af ráðið.

20:7 If he say thus, It is well; thy servant shall have peace: but if he be wroth, then know that evil is determined by him.

20:8 Auðsýn nú þjóni þínum kærleika, úr því að þú hefir látið þjón þinn ganga í Drottins-föðræðralag við þig. En hafi ég misgjört, þá drep þú mig sjálfur. Hví skyldir þú fara með mig til föður þíns?"

20:8 Therefore deal kindly with thy servant; for thou hast brought thy servant into a covenant of Yahwe with thee: but if there be in me iniquity, slay me thyself; for why shouldst thou bring me to thy father?

20:9 Jónatan mælti: "Lát þér eigi koma það til hugar! Ef ég yrði þess áskynja, að faðir minn hafi illt af ráðið gegn þér, mundi ég þá ekki segja þér frá því?"

20:9 And Jonathan said, Far be it from thee; for if I should at all know that evil were determined by my father to come upon thee, then would not I tell it thee?

20:10 Davíð sagði við Jónatan: "Hver lætur mig nú vita, hvort faðir þinn svarar þér illu til?"

20:10 Then said David to Jonathan, Who shall tell me if perchance thy father answer thee roughly?

20:11 Jónatan sagði við Davíð: "Kom þú, þeir skulum ganga út á víðavang." Og þeir gengu báðir út á víðavang.

20:11 And Jonathan said unto David, Come, and let us go out into the field. And they went out both of them into the field.

20:12 En Jónatan sagði við Davíð: "Drottinn, Ísraels Guð, veri vitni: Þegar ég á morgun um þetta leyti hef komist eftir, hvað föður mínum býr í skapi, og ég sé að þér er óhætt, mun ég senda til þín og láta þig vita.

20:12 And Jonathan said unto David, Yahwe, the God of Israel, *be witness*: when I have sounded my father about this time to-morrow, or the third day, behold, if there be good toward David, shall I not then send unto thee, and disclose it unto thee?

20:13 Drottinn láti mig gjalda þess nú og síðar, ef faðir minn hefir illt í huga gegn þér, og ég læt þig ekki vita það. Ég leyfi þér að fara, svo að þú megir fara óhultur. Drottinn mun vera með þér, eins og hann hefir verið með föður mínum.

20:13 Yahwe do so to Jonathan, and more also, should it please my father to do thee evil, if I disclose it not unto thee, and send thee away, that thou mayest go in peace: and Yahwe be with thee, as he hath been with my father.

20:14 Og vilt þú ekki, verði ég þá enn á lifi, auðsýna mér miskunn Drottins, svo að ég týni eigi lifi?

20:14 And thou shalt not only while yet I live show me the lovingkindness of Yahwe, that I die not;

20:15 Og svipt hús mitt aldrei miskunn þinni, og þegar Drottinn upprætir alla óvini Davíðs af jörðinni.

20:15 but also thou shalt not cut off thy kindness from my house for ever; no, not when Yahwe hath cut off the enemies of David every one from the face of the earth.

20:16 Þá skal nafn Jónatans eigi verða slitið frá húsi Davíðs. Drottinn hefni Davíðs á óvinum hans!"

20:16 So Jonathan made a covenant with the house of David, *saying*, And Yahwe will require it at the hand of David's enemies.

20:17 Jónatan vann Davíð enn eið við ást þá, er hann bar til hans, því að hann unni honum hugástum.

20:17 And Jonathan caused David to swear again, for the love that he had to him; for he loved him as he loved his own soul.

20:18 Og Jónatan sagði við hann: "Á morgun er tunglkomudagur. Þá verður þín saknað, því að sæti þitt mun verða autt.

20:18 Then Jonathan said unto him, To-morrow is the new moon: and thou wilt be missed, because thy seat will be empty.

20:19 En á þriðja degi mun þín mjög verða saknað. Þá skalt þú fara til þess staðar, þar sem þú fólst þig fyrri daginn, og sestu hjá þeim hól.

20:19 And when thou hast stayed three days, thou shalt go down quickly, and come to the place where thou didst hide thyself when the business was in hand, and shalt remain by the stone Ezel.

20:20 Ég mun þá á þriðja degi skjóta örvum í hólinn, eins og ég væri að skjóta til marks.

20:20 And I will shoot three arrows on the side thereof, as though I shot at a mark.

20:21 Og sjá, ég mun senda sveininn og segja: „Farðu og saktu örina.“ Ef ég nú kalla til sveinsins: „Sjá, örin liggur hérnamegin við þig, kom þú með hana!“ þá skalt þú koma heim, því að þá er þér óhætt og ekkert er að, svo sannarlega sem Drottinn lifir.

20:21 And, behold, I will send the lad, *saying*, Go, find the arrows. If I say unto the lad, Behold, the arrows are on this side of thee; take them, and come; for there is peace to thee and no hurt, as Yahwe liveth.

20:22 En ef ég kalla svo til þiltsins: „Örin liggur hinumegin við þig!“ þá far þú, því að Drottinn hefir þá sent þig burt.

20:22 But if I say thus unto the boy, Behold, the arrows are beyond thee; go thy way; for Yahwe hath sent thee away.

20:23 En viðvíkjandi því, sem við höfum talað, ég og þú, þá er Drottinn vitni milli mín og þín að eilífu."

20:23 And as touching the matter which thou and I have spoken of, behold, Yahwe is between thee and me for ever.

20:24 Þá fól Davíð sig úti á víðavangi. Er tunglkomudagurinn kom, settist konungur undir borð að máltíð.

20:24 So David hid himself in the field:

and when the new moon was come, the king sat him down to eat food.

20:25 Sat konungur í sæti sínu, eins og vant var, í sætinu við vegginn, en Jónatan sat gegnt honum, og Abner sat við hliðina á Sál. En sæti Davíðs var autt.

20:25 And the king sat upon his seat, as at other times, even upon the seat by the wall; and Jonathan stood up, and Abner sat by Saul's side: but David's place was empty.

20:26 Þó sagði Sál ekkert þann dag, því að hann hugsaði: "Það er tilviljun: hann er ekki hreinn. Hann hefir ekki látið hreinsa sig."

20:26 Nevertheless Saul spake not anything that day: for he thought, Something hath befallen him, he is not clean; surely he is not clean.

20:27 En daginn eftir tunglkomuna var sæti Davíðs enn autt. Þá sagði Sál við Jónatan son sinn: "Hvers vegna hefir sonur Ísaí ekki komið til máltíðar, hvorki í gar né í dag?"

20:27 And it came to pass on the morrow after the new moon, *which was* the second day, that David's place was empty: and Saul said unto Jonathan his son, Wherefore cometh not the son of Jesse to meat, neither yesterday, nor to-day?

20:28 Jónatan svaraði Sál: "Davíð beiddist þess af mér að mega fara til Betlehem.

20:28 And Jonathan answered Saul, David earnestly asked leave of me to go to Beth-lehem:

20:29 Hann sagði: „Leyf mér að fara, því að vér ætlum að halda ættarfórni í borginni, og bræður mínir hafa beðið mig að koma, og hafi ég fundið náð í augum þínum, þá lofaðu mér að komast burt, svo að ég geti heimsótt bræður mína.“ Fyrir því hefir hann ekki komið að konungsborði."

20:29 and he said, Let me go, I pray thee; for our family hath a sacrifice in the city; and my brother, he hath commanded me *to be there*: and now, if I have found favor in thine eyes, let me get away, I pray thee, and see my brethren. Therefore he is not come unto the king's table.

20:30 Þá reiddist Sál Jónatan og sagði við hann: "Þú sonur þrjóskrar móður! Ætli ég víti ekki að þú ert vinur Ísásonar, þér til skammar, og blygðun móður þinnar til skammar!"

20:30 Then Saul's anger was kindled against Jonathan, and he said unto him, Thou son of a perverse rebellious woman, do not I know that thou hast chosen the son of Jesse to thine own shame, and unto the shame of thy mother's nakedness?

20:31 Því að alla þá stund, sem Ísásonur er lifandi á jörðinni, munt þú og konungdómur þinn eigi fastur standa. Send því nú og lát koma með hann til mín, því að hann er dauðamaður."

20:31 For as long as the son of Jesse liveth upon the ground, thou shalt not be established, nor thy kingdom. Wherefore now send and fetch him unto me, for he shall surely die.

20:32 Þá svaraði Jónatan Sál föður sínum og sagði við hann: "Hví skal deyða hann? Hvað hefir hann gjört?"

20:32 And Jonathan answered Saul his father, and said unto him, Wherefore should he be put to death? what hath he done?

20:33 Þá snaraði Sál að honum spjótinu og ætlaði að leggja hann í gegn. Sá Jónatan þá, að faðir hans hafði fastráðið að drepa David.

20:33 And Saul cast his spear at him to smite him; whereby Jonathan knew that is was determined of his father to put David to death.

20:34 Og Jónatan stóð upp frá borðinu ævareður og neytti ekki matar annan tunglkomudaginn, því að hann tók sárt til Davíðs, af því að faðir hans hafði smánað hann.

20:34 So Jonathan arose from the table in fierce anger, and did eat no food the second day of the month; for he was grieved for David, because his father had done him shame.

20:35 Morguninn eftir gekk Jónatan út á víðavang á þeim tíma, er þeir Davíð höfðu til tekið, og var ungur sveinn með honum.

20:35 And it came to pass in the morning, that Jonathan went out into the field at the time appointed with David, and a little lad with him.

20:36 Og hann sagði við svein sinn: "Hlauptu og sæktu örina, sem ég ætla að skjóta." Sveinninn hljóp af stað, en hann skaut örinni yfir hann fram.

20:36 And he said unto his lad, Run, find now the arrows which I shoot. And as the lad ran, he shot an arrow beyond him.

20:37 En er sveinninn kom þar að, er örin lá, sem Jónatan hafði skotið, þá kallaði Jónatan á eftir sveininum og sagði: "Örin liggur hinumegin við þig!"

20:37 And when the lad was come to the place of the arrow which Jonathan had shot, Jonathan cried after the lad, and said, Is not the arrow beyond thee?

20:38 Og Jónatan kallaði enn á eftir sveininum: "Áfram, flýttu þér, stattu ekki kyrr!" Og sveinn Jónatans tók upp örina og færði húsbónda sínum.

20:38 And Jonathan cried after the lad, Make speed, haste, stay not. And Jonathan's lad gathered up the arrows, and came to his master.

20:39 En sveinninn vissi ekki neitt. Þeir Jónatan og Davíð vissu einir, hvað þetta átti að þýða.

20:39 But the lad knew not anything: only Jonathan and David knew the matter.

20:40 Og Jónatan fékk sveini sínum vopn sín og sagði við hann: "Farðu með þau inn í borgina."

20:40 And Jonathan gave his weapons unto his lad, and said unto him, Go, carry them to the city.

20:41 Sveinninn fór nú heim, en Davíð reis upp undan hólnum, féll fram á ásjónu sína til jarðar og laut þrisvar sinnum, og þeir kysstu hvor annan og grétu hvor með öðrum, þó Davíð miklu meir.

20:41 And as soon as the lad was gone, David arose out of a *place* toward the South, and fell on his face to the ground, and bowed himself three times: and they kissed one another, and wept one with another, until David exceeded.

20:42 Og Jónatan sagði við Davíð: "Far þú í friði. En víðvíkjandi því, sem við báðir höfum unnið eið að í nafni Drottins, þá sé Drottinn vitni milli mín og þín, og milli minna niðja og þinna niðja að eilífu." Síðan hélt Davíð af stað og fór burt, en Jónatan gekk inn í borgina.

20:42 And Jonathan said to David, Go in peace, forasmuch as we have sworn both of us in the name of Yahwe, saying, Yahwe shall be between me and thee, and between my seed and thy seed, for ever. And he arose and departed: and Jonathan went into the city.

21:1 Davíð kom til Nób, til Ahimeleks prests, en Ahimelek gekk skelkaður í móti Davíð og mælti til hans: "Hví ert þú einsamall og enginn maður með þér?"

20:42 And Jonathan said to David, Go in peace, forasmuch as we have sworn both of us in the name of Yahwe, saying, Yahwe shall be between me and thee, and between my seed and thy seed, for ever. And he arose and departed: and Jonathan went into the city.

21:2 Davíð svaraði Ahimelek presti: "Konungur fól mér erindi nokkurt og sagði við mig: „Enginn maður má vita neitt um erindi það, er ég sendi þig í og ég hefi falið þér." Fyrir því hefi ég stefnt sveinunum á vissan stað.

21:1 Then came David to Nob to Ahimelech the priest: and Ahimelech came to meet David trembling, and said unto him, Why art thou alone, and no man with thee?

21:3 Og ef þú hefir nú fimm brauð hjá þér, þá gef mér þau, eða hvað sem fyrir hendi er."

21:3 And David said unto Ahimelech the priest, The king hath commanded me a business, and hath said unto me, Let no man know anything of the business whereabout I send thee, and what I have commanded thee: and I have appointed the young men to such and such a place.

21:4 Prestur svaraði Davíð og sagði: "Ég hefi ekkert óheilagt brauð hjá mér, en heilagt brauð er til, - aðeins að sveinarnir hafi haldið sér frá konum."

21:3 Now therefore what is under thy hand? give me five loaves of bread in my hand, or whatsoever there is present.

21:5 Davíð svaraði presti og mælti til hans: "Já, vissulega. Kvenna hefir oss verið varnað undanfarið. Þegar ég fór að heiman, voru ker sveinanna heilög. Að visu er þetta ferðalag óheilagt, en nú verður allt helgað!"

21:4 And the priest answered David, and said, There is no common bread under my hand, but there is holy bread; if only the young men have kept themselves from women.

21:6 Þá gaf prestur honum heilagt brauð, því að þar var ekkert brauð, nema skodunnarbrauðin, sem tekin eru burt frá auglíti Drottins, en volg brauð lögð í stað þeirra, þá er þau eru tekin.

21:5 And David answered the priest,

and said unto him, Of a truth women have been kept from us about these three days; when I came out, the vessels of the young men were holy, though it was but a common journey; how much more then to-day shall their vessels be holy?

21:7 En þar var þennan dag einn af þjónum Sals, inni byrgður fyrir auglíti Drottins. Hann hét Dóeg og var Edómíti og yfirmaður hirða Sals.

21:6 So the priest gave him holy *bread*; for there was no bread there but the showbread, that was taken from before Yahwe, to put hot bread in the day when it was taken away.

21:8 Davíð sagði við Ahimelek: "Hefir þú ekki spjót eða sverð hér hjá þér? Því að ég tók hvorki sverð mitt né vopn mín með mér, svo bar bráðan að um konungs erindi."

21:7 Now a certain man of the servants of Saul was there that day, detained before Yahwe; and his name was Doeg the Edomite, the chiefest of the herdsmen that belonged to Saul.

21:9 Þá sagði prestur: "Hér er sverð Goliats Filista, sem þú lagðir að velli í Eikidal, sveipað dúk á bak við hökulinn. Ef þú vilt hafa það, þá tak það, því að hér er ekkert annað en það." Davíð sagði: "Það er sverða best, fá mér það."

21:8 And David said unto Ahimelech, And is there not here under thy hand spear or sword? for I have neither brought my sword nor my weapons with me, because the king's business required haste.

21:10 Síðan tók Davíð sig upp og flýði þennan sama dag fyrir Sál, og kom til Akís konungs í Gat.

21:9 And the priest said, The sword of Goliath the Philistine, whom thou slewest in the vale of Elah, behold, it is here wrapped in a cloth behind the ephod: if thou wilt take that, take it; for there is no other save that here. And David said, There is none like that; give it me.

21:11 Og þjónar Akís sögðu við hann: "Er þetta ekki Davíð, konungur landsins? Var það ekki um hann, að sungið var við dansinn: Sál felldi sín þúsund og Davíð sín tíu þúsund?"

21:10 And David arose, and fled that day for fear of Saul, and went to Achish the king of Gath.

21:12 Davíð festi þessi orð í huga og var mjög hræddur við Akís konung í Gat.

21:11 And the servants of Achish said unto him, Is not this David the king of the land? did they not sing one to another of him in dances, saying, Saul hath slain his thousands, And David his ten thousands?

21:13 Fyrir því gjörði hann sér upp vítfirringu fyrir augum þeirra og lét sem óður maður innan um þá, sló á vængjahurðir hljóðsins sem á bumbu og lét slefuna renna ofan í skeggið.

21:12 And David laid up these words in his heart, and was sore afraid of Achish the king of Gath.

21:14 Þá sagði Akís við þjóna sína: "Þér sjið að maðurinn er vístola. Hví komið þér með hann til mín?"

21:13 And he changed his behavior before them, and feigned himself mad in their hands, and scrabbled on the doors of the gate, and let his spittle fall down upon his beard.

21:15 Hefi ég ekki nóg af vitfirringum, úr því að þér hafið komið með þennan til að ærast frammi fyrir mér? Hvað á hann að gjöra í mitt hús?"

21:14 Then said Achish unto his servants, Lo, ye see the man is mad; wherefore then have ye brought him to me?

22:1 Davíð fór þaðan og komst undan í Adúllamhelli. Og er bræður hans og allt hús föður hans fréttu það, komu þeir þangað til hans.

22:1 David therefore departed thence, and escaped to the cave of Adullam: and when his brethren and all his father's house heard it, they went down thither to him.

22:2 Og allir nauðstaddir menn söfnuðust til hans og allir þeir, sem komnir voru í skuldir, svo og allir þeir, er óánægðir voru, og gjörðist hann höfðingi þeirra. Voru nú með honum um fjögur hundruð manns.

22:2 And every one that was in distress, and every one that was in debt, and every one that was discontented, gathered themselves unto him; and he became captain over them: and there were with him about four hundred men.

22:3 Davíð fór þaðan til Míspe í Móab og sagði við Móabskonung: "Leyf föður mínum og móður minni að vera hér hjá yður, uns ég fæ að vita, hvað Guð gjörir við mig."

22:3 And David went thence to Mizpeh of Moab: and he said unto the king of Moab, Let my father and my mother, I pray thee, come forth, and be with you, till I know what God will do for me.

22:4 Síðan skildi hann þau eftir hjá Móabskonungi, og þau voru hjá honum meðan Davíð var í virkinu.

22:4 And he brought them before the king of Moab: and they dwelt with him all the while that David was in the stronghold.

22:5 Og Gað spámaður sagði við Davíð: "Þú skalt ekki vera kyrr í virkinu. Haf þig á braut og far til Júda." Þá fór Davíð af stað og kom í Heretskóg.

22:5 And the prophet Gad said unto David, Abide not in the stronghold; depart, and get thee into the land of Judah. Then David departed, and came into the forest of Hereth.

22:6 Nú fréttir Sál, að Davíð sé fundinn og þeir menn, sem með honum voru. Sál sat í Gibeu undir tamarisktrénu á hæðinni og hafði spjót í hendi, og allir þjónar hans stóðu umhverfis hann.

22:6 And Saul heard that David was discovered, and the men that were with him: now Saul was sitting in Gibeah, under the tamarisk-tree in Ramah, with his spear in his hand, and all his servants were standing about him.

22:7 Þá mælti Sál við þjóna sína, sem stóðu umhverfis hann: "Heyrið, þér Benjamínitar! Ætli Ísaisonur gefi yður öllum akra og víngarða og gjöri yður alla að hersveitarforingjum og hundradshöfðingjum?"

22:7 And Saul said unto his servants that stood about him, Hear now, ye Benjamites;

will the son of Jesse give every one of you fields and vineyards, will he make you all captains of thousands and captains of hundreds,

22:8 Þér hafið allir gjört samsæri á móti mér, og enginn sagði mér frá því, þegar sonur minn gjörði bandalag við Ísaison, og enginn yðar hefir kennt í brjosti um mig og sagt mér frá því, að sonur minn hefir eflt þegn minn til fjandskapar í móti mér, eins og nú er fram komið."

22:8 that all of you have conspired against me, and there is none that discloseth to me when my son maketh a league with the son of Jesse, and there is none of you that is sorry for me, or discloseth unto me that my son hath stirred up my servant against me, to lie in wait, as at this day?

22:9 Þá tók Dóeg Edómíti til máls, - en hann stóð hjá þjónum Sals - og mælti: "Ég sá Ísaison koma til Nób, til Ahimeleks Ahitúbssonar."

22:9 Then answered Doeg the Edomite, who stood by the servants of Saul, and said, I saw the son of Jesse coming to Nob, to Ahimelech the son of Ahitub.

22:10 og gekk hann til fréttu við Drottin fyrir hann. Hann gaf honum og vistir, og sverð Goliats Filista fékk hann honum."

22:10 And he inquired of Yahwe for him, and gave him victuals, and gave him the sword of Goliath the Philistine.

22:11 Þá sendi konungur eftir Ahimelek presti Ahitúbssyni og öllu frændliði hans, prestunum í Nób, og þeir komu allir á konungs fund.

22:11 Then the king sent to call Ahimelech the priest, the son of Ahitub, and all his father's house, the priests that were in Nob: and they came all of them to the king.

22:12 Þá mælti Sál: "Heyr þú, Ahitúbsson!" Hann svaraði: "Hér er ég, herra minn!"

22:12 And Saul said, Hear now, thou son of Ahitub. And he answered, Here I am, my lord.

22:13 Sál mælti til hans: "Hví hafið þið gjört samsæri í móti mér, þú og Ísaison, þar sem þú fékkst honum braud og sverð og gekkst til fréttu við Guð fyrir hann, svo að hann gæti risið til fjandskapar í gegn mér, eins og nú er fram komið?"

22:13 And Saul said unto him, Why have ye conspired against me, thou and the son of Jesse, in that thou hast given him bread, and a sword, and hast inquired of God for him, that he should rise against me, to lie in wait, as at this day?

22:14 Ahimelek svaraði konungi og mælti: "Hver er svo trúr sem Davíð meðal allra þjóna þinna, tengdasonur konungsins, foringi lífvarðar þins og mikils metinn í húsi þínu?"

22:14 Then Ahimelech answered the king, and said, And who among all thy servants is so faithful as David, who is the king's son-in-law, and is taken into thy council, and is honorable in thy house?

22:15 Er þetta þá í fyrsta sinni, sem ég geng til fréttu við Guð fyrir hann? Fjarri fer því. Konungur má eigi gefa þjóni sínum og öllu frændliði

minu sök á þessu, því að þjónn þinn vissi alls ekki neitt um þetta."

22:15 Have I to-day begun to inquire of God for him? be it far from me: let not the king impute anything unto his servant, nor to all the house of my father; for thy servant knoweth nothing of all this, less or more.

22:16 En konungur mælti: "Þú skalt lífið láta, Ahimelek, þú og allt frændliði þitt."

22:16 And the king said, Thou shalt surely die, Ahimelech, thou, and all thy father's house.

22:17 Og konungur mælti til varðmannanna, sem hjá honum stóðu: "Komið hingað og deydíð presta Drottins, því að einnig þeir hafa hjálpað Davíð. Og þótt þeir vissu, að hann var að flýja, þá létu þeir mig ekki vita það." En þjónar konungsildu ekki leggja hendur á presta Drottins.

22:17 And the king said unto the guard that stood about him, Turn, and slay the priests of Yahwe; because their hand also is with David, and because they knew that he fled, and did not disclose it to me. But the servants of the king would not put forth their hand to fall upon the priests of Yahwe.

22:18 Þá sagði konungur við Dóeg: "Kom þú hingað og drep þú prestana." Og Dóeg Edómíti gekk þangað, og hann drap prestana og deyddi á þeim degi áttatíu og fimm menn, sem báru línhökul.

22:18 And the king said to Doeg, Turn thou, and fall upon the priests. And Doeg the Edomite turned, and he fell upon the priests, and he slew on that day fourscore and five persons that did wear a linen ephod.

22:19 Og Nób, borg prestanna, eyddi hann með sverðseggjum: bæði karla og konur, börn og brjóstmylkinga, oxar, asna og sauði felldi hann með sverðseggjum.

22:19 And Nob, the city of the priests, smote he with the edge of the sword, both men and women, children and sucklings, and oxen and asses and sheep, with the edge of the sword.

22:20 Aðeins einn af sonum Ahimeleks Ahitúbssonar komst undan. Hann hét Abjatar og flýði til Davíðs og gekk í sveit með honum.

22:20 And one of the sons of Ahimelech, the son of Ahitub, named Abiathar, escaped, and fled after David.

22:21 Og Abjatar sagði Davíð frá, að Sál hefði myrt presta Drottins.

22:21 And Abiathar told David that Saul had slain Yahwe's priests.

22:22 Davíð sagði við Abjatar: "Ég vissi það þá þegar, úr því að Dóeg Edómíti var þar, að hann mundi segja Sál frá því. Ég á sök á lífláti allra áttmennna þinna."

22:22 And David said unto Abiathar, I knew on that day, when Doeg the Edomite was there, that he would surely tell Saul: I have occasioned *the death* of all the persons of thy father's house.

22:23 Vertu hjá mér og óttast ekki, því að sá sem leitar eftir minnu lífi, leitar eftir þínu lífi. Hjá mér er þér óhætt."

22:23 Abide thou with me, fear not; for he that seeketh my life seeketh thy life: for with me thou shalt be in safeguard.

23:1 Menn fluttu Davíð þessi tíðindi: "Sjá, Filistar herja á Kegilu og ræna kornlátana."

23:1 And they told David, saying, Behold, the Philistines are fighting against Keilah, and are robbing the threshing-floors.

23:2 Þá gekk Davíð til fréttu við Drottín og sagði: "Á ég að fara og herja á þessa Filista?" Drottinn sagði við Davíð: "Far þú og herja á Filistana og frelsaðu Kegilu."

23:2 Therefore David inquired of Yahwe, saying, Shall I go and smite these Philistines? And Yahwe said unto David, Go, and smite the Philistines, and save Keilah.

23:3 En menn Davíðs sögðu við hann: "Sjá, vér erum hræddir um oss hér í Júda, hvað mun þá, ef vér förum til Kegilu á móti herfylkingum Filista?"

23:3 And David's men said unto him, Behold, we are afraid here in Judah: how much more then if we go to Keilah against the armies of the Philistines?

23:4 Þá gekk Davíð enn til fréttu við Drottín, og Drottinn svaraði honum og sagði: "Tak þig upp og far til Kegilu. því að ég mun gefa Filista í hendur þér."

23:4 Then David inquired of Yahwe yet again. And Yahwe answered him, and said, Arise, go down to Keilah; for I will deliver the Philistines into thy hand.

23:5 Síðan fór Davíð og menn hans til Kegilu, og hann herjaði á Filista, rak fénað þeirra burt og lagði fjölda þeirra að velli. Þannig frelsaði Davíð þá, sem bjuggu í Kegilu.

23:5 And David and his men went to Keilah, and fought with the Philistines, and brought away their cattle, and slew them with a great slaughter. So David save the inhabitants of Keilah.

23:6 Þegar Abjatar Ahímeleksson flyði til Davíðs, þá hafði hann með sér hökul.

23:6 And it came to pass, when Abiathar the son of Ahimelech fled to David to Keilah, that he came down with an ephod in his hand.

23:7 Sál var sagt frá því, að Davíð væri kominn til Kegilu. Þá mælti Sál: "Guð hefir selt hann mér á vald, því að hann hefir skjálfur byrgt sig inni með því að fara inn í borg með hliðum og slagbröndum."

23:7 And it was told Saul that David was come to Keilah. And Saul said, God hath delivered him into my hand; for he is shut in, by entering into a town that hath gates and bars.

23:8 Og Sál stefndi öllum lýðnum saman til hernaðar til þess að fara til Kegilu og gjöra umsát um Davíð og menn hans.

23:8 And Saul summoned all the people to war, to go down to Keilah, to besiege David and his men.

23:9 Þegar Davíð frétti, að Sál sæti á svikráðum við sig, sagði hann við Abjatar prest: "Kom þú hingað með hökulinn."

23:9 And David knew that Saul was devising mischief against him; and he said to Abiathar the priest, Bring hither the ephod.

23:10 Og Davíð mælti: "Drottinn, Ísraels Guð! Þjónn þinn hefir sannspurt, að Sál ætli sér að koma til Kegilu til þess að eyða borgina mín vegna.

23:10 Then said David, O Yahwe, the God of Israel, thy servant hath surely heard that Saul seeketh to come to Keilah, to destroy the city for my sake.

23:11 Hvort munu Kegilubúar framselja mig í hendur honum? Mun Sál koma hingað, eins og þjónn þinn hefir spurt? Drottinn, Ísraels Guð! Gjör það kunnugt þjóni þínum." Drottinn svaraði: "Já, hann mun koma."

23:11 Will the men of Keilah deliver me up into his hand? will Saul come down, as thy servant hath heard? O Yahwe, the God of Israel, I beseech thee, tell thy servant. And Yahwe said, He will come down.

23:12 Þá mælti Davíð: "Hvort munu Kegilubúar framselja mig og menn mína í hendur Sál?" Drottinn svaraði: "Já, það munu þeir gjöra."

23:12 Then said David, Will the men of Keilah deliver up to me and my men into the hand of Saul? And Yahwe said, They will deliver thee up.

23:13 Þá tók Davíð sig upp og hans menn, um sex hundruð manns, og þeir lögðu af stað frá Kegilu og sveimuðu víðsvegar. En er Sál frétti, að Davíð hefði forðað sér burt frá Kegilu, þá hatti hann við herförina.

23:13 Then David and his men, who were about six hundred, arose and departed out of Keilah, and went whithersoever they could go. And it was told Saul that David was escaped from Keilah; and he forbore to go forth.

23:14 Davíð hafðist við í eyðimörkinni uppi í fjallvígum, og hann hafðist við á fjöllumum í Sífeyðimörku. Og Sál leitaði hans alla daga, en Guð gaf hann ekki í hendur honum.

23:14 And David abode in the wilderness in the strongholds, and remained in the hill-country in the wilderness of Ziph. And Saul sought him every day, but God delivered him not into his hand.

23:15 Davíð varð hræddur, þegar Sál lagði af stað til þess að sækjast eftir lífi hans. Davíð var þá í Hóres í Sífeyðimörku.

23:15 And David saw that Saul was come out to seek his life: and David was in the wilderness of Ziph in the wood.

23:16 Og Jónatan, sonur Sáls, tók sig upp og fór á fund Davíðs í Hóres og hughreysti hann í nafni Guðs

23:16 And Jonathan, Saul's son, arose, and went to David into the wood, and strengthened his hand in God.

23:17 og sagði við hann: "Óttast þú ekki, því að Sál faðir minn mun eigi hendur á þér festa, en þú munt verða konungur yfir Ísrael, og mun ég þá ganga þér næstur. Sál faðir minn veit og þetta."

23:17 And he said unto him, Fear not; for the hand of Saul my father shall not find thee; and thou shalt be king over Israel, and

I shall be next unto thee; and that also Saul my father knoweth.

23:18 Og þeir gjörðu báðir sáttmála fyrir augliti Drottíns. Og Davíð var kyrr í Hóres, en Jónatan fór heim til sín.

23:18 And they two made a covenant before Yahwe: and David abode in the wood, and Jonathan went to his house.

23:19 Þá komu Sífitar til Sáls í Gíbeu og sögðu: "Veistu að Davíð felur sig hjá oss í fjallvígjunum í Hóres, í Hahakilahæðunum, sunnarlega í Júdaóbyggðum?"

23:19 Then came up the Ziphites to Saul to Gibeah, saying, Doth not David hide himself with us in the strongholds in the wood, in the hill of Hachilah, which is on the south of the desert?

23:20 Og ef þig nú fýsir, konungur, að koma þangað, þá kom þú. Vort hlutverk verður það þá að framselja hann í hendur konungi."

23:20 Now therefore, O king, come down, according to all the desire of thy soul to come down; and our part shall be to deliver him up into the king's hand.

23:21 Sál mælti: "Blessaðir séuð þér af Drottni, fyrir það að þér kennduð í brjósti um mig.

23:21 And Saul said, Blessed be ye of Yahwe; for ye have had compassion on me.

23:22 Farið nú og takið enn vel eftir og kynnið yður og komist sem fyrst að raun um, hvar hann heldur sig, því að mér hefir verið sagt, að hann sé slægur mjög.

23:22 Go, I pray you, make yet more sure, and know and see his place where his haunt is, and who hath seen him there; for it is told me that he dealeth very subtly.

23:23 Og njósníð nú og kynnið yður öll þau fylgsni, er hann kann að felast í, og færið mér síðan örugga fregn af, og mun ég þá með yður fara. Og ef hann er í landinu, þá skal ég leita hann uppi meðal allra Júda þúsunda."

23:23 See therefore, and take knowledge of all the lurking-places where he hideth himself, and come ye again to me of a certainty, and I will go with you: and it shall come to pass, if he be in the land, that I will search him out among all the thousands of Judah.

23:24 Þá tóku þeir sig upp og fóru á undan Sál til Síf. Davíð var þá með mönnum sínum í Maoneyðimörk, á sléttlendinu syðst í Júdaóbyggðum.

23:24 And they arose, and went to Ziph before Saul: but David and his men were in the wilderness of Maon, in the Arabah on the south of the desert.

23:25 Og Sál fór að leita hans með mönnum sínum. Sögðu menn Davíð frá því, og fór hann þá niður að hamrinum, sem er í Maoneyðimörk. Og er Sál heyrði það, veitti hann Davíð eftirför inn í Maoneyðimörk.

23:25 And Saul and his men went to seek him. And they told David: wherefore he came down to the rock, and abode in the wilderness of Maon. And when Saul heard that, he pursued after David in the wilderness of Maon.

23:26 Sál og menn hans fóru öðrumegin við fjallið, en Davíð og hans menn hinumegin við það. Davíð flýtti sér nú í angist að komast undan Sál, en Sál og menn hans voru að því komnir að umkringja Davíð og menn hans og taka þá höndum.

23:26 And Saul went on this side of the mountain, and David and his men on that side of the mountain: and David made haste to get away for fear of Saul; for Saul and his men compassed David and his men round about to take them.

23:27 En þá kom sendimaður til Sáls og mælti: "Kom þú nú skjótt, því að Filistar hafa brotist inn í landið."

23:27 But there came a messenger unto Saul, saying, Haste thee, and come; for the Philistines have made a raid upon the land.

23:28 Þá hvarf Sál aftur og lét af að elta Davíð, en sneri í móti Filistum. Fyrir því var sá staður nefndur Aðskilnaðarklettur.

23:28 So Saul returned from pursuing after David, and went against the Philistines: therefore they called that place Sela-hammahlekoth.

23:29 (24:1) Davíð fór þaðan og hafðist við uppi í fjallvígum við Engedi.

23:29 And David went up from thence, and dwelt in the strongholds of En-gedi.

24:1 (24:2) Og þegar Sál kom aftur úr herförinni móti Filistum, báru menn honum tíðindi og sögðu: "Sjá, Davíð er í Engedi-eyðimörk."

23:29 And David went up from thence, and dwelt in the strongholds of En-gedi.

24:2 (24:3) Þá tók Sál þrjár þúsundir manns, einvalalið úr öllum Ísrael, og lagði af stað til að leita Davíðs og hans manna austan í Steingítahömrum.

24:1 And it came to pass, when Saul was returned from following the Philistines, that it was told him, saying, Behold, David is in the wilderness of En-gedi.

24:3 (24:4) Og hann kom að fjárbýrgjunum við veginn. Þar var hellir, og gekk Sál inn í hann erinda sinna. En Davíð og hans menn höfðu lagst fyrir innst í hellinum.

24:2 Then Saul took three thousand chosen men out of all Israel, and went to seek David and his men upon the rocks of the wild goats.

24:4 (24:5) Þá sögðu menn Davíðs við hann: "Nú er dagurinn kominn, sá er Drottinn talaði um við þig: „Sjá, ég mun gefa óvin þinn í hendur þér, svo að þú getir við hann gjört það, er þér vel líkar.”" Og Davíð stóð upp og sneið leynilega lafið af skikkju Sáls.

24:3 And he came to the sheepcotes by the way, where was a cave; and Saul went in to cover his feet. Now David and his men were abiding in the innermost parts of the cave.

24:5 (24:6) En eftir á sló samviskan Davíð, að hann hafði sniðið lafið af skikkju Sáls.

24:4 And the men of David said unto him, Behold, the day of which Yahwe said unto thee, Behold, I will deliver thine enemy into thy hand, and thou shalt do to him as it shall seem good unto thee. Then David arose, and cut off the skirt of Saul's robe privily.

24:6 (24:7) Og hann sagði við menn sína: "Drottinn láti það vera fjarri mér, að ég gjöri slíkt við herra minn. Drottins smurðu, að ég leggi hönd á hann, því að Drottins smurði er hann."

24:5 And it came to pass afterward, that David's heart smote him, because he had cut off Saul's skirt.

24:7 (24:8) Og Davíð átaldi menn sína harðlega og leyfði þeim ekki að ráðast á Sál. Sál stóð upp og gekk út úr hellinum og fór leiðar sinnar.

24:6 And he said unto his men, Yahwe forbid that I should do this thing unto my lord, Yahwe's anointed, to put forth my hand against him, seeing he is Yahwe's anointed.

24:8 (24:9) Þá reis Davíð upp og gekk út úr hellinum og kallaði á eftir Sál: "Minn herra konungur!" Þá leit Sál aftur, en Davíð hneigði andlit sitt til jarðar og laut honum.

24:7 So David checked his men with these words, and suffered them not to rise against Saul. And Saul rose up out of the cave, and went on his way.

24:9 (24:10) Og Davíð sagði við Sál: "Hví hlýðir þú á tal þeirra manna, sem segja: „Sjá, Davíð situr um að vinna þér mein”?

24:8 David also arose afterward, and went out of the cave, and cried after Saul, saying, My lord the king. And when Saul looked behind him, David bowed with his face to the earth, and did obeisance.

24:10 (24:11) Sjá, nú hefir þú sjálfur séð, hversu Drottinn gaf þig í mínar hendur í dag í hellinum. Og menn eggjuðu mig á að drepa þig, en ég þyrmdi þér og hugsaði með mér: „Ég skal eigi leggja hendur á herra minn, því að Drottins smurði er hann."

24:9 And David said to Saul, Wherefore hearkenest thou to men's words, saying, Behold, David seeketh thy hurt?

24:11 (24:12) En líttu á, faðir, já líttu á lafið af skikkju þinni í hendi mér. Af því, að ég sneið lafið af skikkju þinni og drap þig ekki - af því mátt þú skynja og skilja, að ég bý eigi yfir illsku og svikum og að ég hefi eigi syndgað á móti þér. En þú situr um að ráða mig af dögum.

24:10 Behold, this day thine eyes have seen how that Yahwe had delivered thee to-day into my hand in the cave: and some bade me kill thee; but *mine* eye spared thee; and I said, I will not put forth my hand against my lord; for he is Yahwe's anointed.

24:12 (24:13) Drottinn dæmi milli mín og þín, og Drottinn hefni mín á þér, en hendur legg ég ekki á þig.

24:11 Moreover, my father, see, yea, see the skirt of thy robe in my hand; for in that I cut off the skirt of thy robe, and killed thee not, know thou and see that there is neither evil nor transgression in my hand, and I have not sinned against thee, though thou huntest after my life to take it.

24:13 (24:14) Eins og gamalt máltæki segir: „Ills er af illum von," en hendur legg ég ekki á þig.

24:12 Yahwe judge between me and thee, and Yahwe avenge me of thee; but my hand shall not be upon thee.

24:14 (24:15) Hvern eltir Ísraelskonungur? Hvern ofsækir þú? Dauðan hund, eina fló!

24:13 As saith the proverb of the ancients, Out of the wicked cometh forth wickedness; but my hand shall not be upon thee.

24:15 (24:16) Drottinn sé dómari og dæmi okkar í milli og sjái til og flytji mál mitt og reki réttar míns í hendur þér."

24:14 After whom is the king of Israel come out? after whom dost thou pursue? after a dead dog, after a flea.

24:16 (24:17) Þegar Davíð hafði mælt þessum orðum til Sáls, þá kallaði Sál: "Er það ekki þín rödd, Davíð sonur minn?" og Sál tók að gráta hástöfum.

24:15 Yahwe therefore be judge, and give sentence between me and thee, and see, and plead my cause, and deliver me out of thy hand.

24:17 (24:18) Og hann mælti til Davíðs: "Þú ert réttlátari en ég, því að þú hefir gjört mér gott, en ég hefi gjört þér illt.

24:16 And it came to pass, when David had made an end of speaking these words unto Saul, that Saul said, Is this thy voice, my son David? And Saul lifted up his voice, and wept.

24:18 (24:19) Og þú hefir í dag aukið á það góða, sem þú hefir auðsýnt mér, þar sem Drottinn seldi mig í þínar hendur, en þú drapst mig ekki.

24:17 And he said to David, Thou art more righteous than I; for thou hast rendered unto me good, whereas I have rendered unto thee evil.

24:19 (24:20) Því að hitti einhver óvin sinn, mun hann þá láta hann fara leiðar sinnar í friði? En Drottinn mun umbuna þér þennan dag góðu, fyrir það sem þú gjörðir mér.

24:18 And thou hast declared this day how that thou hast dealt well with me, forasmuch as when Yahwe had delivered me up into thy hand, thou killedst me not.

24:20 (24:21) Og sjá, nú veit ég, að þú munt konungur verða og að konungdómur Ísraels mun staðfestast í þinni hendi.

24:19 For if a man find his enemy, will he let him go well away? wherefore Yahwe reward thee good for that which thou hast done unto me this day.

24:21 (24:22) Vinn mér því eið að því við Drottin, að þú skulir ekki uppræta niðja mína eftir mig og ekki afmá nafn mitt úr ætt minni."

24:20 And now, behold, I know that thou shalt surely be king, and that the kingdom of Israel shall be established in thy hand.

24:22 (24:23) Og Davíð vann Sál eið að því. Fór Sál því næst heim til sín, en Davíð og menn hans fóru upp í fjallvíg.

24:21 Swear now therefore unto me by Yahwe, that thou wilt not cut off my seed after me, and that thou wilt not destroy my name out of my father's house.

25:1 Samúel dó, og allur Ísrael safnaðist saman og syrgði hann, og var hann grafinn hjá húsi sínu í Rama. Davíð tók sig upp og fór ofan í Maoneyðimörk.

25:1 And Samuel died; and all Israel gathered themselves together, and lamented him, and buried him in his house at Ramah. And David arose, and went down to the wilderness of Paran.

25:2 En í Maon var maður, er bú átti í Karmel. Hann var auðugur mjög og átti þrjú þúsund sauðfjáir og eitt þúsund geitur. Hann var þá að klippa sauði sína í Karmel.

25:2 And there was a man in Maon, whose possessions were in Carmel; and the man was very great, and he had three thousand sheep, and a thousand goats: and he was shearing his sheep in Carmel.

25:3 Maður þessi hét Nabal og kona hans Abigail. Hún var kona vitur og frið sýnum, en hann maður harður og illur viðureignar. Hann var af ætt Kaleb.

25:3 Now the name of the man was Nabal; and the name of his wife Abigail; and the woman was of good understanding, and of a beautiful countenance: but the man was churlish and evil in his doings; and he was of the house of Caleb.

25:4 Og Davíð frétti í eyðimörkinni, að Nabal væri að klippa sauði sína.

25:4 And David heard in the wilderness that Nabal was shearing his sheep.

25:5 Þá sendi Davíð tíu sveina. Og Davíð sagði við sveinana: "Farið til Karmel og gangið á fund Nabals og berið honum kveðju mína

25:5 And David sent ten young men, and David said unto the young men, Get you up to Carmel, and go to Nabal, and greet him in my name:

25:6 og mælið svo við bróður minn: Heill sért þú og heill sé húsi þínu og heill sé öllu, sem þú átt.

25:6 and thus shall ye say to him that liveth in prosperity, Peace be unto thee, and peace be to thy house, and peace be unto all that thou hast.

25:7 Nú hefi ég heyrt, að verið sé að klippa sauði þína. Fjárhirðar þínir hafa með oss verið og vér höfum þeim ekkert mein gjört, enda hefir þeim einskis vant orðið allan þann tíma, er þeir hafa verið í Karmel.

25:7 And now I have heard that thou hast shearers: thy shepherds have now been with us, and we did them no hurt, neither was there aught missing unto them, all the while they were in Carmel.

25:8 Spyr þú sveina þína, og munu þeir segja þér hið sanna. Lát því sveinana finna náð í augum þínum, því að á hátíðardegi erum vér komnir. Gef því þjónum þínum og Davíð syni þínum það, sem þú hefir fyrir hendi."

25:8 Ask thy young men, and they will tell thee: wherefore let the young men find favor in thine eyes; for we come in a good day: give, I pray thee, whatsoever cometh to thy hand, unto thy servants, and to thy son David.

25:9 Þegar sveinar Davíðs komu á fund Nabals, fluttu þeir honum öll þessi orð í nafni Davíðs og þögnuðu síðan.

25:9 And when David's young men came, they spake to Nabal according to all those words in the name of David, and ceased.

25:10 En Nabal svaraði þjónum Davíðs og mælti: "Hver er Davíð? Og hver er Ísaison? Margir gjörast þeir nú þrælarnir, sem strjúka frá húsbændum sínum.

25:10 And Nabal answered David's servants, and said, Who is David? and who is the son of Jesse? there are many servants now-a-days that break away every man from his master.

25:11 Á ég að taka brauð mitt og vín og sláturfé mitt, sem ég hefi slátrað handa sauðaklippurum mínum, og gefa það mönnum, sem ég ekki einu sinni veit hvaðan eru?"

25:11 Shall I then take my bread, and my water, and my flesh that I have killed for my shearers, and give it unto men of whom I know not whence they are?

25:12 Þá sneru sveinar Davíðs á leið og hurfu aftur og komu og fluttu honum öll þessi orð.

25:12 So David's young men turned on their way, and went back, and came and told him according to all these words.

25:13 Þá mælti Davíð til sinna manna: "Gyrðið yður nú, hver sínu sverði!" Og þeir gyrtu sig, hver sínu sverði. Síðan gyrtist og Davíð sínu sverði, og lögðu þeir nú af stað undir forystu Davíðs, um fjögur hundruð manns, en tvö hundruð urðu eftir hjá farangrinum.

25:13 And David said unto his men, Gird ye on every man his sword. And they girded on every man his sword; and David also girded on his sword: and there went up after David about four hundred men; and two hundred abode by the baggage.

25:14 Einn af sveinum Nabals sagði Abigail, konu Nabals, frá þessu og mælti: "Sjá, Davíð gjörði sendimenn úr eyðimörkinni með kveðju til húsbónda vors, en hann jös yfir þá faryrðum.

25:14 But one of the young men told Abigail, Nabal's wife, saying, Behold, David sent messengers out of the wilderness to salute our master; and he railed at them.

25:15 Og menn þessir hafa þó verið mjög góðir við oss. Oss hefir ekkert mein verið gjört og oss hefir einskis vant orðið allan þann tíma, er vér höldum oss nálægt þeim, meðan vér vorum í haganum.

25:15 But the men were very good unto us, and we were not hurt, neither missed we anything, as long as we went with them, when we were in the fields:

25:16 Þeir voru sem varnargarður í kringum oss bæði um nætur og daga allan þann tíma, er vér höldum fénu til haga nálægt þeim.

25:16 they were a wall unto us both by night and by day, all the while we were with them keeping the sheep.

25:17 Hygg nú að og sjá til, hvað þú skalt gjöra, því að ógæfa er búin húsbónda vorum og öllu húsi hans, en hann er slíkt hrakmenni, að ekki má við hann mæla."

25:17 Now therefore know and consider what thou wilt do; for evil is determined against our master, and against all his house: for he is such a worthless fellow, that one cannot speak to him.

25:18 Þá brá Abigail við og tók tvö hundruð brauð og tvo vínlegla, fimm tilreidda sauði og fimm mæla af bökuðu korni, hundrað rúsínukökur og tvö hundruð fikjukökur og klyfjaði með asna

25:18 Then Abigail made haste, and took two hundred loaves, and two bottles of wine, and five sheep ready dressed, and five measures of parched grain, and a hundred clusters of raisins, and two hundred cakes of figs, and laid them on asses.

25:19 og sagði við sveina sína: "Farið á undan mér, sjá, ég kem á eftir yður." En Nabal manni sínum sagði hún ekki frá þessu.

25:19 And she said unto her young men, Go on before me; behold, I come after you. But she told not her husband Nabal.

25:20 Og er hún kom riðandi á asna ofan fjallið og var í hvarfi, sjá, þá kom Davíð með menn sína ofan í móti henni, og rakst hún þar á þá.

25:20 And it was so, as she rode on her ass, and came down by the covert of the mountain, that, behold, David and his men came down toward her; and she met them.

25:21 En Davíð hafði sagt: "Já, til einskis hefi ég varðveitt allt, sem sá maður átti á eyðimörkinni, svo að einskis varð vant af öllu, sem hann átti. Hann hefir launað mér gott með illu.

25:21 Now David had said, Surely in vain have I kept all that this fellow hath in the wilderness, so that nothing was missed of all that pertained unto him: and he hath returned me evil for good.

25:22 Guð láti Davíð gjalda þess nú og síðar, ef ég læt eftir verða einn karlmann af öllu því, sem hann á, þegar birtir á morgun."

25:22 God do so unto the enemies of David, and more also, if I leave of all that pertain to him by the morning light so much as one man-child.

25:23 En er Abigail sá Davíð, sté hún sem skjótast niður af asnanum og féll fram á ásjónu sína fyrir Davíð og laut til jarðar.

25:23 And when Abigail saw David, she hasted, and alighted from her ass, and fell before David on her face, and bowed herself to the ground.

25:24 Og hún féll honum til fóta og mælti: "Sökín hvílir á mér, herra minn! Leyf ambátt þinni að tala við þig og hlýð á orð ambáttar þinnar.

25:24 And she fell at his feet, and said, Upon me, my lord, upon me be the iniquity; and let thy handmaid, I pray thee, speak in thine ears, and hear thou the words of thy handmaid.

25:25 Skeyt eigi, herra minn, um hrakmenni þetta, hann Nabal, því að hann ber nafn með réttu. Heimskingi heitir hann og heimskur er hann. En ég, ambátt þín, hefi ekki séð sveinana, er þú, herra minn, sendir.

25:25 Let not my lord, I pray thee, regard this worthless fellow, even Nabal; for as his name is, so is he; Nabal is his name, and folly is with him: but I thy handmaid saw not the young men of my lord, whom thou didst send.

25:26 Og nú, herra minn, svo sannarlega sem Drottinn lifir, og svo

sannarlega sem þú lifir og Drottinn hefir aftrað þér frá að úthella blóði og hefna þín sjálfur, þá verði nú óvinir þínir sem Nabal og allir þeir, sem sitja um að gjöra þér illt, herra!

25:26 Now therefore, my lord, as Yahwe liveth, and as thy soul liveth, seeing Yahwe hath withholden thee from bloodguiltiness, and from avenging thyself with thine own hand, now therefore let thine enemies, and them that seek evil to my lord, be as Nabal.

25:27 Og gáfu þessa, sem þerna þín hefir fært þér, herra minn, lát nú gefa hana sveinunum, sem eru í fylgd með þér, herra minn!

25:27 And now this present which thy servant hath brought unto my lord, let it be given unto the young men that follow my lord.

25:28 Fyrirgef afbrot ambáttar þinnar, því að veita mun Drottinn herra mínum staðfast hús, af því að herra minn heyrir bardaga Drottins, og illt mun ekki finnast í fari þínu meðan þú lifir.

25:28 Forgive, I pray thee, the trespass of thy handmaid: for Yahwe will certainly make my lord a sure house, because my lord fighteth the battles of Yahwe; and evil shall not be found in thee all thy days.

25:29 Og risi einhver maður upp til þess að ofsækja þig og sitja um líf þitt, þá sé líf herra míns bundið í bundini lífandi manna hjá Drottni, Guði þínum, en lífi óvina þinna þeyti hann burt úr slöngvunni.

25:29 And though men be risen up to pursue thee, and to seek thy soul, yet the soul of my lord shall be bound in the bundle of life with Yahwe thy God; and the souls of thine enemies, them shall he sling out, as from the hollow of a sling.

25:30 Og þegar Drottinn veitir þér, herra minn, öll þau gæði, er hann hefir þér heitið, og hefir skipað þig höfðingja yfir Ísrael.

25:30 And it shall come to pass, when Yahwe shall have done to my lord according to all the good that he hath spoken concerning thee, and shall have appointed thee prince over Israel,

25:31 þá mun það ekki verða þér til ásteytingar né herra mínum að samvískubít, að herra minn hafi úthellt blóði að orsakalaus og hefnt sin sjálfur. En þegar Drottinn gjörir vel við þig, herra minn, þá minnstu ambáttar þinnar."

25:31 that this shall be no grief unto thee, nor offence of heart unto my lord, either that thou hast shed blood without cause, or that my lord hath avenged himself. And when Yahwe shall have dealt well with my lord, then remember thy handmaid.

25:32 Þá mælti Davíð til Abigail: "Lofaður veri Drottinn, Ísraels Guð, sem sendi þig í dag á minn fund.

25:32 And David said to Abigail, Blessed be Yahwe, the God of Israel, who sent thee this day to meet me:

25:33 Og blessuð séu hyggindi þín og blessuð sért þú sjálf, sem aftrað hefir mér í dag frá að baka mér blóðskuld og að hefna min sjálfur.

25:33 and blessed be thy discretion, and blessed be thou, that hast kept me this day

from bloodguiltiness, and from avenging myself with mine own hand.

25:34 En svo sannarlega sem Drottinn, Ísraels Guð, lifir, sem varðveitt hefir mig frá að gjöra þér illt, hefðir þú eigi hraðað þér svo á minn fund, þá myndi eigi nokkur af mönnum Nabals hafa heðið morguns ódreppinn."

25:34 For in very deed, as Yahwe, the God of Israel, liveth, who hath withholden me from hurting thee, except thou hadst hastened and come to meet me, surely there had not been left unto Nabal by the morning light so much as one man-child.

25:35 Og Davíð tók við því af henni, sem hún færði honum, og sagði við hana: "Far þú í friði heim til þín. Sjá, ég hefi hlýtt á mál þitt og veitt þér bæn þína."

25:35 So David received of her hand that which she had brought him: and he said unto her, Go up in peace to thy house; see, I have hearkened to thy voice, and have accepted thy person.

25:36 Þegar Abigail kom til Nabals, þá hafði hann veislu í húsi sínu, sem konungsveisla væri. Var Nabal hinn kátasti og drukkinn mjög. Sagði hún honum ekkert, hvorki smátt né stórt, fyrr en birti morguninn eftir.

25:36 And Abigail came to Nabal; and, behold, he held a feast in his house, like the feast of a king; and Nabal's heart was merry within him, for he was very drunken: wherefore she told him nothing, less or more, until the morning light.

25:37 En um morguninn, þá er víman var runnin af Nabal, sagði kona hans honum öll þessi tíðindi. Þá dó hjartað í brjosti honum og hann varð sem steinn. 25:37 And it came to pass in the morning, when the wine was gone out of Nabal, that his wife told him these things, and his heart died within him, and he became as a stone.

25:38 Og að eitthvað tíu dögum liðnum laust Drottinn Nabal, svo að hann dó.

25:38 And it came to pass about ten days after, that Yahwe smote Nabal, so that he died.

25:39 Þegar Davíð frétti, að Nabal væri dáinn, mælti hann: "Lofaður sé Drottinn, sem hefnt hefir svirirðu minnar á Nabal og haldið hefir þjóni sínum frá illu. En illsku Nabals hefir Drottinn látið honum sjálfum í koll koma." Sendi þá Davíð menn til Abigail þess erindis, að hann vill fá hennar sér til eiginkonu.

25:39 And when David heard that Nabal was dead, he said, Blessed be Yahwe, that hath pleaded the cause of my reproach from the hand of Nabal, and hath kept back his servant from evil: and the evil-doing of Nabal hath Yahwe returned upon his own head. And David sent and spake concerning Abigail, to take her to him to wife.

25:40 Þjónar Davíðs komu til Abigail í Karmel og mæltu svo til hennar: "Davíð hefir sent oss á þinn fund þess erindis, að hann vill fá þín sér til eiginkonu."

25:40 And when the servants of David were come to Abigail to Carmel, they spake unto her, saying, David hath sent us unto thee, to take thee to him to wife.

25:41 Þá stóð hún upp og hneigði andlit sitt til jarðar og mælti: "Sjá, ambátt þín er þess albuin að gjörast þerna til þess að þvo fætur þjóna herra míns."

25:41 And she arose, and bowed herself with her face to the earth, and said, Behold, thy handmaid is a servant to wash the feet of the servants of my lord.

25:42 Síðan bjó Abigail sig í skyndi og steig á bak asna sínum, svo og meyjar hennar fimm, þær er með henni fóru. Hún fór með sendimönnum Davíðs og varð kona hans.

25:42 And Abigail hastened, and arose, and rode upon an ass, with five damsels of hers that followed her; and she went after the messengers of David, and became his wife.

25:43 Akinóam frá Jesreel hafði Davíð fengið sér til eiginkonu, og báðar urðu þær konur hans.

25:43 David also took Ahinoam of Jezreel; and they became both of them his wives.

25:44 En Sál hafði gefið Mikal dóttur sína, konu Davíðs, Paltí Laíssyni frá Gallim.

25:44 Now Saul had given Michal his daughter, David's wife, to Palti the son of Laish, who was of Gallim.

26:1 Sifitar komu til Sals í Gíbeu og sögðu: "Veistu, að Davíð hefir falið sig í Hahakílahæðunum, gegnt Júdaóhyggðum?"

26:1 And the Ziphites came unto Saul to Gibeah, saying, Doth not David hide himself in the hill of Hachilah, which is before the desert?

26:2 Þá tók Sál sig upp og fór ofan í Sífeyðimörk og með honum þrjú þúsund manns, valdir menn af Ísrael, til þess að leita Davíðs í Sífeyðimörk.

26:2 Then Saul arose, and went down to the wilderness of Ziph, having three thousand chosen men of Israel with him, to seek David in the wilderness of Ziph.

26:3 Og Sál setti herbúðir sínar í Hahakílahæðunum, við veginn gegnt Júdaóhyggðum. En Davíð hélt sig á eyðimörkinni. En er hann frétti, að Sál væri kominn í eyðimörkina til þess að elta hann,

26:3 And Saul encamped in the hill of Hachilah, which is before the desert, by the way. But David abode in the wilderness, and he saw that Saul came after him into the wilderness.

26:4 sendi Davíð út njósnarmenn og fékk að vita með vissu, að Sál var kominn.

26:4 David therefore sent out spies, and understood that Saul was come of a certainty.

26:5 Þá tók Davíð sig upp og kom þangað sem Sál hafði sett herbúðir sínar. Og er Davíð sá, hvar Sál og Abner Neresson, hershöfðingi hans, hvíldu - en Sál hvíldi í vagnborg og liðsmenn hans lágu í tjöldum sínum umhverfis hann -.

26:5 And David arose, and came to the place where Saul had encamped; and David beheld the place where Saul lay, and Abner the son of Ner, the captain of his host: and Saul lay within the place of the wagons, and the people were encamped round about him.

26:6 Þá kom hann að máli við Akimelek Hetíta og Abisai Serújuson, bróður Jóabs, og sagði: "Hver vill fara með mér inn í herbúðirnar til Sál?" Abisai mælti: "Ég skal fara með þér."

26:6 Then answered David and said to Ahimelech the Hittite, and to Abishai the son of Zeruiah, brother to Joab, saying, Who will go down with me to Saul to the camp? And Abishai said, I will go down with thee.

26:7 En er þeir Davíð og Abisai komu að liðinu um nótt, þá lá Sál sofandi í vagnborginni, og spjót hans var rekið í jörðu að höfði honum, en Abner og liðsmennirnir lágu í kringum hann.

26:7 So David and Abishai came to the people by night: and, behold, Saul lay sleeping within the place of the wagons, with his spear stuck in the ground at his head; and Abner and the people lay round about him.

26:8 Þá sagði Abisai við Davíð: "Í dag hefir Guð selt óvin þinn í hendur þér. Nú mun ég reka spjótíð gegnum hann og ofan í jörðina með einu lagi; eigi mun ég þurfa að leggja til hans tvísva."

26:8 Then said Abishai to David, God hath delivered up thine enemy into thy hand this day: now therefore let me smite him, I pray thee, with the spear to the earth at one stroke, and I will not smite him the second time.

26:9 En Davíð sagði við Abisai: "Drep þú hann ekki, því að hver leggur svo hönd á Drottins smurða, að hann sleppi hjá hegningu?"

26:9 And David said to Abishai, Destroy him not; for who can put forth his hand against Yahwe's anointed, and be guiltless?

26:10 Og Davíð mælti enn fremur: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, vissulega mun annaðhvort Drottinn ljósta hann eða dauða hans ber að hendi með náttúrlegum hætti, eða hann fer í hernað og fellur."

26:10 And David said, As Yahwe liveth, Yahwe will smite him; or his day shall come to die; or he shall go down into battle and perish.

26:11 Drottinn láti það vera fjarri mér að leggja hendur á Drottins smurða. En tak þú nú spjótíð, sem er þarna að höfði honum, og vatnsskálina, og förum síðan."

26:11 Yahwe forbid that I should put forth my hand against Yahwe's anointed: but now take, I pray thee, the spear that is at his head, and the cruse of water, and let us go.

26:12 Og Davíð tók spjótíð og vatnsskálina að höfði Sál, og síðan fóru þeir leiðar sinnar, en enginn sá það og enginn varð þess var og enginn vaknaði, heldur voru þeir allir sofandi, því að þungur svefn frá Drottni var á þá siginn.

26:12 So David took the spear and the cruse of water from Saul's head; and they gat them away: and no man saw it, nor knew it, neither did any awake; for they were all asleep, because a deep sleep from Yahwe was fallen upon them.

26:13 Þá gekk Davíð yfir á hæð eina þar gegnt við og nam þar staðar allfjarri, svo að mikið bil var í milli þeirra.

26:13 Then David went over to the other side, and stood on the top of the mountain afar off; a great space being between them;

26:14 Þá kallaði Davíð til liðsins og Abners Nerssonar og mælti: "Hvort mátt þú heyra mál mitt, Abner?" Abner svaraði og sagði: "Hver ert þú, sem kallar til konungsins?"

26:14 and David cried to the people, and to Abner the son of Ner, saying, Answerest thou not, Abner? Then Abner answered and said, Who art thou that criest to the king?

26:15 Davíð sagði við Abner: "Ert þú ekki karlmenni, og hver er þinn líki í Ísrael? Hví hefir þú ekki vakað yfir herra þínum, konunginum? Því að einn maður úr liðinu kom og atlaði að drepa konunginn, herra þinn."

26:15 And David said to Abner, Art not thou a *valiant* man? and who is like to thee in Israel? wherefore then hast thou not kept watch over thy lord the king? for there came one of the people in to destroy the king thy lord.

26:16 Þar hefir þér illa farið. Svo sannarlega sem Drottinn lifir, eruð þér dauða verðir fyrir það, að þér hafið ekki vakað yfir herra yðar, yfir Drottins smurða. Og hygg nú að, hvar spjót konungsins er og hvar vatnsskálín er, sem stóð að höfði honum."

26:16 This thing is not good that thou hast done. As Yahwe liveth, ye are worthy to die, because ye have not kept watch over your lord, Yahwe's anointed. And now see where the king's spear is, and the cruse of water that was at his head.

26:17 En Sál þekkti málróð Davíðs og mælti: "Er þetta ekki málróður þinn, Davíð sonur minn?" Davíð svaraði: "Já, málróður minn er það, herra konungur!"

26:17 And Saul knew David's voice, and said, Is this thy voice, my son David? And David said, It is my voice, my lord, O king.

26:18 Og Davíð mælti: "Hví ofsækir þú, herra minn, þjón þinn? Hvað hefi ég þá gjört, og hvað illt er í minni hendi?"

26:18 And he said, Wherefore doth my lord pursue after his servant? for what have I done? or what evil is in my hand?

26:19 Og hlýð því, minn herra konungur, á mál þjóns þins. Hafi Drottinn egnt þig upp á móti mér, þá lát hann finna ilm af fórnarreyk, en ef menn hafa gjört það, þá séu þeir bölváðir fyrir Drottni, þar sem þeir hafa nú flæmt mig burt, svo að ég má eigi halda hóp með eign Drottins, með því að þeir segja: „Far þú, þjóna þú öðrum guðum!"

26:19 Now therefore, I pray thee, let my lord the king hear the words of his servant. If it be Yahwe that hath stirred thee up against me, let him accept an offering: but if it be the children of men, cursed be they before Yahwe: for they have driven me out this day that I should not cleave unto the inheritance of Yahwe, saying, Go, serve other gods.

26:20 En lát eigi blóð mitt falla á jörð langt burtu frá augliti Drottins, því að Ísraels konungur er lagður af stað til þess að ná lífi mínu, eins og menn elta akurhænu á fjöllum."

26:20 Now therefore, let not my

blood fall to the earth away from the presence of Yahwe: for the king of Israel is come out to seek a flea, as when one doth hunt a partridge in the mountains.

26:21 Þá mælti Sál: "Ég hefi syndgað. Hverf aftur, Davíð sonur minn, því að ég skal aldrei framar gjöra þér mein, fyrst þú þyrmdir lífi mínu í dag. Sjá, ég hefi breytt heimskulega, og mér hefir mikillega yfirséð."

26:21 Then said Saul, I have sinned: return, my son David; for I will no more do thee harm, because my life was precious in thine eyes this day: behold, I have played the fool, and have erred exceedingly.

26:22 Davíð svaraði og sagði: "Hér er spjót konungs, komi nú einn af sveinunum hingað og sæk það."

26:22 And David answered and said, Behold the spear, O king! let then one of the young men come over and fetch it.

26:23 En Drottinn umbunar hverjum manni ráðvendni hans og trúfesti. Drottinn hafði gefið þig í hendur minar í dag, en ég vildi ekki leggja hendur á Drottins smurða.

26:23 And Yahwe will render to every man his righteousness and his faithfulness; forasmuch as Yahwe delivered thee into my hand to-day, and I would not put forth my hand against Yahwe's anointed.

26:24 Og sjá, eins og líf þitt var mikilsvert í mínum augum í dag, svo veri og líf mitt mikilsvert í augum Drottins, og hann virðist að frelsa mig úr öllum nauðum."

26:24 And, behold, as thy life was much set by this day in mine eyes, so let my life be much set by in the eyes of Yahwe, and let him deliver me out of all tribulation.

26:25 Og Sál mælti til Davíðs: "Blessaður ver þú, Davíð sonur minn. Þú munt bæði verða mikill í framkvæmdum og giftudrjúgur." Síðan fór Davíð leiðar sinnar, en Sál snéri aftur heim til sín.

26:25 Then Saul said to David, Blessed be thou, my son David: thou shalt both do mightily, and shalt surely prevail. So David went his way, and Saul returned to his place.

27:1 Davíð hugsaði með sjálfum sér: "Nú fell ég einhvern daginn fyrir hendi Sál. Nú er það ráð vænst, að ég forði mér undan til Filistalands. Þá gefst Sál upp við að elta mig um allt Ísraelsland, og ég slepp úr greipum honum."

27:1 And David said in his heart, I shall now perish one day by the hand of Saul: there is nothing better for me than that I should escape into the land of the Philistines; and Saul will despair of me, to seek me any more in all the borders of Israel: so shall I escape out of his hand.

27:2 Síðan tók Davíð sig upp og fór með þau sex hundruð manns, er með honum voru, yfir til Akis Maóksssonar, konungs í Gat.

27:2 And David arose, and passed over, he and the six hundred men that were with him, unto Achish the son of Maach, king of Gath.

27:3 Og Davíð settist að hjá Akis í Gat, bæði hann og menn hans, hver með sína fjölskyldu, Davíð með báðum

konum sínum: Akínóam frá Jesreel og Abigail, þá er átt hafði Nabal í Karmel.
27:3 And David dwelt with Achish at Gath, he and his men, every man with his household, even David with his two wives, Ahinoam the Jezreelitess, and Abigail the Carmelitess, Nabal's wife.

27:4 Og þegar Sál frétti, að Davíð væri flúinn til Gat, þá hætti hann að leita hans.
27:4 And it was told Saul that David was fled to Gath: and he sought no more again for him.

27:5 Davíð sagði við Akís: "Hafi ég fundið náð í augum þínum, þá lát þú fá mér bústað í einhverri borg landsins. Hvi skal þjónn þinn búa hjá þér í höfuðborginni?"
27:5 And David said unto Achish, If now I have found favor in thine eyes, let them give me a place in one of the cities in the country, that I may dwell there: for why should thy servant dwell in the royal city with thee?

27:6 Þá fékk Akís honum Siklag þann sama dag. Fyrir því liggur Siklag enn í dag undir Júda konunga.
27:6 Then Achish gave him Ziklag that day: wherefore Ziklag pertaineth unto the kings of Judah unto this day.

27:7 En sá tími, sem Davíð bjó í Filistalandi, var eitt ár og fjórir mánuðir.
27:7 And the number of the days that David dwelt in the country of the Philistines was a full year and four months.

27:8 Davíð og menn hans fóru herför og gjörðu árás á Gesúríta, Gírsíta og Amalekíta, því að þeir bjuggu í landinu, sem náði frá Telam alla leið til Súr og Egyptalands.
27:8 And David and his men went up, and made a raid upon the Geshurites, and the Girzites, and the Amalekites; for those nations were the inhabitants of the land, who were of old, as thou goest to Shur, even unto the land of Egypt.

27:9 Og þegar Davíð braust inn í þessi lönd, lét hann hvorki menn né konur lífi halda, en tók sauðfé og nautgripi, asna og úlfalda og klæði, sneri síðan við og fór aftur til Akís.
27:9 And David smote the land, and saved neither man nor woman alive, and took away the sheep, and the oxen, and the asses, and the camels, and the apparel; and he returned, and came to Achish.

27:10 Og ef Akís spurði: "Hvar hafið þér á ráðist í dag?" þá svaraði Davíð: "Í Júda sunnan til," eða: "Á suðurland Keníta."
27:10 And Achish said, Against whom have ye made a raid to-day? And David said, Against the South of Judah, and against the South of the Jerahmeelites, and against the South of the Kenites.

27:11 En Davíð lét hvorki menn né konur lífi halda til þess að flytja það til Gat, með því að hann hugsaði: "Þau kynnu að segja eftir oss og taka svo til orða: Svo hefir Davíð að farið." Og sá var síður hans allan þann tíma, sem hann bjó í Filistalandi.
27:11 And David saved neither man nor woman alive, to bring them to Gath, saying,

Lest they should tell of us, saying, So did David, and so hath been his manner all the while he hath dwelt in the country of the Philistines.

27:12 Og Akís trúði Davíð, með því að hann hugsaði: "Honum er ekki lengur vært hjá þjóð sinni Ísrael, og fyrir því mun hann ævinlega verða í minni þjónustu."
27:12 And Achish believed David, saying, He hath made his people Israel utterly to abhor him; therefore he shall be my servant for ever.

28:1 Í þann tíma drógu Filistar saman her sinn og bjuggust að fara í hernað móti Ísrael. Og Akís sagði við Davíð: "Vita skaltu, að þú verður að fara með mér í leiðangurinn, bæði þú og menn þínir."
28:1 And it came to pass in those days, that the Philistines gathered their hosts together for warfare, to fight with Israel. And Achish said unto David, Know thou assuredly, that thou shalt go out with me in the host, thou and thy men.

28:2 Davíð svaraði Akís: "Nú skalt þú fá að reyna, hverju þjónn þinn fær orkað." Og Akís sagði við Davíð: "Þá skipa ég þig höfuðvörð minn allar stundir."
28:2 And David said to Achish, Therefore thou shalt know what thy servant will do. And Achish said to David, Therefore will I make thee keeper of my head for ever.

28:3 Samúel var dáinn, og allur Ísrael hafði syrgt hann og jarðað hann í Rama, hans eigin borg. En Sál hafði gjört landræka alla andasæringamenn og spásagnamenn.
28:3 Now Samuel was dead, and all Israel had lamented him, and buried him in Ramah, even in his own city. And Saul had put away those that had familiar spirits, and the wizards, out of the land.

28:4 Nú söfnuðust Filistar saman og komu og settu herbúðir sínar í Súnem. Þá safnaði Sál saman öllum Ísrael og setti herbúðir sínar á Gilboáfjalli.
28:4 And the Philistines gathered themselves together, and came and encamped in Shunem: and Saul gathered all Israel together, and they encamped in Gilboa.

28:5 En þegar Sál sá her Filista, varð hann hræddur og missti móðinn.
28:5 And when Saul saw the host of the Philistines, he was afraid, and his heart trembled greatly.

28:6 Sál gekk til fréttu við Drottín, en Drottinn svaraði honum ekki, hvorki í draumum né með úrim né fyrir milligöngu spámannanna.
28:6 And when Saul inquired of Yahwe, Yahwe answered him not, neither by dreams, nor by Urim, nor by prophets.

28:7 Þá sagði Sál við þjóna sína: "Leitið fyrir mig að særingakonu, svo að ég geti farið til hennar og leitað fréttu hjá henni." Og þjónar hans sögðu við hann: "Í Endór er særingakona."
28:7 Then said Saul unto his servants, Seek me a woman that hath a familiar spirit, that I may go to her, and inquire of her. And his servants said to him, Behold, there is a woman that hath a familiar spirit at En-dor.

28:8 Sál gjörði sig torkennilegan og klæddist dularbúningi og lagði af stað og tveir menn með honum. Þeir komu til konunnar um nótt, og Sál sagði: "Lát þú andann spá mér og lát koma fram þann, er ég nefni til við þig."
28:8 And Saul disguised himself, and put on other raiment, and went, he and two men with him, and they came to the woman by night: and he said, Divine unto me, I pray thee, by the familiar spirit, and bring me up whomsoever I shall name unto thee.

28:9 Konan svaraði honum: "Sjá, þú veist, hvað Sál hefir gjört, að hann hefir upprætt úr landinu alla andasæringamenn og spásagnamenn. Hvi leggur þú þá snöru fyrir mig til þess að deyða mig?"
28:9 And the woman said unto him, Behold, thou knowest what Saul hath done, how he hath cut off those that have familiar spirits, and the wizards, out of the land: wherefore then layest thou a snare for my life, to cause me to die?

28:10 Þá vann Sál henni cið við Drottín og mælti: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir skal engin sök á þig falla fyrir þetta."
28:10 And Saul sware to her by Yahwe, saying, As Yahwe liveth, there shall no punishment happen to thee for this thing.

28:11 Þá sagði konan: "Hvern viltu að ég láti koma fram?" Hann svaraði: "Lát þú Samúel koma fram fyrir mig."
28:11 Then said the woman, Whom shall I bring up unto thee? And he said, Bring me up Samuel.

28:12 En er konan sá Samúel, hljóðaði hún upp yfir sig. Og konan sagði við Sál: "Hví hefir þú svikið mig? Þú ert Sál."
28:12 And when the woman saw Samuel, she cried with a loud voice; and the woman spake to Saul, saying, Why hast thou deceived me? for thou art Saul.

28:13 En konungurinn mælti til hennar: "Ver þú óhrædd. En hvað sér þú?" Og konan sagði við Sál: "Ég sé anda koma upp úr jörðinni."
28:13 And the king said unto her, Be not afraid: for what seest thou? And the woman said unto Saul, I see a god coming up out of the earth.

28:14 Hann sagði við hana: "Hvernig er hann í hátt?" Hún svaraði: "Gamall maður stígur upp og er hjúpaður skikkju." Þá skildi Sál, að það var Samúel, og hneigði andlit sitt til jarðar og laut honum.
28:14 And he said unto her, What form is he of? And she said, An old man cometh up; and he is covered with a robe. And Saul perceived that it was Samuel, and he bowed with his face to the ground, and did obeisance.

28:15 Þá sagði Samúel við Sál: "Hví hefir þú ónáðað mig og látið kalla mig fram?" Sál mælti: "Ég er í miklum nauðum staddur. Filistar herja á mig, og Guð er frá mér vikin og svarar mér ekki lengur, hvorki fyrir milligöngu spámannanna né í draumum. Fyrir því lét ég kalla þig, til þess að þú segir mér, hvað ég á að gjöra."
28:15 And Samuel said to Saul, Why hast thou disquieted me, to bring me up? And Saul

answered, I am sore distressed; for the Philistines make war against me, and God is departed from me, and answereth me no more, neither by prophets, nor by dreams: therefore I have called thee, that thou mayest make known unto me what I shall do.

28:16 Samúel svaraði: "Hví spyr þú mig þá, fyrst Drottinn er frá þér vikinn og orðinn óvinur þinn?

28:16 And Samuel said, Wherefore then dost thou ask of me, seeing Yahwe is departed from thee, and is become thine adversary?

28:17 Drottinn hefir þá við þig gjört, eins og hann hefir sagt fyrir minn munn. Drottinn hefir rífið frá þér konungdóminn og gefið hann öðrum, gefið Davíð hann.

28:17 And Yahwe hath done unto thee, as he spake by me: and Yahwe hath rent the kingdom out of thy hand, and given it to thy neighbor, even to David.

28:18 Af því að þú hlýddir ekki boði Drottins og framkvæmdir ekki hans brennandi reiði á Amalek, fyrir því hefir Drottinn gjört þér þetta í dag.

28:18 Because thou obeyedst not the voice of Yahwe, and didst not execute his fierce wrath upon Amalek, therefore hath Yahwe done this thing unto thee this day.

28:19 Og Drottinn mun og gefa Ísrael ásamt þér í hendur Filista, og á morgun munt þú og synir þínir hjá mér vera. Drottinn mun og gefa her Ísraels í hendur Filista."

28:19 Moreover Yahwe will deliver Israel also with thee into the hand of the Philistines; and to-morrow shalt thou and thy sons be with me: Yahwe will deliver the host of Israel also into the hand of the Philistines.

28:20 Þá varð Sál hræddur og féll endilangur til jarðar, og hann skelfdist mjög af orðum Samúels. Hann var og magnþrota, því að hann hafði eigi matar neytt allan daginn og alla nóttina.

28:20 Then Saul fell straightway his full length upon the earth, and was sore afraid, because of the words of Samuel: and there was no strength in him; for he had eaten no bread all the day, nor all the night.

28:21 Konan gekk nú til Sals, og er hún sá, hversu mjög hann var felmtsfullur, sagði hún við hann: "Sjá, ambátt þín hefir hlýtt raustu þinni, og ég hefi lagt líf mitt í hættu, og ég hefi gjört það, sem þú baðst mig um.

28:21 And the woman came unto Saul, and saw that he was sore troubled, and said unto him, Behold, thy handmaid hath hearkened unto thy voice, and I have put my life in my hand, and have hearkened unto thy words which thou spakest unto me.

28:22 Hlýð þú þá líka raust ambáttar þinnar: Ég ætla að fara þér matarbita, og skalt þú eta, svo að þér aukist þróttur og þú getir farið leiðar þinnar."

28:22 Now therefore, I pray thee, hearken thou also unto the voice of thy handmaid, and let me set a morsel of bread before thee; and eat, that thou mayest have strength, when thou goest on thy way.

28:23 En hann færðist undan og sagði: "Eigi vil ég eta." En er bæði menn hans og konan lögðu að honum, þá lét hann

að orðum þeirra og stóð upp af gólfinu og settist á rúmið.

28:23 But he refused, and said, I will not eat. But his servants, together with the woman, constrained him; and he hearkened unto their voice. So he arose from the earth, and sat upon the bed.

28:24 Og konan átti alikált í húsinu. Slátraði hún honum í skyndi, tók mjöl, hnóðaði það og bakaði úr því ósýrðar kökur.

28:24 And the woman had a fatted calf in the house; and she hasted, and killed it; and she took flour, and kneaded it, and did bake unleavened bread thereof:

28:25 Síðan bar hún það fyrir Sál og menn hans, og er þeir höfðu etið, tóku þeir sig upp og lögðu af stað þessa sömu nótt.

28:25 and she brought it before Saul, and before his servants; and they did eat. Then they rose up, and went away that night.

29:1 Filistar drógu nú saman allan her sinn hjá Afek, en Ísrael setti herbúðir sínar við lindina hjá Jesreel.

29:1 Now the Philistines gathered together all their hosts to Aphek: and the Israelites encamped by the fountain which is in Jezreel.

29:2 Og höfðingjar Filista komu með hundruð sín og þúsundir, og Davíð og menn hans komu síðastir með Akís.

29:2 And the lords of the Philistines passed on by hundreds, and by thousands; and David and his men passed on in the rearward with Achish.

29:3 Þá sögðu höfðingjar Filista: "Hvað eiga þessir Hebrear hér að gjöra?" Akís sagði við höfðingja Filista: "Það er Davíð, hirðmaður Sals konungs í Ísrael, sem nú hefir með mér verið í (tvö ár, og hefi ég ekki haft neitt út á hann að setja frá þeirri stundu, er hann gjörðist minn maður, og allt fram á þennan dag."

29:3 Then said the princes of the Philistines, What do these Hebrews here? And Achish said unto the princes of the Philistines, Is not this David, the servant of Saul the king of Israel, who hath been with me these days, or rather these years, and I have found no fault in him since he fell away unto me unto this day?

29:4 Höfðingjar Filista reiddust honum og sögðu við hann: "Lát þú manninn hverfa heim aftur. Fari hann á sinn stað, þar sem þú hefir sett hann, en eigi skal hann með oss fara í bardagann, svo að hann snúist ekki á móti oss í orustunni. Með hverju gæti hann betur náð aftur hylli herra síns en með höfðum þessara manna?"

29:4 But he princes of the Philistines were wroth with him; and the princes of the Philistines said unto him, Make the man return, that he may go back to his place where thou hast appointed him, and let him not go down with us to battle, lest in the battle he become an adversary to us: for wherewith should this fellow reconcile himself unto his lord? should it not be with the heads of these men?

29:5 Var það ekki þessi sami Davíð, sem sungið var um við dansinn: Sál felldi sín þúsund og Davíð sín tíu þúsund?"

29:5 Is not this David, of whom they sang one to another in dances, saying, Saul hath slain his thousands, And David his ten thousands?

29:6 Þá lét Akís kalla Davíð og sagði við hann: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir ert þú ráðvandur, og ég uni því vel, að þú gangir út og inn með mér í herbúðunum, því að ég hefi ekki orðið neins ills var hjá þér frá þeirri stundu, er þú komst til mín, og allt fram á þennan dag, en höfðingjunum er ekki um þig.

29:6 Then Achish called David, and said unto him, As Yahwe liveth, thou hast been upright, and thy going out and thy coming in with me in the host is good in my sight; for I have not found evil in thee since the day of thy coming unto me unto this day: nevertheless the lords favor thee not.

29:7 Hverf því aftur og far í friði, svo að þú gjörir ekki neitt það, sem höfðingjum Filista mislíkar."

29:7 Wherefore now return, and go in peace, that thou displease not the lords of the Philistines.

29:8 Þá sagði Davíð við Akís: "Hvað hefi ég þá gjört, og hvað hefir þú haft út á þjón þinn að setja, frá þeirri stundu, er ég gjörðist þinn maður, og allt fram á þennan dag, að ég skuli ekki mega fara og berjast við óvini herra míns, konungsins?"

29:8 And David said unto Achish, But what have I done? and what hast thou found in thy servant so long as I have been before thee unto this day, that I may not go and fight against the enemies of my lord the king?

29:9 Akís svaraði og sagði við Davíð: "Ég veit, að þú ert í mínum augum góður, sem værir þú engill Guðs, en höfðingjar Filista segja: 'Eigi skal hann með oss fara í bardagann.'

29:9 And Achish answered and said to David, I know that thou art good in my sight, as an angel of God: notwithstanding the princes of the Philistines have said, He shall not go up with us to the battle.

29:10 Ris þú því árla á morgun, ásamt mönnum herra þíns, sem með þér komu, og farið þér þangað sem ég hefi sett yður, og ætlaðu mér ekkert illt, því að vel er mér til þín, - og risið þá árla á morgun og haldið af stað, þegar birtir."

29:10 Wherefore now rise up early in the morning with the servants of thy lord that are come with thee; and as soon as ye are up early in the morning, and have light, depart.

29:11 Reis nú Davíð árla um morguninn og menn hans og lögðu af stað heim aftur til Filistalands, en Filistar fóru upp í Jesreel.

29:11 So David rose up early, he and his men, to depart in the morning, to return into the land of the Philistines. And the Philistines went up to Jezreel.

30:1 Þegar Davíð og menn hans komu til Siklag á þriðja degi, þá höfðu Amalekitar gjört herhlaup á Suðurlandið og á Siklag, unnið Siklag og brennt hana.

30:1 And it came to pass, when David and his men were come to Ziklag on the third day, that the Amalekites had made a raid upon the

South, and upon Ziklag, and had smitten Ziklag, and burned it with fire,

30:2 Höfðu þeir hertekið konur og allt, sem í henni var, bæði smátt og stórt. Engan mann höfðu þeir drepið, en haft fólkið á burt með sér og farið síðan leiðar sinnar.

30:2 and had taken captive the women *and all* that were therein, both small and great: they slew not any, but carried them off, and went their way.

30:3 Og er Davíð og menn hans komu til borgarinnar, sjá, þá var hún brunnin, en konur þeirra, synir og dætur hertekín.

30:3 And when David and his men came to the city, behold, it was burned with fire; and their wives, and their sons, and their daughters, were taken captive.

30:4 Þá tók Davíð og liðið, sem með honum var, að gráta hástöfum, uns þeir voru uppgæfnir að gráta.

30:4 Then David and the people that were with him lifted up their voice and wept, until they had no more power to weep.

30:5 Báðar konur Davíðs höfðu verið herteknar, Akinóam frá Jesreel og Abigail, er átt hafði Nabal í Karmel.

30:5 And David's two wives were taken captive, Ahinoam the Jezreelitess, and Abigail the wife of Nabal the Carmelite.

30:6 Var Davíð nú mjög nauðulega staddur, því að liðið hafði við orð að gryta hann, því að menn voru allir sárhryggir vegna sona sinna og dætra. En Davíð hressti sig upp í Drottín, Guði sínum.

30:6 And David was greatly distressed; for the people spake of stoning him, because the soul of all the people was grieved, every man for his sons and for his daughters: but David strengthened himself in Yahwe his God.

30:7 Og Davíð sagði við Abjatar prest, son Ahimeleks: "Fær mér hingað hökulinn." Og Abjatar fór með hökulinn til Davíðs.

30:7 And David said to Abiathar the priest, the son of Ahimelech, I pray thee, bring me hither the ephod. And Abiathar brought thither the ephod to David.

30:8 Og Davíð gekk til fréttu við Drottín og mælti: "Á ég að elta þennan ræningjaflokk? Mun ég ná þeim?" Hann svaraði honum: "Eltu þá, því að þú munt vissulega ná þeim og fá hjargað."

30:8 And David inquired of Yahwe, saying, If I pursue after this troop, shall I overtake them? And he answered him, Pursue; for thou shalt surely overtake *them*, and shalt without fail recover *all*.

30:9 Þá lagði Davíð af stað, hann og þau sex hundruð manns, sem hjá honum voru, og þeir komu að Besórlæk. Þar námu þeir staðar, er eftir urðu.

30:9 So David went, he and the six hundred men that were with him, and came to the brook Besor, where those that were left behind stayed.

30:10 Og Davíð hélt áfram með fjögur hundruð manns, en tvö hundruð manns urðu þar eftir, því að þeir máttu eigi yfir Besórlæk komast vegna þreytu.

30:10 But David pursued, he and four hundred men; for two hundred stayed behind, who were so faint that they could not go over the brook Besor.

30:11 Þá fundu þeir egypskan mann úti á víðavangi og fóru með hann til Davíðs, og þeir gáfu honum mat að eta og vatn að drekka.

30:11 And they found an Egyptian in the field, and brought him to David, and gave him bread, and he did eat; and they gave him water to drink.

30:12 Þeir gáfu honum sneið af fíkjuköku og tvær rúsínukökur, og át hann það og lifnaði við, því að hann hafði ekki mat etið né vatn drukkíð í þrjá daga og þrjár nætur.

30:12 And they gave him a piece of a cake of figs, and two clusters of raisins: and when he had eaten, his spirit came again to him; for he had eaten no bread, nor drunk any water, three days and three nights.

30:13 Og Davíð sagði við hann: "Hvers maður ert þú og hvaðan ert þú?" Hann svaraði: "Ég er egypskur sveinn, þræll Amalekíta nokkurs. Húsbóndi minn skildi mig hér eftir, af því að ég varð sjúkur fyrir þrem dögum.

30:13 And David said unto him, To whom belondest thou? and whence art thou? And he said, I am a young man of Egypt, servant to an Amalekite; and my master left me, because three days ago I fell sick.

30:14 Vér gjörðum herhlaup á suðurland Kreta og á land, sem liggur undir Júda, svo og á suðurland Kalebbs, og Siklag brenndum vér upp."

30:14 We made a raid upon the South of the Cherethites, and upon that which belongeth to Judah, and upon the South of Caleb; and we burned Ziklag with fire.

30:15 Og Davíð sagði við hann: "Viltu vísa mér leið til ræningjaflokks þessa?" Hann svaraði: "Vinn þú mér eið að því við Guð að drepa mig ekki og framselja mig ekki í hendur húsbónda mins, þá skal ég vísa þér leið til ræningjaflokks þessa."

30:15 And David said to him, Wilt thou bring me down to this troop? And he said, Swear unto me by God, that thou wilt neither kill me, nor deliver me up into the hands of my master, and I will bring thee down to this troop.

30:16 Og hann veitti þeim leiðsögu þangað. Ránsmennirnir höfðu þá dreifst um allt landið og átu og drukku og gjörðu sér gláðan dag vegna hins mikla herfangs, sem þeir höfðu tekið í Filistalandi og í Júdalandi.

30:16 And when he had brought him down, behold, they were spread abroad over all the ground, eating and drinking, and dancing, because of all the great spoil that they had taken out of the land of the Philistines, and out of the land of Judah.

30:17 Og Davíð barði á þeim frá því í dögum og allt til kvelds og helgaði þá banni, svo að enginn þeirra komst undan, nema fjögur hundruð sveinar, sem stígu á bak úlföldum og flyðu.

30:17 And David smote them from the twilight even unto the evening of the next day: and there escaped not a man of them, save four hundred young men, who rode

upon camels and fled.

30:18 Þann veg náði Davíð aftur öllu því, sem Amalekítar höfðu rænt. Og báðum konum sínum hjargaði Davíð.

30:18 And David recovered all that the Amalekites had taken; and David rescued his two wives.

30:19 Þá vantaði ekkert, hvorki smátt né stórt, hvorki herfang né sonu og dætur, né nokkuð það, er ránsmennirnir höfðu rænt. Davíð kom aftur með það allt.

30:19 And there was nothing lacking to them, neither small nor great, neither sons nor daughters, neither spoil, nor anything that they had taken to them: David brought back all.

30:20 Þá tóku þeir alla sauðina og nautin og leiddu fram fyrir hann og sögðu: "Þetta er herfang Davíðs."

30:20 And David took all the flocks and the herds, *which* they drove before those *other* cattle, and said, This is David's spoil.

30:21 En er Davíð kom til þeirra tvö hundruð manna, er gefist höfðu upp, svo að þeir máttu ekki fylgja honum, og fyrir því verið skildir eftir við Besórlæk, þá fóru þeir í móti Davíð og liðinu, sem með honum var. Og er Davíð kom með liðið, þá heilsuðu þeir þeim.

30:21 And David came to the two hundred men, who were so faint that they could not follow David, whom also they had made to abide at the brook Besor; and they went forth to meet David, and to meet the people that were with him: and when David came near to the people, he saluted them.

30:22 Þá tóku allir ódrengir og varmenn meðal manna þeirra, er með Davíð höfðu farið, til máls og sögðu: "Fyrst þeir fóru ekki með oss, þá viljum vér ekki láta þá fá neitt af herfanginu, sem vér höfum hjargað. Þó má hver maður fá konu sína og sonu. Það mega þeir taka með sér og fara síðan."

30:22 Then answered all the wicked men and base fellows, of those that went with David, and said, Because they went not with us, we will not give them aught of the spoil that we have recovered, save to every man his wife and his children, that he may lead them away, and depart.

30:23 En Davíð sagði: "Breytið eigi svo, eftir að Drottinn hefir oss slikt í té látið og varðveitt oss og selt oss í hendur ræningjaflokk þann, sem á oss hafði ráðist.

30:23 Then said David, Ye shall not do so, my brethren, with that which Yahwe hath given unto us, who hath preserved us, and delivered the troop that came against us into our hand.

30:24 Og hver mun verða á yðar máli í þessu eini? Nei, sama hlut og sá fær, er í bardagann fer, sama hlut skal og sá fá, sem verður eftir hjá farangrinum. Allir skulu þeir fá jafnan hlut."

30:24 And who will hearken unto you in this matter? for as his share is that goeth down to the battle, so shall his share be that tarrieth by the baggage: they shall share alike.

30:25 Og við það sat upp frá þeim degi. Og hann gjörði það að lögum og venju í

Ísrael, og hefir það haldist fram á þennan dag.

30:25 And it was so from that day forward, that he made it a statute and an ordinance for Israel unto this day.

30:26 Þegar Davíð kom til Siklag, sendi hann öldungunum í Júda, vinum sínum, nokkuð af herfanginu með þessari orðsending: "Sjá, þetta er gjöf yður til handa af herfangi óvina Drottíns."

30:26 And when David came to Ziklag, he sent of the spoil unto the elders of Judah, even to his friends, saying, Behold, a present for you of the spoil of the enemies of Yahwe:

30:27 Sömueldis þeim í Betel, þeim í Ramot-Negeb, þeim í Jattir,

30:27 To them that were in Beth-el, and to them that were in Ramoth of the South, and to them that were in Jattir,

30:28 þeim í Aroer, þeim í Sífmót, þeim í Estemóa,

30:28 and to them that were in Aroer, and to them that were in Siphmoth, and to them that were in Eshtemoa,

30:29 þeim í Rakal, þeim í borgum Jerahmeelita, þeim í borgum Keníta,

30:29 and to them that were in Racal, and to them that were in the cities of the Jerahmeelites, and to them that were in the cities of the Kenites,

30:30 þeim í Horma, þeim í Bór Asan, þeim í Atak,

30:30 and to them that were in Hormah, and to them that were in Borashan, and to them that were in Athach,

30:31 þeim í Hebron, og til allra þeirra staða, þar sem Davíð hafði um farið með menn sína.

30:31 and to them that were in Hebron, and to all the places where David himself and his men were wont to haunt.

31:1 Filistar höfðu lagt til orustu við Ísrael. Höfðu Ísraelsmenn flúið fyrir Filistum, og lágu margir fallnir á Gilboafjalli.

31:1 Now the Philistines fought against Israel: and the men of Israel fled from before the Philistines, and fell down slain in mount Gilboa.

31:2 Filistar eltu Sál og sonu hans og felldu Jónatan, Abinadab og Malkísúa, sonu Sals.

31:2 And the Philistines followed hard upon Saul and upon his sons; and the Philistines slew Jonathan, and Abinadab, and Malchishua, the sons of Saul.

31:3 Var nú gjör hörð atлага að Sál, og höfðu nokkrir bogmannanna komið auga á hann. Varð hann þá mjög hræddur við bogmennina.

31:3 And the battle went sore against Saul, and the archers overtook him; and he was greatly distressed by reason of the archers.

31:4 Þá sagði Sál við skjaldsvein sinn: "Bregð þú sverði þínu og legg mig í gegn með því, svo að óumskornir menn þessir komi ekki og fari háðulega með mig." En skjaldsveinninn vildi ekki gjöra það, því að hann var mjög hræddur. Þá tók Sál sverðið og lét fallast á það.

31:4 Then said Saul to his armorbearer, Draw thy sword, and thrust me through therewith, lest these uncircumcised come and thrust me through, and abuse me. But his armorbearer would not; for he was sore afraid. Therefore Saul took his sword, and fell upon it.

31:5 Og er skjaldsveinninn sá, að Sál var dauður, þá lét hann og fallast á sverð sitt og dó með honum.

31:5 And when his armorbearer saw that Saul was dead, he likewise fell upon his sword, and died with him.

31:6 Þannig létu þeir líf sitt, Sál, synir hans þrír og skjaldsveinn hans, allir þennan sama dag.

31:6 So Saul died, and his three sons, and his armorbearer, and all his men, that same day together.

31:7 Er Ísraelsmenn, þeir er bjuggu hinumegin við sléttlendið og þeir er bjuggu hinumegin Jórdanar, sáu, að Ísraelsmenn voru flúnir, og Sál og synir hans fallnir, þá yfurgáfu þeir borgir sínar og lögðu á flóttu. Og Filistar komu og settust að í þeim.

31:7 And when the men of Israel that were on the other side of the valley, and they that were beyond the Jordan, saw that the men of Israel fled, and that Saul and his sons were dead, they forsook the cities, and fled; and the Philistines came and dwelt in them.

31:8 Daginn eftir komu Filistar að ræna valinn. Fundu þeir þá Sál og sonu hans þrjá fallna á Gilboafjalli.

31:8 And it came to pass on the morrow, when the Philistines came to strip the slain, that they found Saul and his three sons fallen in mount Gilboa.

31:9 Hjuggu þeir af honum höfuðið og flettu hann herklæðum og gjörðu sendimenn um allt Filistaland til þess að flytja skurðgöðum sínum og lýðnum gleðitíðindin.

31:9 And they cut off his head, and stripped off his armor, and sent into the land of the Philistines round about, to carry the tidings unto the house of their idols, and to the people.

31:10 Og þeir lögðu vopn hans í hof Astörtu, en lík hans hengdu þeir upp á borgarmúrinn í Bet San.

31:10 And they put his armor in the house of the Ashtarothe; and they fastened his body to the wall of Beth-shan.

31:11 En er íbúarnir í Jabes í Gíleað fréttu, hvernig Filistar höfðu farið með Sál,

31:11 And when the inhabitants of Jabesh-gilead heard concerning him that which the Philistines had done to Saul,

31:12 þá tóku sig til allir vopnfærir menn, gengu alla nóttina og tóku lík Sals og lík sona hans ofan af borgarmúrnum í Bet San. Síðan héldu þeir heim til Jabes og brenndu þar líkin.

31:12 all the valiant men arose, and went all night, and took the body of Saul and the bodies of his sons from the wall of Beth-shan; and they came to Jabesh, and burnt them there.

31:13 Því næst tóku þeir bein

þeirra og grófu þau undir tamarisktrénu í Jabes og föstuðu í sjö daga.

31:13 And they took their bones, and buried them under the tamarisk-tree in Jabesh, and fasted seven days.

1:1 Eftir dauða Sals, þá er Davíð var heim kominn og hafði unnið sigur á Amalekítum og hann hafði verið tvo daga um kyrrt í Siklag.

1:1 And it came to pass after the death of Saul, when David was returned from the slaughter of the Amalekites, and David had abode two days in Ziklag;

1:2 Þá kom skyndilega þriðja daginn maður úr herbúðum Sals. Var hann í rifnum klæðum og hafði ausið mold yfir höfuð sér. Og er hann kom til Davíðs, féll hann til jarðar og laut honum.

1:2 it came to pass on the third day, that, behold, a man came out of the camp from Saul, with his clothes rent, and earth upon his head: and so it was, when he came to David, that he fell to the earth, and did obeisance.

1:3 Og Davíð sagði við hann: "Hvaðan kemur þú?" Hann svaraði honum: "Ég komst undan úr herbúðum Ísraels."

1:3 And David said unto him, From whence comest thou? And he said unto him, Out of the camp of Israel am I escaped.

1:4 Davíð sagði við hann: "Hvernig hefir gengið? Seg mér það." Hann svaraði: "Liðið er flúið úr orustunni, og margir úr liðinu eru líka fallnir og dauðir. Líka eru þeir Sál og Jónatan sonur hans dauðir."

1:4 And David said unto him, How went the matter? I pray thee, tell me. And he answered, The people are fled from the battle, and many of the people also are fallen and dead; and Saul and Jonathan his son are dead also.

1:5 Þá sagði Davíð við manninn, sem flutti honum tíðindin: "Hvernig veistu það, að þeir Sál og Jónatan sonur hans eru dauðir?"

1:5 And David said unto the young man that told him, How knowest thou that Saul and Jonathan his son are dead?

1:6 Þá svaraði maðurinn, sem flutti honum tíðindin: "Alveg af tilviljun kom ég upp á Gilboafjall. Þar hitti ég Sál. Studdist hann við spjót sitt, en vagnar og ríddarar voru á hælum honum.

1:6 And the young man that told him said, As I happened by chance upon mount Gilboa, behold, Saul was leaning upon his spear; and, lo, the chariots and the horsemen followed hard after him.

1:7 Hann sneri sér þá við, og er hann sá mig, kallaði hann á mig, og ég svaraði: „Hér er ég."

1:7 And when he looked behind him, he saw me, and called unto me. And I answered, Here am I.

1:8 Og hann sagði við mig: „Hver ert þú?" Ég svaraði: „Ég er Amalekíti."

1:8 And he said unto me, Who art thou? And I answered him, I am an Amalekite.

1:9 Þá sagði hann við mig: „Kom þú hingað til mín og deyd þú mig, því að mig sundlar, og þó er ég enn með fullu fjöri."

1:9 And he said unto me, Stand, I pray thee, beside me, and slay me; for anguish hath taken hold of me, because my life is yet whole in me.

1:10 Þá gekk ég til hans og vann á honum, því að ég vissi að hann gat ekki lifað eftir ófarir sínar. Tók ég kórónuna af höfði honum og hringinn af armlegg hans og færi ég þér nú, herra minn!"

1:10 So I stood beside him, and slew him, because I was sure that he could not live after that he was fallen: and I took the crown that was upon his head, and the bracelet that was on his arm, and have brought them hither unto my lord.

1:11 Þá þreif Davíð í klæði sín og reif þau sundur. Svo gjörðu og allir menn, þeir er með honum voru.

1:11 Then David took hold on his clothes, and rent them; and likewise all the men that were with him:

1:12 Og þeir syrgðu og grétu og föstuðu til kvelds sakir Sáls og Jónatans sonar hans og sakir lýðs Drottíns og húss Ísraels, af því að þeir voru fallnir fyrir sverði.

1:12 and they mourned, and wept, and fasted until even, for Saul, and for Jonathan his son, and for the people of Yahwe, and for the house of Israel; because they were fallen by the sword.

1:13 Þá sagði Davíð við manninn, sem flutti honum tíðindin: "Hvaðan ert þú?" Hann svaraði: "Ég er sonur hjábýlings nokkurs, sem er Amalekíti."

1:13 And David said unto the young man that told him, Whence art thou? And he answered, I am the son of a sojourner, an Amalekite.

1:14 Þá sagði Davíð við hann: "Hvernig dirfðist þú að hefja hönd til þess að drepa Drottíns smurða?"

1:14 And David said unto him, How wast thou not afraid to put forth thy hand to destroy Yahwe's anointed?

1:15 Og Davíð kallaði á einn af sveinunum og mælti: "Kom þú hingað og drep hann." Og hann hjó hann banahögg.

1:15 And David called one of the young men, and said, Go near, and fall upon him. And he smote him, so that he died.

1:16 En Davíð mælti til hans: "Blóð þitt komi yfir höfuð þér! Því að þú hefir sjálfur kveðið upp dóm yfir þér, er þú sagðir: „Ég hefi deytt Drottíns smurða.""

1:16 And David said unto him, Thy blood be upon thy head; for thy mouth hath testified against thee, saying, I have slain Yahwe's anointed.

1:17 Davíð orti þetta sorgarkvæði eftir þá Sál og Jónatan son hans.

1:17 And David lamented with this lamentation over Saul and over Jonathan his son

1:18 og hann bauð að kenna Júda sonum Kvæðið um bogann. Sjá, það er ritað í Bók hinna réttlátu:

1:18 (and he bade them teach the children of Judah *the song of the bow*: behold, it is written in the book of Jashar):

1:19 Þrýðin þín, Ísrael, liggur vegin á fjöllum þínum. En að hetjurnar skuli vera fallnar!

1:19 Thy glory, O Israel, is slain upon thy high places! How are the mighty fallen!

1:20 Segið ekki frá því í Gat, kunngjörð það eigi á Askalon-strætum, svo að dætur Filista fagni eigi og dætur óumskorinna hlakki eigi.

1:20 Tell it not in Gath, Publish it not in the streets of Ashkelon; Lest the daughters of the Philistines rejoice, Lest the daughters of the uncircumcised triumph.

1:21 Þér Gilboafjöll, eigi drjúpi dökk né regn á yður, þér svikalönd, því að þar var snarað burt skildi kappanna, skildi Sáls, sem eigi verður framar olíu smurður.

1:21 Ye mountains of Gilboa, Let there be no dew nor rain upon you, neither fields of offerings: For there the shield of the mighty was vilely cast away, The shield of Saul, not anointed with oil.

1:22 Frá blóði hinna vegnu, frá feiti kappanna hörfaði bogi Jónatans ekki aftur, og eigi hvarf sverð Sáls heim við svo húð.

1:22 From the blood of the slain, from the fat of the mighty, The bow of Jonathan turned not back, And the sword of Saul returned not empty.

1:23 Sál og Jónatan, ástuðugir og ljúfir í lífinu, skildu eigi heldur í dauðanum. Þeir voru örnum létflærari, ljónum sterkari.

1:23 Saul and Jonathan were lovely and pleasant in their lives, And in their death they were not divided: They were swifter than eagles, They were stronger than lions.

1:24 Ísraels dætur, grátid Sál! Hann skryddi yður skarlati yndislega, hann festi gullskart á klæðnað yðar.

1:24 Ye daughters of Israel, weep over Saul, Who clothed you in scarlet delicately, Who put ornaments of gold upon your apparel.

1:25 En að hetjurnar skyldu falla í bardaganum og Jónatan liggja veginn á hæðum þínum!

1:25 How are the mighty fallen in the midst of the battle! Jonathan is slain upon thy high places.

1:26 Sárt trega ég þig, bróðir minn Jónatan, mjög varstu mér hugljúfur! Ást þín var mér undursamlegri en ástir kvenna.

1:26 I am distressed for thee, my brother Jonathan: Very pleasant hast thou been unto me: Thy love to me was wonderful, Passing the love of women.

1:27 En að hetjurnar skuli vera fallnar og hervopnin glötuð!

1:27 How are the mighty fallen, And the weapons of war perished!

2:1 Eftir þetta spurði Davíð Drottín á þessa leið: "Á ég að fara til einhvern af borgunum í Júda?" Drottinn svaraði honum: "Já." Þá sagði Davíð: "Hvert á ég að fara?" Hann svaraði: "Til Hebron."

2:1 And it came to pass after this, that David inquired of Yahwe, saying, Shall I go up into any of the cities of Judah? And Yahwe said unto him, Go up. And David said,

Whither shall I go up? And he said, Unto Hebron.

2:2 Þá fór Davíð þangað, og með honum báðar konur hans, þær Akínóam frá Jesreel og Abigail, er átt hafði Nabal í Karmel.

2:2 So David went up thither, and his two wives also, Ahinoam the Jezreelitess, and Abigail the wife of Nabal the Carmelite.

2:3 Davíð lét og mennina, sem hjá honum voru, fara, hvern með sína fjölskyldu, og þeir settust að í borgunum kringum Hebron.

2:3 And his men that were with him did David bring up, every man with his household: and they dwelt in the cities of Hebron.

2:4 Þá komu Júdamenn til Hebron og smurðu Davíð til konungs yfir Júda hús. Nú var Davíð sagt svo frá: "Íbúarnir í Jabes Gíleað hafa jarðað Sál."

2:4 And the men of Judah came, and there they anointed David king over the house of Judah. And they told David, saying, The men of Jabesh-gilead were they that buried Saul.

2:5 Þá gjörði Davíð menn á fund íbúanna í Jabes í Gíleað og lét segja við þá: "Verið blessaðir af Drottni fyrir það, að þér hafið sýnt þetta kærleiksverk á herra yðar Sál, að jarða hann.

2:5 And David sent messengers unto the men of Jabesh-gilead, and said unto them, Blessed be ye of Yahwe, that ye have showed this kindness unto your lord, even unto Saul, and have buried him.

2:6 Drottinn sýni yður nú kærleika og trúfesti. En ég vil og yður góðu launa, sakir þess að þér gjörðud þetta.

2:6 And now Yahwe show lovingkindness and truth unto you: and I also will requite you this kindness, because ye have done this thing.

2:7 Og verið nú hughraustir og látið á sjá, að þér séuð vaskir menn. Því að Sál, herra yðar, er dauður, enda hefir Júda hús smurt mig til konungs yfir sig."

2:7 Now therefore let your hands be strong, and be ye valiant; for Saul your lord is dead, and also the house of Judah have anointed me king over them.

2:8 Abner Nersson, hershöfðingi Sáls, tók Ísbóset, son Sáls, og fór með hann yfir til Mahanaim

2:8 Now Abner the son of Ner, captain of Saul's host, had taken Ish-bosheth the son of Saul, and brought him over to Mahanaim;

2:9 og gjörði hann að konungi yfir Gíleað, Asserítum, Jesreel, Efraím, Benjamín og yfir öllum Ísrael.

2:9 and he made him king over Gilead, and over the Ashurites, and over Jezreel, and over Ephraim, and over Benjamin, and over all Israel.

2:10 Ísbóset, sonur Sáls, var fertugur, þá er hann varð konungur yfir Ísrael, og hann ríkti í tvö ár. Júda hús eitt fylgdi Davíð.

2:10 Ish-bosheth, Saul's son, was forty years old when he began to reign over Israel, and he reigned two years. But the house of Judah followed David.

2:11 Og tíminn, sem Davíð var konungur í Hebron, yfir Júda húsi, var sjö ár og sex mánuðir.

2:11 And the time that David was king in Hebron over the house of Judah was seven years and six months.

2:12 Abner Nerisson fór með þjóna Íshósets, sonar Sáls, frá Mahanaím til Gibeon.

2:12 And Abner the son of Ner, and the servants of Ish-bosheth the son of Saul, went out from Mahanaim to Gibeon.

2:13 Jóab Serújason fór og með þjóna Davíðs frá Hebron, og varð fundur þeirra við Gibeontjörn, og settust þeir sínum megin hvorir við tjörnina.

2:13 And Joab the son of Zeruiah, and the servants of David, went out, and met them by the pool of Gibeon; and they sat down, the one on the one side of the pool, and the other on the other side of the pool.

2:14 Þá sagði Abner við Jóab: "Standi upp sveinar hvorra tveggja og leiki nokkuð til skemmtunar oss." Jóab kvað að svo skyldi vera.

2:14 And Abner said to Joab, Let the young men, I pray thee, arise and play before us. And Joab said, Let them arise.

2:15 Þá stóðu þeir upp og gengu fram eftir tölu: tólf fyrir Benjamíns ættkvísl, fyrir Íshóset, son Sáls, og tólf af þjónum Davíðs.

2:15 Then they arose and went over by number: twelve for Benjamin, and for Ish-bosheth the son of Saul, and twelve of the servants of David.

2:16 Þeir þrifu hver í annars koll og lögðu sverði hver í annars síðu, svo að þeir féllu hver með öðrum. Var sá staður kallaður Branda-akur, og er hann hjá Gibeon.

2:16 And they caught every one his fellow by the head, and thrust his sword in his fellow's side; so they fell down together: wherefore that place was called Helkath-hazzurim, which is in Gibeon.

2:17 Tókst þá mjög hörð orusta á þeim degi, og fór Abner og Ísraelsmenn halloka fyrir mönnum Davíðs.

2:17 And the battle was very sore that day: and Abner was beaten, and the men of Israel, before the servants of David.

2:18 Þar voru þrír synir Serúju, þeir Jóab, Abisai og Asahel, en Asahel var frár á fæti sem skógargeitín í haganum.

2:18 And the three sons of Zeruiah were there, Joab, and Abishai, and Asahel: and Asahel was as light of foot as a wild roe.

2:19 Og Asahel rann eftir Abner og veik hvorki til hægri né vinstri, heldur elti hann einan.

2:19 And Asahel pursued after Abner, and in going he turned not to the right hand nor to the left from following Abner.

2:20 Þá sneri Abner sér við og mælti: "Ert það þú, Asahel?" Hann kvað svo vera.

2:20 Then Abner looked behind him, and said, Is it thou, Asahel? And he answered, It is I.

2:21 Þá sagði Abner við hann: "Vik þú annaðhvort til hægri eða vinstri, og

ráðst þú á einhvern af sveinunum og tak hertygi hans." En Asahel vildi ekki láta af að elta hann.

2:21 And Abner said to him, Turn thee aside to thy right hand or to thy left, and lay thee hold on one of the young men, and take thee his armor. But Asahel would not turn aside from following him.

2:22 Þá mælti Abner aftur við Asahel: "Lát af að elta mig! Hví skyldi ég leggja þig að velli? Hvernig gæti ég þá litið upp á Jóab bróður þinn?"

2:22 And Abner said again to Asahel, Turn thee aside from following me: wherefore should I smite thee to the ground? how then should I hold up my face to Joab thy brother?

2:23 En hann vildi ekki af láta. Þá lagði Abner spjótinu aftur fyrir sig í kvið honum, svo að út gekk um bakið, og féll hann dauður niður þar sem hann stóð. En allir þeir, er komu þangað sem Asahel hafði fallið niður dauður, námu staðar.

2:23 Howbeit he refused to turn aside: wherefore Abner with the hinder end of the spear smote him in the body, so that the spear came out behind him; and he fell down there, and died in the same place: and it came to pass, that as many as came to the place where Asahel fell down and died stood still.

2:24 Jóab og Abisai eltu Abner, og er sól gekk undir, voru þeir komnir til Gibeat Amma, sem liggur fyrir austan Gía, á leiðinni til Gibeonóbyggða.

2:24 But Joab and Abishai pursued after Abner: and the sun went down when they were come to the hill of Ammah, that lieth before Giah by the way of the wilderness of Gibeon.

2:25 Þá söfnuðust Benjamínitar saman til liðs við Abner og urðu einn flokkur, og námu þeir staðar elst uppi á hæð einni.

2:25 And the children of Benjamin gathered themselves together after Abner, and became one band, and stood on the top of a hill.

2:26 Þá kallaði Abner til Jóabs og mælti: "Á þá sverðið sífellt að eyða? Veistu eigi, að beisk munnu verða endalokin? Hversu lengi ætlar þú að draga að segja liðinu að láta af að elta bræður sína?"

2:26 Then Abner called to Joab, and said, Shall the sword devour for ever? knowest thou not that it will be bitterness in the latter end? how long shall it be then, ere thou bid the people return from following their brethren?

2:27 Jóab svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, hefðir þú ekki talað, þá hefði liðið ekki látið af að elta bræður sína fyrr en á morgun."

2:27 And Joab said, As God liveth, if thou hadst not spoken, surely then in the morning the people had gone away, nor followed every one his brother.

2:28 Síðan þeytti Jóab liðurinn, og nam þá allt liðið staðar og lét af að elta Ísrael og hætti að berjast.

2:28 So Joab blew the trumpet; and all the people stood still, and pursued after Israel no more, neither fought they any more.

2:29 En Abner og menn hans fóru yfir Jórdandalinn alla þá nótt, fóru

því næst yfir Jórdan og gengu öll þrengslin og komust til Mahanaím.

2:29 And Abner and his men went all that night through the Arabah; and they passed over the Jordan, and went through all Bithron, and came to Mahanaim.

2:30 Er Jóab hafði látið af að elta Abner, þá safnaði hann saman öllu liðinu, og vantaði þá aðeins níttján manns af mönnum Davíðs og Asahel.

2:30 And Joab returned from following Abner: and when he had gathered all the people together, there lacked of David's servants nineteen men and Asahel.

2:31 En menn Davíðs höfðu lagt að velli þrjú hundruð og sextíu manns af Benjamínitum, af mönnum Abners.

2:31 But the servants of David had smitten of Benjamin, and of Abner's men, so that three hundred and threescore men died.

2:32 En Asahel tóku þeir og jörðuðu hann hjá föður hans í Betelehem. Því næst hélt Jóab og menn hans áfram ferðinni alla nóttina og komu til Hebron í dögum.

2:32 And they took up Asahel, and buried him in the sepulchre of his father, which was in Beth-lehem. And Joab and his men went all night, and the day brake upon them at Hebron.

3:1 Þegar ófriðurinn milli Sáls húss og Davíðs húss tók af gjörast langvinnur, þá elldist Davíðs hús meir og meir, en Sáls húsi hnignaði meir og meir.

3:1 Now there was long war between the house of Saul and the house of David: and David waxed stronger and stronger, but the house of Saul waxed weaker and weaker.

3:2 Davíð fæddust synir í Hebron: Frumgetinn sonur hans var Amnon, með Akínóam frá Jesreel.

3:2 And unto David were sons born in Hebron: and his first-born was Amnon, of Ahinoam the Jezreelitess;

3:3 Annar sonur hans var Kíleab, með Abigail, er átt hafði Nabal í Karmel, hinn þriðji Absalon, sonur Maöku, dóttur Talmaí, konungs í Gesúr.

3:3 and his second, Chileab, of Abigail the wife of Nabal the Carmelite; and the third, Absalom the son of Maacah the daughter of Talmai king of Geshur;

3:4 hinn fjórði Adónía, sonur Haggítar, hinn fimmti Sefatja, sonur Abítalar.

3:4 and the fourth, Adonijah the son of Haggith; and the fifth, Shephatiah the son of Abital;

3:5 og hinn sjötti Jítrean, með Eglu, konu Davíðs. Þessir fæddust Davíð í Hebron.

3:5 and the sixth, Ithream, of Eglah, David's wife. These were born to David in Hebron.

3:6 Meðan ófriðurinn stóð milli Sáls húss og Davíðs húss, var Abner öflugur fylgismaður Sáls húss.

3:6 And it came to pass, while there was war between the house of Saul and the house of David, that Abner made himself strong in the house of Saul.

3:7 Sál hafði átt hjákonu, er Rispa hét og var Ájasdóttir. Og Íshóset, sonur Sáls, sagði við Abner: "Hví hefir þú

gengið í eina sæng með hjákonu föður míns?"

3:7 Now Saul had a concubine, whose name was Rizpah, the daughter of Aiah: and *Ish-bosheth* said to Abner, Wherefore hast thou gone in unto my father's concubine?

3:8 Abner reiddist mjög orðum Ísbósets og mælti: "Er ég sá hundshaus, að ég haldi með Júda? Enn í dag auðsýni ég elsku húsi Sáls, föður þíns, vandamönnum hans og vinum, og ég hef ekki framselt þig í hendur Davíðs, og þó ásakar þú mig í dag um konumál. 3:8 Then was Abner very wroth for the words of *Ish-bosheth*, and said, Am I a dog's head that belongeth to Judah? This day do I show kindness unto the house of Saul thy father, to his brethren, and to his friends, and have not delivered thee into the hand of David; and yet thou charest me this day with a fault concerning this woman.

3:9 Guð gjöri mér það, er hann vill, nú og síðar: Eins og Drottinn hefir svarið Davíð, svo skal ég við hann gjöra: 3:9 God do so to Abner, and more also, if, as Yahwe hath sworn to David, I do not even so to him;

3:10 flytja konungdóminn frá húsi Sáls og reisa hásaeti Davíðs yfir Ísrael og Júda, frá Dan til Beerseba." 3:10 to transfer the kingdom from the house of Saul, and to set up the throne of David over Israel and over Judah, from Dan even to Beer-sheba.

3:11 Hinn gat ekki svarað Abner einu orði af hræðslu við hann. 3:11 And he could not answer Abner another word, because he feared him.

3:12 Þá gjörði Abner sendimenn á fund Davíðs í Hebron með þessa orðsending: "Hvers er landið?" Og: "Gjör þú sáttmála við mig, þá mun ég veita þér fulltingi til að snúa öllum Ísrael til fylgis við þig." 3:12 And Abner sent messengers to David on his behalf, saying, Whose is the land? saying *also*, Make thy league with me, and, behold, my hand shall be with thee, to bring about all Israel unto thee.

3:13 Davíð svaraði: "Gott og vel, ég vil gjöra sáttmála við þig. En eins krefst ég af þér: Þú skalt ekki líta ásjónu mína fyrr en þú færir mér Mikal, dóttur Sáls, þá er þú kemur til þess að líta ásjónu mína." 3:13 And he said, Well; I will make a league with thee; but one thing I require of thee: that is, thou shalt not see my face, except thou first bring Michal, Saul's daughter, when thou comest to see my face.

3:14 Og Davíð gjörði sendimenn á fund Ísbósets, sonar Sáls, með þá orðsending: "Fá mér konu mína Mikal, er ég festi mér fyrir hundrað fílistayfirhúðir." 3:14 And David sent messengers to *Ish-bosheth*, Saul's son, saying, Deliver me my wife Michal, whom I betrothed to me for a hundred foreskins of the Philistines.

3:15 Þá sendi Ísbóset og lét taka hana frá manni hennar, Paltiel Laissyni. 3:15 And *Ish-bosheth* sent, and took her from her husband, even from Paltiel the son of Laish.

3:16 Og maður hennar fylgdi henni með miklum gráti til Bahúrím. Þá sagði Abner við hann: "Farðu nú heim aftur!" Fór hann þá aftur heim.

3:16 And her husband went with her, weeping as he went, and followed her to Bahurim. Then said Abner unto him, Go, return: and he returned.

3:17 Abner hafði átt tal við öldunga Ísraels og sagt: "Þér hafið þegar fyrir löngu æst þess, að Davíð yrði konungur yðar.

3:17 And Abner had communication with the elders of Israel, saying, In times past ye sought for David to be king over you:

3:18 Látið nú af því verða, því að Drottinn hefir sagt við Davíð: „Fyrir hönd Davíðs, þjóns míns, mun ég frelsa lýð minn Ísrael af hendi Filista og af hendi allra óvina þeirra."

3:18 now then do it; for Yahwe hath spoken of David, saying, By the hand of my servant David I will save my people Israel out of the hand of the Philistines, and out of the hand of all their enemies.

3:19 Abner kom og að máli við Benjamínita. Því næst hélt Abner á fund Davíðs í Hebron til þess að segja honum frá, hversu Ísrael og allt Benjamíns hús vildi allt vera láta.

3:19 And Abner also spake in the ears of Benjamin: and Abner went also to speak in the ears of David in Hebron all that seemed good to Israel, and to the whole house of Benjamin.

3:20 En er Abner kom til Davíðs í Hebron og með honum tveir tígir manna, þá gjörði Davíð Abner veislur og mönnunum, sem með honum voru.

3:20 So Abner came to David to Hebron, and twenty men with him. And David made Abner and the men that were with him a feast.

3:21 Þá sagði Abner við Davíð: "Ég vil taka mig til og fara og safna öllum Ísrael utan um herra minn, konunginn, til þess að þeir gjöri sáttmála við þig, og þú verðir konungur yfir öllum þeim, sem þín sala girnist." Síðan lét Davíð Abner burt fara í friði.

3:21 And Abner said unto David, I will arise and go, and will gather all Israel unto my lord the king, that they may make a covenant with thee, and that thou mayest reign over all that thy soul desireth. And David sent Abner away; and he went in peace.

3:22 Rétt í þessu komu menn Davíðs og Jóab heim úr ránsferð, og fluttu þeir með sér mikið herfang. En Abner var þá ekki hjá Davíð í Hebron, því að hann hafði látið hann í burtu fara í friði. 3:22 And, behold, the servants of David and Joab came from a foray, and brought in a great spoil with them: but Abner was not with David in Hebron; for he had sent him away, and he was gone in peace.

3:23 Þegar Jóab nú kom og allur herinn, sem með honum var, færðu menn Jóab þessi tíðindi: "Abner Nersson kom hingað á konungs fund, og hann lét hann fara aftur burt í friði."

3:23 When Joab and all the host that was with him were come, they told Joab, saying, Abner the son of Ner came to the king, and

he hath sent him away, and he is gone in peace.

3:24 Þá gekk Jóab fyrir konung og mælti: "Hvað hefir þú gjört? Abner hefir komið hingað til þín! Hví lést þú hann frjálstan í brott fara?"

3:24 Then Joab came to the king, and said, What hast thou done? behold, Abner came unto thee; why is it that thou hast sent him away, and he is quite gone?

3:25 Veistu ekki, að Abner Nersson hefir komið til þess að fleka þig og til þess að verða visari um háttarni þitt og fá vitneskju um allt, sem þú hefir fyrir stefnið?"

3:25 Thou knowest Abner the son of Ner, that he came to deceive thee, and to know thy going out and thy coming in, and to know all that thou doest.

3:26 Og er Jóab var genginn út frá Davíð, þá sendi hann menn eftir Abner, og þeir komu með hann aftur frá Sirabrunni. Davíð vissi ekki af þessu.

3:26 And when Joab was come out from David, he sent messengers after Abner, and they brought him back from the well of Sirah: but David knew it not.

3:27 En er Abner var aftur kominn til Hebron, veik Jóab honum á eintal afsíðis í borgarhljóinu og lagði hann þar í kvíðinn, svo að hann beði hana af - til hefnda fyrir víg Asahels bróður síns.

3:27 And when Abner was returned to Hebron, Joab took him aside into the midst of the gate to speak with him quietly, and smote him there in the body, so that he died, for the blood of Asahel his brother.

3:28 En er Davíð síðar frétti það, sagði hann: "Saklaus er ég og mitt ríki fyrir Drottni að eilífu af blóði Abners Nerssonar!"

3:28 And afterward, when David heard it, he said, I and my kingdom are guiltless before Yahwe for ever of the blood of Abner the son of Ner:

3:29 Komi það yfir höfuð Jóabs og yfir alla ætt hans! Aldrei verði í ætt Jóabs þeirra vant, er rennsli hafa og líkþráir eru, sem ganga við hækju, falla fyrir sverði eða vantar brauð!"

3:29 let it fall upon the head of Joab, and upon all his father's house; and let there not fail from the house of Joab one that hath an issue, or that is a leper, or that leaneth on a staff, or that falleth by the sword, or that lacketh bread.

3:30 En Jóab og Abísái bróðir hans myrtu Abner, af því að hann hafði drepð Asahel bróður þeirra hjá Gibeon í bardaga.

3:30 So Joab and Abishai his brother slew Abner, because he had killed their brother Asahel at Gibeon in the battle.

3:31 Og Davíð sagði við Jóab og allt fólk, sem hjá honum var: "Rífið klæði yðar og gyrðist hærusekk og gangið kveinandi fyrir Abner!" En Davíð konungur gekk á eftir líkbörnum.

3:31 And David said to Joab, and to all the people that were with him, Rend your clothes, and gird you with sackcloth, and mourn before Abner. And king David followed the bier.

3:32 Og þeir jörðuðu Abner í Hebron, og hóf þá konungur grát við gróf Abners, og allur lýðurinn grét líka.

3:32 And they buried Abner in Hebron: and the king lifted up his voice, and wept at the grave of Abner; and all the people wept.

3:33 Og konungur orti þessi sorgarljóð eftir Abner: Varð þá Abner að deyja dauða guðleysingjans?

3:33 And the king lamented for Abner, and said, Should Abner die as a fool dieth?

3:34 Hendur þinar voru ekki bundnar, og fætur þínir voru ekki fjötraðir. Þú ert fallinn, eins og menn falla fyrir niðingum. Þá grét allur lýðurinn enn meira yfir honum.

3:34 Thy hands were not bound, nor thy feet put into fetters: As a man falleth before the children of iniquity, so didst thou fall. And all the people wept again over him.

3:35 Allur lýðurinn kom og vildi fá Davíð til að neyta matar meðan enn var dagur, en Davíð sór og mælti: "Guð láti mig gjalda þess nú og síðar, ef ég smakka brauð eða nokkuð annað fyrir sólarlag."

3:35 And all the people came to cause David to eat bread while it was yet day; but David sware, saying, God do so to me, and more also, if I taste bread, or aught else, till the sun be down.

3:36 Allur lýðurinn tók eftir því og líkaði þeim það vel. Reyndar líkaði öllum lýðnum vel allt það, sem konungurinn gjörði.

3:36 And all the people took notice of it, and it pleased them; as whatsoever the king did pleased all the people.

3:37 Og allt fólkið og allur Ísrael sannfærðist um það á þeim degi, að konungur væri ekki valdur að vígi Abners Nerssonar.

3:37 So all the people and all Israel understood that day that it was not of the king to slay Abner the son of Ner.

3:38 Konungur mælti og við menn sína: "Vitið þér ekki, að höfðingi og mikill maður er í dag fallinn í Ísrael?"

3:38 And the king said unto his servants, Know ye not that there is a prince and a great man fallen this day in Israel?

3:39 En ég má mín enn lítils, þótt ég sé smurður til konungs, og þessir menn, Serújusynir, eru mér yfirsterkari. Drottinn gjaldi þeim, sem niðingsverkið hefir unnið, svo sem hann á skilið fyrir niðingsverk sitt!"

3:39 And I am this day weak, though anointed king; and these men the sons of Zeruiah are too hard for me: Yahwe reward the evil-doer according to his wickedness.

4:1 Er Ísbóset sonur Sals frétti, að Abner væri dauður í Hebron, féllust honum hendur, og allur Ísrael varð óttasleginn.

4:1 And when *Ish-bosheth*, Saul's son, heard that Abner was dead in Hebron, his hands became feeble, and all the Israelites were troubled.

4:2 Ísbóset sonur Sals hafði tvo menn hjá sér, foringja fyrir ránsflokkum. Hét annar þeirra Baana, en hinn Rekab.

Þeir voru synir Rimmóns frá Beerót, af kynþætti Benjamíns, því að Beerót telst með Benjamín.

4:2 And *Ish-bosheth*, Saul's son, had two men that were captains of bands: the name of the one was Baanah, and the name of the other Rechab, the sons of Rimmon the Beerothite, of the children of Benjamin (for Beeroth also is reckoned to Benjamin:

4:3 En Beerótbúar voru flátnir til Gittaím, og hafa þeir verið þar sem hjábýlingar fram á þennan dag.

4:3 and the Beerothites fled to Gittaim, and have been sojourners there until this day).

4:4 Jónatan, sonur Sals, átti son lama á báðum fótum. Hann var fimm vetra gamall, þegar fregnin kom um Sál og Jónatan frá Jesreel. Þá tók föstra hans hann og flýði, en í ofbodinu, er hún flýði, féll hann og varð lami. Hann hét Mefibóset.

4:4 Now Jonathan, Saul's son, had a son that was lame of his feet. He was five years old when the tidings came of Saul and Jonathan out of Jezreel; and his nurse took him up, and fled: and it came to pass, as she made haste to flee, that he fell, and became lame. And his name was Mephibosheth.

4:5 Synir Rimmóns frá Beerót, þeir Rekab og Baana, lögðu af stað og komu, þá er heitast var dags, í hús Ísbósets. Hafði hann þá lagt sig um miðdegð.

4:5 And the sons of Rimmon the Beerothite, Rechab and Baanah, went, and came about the heat of the day to the house of Ish-bosheth, as he took his rest at noon.

4:6 En stúlkan, sem dyranna gætti, hafði verið að hreinsa hveíti, og hafði hana syfjað og var hún sofandi. Þeir Rekab og Baana bróðir hans læddust því inn.

4:6 And they came thither into the midst of the house, as though they would have fetched wheat; and they smote him in the body; and Rechab and Baanah his brother escaped.

4:7 Og er þeir komu inn í húsið, þá lá Ísbóset í hvilu sinni í svefnhúsi sínu. En þeir báru vopn á hann og unnu á honum og hjuggu af honum höfuðið. Því næst tóku þeir höfuð hans og héldu áfram alla nóttina veginn yfir Jórdandalinn.

4:7 Now when they came into the house, as he lay on his bed in his bedchamber, they smote him, and slew him, and beheaded him, and took his head, and went by the way of the Arabah all night.

4:8 Og þeir færðu Davíð í Hebron höfuðið af Ísbóset og mæltu við konunginn: "Hér er höfuð Ísbósets, sonar Sals, óvinar þíns, sem sat um líf þitt. Drottinn hefir nú látið herra mínum, konunginum, verða hefndar auðið á Sál og niðjum hans."

4:8 And they brought the head of Ish-bosheth unto David to Hebron, and said to the king, Behold, the head of Ish-bosheth, the son of Saul, thine enemy, who sought thy life; and Yahwe hath avenged my lord the king this day of Saul, and of his seed.

4:9 Davíð svaraði Rekab og Baana bróður hans, þeim sonum Rimmóns frá Beerót, og mælti til þeirra: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá

er frelsað hefir líf mitt úr öllum nauðum:

4:9 And David answered Rechab and Baanah his brother, the sons of Rimmon the Beerothite, and said unto them, As Yahwe liveth, who hath redeemed my soul out of all adversity,

4:10 Þann mann, sem færði mér tíðindin: „Sjá, Sál er dauður!“ og hugðist fara mér gleðitíðindi, hann lét ég handtaka og drepa í Siklag og galt honum þann veg sögulaunnin.

4:10 when one told me, saying, Behold, Saul is dead, thinking to have brought good tidings, I took hold of him, and slew him in Ziklag, which was the reward I gave him for his tidings.

4:11 Og þegar illir menn nú hafa myrt saklausan mann í hvilu sinni í hans eigin húsi, skyldi ég þá ekki miklu fremur krefjast blóðs hans af ykkar hendi og afmá ykkur af jörðinni?"

4:11 How much more, when wicked men have slain a righteous person in his own house upon his bed, shall I not now require his blood of your hand, and take you away from the earth?

4:12 Síðan bauð Davíð sveinum sínum að drepa þá. Þeir gjörðu svo og hjuggu af þeim hendur og fætur og hengdu þá upp hjá tjörninni í Hebron. En höfuð Ísbósets tóku þeir og jörðuðu það í gróf Abners í Hebron.

4:12 And David commanded his young men, and they slew them, and cut off their hands and their feet, and hanged them up beside the pool in Hebron. But they took the head of Ish-bosheth, and buried it in the grave of Abner in Hebron.

5:1 Allar ættkvíslir Ísraels komu til Davíðs í Hebron og sögðu: "Sjá, vér erum hold þitt og bein!"

5:1 Then came all the tribes of Israel to David unto Hebron, and spake, saying, Behold, we are thy bone and thy flesh.

5:2 Þegar um langa hríð, á meðan Sál var konungur yfir oss, hefir þú verið fyrir Ísrael, bæði þegar hann lagði af stað í stríð og þegar hann kom heim. Auk þess hefir Drottinn við þig sagt: „Þú skalt vera hirðir þjóðar minnar Ísraels, og þú skalt vera höfðingi yfir Ísrael!"

5:2 In times past, when Saul was king over us, it was thou that leddest out and broughtest in Israel: and Yahwe said to thee, Thou shalt be shepherd of my people Israel, and thou shalt be prince over Israel.

5:3 Allir öldungar Ísraels komu til konungsins í Hebron, og Davíð konungur gjörði við þá sáttmála í Hebron, frammi fyrir auglití Drottins, og þeir smurðu Davíð til konungs yfir Ísrael.

5:3 So all the elders of Israel came to the king to Hebron; and king David made a covenant with them in Hebron before Yahwe: and they anointed David king over Israel.

5:4 Þrjátíu ára gamall var Davíð, þá er hann varð konungur, og fjörutíu ár ríkti hann.

5:4 David was thirty years old when he began to reign, and he reigned forty years.

5:5 Í Hebron ríkti hann sjö ár og sex mánuði yfir Júda, og í Jerúsalem ríkti hann þrjátíu og þrjú ár yfir öllum Ísrael og Júda.

5:5 In Hebron he reigned over Judah seven years and six months; and in Jerusalem he reigned thirty and three years over all Israel and Judah.

5:6 Konungur og menn hans fóru til Jerúsalem í móti Jebúsítum, sem bjuggu í því héraði. Jebúsitar sögðu við Davíð: "Þú munt eigi komast hér inn, heldur munu blindir menn og haltir reka þig burt." Með því áttu þeir við: "Davíð mun ekki komast hér inn."

5:6 And the king and his men went to Jerusalem against the Jebusites, the inhabitants of the land, who spake unto David, saying, Except thou take away the blind and the lame, thou shalt not come in hither; thinking, David cannot come in hither.

5:7 En Davíð tók vigið Sion, það er Davíðsborg.

5:7 Nevertheless David took the stronghold of Zion; the same is the city of David.

5:8 Davíð sagði á þeim degi: "Hver sem vill vinna sigur á Jebúsítum, skal fara um göngin til þess að komast að þeim höltu og blindu, sem Davíð hatar í sálu sinni." Þaðan er komið máltaekið: "Blindir og haltir komast ekki inn í musterið."

5:8 And David said on that day, Whosoever smiteth the Jebusites, let him get up to the watercourse, and *smite* the lame and the blind, that are hated of David's soul. Wherefore they say, There are the blind and the lame; he cannot come into the house.

5:9 Því næst settist Davíð að í viginu, og nefndi hann það Davíðsborg. Hann reisti og viggirðingar umhverfis, frá Milló og þaðan inn á við.

5:9 And David dwelt in the stronghold, and called it the city of David. And David built round about from Millo and inward.

5:10 Og Davíð eflidist meir og meir, og Drottinn, Guð allsherjar, var með honum.

5:10 And David waxed greater and greater; for Yahwe, the God of hosts, was with him.

5:11 Hiram, konungur í Týrus, gjörði menn á fund Davíðs og sendi honum sedrustré, trésmíði og steinhöggvara, og reistu þeir höll handa Davíð.

5:11 And Hiram king of Tyre sent messengers to David, and cedar-trees, and carpenters, and masons; and they built David a house.

5:12 Og Davíð kannaðist við, að Drottinn hefði staðfest konungdóm hans yfir Ísrael og eflt konungsríki hans fyrir sakir þjóðar sinnar Ísraels.

5:12 And David perceived that Yahwe had established him king over Israel, and that he had exalted his kingdom for his people Israel's sake.

5:13 Davíð tók sér enn hjákonur og konur í Jerúsalem, eftir að hann var farinn burt frá Hebron, og Davíð fæddust enn synir og dætur.

5:13 And David took him more concubines and wives out of Jerusalem, after he was come from Hebron; and there were yet sons and daughters born to David.

5:14 Þetta eru nöfn þeirra sona, sem honum fæddust í Jerúsalem: Sammúa, Sóbab, Natan, Salómon.

5:14 And these are the names of those that were born unto him in Jerusalem: Shammua, and Shobab, and Nathan, and Solomon,

5:15 Jíbhár, Elísúa, Nefeg, Jafía.

5:15 and Ibhar, and Elishua, and Nepheg, and Japhia,

5:16 Elísama, Eljada og Elifelet.

5:16 and Elishama, and Eliada, and Eliphelet.

5:17 Þegar Filistar heyrðu að Davíð væri smurður til konungs yfir Ísrael, lögðu þeir af stað að leita Davíðs. Og er Davíð frétti það, fór hann ofan í fjallvigið.

5:17 And when the Philistines heard that they had anointed David king over Israel, all the Philistines went up to seek David; and David heard of it, and went down to the stronghold.

5:18 Og Filistar komu og dreifðu sér um Refaímdal.

5:18 Now the Philistines had come and spread themselves in the valley of Rephaim.

5:19 Þá gekk Davíð til fréttu við Drottin og sagði: "Á ég að fara móti Filistum? Munt þú gefa þá í hendur mér?" Drottinn svaraði Davíð: "Far þú, því að ég mun vissulega gefa Filista í hendur þér."

5:19 And David inquired of Yahwe, saying, Shall I go up against the Philistines? wilt thou deliver them into my hand? And Yahwe said unto David, Go up; for I will certainly deliver the Philistines into thy hand.

5:20 Þá fór Davíð til Baal Perasím. Og Davíð vann þar sigur á þeim og sagði: "Drottinn hefir skolað burt óvinum mínum fyrir mér, eins og þegar vatn ryður sér rás." Fyrir því var sá staður nefndur Baal Perasím.

5:20 And David came to Baal-perazim, and David smote them there; and he said, Yahwe hath broken mine enemies before me, like the breach of waters. Therefore he called the name of that place Baal-perazim.

5:21 En þeir létu þar eftir skurðgoð sín, og Davíð og menn hans tóku þau.

5:21 And they left their images there; and David and his men took them away.

5:22 Filistar komu aftur og dreifðu sér um Refaímdal.

5:22 And the Philistines came up yet again, and spread themselves in the valley of Rephaim.

5:23 Þá gekk Davíð til fréttu við Drottin, og hann svaraði: "Far þú eigi í móti þeim. Far þú í bug og kom að baki þeim og ráð á þá fram undan bakatrjánnum.

5:23 And when David inquired of Yahwe, he said, Thou shalt not go up: make a circuit behind them, and come upon them over against the mulberry-trees.

5:24 Og þegar þú heyrir þyt af ferð í krónum bakatrjáanna, þá skalt þú hraða þér, því að þá fer Drottinn fyrir þér til þess að ljósta her Filista."

5:24 And it shall be, when thou hearest the sound of marching in the tops of the

mulberry-trees, that then thou shalt bestir thyself; for then is Yahwe gone out before thee to smite the host of the Philistines.

5:25 Og Davíð gjörði eins og Drottinn bauð honum og vann sigur á Filistum frá Geba alla leið til Geser.

5:25 And David did so, as Yahwe commanded him, and smote the Philistines from Geba until thou come to Gezer.

6:1 Davíð safnaði enn saman öllu einvalaliði í Ísrael, þrjátíu þúsund manns.

6:1 And David again gathered together all the chosen men of Israel, thirty thousand.

6:2 Síðan tók Davíð sig upp og lagði af stað með allt það lið, sem hjá honum var, til Baala í Júda til þess að flytja þaðan örk Guðs, sem kennd er við nafn Drottins allsherjar, hans sem situr uppi yfir kerúbunum.

6:2 And David arose, and went with all the people that were with him, from Baale-judah, to bring up from thence the ark of God, which is called by the Name, even the name of Yahwe of hosts that sitteth *above* the cherubim.

6:3 Og þeir óku örk Guðs á nýjum vagni og tóku hana úr húsi Abínadabs, því er stóð á hæðinni, og stýrðu þeir Ússa og Ahjó, synir Abínadabs, vagninum.

6:3 And they set the ark of God upon a new cart, and brought it out of the house of Abinadab that was in the hill: and Uzzah and Ahio, the sons of Abinadab, drove the new cart.

6:4 Ússa gekk með örk Guðs, en Ahjó gekk fyrir örkinni.

6:4 And they brought it out of the house of Abinadab, which was in the hill, with the ark of God: and Ahio went before the ark.

6:5 Og Davíð og allt Ísraels hús dansaði fyrir Drottni af öllum mætti, með söng, gígjum, hörpum, bumbum, bjöllum og skálabumbum.

6:5 And David and all the house of Israel played before Yahwe with all manner of *instruments made of* fir-wood, and with harps, and with psalteries, and with timbrels, and with castanets, and with cymbals.

6:6 En er þeir komu að þreskivelli Nakóns, greip Ússa hendiinni í örk Guðs og hélt fast í hana, því að slakað hafði verið á taumhaldinu við akneytin.

6:6 And when they came to the threshing-floor of Nacon, Uzzah put forth *his hand* to the ark of God, and took hold of it; for the oxen stumbled.

6:7 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn Ússa, og Guð laust hann þar, af því að hann hafði gripið hendi sinni í örkina, og dó hann þar hjá örk Guðs.

6:7 And the anger of Yahwe was kindled against Uzzah; and God smote him there for his error; and there he died by the ark of God.

6:8 En Davíð féll það þungt, að Drottinn hafði lostið Ússa svo hart, og hefir þessi staður verið nefndur Peres Ússa allt fram á þennan dag.

6:8 And David was displeased, because Yahwe had broken forth upon Uzzah; and he called that place Perez-uzzah, unto this day.

6:9 Davíð varð hræddur við Drottín á þeim degi og sagði: "Hvernig má þá örk Drottíns komast til mín?"

6:9 And David was afraid of Yahwe that day; and he said, How shall the ark of Yahwe come unto me?

6:10 Og Davíð vildi ekki flytja örk Drottíns til sín í Davíðsborg, heldur sneri hann með hana til húss Óbed Edóms í Gat.

6:10 So David would not remove the ark of Yahwe unto him into the city of David; but David carried it aside into the house of Obed-edom the Gittite.

6:11 Og örk Drottíns var síðan í húsi Óbed Edóms í Gat þrjá mánuði, og Drottinn blessaði Óbed Edóm og allt hans hús.

6:11 And the ark of Yahwe remained in the house of Obed-edom the Gittite three months: and Yahwe blessed Obed-edom, and all his house.

6:12 En er Davíð konungi komu þau tíðindi: "Drottinn hefir blessað hús Óbed Edóms og allt, sem hann á, sakir Guðs arkar," þá lagði Davíð af stað og sótti örk Guðs í hús Óbed Edóms og flutti hana til Davíðsborgar með fögnuði.

6:12 And it was told king David, saying, Yahwe hath blessed the house of Obed-edom, and all that pertaineth unto him, because of the ark of God. And David went and brought up the ark of God from the house of Obed-edom into the city of David with joy.

6:13 Og er þeir, sem báru örk Drottíns, höfðu gengið sex skref, fórnaði hann nauti og alikálfi.

6:13 And it was so, that, when they that bare the ark of Yahwe had gone six paces, he sacrificed an ox and a fatling.

6:14 Og Davíð dansaði af öllum mætti fyrir Drottni, og var Davíð þá gyrtur línhökli.

6:14 And David danced before Yahwe with all his might; and David was girded with a linen ephod.

6:15 Og Davíð og allt Ísraels hús flutti örk Drottíns upp með fagnadarópi og lúðurhljómi.

6:15 So David and all the house of Israel brought up the ark of Yahwe with shouting, and with the sound of the trumpet.

6:16 En er örk Drottíns kom í Davíðsborg, leit Mikal, dóttir Sáls, út um gluggann, og er hún sá Davíð konung vera að hoppa og dansa fyrir Drottni, fyrirleit hún hann í hjarta sínu.

6:16 And it was so, as the ark of Yahwe came into the city of David, that Michal the daughter of Saul looked out at the window, and saw king David leaping and dancing before Yahwe; and she despised him in her heart.

6:17 Þeir fluttu örk Drottíns inn og settu hana á sinn stað í tjaldi því, sem Davíð hafði reisa látið yfir hana, og Davíð færði brennifórnir frammi fyrir Drottni og heillafórnir.

6:17 And they brought in the ark of Yahwe, and set it in its place, in the midst of the tent that David had pitched for it; and David offered burnt-offerings and peace-offerings before Yahwe.

6:18 Og er Davíð hafði fært brennifórnina og heillafórnirnar, blessaði hann lýðinn í nafni Drottíns allsherjar.

6:18 And when David had made an end of offering the burnt-offering and the peace-offerings, he blessed the people in the name of Yahwe of hosts.

6:19 Hann úthlutaði og öllu fólkinu, öllum mág Ísraels, bæði körlum og konum, hverjum fyrir sig einni brauðökku, einu kjötstykki og einni rúsinuköku. Síðan fór allur lýðurinn burt, hver heim til sín.

6:19 And he dealt among all the people, even among the whole multitude of Israel, both to men and women, to every one a cake of bread, and a portion of flesh, and a cake of raisins. So all the people departed every one to his house.

6:20 En er Davíð kom heim til þess að heilsa fólki sínu, gekk Mikal, dóttir Sáls, á móti honum og mælti: "Tígulegur var Ísraelskonungurinn í dag, þar sem hann beraði sig í dag í auglýsingu um þjóna sína, eins og þegar einhver af argasta skrifnum berar sig!"

6:20 Then David returned to bless his household. And Michal the daughter of Saul came out to meet David, and said, How glorious was the king of Israel to-day, who uncovered himself to-day in the eyes of the handmaids of his servants, as one of the vain fellows shamelessly uncovereth himself!

6:21 Þá sagði Davíð við Mikal: "Fyrir Drottni vil ég dansa. Hann hefir tekið mig fram yfir föður þinn og fram yfir allt hans hús og skipað mig höfðingja yfir lýð Drottíns, yfir Ísrael, og fyrir Drottni vil ég leika"

6:21 And David said unto Michal, *It was before Yahwe, who chose me above thy father, and above all his house, to appoint me prince over the people of Yahwe, over Israel: therefore will I play before Yahwe.*

6:22 og lítillækka mig enn meir en þetta og lita smáum augum á sjálfan mig. En með ambáttunum, sem þú talaðir um, hjá þeim mun ég verða veggjafur."

6:22 And I will be yet more vile than this, and will be base in mine own sight: but of the handmaids of whom thou hast spoken, of them shall I be had in honor.

6:23 Mikal, dóttir Sáls, var barnlaus til dauðadags.

6:23 And Michal the daughter of Saul had no child unto the day of her death.

7:1 Svo bar til, þá er konungur sat í höll sinni - en Drottinn hafði þá veitt honum frið fyrir öllum óvinum hans allt í kring -.

7:1 And it came to pass, when the king dwelt in his house, and Yahwe had given him rest from all his enemies round about,

7:2 að konungur sagði við Natan spámann: "Sjá, ég bý í höll af sedrusviði, en örk Guðs býr undir tjaldúki."

7:2 that the king said unto Nathan the prophet, See now, I dwell in a house of cedar, but the ark of God dwelleth within curtains.

7:3 Natan svaraði konungi:

"Far þú og gjör allt, sem þér er í hug, því að Drottinn er með þér."

7:3 And Nathan said to the king, Go, do all that is in thy heart; for Yahwe is with thee.

7:4 En hina sömu nótt kom orð Drottíns til Natans, svohljóðandi:

7:4 And it came to pass the same night, that the word of Yahwe came unto Nathan, saying,

7:5 "Far og seg þjóni mínum Davíð: Svo segir Drottinn: Ætlar þú að reisa mér hús til að búa í?"

7:5 Go and tell my servant David, Thus saith Yahwe, Shalt thou build me a house for me to dwell in?

7:6 Ég hefi ekki búið í húsi, síðan ég leiddi Ísraelsmenn út af Egyptalandi, allt fram á þennan dag, heldur ferðadist ég í tjaldi og búð.

7:6 For I have not dwelt in a house since the day that I brought up the children of Israel out of Egypt, even to this day, but have walked in a tent and in a tabernacle.

7:7 Alla þá stund, er ég hefi um farið meðal Ísraelsmanna, hefi ég þá sagt nokkurt orð í þá átt við nokkurn af dómurum Ísraels, er ég setti til að vera hirði lýðs míns, Ísraels: Hlvi reisið þér mér ekki hús af sedrusviði?"

7:7 In all places wherein I have walked with all the children of Israel, spake I a word with any of the tribes of Israel, whom I commanded to be shepherd of my people Israel, saying, Why have ye not built me a house of cedar?

7:8 Nú skalt þú svo segja þjóni mínum Davíð: Svo segir Drottinn allsherjar: Ég tók þig úr haglendinu, frá hjarðmennskunni, og setti þig höfðingja yfir lýð minn, Ísrael.

7:8 Now therefore thus shalt thou say unto my servant David, Thus saith Yahwe of hosts, I took thee from the sheepcote, from following the sheep, that thou shouldest be prince over my people, over Israel;

7:9 Ég hefi verið með þér í öllu, sem þú hefir tekið þér fyrir hendur, og upprætt alla óvina þína fyrir þér. Ég mun gjöra nafn þitt sem nafn hinna mestu manna, sem á jörðinni eru,

7:9 and I have been with thee whithersoever thou wentest, and have cut off all thine enemies from before thee; and I will make thee a great name, like unto the name of the great ones that are in the earth.

7:10 og fá lýð mínun Ísrael stað og gróðursetja hann þar, svo að hann geti búið á sínum stað og geti verið öruggur framvegis. Niðingar skulu ekki þjá hann framars eins og áður,

7:10 And I will appoint a place for my people Israel, and will plant them, that they may dwell in their own place, and be moved no more; neither shall the children of wickedness afflict them any more, as at the first,

7:11 frá því er ég setti dómara yfir lýð minn Ísrael, og ég vil veita þér frið fyrir öllum óvinum þínum. Og Drottinn boðar þér, að hann muni reisa þér hús.

7:11 and as from the day that I commanded judges to be over my people Israel; and I will cause thee to rest from all thine enemies. Moreover Yahwe telleth thee that Yahwe will make thee a house.

7:12 Þegar ævi þín er öll og þú leggst hjá feðrum þínum, mun ég hefja son þinn eftir þig, þann er frá þér kemur, og staðfesta konungdóm hans.

7:12 When thy days are fulfilled, and thou shalt sleep with thy fathers, I will set up thy seed after thee, that shall proceed out of thy bowels, and I will establish his kingdom.

7:13 Hann skal reisa hús mínu nafni, og ég mun staðfesta konungsstól hans að eilífu.

7:13 He shall build a house for my name, and I will establish the throne of his kingdom for ever.

7:14 Ég vil vera honum faðir, og hann skal vera mér sonur, svo að þótt honum yfirsjáist, þá mun ég hirta hann með manna vendi og manns barna höggum.

7:14 I will be his father, and he shall be my son: if he commit iniquity, I will chasten him with the rod of men, and with the stripes of the children of men;

7:15 en miskunn mína mun ég ekki frá honum taka, eins og ég tók hana frá fyrirrennara þínum.

7:15 but my lovingkindness shall not depart from him, as I took it from Saul, whom I put away before thee.

7:16 Hús þitt og ríki skal stöðugt standa fyrir mér að eilífu. Hásæti þitt skal vera óbifanlegt að eilífu."

7:16 And thy house and thy kingdom shall be made sure for ever before thee: thy throne shall be established for ever.

7:17 Natan flutti Davíð öll þessi orð og sagði honum sýn þessa alla.

7:17 According to all these words, and according to all this vision, so did Nathan speak unto David.

7:18 Þá gekk Davíð konungur inn og settist niður frammi fyrir Drottni og mælti: "Hver er ég, Drottinn Guð, og hvað er hús mitt, að þú skulir hafa leitt mig til þessa?

7:18 Then David the king went in, and sat before Yahwe; and he said, Who am I, O Lord Yahwe, and what is my house, that thou hast brought me thus far?

7:19 Og þér nægði það eigi, Drottinn Guð, heldur hefir þú og fyrirheit gefið um hús þjóns þíns langt fram í aldir, og það meira að segja á mannlegan hátt, Drottinn Guð.

7:19 And this was yet a small thing in thine eyes, O Lord Yahwe; but thou hast spoken also of thy servant's house for a great while to come; and this too after the manner of men, O Lord Yahwe!

7:20 En hvað má Davíð enn við þig mæla? Þú þekkir sjálfur þjón þinn, Drottinn Guð!

7:20 And what can David say more unto thee? for thou knowest thy servant, O Lord Yahwe.

7:21 Sakir þjóns þíns og að þínum vilja hefir þú gjört þetta, að boða þjóni þínum alla þessa miklu hluti.

7:21 For thy word's sake, and according to thine own heart, hast thou wrought all this greatness, to make thy servant know it.

7:22 Fyrir því ert þú mikill, Drottinn Guð, því að enginn er sem þú, og enginn er Guð nema þú samkvæmt öllu

því, er vér höfum heyrt með eyrum vorum.

7:22 Wherefore thou art great, O Yahwe God: for there is none like thee, neither is there any God besides thee, according to all that we have heard with our ears.

7:23 Og hvaða þjóð önnur á jörðinni jafnast við þína þjóð, Ísrael, að Guð hafi framgengið og endurleyst hana sér að eignarlyð og allað sér frægðar? Þú gjörðir fyrir þá þessa miklu hluti og hræðilegu, að stökkva burt þjóðum og guðum þeirra undan þínu folki, sem þú hafðir endurleyst af Egyptalandi.

7:23 And what one nation in the earth is like thy people, even like Israel, whom God went to redeem unto himself for a people, and to make him a name, and to do great things for you, and terrible things for thy land, before thy people, whom thou redeemest to thee out of Egypt, from the nations and their gods?

7:24 Þú hefir gjört lýð þinn Ísrael að þínum lýð um aldur og ævi, og þú, Drottinn, gjörðist Guð þeirra.

7:24 And thou didst establish to thyself thy people Israel to be a people unto thee for ever; and thou, Yahwe, becamest their God.

7:25 Og lát þú, Drottinn Guð, fyrirheit það, er þú hefir gefið um þjón þinn og um hús hans, stöðugt standa um aldur og ævi, og gjör þú svo sem þú hefir heitið.

7:25 And now, O Yahwe God, the word that thou hast spoken concerning thy servant, and concerning his house, confirm thou it for ever, and do as thou hast spoken.

7:26 Þá mun nafn þitt mikið verða að eilífu og hljóða svo: Drottinn allsherjar, Guð yfir Ísrael - og hús þjóns þíns Davíðs mun stöðugt standa fyrir þér.

7:26 And let thy name be magnified for ever, saying, Yahwe of hosts is God over Israel; and the house of thy servant David shall be established before thee.

7:27 Því að þú, Drottinn allsherjar, Guð Ísraels, hefir birt þjóni þínum þetta: 'Ég mun reisa þér hús.' Fyrir því hafði þjónn þinn djörfung til að bera þessa bæn fram fyrir þig.

7:27 For thou, O Yahwe of hosts, the God of Israel, hast revealed to thy servant, saying, I will build thee a house: therefore hath thy servant found in his heart to pray this prayer unto thee.

7:28 Og nú, Drottinn Guð, þú ert Guð og þín orð eru sannleikur, og þú hefir gefið þjóni þínum þetta dýrlega fyrirheit.

7:28 And now, O Lord Yahwe, thou art God, and thy words are truth, and thou hast promised this good thing unto thy servant:

7:29 Virst þú nú að blessa hús þjóns þíns, svo að það sé til að eilífu fyrir þínu auglíti. Því að þú, Drottinn Guð, hefir fyrirheit gefið, og fyrir blessun þína mun hús þjóns þíns blessað verða að eilífu."

7:29 now therefore let it please thee to bless the house of thy servant, that it may continue for ever before thee; for thou, O Lord Yahwe, hast spoken it: and with thy blessing let the house of thy servant be blessed for ever.

8:1 Eftir þetta vann Davíð sigur á Filistum og braut þá undir sig og

tók tauma höfuðstaðarins úr höndum Filista.

8:1 And after this it came to pass, that David smote the Philistines, and subdued them: and David took the bride of the mother city out of the hand of the Philistines.

8:2 Hann vann og sigur á Móabítum og mældi þá með vað, það er að segja, hann lét þá leggjast niður á jörðina og mældi tvo vaði til lífláts og eina vaðlengd til að halda lífi. Þannig urðu Móabítar skattskyldir þegnar Davíðs.

8:2 And he smote Moab, and measured them with the line, making them to lie down on the ground; and he measured two lines to put to death, and one full line to keep alive. And the Moabites became servants to David, and brought tribute.

8:3 Davíð vann og sigur á Hadadeser Rehóbssyni, konungi í Sóba, þá er hann fór leiðangur til að ná aftur ríki við Efrat.

8:3 David smote also Hadadezer the son of Rehob, king of Zobah, as he went to recover his dominion at the River.

8:4 Vann Davíð af honum eitt þúsund og sjö hundruð riddara og tuttugu þúsundir fótgönguliðs. Lét Davíð skera sundur hásinarnar á öllum stríðshestunum og hélt aðeins hestum fyrir hundrað stríðsvagna eftir.

8:4 And David took from him a thousand and seven hundred horsemen, and twenty thousand footmen: and David hocked all the chariot horses, but reserved of them for a hundred chariots.

8:5 Og er Sýrlendingar frá Damaskus komu til liðs við Hadadeser, konung í Sóba, þá felldi Davíð tuttugu og tvö þúsund manns af Sýrlendingum.

8:5 And when the Syrians of Damascus came to succor Hadadezer king of Zobah, David smote of the Syrians two and twenty thousand men.

8:6 Og Davíð setti landstjóra á Sýrlandi, því er kennt er við Damaskus, og urðu Sýrlendingar skattskyldir þegnar Davíðs. Þannig veitti Drottinn Davíð sigur, hvert sem hann fór.

8:6 Then David put garrisons in Syria of Damascus; and the Syrians became servants to David, and brought tribute. And Yahwe gave victory to David whithersoever he went.

8:7 Davíð tók og hina gullnu skjöldu, er þjónar Hadadesers höfðu borið, og flutti þá til Jerúsalem.

8:7 And David took the shields of gold that were on the servants of Hadadezer, and brought them to Jerusalem.

8:8 Auk þess tók Davíð konungur afar mikið af eir í Beta og Berótaj, borgum Hadadesers.

8:8 And from Betah and from Berothai, cities of Hadadezer, king David took exceeding much brass.

8:9 Þegar Tóu, konungur í Hamat, frétti að Davíð hefði lagt að velli allan her Hadadesers,

8:9 And when Toi king of Hamath heard that David had smitten all the host of Hadadezer,

8:10 þá sendi Tóu Hadóram son sinn á fund Davíðs konungs til þess að heilsa á hann og árna honum heilla, er hann

hafði barist við Hadadeser og unnið sigur á honum - því að Tóu átti í ófriði við Hadadeser -, og hafði hann með sér gripi af silfri, gulli og eiri.

8:10 then Toi sent Joram his son unto king David, to salute him, and to bless him, because he had fought against Hadadezer and smitten him: for Hadadezer had wars with Toi. And *Joram* brought with him vessels of silver, and vessels of gold, and vessels of brass:

8:11 Gripina helgaði Davíð konungur einnig Drottnei, ásamt silfri því og gulli, er hann hafði helgað frá öllum þeim þjóðum, er hann hafði undirokað:

8:11 These also did king David dedicate unto Yahwe, with the silver and gold that he dedicated of all the nations which he subdued;

8:12 frá Edóm, Móab, Ammónítum, Filistum, Amalek og af herfangi Hadadesers Rehóbssonar, konungs í Sóba.

8:12 of Syria, and of Moab, and of the children of Ammon, and of the Philistines, and of Amalek, and of the spoil of Hadadezer, son of Rehob, king of Zobah.

8:13 Davíð jók orðstír sinn, þá er hann sneri aftur og hafði unnið sigur á Sýrlendingum, með því að vinna sigur á Edómítum í Saltdalnum, átján þúsund manns.

8:13 And David gat him a name when he returned from smiting the Syrians in the Valley of Salt, even eighteen thousand men.

8:14 Og hann setti landstjóra í Edóm. Um allt Edóm setti hann landstjóra, og þannig urðu allir Edómítar þegnar Davíðs. En Drottinn veitti Davíð sigur, hvert sem hann fór.

8:14 And he put garrisons in Edom; throughout all Edom put he garrisons, and all the Edomites became servants to David. And Yahwe gave victory to David whithersoever he went.

8:15 Davíð ríkti yfir öllum Ísrael og lét alla þjóð sína njóta laga og réttar.

8:15 And David reigned over all Israel; and David executed justice and righteousness unto all his people.

8:16 Jóab Serújason var fyrir hernum, og Jósafat Ahílússon var ríkisritari.

8:16 And Joab the son of Zeruiah was over the host; and Jehoshaphat the son of Ahilud was recorder;

8:17 Sadók Ahitúbsson og Ahimelek Abjatarsson voru prestar og Seraja kanslari.

8:17 and Zadok the son of Ahitub, and Ahimelech the son of Abiathar, were priests; and Seraiah was scribe;

8:18 Benaia Jójadason var fyrir Kretum og Pletum, og synir Davíðs voru prestar.

8:18 and Benaiah the son of Jehoiada was over the Cherethites and the Pelethites; and David's sons were chief ministers.

9:1 Davíð sagði: "Er nú nokkur maður eftir orðinn af húsi Sál? Honum vil ég miskunn auðsýna fyrir sakir Jónatans."

9:1 And David said, Is there yet any that is left of the house of Saul, that I may show him kindness for Jonathan's sake?

9:2 Af húsi Sál var til maður, er Síba hét. Hann var kallaður á fund Davíðs. Og konungur sagði við hann: "Ert þú Síba?" Hann svaraði: "Þinn þjónni!"

9:2 And there was of the house of Saul a servant whose name was Ziba, and they called him unto David; and the king said unto him, Art thou Ziba? And he said, Thy servant is he.

9:3 Þá mælti konungur: "Er nokkur eftir af húsi Sál, að ég megi auðsýna honum miskunn Guðs?" Síba sagði við konung: "Enn er á lífi sonur Jónatans og er lami á báðum fótum."

9:3 And the king said, Is there not yet any of the house of Saul, that I may show the kindness of God unto him? And Ziba said unto the king, Jonathan hath yet a son, who is lame of his feet.

9:4 Þá sagði konungur við hann: "Hvar er hann?" Síba sagði við konung: "Hann er í húsi Makírs Ammielssonar í Lódebar."

9:4 And the king said unto him, Where is he? And Ziba said unto the king, Behold, he is in the house of Machir the son of Ammiel, in Lo-debar.

9:5 Þá sendi Davíð konungur og lét sækja hann í hús Makírs Ammielssonar í Lódebar.

9:5 Then king David sent, and fetched him out of the house of Machir the son of Ammiel, from Lo-debar.

9:6 Og Mefibóset Jónatansson, Sálssonar, gekk fyrir Davíð, féll fram á ásjónu sína og laut honum. Og Davíð sagði: "Mefibóset!" Hann svaraði: "Hér er þjónni þinn."

9:6 And Mephibosheth, the son of Jonathan, the son of Saul, came unto David, and fell on his face, and did obeisance. And David said, Mephibosheth. And he answered, Behold, thy servant!

9:7 Þá mælti Davíð til hans: "Ver þú óhræddur, því að ég vil auðsýna þér miskunn fyrir sakir Jónatans, föður þíns, og fá þér aftur allar jarðeignir Sál forföður þíns, og þú skalt jafnan eta við mitt borð."

9:7 And David said unto him, Fear not; for I will surely show thee kindness for Jonathan thy father's sake, and will restore thee all the land of Saul thy father; and thou shalt eat bread at my table continually.

9:8 Þá laut hann og mælti: "Hvað er þjónni þinn þess, að þú skiptir þér af dauðum hundi, eins og mér?"

9:8 And he did obeisance, and said, What is thy servant, that thou shoulddest look upon such a dead dog as I am?

9:9 Síðan kallaði konungur á Síba, þjón Sál, og mælti til hans: "Allt sem Sál átti, og allt sem hús hans átti gef ég syni herra þíns."

9:9 Then the king called to Ziba, Saul's servant, and said unto him, All that pertained to Saul and to all his house have I given unto thy master's son.

9:10 Skalt þú nú yrkja landið fyrir hann ásamt sonum þínum og þrælum og hirða af því, svo að sonur herra þíns hafi fæðu og megi eta. En Mefibóset, sonur herra þíns, skal jafnan eta við mitt borð." Og Síba átti fimmtán

sonu og tuttugu þræla.

9:10 And thou shalt till the land for him, thou, and thy sons, and thy servants; and thou shalt bring in *the fruits*, that thy master's son may have bread to eat: but Mephibosheth thy master's son shall eat bread alway at my table. Now Ziba had fifteen sons and twenty servants.

9:11 Síba sagði við konung: "Þjónni þinn mun gjöra að öllu svo sem minn herra konungurinn hefir boðið þjóni sínum." Og Mefibóset át við borð Davíðs, svo sem væri hann einn konungssona.

9:11 Then said Ziba unto the king, According to all that my lord the king commandeth his servant, so shall thy servant do. As for Mephibosheth, *said the king*, he shall eat at my table, as one of the king's sons.

9:12 Mefibóset átti ungan son, sem Mika hét. Allir sem bjuggu í húsi Síba, voru þjónar Mefibósets.

9:12 And Mephibosheth had a young son, whose name was Mica. And all that dwelt in the house of Ziba were servants unto Mephibosheth.

9:13 En Mefibóset bjó í Jerúsalem, því að hann át jafnan við borð konungs. Hann var haltur á báðum fótum.

9:13 So Mephibosheth dwelt in Jerusalem; for he did eat continually at the king's table. And he was lame in both his feet.

10:1 Eftir þetta bar svo til, að konungur Ammóníta dó, og tók Hanún sonur hans ríki eftir hann.

10:1 And it came to pass after this, that the king of the children of Ammon died, and Hanun his son reigned in his stead.

10:2 Þá sagði Davíð: "Ég vil sýna Hanún Nahassyni vináttu, eins og faðir hans sýndi mér vináttu." Síðan sendi Davíð þjóna sína til að hugga hann eftir föðurmissinn. En er þjónar Davíðs komu í land Ammóníta,

10:2 And David said, I will show kindness unto Hanun the son of Nahash, as his father showed kindness unto me. So David sent by his servants to comfort him concerning his father. And David's servants came into the land of the children of Ammon.

10:3 Þá sögðu höfðingjar Ammóníta við Hanún, herra sinn: "Hyggur þú, að Davíð vilji heiðra föður þinn, er hann gjörir menn á þinn fund til að hugga þig? Mun Davíð ekki hafa sent þjóna sína á þinn fund til þess að njósna í borginni og kanna hana og kollvarpa henni síðan?"

10:3 But the princes of the children of Ammon said unto Hanun their lord, Thinkest thou that David doth honor thy father, in that he hath sent comforters unto thee? hath not David sent his servants unto thee to search the city, and to spy it out, and to overthrow it?

10:4 Þá lét Hanún taka þjóna Davíðs og raka af þeim hált skeggið og skera af þeim klæðin til hálfis, upp á þjóhnappa, og lét þá síðan fara.

10:4 So Hanun took David's servants, and shaved off the one half of their beards, and cut off their garments in the middle, even to their buttocks, and sent them away.

10:5 Davíð voru sögð þessi tíðindi, og sendi hann þá menn á móti þeim, - því

að mennirnir voru mjög svírtítr -, og konungur lét segja þeim: "Verið í Jerikó, uns skegg yðar er vaxið, og komið síðan heim aftur."

10:5 When they told it unto David, he sent to meet them; for the men were greatly ashamed. And the king said, Tarry at Jericho until your beards be grown, and then return.

10:6 En er Ammónítar sáu, að þeir höfðu gjört sig illa þokkaða hjá Davíð, sendu þeir menn og tóku á málá Sýrlendinga frá Bet Rehób og Sýrlendinga frá Sóbá, tuttugu þúsundir fótgönguliðs, svo og konunginn í Maaka með þúsund manns, og tólf þúsund manns frá Tób.

10:6 And when the children of Ammon saw that they were become odious to David, the children of Ammon sent and hired the Syrians of Beth-rehob, and the Syrians of Zobah, twenty thousand footmen, and the king of Maacah with a thousand men, and the men of Tob twelve thousand men.

10:7 En er Davíð frétti það, sendi hann Jóab af stað með allan herinn, það er að segja kappana.

10:7 And when David heard of it, he sent Joab, and all the host of the mighty men.

10:8 Ammónítar fóru og út og fylktu liði sínu fyrir utan borgarhlíðið, en Sýrlendingarnir frá Sóbá og Rehób, svo og mennirnir frá Tób og Maaka, stóðu úti á víðavangi einir sér.

10:8 And the children of Ammon came out, and put the battle in array at the entrance of the gate: and the Syrians of Zobah and of Rehob, and the men of Tob and Maacah, were by themselves in the field.

10:9 En er Jóab sá, að honum var búinn bardagi bæði að baki og að framan, valdi hann úr öllu einvalaliði Ísraels og fylkti því á móti Sýrlendingum.

10:9 Now when Joab saw that the battle was set against him before and behind, he chose of all the choice men of Israel, and put them in array against the Syrians:

10:10 Hitt liðið fékk hann Abisai bróður sínum, og fylkti hann því á móti Ammónítum.

10:10 And the rest of the people he committed into the hand of Abishai his brother; and he put them in array against the children of Ammon.

10:11 Og Jóab mælti: "Ef Sýrlendingar bera mig ofurliði, þá verður þú að hjálpa mér, en ef Ammónítar bera þig ofurliði, þá mun ég koma þér til hjálpar.

10:11 And he said, If the Syrians be too strong for me, then thou shalt help me; but if the children of Ammon be too strong for thee, then I will come and help thee.

10:12 Vertu hughraustur, og sýnum nú af oss karlmennsku fyrir þjóð vora og borgir Guðs vors, en Drottinn gjöri það, sem honum þóknast."

10:12 Be of good courage, and let us play the man for our people, and for the cities of our God: and Yahwe do that which seemeth him good.

10:13 Síðan lagði Jóab og liðið, sem með honum var, til orustu við Sýrlendinga, og þeir flýðu fyrir honum.

10:13 So Joab and the people that were with him drew nigh unto the battle against the Syrians: and they fled before him.

10:14 En er Ammónítar sáu, að Sýrlendingar flýðu, lögðu þeir og á flótta fyrir Abisai og leituðu inn í borgina. En Jóab sneri heim frá Ammónitum og fór til Jerúsalem.

10:14 And when the children of Ammon saw that the Syrians were fled, they likewise fled before Abishai, and entered into the city. Then Joab returned from the children of Ammon, and came to Jerusalem.

10:15 Þegar Sýrlendingar sáu, að þeir höfðu beðið ósigur fyrir Ísrael, söfnuðust þeir saman.

10:15 And when the Syrians saw that they were put to the worse before Israel, they gathered themselves together.

10:16 Og Hadadeser sendi boð og bauð út Sýrlendingum, sem voru hinumegin við Efrat, og þeir komu til Helam, og Sóbak, hershöfðingi Hadadesers, var fyrir þeim.

10:16 And Hadarezer sent, and brought out the Syrians that were beyond the River: and they came to Helam, with Shobach the captain of the host of Hadarezer at their head.

10:17 Og er Davíð var sagt frá því, þá safnaði hann saman öllum Ísrael, fór yfir Jórdan og kom til Helam. Sýrlendingar fylktu liði sínu í móti Davíð og börðust við hann.

10:17 And it was told David; and he gathered all Israel together, and passed over the Jordan, and came to Helam. And the Syrians set themselves in array against David, and fought with him.

10:18 En Sýrlendingar flýðu fyrir Ísrael, og Davíð felldi sjö hundruð vagnkappa og fjörutíu þúsund manns af Sýrlendingum. Hann særði og hershöfðingja þeirra, Sóbak, svo að hann dó þar.

10:18 And the Syrians fled before Israel; and David slew of the Syrians *the men of* seven hundred chariots, and forty thousand horsemen, and smote Shobach the captain of their host, so that he died there.

10:19 En er konungarnir, sem voru lýðskýldir Hadadeser, sáu, að þeir höfðu beðið ósigur fyrir Ísrael, sömdu þeir allir frið við Ísrael og gjörðust lýðskýldir honum. Upp frá því þöndu Sýrlendingar ekki að veita Ammónítum lið.

10:19 And when all the kings that were servants to Hadarezer saw that they were put to the worse before Israel, they made peace with Israel, and served them. So the Syrians feared to help the children of Ammon any more.

11:1 Svo bar til árið eftir, um það leyti sem konungar eru vanir að fara í hernað, að Davíð sendi Jóab af stað með menn sína og allan Ísrael. Þeir herjuðu á Ammóníta og settust um Rabba, en Davíð sat heima í Jerúsalem.

11:1 And it came to pass, at the return of the year, at the time when kings go out *to battle*, that David sent Joab, and his servants with him, and all Israel; and they destroyed the children of Ammon, and besieged Rabbah. But David tarried at Jerusalem.

11:2 Nú vildi svo til eitt kvöld, að Davíð reis upp úr hvílu sinni og fór að ganga um gólf uppi á þaki konungshallarinnar. Sá hann þá ofan af þakinu konu vera að lauga sig. En konan var forkunnar fögur.

11:2 And it came to pass at eventide, that David arose from off his bed, and walked upon the roof of the king's house: and from the roof he saw a woman bathing; and the woman was very beautiful to look upon.

11:3 Þá sendi Davíð og spurðist fyrir um konuna, og var honum sagt: "Það er Batscha Eliamsdóttir, kona Úría Hetíta."

11:3 And David sent and inquired after the woman. And one said, Is not this Bath-sheba, the daughter of Eliam, the wife of Uriah the Hittite?

11:4 Og Davíð sendi menn og lét sækja hana. Og hún kom til hans, og hann lagðist með henni, því að hún hafði hreinsað sig af óhræinleika sínum. Síðan fór hún aftur heim til sín.

11:4 And David sent messengers, and took her; and she came in unto him, and he lay with her (for she was purified from her uncleanness); and she returned unto her house.

11:5 En konan var þunguð orðin, og hún sendi og lét Davíð vita það og mælti: "Ég er með barni."

11:5 And the woman conceived; and she sent and told David, and said, I am with child.

11:6 Davíð gjörði þá Jóab boð: "Sendu Úría Hetíta til mín." Og Jóab sendi Úría til Davíðs.

11:6 And David sent to Joab, *saying*, Send me Uriah the Hittite. And Joab sent Uriah to David.

11:7 En er Úría kom á hans fund, spurði Davíð, hvernig Jóab liði og hvernig honum liði og hvernig hernaðurinn gengi.

11:7 And when Uriah was come unto him, David asked of him how Joab did, and how the people fared, and how the war prospered.

11:8 Því næst sagði Davíð við Úría: "Gakk þú nú heim til þín og lauga fætur þína." Gekk Úría þá burt úr konungshöllinni, og var gjöf frá konungi borin á eftir honum.

11:8 And David said to Uriah, Go down to thy house, and wash thy feet. And Uriah departed out of the king's house, and there followed him a mess *of food* from the king.

11:9 En Úría lagðist til hvíldar fyrir dyrum konungshallarinnar hjá öðrum þjónum herra síns, en fór ekki heim til sín.

11:9 But Uriah slept at the door of the king's house with all the servants of his lord, and went not down to his house.

11:10 Menn sögðu Davíð frá því og mæltu: "Úría er ekki farinn heim til sín." Þá sagði Davíð við Úría: "Þú ert kominn úr ferð, - hvers vegna ferð þú ekki heim til þín?"

11:10 And when they had told David, *saying*, Uriah went not down unto his house, David said unto Uriah, Art thou not come from a journey? wherefore didst thou not go down unto thy house?

11:11 Þá sagði Úría við Davíð: "Örkin og Ísrael og Júda búa í laufskálum, og herra minn Jóab og menn herra míns hafast við úti á bersvæði. - og þá ætti ég að fara heim til mín til þess að eta og drekka og hvíla hjá konu minni? Svo sannarlega sem Drottinn lifir og þú lifir, það gjöri ég ekki."

11:11 And Uriah said unto David, The ark, and Israel, and Judah, abide in booths; and my lord Joab, and the servants of my lord, are encamped in the open field; shall I then go into my house, to eat and to drink, and to lie with my wife? as thou livest, and as thy soul liveth, I will not do this thing.

11:12 Þá sagði Davíð við Úría: "Vertu þá hér líka í dag, en á morgun gef ég þér fararleyfi." Var Úría þann dag í Jerúsalem.

11:12 And David said to Uriah, Tarry here to-day also, and to-morrow I will let thee depart. So Uriah abode in Jerusalem that day, and the morrow.

11:13 Daginn eftir hafði Davíð hann í bœði sínu, og hann át og drakk með honum, og hann gjörði hann drukkinn. En um kvöldið gekk hann burt og lagðist til hvíldar hjá þjónum herra síns, en fór ekki heim til sín.

11:13 And when David had called him, he did eat and drink before him; and he made him drunk: and at even he went out to lie on his bed with the servants of his lord, but went not down to his house.

11:14 Morguninn eftir skrifaði Davíð Jóab bréf og sendi það með Úría.

11:14 And it came to pass in the morning, that David wrote a letter to Joab, and sent it by the hand of Uriah.

11:15 Í bréfinu skrifaði hann svo: "Setjið Úría fremstan í bardagann, þar sem hann er harðastur, og hörfið aftur undan frá honum, svo að hann verði ofurlíði borinn og falli."

11:15 And he wrote in the letter, saying, Set ye Uriah in the forefront of the hottest battle, and retire ye from him, that he may be smitten, and die.

11:16 Jóab sat um borgina og skipaði nú Úría þar til orustu, sem hann vissi að hraustir menn voru fyrir.

11:16 And it came to pass, when Joab kept watch upon the city, that he assigned Uriah unto the place where he knew that valiant men were.

11:17 Gjörðu borgarmenn síðan úthlaup og börðust við Jóab. Féllu þá nokkrir af liðinu, af þjónum Davíðs. Þá lét og Úría Hetíti lif sitt.

11:17 And the men of the city went out, and fought with Joab: and there fell some of the people, even of the servants of David; and Uriah the Hittite died also.

11:18 Þá sendi Jóab mann og lét segja Davíð, hvernig farið hefði í orustunni.

11:18 Then Joab sent and told David all the things concerning the war;

11:19 og hann lagði svo fyrir sendimanninn: "Þegar þú hefir sagt konungi sem greinilegast frá bardaganum,

11:19 and he charged the messenger, saying, When thou hast made an end of

telling all the things concerning the war unto the king,

11:20 og konungur þá verður reiður og segir við þig: „Hví fóruð þér svo nærri borginni í orustu? Vissuð þér ekki að þeir mundu skjóta á yður ofan af borgarveggnum?"

11:20 it shall be that, if the king's wrath arise, and he say unto thee, Wherefore went ye so nigh unto the city to fight? knew ye not that they would shoot from the wall?

11:21 Hver felldi Abimelek Jerúbhesetsson? Kastaði ekki kona kvarnarsteini á hann ofan af borgarveggnum, svo að hann dó í Tebes? Hví fóruð þér svo nærri borgarveggnum?' - þá skalt þú segja: „Þjónn þinn, Úría Hetíti, lét og lifið."

11:21 who smote Abimelech the son of Jerubbesheth? did not a woman cast an upper millstone upon him from the wall, so that he died at Thebez? why went ye so nigh the wall? then shalt thou say, Thy servant Uriah the Hittite is dead also.

11:22 Síðan fór sendimaðurinn og kom og flutti Davíð allt, sem Jóab hafði fyrir hann lagt, hvernig farið hefði í orustunni. Varð þá Davíð reiður Jóab og sagði við sendimanninn: "Hví fóruð þér svo nærri borginni í orustu? Vissuð þér ekki að það mundi verða kastað á yður ofan af borgarveggnum? Hver felldi Abimelek Jerúbhesetsson? Kastaði ekki kona kvarnarsteini á hann ofan af borgarveggnum, svo að hann dó í Tebes? Hví fóruð þér svo nærri borgarveggnum?"

11:22 So the messenger went, and came and showed David all that Joab had sent him for.

11:23 Þá sagði sendimaðurinn við Davíð: "Mennirnir voru oss yfirsterkari og voru komnir í móti oss út á bersvæði. Fyrir því urðum vér að sækja að þeim allt að borgarhlíðinu.

11:23 And the messenger said unto David, The men prevailed against us, and came out unto us into the field, and we were upon them even unto the entrance of the gate.

11:24 En þá skutu skotmennirnir á þjóna þína niður af borgarveggnum, og féllu þá nokkrir af mönnum konungs, og þjónn þinn, Úría Hetíti, lét og lifið."

11:24 And the shooters shot at thy servants from off the wall; and some of the king's servants are dead, and thy servant Uriah the Hittite is dead also.

11:25 Þá sagði Davíð við sendimanninn: "Svo skalt þú segja Jóab: „Láttu þetta ekki á þig fá, því að sverðið verður ýmist þessum eða hinum að bana. Sæk þú vasklega að borginni og brjót hana" - og teldu þannig hug í hann."

11:25 Then David said unto the messenger, Thus shalt thou say unto Joab, Let not this thing displease thee, for the sword devoureth one as well as another; make thy battle more strong against the city, and overthrow it: and encourage thou him.

11:26 En er kona Úría frétti, að maður hennar Úría var fallinn, harmaði hún bókna sinn.

11:26 And when the wife of Uriah heard that Uriah her husband was dead, she

made lamentation for her husband.

11:27 En þegar sorgardagarnir voru liðnir, sendi Davíð og tók hana heim til sín, og hún varð kona hans og fæddi honum son. En Drottinn mislíkaði það, sem Davíð hafði gjört.

11:27 And when the mourning was past, David sent and took her home to his house, and she became his wife, and bare him a son. But the thing that David had done displeased Yahwe.

12:1 Drottinn sendi Natan til Davíðs, og Natan kom til hans og sagði við hann: "Tveir menn voru í sömu borg. Annar var ríkur, hinn fátækur.

12:1 And Yahwe sent Nathan unto David. And he came unto him, and said unto him, There were two men in one city; the one rich, and the other poor.

12:2 Hinn ríki átti fjölda sauða og nauta.

12:2 The rich man had exceeding many flocks and herds;

12:3 en hinn fátæki átti ekki nema eitt gimbrarlamb, sem hann hafði keypt og alið. Það óx upp hjá honum og með börnum hans, það át af mat hans og drakk af bikar hans og svað við brjóst hans og var eins og dóttir hans.

12:3 but the poor man had nothing, save one little ewe lamb, which he had bought and nourished up: and it grew up together with him, and with his children; it did eat of his own morsel, and drank of his own cup, and lay in his bosom, and was unto him as a daughter.

12:4 Þá kom gestur til ríka mannsins, og hann tindi ekki að taka neinn af sauðum sínum eða nautum til þess að matreiða fyrir ferðamanninn, sem til hans var kominn, heldur tók gimbrarlamb fátæka mannsins og matbjó það fyrir manninn, sem kominn var til hans."

12:4 And there came a traveller unto the rich man, and he spared to take of his own flock and of his own herd, to dress for the wayfaring man that was come unto him, but took the poor man's lamb, and dressed it for the man that was come to him.

12:5 Þá reiddist Davíð mannum ákaflega og sagði við Natan: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir: Sá maður, sem slíkt hefir aðhafst, er dauðasekur.

12:5 And David's anger was greatly kindled against the man; and he said to Nathan, As Yahwe liveth, the man that hath done this is worthy to die:

12:6 og lambið skal hann borga sjöfaldlega, fyrst hann gjörði slíkt og hafði enga meðaumkun."

12:6 and he shall restore the lamb fourfold, because he did this thing, and because he had no pity.

12:7 En Natan sagði við Davíð: "Þú ert maðurinn! Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Ég hefi smurt þig til konungs yfir Ísrael, og ég hefi frelsað þig af hendi Sáls.

12:7 And Nathan said to David, Thou art the man. Thus saith Yahwe, the God of Israel, I anointed thee king over Israel, and I delivered thee out of the hand of Saul;

12:8 og ég gaf þér hús herra þins og lagði konur herra þins upp að brjósti þér, og ég hefi fengið þér Ísraels hús og Júda - og hefði það verið of lítið, mundi ég hafa bætt einhverju við þig.

12:8 and I gave thee thy master's house, and thy master's wives into thy bosom, and gave thee the house of Israel and of Judah; and if that had been too little, I would have added unto thee such and such things.

12:9 Hvi hefir þú fyrirlitið orð Drottins með því að aðhafast það, sem honum mislíkar? Úría Hetíta hefir þú fellt með sverði. Konu hans hefir þú tekið þér fyrir konu, en sjálfan hann hefir þú myrt með sverði Ammóníta.

12:9 Wherefore hast thou despised the word of Yahwe, to do that which is evil in his sight? thou hast smitten Uriah the Hittite with the sword, and hast taken his wife to be thy wife, and hast slain him with the sword of the children of Ammon.

12:10 Fyrir því skal sverðið aldrei víkja burt frá húsi þínu, sakir þess að þú fyrirleist mig og tókst konu Úría Hetíta þér fyrir konu.

12:10 Now therefore the sword shall never depart from thy house, because thou hast despised me, and hast taken the wife of Uriah the Hittite to be thy wife.

12:11 Svo segir Drottinn: Sjá, ég læt ólán koma yfir þig frá húsi þínu og tek konur þínar fyrir augunum á þér og gef þær öðrum manni, svo að hann hvíli hjá konum þínum að sólinni ásjáandi.

12:11 Thus saith Yahwe, Behold, I will raise up evil against thee out of thine own house; and I will take thy wives before thine eyes, and give them unto thy neighbor, and he shall lie with thy wives in the sight of this sun.

12:12 Þú hefir gjört þetta með launung, en ég mun framkvæma þetta í auglýn alls Ísraels og í auglýn sólarinnar."

12:12 For thou didst it secretly: but I will do this thing before all Israel, and before the sun.

12:13 Þá sagði Davíð við Natan: "Ég hefi syndgað móti Drottni." Natan sagði við Davíð: "Drottinn hefir og fyrirgefið þér synd þína. Þú munt ekki deyja.

12:13 And David said unto Nathan, I have sinned against Yahwe. And Nathan said unto David, Yahwe also hath put away thy sin; thou shalt not die.

12:14 En sakir þess, að þú hefir smánað Drottin með athæfi þínu, þá skal sá sonur, sem þér er fæddur, vissulega deyja."

12:14 Howbeit, because by this deed thou hast given great occasion to the enemies of Yahwe to blaspheme, the child also that is born unto thee shall surely die.

12:15 Síðan fór Natan heim til sín. Drottinn sló barnið, sem kona Úría hafði fætt Davíð, svo að það varð sjúkt.

12:15 And Nathan departed unto his house. And Yahwe struck the child that Uriah's wife bare unto David, and it was very sick.

12:16 Og Davíð leitaði Guðs vegna sveinsins og fastaði, og er hann kom heim, lagðist hann til svefnis á gólfinu um nóttina.

12:16 David therefore besought God for the child; and David fasted, and went in, and lay all night upon the earth.

12:17 Þá gengu elstu mennirnir í húsi hans til hans til þess að fá hann til að rísa upp af gólfinu, en hann vildi það ekki og neytti ekki matar með þeim.

12:17 And the elders of his house arose, and stood beside him, to raise him up from the earth: but he would not, neither did he eat bread with them.

12:18 En á sjöunda degi dó barnið. Og þjónar Davíðs þorðu ekki að segja honum, að barnið væri dáið, því að þeir hugsuðu með sér: "Sjá, meðan barnið lifði, töluðum vér við hann, en hann ansaði oss ekki. Hvernig ættum vér þá nú að segja við hann: „Barnið er dáið!" Hann kynni að fremja vöðaverk."

12:18 And it came to pass on the seventh day, that the child died. And the servants of David feared to tell him that the child was dead; for they said, Behold, while the child was yet alive, we spake unto him, and he hearkened not unto our voice: how will he then vex himself, if we tell him that the child is dead!

12:19 En Davíð sá, að þjónar hans voru að hvísla hver að öðrum, og skildi hann þá, að barnið væri dáið. Og Davíð sagði við þjóna sína: "Er barnið dáið?" og þeir sögðu: "Já, það er dáið."

12:19 But when David saw that his servants were whispering together, David perceived that the child was dead; and David said unto his servants, Is the child dead? And they said, He is dead.

12:20 Þá stóð Davíð upp af gólfinu, laugaðist og smurði sig og hafði klæðaskipti. Síðan gekk hann í hús Drottins og baðst fyrir og fór því næst heim til sín og bað um mat. Var honum þá borinn matur, og hann neytti.

12:20 Then David arose from the earth, and washed, and anointed himself, and changed his apparel; and he came into the house of Yahwe, and worshipped: then he came to his own house; and when he required, they set bread before him, and he did eat.

12:21 Þá sögðu þjónar hans við hann: "Hvað er þetta, sem þú hefir gjört? Meðan barnið lifði, fastaðir þú og grést vegna þess, en þegar barnið var dáið, stóðst þú upp og mataðist?"

12:21 Then said his servants unto him, What thing is this that thou hast done? thou didst fast and weep for the child, while it was alive; but when the child was dead, thou didst rise and eat bread.

12:22 Hann svaraði: "Meðan barnið var á lífi, fastaði ég og grét, því að ég hugsaði: „Hver veit nema Drottinn miskunni mér, og barnið fái að lifa?"

12:22 And he said, While the child was yet alive, I fasted and wept: for I said, Who knoweth whether Yahwe will not be gracious to me, that the child may live?

12:23 En fyrst það er nú dáið, hvers vegna ætti ég þá að fasta? Mun ég geta látið það hverfa aftur? Ég fer til þess, en það kemur eigi aftur til mín."

12:23 But now he is dead, wherefore should I fast? can I bring him back again? I shall go to him, but he will not return to me.

12:24 Davíð huggaði Batsebu, konu sína, og hann gekk inn til hennar og lagðist með henni, og hún ól son. Og hann nefndi hann Salómon. Drottinn elskaði hann

12:24 And David comforted Bath-sheba his wife, and went in unto her, and lay with her: and she bare a son, and he called his name Solomon. And Yahwe loved him;

12:25 og lét Natan spámann flytja þau boð, að hann skyldi heita Jedídjah vegna Drottins.

12:25 and he sent by the hand of Nathan the prophet; and he called his name Jedidiah, for Yahwe's sake.

12:26 Jóab herjaði á Rabba, borg Ammóníta, og vann lágborgina.

12:26 Now Joab fought against Rabbah of the children of Ammon, and took the royal city.

12:27 Og hann gjörði menn til Davíðs og sagði: "Ég hefi herjað á Rabba og þegar unnid lágborgina.

12:27 And Joab sent messengers to David, and said, I have fought against Rabbah; yea, I have taken the city of waters.

12:28 Safna nú saman því sem eftir er af liðinu og sest um borgina og vinn hana, svo að ég vinni ekki borgina og hún verði ekki kennd við mig."

12:28 Now therefore gather the rest of the people together, and encamp against the city, and take it; lest I take the city, and it be called after my name.

12:29 Þá safnaði Davíð saman öllu liðinu og fór til Rabba og herjaði á hana og vann hana.

12:29 And David gathered all the people together, and went to Rabbah, and fought against it, and took it.

12:30 Hann tók kórónu Milkóms af höfði honum. Hún vó talentu gulls, og í henni var dýrindis steinn. Davíð setti hana á höfuð sér og flutti mjög mikið herfang burt úr borginni.

12:30 And he took the crown of their king from off his head; and the weight thereof was a talent of gold, and in it were precious stones; and it was set on David's head. And he brought forth the spoil of the city, exceeding much.

12:31 Hann flutti og burt fólkíð, sem þar var, og setti það við sagirnar, járnfleygana og járnaxirnar og lét það vinna að tígulsteinagjörð. Svo fór hann með allar borgir Ammóníta. Síðan fór Davíð ásamt öllu liðinu aftur heim til Jerúsalem.

12:31 And he brought forth the people that were therein, and put them under saws, and under harrows of iron, and under axes of iron, and made them pass through the brickkiln: and thus did he unto all the cities of the children of Ammon. And David and all the people returned unto Jerusalem.

13:1 Nú segir frá því, að Absalon sonur Davíðs átti fríða systur, sem hét Tamar, og Amnon sonur Davíðs felldi hug til hennar.

13:1 And it came to pass after this, that Absalom the son of David had a fair sister, whose name was Tamar; and Amnon the son of David loved her.

13:2 Og Amnon pindist svo, að hann varð sjúkur út af Tamar, systur sinni, því að hún var mey, og Amnon virtist eigi unnt að gjöra henni neitt.

13:2 And Amnon was so vexed that he fell sick because of his sister Tamar; for she was a virgin; and it seemed hard to Amnon to do anything unto her.

13:3 En Amnon átti vin, sem Jónadab hét, sonur Simea, bróður Davíðs. Jónadab þessi var mjög kærni maður.

13:3 But Amnon had a friend, whose name was Jonadab, the son of Shimeah, David's brother; and Jonadab was a very subtle man.

13:4 Og hann sagði við Amnon: "Hví megrast þú svo, konungsson, dag frá degi? Viltu ekki segja mér það?" Amnon sagði við hann: "Ég felli hug til Tamar, systur Absalons bróður míns."

13:4 And he said unto him, Why, O son of the king, art thou thus lean from day to day? wilt thou not tell me? And Amnon said unto him, I love Tamar, my brother Absalom's sister.

13:5 Þá sagði Jónadab við hann: "Leggst þú í rekkju og lát sem þú sért sjúkur, og þegar faðir þinn kemur til þess að vitja um þig, þá skaltu segja við hann: "Lát Tamar systur mína koma og gefa mér að eta. Ef hún byggir til matinn fyrir augum mér, svo að ég gæti horft á, þá mundi ég eta úr hendi hennar."

13:5 And Jonadab said unto him, Lay thee down on thy bed, and feign thyself sick: and when thy father cometh to see thee, say unto him, Let my sister Tamar come, I pray thee, and give me bread to eat, and dress the food in my sight, that I may see it, and eat it from her hand.

13:6 Síðan lagðist Amnon og lést vera sjúkur. En er konungur kom að vitja um hann, sagði Amnon við konung: "Lát Tamar systur mína koma og gjöra tær kökur að mér áhorfandi, svo að ég megi eta þær úr hendi hennar."

13:6 So Amnon lay down, and feigned himself sick: and when the king was come to see him, Amnon said unto the king, Let her sister Tamar come, I pray thee, and make me a couple of cakes in my sight, that I may eat from her hand.

13:7 Þá sendi Davíð boð heim til Tamar og lét segja henni: "Far þú í hús Ammons bróður þíns og matreið handa honum."

13:7 Then David sent home to Tamar, saying, Go now to thy brother Amnon's house, and dress him food.

13:8 Þá gekk Tamar í hús Ammons bróður síns, en hann lá í rúminu. Og hún tók deig og hnóðaði og gjörði úr því kökur að honum áhorfandi og bakaði kökurnar.

13:8 So Tamar went to her brother Amnon's house; and he was laid down. And she took dough, and kneaded it, and made cakes in his sight, and did bake the cakes.

13:9 Og hún tók pönnuna og stepti úr henni frammi fyrir honum, en hann vildi ekki eta. Og Amnon mælti: "Látið alla ganga út frá mér." Og allir gengu út frá honum.

13:9 And she took the pan, and poured them out before him; but he refused to eat. And

Amnon said, Have out all men from me. And they went out every man from him.

13:10 Þá sagði Amnon við Tamar: "Kom þú með matinn inn í svefnhúsið, svo að ég megi eta úr hendi þinni." Og Tamar tók kökurnar, sem hún hafði gjört, og færði Amnon bróður sínum inn í svefnhúsið.

13:10 And Amnon said unto Tamar, Bring the food into the chamber, that I may eat from thy hand. And Tamar took the cakes which she had made, and brought them into the chamber to Amnon her brother.

13:11 En er hún rétti honum þær að eta, preif hann til hennar og sagði við hana: "Kom þú og leggst með mér, systir mín!"

13:11 And when she had brought them near unto him to eat, he took hold of her, and said unto her, Come, lie with me, my sister.

13:12 En hún sagði við hann: "Nei, bróðir minn, svívirð mig eigi, því að slikt viðgengst ekki í Ísrael. Frem þú eigi slíka óhæfu."

13:12 And she answered him, Nay, my brother, do not force me; for no such thing ought to be done in Israel: do not thou this folly.

13:13 Og hvað ætti ég af mér að gjöra með vansæmd mína? Og þú mundir talinn eitt hið versta varmenni í Ísrael. Tala þú heldur við konung, því að hann mun ekki synja þér um mig."

13:13 And I, whither shall I carry my shame? and as for thee, thou wilt be as one of the fools in Israel. Now therefore, I pray thee, speak unto the king; for he will not withhold me from thee.

13:14 En hann vildi ekki hlýða orðum hennar, heldur lét hana kenna aflsmunar og nauðgaði henni og lagðist með henni.

13:14 Howbeit he would not hearken unto her voice; but being stronger than she, he forced her, and lay with her.

13:15 En síðan fékk Amnon mjög mikla óþéit á henni, svo að hin mikla óþéit, er hann hafði á henni, var meiri en ástin, sem hann hafði haft á henni. Og Amnon sagði við hana: "Statt upp og haf þig á burt."

13:15 Then Amnon hated her with exceeding great hatred; for the hatred wherewith he hated her was greater than the love wherewith he had loved her. And Amnon said unto her, Arise, be gone.

13:16 Þá sagði hún við hann: "Nei, bróðir minn, því að þetta væri enn meira vonskuverk en það, er þú hefir á mér framið, að senda mig nú burt." En hann vildi ekki hlýða orðum hennar.

13:16 And she said unto him, Not so, because this great wrong in putting me forth is worse than the other that thou didst unto me. But he would not hearken unto her.

13:17 Og hann kallaði á svein sinn, er þjónaði honum, og mælti: "Kom þessari konu burt frá mér út á götuna, og lokaðu dyrunum á eftir henni."

13:17 Then he called his servant that ministered unto him, and said, Put now this woman out from me, and bolt the door after her.

13:18 En hún var í dragkyrtli, því að svo voru fyrrum konungsdætur klæddar, meðan þær voru meyjar. Og þjónn hans fór með hana út á götuna og lokaði dyrunum á eftir henni.

13:18 And she had a garment of divers colors upon her; for with such robes were the king's daughters that were virgins apparelled. Then his servant brought her out, and bolted the door after her.

13:19 Þá jós Tamar mold yfir höfuð sér og reif sundur dragkyrtílinn sem hún var í, lagði síðan hönd á höfuð sér og gekk hljóðandi burt.

13:19 And Tamar put ashes on her head, and rent her garment of divers colors that was on her; and she laid her hand on her head, and went her way, crying aloud as she went.

13:20 Og Absalon bróðir hennar sagði við hana: "Hefir Amnon bróðir þinn verið með þér? Þegi þú nú, systir mín, hann er bróðir þinn. Láttu þetta ekki á þig fá." Og Tamar dvaldi ein og yfirgefin í húsi Absalons bróður síns.

13:20 And Absalom her brother said unto her, Hath Amnon thy brother been with thee? but now hold thy peace, my sister: he is thy brother; take not this thing to heart. So Tamar remained desolate in her brother Absalom's house.

13:21 Þegar Davíð konungur frétti allt þetta, varð hann reiður mjög, en hann vildi eigi hryggja Amnon son sinn, því að hann elskaði hann, af því að hann var frumgetningur hans.

13:21 But when king David heard of all these things, he was very wroth.

13:22 En Absalon mælti eigi orð við Amnon, hvorki illt né gott, því að Absalon hataði Amnon fyrir það, að hann hafði svívirt Tamar systur hans.

13:22 And Absalom spake unto Amnon neither good nor bad; for Absalom hated Amnon, because he had forced his sister Tamar.

13:23 Tveimur árum síðar bar svo við, að Absalon lét klippa sauði sína í Baal Hasór, sem er hjá Efraim, og bauð hann til öllum sonum konungs.

13:23 And it came to pass after two full years, that Absalom had sheep-shearers in Baal-hazor, which is beside Ephraim: and Absalom invited all the king's sons.

13:24 Absalon gekk og fyrir konung og mælti: "Sjá, þjónn þinn lætur nú klippa sauði sína, og bið ég að konungurinn og þjónar hans komi með þjóni þínum."

13:24 And Absalom came to the king, and said, Behold now, thy servant hath sheep-shearers; let the king, I pray thee, and his servants go with thy servant.

13:25 En konungur sagði við Absalon: "Nei, sonur minn, eigi skulum vér allir fara, svo að vér gjörum þér eigi átroðning." Og þótt Absalon legði að honum, vildi hann ekki fara, en bað hann vel fara.

13:25 And the king said to Absalom, Nay, my son, let us not all go, lest we be burdensome unto thee. And he pressed him: howbeit he would not go, but blessed him.

13:26 Þá sagði Absalon: "Fyrst þú vilt ekki fara, þá leyf þú að Amnon bróðir

minn fari með oss." Konungur svaraði honum: "Hví skal hann með þér fara?"

13:26 Then said Absalom, If not, I pray thee, let my brother Amnon go with us. And the king said unto him, Why should he go with thee?

13:27 En Absalon lagði fast að honum. Lét hann þá Amnon fara með honum og alla konungssönu. Absalon gjörði veislur, svo sem konungsveisla væri.

13:27 But Absalom pressed him, and he let Amnon and all the king's sons go with him.

13:28 Og hann lagði svo fyrir sveina sína: "Gefið gætur, þegar Amnon gjörist hreifar af víninu og ég segi við yður: „Drepið Amnon!" - þá skuluð þér vega hann. Öttist ekki, það er ég, sem lagt hefi þetta fyrir yður. Verið hugrakkir og sýnið karlmennsku."

13:28 And Absalom commanded his servants, saying, Mark ye now, when Amnon's heart is merry with wine; and when I say unto you, Smite Amnon, then kill him; fear not; have not I commanded you? be courageous, and be valiant.

13:29 Og sveinar Absalons gjörðu svo við Amnon sem Absalon hafði fyrir þá lagt. Þá spruttu allir synir konungs upp, stígu á bak múlum sínum og flýðu.

13:29 And the servants of Absalom did unto Amnon as Absalom had commanded. Then all the king's sons arose, and every man gat him up upon his mule, and fled.

13:30 Meðan þeir voru á leiðinni, kom sú fregn til konungs, að Absalon hefði drepið alla sönu konungs og að enginn þeirra væri eftir skilinn.

13:30 And it came to pass, while they were in the way, that the tidings came to David, saying, Absalom hath slain all the king's sons, and there is not one of them left.

13:31 Þá stóð konungur upp og reif sundur klæði sín og lagðist á jörðun, og allir þjónar hans, þeir er stóðu umhverfis hann, rifu sundur klæði sín.

13:31 Then the king arose, and rent his garments, and lay on the earth; and all his servants stood by with their clothes rent.

13:32 Þá tók Jónadab, sonur Símea, bróður Davíðs, til máls og sagði: "Herra minn, hugsa þú ekki, að þeir hafi drepið alla hina ungu menn, sönu konungsins, því að Amnon einn er dauður, enda vissi á illt svipurinn, sem legði hefir um munn Absalons, síðan er Amnon nauðgaði Tamar systur hans.

13:32 And Jonadab, the son of Shimeah, David's brother, answered and said, Let not my lord suppose that they have killed all the young men the king's sons; for Amnon only is dead; for by the appointment of Absalom this hath been determined from the day that he forced his sister Tamar.

13:33 Minn herra konungurinn láti þetta því eigi á sig fá og hugsi ekki, að allir synir konungsins séu dauðir. Nei, Amnon einn er dauður."

13:33 Now therefore let not my lord the king take the thing to his heart, to think that all the king's sons are dead; for Amnon only is dead.

13:34 Absalon flýði. En er varðsveininum varð lítið upp, sá hann margt manna koma ofan fjallið á veginum til Hórónaím. Varðmaðurinn

kom og sagði konungi frá og mælti: "Ég sá menn koma af veginum til Hórónaím niður undan fjallinu."

13:34 But Absalom fled. And the young man that kept the watch lifted up his eyes, and looked, and, behold, there came much people by the way of the hill-side behind him.

13:35 Þá sagði Jónadab við konung: "Sjá, þar koma synir konungsins. Svo hefir allt til gengið, sem þjónn þinn sagði."

13:35 And Jonadab said unto the king, Behold, the king's sons are come: as thy servant said, so it is.

13:36 Og er hann hafði lokið máli sínu, sjá, þá komu synir konungs og grétu hástöfum. Konungur og þjónar hans tóku þá að gráta ákaflega.

13:36 And it came to pass, as soon as he had made an end of speaking, that, behold, the king's sons came, and lifted up their voice, and wept: and the king also and all his servants wept very sore.

13:37 Absalon flýði og fór til Talmái Ammihúðssonar konungs í Gesúr. Og konungur harmaði son sinn alla daga.

13:37 But Absalom fled, and went to Talmai the son of Ammihur, king of Geshur. And David mourned for his son every day.

13:38 Absalon flýði og fór til Gesúr og var þar í þrjú ár.

13:38 So Absalom fled, and went to Geshur, and was there three years.

13:39 En konungur þráði að fara til Absalons, því að hann hafði huggast látið yfir því, að Amnon var dáiinn.

13:39 And the soul of king David longed to go forth unto Absalom: for he was comforted concerning Amnon, seeing he was dead.

14:1 Og er Jóab Serújason sá, að Absalon var konungi enn hjartfölginn,

14:1 Now Joab the son of Zeruiah perceived that the king's heart was toward Absalom.

14:2 Þá sendi Jóab til Tekóa og lét sækja þangað vítra konu og sagði við hana: "Þú skalt láta sem þú sért harmþrungin og klæðast sorgarbúningi. Smyr þig ekki með olíu, heldur vertu eins og kona, er um langan tíma hefir syrgt látinn mann.

14:2 And Joab sent to Tekoa, and fetched thence a wise woman, and said unto her, I pray thee, feign thyself to be a mourner, and put on mourning apparel, I pray thee, and anoint not thyself with oil, but be as a woman that hath a long time mourned for the dead:

14:3 Gakk síðan fyrir konung og mæl til hans á þessa leið: -" og Jóab lagði henni orð í munn.

14:3 and go in to the king, and speak on this manner unto him. So Joab put the words in her mouth.

14:4 Síðan gekk konan frá Tekóa fyrir konung, féll fram á ásjónu sína til jarðar og sýndi honum lotningu og mælti: "Hjálpa mér, konungur!"

14:4 And when the woman of Tekoa spake to the king, she fell on her face to the ground, and did obeisance, and said, Help, O king.

14:5 Konungur sagði við hana: "Hvað gengur að þér?" Hún svaraði: "Æ, ég er ekkja og maður minn er dáiinn.

14:5 And the king said unto her, What aileth thee? And she answered, Of a truth I am a widow, and my husband is dead.

14:6 Ambátt þin átti tvo sönu. Þeir urðu missáttir úti á akri og enginn var til að skilja þá. Laust þá annar þeirra bróður sinn og drap hann.

14:6 And thy handmaid had two sons, and they two strove together in the field, and there was none to part them, but the one smote the other, and killed him.

14:7 Sjá, þá reis öll ættin upp á móti ambátt þinni og sagði: „Sel fram bróðurmörðingjann, og munum vér drepa hann fyrir líf bróður hans, er hann myrti, og tortíma erfingjanum um leið." Og þann veg vilja þeir slökkva þann neista, sem mér er eftir skilinn, svo að maðurinn minn láti hvorki eftir sig nafn né niðja á jörðinni."

14:7 And, behold, the whole family is risen against thy handmaid, and they say, Deliver him that smote his brother, that we may kill him for the life of his brother whom he slew, and so destroy the heir also. Thus will they quench my coal which is left, and will leave to my husband neither name nor remainder upon the face of the earth.

14:8 Og konungur sagði við konuna: "Far þú heim til þín. Skipa mun ég fyrir um mál þitt."

14:8 And the king said unto the woman, Go to thy house, and I will give charge concerning thee.

14:9 En konan frá Tekóa sagði við konunginn: "Á mér hvíli sektin, minn herra konungur, og á ættfólki mínu, en konungurinn sé sýkn saka og háseti hans."

14:9 And the woman of Tekoa said unto the king, My lord, O king, the iniquity be on me, and on my father's house; and the king and his throne be guiltless.

14:10 Þá sagði konungur: "Ef einhver segir eitthvað við þig, þá kom þú með hann til mín, og skal hann eigi framar áreita þig."

14:10 And the king said, Whosoever saith aught unto thee, bring him to me, and he shall not touch thee any more.

14:11 Þá mælti hún: "Minnstu, konungur, Drottins, Guðs þíns, svo að hefndandinn gjöri ekki enn meira tjón, og þeir tortími ekki syni mínum." Hann svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, skal ekki eitt hár sonar þíns falla til jarðar."

14:11 Then said she, I pray thee, let the king remember Yahwe thy God, that the avenger of blood destroy not any more, lest they destroy my son. And he said, As Yahwe liveth, there shall not one hair of thy son fall to the earth.

14:12 Þá mælti konan: "Leyf þú ambátt þinni að tala eitt orð við þig, minn herra konungur!" Hann svaraði: "Tala þú."

14:12 Then the woman said, Let thy handmaid, I pray thee, speak a word unto my lord the king. And he said, Say on.

14:13 Þá mælti konan: "Hvers vegna hefir þú slíkt í hyggju gegn Guðs lýð? Og fyrst konungurinn hefir kveðið upp þennan dóm, þá er hann sem sekur

maður, þar sem hann lætur ekki útlaga sinn hverfa heim aftur.

14:13 And the woman said, Wherefore then hast thou devised such a thing against the people of God? for in speaking this word the king is as one that is guilty, in that the king doth not fetch home again his banished one.

14:14 Því að deyja hljótum vér, og vér erum eins og vatn, sem hellt er á jörðina og eigi verður náð upp aftur, og Guð hrifur eigi burt líf þess manns, sem á það hyggur að láta ekki útlagann vera lengur útskúfaðan frá sér.

14:14 For we must needs die, and are as water split on the ground, which cannot be gathered up again; neither doth God take away life, but deviseth means, that he that is banished be not an outcast from him.

14:15 En fyrir því er ég komin til þess að tala þessi orð við minn herra konunginn, að fólkið gjörði mig hrædda. Þá hugsaði ambátt þín með sér: „Ég skal tala við konunginn. Má vera að konungurinn gjöri bón ambáttar sinnar.

14:15 Now therefore seeing that I am come to speak this word unto my lord the king, it is because the people have made me afraid: and thy handmaid said, I will now speak unto the king; it may be that the king will perform the request of his servant.

14:16 Því að konungurinn mun gjöra þá bón ambáttar sinnar að frelsa hana af hendi mannsins, sem leitast við að afmá bæði mig og son minn úr arfleifð Guðs.'

14:16 For the king will hear, to deliver his servant out of the hand of the man that would destroy me and my son together out of the inheritance of God.

14:17 Þá hugsaði þerna þín með sjálfri sér: „Orð míns herra konungsins skulu verða mér til fróunar, því að minn herra konungurinn líkist í því engli Guðs, að hann hlýðir á gott og illt.' Og Drottinn Guð þinn sé með þér."

14:17 Then thy handmaid said, Let, I pray thee, the word of my lord the king be comfortable; for as an angel of God, so is my lord the king to discern good and bad: and Yahwe thy God be with thee.

14:18 Þá svaraði konungur og sagði við konuna: "Leyn þú mig engu, er ég vil spyrja þig." Konan svaraði: "Tala þú, minn herra konungur!"

14:18 Then the king answered and said unto the woman, Hide not from me, I pray thee, aught that I shall ask thee. And the woman said, Let my lord the king now speak.

14:19 Þá mælti konungur: "Er ekki Jóab í ráðum með þér um allt þetta?" Konan svaraði og sagði: "Svo sannarlega sem þú lifir, minn herra konungur, er eigi unnt að fara utan um nokkuð af því, sem minn herra konungurinn hefir sagt, hvorki til hægri né vinstri handar. Það var einmitt þjónn þinn Jóab, sem bauð mér þetta, og hann lagði þernu þinni öll þessi orð í munn.

14:19 And the king said, Is the hand of Joab with thee in all this? And the woman answered and said, As thy soul liveth, my lord the king, none can turn to the right hand or to the left from aught that my lord the king hath spoken; for thy servant Joab, he bade me,

and he put all these words in the mouth of thy handmaid;

14:20 Jóab þjónn þinn hefir gjört þetta til þess að láta málið lita öðru vísi út, en herra minn jafnast við engil Guðs að vísu, svo að hann veit allt, sem við ber á jörðinni."

14:20 to change the face of the matter hath thy servant Joab done this thing: and my lord is wise, according to the wisdom of an angel of God, to know all things that are in the earth.

14:21 Þá sagði konungur við Jóab: "Gott og vel, ég skal gjöra það. Far þú og sæk þú sveininn Absalon."

14:21 And the king said unto Joab, Behold now, I have done this thing: go therefore, bring the young man Absalom back.

14:22 Þá féll Jóab fram á andlit sitt til jarðar og laut konungi og kvaddi hann og mælti: "Nú veit þjónn þinn, að ég hef fundið náð í augum míns herra konungsins, þar sem konungurinn hefir látið að orðum þjóns síns."

14:22 And Joab fell to the ground on his face, and did obeisance, and blessed the king: and Joab said, To-day thy servant knoweth that I have found favor in thy sight, my lord, O king, in that the king hath performed the request of his servant.

14:23 Síðan lagði Jóab af stað og fór til Gesúr og hafði Absalon aftur heim með sér til Jerúsalem.

14:23 So Joab arose and went to Geshur, and brought Absalom to Jerusalem.

14:24 En konungur sagði: "Fari hann heim til sín, en fyrir mín augu skal hann ekki koma." Þá fór Absalon heim til sín og kom ekki fyrir augu konungs.

14:24 And the king said, Let him turn to his own house, but let him not see my face. So Absalom turned to his own house, and saw not the king's face.

14:25 Í öllum Ísrael var enginn maður eins fríður og Absalon, og fór mikið orð af því. Frá hvírfli til ilja voru engin lýti á honum.

14:25 Now in all Israel there was none to be so much praised as Absalom for his beauty: from the sole of his foot even to the crown of his head there was no blemish in him.

14:26 Og þegar hann lét skera hár sitt, - en hann lét jafnan skera það á árs fresti, af því að það varð honum svo þungt, að hann hlaut að láta skera það -, þá vó hárið af höfði hans tvö hundruð sikla á konungsvog.

14:26 And when he cut the hair of his head (now it was at every year's end that he cut it; because it was heavy on him, therefore he cut it); he weighed the hair of his head at two hundred shekels, after the king's weight.

14:27 Og Absalon fæddust þrír synir og ein dóttir, er Tamar hét. Hún var kona fríð sýnum.

14:27 And unto Absalom there were born three sons, and one daughter, whose name was Tamar: she was a woman of a fair countenance.

14:28 Absalon var svo tvö ár í Jerúsalem, að hann kom ekki fyrir augu konungs.

14:28 And Absalom dwelt two full years in

Jerusalem; and he saw not the king's face.

14:29 Þá sendi hann boð til Jóabs þess erindis, að hann færi til konungs, en Jóab vildi ekki koma til hans. Sendi hann þá í annað sinn, en hann vildi ekki koma.

14:29 Then Absalom sent for Joab, to send him to the king; but he would not come to him: and he sent again a second time, but he would not come.

14:30 Þá sagði Absalon við þjóna sína: "Sjáið, Jóab á akur áfastan við minn og þar hefir hann bygg. Farið og kveikið í honum." Og þjónar Absalons kveiktu í akrinum.

14:30 Therefore he said unto his servants, See, Joab's field is near mine, and he hath barley there; go and set it on fire. And Absalom's servants set the field on fire.

14:31 Þá fór Jóab af stað og kom í hús Absalons og sagði við hann: "Hví hafa þjónar þínir kveikt í akri mínum?"

14:31 Then Joab arose, and came to Absalom unto his house, and said unto him, Wherefore have thy servants set my field on fire?

14:32 Absalon sagði við Jóab: "Sjá, ég sendi boð til þín og lét segja: „Kom þú hingað og vil ég senda þig til konungs með þessa orðsending: Til hvers kom ég frá Gesúr? Betra væri mér að vera þar enn. En nú vil ég fá að koma fyrir augu konungs. Sé ég sekur, þá drepí hann mig."

14:32 And Absalom answered Joab, Behold, I sent unto thee, saying, Come hither, that I may send thee to the king, to say, Wherefore am I come from Geshur? it were better for me to be there still. Now therefore let me see the king's face; and if there be iniquity in me, let him kill me.

14:33 Þá gekk Jóab fyrir konung og sagði honum þetta. Lét hann þá kalla Absalon, og gekk hann fyrir konung og laut á andlit sitt til jarðar fyrir konungi. Og konungur kyssti Absalon.

14:33 So Joab came to the king, and told him; and when he had called for Absalom, he came to the king, and bowed himself on his face to the ground before the king: and the king kissed Absalom.

15:1 Eftir þetta bar það til, að Absalon fékk sér vagna og hesta og fimmtíu menn, sem fyrir honum hlupu.

15:1 And it came to pass after this, that Absalom prepared him a chariot and horses, and fifty men to run before him.

15:2 Og hann lagði það í vana sinn að nema staðar snemma morguns við veginn, sem lá inn að borgarhljóðinu. Og hann kallaði á hvern þann mann, er í máli átti og fyrir því leitaði á konungs fund til þess að fá úrskurð hans, og mælti: "Frá hvaða borg ert þú?" Og segði hann: "Þjónn þinn er af einni ættkvísl Ísraels."

15:2 And Absalom rose up early, and stood beside the way of the gate: and it was so, that, when any man had a suit which should come to the king for judgment, then Absalom called unto him, and said, Of what city art thou? And he said, Thy servant is of one of the tribes of Israel.

15:3 Þá sagði Absalon við hann: "Sjá, málefni þitt er gott og rétt, en konungur hefir engan sett, er veitti þér áheyrn."

15:3 And Absalom said unto him, See, thy matters are good and right; but there is no man deputed of the king to hear thee.

15:4 Og Absalon sagði: "Ég vildi óska að ég væri skipaður dómari í landinu, svo að hver maður, sem ætti í þratu eða hefði mál að sækja, gæti komið til mín. Þá skyldi ég láta hann ná rétti sínum."

15:4 Absalom said moreover, Oh that I were made judge in the land, that every man who hath any suit or cause might come unto me, and I would do him justice!

15:5 Og þegar einhver kom til hans til þess að láta honum, rétti hann fram höndina, dró hann að sér og kyssti hann.

15:5 And it was so, that, when any man came nigh to do him obeisance, he put forth his hand, and took hold of him, and kissed him.

15:6 Svo gjörði Absalon við alla Ísraelsmenn, þá er leituðu á konungs fund til þess að fá úrskurð hans. Og þann veg stal Absalon hjörtum Ísraelsmanna.

15:6 And on this manner did Absalom to all Israel that came to the king for judgment: so Absalom stole the hearts of the men of Israel.

15:7 Og það bar til fjórum árum síðar, að Absalon sagði við konung: "Leyf mér að fara og efna heit mitt í Hebron, það er ég hefi gjört Drottni."

15:7 And it came to pass at the end of forty years, that Absalom said unto the king, I pray thee, let me go and pay my vow, which I have vowed unto Yahwe, in Hebron.

15:8 Því að þjónn þinn gjörði svolátandi heit, þá er hann dvaldist í Gesúr á Sýrlandi: .Ef Drottinn flytur mig aftur til Jerúsalem, þá skal ég þjóna Drottni."

15:8 For thy servant vowed a vow while I abode at Geshur in Syria, saying, If Yahwe shall indeed bring me again to Jerusalem, then I will serve Yahwe.

15:9 Konungur svaraði honum: "Far þú í friði!" Lagði hann þá af stað og fór til Hebron.

15:9 And the king said unto him, Go in peace. So he arose, and went to Hebron.

15:10 En Absalon gjörði menn á laun til allra ættkvísla Ísraels með svolátandi orðsending: "Þegar þér heyrið lúðurhljóð, þá segið: Absalon er konungur orðinn í Hebron!"

15:10 But Absalom sent spies throughout all the tribes of Israel, saying, As soon as ye hear the sound of the trumpet, then ye shall say, Absalom is king in Hebron.

15:11 Með Absalon fóru tvö hundruð manns úr Jerúsalem, er hann kvaddi til farar með sér. Fóru þeir í grandleysi og vissu ekki, hvað undir bjó.

15:11 And with Absalom went two hundred men out of Jerusalem, that were invited, and went in their simplicity; and they knew not anything.

15:12 Og er Absalon var að fórnun, sendi hann eftir Akítófel Gilóníta, ráðgjafa Davíðs, til Giló, atþorgar hans. Og samsarið magnaðist og æ fleiri og fleiri menn gengu í lið með Absalon.

15:12 And Absalom sent for Ahithophel the Gilonite, David's counsellor, from his city, even from Giloh, while he was offering the sacrifices. And the conspiracy was strong; for the people increased continually with Absalom.

15:13 Nú komu menn til Davíðs og sögðu honum: "Hugur Ísraelsmanna hefir snúist til Absalons."

15:13 And there came a messenger to David, saying, The hearts of the men of Israel are after Absalom.

15:14 Þá sagði Davíð við alla þjóna sína, þá er með honum voru í Jerúsalem: "Af stað! Vér skulum flyja, því að öðrum kosti munum vér ekki komast undan Absalon. Hraðið yður, svo að hann komi ekki skyndilega og nái oss, færi oss ógæfu að höndum og taki borgina herskildi."

15:14 And David said unto all his servants that were with him at Jerusalem, Arise, and let us flee; for else none of us shall escape from Absalom: make speed to depart, lest he overtake us quickly, and bring down evil upon us, and smite the city with the edge of the sword.

15:15 Þjónar konungs svörðu honum: "Alveg eins og minn herra konungurinn vill, sjá, vér erum þjónar þínir."

15:15 And the king's servants said unto the king, Behold, thy servants are ready to do whatsoever my lord the king shall choose.

15:16 Þá lagði konungur af stað og allt hans hús með honum. En konungur lét tíu hjákonur eftir verða til þess að gæta hússins.

15:16 And the king went forth, and all his household after him. And the king left ten women, that were concubines, to keep the house.

15:17 Konungur lagði af stað og allir þjónar hans með honum. Og þeir námu staðar við ysta húsið.

15:17 And the king went forth, and all the people after him; and they tarried in Bethmerhak.

15:18 en allt fólkíð og allir Kretar og Pletar gengu fram hjá honum. Enn fremur gengu allir menn Íttais frá Gat, sex hundruð manns, er komnir voru með honum frá Gat, fram hjá í augsýn konungs.

15:18 And all his servants passed on beside him; and all the Cherethites, and all the Pelethites, and all the Gittites, six hundred men that came after him from Gath, passed on before the king.

15:19 Þá sagði konungur við Íttai frá Gat: "Hvers vegna fer þú og með oss? Snú aftur og ver með hinum konunginum, því að þú ert útlendingur og meira að segja útlagur gjör úr áthögum þínum."

15:19 Then said the king to Ittai the Gittite, Wherefore goest thou also with us? return, and abide with the king: for thou art a foreigner, and also an exile; return to thine own place.

15:20 Þú komst í gær, og í dag ætti ég að fá þig til að reika um með oss, þar sem ég verð að fara þangað sem verkast vill. Snú þú aftur og haf með þér sveitunga þína. Drottinn mun auðsýna þér miskunn og trúfesti."

15:20 Whereas thou camest but yesterday, should I this day make thee go up and down with us, seeing I go whither I may? return thou, and take back thy brethren; mercy and truth be with thee.

15:21 En Íttai svaraði konungi: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, og svo sannarlega sem minn herra konungurinn lifir: Á þeim stað, sem minn herra konungurinn verður - hvort sem það verður til dauða eða lífs, - þar mun og þjónn þinn verða."

15:21 And Ittai answered the king, and said, As Yahwe liveth, and as my lord the king liveth, surely in what place my lord the king shall be, whether for death or for life, even there also will thy servant be.

15:22 Þá sagði Davíð við Íttai: "Jæja, far þú þá fram hjá." Þá fór Íttai frá Gat fram hjá og allir hans menn og öll börnin, sem með honum voru.

15:22 And David said to Ittai, Go and pass over. And Ittai the Gittite passed over, and all his men, and all the little ones that were with him.

15:23 En allt landið grét hástöfum, meðan allt fólkíð gekk fram hjá. En konungur stóð í Kidrondal, meðan allt fólkíð gekk fram hjá honum í áttina til oliutrésins, sem er í eyðimörkinni.

15:23 And all the country wept with a loud voice, and all the people passed over: the king also himself passed over the brook Kidron, and all the people passed over, toward the way of the wilderness.

15:24 Þar var og Sadók, og Abjatar og allir levítarnir með honum. Bárú þeir sáttmálsörk Guðs. Og þeir settu niður örk Guðs, uns allur lýðurinn úr borginni var kominn fram hjá.

15:24 And, lo, Zadok also came, and all the Levites with him, bearing the ark of the covenant of God; and they set down the ark of God; and Abiathar went up, until all the people had done passing out of the city.

15:25 Og konungur sagði við Sadók: "Flyt þú örk Guðs aftur inn í borgina. Finni ég náð í augum Drottins, mun hann leiða mig heim aftur og láta mig sjá sjálfan sig og bústað sinn."

15:25 And the king said unto Zadok, Carry back the ark of God into the city: if I shall find favor in the eyes of Yahwe, he will bring me again, and show me both it, and his habitation:

15:26 En ef hann hugsar svo: .Ég hefi ekki þóknun á þér.' - þá er ég hér, gjöri hann við mig sem honum gott þykir."

15:26 but if he say thus, I have no delight in thee; behold, here am I, let him do to me as seemeth good unto him.

15:27 Þá mælti konungur við Sadók höfuðprest: "Far þú aftur til borgarinnar í friði og Akímaas sonur þinn og Jónatan sonur Abjatars - báðir synir ykkar með ykkur."

15:27 The king said also unto Zadok the priest, Art thou not a seer? return into the city

in peace, and your two sons with you, Ahimaaz thy son, and Jonathan the son of Abiathar.

15:28 Hyggjð að! Ég ætla að hafast við hjá vöðunum í eyðimörkinni, þar til er mér kemur frá yður tíðindasögn."

15:28 See, I will tarry at the fords of the wilderness, until there come word from you to certify me.

15:29 Síðan fluttu þeir Sadók og Abjatar örk Guðs aftur til Jerúsalem og dvöldust þar.

15:29 Zadok therefore and Abiathar carried the ark of God again to Jerusalem: and they abode there.

15:30 Davíð gekk upp Óliufjallið. Fór hann grátandi og huldu höfði. Hann gekk berfættur, og allt fólkíð, sem með honum var, huldi höfuð sín og gekk grátandi.

15:30 And David went up by the ascent of the *mount of Olives*, and wept as he went up; and he had his head covered, and went barefoot: and all the people that were with him covered every man his head, and they went up, weeping as they went up.

15:31 Og er Davíð bárust þau tíðindi, að Akitófél væri meðal þeirra, er samsærið höfðu gjört við Absalom, þá sagði Davíð: "Gjör þú, Drottinn, ráð Akitófels að heimsku."

15:31 And one told David, saying, Ahithophel is among the conspirators with Absalom. And David said, O Yahwe, I pray thee, turn the counsel of Ahithophel into foolishness.

15:32 En er Davíð var kominn efst upp á fjallið, þar sem menn voru vanir að tilbiðja Guð, þá mætti honum Húsai Arkítí í rífunum kyrtli og með mold á höfði sér.

15:32 And it came to pass, that, when David was come to the top of *the ascent*, where God was worshipped, behold, Hushai the Archite came to meet him with his coat rent, and earth upon his head.

15:33 Davíð sagði við hann: "Farir þú með mér, verður þú mér til þyngsla."

15:33 And David said unto him, If thou passest on with me, then thou wilt be a burden unto me:

15:34 En ef þú fer aftur til borgarinnar og segir við Absalom: „Þér vil ég þjóna, konungur. Föður þínum hefi ég áður þjónað, en nú vil ég þjóna þér." - þá getur þú ónýtt ráð Akitófels fyrir mig.

15:34 but if thou return to the city, and say unto Absalom, I will be thy servant, O king; as I have been thy father's servant in time past, so will I now be thy servant; then wilt thou defeat for me the counsel of Ahithophel.

15:35 Þar hefir þú hjá þér prestana Sadók og Abjatar. Allt sem þú fréttir úr konungshöllinni, skalt þú segja prestunum Sadók og Abjatar.

15:35 And hast thou not there with thee Zadok and Abiathar the priests? therefore it shall be, that what thing soever thou shalt hear out of the king's house, thou shalt tell it to Zadok and Abiathar the priests.

15:36 Þeir hafa þar hjá sér báða sonu sína, Sadók Akímaas og Abjatar Jónatan. Látið þá færa mér öll þau tíðindi, sem þér fáíð."

15:36 Behold, they have there with them their two sons, Ahimaaz, Zadok's son, and Jonathan, Abiathar's son; and by them ye shall send unto me everything that ye shall hear.

15:37 Síðan fór Húsai, stallari Davíðs, til borgarinnar. Absalom fór og til Jerúsalem.

15:37 So Hushai, David's friend, came into the city; and Absalom came into Jerusalem.

16:1 En er Davíð var kominn spólkorn frá hæðinni, kom Síba, sveinn Mefibósets, í móti honum með tvo söðlaða asna, klyfjaða tvö hundruð brauðum, hundrað rúsinukökum, hundrað aldinkökum og vínlegli.

16:1 And when David was a little past the top of *the ascent*, behold, Ziba the servant of Mephibosheth met him, with a couple of asses saddled, and upon them two hundred loaves of bread, and a hundred clusters of raisins, and a hundred of summer fruits, and a bottle of wine.

16:2 Konungur mælti við Síba: "Hvað ætlar þú að gjöra við þetta?" Síba svaraði: "Asnarnir eru atlaðir konungsfólkinu til reiðar, brauðin og aldinin til matar þjónustuliðinu og víníð til drykkjar þeim, er örmagnast kunna á eyðimörkinni."

16:2 And the king said unto Ziba, What meanest thou by these? And Ziba said, The asses are for the king's household to ride on; and the bread and summer fruit for the young men to eat; and the wine, that such as are faint in the wilderness may drink.

16:3 Þá mælti konungur: "Hvar er sonur herra þíns?" Síba svaraði konungi: "Hann er kyrr í Jerúsalem, því að hann hugsaði: „Í dag mun Ísraels hús fá mér aftur konungsríki föður míns."

16:3 And the king said, And where is thy master's son? And Ziba said unto the king, Behold, he abideth at Jerusalem; for he said, To-day will the house of Israel restore me the kingdom of my father.

16:4 Þá sagði konungur við Síba: "Sjá, allt sem Mefibóset á, það sé þitt!" Síba mælti: "Ég hneigi mig! Mætti ég jafnan finna náð í augum þínum, minn herra konungur."

16:4 Then said the king to Ziba, Behold, thine is all that pertaineth unto Mephibosheth. And Ziba said, I do obeisance; let me find favor in thy sight, my lord, O king.

16:5 Þegar Davíð konungur kom til Bahúrím, kom þaðan maður af kynþætti Sáls, sem Símei hét, Gerason. Hann kom bölvandi og ragnandi

16:5 And when king David came to Bahurim, behold, there came out thence a man of the family of the house of Saul, whose name was Shimei, the son of Gera; he came out, and cursed still as he came.

16:6 og kastaði steinum að Davíð og öllum þjónum Davíðs konungs, en allt fólkíð og allir kapparnir gengu til hægri og vinstri hlíðar honum.

16:6 And he cast stones at David, and at all the servants of king David: and all the people and all the mighty men were on his right hand and on his left.

16:7 En Símei komst svo að orði

í formælingum sínum: "Burt, burt, blóðhundurinn og hrakmenníð!"

16:7 And thus said Shimei when he cursed, Begone, begone, thou man of blood, and base fellow:

16:8 Nú lætur Drottinn þér í koll koma allt blóð ættar Sáls, í hvers stað þú ert konungur orðinn, og Drottinn hefir gefið konungdóminn í hendur Absalon syni þínum, og nú er ógafan yfir þig komin, af því að þú ert blóðhundur."

16:8 Yahwe hath returned upon thee all the blood of the house of Saul, in whose stead thou hast reigned; and Yahwe hath delivered the kingdom into the hand of Absalom thy son; and, behold, thou art *taken* in thine own mischief, because thou art a man of blood.

16:9 Þá mælti Abisai Serújason við konung: "Hví skal þessi dauði hundur formæla mínum herra konunginum? Lát mig fara og stýfa af honum hausinn."

16:9 Then said Abishai the son of Zeruiah unto the king, Why should this dead dog curse my lord the king? let me go over, I pray thee, and take off his head.

16:10 En konungur svaraði: "Hvað hefi ég saman við yður að selda, Serújusynir? Ef hann formælir og ef Drottinn hefir sagt honum: „Formæl Davíð!" - hver vogar þá að segja: „Hví gjörir þú þetta?"

16:10 And the king said, What have I to do with you, ye sons of Zeruiah? Because he curseth, and because Yahwe hath said unto him, Curse David; who then shall say, Wherefore hast thou done so?

16:11 Og Davíð sagði við Abisai og við alla þjóna sína: "Sjá, fyrst sonur minn, sem út genginn er af lendum mínum, situr um líf mitt, hví þá ekki þessi Benjamínítí? Látið hann í friði og lofið honum að formæla, því að Drottinn hefir sagt honum það."

16:11 And David said to Abishai, and to all his servants, Behold, my son, who came forth from my bowels, seeketh my life: how much more *may* this Benjamite now *do it*? let him alone, and let him curse; for Yahwe hath bidden him.

16:12 Vera má að Drottinn líti á cymd mína og bæti mér formæling hans í dag með góðu."

16:12 It may be that Yahwe will look on the wrong done unto me, and that Yahwe will requite me good for *his* cursing of me this day.

16:13 Síðan fór Davíð og menn hans leiðar sinnar, en Símei gekk í fjallshlíðinni á hlið við hann og formælti honum í sífellu, kastaði steinum að honum og lét moldarhnausana dynja á honum.

16:13 So David and his men went by the way; and Shimei went along on the hill-side over against him, and cursed as he went, and threw stones at him, and cast dust.

16:14 Síðan kom konungur og allt fólkíð, sem með honum var, uppgæfið til Jórdanar og hvíldi sig þar.

16:14 And the king, and all the people that were with him, came weary; and he refreshed himself there.

16:15 Absalon og allir Ísraelsmenn komu til Jerúsalem og Akitófel með honum.

16:15 And Absalom, and all the people, the men of Israel, came to Jerusalem, and Ahithophel with him.

16:16 Og er Húsai Arkítí, vinur Davíðs, kom til Absalons, sagði Húsai við hann: "Konungurinn lifi! Konungurinn lifi!"

16:16 And it came to pass, when Hushai the Archite, David's friend, was come unto Absalom, that Hushai said unto Absalom, *Long live the king, Long live the king.*

16:17 Þá sagði Absalon við Húsai: "Er þetta kærleikur þinn til vinar þíns? Hvers vegna forst þú ekki með vini þínum?"

16:17 And Absalom said to Hushai, Is this thy kindness to thy friend? why wentest thou not with thy friend?

16:18 Húsai sagði þá við Absalon: "Nei, því að þann, sem Drottinn og þessi lýður og allir Ísraelsmenn velja, hans maður vil ég vera, og hjá honum vil ég dveljast.

16:18 And Hushai said unto Absalom, Nay; but whom Yahwe, and this people, and all the men of Israel have chosen, his will I be, and with him will I abide.

16:19 Og í annan stað: Hverjum veitir ég þjónustu? Er það ekki syni hans? Eins og ég hef veitt föður þínum þjónustu, svo mun ég og veita þér."

16:19 And again, whom should I serve? *should I not serve* in the presence of his son? as I have served in thy father's presence, so will I be in thy presence.

16:20 Þá sagði Absalon við Akitófel: "Leggið nú ráð á, hvað vér skulum gjöra!"

16:20 Then said Absalom to Ahithophel, Give your counsel what we shall do.

16:21 Akitófel sagði við Absalon: "Gakkt þú inn til hjákvenna föður þíns, sem hann lét eftir verða til þess að geta hallarinnar. Mun þá allur Ísrael fréttu, að þú sért orðinn óþokkadur af föður þínum, og mun þá öllum þínum mönnum vaxa hugur."

16:21 And Ahithophel said unto Absalom, Go in unto thy father's concubines, that he hath left to keep the house; and all Israel will hear that thou art abhorred of thy father: then will the hands of all that are with thee be strong.

16:22 Þá tölðuðu þeir fyrir Absalon á þakinu, og Absalon gekk inn til hjákvenna föður síns í auglýn alls Ísraels.

16:22 So they spread Absalom a tent upon the top of the house; and Absalom went in unto his father's concubines in the sight of all Israel.

16:23 En þau ráð, er Akitófel réð, þóttu í þá daga eins góð og gild, sem gengið væri til fréttu við Guð, - svo mikils máttu sín öll ráð Akitófels, bæði hjá Davíð og Absalon.

16:23 And the counsel of Ahithophel, which he gave in those days, was as if a man inquired at the oracle of God: so was all the counsel of Ahithophel both with David and with Absalom.

17:1 Síðan sagði Akitófel við Absalon: "Ég ætla að velja úr tólf þúsund manns, leggja af stað og veita Davíð eftirför þegar í nótt

17:1 Moreover Ahithophel said unto Absalom, Let me now choose out twelve thousand men, and I will arise and pursue after David this night:

17:2 og ráðast á hann, meðan hann er þreyttur og ráðþrota, og skjóta honum skelk í bringu. Mun þá allt liðið, sem með honum er, leggja á flóttu, en ég mun drepa konunginn einan.

17:2 and I will come upon him while he is weary and weak-handed, and will make him afraid; and all the people that are with him shall flee; and I will smite the king only;

17:3 Síðan mun ég leiða aftur allt fólkið til þín, eins og þegar brúður hverfur aftur til manns síns. Það er þó ekki nema einn maður, sem þú vilt feigan, en allur lýðurinn mun hafa frið."

17:3 and I will bring back all the people unto thee: the man whom thou seekest is as if all returned: so all the people shall be in peace.

17:4 Þetta ráð geðjaðist Absalon vel og öllum öldungum Ísraels.

17:4 And the saying pleased Absalom well, and all the elders of Israel.

17:5 Og Absalon sagði: "Kallið og á Húsai Arkíta, svo að vér megum einnig heyra, hvað hann leggur til."

17:5 Then said Absalom, Call now Hushai the Archite also, and let us hear likewise what he saith.

17:6 Þá kom Húsai til Absalons, og Absalon sagði við hann: "Þannig hefir Akitófel talað. Eigum vér að gjöra það, sem hann segir? Ef eigi, þá tala þú!"

17:6 And when Hushai was come to Absalom, Absalom spake unto him, saying, Ahithophel hath spoken after this manner: shall we do *after* his saying? if not, speak thou.

17:7 Þá sagði Húsai við Absalon: "Ráð það, er Akitófel að þessu sinni hefir ráðið, er ekki gott."

17:7 And Hushai said unto Absalom, The counsel that Ahithophel hath given this time is not good.

17:8 Og Húsai sagði: "Þú þekkir föður þinn og menn hans, að þeir eru hinir mestu kappar og grimmir í skapi, eins og birna á mörkinni, sem rænd er hánnum sínum. Auk þess er faðir þinn maður vanur bardögum og lætur eigi fyrir berast um nætur hjá liðinu.

17:8 Hushai said moreover, Thou knowest thy father and his men, that they are mighty men, and they are chafed in their minds, as a bear robbed of her whelps in the field; and thy father is a man of war, and will not lodge with the people.

17:9 Sjá, hann mun nú hafa falið sig í einhverri gryfjunni eða einhverstaðar annars staðar. Ef nokkrir af þeim falla í fyrstu og það spyrst, munu menn segja: 'Lið það, sem fylgir Absalon, hefir beðið ósigur.'

17:9 Behold, he is hid now in some pit, or in some *other* place: and it will come to pass, when some of them are fallen at the first, that whosoever heareth it will say, There is a

slaughter among the people that follow Absalom.

17:10 Þá mun svo fara, að jafnvel hræstímennið með ljónshjartað mun láta hugfallast, því að allur Ísrael veit, að faðir þinn er hetja og þeir hraustmenn, sem með honum eru.

17:10 And even he that is valiant, whose heart is as the heart of a lion, will utterly melt; for all Israel knoweth that thy father is a mighty man, and they that are with him are valiant men.

17:11 En þetta er mitt ráð: Allur Ísrael frá Dan til Beerseba skal saman safnast til þín, svo fjölmennur sem sandur á sjávarströndu, og sjálfur fer þú meðal þeirra.

17:11 But I counsel that all Israel be gathered together unto thee, from Dan even to Beer-sheba, as the sand that is by the sea for multitude; and that thou go to battle in thine own person.

17:12 Og ef vér þá hittum hann einhvers staðar, hvar sem hann nú kann að finnast, þá skulum vér steypa oss yfir hann, eins og dögg fellur á jörðu, og af honum og öllum þeim mönnum, sem með honum eru, skal ekki einn eftir verða.

17:12 So shall we come upon him in some place where he shall be found, and we will light upon him as the dew falleth on the ground; and of him and of all the men that are with him we will not leave so much as one.

17:13 Og ef hann leitar inn í einhverja borg, skal allur Ísrael bera vaði að þeirri borg, og síðan skulum vér draga hana ofan í ána, uns þar finnst ekki einu sinni steinvala."

17:13 Moreover, if he be gotten into a city, then shall all Israel bring ropes to that city, and we will draw it into the river, until there be not one small stone found there.

17:14 Þá sagði Absalon og allir Ísraelsmenn: "Betra er ráð Húsai Arkíta en ráð Akitófels!" Því að Drottinn hafði ákveðið að ónýta hið góða ráð Akitófels, til þess að hann geti látið ógæfuna koma yfir Absalon.

17:14 And Absalom and all the men of Israel said, The counsel of Hushai the Archite is better than the counsel of Ahithophel. For Yahwe had ordained to defeat the good counsel of Ahithophel, to the intent that Yahwe might bring evil upon Absalom.

17:15 Þá sagði Húsai við prestana Sadók og Abjatar: "Það og það hefir Akitófel ráðið Absalon og öldungum Ísraels, og það og það hef ég ráðið.

17:15 Then said Hushai unto Zadok and to Abiathar the priests, Thus and thus did Ahithophel counsel Absalom and the elders of Israel; and thus and thus have I counselled.

17:16 Sendið því sem skjótast og segið Davíð: 'Lát þú eigi fyrirberast í nótt við vöðin í eyðimörkinni, heldur far þú yfir um, svo að konungur og allt liðið, sem með honum er, tortímist ekki skyndilega.'

17:16 Now therefore send quickly, and tell David, saying, Lodge not this night at the fords of the wilderness, but by all means pass over; lest the king be swallowed up, and all the people that are with him.

17:17 En Jónatan og Akímaas stóðu við Rógel-lind, og stúlka nokkur var vön að fara og færa þeim tíðindin, en þeir fóru þá jafnan og sögðu Davíð konungi frá, því að þeir máttu ekki láta sjá, að þeir kæmu inn í borgina.

17:17 Now Jonathan and Ahimaaz were staying by En-rogel; and a maid-servant used to go and tell them; and they went and told king David: for they might not be seen to come into the city.

17:18 En sveinn nokkur sá þá og sagði Absalon frá. Fóru þeir þá báðir brott í skyndi og komu til húss manns nokkurs í Bahúrím, sem átti brunn í húsagarði sínum, og stígu þeir ofan í brunninn.

17:18 But a lad saw them, and told Absalom: and they went both of them away quickly, and came to the house of a man in Bahurim, who had a well in his court; and they went down thither.

17:19 en húsfreyja tók dúk og breiddi yfir brunninn og stráði yfir grjónum, að eigi skyldi á bera.

17:19 And the woman took and spread the covering over the well's mouth, and strewed bruised grain thereon; and nothing was known.

17:20 Menn Absalons komu til konunnar í húsið og sögðu: "Hvar eru þeir Akímaas og Jónatan?" Konan svaraði þeim: "Þeir eru farnir yfir ána." Þeir leituðu, en fundu þá ekki, og sneru aftur til Jerúsalem.

17:20 And Absalom's servants came to the woman to the house; and they said, Where are Ahimaaz and Jonathan? And the woman said unto them, They are gone over the brook of water. And when they had sought and could not find them, they returned to Jerusalem.

17:21 En er þeir voru burt farnir, stígu Jónatan og Akímaas upp úr brunninum, héldu áfram og fluttu Davíð konungi tíðindin. Og þeir sögðu við Davíð: "Takið yður upp og farið sem skjótast yfir ána, því að þau ráð hefir Akitófel ráðið móti yður."

17:21 And it came to pass, after they were departed, that they came up out of the well, and went and told king David; and they said unto David, Arise ye, and pass quickly over the water; for thus hath Ahithophel counselled against you.

17:22 Þá tók Davíð sig upp og allt liðið, sem með honum var, og fóru yfir Jórdan. Og er lýsti af degi, var enginn sá, er ekki hefði farið yfir Jórdan.

17:22 Then David arose, and all the people that were with him, and they passed over the Jordan: by the morning light there lacked not one of them that was not gone over the Jordan.

17:23 En er Akitófel sá, að eigi var farið að ráðum hans, söðlaði hann asna sinn, lagði af stað og fór heim til sín í borg sína, ráðstafaði húsi sínu og hengdi sig, og lét þannig líf sitt. Var hann síðan jarðaður hjá föður sínum.

17:23 And when Ahithophel saw that his counsel was not followed, he saddled his ass, and arose, and gat him home, unto his city, and set his house in order, and hanged himself; and he died, and was buried in the sepulchre of his father.

17:24 Davíð var kominn til Mahanaím, þegar Absalon fór yfir Jórdan, og allir Ísraelsmenn með honum.

17:24 Then David came to Mahanaim. And Absalom passed over the Jordan, he and all the men of Israel with him.

17:25 Absalon hafði sett Amasa yfir herinn í stað Jóabs, en Amasa var sonur Ísmaelíta nokkurs, er Jitra hét og gengið hafði inn til Abígal, dóttur Nahas, systur Serúju, móður Jóabs.

17:25 And Absalom set Amasa over the host instead of Joab. Now Amasa was the son of a man, whose name was Ithra the Israelite, that went in to Abigail the daughter of Nahash, sister to Zeruiah, Joab's mother.

17:26 Ísrael og Absalon settu herbúðir sínar í Gíleaðlandi.

17:26 And Israel and Absalom encamped in the land of Gilead.

17:27 En er Davíð kom til Mahanaím, fluttu þeir Sóbí Nahasson frá Rabba, borg Ammóníta, Makír Ammíelsson frá Lódebar og Barsillai Gíleaðítí frá Rógelím þangað

17:27 And it came to pass, when David was come to Mahanaim, that Shobi the son of Nahash of Rabbah of the children of Ammon, and Machir the son of Ammiel of Lodebar, and Barzillai the Gileadite of Rogelim,

17:28 hvílur, ábreiður, skálar og leirker og færðu Davíð og liðinu, sem með honum var, hveíti, bygg, mjöl, bakað korn, baunir, flatbaunnir,

17:28 brought beds, and basins, and earthen vessels, and wheat, and barley, and meal, and parched *grain*, and beans, and lentils, and parched *pulse*,

17:29 hunang, rjóma, sauði og osta úr kúamjólki til að eta, því að þeir hugsuðu: "Liðið er orðið hungrað, þreytt og þyrst á eyðimörkinni."

17:29 and honey, and butter, and sheep, and cheese of the herd, for David, and for the people that were with him, to eat: for they said, The people are hungry, and weary, and thirsty, in the wilderness.

18:1 Davíð kannaði nú liðið, sem með honum var, og setti yfir þá þúsundhöfðingja og hundraðshöfðinga.

18:1 And David numbered the people that were with him, and set captains of thousands and captains of hundreds over them.

18:2 Og Davíð skipti liðinu í þrennt. Var þriðjungur undir forustu Jóabs, þriðjungur undir forustu Abisai Serújasonar, bróður Jóabs, og þriðjungur undir forustu Íttai frá Gat. Og konungur sagði við liðið: "Ég er fastráðinn í að fara með yður í stríðið."

18:2 And David sent forth the people, a third part under the hand of Joab, and a third part under the hand of Abishai the son of Zeruiah, Joab's brother, and a third part under the hand of Ittai the Gittite. And the king said unto the people, I will surely go forth with you myself also.

18:3 Liðið svaraði: "Þú skalt hvergi fara. Því að þótt vér flyjum, munu þeir eigi hirta um oss, og þótt helmingurinn af oss félli, mundu þeir ekki hirta um oss, því að þú ert sem tíu þúsundir af oss. Er og betra, að þú sért

viðbúinn að koma oss til liðs úr borginni."

18:3 But the people said, Thou shalt not go forth: for if we flee away, they will not care for us; neither if half of us die, will they care for us: but thou art worth ten thousand of us; therefore now it is better that thou be ready to succor us out of the city.

18:4 Þá sagði konungur við þá: "Svo vil ég gjöra, sem yður list." Þá nam konungur staðar öðrumegin við borgarhlíðið, en allt liðið hélt af stað, hundruðum og þúsundum saman.

18:4 And the king said unto them, What seemeth you best I will do. And the king stood by the gate-side, and all the people went out by hundreds and by thousands.

18:5 En konungur lagði svo fyrir þá Jóab, Abisai og Íttai: "Farið vægilega með sveininn Absalon." Og allt liðið heyrði konung bjóða hershöfðingjunum svo um Absalon.

18:5 And the king commanded Joab and Abishai and Ittai, saying, Deal gently for my sake with the young man, even with Absalom. And all the people heard when the king gave all the captains charge concerning Absalom.

18:6 Síðan hélt liðið út til bardaga við Ísrael, og hófst orusta í Efraímskógi.

18:6 So the people went out into the field against Israel: and the battle was in the forest of Ephraim.

18:7 Biðu Ísraelsmenn þar ósigur fyrir Davíðs mönnum. Varð þar mikið mannfall á þeim degi: tuttugu þúsund manns.

18:7 And the people of Israel were smitten there before the servants of David, and there was a great slaughter there that day of twenty thousand men.

18:8 Dreifðist bardaginn þar um allt landið, og varð skógurinn fleiri mönnum að líftjóni heldur en sverðið hafði orðið þann dag.

18:8 For the battle was there spread over the face of all the country; and the forest devoured more people that day than the sword devoured.

18:9 Þá vildi svo til, að Absalon rakst á menn Davíðs. Absalon reið mál einum, og rann múllinn inn undir þétt lim mikillar eikar og festist höfuð hans í eikinni. Hékk hann þar milli himins og jarðar, en múllinn, sem hann reið, rann undan honum.

18:9 And Absalom chanced to meet the servants of David. And Absalom was riding upon his mule, and the mule went under the thick boughs of a great oak, and his head caught hold of the oak, and he was taken up between heaven and earth; and the mule that was under him went on.

18:10 Þetta sá maður nokkur, sagði Jóab frá því og mælti: "Sjá, ég sá Absalon hanga í eik einni."

18:10 And a certain man saw it, and told Joab, and said, Behold, I saw Absalom hanging in an oak.

18:11 Þá sagði Jóab við manninn, sem færði honum tíðindin: "Nú, fyrst þú sást hann, hvi vannst þú þá ekki þegar á honum? Þá skyldi ég hafa gefið þér tíu sikla silfurs og beltí."

18:11 And Joab said unto the man that told him, And, behold, thou sawest it, and why didst thou not smite him there to the ground? and I would have given thee ten *pieces of silver*, and a girdle.

18:12 Þá sagði maðurinn við Jóab: "Þó að taldir væru í lófa mér þúsund siklar silfurs, mundi ég samt ekki leggja hönd á konungsson, því að í áheyrn vorri lagði konungur svo fyrir þig, Abisai og Íttai: *Gætið sveinsins Absalons.*"

18:12 And the man said unto Joab, Though I should receive a thousand *pieces of silver* in my hand, yet would I not put forth my hand against the king's son; for in our hearing the king charged thee and Abishai and Ittai, saying, Beware that none touch the young man Absalom.

18:13 En ef ég hefði breytt sviksamlega við hann - og enginn hlutur er konungi hulinn -, þá myndir þú hafa staðið fjarri."

18:13 Otherwise if I had dealt falsely against his life (and there is no matter hid from the king), then thou thyself wouldst have set thyself against *me*.

18:14 Þá sagði Jóab: "Ekki má ég þá lengur tefja hjá þér." - greip þrjú skotspjót og rak þau í brjóst Absalons. En með því að hann var enn með lífi í lími eikarinnar.

18:14 Then said Joab, I may not tarry thus with thee. And he took three darts in his hand, and thrust them through the heart of Absalom, while he was yet alive in the midst of the oak.

18:15 Þustu að tíu knapar, skjaldsveinar Jóabs, og lustu Absalon til bana.

18:15 And ten young men that bare Joab's armor compassed about and smote Absalom, and slew him.

18:16 Þá lét Jóab þeyta lúðurinn, og litið hætti að elta Ísrael, því að Jóab stöðvaði herinn.

18:16 And Joab blew the trumpet, and the people returned from pursuing after Israel; for Joab held back the people.

18:17 Síðan tóku þeir Absalon, köstuðu honum í gryfju eina mikla þar í skóginum og urpu yfir hann afar mikla steindys, en allir Ísraelsmenn flýðu, hver heim til sín.

18:17 And they took Absalom, and cast him into the great pit in the forest, and raised over him a very great heap of stones: and all Israel fled every one to his tent.

18:18 Absalon hafði þegar í lifanda lífi tekið merkissteininn í Kóngsdal og reist hann sér að minnisvarða, með því að hann hugsaði: "Ég á engan son til að halda uppi nafni mínu," og nefnt merkissteininn nafni sínu. Fyrir því er hann enn í dag nefndur Absalonsvarði.

18:18 Now Absalom in his lifetime had taken and reared up for himself the pillar, which is in the king's dale; for he said, I have no son to keep my name in remembrance: and he called the pillar after his own name; and it is called Absalom's monument, unto this day.

18:19 Akímaas Sadóksson mælti: "Ég ætla að hlaupa og færa konungi fagnaðartíðindin, að Drottinn hafi rétt hluta hans á óvinum hans."

18:19 Then said Ahimaaz the son of Zadok, Let me now run, and bear the king tidings, how that Yahwe hath avenged him of his enemies.

18:20 En Jóab sagði við hann: "Þú ert ekki maður til að flytja tíðindin í dag. Öðru sinni getur þú flutt tíðindin, en í dag getur þú ekki flutt tíðindin, því að konungsson er dauður."

18:20 And Joab said unto him, Thou shalt not be the bearer of tidings this day, but thou shalt bear tidings another day; but this day thou shalt bear no tidings, because the king's son is dead.

18:21 Því næst sagði Jóab við Blálendinginn: "Far þú og seg konunginum það, sem þú hefir séð." Þá laut Blálendingurinn Jóab og hljóp af stað.

18:21 Then said Joab to the Cushite, Go, tell the king what thou hast seen. And the Cushite bowed himself unto Joab, and ran.

18:22 Akímaas Sadóksson kom enn að máli við Jóab og mælti: "Komi hvað sem koma vill: Leyf og mér að fara og hlaupa á eftir Blálendingnum." Jóab svaraði: "Til hvers viltu vera að hlaupa þetta, sonur minn, þar sem þér þó eigi munu greidd verða nein sögulaunin."

18:22 Then said Ahimaaz the son of Zadok yet again to Joab, But come what may, let me, I pray thee, also run after the Cushite. And Joab said, Wherefore wilt thou run, my son, seeing that thou wilt have no reward for the tidings?

18:23 Hann svaraði: "Komi hvað sem koma vill: Ég hleyp." Þá sagði Jóab við hann: "Hlauptu þá!" Þá hljóp Akímaas af stað veginn yfir Jórdansléttlendið og komst á undan Blálendingnum.

18:23 But come what may, *said he*, I will run. And he said unto him, Run. Then Ahimaaz ran by the way of the Plain, and outran the Cushite.

18:24 Davíð sat milli borgarhliðanna tveggja. En sjónarvörðurinn steig upp á þak hliðsins upp á múrinn, hóf upp augu sín og sá, hvar maður kom hlaupandi einn saman.

18:24 Now David was sitting between the two gates: and the watchman went up to the roof of the gate unto the wall, and lifted up his eyes, and looked, and, behold, a man running alone.

18:25 Sjónarvörðurinn kallaði og sagði konungi frá því. En konungur mælti: "Ef hann fer einn saman, þá flytur hann góð tíðindi." En hinn hljóp í sífellu og bar hann óðum nær.

18:25 And the watchman cried, and told the king. And the king said, If he be alone, there is tidings in his mouth. And he came apace, and drew near.

18:26 Þá sá sjónarvörðurinn annan mann koma hlaupandi. Kallaði sjónarvörðurinn þá niður í hliðið og mælti: "Þarna kemur annar maður hlaupandi einn saman." Þá mælti konungur: "Sá mun og flytja góð tíðindi."

18:26 And the watchman saw another man running; and the watchman called unto the porter, and said, Behold, *another* man running alone. And the king said, He also bringeth tidings.

18:27 Þá sagði sjónarvörðurinn: "Mér sýnist hlaup hins fyrra vera líkt hlaupi Akímaas Sadókssonar." Konungur mælti: "Hann er drengur góður og mun koma með góð tíðindi."

18:27 And the watchman said, I think the running of the foremost is like the running of Ahimaaz the son of Zadok. And the king said, He is a good man, and cometh with good tidings.

18:28 Akímaas bar þá að og mælti hann við konung: "Sít heill!" og laut á ásjónu sína til jarðar fyrir konungi og mælti: "Lofaður sé Drottinn, Guð þinn, sem framselt hefir þá menn, er upplyftu hendi sinni gegn mínum herra, konunginum."

18:28 And Ahimaaz called, and said unto the king, All is well. And he bowed himself before the king with his face to the earth, and said, Blessed be Yahwe thy God, who hath delivered up the men that lifted up their hand against my lord the king.

18:29 Konungur mælti: "Liður sveininum Absalon vel?" Akímaas svaraði: "Ég sá mannþröng mikla, er Jóab sendi þjón þinn af stað, en ekki vissi ég hvað um var að vera."

18:29 And the king said, Is it well with the young man Absalom? And Ahimaaz answered, When Joab sent the king's servant, even me thy servant, I saw a great tumult, but I knew not what it was.

18:30 Þá sagði konungur: "Gakk til hliðar og stattu þarna." Og hann gekk til hliðar og nam þar staðar.

18:30 And the king said, Turn aside, and stand here. And he turned aside, and stood still.

18:31 Í því kom Blálendingurinn. Og Blálendingurinn sagði: "Minn herra konungurinn meðtaki þau fagnaðartíðindi, að Drottinn hefir rétt hluta þinn í dag á öllum þeim, er risið hafa í gegn þér."

18:31 And, behold, the Cushite came; and the Cushite said, Tidings for my lord the king; for Yahwe hath avenged thee this day of all them that rose up against thee.

18:32 Þá sagði konungur við Blálendinginn: "Liður sveininum Absalon vel?" Blálendingurinn mælti: "Fari svo fyrir óvinum míns herra konungsins og öllum þeim, er gegn þér risa til að vinna þér tjón, sem sveini þessum!"

18:32 And the king said unto the Cushite, Is it well with the young man Absalom? And the Cushite answered, The enemies of my lord the king, and all that rise up against thee to do thee hurt, be as that young man is.

18:33 Þá varð konungi bilt. Gekk hann upp í þaksalinn uppi yfir hliðinu og grét. Og er hann gekk, mælti hann svo: "Sonur minn Absalon, sonur minn, sonur minn Absalon! Ó, að ég hefði dáðið í þinn stað, Absalon, sonur minn, sonur minn!"

18:33 And the king was much moved, and went up to the chamber over the gate, and wept: and as he went, thus he said, O my son Absalom, my son, my son Absalom! would I had died for thee, O Absalom, my son, my son!

19:1 Jóab var sagt: "Sjá, konungur grætur og harmar Absalon."

18:33 And the king was much moved, and went up to the chamber over the gate, and wept: and as he went, thus he said, O my son Absalom, my son, my son Absalom! would I had died for thee, O Absalom, my son, my son!

19:2 Snerist þá sigurinn í hryggð fyrir öllu liðinu á þeim degi, því að liðið fékk þann dag þá fregn: "Konungur tregar son sinn."

19:1 And it was told Joab, Behold, the king weepeth and mourneth for Absalom.

19:3 Þann dag læddist liðið inn í borgina, eins og sá her læðist, er sú skömm hefir hent að flyja úr orustu.

19:2 And the victory that day was turned into mourning unto all the people; for the people heard say that day, The king grieveth for his son.

19:4 En konungur huldi andlit sitt, og konungur kveinaði hástöfum: "Sonur minn Absalon, Absalon sonur minn, sonur minn!"

19:3 And the people gat them by stealth that day into the city, as people that are ashamed steal away when they flee in battle.

19:5 Þá gekk Jóab inn í höllina fyrir konung og mælti: "Þú hefir í dag gjört opinbera hneisu öllum þjónum þínum, sem í dag hafa frelsað líf þitt, líf sona þinna og dætra, líf kvenna þinna og líf hjákvenna þinna

19:4 And the king covered his face, and the king cried with a loud voice, O my son Absalom, O Absalom, my son, my son!

19:6 með því að sýna þeim elsku, er hata þig, og hatur þeim, er elska þig. Í dag hefir þú sýnt, að þú átt enga hershöfðingja eða þjóna, því að nú veit ég, að væri Absalon á lífi, en vér nú allir dauðir, þá mundi þér það vel líka.

19:5 And Joab came into the house to the king, and said, Thou hast shamed this day the faces of all thy servants, who this day have saved thy life, and the lives of thy sons and of thy daughters, and the lives of thy wives, and the lives of thy concubines;

19:7 Ris því nú upp, gakk út og tala vinsamlega við þjóna þína, því að það sver ég við Drottin, að gangir þú ekki út, mun ekki einn maður eftir verða í nótt með þér, og er þér það verra en öll ógæfa, er yfir þig hefir komið frá barnæsku þinni fram á þennan dag."

19:6 in that thou lovest them that hate thee, and hatest them that love thee. For thou hast declared this day, that princes and servants are nought unto thee: for this day I perceive, that if Absalom had lived, and all we had died this day, then it had pleased thee well.

19:8 Þá stóð konungur upp og settist í borgarhlíðið. Og er öllu liðinu var sagt: "Sjá, konungur situr í borgarhlíðinu," þá gekk allt liðið fyrir konung. Nú var Ísrael flúinn, hver heim til sín.

19:7 Now therefore arise, go forth, and speak comfortably unto thy servants; for I swear by Yahwe, if thou go not forth, there will not tarry a man with thee this night: and that will be worse unto thee than all the evil that hath befallen thee from thy youth until now.

19:9 Þá þráttaði lýðurinn í öllum ættkvíslum Ísraels sín í millum og sagði: "Konungur hefir frelsað oss af hendi óvina vorra, og hann hefir bjargað oss undan valdi Filista, en nú er hann flúinn úr landi undan Absalon,

19:8 Then the king arose, and sat in the gate. And they told unto all the people, saying, Behold, the king is sitting in the gate: and all the people came before the king. Now Israel had fled every man to his tent.

19:10 en Absalon, sem vér smurðum til konungs yfir oss, er fallinn í orustu. Hvað dvelur yður þá að færa konunginn heim aftur?"

19:9 And all the people were at strife throughout all the tribes of Israel, saying, The king delivered us out of the hand of our enemies, and he saved us out of the hand of the Philistines; and now he is fled out of the land from Absalom.

19:11 Þessi ummæli alls Ísraels bárust konungi til eyrna. En Davíð konungur sendi til prestanna Sadóks og Abjatars og lét segja þeim: "Mælið svo til öldunga Júda: „Hvers vegna viljið þér vera manna síðastir til þess að færa konung aftur til hallar sinnar?"

19:10 And Absalom, whom we anointed over us, is dead in battle. Now therefore why speak ye not a word of bringing the king back?

19:12 Þér eruð ætþræður mínir, þér eruð bein mitt og hold. Hvers vegna viljið þér vera síðastir til að færa konung heim aftur?"

19:11 And king David sent to Zadok and to Abiathar the priests, saying, Speak unto the elders of Judah, saying, Why are ye the last to bring the king back to his house? seeing the speech of all Israel is come to the king, to bring him to his house.

19:13 Og segið Amasa: „Sannlega ert þú bein mitt og hold - Guð láti mig gjalda þess nú og síðar, ef þú verður ekki hershöfðingi hjá mér alla ævi í stað Jóabs."

19:12 Ye are my brethren, ye are my bone and my flesh: wherefore then are ye the last to bring back the king?

19:14 Hann sneri þannig hjörtum allra Júdamanna sem eins manns væri, svo að þeir gjörðu konungi þessi orð: "Snú þú aftur með alla menn þína."

19:13 And say ye to Amasa, Art thou not my bone and my flesh? God do so to me, and more also, if thou be not captain of the host before me continually in the room of Joab.

19:15 Konungur sneri nú heimleiðis og kom að Jórdan, en Júdamenn komu til Gilgal til þess að fara í móti konungi og flytja konung yfir Jórdan.

19:14 And he bowed the heart of all the men of Judah, even as *the heart* of one man; so that they sent unto the king, saying, Return thou, and all thy servants.

19:16 Simeí Gerason Benjamínítí frá Bahúrím hafði hraðan á og fór ofan með Júdamönnum til móts við Davíð konung

19:15 So the king returned, and came to the Jordan. And Judah came to Gilgal, to go to meet the king, to bring the king over the Jordan.

19:17 og þúsund manns af

Benjamin með honum. En Síba, armaður Sáls, var ásamt fimmtán sonum sínum og tuttugu þjónum sínum kominn til Jórdanar á undan konungi.

19:16 And Shimei the son of Gera, the Benjamite, who was of Bahurim, hastened and came down with the men of Judah to meet king David.

19:18 Höfðu þeir farið yfir á vaðinu til þess að flytja konungsfólkið yfir og gjöra það, er honum þóknaðist. Og er konungur ætlaði að fara yfir Jórdan, féll Simeí Gerason honum til fóta

19:17 And there were a thousand men of Benjamin with him, and Ziba the servant of the house of Saul, and his fifteen sons and his twenty servants with him; and they went through the Jordan in the presence of the king.

19:19 og mælti við hann: "Herra minn tilreikni mér ekki misgjörð mína og minnst ekki þess, er þjónn þinn gjörði illa á þeim degi, er minn herra konungurinn fór burt úr Jerúsalem, og erf það eigi við mig.

19:18 And there went over a ferry-boat to bring over the king's household, and to do what he thought good. And Shimei the son of Gera fell down before the king, when he was come over the Jordan.

19:20 Því að þjónn þinn veit að ég hefi syndgað, en sjá, nú er ég kominn fyrstur allra manna af Jósefs ætt til þess að ganga til móts við minn herra konunginn."

19:19 And he said unto the king, Let not my lord impute iniquity unto me, neither do thou remember that which thy servant did perversely the day that my lord the king went out of Jerusalem, that the king should take it to his heart.

19:21 Þá tók Abísái Serújuson til máls og sagði: "Ætli ekki Simeí að láta lífið fyrir það, að hann formælti Drottins smurð?"

19:20 For thy servant doth know that I have sinned: therefore, behold, I am come this day the first of all the house of Joseph to go down to meet my lord the king.

19:22 Þá mælti Davíð: "Hvað hefi ég saman við yður að selda, Serújusynir, þar sem þér í dag gjörst mótsöðumenn mínir? Ætli að líflata nokkurn mann í Ísrael í dag? Eða veit ég eigi, að ég í dag er konungur yfir Ísrael?"

19:21 But Abishai the son of Zeruiah answered and said, Shall not Shimei be put to death for this, because he cursed Yahwe's anointed?

19:23 Síðan sagði konungur við Simeí: "Þú skalt eigi deyja." Og konungur vann honum eið að því.

19:22 And David said, What have I to do with you, ye sons of Zeruiah, that ye should this day be adversaries unto me? shall there any man be put to death this day in Israel? for do not I know that I am this day king over Israel?

19:24 Mefibóset, sonarsonur Sáls, fór og ofan til móts við konung. Hafði hann eigi hirt fætur sína, greitt kamp sinn né þvegið klæði sín frá þeim degi, er konungur fór burt, til þess dags, er hann kom aftur heill á húfi.

19:23 And the king said unto Shimei, Thou shalt not die. And the king swore unto him.

19:25 Og er hann nú kom frá Jerúsalem til móts við konung, sagði konungur við hann: "Hví fyrst þú ekki með mér, Mefibóset?"

19:24 And Mephibosheth the son of Saul came down to meet the king; and he had neither dressed his feet, nor trimmed his beard, nor washed his clothes, from the day the king departed until the day he came home in peace.

19:26 Hann svaraði: "Minn herra konungur, þjónn minn sveik mig. Því að ég sagði við hann: 'Söðla þú ösnu fyrir mig, svo að ég megi ríða henni og fara með konungi' - því að þjónn þinn er fótلامي.

19:25 And it came to pass, when he was come to Jerusalem to meet the king, that the king said unto him, Wherefore wentest not thou with me, Mephibosheth?

19:27 Og hann hefir rægt þjón þinn við minn herra konunginn. En minn herra konungurinn er sem engill Guðs, og gjör nú sem þér líkar.

19:26 And he answered, My lord, O king, my servant deceived me: for thy servant said, I will saddle me an ass, that I may ride thereon, and go with the king; because thy servant is lame.

19:28 Því að allt ættfólk föður míns átti einskis að vænta af mínum herra konunginum, nema dauðans, en þá tókst þú þjón þinn meðal mótunauta þinna. Hvaða rétt hefi ég þá framar og hvers framar að beiðast af konungi?"

19:27 And he hath slandered thy servant unto my lord the king; but my lord the king is as an angel of God: do therefore what is good in thine eyes.

19:29 Þá sagði konungur við hann: "Hví fjölyrðir þú enn um þetta? Ég segi: Þú og Siba skuluð skipta landinu."

19:28 For all my father's house were but dead men before my lord the king; yet didst thou set thy servant among them that did eat at thine own table. What right therefore have I yet that I should cry any more unto the king?

19:30 Þá sagði Mefibóset við konung: "Hann má jafnvel taka það allt, fyrst minn herra konungurinn er kominn heim heill á húfi."

19:29 And the king said unto him, Why speakest thou any more of thy matters? I say, Thou and Ziba divide the land.

19:31 Barsillai Gíleadíti kom og frá Rogelim og fór með konungi til Jórdan til þess að fylgja honum yfir Jórdan.

19:30 And Mephibosheth said unto the king, yea, let him take all, forasmuch as my lord the king is come in peace unto his own house.

19:32 En Barsillai var gamall mjög, áttæður að aldri. Hafði hann birst konung að vistum, meðan hann dvaldist í Mahanaim, því að hann var maður vellauðugur.

19:31 And Barzillai the Gileadite came down from Rogelim; and he went over the Jordan with the king, to conduct him over the Jordan.

19:33 Þá mælti konungur við Barsillai: "Þú skalt með mér fara, og mun ég ala önn fyrir þér í ellinni hjá mér í Jerúsalem."

19:32 Now Barzillai was a very aged man, even fourscore years old: and he had provided the king with sustenance while he lay at Mahanaim; for he was a very great man.

19:34 Barsillai svaraði konungi: "Hversu mörg æviár á ég enn ölifðu, að ég skyldi fara með konungi til Jerúsalem?"

19:33 And the king said unto Barzillai, Come thou over with me, and I will sustain thee with me in Jerusalem.

19:35 Ég stend nú á áttæðu. Má ég lengur greina milli góðs og ills, eða mun þjónn þinn finna bragð af því, sem ég et og drekk, eða fæ ég lengur heyrt rödd söngvaranna og söngmeyjanna? Hví skyldi þjónn þinn lengur vera mínum herra konunginum til byrði?"

19:34 And Barzillai said unto the king, How many are the days of the years of my life, that I should go up with the king unto Jerusalem?

19:36 Þjónn þinn vildi fylgja konunginum spölkorn, en hví vill konungur endurgjalda mér verk þetta?"

19:35 I am this day fourscore years old: can I discern between good and bad? can thy servant taste what I eat or what I drink? can I hear any more the voice of singing men and singing women? wherefore then should thy servant be yet a burden unto my lord the king?

19:37 Leyf þjóni þínum að snúa aftur, svo að ég megi deyja í borg minni, hjá gróf föður míns og móður. En hér er þjónn þinn Kimham, fari hann með mínum herra konunginum, gjör við hann slíkt er þér líkar!"

19:36 Thy servant would but just go over the Jordan with the king; and why should the king recompense it me with such a reward?

19:38 Þá mælti konungur: "Kimham skal með mér fara, og mun ég við hann gjöra slíkt er þér líkar, og hvað það er þú beiðist af mér, mun ég veita þér."

19:37 Let thy servant, I pray thee, turn back again, that I may die in mine own city, by the grave of my father and my mother. But behold, thy servant Chimham; let him go over with my lord the king; and do to him what shall seem good unto thee.

19:39 Nú fór allt liðið yfir Jórdan. Þá fór og konungur yfir. Og konungur minntist við Barsillai og bað hann vel fara, en hann sneri aftur heim til sín.

19:38 And the king answered, Chimham shall go over with me, and I will do to him that which shall seem good unto thee: and whatsoever thou shalt require of me, that will I do for thee.

19:40 Því næst fór konungur til Gilgal, og fór Kimham með honum. Allt lið Júdamaða fór með konungi, svo og helmingur af Ísrælsliðinu.

19:39 And all the people went over the Jordan, and the king went over: and the king kissed Barzillai, and blessed him; and he returned unto his own place.

19:41 Og sjá, allir Ísrælsmenn komu til konungs, og þeir sögðu við konung: "Hví hafa bræður vorir, Júdamað, stolið þér og farið með konunginn og fólk hans yfir Jórdan, og alla menn Davíðs með honum?"

19:40 So the king went over to Gilgal, and Chimham went over with him: and all the

people of Judah brought the king over, and also half the people of Israel.

19:42 Þá sögðu allir Júdamað við Ísrælsmenn: "Konungur er oss skyldur. Hví reiðist þér af þessu? Höfum vér efið nokkuð af eignum konungs eða höfum vér numið hann burt?"

19:41 And, behold, all the men of Israel came to the king, and said unto the king, Why have our brethren the men of Judah stolen thee away, and brought the king, and his household, over the Jordan, and all David's men with him?

19:43 Þá svöruðu Ísrælsmenn Júdamaðnum og sögðu: "Vér eigum tíu hluti í konunginum. Auk þess erum vér frumgetningurinn, en þér ekki. Hví hafið þér litilsvirt oss? Og komum vér ekki fyrstir fram með þá ósk að fara konung heim aftur?" Og ummæli Júdamaða voru harðari en ummæli Ísrælsmaða.

19:42 And all the men of Judah answered the men of Israel, Because the king is near of kin to us: wherefore then are ye angry for this matter? have we eaten at all at the king's cost? or hath he given us any gift?

20:1 Þar var staddur ópokki nokkur, sem Seba hét Bikrison, Benjamíníti. Hann þeytti lúðurinn og sagði: "Vér eigum enga hlutdeild í Davíð og engan erfðahlut í Ísaisyni. Hver fari heim til sín, Ísraell!"

20:1 And there happened to be there a base fellow, whose name was Sheba, the son of Bichri, a Benjamite: and he blew the trumpet, and said, We have no portion in David, neither have we inheritance in the son of Jesse: every man to his tents, O Israel.

20:2 Þá gengu allir Ísrælsmenn undan Davíð og á hönd Seba Bikrisyni, en Júdamað fóru með konungi sínum frá Jórdan til Jerúsalem.

20:2 So all the men of Israel went up from following David, and followed Sheba the son of Bichri; but the men of Judah clave unto their king, from the Jordan even to Jerusalem.

20:3 Þegar Davíð kom til hallar sinnar í Jerúsalem, lét konungur taka hjákonurnar tíu, er hann hafði skilið eftir til þess að gæta hallarinnar, og setti þær í varðhald og ól þar önn fyrir þeim, en eigi hafði hann samfarir við þær. Lífðu þær þannig innibýrgðar til dauðadags sem ekkjur lifandi manna.

20:3 And David came to his house at Jerusalem; and the king took the ten women his concubines, whom he had left to keep the house, and put them in ward, and provided them with sustenance, but went not in unto them. So they were shut up unto the day of their death, living in widowhood.

20:4 Því næst sagði konungur við Amasa: "Kalla þú saman Júdamað áður þrjár sólar eru af lofti. Ver þá og sjálfur hér."

20:4 Then said the king to Amasa, Call me the men of Judah together within three days, and be thou here present.

20:5 Lagði nú Amasa af stað til þess að kalla saman Júda. En er honum seinkaði fram yfir þann tíma, er til var tekinn við hann,

20:5 So Amasa went to call *the men of* Judah together; but he tarried longer than the set time which he had appointed him.

20:6 sagði Davíð við Abisai: "Nú mun Seba Bikrison vinna oss enn meira tjón en Absalon. Tak þú menn herra þíns og veit honum eftirför, svo að hann nái ekki viggirtum borgum og veiti oss þungar búsiðjar."

20:6 And David said to Abishai, Now will Sheba the son of Bichri do us more harm than did Absalom: take thou thy lord's servants, and pursue after him, lest he get him fortified cities, and escape out of our sight.

20:7 Lögðu þá af stað með honum menn Jóabs og Kretar og Pletar og kapparnir allir. Lögðu þeir af stað frá Jerúsalem til þess að veita Seba Bikrisyni eftirför.

20:7 And there went out after him Joab's men, and the Cherethites and the Pelethites, and all the mighty men; and they went out of Jerusalem, to pursue after Sheba the son of Bichri.

20:8 En er þeir voru hjá stóra steininum, sem er hjá Gibeon, mætti Amasa þeim. Jóab var klæddur brynjukuffli sínum og gyrtur sverði utan yfir hann, og voru sverðssliðrin fest við lend honum. Hljóp sverðið úr sliðrunum og féll til jarðar.

20:8 When they were at the great stone which is in Gibeon, Amasa came to meet them. And Joab was girded with his apparel of war that he had put on, and thereon was a girdle with a sword fastened upon his loins in the sheath thereof; and as he went forth it fell out.

20:9 Þá sagði Jóab við Amasa: "Liður þér vel, bróðir minn?" Greip Jóab þá hægri hendinni í skegg Amasa, sem hann vildi kyssa hann.

20:9 And Joab said to Amasa, Is it well with thee, my brother? And Joab took Amasa by the beard with his right hand to kiss him.

20:10 En Amasa hafði ekki tekið eftir sverðinu, er Jóab hafði í vinstri hendi sér. Lagði Jóab því í kvið honum, svo að út féllu iðrin. Eigi lagði hann til hans aftur, því að hann var þegar dauður. Jóab og Abisai, bróðir hans, fóru eftir Seba Bikrisyni.

20:10 But Amasa took no heed to the sword that was in Joab's hand: so he smote him therewith in the body, and shed out his bowels to the ground, and struck him not again; and he died. And Joab and Abishai his brother pursued after Sheba the son of Bichri.

20:11 En einn af mönnum Jóabs stóð kyrr hjá Amasa og kallaði: "Hver sá sem hefir mætur á Jóab og aðhyllist Davíð, hann fylgi Jóab!"

20:11 And there stood by him one of Joab's young men, and said, He that favoreth Joab, and he that is for David, let him follow Joab.

20:12 En Amasa lá og veltist í blóði sínu á miðjum veginum, og er maðurinn sá, að allt liðið stóð kyrrt, dró hann Amasa til hliðar út af veginum og varp yfir hann klæði, er hann sá, að hver maður nam staðar, sem að honum kom.

20:12 And Amasa lay wallowing in his blood in the midst of the highway. And when the

man saw that all the people stood still, he carried Amasa out of the highway into the field, and cast a garment over him, when he saw that every one that came by him stood still.

20:13 En er hann hafði komið honum burt af veginum, fylgdi hver maður Jóab til þess að veita Seba Bikrisyni eftirför.

20:13 When he was removed out of the highway, all the people went on after Joab, to pursue after Sheba the son of Bichri.

20:14 Seba fór um allar ættkvíslir Ísraels, allt til Abel Bet Maaka, og allir Bíkítar söfnuðust saman og fóru með honum.

20:14 And he went through all the tribes of Israel unto Abel, and to Beth-maacah, and all the Berites: and they were gathered together, and went also after him.

20:15 En Jóab og menn hans komu og umkringdu hann í Abel Bet Maaka og hlóðu virkisvegg gegn borginni upp að varnargarðinum. Gekk nú allt liðið, er með Jóab var, sem ákafast fram í því að brjóta múrinn.

20:15 And they came and besieged him in Abel of Beth-maacah, and they cast up a mound against the city, and it stood against the rampart; and all the people that were with Joab battered the wall, to throw it down.

20:16 Þá kallaði kona nokkur vitur af borginni: "Heyrið, heyrið! Segið við Jóab: Kom þú hingað, ég vil tala við þig."

20:16 Then cried a wise woman out of the city, Hear, hear; say, I pray you, unto Joab, Come near hither, that I may speak with thee.

20:17 Þá gekk hann til hennar, og konan mælti: "Ert þú Jóab?" Hann kvað svo vera. Og hún sagði við hann: "Hlýð þú á orð ambáttar þinnar!" Hann svaraði: "Ég heyri."

20:17 And he came near unto her; and the woman said, Art thou Joab? And he answered, I am. Then she said unto him, Hear the words of thy handmaid. And he answered, I do hear.

20:18 Þá mælti hún á þessa leið: "Fordum var það haft að orðtaki: Spyrjið að því í Abel, og þá var málið á enda kljád."

20:18 Then she spake, saying, They were wont to speak in old time, saying, They shall surely ask *counsel* at Abel: and so they ended *the matter*.

20:19 Vér erum meðal hinna friðsömu og trúu í Ísrael, en þú leitast við að gjöreyða borg og móður í Ísrael. Hvi spillir þú arfleifð Drottíns?"

20:19 I am of them that are peaceable and faithful in Israel: thou seekest to destroy a city and a mother in Israel: why wilt thou swallow up the inheritance of Yahwe?

20:20 Jóab svaraði og sagði: "Það er fjarri mér! Ég vil engu spilla og engu eyða."

20:20 And Joab answered and said, Far be it, far be it from me, that I should swallow up or destroy.

20:21 Eigi er þessu svo farið, heldur hefir maður nokkur frá Efraimfjöllum, sem Seba heitir, Bíkrison, lyft

hendi sinni gegn Davíð konungi. Framseljið hann einan, og mun ég þegar hverfa frá borginni." Þá sagði konan við Jóab: "Sjá, höfði hans skal kastað verða til þín yfir múrinn."

20:21 The matter is not so: but a man of the hill-country of Ephraim, Sheba the son of Bichri by name, hath lifted up his hand against the king, even against David; deliver him only, and I will depart from the city. And the woman said unto Joab, Behold, his head shall be thrown to thee over the wall.

20:22 Síðan talaði konan af viturleik sínum við alla borgarbúa, svo að þeir hjuggu höfuð af Seba Bikrisyni og fleygðu því út til Jóabs. Þá lét hann blása liðinu frá borginni, og fór hver heim til sín, en Jóab snéri aftur til Jerúsalem til konungs.

20:22 Then the woman went unto all the people in her wisdom. And they cut off the head of Sheba the son of Bichri, and threw it out to Joab. And he blew the trumpet, and they were dispersed from the city, every man to his tent. And Joab returned to Jerusalem unto the king.

20:23 Jóab var fyrir öllum hernum, Benaja Jójadason fyrir Kretum og Pletum.

20:23 Now Joab was over all the host of Israel; and Benaiah the son of Jehoiada was over the Cherethites and over the Pelethites;

20:24 Adóníram var yfir kvaðarmönnum, Jósafat Ahilússon var ríkisritari.

20:24 and Adoram was over the men subject to taskwork; and Jehoshaphat the son of Ahilud was the recorder;

20:25 Seja var kanslari, Sadók og Abjatar prestar.

20:25 and Sheva was scribe; and Zadok and Abiathar were priests;

20:26 Enn fremur var Íra Jairíti prestur hjá Davíð.

20:26 and also Ira the Jairite was chief minister unto David.

21:1 Á dögum Davíðs varð hallæri í þrjú ár samfleytt. Gekk þá Davíð til fréttu við Drottín, en Drottinn svaraði: "Á Sál og ætt hans hvílir blóðsök fyrir það, að hann drap Gibeoníta."

21:1 And there was a famine in the days of David three years, year after year; and David sought the face of Yahwe. And Yahwe said, It is for Saul, and for his bloody house, because he put to death the Gibeonites.

21:2 Þá lét konungur kalla Gibeoníta og sagði við þá - (Gibeonítar heyrðu ekki til Ísraelsmönnum, heldur leifum Amoríta, og þótt Ísraelsmenn hefðu unnið þeim eða, leitaðist Sál við að drepa þá, af vandlætingasemi vegna Ísraelsmanna og Júda.) -

21:2 And the king called the Gibeonites, and said unto them (now the Gibeonites were not of the children of Israel, but of the remnant of the Amorites; and the children of Israel had sworn unto them: and Saul sought to slay them in his zeal for the children of Israel and Judah);

21:3 Og Davíð sagði við Gibeoníta: "Hvað á ég að gjöra fyrir yður, og með hverju á ég að friðþægja, til þess að þér blessið arfleifð Drottíns?"

21:3 and David said unto the Gibeonites, What shall I do for you? and wherewith shall I make atonement, that ye may bless the inheritance of Yahwe?

21:4 Þá sögðu Gibeonítar við hann: "Það er ekki silfur og gull, sem vér sækjumst eftir af Sál og ætt hans, og engan mann viljum vér feigan í Ísrael." Hann svaraði: "Hvað segið þér, að ég eigi að gjöra fyrir yður?"

21:4 And the Gibeonites said unto him, It is no matter of silver or gold between us and Saul, or his house; neither is it for us to put any man to death in Israel. And he said, What ye shall say, that will I do for you.

21:5 Þá sögðu þeir við konung: "Maðurinn sem cyddi oss og hugði að afmá oss, svo að vér værum ekki lengur til í öllu Ísraels landi, -

21:5 And they said unto the king, The man that consumed us, and that devised against us, that we should be destroyed from remaining in any of the borders of Israel,

21:6 af niðjum hans skulu oss fengnir sjö menn, svo að vér megum bera þá út fyrir Drottín í Gibeon á fjalli Drottins." Konungur sagði: "Ég skal fá yður þá."

21:6 let seven men of his sons be delivered unto us, and we will hang them up unto Yahwe in Gibeah of Saul, the chosen of Yahwe. And the king said, I will give them.

21:7 Konungur þyrmdi þó Mefibóset, Jónatanssyni, Sálssonar, vegna eids þess við Drottín, er þeir höfðu unnið hvor öðrum, Davíð og Jónatan, sonur Sáls.

21:7 But the king spared Mephibosheth, the son of Jonathan the son of Saul, because of Yahwe's oath that was between them, between David and Jonathan the son of Saul.

21:8 En konungur tók báða sonu Rispu Ajasdóttur, er hún hafði fætt Sál, Armóni og Mefibóset, og fimm sonu Merab, dóttur Sáls, er hún hafði fætt Adriel Barsillaisyni frá Mehóla,

21:8 But the king took the two sons of Rizpah the daughter of Aiah, whom she bare unto Saul, Armoni and Mephibosheth; and the five sons of Michal the daughter of Saul, whom she bare to Adriel the son of Barzillai the Meholahite:

21:9 og fékk þá í hendur Gibeonítum. Og þeir báru þá út fyrir Drottín á fjallinu, svo að þeir dóu sjö saman. Voru þeir teknir af lífi fyrstu daga uppskerunnar.

21:9 And he delivered them into the hands of the Gibeonites, and they hanged them in the mountain before Yahwe, and they fell all seven together. And they were put to death in the days of harvest, in the first days, at the beginning of barley harvest.

21:10 En Rispa Ajasdóttir tók hærusekk og breiddi hann út á klettinum handa sér að hvíluarmi, frá byrjun uppskerunnar þar til er regn streymdi af himni yfir þá, og eigi leyfði hún fuglum himinsins að setjast að þeim um daga, né dýrum merkurinnar um nætur.

21:10 And Rizpah the daughter of Aiah took sackcloth, and spread it for her upon the rock, from the beginning of harvest until water was poured upon them from heaven; and she suffered neither the birds of the heavens to

rest on them by day, nor the beasts of the field by night.

21:11 En er Davíð var sagt frá, hvað Rispa Ajasdóttir, hjákona Sáls, hafði gjört,

21:11 And it was told David what Rizpah the daughter of Aiah, the concubine of Saul, had done.

21:12 fór Davíð og sótti bein Sáls og bein Jónatans sonar hans til Jabesmanna í Gileað, en þeir höfðu stolið þeim á torginu í Bet San, þar sem Filistar höfðu hengt þá upp, daginn sem Filistar drápu Sál á Gilboa.

21:12 And David went and took the bones of Saul and the bones of Jonathan his son from the men of Jabesh-gilead, who had stolen them from the street of Beth-shan, where the Philistines had hanged them, in the day that the Philistines slew Saul in Gilboa;

21:13 Hann kom þaðan með bein Sáls og bein Jónatans sonar hans. Var síðan safnað saman beinum hinna útbornu

21:13 and he brought up from thence the bones of Saul and the bones of Jonathan his son: and they gathered the bones of them that were hanged.

21:14 og þau grafin með beinum Sáls og beinum Jónatans sonar hans í landi Benjámins í Sela, í gróf Kiss föður hans. Var allt gjört sem konungur bauð, og eftir það líknaði Guð landinu.

21:14 And they buried the bones of Saul and Jonathan his son in the country of Benjamin in Zela, in the sepulchre of Kish his father: and they performed all that the king commanded. And after that God was entreated for the land.

21:15 Enn áttu Filistar ófrið við Ísrael. Fór Davíð með menn sína til þess að berjast við Filista, og varð Davíð móður.

21:15 And the Philistines had war again with Israel; and David went down, and his servants with him, and fought against the Philistines. And David waxed faint;

21:16 Þá hugði Jishi Benob, einn af niðjum Refaita (spjót hans vó þrjú hundruð sikla eirs, og hann var gyrtur nýju sverði), að drepa Davíð.

21:16 and Ishbibeon, who was of the sons of the giant, the weight of whose spear was three hundred *shekels* of brass in weight, he being girded with a new sword, thought to have slain David.

21:17 Þá kom Abisai Serújason honum til hjálpar og hjó Filistann banahögg. Þá sárbaendu menn Davíðs hann og sögðu: "Þú mátt eigi framar með oss fara í hernað, svo að þú slökkvir eigi lampa Ísraels."

21:17 But Abishai the son of Zeruiah succored him, and smote the Philistine, and killed him. Then the men of David sware unto him, saying, Thou shalt go no more out with us to battle, that thou quench not the lamp of Israel.

21:18 Seinna tókst enn orusta hjá Gób við Filista. Þá drap Sibbekai Húsatíti Saf, sem og var einn af niðjum Refaita.

21:18 And it came to pass after this, that there was again war with the Philistines at Gob: then Sibbecai the Hushathite slew Saph, who was of the sons of the giant.

21:19 Og enn tókst orusta hjá Gób við Filista. Þá drap Elkanan, sonur Jaare Örgim frá Betlehem, Goliat frá Gat, en spjótskafi hans var sem vefjarrifur.

21:19 And there was again war with the Philistines at Gob; and Elhanan the son of Jaareoregim the Beth-lehemite slew Goliath the Gittite, the staff of whose spear was like a weaver's beam.

21:20 Og er enn tókst orusta hjá Gat, var þar tröllaukinn maður, er hafði sex fingur á hverri hendi og sex tær á hvorum fæti, tuttugu og fjögur að tölu. Var hann og kominn af Refaitum.

21:20 And there was again war at Gath, where was a man of great stature, that had on every hand six fingers, and on every foot six toes, four and twenty in number; and he also was born to the giant.

21:21 Hann smánaði Ísrael, en Jónatan sonur Símea, bróður Davíðs, drap hann.

21:21 And when he defied Israel, Jonathan the son of Shimei, David's brother, slew him.

21:22 Þessir fjórir voru komnir af Refaitum í Gat, og féllu þeir fyrir Davíð og mönnum hans.

21:22 These four were born to the giant in Gath; and they fell by the hand of David, and by the hand of his servants.

22:1 Davíð flutti Drottín orð þessa ljóðs, þá er Drottinn frelsaði hann af hendi allra óvina hans og af hendi Sáls.

22:1 And David spake unto Yahwe the words of this song in the day that Yahwe delivered him out of the hand of all his enemies, and out of the hand of Saul:

22:2 Hann mælti: Drottinn er hjarg mitt og vigi, hann er sá sem hjálpar mér.

22:2 and he said, Yahwe is my rock, and my fortress, and my deliverer, even mine;

22:3 Guð minn er hellubjarg mitt, þar sem ég leita hælis, skjöldur minn og horn hjálpraðis mins, háborg mín og hæli, frelsari minn, sem frelsar mig frá ofbeldi.

22:3 God, my rock, in him will I take refuge; My shield, and the horn of my salvation, my high tower, and my refuge; My saviour, thou savest me from violence.

22:4 Lofaður sé Drottinn, hrópa ég, og ég frelsast frá óvinum mínum.

22:4 I will call upon Yahwe, who is worthy to be praised: So shall I be saved from mine enemies.

22:5 Brimöldur dauðans umkringdu mig, elfur glötunarinnar skeldu mig,

22:5 For the waves of death compassed me; The floods of ungodliness made me afraid:

22:6 snörur Heljar luktum mig, möskvar dauðans féllu yfir mig.

22:6 The cords of Sheol were round about me; The snares of death came upon me.

22:7 Í angist minni kallaði ég á Drottín, og til Guðs míns hrópaði ég. Í helgidómi sínum heyrði hann raust mína, óp mitt barst til eyrna honum.

22:7 In my distress I called upon Yahwe; Yea, I called unto my God: And he heard my voice out of his temple, And my cry came into his ears.

22:8 Jörðin bifaðist og nötraði, undirstöður fjallanna skulfu, þær bifudust, því að hann var reiður.

22:8 Then the earth shook and trembled, The foundations of heaven quaked And were shaken, because he was wroth.

22:9 Reykur gekk fram úr nösum hans og eyðandi eldur af munni hans, glóðir brunnu út frá honum.

22:9 There went up a smoke out of his nostrils, And fire out of his mouth devoured: Coals were kindled by it.

22:10 Hann sveigði himininn og steig niður, og skýsorti var undir fótum hans.

22:10 He bowed the heavens also, and came down; And thick darkness was under his feet.

22:11 Hann steig á bak kerúb og flaug af stað og sveif á vængjum vindarins.

22:11 And he rode upon a cherub, and did fly; Yea, he was seen upon the wings of the wind.

22:12 Hann gjörði myrkrið í kringum sig að skýli, regnsortann og skýþykknið.

22:12 And he made darkness pavilions round about him, Gathering of waters, thick clouds of the skies.

22:13 Frá ljómanum fyrir honum flugu hagl og eldglæringar.

22:13 At the brightness before him Coals of fire were kindled.

22:14 Drottinn þrumaði af himni, hinn hæsti lét raust sína gjalla.

22:14 Yahwe thundered from heaven, And the Most High uttered his voice.

22:15 Hann skaut örvum sínum og tvistraði þeim, lét eldingarnar leiftra og hræddi þá.

22:15 And he sent out arrows, and scattered them; Lightning, and discomfited them.

22:16 Þá sá í mararbotn, og undirstöður jarðarinnar urðu berar fyrir ógnum Drottins, fyrir andgustinum úr nösum hans.

22:16 Then the channels of the sea appeared, The foundations of the world were laid bare, By the rebuke of Yahwe, At the blast of the breath of his nostrils.

22:17 Hann seildist niður af hæðum og greip mig, dró mig upp úr hinum miklu vötnum.

22:17 He sent from on high, he took me; He drew me out of many waters;

22:18 Hann frelsaði mig frá hinum sterku óvinum mínum, frá fjandmönnum mínum, er voru mér yfirsterkari.

22:18 He delivered me from my strong enemy, From them that hated me; for they were too mighty for me.

22:19 Þeir réðust á mig á mínum óheilladegi, en Drottinn var mín stöð.

22:19 They came upon me in the day of my calamity; But Yahwe was my stay.

22:20 Hann leiddi mig út á viðlendi, hann frelsaði mig, af því að hann hafði þóknun á mér.

22:20 He brought me forth also into a large place; He delivered me, because he delighted in me.

22:21 Drottinn fór með mig eftir réttlæti mínu, eftir hreinleik handa minna galt hann mér.

22:21 Yahwe rewarded me according to my righteousness; According to the cleanness of my hands hath he recompensed me.

22:22 Því að ég hefi varðveitt vegin Drottins og hefi ekki reynst ótrúr Guði mínum.

22:22 For I have kept the ways of Yahwe, And have not wickedly departed from my God.

22:23 Allar skipanir hans hefi ég fyrir augum og frá boðorðum hans hefi ég ekki víkið.

22:23 For all his ordinances were before me; And as for his statutes, I did not depart from them.

22:24 Ég var lýtalaus fyrir honum og gætti mín við misgjörðum.

22:24 I was also perfect toward him; And I kept myself from mine iniquity.

22:25 Drottinn galt mér eftir réttlæti mínu, eftir hreinleik handa minna fyrir augliði hans.

22:25 Therefore hath Yahwe recompensed me according to my righteousness, According to my cleanness in his eyesight.

22:26 Gagnvart ástrikum ert þú ástrikur, gagnvart ráðvöndum ráðvandur.

22:26 With the merciful thou wilt show thyself merciful; With the perfect man thou wilt show thyself perfect;

22:27 gagnvart hreinum hreinn, en gagnvart rangsnúnunum ert þú afundinn.

22:27 With the pure thou wilt show thyself pure; And with the perverse thou wilt show thyself froward.

22:28 Þú hjálpar þjáðum lýð, en gjörir alla brokafulla niðurlúta.

22:28 And the afflicted people thou wilt save; But thine eyes are upon the haughty, that thou mayest bring them down.

22:29 Já, þú ert lampi minn, Drottinn, Guð minn lýsir mér í myrkri.

22:29 For thou art my lamp, O Yahwe; And Yahwe will lighten my darkness.

22:30 Fyrir þína hjálp hleyp ég yfir virkisgrafir, fyrir hjálp Guðs míns stekk ég yfir borgarveggi.

22:30 For by thee I run upon a troop; By my God do I leap over a wall.

22:31 Vegur Guðs er lýtalaus, orð Drottins er skírt. Skjöldur er hann öllum þeim, sem leita hælís hjá honum.

22:31 As for God, his way is perfect: The word of Yahwe is tried; He is a shield unto all them that take refuge in him.

22:32 Því að hver er Guð, nema Drottinn, og hver er hellubjarg, utan vor Guð?

22:32 For who is God, save Yahwe? And who is a rock, save our God?

22:33 Sá Guð, sem gyrðir mig styrkleika og gjörir veg minn sléttan.

22:33 God is my strong fortress; And he guideth the perfect in his way.

22:34 Hann gjörir fætur mína

sem hindanna og veitir mér föttestu á hæðunum.

22:34 He maketh his feet like hinds' feet, And setteth me upon my high places.

22:35 Hann æfir hendur mínar til hernaðar, svo að armar mínir benda eirbogann.

22:35 He teacheth my hands to war, So that mine arms do bend a bow of brass.

22:36 Þú gafst mér skjöld hjálpræðis þins, og lítillæti þitt gjörði mig mikinn.

22:36 Thou hast also given me the shield of thy salvation; And thy gentleness hath made me great.

22:37 Þú rýmdir til fyrir skrefum mínum og ökkla mínir riðuðu ekki.

22:37 Thou hast enlarged my steps under me; And my feet have not slipped.

22:38 Ég elti óvini mína og náði þeim, og sneri ekki aftur fyrr en ég hafði gjöreitt þeim.

22:38 I have pursued mine enemies, and destroyed them; Neither did I turn again till they were consumed.

22:39 Ég gjöreiddi þeim og molaði þá sundur, svo að þeir risu ekki upp framar og hnigu undir fætur mér.

22:39 And I have consumed them, and smitten them through, so that they cannot arise: Yea, they are fallen under my feet.

22:40 Þú gyrtir mig styrkleika til ófriðarins, beygðir fjendur mína undir mig.

22:40 For thou hast girded me with strength unto the battle; Thou hast subdued under me those that rose up against me.

22:41 Þú lést mig sjá bak óvina minna, þeim cyddi ég, sem hata mig.

22:41 Thou hast also made mine enemies turn their backs unto me, That I might cut off them that hate me.

22:42 Þeir hrópuðu, en enginn kom til hjálpar, þeir hrópuðu til Drottins, en hann svaraði þeim ekki.

22:42 They looked, but there was none to save; Even unto Yahwe, but he answered them not.

22:43 Ég muldi þá sem mold á jörð, tróð þá fótum sem skarn á strætum.

22:43 Then did I beat them small as the dust of the earth, I did crush them as the mire of the streets, and did spread them abroad.

22:44 Þú frelsaðir mig úr fólkorustum, gjörðir mig að höfðingja þjóðanna. Lýður, sem ég þekkti ekki, þjónar mér.

22:44 Thou also hast delivered me from the strivings of my people; Thou hast kept me to be the head of the nations: A people whom I have not known shall serve me.

22:45 Framandi menn smjaðra fyrir mér, óðara en þeir heyra mín getið, hlýða þeim mér.

22:45 The foreigners shall submit themselves unto me: As soon as they hear of me, they shall obey me.

22:46 Framandi menn dragast upp og koma skjálíandi fram úr fylgsnum sínum.

22:46 The foreigners shall fade away, And shall come trembling out of their close places.

22:47 Lifi Drottinn, lofað sé mitt hjarg, og hátt upp hafinn sé Guð hjálpraðis mins!

22:47 Yahwe liveth; And blessed be my rock; And exalted be God, the rock of my salvation,

22:48 Þú Guð, sem veittir mér hefndir og braust þjóðir undir mig.

22:48 Even the God that executeth vengeance for me, And that bringeth down peoples under me,

22:49 sem hreifst mig úr höndum óvina minna og hófst mig yfir mótstöðumenn mína. Frá ójafnaðarmönnum frelsaðir þú mig.

22:49 And that bringeth me forth from mine enemies: Yea, thou liftest me up above them that rise up against me; Thou deliverest me from the violent man.

22:50 Fyrir því vil ég vegsama þig, Drottinn, meðal þjóðanna og lofsyngja þínu nafni.

22:50 Therefore I will give thanks unto thee, O Yahwe, among the nations, And will sing praises unto thy name.

22:51 Hann veitir konungi sínum mikla hjálp og auðsýnir miskunn sínum smurða, Davíð og niðjum hans að eilífu. 22:51 Great deliverance giveth he to his king, And sheweth lovingkindness to his anointed, To David and to his seed, for evermore.

23:1 Þetta eru síðustu orð Davíðs: Svo mælti Davíð Ísaison, svo mælti maðurinn, er hátt var settur, hinn smurði Jakobs Guðs, ljúflingur Ísraels ljóða.

23:1 Now these are the last words of David. David the son of Jesse saith, And the man who was raised on high saith, The anointed of the God of Jacob, And the sweet psalmist of Israel:

23:2 Andi Drottins talaði í mér og hans orð er á minni tungu.

23:2 The Spirit of Yahwe spake by me, And his word was upon my tongue.

23:3 Ísraels Guð talaði, hjarg Ísraels mælti við mig: "Sá sem ríkir yfir mönnum með réttvísí, sá sem ríkir í ótta Guðs.

23:3 The God of Israel said, The Rock of Israel spake to me: One that ruleth over men righteously, That ruleth in the fear of God,

23:4 hann er eins og dagsbirtan, þegar sólin rennur upp á heiðríkju-morgni, þegar grasið sprettur í gláðasólskiní eftir regn."

23:4 *He shall be as the light of the morning, when the sun riseth, A morning without clouds, When the tender grass springeth out of the earth, Through clear shining after rain.*

23:5 Já, er ekki hús mitt svo fyrir Guði? Því að hann hefir gjört við mig eilífan sáttmála, ákveðinn í öllum greinum og áreiðanlegan. Já, allt sem verður mér til heilla og gleði, skyldi hann ekki veita því vöxt?

23:5 Verily my house is not so with God; Yet he hath made with me an everlasting covenant, Ordered in all things, and sure: For it is all my salvation, and all *my* desire, Although he maketh it not to grow.

23:6 En varmennin, þau eru öll eins og þyrnar, sem út er kastað, því að enginn tekur á þeim með hendinni.

23:6 But the ungodly shall be all of them as thorns to be thrust away, Because they cannot be taken with the hand;

23:7 Hver, sem rekst á þau, vopnast jární og spjótskafti, og í eldi munu þau brennd verða til kaldra kola.

23:7 But the man that toucheth them Must be armed with iron and the staff of a spear: And they shall be utterly burned with fire in *their* place.

23:8 Þetta eru nöfnin á köppum Davíðs: Ísbaal Hakmóníti, höfðingi hinna þriggja. Hann veifaði spjóti sínu yfir átta hundruð vegnum í einu.

23:8 These are the names of the mighty men whom David had: Josheb-basshebeth a Tahchemonite, chief of the captains; the same was Adino the Eznite, against eight hundred slain at one time.

23:9 Honum næstur er, meðal kappanna þriggja, Eleasar Dódóson, Ahóhítí. Hann var með Davíð í Pas Dammím, en Filistar höfðu safnast þar saman til orustu. En er Ísraelsmenn höfðu undan.

23:9 And after him was Eleazar the son of Dodai the son of an Ahohite, one of the three mighty men with David, when they defied the Philistines that were there gathered together to battle, and the men of Israel were gone away.

23:10 stóð hann fastur fyrir og barði á Filistum, uns hann varð þreyttur í hendinni, og hönd hans var kreppt um sverðið, og Drottinn veitti mikinn sigur á þeim degi. Og liðið sneri aftur með honum aðeins til rána.

23:10 He arose, and smote the Philistines until his hand was weary, and his hand clave unto the sword; and Yahwe wrought a great victory that day; and the people returned after him only to take spoil.

23:11 Næstur honum er Samma Ageson, Hararítí. Filistar söfnuðust saman og fóru til Lekí, en þar var akurspílda, alsprottin flatbaunum. En er fólkíð flýði fyrir Filistum.

23:11 And after him was Shammah the son of Agee a Hararite. And the Philistines were gathered together into a troop, where was a plot of ground full of lentils; and the people fled from the Philistines.

23:12 nam hann staðar í spildunni miðri, náði henni og vann sigur á Filistum. Veitti Drottinn þannig mikinn sigur.

23:12 But he stood in the midst of the plot, and defended it, and slew the Philistines; and Yahwe wrought a great victory.

23:13 Einu sinni fóru þrír af höfðingjunum þrjátíu og komu til Davíðs í hamrinum, í Adúllamvíginu, en flokkur af Filistum lá í herbúðum í Refaimdal.

23:13 And three of the thirty chief men went down, and came to David in the harvest time unto the cave of Adullam; and the troop of the Philistines was encamped in the valley of Rephaim.

23:14 Þá var Davíð í viginu, en

varðsveit Filista var þá í Betlehem.

23:14 And David was then in the stronghold; and the garrison of the Philistines was then in Beth-lehem.

23:15 Þá þyrsti Davíð og hann sagði: "Hver vill sækja mér vatn í brunninn í Betlehem, sem er þar við hliðið?"

23:15 And David longed, and said, Oh that one would give me water to drink of the well of Beth-lehem, which is by the gate!

23:16 Þá brutust kapparnir þrír gegnum herbúðir Filista, jusu vatni úr brunninum í Betlehem, sem þar er við hliðið, tóku það og færðu Davíð. En hann vildi ekki drekka það, heldur dreypti því Drottni til handa

23:16 And the three mighty men brake through the host of the Philistines, and drew water out of the well of Beth-lehem, that was by the gate, and took it, and brought it to David: but he would not drink thereof, but poured it out unto Yahwe.

23:17 og mælti: "Drottinn láti það vera fjarri mér að gjöra slíkt! Get ég drukkið blóð þeirra manna, sem stofnuðu lífi sínu í hættu með því að fara?" - og hann vildi ekki drekka það. Þetta gjörðu kapparnir þrír.

23:17 And he said, Be it far from me, O Yahwe, that I should do this: *shall I drink* the blood of the men that went in jeopardy of their lives? therefore he would not drink it. These things did the three mighty men.

23:18 Abísái, bróðir Jóabs, sonur Serúju, var fyrir hinum þrjátíu. Hann veifaði spjóti sínu yfir þrjú hundruð vegnum og var frægur meðal hinna þrjátíu.

23:18 And Abishai, the brother of Joab, the son of Zeruiah, was chief of the three. And he lifted up his spear against three hundred and slew them, and had a name among the three.

23:19 Af hinum þrjátíu var hann í heiðri hafður og var foringi þeirra, en til jafns við þá þrjá komst hann ekki.

23:19 Was he not most honorable of the three? therefore he was made their captain: howbeit he attained not unto the *first* three.

23:20 Benaja Jójadason, hraustmenni, frægur fyrir afreksverk sín, var frá Kabseel. Hann drap báða sonu Ariels frá Móab. Hann sté ofan í brunn og drap þar ljón einn dag, er snjóað hafði.

23:20 And Benaiah the son of Jehoiada, the son of a valiant man of Kabzeel, who had done mighty deeds, he slew the two *sons* of Ariel of Moab: he went down also and slew a lion in the midst of a pit in time of snow.

23:21 Hann drap og egypskan mann tröllaukinn. Egyptinn hafði spjót í hendi, en hann fór á móti honum með staf, reif spjótíð úr hendi Egyptans og drap hann með hans eigin spjóti.

23:21 And he slew an Egyptian, a goodly man: and the Egyptian had a spear in his hand; but he went down to him with a staff, and plucked the spear out of the Egyptian's hand, and slew him with his own spear.

23:22 Þetta gjörði Benaja Jójadason. Hann var frægur meðal þrjátíu kappanna.

23:22 These things did Benaiah the son of Jehoiada, and had a name among the three mighty men.

23:23 Af hinum þrjátíu var hann í heiðri hafður, en til jafns við þá þrjá komst hann ekki. Davíð setti hann yfir lífvörð sinn.

23:23 He was more honorable than the thirty, but he attained not to the *first* three. And David set him over his guard.

23:24 Meðal hinna þrjátíu voru: Asahel, bróðir Jóabs, Elkanan Dódóson frá Betlehem.

23:24 Asahel the brother of Joab was one of the thirty; Elhanan the son of Dodo of Beth-lehem,

23:25 Samma frá Haród, Elika frá Haród.

23:25 Shammah the Harodite, Elika the Harodite,

23:26 Heles frá Pelet, Íra Íkkesson frá Tekóa.

23:26 Helez the Paltite, Ira the son of Ikkesh the Tekoite,

23:27 Abieser frá Anatót, Síbbekai frá Húsa.

23:27 Abiezer the Anathothite, Mebunnai the Hushathite,

23:28 Salmón frá Ahó, Maharai frá Netófa.

23:28 Zalmon the Ahohite, Maharai the Netophathite,

23:29 Heled Baanason frá Netófa, Íttai Ribaison frá Gibeu í Benjamíns attkvisl.

23:29 Heleb the son of Baanah the Netophathite, Ittai the son of Ribai of Gibeah of the children of Benjamin,

23:30 Benaja frá Piraton, Hiddai frá Nahale Gaas.

23:30 Benaiah a Pirathonite, Hiddai of the brooks of Gaash.

23:31 Abi Albón frá Bet Araba, Asmavet frá Bahúrím.

23:31 Abialbon the Arbathite, Azmaveth the Barhumite,

23:32 Eljahba frá Saalbón, Jasen Gúnití.

23:32 Eliahba the Shaalbonite, the sons of Jashen, Jonathan,

23:33 Jónatan Sammason frá Harar, Ahíam Sararsson frá Arar.

23:33 Shammah the Hararite, Ahiam the son of Sharar the Ararite,

23:34 Elifelet Ahasbaison frá Maaka, Elíam Akítófelsson frá Giló.

23:34 Eliphelet the son of Ahasbai, the son of the Maacathite, Eliam the son of Ahithophel the Gilonite,

23:35 Hesró frá Karmel, Paarai Arkítí.

23:35 Hezro the Carmelite, Paarai the Arbite,

23:36 Jígal Natansson frá Sóba, Bani frá Gað.

23:36 Igal the son of Nathan of Zobah, Bani the Gadite,

23:37 Selek Ammónítí, Naharai frá Beerót, skjaldsveinn Jóabs Serújusonar.

23:37 Zelek the Ammonite, Naharai the Beerothite, armorbearers to Joab the son of Zeruiah,

23:38 Íra frá Jattír, Gareb frá Jattír.

23:38 Ira the Ithrite, Gareb the Ithrite,

23:39 Úria Hetítí. Til samans þrjátíu og sjö.

23:39 Uriah the Hittite: thirty and seven in all.

24:1 Reiði Drottíns upptendraðist enn gegn Ísrael. Egndi hann þá Davíð upp í móti þeim með því að segja: "Far þú og tel Ísrael og Júda."

24:1 And again the anger of Yahwe was kindled against Israel, and he moved David against them, saying, Go, number Israel and Judah.

24:2 Þá sagði konungur við Jóab og hershöfðingjana, sem með honum voru: "Farið um allar attkvislir Ísraels frá Dan til Beerseba og teljið fólkíð, til þess að ég fái að vita, hve margt fólkíð er."

24:2 And the king said to Joab the captain of the host, who was with him, Go now to and fro through all the tribes of Israel, from Dan even to Beer-sheba, and number ye the people, that I may know the sum of the people.

24:3 Jóab svaraði konungi: "Drottinn Guð þinn margfaldi lýðinn - hversu margir, sem þeir nú kunna að vera - hundrað sinnum og láti minn herra konunginn lifa það. En hvers vegna vill minn herra konungurinn gjöra þetta?"

24:3 And Joab said unto the king, Now Yahwe thy God add unto the people, how many soever they may be, a hundredfold; and may the eyes of my lord the king see it: but why doth my lord the king delight in this thing?

24:4 En Jóab og hershöfðingjarnir máttu eigi gjöra annað en það, sem konungur bauð. Gekkk þá Jóab og hershöfðingjarnir burt frá konungi til þess að taka manntal í Ísrael.

24:4 Notwithstanding, the king's word prevailed against Joab, and against the captains of the host. And Joab and the captains of the host went out from the presence of the king, to number the people of Israel.

24:5 Þeir fóru yfir Jórdan og byrjuðu á Aróer og borginni, sem er í dalnum í áttina til Gað og Jaser.

24:5 And they passed over the Jordan, and encamped in Aroer, on the right side of the city that is in the middle of the valley of Gad, and unto Jazer:

24:6 Síðan komu þeir til Gíleað, og til lands Hetíta, í nánd við Kades. Þá komu þeir til Dan, og frá Dan beygðu þeir við í áttina til Sidón.

24:6 then they came to Gilead, and to the land of Tahtim-hodshi; and they came to Dan-jaan, and round about to Sidon,

24:7 Því næst komu þeir til Týruskastala og til allra borga Hevíta og Kanaaníta, fóru síðan til suðurlandsins í Júda, til Beerseba.

24:7 and came to the stronghold of Tyre, and to all the cities of the Hivites, and of the Canaanites; and they went out to the south of Judah, at Beer-sheba.

24:8 En er þeir höfðu farið um land allt, komu þeir eftir níu mánuði

og tuttugu daga til Jerúsalem.

24:8 So when they had gone to and from through all the land, they came to Jerusalem at the end of nine months and twenty days.

24:9 Og Jóab sagði konungi töluna, sem komið hafði út við manntalið: Í Ísrael voru átta hundruð þúsundir vopnfarra manna vopnbúinna, en í Júda fimm hundruð þúsundir manns.

24:9 And Joab gave up the sum of the numbering of the people unto the king: and there were in Israel eight hundred thousand valiant men that drew the sword; and the men of Judah were five hundred thousand men.

24:10 En samviskan sló Davíð, er hann hafði látið telja fólkíð. Þá sagði Davíð við Drottín: "Mjög hefi ég syndgað með því, sem ég hefi gjört. En Drottinn, tak nú burt misgjörð þjóns þíns, því að mjög óviturlega hefir mér til tekist."

24:10 And David's heart smote him after that he had numbered the people. And David said unto Yahwe, I have sinned greatly in that which I have done: but now, O Yahwe, put away, I beseech thee, the iniquity of thy servant; for I have done very foolishly.

24:11 Er Davíð reis morguninn eftir, kom orð Drottíns til Gaðs spámanns, sjáanda Davíðs, svolátandi:

24:11 And when David rose up in the morning, the word of Yahwe came unto the prophet Gad, David's seer, saying,

24:12 "Far þú og seg við Davíð: Svo segir Drottinn: Þrjá kosti set ég þér, kjós einn af þeim, og mun ég svo við þig gjöra."

24:12 Go and speak unto David, Thus saith Yahwe, I offer thee three things: choose thee one of them, that I may do it unto thee.

24:13 Þá gekkk Gað til Davíðs, sagði honum frá þessu og mælti til hans: "Hvað kýst þú, að hungur komi í þrjú ár yfir land þitt, eða að þú verðir að flýja í þrjá mánuði fyrir óvinum þínum og sverðið elti þig, eða drepsótt geisi þrjá daga í landi þínu? Hugsaðu þig nú um, og sjá til, hverju ég á að svara þeim, sem sendi mig."

24:13 So Gad came to David, and told him, and said unto him, Shall seven years of famine come unto thee in thy land? or wilt thou flee three months before thy foes while they pursue thee? or shall there be three days' pestilence in thy land? now advise thee, and consider what answer I shall return to him that sent me.

24:14 Þá sagði Davíð við Gað: "Ég er í miklum nauðum staddur. Látum oss falla í hendur Drottíns, því að mikil er miskunn hans, en í manna hendur vil ég ekki falla."

24:14 And David said unto Gad, I am in a great strait: let us fall now into the hand of Yahwe; for his mercies are great; and let me not fall into the hand of man.

24:15 Davíð kaus þá drepsóttina, en hveitíuppskeran stóð yfir, þegar sóttin byrjaði, og af lýðnum frá Dan til Beerseba dóu sjötíu þúsund manns.

24:15 So Yahwe sent a pestilence upon Israel from the morning even to the time appointed; and there died of the people from Dan even to Beer-sheba seventy thousand men.

24:16 En er engillinn rétti út hönd sína gegn Jerúsalem til þess að eyða hana, þá iðraði Drottín hins illa, og hann sagði við engilinn, sem eyddi fólkinu: "Nóg er að gjört! Drag nú að þér höndina!" En engill Drottins var þá hjá þreskivelli Aravna Jebúsita.

24:16 And when the angel stretched out his hand toward Jerusalem to destroy it, Yahwe repented him of the evil, and said to the angel that destroyed the people, It is enough; now stay thy hand. And the angel of Yahwe was by the threshing-floor of Araunah the Jebusite.

24:17 Þegar Davíð sá, hversu engillinn drap niður fólkið, þá sagði hann við Drottín: "Sjá, ég hefi syndgað, og ég hefi misgjört. En þetta er hjörð mín, - hvað hefir hún gjört? Lát hönd þína leggjast á mig og ættmenn mína."

24:17 And David spake unto Yahwe when he saw the angel that smote the people, and said, Lo, I have sinned, and I have done perversely; but these sheep, what have they done? let thy hand, I pray thee, be against me, and against my father's house.

24:18 Þann dag kom Gað til Davíðs og mælti við hann: "Far þú og reis Drottni altari á þreskivelli Aravna Jebúsita."

24:18 And Gad came that day to David, and said unto him, Go up, rear an altar unto Yahwe in the threshing-floor of Araunah the Jebusite.

24:19 Og Davíð fór eftir boði Gaðs, eins og Drottinn hafði skipað.

24:19 And David went up according to the saying of Gad, as Yahwe commanded.

24:20 Og er Aravna leit upp og sá konung og menn hans koma til sín, þá gekk hann í móti þeim og laut á ásjónu sína til jarðar fyrir konungi.

24:20 And Araunah looked forth, and saw the king and his servants coming on toward him: and Araunah went out, and bowed himself before the king with his face to the ground.

24:21 Og Aravna mælti: "Hví kemur minn herra konungurinn til þjóns síns?" Davíð svaraði: "Til þess að kaupa af þér þreskivöllinn, svo að ég geti reist Drottni altari og plágunni megi létta af lýðnum."

24:21 And Araunah said, Wherefore is my lord the king come to his servant? And David said, To buy the threshing-floor of thee, to build an altar unto Yahwe, that the plague may be stayed from the people.

24:22 Aravna svaraði Davíð: "Taki minn herra konungurinn það, sem honum þóknast, og fórn. Sjá, hér eru nautín til brennifórnar og þreskisleðarnir og aktygin af nautunum til eldivíðar."

24:22 And Araunah said unto David, Let my lord the king take and offer up what seemeth good unto him: behold, the oxen for the burnt-offering, and the threshing instruments and the yokes of the oxen for the wood:

24:23 Allt þetta, konungur, gefur Aravna konunginum." Og Aravna mælti við konung: "Drottinn, Guð þinn, sé þér náðugur!"

24:23 all this, O king, doth Araunah give unto the king. And Araunah said unto the king, Yahwe thy God accept thee.

24:24 En konungur sagði við Aravna: "Eigi svo, en kaupna vil ég það verði af þér, því að ekki vil ég færa Drottni. Guði minum, það í brennifórnir, er ég hefi kauplaust þegið." Síðan keypti Davíð þreskivöllinn og nautín fyrir fimmtíu síkla silfurs.

24:24 And the king said unto Araunah, Nay; but I will verily buy it of thee at a price. Neither will I offer burnt-offerings unto Yahwe my God which cost me nothing. So David bought the threshing-floor and the oxen for fifty shekels of silver.

24:25 Og Davíð reisti Drottni þar altari og fórnaði brennifórnunum og heillafórnunum. Og Drottinn líknaði landinu, og létti þá plágunni af Ísrael.

24:25 And David built there an altar unto Yahwe, and offered burnt-offerings and peace-offerings. So Yahwe was entreated for the land, and the plague was stayed from Israel.

1:1 Davíð konungur var nú orðinn gamall og hniginn að aldri, og þótt hann væri þakinn sængurfötum, gat honum ekki hitnað.

1:1 Now king David was old and stricken in years; and they covered him with clothes, but he gat no heat.

1:2 Fyrir því sögðu þjónar hans við hann: "Það ætti að leita að yngismey handa minum herra konunginum til þess að þjóna konunginum og hjúkra honum. Skal hún liggja við brjóst þitt, til þess að minum herra konunginum megi hitna."

1:2 Wherefore his servants said unto him, Let there be sought for my lord the king a young virgin: and let her stand before the king, and cherish him; and let her lie in thy bosom, that my lord the king may get heat.

1:3 Síðan var leitað að fríðri stúlku í öllu Ísraelslandi, og fundu menn Abisag frá Súnem og fóru með hana til konungs.

1:3 So they sought for a fair damsel throughout all the borders of Israel, and found Abishag the Shunammite, and brought her to the king.

1:4 En stúlkan var forkunnar fríð og hjúkraði konungi og þjónaði honum, en konungur kenndi hennar ekki.

1:4 And the damsel was very fair; and she cherished the king, and ministered to him; but the king knew her not.

1:5 Adónía sonur Haggítar hreykti sér upp og hugsaði með sér: "Ég vil verða konungur." Og hann fékk sér vagna og hesta og fimmtíu menn, sem fyrir honum hlupu.

1:5 Then Adonijah the son of Haggith exalted himself, saying, I will be king: and he prepared him chariots and horsemen, and fifty men to run before him.

1:6 En faðir hans hafði aldrei angrað hann á ævinni með því að segja við hann: "Hví hefir þú gjört þetta?" Auk þess var hann mjög fríður sýnum og næstur Absalon að aldri.

1:6 And his father had not displeased him at any time in saying, Why hast thou done so? and he was also a very goodly man; and he was born after Absalom.

1:7 Hann átti og ráðstefnur við

Jóab Serújason og Abjatar prest, og fylgdu þeir Adónía að málum.

1:7 And he conferred with Joab the son of Zeruiah, and with Abiathar the priest: and they following Adonijah helped him.

1:8 En Sadók prestur, Benaja Jójadason, Natan spámaður, Símei, Rei og Kappar Davíðs fylgdu eigi Adónía.

1:8 But Zadok the priest, and Benaiah the son of Jehoiada, and Nathan the prophet, and Shimei, and Rei, and the mighty men that belonged to David, were not with Adonijah.

1:9 Adónía slátraði sauðum og nautum og alikálfum hjá Höggormssteini, sem er hjá Rógel-lind, og bauð til öllum bræðrum sínum, konungssonunum, og öllum Júdamönnum, þegnum konungs.

1:9 And Adonijah slew sheep and oxen and fatlings by the stone of Zohaleth, which is beside En-rogel; and he called all his brethren, the king's sons, and all the men of Judah, the king's servants:

1:10 En Natan spámanni, Benaja og köppunum og Salómon bróður sínum bauð hann ekki.

1:10 but Nathan the prophet, and Benaiah, and the mighty men, and Solomon his brother, he called not.

1:11 Þá mælti Natan við Batsebu, móður Salómons, á þessa leið: "Hefir þú ekki heyrt, að Adónía sonur Haggítar er orðinn konungur, og Davíð, herra vor, veit það ekki?"

1:11 Then Nathan spake unto Bath-sheba the mother of Solomon, saying, Hast thou not heard that Adonijah the son of Haggith doth reign, and David our lord knoweth it not?

1:12 Kom þú nú, og vil ég leggja þér ráð, hversu þú megir forða lífi þínu og lífi Salómons sonar þíns.

1:12 Now therefore come, let me, I pray thee, give thee counsel, that thou mayest save thine own life, and the life of thy son Solomon.

1:13 Far þú og gakk fyrir Davíð konung og seg við hann: "Hefir þú ekki, minn herra konungur, unnið ambátt þinni eið og sagt: Salómon sonur þinn skal verða konungur eftir mig, og hann skal sitja í háseti mínu? Hví er þá Adónía orðinn konungur?"

1:13 Go and get thee in unto king David, and say unto him, Didst not thou, my lord, O king, swear unto thy handmaid, saying, Assuredly Solomon thy son shall reign after me, and he shall sit upon my throne? why then doth Adonijah reign?

1:14 Sjá, meðan þú enn ert að tala þar við konung, skal ég koma á eftir þér og staðfesta orð þín."

1:14 Behold, while thou yet talkest there with the king, I also will come in after thee, and confirm thy words.

1:15 Þá gekk Batseba fyrir konung inn í svefnhúsið, en konungur var þá gamall mjög, og Abisag frá Súnem þjónaði honum.

1:15 And Bath-sheba went in unto the king into the chamber: and the king was very old; and Abishag the Shunammite was ministering unto the king.

1:16 Batseba hneigði sig og laut konungi. Konungur mælti: "Hvað er þér á höndum?"

1:16 And Bath-sheba bowed, and did obeisance unto the king. And the king said, What wouldest thou?

1:17 Hún sagði við hann: "Herra minn, þú hefir unnið ambátt þinni svolátandi eið við Drottín. Guð þinn: „Salómon sonur þinn skal verða konungur eftir mig, og hann skal sitja í háseti mínu."'

1:17 And she said unto him, My lord, thou swarest by Yahwe thy God unto thy handmaid, saying, Assuredly Solomon thy son shall reign after me, and he shall sit upon my throne.

1:18 En sjá, nú er Adónía orðinn konungur, og þú veist það ekki, minn herra konungur!

1:18 And now, behold, Adonijah reigneth; and thou, my lord the king, knowest it not:

1:19 Hann hefir slátrað fjölda af uxum, alikálfum og sauðum og boðið til öllum konungssonum og Abjatar presti og Jóab hershöfðingja, en Salómon þjóni þínum hefir hann ekki boðið.

1:19 and he hath slain oxen and fatlings and sheep in abundance, and hath called all the sons of the king, and Abiathar the priest, and Joab the captain of the host; but Solomon thy servant hath he not called.

1:20 Og nú standa augu allra Ísraelsmanna á þér, minn herra konungur, að þú gjörir kunnugt, hver sitja skuli í háseti míns herra konungsins eftir þinn dag.

1:20 And thou, my lord the king, the eyes of all Israel are upon thee, that thou shouldest tell them who shall sit on the throne of my lord the king after him.

1:21 Ella mun svo fara, þegar minn herra konungurinn hvílir hjá feðrum sínum, að ég og Salómon sonur minn munum talin óbótamenn."

1:21 Otherwise it will come to pass, when my lord the king shall sleep with his fathers, that I and my son Solomon shall be counted offenders.

1:22 En meðan hún var að tala við konung, kom Natan spámaður.

1:22 And, lo, while she yet talked with the king, Nathan the prophet came in.

1:23 Og konungi var sagt: "Natan spámaður er hér kominn." Gekkk hann þá inn fyrir konung og laut á ásjónu sína til jarðar fyrir konungi

1:23 And they told the king, saying, Behold, Nathan the prophet. And when he was come in before the king, he bowed himself before the king with his face to the ground.

1:24 og mælti: "Minn herra konungur, hefir þú sagt: „Adónía skal vera konungur eftir mig, og hann skal sitja í háseti mínu?"

1:24 And Nathan said, My lord, O king, hast thou said, Adonijah shall reign after me, and he shall sit upon my throne?

1:25 Því að hann fór niður eftir í dag og slátraði fjölda af uxum, alikálfum og sauðum og bauð til öllum konungssonunum, hershöfðingjunum og Abjatar presti. Þeir eru nú að eta og drekka hjá honum og hrópa: „Adónía konungur lifi!"

1:25 For he is gone down this day, and hath slain oxen and fatlings and sheep in

abundance, and hath called all the king's sons, and the captains of the host, and Abiathar the priest; and, behold, they are eating and drinking before him, and say, *Long* live king Adonijah.

1:26 En mér, þjóni þínum, Sadók presti, Benaja Jójadasynti og Salómon þjóni þínum bauð hann ekki.

1:26 But me, even me thy servant, and Zadok the priest, and Benaiah the son of Jehoiada, and thy servant Solomon, hath he not called.

1:27 Er þetta orðið að tilhlutun míns herra konungsins, þar sem þú hefir ekki gjört þjónum þínum kunnugt, hver sitja skuli í háseti míns herra konungsins eftir þinn dag?"

1:27 Is this thing done by my lord the king, and thou hast not showed unto thy servants who should sit on the throne of my lord the king after him?

1:28 Þá svaraði Davíð konungur og mælti: "Kallið á Batsébú!" Gekkk hún þá inn fyrir konung. Og er hún stóð frammi fyrir konungi.

1:28 Then king David answered and said, Call to me Bath-sheba. And she came into the king's presence, and stood before the king.

1:29 Sór konungur og sagði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er frelsað hefir líf mitt úr öllum nauðum:

1:29 And the king sware, and said, As Yahwe liveth, who hath redeemed my soul out of all adversity,

1:30 Eins og ég sór þér við Drottín, Ísraels Guð, og sagði: Salómon sonur þinn skal verða konungur eftir mig, og hann skal sitja í háseti mínu í minn stað - svo vil ég staðfesta það í dag."

1:30 verily as I sware unto thee by Yahwe, the God of Israel, saying, Assuredly Solomon thy son shall reign after me, and he shall sit upon my throne in my stead; verily so will I do this day.

1:31 Þá hneigði Batséba ásjónu sína til jarðar, laut konungi og mælti: "Minn herra Davíð konungur lifi eilíflega!"

1:31 Then Bath-sheba bowed with her face to the earth, and did obeisance to the king, and said, Let my lord king David live for ever.

1:32 Þá sagði Davíð konungur: "Kallið á Sadók prest, Natan spámann og Benaja Jójadason." Þeir gengu síðan fyrir konung.

1:32 And king David said, Call to me Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada. And they came before the king.

1:33 Og konungur sagði við þá: "Takið með yður þjóna herra yðar, setjið Salómon son minn á múl minn og farið með hann til Gihonlindar.

1:33 And the king said unto them, Take with you the servants of your lord, and cause Solomon my son to ride upon mine own mule, and bring him down to Gihon:

1:34 Skal Sadók prestur og Natan spámaður smyrja hann þar til konungs yfir Ísrael. Þeytið síðan lúðurinn og hrópið: „Salómon konungur lifi!"

1:34 and let Zadok the priest and Nathan the prophet anoint him there king over

Israel; and blow ye the trumpet, and say, *Long* live king Solomon.

1:35 Komíð síðan með honum hingað, og skal hann þá koma og setjast í háseti mitt og vera konungur í minn stað, því að hann hefi ég skipað til að vera höfðingja yfir Ísrael og Júda."

1:35 Then ye shall come up after him, and he shall come and sit upon my throne; for he shall be king in my stead; and I have appointed him to be prince over Israel and over Judah.

1:36 Þá svaraði Benaja Jójadason konungi og mælti: "Veri það svo: Drottinn, Guð míns herra konungsins, gefi það.

1:36 And Benaiah the son of Jehoiada answered the king, and said, Amen: Yahwe, the God of my lord the king, say so too.

1:37 Eins og Drottinn hefir verið með mínum herra konunginum, svo sé hann og með Salómon og hefji háseti hans enn herra en háseti míns herra, Davíðs konungs."

1:37 As Yahwe hath been with my lord the king, even so be he with Solomon, and make his throne greater than the throne of my lord king David.

1:38 Þá fóru þeir Sadók prestur, Natan spámaður, Benaja Jójadason og Kretar og Pletar og settu Salómon á múl Davíðs konungs og fóru með hann til Gihonlindar.

1:38 So Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada, and the Cherethites and the Pelethites, went down, and caused Solomon to ride upon king David's mule, and brought him to Gihon.

1:39 Þá tók Sadók prestur oliuhornið úr tjaldinu og smurði Salómon. Þá þeyttu þeir lúðurinn, og allur lýðurinn hrópaði: "Lífi Salómon konungur!"

1:39 And Zadok the priest took the horn of oil out of the Tent, and anointed Solomon. And they blew the trumpet; and all the people said, *Long* live king Solomon.

1:40 Síðan fór allur lýðurinn heim aftur með honum, og menn blésu á hljóðpipur og létu feginslátum, svo að við sjálft lá, að jörðin rifnaði af ópi þeirra.

1:40 And all the people came up after him, and the people piped with pipes, and rejoiced with great joy, so that the earth rent with the sound of them.

1:41 Adónía og allir þeir, sem hann hafði í boði sínu, heyrðu þetta, er þeir höfðu lokið máltíðinni. Þegar Jóab heyrði lúðurhljóminn, mælti hann: "Hví er öll borgin í uppnámi?"

1:41 And Adonijah and all the guests that were with him heard it as they had made an end of eating. And when Joab heard the sound of the trumpet, he said, Wherefore is this noise of the city being in an uproar?

1:42 En er hann var þetta að mæla, kom Jónatan, sonur Abjatars prests. Þá sagði Adónía: "Kom þú hingað, því að þú ert samdarmaður og munt flytja góð tíðindi."

1:42 While he yet spake, behold, Jonathan the son of Abiathar the priest came: and Adonijah said, Come in; for thou art a worthy man, and bringest good tidings.

1:43 Þá svaraði Jónatan og sagði við Adónía: "Það er nú svo! Herra vor, Davíð konungur, hefir gjört Salómon að konungi.

1:43 And Jonathan answered and said to Adonijah, Verily our lord king David hath made Solomon king:

1:44 Konungur hefir sent með honum Sadók prest, Natan spámann, Benaja Jójadason og Kreta og Pleta, og þeir hafa sett hann á múl konungs.

1:44 and the king hath sent with him Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada, and the Cherethites and the Pelethites; and they have caused him to ride upon the king's mule;

1:45 Og þeir Sadók prestur og Natan spámaður hafa smurt hann til konungs við Gihonlind. Þaðan fóru þeir heim fagnandi, svo að öll borgin er komin í uppnám. Þetta er hávaðinn, sem þér hafið heyrt.

1:45 and Zadok the priest and Nathan the prophet have anointed him king in Gihon; and they are come up from thence rejoicing, so that the city rang again. This is the noise that ye have heard.

1:46 Salómon hefir meira að segja sest í konungshásætið.

1:46 And also Solomon sitteth on the throne of the kingdom.

1:47 Sömuleiðis komu þjónar konungs til þess að árna herra vorum, Davíð konungi, heilla, og sögðu: „Guð þinn gjöri nafn Salómons enn víðrægara en nafn þitt, og hefji háseti hans enn hærra en háseti þitt! og hneigði konungur sig í hvílu sinni.

1:47 And moreover the king's servants came to bless our lord king David, saying, Thy God make the name of Solomon better than thy name, and make his throne greater than thy throne: and the king bowed himself upon the bed.

1:48 Konungur hefir og mælt svo: „Lofaður sé Drottinn, Ísraels Guð, sem í dag hefir skipað eftirmann í háseti mitt og látið mér auðnast að líta það.”

1:48 And also thus said the king, Blessed be Yahwe, the God of Israel, who hath given one to sit on my throne this day, mine eyes even seeing it.

1:49 Þá skelfdust allir boðsgestir Adónía, héldu af stað, og fór hver leiðar sinnar.

1:49 And all the guests of Adonijah were afraid, and rose up, and went every man his way.

1:50 En Adónía var hræddur við Salómon, hélt af stað og fór burt og greip um altarishornin.

1:50 And Adonijah feared because of Solomon; and he arose, and went, and caught hold on the horns of the altar.

1:51 Var Salómon sagt frá því með svofelldum orðum: "Sjá, Adónía er hræddur við Salómon konung, heldur um altarishornin og segir: „Salómon konungur sverji mér í dag, að hann skuli ekki láta taka þjón sinn af lífi.”

1:51 And it was told Solomon, saying, Behold, Adonijah feareth king Solomon; for,

lo, he hath laid hold on the horns of the altar, saying, Let king Solomon swear unto me first that he will not slay his servant with the sword.

1:52 Þá sagði Salómon: "Komi hann fram sem góður drengur skal ekki eitt af hárum hans falla til jarðar, en reynist hann ódrengur skal hann lífi tyna.”

1:52 And Solomon said, If he shall show himself a worthy man, there shall not a hair of him fall to the earth; but if wickedness be found in him, he shall die.

1:53 Þá sendi Salómon konungur og lét taka hann frá altarinu, og er hann kom og laut Salómon konungi, sagði Salómon við hann: "Far þú heim til þín.”

1:53 So king Solomon sent, and they brought him down from the altar. And he came and did obeisance to king Solomon; and Solomon said unto him, Go to thy house.

2:1 Þegar dauðadagur Davíðs nálgast, lagði hann svo fyrir Salómon son sinn:

2:1 Now the days of David drew nigh that he should die; and he charged Solomon his son, saying,

2:2 "Ég geng nú veg allrar veraldar, en ver þú hugrakkur og lát sjá, að þú sért maður.

2:2 I am going the way of all the earth: be thou strong therefore, and show thyself a man;

2:3 Gæt þú þess, sem Drottinn, Guð þinn, af þér heimtar, að þú gangir á vegum hans og haldir lög hans, boðorð, ákvæði og fyrirmæli, eins og skrifad er í lögmáli Móse, svo að þú verðir lánsamur í öllu, sem þú gjörir og hvert sem þú snýr þér.

2:3 and keep the charge of Yahwe thy God, to walk in his ways, to keep his statutes, and his commandments, and his ordinances, and his testimonies, according to that which is written in the law of Moses, that thou mayest prosper in all that thou doest, and whithersoever thou turnest thyself.

2:4 svo að Drottinn efni orð sín, þau er hann hefir við mig talað, er hann sagði: „Ef synir þínir varðveita vega sína, með því að ganga dyggilega fyrir augliði mínu af öllu hjarta sínu og allri sálu sinni, þá skal þig.” - mælti hann - „ekki vanta eftirmann í háseti Ísraels.”

2:4 That Yahwe may establish his word which he spake concerning me, saying, If thy children take heed to their way, to walk before me in truth with all their heart and with all their soul, there shall not fail thee (said he) a man on the throne of Israel.

2:5 Þú veist og sjálfur, hvað Jóab Sérújason hefir gjört mér, hversu hann hefir farið með báða hershöfðingja Ísraels, þá Abner Nersson og Amasa Jetersson, þar sem hann myrti þá og vann þannig víg í gríðum og ataði blóði beldið um lendar sér og skóna á fótum sér, eins og í ófriði væri.

2:5 Moreover thou knowest also what Joab the son of Zeruiah did unto me, even what he did to the two captains of the hosts of Israel, unto Abner the son of Ner, and unto Amasa the son of Jether, whom he slew, and shed the blood of war in peace, and put the blood of war upon his girdle that was about his loins, and in his shoes that were on his feet.

2:6 Neyt þú hygginda þinna og lát eigi hærur hans fara til Heljar í friði.

2:6 Do therefore according to thy wisdom, and let not his hoar head go down to Sheol in peace.

2:7 En sýn þú mildi sonum Barsillai Gileadíta og lát þá vera meðal þeirra, sem eta við borð þitt, því að svo gjörðu þeir til mín, þá er ég flýði fyrir Absalon, bróður þínum.

2:7 But show kindness unto the sons of Barzillai the Gileadite, and let them be of those that eat at thy table; for so they came to me when I fled from Absalom thy brother.

2:8 Símei Gerasson Benjamínítí frá Bahúrim er og með þér. Hann formælti mér gifurlega, þá er ég fór til Mahanaim. En hann kom til móts við mig niður að Jórdan, og vann ég honum svolátandi eið við Drottin: „Ég skal eigi láta drepa þig.”

2:8 And, behold, there is with thee Shimei the son of Gera, the Benjamite, of Bahurim, who cursed me with a grievous curse in the day when I went to Mahanaim; but he came down to meet me at the Jordan, and I swore to him by Yahwe, saying, I will not put thee to death with the sword.

2:9 En þú skalt eigi láta honum óhegt, því að þú ert maður vítur og munt víta, hvað þú átt að gjöra við hann, til þess að þú getir sent hærur hans blóðugar til Heljar.”

2:9 Now therefore hold him not guiltless, for thou art a wise man; and thou wilt know what thou oughtest to do unto him, and thou shalt bring his hoar head down to Sheol with blood.

2:10 Síðan lagðist Davíð til hvíldar hjá fedrum sínum og var jarðaður í Davíðsborg.

2:10 And David slept with his fathers, and was buried in the city of David.

2:11 En sá tími, sem Davíð hafði ríkt yfir Ísrael, var fjörutíu ár. Í Hebron ríkti hann sjö ár og í Jerúsalem ríkti hann þrjátíu og þrjú ár.

2:11 And the days that David reigned over Israel were forty years; seven years reigned he in Hebron, and thirty and three years reigned he in Jerusalem.

2:12 Og Salómon settist í háseti Davíðs föður síns, og eflidist ríki hans mjög.

2:12 And Solomon sat upon the throne of David his father; and his kingdom was established greatly.

2:13 Þá fór Adónía, sonur Haggítar, til Batsebu, móður Salómons. Hún sagði: "Kemur þú góðu heilli?" Hann svaraði: "Svo er vist.”

2:13 Then Adonijah the son of Haggith came to Bath-sheba the mother of Solomon. And she said, Comest thou peaceably? And he said, Peaceably.

2:14 Síðan mælti hann: "Ég á erindi við þig." Hún mælti: "Tala þú!"

2:14 He said moreover, I have somewhat to say unto thee. And she said, Say on.

2:15 Þá mælti hann: "Þú veist sjálf, að konungdómurinn tilheyrði mér og að allur Ísrael hafði augastað á mér sem konungsefni, en nú hefir þetta farið á annan veg og konungdómurinn lent hjá

bróður mínum, því að Drottinn hafði ákvarðað honum hann.

2:15 And he said, Thou knowest that the kingdom was mine, and that all Israel set their faces on me, that I should reign: howbeit the kingdom is turned about, and is become my brother's; for it was his from Yahwe.

2:16 Nú bið ég þig einnar bónar. Vísa þú mér ekki frá." Hún sagði við hann: "Tala þú!"

2:16 And now I ask one petition of thee; deny me not. And she said unto him, Say on.

2:17 Þá mælti hann: "Bið þú Salómon konung - því að hann mun ekki vísa þér frá - að gefa mér Abisag frá Sünem fyrir konu."

2:17 And he said, Speak, I pray thee, unto Solomon the king (for he will not say thee nay), that he give me Abishag the Shunammite to wife.

2:18 Batseba mælti: "Gott og vel, ég skal sjálf tülka mál þitt við konung."

2:18 And Bath-sheba said, Well; I will speak for thee unto the king.

2:19 Þá gekk Batseba á fund Salómons konungs til þess að tala máli Adónía við hann. Konungur stóð upp á móti henni, laut henni og settist síðan í háseti sitt og lét setja fram stól handa konungsmóður. Settist hún til hægri handar konungi.

2:19 Bath-sheba therefore went unto king Solomon, to speak unto him for Adonijah. And the king rose up to meet her, and bowed himself unto her, and sat down on his throne, and caused a throne to be set for the king's mother; and she sat on his right hand.

2:20 Þá mælti hún: "Ég bið þig einnar lítillar bónar. Vísa þú mér eigi frá." Konungur sagði við hana: "Bið þú, móðir mín. Eigi mun ég vísa þér frá."

2:20 Then she said, I ask one small petition of thee; deny me not. And the king said unto her, Ask on, my mother; for I will not deny thee.

2:21 Þá mælti hún: "Leyf þú, að Abisag frá Sünem verði gefin Adónía, bróður þínum, fyrir konu."

2:21 And she said, Let Abishag the Shunammite be given to Adonijah thy brother to wife.

2:22 Þá svaraði Salómon konungur og sagði við móður sína: "Hví biður þú um Abisag frá Sünem til handa Adónía? Bið heldur um konungsríkið honum til handa, því að hann er bróðir minn mér eldri, og Abjatar prestur og Jóab Serújason eru stuðningsmenn hans."

2:22 And king Solomon answered and said unto his mother, And why dost thou ask Abishag the Shunammite for Adonijah? ask for him the kingdom also; for he is mine elder brother; even for him, and for Abiathar the priest, and for Joab the son of Zeruiah.

2:23 Og Salómon konungur sór við Drottin og mælti: "Guð gjöri við mig hvað sem hann vill nú og síðar: Fyrir beiðni þessa skal Adónía lifinu týna."

2:23 Then king Solomon sware by Yahwe, saying, God do so to me, and more also, if Adonijah hath not spoken this word against his own life.

2:24 Og nú, svo sannarlega sem Drottinn lifir, er mér hefir til valda komið og sett mig í háseti Davíðs föður míns og reist mér hús, eins og hann hafði heitið: Adónía skal liflátinn þegar í dag!"

2:24 Now therefore as Yahwe liveth, who hath established me, and set me on the throne of David my father, and who hath made me a house, as he promised, surely Adonijah shall be put to death this day.

2:25 Síðan sendi Salómon konungur Benaia Jójadason með þessu erindi. Vann hann á honum, og lét Adónía þannig lif sitt.

2:25 And king Solomon sent by Benaiah the son of Jehoiada; and he fell upon him, so that he died.

2:26 En við Abjatar prest sagði konungur: "Far þú til bús þíns í Anatót, því að þú ert dauða sekur. En eigi vil ég drepa þig að sinni, því að þú hefir borið örk Drottins Guðs fyrir Davíð föður mínum og allar þær nauðir, sem faðir minn þoldi, hefir þú þolað með honum."

2:26 And unto Abiathar the priest said the king, Get thee to Anathoth, unto thine own fields; for thou art worthy of death: but I will not at this time put thee to death, because thou barest the ark of the Lord Yahwe before David my father, and because thou wast afflicted in all wherein my father was afflicted.

2:27 Síðan rak Salómon Abjatar burt, svo að hann væri eigi lengur prestur Drottins, til þess að orð Drottins skyldu rætast, þau er hann talaði um hús Elí í Siló.

2:27 So Solomon thrust out Abiathar from being priest unto Yahwe, that he might fulfil the word of Yahwe, which he spake concerning the house of Eli in Shiloh.

2:28 Nú spyr Jóab þessi tíðindi. En Jóab hafði fylgt Adónía að málum, en Absalon hafði hann eigi fylgt að málum. Jóab flýði þá til tjalds Drottins og greip um altarið hornin.

2:28 And the tidings came to Joab; for Joab had turned after Adonijah, though he turned not after Absalom. And Joab fled unto the Tent of Yahwe, and caught hold on the horns of the altar.

2:29 Salómon konungi var þá sagt: "Jóab er flúinn í tjald Drottins og stendur við altarið." Sendi þá Salómon Benaia Jójadason og sagði: "Far þú og vinn á honum."

2:29 And it was told king Solomon, Joab is fled unto the Tent of Yahwe, and, behold, he is by the altar. Then Solomon sent Benaiah the son of Jehoiada, saying, Go, fall upon him.

2:30 Fór þá Benaia til tjalds Drottins og mælti til Jóabs: "Svo segir konungur: Gakk þú út." Jóab svaraði: "Nei, hér vil ég deyja." Færði Benaia þá konungi svar hans og sagði: "Svo mælti Jóab, og svo svaraði hann mér."

2:30 And Benaiah came to the Tent of Yahwe, and said unto him, Thus saith the king, Come forth. And he said, Nay; but I will die here. And Benaiah brought the king word again, saying, Thus said Joab, and thus he answered me.

2:31 Konungur sagði við hann: "Gjör sem hann sagði. Vinn þú á honum

og jarða hann og hreinsa þannig af mér og ætt minni blóð það, er Jóab úthelli á sak.

2:31 And the king said unto him, Do as he hath said, and fall upon him, and bury him; that thou mayest take away the blood, which Joab shed without cause, from me and from my father's house.

2:32 Drottinn láti blóð hans koma honum í koll, þar sem hann vó tvo menn, er réttlátari voru og betri en hann, og myrti þá með sverði, án þess að Davíð faðir minn vissi af því, þá Abner Nersson, hershöfðingja Ísraels, og Amasa Jetersson, hershöfðingja Júda.

2:32 And Yahwe will return his blood upon his own head, because he fell upon two men more righteous and better than he, and slew them with the sword, and my father David knew it not, to wit, Abner the son of Ner, captain of the host of Israel, and Amasa the son of Jether, captain of the host of Judah.

2:33 Skal blóð þeirra koma Jóab í koll og niðjum hans að cilifu, en Davíð og niðjar hans, hús hans og háseti hljóti að cilifu heill af Drottni."

2:33 So shall their blood return upon the head of Joab, and upon the head of his seed for ever: but unto David, and unto his seed, and unto his house, and unto his throne, shall there be peace for ever from Yahwe.

2:34 Síðan fór Benaia Jójadason, vann á honum og drap hann, og var hann grafinn í húsi sínu í eyðimörkinni.

2:34 Then Benaiah the son of Jehoiada went up, and fell upon him, and slew him; and he was buried in his own house in the wilderness.

2:35 Og konungur skipaði Benaia Jójadason yfir herinn í hans stað, og Sadók prest skipaði hann í stað Abjatars.

2:35 And the king put Benaiah the son of Jehoiada in his room over the host; and Zadok the priest did the king put in the room of Abiathar.

2:36 Því næst sendi konungur boð og lét kalla Símei og sagði við hann: "Reis þér hús í Jerúsalem og bú þar, en eigi mátt þú fara neitt þaðan."

2:36 And the king sent and called for Shimei, and said unto him, Build thee a house in Jerusalem, and dwell there, and go not forth thence any whither.

2:37 En það skaltu vita fyrir víst, að á þeim degi, sem þú fer þaðan og gengur yfir Kidronlæk, skaltu deyja. Mun þá blóð þitt sjálfum þér í koll koma."

2:37 For on the day thou goest out, and passest over the brook Kidron, know thou for certain that thou shalt surely die: thy blood shall be upon thine own head.

2:38 Símei svaraði konungi: "Það læt ég mér vel líka. Eins og minn herra konungurinn hefir sagt, svo skal þjónn þinn gjöra." Og Símei bjó í Jerúsalem langa hríð.

2:38 And Shimei said unto the king, The saying is good: as my lord the king hath said, so will thy servant do. And Shimei dwelt in Jerusalem many days.

2:39 Eftir þrjú ár bar svo við, að tveir þrælar Símei struku til Akís Maakasonar, konungs í Gat. Og Símei

var sagt svo frá: "Þrælar þínir eru í Gat."

2:39 And it came to pass at the end of three years, that two of the servants of Shimei ran away unto Achish, son of Maacah, king of Gath. And they told Shimei, saying, Behold, thy servants are in Gath.

2:40 Þá tók Símei sig til, söðlaði asna sinn og hélt til Gat til Akís til þess að leita að þrælum sínum, og Símei fór og hafði heim með sér þræla sína frá Gat.

2:40 And Shimei arose, and saddled his ass, and went to Gath to Achish, to seek his servants; and Shimei went, and brought his servants from Gath.

2:41 Var nú Salómon sagt frá því, að Símei hefði farið frá Jerúsalem til Gat og væri kominn heim aftur.

2:41 And it was told Solomon that Shimei had gone from Jerusalem to Gath, and was come again.

2:42 Þá sendi konungur boð og lét kalla Símei og sagði við hann: "Hefi ég ekki sært þig við Drottín og lagt ríkt á við þig og sagt: „Það skaltu víta fyrir víst, að á þeim degi, sem þú gengur að heiman og fer eitthvað burt, skaltu deyja." Og þú sagðir við mig: „Ég hefi heyrt það og læt mér vel líka."

2:42 And the king sent and called for Shimei, and said unto him, Did I not adjure thee by Yahwe, and protest unto thee, saying, Know for certain, that on the day thou goest out, and walkest abroad any whither, thou shalt surely die? and thou saidst unto me, The saying that I have heard is good.

2:43 Hvers vegna hefir þú ekki haldið eið þann, er Drottni var svarinn, og skipun þá er ég fyrir þig lagði?"

2:43 Why then hast thou not kept the oath of Yahwe, and the commandment that I have charged thee with?

2:44 Enn fremur mælti konungur við Símei: "Þú þekkir alla þá illsku og ert þér hennar meðvitandi, er þú hafðir í frammi við Davíð föður minn, og mun nú Drottinn láta þér illsku þína í koll koma.

2:44 The king said moreover to Shimei, Thou knowest all the wickedness which thy heart is privy to, that thou didst to David my father: therefore Yahwe shall return thy wickedness upon thine own head.

2:45 En Salómon konungur blessist og háseti Davíðs standi stöðugt fyrir Drottni að eilífu."

2:45 But king Solomon shall be blessed, and the throne of David shall be established before Yahwe for ever.

2:46 Og konungur bauð Benaja Jójadasyni, og hann fór og vann á honum, og lét hann þannig lifa sítt.

2:46 So the king commanded Benaiah the son of Jehoiada; and he went out, and fell upon him, so that he died. And the kingdom was established in the hand of Solomon.

3:1 Þegar Salómon konungur var orðinn fastur í sessi, mægðist hann við Faraó Egyptalandskonung og fékk dóttur Faraós og flutti hana til Davíðsborgar, uns hann hafði lokið við að reisa höll sína, musteri Drottins og múra umhverfis Jerúsalem.

3:1 And Solomon made affinity with Pharaoh king of Egypt, and took Pharaoh's daughter, and brought her into the city of David, until he had made an end of building his own house, and the house of Yahwe, and the wall of Jerusalem round about.

3:2 En lýðurinn fórnaði enn á fórnarhæðunum, því að allt til þess tíma var ekkert hús reist nafni Drottins.

3:2 Only the people sacrificed in the high places, because there was no house built for the name of Yahwe until those days.

3:3 En Salómon elskaði Drottín, svo að hann hélt lög Davíðs föður síns, en þó færði hann sláturfórnir og reykelsisfórnir á fórnarhæðunum.

3:3 And Solomon loved Yahwe, walking in the statutes of David his father: only he sacrificed and burnt incense in the high places.

3:4 Konungur fór til Gibeon til þess að fórna þar, því að það var aðalfórnarhæðin. Fórnaði Salómon þúsund brennifórnir á því altari.

3:4 And the king went to Gibeon to sacrifice there; for that was the great high place: a thousand burnt-offerings did Solomon offer upon that altar.

3:5 Í Gibeon vitradist Drottinn Salómon í draumi um nótt, og Guð sagði: "Bið mig þess, er þú vilt að ég veiti þér."

3:5 In Gibeon Yahwe appeared to Solomon in a dream by night; and God said, Ask what I shall give thee.

3:6 Þá sagði Salómon: "Þú auðsýndir þjóni þínum, Davíð föður minum, mikla miskunn, þar eð hann gekk fyrir augliti þínu í trúmennsku, réttlæti og hjartans einlægni við þig. Og þú lést haldast við hann þessa miklu miskunn og gafst honum son, sem situr í háseti hans, eins og nú er fram komið.

3:6 And Solomon said, Thou hast showed unto thy servant David my father great lovingkindness, according as he walked before thee in truth, and in righteousness, and in uprightness of heart with thee; and thou hast kept for him this great lovingkindness, that thou hast given him a son to sit on his throne, as it is this day.

3:7 Nú hefir þú þá, Drottinn Guð minn, gjörð þjón þinn að konungi í stað Davíðs föður míns. En ég er unglingur og kann ekki fótum mínum forráð.

3:7 And now, O Yahwe my God, thou hast made thy servant king instead of David my father: and I am but a little child; I know not how to go out or come in.

3:8 Og þjónn þinn er mitt á meðal þjóðar þinnar, er þú hefir útvalið, mikillar þjóðar, er eigi má telja eða tölu á koma fyrir fjölda sakir.

3:8 And thy servant is in the midst of thy people which thou hast chosen, a great people, that cannot be numbered nor counted for multitude.

3:9 Gef því þjóni þínum gaumgæfið hjarta til að stjórna þjóð þinni og til að greina gott frá illu. Því að hver gæti annars stjórnað þessari fjölmennu þjóð þinni?"

3:9 Give thy servant therefore an

understanding heart to judge thy people, that I may discern between good and evil; for who is able to judge this thy great people?

3:10 Drottni líkaði vel, að Salómon bað um þetta.

3:10 And the speech pleased the Lord, that Solomon had asked this thing.

3:11 Þá sagði Guð við hann: "Af því að þú baðst um þetta, en baðst ekki um langlífi þér til handa eða auðlegð eða líf óvina þinna, heldur baðst um vitsmuni til að skynja, hvað rétt er í málum manna.

3:11 And God said unto him, Because thou hast asked this thing, and hast not asked for thyself long life, neither hast asked riches for thyself, nor hast asked the life of thine enemies, but hast asked for thyself understanding to discern justice;

3:12 Þá vil ég veita þér þæn þína. Ég gef þér hyggið og skynugt hjarta, svo að þú líki hefir ekki verið á undan þér og mun ekki koma eftir þig.

3:12 behold, I have done according to thy word: lo, I have given thee a wise and an understanding heart; so that there hath been none like thee before thee, neither after thee shall any arise like unto thee.

3:13 Og líka gef ég þér það, sem þú baðst ekki um, bæði auðlegð og heiður, svo að þinn líki skal eigi verða meðal konunganna alla þína daga.

3:13 And I have also given thee that which thou hast not asked, both riches and honor, so that there shall not be any among the kings like unto thee, all thy days.

3:14 Og ef þú gengur á mínum vegum og varðveitir boðorð mín og skipanir, eins og Davíð faðir þinn gjörði, þá mun ég gefa þér langa lífdaga."

3:14 And if thou wilt walk in my ways, to keep my statutes and my commandments, as thy father David did walk, then I will lengthen thy days.

3:15 Síðan vaknaði Salómon, og sjá: Það var draumur. Og er hann var kominn til Jerúsalem, gekk hann fyrir sáttmálsörk Drottins og bar fram brennifórnir og fórnaði heillafórnir og gjörði veislu öllum þjónum sínum.

3:15 And Solomon awoke; and, behold, it was a dream: and he came to Jerusalem, and stood before the ark of the covenant of Yahwe, and offered up burnt-offerings, and made a feast to all his servants.

3:16 Tvær portkonur komu til konungs og gengu fyrir hann.

3:16 Then there came two women that were harlots, unto the king, and stood before him.

3:17 Og önnur konan sagði: "Með leyfi, herra minn! Ég og kona þessi búum í sama húsinu, og ól ég barn í húsinu hjá henni.

3:17 And the one woman said, Oh, my lord, I and this woman dwell in one house; and I was delivered of a child with her in the house.

3:18 En á þriðja degi eftir að ég hafði alið barnið, ól og kona þessi barn. Og við vorum saman og enginn annar hjá okkur í húsinu. Við vorum tvær einar í húsinu.

3:18 And it came to pass the third day after I was delivered, that this woman was delivered also; and we were together; there was no stranger with us in the house, save we two in the house.

3:19 Þá dó sonur þessarar konu um nótt, af því að hún hafði lagst ofan á hann.

3:19 And this woman's child died in the night, because she lay upon it.

3:20 En hún reis á fætur um miðja nótt og tók son minn frá mér, meðan ambátt þín svafl, og lagði hann að brjósti sér, en dauða soninn sinn lagði hún að brjósti mér.

3:20 And she arose at midnight, and took my son from beside me, while thy handmaid slept, and laid it in her bosom, and laid her dead child in my bosom.

3:21 En er ég reis um morguninn og ætlaði að gefa syni mínum að sjúga, sjá, þá var hann dauður! Og er ég virti hann fyrir mér um morguninn, sjá, þá var það ekki sonur minn, sá er ég hafði fætt."

3:21 And when I rose in the morning to give my child suck, behold, it was dead; but when I had looked at it in the morning, behold, it was not my son, whom I did bear.

3:22 En hin konan sagði: "Nei, það er minn sonur, sem er lifandi, en þinn sonur er dauður." En sú fyrri sagði: "Nei, það er þinn sonur, sem er dauður, en minn sonur, sem er lifandi." Þannig þráttuðu þær frammi fyrir konungi.

3:22 And the other woman said, Nay; but the living is my son, and the dead is thy son. And this said, No; but the dead is thy son, and the living is my son. Thus they spake before the king.

3:23 Þá mælti konungur: "Önnur segir: 'Það er minn sonur, sem er lifandi, og þinn sonur, sem er dauður.' En hin segir: 'Nei, það er þinn sonur, sem er dauður, en minn sonur, sem er lifandi.'"

3:23 Then said the king, The one saith, This is my son that liveth, and thy son is the dead; and the other saith, Nay; but thy son is the dead, and my son is the living.

3:24 Og konungur sagði: "Færið mér sverð." Og þeir færðu konungi sverðið.

3:24 And the king said, Fetch me a sword. And they brought a sword before the king.

3:25 Þá mælti konungur: "Höggvið sundur barnið, sem lifir, í tvo hluti og fáið sinn helminginn hvorri."

3:25 And the king said, Divide the living child in two, and give half to the one, and half to the other.

3:26 Þá sagði konan, sem átti lifandi barnið, við konung, - því að ástin til barnsins brann í brjósti hennar -, hún mælti: "Æ, herra minn, gefið henni barnið, sem lifir, en deydíð það ekki." En hin sagði: "Njótí þá hvorug okkar þess. Höggvið það sundur!"

3:26 Then spake the woman whose the living child was unto the king, for her heart yearned over her son, and she said, Oh, my lord, give her the living child, and in no wise slay it. But the other said, It shall be neither mine nor thine; divide it.

3:27 Þá svaraði konungur og sagði: "Fáið hinni konunni barnið, sem lifir, en deydíð það ekki. Hún er móðir þess."

3:27 Then the king answered and said, Give her the living child, and in no wise slay it: she is the mother thereof.

3:28 Og allur Ísrael heyrði dóminn, sem konungur hafði dæmt. Og þeir óttuðust konung, því að þeir sáu, að hann var gæddur guðlegri speki til þess að kveða upp dóma.

3:28 And all Israel heard of the judgment which the king had judged; and they feared the king: for they saw that the wisdom of God was in him, to do justice.

4:1 Salómon konungur var konungur yfir öllum Ísrael, og

4:1 And king Solomon was king over all Israel.

4:2 Þessir voru æðstu embættismenn hans: Asarja Sadóksson var prestur.

4:2 And these were the princes whom he had: Azariah the son of Zadok, the priest;

4:3 Elíhóref og Ahía Sisasynir voru kanslararar. Jósafat Ahilúðsson var ríkisritari.

4:3 Elihoreph and Ahijah, the sons of Shisha, scribes; Jehoshaphat the son of Ahilud, the recorder;

4:4 Benaja Jójadason var yfir hernum, Sadók og Abjatar voru prestar.

4:4 and Benaiah the son of Jehoiada was over the host; and Zadok and Abiathar were priests;

4:5 Asarja Natansson var yfir fógetunum, Sabúð Natansson var prestur og vinur konungs.

4:5 and Azariah the son of Nathan was over the officers; and Zabud the son of Nathan was chief minister, and the king's friend;

4:6 Ahisar var stallari, Adóníram Abdason var yfir kvaðarmönnum.

4:6 and Ahishar was over the household; and Adoniram the son of Abda was over the men subject to taskwork.

4:7 Salómon hafði tólf fógeta yfir öllum Ísrael. Skyldu þeir birgja konung og hirð hans að vistum sinn mánuðinn hver á ári hverju.

4:7 And Solomon had twelve officers over all Israel, who provided victuals for the king and his household: each man had to make provision for a month in the year.

4:8 Og þetta eru nöfn þeirra: Ben Húr á Efraimfjöllum.

4:8 And these are their names: Ben-hur, in the hill-country of Ephraim;

4:9 Ben Deker í Makas og í Saalbím og Bet Semes og Elon, allt að Bet Hanan.

4:9 Ben-deker, in Makaz, and in Shaalbim, and Beth-shemesh, and Elon-beth-hanan;

4:10 Ben Heseð í Arúbbót, honum tilheyrði Sókó og allt Heferland.

4:10 Ben-hesed, in Arubboth (to him pertained Socoh, and all the land of Hephher);

4:11 Ben Abinadab hafði allt Dórhálendi, átti hann Tafat, dóttur Salómons fyrir konu.

4:11 Ben-abinadab, in all the height of

Dor (he had Taphath the daughter of Solomon to wife);

4:12 Baana Ahilúðsson: Taanak og Megiddó og allt Bet Sean, sem liggur hjá Saretan fyrir neðan Jesreel, frá Bet Sean til Abel Mehóla, allt vestur fyrir Jokmeam.

4:12 Baana the son of Ahilud, in Taanach and Megiddo, and all Beth-shean which is beside Zarethan, beneath Jezreel, from Beth-shean to Abel-meholah, as far as beyond Jokmeam;

4:13 Ben Geber í Ramót í Gíleað, honum tilheyrðu þorp Jairs Manassesonar í Gíleað og landsspildan Argób í Basan, sextín stórar borgir, með múrveggjum og slagbröndum af eiri.

4:13 Ben-geber, in Ramoth-gilead (to him pertained the towns of Jair the son of Manasseh, which are in Gilead; even to him pertained the region of Argob, which is in Bashan, threescore great cities with walls and brazen bars);

4:14 Ahinadab Íddóson í Mahanaim.

4:14 Ahinadab the son of Iddo, in Mahanaim;

4:15 Akímaas í Naftali, hann hafði og gengið að eiga Basmat, dóttur Salómons.

4:15 Ahimaaz, in Naphtali (he also took Basemath the daughter of Solomon to wife);

4:16 Baana Húsaíson í Asser og Bealót.

4:16 Baana the son of Hushai, in Asher and Bealoth;

4:17 Jósafat Parúason í Íssakar.

4:17 Jehoshaphat the son of Paruah, in Issachar;

4:18 Símei Elason í Benjamin.

4:18 Shimei the son of Ela, in Benjamin;

4:19 Geber Úríson í Gíleaðlandi, landi Síhons Amorítakonungs og Ögs, konungs í Basan. Og einn fógeti var í Júda.

4:19 Geber the son of Uri, in the land of Gilead, the country of Sihon king of the Amorites, and of Og king of Bashan; and he was the only officer that was in the land.

4:20 Júda og Ísrael voru fjölmennir, sem sandur á sjávarströndu, þeir átu og drukku og voru glaðir.

4:20 Judah and Israel were many as the sand which is by the sea in multitude, eating and drinking and making merry.

4:21 Salómon drottnaði yfir öllum konungarikjum frá Efrat til Filistalands og til landamæra Egyptalands. Færðu þeir Salómon skatt og voru þegnskyldir honum alla ævi hans.

4:21 And Solomon ruled over all the kingdoms from the River unto the land of the Philistines, and unto the border of Egypt: they brought tribute, and served Solomon all the days of his life.

4:22 Og Salómon þurfti daglega til matar þrjátín kór af hveíti og sextín kór af mjöli.

4:22 And Solomon's provision for one day was thirty measures of fine flour, and threescore measures of meal,

4:23 tíu alda oxar og tuttugu oxar haggenga og hundrað sauði, auk hjarta, skógargeita, dáhjarta og alifugla.

4:23 ten fat oxen, and twenty oxen out of the pastures, and a hundred sheep, besides harts, and gazelles, and roebucks, and fatted fowl.

4:24 Því að hann réð yfir öllu landi fyrir vestan Efrat, frá Tísa til Gasa, yfir öllum konungum fyrir vestan Efrat, og hafði frið á allar hliðar hringinn í kring.

4:24 For he had dominion over all *the region* on this side the River, from Tiphseh even to Gaza, over all the kings on this side the River; and he had peace on all sides round about him.

4:25 svo að Júda og Ísrael bjuggu öruggir, hver maður undir sínu vintré og fíkjutré, frá Dan til Beerseba, alla ævi Salómons.

4:25 And Judah and Israel dwelt safely, every man under his vine and under his fig-tree, from Dan even to Beer-sheba, all the days of Solomon.

4:26 Og Salómon hafði fjórutíu þúsund vagnhesta og tólf þúsund ríðandi menn.

4:26 And Solomon had forty thousand stalls of horses for his chariots, and twelve thousand horsemen.

4:27 Og fógetar þessir birgðu Salómon konung að vistum og alla þá, er komu að borði Salómons konungs, sinn mánuðinn hver. Létu þeir ekkert skorta.

4:27 And those officers provided victuals for king Solomon, and for all that came unto king Solomon's table, every man in his month; they let nothing be lacking.

4:28 Og bygg og hey handa akhestunum og gæðingunum fluttu þeir þangað, er hann var, hver eftir því sem honum bar.

4:28 Barley also and straw for the horses and swift steeds brought they unto the place where *the officers* were, every man according to his charge.

4:29 Og Guð veitti Salómon afar mikla speki og visku og djúpsæi andans, sem sandur er margur á sjávarströnd.

4:29 And God gave Solomon wisdom and understanding exceeding much, and largeness of heart, even as the sand that is on the sea-shore.

4:30 og speki Salómons var meiri en speki allra austurbyggja og öll speki Egyptalands.

4:30 And Solomon's wisdom excelled the wisdom of all the children of the east, and all the wisdom of Egypt.

4:31 Og hann var allra manna vitrastur, vitrari en Etan Esrahíti og Heman og Kalkól og Darda Mahólssynir, og hann var nafnfrægur með öllum þjóðum umhverfis.

4:31 For he was wiser than all men; than Ethan the Ezrahite, and Heman, and Calcol, and Darda, the sons of Mahol: and his fame was in all the nations round about.

4:32 Hann mælti þrjú þúsund orðskviðu, og ljóð hans voru eitt þúsund og fimm að tölu.

4:32 And he spake three thousand proverbs; and his songs were a thousand and five.

4:33 Og hann talaði um trén, allt frá sedrustrjánnum á Líbanon til ísópsins, sem sprettur á múrvegnum. Og hann talaði um fínað og fugla, orma og fiska.

4:33 And he spake of trees, from the cedar that is in Lebanon even unto the hyssop that springeth out of the wall; he spake also of beasts, and of birds, and of creeping things, and of fishes.

4:34 og menn komu af öllum þjóðum til þess að heyra speki Salómons, frá öllum konungum jarðarinnar, er heyrdú speki hans getið.

4:34 And there came of all peoples to hear the wisdom of Solomon, from all kings of the earth, who had heard of his wisdom.

5:1 Hiram konungur í Týrus sendi þjóna sína til Salómons, því hann hafði heyrt að hann hefði verið smurður til konungs í stað föður síns, en Hiram hafði ætíð verið góðvinur Davíðs.

4:21 And Solomon ruled over all the kingdoms from the River unto the land of the Philistines, and unto the border of Egypt: they brought tribute, and served Solomon all the days of his life.

5:2 Og Salómon sendi boð til Hírams og lét segja honum:

4:22 And Solomon's provision for one day was thirty measures of fine flour, and threescore measures of meal,

5:3 "Þú veist sjálfur, að Davíð faðir minn mátti eigi reisa hús nafni Drottins, Guðs síns, vegna ófriðar þess, er hann varð að eiga í á allar hliðar, uns Drottinn lagði óvini hans undir iljar honum.

4:23 ten fat oxen, and twenty oxen out of the pastures, and a hundred sheep, besides harts, and gazelles, and roebucks, and fatted fowl.

5:4 En nú hefir Drottinn, Guð minn, veitt mér frið allt umhverfis. Á ég engan mótstöðumann og ekkert er framar að meini.

4:24 For he had dominion over all *the region* on this side the River, from Tiphseh even to Gaza, over all the kings on this side the River; and he had peace on all sides round about him.

5:5 Fyrir því hefi ég í byggju að reisa hús nafni Drottins, Guðs míns, eins og Drottinn sagði við Davíð, föður minn, er hann mælti: „Sonur þinn, er ég seti í háseti þitt í þinn stað, hann skal reisa hús mínu nafni."

4:25 And Judah and Israel dwelt safely, every man under his vine and under his fig-tree, from Dan even to Beer-sheba, all the days of Solomon.

5:6 Þjóð því nú að höggva sedrustré á Líbanon handa mér, og þjónar mínir skulu vera með þínum þjónum. Skal ég greiða þér kaup fyrir þjóna þína, slíkt er þú sjálfur tiltekur. Því að þú veist sjálfur, að með oss er enginn maður, er kunnir að skógarhöggi sem Sídoningar."

4:26 And Solomon had forty thousand stalls of horses for his chariots, and twelve thousand horsemen.

5:7 Þegar Hiram heyrdi orðsending Salómons, varð hann harla glaður og sagði: "Lofaður sé Drottinn í dag,

er gefið hefir Davíð vitran son til að ríkja yfir þessari fjölmennu þjóð."

4:27 And those officers provided victuals for king Solomon, and for all that came unto king Solomon's table, every man in his month; they let nothing be lacking.

5:8 Og Hiram sendi menn til Salómons og lét segja honum: "Ég hefi heyrt þá orðsending, er þú gjörðir mér. Skal ég gjöra að ósk þinni um sedrusviðinn og kypresviðinn.

4:28 Barley also and straw for the horses and swift steeds brought they unto the place where *the officers* were, every man according to his charge.

5:9 Minir menn skulu flytja viðinn ofan frá Líbanon til sjávar, og ég skal láta leggja hann í flota í sjónum og flytja þangað sem þú segir til um. Þar læt ég taka sundur flotana, en þú lætur sækja. En þú skalt gjöra að ósk minni og láta mig fá vistir handa hirð minni."

4:29 And God gave Solomon wisdom and understanding exceeding much, and largeness of heart, even as the sand that is on the sea-shore.

5:10 Og Hiram lét Salómon fá eins mikið af sedrusviði og kypresviði og hann vildi.

4:30 And Solomon's wisdom excelled the wisdom of all the children of the east, and all the wisdom of Egypt.

5:11 En Salómon lét Hiram fá tuttugu þúsund kór af hveiti til matar fyrir hirð hans og tuttugu þúsund bat af olíu úr steyttum olíufuberjum. Þetta lét Salómon Hiram fá á ári hverju.

4:31 For he was wiser than all men; than Ethan the Ezrahite, and Heman, and Calcol, and Darda, the sons of Mahol: and his fame was in all the nations round about.

5:12 Og Drottinn hafði veitt Salómon speki, eins og hann hafði heitið honum. Og það fór vel á með þeim Hiram og Salómon, og þeir gjörðu sáttmála sín á milli.

4:32 And he spake three thousand proverbs; and his songs were a thousand and five.

5:13 Salómon konungur bauð út kvaðarmönnum úr öllum Ísrael, og urðu kvaðarmennirnir þrjátíu þúsundir að tölu.

4:33 And he spake of trees, from the cedar that is in Lebanon even unto the hyssop that springeth out of the wall; he spake also of beasts, and of birds, and of creeping things, and of fishes.

5:14 Og hann sendi þá til skiptis til Líbanon, tíu þúsundir á mánuði hverjum. Skyldu þeir vera einn mánuð á Líbanon, en tvo mánuði heima hjá sér. Adóníram var yfir kvaðarmönnum.

4:34 And there came of all peoples to hear the wisdom of Solomon, from all kings of the earth, who had heard of his wisdom.

5:15 Og Salómon hafði sjötíu þúsund burðarmenn og áttatíu þúsund steinhöggvara í fjöllum.

5:1 And Hiram king of Tyre sent his servants unto Solomon; for he had heard that they had anointed him king in the room of his father: for Hiram was ever a lover of David.

5:16 auk yfirlífogeta Salómóns, er fyrir verkinu stóðu, þrjú þúsund og þrjú hundruð að tölu. Skyldu þeir hafa umsjón með þeim mönnum, er verkið unnu.

5:2 And Solomon sent to Hiram, saying,

5:17 Og að bœði konungs hjuggu þeir stóra steina, úthöggna steina, til þess að byggja musterisgrunninn úr höggnu grjóti.

5:3 Thou knowest how that David my father could not build a house for the name of Yahwe his God for the wars which were about him on every side, until Yahwe put them under the soles of his feet.

5:18 Og smiðir Salómóns og Hírams og Gíblítar hjuggu þá til, undirbjuggu viðinn og steinana til þess að reisausterið.

5:4 But now Yahwe my God hath given me rest on every side; there is neither adversary, nor evil occurrence.

6:1 Á fjögur hundruð og áttugasta ári frá því, er Ísraelsmenn fóru af Egyptalandi, fjórða árið, sem Salómón ríkti yfir Ísrael, í sívmánuði - það er öðrum mánuðinum - reisti hann Drottniusterið.

6:1 And it came to pass in the four hundred and eightieth year after the children of Israel were come out of the land of Egypt, in the fourth year of Solomon's reign over Israel, in the month Ziv, which is the second month, that he began to build the house of Yahwe.

6:2 Musterið, sem Salómón konungur reisti Drottni, var sextíu álnir á lengd, tuttugu álnir á breidd og þrjátíu álnir á hæð.

6:2 And the house which king Solomon built for Yahwe, the length thereof was threescore cubits, and the breadth thereof twenty cubits, and the height thereof thirty cubits.

6:3 Forsalurinn fyrir framanusterishúsið var tuttugu álnir á breidd fram með musterisendanum og tíu álnir á dýpt fram af musterinu.

6:3 And the porch before the temple of the house, twenty cubits was the length thereof, according to the breadth of the house; and ten cubits was the breadth thereof before the house.

6:4 Hann gjörði glugga áusterið með föstum grindum fyrir.

6:4 And for the house he made windows of fixed lattice-work.

6:5 Og upp að musterisveggnum hringinn í kring reisti hann þriggja hæða hliðarhús - upp að musterisveggjunum, hringinn í kringum aðalhúsið og innhúsið og gjörði stúkur allt í kring.

6:5 And against the wall of the house he built stories round about, against the walls of the house round about, both of the temple and of the oracle; and he made side-chambers round about.

6:6 Fyrsta hæð þessa hliðarhúss var fimm álnir á breidd, miðhæðin sex álnir á breidd, og efsta hæðin sjö álnir á breidd, því að hann hafði sett stalla utan áusterið hringinn í kring, til þess að bitarnir skyldu ekki ganga inn í musterisveggina.

6:6 The nethermost story was five cubits broad, and the middle was six cubits broad, and the third was seven cubits broad; for on the outside he made offsets *in the wall* of the house round about, that *the beams* should not have hold in the walls of the house.

6:7 Þegarusterið var reist var byggt úr steinum, sem höfðu verið höggðir til, er grjótið var tekið, svo að hvorki heyrðist hamarshljóð né axar, né nokkurs annars járntóls, meðan á byggingu musterisins stóð.

6:7 And the house, when it was in building, was built of stone made ready at the quarry; and there was neither hammer nor axe nor any tool of iron heard in the house, while it was in building.

6:8 Dyrnar á fyrstu hæð hliðarhússins voru á suðurhlíð musterisins, og var gengið upp um hringstiga upp á miðhæðina og þaðan upp á efstu hæð.

6:8 The door for the middle side-chambers was in the right side of the house: and they went up by winding stairs into the middle story, and out of the middle into the third.

6:9 Þannig reisti hannusterið og lauk við það og þaktiusterið með bjálkum og þiljum úr sedrusviði.

6:9 So he built the house, and finished it; and he covered the house with beams and planks of cedar.

6:10 Hann reisti hliðarhús utan um alltusterið, fimm álnir á hæð hver hæð, og tengdi þau viðusterið með sedrusviði.

6:10 And he built the stories against all the house, each five cubits high: and they rested on the house with timber of cedar.

6:11 Þá kom orð Drottins til Salómóns svolátandi:

6:11 And the word of Yahwe came to Solomon, saying,

6:12 "Þú hefir byggt þetta hús. Ef þú gengur eftir boðorðum mínum og breytir eftir lögum mínum og varðveitir allar skipanir mínar með því að ganga eftir þeim, þá mun ég efna heit mitt við þig, er ég gaf Davíð föður þínum.

6:12 Concerning this house which thou art building, if thou wilt walk in my statutes, and execute mine ordinances, and keep all my commandments to walk in them; then will I establish my word with thee, which I spake unto David thy father.

6:13 og ég mun búa meðal Ísraelsmanna og eigi yfirgefa lýð minn Ísrael."

6:13 And I will dwell among the children of Israel, and will not forsake my people Israel.

6:14 Þannig byggði Salómónusterið og lauk við það.

6:14 So Solomon built the house, and finished it.

6:15 Salómón þiljaði musterisveggina að innan með sedrusviði. Frá gólfi hússins upp að loftbjálkum þiljaði hann það að innan með við og lagði gólf í húsið úr kypresviðarborðum.

6:15 And he built the walls of the house within with boards of cedar: from the floor of the house unto the walls of the ceiling, he covered them on the inside with wood; and

he covered the floor of the house with boards of fir.

6:16 Og hann þiljaði tuttugu álnir aftan af húsinu nedan frá gólfi og upp undir bjálka með sedrusviði. Gjörði hann þannig úr því að innan innhús, það er Hlið allrahelgasta.

6:16 And he built twenty cubits on the hinder part of the house with boards of cedar from the floor unto the walls *of the ceiling*: he built *them* for it within, for an oracle, even for the most holy place.

6:17 Húsið var fjörutíu álnir, það er aðalhúsið fyrir framan innhúsið.

6:17 And the house, that is, the temple before *the oracle*, was forty cubits *long*.

6:18 Innan á musterinu var sedrusviður, útskorinn með hnöppum og blómstrum. Var það allt af sedrusviði, og sá hvergi í stein.

6:18 And there was cedar on the house within, carved with knops and open flowers: all was cedar; there was no stone seen.

6:19 Hann bjó út innhús, Hlið allrahelgasta, inni í musterinu, til þess að þangað mætti flytja sáttmálsörk Drottins.

6:19 And he prepared an oracle in the midst of the house within, to set there the ark of the covenant of Yahwe.

6:20 Og fyrir framan innhúsið - en það var tuttugu álnir á lengd, tuttugu álnir á breidd og tuttugu álnir á hæð, og hann lagði það skiru gulli - gjörði hann altari af sedrusviði.

6:20 And within the oracle was a *space* of twenty cubits in length, and twenty cubits in breadth, and twenty cubits in the height thereof; and he overlaid it with pure gold: and he covered the altar with cedar.

6:21 Salómón lagðiusterið með skiru gulli að innan, og dró gullfestar fyrir kórinn og lagði hann gulli.

6:21 So Solomon overlaid the house within with pure gold: and he drew chains of gold across before the oracle; and he overlaid it with gold.

6:22 Og allt húsið lagði hann gulli - algjörlega allt húsið. Einnig lagði hann gulli allt altarið, sem tilheyrði innhúsinu.

6:22 And the whole house he overlaid with gold, until all the house was finished: also the whole altar that belonged to the oracle he overlaid with gold.

6:23 Hann gjörði í innhúsinu tvo kerúba af olíuviði, tíu álna háa.

6:23 And in the oracle he made two cherubim of olive-wood, each ten cubits high.

6:24 Hvor vængur annars kerúbsins var fimm álnir, og hvor vængur hins kerúbsins fimm álnir, svo að tíu álnir voru frá enda annars vængsins til enda hins vængsins.

6:24 And five cubits was the one wing of the cherub, and five cubits the other wing of the cherub: from the uttermost part of the one wing unto the uttermost part of the other were ten cubits.

6:25 Báðir kerúbarnir voru tíu álnir, báðir voru þeir jafnstórir og eins að gerð.

6:25 And the other cherub was ten cubits: both the cherubim were of one measure and one form.

6:26 Annar kerúbinn var tíu álnir á hæð, svo og hinn kerúbinn.

6:26 The height of the one cherub was ten cubits, and so was it of the other cherub.

6:27 Og hann setti kerúbana upp inni í Hinu allrahelgasta, og breiddu þeir út vængina, svo að annar vængur annars nam við vegginn og hinn vængur hins kerúbins nam við hinn vegginn, en í miðju húsinu námu vængir þeirra hvor við annan.

6:27 And he set the cherubim within the inner house; and the wings of the cherubim were stretched forth, so that the wing of the one touched the one wall, and the wing of the other cherub touched the other wall; and their wings touched one another in the midst of the house.

6:28 Og hann lagði kerúbana gulli.

6:28 And he overlaid the cherubim with gold.

6:29 Hann lét skera út á veggina hringinn í kring kerúba, páлма og blómfléttur, inni og fyrir utan.

6:29 And he carved all the walls of the house round about with carved figures of cherubim and palm-trees and open flowers, within and without.

6:30 Gólf hússins lagði hann og gulli, inni og fyrir utan.

6:30 And the floor of the house he overlaid with gold, within and without.

6:31 Fyrir dyr innhússins lét hann gjöra vængjahurð úr oliuviði. Umgjörðin yfir dyrunum og dyrastafirnar mynduðu fimmhyrning.

6:31 And for the entrance of the oracle he made doors of olive-wood: the lintel and door-posts were a fifth part of the wall.

6:32 Á báðar vængjahurðirnar, sem voru úr oliuviði, lét hann skera kerúba, páлма og blómfléttur og leggja gulli, en kerúbana og pálmanna lagði hann slegnu gulli.

6:32 So he made two doors of olive-wood; and he carved upon them carvings of cherubim and palm-trees and open flowers, and overlaid them with gold; and he spread the gold upon the cherubim, and upon the palm-trees.

6:33 Og fyrir dyr aðalhússins lét hann sömuleiðis gjöra ferstrenda dyrastafi af oliuviði

6:33 So also made he for the entrance of the temple door-posts of olive-wood, out of a fourth part of the wall;

6:34 og tvær vængjahurðir af kýpresviði. Var hvor vængurinn um sig gjörður af tveimur hlerum, er léku á hjörum.

6:34 and two doors of fir-wood: the two leaves of the one door were folding, and the two leaves of the other door were folding.

6:35 Og hann lét skera kerúba, páлма og blómfléttur á þá og lagði það gulli, sem út var skorðið.

6:35 And he carved *thereon* cherubim and palm-trees and open flowers; and he overlaid them with gold fitted upon the graven work.

6:36 Hann gjörði vegginn um innri forgarðinn úr þrem lögum af höggnum steini og einu lagi af sedrusbjálkum.

6:36 And he built the inner court with three courses of hewn stone, and a course of cedar beams.

6:37 Á fjórða ári var grundvöllurinn lagður að húsi Drottins, í sívmánuði.

6:37 In the fourth year was the foundation of the house of Yahwe laid, in the month Ziv.

6:38 Og á ellefta ári, í búlmánuði - það er áttunda mánuðinum - var húsið fullgjört í öllum greinum, með öllu sem því tilheyrði. Í sjö ár var hann að byggja það.

6:38 And in the eleventh year, in the month Bul, which is the eighth month, was the house finished throughout all the parts thereof, and according to all the fashion of it. So was he seven years in building it.

7:1 Höll sína var Salómon að byggja í þrettán ár og fullgjörði þannig allt sitt hús.

7:1 And Solomon was building his own house thirteen years, and he finished all his house.

7:2 Hann byggði Líbanonsskógarhúsið, er var hundrað álnir á lengd, fimmtíu álnir á breidd og þrjátíu álnir á hæð á þrem sedrusúlunaröðum, og á súlunum hvíldu bjálkar af sedrusviði.

7:2 For he built the house of the forest of Lebanon; the length thereof was a hundred cubits, and the breadth thereof fifty cubits, and the height thereof thirty cubits, upon four rows of cedar pillars, with cedar beams upon the pillars.

7:3 Og það var þakið sedrusviði uppi yfir hliðarherbergjunum, er hvíldu á fjörutíu og fimm súlum, fimmtán í hverri röð.

7:3 And it was covered with cedar above over the forty and five beams, that were upon the pillars; fifteen in a row.

7:4 Gluggaraðirnar voru þrjár, og ljóri gegnt ljóra þrem sínum.

7:4 And there were beams in three rows, and window was over against window in three ranks.

7:5 Og allar dyr og allir ljórar voru ferhyrndir, og ljóri var gegnt ljóra þrem sínum.

7:5 And all the doors and posts were made square with beams: and window was over against window in three ranks.

7:6 Hann gjörði súlnasal, fimmtíu álnir á lengd og þrjátíu álnir á breidd, og forsal þar fyrir framan og súlur og pall þar fyrir framan.

7:6 And he made the porch of pillars; the length thereof was fifty cubits, and the breadth thereof thirty cubits; and a porch before them; and pillars and a threshold before them.

7:7 Hann byggði hásetissal, þar sem hann kvað upp dóma - dómhöllina -, og hún var þiljuð sedrusviði frá gólfi til loftis.

7:7 And he made the porch of the throne where he was to judge, even the porch of judgment: and it was covered with cedar from floor to floor.

7:8 Og hús hans sjálfs, þar er hann bjó, í öðrum garðinum, inn af forsalnum, var gjört á sama hátt. Salómon gjörði og hús, eins og forsalinn, handa dóttur Faraós, er hann hafði gengið að eiga.

7:8 And his house where he was to dwell, the other court within the porch, was of the like work. He made also a house for Pharaoh's daughter (whom Solomon had taken to wife), like unto this porch.

7:9 Allt þetta var byggt af úthöggnum steinum, er voru höggðir til eftir máli, sagaðir með sög innan og utan, frá undirstöðum og upp á veggbrúnir, og að utan allt að forgarðinum mikla.

7:9 All these were of costly stones, even of hewn stone, according to measure, sawed with saws, within and without, even from the foundation unto the coping, and so on the outside unto the great court.

7:10 Og undirstaðan var úr úthöggnum steinum, stórum steinum, tíu álna steinum og átta álna steinum.

7:10 And the foundation was of costly stones, even great stones, stones of ten cubits, and stones of eight cubits.

7:11 Og þar á ofan voru úthöggðir steinar, höggðir eftir máli, og sedrusviður.

7:11 And above were costly stones, even hewn stone, according to measure, and cedar-wood.

7:12 Og forgarðurinn mikli var gjörður allt um kring af þrem lögum af höggnum steini og einu lagi af sedrusbjálkum, svo og innri forgarður musteris Drottins og forgarðurinn að súlnasal hallarinnar.

7:12 And the great court round about had three courses of hewn stone, and a course of cedar beams; like as the inner court of the house of Yahwe, and the porch of the house.

7:13 Salómon konungur sendi menn og lét sækja Híram frá Týrus.

7:13 And king Solomon sent and fetched Hiram out of Tyre.

7:14 Hann var sonur ekkju nokkurrar af ættkvísl Naftali, en faðir hans var ættaður frá Týrus og var koparsmiður. Var hann fullur hagleiks, skilnings og kunnáttu til að gjöra alls konar smíðar af eiri. Hann kom til Salómons konungs og smíðaði allar smíðar fyrir hann.

7:14 He was the son of a widow of the tribe of Naphtali, and his father was a man of Tyre, a worker in brass; and he was filled with wisdom and understanding and skill, to work all works in brass. And he came to king Solomon, and wrought all his work.

7:15 Híram steypði báðar súlurnar af eiri. Önnur súlan var átján álnir á hæð, og tólf álna langan þráð þurfti til þess að ná utan um hana. Súlan var fjögurra fingra þykk, hol að innan. Á sama hátt gjörði hann hina súluna.

7:15 For he fashioned the two pillars of brass, eighteen cubits high apiece: and a line of twelve cubits compassed either of them about.

7:16 Og hann gjörði tvö höfuð steypst af eiri til þess að setja ofan á súlurnar. Var hvort höfuð fimm álnir á hæð.

7:16 And he made two capitals of molten brass, to set upon the tops of the pillars: the

height of the one capital was five cubits, and the height of the other capital was five cubits.

7:17 Á höfðunum, sem voru á súlunum, var sem riðið net og fléttur, gjörðar af festum, sjö fyrir hvert höfuð.

7:17 There were nets of checker-work, and wreaths of chain-work, for the capitals which were upon the top of the pillars; seven for the one capital, and seven for the other capital.

7:18 Og hann gjörði granatepli, tvær raðir allt í kring, utan á öðru netinu, til þess að hylja höfuðin, sem voru ofan á súlunum, eins gjörði hann á hinu höfuðinu.

7:18 So he made the pillars; and there were two rows round about upon the one network, to cover the capitals that were upon the top of the pillars: and so did he for the other capital.

7:19 Höfuðin, sem voru ofan á súlunum í forsalmum, voru liljumynduð, fjórar álnir.

7:19 And the capitals that were upon the top of the pillars in the porch were of lily-work, four cubits.

7:20 Á báðum súlunum voru höfuð, einnig að ofan, hjá bungunni undir riðna netinu. Granateplin voru tvö hundruð að tölu, í röðum hringinn í kringum hitt höfuðið.

7:20 And there were capitals above also upon the two pillars, close by the belly which was beside the network: and the pomegranates were two hundred, in rows round about upon the other capital.

7:21 Hann reisti súlurnar við forsallhússins. Hann reisti hægri súluna og kallaði hana Jakín, og hann reisti vinstri súluna og kallaði hana Bóas.

7:21 And he set up the pillars at the porch of the temple: and he set up the right pillar, and called the name thereof Jachin; and he set up the left pillar, and called the name thereof Boaz.

7:22 Og efst voru súlurnar liljumynduðar. Þannig var súlnasmíðinu lokið.

7:22 And upon the top of the pillars was lily-work: so was the work of the pillars finished.

7:23 Og Hiram gjörði hafið, og var það steyp af eiri. Það var tíu álnir af barmi og á, kringlótt og fimm álnir á dýpt, og þrjátíu álna snúra lá um það.

7:23 And he made the molten sea of ten cubits from brim to brim, round in compass, and the height thereof was five cubits; and a line of thirty cubits compassed it round about.

7:24 En neðan á barminum allt í kring voru hnappar, tíu á hverri alin, er mynduðu hring utan um hafið, tvær raðir af hnöppum, og voru þeir samsteyptr hafinu.

7:24 And under the brim of it round about there were knops which did compass it, for ten cubits, compassing the sea round about: the knops were in two rows, cast when it was cast.

7:25 Það stóð á tólf nautum. Sneru þrjú í norður, þrjú í vestur, þrjú í suður, þrjú í austur. Hvíldi hafið á þeim, og sneru allir bakhlutir þeirra inn.

7:25 It stood upon twelve oxen, three looking toward the north, and three looking toward

the west, and three looking toward the south, and three looking toward the east; and the sea was set upon them above, and all their hinder parts were inward.

7:26 Það var þverhandarþykkt og barmur þess í lagiinu sem barmur á bikar, líkt og liljublóm. Það tók tvö þúsund bat.

7:26 And it was a handbreadth thick: and the brim thereof was wrought like the brim of a cup, like the flower of a lily: it held two thousand baths.

7:27 Hiram gjörði og vagnana, tíu að tölu, af eiri. Var hver vagn fjórar álnir á lengd, fjórar álnir á breidd og þrjár álnir á hæð.

7:27 And he made the ten bases of brass; four cubits was the length of one base, and four cubits the breadth thereof, and three cubits the height of it.

7:28 En hver vagnanna var svo gjörður: Á þeim voru speld milli brúnalistanna.

7:28 And the work of the bases was on this manner: they had panels; and there were panels between the ledges;

7:29 En á speldunum, sem voru milli brúnalistanna, voru ljón, naut og kerúb, og eins á brúnalistunum. Og bæði fyrir ofan og fyrir neðan ljónin og nautin voru hangandi blömfestar.

7:29 and on the panels that were between the ledges were lions, oxen, and cherubim; and upon the ledges there was a pedestal above; and beneath the lions and oxen were wreaths of hanging work.

7:30 Á hverjum vagni voru fjögur hjól af eiri og öxlar af eiri. Á fjórum hornum hvers vagns voru þverslár. Voru þverslárnar steypar undir kerid. Gegnt hverri þeirra voru blömfestar.

7:30 And every base had four brazen wheels, and axles of brass; and the four feet thereof had undersetters: beneath the laver were the undersetters molten, with wreaths at the side of each.

7:31 Öpin á kerunum voru fyrir innan þverslárnar, alin á hæð, og voru þau kringlótt, hálf önnur alin. Og einnig á börnum opsins voru grafnar myndir. Speldin voru ferskeytt, ekki kringlótt.

7:31 And the mouth of it within the capital and above was a cubit: and the mouth thereof was round after the work of a pedestal, a cubit and a half; and also upon the mouth of it were gravings, and their panels were foursquare, not round.

7:32 Hjólin fjögur voru undir speldunum og hjólhaldararnir festir við vagninn. En hvert hjól var hálf önnur alin á hæð.

7:32 And the four wheels were underneath the panels; and the axletrees of the wheels were in the base: and the height of a wheel was a cubit and half a cubit.

7:33 Og hjólin voru gjörð eins og vagnhjól. Haldarar þeirra, hringir, spelir og nafir, - allt var það steyp.

7:33 And the work of the wheels was like the work of a chariot wheel: their axletrees, and their felloes, and their spokes, and their naves, were all molten.

7:34 Á fjórum hornum hvers vagns voru fjórar þverslár. Gengu

þverslárnar upp af vögunnum.

7:34 And there were four undersetters at the four corners of each base: the undersetters thereof were of the base itself.

7:35 Uppi á hverjum vagni var eins konar standur, hálf alin á hæð, alls staðar sívalur. Og ofan á vagninum voru haldarar hans og speld og gengu upp úr honum.

7:35 And in the top of the base was there a round compass half a cubit high; and on the top of the base the stays thereof and the panels thereof were of the same.

7:36 Á fleti haldara hans og á speld hans gróf hann kerúba, ljón og pálma, eftir því sem rúm var til á hverju, og blömfestar í kring.

7:36 And on the plates of the stays thereof, and on the panels thereof, he graved cherubim, lions, and palm-trees, according to the space of each, with wreaths round about.

7:37 Á þennan hátt gjörði hann vagnana tíu. Þeir voru allir eins steyptr, jafnstórir og af sömu gerð.

7:37 After this manner he made the ten bases: all of them had one casting, one measure, and one form.

7:38 Þá gjörði hann tíu ker af eiri. Tók hvert ker fjörutíu bat, og var hvert þeirra fjórar álnir að þvermáli. Eitt ker var á hverjum pallanna tíu.

7:38 And he made ten lavers of brass: one laver contained forty baths; and every laver was four cubits; and upon every one of the ten bases one laver.

7:39 Og hann setti fimm vagnanna hægra megin í húsið og fimm vinstra megin. En hafið setti hann hægra megin við húsið, í austur, gegnt suðri.

7:39 And he set the bases, five on the right side of the house, and five on the left side of the house: and he set the sea on the right side of the house eastward, toward the south.

7:40 Og Hiram gjörði kerin, eldspaðana og fórnarskálarnar, og þannig lauk hann við allar þær smíðar, er hann haði gjört fyrir Salómon konung í hús Drottins:

7:40 And Hiram made the lavers, and the shovels, and the basins. So Hiram made an end of doing all the work that he wrought for king Solomon in the house of Yahwe:

7:41 tvær súlur og tvær kúlur á súlnahöfðunum og bæði riðnu netin, er hylja áttu báðar kúlurnar á súlnahöfðunum,

7:41 the two pillars, and the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars; and the two networks to cover the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars;

7:42 og fjögur hundruð granateplin á bæði netin, tvær raðir af granateplum á hvert net, er hylja áttu báðar kúlurnar á súlnahöfðunum.

7:42 and the four hundred pomegranates for the two networks; two rows of pomegranates for each network, to cover the two bowls of the capitals that were upon the pillars;

7:43 Enn fremur vagnana tíu og kerin tíu á vögunnum,

7:43 and the ten bases, and the ten lavers on the bases;

7:44 og hafið og tólf nautin undir hafinu.
7:44 and the one sea, and the twelve oxen under the sea;

7:45 og katlana, eldspaðana og fórnarskálarnar. Öll þessi áhöld, er Hiram hafði gjört fyrir Salómon konung í hús Drottins, voru úr skyggðum eiri.
7:45 and the pots, and the shovels, and the basins: even all these vessels, which Hiram made for king Solomon, in the house of Yahwe, were of burnished brass.

7:46 Lét konungur steypa þau á Jórdansléttlendinu í leirmótum, milli Súkkót og Saretan.
7:46 In the plain of the Jordan did the king cast them, in the clay ground between Succoth and Zarethan.

7:47 Salómon lét áhöldin vera óvegin, af því að þau voru afar mörg. Þyngd eirsins var eigi rannsökuð.
7:47 And Solomon left all the vessels *unweighed*, because they were exceeding many: the weight of the brass could not be found out.

7:48 Og Salómon gjörði öll þau áhöld, sem voru í húsi Drottins: gullaltarið og borðið, sem skoðunarbrauðin lágu á, af gulli.
7:48 And Solomon made all the vessels that were in the house of Yahwe: the golden altar, and the table whereupon the showbread was, of gold;

7:49 og ljósastíkurnar, fimm hægra megin og fimm vinstra megin, fyrir framan innhúsið af skiru gulli, og blómin, lampana og ljósasöxin af gulli.
7:49 and the candlesticks, five on the right side, and five on the left, before the oracle, of pure gold; and the flowers, and the lamps, and the tongs, of gold;

7:50 og katlana, skarbitana, fórnarskálarnar, bollana, eldpönnurnar af skiru gulli. Hjarirnar á vængjahurðum innsta hússins, Hins allrahelgasta, og á vængjahurðum musterisins, aðalhússins, voru og af gulli.
7:50 and the cups, and the snuffers, and the basins, and the spoons, and the firepans, of pure gold; and the hinges, both for the doors of the inner house, the most holy place, and for the doors of the house, *to wit*, of the temple, of gold.

7:51 Og er öllu því verki var lokið, er Salómon konungur lét gjöra í húsi Drottins, þá flutti hann helgigjafir Davíðs föður síns inn í það, silfrið og gullið, en áhöldin lét hann í fêhirslur Drottins húss.
7:51 Thus all the work that king Solomon wrought in the house of Yahwe was finished. And Solomon brought in the things which David his father had dedicated, *even* the silver, and the gold, and the vessels, and put them in the treasures of the house of Yahwe.

8:1 Þá safnaði Salómon saman öldungum Ísraels og öllum foringjum kynpáttanna, ætthöfðingjum Ísraelsmanna, til sín í Jerúsalem til þess að flytja sáttmálsörk Drottins upp eftir frá Davíðsborg, það er Sion.

8:1 Then Solomon assembled the elders of Israel, and all the heads of the tribes, the princes of the fathers' *houses* of the children of Israel, unto king Solomon in Jerusalem, to bring up the ark of the covenant of Yahwe out of the city of David, which is Zion.

8:2 Þá söfnuðust allir Ísraelsmenn til Salómons konungs í etanim-mánuði á hátíðinni (er sá mánuður hinn sjöundi).
8:2 And all the men of Israel assembled themselves unto king Solomon at the feast, in the month Ethanim, which is the seventh month.

8:3 Þá komu allir öldungar Ísraels, og prestarnir tóku örkina.
8:3 And all the elders of Israel came, and the priests took up the ark.

8:4 Og þeir fluttu örk Drottins og samfundatjaldið og öll hin helgu áhöld, er í tjaldinu voru. Fluttu prestarnir og levítarnir þau upp eftir.
8:4 And they brought up the ark of Yahwe, and the tent of meeting, and all the holy vessels that were in the Tent; *even* these did the priests and the Levites bring up.

8:5 En Salómon konungur og allur Ísraelssöfnuður, er safnast hafði til hans, stóð ásamt honum frammi fyrir örkinni. Fögnuð þeir saudum og nautum, er eigi varð tölu né ætlan á komið fyrir fjölda sakir.
8:5 And king Solomon and all the congregation of Israel, that were assembled unto him, were with him before the ark, sacrificing sheep and oxen, that could not be counted nor numbered for multitude.

8:6 Og prestarnir fluttu sáttmálsörk Drottins á sinn stað, í innhús musterisins, inn í Hið allrahelgasta, inn undir vængi kerúbanna.
8:6 And the priests brought in the ark of the covenant of Yahwe unto its place, into the oracle of the house, to the most holy place, even under the wings of the cherubim.

8:7 Kerúbarnir breiddu út vængina þar yfir, er örkin stóð, og þannig huldðu þeir örkina og stengur hennar ofan frá.
8:7 For the cherubim spread forth their wings over the place of the ark, and the cherubim covered the ark and the staves thereof above.

8:8 Stengurnar voru svo langar, að stangarendarnir sáust frá helgidóminum fyrir framan innhúsið, en utan að sáust þeir ekki. Og þær hafa verið þar fram á þennan dag.
8:8 And the staves were so long that the ends of the staves were seen from the holy place before the oracle; but they were not seen without: and there they are unto this day.

8:9 Í örkinni var ekkert nema steintöflurnar tvær, er Móse hafði lagt þar við Hóreð, töflur sáttmálans, er Drottinn gjörði við Ísraelsmenn, þá er þeir fóru af Egyptalandi.
8:9 There was nothing in the ark save the two tables of stone which Moses put there at Horeb, when Yahwe made a covenant with the children of Israel, when they came out of the land of Egypt.

8:10 En er prestarnir gengu út úr helgidóminum, fyllti ský hús Drottins.
8:10 And it came to pass, when the priests were come out of the holy place, that

the cloud filled the house of Yahwe,

8:11 og máttu prestarnir eigi inn ganga fyrir skýinu til þess að gegna þjónustu, því að dýrð Drottins fyllti hús Drottins.
8:11 so that the priests could not stand to minister by reason of the cloud; for the glory of Yahwe filled the house of Yahwe.

8:12 Þá mælti Salómon: Sólina setti hann á himininn, en Drottinn hefir sjálfur sagt, að hann vilji búa í dimmu.
8:12 Then spake Solomon, Yahwe hath said that he would dwell in the thick darkness.

8:13 Nú hefi ég byggt þér hús til bústaðar, aðseturstað handa þér um eilífið. Svo er ritað í ljóðabókinni.
8:13 I have surely built thee a house of habitation, a place for thee to dwell in for ever.

8:14 Þá sneri konungur sér við og blessaði allan Ísraelssöfnuð, en allur Ísraelssöfnuður stóð.
8:14 And the king turned his face about, and blessed all the assembly of Israel: and all the assembly of Israel stood.

8:15 Og hann mælti: "Lofaður sé Drottinn, Ísraels Guð, er talaði með munni sínum við Davíð föður minn og efndi með hendi sinni það, er hann lofaði, þá er hann sagði:
8:15 And he said, Blessed be Yahwe, the God of Israel, who spake with his mouth unto David thy father, and hath with his hand fulfilled it, saying,

8:16 „Frá því er ég leiddi lýð minn Ísrael út af Egyptalandi, hefi ég ekki útvalið neina borg af öllum ættkvíslum Ísraels til þess að byggja þar hús, þar sem nafn mitt skyldi búa. En nú hefi ég útvalið Jerúsalem, til þess að nafn mitt búi þar, og ég útvaldi Davíð, til þess að hann skyldi ríkja yfir lýð minum Ísrael."
8:16 Since the day that I brought forth my people Israel out of Egypt, I chose no city out of all the tribes of Israel to build a house, that my name might be there; but I chose David to be over my people Israel.

8:17 Davíð faðir minn hafði í hyggju að reisa hús nafni Drottins, Ísraels Guðs.
8:17 Now it was in the heart of David my father to build a house for the name of Yahwe, the God of Israel.

8:18 en Drottinn sagði við Davíð föður minn: „Vel gjörðir þú, er þú ásettir þér að reisa hús nafni mínu."
8:18 But Yahwe said unto David my father, Whereas it was in thy heart to build a house for my name, thou didst well that it was in thy heart:

8:19 En eigi skalt þú reisa húsið, heldur skal sonur þinn, sá er út gengur af lendum þínum, reisa hús nafni mínu."
8:19 nevertheless thou shalt not build the house; but thy son that shall come forth out of thy loins, he shall build the house for my name.

8:20 Og Drottinn hefir efnt orð sín, þau er hann talaði, því að ég kom í stað Davíðs föður míns og settist í háseti Ísraels, svo sem Drottinn hafði heitið, og hefi nú reist hús nafni Drottins, Ísraels Guðs.

8:20 And Yahwe hath established his word that he spake; for I am risen up in the room of David my father, and sit on the throne of Israel, as Yahwe promised, and have built the house for the name of Yahwe, the God of Israel.

8:21 Og þar bjó ég örkinni stað, sem í er sáttmál Drottins, það er hann gjörði við feður vora, þá er hann leiddi þá út af Egyptalandi."

8:21 And there have I set a place for the ark, wherein is the presence of Yahwe, which he made with our fathers, when he brought them out of the land of Egypt.

8:22 Og Salómon gekk fyrir altari Drottins í viðurvist alls Ísraelssafnaðar, fórnaði höndum til himins

8:22 And Solomon stood before the altar of Yahwe in the presence of all the assembly of Israel, and spread forth his hands toward heaven;

8:23 og mælti: "Drottinn, Guð Ísraels, enginn guð er sem þú á himnum uppi eða á jörðu niðri, þú sem heldur sáttmálann og miskunnsemina við þjóna þína, þá er ganga fyrir auglitu þínu af öllu hjarta sínu.

8:23 and he said, O Yahwe, the God of Israel, there is no God like thee, in heaven above, or on earth beneath; who keepest covenant and lovingkindness with thy servants, that walk before thee with all their heart;

8:24 þú sem hefir haldið það við þjón þinn, Davíð föður minn, er þú hést honum. Þú talaðir það með munni þínum og efndir það með hendi þinni, eins og nú er fram komið.

8:24 who hast kept with thy servant David my father that which thou didst promise him: yea, thou spakest with thy mouth, and hast fulfilled it with thy hand, as it is this day.

8:25 Efn nú, Drottinn, Ísraels Guð, við þjón þinn Davíð föður minn, það er þú hést honum, þá er þú sagðir: „Eigi skal þig vanta eftirmann frammi fyrir mér, er sitji í háseti Ísraels, ef synir þínir aðeins varðveita vega mína með því að ganga fyrir auglitu mínu, eins og þú hefir gengið fyrir auglitu mínu."

8:25 Now therefore, O Yahwe, the God of Israel, keep with thy servant David my father that which thou hast promised him, saying, There shall not fail thee a man in my sight to sit on the throne of Israel, if only thy children take heed to their way, to walk before me as thou hast walked before me.

8:26 Lát nú, Ísraels Guð, rætast orð þín, þau er þú talaðir við þjón þinn, Davíð föður minn.

8:26 Now therefore, O God of Israel, let thy word, I pray thee, be verified, which thou spakest unto thy servant David my father.

8:27 En mun Guð í sannleika búa á jörðu? Sjá, himinninn og himnanna himnar taka þig ekki, hve miklu síður þá þetta hús, sem ég hefi reist.

8:27 But will God in very deed dwell on the earth? behold, heaven and the heaven of heavens cannot contain thee; how much less this house that I have builded!

8:28 En snú þér, Drottinn Guð minn, að bæn þjóns þíns og grátbeiðni hans.

að þú heyrir ákall það og bæn, er þjónn þinn ber fram fyrir þig í dag;

8:28 Yet have thou respect unto the prayer of thy servant, and to his supplication, O Yahwe my God, to hearken unto the cry and to the prayer which thy servant prayeth before thee this day;

8:29 að augu þín séu opin yfir þessu húsi dag og nótt, yfir þeim stað, er þú hefir um sagt: „Þar skal nafn mitt búa" - að þú heyrir bæn þá, er þjónn þinn biður á þessum stað.

8:29 that thine eyes may be open toward this house night and day, even toward the place whereof thou hast said, My name shall be there; to hearken unto the prayer which thy servant shall pray toward this place.

8:30 Og heyr þú grátbeiðni þjóns þíns og lýðs þíns Ísraels, er þeir fram bera á þessum stað, já heyr þú hana þar er þú býr á himnum, og fyrirgef, er þú heyrir.

8:30 And hearken thou to the supplication of thy servant, and of thy people Israel, when they shall pray toward this place: yea, hear thou in heaven thy dwelling-place; and when thou hearest, forgive.

8:31 Ef einhver gjörir á hluta náunga síns, og hann verður eiðs krafinn og látinn sverja, og hann kemur og vinnur eiðinn fyrir altari þínu í húsi þessu, þá heyr þú það á himnum.

8:31 If a man sin against his neighbor, and an oath be laid upon him to cause him to swear, and he come and swear before thine altar in this house;

8:32 Lát til þín taka og dæm þjóna þína með því að sakfella hinn seka og láta honum gjörðir hans í koll koma, en sýkna hinn saklausa og umbuna honum eftir réttlæti hans.

8:32 then hear thou in heaven, and do, and judge thy servants, condemning the wicked, to bring his way upon his own head, and justifying the righteous, to give him according to his righteousness.

8:33 Ef lýður þinn Ísrael biður ósigur fyrir óvinum sínum, af því að þeir hafa syndgað í móti þér, og þeir snúa sér til þín og játa þitt nafn og biðja og gráðæna þig í þessu húsi.

8:33 When thy people Israel are smitten down before the enemy, because they have sinned against thee; if they turn again to thee, and confess thy name, and pray and make supplication unto thee in this house:

8:34 þá heyr þú það á himnum og fyrirgef synd lýðs þíns Ísraels og leið þá aftur heim til þess lands, sem þú gafst feðrum þeirra.

8:34 then hear thou in heaven, and forgive the sin of thy people Israel, and bring them again unto the land which thou gavest unto their fathers.

8:35 Ef himinninn er byrgður, svo að eigi nær að rigna, af því að þeir hafa syndgað í móti þér, og þeir biðja á þessum stað og játa nafn þitt og snúa sér frá syndum sínum, af því að þú auðmýkir þá.

8:35 When heaven is shut up, and there is no rain, because they have sinned against thee; if they pray toward this place, and confess thy name, and turn from their sin, when thou dost afflict them:

8:36 þá heyr þú það á himnum og fyrirgef synd þjóna þinna og lýðs þíns Ísraels, því að þú kennir þeim þann góða veg, sem þeir eiga að ganga, og gef regn yfir land þitt, það er þú hefir gefið þínum lýð til eignar.

8:36 then hear thou in heaven, and forgive the sin of thy servants, and of thy people Israel, when thou teachest them the good way wherein they should walk; and send rain upon thy land, which thou hast given to thy people for an inheritance.

8:37 Ef hallæri verður í landinu, ef drepsótt kemur, eða korndrep eða gulnan, engisprettur eða jarðvargar, ef óvinir hans þrengja að honum í einhverri af borgum hans, eða plágu eða sótt ber að höndum, þá heyr þú.

8:37 If there be in the land famine, if there be pestilence, if there be blasting or mildew, locust or caterpillar; if their enemy besiege them in the land of their cities; whatsoever plague, whatsoever sickness there be;

8:38 ef einhver maður af lýð þínum Ísrael ber fram bæn eða grátbeiðni, af því að hann kennir angurs í hjarta sínu, og fórnar höndum til þessa húss -

8:38 what prayer and supplication soever be made by any man, or by all thy people Israel, who shall know every man the plague of his own heart, and spread forth his hands toward this house:

8:39 þá heyr þú það á himnum, aðseturstað þínum, og fyrirgef og lát til þín taka og gef sérhverjum eins og hann hefir til unnið og svo sem þú þekkir hjarta hans - því að þú einn þekkir hjörtu allra manna -

8:39 then hear thou in heaven thy dwelling-place, and forgive, and do, and render unto every man according to all his ways, whose heart thou knowest; (for thou, even thou only, knowest the hearts of all the children of men;)

8:40 til þess að þeir óttist þig alla þá stund, er þeir lifa í landinu, er þú gafst feðrum vorum.

8:40 that they may fear thee all the days that they live in the land which thou gavest unto our fathers.

8:41 Ef útlendingur, sem eigi er af lýð þínum Ísrael, en kemur úr fjarlægum landi vegna nafns þíns -

8:41 Moreover concerning the foreigner, that is not of thy people Israel, when he shall come out of a far country for thy name's sake

8:42 því að þeir munu heyra getið um þitt mikla nafn, þína sterku hönd og útréttan armlegg þinn - ef hann kemur hingað og biður frammi fyrir þessu húsi.

8:42 (for they shall hear of thy great name, and of thy mighty hand, and of thine outstretched arm); when he shall come and pray toward this house;

8:43 þá heyr þú það á himnum, aðseturstað þínum, og gjör allt það, sem útlendingurinn biður þig um, til þess að öllum þjóðum jarðarinnar verði kunnugt nafn þitt og þær óttist þig, eins og lýður þinn Ísrael, og til þess að þær megi víta, að hús þetta, sem ég hefi byggt, er kennt við þig.

8:43 hear thou in heaven thy dwelling-place, and do according to all that the foreigner calleth to thee for; that all the peoples of the

earth may know thy name, to fear thee, as doth thy people Israel, and that they may know that this house which I have built is called by my name.

8:44 Ef lýður þinn fer í ófrið í móti óvinum sínum, þangað sem þú sendir þá, og þeir biðja til Drottins og snúa sér í áttina til borgarinnar, sem þú hefir útvalið, og hússins, sem ég hefi reist þínu nafni.

8:44 If thy people go out to battle against their enemy, by whatsoever way thou shalt send them, and they pray unto Yahwe toward the city which thou hast chosen, and toward the house which I have built for thy name;

8:45 Þá heyr þú á himnum bæn þeirra og grátbeðni og rétt þú hlut þeirra.

8:45 then hear thou in heaven their prayer and their supplication, and maintain their cause.

8:46 Ef þeir syndga í gegn þér - því að enginn er sá, er eigi syndgi - og þú reidiðst þeim og gefur þá á vald óvinum þeirra, og sigurvegarar þeirra flytja þá hernumda til fjandmannalandsins, hvort sem þangað er langt eða skammt.

8:46 If they sin against thee (for there is no man that sinneth not), and thou be angry with them, and deliver them to the enemy, so that they carry them away captive unto the land of the enemy, far off or near;

8:47 og þeir taka sinnaskipti í landinu, þar sem þeir eru hernumdir, og þeir snúa sér og grátbæna þig í landi sigurvegara sinna og segja: 'Vér höfum syndgað og vér höfum misgjört, vér höfum breytt óguðlega.'

8:47 yet if they shall bethink themselves in the land whither they are carried captive, and turn again, and make supplication unto thee in the land of them that carried them captive, saying, We have sinned, and have done perversely, we have dealt wickedly;

8:48 og þeir snúa sér til þín af öllu hjarta sinu og allri sálu sinni í landi óvina sinna, er hafa flutt þá burt hernumda, og þeir biðja til þín og snúa sér í áttina til lands síns, þess er þú gafst feðrum þeirra, til borgarinnar, sem þú hefir útvalið, og til hússins, sem ég hefi reist þínu nafni.

8:48 if they return unto thee with all their heart and with all their soul in the land of their enemies, who carried them captive, and pray unto thee toward their land, which thou gavest unto their fathers, the city which thou hast chosen, and the house which I have built for thy name:

8:49 Þá heyr þú á himnum, aðseturstað þínum, bæn þeirra og grátbeðni, og rétt þú hlut þeirra

8:49 then hear thou their prayer and their supplication in heaven thy dwelling-place, and maintain their cause;

8:50 og fyrirgef lýð þínum það, sem þeir misgjörðu í móti þér, og öll afbrotin, sem þeir drýgðu gegn þér, og lát þá hljóta miskunn af hendi þeirra, er þá hafa hernumið, svo að þeir miskunni þeim.

8:50 and forgive thy people who have sinned against thee, and all their transgressions wherein they have transgressed against thee; and give them compassion before those who

carried them captive, that they may have compassion on them

8:51 Því að þeir eru þinn lýður og þín eign, sem þú leiddir út af Egyptalandi, út úr járnbræðsluofninum.

8:51 (for they are thy people, and thine inheritance, which thou broughtest forth out of Egypt, from the midst of the furnace of iron);

8:52 Lát opin vera augu þín fyrir grátbeðni þjóns þíns og grátbeðni lýðs þíns Ísraels, að þú bænheyrir þá, hvenær sem þeir biðja þig.

8:52 that thine eyes may be open unto the supplication of thy servant, and unto the supplication of thy people Israel, to hearken unto them whensoever they cry unto thee.

8:53 Því að þú hefir skilið þá frá öllum þjóðum jarðarinnar þér til eignar, eins og þú hést fyrir þjón þinn Móse, þá er þú, Drottinn Guð, leiddir feður vora af Egyptalandi."

8:53 For thou didst separate them from among all the peoples of the earth, to be thine inheritance, as thou spakest by Moses thy servant, when thou broughtest our fathers out of Egypt, O Lord Yahwe.

8:54 Þegar Salómon hafði lokið þessari bæn og grátbeðni til Drottins, þá stóð hann upp frammi fyrir altari Drottins, þar sem hann hafði kropið á kné og fórnað höndum til himins.

8:54 And it was so, that, when Solomon had made an end of praying all this prayer and supplication unto Yahwe, he arose from before the altar of Yahwe, from kneeling on his knees with his hands spread forth toward heaven.

8:55 Gekkk hann nú fram og blessaði allan Ísraels söfnuð hárrí röddu og mælti:

8:55 And he stood, and blessed all the assembly of Israel with a loud voice, saying,

8:56 "Lofaður sé Drottinn, sem veitt hefir hvíld lýð sínum Ísrael, eins og hann hefir heitið. Ekkert af öllum hans dýrlegu fyrirheitum, sem hann gaf fyrir þjón sinn Móse, hefir brugðist.

8:56 Blessed be Yahwe, that hath given rest unto his people Israel, according to all that he promised: there hath not failed one word of all his good promise, which he promised by Moses his servant.

8:57 Drottinn, Guð vor, sé með oss, eins og hann hefir verið með feðrum vorum. Hann yfirgefi oss ekki og útskúfi oss ekki.

8:57 Yahwe our God be with us, as he was with our fathers: let him not leave us, nor forsake us;

8:58 heldur hneigi hjörtu vor til sín, svo að vér göngum jafnan á hans vegum og varðveitum öll hans boðorð, lög og ákvæði, þau er hann lagði fyrir feður vora.

8:58 that he may incline our hearts unto him, to walk in all his ways, and to keep his commandments, and his statutes, and his ordinances, which he commanded our fathers.

8:59 Og þessi mín orð, er ég hefi fram borið fyrir Drottin með grátbeðni, séu náleg Drottni, Guði vorum, dag og nótt, svo að hann rétti hlut þjóns síns og lýðs síns Ísraels, eftir því sem þörf

gjörist á degi hverjum.

8:59 And let these my words, wherewith I have made supplication before Yahwe, be nigh unto Yahwe our God day and night, that he maintain the cause of his servant, and the cause of his people Israel, as every day shall require;

8:60 til þess að allar þjóðir á jörðinni komist að raun um, að Drottinn er Guð og enginn annar.

8:60 that all the peoples of the earth may know that Yahwe, he is God; there is none else.

8:61 Hjörtu yðar séu heil og óskipt gagnvart Drottni, Guði vorum, svo að þér breytið eftir lögum hans og haldið boðorð hans, eins og nú."

8:61 Let your heart therefore be perfect with Yahwe our God, to walk in his statutes, and to keep his commandments, as at this day.

8:62 Þá fórnaði konungur og allur Ísrael með honum sláturfórnum frammi fyrir Drottni.

8:62 And the king, and all Israel with him, offered sacrifice before Yahwe.

8:63 Salómon fórnaði tuttugu og tvö þúsund nautum og hundrað og tuttugu þúsund sauðum í heillaforn, er hann færði Drottni. Þannig vigði konungur og allir Ísraelsmenn hús Drottins.

8:63 And Solomon offered for the sacrifice of peace-offerings, which he offered unto Yahwe, two and twenty thousand oxen, and a hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the children of Israel dedicated the house of Yahwe.

8:64 Þann dag vigði konungur miðhluta forgarðsins, sem er fyrir framan hús Drottins, því að þar fórnaði hann brennifórinn og matfórinn og hinu feitu stykkjum heillafornanna, því að ciraltarið, sem stóð frammi fyrir Drottni, var of lítið til þess að geta tekið brennifórinn, matfórinn og hin feitu stykki heillafornanna.

8:64 The same day did the king hallow the middle of the court that was before the house of Yahwe; for there he offered the burnt-offering, and the meal-offering, and the fat of the peace-offerings, because the brazen altar that was before Yahwe was too little to receive the burnt-offering, and the meal-offering, and the fat of the peace-offerings.

8:65 Þannig hélt Salómon hátíðina og allur Ísrael með honum, mikill söfnuður, norðan þaðan er leið liggur til Hamat, allt suður til Egyptalandsár. Þeir héldu hátíð frammi fyrir Drottni, Guði vorum, í sjö daga, og aðra sjö daga, fjórtán daga alls.

8:65 So Solomon held the feast at that time, and all Israel with him, a great assembly, from the entrance of Hamath unto the brook of Egypt, before Yahwe our God, seven days and seven days, even fourteen days.

8:66 En áttunda daginn lét hann fólkíð frá sér fara. Og þeir kvöddu konung og fóru heim til sín, gladdir og í góðu skapi yfir öllum þeim gæðum, sem Drottinn hafði veitt Davíð þjóni sínum og lýð sínum Ísrael.

8:66 On the eighth day he sent the people away; and they blessed the king, and went unto their tents joyful and glad of heart for all

the goodness that Yahwe had showed unto David his servant, and to Israel his people.

9:1 Þá er Salómon hafði lokið að byggja musteri Drottins og konungshöllina og allt annað, er hann fýsti að gjöra.

9:1 And it came to pass, when Solomon had finished the building of the house of Yahwe, and the king's house, and all Solomon's desire which he was pleased to do,

9:2 Þá vitraðist Drottinn honum í annað sinn, eins og hann hafði vitrast honum í Gibeon.

9:2 that Yahwe appeared to Solomon the second time, as he had appeared unto him at Gibeon.

9:3 Og Drottinn sagði við hann: "Ég hefi heyrt bæn þína og grátbeiðni, sem þú barst fram fyrir mig. Ég hefi helgað þetta hús, sem þú hefir reist, með því að ég læt nafn mitt búa þar að eilífu, og augu mín og hjarta skulu dvelja þar alla daga.

9:3 And Yahwe said unto him, I have heard thy prayer and thy supplication, that thou hast made before me: I have hallowed this house, which thou hast built, to put my name there for ever; and mine eyes and my heart shall be there perpetually.

9:4 Ef þú nú gengur fyrir augliti mínu, eins og Davíð faðir þinn gjörði, í hreinskílni hjartans og einlegni, svo að þú gjörir allt, sem ég hefi fyrir þig lagt, og heldur lög mín og ákvæði.

9:4 And as for thee, if thou wilt walk before me, as David thy father walked, in integrity of heart, and in uprightness, to do according to all that I have commanded thee, and wilt keep my statutes and mine ordinances;

9:5 Þá vil ég staðfesta háseti konungdóms þíns yfir Ísrael að eilífu, eins og ég hét Davíð föður þínum, er ég sagði: „Eigi skal þig vanta eftirmann í háseti Ísraels."

9:5 then I will establish the throne of thy kingdom over Israel for ever, according as I promised to David thy father, saying, There shall not fail thee a man upon the throne of Israel.

9:6 En ef þér snúið baki við mér, þér og synir yðar, og varðveitið eigi bódorð mín og lög, þau er ég hefi lagt fyrir yður, en farið og þjónið öðrum guðum og fallið fram fyrir þeim.

9:6 But if ye shall turn away from following me, ye or your children, and not keep my commandments and my statutes which I have set before you, but shall go and serve other gods, and worship them;

9:7 Þá mun ég uppræta Ísrael úr því landi, sem ég gaf þeim, og húsinu, sem ég hefi helgað nafni mínu, mun ég burt snara frá augliti mínu, og Ísrael skal verða að orðskvið og spótti meðal allra þjóða.

9:7 then will I cut off Israel out of the land which I have given them; and this house, which I have hallowed for my name, will I cast out of my sight; and Israel shall be a proverb and a byword among all peoples.

9:8 Og þetta hús, svo háreist sem það er - hver sem gengur fram hjá því, honum mun blóskra og hann mun blístra. Og er menn spyrja: „Hvers

vegna hefir Drottinn leikið svo hart þetta land og þetta hús?"

9:8 And though this house is so high, yet shall every one that passeth by it be astonished, and shall hiss; and they shall say, Why hath Yahwe done thus unto this land, and to this house?

9:9 munu menn svara: „Af því að þeir yfirgáfu Drottin, Guð sinn, er leiddi feður þeirra af Egyptalandi, og héldu sér að öðrum guðum, féllu fram fyrir þeim og þjónuðu þeim. Fyrir því hefir Drottinn leitt yfir þá alla þessa ógæfu."

9:9 and they shall answer, Because they forsook Yahwe their God, who brought forth their fathers out of the land of Egypt, and laid hold on other gods, and worshipped them, and served them: therefore hath Yahwe brought all this evil upon them.

9:10 Að tuttugu árum liðnum, þá er Salómon hafði reist bæði húsin, musteri Drottins og konungshöllina -

9:10 And it came to pass at the end of twenty years, wherein Solomon had built the two houses, the house of Yahwe and the king's house

9:11 en Hiram konungur í Týrus hafði hjálpað Salómon um sedrusvið, kypresvið og gull, eins og hann vildi -, þá gaf Salómon konungur Hiram tuttugu borgir í Galílehéraði.

9:11 (now Hiram the king of Tyre had furnished Solomon with cedar-trees and fir-trees, and with gold, according to all his desire), that then king Solomon gave Hiram twenty cities in the land of Galilee.

9:12 Og Hiram fór frá Týrus til þess að skoða borgirnar, er Salómon hafði gefið honum, en honum líkuðu þær ekki.

9:12 And Hiram came out from Tyre to see the cities which Solomon had given him; and they pleased him not.

9:13 Þá sagði hann: "Hvaða borgir eru þetta, sem þú hefir gefið mér, bróðir?" Fyrir því hafa þær verið kallaðar Kabúlhérað fram á þennan dag.

9:13 And he said, What cities are these which thou hast given me, my brother? And he called them the land of Cabul unto this day.

9:14 En Hiram sendi konungi hundrað og tuttugu talentur gulls.

9:14 And Hiram sent to the king sixscore talents of gold.

9:15 Svo stóð á vinnuskyldu þeirri, er Salómon konungur lagði á til þess að byggja musteri Drottins og höll sína, Milló og múra Jerúsalem, Hasór, Megiddó og Geser:

9:15 And this is the reason of the levy which king Solomon raised, to build the house of Yahwe, and his own house, and Millo, and the wall of Jerusalem, and Hazer, and Megiddo, and Gezer.

9:16 Faraó Egyptalandskonungur hafði farið herferð og unnið Geser og lagt eld í hana, en drepði Kanaanítana, sem bjuggu í borginni, og síðan gefið hana dóttur sinni, konu Salómons, í heimanmund.

9:16 Pharaoh king of Egypt had gone up, and taken Gezer, and burnt it with fire, and slain the Canaanites that dwelt in the city, and given it for a portion unto his

daughter, Solomon's wife.

9:17 En Salómon reisti Geser að nýju - og Neðri Bethóron.

9:17 And Solomon built Gezer, and Beth-horon the nether,

9:18 og Baalat og Tamar í óbyggðinni í landinu.

9:18 and Baalath, and Tamar in the wilderness, in the land,

9:19 og allar vístaborgirnar, sem Salómon átti, og vagnliðsborgirnar og riddaraborgirnar, og allt sem Salómon fýsti að byggja í Jerúsalem, á Líbanon og í öllu ríki sínu:

9:19 and all the store-cities that Solomon had, and the cities for his chariots, and the cities for his horsemen, and that which Solomon desired to build for his pleasure in Jerusalem, and in Lebanon, and in all the land of his dominion.

9:20 Allt það fólk, sem eftir var af Amorítum, Hetítum, Peresítum, Hevítum og Jebúsítum, sem eigi heyrðu til Ísraelsmönnum.

9:20 As for all the people that were left of the Amorites, the Hittites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites, who were not of the children of Israel;

9:21 niðjar þeirra, sem enn voru eftir í landinu og Ísraelsmenn eigi höfðu getað helgað banni - á þá lagði Salómon skylduvinnu, og er svo enn í dag.

9:21 their children that were left after them in the land, whom the children of Israel were not able utterly to destroy, of them did Solomon raise a levy of bondservants unto this day.

9:22 En af Ísraelsmönnum gjörði Salómon enga að þrælum, en þeir voru hermenn, embættismenn hans, hershöfðingjar hans, vagnkappar hans og foringjar fyrir vagnliði hans og riddaraliði.

9:22 But of the children of Israel did Solomon make no bondservants; but they were the men of war, and his servants, and his princes, and his captains, and rulers of his chariots and of his horsemen.

9:23 Æðstu fögetarnir, er settir voru yfir verk Salómons, voru fimm hundruð og fimmtíu að tölu. Höfðu þeir eftirlit með mönnum þeim, er að verkinu unnu.

9:23 These were the chief officers that were over Solomon's work, five hundred and fifty, who bare rule over the people that wrought in the work.

9:24 Óðara en dóttir Faraós var farin úr Davíðsborg í hús sitt, það er hann hafði reist handa henni, byggði hann Milló.

9:24 But Pharaoh's daughter came up out of the city of David unto her house which Solomon had built for her: then did he build Millo.

9:25 Þrisvar sinnum á ári fórnaði Salómon brenniförnum og heillaförnum á altarinu, er hann hafði reist Drottni, og færði auk þess reykselsförmir á því altari, sem stóð frammi fyrir Drottni. Þannig fullgjörði hann musterið.

9:25 And three times a year did Solomon offer burnt-offerings and peace-offerings upon the altar which he built unto Yahwe,

burning incense therewith, *upon the altar* that was before Yahwe. So he finished the house.

9:26 Salómon konungur lét og smíða skip í Esjón Geber, sem liggur hjá Elat á strönd Rauðahafs, í Edómlandi.

9:26 And king Solomon made a navy of ships in Ezion-geber, which is beside Eloth, on the shore of the Red Sea, in the land of Edom.

9:27 Og Híram sendi á skipin menn sína, farmenn vana sjómennsku, ásamt mönnum Salómons.

9:27 And Hiram sent in the navy his servants, shipmen that had knowledge of the sea, with the servants of Solomon.

9:28 Og þeir fóru til Ófir og sóttu þangað gull - fjögur hundruð og tuttugu talentur - og færðu það Salómon konungi.

9:28 And they came to Ophir, and fetched from thence gold, four hundred and twenty talents, and brought it to king Solomon.

10:1 Þegar drottningin í Saba spurði orðstír Salómons og orðróminn af húsinu, sem Salómon hafði reisa látið nafni Drottíns, kom hún til þess að reyna hann með gátum.

10:1 And when the queen of Sheba heard of the fame of Solomon concerning the name of Yahwe, she came to prove him with hard questions.

10:2 Hún kom til Jerúsalem með mjög miklu föruneyti, með úlfalda, klyfjæða kryddjurtum og afar miklu gulli og gimsteinum. Og er hún kom til Salómons, bar hún upp fyrir honum allt, sem henni bjó í brjosti.

10:2 And she came to Jerusalem with a very great train, with camels that bare spices, and very much gold, and precious stones; and when she was come to Solomon, she communed with him of all that was in her heart.

10:3 En Salómon svaraði öllum spurningum hennar. Var enginn hlutur hulinn konungi, er hann eigi gæti úr leyst fyrir hana.

10:3 And Solomon told her all her questions: there was not anything hid from the king which he told her not.

10:4 Og er drottningin frá Saba sá alla speki Salómons og húsið, sem hann hafði reisa látið.

10:4 And when the queen of Sheba had seen all the wisdom of Solomon, and the house that he had built,

10:5 matinn á borði hans, bústaði þjóna hans og frammistöðu skutilsveina hans og klæði þeirra, byrlara hans og brenniförn hans, þá er hann fram bar í húsi Drottíns, þá varð hún frá sér numin

10:5 and the food of his table, and the sitting of his servants, and the attendance of his ministers, and their apparel, and his cupbearers, and his ascent by which he went up unto the house of Yahwe; there was no more spirit in her.

10:6 og sagði við konung: "Satt var það, er ég heyrði í landi minnu um þig og speki þína.

10:6 And she said to the king, It was a true report that I heard in mine own land of thine acts, and of thy wisdom.

10:7 En ég trúði ekki orðrómnunum, fyrr en ég kom og sá það með eigin augum. Og þó hafði ég ekki frétt helminginn. Þú ert miklu vitrari og auðugri en ég hafði frétt.

10:7 Howbeit I believed not the words, until I came, and mine eyes had seen it: and, behold, the half was not told me; thy wisdom and prosperity exceed the fame which I heard.

10:8 Sælir eru menn þínir, sælir þessir þjónar þínir, sem stöðugt standa frammi fyrir þér og heyra speki þína.

10:8 Happy are thy men, happy are these thy servants, that stand continually before thee, *and* that hear thy wisdom.

10:9 Lofaður sé Drottinn, Guð þinn, sem hafði þóknun á þér, svo að hann setti þig í háseti Ísraels. Af því að Drottinn elskar Ísrael eilíflega, gjörði hann þig að konungi til að iðka rétt og réttlæti."

10:9 Blessed be Yahwe thy God, who delighted in thee, to set thee on the throne of Israel: because Yahwe loved Israel for ever, therefore made he thee king, to do justice and righteousness.

10:10 Síðan gaf hún konungi hundrað og tuttugu talentur gulls og afar mikið af kryddjurtum og gimsteina. Hefir aldrei síðan hingað komið eins mikið af kryddjurtum eins og það, er drottningin frá Saba gaf Salómon konungi.

10:10 And she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and of spices very great store, and precious stones: there came no more such abundance of spices as these which the queen of Sheba gave to king Solomon.

10:11 Sömuleiðis komu skip Hírams, er sóttu gull til Ófir, með afar mikið af rauðum sandelviði og gimsteinum frá Ófir.

10:11 And the navy also of Hiram, that brought gold from Ophir, brought in from Ophir great plenty of almug-trees and precious stones.

10:12 Konungur lét gjöra handrið í hús Drottíns og konungshöllina af sandelviðnum, svo og gígur og hörpur handa söngmönnum. Hefir aldrei slíkur sandelviður hingað komið eða sést hér fram á þennan dag.

10:12 And the king made of the almug-trees pillars for the house of Yahwe, and for the king's house, harps also and psalteries for the singers: there came no such almug-trees, nor were seen, unto this day.

10:13 Salómon konungur gaf drottningunni frá Saba allt, er hún girntist og kaus sér, auk þess er hann gaf henni af sinni konunglegu rausn. Hélt hún síðan heimleiðis og fór í land sitt með föruneyti sínu.

10:13 And king Solomon gave to the queen of Sheba all her desire, whatsoever she asked, besides that which Solomon gave her of his royal bounty. So she turned, and went to her own land, she and her servants.

10:14 Gullið, sem Salómon fékk á einu ári, var sex hundruð sextíu

og sex talentur gulls að þyngd

10:14 Now the weight of gold that came to Solomon in one year was six hundred threescore and six talents of gold,

10:15 auk þess, sem kom inn í tollum frá varningsmönnum og við verslun kaupmanna og frá öllum konungum Araba og jörllum landsins.

10:15 besides *that which* the traders *brought*, and the traffic of the merchants, and of all the kings of the mingled people, and of the governors of the country.

10:16 Og Salómon konungur lét gjöra tvö hundruð skildi af slegnu gulli - fóru sex hundruð siklar gulls í hvern skjöld -.

10:16 And king Solomon made two hundred bucklers of beaten gold; six hundred *shekels* of gold went to one buckler.

10:17 og þrjú hundruð buklara af slegnu gulli, fóru þrjár mínur gulls í hvern buklara. Lét konungur leggja þá í Libanonsskógarhúsið.

10:17 And *he made* three hundred shields of beaten gold; three pounds of gold went to one shield: and the king put them in the house of the forest of Lebanon.

10:18 Konungur lét og gjöra háseti mikið af filabeini og lagði það skiru gulli.

10:18 Moreover the king made a great throne of ivory, and overlaid it with the finest gold.

10:19 Gengu sex þrep upp að hásetinu, og efst var hásetið kringlótt að aftan. Brikur voru báðumegin sætisins, og stóðu tvö ljón við brikurnar.

10:19 There were six steps to the throne, and the top of the throne was round behind; and there were stays on either side by the place of the seat, and two lions standing beside the stays.

10:20 Og tólt ljón stóðu á þrepunum, sex hvorumegin. Slík smíð hefir aldrei verið gjörð í nokkru konungsríki.

10:20 And twelve lions stood there on the one side and on the other upon the six steps: there was not the like made in any kingdom.

10:21 Öll voru drykkjarker Salómons konungs af gulli, og öll áhöld í Libanonsskógarhúsinu voru af skiru gulli, ekkert af silfri, því að silfur var einskis metið á dögum Salómons.

10:21 And all king Solomon's drinking vessels were of gold, and all the vessels of the house of the forest of Lebanon were of pure gold: none were of silver; it was nothing accounted of in the days of Solomon.

10:22 Konungur hafði Tarsis-skip í förum með skipum Hírams. Þriðja hvert ár komu Tarsis-skipin heim hlaðin gulli og silfri, filabeini, öpum og páfuglum.

10:22 For the king had at sea a navy of Tarshish with the navy of Hiram: once every three years came the navy of Tarshish, bringing gold, and silver, ivory, and apes, and peacocks.

10:23 Salómon konungur bar af öllum konungum jarðarinnar að auðlegð og vísun.

10:23 So king Solomon exceeded all the kings of the earth in riches and in wisdom.

10:24 Og allan heiminn fýsti að sjá Salómon til þess að heyra visku hans, sem Guð hafði lagt honum í brjóst.

10:24 And all the earth sought the presence of Solomon, to hear his wisdom, which God had put in his heart.

10:25 Komu þeir þá hver með sína gjöf, silfurgripi og gullgripi, klæði og vopn, kryddjurtir, hesta og múla, ár eftir ár.

10:25 And they brought every man his tribute, vessels of silver, and vessels of gold, and raiment, and armor, and spices, horses, and mules, a rate year by year.

10:26 Og Salómon safnaði vögnum og riddurum, og hafði hann fjórtán hundruð vagna og tólf þúsund riddara. Lét hann þá vera í vagnliðsborgunum og með konungi í Jerúsalem.

10:26 And Solomon gathered together chariots and horsemen: and he had a thousand and four hundred chariots, and twelve thousand horsemen, that he bestowed in the chariot cities, and with the king at Jerusalem.

10:27 Og konungur gjörði silfur eins algengt í Jerúsalem og grjót og sedrusvið eins og mórberjatrén, sem vaxa á láglendinu.

10:27 And the king made silver to be in Jerusalem as stones, and cedars made he to be as the sycamore-trees that are in the lowland, for abundance.

10:28 Hesta sína fékk Salómon frá Egyptalandi, og sóttu kaupmenn konungs þá í hópum og guldu fé fyrir.

10:28 And the horses which Solomon had were brought out of Egypt; and the king's merchants received them in droves, each drove at a price.

10:29 svo að hver vagn, sem fenginn var sunnan af Egyptalandi, kostaði sex hundruð sikla silfurs, en hver hestur hundrað og fimmtíu. Og á þennan hátt voru og hestar fluttir út fyrir milligöngu þeirra til allra konunga Hetíta og konunga Sýrlendinga.

10:29 And a chariot came up and went out of Egypt for six hundred *shekels* of silver, and a horse for a hundred and fifty; and so for all the kings of the Hittites, and for the kings of Syria, did they bring them out by their means.

11:1 Salómon konungur unni mörgum útlendum konum auk dóttur Faraós, móabitískum, ammónítískum, edómítískum, sidonskum og hetítiskum

-
11:1 Now king Solomon loved many foreign women, together with the daughter of Pharaoh, women of the Moabites, Ammonites, Edomites, Sidonians, and Hittites;

11:2 konum af þeim þjóðum, er Drottinn hafði sagt um við Ísraelsmenn: Þér skuluð ekki eiga mök við þær, og þær skulu ekki eiga mök við yður. Þær munu vissulega snúa hjörtum yðar til guða sinna' - til þeirra felldi Salómon ástarhug.

11:2 of the nations concerning which Yahwe said unto the children of Israel, Ye shall not go among them, neither shall they come among you; for surely they will turn away your heart after their gods: Solomon clave unto these in love.

11:3 Hann átti sjö hundruð eiginkonur og þrjú hundruð hjákonur, og konur hans sneru hjarta hans afleiðis.

11:3 And he had seven hundred wives, princesses, and three hundred concubines; and his wives turned away his heart.

11:4 Og er Salómon var kominn á gamalsaldur, sneru konur hans hjarta hans til annarra guða, og hjarta hans var ekki einlægt gagnvart Drottni, Guði hans, eins og hjarta Davíðs föður hans hafði verið.

11:4 For it came to pass, when Solomon was old, that his wives turned away his heart after other gods; and his heart was not perfect with Yahwe his God, as was the heart of David his father.

11:5 Og Salómon elti Astarte, goð Sidoninga, og Milkóm, víðurstyggð Ammóníta.

11:5 For Solomon went after Ashtoreth the goddess of the Sidonians, and after Milcom the abomination of the Ammonites.

11:6 Salómon gjörði það sem illt var í augum Guðs og sýndi ekki Drottni fullkomna hlýðni, eins og gjört hafði Davíð faðir hans.

11:6 And Solomon did that which was evil in the sight of Yahwe, and went not fully after Yahwe, as did David his father.

11:7 Þá reisti Salómon fórnarhæð fyrir Kamos, víðurstyggð Móabíta, á fjallinu sem liggur fyrir austan Jerúsalem, og fyrir Mólok, víðurstyggð Ammóníta.

11:7 Then did Solomon build a high place for Chemosh the abomination of Moab, in the mount that is before Jerusalem, and for Molech the abomination of the children of Ammon.

11:8 Og svo gjörði hann fyrir allar hinar útlendu konur sínar, sem færðu goðum sínum reykelisfórnir og sláturfórnir.

11:8 And so did he for all his foreign wives, who burnt incense and sacrificed unto their gods.

11:9 En Drottinn reiddist Salómon fyrir það, að hann sneri hjarta sínu frá Drottni, Ísraels Guði, sem þó hafði vítrast honum tvisvar

11:9 And Yahwe was angry with Solomon, because his heart was turned away from Yahwe, the God of Israel, who had appeared unto him twice,

11:10 og bannað honum að elta aðra guði, en hann hafði ekki haldið það, sem Drottinn bauð honum.

11:10 and had commanded him concerning this thing, that he should not go after other gods: but he kept not that which Yahwe commanded.

11:11 Fyrir því sagði Drottinn við Salómon: "Sökum þess, að þú hefir farið svo að ráði þínu og eigi haldið sáttmálann við mig, né skipanir þær, er ég fyrir þig lagði, þá mun ég rífa frá þér konungdóminn og fá hann í hendur þjóni þínum.

11:11 Wherefore Yahwe said unto Solomon, Forasmuch as this is done of thee, and thou hast not kept my covenant and my statutes, which I have commanded thee, I will surely rend the kingdom from thee, and will give it to thy servant.

11:12 Þó mun ég ekki gjöra það meðan þú ert á lífi, vegna Davíðs föður þíns, en frá syni þínum mun ég rífa hann.

11:12 Notwithstanding in thy days I will not do it, for David thy father's sake: but I will rend it out of the hand of thy son.

11:13 Samt mun ég eigi rífa frá honum allt konungsríkið. Eina ættkvísl mun ég fá syni þínum í hendur, vegna Davíðs þjóns míns og vegna Jerúsalem, sem ég hefi útvalið."

11:13 Howbeit I will not rend away all the kingdom; but I will give one tribe to thy son, for David my servant's sake, and for Jerusalem's sake which I have chosen.

11:14 Drottinn vakti Salómon upp móttstöðumann, Hadad Edómíta. Hann var af konungsféttinni í Edóm.

11:14 And Yahwe raised up an adversary unto Solomon, Hadad the Edomite: he was of the king's seed in Edom.

11:15 Þá er Davíð var að eyða Edómítum og Jóab hershöfðingi fór til þess að grafa hina föllnu og drap alla karlmenn í Edóm (

11:15 For it came to pass, when David was in Edom, and Joab the captain of the host was gone up to bury the slain, and had smitten every male in Edom

11:16 Jóab og allur Ísrael var þar sex mánuði, uns hann hafði gjöreitt öllum karlmönnum í Edóm).

11:16 (for Joab and all Israel remained there six months, until he had cut off every male in Edom);

11:17 þá flyði Hadad með nokkra Edómíta, er verið höfðu þjónar föður hans, og hélt til Egyptalands, en Hadad var þá unglíngur.

11:17 that Hadad fled, he and certain Edomites of his father's servants with him, to go into Egypt, Hadad being yet a little child.

11:18 Þeir tóku sig upp frá Midian og komu til Paran. Og þeir tóku menn með sér frá Paran og komu til Egyptalands, til Faraós Egyptalandskonungs. Hann gaf Hadad hús og fékk honum uppeldi og gaf honum land.

11:18 And they arose out of Midian, and came to Paran; and they took men with them out of Paran, and they came to Egypt, unto Pharaoh king of Egypt, who gave him a house, and appointed him victuals, and gave him land.

11:19 Hadad varð mjög þokkaður af Faraó, og gifti hann honum eldri systur Takpenes konu sinnar.

11:19 And Hadad found great favor in the sight of Pharaoh, so that he gave him to wife the sister of his own wife, the sister of Tahpenes the queen.

11:20 Og systir Takpenes fæddi honum Genúbat, son hans. En Takpenes ól hann upp í höll Faraós, og þannig varð Genúbat kyrr í höll Faraós meðal barna Faraós.

11:20 And the sister of Tahpenes bare him Genubath his son, whom Tahpenes weaned in Pharaoh's house; and Genubath was in Pharaoh's house among the sons of Pharaoh.

11:21 En er Hadad frétti til Egyptalands, að Davíð væri lagstur til hvíldar hjá feðrum sínum og að Jóab hershöfðingi væri dáinn, þá sagði Hadad við Faraó: "Veit mér orlof, að ég megi fara til ættlands míns."

11:21 And when Hadad heard in Egypt that David slept with his fathers, and that Joab the captain of the host was dead, Hadad said to Pharaoh, Let me depart, that I may go to mine own country.

11:22 Faraó svaraði honum: "Hvers er þér vant hjá mér, fyrst þú vilt fara til ættlands þíns?" Hadad svaraði: "Einskis, en veit mér þó fararleyfi."

11:22 Then Pharaoh said unto him, But what hast thou lacked with me, that, behold, thou seekest to go to thine own country? And he answered, Nothing: howbeit only let me depart.

11:23 Og Guð vakti Salómon upp annan mótstöðumann, Resón Eljadason, er hlaupist hafði á brott frá Hadadeser, konungi í Sóba, húsbónda sínum.

11:23 And God raised up *another* adversary unto him, Rezon the son of Eliada, who had fled from his lord Hadadezer king of Zobah.

11:24 Hann safnaði að sér mönnum og gjörðist foringi fyrir ránsflokki, þá er Davíð eyddi Sýrlendingum. Hann vann Damaskus, settist þar að og varð konungur í Damaskus.

11:24 And he gathered men unto him, and became captain over a troop, when David slew them *of Zobah*: and they went to Damascus, and dwelt therein, and reigned in Damascus.

11:25 Hann var mótstöðumaður Ísraels meðan Salómon var á lífi, auk þess óskunda, er Hadad gjörði. Hann hafði óheit á Ísrael og var konungur yfir Sýrlandi.

11:25 And he was an adversary to Israel all the days of Solomon, besides the mischief that Hadad *did*: and he abhorred Israel, and reigned over Syria.

11:26 Jeróbóam Nebatsson, Efraímítí frá Sereda, þjónn Salómons, gjörði og uppreisn gegn konungi. Móðir hans hét Sería og var ekkja.

11:26 And Jeroboam the son of Nebat, an Ephraimite of Zeredah, a servant of Solomon, whose mother's name was Zeruah, a widow, he also lifted up his hand against the king.

11:27 Þannig atvikaðist uppreisnin: Salómon var að byggja Milló og byggði fyrir skarðið, sem var á borg Davíðs föður hans.

11:27 And this was the reason why he lifted up his hand against the king: Solomon built Millo, and repaired the breach of the city of David his father.

11:28 Jeróbóam þessi var mesti dugnaðarmaður, og er Salómon sá, að þessi ungi maður var iðjumaður, setti hann hann yfir alla kvadarmenn Jósefs attar.

11:28 And the man Jeroboam was a mighty man of valor; and Solomon saw the young man that he was industrious, and he gave him charge over all the labor of the house of Joseph.

11:29 En svo bar til um þetta leyti, að Jeróbóam fór burt úr Jerúsalem, og

Ahía spámaður frá Siló mætti honum á leiðinni. Ahía var klæddur nýrri yfirhöfn, og voru þeir tveir einir úti á víðavangi.

11:29 And it came to pass at that time, when Jeroboam went out of Jerusalem, that the prophet Ahijah the Shilonite found him in the way; now *Ahijah* had clad himself with a new garment; and they two were alone in the field.

11:30 Þá preif Ahía nýju yfirhöfnina, sem hann var í, reif hana sundur í tólf hluti

11:30 And Ahijah laid hold of the new garment that was on him, and rent it in twelve pieces.

11:31 og sagði við Jeróbóam: "Tak þú þér tíu hluti. Því að svo segir Drottinn, Guð Ísraels: Sjá, ég rif konungdóminn frá Salómon og gef þér tíu ættkvíslirnar.

11:31 And he said to Jeroboam, Take thee ten pieces; for thus saith Yahwe, the God of Israel, Behold, I will rend the kingdom out of the hand of Solomon, and will give ten tribes to thee

11:32 en einni ættkvíslinni skal hann halda, sakir þjóns míns Davíðs og sakir Jerúsalem, borgarinnar, sem ég hefi útvalið af öllum ættkvíslum Ísraels,

11:32 (but he shall have one tribe, for my servant David's sake and for Jerusalem's sake, the city which I have chosen out of all the tribes of Israel);

11:33 sökum þess að þeir hafa yfirgefið mig og fallið fram fyrir Astarte, goði Sidoninga, Kamos, goði Móabíta, og Milkóm, goði Ammóníta, og eigi gengið á mínum vegum með því að gjöra það, sem rétt er í mínum augum, og halda lög mín og ákvæði, eins og gjörði Davíð faðir hans.

11:33 because that they have forsaken me, and have worshipped Ashtoreth the goddess of the Sidonians, Chemosh the god of Moab, and Milcom the god of the children of Ammon; and they have not walked in my ways, to do that which is right in mine eyes, and *to keep* my statutes and mine ordinances, as did David his father.

11:34 En eigi vil ég taka af honum allt ríkið, heldur vil ég láta hann vera þjóðhöfðingja alla ævi, sakir Davíðs þjóns míns, er ég útvaldi, en hann hélt ákvæði mín og lög.

11:34 Howbeit I will not take the whole kingdom out of his hand; but I will make him prince all the days of his life, for David my servant's sake whom I chose, who kept my commandments and my statutes;

11:35 En ég vil taka konungdóminn frá syni hans og gefa þér hann, tíu ættkvíslirnar.

11:35 but I will take the kingdom out of his son's hand, and will give it unto thee, even ten tribes.

11:36 En syni hans mun ég gefa eina ættkvísl, svo að þjónn minn Davíð hafi ávallt lampa fyrir augliti mínu í Jerúsalem, borginni, sem ég hefi útvalið til þess að láta nafn mitt búa þar.

11:36 And unto his son will I give one tribe, that David my servant may have a lamp alway before me in Jerusalem, the city which I have chosen me to put my name there.

11:37 En þig vil ég taka til þess að ríkja yfir öllu, sem þú girnist, og til að vera konungur yfir Ísrael.

11:37 And I will take thee, and thou shalt reign according to all that thy soul desireth, and shalt be king over Israel.

11:38 Og ef þú hlýðir öllu, sem ég býð þér, og gengur á mínum vegum, gjörir það sem rétt er í mínum augum og heldur lög mín og boðorð, eins og Davíð þjónn minn gjörði, þá vil ég vera með þér og reisa þér stöðugt hús, eins og ég reisti Davíð, og fá þér Ísrael.

11:38 And it shall be, if thou wilt hearken unto all that I command thee, and wilt walk in my ways, and do that which is right in mine eyes, to keep my statutes and my commandments, as David my servant did; that I will be with thee, and will build thee a sure house, as I built for David, and will give Israel unto thee.

11:39 En niðja Davíðs mun ég auðmýkja sakir þessa, þó eigi um aldur og ævi."

11:39 And I will for this afflict the seed of David, but not for ever.

11:40 En Salómon leitaðist við að ráða Jeróbóam af dögum, en Jeróbóam tók sig upp og flýði til Egyptalands, til Sisaks konungs í Egyptalandi, og var hann í Egyptalandi, þar til er Salómon andaðist.

11:40 Solomon sought therefore to kill Jeroboam; but Jeroboam arose, and fled into Egypt, unto Shishak king of Egypt, and was in Egypt until the death of Solomon.

11:41 Það, sem meira er að segja um Salómon og allt það, er hann gjörði, og um speki hans, það er ritað í Annálum Salómons.

11:41 Now the rest of the acts of Solomon, and all that he did, and his wisdom, are they not written in the book of the acts of Solomon?

11:42 Og sá tími, er Salómon var konungur í Jerúsalem yfir öllum Ísrael, var fjörutíu ár.

11:42 And the time that Solomon reigned in Jerusalem over all Israel was forty years.

11:43 Og Salómon lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var jarðaður í borg Davíðs föður síns. Og Rehabeam sonur hans tók ríki eftir hann.

11:43 And Solomon slept with his fathers, and was buried in the city of David his father: and Rehoboam his son reigned in his stead.

12:1 Rehabeam fór til Sikem, því að allur Ísrael var kominn þangað til þess að taka hann til konungs.

12:1 And Rehoboam went to Shechem: for all Israel were come to Shechem to make him king.

12:2 En er Jeróbóam Nebatsson frétti (hann var enn í Egyptalandi, þangað sem hann hafði flúið undan Salómon konungi), að Salómon væri dáinn, sneri hann heim frá Egyptalandi.

12:2 And it came to pass, when Jeroboam the son of Nebat heard of it (for he was yet in Egypt, whither he had fled from the presence of king Solomon, and Jeroboam dwelt in Egypt,

12:3 Þeir sendu boð og létu kalla hann. Þá kom Jeróbóam og allur söfnuður

Ísraels og mæltu til Rehabeams á þessa leið:

12:3 and they sent and called him), that Jeroboam and all the assembly of Israel came, and spake unto Rehoboam, saying,

12:4 "Faðir þinn lagði á oss hart ok, en gjör þú nú léttari hina hörðu ánaud föður þíns og hið þunga ok, er hann á oss lagði, og munum vér þjóna þér."

12:4 Thy father made our yoke grievous: now therefore make thou the grievous service of thy father, and his heavy yoke which he put upon us, lighter, and we will serve thee.

12:5 Hann svaraði þeim: "Farið nú burt og komið aftur til mín að þrem dögum liðnum." Og lýðurinn fór burt.

12:5 And he said unto them, Depart yet for three days, then come again to me. And the people departed.

12:6 Þá ráðgaðist Rehabeam konungur við öldungana, sem þjónað höfðu Salómon föður hans meðan hann lifði, og mælti: "Hver andsvör ráðið þér mér að gefa þessum mönnum?"

12:6 And king Rehoboam took counsel with the old men, that had stood before Solomon his father while he yet lived, saying, What counsel give ye me to return answer to this people?

12:7 Þeir svöruðu honum og mæltu: "Ef þú í dag verður lýð þessum eftirlátur, lætur að orðum þeirra, gjörir að vilja þeirra og tekur vel máli þeirra, munu þeir verða þér eftirlátir alla daga."

12:7 And they spake unto him, saying, If thou wilt be a servant unto this people this day, and wilt serve them, and answer them, and speak good words to them, then they will be thy servants for ever.

12:8 En Rehabeam hafnaði ráði því, er öldungarnir réðu honum, en ráðgaðist við unga menn, er vaxið höfðu upp með honum og nú þjónuðu honum.

12:8 But he forsook the counsel of the old men which they had given him, and took counsel with the young men that were grown up with him, that stood before him.

12:9 og sagði við þá: "Hver ráð gefið þér til, hversu vér skulum svara lýð þessum, er talað hefir til mín á þessa leið: 'Gjör léttara ok það, er faðir þinn á oss lagði?'"

12:9 And he said unto them, What counsel give ye, that we may return answer to this people, who have spoken to me, saying, Make the yoke that thy father did put upon us lighter?

12:10 Þá svöruðu honum hinir ungu menn, er vaxið höfðu upp með honum: "Svo skalt þú svara lýð þessum, er sagði við þig: 'Faðir þinn gjörði ok vort þungt, en gjör þú oss það léttara' - svo skalt þú mæla til þeirra: 'Litlilingur minn er digrari en lendar föður míns.'"

12:10 And the young men that were grown up with him spake unto him, saying, Thus shalt thou say unto this people that spake unto thee, saying, Thy father made our yoke heavy, but make thou it lighter unto us; thus shalt thou speak unto them, My little finger is thicker than my father's loins.

12:11 Hafi faðir minn lagt á yður þungt ok, mun ég gjöra ok yðar enn þyngra.

Faðir minn refsaði yður með keyrum, en ég mun refsa yður með gaddasvipum."

12:11 And now whereas my father did lade you with a heavy yoke, I will add to your yoke: my father chastised you with whips, but I will chastise you with scorpions.

12:12 Og Jeróbóam og allur lýðurinn kom til Rehabeams á þriðja degi, eins og konungur hafði sagt, þá er hann mælti: "Komið til mín aftur á þriðja degi."

12:12 So Jeroboam and all the people came to Rehoboam the third day, as the king bade, saying, Come to me again the third day.

12:13 Þá veitti konungur lýðnum hörð andsvör og fór eigi að ráðum þeim, er öldungarnir höfðu ráðið honum.

12:13 And the king answered the people roughly, and forsook the counsel of the old men which they had given him,

12:14 en talaði til þeirra á þessa leið, að ráði hinna ungu manna: "Faðir minn gjörði ok yðar þungt, en ég mun gjöra ok yðar enn þyngra. Faðir minn refsaði yður með keyrum, en ég mun refsa yður með gaddasvipum."

12:14 and spake to them after the counsel of the young men, saying, My father made your yoke heavy, but I will add to your yoke: my father chastised you with whips, but I will chastise you with scorpions.

12:15 Þannig veitti konungur lýðnum enga áheyrn, því að svo var til stillt af Drottni, til þess að hann gæti látið rætast orð sín, þau er hann hafði talað til Jeróbóams Nebatssonar fyrir munn Ahia frá Siló.

12:15 So the king hearkened not unto the people; for it was a thing brought about of Yahwe, that he might establish his word, which Yahwe spake by Ahijah the Shilonite to Jeroboam the son of Nebat.

12:16 Er allur Ísrael sá, að konungur veitti þeim enga áheyrn, þá lét lýðurinn þessi svör í móti koma: "Hverja hlutdeild eigum vér í Davíð? Engan erfðahlut eigum vér í Ísaisyni. Far heim til þín, Ísrael! Gæt þú þíns eigin húss, Davíð!" Síðan fór Ísrael heim til sín.

12:16 And when all Israel saw that the king hearkened not unto them, the people answered the king, saying, What portion have we in David? neither have we inheritance in the son of Jesse: to your tents, O Israel: now see to thine own house, David. So Israel departed unto their tents.

12:17 En yfir þeim Ísraelsmönnum, er bjuggu í Júdaborgum, var Rehabeam konungur.

12:17 But as for the children of Israel that dwelt in the cities of Judah, Rehoboam reigned over them.

12:18 Rehabeam konungur sendi til þeirra Adóníram, sem var yfir kvaðarmönnum, en allur Ísrael lamdi hann grjóti til bana, og Rehabeam konungur hljóp í skyndi á vagn sinn og flýði til Jerúsalem.

12:18 Then king Rehoboam sent Adoram, who was over the men subject to taskwork; and all Israel stoned him to death with stones. And king Rehoboam made speed to get him up to his chariot, to flee to Jerusalem.

12:19 Þannig gekk Ísrael undan ætt Davíðs, og stendur svo enn í dag.

12:19 So Israel rebelled against the house of David unto this day.

12:20 Þegar Ísraelslýður heyrði, að Jeróbóam væri aftur kominn, sendu þeir og kölluðu hann á þingið og tóku hann til konungs yfir allan Ísrael. En enginn fylgdi Davíðsætt, nema Júda-ættkvisl ein.

12:20 And it came to pass, when all Israel heard that Jeroboam was returned, that they sent and called him unto the congregation, and made him king over all Israel: there was none that followed the house of David, but the tribe of Judah only.

12:21 Er Rehabeam kom til Jerúsalem, safnaði hann saman öllum Júdamönnum og Benjamíns-ættkvisl, hundrað og áttatíu þúsundum einvalaliðs, til þess að berjast við Ísraelsriki og ná konungdóminum aftur undir Rehabeam, son Salómóns.

12:21 And when Rehoboam was come to Jerusalem, he assembled all the house of Judah, and the tribe of Benjamin, a hundred and fourscore thousand chosen men, that were warriors, to fight against the house of Israel, to bring the kingdom again to Rehoboam the son of Solomon.

12:22 En orð Guðs kom til Semaja guðsmanns, svolátandi:

12:22 But the word of God came unto Shemaiah the man of God, saying,

12:23 "Tala þú svo til Rehabeams, sonar Salómóns, konungs í Júda, og til Júdamanna og Benjamíns-ættkvislar og til alls hins lýðsins:

12:23 Speak unto Rehoboam the son of Solomon, king of Judah, and unto all the house of Judah and Benjamin, and to the rest of the people, saying,

12:24 Svo segir Drottinn: Farið eigi og berjist eigi við bræður yðar Ísraelsmenn. Fari hver heim til sín, því að að minni tilhlutun er þetta orðið." Og er þeir heyrðu orð Drottins, hurfu þeir aftur, eins og Drottinn bauð.

12:24 Thus saith Yahwe, Ye shall not go up, nor fight against your brethren the children of Israel: return every man to his house; for this thing is of me. So they hearkened unto the word of Yahwe, and returned and went their way, according to the word of Yahwe.

12:25 Jeróbóam viggirti Sikem á Efraímfjöllum og settist þar að. Þaðan fór hann og viggirti Penúel.

12:25 Then Jeroboam built Shechem in the hill-country of Ephraim, and dwelt therein; and he went out from thence, and built Penuel.

12:26 Og Jeróbóam hugsaði með sér: "Nú mun konungdómurinn aftur hverfa undir Davíðsætt."

12:26 And Jeroboam said in his heart, Now will the kingdom return to the house of David:

12:27 Ef lýður þessi fer upp til Jerúsalem til þess að færa sláturfórnir í musteri Drottins, þá mun hjarta lýðs þessa aftur hverfa til Rehabeams Júdakonungs, herra hans, en mig munu þeir myrða og ganga svo aftur á hönd Rehabeam Júdakonungi."

12:27 if this people go up to offer sacrifices in the house of Yahwe at Jerusalem, then will the heart of this people turn again unto their lord, even unto Rehoboam king of Judah; and they will kill me, and return to Rehoboam king of Judah.

12:28 Þá hugsaði konungur ráð sitt, lét gjöra tvo gullkálfa og mælti til lýðsins: "Nógu lengi hafið þér farið upp til Jerúsalem. Sjá, hér er guð þinn, Ísrael, sá er leiddi þig út af Egyptalandi."

12:28 Whereupon the king took counsel, and made two calves of gold; and he said unto them, It is too much for you to go up to Jerusalem: behold thy gods, O Israel, which brought thee up out of the land of Egypt.

12:29 Setti hann annan í Betel, en hinn setti hann í Dan.

12:29 And he set the one in Beth-el, and the other put he in Dan.

12:30 En þetta varð til syndar, og lýðurinn gekk fram fyrir annan þeirra alla leið til Dan.

12:30 And this thing became a sin; for the people went *to worship* before the one, even unto Dan.

12:31 Hann gjörði og hof á hæðunum og gjörði að prestum óvalda menn, er ekki voru niðjar Levi.

12:31 And he made houses of high places, and made priests from among all the people, that were not of the sons of Levi.

12:32 Og Jeróboam setti hátíð fimmtánda dag hins áttunda mánaðar, eins og hátíðina, sem haldin var í Júda, og hann gekk upp að altarinu. Þannig gjörði hann í Betel til þess að færa fórnir kálfunum, er hann hafði gjöra látið, og hann setti hæðaprestana, er hann hafði skipað, til þjónustu í Betel.

12:32 And Jeroboam ordained a feast in the eighth month, on the fifteenth day of the month, like unto the feast that is in Judah, and he went up unto the altar; so did he in Beth-el, sacrificing unto the calves that he had made: and he placed in Beth-el the priests of the high places that he had made.

12:33 Jeróboam gekk upp að altarinu, er hann hafði gjöra látið í Betel á fimmtánda degi hins áttunda mánaðar, í þeim mánuði er hann hafði ákveðið að eigin geðþótta til hátíðahalds fyrir Ísraelsmenn. Hann gekk upp að altarinu til þess að færa reykelsisfórn.

12:33 And he went up unto the altar which he had made in Beth-el on the fifteenth day in the eighth month, even in the month which he had devised of his own heart: and he ordained a feast for the children of Israel, and went up unto the altar, to burn incense.

13:1 Og sjá, þegar Jeróboam stóð fyrir altarinu til þess að færa þar reykelsisfórn, kom guðsmaður nokkur frá Júda til Betel að boði Drottins

13:1 And, behold, there came a man of God out of Judah by the word of Yahwe unto Beth-el: and Jeroboam was standing by the altar to burn incense.

13:2 og æpti gegn altarinu að boði Drottins og mælti: "Altari, altari! Svo segir Drottinn: Sonur mun fæðast húsi Davíðs, Jósía að nafni. Hann mun á þér slátra hæðaprestunum, þeim er færa

reykelsisfórnir á þér, og mannabeinum mun á þér brennt verða."

13:2 And he cried against the altar by the word of Yahwe, and said, O altar, altar, thus saith Yahwe: Behold, a son shall be born unto the house of David, Josiah by name; and upon thee shall he sacrifice the priests of the high places that burn incense upon thee, and men's bones shall they burn upon thee.

13:3 Og hann boðaði tákna þann dag og mælti: "Þetta er tákna þess, að Drottinn hafi talað: Sjá, altarið mun rifna og askan, sem á því er, steypast niður."

13:3 And he gave a sign the same day, saying, This is the sign which Yahwe hath spoken: Behold, the altar shall be rent, and the ashes that are upon it shall be poured out.

13:4 Þegar konungur heyrði orð guðsmannsins, þau er hann æpti gegn altarinu í Betel, þá bandaði Jeróboam með hendiinni frá altarinu og mælti: "Takið hann höndum!" Þá visnaði hönd hans, er hann hafði bandað með móti honum, og hann gat ekki dregið hana að sér aftur.

13:4 And it came to pass, when the king heard the saying of the man of God, which he cried against the altar in Beth-el, that Jeroboam put forth his hand from the altar, saying, Lay hold on him. And his hand, which he put forth against him, dried up, so that he could not draw it back again to him.

13:5 En altarið rifnaði og askan steypist niður af altarinu, samkvæmt tákningu, er guðsmaðurinn hafði boðað eftir skipun Drottins.

13:5 The altar also was rent, and the ashes poured out from the altar, according to the sign which the man of God had given by the word of Yahwe.

13:6 Þá tók konungur til máls og mælti við guðsmanninn: "Bliðka þú Drottín, Guð þinn, og bið fyrir mér, svo að ég geti aftur dregið höndina að mér." Þá bliðkaði guðsmaðurinn Drottín, svo að konungur gat aftur dregið að sér höndina, og varð hún jafngöð.

13:6 And the king answered and said unto the man of God, Entreat now the favor of Yahwe thy God, and pray for me, that my hand may be restored me again. And the man of God entreated Yahwe, and the king's hand was restored him again, and became as it was before.

13:7 Því næst mælti konungur við guðsmanninn: "Kom þú heim með mér og hress þig, og mun ég gefa þér gjöf nokkra."

13:7 And the king said unto the man of God, Come home with me, and refresh thyself, and I will give thee a reward.

13:8 En guðsmaðurinn mælti við konung: "Þótt þú gæfir mér hálfa aleigu þína, þá mundi ég samt eigi með þér fara, og eigi mundi ég matar neyta og eigi vatn drekka á þessum stað.

13:8 And the man of God said unto the king, If thou wilt give me half thy house, I will not go in with thee, neither will I eat bread nor drink water in this place;

13:9 Því að svo hefir mér boðið verið fyrir orð Drottins, er var á þessa leið: „Þú skalt eigi matar neyta né vatn drekka, og þú skalt eigi snúa aftur sömu leiðina sem þú komst."

13:9 for so was it charged me by the word of Yahwe, saying, Thou shalt eat no bread, nor drink water, neither return by the way that thou camest.

13:10 Síðan fór hann burt aðra leið og sneri eigi aftur sömu leiðina sem hann hafði farið til Betel.

13:10 So he went another way, and returned not by the way that he came to Beth-el.

13:11 Í Betel bjó gamall spámaður. Og synir hans komu og sögðu honum frá öllu því, sem guðsmaðurinn hafði gjört í Betel þennan dag, og orð þau, er hann hafði talað til konungs. Og er þeir sögðu föður sínum frá þessu.

13:11 Now there dwelt an old prophet in Beth-el; and one of his sons came and told him all the works that the man of God had done that day in Beth-el: the words which he had spoken unto the king, them also they told unto their father.

13:12 mælti faðir þeirra til þeirra: "Hvaða leið fór hann?" Og synir hans syndu honum, hvaða leið guðsmaðurinn, sem kominn var frá Júda, hefði farið.

13:12 And their father said unto them, What way went he? Now his sons had seen what way the man of God went, that came from Judah.

13:13 Og hann sagði við sonu sína: "Söðlið mér asnann." Og þeir söðluðu asnann fyrir hann og hann steig á bak,

13:13 And he said unto his sons, Saddle me the ass. So they saddled him the ass; and he rode thereon.

13:14 hélt á eftir guðsmanninum og fann hann, þar sem hann sat undir eik nokkurri. Hann mælti til hans: "Ert þú guðsmaðurinn, sem kom frá Júda?" Hinn svaraði: "Er ég vist."

13:14 And he went after the man of God, and found him sitting under an oak; and he said unto him, Art thou the man of God that camest from Judah? And he said, I am.

13:15 Þá sagði gamli spámaðurinn við hann: "Kom þú heim með mér og neyt matar."

13:15 Then he said unto him, Come home with me, and eat bread.

13:16 Hinn mælti: "Ég get eigi snúið við með þér né með þér farið, mun og hvorki matar neyta né vatn drekka á þessum stað.

13:16 And he said, I may not return with thee, nor go in with thee; neither will I eat bread nor drink water with thee in this place:

13:17 Því að við mig hefir verið sagt fyrir orð Drottins: „Þú skalt hvorki neyta þar matar né vatn drekka, þú skalt ekki snúa aftur sömu leiðina sem þú komst."

13:17 for it was said to me by the word of Yahwe, Thou shalt eat no bread nor drink water there, nor turn again to go by the way that thou camest.

13:18 Gamli spámaðurinn sagði þá við hann: "Ég er einnig spámaður, eins og þú; og engill hefir talað við mig eftir orði Drottins á þessa leið: „Far þú með hann aftur heim til þín, að hann megi matar neyta og vatn drekka." En hann laug að honum.

13:18 And he said unto him, I also am a prophet as thou art; and an angel spake unto me by the word of Yahwe, saying, Bring him back with thee into thy house, that he may eat bread and drink water. *But* he lied unto him.

13:19 *Sneri hann þá við með honum og neytti matar í húsi hans og drakk vatn.*

13:19 So he went back with him, and did eat bread in his house, and drank water.

13:20 *En er þeir sátu undir borðum, kom orð Drottins til spámannsins, er snúið hafði hinum aftur.*

13:20 And it came to pass, as they sat at the table, that the word of Yahwe came unto the prophet that brought him back;

13:21 *Ög hann kallaði til guðsmannsins, er kominn var frá Júda, og mælti: "Svo segir Drottinn: Sökum þess að þú óhlýðnaðist skipun Drottins og varðveittir eigi boð það, er Drottinn, Guð þinn, fyrir þig lagði.*

13:21 and he cried unto the man of God that came from Judah, saying, Thus saith Yahwe, Forasmuch as thou hast been disobedient unto the mouth of Yahwe, and hast not kept the commandment which Yahwe thy God commanded thee,

13:22 *heldur snerir við og neyttir matar og drakkst vatn á þeim stað, er hann sagði um við þig: „Þú skalt þar eigi matar neyta né vatn drekka“ - þá skal lík þitt eigi koma í gróf fedra þinna."*

13:22 but camest back, and hast eaten bread and drunk water in the place of which he said to thee, Eat no bread, and drink no water; thy body shall not come unto the sepulchre of thy fathers.

13:23 *En er gamli spámaðurinn hafði etið og drukkið, lét hann söðla asnann fyrir spámanninn, er hann hafði snúið aftur.*

13:23 And it came to pass, after he had eaten bread, and after he had drunk, that he saddled for him the ass, *to wit*, for the prophet whom he had brought back.

13:24 *Hélt hann nú af stað, en ljón mætti honum á leiðinni og drap hann. Ög lík hans lá þar endilangt á veginum, og asninn stóð yfir því, og ljónið stóð yfir líkinu.*

13:24 And when he was gone, a lion met him by the way, and slew him: and his body was cast in the way, and the ass stood by it; the lion also stood by the body.

13:25 *Ög er menn fóru þar fram hjá, sáu þeir líkið liggja endilangt á veginum og ljónið standandi yfir líkinu. Þá komu þeir og sögðu frá því í borginni, þar sem gamli spámaðurinn átti heima.*

13:25 And, behold, men passed by, and saw the body cast in the way, and the lion standing by the body; and they came and told it in the city where the old prophet dwelt.

13:26 *Ög er spámaðurinn, er snúið hafði hinum aftur, heyrði þetta, mælti hann: "Það er guðsmaðurinn, sem óhlýðnaðist skipun Drottins. Fyrir því hefir Drottinn gefið hann ljóninu. Það hefir mulið hann sundur og drepíð hann eftir orði Drottins, er hann hafði til hans talað."*

13:26 And when the prophet that brought him back from the way heard thereof, he said, It is the man of God, who was disobedient unto the mouth of Yahwe: therefore Yahwe hath delivered him unto the lion, which hath torn him, and slain him, according to the word of Yahwe, which he spake unto him.

13:27 *Þá mælti hann til sona sinna: "Söðlið mér asnann." Þeir gjörðu svo.*

13:27 And he spake to his sons, saying, Saddle me the ass. And they saddled it.

13:28 *Síðan hélt hann af stað og fann lík hans liggjandi endilangt á veginum, og asnann og ljónið standandi yfir líkinu. En ljónið hafði hvorki etið líkið né mulið sundur asnann.*

13:28 And he went and found his body cast in the way, and the ass and the lion standing by the body: the lion had not eaten the body, nor torn the ass.

13:29 *Þá tók spámaðurinn upp lík guðsmannsins, lagði það á asnann og flutti það til borgarinnar til þess að harma hann og jarða.*

13:29 And the prophet took up the body of the man of God, and laid it upon the ass, and brought it back; and he came to the city of the old prophet, to mourn, and to bury him.

13:30 *Ög hann lagði lík hans í gróf sína, og menn hörmuðu hann, segjandi: "Æ, bróðir minn!"*

13:30 And he laid his body in his own grave; and they mourned over him, *saying*, Alas, my brother!

13:31 *En er hann hafði jarðað hann, sagði hann við sonu sína: "Þegar ég dey, þá jarðið mig í þeirri gróf, sem guðsmaðurinn er jarðaður í. Leggið mín bein hjá hans beinum.*

13:31 And it came to pass, after he had buried him, that he spake to his sons, saying, When I am dead, then bury me in the sepulchre wherein the man of God is buried; lay my bones beside his bones.

13:32 *Því að orðin, sem hann að boði Drottins æpti gegn altarinu í Betel og gegn öllum hæðahöfunum í borgum Samaría, munu vissulega rætast."*

13:32 For the saying which he cried by the word of Yahwe against the altar in Beth-el, and against all the houses of the high places which are in the cities of Samaria, shall surely come to pass.

13:33 *Ekki sneri Jeróboam sér eftir þennan atburð frá sínum vonda vegi, heldur gjörði að nýju óvalda menn að hæðaprestum. Hann vígði hvern sem vildi, og varð sá hinn sami þannig hæðaprestur.*

13:33 After this thing Jeroboam returned not from his evil way, but made again from among all the people priests of the high places: whosoever would, he consecrated him, that there might be priests of the high places.

13:34 *En þetta varð húsi Jeróboams til syndar og til þess að uppræta það og afmá af jörðinni.*

13:34 And this thing became sin unto the house of Jeroboam, even to cut it off, and to destroy it from off the face of the earth.

14:1 *Í þann tíma sýktist Abía, sonur Jeróboams.*

14:1 At that time Abijah the son of Jeroboam fell sick.

14:2 *Þá sagði Jeróboam við konu sína: "Far nú og kleð þig dularbúningi, svo að enginn megji kenna, að þú ert kona Jeróboams, og far til Siló. Þar er Ahía spámaður, sá er um mig sagði, að ég mundi verða konungur yfir lýð þessum.*

14:2 And Jeroboam said to his wife, Arise, I pray thee, and disguise thyself, that thou be not known to be the wife of Jeroboam; and get thee to Shiloh: behold, there is Ahijah the prophet, who spake concerning me that I should be king over this people.

14:3 *Ög tak með þér tíu brauð og kökur og krús með hunangi og gakk þú inn til hans. Hann mun segja þér, hvernig fara mun um sveininn."*

14:3 And take with thee ten loaves, and cakes, and a cruse of honey, and go to him: he will tell thee what shall become of the child.

14:4 *Kona Jeróboams gjörði svo, lagði af stað og fór til Siló, og gekk inn í hús Ahía. Ahía mátti ekki sjá, því að augu hans voru stírnúð af elli.*

14:4 And Jeroboam's wife did so, and arose, and went to Shiloh, and came to the house of Ahijah. Now Ahijah could not see; for his eyes were set by reason of his age.

14:5 *En Drottinn hafði sagt við Ahía: "Sjá, kona Jeróboams kemur til þess að leita fréttu hjá þér um son sinn, því að hann er sjúkur. Svo og svo skalt þú til hennar mæla." Þegar hún kom og lést vera önnur en hún var,*

14:5 And Yahwe said unto Ahijah, Behold, the wife of Jeroboam cometh to inquire of thee concerning her son; for he is sick: thus and thus shalt thou say unto her; for it will be, when she cometh in, that she will feign herself to be another woman.

14:6 *og Ahía heyrði fótatak hennar, er hún kom að dyrnum, þá sagði hann: "Kom þú inn, kona Jeróboams! Hvers vegna læst þú vera önnur en þú ert, þar sem ég þó er sendur til þín með hörð tíðindi?"*

14:6 And it was so, when Ahijah heard the sound of her feet, as she came in at the door, that he said, Come in, thou wife of Jeroboam; why feignest thou thyself to be another? for I am sent to thee with heavy tidings.

14:7 *Far þú og seg Jeróboam: Svo segir Drottinn, Guð Ísraels: Sakir þess að ég hóf þig upp af alþýðu manna og gjörði þig að höfðingja yfir lýð mínum Ísrael.*

14:7 Go, tell Jeroboam, Thus saith Yahwe, the God of Israel: Forasmuch as I exalted thee from among the people, and made thee prince over my people Israel,

14:8 *og svipti ætt Davíðs konungdóminum og fékk þér hann í hendur, en þú hefir eigi verið sem þjónn minn Davíð, er hélt höðorð mín og var mér hlýðinn af öllu hjarta, svo að hann gjörði það eitt, er rétt var í mínum augum,*

14:8 and rent the kingdom away from the house of David, and gave it thee; and yet thou hast not been as my servant David, who kept my commandments, and who followed me with all his heart, to do that only which was right in mine eyes,

14:9 heldur hefir þú gjört meira illt en allir þeir, sem á undan þér voru, og hefir farið og gjört þér aðra guði, og það steipt líkneski, til þess að egna mig til reiði, og hefir kastað mér aftur fyrir þig -

14:9 but hast done evil above all that were before thee, and hast gone and made thee other gods, and molten images, to provoke me to anger, and hast cast me behind thy back:

14:10 sakir þessa leiði ég ógæfu yfir hús Jeróbóams og mun uppræta fyrir honum hvern karlmann, bæði þræl og frelsingja í Ísrael. Og ég mun sópa burt hús Jeróbóams, eins og saur er sópað burt, uns úti er um hann með öllu.

14:10 therefore, behold, I will bring evil upon the house of Jeroboam, and will cut off from Jeroboam every man-child, him that is shut up and him that is left at large in Israel, and will utterly sweep away the house of Jeroboam, as a man sweepeth away dung, till it be all gone.

14:11 Hvern þann er deyr af ættmönnum Jeróbóams innan borgar, munu hundar eta, og hvern þann, sem deyr úti á víðavangi, munu fuglar himins eta, því að Drottinn hefir talað það.

14:11 Him that dieth of Jeroboam in the city shall the dogs eat; and him that dieth in the field shall the birds of the heavens eat: for Yahwe hath spoken it.

14:12 En statt þú nú upp og far heim til þín. Þegar þú stígur fæti inn í borgina, mun sveinninn deyja.

14:12 Arise thou therefore, get thee to thy house: and when thy feet enter into the city, the child shall die.

14:13 Og allur Ísrael mun harma hann, og menn munu grafa hann, því að hann er sá eini af ætt Jeróbóams, er greftrun mun hljóta, af því að eitthvað hefir það verið í fari hans, er Drottinn, Guði Ísraels, geðjaðist að í ætt Jeróbóams.

14:13 And all Israel shall mourn for him, and bury him; for he only of Jeroboam shall come to the grave, because in him there is found some good thing toward Yahwe, the God of Israel, in the house of Jeroboam.

14:14 Og Drottinn mun skipa konung yfir Ísrael, er uppræta mun hús Jeróbóams. Þetta er dagurinn, og hvað er nú þegar farið að koma fram?

14:14 Moreover Yahwe will raise him up a king over Israel, who shall cut off the house of Jeroboam that day: but what? even now.

14:15 Drottinn mun slá Ísrael, eins og reyrinn ríðar í vatninu, og hann mun útrýma Ísrael úr þessu góða landi, er hann gaf feðrum þeirra, og tvístra þeim fyrir austan Efrat, af því að þeir hafa gjört sér asérur og egnat Drottinn til reiði.

14:15 For Yahwe will smite Israel, as a reed is shaken in the water; and he will root up Israel out of this good land which he gave to their fathers, and will scatter them beyond the River, because they have made their Asherim, provoking Yahwe to anger.

14:16 Og hann mun ofurselja Ísrael vegna synda þeirra, er Jeróbóam hefir drýgt og komið Ísrael til að drýgja."

14:16 And he will give Israel up because of the sins of Jeroboam, which he hath sinned, and wherewith he hath made Israel to sin.

14:17 Þá stóð kona Jeróbóams upp, hélt af stað og kom til Tirsá, en er hún steig yfir þröskuld hússins, dó sveinninn.

14:17 And Jeroboam's wife arose, and departed, and came to Tirzah: and as she came to the threshold of the house, the child died.

14:18 Og þeir grófu hann og allur Ísrael harmaði hann, og rættist þannig orð Drottins, er hann hafði talað fyrir munum þjóns síns, Abía spámanns.

14:18 And all Israel buried him, and mourned for him, according to the word of Yahwe, which he spake by his servant Ahijah the prophet.

14:19 Það sem meira er að segja um Jeróbóam, hvernig hann herjaði og hvernig hann ríkti, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

14:19 And the rest of the acts of Jeroboam, how he warred, and how he reigned, behold, they are written in the book of the chronicles of the kings of Israel.

14:20 Og sá tími, sem Jeróbóam ríkti, var tuttugu og tvö ár. Þá lagðist hann til hvíldar hjá feðrum sínum, en Nadab sonur hans tók ríki eftir hann.

14:20 And the days which Jeroboam reigned were two and twenty years: and he slept with his fathers, and Nadab his son reigned in his stead.

14:21 Rehabeam sonur Salómons varð konungur í Júda. Rehabeam hafði einn um fertugt, þá er hann varð konungur, og seytján ár ríkti hann í Jerúsalem, borginni, sem Drottinn hafði útvalið af öllum ættkvíslum Ísraels til þess að láta nafn sitt búa þar. Móðir hans hét Naama og var ammónítísk.

14:21 And Rehoboam the son of Solomon reigned in Judah. Rehoboam was forty and one years old when he began to reign, and he reigned seventeen years in Jerusalem, the city which Yahwe had chosen out of all the tribes of Israel, to put his name there: and his mother's name was Naamah the Ammonitess.

14:22 Júda gjörði það sem illt var í augum Drottins, og þeir vöktu vandlæting hans enn meir en feður þeirra höfðu gjört með öllum þeim syndum, er þeir drýgðu.

14:22 And Judah did that which was evil in the sight of Yahwe, and they provoked him to jealousy with their sins which they committed, above all that their fathers had done.

14:23 Því að einnig þeir gjörðu sér fórnarháðir, merkisstaina og asérur á öllum háum hólum og undir hverju grænu tré.

14:23 For they also built them high places, and pillars, and Asherim, on every high hill, and under every green tree;

14:24 Þeir menn voru og í landinu, er helguðu sig saurlífnaði. Þeir aðhöfðust alla þá sömu svívirðing, sem þær þjóðir frömdu, er Drottinn hafði stökkt burt undan Ísraelsmönnum.

14:24 and there were also sodomites in the land: they did according to all the abominations of the nations which

Yahwe drove out before the children of Israel.

14:25 Á fimmta ríkisári Rehabeams fór Sisak Egyptalandskonungur herför móti Jerúsalem

14:25 And it came to pass in the fifth year of king Rehoboam, that Shishak king of Egypt came up against Jerusalem;

14:26 og tók fjársjóðu Drottins húss og fjársjóðu konungshallarinnar, tók það allt saman. Hann tók og alla gullskildina, sem Salómon hafði gjöra látið.

14:26 and he took away the treasures of the house of Yahwe, and the treasures of the king's house; he even took away all: and he took away all the shields of gold which Solomon had made.

14:27 En Rehabeam konungur lét í þeirra stað gjöra eirskildi og fékk þá höfuðsmönnum lífvarðarins til geymslu, þeim er geyma dyra á höll konungs.

14:27 And king Rehoboam made in their stead shields of brass, and committed them to the hands of the captains of the guard, who kept the door of the king's house.

14:28 Og í hvert sinn er konungur gekk í hús Drottins, báru varðliðsmennirnir skildina, og fóru síðan með þá aftur í herbergi varðliðsmannanna.

14:28 And it was so, that, as oft as the king went into the house of Yahwe, the guard bare them, and brought them back into the guard-chamber.

14:29 Það sem meira er að segja um Rehabeam, og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

14:29 Now the rest of the acts of Rehoboam, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

14:30 Þeir áttu ávallt í ófriði saman, Rehabeam og Jeróbóam.

14:30 And there was war between Rehoboam and Jeroboam continually.

14:31 Og Rehabeam lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var jarðaður hjá feðrum sínum í Davíðsborg. En móðir hans hét Naama og var ammónítísk. Og Abía sonur hans tók ríki eftir hann.

14:31 And Rehoboam slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David: and his mother's name was Naamah the Ammonitess. And Abijam his son reigned in his stead.

15:1 Á átjándra ríkisári Jeróbóams Nebatssonar varð Abía konungur yfir Júda.

15:1 Now in the eighteenth year of king Jeroboam the son of Nebat began Abijam to reign over Judah.

15:2 Þrjú ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Maaka, dóttir Absalons.

15:2 Three years reigned he in Jerusalem: and his mother's name was Maacah the daughter of Abishalom.

15:3 Hann drýgði allar sömu syndirnar, er faðir hans hafði fyrir honum haft, og hjarta hans var ekki óskipt gagnvart Drottinni, Guði hans, eins og hjarta Davíðs forföður hans.

15:3 And he walked in all the sins of his father, which he had done before him; and his

heart was not perfect with Yahwe his God, as the heart of David his father.

15:4 Því að það var eingöngu Davíðs vegna, að Drottinn, Guð hans, gaf honum lampa í Jerúsalem, að hann hóf sonu hans eftir hann og lét Jerúsalem standa.

15:4 Nevertheless for David's sake did Yahwe his God give him a lamp in Jerusalem, to set up his son after him, and to establish Jerusalem;

15:5 af því að Davíð hafði gjört það sem rétt var í augum Drottins og aldrei á ævi sinni vikið frá neinu því, er hann hafði fyrir hann lagt, nema hvernig hann fór með Úría Hetíta.

15:5 because David did that which was right in the eyes of Yahwe, and turned not aside from anything that he commanded him all the days of his life, save only in the matter of Uriah the Hittite.

15:6 Rehabeam átti í ófriði við Jeróbóam alla ævi.

15:6 Now there was war between Rehoboam and Jeroboam all the days of his life.

15:7 Það, sem meira er að segja um Abía, og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júðakonunga. Og þeir áttu í ófriði saman, Abía og Jeróbóam.

15:7 And the rest of the acts of Abijam, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah? And there was war between Abijam and Jeroboam.

15:8 Og Abía lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn í Davíðsborg. Og Asa sonur hans tók ríki eftir hann.

15:8 And Abijam slept with his fathers; and they buried him in the city of David: and Asa his son reigned in his stead.

15:9 Á tuttugasta ríkisári Jeróbóams, konungs í Ísrael, varð Asa konungur yfir Júda.

15:9 And in the twentieth year of Jeroboam king of Israel began Asa to reign over Judah.

15:10 Fjörutín og eitt ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Maaka, dóttir Absalons.

15:10 And forty and one years reigned he in Jerusalem: and his mother's name was Maacah the daughter of Abishalom.

15:11 Asa gjörði það sem rétt var í augum Drottins, eins og Davíð forfaðir hans.

15:11 And Asa did that which was right in the eyes of Yahwe, as did David his father.

15:12 Hann rak þá menn úr landi, er helgað höfðu sig saurlífnaði, og útrýmdi öllum skurðgöðum, sem forfeður hans höfðu gjöra látíð.

15:12 And he put away the sodomites out of the land, and removed all the idols that his fathers had made.

15:13 Hann svipti jafnvel Maöku móður sína drottningartigninni, fyrir það að hún hafði gjöra látíð hræðilegt aserulíkneski. Og Asa hjó sundur þetta hræðilega líkneski hennar og brenndi það í Kídrondal.

15:13 And also Maacah his mother he removed from being queen, because she had made an abominable image for an Asherah;

and Asa cut down her image, and burnt it at the brook Kidron.

15:14 En hæðirnar voru ekki afnumdar. Þó var hjarta Asa óskipt gagnvart Drottni alla ævi hans.

15:14 But the high places were not taken away: nevertheless the heart of Asa was perfect with Yahwe all his days.

15:15 Hann lét og flytja í hús Drottins helgigjafir föður síns, svo og helgigjafir sínar - silfur, gull og áhöld.

15:15 And he brought into the house of Yahwe the things that his father had dedicated, and the things that himself had dedicated, silver, and gold, and vessels.

15:16 En þeir áttu ófrið saman alla ævi. Asa og Basa konungur í Ísrael.

15:16 And there was war between Asa and Baasha king of Israel all their days.

15:17 Og Basa, konungur í Ísrael, fór herför á móti Júda og viggirti Rama, svo að enginn maður gæti komist út eða inn hjá Asa Júðakonungi.

15:17 And Baasha king of Israel went up against Judah, and built Ramah, that he might not suffer any one to go out or come in to Asa king of Judah.

15:18 Þá tók Asa allt silfrið og gullið, sem enn var eftir í fíhirlum húss Drottins, og fjársjóðu konungshallarinnar og seldi í hendur mönnum sínum. Síðan sendi Asa konungur þá til Benhadads Tabrimmonssonar, Hesíonssonar, konungs á Sýrlandi, er bjó í Damaskus, með þessa orðsending:

15:18 Then Asa took all the silver and the gold that were left in the treasures of the house of Yahwe, and the treasures of the king's house, and delivered them into the hand of his servants; and king Asa sent them to Ben-hadad, the son of Tabrimmon, the son of Hezion, king of Syria, that dwelt at Damascus, saying,

15:19 "Sáttmáli er milli mín og þín, milli föður míns og föður þíns. Sjá, ég sendi þér gjöf í silfri og gulli. Skalt þú nú rjúfa bandalag þitt við Basa Ísraelskonung, svo að hann hafi sig á burt frá mér."

15:19 There is a league between me and thee, between my father and thy father: behold, I have sent unto thee a present of silver and gold; go, break thy league with Baasha king of Israel, that he may depart from me.

15:20 Benhadad tók vel máli Asa konungs og sendi hershöfðingja sína móti borgum Ísraels og vann Íjon og Dan og Abel-Bet-Maaka og allt Kinnerót, svo og allt Naftalí-land.

15:20 And Ben-hadad hearkened unto king Asa, and sent the captains of his armies against the cities of Israel, and smote Ijon, and Dan, and Abel-beth-maacah, and all Chinneroth, with all the land of Naphtali.

15:21 Þegar Basa spurði það, hætti hann að viggirða Rama og sneri heim til Tirsa.

15:21 And it came to pass, when Baasha heard thereof, that he left off building Ramah, and dwelt in Tirzah.

15:22 En Asa konungur bauð

út öllum Júdamönnum - enginn var undanskilinn. Og þeir fluttu burt steinana og viðinn, sem Basa hafði viggirt Rama með, og viggirti Asa konungur með þeim Geba í Benjamin og Mispa.

15:22 Then king Asa made a proclamation unto all Judah; none was exempted: and they carried away the stones of Ramah, and the timber thereof, wherewith Baasha had builded; and king Asa built therewith Geba of Benjamin, and Mizpah.

15:23 Það sem meira er að segja um Asa og hræystiverk hans og allt það, er hann gjörði, og borgirnar, sem hann viggirti, það er allt ritað í Árbókum Júðakonunga. Þó má geta þess, að á efri árum gjörðist hann fótaveikur.

15:23 Now the rest of all the acts of Asa, and all his might, and all that he did, and the cities which he built, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah? But in the time of his old age he was diseased in his feet.

15:24 Og Asa lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í borg Davíðs, forföður síns. Og Jósafat sonur hans tók ríki eftir hann.

15:24 And Asa slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David his father; and Jehoshaphat his son reigned in his stead.

15:25 Nadab, sonur Jeróbóams, varð konungur yfir Ísrael á öðru ríkisári Asa, konungs í Júda, og ríkti hann tvö ár yfir Ísrael.

15:25 And Nadab the son of Jeroboam began to reign over Israel in the second year of Asa king of Judah; and he reigned over Israel two years.

15:26 Hann gjörði það sem illt var í augum Drottins og fetaði í fótspor föður síns og drýgði þær syndir, er hann hafði drýgt og komið Ísrael til að drýgja.

15:26 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, and walked in the way of his father, and in his sin wherewith he made Israel to sin.

15:27 En Basa, sonur Ahía af ætt Íssakars, hóf samsæri gegn honum og vann sigur á honum við Gibbeton, sem Filistar áttu. En Nadab og allur Ísrael sátu þá um Gibbeton.

15:27 And Baasha the son of Ahijah, of the house of Issachar, conspired against him; and Baasha smote him at Gibbethon, which belonged to the Philistines; for Nadab and all Israel were laying siege to Gibbethon.

15:28 Þannig drap Basa hann á þriðja ríkisári Asa, konungs í Júda, og tók ríki eftir hann.

15:28 Even in the third year of Asa king of Judah did Baasha slay him, and reigned in his stead.

15:29 En er hann var konungur orðinn, drap hann alla ætt Jeróbóams. Hann lét engan eftir verða af konungsættinni, þann er anda dró, uns hann hafði gjöreytt henni, og rættist þannig orð Drottins, sem hann hafði talað fyrir munn þjóns síns, Ahía frá Siló.

15:29 And it came to pass that, as soon as he was king, he smote all the house of

Jeroboam: he left not to Jeroboam any that breathed, until he had destroyed him; according unto the saying of Yahwe, which he spake by his servant Ahijah the Shilonite;

15:30 vegna synda Jeróbóams, þeirra er hann hafði drýgt og komið Ísrael til að drýgja, er hann egndi Drottin, Guð Ísraels, til reiði.

15:30 for the sins of Jeroboam which he sinned, and wherewith he made Israel to sin, because of his provocation wherewith he provoked Yahwe, the God of Israel, to anger.

15:31 Það sem meira er að segja um Nadab og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

15:31 Now the rest of the acts of Nadab, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

15:32 En þeir áttu ófrið saman alla ævi, Asa og Basa, konungur í Ísrael.

15:32 And there was war between Asa and Baasha king of Israel all their days.

15:33 Á þriðja ríkisári Asa, konungs í Júda, varð Basa, sonur Ahía, konungur yfir öllum Ísrael, og ríkti hann tuttugu og fjögur ár í Tirsá.

15:33 In the third year of Asa king of Judah began Baasha the son of Ahijah to reign over all Israel in Tirzah, and reigned twenty and four years.

15:34 Hann gjörði það sem illt var í augum Drottins og fetaði í fótspor Jeróbóams og drýgði þar syndir, er hann hafði drýgt og komið Ísrael til að drýgja.

15:34 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, and walked in the way of Jeroboam, and in his sin wherewith he made Israel to sin.

16:1 En orð Drottins kom til Jehú Hananísonar gegn Basa, svolátandi:

16:1 And the word of Yahwe came to Jehu the son of Hanani against Baasha, saying,

16:2 "Sakir þess að ég hefi hafið þig úr duftinu og gjört þig höfðingja yfir lýð mínum Ísrael, en þú fetar í fótspor Jeróbóams og kemur lýð mínum Ísrael til að syndga, svo að þeir egna mig til reiði með syndum sínum.

16:2 Forasmuch as I exalted thee out of the dust, and made thee prince over my people Israel, and thou hast walked in the way of Jeroboam, and hast made my people Israel to sin, to provoke me to anger with their sins;

16:3 Þá mun ég sópa burt Basa og ætt hans, og fara með ætt þína eins og ætt Jeróbóams Nebatssonar.

16:3 behold, I will utterly sweep away Baasha and his house; and I will make thy house like the house of Jeroboam the son of Nebat.

16:4 Hvern þann, er deyr af ætt Basa innan borgar, munu hundar eta, og hvern þann, er deyr af henni úti á víðavangi, munu fuglar himins eta."

16:4 Him that dieth of Baasha in the city shall the dogs eat; and him that dieth of his in the field shall the birds of the heavens eat.

16:5 Það sem meira er að segja um Basa og það er hann gjörði og hreystiverk hans, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

16:5 Now the rest of the acts of Baasha, and what he did, and his might, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

16:6 Og Basa lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum og var grafinn í Tirsá, og Ela sonur hans tók ríki eftir hann.

16:6 And Baasha slept with his fathers, and was buried in Tirzah; and Elah his son reigned in his stead.

16:7 En fyrir munn Jehú spámanns Hananísonar kom dómsorð Drottins yfir Basa og ætt hans, bæði vegna alls þess illa, er hann hafði aðhafst í auglýsni Drottins með því að egna hann til reiði með handaverkum sínum, svo að fyrir honum færi sem fyrir ætt Jeróbóams, og líka vegna þess, að hann hafði eytt henni.

16:7 And moreover by the prophet Jehu the son of Hanani came the word of Yahwe against Baasha, and against his house, both because of all the evil that he did in the sight of Yahwe, to provoke him to anger with the work of his hands, in being like the house of Jeroboam, and because he smote him.

16:8 Á tuttugasta og sjötta ríkisári Asa, konungs í Júda, varð Ela, sonur Basa, konungur yfir Ísrael og ríkti hann tvö ár í Tirsá.

16:8 In the twenty and sixth year of Asa king of Judah began Elah the son of Baasha to reign over Israel in Tirzah, and reigned two years.

16:9 En Simrí, þjónn hans, foringi fyrir helmingi vagnlíðsins, hóf samsæri gegn honum. Og er Ela drakk sig drukkinn í Tirsá, í húsi Arsa, dróttseta í Tirsá.

16:9 And his servant Zimri, captain of half his chariots, conspired against him. Now he was in Tirzah, drinking himself drunk in the house of Arza, who was over the household in Tirzah:

16:10 Þá kom þar Simrí og vann á honum og drap hann, á tuttugasta og sjöunda ríkisári Asa, konungs í Júda, og tók ríki eftir hann.

16:10 and Zimri went in and smote him, and killed him, in the twenty and seventh year of Asa king of Judah, and reigned in his stead.

16:11 En er hann var konungur orðinn og sestur í háseti, drap hann alla áttmenn Basa - lét hann engan karlmann eftir verða af konungsættinni - svo og vandamenn hans og vini.

16:11 And it came to pass, when he began to reign, as soon as he sat on his throne, that he smote all the house of Baasha: he left him not a single man-child, neither of his kinsfolks, nor of his friends.

16:12 Þannig gjöreiddi Simrí allri ætt Basa, og réttist svo orð Drottins, sem hann hafði talað gegn Basa fyrir munn Jehú spámanns.

16:12 Thus did Zimri destroy all the house of Baasha, according to the word of Yahwe, which he spake against Baasha by Jehu the prophet,

16:13 sakir allra synda hans og synda Ela sonar hans, þeirra er þeir höfðu drýgt og komið Ísrael til að drýgja, að þeir egndu Drottin, Guð Ísraels, til reiði með hinum fánýtu göðum sínum.

16:13 for all the sins of Baasha, and

the sins of Elah his son, which they sinned, and wherewith they made Israel to sin, to provoke Yahwe, the God of Israel, to anger with their vanities.

16:14 Það sem meira er að segja um Ela og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

16:14 Now the rest of the acts of Elah, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

16:15 Á tuttugasta og sjöunda ríkisári Asa, konungs í Júda, varð Simrí konungur og ríkti sjö daga í Tirsá. En líðið sat þá um Gibbeton, sem Filistar áttu.

16:15 In the twenty and seventh year of Asa king of Judah did Zimri reign seven days in Tirzah. Now the people were encamped against Gibbethon, which belonged to the Philistines.

16:16 Og er líðið, sem lá í herbúðunum, frétti að Simrí hefði hafið samsæri og drepið konung, þá tók allur Ísrael Ömrí, hershöfðingja í Ísrael, til konungs þann dag þar í herbúðunum.

16:16 And the people that were encamped heard say, Zimri hath conspired, and hath also smitten the king: wherefore all Israel made Omri, the captain of the host, king over Israel that day in the camp.

16:17 Þá hélt Ömrí og allur Ísrael með honum frá Gibbeton og settist um Tirsá.

16:17 And Omri went up from Gibbethon, and all Israel with him, and they besieged Tirzah.

16:18 En er Simrí sá að borgin var unnin, gekk hann inn í vígi konungshallarinnar og lagði eld í konungshöllina yfir höfði sér og beidd svo bana

16:18 And it came to pass, when Zimri saw that the city was taken, that he went into the castle of the king's house, and burnt the king's house over him with fire, and died,

16:19 sakir synda þeirra, er hann hafði drýgt með því að gjöra það sem illt var í augum Drottins, með því að feta í fótspor Jeróbóams og drýgja sömu syndirnar, sem hann hafði drýgt, með því að koma Ísrael til að syndga.

16:19 for his sins which he sinned in doing that which was evil in the sight of Yahwe, in walking in the way of Jeroboam, and in his sin which he did, to make Israel to sin.

16:20 Það sem meira er að segja um Simrí og samsærið, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

16:20 Now the rest of the acts of Zimri, and his treason that he wrought, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

16:21 Þá skiptist Ísraelslýður. Fylgdi annar hluti lýðsins Tibní Ginatssyni og vildi gjöra hann að konungi, en hinn hlutinn fylgdi Ömrí.

16:21 Then were the people of Israel divided into two parts: half of the people followed Tibni the son of Ginath, to make him king; and half followed Omri.

16:22 En þeir, sem Ömrí fylgdu, urðu hinum yfirsterkari, er fylgdu Tibní Ginatssyni. En er Tibní var dauður, varð Ömrí konungur.

16:22 But the people that followed Omri prevailed against the people that followed Tibni the son of Ginath: so Tibni died, and Omri reigned.

16:23 Á þritugasta og fyrsta ríkisári Asa, konungs í Júda, varð Omri konungur yfir Ísrael og ríkti tólf ár. Sex ár ríkti hann í Tírsa.

16:23 In the thirty and first year of Asa king of Judah began Omri to reign over Israel, and reigned twelve years: six years reigned he in Tirzah.

16:24 Hann keypti Samariufjall af Semer fyrir tvær talentur silfurs, og reisti byggð á fjallinu og kenndi borgina, sem hann byggði, við Semer, er átt hafði fjallið, og nefndi Samariu.

16:24 And he bought the hill Samaria of Shemer for two talents of silver; and he built on the hill, and called the name of the city which he built, after the name of Shemer, the owner of the hill, Samaria.

16:25 Omri gjörði það sem illt var í augum Drottins og hegðaði sér verr en allir þeir, sem verið höfðu á undan honum.

16:25 And Omri did that which was evil in the sight of Yahwe, and dealt wickedly above all that were before him.

16:26 og fetaði að öllu leyti í fótspor Jeróbóams Nebatssonar og drýgði sömu syndirnar, sem hann hafði komið Ísrael til að drýgja, svo að þeir egndu Drottin, Guð Ísraels, til reiði með hinum fánýtu göðum sínum.

16:26 For he walked in all the way of Jeroboam the son of Nebat, and in his sins wherewith he made Israel to sin, to provoke Yahwe, the God of Israel, to anger with their vanities.

16:27 Það sem meira er að segja um Omri og allt sem hann gjörði og hreystiverk hans, þau er hann vann, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

16:27 Now the rest of the acts of Omri which he did, and his might that he showed, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

16:28 Og Omri lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn í Samariu. Og Akab sonur hans tók ríki eftir hann.

16:28 So Omri slept with his fathers, and was buried in Samaria; and Ahab his son reigned in his stead.

16:29 Akab, sonur Omrí, varð konungur yfir Ísrael á þritugasta og áttunda ríkisári Asa, konungs í Júda, og hann ríkti yfir Ísrael í Samariu tuttugu og tvö ár.

16:29 And in the thirty and eighth year of Asa king of Judah began Ahab the son of Omri to reign over Israel: and Ahab the son of Omri reigned over Israel in Samaria twenty and two years.

16:30 Akab, sonur Omri, gjörði það sem illt var í augum Drottins, og hegðaði sér verr en allir þeir, sem verið höfðu á undan honum.

16:30 And Ahab the son of Omri did that which was evil in the sight of Yahwe above all that were before him.

16:31 Og hann lét sér ekki nægja að drýgja sömu syndirnar og Jeróbóam

Nebatsson, heldur gekk hann að eiga Jesebel, dóttur Etbaals Sidoningakonungs. Fór hann þá og þjónaði Baal og tilbað hann.

16:31 And it came to pass, as if it had been a light thing for him to walk in the sins of Jeroboam the son of Nebat, that he took to wife Jezebel the daughter of Ethbaal king of the Sidonians, and went and served Baal, and worshipped him.

16:32 Og hann reisti Baal altari í musteri Baals, er hann hafði gjöra látið í Samariu.

16:32 And he reared up an altar for Baal in the house of Baal, which he had built in Samaria.

16:33 Akab lét og gjöra aséru. Og hann gjörði enn fleira til að egna Drottin, Guð Ísraels, til reiði, framar öllum Ísraelskonungum, sem á undan honum höfðu verið.

16:33 And Ahab made the Asherah; and Ahab did yet more to provoke Yahwe, the God of Israel, to anger than all the kings of Israel that were before him.

16:34 Á hans dögum reisti Hiel frá Betel Jerikó að nýju. Missti hann frumgetning sinn, Abiram, er hann lagði undirstöður hennar, og yngsta son sinn, Segub, er hann reisti hlið hennar. Var það samkvæmt orði Drottins, því er hann hafði talað fyrir munn Jósúa Nússonar.

16:34 In his days did Hiel the Beth-elite build Jericho: he laid the foundation thereof with the loss of Abiram his first-born, and set up the gates thereof with the loss of his youngest son Segub, according to the word of Yahwe, which he spake by Joshua the son of Nun.

17:1 Elía Tishbíti, frá Tísbe í Gileað, sagði við Akab: "Svo sannarlega sem Drottinn, Guð Ísraels, lifir, sá er ég þjóna, skal þessi árin hvorki drjúpa dökk né regn, nema ég segi."

17:1 And Elijah the Tishbite, who was of the sojourners of Gilead, said unto Ahab, As Yahwe, the God of Israel, liveth, before whom I stand, there shall not be dew nor rain these years, but according to my word.

17:2 Og orð Drottins kom til hans, svolátandi:

17:2 And the word of Yahwe came unto him, saying,

17:3 "Far þú héðan og hald austur á bóginn, og fel þig við lækinn Kít, sem er fyrir austan Jórdan.

17:3 Get thee hence, and turn thee eastward, and hide thyself by the brook Cherith, that is before the Jordan.

17:4 Og þú skalt drekka úr læknum, og hröfnunum hefi ég boðið að fæða þig þar."

17:4 And it shall be, that thou shalt drink of the brook; and I have commanded the ravens to feed thee there.

17:5 Hann gjörði sem Drottinn bauð honum, fór og settist að við lækinn Kít, sem er fyrir austan Jórdan.

17:5 So he went and did according unto the word of Yahwe; for he went and dwelt by the brook Cherith, that is before the Jordan.

17:6 Og hrafarnir færðu honum brauð og kjöt á morgnana og

brauð og kjöt á kveldin, og úr læknum drakk hann.

17:6 And the ravens brought him bread and flesh in the morning, and bread and flesh in the evening; and he drank of the brook.

17:7 En eftir nokkurn tíma þornaði lækurinn upp, því að eigi hafði komið skúr á jörð.

17:7 And it came to pass after a while, that the brook dried up, because there was no rain in the land.

17:8 Þá kom orð Drottins til hans, svolátandi:

17:8 And the word of Yahwe came unto him, saying,

17:9 "Tak þig upp og far til Sarefta, sem tilheyrir Sidon, og sest þar að. Sjá, ég hefi boðið ekkju nokkurri þar að fæða þig."

17:9 Arise, get thee to Zarephath, which belongeth to Sidon, and dwell there: behold, I have commanded a widow there to sustain thee.

17:10 Þá tók hann sig upp og fór til Sarefta. Og er hann kom að borgarhliðinu, var ekkja þar að tína saman viðarkvisti. Hann kallaði til hennar og mælti: "Sæk þú mér dálítið af vatni í ilátinu, að ég megi drekka."

17:10 So he arose and went to Zarephath; and when he came to the gate of the city, behold, a widow was there gathering sticks: and he called to her, and said, Fetch me, I pray thee, a little water in a vessel, that I may drink.

17:11 Og hún fór að sækja það, en hann kallaði á eftir henni og mælti: "Færðu mér líka brauðbíta."

17:11 And as she was going to fetch it, he called to her, and said, Bring me, I pray thee, a morsel of bread in thy hand.

17:12 Hún svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn, Guð þinn, lifir, á ég enga köku til, heldur aðeins hnefa mjöls í skjólu og lítið eitt af viðsmjöri í krús. Og sjá, ég er að tína saman fáeina viðarkvisti. Sidan ætla ég heim og matbúa þetta handa mér og syni mínum, að við megum eta það og deyja síðan."

17:12 And she said, As Yahwe thy God liveth, I have not a cake, but a handful of meal in the jar, and a little oil in the cruse: and, behold, I am gathering two sticks, that I may go in and dress it for me and my son, that we may eat it, and die.

17:13 En Elía sagði við hana: "Óttast ekki! Far þú heim og gjör sem þú sagðir. Gjör þú mér samt fyrst líða köku af því og fær mér út hingað, en matreið síðan handa þér og syni þínum.

17:13 And Elijah said unto her, Fear not; go and do as thou hast said; but make me thereof a little cake first, and bring it forth unto me, and afterward make for thee and for thy son.

17:14 Því að svo segir Drottinn, Guð Ísraels: Mjölskjólan skal eigi tóm verða og viðsmjöríð í krúsinni ekki þrjóta, allt til þess dags, er Drottinn gefur regn á jörð."

17:14 For thus saith Yahwe, the God of Israel, The jar of meal shall not waste, neither shall the cruse of oil fail, until the day that Yahwe sendeth rain upon the earth.

17:15 Þá fór hún og gjörði eins og Elía hafði sagt, og hún hafði nóg að eta, bæði hún og hann og sonur hennar, um langa hríð.

17:15 And she went and did according to the saying of Elijah: and she, and he, and her house, did eat *many* days.

17:16 Mjolskjólan varð ekki tóm og viðsmjörð í krúsinni þraut ekki, samkvæmt orði Drottins, því er hann hafði talað fyrir munn Elía.

17:16 The jar of meal wasted not, neither did the cruse of oil fail, according to the word of Yahwe, which he spake by Elijah.

17:17 Eftir þetta bar svo við, að sonur húsfreyju sýktist, og elnaði honum svo mjög sóttin, að hann dró eigi lengur andann.

17:17 And it came to pass after these things, that the son of the woman, the mistress of the house, fell sick; and his sickness was so sore, that there was no breath left in him.

17:18 Þá mælti hún við Elía: "Hvað á ég saman við þig að selda, guðsmaður? Þú ert til mín kominn til að minna á misgjörð mína og til að láta son minn deyja."

17:18 And she said unto Elijah, What have I to do with thee, O thou man of God? thou art come unto me to bring my sin to remembrance, and to slay my son!

17:19 En Elía sagði við hana: "Fá þú mér son þinn." Og hann tók hann úr kjöltu hennar og bar hann upp á loft, þar sem hann hafðist við, og lagði hann í rekkju sína.

17:19 And he said unto her, Give me thy son. And he took him out of her bosom, and carried him up into the chamber, where he abode, and laid him upon his own bed.

17:20 Og hann kallaði til Drottins og mælti: "Drottinn, Guð minn, ætlar þú líka að fara svo illa með ekkjuna, sem ég gísti hjá, að láta son hennar deyja?"

17:20 And he cried unto Yahwe, and said, O Yahwe my God, hast thou also brought evil upon the widow with whom I sojourn, by slaying her son?

17:21 Og hann teygði sig þrisvar yfir sveininn og kallaði til Drottins og mælti: "Drottinn, Guð minn, lát sál þessa sveins aftur til hans hverfa!"

17:21 And he stretched himself upon the child three times, and cried unto Yahwe, and said, O Yahwe my God, I pray thee, let this child's soul come into him again.

17:22 Og Drottinn heyrði bæn Elía, og sál sveinsins kom aftur í hann, svo að hann lifnaði við.

17:22 And Yahwe hearkened unto the voice of Elijah; and the soul of the child came into him again, and he revived.

17:23 En Elía tók sveininn og bar hann ofan af loftinu niður í húsið og fékk hann móður hans. Og Elía mælti: "Sjá þú, sonur þinn er lifandi."

17:23 And Elijah took the child, and brought him down out of the chamber into the house, and delivered him unto his mother; and Elijah said, See, thy son liveth.

17:24 Þá sagði konan við Elía: "Nú veit ég, að þú ert guðsmaður og að orð Drottins í munni þínum er sannleikur."

17:24 And the woman said to Elijah, Now I know that thou art a man of God, and that the word of Yahwe in thy mouth is truth.

18:1 Löngu síðar kom orð Drottins til Elía, á þriðja ári þurksins, svolátandi: "Far og lát Akab sjá þig. Ég ætla að gefa regn á jörð."

18:1 And it came to pass after many days, that the word of Yahwe came to Elijah, in the third year, saying, Go, show thyself unto Ahab; and I will send rain upon the earth.

18:2 Þá fór Elía, til þess að láta Akab sjá sig. Hallarið var mikið í Samaría.

18:2 And Elijah went to show himself unto Ahab. And the famine was sore in Samaria.

18:3 Kallaði Akab þá Óbadía dróttseta fyrir sig. En Óbadía óttaðist Drottin mjög.

18:3 And Ahab called Obadiah, who was over the household. (Now Obadiah feared Yahwe greatly:

18:4 Fyrir því tók Óbadía, þá er Jesebel útrýmdi spámönnum Drottins, hundrað spámenn og fal þá, sína fimmtíu menn í hvorum helli, og birgði þá upp með brauði og vatni.

18:4 for it was so, when Jezebel cut off the prophets of Yahwe, that Obadiah took a hundred prophets, and hid them by fifty in a cave, and fed them with bread and water.)

18:5 Akab sagði við Óbadía: "Kom þú, við skulum fara um landið og leita uppi allar vatnslindir og alla læk. Vera má, að við finnum gras, svo að við getum haldið lífinu í hestum og málum og þurfum ekki að fella nokkurn hluta af skepnunum."

18:5 And Ahab said unto Obadiah, Go through the land, unto all the fountains of water, and unto all the brooks: peradventure we may find grass and save the horses and mules alive, that we lose not all the beasts.

18:6 Síðan skiptu þeir með sér landinu til yfirferðar. Akab fór einn sér í aðra áttina, og Óbadía fór einn sér í hina áttina.

18:6 So they divided the land between them to pass throughout it: Ahab went one way by himself, and Obadiah went another way by himself.

18:7 En er Óbadía var á leiðinni, sjá, þá mætti Elía honum. Og er hann þekkti hann, féll hann fram á ásjónu sína og mælti: "Ert það þú, herra minn Elía?"

18:7 And as Obadiah was in the way, behold, Elijah met him: and he knew him, and fell on his face, and said, Is it thou, my lord Elijah?

18:8 Hann svaraði honum: "Er ég víst. Far og seg herra þínum: Elía er hér!"

18:8 And he answered him, It is I: go, tell thy lord, Behold, Elijah *is here*.

18:9 En Óbadía mælti: "Hvað hefi ég misgjört, er þú vilt selja þjón þinn í hendur Akab, svo að hann drepí mig?"

18:9 And he said, Wherein have I sinned, that thou wouldest deliver thy servant into the hand of Ahab, to slay me?

18:10 Svo sannarlega sem

Drottinn, Guð þinn, lifir, er engin sú þjóð til og ekkert það konungsríki, að herra minn hafi ekki sent þangað til þess að leita þín, og ef sagt var: „Hann er hér ekki!“ þá lét hann konungsríkið og þjóðina vinna eið að því, að enginn hefði hitt þig.

18:10 As Yahwe thy God liveth, there is no nation or kingdom, whither my lord hath not sent to seek thee: and when they said, He is not here, he took an oath of the kingdom and nation, that they found thee not.

18:11 Og þó segir þú nú: „Far og seg herra þínum: Elía er hér!“

18:11 And now thou sayest, Go, tell thy lord, Behold, Elijah *is here*.

18:12 En færi ég nú frá þér, þá mundi andi Drottins hrifa þig, ég veit ekki hvert, og ef ég þá kæmi til þess að segja Akab frá þessu, og hann fyndi þig ekki, þá mundi hann drepa mig, og þó hefir þjón þinn óttast Drottin í frá barnæsku.

18:12 And it will come to pass, as soon as I am gone from thee, that the Spirit of Yahwe will carry thee whither I know not; and so when I come and tell Ahab, and he cannot find thee, he will slay me: but I thy servant fear Yahwe from my youth.

18:13 Hefir ekki herra minn frétt, hvað ég gjörði, er Jesebel drap spámenn Drottins, að ég fal hundrað manns af spámönnum Drottins, sína fimmtíu manns í hvorum helli, og birgði þá upp með brauði og vatni?

18:13 Was it not told my lord what I did when Jezebel slew the prophets of Yahwe, how I hid a hundred men of Yahwe's prophets by fifty in a cave, and fed them with bread and water?

18:14 Og þó segir þú nú: „Far og seg herra þínum: Elía er hér!“ til þess að hann drepí mig."

18:14 And now thou sayest, Go, tell thy lord, Behold, Elijah *is here*; and he will slay me.

18:15 En Elía svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn allsherjar lifir, sá er ég þjóna, mun ég láta Akab sjá mig þegar í dag."

18:15 And Elijah said, As Yahwe of hosts liveth, before whom I stand, I will surely show myself unto him to-day.

18:16 Þá fór Óbadía til móts við Akab og sagði honum frá þessu. Fór þá Akab til fundar við Elía.

18:16 So Obadiah went to meet Ahab, and told him; and Ahab went to meet Elijah.

18:17 En er Akab sá Elía, sagði Akab við hann: "Ert þú þar, skaðvaldur Ísraels?"

18:17 And it came to pass, when Ahab saw Elijah, that Ahab said unto him, Is it thou, thou troubler of Israel?

18:18 Elía svaraði: "Eigi hefi ég valdið Ísrael skaða, heldur þú og ætt þín, þar sem þér hafið virt boð Drottins að vettugi og þú elt Baalana.

18:18 And he answered, I have not troubled Israel; but thou, and thy father's house, in that ye have forsaken the commandments of Yahwe, and thou hast followed the Baalim.

18:19 En send þú nú og stefn til mín öllum Ísrael á Karmelíjalli, svo og

þeim fjögur hundruð og fimmtíu Baalsspámönnum og þeim fjögur hundruð Aséruspámönnum, er eta við borð Jesebelar."

18:19 Now therefore send, and gather to me all Israel unto mount Carmel, and the prophets of Baal four hundred and fifty, and the prophets of the Asherah four hundred, that eat at Jezebel's table.

18:20 Þá sendi Akab út á meðal allra Ísraelsmanna og stefndi spámönnum til Karmelfjalls.

18:20 So Ahab sent unto all the children of Israel, and gathered the prophets together unto mount Carmel.

18:21 Þá gekk Elía fram fyrir allan lýðinn og mælti: "Hversu lengi ætlið þér að haltra til beggja hliða? Sé Drottinn hinn sanni Guð, þá fylgið honum, en ef Baal er það, þá fylgið honum." En lýðurinn svaraði honum engu orði.

18:21 And Elijah came near unto all the people, and said, How long go ye limping between the two sides? if Yahwe be God, follow him; but if Baal, then follow him. And the people answered him not a word.

18:22 Þá mælti Elía til lýðsins: "Ég er einn eftir af spámönnum Drottins, en spámenn Baals eru fjögur hundruð og fimmtíu.

18:22 Then said Elijah unto the people, I, even I only, am left a prophet of Yahwe; but Baal's prophets are four hundred and fifty men.

18:23 Fáðið oss nú tvö naut. Skulu Baalsspámenn velja sér annað nautið og hluta það sundur og leggja á viðinn, en leggja eigi eld að, en ég mun fórna hinu nautinu og leggja á viðinn, en leggja eigi eld að.

18:23 Let them therefore give us two bullocks; and let them choose one bullock for themselves, and cut it in pieces, and lay it on the wood, and put no fire under; and I will dress the other bullock, and lay it on the wood, and put no fire under.

18:24 Ákallið síðan nafn yðar guðs, en ég mun ákalla nafn Drottins. Sá guð, sem svarar með eldi, er hinn sanni Guð." Þá svaraði allur lýðurinn og sagði: "Þetta er vel mælt."

18:24 And call ye on the name of your god, and I will call on the name of Yahwe; and the God that answereth by fire, let him be God. And all the people answered and said, It is well spoken.

18:25 Þá sagði Elía við spámenn Baals: "Veljið yður nú annað nautið og fórnir fyrst, því að þér eruð svo margir, og ákallið nafn yðar guðs, en leggið eigi eld að."

18:25 And Elijah said unto the prophets of Baal, Choose you one bullock for yourselves, and dress it first; for ye are many; and call on the name of your god, but put no fire under.

18:26 Þá tóku þeir nautið og fórnðuð því og ákölluðu nafn Baals frá morgni og til hádegis og sögðu: "Baal, svara þú oss!" En þar var steinhljóð og ekkert svar. Og þeir höfðu kringum altarið, sem þeir höfðu gjört.

18:26 And they took the bullock which was given them, and they dressed it, and called on the name of Baal from morning even until noon, saying, O Baal, hear us. But there was

no voice, nor any that answered. And they leaped about the altar which was made.

18:27 En er komið var hádeg, tók Elía að gjöra gys að þeim og mælti: "Kallið hárrí röddu, því að hann er guð. Hann er hugsi, eða hefir brugðið sér burt, eða er farinn í ferð. Ef til vill er hann sofaður og verður fyrst að vakna."

18:27 And it came to pass at noon, that Elijah mocked them, and said, Cry aloud; for he is a god: either he is musing, or he is gone aside, or he is on a journey, or peradventure he sleepeth and must be awaked.

18:28 En þeir kölluðu hárrí röddu og ristú á sig skinnsprettur að sínum sið með sverðum og spjótum, uns þeim blæddi.

18:28 And they cried aloud, and cut themselves after their manner with knives and lances, till the blood gushed out upon them.

18:29 En er komið var fram yfir hádeg, komust þeir í guðmód, þar til bera átti fram matfórnina. En þar var steinhljóð og ekkert svar og engin áheyrn.

18:29 And it was so, when midday was past, that they prophesied until the time of the offering of the evening oblation; but there was neither voice, nor any to answer, nor any that regarded.

18:30 Þá sagði Elía við allan lýðinn: "Gangið hingað til mín!" Og allur lýðurinn gekk til hans. Þá reisti hann við altari Drottins, er niður hafði verið rífið.

18:30 And Elijah said unto all the people, Come near unto me; and all the people came near unto him. And he repaired the altar of Yahwe that was thrown down.

18:31 Og Elía tók tólf steina, eftir ættkvíslatölu sona Jakobs - þess manns er orð Drottins hafði komið til, svolátandi: „Ísrael skalt þú heita!" -

18:31 And Elijah took twelve stones, according to the number of the tribes of the sons of Jacob, unto whom the word of Yahwe came, saying, Israel shall be thy name.

18:32 og reisti af steinunum altari í nafni Drottins og gjörði skurð umhverfis altarið, á stærð við reit, er í fara tvað seint útsæðis.

18:32 And with the stones he built an altar in the name of Yahwe; and he made a trench about the altar, as great as would contain two measures of seed.

18:33 Síðan lagði hann viðinn á altarið, hlutaði sundur nautið og lagði það ofan á viðinn.

18:33 And he put the wood in order, and cut the bullock in pieces, and laid it on the wood. And he said, Fill four jars with water, and pour it on the burnt-offering, and on the wood.

18:34 Því næst mælti hann: "Fyllið fjórar skjólur með vatni og hellið yfir brennifórnina og viðinn." Þeir gjörðu svo. Þá mælti hann: "Gjörið það aftur." Og þeir gjörðu það aftur. Og enn mælti hann: "Gjörið það í þriðja sinn." Og þeir gjörðu það í þriðja sinn.

18:34 And he said, Do it the second time; and they did it the second time. And he said, Do it the third time; and they did it the third time.

18:35 Og vatnið rann allt í kringum altarið. Jafnvel skurðinn fyllti hann vatni.

18:35 And the water ran round about the altar; and he filled the trench also with water.

18:36 En í það mund, er matfórnina skyldi fram bera, gekk Elía spámaður fram og mælti: "Drottinn, Guð Abrahams, Ísaks og Ísraels! Lát í dag kunnugt verða, að þú ert Guð í Ísrael og ég þjónn þinn og að ég hefi gjört alla þessa hluti að þínu boði.

18:36 And it came to pass at the time of the offering of the evening oblation, that Elijah the prophet came near, and said, O Yahwe, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, let it be known this day that thou art God in Israel, and that I am thy servant, and that I have done all these things at thy word.

18:37 Bænheyr mig, Drottinn! Bænheyr mig, að lýður þessi megí komast að raun um, að þú, Drottinn, ert hinn sanni Guð, og að þú snýrð aftur hjörtum þeirra."

18:37 Hear me, O Yahwe, hear me, that this people may know that thou, Yahwe, art God, and that thou hast turned their heart back again.

18:38 Þá féll eldur Drottins niður og eyddi brennifórninni, viðnum, steinunum og grassverðinum, og vatnið í skurðinum þurrkaði hann einnig upp.

18:38 Then the fire of Yahwe fell, and consumed the burnt-offering, and the wood, and the stones, and the dust, and licked up the water that was in the trench.

18:39 Og er allur lýðurinn sá það, féllu þeir fram á ásjónur sínar og sögðu: "Drottinn er hinn sanni Guð, Drottinn er hinn sanni Guð!"

18:39 And when all the people saw it, they fell on their faces: and they said, Yahwe, he is God; Yahwe, he is God.

18:40 En Elía sagði við þá: "Takið höndum spámenn Baals. Látið engan þeirra komast undan!" Og þeir handtóku þá, og Elía fór með þá niður að Kísonlæk og banaði þeim þar.

18:40 And Elijah said unto them, Take the prophets of Baal; let not one of them escape. And they took them; and Elijah brought them down to the brook Kishon, and slew them there.

18:41 Síðan mælti Elía við Akab: "Far þú þyr eftir, et og drekk, því að ég heyrí þyt af regni."

18:41 And Elijah said unto Ahab, Get thee up, eat and drink; for there is the sound of abundance of rain.

18:42 Þá fór Akab upp eftir til þess að eta og drekka. En Elía fór efst upp á Karmel, beygði sig til jarðar og setti andlitíð milli hnjóanna.

18:42 So Ahab went up to eat and to drink. And Elijah went up to the top of Carmel; and he bowed himself down upon the earth, and put his face between his knees.

18:43 Því næst sagði hann við svein sinn: "Gakk þú upp og lít út til hafs." Hann gekk upp, litadist um og mælti: "Það er ekkert að sjá." Elía mælti: "Far þú aftur." Og sveinninn fór aftur og aftur, sjö sinnum.

18:43 And he said to his servant, Go up now, look toward the sea. And he went up, and looked, and said, There is nothing. And he said, Go again seven times.

18:44 En í sjöunda sinnið sagði hann: "Nú stígur litíð ský, sem mannhönd, upp úr hafinu." Þá sagði Elía: "Far og seg Akab: „Beit fyrir vagninn og far ofan, svo að regnið teppi þig ekki.""

18:44 And it came to pass at the seventh time, that he said, Behold, there ariseth a cloud out of the sea, as small as a man's hand. And he said, Go up, say unto Ahab, Make ready *thy chariot*, and get thee down, that the rain stop thee not.

18:45 Eftir örskamma stund varð himinninn dimmur af skýjum og vindfi, og það kom hellirigning. En Akab steig á vagn sinn og ók til Jesreel.

18:45 And it came to pass in a little while, that the heavens grew black with clouds and wind, and there was a great rain. And Ahab rode, and went to Jezreel:

18:46 En hönd Drottins hreif Elía, og hann gyrti lendar sínar og hljóp á undan Akab alla leið til Jesreel.

18:46 and the hand of Yahwe was on Elijah; and he girded up his loins, and ran before Ahab to the entrance of Jezreel.

19:1 Akab sagði Jesebel frá öllu því, sem Elía hafði gjört og hversu hann hafði drepið alla spámennina með sverði.

19:1 And Ahab told Jezebel all that Elijah had done, and withal how he had slain all the prophets with the sword.

19:2 Þá sendi hún mann á fund Elía og lét segja honum: "Guðirnir gjöri mér hvað sem þeir vilja nú og síðar: Á morgun í þetta mund skal ég fara svo með líf þitt, sem farið hefir verið með líf sérhvers þeirra."

19:2 Then Jezebel send a messenger unto Elijah, saying, So let the gods do to me, and more also, if I make not thy life as the life of one of them by to-morrow about this time.

19:3 Þá varð hann hræddur, tók sig upp og hélt af stað til þess að forða lífi sínu. Hann kom til Beersaba, sem er í Júda. Þar lét hann eftir svein sinn.

19:3 And when he saw that, he arose, and went for his life, and came to Beer-sheba, which belongeth to Judah, and left his servant there.

19:4 En sjálfur fór hann eina dagleið á eyðimörku og kom þar sem gýflrunnur var og settist undir hann. Þá óskaði hann sér að hann mætti deyja og mælti: "Mál er nú, Drottinn, að þú takir líf mitt, því að mér er eigi vandara um en feðrum mínum."

19:4 But he himself went a day's journey into the wilderness, and came and sat down under a juniper-tree: and he requested for himself that he might die, and said, It is enough; now, O Yahwe, take away my life; for I am not better than my fathers.

19:5 Síðan lagðist hann fyrir undir gýflrunninum og sofnadi. Og sjá, engill snart hann og mælti til hans: "Statt upp og et."

19:5 And he lay down and slept under a juniper-tree; and, behold, an angel touched him, and said unto him, Arise and eat.

19:6 Litadist hann þá um og sá, að eldbökuð kaka lá að höfði honum og vatnskrús. Át hann þá og drakk og lagðist síðan aftur fyrir.

19:6 And he looked, and, behold, there was at his head a cake baked on the coals, and a cruse of water. And he did eat and drink, and laid him down again.

19:7 En engill Drottins kom aftur öðru sinni, snart hann og mælti: "Statt upp og et, því að annars verður leiðin þér of löng."

19:7 And the angel of Yahwe came again the second time, and touched him, and said, Arise and eat, because the journey is too great for thee.

19:8 Stóð hann þá upp, át og drakk og hélt áfram fyrir kraft fæðunnar fjörutíu daga og fjörutíu nætur, uns hann kom að Hóreb, fjalli Guðs.

19:8 And he arose, and did eat and drink, and went in the strength of that food forty days and forty nights unto Horeb the mount of God.

19:9 Þar gekk hann inn í helli og hafðist þar við um nóttina. Þá kom orð Drottins til hans: "Hvað ert þú hér að gjöra, Elía?"

19:9 And he came thither unto a cave, and lodged there; and, behold, the word of Yahwe came to him, and he said unto him, What doest thou here, Elijah?

19:10 Hann svaraði: "Ég hefi verið vandlætingasamur vegna Drottins, Guðs allsherjar, því að Ísraelsmenn hafa virt að vettugi sáttmála þinn, rífið niður ölduru þín og drepið spámenn þína með sverði, svo að ég er einn eftir orðinn, og sitja þeir nú um líf mitt."

19:10 And he said, I have been very jealous for Yahwe, the God of hosts; for the children of Israel have forsaken thy covenant, thrown down thine altars, and slain thy prophets with the sword; and I, even I only, am left; and they seek my life, to take it away.

19:11 Þá sagði Drottinn: "Gakk þú út og nem staðar á fjallinu frammi fyrir mér." Og sjá, Drottinn gekk fram hjá, og mikill og sterkur stormur, er tætti fjöllin og molaði klettana, fór fyrir Drottni, en Drottinn var ekki í storminum.

19:11 And he said, Go forth, and stand upon the mount before Yahwe. And, behold, Yahwe passed by, and a great and strong wind rent the mountains, and brake in pieces the rocks before Yahwe; but Yahwe was not in the wind: and after the wind an earthquake; but Yahwe was not in the earthquake:

19:12 Og eftir storminn kom landskjálfti, en Drottinn var ekki í landskjálftanum. Og eftir landskjálftann kom eldur, en Drottinn var ekki í eldinum. En eftir eldinn heyrðist blíður vindblær hvíla.

19:12 and after the earthquake a fire; but Yahwe was not in the fire: and after the fire a still small voice.

19:13 Og er Elía heyrði það, haldi hann andlit sitt með skikkju sinni, gekk út og nam staðar við hellisdyrnar. Sjá, þá barst rödd að cyrum honum og mælti: "Hvað ert þú hér að gjöra, Elía?"

19:13 And it was so, when Elijah

heard it, that he wrapped his face in his mantle, and went out, and stood in the entrance of the cave. And, behold, there came a voice unto him, and said, What doest thou here, Elijah?

19:14 Hann svaraði: "Ég hefi verið vandlætingasamur vegna Drottins, Guðs allsherjar, því að Ísraelsmenn hafa virt að vettugi sáttmála þinn, rífið niður ölduru þín og drepið spámenn þína með sverði, svo að ég er einn eftir orðinn, og sitja þeir nú um líf mitt."

19:14 And he said, I have been very jealous for Yahwe, the God of hosts; for the children of Israel have forsaken thy covenant, thrown down thine altars, and slain thy prophets with the sword; and I, even I only, am left; and they seek my life, to take it away.

19:15 En Drottinn sagði við hann: "Far þú aftur leiðar þinnar til Damaskuseyðimerkur og far inn í borgina og smyr Hasael til konungs yfir Sýrland."

19:15 And Yahwe said unto him, Go, return on thy way to the wilderness of Damascus: and when thou comest, thou shalt anoint Hazael to be king over Syria;

19:16 Jehú Nimsíson skalt þú smyrja til konungs yfir Ísrael, og Elisa Safatsson frá Abel Mehóla skalt þú smyrja til spámanns í þinn stað.

19:16 and Jehu the son of Nimshi shalt thou anoint to be king over Israel; and Elisha the son of Shaphat of Abel-meholah shalt thou anoint to be prophet in thy room.

19:17 Hvern þann, er kemst undan sverði Hasaels, mun Jehú drepa, og hvern þann, er kemst undan sverði Jehú, mun Elisa drepa.

19:17 And it shall come to pass, that him that escapeth from the sword of Hazael shall Jehu slay; and him that escapeth from the sword of Jehu shall Elisha slay.

19:18 Þó vil ég láta eftir verða í Ísrael sjö þúsundir, öll þau kné, sem eigi hafa beygt sig fyrir Baal, og alla þá munna, er eigi hafa kysst hann."

19:18 Yet will I leave *me* seven thousand in Israel, all the knees which have not bowed unto Baal, and every mouth which hath not kissed him.

19:19 Síðan fór Elía þaðan og hitti Elisa Safatsson. Hann var að plægja. Gengu tólf sameyki á undan honum, og sjálfur var hann með hinu tólfta. Þá gekk Elía til hans og lagði skikkju sína yfir hann.

19:19 So he departed thence, and found Elisha the son of Shaphat, who was plowing, with twelve yoke *of oxen* before him, and he with the twelfth: and Elijah passed over unto him, and cast his mantle upon him.

19:20 Þá skildi hann eftir yxnin, rann eftir Elía og mælti: "Leyf þú mér fyrst að minnst við föður minn og móður, síðan skal ég fara með þér." Elía svaraði honum: "Far og snú aftur, en mun hvað ég hefi gjört þér."

19:20 And he left the oxen, and ran after Elijah, and said, Let me, I pray thee, kiss my father and my mother, and then I will follow thee. And he said unto him, Go back again; for what have I done to thee?

19:21 Þá sneri hann aftur og skildi við hann, tók sameykin og slátraði þeim og sauð kjötið af þeim við aktygin af yxnunum og gaf fólkinu að eta. Síðan tók hann sig upp og fór á eftir Elía og gjörðist þjónn hans.

19:21 And he returned from following him, and took the yoke of oxen, and slew them, and boiled their flesh with the instruments of the oxen, and gave unto the people, and they did eat. Then he arose, and went after Elijah, and ministered unto him.

20:1 Benhadad konungur á Sýrlandi dró saman allan her sinn. Voru þrjátíu og tveir konungar með honum, með hestum og vögnum, og hann fór, settist um Samariu og gjörði áhlaup á hana.

20:1 And Ben-hadad the king of Syria gathered all his host together; and there were thirty and two kings with him, and horses and chariots: and he went up and besieged Samaria, and fought against it.

20:2 Og hann sendi menn til Akabs Ísraelskonungs inn í borgina

20:2 And he sent messengers to Ahab king of Israel, into the city, and said unto him, Thus saith Ben-hadad,

20:3 og lét segja honum: "Svo segir Benhadad: Silfur þitt og gull er mitt, svo og hinar fegurstu konur þínar og synir."

20:3 Thy silver and thy gold is mine; thy wives also and thy children, even the goodliest, are mine.

20:4 Ísraelskonungur svaraði og sagði: "Eins og þú vilt vera láta, minn herra konungur. Ég er þinn og allt, sem ég á."

20:4 And the king of Israel answered and said, It is according to thy saying, my lord, O king; I am thine, and all that I have.

20:5 Og sendimennirnir komu aftur og sögðu: "Svo segir Benhadad: Ég hefi gjört þér þessa orðsending: Þú skalt gefa mér silfur þitt og gull, konur þínar og sonu."

20:5 And the messengers came again, and said, Thus speaketh Ben-hadad, saying, I sent indeed unto thee, saying, Thou shalt deliver me thy silver, and thy gold, and thy wives, and thy children;

20:6 Þegar ég á morgun í þetta mund sendi menn mína til þín, munu þeir rannsaka hús þitt og hús þinna manna, og skulu þeir taka og hafa á burt með sér sérhvað það, sem þeir ágirnast."

20:6 but I will send my servants unto thee to-morrow about this time, and they shall search thy house, and the houses of thy servants; and it shall be, that whatsoever is pleasant in thine eyes, they shall put it in their hand, and take it away.

20:7 Þá kallaði Ísraelskonungur alla öldunga landsins fyrir sig og mælti: "Hyggið að og sjáið, að hann býr yfir illu, því að hann sendi til mín eftir konum mínum og sonum, silfri mínu og gulli, og synjaði ég honum þess ekki."

20:7 Then the king of Israel called all the elders of the land, and said, Mark, I pray you, and see how this man seeketh mischief: for he sent unto me for my wives, and for my children, and for my silver, and for my gold; and I denied him not.

20:8 Þá sögðu allir öldungarnir og allur lýðurinn við hann: "Gegn þú eigi þessu og samþykk þú það eigi."

20:8 And all the elders and all the people said unto him, Hearken thou not, neither consent.

20:9 Þá sagði Akab við sendimenn Benhadads: "Segið mínum herra konunginum: Allt það, sem þú gjörðir þjóni þínum orð um í fyrstu, vil ég gjöra, en þetta get ég ekki gjört." Þá fóru sendimennirnir og færðu honum svarið.

20:9 Wherefore he said unto the messengers of Ben-hadad, Tell my lord the king, All that thou didst send for to thy servant at the first I will do; but this thing I may not do. And the messengers departed, and brought him word again.

20:10 Þá sendi Benhadad til hans og lét segja: "Guðirnir gjöri mér hvað sem þeir vilja, nú og síðar: Rykið í Samariu mun eigi nægja til þess að fylla lúkurnar á öllu þessu liði, sem með mér er."

20:10 And Ben-hadad sent unto him, and said, The gods do so unto me, and more also, if the dust of Samaria shall suffice for handfuls for all the people that follow me.

20:11 En Ísraelskonungur svaraði og sagði: "Segið honum: Eigi skyldi sá, er hervæðist, hrósa sér sem sá, er leggur af sér vopnin."

20:11 And the king of Israel answered and said, Tell him, Let not him that girdeth on his armor boast himself as he that putteth it off.

20:12 Þegar Benhadad heyrði þetta svar, þar sem hann sat að drykkju með konungunum í laufskálunum, mælti hann til sinna manna: "Færið fram hervélarnar." Og þeir færðu þar fram gegnt borginni.

20:12 And it came to pass, when Ben-hadad heard this message, as he was drinking, he and the kings, in the pavilions, that he said unto his servants, Set yourselves in array. And they set themselves in array against the city.

20:13 En spámaður nokkur gekk fyrir Akab Ísraelskonung og mælti: "Svo segir Drottinn: Sér þú allan þennan mikla manngnúa? Hann gef ég þér í hendur í dag, svo að þú viðurkennir, að ég er Drottinn."

20:13 And, behold, a prophet came near unto Ahab king of Israel, and said, Thus saith Yahwe, Hast thou seen all this great multitude? behold, I will deliver it into thy hand this day; and thou shalt know that I am Yahwe.

20:14 Þá mælti Akab: "Fyrir hvers fulltingi?" Spámaðurinn svaraði: "Svo segir Drottinn: Fyrir fulltingi sveina héraðshöfðingjanna." Þá spurði Akab: "Hver á að hefja orustuna?" Hinn svaraði: "Þú."

20:14 And Ahab said, By whom? And he said, Thus saith Yahwe, By the young men of the princes of the provinces. Then he said, Who shall begin the battle? And he answered, Thou.

20:15 Þá kannaði Akab sveina héraðshöfðingjanna, og voru þeir tvö hundruð þrjátíu og tveir. Og að því bánu kannaði hann allt liðið,

alla Ísraelsmenn, sjö þúsund manns.

20:15 Then he mustered the young men of the princes of the provinces, and they were two hundred and thirty-two: and after them he mustered all the people, even all the children of Israel, being seven thousand.

20:16 Um hádegisd réðu þeir til útgöngu, en Benhadad sat þá ölvaður að drykkju í laufskálunum, hann og þeir þrjátíu og tveir konungar, er komnir voru honum til liðs.

20:16 And they went out at noon. But Ben-hadad was drinking himself drunk in the pavilions, he and the kings, the thirty and two kings that helped him.

20:17 Sveinar héraðshöfðingjanna fóru fremstir. Þá sendi Benhadad menn til að njósna. Þeir sögðu honum svo frá: "Menn fara út frá Samariu."

20:17 And the young men of the princes of the provinces went out first; and Ben-hadad sent out, and they told him, saying, There are men come out from Samaria.

20:18 Þá sagði hann: "Hvort sem þeir fara út til þess að biðjast friðar eða til þess að berjast, þá takið þá höndum lífandi."

20:18 And he said, Whether they are come out for peace, take them alive, or whether they are come out for war, taken them alive.

20:19 Og er sveinar héraðshöfðingjanna og liðið, sem þeim fylgdi, fóru út af borginni

20:19 So these went out of the city, the young men of the princes of the provinces, and the army which followed them.

20:20 drápu þeir hver sinn mann. Flyðu þá Sýrlendingar, en Ísraelsmenn eltu þá. Og Benhadad Sýrlandskonungur komst undan á vagnhesti með nokkra riddara.

20:20 And they slew every one his man; and the Syrians fled, and Israel pursued them: and Ben-hadad the king of Syria escaped on a horse with horsemen.

20:21 En Ísraelskonungur fór út og náði hestunum og vögnum. Og hann vann mikinn sigur á Sýrlendingum.

20:21 And the king of Israel went out, and smote the horses and chariots, and slew the Syrians with a great slaughter.

20:22 Þá gekk spámaður fyrir Ísraelskonung og mælti til hans: "Ver hugrakkur og hygg vandlega að, hvað þú skulir gjöra, því að næsta ár mun Sýrlandskonungur fara með her á hendur þér."

20:22 And the prophet came near to the king of Israel, and said unto him, Go, strengthen thyself, and mark, and see what thou doest; for at the return of the year the king of Syria will come up against thee.

20:23 Menn Sýrlandskonungs sögðu við hann: "Guð Ísraelsmanna er fjallaguð, þess vegna urðu þeir oss yfirsterkari, en ef vér mættum berjast við þá á jafnsléttu, mundum vér vissulega vinna sigur á þeim."

20:23 And the servants of the king of Syria said unto him, Their god is a god of the hills; therefore they were stronger than we: but let us fight against them in the plain, and surely we shall be stronger than they.

20:24 En gjör þú þetta: Vik öllum konungunum frá völdum og set jarla í þeirra stað.

20:24 And do this thing: take the kings away, every man out of his place, and put captains in their room;

20:25 Safna síðan að þér jafnfjölmennu liði sem það lið var, er þú misstír, og jafnmörgum hestum og jafnmörgum vögnum sem þú misstír, og skulum vér berjast við þá á jafnsléttu, og munum vér vissulega sigrast á þeim." Fór hann að ráðum þeirra og gjörði svo.

20:25 and number thee an army, like the army that thou hast lost, horse for horse, and chariot for chariot; and we will fight against them in the plain, and surely we shall be stronger than they. And he hearkened unto their voice, and did so.

20:26 Árið eftir kannaði Benhadad Sýrlendinga og hélt til Afek til þess að berjast við Ísraelsmenn.

20:26 And it came to pass at the return of the year, that Ben-hadad mustered the Syrians, and went up to Aphek, to fight against Israel.

20:27 En Ísraelsmenn voru og kannaðir og birgðir að vistum, og fóru þeir í móti þeim, og settu Ísraelsmenn herbúðir gegnt þeim. Voru þeir sem tveir geitfjárhópar, en Sýrlendingar fylltu landið.

20:27 And the children of Israel were mustered, and were victualled, and went against them: and the children of Israel encamped before them like two little flocks of kids; but the Syrians filled the country.

20:28 Þá gekk guðsmaður nokkur fram, talaði til Ísraelskonungs og mælti: "Svo segir Drottinn: Sakir þess að Sýrlendingar hafa sagt: 'Drottinn er fjallagud, en enginn dalagud' - þá vil ég gefa þennan mikla manngría í þínar hendur, svo að þér kannist við, að ég er Drottinn."

20:28 And a man of God came near and spake unto the king of Israel, and said, Thus saith Yahwe, Because the Syrians have said, Yahwe is a god of the hills, but he is not a god of the valleys; therefore will I deliver all this great multitude into thy hand, and ye shall know that I am Yahwe.

20:29 Þannig lágu þeir í herbúðunum, hverir gegnt öðrum, í sjö daga, en á sjöunda degi tókst orusta, og felldu Ísraelsmenn hundrað þúsundir fótgönguliðs af Sýrlendingum á einum degi.

20:29 And they encamped one over against the other seven days. And so it was, that in the seventh day the battle was joined; and the children of Israel slew of the Syrians a hundred thousand footmen in one day.

20:30 En þeir, sem eftir urðu, flyðu til Afek, inn í borgina, en þá féll borgarmúrinn á þau tuttugu og sjö þúsund manns, sem eftir voru. Benhadad var og flúinn og komst inn í borgina, úr einu herberginu í annað.

20:30 But the rest fled to Aphek, into the city; and the wall fell upon twenty and seven thousand men that were left. And Ben-hadad fled, and came into the city, into an inner chamber.

20:31 Þá sögðu menn hans við hann: "Vér höfum heyrt, að konungar Ísraelshúss séu miskunnsamir konungar. Skulum vér nú gyrðast hærusekk um lendar vorar og vefja bandi um höfuð vor og ganga síðan fyrir Ísraelskonung. Má vera að hann gefi þér líf."

20:31 And his servants said unto him, Behold now, we have heard that the kings of the house of Israel are merciful kings: let us, we pray thee, put sackcloth on our loins, and ropes upon our heads, and go out to the king of Israel: peradventure he will save thy life.

20:32 Síðan gyrtust þeir hærusekk um lendar sér, vöfðu bandi um höfuð sér og gengu síðan á fund Ísraelskonungs og sögðu: "Þjónn þinn Benhadad segir: Gef þú mér líf." Akab svaraði: "Er hann enn á lífi? Hann er bróðir minn."

20:32 So they girded sackcloth on their loins, and put ropes on their heads, and came to the king of Israel, and said, Thy servant Ben-hadad saith, I pray thee, let me live. And he said, Is he yet alive? he is my brother.

20:33 Þetta þótti mönnunum góðs viti, og flyttu þeir sér að taka hann á orðinu og sögðu: "Benhadad er bróðir þinn!" En Akab mælti: "Farið og sakið hann." Þá gekk Benhadad út til hans, og hann lét hann stíga upp í vagninn til sín.

20:33 Now the men observed diligently, and hastened to catch whether it were his mind; and they said, Thy brother Ben-hadad. Then he said, Go ye, bring him. Then Ben-hadad came forth to him; and he caused him to come up into the chariot.

20:34 Og Benhadad sagði við hann: "Borgunum, sem faðir minn tók frá föður þínum, skal ég skila aftur, og þú mátt gjöra þér torg í Damaskus, eins og faðir minn gjörði í Samaría." "Hvað mig snertir," mælti Akab, "þá vil ég láta þig lausan með þessum skilmálum." Og hann gjörði við hann sáttmála og lét hann í brott fara.

20:34 And Ben-hadad said unto him, The cities which my father took from thy father I will restore; and thou shalt make streets for thee in Damascus, as my father made in Samaria. And I, said Ahab, will let thee go with this covenant. So he made a covenant with him, and let him go.

20:35 Maður nokkur af spámannasveinunum sagði við félagasinn eftir orði Drottins: "Slá þú mig!" En maðurinn færðist undan að slá hann.

20:35 And a certain man of the sons of the prophets said unto his fellow by the word of Yahwe, Smite me, I pray thee. And the man refused to smite him.

20:36 Þá sagði spámaðurinn við hann: "Sökum þess að þú hlýddir ekki raust Drottins, þá mun ljón ljósta þig jafnshjótt og þú gengur burt frá mér." Og er hann gekk í burt frá honum, mætti ljón honum og drap hann.

20:36 Then said he unto him, Because thou hast not obeyed the voice of Yahwe, behold, as soon as thou art departed from me, a lion shall slay thee. And as soon as he was departed from him, a lion found him, and slew him.

20:37 Og spámaðurinn hittir annan mann og mælti: "Slá þú mig!" Og

maðurinn sló hann, svo að hann varð sár.

20:37 Then he found another man, and said, Smite me, I pray thee. And the man smote him, smiting and wounding him.

20:38 Síðan fór spámaðurinn burt og gekk í veg fyrir konung og gjörði sig ókennilegan með því að binda fyrir augun.

20:38 So the prophet departed, and waited for the king by the way, and disguised himself with his headband over his eyes.

20:39 En er konungur fór fram hjá, kallaði hann til konungs og mælti: "Þjónn þinn fór í bardagann. Þá gekk maður fram úr fylkingunni, færði mér mann og sagði: 'Geymdu þennan mann. Komist hann í burt, þá skal líf þitt við liggja, eða þú skalt greiða talentu silfurs.'

20:39 And as the king passed by, he cried unto the king; and he said, Thy servant went out into the midst of the battle; and, behold, a man turned aside, and brought a man unto me, and said, Keep this man: if by any means he be missing, then shall thy life be for his life, or else thou shalt pay a talent of silver.

20:40 En svo fór, að þar sem þjónn þinn hafði í hinu og þessu að snúast, þá varð maðurinn allur á burtu." Ísraelskonungur sagði við hann: "Það er þinn dómur. Þú hefir sjálfur kveðið hann upp."

20:40 And as thy servant was busy here and there, he was gone. And the king of Israel said unto him, So shall thy judgment be; thyself hast decided it.

20:41 Þá tók hann í skyndi bandið frá augnum, og Ísraelskonungur þekkti hann, að hann var einn af spámönnunum.

20:41 And he hastened, and took the headband away from his eyes; and the king of israel discerned him that he was of the prophets.

20:42 Spámaðurinn mælti þá til hans: "Svo segir Drottinn: Sökum þess að þú slepptir þeim manni úr hendi þér, sem ég hafði banni helgað, þá skal líf þitt koma fyrir hans líf og þin þjóð fyrir hans þjóð."

20:42 And he said unto him, Thus saith Yahwe, Because thou hast let go out of thy hand the man whom I had devoted to destruction, therefore thy life shall go for his life, and thy people for his people.

20:43 Og Ísraelskonungur hélt heim til sín, hryggur og reiður, og kom til Samaría.

20:43 And the king of Israel went to his house heavy and displeased, and came to Samaria.

21:1 Eftir þetta bar það til, er nú skal greina: Nabót Jesreelíti átti víngarð í Jesreel, rétt hjá höll Akabs konungs í Samaría.

21:1 And it came to pass after these things, that Naboth the Jezreelite had a vineyard, which was in Jezreel, hard by the palace of Ahab king of Samaria.

21:2 Og Akab kom að máli við Nabót og sagði: "Lát mig fá víngarð þinn, að ég megi hafa hann að matjurtagarði, því að hann er í nánd við hús mitt, og

ég skal láta þig fá fyrir hann betri vingarð, eða, ef þú vilt það heldur, þá skal ég greiða þér andvirði hans í peningum."

21:2 And Ahab spake unto Naboth, saying, Give me thy vineyard, that I may have it for a garden of herbs, because it is near unto my house; and I will give thee for it a better vineyard than it: or, if it seem good to thee, I will give thee the worth of it in money.

21:3 En Nabót sagði við Akab: "Drottinn forði mér frá að farga til þín arfleifð feðra minna."

21:3 And Naboth said to Ahab, Yahwe forbid it me, that I should give the inheritance of my fathers unto thee.

21:4 Þá kom Akab heim í höll sína, hryggur og reiður út af því, sem Nabót Jesreelítí hafði sagt við hann, er hann mælti: 'Ég farga ekki til þín arfleifð feðra minna.' Og hann lagðist í rekkju og sneri sér til veggjar og neytti eigi matar.

21:4 And Ahab came into his house heavy and displeased because of the word which Naboth the Jezreelite had spoken to him; for he had said, I will not give thee the inheritance of my fathers. And he laid him down upon his bed, and turned away his face, and would eat no bread.

21:5 Þá kom Jesebel kona hans til hans og sagði við hann: "Hví ert þú svo hryggur í skapi, að þú vilt ekki matar neyta?"

21:5 But Jezebel his wife came to him, and said unto him, Why is thy spirit so sad, that thou eatest no bread?

21:6 Hann svaraði henni: "Komi ég að máli við Nabót Jesreelíta og segi við hann: 'Lát mig fá vingarð þinn fyrir peninga, eða, ef þú vilt það heldur, þá skal ég láta þig fá fyrir hann annan vingarð.' Þá segir hann: 'Ég farga ekki vingarði mínum til þín.'"

21:6 And he said unto her, Because I spake unto Naboth the Jezreelite, and said unto him, Give me thy vineyard for money; or else, if it please thee, I will give thee *another* vineyard for it: and he answered, I will not give thee my vineyard.

21:7 Þá mælti Jesebel kona hans við hann: "Ert þú sá, sem nú hefir konungsveldi í Ísrael? Rís þú upp, neyt matar og lát liggja vel á þér. Ég skal útvega þér vingarð Nabóts Jesreelíta."

21:7 And Jezebel his wife said unto him, Dost thou now govern the kingdom of Israel? arise, and eat bread, and let thy heart be merry: I will give thee the vineyard of Naboth the Jezreelite.

21:8 Síðan skrifaði hún bréf undir nafni Akabs og innsiglaði það með innsigli hans og sendi bréfið til öldunga og tignarmanna borgar Nabóts, samborgarmanna hans.

21:8 So she wrote letters in Ahab's name, and sealed them with his seal, and sent the letters unto the elders and to the nobles that were in his city, and that dwelt with Naboth.

21:9 En í bréfinu skrifaði hún á þessa leið: "Látið boða föstu og látið Nabót sitja efstan meðal fólksins.

21:9 And she wrote in the letters, saying, Proclaim a fast, and set Naboth on high among the people:

21:10 og látið tvö varmenn sitja gegnt honum, er vitni gegn honum, og segi: 'Þú hefir lastmælt Guði og konunginum!' Leiðið hann síðan út og grýtið hann til bana."

21:10 and set two men, base fellows, before him, and let them bear witness against him, saying, Thou didst curse God and the king. And then carry him out, and stone him to death.

21:11 Og samborgarmenn hans, öldungarnir og tignarmennirnir, sem bjuggu í borg hans, gjörðu eins og Jesebel hafði gjört þeim boð um, eins og skrifað var í bréfinu, sem hún hafði sent þeim.

21:11 And the men of his city, even the elders and the nobles who dwelt in his city, did as Jezebel had sent unto them, according as it was written in the letters which she had sent unto them.

21:12 Þeir létu boða föstu og létu Nabót sitja efstan meðal fólksins.

21:12 They proclaimed a fast, and set Naboth on high among the people.

21:13 Síðan komu varmennin tvö og settust gegnt honum. Og varmennin vitnuðu gegn Nabót í áheyrn fólksins og sögðu: "Nabót hefir lastmælt Guði og konunginum." Og þeir leiddu hann út fyrir borgina og lömdu hann grjóti til bana.

21:13 And the two men, the base fellows, came in and sat before him: and the base fellows bare witness against him, even against Naboth, in the presence of the people, saying, Naboth did curse God and the king. Then they carried him forth out of the city, and stoned him to death with stones.

21:14 Síðan sendu þeir til Jesebelar og létu segja: "Nabót var grýttur og er dauður."

21:14 Then they sent to Jezebel, saying, Naboth is stoned, and is dead.

21:15 Þegar Jesebel heyrði, að Nabót hefði grýttur verið og væri dauður, þá sagði hún við Akab: "Rís nú á fætur og kasta eign þinni á vingarð Nabóts Jesreelíta, sem hann vildi eigi láta falan við þig fyrir peninga, því að Nabót er nú ekki á lífi, heldur er hann dauður."

21:15 And it came to pass, when Jezebel heard that Naboth was stoned, and was dead, that Jezebel said to Ahab, Arise, take possession of the vineyard of Naboth the Jezreelite, which he refused to give thee for money; for Naboth is not alive, but dead.

21:16 Og er Akab heyrði, að Nabót væri dauður, reis hann á fætur og fór ofan í vingarð Nabóts Jesreelíta til þess að kasta á hann eign sinni.

21:16 And it came to pass, when Ahab heard that Naboth was dead, that Ahab rose up to go down to the vineyard of Naboth the Jezreelite, to take possession of it.

21:17 En orð Drottins kom til Elía Tishbita, svolátandi:

21:17 And the word of Yahwe came to Elijah the Tishbite, saying,

21:18 "Tak þú þig upp, far ofan eftir, til fundar við Akab Ísraelskonung, sem býr í Samariu. Hann er nú í

vingarði Nabóts. Er hann farinn þangað ofan til þess að kasta á hann eign sinni.

21:18 Arise, go down to meet Ahab king of Israel, who dwelleth in Samaria: behold, he is in the vineyard of Naboth, whither he is gone down to take possession of it.

21:19 Mæl þú til hans á þessa leið: 'Svo segir Drottinn: Hefir þú myrt og líka tekið eignina?' Og mæl enn fremur til hans: 'Svo segir Drottinn: Þar sem hundarnir sleiktu blóð Nabóts, þar skulu og hundar sleikja þitt blóð.'"

21:19 And thou shalt speak unto him, saying, Thus saith Yahwe, Hast thou killed and also taken possession? And thou shalt speak unto him, saying, Thus saith Yahwe, In the place where dogs licked the blood of Naboth shall dogs lick thy blood, even thine.

21:20 Og Akab sagði við Elía: "Hefir þú fundið mig, fjandmaður minn?" Hann svaraði: "Hefi ég víst. Af því að þú hefir ofurselt þig til að gjöra það, sem illt er í augum Drottins,

21:20 And Ahab said to Elijah, Hast thou found me, O mine enemy? And he answered, I have found thee, because thou hast sold thyself to do that which is evil in the sight of Yahwe.

21:21 Þá leiði ég ógæfu yfir þig og sópa þér burt og uppræti hvern karlmann af ætt Akabs, bæði þræl og frelsingja í Ísrael.

21:21 Behold, I will bring evil upon thee, and will utterly sweep thee away and will cut off from Ahab every man-child, and him that is shut up and him that is left at large in Israel:

21:22 Og ég mun fara með ætt þína eins og með ætt Jeróbóams Nebatssonar og ætt Basa Ahíasonar vegna reiði þeirrar, er þú hefir egnit mig til, og af því að þú hefir komið Ísrael til að syndga."

21:22 and I will make thy house like the house of Jeroboam the son of Nebat, and like the house of Baasha the son of Ahijah for the provocation wherewith thou hast provoked me to anger, and hast made Israel to sin.

21:23 Og einnig um Jesebel talaði Drottinn á þessa leið: "Hundar skulu eta Jesebel hjá Jesreelmúrum.

21:23 And of Jezebel also spake Yahwe, saying, The dogs shall eat Jezebel by the rampart of Jezreel.

21:24 Hvern þann, er deyr af Akabsætt innan borgar, munu hundar eta, og hvern þann, sem deyr úti á víðavangi, munu fuglar himins eta."

21:24 Him that dieth of Ahab in the city the dogs shall eat; and him that dieth in the field shall the birds of the heavens eat.

21:25 Alls enginn hefir verið, er ofurselt hafi sig, eins og Akab, til að gjöra það sem illt var í augum Drottins, og gíntí Jesebel kona hans hann til þess.

21:25 (But there was none like unto Ahab, who did sell himself to do that which was evil in the sight of Yahwe, whom Jezebel his wife stirred up.

21:26 Og hann breytti mjög svívirðilega með því að elta skurðgoðin, alveg eins og Amorítar gjörðu, þeir er Drottinn stökkí burt undan Ísraelsmönnum.

21:26 And he did very abominably in following idols, according to all that the Amorites did, whom Yahwe cast out before the children of Israel.)

21:27 En er Akab heyrði þessi orð, reif hann klæði sín og lagði hærusekk á bert hold sitt og fastaði. Og hann svaf í hærusekknunum og gekk hljóðlega.

21:27 And it came to pass, when Ahab heard those words, that he rent his clothes, and put sackcloth upon his flesh, and fasted, and lay in sackcloth, and went softly.

21:28 Þá kom orð Drottins til Elia Tishbíta, svolátandi:

21:28 And the word of Yahwe came to Elijah the Tishbite, saying,

21:29 "Hefir þú séð, hversu Akab lægir sig fyrir mér? Af því að hann hefir lægt sig fyrir mér, mun ég eigi leiða ógafuna yfir meðan hann lifir, en á dögum sonar hans mun ég leiða ógafuna yfir allt hans."

21:29 Seest thou how Ahab humbleth himself before me? because he humbleth himself before me, I will not bring the evil in his days; but in his son's days will I bring the evil upon his house.

22:1 Nú héldu þeir kyrru fyrir í þrjú ár, og var enginn ófriður milli Sýrlands og Ísraels.

22:1 And they continued three years without war between Syria and Israel.

22:2 En á þriðja ári fór Jósafat konungur í Júda á fund Ísraelskonungs.

22:2 And it came to pass in the third year, that Jehoshaphat the king of Judah came down to the king of Israel.

22:3 Og Ísraelskonungur sagði við þjóna sína: "Vita munuð þér, að vér eigum Ramót í Gilead, en vér höfumst eigi að og tökum hana ekki frá Sýrlandskonungi."

22:3 And the king of Israel said unto his servants, Know ye that Ramoth-gilead is ours, and we are still, and take it not out of the hand of the king of Syria?

22:4 Þá mælti hann við Jósafat: "Hvort munt þú fara með mér í hernað til Ramót í Gilead?" Jósafat sagði við Ísraelskonung: "Eitt skal yfir báða ganga, mig og þig, mína þjóð og þína þjóð, mína hesta og þína hesta."

22:4 And he said unto Jehoshaphat, Wilt thou go with me to battle to Ramoth-gilead? And Jehoshaphat said to the king of Israel, I am as thou art, my people as thy people, my horses as thy horses.

22:5 Og Jósafat sagði við Ísraelskonung: "Gakk þú fyrst til fréttu og vit hvað Drottinn segir."

22:5 And Jehoshaphat said unto the king of Israel, Inquire first, I pray thee, for the word of Yahwe.

22:6 Þá stefndi Ísraelskonungur saman spámönnum, um fjögur hundruð manns, og sagði við þá: "Á ég að fara og herja á Ramót í Gilead, eða á ég að hætta við það?" Spámennirnir svöruðu: "Far þú, og Drottinn mun gefa hana í hendur konungi."

22:6 Then the king of Israel gathered the prophets together, about four hundred men, and said unto them, Shall I go against

Ramoth-gilead to battle, or shall I forbear? And they said, Go up; for the Lord will deliver it into the hand of the king.

22:7 En Jósafat mælti: "Er hér ekki enn einhver spámaður Drottins, að vér mætum leita fréttu hjá honum?"

22:7 But Jehoshaphat said, Is there not here a prophet of Yahwe besides, that we may inquire of him?

22:8 Ísraelskonungur mælti til Jósafats: "Enn er einn eftir, er vér getum látið ganga til fréttu við Drottin, en mér er lítið um hann gefið, því að hann spáir mér aldrei góðu, heldur illu einu. Hann heitir Mika Jimlason." Jósafat sagði: "Eigi skyldi konungur svo mæla."

22:8 And the king of Israel said unto Jehoshaphat, there is yet one man by whom we may inquire of Yahwe, Micaiah the son of Imlah: but I hate him; for he doth not prophesy good concerning me, but evil. And Jehoshaphat said, Let not the king say so.

22:9 Þá kallaði Ísraelskonungur einn af hirðmönnum og mælti: "Sæk sem skjófast Mika Jimlason."

22:9 Then the king of Israel called an officer, and said, Fetch quickly Micaiah the son of Imlah.

22:10 En Ísraelskonungur og Jósafat Júdakonungur sátu hvor í sínu háseti skryðdir purpuraklæðum úti fyrir borgarhlíði Samariu, og allir spámennirnir spáðu frammi fyrir þeim.

22:10 Now the king of Israel and Jehoshaphat the king of Judah were sitting each on his throne, arrayed in their robes, in an open place at the entrance of the gate of Samaria; and all the prophets were prophesying before them.

22:11 Þá gjörði Sedekía Kenaanason sér horn úr járn og mælti: "Svo segir Drottinn: Með þessum munt þú reka Sýrlendinga undir, uns þú hefir gjöreitt þeim."

22:11 And Zedekiah the son of Chenaanah made him horns of iron, and said, Thus saith Yahwe, With these shalt thou push the Syrians, until they be consumed.

22:12 Og allir spámennirnir spáðu á sömu leið og sögðu: "Far þú til Ramót í Gilead. Þú munt giftudrjúgur verða, og Drottinn mun gefa hana í hendur þér."

22:12 And all the prophets prophesied so, saying, Go up to Ramoth-gilead, and prosper; for Yahwe will deliver it into the hand of the king.

22:13 Sendimaðurinn, sem farinn var að sækja Mika, mælti til hans á þessa leið: "Sjá, spámennirnir hafa einum munni boðað konungi hamingju. Mæl þú sem þeir og boða þú hamingju."

22:13 And the messenger that went to call Micaiah spake unto him, saying, Behold now, the words of the prophets declare good unto the king with one mouth: let thy word, I pray thee, be like the word of one of them, and speak thou good.

22:14 En Mika svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, það sem Drottinn til mín talar, það mun ég mæla."

22:14 And Micaiah said, As Yahwe liveth, what Yahwe saith unto me, that will I speak.

22:15 Þegar hann kom til konungs, mælti konungur til hans: "Mika, eigum vér að fara og herja á Ramót í Gilead, eða eigum vér að hætta við það?" Þá sagði Mika við hann: "Far þú. Þú munt giftudrjúgur verða, og Drottinn mun gefa hana í hendur konungi!"

22:15 And when he was come to the king, the king said unto him, Micaiah, shall we go to Ramoth-gilead to battle, or shall we forbear? And he answered him, Go up and prosper; and Yahwe will deliver it into the hand of the king.

22:16 Þá sagði konungur við hann: "Hversu oft á ég að særa þig um, að þú segir mér eigi annað en sannleikann í nafni Drottins?"

22:16 And the king said unto him, How many times shall I adjure thee that thou speak unto me nothing but the truth in the name of Yahwe?

22:17 Þá mælti Mika: "Ég sá allan Ísrael tvístrast um fjöllin, eins og hirðislausu sauði, og Drottinn sagði: Þessir hafa engan herra. Fari þeir í friði hver heim til sín."

22:17 And he said, I saw all Israel scattered upon the mountains, as sheep that have no shepherd: and Yahwe said, These have no master; let them return every man to his house in peace.

22:18 Þá sagði Ísraelskonungur við Jósafat: "Fer nú eigi sem ég sagði þér: Hann spáir mér aldrei góðu, heldur illu einu?"

22:18 And the king of Israel said to Jehoshaphat, Did I not tell thee that he would not prophesy good concerning me, but evil?

22:19 Þá mælti Mika: "Eigi er svo! Heyr orð Drottins! Ég sá Drottin sitja í háseti sínu og allan himins her standa á tveir hendur honum."

22:19 And Micaiah said, Therefore hear thou the word of Yahwe: I saw Yahwe sitting on his throne, and all the host of heaven standing by him on his right hand and on his left.

22:20 Og Drottinn sagði: „Hver vill ginna Akab til þess að fara til Ramót í Gilead og falla þar?" Og einn sagði þetta og annar hitt.

22:20 And Yahwe said, Who shall entice Ahab, that he may go up and fall at Ramoth-gilead? And one said on this manner; and another said on that manner.

22:21 Þá gekk fram andi, staðnæmdist frammi fyrir Drottni og mælti: „Ég skal ginna hann." Og Drottinn sagði við hann: „Með hverju?"

22:21 And there came forth a spirit, and stood before Yahwe, and said, I will entice him.

22:22 Hann mælti: „Ég ætla að fara og verða lygiandi í munni allra spámanna hans." Þá mælti Drottinn: „Þú skalt ginna hann og þér mun takast það. Far og gjör svo!"

22:22 And Yahwe said unto him, Wherewith? And he said, I will go forth, and will be a lying spirit in the mouth of all his prophets. And he said, Thou shalt entice him, and shalt prevail also: go forth, and do so.

22:23 Þannig hefir þá Drottinn lagt lygianda í munn öllum þessum

spámönnum þínum, þar sem Drottinn hefir þó ákveðið að leiða yfir þig ögæfu."

22:23 Now therefore, behold, Yahwe hath put a lying spirit in the mouth of all these thy prophets; and Yahwe hath spoken evil concerning thee.

22:24 Þá gekk að Sedekia Kenaanason, laust Mika kinnhest og mælti: "Hvada leið hefir andi Drottins farið frá mér til þess að tala við þig?"

22:24 Then Zedekiah the son of Chenaanah came near, and smote Micaiah on the cheek, and said, Which way went the Spirit of Yahwe from me to speak unto thee?

22:25 Þá mælti Mika: "Það munt þú sjá á þeim degi, er þú fer í felur úr einu herberginu í annað."

22:25 And Micaiah said, Behold, thou shalt see on that day, when thou shalt go into an inner chamber to hide thyself.

22:26 Þá mælti Ísraelskonungur: "Takið Mika og færið hann Amón borgarstjóra og Jóas konungssyni

22:26 And the king of Israel said, Take Micaiah, and carry him back unto Amon the governor of the city, and to Joash the king's son;

22:27 og segið: „Svo segir konungur: Kastid manni þessum í dýflissu og gefið honum brauð og vatn af skornum skammti, þar til er ég kem aftur heill á húfi.""

22:27 and say, Thus saith the king, Put this fellow in the prison, and feed him with bread of affliction and with water of affliction, until I come in peace.

22:28 Þá mælti Mika: "Komir þú aftur heill á húfi, þá hefir Drottinn eigi talað fyrir minn munn." og hann mælti: "Heyri það allir lyðir!"

22:28 And Micaiah said, If thou return at all in peace, Yahwe hath not spoken by me. And he said, Hear, ye peoples, all of you.

22:29 Síðan fóru þeir Ísraelskonungur og Jósafat Júdakonungur til Ramót í Gíleað.

22:29 So the king of Israel and Jehoshaphat the king of Judah went up to Ramoth-gilead.

22:30 Og Ísraelskonungur sagði við Jósafat: "Ég mun klæðast dularbúningi og ganga í orustuna, en þú skalt vera klæddur búningi þínum." Klæddist þá Ísraelskonungur dularbúningi og gekk í orustuna.

22:30 And the king of Israel said unto Jehoshaphat, I will disguise myself, and go into the battle; but put thou on thy robes. And the king of Israel disguised himself, and went into the battle.

22:31 En Sýrlandskonungur hafði boðið foringjunum fyrir vagnliði sínu, sem voru þrjátín og tveir, á þessa leið: "Þér skuluð eigi berjast við neinn, hvorki smáan né stóran, nema Ísraelskonungur einan."

22:31 Now the king of Syria had commanded the thirty and two captains of his chariots, saying, Fight neither with small nor great, save only with the king of Israel.

22:32 Og er foringjarnir fyrir vagnliðinu sáu Jósafat, sögðu þeir: "Þetta er vissulega

Ísraelskonungurinn," og sneru í móti honum til þess að berjast við hann. Þá kallaði Jósafat hátt.

22:32 And it came to pass, when the captains of the chariots saw Jehoshaphat, that they said, Surely it is the king of Israel; and they turned aside to fight against him: and Jehoshaphat cried out.

22:33 Og er foringjarnir fyrir vagnliðinu sáu, að það var ekki Ísraelskonungur, þá hættu þeir að elta hann.

22:33 And it came to pass, when the captains of the chariots saw that it was not the king of Israel, that they turned back from pursuing him.

22:34 En maður nokkur lagði ör á streng og skaut af handahófi og kom á Ísraelskonung milli brynbeltis og pansara. Þá mælti hann við kerrusvein sinn: "Snú þú við og kom mér burt úr bardaganum, því að ég er sár."

22:34 And a certain man drew his bow at a venture, and smote the king of Israel between the joints of the armor: wherefore he said unto the driver of his chariot, Turn thy hand, and carry me out of the host; for I am sore wounded.

22:35 Var bardaginn hinn harðasti um daginn, og konungur stóð í vagninum andspenis Sýrlendingum allt til kvölds, og blóðið úr sárinu rann ofan í vagninn, og dó hann um kvöldið.

22:35 And the battle increased that day: and the king was stayed up in his chariot against the Syrians, and died at even; and the blood ran out of the wound into the bottom of the chariot.

22:36 En um sólsetur kvað svolátandi óp við um allan herinn: "Hver fari heim til sinnar borgar og sins lands.

22:36 And there went a cry throughout the host about the going down of the sun, saying, Every man to his city, and every man to his country.

22:37 Því að konungur er dauður." Og þeir komu til Samariu og jörðuðu konung í Samariu.

22:37 So the king died, and was brought to Samaria; and they buried the king in Samaria.

22:38 En er vagninn var þvegin við Samariutjörn, þá sleiktu hundar blóðið og portkonur lauguðu sig þar eftir orði Drottins, því er hann hafði talað.

22:38 And they washed the chariot by the pool of Samaria; and the dogs licked up his blood (now the harlots washed themselves there); according unto the word of Yahwe which he spake.

22:39 Það sem meira er að segja um Akab og allt, sem hann gjörði, og um filabeinshúsið, sem hann reisti, og allar borgirnar, sem hann byggði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

22:39 Now the rest of the acts of Ahab, and all that he did, and the ivory house which he built, and all the cities that he built, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

22:40 Og Akab lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum, og Ahasía sonur hans tók ríki eftir hann.

22:40 So Ahab slept with his fathers; and Ahaziah his son reigned in his stead.

22:41 Jósafat, sonur Asa, varð konungur yfir Júda á fjórða ríkisári Akabs, konungs í Ísrael.

22:41 And Jehoshaphat the son of Asa began to reign over Judah in the fourth year of Ahab king of Israel.

22:42 Jósafat var þrjátín og fimm ára að aldri, er hann tók ríki, og tuttugu og fimm ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Asúba Silhidóttir.

22:42 Jehoshaphat was thirty and five years old when he began to reign; and he reigned twenty and five years in Jerusalem. And his mother's name was Azubah the daughter of Shilhi.

22:43 Hann fetaði að öllu í fótspor Asa föður síns og veik ekki frá þeim, með því að hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins. (22:44) Þó voru fórnarhæðirnar ekki afnumdar. Enn þá fórnaði lyðurinn sláturförnum og reyksisförunum á hæðunum.

22:43 And he walked in all the way of Asa his father; He turned not aside from it, doing that which was right in the eyes of Yahwe: howbeit the high places were not taken away; the people still sacrificed and burnt incense in the high places.

22:44 (22:45) Og Jósafat hafði frið við Ísraelskonung.

22:43 And he walked in all the way of Asa his father; He turned not aside from it, doing that which was right in the eyes of Yahwe: howbeit the high places were not taken away; the people still sacrificed and burnt incense in the high places.

22:45 (22:46) Það sem meira er að segja um Jósafat og hreystiverk hans, þau er hann vann, og hvernig hann herjaði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

22:44 And Jehoshaphat made peace with the king of Israel.

22:46 (22:47) Hann eyddi og úr landinu leifum þeirra manna, er helgað höfðu sig saurlifnaði og eftir höfðu orðið á dögum Asa föður hans.

22:45 Now the rest of the acts of Jehoshaphat, and his might that he showed, and how he warred, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

22:47 (22:48) Þá var enginn konungur í Edóm. Jarl nokkur var þar konungur.

22:46 And the remnant of the sodomites, that remained in the days of his father Asa, he put away out of the land.

22:48 (22:49) Jósafat hafði gjöra látið Tarsisskip, er fara skyldu til Ófir að sækja gull, en eigi varð af ferðinni, því að skipin brotnuðu við Esjón Geber.

22:47 And there was no king in Edom: a deputy was king.

22:49 (22:50) Þá sagði Ahasía Akabsson við Jósafat: "Lát mína menn fara með þínum mönnum á skipunum." En Jósafat vildi ekki.

22:48 Jehoshaphat made ships of Tarshish to go to Ophir for gold: but they went not; for the ships were broken at Ezion-geber.

22:50 (22:51) Og Jósafat lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í borg Davíðs

forföður síns. Og Jóram sonur hans tók ríki eftir hann.

22:49 Then said Ahaziah the son of Ahab unto Jehoshaphat, Let my servants go with thy servants in the ships. But Jehoshaphat would not.

22:51 (22:52) Ahasía sonur Akabs varð konungur í Samariu yfir Ísrael á seytjanda ríkisári Jósafats, konungs í Júda, og hann ríkti yfir Ísrael tvö ár.

22:50 And Jehoshaphat slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David his father; And Jehoram his son reigned in his stead.

22:52 (22:53) Hann gjörði það sem illt var í augum Drottins og fetaði í fótspor föður síns og móður og í fótspor Jeróboams Nebatssonar, er komið hafði Ísrael til að syndga.

22:51 Ahaziah the son of Ahab began to reign over Israel in Samaria in the seventeenth year of Jehoshaphat king of Judah, and he reigned two years over Israel.

22:53 (22:54) Og hann dyrkaði Baal og tilbað hann og egndi Drottin, Ísraels Guð, til reiði, alveg eins og faðir hans hafði gjört.

22:52 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, and walked in the way of his father, and in the way of his mother, and in the way of Jeroboam the son of Nebat, wherein he made Israel to sin.

1:1 Eftir dauða Akabs braust Móab undan Ísrael.

1:1 And Moab rebelled against Israel after the death of Ahab.

1:2 Ahasia féll ofan um grindurnar á loftsal sínum í Samariu og varð sjúkur. Þá gjörði hann út sendimenn og sagði við þá: "Farið og gangið til fréttu við Baal Sebúb, guðinn í Ekron, hvort ég muni heill verða af þessum sjúkdómi."

1:2 And Ahaziah fell down through the lattice in his upper chamber that was in Samaria, and was sick: and he sent messengers, and said unto them, Go, inquire of Baal-zebub, the god of Ekron, whether I shall recover of this sickness.

1:3 En engill Drottins sagði við Elía Tishbíta: "Tak þig upp og far á móti sendimönnum konungsins í Samariu og seg við þá: „Það er vist enginn guð til í Ísrael, úr því þér farið til þess að ganga til fréttu við Baal Sebúb, guðinn í Ekron?"

1:3 But the angel of Yahwe said to Elijah the Tishbite, Arise, go up to meet the messengers of the king of Samaria, and say unto them, Is it because there is no God in Israel, that ye go to inquire of Baal-zebub, the god of Ekron?

1:4 Fyrir því segir Drottinn svo: Úr rekkjunni, sem þú nú ert lagstur í, skalt þú ekki rísa, heldur skalt þú deyja." Síðan fór Elía burt.

1:4 Now therefore thus saith Yahwe, Thou shalt not come down from the bed whither thou art gone up, but shalt surely die. And Elijah departed.

1:5 Þá er sendimennirnir komu aftur til konungs, sagði hann við þá: "Hlvi eruð þér komnir aftur?"

1:5 And the messengers returned unto him, and he said unto them, Why is it that ye are returned?

1:6 Þeir svöruðu honum: "Maður kom á móti oss og sagði við oss: „Farið og snúið aftur heim til konungsins, er yður sendi, og segið við hann: Svo segir Drottinn: Það er vist enginn guð til í Ísrael, úr því þú sendir til þess að leita fréttu hjá Baal Sebúb, guðinum í Ekron. Fyrir því skalt þú eigi rísa úr rekkjunni, sem þú nú ert lagstur í, heldur skalt þú deyja."

1:6 And they said unto him, There came up a man to meet us, and said unto us, Go, turn again unto the king that sent you, and say unto him, Thus saith Yahwe, Is it because there is no God in Israel, that thou sendest to inquire of Baal-zebub, the god of Ekron? therefore thou shalt not come down from the bed whither thou art gone up, but shalt surely die.

1:7 Þá mælti konungur við þá: "Hvernig var sá maður í hátt, sem kom á móti yður og talaði þessi orð við yður?"

1:7 And he said unto them, What manner of man was he that came up to meet you, and told you these words?

1:8 Þeir svöruðu honum: "Hann var í skinnfeldi og gyrður leðurbelti um lendar sér." Þá mælti hann: "Það hefir verið Elía frá Tisbe."

1:8 And they answered him, He was a hairy man, and girt with a girdle of leather about his loins. And he said, It is Elijah the Tishbite.

1:9 Þá sendi konungur fimmtíumannaforingja og fimmtíu menn hans með honum til Elía. Fór hann þá upp til hans - en hann sat elst uppi á fjalli - og sagði við hann: "Þú guðsmadur! Konungur segir: Kom þú ofan!"

1:9 Then *the king* sent unto him a captain of fifty with his fifty. And he went up to him: and, behold, he was sitting on the top of the hill. And he spake unto him, O man of God, the king hath said, Come down.

1:10 Elía svaraði og sagði við fimmtíumannaforingjann: "Sé ég guðsmadur, þá falli eldur af himni og eyði þér og þínum fimmtíu mönnum." Féll þá eldur af himni og eyddi honum og mönnum hans fimmtíu.

1:10 And Elijah answered and said to the captain of fifty, If I be a man of God, let fire come down from heaven, and consume thee and thy fifty. And there came down fire from heaven, and consumed him and his fifty.

1:11 Og konungur sendi aftur til hans annan fimmtíumannaforingja og fimmtíu menn hans með honum. Fór hann upp og sagði við hann: "Þú guðsmadur, svo segir konungur: Kom sem skjótast ofan!"

1:11 And again he sent unto him another captain of fifty and his fifty. And he answered and said unto him, O man of God, thus hath the king said, Come down quickly.

1:12 En Elía svaraði og sagði við þá: "Sé ég guðsmadur, þá falli eldur af himni og eyði þér og þínum fimmtíu mönnum." Féll þá eldur Guðs af himni og eyddi honum og mönnum hans fimmtíu.

1:12 And Elijah answered and said unto them, If I be a man of God, let fire come down from heaven, and consume thee and thy fifty. And the fire of God came down from heaven, and consumed him and his fifty.

1:13 Þá sendi konungur enn þriðja fimmtíumannaforingjann og fimmtíu menn hans með honum. Og fimmtíumannaforinginn þriðji fór upp, og er hann kom þangað, féll hann á kné fyrir Elía, grátbændi hann og mælti til hans: "Þú guðsmadur, þyrn nú lífi mínu og lífi þessara fimmtíu þjóna þinna.

1:13 And again he sent the captain of a third fifty with his fifty. And the third captain of fifty went up, and came and fell on his knees before Elijah, and besought him, and said unto him, O man of God, I pray thee, let my life, and the life of these fifty thy servants, be precious in thy sight.

1:14 Sjá, eldur er fallinn af himni og hefir eytt báðum fyrri fimmtíumannaforingjunum og fimmtíu mönnum þeirra. En þyrn þú lífi mínu."

1:14 Behold, there came fire down from heaven, and consumed the two former captains of fifty with their fifties; but now let my life be precious in thy sight.

1:15 Þá sagði engill Drottins við Elía: "Far þú ofan með honum og ver óhræddur við hann." Stóð hann þá upp og fór ofan með honum til konungs

1:15 And the angel of Yahwe said unto Elijah, Go down with him: be not afraid of him. And he arose, and went down with him unto the king.

1:16 og sagði við hann: "Svo segir Drottinn: Af því að þú gjörðir út sendimenn til þess að leita fréttu hjá Baal Sebúb, guðinum í Ekron, - það er vist enginn guð til í Ísrael, er leita megi fréttu hjá - þá skalt þú eigi rísa úr rekkjunni, sem þú nú ert lagstur í, heldur skalt þú deyja."

1:16 And he said unto him, Thus saith Yahwe, Forasmuch as thou hast sent messengers to inquire of Baal-zebub, the god of Ekron, is it because there is no God in Israel to inquire of his word? therefore thou shalt not come down from the bed whither thou art gone up, but shalt surely die.

1:17 Og hann dó eftir orði Drottins, því er Elía hafði talað. Og Jóram bróðir hans tók ríki eftir hann á öðru ríkisári Jórams Jósafatssonar, konungs í Júda, því að hann átti engan son.

1:17 So he died according to the word of Yahwe which Elijah had spoken. And Jehoram began to reign in his stead in the second year of Jehoram the son of Jehoshaphat king of Judah; because he had no son.

1:18 En það sem meira er að segja um Ahasía, hvað hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

1:18 Now the rest of the acts of Ahaziah which he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

2:1 Þegar Drottinn ætlaði að láta Elía fara til himins í stormviðri, voru þeir Elía og Elísá á leið frá Gilgal.

2:1 And it came to pass, when Yahwe would take up Elijah by a whirlwind into heaven, that Elijah went with Elisha from Gilgal.

2:2 Þá sagði Elía við Elísa: "Vertu hér kyrr. því að Drottinn hefir sent mig til Betel." En Elísa svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir og svo sannarlega sem þú lifir, mun ég eigi við þig skilja." Fóru þeir þá ofan til Betel.

2:2 And Elijah said unto Elisha, Tarry here, I pray thee; for Yahwe hath sent me as far as Beth-el. And Elisha said, As Yahwe liveth, and as thy soul liveth, I will not leave thee. So they went down to Beth-el.

2:3 Spámannasveinar þeir, er voru í Betel, gengu út á móti Elísa og sögðu við hann: "Veist þú að Drottinn ætlar í dag að nema herra þinn burt yfir höfði þér?" Elísa svaraði: "Veit ég það líka. Verið hljóðir!"

2:3 And the sons of the prophets that were at Beth-el came forth to Elisha, and said unto him, Knowest thou that Yahwe will take away thy master from thy head to-day? And he said, Yea, I know it; hold ye your peace.

2:4 Þá sagði Elía við hann: "Elísa, vertu hér kyrr, því að Drottinn hefir sent mig til Jeríkó." Hann svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir og svo sannarlega sem þú lifir, mun ég eigi við þig skilja." Fóru þeir þá til Jeríkó.

2:4 And Elijah said unto him, Elisha, tarry here, I pray thee; for Yahwe hath sent me to Jericho. And he said, As Yahwe liveth, and as thy soul liveth, I will not leave thee. So they came to Jericho.

2:5 Þá gengu spámannasveinar þeir, er voru í Jeríkó, til Elísa og sögðu við hann: "Veist þú að Drottinn ætlar í dag að nema herra þinn burt yfir höfði þér?" Elísa svaraði: "Veit ég það líka. Verið hljóðir!"

2:5 And the sons of the prophets that were at Jericho came near to Elisha, and said unto him, Knowest thou that Yahwe will take away thy master from thy head to-day? And he answered, Yea, I know it; hold ye your peace.

2:6 Þá sagði Elía við hann: "Vertu hér kyrr, því að Drottinn hefir sent mig til Jórdanar." Hann svaraði: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir og svo sannarlega sem þú lifir, mun ég eigi við þig skilja." Fóru þeir þá báðir saman.

2:6 And Elijah said unto him, Tarry here, I pray thee; for Yahwe hath sent me to the Jordan. And he said, As Yahwe liveth, and as thy soul liveth, I will not leave thee. And they two went on.

2:7 En fimmtíu manns af spámannasveinunum fóru og námu stadar til hliðar í nokkurri fjarlægð, en hinir báðir gengu að Jórdan.

2:7 And fifty men of the sons of the prophets went, and stood over against them afar off: and they two stood by the Jordan.

2:8 Þá tók Elía skikkju sína, braut hana saman og sló á vatnið. Skipti það sér þá til beggja hliða, en þeir gengu báðir yfir um á þurru.

2:8 And Elijah took his mantle, and wrapped it together, and smote the waters, and they were divided hither and thither, so that they two went over on dry ground.

2:9 En er þeir voru komnir yfir um, sagði Elía við Elísa: "Bið þú mig einhvers, er ég megí veita þér, aður en ég verð numinn burt frá þér." Elísa

svaraði: "Mættu mér þá hlotnast tveir hlutar af andagift þinni."

2:9 And it came to pass, when they were gone over, that Elijah said unto Elisha, Ask what I shall do for thee, before I am taken from thee. And Elisha said, I pray thee, let a double portion of thy spirit be upon me.

2:10 Þá mælti Elía: "Til mikils hefir þú mælst. En ef þú sér mig, er ég verð numinn burt frá þér, þá mun þér veitast það, ella eigi."

2:10 And he said, Thou hast asked a hard thing: *nevertheless*, if thou see me when I am taken from thee, it shall be so unto thee; but if not, it shall not be so.

2:11 En er þeir héldu áfram og voru að tala saman, þá kom allt í einu eldlegur vagn og eldlegir hestar og skildu þá að, og Elía fór til himins í stormviðri.

2:11 And it came to pass, as they still went on, and talked, that, behold, *there appeared* a chariot of fire, and horses of fire, which parted them both asunder; and Elijah went up by a whirlwind into heaven.

2:12 Og er Elísa sá það, kallaði hann: "Faðir minn, faðir minn, þú Ísraels vagn og riddarar!" Og hann sá hann ekki framar. Þá þreif hann í klæði sín og reif þau sundur í tvo hluti.

2:12 And Elisha saw it, and he cried, My father, my father, the chariots of Israel and the horsemen thereof! And he saw him no more: and he took hold of his own clothes, and rent them in two pieces.

2:13 Síðan tók hann upp skikkju Elía, er fallið hafði af honum, sneri við og gekk niður á Jórdanbakka.

2:13 He took up also the mantle of Elijah that fell from him, and went back, and stood by the bank of the Jordan.

2:14 Tók skikkju Elía, er fallið hafði af honum, sló á vatnið og sagði: "Hvar er nú Drottinn. Guð Elía?" En er hann sló á vatnið, skipti það sér til beggja hliða, en Elísa gekk yfir um.

2:14 And he took the mantle of Elijah that fell from him, and smote the waters, and said, Where is Yahwe, the God of Elijah? and when he also had smitten the waters, they were divided hither and thither; and Elisha went over.

2:15 Þegar spámannasveinarnir í Jeríkó sáu það hinumegin, sögðu þeir: "Andi Elía hvílir yfir Elísa." Gengu þeir í móti honum, lutu til jarðar fyrir honum

2:15 And when the sons of the prophets that were at Jericho over against him saw him, they said, The spirit of Elijah doth rest on Elisha. And they came to meet him, and bowed themselves to the ground before him.

2:16 og sögðu við hann: "Sjá, hér eru fimmtíu röskir menn með þjónum þínum. Lát þá fara og leita að herra þínum, ef andi Drottins kynni að hafa hrifið hann og varpað honum á eitthvert fjallið eða ofan í einhvern dalinn." En Elísa mælti: "Eigi skuluð þér senda þá."

2:16 And they said unto him, Behold now, there are with thy servants fifty strong men; let them go, we pray thee, and seek thy master, lest the Spirit of Yahwe hath taken him up, and cast him upon some mountain, or

into some valley. And he said, Ye shall not send.

2:17 En er þeir lögðu mjög að honum, mælti hann: "Sendið þér þá." Sendu þeir þá fimmtíu manns, og leituðu þeir hans í þrjá daga, en fundu hann ekki.

2:17 And when they urged him till he was ashamed, he said, Send. They sent therefore fifty men; and they sought three days, but found him not.

2:18 Sneru þeir þá aftur til Elísa, og var hann þá enn í Jeríkó. Þá sagði hann við þá: "Sagði ég yður ekki, að þér skylduð ekki fara?"

2:18 And they came back to him, while he tarried at Jericho; and he said unto them, Did I not say unto you, Go not?

2:19 Borgarmenn Jeríkó sögðu við Elísa: "Borg þessi liggur að visu vel, eins og þú sjálfur sérð, herra, en vatnið er vont, og landið veldur því, að konur fæða fyrir tímann."

2:19 And the men of the city said unto Elisha, Behold, we pray thee, the situation of this city is pleasant, as my lord seeth: but the water is bad, and the land miscarrieth.

2:20 Hann sagði við þá: "Færið mér nýja skál og látið í hana salt." Þeir gjörðu svo.

2:20 And he said, Bring me a new cruse, and put salt therein. And they brought it to him.

2:21 Og hann gekk út að uppsprettu vatnsins, kastaði saltinu í hana og mælti: "Svo segir Drottinn: Ég gjöri vatn þetta heilnæmt. Upp frá þessu skal það eigi valda dauða né ótímaburði."

2:21 And he went forth unto the spring of the waters, and cast salt therein, and said, Thus saith Yahwe, I have healed these waters; there shall not be from thence any more death or miscarrying.

2:22 Þá varð vatnið heilnæmt samkvæmt orði Elísa, því er hann hafði talað, og er svo enn í dag.

2:22 So the waters were healed unto this day, according to the word of Elisha which he spake.

2:23 Þaðan hélt hann til Betel. Og er hann gekk upp veginn, gengu smásveinar út úr borginni, hæddu hann og kölluðu til hans: "Kom hingað, skalli! Kom hingað, skalli!"

2:23 And he went up from thence unto Beth-el; and as he was going up by the way, there came forth young lads out of the city, and mocked him, and said unto him, Go up, thou baldhead; go up, thou baldhead.

2:24 Sneri hann sér þá við, og er hann sá þá, formælti hann þeim í nafni Drottins. Þá komu tvær birnur út úr skóginum og rifu í sundur fjörutíu og tvo af drengjunum.

2:24 And he looked behind him and saw them, and cursed them in the name of Yahwe. And there came forth two she-bears out of the wood, and tare forty and two lads of them.

2:25 Þaðan fór hann til Karmelfjalls og sneri þaðan aftur til Samariu.

2:25 And he went from thence to mount Carmel, and from thence he returned to Samaria.

3:1 Jóram, sonur Akabs, varð konungur í Samariu yfir Ísrael á átjándra ríkisári Jósafats Júdakonungs og ríkti tólf ár.

3:1 Now Jehoram the son of Ahab began to reign over Israel in Samaria in the eighteenth year of Jehoshaphat king of Judah, and reigned twelve years.

3:2 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, þó ekki eins og faðir hans og móðir hans, því að hann tók burt Baalsmerkisssteinana, sem faðir hans hafði gjöra látið.

3:2 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, but not like his father, and like his mother; for he put away the pillar of Baal that his father had made.

3:3 En við syndir Jeróboams Nebatssonar, er hann hafði komið Ísrael til að drygja, hélt hann fast og lét ekki af þeim.

3:3 Nevertheless he cleaved unto the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin; he departed not therefrom.

3:4 Mesa, konungur í Móab, átti miklar hjarðir. Greiddi hann Ísraelskonungi í skatt hundrað þúsund lömb og ull af hundrað þúsund hrútum.

3:4 Now Mesha king of Moab was a sheep-master; and he rendered unto the king of Israel the wool of a hundred thousand lambs, and of a hundred thousand rams.

3:5 En er Akab var dáinn, braust Móabskonungur undan Ísraelskonungi.

3:5 But it came to pass, when Ahab was dead, that the king of Moab rebelled against the king of Israel.

3:6 Lagði Jóram konungur þá af stað frá Samariu og kannaði allan Ísrael.

3:6 And king Jehoram went out of Samaria at that time, and mustered all Israel.

3:7 Hann sendi og þegar til Jósafats Júdakonungs og lét segja honum: "Móabskonungur hefir brotist undan mér. Vilt þú fara með mér í hernað á móti Móabítum?" "Fara mun ég," svaraði hann, "ég sem þú, mín þjóð sem þín þjóð, mínir hestar sem þínir hestar."

3:7 And he went and sent to Jehoshaphat the king of Judah, saying, The king of Moab hath rebelled against me: wilt thou go with me against Moab to battle? And he said, I will go up: I am as thou art, my people as thy people, my horses as thy horses.

3:8 Og hann sagði: "Hvaða leið eigum við að fara?" Jóram svaraði: "Leiðina um Edómheðar."

3:8 And he said, Which way shall we go up? And he answered, The way of the wilderness of Edom.

3:9 Fóru þeir nú af stað, Ísraelskonungur, Júdakonungur og konungurinn í Edóm. Og er þeir höfðu farið sjö dagleiðir, hafði herinn ekkert vatn og ekki heldur skepnurnar, sem þeir höfðu með sér.

3:9 So the king of Israel went, and the king of Judah, and the king of Edom; and they made a circuit of seven days' journey: and there was no water for the host, nor for the beasts that followed them.

3:10 Þá sagði Ísraelskonungur: "Æ, Drottinn hefir kallað þessa þrjá konunga til þess að selja þá í hendur Móabítum."

3:10 And the king of Israel said, Alas! for Yahwe hath called these three kings together to deliver them into the hand of Moab.

3:11 En Jósafat mælti: "Er hér enginn spámaður Drottins, að vér getum látið hann ganga til fréttu við Drottin?" Þá svaraði einn af þjónum Ísraelskonungs og sagði: "Hér er Elísa Safatsson, sem heilt hefir vatni á hendur Elía."

3:11 But Jehoshaphat said, Is there not here a prophet of Yahwe, that we may inquire of Yahwe by him? And one of the king of Israel's servants answered and said, Elisha the son of Shaphat is here, who poured water on the hands of Elijah.

3:12 Jósafat sagði: "Hjá honum er orð Drottins!" Síðan gengu þeir Ísraelskonungur, Jósafat og konungurinn í Edóm ofan til hans.

3:12 And Jehoshaphat said, The word of Yahwe is with him. So the king of Israel and Jehoshaphat and the king of Edom went down to him.

3:13 En Elísa sagði við Ísraelskonung: "Hvað á ég saman við þig að sælða? Gakk þú til spámannanna föður þíns og til spámannanna móður þinnar." Ísraelskonungur svaraði honum: "Nei, því að Drottinn hefir kallað þessa þrjá konunga til þess að selja þá í hendur Móabítum."

3:13 And Elisha said unto the king of Israel, What have I to do with thee? get thee to the prophets of thy father, and to the prophets of thy mother. And the king of Israel said unto him, Nay; for Yahwe hath called these three kings together to deliver them into the hand of Moab.

3:14 Þá mælti Elísa: "Svo sannarlega sem Drottinn allsherjar lifir, sá er ég þjóna: Væri það ekki vegna Jósafats Júdakonungs, þá skyldi ég ekki renna til þín auga né virða þig viðlits."

3:14 And Elisha said, As Yahwe of hosts liveth, before whom I stand, surely, were it not that I regard the presence of Jehoshaphat the king of Judah, I would not look toward thee, nor see thee.

3:15 En sækði þér nú hörpuleikara." Í hvert sinn sem hörpuleikarinn sló hörpuna, hreif hönd Drottins Elísa.

3:15 But now bring me a minstrel. And it came to pass, when the minstrel played, that the hand of Yahwe came upon him.

3:16 Og hann mælti: "Svo segir Drottinn: Gjörið gryfju við gryfju í dal þessum."

3:16 And he said, Thus saith Yahwe, Make this valley full of trenches.

3:17 Því að svo segir Drottinn: Þér munuð hvorki sjá vind né regn, og þó mun þessi dalur fyllast vatni, svo að þér megðið drekka, svo og her yðar og skepnur.

3:17 For thus saith Yahwe, Ye shall not see wind, neither shall ye see rain; yet that valley shall be filled with water, and ye shall drink, both ye and your cattle and your beasts.

3:18 En Drottinn þykir þetta of lítið,

hann mun og gefa Móabíta í hendur yðar.

3:18 And this is but a light thing in the sight of Yahwe: he will also deliver the Moabites into your hand.

3:19 Og þér munuð vinna allar veggirtar borgir og allar úrvalsborgir, fella öll aldintré og stemma allar vatnslindir, og öllum góðum ökrum munuð þér spilla með grjóti.

3:19 And ye shall smite every fortified city, and every choice city, and shall fell every good tree, and stop all fountains of water, and mar every good piece of land with stones.

3:20 Morguninn eftir, í það mund er matfórniin er fram borin, kom allt í einu vatn úr áttinni frá Edóm, svo að landið fylltist vatni.

3:20 And it came to pass in the morning, about the time of offering the oblation, that, behold, there came water by the way of Edom, and the country was filled with water.

3:21 En er allir Móabítar heyrðu, að konungarnir væru komnir til þess að herja á þá, var öllum boðið út, er vopnum máttu valda, og námu þeir staðar á landamærunum.

3:21 Now when all the Moabites heard that the kings were come up to fight against them, they gathered themselves together, all that were able to put on armor, and upward, and stood on the border.

3:22 En er þeir risu um morguninn og sólin skein á vatnið, sýndist Móabítum áleugdar vatnið vera rautt sem blóð.

3:22 And they rose up early in the morning, and the sun shone upon the water, and the Moabites saw the water over against them as red as blood:

3:23 Þá sögðu þeir: "Þetta er blóð! Konungunum hlýtur að hafa lent saman og þeir hafa unnið hvor á öðrum, og nú er að hirða herfangið, Móabítar!"

3:23 And they said, This is blood; the kings are surely destroyed, and they have smitten each man his fellow: now therefore, Moab, to the spoil.

3:24 En er þeir komu að herbúðum Ísraels, þustu Ísraelsmenn út og börðu á Móabítum, svo að þeir flýðu fyrir þeim. Síðan brutust þeir inn í landið og unnu nýjan sigur á Móabítum.

3:24 And when they came to the camp of Israel, the Israelites rose up and smote the Moabites, so that they fled before them; and they went forward into the land smiting the Moabites.

3:25 En borgirnar brutu þeir niður, og á alla góða akra vörpuðu þeir sínum steininum hver og fylltu þá grjóti, og allar vatnslindir stemndu þeir og öll aldintré felldu þeir, uns eigi var annað eftir en steinmúrarnir í Kír Hareset. Umkringdu slöngvumennirnir hana og köstuðu á hana.

3:25 And they beat down the cities; and on every good piece of land they cast every man his stone, and filled it; and they stopped all the fountains of water, and felled all the good trees, until in Kir-hareseth *only* they left the stones thereof; howbeit the slingers went about it, and smote it.

3:26 En er Móabskonungur sá, að hann mundi fara hálloka í orustunni, tók

hann með sér sjö hundruð manna, er sverð báru, til þess að brjótast út þar sem Edómkonungur var fyrir, en þeir gátu það ekki.

3:26 And when the king of Moab saw that the battle was too sore for him, he took with him seven hundred men that drew sword, to break through unto the king of Edom; but they could not.

3:27 Þá tók hann frumgetinn son sinn, er taka átti ríki eftir hann, og fórnaði honum í brenniförn á múrnum. Kom þá mikil hryggð yfir Ísrael, og héldu þeir burt þaðan og hurfu aftur heim í land sitt.

3:27 Then he took his eldest son that should have reigned in his stead, and offered him for a burnt-offering upon the wall. And there was great wrath against Israel: and they departed from him, and returned to their own land.

4:1 Ein af konum spámannasveinanna kallaði til Elisa og mælti: "Þjónn þinn, maðurinn minn, er dáinn, og þú veist, að þjónn þinn óttadist Drottín. Nú er lánssalinn kominn til að taka báða drengina mína sér að þrælum."

4:1 Now there cried a certain woman of the wives of the sons of the prophets unto Elisha, saying, Thy servant my husband is dead; and thou knowest that thy servant did fear Yahwe: and the creditor is come to take unto him my two children to be bondmen.

4:2 En Elisa sagði við hana: "Hvað á ég að gjöra fyrir þig? Seg þú mér, hvað þú átt til heima." Hún svaraði: "Ambátt þín á ekkert til heima, nema krús með olíufuolu."

4:2 And Elisha said unto her, What shall I do for thee? tell me; what hast thou in the house? And she said, Thy handmaid hath not anything in the house, save a pot of oil.

4:3 Þá mælti hann: "Far þú þá og fá til láns ílát utan húss hjá öllum nágrönnum þínum, tóm ílát, og heldur fleiri en ferri."

4:3 Then he said, Go, borrow thee vessels abroad of all thy neighbors, even empty vessels; borrow not a few.

4:4 Gakk því næst inn og loka dyrunum á eftir þér og sonum þínum og hell í öll þessi ílát og set þau frá þér jafnóðum og þau fyllast."

4:4 And thou shalt go in, and shut the door upon thee and upon thy sons, and pour out into all those vessels; and thou shalt set aside that which is full.

4:5 Gekkk hún þá burt frá honum. Og hún lokaði dyrunum á eftir sér og sonum sínum. Þeir báru að henni, en hún hellti í.

4:5 So she went from him, and shut the door upon her and upon her sons; they brought *the* vessels to her, and she poured out.

4:6 En er ílátin voru full, sagði hún við son sinn: "Fær mér enn ílát." Hann sagði við hana: "Það er ekkert ílát eftir." Þá hætti olíufuolían að renna.

4:6 And it came to pass, when the vessels were full, that she said unto her son, Bring me yet a vessel. And he said unto her, There is not a vessel more. And the oil stayed.

4:7 Fór hún þá og sagði guðsmanninum frá, en hann sagði: "Far þú nú og sel oliuna og gjald skuld þína, en haf til

viðurlífis þér og sonum þínum það, sem afgangs verður."

4:7 Then she came and told the man of God. And he said, Go, sell the oil, and pay thy debt, and live thou and thy sons of the rest.

4:8 Það bar til einn dag, að Elisa gekk yfir til Súnem. Þar var auðug kona, og lagði hún að honum að þiggja mat hjá sér. Og í hvert sinn, sem hann fór um, gekkk hann þar inn til að matast.

4:8 And it fell on a day, that Elisha passed to Shunem, where was a great woman; and she constrained him to eat bread. And so it was, that as oft as he passed by, he turned in thither to eat bread.

4:9 Og hún sagði við mann sinn: "Heyrðu, ég sé að það er heilagur guðsmaður, sem stöðuglega fer um hjá okkur."

4:9 And she said unto her husband, Behold now, I perceive that this is a holy man of God, that passeth by us continually.

4:10 Við skulum gjöra lítið loftherbergi með múrveggjum og setja þangað rúm og borð og stól og ljósastiku, svo að hann geti farið þangað, þegar hann kemur til okkar."

4:10 Let us make, I pray thee, a little chamber on the wall; and let us set for him there a bed, and a table, and a seat, and a candlestick: and it shall be, when he cometh to us, that he shall turn in thither.

4:11 Einn dag kom Elisa þar, gekkk inn í loftherbergið og lagðist þar til svefnis.

4:11 And it fell on a day, that he came thither, and he turned into the chamber and lay there.

4:12 Síðan sagði hann við Gehasí, svein sinn: "Kalla þú á súnemsku konuna." Og hann kallaði á hana, og hún gekk fyrir hann.

4:12 And he said to Gehazi his servant, Call this Shunammite. And when he had called her, she stood before him.

4:13 Þá sagði hann við Gehasí: "Seg þú við hana: „Þú hefir haft alla þessa fyrirhöfn fyrir okkur, hvað á ég að gjöra fyrir þig? Þarft þú að láta tala máli þínu við konung eða við hershöfðingjann?" Hún svaraði: "Ég bý hér á meðal ættfólks míns."

4:13 And he said unto him, Say now unto her, Behold, thou hast been careful for us with all this care; what is to be done for thee? wouldest thou be spoken for to the king, or to the captain of the host? And she answered, I dwell among mine own people.

4:14 Þá sagði Elisa við Gehasí: "Hvað á ég þá að gjöra fyrir hana?" Gehasí mælti: "Jú, hún á engan son, og maður hennar er gamall."

4:14 And he said, What then is to be done for her? And Gehazi answered, Verily she hath no son, and her husband is old.

4:15 Þá sagði Elisa: "Kalla þú á hana." Og hann kallaði á hana, og hún nam staðar í dyrunum.

4:15 And he said, Call her. And when he had called her, she stood in the door.

4:16 Þá mælti hann: "Að ári um þetta leyti munt þú faðma að þér son." En hún mælti: "Nei, herra minn, þú guðsmaður, skrökva þú eigi að ambátt þinni."

4:16 And he said, At this season, when the time cometh round, thou shalt embrace a son. And she said, Nay, my lord, thou man of God, do not lie unto thy handmaid.

4:17 En konan varð þunguð og ól son næsta ár í sama mund, eins og Elisa hafði heitið henni.

4:17 And the woman conceived, and bare a son at that season, when the time came round, as Elisha had said unto her.

4:18 Þegar sveinninn var kominn á legg, gekkk hann einn dag til föður síns, út til kornskurðarmannanna.

4:18 And when the child was grown, it fell on a day, that he went out to his father to the reapers.

4:19 Þá sagði hann við föður sinn: "Æ, höfuðið á mér, höfuðið á mér!" En faðir hans sagði við svein sinn: "Ber þú hann til móður sinnar."

4:19 And he said unto his father, My head, my head. And he said to his servant, Carry him to his mother.

4:20 Og hann tók hann og færði hann móður hans, og hann sat í kjöltu hennar til hádegis, þá dó hann.

4:20 And when he had taken him, and brought him to his mother, he sat on her knees till noon, and then died.

4:21 Þá gekkk hún upp, lagði hann í rekkju guðsmannsins, lokaði að honum og gekk burt.

4:21 And she went up and laid him on the bed of the man of God, and shut *the* door upon him, and went out.

4:22 Þá kallaði hún á mann sinn og sagði við hann: "Send þú mér einn af sveinunum og eina ösnu. Ég ætla sem skjótast að fara til fundar við guðsmanninn og koma síðan aftur."

4:22 And she called unto her husband, and said, Send me, I pray thee, one of the servants, and one of the asses, that I may run to the man of God, and come again.

4:23 En hann mælti: "Hvers vegna ætlar þú að fara til hans í dag? Það er hvorki tunglkomudagur né hveldardagur." Hún mælti: "Það gjörir ekkert til!"

4:23 And he said, Wherefore wilt thou go to him to-day? it is neither new moon nor sabbath. And she said, It shall be well.

4:24 Síðan söðlaði hún ösnuna og sagði við svein sinn: "Rektu nú hart! Línaðu eigi á, uns ég segi þér."

4:24 Then she saddled an ass, and said to her servant, Drive, and go forward; slacken me not the riding, except I bid thee.

4:25 Síðan fór hún og kom til guðsmannsins á Karmelfjalli. En er guðsmaðurinn sá hana álangdar, sagði hann við Gehasí, svein sinn: "Þetta er konan frá Súnem!"

4:25 So she went, and came unto the man of God to mount Carmel. And it came to pass, when the man of God saw her afar off, that he said to Gehazi his servant, Behold, yonder is the Shunammite:

4:26 Hlaup þú nú á móti henni og seg við hana: „Hvernig líður þér, hvernig líður manni þínum, hvernig líður

drengnum?" Hún svaraði: "Ökkur liður vel."

4:26 run, I pray thee, now to meet her, and say unto her, Is it well with thee? is it well with thy husband? is it well with the child? And she answered, It is well.

4:27 En er hún kom á fjallið til guðsmannsins, tók hún um fætur honum. Þá gekk Gehasí að og vildi hrinda henni frá. En guðsmaðurinn mælti: "Láttu hana vera, því að hún er harmþrungin mjög, og Drottinn hefir leynt mig því og eigi látið mig vita það." **4:27** And when she came to the man of God to the hill, she caught hold of his feet. And Gehazi came near to thrust her away; but the man of God said, Let her alone: for her soul is vexed within her; and Yahwe hath hid it from me, and hath not told me.

4:28 Þá mælti hún: "Hefi ég bedið herra minn um son? Sagði ég ekki: .Drag mig ekki á talar?"

4:28 Then she said, Did I desire a son of my lord? did I not say, Do not deceive me?

4:29 Þá sagði hann við Gehasí: "Gyrð þú lendar þínar, tak staf minn í hönd þér og far af stað. Þó að einhver mæti þér, þá heilsaðu honum ekki, og þó að einhver heilsa þér, þá taktu ekki undir við hann, og legg staf minn yfir andlit sveinsins."

4:29 Then he said to Gehazi, Gird up thy loins, and take my staff in thy hand, and go thy way: if thou meet any man, salute him not; and if any salute thee, answer him not again: and lay my staff upon the face of the child.

4:30 En móðir sveinsins mælti: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir og svo sannarlega sem þú lifir, þá fer ég ekki frá þér." Stóð hann þá upp og fór með henni.

4:30 And the mother of the child said, As Yahwe liveth, and as thy soul liveth, I will not leave thee. And he arose, and followed her.

4:31 Gehasí var farinn á undan þeim og hafði lagt stafinn yfir andlit sveinsins, en þar var steinhljóð og ekkert lífsmark. Þá sneri hann við í móti honum og sagði honum svo frá: "Ekki vaknar sveinninn!"

4:31 And Gehazi passed on before them, and laid the staff upon the face of the child; but there was neither voice, nor hearing. Wherefore he returned to meet him, and told him, saying, The child is not awaked.

4:32 Þegar Elisa kom inn í húsið, þá lá sveinninn dauður í rekkju hans.

4:32 And when Elisha was come into the house, behold, the child was dead, and laid upon his bed.

4:33 Þá gekk hann inn og lokaði dyrunum að þeim báðum og bað til Drottins.

4:33 He went in therefore, and shut the door upon them twain, and prayed unto Yahwe.

4:34 Síðan steig hann upp í og lagðist yfir sveininn, lagði sinn munn yfir hans munn, sín augu yfir hans augu og sínar hendur yfir hans hendur og beygði sig yfir hann. Hitnaði þá líkamí sveinsins.

4:34 And he went up, and lay upon the child, and put his mouth upon his mouth, and his eyes upon his eyes, and his hands upon his

hands: and he stretched himself upon him; and the flesh of the child waxed warm.

4:35 Þá kom hann aftur, gekk einu sinni aftur og fram um húsið, fór síðan upp og beygði sig yfir hann. Þá hnerraði sveinninn sjö sinnum. Því næst lauk hann upp augunum.

4:35 Then he returned, and walked in the house once to and fro; and went up, and stretched himself upon him: and the child sneezed seven times, and the child opened his eyes.

4:36 Þá kallaði Elisa á Gehasí og sagði: "Kalla þú á súnemsku konuna." Og hann kallaði á hana, og hún kom til hans. Þá sagði hann: "Tak við syni þínum!"

4:36 And he called Gehazi, and said, Call this Shunammite. So he called her. And when she was come in unto him, he said, Take up thy son.

4:37 Þá kom hún og féll til fóta honum og laut til jarðar. Síðan tók hún son sinn og fór burt.

4:37 Then she went in, and fell at his feet, and bowed herself to the ground; and she took up her son, and went out.

4:38 Elisa kom aftur til Gilgal meðan hallæri var í landinu. Og er spámannasveinarnir sátu frammi fyrir honum, sagði hann við svein sinn: "Settu upp stóra pottinn og sjóð rétt matar handa spámannasveinunum."

4:38 And Elisha came again to Gilgal. And there was a dearth in the land; and the sons of the prophets were sitting before him; and he said unto his servant, Set on the great pot, and boil pottage for the sons of the prophets.

4:39 Þá gekk einn út í hagann að tína jurtir og fann villivafteinung og tíndi á honum yfirhöfn sína fulla af villi-agúrkum, fór síðan heim og brytjaði þær í matarpottinn, því að þeir þekktu þær ekki.

4:39 And one went out into the field to gather herbs, and found a wild vine, and gathered thereof wild gourds his lap full, and came and shred them into the pot of pottage; for they knew them not.

4:40 Síðan helltu þeir upp fyrir mennina til að eta. En er þeir brögðuðu á matnum, hljóðuðu þeir upp yfir sig og sögðu: "Dauðinn er í pottinum, þú guðsmaður!" og þeir gátu ekki etið það.

4:40 So they poured out for the men to eat. And it came to pass, as they were eating of the pottage, that they cried out, and said, O man of God, there is death in the pot. And they could not eat thereof.

4:41 En hann mælti: "Komið með mjöl!" Og hann kastaði því í pottinn. Síðan sagði hann: "Hell nú upp fyrir fólkið, að það megi eta." Þá var ekkert skaðvant í pottinum.

4:41 But he said, Then bring meal. And he cast it into the pot; and he said, Pour out for the people, that they may eat. And there was no harm in the pot.

4:42 Maður kom frá Baal Salisa og færði guðsmanninum frumgróðabraud, tuttugu byggbrauð og mulið korn í mal sínum. Og Elisa sagði: "Gefðu fólkinu það að eta."

4:42 And there came a man from

Baal-shalishah, and brought the man of God bread of the first-fruits, twenty loaves of barley, and fresh ears of grain in his sack. And he said, Give unto the people, that they may eat.

4:43 En þjónn hans mælti: "Hlvernig get ég borið þetta hundrað mönnum?" Hann svaraði: "Gefðu fólkinu það að eta. Því að svo segir Drottinn: Þeir munu eta og leifa."

4:43 And his servant said, What, should I set this before a hundred men? But he said, Give the people, that they may eat; for thus saith Yahwe, They shall eat, and shall leave thereof.

4:44 Þá lagði hann það fyrir þá, en þeir neyttu og gengu frá leifðu, eins og Drottinn hafði sagt.

4:44 So he set it before them, and they did eat, and left thereof, according to the word of Yahwe.

5:1 Naaman, hershöfðingi Sýrlandskonungs, var í miklum metum hjá herra sinum og í hávegum hafður, því að undir forustu hans hafði Drottinn veitt Sýrlendingum sigur. Var maðurinn hinn mestí kappi, en líkþrár.

5:1 Now Naaman, captain of the host of the king of Syria, was a great man with his master, and honorable, because by him Yahwe had given victory unto Syria: he was also a mighty man of valor, *but he was a leper.*

5:2 Sýrlendingar höfðu farið herför í smáflokkum og haft burt af Ísraelslandi unga stúlku. Þjónaði hún konu Naamans.

5:2 And the Syrians had gone out in bands, and had brought away captive out of the land of Israel a little maiden; and she waited on Naaman's wife.

5:3 Hún sagði við húsmóður sína: "Ég vildi óska að húsbóndi minn væri kominn til spámannsins í Samariu. Hann mundi losa hann við líkþrána."

5:3 And she said unto her mistress, Would that my lord were with the prophet that is in Samaria! then would he recover him of his leprosy.

5:4 Þá fór Naaman og sagði herra sinum frá á þessa leið: "Svo og svo hefir stúlkan frá Ísraelslandi talað."

5:4 And one went in, and told his lord, saying, Thus and thus said the maiden that is of the land of Israel.

5:5 Þá mælti Sýrlandskonungur: "Far þú, ég skal senda Ísraelskonungi bréf." Lagði Naaman þá af stað og tók með sér tíu talentur silfurs, sex þúsund síklu gulls og tíu alklæðnaði.

5:5 And the king of Syria said, Go now, and I will send a letter unto the king of Israel. And he departed, and took with him ten talents of silver, and six thousand *pieces* of gold, and ten changes of raiment.

5:6 Hann færði Ísraelskonungi bréfið, er var á þessa leið: "Þegar bréf þetta kemur þér í hendur, þá skalt þú vita, að ég hefi sent til þín Naaman þjón minn, og skalt þú losa hann við líkþrá hans."

5:6 And he brought the letter to the king of Israel, saying, And now when this letter is come unto thee, behold, I have sent Naaman

my servant to thee, that thou mayest recover him of his leprosy.

5:7 En er Ísraelskonungur hafði lesið bréfið, reif hann klæði sín og mælti: "Er ég þá Guð, er deytt geti og lífgað, fyrst hann gjörir mér orð um að losa mann við líkþrá hans? Megið þér þar sjá og skynja, að hann leitar saka við mig."

5:7 And it came to pass, when the king of Israel had read the letter, that he rent his clothes, and said, Am I God, to kill and to make alive, that this man doth send unto me to recover a man of his leprosy? but consider, I pray you, and see how he seeketh a quarrel against me.

5:8 En er Elisa, guðsmaðurinn, frétti, að Ísraelskonungur hefði rífið klæði sín, sendi hann til konungs og lét segja honum: "Hví rifur þú klæði þín? Komi hann til mín, þá skal hann komast að raun um, að til er spámaður í Ísrael."

5:8 And it was so, when Elisha the man of God heard that the king of Israel had rent his clothes, that he sent to the king, saying, Wherefore hast thou rent thy clothes? let him come now to me, and he shall know that there is a prophet in Israel.

5:9 Þá kom Naaman með hesta sína og vagna og nam staðar úti fyrir húsdryum Elísa.

5:9 So Naaman came with his horses and with his chariots, and stood at the door of the house of Elisha.

5:10 Þá sendi Elísa mann til hans og lét segja honum: "Far og lauga þig sjö sinnum í Jórdan, þá mun hold þitt komast í samt lag og þú munt hreinn verða!"

5:10 And Elisha sent a messenger unto him, saying, Go and wash in the Jordan seven times, and thy flesh shall come again to thee, and thou shalt be clean.

5:11 Þá varð Naaman reiður og gekk burt og mælti: "Ég hugði þó, að hann mundi koma út til mín og ganga að mér og ákalla nafn Drottins, Guðs síns, veifa hendinni í áttina til helgistaðarins og koma þannig líkþránni burt."

5:11 But Naaman was wroth, and went away, and said, Behold, I thought, He will surely come out to me, and stand, and call on the name of Yahwe his God, and wave his hand over the place, and recover the leper.

5:12 Eru ekki Abana og Farfar, fljótin hjá Damaskus, betri en allar ár í Ísrael? Gæti ég ekki laugað mig í þeim og orðið hreinn?" Sneri hann sér þá við og hélt burt í reiði.

5:12 Are not Abanah and Pharpar, the rivers of Damascus, better than all the waters of Israel? may I not wash in them, and be clean? So he turned and went away in a rage.

5:13 Þá gengu þjónar hans til hans, töluðu til hans og sögðu: "Ef spámaðurinn hefði skipað þér eitthvað erfitt, myndir þú þá ekki hafa gjört það? Hve miklu fremur þá, er hann hefir sagt þér: „Lauga þig og munt þú hreinn verða?"

5:13 And his servants came near, and spake unto him, and said, My father, if the prophet had bid thee do some great thing, wouldest thou not have done it? how much rather then, when he saith to thee, Wash, and be clean?

5:14 Þá fór hann ofan eftir og dýfði sér sjö sinnum niður í Jórdan, eins og guðsmaðurinn hafði sagt. Varð þá hold hans aftur sem hold á ungum sveini, og hann varð hreinn.

5:14 Then went he down, and dipped *himself* seven times in the Jordan, according to the saying of the man of God; and his flesh came again like unto the flesh of a little child, and he was clean.

5:15 Þá hvarf hann aftur til guðsmannsins og allt hans föruneysi, og er hann kom þangað, gekk hann fyrir hann og mælti: "Nú veit ég, að enginn Guð er til í neinu landi nema í Ísrael, og þigg nú gjöf af þjóni þínum."

5:15 And he returned to the man of God, he and all his company, and came, and stood before him; and he said, Behold now, I know that there is no God in all the earth, but in Israel: now therefore, I pray thee, take a present of thy servant.

5:16 En Elísa mælti: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er ég þjóna: Ég tek ekki við neinu!" Og þótt hann legði að honum að taka við því, þá færðist hann undan.

5:16 But he said, As Yahwe liveth, before whom I stand, I will receive none. And he urged him to take it; but he refused.

5:17 Þá mælti Naaman: "Ef ekki, þá lát þó gefa þjóni þínum mold á tvo mýla, því að þjónn þinn mun eigi framar fara brennifórnir og sláturfórnir neinum guðum öðrum en Drottni."

5:17 And Naaman said, If not, yet, I pray thee, let there be given to thy servant two mules' burden of earth; for thy servant will henceforth offer neither burnt-offering nor sacrifice unto other gods, but unto Yahwe.

5:18 Það eitt verður Drottinn að fyrirgefa þjóni þínum: Þegar herra minn gengur í musteri Rimmons til þess að biðjast þar fyrir, og hann þá stöðvð við hönd mína, svo að ég fell fram í musteri Rimmons, þegar hann fellur fram í musteri Rimmons, - það verður Drottinn að fyrirgefa þjóni þínum."

5:18 In this thing Yahwe pardon thy servant: when my master goeth into the house of Rimmon to worship there, and he leaneth on my hand, and I bow myself in the house of Rimmon, when I bow myself in the house of Rimmon, Yahwe pardon thy servant in this thing.

5:19 En Elísa mælti til hans: "Far þú í friði." En er Naaman var kominn spölkorn frá honum,

5:19 And he said unto him, Go in peace. So he departed from him a little way.

5:20 Þá sagði Gehasí, sveinn Elísa, guðsmannsins, við sjálfan sig: "Sjá, herra minn hefir hlíft Naaman þessum sýrlenska og ekki þegið af honum það, sem hann kom með. Svo sannarlega sem Drottinn lifir, þá skal ég hlaupa á eftir honum og þiggja eitthvað af honum."

5:20 But Gehazi the servant of Elisha the man of God, said, Behold, my master hath spared this Naaman the Syrian, in not receiving at his hands that which he brought: as Yahwe liveth, I will run after him, and take somewhat of him.

5:21 Hélt Gehasí nú á eftir Naaman. En er Naaman sá mann koma hlaupandi á eftir sér, stökk hann af vagninum, gekk í móti honum og mælti: "Er nokkuð að?"

5:21 So Gehazi followed after Naaman. And when Naaman saw one running after him, he alighted from the chariot to meet him, and said, Is all well?

5:22 Gehasí svaraði: "Nei, en herra minn sendir mig og lætur segja þér: „Rétt í þessu komu til mín frá Efraímfjöllum tveir sveinar af spámannasveininum. Gef mér handa þeim talentu silfurs og tvo alklæðnaði."

5:22 And he said, All is well. My master hath sent me, saying, Behold, even now there are come to me from the hill-country of Ephraim two young men of the sons of the prophets; give them, I pray thee, a talent of silver, and two changes of raiment.

5:23 Naaman svaraði: "Gjör þú mér þann greiða að taka við tveimur talentum!" Og hann lagði að honum og batt tvær talentur silfurs í tvo sjóðu, svo og tvo alklæðnaði og fékk tveimur sveinum sínum, og báru þeir það fyrir honum."

5:23 And Naaman said, Be pleased to take two talents. And he urged him, and bound two talents of silver in two bags, with two changes of raiment, and laid them upon two of his servants; and they bare them before him.

5:24 En er þeir komu á hæðina, þá tók Gehasí við því af þeim, geymdi það í húsinu og lét mennina fara burt, og fóru þeir leiðar sinnar.

5:24 And when he came to the hill, he took them from their hand, and bestowed them in the house; and he let the men go, and they departed.

5:25 Síðan fór hann inn og gekk fyrir herra sinn. En Elísa sagði við hann: "Hvadan kemur þú, Gehasí?" Hann svaraði: "Þjónn þinn hefir alls ekkert farið."

5:25 But he went in, and stood before his master. And Elisha said unto him, Whence comest thou, Gehazi? And he said, Thy servant went no whither.

5:26 Og Elísa sagði við hann: "Ég fylgdi þér í anda, þegar maðurinn sneri frá vagni sínum í móti þér. Nú hefir þú fengið silfur og munt fá klæði, olíutré, vingarða, sauði og naut, þræla og ambáttir."

5:26 And he said unto him, Went not my heart *with thee*, when the man turned from his chariot to meet thee? Is it a time to receive money, and to receive garments, and oliveyards and vineyards, and sheep and oxen, and men-servants and maid-servants?

5:27 En líkþrá Naamans mun ávallt loda við þig og niða þína." Gekk hann þá burt frá honum hvítur sem snjó af líkþrá.

5:27 The leprosy therefore of Naaman shall cleave unto thee, and unto thy seed for ever. And he went out from his presence a leper as *white* as snow.

6:1 Spámannasveinarnir sögðu við Elísa: "Húsrýmið, þar sem vér búum hjá þér, er of lítið fyrir oss.

6:1 And the sons of the prophets said unto Elisha, Behold now, the place where we dwell before thee is too strait for us.

6:2 Leyf oss að fara ofan að Jórdan og taka þar sinn bjálkann hver, til þess að vér getum gjört oss bústað." Hann mælti: "Farið þér!"

6:2 Let us go, we pray thee, unto the Jordan, and take thence every man a beam, and let us make us a place there, where we may dwell. And he answered, Go ye.

6:3 En einn af þeim mælti: "Gjör oss þann greiða að fara með þjónum þínum." Hann mælti: "Ég skal fara."

6:3 And one said, Be pleased, I pray thee, to go with thy servants. And he answered, I will go.

6:4 Síðan fór hann með þeim. Þegar þeir komu að Jórdan, tóku þeir að höggva tré.

6:4 So he went with them. And when they came to the Jordan, they cut down wood.

6:5 En er einn þeirra var að fella bjálka, hraut öxin af skafti út á ána. Hljóðaði hann þá upp yfir sig og mælti: "Æ, herra minn - og það var lánsöxi!"

6:5 But as one was felling a beam, the axe-head fell into the water; and he cried, and said, Alas, my master! for it was borrowed.

6:6 Þá sagði guðsmaðurinn: "Hvar datt hún?" Og er hann sýndi honum staðinn, sneið hann af viðargrein, skaut henni þar ofan í ána og lét járníð fljóta.

6:6 And the man of God said, Where fell it? And he showed him the place. And he cut down a stick, and cast it in thither, and made the iron to swim.

6:7 Síðan sagði hann: "Náðu henni nú upp!" Þá rétti hann út höndina og náði henni.

6:7 And he said, Take it up to thee. So he put out his hand, and took it.

6:8 Þegar Sýrlandskonungur átti í ófriði við Ísrael, ráðgaðist hann um við menn sína og mælti: "Á þeim og þeim stað skuluð þér leggjast í launsátur."

6:8 Now the king of Syria was warring against Israel; and he took counsel with his servants, saying, In such and such a place shall be my camp.

6:9 En guðsmaðurinn sendi til Ísraelskonungs og lét segja honum: "Varast þú að fara fram hjá þessum stað, því að Sýrlendingar liggja þar í launsátri."

6:9 And the man of God sent unto the king of Israel, saying, Beware that thou pass not such a place; for thither the Syrians are coming down.

6:10 Þá sendi Ísraelskonungur á þann stað, sem guðsmaðurinn hafði nefnt við hann. Varaði hann konung þannig við í hvert sinn, og gætti hann sín þar, og það oftár en einu sinni eða tvisvar.

6:10 And the king of Israel sent to the place which the man of God told him and warned him of; and he saved himself there, not once nor twice.

6:11 Út af þessu varð Sýrlandskonungur órói í skapi, kallaði á menn sína og sagði við þá: "Getið þér ekki sagt mér, hver af vorum mönnum ljóstrar upp fyrirætlunum vorum við Ísraelskonung?"

6:11 And the heart of the king of Syria was sore troubled for this thing; and he called his servants, and said unto them, Will ye not show me which of us is for the king of Israel?

6:12 Þá sagði einn af þjónum hans: "Því er eigi svo farið, minn herra konungur, heldur flytur Elísa spámaður, sem er í Ísrael, Ísraelskonungi þau orð, sem þú talar í svefnherbergi þínu."

6:12 And one of his servants said, Nay, my lord, O king; but Elisha, the prophet that is in Israel, telleth the king of Israel the words that thou speakest in thy bedchamber.

6:13 Þá sagði hann: "Farið og vitið, hvar hann er, svo að ég geti sent menn og látið sækja hann." Var honum þá sagt, að hann væri í Dótan.

6:13 And he said, Go and see where he is, that I may send and fetch him. And it was told him, saying, Behold, he is in Dothan.

6:14 Þá sendi hann þangað hesta og vagna og mikinn her. Komu þeir þangað um nótt og slógu hring um borgina.

6:14 Therefore sent he thither horses, and chariots, and a great host: and they came by night, and compassed the city about.

6:15 Þegar Elísa kom út árla næsta morgun, umkringdi her með hestum og vögnum borgina. Þá sagði sveinn hans við hann: "Æ, herra minn, hvað eigum við nú til bragðs að taka?"

6:15 And when the servant of the man of God was risen early, and gone forth, behold, a host with horses and chariots was round about the city. And his servant said unto him, Alas, my master! how shall we do?

6:16 Hann svaraði: "Óttast ekki, því að fleiri eru þeir, sem með okkur eru, en þeir, sem með þeim eru."

6:16 And he answered, Fear not; for they that are with us are more than they that are with them.

6:17 Og Elísa gjörði bæn sína og mælti: "Drottinn, opna þú augu hans, svo að hann sjái." Þá opnaði Drottinn augu sveinsins, og sá hann þá, að fjallið var alþakið hestum og eldlegum vögnum hringinn í kring um Elísa.

6:17 And Elisha prayed, and said, Yahwe, I pray thee, open his eyes, that he may see. And Yahwe opened the eyes of the young man; and he saw: and, behold, the mountain was full of horses and chariots of fire round about Elisha.

6:18 Fóru Sýrlendingar nú niður í móti honum, en Elísa gjörði bæn sína til Drottins og mælti: "Slá fólk þetta með blindu." Þá sló hann það með blindu eftir beiðni Elísa.

6:18 And when they came down to him, Elisha prayed unto Yahwe, and said, Smite this people, I pray thee, with blindness. And he smote them with blindness according to the word of Elisha.

6:19 Síðan sagði Elísa við þá: "Þetta er ekki vegurinn og þetta er ekki

borgin. Komid með mér, ég skal fylgja yður til mannsins, sem þér leitið að." Og hann fór með þá til Samariu.

6:19 And Elisha said unto them, This is not the way, neither is this the city: follow me, and I will bring you to the man whom ye seek. And he led them to Samaria.

6:20 En er þeir komu til Samariu, mælti Elísa: "Drottinn, opna þú nú augu þeirra, svo að þeir sjái." Þá opnaði Drottinn augu þeirra, og þeir sáu, að þeir voru komnir inn í miðja Samariu.

6:20 And it came to pass, when they were come into Samaria, that Elisha said, Yahwe, open the eyes of these men, that they may see. And Yahwe opened their eyes, and they saw; and, behold, they were in the midst of Samaria.

6:21 En er Ísraelskonungur sá þá, sagði hann við Elísa: "Faðir minn, á ég að höggva þá niður?"

6:21 And the king of Israel said unto Elisha, when he saw them, My father, shall I smite them? shall I smite them?

6:22 En hann svaraði: "Eigi skalt þú höggva þá niður. Ert þú vanur að höggva þá niður, er þú hertekur með sverði þínu og boga? Set fyrir þá brauð og vatn, svo að þeir megi eta og drekka. Síðan geta þeir farið heim til herra síns."

6:22 And he answered, Thou shalt not smite them: wouldest thou smite those whom thou hast taken captive with thy sword and with thy bow? set bread and water before them, that they may eat and drink, and go to their master.

6:23 Þá bjó hann þeim mikla máltíð, og þeir átu og drukku. Síðan lét hann þá í burt fara, og fóru þeir heim til herra síns. Upp frá þessu komu ránsflokkar Sýrlendinga eigi framar inn í land Ísraels.

6:23 And he prepared great provision for them; and when they had eaten and drunk, he sent them away, and they went to their master. And the bands of Syria came no more into the land of Israel.

6:24 Eftir þetta bar svo til, að Benhadad Sýrlandskonungur dró saman allan her sinn og fór og settist um Samariu.

6:24 And it came to pass after this, that Benhadad king of Syria gathered all his host, and went up, and besieged Samaria.

6:25 Þá varð hungur svo mikill í Samariu, er þeir sátu um hana, að asnahöfuð kostaði áttatíu sikla silfurs og fjórðungur úr kab af dúfnadrít fimm sikla silfurs.

6:25 And there was a great famine in Samaria: and, behold, they besieged it, until an ass's head was sold for fourscore *pieces* of silver, and the fourth part of a kab of dove's dung for five *pieces* of silver.

6:26 Þegar Ísraelskonungur var á gangi uppi á borgarveggnum, kallaði kona nokkur til hans og mælti: "Hjálpa þú, herra konungur!"

6:26 And as the king of Israel was passing by upon the wall, there cried a woman unto him, saying, Help, my lord, O king.

6:27 Hann mælti: "Ef Drottinn hjálpar þér ekki, hvaðan á ég þá að taka hjálphanda þér? Úr láfanum eða úr vínþrönginni?"

6:27 And he said, If Yahwe do not help thee, whence shall I help thee? out of the threshing-floor, or out of the winepress?

6:28 Og konungur sagði við hana: "Hvað viltu þá?" Hún svaraði: "Konan þarna sagði við mig: 'Sel fram son þinn og skulum við eta hann í dag, en á morgun skulum við eta minn son.'"

6:28 And the king said unto her, What aileth thee? And she answered, This woman said unto me, Give thy son, that we may eat him to-day, and we will eat my son to-morrow.

6:29 Sudum við síðan minn son og átum hann. En er ég sagði við hana daginn eftir: 'Sel þú fram son þinn og skulum við eta hann.' Þá fal hún son sinn."

6:29 So we boiled my son, and did eat him: and I said unto her on the next day, Give thy son, that we may eat him; and she hath hid her son.

6:30 Er konungur heyrði þessi ummæli konunnar, reif hann klæði sín þar sem hann stóð á múrnum. Sá þá lýðurinn, að hann hafði hærusekk á líkama sínum innstan klæða.

6:30 And it came to pass, when the king heard the words of the woman, that he rent his clothes (now he was passing by upon the wall); and the people looked, and, behold, he had sackcloth within upon his flesh.

6:31 Þá sagði hann: "Guð gjöri mér hvað sem hann vill nú og síðar, ef höfuðið situr á Elisa Safatssyni til kvölds."

6:31 Then he said, God do so to me, and more also, if the head of Elisha the son of Shaphat shall stand on him this day.

6:32 En Elisa sat í húsi sínu, og öldungarnir sátu hjá honum. Sendi þá konungur mann á undan sér, en áður en sendimaðurinn kom til hans, sagði Elisa við öldungana: "Vitið þér, að þessi morðhundur hefir sent hingað til þess að höggva af mér höfuðið? Gætið þess að loka dyrunum, þegar sendimaðurinn kemur, og standið fyrir hurðinni, svo að hann komist ekki inn. Heyrist ekki þegar fótatak húsbónda hans á eftir honum?"

6:32 But Elisha was sitting in his house, and the elders were sitting with him; and the king sent a man from before him: but ere the messenger came to him, he said to the elders, See ye how this son of a murderer hath sent to take away my head? look, when the messenger cometh, shut the door, and hold the door fast against him: is not the sound of his master's feet behind him?

6:33 Meðan hann var að segja þetta við þá, kom konungur þegar ofan til hans og mælti: "Sjá, hvílíka ógæfu Drottinn lætur yfir dynja. Hví skyldi ég lengur vona á Drottín?"

6:33 And while he was yet talking with them, behold, the messenger came down unto him: and he said, Behold, this evil is of Yahwe; why should I wait for Yahwe any longer?

7:1 En Elisa mælti: "Heyrið orð Drottins. Svo segir Drottinn: Á morgun í þetta mund mun ein sea af finu mjöli

kosta einn sikil og tvær seur af byggi einn sikil í borgarhlíði Samariu."

7:1 And Elisha said, Hear ye the word of Yahwe: thus saith Yahwe, To-morrow about this time shall a measure of fine flour be sold for a shekel, and two measures of barley for a shekel, in the gate of Samaria.

7:2 Riddari sá, er konungur studdist við, svaraði þá guðsmanninum og mælti: "Þótt Drottinn gjörði raufar á himininn, hvernig mætti þetta verða?"

7:2 Then the captain on whose hand the king leaned answered the man of God, and said, Behold, if Yahwe should make windows in heaven, might this thing be? And he said, Behold, thou shalt see it with thine eyes, but shalt not eat thereof.

7:3 Fjórir menn líkþráir voru úti fyrir borgarhlíði Samariu. Sögðu þeir hver við annan: "Hví eigum vér að sitja hér, þangað til vér deyjum?"

7:3 Now there were four leprous men at the entrance of the gate: and they said one to another, Why sit we here until we die?

7:4 Ef vér segjum: 'Vér skulum fara inn í borgina,' þá er hungur í borginni og þá munum vér deyja þar, og ef vér sitjum hér kyrrir, munum vér og deyja. Skulum vér því fara yfir í herbúðir Sýrlendinga. Ef þeir láta oss lífi halda, þá lifum vér, en drepi þeir oss, þá deyjum vér."

7:4 If we say, We will enter into the city, then the famine is in the city, and we shall die there; and if we sit still here, we die also. Now therefore come, and let us fall unto the host of the Syrians: if they save us alive, we shall live; and if they kill us, we shall but die.

7:5 Stóðu þeir síðan upp í rökkrinu til þess að fara yfir í herbúðir Sýrlendinga. En er þeir komu út að herbúðum Sýrlendinga, þá var þar enginn maður.

7:5 And they rose up in the twilight, to go unto the camp of the Syrians; and when they were come to the outermost part of the camp of the Syrians, behold, there was no man there.

7:6 Drottinn hafði látið heyrast í herbúðir Sýrlendinga vagnagný og jódyn, gný af miklu herhlíði, svo að þeir sögðu hver við annan: "Sjá, Ísraelskonungur hefir leigt gegn oss konunga Hetíta og konunga Egyptalands til þess að ráðast á oss."

7:6 For the Lord had made the host of the Syrians to hear a noise of chariots, and a noise of horses, even the noise of a great host: and they said one to another, Lo, the king of Israel hath hired against us the kings of the Hittites, and the kings of the Egyptians, to come upon us.

7:7 Þá hlupu þeir upp í rökkrinu og flyðu og létu eftir tjöld sín og hesta og asna - herbúðirnar eins og þær voru - og flyðu til þess að forða lífinu.

7:7 Wherefore they arose and fled in the twilight, and left their tents, and their horses, and their asses, even the camp as it was, and fled for their life.

7:8 En er hinir líkþráu menn komu út að herbúðunum, gengu þeir inn í eitt tjaldið, átu og drukku, höfðu þaðan sílfur, gull og klæði og gengu

burt og fólu það. Síðan komu þeir aftur, gengu inn í annað tjald, höfðu og nokkuð þaðan, gengu burt og fólu.

7:8 And when these lepers came to the outermost part of the camp, they went into one tent, and did eat and drink, and carried thence silver, and gold, and raiment, and went and hid it; and they came back, and entered into another tent, and carried thence also, and went and hid it.

7:9 Því næst sögðu þeir hver við annan: "Þetta er ekki rétt gjört af oss. Þessi dagur er dagur fagnadartíðinda. En ef vér þegjum og biðum þangað til í byti á morgun, þá mun það oss í koll koma. Vér skulum því fara og flytja tíðindin í konungshöllina."

7:9 Then they said one to another, We do not well; this day is a day of good tidings, and we hold our peace: if we tarry till the morning light, punishment will overtake us; now therefore come, let us go and tell the king's household.

7:10 Síðan fóru þeir, kölluðu til hlíðvarða borgarinnar og sögðu þeim svo frá: "Vér komum í herbúðir Sýrlendinga. Þar var þá enginn maður, og engin mannsraust heyrðist, en hestar og asnar stóðu þar bundnir og tjöldin eins og þau voru."

7:10 So they came and called unto the porter of the city; and they told them, saying, We came to the camp of the Syrians, and, behold, there was no man there, neither voice of man, but the horses tied, and the asses tied, and the tents as they were.

7:11 Þá kölluðu hlíðverðirnir og menn sögðu frá því inni í konungshöllinni.

7:11 And he called the porters; and they told it to the king's household within.

7:12 Þá reis konungur upp um nóttina og sagði við menn sína: "Eg skal segja yður, hvað Sýrlendingar ætla nú að gjöra oss. Þeir vita, að vér sveltum. Hafa þeir því farið burt úr herbúðunum til þess að fela sig úti á mörkinni, með því að þeir hugsa: Þegar þeir fara út úr borginni, skulum vér taka þá höndum lifandi og brjótast inn í borgina."

7:12 And the king arose in the night, and said unto his servants, I will now show you what the Syrians have done to us. They know that we are hungry; therefore are they gone out of the camp to hide themselves in the field, saying, When they come out of the city, we shall take them alive, and get into the city.

7:13 Þá tók einn af mönnum hans til máls og sagði: "Taki menn fimm af hestunum, sem eftir eru. Fyrir þeim, sem hér eru eftir skildir, fer eins og fyrir öllum fjölda Ísraels, sem þegar er farinn veg allrar veraldar. Skulum vér senda þá til þess að vita, hvað um er að vera."

7:13 And one of his servants answered and said, Let some take, I pray thee, five of the horses that remain, which are left in the city (behold, they are as all the multitude of Israel that are left in it; behold, they are as all the multitude of Israel that are consumed); and let us send and see.

7:14 Tóku þeir þá tvo vagna með hestum fyrir. Sendi konungur þá á eftir her Sýrlendinga og sagði: "Farið og gætið að!"

7:14 They took therefore two chariots with horses; and the king sent after the host of the Syrians, saying, Go and see.

7:15 Fóru þeir þá á eftir þeim alla leið til Jórdanar, og var allur vegurinn þakinn klæðum og vopnum, sem Sýrlendingar höfðu varpað frá sér, er þeir flýðu í ofbóði. Sneru sendimennirnir þá við og fluttu konungi tíðindin.

7:15 And they went after them unto the Jordan: and, lo, all the way was full of garments and vessels, which the Syrians had cast away in their haste. And the messengers returned, and told the king.

7:16 Þá gekk lýðurinn út og rændi herbúðir Sýrlendinga, og fór þá svo, að ein sea af finu mjöli kostaði einn sikil og tvær seur af byggi einn sikil, eins og Drottinn hafði sagt.

7:16 And the people went out, and plundered the camp of the Syrians. So a measure of fine flour was *sold* for a shekel, and two measures of barley for a shekel, according to the word of Yahwe.

7:17 En konungur setti riddarann, er hann hafði stuðst við, til að gæta hliðsins, og tróð lýðurinn hann undir í hliðinu, svo að hann beið bana samkvæmt því orði guðsmannsins, er hann hafði talað, þá er konungur fór ofan til hans.

7:17 And the king appointed the captain on whose hand he leaned to have the charge of the gate: and the people trod upon him in the gate, and he died as the man of God had said, who spake when the king came down to him.

7:18 Því að þegar guðsmaðurinn sagði við konunginn: "Í þetta mund á morgun munu tvær seur af byggi kosta einn sikil og ein sea af finu mjöli einn sikil í Samariuhliði."

7:18 And it came to pass, as the man of God had spoken to the king, saying, Two measures of barley for a shekel, and a measure of fine flour for a shekel, shall be tomorrow about this time in the gate of Samaria;

7:19 Þá svaraði riddarinn guðsmanninum og sagði: "Sjá, þótt Drottinn gjörði raufar á himininn, hvernig mætti slíkt verða?" En Elísa svaraði: "Þú munt sjá það með eigin augum, en einskis af því neyta."

7:19 and that captain answered the man of God, and said, Now, behold, if Yahwe should make windows in heaven, might such a thing be? and he said, Behold, thou shalt see it with thine eyes, but shalt not eat thereof:

7:20 Og svo fór fyrir honum. Lýðurinn tróð hann undir í hliðinu, svo að hann beið bana.

7:20 it came to pass even so unto him; for the people trod upon him in the gate, and he died.

8:1 Elísa talaði við konuna, er soninn átti, sem hann hafði lifgað, á þessa leið: "Tak þig upp og far burt með fólk þitt og sest þú að einhvers staðar erlendis, því að Drottinn kallar sjö ára hallæri yfir landið, og er það þegar komið."

8:1 Now Elisha had spoken unto the woman, whose son he had restored to life, saying, Arise, and go thou and thy household, and sojourn wheresoever thou canst sojourn: for

Yahwe hath called for a famine; and it shall also come upon the land seven years.

8:2 Þá tók konan sig upp og gjörði eins og guðsmaðurinn sagði, fór burt með fólk sitt og dvaldist sjö ár í Filistalandi.

8:2 And the woman arose, and did according to the word of the man of God; and she went with her household, and sojourned in the land of the Philistines seven years.

8:3 Að sjö árunum liðnum kom konan aftur heim frá Filistalandi og lagði af stað til þess að biðja konung ásjár um hús sitt og akra.

8:3 And it came to pass at the seven years' end, that the woman returned out of the land of the Philistines: and she went forth to cry unto the king for her house and for her land.

8:4 Konungur var þá að tala við Gehasí, þjón guðsmannsins, og sagði: "Seg mér af öllum stórmerkjunum, sem Elísa hefir gjört."

8:4 Now the king was talking with Gehazi the servant of the man of God, saying, Tell me, I pray thee, all the great things that Elisha hath done.

8:5 Og er hann var að segja konungi, hvernig hann hefði lifgað hinn dána, þá kom konan, er soninn átti, sem hann hafði lifgað, og bað konung ásjár um hús sitt og akra. Þá sagði Gehasí: "Minn herra konungur! Þetta er konan, og þetta er sonur hennar, sá er Elísa lifgaði."

8:5 And it came to pass, as he was telling the king how he had restored to life him that was dead, that, behold, the woman, whose son he had restored to life, cried to the king for her house and for her land. And Gehazi said, My lord, O king, this is the woman, and this is her son, whom Elisha restored to life.

8:6 Konungur spurði konuna, og sagði hún honum frá. Fékk konungur henni einn af hirðmönnunum og sagði við hann: "Sjá þú um, að hún fái aftur allt, sem hún á, svo og allan afrakstur akranna frá þeim degi, er hún fór úr landi, allt til þessa dags."

8:6 And when the king asked the woman, she told him. So the king appointed unto her a certain officer, saying, Restore all that was hers, and all the fruits of the field since the day that she left the land, even until now.

8:7 Elísa kom til Damaskus. Þá lá Benhadad Sýrlandskonungur sjúkur. Og er honum var sagt: "Guðsmaðurinn er kominn hingað,"

8:7 And Elisha came to Damascus; and Benhadad the king of Syria was sick; and it was told him, saying, The man of God is come hither.

8:8 Þá sagði konungur við Hasael: "Tak með þér gjöf nokkra og far til fundar við guðsmanninn og lát hann ganga til fréttu við Drottín, hvort ég muni aftur heill verða af sjúkleik þessum."

8:8 And the king said unto Hazael, Take a present in thy hand, and go, meet the man of God, and inquire of Yahwe by him, saying, Shall I recover of this sickness?

8:9 Hasael fór þá til fundar við hann og tók með sér gjöf nokkra, alls konar gersemar úr Damaskus, klyfjar á fjörutín úlfalda. Og er hann kom, gekk hann fyrir hann og mælti: "Sonur

þinn, Benhadad Sýrlandskonungur, sendir mig til þín og lætur spyrja: Mun ég aftur heill verða af sjúkleik þessum?"

8:9 So Hazael went to meet him, and took a present with him, even of every good thing of Damascus, forty camels' burden, and came and stood before him, and said, Thy son Benhadad king of Syria hath sent me to thee, saying, Shall I recover of this sickness?

8:10 Elísa svaraði honum: "Far og seg honum: Víst munt þú heill verða, þótt Drottinn hafi birt mér, að hann muni deyja."

8:10 And Elisha said unto him, Go, say unto him, Thou shalt surely recover; howbeit Yahwe hath showed me that he shall surely die.

8:11 Og guðsmaðurinn starði fram fyrir sig og skelfdist harla mjög og grét.

8:11 And he settled his countenance stedfastly *upon him*, until he was ashamed: and the man of God wept.

8:12 Þá sagði Hasael: "Hví grætur þú, herra minn?" Hann svaraði: "Af því að ég veit, hvílikt ból þú munir búa Ísraelsmönnum. Þú munt leggja eld í viggirtar borgir þeirra, drepa æskumenn þeirra með sverði, slá ungbörnum þeirra niður við og rista á kvið þungaðar konur þeirra."

8:12 And Hazael said, Why weepeth my lord? And he answered, Because I know the evil that thou wilt do unto the children of Israel: their strongholds wilt thou set on fire, and their young men wilt thou slay with the sword, and wilt dash in pieces their little ones, and rip up their women with child.

8:13 Hasael svaraði: "Hvað er þjónn þinn, hundurinn sá, að hann megí vinna slík stórvirkí?" Þá mælti Elísa: "Drottinn hefir sýnt mér þig svo sem konung yfir Sýrlandi."

8:13 And Hazael said, But what is thy servant, who is but a dog, that he should do this great thing? And Elisha answered, Yahwe hath showed me that thou shalt be king over Syria.

8:14 Síðan fór Hasael burt frá Elísa, og er hann kom til herra sins, sagði konungur við hann: "Hvað sagði Elísa við þig?" Hann svaraði: "Hann sagði mér að þú mundir áreiðanlega heill verða."

8:14 Then he departed from Elisha, and came to his master; who said to him, What said Elisha to thee? And he answered, He told me that thou wouldest surely recover.

8:15 En daginn eftir tók Hasael ábreiðu, dýfði henni í vatn og breiddi hana yfir andlit honum, svo að hann kafnaði. Og Hasael tók ríki eftir hann.

8:15 And it came to pass on the morrow, that he took the coverlet, and dipped it in water, and spread it on his face, so that he died: and Hazael reigned in his stead.

8:16 Á fimmta ríkisári Jórams Akabssonar Ísraelskonungs varð Jóram Jósafatsson konungur í Júda.

8:16 And in the fifth year of Joram the son of Ahab king of Israel, Jehoshaphat being then king of Judah, Jehoram the son of Jehoshaphat king of Judah began to reign.

8:17 Hann var þrjátíu og tveggja ára gamall, þá er hann varð konungur, og átta ár ríkti hann í Jerúsalem.

8:17 Thirty and two years old was he when he began to reign; and he reigned eight years in Jerusalem.

8:18 Hann fetaði í fótspor Ísraelskonunga, eins og Akabs ætt gjörði, því að hann var kvæntur dóttur Akabs. Þannig gjörði hann það, sem illt var í augum Drottins.

8:18 And he walked in the way of the kings of Israel, as did the house of Ahab: for he had the daughter of Ahab to wife; and he did that which was evil in the sight of Yahwe.

8:19 En Drottinn vildi ekki afmá Júda, vegna Davíðs þjóns síns, samkvæmt því, er hann hafði heitið honum, að gefa honum ávallt lampa fyrir auglit hans.

8:19 Howbeit Yahwe would not destroy Judah, for David his servant's sake, as he promised him to give unto him a lamp for his children alway.

8:20 Á hans dögum brutust Edómitar undan yfirráðum Júda og tóku konung yfir sig.

8:20 In his days Edom revolted from under the hand of Judah, and made a king over themselves.

8:21 Þá fór Jóram með öllu vagnliðinu yfir til Sair. Hann tók sig upp um nóttina og barði á Edómitum, sem héldu honum í herkví, svo og á foringjum vagnliðsins, og flýði liðið til heimkynna sinna.

8:21 Then Joram passed over to Zair, and all his chariots with him: and he rose up by night, and smote the Edomites that compassed him about, and the captains of the chariots; and the people fled to their tents.

8:22 Þannig brutust Edómitar undan yfirráðum Júda, og er svo enn í dag. Þá braust og Líbna undan um sama leyti.

8:22 So Edom revolted from under the hand of Judah unto this day. Then did Libnah revolt at the same time.

8:23 Það sem meira er að segja um Jóram og allt sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

8:23 And the rest of the acts of Joram, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

8:24 Og Jóram lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í borg Davíðs. Og Ahasia sonur hans tók ríki eftir hann.

8:24 And Joram slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David; and Ahaziah his son reigned in his stead.

8:25 Á tólfta ríkisári Jórams Akabssonar Ísraelskonungs tók ríki Ahasia, Jóransson Júdakonungs.

8:25 In the twelfth year of Joram the son of Ahab king of Israel did Ahaziah the son of Jehoram king of Judah begin to reign.

8:26 Ahasia var tuttugu og tveggja ára gamall, þá er hann varð konungur, og ríkti hann eitt ár í Jerúsalem. Móðir hans hét Atalia, sonardóttir Omri Ísraelskonungs.

8:26 Two and twenty years old was Ahaziah when he began to reign; and he reigned one year in Jerusalem. And his mother's name

was Athaliah the daughter of Omri king of Israel.

8:27 Hann fetaði í fótspor Akabs ættar og gjörði það sem illt var í augum Drottins, eins og ætt Akabs, því að hann var í mægðum við ætt Akabs.

8:27 And he walked in the way of the house of Ahab, and did that which was evil in the sight of Yahwe, as did the house of Ahab; for he was the son-in-law of the house of Ahab.

8:28 Ahasia fór herför með Jóram Akabssyni í móti Hasael Sýrlandskonungi til Ramót í Gileað, en Sýrlendingar særðu Jóram.

8:28 And he went with Joram the son of Ahab to war against Hazael king of Syria at Ramoth-gilead: and the Syrians wounded Joram.

8:29 Þá sneri Jóram konungur aftur til þess að láta graða sár sín í Jesreel, þau er Sýrlendingar höfðu veitt honum við Rama, þá er hann barðist við Hasael Sýrlandskonung. En Ahasia Jóransson Júdakonungur fór ofan til Jesreel til þess að vitja um Jóram Akabsson, af því að hann var sjúkur.

8:29 And king Joram returned to be healed in Jezreel of the wounds which the Syrians had given him at Ramah, when he fought against Hazael king of Syria. And Ahaziah the son of Jehoram king of Judah went down to see Joram the son of Ahab in Jezreel, because he was sick.

9:1 Elisa spámaður kallaði einn af spámannasveinunum og sagði við hann: "Gyrð þú lendar þínar, tak þessa flösku af olíufolíu með þér og far til Ramót í Gileað.

9:1 And Elisha the prophet called one of the sons of the prophets, and said unto him, Gird up thy loins, and take this vial of oil in thy hand, and go to Ramoth-gilead.

9:2 Og er þú ert þangað kominn, skalt þú svipast þar um eftir Jehú Jósafatssyni, Nimsisonar. Gakk síðan til hans og bið hann standa upp frá félögum sínum og far með hann inn í innsta herbergið.

9:2 And when thou comest thither, look out there Jehu the son of Jehoshaphat the son of Nimshi, and go in, and make him arise up from among his brethren, and carry him to an inner chamber.

9:3 Því næst skalt þú hella olíufolíunni yfir höfuð honum og segja: „Svo segir Drottinn: Ég smyr þig til konungs yfir Ísrael.“ Opna þú síðan dyrnar og flýt þér burt og dvel eigi."

9:3 Then take the vial of oil, and pour it on his head, and say, Thus saith Yahwe, I have anointed thee king over Israel. Then open the door, and flee, and tarry not.

9:4 För þá sveinninn, sveinn spámannsins, til Ramót í Gileað.

9:4 So the young man, even the young man the prophet, went to Ramoth-gilead.

9:5 En er hann kom þangað, sátu herforingjarnir þar saman. Og hann mælti: "Ég á erindi við þig, herforingi!" Jehú svaraði: "Við hvern af oss?" Hann svaraði: "Við þig, herforingi!"

9:5 And when he came, behold, the captains of the host were sitting; and he said, I have an errand to thee, O captain. And Jehu

said, Unto which of us all? And he said, To thee, O captain.

9:6 Þá stóð hann upp og gekk inn í húsið. Og hann hellti olíu yfir höfuð honum og sagði við hann: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Ég smyr þig til konungs yfir lýð Drottins, yfir Ísrael.

9:6 And he arose, and went into the house; and he poured the oil on his head, and said unto him, Thus saith Yahwe, the God of Israel, I have anointed thee king over the people of Yahwe, even over Israel.

9:7 Þú skalt útrýma ætt Akabs, herra þíns, svo að ég fái þann veg komið fram hefndum á Jesebel fyrir blóð þjóna minna, spámannanna, og fyrir blóð allra þjóna Drottins.

9:7 And thou shalt smite the house of Ahab thy master, that I may avenge the blood of my servants the prophets, and the blood of all the servants of Yahwe, at the hand of Jezebel.

9:8 Já, öll ætt Akabs skal fyrirfarast, og ég mun uppræta fyrir Akabsætt hvern karlmann, bæði þræl og frelsingja í Ísrael.

9:8 And the whole house of Ahab shall perish; and I will cut off from Ahab every man-child, and him that is shut up and him that is left at large in Israel.

9:9 Og ég mun fara með ætt Akabs eins og með ætt Jeróbóams Nebatssonar og ætt Basa Ahíasonar.

9:9 And I will make the house of Ahab like the house of Jeroboam the son of Nebat, and like the house of Baasha the son of Ahijah.

9:10 En Jesebel skulu hundar eta í landareign Jesreelborgar, og enginn skal jarða hana." Síðan lauk hann upp hurðinni og flýtti sér burt.

9:10 And the dogs shall eat Jezebel in the portion of Jezreel, and there shall be none to bury her. And he opened the door, and fled.

9:11 En er Jehú kom út til þjóna herra síns, sögðu þeir við hann: "Er nokkuð að? Hvers vegna er þessi vitfirringur til þín kominn?" Hann svaraði þeim: "Þér þekkið manninn og tal hans."

9:11 Then Jehu came forth to the servants of his lord: and one said unto him, Is all well? wherefore came this mad fellow to thee? And he said unto them, Ye know the man and what his talk was.

9:12 Þá sögðu þeir: "Það er ósatt mál! Seg oss það." Þá sagði hann: "Svo og svo hefir hann við mig talað og sagt: „Svo segir Drottinn: Ég smyr þig til konungs yfir Ísrael.""

9:12 And they said, It is false; tell us now. And he said, Thus and thus spake he to me, saying, Thus saith Yahwe, I have anointed thee king over Israel.

9:13 Þá tóku þeir í skyndi hver sína yfirhöfn og lögðu fyrir fætur honum á sjálfar tröppurnar, þeyttu líðurinn og hröpuðu: "Jehú er konungur orðinn!"

9:13 Then they hastened, and took every man his garment, and put it under him on the top of the stairs, and blew the trumpet, saying, Jehu is king.

9:14 Þannig hóf Jehú Jósafatsson, Nimsisonar, samsæri gegn Jóram, en Jóram og allur Ísrael hafði varið

Ramót í Gíleað fyrir Hasael Sýrlandskonungi.

9:14 So Jehu the son of Jehoshaphat the son of Nimshi conspired against Joram. (Now Joram was keeping Ramoth-gilead, he and all Israel, because of Hazael king of Syria;

9:15 En síðan hafði Jóram konungur snúið aftur til þess að láta græða sár sín í Jesreel, þau er Sýrlendingar höfðu veitt honum, þá er hann bardist við Hasael Sýrlandskonung. Jehú mælti: "Ef þér viljið fylgja mér, þá látið engan undan komast út úr borginni til þess að segja tíðindin í Jesreel."

9:15 but king Joram was returned to be healed in Jezreel of the wounds which the Syrians had given him, when he fought with Hazael king of Syria.) And Jehu said, If this be your mind, then let none escape and go forth out of the city, to go to tell it in Jezreel.

9:16 Síðan steig Jehú á vagn sinn og hélt til Jesreel, því að þar lá Jóram, og Ahasía Júdakonungur var kominn þangað til að vitja um Jóram.

9:16 So Jehu rode in a chariot, and went to Jezreel; for Joram lay there. And Ahaziah king of Judah was come down to see Joram.

9:17 Varðmaður stóð uppi á turninum í Jesreel, og er hann sá flokk Jehú koma, sagði hann: "Ég sé flokk manna." Þá mælti Jóram: "Tak riddara og send móti þeim til þess að spyrja þá, hvort þeir fari með friði."

9:17 Now the watchman was standing on the tower in Jezreel, and he spied the company of Jehu as he came, and said, I see a company. And Joram said, Take a horseman, and send to meet them, and let him say, Is it peace?

9:18 Riddarinn fór í móti honum og sagði: "Konungur lætur spyrja, hvort þér farið með friði." Jehú svaraði: "Hvað varðar þig um það? Snú við og fylg mér." Varðmaðurinn sagði frá því og mælti: "Sendimaðurinn er kominn til þeirra, en kemur ekki aftur."

9:18 So there went one on horseback to meet him, and said, Thus saith the king, Is it peace? And Jehu said, What hast thou to do with peace? turn thee behind me. And the watchman told, saying, The messenger came to them, but he cometh not back.

9:19 Þá sendi hann annan riddara, og er hann kom til þeirra, sagði hann: "Konungur lætur spyrja, hvort þér farið með friði." Jehú svaraði: "Hvað varðar þig um það? Snú við og fylg mér."

9:19 Then he sent out a second on horseback, who came to them, and said, Thus saith the king, Is it peace? And Jehu answered, What hast thou to do with peace? turn thee behind me.

9:20 Varðmaðurinn sagði frá því og mælti: "Hann er kominn til þeirra, en kemur ekki aftur. Er þar ekið, sem aki þar Jehú Nimsison, því að hann ekur eins og vitlaus maður."

9:20 And the watchman told, saying, He came even unto them, and cometh not back: and the driving is like the driving of Jehu the son of Nimshi; for he driveth furiously.

9:21 Þá bauð Jóram að beita fyrir vagn sinn. Og er beitt hafði verið fyrir vagn hans, fóru þeir Jóram Ísraelskonungur

og Ahasía Júdakonungur af stað, hvor á sínum vagni. Fóru þeir í móti Jehú og hittu hann á landspildu Nabóts Jesreelíta.

9:21 And Joram said, Make ready. And they made ready his chariot. And Joram king of Israel and Ahaziah king of Judah went out, each in his chariot, and they went out to meet Jehu, and found him in the portion of Naboth the Jezreelite.

9:22 En er Jóram sá Jehú, sagði hann: "Fer þú með friði, Jehú?" Hann svaraði: "Hvað er um frið að ræða, meðan Jesebel móðir þín heldur áfram með hórdóm sinn og hina margvíslegu töfra sína?"

9:22 And it came to pass, when Joram saw Jehu, that he said, Is it peace, Jehu? And he answered, What peace, so long as the whoredoms of thy mother Jezebel and her witchcrafts are so many?

9:23 Þá sneri Jóram við og lagði á flóta og kallaði til Ahasía: "Svik, Ahasía!"

9:23 And Joram turned his hands, and fled, and said to Ahaziah, There is treachery, O Ahaziah.

9:24 En Jehú þreif boga sinn og skaut Jóram milli herða, svo að örín gekk í gegnum hjartað, og hné hann niður í vagni sínum.

9:24 And Jehu drew his bow with his full strength, and smote Joram between his arms; and the arrow went out at his heart, and he sunk down in his chariot.

9:25 Þá sagði hann við Bidkar, riddara sinn: "Tak hann og kasta honum á landspildu Nabóts Jesreelíta, því að þú manst víst, að ég og þú riðum báðir á eftir Akab föður hans, þá er Drottinn kvað upp þessi dómsorð gegn honum:

9:25 Then said *Jehu* to Bidkar his captain, Take up, and cast him in the portion of the field of Naboth the Jezreelite; for remember how that, when I and thou rode together after Ahab his father, Yahwe laid this burden upon him:

9:26 „Sannarlega sá ég í gar blóð Nabóts og blóð barna hans, segir Drottinn, og mun ég launa þér á landspildu þessari, segir Drottinn." Tak hann því og kasta honum á landspilduna eftir orði Drottins."

9:26 Surely I have seen yesterday the blood of Naboth, and the blood of his sons, saith Yahwe; and I will requite thee in this plat, saith Yahwe. Now therefore take and cast him into the plat of ground, according to the word of Yahwe.

9:27 Þegar Ahasía Júdakonungur sá þetta, flýði hann í áttina til garðhússins. En Jehú elti hann og sagði: "Hann líka! Skjótið hann í vagninum!" Og þeir skutu hann á Gúr-stignum, sem er hjá Jibleam. Og hann flýði til Megiddó og dó þar.

9:27 But when Ahaziah the king of Judah saw this, he fled by the way of the garden-house. And Jehu followed after him, and said, Smite him also in the chariot: *and they smote him* at the ascent of Gur, which is by Ibleam. And he fled to Megiddo, and died there.

9:28 Síðan settu menn hans hann á vagn og fluttu hann til Jerúsalem og jöfðuðu hann í gróf hans hjá

feðrum hans í borg Davíðs.

9:28 And his servants carried him in a chariot to Jerusalem, and buried him in his sepulchre with his fathers in the city of David.

9:29 En Ahasía hafði orðið konungur í Júda á ellefta ríkisári Jórams Akabssonar.

9:29 And in the eleventh year of Joram the son of Ahab began Ahaziah to reign over Judah.

9:30 Nú kom Jehú til Jesreel. En er Jesebel frétti það, smurði hún sig í kringum augun skryddi höfuð sitt og horfði út um gluggann.

9:30 And when Jehu was come to Jezreel, Jezebel heard of it; and she painted her eyes, and attired her head, and looked out at the window.

9:31 Og er Jehú kom í hliðið, kallaði hún: "Hvernig liður Simrí, sem myrti herra sinn?"

9:31 And as Jehu entered in at the gate, she said, Is it peace, thou Zimri, thy master's murderer?

9:32 En hann leit upp í gluggann og mælti: "Hver er með mér, hver?" Og er tveir eða þrír hirðmenn litu út til hans.

9:32 And he lifted up his face to the window, and said, Who is on my side? who? And there looked out to him two or three eunuchs.

9:33 sagði hann: "Kastið henni ofan!" Og þeir köstuðu henni ofan, og slettist þá blóð hennar á vegginn og hestana, og tróðu þeir hana undir fótunum.

9:33 And he said, Throw her down. So they threw her down; and some of her blood was sprinkled on the wall, and on the horses: and he trod her under foot.

9:34 En hann gekk inn og át og drakk. Síðan sagði hann: "Lítið eftir þessari bölvuðu konu og jarðið hana, því að konungsdóttir er hún."

9:34 And when he was come in, he did eat and drink; and he said, See now to this cursed woman, and bury her; for she is a king's daughter.

9:35 Þá fóru þeir til þess að jarða hana, en fundu ekkert af henni, nema hauskúpuna og fætur og hendur.

9:35 And they went to bury her; but they found no more of her than the skull, and the feet, and the palms of her hands.

9:36 Og er þeir komu aftur og sögðu honum frá, mælti hann: "Ræstast nú orð Drottins, þau er hann talaði fyrir munn Þjóns sins Elía frá Tisbe: „Á landareign Jesreelborgar skulu hundar eta hold Jesebelar."

9:36 Wherefore they came back, and told him. And he said, This is the word of Yahwe, which he spake by his servant Elijah the Tishbite, saying, In the portion of Jezreel shall the dogs eat the flesh of Jezebel;

9:37 og hræ Jesebelar skal liggja á landareign Jesreelborgar sem tað á túni, svo að menn skulu ekki geta sagt: Það er Jesebel."

9:37 and the body of Jezebel shall be as dung upon the face of the field in the portion of Jezreel, so that they shall not say, This is Jezebel.

10:1 Í Samariu voru sjötíu synir Akabs. Og Jehú skrifaði bréf og sendi þau til Samariu til höfðingja borgarinnar og til öldunganna og þeirra, sem fóstruðu sonu Akabs. Þau voru á þessa leið:

10:1 Now Ahab had seventy sons in Samaria. And Jehu wrote letters, and sent to Samaria, unto the rulers of Jezreel, even the elders, and unto them that brought up *the sons of* Ahab, saying,

10:2 "Þá er þér faðir þetta bréf. Þér sem hafið hjá yður sonu herra yðar og hafið yfir að ráða vögnum og hestum, víggirtum borgum og hervopnum.

10:2 And now as soon as this letter cometh to you, seeing your master's sons are with you, and there are with you chariots and horses, a fortified city also, and armor;

10:3 Þá veljið hinn besta og hæfasta af sonum herra yðar og setjið hann í háseti föður síns og berjist fyrir ætt herra yðar."

10:3 look ye out the best and meetest of your master's sons, and set him on his father's throne, and fight for your master's house.

10:4 Þeir urðu mjög hræddir og sögðu: "Sjá, tveir konungar fengu eigi reist rönd við honum, hvernig skyldum vér þá fá staðist?"

10:4 But they were exceedingly afraid, and said, Behold, the two kings stood not before him: how then shall we stand?

10:5 Þá sendu þeir dróttseti, borgarstjóri, öldungarnir og fóstrarnir til Jehú og létu segja honum: "Vér erum þínir þjónar, og vér viljum gjöra allt, sem þú býður oss. Vér munum engan til konungs taka. Gjör sem þér vel líkar."

10:5 And he that was over the household, and he that was over the city, the elders also, and they that brought up *the children*, sent to Jehu, saying, We are thy servants, and will do all that thou shalt bid us; we will not make any man king: do thou that which is good in thine eyes.

10:6 Þá skrifaði hann þeim annað bréf á þessa leið: "Ef þér viljið fylgja mér og hlýða skipun minni, þá takið höfuðin af sonum herra yðar og komið til mín í þetta mund á morgun til Jezreel." En synir konungsins, sjötíu manns, voru hjá stórmönnum borgarinnar, er ölu þá upp.

10:6 Then he wrote a letter the second time to them, saying, If ye be on my side, and if ye will hearken unto my voice, take ye the heads of the men your master's sons, and come to me to Jezreel by to-morrow this time. Now the king's sons, being seventy persons, were with the great men of the city, who brought them up.

10:7 En er bréfið kom til þeirra, tóku þeir konungssönu og slátruðu þeim, sjötíu manns, og lögðu höfuð þeirra í körfur og sendu honum til Jezreel.

10:7 And it came to pass, when the letter came to them, that they took the king's sons, and slew them, even seventy persons, and put their heads in baskets, and sent them unto him to Jezreel.

10:8 Og er sendimaður kom og sagði Jehú, að þeir væru komnir með höfuð konungssöna, þá sagði hann: "Leggið

þau í tvær hrúgur úti fyrir borgarhliðinu til morguns."

10:8 And there came a messenger, and told him, saying, They have brought the heads of the king's sons. And he said, Lay ye them in two heaps at the entrance of the gate until the morning.

10:9 En um morguninn fór hann út þangað, gekk fram og mælti til alls lýðsins: "Þér eruð saklausir. Sjá, ég hefði hafið samsæri í gegn herra mínum og drepið hann, en hver hefir unnið á öllum þessum?"

10:9 And it came to pass in the morning, that he went out, and stood, and said to all the people, Ye are righteous: behold, I conspired against my master, and slew him; but who smote all these?

10:10 Kannist þá við, að ekkert af orðum Drottins hefir fallið til jarðar, þau er hann talaði gegn ætt Akabs. Drottinn hefir framkvæmt það, er hann talaði fyrir munni þjóns síns Elía."

10:10 Know now that there shall fall unto the earth nothing of the word of Yahwe, which Yahwe spake concerning the house of Ahab: for Yahwe hath done that which he spake by his servant Elijah.

10:11 Og Jehú drap alla þá, er eftir voru af ætt Akabs í Jezreel, svo og alla höfðingja hans, vildarmenn og presta, svo að enginn varð eftir, sá er undan kæmist.

10:11 So Jehu smote all that remained of the house of Ahab in Jezreel, and all his great men, and his familiar friends, and his priests, until he left him none remaining.

10:12 Síðan tók Jehú sig upp og fór til Samariu. Og er hann kom til Bet Eked Haróím við veginn.

10:12 And he arose and departed, and went to Samaria. And as he was at the shearing-house of the shepherds in the way,

10:13 Þá mætti hann bræðrum Ahasía Júdakonungs og sagði: "Hverjir eruð þér?" Þeir svöruðu: "Vér erum bræður Ahasía og ætlum að heimsækja konungssönu og sönu konungsmóður."

10:13 Jehu met with the brethren of Ahaziah king of Judah, and said, Who are ye? And they answered, We are the brethren of Ahaziah: and we go down to salute the children of the king and the children of the queen.

10:14 Þá sagði hann: "Takið þá höndum lifandi." Og þeir tóku þá höndum lifandi og slátruðu þeim og fleygðu þeim í gryfjuna hjá Bet Eked, fjörutíu og tveimur mönnum, og var enginn af þeim eftir skilinn.

10:14 And he said, Take them alive. And they took them alive, and slew them at the pit of the shearing-house, even two and forty men; neither left he any of them.

10:15 Og er hann fór þaðan, hittí hann Jónadab Rekabsson, er kom í móti honum. Hann heilsaði honum og sagði við hann: "Ert þú einlægur við mig, eins og ég er við þig?" Jónadab svaraði: "Svo er víst." Þá mælti Jehú: "Ef svo er, þá rétt mér hönd þína." Þá rétti hann honum hönd sína, og hann lét hann stíga upp í vagninn til sín

10:15 And when he was departed thence, he lighted on Jehonadab the son

of Rechab coming to meet him; and he saluted him, and said to him, Is thy heart right, as my heart is with thy heart? And Jehonadab answered, It is. If it be, give me thy hand. And he gave him his hand; and he took him up to him into the chariot.

10:16 og mælti: "Kom með mér, þá skalt þú fá að sjá, hversu ég vandlæti vegna Drottins." Síðan lét hann hann fara með sér á vagni sínum.

10:16 And he said, Come with me, and see my zeal for Yahwe. So they made him ride in his chariot.

10:17 Og er hann var kominn til Samariu, drap hann alla, er eftir voru af Akabsætt í Samariu, uns hann hafði gjöreytt þeim, samkvæmt orði Drottins, því er hann hafði talað til Elía.

10:17 And when he came to Samaria, he smote all that remained unto Ahab in Samaria, till he had destroyed him, according to the word of Yahwe, which he spake to Elijah.

10:18 Því næst stefndi Jehú saman öllum lýðnum og sagði við þá: "Akab dýrkaði Baal slælega, Jehú mun dýrka hann betur.

10:18 And Jehu gathered all the people together, and said unto them, Ahab served Baal a little; but Jehu will serve him much.

10:19 Kallið því til mín alla spámenn Baals, alla dýrkendur hans og alla presta hans. Engan má vanta, því að ég ætla að halda blótveislu mikla fyrir Baal. Skal enginn sá lifi halda, er lætur sig vanta." En þar beitti Jehú brögðum til þess að tortíma dýrkendum Baals.

10:19 Now therefore call unto me all the prophets of Baal, all his worshippers, and all his priests; let none be wanting: for I have a great sacrifice *to do* to Baal; whosoever shall be wanting, he shall not live. But Jehu did it in subtlety, to the intent that he might destroy the worshippers of Baal.

10:20 Og Jehú sagði: "Boðið hátíðasamkomu fyrir Baal." Þeir gjörðu svo.

10:20 And Jehu said, Sanctify a solemn assembly for Baal. And they proclaimed it.

10:21 Og Jehú sendi um allan Ísrael. Þá komu allir dýrkendur Baals, svo að enginn var eftir, sá er eigi kæmi. Og þeir gengu í musteri Baals, og musteri Baals varð fullt enda á milli.

10:21 And Jehu sent through all Israel: and all the worshippers of Baal came, so that there was not a man left that came not. And they came into the house of Baal; and the house of Baal was filled from one end to another.

10:22 Síðan sagði hann við umsjónarmann fatabúrsins: "Tak út klæði handa öllum dýrkendum Baals." Og hann tók út klæði handa þeim.

10:22 And he said unto him that was over the vestry, Bring forth vestments for all the worshippers of Baal. And he brought them forth vestments.

10:23 Síðan gekk Jehú og Jónadab Rekabsson með honum í musteri Baals, og hann sagði við dýrkendur Baals: "Gætið að og lítið eftir, að eigi sé hér meðal yðar neinn af þjónum Drottins, heldur dýrkendur Baals einir."

10:23 And Jehu went, and Jehonadab the son of Rechab, into the house of Baal; and he said unto the worshippers of Baal, Search, and look that there be here with you none of the servants of Yahwe, but the worshippers of Baal only.

10:24 Síðan gekk hann inn til þess að færa sláturfórnir og brennifórnir. En Jehú hafði sett áttatíu manns fyrir utan dyrnar og sagði: "Hver sá er lætur nokkurn af mönnum þeim, er ég fæ yður í hendur, sleppa undan, hann skal láta sitt líf fyrir hans líf."

10:24 And they went in to offer sacrifices and burnt-offerings. Now Jehu had appointed him fourscore men without, and said, If any of the men whom I bring into your hands escape, *he that letteth him go*, his life shall be for the life of him.

10:25 Þegar Jehú hafði lokið við að færa brennifórnina, sagði hann við varðliðsmennina og riddarana: "Gangið inn og brytjið þá niður, enginn má út komast." Og þeir brytjuðu þá niður með sverði og köstudu þeim út. Og varðliðsmennirnir og riddararnir ruddust alla leið inn í innhús Baalsmusterisins

10:25 And it came to pass, as soon as he had made an end of offering the burnt-offering, that Jehu said to the guard and to the captains, Go in, and slay them; let none come forth. And they smote them with the edge of the sword; and the guard and the captains cast them out, and went to the city of the house of Baal.

10:26 og tóku asérurnar út úr musteri Baals og brenndu þær.

10:26 And they brought forth the pillars that were in the house of Baal, and burned them.

10:27 Og þeir rifu niður merkisstein Baals, rifu síðan musteri Baals og gjörðu úr því náðhús, og er svo enn í dag.

10:27 And they brake down the pillar of Baal, and brake down the house of Baal, and made it a draught-house, unto this day.

10:28 Þannig útrýmdi Jehú allri Baalsdyrkun í Ísrael.

10:28 Thus Jehu destroyed Baal out of Israel.

10:29 En af syndum Jeróbóams Nebatssonar, er hann hafði komið Ísrael til að drýgja, af þeim lét Jehú ekki - dyrkun gullkálfanna í Betel og í Dan.

10:29 Howbeit from the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin, Jehu departed not from after them, *to wit*, the golden calves that were in Beth-el, and that were in Dan.

10:30 Og Drottinn sagði við Jehú: "Með því að þú hefir leyst vel af hendi það, er rétt var í mínum augum, og farið alveg mér að skapi með ætt Akabs, þá skulu niðjar þínir í fjórða lið sitja í háseti Ísraels."

10:30 And Yahwe said unto Jehu, Because thou hast done well in executing that which is right in mine eyes, *and* hast done unto the house of Ahab according to all that was in my heart, thy sons of the fourth generation shall sit on the throne of Israel.

10:31 En Jehú hirti eigi um að breyta eftir lögmáli Drottins, Ísraels Guðs, af

öllu hjarta sinu. Hann lét eigi af syndum Jeróbóams, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja.

10:31 But Jehu took no heed to walk in the law of Yahwe, the God of Israel, with all his heart: he departed not from the sins of Jeroboam, wherewith he made Israel to sin.

10:32 Um þessar mundir byrjaði Drottinn að sneiða af Ísrael. Hasael vann sigur á þeim á öllum landamærum Ísraels.

10:32 In those days Yahwe began to cut off from Israel: and Hazael smote them in all the borders of Israel;

10:33 Frá Jórdan austur á bóginn lagði hann undir sig allt Gileaðland, Gadíta, Rúbeníta og Manassíta, frá Aróer, sem er við Arnoná, bæði Gileað og Basan.

10:33 from the Jordan eastward, all the land of Gilead, the Gadites, and the Reubenites, and the Manassites, from Aroer, which is by the valley of the Arnon, even Gilead and Bashan.

10:34 En það sem meira er að segja um Jehú og allt, sem hann gjörði, og öll hreystiverk hans, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

10:34 Now the rest of the acts of Jehu, and all that he did, and all his might, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

10:35 Og Jehú lagðist til hvíldar hjá föðrum sínum, og var hann grafinn í Samariu. Og Jóahas sonur hans tók ríki eftir hann.

10:35 And Jehu slept with his fathers; and they buried him in Samaria. And Jehoahaz his son reigned in his stead.

10:36 En sá tími, er Jehú ríkti yfir Ísrael í Samariu, voru tuttugu og átta ár.

10:36 And the time that Jehu reigned over Israel in Samaria was twenty and eight years.

11:1 Þá er Atalía móðir Ahasía sá, að sonur hennar var dauður, fór hún til og lét drepa alla konungsættina.

11:1 Now when Athaliah the mother of Ahaziah saw that her son was dead, she arose and destroyed all the seed royal.

11:2 Þá tók Jóseba, dóttir Jórams konungs, systir Ahasía, Jóas Ahasíason á laun úr hóp konungssonanna, er deyða átti, og fól hann og föstru hans í svefnherberginu. Þannig leyndi hún honum fyrir Atalíu, svo að hann var ekki drepinn.

11:2 But Jehosheba, the daughter of king Joram, sister of Athaliah, took Joash the son of Ahaziah, and stole him away from among the king's sons that were slain, even him and his nurse, *and put them* in the bedchamber; and they hid him from Athaliah, so that he was not slain;

11:3 Og hann var hjá henni á laun sex ár í musteri Drottins, meðan Atalía ríkti yfir landinu.

11:3 And he was with her hid in the house of Yahwe six years. And Athaliah reigned over the land.

11:4 En á sjöunda ári sendi Jójada prestur menn og lét sækja hundraðshöfðingja lífvarðarins og varðliðsins og lét þá koma til sín í

musteri Drottins. Og hann gjörði við þá sáttmála og lét þá vinna eið í musteri Drottins. Síðan syndi hann þeim konungsson

11:4 And in the seventh year Jehoiada sent and fetched the captains over hundreds of the Carites and of the guard, and brought them to him into the house of Yahwe; and he made a covenant with them, and took an oath of them in the house of Yahwe, and showed them the king's son.

11:5 og lagði svo fyrir þá: "Svo skuluð þér gjöra: Þriðjungur yðar, þér er heim farið hvíldardaginn, skuluð halda vörð í konungshöllinni.

11:5 And he commanded them, saying, This is the thing that ye shall do: a third part of you, that come in on the sabbath, shall be keepers of the watch of the king's house;

11:6 Skal einn þriðjungurinn vera í Súrhliði, annar í hliðinu bak við varðliðsmennina, svo að þér haldið vörð í konungshöllinni.

11:6 And a third part shall be at the gate Sur; and a third part at the gate behind the guard: so shall ye keep the watch of the house, and be a barrier.

11:7 Og báðir hinir þriðjungsflokkar yðar, allir þeir, er fara út hvíldardaginn til þess að halda vörð í musteri Drottins hjá konunginum,

11:7 And the two companies of you, even all that go forth on the sabbath, shall keep the watch of the house of Yahwe about the king.

11:8 Þér skuluð fylkja yður um konung, allir með vopn í hendi, og hver sá, er vill brjótast gegnum raðirnar, skal drepinn verða. Skuluð þér þannig vera með konungi, þá er hann fer út og þegar hann kemur heim."

11:8 And ye shall compass the king round about, every man with his weapons in his hand; and he that cometh within the ranks, let him be slain: and be ye with the king when he goeth out, and when he cometh in.

11:9 Hundraðshöfðingjarnir fóru með öllu svo sem Jójada prestur hafði boðið, sóttu hver sína menn, bæði þá er heim fóru hvíldardaginn og þá er út fóru hvíldardaginn og komu til Jójada prests.

11:9 And the captains over hundreds did according to all that Jehoiada the priest commanded; and they took every man his men, those that were to come in on the sabbath, with those that were to go out on the sabbath, and came to Jehoiada the priest.

11:10 Og presturinn fékk hundraðshöfðingjunum spjótin og skjölduna, er átt hafði Davíð konungur og voru í musteri Drottins.

11:10 And the priest delivered to the captains over hundreds the spears and shields that had been king David's, which were in the house of Yahwe.

11:11 Og varðliðsmennirnir námu staðar, allir með vopn í hendi, allt í kringum konung, frá suðurhlið musterisins að norðurhlið þess, frammi fyrir altarinu og frammi fyrir musterinu.

11:11 And the guard stood, every man with his weapons in his hand, from the right side of the house to the left side of the house,

along by the altar and the house, by the king round about.

11:12 Þá leiddi hann konungsson fram og setti á hann kórónuna og hringana. Tóku þeir hann til konungs og smurðu hann. Klöppuðu lófum saman og hrópuðu: "Konungurinn lifi!"

11:12 Then he brought out the king's son, and put the crown upon him, and gave him the testimony; and they made him king, and anointed him; and they clapped their hands, and said, *Long live the king.*

11:13 En er Atalia heyrði ópið í varðliðsmönnum og lýðnum, þá kom hún til lýðsins í musteri Drottins.

11:13 And when Athaliah heard the noise of the guard and of the people, she came to the people into the house of Yahwe:

11:14 Sá hún þá, að konungur stóð við súluna, svo sem síður var til, og hún sá höfuðsmennina og lýðursveinana hjá konungi og allan landslýðinn fagnandi og blásandi í lúðrana. Þá reif Atalia klæði sín og kallaði: "Samsæri, samsæri!"

11:14 and she looked, and, behold, the king stood by the pillar, as the manner was, and the captains and the trumpets by the king; and all the people of the land rejoiced, and blew trumpets. Then Athaliah rent her clothes, and cried, Treason! treason!

11:15 En Jójada prestur bauð hundraðshöfðingjunum, fyrirlidum hersins, og mælti til þeirra: "Leiðið hana út milli raðanna og drepjið með sverði hvern, sem fer á eftir henni." Því að prestur hafði sagt: "Eigi skal hana drepa í musteri Drottins."

11:15 And Jehoiada the priest commanded the captains of hundreds that were set over the host, and said unto them, Have her forth between the ranks; and him that followeth her slay with the sword. For the priest said, Let her not be slain in the house of Yahwe.

11:16 Síðan lögðu þeir hendur á hana, og er hún var komin inn í konungshöllina um hrossahlíðið, var hún drepin þar.

11:16 So they made way for her; and she went by the way of the horses' entry to the king's house: and there was she slain.

11:17 Jójada gjörði sáttmála milli Drottins og konungs og lýðsins, að þeir skyldu vera lýður Drottins, svo og milli konungs og lýðsins.

11:17 And Jehoiada made a covenant between Yahwe and the king and the people, that they should be Yahwe's people; between the king also and the people.

11:18 Síðan fór allur landslýður inn í musteri Baals og reif það. Ölturu hans og líkneskjur molbrutu þeir, en Mattan, prest Baals, drápu þeir fyrir ölturinum. Síðan setti prestur varðflokkka við musteri Drottins.

11:18 And all the people of the land went to the house of Baal, and brake it down; his altars and his images brake they in pieces thoroughly, and slew Mattan the priest of Baal before the altars. And the priest appointed officers over the house of Yahwe.

11:19 og hann tók hundraðshöfðingjana, lífvörðinn og varðliðsmennina og allan landslýðinn,

og fóru þeir með konung ofan frá musteri Drottins og gengu um varðliðshlíðið inn í konungshöllina, og hann settist í konungshásætið.

11:19 And he took the captains over hundreds, and the Carites, and the guard, and all the people of the land; and they brought down the king from the house of Yahwe, and came by the way of the gate of the guard unto the king's house. And he sat on the throne of the kings.

11:20 Allur landslýður fagnaði og borgin sefaðist. En Ataliu drápu þeir með sverði í konungshöllinni.

11:20 So all the people of the land rejoiced, and the city was quiet. And Athaliah they had slain with the sword at the king's house.

11:21 Jóas var sjö vetra gamall, þá er hann varð konungur.

11:21 Jehoash was seven years old when he began to reign.

12:1 Á sjöunda ríkisári Jehú varð Jóas konungur, og fjórutíu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Sibja og var frá Beerseba.

12:1 Jehoash was seven years old when he began to reign.

12:2 Jóas gjörði það, sem rétt var í augum Drottins alla ævi sína, af því að Jójada prestur hafði kennt honum.

12:1 In the seventh year of Jehu began Jehoash to reign; and he reigned forty years in Jerusalem: and his mother's name was Zibiah of Beer-sheba.

12:3 Þó voru fórnarhæðirnar ekki afnumdar. Enn þá fórnaði lýðurinn sláturlórnunum og reykersisfórnunum á hæðunum.

12:2 And Jehoash did that which was right in the eyes of Yahwe all his days wherein Jehoiada the priest instructed him.

12:4 Og Jóas sagði við prestana: "Allt fé, sem borið er í musteri Drottins sem helgigjafir, fé, sem lagt er á einhvern eftir mati - fé, sem menn eru metnir eftir - svo og allt það fé, sem einhver af eigin hvötum ber í musteri Drottins.

12:3 Howbeit the high places were not taken away; the people still sacrificed and burnt incense in the high places.

12:5 skulu prestarnir taka til sín, hver af sínum ráðunaut. En þeir skulu og með því gjöra við skemmdir á musterinu, allar skemmdir, sem á því finnast."

12:4 And Jehoash said to the priests, All the money of the hallowed things that is brought into the house of Yahwe, in current money, the money of the persons for whom each man is rated, and all the money that it cometh into any man's heart to bring into the house of Yahwe,

12:6 En á tuttugasta og þriðja ríkisári Jóasar konungs höfðu prestarnir enn ekki gjört við skemmdir á musterinu.

12:5 let the priests take it to them, every man from his acquaintance; and they shall repair the breaches of the house, wheresoever any breach shall be found.

12:7 Þá lét Jóas konungur kalla Jójada yfirprest og hina prestana og mælti til þeirra: "Hvers vegna gjörði þér ekki við skemmdir á

musterinu? Nú skuluð þér eigi framar taka við neinu fé af ráðunautum yðar, heldur skuluð þér láta það af hendi fyrir skemmdum á musterinu."

12:6 But it was so, that in the three and twentieth year of king Jehoash the priests had not repaired the breaches of the house.

12:8 Og prestarnir gengu að þeim kostum að taka ekki við fé af lýðnum, en vera og eigi skyldir að gjöra við skemmdir á musterinu.

12:7 Then king Jehoash called for Jehoiada the priest, and for the *other* priests, and said unto them, Why repair ye not the breaches of the house? now therefore take no *more* money from your acquaintance, but deliver it for the breaches of the house.

12:9 Síðan tók Jójada prestur kistu nokkra, boraði gat á lokið og setti hana hjá altarinu, hægra megin, þegar gengið er inn í musteri Drottins, og létu prestarnir, þeir er geymdu inngöngudyra, í hana allt það fé, er borið var í musteri Drottins.

12:8 And the priests consented that they should take no *more* money from the people, neither repair the breaches of the house.

12:10 Og er þeir sáu, að mikið fé var komið í kistuna, kom kanslari konungs þangað og æðsti presturinn, og bundu þeir saman allt fé, sem fannst í musteri Drottins, og töldu það.

12:9 But Jehoiada the priest took a chest, and bored a hole in the lid of it, and set it beside the altar, on the right side as one cometh into the house of Yahwe: and the priests that kept the threshold put therein all the money that was brought into the house of Yahwe.

12:11 Fengu þeir síðan féð, er vegið hafði verið, verkstjórnunum í hendur, þeim er höfðu umsjón með musteri Drottins, en þeir greiddu það trésmiðunum og byggingamönnum, er störfuðu við musteri Drottins.

12:10 And it was so, when they saw that there was much money in the chest, that the king's scribe and the high priest came up, and they put up in bags and counted the money that was found in the house of Yahwe.

12:12 svo og múrurunum og steinsmiðunum og til þess að kaupa fyrir við og höggna steina til þess að gjöra við skemmdir á musteri Drottins, og til alls sem borga þurfti fyrir viðgjörð á musterinu.

12:11 And they gave the money that was weighed out into the hands of them that did the work, that had the oversight of the house of Yahwe: and they paid it out to the carpenters and the builders, that wrought upon the house of Yahwe,

12:13 Þó voru eigi gjörðir neinir silfurkatlar, skarbitar, fórnarskálar, lúðrar né nokkurs konar áhöld úr gulli eða silfri í musteri Drottins, af fé því, sem borið var í musteri Drottins.

12:12 and to the masons and the hewers of stone, and for buying timber and hewn stone to repair the breaches of the house of Yahwe, and for all that was laid out for the house to repair it.

12:14 heldur fengu menn það verkamönnum, til þess að þeir fyrir það gjörðu við musteri Drottins.

12:13 But there were not made for the house of Yahwe cups of silver, snuffers, basins, trumpets, any vessels of gold, or vessels of silver, of the money that was brought into the house of Yahwe;

12:15 En ekki héldu menn reikning við menn þá, er þeir fengu féð í hendur, til þess að þeir greiddu það verkamönnunum, heldur gjörðu þeir það upp á æru og trú.

12:14 for they gave that to them that did the work, and repaired therewith the house of Yahwe.

12:16 En sektarforðarféð og syndaforðarféð var eigi horið í musteri Drottins. Það áttu prestarnir.

12:15 Moreover they reckoned not with the men, into whose hand they delivered the money to give to them that did the work; for they dealt faithfully.

12:17 Um þær mundir kom Hasael Sýrlandskonungur, herjaði á Gat og vann hana. En er Hasael ætlaði að fara til Jerúsalem.

12:16 The money for the trespass-offerings, and the money for the sin-offerings, was not brought into the house of Yahwe: it was the priests'.

12:18 Þá tók Jóas Júdakonungur allar helgigjafir þær, er þeir Jósafat, Jóram og Ahasia forfedur hans, Júdakonungar, höfðu helgað, svo og helgigjafir sínar og allt gullið, er til var í fjárhirslum musters Drottins og konungshallarinnar, og sendi það Hasael Sýrlandskonungi. Hætti hann þá við að fara til Jerúsalem.

12:17 Then Hazael king of Syria went up, and fought against Gath, and took it; and Hazael set his face to go up to Jerusalem.

12:19 En það sem meira er að segja um Jóas og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

12:18 And Jehoash king of Judah took all the hallowed things that Jehoshaphat and Jehoram and Ahaziah, his fathers, kings of Judah, had dedicated, and his own hallowed things, and all the gold that was found in the treasures of the house of Yahwe, and of the king's house, and sent it to Hazael king of Syria: and he went away from Jerusalem.

12:20 Þjónar Jóasar hófust handa, gjörðu samsæri og drápu Jóas í Milló-húsi, þar sem gatan liggur niður til Silla.

12:19 Now the rest of the acts of Joash, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

12:21 Þeir Jósakar Símeatsson og Jósabad Sómersson, þjónar hans, unnu á honum, og hann var grafinn hjá feðrum sínum í Davíðsborg. Og Amasia sonur hans tók ríki eftir hann.

12:20 And his servants arose, and made a conspiracy, and smote Joash at the house of Millo, on the way that goeth down to Silla.

13:1 Á tuttugasta og þriðja ríkisári Jóasar Ahasíasonar Júdakonungs varð Jóahas Jehúson konungur yfir Ísrael í Samariu og ríkti seytján ár.

13:1 In the three and twentieth year of Joash the son of Ahaziah, king of Judah, Jehoahaz the son of Jehu began to reign over Israel in Samaria, and reigned seventeen years.

13:2 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, og drýgði sömu syndirnar og Jeróboam Nebatsson, þær er hann hafði komið Ísrael til að drýgja. Hann lét ekki af þeim.

13:2 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, and followed the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin; he departed not therefrom.

13:3 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn Ísrael, og hann gaf þá í hendur Hasael Sýrlandskonungi og Benhadad syni Hasaels allan þann tíma.

13:3 And the anger of Yahwe was kindled against Israel, and he delivered them into the hand of Hazael king of Syria, and into the hand of Benhadad the son of Hazael, continually.

13:4 En Jóahas bliðkaði Drottin, og Drottinn hænheyrði hann, því að hann sá ánaud Ísraels, hversu Sýrlandskonungur kúgaði þá.

13:4 And Jehoahaz besought Yahwe, and Yahwe hearkened unto him; for he saw the oppression of Israel, how that the king of Syria oppressed them.

13:5 Og Drottinn sendi Ísrael hjálparmann, svo að þeir losnuðu undan valdi Sýrlendinga, og Ísraelsmenn bjuggu í tjöldum sínum sem áður.

13:5 (And Yahwe gave Israel a saviour, so that they went out from under the hand of the Syrians; and the children of Israel dwelt in their tents as beforetime.

13:6 Þó létu þeir eigi af syndum Jeróboams ættar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja. Þeir héldu áfram að drýgja þær. Aséran stóð og kyrr í Samariu.

13:6 Nevertheless they departed not from the sins of the house of Jeroboam, wherewith he made Israel to sin, but walked therein: and there remained the Asherah also in Samaria.)

13:7 Jóahas átti ekkert lið eftir nema fimmtíu riddara, tíu vagna og tíu þásund fótgöngulíða, því að Sýrlandskonungur hafði gjöreitt þeim og gjört þá sem ryk við þreskingu.

13:7 For he left not to Jehoahaz of the people save fifty horsemen, and ten chariots, and ten thousand footmen; for the king of Syria destroyed them, and made them like the dust in threshing.

13:8 Það sem meira er að segja um Jóahas og allt, sem hann gjörði, og hreystiverk hans, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

13:8 Now the rest of the acts of Jehoahaz, and all that he did, and his might, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

13:9 Og Jóahas lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum, og hann var grafinn í Samariu. Og Jóas sonur hans tók ríki eftir hann.

13:9 And Jehoahaz slept with his fathers; and they buried him in Samaria: and Joash his son reigned in his stead.

13:10 Á þritugasta og sjöunda ríkisári Jóasar Júdakonungs varð Jóas Jóahasson konungur yfir Ísrael í Samariu og ríkti sextán ár.

13:10 In the thirty and seventh year of Joash king of Judah began Jehoash the son of Jehoahaz to reign over Israel in Samaria, and reigned sixteen years.

13:11 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins. Hann lét ekki af neinum syndum Jeróboams Nebatssonar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja. Hann hélt áfram að drýgja þær.

13:11 And he did that which was evil in the sight of Yahwe; he departed not from all the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin; but he walked therein.

13:12 Það sem meira er að segja um Jóas og allt, sem hann gjörði, og hreystiverk hans, hversu hann háði ófrið við Amasia Júdakonung, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

13:12 Now the rest of the acts of Joash, and all that he did, and his might wherewith he fought against Amaziah king of Judah, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

13:13 Og Jóas lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum, og Jeróboam settist í háseti hans. Og Jóas var grafinn í Samariu hjá Ísraelskonungum.

13:13 And Joash slept with his fathers; and Jeroboam sat upon his throne: and Joash was buried in Samaria with the kings of Israel.

13:14 Elisa tók sótt, er leiddi hann til bana. Fór þá Jóas konungur í Ísrael ofan til hans, grét yfir honum og sagði: "Faðir minn, faðir minn, þú Ísraels vagn og riddarar!"

13:14 Now Elisha was fallen sick of his sickness whereof he died: and Joash the king of Israel came down unto him, and wept over him, and said, My father, my father, the chariots of Israel and the horsemen thereof!

13:15 En Elisa sagði við hann: "Tak boga og örvar." Og hann færði honum boga og örvar.

13:15 And Elisha said unto him, Take bow and arrows; and he took unto him bow and arrows.

13:16 Þá sagði hann við Ísraelskonunginn: "Legg hönd þína á bogann." Hann gjörði svo. Þá lagði Elisa hendur sínar ofan á hendur konungs.

13:16 And he said to the king of Israel, Put thy hand upon the bow; and he put his hand upon it. And Elisha laid his hands upon the king's hands.

13:17 Síðan mælti hann: "Opna þú gluggann gegnt austri." Og hann gjörði svo. Þá sagði Elisa: "Skjót!" Og hann skaut. Og Elisa mælti: "Sigurör frá Drottni! Já, sigurör yfir Sýrlendingum! Þú munt vinna sigur á Sýrlendingum í Afeke, uns þeir eru gjöreiddir."

13:17 And he said, Open the window eastward; and he opened it. Then Elisha said, Shoot; and he shot. And he said, Yahwe's arrow of victory, even the arrow of victory over Syria; for thou shalt smite the Syrians in Aphek, till thou have consumed them.

13:18 Síðan sagði hann: "Tak örvarnar." Og hann tók þær. Þá sagði hann við Ísraelskonunginn: "Slá þú á jörðina." Og hann sló þrisvar sinnum, en hætti síðan.

13:18 And he said, Take the arrows; and he took them. And he said unto the king of Israel, Smite upon the ground; and he smote thrice, and stayed.

13:19 Þá gramdist guðsmanninum við hann og sagði: "Þú hefur átt að slá fimm eða sex sinnum, þá mundir þú hafa unnið sigur á Sýrlendingum, uns þeir hefðu verið gjöreyddir, en nú munt þú aðeins vinna þrisvar sinnum sigur á Sýrlendingum."

13:19 And the man of God was wroth with him, and said, Thou shouldest have smitten five or six times: then hadst thou smitten Syria till thou hadst consumed it, whereas now thou shalt smite Syria but thrice.

13:20 Elisa dó og var grafinn. En ræningjaflokkar frá Móab brutust þá inn í landið á ári hverju.

13:20 And Elisha died, and they buried him. Now the bands of the Moabites invaded the land at the coming in of the year.

13:21 Og svo bar við, er verið var að grafa mann nokkurn, að menn komu allt í einu auga á ræningjaflokk. Fleygðu þeir þá manninum í gróf Elísa og höfðu sig á brott. En er maðurinn snart bein Elísa, þá lifnaði hann og reis á fætur.

13:21 And it came to pass, as they were burying a man, that, behold, they spied a band; and they cast the man into the sepulchre of Elisha: and as soon as the man touched the bones of Elisha, he revived, and stood up on his feet.

13:22 Hasael Sýrlandskonungur kreppti að Israel alla ævi Jóahasar.

13:22 And Hazael king of Syria oppressed Israel all the days of Jehoahaz.

13:23 En Drottinn miskunnaði þeim og sá aumur á þeim og sneri sér til þeirra sakir sáttmála síns við Abraham, Ísák og Jakob. Vildi hann eigi, að þeir skyldu tortímast, hafði og eigi útskúfað þeim frá auglitu sínu til þessa.

13:23 But Yahwe was gracious unto them, and had compassion on them, and had respect unto them, because of his covenant with Abraham, Isaac, and Jacob, and would not destroy them, neither cast he them from his presence as yet.

13:24 Og er Hasael Sýrlandskonungur var dáinn og Benhadad sonur hans hafði tekið ríki eftir hann.

13:24 And Hazael king of Syria died; and Benhadad his son reigned in his stead.

13:25 Þá tók Jóas Jóahasson borgirnar aftur frá Benhadad Hasaelssyni, þær er Hasael hafði tekið frá Jóahas föður hans í ófriði. Vann Jóas þrisvar sinnum sigur á honum og náði aftur borgum Ísraels.

13:25 And Jehoash the son of Jehoahaz took again out of the hand of Benhadad the son of Hazael the cities which he had taken out of the hand of Jehoahaz his father by war. Three times did Joash smite him, and recovered the cities of Israel.

14:1 Á öðru ríkisári Jóasar Jóahassonar Ísraelskonungs varð Amasía Jóasson konungur í Júda.

14:1 In the second year of Joash son of Joahaz king of Israel began Amaziah the son of Joash king of Judah to reign.

14:2 Hann var tuttugu og fimm ára að aldri, þá er hann varð konungur, og tuttugu og níu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jóaddan og var frá Jerúsalem.

14:2 He was twenty and five years old when he began to reign; and he reigned twenty and nine years in Jerusalem: and his mother's name was Jehoaddin of Jerusalem.

14:3 Hann gjörði það sem rétt var í augum Drottins, þó eigi eins og David forlaðir hans. Hann breytti í alla staði eins og Jóas faðir hans hafði breytt.

14:3 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, yet not like David his father: he did according to all that Joash his father had done.

14:4 Aðeins voru fórnarhæðirnar ekki afnumdar. Enn þá fórnaði lýðurinn sláturfórnum og reykelsisfórnum á hæðunum.

14:4 Howbeit the high places were not taken away: the people still sacrificed and burnt incense in the high places.

14:5 En er Amasía var orðinn fastur í sessi, lét hann drepa þá menn sína, er drepið höfðu konunginn föður hans.

14:5 And it came to pass, as soon as the kingdom was established in his hand, that he slew his servants who had slain the king his father:

14:6 En börn morðingjanna lét hann ekki af lífi taka, samkvæmt því, sem skrifað er í lögmálshók Móse, þar sem Drottinn mælir svo fyrir: 'Föður skulu ekki liflátnir verða ásamt börnunum, og börn skulu ekki liflátin verða ásamt föðrunum, heldur skal hver liflátinn verða fyrir sína eigin synd.'

14:6 but the children of the murderers he put not to death; according to that which is written in the book of the law of Moses, as Yahwe commanded, saying, The fathers shall not be put to death for the children, nor the children be put to death for the fathers; but every man shall die for his own sin.

14:7 Það var hann, sem vann sigur á Edómítum í Saltdalnum, tíu þúsundum manns, og tók Sela herskildi og nefndi hana Jokteel, og heitir hún svo enn í dag.

14:7 He slew of Edom in the Valley of Salt ten thousand, and took Sela by war, and called the name of it Joktheel, unto this day.

14:8 Þá gjörði Amasía sendimenn á fund Jóasar Jóahassonar, Jehúsonar Ísraelskonungs með svolátandi orðsending: "Nú skulum við reyna með okkur."

14:8 Then Amaziah sent messengers to Jehoash, the son of Jehoahaz son of Jehu, king of Israel, saying, Come, let us look one another in the face.

14:9 Þá sendi Jóas Ísraelskonungur Amasía Júdakonungi þau andsvör: "Þistillinn á Líbanon gjörði sedrustrénu á Líbanon svolátandi orðsending: 'Gef þú syni mínum dóttur þína að konu.' En villidýrin á Líbanon gengu yfir þistilinn og tróðu hann sundur.

14:9 And Jehoash the king of Israel sent to Amaziah king of Judah, saying, The thistle that was in Lebanon sent to the cedar

that was in Lebanon, saying, Give thy daughter to my son to wife: and there passed by a wild beast that was in Lebanon, and trod down the thistle.

14:10 Af því að þú vannst mikinn sigur á Edómítum, hefir þú fyllst ofmetnaði. Njót þú frægðarinnar og sit kyrr heima. Hvi vilt þú eigna ógafuna sjálfum þér og Júda til falls?"

14:10 Thou hast indeed smitten Edom, and thy heart hath lifted thee up: glory thereof, and abide at home; for why shouldest thou meddle to thy hurt, that thou shouldest fall, even thou, and Judah with thee?

14:11 En Amasía gaf þessu engan gaum. Þá fór Jóas Ísraelskonungur af stað, og varð fundur þeirra, hans og Amasía Júdakonungs, í Bet Semes, er tilheyrir Júda.

14:11 But Amaziah would not hear. So Jehoash king of Israel went up; and he and Amaziah king of Judah looked one another in the face at Beth-shemesh, which belongeth to Judah.

14:12 Beið Júda þar ósigur fyrir Ísrael, og flýðu þeir hver til síns heima.

14:12 And Judah was put to the worse before Israel; and they fled every man to his tent.

14:13 En Jóas Ísraelskonungur tók höndum Amasía Júdakonung, son Jóasar Ahasíasonar, í Bet Semes og fór með hann til Jerúsalem. Hann braut niður múra Jerúsalem frá Efraimhlíði allt að hornhlíðinu, fjögur hundruð alnir.

14:13 And Jehoash king of Israel took Amaziah king of Judah, the son of Jehoash the son of Ahaziah, at Beth-shemesh, and came to Jerusalem, and brake down the wall of Jerusalem from the gate of Ephraim unto the corner gate, four hundred cubits.

14:14 Því næst tók hann allt gull og silfur og öll áhöld, er fundust í musteri Drottins og í fjárhirslum konungshallarinnar, svo og gísla, og sneri síðan aftur heim til Samaría.

14:14 And he took all the gold and silver, and all the vessels that were found in the house of Yahwe, and in the treasures of the king's house, the hostages also, and returned to Samaria.

14:15 Það sem meira er að segja um Jóas, það sem hann gjörði og hreystiverk hans og hversu hann barðist við Amasía Júdakonung, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

14:15 Now the rest of the acts of Jehoash which he did, and his might, and how he fought with Amaziah king of Judah, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

14:16 Og Jóas lagðist til hvíldar hjá föðrum sínum og var grafinn í Samaría hjá Ísraelskonungum. Og Jeróbóam sonur hans tók ríki eftir hann.

14:16 And Jehoash slept with his fathers, and was buried in Samaria with the kings of Israel; and Jeroboam his son reigned in his stead.

14:17 En Amasía Jóasson Júdakonungur lifði fimmtán ár eftir dauða Jóasar Jóahassonar Ísraelskonungs.

14:17 And Amaziah the son of Joash king of Judah lived after the death of Jehoash son of Jehoahaz king of Israel fifteen years.

14:18 En það sem meira er að segja um Amasía, það er ritað í Árbókum Júðakonunga.

14:18 Now the rest of the acts of Amaziah, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

14:19 Og menn gjörðu samsæri gegn Amasía í Jerúsalem. Flýði hann þá til Lakís. En þeir sendu á eftir honum til Lakís og létu drepa hann þar.

14:19 And they made a conspiracy against him in Jerusalem; and he fled to Lachish: but they sent after him to Lachish, and slew him there.

14:20 Fluttu þeir hann síðan á hestum, og var hann grafinn í Jerúsalem hjá feðrum sínum í Davíðsborg.

14:20 And they brought him upon horses; and he was buried at Jerusalem with his fathers in the city of David.

14:21 Þá tók allur Júðalýður Asaría, þótt hann væri eigi nema sextán vetra gamall, og gjörði hann að konungi í stað Amasía föður hans.

14:21 And all the people of Judah took Azariah, who was sixteen years old, and made him king in the room of his father Amaziah.

14:22 Hann viggirtí Elat og vann hana aftur undir Júða, eftir að konungurinn var lagstur til hvíldar hjá feðrum sínum.

14:22 He built Elath, and restored it to Judah, after that the king slept with his fathers.

14:23 Á fimmtánda ríkisári Amasía Jóassonar Júðakonungs varð Jeróbóam, sonur Jóasar Ísraelskonungs, konungur í Samariu og ríkti fjórtíu og eitt ár.

14:23 In the fifteenth year of Amaziah the son of Joash king of Judah Jeroboam the son of Joash king of Israel began to reign in Samaria, and reigned forty and one years.

14:24 Hann gjörði það sem illt var í augum Drottins. Lét hann eigi af neinum syndum Jeróbóams Nebatssonar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja.

14:24 And he did that which was evil in the sight of Yahwe: he departed not from all the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin.

14:25 Hann vann aftur Ísraelsland, þaðan frá, er leið liggur til Hamat, allt að vatninu á sléttlendinu, samkvæmt orði Drottins, Ísraels Guðs, því er hann hafði talað fyrir munn þjóns síns, Jónasar spámanns Amittaisonar frá Gat Hefer.

14:25 He restored the border of Israel from the entrance of Hamath unto the sea of the Arabah, according to the word of Yahwe, the God of Israel, which he spake by his servant Jonah the son of Amittai, the prophet, who was of Gath-hepher.

14:26 Drottinn hafði séð, að cymd Ísraels var mjög beisk. Drælar og frelsingjar voru horfnir, og enginn var sá, er hjálpaði Ísrael.

14:26 For Yahwe saw the affliction of Israel, that it was very bitter; for there was none shut up nor left at large, neither was there any helper for Israel.

14:27 En þó hafði Drottinn ekki sagt, að hann mundi afmá nafn Ísraels af jörðinni, enda frelsaði hann þá fyrir Jeróbóam Jóasson.

14:27 And Yahwe said not that he would blot out the name of Israel from under heaven; but he saved them by the hand of Jeroboam the son of Joash.

14:28 Það sem meira er að segja um Jeróbóam og allt, sem hann gjörði, og hreystiverk hans, hversu hann herjaði og hversu hann vann aftur Damaskus og Hamat, er fyrrum tilheyrði Júða, undir Ísrael, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

14:28 Now the rest of the acts of Jeroboam, and all that he did, and his might, how he warred, and how he recovered Damascus, and Hamath, which had belonged to Judah, for Israel, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

14:29 Og Jeróbóam lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn í Samariu hjá Ísraelskonungum. Og Sakaría sonur hans tók ríki eftir hann.

14:29 And Jeroboam slept with his fathers, even with the kings of Israel; and Zechariah his son reigned in his stead.

15:1 Á tuttugasta og sjöunda ríkisári Jeróbóams Ísraelskonungs tók ríki Asaría sonur Amasía Júðakonungs.

15:1 In the twenty and seventh year of Jeroboam king of Israel began Azariah son of Amaziah king of Judah to reign.

15:2 Hann var sextán vetra gamall, er hann varð konungur, og fimmtíu og tvö ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jekolía og var frá Jerúsalem.

15:2 Sixteen years old was he when he began to reign; and he reigned two and fifty years in Jerusalem: and his mother's name was Jecoliah of Jerusalem.

15:3 Hann gjörði það sem rétt var í augum Drottins, með öllu svo sem gjört hafði Amasía faðir hans.

15:3 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, according to all that his father Amaziah had done.

15:4 Þó voru fórnarhæðirnar eigi afnumdar. Enn þá fórnaði lýðurinn sláturlörnum og reyksisfórnum á hæðunum.

15:4 Howbeit the high places were not taken away: the people still sacrificed and burnt incense in the high places.

15:5 Og Drottinn sló konung, svo að hann varð líkþrár til dauðadags. Þjó hann kyrr í höll sinni, einn sér, en Jótam konungsson veitti forstöðu höllinni og dæmdi mál landsmanna.

15:5 And Yahwe smote the king, so that he was a leper unto the day of his death, and dwelt in a separate house. And Jotham the king's son was over the household, judging the people of the land.

15:6 Það sem meira er að segja um Asaría og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júðakonunga.

15:6 Now the rest of the acts of

Azariah, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

15:7 Og Asaría lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í Davíðsborg. Og Jótam sonur hans tók ríki eftir hann.

15:7 And Azariah slept with his fathers; and they buried him with his fathers in the city of David: and Jotham his son reigned in his stead.

15:8 Á þritugasta og áttunda ríkisári Asaría Júðakonungs varð Sakaría Jeróbóamsson konungur yfir Ísrael í Samariu og ríkti sex mánuði.

15:8 In the thirty and eighth year of Azariah king of Judah did Zechariah the son of Jeroboam reign over Israel in Samaria six months.

15:9 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, svo sem gjört höfðu forfedur hans. Hann lét eigi af syndum Jeróbóams Nebatssonar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja.

15:9 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, as his fathers had done: he departed not from the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin.

15:10 Sallúm Jabesson hóf samsæri gegn honum og drap hann í Jibleam og tók ríki eftir hann.

15:10 And Shallum the son of Jabesh conspired against him, and smote him before the people, and slew him, and reigned in his stead.

15:11 Það sem meira er að segja um Sakaría, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

15:11 Now the rest of the acts of Zechariah, behold, they are written in the book of the chronicles of the kings of Israel.

15:12 Rættist þannig orð Drottins, það er hann hafði talað til Jehú: „Niðjar þínir í fjórða lið skulu sitja í háseti Ísraels.“ Og það varð svo.

15:12 This was the word of Yahwe which he spake unto Jehu, saying, Thy sons to the fourth generation shall sit upon the throne of Israel. And so it came to pass.

15:13 Sallúm Jabesson varð konungur á þritugasta og níunda ríkisári Ússía Júðakonungs og ríkti mánaðartíma í Samariu.

15:13 Shallum the son of Jabesh began to reign in the nine and thirtieth year of Uzziah king of Judah; and he reigned the space of a month in Samaria.

15:14 Þá fór Menahem Gadison frá Tírsa, kom til Samariu og drap Sallúm Jabesson í Samariu og tók ríki eftir hann.

15:14 And Menahem the son of Gadi went up from Tirzah, and came to Samaria, and smote Shallum the son of Jabesh in Samaria, and slew him, and reigned in his stead.

15:15 Það sem meira er að segja um Sallúm og samsærið, sem hann hóf, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

15:15 Now the rest of the acts of Shallum, and his conspiracy which he made, behold, they are written in the book of the chronicles of the kings of Israel.

15:16 Þá eyddi Menahem Tappúa og öllu, sem í henni var, og allt landið umhverfis hana frá Tirsá, af því að menn höfðu eigi lokið borgarhlíðum upp fyrir honum, og allar þungaðar konur í borginni lét hann rista á kvíð.

15:16 Then Menahem smote Tiphseh, and all that were therein, and the borders thereof, from Tirzah: because they opened not to him, therefore he smote it; and all the women therein that were with child he ripped up.

15:17 Á þritugasta og níunda ríkisári Asaría Júðakonungs varð Menahem Gadison konungur yfir Ísrael og ríktí tít ár í Samariu.

15:17 In the nine and thirtieth year of Azariah king of Judah began Menahem the son of Gadi to reign over Israel, *and reigned* ten years in Samaria.

15:18 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottíns. Hann lét ekki af neinum syndum Jeróbóams Nebatssonar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja.

15:18 And he did that which was evil in the sight of Yahwe: he departed not all his days from the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin.

15:19 Á hans dögum réðst Púl Assýriakonungur inn í landið, og Menahem gaf Púl þúsund talentur silfurs til liðsinnis við sig og til þess að tryggja konungdóm sinn.

15:19 There came against the land Pul the king of Assyria; and Menahem gave Pul a thousand talents of silver, that his hand might be with him to confirm the kingdom in his hand.

15:20 Bauð Menahem öllum Ísrael, öllum auðmönnum, að greiða Assýriakonungi féð: fimmtíu sikla silfurs hverjum. Sneri þá Assýriakonungur heim aftur og hafði eigi lengri dvöl þar í landi.

15:20 And Menahem exacted the money of Israel, even of all the mighty men of wealth, of each man fifty shekels of silver, to give to the king of Assyria. So the king of Assyria turned back, and stayed not there in the land.

15:21 Það sem meira er að segja um Menahem og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

15:21 Now the rest of the acts of Menahem, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Israel?

15:22 Og Menahem lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum, og Pekaja sonur hans tók ríki eftir hann.

15:22 And Menahem slept with his fathers; and Pekahiah his son reigned in his stead.

15:23 Á fimmtugasta ríkisári Asaría Júðakonungs varð Pekaja Menahemsson konungur yfir Ísrael í Samariu og ríktí tvö ár.

15:23 In the fiftieth year of Azariah king of Judah Pekahiah the son of Menahem began to reign over Israel in Samaria, *and reigned* two years.

15:24 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottíns. Hann lét eigi af syndum Jeróbóams Nebatssonar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja.
15:24 And he did that which was evil in the sight of Yahwe: he departed not from the sins

of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin.

15:25 Peka Remaljason riddari hans hóf samsæri gegn honum og drap hann í Samariu, í vígi konungshallarinnar, ásamt Argób og Arje, og voru fimmtíu manns af Gileadítum með honum. Og er hann hafði stýtt honum aldur, tók hann ríki eftir hann.

15:25 And Pekah the son of Remaliah, his captain, conspired against him, and smote him in Samaria, in the castle of the king's house, with Argob and Arieah; and with him were fifty men of the Gileadites: and he slew him, and reigned in his stead.

15:26 Það sem meira er að segja um Pekaja og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

15:26 Now the rest of the acts of Pekahiah, and all that he did, behold, they are written in the book of the chronicles of the kings of Israel.

15:27 Á fimmtugasta og öðru ríkisári Asaría Júðakonungs varð Peka Remaljason konungur yfir Ísrael í Samariu og ríktí tuttugu ár.

15:27 In the two and fiftieth year of Azariah king of Judah Pekah the son of Remaliah began to reign over Israel in Samaria, *and reigned* twenty years.

15:28 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottíns. Hann lét ekki af syndum Jeróbóams Nebatssonar, þeim er hann hafði komið Ísrael til að drýgja.

15:28 And he did that which was evil in the sight of Yahwe: he departed not from the sins of Jeroboam the son of Nebat, wherewith he made Israel to sin.

15:29 Á dögum Peka Ísraelskonungs kom Tiglat Pileser Assýriakonungur og tók Íjón, Abel Bet Maaka, Janóa, Kedes, Hasór, Gilead og Galíleu, allt Naftaliland, og herleiddi íbúana til Assýriu.

15:29 In the days of Pekah king of Israel came Tiglath-pileser king of Assyria, and took Ijon, and Abel-beth-maacah, and Janoah, and Kedesh, and Hazor, and Gilead, and Galilee, all the land of Naphtali; and he carried them captive to Assyria.

15:30 Þá hóf Hósea Elason samsæri gegn Peka Remaljasyni, drap hann og tók ríki eftir hann, á tuttugasta ríkisári Jótams Ússiasonar.

15:30 And Hoshea the son of Elah made a conspiracy against Pekah the son of Remaliah, and smote him, and slew him, and reigned in his stead, in the twentieth year of Jotham the son of Uzziah.

15:31 Það sem meira er að segja um Peka og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Ísraelskonunga.

15:31 Now the rest of the acts of Pekah, and all that he did, behold, they are written in the book of the chronicles of the kings of Israel.

15:32 Á öðru ríkisári Peka Remaljasonar Ísraelskonungs tók ríki Jótam, sonur Ússía Júðakonungs.

15:32 In the second year of Pekah the son of Remaliah king of Israel began Jotham the son of Uzziah king of Judah to reign.

15:33 Hann var tuttugu og fimm ára gamall, þá er hann varð

konungur, og sextán ár ríktí hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jerúsa Sadóksdóttir.

15:33 Five and twenty years old was he when he began to reign; and he reigned sixteen years in Jerusalem: and his mother's name was Jerusha the daughter of Zadok.

15:34 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottíns, með öllu svo sem gjört hafði Ússía faðir hans.

15:34 And he did that which was right in the eyes of Yahwe; he did according to all that his father Uzziah had done.

15:35 Þó voru fórnarhæðirnar ekki afnumdar. Enn þá fórnaði lýðurinn sláturförnum og reykelsisföllum á hæðunum. Hann reisti efra hliðið á musteri Drottíns.

15:35 Howbeit the high places were not taken away: the people still sacrificed and burned incense in the high places. He built the upper gate of the house of Yahwe.

15:36 Það sem meira er að segja um Jótam og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júðakonunga.

15:36 Now the rest of the acts of Jotham, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

15:37 Um þær mundir tók Drottinn að hleypa þeim Resín Sýrlandskonungi og Peka Remaljasyni á Júða.

15:37 In those days Yahwe began to send against Judah Rezin the king of Syria, and Pekah the son of Remaliah.

15:38 Og Jótam lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í borg Davíðs forföður síns. Og Akas sonur hans tók ríki eftir hann.

15:38 And Jotham slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David his father: and Ahaz his son reigned in his stead.

16:1 Á seytjándá ríkisári Peka Remaljasonar tók ríki Akas, sonur Jótams Júðakonungs.

16:1 In the seventeenth year of Pekah the son of Remaliah Ahaz the son of Jotham king of Judah began to reign.

16:2 Akas var tvítugur að aldri, þá er hann varð konungur, og sextán ár ríktí hann í Jerúsalem. Hann gjörði ekki það, sem rétt var í augum Drottíns, Guðs hans, svo sem Davíð forfaðir hans.

16:2 Twenty years old was Ahaz when he began to reign; and he reigned sixteen years in Jerusalem: and he did not that which was right in the eyes of Yahwe his God, like David his father.

16:3 heldur fetaði hann í fótspor Ísraelskonunga. Hann lét jafnvel son sinn ganga gegnum eldinn og drýgði þannig sömu svívirðingarnar og þær þjóðir, er Drottinn hafði stökkt burt undan Ísraelsmönnum.

16:3 But he walked in the way of the kings of Israel, yea, and made his son to pass through the fire, according to the abominations of the nations, whom Yahwe cast out from before the children of Israel.

16:4 Hann fórnaði og sláturförnum og reykelsisföllum á fórnarhæðunum og hólnum og undir hverju grænu tré.

16:4 And he sacrificed and burnt incense in the high places, and on the hills, and under every green tree.

16:5 Í þann tíma fóru þeir Resin Sýrlandskonungur og Peka Remalíason Ísraelskonungur upp til Jerúsalem til þess að herja á hana. Settust þeir um Akas, en fengu eigi unnið hann.

16:5 Then Rezin king of Syria and Pekah son of Remaliah king of Israel came up to Jerusalem to war: and they besieged Ahaz, but could not overcome him.

16:6 Um þær mundir vann Resin Sýrlandskonungur Elat aftur undir Edóm og rak Júdamenn burt frá Elat, en Edómítar komu til Elat og hafa búið þar fram á þennan dag.

16:6 At that time Rezin king of Syria recovered Elath to Syria, and drove the Jews from Elath; and the Syrians came to Elath, and dwelt there, unto this day.

16:7 Akas gjörði sendimenn á fund Tiglat Pileser Assýríkonungs og lét segja honum: "Ég er þjónn þinn og sonur! Kom og frelsa mig undan valdi Sýrlandskonungs og undan valdi Ísraelskonungs, er ráðist hafa á mig."

16:7 So Ahaz sent messengers to Tiglath-pileser king of Assyria, saying, I am thy servant and thy son: come up, and save me out of the hand of the king of Syria, and out of the hand of the king of Israel, who rise up against me.

16:8 Og Akas tók silfríð og gullið, sem var í musteri Drottins og fjárhirslum konungshallarinnar, og sendi Assýríkonungi að gjöf.

16:8 And Ahaz took the silver and gold that was found in the house of Yahwe, and in the treasures of the king's house, and sent it for a present to the king of Assyria.

16:9 Assýríkonungur tók vel máli hans. Síðan fór Assýríkonungur herför til Damaskus, tók borgina herskildi og herleiddi íbúana til Kír, en Resin lét hann af lífi taka.

16:9 And the king of Assyria hearkened unto him; and the king of Assyria went up against Damascus, and took it, and carried *the people of it* captive to Kir, and slew Rezin.

16:10 Akas konungur fór nú til Damaskus til fundar við Tiglat Pileser Assýríkonung og sá þá altarið, er var í Damaskus. Sendi þá Akas konungur Úría presti uppdrátt og fyrirmynd af altarinu, er var alveg eins og það.

16:10 And king Ahaz went to Damascus to meet Tiglath-pileser king of Assyria, and saw the altar that was at Damascus; and king Ahaz sent to Urijah the priest the fashion of the altar, and the pattern of it, according to all the workmanship thereof.

16:11 Og Úría prestur reisti altarið. Gjörði Úría prestur með öllu svo sem Akas konungur hafði sent boð um frá Damaskus, áður en hann kom frá Damaskus.

16:11 And Urijah the priest built an altar: according to all that king Ahaz had sent from Damascus, so did Urijah the priest make it against the coming of king Ahaz from Damascus.

16:12 Þá er konungur kom frá Damaskus og leit altarið, þá gekk hann að altarinu og

16:12 And when the king was come from Damascus, the king saw the altar: and the king drew near unto the altar, and offered thereon.

16:13 fórnaði á því brenniförn sinni og matförn, dreypti dreyþiförn sinni og stökkkti blóði heillafórna sinna á altarið.

16:13 And he burnt his burnt-offering and his meal-offering, and poured his drink-offering, and sprinkled the blood of his peace-offerings, upon the altar.

16:14 En cirltarið, er stóð frammi fyrir Drottni, færði hann þaðan sem það var fyrir framan musterið, milli nýja altarisins og musters Drottins, og setti það að norðanverðu við altarið.

16:14 And the brazen altar, which was before Yahwe, he brought from the forefront of the house, from between his altar and the house of Yahwe, and put it on the north side of his altar.

16:15 Og Akas konungur lagði svo fyrir Úría prest: "Á stóra altarinu skalt þú fórna morgunbrenniförninni og kvöldmatförninni, brenniförnum konungs og matförn hans, brenniförnum allrar alþýðu í landinu og matförnum hennar og dreyþiförnum. Og öllu blóði brenniförnanna og öllu blóði sláturförnanna skalt þú stökkva á það. En um cirltarið ætla ég að skoða huga minn."

16:15 And king Ahaz commanded Urijah the priest, saying, Upon the great altar burn the morning burnt-offering, and the evening meal-offering, and the king's burnt-offering, and his meal-offering, with the burnt-offering of all the people of the land, and their meal-offering, and their drink-offerings; and sprinkle upon it all the blood of the burnt-offering, and all the blood of the sacrifice: but the brazen altar shall be for me to inquire by.

16:16 Og Úría prestur gjörði allt svo sem Akas konungur hafði boðið.

16:16 Thus did Urijah the priest, according to all that king Ahaz commanded.

16:17 Akas konungur lét og brjóta speldin af vögnum kerlauganna og tók kerin ofan af þeim. Þá lét hann og taka hafid ofan af cirnautunum, er undir því stóðu, og setja á steingólfid.

16:17 And king Ahaz cut off the panels of the bases, and removed the laver from off them, and took down the sea from off the brazen oxen that were under it, and put it upon a pavement of stone.

16:18 Og hvildardagsganginn, er tjaldaður var, og þeir höfðu gjört í musterinu, og ytri konungsganginn tók hann burt úr musteri Drottins til þess að þóknast Assýríkonungi.

16:18 And the covered way for the sabbath that they had built in the house, and the king's entry without, turned he unto the house of Yahwe, because of the king of Assyria.

16:19 Það sem meira er að segja um Akas og það, er hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

16:19 Now the rest of the acts of Ahaz which he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

16:20 Og Akas lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í Davíðsborg. Og Hiskía sonur hans tók ríki eftir hann.

16:20 And Ahaz slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David: and Hezekiah his son reigned in his stead.

17:1 Á tólfða ríkisári Akasar Júdakonungs varð Hósea Elason konungur í Samariu yfir Ísrael og ríkti níu ár.

17:1 In the twelfth year of Ahaz king of Judah began Hoshea the son of Elah to reign in Samaria over Israel, and reigned nine years.

17:2 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, þó ekki eins og Ísraelskonungar þeir, er verið höfðu á undan honum.

17:2 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, yet not as the kings of Israel that were before him.

17:3 Salmaneser Assýríkonungur fór herför í móti honum, og varð Hósea lýðskyldur honum og galt honum skatt. 17:3 Against him came up Salmaneser king of Assyria; and Hoshea became his servant, and brought him tribute.

17:4 En er Assýríkonungur varð þess var, að Hósea bjó yfir svikum við hann, þar sem hann gjörði menn á fund Só Egyptalandskonungs og greiddi Assýríkonungi eigi framar árlega skattinn, eins og verið hafði, þá tók Assýríkonungur hann höndum og lét fjöttra hann í dýflissu.

17:4 And the king of Assyria found conspiracy in Hoshea; for he had sent messengers to So king of Egypt, and offered no tribute to the king of Assyria, as he had done year by year: therefore the king of Assyria shut him up, and bound him in prison.

17:5 Og Assýríkonungur herjaði landið allt og fór til Samariu og sat um hana í þrjú ár.

17:5 Then the king of Assyria came up throughout all the land, and went up to Samaria, and besieged it three years.

17:6 En á níunda ríkisári Hósea vann Assýríkonungur Samariu og herleiddi Ísrael til Assýríu. Fékk hann þeim bústað í Hala og við Habór, fljótíð í Gósan, og í borgum Meda.

17:6 In the ninth year of Hoshea the king of Assyria took Samaria, and carried Israel away unto Assyria, and placed them in Halah, and on the Habor, the river of Gozan, and in the cities of the Medes.

17:7 Þannig fór, af því að Ísraelsmenn höfðu syndgað gegn Drottni, Guði sínum, þeim er leiddi þá út af Egyptalandi, undan valdi Faraós Egyptalandskonungs, og dyrkað aðra guði.

17:7 And it was so, because the children of Israel had sinned against Yahwe their God, who brought them up out of the land of Egypt from under the hand of Pharaoh king of Egypt, and had feared other gods,

17:8 Þeir fóru og að síðum þeirra þjóða, er Drottinn hafði stökkt burt undan Ísraelsmönnum, og að síðum Ísraelskonunga, er þeir sjálfir höfðu sett.

17:8 and walked in the statutes of the nations, whom Yahwe cast out from before the children of Israel, and of the kings of Israel, which they made.

17:9 Þá gjörðu og Ísraelsmenn það, er rangt var gagnvart Drottni, Guði þeirra, og byggðu sér fórnarhæðir í öllum borgum sínum, jafnt varðmannaturnum sem viggirtum borgum.

17:9 And the children of Israel did secretly things that were not right against Yahwe their God: and they built them high places in all their cities, from the tower of the watchmen to the fortified city;

17:10 Þeir reistu sér merkissteina og asérur á öllum háum hólum og undir hverju grænu tré

17:10 and they set them up pillars and Asherim upon every high hill, and under every green tree;

17:11 og fórnðu þar reykelsisfórnunum á öllum hæðum eins og þjóðirnar, er Drottinn hafði rekið burt undan þeim. Aðhöfust þeir það sem illt var og egndu Drottin til reiði.

17:11 and there they burnt incense in all the high places, as did the nations whom Yahwe carried away before them; and they wrought wicked things to provoke Yahwe to anger;

17:12 Og þeir dýrkuðu skurðgöð, er Drottinn hafði sagt um við þá: „Þér skuluð eigi gjöra slíkt.”

17:12 and they served idols, whereof Yahwe had said unto them, Ye shall not do this thing.

17:13 Og þó hafði Drottinn aðvarað Ísrael og Júda fyrir munn allra spámannanna, allra sjáandanna, og sagt: „Snúið aftur frá yðar vondu vegum og varðveitið skipanir minar og boðorð í öllum greinum samkvæmt lögmálinu, er ég lagði fyrir feður yðar, og því er ég hauð yður fyrir munn þjóna minna, spámannanna.”

17:13 Yet Yahwe testified unto Israel, and unto Judah, by every prophet, and every seer, saying, Turn ye from your evil ways, and keep my commandments and my statutes, according to all the law which I commanded your fathers, and which I sent to you by my servants the prophets.

17:14 En þeir hlýddu ekki, heldur þverskölluðust eins og feður þeirra, er eigi treystu Drottni, Guði sínum.

17:14 Notwithstanding, they would not hear, but hardened their neck, like to the neck of their fathers, who believed not in Yahwe their God.

17:15 Þeir virtu að vettugi lög hans og sáttmála, þann er hann hafði gjört við feður þeirra, og boðorð hans, þau er hann hafði fyrir þá lagt, og eltu fányt göð og breyttu heimskulega að dæmi þjóðanna, er umhverfis þá voru, þótt Drottinn hefði bannað þeim að breyta eftir þeim.

17:15 And they rejected his statutes, and his covenant that he made with their fathers, and his testimonies which he testified unto them; and they followed vanity, and became vain, and went after the nations that were round about them, concerning whom Yahwe had charged them that they should not do like them.

17:16 Þeir yfirgáfu öll boð Drottins, Guðs síns, og gjörðu sér steipt líkneski, tvo kálfa, og þeir gjörðu asérur, féllu fram fyrir öllum himinsins her og dýrkuðu Baal.

17:16 And they forsook all the commandments of Yahwe their God, and made them molten images, even two calves, and made an Asherah, and worshipped all the host of heaven, and served Baal.

17:17 Þeir létu sonu sína og dætur ganga gegnum eldinn, fóru með galdur og fjölkynngi og ofurseldu sig til að gjöra það, sem illt var í augum Drottins, til þess að egna hann til reiði.

17:17 And they caused their sons and their daughters to pass through the fire, and used divination and enchantments, and sold themselves to do that which was evil in the sight of Yahwe, to provoke him to anger.

17:18 Þá reiddist Drottinn Ísrael ákaflega og rak þá burt frá augliti sínu. Ekkert varð eftir nema Júdaættkvísl ein.

17:18 Therefore Yahwe was very angry with Israel, and removed them out of his sight: there was none left but the tribe of Judah only.

17:19 Júdamenn höldu ekki heldur boðorð Drottins, Guðs síns. Þeir fóru að síðum Ísraelsmanna, er þeir sjálfir höfðu sett.

17:19 Also Judah kept not the commandments of Yahwe their God, but walked in the statutes of Israel which they made.

17:20 Fyrir því hafnaði Drottinn öllu Ísraels kyni og auðmýkti þá og gaf þá í hendur ræningjum, þar til er hann útskafaði þeim frá augliti sínu.

17:20 And Yahwe rejected all the seed of Israel, and afflicted them, and delivered them into the hand of spoilers, until he had cast them out of his sight.

17:21 Þegar Drottinn hafði slitið Ísrael frá ætt Davíðs og þeir höfðu tekið Jeróboam Nebatsson til konungs, þá tældi Jeróboam Ísrael til að snúa sér frá Drottni og kom þeim til að drygja mikla synd.

17:21 For he rent Israel from the house of David; and they made Jeroboam the son of Nebat king: and Jeroboam drove Israel from following Yahwe, and made them sin a great sin.

17:22 Og Ísraelsmenn drygðu allar sömu syndirnar, sem Jeróboam hafði drygt. Þeir létu eigi af þeim.

17:22 And the children of Israel walked in all the sins of Jeroboam which he did; they departed not from them;

17:23 Þar til er Drottinn rak Ísrael burt frá augliti sínu, eins og hann hafði sagt fyrir munn allra þjóna sína, spámannanna. Þannig var Ísrael herleiddur burt úr landi sínu til Assýríu og hefir verið þar fram á þennan dag.

17:23 until Yahwe removed Israel out of his sight, as he spake by all his servants the prophets. So Israel was carried away out of their own land to Assyria unto this day.

17:24 Assýríakonungur flutti inn fólk frá Babilóníu, frá Kúta, frá Ava, frá Hamat og frá Sefarvaím og lét

það setjast að í borgum Samaría í stað Ísraelsmanna. Tóku þeir Samaría til eignar og settust að í borgum hennar.

17:24 And the king of Assyria brought men from Babylon, and from Cuthah, and from Avva, and from Hamath and Sepharvaim, and placed them in the cities of Samaria instead of the children of Israel; and they possessed Samaria, and dwelt in the cities thereof.

17:25 En með því að þeir dýrkuðu ekki Drottin, fyrst eftir að þeir voru sestir þar að, þá sendi Drottinn ljón meðal þeirra. Öllu þau manntjóni meðal þeirra.

17:25 And so it was, at the beginning of their dwelling there, that they feared not Yahwe: therefore Yahwe sent lions among them, which killed some of them.

17:26 Þá sögðu menn svo við Assýríakonung: „Þjóðirnar, er þú fluttir burt og lést setjast að í borgum Samaría, víta eigi, hver dýrkun landsguðnum ber. Fyrir því hefir hann sent ljón meðal þeirra, og sjá, þau deyða þá, af því að þeir víta ekki, hvað landsguðnum ber.”

17:26 Wherefore they spake to the king of Assyria, saying, The nations which thou hast carried away, and placed in the cities of Samaria, know not the law of the god of the land: therefore he hath sent lions among them, and, behold, they slay them, because they know not the law of the god of the land.

17:27 Þá skipaði Assýríakonungur svo fyrir: „Látið einn af prestunum fara þangað, þeim er ég flutti burt þaðan, að hann fari og setjist þar að og kenni þeim, hver dýrkun landsguðnum ber.”

17:27 Then the king of Assyria commanded, saying, Carry thither one of the priests whom ye brought from thence; and let them go and dwell there, and let him teach them the law of the god of the land.

17:28 Þá kom einn af prestunum, þeim er þeir höfðu flutt burt úr Samaría, og settist að í Betel. Hann kenndi þeim, hvernig þeir ættu að dýrka Drottin.

17:28 So one of the priests whom they had carried away from Samaria came and dwelt in Beth-el, and taught them how they should fear Yahwe.

17:29 Samverjar gjörðu sér sína guði, hver þjóðflokkur út af fyrir sig, og settu þá í hæðahöfin, er þeir höfðu reist, hver þjóðflokkur út af fyrir sig í sínum borgum, þeim er þeir bjuggu í.

17:29 Howbeit every nation made gods of their own, and put them in the houses of the high places which the Samaritans had made, every nation in their cities wherein they dwelt.

17:30 Babilóníumenn gjörðu líkneski af Súkkót Benót, Kútmenn gjörðu líkneski af Nergal, Hamatmenn gjörðu líkneski af Asíma.

17:30 And the men of Babylon made Succoth-benoth, and the men of Cuth made Nergal, and the men of Hamath made Ashima,

17:31 Avítar gjörðu líkneski af Nibkas og Tartak, en Sefarvítar brenndu börn sín til handa Adrammelek og Anammelek, Sefarvaim-guðum.

17:31 and the Avvites made Nibhaz and Tartak; and the Sepharvites burnt their

children in the fire to Adrammelech and Anammelech, the gods of Sepharvaim.

17:32 Þeir dýrkuðu einnig Drottín og gjörðu menn úr sínum hóp að hæðaprestum. Báru þeir fram fórnir fyrir þá í hæðahöfunum.

17:32 So they feared Yahwe, and made unto them from among themselves priests of the high places, who sacrificed for them in the houses of the high places.

17:33 Þannig dýrkuðu þeir Drottín, en þjónuðu einnig sínum guðum að síð þeirra þjóða, er þeir höfðu verið fluttir frá.

17:33 They feared Yahwe, and served their own gods, after the manner of the nations from among whom they had been carried away.

17:34 Fram á þennan dag fara þeir að fornum síðum. Þeir dýrka ekki Drottín og breyta ekki eftir lögum hans og ákvæðum og lögmáli því og boðorði, er Drottinn lagði fyrir sonu Jakobs, þess er hann gaf nafnið Ísrael.

17:34 Unto this day they do after the former manner: they fear not Yahwe, neither do they after their statutes, or after their ordinances, or after the law or after the commandment which Yahwe commanded the children of Jacob, whom he named Israel;

17:35 En Drottinn hafði gjört sáttmála við þá og boðið þeim á þessa leið: Þér skuluð eigi dýrka neina aðra guði, eigi falla fram fyrir þeim, eigi þjóna þeim né fara þeim fórnir.

17:35 with whom Yahwe had made a covenant, and charged them, saying, Ye shall not fear other gods, nor bow yourselves to them, nor serve them, nor sacrifice to them:

17:36 en Drottín, sem leiddi yður af Egyptalandi með miklum mætti og útréttum armlegg - hann skuluð þér dýrka, fyrir honum skuluð þér falla fram og honum skuluð þér fórnir fara.

17:36 but Yahwe, who brought you up out of the land of Egypt with great power and with an outstretched arm, him shall ye fear, and unto him shall ye bow yourselves, and to him shall ye sacrifice:

17:37 En lög þau og ákvæði, lögmál og boðorð, er hann hefir ritað handa yður, skuluð þér varðveita, svo að þér haldið þau alla daga, og þér skuluð eigi dýrka aðra guði.

17:37 and the statutes and the ordinances, and the law and the commandment, which he wrote for you, ye shall observe to do for evermore; and ye shall not fear other gods:

17:38 Og sáttmálanum, er ég hefi við yður gjört, skuluð þér ekki gleyma, og þér skuluð eigi dýrka aðra guði.

17:38 and the covenant that I have made with you ye shall not forget; neither shall ye fear other gods:

17:39 en Drottín. Guð yðar, skuluð þér dýrka, og mun hann þá frelsa yður af hendi allra óvina yðar.'

17:39 but Yahwe your God shall ye fear; and he will deliver you out of the hand of all your enemies.

17:40 Samt hlýddu þeir ekki, heldur fóru þeir að fornum síðum.

17:40 Howbeit they did not hearken, but they did after their former manner.

17:41 Þannig dýrkuðu þá þessar þjóðir Drottín, en þjónuðu þó um leið skurðgoðum sínum. Börn þeirra og barnabörn breyta og enn í dag eins og feður þeirra breyttu.

17:41 So these nations feared Yahwe, and served their graven images; their children likewise, and their children's children, as did their fathers, so do they unto this day.

18:1 Á þriðja ríkisári Hósea Elasonar Ísraelskonungs tók ríki Hiskía Akasson Júdakonungs.

18:1 Now it came to pass in the third year of Hoshea son of Elah king of Israel, that Hezekiah the son of Ahaz king of Judah began to reign.

18:2 Hann var tuttugu og fimm ára gamall, þá er hann varð konungur, og tuttugu og níu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Abía Sakariadóttir.

18:2 Twenty and five years old was he when he began to reign; and he reigned twenty and nine years in Jerusalem: and his mother's name was Abi the daughter of Zechariah.

18:3 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottíns, að öllu svo sem gjört hafði Davíð forfaðir hans.

18:3 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, according to all that David his father had done.

18:4 Hann afnam fórnarhæðirnar, braut merkissteinana, hjó í sundur aséruna og mölvaði eirorminn, þann er Móse hafði gjöra látið, því að allt til þess tíma höfðu Ísraelsmenn fært honum reykelsisfórnir, og var hann nefndur Nehústan.

18:4 He removed the high places, and brake the pillars, and cut down the Asherah: and he brake in pieces the brazen serpent that Moses had made; for unto those days the children of Israel did burn incense to it; and he called it Nehushtan.

18:5 Hiskía treysti Drottni, Ísraels Guði, svo að eftir hann var enginn honum líkur meðal allra Júdakonunga og eigi heldur neinn þeirra, er á undan honum höfðu verið.

18:5 He trusted in Yahwe, the God of Israel; so that after him was none like him among all the kings of Judah, nor *among them* that were before him.

18:6 Hann hélt sér fast við Drottín, veik eigi frá honum og varðveitti boðorð hans, þau er Drottinn hafði lagt fyrir Móse.

18:6 For he clave to Yahwe; he departed not from following him, but kept his commandments, which Yahwe commanded Moses.

18:7 Og Drottinn var með honum. Í öllu því, er hann tók sér fyrir hendur, var hann lánsamur. Hann braust undan Assýriukonungi og var ekki lengur lýðskyldur honum.

18:7 And Yahwe was with him; whithersoever he went forth he prospered: and he rebelled against the king of Assyria, and served him not.

18:8 Hann vann og sigur á

Filistum alla leið til Gasa og eyddi landið umhverfis hana, jafnt varðmannaturna sem viggirtar borgir.

18:8 He smote the Philistines unto Gaza and the borders thereof, from the tower of the watchmen to the fortified city.

18:9 En á fjórða ríkisári Hiskía konungs - það er á sjöunda ríkisári Hósea Elasonar Ísraelskonungs - fór Salmaneser Assýriukonungur herför gegn Samaríu og settist um hana.

18:9 And it came to pass in the fourth year of king Hezekiah, which was the seventh year of Hoshea son of Elah king of Israel, that Shalmaneser king of Assyria came up against Samaria, and besieged it.

18:10 Unnu þeir hana eftir þrjú ár. Á sjötta ríkisári Hiskía - það er á niunda ríkisári Hósea Ísraelskonungs - var Samaría unnin.

18:10 And at the end of three years they took it: in the sixth year of Hezekiah, which was the ninth year of Hoshea king of Israel, Samaria was taken.

18:11 Og Assýriukonungur herleiddi Ísrael til Assýríu og lét þá setjast að í Hala og við Habór, fljótíð í Gósan, og í borgum Meda.

18:11 And the king of Assyria carried Israel away unto Assyria, and put them in Halah, and on the Habor, the river of Gozan, and in the cities of the Medes,

18:12 af því að þeir höfðu ekki hlýtt raustu Drottíns, Guðs þeirra, heldur rofið sáttmála hans, allt það er Móse, þjónn Drottíns, hafði boðið. Þeir höfðu hvorki hlýtt því né breytt eftir því.

18:12 because they obeyed not the voice of Yahwe their God, but transgressed his covenant, even all that Moses the servant of Yahwe commanded, and would not hear it, nor do it.

18:13 Á fjórtánda ríkisári Hiskía konungs fór Sanherib Assýriukonungur herför gegn öllum viggirtum borgum í Júda og vann þær.

18:13 Now in the fourteenth year of king Hezekiah did Sennacherib king of Assyria come up against all the fortified cities of Judah, and took them.

18:14 Þá sendi Hiskía Júdakonungur boð til Assýriukonungs til Lakís og lét segja honum: "Ég hefi syndgað, far aftur burt frá mér. Mun ég greiða þér slíkt gjald, er þú á mig leggur." Þá lagði Assýriukonungur þrjú hundruð talentur silfurs og þrjátíu talentur gulls á Hiskía Júdakonung.

18:14 And Hezekiah king of Judah sent to the king of Assyria to Lachish, saying, I have offended; return from me: that which thou puttdest on me will I bear. And the king of Assyria appointed unto Hezekiah king of Judah three hundred talents of silver and thirty talents of gold.

18:15 Greiddi þá Hiskía allt silfur, er til var í musteri Drottíns og fjárhirslum konungshallarinnar.

18:15 And Hezekiah gave *him* all the silver that was found in the house of Yahwe, and in the treasures of the king's house.

18:16 Um þær mundir tók Hiskía gullið af dyrunum á musteri Drottíns og af dyrastöfunum, er Hiskía

Júðakonungur hafði lagt þá með, og fékk Assýríkonungi.

18:16 At that time did Hezekiah cut off *the gold* from the doors of the temple of Yahwe, and *from* the pillars which Hezekiah king of Judah had overlaid, and gave it to the king of Assyria.

18:17 Þá sendi Assýríkonungur yfirhershöfðingja sinn, höfuðsmann og marskálk með miklu liði frá Lakís til Jerúsalem á fund Hiskía konungs. Fóru þeir af stað og komu til Jerúsalem og námu staðar hjá vatnsstokknum úr efri tjörninni, sem er við veginn út á bleikivöllinn.

18:17 And the king of Assyria sent Tartan and Rab-saris and Rabshakeh from Lachish to king Hezekiah with a great army unto Jerusalem. And they went up and came to Jerusalem. And when they were come up, they came and stood by the conduit of the upper pool, which is in the highway of the fuller's field.

18:18 Og er þeir komu á fund konungs, þá gengu þeir Eljakím Hilkíason dróttseti, Sébna kanslari og Jóak Asafsson ríkisritari út til þeirra.

18:18 And when they had called to the king, there came out to them Eliakim the son of Hilkiah, who was over the household, and Shebna the scribe, and Joah the son of Asaph the recorder.

18:19 Marskálkur konungs mælti til þeirra: "Segið Hiskía: Svo segir hinn mikli konungur. Assýríkonungur: Hvert er það athvarf, er þú treystir á?

18:19 And Rabshakeh said unto them, Say ye now to Hezekiah, Thus saith the great king, the king of Assyria, What confidence is this wherein thou trustest?

18:20 Þú hyggur vist, að munnfleiprið eitt sé næg ráðagerð og liðstyrkur til hernaðar. Á hvern treystir þú þá svo, að þú skulir hafa gjört uppreisn í gegn mér?

18:20 Thou sayest (but they are but vain words), *There is* counsel and strength for the war. Now on whom dost thou trust, that thou hast rebelled against me?

18:21 Nú, þú treystir þá á þennan brotna eirstaf, á Egyptaland! Hann stingist upp í höndina á hverjum þeim, er við hann styðst, og fer í gegnum hana. Slikur er Faraó Egyptalandskonungur öllum þeim, er á hann treysta.

18:21 Now, behold, thou trustest upon the staff of this bruised reed, even upon Egypt; whereon if a man lean, it will go into his hand, and pierce it: so is Pharaoh king of Egypt unto all that trust on him.

18:22 Og ef þér segið við mig: „Vér treystum á Drottín, Guð vorn,“ eru það þá ekki fórnarhæðir hans og ólturu, sem Hiskía hefir numið burt, er hann sagði við Júdamenn og Jerúsalembúa: „Fyrir þessu altari skuluð þér fram falla í Jerúsalem?“

18:22 But if ye say unto me, We trust in Yahwe our God; is not that he, whose high places and whose altars Hezekiah hath taken away, and hath said to Judah and to Jerusalem, Ye shall worship before this altar in Jerusalem?

18:23 Kom til og veðja við herra minn. Assýríkonunginn: Ég skal fá þér tvö þúsund hesta, ef þú getur sett riddara á þá.

18:23 Now therefore, I pray thee, give pledges to my master the king of Assyria, and I will give thee two thousand horses, if thou be able on thy part to set riders upon them.

18:24 Hvernig munt þú fá rekið af höndum þér einn höfuðsmann meðal hinna minnstu þjóna herra míns? Og þó treystir þú á Egyptaland vegna hervagnanna og riddaranna!

18:24 How then canst thou turn away the face of one captain of the least of my master's servants, and put thy trust on Egypt for chariots and for horsemen?

18:25 Hvort mun ég nú hafa farið til þessa staðar án vilja Drottins til þess að eyða hann? Drottinn sagði við mig: „Far þú inn í þetta land og eyð það.“

18:25 Am I now come up without Yahwe against this place to destroy it? Yahwe said unto me, Go up against this land, and destroy it.

18:26 Þá sögðu þeir Eljakím Hilkíason, Sébna og Jóak við marskálk konungs: "Tala þú við þjóna þína á arameísku. Því að vér skiljum hana, en tala eigi við oss á Júða tungu í áheyrn fólksins, sem uppi er á borgarveggnum."

18:26 Then said Eliakim the son of Hilkiah, and Shebna, and Joah, unto Rabshakeh, Speak, I pray thee, to thy servants in the Syrian language; for we understand it: and speak not with us in the Jews' language, in the ears of the people that are on the wall.

18:27 En marskálkurinn sagði við þá: "Hefir herra minn sent mig til herra þíns eða til þín til þess að flytja þetta erindi? Hefir hann ekki sent mig til þeirra manna, sem þar sitja uppi á borgarveggnum og eiga þann kost fyrir höndum ásamt yður að eta sinn eigin saur og drekka þvag sitt?"

18:27 But Rabshakeh said unto them, Hath my master sent me to thy master, and to thee, to speak these words? *hath he* not sent me to the men that sit on the wall, to eat their own dung, and to drink their own water with you?

18:28 Þá gekk marskálkurinn fram og kallaði hárrí röddu á Júða tungu, tók til máls og sagði: "Heyrið orð hins mikla konungs. Assýríkonungs!"

18:28 Then Rabshakeh stood, and cried with a loud voice in the Jews' language, and spake, saying, Hear ye the word of the great king, the king of Assyria.

18:29 Svo segir konungurinn: Látið eigi Hiskía tæla yður, því að hann fær ekki frelsað yður af hans hendi.

18:29 Thus saith the king, Let not Hezekiah deceive you; for he will not be able to deliver you out of his hand:

18:30 Og látið eigi Hiskía koma yður til að treysta á Drottín með því að segja: „Drottinn mun vissulega frelsa oss, og þessi borg skal ekki verða Assýríkonungi í hendur seld.“

18:30 neither let Hezekiah make you trust in Yahwe, saying, Yahwe will surely deliver us, and this city shall not be given into the hand of the king of Assyria.

18:31 Illustíð eigi á Hiskía! Því að svo segir Assýríkonungur: Gjöríð frið við mig og gangið mér á hönd, þá skal hver yðar mega eta af sínum vínviði og sínu fikjutré og hver yðar drekka vatn úr sínum brunni.

18:31 Hearken not to Hezekiah: for thus saith the king of Assyria, Make your peace with me, and come out to me; and eat ye every one of his vine, and every one of his fig-tree, and drink ye every one the waters of his own cistern;

18:32 Þar til er ég kem og flyt yður í annað eins land og yðar land, í kornland og aldinlagar, í brauðland og vingarða, í oliuviðarland og hunangs, svo að þér megíð lifa og eigi deyja. Illustíð því eigi á Hiskía! Því að hann ginnir yður, er hann segir: „Drottinn mun frelsa oss.“

18:32 Until I come and take you away to a land like your own land, a land of grain and new wine, a land of bread and vineyards, a land of olive-trees and of honey, that ye may live, and not die: and hearken not unto Hezekiah, when he persuadeth you, saying, Yahwe will deliver us.

18:33 Hefir nokkur af guðum þjóðanna frelsað land sitt undan hendi Assýríkonungs?

18:33 Where any of the gods of the nations ever delivered his land out of the hand of the king of Assyria?

18:34 Hvar eru guðir Hamatborgar og Arpadborgar? Hvar eru guðir Sefarvaim, Hena og Íva? Hafa þeir frelsað Samariu undan minni hendi?

18:34 Where are the gods of Hamath, and of Arpad? where are the gods of Sepharvaim, of Hena, and Ivah? have they delivered Samaria out of my hand?

18:35 Hverjir eru þeir af öllum guðum landanna, er frelsað hafi lönd sín undan minni hendi, svo að Drottinn skyldi fá frelsað Jerúsalem undan minni hendi?"

18:35 Who are they among all the gods of the countries, that have delivered their country out of my hand, that Yahwe should deliver Jerusalem out of my hand?

18:36 En lýðurinn þagði og svaraði honum engu orði, því að skipun konungs var þessi: "Svarið honum eigi."

18:36 But the people held their peace, and answered him not a word; for the king's commandment was, saying, Answer him not.

18:37 En þeir Eljakím Hilkíason dróttseti, Sébna kanslari og Jóak Asafsson ríkisritari gengu á fund Hiskía með sundurrifnum klæðum og fluttu honum orð marskálksins.

18:37 Then came Eliakim the son of Hilkiah, who was over the household, and Shebna the scribe, and Joah the son of Asaph the recorder, to Hezekiah with their clothes rent, and told him the words of Rabshakeh.

19:1 Þegar Hiskía konungur heyrði þetta, reif hann klæði sín, huldi sig hærusekk og gekk í hús Drottins.

19:1 And it came to pass, when king Hezekiah heard it, that he rent his clothes, and covered himself with sackcloth, and went into the house of Yahwe.

19:2 En Eljakim dróttseta og Sébna kanslara og prestaöldungana sendi hann klædda hærusekk til Jesaja spámanns Amozsonar.

19:2 And he sent Eliakim, who was over the household, and Shebna the scribe, and the elders of the priests, covered with sackcloth, unto Isaiah the prophet the son of Amoz.

19:3 og skyldu þeir segja við hann: "Svo segir Hiskia: Þessi dagur er neyðar-, hirtingar- og háðungardagur, því að barnið er komið í burðarliðinn, en krafturinn er enginn til að fæða.

19:3 And they said unto him, Thus saith Hezekiah, This day is a day of trouble, and of rebuke, and of contumely; for the children are come to the birth, and there is not strength to bring forth.

19:4 Vera má, að Drottinn Guð þinn heyrir öll orð marskálsins, er sendur er af Assýriukonungi herra sínum til að spotta hinn lifandi Guð, og láti hegnt verða þeirra orða, er Drottinn Guð þinn hefir heyrt. En bið þú fyrir leifunum, sem enn eru eftir."

19:4 It may be Yahwe thy God will hear all the words of Rabshakeh, whom the king of Assyria his master hath sent to defy the living God, and will rebuke the words which Yahwe thy God hath heard: wherefore lift up thy prayer for the remnant that is left.

19:5 Þegar þjónar Hiskia konungs komu til Jesaja.

19:5 So the servants of king Hezekiah came to Isaiah.

19:6 sagði Jesaja við þá: "Segið svo herra yðar: Svo segir Drottinn: Öttast þú eigi smánaryrði þau, er þú hefir heyrt sveina Assýriukonungs láta sér um munn fara í gegn mér.

19:6 And Isaiah said unto them, Thus shall ye say to your master, Thus saith Yahwe, Be not afraid of the words that thou hast heard, wherewith the servants of the king of Assyria have blasphemed me.

19:7 Sjá, ég læt hann verða þess hugar, að þegar hann spyr tíðindi, skal hann hverfa aftur heim í land sitt, og þú skal ég láta hann fyrir sverði falla í sinnu eigin landi."

19:7 Behold, I will put a spirit in him, and he shall hear tidings, and shall return to his own land; and I will cause him to fall by the sword in his own land.

19:8 Síðan sneri marskálkurinn aftur og hittí Assýriukonung, þar sem hann sat um Líbna, því að hann hafði frétt, að hann væri farinn burt frá Lakis.

19:8 So Rabshakeh returned, and found the king of Assyria warring against Libnah; for he had heard that he was departed from Lachish.

19:9 Þar kom honum svolátandi fregn af Tírhaka Blálandskonungi: "Hann er lagður af stað til þess að berjast við þig." Gjörði Assýriukonungur þá aftur sendimenn til Hiskia með þessari orðsending:

19:9 And when he heard say of Tirhakah king of Ethiopia, Behold, he is come out to fight against thee, he sent messengers again unto Hezekiah, saying,

19:10 "Segið svo Hiskia Júdakonungi: Lát eigi Guð þinn, er þú treystir á, tæla

þig, er þú hugsar: „Jerúsalem verður eigi seld í hendur Assýriukonungi."

19:10 Thus shall ye speak to Hezekiah king of Judah, saying, Let not thy God in whom thou trustest deceive thee, saying, Jerusalem shall not be given into the hand of the king of Assyria.

19:11 Sjá, þú hefir sjálfur heyrt, hverju Assýriukonungar hafa fram farið við öll lönd, hversu þeir hafa gjöreytt þau, og munt þú þá frelsaður verða?

19:11 Behold, thou hast heard what the kings of Assyria have done to all lands, by destroying them utterly: and shalt thou be delivered?

19:12 Hvort hafa guðir þjóðanna, er feður minir hafa að velli lagt, frelsað þær - Gósan, Haran og Resef og Edenmenn, sem voru í Telessar?

19:12 Have the gods of the nations delivered them, which my fathers have destroyed, Gozan, and Haran, and Rezeph, and the children of Eden that were in Telassar?

19:13 Hvar er nú konungurinn í Hamat og konungurinn í Arpad og konungurinn í Sefarvaímborg, Hena og Íva?"

19:13 Where is the king of Hamath, and the king of Arpad, and the king of the city of Sepharvaim, of Hena, and Ivvah?

19:14 Hiskia tók við bréfinu af sendimönnum og las það. Síðan gekk hann upp í hús Drottins og rakti það sundur frammi fyrir Drottni.

19:14 And Hezekiah received the letter from the hand of the messengers, and read it; and Hezekiah went up unto the house of Yahwe, and spread it before Yahwe.

19:15 Og Hiskia gjörði bæn sína frammi fyrir Drottni og sagði: "Drottinn, Ísraels Guð, þú sem situr uppi yfir kerúbunum, þú einn ert Guð yfir öllum konungsríkjum jarðar, þú hefir gjört himin og jörð.

19:15 And Hezekiah prayed before Yahwe, and said, O Yahwe, the God of Israel, that sittest above the cherubim, thou art the God, even thou alone, of all the kingdoms of the earth; thou hast made heaven and earth.

19:16 Hneig, Drottinn, eyra þitt og heyr. Öpna, Drottinn, auga þitt og sjá! Heyr þú orð Sanheríbs, er hann hefir sent til að smána með hinn lifandi Guð.

19:16 Incline thine ear, O Yahwe, and hear; open thine eyes, O Yahwe, and see; and hear the words of Sennacherib, wherewith he hath sent him to defy the living God.

19:17 Satt er það, Drottinn, að Assýriukonungar hafa gjöreytt öllum þjóðum og löndum þeirra

19:17 Of a truth, Yahwe, the kings of Assyria have laid waste the nations and their lands,

19:18 og kastað guðum þeirra á eld, því að þeir voru ekki guðir, heldur handaverk manna, stokkar og steinar, svo að þeir gátu gjört þá að engu.

19:18 and have cast their gods into the fire; for they were no gods, but the work of men's hands, wood and stone; therefore they have destroyed them.

19:19 En Drottinn, Guð vor, frelsa oss nú af hans hendi, svo að öll konungsríki jarðar megi við

kannast, að þú, Drottinn, einn ert Guð!"

19:19 Now therefore, O Yahwe our God, save thou us, I beseech thee, out of his hand, that all the kingdoms of the earth may know that thou Yahwe art God alone.

19:20 Þá sendi Jesaja Amozson til Hiskia og lét segja honum: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Þar sem þú hefir beðið til mín um hjálp gegn Sanheríb Assýriukonungi, þá hefi ég heyrt það.

19:20 Then Isaiah the son of Amoz sent to Hezekiah, saying, Thus saith Yahwe, the God of Israel, Whereas thou hast prayed to me against Sennacherib king of Assyria, I have heard thee.

19:21 Þetta er orðið, er Drottinn hefir um hann sagt: Marín, dóttirin Sion, fyrirlitur þig og gjörir gys að þér. Dóttirin Jerúsalem sketur höfuðið á eftir þér.

19:21 This is the word that Yahwe hath spoken concerning him: The virgin daughter of Zion hath despised thee and laughed thee to scorn; the daughter of Jerusalem hath shaken her head at thee.

19:22 Hvern hefir þú smánað og spottað og gegn hverjum hefir þú hafið upp raustina og lyft augum þínum í hæðirnar? Gegn Hinum Heilaga í Ísrael!

19:22 Whom hast thou defied and blasphemed? and against whom hast thou exalted thy voice and lifted up thine eyes on high? even against the Holy One of Israel.

19:23 Þú hefir látið sendimenn þína smána Drottin og sagt: „Með fjölda hervagna minna steig ég upp á hæðir fjallanna, efst upp á Líbanonfjall. Ég hjó hin hávöxnu sedrustré þess og hin ágætú kyprestré þess. Ég braust upp í efsta herbergi þess, inn í aldinskóginn, þar sem hann var þéttastur.

19:23 By thy messengers thou hast defied the Lord, and hast said, With the multitude of my chariots am I come up to the height of the mountains, to the innermost parts of Lebanon; and I will cut down the tall cedars thereof, and the choice fir-trees thereof; and I will enter into his farthest lodging-place, the forest of his fruitful field.

19:24 Ég gróf til vatns og drakk útlent vatn, og með iljum fóta minna þurrkaði ég upp öll vatnsföll Egyptalands.'

19:24 I have digged and drunk strange waters, and with the sole of my feet will I dry up all the rivers of Egypt.

19:25 Hefir þú þá ekki tekið eftir því, að ég hefi ráðstafað þessu svo fyrir löngu og hagað því svo frá öndverðu? Og nú hefi ég látið það koma fram, svo að þú mætir leggja viggirtar borgir í eyði og gjöra þær að eyðilegum grjóthrúgum.

19:25 Hast thou not heard how I have done it long ago, and formed it of ancient times? now have I brought it to pass, that it should be thine to lay waste fortified cities into ruinous heaps.

19:26 En íbúar þeirra voru aflvana og skelfudust því og urðu sér til minnkunar. Jurtir vallarins og grængresid varð sem gras á þekjum og í hlaðvarpa.

19:26 Therefore their inhabitants were of small power, they were dismayed and confounded; they were as the grass of the

field, and as the green herb, as the grass on the housetops, and as grain blasted before it is grown up.

19:27 Ég sé þig þegar þú stendur og þegar þú situr, og ég veit af því, þegar þú fer og kemur, svo og um ofsa þinn gegn mér.

19:27 But I know thy sitting down, and thy going out, and thy coming in, and thy raging against me.

19:28 Sökum ofsa þins í gegn mér og af því að ofmetnaður þinn er kominn mér til eyrna, þá vil ég setja hring minn í nasir þínar og bitil minn í munn þer og færa þig aftur sama veg og þú komst.

19:28 Because of thy raging against me, and because thine arrogancy is come up into mine ears, therefore will I put my hook in thy nose, and my bridle in thy lips, and I will turn thee back by the way by which thou camest.

19:29 Og þetta skalt þú til marks hafa: Þetta árið munuð þér eta sjálfsáid korn, annað árið sjálfvaxið korn, en þriðja árið munuð þér sá og uppskera, planta víngarða og eta ávöxtu þeirra.

19:29 And this shall be the sign unto thee: Ye shall eat this year that which groweth of itself, and in the second year that which springeth of the same; and in the third year sow ye, and reap, and plant vineyards, and eat the fruit thereof.

19:30 Og leifarnar af Júða húsi, sem komist hafa undan, skulu að nýju festa rætur að neðan og bera ávöxt að ofan.

19:30 And the remnant that is escaped of the house of Judah shall again take root downward, and bear fruit upward.

19:31 Því að frá Jerúsalem munu leifar út ganga og þeir, er undan komust, frá Sionfjalli. Vandlaði Drottins allsherjar mun þessu til vegar koma.

19:31 For out of Jerusalem shall go forth a remnant, and out of mount Zion they that shall escape: the zeal of Yahwe shall perform this.

19:32 Já, svo segir Drottinn um Assýriakonung: Eigi skal hann inn komast í þessa borg, engri ör þangað inn skjóta, engan herskjöld að henni bera og engan virkisvegg hlada gegn henni.

19:32 Therefore thus saith Yahwe concerning the king of Assyria, He shall not come unto this city, nor shoot an arrow there, neither shall he come before it with shield, nor cast up a mound against it.

19:33 Hann skal aftur snúa sömu leiðina sem hann kom, og inn í þessa borg skal hann ekki koma - segir Drottinn.

19:33 By the way that he came, by the same shall he return, and he shall not come unto this city, saith Yahwe.

19:34 Og ég vil vernda þessa borg og frelsa hana, mín vegna og vegna Davíðs þjóns míns."

19:34 For I will defend this city to save it, for mine own sake, and for my servant David's sake.

19:35 En þessa sömu nótt fór engill Drottins og laust hundrad áttatíu og fimm þúsundir manns í herbúðum

Assýringa. Og er menn risu morguninn eftir, sjá, þá voru þeir allir líðin lík.

19:35 And it came to pass that night, that the angel of Yahwe went forth, and smote in the camp of the Assyrians a hundred fourscore and five thousand: and when men arose early in the morning, behold, these were all dead bodies.

19:36 Þá tók Sanherib Assýriakonungur sig upp, hélt af stað og sneri heim aftur og sat um kyrrt í Ninive.

19:36 So Sennacherib king of Assyria departed, and went and returned, and dwelt at Nineveh.

19:37 En er hann eitt sinn baðst fyrir í hofi Nisroks, guðs síns, unnu synir hans, Adrammelek og Sareser, á honum með sverði. Þeir komust undan á flótta til Araratlands, en Asarhaddon sonur hans tók ríki eftir hann.

19:37 And it came to pass, as he was worshipping in the house of Nisroch his god, that Adrammelech and Sharezer smote him with the sword: and they escaped into the land of Ararat. And Esar-haddon his son reigned in his stead.

20:1 Um þær mundir tók Hiskía sótt og var að dauða kominn. Þá kom Jesaja Amozson spámaður til hans og sagði við hann: "Svo segir Drottinn: Ráðstafa húsi þínu, því að þú munt deyja og eigi lifa."

20:1 In those days was Hezekiah sick unto death. And Isaiah the prophet the son of Amoz came to him, and said unto him, Thus saith Yahwe, Set thy house in order: for thou shalt die, and not live.

20:2 Þá sneri Hiskía andliti sínu til veggjar, bað til Drottins og mælti:

20:2 Then he turned his face to the wall, and prayed unto Yahwe, saying,

20:3 "E, Drottinn, minnstu þess, að ég hefi gengið fyrir auglitu þínu með trúmennsku og einlægu hjarta og gjört það, sem þér er þóknanlegt." Og hann grét sáran.

20:3 Remember now, O Yahwe, I beseech thee, how I have walked before thee in truth and with a perfect heart, and have done that which is good in thy sight. And Hezekiah wept sore.

20:4 En áður en Jesaja var kominn út úr miðfargarði hallarinnar, kom orð Drottins til hans, svolátandi:

20:4 And it came to pass, before Isaiah was gone out into the middle part of the city, that the word of Yahwe came to him, saying,

20:5 "Snú aftur og seg Hiskía, höfðingja lýðs míns: Svo segir Drottinn, Guð Davíðs forföður þins: Ég hefi heyrt þen þína og séð tár þín. Sjá, ég mun lækna þig. Á þriðja degi munt þú ganga upp í hús Drottins.

20:5 Turn back, and say to Hezekiah the prince of my people, Thus saith Yahwe, the God of David thy father, I have heard thy prayer, I have seen thy tears: behold, I will heal thee; on the third day thou shalt go up unto the house of Yahwe.

20:6 Og ég mun enn leggja fimmtán ár við aldur þinn, og ég mun frelsa þig og þessa borg af hendi Assýriakonungs, og ég mun vernda þessa borg, mín

vegna og vegna Davíðs þjóns míns."

20:6 And I will add unto thy days fifteen years; and I will deliver thee and this city out of the hand of the king of Assyria; and I will defend this city for mine own sake, and for my servant David's sake.

20:7 Þá bauð Jesaja: "Komið með líkjudeig." Sóttu þeir það og lögðu á kylið. Þá batnaði honum.

20:7 And Isaiah said, Take a cake of figs. And they took and laid it on the boil, and he recovered.

20:8 En Hiskía sagði við Jesaja: "Hvað skal ég hafa til marks um, að Drottinn muni lækna mig og að ég megi aftur ganga upp í hús Drottins á þriðja degi?"

20:8 And Hezekiah said unto Isaiah, What shall be the sign that Yahwe will heal me, and that I shall go up unto the house of Yahwe the third day?

20:9 Þá svaraði Jesaja: "Þetta skalt þú til marks hafa af Drottni, að hann muni efna það, sem hann hefir heitið: Á skugginn að færast tíu stíg fram, eða á hann að færast aftur um tíu stíg?"

20:9 And Isaiah said, This shall be the sign unto thee from Yahwe, that Yahwe will do the thing that he hath spoken: shall the shadow go forward ten steps, or go back ten steps?

20:10 Hiskía svaraði: "Það er hægarleikur fyrir skuggann að færast niður um tíu stíg - nei, skugginn skal færast aftur um tíu stíg."

20:10 And Hezekiah answered, It is a light thing for the shadow to decline ten steps: nay, but let the shadow return backward ten steps.

20:11 Þá hrópaði Jesaja spámaður til Drottins, og hann lét skuggann á stignumum, sem færst hafði niður á sölskifu Akasar, færast aftur um tíu stíg.

20:11 And Isaiah the prophet cried unto Yahwe; and he brought the shadow ten steps backward, by which it had gone down on the dial of Ahaz.

20:12 Um þær mundir sendi Meróðak Baladan Baladanasson, konungur í Babylon, bréf og gjafir til Hiskía, því að hann hafði frétt, að hann hefði verið sjúkur, en væri nú aftur heill orðinn.

20:12 At that time Berodach-baladan the son of Baladan, king of Babylon, sent letters and a present unto Hezekiah; for he had heard that Hezekiah had been sick.

20:13 Og Hiskía fagnaði komu þeirra og sýndi þeim alla fínhirslu sína, silfrið og gullið, ilmjurtirnar og hina dýru olíu og vopnabúr sitt og allt sem til var í fjársjóðum hans. Var enginn sá hlutur í höll Hiskía eða nokkurs staðar í ríki hans, að eigi sýndi hann þeim.

20:13 And Hezekiah hearkened unto them, and showed them all the house of his precious things, the silver, and the gold, and the spices, and the precious oil, and the house of his armor, and all that was found in his treasures: there was nothing in his house, nor in all his dominion, that Hezekiah showed them not.

20:14 Þá kom Jesaja spámaður til Hiskía konungs og sagði við hann: "Hvert var erindi þessara manna og hvaðan eru þeir til þín komnir?" Hiskía

svaraði: "Af fjarlægðu landi eru þeir komnir, frá Babelón."

20:14 Then came Isaiah the prophet unto king Hezekiah, and said unto him, What said these men? and from whence came they unto thee? And Hezekiah said, They are come from a far country, even from Babylon.

20:15 Þá sagði hann: "Hvað sáu þeir í höll þinni?" Hiskía svaraði: "Allt, sem í höll minni er, hafa þeir séð. Enginn er sá hlutur í fjársjóðum mínum, að eigi hafi ég sýnt þeim."

20:15 And he said, What have they seen in thy house? And Hezekiah answered, All that is in my house have they seen: there is nothing among my treasures that I have not showed them.

20:16 Þá sagði Jesaja við Hiskía: "Heyr þú orð Drottins:

20:16 And Isaiah said unto Hezekiah, Hear the word of Yahwe.

20:17 Sjá, þeir dagar munu koma, að allt, sem er í höll þinni, og það sem feður þínir hafa saman dregið allt til þessa dags, mun flutt verða til Babelón. Ekkert skal eftir verða - segir Drottinn.

20:17 Behold, the days come, that all that is in thy house, and that which thy fathers have laid up in store unto this day, shall be carried to Babylon: nothing shall be left, saith Yahwe.

20:18 Og nokkrir af sonum þínum, sem af þér munu koma og þú munt geta, munu teknir verða og gjörðir að hirðsveinum í höll konungsins í Babelón."

20:18 And of thy sons that shall issue from thee, whom thou shalt beget, shall they take away; and they shall be eunuchs in the palace of the king of Babylon.

20:19 En Hiskía sagði við Jesaja: "Gott er það orð Drottins, er þú hefir talað." Því að hann hugsaði: "Farsæld og friður helst þó meðan ég lifi."

20:19 Then said Hezekiah unto Isaiah, Good is the word of Yahwe which thou hast spoken. He said moreover, Is it not so, if peace and truth shall be in my days?

20:20 Það sem meira er að segja um Hiskía og öll hreystiverk hans, hversu hann bjó til tjörnina og vatnstokkinn og leiddi vatnið inn í borgina, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

20:20 Now the rest of the acts of Hezekiah, and all his might, and how he made the pool, and the conduit, and brought water into the city, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

20:21 Og Hiskía lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum. Og Manasse sonur hans tók ríki eftir hann.

20:21 And Hezekiah slept with his fathers; and Manasseh his son reigned in his stead.

21:1 Manasse var tólf ára gamall, þá er hann varð konungur, og fimmtíu og fimur ár ríktí hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Hefsíba.

21:1 Manasseh was twelve years old when he began to reign; and he reigned five and fifty years in Jerusalem: and his mother's name was Hephzibah.

21:2 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, og drýgði þannig sömu svivirðingarnar sem þær þjóðir, er

Drottinn hafði stökkt burt undan Ísraelsmönnum.

21:2 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, after the abominations of the nations whom Yahwe cast out before the children of Israel.

21:3 Hann byggði að nýju fórnarhæðirnar, er Hiskía faðir hans hafði afmáð, reisti Baal ölturu og lét gjöra aséru, eins og Akab Ísraelskonungur hafði gjöra látið, dýrkaði allan himinsins her og þjónaði þeim.

21:3 For he built again the high places which Hezekiah his father had destroyed; and he reared up altars for Baal, and made an Asherah, as did Ahab king of Israel, and worshipped all the host of heaven, and served them.

21:4 Hann reisti og ölturu í musteri Drottins, því er Drottinn hafði um sagt: "Í Jerúsalem vil ég láta nafn mitt búa."

21:4 And he built altars in the house of Yahwe, whereof Yahwe said, In Jerusalem will I put my name.

21:5 Og hann reisti ölturu fyrir allan himinsins her í báðum forgörðum mustervis Drottins.

21:5 And he built altars for all the host of heaven in the two courts of the house of Yahwe.

21:6 Hann lét og son sinn ganga gegnum eldinn, fór með spár og fjölkynngi og skipaði saringamenn og spásagna. Hann aðhafðist margt það, sem illt er í augum Drottins, og egndi hann til reiði.

21:6 And he made his son to pass through the fire, and practised augury, and used enchantments, and dealt with them that had familiar spirits, and with wizards: he wrought much evil in the sight of Yahwe, to provoke him to anger.

21:7 Hann setti aserúlikneskið, er hann hafði gjöra látið, í musterið, er Drottinn hafði sagt um við Davíð og Salómon, son hans: "Í þessu húsi og í Jerúsalem, sem ég hef útvalið af öllum ættkvíslum Ísraels, vil ég láta nafn mitt búa að eilífu.

21:7 And he set the graven image of Asherah, that he had made, in the house of which Yahwe said to David and to Solomon his son, In this house, and in Jerusalem, which I have chosen out of all the tribes of Israel, will I put my name for ever;

21:8 Og ég vil eigi framar láta Ísrael fara landflótta úr landi því, er ég gaf feðrum þeirra, svo framarlega sem þeir geta þess að breyta að öllu svo sem ég hef boðið þeim, að öllu eftir lögmáli því, er Móse þjónn minn fyrir þá lagði."

21:8 neither will I cause the feet of Israel to wander any more out of the land which I gave their fathers, if only they will observe to do according to all that I have commanded them, and according to all the law that my servant Moses commanded them.

21:9 En þeir hlýddu eigi, og Manasse leiddi þá afvega, svo að þeir breyttu verr en þær þjóðir, er Drottinn hafði eytt fyrir Ísraelsmönnum.

21:9 But they hearkened not: and Manasseh seduced them to do that which is evil more than did the nations whom Yahwe

destroyed before the children of Israel.

21:10 Þá talaði Drottinn fyrir munn

þjóna sinna, spámannanna, á þessa leið:
21:10 And Yahwe spake by his servants the prophets, saying,

21:11 "Sakir þess að Manasse Júdakonungur hefir drýgt þessar svivirðingar, sem verri eru en allt það, sem Amorítar aðhöfðust, þeir er á undan honum voru, og einnig komið Júda til að syndga með skurðgoðum sínum -

21:11 Because Manasseh king of Judah hath done these abominations, and hath done wickedly above all that the Amorites did, that were before him, and hath made Judah also to sin with his idols;

21:12 fyrir því mælir Drottinn, Ísraels Guð, svo: Ég mun leiða ógæfu yfir Jerúsalem og Júda, svo að óma mun fyrir báðum eyrum allra þeirra, er það heyra.

21:12 therefore thus saith Yahwe, the God of Israel, Behold, I bring such evil upon Jerusalem and Judah, that whosoever heareth of it, both his ears shall tingle.

21:13 Ég mun draga mælivað yfir Jerúsalem, eins og fyrrum yfir Samariu, og mælið, eins og yfir Akabsætt, og þurrka Jerúsalem burt, eins og þegar þurrkað er af skál og skálinni síðan hvolfið, þegar þurrkað hefir verið af henni.

21:13 And I will stretch over Jerusalem the line of Samaria, and the plummet of the house of Ahab; and I will wipe Jerusalem as a man wipeth a dish, wiping it and turning it upside down.

21:14 Og ég mun útskúfa leifum arfleifðar minnar og gefa þá í hendur óvinum þeirra, svo að þeir verði öllum óvinum sínum að bráð og herfangi.

21:14 And I will cast off the remnant of mine inheritance, and deliver them into the hand of their enemies; and they shall become a prey and a spoil to all their enemies;

21:15 vegna þess að þeir hafa gjört það, sem illt er í augum mínum, og egnt mig til reiði frá þeim degi, er feður þeirra fóru burt af Egyptalandi, allt fram á þennan dag."

21:15 because they have done that which is evil in my sight, and have provoked me to anger, since the day their fathers came forth out of Egypt, even unto this day.

21:16 Manasse úthellti og mjög miklu saklausu blóði, þar til er hann hafði fyllt Jerúsalem með því enda á milli, auk þeirrar syndar sinnar, að hann kom Júda til að gjöra það sem illt var í augum Drottins.

21:16 Moreover Manasseh shed innocent blood very much, till he had filled Jerusalem from one end to another; besides his sin wherewith he made Judah to sin, in doing that which was evil in the sight of Yahwe.

21:17 Það sem meira er að segja um Manasse og allt, sem hann gjörði, og synd hans, þá er hann drýgði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

21:17 Now the rest of the acts of Manasseh, and all that he did, and his sin that he sinned, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

21:18 Og Manasse lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum og var grafinn í gróf sinni í garði Ússa. Og Amón sonur hans tók ríki eftir hann.

21:18 And Manasseh slept with his fathers, and was buried in the garden of his own house, in the garden of Uzza: and Amon his son reigned in his stead.

21:19 Amón hafði tvo um tvítugt, þá er hann varð konungur, og tvö ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Mesúllemet Harúsdóttir og var frá Jotba.

21:19 Amón was twenty and two years old when he began to reign; and he reigned two years in Jerusalem: and his mother's name was Meshullemeth the daughter of Haruz of Jotbah.

21:20 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, svo sem gjört hafði Manasse faðir hans.

21:20 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, as did Manasseh his father.

21:21 og fetaði algjörlega í fótspor föður síns og þjónaði skurðgodunum, sem faðir hans hafði þjónað, og féll fram fyrir þeim.

21:21 And he walked in all the way that his father walked in, and served the idols that his father served, and worshipped them:

21:22 Hann yfirgaf Drottín, Guð fedra sinna, og gekk eigi á vegum hans.

21:22 and he forsook Yahwe, the God of his fathers, and walked not in the way of Yahwe.

21:23 Þjónar Amóns gjörðu samsæri gegn honum og drápu konung í höll hans.

21:23 And the servants of Amón conspired against him, and put the king to death in his own house.

21:24 En landslýðurinn drap alla mennina, er gjört höfðu samsæri gegn Amón konungi. Síðan tók landslýðurinn Jósia son hans til konungs eftir hann.

21:24 But the people of the land slew all them that had conspired against king Amon; and the people of the land made Josiah his son king in his stead.

21:25 Það sem meira er að segja um Amón, það er hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júðakonunga.

21:25 Now the rest of the acts of Amon which he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

21:26 Og hann var grafinn í gróf sinni í garði Ússa. Og Jósia sonur hans tók ríki eftir hann.

21:26 And he was buried in his sepulchre in the garden of Uzza: and Josiah his son reigned in his stead.

22:1 Jósia var átta vetra gamall, þá er hann varð konungur, og þrjátíu og eitt ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jedida Adajadóttir og var frá Boskat.

22:1 Josiah was eight years old when he began to reign; and he reigned thirty and one years in Jerusalem: and his mother's name was Jedidah the daughter of Adaiah of Bozkath.

22:2 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, og fetaði algjörlega í fótspor Davíðs forföður síns og veik hvorki af til hægri né vinstri.

22:2 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, and walked in all the way of David his father, and turned not aside to the right hand or to the left.

22:3 Á átjándra ríkisári Jósia konungs sendi konungur Safan Asaljason, Mesúllamssonar, kanslara, í musteri Drottins og sagði:

22:3 And it came to pass in the eighteenth year of king Josiah, that the king sent Shaphan, the son of Azaliah the son of Meshullam, the scribe, to the house of Yahwe, saying,

22:4 "Gakk þú til Hilkía aðsta prests og innsigla fé það, er borið hefir verið í musteri Drottins, það er dyraveðirnir hafa safnað saman af lýðum.

22:4 Go up to Hilkiah the high priest, that he may sum the money which is brought into the house of Yahwe, which the keepers of the threshold have gathered of the people:

22:5 og fá það í hendur verkstjórunum, þeim er umsjón hafa með musteri Drottins, þeir skulu fá það í hendur verkamönnum, sem vinna að því í musteri Drottins að gjöra við skemmdir á musterinu.

22:5 and let them deliver it into the hand of the workmen that have the oversight of the house of Yahwe; and let them give it to the workmen that are in the house of Yahwe, to repair the breaches of the house,

22:6 trésmiðunum og byggingamönnum og múrurum, svo og til að kaupa fyrir við og höggna steina til þess að gjöra við musterið.

22:6 unto the carpenters, and to the builders, and to the masons, and for buying timber and hewn stone to repair the house.

22:7 Þó er ekki haldinn reikningur við þá á fénu, sem þeim var fengið í hendur, heldur gjöra þeir það upp á æru og trú."

22:7 Howbeit there was no reckoning made with them of the money that was delivered into their hand; for they dealt faithfully.

22:8 Þá mælti Hilkía aðsti prestur við Safan kanslara: "Ég hefi fundið lögbók í musteri Drottins." Og Hilkía fékk Safan bókina og hann las hana.

22:8 And Hilkiah the high priest said unto Shaphan the scribe, I have found the book of the law in the house of Yahwe. And Hilkiah delivered the book to Shaphan, and he read it.

22:9 Síðan fór Safan kanslari til konungs og skýrði konungi frá erindislökum og mælti: "Þjónar þínir hafa látið af hendi fé það, er var í musteri Drottins, og fengið í hendur verkstjórunum, sem umsjón hafa með musteri Drottins."

22:9 And Shaphan the scribe came to the king, and brought the king word again, and said, Thy servants have emptied out the money that was found in the house, and have delivered it into the hand of the workmen that have the oversight of the house of Yahwe.

22:10 Og Safan kanslari sagði konungi frá og mælti: "Hilkía prestur fékk mér

bók." Og Safan las hana fyrir konungi.

22:10 And Shaphan the scribe told the king, saying, Hilkiah the priest hath delivered me a book. And Shaphan read it before the king.

22:11 En er konungur heyrði orð lögbókarinnar, reif hann klæði sín.

22:11 And it came to pass, when the king had heard the words of the book of the law, that he rent his clothes.

22:12 Og hann bauð þeim Hilkía presti, Ahikam Safanssyni, Akbór Mikajasyni, Safan kanslara og Asaja konungsbjóni á þessa leið:

22:12 And the king commanded Hilkiah the priest, and Ahikam the son of Shaphan, and Achbor the son of Micaiah, and Shaphan the scribe, and Asaiah the king's servant, saying,

22:13 "Farið og gangið til fréttu við Drottín fyrir mig og fyrir lýðinn og fyrir allan Júða um þessa nýfundnu bók, því að mikil er heift Drottins, sú er upptendruð er í gegn oss, af því að fedur vorir hafa eigi hlýtt orðum bókar þessarar með því að gjöra að öllu svo sem skrifað er í henni."

22:13 Go ye, inquire of Yahwe for me, and for the people, and for all Judah, concerning the words of this book that is found; for great is the wrath of Yahwe that is kindled against us, because our fathers have not hearkened unto the words of this book, to do according unto all that which is written concerning us.

22:14 Þá fóru þeir Hilkía prestur, Ahikam, Akbór, Safan og Asaja til Huldu spákonu, konu Sallúms Tikvasonar, Harhasonar, klæðageymis. Bjó hún í Jerúsalem í öðru borgarhverfi, og töluðu þeir við hana.

22:14 So Hilkiah the priest, and Ahikam, and Achbor, and Shaphan, and Asaiah, went unto Huldah the prophetess, the wife of Shallum the son of Tikvah, the son of Harhas, keeper of the wardrobe (now she dwelt in Jerusalem in the second quarter); and they communed with her.

22:15 Hún mælti við þá: "Svo segir Drottinn, Guð Ísraels: Segið manninum, er sendi þér til mín:

22:15 And she said unto them, Thus saith Yahwe, the God of Israel: Tell ye the man that sent you unto me,

22:16 Svo segir Drottinn: Sjá, ég leiði ógefufu yfir þennan stað og íbúa hans, allar ógnanir bókar þessarar, er Júðakonungur hefir lesið.

22:16 Thus saith Yahwe, Behold, I will bring evil upon this place, and upon the inhabitants thereof, even all the words of the book which the king of Judah hath read.

22:17 fyrir því að þeir hafa yfirgefið mig og lært öðrum guðum reyksisfórnir og egn mig til reiði með öllum handaverkum sínum, og heift min skal upptendrast gegn þessum stað og eigi slökkna.

22:17 Because they have forsaken me, and have burned incense unto other gods, that they might provoke me to anger with all the work of their hands, therefore my wrath shall be kindled against this place, and it shall not be quenched.

22:18 En segið svo Júðakonungi, þeim er sendi þér til þess að ganga til fréttu

við Drottin: Svo segir Drottinn, Guð Ísraels:

22:18 But unto the king of Judah, who sent you to inquire of Yahwe, thus shall ye say to him, Thus saith Yahwe, the God of Israel: As touching the words which thou hast heard,

22:19 Af því að hjarta þitt hefir komist við og þú auðmýktir þig fyrir Drottni, er þú heyrðir, hvað ég hafði talað gegn þessum stað og íbúum hans, að þeir skyldu verða undrunarefni og formælingar, og af því að þú reifist klæði þín og grést frammi fyrir mér, þá hefi ég og bænheyrð þig - segir Drottinn. **22:19** because thy heart was tender, and thou didst humble thyself before Yahwe, when thou heardest what I spake against this place, and against the inhabitants thereof, that they should become a desolation and a curse, and hast rent thy clothes, and wept before me; I also have heard thee, saith Yahwe.

22:20 Fyrir því vil ég láta þig safnast til fedra þinna, að þú megir komast með friði í gróf þína, og augu þín þurfi ekki að horfa upp á alla þá ógæfu, er ég leiði yfir þennan stað." Fluttu þeir konungi svarið.

22:20 Therefore, behold, I will gather thee to thy fathers, and thou shalt be gathered to thy grave in peace, neither shall thine eyes see all the evil which I will bring upon this place. And they brought the king word again.

23:1 Þá sendi konungur út menn til þess að safna til sín öllum öldungum í Júda og Jerúsalem.

23:1 And the king sent, and they gathered unto him all the elders of Judah and of Jerusalem.

23:2 Og konungur gekk upp í musteri Drottins og með honum allir Júdamenn og Jerúsalembúar, svo og prestarnir og spámennirnir og allur lýðurinn, bæði ungir og gamlir, og hann las í áheyrn þeirra öll orð sáttmálsbókarnnar, er fundist hafði í musteri Drottins.

23:2 And the king went up to the house of Yahwe, and all the men of Judah and all the inhabitants of Jerusalem with him, and the priests, and the prophets, and all the people, both small and great: and he read in their ears all the words of the book of the covenant which was found in the house of Yahwe.

23:3 Og konungur gekk að súlunni og gjörði þann sáttmála frammi fyrir Drottni, að fylgja Drottni og varðveita skipanir hans, fyrirmæli og lög af öllu hjarta og af allri sálu til þess að fullnægja þannig orðum sáttmála þessa, þau er rituð voru í þessari bók. Og allur lýðurinn gekkst undir sáttmálann. **23:3** And the king stood by the pillar, and made a covenant before Yahwe, to walk after Yahwe, and to keep his commandments, and his testimonies, and his statutes, with all *his* heart, and all *his* soul, to confirm the words of this covenant that were written in this book: and all the people stood to the covenant.

23:4 Síðan bauð konungur Hilkía æðsta presti og óæðri prestunum og dyravörðunum að taka burt úr aðalhúsi musteri Drottins öll áhöld, þau er gjörð höfðu verið handa Baal og Aséru og öllum himinsins her. Og hann lét brenna þau fyrir utan Jerúsalem á

Kídrönvöllum, og askan af þeim var flutt til Betel.

23:4 And the king commanded Hilkiah the high priest, and the priests of the second order, and the keepers of the threshold, to bring forth out of the temple of Yahwe all the vessels that were made for Baal, and for the Asherah, and for all the host of heaven, and he burned them without Jerusalem in the fields of the Kidron, and carried the ashes of them unto Beth-el.

23:5 Hann rak og burt skurðgöðaprestana, er Júdakonungar höfðu skipað og fært höfðu reykelsisfórnir á fórnarhæðunum í borgum Júda og í grenndinni við Jerúsalem, svo og þá er fært höfðu Baal fórnir og sólinni, tunglinu, stjörnumerkjunum og öllum himinsins her.

23:5 And he put down the idolatrous priests, whom the kings of Judah had ordained to burn incense in the high places in the cities of Judah, and in the places round about Jerusalem; them also that burned incense unto Baal, to the sun, and to the moon, and to the planets, and to all the host of heaven.

23:6 Hann lét flytja aséruna burt úr musteri Drottins, út fyrir Jerúsalem, og brenndi hana í Kídröndal, muldi hana mjölinu smærra og stráði duftinu á grafir múgamanna.

23:6 And he brought out the Asherah from the house of Yahwe, without Jerusalem, unto the brook Kidron, and burned it at the brook Kidron, and beat it to dust, and cast the dust thereof upon the graves of the common people.

23:7 Þá braut hann og niður hús þeirra manna, er helgað höfðu sig saurlífnaði, þau er voru við musteri Drottins, þar sem konur ófu hjúpa á aséruna.

23:7 And he brake down the houses of the sodomites, that were in the house of Yahwe, where the women wove hangings for the Asherah.

23:8 Hann lét alla presta koma frá borgunum í Júda og afhelgaði fórnarhæðirnar, þar sem prestarnir höfðu fórnað, frá Geba til Beerseba. Hann braut og niður hæðir hafurlikneskjanna, sem stóðu úti fyrir hliði Jósúa borgarstjóra, en það er á vinstri hönd, þá er inn er gengið um borgarhliðið.

23:8 And he brought all the priests out of the cities of Judah, and defiled the high places where the priests had burned incense, from Geba to Beer-sheba; and he brake down the high places of the gates that were at the entrance of the gate of Joshua the governor of the city, which were on a man's left hand at the gate of the city.

23:9 Þó máttu hæðaprestarnir eigi ganga upp að altari Drottins í Jerúsalem, heldur átu þeir ósýrð brauð meðal bræðra sinna.

23:9 Nevertheless the priests of the high places came not up to the altar of Yahwe in Jerusalem, but they did eat unleavened bread among their brethren.

23:10 Hann afhelgaði brennslugrófina í Hinnomssonardal, til þess að enginn léti frammar son sinn eða dóttur ganga gegnum eldinn Mólok til handa.

23:10 And he defiled Topheth,

which is in the valley of the children of Hinnom, that no man might make his son or his daughter to pass through the fire to Molech.

23:11 Hann tók og burt hesta þá, sem Júdakonungar höfðu sett til vegsemdar sólinni við innganginn að musteri Drottins, nálegt herbergi Netan Meleks hirðmanns, sem var í forgarðinum. En vagna sólarinnar brenndi hann í eldi.

23:11 And he took away the horses that the kings of Judah had given to the sun, at the entrance of the house of Yahwe, by the chamber of Nathan-melech the chamberlain, which was in the precincts; and he burned the chariots of the sun with fire.

23:12 Og öldurun, sem voru á þakinu yfir veggsvölum Akasar, er Júdakonungar höfðu reist, og öldurun, er Manasse hafði reist í báðum forgörðum musteri Drottins, reif konungur niður, og hann skundaði þaðan og kastaði öskunni af þeim í Kídröndal.

23:12 And the altars that were on the roof of the upper chamber of Ahaz, which the kings of Judah had made, and the altars which Manasseh had made in the two courts of the house of Yahwe, did the king break down, and beat *them* down from thence, and cast the dust of them into the brook Kidron.

23:13 Konungur afhelgaði og fórnarhæðirnar, sem voru fyrir austan Jerúsalem, sunnanvert við Skaðræðisfjall, og Salómon Ísraelskonungur hafði reist Astarte, víðurstyggð Sídoninga, og Kamos, víðurstyggð Móabíta, og Milkóm, svívirðing Ammóníta.

23:13 And the high places that were before Jerusalem, which were on the right hand of the mount of corruption, which Solomon the king of Israel had builded for Ashtoreth the abomination of the Sidonians, and for Chemosh the abomination of Moab, and for Milcom the abomination of the children of Ammon, did the king defile.

23:14 Hann braut og sundur merkissteinana og hjó sundur asérurnar og fyllti staðinn, þar sem þær höfðu verið, með mannabeinum.

23:14 And he brake in pieces the pillars, and cut down the Asherim, and filled their places with the bones of men.

23:15 Sömulæðis altarið í Betel, fórnarhæðina, sem Jeróboam Nebatsson hafði gjöra látið, sá er kom Ísrael til að syndga - einnig þetta altari og fórnarhæðina reif hann niður. Og hann brenndi aséruna og muldi hana mjölinu smærra.

23:15 Moreover the altar that was at Beth-el, and the high place which Jeroboam the son of Nebat, who made Israel to sin, had made, even that altar and the high place he brake down; and he burned the high place and beat it to dust, and burned the Asherah.

23:16 En er Jósía sneri sér við og sá grafirnar, sem voru þar á fjallinu, þá sendi hann menn og lét sækja beinin í grafirnar, brenndi þau á altarinu og afhelgaði það samkvæmt orði Drottins, því er guðsmadurinn hafði boðað, sá er boðaði þessa hluti.

23:16 And as Josiah turned himself, he spied the sepulchres that were there in the mount;

and he sent, and took the bones out of the sepulchres, and burned them upon the altar, and defiled it, according to the word of Yahwe which the man of God proclaimed, who proclaimed these things.

23:17 Síðan sagði hann: "Hvaða legsteinn er þetta, sem ég sé?" Og borgarmenn svöruðu honum: "Það er gróf guðsmannsins, sem kom frá Júda og boðaði þessa hluti, sem þú hefir nú gjört, gegn altarinu í Betel."

23:17 Then he said, What monument is that which I see? And the men of the city told him, It is the sepulchre of the man of God, who came from Judah, and proclaimed these things that thou hast done against the altar of Beth-el.

23:18 Þá mælti hann: "Látið hann vera, enginn ónáði bein hans!" Þannig létu þeir bein hans og bein spámannsins, sem kominn var frá Samariu, vera í friði.

23:18 And he said, Let him be; let no man move his bones. So they let his bones alone, with the bones of the prophet that came out of Samaria.

23:19 Auk þess afnam Jósía öll hæðahofin, sem voru í borgum Samariu, þau er Ísraelskonungar höfðu reist til þess að eigna Drottín til reiði, og fór alveg eins með þau eins og hann hafði gjört í Betel.

23:19 And all the houses also of the high places that were in the cities of Samaria, which the kings of Israel had made to provoke Yahwe to anger, Josiah took away, and did to them according to all the acts that he had done in Beth-el.

23:20 Og hann slátraði öllum hæðaprestunum, sem þar voru, á öldurunum og brenndi mannabein á þeim. Síðan sneri hann aftur til Jerúsalem.

23:20 And he slew all the priests of the high places that were there, upon the altars, and burned men's bones upon them; and he returned to Jerusalem.

23:21 Konungur bauð öllum lýðnum á þessa leið: "Haldið Drottni Guði yðar páska, eins og ritað er í sáttmálsbók þessari."

23:21 And the king commanded all the people, saying, Keep the passover unto Yahwe your God, as it is written in this book of the covenant.

23:22 Engir slíkir páskar höfðu haldnir verið frá því á dögum dómaranna, er dæmt höfðu í Ísrael, né heldur alla daga Ísraelskonunga og Júdakonunga.

23:22 Surely there was not kept such a passover from the days of the judges that judged Israel, nor in all the days of the kings of Israel, nor of the kings of Judah;

23:23 en á átjándá ríkisári Jósía konungs voru Drottni haldnir þessir páskar í Jerúsalem.

23:23 but in the eighteenth year of king Josiah was this passover kept to Yahwe in Jerusalem.

23:24 Enn fremur eyddi Jósía þeim mönnum, er höfðu þjónustuanda, svo og spásagnamönnum, húsgöðum og skurðögðum og öllum þeim

viðurstyggðum, er sáust í Júda og Jerúsalem, til þess að fullnægja fyrirmælum lögmálsins, þeim er rituð voru í bókinni, sem Hilkía prestur hafði fundið í musteri Drottíns.

23:24 Moreover them that had familiar spirits, and the wizards, and the teraphim, and the idols, and all the abominations that were seen in the land of Judah and in Jerusalem, did Josiah put away, that he might confirm the words of the law which were written in the book that Hilkiah the priest found in the house of Yahwe.

23:25 Og hans maki hafði enginn konungur verið á undan honum, er svo hafði snúið sér til Drottíns af öllu hjarta sínu, allri sálu sinni og öllum mætti sínum, alveg eftir lögmáli Móse, og eftir hann kom enginn honum líkur.

23:25 And like unto him was there no king before him, that turned to Yahwe with all his heart, and with all his soul, and with all his might, according to all the law of Moses; neither after him arose there any like him.

23:26 Þó lét Drottinn eigi af sinni brennandi heiftarreíði, af því að reiði hans var upptendruð gegn Júda vegna allrar þeirrar móðgunar, er Manasse hafði egnat hann með.

23:26 Notwithstanding, Yahwe turned not from the fierceness of his great wrath, wherewith his anger was kindled against Judah, because of all the provocations wherewith Manasseh had provoked him.

23:27 Og Drottinn mælti: "Ég vil einnig afmá Júda frá auglíti mínu eins og ég hef afmáð Ísrael, og ég vil hafna þessari borg, er ég hef útvalið, Jerúsalem, og musterinu, er ég sagði um, að nafn mitt skyldi vera þar."

23:27 And Yahwe said, I will remove Judah also out of my sight, as I have removed Israel, and I will cast off this city which I have chosen, even Jerusalem, and the house of which I said, My name shall be there.

23:28 Það sem meira er að segja um Jósía og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

23:28 Now the rest of the acts of Josiah, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

23:29 Á hans dögum fór Faraó Nékó Egyptalandskonungur herför móti Assýríukonungi austur að Efratlíjóti. Þá fór Jósía konungur í móti honum, en Nékó drap hann í Megiddó, þegar er hann sá hann.

23:29 In his days Pharaoh-necoh king of Egypt went up against the king of Assyria to the river Euphrates: and king Josiah went against him; and Pharaoh-necoh slew him at Megiddo, when he had seen him.

23:30 Óku menn hans honum dauðum frá Megiddó, fluttu hann til Jerúsalem og grófu hann í gróf hans. En landslýðurinn tók Jóahas Jósíason og smurði hann og tók hann til konungs í stað föður hans.

23:30 And his servants carried him in a chariot dead from Megiddo, and brought him to Jerusalem, and buried him in his own sepulchre. And the people of the land took Jehoahaz the son of Josiah, and anointed him, and made him king in his father's stead.

23:31 Jóahas var tuttugu og

þriggja ára að aldri, þá er hann varð konungur, og þrjá mánuði ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Hamútal Jeremíadóttir og var frá Líbna.

23:31 Jehoahaz was twenty and three years old when he began to reign; and he reigned three months in Jerusalem: and his mother's name was Hamutal the daughter of Jeremiah of Libnah.

23:32 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottíns, með öllu svo sem gjört höfðu forfedur hans.

23:32 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, according to all that his fathers had done.

23:33 Faraó Nékó lét fjötra hann í Ríbla í Hamathéraði, til þess að hann skyldi eigi framar ríkjá í Jerúsalem, og lagði skattgjald á landið, hundrað talentur silfurs og tíu talentur gulls.

23:33 And Pharaoh-necoh put him in bonds at Riblah in the land of Hamath, that he might not reign in Jerusalem; and put the land to a tribute of a hundred talents of silver, and a talent of gold.

23:34 Og Faraó Nékó gjörði Eljakím Jósíason að konungi í stað Jósía föður hans og breytti nafni hans í Jójakím, en tók Jóahas með sér, og fór hann til Egyptalands og dó þar.

23:34 And Pharaoh-necoh made Eliakim the son of Josiah king in the room of Josiah his father, and changed his name to Jehoiakim: but he took Jehoahaz away; and he came to Egypt, and died there.

23:35 Jójakím greiddi Faraó silfur og gull. Hann varð að leggja skatt á landið til þess að geta goldið fé það, er Faraó krafðist. Heimti hann silfrið og gullið saman af landslýðnum, eftir því sem jafnað hafði verið niður á hvern og einn, til þess að geta greitt Faraó Nékó það.

23:35 And Jehoiakim gave the silver and the gold to Pharaoh; but he taxed the land to give the money according to the commandment of Pharaoh: he exacted the silver and the gold of the people of the land, of every one according to his taxation, to give it unto Pharaoh-necoh.

23:36 Jójakím var tuttugu og fimm ára að aldri, þá er hann varð konungur, og ellefu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Sebúdda Pedajadóttir og var frá Rúma.

23:36 Jehoiakim was twenty and five years old when he began to reign; and he reigned eleven years in Jerusalem: and his mother's name was Zebidah the daughter of Pedaiiah of Rumah.

23:37 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottíns, með öllu svo sem gjört höfðu forfedur hans.

23:37 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, according to all that his fathers had done.

24:1 Á hans dögum fór Nebúkadnesar konungur í Babýlon herför þangað, og varð Jójakím honum lýðskyldur í þrjú ár. Síðan brá hann trúnaði við hann.

24:1 In his days Nebuchadnezzar king of Babylon came up, and Jehoiakim became his servant three years: then he turned and rebelled against him.

24:2 Þá sendi Drottinn í móti Jójakím ránsflokka Kaldea, ránsflokka Sýrlendinga, ránsflokka Móabíta og ránsflokka Ammóníta. Hann sendi þá gegn Júda til þess að eyða landið samkvæmt orði Drottins, því er hann hafði talað fyrir munn þjóna sinna, spámannanna.

24:2 And Yahwe sent against him bands of the Chaldeans, and bands of the Syrians, and bands of the Moabites, and bands of the children of Ammon, and sent them against Judah to destroy it, according to the word of Yahwe, which he spake by his servants the prophets.

24:3 Að boði Drottins fór svo fyrir Júda, til þess að hann gæti rekið þá burt frá augliti sínu sakir synda Manasse samkvæmt öllu því, er hann hafði gjört.

24:3 Surely at the commandment of Yahwe came this upon Judah, to remove them out of his sight, for the sins of Manasseh, according to all that he did,

24:4 svo og sakir þess saklausa blóðs, er hann hafði úthellt, svo að hann fyllti Jerúsalem saklausu blóði - það vildi Drottinn ekki fyrirgefa.

24:4 and also for the innocent blood that he shed; for he filled Jerusalem with innocent blood: and Yahwe would not pardon.

24:5 Það sem meira er að segja um Jójakím og allt, sem hann gjörði, það er ritað í Árbókum Júdakonunga.

24:5 Now the rest of the acts of Jehoiakim, and all that he did, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Judah?

24:6 Og Jójakím lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum, og Jójakím sonur hans tók ríki eftir hann.

24:6 So Jehoiakim slept with his fathers; and Jehoiachin his son reigned in his stead.

24:7 En Egyptalandskonungur fór enga herför framur frá landi sínu, því að konungurinn í Babylon hafði unnið land allt frá Egyptalandsá að Efratfljóti, það er legið hafði undir Egyptalandskonung.

24:7 And the king of Egypt came not again any more out of his land; for the king of Babylon had taken, from the brook of Egypt unto the river Euphrates, all that pertained to the king of Egypt.

24:8 Jójakím var átján ára gamall, þá er hann varð konungur, og þrjá mánuði ríktí hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Nehústa Elnatansdóttir og var frá Jerúsalem.

24:8 Jehoiachin was eighteen years old when he began to reign; and he reigned in Jerusalem three months: and his mother's name was Nehushta the daughter of Elnathan of Jerusalem.

24:9 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, með öllu svo sem gjört hafði faðir hans.

24:9 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, according to all that his father had done.

24:10 Um þær mundir fóru þjónar Nebúkadnesars, konungs í Babylon, herför til Jerúsalem, og varð borgin í umsátri.

24:10 At that time the servants of Nebuchadnezzar king of Babylon came up to Jerusalem, and the city was besieged.

24:11 Og Nebúkadnesar Babelkonungur kom sjálfur til borgarinnar, þá er þjónar hans sátu um hana.

24:11 And Nebuchadnezzar king of Babylon came unto the city, while his servants were besieging it;

24:12 Gekk þá Jójakím Júdakonungur út á móti Babelkonungi ásamt móður sinni, þjónum sínum, herföringjum og hirðmönnum, og Babelkonungur tók hann höndum á áttunda ríkisstjórnarári hans.

24:12 and Jehoiachin the king of Judah went out to the king of Babylon, he, and his mother, and his servants, and his princes, and his officers: and the king of Babylon took him in the eighth year of his reign.

24:13 Og hann flutti þaðan alla fjársjóðu musteris Drottins og fjársjóðu konungshallarinnar og tók gullið af öllum áhöldum, er Salómon Ísraelskonungur hafði gjöra látið í musteri Drottins, eins og Drottinn hafði sagt.

24:13 And he carried out thence all the treasures of the house of Yahwe, and the treasures of the king's house, and cut in pieces all the vessels of gold, which Solomon king of Israel had made in the temple of Yahwe, as Yahwe had said.

24:14 Og Nebúkadnesar herleiddi alla Jerúsalem og alla höfðingja og alla vopnfæra menn, tíu þúsund að tölu, svo og alla trésmiði og járnsmiði. Ekkert var eftir skilið nema almúgafólk landsins.

24:14 And he carried away all Jerusalem, and all the princes, and all the mighty men of valor, even ten thousand captives, and all the craftsmen and the smiths; none remained, save the poorest sort of the people of the land.

24:15 Og hann herleiddi Jójakím til Babýlon. Og konungsmóður og konur konungsins og hirðmenn hans og höfðingja landsins herleiddi hann og frá Jerúsalem til Babýlon.

24:15 And he carried away Jehoiachin to Babylon; and the king's mother, and the king's wives, and his officers, and the chief men of the land, carried he into captivity from Jerusalem to Babylon.

24:16 Svo og alla vopnfæra menn, sjö þúsund að tölu, og trésmiði og járnsmiði, þúsund að tölu, er allir voru hraustir hermenn, - þá herleiddi Nebúkadnesar til Babýlon.

24:16 And all the men of might, even seven thousand, and the craftsmen and the smiths a thousand, all of them strong and apt for war, even them the king of Babylon brought captive to Babylon.

24:17 Og konungurinn í Babýlon skipaði Mattanja föðurbróður Jójakíms konung í hans stað og breytti nafni hans í Sedekía.

24:17 And the king of Babylon made Mattaniah, Jehoiachin's father's brother, king is his stead, and changed his name to Zedekiah.

24:18 Sedekía var tuttugu og eins árs að aldri, þá er hann varð konungur, og ellefu ár ríktí hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Hamútal Jeremiadóttir og var frá Líbna.

24:18 Zedekiah was twenty and one years old when he began to reign; and he reigned eleven years in Jerusalem: and his mother's name was Hamutal the daughter of Jeremiah of Libnah.

24:19 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, með öllu svo sem gjört hafði Jójakím.

24:19 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, according to all that Jehoiakim had done.

24:20 Vegna reiði Drottins fór svo fyrir Jerúsalem og Júda, uns hann hafði burtstnarð þeim frá augliti sínu. En Sedekía brá trúnaði við Babelkonung.

24:20 For through the anger of Yahwe did it come to pass in Jerusalem and Judah, until he had cast them out from his presence. And Zedekiah rebelled against the king of Babylon.

25:1 Á níunda ríkisári Sedekía, á tíunda degi hins tíunda mánaðar, kom Nebúkadnesar Babelkonungur með allan sinn her til Jerúsalem og settist um hana, og þeir reistu hervirki hringinn í kringum hana.

25:1 And it came to pass in the ninth year of his reign, in the tenth month, in the tenth day of the month, that Nebuchadnezzar king of Babylon came, he and all his army, against Jerusalem, and encamped against it; and they built forts against it round about.

25:2 Varð borgin þannig í umsátri fram á ellefta ríkisár Sedekía konungs.

25:2 So the city was besieged unto the eleventh year of king Zedekiah.

25:3 Í fjórða mánuðinum, á níunda degi mánaðarins, er hungrið tók að sverfa að borginni og landslýður var orðinn vistalaus.

25:3 On the ninth day of the *fourth* month the famine was sore in the city, so that there was no bread for the people of the land.

25:4 Þá var brotið skarð inn í borgina. Og konungur og allir hermennirnir flyðu um nóttina gegnum hlíðið milli beggja múranna, sem er hjá konungsgarðinum, þótt Kaldear umkringdu borgina. Konungur hélt leiðina til sléttlendisins.

25:4 Then a breach was made in the city, and all the men of war *fled* by night by the way of the gate between the two walls, which was by the king's garden (now the Chaldeans were against the city round about); and *the king* went by the way of the Arabah.

25:5 en her Kaldea veitti honum eftirför og náði honum á Jerikóvöllum, er allur her hans hafði tvístrast burt frá honum.

25:5 But the army of the Chaldeans pursued after the king, and overtook him in the plains of Jericho; and all his army was scattered from him.

25:6 Tóku þeir konung höndum og fluttu hann til Ribla til Babelkonungs. Hann kvað upp dóm hans.

25:6 Then they took the king, and carried him up unto the king of Babylon to Riblah; and they gave judgment upon him.

25:7 Drápu þeir sonu Sedekia fyrir augum hans, en Sedekia lét hann blinda og binda eirfjöturum. Síðan fluttu þeir hann til Bábýlon.

25:7 And they slew the sons of Zedekiah before his eyes, and put out the eyes of Zedekiah, and bound him in fetters, and carried him to Babylon.

25:8 Í fimmta mánuði, á sjöunda degi mánaðarins - það er á nitjándra ríkisári Nebúkadnesars Babelkonungs - kom Nebúsaradan lífvarðarforingi, vildarþjónn Babelkonungs, til Jerúsalem

25:8 Now in the fifth month, on the seventh day of the month, which was the nineteenth year of king Nebuchadnezzar, king of Babylon, came Nebuzaradan the captain of the guard, a servant of the king of Babylon, unto Jerusalem.

25:9 og brenndi musteri Drottins og konungshöllina og öll hús í Jerúsalem, og öll hús stórmennanna brenndi hann í eldi.

25:9 And he burnt the house of Yahwe, and the king's house; and all the houses of Jerusalem, even every great house, burnt he with fire.

25:10 En allur Kaldeaher, sá er var með lífvarðarforingjanum, reif niður múrana umhverfis Jerúsalem.

25:10 And all the army of the Chaldeans, that were with the captain of the guard, brake down the walls of Jerusalem round about.

25:11 En leifar lýðsins - þá er eftir voru í borginni - og liðhlaupana, þá er hlaupist höfðu í lið með Babelkonungi og þá sem eftir voru af iðnaðarmönnum, herleiddi Nebúsaradan lífvarðarforingi til Bábýlon.

25:11 And the residue of the people that were left in the city, and those that fell away, that fell to the king of Babylon, and the residue of the multitude, did Nebuzaradan the captain of the guard carry away captive.

25:12 En af almúga landsins lét lífvarðarforinginn nokkra verða eftir sem vingarðsmenn og akurkarla.

25:12 But the captain of the guard left of the poorest of the land to be vinedressers and husbandmen.

25:13 Eirsúlurnar, er voru hjá musteri Drottins, og vagna kerlauganna og eirhafið, er voru í musteri Drottins, brutu Kaldear sundur og fluttu eirinn til Bábýlon.

25:13 And the pillars of brass that were in the house of Yahwe, and the bases and the brazen sea that were in the house of Yahwe, did the Chaldeans break in pieces, and carried the brass of them to Babylon.

25:14 Og katlana, eldspaðana, skarbitana, bollana og öll eiráhöldin, er notuð voru við guðsþjónustuna, tóku þeir.

25:14 And the pots, and the shovels, and the snuffers, and the spoons, and all the vessels of brass wherewith they ministered, took they away.

25:15 Þá tók og lífvarðarforinginn eldpönnurnar og fórnarskálarnar - allt sem var af gulli og silfri.

25:15 And the firepans, and the basins, that which was of gold, in gold, and that which was of silver, in silver, the captain of the guard took away.

25:16 Súlurnar tvær, hafið og vagnana, er Salómon hafði gjöra látið í musteri Drottins - eirinn úr öllum þessum ahöldum varð eigi veginn.

25:16 The two pillars, the one sea, and the bases, which Solomon had made for the house of Yahwe, the brass of all these vessels was without weight.

25:17 Önnur súlan var átján álnir á hæð, og eirhöfuð var ofan á henni, og höfuðið var fimm álnir á hæð, og riðið net og granatepli voru umhverfis höfuðið, allt af eiri, og eins var á riðna netinu á hinni súlunni.

25:17 The height of the one pillar was eighteen cubits, and a capital of brass was upon it; and the height of the capital was three cubits, with network and pomegranates upon the capital round about, all of brass: and like unto these had the second pillar with network.

25:18 Og lífvarðarforinginn tók Seraja höfuðprest og Sefanía annan prest og dyraverðina þrjá.

25:18 And the captain of the guard took Seraiah the chief priest, and Zephaniah the second priest, and the three keepers of the threshold:

25:19 Og úr borginni tók hann hirmann einn, er skipaður var yfir hermennina, og fimm menn af þeim, er daglega litu auglit konungs, er fundust í borginni, og ritara hershöfðingjans, þess er bauð út landslýðnum, og sextíu manns af sveitafólki, því er fannst í borginni -

25:19 and out of the city he took an officer that was set over the men of war; and five men of them that saw the king's face, who were found in the city; and the scribe, the captain of the host, who mustered the people of the land; and threescore men of the people of the land, that were found in the city.

25:20 Þá tók Nebúsaradan lífvarðarforingi og flutti þá til Ribla til Babelkonungs.

25:20 And Nebuzaradan the captain of the guard took them, and brought them to the king of Babylon to Riblah.

25:21 En Babelkonungur lét drepa þá í Ribla í Hamathéraði. Þannig var Júda herleiddur úr landi sínu.

25:21 And the king of Babylon smote them, and put them to death at Riblah in the land of Hamath. So Judah was carried away captive out of his land.

25:22 Yfir lýðinn, sem eftir varð í Júda, þann er Nebúkadnesar Babelkonungur lét þar eftir verða, yfir þá setti hann Gedalja, son Ahikams Safanssonar.

25:22 And as for the people that were left in the land of Judah, whom Nebuchadnezzar king of Babylon had left, even over them he made Gedaliah the son of Ahikam, the son of Shaphan, governor.

25:23 Og er allir hershöfðingjarnir og menn þeirra fréttu, að Babelkonungur hefði skipað Gedalja landstjóra, fóru þeir til Mísþa á fund Gedalja, þeir Ismael Netanjason,

Jóhanan Kareason, Seraja Tanhúmetsson frá Netófa og Jaasanja frá Maaka ásamt mönnum sínum.

25:23 Now when all the captains of the forces, they and their men, heard that the king of Babylon had made Gedaliah governor, they came to Gedaliah to Mizpah, even Ishmael the son of Nethaniah, and Johanan the son of Kareah, and Seraiah the son of Tanhumeth the Netophathite, and Jaazaniah the son of the Maacathite, they and their men.

25:24 Vann Gedalja þeim eið og mönnum þeirra og sagði við þá: "Óttist eigi Kaldea. Verið kyrrir í landinu og þjónið Babelkonungi, og mun yður vel vegna."

25:24 And Gedaliah sware to them and to their men, and said unto them, Fear not because of the servants of the Chaldeans: dwell in the land, and serve the king of Babylon, and it shall be well with you.

25:25 En á sjöunda mánuði kom Ismael Netanjason, Elísamasonar, af konungsættinni, og tíu menn með honum, og drápu Gedalja og þá Júdamenn og Kaldea, sem hjá honum voru í Mísþa.

25:25 But it came to pass in the seventh month, that Ishmael the son of Nethaniah, the son of Elishama, of the seed royal, came, and ten men with him, and smote Gedaliah, so that he died, and the Jews and the Chaldeans that were with him at Mizpah.

25:26 Þá tók allur lýðurinn sig upp, bæði smáir og stórir, og hershöfðingjarnir og fóru til Egyptalands, því að þeir voru hræddir við Kaldea.

25:26 And all the people, both small and great, and the captains of the forces, arose, and came to Egypt; for they were afraid of the Chaldeans.

25:27 Á þritugasta og sjöunda útleðdarári Jójakins Júdakonungs, í tólfða mánuðinum, tuttugasta og sjöunda dag mánaðarins, náðaði Evíl Meróðak Babelkonungur, árið sem hann kom til ríkis, Jójakín Júdakonung og tók hann úr dýflissunni.

25:27 And it came to pass in the seven and thirtieth year of the captivity of Jehoiachin king of Judah, in the twelfth month, on the seven and twentieth day of the month, that Evil-merodach king of Babylon, in the year that he began to reign, did lift up the head of Jehoiachin king of Judah out of prison;

25:28 Og hann talaði vingjarnlega við hann og setti stól hans ofar stólum hinna konunganna, sem hjá honum voru í Bábýlon.

25:28 and he spake kindly to him, and set his throne above the throne of the kings that were with him in Babylon,

25:29 Og Jójakín fór úr bandingjafötum sínum og borðaði stöðuglega með konungi meðan hann lifði.

25:29 and changed his prison garments. And *Jehoiachin* did eat bread before him continually all the days of his life:

25:30 En uppeldi hans - hið stöðuga uppeldi - var honum veitt af konungi, það er hann þurfti á degi hverjum, alla ævi hans.

25:30 and for his allowance, there was a continual allowance given him of the king, every day a portion, all the days of his life.

1:1 Adam, Set, Enos.

1:1 Adam, Seth, Enosh,

1:2 Kenan, Mahalalel, Jared.

1:2 Kenan, Mahalalel, Jared,

1:3 Henok, Methúsala, Lamek.

1:3 Enoch, Methuselah, Lamech,

1:4 Nói, Sem, Kam og Jafet.

1:4 Noah, Shem, Ham, and Japheth.

1:5 Synir Jafets voru: Gómer, Magóg, Madai, Javan, Túbal, Mesek og Tiras.

1:5 The sons of Japheth: Gomer, and Magog, and Madai, and Javan, and Tubal, and Meshech, and Tiras.

1:6 Synir Gómers: Askenas, Rifat og Tógarma.

1:6 And the sons of Gomer: Ashkenaz, and Diphath, and Togarmah.

1:7 Synir Javans: Elisa, Tarsis, Kittar og Ródanitar.

1:7 And the sons of Javan: Elishah, and Tarshish, Kittim, and Rodanim.

1:8 Synir Kams: Kús, Misraim, Pút og Kanaan.

1:8 The sons of Ham: Cush, and Mizraim, Put, and Canaan.

1:9 Synir Kúss: Seba, Havila, Sabta, Raema og Sabteka. Og synir Raema: Séba og Dedan.

1:9 And the sons of Cush: Seba, and Havilah, and Sabta, and Raama, and Sabteca. And the sons of Raamah: Sheba, and Dedan.

1:10 Og Kús gat Nimrod. Hann tók að gjörast voldugur á jörðinni.

1:10 And Cush begat Nimrod; he began to be a mighty one in the earth.

1:11 Misraim gat Lúdíta, Anamíta, Lehabíta, Naftúkíta.

1:11 And Mizraim begat Ludim, and Ananim, and Lehabim, and Naphtuhim,

1:12 Patrúsíta, Kaslúkíta (þaðan eru komnir Filistar) og Kaftóríta.

1:12 and Pathrusim, and Casluhim (from whence came the Philistines), and Caphtorim.

1:13 Kanaan gat Sidon, frumgetning sinn, og Het.

1:13 And Canaan begat Sidon his first-born, and Heth,

1:14 og Jebúsíta, Amoríta, Gírgasíta.

1:14 and the Jebusite, and the Amorite, and the Gírgashite,

1:15 Hevíta, Arkíta, Síníta.

1:15 and the Hivite, and the Arkite, and the Sinite,

1:16 Arvadíta, Semaríta og Hamatíta.

1:16 and the Arvadite, and the Zemarite, and the Hamathite.

1:17 Synir Sems: Elam, Assúr, Arpaksad, Lúd, Aram, Ús, Húl, Geter og Mas.

1:17 The sons of Shem: Elam, and Asshur, and Arpachshad, and Lud, and Aram, and Uz, and Hul, and Gether, and Meshech.

1:18 Og Arpaksad gat Sela og Sela gat Eber.

1:18 And Arpachshad begat Shelah, and Shelah begat Eber.

1:19 Og Eber faeddust tveir synir. Hét annar Peleg, því að á hans dögum greindist fólkíð á jörðinni, en bróðir hans hét Joktan.

1:19 And unto Eber were born two sons: the name of the one was Peleg; for in his days the earth was divided; and his brother's name was Joktan.

1:20 Og Joktan gat Almódad, Salef, Hasarmavet, Jara.

1:20 And Joktan begat Almodad, and Sheleph, and Hazarmaveth, and Jerah,

1:21 Hadóram, Úsal, Dikla.

1:21 and Hadoram, and Uzal, and Diklah,

1:22 Ebal, Abímael, Séba.

1:22 and Ebal, and Abimael, and Sheba,

1:23 Ófir, Havila og Jóbab. Þessir allir voru synir Joktans.

1:23 and Ophir, and Havilah, and Jobab. All these were the sons of Joktan.

1:24 Sem, Arpaksad, Sela.

1:24 Shem, Arpachshad, Shelah,

1:25 Eber, Peleg, Reú.

1:25 Eber, Peleg, Reu,

1:26 Serúg, Nahor, Tara.

1:26 Serug, Nahor, Terah,

1:27 Abram, það er Abraham.

1:27 Abram (the same is Abraham).

1:28 Synir Abrahams: Ísak og Ísmael.

1:28 The sons of Abraham: Isaac, and Ishmael.

1:29 Þetta er ættartal þeirra: Nebajót var frumgetinn sonur Ísmaels, þá Kedar, Adbeel, Míbsam.

1:29 These are their generations: the first-born of Ishmael, Nebaioth; then Kedar, and Adbeel, and Míbsam,

1:30 Míśma, Dúma, Massa, Hadad, Tema.

1:30 Mishma, and Dumah, Massa, Hadad, and Tema,

1:31 Jetúr, Nafis og Kedma. Þessir voru synir Ísmaels.

1:31 Jetur, Naphish, and Kedemah. These are the sons of Ishmael.

1:32 Synir Ketúru, hjákonu Abrahams: Húnól Simran, Joksán, Medan, Midían, Jísbak og Súa. Og synir Joksans voru: Séba og Dedan.

1:32 And the sons of Keturah, Abraham's concubine: she bare Zimran, and Jokshan, and Medan, and Midian, and Ishbak, and Shuah. And the sons of Jokshan: Sheba, and Dedan.

1:33 Og synir Midíans: Efa, Efer, Hanok, Abída og Eldaa. Allir þessir voru niðjar Ketúru.

1:33 And the sons of Midian: Ephah, and Epher, and Hanoah, and Abida, and Eldaah. All these were the sons of Keturah.

1:34 Abraham gat Ísak. Synir

Ísaks voru Esaú og Ísrael.

1:34 And Abraham begat Isaac. The sons of Isaac: Esau, and Israel.

1:35 Synir Esaú: Elífas, Regúel, Jehús, Jaclan og Kóra.

1:35 The sons of Esau: Eliphaz, Reuel, and Jeush, and Jalam, and Korah.

1:36 Synir Elífas voru: Teman, Ómar, Sefí, Gaetam, Kenas, Timna og Amalek.

1:36 The sons of Eliphaz: Teman, and Omar, Zephi, and Gatam, Kenaz, and Timna, and Amalek.

1:37 Synir Regúels voru: Nahat, Sera, Samma og Missa.

1:37 The sons of Reuel: Nahath, Zerah, Shammah, and Mizzah.

1:38 Og synir Seirs: Lótan, Sóbal, Sibeon, Ana, Díson, Eser og Dísan.

1:38 And the sons of Seir: Lotan, and Shobal, and Zibeon, and Anah, and Dishon, and Ezer, and Dishan.

1:39 Og synir Lótans: Hórí og Hómam, og systir Lótans var Timna.

1:39 And the sons of Lotan: Hori, and Homam; and Timna was Lotan's sister.

1:40 Synir Sóbals voru: Aljan, Manahat, Ebal, Sefí og Ónam. Og synir Sibeons: Aja og Ana.

1:40 The sons of Shobal: Alian, and Manahath, and Ebal, Shephi, and Onam. And the sons of Zibeon: Aiah, and Anah.

1:41 Sonur Ana: Díson. Og synir Dísons: Hamran, Esban, Jítran og Keran.

1:41 The sons of Anah: Dishon. And the sons of Dishon: Hamran, and Eshban, and Ithran, and Cheran.

1:42 Synir Esers voru: Bílhan, Saavan og Jaakan. Synir Dísans voru: Ús og Aran.

1:42 The sons of Ezer: Bilhan, and Zaavan, Jaakan. The sons of Dishan: Uz, and Aran.

1:43 Þessir eru þeir konungar, sem ríktu í Edómlandi, áður en konungar ríktu yfir Ísraelsmönnum: Bela, sonur Beórs, og hét borg hans Dínhaba.

1:43 Now these are the kings that reigned in the land of Edom, before there resigned any king over the children of Israel: Bela the son of Beor; and the name of his city was Dínhabah.

1:44 Og er Bela dó, tók Jóbab, sonur Sera frá Bosra, ríki eftir hann.

1:44 And Bela died, and Jobab the son of Zerah of Bozrah reigned in his stead.

1:45 Og er Jóbab dó, tók Húsam frá Temanítalandi ríki eftir hann.

1:45 And Jobab died, and Husham of the land of the Temanites reigned in his stead.

1:46 Og er Húsam dó, tók Hadad sonur Bedads ríki eftir hann. Hann vann sigur á Midíanítum á Móabsvöllum, og borg hans hét Avít.

1:46 And Husham died, and Hadad the son of Bedad, who smote Midian in the field of Moab, reigned in his stead; and the name of his city was Avith.

1:47 Og er Hadad dó, tók Samla frá Masreka ríki eftir hann.

1:47 And Hadad died, and Samlah of Masrekah reigned in his stead.

1:48 Og er Samla dó, tók Sál frá Rehóbót hjá Fljóttinu ríki eftir hann.

1:48 And Samlah died, and Shaul of Rehoboth by the River reigned in his stead.

1:49 Og er Sál dó, tók Baal Hanan, sonur Akbórs, ríki eftir hann.

1:49 And Shaul died, and Baal-hanan the son of Achbor reigned in his stead.

1:50 Og er Baal Hanan dó, tók Hadad ríki eftir hann, og hét borg hans Pagí, en kona hans Mehetabeel, dóttir Madredar, dóttur Me-Sahabs.

1:50 And Baal-hanan died, and Hadad reigned in his stead; and the name of his city was Pai: and his wife's name was Mehetabel, the daughter of Matred, the daughter of Me-zahab.

1:51 Og Hadad dó. Og höfðingjar Edómíta voru: höfðinginn Timna, höfðinginn Alva, höfðinginn Jetet.

1:51 And Hadad died. And the chiefs of Edom were: chief Timna, chief Aliah, chief Jetheth,

1:52 höfðinginn Oholibama, höfðinginn Ela, höfðinginn Pinon,

1:52 chief Oholibamah, chief Elah, chief Pinon,

1:53 höfðinginn Kenas, höfðinginn Teman, höfðinginn Míbsar.

1:53 chief Kenaz, chief Teman, chief Mibzar,

1:54 höfðinginn Magdiel, höfðinginn Íram. Þessir voru höfðingjar Edómíta.

1:54 chief Magdiel, chief Iram. These are the chiefs of Edom.

2:1 Þessir voru synir Ísraels: Rúben, Símeon, Leví og Júda, Íssakar og Sebulon.

2:1 These are the sons of Israel: Reuben, Simeon, Levi, and Judah, Issachar, and Zebulun,

2:2 Dan, Jósef og Benjamín, Naftalí, Gað og Asser.

2:2 Dan, Joseph, and Benjamin, Naphtali, Gad, and Asher.

2:3 Synir Júda: Ger, Ónan og Sela, þrír að tölu, er dóttir Súa, kanverska konan, ól honum. En Ger, frumgetinn sonur Júda, var vondur fyrir auglití Drottíns, svo að Drottinn lét hann deyja.

2:3 The sons of Judah: Er, and Onan, and Shelah; which three were born unto him of Shua's daughter the Canaanitess. And Er, Judah's first-born, was wicked in the sight of Yahwe; and he slew him.

2:4 Tamar tengdadóttir hans ól honum Peres og Sera. Synir Júda voru alls fimm.

2:4 And Tamar his daughter-in-law bare him Perez and Zerah. All the sons of Judah were five.

2:5 Synir Peres: Hesron og Hamúl.

2:5 The sons of Perez: Hezron, and Hamul.

2:6 Synir Sera: Simrí, Etan, Heman, Kalkól og Dara - fimm alls.

2:6 And the sons of Zerah: Zimri, and Ethan, and Heman, and Calcol, and Dara; five of them in all.

2:7 Synir Karmí: Akar, sá er steypiti Ísrael í ógæfu með því að fara svíksamlega með hið bannferða.

2:7 And the sons of Carmi: Achar, the troubler of Israel, who committed a trespass in the devoted thing.

2:8 Og synir Etans: Asarja.

2:8 And the sons of Ethan: Azariah.

2:9 Og synir Hesrons, er fæddust honum: Jerahmeel, Ram og Kelúbai.

2:9 The sons also of Hezron, that were born unto him: Jerahmeel, and Ram, and Chelubai.

2:10 Ram gat Amminadab, og Amminadab gat Nahson, höfuðsmann Júdamanna.

2:10 And Ram begat Amminadab, and Amminadab begat Nahshon, prince of the children of Judah;

2:11 Nahson gat Salma, Salma gat Bóas, 2:11 and Nahshon begat Salma, and Salma begat Boaz,

2:12 Bóas gat Óbed, Óbed gat Ísai. 2:12 and Boaz begat Obed, and Obed begat Jesse;

2:13 Ísai gat Eliab frumgetning sinn, þá Abinadab, Simea hinn þriðja, 2:13 and Jesse begat his first-born Eliab, and Abinadab the second, and Shimea the third,

2:14 Netaneel hinn fjórða, Raddaí hinn fimmta, 2:14 Nethanel the fourth, Raddai the fifth,

2:15 Ósem hinn sjötta, David hinn sjöunda. 2:15 Ozem the sixth, David the seventh;

2:16 Og systur þeirra voru þær Serúja og Abigail, og synir Serúju voru: Abísai, Jóab og Asahel, þrír að tölu. 2:16 and their sisters were Zeruiah and Abigail. And the sons of Zeruiah: Abishai, and Joab, and Asahel, three.

2:17 En Abigail ól Amasa, og faðir Amasa var Jeter Ísmaelítí. 2:17 And Abigail bare Amasa; and the father of Amasa was Jether the Ishmaelite.

2:18 Kaleb, sonur Hesrons, gat börn við Asúbu konu sinni og við Jeríót. Þessir voru synir hennar: Jeser, Sóbab og Ardon. 2:18 And Caleb the son of Hezron begat children of Azubah his wife, and of Jerioth; and these were her sons: Jeshur, and Shobab, and Ardon.

2:19 Og er Asúba andaðist, gekk Kaleb að eiga Efrat og ól hún honum Húr, 2:19 And Azubah died, and Caleb took unto him Ephrath, who bare him Hur.

2:20 en Húr gat Úrí og Úrí gat Besaleel. 2:20 And Hur begat Uri, and Uri begat Bezalel.

2:21 Síðan gekk Hesron inn til dóttur Makírs, föður Gíleáðs, og tók hana sér fyrir konu. Var hann þá sextíu ára gamall. Hún ól honum Segúb. 2:21 And afterward Hezron went in to the daughter of Machir the father of Gilead, whom he took to wife when he was

threescore years old; and she bare him Segub.

2:22 Og Segúb gat Jair. Hann átti tuttugu og þrjár borgir í Gíleaðlandi. 2:22 And Segub begat Jair, who had three and twenty cities in the land of Gilead.

2:23 En Gesúrítar og Sýrlendingar tóku Jairs-þorp frá þeim. Kenat og þorpín þar í kring, sextíu borgir alls. Allir þessir voru niðjar Makírs, föður Gíleáðs. 2:23 And Geshur and Aram took the towns of Jair from them, with Kenath, and the villages thereof, even threescore cities. All these were the sons of Machir the father of Gilead.

2:24 Og eftir andlát Hesrons í Kaleb Efrata ól Abía kona hans honum Ashúr, föður Tekóa. 2:24 And after that Hezron was dead in Caleb-ephraathah, then Abijah Hezron's wife bare him Ashhur the father of Tekoa.

2:25 Synir Jerahmeels, frumgetins sonar Hesrons: Ram, frumgetningurinn, og Búna, Óren, Ósem og Ahía. 2:25 And the sons of Jerahmeel the first-born of Hezron were Ram the first-born, and Bunah, and Oren, and Ozem, Ahijah.

2:26 En Jerahmeel átti aðra konu, er Atara hét. Hún var móðir Ónams. 2:26 And Jerahmeel had another wife, whose name was Atarah; she was the mother of Onam.

2:27 Synir Rams, frumgetins sonar Jerahmeels: Maas, Jamin og Eker. 2:27 And the sons of Ram the first-born of Jerahmeel were Maaz, and Jamin, and Eker.

2:28 Og synir Ónams voru: Sammaí og Jada; og synir Sammaí: Nadab og Abísúr. 2:28 And the sons of Onam were Shammai, and Jada. And the sons of Shammai: Nadab, and Abishur.

2:29 En kona Abísúrs hét Abihail. Hún ól honum Akban og Mólíd. 2:29 And the name of the wife of Abishur was Abihail; and she bare him Ahban, and Molid.

2:30 Og synir Nadabs voru: Seled og Appaim, en Seled dó barnlaus. 2:30 And the sons of Nadab: Seled, and Appaim; but Seled died without children.

2:31 Og synir Appaims: Jíseí, og synir Jíseí: Sesan, og synir Sesans: Ahelái. 2:31 And the sons of Appaim: Ishi. And the sons of Ishi: Sheshan. And the sons of Sheshan: Ahlai.

2:32 Og synir Jada, bróður Sammaí: Jeter og Jónatan, en Jeter dó barnlaus. 2:32 And the sons of Jada the brother of Shammai: Jether, and Jonathan; and Jether died without children.

2:33 Og synir Jónatans voru: Pelet og Sasa. Þessir voru niðjar Jerahmeels. 2:33 And the sons of Jonathan: Peleth, and Zaza. These were the sons of Jerahmeel.

2:34 Og Sesan átti enga sonu, heldur dætur einar. En Sesan átti egypskan þræl, er Jarha hét.

2:34 Now Sheshan had no sons, but daughters. And Sheshan had a servant, an Egyptian, whose name was Jarha.

2:35 Og Sesan gaf Jarha þræli sínum dóttur sína fyrir konu, og hún ól honum Attai.

2:35 And Sheshan gave his daughter to Jarha his servant to wife; and she bare him Attai.

2:36 Og Attai gat Natan, Natan gat Sabat.

2:36 And Attai begat Nathan, and Nathan begat Zabad,

2:37 Sabat gat Effal, Effal gat Óbeð.

2:37 and Zabad begat Ephlal, and Ephlal begat Obed,

2:38 Óbeð gat Jehú, Jehú gat Asarja.

2:38 and Obed begat Jehu, and Jehu begat Azariah,

2:39 Asarja gat Heles, Heles gat Eleasa.

2:39 and Azariah begat Helez, and Helez begat Eleasah,

2:40 Eleasa gat Sisemai, Sisemai gat Sallúm.

2:40 and Eleasah begat Sismai, and Sismai begat Shallum,

2:41 Sallúm gat Jekamja og Jekamja gat Elisama.

2:41 and Shallum begat Jekamiah, and Jekamiah begat Elishama.

2:42 Synir Kalebs, bróður Jerahmeels: Mesa, frumgetinn sonur hans - hann var faðir Sifs - svo og synir Maresa, föður Hebrons.

2:42 And the sons of Caleb the brother of Jerahmeel were Mesha his first-born, who was the father of Ziph; and the sons of Mareah the father of Hebron.

2:43 Synir Hebrons voru: Kórá, Tappúa, Rekem og Sema.

2:43 And the sons of Hebron: Korah, and Tappuah, and Rekem, and Shema.

2:44 Og Sema gat Raham, föður Jorkeams, og Rekem gat Sammaí.

2:44 And Shema begat Raham, the father of Jorkeam; and Rekem begat Shammai.

2:45 En sonur Sammaí var Maon, og Maon var faðir að Bet Súr.

2:45 And the son of Shammai was Maon; and Maon was the father of Beth-zur.

2:46 Og Efa, hjákona Kalebs, ól Haran, Mósa og Gases, en Haran gat Gases.

2:46 And Ephah, Caleb's concubine, bare Haran, and Moza, and Gazez; and Haran begat Gazez.

2:47 Synir Jehdai: Regem, Jótam, Gesan, Pelet, Efa og Saaf.

2:47 And the sons of Jahdai: Regem, and Jothan, and Geshan, and Pelet, and Ephah, and Shaaph.

2:48 Maaka, hjákona Kalebs, ól Seber og Tirkana.

2:48 Maacah, Caleb's concubine, bare Sheber and Tirhanah.

2:49 Og enn ól hún Saaf, föður Madmanna, Sefa, föður Makbena og föður Gíbea, en dóttir Kalebs var Aksa.

2:49 She bare also Shaaph the father of Madmannah, Sheva the father of Machbena, and the father of Gibeah; and the daughter of Caleb was Achsah.

2:50 Þessir voru synir Kalebs. Synir Húrs, frumgetins sonar Efrata: Sóbal, faðir að Kirjat-Jearím.

2:50 These were the sons of Caleb, the son of Hur, the first-born of Ephrathah: Shobal the father of Kiriath-jearim,

2:51 Salma, faðir að Betlehem, Haref, faðir að Bet Gader.

2:51 Salma the father of Beth-lehem, Hareph the father of Beth-gader.

2:52 Og Sóbal, faðir að Kirjat-Jearím, átti fyrir sonu: Haróe, hálf Menúhót

2:52 And Shobal the father of Kiriath-jearim had sons: Haroeh, half of the Menuhoth.

2:53 og ættirnar frá Kirjat-Jearím, svo og Jítrita, Pútíta, Súmatíta og Misraíta. Frá þeim eru komnir Sóreátítar og Estaólítar.

2:53 And the families of Kiriath-jearim: The Ithrites, and the Puthites, and the Shumathites, and the Mishraites; of them came the Zorathites and the Eshtaorites.

2:54 Synir Salma: Betlehem og Netófatítar, Atarót, Bet Jóab og helmingur Manatíta, það er Sóreíta.

2:54 The sons of Salma: Beth-lehem, and the Netophathites, Atroth-beth-joaab, and half of the Manahathites, the Zorites.

2:55 og ættir fráðimannanna, er búa í Jabes, Tíreatítar, Símeatítar og Súkatítar. Þetta eru Kínítar, er komnir eru frá Hammat, föður Rekabs ættar.

2:55 And the families of scribes that dwelt at Jabez: the Tirathites, the Shimeathites, the Sucathites. These are the Kenites that came of Hammath, the father of the house of Rechab.

3:1 Þessir eru synir Davíðs, er hann eignaðist í Hebron: Ammon, frumgetningurinn, við Akinóam frá Jesreel; annar var Daníel, við Abígail frá Karmel;

3:1 Now these were the sons of David, that were born unto him in Hebron: the first-born, Amnon, of Ahinoam the Jezreelitess; the second, Daniel, of Abigail the Carmelitess;

3:2 hinn þriðji Absalon, sonur Maöku, dóttur Talmaí konungs í Gesúr; hinn fjórði Adónía, sonur Haggítar;

3:2 the third, Absalom the son of Maacah the daughter of Talmi king of Geshur; the fourth, Adonijah the son of Haggith;

3:3 hinn fimmti Sefatja, við Abítal; hinn sjötti Jítrean, við Eglu, konu sinni.

3:3 the fifth, Shephatiah of Abital; the sixth, Ithream by Eglah his wife:

3:4 Sex fæddust honum í Hebron. Þar ríkti hann sjö ár og sex mánuði, en í Jerúsalem ríkti hann þrjátíu og þrjú ár.

3:4 six were born unto him in Hebron; and there he reigned seven years and six months. And in Jerusalem he reigned thirty and three years;

3:5 Og þessa eignaðist hann í Jerúsalem: Símea, Sóbab, Natan og

Salómon - fjóra alls - við Batsúa Ammielsdóttur.

3:5 and these were born unto him in Jerusalem: Shimea, and Shobab, and Nathan, and Solomon, four, of Bath-shua the daughter of Ammiel;

3:6 enn fremur Jíbbhar, Elisama, Elifelet.

3:6 and Ibbhar, and Elishama, and Eliphelet,

3:7 Nóga, Nefeg, Jafía.

3:7 and Nogah, and Nepheg, and Japhia,

3:8 Elisama, Eljada, Elifelet - níu alls.

3:8 and Elishama, and Eliada, and Eliphelet, nine.

3:9 Þetta eru allir synir Davíðs, að hjákvennasonum eigi meðtöldum. En systir þeirra var Tamar.

3:9 All these were the sons of David, besides the sons of the concubines; and Tamar was their sister.

3:10 Sonur Salómons var Rehabeam, hans son var Abía, hans son Asa, hans son Jósafat.

3:10 And Solomon's son was Rehoboam, Abijah his son, Asa his son, Jehoshaphat his son,

3:11 hans son Jóram, hans son Ahasía, hans son Jóas.

3:11 Joram his son, Ahaziah his son, Joash his son,

3:12 hans son Amasía, hans son Asaría, hans son Jótam.

3:12 Amaziah his son, Azariah his son, Jotham his son,

3:13 hans son Akas, hans son Hiskía, hans son Manasse.

3:13 Ahaz his son, Hezekiah his son, Manasseh his son,

3:14 hans son Amón, hans son Jósía.

3:14 Amon his son, Josiah his son.

3:15 Og synir Jósía voru: Jóhanan, frumgetningurinn, annar Jójakím, þriðji Sedekía, fjórði Sallúm.

3:15 And the sons of Josiah: the first-born Johanan, the second Jehoiakim, the third Zedekiah, the fourth Shallum.

3:16 Og synir Jójakíms: Jekonja, sonur hans; hans son var Sedekía.

3:16 And the sons of Jehoiakim: Jeconiah his son, Zedekiah his son.

3:17 Synir Jekonja, hins herleidda: Sealtíel, sonur hans.

3:17 And the sons of Jeconiah, the captive: Shealtiel his son,

3:18 Malkíram, Pedaja, Seneassar, Jekamja, Hósama og Nedabja.

3:18 and Malchiram, and Pedaiah, and Shenazzar, Jekamiah, Hoshama, and Nedabiah.

3:19 Synir Pedaja voru: Serúbabel og Símei, og synir Serúbabels: Mesúllam og Hananja. Systir þeirra var Selómit.

3:19 And the sons of Pedaiah: Zerubbabel, and Shimei. And the sons of Zerubbabel: Meshullam, and Hananiah; and Shelomith was their sister;

3:20 Og enn fremur Hasúba, Óhel, Berekía, Hasadja, Júsab Hesed - fimm alls.

3:20 and Hashubah, and Ohel, and Berechiah, and Hasadiah, Jushab-hesed, five.

3:21 Synir Hananja voru: Pelatja og Jesaja, synir Refaja, synir Arnans, synir Óbadia, synir Sekanja.

3:21 And the sons of Hananiah: Pelatiah, and Jeshaiah; the sons of Rephaiah, the sons of Arnan, the sons of Obadiah, the sons of Shecaniah.

3:22 Synir Sekanja voru: Semaja, og synir Semaja: Hattúa, Jígeal, Baria, Nearja og Safat - sex alls.

3:22 And the sons of Shecaniah: Shemaiah. And the sons of Shemaiah: Hattush, and Igal, and Bariah, and Neariah, and Shaphat, six.

3:23 Synir Nearja voru: Eljóenaí, Hiskía, Asrikam - þrír alls.

3:23 And the sons of Neariah: Elioenai, and Hizkiah, and Azrikam, three.

3:24 En synir Eljóenaí voru: Hódavja, Eljasib, Pelaja, Akkúb, Jóhanan, Delaja, Ananí - sjö alls.

3:24 And the sons of Elioenai: Hodaviah, and Eliashib, and Pelaiah, and Akkub, and Johanan, and Delaiah, and Anani, seven.

4:1 Synir Júda: Peres, Hesron, Karmí, Húr og Sóbal.

4:1 The sons of Judah: Perez, Hezron, and Carmi, and Hur, and Shobal.

4:2 En Reaja, sonur Sóbals, gat Jahat, Jahat gat Ahúmaí og Lahad. Þetta eru ættir Sóreatíta.

4:2 And Reaiah the son of Shobal begat Jahath; and Jahath begat Ahumai and Lahad. These are the families of the Zorathites.

4:3 Þessir voru synir Etams: Jesreel, Jisma, Jidbas, en systir þeirra hét Haselelpóni.

4:3 And these were the sons of the father of Etam: Jezreel, and Ishma, and Idbash; and the name of their sister was Hazzelepuni;

4:4 Enn fremur Penúel, faðir Gedórs, og Ezer, faðir Húsa. Þetta eru synir Húrs, frumburðar Efrata, föður að Bethlehem.

4:4 and Penuel the father of Gedor, and Ezer the father of Hushah. These are the sons of Hur, the first-born of Ephrathah, the father of Beth-lehem.

4:5 Ashúr, faðir að Tekóa, áttí tvær konur, Helen og Naeru.

4:5 And Ashhur the father of Tekoa had two wives, Helah and Naarah.

4:6 Og Naera ól honum Ahússam, Hefer, Temní og Ahastaríta. Þetta eru synir Naeru.

4:6 And Naarah bare him Ahuzzam, and Hopher, and Temeni, and Haahashtari. These were the sons of Naarah.

4:7 Og synir Helen voru: Seret, Jísehar og Etnam.

4:7 And the sons of Helah were Zereth, Izhar, and Ethnan.

4:8 En Kós gat Anúb, Sóbeba og ættir Aharhels, sonar Harúms.

4:8 And Hakkoz begat Anub, and Zobeab, and the families of Aharhel the son of Harum.

4:9 En Jachbes var fyrir bræðrum sínum, og móðir hans nefndi hann Jachbes og mælti: "Ég hefi alið hann með harmkvælum."

4:9 And Jabez was more honorable than his brethren: and his mother called his name Jabez, saying, Because I bare him with sorrow.

4:10 Og Jachbes ákallaði Guð Ísraels og mælti: "Blessa þú mig og auk landi við mig, og verði hönd þín með mér, og þag þú ógæfunni frá mér, svo að engin harmkvæli komi yfir mig." Og Guð veitti honum það, sem hann bað um.

4:10 And Jabez called on the God of Israel, saying, Oh that thou wouldest bless me indeed, and enlarge my border, and that thy hand might be with me, and that thou wouldest keep me from evil, that it be not to my sorrow! And God granted him that which he requested.

4:11 En Kelúb, bróðir Súha, gat Mehír. Hann er faðir Estóns.

4:11 And Chelub the brother of Shuhah begat Mehir, who was the father of Eshton.

4:12 En Estón gat Bet Rafa, Pasea og Tehinna, föður að borg Nahasar; þetta eru Rekamenn.

4:12 And Eshton begat Beth-rapha, and Paseah, and Tehinnah the father of Ir-nahash. These are the men of Recah.

4:13 Synir Kenas: Otníel og Seraja. Og synir Otníels: Hatat.

4:13 And the sons of Kenaz: Othniel, and Seraiah. And the sons of Othniel: Hathath.

4:14 En Meonotái gat Ofra, og Seraja gat Jóab, föður að Smíðadal, því að þeir voru smíðir.

4:14 And Meonothai begat Ophrah: and Seraiah begat Joab the father of Geharashim; for they were craftsmen.

4:15 Synir Kalebs Jefúnnesonar: Írú, Ela og Naam; synir Ela: Kenas.

4:15 And the sons of Caleb the son of Jephunneh: Iru, Elah, and Naam; and the sons of Elah; and Kenaz.

4:16 Synir Jehalelels: Síf, Sifa, Tirja og Asareel.

4:16 And the sons of Jehallelel: Ziph, and Ziphah, Tiria, and Asarel.

4:17 Synir Esra: Jeter, Mered, Efer og Jalon. Og þessir eru synir Bítju, dóttur Faraós, er gekk að eiga Mered: Hún ól Mirjam, Sammaí og Jisba, föður Estemóa.

4:17 And the sons of Ezra: Jether, and Mered, and Ephraim, and Jalon; and she bare Miriam, and Shammai, and Ishbah the father of Eshtemoa.

4:18 En kona hans, er var frá Júda, ól Jered, föður að Gedór, og Heber, föður að Sókó, og Jekútiel, föður að Sanóa.

4:18 And his wife the Jewess bare Jered the father of Gedor, and Heber the father of Soco, and Jekuthiel the father of Zanoah. And these are the sons of Bithiah the daughter of Pharaoh, whom Mered took.

4:19 Synir konu Hódía, systur Nahams: faðir Kegílu, Garmita, Estemóa og Maakatíta.

4:19 And the sons of the wife of

Hodiah, the sister of Naham, were the father of Keilah the Garmite, and Eshtemoa the Maacathite.

4:20 Synir Símons: Amnon, Rinna, Ben Hanan og Tilon; og synir Jíseí: Sóhet og sonur Sóhets.

4:20 And the sons of Shimon: Amnon, and Rinnah, Ben-hanan, and Tilon. And the sons of Ishi: Zoheth, and Ben-zoheth.

4:21 Synir Sela, sonar Júda: Ger, faðir Leka, Laeda, faðir Maresa, og ættir baðmullarverkmannanna frá Bet Asbea.

4:21 The sons of Shelah the son of Judah: Er the father of Lecah, and Laadah the father of Mareshah, and the families of the house of them that wrought fine linen, of the house of Ashbea;

4:22 enn fremur Jókím og mennirnir frá Kóseba, Jóas og Saraf, er unnu Móab og Jasúbí Lehem. Þetta eru fornar sögur.

4:22 And Jokim, and the men of Cozeba, and Joash, and Saraph, who had dominion in Moab, and Jashubilehem. And the records are ancient.

4:23 Þeir voru leirkerasmiðir og byggðu Netaim og Gedera. Hjá konungi, við þjónustu hans, þar bjuggu þeir.

4:23 These were the potters, and the inhabitants of Netaim and Gederah: there they dwelt with the king for his work.

4:24 Synir Simeons: Nemúel, Jamín, Jaríb, Sera, Sál.

4:24 The sons of Simeon: Nemuel, and Jamin, Jarib, Zerach, Shaul;

4:25 Hans sonur var Sallúm, hans son Míbsam, hans son Misma.

4:25 Shallum his son, Mibsam his son, Mishma his son.

4:26 Og synir Misma voru: Hammúel, sonur hans, hans son Sakkúr, hans son Símei.

4:26 And the sons of Mishma: Hammuel his son, Zaccur his son, Shimei his son.

4:27 Símei átti sextán sonu og sex dætur, en bræður hans áttu eigi margt barna, og ætt þeirra varð eigi svo fjölmenn sem Júdamenn.

4:27 And Shimei had sixteen sons and six daughters; but his brethren had not many children, neither did all their family multiply like to the children of Judah.

4:28 Þeir bjuggu í Beerseba, Mólada, Hasar Súal.

4:28 And they dwelt at Beer-sheba, and Moladah, and Hazarshual,

4:29 Bílha, Esém, Tólad.

4:29 and at Bilhah, and at Ezem, and at Tolad,

4:30 Betúel, Harma, Síklag.

4:30 and at Bethuel, and at Hormah, and at Ziklag,

4:31 Bet Markabót, Hasar Súsím, Bet Bíreí og Saaraim. Þetta voru borgir þeirra, þangað til Davíð tók ríki.

4:31 and at Beth-marcaboth, and Hazar-susim, and at Beth-biri, and at Saaraim. These were their cities unto the reign of David.

4:32 Og þorp þeirra voru: Etam, Ain, Rimmon, Tóken og Asan - fimm borgir.
4:32 And their villages were Etam, and Ain, Rimmon, and Tochen, and Ashan, five cities;

4:33 og auk þess öll þau þorp, er lágu kringum borgir þessar, allt til Baal. Þetta voru bústaðir þeirra, og höfðu þeir áttartal fyrir sig.

4:33 and all their villages that were round about the same cities, unto Baal. These were their habitations, and they have their genealogy.

4:34 Mesóbab, Jamlek, Jósa, sonur Amasja.

4:34 And Meshobab, and Jamlech, and Joshah the son of Amaziah,

4:35 Jóel, Jehú, sonur Jósibja, Serajasonar, Asielssonar.

4:35 and Joel, and Jehu the son of Joshibiah, the son of Seraiah, the son of Asiel,

4:36 og Eljóenai, Jaakoba, Jesóhaja, Asaja, Adiel, Jesímíel og Benaja.

4:36 and Elioenai, and Jaakobah, and Jeshohaiah, and Asaiah, and Adiel, and Jesimiel, and Benaiah,

4:37 Sisa, sonur Sifei, Allonssonar, Jedajasonar, Simrisonar, Semajasonar;

4:37 and Ziza the son of Shiphi, the son of Allon, the son of Jedaiah, the son of Shimri, the son of Shemaiah --

4:38 þessir menn sem hér eru nafngreindir, voru höfðingjar í ættum sínum, og hafa ættir þeirra orðið mjög fjölmennar.

4:38 these mentioned by name were princes in their families: and their fathers' houses increased greatly.

4:39 Og þeir fóru þaðan, er leið liggur til Gedór, allt þar til kemur austur fyrir dalinn, til þess að leita haglendis fyrir sauði sína.

4:39 And they went to the entrance of Gedor, even unto the east side of the valley, to seek pasture for their flocks.

4:40 Og þeir fundu feitt og gott haglendi, og landrými var þar mikið, og rólegt var þar og friðsamlegt, því að þeir, er áður höfðu byggt þar, voru komnir af Kam.

4:40 And they found fat pasture and good, and the land was wide, and quiet, and peaceable; for they that dwelt there aforetime were of Ham.

4:41 Þá komu þeir, sem hér eru nafngreindir, á dögum Hiskia Júdakonungs, eyddu tjöldum þeirra og drápu Meúnita, sem þar voru, og gjöreyddu þeim allt fram á þennan dag og bjuggu þar eftir þá, því að þar var haglendi fyrir sauði þeirra.

4:41 And these written by name came in the days of Hezekiah king of Judah, and smote their tents, and the Meunim that were found there, and destroyed them utterly unto this day, and dwelt in their stead; because there was pasture there for their flocks.

4:42 Og af þeim Simeonsniðjum fóru fimm hundruð manns til Seirfjalla, og voru þeir Pelatja, Nearja, Refaja og Ússiell, synir Jisei, fyrir þeim.

4:42 And some of them, even of the sons of Simeon, five hundred men, went to mount

Seir, having for their captains Pelatiah, and Neariah, and Rephaiah, and Uzziel, the sons of Ishi.

4:43 Drápu þeir hinar síðustu leifar Amalekíta og bjuggu þar allt fram á þennan dag.

4:43 And they smote the remnant of the Amalekites that escaped, and have dwelt there unto this day.

5:1 Synir Rúbens, frumgetnings Ísraels - því að frumgetningurinn var hann, en er hann hafði flekkað hvílu föður síns, var frumgetningsrétturinn veittur sonum Jósels, sonar Ísraels (þó skyldu þeir eigi teljast frumgetnir í ættartölum);

5:1 And the sons of Reuben the first-born of Israel (for he was the first-born; but, forasmuch as he defiled his father's couch, his birthright was given unto the sons of Joseph the son of Israel; and the genealogy is not to be reckoned after the birthright.

5:2 Því að Júda var völdugastur bræðra sinna, og einn af niðjum hans varð höfðingi, en frumgetningsréttinn fékk Jósef -

5:2 For Judah prevailed above his brethren, and of him came the prince; but the birthright was Joseph's:)

5:3 synir Rúbens, frumgetns sonar Ísraels, voru Hanok, Pallú, Hesron og Karmí.

5:3 the sons of Reuben the first-born of Israel: Hanoch, and Pallu, Hezron, and Carmi.

5:4 Synir Jóels: Semaja, sonur hans, hans son var Góg, hans son Símei.

5:4 The sons of Joel: Shemaiah his son, Gog his son, Shimei his son,

5:5 hans son Mika, hans son Reaja, hans son Baal.

5:5 Micah his son, Reaiah his son, Baal his son,

5:6 hans son Beera, er Tilgat Pilneser Assýrirkonungur herleiddi. Hann var höfðingi fyrir Rúbensniðjum.

5:6 Beerah his son, whom Tilgath-pilneser king of Assyria carried away captive: he was prince of the Reubenites.

5:7 Og frændur hans eftir ættum þeirra, eins og þeir voru skráðir í ættartölum eftir uppruna þeirra, voru: Hinn fyrsti var Jeiel, þá Sakaría

5:7 And his brethren by their families, when the genealogy of their generations was reckoned: the chief, Jeiel, and Zechariah,

5:8 og Bela Asasson, Semasonar, Jóelssonar. Hann bjó í Aróer og allt að Nebó og Baal Meon.

5:8 and Bela the son of Azaz, the son of Shema, the son of Joel, who dwelt in Aroer, even unto Nebo and Baal-meon:

5:9 Og gegnt austri bjó hann allt að eyðimörkinni, er liggur í vestur frá Efratfljóti, því að þeir áttu hjarðir miklar í Gíleaðlandi.

5:9 and eastward he dwelt even unto the entrance of the wilderness from the river Euphrates, because their cattle were multiplied in the land of Gilead.

5:10 En á dögum Sals áttu þeir í ófriði við Hagrita, og er Hagritar voru

fallnir fyrir þeim, settust þeir að í tjöldum þeirra, er voru með allri austurhlíð Gíleaðs.

5:10 And in the days of Saul, they made war with the Hagrites, who fell by their hand; and they dwelt in their tents throughout all the land east of Gilead.

5:11 Niðjar Gaðs bjuggu andspænis þeim í Basanlandi, allt til Salka.

5:11 And the sons of Gad dwelt over against them, in the land of Bashan unto Salecah:

5:12 Var Jóel helstur þeirra, þá Safam og Jaenai og Safat í Basan.

5:12 Joel the chief, and Shapham the second, and Janai, and Shaphat in Bashan.

5:13 Og frændur þeirra eftir ættum þeirra voru: Mikael, Mesúllam, Seba, Jórái, Jackan, Sia og Eber, sjö alls.

5:13 And their brethren of their fathers' houses: Michael, and Meshullam, and Sheba, and Jorai, and Jacan, and Zia, and Eber, seven.

5:14 Þessir eru synir Abihails, Húrisonar, Jaróasonar, Gíleaðssonar, Mikaelssonar, Jesísaisonar, Jahdósonar, Bússonar.

5:14 These were the sons of Abihail, the son of Huri, the son of Jaroah, the son of Gilead, the son of Michael, the son of Jeshishai, the son of Jahdo, the son of Buz;

5:15 Var Ahí Abdielsson, Gúnisonar, æthhöfðingi þeirra.

5:15 Ahi the son of Abdiel, the son of Guni, chief of their fathers' houses.

5:16 Og þeir bjuggu í Gíleað, í Basan og þorpunum umhverfis, og í öllum beitolöndum Sarons, svo langt sem þau náðu.

5:16 And they dwelt in Gilead in Bashan, and in its towns, and in all the suburbs of Sharon, as far as their borders.

5:17 Þessir allir voru skráðir á dögum Jótams Júdakonungs og á dögum Jeróbóams Ísraelskonungs.

5:17 All these were reckoned by genealogies in the days of Jotham king of Judah, and in the days of Jeroboam king of Israel.

5:18 Rúbensniðjar, Gaðsniðjar og hálf kynkvísl Manasse, þeir er hraustir menn voru, báru skjöld og sverð, bentu boga og kunnu að hernaði, fjórutíu og fjögur þúsund, sjö hundruð og sextíu herfærir menn.

5:18 The sons of Reuben, and the Gadites, and the half-tribe of Manasseh, of valiant men, men able to bear buckler and sword, and to shoot with bow, and skilful in war, were forty and four thousand seven hundred and threescore, that were able to go forth to war.

5:19 Áttu í ófriði við Hagrita og við Jetúr, Nafís og Nódab.

5:19 And they made war with the Hagrites, with Jetur, and Naphish, and Nodab.

5:20 Og þeir fengu liðveislu gegn þeim, og Hagritar og allir bandamenn þeirra gáfust þeim á vald. Því að meðan á bardaganum stóð, höfðu þeir hrópað til Guðs um hjálp, og bænheyrði hann þá, af því að þeir treystu honum.

5:20 And they were helped against them, and the Hagrites were delivered into their hand, and all that were with them; for they

cried to God in the battle, and he was entreated of them, because they put their trust in him.

5:21 Höfðu þeir burt með sér að herfangi hjarðir þeirra, fimmtíu þúsund úlfalda, tvö hundruð og fimmtíu þúsund sauði, tvö þúsund asna og hundrað þúsund manns.

5:21 And they took away their cattle; of their camels fifty thousand, and of sheep two hundred and fifty thousand, and of asses two thousand, and of men a hundred thousand.

5:22 Því að margir voru þeir, er voru lagðir sverði og fellu, því að ófriðurinn var háður að Guðs ráði. Þjuggu þeir þar eftir þá fram til herleiðingar.

5:22 For there fell many slain, because the war was of God. And they dwelt in their stead until the captivity.

5:23 Þeir, er tilheyruð hálfri Manassekynkvísl, þjuggu í landinu frá Basan til Baal Hermon og til Seir og Hermonfjalls. Voru þeir fjölmennir.

5:23 And the children of the half-tribe of Manasseh dwelt in the land: they increased from Bashan unto Baal-hermon and Senir and mount Hermon.

5:24 og voru þessir ætthöfðingjar þeirra: Efer, Jisci, Eliel, Asriel, Jeremía, Hóðavja og Jahdiel. Voru þeir kappar miklir og nafukunnir menn, höfðingjar í ættum sínum.

5:24 And these were the heads of their fathers' houses: even Ephraim, and Ishi, and Eliel, and Azriel, and Jeremiah, and Hodaviah, and Jahdiel, mighty men of valor, famous men, heads of their fathers' houses.

5:25 En er þeir sýndu ótrúmennsku Guði fedra sinna og tóku fram hjá með guðum þjóðflokka þeirra, er fyrir voru í landinu, en Guð hafði eytt fyrir þeim.

5:25 And they trespassed against the God of their fathers, and played the harlot after the gods of the peoples of the land, whom God destroyed before them.

5:26 Þá æsti Guð Ísraels reiði Púls Assýriakonungs og reiði Tilgat Pilnesers, Assýriakonungs, og herleiddi hann Rúbensniöja, Gaðsniöja og hálfu kynkvísl Manasse og flutti þá til Hala, Habor, Hara og Gósanfljóts, og er svo enn í dag.

5:26 And the God of Israel stirred up the spirit of Pul king of Assyria, and the spirit of Tilgath-pilneser king of Assyria, and he carried them away, even the Reubenites, and the Gadites, and the half-tribe of Manasseh, and brought them unto Halah, and Habor, and Hara, and to the river of Gozan, unto this day.

6:1 Synir Leví: Gersom, Kahat og Merari.

6:16 The sons of Levi: Gershom, Kohath, and Merari.

6:2 Og synir Kahats: Amram, Jischar, Hebron og Ússiel.

6:17 And these are the names of the sons of Gershom: Libni and Shimei.

6:3 Og synir Amrams: Aron, Móse og Mirjam. Og synir Arons: Nadab, Abihú, Eleasar og Ítamar.

6:18 And the sons of Kohath were Amram, and Izhar, and Hebron, and Uzziel.

6:4 Eleasar gat Pinchas, Pinchas gat Abisúa.

6:19 The sons of Merari: Mahli and Mushi. And these are the families of the Levites according to their fathers' houses.

6:5 Abisúa gat Búkí, Búkí gat Ússi.

6:20 Of Gershom: Libni his son, Jahath his son, Zimmah his son,

6:6 Ússi gat Serahja, Serahja gat Merajót.

6:21 Joah his son, Iddo his son, Zerah his son, Jeatherai his son.

6:7 Merajót gat Amarja, Amarja gat Ahitúb.

6:22 The sons of Kohath: Amminadab his son, Korah his son, Assir his son,

6:8 Ahitúb gat Sadók, Sadók gat Akimaas.

6:23 Elkanah his son, and Ebiasaph his son, and Assir his son,

6:9 Akimaas gat Asarja, Asarja gat Jóhanan.

6:24 Tahath his son, Uriel his son, Uziah his son, and Shaul his son.

6:10 Jóhanan gat Asarja, hann sem var prestur í musterinu, er Salómon byggði í Jerúsalem.

6:25 And the sons of Elkanah: Amasai, and Ahimoth.

6:11 En Asarja gat Amarja, Amarja gat Ahitúb.

6:26 As for Elkanah, the sons of Elkanah: Zophai his son, and Nahath his son,

6:12 Ahitúb gat Sadók, Sadók gat Sallúm.

6:27 Eliab his son, Jeroham his son, Elkanah his son.

6:13 Sallúm gat Hilkía, Hilkía gat Asarja.

6:28 And the sons of Samuel: the first-born Joel, and the second Abijah.

6:14 Asarja gat Seraja, Seraja gat Jósadak.

6:29 The sons of Merari: Mahli, Libni his son, Shimei his son, Uzzah his son,

6:15 En Jósadak fór burt, þegar Drottinn lét Nebúkadnesar herleidda Júdamenn og Jerúsalembúa.

6:30 Shimea his son, Haggiah his son, Asaiah his son.

6:16 Synir Leví: Gersom, Kahat og Merari.

6:31 And these are they whom David set over the service of song in the house of Yahwe, after that the ark had rest.

6:17 Og þessi eru nöfn á sonum Gersoms: Libní og Símei.

6:32 And they ministered with song before the tabernacle of the tent of meeting, until Solomon had built the house of Yahwe in Jerusalem: and they waited on their office according to their order.

6:18 Og synir Kahats voru: Amram, Jischar, Hebron og Ússiel.

6:33 And these are they that waited, and their sons. Of the sons of the Kohathites:

Heman the singer, the son of Joel, the son of Samuel,

6:19 Synir Merari: Maheli og Músi. Og þessar eru ættir Levíta eftir ættfedrum þeirra.

6:34 the son of Elkanah, the son of Jeroham, the son of Eliel, the son of Toah,

6:20 Frá Gersom eru komnir: Libní, sonur hans, hans son Jahat, hans son Simma.

6:35 the son of Zuph, the son of Elkanah, the son of Mahath, the son of Amasai,

6:21 hans son Jóa, hans son Íddó, hans son Sera, hans son Jeatrai.

6:36 the son of Elkanah, the son of Joel, the son of Azariah, the son of Zephaniah,

6:22 Synir Kahats: Amminadab, sonur hans, hans son Kóra, hans son Assir.

6:37 the son of Tahath, the son of Assir, the son of Ebiasaph, the son of Korah,

6:23 hans son Elkana, hans son Ebjasaf, hans son Assir.

6:38 the son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, the son of Israel.

6:24 hans son Tahat, hans son Úriel, hans son Ússia, hans son Sál.

6:39 And his brother Asaph, who stood on his right hand, even Asaph the son of Berechiah, the son of Shimea,

6:25 Og synir Elkana: Amasai og Ahimót.

6:40 the son of Michael, the son of Baaseiah, the son of Malchijah,

6:26 hans sonur Elkana, hans son Sofaí, hans son Nahat.

6:41 the son of Ethni, the son of Zerah, the son of Adaiah,

6:27 hans son Eliab, hans son Jeróham, hans son Elkana.

6:42 the son of Ethan, the son of Zimmah, the son of Shimei,

6:28 Og synir Samúels voru: Jóel, frumgetningurinn, og hinn annar Abía.

6:43 the son of Jahath, the son of Gershom, the son of Levi.

6:29 Synir Merari: Maheli, hans son var Libní, hans son Símei, hans son Ússa.

6:44 And on the left hand their brethren the sons of Merari: Ethan the son of Kishi, the son of Abdi, the son of Malluch,

6:30 hans son Símea, hans son Haggía, hans son Asaja.

6:45 the son of Hashabiah, the son of Amaziah, the son of Hilkiah,

6:31 Þessir eru þeir, er Davíð skipaði til söngs í húsi Drottins, er örkin hafði fundið héli.

6:46 the son of Amzi, the son of Bani, the son of Shemer,

6:32 Þjónuðu þeir við sönginn fyrir dyrum samfundatjalds-búðarinnar, uns Salómon reisti musteri Drottins í Jerúsalem, og gegndu þeir þjónustu sinni eftir reglum þeim, er fyrir þá voru lagðar.

6:47 the son of Mahli, the son of Mushi, the son of Merari, the son of Levi.

6:33 Þessir eru þeir, er þjónustu þessari gegndu og synir þeirra: Af sonum Kahatíta: Heman, söngvarinn, Jóelsson, Samúelssonar.

6:48 And their brethren the Levites were appointed for all the service of the tabernacle of the house of God.

6:34 Elkanasonar, Jeróhamssonar, Elielssonar, Tóasonar.

6:49 But Aaron and his sons offered upon the altar of burnt-offering, and upon the altar of incense, for all the work of the most holy place, and to make atonement for Israel, according to all that Moses the servant of God had commanded.

6:35 Súfssonar, Elkanasonar, Mahatssonar, Amasásonar.

6:50 And these are the sons of Aaron: Eleazar his son, Phinehas his son, Abishua his son,

6:36 Elkanasonar, Jóelssonar, Asaríasonar, Sefaníasonar.

6:51 Bukki his son, Uzzi his son, Zerariah his son,

6:37 Tahatssonar, Assírssonar, Ebjasafssonar, Kórasonar.

6:52 Meraioth his son, Amariah his son, Ahitub his son,

6:38 Jischarssonar, Kahatssonar, Levisonar, Ísraelssonar.

6:53 Zadok his son, Ahimaaz his son.

6:39 Bróðir hans var Asaf, er stóð honum til hægri handar. Asaf Berekíason, Simeasonar.

6:54 Now these are their dwelling-places according to their encampments in their borders: to the sons of Aaron, of the families of the Kohathites (for theirs was the *first* lot),

6:40 Mikaelssonar, Baasejasonar, Malkíasonar.

6:55 to them they gave Hebron in the land of Judah, and the suburbs thereof round about it;

6:41 Etnísonar, Serasonar, Adajasonar.

6:56 but the fields of the city, and the villages thereof, they gave to Caleb the son of Jephunneh.

6:42 Etanssonar, Simmasonar, Simmeísonar.

6:57 And to the sons of Aaron they gave the cities of refuge, Hebron; Libnah also with its suburbs, and Jattir, and Eshtemoa with its suburbs,

6:43 Jahatssonar, Gersomssonar, Levisonar.

6:58 and Hilan with its suburbs, Debir with its suburbs,

6:44 Og bræður þeirra, synir Merarí, stóðu til vinstri handar: Etan Kísison, Abdísonar, Mallúkssonar.

6:59 and Ashan with its suburbs, and Beth-shemesh with its suburbs;

6:45 Hasabjasonar, Amasjasonar, Hilkíasonar.

6:60 and out of the tribe of Benjamin, Geba with its suburbs, and Allemeth with its suburbs, and Anathoth with its suburbs. All their cities throughout their families were thirteen cities.

6:46 Amsísonar, Banísonar, Semerssonar.

6:61 And unto the rest of the sons of Kohath *were given* by lot, out of the family of the tribe, out of the half-tribe, the half of Manasseh, ten cities.

6:47 Mahelísonar, Músísonar, Merarísonar, Levisonar.

6:62 And to the sons of Gershom, according to their families, out of the tribe of Issachar, and out of the tribe of Asher, and out of the tribe of Naphtali, and out of the tribe of Manasseh in Bashan, thirteen cities.

6:48 Og bræður þeirra, levitarnir, voru settir yfir alla þjónustuna við musterishústað Guðs.

6:63 Unto the sons of Merari *were given* by lot, according to their families, out of the tribe of Reuben, and out of the tribe of Gad, and out of the tribe of Zebulun, twelve cities.

6:49 En Aron og synir hans fórnðu á brennifórnaraltarinu og reykelsisaltarinu og önnuðust öll störf í Hinu allrahelgasta og að friðþægja fyrir Ísrael - að öllu leyti eins og Móse, þjónn Guðs, hafði fyrirskipað.

6:64 And the children of Israel gave to the Levites the cities with their suburbs.

6:50 Og þessir eru synir Arons: Eleasar, sonur hans, hans son Pinchas, hans son Abisúa.

6:65 And they gave by lot out of the tribe of the children of Judah, and out of the tribe of the children of Simeon, and out of the tribe of the children of Benjamin, these cities which are mentioned by name.

6:51 hans son Búkki, hans son Ússi, hans son Serahja.

6:66 And some of the families of the sons of Kohath had cities of their borders out of the tribe of Ephraim.

6:52 hans son Merajót, hans son Amaría, hans son Ahitúb.

6:67 And they gave unto them the cities of refuge, Shechem in the hill-country of Ephraim with its suburbs; Gezer also with its suburbs,

6:53 hans son Sadók, hans son Akímaas.

6:68 and Jokmeam with its suburbs, and Beth-horon with its suburbs,

6:54 Þetta eru bústaðir þeirra, taldir eftir tjaldbúðum í héraði þeirra: Niðjum Arons, ætt Kahatíta - því að fyrsti hluturinn hlotnaðist þeim -

6:69 and Aijalon with its suburbs, and Gath-
rimmon with its suburbs;

6:55 gáfu þeir Hebron í Júdalandi og beitolandið umhverfis hana.

6:70 and out of the half-tribe of Manasseh, Aner with its suburbs, and Bileam with its suburbs, for the rest of the family of the sons of Kohath.

6:56 En akurland borgarinnar og þorpín, er að henni lágu, gáfu þeir Kaleb Jefúnnesyni.

6:71 Unto the sons of Gershom *were given*, out of the family of the half-tribe of Manasseh, Golan in Bashan with its suburbs, and Ashtaroth with its suburbs;

6:57 En sonum Arons gáfu þeir

gríðastaðinn Hebron, enn fremur Libna og beitolandið, er að henni lá, Jattír og Estamóa og beitolandið, er að henni lá.

6:72 and out of the tribe of Issachar, Kedesh with its suburbs, Daberath with its suburbs,

6:58 Hólon og beitolandið, er að henni lá, Debír og beitolandið, er að henni lá.

6:73 and Ramoth with its suburbs, and Anem with its suburbs;

6:59 Asan og beitolandið, er að henni lá, og Bet Semes og beitolandið, er að henni lá.

6:74 and out of the tribe of Asher, Mashal with its suburbs, and Abdon with its suburbs,

6:60 Og frá Benjáminsættkvísl: Geba og beitolandið, er að henni lá, Allemet og beitolandið, er að henni lá, og Anatót og beitolandið, er að henni lá. Alls voru borgir þeirra þrettán, og beitolöndin, er að þeim lágu.

6:75 and Hukok with its suburbs, and Rehob with its suburbs;

6:61 Aðrir synir Kahats fengu tíu borgir eftir hlutkesti frá ættum Efraímskynkvíslar og Danskynkvíslar og frá hálfri Manassekynkvísl.

6:76 and out of the tribe of Naphtali, Kedesh in Galilee with its suburbs, and Hammon with its suburbs, and Kiriathaim with its suburbs.

6:62 En synir Gersoms fengu þrettán borgir eftir ættum þeirra frá Íssakarskynkvísl, Asserskynkvísl, Naftalíkynkvísl og frá Manassekynkvísl í Basan.

6:77 Unto the rest of *the Levites*, the sons of Merari, *were given*, out of the tribe of Zebulun, Rimmono with its suburbs, Tabor with its suburbs;

6:63 Synir Merarí fengu eftir hlutkesti tólf borgir eftir ættum þeirra, frá Rúbenskynkvísl, Gaðskynkvísl og frá Sebúlónskynkvísl.

6:78 and beyond the Jordan at Jericho, on the east side of the Jordan, *were given them*, out of the tribe of Reuben, Bezer in the wilderness with its suburbs, and Jahzah with its suburbs,

6:64 Þannig gáfu Ísraelsmenn levítum borgirnar og beitolöndin, er að þeim lágu.

6:79 and Kedemoth with its suburbs, and Mephaath with its suburbs;

6:65 og þeir gáfu eftir hlutkesti frá kynkvísl Júdasóna, frá kynkvísl Simeonssóna og frá kynkvísl Benjáminssóna þessar borgir, sem þeir nafngreindu.

6:80 and out of the tribe of Gad, Ramoth in Gilead with its suburbs, and Mahanaim with its suburbs,

6:66 Og að því er snertir ættir þeirra Kahatssóna, þá fengu þeir borgir þær, er þeim hlotnuðust, frá Efraímskynkvísl.

6:81 and Heshbon with its suburbs, and Jazer with its suburbs.

6:67 Og þeir gáfu þeim gríðastaðinn Sikem og beitolandið, er að henni lá, á Efraímfjöllum, enn fremur Geser og beitolandið, er að henni lá.

6:67 And they gave unto them the cities of refuge, Shechem in the hill-country of

Ephraim with its suburbs; Gezer also with its suburbs,

6:68 Jokmeam og beítílandið, er að henni lá, Bet Hóron og beítílandið, er að henni lá,

6:68 and Jokmeam with its suburbs, and Beth-horon with its suburbs,

6:69 Ajalon og beítílandið, er að henni lá, og Gat Rimmon og beítílandið, er að henni lá.

6:69 and Ajalon with its suburbs, and Gath-rimmon with its suburbs;

6:70 Og frá hálfri Manassekynkvísl: Aner og beítílandið, er að henni lá, og Jibleam og beítílandið, er að henni lá - fyrir ættir hinna Kahatssona.

6:70 and out of the half-tribe of Manasseh, Aner with its suburbs, and Bileam with its suburbs, for the rest of the family of the sons of Kohath.

6:71 Synir Gersoms fengu frá ætt hálftrar Manassekynkvíslar: Gólan í Basan og beítílandið, er að henni lá, og Astarót og beítílandið, er að henni lá.

6:71 And the sons of Gershom *were given*, out of the family of the half-tribe of Manasseh, Golan in Bashan with its suburbs, and Ashtaroth with its suburbs;

6:72 Og frá Íssakarskynkvísl: Kedes og beítílandið, er að henni lá, Dabrat og beítílandið, er að henni lá,

6:72 and out of the tribe of Issachar, Kedesh with its suburbs, Daberath with its suburbs,

6:73 Ramót og beítílandið, er að henni lá, og Anem og beítílandið, er að henni lá.

6:73 and Ramoth with its suburbs, and Anem with its suburbs;

6:74 Og frá Asserskynkvísl: Masal og beítílandið, er að henni lá, Abdón og beítílandið, er að henni lá,

6:74 and out of the tribe of Asher, Mashal with its suburbs, and Abdon with its suburbs,

6:75 Húkok og beítílandið, er að henni lá, og Rehób og beítílandið, er að henni lá,

6:75 and Hukok with its suburbs, and Rehob with its suburbs;

6:76 Og frá Naftalíkynkvísl: Kedes í Galíl og beítílandið, er að henni lá, Hammót og beítílandið, er að henni lá, og Kírjataim og beítílandið, er að henni lá.

6:76 and out of the tribe of Naphtali, Kedesh in Galilee with its suburbs, and Hammon with its suburbs, and Kiriathaim with its suburbs.

6:77 Þeir synir Merarí, er enn voru eftir, fengu frá Sebúlonskynkvísl: Rimmónó og beítílandið, er að henni lá, og Tabór og beítílandið, er að henni lá,

6:77 Unto the rest of *the Levites*, the sons of Merarí, *were given*, out of the tribe of Zebulun, Rimmono with its suburbs, Tabor with its suburbs;

6:78 Og hinumegin Jórdanar, gegnt Jeríkó, fyrir austan Jórdan, fengu þeir frá Rúbenskynkvísl: Beser í eyðimörkinni og beítílandið, er að henni lá, Jahsa og beítílandið, er að henni lá,

6:78 and beyond the Jordan at Jericho, on the east side of the Jordan, *were given them*, out of the tribe of Reuben, Bezer in the wilderness with its suburbs, and Jahzah with its suburbs,

6:79 Kedemót og beítílandið, er að henni lá, og Mefaat og beítílandið, er að henni lá.

6:79 and Kedemoth with its suburbs, and Mephaath with its suburbs;

6:80 Og frá Gaðskynkvísl: Ramót í Gíleað og beítílandið, er að henni lá, Mahanaim og beítílandið, er að henni lá,

6:80 and out of the tribe of Gad, Ramoth in Gilead with its suburbs, and Mahanaim with its suburbs,

6:81 Heshbon og beítílandið, er að henni lá, og Jaser og beítílandið, er að henni lá.

6:81 and Heshbon with its suburbs, and Jazer with its suburbs.

7:1 Synir Íssakars: Tóla, Púa, Jasúb og Simron - fjórir alls.

7:1 And of the sons of Issachar: Tola, and Puah, Jashub, and Shimron, four.

7:2 Synir Tóla: Ússí, Refaja, Jeríel, Jahemai, Jíbsam og Samúel. Voru þeir höfðingjar í ættum sínum í Tóla, kappar miklir í ættum sínum: voru þeir á dögum Davíðs tuttugu og tvö þúsund og sex hundruð að tólu.

7:2 And the sons of Tola: Uzzi, and Rephaiah, and Jeriel, and Jahmai, and Ibsam, and Shemuel, heads of their fathers' houses, *to wit*, of Tola; mighty men of valor in their generations: their number in the days of David was two and twenty thousand and six hundred.

7:3 Synir Ússí voru: Jisrahja; synir Jisrahja: Mikael, Óbadia, Jóel, Jissia, alls fimm ætthöfðingjar.

7:3 And the sons of Uzzi: Izrahiah. And the sons of Izrahiah: Michael, and Obadiah, and Joel, Isshiah, five; all of them chief men.

7:4 Og til þeirra töldust eftir ættum þeirra, eftir frændliði þeirra, hermannasveitir, þrjátíu og sex þúsund manns, því að þeir áttu margar konur og börn.

7:4 And with them, by their generations, after their fathers' houses, were bands of the host for war, six and thirty thousand; for they had many wives and sons.

7:5 Og frændur þeirra, allar ættir Íssakars, voru kappar miklir. Töldust þeir alls vera áttatíu og sjö þúsundir.

7:5 And their brethren among all the families of Issachar, mighty men of valor, reckoned in all by genealogy, were fourscore and seven thousand.

7:6 Synir Benjámins: Bela, Beker, Jedíael - þrír alls.

7:6 *The sons of* Benjamin: Bela, and Becher, and Jedíael, three.

7:7 Og synir Bela: Esbón, Ússí, Ússíel, Jerimót og Írí, fimm alls. Voru þeir ætthöfðingjar og kappar miklir, og töldust þeir að vera tuttugu og tvö þúsund þrjátíu og fjórir.

7:7 And the sons of Bela: Ezbon, and Uzzi, and Uzziel, and Jerimoth, and Iri,

five; heads of fathers' houses, mighty men of valor; and they were reckoned by genealogy twenty and two thousand and thirty and four.

7:8 Og synir Bekers: Semira, Jóas, Elieser, Eljóenai, Omrí, Jeremót, Abía, Anatót og Alemet. Allir þessir voru synir Bekers.

7:8 And the sons of Becher: Zemirah, and Joash, and Eliezer, and Elioenai, and Omri, and Jeremoth, and Abijah, and Anathoth, and Alemeth. All these were the sons of Becher.

7:9 Og þeir töldust eftir ættum sínum, ætthöfðingjum sínum, er voru kappar miklir, tuttugu þúsund og tvö hundruð.

7:9 And they were reckoned by genealogy, after their generations, heads of their fathers' houses, mighty men of valor, twenty thousand and two hundred.

7:10 Og synir Jedíael: Bilhan; og synir Bilhans: Jeús, Benjamin, Ehúð, Kenaana, Setan, Tarsis og Ahisahar.

7:10 And the sons of Jedíael: Bilhan. And the sons of Bilhan: Jeush, and Benjamin, and Ehud, and Chenaanah, and Zethan, and Tarshish, and Ahishahar.

7:11 Allir þessir voru synir Jedíael, ætthöfðingjar, kappar miklir, seyftján þúsund og tvö hundruð vígra manna.

7:11 All these were sons of Jedíael, according to the heads of their fathers' houses, mighty men of valor, seventeen thousand and two hundred, that were able to go forth in the host for war.

7:12 Súppím og Húppím voru synir Írs, en Húsím sonur Akers.

7:12 Shuppim also, and Huppim, the sons of Ir, Hushim, the sons of Aher.

7:13 Synir Naftali: Jahsíel, Gúní, Jeser og Sallúm, synir Bílu.

7:13 The sons of Naphtali: Jahziel, and Guni, and Jezer, and Shallum, the sons of Bilhah.

7:14 Synir Manasse: Asríel, er kona hans Ól. Hin sýrlenska hjákona hans Ól Makír, föður Gíleaðs.

7:14 The sons of Manasseh: Asriel, whom his concubine the Aramitess bare: she bare Machir the father of Gilead:

7:15 Og Makír tók konu handa Húppím og Súppím, en systir hans hét Maaka. Hinn annar hét Selófhað, og Selófhað átti dætur.

7:15 and Machir took a wife of Huppim and Shuppim, whose sister's name was Maacah; and the name of the second was Zelophehad: and Zelophehad had daughters.

7:16 Og Maaka, kona Makírs, Ól son og nefndi hann Peres. En bróðir hans hét Seres, og synir hans voru Úlam og Rekem.

7:16 And Maacah the wife of Machir bare a son, and she called his name Peresh; and the name of his brother was Sheresh; and his sons were Ulam and Rakem.

7:17 Og synir Úlams: Bedan. Þessir eru synir Gíleaðs Makírssonar, Manassesonar.

7:17 And the sons of Ulam: Bedan. These were the sons of Gilead the son of Machir, the son of Manasseh.

7:18 En Hammóleket systir hans Ól Íshód, Abieser og Mahela.

7:18 And his sister Hammolecheth bare Ishhod, and Abiezer, and Mahlah.

7:19 Og synir Semida voru: Ahjan, Sekem, Likhi og Aniam.

7:19 And the sons of Shemida were Ahian, and Shechem, and Likhi, and Aniam.

7:20 Synir Efraims: Sútela, hans son var Bered, hans son Tahat, hans son Eleada, hans son Tahat.

7:20 And the sons of Ephraim: Shuthelah, and Bered his son, and Tahath his son, and Eleadah his son, and Tahath his son,

7:21 hans son Sóbad, hans son Sútela, Eser og Elead, en Gat-menn, þeir er fæddir voru í landinu, drápu þá, er þeir fóru til þess að ræna hjörðum þeirra.

7:21 and Zabad his son, and Shuthelah his son, and Ezer, and Elead, whom the men of Gath that were born in the land slew, because they came down to take away their cattle.

7:22 Þá harmaði Efraím faðir þeirra lengi, og bræður hans komu til þess að hugga hann.

7:22 And Ephraim their father mourned many days, and his brethren came to comfort him.

7:23 Og hann gekk inn til konu sinnar, og hún varð þunguð og ól son, og hann nefndi hann Beria, því að ógæfu hafði að borði í húsi hans.

7:23 And he went in to his wife, and she conceived, and bare a son, and he called his name Beriah, because it went evil with his house.

7:24 En dóttir hans var Seera. Hún byggði neðri og efri Bet Hóron og Ússen Seera.

7:24 And his daughter was Sheerah, who built Beth-horon the nether and the upper, and Uzzan-sheerah.

7:25 Og sonur hans var Refa og Resef. Hans son var Tela, hans son Tahan.

7:25 And Rephah was his son, and Resheph, and Telah his son, and Tahan his son,

7:26 hans son Laedan, hans son Ammihúd, hans son Elisama.

7:26 Ladan his son, Ammihud his son, Elishama his son,

7:27 hans son Nún, hans son Jósúa.

7:27 Nun his son, Joshua his son.

7:28 Óðal þeirra og bústaðir voru: Betel og þorpin umhverfis, austur að Naaran og vestur að Geser og þorpunum umhverfis, enn fremur Síkem og þorpin umhverfis til Aja og þorpanna umhverfis.

7:28 And their possessions and habitations were Beth-el and the towns thereof, and eastward Naaran, and westward Gezer, with the towns thereof; Shechem also and the towns thereof, unto Azzah and the towns thereof;

7:29 Og í höndum Manassesona voru: Bet Sean og þorpin umhverfis, Taana og þorpin umhverfis, Megiddó og þorpin umhverfis, Dór og þorpin umhverfis. Þar bjuggu synir Jósefs, sonar Ísraels.

7:29 and by the borders of the children of Manasseh, Beth-shean and its towns,

Taanach and its towns, Megiddo and its towns, Dor and its towns. In these dwelt the children of Joseph the son of Israel.

7:30 Synir Assers: Jímna, Jisva, Jisvi og Beria, og systir þeirra var Seera.

7:30 The sons of Asher: Imnah, and Ishvah, and Ishvi, and Beriah, and Serah their sister.

7:31 Og synir Beria: Heber og Malkíel. Hann er faðir Birsaitis.

7:31 And the sons of Beriah: Heber, and Malchiel, who was the father of Birzaith.

7:32 En Heber gat Jaflet, Semer, Hótam og Súu, systur þeirra.

7:32 And Heber begat Japhlet, and Shomer, and Hotham, and Shua their sister.

7:33 Og synir Jaflets: Pasak, Bimehal og Asvat. Þessir voru synir Jaflets.

7:33 And the sons of Japhlet: Pasach, and Bimhal, and Ashvath. These are the children of Japhlet.

7:34 Og synir Semers: Ahí, Rógha, Húbba og Aram.

7:34 And the sons of Shemer: Ahi, and Rohgah, Jehubbah, and Aram.

7:35 Og synir Helems, bróður hans: Sófa, Jímna, Seles og Amal.

7:35 And the sons of Helem his brother: Zophah, and Imna, and Shelesh, and Amal.

7:36 Synir Sófa voru: Súa, Harnefer, Súal, Berí, Jímra.

7:36 The sons of Zophah: Suah, and Harnepher, and Shual, and Beri, and Imrah,

7:37 Beser, Hód, Samma, Silsa, Jítran og Beera.

7:37 Bezer, and Hod, and Shamma, and Shilshah, and Ithran, and Beera.

7:38 Og synir Jeters: Jefúnne, Píspa og Ara.

7:38 And the sons of Jether: Jephunneh, and Píspa, and Ara.

7:39 Og synir Úlla: Ara, Hanniel og Rízia.

7:39 And the sons of Ulla: Arah, and Hanniel, and Rizia.

7:40 Allir þessir voru synir Assers, ætthöfðingjar, frábærir kappar, höfðingjar meðal þjóðhöfðingja. Töldust þeir, er skráðir voru til herþjónustu, tuttugu og sex þúsundir manns.

7:40 All these were the children of Asher, heads of the fathers' houses, choice and mighty men of valor, chief of the princes. And the number of them reckoned by genealogy for service in war was twenty and six thousand men.

8:1 Benjamin gat Bela, frumgetning sinn, annan Asbel, þriðja Ahra.

8:1 And Benjamin begat Bela his first-born, Ashbel the second, and Aharah the third,

8:2 fjórða Nóha, fimmta Rafa.

8:2 Nohah the fourth, and Rapha the fifth.

8:3 Og Bela átti að sonum: Addar, Gera, Abihúd.

8:3 And Bela had sons: Addar, and Gera, and Abihud,

8:4 Abísúa, Naaman, Ahóa,

8:4 and Abishua, and Naaman, and Ahoah,

8:5 Gera, Sefúfan og Húram.

8:5 and Gera, and Shephuphan, and Huram.

8:6 Þessir voru synir Ehúðs - þessir voru ætthöfðingjar Gebabúa, og þeir herleiddu þá til Manahat.

8:6 And these are the sons of Ehud: these are the heads of fathers' houses of the inhabitants of Geba, and they carried them captive to Manahath:

8:7 og Naaman, Ahía og Gera, hann herleiddi þá - hann gat Ússa og Ahihúd.

8:7 and Naaman, and Ahijah, and Gera, he carried them captive: and he begat Uzza and Ahihud.

8:8 Saharaím gat í Móabslandi, er hann hafði rekið þær frá sér, Húsím og Baöru konur sínar -

8:8 And Shaharaim begat children in the field of Moab, after he had sent them away; Hushim and Baara were his wives.

8:9 Þá gat hann við Hódes konu sinni: Jóbab, Síbja, Mesa, Malkam.

8:9 And he begat of Hodesh his wife, Jobab, and Zibia, and Mesha, and Malcam,

8:10 Jeús, Sokja og Mirma. Þessir voru synir hans, ætthöfðingjar.

8:10 and Jeuz, and Shachia, and Mirmah. These were his sons, heads of fathers' houses.

8:11 Og við Húsím gat hann Abitúb og Elpaal.

8:11 And of Hushim he begat Abitub and Elpaal.

8:12 Og synir Elpaals voru: Eber, Miscam og Semer. Hann byggði Ónó og Lód og þorpin umhverfis.

8:12 And the sons of Elpaal: Eber, and Misham, and Shemed, who built Ono and Lod, with the towns thereof;

8:13 Beria og Sema - þeir voru ætthöfðingjar Ajalonbúa, þeir ráku burt íbúana í Gat -

8:13 and Beriah, and Shema, who were heads of fathers' houses of the inhabitants of Ajalon, who put to flight the inhabitants of Gath;

8:14 og Elpaal bróðir hans og Sasak og Jeremót.

8:14 and Ahio, Shashak, and Jeremoth,

8:15 Sebadja, Arad, Eder.

8:15 and Zebadiah, and Arad, and Eder,

8:16 Mikael, Jispa og Jóha voru synir Beria.

8:16 and Michael, and Ishpah, and Joha, the sons of Beriah,

8:17 Sebadja, Mesúllam, Hískí, Heber.

8:17 and Zebadiah, and Meshullam, and Hizki, and Heber,

8:18 Jísmerei, Jísíla og Jóbab voru synir Elpaals.

8:18 and Ishmerai, and Izliah, and Jobab, the sons of Elpaal,

8:19 Jakím, Síkrí, Sabdí,

8:19 and Jakim, and Zichri, and Zabdi,

8:20 Elienai, Silletai, Eliel,

8:20 and Elienai, and Zillethai, and Eliel,

8:21 **Adaja, Beraja og Simrat voru synir Símei.**

8:21 and Adaiiah, and Beraiah, and Shimrath, the sons of Shimei,

8:22 **Jispan, Eber, Eliel,**

8:22 and Ishpan, and Eber, and Eliel,

8:23 **Abdón, Sikrí, Hanan.**

8:23 and Abdon, and Zichri, and Hanan,

8:24 **Hananja, Elam, Antótía,**

8:24 and Hananiah, and Elam, and Anthothijah,

8:25 **Jífdeja og Penúel voru synir Sasaks.**

8:25 and Iphdeiah, and Penuel, the sons of Shashak,

8:26 **Samserai, Scharja, Atalja.**

8:26 and Shamsheraí, and Shehariah, and Athaliah,

8:27 **Jaaresja, Elía og Sikrí voru synir Jeróhams.**

8:27 and Jareshiah, and Elijah, and Zichri, the sons of Jeroham.

8:28 **Þessir voru ætthöfðingjar í ættum sínum, höfðingjar. Þeir bjuggu í Jerúsalem.**

8:28 These were heads of fathers' houses throughout their generations, chief men: these dwelt in Jerusalem.

8:29 **Í Gíbeon bjuggu: Jegúel, faðir að Gíbeon, og kona hans hét Maaka.**

8:29 And in Gibeon there dwelt the father of Gibeon, *Jeiel*, whose wife's name was Maacah;

8:30 **Frumgetinn sonur hans var Abdón, þá Súr, Kis, Baal, Ner, Nadab,**

8:30 and his first-born son Abdon, and Zur, and Kish, and Baal, and Nadab,

8:31 **Gedór, Ahjó og Seker.**

8:31 and Gedor, and Ahio, and Zecher.

8:32 **En Miklót gat Símea. Einnig þeir bjuggu andspænis bræðrum sínum, hjá bræðrum sínum í Jerúsalem.**

8:32 And Mikloth begat Shimeah. And they also dwelt with their brethren in Jerusalem, over against their brethren.

8:33 **Ner gat Kis, og Kis gat Sál, og Sál gat Jónatan, Malkisúa, Abinadab og Esbaal.**

8:33 And Ner begat Kish; and Kish begat Saul; and Saul begat Jonathan, and Malchishua, and Abinadab, and Eshbaal.

8:34 **Og sonur Jónatans var Meribaal, og Meribaal gat Mika.**

8:34 And the son of Jonathan was Merib-baal; and Merib-baal begat Micah.

8:35 **og synir Mika voru: Píton, Melek, Tarea og Akas.**

8:35 And the sons of Micah: Pithon, and Melech, and Tarea, and Ahaz.

8:36 **En Akas gat Jóadda, Jóadda gat Alemet, Asmavet og Simrí. Simrí gat Mósa,**

8:36 And Ahaz begat Jehoaddah; and Jehoaddah begat Alemeth, and Azmaveth, and Zimri; and Zimri begat Moza.

8:37 **Mósa gat Binea, hans son var Rafa, hans son Eleasa, hans son Asel.**

8:37 And Moza begat Binea; Raphah was his son, Eleasah his son, Azel his son.

8:38 **En Asel átti sex sonu. Þeir hétu: Asríkam, Bokrú, Ísmael, Searja, Óbadía og Hanan. Allir þessir voru synir Asels.**

8:38 And Azel had six sons, whose names are these: Azrikam, Bocheru, and Ishmael, and Sheariah, and Obadiah, and Hanan. All these were the sons of Azel.

8:39 **Synir Esheks bróður hans voru: Úlam, frumgetningurinn, annar Jeús, þriðji Elifelet.**

8:39 And the sons of Eshek his brother: Ulam his first-born, Jeush the second, and Eliphelet the third.

8:40 **Og synir Úlams voru kappar miklir, bogmenn góðir og áttu marga sonu og sonasonu, hundrað og fimmtíu alls. Allir þessir heyra til Benjaminssona.**

8:40 And the sons of Ulam were mighty men of valor, archers, and had many sons, and sons' sons, a hundred and fifty. All these were of the sons of Benjamin.

9:1 **Allir Ísraelsmenn voru skráðir í ættartölur. Eru þeir ritaðir í bók Ísraelskonunga. Og Júdamenn voru herleiddir til Babel sakir ótrúmennsku þeirra.**

9:1 So all Israel were reckoned by genealogies; and, behold, they are written in the book of the kings of Israel: and Judah was carried away captive to Babylon for their transgression.

9:2 **En hinir fyrri íbúar, er voru í landeign þeirra og borgum, voru Ísraelsmenn, prestarnir, levítarnir og musteriþjónarnir.**

9:2 Now the first inhabitants that dwelt in their possessions in their cities were Israel, the priests, the Levites, and the Nethinim.

9:3 **Og í Jerúsalem bjuggu menn af Júdasönnum, Benjaminssönnum, Efraimssönnum og Manasseönnum:**

9:3 And in Jerusalem dwelt of the children of Judah, and of the children of Benjamin, and of the children of Ephraim and Manasseh:

9:4 **Útai Ammihúðsson, Omrisonar, Imrisonar, Banisonar, er var af niðjum Peres, sonar Júda.**

9:4 Uthai the son of Ammihud, the son of Omri, the son of Imri, the son of Bani, of the children of Perez the son of Judah.

9:5 **Og af Silónítum: Asaja, frumgetningurinn og synir hans.**

9:5 And of the Shilonites: Asaiah the first-born, and his sons.

9:6 **Og af niðjum Sera: Jegúel. Og bræður þeirra voru sex hundruð og níutíu alls.**

9:6 And of the sons of Zerah: Jeuel, and their brethren, six hundred and ninety.

9:7 **Af Benjamínítum: Sallúm, Mesúllamsson, Hóðavjasonar, Hassenuásonar,**

9:7 And of the sons of Benjamin: Sallu the son of Meshullam, the son of Hodaviah, the son of Hassenuah,

9:8 **enn fremur Jibneja Jeróhamsson, Ela Ússíson, Mikrisonar, Mésúllam Sefatjason, Regúelssonar, Jibnejasonar,**

9:8 and Ibneiah the son of Jeroham, and Elah the son of Uzzi, the son of Michri, and Meshullam the son of Shephatiah, the son of Reuel, the son of Ibniyah;

9:9 **og bræður þeirra eftir ættum þeirra, níu hundruð fimmtíu og sex alls. Allir þessir menn voru ætthöfðingjar í ættum sínum.**

9:9 and their brethren, according to their generations, nine hundred and fifty and six. All these men were heads of fathers' houses by their fathers' houses.

9:10 **Af prestunum: Jedaja, Jójaríb, Jakín**

9:10 And of the priests: Jedaiah, and Jehoiarib, Jachin,

9:11 **og Asarja Hilkiason, Mesúllamssonar, Sadókkssonar, Merajótssonar, Ahítúbssonar, höfuðsmadur yfir musteri Guðs.**

9:11 and Azariah the son of Hilkiah, the son of Meshullam, the son of Zadok, the son of Meraioth, the son of Ahitub, the ruler of the house of God;

9:12 **Enn fremur Adaja Jeróhamsson, Pashúrssonar, Malkiasonar, og Maesí Adielsson, Jahserasonar, Mesúllamssonar, Mesillemitssonar, Immerssonar.**

9:12 and Adaiah the son of Jeroham, the son of Pashhur, the son of Malchijah, and Maasai the son of Adiel, the son of Jahzerah, the son of Meshullam, the son of Meshillemith, the son of Immer;

9:13 **Og bræður þeirra, ætthöfðingjar, voru alls eitt þúsund, sjö hundruð og sextíu, dugandi menn til þess að gegna þjónustu við musteri Guðs.**

9:13 and their brethren, heads of their fathers' houses, a thousand and seven hundred and threescore; very able men for the work of the service of the house of God.

9:14 **Af levítunum: Semaja Hassúbsson, Asríkamssonar, Hasabjasonar, af Meraríniðjum.**

9:14 And of the Levites: Shemaiah the son of Hasshub, the son of Azrikam, the son of Hashabiah, of the sons of Merari;

9:15 **Enn fremur Bakbakkar, Heres, Galal, Mattanja Mikason, Sikrisonar, Asafssonar.**

9:15 and Bakbakkar, Heresh, and Galal, and Mattaniah the son of Mica, the son of Zichri, the son of Asaph,

9:16 **og Óbadía Semajason, Galalssonar, Jedútúnssonar og Berekía Asason, Elkanasonar, er bjó í þorpum Netófatíta.**

9:16 and Obadiah the son of Shemaiah, the son of Galal, the son of Jeduthun, and Berechiah the son of Asa, the son of Elkanah, that dwelt in the villages of the Netophathites.

9:17 **Hliðverðirnir: Sallúm, Akkúb, Talmon og Ahíman og bræður þeirra. Var Sallúm æðstur.**

9:17 And the porters: Shallum, and Akkub, and Talmon, and Ahiman, and their brethren (Shallum was the chief),

9:18 og gæfir hann enn konungshliðsins gegnt austri. Þetta eru hliðverðirnir í hópi levíta.

9:18 who hitherto *waited* in the king's gate eastward: they were the porters for the camp of the children of Levi.

9:19 En Sallúm Kóreson, Ebjasafssonar, Kórasonar, og bræður hans, er voru af ætt hans, Kóraitarnir, höfðu þjónustu á hendi, þar sem þeir gættu þröskulda tjaldsins. Höfðu fedur þeirra gætt dyrranna í herbúðum Drottins.

9:19 And Shallum the son of Kore, the son of Ebiasaph, the son of Korah, and his brethren, of his father's house, the Korahites, were over the work of the service, keepers of the thresholds of the tent: and their fathers had been over the camp of Yahwe, keepers of the entry.

9:20 og var Pinchas Eleasarsson forðum höfðingi þeirra. Drottinn sé með honum!

9:20 And Phinehas the son of Eleazar was ruler over them in time past, *and* Yahwe was with him.

9:21 En Sakaría Meselemjason gættí dyra samfundatjalds-búðarinnar.

9:21 Zechariah the son of Meshelemiah was porter of the door of the tent of meeting.

9:22 Alls voru þessir, er teknir voru til þess að vera dyraverðir, tvö hundruð og tólf. Voru þeir skráðir í ættartölur í þorpum sínum - höfðu þeir Davíð og Samúel, sjáandinn, skipað þá í embætti þeirra -.

9:22 All these that were chosen to be porters in the thresholds were two hundred and twelve. These were reckoned by genealogy in their villages, whom David and Samuel the seer did ordain in their office of trust.

9:23 voru þeir og synir þeirra við hliðin á húsi Drottins, tjaldbúðinni, til þess að gæta þeirra.

9:23 So they and their children had the oversight of the gates of the house of Yahwe, even the house of the tent, by wards.

9:24 Stóðu hliðverðirnir gegnt hinum fjórum áttum, gegnt austri, vestri, norðri og suðri.

9:24 On the four sides were the porters, toward the east, west, north, and south.

9:25 En bræður þeirra, er bjuggu í þorpum sínum, áttu að koma inn við og við, sjö daga í senn, til þess að aðstoða þá.

9:25 And their brethren, in their villages, were to come in every seven days from time to time to be with them:

9:26 því að þeir, fjórir yfirhliðverðirnir, höfðu stöðugt starf á hendi. Þetta eru levítarnir. Þeir höfðu og umsjón með herbergjum og fjársjóðum Guðs húss.

9:26 for the four chief porters, who were Levites, were in an office of trust, and were over the chambers and over the treasures in the house of God.

9:27 og héldu til um nætur umhverfis musteri Guðs, því að þeir áttu að halda vörð, og á hverjum morgni áttu þeir að ljúka upp.

9:27 And they lodged round about the house of God, because the charge *thereof* was upon

them; and to them pertained the opening thereof morning by morning.

9:28 Og nokkrir þeirra áttu að sjá um þjónustuáhöldin. Skyldu þeir telja þau, er þeir báru þau út og inn.

9:28 And certain of them had charge of the vessels of service; for by count were these brought in and by count were these taken out.

9:29 Og nokkrir skyldu sjá um áhöldin, og það öll hin helgu áhöld, og hveitímjölið, vínid og olíuna, reykelsið og kryddjurtirnar.

9:29 Some of them also were appointed over the furniture, and over all the vessels of the sanctuary, and over the fine flour, and the wine, and the oil, and the frankincense, and the spices.

9:30 og nokkrir af sonum prestanna skyldu gjöra smyrsl af kryddjurtunum.

9:30 And some of the sons of the priests prepared the confection of the spices.

9:31 en Mattítja, einum af levítum, frumgetningi Sallúms Kóraita, var falinn pönnubaksturinn.

9:31 And Mattithiah, one of the Levites, who was the first-born of Shallum the Korahite, had the office of trust over the things that were baked in pans.

9:32 Og nokkrir af Kabatítum, bræðrum þeirra, skyldu sjá um radsettu brauðin og leggja þau fram á hverjum hviðardegi.

9:32 And some of their brethren, of the sons of the Kohathites, were over the showbread, to prepare it every sabbath.

9:33 Söngvararnir, ætthöfðingjar levíta, búa í herbergjunum, lausir við önnur störf, því að þeir hafa starfs að gæta dag og nótt.

9:33 And these are the singers, heads of fathers' *houses* of the Levites, *who dwelt* in the chambers *and were free from other service*; for they were employed in their work day and night.

9:34 Þessir eru ætthöfðingjar levíta eftir attum þeirra, höfðingjar. Þeir bjuggu í Jerúsalem.

9:34 These were heads of fathers' *houses* of the Levites, throughout their generations, chief men: these dwelt at Jerusalem.

9:35 Í Gibeon bjuggu: Jeiel, faðir að Gibeon, og kona hans hét Maaka.

9:35 And in Gibeon there dwelt the father of Gibeon, Jeiel, whose wife's name was Maacah:

9:36 Og frumgetinn sonur hans var Abdón, þá Súr, Kís, Baal, Ner, Nadab.

9:36 and his first-born son Abdon, and Zur, and Kish, and Baal, and Ner, and Nadab,

9:37 Gedór, Ahjó, Sakaría og Miklót.

9:37 and Gedor, and Ahio, and Zechariah, and Mikloth.

9:38 En Miklót gat Símeam. Einnig þeir bjuggu andspenis bræðrum sínum, hjá bræðrum sínum í Jerúsalem.

9:38 And Mikloth begat Shimeam. And they also dwelt with their brethren in Jerusalem, over against their brethren.

9:39 Ner gat Kís og Kís gat Sál, og Sál gat Jónatan, Malkísúa.

Abinadab og Eshaal.

9:39 And Ner begat Kish; and Kish begat Saul; and Saul begat Jonathan, and Malchishua, and Abinadab, and Eshbaal.

9:40 Og sonur Jónatans var Meribaal, og Meribaal gat Mika.

9:40 And the son of Jonathan was Meribbaal; and Meribbaal begat Micah.

9:41 Og synir Mika voru: Píton, Melek, Tahrea og Akas.

9:41 And the sons of Micah: Pithon, and Melech, and Tahrea, *and* Ahaz.

9:42 En Akas gat Jaera, Jaera gat Alemet, Asmavet og Simrí, en Simrí gat Mósá.

9:42 And Ahaz begat Jarah; and Jarah begat Alemeth, and Azmaveth, and Zimri; and Zimri begat Moza;

9:43 Mósá gat Binea. Hans son var Refaja, hans son Eleasa, hans son Asel.

9:43 and Moza begat Binea; and Rephaiah his son, Eleasah his son, Azel his son.

9:44 En Asel átti sex sonu. Þeir hétu: Asrikam, Bokrú, Ísmael, Searja, Óbadía, Hanan. Þessir eru synir Asels.

9:44 And Azel had six sons, whose names are these: Azrikam, Bocheru, and Ishmael, and Sheariah, and Obadiah, and Hanan: these were the sons of Azel.

10:1 Filistar höfðu lagt til orustu við Ísrael. Höfðu Ísraelsmenn flúið fyrir Filistum, og lágu margir fallnir á Gílbóafalli.

10:1 Now the Philistines fought against Israel: and the men of Israel fled from before the Philistines, and fell down slain in mount Gilboa.

10:2 Og Filistar eltu Sál og sonu hans og feldu Jónatan, Abinadab og Malkísúa, sonu Sáls.

10:2 And the Philistines followed hard after Saul and after his sons; and the Philistines slew Jonathan, and Abinadab, and Malchishua, the sons of Saul.

10:3 Var nú gjörð hörð atлага að Sál, og höfðu bogmenn komið auga á hann. Varð hann þá hræddur við bogmennina.

10:3 And the battle went sore against Saul, and the archers overtook him; and he was distressed by reason of the archers.

10:4 Þá sagði Sál við skjaldsvein sinn: "Bregð þú sverði þínu og legg mig í gegn með því, svo að óumskornir menn þessir komi ekki og fari háðulega með mig." En skjaldsveinninn vildi ekki gjöra það, því að hann var mjög hræddur. Þá tók Sál sverðið og lét fallast á það.

10:4 Then said Saul unto his armor-bearer, Draw thy sword, and thrust me through therewith, lest these uncircumcised come and abuse me. But his armor-bearer would not; for he was sore afraid. Therefore Saul took his sword, and fell upon it.

10:5 Og er skjaldsveinninn sá, að Sál var dauður, þá lét hann og fallast á sverð sitt og dó.

10:5 And when his armor-bearer saw that Saul was dead, he likewise fell upon his sword, and died.

10:6 Þannig létu þeir líf sitt, Sál, synir hans þrír og allir ættmenn hans. Létu þeir lífið saman.

10:6 So Saul died, and his three sons; and all his house died together.

10:7 Þegar allir Ísraelsmenn þeir er á sléttlendinu bjuggu, sáu, að Ísraelsmenn voru flúnir, og Sál og synir hans fallnir, þá yfirgáfu þeir borgir sínar og lögðu á flóttu. Og Filistar komu og settust að í þeim.

10:7 And when all the men of Israel that were in the valley saw that they fled, and that Saul and his sons were dead, they forsook their cities, and fled; and the Philistines came and dwelt in them.

10:8 Daginn eftir komu Filistar að ræna valinn. Fundu þeir þá Sál og sonu hans þrjá fallna á Gílbóafjalli.

10:8 And it came to pass on the morrow, when the Philistines came to strip the slain, that they found Saul and his sons fallen in mount Gilboa.

10:9 Flettu þeir hann klæðum og tóku höfuð hans og herklæði og gjörðu sendimenn um allt Filistaland til þess að flytja skurðgoðum sínum og lýðnum gleðitíðindin.

10:9 And they stripped him, and took his head, and his armor, and sent into the land of the Philistines round about, to carry the tidings unto their idols, and to the people.

10:10 Og þeir lögðu vopn hans í hof guðs síns, en hauskúpu hans festu þeir upp í hofi Dagóns.

10:10 And they put his armor in the house of their gods, and fastened his head in the house of Dagon.

10:11 Þegar allir þeir, er bjuggu í Jabes í Gíleað, fréttu allt það, er Filistar höfðu gjört við Sál.

10:11 And when all Jabesh-gilead heard all that the Philistines had done to Saul,

10:12 þá tóku sig til allir vopnfaririr menn, tóku lík Sáls og lík sona hans og fluttu þau til Jabes. Síðan jörðundu þeir bein þeirra undir eikinni í Jabes og föstuðu í sjö daga.

10:12 all the valiant men arose, and took away the body of Saul, and the bodies of his sons, and brought them to Jabesh, and buried their bones under the oak in Jabesh, and fasted seven days.

10:13 Þannig lét Sál líf sitt sakir ótrúmennsku sinnar við Drottin, sakir þess að hann eigi varðveitti boð Drottins, og einnig sakir þess, að hann hafði gengið til fréttu við vofu.

10:13 So Saul died for his trespass which he committed against Yahwe, because of the word of Yahwe, which he kept not; and also for that he asked counsel of one that had a familiar spirit, to inquire *thereby*,

10:14 en við Drottin hafði hann eigi gengið til fréttu. Hann lét hann þess vegna deyja, en konungdóminn hverfa undir Davíð Ísáison.

10:14 and inquired not of Yahwe: therefore he slew him, and turned the kingdom unto David the son of Jesse.

11:1 Þá söfnuðust allir Ísraelsmenn til Davíðs í Hebron og sögðu: "Sjá, vér erum hold þitt og bein!

11:1 Then all Israel gathered themselves to David unto Hebron, saying, Behold, we are thy bone and thy flesh.

11:2 Þegar um langa hríð, meðan Sál var konungur, hefir þú verið fyrir Ísrael, þaði þegar hann lagði af stað í stríð og þegar hann kom heim. Auk þess hefir Drottinn, Guð þinn, við þig sagt: „Þú skalt vera hirðir þjóðar minnar Ísraels, og þú skalt vera höfðingi yfir þjóð minni Ísrael!"

11:2 In times past, even when Saul was king, it was thou that leddest out and broughtest in Israel: and Yahwe thy God said unto thee, Thou shalt be shepherd of my people Israel, and thou shalt be prince over my people Israel.

11:3 Þá komu allir öldungar Ísraels til konungsins í Hebron, og Davíð gjörði við þá sáttmála í Hebron, frammi fyrir auglitu Drottins, og þeir smurðu Davíð til konungs yfir Ísrael eftir orði Drottins fyrir munni Samúels.

11:3 So all the elders of Israel came to the king to Hebron; and David made a covenant with them in Hebron before Yahwe; and they anointed David king over Israel, according to the word of Yahwe by Samuel.

11:4 Og Davíð og allur Ísrael fór til Jerúsalem, það er Jebús, og þar voru Jebúsítar landsbúar.

11:4 And David and all Israel went to Jerusalem (the same is Jebus); and the Jebusites, the inhabitants of the land, were there.

11:5 Þá sögðu Jebúsúar við Davíð: "Þú munt eigi komast hér inn!" En Davíð tók vígið Sion, það er Davíðsborg.
11:5 And the inhabitants of Jebus said to David, Thou shalt not come in hither. Nevertheless David took the stronghold of Zion; the same is the city of David.

11:6 Þá mælti Davíð: "Hver sá, er fyrstur vinnur sigur á Jebúsítum, skal verða höfuðsmaður og herforingi!" Gekk þá fyrstur upp Jóab Serújason og varð höfuðsmaður.

11:6 And David said, Whosoever smiteth the Jebusites first shall be chief and captain. And Joab the son of Zeruiah went up first, and was made chief.

11:7 Því næst settist Davíð að í viginu, fyrir því nefndu menn það Davíðsborg.

11:7 And David dwelt in the stronghold; therefore they called it the city of David.

11:8 Og hann viggirtí borgina allt í kring, frá Milló og alla leið umhverfis, en aðra hluta borgarinnar hressti Jóab við.

11:8 And he built the city round about, from Millo even round about; and Joab repaired the rest of the city.

11:9 Og Davíð efldist meir og meir, og Drottinn allsherjar var með honum.

11:9 And David waxed greater and greater; for Yahwe of hosts was with him.

11:10 Þessir eru helstir kappar Davíðs, er öfluglega studdu hann til konungstignar, ásamt öllum Ísrael, til þess að gjöra hann að konungi samkvæmt boði Drottins til Ísraels.

11:10 Now these are the chief of the mighty men whom David had, who showed

themselves strong with him in his kingdom, together with all Israel, to make him king, according to the word of Yahwe concerning Israel.

11:11 Og þetta er talan á köppum Davíðs: Jasóbeam Hachmónison, höfðingi þeirra þriggja. Hann veifaði spjóti sínu yfir þrjú hundruð vegnum í einu.

11:11 And this is the number of the mighty men whom David had: Jashobeam, the son of a Hachmonite, the chief of the thirty; he lifted up his spear against three hundred and slew them at one time.

11:12 Honum næstur er Eleazar Dódóson, Ahóhíti. Hann var meðal kappanna þriggja.

11:12 And after him was Eleazar the son of Dodo, the Ahohite, who was one of the three mighty men.

11:13 Hann var með Davíð í Pas Dammim, en Filistar höfðu safnast þar saman til orustu. En þar var akurspilda, alspröttin byggi. En er fólkíð flýði fyrir Filistum.

11:13 He was with David at Pasdammim, and there the Philistines were gathered together to battle, where was a plot of ground full of barley; and the people fled from before the Philistines.

11:14 námu þeir staðar í spildunni miðri, náðu henni og unnu sigur á Filistum. Veitti Drottinn þannig mikinn sigur.

11:14 And they stood in the midst of the plot, and defended it, and slew the Philistines; and Yahwe saved them by a great victory.

11:15 Einu sinni fóru þrír af höfðingjunum þrjátú til Davíðs í hamrinum, í Adúllamviginu, en her Filista lá í herbúðum í Refaímdal.

11:15 And three of the thirty chief men went down to the rock to David, into the cave of Adullam; and the host of the Philistines were encamped in the valley of Rephaim.

11:16 Þá var Davíð í viginu, en varðsveit Filista var þá í Betlehem.

11:16 And David was then in the stronghold, and the garrison of the Philistines was then in Beth-lehem.

11:17 Þá þyrsti Davíð og sagði: "Hver vill sækja mér vatn í brunninn í Betlehem, sem er þar við hliðið?"

11:17 And David longed, and said, Oh that one would give me water to drink of the well of Beth-lehem, which is by the gate!

11:18 Þá brutust þeir þrír gegnum herbúðir Filista, jusu vatn úr brunninum í Betlehem, sem er þar við hliðið, tóku það og færðu Davíð. En Davíð vildi ekki drekka það, heldur dreypti því Drottni til handa

11:18 And the three brake through the host of the Philistines, and drew water out of the well of Beth-lehem, that was by the gate, and took it, and brought it to David: but David would not drink thereof, but poured it out unto Yahwe,

11:19 og mælti: "Guð minn láti það vera fjarri mér að gjöra slíkt. Ætti ég að drekka blóð þessara manna, er hættu lífi sínu, því að með því að hætta lífi sínu sóttu þeir það." Og hann vildi

ekki drekka það. Þetta gjörðu kapparnir þrír.

11:19 and said, My God forbid it me, that I should do this: shall I drink the blood of these men that have put their lives in jeopardy? for with *the jeopardy* of their lives they brought it. Therefore he would not drink it. These things did the three mighty men.

11:20 Abisai, bróðir Jóabs, var fyrir þeim þrjátíu. Hann veifaði spjóti sínu yfir þrjá hundruð vegnum og var frægur meðal þeirra þrjátíu.

11:20 And Abishai, the brother of Joab, he was chief of the three; for he lifted up his spear against three hundred and slew them, and had a name among the three.

11:21 Af þeim þrjátíu var hann í heiðri hafður og var foringi þeirra, en til jafns við þá þrjá komst hann ekki.

11:21 Of the three, he was more honorable than the two, and was made their captain: howbeit he attained not to the *first* three.

11:22 Benaia Jójadason, hraustmenni, frægur fyrir afreksverk sín, var frá Kabseel. Hann drap báða sonu Ariels frá Móab. Hann sté ofan í brunn og drap þar ljón einn dag, er snjóað hafði.

11:22 Benaiah the son of Jehoiada, the son of a valiant man of Kabzeel, who had done mighty deeds, he slew the two sons of Ariel of Moab: he went down also and slew a lion in the midst of a pit in time of snow.

11:23 Hann drap og egypskan mann tröllaukinn, fimm álna háan. Egyptinn hafði spjót í hendi, digurt sem vefjarrið, en hann fór á móti honum með staf, reif spjótið úr hendi Egyptans og drap hann með hans eigin spjóti.

11:23 And he slew an Egyptian, a man of great stature, five cubits high; and in the Egyptian's hand was a spear like a weaver's beam; and he went down to him with a staff, and plucked the spear out of the Egyptian's hand, and slew him with his own spear.

11:24 Þetta gjörði Benaia Jójadason. Hann var frægur meðal kappanna þrjátíu.

11:24 These things did Benaiah the son of Jehoiada, and had a name among the three mighty men.

11:25 Af þeim þrjátíu var hann í heiðri hafður, en til jafns við þá þrjá komst hann ekki. Davíð setti hann yfir lífvörð sinn.

11:25 Behold, he was more honorable than the thirty, but he attained not to the *first* three: and David set him over his guard.

11:26 Og hraustu kapparnir voru: Asahel, bróðir Jóabs, Elhanan Dóðóson frá Betlehem.

11:26 Also the mighty men of the armies: Asahel the brother of Joab, Elhanan the son of Dodo of Beth-lehem,

11:27 Sammót frá Harór, Heles frá Palon.

11:27 Shammoth the Harorite, Helez the Pelonite,

11:28 Íra Íkkesson frá Tekóa, Abieser frá Anatót.

11:28 Ira the son of Ikkeish the Tekoite, Abiezer the Anathothite,

11:29 Sibbekai frá Húsa, Ílai frá Ahó,

11:29 Sibbecai the Hushathite, Ilai the Ahohite,

11:30 Maharai frá Netófa, Heled Baanason frá Netófa.

11:30 Maharai the Netophathite, Heled the son of Baanah the Netophathite,

11:31 Íttai Ribaison frá Gíbeu í Benjámins ættkvísl, Benaja frá Piraton.

11:31 Ithai the son of Ribai of Gibeah of the children of Benjamin, Benaiah the Pirathonite,

11:32 Húrai frá Nahale Gaas, Abiel frá Araba.

11:32 Hurai of the brooks of Gaash, Abiel the Arbathite,

11:33 Asmavet frá Bahúrim, Eljahba frá Saalbón.

11:33 Azmaveth the Baharumite, Eliahba the Shaalbonite,

11:34 Hasem frá Gíson, Jónatan Sageson frá Harar.

11:34 the sons of Hashem the Gizonite, Jonathan the son of Shagee the Hararite,

11:35 Ahiam Sakarsson frá Harar, Elifal Úrsson.

11:35 Ahiam the son of Sacar the Hararite, Eliphai the son of Ur,

11:36 Hefer frá Mekera, Ahia frá Palon.

11:36 Hephher the Mecherathite, Ahijah the Pelonite,

11:37 Hesró frá Karmel, Naarai Eshaison.

11:37 Hezro the Carmelite, Naarai the son of Ezbai,

11:38 Jóel, bróðir Natans, Mibhar Hagrison.

11:38 Joel the brother of Nathan, Mibhar the son of Hagri,

11:39 Seleik Ammóníti, Nahrai frá Beerót, skjaldsveinn Jóabs Serújusonar.

11:39 Zelek the Ammonite, Naharai the Berothite, the armorbearer of Joab the son of Zeruiah,

11:40 Íra frá Jattír, Gareb frá Jattír.

11:40 Ira the Ithrite, Gareb the Ithrite,

11:41 Úria Hetítí, Sabad Ahlaison.

11:41 Uriah the Hittite, Zabad the son of Ahlai,

11:42 Adina Sisason, niðji Rúbens, höfðingi Rúbensniðja, og þrjátíu manns með honum.

11:42 Adina the son of Shiza the Reubenite, a chief of the Reubenites, and thirty with him,

11:43 Hanan Maakason og Jósafat frá Meten.

11:43 Hanan the son of Maacah, and Josphat the Mithnite,

11:44 Ússía frá Astera, Sama og Jeiel Hótamssynir frá Aróer.

11:44 Uzzia the Ashterathite, Shama and Jeiel the sons of Hotham the Aroerite,

11:45 Jediael Símrison og Jóha Tisití, bróðir hans.

11:45 Jediahel the son of Shimri, and Joha his brother, the Tizite,

11:46 Eliel frá Mahanaim og Jeribai og Jósavja Elnaamssynir og Jítma Móabítí.

11:46 Eliel the Mahavite, and Jeribai, and Joshaviah, the sons of Elnaam, and Ithmah the Moabite,

11:47 Eliel, Óbed og Jaasiel frá Mesóbaja.

11:47 Eliel, and Obed, and Jaasiel the Mezobaite.

12:1 Þessir eru þeir, er komu til Davíðs í Siklag, er hann var landflótti fyrir Sál Kissyni. Voru og þeir meðal kappanna, er veittu honum vigsgengi.

12:1 Now these are they that came to David to Ziklag, while he yet kept himself close because of Saul the son of Kish; and they were among the mighty men, his helpers in war.

12:2 Höfðu þeir boga að vopni og voru leiknir að slöngva steinum með hægri og vinstri hendi og að skjóta örvum af boga: Af frændum Sáls, af Benjáminítum:

12:2 They were armed with bows, and could use both the right hand and the left in slinging stones and in shooting arrows from the bow: they were of Saul's brethren of Benjamin.

12:3 Ahieser höfuðsmaður og Jóas, Hassemaassynir frá Gíbeu, Jesiel og Pelet Asmavetssynir, Beraka og Jehú frá Anatót.

12:3 The chief was Ahiezer; then Joash, the sons of Shemaah the Gibeathite, and Jeziel, and Pelet, the sons of Azmaveth, and Beracah, and Jehu the Anathothite,

12:4 Jismaja frá Gíbeon, kappi meðal þeirra þrjátíu og foringi þeirra þrjátíu, Jeremia, Jehasiel, Jóhanan og Jósabad frá Gecera.

12:4 and Ishmaiah the Gibeonite, a mighty man among the thirty, and over the thirty, and Jeremiah, and Jahaziel, and Johanan, and Jozabad the Gederathite,

12:5 Elúsai, Jerímót, Bealja, Semarja og Sefatja frá Haríð.

12:4 and Ishmaiah the Gibeonite, a mighty man among the thirty, and over the thirty, and Jeremiah, and Jahaziel, and Johanan, and Jozabad the Gederathite,

12:6 Elkana, Jissía, Asareel, Jóeser og Jasóbeam Kóraitar.

12:5 Eluzai, and Jerimoth, and Bealiah, and Shemariah, and Shephatiah the Haruphite,

12:7 Jóela og Sebadja Jeróhamssynir frá Gedór.

12:6 Elkanah, and Isshiah, and Azarel, and Joezer, and Jashobeam, the Korahites,

12:8 Af Gadítum gengu kappar miklir, hermenn, búnir til bardaga, er skjöld báru og spjót, í lið með Davíð í fjallvígínu í eyðimörkinni. Voru þeir ásýndum sem ljón og fráir sem skógargeitur á fjöllum.

12:7 and Joelah, and Zebadiah, the sons of Jeroham of Gedor.

12:9 Var Eser höfðingi þeirra, annar var Óbadía, þriðji Eliab.

12:8 And of the Gadites there separated themselves unto David to the stronghold in the wilderness, mighty men of valor, men trained for war, that could handle shield and spear; whose faces were like the faces of

lions, and they were as swift as the roes upon the mountains;

12:10 fjórði Mismanna, fimmtí Jeremia, 12:9 Ezer the chief, Obadiah the second, Eliab the third,

12:11 sjötti Attai, sjöundi Eliel, 12:10 Mishmannah the fourth, Jeremiah the fifth,

12:12 áttundi Jóhanan, níundi Elsabad, 12:11 Attai the sixth, Eliel the seventh,

12:13 tíundi Jeremia, ellefti Makhbannai. 12:12 Johanan the eighth, Elzabad the ninth,

12:14 Þessir voru af niðjum Gaðs, og voru þeir hershöfðingjar. Var hinn minnsti þeirra einn saman hundrað manna maki, en hinn mesti þúsund. 12:13 Jeremiah the tenth, Machbannai the eleventh.

12:15 Þessir voru þeir, er fóru yfir Jórdan í fyrsta mánuðinum, er hún flóði yfir alla bakka, og stökktu burt öllum dalbyggjum til austurs og vesturs. 12:14 These of the sons of Gad were captains of the host: he that was least was equal to a hundred, and the greatest to a thousand.

12:16 En nokkrir af Benjamíns- og Júdaníðjum komu til Davíðs í fjallvígið. 12:15 These are they that went over the Jordan in the first month, when it had overflowed all its banks; and they put to flight all them of the valleys, both toward the east, and toward the west.

12:17 Gekk Davíð þá út til þeirra, tók til máls og sagði við þá: "Ef þér komið til mín með friði til þess að veita mér lið, þá vil ég fúslega gjöra bandalag við yður, en ef þér komið til að svíkja mig í hendur óvinum mínum, þótt ég hafi ekkert illt aðhafst, þá sjái Guð feðra vorra það og hegna." 12:16 And there came of the children of Benjamin and Judah to the stronghold unto David.

12:18 Þá kom andi yfir Amasai, höfðingja fyrir hinum þrjátíu, og mælti hann: "Dínir erum vér, Davíð, og með þér, þú Ísaisonur. Heill, heill sé þér, og heill liðsmönnum þínum, því að Guð þinn hjálpar þér." Tók þá Davíð við þeim og gjörði þá að foringjum fyrir sveit sinni. 12:17 And David went out to meet them, and answered and said unto them, If ye be come peaceably unto me to help me, my heart shall be knit unto you; but if ye *be come* to betray me to mine adversaries, seeing there is no wrong in my hands, the God of our fathers look thereon, and rebuke it.

12:19 Af Manasse gengu í lið með Davíð, þá er hann fór með Filistum til bardaga við Sál - þó liðsinntu þeir þeim ekki, því að höfðingjar Filista réðu ráðum sínum, sendu hann burt og sögðu: "Hann kynni að ganga í lið með Sál, herra sínum, og gæti það orðið vor bani" - 12:18 Then the Spirit came upon Amasai, who was chief of the thirty, *and he said*, Thine are we, David, and on thy side, thou son of Jesse: peace, peace be unto thee, and peace

be to thy helpers; for thy God helpeth thee. Then David received them, and made them captains of the band.

12:20 Þegar hann kom til Siklag, þá gengu í lið með honum af Manasse: Adna, Jósabad, Jedíael, Mikael, Jósabad, Elíhú og Silletai, þúsundhöfðingjar Manasse. 12:19 Of Manasseh also there fell away some to David, when he came with the Philistines against Saul to battle: but they helped them not; for the lords of the Philistines upon advisement sent him away, saying, He will fall away to his master Saul to the jeopardy of our heads.

12:21 Veittu þessir Davíð lið gegn ræningjaflokkum, því að allir voru þeir kappar miklir, og urðu þeir foringjar í hernum. 12:20 As he went to Ziklag, there fell to him of Manasseh, Adnah, and Jozabad, and Jedaiel, and Michael, and Jozabad, and Elihu, and Zillethai, captains of thousands that were of Manasseh.

12:22 Því að dag frá degi komu menn til liðs við Davíð, uns herinn var mikill orðinn sem guðsher. 12:21 And they helped David against the band of rovers: for they were all mighty men of valor, and were captains in the host.

12:23 Þetta er manntal á höfðingjum þeirra hertygjaðra manna, er komu til Davíðs í Hebron til þess að fá honum í hendur konungdóm Sáls eftir boði Drottíns: 12:22 For from day to day men came to David to help him, until there was a great host, like the host of God.

12:24 Júdamenn, er skjöld báru og spjót, voru 6.800 herbúinna manna. 12:23 And these are the numbers of the heads of them that were armed for war, who came to David to Hebron, to turn the kingdom of Saul to him, according to the word of Yahwe.

12:25 Af Simeonsniðjum 7.100 hraustir hermenn. 12:24 The children of Judah that bare shield and spear were six thousand and eight hundred, armed for war.

12:26 Af Levíníðjum: 4.600 12:25 Of the children of Simeon, mighty men of valor for the war, seven thousand and one hundred.

12:27 og auk þess Jójada, höfðingi Aronsættar, og 3.700 manns með honum. 12:26 Of the children of Levi four thousand and six hundred.

12:28 Og Sadók, ungur maður, hinn mesti kappi. Voru 22 herforingjar í ætt hans. 12:27 And Jehoiada was the leader of *the house* of Aaron; and with him were three thousand and seven hundred,

12:29 Af Benjamínsniðjum, frændum Sáls, voru 3.000, en allt til þessa héldu flestir þeirra trúnað við ætt Sáls. 12:28 and Zadok, a young man mighty of valor, and of his father's house twenty and two captains.

12:30 Af Efraimsniðjum 20.800 nafnkunnra manna í ættum sínum. 12:29 And of the children of Benjamin, the brethren of Saul, three thousand: for hitherto the greatest part of them had kept their allegiance to the house of Saul.

12:31 Af hálfri Manassekynkvísl 18.000 manna, er nafngreindir voru til þess að fara og taka Davíð til konungs. 12:30 And of the children of Ephraim twenty thousand and eight hundred, mighty men of valor, famous men in their fathers' houses.

12:32 Af Íssakarsniðjum, er báru skyn á tíðir og tíma, svo að þeir vissu, hvað Ísrael skyldi hafast að, 200 höfðingjar, og lutu allir frændur þeirra boði þeirra. 12:31 And of the half-tribe of Manasseh eighteen thousand, who were mentioned by name, to come and make David king.

12:33 Af Sebúlón gengu í herinn 50.000 vígra manna, er höfðu alls konar hervopn, allir með einum huga til þess að hjálpa. 12:32 And of the children of Issachar, men that had understanding of the times, to know what Israel ought to do, the heads of them were two hundred; and all their brethren were at their commandment.

12:34 Af Naftali fóru þúsund höfðingjar og með þeim 37.000 manna, er skjöld báru og spjót. 12:33 Of Zebulun, such as were able to go out in the host, that could set the battle in array, with all manner of instruments of war, fifty thousand, and that could order *the battle array*, and were not of double heart.

12:35 Af Dansniðjum 28.600 manna, er búinir voru til bardaga. 12:34 And of Naphtali a thousand captains, and with them with shield and spear thirty and seven thousand.

12:36 Af Asser gengu í herinn 40.000 vígra manna. 12:35 And of the Danites that could set the battle in array, twenty and eight thousand and six hundred.

12:37 Af þeim hinumegin Jórdanar, af Rúbensniðjum, Gaðsniðjum og hálfri ættkvísl Manasse: 120.000 manna, með alls konar vopn til hernaðar. 12:36 And of Asher, such as were able to go out in the host, that could set the battle in array, forty thousand.

12:38 Allir þessir hermenn, er skipaðir voru í fylkingu, komu samhuga til Hebron til þess að taka Davíð til konungs yfir allan Ísrael. Voru og allir aðrir Ísraelsmenn samhuga í því að taka Davíð til konungs. 12:37 And on the other side of the Jordan, of the Reubenites, and the Gadites, and of the half-tribe of Manasseh, with all manner of instruments of war for the battle, a hundred and twenty thousand.

12:39 Og þeir dvöldust þar þrjá daga hjá Davíð og neyttu matar og drykkjar, því að frændur þeirra höfðu búið þeim heina. 12:38 All these being men of war, that could order the battle array, came with a perfect heart to Hebron, to make David king over all Israel: and all the rest also of Israel were of one heart to make David king.

12:30 Af Efraimsniðjum 20.800 nafnkunnra manna í ættum sínum. 12:29 And of the children of Benjamin, the brethren of Saul, three thousand: for hitherto the greatest part of them had kept their allegiance to the house of Saul.

12:31 Af hálfri Manassekynkvísl 18.000 manna, er nafngreindir voru til þess að fara og taka Davíð til konungs. 12:30 And of the children of Ephraim twenty thousand and eight hundred, mighty men of valor, famous men in their fathers' houses.

12:32 Af Íssakarsniðjum, er báru skyn á tíðir og tíma, svo að þeir vissu, hvað Ísrael skyldi hafast að, 200 höfðingjar, og lutu allir frændur þeirra boði þeirra. 12:31 And of the half-tribe of Manasseh eighteen thousand, who were mentioned by name, to come and make David king.

12:33 Af Sebúlón gengu í herinn 50.000 vígra manna, er höfðu alls konar hervopn, allir með einum huga til þess að hjálpa. 12:32 And of the children of Issachar, men that had understanding of the times, to know what Israel ought to do, the heads of them were two hundred; and all their brethren were at their commandment.

12:34 Af Naftali fóru þúsund höfðingjar og með þeim 37.000 manna, er skjöld báru og spjót. 12:33 Of Zebulun, such as were able to go out in the host, that could set the battle in array, with all manner of instruments of war, fifty thousand, and that could order *the battle array*, and were not of double heart.

12:35 Af Dansniðjum 28.600 manna, er búinir voru til bardaga. 12:34 And of Naphtali a thousand captains, and with them with shield and spear thirty and seven thousand.

12:36 Af Asser gengu í herinn 40.000 vígra manna. 12:35 And of the Danites that could set the battle in array, twenty and eight thousand and six hundred.

12:37 Af þeim hinumegin Jórdanar, af Rúbensniðjum, Gaðsniðjum og hálfri ættkvísl Manasse: 120.000 manna, með alls konar vopn til hernaðar. 12:36 And of Asher, such as were able to go out in the host, that could set the battle in array, forty thousand.

12:38 Allir þessir hermenn, er skipaðir voru í fylkingu, komu samhuga til Hebron til þess að taka Davíð til konungs yfir allan Ísrael. Voru og allir aðrir Ísraelsmenn samhuga í því að taka Davíð til konungs. 12:37 And on the other side of the Jordan, of the Reubenites, and the Gadites, and of the half-tribe of Manasseh, with all manner of instruments of war for the battle, a hundred and twenty thousand.

12:39 Og þeir dvöldust þar þrjá daga hjá Davíð og neyttu matar og drykkjar, því að frændur þeirra höfðu búið þeim heina. 12:38 All these being men of war, that could order the battle array, came with a perfect heart to Hebron, to make David king over all Israel: and all the rest also of Israel were of one heart to make David king.

12:40 Auk þess færðu þeir, er hjuggu í nágrenni við þá, allt að Íssakar, Sebúlön og Naftali, vistir á ösnum, úlföldum, málum og nautum, mjölmát, fíkjukökur, rúsínukökur, vín, olíu og naut og sauði í rikum mæli, því að gleði var í Ísrael.

12:39 And they were there with David three days, eating and drinking; for their brethren had made preparation for them.

13:1 Davíð ráðgaðist um við þúsundhöfðingjana og við hundraðshöfðingjana, við alla höfðingjana.

13:1 And David consulted with the captains of thousands and of hundreds, even with every leader.

13:2 Og Davíð mælti við Ísraels söfnuð: "Ef yður líkar svo, og virðist það vera komið frá Drottni, Guði vorum, þá skulum vér senda til frænda vorra, sem eftir eru orðnir í öllum héruðum Ísraels, svo og til prestanna og levítanna í borgunum með beítíldöndunum, er að þeim liggja, og skulu þeir safnað til vor.

13:2 And David said unto all the assembly of Israel, If it seem good unto you, and if it be of Yahwe our God, let us send abroad every where unto our brethren that are left in all the land of Israel, with whom the priests and Levites are in their cities that have suburbs, that they may gather themselves unto us;

13:3 Skulum vér sækja örk Guðs vors, því að á dögum Sáls höfum vér ekki spurt um hana."

13:3 and let us bring again the ark of our God to us: for we sought not unto it in the days of Saul.

13:4 Svaraði þá allur söfnuður, að svo skyldi gjöra, því að öllum lýðnum leist þetta rétt vera.

13:4 And all the assembly said that they would do so; for the thing was right in the eyes of all the people.

13:5 Kallaði þá Davíð saman allan Ísrael, frá Sihór í Egyptalandi, allt þar til, er leið liggur til Hamat, til þess að flytja örk Guðs frá Kirjat Jearim.

13:5 So David assembled all Israel together, from the Shihor *the brook* of Egypt even unto the entrance of Hamath, to bring the ark of God from Kiriath-jearim.

13:6 Og Davíð og allur Ísrael fór til Baala, til Kirjat Jearim, sem er í Júda, til þess að flytja þaðan örk Guðs, sem kennd er við nafn Drottins, hans, sem situr uppi yfir kerúbunum.

13:6 And David went up, and all Israel, to Baalah, *that is*, to Kiriath-jearim, which belonged to Judah, to bring up from thence the ark of God Yahwe that sitteth *above* the cherubim, that is called by the Name.

13:7 Og þeir óku örk Drottins á nýjum vagni úr húsi Abínadabs, og stýrðu þeir Ússa og Ahjó vagninum.

13:7 And they carried the ark of God upon a new cart, *and brought it* out of the house of Abinadab: and Uzza and Ahio drove the cart.

13:8 Og Davíð og allur Ísrael dansaði fyrir Guði af öllum mætti, með söng, gígjum, hörpum, bumbum, skálabumbum og lúðrum.

13:8 And David and all Israel played before God with all their might, even with songs, and with harps, and with psalteries, and with timbrels, and with cymbals, and with trumpets.

13:9 En er komið var að þreskivelli Kidons, rétti Ússa út höndina til þess að gripa í örkina, því að slakað hafði verið á taumhaldinu við akneytin.

13:9 And when they came unto the threshing-floor of Chidon, Uzza put forth his hand to hold the ark; for the oxen stumbled.

13:10 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn Ússa, og hann laust hann þar, af því að hann hafði gripið hendi sinni í örkina, og dó hann þar fyrir augliti Guðs.

13:10 And the anger of Yahwe was kindled against Uzza, and he smote him, because he put forth his hand to the ark; and there he died before God.

13:11 En Davíð féll það þungt, að Drottinn hafði lostið Ússa svo hart, og hefir þessi staður verið nefndur Peres Ússa allt fram á þennan dag.

13:11 And David was displeased, because Yahwe had broken forth upon Uzza; and he called that place Perez-uzza, unto this day.

13:12 Davíð varð hræddur við Guð á þeim degi og sagði: "Hvernig má ég þá flytja örk Guðs til mín?"

13:12 And David was afraid of God that day, saying, How shall I bring the ark of God home to me?

13:13 Og Davíð flutti ekki örkina til sín í Davíðsborg, heldur sneri hann með hana til húss Óbeð Edóms í Gat.

13:13 So David removed not the ark unto him into the city of David, but carried it aside into the house of Obed-edom the Gittite.

13:14 Og örk Guðs var þrjá mánuði í húsi Óbeð Edóms, í húsi hans, og Drottinn blessaði hús Óbeð Edóms og allt það, er hans var.

13:14 And the ark of God remained with the family of Obed-edom in his house three months: and Yahwe blessed the house of Obed-edom, and all that he had.

14:1 Hiram, konungur í Týrus, gjörði menn á fund Davíðs og sendi honum sedrustré, steinhögvara og trésmíði til þess að reisa höll handa honum.

14:1 And Hiram king of Tyre sent messengers to David, and cedar-trees, and masons, and carpenters, to build him a house.

14:2 Davíð kannaðist þá við, að Drottinn hefði staðfest konungdóm hans yfir Ísrael, að konungdómur sinn væri hátt upp hafinn fyrir sakir þjóðar hans, Ísraels.

14:2 And David perceived that Yahwe had established him king over Israel; for his kingdom was exalted on high, for his people Israel's sake.

14:3 Davíð tók sér enn konur í Jerúsalem, og Davíð gat enn sonu og dætur.

14:3 And David took more wives at Jerusalem; and David begat more sons and daughters.

14:4 Þetta eru nöfn þeirra sona, sem hann eignaðist í Jerúsalem: Sammúa, Sóbab, Natan, Salómon,

14:4 And these are the names of the children whom he had in Jerusalem: Shammua, and Shobab, Nathan, and Solomon,

14:5 Jíbbhar, Elísúa, Elpelet,
14:5 and Ibhar, and Elishua, and Elpelet,

14:6 Nóga, Nefeg, Jafía,
14:6 and Nogah, and Nepheg, and Japhia,

14:7 Elísama, Beeljada og Elifelet.
14:7 and Elishama, and Beeliada, and Eliphelet.

14:8 Þegar Filistar heyrðu, að Davíð væri smurður til konungs yfir allan Ísrael, lögðu allir Filistar af stað að leita Davíðs. Og er Davíð frétti það, fór hann í móti þeim.

14:8 And when the Philistines heard that David was anointed king over all Israel, all the Philistines went up to seek David: and David heard of it, and went out against them.

14:9 Og Filistar komu og dreifðu sér um Refaimdal.

14:9 Now the Philistines had come and made a raid in the valley of Rephaim.

14:10 Þá gekk Davíð til fréttu við Guð og sagði: "Á ég að fara móti Filistum? Munt þú gefa þá í hendur mér?" Drottinn svaraði honum: "Far þú, ég mun gefa þá í hendur þér."

14:10 And David inquired of God, saying, Shall I go up against the Philistines? and wilt thou deliver them into my hand? And Yahwe said unto him, Go up; for I will deliver them into thy hand.

14:11 Héldu þeir þá til Baal Perasím. Og Davíð vann þar sigur á þeim, og Davíð sagði: "Guð hefir látið mig skola burt óvinum mínum, eins og þegar vatn ryður sér rás." Fyrir því var sá staður nefndur Baal Perasím.

14:11 So they came up to Baal-perazim, and David smote them there; and David said, God hath broken mine enemies by my hand, like the breach of waters. Therefore they called the name of that place Baal-perazim.

14:12 En þeir létu þar eftir guði sína, og voru þeir brenndir á báli að boði Davíðs.

14:12 And they left their gods there; and David gave commandment, and they were burned with fire.

14:13 Filistar komu aftur og dreifðu sér um dalinn.

14:13 And the Philistines yet again made a raid in the valley.

14:14 Þá gekk Davíð enn til fréttu við Guð, og Guð svaraði honum: "Far þú eigi í móti þeim. Far þú í bug og kom að baki þeim og ráð á þá fram undan bakatrjánnum.

14:14 And David inquired again of God; and God said unto him, Thou shalt not go up after them: turn away from them, and come upon them over against the mulberry-trees.

14:15 Og þegar þú heyrir þyt af ferð í krónum bakatrjánna, þá skalt þú leggja til orustu, því að þá fer Guð fyrir þér til þess að ljósta her Filista."

14:15 And it shall be, when thou hearest the sound of marching in the tops of the mulberry-trees, that then thou shalt go out to

battle; for God is gone out before thee to smite the host of the Philistines.

14:16 Og Davíð gjörði eins og Guð bauð honum og vann sigur á her Filista frá Gibeon til Geser.

14:16 And David did as God commanded him: and they smote the host of the Philistines from Gibeon even to Gezer.

14:17 Og frægd Davíðs barst um öll lönd, og Drottinn lét ótta við hann koma yfir allar þjóðir.

14:17 And the fame of David went out into all lands; and Yahwe brought the fear of him upon all nations.

15:1 Davíð byggði hús handa sér í Davíðsborg, og hann bjó stað handa örk Guðs og reisti tjald fyrir hana.

15:1 And David made him houses in the city of David; and he prepared a place for the ark of God, and pitched for it a tent.

15:2 Þá sagði Davíð: "Enginn má bera örk Guðs nema levitarnir. Því að þá hefir Drottinn valið til þess að bera örk Guðs og til þess að þjóna sér að eilífu."

15:2 Then David said, None ought to carry the ark of God but the Levites: for them hath Yahwe chosen to carry the ark of God, and to minister unto him for ever.

15:3 Síðan stefndi Davíð öllum Ísrael saman til Jerúsalem til þess að flytja örk Drottins á sinn stað, þann er hann hafði búið handa henni.

15:3 And David assembled all Israel at Jerusalem, to bring up the ark of Yahwe unto its place, which he had prepared for it.

15:4 Og Davíð stefndi saman niðjum Arons og levitunum:

15:4 And David gathered together the sons of Aaron, and the Levites:

15:5 Af Kahatsniðjum: Úriel, er var þeirra helstur, og frændum hans, hundrað og tuttugu alls.

15:5 of the sons of Kohath, Uriel the chief, and his brethren a hundred and twenty;

15:6 Af Meraríniðjum: Asaja, er var þeirra helstur, og frændum hans, tvö hundruð og tuttugu alls.

15:6 of the sons of Merari, Asaiah the chief, and his brethren two hundred and twenty;

15:7 Af Gersómsniðjum: Jóel, er var þeirra helstur, og frændum hans, hundrað og þrjátíu alls.

15:7 of the sons of Gershom, Joel the chief, and his brethren a hundred and thirty;

15:8 Af Elisafansniðjum: Semaja, er var þeirra helstur, og frændum hans, tvö hundruð alls.

15:8 of the sons of Elizaphan, Shemaiah the chief, and his brethren two hundred;

15:9 Af Hebronsniðjum: Eliel, er var þeirra helstur, og frændum hans, áttatíu alls.

15:9 of the sons of Hebron, Eliel the chief, and his brethren fourscore;

15:10 Af Ússielsniðjum: Amminadab, er var þeirra helstur, og frændum hans, hundrað og tólf alls.

15:10 of the sons of Uzziel, Amminadab the chief, and his brethren a hundred and twelve.

15:11 Síðan kallaði Davíð á Sadók og Abjatar presta og Úriel, Asaja, Jóel, Semaja, Eliel og Amminadab levíta.

15:11 And David called for Zadok and Abiathar the priests, and for the Levites, for Uriel, Asaiah, and Joel, Shemaiah, and Eliel, and Amminadab,

15:12 og mælti við þá: "Þér eruð ætthöfðingjar levíta. Helgið yður og frændur yðar og flytjið örk Drottins. Ísraels Guðs, á þann stað, er ég hefi búið handa henni.

15:12 and said unto them, Ye are the heads of the fathers' houses of the Levites: sanctify yourselves, both ye and your brethren, that ye may bring up the ark of Yahwe, the God of Israel, unto the place that I have prepared for it.

15:13 Af því að þér voruð eigi við hið fyrra skipti, hefir Drottinn Guð vor lostið oss, af því að vér leituðum hans eigi svo sem vera bar."

15:13 For because ye bare it not at the first, Yahwe our God made a breach upon us, for that we sought him not according to the ordinance.

15:14 Þá helguðu prestarnir og levitarnir sig til þess að flytja örk Drottins, Ísraels Guðs, upp eftir.

15:14 So the priests and the Levites sanctified themselves to bring up the ark of Yahwe, the God of Israel.

15:15 Síðan báru niðjar levíta örk Guðs, eins og Móse hafði fyrirkipað eftir boði Drottins, á stöngum á herðum sér.

15:15 And the children of the Levites bare the ark of God upon their shoulders with the staves thereon, as Moses commanded according to the word of Yahwe.

15:16 Því næst bauð Davíð höfðingjum levíta að setja frændur þeirra, söngmennina, með hljóðfærum þeirra, hörpum, gígjum og skálabumbum, til þess að þeir skyldu láta fagnaðarglaum kveða við.

15:16 And David spake to the chief of the Levites to appoint their brethren the singers, with instruments of music, psalteries and harps and cymbals, sounding aloud and lifting up the voice with joy.

15:17 Settu levitár til þess Heman Jóelsson, og af frændum hans Asaf Berekiason, og af Meraríniðjum, frændum sínum, Etan Kúsajason.

15:17 So the Levites appointed Heman the son of Joel; and of his brethren, Asaph the son of Berechiah; and of the sons of Merari their brethren, Ethan the son of Kushaiah;

15:18 og með þeim frændur þeirra af öðrum flokki: Sakaria Jaasielsson, Semíramót, Jehiel, Únni, Eliat, Benaja, Maaseja, Mattítja, Elifelehú, Mikneja, Óbeð Edóm og Jeiel hliðverði.

15:18 and with them their brethren of the second degree, Zechariah, Ben, and Jaaziel, and Shemiramoth, and Jehiel, and Unni, Eliab, and Benaiah, and Maaseiah, and Mattithiah, and Eliphelehu, and Mikneiah, and Obed-edom, and Jeiel, the doorkeepers.

15:19 Auk þess söngvarana Heman, Asaf og Etan með skálabumbum úr eiri, til þess að syngja hátt.

15:19 So the singers, Heman, Asaph, and Ethan, were appointed with

cymbals of brass to sound aloud;

15:20 og Sakaria, Asiel, Semíramót, Jehiel, Únni, Eliat, Maaseja og Benaja með hörpur, til þess að syngja háu raddirnar.

15:20 and Zechariah, and Aziel, and Shemiramoth, and Jehiel, and Unni, and Eliab, and Maaseiah, and Benaiah, with psalteries set to Alamoth;

15:21 og Mattítja, Elifelehú, Mikneja, Óbeð Edóm, Jeiel og Asaja með gígjur, til þess að syngja lægri raddirnar.

15:21 and Mattithiah, and Eliphelehu, and Mikneiah, and Obed-edom, and Jeiel, and Azariah, with harps set to the Sheminith, to lead.

15:22 Kenanja, er var helstur levitanna við arkarburðinn, sá um arkarburðinn, því að hann bar skyn á það.

15:22 And Chenaniah, chief of the Levites, was over the song: he instructed about the song, because he was skilful.

15:23 Berekía og Elkana voru hliðverðir arkarinnar.

15:23 And Berechiah and Elkanah were doorkeepers for the ark.

15:24 Sebanja, Jósafat, Netaneel, Amasai, Sakaria, Benaja og Elieser prestar þeyttu lúðra frammi fyrir örk Guðs, og Óbeð Edóm og Jehia voru hliðverðir arkarinnar.

15:24 And Shebaniah, and Joshaphat, and Nathanel, and Amasai, and Zechariah, and Benaiah, and Eliezer, the priests, did blow the trumpets before the ark of God: and Obed-edom and Jehiah were doorkeepers for the ark.

15:25 Davíð og öldungar Ísraels og þúsundhöfðingjarnir fóru til þess að flytja sáttmálsörk Drottins með fögnuði úr húsi Óbeð Edóms.

15:25 So David, and the elders of Israel, and the captains over thousands, went to bring up the ark of the covenant of Yahwe out of the house of Obed-edom with joy.

15:26 Og er Guð hjálpaði levitunum, er báru sáttmálsörk Drottins, fóruðu þeir sjö nautum og sjö hrútum.

15:26 And it came to pass, when God helped the Levites that bare the ark of the covenant of Yahwe, that they sacrificed seven bullocks and seven rams.

15:27 Og Davíð var klæddur baðmullarkyrtli, svo og allir levitarnir, er örkina báru, og söngmennirnir og Kenanja, burðarstjóri, æðstur söngmannanna, en Davíð bar línhökul.

15:27 And David was clothed with a robe of fine linen, and all the Levites that bare the ark, and the singers, and Chenaniah the master of the song with the singers: and David had upon him an ephod of linen.

15:28 Og allur Ísrael flutti sáttmálsörk Drottins upp eftir með fagnaðarópi og lúðurhljómi, með lúðrum og skálabumbum, og létu hljóma hörpur og gígjur.

15:28 Thus all Israel brought up the ark of the covenant of Yahwe with shouting, and with sound of the cornet, and with trumpets, and with cymbals, sounding aloud with psalteries and harps.

15:29 En er sáttmálsörk Drottins kom í Davíðsborg, leit Mikal, dóttir Sals, út um gluggann. Og er hún sá Davíð konung vera að hoppa og dansa, fyrirleit hún hann í hjarta sinu.

15:29 And it came to pass, as the ark of the covenant of Yahwe came to the city of David, that Michal the daughter of Saul looked out at the window, and saw king David dancing and playing; and she despised him in her heart.

16:1 Og þeir fluttu örk Guðs inn og settu hana í tjaldið, sem Davíð hafði reisa látið yfir hana, og þeir færðu brennifórnir og heillafornir.

16:1 And they brought in the ark of God, and set it in the midst of the tent that David had pitched for it: and they offered burnt-offerings and peace-offerings before God.

16:2 Og er Davíð hafði fært brennifórnina og heillafornirnar, blessaði hann lýðinn í nafni Drottins

16:2 And when David had made an end of offering the burnt-offering and the peace-offerings, he blessed the people in the name of Yahwe.

16:3 og úthlutaði öllum Ísraelsmönnum, körlum sem konum, sinn brauðhleifinn hverjum, kjötstykki og rúsínuköku.

16:3 And he dealt to every one of Israel, both man and woman, to every one a loaf of bread, and a portion of *flesh*, and a cake of raisins.

16:4 Davíð setti menn af levítum til þess að gegna þjónustu frammi fyrir örk Drottins og til þess að tigna, lofa og vegsama Drottin, Guð Ísraels.

16:4 And he appointed certain of the Levites to minister before the ark of Yahwe, and to celebrate and to thank and praise Yahwe, the God of Israel:

16:5 Var Asaf helstur þeirra og honum næstur gekk Sakaríá, þá Jeiel, Semíramót, Jehíel, Mattítjá, Eliab, Benaja, Óbed Edóm og Jeiel með hljóðfærum, hörpum og gígjum, en Asaf lét skálaluburnar kveða við.

16:5 Asaph the chief, and second to him Zechariah, Jeiel, and Shemiramoth, and Jehiel, and Mattithiah, and Eliab, and Benaiah, and Obed-edom, and Jeiel, with psalteries and with harps; and Asaph with cymbals, sounding aloud;

16:6 og Benaja og Jehasiel prestar þeyttu stöðugt lúðrana frammi fyrir sáttmálsörk Guðs.

16:6 and Benaiah and Jahaziel the priests with trumpets continually, before the ark of the covenant of God.

16:7 Á þeim degi fól Davíð í fyrsta sinni Asaf og frændum hans að syngja "Lofið Drottin."

16:7 Then on that day did David first ordain to give thanks unto Yahwe, by the hand of Asaph and his brethren.

16:8 Lofið Drottin, ákallið nafn hans, gjörði máttarverk hans kunn meðal þjóðanna!

16:8 O give thanks unto Yahwe, call upon his name; Make known his doings among the peoples.

16:9 Syngið fyrir honum, leikið fyrir honum, talið um öll hans dásendarverk.

16:9 Sing unto him, sing praises unto him; Talk ye of all his marvellous works.

16:10 Hrósið yður af hans helga nafni, hjarta þeirra, er leita Drottins, gleðjist.

16:10 Glory ye in his holy name; Let the heart of them rejoice that seek Yahwe.

16:11 Leitið Drottins og máttar hans, stundið sífellt eftir auglíti hans.

16:11 Seek ye Yahwe and his strength; Seek his face evermore.

16:12 Minnst dásendarverka hans, þeirra er hann gjörði, tákna hans og refsidóma munns hans.

16:12 Remember his marvellous works that he hath done, His wonders, and the judgments of his mouth,

16:13 Þér niðjar Ísraels, þjónar hans, þér synir Jakobs, hans útvöldu.

16:13 O ye seed of Israel his servant, Ye children of Jacob, his chosen ones.

16:14 Hann er Drottinn, Guð vor, um víða veröld ganga dómar hans.

16:14 He is Yahwe our God; His judgments are in all the earth.

16:15 Hann minnst að eilífu sáttmála síns, orðs þess, er hann hefir gefið þúsundum kynslóða.

16:15 Remember his covenant for ever, The word which he commanded to a thousand generations,

16:16 sáttmálans, er hann gjörði við Abraham, og eiðs síns við Ísak.

16:16 *The covenant* which he made with Abraham, And his oath unto Isaac,

16:17 Þess er hann setti sem lög fyrir Jakob, eilífan sáttmála fyrir Ísrael.

16:17 And confirmed the same unto Jacob for a statute, To Israel for an everlasting covenant,

16:18 Þá er hann mælti: "Þér mun ég gefa Kanaanland sem erfðahlut þinn."

16:18 Saying, Unto thee will I give the land of Canaan, The lot of your inheritance;

16:19 Þegar þeir voru fámennur hópur, örfáir, og þjuggu þar sem útlendingar.

16:19 When ye were but a few men in number, Yea, very few, and sojourners in it;

16:20 og fóru frá einni þjóð til annarrar, og frá einu konungsríki til annars lýðs.

16:20 And they went about from nation to nation, And from one kingdom to another people.

16:21 leið hann engum að kúga þá og hegndi konungum þeirra vegna.

16:21 He suffered no man to do them wrong; Yea, he reproved kings for their sakes,

16:22 "Snertið eigi við minum smurðu, og gjörðið eigi spámönnum minum mein."

16:22 *Saying*, Touch not mine anointed ones, And do my prophets no harm.

16:23 Syngið Drottni, öll lönd, kunngjörðið hjálprað hans dag eftir dag.

16:23 Sing unto Yahwe, all the earth; Show forth his salvation from day to day.

16:24 Segið frá dýrð hans meðal

heiðingjanna, frá dásendarverkum hans meðal allra þjóða.

16:24 Declare his glory among the nations, His marvellous works among all the peoples.

16:25 Því að mikill er Drottinn og mjög vegsamlegur, og óttalegur er hann öllum guðum frammar.

16:25 For great is Yahwe, and greatly to be praised: He also is to be feared above all gods.

16:26 Því að allir guðir þjóðanna eru falsguðir, en Drottinn hefir gjört himininn.

16:26 For all the gods of the peoples are idols: But Yahwe made the heavens.

16:27 Heiður og vegsemd eru fyrir auglíti hans, máttur og fögnuður í bústað hans.

16:27 Honor and majesty are before him: Strength and gladness are in his place.

16:28 Tjáið Drottni, þér þjóðakynkvíslir, tjáið Drottni vegsemd og vald.

16:28 Ascribe unto Yahwe, ye kindreds of the peoples, Ascribe unto Yahwe glory and strength;

16:29 Tjáið Drottni dýrð þá, er nafni hans hefir, færið gjafir og komið fram fyrir hann. Fallið fram fyrir Drottni í helgum skríða.

16:29 Ascribe unto Yahwe the glory due unto his name: Bring an offering, and come before him: Worship Yahwe in holy array.

16:30 titrið fyrir honum, öll lönd. Hann hefir fest jörðina, svo að hún bifast ekki.

16:30 Tremble before him, all the earth: The world also is established that it cannot be moved.

16:31 Himinninn gleðjist og jörðin fagni, menn segi meðal heiðingjanna: "Drottinn hefir tekið konungdóm!"

16:31 Let the heavens be glad, and let the earth rejoice; And let them say among the nations, Yahwe reigneth.

16:32 Hafði drynji og allt, sem í því er, foldin fagni og allt, sem á henni er.

16:32 Let the sea roar, and the fulness thereof; Let the field exult, and all that is therein;

16:33 Öll tré skógarins kveði fagnaðarópi fyrir Drottni, því að hann kemur til þess að dæma jörðina.

16:33 Then shall the trees of the wood sing for joy before Yahwe; For he cometh to judge the earth.

16:34 Pakkið Drottni, því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu!

16:34 O give thanks unto Yahwe; for he is good; For his lovingkindness *endureth* for ever.

16:35 og segið: "Hjálp þú oss, Guð hjálpraðis vors. Safna þú oss saman og frelsa þú oss frá heiðingjunum, að vér megum lofa þitt heilaga nafn, viðfrægja lofstir þinn."

16:35 And say ye, Save us, O God of our salvation, And gather us together and deliver us from the nations, To give thanks unto thy holy name, And to triumph in thy praise.

16:36 Lofaður sé Drottinn, Ísraels Guð frá eilífd til eilíðar. Og allur lýður sagði: "Amen!" og "Lof sé Drottni!"

16:36 Blessed be Yahwe, the God of Israel, From everlasting even to everlasting. And all the people said, Amen, and praised Yahwe.

16:37 Og Davíð lét þá Asaf og frændur hans verða þar eftir frammi fyrir sáttmálsörk Drottins til þess að hafa stöðugt þjónustu á hendi frammi fyrir örkinni, eftir því sem á þurfti að halda dag hvern.

16:37 So he left there, before the ark of the covenant of Yahwe, Asaph and his brethren, to minister before the ark continually, as every day's work required;

16:38 En Óbeð Edóm og frændur þeirra, sextu og átta, Óbeð Edóm Jedútúnsson og Hósa, skipaði hann hlíðverði.

16:38 and Obed-edom with their brethren, threescore and eight; Obed-edom also the son of Jeduthun and Hosah to be doorkeepers;

16:39 Sadók prest og frændur hans, prestana, setti hann frammi fyrir bústað Drottins á hæðinni, sem er í Gibeon.

16:39 and Zadok the priest, and his brethren the priests, before the tabernacle of Yahwe in the high place that was at Gibeon,

16:40 til þess stöðugt að fara Drottni brennifórnir á brennifórnaraltarinu, kvelds og morgna, og að fara með öllu svo, sem skrifað er í lögnaði Drottins, því er hann lagði fyrir Ísrael.

16:40 to offer burnt-offerings unto Yahwe upon the altar of burnt-offering continually morning and evening, even according to all that is written in the law of Yahwe, which he commanded unto Israel;

16:41 Og með þeim voru þeir Heman, Jedútún og aðrir þeir er kjörnir voru, þeir er með nafni voru til þess kvaddir að lofa Drottin, því að miskunn hans varir að eilífu.

16:41 and with them Heman and Jeduthun, and the rest that were chosen, who were mentioned by name, to give thanks to Yahwe, because his lovingkindness *endureth* for ever;

16:42 Og með þeim voru þeir Heman og Jedútún með lúðra og skálabumbur handa söngmönnum og hljóðfæri fyrir söng guðþjónustunnar. En þeir Jedútúnssynir voru hlíðverðir.

16:42 and with them Heman and Jeduthun *with* trumpets and cymbals for those that should sound aloud, and *with* instruments for the songs of God; and the sons of Jeduthun to be at the gate.

16:43 Síðan fór allur lýðurinn burt, hver heim til sín, en Davíð hvarf aftur til þess að heilsa fólki sínu.

16:43 And all the people departed every man to his house: and David returned to bless his house.

17:1 Svo bar til, þá er Davíð sat í höll sinni, að Davíð sagði við Natan spámann: "Sjá, ég bý í höll af sedrusviði, en sáttmálsörk Drottins undir tjaldddúkum."

17:1 And it came to pass, when David dwelt in his house, that David said to Nathan the prophet, Lo, I dwell in a house of cedar, but

the ark of the covenant of Yahwe *dwelleth* under curtains.

17:2 Natan svaraði Davíð: "Gjör þú allt, sem þér er í hug, því að Guð er með þér."

17:2 And Nathan said unto David, Do all that is in thy heart; for God is with thee.

17:3 En hina sömu nótt kom orð Guðs til Natans:

17:3 And it came to pass the same night, that the word of God came to Nathan, saying,

17:4 "Far þú og seg Davíð þjóni mínum: Svo segir Drottinn: Eigi skalt þú reisa mér hús til að búa í.

17:4 Go and tell David my servant, Thus saith Yahwe, Thou shalt not build me a house to dwell in:

17:5 Ég hefi ekki búið í húsi síðan er ég leiddi Ísraelsmenn út, allt fram á þennan dag, heldur ferðaðist ég í tjaldi og búð.

17:5 for I have not dwelt in a house since the day that I brought up Israel, unto this day, but have gone from tent to tent, and from *one* tabernacle *to another*.

17:6 Alla þá stund, er ég hefi um farið meðal allra Ísraelsmanna, hefi ég þá sagt nokkurt orð í þá átt við nokkurn af dómurum Ísraels, þá er ég setti til að vera hirða lýðs míns: Hví reisið þér mér ekki hús af sedrusviði?"

17:6 In all places wherein I have walked with all Israel, spake I a word with any of the judges of Israel, whom I commanded to be shepherd of my people, saying, Why have ye not built me a house of cedar?

17:7 Og nú skalt þú svo segja þjóni mínum Davíð: Svo segir Drottinn allsherjar: Ég tók þig úr haglendinu frá hjarðmennskunni og setti þig höfðingja yfir lýð minn Ísrael.

17:7 Now therefore thus shalt thou say unto my servant David, Thus saith Yahwe of hosts, I took thee from the sheepcote, from following the sheep, that thou shouldest be prince over my people Israel:

17:8 Ég hefi verið með þér í öllu, sem þú hefir tekið þér fyrir hendur, og upprætt alla óvini þína fyrir þér. Ég mun gjöra nafn þitt sem nafn hinna mestu manna, þá er jörðinni eru.

17:8 and I have been with thee whithersoever thou hast gone, and have cut off all thine enemies from before thee; and I will make thee a name, like unto the name of the great ones that are in the earth.

17:9 og fá lýð mínum Ísrael stað og gróðursetja hann þar, svo að hann geti búið á sínum stað og geti verið öruggur framvegis. Niðingar skulu eigi eyða honum framir eins og áður.

17:9 And I will appoint a place for my people Israel, and will plant them, that they may dwell in their own place, and be moved no more; neither shall the children of wickedness waste them any more, as at the first,

17:10 frá því er ég setti dómara yfir lýð minn Ísrael, og ég mun lægja alla fjandmenn þína. Og ég boda þér, að Drottinn mun reisa þér hús.

17:10 and as from the day that I commanded judges to be over my people Israel; and I will subdue all thine enemies. Moreover

I tell thee that Yahwe will build thee a house.

17:11 Þegar ævi þín er öll og þú gengur til feðra þinna, mun ég hefja afsprunginn eftir þig, einn af sonum þínum, og staðfesta konungdóm hans.

17:11 And it shall come to pass, when thy days are fulfilled that thou must go to be with thy fathers, that I will set up thy seed after thee, who shall be of thy sons; and I will establish his kingdom.

17:12 Hann skal reisa mér hús og ég mun staðfesta háseti hans að eilífu.

17:12 He shall build me a house, and I will establish his throne for ever.

17:13 Ég vil vera honum faðir og hann skal vera mér sonur, og miskunn mína mun ég ekki frá honum taka, eins og ég tók hana frá fyrirrennara þínum.

17:13 I will be his father, and he shall be my son: and I will not take my lovingkindness away from him, as I took it from him that was before thee;

17:14 heldur mun ég setja hann yfir hús mitt og ríki að eilífu, og háseti hans skal vera óbifanlegt um aldur."

17:14 but I will settle him in my house and in my kingdom for ever; and his throne shall be established for ever.

17:15 Natan flutti Davíð öll þessi orð og sagði honum sýn þessa alla.

17:15 According to all these words, and according to all this vision, so did Nathan speak unto David.

17:16 Þá gekk Davíð konungur inn og settist niður frammi fyrir Drottni og mælti: "Hver er ég, Drottinn Guð, og hvað er hús mitt, að þú skulir hafa leitt mig til þessa?"

17:16 Then David the king went in, and sat before Yahwe; and he said, Who am I, O Yahwe God, and what is my house, that thou hast brought me thus far?

17:17 Og það nægði þér ekki, Guð, heldur hefir þú fyrirheit gefið um hús þjóns þíns langt fram í aldir, og það meira að segja á mannlegan hátt, Drottinn Guð.

17:17 And this was a small thing in thine eyes, O God; but thou hast spoken of thy servant's house for a great while to come, and hast regarded me according to the estate of a man of high degree, O Yahwe God.

17:18 En hvað má Davíð enn við þig mæla? Þú þekkir sjálfur þjón þinn.

17:18 What can David say yet more unto thee concerning the honor which is done to thy servant? for thou knowest thy servant.

17:19 Drottinn, sakir þjóns þíns og að þínum vilja hefir þú gjört þetta, að boda þjóni þínum alla þessa miklu hluti.

17:19 O Yahwe, for thy servant's sake, and according to thine own heart, hast thou wrought all this greatness, to make known all *these* great things.

17:20 Drottinn, enginn er sem þú, og enginn er Guð nema þú, samkvæmt öllu því, er vér höfum heyrt með eyrum vorum.

17:20 O Yahwe, there is none like thee, neither is there any God besides thee,

according to all that we have heard with our ears.

17:21 Og hvaða þjóð önnur á jörðinni jafnast við þjóð þína Ísrael, að Guð hafi farið og keypt sér hana að eignarlýð, allað sér frægðar og gjört fyrir hana mikla hluti og hræðilega: stökkt burt undan lýð sínum annarri þjóð og guði hennar?

17:21 And what one nation in the earth is like thy people Israel, whom God went to redeem unto himself for a people, to make thee a name by great and terrible things, in driving out nations from before thy people, whom thou redeemest out of Egypt?

17:22 Þú hefir gjört lýð þinn Ísrael að þínum lýð um aldur og ævi, og þú, Drottinn, gjörðist Guð þeirra.

17:22 For thy people Israel didst thou make thine own people for ever; and thou, Yahwe, becamest their God.

17:23 Og lát nú, Drottinn, fyrirheit það, er þú hefir gefið um þjón þinn og um hús hans, standa stöðugt um aldur og ævi, og gjör þú svo sem þú hefir heitið.

17:23 And now, O Yahwe, let the word that thou hast spoken concerning thy servant, and concerning his house, be established for ever, and do as thou hast spoken.

17:24 Þá mun nafn þitt reynast traust og verða mikið að cilífu og hljóða svo: Drottinn allsherjar, Guð Ísraels, Ísraels Guð - og hús þjóns þins Davíðs mun stöðugt standa fyrir þér.

17:24 And let thy name be established and magnified for ever, saying, Yahwe of hosts is the God of Israel, even a God to Israel: and the house of David thy servant is established before thee.

17:25 Því að þú, Guð minn, hefir birt þjóni þínum, að þú munir reisa honum hús. Fyrir því hafði þjónn þinn djörfung til að bera þessa bæn fram fyrir þig.

17:25 For thou, O my God, hast revealed to thy servant that thou wilt build him a house: therefore hath thy servant found *in his heart* to pray before thee.

17:26 Og nú, Drottinn, þú ert Guð, og þú hefir gefið þjóni þínum þetta dýrlega fyrirheit.

17:26 And now, O Yahwe, thou art God, and hast promised this good thing unto thy servant:

17:27 Virst þú nú að blessa hús þjóns þins, svo að það sé til að cilífu fyrir þínu augliti. Því að það, sem þú, Drottinn, blessar, er blessað að cilífu."

17:27 and now it hath pleased thee to bless the house of thy servant, that it may continue for ever before thee: for thou, O Yahwe, hast blessed, and it is blessed for ever.

18:1 Eftir þetta vann Davíð sigur á Filistum og braut þá undir sig, og náði Gat og borgunum umhverfis hana úr höndum Filista.

18:1 And after this it came to pass, that David smote the Philistines, and subdued them, and took Gath and its towns out of the hand of the Philistines.

18:2 Hann vann og sigur á Móabítum, og þannig urðu Móabítar skattskyldir þegnar Davíðs.

18:2 And he smote Moab; and the Moabites became servants to David, and brought tribute.

18:3 Davíð vann og sigur á Hadareser, konungi í Sóba, er liggur á leið til Hamat, þá er hann fór leiðangur til að festa ríki sitt við Efratfljót.

18:3 And David smote Hadarezer king of Zobah unto Hamath, as he went to establish his dominion by the river Euphrates.

18:4 Vann Davíð af honum þúsund vagna, sjö þúsund riddara og tuttugu þúsundir fótgönguliðs. Lét Davíð skera sundur hásinarnar á öllum stríðshestunum og hélt aðeins einu hundraði eftir.

18:4 And David took from him a thousand chariots, and seven thousand horsemen, and twenty thousand footmen; and David hocked all the chariot horses, but reserved of them for a hundred chariots.

18:5 Þegar Sýrlendingar frá Damaskus komu til liðs við Hadareser, konung í Sóba, þá felldi Davíð tuttugu og tvö þúsund manns af Sýrlendingum.

18:5 And when the Syrians of Damascus came to succor Hadarezer king of Zobah, David smote of the Syrians two and twenty thousand men.

18:6 Og Davíð setti landstjóra á Sýrlandi, því er kennt er við Damaskus, og urðu Sýrlendingar skattskyldir þegnar Davíðs. Þannig veitti Drottinn Davíð sigur, hvert sem hann fór.

18:6 Then David put *garrisons* in Syria of Damascus; and the Syrians became servants to David, and brought tribute. And Yahwe gave victory to David whithersoever he went.

18:7 Davíð tók og hina gullnu skjöldu, er þjónar Hadaresers höfðu borið, og flutti til Jerúsalem.

18:7 And David took the shields of gold that were on the servants of Hadarezer, and brought them to Jerusalem.

18:8 Auk þess tók Davíð afar mikið af eiri í Teba og Kún, borgum Hadaresers. Af því gjörði Salómon cirhafið, súlurnar og eirahöldin.

18:8 And from Tibhath and from Cun, cities of Hadarezer, David took very much brass, wherewith Solomon made the brazen sea, and the pillars, and the vessels of brass.

18:9 Þegar Tóu, konungur í Hamat, frétti að Davíð hefði lagt að velli allan her Hadaresers, konungs í Sóba,

18:9 And when Tou king of Hamath heard that David had smitten all the host of Hadarezer king of Zobah,

18:10 þá sendi Tóu Hadóram son sinn á fund Davíðs konungs til þess að heilsa á hann og árna honum heilla, er hann hafði barist við Hadareser og unnið sigur á honum, því að Tóu átti í ófriði við Hadareser. Og með honum sendi hann alls konar gripi af gulli, silfri og eiri.

18:10 he sent Hadoram his son to king David, to salute him, and to bless him, because he had fought against Hadarezer and smitten him; (for Hadarezer had wars with Tou;) and *he had with him* all manner of vessels of gold and silver and brass.

18:11 Gripina helgaði Davíð

konungur einnig Drottni, ásamt silfri því og gulli, er hann hafði haft á burt frá öllum þjóðum: frá Edóm, Móab, Ammonítum, Filistum og Amalek.

18:11 These also did king David dedicate unto Yahwe, with the silver and the gold that he carried away from all the nations; from Edom, and from Moab, and from the children of Ammon, and from the Philistines, and from Amalek.

18:12 Og Abisai Sérújason vann sigur á Edómítum í Saltdalnum, átján þúsundum manns.

18:12 Moreover Abishai the son of Zeruiah smote of the Edomites in the Valley of Salt eighteen thousand.

18:13 Og hann setti landstjóra í Edóm, og allir Edómítar urðu þegnar Davíðs. En Drottinn veitti Davíð sigur, hvert sem hann fór.

18:13 And he put garrisons in Edom; and all the Edomites became servants to David. And Yahwe gave victory to David whithersoever he went.

18:14 Og Davíð ríkti yfir öllum Ísrael og lét alla þjóð sína njóta laga og réttar.

18:14 And David reigned over all Israel; and he executed justice and righteousness unto all his people.

18:15 Jóab Sérújason var fyrir hernum og Jósafat Ahilúðsson var ríkisritari.

18:15 And Joab the son of Zeruiah was over the host; and Jehoshaphat the son of Ahilud was recorder;

18:16 Sadók Ahitúbsson og Abímelek Abjatarsson voru prestar og Savsa kanslari.

18:16 and Zadok the son of Ahitub, and Abimelech the son of Abiathar, were priests; and Shavsha was scribe;

18:17 Benaja Jójadason var fyrir Kretum og Pletum, og synir Davíðs voru hinir fyrstu við hönd konungi.

18:17 and Benaiah the son of Jehoiada was over the Cherethites and the Pelethites; and the sons of David were chief about the king.

19:1 Eftir þetta bar svo til, að Nahas Ammonítakonungur andaðist, og tók Hanún sonur hans ríki eftir hann.

19:1 And it came to pass after this, that Nahash the king of the children of Ammon died, and his son reigned in his stead.

19:2 Þá sagði Davíð: "Ég vil sýna Hanún Nahassyni vináttu, því að faðir hans sýndi mér vináttu." Síðan sendi Davíð sendimenn til þess að hugga hann eftir föðurmissinn. En er þjónar Davíðs komu í land Ammoníta til Hanúns til þess að hugga hann.

19:2 And David said, I will show kindness unto Hanun the son of Nahash, because his father showed kindness to me. So David sent messengers to comfort him concerning his father. And David's servants came into the land of the children of Ammon to Hanun, to comfort him.

19:3 Þá sögðu höfðingjar Ammoníta við Hanún: "Hyggur þú að Davíð vilji heiðra föður þinn, er hann gjörir menn á þinn fund til að hugga þig? Munu ekki þjónar hans vera komnir á þinn fund til þess að njósna í borginni og til þess að eyðileggja og kanna landið?"

19:3 But the princes of the children of Ammon said to Hanun, Thinkest thou that David doth honor thy father, in that he hath sent comforters unto thee? are not his servants come unto thee to search, and to overthrow, and to spy out the land?

19:4 Þá lét Hanún taka þjóna Davíðs og nauðraka þá og skera af þeim klæðin til hálf, upp á þjóhnappa, og lét þá síðan fara.

19:4 So Hanun took David's servants, and shaved them, and cut off their garments in the middle, even to their buttocks, and sent them away.

19:5 Fóru menn þá og sögðu Davíð af mönnunum, og sendi hann þá á móti þeim - því að mennirnir voru mjög svívirtnir - og konungur lét segja þeim: "Verið í Jeríkó uns skegg yðar er vaxið, og komið síðan heim aftur."

19:5 Then there went certain persons, and told David how the men were served. And he sent to meet them; for the men were greatly ashamed. And the king said, Tarry at Jericho until your beards be grown, and then return.

19:6 En er Ammónítar sáu, að þeir höfðu gjört sig illa þokkaða hjá Davíð, þá sendu þeir Hanún og Ammónítar þúsund talentur silfurs til þess að leigja sér vagna og riddara hjá Sýrlendingum í Mesópótamíu og hjá Sýrlendingum í Maaka og Sóba.

19:6 And when the children of Ammon saw that they had made themselves odious to David, Hanun and the children of Ammon sent a thousand talents of silver to hire them chariots and horsemen out of Mesopotamia, and out of Arammaacah, and out of Zobah.

19:7 Leigðu þeir sér síðan þrjátíu og tvö þúsund vagna og konunginn í Maaka og lið hans, komu þeir og settu herbúðir fyrir framan Medeba. Og Ammónítar söfnuðust saman úr borgum sínum og komu til bardagans.

19:7 So they hired them thirty and two thousand chariots, and the king of Maacah and his people, who came and encamped before Medeba. And the children of Ammon gathered themselves together from their cities, and came to battle.

19:8 En er Davíð frétti það, sendi hann Jóab af stað með allan kappaherinn.

19:8 And when David heard of it, he sent Joab, and all the host of the mighty men.

19:9 Ammónítar fóru og út og fylktu liði sínu við borgarhlíðið, en konungarnir, er komnir voru, stóðu úti á víðavangi einir sér.

19:9 And the children of Ammon came out, and put the battle in array at the gate of the city: and the kings that were come were by themselves in the field.

19:10 Þegar Jóab sá, að honum var búinn bardagi, bæði að baki og að framan, valdi hann úr öllu einvalaliði Ísraels og fylkti því á móti Sýrlendingum.

19:10 Now when Joab saw that the battle was set against him before and behind, he chose of all the choice men of Israel, and put them in array against the Syrians.

19:11 Hitt liðið fékk hann Abisai bróður sínum, og fylktu þeir því á móti Ammónítum.

19:11 And the rest of the people he committed into the hand of Abishai his brother; and they put themselves in array against the children of Ammon.

19:12 Og Jóab mælti: "Ef Sýrlendingar bera mig ofurliði, þá verður þú að hjálpa mér, en ef Ammónítar bera þig ofurliði, mun ég hjálpa þér.

19:12 And he said, If the Syrians be too strong for me, then thou shalt help me; but if the children of Ammon be too strong for thee, then I will help thee.

19:13 Vertu hughraustur og sýnum nú af oss karlmennsku fyrir þjóð vora og borgir Guðs vors, en Drottinn gjöri það sem honum þóknast."

19:13 Be of good courage, and let us play the man for our people, and for the cities of our God: and Yahwe do that which seemeth him good.

19:14 Síðan lagði Jóab og liðið, sem með honum var, til orustu við Sýrlendinga, og þeir flýðu fyrir honum.

19:14 So Joab and the people that were with him drew nigh before the Syrians unto the battle; and they fled before him.

19:15 En er Ammónítar sáu, að Sýrlendingar flýðu fyrir Jóab, lögðu þeir og á flóttu fyrir Abisai bróður hans og leituðu inn í borgina. En Jóab fór til Jerúsalem.

19:15 And when the children of Ammon saw that the Syrians were fled, they likewise fled before Abishai his brother, and entered into the city. Then Joab came to Jerusalem.

19:16 Þegar Sýrlendingar sáu, að þeir höfðu beðið ósigur fyrir Ísrael, þá sendu þeir menn og buðu út Sýrlendingum, sem voru hinumegin við Efrat, og Sófak, hershöfðingi Hadaresers, var fyrir þeim.

19:16 And when the Syrians saw that they were put to the worse before Israel, they sent messengers, and drew forth the Syrians that were beyond the River, with Shophach the captain of the host of Hadarezer at their head.

19:17 Og er Davíð var sagt frá því, þá safnaði hann saman öllum Ísrael, fór yfir Jórdan og kom til Helam, og fylkti í móti þeim. Sýrlendingar fylktu liði sínu í móti Davíð og börðust við hann.

19:17 And it was told David; and he gathered all Israel together, and passed over the Jordan, and came upon them, and set the battle in array against them. So when David had put the battle in array against the Syrians, they fought with him.

19:18 En Sýrlendingar flýðu fyrir Ísrael, og Davíð felldi sjö þúsund vagnkappa og fjörutíu þúsund manns af fótgönguliði, og Sófak hershöfðingja drap hann.

19:18 And the Syrians fled before Israel; and David slew of the Syrians *the men of* seven thousand chariots, and forty thousand footmen, and killed Shophach the captain of the host.

19:19 En er þjónar Hadaresers sáu, að þeir höfðu beðið ósigur fyrir Ísrael, sömdu þeir frið við Davíð og gjörðust lýðskyldir honum. Upp frá því vildu Sýrlendingar eigi veita Ammónítum lið.

19:19 And when the servants of Hadarezer saw that they were put to the worse

before Israel, they made peace with David, and served him: neither would the Syrians help the children of Ammon any more.

20:1 Á næsta ári, um það leyti er konungar fara í hernað, hélt Jóab út með liðinu og herjaði land Ammóníta. Og hann kom og settist um Rabbá, en Davíð dvaldist í Jerúsalem. Og Jóab vann Rabbá og braut hana.

20:1 And it came to pass, at the time of the return of the year, at the time when kings go out *to battle*, that Joab led forth the army, and wasted the country of the children of Ammon, and came and besieged Rabbah. But David tarried at Jerusalem. And Joab smote Rabbah, and overthrew it.

20:2 Og Davíð tók kórónu Milkóms af höfði honum og komst að raun um, að hún vó talentu gulls, og í henni var dýrindis steinn. Davíð setti hana á höfuð sér og flutti mjög mikið herfang burt úr borginni.

20:2 And David took the crown of their king from off his head, and found it to weigh a talent of gold, and there were precious stones in it; and it was set upon David's head: and he brought forth the spoil of the city, exceeding much.

20:3 Hann flutti og burt fólkið, sem þar var, og setti það við sagirnar, járnfleygana og axirnar, og svo fór Davíð með allar borgir Ammóníta. Síðan fór Davíð ásamt öllu liðinu aftur heim til Jerúsalem.

20:3 And he brought forth the people that were therein, and cut *them* with saws, and with harrows of iron, and with axes. And thus did David unto all the cities of the children of Ammon. And David and all the people returned to Jerusalem.

20:4 Seinna tókst enn orusta hjá Geser við Filista. Þá drap Sibbekai Húsatíti Sippai, einn af niðjum Refaita, og urðu þeir að lúta í lægra haldi.

20:4 And it came to pass after this, that there arose war at Gezer with the Philistines: then Sibbecai the Hushathite slew Sippai, of the sons of the giant; and they were subdued.

20:5 Og enn tókst orusta við Filista. Þá drap Elkanan Jairsson Lahmi, bróður Goliats frá Gat. Spjótkaft hans var sem vefjarrifur.

20:5 And there was again war with the Philistines; and Elhanan the son of Jair slew Lahmi the brother of Goliath the Gittite, the staff of whose spear was like a weaver's beam.

20:6 Og er enn tókst orusta hjá Gat, var þar tröllaukinn maður, er hafði sex fingur á hvorri hendi og sex tær á hvorum fæti, tuttugu og fjögur að tölu. Var hann og kominn af Refaitum.

20:6 And there was again war at Gath, where was a man of great stature, whose fingers and toes were four and twenty, six *on each hand*, and six *on each foot*; and he also was born unto the giant.

20:7 Hann smánaði Ísrael, en Jónatan, sonur Símea, bróður Davíðs, drap hann.

20:7 And when he defied Israel, Jonathan the son of Shimea David's brother slew him.

20:8 Þessir voru komnir af Refaitum í Gat, og féllu þeir fyrir Davíð og mönnum hans.

20:8 These were born unto the giant in Gath; and they fell by the hand of David, and by the hand of his servants.

21:1 Satan hófst í gegn Ísrael og egndi Davíð til þess að telja Ísrael.

21:1 And Satan stood up against Israel, and moved David to number Israel.

21:2 Þá mælti Davíð við Jóab og höfðingja lýðsins: "Farið og teljið Ísrael frá Beerseba til Dan og látið mig vita það, svo að ég fái að vita tölu á þeim."

21:2 And David said to Joab and to the princes of the people, Go, number Israel from Beer-sheba even to Dan; and bring me word, that I may know the sum of them.

21:3 Jóab svaraði: "Drottinn margfaldi lýðinn - hversu margir sem þeir nú kunna að vera - hundrað sinnum. Þeir eru þó, minn herra konungur, allir þjónar herra mins. Hví askir herra minn þessa? Hvers vegna á það að verða Ísrael til áfellis?"

21:3 And Joab said, Yahwe make his people a hundred times as many as they are: but, my lord the king, are they not all my lord's servants? why doth my lord require this thing? why will he be a cause of guilt unto Israel?

21:4 En Jóab mátti eigi gjöra annað en það, sem konungur bauð. Lagði Jóab þá af stað og fór um allan Ísrael og kom síðan aftur til Jerúsalem.

21:4 Nevertheless the king's word prevailed against Joab. Wherefore Joab departed, and went throughout all Israel, and came to Jerusalem.

21:5 Og Jóab sagði Davíð töluna, er komið hafði út við manntalið: Í öllum Ísrael voru ein milljón og hundrað þúsundir vopnaðra manna, og í Júda fjögur hundruð og sjötíu þúsundir vopnaðra manna.

21:5 And Joab gave up the sum of the numbering of the people unto David. And all they of Israel were a thousand thousand and a hundred thousand men that drew sword: and Judah was four hundred threescore and ten thousand men that drew sword.

21:6 En Leví og Benjamin taldi hann eigi, því að Jóab hraus hugur við skipun konungs.

21:6 But Levi and Benjamin counted he not among them; for the king's word was abominable to Joab.

21:7 En þetta verk var illt í augum Guðs, og laust hann Ísrael.

21:7 And God was displeased with this thing; therefore he smote Israel.

21:8 Þá sagði Davíð við Guð: "Mjög hefi ég syndgað, er ég framdi þetta verk, en nú, tak þú burt misgjörð þjóns þíns, því að mjög óviturlega hefir mér til tekist."

21:8 And David said unto God, I have sinned greatly, in that I have done this thing: but now, put away, I beseech thee, the iniquity of thy servant; for I have done very foolishly.

21:9 En Drottinn talaði til Gaðs, sjáanda Davíðs, á þessa leið:

21:9 And Yahwe spake unto Gad, David's seer, saying,

21:10 "Far þú og mæl svo við Davíð: Svo segir Drottinn: Þrjá kosti set ég þér,

kjós einn af þeim, og mun ég svo við þig gjöra."

21:10 Go and speak unto David, saying, Thus saith Yahwe, I offer thee three things: choose thee one of them, that I may do it unto thee.

21:11 Þá gekk Gað til Davíðs og sagði við hann: "Svo segir Drottinn: Kjós þér."

21:11 So Gad came to David, and said unto him, Thus saith Yahwe, Take which thou wilt:

21:12 annaðhvort að hungur verði í þrjú ár, eða að þú verðir að flyja í þrjá mánuði fyrir óvinum þínum og sverð fjandmanna þinna nái þér, eða að sverð Drottins og drepsótt geisi í landinu í þrjá daga og engill Drottins valdi eyðingu í öllu Ísraelslandi. Hygg nú að, hverju ég eigi að svara þeim, er sendi mig."

21:12 either three years of famine; or three months to be consumed before thy foes, while the sword of thine enemies overtaketh thee; or else three days the sword of Yahwe, even pestilence in the land, and the angel of Yahwe destroying throughout all the borders of Israel. Now therefore consider what answer I shall return to him that sent me.

21:13 Davíð svaraði Gað: "Ég er í miklum nauðum staddur. Falli ég þá í hendur Drottins, því að mikil er miskunn hans, en í manna hendur vil ég ekki falla."

21:13 And David said unto Gad, I am in a great strait: let me fall, I pray, into the hand of Yahwe; for very great are his mercies: and let me not fall into the hand of man.

21:14 Drottinn lét þá drepsótt koma í Ísrael, og féllu sjötíu þúsundir manns af Ísrael.

21:14 So Yahwe sent a pestilence upon Israel; and there fell of Israel seventy thousand men.

21:15 Og Guð sendi engil til Jerúsalem til þess að eyða hana, og er hann var að eyða hana, leit Drottinn til og hann iðraði hins illa, og sagði við engilinn, er eyddi fólkinu: "Nóg er að gjört! Drag nú að þér höndina!" En engill Drottins var þá hjá þreskivelli Örnans Jebúsita.

21:15 And God sent an angel unto Jerusalem to destroy it: and as he was about to destroy, Yahwe beheld, and he repented him of the evil, and said to the destroying angel, It is enough; now stay thy hand. And the angel of Yahwe was standing by the threshing-floor of Ornan the Jebusite.

21:16 Og Davíð hóf upp augu sín og sá engil Drottins standa milli himins og jarðar með brugðið sverð í hendi, er hann beindi gegn Jerúsalem. Þá féll Davíð og öldungarnir fram á andlit sér, klæddir hærusekkjum.

21:16 And David lifted up his eyes, and saw the angel of Yahwe standing between earth and heaven, having a drawn sword in his hand stretched out over Jerusalem. Then David and the elders, clothed in sackcloth, fell upon their faces.

21:17 Og Davíð sagði við Guð: "Var það eigi ég, er bauð að telja fólkid? Það er ég, sem hefi syndgað og breytt mjög illa, en þetta er hjörð mín, - hvað hefir hún gjört? Drottinn, Guð minn, lát hönd þína leggjast á mig og ættmenn mína,

en eigi á lýð þinn til þess að valda mannhruni."

21:17 And David said unto God, Is it not I that commanded the people to be numbered? even I it is that have sinned and done very wickedly; but these sheep, what have they done? let thy hand, I pray thee, O Yahwe my God, be against me, and against my father's house; but not against thy people, that they should be plagued.

21:18 En engill Drottins bauð Gað að segja Davíð, að Davíð skyldi fara upp eftir til þess að reisa Drottni altari á þreskivelli Örnans Jebúsita.

21:18 Then the angel of Yahwe commanded Gad to say to David, that David should go up, and rear an altar unto Yahwe in the threshing-floor of Ornan the Jebusite.

21:19 Og Davíð fór upp eftir að boði Gaðs, því er hann hafði talað í nafni Drottins.

21:19 And David went up at the saying of Gad, which he spake in the name of Yahwe.

21:20 Og er Örnan sneri sér við, sá hann konung koma og fjóra sonu hans með honum, en Örnan var að þreskja hveiti.

21:20 And Ornan turned back, and saw the angel; and his four sons that were with him hid themselves. Now Ornan was threshing wheat.

21:21 Og er Davíð kom til Örnans, leit Örnan upp og sá Davíð. Gekkk hann þá út af þreskivellinum og laut á ásjónu sína til jarðar fyrir Davíð.

21:21 And as David came to Ornan, Ornan looked and saw David, and went out of the threshing-floor, and bowed himself to David with his face to the ground.

21:22 Þá mælti Davíð við Örnan: "Lát þú þreskivöllinn af hendi við mig, svo að ég geti reist Drottni þar altari - skalt þú selja mér það fullu verði - og plágunni megi létta af lýðnum."

21:22 Then David said to Ornan, Give me the place of this threshing-floor, that I may build thereon an altar unto Yahwe: for the full price shalt thou give it me, that the plague may be stayed from the people.

21:23 Örnan svaraði Davíð: "Tak þú það. Minn herra konungurinn gjöri sem honum þóknast. Sjá, ég gef nautin til brennifórnar og þreskisledana til eldiviðar og hveitið til matfórnar, allt gef ég það."

21:23 And Ornan said unto David, Take it to thee, and let my lord the king do that which is good in his eyes: lo, I give thee the oxen for burnt-offerings, and the threshing instruments for wood, and the wheat for the meal-offering; I give it all.

21:24 En Davíð konungur sagði við Örnan: "Eigi svo, en kaupa vil ég það fullu verði, því að eigi vil ég taka það sem þitt er Drottni til handa og færa brennifórn, er ég hefi kauplaust þegið."

21:24 And king David said to Ornan, Nay; but I will verily buy it for the full price: for I will not take that which is thine for Yahwe, nor offer a burnt-offering without cost.

21:25 Síðan greiddi Davíð Örnan sex hundruð sikla gulls fyrir völlinn.

21:25 So David gave to Ornan for the place six hundred shekels of gold by weight.

21:26 Og Davíð reisti Drottni þar altari og fórnaði brennifórnum og heillafornum, og er hann ákallaði Drottín, svaraði hann honum með því að senda eld af himnum á brennifórnaaltarið.

21:26 And David built there an altar unto Yahwe, and offered burnt-offerings and peace-offerings, and called upon Yahwe; and he answered him from heaven by fire upon the altar of burnt-offering.

21:27 Og Drottinn bauð englinum að slíðra sverð sitt.

21:27 And Yahwe commanded the angel; and he put up his sword again into the sheath thereof.

21:28 Þá er Davíð sá, að Drottinn svaraði honum á þreskivelli Ornans Jebúsíta, þá færði hann þar fórnir.

21:28 At that time, when David saw that Yahwe had answered him in the threshing-floor of Ornan the Jebusite, then he sacrificed there.

21:29 En bústaður Drottins, er Móse hafði gjört í eyðimörkinni, og brennifórnaaltarið voru um það leyti á hæðinni í Gibeon.

21:29 For the tabernacle of Yahwe, which Moses made in the wilderness, and the altar of burnt-offering, were at that time in the high place at Gibeon.

21:30 En Davíð gat eigi gengið fram fyrir það til þess að leita Guðs, því að hann var hræddur við sverð engils Drottins.

21:30 But David could not go before it to inquire of God; for he was afraid because of the sword of the angel of Yahwe.

22:1 Og Davíð mælti: "Þetta sé hús Drottins Guðs, og þetta sé altari fyrir brennifórnir Ísraels."

22:1 Then David said, This is the house of Yahwe God, and this is the altar of burnt-offering for Israel.

22:2 Og Davíð bauð að stefna saman útlendingum þeim, er voru í Ísraelslandi, og hann setti steinhöggvara til þess að höggva til steina, til þess að reisa af musteri Guðs.

22:2 And David commanded to gather together the sojourners that were in the land of Israel; and he set masons to hew wrought stones to build the house of God.

22:3 Davíð dró og að afar mikið af jární í nagla á hliðhurðirnar og í spengurnar, og svo mikið af eiri, að eigi varð vegið.

22:3 And David prepared iron in abundance for the nails for the doors of the gates, and for the couplings; and brass in abundance without weight;

22:4 og sedrustré, svo að eigi varð tölu á komið, því að Sídoningar og Týrverjar færðu Davíð afar mikið af sedrustrjáum.

22:4 and cedar-trees without number: for the Sidonians and they of Tyre brought cedar-trees in abundance to David.

22:5 Davíð hugsaði með sér: "Salómon sonur minn er ungur og óþroskaður, en musterið, er Drottni á að reisa, á að vera afar stórt, til frægðar og þýði um

öll lönd. Ég ætla því að víða að til þess." Og Davíð víðaði afar miklu að fyrir andlát sitt.

22:5 And David said, Solomon my son is young and tender, and the house that is to be builded for Yahwe must be exceeding magnificent, of fame and of glory throughout all countries: I will therefore make preparation for it. So David prepared abundantly before his death.

22:6 Síðan kallaði hann Salómon son sinn, og fól honum að reisa musteri Drottni, Guði Ísraels.

22:6 Then he called for Solomon his son, and charged him to build a house for Yahwe, the God of Israel.

22:7 Og Davíð mælti við Salómon: "Sonur minn! Ég hafði í hyggju að reisa musteri nafni Drottins, Guðs míns.

22:7 And David said to Solomon his son, As for me, it was in my heart to build a house unto the name of Yahwe my God.

22:8 En orð Drottins kom til mín, svolátandi: Þú hefir úthellt miklu blóði og háð miklar orustur. Þú skalt eigi reisa musteri nafni mínu, því að miklu blóði hefir þú hellt til jarðar fyrir augliti mínu.

22:8 But the word of Yahwe came to me, saying, Thou hast shed blood abundantly, and hast made great wars: thou shalt not build a house unto my name, because thou hast shed much blood upon the earth in my sight.

22:9 En þér mun sonur fæðast. Hann mun verða kyrrlátur maður, og ég mun veita honum ró fyrir öllum fjandmönnum hans allt um kring, því að Salómon skal hann heita, og ég mun veita frið og kyrrð í Ísrael um hans daga.

22:9 Behold, a son shall be born to thee, who shall be a man of rest; and I will give him rest from all his enemies round about; for his name shall be Solomon, and I will give peace and quietness unto Israel in his days:

22:10 Hann skal reisa musteri nafni mínu, hann skal vera mér sonur og ég honum faðir, og ég mun staðfesta konungsstól hans yfir Ísrael að eilífu.

22:10 he shall build a house for my name; and he shall be my son, and I will be his father; and I will establish the throne of his kingdom over Israel for ever.

22:11 Drottinn sé nú með þér, sonur minn, svo að þú verðir auðnumaður og reisir musteri Drottins, Guðs þíns, eins og hann hefir um þig heitið.

22:11 Now, my son, Yahwe be with thee; and prosper thou, and build the house of Yahwe thy God, as he hath spoken concerning thee.

22:12 Veiti Drottinn þér aðeins hyggindi og skilning og skipi þig yfir Ísrael, og að þú megir varðveita lögmál Drottins, Guðs þíns.

22:12 Only Yahwe give thee discretion and understanding, and give thee charge concerning Israel; that so thou mayest keep the law of Yahwe thy God.

22:13 Þá munt þú auðnumaður verða, ef þú varðveitir setninga þá og boðorð og breytir eftir þeim, er Drottinn lagði fyrir Móse um Ísrael. Ver þú

hughraustur og öruggur! Óttast ekki og ver hvergi hræddur.

22:13 Then shalt thou prosper, if thou observe to do the statutes and the ordinances which Yahwe charged Moses with concerning Israel: be strong, and of good courage; fear not, neither be dismayed.

22:14 Sjá, þrátt fyrir þrautir minar hefi ég dregið að til mustervis Drottins hundrað þúsund talentur gulls, milljón talentur silfurs, og svo mikið af eiri og jární, að eigi verður vegið, því að afar mikið er af því. Víða og steina hefi ég einnig aflað, og mátt þú þar enn við auka.

22:14 Now, behold, in my affliction I have prepared for the house of Yahwe a hundred thousand talents of gold, and a thousand thousand talents of silver, and of brass and iron without weight; for it is in abundance: timber also and stone have I prepared; and thou mayest add thereto.

22:15 Með þér er og margt starfsmanna, steinhöggvarar, steinsmiðir og trésmiðir og alls konar hagleiksmenn til alls konar smíða

22:15 Moreover there are workmen with thee in abundance, hewers and workers of stone and timber, and all men that are skilful in every manner of work:

22:16 af gulli, silfri, eiri og jární, er eigi verður tölu á komið. Upp nú, og tak til starfa og Drottinn sé með þér."

22:16 of the gold, the silver, and the brass, and the iron, there is no number. Arise and be doing, and Yahwe be with thee.

22:17 Og Davíð bauð öllum höfðingjum Ísraels að liðsinna Salómon syni sínum og mælti:

22:17 David also commanded all the princes of Israel to help Solomon his son, *saying*,

22:18 "Drottinn Guð yðar er með yður og hefir veitt yður frið allt um kring, því að hann hefir selt frumbyggja landsins mér á vald, og landið er undirokað fyrir augliti Drottins og fyrir augliti lyðs hans.

22:18 Is not Yahwe your God with you? and hath he not given you rest on every side? for he hath delivered the inhabitants of the land into my hand; and the land is subdued before Yahwe, and before his people.

22:19 Beiníð þá hjörtum yðar og hug yðar að því að leita Drottins, Guðs yðar. Takið yður til og reisið helgidóm Drottins Guðs, svo að þér getið flutt sáttmálsörk Drottins og hin helgu áhöld Guðs í musterið, er reisa á nafni Drottins."

22:19 Now set your heart and your soul to seek after Yahwe your God; arise therefore, and build ye the sanctuary of Yahwe God, to bring the ark of the covenant of Yahwe, and the holy vessels of God, into the house that is to be built to the name of Yahwe.

23:1 Þá er Davíð var gamall orðinn og saddur lífdaga, gjörði hann Salómon son sinn að konungi yfir Ísrael.

23:1 Now David was old and full of days; and he made Solomon his son king over Israel.

23:2 Og hann stefndi saman öllum höfðingjum Ísraels, prestunum og levítunum.

23:2 And he gathered together all the princes of Israel, with the priests and the Levites.

23:3 **Levitarnir voru taldir, þrítugir og þaðan af eldri, og höfðatala þeirra var þrjátíu og átta þúsund karlmenn.**

23:3 And the Levites were numbered from thirty years old and upward: and their number by their polls, man by man, was thirty and eight thousand.

23:4 "Af þeim skulu tutugu og fjögur þúsund vera fyrir verkum við hús Drottins, sex þúsund skulu vera embættismenn og dómarar.

23:4 Of these, twenty and four thousand were to oversee the work of the house of Yahwe; and six thousand were officers and judges;

23:5 fjögur þúsund hliðverðir, og fjögur þúsund skulu lofa Drottín með áhöldum þeim, er ég hefi látið gjöra til þess að vegsama með." sagði Davíð.

23:5 and four thousand were doorkeepers; and four thousand praised Yahwe with the instruments which I made, *said David*, to praise therewith.

23:6 Davíð skipti þeim í flokka eftir þeim Gerson, Kahat og Merarí, Levisonum.

23:6 And David divided them into courses according to the sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari.

23:7 Til Gersonsnjóða töldust Laedan og Símei.

23:7 Of the Gershonites: Ladan and Shimei.

23:8 Synir Laedans voru: Jehíel, er var fyrir þeim, Setam og Jóel, þrír alls.

23:8 The sons of Ladan: Jehiel the chief, and Zetham, and Joel, three.

23:9 Synir Símei voru: Selómit, Hasiel og Haran, þrír alls. Voru þeir æthöfðingjar Laedansættar.

23:9 The sons of Shimei: Shelomoth, and Haziel, and Haran, three. These were the heads of the fathers' *houses* of Ladan.

23:10 Og synir Símei: Jahat, Sína, Jeús og Bería. Þessir voru synir Símei, fjórir alls.

23:10 And the sons of Shimei: Jahath, Zina, and Jeush, and Beriah. These four were the sons of Shimei.

23:11 Var Jahat fyrir þeim, þá Sína, en Jeús og Bería áttu eigi margt barna, svo að þeir töldust ein átt, einn flokkur.

23:11 And Jahath was the chief, and Zizah the second: but Jeush and Beriah had not many sons; therefore they became a fathers' house in one reckoning.

23:12 Synir Kahats: Amram, Jischar, Hebron og Ússiél, fjórir alls.

23:12 The sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel, four.

23:13 Synir Amrams: Aron og Móse. En Aron var greindur frá hinum, til þess að hann skyldi verða vígður sem háheilagur ásamt sonum sínum, um aldur og ávi, til þess að þeir skyldu brenna reykelsti frammi fyrir Drottíni, þjóna honum og lofa nafn hans um aldur og ávi.

23:13 The sons of Amram: Aaron and Moses; and Aaron was separated, that he should sanctify the most holy things, he and his sons, for ever, to burn incense before Yahwe, to minister unto him, and to bless in his name, for ever.

23:14 Og að því er snertir guðsmanninn Móse, þá voru synir hans taldir til Levikynkvíslar.

23:14 But as for Moses the man of God, his sons were named among the tribe of Levi.

23:15 Synir Móse voru Gersóm og Elieser.

23:15 The sons of Moses: Gershom and Eliezer.

23:16 Sonur Gersóms: Sebúel höfðingi.

23:16 The sons of Gershom: Shebuel the chief.

23:17 En sonur Eliesers var Rehabja höfðingi. Aðra sonu átti Elieser eigi, en synir Rehabja voru afar margir.

23:17 And the sons of Eliezer were: Rehabiah the chief; and Eliezer had no other sons; but the sons of Rehabiah were very many.

23:18 Sonur Jischars: Selómit höfðingi.

23:18 The sons of Izhar: Shelomith the chief.

23:19 Synir Hebrons: Jería höfðingi, annar Amarja, þriðji Jehasiel, fjórði Jekameam.

23:19 The sons of Hebron: Jeriah the chief, Amariah the second, Jahaziel the third, and Jekameam the fourth.

23:20 Synir Ússiels: Míka höfðingi, annar Jissía.

23:20 The sons of Uzziel: Micah the chief, and Isshiah the second.

23:21 Synir Merarí: Mahlí og Músi. Synir Mahlí: Eleasar og Kís.

23:21 The sons of Merari: Mahli and Mushi. The sons of Mahli: Eleazar and Kish.

23:22 En Eleasar dó svo, að hann átti enga sonu, heldur dætur einar, og tóku þeir Kíssynir, frændur þeirra, þær sér að konum.

23:22 And Eleazar died, and had no sons, but daughters only: and their brethren the sons of Kish took them *to wife*.

23:23 Synir Músi voru: Mahlí, Eder og Jeremót, þrír alls.

23:23 The sons of Mushi: Mahli, and Eder, and Jeremoth, three.

23:24 Þessir eru þeir Levínjóðar eftir ættum þeirra, æthöfðingjar þeir, er taldir voru af þeim, eftir nafnatölu og höfða, er höfðu það starf á hendi að þjóna í musteri Drottins, tvítugir og þaðan af eldri.

23:24 These were the sons of Levi after their fathers' houses, even the heads of the fathers' *houses* of those of them that were counted, in the number of names by their polls, who did the work for the service of the house of Yahwe, from twenty years old and upward.

23:25 Davíð mælti: "Drottinn, Guð Ísraels, hefir veitt lýð sínum hvíld, og býr nú að eilífu í Jerúsalem.

23:25 For David said, Yahwe, the God of Israel, hath given rest unto his people;

and he dwelleth in Jerusalem for ever:

23:26 **Levitarnir þurfa því ekki lengur að bera búðina og öll þau áhöld, er að starfi hennar lúta."**

23:26 and also the Levites shall no more have need to carry the tabernacle and all the vessels of it for the service thereof.

23:27 (Því að eftir síðustu fyrirmælum Davíðs voru levítar taldir, tvítugir og þaðan af eldri).

23:27 For by the last words of David the sons of Levi were numbered, from twenty years old and upward.

23:28 **Embætti þeirra er að aðstoða Aronsnjóða, gegna þjónustu við musteri Drottins, hafa umsjón með förgörðunum og klefunum og ræstingu á öllum hinum helgu munum, og gegna störlunum við hús Guðs.**

23:28 For their office was to wait on the sons of Aaron for the service of the house of Yahwe, in the courts, and in the chambers, and in the purifying of all holy things, even the work of the service of the house of God;

23:29 **annast um raðsettu brauðin, hveitímjölið í matfórnirnar, hin ósýrðu flatbrauð, pönnuna og hið samanhædda, og hvers konar mæli og stíku.**

23:29 for the showbread also, and for the fine flour for a meal-offering, whether of unleavened wafers, or of that which is baked in the pan, or of that which is soaked, and for all manner of measure and size;

23:30 **og að koma fram á hverjum morgni til þess að lofa og vegsama Drottín, og eins á kveldin.**

23:30 and to stand every morning to thank and praise Yahwe, and likewise at even;

23:31 **og að færa Drottíni hverja brennifórn á hvíldardögum, tunglkomudögum og löghátíðum, allar þær, sem ákveðið er að stöðugt skuli færa Drottíni.**

23:31 and to offer all burnt-offerings unto Yahwe, on the sabbaths, on the new moons, and on the set feasts, in number according to the ordinance concerning them, continually before Yahwe;

23:32 **Hafa þeir störf á hendi við samfundatjaldið og störf við helgidóminn og störf hjá Aronsnjóðum, frændum sínum, við þjónustuna í musteri Drottins.**

23:32 and that they should keep the charge of the tent of meeting, and the charge of the holy place, and the charge of the sons of Aaron their brethren, for the service of the house of Yahwe.

24:1 **Aronsnjóðar höfðu og flokkaskípun fyrir sig. Synir Arons voru: Nadab, Abihú, Eleasar og Ítamar.**

24:1 And the courses of the sons of Aaron *were these*. The sons of Aaron: Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.

24:2 **En Nadab og Abihú dóu á undan föður sínum og áttu eigi sonu, og urðu svo þeir Eleasar og Ítamar prestar.**

24:2 But Nadab and Abihu died before their father, and had no children: therefore Eleazar and Ithamar executed the priest's office.

24:3 Og þeir Davíð og Sadók af Eleasarsniðjum og Ahimelek af Ítamarsniðjum skiptu þeim niður í starfsflokka eftir embættum þeirra.

24:3 And David with Zadok of the sons of Eleazar, and Ahimelech of the sons of Ithamar, divided them according to their ordering in their service.

24:4 En það kom í ljós, að af Eleasarsniðjum voru fleiri höfðingjar en af Ítamarsniðjum. Fyrir því skiptu menn þeim svo, að af Eleasarsniðjum urðu sextán ætthöfðingjar, en átta af Ítamarsniðjum.

24:4 And there were more chief men found of the sons of Eleazar than of the sons of Ithamar; and *thus* were they divided: of the sons of Eleazar there were sixteen, heads of fathers' houses; and of the sons of Ithamar, according to their fathers' houses, eight.

24:5 Og hvorum tveggja skiptu menn eftir hlutkesti, því að helgidómshöfðingjar og Guðs höfðingjar voru af niðjum Eleasars og af niðjum Ítamars.

24:5 Thus were they divided by lot, one sort with another; for there were princes of the sanctuary, and princes of God, both of the sons of Eleazar, and of the sons of Ithamar.

24:6 Og Semaja Netaneelsson ritari, einn af levítum, skráði þá í viðurvist konungs og höfðingjanna og Sadóks prests og Ahimeleks Abjatarssonar og ætthöfðingja prestanna og levítanna. Var ein ætt tekin frá af Eleasar og ein af Ítamar.

24:6 And Shemaiah the son of Nethanel the scribe, who was of the Levites, wrote them in the presence of the king, and the princes, and Zadok the priest, and Ahimelech the son of Abiathar, and the heads of the fathers' houses of the priests and of the Levites; one fathers' house being taken for Eleazar, and one taken for Ithamar.

24:7 Fyrsti hluturinn féll á Jójarib, annar á Jedaja.

24:7 Now the first lot came forth to Jehoiarib, the second to Jedaiah,

24:8 Þriðji á Harím, fjórði á Seórim.

24:8 the third to Harim, the fourth to Seorim,

24:9 fimmtí á Malkía, sjöttí á Mijamín.

24:9 the fifth to Malchijah, the sixth to Mijamin,

24:10 sjöundi á Hakkos, áttundi á Abía.

24:10 the seventh to Hakkoz, the eighth to Abijah,

24:11 níundi á Jesúa, tíundi á Sekanja.

24:11 the ninth to Jeshua, the tenth to Shecaniah,

24:12 ellefti á Eljasib, tólfí á Jakím.

24:12 the eleventh to Eliashib, the twelfth to Jakim,

24:13 þrettándi á Húppa, fjórtándi á Jesebeab.

24:13 the thirteenth to Huppah, the fourteenth to Jeshebeab,

24:14 fimmtándi á Bilga, sextándi á Immer.

24:14 the fifteenth to Bilgah, the sixteenth to Immer,

24:15 seytjándi á Hesir, átjándi á Happísses.

24:15 the seventeenth to Hezir, the eighteenth to Happizzes,

24:16 níttjándi á Pelashja, tuttugasti á Jeheskel.

24:16 the nineteenth to Pethahiah, the twentieth to Jehezkel,

24:17 tuttugasti og fyrsti á Jakín, tuttugasti og annar á Gamúl.

24:17 the one and twentieth to Jachin, the two and twentieth to Gamul,

24:18 tuttugasti og þriðji á Delaja, tuttugasti og fjórði á Maasja.

24:18 the three and twentieth to Delaiah, the four and twentieth to Maaziah.

24:19 Er það starfskvæði þeirra að fara inn í musteri Drottins, eftir þeim reglum, er Aron forfaðir þeirra hafði sett, samkvæmt því, er Drottinn. Guð Ísraels, hafði boðið honum.

24:19 This was the ordering of them in their service, to come into the house of Yahwe according to the ordinance *given* unto them by Aaron their father, as Yahwe, the God of Israel, had commanded him.

24:20 En að því er snertir aðra niðja Leví, þá voru af Amramsniðjum Súbael, af Súbaelsniðjum Jehdeja.

24:20 And of the rest of the sons of Levi: of the sons of Amram, Shubael; of the sons of Shubael, Jehdeiah.

24:21 af Rehabja, af Rehabjaniðjum Jissía höfðingi.

24:21 Of Rehabiah: of the sons of Rehabiah, Isshiah the chief.

24:22 af Jiseharítum Selómót, af Selómótsniðjum Jahat.

24:22 Of the Izharites, Shelomoth; of the sons of Shelomoth, Jahath.

24:23 en af niðjum Hebrons: Jería höfðingi, annar Amarja, þriðji Jehasiel, fjórði Jekameam.

24:23 And the sons of *Hebron*: Jeriah the chief, Amariah the second, Jahaziel the third, Jekameam the fourth.

24:24 Niðjar Ússiels voru: Mika, af niðjum Mika var Samír.

24:24 The sons of Uzziel, Micah; of the sons of Micah, Shamir.

24:25 Bróðir Mika var Jissía, af niðjum Jissía var Sakaría.

24:25 The brother of Micah, Isshiah; of the sons of Isshiah, Zechariah.

24:26 Niðjar Merarí voru Mahlí og Músi og niðjar Jaasía, sonar hans.

24:26 The sons of Merari: Mahli and Mushi; the sons of Jaaziah: Beno.

24:27 Niðjar Merarí frá Jaasía syni hans voru: Sóham, Sakkúr og Íbrí.

24:27 The sons of Merari: of Jaaziah, Beno, and Shoham, and Zaccur, and Ibrí.

24:28 Frá Mahlí var Eleasar kominn. Hann átti eigi sonu.

24:28 Of Mahli: Eleazar, who had no sons.

24:29 Frá Kís: Synir Kís: Jerahmeel.

24:29 Of Kish; the sons of Kish: Jerahmeel.

24:30 Niðjar Músi voru: Mahlí, Eder og Jerímót. Þessir voru niðjar levíta eftir ættum þeirra.

24:30 And the sons of Mushi: Mahli, and Eder, and Jerimoth. These were the sons of the Levites after their fathers' houses.

24:31 Þeir vörpuðu og hlutkesti, eins og frændur þeirra, Aronsniðjar, í viðurvist Davíðs konungs og Sadóks og Ahimeleks og ætthöfðingja prestanna og levítanna, ætthöfðingjarnir eins og yngri frændur þeirra.

24:31 These likewise cast lots even as their brethren the sons of Aaron in the presence of David the king, and Zadok, and Ahimelech, and the heads of the fathers' houses of the priests and of the Levites; the fathers' houses of the chief even as those of his younger brother.

25:1 Þeir Davíð og hershöfðingjarnir tóku og frá til þjónustu niðja Asafs, Hemans og Jedútúns, er að spámannahætti lofuðu Guð með gígjum, hörpum og skálabumbum. Og tala þeirra, er starf höfðu við þessa þjónustu, var:

25:1 Moreover David and the captains of the host set apart for the service certain of the sons of Asaph, and of Heman, and of Jeduthun, who should prophesy with harps, with psalteries, and with cymbals: and the number of them that did the work according to their service was:

25:2 Af Asafsniðjum: Sakkúr, Jósef, Netanja og Asarela, synir Asafs, undir stjórn Asafs, er lék eins og spámaður eftir fyrirsögn konungs.

25:2 of the sons of Asaph: Zaccur, and Joseph, and Nathaniah, and Asharelah, the sons of Asaph, under the hand of Asaph, who prophesied after the order of the king.

25:3 Af Jedútún: Synir Jedútúns: Gedalja, Serí, Jesaja, Hasabja, Mattítja, Símei, sex alls, undir stjórn Jedútúns föður síns, er lék á gígju eins og spámaður, þá er lofa skyldi Drottín og veggama hann.

25:3 Of Jeduthun; the sons of Jeduthun: Gedaliah, and Zeri, and Jeshiah, Hashabiah, and Mattithiah, six, under the hands of their father Jeduthun with the harp, who prophesied in giving thanks and praising Yahwe.

25:4 Af Heman: Synir Hemans: Búkkía, Mattanja, Ússiél, Sebúel, Jerímót, Hananja, Hananí, Eliata, Giddaltí, Rómamtí Eser, Josbekasa, Mallótí, Hótír, Mahasiót.

25:4 Of Heman; the sons of Heman: Bukkiah, Mattaniah, Uzziel, Shebuel, and Jerimoth, Hananiah, Hanani, Eliathah, Giddalti, and Romamti-ezer, Joshbekashah, Mallothi, Hothir, Mahazioth.

25:5 Allir þessir voru synir Hemans, sjáanda konungs, er horn skyldu hefja að boði Guðs. Og Guð gaf Heman fjórtán sonu og þrjár dætur.

25:5 All these were the sons of Heman the king's seer in the words of God, to lift up the horn. And God gave to Heman fourteen sons and three daughters.

25:6 Allir þessir voru við sönginn í musteri Drottins undir stjórn föður þeirra með skálabumbur, hörpur og gígjur til þess að gegna þjónustu í

musteri Guðs undir forustu konungs, Asafs, Jedútíns og Hemans.

25:6 All these were under the hands of their father for song in the house of Yahwe, with cymbals, psalteries, and harps, for the service of the house of God; Asaph, Jeduthun, and Heman being under the order of the king.

25:7 **Og talan á þeim og frændum þeirra, er lærðir voru í ljóðum Drottíns, og allir voru vel að sér, var tvö hundruð áttatín og átta.**

25:7 And the number of them, with their brethren that were instructed in singing unto Yahwe, even all that were skilful, was two hundred fourscore and eight.

25:8 **Og þeir vörpuðu hlutkesti um starfið, yngri sem eldri, kennarar sem lærisveinar.**

25:8 And they cast lots for their offices, all alike, as well the small as the great, the teacher as the scholar.

25:9 **Fyrsti hlutur fyrir Asaf féll á Jósef, sonu hans og bræður, tólf alls, annar á Gedalja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:9 Now the first lot came forth for Asaph to Joseph: the second to Gedaliah; he and his brethren and sons were twelve:

25:10 **Þriðji á Sakkúr, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:10 the third to Zaccur, his sons and his brethren, twelve:

25:11 **Fjórði á Jísri, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:11 the fourth to Izri, his sons and his brethren, twelve:

25:12 **fimmti á Netanja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:12 the fifth to Nethaniah, his sons and his brethren, twelve:

25:13 **sjötti á Búkkía, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:13 the sixth to Bukkiah, his sons and his brethren, twelve:

25:14 **sjöundi á Jesarela, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:14 the seventh to Jesharelah, his sons and his brethren, twelve:

25:15 **áttundi á Jesaja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:15 the eighth to Jeshaiah, his sons and his brethren, twelve:

25:16 **niundi á Mattanja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:16 the ninth to Mattaniah, his sons and his brethren, twelve:

25:17 **tíundi á Simeí, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:17 the tenth to Shimei, his sons and his brethren, twelve:

25:18 **ellefti á Asareel, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:18 the eleventh to Azarel, his sons and his brethren, twelve:

25:19 **tólfthi á Hasabja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:19 the twelfth to Hashabiah, his sons and his brethren, twelve:

25:20 **þrettándi á Súbael, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:20 for the thirteenth, Shubael, his sons and his brethren, twelve:

25:21 **fjórtándi á Mattítja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:21 for the fourteenth, Mattithiah, his sons and his brethren, twelve:

25:22 **fimmtándi á Jeremót, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:22 for the fifteenth to Jeremoth, his sons and his brethren, twelve:

25:23 **sextándi á Hananja, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:23 for the sixteenth to Hananiah, his sons and his brethren, twelve:

25:24 **seytjándi á Josbekasa, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:24 for the seventeenth to Joshbekashah, his sons and his brethren, twelve:

25:25 **átjándi á Hananí, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:25 for the eighteenth to Hanani, his sons and his brethren, twelve:

25:26 **nítjándi á Mallótí, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:26 for the nineteenth to Mallothi, his sons and his brethren, twelve:

25:27 **tuttugasti á Elijata, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:27 for the twentieth to Eliathah, his sons and his brethren, twelve:

25:28 **tuttugasti og fyrsti á Hótír, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:28 for the one and twentieth to Hothir, his sons and his brethren, twelve:

25:29 **tuttugasti og annar á Giddaltí, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:29 for the two and twentieth to Giddalti, his sons and his brethren, twelve:

25:30 **tuttugasti og þriðji á Mahasiót, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:30 for the three and twentieth to Mahazioth, his sons and his brethren, twelve:

25:31 **tuttugasti og fjórði á Rómamti Eser, sonu hans og bræður, tólf alls.**

25:31 for the four and twentieth to Romamtiezzer, his sons and his brethren, twelve.

26:1 **Að því er snertir hliðvarðaflokkana, þá voru þar af Kóraitum: Meselemja Kóreson af Asafsniðjum.**

26:1 For the courses of the doorkeepers: of the Korahites, Meshelemiah the son of Kore, of the sons of Asaph.

26:2 **En synir Meselemja voru: Sakaría, frumgetningurinn, annar Jedíael, þriðji Sebadja, fjórði Jatniel.**

26:2 And Meshelemiah had sons: Zechariah the first-born, Jedíael the second, Zebadiah the third, Jathniel the fourth,

26:3 **fimmti Elam, sjötti Jóhanan, sjöundi Elióenai.**

26:3 Elam the fifth, Jehohanan the sixth, Eliehoenai the seventh.

26:4 **Synir Óbed Edóms voru:**

Semaja, frumgetningurinn, annar Jósabab, þriðji Jóa, fjórði Sakar, fimmti Netancel.

26:4 And Obed-edom had sons: Shemaiah the first-born, Jehozabad the second, Joah the third, and Sacar the fourth, and Nethanel the fifth,

26:5 **sjötti Ammiel, sjöundi Íssakar, áttundi Pegúlletai, því að Guð hafði blessað hann.**

26:5 Ammiel the sixth, Issachar the seventh, Peullethai the eighth; for God blessed him.

26:6 **En Semaja, syni hans, fæddust og synir, er réðu í ættum sínum, því að þeir voru hinir rökustu menn.**

26:6 Also unto Shemaiah his son were sons born, that ruled over the house of their father; for they were mighty men of valor.

26:7 **Synir Semaja voru: Ótní, Refael, Óbed og Elsabat. Bræður þeirra voru Elihú og Semakja, dugandi menn.**

26:7 The sons of Shemaiah: Othni, and Rephael, and Obed, Elzabad, whose brethren were valiant men, Elihu, and Semachiah.

26:8 **Allir þessir voru af niðjum Óbed Edóms, þeir og synir þeirra og bræður, dugandi menn, vel hæfir til þjónustunnar, sextíu og tveir alls frá Óbed Edóm.**

26:8 All these were of the sons of Obed-edom: they and their sons and their brethren, able men in strength for the service; threescore and two of Obed-edom.

26:9 **Meselemja átti og sonu og bræður, dugandi menn, átján alls.**

26:9 And Meshelemiah had sons and brethren, valiant men, eighteen.

26:10 **Synir Hósa, er var af Merarniðjum, voru: Simrí höfðingi; þótt eigi væri hann frumgetningurinn, þá gjörði faðir hans hann að höfðingja.**

26:10 Also Hosah, of the children of Merari, had sons: Shimri the chief, (for though he was not the first-born, yet his father made him chief),

26:11 **annar Hilkía, þriðji Tebalja, fjórði Sakaría. Synir og bræður Hósa voru þrettán alls.**

26:11 Hilkiah the second, Tebaliah the third, Zechariah the fourth: all the sons and brethren of Hosah were thirteen.

26:12 **Þessum hliðvarðaflokkum eftir æthöfðingjum hlotnaðist starf við þjónustuna í húsi Drottíns, þeim sem frændum þeirra.**

26:12 Of these were the courses of the doorkeepers, even of the chief men, having offices like their brethren, to minister in the house of Yahwe.

26:13 **Og menn vörpuðu hlutkesti um hvert hlið fyrir sig, eftir ættum, yngri sem eldri.**

26:13 And they cast lots, as well the small as the great, according to their fathers' houses, for every gate.

26:14 **Fyrir hliðið gegnt austri féll hluturinn á Selemja. Menn vörpuðu og hlutkesti fyrir Sakaría son hans, hygginn ráðgjafa, og féll hans hlutur á hliðið gegnt norðri.**

26:14 And the lot eastward fell to Shelemiah. Then for Zechariah his son, a discreet

counsellor, they cast lots; and his lot came out northward.

26:15 fyrir Óbeð Edóm gegnt suðri, og fyrir son hans á geymsluhúsið.

26:15 To Obed-edom southward; and to his sons the store-house.

26:16 fyrir Súppim og Hósa gegnt vestri við Sallekethliðið, við götuna, sem liggur upp eftir, hver varðstöðin við aðra.

26:16 To Shuppim and Hosah westward, by the gate of Shallecheth, at the causeway that goeth up, watch against watch.

26:17 Við hliðið gegnt austri voru sex levítar, gegnt norðri fjórir dag hvern, gegnt suðri fjórir dag hvern, og við geymsluhúsið tveir og tveir.

26:17 Eastward were six Levites, northward four a day, southward four a day, and for the store-house two and two.

26:18 Við Parbar gegnt vestri: fjórir fyrir götuna, tveir fyrir Parbar.

26:18 For Parbar westward, four at the causeway, and two at Parbar.

26:19 Þessir eru hliðvarðaflokkarnir af Kóraitaniðjum og af Merariniðjum.

26:19 These were the courses of the doorkeepers; of the sons of the Korahites, and of the sons of Merari.

26:20 Levítar frændur þeirra höfðu umsjón með fjársjóðum Guðs húss og með helgigjafafjársjóðunum.

26:20 And of the Levites, Ahijah was over the treasures of the house of God, and over the treasures of the dedicated things.

26:21 Niðjar Laedans, niðjar Gersoníta, Laedans, ætthöfðingjar Laedansættar Gersoníta, Jehielítar.

26:21 The sons of Ladan, the sons of the Gershonites belonging to Ladan, the heads of the fathers' houses belonging to Ladan the Gershonite: Jehieli.

26:22 niðjar Jehielíta, Setam og Jóel bróðir hans höfðu umsjón með fjársjóðum í húsi Drottins.

26:22 The sons of Jehieli: Zetham, and Joel his brother, over the treasures of the house of Yahwe.

26:23 Að því er snertir Amramíta, Jischaríta, Hebroníta og Ússielíta.

26:23 Of the Amramites, of the Izharites, of the Hebronites, of the Uzzielites:

26:24 Þá var Sebúel Gersómsson, Mósesonar, yfirumsjónarmaður yfir fjársjóðunum.

26:24 and Shebuel the son of Gershom, the son of Moses, was ruler over the treasures.

26:25 Og að því er snertir frændur þeirra frá Elieser, þá var Rehabja sonur hans, hans son Jesaja, hans son Jóram, hans son Sikrí, hans son Selómit.

26:25 And his brethren: of Eliezer came Rehabiah his son, and Jeshaiiah his son, and Joram his son, and Zichri his son, and Shelomoth his son.

26:26 Höfðu þeir Selómit þessi og bræður hans umsjón með öllum helgigjafafjársjóðunum, þeim er Davíð konungur og ætthöfðingjarnir,

þúsundhöfðingjarnir og hundraðshöfðingjarnir og herforingjarnir höfðu helgað -

26:26 This Shelomoth and his brethren were over all the treasures of the dedicated things, which David the king, and the heads of the fathers' houses, the captains over thousands and hundreds, and the captains of the host, had dedicated.

26:27 úr ófriði og af herfangi höfðu þeir helgað það til þess að endurbæta með musteri Drottins.

26:27 Out of the spoil won in battles did they dedicate to repair the house of Yahwe.

26:28 og allt, er Samúel sjáandi, Sál Kisson, Abner Neresson og Jóab Serújuson höfðu helgað, allt hið helgaða, var undir umsjón Selómíts og bræðra hans.

26:28 And all that Samuel the seer, and Saul the son of Kish, and Abner the son of Ner, and Joab the son of Zeruiah, had dedicated, whosever had dedicated anything, it was under the hand of Shelomoth, and of his brethren.

26:29 Af Jischarítum höfðu þeir Kenanja og synir hans á hendi hin veraldlegu störf í Ísrael, sem embættismenn og dómárar.

26:29 Of the Izharites, Chenaniah and his sons were for the outward business over Israel, for officers and judges.

26:30 Af Hebronítum höfðu þeir Hasabja og frændur hans, dugandi menn, seyrtján hundruð alls, á hendi stjórnarstörf Ísraels hérna megin Jórdanar, að vestanverðu. Stóðu þeir fyrir öllum störfum Drottins og þjónustu konungs.

26:30 Of the Hebronites, Hashabiah and his brethren, men of valor, a thousand and seven hundred, had the oversight of Israel beyond the Jordan westward, for all the business of Yahwe, and for the service of the king.

26:31 Til Hebroníta taldist Jería, höfðingi Hebroníta eftir kyni þeirra og ættum - voru þeir kannaðir á fertugasta ríkisári Davíðs, og fundust meðal þeirra hinir rökustu menn í Jaser í Gíleað -

26:31 Of the Hebronites was Jeriah the chief, even of the Hebronites, according to their generations by fathers' houses. In the fortieth year of the reign of David they were sought for, and there were found among them mighty men of valor at Jazer of Gilead.

26:32 og frændur hans, rökir menn, tvö þúsund og sjö hundruð ætthöfðingjar alls. Setti Davíð konungur þá yfir Rúbensniðja, Gaðsniðja og hálfá kynkvísl Manasseniðja, að því er snertir öll erindi Guðs og erindi konungsins.

26:32 And his brethren, men of valor, were two thousand and seven hundred, heads of fathers' houses, whom king David made overseers over the Reubenites, and the Gadites, and the half-tribe of the Manassites, for every matter pertaining to God, and for the affairs of the king.

27:1 Þessir eru Ísraelsmenn eftir tölu þeirra, ætthöfðingjar, þúsundhöfðingjar, hundraðshöfðingjar og starfsmenn þeirra, er þjónuðu konungi í öllum flokkastörfum, er

komu og fóru mánuð eftir mánuð, alla mánuði ársins. Voru í flokki hverjum tuttugu og fjögur þúsund manns.

27:1 Now the children of Israel after their number, to wit, the heads of fathers' houses and the captains of thousands and of hundreds, and their officers that served the king, in any matter of the courses which came in and went out month by month throughout all the months of the year -- of every course were twenty and four thousand.

27:2 Yfir fyrsta flokki, í fyrsta mánuði, var Jasóbeam Sabdielsson, og voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:2 Over the first course for the first month was Jashobeam the son of Zabdiel: and in his course were twenty and four thousand.

27:3 Var hann af Peresniðjum og fyrir öllum herforingjum í fyrsta mánuði.

27:3 He was of the children of Perez, the chief of all the captains of the host for the first month.

27:4 Yfir flokki annars mánaðarins var Eleasar Dódaíson, Ahóhíti. Fyrir flokki hans var höfðinginn Miklót, og voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:4 And over the course of the second month was Dodai the Ahohite, and his course; and Mikloth the ruler: and in his course were twenty and four thousand.

27:5 Þriðji hershöfðinginn, í þriðja mánuðinum, var Benaja, sonur Jójada prests, höfðingi, og voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:5 The third captain of the host for the third month was Benaiah, the son of Jehoiada the priest, chief: and in his course were twenty and four thousand.

27:6 Var Benaja þessi kappi meðal þeirra þrjátíu og fyrir þeim þrjátíu. Var Ammisabad sonur hans fyrir flokki hans.

27:6 This is that Benaiah, who was the mighty man of the thirty, and over the thirty: and of his course was Ammizabad his son.

27:7 Fjórdi var Asahel, bróðir Jóabs, fjórða mánuðinn, og eftir hann Sebadija sonur hans. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:7 The fourth captain for the fourth month was Asahel the brother of Joab, and Zebadiah his son after him: and in his course were twenty and four thousand.

27:8 Fimmti hershöfðinginn var Samhút Jisraíti, fimmta mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:8 The fifth captain for this fifth month was Shammuth the Izrahite: and in his course were twenty and four thousand.

27:9 Sjötti var Íra Íkkesson frá Tekóa, sjötta mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:9 The sixth captain for the sixth month was Ira the son of Ikkeish the Tekoite: and in his course were twenty and four thousand.

27:10 Sjöundi var Heles Pelóníti af Efraímsniðjum, sjöunda mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:10 The seventh *captain* for the seventh month was Helez the Pelonite, of the children of Ephraim: and in his course were twenty and four thousand.

27:11 Áttundi var Sibbekai Húsatíti af Seraitum, áttunda mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:11 The eighth *captain* for the eighth month was Sibbekai the Hushathite, of the Zerahites: and in his course were twenty and four thousand.

27:12 Niundi var Abieser frá Anatót af Benjaminsniðjum, niunda mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:12 The ninth *captain* for the ninth month was Abieser the Anathothite, of the Benjamites: and in his course were twenty and four thousand.

27:13 Tiundi var Maharai frá Netófa af Seraitum, tíunda mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:13 The tenth *captain* for the tenth month was Maharai the Netophathite, of the Zerahites: and in his course were twenty and four thousand.

27:14 Ellefti var Benaja frá Píraton af Efraimsniðjum, ellefta mánuðinn. Voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:14 The eleventh *captain* for the eleventh month was Benaiah the Pirathonite, of the children of Ephraim: and in his course were twenty and four thousand.

27:15 Tólfthi var Heldai frá Netófa af ætt Óthniels, tólfthi mánuðinn, og voru tuttugu og fjögur þúsund manns í flokki hans.

27:15 The twelfth *captain* for the twelfth month was Heldai the Netophathite, of Othniel: and in his course were twenty and four thousand.

27:16 Þessir voru yfir kynkvíslum Ísraels: Af Rúbensniðjum var höfðingi Elieser Síkrison. Af Simeonsniðjum Sefatja Maakason.

27:16 Furthermore over the tribes of Israel: of the Reubenites was Eliezer the son of Zichri the ruler: of the Simeonites, Shephatiah the son of Maacah:

27:17 Af Leví Hasabja Kemúelsson. Af Aron Sadók.

27:17 of Levi, Hashabiah the son of Kemuel: of Aaron, Zadok:

27:18 Af Júda Elihú, einn af bræðrum Davíðs. Af Íssakar Omrí Mikaelsson.

27:18 of Judah, Elihu, one of the brethren of David: of Issachar, Omri the son of Michael:

27:19 Af Sebúlön Jismaja Óbadiason. Af Naftali Jerimót Asrielsson.

27:19 of Zebulun, Ishmaiah the son of Obadiah: of Naphtali, Jeremoth the son of Azriel:

27:20 Af Efraimsniðjum Hósea Asasjason. Af hálfri Manassekynkvísl Jóel Pedajason.

27:20 of the children of Ephraim, Hoshea the son of Azariah: of the half-*tribe* of Manasseh, Joel the son of Pedaiah:

27:21 Af hálfri Manassekynkvísl í Gíleað Íddó Sakaríason. Af Benjamín Jaasiel Abnersson.

27:21 of the half-*tribe* of Manasseh in Gilead, Iddo the son of Zechariah: of Benjamin, Jaasiel the son of Abner:

27:22 Af Dan Asareel Jeróhamsson. Þessir voru höfðingjar Ísraelskynkvísla.

27:22 of Dan, Azarel the son of Jeroham. These were the captains of the tribes of Israel.

27:23 En Davíð lét ekki telja þá, er yngri voru en títugir, því að Drottinn hafði heitið því að gjöra Ísraelsmenn marga sem stjórnmur himins.

27:23 But David took not the number of them from twenty years old and under, because Yahwe had said he would increase Israel like to the stars of heaven.

27:24 Hafði Jóab Serújason byrjað á að telja, en eigi lokið við, því að sakir þessa kom reiði yfir Ísrael, og talan var eigi skráð með tölunum í árbókum Davíðs konungs.

27:24 Joab the son of Zeruiah began to number, but finished not; and there came wrath for this upon Israel; neither was the number put into the account in the chronicles of king David.

27:25 Asmavet Adielsson hafði umsjón með fjársjóðum konungs og Jónatan Ússiasson með eignunum á mörkinni, í borgunum, þorpunum og köstulunum.

27:25 And over the king's treasures was Azmaveth the son of Adiel: and over the treasures in the fields, in the cities, and in the villages, and in the castles, was Jonathan the son of Uziah:

27:26 Esri Kelúbsson hafði umsjón með jarðyrkjumönnum, er störfuðu að akuryrkju.

27:26 And over them that did the work of the field for tillage of the ground was Ezri the son of Chelub:

27:27 Símei frá Rama yfir víngörðunum, og Sabdi Sífmíti yfir vínforðanum í víngörðunum.

27:27 and over the vineyards was Shimei the Ramathite: and over the increase of the vineyards for the wine-cellars was Zabdi the Shiphmite:

27:28 Baal Hanan frá Geder yfir oliutrjánum og mörberjatrjánum á láglendinu og Jóas yfir oliuforðanum.

27:28 and over the olive-trees and the sycomore-trees that were in the lowland was Baal-hanan the Gederite: and over the cellars of oil was Joash:

27:29 Yfir nautunum, er gengu á Saron, hafði Síturai frá Saron umsjón, yfir nautunum, er gengu í dölunum, Safat Adlaison.

27:29 and over the herds that fed in Sharon was Shitrai the Sharonite: and over the herds that were in the valleys was Shaphat the son of Adlai:

27:30 yfir úlföldunum Óbil Ísmaelíti, yfir ósnunum Jehdeja frá Merónót.

27:30 and over the camels was Obil the Ishmaelite: and over the asses was Jehdeiah the Meronothite: and over the flocks was Jaziz the Hagrite.

27:31 yfir sauðfénaðinum

Jasis Hagrití. Allir þessir voru umráðamenn yfir eignum Davíðs konungs.

27:31 All these were the rulers of the substance which was king David's.

27:32 Jónatan, föðurbróðir Davíðs, var ráðgjafi. Var hann vitur maður og fróður. Jehiel Hakmónison var með sonum konungs.

27:32 Also Jonathan, David's uncle, was a counsellor, a man of understanding, and a scribe: and Jehiel the son of Hachmoni was with the king's sons:

27:33 Akitófel var ráðgjafi konungs og Húsai Arkíti var stallari konungs.

27:33 And Ahithophel was the king's counsellor: and Hushai the Archite was the king's friend:

27:34 Næstur Akitófel gekk Jójada Benajason og Abjatar. Jóab var hershöfðingi konungs.

27:34 and after Ahithophel was Jehoiada the son of Benaiah, and Abiathar: and the captain of the king's host was Joab.

28:1 Davíð stefndi til Jerúsalem öllum höfðingjum Ísraels, höfðingjum fyrir kynkvíslunum og flokkshöfðingjunum, þeim er konungi þjónuðu, þúsundhöfðingjunum og hundradshöfðingjunum og ráðsmönnum yfir öllum eignum og fénaði konungs og sona hans, og auk þess hirðmönnum og köppunum og öllum rökum mönnum.

28:1 And David assembled all the princes of Israel, the princes of the tribes, and the captains of the companies that served the king by course, and the captains of thousands, and the captains of hundreds, and the rulers over all the substance and possessions of the king and of his sons, with the officers, and the mighty men, even all the mighty men of valor, unto Jerusalem.

28:2 Þá stóð Davíð konungur upp og mælti: "Hlustið á mig, þér bræður mínir og lýður minn! Ég hafði í hyggju að reisa hvíldarstað fyrir sáttmálsörk Drottins og fyrir fótskör Guðs vors, og dró að föng til byggingarinnar.

28:2 Then David the king stood up upon his feet, and said, Hear me, my brethren, and my people: as for me, it was in my heart to build a house of rest for the ark of the covenant of Yahwe, and for the footstool of our God; and I had made ready for the building.

28:3 En Guð sagði við mig: „Þú skalt eigi reisa hús nafni mínu, því að þú ert bardagamaður og hefir úthellt blóði."

28:3 But God said unto me, Thou shalt not build a house for my name, because thou art a man of war, and hast shed blood.

28:4 Drottinn Guð Ísraels kaus mig af allri ætt minni, að ég skyldi ævinlega vera konungur yfir Ísrael. Því að Júda hefir hann kjörið til þjóðhöfðingja, og í ættkvísl Júda ætt mína, og meðal sona föður míns þóknadist honum að gjöra mig að konungi yfir öllum Ísrael.

28:4 Howbeit Yahwe, the God of Israel, chose me out of all the house of my father to be king over Israel for ever: for he hath chosen Judah to be prince; and in the house of Judah, the house of my father; and among the sons of my father he took pleasure in me to make me king over all Israel;

28:5 Og af öllum sonum mínum - því að Drottinn hefir gefið mér marga sonu - kaus hann Salómon son minn, að hann skyldi sitja á konungsstóli Drottins yfir Ísrael.

28:5 And of all my sons (for Yahwe hath given me many sons), he hath chosen Solomon my son to sit upon the throne of the kingdom of Yahwe over Israel.

28:6 Hann sagði við mig: „Salómon sonur þinn, hann skal reisa musteri mitt og förgarða mína, því að hann hefi ég kjörið mér fyrir son, og ég vil vera honum faðir.

28:6 And he said unto me, Solomon thy son, he shall build my house and my courts; for I have chosen him to be my son, and I will be his father.

28:7 Og ég mun staðfesta konungdóm hans að eilífu, ef hann stöðugt heldur boð mín og fyrirskipanir, eins og nú.'

28:7 And I will establish his kingdom for ever, if he be constant to do my commandments and mine ordinances, as at this day.

28:8 Og nú, að öllum Ísrael ásjáanda, frammi fyrir söfnuði Drottins og í áheyrn Guðs vors: Varðveitið kostgæfilega öll boðorð Drottins, Guðs yðar, að þér megið eiga þetta góða land og láta það ganga að erfðum til niðja yðar um aldur og ævi.

28:8 Now therefore, in the sight of all Israel, the assembly of Yahwe, and in the audience of our God, observe and seek out all the commandments of Yahwe your God; that ye may possess this good land, and leave it for an inheritance to your children after you for ever.

28:9 Og þú, Salómon, sonur minn, lær að þekkja Guð föður þins og þjóna honum af öllu hjarta og með fúsu gæði, því að Drottinn rannsakar öll hjörtu og þekkir allar hugrenningar. Ef þú leitar hans, mun hann gefa þér kost á að finna sig; ef þú yfirgefur hann, mun hann útskúfa þér um aldur.

28:9 And thou, Solomon my son, know thou the God of thy father, and serve him with a perfect heart and with a willing mind; for Yahwe searcheth all hearts, and understandeth all the imaginations of the thoughts: if thou seek him, he will be found of thee; but if thou forsake him, he will cast thee off for ever.

28:10 Gæt nú að, því að Drottinn hefir kjörið þig til þess að reisa helgidómshús. Gakk öruggur að verki."

28:10 Take heed now; for Yahwe hath chosen thee to build a house for the sanctuary: be strong, and do it.

28:11 Síðan fékk Davíð Salómon syni sínum fyrirmynd að forsalnum og herbergjum hans, fjárhirslum, loftherbergjum, innherbergjum og arkarherberginu.

28:11 Then David gave to Solomon his son the pattern of the porch of the temple, and of the houses thereof, and of the treasures thereof, and of the upper rooms thereof, and of the inner chambers thereof, and of the place of the mercy-seat;

28:12 svo og fyrirmynd að öllu því, er hann hafði í huga: að förgörðum muste­ris Drottins og herbergjunum allt

í kring, fjéhrslum Guðs húss og fjárhirslunum fyrir helgigjafirnar.

28:12 and the pattern of all that he had by the Spirit, for the courts of the house of Yahwe, and for all the chambers round about, for the treasures of the house of God, and for the treasures of the dedicated things;

28:13 áætlun um flokka prestanna og levítanna og öll embættisstörf í musteri Drottins, og um öll þjónustuáhöld í musteri Drottins.

28:13 also for the courses of the priests and the Levites, and for all the work of the service of the house of Yahwe, and for all the vessels of service in the house of Yahwe;

28:14 og áætlun um þyngd gullsins, sem á þurfti að halda í öll áhöld við hvers konar embættisstörf; og um þyngd silfurá­haldanna, sem á þurfti að halda við hvers konar embættisstörf;

28:14 of gold by weight for the vessels of gold, for all vessels of every kind of service; of silver for all the vessels of silver by weight, for all vessels of every kind of service;

28:15 og um efnid í gullstjakana og gullampana, er á þeim voru, eftir þyngd hvers stjaka og lampa hans; og um efnid í silfurstjakana eftir þyngd hvers stjaka og lampa hans, eftir því sem hver stjaki var ætlaður til:

28:15 by weight also for the candlesticks of gold, and for the lamps thereof, of gold, by weight for every candlestick and for the lamps thereof; and for the candlesticks of silver, silver by weight for every candlestick and for the lamps thereof, according to the use of every candlestick;

28:16 og um þyngd gullsins í hvert af borðunum fyrir radsettu brauðin; og um silfrið í silfurborðin;

28:16 and the gold by weight for the tables of showbread, for every table; and silver for the tables of silver;

28:17 og um þyngd soðkrókanna og fórnarskálanna og bollanna úr skíru gulli og þyngd gullbikaranna og silfurbikaranna, hvers fyrir sig;

28:17 and the flesh-hooks, and the basins, and the cups, of pure gold; and for the golden bowls by weight for every bowl; and for the silver bowls by weight for every bowl;

28:18 og um þyngd reykelsisaltarisins úr hreinsuðu gulli. Og hann fékk honum fyrirmynd að vagninum, gullkerúbunum, er breiddu út vængina og huldu sáttmálsörk Drottins.

28:18 and for the altar of incense refined gold by weight; and gold for the pattern of the chariot, even the cherubim, that spread out their wings, and covered the ark of the covenant of Yahwe.

28:19 "Allt þetta," kvað Davíð, "er skráð í riti frá hendi Drottins. Hann hefir frætt mig um öll störf, er vinna á eftir fyrirmyndinni."

28:19 All this, said David, have I been made to understand in writing from the hand of Yahwe, even all the works of this pattern.

28:20 Síðan mælti Davíð við Salómon son sinn: "Ver hughraustur og öruggur og kom þessu til framkvæmdar. Óttast ekki og lát eigi hugfallast, því að Drottinn Guð, Guð minn, mun vera með þér. Hann mun eigi sleppa

af þér hendinni og eigi yfirgefa þig, uns lokið er öllum störfum til þjónustugjörðar í musteri Drottins.

28:20 And David said to Solomon his son, Be strong and of good courage, and do it: fear not, nor be dismayed; for Yahwe God, even my God, is with thee; he will not fail thee, nor forsake thee, until all the work for the service of the house of Yahwe be finished.

28:21 Hér eru og presta­flok­kar og levíta til alls konar þjónustu við musteri Guðs, og hjá þér eru menn til alls konar starfa, verkhygg­nir menn, fúsir til allra starfa, og enn fremur hlýða höfðingjarnir og allur lýðurinn öllum skipunum þínum."

28:21 And, behold, there are the courses of the priests and the Levites, for all the service of the house of God: and there shall be with thee in all manner of work every willing man that hath skill, for any manner of service: also the captains and all the people will be wholly at thy commandment.

29:1 Davíð konungur mælti til alls safnaðarins: "Salómon sonur minn, hinn eini, er Guð hefir kjörið, er ungur og óreyndur, en starfið er mikið, því að eigi er musteri þetta manni ætlað, heldur Drott­ni Guði.

29:1 And David the king said unto all the assembly, Solomon my son, whom alone God hath chosen, is yet young and tender, and the work is great; for the palace is not for man, but for Yahwe God.

29:2 Ég hefi af öllum mætti dregið að fyrir musteri Guðs míns, gull í gulláhöldin, silfur í silfuráhöldin, eir í eiráhöldin, járn í járnáhöldin og tré í tréáhöldin, sjóamsteina og steina til að greypa inn, gljásteina og mislita steina, alls konar dýra steina og afar mikið af alabastursteinum.

29:2 Now I have prepared with all my might for the house of my God the gold for the things of gold, and the silver for the things of silver, and the brass for the things of brass, the iron for the things of iron, and wood for the things of wood; onyx stones, and stones to be set, stones for inlaid work, and of divers colors, and all manner of precious stones, and marble stones in abundance.

29:3 Enn fremur vil ég, sakir þess að ég hefi mætur á musteri Guðs míns, gefa það, er ég á af gulli og silfri, til muste­ris Guðs míns, auk alls þess, er ég hefi dregið að fyrir helgidóminn:

29:3 Moreover also, because I have set my affection on the house of my God, seeing that I have a treasure of mine own of gold and silver, I give it unto the house of my God, over and above all that I have prepared for the holy house,

29:4 Þrjú þúsund talentur af gulli og það af Öfurgulli, sjö þúsund talentur af skíru silfri til þess að klæða með veggina í herbergjunum

29:4 even three thousand talents of gold, of the gold of Ophir, and seven thousand talents of refined silver, wherewith to overlay the walls of the houses;

29:5 og til þess að útvega gull í gulláhöldin og silfur í silfuráhöldin, og til alls konar listasmíða. Hver er nú fús til þess að færa Drott­ni riflega fórnargjöf í dag?"

29:5 of gold for the *things* of gold, and of silver for the *things* of silver, and for all manner of work *to be made* by the hands of artificers. Who then offereth willingly to consecrate himself this day unto Yahwe?

29:6 Þá kváðust ætthöfðingjarnir, höfðingjar kynkvísla Ísraels, þúsundhöfðingjarnir og hundradshöfðingjarnir og ráðsmennirnir yfir störfum í konungspjónustu vera fúsir til þess.

29:6 Then the princes of the fathers' houses, and the princes of the tribes of Israel, and the captains of thousands and of hundreds, with the rulers over the king's work, offered willingly;

29:7 og þeir gáfu til Guðs húss fimm þúsund talentur gulls, tíu þúsund Darius-dali, tíu þúsund talentur silfurs, átján þúsund talentur eirs og hundrad þúsund talentur járn.

29:7 and they gave for the service of the house of God of gold five thousand talents and ten thousand darics, and of silver ten thousand talents, and of brass eighteen thousand talents, and of iron a hundred thousand talents.

29:8 Og hver sá, er átti gimsteina, gaf þá í fchirslu húss Drottins, er Jehiel Gersoníti hafði umsjón yfir.

29:8 And they with whom *precious* stones were found gave them to the treasure of the house of Yahwe, under the hand of Jehiel the Gershonite.

29:9 Þá gladdist lýðurinn yfir örlæti þeirra, því að þeir höfðu af heilum hug fært Drottni sjálfviljagjafir, og Davíð konungur gladdist einnig stórum.

29:9 Then the people rejoiced, for that they offered willingly, because with a perfect heart they offered willingly to Yahwe: and David the king also rejoiced with great joy.

29:10 Þá lofaði Davíð Drottin, að öllum söfnuðinum ásjaanda, og Davíð mælti: "Lofaður sért þú, Drottinn, Guð Ísraels, forföður vors, frá eilífu til eilíðar.

29:10 Wherefore David blessed Yahwe before all the assembly; and David said, Blessed be thou, O Yahwe, the God of Israel our father, for ever and ever.

29:11 Þín, Drottinn, er tignin, mátturinn og dýrðin, vegsemdin og hátignin, því að allt er þitt, á himni og jörðu. Þinn er konungdómurinn, Drottinn, og sá, er gnæfir yfir alla sem höfðingi.

29:11 Thine, O Yahwe, is the greatness, and the power, and the glory, and the victory, and the majesty: for all that is in the heavens and in the earth *is thine*; thine is the kingdom, O Yahwe, and thou art exalted as head above all.

29:12 Auðlegðin og heiðurinn koma frá þér: þú drottinnar yfir öllu, máttur og megin er í hendi þinni, og á þínu valdi er það, að gjöra hvern sem vera skal mikinn og máttkan.

29:12 Both riches and honor come of thee, and thou rulest over all; and in thy hand is power and might; and in thy hand it is to make great, and to give strength unto all.

29:13 Og nú, Guð vor, vér lofum þig og tignum þitt dýrlega nafn.

29:13 Now therefore, our God, we thank thee, and praise thy glorious name.

29:14 Því að hvað er ég, og hvað er lýður minn, að vér skulum vera færir um að gefa svo mikið sjálfviljuglega? Nei, frá þér er allt, og af þínu höfum vér fært þér gjöf.

29:14 But who am I, and what is my people, that we should be able to offer so willingly after this sort? for all things come of thee, and of thine own have we given thee.

29:15 Því að vér erum aðkomandi og útlendingar fyrir þér, eins og allir fedur vorir. Sem skuggi eru dagar vorir á jörðunni, og engin er vonin.

29:15 For we are strangers before thee, and sojourners, as all our fathers were: our days on the earth are as a shadow, and there is no abiding.

29:16 Drottinn, Guð vor, öll þessi auðafi, er vér höfum dregið að til þess að reisa þér - þínu heilaga nafni - hús, frá þér eru þau og allt er það þitt.

29:16 O Yahwe our God, all this store that we have prepared to build thee a house for thy holy name cometh of thy hand, and is all thine own.

29:17 Og ég veit, Guð minn, að þú rannsakar hjartað og hefir þóknun á hreinskilni. Ég hefi með hreinum hug og sjálfviljuglega gefið allt þetta, og ég hefi með gleði horft á, hversu lýður þinn, sem hér er, færir þér sjálfviljagjafir.

29:17 I know also, my God, that thou triest the heart, and hast pleasure in uprightness. As for me, in the uprightness of my heart I have willingly offered all these things: and now have I seen with joy thy people, that are present here, offer willingly unto thee.

29:18 Drottinn, Guð fedra vorra, Abrahams, Ísaks og Jakobs, varðveit þú slíkar hugrenningar í hjarta lýðs þíns að eilífu, og bein hjörtum þeirra til þín.

29:18 O Yahwe, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, our fathers, keep this for ever in the imagination of the thoughts of the heart of thy people, and prepare their heart unto thee;

29:19 En gef þú Salómon syni mínum einlægt hjarta, að hann megi varðveita boðorð þín, vitnisburði og fyrirskipanir, og að hann megi gjöra allt þetta og reisa musterið, er ég hefi dregið að föng til."

29:19 and give unto Solomon my son a perfect heart, to keep thy commandments, thy testimonies, and thy statutes, and to do all these things, and to build the palace, for which I have made provision.

29:20 Síðan mælti Davíð til alls safnadarins: "Lofið Drottin, Guð yðar!" Lofaði þá allur söfnuðurinn Drottin, Guð fedra sinna, hneigðu sig og lutu Drottni og konungi.

29:20 And David said to all the assembly, Now bless Yahwe your God. And all the assembly blessed Yahwe, the God of their fathers, and bowed down their heads, and worshipped Yahwe, and the king.

29:21 Næsta morgun færðu þeir Drottni sláturförn og færðu honum í brenniförn: þúsund naut,

þúsund hrúta og þúsund lömb, og drykkjarförnir, er við áttu, svo og sláturförnir í rikum mæli fyrir allan Ísrael.

29:21 And they sacrificed sacrifices unto Yahwe, and offered burnt-offerings unto Yahwe, on the morrow after that day, even a thousand bullocks, a thousand rams, and a thousand lambs, with their drink-offerings, and sacrifices in abundance for all Israel,

29:22 Átu þeir svo og drukku frammi fyrir Drottni þann dag í miklum fagnaði og tóku Salómon, son Davíðs, öðru sinni til konungs og smurðu hann þjóðhöfðingja Drottni til handa, en Sadók til prests.

29:22 and did eat and drink before Yahwe on that day with great gladness. And they made Solomon the son of David king the second time, and anointed him unto Yahwe to be prince, and Zadok to be priest.

29:23 Sat Salómon þannig sem konungur Drottins í háseti í stað Davíðs föður síns og var auðnumaður, og allir Ísraelsmenn hlýddu honum.

29:23 Then Solomon sat on the throne of Yahwe as king instead of David his father, and prospered; and all Israel obeyed him.

29:24 Og allir höfðingjarnir og kapparnir, svo og allir synir Davíðs konungs, hylltu Salómon konung.

29:24 And all the princes, and the mighty men, and all the sons likewise of king David, submitted themselves unto Solomon the king.

29:25 Og Drottinn gjörði Salómon mjög vegsamlegan í augum allra Ísraelsmanna og veitti honum tignamikinn konungdóm, svo að enginn konungur í Ísrael hafði slíkan haft á undan honum.

29:25 And Yahwe magnified Solomon exceedingly in the sight of all Israel, and bestowed upon him such royal majesty as had not been on any king before him in Israel.

29:26 Davíð Ísaison ríkti yfir öllum Ísrael.

29:26 Now David the son of Jesse reigned over all Israel.

29:27 En sá tími, er hann ríkti yfir Ísrael, var fjörutíu ár. Í Hebron ríkti hann sjö ár, en í Jerúsalem ríkti hann þrjátíu og þrjú.

29:27 And the time that he reigned over Israel was forty years; seven years reigned he in Hebron, and thirty and three years reigned he in Jerusalem.

29:28 Dó hann í góðri elli, saddur lífdaga, auðefa og samdar, og tók Salómon sonur hans ríki eftir hann.

29:28 And he died in a good old age, full of days, riches, and honor: and Solomon his son reigned in his stead.

29:29 En saga Davíðs konungs frá upphafi til enda er skráð í Sögu Spámáns sjáanda, svo og í Sögu Natans spámáns og í Sögu Gaðs sjáanda.

29:29 Now the acts of David the king, first and last, behold, they are written in the history of Samuel the seer, and in the history of Nathan the prophet, and in the history of Gad the seer,

29:30 Þar er og sagt frá öllum konungdómi hans og hreystiverkum svo

og atburðum þeim, er fyrir hann komu og fyrir Ísrael og öll ríki landanna. 29:30 with all his reign and his might, and the times that went over him, and over Israel, and over all the kingdoms of the countries.

1:1 Salómon sonur Davíðs festist í konungdómi, og Drottinn, Guð hans, var með honum og gjörði hann mjög veggisamlegan.

1:1 And Solomon the son of David was strengthened in his kingdom, and Yahwe his God was with him, and magnified him exceedingly.

1:2 Og Salómon lét boð fara um allan Ísrael, til þúsundhöfðingjanna og hundradshöfðingjanna, dómara og allra höfðingjanna í öllum Ísrael, ætthöfðingjanna,

1:2 And Solomon spake unto all Israel, to the captains of thousands and of hundreds, and to the judges, and to every prince in all Israel, the heads of the fathers' houses.

1:3 og fór Salómon síðan og allur söfnuðurinn með honum til fórnarhæðarinnar í Gibeon. Því að þar var samfundatjald Guðs, það er Móse, þjónn Drottins, hafði gjöra látið á eyðimörkinni.

1:3 So Solomon, and all the assembly with him, went to the high place that was at Gibeon; for there was the tent of meeting of God, which Moses the servant of Yahwe had made in the wilderness.

1:4 Örk Guðs hafði Davíð þar á móti flutt frá Kirjat Jearim, þangað er Davíð hafði búið henni stað, því að hann hafði reist tjald fyrir hana í Jerúsalem.

1:4 But the ark of God had David brought up from Kiriath-jearim to *the place* that David had prepared for it; for he had pitched a tent for it at Jerusalem.

1:5 Eiraltarið, er Besaleel Úrison, Húrssonar, hafði gjört, var og þar, frammi fyrir bústað Drottins, og Salómon og söfnuðurinn leituðu hans þar.

1:5 Moreover the brazen altar, that Bezalel the son of Uri, the son of Hur, had made, was there before the tabernacle of Yahwe; and Solomon and the assembly sought unto it.

1:6 Og Salómon færði Drottinn fórnir þar á eiraltarinu, er heyrði til samfundatjaldinu, og færði hann honum þar þúsund brennifórnir.

1:6 And Solomon went up thither to the brazen altar before Yahwe, which was at the tent of meeting, and offered a thousand burnt-offerings upon it.

1:7 Þá nótt vitradist Guð Salómon og sagði við hann: "Bið þú þess, er þú vilt að ég veiti þér."

1:7 In that night did God appear unto Solomon, and said unto him, Ask what I shall give thee.

1:8 Og Salómon svaraði Guði: "Þú auðsýndir Davíð föður mínum mikla miskunn, og þú hefir gjört mig að konungi eftir hann.

1:8 And Solomon said unto God, Thou hast showed great lovingkindness unto David my father, and hast made me king in his stead.

1:9 Lát þá, Drottinn Guð, fyrirheit þitt til Davíðs föður míns standa stöðugt. Því að þú hefir gjört mig að konungi yfir lýð, sem er margur eins og duft jarðar.

1:9 Now, O Yahwe God, let thy promise unto David my father be established; for thou hast made me king over a people like the dust of the earth in multitude.

1:10 Gef mér þá vísu og þekkingu, að ég megi ganga út og inn frammi fyrir lýð þessum. Því að hver getur annars stjórnað þessum fjölmenna lýð þínum?"

1:10 Give me now wisdom and knowledge, that I may go out and come in before this people; for who can judge this thy people, that is so great?

1:11 Þá mælti Guð við Salómon: "Sakir þess, að þetta bjó þér í hjarta, og þú baðst eigi um auðlegð, fé og sæmd, eða um líf þeirra, er hata þig, og baðst eigi heldur um langlífi, heldur baðst þér vísu og þekkingar, að þú gætir stjórnað lýð mínum, er ég hefi gjört þig að konungi yfir,

1:11 And God said to Solomon, Because this was in thy heart, and thou hast not asked riches, wealth, or honor, nor the life of them that hate thee, neither yet hast asked long life; but hast asked wisdom and knowledge for thyself, that thou mayest judge my people, over whom I have made thee king:

1:12 þá er víska og þekking veitt þér, og auðlegð, fé og sæmd vil ég veita þér, meiri en haft hefir nokkur konungur á undan þér og meiri en nokkur mun hafa eftir þig."

1:12 wisdom and knowledge is granted unto thee; and I will give thee riches, and wealth, and honor, such as none of the kings have had that have been before thee; neither shall there any after thee have the like.

1:13 Síðan hélt Salómon burt frá fórnarhæðinni í Gibeon, frá staðnum fyrir framan samfundatjaldið, til Jerúsalem, og ríkti yfir Ísrael.

1:13 So Solomon came from the high place that was at Gibeon, from before the tent of meeting, unto Jerusalem; and he reigned over Israel.

1:14 Salómon safnaði vögnum og riddurum, og hafði hann fjórtán hundruð vagna og tólf þúsund riddara. Lét hann þá vera í vagnlíðsborgunum og með konungi í Jerúsalem.

1:14 And Solomon gathered chariots and horsemen: and he had a thousand and four hundred chariots, and twelve thousand horsemen, that he placed in the chariot cities, and with the king at Jerusalem.

1:15 Og konungur gjörði silfur og gull eins algengt í Jerúsalem og grjót, og sedrusvið eins og mörberjatrén, sem vaxa á láglandinu.

1:15 And the king made silver and gold to be in Jerusalem as stones, and cedars made he to be as the sycamore-trees that are in the lowland, for abundance.

1:16 Hesta sína fékk Salómon frá Egyptalandi, og sóttu kaupmenn konungs þá í hópum og guldu fé fyrir.

1:16 And the horses which Solomon had were brought out of Egypt; the king's merchants received them in droves, each drove at a price.

1:17 svo að hver vagn, er þeir fengu og komu með frá Egyptalandi, kostaði sex hundruð sikla silfurs, en hver hestur hundruð og fimmtíu. Og á þennan hátt voru og hestar fluttir út fyrir milligöngu þeirra til allra konunga Hetíta og konunga Sýrlendinga.

1:17 And they fetched up and brought out of Egypt a chariot for six hundred *shekels* of silver, and a horse for a hundred and fifty: and so for all the kings of the Hittites, and the kings of Syria, did they bring them out by their means.

2:1 Salómon bauð að reisa skyldi musteri nafni Drottins og konungshöll handa sjálfum sér.

2:2 And Solomon counted out threescore and ten thousand men to bear burdens, and fourscore thousand men that were hewers in the mountains, and three thousand and six hundred to oversee them.

2:2 Og Salómon taldi frá sjötíu þúsund burðarmenn og áttatíu þúsund steinhöggvara á fjöllum, og setti þrjú þúsund og sex hundruð umsjónarmenn yfir þá.

2:3 And Solomon sent to Hiram the king of Tyre, saying, As thou didst deal with David my father, and didst send him cedars to build him a house to dwell therein, *even so deal with me*.

2:3 Og Salómon gjörði Húram, konungi í Týrus, svolátandi orðsending: "Eins og þú breyttir við Davíð föður minn, er þú sendir honum sedrustré, svo að hann gæti byggt sér höll til bústaðar.

2:4 Behold, I am about to build a house for the name of Yahwe my God, to dedicate it to him, and to burn before him incense of sweet spices, and for the continual showbread, and for the burnt-offerings morning and evening, on the sabbaths, and on the new moons, and on the set feasts of Yahwe our God. This is *an ordinance* for ever to Israel.

2:4 svo ætla ég nú að reisa musteri nafni Drottins, Guðs míns, er ég ætla að helga honum, til þess að fara ilmreykelsifórnir frammi fyrir honum, til þess stöðugt að annast um raðsettu brauðin, til þess að fara brennifórn kvelds og morgna, á hvíldardögum, tunglikomudögum og lögátíðum Drottins, Guðs vors. Skal svo vera um aldur og ævi í Ísrael.

2:5 And the house which I build is great; for great is our God above all gods.

2:5 Og musterið, er ég ætla að reisa, á að verða mikið, því að vor Guð er meiri en allir guðir.

2:6 But who is able to build him a house, seeing heaven and the heaven of heavens cannot contain him? who am I then, that I should build him a house, save only to burn incense before him?

2:6 En hver myndi vera fær um að reisa honum hús? Því að himinninn og himnanna himnar taka hann ekki, og hver er ég, að ég reisi honum hús, nema ef vera skyldi til þess að brenna reykelsi frammi fyrir honum.

2:7 Now therefore send me a man skilful to work in gold, and in silver, and in brass, and in iron, and in purple, and crimson, and blue, and that knoweth how to grave *all manner* of gravings, to be with the skilful men that are

with me in Judah and in Jerusalem, whom David my father did provide.

2:7 Send þú mér nú mann, sem er hagur á gull, silfur, eir og járn, kann að vinna úr rauðum purpura, skarlati og bláum purpura, og kann að útskurð, ásamt þeim hagleiksmönnum, er með mér eru í Júda og Jerúsalem og Davíð faðir minn hefir til fengið.

2:8 Send me also cedar-trees, fir-trees, and algum-trees, out of Lebanon; for I know that thy servants know how to cut timber in Lebanon: and, behold, my servants shall be with thy servants,

2:8 Send þú mér og sedrusvið, kýpresvið og sandelvið frá Libanon, því að ég veit, að menn þínir kunna að því að höggva tré á Libanon, og skulu mínir menn vera með þínum mönnum.

2:9 even to prepare me timber in abundance; for the house which I am about to build shall be great and wonderful.

2:9 Og ég þarf á afar miklum viði að halda, því að musterið, er ég ætla að reisa, á að verða mikið og undursamlegt.

2:10 And, behold, I will give to thy servants, the hewers that cut timber, twenty thousand measures of beaten wheat, and twenty thousand measures of barley, and twenty thousand baths of wine, and twenty thousand baths of oil.

2:10 En viðarhöggsmönnum frá þér, þeim er trén höggva, gef ég til matar tuttugu þúsund kór af hveiti og tuttugu þúsund kór af byggi, tuttugu þúsund bat af víni og tuttugu þúsund bat af oliu."

2:11 Then Hiram the king of Tyre answered in writing, which he sent to Solomon, Because Yahwe loveth his people, he hath made thee king over them.

2:11 Húram, konungur í Týrus, svaraði bréflaga og sendi til Salómons: "Af því að Drottinn elskar lýð sinn, hefir hann gjört þig að konungi yfir þeim."

2:12 Hiram said moreover, Blessed be Yahwe, the God of Israel, that made heaven and earth, who hath given to David the king a wise son, endued with discretion and understanding, that should build a house for Yahwe, and a house for his kingdom.

2:12 Og Húram mælti: "Lofaður sé Drottinn, Guð Ísraels, er gjört hefir himin og jörð, að hann hefir gefið Davíð konungi vitran son, sem hefir til að bera skyn og hyggindi til þess að reisa Drottin musteri og sjálfum sér konungshöll.

2:13 And now I have sent a skilful man, endued with understanding, of Hiram my father's,

2:13 Og nú sendi ég mann, vitran og velkunnandi, Húram Abi,

2:14 the son of a woman of the daughters of Dan; and his father was a man of Tyre, skilful to work in gold, and in silver, in brass, in iron, in stone, and in timber, in purple, in blue, and in fine linen, and in crimson, also to grave any manner of graving, and to devise any device; that there may be a *place* appointed unto him with thy skilful men, and with the skilful men of my lord David thy father.

2:14 son konu af Dans ætt, en faðir hans er týrverskur maður. Hann kann að smíða úr gulli, silfri, eiri og járn, steini og tré og að vinna úr rauðum og bláum purpura, baðmull og skarlati, kann að hvers konar útskurði, og getur gjört hverja þá smíð, er honum verður falin, ásamt hagleiksmönnum þínum og hagleiksmönnum Davíðs föður þíns, herra mins.

2:15 Now therefore the wheat and the barley, the oil and the wine, which my lord hath spoken of, let him send unto his servants:

2:15 Sendi þú herra minn þjónum sínum hveitið, byggið, oliuna og vínið, sem hann hefir um mælt.

2:16 and we will cut wood out of Lebanon, as much as thou shalt need; and we will bring it to thee in floats by sea to Joppa; and thou shalt carry it up to Jerusalem.

2:16 En vér skulum höggva tré á Libanon, eins mikið og þú þarft, og færa þér þau í flotum sjöveg til Jafó, og mátt þú þá flytja þau upp til Jerúsalem."

2:17 And Solomon numbered all the sojourners that were in the land of Israel, after the numbering wherewith David his father had numbered them; and they were found a hundred and fifty thousand and three thousand and six hundred.

2:17 Og Salómon taldi útlenda menn, er voru í Ísraelslandi, eftir tali því á þeim, er Davíð faðir hans hafði gjöra látið, og reyndust þeir að vera hundrað fimmtíu og þrjú þúsund og sex hundruð.

2:18 And he set threescore and ten thousand of them to bear burdens, and fourscore thousand that were hewers in the mountains, and three thousand and six hundred overseers to set the people at work.

2:18 Af þeim gjörði hann sjötíu þúsund að burðarmönnum, áttatíu þúsund að steinhöggvurum í fjöllum og þrjú þúsund og sex hundruð að umsjónarmönnum til þess að halda fólkinu til vinnu.

2:18 And he set threescore and ten thousand of them to bear burdens, and fourscore thousand that were hewers in the mountains, and three thousand and six hundred overseers to set the people at work.

3:1 Salómon byrjaði á að byggja musteri Drottins í Jerúsalem á Móríafjalli, þar sem Drottinn hafði birst Davíð föður hans, á stað þeim, er Davíð hafði búið á þreskivelli Örnans Jebúsita.

3:1 Then Solomon began to build the house of Yahwe at Jerusalem on mount Moriah, where Yahwe appeared unto David his father, which he made ready in the place that David had appointed, in the threshing-floor of Ornan the Jebusite.

3:2 Og hann byrjaði að byggja á öðrum degi í öðrum mánuði á fjórða ríkisári sínu.

3:2 And he began to build in the second *day* of the second month, in the fourth year of his reign.

3:3 Og þessi var grundvöllurinn, er Salómon lagði að musterbisbyggingu Guðs: Lengdin var sextíu alnir að fornu máli, og breiddin tuttugu alnir.

3:3 Now these are the foundations

which Solomon laid for the building of the house of God. The length by cubits after the first measure was threescore cubits, and the breadth twenty cubits.

3:4 Og forsalurinn fyrir framan mustershúsið var tíu alnir á breidd, en tuttugu alnir á lengd fram með mustersendanum, og hundrað og tuttugu alnir á hæð, og hann lagði hann innan skiru gulli.

3:4 And the porch that was before *the house*, the length of it, according to the breadth of the house, was twenty cubits, and the height a hundred and twenty; and he overlaid it within with pure gold.

3:5 En sterra húsið þiljaði hann með kýpresborðum og lagði það finu gulli og setti þar á pálma og festar.

3:5 And the greater house he ceiled with fir-wood, which he overlaid with fine gold, and wrought thereon palm-trees and chains.

3:6 Enn fremur bjó hann húsið dýrindis steinum til prýði, en gullið var Parvaimgull.

3:6 And he garnished the house with precious stones for beauty: and the gold was gold of Parvaim.

3:7 Og hann lagði húsið, bjálkana, þröskuldana, svo og veggi þess og hurðir gulli, og lét skera kerúba út á veggjunum.

3:7 He overlaid also the house, the beams, the thresholds, and the walls thereof, and the doors thereof, with gold; and graved cherubim on the walls.

3:8 Hann gjörði og Hið allrahelgasta. Var það tuttugu alnir á lengd, eins og musterið var á breiddina, og tuttugu alnir á breidd, og bjó það finu gulli, sex hundruð talentum.

3:8 And he made the most holy house: the length thereof, according to the breadth of the house, was twenty cubits, and the breadth thereof twenty cubits; and he overlaid it with fine gold, amounting to six hundred talents.

3:9 Og naglarnir vögu fimmtíu sikla gulls, og loftherbergin lagði hann og gulli.

3:9 And the weight of the nails was fifty shekels of gold. And he overlaid the upper chambers with gold.

3:10 En í Hinu allrahelgasta gjörði hann tvo kerúba, haglega skorna og lagði þá gulli.

3:10 And in the most holy house he made two cherubim of image work; and they overlaid them with gold.

3:11 Vængir kerúbanna voru báðir saman tíu álna langir. Annar vængur annars kerúbsins, fimm álna langur, nam húsvegginn, en hinn vængurinn, er og var fimm alnir á lengd, nam við væng hins kerúbsins.

3:11 And the wings of the cherubim were twenty cubits long: the wing of the one *cherub* was five cubits, reaching to the wall of the house; and the other wing was *likewise* five cubits, reaching to the wing of the other cherub.

3:12 Annar fimm álna langur vængur hins kerúbsins nam og húsvegginn, en hinn vængurinn, er og var fimm alnir á lengd, snart væng hins kerúbsins.

3:12 And the wing of the other cherub was five cubits, reaching to the wall of the house; and the other wing was five cubits *also*, joining to the wing of the other cherub.

3:13 Voru vængir kerúba þessara tuttugu álnir, útbreiddir. Stóðu þeir á fótum sér, og sneru andlit þeirra að húsinu.

3:13 The wings of these cherubim spread themselves forth twenty cubits: and they stood on their feet, and their faces were toward the house.

3:14 Og hann gjörði fortjaldið af bláum og rauðum purpura, skarlati og baðmull og gjörði kerúba á því.

3:14 And he made the veil of blue, and purple, and crimson, and fine linen, and wrought cherubim thereon.

3:15 Hann gjörði og tvær súlur, þrjátíu og fimm álna háar, fyrir framan húsið, en hnúðurinn, er elst var á hvorri, var fimm álnir.

3:15 Also he made before the house two pillars of thirty and five cubits high, and the capital that was on the top of each of them was five cubits.

3:16 Hann gjörði og festar og lét þær á súlnahöfuðin, þá gjörði hann hundrað granatepli og setti á festarnar.

3:16 And he made chains in the oracle, and put *them* on the tops of the pillars; and he made a hundred pomegranates, and put them on the chains.

3:17 Og hann reisti súlurnar fyrir framan aðalhúsið, aðra til hægri og hina til vinstri. Nefndi hann hægri súluna Jakín, en hina vinstri Bóas.

3:17 And he set up the pillars before the temple, one on the right hand, and the other on the left; and called the name of that on the right hand Jachin, and the name of that on the left Boaz.

4:1 Hann gjörði altari af eiri, tuttugu álna langt, tuttugu álna breitt og tíu álna hátt.

4:1 Moreover he made an altar of brass, twenty cubits the length thereof, and twenty cubits the breadth thereof, and ten cubits the height thereof.

4:2 Hann gjörði og hafið, og var það steypt af eiri. Það var tíu álnir af barmi og á, kringlótt og fimm álnir á dýpt, og þrjátíu álna snúra lá um það.

4:2 Also he made the molten sea of ten cubits from brim to brim, round in compass; and the height thereof was five cubits; and a line of thirty cubits compassed it round about.

4:3 En neðan við það voru nautalikneski allt í kring - var hvert þeirra tíu álnir - er mynduðu hring um hafið, tvær raðir af nautum, og voru þau samsteypt hafinu.

4:3 And under it was the likeness of oxen, which did compass it round about, for ten cubits, compassing the sea round about. The oxen were in two rows, cast when it was cast.

4:4 Það stóð á tólf nautum, sneru þrjú í norður, þrjú í vestur, þrjú í suður, þrjú í austur. Hvið hafið á þeim og sneru allir bakhlutir þeirra inn.

4:4 It stood upon twelve oxen, three looking toward the north, and three looking toward the west, and three looking toward the south,

and three looking toward the east: and the sea was set upon them above, and all their hinder parts were inward.

4:5 Það var þverhandarþykkt og barmur þess í laginu sem barmur á bikar, líkt og liljublóm. Það rúmaði þrjú þúsund bat.

4:5 And it was a handbreadth thick; and the brim thereof was wrought like the brim of a cup, like the flower of a lily: it received and held three thousand baths.

4:6 Þá gjörði hann tíu ker. Setti hann fimm hægra megin og fimm vinstra megin til þvottar. Skyldi skola í þeim, það er til brennifórnar skyldi hafa, en hafið var til þvottar fyrir prestana.

4:6 He made also ten lavers, and put five on the right hand, and five on the left, to wash in them; such things as belonged to the burnt-offering they washed in them; but the sea was for the priests to wash in.

4:7 Hann gjörði og gullljósastíkurnar tíu, eftir ákvæðunum um þær, og setti í aðalhúsið, fimm hægra megin og fimm vinstra megin.

4:7 And he made the ten candlesticks of gold according to the ordinance concerning them; and he set them in the temple, five on the right hand, and five on the left.

4:8 Þá gjörði hann tíu borð og setti í aðalhúsið, fimm hægra megin og fimm vinstra megin, svo gjörði hann og hundrað fórnarskálur úr gulli.

4:8 He made also ten tables, and placed them in the temple, five on the right side, and five on the left. And he made a hundred basins of gold.

4:9 Hann gjörði og prestatorgarðinn og forgarðinn mikla og dyr á forgarðinn, og vængjahurðirnar í þeim lagði hann eiri.

4:9 Furthermore he made the court of the priests, and the great court, and doors for the court, and overlaid the doors of them with brass.

4:10 En hafið setti hann hægra megin, í austur, gegnt suðri.

4:10 And he set the sea on the right side of *the house* eastward, toward the south.

4:11 Og Húram gjörði katlana, eldspaðana og fórnarskálarnar, og lauk svo Húram við að vinna að starfi því, er hann leysti af hendi fyrir Salómon konung í musteri Guðs:

4:11 And Hiram made the pots, and the shovels, and the basins. So Hiram made an end of doing the work that he wrought for king Solomon in the house of God:

4:12 Tvær súlur og tvær kúlur á súlnahöfðunum og bæði riðnu netin, er hylja áttu báðar kúlurnar á súlnahöfðunum.

4:12 the two pillars, and the bowls, and the two capitals which were on the top of the pillars, and the two networks to cover the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars,

4:13 og fjögur hundruð granateplin á bæði netin, tvær raðir af granateplum á hvert net, er hylja áttu báðar kúlurnar á súlnahöfðunum.

4:13 and four hundred pomegranates for the two networks; two rows of

pomegranates for each network, to cover the two bowls of the capitals that were upon the pillars.

4:14 enn fremur vagnana tíu og kerin tíu á þeim.

4:14 He made also the bases, and the lavers made he upon the bases;

4:15 og hafið og tólf nautin undir hafinu.

4:15 one sea, and the twelve oxen under it.

4:16 og katlana, eldspaðana, soðkrókana og öll tilheyrandi áhöld gjörði Húram Abi fyrir Salómon konung til musteris Drottins, úr skyggðum eiri.

4:16 The pots also, and the shovels, and the flesh-hooks, and all the vessels thereof, did Hiram his father make for king Solomon for the house of Yahwe of bright brass.

4:17 Lét konungur steypa þau á Jórdansléttlendinu í leirmótum, milli Súkkót og Sereda.

4:17 In the plain of the Jordan did the king cast them, in the clay ground between Succoth and Zeredah.

4:18 Og Salómon lét gjöra afar mikið af öllum þessum áhöldum, þyngd eirsins var eigi rannsökuð.

4:18 Thus Solomon made all these vessels in great abundance: for the weight of the brass could not be found out.

4:19 Og Salómon lét gjöra öll þau áhöld, sem voru í húsi Drottins: gullaltarið, borðin undir skoðunarbrauðin.

4:19 And Solomon made all the vessels that were in the house of God, the golden altar also, and the tables whereon was the showbread;

4:20 ljósastíkurnar og lampa þeirra, að á þeim skyldi kveikt verða fyrir framan innhúsið, eins og lög stóðu til - af skíru gulli.

4:20 and the candlesticks with their lamps, to burn according to the ordinance before the oracle, of pure gold;

4:21 og blómin, lampana og ljósasöxin af gulli - og það af besta gulli -

4:21 and the flowers, and the lamps, and the tongs, of gold, and that perfect gold;

4:22 og skarbitana, fórnarskálarnar, bollana, eldpönnurnar af skíru gulli. Og að því er snertir dyr musterisins, þá voru innri vængjahurðir þeirra, þær er lágu inn í Húð allrahelgasta, og vængjahurðir musterisins, þær er lágu inn í aðalhúsið, af gulli.

4:22 and the snuffers, and the basins, and the spoons, and the firepans, of pure gold: and as for the entry of the house, the inner doors thereof for the most holy place, and the doors of the house, *to wit*, of the temple, were of gold.

5:1 Og er öllu því verki var lokið, er Salómon lét gjöra að musteri Drottins, þá flutti hann helgigjafir Davíðs föður síns inn í það, silfrið og gullið, en öll áhöldin lét hann í fahirslur Drottins húss.

5:1 Thus all the work that Solomon wrought for the house of Yahwe was finished. And Solomon brought in the things that David his father had dedicated, even the silver, and the

gold, and all the vessels, and put them in the treasuries of the house of God.

5:2 Þá safnaði Salómon saman öldungum Ísraels og öllum foringjum kynþáttanna, ætthöfðingjum Ísraelsmanna, til Jerúsalem til þess að flytja sáttmálsörk Drottins upp eftir frá Davíðsborg, það er Sion.

5:2 Then Solomon assembled the elders of Israel, and all the heads of the tribes, the princes of the fathers' houses of the children of Israel, unto Jerusalem, to bring up the ark of the covenant of Yahwe out of the city of David, which is Zion.

5:3 Þá söfnuðust allir Ísraelsmenn til konungs í etaním-mánuði á hátíðinni. (Er sá mánuður hinn sjöundi).

5:3 And all the men of Israel assembled themselves unto the king at the feast, which was in the seventh month.

5:4 Þá komu allir öldungar Ísraels, og levítarnir tóku örkina.

5:4 And all the elders of Israel came: and the Levites took up the ark;

5:5 og þeir fluttu örkina og samfundatjaldið og öll hin helgu áhöld, er í tjaldinu voru. Fluttu levítaprestarnir þau upp eftir.

5:5 and they brought up the ark, and the tent of meeting, and all the holy vessels that were in the Tent; these did the priests the Levites bring up.

5:6 En Salómon konungur og allur Ísraelssöfnuður, er safnast hafði til hans, stóð frammi fyrir örkinni. Fórnuðu þeir sauðum og nautum, er eigi varð tölu né ætlan á komið fyrir fjölda sakir.

5:6 And king Solomon and all the congregation of Israel, that were assembled unto him, were before the ark, sacrificing sheep and oxen, that could not be counted nor numbered for multitude.

5:7 Og prestarnir fluttu sáttmálsörk Drottins á sinn stað, í innhús musterisins, inn í Hið allrahelgasta, inn undir vængi kerúbanna.

5:7 And the priests brought in the ark of the covenant of Yahwe unto its place, into the oracle of the house, to the most holy place, even under the wings of the cherubim.

5:8 Og kerúbarnir breiddu út vængina þar yfir, er örkin stóð, og þannig huldur kerúbarnir örkina og stengur hennar ofan frá.

5:8 For the cherubim spread forth their wings over the place of the ark, and the cherubim covered the ark and the staves thereof above.

5:9 Og stengurnar voru svo langar, að stangarendarnir sáust frá helgidóminum fyrir framan innhúsið, en utan að sáust þeir ekki. Og þær hafa verið þar fram á þennan dag.

5:9 And the staves were so long that the ends of the staves were seen from the ark before the oracle; but they were not seen without: and there it is unto this day.

5:10 Í örkinni var ekkert nema töflurnar tvær, er Móse lét þar við Hóreb, töflur sáttmálans, er Drottinn gjörði við Ísraelsmenn, þá er þeir fóru af Egyptalandi.

5:10 There was nothing in the ark save the two tables which Moses put there at Horeb, when Yahwe made a covenant with the children of Israel, when they came out of Egypt.

5:11 En er prestarnir gengu út úr helgidóminum - því að allir prestarnir, er viðstaddir voru, höfðu helgað sig, flokkaskiptingar var eigi gætt.

5:11 And it came to pass, when the priests were come out of the holy place, (for all the priests that were present had sanctified themselves, and did not keep their courses;

5:12 og allir levítasöngmenn, Asaf, Heman og Jedútún og synir þeirra og bræður, stóðu þar, klæddir baðmullarskikkjum, með skálabumbur, hörpur og gígjur, að austanverðu við altarið, og hjá þeim hundrað og tuttugu prestar, er þeyttu lúðra,

5:12 also the Levites who were the singers, all of them, even Asaph, Heman, Jeduthun, and their sons and their brethren, arrayed in fine linen, with cymbals and psalteries and harps, stood at the east end of the altar, and with them a hundred and twenty priests sounding with trumpets;)

5:13 en lúðramenn og söngmenn áttu að byrja í senn og einraddað að lofa og vegsama Drottin - og er menn létu lúðra og skálabumbur kveða við og hin önnur hljóðfæri og þakkargjörð til Drottins "Því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu," þá fyllti ský musterið, musteri Drottins,

5:13 it came to pass, when the trumpeters and singers were as one, to make one sound to be heard in praising and thanking Yahwe; and when they lifted up their voice with the trumpets and cymbals and instruments of music, and praised Yahwe, saying, For he is good; for his lovingkindness endureth for ever; that then the house was filled with a cloud, even the house of Yahwe,

5:14 og máttu prestarnir eigi inn ganga fyrir skýinu til þess að gegna þjónustu, því að dýrð Drottins fyllti hús Guðs.

5:14 so that the priests could not stand to minister by reason of the cloud: for the glory of Yahwe filled the house of God.

6:1 Þá mælti Salómon: Drottinn hefir sagt, að hann vilji búa í dimmu.

6:1 Then spake Solomon, Yahwe hath said that he would dwell in the thick darkness.

6:2 Nú hefi ég byggt hús þér til bústaðar og aðseturstað handa þér um eilífð.

6:2 But I have built thee a house of habitation, and a place for thee to dwell in for ever.

6:3 Þá sneri konungur sér við og blessaði allan Ísraelssöfnuð, en allur Ísraelssöfnuður stóð.

6:3 And the king turned his face, and blessed all the assembly of Israel: and all the assembly of Israel stood.

6:4 Og hann mælti: "Lofaður sé Drottinn, Ísraels Guð, er talaði með munni sínum við Davíð föður minn og efndi með hendi sinni það, er hann lofaði, þá er hann sagði:

6:4 And he said, Blessed be Yahwe, the God of Israel, who spake with his mouth unto David my father, and hath with his

hands fulfilled it, saying,

6:5 „Frá því er ég leiddi lýð minn út af Egyptalandi, hefi ég ekki útvalið neina borg af öllum ættkvíslum Ísraels til þess að byggja þar hús, þar sem nafn mitt skyldi búa, hefi og eigi útvalið neinn mann til þess að vera höfðingi yfir lýð minum Ísrael.

6:5 Since the day that I brought forth my people out of the land of Egypt, I chose no city out of all the tribes of Israel to build a house in, that my name might be there; neither chose I any man to be prince over my people Israel:

6:6 En nú hefi ég útvalið Jerúsalem, til þess að nafn mitt búi þar, og ég útvaldi Davíð, til þess að hann skyldi ríkja yfir lýð minum Ísrael.'

6:6 but I have chosen Jerusalem, that my name might be there; and have chosen David to be over my people Israel.

6:7 Og Davíð faðir minn hafði í hyggju að reisa hús nafni Drottins, Ísraels Guðs.

6:7 Now it was in the heart of David my father to build a house for the name of Yahwe, the God of Israel.

6:8 en Drottinn sagði við Davíð föður minn: „Vel gjörðir þú, er þú ásettir þér að reisa hús nafni mínu.

6:8 But Yahwe said unto David my father, Whereas it was in thy heart to build a house for my name, thou didst well that it was in thy heart:

6:9 En eigi skalt þú reisa húsið, heldur skal sonur þinn, sá er út gengur af lendum þínum, reisa hús nafni mínu.'

6:9 nevertheless thou shalt not build the house; but thy son that shall come forth out of thy loins, he shall build the house for my name.

6:10 Og Drottinn hefir efnt orð sín, þau er hann talaði, því að ég kom í stað Davíðs föður míns og settist í háseti Ísraels, svo sem Drottinn hafði heitið, og hefi nú reist hús nafni Drottins, Ísraels Guðs.

6:10 And Yahwe hath performed his word that he spake; for I am risen up in the room of David my father, and sit on the throne of Israel, as Yahwe promised, and have built the house for the name of Yahwe, the God of Israel.

6:11 Og þar setti ég örkina, sem í er sáttmál Drottins, það er hann gjörði við Ísraelsmenn."

6:11 And there have I set the ark, wherein is the covenant of Yahwe, which he made with the children of Israel.

6:12 Síðan gekk hann fyrir altari Drottins í viðurvist alls Ísraelssafnaðar og fórnaði höndum -

6:12 And he stood before the altar of Yahwe in the presence of all the assembly of Israel, and spread forth his hands;

6:13 því að Salómon hafði gjöra látið pall af eiri og sett í miðjan forgarðinn. Var hann fimm álnir á lengd, fimm álnir á breidd og þrjár álnir á hæð. Sté hann upp á hann, féll á kné í viðurvist alls Ísraelssafnaðar og fórnaði höndum til himins

6:13 (for Solomon had made a brazen scaffold, five cubits long, and five cubits broad, and three cubits high, and had set it in the midst of the court; and upon it he stood, and kneeled down upon his knees before all the assembly of Israel, and spread forth his hands toward heaven;)

6:14 og mælti: "Drottinn, Guð Ísraels, enginn guð er sem þú á himni eða jörðu, þú sem heldur sáttmálann og miskunnsemina við þjóna þína, þá er ganga fyrir augliti þínu af öllu hjarta sínu.

6:14 and he said, O Yahwe, the God of Israel, there is no God like thee, in heaven, or on earth; who keepest covenant and lovingkindness with thy servants, that walk before thee with all their heart;

6:15 þú sem hefir haldið það við þjón þinn, Davíð föður minn, er þú hést honum. Þú talaðir það með munni þínum og efndir það með hendi þinni, eins og nú er fram komið.

6:15 who hast kept with thy servant David my father that which thou didst promise him: yea, thou spakest with thy mouth, and hast fulfilled it with thy hand, as it is this day.

6:16 Efn nú, Drottinn, Ísraels Guð, við þjón þinn Davíð, föður minn, það er þú hést honum, þá er þú sagðir: 'Eigi skal þig vanta eftirmann frammi fyrir mér, er síðji í háseti Ísraels, ef synir þínir aðeins varðveita veginn sína með því að ganga eftir lögmáli mínu, eins og þú hefir gengið fyrir augliti mínu.'

6:16 Now therefore, O Yahwe, the God of Israel, keep with thy servant David my father that which thou hast promised him, saying, There shall not fail thee a man in my sight to sit on the throne of Israel, if only thy children take heed to their way, to walk in my law as thou hast walked before me.

6:17 Og lát nú, Drottinn, Ísraels Guð, ræfast orð þín, þau er þú talaðir við Davíð þjón þinn.

6:17 Now therefore, O Yahwe, the God of Israel, let thy word be verified, which thou spakest unto thy servant David.

6:18 En mun Guð í sannleika búa með mönnum á jörðu? Sjá, himinninn og himnanna himnar taka þig ekki, hve miklu síður þá þetta hús, sem ég hefi reist.

6:18 But will God in very deed dwell with men on the earth? behold, heaven and the heaven of heavens cannot contain thee; how much less this house which I have builded!

6:19 En snú þér, Drottinn, Guð minn, að bæn þjóns þíns og grátbeiðni hans, að þú heyrir ákall það og bæn, er þjónn þinn ber fram fyrir þig;

6:19 Yet have thou respect unto the prayer of thy servant, and to his supplication, O Yahwe my God, to hearken unto the cry and to the prayer which thy servant prayeth before thee;

6:20 að augu þín séu opin fyrir þessu húsi dag og nótt, yfir þeim stað, er þú hefir um sagt, að þar skulir þú láta nafn þitt búa, - að þú heyrir bæn þá, er þjónn þinn biður á þessum stað.

6:20 that thine eyes may be open toward this house day and night, even toward the place whereof thou hast said that thou wouldst put

thy name there; to hearken unto the prayer which thy servant shall pray toward this place.

6:21 Og heyr þú grátbeiðni þjóns þíns og lýðs þíns Ísraels, er þeir bera fram á þessum stað, já, heyr þú hana frá aðseturstað þínum, frá himnum, og fyrirgef, er þú heyrir.

6:21 And hearken thou to the supplications of thy servant, and of thy people Israel, when they shall pray toward this place: yea, hear thou from thy dwelling-place, even from heaven; and when thou hearest forgive.

6:22 Ef einhver gjörir á hluta náunga síns, og hann verður eiðs krafinn og látinn sverja, og hann kemur og vinnur eiðinn fyrir altari þínu í húsi þessu.

6:22 If a man sin against his neighbor, and an oath be laid upon him to cause him to swear, and he come and swear before thine altar in this house;

6:23 þá heyr þú það frá himnum, lát til þín taka og dæm þjóna þína, með því að sakfella hinn seka og láta honum gjörðir hans í koll koma, en sýkna hinn saklausa og umbuna honum eftir réttlæti hans.

6:23 then hear thou from heaven, and do, and judge thy servants, requiting the wicked, to bring his way upon his own head; and justifying the righteous, to give him according to his righteousness.

6:24 Ef lýður þinn Ísrael biður ósigur fyrir óvinum sínum, af því að þeir hafa syndgað á móti þér, og þeir snúa sér og játa þitt nafn og biðja og grátbæna þig í þessu húsi.

6:24 And if thy people Israel be smitten down before the enemy, because they have sinned against thee, and shall turn again and confess thy name, and pray and make supplication before thee in this house;

6:25 þá heyr þú það frá himnum og fyrirgef synd lýðs þíns Ísraels og leið þá aftur heim til þess lands, er þú gafst þeim og feðrum þeirra.

6:25 then hear thou from heaven, and forgive the sin of thy people Israel, and bring them again unto the land which thou gavest to them and to their fathers.

6:26 Ef himinninn er byrgður, svo að eigi nær að rigna, af því að þeir hafa syndgað í móti þér, og þeir biðja á þessum stað og játa nafn þitt og snúa sér frá syndum sínum, af því að þú auðmýkir þá.

6:26 When the heavens are shut up, and there is no rain, because they have sinned against thee; if they pray toward this place, and confess thy name, and turn from their sin, when thou dost afflict them:

6:27 þá heyr þú það á himnum og fyrirgef synd þjóna þinna og lýðs þíns Ísraels, er þú kennir þeim þann góða veg, sem þeir eiga að ganga, og gef regn yfir land þitt, það er þú hefir gefið þínum lýð til eignar.

6:27 then hear thou in heaven, and forgive the sin of thy servants, and of thy people Israel, when thou teachest them the good way wherein they should walk; and send rain upon thy land, which thou hast given to thy people for an inheritance.

6:28 Ef hallari verður í landinu, ef drepsótt kemur eða korndrep eða

gulnan, engisprettur eða jarðvargar, ef óvinir hans þrengja að honum í einhverri af borgum hans, eða einhver plága eða sótt -

6:28 If there be in the land famine, if there be pestilence, if there be blasting or mildew, locust or caterpillar; if their enemies besiege them in the land of their cities; whatsoever plague or whatsoever sickness there be;

6:29 ef þá einhver maður af öllum lýð þínum Ísrael ber fram einhverja bæn eða grátbeiðni, af því að hann finnur til angurs og sársauka og fórnar höndum til þessa húss.

6:29 what prayer and supplication soever be made by any man, or by all thy people Israel, who shall know every man his own plague and his own sorrow, and shall spread forth his hands toward this house:

6:30 þá heyr þú það frá himnum, aðseturstað þínum, og fyrirgef og gef sérhverjum eins og hann hefir til unnið og svo sem þú þekkir hjarta hans - því að þú einn þekkir hjörtu manna -

6:30 then hear thou from heaven thy dwelling-place and forgive, and render unto every man according to all his ways, whose heart thou knowest; (for thou, even thou only, knowest the hearts of the children of men;)

6:31 til þess að þeir óttist þig og gangi á vegum þínum alla þá stund, er þeir lifa í landinu, er þú gafst feðrum vorum.

6:31 that they may fear thee, to walk in thy ways, so long as they live in the land which thou gavest unto our fathers.

6:32 Ef útlendingur, sem eigi er af lýð þínum Ísrael, en kemur úr fjarlægu landi sakir þíns mikla nafns, þinnar sterku handar og þíns útrétta armleggs - ef þeir koma hingað og biðja frammi fyrir þessu húsi.

6:32 Moreover concerning the foreigner, that is not of thy people Israel, when he shall come from a far country for thy great name's sake, and thy mighty hand, and thine outstretched arm; when they shall come and pray toward this house:

6:33 þá heyr þú það frá himnum, aðseturstað þínum, og gjör allt það, sem útlendingurinn biður þig um, til þess að öllum þjóðum jarðarinnar verði kunnugt nafn þitt og þær óttist þig eins og lýður þinn Ísrael, og til þess að þær megi vita, að hús þetta, sem ég hefi byggt, er kennt við þig.

6:33 then hear thou from heaven, even from thy dwelling-place, and do according to all that the foreigner calleth to thee for; that all the peoples of the earth may know thy name, and fear thee, as doth thy people Israel, and that they may know that this house which I have built is called by thy name.

6:34 Ef lýður þinn fer í ófrið í móti óvinum sínum, þangað sem þú sendir þá, og þeir biðja til þín og snúa sér í áttina til borgar þessarar, sem þú hefir útvalið, og hússins, sem ég hefi reist þínu nafni.

6:34 If thy people go out to battle against their enemies, by whatsoever way thou shalt send them, and they pray unto thee toward this city which thou hast chosen, and the house which I have built for thy name;

6:35 Þá heyr þú frá himnum bæn þeirra og grátbeiðni og rétt þú hlut þeirra.

6:35 then hear thou from heaven their prayer and their supplication, and maintain their cause.

6:36 Ef þeir syndga í gegn þér - því að enginn er sá er eigi syndgi - og þú reidiðst þeim og gefur þá á vald óvinum þeirra, og sigurvegarar þeirra flytja þá hernumda til lands, langt eða skammt í burtu.

6:36 If they sin against thee (for there is no man that sinneth not), and thou be angry with them, and deliver them to the enemy, so that they carry them away captive unto a land far off or near;

6:37 og þeir taka sinnaskipti í landinu, þar sem þeir eru hernumdir, og þeir snúa sér og gráðæna þig í útlegðarlandi sínu og segja: 'Vér höfum syndgað, vér höfum misgjört og vér höfum breytt óguðlega.'

6:37 yet if they shall bethink themselves in the land whither they are carried captive, and turn again, and make supplication unto thee in the land of their captivity, saying, We have sinned, we have done perversely, and have dealt wickedly;

6:38 og þeir snúa sér til þín af öllu hjarta sínu og allri sálu sinni í útlegðarlandi sínu, þangað sem þeir hafa flutt þá hernumda, og þeir biðjast fyrir og snúa sér í áttina til lands sins, þess er þú gafst feðrum þeirra, til borgarinnar, sem þú hefir útvalið, og til hússins, sem ég hefi reist þínu nafni.

6:38 if they return unto thee with all their heart and with all their soul in the land of their captivity, whither they have carried them captive, and pray toward their land, which thou gavest unto their fathers, and the city which thou hast chosen, and toward the house which I have built for thy name:

6:39 Þá heyr þú frá himnum, aðseturstað þínum, bæn þeirra og grátbeiðni, rétt þú hlut þeirra og fyrirgef lýð þínum það, sem þeir misgjörðu í móti þér.

6:39 then hear thou from heaven, even from thy dwelling-place, their prayer and their supplications, and maintain their cause, and forgive thy people who have sinned against thee.

6:40 Svo veri þá, Guð minn, augu þín opin og eyru þín gaumgæfin á bæn þá, er fram er borin á þessum stað.

6:40 Now, O my God, let, I beseech thee, thine eyes be open, and let thine ears be attent, unto the prayer that is made in this place.

6:41 Tak þig þá upp, Drottinn Guð, og far á hvíldarstað þinn, þú og örk máttar þíns. Prestar þínir, Drottinn Guð, séu klæddir hjálpræði, og þínir guðhræddu gleðjast yfir gæfunni.

6:41 Now therefore arise, O Yahwe God, into thy resting-place, thou, and the ark of thy strength: let thy priests, O Yahwe God, be clothed with salvation, and let thy saints rejoice in goodness.

6:42 Drottinn Guð, visa þínum smurða eigi frá, minnst þú náðarveitinganna við Davíð þjón þinn."

6:42 O Yahwe God, turn not away the face of thine anointed: remember thy lovingkindnesses to David thy servant.

7:1 Þegar Salómon hafði lokið bæn sinni, kom eldur af himni og eyddi brennifórnum og sláturfórnum, og dýrð Drottins fyllti húsið.

7:1 Now when Solomon had made an end of praying, the fire came down from heaven, and consumed the burnt-offering and the sacrifices; and the glory of Yahwe filled the house.

7:2 Og prestarnir máttu eigi inn ganga í musteri Drottins, því að dýrð Drottins fyllti hús Drottins.

7:2 And the priests could not enter into the house of Yahwe, because the glory of Yahwe filled Yahwe's house.

7:3 Og er allir Ísraelsmenn sáu, að eldinum laust niður og að dýrð Drottins steig niður yfir húsið, þá hneigðu þeir ásjónur sínar til jarðar, niður á steingólfið, lutu og lofuðu Drottin: "Því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu."

7:3 And all the children of Israel looked on, when the fire came down, and the glory of Yahwe was upon the house; and they bowed themselves with their faces to the ground upon the pavement, and worshipped, and gave thanks unto Yahwe, saying, For he is good; for his lovingkindness endureth for ever.

7:4 Þá fórnaði konungur og allur lýðurinn sláturfórnum frammi fyrir Drottni.

7:4 Then the king and all the people offered sacrifice before Yahwe.

7:5 Salómon konungur fórnaði tuttugu og tvö þúsund nautum og hundrad og tuttugu þúsund sauðum í heillafor. Þannig vígði konungur og allur lýðurinn musteri Guðs.

7:5 And king Solomon offered a sacrifice of twenty and two thousand oxen, and a hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the people dedicated the house of God.

7:6 En prestarnir stóðu á sínum stað, og sömuleiðis levítarnir með hljóðfæri Drottins, þau er Davíð konungur hafði gjöra látið til þess að þakka Drottni: "Því að miskunn hans varir að eilífu," og þeir léku lofsöng Davíðs, en andspanis þeim þeyttu prestarnir lúðra, en allur Ísrael stóð.

7:6 And the priests stood, according to their offices; the Levites also with instruments of music of Yahwe, which David the king had made to give thanks unto Yahwe, (for his lovingkindness endureth for ever,) when David praised by their ministry; and the priests sounded trumpets before them; and all Israel stood.

7:7 Og Salómon vígði miðhluta forgarðsins, er liggur frammi fyrir musteri Drottins, því að þar fórnaði hann brennifórnum og hinum feitu stykkjum heillaforanna. Því að eiraltarið, það er Salómon hafði gjöra látið, gat eigi tekið brennifórinnar og matfórinnar og feitu stykkinn.

7:7 Moreover Solomon hallowed the middle of the court that was before the house of Yahwe; for there he offered the burnt-offerings, and the fat of the peace-

offerings, because the brazen altar which Solomon had made was not able to receive the burnt-offering, and the meal-offering, and the fat.

7:8 Þannig hélt Salómon þá hátíðina í sjö daga og allur Ísrael með honum - afar mikill söfnuður, þaðan frá er leið liggur til Hamat, allt til Egyptalandsár.

7:8 So Solomon held the feast at that time seven days, and all Israel with him, a very great assembly, from the entrance of Hamath unto the brook of Egypt.

7:9 Og áttunda daginn héldu þeir hátíðasamkomu, því að sjö daga voru þeir að vígja altarið, og hátíðina héldu þeir í sjö daga.

7:9 And on the eighth day they held a solemn assembly: for they kept the dedication of the altar seven days, and the feast seven days.

7:10 En á tuttugasta og þriðja degi hins sjöunda mánaðar lét hann lýðinn fara heim til sín, gláðan og í góðu skapi yfir þeim gæðum, sem Drottinn hafði veitt Davíð og Salómon og lýð sínum Ísrael.

7:10 And on the three and twentieth day of the seventh month he sent the people away unto their tents, joyful and glad of heart for the goodness that Yahwe had showed unto David, and to Solomon, and to Israel his people.

7:11 Þá er Salómon hafði lokið að byggja musteri Drottins og konungshöllina og hafði fengið farsællega framgengt öllu því, er honum bjó í huga að gjöra í húsi Drottins og í höll sinni.

7:11 Thus Solomon finished the house of Yahwe, and the king's house: and all that came into Solomon's heart to make in the house of Yahwe, and in his own house, he prosperously effected.

7:12 Þá vitradist Drottinn honum á náttarþeli og sagði við hann: "Ég hefi heyrt bæn þína og útvalið mér þennan stað að fórnahúsi.

7:12 And Yahwe appeared to Solomon by night, and said unto him, I have heard thy prayer, and have chosen this place to myself for a house of sacrifice.

7:13 Þegar ég byrgi himininn, svo að eigi nær að rigna, og þegar ég býð engisprettum að rótnaga landið, og þegar ég læt drepsótt koma meðal lýðs míns.

7:13 If I shut up the heavens so that there is no rain, or if I command the locust to devour the land, or if I send pestilence among my people;

7:14 og lýður minn, sá er við mig er kenndur, auðmýkir sig, og þeir biðja og leita auglitis míns og snúa sér frá sínum vondu vegum, þá vil ég heyra þá frá himnum, fyrirgefa þeim syndir þeirra og græða upp land þeirra.

7:14 if my people, who are called by my name, shall humble themselves, and pray, and seek my face, and turn from their wicked ways; then will I hear from heaven, and will forgive their sin, and will heal their land.

7:15 Skulu augu mín vera opin og eyru mín gaumgæfin gagnvart bæn þeirri, er fram er borin á þessum stað.

7:15 Now mine eyes shall be open, and mine ears attent, unto the prayer that is made in this place.

7:16 Og nú hefi ég útvalið og helgað þetta hús, til þess að nafn mitt megi búa þar að eilífu, og skulu augu mín og hjarta vera þar alla daga.

7:16 For now have I chosen and hallowed this house, that my name may be there for ever; and mine eyes and my heart shall be there perpetually.

7:17 Og ef þú gengur fyrir augliti mínu, svo sem gjörði Davíð faðir þinn, með því að fara með öllu svo sem ég hefi þér um boðið, og þú heldur ákvæði mín og lög.

7:17 And as for thee, if thou wilt walk before me as David thy father walked, and do according to all that I have commanded thee, and wilt keep my statutes and mine ordinances;

7:18 Þá mun ég staðfesta háseti konungdóms þíns, eins og ég hátíðlega hét Davíð föður þínum, þá er ég sagði: 'Eigi skal þig vanta eftirmann til þess að ríkja yfir Ísrael.'

7:18 then I will establish the throne of thy kingdom, according as I covenanted with David thy father, saying, There shall not fail thee a man to be ruler in Israel.

7:19 En ef þér snúið baki við mér og fyrirlátið ákvæði mín og skipanir, er ég hefi fyrir yður lagt, en farið og þjónið öðrum guðum og fallið fram fyrir þeim.

7:19 But if ye turn away, and forsake my statutes and my commandments which I have set before you, and shall go and serve other gods, and worship them;

7:20 Þá mun ég útrýma þeim úr landi mínu, því er ég gaf þeim, og húsi þessu, sem ég hefi helgað nafni mínu, mun ég burt snara frá augliti mínu og gjöra það að orðskvið og spotti meðal allra þjóða.

7:20 then will I pluck them up by the roots out of my land which I have given them; and this house, which I have hallowed for my name, will I cast out of my sight, and I will make it a proverb and a byword among all peoples.

7:21 Og þetta hús, svo háreist sem það er - hverjum sem gengur fram hjá því, mun blöskra. Og ef hann þá spyr: 'Hvers vegna hefir Drottinn leikið svo hart þetta land og þetta hús?'

7:21 And this house, which is so high, every one that passeth by it shall be astonished, and shall say, Why hath Yahwe done thus unto this land, and to this house?

7:22 munu menn svara: 'Af því að þeir yfirgáfu Drottin, Guð feðra sinna, er leiddi þá út af Egyptalandi, og héldu sér að öðrum guðum, féllu fram fyrir þeim og þjónuðu þeim. Fyrir því hefir hann leitt yfir þá alla þessa ógæfu.'

7:22 And they shall answer, Because they forsook Yahwe, the God of their fathers, who brought them forth out of the land of Egypt, and laid hold on other gods, and worshipped them, and served them: therefore hath he brought all this evil upon them.

8:1 Að tuttugu árum liðnum, þá er Salómon hafði byggt musteri Drottins og höll sína -

8:1 And it came to pass at the end of twenty years, wherein Solomon had built the house of Yahwe, and his own house,

8:2 en borgirnar, er Húram hafði látið af hendi við Salómon, þær viggirtí Salómon og lét Ísraelsmenn setjast þar að -

8:2 that the cities which Hiram had given to Solomon, Solomon built them, and caused the children of Israel to dwell there.

8:3 Þá hélt Salómon til Hamat hjá Sóba og náði henni á sitt vald.

8:3 And Solomon went to Hamath-zobah, and prevailed against it.

8:4 Og hann viggirtí Tadmor í eyðimörkinni og allar vistaborgirnar, þær er hann byggði í Hamat.

8:4 And he built Tadmor in the wilderness, and all the store-cities, which he built in Hamath.

8:5 Þá viggirtí hann og Efri Bethóron og Neðri Bethóron og gjörði að köstulum með múrum, hlöðum og slagbröndum.

8:5 Also he built Beth-horon the upper, and Beth-horon the nether, fortified cities, with walls, gates, and bars;

8:6 enn fremur Baalat og allar vistaborgirnar, er Salómon átti, og allar vagnliðsborgirnar og riddaraborgirnar og allt, sem Salómon fýsti að byggja í Jerúsalem, á Líbanon og í öllu ríki sínu.

8:6 and Baalath, and all the store-cities that Solomon had, and all the cities for his chariots, and the cities for his horsemen, and all that Solomon desired to build for his pleasure in Jerusalem, and in Lebanon, and in all the land of his dominion.

8:7 Allt það fólk, sem eftir var af Hetítum, Amorítum, Peresítum, Hevítum og Jebúsítum, er eigi heyrðu til Ísraelsmönnum.

8:7 As for all the people that were left of the Hittites, and the Amorites, and the Perizzites, and the Hivites, and the Jebusites, that were not of Israel;

8:8 niðjar þeirra, sem enn voru eftir í landinu og Ísraelsmenn eigi höfðu útrymt, á þá lagði Salómon skýlduvinnu, og er svo enn í dag.

8:8 of their children that were left after them in the land, whom the children of Israel consumed not, of them did Solomon raise a levy of bondservants unto this day.

8:9 En af Ísraelsmönnum gjörði Salómon enga að þrælum til þess að vinna að fyrirtækjum sínum, en þeir voru hermenn, foringjar fyrir vagnköppum hans og foringjar fyrir vagnliði hans og riddaraliði.

8:9 But of the children of Israel did Solomon make no servants for his work; but they were men of war, and chief of his captains, and rulers of his chariots and of his horsemen.

8:10 Æðstu fógetar Salómons konungs voru tvö hundruð og fimmtíu að tölu. Þeir höfðu eftirlit með mönnum.

8:10 And these were the chief officers of king Solomon, even two hundred and fifty, that bare rule over the people.

8:11 Og dóttur Faraós færði

Salómon frá Davíðsborg í hús það, er hann hafði byggt handa henni, því að hann sagði: "Eigi skal ég láta konu búa í höll Davíðs Ísraelskonungs, því að helgir eru þeir staðir, þangað sem örk Drottins hefir komið."

8:11 And Solomon brought up the daughter of Pharaoh out of the city of David unto the house that he had built for her; for he said, My wife shall not dwell in the house of David king of Israel, because the places are holy, whereunto the ark of Yahwe hath come.

8:12 Þá færði Salómon Drottnei brennifórnir á altari Drottins, því er hann hafði reist fyrir framan forsalin.

8:12 Then Solomon offered burnt-offerings unto Yahwe on the altar of Yahwe, which he had built before the porch,

8:13 svo að hann færði fórnir eins og við átti á degi hverjum samkvæmt skipunum Móse, á hvíldardögnum, tunglkomudögnum og löghátíðunum, þrisvar á ári - á hátíð hinna ósýrðu brauda, á viknahátíðinni og á laufskálahátíðinni.

8:13 even as the duty of every day required, offering according to the commandment of Moses, on the sabbaths, and on the new moons, and on the set feasts, three times in the year, even in the feast of unleavened bread, and in the feast of weeks, and in the feast of tabernacles.

8:14 Og eftir fyrirmælum Davíðs föður síns setti hann prestaflokkana til þjónustu þeirra og levítana til starfs þeirra, að syngja lofsöngva og vera prestunum til aðstoðar, svo sem við átti á degi hverjum, og hliðverðina setti hann við sérhvert hlið, eftir flokkaskipun þeirra, því að svo hafði guðsmaðurinn Davíð um boðið.

8:14 And he appointed, according to the ordinance of David his father, the courses of the priests to their service, and the Levites to their offices, to praise, and to minister before the priests, as the duty of every day required; the doorkeepers also by their courses at every gate: for so had David the man of God commanded.

8:15 Var hvergi brugðið af skipun konungs um prestana og levítana og fêhirslurnar.

8:15 And they departed not from the commandment of the king unto the priests and Levites concerning any matter, or concerning the treasures.

8:16 Var þannig lokið við öll störf Salómons, frá þeim degi, er grundvöllurinn var lagður að musteri Drottins, og þangað til Salómon lauk við musteri Drottins.

8:16 Now all the work of Solomon was prepared unto the day of the foundation of the house of Yahwe, and until it was finished. So the house of Yahwe was completed.

8:17 Þá fór Salómon til Esjón Geber og til Elót á strönd hafsisins í Edómlandi.

8:17 Then went Solomon to Ezion-geber, and to Eloth, on the seashore in the land of Edom.

8:18 En Húram sendi honum með mönnum sínum skip og menn, vana sjóferðum. Og þeir komust til Ófir ásamt mönnum Salómons og sóttu þangað fjögur hundruð og fimmtíu

talentur gulls og færðu Salómon konungi.

8:18 And Huram sent him by the hands of his servants ships, and servants that had knowledge of the sea; and they came with the servants of Solomon to Ophir, and fetched from thence four hundred and fifty talents of gold, and brought them to king Solomon.

9:1 Þá er drottningin í Saba spurði orðstír Salómons, kom hún til Jerúsalem með mjög miklu föruneyti og með úlfalda, klyfjaða kryddjurtum og afar miklu gulli og gimsteinum, til þess að reyna Salómon með gátum. Og er hún kom til Salómons, bar hún upp fyrir honum allt, sem henni bjó í brjósti.

9:1 And when the queen of Sheba heard of the fame of Solomon, she came to prove Solomon with hard questions at Jerusalem, with a very great train, and camels that bare spices, and gold in abundance, and precious stones: and when she was come to Solomon, she communed with him of all that was in her heart.

9:2 En Salómon svaraði öllum spurningum hennar. Var enginn hlutur hulinn Salómon, er hann gæti eigi leyst úr fyrir hana.

9:2 And Solomon told her all her questions; and there was not anything hid from Solomon which he told her not.

9:3 Og er drottningin frá Saba sá speki Salómons og húsið, sem hann hafði reisa látið,

9:3 And when the queen of Sheba had seen the wisdom of Solomon, and the house that he had built,

9:4 matinn á borði hans, bústaði þjóna hans og frammistöðu skutilsveina hans og klæði þeirra, byrlara hans og klæði þeirra og brenniförn hans, þá er hann fram bar í húsi Drottins, þá varð hún frá sér numin

9:4 and the food of his table, and the sitting of his servants, and the attendance of his ministers, and their apparel, his cupbearers also, and their apparel, and his ascent by which he went up unto the house of Yahwe; there was no more spirit in her.

9:5 og sagði við konung: "Satt var það, er ég heyrði í landi minnu um þig og speki þína.

9:5 And she said to the king, It was a true report that I heard in mine own land of thine acts, and of thy wisdom.

9:6 En ég trúði ekki orðum þeirra fyrr en ég kom og sá það með eigin augum. Og þó hafði ég ekki frétt helminginn um gnótt speki þinnar. Þú ert meiri orðróm þeim, er ég hefi heyrt.

9:6 Howbeit I believed not their words, until I came, and mine eyes had seen it; and, behold, the half of the greatness of thy wisdom was not told me: thou exceedest the fame that I heard.

9:7 Sælir eru menn þínir og sælir þessir þjónar þínir, sem stöðugt standa frammi fyrir þér og heyra speki þína.

9:7 Happy are thy men, and happy are these thy servants, that stand continually before thee, and hear thy wisdom.

9:8 Lofaður sé Drottinn, Guð þinn, sem hafði þóknun á þér, svo að hann setti

þig í háseti sitt sem konung Drottins. Guðs þins. Af því að Guð þinn elskar Ísrael, svo að hann vill láta hann standa að eilífu, gjörði hann þig að konungi yfir þeim til þess að iðka rétt og réttvísí."

9:8 Blessed be Yahwe thy God, who delighted in thee, to set thee on his throne, to be king for Yahwe thy God: because thy God loved Israel, to establish them for ever, therefore made he thee king over them, to do justice and righteousness.

9:9 Síðan gaf hún konungi hundrað og tuttugu talentur gulls og afar mikið af kryddjurtum og gimsteina. Hefir aldrei síðan verið annað eins af kryddjurtum og drottningin frá Saba gaf Salómon konungi.

9:9 And she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and spices in great abundance, and precious stones: neither was there any such spice as the queen of Sheba gave to king Solomon.

9:10 Sömuleiðis komu og þjónar Húrams og þjónar Salómons, þeir er gull sóttu til Ófir, með sandelvið og gimsteina.

9:10 And the servants also of Huram, and the servants of Solomon, that brought gold from Ophir, brought algum-trees and precious stones.

9:11 Og konungur lét gjöra handrið í hús Drottins og í konungshöllina af sandelviðnum, svo og gígur og hörpur handa söngmönnum. Hafði ei áður slikt sést í Júdalandi.

9:11 And the king made of the algum-trees terraces for the house of Yahwe, and for the king's house, and harps and psalteries for the singers: and there were none such seen before in the land of Judah.

9:12 Salómon konungur gaf drottningunni frá Saba allt, er hún girntist og kaus sér, auk þess, er hún hafði fært konungi. Hélt hún síðan heimleiðis og fór í land sitt með föruneyti sínu.

9:12 And king Solomon gave to the queen of Sheba all her desire, whatsoever she asked, besides that which she had brought unto the king. So she turned, and went to her own land, she and her servants.

9:13 Gullið, sem Salómon fékk á einu ári, var sex hundruð sextín og sex talentur gulls að þyngd.

9:13 Now the weight of gold that came to Solomon in one year was six hundred and threescore and six talents of gold,

9:14 auk þess er kom inn frá varningsmönnum og þess er kaupmennirnir komu með. Auk þess færðu allir konungar Arabíu og jarlar landsins Salómon gull og silfur.

9:14 besides that which the traders and merchants brought: and all the kings of Arabia and the governors of the country brought gold and silver to Solomon.

9:15 Og Salómon konungur lét gjöra tvö hundruð skildi af slegnu gulli, fóru sex hundruð siklar af slegnu gulli í hvern skjöld.

9:15 And king Solomon made two hundred bucklers of beaten gold; six hundred *shekels* of beaten gold went to one buckler.

9:16 og þrjú hundruð buklara af slegnu gulli, fóru þrjú hundruð siklar gulls í hvern buklara. Lét konungur leggja þá í Líbanonsskógarhúsið.

9:16 And *he made* three hundred shields of beaten gold; three hundred *shekels* of gold went to one shield: and the king put them in the house of the forest of Lebanon.

9:17 Konungur lét og gjöra háseti mikið af filabeini og lagði það skiru gulli.

9:17 Moreover the king made a great throne of ivory, and overlaid it with pure gold.

9:18 Gengu sex þrep upp að hásetinu, og fótstör úr gulli var fest á hásetið. Brikur voru báðum megin sætisins, og stóðu tvö ljón við brikurnar.

9:18 And there were six steps to the throne, with a footstool of gold, which were fastened to the throne, and stays on either side by the place of the seat, and two lions standing beside the stays.

9:19 Og tólf ljón stóðu á þrepunum sex, báðum megin. Slik smíð hefir aldrei verið gjörð í nokkru konungsríki.

9:19 And twelve lions stood there on the one side and on the other upon the six steps: there was not the like made in any kingdom.

9:20 Öll voru drykkjarker Salómons konungs af gulli, og öll áhöld í Líbanonsskógarhúsinu voru af skiru gulli, ekkert af silfri, því að silfur var einskis metið á dögum Salómons.

9:20 And all king Solomon's drinking vessels were of gold, and all the vessels of the house of the forest of Lebanon were of pure gold: silver was nothing accounted of in the days of Solomon.

9:21 Því að konungur hafði skip, er fóru til Tarsis með mönnum Húrams. Þriðja hvert ár komu Tarsis-skipin heim, hlaðin gulli og silfri, filabeini, öpum og páfuglum.

9:21 For the king had ships that went to Tarshish with the servants of Huram; once every three years came the ships of Tarshish, bringing gold, and silver, ivory, and apes, and peacocks.

9:22 Salómon konungur bar af öllum konungum jarðarinnar að auðlegð og vísku.

9:22 So king Solomon exceeded all the kings of the earth in riches and wisdom.

9:23 Og alla konunga jarðarinnar fýsti að sjá Salómon til þess að heyra vísku hans, sem Guð hafði lagt honum í brjóst.

9:23 And all the kings of the earth sought the presence of Solomon, to hear his wisdom, which God had put in his heart.

9:24 Komu þeir þá hver með sína gjöf, silfurgripi og gullgripi, klæði, vopn og kryddjurtir, hesta og mýla, ár eftir ár.

9:24 And they brought every man his tribute, vessels of silver, and vessels of gold, and raiment, armor, and spices, horses, and mules, a rate year by year.

9:25 Og Salómon átti fjögur þúsund vagneyki og vagna og tólf þúsund riddara. Lét hann þá vera í vagnliðsborgunum og með konungi í Jerúsalem.

9:25 And Solomon had four thousand stalls for horses and chariots, and twelve thousand horsemen, that he bestowed in the chariot cities, and with the king at Jerusalem.

9:26 Og hann drottnaði yfir öllum konungum frá Efrat allt til Filistalands og til landamæra Egyptalands.

9:26 And he ruled over all the kings from the River even unto the land of the Philistines, and to the border of Egypt.

9:27 Og konungur gjörði sillur eins algengt í Jerúsalem og grjót, og sedrusvið eins og mórberjatrén, sem vaxa á láglendinu.

9:27 And the king made silver to be in Jerusalem as stones, and cedars made he to be as the sycamore-trees that are in the lowland, for abundance.

9:28 Og menn fluttu hesta úr Egyptalandi og úr öllum löndum handa Salómon.

9:28 And they brought horses for Solomon out of Egypt, and out of all lands.

9:29 Annað af sögu Salómons er frá upphafi til enda skráð í Sögu Natans spámanns og í Spádómi Ahía frá Siló og í Vitrun Iddós sjáanda um Jeróbóam Nebatsson.

9:29 Now the rest of the acts of Solomon, first and last, are they not written in the history of Nathan the prophet, and in the prophecy of Ahijah the Shilonite, and in the visions of Iddo the seer concerning Jeroboam the son of Nebat?

9:30 Salómon ríkti í Jerúsalem yfir öllum Ísrael í fjörutíu ár.

9:30 And Solomon reigned in Jerusalem over all Israel forty years.

9:31 Og hann lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var jarðaður í borg Davíðs föður síns. Og Rehabeam sonur hans tók ríki eftir hann.

9:31 And Solomon slept with his fathers, and he was buried in the city of David his father: and Rehoboam his son reigned in his stead.

10:1 Rehabeam fór til Sikem, því að allur Ísrael var kominn þangað til þess að taka hann til konungs.

10:1 And Rehoboam went to Shechem; for all Israel were come to Shechem to make him king.

10:2 En er Jeróbóam Nebatsson frétti (hann var í Egyptalandi, þangað sem hann hafði flúið undan Salómon konungi) að Salómon væri dáinn, sneri Jeróbóam heim frá Egyptalandi.

10:2 And it came to pass, when Jeroboam the son of Nebat heard of it, (for he was in Egypt, whither he had fled from the presence of king Solomon,) that Jeroboam returned out of Egypt.

10:3 Og þeir sendu boð og létu kalla hann. Þá kom Jeróbóam og allur Ísrael og mæltu til Rehabeams á þessa leið:

10:3 And they sent and called him; and Jeroboam and all Israel came, and they spake to Rehoboam, saying,

10:4 "Faðir þinn lagði á oss hart ok, en gjör nú léttari hina hörðu ánaud föður þíns og hið þunga ok, er hann á oss lagði, og munum vér þjóna þér."

10:4 Thy father made our yoke grievous: now therefore make thou the grievous service of thy father, and his heavy yoke which he put upon us, lighter, and we will serve thee.

10:5 Hann svaraði þeim: "Farið nú burt og komið aftur til mín að þrem dögum liðnum." Og lýðurinn fór burt.

10:5 And he said unto them, Come again unto me after three days. And the people departed.

10:6 Þá ráðgaðist Rehabeam konungur við öldungana, sem þjónað höfðu Salómon föður hans meðan hann lifði, og mælti: "Hver andsvör ráðið þér mér að gefa þessum mönnum?"

10:6 And king Rehoboam took counsel with the old men, that had stood before Solomon his father while he yet lived, saying, What counsel give ye me to return answer to this people?

10:7 Þeir svöruðu honum og mæltu: "Ef þú í dag verður lýð þessum eftirlátur, verður þeim náðugur og tekur vel máli þeirra, munu þeir verða þér eftirlátir alla daga."

10:7 And they spake unto him, saying, If thou be kind to this people, and please them, and speak good words to them, then they will be thy servants for ever.

10:8 En hann hafnaði ráði því, er öldungarnir réðu honum, en ráðgaðist við unga menn, er vaxið höfðu upp með honum og nú þjónuðu honum.

10:8 But he forsook the counsel of the old men which they had given him, and took counsel with the young men that were grown up with him, that stood before him.

10:9 og hann sagði við þá: "Hver ráð gefið þér til, hversu vér skulum svara lýð þessum, er talað hefir til mín á þessa leið: 'Gjör léttara ok það, er faðir þinn á oss lagði'?"

10:9 And he said unto them, What counsel give ye, that we may return answer to this people, who have spoken to me, saying, Make the yoke that thy father did put upon us lighter?

10:10 Þá svöruðu honum hinir ungu menn, er vaxið höfðu upp með honum: "Svo skalt þú svara lýðnum, er sagði við þig: 'Faðir þinn gjörði ok vort þungt, en gjör þú oss það léttara' - svo skalt þú tala til þeirra: 'Litlilingur minn er digrari en lendar föður míns.'"

10:10 And the young men that were grown up with him spake unto him, saying, Thus shalt thou say unto the people that spake unto thee, saying, Thy father made our yoke heavy, but make thou it lighter unto us; thus shalt thou say unto them, My little finger is thicker than my father's loins.

10:11 Hafi faðir minn lagt á yður þungt ok, mun ég gjöra ok yðar enn þyngra. Faðir minn refsaði yður með keyrum, en ég mun refsa yður með gaddasvipum."

10:11 And now whereas my father did lade you with a heavy yoke, I will add to your yoke: my father chastised you with whips, but I will chastise you with scorpions.

10:12 Og Jeróbóam og allur lýðurinn kom til Rehabeams á þriðja degi, eins og konungur hafði sagt, þá er hann

mælti: "Komið til mín aftur á þriðja degi."

10:12 So Jeroboam and all the people came to Rehoboam the third day, as the king bade, saying, Come to me again the third day.

10:13 Þá veitti konungur þeim hörð andsvör, og Rehabeam konungur fór eigi að ráðum öldunganna.

10:13 And the king answered them roughly; and king Rehoboam forsook the counsel of the old men,

10:14 en talaði til þeirra á þessa leið að ráði hinna ungu manna: "Faðir minn gjörði ok yðar þungt, en ég mun gjöra það enn þyngra. Faðir minn refsaði yður með keyrum, en ég mun refsa yður með gaddasvipum."

10:14 and spake to them after the counsel of the young men, saying, My father made your yoke heavy, but I will add thereto: my father chastised you with whips, but I will chastise you with scorpions.

10:15 Þannig veitti konungur lýðnum enga áheyrn, því að svo var til stíllt af Guði, til þess að Drottinn gæti látið rætast orð sín, þau er hann hafði talað til Jeróbóams Nebatssonar, fyrir munni Ahía frá Siló.

10:15 So the king hearkened not unto the people; for it was brought about of God, that Yahwe might establish his word, which he spake by Ahijah the Shilonite to Jeroboam the son of Nebat.

10:16 Þá er allur Ísrael sá, að konungur veitti þeim enga áheyrn, þá veitti lýðurinn konungi þessi andsvör: Hverja hlutdeild eigum vér í Davíð? Engan erfðahlut eigum vér í Ísaísyni. Far heim til þín, hver Ísraelsmaður! Gæt þú þíns eigin húss, Davíð! Síðan fór allur Ísrael, hver heim til sín.

10:16 And when all Israel saw that the king hearkened not unto them, the people answered the king, saying, What portion have we in David? neither have we inheritance in the son of Jesse: every man to your tents, O Israel: now see to thine own house, David. So all Israel departed unto their tents.

10:17 En yfir þeim Ísraelsmönnum, er hjuggu í Júðaborgum, var Rehabeam konungur.

10:17 But as for the children of Israel that dwelt in the cities of Judah, Rehoboam reigned over them.

10:18 Rehabeam konungur sendi Hadóram, sem var yfir kvaðarmönnum, en Ísraelsmenn lömdu hann grjóti til bana, en Rehabeam konungur hljóp í skyndi á vagn sinn og flyði til Jerúsalem.

10:18 Then king Rehoboam sent Hadoram, who was over the men subject to taskwork; and the children of Israel stoned him to death with stones. And king Rehoboam made speed to get him up to his chariot, to flee to Jerusalem.

10:19 Þannig gekk Ísrael undan ætt Davíðs, og stendur svo enn í dag.

10:19 So Israel rebelled against the house of David unto this day.

11:1 En er Rehabeam kom til Jerúsalem, safnaði hann saman Júðamönnum og Benjamínsættkvísl, hundrað og áttatíu þúsundum

einvalaliðs, til þess að berjast við Ísrael og ná konungdóminum aftur undir Rehabeam.

11:1 And when Rehoboam was come to Jerusalem, he assembled the house of Judah and Benjamin, a hundred and fourscore thousand chosen men, that were warriors, to fight against Israel, to bring the kingdom again to Rehoboam.

11:2 En orð Drottins kom til Semaja guðsmanns, svolátandi:

11:2 But the word of Yahwe came to Shemaiah the man of God, saying,

11:3 "Tala þú svo til Rehabeams, sonar Salómons, konungs í Júda, og til allra Ísraelsmanna í Júda og Benjamín:

11:3 Speak unto Rehoboam the son of Solomon, king of Judah, and to all Israel in Judah and Benjamin, saying,

11:4 Svo segir Drottinn: Farið eigi og berjast eigi við bræður yðar. Fari hver heim til sín, því að minni tilhlutun er þetta orðið." Og er þeir heyrðu orð Drottins, hurfu þeir aftur og hættu við að fara á móti Jeróboam.

11:4 Thus saith Yahwe, Ye shall not go up, nor fight against your brethren: return every man to his house; for this thing is of me. So they hearkened unto the words of Yahwe, and returned from going against Jeroboam.

11:5 Rehabeam bjó síðan í Jerúsalem. Og hann gjörði nokkrar borgir í Júda að köstulum.

11:5 And Rehoboam dwelt in Jerusalem, and built cities for defence in Judah.

11:6 og hann gjörði Betlehem, Etam, Tekóa,

11:6 He built Beth-lehem, and Etam, and Tekoa,

11:7 Bet Súr, Sókó, Adúllam,

11:7 And Beth-zur, and Soco, and Adullam,

11:8 Gat, Maresa, Síf,

11:8 and Gath, and Maresah, and Ziph,

11:9 Adóráim, Lakís, Aseka,

11:9 and Adoraim, and Lachish, and Azekah,

11:10 Sorea, Ajalon og Hebron, sem eru í Júda og Benjamín, að kastalaborgum.

11:10 and Zorah, and Aijalon, and Hebron, which are in Judah and in Benjamin, fortified cities.

11:11 Gjörði hann kastalana rammgjörva, setti þar höfðingja fyrir og lét þar forða vista, olíu og vins.

11:11 And he fortified the strongholds, and put captains in them, and stores of victuals, and oil and wine.

11:12 Og í hverja borg lét hann skjöldu og spjót, og viggirti þar afar rammlega. Og Júda og Benjamín lutu honum.

11:12 And in every city *he put* shields and spears, and made them exceeding strong. And Judah and Benjamin belonged to him.

11:13 Prestarnir og levítarnir, er voru um allan Ísrael, komu úr öllum héruðum sínum og gengu honum til handa.

11:13 And the priests and the Levites that were in all Israel resorted to him out of all their border.

11:14 Því að levítarnir yfirgáfu beirilönd sín og óðul og fóru til Júda og Jerúsalem, því að Jeróboam og synir hans höfðu rekið þá úr prestþjónustu fyrir Drottni.

11:14 For the Levites left their suburbs and their possession, and came to Judah and Jerusalem: for Jeroboam and his sons cast them off, that they should not execute the priest's office unto Yahwe;

11:15 og hafði hann sjálfur skipað sér presta fyrir fórnarhæðirnar og skógartröllin og kálfana, er hann hafði gjöra látið.

11:15 and he appointed him priests for the high places, and for the he-goats, and for the calves which he had made.

11:16 Og þeim fylgdu þeir af öllum ættkvíslum Ísraels, er lögðu hug á að leita Drottins, Guðs Ísraels. Komu þeir til Jerúsalem til þess að fara fórnir Drottni, Guði föðra þeirra.

11:16 And after them, out of all the tribes of Israel, such as set their hearts to seek Yahwe, the God of Israel, came to Jerusalem to sacrifice unto Yahwe, the God of their fathers.

11:17 Og þeir eifldu Júdaríki og styrktu Rehabeam, son Salómons, í þrjú ár. Því að þeir fetuðu í fótspor Davíðs og Salómons í þrjú ár.

11:17 So they strengthened the kingdom of Judah, and made Rehoboam the son of Solomon strong, three years; for they walked three years in the way of David and Solomon.

11:18 Og Rehabeam tók sér fyrir konu Mahalat, dóttur Jerímóts Davíðssonar og Abihailar, dóttur Eliás Ísaísonar.

11:18 And Rehoboam took him a wife, Mahalath the daughter of Jerimoth the son of David, *and of* Abihail the daughter of Eliab the son of Jesse;

11:19 Ól hún honum sonu: Jeús, Semarja og Saham.

11:19 and she bare him sons: Jeush, and Shemariah, and Zaham.

11:20 Og eftir hana fékk hann Maöku Absalonsdóttur. Hún ól honum Abía, Attai, Sisa og Selómit.

11:20 And after her he took Maacah the daughter of Absalom; and she bare him Abijah, and Attai, and Ziza, and Shelomith.

11:21 Og Rehabeam unni Maöku Absalonsdóttur meira en öllum öðrum konum sínum og hjákonum, því að hann hafði tekið sér átján konur og sextín hjákonur, og gat tuttugu og átta sonu og sextán dætur.

11:21 And Rehoboam loved Maacah the daughter of Absalom above all his wives and his concubines: (for he took eighteen wives, and threescore concubines, and begat twenty and eight sons and threescore daughters.)

11:22 Og Rehabeam gjörði Abía, son Maöku, að æthöfðingja, að höfðingja meðal bræðra sinna, því að hann hugðist mundu gjöra hann að konungi.

11:22 And Rehoboam appointed Abijah the son of Maacah to be chief, *even* the prince among his brethren; for *he was minded* to make him king.

11:23 Og hann fór hyggilega að ráði sínu og skipti öllum sonum

sínum niður á öll héruð í Júda og Benjamín, niður á allar kastalaborgir, fékk þeim gnóttir vista og bað þeim fjölda kvenna.

11:23 And he dealt wisely, and dispersed of all his sons throughout all the lands of Judah and Benjamin, unto every fortified city: and he gave them victuals in abundance. And he sought *for them* many wives.

12:1 En er konungdómur Rehabeams var fastur orðinn, og hann sjálfur orðinn fastur í sessi, þá yfirgaf hann lögmál Drottins og allur Ísrael með honum.

12:1 And it came to pass, when the kingdom of Rehoboam was established, and he was strong, that he forsook the law of Yahwe, and all Israel with him.

12:2 Á fimmta ríkisári Rehabeams fór Sisak Egyptalandskonungur herför móti Jerúsalem - af því að þeir höfðu sýnt Drottni ótrúmennsku -

12:2 And it came to pass in the fifth year of king Rehoboam, that Shishak king of Egypt came up against Jerusalem, because they had trespassed against Yahwe,

12:3 með tólf hundruð vögnum og sextín þúsund riddurum. Mátti eigi koma tölu á fólk það, er með honum kom frá Egyptalandi: Líbýumenn, Súkítar og Blálendingar.

12:3 with twelve hundred chariots, and threescore thousand horsemen. And the people were without number that came with him out of Egypt: the Lubim, the Sukkiim, and the Ethiopians.

12:4 Hann tók kastalaborgirnar, þær er voru í Júda, og komst allt til Jerúsalem.

12:4 And he took the fortified cities which pertained to Judah, and came unto Jerusalem.

12:5 En Semaja spámaður kom til Rehabeams og höfðingja Júda, er hörfað höfðu fyrir Sisak til Jerúsalem, og mælti til þeirra: "Svo segir Drottinn: Þér hafið yfirgefið mig, svo ofursel ég og yður á vald Sisaks."

12:5 Now Shemaiah the prophet came to Rehoboam, and to the princes of Judah, that were gathered together to Jerusalem because of Shishak, and said unto them, Thus saith Yahwe, Ye have forsaken me, therefore have I also left you in the hand of Shishak.

12:6 Þá auðmýktu þeir sig, höfðingjar Ísraels og konungur, og sögðu: "Réttlátur er Drottinn!"

12:6 Then the princes of Israel and the king humbled themselves; and they said, Yahwe is righteous.

12:7 En er Drottinn sá, að þeir höfðu auðmýkt sig, kom orð Drottins til Semaja, svolátandi: "Þeir hafa auðmýkt sig; ég skal eigi tortíma þeim, heldur fulltíngja þeim að nokkrum, og eigi hella reiði minni yfir Jerúsalem fyrir Sisak."

12:7 And when Yahwe saw that they humbled themselves, the word of Yahwe came to Shemaiah, saying, They have humbled themselves: I will not destroy them; but I will grant them some deliverance, and my wrath shall not be poured out upon Jerusalem by the hand of Shishak.

12:8 Þó skulu þeir verða lýðskyldir honum, að þeir megi læra að þekkja muninn á að þjóna mér og á að þjóna heiðnum konungum."

12:8 Nevertheless they shall be his servants, that they may know my service, and the service of the kingdoms of the countries.

12:9 Síðan fór Sisak Egyptalandskonungur herför móti Jerúsalem og tók fjársjóðu húss Drottins og fjársjóðu konungshallarinnar, tók það allt saman. Hann tók og gullskjölduna, er Salómon hafði gjöra látið.

12:9 So Shishak king of Egypt came up against Jerusalem, and took away the treasures of the house of Yahwe, and the treasures of the king's house: he took all away: he took away also the shields of gold which Solomon had made.

12:10 Rehabeam konungur lét í þeirra stað gjöra eirskjöldu og fékk þá höfuðsmönnum lifvarðarins til geymslu, þeim er geyma dyra á höll konungs.

12:10 And king Rehoboam made in their stead shields of brass, and committed them to the hands of the captains of the guard, that kept the door of the king's house.

12:11 Og í hvert sinn, er konungur gekk í hús Drottins, komu varðliðsmennirnir og báru þá, og fóru síðan með þá aftur í herbergi varðliðsmannanna.

12:11 And it was so, that, as oft as the king entered into the house of Yahwe, the guard came and bare them, and brought them back into the guard-chamber.

12:12 En er hann auðmýkti sig, hvarf reiði Drottins frá honum og tortímdí honum eigi með öllu: enn þá var þó eitthvað gott til í Júda.

12:12 And when he humbled himself, the wrath of Yahwe turned from him, so as not to destroy him altogether: and moreover in Judah there were good things *found*.

12:13 Og Rehabeam konungur cldist í Jerúsalem og sat að völdum, því að Rehabeam hafði einn um fertugt, þá er hann varð konungur, og seytján ár ríkti hann í Jerúsalem, borginni sem Drottinn hafði útvalið af öllum ættkvíslum Ísraels til þess að láta nafn sitt búa þar. En móðir hans hét Naama og var ammonítisk.

12:13 So king Rehoboam strengthened himself in Jerusalem, and reigned: for Rehoboam was forty and one years old when he began to reign, and he reigned seventeen years in Jerusalem, the city which Yahwe had chosen out of all the tribes of Israel, to put his name there: and his mother's name was Naamah the Ammonitess.

12:14 Og hann breytti illa, því að hann lagði eigi hug á að leita Drottins.

12:14 And he did that which was evil, because he set not his heart to seek Yahwe.

12:15 En saga Rehabeams, frá upphafi til enda, er rituð í Sögu Semaja spámanns og Íddós sjáanda, í ættartölunum. Og ófriður stóð ávallt milli Rehabeams og Jeróbóams.

12:15 Now the acts of Rehoboam, first and last, are they not written in the histories of Shemaiah the prophet and of Iddo the seer, after the manner of genealogies? And there

were wars between Rehoboam and Jeroboam continually.

12:16 Og Rehabeam lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum og var jarðaður í Davíðsborg. Og Abía sonur hans tók ríki eftir hann.

12:16 And Rehoboam slept with his fathers, and was buried in the city of David: and Abijah his son reigned in his stead.

13:1 Á átjándra ríkisári Jeróbóams varð Abía konungur yfir Júda.

13:1 In the eighteenth year of king Jeroboam began Abijah to reign over Judah.

13:2 Þrjú ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Maaka Úrielsdóttir frá Gíbeu. En þeir áttu í ófriði saman, Abía og Jeróbóam.

13:2 Three years reigned he in Jerusalem: and his mother's name was Micaiah the daughter of Uriel of Gibeah. And there was war between Abijah and Jeroboam.

13:3 Og Abía hóf ófriðinn með hraustu herliði, fjögur hundruð þúsundum einvalaliðs, en Jeróbóam fylkti til orustu á móti honum átta hundruð þúsundum einvalaliðs, hraustum köppum.

13:3 And Abijah joined battle with an army of valiant men of war, even four hundred thousand chosen men: and Jeroboam set the battle in array against him with eight hundred thousand chosen men, who were mighty men of valor.

13:4 Þá gekk Abía upp á Semaráimfjall í Efraím fjöllum og mælti: "Hlýðið á mig, Jeróbóam og allur Ísrael!

13:4 And Abijah stood up upon mount Zemaraim, which is in the hill-country of Ephraim, and said, Hear me, O Jeroboam and all Israel:

13:5 Hvort vitið þér eigi að Drottinn, Ísraels Guð, veitti Davíð ávarandi konungdóm yfir Ísrael, honum og niðjum hans, með saltsáttmála?

13:5 Ought ye not to know that Yahwe, the God of Israel, gave the kingdom over Israel to David for ever, even to him and to his sons by a covenant of salt?

13:6 En Jeróbóam Nebatsson, þjónn Salómons, sonar Davíðs, hófst handa og gjörði uppreisn gegn herra sínum.

13:6 Yet Jeroboam the son of Nebat, the servant of Solomon the son of David, rose up, and rebelled against his lord.

13:7 Og að honum söfnuðust lausingjar og hrakmennir, og þeir urðu yfirsterkari Rehabeam syni Salómons, en Rehabeam var ungur og hugdeigur og fékk eigi veitt þeim viðnám.

13:7 And there were gathered unto him worthless men, base fellows, that strengthened themselves against Rehoboam the son of Solomon, when Rehoboam was young and tender-hearted, and could not withstand them.

13:8 Og nú hyggist þér munu veita viðnám konungdómi Drottins, þeim er niðjar Davíðs hafa á hendi, af því að þér eruð mjög fjölmennir, og gullkálfarnir, þeir er Jeróbóam hefir gjöra látið yður að guðum, eru með yður.

13:8 And now ye think to withstand

the kingdom of Yahwe in the hand of the sons of David; and ye are a great multitude, and there are with you the golden calves which Jeroboam made you for gods.

13:9 Hafið þér þá eigi rekið burt presta Drottins, niðja Arons, og levítana, og gjört yður presta að sið heiðinna þjóða? Hver sá, er kom til þess að láta fylla hönd sína með ungt naut og sjö hrúta, hann varð prestur falsguðanna.

13:9 Have ye not driven out the priests of Yahwe, the sons of Aaron, and the Levites, and made you priests after the manner of the peoples of *other* lands? so that whosoever cometh to consecrate himself with a young bullock and seven rams, the same may be a priest of *them that are* no gods.

13:10 En vor Guð er Drottinn, vér höfum eigi yfirgefið hann, og niðjar Arons hafa á hendi prestþjónustu fyrir Drottin, og levítar hafa störf á hendi

13:10 But as for us, Yahwe is our God, and we have not forsaken him; and *we have* priests ministering unto Yahwe, the sons of Aaron, and the Levites in their work:

13:11 og færa Drottni á hverjum morgni og hverju kveldi brennifórnir og ilmreykelsi og leggja brauð í raðir á borðið úr skíru gulli og kveikja á hverju kveldi á gullstjakanum og lömpum hans. Því að vér getum ákvaða Drottins, Guðs vors, en þér hafið yfirgefið hann.

13:11 and they burn unto Yahwe every morning and every evening burnt-offerings and sweet incense: the showbread also *set they* in order upon the pure table; and the candlestick of gold with the lamps thereof, to burn every evening: for we keep the charge of Yahwe our God; but ye have forsaken him.

13:12 Og sjá! Guð er með oss í broddi fylkingar og prestar hans með hvellilúðrana til þess að blása til atlögu gegn yður. Þér Ísraelsmenn! Berjist eigi gegn Drottni, Guði fedra yðar, því að þér munuð engu fá framgengt."

13:12 And, behold, God is with us at our head, and his priests with the trumpets of alarm to sound an alarm against you. O children of Israel, fight ye not against Yahwe, the God of your fathers; for ye shall not prosper.

13:13 En Jeróbóam lét þá, er lágu í launsátri, fara í kring til þess að koma að baki þeim. Voru þeir gagnvart Júdamönnum, en launsátursliðið að baki þeim.

13:13 But Jeroboam caused an ambushment to come about behind them: so they were before Judah, and the ambushment was behind them.

13:14 Og er Júdamenn sneru sér við, sáu þeir að þeim var búinn bardagi bæði að baki og að framan. Þá hrópuðu þeir til Drottins, og prestarnir þeyttu lúðrana.

13:14 And when Judah looked back, behold, the battle was before and behind them; and they cried unto Yahwe, and the priests sounded with the trumpets.

13:15 og Júdamenn æptu heróp, og er Júdamenn æptu heróp, þá laust Guð Jeróbóam og allan Ísrael í augsyn Abía og Júda.

13:15 Then the men of Judah gave a shout: and as the men of Judah shouted, it came to pass, that God smote Jeroboam and all Israel before Abijah and Judah.

13:16 **Og Ísraelsmenn flýðu fyrir Júdamönnum, og Guð gaf þá þeim á vald.**

13:17 And the children of Israel fled before Judah; and God delivered them into their hand.

13:17 **Og Abía og lið hans felldu þá unnvörpum, svo að fimm hundruð þúsund einvalaliðs féllu af Ísraelsmönnum, vopnum vegnir.**

13:17 And Abijah and his people slew them with a great slaughter: so there fell down slain of Israel five hundred thousand chosen men.

13:18 **Þannig urðu Ísraelsmenn að lúta í lagra haldi um þær mundir, og Júdamenn urðu yfirsterkari, því að þeir studdust við Drottin, Guð feðra þeirra.**

13:18 Thus the children of Israel were brought under at that time, and the children of Judah prevailed, because they relied upon Yahwe, the God of their fathers.

13:19 **En Abía veitti Jeróbóam eftirlör og vann af honum borgir: Betel og þorpin umhverfis hana, Jesana og þorpin umhverfis hana og Efron og þorpin umhverfis hana.**

13:19 And Abijah pursued after Jeroboam, and took cities from him, Beth-el with the towns thereof, and Jeshanah with the towns thereof, and Ephron with the towns thereof.

13:20 **Og Jeróbóam var máttvana síðan, meðan Abía lifði, og Drottinn laust hann, svo að hann dó.**

13:20 Neither did Jeroboam recover strength again in the days of Abijah: and Yahwe smote him, and he died.

13:21 **En Abía elfdist, og hann tók sér fjórtán konur og gat tuttugu og tvo sonu og sextán dætur.**

13:21 But Abijah waxed mighty, and took unto himself fourteen wives, and begat twenty and two sons, and sixteen daughters.

13:22 **En það sem meira er að segja um Abía, athafnir hans og orð, það er ritið í Skýringum Iddós spámanns.**

13:22 And the rest of the acts of Abijah, and his ways, and his sayings, are written in the commentary of the prophet Iddo.

14:1 **Og Abía lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var jarðaður í Davíðsborg. Og Asa sonur hans tók ríki eftir hann. Á hans dögum var friður í landi í tíu ár.**

14:2 And Asa did that which was good and right in the eyes of Yahwe his God:

14:2 **Asa gjörði það, sem gott var og rétt í augum Drottins, Guðs síns.**

14:3 for he took away the foreign altars, and the high places, and brake down the pillars, and hewed down the Asherim,

14:3 **Hann afnam hin útlendu ólturu og fórnarhæðirnar, braut sundur merkissteinana og hjó sundur asérurnar.**

14:4 and commanded Judah to seek Yahwe, the God of their fathers, and to do the law and the commandment.

14:4 **Og hann bauð Júdamönnum að leita Drottins, Guðs feðra þeirra, og breyta eftir lögmáli hans og skipunum.**

14:5 Also he took away out of all the cities of Judah the high places and the sun-images: and the kingdom was quiet before him.

14:5 **Hann afnam hæðirnar og sólsúlurnar úr öllum Júdaborgum, og ríkið naut friðar um hans daga.**

14:6 And he built fortified cities in Judah; for the land was quiet, and he had no war in those years, because Yahwe had given him rest.

14:6 **Hann reisti kastala í Júda, því að friður var í landi og enginn átti í ófriði við hann þau árin, því að Drottinn veitti honum frið.**

14:7 For he said unto Judah, Let us build these cities, and make about them walls, and towers, gates, and bars; the land is yet before us, because we have sought Yahwe our God; we have sought him, and he hath given us rest on every side. So they built and prospered.

14:7 **Og hann sagði við Júdamenn: "Látum oss reisa borgir þessar og gírdra um þær með múrum og turnum, hurðum og slagbröndum, því að enn þá er landið oss opið, af því að vér höfum leitað Drottins, Guðs vors. Vér höfum leitað hans, og hann hefir veitt oss frið allt um kring." Byggðu þeir síðan og gekk það vel.**

14:8 And Asa had an army that bare bucklers and spears, out of Judah three hundred thousand; and out of Benjamin, that bare shields and drew bows, two hundred and fourscore thousand: all these were mighty men of valor.

14:8 **Og Asa hafði her, er skjöld bar og spjót, úr Júda þrjú hundruð þúsund og úr Benjamin tvö hundruð og áttatíu þúsund manna, er buklara báru og boga bentu. Voru þeir allir hinir mestu kappar.**

14:9 And there came out against them Zerah the Ethiopian with an army of a thousand thousand, and three hundred chariots; and he came unto Mareshah.

14:9 **En Sera Blálendingur fór í móti þeim með milljón hermanna og þrjú hundruð vagna og komst allt til Maresa.**

14:10 Then Asa went out to meet him, and they set the battle in array in the valley of Zephathah at Mareshah.

14:10 **Fór Asa út í móti honum, og fylktu þeir sér til orustu í Sefatadal hjá Maresa.**

14:11 And Asa cried unto Yahwe his God, and said, Yahwe, there is none besides thee to help, between the mighty and him that hath no strength: help us, O Yahwe our God; for we rely on thee, and in thy name are we come against this multitude. O Yahwe, thou art our God; let not man prevail against thee.

14:11 **Og Asa ákallaði Drottin, Guð sinn, og sagði: "Drottinn, enginn nema þú getur hjálpað lítilmagnanum gegn hinum voldugu. Hjálpa þú oss, Drottinn, Guð vor, því að við þig styðjumst vér, og í þínu nafni höfum vér farið á móti þessum mannfjölda. Drottinn, þú ert vor Guð, gagnvart þér**

er dauðlegur maðurinn máttvana."

14:12 So Yahwe smote the Ethiopians before Asa, and before Judah; and the Ethiopians fled.

14:12 **Og Drottinn lét Blálendingana bíða ósigur fyrir Asa og fyrir Júdamönnum, svo að Blálendingar flýðu.**

14:13 And Asa and the people that were with him pursued them unto Gerar: and there fell of the Ethiopians so many that they could not recover themselves; for they were destroyed before Yahwe, and before his host; and they carried away very much booty.

14:13 **En Asa og lið það, er með honum var, veittu þeim eftirlör til Gerar, og féll lið af Blálendingum, svo að enginn þeirra var eftir á lífi, því að þeir féllu unnvörpum fyrir Drottni og fyrir her hans. Höfðu þeir þaðan afar mikið herfang.**

14:14 And they smote all the cities round about Gerar; for the fear of Yahwe came upon them: and they despoiled all the cities; for there was much spoil in them.

14:14 **Þeir unnu og allar borgir umhverfis Gerar, því að ótti við Drottin var kominn yfir þær. Rændu þeir síðan allar borgirnar, því að þar var miklu að ræna.**

14:15 They smote also the tents of cattle, and carried away sheep in abundance, and camels, and returned to Jerusalem.

14:15 **Þá náðu þeir og hjarðtjöldunum og höfðu á burt með sér að herfangi fjölda sauða og úlfalda, og sneru síðan aftur til Jerúsalem.**

14:15 They smote also the tents of cattle, and carried away sheep in abundance, and camels, and returned to Jerusalem.

15:1 **Þá kom andi Guðs yfir Asarja Ódeðsson.**

15:1 And the Spirit of God came upon Azariah the son of Oded:

15:2 **Gekk hann fram fyrir Asa og mælti til hans: "Hlýðið á mig, þér Asa og allur Júda og Benjamin. Drottinn er með yður, ef þér eruð með honum. Ef þér leitið hans, mun hann gefa yður kost á að finna sig, en ef þér yfirgefið hann, mun hann yfirgefa yður.**

15:2 and he went out to meet Asa, and said unto him, Hear ye me, Asa, and all Judah and Benjamin: Yahwe is with you, while ye are with him; and if ye seek him, he will be found of you; but if ye forsake him, he will forsake you.

15:3 **En langan tíma hefir Ísrael verið án hins sanna Guðs, án presta, er fræddu hann, og án lögmáls.**

15:3 Now for a long season Israel was without the true God, and without a teaching priest, and without law:

15:4 **Og er þeir voru í nauðum staddir, sneru þeir sér til Drottins, Ísraels Guðs, og leituðu hans, og hann gaf þeim kost á að finna sig.**

15:4 But when in their distress they turned unto Yahwe, the God of Israel, and sought him, he was found of them.

15:5 **Um þær mundir voru engar tryggðir fyrir þá, er fóru eða komu,**

heldur var hið mesta gríðaleysi meðal allra íbúa héraðanna.

15:5 And in those times there was no peace to him that went out, nor to him that came in; but great vexations were upon all the inhabitants of the lands.

15:6 Þjóð rakst á þjóð og borg á borg, því að Drottinn hræddi þá með hvers konar nauðum.

15:6 And they were broken in pieces, nation against nation, and city against city; for God did vex them with all adversity.

15:7 En verið þér öruggir og látið yður eigi fallast hendur, því að breytni yðar mun umbun hljóta."

15:7 But be ye strong, and let not your hands be slack; for your work shall be rewarded.

15:8 En er Asa heyrði orð þessi og spádóm Ódeðs spámanns, þá hertí hann upp hugann og útrymdi viðurstygðunum úr öllu landi Júda og Benjamins, svo og úr borgum þeim, er hann hafði unnið á Efraimfjöllum, en endurnýjaði altari Drottins, það er var frammi fyrir forsál Drottins.

15:8 And when Asa heard these words, and the prophecy of Oded the prophet, he took courage, and put away the abominations out of all the land of Judah and Benjamin, and out of the cities which he had taken from the hill-country of Ephraim; and he renewed the altar of Yahwe, that was before the porch of Yahwe.

15:9 Síðan stefndi hann saman öllum Júda og Benjamin og aðkomumönnum þeim, er hjá þeim voru af Efraim, Manasse og Simeon, því að fjöldi manna af Ísrael hafði gengið honum á hönd, er þeir sáu að Drottinn, Guð hans, var með honum.

15:9 And he gathered all Judah and Benjamin, and them that sojourned with them out of Ephraim and Manasseh, and out of Simeon: for they fell to him out of Israel in abundance, when they saw that Yahwe his God was with him.

15:10 Og þeir komu saman í Jerúsalem í þriðja mánuði á fimmtánda ríkisári Asa.

15:10 So they gathered themselves together at Jerusalem in the third month, in the fifteenth year of the reign of Asa.

15:11 Og á þeim degi færdou þeir Drottni í sláturfórni af herfanginu, er þeir höfðu fengið: sjö hundruð naut og sjö þúsund sauði.

15:11 And they sacrificed unto Yahwe in that day, of the spoil which they had brought, seven hundred oxen and seven thousand sheep.

15:12 Og þeir bundust þeim sáttmála, að leita Drottins, Guðs fedra þeirra, af öllu hjarta sínu og allri sálu sinni.

15:12 And they entered into the covenant to seek Yahwe, the God of their fathers, with all their heart and with all their soul;

15:13 og skyldi hver sá, er eigi leitaði Drottins, Guðs Ísraels, liflátinn, yngri sem eldri, karl eða kona.

15:13 and that whosoever would not seek Yahwe, the God of Israel, should be put to death, whether small or great, whether man or woman.

15:14 Söru þeir síðan Drottni eða með hárri röddu og lustu upp fagnaðarópi, en lúðrar og básínur kváðu við.

15:14 And they sware unto Yahwe with a loud voice, and with shouting, and with trumpets, and with cornets.

15:15 Og allur Júda gladdist yfir eiðnum, því að þeir höfðu eið unnið af öllu hjarta sínu og leitað hans af öllum huga sínum. Gaf Drottinn þeim því kost á að finna sig og veitti þeim frið allt um kring.

15:15 And all Judah rejoiced at the oath; for they had sworn with all their heart, and sought him with their whole desire; and he was found of them: and Yahwe gave them rest round about.

15:16 Asa konungur svipti jafnvel Maöku, móður sína, drottningartigninni, fyrir það, að hún hafði gjöra látið hræðilegt asérulíkneski. Og Asa hjó sundur þetta hræðilega líkneski hennar, muldi það og brenndi það í Kidrondal.

15:16 And also Maacah, the mother of Asa the king, he removed from being queen, because she had made an abominable image for an Asherah; and Asa cut down her image, and made dust of it, and burnt it at the brook Kidron.

15:17 En fórnarhæðirnar voru ekki afnumdar úr Ísrael. Þó var hjarta Asa óskipt alla ævi hans.

15:17 But the high places were not taken away out of Israel: nevertheless the heart of Asa was perfect all his days.

15:18 Hann lét og flytja í hús Guðs helgigjafir föður síns, svo og helgigjafir sínar, silfur, gull og áhöld.

15:18 And he brought into the house of God the things that his father had dedicated, and that he himself had dedicated, silver, and gold, and vessels.

15:19 Og enginn ófriður var fram að þritugasta og fimmta ríkisári Asa.

15:19 And there was no more war unto the five and thirtieth year of the reign of Asa.

16:1 Á þritugasta og sjötta ríkisári Asa fór Basa Ísraelskonungur herför á móti Júda og viggirti Rama, svo að enginn maður gæti komist út eða inn hjá Asa Júdakonungi.

16:1 In the six and thirtieth year of the reign of Asa, Baasha king of Israel went up against Judah, and built Ramah, that he might not suffer any one to go out or come in to Asa king of Judah.

16:2 Þá tók Asa silfur og gull úr fjárhirslum húss Drottins og konungshallarinnar og sendi Benhadad Sýrlandskonungi, er bjó í Damaskus, með þessari orðsending:

16:2 Then Asa brought out silver and gold out of the treasures of the house of Yahwe and of the king's house, and sent to Benhadad king of Syria, that dwelt at Damascus, saying,

16:3 "Sáttmáli er milli mín og þín, milli föður míns og föður þíns. Sjá, ég sendi þér silfur og gull: Skalt þú nú rjúfa bandalag þitt við Basa Ísraelskonung, svo að hann hafi sig á burt frá mér."

16:3 There is a league between me and thee, as there was between my father

and thy father: behold, I have sent thee silver and gold; go, break thy league with Baasha king of Israel, that he may depart from me.

16:4 Benhadad tók vel máli Asa konungs og sendi hershöfðingja sína móti borgum Ísraels og unnu þeir Íjon, Dan og Abel Maím og öll forðabúir í Naftalí borgum.

16:4 And Ben-hadad hearkened unto king Asa, and sent the captains of his armies against the cities of Israel; and they smote Ijon, and Dan, and Abel-maim, and all the store-cities of Naphtali.

16:5 Þegar Basa spurði það, lét hann af viggirða Rama og hætti við starf sitt.

16:5 And it came to pass, when Baasha heard thereof, that he left off building Ramah, and let his work cease.

16:6 En Asa konungur bauð út öllum Júdamönnum, og fluttu þeir burt steinana og viðinn, sem Basa hafði viggirt Rama með, og viggirti hann með þeim Geba og Mispa.

16:6 Then Asa the king took all Judah; and they carried away the stones of Ramah, and the timber thereof, wherewith Baasha had builded; and he built therewith Geba and Mizpah.

16:7 En um þetta leyti kom Hananí sjáandi til Asa Júdakonungs og sagði við hann: "Sakir þess að þú studdist við Sýrlandskonung, en studdist ekki við Drottin, Guð þinn, sakir þess er her Sýrlandskonungs genginn þér úr greipum.

16:7 And at that time Hanani the seer came to Asa king of Judah, and said unto him, Because thou hast relied on the king of Syria, and hast not relied on Yahwe thy God, therefore is the host of the king of Syria escaped out of thy hand.

16:8 Voru ekki Bláendingar og Libýumenn mikill her, með afar marga vagna og riddara? En af því þú studdist við Drottin, gaf hann þá þér á vald.

16:8 Were not the Ethiopians and the Lubim a huge host, with chariots and horsemen exceeding many? yet, because thou didst rely on Yahwe, he delivered them into thy hand.

16:9 Því að augu Drottins hvarfla um alla jörðina, til þess að hann megi sýna sig máttkan þeim til hjálpar, sem eru heils hugar við hann. Þér hefir farið heimskulega í þessu, því að héðan í frá munu menn stöðugt eiga í ófriði við þig."

16:9 For the eyes of Yahwe run to and fro throughout the whole earth, to show himself strong in the behalf of them whose heart is perfect toward him. Herein thou hast done foolishly; for from henceforth thou shalt have wars.

16:10 En Asa rann í skap við sjáandann og setti hann í stokkhúsið, því að hann var honum reiður fyrir þetta. Asa sýndi og sumum af lýðnum ófriki um þessar mundir.

16:10 Then Asa was wroth with the seer, and put him in the prison-house; for he was in a rage with him because of this thing. And Asa oppressed some of the people at the same time.

16:11 Saga Asa er frá upphafi til enda rituð í bókum Júda- og Ísraelskonunga.
16:11 And, behold, the acts of Asa, first and last, lo, they are written in the book of the kings of Judah and Israel.

16:12 Á þritugasta og niunda ríkisári sínu gjörðist Asa fótaveikur, og varð sjúkaleiki hans mjög mikill. En einnig í sjúkaleik sínum leitaði hann ekki Drottins, heldur lækna.
16:12 And in the thirty and ninth year of his reign Asa was diseased in his feet; his disease was exceeding great: yet in his disease he sought not to Yahwe, but to the physicians.

16:13 Og Asa lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og dó á fertugasta og fyrsta ríkisári sínu.
16:13 And Asa slept with his fathers, and died in the one and fortieth year of his reign.

16:14 Og hann var grafinn í gróf sinni, er hann hafði látið höggva út handa sér í Davíðsborg. Og hann var lagður á líkbekk, er fylltur var kryddjurtum og alls konar smyrslum, blönduðum ilmreykelsi, og afar mikil brenna var gjörð honum til heiðurs.
16:14 And they buried him in his own sepulchres, which he had hewn out for himself in the city of David, and laid him in the bed which was filled with sweet odors and divers kinds of spices prepared by the perfumers' art: and they made a very great burning for him.

17:1 Jósafat sonur hans tók ríki eftir hann og efldi sig gegn Ísrael.
17:1 And Jehoshaphat his son reigned in his stead, and strengthened himself against Israel.

17:2 Hann setti herlið í allar viggirtar borgir í Júda og lét fíðga í Júdaland og Efraimborgir, þær er Asa faðir hans hafði unnið.
17:2 And he placed forces in all the fortified cities of Judah, and set garrisons in the land of Judah, and in the cities of Ephraim, which Asa his father had taken.

17:3 Og Drottinn var með Jósafat, því að hann gekk á hinum fyrri vegum Davíðs forföður síns og leitaði ekki Baalanna.
17:3 And Yahwe was with Jehoshaphat, because he walked in the first ways of his father David, and sought not unto the Baalim,

17:4 heldur leitaði Guðs föður síns og fór eftir skipunum hans og breytti ekki sem Ísrael.
17:4 but sought to the God of his father, and walked in his commandments, and not after the doings of Israel.

17:5 Þess vegna staðfesti Drottinn konungdóminn í hendi hans, svo að allur Júda færði Jósafat gjafir, svo að honum hlotnaðist afar mikil auðlegð og sæmd.
17:5 Therefore Yahwe established the kingdom in his hand; and all Judah brought to Jehoshaphat tribute; and he had riches and honor in abundance.

17:6 Og með því að honum óx hugur á vegum Drottins, þá afnam hann og fórnarhæðirnar og ásérurnar úr Júda.

17:6 And his heart was lifted up in the ways of Yahwe: and furthermore he took away the high places and the Asherim out of Judah.

17:7 En á þriðja ríkisári sínu sendi hann höfðingja sína Benhail, Óbadía, Sakaría, Netancel og Mikaja til þess að kenna í Júdaborgum.
17:7 Also in the third year of his reign he sent his princes, even Ben-hail, and Obadiah, and Zechariah, and Nethanel, and Micaiah, to teach in the cities of Judah;

17:8 og með þeim levítana Semaja, Netanja, Sebadja, Asahel, Semiramót, Jónatan, Adónía, Tobía og Tob Adónía levíta, og ásamt þeim prestana Elisama og Joram.
17:8 and with them the Levites, even Shemaiah, and Nathaniah, and Zebadiah, and Asahel, and Shemiramoth, and Jehonathan, and Adonijah, and Tobijah, and Tob-adonijah, the Levites; and with them Elishama and Jehoram, the priests.

17:9 Þeir kenndu í Júda og höfðu með sér lögbók Drottins, og fóru um allar borgir í Júda og kenndu lýðnum.
17:9 And they taught in Judah, having the book of the law of Yahwe with them; and they went about throughout all the cities of Judah, and taught among the people.

17:10 Og ótti við Drottin kom yfir öll heiðnu ríkin, er voru umhverfis Júda, svo að þau lögðu eigi í ófrið við Jósafat.
17:10 And the fear of Yahwe fell upon all the kingdoms of the lands that were round about Judah, so that they made no war against Jehoshaphat.

17:11 Og nokkrir af Filistum færðu Jósafat gjafir og silfur í skatt. Einnig færðu Arabar honum fénað: sjö þúsund og sjö hundruð hrúta og sjö þúsund og sjö hundruð geithafra.
17:11 And some of the Philistines brought Jehoshaphat presents, and silver for tribute; the Arabians also brought him flocks, seven thousand and seven hundred rams, and seven thousand and seven hundred he-goats.

17:12 Og þannig varð Jósafat æ voldugri, svo að yfir tók, og hann reisti hallir og vistaborgir í Júda.
17:12 And Jehoshaphat waxed great exceedingly; and he built in Judah castles and cities of store.

17:13 Hafði hann afar mikinn vistarforða í Júdaborgum, og hermenn hafði hann í Jerúsalem, hina mestu kappu.
17:13 And he had many works in the cities of Judah; and men of war, mighty men of valor, in Jerusalem.

17:14 Og þetta er tala þeirra eftir ættum þeirra: Af Júda voru þúsundhöfðingjar: Adna höfuðsmaður og þrjú hundruð þúsund hraustir kappar með honum.
17:14 And this was the numbering of them according to their fathers' houses: Of Judah, the captains of thousands: Adnah the captain, and with him mighty men of valor three hundred thousand;

17:15 Honum næstur gekk Jóhanan höfuðsmaður og tvö hundruð og áttatíu þúsund manns með honum.
17:15 and next to him Jehohanan the

captain, and with him two hundred and fourscore thousand;

17:16 Honum næstur var Amasja Sikrison, er sjálfviljuglega hafði gengið Drottni á hönd, og tvö hundruð þúsund hraustir kappar með honum.
17:16 and next to him Amasiah the son of Zichri, who willingly offered himself unto Yahwe; and with him two hundred thousand mighty men of valor.

17:17 En af Benjamin voru: Eljada kappi og tvö hundruð þúsund manns með honum, vopnaðir bogum og buklurum.
17:17 And of Benjamin: Eliada a mighty man of valor, and with him two hundred thousand armed with bow and shield;

17:18 og honum næstur Jósabad og hundruð og áttatíu þúsund herbúinna manna með honum.
17:18 and next to him Jehozabad and with him a hundred and fourscore thousand ready prepared for war.

17:19 Þessir voru þeir, er konungi þjónuðu, auk þeirra, er konungur hafði sett í viggirtar borgir í öllu Júdalandi.
17:19 These were they that waited on the king, besides those whom the king put in the fortified cities throughout all Judah.

18:1 Jósafat hlotnaðist afar mikil auðlegð og sæmd, og hann mæðist við Akab.
18:1 Now Jehoshaphat had riches and honor in abundance; and he joined affinity with Ahab.

18:2 Eftir nokkur ár fór hann á fund Akabs til Samariu. Þá slátraði Akab fjölda sauða og nauta handa honum og mönnum þeim, er með honum voru, og gíntti hann að fara með sér til að herja á Ramót í Gíleað.
18:2 And after certain years he went down to Ahab to Samaria. And Ahab killed sheep and oxen for him in abundance, and for the people that were with him, and moved him to go up *with him* to Ramoth-gilead.

18:3 Þá mælti Akab Ísraelskonungur við Jósafat Júdakonung: "Hvort munt þú fara með mér til Ramót í Gíleað?" Hann svaraði honum: "Eitt skal yfir báða ganga, mig og þig, minna þjóð og þína þjóð. Skal ég fara með þér til bardagans."
18:3 And Ahab king of Israel said unto Jehoshaphat king of Judah, Wilt thou go with me to Ramoth-gilead? And he answered him, I am as thou art, and my people as thy people; and *we will be* with thee in the war.

18:4 Og Jósafat sagði við Ísraelskonung: "Gakk þú fyrst til fréttu og vit, hvað Drottinn segir."
18:4 And Jehoshaphat said unto the king of Israel, Inquire first, I pray thee, for the word of Yahwe.

18:5 Þá stefndi Ísraelskonungur saman spámönnum, fjögur hundruð manns, og sagði við þá: "Á ég að fara og herja á Ramót í Gíleað, eða á ég að hætta við það?" Þeir svöruðu: "Far þú, og Guð mun gefa hana í hendur konungi."
18:5 Then the king of Israel gathered the prophets together, four hundred men, and said unto them, Shall we go to Ramoth-gilead

to battle, or shall I forbear? And they said, Go up; for God will deliver it into the hand of the king.

18:6 En Jósafat mælti: "Er hér ekki enn einhver spámaður Drottins, að vér mættum leita fréttu hjá honum?"

18:6 But Jehoshaphat said, Is there not here a prophet of Yahwe besides, that we may inquire of him?

18:7 Ísraelskonungur mælti til Jósafats: "Enn er einn eftir, er vér getum látið ganga til fréttu við Drottín, en mér er lítið um hann gefið, því að hann spáir mér aldrei góðu, heldur ávallt illu. Hann heitir Mika Jimlason." Jósafat sagði: "Eigi skyldi konungur svo mæla."

18:7 And the king of Israel said unto Jehoshaphat, There is yet one man by whom we may inquire of Yahwe: but I hate him; for he never prophesieth good concerning me, but always evil: the same is Micaiah the son of Imla. And Jehoshaphat said, Let not the king say so.

18:8 Þá kallaði Ísraelskonungur einn af hirðmönnum um mælti: "Sæk sem skjófast Mika Jimlason."

18:8 Then the king of Israel called an officer, and said, Fetch quickly Micaiah the son of Imla.

18:9 En Ísraelskonungur og Jósafat Júðakonungur sátu hvor í sínu háseti, skryðdir purpuraklæðum úti fyrir borgarhlíði Samariu, og allir spámennirnir spáðu frammi fyrir þeim.

18:9 Now the king of Israel and Jehoshaphat the king of Judah sat each on his throne, arrayed in their robes, and they were sitting in an open place at the entrance of the gate of Samaria; and all the prophets were prophesying before them.

18:10 Þá gjörði Sedekía Kenaanason sér horn úr járn og mælti: "Svo segir Drottinn: Með þessum munt þú reka Sýrlendinga undir, uns þú hefir gjöreytt þeim."

18:10 And Zedekiah the son of Chenaanah made him horns of iron, and said, Thus saith Yahwe, With these shalt thou push the Syrians, until they be consumed.

18:11 Og allir spámennirnir spáðu á sömu leið og sögðu: "Far þú til Ramót í Gileað. Þú munt giftudrjúgur verða, og Drottinn mun gefa hana í hendur konungi."

18:11 And all the prophets prophesied so, saying, Go up to Ramoth-gilead, and prosper; for Yahwe will deliver it into the hand of the king.

18:12 Sendimaðurinn, sem farinn var að sækja Mika, mælti til hans á þessa leið: "Sjá, spámennirnir hafa einum munni boðað konungi hamingju. Mæl þú sem þeir og boða þú hamingju."

18:12 And the messenger that went to call Micaiah spake to him, saying, Behold, the words of the prophets declare good to the king with one mouth: let thy word therefore, I pray thee, be like one of theirs, and speak thou good.

18:13 En Mika mælti: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir: Það sem Guð minn til mín talar, það mun ég mæla."

18:13 And Micaiah said, As Yahwe liveth, what my God saith, that will I speak.

18:14 Þegar hann kom til konungs, mælti konungur til hans: "Mika, eigum vér að fara og herja á Ramót í Gileað, eða eigum vér að hætta við það?" Þá sagði hann: "Farið, þér munuð giftudrjúgir verða, og þeir munu gefnir verða yður á vald!"

18:14 And when he was come to the king, the king said unto him, Micaiah, shall we go to Ramoth-gilead to battle, or shall I forbear? And he said, Go ye up, and prosper; and they shall be delivered into your hand.

18:15 Þá sagði konungur við hann: "Hversu oft á ég að særa þig um, að þú segir mér eigi annað en sannleikann í nafni Drottins?"

18:15 And the king said to him, How many times shall I adjure thee that thou speak unto me nothing but the truth in the name of Yahwe?

18:16 Þá mælti hann: "Ég sá allan Ísrael tviðrast um fjöllin eins og hirðislausu sauði, og Drottinn sagði: Þessir hafa engan herra. Fari þeir í fríði hver heim til sín."

18:16 And he said, I saw all Israel scattered upon the mountains, as sheep that have no shepherd: and Yahwe said, These have no master; let them return every man to his house in peace.

18:17 Þá sagði Ísraelskonungur við Jósafat: "Fer nú eigi sem ég sagði þér: Hann spáir mér eigi góðu, heldur illu einu?"

18:17 And the king of Israel said to Jehoshaphat, Did I not tell thee that he would not prophesy good concerning me, but evil?

18:18 Þá mælti hann: "Eigi er svo. Heyrið orð Drottins! Ég sá Drottín sitja í háseti sínu og allan himins her standa á tvær hendur honum."

18:18 And Micaiah said, Therefore hear ye the word of Yahwe: I saw Yahwe sitting upon his throne, and all the host of heaven standing on his right hand and on his left.

18:19 Og Drottinn sagði: „Hver vill ginna Akab Ísraelskonung til þess að fara til Ramót í Gileað og falla þar? Og einn sagði þetta og annar hitt."

18:19 And Yahwe said, Who shall entice Ahab king of Israel, that he may go up and fall at Ramoth-gilead? And one spake saying after this manner, and another saying after that manner.

18:20 Þá gekk fram andi, staðnæmdist frammi fyrir Drottni og mælti: „Ég skal ginna hann." Og Drottinn sagði við hann: „Með hverju?"

18:20 And there came forth a spirit, and stood before Yahwe, and said, I will entice him. And Yahwe said unto him, Wherewith?

18:21 Hann mælti: „Ég ætla að fara og verða lygiandi í munni allra spámanna hans." Þá mælti hann: „Þú skalt ginna hann, og þér mun takast það. Far og gjör svol!"

18:21 And he said, I will go forth, and will be a lying spirit in the mouth of all his prophets. And he said, Thou shalt entice him, and shalt prevail also: go forth, and do so.

18:22 Þannig hefir þá Drottinn lagt lygianda í mun þessum spámönnum þínum, þar sem Drottinn hefir þó

ákveðið að leiða yfir þig ógæfu."

18:22 Now therefore, behold, Yahwe hath put a lying spirit in the mouth of these thy prophets; and Yahwe hath spoken evil concerning thee.

18:23 Þá gekk að Sedekía Kenaanason, laust Mika kinnhest og mælti: "Hvaða leið hefir andi Drottins farið frá mér til þess að tala við þig?"

18:23 Then Zedekiah the son of Chenaanah came near, and smote Micaiah upon the cheek, and said, Which way went the Spirit of Yahwe from me to speak unto thee?

18:24 Þá mælti Mika: "Það munt þú sjá á þeim degi, er þú fer í felur úr einu herberginu í annað."

18:24 And Micaiah said, Behold, thou shalt see on that day, when thou shalt go into an inner chamber to hide thyself.

18:25 Þá mælti Ísraelskonungur: "Takið Mika og farið hann Amón borgarstjóra og Jóas konungssyni"

18:25 And the king of Israel said, Take ye Micaiah, and carry him back unto Amon the governor of the city, and to Joash the king's son;

18:26 og segði: „Svo segir konungur: Kastid manni þessum í dýflissu og gefið honum brauð og vatn af skornum skammti, þar til er ég kem aftur heill á húfi."

18:26 and say, Thus saith the king, Put this fellow in the prison, and feed him with bread of affliction and with water of affliction, until I return in peace.

18:27 Þá mælti Mika: "Komir þú aftur heill á húfi, þá hefir Drottinn eigi talað fyrir minn munn." Og hann mælti: "Heyri það allir lýðir!"

18:27 And Micaiah said, If thou return at all in peace, Yahwe hath not spoken by me. And he said, Hear, ye peoples, all of you.

18:28 Síðan fóru þeir Ísraelskonungur og Jósafat Júðakonungur til Ramót í Gileað.

18:28 So the king of Israel and Jehoshaphat the king of Judah went up to Ramoth-gilead.

18:29 Og Ísraelskonungur sagði við Jósafat: "Ég mun klæðast dularbúningi og ganga í orustuna, en þú skalt vera klæddur búningi þínum." Klæddist þá Ísraelskonungur dularbúningi, og gengu þeir í orustuna.

18:29 And the king of Israel said unto Jehoshaphat, I will disguise myself, and go into the battle; but put thou on thy robes. So the king of Israel disguised himself; and they went into the battle.

18:30 En Sýrlandskonungur hafði boðið foringjunum fyrir vagnliði sínu á þessa leið: "Þér skuluð eigi berjast við neinn, hvorki smáan né stóran, nema Ísraelskonung einan!"

18:30 Now the king of Syria had commanded the captains of his chariots, saying, Fight neither with small nor great, save only with the king of Israel.

18:31 Og er foringjarnir fyrir vagnliðinu sáu Jósafat, sögðu þeir: "Þetta er Ísraelskonungurinn!" og umkringdu hann til að berjast við hann. Þá kallaði Jósafat hátt, og Drottinn

hjálpaði honum og Guð gíntti þá burt frá honum.

18:31 And it came to pass, when the captains of the chariots saw Jehoshaphat, that they said, It is the king of Israel. Therefore they turned about to fight against him: but Jehoshaphat cried out, and Yahwe helped him; and God moved them *to depart* from him.

18:32 **Og er foringjarnir fyrir vagnliðinu sáu, að það var ekki Ísraelskonungur, þá hættu þeir að elta hann.**

18:32 And it came to pass, when the captains of the chariots saw that it was not the king of Israel, that they turned back from pursuing him.

18:33 **En maður nokkur lagði ör á streng og skaut af handahófi, og kom á Ísraelskonung milli brynbeltis og pansara. Þá mælti hann við kerrusveininn: "Snú þú við og kom mér burt úr bardaganum, því að ég er sár."**

18:33 And a certain man drew his bow at a venture, and smote the king of Israel between the joints of the armor: wherefore he said to the driver of the chariot, Turn thy hand, and carry me out of the host; for I am sore wounded.

18:34 **Var bardaginn hinn harðasti um daginn, og Ísraelskonungur stóð í vagninum andspænis Syrlendingum allt til kvölds, og dó hann um sólsetur.**

18:34 And the battle increased that day: howbeit the king of Israel stayed himself up in his chariot against the Syrians until the even; and about the time of the going down of the sun he died.

19:1 **Jósafat Júdakonungur sneri við heim til sín til Jerúsalem, heill á húfi.**

19:1 And Jehoshaphat the king of Judah returned to his house in peace to Jerusalem.

19:2 **Þá gekk Jehú sjáandi Hananíson fyrir hann og mælti til Jósafats konungs: "Hjálpar þú hinum óguðlegu og elskar þú þá, er hata Drottín? Sakir þessa liggur á þér reiði Drottins.**

19:2 And Jehu the son of Hanani the seer went out to meet him, and said to king Jehoshaphat, Shouldest thou help the wicked, and love them that hate Yahwe? for this thing wrath is upon thee from before Yahwe.

19:3 **Þó er nokkuð gott fundið í fari þínu, því að þú hefir útrýmt asérunum úr landinu og beint huga þínum að því að leita Guðs."**

19:3 Nevertheless there are good things found in thee, in that thou hast put away the Asheroth out of the land, and hast set thy heart to seek God.

19:4 **En Jósafat dvaldist í Jerúsalem nokkurn tíma. Síðan fór hann aftur um meðal lýðsins frá Beerseba allt til Efraimfjalla og sneri heim til Drottins, Guðs feðra þeirra.**

19:4 And Jehoshaphat dwelt at Jerusalem: and he went out again among the people from Beer-sheba to the hill-country of Ephraim, and brought them back unto Yahwe, the God of their fathers.

19:5 **Hann skipaði og dómara í landinu, í öllum viggirtum borgum í Júda, í hverri borg.**

19:5 And he set judges in the land throughout all the fortified cities of Judah, city by city,

19:6 **Og hann sagði við dómarana: "Gætið að, hvað þér gjörið, því að eigi dæmið þér í umboði manna, heldur Drottins, og hann er með yður í dómum.**

19:6 and said to the judges, Consider what ye do: for ye judge not for man, but for Yahwe; and *he is* with you in the judgment.

19:7 **Veri þá ótti Drottins yfir yður, hafið gát á breytni yðar, því að hjá Drottni, Guði vorum, er ekkert ranglæti eða manngreinarálit, né mútur þegnar."**

19:7 Now therefore let the fear of Yahwe be upon you; take heed and do it: for there is no iniquity with Yahwe our God, nor respect of persons, nor taking of bribes.

19:8 **En einnig í Jerúsalem skipaði Jósafat menn af levitunum og prestunum og athöfðingjum Ísraels til þess að gegna dómarastörfum Drottins og réttarþrætum Jerúsalembúa.**

19:8 Moreover in Jerusalem did Jehoshaphat set of the Levites and the priests, and of the heads of the fathers' houses of Israel, for the judgment of Yahwe, and for controversies. And they returned to Jerusalem.

19:9 **Og hann lagði svo fyrir þá: "Svo skuluð þér breyta í ótta Drottins, með trúmennsku og af heilum hug.**

19:9 And he charged them, saying, Thus shall ye do in the fear of Yahwe, faithfully, and with a perfect heart.

19:10 **Og í hverri þrætu, er kemur fyrir yður frá bræðrum yðar, þeim er búa í borgum sínum, hvort sem það er vigsök eða um lögmál eða boðorð eða lög eða ákvæði, þá skuluð þér vara þá við, svo að þeir verði ekki sekir við Drottín, og reiði komi yfir yður og bræður yðar. Svo skuluð þér breyta, að þér verðið ekki sekir.**

19:10 And whensoever any controversy shall come to you from your brethren that dwell in their cities, between blood and blood, between law and commandment, statutes and ordinances, ye shall warn them, that they be not guilty towards Yahwe, and so wrath come upon you and upon your brethren: this do, and ye shall not be guilty.

19:11 **En Amaría höfuðprestur skal vera fyrir yður í öllum málefnum Drottins, og Sebadja Ísmaelsson, höfðingi Júda ættar, í öllum málefnum konungs, og levítana hafið þér fyrir starfsmenn. Gangið öruggir til starfa. Drottinn mun vera með þeim, sem góður er."**

19:11 And, behold, Amariah the chief priest is over you in all matters of Yahwe; and Zebadiah the son of Ishmael, the ruler of the house of Judah, in all the king's matters: also the Levites shall be officers before you. Deal courageously, and Yahwe be with the good.

20:1 **Svo bar til eftir þetta, að Móabítar og Ammónítar og nokkrir af Meúnítum með þeim fóru á móti Jósafat til bardaga.**

20:1 And it came to pass after this, that the children of Moab, and the children of Ammon, and with them some of the Ammonites, came

against Jehoshaphat to battle.

20:2 **Og menn komu og fluttu Jósafat svolátandi tíðindi: "Afar mikill mannfjöldi kemur á móti þér handan yfir hafið, frá Edóm, og eru þeir þegar í Haseson Tamar, það er Engedí."**

20:2 Then there came some that told Jehoshaphat, saying, There cometh a great multitude against thee from beyond the sea from Syria; and, behold, they are in Hazazon-tamar (the same is En-gedi).

20:3 **Þá varð Jósafat hræddur og tók að leita Drottins, og lét boða föstu um allan Júda.**

20:3 And Jehoshaphat feared, and set himself to seek unto Yahwe; and he proclaimed a fast throughout all Judah.

20:4 **Þá söfnuðust Júdamenn saman til þess að leita Drottins. Komu menn einnig úr öllum Júdaborgum til þess að leita Drottins.**

20:4 And Judah gathered themselves together, to seek *help* of Yahwe: even out of all the cities of Judah they came to seek Yahwe.

20:5 **En Jósafat gekk fram í söfnuði Júda og Jerúsalem, í musteri Drottins, úti fyrir nýja forgarðinum**

20:5 And Jehoshaphat stood in the assembly of Judah and Jerusalem, in the house of Yahwe, before the new court;

20:6 **og mælti: "Drottinn, Guð feðra vorra! Þú ert Guð á himnum, þú drottinnar yfir öllum ríkjum heiðingjanna. Í þinni hendi er máttur og megin, og fyrir þér fær enginn staðist.**

20:6 and he said, O Yahwe, the God of our fathers, art not thou God in heaven? and art not thou ruler over all the kingdoms of the nations? and in thy hand is power and might, so that none is able to withstand thee.

20:7 **Þú hefir, Guð vor, stökkt íbúum lands þessa undan lýð þínum Ísrael og gefið það niðjum Abrahams vinar þins um aldur og ævi.**

20:7 Didst not thou, O our God, drive out the inhabitants of this land before thy people Israel, and give it to the seed of Abraham thy friend for ever?

20:8 **Og þeir settust þar að og byggðu þér þar helgidóm, þínu nafni, og mæltu:**

20:8 And they dwelt therein, and have built thee a sanctuary therein for thy name, saying,

20:9 **„Ef ógæfa dynur yfir oss, ófriður, refsíðomur, drepsótt eða hallari, þá munum við ganga fram fyrir þetta hús og fram fyrir þig, því að þitt nafn býr í húsi þessu, og vér munum hrópa til þín í nauðum vorum, að þú megir heyra og hjálpa."**

20:9 If evil come upon us, the sword, judgment, or pestilence, or famine, we will stand before this house, and before thee, (for thy name is in this house,) and cry unto thee in our affliction, and thou wilt hear and save.

20:10 **Og sjá, hér eru nú Ammónítar og Móabítar og Seirfjalla-búar. Meðal þeirra leyfðir þú eigi Ísraelsmönnum að koma, þá er þeir komu frá Egyptalandi, heldur hörfuðu þeir frá þeim og eyddu þeim eigi.**

20:10 And now, behold, the children of Ammon and Moab and mount Seir, whom thou wouldest not let Israel invade, when they came out of the land of Egypt, but they turned aside from them, and destroyed them not;

20:11 Og nú launa þeir oss og koma til þess að hrekja oss frá óðali þínu, er þú hefir veitt oss til eignar.

20:11 behold, how they reward us, to come to cast us out of thy possession, which thou hast given us to inherit.

20:12 Guð vor, munt þú eigi láta dóm yfir þá ganga? Því að vér erum máttvana gagnvart þessum mikla mannfjölda, er kemur í móti oss. Vér vitum eigi, hvað vér eigum að gjöra, heldur mæna augu vor til þín."

20:12 O our God, wilt thou not judge them? for we have no might against this great company that cometh against us; neither know we what to do: but out eyes are upon thee.

20:13 En allir Júdamenn stóðu frammi fyrir Drottni, ásamt unghörnum þeirra, konum og sonum.

20:13 And all Judah stood before Yahwe, with their little ones, their wives, and their children.

20:14 Þá kom andi Drottins yfir Jehasíel Sakaríason, Benajasonar, Jeielssonar, Mattanjasonar, levíta af Asafsníðjum, þar í söfnuðinum

20:14 Then upon Jahaziel the son of Zechariah, the son of Benaiah, the son of Jeiel, the son of Mattaniah, the Levite, of the sons of Asaph, came the Spirit of Yahwe in the midst of the assembly;

20:15 og hann mælti: "Hlýðið á allir Júdamenn og Jerúsalembúar og þú Jósafat konungur: Svo segir Drottinn við yður: Hraðist eigi né skelfist fyrir þessum mikla mannfjölda, því að eigi er yður búinn bardaginn, heldur Guði.

20:15 and he said, Hearken ye, all Judah, and ye inhabitants of Jerusalem, and thou king Jehoshaphat: Thus saith Yahwe unto you, Fear not ye, neither be dismayed by reason of this great multitude; for the battle is not yours, but God's.

20:16 Farið í móti þeim á morgun. Þeir munu halda upp Sis-stíginn, og þér munuð mata þeim í dalbotninum austan við Jerúel-eyðimörk.

20:16 To-morrow go ye down against them: behold, they come up by the ascent of Ziz; and ye shall find them at the end of the valley, before the wilderness of Jeruel.

20:17 En eigi þurfið þér að berjast við þá, skipið yður aðeins í fylkingu, standið kyrrir og sjáið liðsinni Drottins við yður, þér Júdamenn og Jerúsalembúar. Öttist eigi og skelfist eigi. Farið í móti þeim á morgun, og Drottinn mun vera með yður."

20:17 Ye shall not need to fight in this battle: set yourselves, stand ye still, and see the salvation of Yahwe with you, O Judah and Jerusalem; fear not, nor be dismayed: to-morrow go out against them: for Yahwe is with you.

20:18 Þá laut Jósafat fram á ásjónu sína til jarðar, og allir Júdamenn og Jerúsalembúar féllu fram fyrir Drottin til þess að tilbiðja Drottin.

20:18 And Jehoshaphat bowed his head with his face to the ground; and all Judah and the inhabitants of Jerusalem fell down before Yahwe, worshipping Yahwe.

20:19 Síðan stóðu upp levítarnir, er voru af Kahatítaníðjum og Kóráítaníðjum, til þess að lofa Drottin, Guð Israels, með afar hárrí röddu.

20:19 And the Levites, of the children of the Kohathites and of the children of the Korahites, stood up to praise Yahwe, the God of Israel, with an exceeding loud voice.

20:20 Og næsta morgun tóku þeir sig upp í býtið og fóru til Tekóa-eyðimerkur, og er þeir fóru út, gekk Jósafat fram og mælti: "Heyrið mig, þér Júdamenn og Jerúsalembúar! Treystið Drottni, Guði yðar, þá munuð þér fá staðist, trúið spámönnum hans, þá munuð þér giftudrjúgir verða!"

20:20 And they rose early in the morning, and went forth into the wilderness of Tekoa: and as they went forth, Jehoshaphat stood and said, Hear me, O Judah, and ye inhabitants of Jerusalem: believe in Yahwe your God, so shall ye be established; believe his prophets, so shall ye prosper.

20:21 Síðan réðst hann um við lýðinn og skipaði söngvara Drottni til handa, að þeir skyldu hefja lofsöngva í helgum skróða, þá er þeir færu út á undan hermönnum, og segja: "Lofið Drottin, því að miskunn hans varir að eilífu."

20:21 And when he had taken counsel with the people, he appointed them that should sing unto Yahwe, and give praise in holy array, as they went out before the army, and say, Give thanks unto Yahwe; for his lovingkindness *endureth* for ever.

20:22 En er þeir hófu fagnaðarópið og lofsönginn, setti Drottinn launsátur móti Ammónítum, Móabítum og Seirfjalla-búum, er fóru í móti Júda, og þeir biðu ósigur.

20:22 And when they began to sing and to praise, Yahwe set liers-in-wait against the children of Ammon, Moab, and mount Seir, that were come against Judah; and they were smitten.

20:23 Ammónítar og Móabítar hófust gegn Seirfjalla-búum til þess að gjöræða þeim og tortíma, og er þeir höfðu gjörsigrað Seirbúa, þá hjálpuðu þeir til að tortíma hver öðrum.

20:23 For the children of Ammon and Moab stood up against the inhabitants of mount Seir, utterly to slay and destroy them: and when they had made an end of the inhabitants of Seir, every one helped to destroy another.

20:24 Og er Júdamenn komu á hæðina, þaðan er sjá mátti yfir eyðimörkina, og liðuðust um eftir mannfjöldanum, sjá, þá voru þeir hnignir dauðir til jarðar, og enginn hafði undan komist.

20:24 And when Judah came to the watch-tower of the wilderness, they looked upon the multitude; and, behold, they were dead bodies fallen to the earth, and there were none that escaped.

20:25 En Jósafat kom með mönnum sínum til þess að taka af þeim herfang. Fundu þeir afar mikið af fénaði og munum og klæðum og dýrum áhöldum og rændu handa sér svo miklu, að

þeir gátu eigi borið. Og þeir voru þrjá daga að taka af þeim herfang, því að mikið var af því.

20:25 And when Jehoshaphat and his people came to take the spoil of them, they found among them in abundance both riches and dead bodies, and precious jewels, which they stripped off for themselves, more than they could carry away: and they were three days in taking the spoil, it was so much.

20:26 En á fjórða degi söfnuðust þeir saman í Lofgjörðardal, því að þar lofuðu þeir Drottin. Fyrir því heitir sá staður Lofgjörðardalur fram á þennan dag.

20:26 And on the fourth day they assembled themselves in the valley of Beracah; for there they blessed Yahwe: therefore the name of that place was called The valley of Beracah unto this day.

20:27 Síðan sneru allir Júdamenn og Jerúsalembúar, og Jósafat fremstur í flokki, með fögnuði á leið til Jerúsalem, því að Drottinn hafði veitt þeim fögnuð yfir óvinum þeirra.

20:27 Then they returned, every man of Judah and Jerusalem, and Jehoshaphat in the forefront of them, to go again to Jerusalem with joy; for Yahwe had made them to rejoice over their enemies.

20:28 Og þeir héldu inn í Jerúsalem, í hús Drottins, með hörpum, gígum og láðrum.

20:28 And they came to Jerusalem with psalteries and harps and trumpets unto the house of Yahwe.

20:29 En ótti við Guð kom yfir öll heidnu ríkin, er menn fréttu, að Drottinn hefði barist við óvini Israels.

20:29 And the fear of God was on all the kingdoms of the countries, when they heard that Yahwe fought against the enemies of Israel.

20:30 Og friður var í ríki Jósafats, og Guð hans veitti honum frið allt um kring.

20:30 So the realm of Jehoshaphat was quiet; for his God gave him rest round about.

20:31 Og Jósafat ríkti yfir Júda. Hann var þrjátíu og fimm ára gamall, þá er hann varð konungur, og tuttugu og fimm ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Asúba Silhidóttir.

20:31 And Jehoshaphat reigned over Judah: he was thirty and five years old when he began to reign; and he reigned twenty and five years in Jerusalem: and his mother's name was Azubah the daughter of Shilhi.

20:32 Hann fetaði í fótspor Asa föðursins og veik eigi frá þeim, með því að hann gjörði það sem rétt var í augum Drottins.

20:32 And he walked in the way of Asa his father, and turned not aside from it, doing that which was right in the eyes of Yahwe.

20:33 Þó voru fórnarhæðirnar ekki afnumdar, og enn þá sneri lýðurinn eigi hjörtum sínum til Guðs fedra þeirra.

20:33 Howbeit the high places were not taken away; neither as yet had the people set their hearts unto the God of their fathers.

20:34 Það sem meira er að segja um Jósafat, er frá upphafi til enda ritað í

Sögu Jehú Hananisonar, sem tekin er upp í bók Ísraelskonunga.

20:34 Now the rest of the acts of Jehoshaphat, first and last, behold, they are written in the history of Jehu the son of Hanani, which is inserted in the book of the kings of Israel.

20:35 Eftir þetta gjörði Jósafat Júdakonungur samband við Ahasía Ísraelskonung. Hann breytti óguðlega.

20:35 And after this did Jehoshaphat king of Judah join himself with Ahaziah king of Israel; the same did very wickedly:

20:36 En Jósafat gjörði samband við hann til þess að gjöra skip, er færu til Tarsis, og þeir gjörðu skip í Esjón Geber.

20:36 and he joined himself with him to make ships to go to Tarshish; and they made the ships in Ezion-geber.

20:37 Þá spáði Eliesar Dóðavahúson frá Maresa gegn Jósafat og mælti: "Sakir þess að þú gjörðir samband við Ahasía, ónýtir Drottinn fyrirtæki þitt." Og skipin brotnuðu og gátu eigi farið til Tarsis.

20:37 Then Eliezer the son of Dodavahu of Maresah prophesied against Jehoshaphat, saying, Because thou hast joined thyself with Ahaziah, Yahwe hath destroyed thy works. And the ships were broken, so that they were not able to go to Tarshish.

21:1 Og Jósafat lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var grafinn hjá feðrum sínum í Davíðsborg. Og Jóram sonur hans tók ríki eftir hann.

21:1 And Jehoshaphat slept with his fathers, and was buried with his fathers in the city of David: and Jehoram his son reigned in his stead.

21:2 Jóram átti bræður, sonu Jósafats: Asarja, Jehiel, Sakaria, Asarjahú, Mikael og Sefatja. Allir þessir voru synir Jósafats Ísraelskonungs.

21:2 And he had brethren, the sons of Jehoshaphat: Azariah, and Jehiel, and Zechariah, and Azariah, and Michael, and Shephatiah; all these were the sons of Jehoshaphat king of Israel.

21:3 Og faðir þeirra hafði gefið þeim miklar gjafir í silfri og gulli og skartgripum, svo og kastalaborgir í Júda, en konungdóminn fékk hann Jóram í hendur, því að hann var frumgetningurinn.

21:3 And their father gave them great gifts, of silver, and of gold, and of precious things, with fortified cities in Judah: but the kingdom gave he to Jehoram, because he was the first-born.

21:4 En er Jóram hafði náð völdum yfir ríki föður síns og var orðinn fastur í sessi, þá lét hann drepa alla bræður sína og auk þess nokkra af höfðingjum Ísraels með sverði.

21:4 Now when Jehoram was risen up over the kingdom of his father, and had strengthened himself, he slew all his brethren with the sword, and divers also of the princes of Israel.

21:5 Jóram var þrjátíu og tveggja ára gamall, þá er hann varð konungur, og átta ár ríkti hann í Jerúsalem.

21:5 Jehoram was thirty and two years old when he began to reign; and he reigned eight years in Jerusalem.

21:6 Og hann fetaði í fótspor Ísraelskonunga, eins og Akabsætt gjörði, því að hann var kvæntur dóttur Akabs. Þannig gjörði hann það, sem illt var í augum Drottins.

21:6 And he walked in the way of the kings of Israel, as did the house of Ahab; for he had the daughter of Ahab to wife: and he did that which was evil in the sight of Yahwe.

21:7 En Drottinn vildi eigi afmá ætt Davíðs, sakir sáttmála þess, er hann hafði gjört við Davíð, og samkvæmt því, er hann hafði heitið, að gefa honum og niðjum hans lampa alla daga.

21:7 Howbeit Yahwe would not destroy the house of David, because of the covenant that he had made with David, and as he promised to give a lamp to him and to his children always.

21:8 Á hans dögum brutust Edómítar undan yfirráðum Júda og tóku konung yfir sig.

21:8 In his days Edom revolted from under the hand of Judah, and made a king over themselves.

21:9 Þá fór Jóram með höfðingjum sínum og öllu vagnliðinu yfir til Sair. Hann tók sig upp um nóttina og barði á Edómítum, sem héldu honum í herkví, svo og á foringjum vagnliðsins.

21:9 Then Jehoram passed over with his captains, and all his chariots with him: and he rose up by night, and smote the Edomites that compassed him about, and the captains of the chariots.

21:10 Þannig brutust Edómítar undan yfirráðum Júda og hafa aldrei lotið þeim síðan. Þá braust og Libna um sama leyti undan yfirráðum hans, af því að hann hafði yfirgefið Drottin, Guð föðra sinna.

21:10 So Edom revolted from under the hand of Judah unto this day: then did Libnah revolt at the same time from under his hand, because he had forsaken Yahwe, the God of his fathers.

21:11 Einnig hann gjörði fórnarhæðir í Júdaborgum, ginnu Jerúsalembúa til skurðgöðadýrkunar og tældi Júda.

21:11 Moreover he made high places in the mountains of Judah, and made the inhabitants of Jerusalem to play the harlot, and led Judah astray.

21:12 Þá kom til hans bréf frá Elía spámanni, er svo hljóðaði: "Svo segir Drottinn, Guð Davíðs forföður þíns: Sakir þess að þú fetaðir eigi í fótspor Jósafats föður þíns og Asa Júdakonungs.

21:12 And there came a writing to him from Elijah the prophet, saying, Thus saith Yahwe, the God of David thy father, Because thou hast not walked in the ways of Jehoshaphat thy father, nor in the ways of Asa king of Judah,

21:13 heldur fetaðir í fótspor Ísraelskonunga og ginnu Júda og Jerúsalembúa til skurðgöðadýrkunar, eins og Akabsætt ginnu menn til skurðgöðadýrkunar, og lést auk þessa drepa bræður þína, ættmenn

þína, er betri voru en þú.

21:13 but hast walked in the way of the kings of Israel, and hast made Judah and the inhabitants of Jerusalem to play the harlot, like as the house of Ahab did, and also hast slain thy brethren of thy father's house, who were better than thyself:

21:14 þá mun Drottinn ljósta lýð þína, sonu þína og konur og alla eign þína áfelli miklu.

21:14 behold, Yahwe will smite with a great plague thy people, and thy children, and thy wives, and all thy substance;

21:15 En sjálfur munt þú taka sjúkleik, iðrakovl, uns iður þín loks falla út af sjúkdóminum."

21:15 and thou shalt have great sickness by disease of thy bowels, until thy bowels fall out by reason of the sickness, day by day.

21:16 Og Drottinn æsti reiði Filista og Araba, þeirra er búa hjá Blálandingum, gegn Jóram.

21:16 And Yahwe stirred up against Jehoram the spirit of the Philistines, and of the Arabians that are beside the Ethiopians:

21:17 svo að þeir fóru herför gegn Júda, brutust inn og höfðu burt með sér að herfangi allt fémætt, er var í konungshöllinni, og auk þess sonu hans og konur. Varð enginn eftir af sonum hans nema Jóahas, er var yngstur sona hans.

21:17 and they came up against Judah, and brake into it, and carried away all the substance that was found in the king's house, and his sons also, and his wives; so that there was never a son left him, save Jehoahaz, the youngest of his sons.

21:18 En ofan á allt þetta laust Drottinn hann með ólæknandi iðrasjúkleik.

21:18 And after all this Yahwe smote him in his bowels with an incurable disease.

21:19 Og eftir alllangan tíma, að liðnum nær tveim árum, féllu iður hans út af sjúkdóminum, og dó hann eftir miklar þjáningar. En þjóð hans gjörði ekkert bál honum til heiðurs eins og feðrum hans.

21:19 And it came to pass, in process of time, at the end of two years, that his bowels fell out by reason of his sickness, and he died of sore diseases. And his people made no burning for him, like the burning of his fathers.

21:20 Hann var þrjátíu og tveggja ára gamall, þá er hann varð konungur, og átta ár ríkti hann í Jerúsalem. Fór hann svo, að enginn óskaði hans aftur, og var hann jarðaður í Davíðsborg, þó eigi í konungagröfunum.

21:20 Thirty and two years old was he when he began to reign, and he reigned in Jerusalem eight years: and he departed without being desired; and they buried him in the city of David, but not in the sepulchres of the kings.

22:1 Síðan tóku Jerúsalembúar Ahasía, yngsta son hans, til konungs eftir hann, því að ræningjaflokkurinn, er komið hafði til herbúðanna ásamt Aröbunum, hafði drepið alla þá, er eldri voru, og þannig tók Ahasía ríki, sonur Jórams Júdakonungs.

22:1 And the inhabitants of Jerusalem made Ahaziah his youngest son king in his stead; for the band of men that came with the Arabians to the camp had slain all the eldest. So Ahaziah the son of Jehoram king of Judah reigned.

22:2 Ahasia var fjörutíu og tveggja ára gamall, þá er hann varð konungur, og eitt ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Atalia, sonardóttir Omri.

22:2 Forty and two years old was Ahaziah when he began to reign; and he reigned one year in Jerusalem: and his mother's name was Athaliah the daughter of Omri.

22:3 Hann fetaði líka í fótspor Akabsættar, því að móðir hans fékk hann til óguðlegs athæfis með ráðum sínum.

22:3 He also walked in the ways of the house of Ahab; for his mother was his counsellor to do wickedly.

22:4 Og hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, eins og ættmenn Akabs, því að þeir voru ráðgjafar hans eftir dauða föður hans, sjálfum honum til tjóns.

22:4 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, as did the house of Ahab; for they were his counsellors after the death of his father, to his destruction.

22:5 Að þeirra ráðum var það og, að hann fór herför með Jóram Akabssyni Ísraelskonungi í móti Hasael Sýrlandskonungi, til Ramót í Gilead, en Sýrlendingar særðu Jóram.

22:5 He walked also after their counsel, and went with Jehoram the son of Ahab king of Israel to war against Hazael king of Syria at Ramoth-gilead: and the Syrians wounded Joram.

22:6 Þá sneri hann aftur til þess að láta græða sár sín í Jesreel, þau er hann hafði fengið við Rama, þá er hann barðist við Hasael Sýrlandskonung. En Ahasia Jóramsson Júðakonungur fór ofan til Jesreel til þess að vitja um Jóram Akabsson, af því að hann lá sjúkur.

22:6 And he returned to be healed in Jezreel of the wounds which they had given him at Ramah, when he fought against Hazael king of Syria. And Azariah the son of Jehoram king of Judah went down to see Jehoram the son of Ahab in Jezreel, because he was sick.

22:7 En það var að Guðs tilstilli, til hraklara fyrir Ahasia, að hann fór til Jórams. Þegar hann var þangað kominn, fór hann með Jóram á móti Jehú Nimsisyni, er Drottinn hafði smyrja látið til þess að afmá Akabs ætt.

22:7 Now the destruction of Ahaziah was of God, in that he went unto Joram: for when he was come, he went out with Jehoram against Jehu the son of Nimshi, whom Yahwe had anointed to cut off the house of Ahab.

22:8 Og er Jehú háði dóm yfir Akabsætt, hittu hann hershöfðingja Júdamanna og bræðrasonu Ahasia, er þjónuðu Ahasia, og lét drepa þá.

22:8 And it came to pass, when Jehu was executing judgment upon the house of Ahab, that he found the princes of Judah, and the sons of the brethren of Ahaziah, ministering to Ahaziah, and slew them.

22:9 Síðan lét hann leita Ahasia, og var hann handtekinn, en hann hafði falið sig í Samariu. Var hann færður Jehú og drepinn. En síðan jörðuðu menn hann, því að þeir sögðu: "Hann er afkomandi Jósafats, þess er leitaði Drottins af öllu hjarta sínu." En enginn var sá af ætt Ahasia, er fær væri um að taka við konungdómi.

22:9 And he sought Ahaziah, and they caught him (now he was hiding in Samaria), and they brought him to Jehu, and slew him; and they buried him, for they said, He is the son of Jehoshaphat, who sought Yahwe with all his heart. And the house of Ahaziah had no power to hold the kingdom.

22:10 Þegar Atalia móðir Ahasia sá, að sonur hennar var dauður, fór hún til og lét drepa alla konungsætt Júda.

22:10 Now when Athaliah the mother of Ahaziah saw that her son was dead, she arose and destroyed all the seed royal of the house of Judah.

22:11 Þá tók Jósabat, dóttir Jórams konungs, Jóas Ahasiason á laun úr hóp konungssonna, er deyða átti, og fól hann og föstru hans í svefnherberginu. Þannig fól Jósabat, dóttir Jórams konungs, kona Jójada prests, hann - því að hún var systir Ahasia - fyrir Ataliu, svo að hún lét eigi drepa hann.

22:11 But Jehoshabeath, the daughter of the king, took Joash the son of Ahaziah, and stole him away from among the king's sons that were slain, and put him and his nurse in the bedchamber. So Jehoshabeath, the daughter of king Jehoram, the wife of Jehoiada the priest (for she was the sister of Ahaziah), hid him from Athaliah, so that she slew him not.

22:12 Og hann var hjá þeim á laun sex ár í musteri Guðs, meðan Atalia ríkti yfir landinu.

22:12 And he was with them hid in the house of God six years: and Athaliah reigned over the land.

23:1 En á sjöunda ári hertí Jójada upp hugann og tók hundraðshöfðingjana Asarja Jeróhamsson, Ismael Jóhanansson, Asarja Óbedsson, Maaseja Adajason og Elisafat Sikrison sér að bandamönnum.

23:1 And in the seventh year Jehoiada strengthened himself, and took the captains of hundreds, Azariah the son of Jeroham, and Ishmael the son of Jehohanan, and Azariah the son of Obed, and Maaseiah the son of Adaiah, and Elishaphat the son of Zichri, into covenant with him.

23:2 Fóru þeir um í Júda og stefndu saman levítunum úr öllum Júðaborgum, og ætthöfðingjum Ísraels, og komu þeir til Jerúsalem.

23:2 And they went about in Judah, and gathered the Levites out of all the cities of Judah, and the heads of fathers' houses of Israel, and they came to Jerusalem.

23:3 Og allur söfnudurinn gjörði sáttmála við konung í musteri Guðs. Og hann mælti til þeirra: "Sjá, konungsson skal vera konungur, svo sem Drottinn hefir heitið um niðja Davíðs.

23:3 And all the assembly made a covenant with the king in the house of God. And he said unto them, Behold, the king's son shall reign, as Yahwe hath spoken

concerning the sons of David.

23:4 Svo skuluð þér gjöra: Þriðjungur yðar, prestanna og levítanna, þér er heim farið hvíldardaginn, skuluð vera hliðverðir.

23:4 This is the thing that ye shall do: a third part of you, that come in on the sabbath, of the priests and of the Levites, shall be porters of the thresholds;

23:5 Þriðjungur skal vera í konungshöllinni og þriðjungur í Jesód-hliði, en almúgi skal vera í forgörðum musteris Drottins.

23:5 and a third part shall be at the king's house; and a third part at the gate of the foundation: and all the people shall be in the courts of the house of Yahwe.

23:6 En í musteri Drottins má enginn stíga fæti nema prestarnir og levítar þeir, er þjónustu gegna, þeir mega inn ganga, því að þeir eru helgaðir. En allur annar lýður skal gæta fyrirmæla Drottins.

23:6 But let none come into the house of Yahwe, save the priests, and they that minister of the Levites; they shall come in, for they are holy: but all the people shall keep the charge of Yahwe.

23:7 Og levítarnir skulu fylkja sér um konung, allir með vopn í hendi, og hver sá, er vill brjótast inn í musterið, skal drepinn verða. Skuluð þér þannig vera með konungi, þá er hann kemur heim og þá er hann fer út."

23:7 And the Levites shall compass the king round about, every man with his weapons in his hand; and whosoever cometh into the house, let him be slain: and be ye with the king when he cometh in, and when he goeth out.

23:8 Levítarnir og allir Júdamenn fóru með öllu svo sem Jójada prestur hafði um boðið, sóttu hver sína menn, bæði þá er heim fóru hvíldardaginn og þá er út fóru hvíldardaginn, því að Jójada prestur hafði eigi látið flokkana burt fara.

23:8 So the Levites and all Judah did according to all that Jehoiada the priest commanded: and they took every man his men, those that were to come in on the sabbath; with those that were to go out on the sabbath; for Jehoiada the priest dismissed not the courses.

23:9 Og Jójada prestur fékk hundraðshöfðingjunum spjótin, buklarana og skjölduna, er átt hafði Davíð konungur og voru í musteri Guðs.

23:9 And Jehoiada the priest delivered to the captains of hundreds the spears, and bucklers, and shields, that had been king David's, which were in the house of God.

23:10 Og hann fylkti öllum lýðnum - hver maður hafði skotvopn í hendi - allt í kringum konung, frá suðurhlið mustersins að norðurhlið mustersins, frammi fyrir altarinu og frammi fyrir musterinu.

23:10 And he set all the people, every man with his weapon in his hand, from the right side of the house to the left side of the house, along by the altar and the house, by the king round about.

23:11 Þá leiddu menn konungsson fram og settu á hann kórónuna, fengu honum lögín og tóku hann til konungs, en Jójada og synir hans smurðu hann og hrópuðu: "Konungurinn lífi!"

23:11 Then they brought out the king's son, and put the crown upon him, and gave him the testimony, and made him king: and Jehoiada and his sons anointed him; and they said, *Long* live the king.

23:12 En er Atalía heyrði ópið í lýðnum og varðliðsmönnum, og hversu þeir fögnuðu konungi, þá kom hún til lýðsins í musteri Drottins.

23:12 And when Athaliah heard the noise of the people running and praising the king, she came to the people into the house of Yahwe:

23:13 Sá hún þá konung standa við súlu sína við innganginn, og höfuðsmennina og lúðursveinana hjá konungi, og allan landslýðinn fagnandi og blásandi í lúðrana, og söngvarana með hljóðfærunum, er gáfu merki til fagnaðarópsins. Þá reif Atalía klæði sín og mælti: "Samsæri, samsæri!"

23:13 and she looked, and, behold, the king stood by his pillar at the entrance, and the captains and the trumpets by the king; and all the people of the land rejoiced, and blew trumpets; the singers also *played* on instruments of music, and led the singing of praise. Then Athaliah rent her clothes, and said, Treason! treason!

23:14 En Jójada prestur lét hundraðshöfðingjana, fyrirliða hersins, ganga fram og mælti til þeirra: "Leiðið hana út milli raðanna, og hver sem fer á eftir henni skal drepinn með sverði." Því að prestur hafði sagt: "Drepið hana eigi í musteri Drottins."

23:14 And Jehoiada the priest brought out the captains of hundreds that were set over the host, and said unto them, Have her forth between the ranks; and whoso followeth her, let him be slain with the sword: for the priest said, Slay her not in the house of Yahwe.

23:15 Síðan lögðu menn hendur á hana, og er hún var komin þangað, er leið liggur inn um hrossahlíðið að konungshöllinni, þá drápu þeir hana þar.

23:15 So they made way for her; and she went to the entrance of the horse gate to the king's house: and they slew her there.

23:16 Jójada gjörði sáttmála milli sín og alls lýðsins og konungs, að þeir skyldu vera lýður Drottins.

23:16 And Jehoiada made a covenant between himself, and all the people, and the king, that they should be Yahwe's people.

23:17 Síðan fór allur lýðurinn inn í musteri Baals og reif það niður. Ölturu hans og líkneskjur brutu þeir, en Mattan, prest Baals, drápu þeir fyrir ölturinum.

23:17 And all the people went to the house of Baal, and brake it down, and brake his altars and his images in pieces, and slew Mattan the priest of Baal before the altars.

23:18 Síðan setti Jójada varðflokkva við musteri Drottins, undir forustu levítaprestanna, er Davíð hafði skipað í flokka til þjónustu við musteri Drottins, til þess að bera fram brennifórnir Drottins, eftir því sem ritað er í

Móselögmáli, með fögnuði og söng, samkvæmt fyrirmælum Davíðs.

23:18 And Jehoiada appointed the officers of the house of Yahwe under the hand of the priests the Levites, whom David had distributed in the house of Yahwe, to offer the burnt-offerings of Yahwe, as it is written in the law of Moses, with rejoicing and with singing, according to the order of David.

23:19 Þá setti hann hliðverði við hliðin á musteri Drottins, til þess að enginn skyldi inn komast, er á einhvern hátt væri óhreinn.

23:19 And he set the porters at the gates of the house of Yahwe, that none that was unclean in anything should enter in.

23:20 Síðan tók hann hundraðshöfðingjana, göfugmenninn og yfirmenn lýðsins, svo og landslýðinn allan, og fór með konung ofan frá musteri Drottins. Og er þeir voru komnir inn í konungshöllina um efra hliðið, þá settu þeir konung í konungshásætið.

23:20 And he took the captains of hundreds, and the nobles, and the governors of the people, and all the people of the land, and brought down the king from the house of Yahwe: and they came through the upper gate unto the king's house, and set the king upon the throne of the kingdom.

23:21 Allur landslýður fagnaði og borgin sefaðist. En Atalíu drápu þeir með sverði.

23:21 So all the people of the land rejoiced, and the city was quiet. And Athaliah they had slain with the sword.

24:1 Jóas var sjö vetra gamall, þá er hann varð konungur, og fjörutíu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Síbja og var frá Beerseba.

24:1 Joash was seven years old when he began to reign; and he reigned forty years in Jerusalem: and his mother's name was Zibiah, of Beer-sheba.

24:2 Jóas gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, meðan Jójada prestur lifði.

24:2 And Joash did that which was right in the eyes of Yahwe all the days of Jehoiada the priest.

24:3 Og Jójada tók tvær konur honum til handa, og hann gat sonu og dætur.

24:3 And Jehoiada took for him two wives; and he begat sons and daughters.

24:4 Síðan ásetti Jóas sér að reisa við musteri Drottins.

24:4 And it came to pass after this, that Joash was minded to restore the house of Yahwe.

24:5 Stefndi hann þá saman prestunum og levítunum og sagði við þá: "Farið um Jíðaborgir og safnið fé úr öllum Ísrael til þess að gjöra við musteri Guðs yðar, og skuluð þér vinda bráðan bug að erindi þessu." En levítarnir fóru að engu ótt.

24:5 And he gathered together the priests and the Levites, and said to them, Go out unto the cities of Judah, and gather of all Israel money to repair the house of your God from year to year; and see that ye hasten the matter. Howbeit the Levites hastened it not.

24:6 Þá kallaði konungur Jójada æðsta prest og sagði við hann: "Hvers vegna hefir þú eigi annast um að levítarnir heimti inn úr Júda og Jerúsalem skatta þá, er Móse, þjónn Drottins, lagði á Ísraelssöfnuð til lögmálskjaldsins?"

24:6 And the king called for Jehoiada the chief, and said unto him, Why hast thou not required of the Levites to bring in out of Judah and out of Jerusalem the tax of Moses the servant of Yahwe, and of the assembly of Israel, for the tent of the testimony?

24:7 Því að illkvendið Atalía og synir hennar hafa brotist inn í musteri Guðs og þar á ofan eytt öllum helgigjöfum musters Drottins í Baalana.

24:7 For the sons of Athaliah, that wicked woman, had broken up the house of God; and also all the dedicated things of the house of Yahwe did they bestow upon the Baalim.

24:8 Síðan gjörðu menn kistu að boði konungs og settu hana fyrir utan hliðið á musteri Drottins.

24:8 So the king commanded, and they made a chest, and set it without at the gate of the house of Yahwe.

24:9 Var þá kunngjört í Júda og Jerúsalem, að fara skyldi Drottni skatt þann, er Móse, þjónn Guðs, hafði lagt á Ísrael í eyðimörkinni.

24:9 And they made a proclamation through Judah and Jerusalem, to bring in for Yahwe the tax that Moses the servant of God laid upon Israel in the wilderness.

24:10 Fögnuðu þá allir höfuðsmennirnir og allur lýðurinn og komu með skattinn og lögðu í kistuna, uns hún var full.

24:10 And all the princes and all the people rejoiced, and brought in, and cast into the chest, until they had made an end.

24:11 Og í hvert sinn, er hann lét levítana fara með kistuna til umsjónarmanns konungs, þegar þeir sáu að féð var mikið orðið, þá kom kanslari konungs og umboðsmaður æðsta prestsins. Tæmdu þeir kistuna og fóru síðan aftur með hana á sinn stað. Gjörðu þeir svo dag eftir dag og söfnuðu ógrynni fjár.

24:11 And it was so, that, at what time the chest was brought unto the king's officers by the hand of the Levites, and when they saw that there was much money, the king's scribe and the chief priest's officer came and emptied the chest, and took it, and carried it to its place again. Thus they did day by day, and gathered money in abundance.

24:12 Og konungur og Jójada fengu það verkstjórunum, er stóðu fyrir vinnunni við musteri Drottins, en þeir leigðu steinhögvara og trésmiði til þess að reisa við musteri Drottins, svo og járnsmiði og eirsmiði til þess að gjöra við musteri Drottins.

24:12 And the king and Jehoiada gave it to such as did the work of the service of the house of Yahwe; and they hired masons and carpenters to restore the house of Yahwe, and also such as wrought iron and brass to repair the house of Yahwe.

24:13 Og verkstjórnarnir unnu, svo að viðgjörðinni miðaði áfram hjá þeim, og færðu þeir musteri Guðs aftur í gott lag eftir ákveðnu máli og gengu vel frá því.

24:13 So the workmen wrought, and the work of repairing went forward in their hands, and they set up the house of God in its state, and strengthened it.

24:14 Og er þeir höfðu lokið því, færðu þeir konungi og Jójada afganginn af fénu, og voru af því gjörð áhöld fyrir hús Drottins - áhöld til guðsþjónustu og fórnfæringa, skálar og gull- og silfuráhöld. Brennifórnir voru færðar í musteri Drottins alla ævi Jójada.

24:14 And when they had made an end, they brought the rest of the money before the king and Jehoiada, whereof were made vessels for the house of Yahwe, even vessels wherewith to minister and to offer, and spoons, and vessels of gold and silver. And they offered burnt-offerings in the house of Yahwe continually all the days of Jehoiada.

24:15 En Jójada varð gamall og saddur lífdaga, og hann dó. Var hann hundrað og þrjátíu ára gamall, er hann dó.

24:15 But Jehoiada waxed old and was full of days, and he died; a hundred and thirty years old was he when he died.

24:16 Og hann var grafinn í Davíðsborg hjá konungunum, því að hann hafði breytt vel í Ísrael, svo og gagnvart Guði og musteri hans.

24:16 And they buried him in the city of David among the kings, because he had done good in Israel, and toward God and his house.

24:17 En eftir andlát Jójada komu höfuðsmenn Júda og lutu konungi, og hlýddi þá konungur á þá.

24:17 Now after the death of Jehoiada came the princes of Judah, and made obeisance to the king. Then the king hearkened unto them.

24:18 Og þeir yfirgáfu musteri Drottins, Guðs fedra sinna, og þjónuðu asérunum og líkneskjunum. Kom þá reiði yfir Júda og Jerúsalem fyrir þessa sök þeirra.

24:18 And they forsook the house of Yahwe, the God of their fathers, and served the Asherim and the idols: and wrath came upon Judah and Jerusalem for this their guiltiness.

24:19 Og hann sendi spámenn meðal þeirra, til þess að snúa þeim aftur til Drottins. Þeir áminntu þá, en þeir gáfu því engan gaum.

24:19 Yet he sent prophets to them, to bring them again unto Yahwe; and they testified against them: but they would not give ear.

24:20 En andi Guðs hreif Sakaría, son Jójada prests, svo að hann gekk fyrir lýðinn og mælti til þeirra: "Svo segir Guð: Hvers vegna rjúfið þér boðorð Drottins og sviptið yður allri hamingju? Sakir þess að þér hafið yfirgefið Drottin, þá yfirgefur hann yður."

24:20 And the Spirit of God came upon Zechariah the son of Jehoiada the priest; and he stood above the people, and said unto them, Thus saith God, Why transgress ye the commandments of Yahwe, so that ye cannot prosper? because ye have forsaken Yahwe, he hath also forsaken you.

24:21 Þá sórust þeir saman gegn honum og lömdu hann grjóti að boði konungs í forgarði mustersis Drottins.

24:21 And they conspired against him, and stoned him with stones at the commandment of the king in the court of the house of Yahwe.

24:22 Og Jóas konungur minntist eigi ástar þeirrar, er Jójada faðir hans hafði sýnt honum, heldur lét drepa son hans. En hann mælti í andarslitrunum: "Drottinn sér það og mun hegna!"

24:22 Thus Joash the king remembered not the kindness which Jehoiada his father had done to him, but slew his son. And when he died, he said, Yahwe look upon it, and require it.

24:23 Þá er ár var liðið, fór her Sýrlendinga í móti honum. En er þeir komu til Júda og Jerúsalem, drápu þeir alla þjóðhöfðingja meðal lýðsins, og sendu allt herfangið til konungsins í Damaskus.

24:23 And it came to pass at the end of the year, that the army of the Syrians came up against him: and they came to Judah and Jerusalem, and destroyed all the princes of the people from among the people, and sent all the spoil of them unto the king of Damascus.

24:24 Þótt her Sýrlendinga væri fámennur, er þeir komu, gaf Drottinn samt afar mikinn her á vald þeirra, af því að þeir höfðu yfirgefið Drottin, Guð fedra sinna, og yfir Jóas létu þeir ganga refsíðoma.

24:24 For the army of the Syrians came with a small company of men; and Yahwe delivered a very great host into their hand, because they had forsaken Yahwe, the God of their fathers. So they executed judgment upon Joash.

24:25 En er þeir héldu burt frá honum - þeir létu hann eftir fársjúkan -, þá gjörðu þjónar hans samsæri gegn honum vegna blóðsakarinnar á syni Jójada prests og drápu hann í rekkju hans. Lét hann þannig lif sitt, og var hann grafinn í Davíðsborg, en eigi var hann grafinn í konungagröfunum.

24:25 And when they were departed for him (for they left him very sick), his own servants conspired against him for the blood of the sons of Jehoiada the priest, and slew him on his bed, and he died; and they buried him in the city of David, but they buried him not in the sepulchres of the kings.

24:26 Þessir voru þeir, er samsæri gjörðu gegn honum: Sabad, sonur Simeatar hinnar ammonsku, og Jósabab, sonur Simrítar hinnar móabitísku.

24:26 And these are they that conspired against him: Zabad the son of Shimeath the Ammonitess, and Jehozabad the son of Shimrith the Moabitess.

24:27 En um sonu hans og upphæð skatts þess, er á hann var lagður, og byggingu Guðs mustersis, er ritað í Skýringum konungabókarinnar. Og Amasía sonur hans tók ríki eftir hann.

24:27 Now concerning his sons, and the greatness of the burdens *laid* upon him, and the rebuilding of the house of God, behold, they are written in the commentary of the book of the kings. And Amaziah his son reigned in his stead.

25:1 Amasía tók ríki, þá er hann var tuttugu og fimm ára gamall, og

tuttugu og níu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jóaddan og var frá Jerúsalem.

25:1 Amaziah was twenty and five years old when he began to reign; and he reigned twenty and nine years in Jerusalem: and his mother's name was Jehoaddan, of Jerusalem.

25:2 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, þó eigi með óskiptu hjarta.

25:2 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, but not with a perfect heart.

25:3 En er hann var orðinn fastur í sessi, lét hann drepa þá menn sína, er drepið höfðu konunginn föður hans.

25:3 Now it came to pass, when the kingdom was established unto him, that he slew his servants that had killed the king his father.

25:4 En börn þeirra lét hann ekki af lífi taka, heldur fór eftir því, sem ritað er í lögmálinu, í Mósebók, þar sem Drottinn mælir svo fyrir: "Fedur skulu ekki láta lífið ásamt börnunum, og börn skulu ekki láta lífið ásamt fedrunum, heldur skal hver láta lífið fyrir sína eigin synd."

25:4 But he put not their children to death, but did according to that which is written in the law in the book of Moses, as Yahwe commanded, saying, The fathers shall not die for the children, neither shall the children die for the fathers; but every man shall die for his own sin.

25:5 Og Amasía stefndi Júdamönnum saman og skipaði þeim niður eftir ættum, eftir þúsundhöfðingjum og hundraðshöfðingjum úr öllum Júda og Benjamín. Síðan kannaði hann þá, tvítuga og þaðan af eldri, og komst að raun um, að þeir voru þrjú hundruð þúsund einvalaliðs, herferir menn, er borið gátu spjót og skjöld.

25:5 Moreover Amaziah gathered Judah together, and ordered them according to their fathers' houses, under captains of thousands and captains of hundreds, even all Judah and Benjamin: and he numbered them from twenty years old and upward, and found them three hundred thousand chosen men, able to go forth to war, that could handle spear and shield.

25:6 Hann tók og á mála hundrað þúsund kappi af Ísrael fyrir hundrað talentur silfurs.

25:6 He hired also a hundred thousand mighty men of valor out of Israel for a hundred talents of silver.

25:7 En guðsmaður nokkur kom til hans og mælti: "Þú konungur! Eigi skyldi Ísraelsher fara með þér, því að Drottinn er eigi með Ísrael, með neinum af Efraímsniðjum,

25:7 But there came a man of God to him, saying, O king, let not the army of Israel go with thee; for Yahwe is not with Israel, *to wit*, with all the children of Ephraim.

25:8 heldur skalt þú fara einn saman. Gakk þú öruggur til bardaga, annars kann Guð að láta þér veita miður fyrir óvinum þínum, því að það er á Guðs valdi að veita fulltingi og láta veita miður."

25:8 But if thou wilt go, do *valiantly*, be strong for the battle: God will cast thee down

before the enemy; for God hath power to help, and to cast down.

25:9 Amasía svaraði guðsmanninum: "Hvernig á þá að fara með þessar hundrað talentur, er ég hefi gefið Ísraelshersveitinni?" Guðsmadurinn svaraði: "Það er á valdi Drottins að gefa þér miklu meira en það."

25:9 And Amaziah said to the man of God, But what shall we do for the hundred talents which I have given to the army of Israel? And the man of God answered, Yahwe is able to give thee much more than this.

25:10 Þá skildi Amasía frá hersveitina, er komin var til hans úr Efraim, til þess að þeir skyldu halda heimleiðis. Urðu þeir þá sárreiðir Júdamönnum og sneru heimleiðis ólsareiðir.

25:10 Then Amaziah separated them, *to wit*, the army that was come to him out of Ephraim, to go home again: wherefore their anger was greatly kindled against Judah, and they returned home in fierce anger.

25:11 En Amasía hertí upp hugann, fór með menn sína, hélt til Saltdals og vann sigur á Seirítum, tíu þúsundum manns.

25:11 And Amaziah took courage, and led forth his people, and went to the Valley of Salt, and smote of the children of Seir ten thousand.

25:12 En aðra tíu þúsund handtóku Júdamenn lífandi. Fóru þeir með þá fram á klettasnös og hrundu þeim ofan af klettasnösinni, svo að brotnaði í þeim hvert bein.

25:12 And *other* ten thousand did the children of Judah carry away alive, and brought them unto the top of the rock, and cast them down from the top of the rock, so that they all were broken in pieces.

25:13 Þeir af hersveitinni, er Amasía hafði látið aftur hverfa, svo að þeir eigi máttu fara með honum til bardagans, þeir réðust inn í Júdaborgir, frá Samariu til Bet Hóron, drápu þar þrjú þúsund manns og rændu miklu herfangi.

25:13 But the men of the army whom Amaziah sent back, that they should not go with him to battle, fell upon the cities of Judah, from Samaria even unto Beth-horon, and smote of them three thousand, and took much spoil.

25:14 En er Amasía var kominn heim eftir sigurinn yfir Edómítum, þá hafði hann með sér guði Seiríta og setti þá upp hjá sér svo sem guði. Laut hann þeim og brenndi reykelsti þeim til handa.

25:14 Now it came to pass, after that Amaziah was come from the slaughter of the Edomites, that he brought the gods of the children of Seir, and set them up to be his gods, and bowed down himself before them, and burned incense unto them.

25:15 Þá varð Drottinn reiður Amasía og hann sendi spámann til hans. Hann mælti til hans: "Hvers vegna leitar þú guða þjóðar þessarar, er eigi gátu frelsað þjóð sína úr hendi þinni?"

25:15 Wherefore the anger of Yahwe was kindled against Amaziah, and he sent unto him a prophet, who said unto him, Why hast thou sought after the gods of the people,

which have not delivered their own people out of thy hand?

25:16 En er hann talaði til hans, þá mælti konungur við hann: "Höfum vér gjört þig að ráðgjafa konungs? Hættu, eða þú verður barinn." Þá hætti spámadurinn og mælti: "Nú veit ég, að Guð hefir afraðið að tortíma þér, fyrst þú breyttir svo og vilt eigi hlýða á ráð mitt."

25:16 And it came to pass, as he talked with him, that *the king* said unto him, Have we made thee of the king's counsel? forbear; why shouldest thou be smitten? Then the prophet forbore, and said, I know that God hath determined to destroy thee, because thou hast done this, and hast not hearkened unto my counsel.

25:17 Síðan réð Amasía Júdakonungur ráðum sínum og gjörði menn á fund Jóasar Jóahassonar. Jehúsonar. Ísraelskonungs, með svolátandi orðsending: "Nú skulum við reyna með okkur."

25:17 Then Amaziah king of Judah took advice, and sent to Joash, the son of Jehoahaz the son of Jehu, king of Israel, saying, Come, let us look one another in the face.

25:18 Þá sendi Jóas Ísraelskonungur Amasía Júdakonungi þau andsvör: "Þistillinn á Líbanon gjörði sedrustrénu á Líbanon svolátandi orðsending: Gef þú syni mínum dóttur þína að konu. En villidýrin á Líbanon gengu yfir þistilinn og tróðu hann sundur."

25:18 And Joash king of Israel sent to Amaziah king of Judah, saying, The thistle that was in Lebanon sent to the cedar that was in Lebanon, saying, Give thy daughter to my son to wife: and there passed by a wild beast that was in Lebanon, and trod down the thistle.

25:19 Þú hugsar: Ég hefi unnið mikinn sigur á Edómítum og þú hefir fyllst ofmetnaði. Sit þú nú kyrr heima! Hvi vilt þú eigna ógefuna sjálfum þér og Júda til falls?"

25:19 Thou sayest, Lo, thou hast smitten Edom; and thy heart lifteth thee up to boast: abide now at home; why shouldest thou meddle to *thy* hurt, that thou shouldest fall, even thou, and Judah with thee?

25:20 En Amasía gaf þessu engan gaum, því að svo var til stíllt af Guði til þess að ofurselja þá fjandmönnum, af því að þeir höfðu leitað Edómsguða.

25:20 But Amaziah would not hear; for it was of God, that he might deliver them into the hand of *their enemies*, because they had sought after the gods of Edom.

25:21 Þá fór Jóas Ísraelskonungur af stað, og varð fundur þeirra, hans og Amasía Júdakonungs, í Bet Semes, er liggur undir Júda.

25:21 So Joash king of Israel went up; and he and Amaziah king of Judah looked one another in the face at Beth-shemesh, which belongeth to Judah.

25:22 Beið Júda þar ósigur fyrir Ísrael, og flyðu þeir hver til síns heima.

25:22 And Judah was put to the worse before Israel; and they fled every man to his tent.

25:23 En Jóas Ísraelskonungur tók höndum Amasía Júdakonung, son Jóasar Jóahassonar, í Bet Semes, og fór með hann til Jerúsalem. Hann braut niður múra Jerúsalem, frá Efraimhlíði allt að hornhlíðinu, fjögur hundrað alnir.

25:23 And Joash king of Israel took Amaziah king of Judah, the son of Joash the son of Jehoahaz, at Beth-shemesh, and brought him to Jerusalem, and brake down the wall of Jerusalem from the gate of Ephraim unto the corner gate, four hundred cubits.

25:24 Því næst tók hann allt gull og silfur og öll áhöld, er fundust í musteri Guðs hjá Óbed Edóm, svo og fjársjóðu konungshallarinnar og gíslana, og sneri síðan aftur heim til Samariu.

25:24 And *he* took all the gold and silver, and all the vessels that were found in the house of God with Obed-edom, and the treasures of the king's house, the hostages also, and returned to Samaria.

25:25 Amasía Jóasson Júdakonungur lifði fimmtán ár eftir dauða Jóasar Jóahassonar Ísraelskonungs.

25:25 And Amaziah the son of Joash king of Judah lived after the death of Joash son of Jehoahaz king of Israel fifteen years.

25:26 En það sem meira er að segja um Amasía, er frá upphafi til enda ritað í bók Júda- og Ísraelskonunga.

25:26 Now the rest of the acts of Amaziah, first and last, behold, are they not written in the book of the kings of Judah and Israel?

25:27 Og upp frá því, er Amasía veik frá Drottni, gjörðu menn samsæri gegn honum í Jerúsalem. Flyði hann þá til Lakis, en þeir sendu á eftir honum til Lakis og létu drepa hann þar.

25:27 Now from the time that Amaziah did turn away from following Yahwe they made a conspiracy against him in Jerusalem; and he fled to Lachish: but they sent after him to Lachish, and slew him there.

25:28 Fluttu þeir hann síðan á hestum, og var hann grafinn hjá feðrum sínum í Davíðsborg.

25:28 And they brought him upon horses, and buried him with his fathers in the city of Judah.

26:1 Þá tók allur Júdalyður Ússía, þótt hann væri eigi nema sextán vetra gamall, og gjörði hann að konungi í stað Amasía föður hans.

26:1 And all the people of Judah took Uzias, who was sixteen years old, and made him king in the room of his father Amaziah.

26:2 Hann viggirtí Elót og vann hana aftur undir Júda, eftir að konungurinn var lagstur til hvíldar hjá feðrum sínum.

26:2 He built Elath, and restored it to Judah, after that the king slept with his fathers.

26:3 Ússía var sextán vetra gamall, þá er hann varð konungur, og fimmtíu og tvö ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jekolía og var frá Jerúsalem.

26:3 Sixteen years old was Uziah when he began to reign; and he reigned fifty and two years in Jerusalem: and his mother's name was Jechiliah, of Jerusalem.

26:4 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, með öllu svo sem gjört hafði Amasia faðir hans.

26:4 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, according to all that his father Amaziah had done.

26:5 Hann leitaði Guðs kostgæfilega, meðan Sakaria var á lífi, er fræddi hann í guðsóttu, og meðan hann leitaði Drottins, veitti Guð honum gengi.

26:5 And he set himself to seek God in the days of Zechariah, who had understanding in the vision of God: and as long as he sought Yahwe, God made him to prosper.

26:6 Hann fór í hernað og herjaði á Filista, reif niður múrana í Gat og múrana í Jabne og múrana í Asdod, og reisti borgir í Asdodhéraði og Filistalandi.

26:6 And he went forth and warred against the Philistines, and brake down the wall of Gath, and the wall of Jabneh, and the wall of Ashdod; and he built cities in the country of Ashdod, and among the Philistines.

26:7 Og Guð veitti honum gegn Filistum og Aröbum, þeim er bjuggu í Gúr Baal, og gegn Meúnitum.

26:7 And God helped him against the Philistines, and against the Arabians that dwelt in Gur-baal, and the Meunim.

26:8 Ammonítar færðu og Ússía skatt, og frægð hans barst allt til Egyptalands, því að hann varð mjög voldugur.

26:8 And the Ammonites gave tribute to Uziah: and his name spread abroad even to the entrance of Egypt; for he waxed exceeding strong.

26:9 Og Ússía reisti turna í Jerúsalem, á hornhliðinu, á dalhliðinu og í króknunum og viggirtí þá.

26:9 Moreover Uziah built towers in Jerusalem at the corner gate, and at the valley gate, and at the turning of the wall, and fortified them.

26:10 Hann reisti og turna í eyðimörkinni, og lét höggva út fjölda af brunnum, því að hann átti stórar hjarðir, bæði á láglandinu og á sléttunni, svo og akurmenn og vingarðsmenn í fjöllumunum og á Karmel, því að hann hafði mætur á landbúnaði.

26:10 And he built towers in the wilderness, and hewed out many cisterns, for he had much cattle; in the lowland also, and in the plain: and he had husbandmen and vinedressers in the mountains and in the fruitful fields; for he loved husbandry.

26:11 Ússía hafði og her, er gegndi herþjónustu og fór í hernað í flokkum, allir þeir, er Jeiel ritari og Maaseja tilsjónarmaður höfðu kannað undir umsjón Hananja, eins af höfuðsmönnum konungs.

26:11 Moreover Uziah had an army of fighting men, that went out to war by bands, according to the number of their reckoning made by Jeiel the scribe and Maaseiah the officer, under the hand of Hananiah, one of the king's captains.

26:12 Ætthöfðingjarnir, kapparnir, voru alls tvö þúsund og sex hundruð að tölu.

26:12 The whole number of the heads of fathers' houses, even the mighty men of valor, was two thousand and six hundred.

26:13 En undir þeim stóð her, er í voru þrjú hundruð og sjö þúsund og fimm hundruð manns, er inntu herþjónustu af hendi af mestu hreysti, til þess að veita konungi gegn fjandmönnum.

26:13 And under their hand was an army, three hundred thousand and seven thousand and five hundred, that made war with mighty power, to help the king against the enemy.

26:14 Fékk Ússía þeim, öllum hernum, skjöldu, spjót, hjálma, pansara, boga og slöngusteina.

26:14 And Uziah prepared for them, even for all the host, shields, and spears, and helmets, and coats of mail, and bows, and stones for slinging.

26:15 Þá lét hann og gjöra í Jerúsalem vélar með miklum hagleik. Skyldu þær vera í turnunum og hornunum til að skjóta með örvum og stórum steinum. Og frægð hans barst til fjarlæggra landa, því að honum hlotnaðist dásamlegt liðsinni, uns hann var voldugur orðinn.

26:15 And he made in Jerusalem engines, invented by skilful men, to be on the towers and upon the battlements, wherewith to shoot arrows and great stones. And his name spread far abroad; for he was marvellously helped, till he was strong.

26:16 En er hann var voldugur orðinn, varð hann drembilátur, og það svo, að hann aðhafðist óhafu og braut á móti Drottni, Guði sínum, er hann gekk inn í musteri Drottins til þess að brenna reykelsi á reykelsisaltarinu.

26:16 But when he was strong, his heart was lifted up, so that he did corruptly, and he trespassed against Yahwe his God; for he went into the temple of Yahwe to burn incense upon the altar of incense.

26:17 Gekk þá Asarja prestur á eftir honum og með honum áttatíu duglegir prestar Drottins.

26:17 And Azariah the priest went in after him, and with him fourscore priests of Yahwe, that were valiant men:

26:18 Þeir stóðu í móti Ússía konungi og sögðu við hann: "Það er eigi þitt, Ússía, að brenna reykelsi fyrir Drottni, heldur prestanna, niðja Arons, er vígðir eru til þess að færa reykelsisfórnir. Far þú út úr helgidóminum, því að þú ert brotlegur orðinn, og verður þér það eigi til sæmdar fyrir Drottni Guði."

26:18 And they withstood Uziah the king, and said unto him, It pertaineth not unto thee, Uziah, to burn incense unto Yahwe, but to the priests the sons of Aaron, that are consecrated to burn incense: go out of the sanctuary; for thou hast trespassed; neither shall it be for thine honor from Yahwe God.

26:19 En Ússía reiddist, þar sem hann hélt á reykelsiskerinu í hendinni til þess að færa reykelsisfórn, og er hann reiddist prestunum, braust líkþrá út á enni honum að prestunum ásjaandi í musteri Drottins, við reykelsisaltarið.

26:19 Then Uziah was wroth; and he had a censer in his hand to burn incense; and while he was wroth with the priests, the leprosy brake forth in his forehead before the

priests in the house of Yahwe, beside the altar of incense.

26:20 Og er Asarja höfuðprestur og allir prestarnir litu á hann, þá var hann líkþrár á enninu. Ráku þeir hann þá út þaðan, og sjálfur flýtti hann sér og í burt, því að Drottinn hafði lostið hann.

26:20 And Azariah the chief priest, and all the priests, looked upon him, and, behold, he was leprous in his forehead, and they thrust him out quickly from thence; yea, himself hasted also to go out, because Yahwe had smitten him.

26:21 Þannig varð Ússía konungur líkþrár til dauðadags. Þjó hann kyrr í höll sinni sem líkþrár, því að hann var útilokaður frá musteri Drottins, en Jótam sonur hans veitti forstöðu konungshöllinni og dæmdi mál landsmanna.

26:21 And Uziah the king was a leper unto the day of his death, and dwelt in a separate house, being a leper; for he was cut off from the house of Yahwe: and Jotham his son was over the king's house, judging the people of the land.

26:22 En það, sem meira er að segja um Ússía, hefir Jesaja Amozson spámaður ritað frá upphafi til enda.

26:22 Now the rest of the acts of Uziah, first and last, did Isaiah the prophet, the son of Amoz, write.

26:23 Og Ússía lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum, og var grafinn hjá fedrum sínum á bersvæði hjá konungagröfunum, því að menn sögðu: "Hann er líkþrár!" Og Jótam sonur hans tók ríki eftir hann.

26:23 So Uziah slept with his fathers; and they buried him with his fathers in the field of burial which belonged to the kings; for they said, He is a leper: and Jotham his son reigned in his stead.

27:1 Jótam var tuttugu og fimm ára gamall, þá er hann varð konungur, og sextán ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Jerúsa Sadóksdóttir.

27:1 Jotham was twenty and five years old when he began to reign; and he reigned sixteen years in Jerusalem: and his mother's name was Jerushah the daughter of Zadok.

27:2 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, með öllu svo sem gjört hafði Ússía faðir hans. Þó fór hann eigi inn í musteri Drottins. En lýðurinn aðhafðist enn óhafu.

27:2 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, according to all that his father Uziah had done: howbeit he entered not into the temple of Yahwe. And the people did yet corruptly.

27:3 Hann reisti efra hliðið á musteri Drottins, og af Ófelmúr byggði hann mikið.

27:3 He built the upper gate of the house of Yahwe, and on the wall of Ophel he built much.

27:4 Þá reisti hann og borgir í Júdafjöllum, og í skógunum reisti hann hallir og turna.

27:4 Moreover he built cities in the hill-country of Judah, and in the forests he built castles and towers.

27:5 Hann átti og í ófriði við konunga Ammóníta og vann sigur á þeim. Guldú Ammónítar honum það ár hundrað talentur silfurs, tíu þúsund kór hveitis og tíu þúsund kór byggs. Færðu Ammónítar honum þetta einnig annað og þriðja árið.

27:5 He fought also with the king of the children of Ammon, and prevailed against them. And the children of Ammon gave him the same year a hundred talents of silver, and ten thousand measures of wheat, and ten thousand of barley. So much did the children of Ammon render unto him, in the second year also, and in the third.

27:6 Varð Jótam þannig æ voldugri, því að hann gekk veg sinn fyrir auglitu Drottins, Guðs síns.

27:6 So Jotham became mighty, because he ordered his ways before Yahwe his God.

27:7 Það sem meira er að segja um Jótam og um alla bardaga hans og fyrirtæki, það er ritað í bók Ísraels- og Júðakonunga.

27:7 Now the rest of the acts of Jotham, and all his wars, and his ways, behold, they are written in the book of the kings of Israel and Judah.

27:8 Hann var tuttugu og fimm ára gamall, þá er hann varð konungur, og sextán ár ríkti hann í Jerúsalem.

27:8 He was five and twenty years old when he began to reign, and reigned sixteen years in Jerusalem.

27:9 Og Jótam lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum, og var grafinn í Davíðsborg. Og Akas sonur hans tók ríki eftir hann.

27:9 And Jotham slept with his fathers, and they buried him in the city of David: and Ahaz his son reigned in his stead.

28:1 Akas var tvítugur að aldri, þá er hann varð konungur, og sextán ár ríkti hann í Jerúsalem. Hann gjörði ekki það, sem rétt var í augum Drottins, svo sem Davíð forfaðir hans,

28:1 Ahaz was twenty years old when he began to reign; and he reigned sixteen years in Jerusalem: and he did not that which was right in the eyes of Yahwe, like David his father;

28:2 heldur fetaði hann í fótspor Ísraelskonunga, og lét auk þess gjöra steyp líkneski, Baölunum til handa.

28:2 but he walked in the ways of the kings of Israel, and made also molten images for the Baalim.

28:3 Hann brenndi og reykelsi í Hinnomsskardal, lét sonu sína ganga gegnum eldinn, og drýgði þannig sömu svivirðingarnar og þær þjóðir, er Drottinn hafði stökkt burt undan Ísraelsmönnum.

28:3 Moreover he burnt incense in the valley of the son of Hinnom, and burnt his children in the fire, according to the abominations of the nations whom Yahwe cast out before the children of Israel.

28:4 Hann fórnaði og sláturförnum og reykelsisförnum á hæðunum og hólunum og undir hverju grænu tré.

28:4 And he sacrificed and burnt incense in the high places, and on the hills, and under every green tree.

28:5 Þá gaf Drottinn, Guð hans, hann á vald Sýrlandskonungi, og unnu þeir sigur á honum og höfðu burt með sér hernumda fjöldamarga af mönnum hans, og fluttu til Damaskus. Auk þessa var hann og gefinn Ísraelskonungi á vald, og vann hann mikinn sigur á honum.

28:5 Wherefore Yahwe his God delivered him into the hand of the king of Syria; and they smote him, and carried away of his a great multitude of captives, and brought them to Damascus. And he was also delivered into the hand of the king of Israel, who smote him with a great slaughter.

28:6 Og Peka Remaljason drap á einum degi í Júða hundrað og tuttugu þúsundir, allt hrausta menn, af því að þeir höfðu yfirgefið Drottin, Guð fedra sinna.

28:6 For Pekah the son of Remaliah slew in Judah a hundred and twenty thousand in one day, all of them valiant men; because they had forsaken Yahwe, the God of their fathers.

28:7 En Sikrí, kappi úr Efraim, drap Maaseja konungsson og Asrikam hallarstjóra og Elkana, er næstur gekk konungi.

28:7 And Zichri, a mighty man of Ephraim, slew Maaseiah the king's son, and Azrikam the ruler of the house, and Elkanah that was next to the king.

28:8 Og Ísraelsmenn höfðu burt með sér tvö hundruð þúsund af herteknu fólki frá frændum sínum, konur, sonu og dætur, tók af þeim afar mikið herfang og fóru með herfangið til Samariu.

28:8 And the children of Israel carried away captive of their brethren two hundred thousand, women, sons, and daughters, and took also away much spoil from them, and brought the spoil to Samaria.

28:9 En þar var spámaður Drottins, er Óðo hét. Hann fór út, gekk fram fyrir herinn, er kom til Samariu, og mælti til þeirra: "Sjá, af því að Drottinn, Guð fedra yðar, var reiður Júdamönnum, gaf hann þá yður á vald, svo að þér gátuð drepð þá niður með þeirri reiði, er nær til himins.

28:9 But a prophet of Yahwe was there, whose name was Oded: and he went out to meet the host that came to Samaria, and said unto them, Behold, because Yahwe, the God of your fathers, was wroth with Judah, he hath delivered them into your hand, and ye have slain them in a rage which hath reached up to heaven.

28:10 Og nú hyggjð þér að gjöra þessa Júdamenn og Jerúsalembúa að þrælum yðar og ambáttum. En eruð þér þá eigi sjálfir sekir við Drottin, Guð yðar?

28:10 And now ye purpose to keep under the children of Judah and Jerusalem for bondmen and bondwomen unto you: *but* are there not even with you trespasses of your own against Yahwe your God?

28:11 Hlýðið því á mig og sendið aftur fangana, er þér hafið haft burt hernumda frá frændum yðar, því að hin

brennandi reiði Drottins vofir yfir yður."

28:11 Now hear me therefore, and send back the captives, that ye have taken captive of your brethren; for the fierce wrath of Yahwe is upon you.

28:12 Þá risu nokkrir af höfðingjum Efraimíta, þeir Asarja Jóhanansson, Berekía Mesillemótsson, Hiskía Sallámsson og Amasa Hadlaison upp í gegn þeim, er komu úr herförinni.

28:12 Then certain of the heads of the children of Ephraim, Azariah the son of Johanan, Berechiah the son of Meshillemoth, and Jehizkiah the son of Shallum, and Amasa the son of Hadlai, stood up against them that came from the war,

28:13 og sögðu við þá: "Þér skuluð eigi fara með fangana hingað, því að þér ætlið að auka við syndir vorar og sekt, í viðbót við sekt þá við Drottin, er á oss hvílir. Því að sekt vor er mikil, og brennandi reiði vofir yfir Ísrael."

28:13 and said unto them, Ye shall not bring in the captives hither: for ye purpose that which will bring upon us a trespass against Yahwe, to add unto our sins and to our trespass; for our trespass is great, and there is fierce wrath against Israel.

28:14 Þá slepptu hermennirnir föngunum og herfanginu í viðurvist höfuðsmannanna og alls safnaðarins.

28:14 So the armed men left the captives and the spoil before the princes and all the assembly.

28:15 Gengu þá til menn þeir, er til þess voru kvaddir með nafni, og önnuðust fangana. Klæddu þeir af herfanginu alla þá, er naktir voru meðal þeirra, gáfu þeim klæði og skó og að eta og drekka og smurðu þá, settu alla þá á asna, er uppgefnir voru, og fluttu þá til Jerikó, pálmaborgarinnar, til frænda þeirra, og sneru síðan heim aftur til Samariu.

28:15 And the men that have been mentioned by name rose up, and took the captives, and with the spoil clothed all that were naked among them, and arrayed them, and shod them, and gave them to eat and to drink, and anointed them, and carried all the feeble of them upon asses, and brought them to Jericho, the city of palm-trees, unto their brethren: then they returned to Samaria.

28:16 Um þessar mundir sendi Akas konungur til Assýríukonunga til þess að biðja sér liðveislú.

28:16 At that time did king Ahaz send unto the kings of Assyria to help him.

28:17 Þá komu og Edómítar, unnu sigur á Júdamönnum og færðu burt bandingja.

28:17 For again the Edomites had come and smitten Judah, and carried away captives.

28:18 En Filistar réðust inn í borgirnar á láglendinu og í Júða sunnanverðu, tóku Bet Semes, Ajalon, Gederót og Sókó og þorpin umhverfis hana, Timna og þorpin umhverfis hana og Gimsó og þorpin umhverfis hana, og settust þar að.

28:18 The Philistines also had invaded the cities of the lowland, and of the South of Judah, and had taken Beth-shemesh, and Ajalon, and Gederoth, and Soco with the

towns thereof, and Timnah with the towns thereof, Gimzo also and the towns thereof: and they dwelt there.

28:19 Því að Drottinn lægði Júda sakir Akasar Ísraelskonungs, því að hann hafði framið gegndarlausu óhæfu í Júda og sýnt Drottni mikla ótrúmennsku.

28:19 For Yahwe brought Judah low because of Ahaz king of Israel; for he had dealt wantonly in Judah, and trespassed sore against Yahwe.

28:20 Þá fór Tilgat-Pilneser Assýríukonungur í móti honum og kreppti að honum, en veitti honum eigi lið.

28:20 And Tilgath-pilneser king of Assyria came unto him, and distressed him, but strengthened him not.

28:21 Því að Akas ruplaði musteri Drottins og konungshöllina og höfuðsmennina, og gaf Assýríukonungi, en það kom honum að engu haldi.

28:21 For Ahaz took away a portion out of the house of Yahwe, and out of the house of the king and of the princes, and gave it unto the king of Assyria: but it helped him not.

28:22 Og um þær mundir, sem hann kreppti að honum, sýndi hann Akas konungur, Drottni ótrúmennsku enn að nýju.

28:22 And in the time of his distress did he trespass yet more against Yahwe, this same king Ahaz.

28:23 Hann færði fórnir guðunum í Damaskus, þeim er höfðu unnið sigur á honum, og mæltu: "Það eru guðir Sýrlandskonunga, er hafa hjálpað þeim. Þeim vil ég færa fórnir, til þess að þeir hjálpi mér." En þeir urðu honum og öllum Ísrael til falls.

28:23 For he sacrificed unto the gods of Damascus, which smote him; and he said, Because the gods of the kings of Syria helped them, *therefore* will I sacrifice to them, that they may help me. But they were the ruin of him, and of all Israel.

28:24 Og Akas safnaði saman áhöldum Guðs húss og braut sundur áhöld Guðs húss. Hann lokaði og dyrunum á musteri Drottins, en gjörði sér ölturu í hverju horni í Jerúsalem.

28:24 And Ahaz gathered together the vessels of the house of God, and cut in pieces the vessels of the house of God, and shut up the doors of the house of Yahwe; and he made him altars in every corner of Jerusalem.

28:25 Og í sérhverri Júdaborg gjörði hann fórnarhæðir til þess að brenna reykelsi fyrir öðrum guðum, og egndi þannig Drottin, Guð fedra sinna, til reiði.

28:25 And in every city of Judah he made high places to burn incense unto other gods, and provoked to anger Yahwe, the God of his fathers.

28:26 Það sem meira er að segja um hann og öll fyrirtæki hans, bæði fyrr og síðar, það er ritað í bók Júda- og Ísraelskonunga.

28:26 Now the rest of his acts, and all his ways, first and last, behold, they are written in the book of the kings of Judah and Israel.

28:27 Og Akas lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum og var grafinn í borginni, í Jerúsalem, því að eigi var hann færður í grafir Ísraelskonunga. Og Hiskía sonur hans tók ríki eftir hann.

28:27 And Ahaz slept with his fathers, and they buried him in the city, even in Jerusalem; for they brought him not into the sepulchres of the kings of Israel: and Hezekiah his son reigned in his stead.

29:1 Hiskía varð konungur, þá er hann var tuttugu og fimm ára gamall og tuttugu og níu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Abía Sakariadóttir.

29:1 Hezekiah began to reign when he was five and twenty years old; and he reigned nine and twenty years in Jerusalem: and his mother's name was Abijah, the daughter of Zechariah.

29:2 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, að öllu svo sem gjört hafði Davíð forfaðir hans.

29:2 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, according to all that David his father had done.

29:3 Í fyrsta mánuði á fyrsta ríkisári sínu opnaði hann dyrnar að musteri Drottins, og gjörði við þær.

29:3 He in the first year of his reign, in the first month, opened the doors of the house of Yahwe, and repaired them.

29:4 Síðan lét hann prestana og levítana koma og stefndi þeim saman á auda svæðinu austan til.

29:4 And he brought in the priests and the Levites, and gathered them together into the broad place on the east,

29:5 Og hann sagði við þá: "Hlýðið á mig, þér levítar! Helgið nú sjálfa yður og helgið musteri Drottins, Guðs fedra yðar, og útrýmið viðurstygðinni úr helgidóminum.

29:5 and said unto them, Hear me, ye Levites; now sanctify yourselves, and sanctify the house of Yahwe, the God of your fathers, and carry forth the filthiness out of the holy place.

29:6 Því að fedur vorir hafa sýnt ótrúmennsku og gjört það, sem illt var í augum Drottins, Guðs vors, og yfirgefið hann. Þeir sneru augliti sínu burt frá bústað Drottins og sneru við honum bakinu.

29:6 For our fathers have trespassed, and done that which was evil in the sight of Yahwe our God, and have forsaken him, and have turned away their faces from the habitation of Yahwe, and turned their backs.

29:7 Þá hafa þeir og læst dyrunum að forsalnum, slökkt á lómpunum, eigi brennt reykelsi og eigi fært Guði Ísraels brenniförn í helgidóminum.

29:7 Also they have shut up the doors of the porch, and put out the lamps, and have not burned incense nor offered burnt-offerings in the holy place unto the God of Israel.

29:8 Fyrir því kom reiði Drottins yfir Júda og Jerúsalem, og hann lét þá seta misþyrmingu og gjörði þá að undri og athlagi, svo sem þér sjáið með eigin augum.

29:8 Wherefore the

upon Judah and Jerusalem, and he hath delivered them to be tossed to and fro, to be an astonishment, and a hissing, as ye see with your eyes.

29:9 Nú eru þá fedur vorir fallnir fyrir sverðeggjum, og synir vorir og dætur og konur eru hernumdar fyrir þetta.

29:9 For, lo, our fathers have fallen by the sword, and our sons and our daughters and our wives are in captivity for this.

29:10 Nú hefi ég einsett mér að gjöra sáttmála við Drottin, Guð Ísraels, til þess að hin brennandi reiði hans megi hverfa frá oss.

29:10 Now it is in my heart to make a covenant with Yahwe, the God of Israel, that his fierce anger may turn away from us.

29:11 Verið þá eigi skeytingarlausir, synir mínir! Því að yður hefir Drottinn útvalið til þess að standa frammi fyrir sér, til þess að þjóna sér, og til þess að þér skuluð vera þjónustumenn hans og brenna reykelsi honum til handa."

29:11 My sons, be not now negligent; for Yahwe hath chosen you to stand before him, to minister unto him, and that ye should be his ministers, and burn incense.

29:12 Þá gengu fram levítarnir: Mahat Amasaison og Jóel Asarjason af Kahatítaníðjum. Af Meraríníðjum: Kis Abdison og Asarja Jehallelelsson. Af Gersonítum: Jóa Simmason og Eden Jóason.

29:12 Then the Levites arose, Mahath the son of Amasai, and Joel the son of Azariah, of the sons of the Kohathites; and of the sons of Merari, Kish the son of Abdi, and Azariah the son of Jehallelel; and of the Gershonites, Joah the son of Zimmah, and Eden the son of Joah;

29:13 Af Elisafsníðjum: Simrí og Jeiel. Af Asafsníðjum: Sakaria og Mattanja.

29:13 and of the sons of Elizaphan, Shimri and Jeuel; and of the sons of Asaph, Zechariah and Mattaniah;

29:14 Af Hemansníðjum: Jehiel og Simeí. Af Jedútúnsníðjum: Semaja og Ússiel.

29:14 and of the sons of Heman, Jehuel and Shimei; and of the sons of Jeduthun, Shemaiah and Uzziel.

29:15 Stefndu þeir saman frændum sínum, helguðu sig og komu að bœði konungs til þess að hreinsa musteri Drottins eftir fyrirmælum Drottins.

29:15 And they gathered their brethren, and sanctified themselves, and went in, according to the commandment of the king by the words of Yahwe, to cleanse the house of Yahwe.

29:16 Og prestarnir fóru inn í musteri Drottins til þess að hreinsa það, og fóru með allt óhreint, er þeir fundu í musteri Drottins, út í forgarð musteris Drottins. Tóku levítarnir við því til þess að fara með það út í Kidronlæk.

29:16 And the priests went in unto the inner part of the house of Yahwe, to cleanse it, and brought out all the uncleanness that they found in the temple of Yahwe into the court of the house of Yahwe. And the Levites took it, to carry it out abroad to the brook Kidron.

29:17 Hófu þeir helgunina hinn fyrsta dag hins fyrsta mánaðar, og á áttunda

degi mánaðarins voru þeir komnir að forsal Drottins. Helguðu þeir síðan musteri Drottins á átta dögum, og á sextánda degi hins fyrsta mánaðar var verkinu lokið.

29:17 Now they began on the first *day* of the first month to sanctify, and on the eighth day of the month came they to the porch of Yahwe; and they sanctified the house of Yahwe in eight days: and on the sixteenth day of the first month they made an end.

29:18 Gengu þeir þá inn fyrir Hiskia konung og sögðu: "Vér höfum hreinsað allt musteri Drottins og brennifórnaraltarið og öll áhöld þess, svo og borðið fyrir raðabrauðin og öll áhöld þess.

29:18 Then they went in to Hezekiah the king within *the palace*, and said, We have cleansed all the house of Yahwe, and the altar of burnt-offering, with all the vessels thereof, and the table of showbread, with all the vessels thereof.

29:19 Og öll þau áhöld, er Akas konungur smáði af ótrúmennsku sinni, höfum vér sett fram og helgað. Standa þau nú frammi fyrir altari Drottins."

29:19 Moreover all the vessels, which king Ahaz in his reign did cast away when he trespassed, have we prepared and sanctified; and, behold, they are before the altar of Yahwe.

29:20 Næsta morgun snemma stefndi Hiskia konungur saman höfuðsmönnum borgarinnar og fór upp í musteri Drottins.

29:20 Then Hezekiah the king arose early, and gathered the princes of the city, and went up to the house of Yahwe.

29:21 Færðu þeir þá sjö naut, sjö hrúta, sjö lömb og sjö geithafra í syndaförn fyrir ríkið og fyrir helgidóminn og fyrir Júda. Og hann bauð niðjum Arons, prestunum, að færa hana á altari Drottins.

29:21 And they brought seven bullocks, and seven rams, and seven lambs, and seven he-goats, for a sin-offering for the kingdom and for the sanctuary and for Judah. And he commanded the priests the sons of Aaron to offer them on the altar of Yahwe.

29:22 Slátruðu þeir þá nautunum, og tóku prestarnir við blóðinu og stökktu á altarið. Síðan slátruðu þeir hrútunum og stökktu blóðinu á altarið. Þá slátruðu þeir lömbunum og stökktu blóðinu á altarið.

29:22 So they killed the bullocks, and the priests received the blood, and sprinkled it on the altar: and they killed the rams, and sprinkled the blood upon the altar: they killed also the lambs, and sprinkled the blood upon the altar.

29:23 Síðan færðu þeir syndafórnaðrafrana fram fyrir konung og söfnuðinn, og lögðu þeir hendur sínar á þá.

29:23 And they brought near the he-goats for the sin-offering before the king and the assembly; and they laid their hands upon them:

29:24 Síðan slátruðu prestarnir þeim og færðu blóð þeirra í syndaförn á altarinu til þess að friðþegja fyrir allan Ísrael, því að konungur hafði

fyrirskipað brennifórnina og syndafórnina fyrir allan Ísrael.

29:24 and the priests killed them, and they made a sin-offering with their blood upon the altar, to make atonement for all Israel; for the king commanded *that* the burnt-offering and the sin-offering *should be made* for all Israel.

29:25 Og hann setti levítana í musteri Drottins með skálabumbur, hörpur og gígjur, samkvæmt fyrirmælum Davíðs og Gaðs, sjáanda konungs, og Natans spámanns. Því að þessi fyrirmæli voru að tilstilli Drottins, fyrir munn spámannna hans.

29:25 And he set the Levites in the house of Yahwe with cymbals, with psalteries, and with harps, according to the commandment of David, and of Gad the king's seer, and Nathan the prophet; for the commandment was of Yahwe by his prophets.

29:26 Stóðu þá levítarnir með hljóðfæri Davíðs, og prestarnir með lúðra.

29:26 And the Levites stood with the instruments of David, and the priests with the trumpets.

29:27 Þá bauð Hiskia að láta brennifórnina á altarið og er brennifórnin var hafin, hófst og söngur Drottins og lúðrarnir kváðu við undir forustu hljóðfæra Davíðs Ísraelskonungs.

29:27 And Hezekiah commanded to offer the burnt-offering upon the altar. And when the burnt-offering began, the song of Yahwe began also, and the trumpets, together with the instruments of David king of Israel.

29:28 Þá féll allur söfnuðurinn fram, söngurinn kvað við og lúðrarnir gullu, allt þetta, þar til er brennifórninni var lokið.

29:28 And all the assembly worshipped, and the singers sang, and the trumpeters sounded; all this *continued* until the burnt-offering was finished.

29:29 Og er fórnfæringunni var lokið, beygði konungur kné sín og allir þeir, er með honum voru, og féllu fram.

29:29 And when they had made an end of offering, the king and all that were present with him bowed themselves and worshipped.

29:30 Bauð þá Hiskia konungur og höfuðsmennirnir levítunum að syngja Drottni lofsöng með orðum Davíðs og Asafs sjáanda, og sungu þeir lofsönginn með gleði, hneigðu sig og féllu fram.

29:30 Moreover Hezekiah the king and the princes commanded the Levites to sing praises unto Yahwe with the words of David, and of Asaph the seer. And they sang praises with gladness, and they bowed their heads and worshipped.

29:31 Þá tók Hiskia til máls og sagði: "Nú hafið þér vígt yður Drottni. Gangið nú fram og farið með sláturfórnir og þakkarfórnir í musteri Drottins." Færði þá söfnuðurinn sláturfórnir og þakkarfórnir, og hver, sem til þess var fús, færði brennifórnir.

29:31 Then Hezekiah answered and said, Now ye have consecrated yourselves unto Yahwe; come near and bring sacrifices and thank-offerings into the house of Yahwe. And the assembly brought in sacrifices and thank-offerings; and as many as were of a willing heart *brought* burnt-offerings.

29:32 En talan á brennifórnunum, er söfnuðurinn færði, var: sjötíu naut, hundrað hrútar og tvö hundruð lömb. Var allt þetta ætlað til brennifórnar Drottni til handa.

29:32 And the number of the burnt-offerings which the assembly brought was threescore and ten bullocks, a hundred rams, and two hundred lambs: all these were for a burnt-offering to Yahwe.

29:33 Og þakkarfórnirnar voru sex hundruð naut og þrjú þúsund sauðir.

29:33 And the consecrated things were six hundred oxen and three thousand sheep.

29:34 En prestarnir voru of fáir, svo að þeir gátu ekki flegið öll brennifórnardýrin. Hjálpuðu þá frændur þeirra, levítarnir, þeim, uns starfinu var lokið og prestarnir helguðu sig, því að levítarnir höfðu einlægari áhuga á því að helga sig en prestarnir.

29:34 But the priests were too few, so that they could not flay all the burnt-offerings: wherefore their brethren the Levites did help them, till the work was ended, and until the priests had sanctified themselves; for the Levites were more upright in heart to sanctify themselves than the priests.

29:35 Auk þessa voru færðar margar brennifórnir, ásamt hinum feitu stykkjum heillafornanna og dreypifórnunum þeim, er brennifórnunum fylgdu. Þannig var þjónustunni við musteri Drottins komið í lag.

29:35 And also the burnt-offerings were in abundance, with the fat of the peace-offerings, and with the drink-offerings for every burnt-offering. So the service of the house of Yahwe was set in order.

29:36 En Hiskia og allur lýðurinn gladdist yfir því, er Guð hafði búið lýðnum, því að þessu var komið í kring samstundis.

29:36 And Hezekiah rejoiced, and all the people, because of that which God had prepared for the people: for the thing was done suddenly.

30:1 Síðan sendi Hiskia menn til alls Ísraels og Júda og ritaði einnig bréf til Efraíms og Manasse um að koma til musters Drottins í Jerúsalem til þess að halda Drottni, Guði Ísraels, páska.

30:1 And Hezekiah sent to all Israel and Judah, and wrote letters also to Ephraim and Manasseh, that they should come to the house of Yahwe at Jerusalem, to keep the passover unto Yahwe, the God of Israel.

30:2 Réð konungur það af og höfuðsmenn hans og allur söfnuðurinn í Jerúsalem, að halda páska í öðrum mánuðinum.

30:2 For the king had taken counsel, and his princes, and all the assembly in Jerusalem, to keep the passover in the second month.

30:3 Því að um þetta leyti gátu þeir eigi haldið þá, sakir þess að eigi höfðu nægilega margir prestar helgað sig og lýðnum var eigi enn stefnt saman til Jerúsalem.

30:3 For they could not keep it at that time, because the priests had not sanctified themselves in sufficient number, neither had

the people gathered themselves together to Jerusalem.

30:4 Leist konungi og söfnuðinum öllum þetta rétt.

30:4 And the thing was right in the eyes of the king and of all the assembly.

30:5 og kváðu því svo á, að boða skyldi um allan Ísrael frá Beerseba til Dan, að menn skyldu koma til þess að halda Drottni, Guði Ísraels, páska í Jerúsalem, því að þeir höfðu eigi haldið þá eins fjölmennir og fyrir var mælt.

30:5 So they established a decree to make proclamation throughout all Israel, from Beer-sheba even to Dan, that they should come to keep the passover unto Yahwe, the God of Israel, at Jerusalem: for they had not kept it in great numbers in such sort as it is written.

30:6 Þá fóru hraðboðarnir með bréf frá konungi og höfuðsmönnum hans um allan Ísrael og Júda, og mæltu svo eftir boði konungs: "Þér Ísraelsmenn! Snúið aftur til Drottins, Guðs Abrahams, Ísaks og Ísraels, til þess að hann snúi sér að leifunum, er komist hafa undan af yður úr hendi Assýríukonungs.

30:6 So the posts went with the letters from the king and his princes throughout all Israel and Judah, and according to the commandment of the king, saying, Ye children of Israel, turn again unto Yahwe, the God of Abraham, Isaac, and Israel, that he may return to the remnant that are escaped of you out of the hand of the kings of Assyria.

30:7 Verið eigi sem feður yðar og frændur, er sýndu ótrúmennsku Drottni, Guði fedra sinna, svo að hann ofurseldi þá eyðileggingunni, svo sem þér sjáið.

30:7 And be not ye like your fathers, and like your brethren, who trespassed against Yahwe, the God of their fathers, so that he gave them up to desolation, as ye see.

30:8 Þverskallist því eigi svo sem feður yðar, réttíð Drottni höndina og komið til helgidóms hans, er hann hefir helgað að cilifu, og þjóni Drottni, Guði yðar, svo að hin brennandi reiði hans megi hverfa frá yður.

30:8 Now be ye not stiffnecked, as your fathers were; but yield yourselves unto Yahwe, and enter into his sanctuary, which he hath sanctified for ever, and serve Yahwe your God, that his fierce anger may turn away from you.

30:9 Því að ef þér snúið yður til Drottins, þá munu bræður yðar og synir finna miskunn hjá þeim, er hafa flutt þá burt hernumda, svo að þeir megi hverfa heim aftur til þessa lands. Því að náðugur og miskunnssamur er Drottinn, Guð yðar, og hann mun eigi snúa augliti sínu frá yður, ef þér snúið yður aftur til hans."

30:9 For if ye turn again unto Yahwe, your brethren and your children shall find compassion before them that led them captive, and shall come again into this land: for Yahwe your God is gracious and merciful, and will not turn away his face from you, if ye return unto him.

30:10 Og hraðboðarnir fóru úr einni borginni í aðra í Efraim- og Manasselandi og allt til Sebúlons, en

menn hlógu að þeim og gjörðu gys að þeim.

30:10 So the posts passed from city to city through the country of Ephraim and Manasseh, even unto Zebulun: but they laughed them to scorn, and mocked them.

30:11 Þó lægðu sig nokkrir menn af Asser, Manasse og Sebúlón, og komu til Jerúsalem.

30:11 Nevertheless certain men of Asher and Manasseh and of Zebulun humbled themselves, and came to Jerusalem.

30:12 Einnig í Júda réð hönd Guðs, svo að hann gaf þeim eindregni til þess að fylgja boði því, er konungur og höfuðsmennirnir höfðu látið út ganga að boði Drottins.

30:12 Also upon Judah came the hand of God to give them one heart, to do the commandment of the king and of the princes by the word of Yahwe.

30:13 Síðan safnaðist fjöldi fólks saman í Jerúsalem til þess að halda hátíð hinna ósýrðu brauða í öðrum mánuði. Var það afar mikill söfnuður.

30:13 And there assembled at Jerusalem much people to keep the feast of unleavened bread in the second month, a very great assembly.

30:14 Höfust þeir þá handa og afnámu öldurun, er voru í Jerúsalem, svo afnámu þeir og öll reyksisöldurun og fleygðu í Kidronlæk.

30:14 And they arose and took away the altars that were in Jerusalem, and all the altars for incense took they away, and cast them into the brook Kidron.

30:15 Síðan slátruðu þeir páskalambinu á fjórtánda degi hins annars mánaðar, og prestarnir og levítarnir blygðuðust sín og færðu brennifórnir í musteri Drottins.

30:15 Then they killed the passover on the fourteenth day of the second month: and the priests and the Levites were ashamed, and sanctified themselves, and brought burnt-offerings into the house of Yahwe.

30:16 Og þeir gengu fram á sinn ákveðna stað, eins og þeim var fyrir sett samkvæmt lögmáli guðsmannsins Móse. Stökktu prestarnir blóðinu, er þeir höfðu tekið við því hjá levítunum.

30:16 And they stood in their place after their order, according to the law of Moses the man of God: the priests sprinkled the blood which they received of the hand of the Levites.

30:17 Því að margir voru þeir í söfnuðinum, er eigi höfðu helgað sig, en levítarnir sáu um slátrun á páskalömbunum fyrir alla þá, er eigi voru hreinir, til þess að helga þau Drottni.

30:17 For there were many in the assembly that had not sanctified themselves: therefore the Levites had the charge of killing the passovers for every one that was not clean, to sanctify them unto Yahwe.

30:18 Því að fjöldi lýðsins, margir úr Efraim, Manasse, Íssakar og Sebúlón höfðu eigi hreinsað sig, og neyttu eigi páskalambinsins á þann hátt, sem fyrir er mælt, en Hiskía bað fyrir þeim og sagði: "Drottinn, sem er góður, fyrirgefi

30:18 For a multitude of the

people, even many of Ephraim and Manasseh, Issachar and Zebulun, had not cleansed themselves, yet did they eat the passover otherwise than it is written. For Hezekiah had prayed for them, saying, The good Yahwe pardon every one

30:19 hverjum er leggur hug á að leita Guðs, Drottins, Guðs fedra sinna, enda þótt hann eigi sé svo hreinn sem samir helgidóminum."

30:19 that setteth his heart to seek God, Yahwe, the God of his fathers, though *he be* not *cleansed* according to the purification of the sanctuary.

30:20 Og Drottinn bænheyrði Hiskía og þyrmdi lýðnum.

30:20 And Yahwe hearkened to Hezekiah, and healed the people.

30:21 Svo héldu þá Ísraelsmenn, þeir er voru í Jerúsalem, hátíð hinna ósýrðu brauða í sjö daga með miklum fögnuði, og prestarnir og levítarnir lofuðu Drottin dag eftir dag af öllum mætti.

30:21 And the children of Israel that were present at Jerusalem kept the feast of unleavened bread seven days with great gladness; and the Levites and the priests praised Yahwe day by day, *singing* with loud instruments unto Yahwe.

30:22 Og Hiskía talaði vinsamlega við alla levítana, er sýndu góðan skilning á þjónustu Drottins. Átu þeir síðan hátíðarfórnina í sjö daga og slátruðu heillafórnum og lofuðu Drottin, Guð fedra sinna.

30:22 And Hezekiah spake comfortably unto all the Levites that had good understanding *in the service* of Yahwe. So they did eat throughout the feast for the seven days, offering sacrifices of peace-offerings, and making confession to Yahwe, the God of their fathers.

30:23 Og allur söfnuðurinn réð það af að halda hátíð aðra sjö daga, og héldu þeir svo fagnadarhátíð í sjö daga.

30:23 And the whole assembly took counsel to keep other seven days; and they kept *other* seven days with gladness.

30:24 Því að Hiskía Júdakonungur hafði gefið söfnuðinum þúsund naut og sjö þúsund sauði, og höfuðsmennirnir höfðu gefið söfnuðinum þúsund naut og tíu þúsund sauði. Og fjöldi presta helgaði sig.

30:24 For Hezekiah king of Judah did give to the assembly for offerings a thousand bullocks and seven thousand sheep; and the princes gave to the assembly a thousand bullocks and ten thousand sheep: and a great number of priests sanctified themselves.

30:25 Svo fagnaði þá allur Júdasöfnuður og prestarnir og levítarnir og allur söfnuður þeirra, er komnir voru úr Ísrael, og útlendingarnir, er komnir voru úr Ísraelslandi, og þeir er bjuggu í Júda.

30:25 And all the assembly of Judah, with the priests and the Levites, and all the assembly that came out of Israel, and the sojourners that came out of the land of Israel, and that dwelt in Judah, rejoiced.

30:26 Og mikill fögnuður var í Jerúsalem, því að síðan á dögum

Salómons, sonar Davíðs Ísraelskonungs, hafði slikt eigi borið við í Jerúsalem.

30:26 So there was great joy in Jerusalem; for since the time of Solomon the son of David king of Israel there was not the like in Jerusalem.

30:27 Og levitaprestarnir stóðu upp og blessuðu lýðinn, og hróp þeirra var heyrt og bæn þeirra komst til hins heilaga bústaðar hans, til himins.

30:27 Then the priests the Levites arose and blessed the people: and their voice was heard, and their prayer came up to his holy habitation, even unto heaven.

31:1 Þegar öllu þessu var lokið, fóru allir Ísraelsmenn, er þar voru viðstaddir, til Júda-borga, brutu sundur merkissteinana, hjuggu sundur asérurnar og rifu niður fórnarhæðirnar og öldurun í öllum Júda, Benjámin, Efraím og Manasse, uns þeim var gjöreytt. Fóru síðan allir Ísraelsmenn aftur til borga sinna, hver til sins óðals.

31:1 Now when all this was finished, all Israel that were present went out to the cities of Judah, and brake in pieces the pillars, and hewed down the Asherim, and brake down the high places and the altars out of all Judah and Benjamin, in Ephraim also and Manasseh, until they had destroyed them all. Then all the children of Israel returned, every man to his possession, into their own cities.

31:2 Hiskía setti presta- og levítaflokkana, eftir flokkaskipun þeirra - hvern eftir sinni presta- eða levíta-þjónustu við brennifórnir eða heillaforðir - til þess að þjóna og syngja lof og þakkargjörð í herbúðahlíðum Drottins.

31:2 And Hezekiah appointed the courses of the priests and the Levites after their courses, every man according to his service, both the priests and the Levites, for burnt-offerings and for peace-offerings, to minister, and to give thanks, and to praise in the gates of the camp of Yahwe.

31:3 Og skerfur sá, er konungur lagði til af eignum sínum, gekk til brennifórna, til brennifórna kvelds og morgna, svo og til brennifórna á hvíldardögum, tunglkomudögum og löghátíðum, samkvæmt því sem ritað er í lögmáli Drottins.

31:3 *He appointed* also the king's portion of his substance for the burnt-offerings, to wit, for the morning and evening burnt-offerings, and the burnt-offerings for the sabbaths, and for the new moons, and for the set feasts, as it is written in the law of Yahwe.

31:4 Og hann bauð lýðnum, Jerúsalembúum, að gefa prestunum og levítunum þeirra skerf, svo að þeir mættu halda fast við lögmál Drottins.

31:4 Moreover he commanded the people that dwelt in Jerusalem to give the portion of the priests and the Levites, that they might give themselves to the law of Yahwe.

31:5 Og er þetta boð barst út, reiddu Ísraelsmenn fram ríkulega frumgróða af korni, aldinlegi, oliu, hunangi og öllum jarðargróða, og færdi tíundir af öllu.

31:5 And as soon as the commandment came abroad, the children of Israel gave in abundance the first-fruits of grain, new wine,

and oil, and honey, and of all the increase of the field; and the tithe of all things brought they in abundantly.

31:6 En Ísraelsmenn og Júdamenn, er hjuggu í Júdaborgum, þeir færdi og tíundir af nautum og sauðum og tíundir af helgigjöfum, er helgaðar voru Drottni, Guði þeirra, og lögðu þing við þing.

31:6 And the children of Israel and Judah, that dwelt in the cities of Judah, they also brought in the tithe of oxen and sheep, and the tithe of dedicated things which were consecrated unto Yahwe their God, and laid them by heaps.

31:7 Tóku þeir að hruga upp þingjunum í þriðja mánuði og luku við það í sjöunda mánuði.

31:7 In the third month they began to lay the foundation of the heaps, and finished them in the seventh month.

31:8 Kom þá Hiskía og höfuðmennirnir, lítu á þingina og lofuðu Drottin og lýð hans Ísrael.

31:8 And when Hezekiah and the princes came and saw the heaps, they blessed Yahwe, and his people Israel.

31:9 Og er Hiskía spurði prestana og levítana um þingina.

31:9 Then Hezekiah questioned the priests and the Levites concerning the heaps.

31:10 Þá svaraði honum Asarja, höfuðprestur af ætt Sadóks, og sagði: "Frá því er byrjað var á að færa gjafir í musteri Drottins, höfum vér eitt oss sadda og haft þó afar mikið afgang, því að Drottinn hefir blessað lýð sinn, svo að vér höfum þessi kynstur afgang."

31:10 And Azariah the chief priest, of the house of Zadok, answered him and said, Since *the people* began to bring the oblations into the house of Yahwe, we have eaten and had enough, and have left plenty: for Yahwe hath blessed his people; and that which is left is this great store.

31:11 Þá bauð Hiskía, að gjöra skyldi klefa í musteri Drottins, og er svo var gjört.

31:11 Then Hezekiah commanded to prepare chambers in the house of Yahwe; and they prepared them.

31:12 Færdi menn þangað ráðvandlega gjafirnar og tíundirnar og helgigjafirnar. Var Kananja levíti umsjónarmaður yfir þeim, og Símei bróðir hans næstur honum.

31:12 And they brought in the oblations and the tithes and the dedicated things faithfully: and over them Conaniah the Levite was ruler, and Shimei his brother was second.

31:13 en Jehiel, Asasja, Nahat, Asahel, Jerímót, Jósabad, Eliel, Jismakja, Mahat og Benaja voru skipaðir Kananja og Símei bróður hans til aðstoðar við umsjónina, eftir boði Hiskía konungs og Asarja, höfuðmanns yfir musteri Guðs.

31:13 And Jehiel, and Azariah, and Nahath, and Asahel, and Jerimoth, and Jozabad, and Eliel, and Ismachiah, and Mahath, and Benaiah, were overseers under the hand of Conaniah and Shimei his brother, by the appointment of Hezekiah the king,

and Azariah the ruler of the house of God.

31:14 Og Kóre Jimnason levíti, hliðvörður að austanverðu, hafði umsjón með sjálfviljagjöfum, er færdar voru Guði, til þess að afhenda gjafir Drottins og hinar háhelgu gjafir.

31:14 And Kore the son of Imnah the Levite, the porter at the east *gate*, was over the freewill-offerings of God, to distribute the oblations of Yahwe, and the most holy things.

31:15 En undir honum stóðu Eden, Minjámin, Jesúa, Semaja, Amarja og Sekanja, og skyldu þeir með samviskusemi skipta með frændum sínum í prestaborgunum, bæði eldri og yngri, eftir flokkum þeirra.

31:15 And under him were Eden, and Miniamin, and Jeshua, and Shemaiah, Amariah, and Shecaniah, in the cities of the priests, in their office of trust, to give to their brethren by courses, as well to the great as to the small:

31:16 auk þeirra af karlkyni, er skráðir voru í ættartölur, þrevetrum og þaðan af eldri, öllum þeim, er komu í musteri Drottins, svo sem á þurfti að halda dag hvern, til þess að rækja störf sín eftir flokkum samkvæmt þjónustu sinni.

31:16 besides them that were reckoned by genealogy of males, from three years old and upward, even every one that entered into the house of Yahwe, as the duty of every day required, for their service in their offices according to their courses;

31:17 Og prestarnir voru skráðir í ættartölur eftir ættum, svo og levítarnir, tvítugir og þaðan af eldri, samkvæmt þjónustu þeirra og flokkaskipun.

31:17 and them that were reckoned by genealogy of the priests by their fathers' houses, and the Levites from twenty years old and upward, in their offices by their courses;

31:18 Voru þeir skráðir í ættartölur ásamt börnum þeirra, konum, sonum og dætrum úr allri stéttinni, því að hinum helgu hlutum átti að skipta ráðvandlega.

31:18 and them that were reckoned by genealogy of all their little ones, their wives, and their sons, and their daughters, through all the congregation: for in their office of trust they sanctified themselves in holiness.

31:19 Auk þess höfðu prestarnir, niðjar Arons, menn á lendum þeim, er voru á beitilöndunum, er lágu undir borgir þeirra, í sérhverri borg - menn er skráðir voru með nafni - og skyldu þeir fá öllum karlmönnum af prestunum og öllum levítunum, er skráðir voru í ættartölur, sinn skerf.

31:19 Also for the sons of Aaron the priests, that were in the fields of the suburbs of their cities, in every city, there were men that were mentioned by name, to give portions to all the males among the priests, and to all that were reckoned by genealogy among the Levites.

31:20 Svo gjörði Hiskía í öllum Júda, og hann gjörði það, sem gott var og rétt og ráðvandlegt fyrir Drottin, Guði hans.

31:20 And thus did Hezekiah throughout all Judah; and he wrought that which was good and right and faithful before Yahwe his God.

31:21 Og í hverju því verki, er hann tók sér fyrir hendur viðvíkjandi þjónustunni við musteri Guðs, og lögmálinu og boðinu um að leita Guðs síns, breytti hann af heilum hug og varð auðnumaður.

31:21 And in every work that he began in the service of the house of God, and in the law, and in the commandments, to seek his God, he did it with all his heart, and prospered.

32:1 Eftir þessa atburði og eftir að hann hafði sýnt trúmennsku þessa, kom Sanherib Assýriukonungur. Hann réðst inn í Júda, settist um viggirtar borgir og hugðist ná þeim á sitt vald.

32:1 After these things, and this faithfulness, Sennacherib king of Assyria came, and entered into Judah, and encamped against the fortified cities, and thought to win them for himself.

32:2 Og er Hiskia varð þess vís, að Sanherib kæmi og ætlaði sér að ráða á Jerúsalem.

32:2 And when Hezekiah saw that Sennacherib was come, and that he was purposed to fight against Jerusalem,

32:3 Þá réðst hann um við höfuðsmenn sína og kappa að stemma vatnslindirnar utanborgar, og veittu þeir honum stuðning.

32:3 he took counsel with his princes and his mighty men to stop the waters of the fountains which were without the city; and they helped him.

32:4 Kom þá saman fjöldi fólks og stemmdu allar lindir og lækinn, er rann um mitt landið, og sögðu: "Hvers vegna ættu Assýriukonungar að finna gnóttir vatns, er þeir koma?"

32:4 So there was gathered much people together, and they stopped all the fountains, and the brook that flowed through the midst of the land, saying, Why should the kings of Assyria come, and find much water?

32:5 Hann hertí því upp hugann, gjörði alls staðar við múrinn, þar sem hann var brotinn niður, gekk upp á turnana og ytri múrinn úti fyrir, viggirti Milló í Davíðsborg og lét gjöra afar mikið af skotvopnum og skjöldum.

32:5 And he took courage, and built up all the wall that was broken down, and raised it up to the towers, and the other wall without, and strengthened Millo in the city of David, and made weapons and shields in abundance.

32:6 Síðan skipaði hann herforingja yfir lýðinn og stefndi þeim til sín á torginu við borgarhlíðið, talaði vinsamlega til þeirra og mælti:

32:6 And he set captains of war over the people, and gathered them together to him in the broad place at the gate of the city, and spake comfortably to them, saying,

32:7 "Verið hughraustir og öruggir, óttist eigi né hræðist Assýriukonung og allan þann manngrúa, sem með honum er, því að sá er meiri, sem með oss er, en með honum.

32:7 Be strong and of good courage, be not afraid nor dismayed for the king of Assyria, nor for all the multitude that is with him; for there is a greater with us than with him:

32:8 Því að hann styður mannlegur máttur, en með oss er Drottinn, Guð vor, til þess að hjálpa oss og heyja orustur vorar." Og lýðurinn treysti á orð Hiskia Júdakonungs.

32:8 with him is an arm of flesh; but with us is Yahwe our God to help us, and to fight our battles. And the people rested themselves upon the words of Hezekiah king of Judah.

32:9 Eftir þetta sendi Sanherib Assýriukonungur þjóna sína til Jerúsalem - en sjálfur var hann hjá Lakís og allt lið hans hjá honum - á fund Hiskia Júdakonungs og allra Júdamanna, þeirra er voru í Jerúsalem, með svolatandi orðsending:

32:9 After this did Sennacherib king of Assyria send his servants to Jerusalem, (now he was before Lachish, and all his power with him,) unto Hezekiah king of Judah, and unto all Judah that were at Jerusalem, saying,

32:10 "Svo segir Sanherib Assýriukonungur: Á hvað treystið þér, er þér sitjið innikreptir í Jerúsalem?"

32:10 Thus saith Sennacherib king of Assyria, Whereon do ye trust, that ye abide the siege in Jerusalem?

32:11 Vissulega ginnir Hiskia yður til þess að láta yður deyja úr hungri og þorsta, er hann segir: „Drottinn, Guð vor, mun frelsa oss af hendi Assýriukonungs!"

32:11 Doth not Hezekiah persuade you, to give you over to die by famine and by thirst, saying, Yahwe our God will deliver us out of the hand of the king of Assyria?

32:12 Hefir þá ekki Hiskia þessi afnumið fórnarhæðir hans og ölduru, er hann bauð Júdamönnum og Jerúsalembúum á þessa leið: „Þér eigið að falla fram fyrir einu altari, og á því einu megið þér brenna reykelsi?"

32:12 Hath not the same Hezekiah taken away his high places and his altars, and commanded Judah and Jerusalem, saying, Ye shall worship before one altar, and upon it shall ye burn incense?

32:13 Vitið þér eigi hvað ég hefi gjört og feður mínir við allar þjóðir í löndunum? Gátu þjóðguðir landanna frelsað lönd þeirra af hendi minni?

32:13 Know ye not what I and my fathers have done unto all the peoples of the lands? Were the gods of the nations of the lands in any wise able to deliver their land out of my hand?

32:14 Hver er sá af öllum guðum þessara þjóða, sem feður mínir hafa gjöreytt, er hafi getað frelsað lýð sinn af hendi minni, svo að yðar Guð geti frelsað yður af hendi minni?

32:14 Who was there among all the gods of those nations which my fathers utterly destroyed, that could deliver his people out of my hand, that your God should be able to deliver you out of my hand?

32:15 Látið því eigi Hiskia tæla yður né ginna á slíkan hátt. Trúið honum eigi! Því að eigi hefir neinn guð nokkurrar þjóðar eða ríkis getað frelsað lýð sinn af hendi minni eða feðra minna. Hve miklu síður mun þá yðar Guð frelsa yður af hendi minni?"

32:15 Now therefore let not Hezekiah deceive you, nor persuade you after

this manner, neither believe ye him; for no god of any nation or kingdom was able to deliver his people out of my hand, and out of the hand of my fathers: how much less shall your God deliver you out of my hand?

32:16 Og enn fleira töluðu þjónar hans gegn Drottni Guði og gegn Hiskia þjóni hans.

32:16 And his servants spake yet more against Yahwe God, and against his servant Hezekiah.

32:17 Hann ritaði og bréf til þess að smána Drottin, Guð Ísraels, og tala gegn honum, á þessa leið: "Eins og þjóðguðir landanna eigi frelsuðu þjóðir sínar af hendi minni, svo mun og Guð Hiskia eigi frelsa sinn lýð af hendi minni."

32:17 He wrote also letters, to rail on Yahwe, the God of Israel, and to speak against him, saying, As the gods of the nations of the lands, which have not delivered their people out of my hand, so shall not the God of Hezekiah deliver his people out of my hand.

32:18 Og þeir kölluðu með hárrí röddu á Júda tungu til lýðsins í Jerúsalem, er var á múrunum, til þess að gjöra þá hrædda og felmtsfulla, svo að þeir gætu náð borginni.

32:18 And they cried with a loud voice in the Jews' language unto the people of Jerusalem that were on the wall, to affright them, and to trouble them; that they might take the city.

32:19 og töluðu um Guð Jerúsalemborgar eins og um guði heiðnu þjóðanna, sem eru handaverk manna.

32:19 And they spake of the God of Jerusalem, as of the gods of the peoples of the earth, which are the work of men's hands.

32:20 Þá er Hiskia konungur og Jesaja spámaður Amozson báðust fyrir út af þessu, og hrópuðu til himins.

32:20 And Hezekiah the king, and Isaiah the prophet the son of Amoz, prayed because of this, and cried to heaven.

32:21 Þá sendi Drottinn engil, og drap hann alla kappa, höfuðsmenn og herforingja í herbúðum Assýriukonungs, svo að hann sneri aftur með sneypu heim í land sitt. En er hann kom í hof guðs síns, þá felldu hans eigin synir hann þar með sverði.

32:21 And Yahwe sent an angel, who cut off all the mighty men of valor, and the leaders and captains, in the camp of the king of Assyria. So he returned with shame of face to his own land. And when he was come into the house of his god, they that came forth from his own bowels slew him there with the sword.

32:22 Þannig frelsaði Drottinn Hiskia og Jerúsalembúa af hendi Sanheribs Assýriukonungs og af hendi allra annarra, og veitti þeim frið allt um kring.

32:22 Thus Yahwe saved Hezekiah and the inhabitants of Jerusalem from the hand of Sennacherib the king of Assyria, and from the hand of all others, and guided them on every side.

32:23 Og margir færðu Drottni gjafir til Jerúsalem, og Hiskia Júdakonungi gersemar, og eftir þetta var hann frægur talinn meðal allra þjóða.

32:23 And many brought gifts unto Yahwe to Jerusalem, and precious things to Hezekiah king of Judah; so that he was exalted in the sight of all nations from thenceforth.

32:24 Um þessar mundir tók Hiskía sótt og var að dauða kominn. Þá bað hann til Drottins, og talaði hann til hans og gaf honum tákni.

32:24 In those days Hezekiah was sick even unto death: and he prayed unto Yahwe; and he spake unto him, and gave him a sign.

32:25 En Hiskía endurgalt eigi velgjörð þá, er honum var sýnd, heldur varð dremblílastur, og kom því reiði yfir hann og yfir Júda og Jerúsalem.

32:25 But Hezekiah rendered not again according to the benefit done unto him; for his heart was lifted up: therefore there was wrath upon him, and upon Judah and Jerusalem.

32:26 Þá lagði Hiskía dramb sitt, bæði hann og Jerúsalembúar, og kom því reiði Drottins eigi yfir þá meðan Hiskía lifði.

32:26 Notwithstanding Hezekiah humbled himself for the pride of his heart, both he and the inhabitants of Jerusalem, so that the wrath of Yahwe came not upon them in the days of Hezekiah.

32:27 Og Hiskía bjó við afar mikinn auð og sæmd. Hann lét gjöra fehirslur handa sér fyrir silfur og gull og dýra steina, svo og fyrir kryddjurtir, skjöldu og alls konar verðmæta muni.

32:27 And Hezekiah had exceeding much riches and honor: and he provided him treasuries for silver, and for gold, and for precious stones, and for spices, and for shields, and for all manner of goodly vessels;

32:28 forðabúr fyrir korn-, aldinlagar- og oliu-afurðirnar, svo og hús fyrir alls konar kviklénað og fjárborgir fyrir hjarðirnar.

32:28 store-houses also for the increase of grain and new wine and oil; and stalls for all manner of beasts, and flocks in folds.

32:29 Og hann lét gjöra borgir handa sér og allaði sér fjölda hjarða af sauðum og nautum, því að Guð veitti honum afar miklar eignir.

32:29 Moreover he provided him cities, and possessions of flocks and herds in abundance; for God had given him very much substance.

32:30 Hiskía þessi stemmdi og efri uppsprettur Gihonlindar, og veitti vatninu niður eftir að Davíðsborg vestanverðri, og Hiskía varð auðnumaður í öllu því, er hann tók sér fyrir hendur.

32:30 This same Hezekiah also stopped the upper spring of the waters of Gihon, and brought them straight down on the west side of the city of David. And Hezekiah prospered in all his works.

32:31 Þess vegna gaf Guð hann í hendur sendimanna Babelhöfðingjanna, er sendir voru til hans til þess að fréttu um táknið, er orðið hafði í landinu, aðeins til þess að reyna hann, svo að hann mætti fá að vita um allt það, er honum bjó í huga.

32:31 Howbeit in the business of the ambassadors of the princes of Babylon, who sent unto him to inquire of the wonder that

was done in the land, God left him, to try him, that he might know all that was in his heart.

32:32 Það sem meira er að segja um Hiskía og góðverk hans, það er ritað í vitrun Jesaja Amozsonar spámanns, í bók Júda- og Ísraelskonunga.

32:32 Now the rest of the acts of Hezekiah, and his good deeds, behold, they are written in the vision of Isaiah the prophet the son of Amoz, in the book of the kings of Judah and Israel.

32:33 Og Hiskía lagðist til hvíldar hjá fedrum sínum, og var grafinn þar sem gengið er upp að gröfum Davíðsniðja, og allur Júda og Jerúsalembúar sýndu honum sæmd, er hann andaðist. Og Manasse sonur hans tók ríki eftir hann.

32:33 And Hezekiah slept with his fathers, and they buried him in the ascent of the sepulchres of the sons of David: and all Judah and the inhabitants of Jerusalem did him honor at his death. And Manasseh his son reigned in his stead.

33:1 Manasse var tólf ára gamall, þá er hann varð konungur, og samfíntu og fimn ár ríkti hann í Jerúsalem.

33:1 Manasseh was twelve years old when he began to reign; and he reigned fifty and five years in Jerusalem.

33:2 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, og drýgði þannig sömu svivirðingarnar sem þær þjóðir, er Drottinn hafði stökkt burt undan Ísraelsmönnum.

33:2 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, after the abominations of the nations whom Yahwe cast out before the children of Israel.

33:3 Hann reisti af nýju fórnarhæðirnar, er Hiskía faðir hans hafði rífa látið, reisti Baölunum ölturu og lét gjöra asérur, dýrkaði allan himinsins her og þjónaði þeim.

33:3 For he built again the high places which Hezekiah his father had broken down; and he reared up altars for the Baalim, and made Asheroth, and worshipped all the host of heaven, and served them.

33:4 Hann reisti og ölturu í musteri Drottins, því er Drottinn hafði um sagt: "Í Jerúsalem skal nafn mitt búa að eilífu!"

33:4 And he built altars in the house of Yahwe, whereof Yahwe said, In Jerusalem shall my name be for ever.

33:5 Og hann reisti ölturu fyrir allan himinsins her í báðum förgörðum musters Drottins.

33:5 And he built altars for all the host of heaven in the two courts of the house of Yahwe.

33:6 Hann lét og sonu sína ganga gegnum eldinn í Hinnomssonardal, fór með spár og fjölkynngi og töfra og skipaði særingamenn og spásagna. Hann aðhafðist margt það, sem illt var í augum Drottins og egndi hann til reiði.

33:6 He also made his children to pass through the fire in the valley of the son of Hinnom; and he practised augury, and used enchantments, and practised sorcery, and dealt with them that had familiar spirits, and with wizards: he wrought much evil

in the sight of Yahwe, to provoke him to anger.

33:7 Hann setti skurðgoðið, er hann hafði gjöra látið, í musteri Guðs, er Guð hafði sagt um við Davíð og Salómon son hans: "Í þessu húsi og í Jerúsalem, sem ég hefi útvalið af öllum ættkvíslum Ísraels, vil ég láta nafn mitt búa að eilífu.

33:7 And he set the graven image of the idol, which he had made, in the house of God, of which God said to David and to Solomon his son, In this house, and in Jerusalem, which I have chosen out of all the tribes of Israel, will I put my name for ever:

33:8 Og ég vil eigi framar láta Ísrael fara landflótta úr landi því, er ég gaf fedrum þeirra, svo framarlega sem þeir geta þess að breyta að öllu svo sem ég hefi boðið þeim, að öllu eftir lögmáli því og lögum og ákvæðum, er gefin voru fyrir Móse."

33:8 neither will I any more remove the foot of Israel from off the land which I have appointed for your fathers, if only they will observe to do all that I have commanded them, even all the law and the statutes and the ordinances given by Moses.

33:9 En Manasse leiddi Júda og Jerúsalembúa afvega, svo að þeir breyttu verr en þær þjóðir, er Drottinn hafði eytt fyrir Ísraelsmönnum.

33:9 And Manasseh seduced Judah and the inhabitants of Jerusalem, so that they did evil more than did the nations whom Yahwe destroyed before the children of Israel.

33:10 Og Drottinn talaði til Manasse og til lýðs hans, en þeir gáfu því engan gam.

33:10 And Yahwe spake to Manasseh, and to his people; but they gave no heed.

33:11 Þá lét Drottinn hershöfðingja Assýriukonungs höndast að þeim; þeir tóku Manasse höndum með krókum, bundu hann eirfjöturum og fluttu hann til Babelon.

33:11 Wherefore Yahwe brought upon them the captains of the host of the king of Assyria, who took Manasseh in chains, and bound him with fetters, and carried him to Babylon.

33:12 En er hann var í nauðum staddur, reyndi hann að bliðka Drottin, Guð sinn, og lagði sig mjög fyrir Guði föðra sinna.

33:12 And when he was in distress, he besought Yahwe his God, and humbled himself greatly before the God of his fathers.

33:13 Og er hann bað hann, þá bænheyrdi Drottinn hann. Hann heyrði grátbeiðni hans og lét hann hverfa heim aftur til Jerúsalem í ríki sitt. Komst þá Manasse að raun um, að Drottinn er Guð.

33:13 And he prayed unto him; and he was entreated of him, and heard his supplication, and brought him again to Jerusalem into his kingdom. Then Manasseh knew that Yahwe he was God.

33:14 Eftir þetta reisti hann ytri múr fyrir Davíðsborg að vestanverðu við Gihon í dalnum, og þangað að, er gengið er inn í Fiskhlíðið, reisti hann í kringum Ófel, og gjörði hann mjög

háan. Hann setti og herforingja í allar kastalaborgir í Júda.

33:14 Now after this he built an outer wall to the city of David, on the west side of Gihon, in the valley, even to the entrance at the fish gate; and he compassed Ophel about *with it*, and raised it up to a very great height: and he put valiant captains in all the fortified cities of Judah.

33:15 Þá útrýmdi hann og útlendu guðunum og líkneskinu úr musteri Drottins, svo og öllum ölturunum, er hann hafði reisa látið á musterisfjalli Drottins og í Jerúsalem, og flegði þeim út fyrir borgina.

33:15 And he took away the foreign gods, and the idol out of the house of Yahwe, and all the altars that he had built in the mount of the house of Yahwe, and in Jerusalem, and cast them out of the city.

33:16 En altari Drottins reisti hann við, og færði á því heillaforðir og þakkarforðir, og Júdamönnum bauð hann að þjóna Drottni, Guði Ísraels.

33:16 And he built up the altar of Yahwe, and offered thereon sacrifices of peace-offerings and of thanksgiving, and commanded Judah to serve Yahwe, the God of Israel.

33:17 En þó færði lýðurinn enn þá forðir á hæðunum, en samt aðeins Drottni, Guði sínum.

33:17 Nevertheless the people sacrificed still in the high places, but only unto Yahwe their God.

33:18 Það sem meira er að segja um Manasse og bæn hans til Guðs hans, svo og orð sjáandanna, er töluðu til hans í nafni Drottins, Guðs Ísraels, það er ritað í Sögu Ísraelskonunga.

33:18 Now the rest of the acts of Manasseh, and his prayer unto his God, and the words of the seers that spake to him in the name of Yahwe, the God of Israel, behold, they are written among the acts of the kings of Israel.

33:19 En um bæn hans og hvernig hann var bænheyrdur, og um allar syndir hans og ótrúmennsku, svo og um staðina, þar sem hann reisti forðirnar, og setti asérur og líkneski, áður en hann lægði sig, um það er ritað í sögu sjáandanna.

33:19 His prayer also, and how God was entreated of him, and all his sin and his trespass, and the places wherein he built high places, and set up the Asherim and the graven images, before he humbled himself: behold, they are written in the history of Hozai.

33:20 Og Manasse lagðist til hvíldar hjá feðrum sínum og var jarðaður í höll sinni. Og Amón sonur hans tók ríki eftir hann.

33:20 So Manasseh slept with his fathers, and they buried him in his own house: and Amon his son reigned in his stead.

33:21 Amón hafði tvo um tvítugt, þá er hann varð konungur, og tvö ár ríkti hann í Jerúsalem.

33:21 Amon was twenty and two years old when he began to reign; and he reigned two years in Jerusalem.

33:22 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, svo sem gjört hafði Manasse faðir hans. Öllum

skurðguðunum, er Manasse faðir hans hafði gjöra látið, færði Amón margar forðir og þjónaði þeim.

33:22 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, as did Manasseh his father; and Amon sacrificed unto all the graven images which Manasseh his father had made, and served them.

33:23 En hann lægði sig eigi fyrir Drottni, svo sem gjört hafði Manasse faðir hans, heldur jök hann á sök sína.

33:23 And he humbled not himself before Yahwe, as Manasseh his father had humbled himself; but this same Amon trespassed more and more.

33:24 Þjónar hans gjörðu samsæri í gegn honum, og drápu hann í höll hans.

33:24 And his servants conspired against him, and put him to death in his own house.

33:25 En landslýðurinn drap alla mennina, er gjört höfðu samsæri gegn Amón konungi. Síðan tók landslýðurinn Jósía son hans til konungs eftir hann.

33:25 But the people of the land slew all them that had conspired against king Amon; and the people of the land made Josiah his son king in his stead.

34:1 Jósía var átta vetra gamall, þá er hann varð konungur, og þrjátíu og eitt ár ríkti hann í Jerúsalem.

34:1 Josiah was eight years old when he began to reign; and he reigned thirty and one years in Jerusalem.

34:2 Hann gjörði það, sem rétt var í augum Drottins, og fetaði í fótspor Davíðs forföður síns og veik hvorki af til hægri né vinstri.

34:2 And he did that which was right in the eyes of Yahwe, and walked in the ways of David his father, and turned not aside to the right hand or to the left.

34:3 Á áttunda ríkisári sínu, er hann sjálfur var enn ungur að aldri, tók hann að leita Guðs Davíðs, forföður síns, og á tólfta ári tók hann að rýma burt úr Júda og Jerúsalem forðirnar, og asérur, skurðguðum og líkneskjum.

34:3 For in the eighth year of his reign, while he was yet young, he began to seek after the God of David his father; and in the twelfth year he began to purge Judah and Jerusalem from the high places, and the Asherim, and the graven images, and the molten images.

34:4 Ölturu Baalanna voru rifin niður að honum ásjaandi, og sólúlurnar, er á þeim voru, hjó hann sundur, og asérurnar og skurðguðin og líkneskin braut hann sundur og muldi þau, og stráði duftinu á grafir þeirra, er höfðu fært þeim forðir.

34:4 And they brake down the altars of the Baalim in his presence; and the sun-images that were on high above them he hewed down; and the Asherim, and the graven images, and the molten images, he brake in pieces, and made dust of them, and strewed it upon the graves of them that had sacrificed unto them.

34:5 Og bein prestanna brenndi hann á ölturum þeirra, og hreinsaði svo Júda og Jerúsalem.

34:5 And he burnt the bones of the

priests upon their altars, and purged Judah and Jerusalem.

34:6 Og í borgum Manasse og Efraíms og Símeons og allt til Naftalí, allt um kring í eyðiborgum þeirra.

34:6 And so *did he* in the cities of Manasseh and Ephraim and Simeon, even unto Naphtali, in their ruins round about.

34:7 reif hann niður ölturun, mölvaði og muldi asérurnar og skurðguðin, og hjó sundur sólúlurnar í öllu Ísraelslandi. Síðan sneri hann heim aftur til Jerúsalem.

34:7 And he brake down the altars, and beat the Asherim and the graven images into powder, and hewed down all the sun-images throughout all the land of Israel, and returned to Jerusalem.

34:8 Á áttjanda ríkisári hans, meðan hann var að hreinsa landið og musterið, sendi hann Safan Asaljason og Maaseja borgarstjóra og Jóak Jóahasson ríkisritara til þess að láta gjöra við musteri Drottins, Guðs síns.

34:8 Now in the eighteenth year of his reign, when he had purged the land and the house, he sent Shaphan the son of Azaliah, and Maaseiah the governor of the city, and Joah the son of Joahaz the recorder, to repair the house of Yahwe his God.

34:9 Og er þeir komu til Hilkía æðsta prests, afhentu þeir fé það, er fært hafði verið musteri Guðs, það er levítarnir, þröskuldsverðirnir, höfðu safnað af Manasse, Efraim og öllum öðrum Ísraelsmönnum, og öllum Júda og Benjamín og Jerúsalembúum.

34:9 And they came to Hilkiah the high priest, and delivered the money that was brought into the house of God, which the Levites, the keepers of the threshold, had gathered of the hand of Manasseh and Ephraim, and of all the remnant of Israel, and of all Judah and Benjamin, and of the inhabitants of Jerusalem.

34:10 Fengu þeir það í hendur verkstjórnunum, þeim er umsjón höfðu með musteri Drottins, en þeir fengu það í hendur verkamönnum, er unnu að því í musteri Drottins að bæta skemmdir og gjöra við musterið.

34:10 And they delivered it into the hand of the workmen that had the oversight of the house of Yahwe; and the workmen that wrought in the house of Yahwe gave it to mend and repair the house;

34:11 Fengu þeir það í hendur trésmiðunum og byggingamönnum til þess að kaupa fyrir höggna steina og viði í tengibjálka, svo og til að fá viði í hús þau, er Júdakonungar höfðu látið falla.

34:11 even to the carpenters and to the builders gave they it, to buy hewn stone, and timber for couplings, and to make beams for the houses which the kings of Judah had destroyed.

34:12 Unnu mennirnir að verkinu upp á æru og trú, en yfir þá voru settir til umsjónar þeir Jahat og Óbadía, levítar af Meraríníðjum, og Sakaría og Mesúllam af Kahatítaníðjum. Og levítarnir - hver sá, er kunni á hljóðfæri -

34:12 And the men did the work faithfully: and the overseers of them were Jahath and

Obadiah, the Levites, of the sons of Merari; and Zechariah and Meshullam, of the sons of the Kohathites, to set it forward; and *others* of the Levites, all that were skilful with instruments of music.

34:13 voru settir yfir burðarmennina, og umsjónarmenn voru yfir öllum þeim, er nokkurt starf höfðu á hendi. Nokkrir af levítunum voru og ritarar og tilsjónarmenn og hliðverðir.

34:13 Also they were over the bearers of burdens, and set forward all that did the work in every manner of service: and of the Levites there were scribes, and officers, and porters.

34:14 En er þeir reiddu fram féð, er borið var í musteri Drottins, fann Hilkia prestur lögmálsbók Drottins, er gefin var fyrir Móse.

34:14 And when they brought out the money that was brought into the house of Yahwe, Hilkiah the priest found the book of the law of Yahwe *given* by Moses.

34:15 Þá tók Hilkia til máls og mælti við Safan kanslara: "Ég hefi fundið lögmálsbókina í musteri Drottins." Og Hilkia fékk Safan bókina.

34:15 And Hilkiah answered and said to Shaphan the scribe, I have found the book of the law in the house of Yahwe. And Hilkiah delivered the book to Shaphan.

34:16 Fór þá Safan með bókina til konungs og skýrði honum jafnframt frá erindislókum og mælti: "Þjónar þínir hafa gjört allt það, er þeim var falið á hendur.

34:16 And Shaphan carried the book to the king, and moreover brought back word to the king, saying, All that was committed to thy servants, they are doing.

34:17 Þeir hafa og afhent fé það, er var í musteri Drottins, og fengið í hendur umsjónarmönnum og verkstjórunum."

34:17 And they have emptied out the money that was found in the house of Yahwe, and have delivered it into the hand of the overseers, and into the hand of the workmen.

34:18 Og Safan kanslari sagði konungi frá og mælti: "Hilkia prestur fékk mér bók." Og Safan las í henni fyrir konungi.

34:18 And Shaphan the scribe told the king, saying, Hilkiah the priest hath delivered me a book. And Shaphan read therein before the king.

34:19 En er konungur heyrði lögmálsorðin, reif hann klæði sín.

34:19 And it came to pass, when the king had heard the words of the law, that he rent his clothes.

34:20 Og konungur bauð þeim Hilkia, Ahikam Safanssyni, Abdón Mikajasyni, Safan kanslara og Asaja konungsþjóni á þessa leið:

34:20 And the king commanded Hilkiah, and Ahikam the son of Shaphan, and Abdon the son of Micah, and Shaphan the scribe, and Asaiah the king's servant, saying,

34:21 "Farið og gangið til fréttu við Drottin fyrir mig og fyrir leifarnar af Ísrael og Júda um bókina, sem fundin er, því að mikil er heift Drottins, er hann hefir úthellt yfir oss, af því að

feður vorir hafa eigi gefið gætur að boði Drottins með því að gjöra að öllu svo sem skrifað er í bók þessari."

34:21 Go ye, inquire of Yahwe for me, and for them that are left in Israel and in Judah, concerning the words of the book that is found; for great is the wrath of Yahwe that is poured out upon us, because our fathers have not kept the word of Yahwe, to do according unto all that is written in this book.

34:22 Fór þá Hilkia með þeim, er konungur hafði til þess kvatt, til Huldu spákonu, konu Sallúms Tókhatssonar, Hasrasonar, klæðageymis. Þjó hún í Jerúsalem í öðru borgarhverfi, og töluðu þeir við hana um þetta.

34:22 So Hilkiah, and they whom the king *had commanded*, went to Huldah the prophetess, the wife of Shallum the son of Tokhath, the son of Hasrah, keeper of the wardrobe; (now she dwelt in Jerusalem in the second quarter;) and they spake to her to that effect.

34:23 Hún mælti við þá: "Svo segir Drottinn, Guð Ísraels: Segið manningum, er sendi yður til mín:

34:23 And she said unto them, Thus saith Yahwe, the God of Israel: Tell ye the man that sent you unto me,

34:24 Svo segir Drottinn: Sjá, ég leiði ógæfu yfir þennan stað og íbúa hans, allar þær formælingar, er ritaðar eru í bókinni, er lesin var fyrir Júdakonungi.

34:24 Thus saith Yahwe, Behold, I will bring evil upon this place, and upon the inhabitants thereof, even all the curses that are written in the book which they have read before the king of Judah.

34:25 fyrir því að þeir hafa yfirgefið mig og fært öðrum guðum reyksisfórnir og egnt mig til reiði með öllum handaverkum sínum, þess vegna úthelti ég reiði minni yfir þennan stað, og hún skal eigi slökkna.

34:25 Because they have forsaken me, and have burned incense unto other gods, that they might provoke me to anger with all the works of their hands; therefore is my wrath poured out upon this place, and it shall not be quenched.

34:26 En segði svo Júdakonungi, þeim er sendi yður til þess að ganga til fréttu við Drottin: Svo segir Drottinn, Guð Ísraels:

34:26 But unto the king of Judah, who sent you to inquire of Yahwe, thus shall ye say to him, Thus saith Yahwe, the God of Israel: As touching the words which thou hast heard,

34:27 Af því að hjarta þitt hefir komist við og þú hefir auðmýkt þig fyrir Guði, er þú heyrðir orð hans gegn þessum stað og íbúum hans, og af því að þú auðmýktir þig fyrir mér og reifst klæði þín og grést frammi fyrir mér, þá hefi ég bænheyrt þig, - segir Drottinn.

34:27 because thy heart was tender, and thou didst humble thyself before God, when thou heardest his words against this place, and against the inhabitants thereof, and hast humbled thyself before me, and hast rent thy clothes, and wept before me; I also have heard thee, saith Yahwe.

34:28 Sjá, ég vil láta þig safnast til fedra þinna, að þú megir komast með friði í gróf þína, og augu þín þurfi

ekki að horfa upp á alla þá ógæfu, er ég leiði yfir þennan stað." Fluttu þeir konungi svarið.

34:28 Behold, I will gather thee to thy fathers, and thou shalt be gathered to thy grave in peace, neither shall thine eyes see all the evil that I will bring upon this place, and upon the inhabitants thereof. And they brought back word to the king.

34:29 Þá sendi konungur og safnaði saman öllum öldungum í Júda og Jerúsalem.

34:29 Then the king sent and gathered together all the elders of Judah and Jerusalem.

34:30 Og konungur gekk upp í musteri Drottins og með honum allir Júdamenn og Jerúsalembúar, svo og prestarnir og levítarnir og allur lýðurinn, bæði gamlir og ungir, og hann las í áheyrn þeirra öll orð sáttmálsbókarinnar, er fundist hafði í musteri Drottins.

34:30 And the king went up to the house of Yahwe, and all the men of Judah and the inhabitants of Jerusalem, and the priests, and the Levites, and all the people, both great and small: and he read in their ears all the words of the book of the covenant that was found in the house of Yahwe.

34:31 Og konungur gekk á sinn stað og gjörði þann sáttmála frammi fyrir Drottni, að fylgja Drottni og varðveita skipanir hans, fyrirmæli og lög af öllu hjarta sínu og allri sálu sinni, til þess að breyta þannig eftir orðum sáttmálans, þeim er rituð voru í þessari bók.

34:31 And the king stood in his place, and made a covenant before Yahwe, to walk after Yahwe, and to keep his commandments, and his testimonies, and his statutes, with all his heart, and with all his soul, to perform the words of the covenant that were written in this book.

34:32 Og hann lét alla þá, er voru í Jerúsalem og Benjamín, gangast undir sáttmálann, og Jerúsalembúar breyttu samkvæmt sáttmála Guðs, Guðs fedra þeirra.

34:32 And he caused all that were found in Jerusalem and Benjamin to stand *to it*. And the inhabitants of Jerusalem did according to the covenant of God, the God of their fathers.

34:33 En Jósia afnam allar svívirdingar úr öllum héruðum Ísraelsmanna, og þröngvaði öllum þeim, er voru í Ísrael, til þess að þjóna Drottni Guði sínum. Meðan hann var á lífi, viku þeir eigi frá því að fylgja Drottni, Guði fedra sinna.

34:33 And Josiah took away all the abominations out of all the countries that pertained to the children of Israel, and made all that were found in Israel to serve, even to serve Yahwe their God. All his days they departed not from following Yahwe, the God of their fathers.

35:1 Síðan hélt Jósia Drottni páska í Jerúsalem, og var páskalambinu slátrað hinn fjórtánda fyrsta mánaðar.

35:1 And Josiah kept a passover unto Yahwe in Jerusalem: and they killed the passover on the fourteenth *day* of the first month.

35:2 Þá setti hann prestana til starfa þeirra og taldi hug í þá til þjónustu við musteri Drottíns.

35:2 And he set the priests in their offices, and encouraged them to the service of the house of Yahwe.

35:3 En við levitana, er fræddu allan Ísrael og helgaðir voru Drottni, sagði hann: "Setjið örkina helgu í musterið, það er Salómon, sonur Davíðs, Ísraelskonungur, lét reisa. Þér þurfið eigi framar að bera hana á öxlunum. Þjónið nú Drottni Guði yðar og lýð hans Ísrael.

35:3 And he said unto the Levites that taught all Israel, that were holy unto Yahwe, Put the holy ark in the house which Solomon the son of David king of Israel did build; there shall no more be a burden upon your shoulders: now serve Yahwe your God, and his people Israel.

35:4 Verið þá reiðubúinir eftir ættum yðar í flokkum yðar, samkvæmt reglugjörð Davíðs Ísraelskonungs og samkvæmt konungsbréfi Salómóns sonar hans.

35:4 And prepare yourselves after your fathers' houses by your courses, according to the writing of David king of Israel, and according to the writing of Solomon his son.

35:5 Skipið yður í helgidóminn eftir ættflokkum frænda yðar, leikmannanna, og fyrir hvern flokk skal vera ein sveit af levítaættum.

35:5 And stand in the holy place according to the divisions of the fathers' houses of your brethren the children of the people, and *let there be for each* a portion of a fathers' house of the Levites.

35:6 Slátrið síðan páskalambinu og helgið yður og tilreiðið það fyrir frændur yðar, svo að þér breytið samkvæmt boði Drottíns fyrir Móse."

35:6 And kill the passover, and sanctify yourselves, and prepare for your brethren, to do according to the word of Yahwe by Moses.

35:7 Jósía fékk leikmönnum hans sauði og lömb og kið, allt til páskafórnar fyrir alla, er þar voru, þrjátíu þúsund að tölu, og þrjú þúsund naut. Voru þau úr eigu konungs.

35:7 And Josiah gave to the children of the people, of the flock, lambs and kids, all of them for the passover-offerings, unto all that were present, to the number of thirty thousand, and three thousand bullocks: these were of the king's substance.

35:8 En höfuðsmenn hans færuð sjálfviljagjafir handa lýðnum og prestunum og levitunum. Hilkía, Sakaría og Jehíel, höfuðsmenn yfir musteri Guðs, gáfu prestunum í páskafórn tvö þúsund og sex hundruð lömb og þrjú hundruð naut.

35:8 And his princes gave for a freewill-offering unto the people, to the priests, and to the Levites. Hilkiah and Zechariah and Jehiel, the rulers of the house of God, gave unto the priests for the passover-offerings two thousand and six hundred *small cattle*, and three hundred oxen.

35:9 En Kananja og Semaja og Netanceel, bræður hans, svo og Hasabja, Jeiel og Jósabad, höfðingjar levíta, gáfu levitum til páskafórnar fimm þúsund lömb og fimm hundruð naut.

35:9 Conaniah also, and Shemaiah and Nethanel, his brethren, and Hashabiah and Jeiel and Jozabad, the chiefs of the Levites, gave unto the Levites for the passover-offerings five thousand *small cattle*, and five hundred oxen.

35:10 Var svo þjónustunni fyrir komið, og gengu prestarnir á sinn stað, svo og levítar eftir flokkum sínum samkvæmt boði konungs.

35:10 So the service was prepared, and the priests stood in their place, and the Levites by their courses, according to the king's commandment.

35:11 Var síðan páskalambinu slátrað, og stökktu prestarnir blóðinu úr hendi sinni, en levítarnir flögu.

35:11 And they killed the passover, and the priests sprinkled *the blood which they received* of their hand, and the Levites flayed them.

35:12 Og þeir tóku brennifórnina frá til þess að fá hana ættflokkum leikmannanna, til þess að þeir skyldu færa hana Drottni, svo sem fyrir er mælt í Mósebók, og svo gjörðu þeir og við nautin.

35:12 And they removed the burnt-offerings, that they might give them according to the divisions of the fathers' houses of the children of the people, to offer unto Yahwe, as it is written in the book of Moses. And so did they with the oxen.

35:13 Síðan steiktu þeir páskalambið við eld, svo sem lög stóðu til, suðu helgigjafirnar í pottum og kötlum og skálum, og færuð tafarlaust hverjum leikmanni.

35:13 And they roasted the passover with fire according to the ordinance: and the holy offerings boiled they in pots, and in caldrons, and in pans, and carried them quickly to all the children of the people.

35:14 En síðan matreiddu þeir handa sér og prestunum, því að prestarnir, niðjar Aróns, voru að færa brennifórnir og feit stykki fram á nótt, og matreiddu levítarnir því handa sér og prestunum, niðjum Aróns.

35:14 And afterward they prepared for themselves, and for the priests, because the priests the sons of Aaron *were busied* in offering the burnt-offerings and the fat until night: therefore the Levites prepared for themselves, and for the priests the sons of Aaron.

35:15 Og söngvararnir, niðjar Asafs, voru á sínum stað eftir boði Davíðs, Asafs, Hemans og Jedútíns, sjáanda konungs, og hliðverðir voru við hvert hlið. Þurftu þeir eigi að fara frá starfi sínu, því að frændur þeirra, levítarnir, matbjuggu fyrir þá.

35:15 And the singers the sons of Asaph were in their place, according to the commandment of David, and Asaph, and Heman, and Jeduthun the king's seer; and the porters were at every gate: they needed not to depart from their service; for their brethren the Levites prepared for them.

35:16 Var þannig allri þjónustu Drottíns komið fyrir þann dag, er menn héldu páska og færuð brennifórnir á altari Drottíns, að boði Jósía konungs.

35:16 So all the service of Yahwe

was prepared the same day, to keep the passover, and to offer burnt-offerings upon the altar of Yahwe, according to the commandment of king Josiah.

35:17 Þannig héldu Ísraelsmenn, þeir er viðstaddir voru, páska í þann tíma, svo og hátíð hinna ósýrðu brauða í sjö daga.

35:17 And the children of Israel that were present kept the passover at that time, and the feast of unleavened bread seven days.

35:18 En engir slíkir páskar höfðu haldnir verið í Ísrael frá því á dögum Samúels spámanns, og engir af Ísraelskonungum höfðu haldið páska, svo sem Jósía konungur gjörði og prestarnir og levítarnir og allir Júda- og Ísraelsmenn, þeir er viðstaddir voru, og Jerúsalembúar.

35:18 And there was no passover like to that kept in Israel from the days of Samuel the prophet; neither did any of the kings of Israel keep such a passover as Josiah kept, and the priests, and the Levites, and all Judah and Israel that were present, and the inhabitants of Jerusalem.

35:19 Á átjándra ríkisári Jósía voru páskar þessir haldnir.

35:19 In the eighteenth year of the reign of Josiah was this passover kept.

35:20 Eftir allt þetta, er Jósía hafði komið musterinu aftur í lag, fór Nekó Egyptalandskonungur herför til þess að heyja orustu hjá Karkemis við Efrat. Þá fór Jósía út í móti honum.

35:20 After all this, when Josiah had prepared the temple, Neco king of Egypt went up to fight against Carchemish by the Euphrates: and Josiah went out against him.

35:21 En hann gjörði menn á fund hans og lét segja honum: "Hvað þurfum við að eigast við, Júdakonungur? Nú kem ég eigi í móti þér, heldur í móti mínum förna fjanda, og Guð hefir boðið mér að flyta mér. Freista þú eigi fangs við guðinn, sem með mér er, svo að hann tortími þér ekki."

35:21 But he sent ambassadors to him, saying, What have I to do with thee, thou king of Judah? *I come* not against thee this day, but against the house wherewith I have war; and God hath commanded me to make haste: forbear thee from *meddling with* God, who is with me, that he destroy thee not.

35:22 En Jósía vildi eigi hörfa undan honum, heldur klæddist dularbúningi til þess að berjast við hann, og hlýddi eigi á orð Nekós, er þó voru af Guðs munni, og fór til bardaga á Megiddóvöllum.

35:22 Nevertheless Josiah would not turn his face from him, but disguised himself, that he might fight with him, and hearkened not unto the words of Neco from the mouth of God, and came to fight in the valley of Megiddo.

35:23 En bogmennirnir skutu á Jósía konung. Þá mælti konungur við þjóna sína: "Komið mér burt hóðan, því að ég er sár mjög."

35:23 And the archers shot at king Josiah; and the king said to his servants, Have me away; for I am sore wounded.

35:24 Tóku þá þjónar hans hann af vagninum og óku honum á næsta vagni

hans, og er þeir komu með hann til Jerúsalem, þá dó hann og var grafinn í grófum fedra sinna. Allir Júdamenn og Jerúsalembúar hörmuðu Jósia.

35:24 So his servants took him out of the chariot, and put him in the second chariot that he had, and brought him to Jerusalem; and he died, and was buried in the sepulchres of his fathers. And all Judah and Jerusalem mourned for Josiah.

35:25 og Jeremía orti harmljóð eftir Jósia, og allir söngmenn og söngkonur hafa talað um Jósia í harmljóðum sínum fram á þennan dag. Og menn gjörðu þau að ákvæði fyrir Ísrael, og eru þau rituð í harmljóðunum.

35:25 And Jeremiah lamented for Josiah: and all the singing men and singing women spake of Josiah in their lamentations unto this day; and they made them an ordinance in Israel: and, behold, they are written in the lamentations.

35:26 Það sem meira er að segja um Jósia og góðverk hans, er voru samkvæm því, sem ritað er í lög máli Drottins.

35:26 Now the rest of the acts of Josiah, and his good deeds, according to that which is written in the law of Yahwe,

35:27 svo og saga hans frá upphafi til enda, það er ritað í bók Ísraels- og Júdakonunga.

35:27 and his acts, first and last, behold, they are written in the book of the kings of Israel and Judah.

36:1 Landslýðurinn tók Jóahas Jósiason og gjörði hann að konungi í Jerúsalem eftir föður hans.

36:1 Then the people of the land took Jehoahaz the son of Josiah, and made him king in his father's stead in Jerusalem.

36:2 Jóahas var tuttugu og þriggja ára að aldri, þá er hann varð konungur, og þrjá mánuði ríkti hann í Jerúsalem.

36:2 Joahaz was twenty and three years old when he began to reign; and he reigned three months in Jerusalem.

36:3 En Egyptalandskonungur rak hann frá ríki, til þess að hann skyldi eigi framar ríkja í Jerúsalem, og lagði skattgjald á landið, hundrað talentur silfurs og tíu talentur gulls.

36:3 And the king of Egypt deposed him at Jerusalem, and fined the land a hundred talents of silver and a talent of gold.

36:4 Og Egyptalandskonungur gjörði Eljakím bróður hans að konungi yfir Júda og Jerúsalem, og breytti nafni hans í Jójakím. En Jóahas bróður hans tók Nekó og flutti til Egyptalands.

36:4 And the king of Egypt made Eliakim his brother king over Judah and Jerusalem, and changed his name to Jehoiakim. And Neco took Joahaz his brother, and carried him to Egypt.

36:5 Jójakím var tuttugu og fimm ára að aldri, þá er hann varð konungur, og ellefu ár ríkti hann í Jerúsalem. Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, Guðs síns.

36:5 Jehoiakim was twenty and five years old when he began to reign; and he reigned eleven years in Jerusalem: and he did that which was evil in the sight of Yahwe his God.

36:6 Gegn honum fór Nebúkadnesar konungur í Babelón herför og batt hann eirfjöturum til þess að flytja hann til Babelón.

36:6 Against him came up Nebuchadnezzar king of Babylon, and bound him in fetters, to carry him to Babylon.

36:7 Af áhöldum musteris Drottins flutti Nebúkadnesar og nokkuð til Babelón og lét þau í höll sína í Babelón.

36:7 Nebuchadnezzar also carried of the vessels of the house of Yahwe to Babylon, and put them in his temple at Babylon.

36:8 En það sem meira er að segja um Jójakím og svivirðingar hans, er hann aðhafðist, og annað illt, er fannst í fari hans, það er ritað í bók Ísraels- og Júdakonunga. Og Jójakím sonur hans tók ríki eftir hann.

36:8 Now the rest of the acts of Jehoiakim, and his abominations which he did, and that which was found in him, behold, they are written in the book of the kings of Israel and Judah: and Jehoiachin his son reigned in his stead.

36:9 Jójakím var átta vetra gamall, þá er hann varð konungur, og þrjá mánuði og tíu daga ríkti hann í Jerúsalem. Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins.

36:9 Jehoiachin was eight years old when he began to reign; and he reigned three months and ten days in Jerusalem: and he did that which was evil in the sight of Yahwe.

36:10 En að ári liðnu sendi Nebúkadnesar konungur og lét flytja hann til Babelón, ásamt verðmætum áhöldum úr musteri Drottins, en gjörði Sedekía bróður hans að konungi yfir Júda og Jerúsalem.

36:10 And at the return of the year king Nebuchadnezzar sent, and brought him to Babylon, with the goodly vessels of the house of Yahwe, and made Zedekiah his brother king over Judah and Jerusalem.

36:11 Sedekía var tuttugu og eins árs að aldri, þá er hann varð konungur, og ellefu ár ríkti hann í Jerúsalem.

36:11 Zedekiah was twenty and one years old when he began to reign; and he reigned eleven years in Jerusalem:

36:12 Hann gjörði það, sem illt var í augum Drottins, Guðs síns, hann auðmýkti sig eigi fyrir Jeremía spámanni, er talaði í nafni Drottins.

36:12 and he did that which was evil in the sight of Yahwe his God; he humbled not himself before Jeremiah the prophet *speaking* from the mouth of Yahwe.

36:13 Sedekía rauf þá trúnaðareíða, er Nebúkadnesar konungur hafði látið hann vinna sér við Guð. En hann þverskallaðist og hertí hjarta sitt, svo að hann sneri sér eigi til Drottins, Guðs Ísraels.

36:13 And he also rebelled against king Nebuchadnezzar, who had made him swear by God: but he stiffened his neck, and hardened his heart against turning unto Yahwe, the God of Israel.

36:14 Þá sýndu og allir höfðingjar prestanna og lýðsins mikla ótrúmennsku með því að drygja

allar sömu svivirðingarnar og heiðingjarnir, og sauguðu svo musteri Drottins, það er hann hafði helgað í Jerúsalem.

36:14 Moreover all the chiefs of the priests, and the people, trespassed very greatly after all the abominations of the nations; and they polluted the house of Yahwe which he had hallowed in Jerusalem.

36:15 Og Drottinn, Guð fedra þeirra, sendi þeim stöðugt áminningar fyrir sendiböða sína, því að hann vildi þyrma lýð sínum og bústað sínum.

36:15 And Yahwe, the God of their fathers, sent to them by his messengers, rising up early and sending, because he had compassion on his people, and on his dwelling-place:

36:16 En þeir smánuðu sendiböða Guðs, fyrirlítu orð hans og gjörðu gys að spámönnum hans, uns reiði Drottins við lýð hans var orðin svo mikil, að eigi mátti við gjöra.

36:16 but they mocked the messengers of God, and despised his words, and scoffed at his prophets, until the wrath of Yahwe arose against his people, till there was no remedy.

36:17 Hann lét Kaldeakonung fara herför gegn þeim, og drap hann æskumenn þeirra með sverði í helgidómi þeirra. Þyrmdi hann hvorki æskumönnum né ungmeðjum, öldruðum né örvasa - allt gaf Guð honum á vald.

36:17 Therefore he brought upon them the king of the Chaldeans, who slew their young men with the sword in the house of their sanctuary, and had no compassion upon young man or virgin, old man or hoary-headed: he gave them all into his hand.

36:18 Og öll áhöld Guðs húss, stór og smá, svo og fjársjóðu Drottins húss og fjársjóðu konungs og höfðingja hans - allt flutti hann til Babelón.

36:18 And all the vessels of the house of God, great and small, and the treasures of the house of Yahwe, and the treasures of the king, and of his princes, all these he brought to Babylon.

36:19 Þeir brenndu musteri Guðs, rifu niður Jerúsalem-múra, lögðu eld í allar hallir í henni, svo að allt verðmætt í henni týndist.

36:19 And they burnt the house of God, and brake down the wall of Jerusalem, and burnt all the palaces thereof with fire, and destroyed all the goodly vessels thereof.

36:20 Og þá sem komist höfðu undan sverðinu, herleiddi hann til Babelóniu, og urðu þeir þjónar hans og sona hans, uns Persaríki náði yfirráðum.

36:20 And them that had escaped from the sword carried he away to Babylon; and they were servants to him and his sons until the reign of the kingdom of Persia:

36:21 til þess að rætast skyldi orð Drottins fyrir munn Jeremía: "Þar til er landið hefir fengið hvíldarár sín bætt upp, alla þá stund, sem það var í eyði, naut það hvíldar, uns sjötíu ár voru liðin."

36:21 to fulfil the word of Yahwe by the mouth of Jeremiah, until the land had enjoyed its sabbaths: *for* as long as it lay desolate it

kept sabbath, to fulfil threescore and ten years.

36:22 En á fyrsta ríkisári Kýrusar Persakonungs blés Drottinn Kýrusi Persakonungi því í brjóst - til þess að orð Drottins fyrir munn Jeremia rættust -, að láta boð út ganga um allt ríki sitt, og það í konungsbréfi, svolátandi boðskap:

36:22 Now in the first year of Cyrus king of Persia, that the word of Yahwe by the mouth of Jeremiah might be accomplished, Yahwe stirred up the spirit of Cyrus king of Persia, so that he made a proclamation throughout all his kingdom, and *put it* also in writing, saying,

36:23 "Svo segir Kýrus Persakonungur: Öll konungsríki jarðarinnar hefir Drottinn, Guð himnanna, gefið mér, og hann hefir skipað mér að reisa sér musteri í Jerúsalem í Júda. Hver sem nú er meðal yðar af öllu hans fólki, með honum sé Drottinn, Guð hans, og hann fari heim."

36:23 Thus saith Cyrus king of Persia, All the kingdoms of the earth hath Yahwe, the God of heaven, given me; and he hath charged me to build him a house in Jerusalem, which is in Judah. Whosoever there is among you of all his people, Yahwe his God be with him, and let him go up.

1:1 Á fyrsta ríkisári Kýrusar Persakonungs blés Drottinn honum því í brjóst - til þess að orð Drottins fyrir munn Jeremia rættust - að láta boð út ganga um allt ríki sitt, og það í konungsbréfi, á þessa leið:

1:1 Now in the first year of Cyrus king of Persia, that the word of Yahwe by the mouth of Jeremiah might be accomplished, Yahwe stirred up the spirit of Cyrus king of Persia, so that he made a proclamation throughout all his kingdom, and *put it* also in writing, saying,

1:2 "Svo segir Kýrus Persakonungur: Öll konungsríki jarðarinnar hefir Drottinn, Guð himnanna, gefið mér, og hann hefir skipað mér að reisa sér musteri í Jerúsalem í Júda."

1:2 Thus saith Cyrus king of Persia, All the kingdoms of the earth hath Yahwe, the God of heaven, given me; and he hath charged me to build him a house in Jerusalem, which is in Judah.

1:3 Hver sá meðal yðar, sem tilheyrir þjóð hans, með honum sé Guð hans, og hann fari heim til Jerúsalem í Júda og reisi musteri Drottins, Ísraels Guðs. Hann er sá Guð, sem býr í Jerúsalem."

1:3 Whosoever there is among you of all his people, his God be with him, and let him go up to Jerusalem, which is in Judah, and build the house of Yahwe, the God of Israel (he is God), which is in Jerusalem.

1:4 Og hvern þann, sem enn er eftir, á sérhverjum þeim stað þar sem hann dvelst sem útlendingur, hann skulu menn á þeim stað styrkja með silfri og gulli og lausafé og kvikfénaði, auk sjálfviljagjafa til Guðs mustersis í Jerúsalem."

1:4 And whosoever is left, in any place where he sojourneth, let the men of his place help him with silver, and with gold, and with goods, and with beasts, besides the freewill-offering for the house of God which is in Jerusalem.

1:5 Þá tóku ætthöfðingjar Júda og Benjámins og prestarnir og levítarnir sig upp - allir þeir, er Guð hafði blásið því í brjóst að fara og reisa musteri Drottins í Jerúsalem."

1:5 Then rose up the heads of fathers' houses of Judah and Benjamin, and the priests, and the Levites, even all whose spirit God had stirred to go up to build the house of Yahwe which is in Jerusalem.

1:6 Og allir nágrannar þeirra hjálpuðu þeim um áhöld úr silfri, um gull, um lausafé og um kvikfénað og um gersemar, auk alls þess, er menn gáfu sjálfviljuglega."

1:6 And all they that were round about them strengthened their hands with vessels of silver, with gold, with goods, and with beasts, and with precious things, besides all that was willingly offered.

1:7 Kýrus konungur lét af hendi kerin úr musteri Drottins, þau er Nebúkadnesar hafði flutt burt frá Jerúsalem og sett í musteri guðs síns."

1:7 Also Cyrus the king brought forth the vessels of the house of Yahwe, which Nebuchadnezzar had brought forth out of Jerusalem, and had put in the house of his gods;

1:8 Kýrus Persakonungur fékk þau í hendur Mithredat féhirði, og hann taldi þau út í hendur Sesbasar, höfðingja Júdaættkvíslar."

1:8 even those did Cyrus king of Persia bring forth by the hand of Mithredath the treasurer, and numbered them unto Sheshbazzar, the prince of Judah.

1:9 En talan á þeim var þessi: 30 gullskálar, 1.000 silfurskálar, 29 pönnur."

1:9 And this is the number of them: thirty platters of gold, a thousand platters of silver, nine and twenty knives,

1:10 30 könnur af gulli, silfurkönnur minni háttar: 410, önnur ker 1.000 -

1:10 thirty bowls of gold, silver bowls of a second sort four hundred and ten, and other vessels a thousand.

1:11 Öll kerin af gulli og silfri til samans 5.400. Allt þetta flutti Sesbasar með sér, þá er hinir herleiddu voru fluttir frá Babýlon heim til Jerúsalem."

1:11 All the vessels of gold and of silver were five thousand and four hundred. All these did Sheshbazzar bring up, when they of the captivity were brought up from Babylon unto Jerusalem.

2:1 Þessir eru þeir úr skattlandinu, er heim fóru úr herleiðingarútleigðinni, þeir er Nebúkadnesar konungur í Babýlon hafði herleitt til Babýlon og nú sneru aftur til Jerúsalem og Júda, hver til sinnar borgar."

2:1 Now these are the children of the province, that went up out of the captivity of those that had been carried away, whom Nebuchadnezzar the king of Babylon had carried away unto Babylon, and that returned unto Jerusalem and Judah, every one unto his city;

2:2 Þeir sem komu með Serúbabel, Jósúa, Nehemia, Seraja, Reelja, Mordekai, Bilsan, Mispar, Bigvai,

Rehúm og Baana. Talan á mönnum Ísraelslýðs var:

2:2 who came with Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Seraiah, Reelaiah, Mordecai, Bilshan, Mispar, Bigvai, Rehum, Baanah. The number of the men of the people of Israel:

2:3 Niðjar Parós: 2.172.

2:3 The children of Parosh, two thousand a hundred seventy and two.

2:4 Niðjar Sefatja: 372.

2:4 The children of Shephatiah, three hundred seventy and two.

2:5 Niðjar Ara: 775.

2:5 The children of Arah, seven hundred seventy and five.

2:6 Niðjar Pahat Móabs, sem sé niðjar Jesúa og Jóabs: 2.812.

2:6 The children of Pahath-moab, of the children of Jeshua and Joab, two thousand eight hundred and twelve.

2:7 Niðjar Elams: 1.254.

2:7 The children of Elam, a thousand two hundred fifty and four.

2:8 Niðjar Sattu: 945.

2:8 The children of Zattu, nine hundred forty and five.

2:9 Niðjar Sakkaí: 760.

2:9 The children of Zaccai, seven hundred and threescore.

2:10 Niðjar Baní: 642.

2:10 The children of Bani, six hundred forty and two.

2:11 Niðjar Bebaí: 623.

2:11 The children of Bebai, six hundred twenty and three.

2:12 Niðjar Asgads: 1.222.

2:12 The children of Azgad, a thousand two hundred twenty and two.

2:13 Niðjar Adóníkams: 666.

2:13 The children of Adonikam, six hundred sixty and six.

2:14 Niðjar Bigvai: 2.056.

2:14 The children of Bigvai, two thousand fifty and six.

2:15 Niðjar Adíns: 454.

2:15 The children of Adin, four hundred fifty and four.

2:16 Niðjar Aters, frá Hiskía: 98.

2:16 The children of Ater, of Hezekiah, ninety and eight.

2:17 Niðjar Besaí: 323.

2:17 The children of Bezai, three hundred twenty and three.

2:18 Niðjar Jóra: 112.

2:18 The children of Jorah, a hundred and twelve.

2:19 Niðjar Hasúms: 223.

2:19 The children of Hashum, two hundred twenty and three.

2:20 Niðjar Gibbars: 95.

2:20 The children of Gibbar, ninety and five.

2:21 Ættaðir frá Betlehem: 123.

2:21 The children of Beth-lehem, a hundred twenty and three.

2:22 Menn frá Netófa: 56.

2:22 The men of Netophah, fifty and six.

2:23 Menn frá Anatót: 128.

2:23 The men of Anathoth, a hundred twenty and eight.

2:24 /Ettaðir frá Asmavet: 42.

2:24 The children of Azmaveth, forty and two.

2:25 /Ettaðir frá Kirjat Jearím, Kefíra og Beerót: 743.

2:25 The children of Kiriath-arim, Chephirah, and Beeroth, seven hundred and forty and three.

2:26 /Ettaðir frá Rama og Geba: 621.

2:26 The children of Ramah and Geba, six hundred twenty and one.

2:27 Menn frá Mikmas: 122.

2:27 The men of Michmas, a hundred twenty and two.

2:28 Menn frá Betel og Aí: 223.

2:28 The men of Beth-el and Ai, two hundred twenty and three.

2:29 /Ettaðir frá Nebó: 52.

2:29 The children of Nebo, fifty and two.

2:30 Niðjar Magbis: 156.

2:30 The children of Magbish, a hundred fifty and six.

2:31 Niðjar Elams hins annars: 1.254.

2:31 The children of the other Elam, a thousand two hundred fifty and four.

2:32 Niðjar Haríms: 320.

2:32 The children of Harim, three hundred and twenty.

2:33 /Ettaðir frá Lód, Hadíd og Ónó: 725.

2:33 The children of Lod, Hadid, and Ono, seven hundred twenty and five.

2:34 /Ettaðir frá Jerikó: 345.

2:34 The children of Jericho, three hundred forty and five.

2:35 /Ettaðir frá Senaa: 3.630.

2:35 The children of Senaah, three thousand and six hundred and thirty.

2:36 Prestarnir: Niðjar Jedaja, af ætt Jesúa: 973.

2:36 The priests: the children of Jedaiah, of the house of Jeshua, nine hundred seventy and three.

2:37 Niðjar Immers: 1.052.

2:37 The children of Immer, a thousand fifty and two.

2:38 Niðjar Pashúrs: 1.247.

2:38 The children of Pashhur, a thousand two hundred forty and seven.

2:39 Niðjar Haríms: 1.017.

2:39 The children of Harim, a thousand and seventeen.

2:40 Levítarnir: Niðjar Jesúa og Kadmiels, af niðjum Hóðavja: 74.

2:40 The Levites: the children of Jeshua and Kadmiel, of the children of Hodaviah, seventy and four.

2:41 Söngvararnir: niðjar Asafs: 128.

2:41 The singers: the children of Asaph, a hundred twenty and eight.

2:42 Niðjar hliðvarðanna: niðjar Sallúms, niðjar Aters, niðjar Talmóns, niðjar Akúbs, niðjar Hatíta, niðjar Sóbai - alls 139.

2:42 The children of the porters: the children of Shallum, the children of Ater, the children of Talmon, the children of Akkub, the children of Hatita, the children of Shobai, in all a hundred thirty and nine.

2:43 Musterisþjónarnir: niðjar Siha, niðjar Hasúfa, niðjar Tabbaoús.

2:43 The Nethinim: the children of Ziha, the children of Hasupha, the children of Tabbaoth,

2:44 niðjar Kerós, niðjar Síaha, niðjar Padóns.

2:44 the children of Keros, the children of Siaha, the children of Padon,

2:45 niðjar Lebana, niðjar Hagaba, niðjar Akúbs.

2:45 the children of Lebanah, the children of Hagabah, the children of Akkub,

2:46 niðjar Hagabs, niðjar Salmái, niðjar Hanans.

2:46 the children of Hagab, the children of Shamlai, the children of Hanan,

2:47 niðjar Giddels, niðjar Gahars, niðjar Reaja.

2:47 the children of Giddel, the children of Gahar, the children of Reaiah,

2:48 niðjar Resíns, niðjar Nekóda, niðjar Gassams.

2:48 the children of Rezin, the children of Nekoda, the children of Gazzam,

2:49 niðjar Ússa, niðjar Pasea, niðjar Besái.

2:49 the children of Uzza, the children of Paseah, the children of Besai,

2:50 niðjar Asna, niðjar Meúníta, niðjar Nefísíta.

2:50 the children of Asnah, the children of Meunim, the children of Nephisim,

2:51 niðjar Bakbúks, niðjar Hakúfa, niðjar Harhúrs.

2:51 the children of Bakbuk, the children of Hakupha, the children of Harhur,

2:52 niðjar Baselúts, niðjar Mehida, niðjar Harsa.

2:52 the children of Bazluth, the children of Mehida, the children of Harsha,

2:53 niðjar Barkós, niðjar Sisera, niðjar Tema.

2:53 the children of Barkos, the children of Sisera, the children of Temah,

2:54 niðjar Nesía, niðjar Hatífa.

2:54 the children of Nezhiah, the children of Hatipha.

2:55 Niðjar þræla Salómons: niðjar Sótai, niðjar Sóferets, niðjar Perúda.

2:55 The children of Solomon's servants: the children of Sotai, the children of Hassophereth, the children of Peruda,

2:56 niðjar Jaala, niðjar Darkóns, niðjar Giddels.

2:56 the children of Jaalah, the children of Darkon, the children of Giddel,

2:57 niðjar Sefatja, niðjar Hattíls, niðjar Pókeret Hassebáims, niðjar Ami.

2:57 the children of Shephatiah, the children of Hattil, the children of Pochereth-hazzebaim, the children of Ami.

2:58 Allir musterisþjónarnir og niðjar þræla Salómons voru 392.

2:58 All the Nethinim, and the children of Solomon's servants, were three hundred ninety and two.

2:59 Og þessir eru þeir, sem fóru heim frá Tel Mela, Tel Harsa, Kerúb, Addan, Immer, en kunnu eigi að greina ætt sína og uppruna, hvort þeir væru komnir af Ísrael:

2:59 And these were they that went up from Tel-melah, Tel-harsha, Cherub, Addan, and Immer; but they could not show their fathers' houses, and their seed, whether they were of Israel:

2:60 Niðjar Delaja, niðjar Tobía, niðjar Nekóda: 652.

2:60 the children of Delaiah, the children of Tobiah, the children of Nekoda, six hundred fifty and two.

2:61 Og af niðjum prestanna: Niðjar Habaja, niðjar Hakkós, niðjar Barsillai, er gengið hafði að eiga eina af dætrum Barsillai Gíleaðíta og nefndur hafði verið nafni þeirra.

2:61 And of the children of the priests: the children of Habaiah, the children of Hakkoz, the children of Barzillai, who took a wife of the daughters of Barzillai the Gileadite, and was called after their name.

2:62 Þessir leituðu að ættartölum sínum, en þær fundust ekki. Var þeim því hrundið frá prestdómi.

2:62 These sought their register among those that were reckoned by genealogy, but they were not found: therefore were they deemed polluted and put from the priesthood.

2:63 Og landstjórinn sagði þeim, að þeir mættu ekki eta af hinu háheilaga, þar til er kæmi fram prestur, er kynni að fara með úrim og túmmim.

2:63 And the governor said unto them, that they should not eat of the most holy things, till there stood up a priest with Urim and with Thummim.

2:64 Allur söfnuðurinn var til samans 42.360.

2:64 The whole assembly together was forty and two thousand three hundred and threescore,

2:65 auk þræla þeirra og ambátta, er voru 7.337. Þeir höfðu 200 söngvara og söngkonur.

2:65 besides their men-servants and their maid-servants, of whom there were seven thousand three hundred thirty and seven: and they had two hundred singing men and singing women.

2:66 Hestar þeirra voru 736, múlar 245.

2:66 Their horses were seven hundred thirty and six; their mules, two hundred forty and five;

2:67 úlfaldar 435, asnar 6.720.

2:67 their camels, four hundred thirty and five; *their asses*, six thousand seven hundred and twenty.

2:68 Og sumir æthhöfðingjanna gáfu, er þeir komu til musteris Drottins í Jerúsalem, sjálfviljagjafir til musteris Guðs, til þess að það yrði reist á sínum stað.

2:68 And some of the heads of fathers' *houses*, when they came to the house of Yahwe which is in Jerusalem, offered willingly for the house of God to set it up in its place:

2:69 Gáfu þeir hver eftir efnum sínum í byggingarsjóðinn: í gulli 6.100 darika og í silfri 5.000 minur, og 100 prestserki.

2:69 they gave after their ability into the treasury of the work threescore and one thousand darics of gold, and five thousand pounds of silver, and one hundred priests' garments.

2:70 Þannig settust prestarnir og levítarnir og nokkrir af lýðnum og söngvararnir og hliðverðirnir og musterisþjónarnir að í borgum sínum. Og allur Ísrael tók sér bólfestu í borgum sínum.

2:70 So the priests, and the Levites, and some of the people, and the singers, and the porters, and the Nethinim, dwelt in their cities, and all Israel in their cities.

3:1 En er sjöundi mánuðurinn kom, og Ísraelsmenn voru í borgunum, safnaðist lýðurinn saman eins og einn maður í Jerúsalem.

3:1 And when the seventh month was come, and the children of Israel were in the cities, the people gathered themselves together as one man to Jerusalem.

3:2 Þá tóku þeir sig til, Jósúa Jósadaksson og bræður hans, prestarnir, og Serúbabel Sealtíelsson og bræður hans, og reistu altari Ísraels Guðs, til þess að á því yrðu færðar brennifórnir eftir því, sem fyrir er mælt í lögumáli guðsmannsins Móse.

3:2 Then stood up Jeshua the son of Jozadak, and his brethren the priests, and Zerubbabel the son of Shealtiel, and his brethren, and builded the altar of the God of Israel, to offer burnt-offerings thereon, as it is written in the law of Moses the man of God.

3:3 Og þeir reistu altarið þar, er það áður hafði staðið, því að þeim stóð óttí af landsbúum, og færðu Drottin brennifórnir á því, morgunbrennifórnir og kveldbrennifórnir.

3:3 And they set the altar upon its base; for fear was upon them because of the peoples of the countries: and they offered burnt-offerings thereon unto Yahwe, even burnt-offerings morning and evening.

3:4 Og þeir héldu laufskálahátíðina, eftir því sem fyrir er mælt, og báru fram brennifórnir á degi hverjum með rétttri tölu, að réttum sið, það er við átti á hverjum degi.

3:4 And they kept the feast of tabernacles, as it is written, and *offered* the daily burnt-offerings by number, according to the ordinance, as the duty of every day required;

3:5 og því næst hinar stöðugu brennifórnir, og fórnir tunglkomuhátíðanna og allra hinna

helgu löghátíða Drottins, svo og fórnir allra þeirra, er færðu Drottin sjálfviljafórn.

3:5 and afterward the continual burnt-offering, and *the offerings* of the new moons, and of all the set feasts of Yahwe that were consecrated, and of every one that willingly offered a freewill-offering unto Yahwe.

3:6 Frá fyrsta degi hins sjöunda mánaðar byrjuðu þeir að færa Drottin brennifórnir, og hafði þá eigi enn verið lagður grundvöllur að musteri Drottins.

3:6 From the first day of the seventh month began they to offer burnt-offerings unto Yahwe: but the foundation of the temple of Yahwe was not yet laid.

3:7 Og þeir gáfu steinsmiðunum og trésmiðunum silfur og Sidoningum og Týrusmönnum mat og drykk og olíufolíu til að flytja sedrusvið frá Líbanon sjóleiðis til Jafó samkvæmt leyfi Kýrusar Persakonungs þeim til handa.

3:7 They gave money also unto the masons, and to the carpenters; and food, and drink, and oil, unto them of Sidon, and to them of Tyre, to bring cedar-trees from Lebanon to the sea, unto Joppa, according to the grant that they had of Cyrus king of Persia.

3:8 Á öðru ári eftir heimkomu þeirra til húss Guðs í Jerúsalem, í öðrum mánuðinum, byrjuðu þeir Serúbabel Sealtíelsson og Jósúa Jósadaksson og aðrir bræður þeirra, prestarnir og levítarnir og allir þeir, er komnir voru úr útlegðinni til Jerúsalem, að setja levíta, tvítuga og þaðan af eldri, til að hafa eftirlit með byggingu húss Drottins.

3:8 Now in the second year of their coming unto the house of God at Jerusalem, in the second month, began Zerubbabel the son of Shealtiel, and Jeshua the son of Jozadak, and the rest of their brethren the priests and the Levites, and all they that were come out of the captivity unto Jerusalem, and appointed the Levites, from twenty years old and upward, to have the oversight of the work of the house of Yahwe.

3:9 Og þannig gengu þeir Jósúa, synir hans og bræður hans, Kadmiel og synir hans, synir Hóðavja, synir Henadads, svo og synir þeirra og bræður þeirra, levítarnir, sem einn maður að því verki að hafa eftirlit með þeim, er unnu að byggingu Guðs húss.

3:9 Then stood Jeshua with his sons and his brethren, Kadmiel and his sons, the sons of Judah, together, to have the oversight of the workmen in the house of God: the sons of Henadad, with their sons and their brethren the Levites.

3:10 Og er smiðirnir lögðu grundvöllinn að musteri Drottins, námu prestarnir þar staðar í embættisskrúða með lúðra og levítarnir, niðjar Asafs, með skálabumbur, til þess að vegsama Drottin eftir tilskipun Davíðs Ísraelskonungs.

3:10 And when the builders laid the foundation of the temple of Yahwe, they set the priests in their apparel with trumpets, and the Levites the sons of Asaph with cymbals, to praise Yahwe, after the order of David king of Israel.

3:11 Og þeir hófu að lofa og vegsama Drottin fyrir það, að hann er góður

og að miskunn hans við Ísrael er eilíf. Og allur lýðurinn laust upp miklu fagnadarópi og lofaði Drottin fyrir það, að grundvöllur var lagður að húsi Drottins.

3:11 And they sang one to another in praising and giving thanks unto Yahwe, saying, For he is good, for his lovingkindness *endureth* for ever toward Israel. And all the people shouted with a great shout, when they praised Yahwe, because the foundation of the house of Yahwe was laid.

3:12 En margir af prestunum og levitunum og æthhöfðingjunum - öldungar þeir, er séð höfðu hið fyrra musterið - grétu hástöfum, þegar grundvöllur þessa húss var lagður að þeim ásjáandi, en margir æptu líka fagnadar- og gleðióp.

3:12 But many of the priests and Levites and heads of fathers' *houses*, the old men that had seen the first house, when the foundation of this house was laid before their eyes, wept with a loud voice; and many shouted aloud for joy:

3:13 Og lýðurinn gat ekki greint fagnadarópin frá gráthljóðunum í fólkinu, því að lýðurinn laust upp miklu fagnadarópi, og heyrðist ómurinn langar leiðir.

3:13 So that the people could not discern the noise of the shout of joy from the noise of the weeping of the people; for the people shouted with a loud shout, and the noise was heard afar off.

4:1 En er mótstöðumenn Júda og Benjámin heyrðu, að þeir, er heim voru komnir úr herleiðingunni, væru að reisa Drottin, Ísraels Guði, musteri.

4:1 Now when the adversaries of Judah and Benjamin heard that the children of the captivity were building a temple unto Yahwe, the God of Israel;

4:2 þá gengu þeir fyrir Serúbabel og æthhöfðingjana og sögðu við þá: "Vér viljum byggja með yður, því að vér leitum yðar Guðs, eins og þér, og honum höfum vér fórnir fært síðan daga Asarhaddon Assýriakonungs, þess er flutti oss hingað."

4:2 then they drew near to Zerubbabel, and to the heads of fathers' *houses*, and said unto them, Let us build with you; for we seek your God, as ye do; and we sacrifice unto him since the days of Esar-haddon king of Assyria, who brought us up hither.

4:3 En Serúbabel og Jósúa og aðrir æthhöfðingjar Ísraels sögðu við þá: "Vér höfum ekkert saman við yður að selda um bygginguna á húsi Guðs vors, heldur ætlum vér að reisa það einir saman Drottin, Ísraels Guði, eins og Kýrus konungur, konungur í Persíu, hefir boðið oss."

4:3 But Zerubbabel, and Jeshua, and the rest of the heads of fathers' *houses* of Israel, said unto them, Ye have nothing to do with us in building a house unto our God; but we ourselves together will build unto Yahwe, the God of Israel, as king Cyrus the king of Persia hath commanded us.

4:4 Þá gjörðu landsbúar Júdalýð huglausan og hræddu þá frá að byggja.

4:4 Then the people of the land weakened the hands of the people of Judah, and troubled them in building,

4:5 og þeir keyptu menn til að leggja ráð í móti þeim til þess að ónýta fyrirætlan þeirra, alla ævi Kýrusar Persakonungs og þar til er Darius Persakonungur tók ríki.

4:5 and hired counsellors against them, to frustrate their purpose, all the days of Cyrus king of Persia, even until the reign of Darius king of Persia.

4:6 Á ríkisárum Ahasverusar, í byrjun ríkisstjórnar hans, rituðu þeir ákærni gegn íbúnum í Júda og Jerúsalem.

4:6 And in the reign of Ahasuerus, in the beginning of his reign, wrote they an accusation against the inhabitants of Judah and Jerusalem.

4:7 En á dögum Artahsasta rituðu þeir Bislam, Mithredat, Tabeel og aðrir samborgarar hans til Artahsasta, konungs í Persíu. En bréfið var ritað á arameísku og útlagt.

4:7 And in the days of Artaxerxes wrote Bishlam, Mithredath, Tabeel, and the rest of his companions, unto Artaxerxes king of Persia; and the writing of the letter was written in the Syrian *character*, and set forth in the Syrian *tongue*.

4:8 Rehúm umbodsmáður og Simsái ritari skrifuðu Artahsasta konungi bréf um Jerúsalembúa á þessa leið:

4:8 Rehum the chancellor and Shimshai the scribe wrote a letter against Jerusalem to Artaxerxes the king in this sort:

4:9 "Rehúm umbodsmáður og Simsái ritari og aðrir samborgarar þeirra, Dinear, Afarsatkear, Tarpelear, Afarsear, Arkevear, Babyloníumenn, Súsankear, Dehear, Elamítar

4:9 then wrote Rehum the chancellor, and Shimshai the scribe, and the rest of their companions, the Dinaites, and the Apharsathchites, the Tarpelites, the Apharsites, the Archevites, the Babylonians, the Shushanchites, the Dehaites, the Elamites,

4:10 og þær aðrar þjóðir, er hinn mikli og viðfragi Asnappar flutti burt og setti niður í borginni Samariu og í öðrum héruðum hinumegin Fljóts," og svo framvegis.

4:10 and the rest of the nations whom the great and noble Osnappar brought over, and set in the city of Samaria, and in the rest of the country beyond the River, and so forth.

4:11 Þetta er afrit af bréfinu, sem þeir sendu Artahsasta konungi: "Þjónar þínir, mennirnir í héraðinu hinumegin við Fljót, og svo framvegis.

4:11 This is the copy of the letter that they sent unto Artaxerxes the king: Thy servants the men beyond the River, and so forth.

4:12 Það sé konunginum vitanlegt, að Gyðingar þeir, er fóru upp eftir frá þér til vor, eru komnir til Jerúsalem. Eru þeir að reisa að nýju þessa óeirðargjörnu og vondu borg, fullgjöra múrana og gjöra við grundvöllinn.

4:12 Be it known unto the king, that the Jews that came up from thee are come to us unto Jerusalem; they are building the rebellious and the bad city, and have finished the walls, and repaired the foundations.

4:13 Nú sé það konunginum vitanlegt, að ef borg þessi verður endurreist og múrar hennar fullgjörðir, þá munu þeir hvorki borga skatt, toll né vegagjald, og það mun að lokum verða konunginum tekjumissir.

4:13 Be it known now unto the king, that, if this city be builded, and the walls finished, they will not pay tribute, custom, or toll, and in the end it will be hurtful unto the kings.

4:14 Nú með því að vér etum salt hallarinnar og oss sæmir ekki að horfa upp á skaða konungs, þá sendum vér og látum konunginn vita þetta.

4:14 Now because we eat the salt of the palace, and it is not meet for us to see the king's dishonor, therefore have we sent and certified the king;

4:15 til þess að leitað verði í ríkisannálum forfeðra þinna. Þá munt þú finna í ríkisannálunum og komast að raun um, að borg þessi er óeirðargjörn borg og skaðvæn konungum og skattflöndum og að menn hafa gjört uppreisn í henni frá alda öðli. Fyrir því hefir og borg þessi verið lögð í eyði.

4:15 that search may be made in the book of the records of thy fathers: so shalt thou find in the book of the records, and know that this city is a rebellious city, and hurtful unto kings and provinces, and that they have moved sedition within the same of old time; for which cause was this city laid waste.

4:16 Vér látum konunginn vita, að ef borg þessi verður reist að nýju og múrar hennar fullgjörðir, þá er úti um landeign þína hinumegin Fljóts."

4:16 We certify the king that, if this city be builded, and the walls finished, by this means thou shalt have no portion beyond the River.

4:17 Konungur sendi úrskurð til Rehúms umbodsmanns og Simsái ritara og til annarra samborgara þeirra, sem bjuggu í Samariu og öðrum héruðum hinumegin Fljóts: "Heill og friður! og svo framvegis.

4:17 Then sent the king an answer unto Rehum the chancellor, and to Shimshai the scribe, and to the rest of their companions that dwell in Samaria, and in the rest of the country beyond the River: Peace, and so forth.

4:18 Bréfið, sem þér senduð til vor, hefir verið lesið greinilega fyrir mér.

4:18 The letter which ye sent unto us hath been plainly read before me.

4:19 Og er ég hafði svo fyrirskipað, leituðu menn og fundu, að þessi borg hefir frá alda öðli sýnt konungum móþróna og að óeirðir og uppreisn hafa verið gjörðar í henni.

4:19 And I decreed, and search hath been made, and it is found that this city of old time hath made insurrection against kings, and that rebellion and sedition have been made therein.

4:20 Og voldugir konungar hafa drottnað yfir Jerúsalem og ráðið fyrir öllum héruðum hinumegin Fljóts, og skattur og tollur og vegagjald hefir verið greitt þeim.

4:20 There have been mighty kings also over Jerusalem, who have ruled over all the country beyond the River; and tribute,

custom, and toll, was paid unto them.

4:21 Skipið því svo fyrir, að menn þessir hætti, svo að borg þessi verði eigi endurreist, uns ég læt skipun útganga.

4:21 Make ye now a decree to cause these men to cease, and that this city be not builded, until a decree shall be made by me.

4:22 Og gætið yðar, að þér sýnið ekkert tómlæti í þessu, svo að eigi hljótist af mikið tjón fyrir konungana."

4:22 And take heed that ye be not slack herein: why should damage grow to the hurt of the kings?

4:23 Jafnshjótt sem afritið af bréfi Artahsasta konungs hafði verið lesið fyrir þeim Rehúm og Simsái ritara og samborgurum þeirra, fóru þeir með skyndi til Jerúsalem til Gyðinga og neyddu þá með ofríki og ofbeldi til að hætta.

4:23 Then when the copy of king Artaxerxes' letter was read before Rehum, and Shimshai the scribe, and their companions, they went in haste to Jerusalem unto the Jews, and made them to cease by force and power.

4:24 Þá var hætt við bygginguna á musteri Guðs í Jerúsalem, og lá hún niðri þar til á öðru ríkisári Dariusar Persakonungs.

4:24 Then ceased the work of the house of God which is at Jerusalem; and it ceased until the second year of the reign of Darius king of Persia.

5:1 Haggai spámaður og Sakaríá Íddósson, spámennirnir, spáðu hjá Gyðingum, þeim er voru í Júda og Jerúsalem, í nafni Ísraels Guðs, sem yfir þeim var.

5:1 Now the prophets, Haggai the prophet, and Zechariah the son of Iddo, prophesied unto the Jews that were in Judah and Jerusalem; in the name of the God of Israel *prophesied they* unto them.

5:2 Þá fóru þeir Serúbabel Sealtíelsson og Jósúa Jósadaksson til og hófu að byggja musteri Guðs í Jerúsalem, og spámenn Guðs voru með þeim og aðstoðundu þá.

5:2 Then rose up Zerubbabel the son of Shealtiel, and Jeshua the son of Jozadak, and began to build the house of God which is at Jerusalem; and with them were the prophets of God, helping them.

5:3 Um þær mundir komu til þeirra Tatnai, landstjóri héraðsins hinumegin Fljóts, og Star Bósnaí og samborgarar þeirra og mæltu til þeirra á þessa leið: "Hver hefir leyft yður að reisa þetta hús og fullgjöra þessa múra?"

5:3 At the same time came to them Tattenai, the governor beyond the River, and Shethar-bozenai, and their companions, and said thus unto them, Who gave you a decree to build this house, and to finish this wall?

5:4 Síðan mæltu þeir til þeirra á þessa leið: "Hvað heita menn þeir, er reisa stórhýsi þetta?"

5:4 Then we told them after this manner, what the names of the men were that were making this building.

5:5 En auga Guðs þeirra vakti yfir öldungum Gyðinga, svo að menn gátu ekki stöðvað þá, þar til er málið kæmi

tíl Dariusar og bréfleg skipun um þetta væri komin aftur.

5:5 But the eye of their God was upon the elders of the Jews, and they did not make them cease, till the matter should come to Darius, and then answer should be returned by letter concerning it.

5:6 Afrit af bréfinu, sem þeir Tatnai, landstjóri héraðsins hinumegin Fljós, og Star Bósnaí og samborgarar hans, Afarsekear, sem bjuggu í héraðinu hinumegin Fljós, sendu Dariusi konungi, -

5:6 The copy of the letter that Tattenai, the governor beyond the River, and Shethar-bozenai, and his companions the Apharsachites, who were beyond the River, sent unto Darius the king;

5:7 skýrslu sendu þeir honum og þannig var ritað í henni: "Hvers kyns heill Dariusi konungi!

5:7 they sent a letter unto him, wherein was written thus: Unto Darius the king, all peace.

5:8 Konunginum sé vitanlegt, að vér höfum farið til skattlandsins Júda, til musteris hins mikla Guðs. Er verið að byggja það úr stórum steinum, og eru bjálkar settir inn í veggina. Er unnið kostgæfilega að verki þessu, og miðar því vel áfram hjá þeim.

5:8 Be it known unto the king, that we went into the province of Judah, to the house of the great God, which is builded with great stones, and timber is laid in the walls; and this work goeth on with diligence and prospereth in their hands.

5:9 Því næst spurðum vér öldungana á þessa leið: „Hver hefir leyft yður að reisa þetta hús og fullgjöra þessa múra?“

5:9 Then asked we those elders, and said unto them thus, Who gave you a decree to build this house, and to finish this wall?

5:10 Líka spurðum vér þá að heití til þess að láta þig vita, svo að vér gætum skrifað upp nöfn þeirra manna, er forustuna hafa.

5:10 We asked them their names also, to certify thee, that we might write the names of the men that were at the head of them.

5:11 Og þeir svöruðu oss á þessa leið: „Vér erum þjónar Guðs himinsins og jarðarinnar og reisum að nýju musteríð, sem byggt var fyrir ævalöngu, og reisti það og fullgjörði mikill konungur í Ísrael.

5:11 And thus they returned us answer, saying, We are the servants of the God of heaven and earth, and are building the house that was builded these many years ago, which a great king of Israel builded and finished.

5:12 En af því að feður vorir höfðu egnt Guð himinsins til reiði, þá ofurseldi hann þá í hendur Nebúkadnesars Babelkonungs, Kaldeans. Hann lagði musterí þetta í eyði og flutti lýðinn til Babilóníu.

5:12 But after that our fathers had provoked the God of heaven unto wrath, he gave them into the hand of Nebuchadnezzar king of Babylon, the Chaldean, who destroyed this house, and carried the people away into Babylon.

5:13 En á fyrsta ári Kýrusar, konungs í Babilýon, veitti Kýrus konungur leyfi til að endurreisa þetta musterí Guðs.

5:13 But in the first year of Cyrus king of Babylon, Cyrus the king made a decree to build this house of God.

5:14 Og einnig gull- og silfuráhöldin úr húsi Guðs, þau er Nebúkadnesar hafði haft á burt úr musterinu í Jerúsalem og flutt til musterisins í Babilýon. Þau tók Kýrus konungur úr musterinu í Babilýon, og voru þau fengin manni þeim, er hann hafði skipað landstjóra og Sesbasar hét.

5:14 And the gold and silver vessels also of the house of God, which Nebuchadnezzar took out of the temple that was in Jerusalem, and brought into the temple of Babylon, those did Cyrus the king take out of the temple of Babylon, and they were delivered unto one whose name was Sheshbazzar, whom he had made governor;

5:15 Og hann sagði við hann: „Tak áhöld þessi, far og legg þau í musteríð í Jerúsalem. Hús Guðs skal aftur reist verða á sínum fyrra stað.“

5:15 and he said unto him, Take these vessels, go, put them in the temple that is in Jerusalem, and let the house of God be builded in its place.

5:16 Síðan kom Sesbasar þessi og lagði grundvöllinn að húsi Guðs í Jerúsalem, og síðan fram á þennan dag hafa menn verið að byggja það, og enn er því ekki lokið.

5:16 Then came the same Sheshbazzar, and laid the foundations of the house of God which is in Jerusalem: and since that time even until now hath it been in building, and yet it is not completed.

5:17 Og nú, ef konunginum þóknast svo, þá sé gjörð leit í fjárhirslu konungsins þar í Babilýon, hvort svo sé, að Kýrus hafi veitt leyfi til að reisa þetta musterí Guðs í Jerúsalem, og konungur láti oss vita vilja sinn í þessu máli."

5:17 Now therefore, if it seem good to the king, let there be search made in the king's treasure-house, which is there at Babylon, whether it be so, that a decree was made of Cyrus the king to build this house of God at Jerusalem; and let the king send his pleasure to us concerning this matter.

6:1 Þá gaf Darius konungur út þá skipun, að leita skyldi í skjalasafshúsinu, þar sem og fjársjóðirnir voru lagðir fyrir til geymslu í Babilýon.

6:1 Then Darius the king made a decree, and search was made in the house of the archives, where the treasures were laid up in Babylon.

6:2 og bókrolla fannst í Ahmeta, borginni, sem er í skattlandinu Medíu. Og í henni var ritað á þessa leið: "Merkisatburður.

6:2 And there was found at Achmetha, in the palace that is in the province of Media, a roll, and therein was thus written for a record:

6:3 Á fyrsta ári Kýrusar konungs gaf Kýrus konungur út svolátandi skipun: Hús Guðs í Jerúsalem skal endurreist verða, til þess að menn megi þar færa förnir, og grundvöllur þess skal lagður. Það skal vera sextíu álnir á

hæð og sextíu álnir á breidd.

6:3 In the first year of Cyrus the king, Cyrus the king made a decree: Concerning the house of God at Jerusalem, let the house be builded, the place where they offer sacrifices, and let the foundations thereof be strongly laid; the height thereof threescore cubits, and the breadth thereof threescore cubits;

6:4 Lög af stórum steinum skulu vera þrjú og eitt lag af tré, og kostnaðurinn skal greiddur úr konungshöllinni.

6:4 with three courses of great stones, and a course of new timber: and let the expenses be given out of the king's house.

6:5 Einnig skal gull- og silfuráhöldunum úr húsi Guðs, þeim er Nebúkadnesar hafði á burt úr musterinu í Jerúsalem og flutti til Babilýon, verða skilað aftur, svo að hvert þeirra komist aftur í musteríð í Jerúsalem á sinn stað, og þú skalt leggja þau í hús Guðs."

6:5 And also let the gold and silver vessels of the house of God, which Nebuchadnezzar took forth out of the temple which is at Jerusalem, and brought unto Babylon, be restored, and brought again unto the temple which is at Jerusalem, every one to its place; and thou shalt put them in the house of God.

6:6 "Fyrir því skuluð þér - Tatnai, landstjóri héraðsins hinumegin Fljós, Star Bósnaí og samborgarar þeirra, Afarsekear, í héraðinu hinumegin Fljós - halda yður þar frá.

6:6 Now therefore, Tattenai, governor beyond the River, Shethar-bozenai, and your companions the Apharsachites, who are beyond the River, be ye far from thence:

6:7 Látið byggingu þessa Guðs húss í friði. Landstjóra Gyðinga og öldungum þeirra er heimilt að endurreisa þetta Guðs hús á sínum fyrra stað.

6:7 let the work of this house of God alone; let the governor of the Jews and the elders of the Jews build this house of God in its place.

6:8 Og ég hefi gefið út skipun um, hvað þér skuluð láta þessum öldungum Gyðinga í té til byggingar þessa Guðs húss. Skal mönnum þessum greiddur kostnaðurinn skilvislega af tekjum konungs, þeim er hann hefir af sköttum úr héraðinu hinumegin Fljós, og það tafarlaust.

6:8 Moreover I make a decree what ye shall do to these elders of the Jews for the building of this house of God: that of the king's goods, even of the tribute beyond the River, expenses be given with all diligence unto these men, that they be not hindered.

6:9 Og það sem með þarf, bæði ung naut, hrúta og lömb til brennifórna handa Guði himnanna, hveíti, salt, vín og olíu, það skal láta þeim í té, eftir fyrirsögn prestanna í Jerúsalem, á degi hverjum, og það prettalaust.

6:9 And that which they have need of, both young bullocks, and rams, and lambs, for burnt-offerings to the God of heaven; also wheat, salt, wine, and oil, according to the word of the priests that are at Jerusalem, let it be given them day by day without fail;

6:10 til þess að þeir megi færa Guði himnanna förnir þegilegs ilms og biðja fyrir lífi konungsins og sona hans.

6:10 that they may offer sacrifices of sweet savor unto the God of heaven, and pray for the life of the king, and of his sons.

6:11 Og ég hefi gefið út þá skipun, að ef nokkur maður breytir á móti úrskurði þessum, þá skuli taka bjálka úr húsi hans og hann hengdur upp og negldur á hann, en hús hans skal fyrir þá sök gjöra að mykjuhaug.

6:11 Also I have made a decree, that whosoever shall alter this word, let a beam be pulled out from his house, and let him be lifted up and fastened thereon; and let his house be made a dunghill for this:

6:12 En sá Guð, sem lætur nafn sitt búa þar, kollsteypi öllum þeim konungum og þjóðum, sem rétta út hönd sína til þess að breyta út af þessu eða til þess að brjóta niður þetta hús Guðs í Jerúsalem. Ég, Darius, hefi gefið út þessa skipun. Skal hún kostgæfilega framkvæmd."

6:12 and the God that hath caused his name to dwell there overthrow all kings and peoples that shall put forth their hand to alter *the same*, to destroy this house of God which is at Jerusalem. I Darius have made a decree; let it be done with all diligence.

6:13 Þá fóru þeir Tatnai, landstjóri héraðsins hinumegin Fljóts, Star Bósnaí og samborgarar þeirra nákvæmlega eftir fyrirmælum þeim, er Darius konungur hafði sent.

6:13 Then Tattenai, the governor beyond the River, Shethar-bozenai, and their companions, because that Darius the king had sent, did accordingly with all diligence.

6:14 Og öldungar Gyðinga byggðu, og miðaði þeim vel áfram fyrir spámannsstarf þeirra Haggai spámanns og Sakaria Íddóssonar. Og þannig luku þeir byggingunni samkvæmt skipun Ísraels Guðs og samkvæmt skipun Kýrusar og Dariusar og Artahsasta Persakonungs.

6:14 And the elders of the Jews builded and prospered, through the prophesying of Haggai the prophet and Zechariah the son of Iddo. And they builded and finished it, according to the commandment of the God of Israel, and according to the decree of Cyrus, and Darius, and Artaxerxes king of Persia.

6:15 Og hús þetta var fullgjört á þriðja degi adarmánaðar, það er á sjöttá ríkisári Dariusar konungs.

6:15 And this house was finished on the third day of the month Adar, which was in the sixth year of the reign of Darius the king.

6:16 Og Ísraelsmenn - prestarnir og levítarnir og aðrir þeir, er komnir voru heim úr herleiðingunni - héldu vigsluhátíð þessa Guðs húss með fögnuði.

6:16 And the children of Israel, the priests, and the Levites, and the rest of the children of the captivity, kept the dedication of this house of God with joy.

6:17 Og þeir fóruðu við vigslu þessa Guðs húss hundrað nautum, tvö hundruð hrútum og fjögur hundruð lömbum og í syndaförn fyrir allan Ísrael tólf geithöfrum eftir tölu Ísraels ættkvísla.

6:17 And they offered at the dedication of this house of God a hundred bullocks, two

hundred rams, four hundred lambs; and for a sin-offering for all Israel, twelve he-goats, according to the number of the tribes of Israel.

6:18 Og þeir skipuðu presta eftir flokkum þeirra og levíta eftir deildum þeirra, til þess að gegna þjónustu Guðs í Jerúsalem, samkvæmt fyrirmælum Mósebókar.

6:18 And they set the priests in their divisions, and the Levites in their courses, for the service of God, which is at Jerusalem; as it is written in the book of Moses.

6:19 Og þeir, sem heim voru komnir úr herleiðingunni, héldu páska hinn fjórtánda dag hins fyrsta mánaðar.

6:19 And the children of the captivity kept the passover upon the fourteenth *day* of the first month.

6:20 Því að prestarnir og levítarnir höfðu hreinsað sig allir sem einn maður, allir voru hreinir. Og þeir slátruðu páskalambinu fyrir alla þá, er heim voru komnir úr herleiðingunni, og fyrir bræður þeirra, prestana, og fyrir sjálfa sig.

6:20 For the priests and the Levites had purified themselves together; all of them were pure: and they killed the passover for all the children of the captivity, and for their brethren the priests, and for themselves.

6:21 Síðan neyttu Ísraelsmenn þess, þeir er aftur voru heim komnir úr herleiðingunni, og allir þeir, er skilið höfðu sig frá saurugleik hinna heiðnu þjóða landsins og gengið í flokk með þeim, til þess að leita Drottins, Ísraels Guðs.

6:21 And the children of Israel that were come again out of the captivity, and all such as had separated themselves unto them from the filthiness of the nations of the land, to seek Yahwe, the God of Israel, did eat,

6:22 Og þannig héldu þeir hátíð hinna ósýrðu brauða í sjö daga með fögnuði, því að Drottinn hafði glatt þá og snúið hjarta Assýriakonungs til þeirra, svo að hann styrkti hendur þeirra við byggingu musteris Guðs, Ísraels Guðs.

6:22 and kept the feast of unleavened bread seven days with joy: for Yahwe had made them joyful, and had turned the heart of the king of Assyria unto them, to strengthen their hands in the work of the house of God, the God of Israel.

7:1 Eftir þessa atburði, á ríkisárum Artahsasta Persakonungs, fór Esra Serajason, Asarjasonar, Hilkiasonar,

7:1 Now after these things, in the reign of Artaxerxes king of Persia, Ezra the son of Seraiah, the son of Azariah, the son of Hilkiah,

7:2 Sallúmssonar, Sadókssonar, Ahitúbssonar.

7:2 the son of Shallum, the son of Zadok, the son of Ahitub,

7:3 Amarjasonar, Asarjasonar, Merajótssonar.

7:3 the son of Amariah, the son of Azariah, the son of Meraioth,

7:4 Serahjasonar, Ússisonar, Búkkiasonar.

7:4 the son of Zerariah, the son of Uzzi, the son of Bukki,

7:5 Abísúasonar, Pinchassonar, Eleasarssonar, Aronssonar æðsta prests, -

7:5 the son of Abishua, the son of Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the chief priest;

7:6 Þessi Esra fór heim frá Babelón. En hann var fræðimaður, vel að sér í Mósélögum, er Drottinn, Ísraels Guð, hefir gefið, og konungur veitti honum allar bænir hans, með því að hönd Drottins, Guðs hans, var yfir honum.

7:6 this Ezra went up from Babylon: and he was a ready scribe in the law of Moses, which Yahwe, the God of Israel, had given; and the king granted him all his request, according to the hand of Yahwe his God upon him.

7:7 Og nokkrir af Ísraelsmönnum og af prestunum, levitunum, söngvurunum, hliðvörðunum og musterisþjónunum fóru með honum til Jerúsalem á sjöunda ríkisári Artahsasta konungs.

7:7 And there went up some of the children of Israel, and of the priests, and the Levites, and the singers, and the porters, and the Nethinim, unto Jerusalem, in the seventh year of Artaxerxes the king.

7:8 Og hann kom til Jerúsalem í fimmta mánuðinum, það var á sjöunda ríkisári konungs.

7:8 And he came to Jerusalem in the fifth month, which was in the seventh year of the king.

7:9 Því að hinn fyrsta dag hins fyrsta mánaðar bjó hann ferð sína frá Babelón, og hinn fyrsta dag hins fimmta mánaðar kom hann til Jerúsalem, með því að Guð hans hélt náðarsamlega hönd sinni yfir honum.

7:9 For upon the first *day* of the first month began he to go up from Babylon; and on the first *day* of the fifth month came he to Jerusalem, according to the good hand of his God upon him.

7:10 Því að Esra hafði snúið huga sínum að því að rannsaka lögmal Drottins og breyta eftir því og að kenna lög og rétt í Ísrael.

7:10 For Ezra had set his heart to seek the law of Yahwe, and to do it, and to teach in Israel statutes and ordinances.

7:11 Þetta er afrit af bréfinu, sem Artahsasta konungur fékk Esra presti, fræðimanninum, sem fróður var í ákvæðum boðorda Drottins og í lögum hans, þeim er hann hafði sett Ísrael:

7:11 Now this is the copy of the letter that the king Artaxerxes gave unto Ezra the priest, the scribe, even the scribe of the words of the commandments of Yahwe, and of his statutes to Israel:

7:12 "Artahsasta, konungur konunganna, til Esra prests hins fróða í lögmalí Guðs himnanna, og svo framvegis.

7:12 Artaxerxes, king of kings, unto Ezra the priest, the scribe of the law of the God of heaven, perfect and so forth.

7:13 Ég hefi gefið út skipun um, að hver sá í ríki mínu af Ísraelslýð og af prestum hans og levitum, sem vill fara til Jerúsalem, skuli fara með þér.

7:13 I make a decree, that all they of the people of Israel, and their priests and the

Levites, in my realm, that are minded of their own free will to go to Jerusalem, go with thee.

7:14 Þar eð þú ert sendur af konungi og sjö ráðgjöfum hans, til þess að gjöra rannsóknir um Júda og Jerúsalem, samkvæmt lögmáli Guðs þíns, sem þú hefir í höndum.

7:14 Forasmuch as thou art sent of the king and his seven counsellors, to inquire concerning Judah and Jerusalem, according to the law of thy God which is in thy hand,

7:15 og til að flytja silfur það og gull, sem konungur og ráðgjafar hans sjálfviljuglega hafa gefið Ísraels Guði, þeim er bústað á í Jerúsalem.

7:15 and to carry the silver and gold, which the king and his counsellors have freely offered unto the God of Israel, whose habitation is in Jerusalem,

7:16 svo og allt það silfur og gull, er þú fær í öllu Babelskattlandi, ásamt sjálfviljagjöfum lýðsins og prestanna, sem og gefa sjálfviljuglega til musteris Guðs síns í Jerúsalem.

7:16 and all the silver and gold that thou shalt find in all the province of Babylon, with the freewill-offering of the people, and of the priests, offering willingly for the house of their God which is in Jerusalem;

7:17 Fyrir því skalt þú með allri kostgæfni kaupa fyrir fé þetta naut, hrúta, lömb og matfórnir og dreyrifórnir þær, er þar til heyrna, og fram bera þær á altarinu í húsi Guðs yðar í Jerúsalem.

7:17 therefore thou shalt with all diligence buy with this money bullocks, rams, lambs, with their meal-offerings and their drink-offerings, and shalt offer them upon the altar of the house of your God which is in Jerusalem.

7:18 Og það sem þér og bræðrum þínum þóknast að gjöra við afganginn af silfrinu og gullinu, það skuluð þér gjöra samkvæmt vilja Guðs yðar.

7:18 And whatsoever shall seem good to thee and to thy brethren to do with the rest of the silver and the gold, that do ye after the will of your God.

7:19 En áhöldin, sem þér munu verða fengin til guðspjónustunnar í húsi Guðs þíns, þeim skalt þú skila óskertum frammi fyrir Guði í Jerúsalem.

7:19 And the vessels that are given thee for the service of the house of thy God, deliver thou before the God of Jerusalem.

7:20 Og annað það, er með þarf við hús Guðs þíns og þú kannt að þurfa að greiða, það skalt þú greiða úr féhirslu konungs.

7:20 And whatsoever more shall be needful for the house of thy God, which thou shalt have occasion to bestow, bestow it out of the king's treasure-house.

7:21 Og ég, Artahsasta konungur, hefi gefið út skipun til allra féhirda í héraðinu hinumegin Fljóts: Allt það, er Esra prestur, sá er fróður er í lögmáli Guðs himnanna, biður yður um, það skal kostgæfilega í té látið.

7:21 And I, even I Artaxerxes the king, do make a decree to all the treasurers that are beyond the River, that whatsoever Ezra the priest, the scribe of the law of the God of

heaven, shall require of you, it be done with all diligence,

7:22 allt að hundrað talentur silfurs og allt að hundrað kór af hveiti og allt að hundrað bat af víni og allt að hundrað bat af olíufolíu og salt ómelt.

7:22 unto a hundred talents of silver, and to a hundred measures of wheat, and to a hundred baths of wine, and to a hundred baths of oil, and salt without prescribing how much.

7:23 Allt það, sem þörf er á samkvæmt skipun Guðs himnanna, skal kostgæfilega gjört fyrir hús Guðs himnanna, til þess að reiði komi ekki yfir ríki konungs og sona hans.

7:23 Whatsoever is commanded by the God of heaven, let it be done exactly for the house of the God of heaven; for why should there be wrath against the realm of the king and his sons?

7:24 En yður gefst til vitundar, að engum er heimilt að leggja skatt, toll eða vegagjald á nokkurn prest eða levíta, söngvara, dyravörð, mustersþjón eða starfsmann við þetta musteri Guðs.

7:24 Also we certify you, that touching any of the priests and Levites, the singers, porters, Nethinim, or servants of this house of God, it shall not be lawful to impose tribute, custom, or toll, upon them.

7:25 En þú, Esra, skipa þú samkvæmt visku Guðs þíns, þeirri er þú hefir í hendi þér, dómendur og stjórnendur, til þess að þeir dæmi mál manna hjá öllum lýð í héraðinu hinumegin Fljóts - hjá þeim er þekkja lög Guðs þíns. Og þeim, er ekki þekkir þau, honum skuluð þér kenna.

7:25 And thou, Ezra, after the wisdom of thy God that is in thy hand, appoint magistrates and judges, who may judge all the people that are beyond the River, all such as know the laws of thy God; and teach ye him that knoweth them not.

7:26 En hver sá, er eigi breytir eftir lögmáli Guðs þíns og lögmáli konungsins, á honum skal dómur vendilega framkvæmdur verða, hvort heldur er til dauða eða til útlegðar eða til fjárútláta eða til fangelsisvistar."

7:26 And whosoever will not do the law of thy God, and the law of the king, let judgment be executed upon him with all diligence, whether it be unto death, or to banishment, or to confiscation of goods, or to imprisonment.

7:27 Lofaður sé Drottinn, Guð feðra vorra, sem blásið hefir konunginum slíku í brjóst, að gjöra musteri Drottins í Jerúsalem dýrlegt.

7:27 Blessed be Yahwe, the God of our fathers, who hath put such a thing as this in the king's heart, to beautify the house of Yahwe which is in Jerusalem;

7:28 og hneigt til min hylli konungs og ráðgjafa hans og allra hinna völdugu höfðingja konungs! Og ég tók í mig hug, með því að hönd Drottins, Guðs míns, hvaldi yfir mér, og safnaði saman höfðingjum Ísraels til þess að fara heim með mér.

7:28 and hath extended lovingkindness unto me before the king, and his counsellors, and before all the king's mighty princes. And

I was strengthened according to the hand of Yahwe my God upon me, and I gathered together out of Israel chief men to go up with me.

8:1 Þessir eru ætthöfðingjar þeirra - og þetta er ættarskrá þeirra - er fóru með mér heim frá Babilón, þá er Artahsasta konungur sat að völdum:

8:1 Now these are the heads of their fathers' houses, and this is the genealogy of them that went up with me from Babylon, in the reign of Artaxerxes the king:

8:2 Af niðjum Pínchasar: Gersóm. Af niðjum Ítamars: Daniel. Af niðjum Davíðs: Hattús.

8:2 Of the sons of Phinehas, Gershom. Of the sons of Ithamar, Daniel. Of the sons of David, Hattush.

8:3 sonur Sekanja. Af niðjum Parós: Sakaría og með honum skráðir af karlmönnum 150.

8:3 Of the sons of Shecaniah, of the sons of Parosh, Zechariah; and with him were reckoned by genealogy of the males a hundred and fifty.

8:4 Af niðjum Pahat-Móabs: Eljehócnai Serajason og með honum 200 karlmenn.

8:4 Of the sons of Pahath-moab, Eliehoenai the son of Zerahiah; and with him two hundred males.

8:5 Af niðjum Sattú: Sekanja Jahasielsson og með honum 300 karlmenn.

8:5 Of the sons of Shecaniah, the son of Jahaziel; and with him three hundred males.

8:6 Af niðjum Adins: Ebed Jónatansson og með honum fimm tugir karlmanna.

8:6 And of the sons of Adin, Ebed the son of Jonathan; and with him fifty males.

8:7 Af niðjum Elams: Jesaja Ataljason og með honum sjö tugir karlmanna.

8:7 And of the sons of Elam, Jeshaiiah the son of Athaliah; and with him seventy males.

8:8 Af niðjum Sefatja: Sebadía Mikaelsson og með honum átta tugir karlmanna.

8:8 And of the sons of Shephatiah, Zebadiah the son of Michael; and with him fourscore males.

8:9 Af niðjum Jóabs: Óbadía Jehielsson og með honum 218 karlmenn.

8:9 Of the sons of Joab, Obadiah the son of Jehiel; and with him two hundred and eighteen males.

8:10 Af niðjum Bani: Selómit Jósifjason og með honum 160 karlmenn.

8:10 And of the sons of Shelomith, the son of Josiphiah; and with him a hundred and threescore males.

8:11 Af niðjum Bebaí: Sakaría Bebaisson og með honum 28 karlmenn.

8:11 And of the sons of Bebai, Zechariah the son of Bebai; and with him twenty and eight males.

8:12 Af niðjum Asgads: Jóhanan Hakkatansson og með honum 110 karlmenn.

8:12 And of the sons of Azgad, Johanan the son of Hakkatan; and with him a hundred and ten males.

8:13 Af niðjum Adónikams, siðkonnir, og þessi voru nöfn þeirra: Elifelet, Jeiel og Semaja, og með þeim 60 karlmenn.
8:13 And of the sons of Adonikam, *that were* the last; and these are their names: Eliphelet, Jeuel, and Shemaiah; and with them threescore males.

8:14 Af niðjum Bigvai: Útai og Sabbúd og með þeim 70 karlmenn.
8:14 And of the sons of Bigvai, Uthai and Zabbud; and with them seventy males.

8:15 Ég safnaði þeim saman við fljótið, sem rennur um Ahava, og lágum vér þar í tjöldum í þrjá daga. En er ég hugði að fólkinu og prestunum, þá fann ég þar engan af niðjum Levi.
8:15 And I gathered them together to the river that runneth to Ahava; and there we encamped three days: and I viewed the people, and the priests, and found there none of the sons of Levi.

8:16 Þá sendi ég eftir Elieser, Ariel, Semaja, Elnatan, Jarib, Elnatan, Natan, Sakaria og Mesúllam, æthhöfðingjum, og Jójarib og Elnatan, kennurum.
8:16 Then sent I for Eliezer, for Ariel, for Shemaiah, and for Elnathan, and for Jarib, and for Elnathan, and for Nathan, and for Zechariah, and for Meshullam, chief men; also for Joarib, and for Elnathan, who were teachers.

8:17 og bauð þeim að fara til Íddós, höfðingja í Kasifjabyggð, og lagði þeim orð í munn, er þeir skyldu flytja Íddó, bræðrum hans og mustersþjónunum í Kasifjabyggð, til þess að þeir mættu útvega oss þjónustumenn í musteri Guðs vors.
8:17 And I sent them forth unto Iddo the chief at the place Casiphia; and I told them what they should say unto Iddo, *and* his brethren the Nethinim, at the place Casiphia, that they should bring unto us ministers for the house of our God.

8:18 Og með því að hönd Guðs vors hvíldi náðarsamlega yfir oss, þá færðu þeir oss vel kunnandi mann af niðjum Maheli Levisonar, Ísraelssonar, og Serebja og sonu hans og bræður - átján alls.
8:18 And according to the good hand of our God upon us they brought us a man of discretion, of the sons of Mahli, the son of Levi, the son of Israel; and Sherebiah, with his sons and his brethren, eighteen;

8:19 og Hasabja og með honum Jesaja af niðjum Merari, bræður hans og sonu þeirra - tuttugu alls.
8:19 and Hashabiah, and with him Jeshaiiah of the sons of Merari, his brethren and their sons, twenty;

8:20 og af mustersþjónunum, sem Davíð og höfðingjar hans höfðu sett til að þjóna levítunum: tvö hundruð og tuttugu mustersþjóna. Þeir voru allir nefndir með nafni.
8:20 and of the Nethinim, whom David and the princes had given for the service of the Levites, two hundred and twenty Nethinim: all of them were mentioned by name.

8:21 Og ég lét boða þar föstu við fljótið Ahava, til þess að vér skyldum auðmýkja oss fyrir Guði vorum til að biðja hann um farsællega ferð fyrir oss, börn vor og allar eigur vorar.
8:21 Then I proclaimed a fast there, at the river Ahava, that we might humble ourselves before our God, to seek of him a straight way for us, and for our little ones, and for all our substance.

8:22 Því að ég fyrirvarð mig að biðja konung um herlið og riddara til verndar fyrir óvinum á leiðinni. Því að vér höfum sagt konungi: "Hönd Guðs vors hvílir yfir öllum þeim, sem leita hans, þeim til góðs, en máttur hans og reiði yfir öllum þeim, sem yfirgefa hann."
8:22 For I was ashamed to ask of the king a band of soldiers and horsemen to help us against the enemy in the way, because we had spoken unto the king, saying, The hand of our God is upon all them that seek him, for good; but his power and his wrath is against all them that forsake him.

8:23 Vér föstuðum því og báðum Guð um þetta, og hann hænheyrði oss.
8:23 So we fasted and besought our God for this: and he was entreated of us.

8:24 Síðan valdi ég tólf úr af prestahöfðingjunum og Serebja, Hasabja og með þeim tíu af bræðrum þeirra.
8:24 Then I set apart twelve of the chiefs of the priests, even Sherebiah, Hashabiah, and ten of their brethren with them,

8:25 og vó þeim út silfrið og gullið og áhöldin - gjöfina til húss Guðs vors, er konungur og ráðgjafar hans og höfðingjar hans og allir Ísraelsmenn, þeir er þar voru, höfðu gefið.
8:25 and weighed unto them the silver, and the gold, and the vessels, even the offering for the house of our God, which the king, and his counsellors, and his princes, and all Israel there present, had offered:

8:26 Og þannig vó ég í hendur þeirra sex hundruð og fimmtíu talentur í silfri, hundrað talentur í silfuráhöldum, hundrað talentur í gulli.
8:26 I weighed into their hand six hundred and fifty talents of silver, and silver vessels a hundred talents; of gold a hundred talents;

8:27 Auk þess tuttugu gullkönnur, þúsund daríka virði, og tvö ker af gullgljáum góðum eiri, dýrmæt sem gull.
8:27 and twenty bowls of gold, of a thousand darics; and two vessels of fine bright brass, precious as gold.

8:28 Og ég sagði við þá: "Þér eruð helgaðir Drottni, og áhöldin eru heilög, og silfrið og gullið eru sjálfviljagjaf til Drottins, Guðs fedra yðar.
8:28 And I said unto them, Ye are holy unto Yahwe, and the vessels are holy; and the silver and the gold are a freewill-offering unto Yahwe, the God of your fathers.

8:29 Gætið því þessa og varðveitið það, þar til er þér vegið það aftur út í augsyn prestahöfðingjanna og levítanna og æthhöfðingja Ísraels í Jerúsalem í herbergi musters Drottins."
8:29 Watch ye, and keep them, until ye weigh them before the chiefs of the

priests and the Levites, and the princes of the fathers' *houses* of Israel, at Jerusalem, in the chambers of the house of Yahwe.

8:30 Síðan tóku prestarnir og levítarnir við silfrinu og gullinu og áhöldunum eftir vigt til þess að flytja það til Jerúsalem, til musters Guðs vors.
8:30 So the priests and the Levites received the weight of the silver and the gold, and the vessels, to bring them to Jerusalem unto the house of our God.

8:31 Því næst lögðum vér upp frá fljótinu Ahava hinn tólfða dag hins fyrsta mánaðar og héldum til Jerúsalem, og hönd Guðs vors hvíldi yfir oss, svo að hann frelsaði oss undan valdi óvina og stigamanna.
8:31 Then we departed from the river Ahava on the twelfth *day* of the first month, to go unto Jerusalem: and the hand of our God was upon us, and he delivered us from the hand of the enemy and the *liar-in-wait* by the way.

8:32 Og vér komum til Jerúsalem og dvöldumst þar í þrjá daga.
8:32 And we came to Jerusalem, and abode there three days.

8:33 En á fjórða degi var silfrið og gullið og áhöldin vegin út í musteri Guðs vors í hendur Meremóts prests Úriasonar, - og með honum var Eleasar Pinchasson, og með þeim voru levítarnir Jósabad Jesúason og Nóadjá Binnúison -
8:33 And on the fourth day the silver and the gold and the vessels were weighed in the house of our God into the hand of Meremoth the son of Uriah the priest; and with him was Eleazar the son of Phinehas; and with them was Jozabad the son of Jeshua, and Noadiah the son of Binnui, the Levite;

8:34 allt saman með tölu og vigt. Og öll vigtin var þá skrifuð upp.
8:34 the whole by number and by weight: and all the weight was written at that time.

8:35 Þeir er heim komu úr herleiðingunni, þeir hernumdu, er aftur sneru, færðu Ísraels Guði brennifórnir: tólf naut fyrir allan Ísrael, níutíu og sex hrúta, sjötíu og sjö lömb, tólf hafra í syndafórn - allt sem brennifórn Drottni til handa.
8:35 The children of the captivity, that were come out of exile, offered burnt-offerings unto the God of Israel, twelve bullocks for all Israel, ninety and six rams, seventy and seven lambs, twelve he-goats for a sin-offering: all this was a burnt-offering unto Yahwe.

8:36 Og þeir fengu jörlum konungs og landstjórnum í héraðinu hinumegin Fljóts konungsboðin, og þeir aðstöðuðu lýðinn og musteri Guðs.
8:36 And they delivered the king's commissions unto the king's satraps, and to the governors beyond the River: and they furthered the people and the house of God.

9:1 Þegar þessu var lokið, komu höfðingjarnir til mín og sögðu: "Ísraelslýður og prestarnir og levítarnir hafa ekki haldið sér frá hinum heidnu íbúum landsins, sem skylt hefði verið vegna viðurstyggða þeirra, frá Kanaanítum, Hetítum, Peresítum,

Jebúsítum, Ammónítum, Móabítum, Egyptum og Amórítum.

9:1 Now when these things were done, the princes drew near unto me, saying, The people of Israel, and the priests and the Levites, have not separated themselves from the peoples of the lands, *doing* according to their abominations, even of the Canaanites, the Hittites, the Perizzites, the Jebusites, the Ammonites, the Moabites, the Egyptians, and the Amorites.

9:2 Því að þeir hafa tekið sér og sonum sínum konur af dætrum þeirra, og þannig hefir hinn heilagi ættstofn haft mök við hina heiðnu íbúa landsins, og hafa höfðingjarnir og yfirmennirnir gengið á undan í þessu tryggðrofi."

9:2 For they have taken of their daughters for themselves and for their sons, so that the holy seed have mingled themselves with the peoples of the lands: yea, the hand of the princes and rulers hath been chief in this trespass.

9:3 Þegar ég heyrði þetta, reif ég kyrtíl minn og yfirhöfn mína, reyttí hár mitt og skegg og sat agndofa.

9:3 And when I heard this thing, I rent my garment and my robe, and plucked off the hair of my head and of my beard, and sat down confounded.

9:4 Þá söfnuðust til mín allir þeir, er óttuðust orð Ísraels Guðs, út af tryggðrofi hinna hernumdu, en ég sat agndofa allt til kveldfórnar.

9:4 Then were assembled unto me every one that trembled at the words of the God of Israel, because of the trespass of them of the captivity; and I sat confounded until the evening oblation.

9:5 En er að kveldfórninni var komið, stóð ég upp frá föstu minni og reif um leið enn að nýju kyrtíl minn og yfirhöfn mína. Síðan féll ég á kné, fórnaði höndum til Drottins, Guðs míns.

9:5 And at the evening oblation I arose up from my humiliation, even with my garment and my robe rent; and I fell upon my knees, and spread out my hands unto Yahwe my God;

9:6 og sagði: "Guð minn, ég fyrirverð mig og blygðast mín að hefja auglit mitt til þín, ó minn Guð! Því að misgjörðir vorar eru vaxnar oss yfir höfuð og sekt vor orðin svo mikil, að hún nær til himins.

9:6 And I said, O my God, I am ashamed and blush to lift up my face to thee, my God; for our iniquities are increased over our head, and our guiltiness is grown up unto the heavens.

9:7 Allt frá dögum fedra vorra fram á þennan dag höfum vér verið í mikilli sekt, og vegna misgjörða vorra höfum vér verið ofurseldir, konungar vorir og prestar vorir, í hendur konunga heiðinna landa, undir sverðin, til herleiðingar, til ráns og til háðungar, eins og enn í dag á sér stað.

9:7 Since the days of our fathers we have been exceeding guilty unto this day; and for our iniquities have we, our kings, and our priests, been delivered into the hand of the kings of the lands, to the sword, to captivity, and to plunder, and to confusion of face, as it is this day.

9:8 En nú höfum vér um örskamma stund hlotið miskunn frá Drottni, Guði vorum, með því að hann lét oss eftir verða leifar, er af komust, og veitti oss hölfestu á sínum heilaga stað, til þess að Guð vor léti gleðina skína úr augum vorum og veitti oss ofurlitinn nýjan lífsprótt í ánað vorri.

9:8 And now for a little moment grace hath been showed from Yahwe our God, to leave us a remnant to escape, and to give us a nail in his holy place, that our God may lighten our eyes, and give us a little reviving in our bondage.

9:9 Því að ánaðugir erum vér. Þó hefir Guð vor eigi yfirgefið oss í ánað vorri, heldur hagað því svo, að vér fundum náð fyrir augliti Persakonunga, svo að þeir veittu oss nýjan lífsprótt til að koma upp musteri Guðs vors og reisa það úr rústum og útvega oss umgirtan bústað í Júda og Jerúsalem.

9:9 For we are bondmen; yet our God hath not forsaken us in our bondage, but hath extended lovingkindness unto us in the sight of the kings of Persia, to give us a reviving, to set up the house of our God, and to repair the ruins thereof, and to give us a wall in Judah and in Jerusalem.

9:10 Og hvað eigum vér nú að segja, Guð vor, eftir allt þetta? Því að vér höfum yfirgefið boðorð þín.

9:10 And now, O our God, what shall we say after this? for we have forsaken thy commandments,

9:11 sem þú hefir fyrir oss lagt fyrir munn þjóna þinna, spámannanna, er þú sagðir: „Landið, er þér haldið inn í til þess að taka það til eignar, er óhreint land vegna saurgleika hinna heiðnu landsbúa, vegna víðurstygðra þeirra, er þeir í saurgun sinni hafa fyllt það með landshornanna milli.

9:11 which thou hast commanded by thy servants the prophets, saying, The land, unto which ye go to possess it, is an unclean land through the uncleanness of the peoples of the lands, through their abominations, which have filled it from one end to another with their filthiness:

9:12 Fyrir því skuluð þér hvorki gefa dætur yðar sonum þeirra né taka dætur þeirra sonum yðar að konum, og um aldur og ævi skuluð þér ekki leitast við að efla farsæld þeirra og velgengni, til þess að þér eflist og fáið að njóta landsins gæða og megið láta börnum yðar það eftir í arf um aldur og ævi."

9:12 now therefore give not your daughters unto their sons, neither take their daughters unto your sons, nor seek their peace or their prosperity for ever; that ye may be strong, and eat the good of the land, and leave it for an inheritance to your children for ever.

9:13 Og eftir allt það, sem yfir oss er komið vegna vondra verka vorra og vorrar miklu sektar - því að þú, Guð vor, hefir vægt oss og ekki hegt oss, svo sem vér áttum skilið fyrir misgjörð vora, og veitt oss slíkar leifar -

9:13 And after all that is come upon us for our evil deeds, and for our great guilt, seeing that thou our God hast punished us less than our iniquities deserve, and hast given us such a remnant,

9:14 ættum vér þá enn að nýju að

brjóta boðorð þín og mægjast við þær þjóðir, sem aðhafast slíkar svívirðingar? Mundir þú eigi reiðast oss, þar til er vér værum gjöreyyddir, svo að engar leifar væru eftir né nokkrir þeir, er undan hefðu komist?

9:14 shall we again break thy commandments, and join in affinity with the peoples that do these abominations? wouldest not thou be angry with us till thou hadst consumed us, so that there should be no remnant, nor any to escape?

9:15 Drottinn, Ísraels Guð, þú ert réttlátur! Vér erum eftir skildir sem leifar, er undan hafa komist, svo sem sjá má þann dag í dag. Sjá, vér stöndum frammi fyrir þér í sekt vorri, því að það er eigi unnt að standast fyrir þér vegna þessa."

9:15 O Yahwe, the God of Israel, thou art righteous; for we are left a remnant that is escaped, as it is this day: behold, we are before thee in our guiltiness; for none can stand before thee because of this.

10:1 Meðan Esra baðst þannig fyrir og bar fram jätning sína grátandi og knéfallandi frammi fyrir musteri Guðs, safnaðist til hans mjög mikill skari Ísrælsmanna, karlar og konur og börn, því að fólkíð grét hástöfum.

10:1 Now while Ezra prayed and made confession, weeping and casting himself down before the house of God, there was gathered together unto him out of Israel a very great assembly of men and women and children; for the people wept very sore.

10:2 Þá tók Sekanja Jehielsson, af nioðjum Elams, til máls og sagði við Esra: "Vér höfum brotið á móti Guði vorum, þar sem vér höfum gengið að eiga útlendar konur af hinum heiðnu íbúum landsins. Þó er ekki öll von úti fyrir Ísrael í þessu efni.

10:2 And Shecaniah the son of Jehiel, one of the sons of Elam, answered and said unto Ezra, We have trespassed against our God, and have married foreign women of the peoples of the land: yet now there is hope for Israel concerning this thing.

10:3 Fyrir því skulum vér nú gjöra sáttmála við Guð vorn um að reka burt allar þessar konur og börn þau, er af þeim eru fædd, eftir ráðum herra míns og þeirra manna, er óttast boðorð Guðs vors, og það skal verða farið eftir lögmálinu.

10:3 Now therefore let us make a covenant with our God to put away all the wives, and such as are born of them, according to the counsel of my lord, and of those that tremble at the commandment of our God; and let it be done according to the law.

10:4 Ris upp, því að mál þetta hvílir á þér, og vér munum styðja þig. Hertu nú upp hugann og framkvæmdu þetta."

10:4 Arise; for the matter belongeth unto thee, and we are with thee: be of good courage, and do it.

10:5 Þá reis Esra upp og lét presta- og levítahöfðingjana og allan Ísrael vinna eið að því, að þeir skyldu hegða sér eftir þessu, og unnu þeir eiðinn.

10:5 Then arose Ezra, and made the chiefs of the priests, the Levites, and all Israel, to swear that they would do according to this word. So they sware.

10:6 Og Esra reis upp og gekk burt þaðan er hann hafði verið, fyrir framan musteri Guðs, og inn í herbergi Jóhanans Eljasibssonar. Þar var hann um nóttina og neytti hvorki brauðs né drakk vatn, því að hann var hryggur yfir tryggðrofi hinna herleiddu.

10:6 Then Ezra rose up from before the house of God, and went into the chamber of Jehohanan the son of Eliashib: and *when* he came thither, he did eat no bread, nor drink water; for he mourned because of the trespass of them of the captivity.

10:7 Og menn létu boð út ganga um Júda og Jerúsalem til allra þeirra, er heim voru komnir úr herleiðingunni, að safnast saman í Jerúsalem.

10:7 And they made proclamation throughout Judah and Jerusalem unto all the children of the captivity, that they should gather themselves together unto Jerusalem;

10:8 Og hver sá, er eigi kæmi innan þriggja daga, samkvæmt ráðstöfun höfðingjanna og öldunganna - allar eigur hans skyldu banni helgaðar og hann sjálfur rekinn úr söfnuði hinna herleiddu.

10:8 and that whosoever came not within three days, according to the counsel of the princes and the elders, all his substance should be forfeited, and himself separated from the assembly of the captivity.

10:9 Þá söfnuðust allir Júdameinn og Benjamíns saman í Jerúsalem á þriðja degi, það var í níunda mánuðinum, á tuttugasta degi mánaðarins. Og allt fólkíð sat á auða svæðinu fram undan musteri Guðs, skjálfaði út af þessu og af því að stórríging var.

10:9 Then all the men of Judah and Benjamin gathered themselves together unto Jerusalem within the three days; it was the ninth month, on the twentieth day of the month: and all the people sat in the broad place before the house of God, trembling because of this matter, and for the great rain.

10:10 Þá stóð Esra prestur upp og mælti til þeirra: "Þér hafið rofið tryggðir, með því að ganga að eiga útlendar konur, til þess að auka á sekt Ísraels.

10:10 And Ezra the priest stood up, and said unto them, Ye have trespassed, and have married foreign women, to increase the guilt of Israel.

10:11 Gjöríð því játningu frammi fyrir Dróttni, Guði fedra yðar, og gjöríð hans vilja og skiljið yður frá hinum heiðnu íbúum landsins og frá hinum útlendu konum."

10:11 Now therefore make confession unto Yahwe, the God of your fathers, and do his pleasure; and separate yourselves from the peoples of the land, and from the foreign women.

10:12 Og allur söfnuðurinn svaraði og sagði með hárrí röddu: "Svo sem þú hefir sagt, þannig er oss skylt að breyta.

10:12 Then all the assembly answered and said with a loud voice, As thou hast said concerning us, so must we do.

10:13 En fólkíð er margt og rigningatími, svo að vér getum ekki stadið úti. Þetta er og meira en eins eða

tveggja daga verk, því að vér höfum margfaldlega brotið í þessu efni.

10:13 But the people are many, and it is a time of much rain, and we are not able to stand without: neither is this a work of one day or two; for we have greatly transgressed in this matter.

10:14 Gangi því höfðingjar vorir fram fyrir allan söfnuðinn, og allir þeir í borgum vorum, er gengið hafa að eiga útlendar konur, skulu koma hver á tilteknum tíma, og með þeim öldungar hverrar borgar og dómarar hennar, þar til er þeir hafa snúið hinni brennandi reiði Guðs vors frá oss að því er mál þetta snertir."

10:14 Let now our princes be appointed for all the assembly, and let all them that are in our cities that have married foreign women come at appointed times, and with them the elders of every city, and the judges thereof, until the fierce wrath of our God be turned from us, until this matter be despatched.

10:15 Þeir Jónatan Asahelsson og Jahseja Tíkvason einir mótmæltu þessu, og Mesúllam og Sabtaí levíti studdu þá.

10:15 Only Jonathan the son of Asahel and Jahzeiah the son of Tikvah stood up against this *matter*: and Meshullam and Shabbethai the Levite helped them.

10:16 Þeir, sem heim voru komnir úr herleiðingunni, gjörðu svo, og Esra prestur valdi sér menn, ætthöfðingja hinna einstöku ætta, og þá alla með nafni, og settust þeir á ráðstefnu hinn fyrsta dag hins tíunda mánaðar til þess að rannsaka málið.

10:16 And the children of the captivity did so. And Ezra the priest, *with* certain heads of fathers' *houses*, after their fathers' houses, and all of them by their names, were set apart; and they sat down in the first day of the tenth month to examine the matter.

10:17 Og þeir höfðu að öllu leyti útkljáð mál þeirra manna, er gengið höfðu að eiga útlendar konur, fyrir fyrsta dag hins fyrsta mánaðar.

10:17 And they made an end with all the men that had married foreign women by the first day of the first month.

10:18 Af niðjum prestanna fundust þessir, er gengið höfðu að eiga útlendar konur: Af niðjum Jósúa Jósadakssonar og bræðrum hans: Maaseja, Elieser, Jarib og Gedalja.

10:18 And among the sons of the priests there were found that had married foreign women: *namely*, of the sons of Jeshua, the son of Jozadak, and his brethren, Maaseiah, and Eliezer, and Jarib, and Gedaliah.

10:19 Lofuðu þeir með handsali að reka frá sér konur sínar og að fórna hrút vegna sektar sinnar.

10:19 And they gave their hand that they would put away their wives; and being guilty, *they offered* a ram of the flock for their guilt.

10:20 Af niðjum Immers: Hananí og Sebadia.

10:20 And of the sons of Immer: Hanani and Zebadiah.

10:21 Af afkomendum Haríms: Maaseja, Elía, Semaja, Jehíel og Úsía.

10:21 And of the sons of Harim: Maaseiah,

and Elijah, and Shemaiah, and Jehiel, and Uziah.

10:22 Af niðjum Pashúrs: Eljóenai, Maaseja, Ísmael, Netaneel, Jósabad og Elasa.

10:22 And of the sons of Pashhur: Elioenai, Maaseiah, Ishmael, Nathanel, Jozabad, and Elasa.

10:23 Af levítunum: Jósabad, Símei og Kelaja - það er Kelíta, Petahja, Júda og Elieser.

10:23 And of the Levites: Jozabad, and Shimei, and Kelaiah (the same is Kelita), Pethahiah, Judah, and Eliezer.

10:24 Af söngvurunum: Eljasib. Af hliðvörðunum: Sallúm, Telem og Úrí.

10:24 And of the singers: Eliashib. And of the porters: Shallum, and Telem, and Uri.

10:25 Af Ísrael: Af niðjum Parós: Ramja, Jísía, Malkía, Mijamín, Eleasar, Malkía og Benaja.

10:25 And of Israel: Of the sons of Parosh: Ramiah, and Izziah, and Malchijah, and Mijamin, and Eleazar, and Malchijah, and Benaiah.

10:26 Af niðjum Elams: Mattanja, Sakaría, Jehíel, Abdí, Jeremót og Elía.

10:26 And of the sons of Elam: Mattaniah, Zechariah, and Jehiel, and Abdi, and Jeremoth, and Elijah.

10:27 Af niðjum Sattú: Eljóenai, Eljasib, Mattanja, Jeremót, Sabad og Asísa.

10:27 And of the sons of Zattu: Elioenai, Eliashib, Mattaniah, and Jeremoth, and Zabad, and Aziza.

10:28 Af niðjum Bebaí: Jóhanan, Hananja, Sabbai og Atlaí.

10:28 And of the sons of Bebai: Jehohanan, Hananiah, Zabbai, Athlai.

10:29 Af niðjum Baní: Mesúllam, Mallúk og Adaja, Jasúb, Seal, Jeramót.

10:29 And of the sons of Bani: Meshullam, Malluch, and Adaiah, Jashub, and Sheal, Jeremoth.

10:30 Af niðjum Pahat Móabs: Adna, Kelal, Benaja, Maaseja, Mattanja, Besaleel, Binnúi og Manasse.

10:30 And of the sons of Pahath-moab: Adna, and Chelal, Benaiah, Maaseiah, Mattaniah, Bezalel, and Binnui, and Manasseh.

10:31 Niðjar Haríms: Elieser, Jísía, Malkía, Semaja, Símeon.

10:31 And of the sons of Harim: Eliezer, Isshijah, Malchijah, Shemaiah, Shimeon,

10:32 Benjamin, Mallúk, Semarja.

10:32 Benjamin, Malluch, Shemariah.

10:33 Af niðjum Hasúms: Matnai, Mattatta, Sabad, Elifelet, Jeremai, Manasse, Símei.

10:33 Of the sons of Hashum: Mattenai, Mattattah, Zabad, Eliphelet, Jeremai, Manasseh, Shimei.

10:34 Af niðjum Baní: Maadaí, Amram, Úel.

10:34 Of the sons of Bani: Maadai, Amram, and Uel,

10:35 Benaja, Bedja, Kelúhí.

10:35 Benaiah, Bedeiah, Cheluhi,

10:36 Vanja, Meremót, Eljasíb.

10:36 Vaniah, Meremoth, Eliashib,

10:37 Mattanja, Matnai, Jaasái.

10:37 Mattaniah, Mattenai, and Jaasu,

10:38 Bani, Binnúi, Símei.

10:38 and Bani, and Binnui, Shimei,

10:39 Selemja, Natan, Adaja.

10:39 and Shelemiah, and Nathan, and Adaiah,

10:40 Maknadbai, Sasai, Sarai.

10:40 Machnadebai, Shashai, Sharai,

10:41 Asareel, Selemja, Semarja.

10:41 Azarel, and Shelemiah, Shemariah,

10:42 Sallúm, Amarja, Jósef.

10:42 Shallum, Amariah, Joseph.

10:43 Af niðjum Nebós: Jeiel, Mattíja, Sabad, Sebina, Jaddai, Jóel, Benaja.

10:43 Of the sons of Nebo: Jeiel, Mattithiah, Zabad, Zebina, Iddo, and Joel, Benaiah.

10:44 Allir þessir höfðu gengið að eiga útlendar konur. Og það voru konur meðal þeirra, sem höfðu alið börn.

10:44 All these had taken foreign wives; and some of them had wives by whom they had children.

1:1 Frásögn Nehemía Hakalíasonar. Í kislevmánuði tuttugasta árið, þá er ég var í borginni Súsá.

1:1 The words of Nehemiah the son of Hachaliah. Now it came to pass in the month Chisleu, in the twentieth year, as I was in Shushan the palace,

1:2 kom Hananí, einn af bræðrum mínum, ásamt nokkrum mönnum frá Júda. Spurði ég þá um Gyðinga, þá er undan komust, þá er eftir voru af hinum herleiddu, og um Jerúsalem.

1:2 that Hanani, one of my brethren, came, he and certain men out of Judah; and I asked them concerning the Jews that had escaped, that were left of the captivity, and concerning Jerusalem.

1:3 Og þeir svöruðu mér: "Leifarnar - þeir er eftir eru af hinum herleiddu þar í skattlandinu, eru mjög illa staddir og í fyrirlitningu, með því að múrar Jerúsalem eru niður brotnir og borgarhliðin í eldi brennd."

1:3 And they said unto me, The remnant that are left of the captivity there in the province are in great affliction and reproach: the wall of Jerusalem also is broken down, and the gates thereof are burned with fire.

1:4 Þegar ég heyrði þessi tíðindi, þá settist ég niður og grét og harmaði dögum saman, og ég fastaði og var á bæn til Guðs himnanna.

1:4 And it came to pass, when I heard these words, that I sat down and wept, and mourned certain days; and I fasted and prayed before the God of heaven,

1:5 Og ég sagði: "Æ, Drottinn, Guð himnanna, þú mikli og ógurlegi Guð, sem heldur sáttmálann og miskunnseminu við þá, sem elska hann og varðveita boðorð hans.

1:5 and said, I beseech thee, O Yahwe, the God of heaven, the great and terrible God, that keepeth covenant and lovingkindness with them that love him and keep his commandments:

1:6 Lát eyra þitt vera gaumgæfið og augu þín opin, til þess að þú heyrir bæn þjóns þíns, þá er ég nú bið frammi fyrir þér bæði daga og nætur sakir Ísraelsmanna. Þjóna þinna, með því að ég játa syndir Ísraelsmanna, er þeir hafa drýgt móti þér. Ég og ættfolk mitt höfum og syndgað.

1:6 Let thine ear now be attentive, and thine eyes open, that thou mayest hearken unto the prayer of thy servant, which I pray before thee at this time, day and night, for the children of Israel thy servants while I confess the sins of the children of Israel, which we have sinned against thee. Yea, I and my father's house have sinned:

1:7 Vér höfum breytt illa gagnvart þér og ekki varðveitt boðorðin, lögín og ákvæðin, er þú lagðir fyrir Móse, þjón þinn.

1:7 we have dealt very corruptly against thee, and have not kept the commandments, nor the statutes, nor the ordinances, which thou commandedst thy servant Moses.

1:8 Minnstu orðsins, er þú bauðst Móse, þjóni þínum, segjandi: „Ef þér bregðið trúnaði, mun ég tvístra yður meðal þjóðanna.

1:8 Remember, I beseech thee, the word that thou commandedst thy servant Moses, saying, If ye trespass, I will scatter you abroad among the peoples:

1:9 En þegar þér hverfið aftur til mín og varðveitið boðorð mín og breytið eftir þeim - þótt yðar brottreknur væru yst við skaut himinsins, þá mun ég saman safna þeim þaðan og leiða þá til þess staðar, er ég hef valið til þess að láta nafn mitt búa þar.'

1:9 but if ye return unto me, and keep my commandments and do them, though your outcasts were in the uttermost part of the heavens, yet will I gather them from thence, and will bring them unto the place that I have chosen, to cause my name to dwell there.

1:10 Því að þínir þjónar eru þeir og þinn lýður, er þú frelsaðir með miklum mætti þínum og með sterkri hendi þinni.

1:10 Now these are thy servants and thy people, whom thou hast redeemed by thy great power, and by thy strong hand.

1:11 Æ, herra, lát eyra þitt vera gaumgæfið að bæn þjóns þíns og bæn þjóna þinna, er fúslega óttast nafn þitt. Farsæl þjón þinn í dag og lát hann finna meðaumkun hjá manni þessum." Ég var þá byrlari hjá konungi.

1:11 O Lord, I beseech thee, let now thine ear be attentive to the prayer of thy servant, and to the prayer of thy servants, who delight to fear thy name; and prosper, I pray thee, thy servant this day, and grant him mercy in the sight of this man. Now I was cupbearer to the king.

2:1 Í nisanmánuði á tuttugasta ríkisári Artahsasta konungs, þá er vin stóð fyrir framan konung, tók ég vínið og rétti að honum, án þess að láta á því bera við hann, hve illa lá á mér.

2:1 And it came to pass in the month Nisan, in the twentieth year of Artaxerxes the king, when wine was before him, that I took up the wine, and gave it unto the king. Now I had not been *beforetime* sad in his presence.

2:2 En konungur sagði við mig: "Hví ert þú svo dapur í bragði, þar sem þú ert þó ekki sjúkur? Það hlýtur að liggja illa á þér." Þá varð ég ákaflega hræddur.

2:2 And the king said unto me, Why is thy countenance sad, seeing thou art not sick? this is nothing else but sorrow of heart. Then I was very sore afraid.

2:3 Og ég sagði við konung: "Konungurinn lífi eilíflega! Hví skyldi ég ekki vera dapur í bragði, þar sem borgin, er geymir grafir forfeðra minna, er í eyði lögð og hlið hennar í eldi brennd?"

2:3 And I said unto the king, Let the king live for ever: why should not my countenance be sad, when the city, the place of my fathers' sepulchres, lieth waste, and the gates thereof are consumed with fire?

2:4 Þá sagði konungur við mig: "Hvers beiðist þú þá?" Þá gjörði ég bæn mína til Guðs himnanna:

2:4 Then the king said unto me, For what dost thou make request? So I prayed to the God of heaven.

2:5 Síðan mælti ég til konungs: "Ef konungi þóknast svo og ef þú telur þjón þinn til þess færan, þá send mig til Júda, til borgar þeirrar, er geymir grafir forfeðra minna, til þess að ég endurreisi hana."

2:5 And I said unto the king, If it please the king, and if thy servant have found favor in thy sight, that thou wouldest send me unto Judah, unto the city of my fathers' sepulchres, that I may build it.

2:6 Konungur mælti til mín - en drottning sat við hlið honum: "Hversu lengi mun ferð þín standa yfir, og hvenær kemur þú aftur?" Og konungi þóknadist að senda mig, og ég tiltók ákveðinn tíma við hann.

2:6 And the king said unto me (the queen also sitting by him,) For how long shall thy journey be? and when wilt thou return? So it pleased the king to send me; and I set him a time.

2:7 Og ég sagði við konung: "Ef konunginum þóknast svo, þá lát fá mér bréf til landstjóranna í héraðinu hinumegin Fljóts, til þess að þeir leyfi mér að fara um lönd sín, þar til er ég kem til Júda.

2:7 Moreover I said unto the king, If it please the king, let letters be given me to the governors beyond the River, that they may let me pass through till I come unto Judah;

2:8 og bréf til Asafs, skógarvarðar konungsins, til þess að hann láti mig fá við til þess að gjöra af bjálka í hlið kastalans, er heyrir til musterisins, og til borgarmúranna og til hússins, er ég mun fara í." Og konungur veitti mér það, með því að hönd Guðs míns hvíldi náðarsamlega yfir mér.

2:8 and a letter unto Asaph the keeper of the king's forest, that he may give me timber to make beams for the gates of the castle which appertaineth to the house, and for the wall of

the city, and for the house that I shall enter into. And the king granted me, according to the good hand of my God upon me.

2:9 Og er ég kom til landstjóranna í héraðinu hinumegin Fljóts, þá fékk ég þeim bréf konungs. Konungur sendi og með mér höfuðsmenn og riddara.

2:9 Then I came to the governors beyond the River, and gave them the king's letters. Now the king had sent with me captains of the army and horsemen.

2:10 En er Sanballat Hóronítí og Tobía þjónn, Ammónítinn, spurðu það, gramdist þeim það mikillega, að kominn skyldi vera maður til að annast hagsmuni Ísraelsmanna.

2:10 And when Sanballat the Horonite, and Tobiah the servant, the Ammonite, heard of it, it grieved them exceedingly, for that there was come a man to seek the welfare of the children of Israel.

2:11 Og ég kom til Jerúsalem, og er ég hafði verið þar þrjá daga.

2:11 So I came to Jerusalem, and was there three days.

2:12 fór ég á fætur um nótt og fáeinir menn með mér, án þess að hafa sagt nokkrum manni frá því, er Guð minn blés mér í brjóst að gjöra fyrir Jerúsalem, og án þess að nokkur skepna væri með mér, nema skepnan, sem ég reið.

2:12 And I arose in the night, I and some few men with me; neither told I any man what my God put into my heart to do for Jerusalem; neither was there any beast with me, save the beast that I rode upon.

2:13 Og ég fór út um Dalshliðið um nóttina og í áttina til Drekalindar og Mykjuhliðs, og ég skoðaði múra Jerúsalem, hversu þeir voru rifnir niður og hlið hennar í eldi brennd.

2:13 And I went out by night by the valley gate, even toward the jackal's well, and to the dung gate, and viewed the walls of Jerusalem, which were broken down, and the gates thereof were consumed with fire.

2:14 Síðan hélt ég áfram til Lindarhliðs og Konungstjarnar. Þá var skepnunni ekki lengur fært að komast áfram undir mér.

2:14 Then I went on to the fountain gate and to the king's pool: but there was no place for the beast that was under me to pass.

2:15 Gekk ég þá upp í dalinn um nóttina og skoðaði múrinn. Síðan kom ég aftur inn um Dalshliðið og sneri heim.

2:15 Then went I up in the night by the brook, and viewed the wall; and I turned back, and entered by the valley gate, and so returned.

2:16 En yfirmennirnir vissu ekki, hvert ég hafði farið né hvað ég ætlaði að gjöra, með því að ég hafði enn ekki neitt sagt Gyðingum né prestunum né tignarmönnum né yfirmönnum né öðrum þeim, er að verkinu unnu.

2:16 And the rulers knew not whither I went, or what I did; neither had I as yet told it to the Jews, nor to the priests, nor to the nobles, nor to the rulers, nor to the rest that did the work.

2:17 Og ég sagði nú við þá: "Þér sjáið, hversu illa vér erum staddir, þar sem

Jerúsalem er í eyði lögð og hlið hennar í eldi brennd. Komíð, vér skulum endurreisa múra Jerúsalem, svo að vér verðum ekki lengur hafðir að spotti."

2:17 Then said I unto them, Ye see the evil case that we are in, how Jerusalem lieth waste, and the gates thereof are burned with fire: come, and let us build up the wall of Jerusalem, that we be no more a reproach.

2:18 Og ég sagði þeim, hversu náðarsamlega hönd Guðs míns hefði hvílt yfir mér, svo og orð konungs, þau er hann talaði til mín. Þá sögðu þeir: "Vér viljum fara til og byggja!" Og þeir styrktu hendur sínar til hins góða verksins.

2:18 And I told them of the hand of my God which was good upon me, as also of the king's words that he had spoken unto me. And they said, Let us rise up and build. So they strengthened their hands for the good work.

2:19 En er Sanballat Hóronítí og Tobía þjónn, Ammónítinn, og Gesem Arabi spurðu þetta, gjörðu þeir gys að oss, sýndu oss fyrirlitningu og sögðu: "Hvað er þetta, sem þér hafið fyrir stafni? Ætlið þér að gjöra uppreisn móti konunginum?"

2:19 But when Sanballat the Horonite, and Tobiah the servant, the Ammonite, and Geshem the Arabian, heard it, they laughed us to scorn, and despised us, and said, What is this thing that ye do? will ye rebel against the king?

2:20 En ég svaraði þeim og sagði við þá: "Guð himnanna, hann mun láta oss takast þetta, en vér þjónar hans munum fara til og byggja. En þér eigið enga hlutdeild né rétt né minning í Jerúsalem."

2:20 Then answered I them, and said unto them, The God of heaven, he will prosper us; therefore we his servants will arise and build: but ye have no portion, nor right, nor memorial, in Jerusalem.

3:1 Þá tóku þeir sig til, Eljasíb æðsti prestur og bræður hans, prestarnir, og reistu Saudahlíðið - vígðu þeir það og settu hurðirnar í það - og allt að Hammeaturni - hann vígðu þeir - allt að Hananelturni.

3:1 Then Eliashib the high priest rose up with his brethren the priests, and they builded the sheep gate; they sanctified it, and set up the doors of it; even unto the tower of Hammeah they sanctified it, unto the tower of Hananel.

3:2 Næstir honum byggðu Jeríkómenn, og næstur þeim byggði Sakkúr Imrison.

3:2 And next unto him builded the men of Jericho. And next to them builded Zaccur the son of Imri.

3:3 Fiskhliðið byggðu Senaamenn. Þeir gjörðu þar dyraumbúnað og settu hurðirnar í það, lokurnar og slagbrandana.

3:3 And the fish gate did the sons of Hassenaah build; they laid the beams thereof, and set up the doors thereof, the bolts thereof, and the bars thereof.

3:4 Næstur þeim hlóð upp Meremót Úriason, Hakkóssonar. Næstur honum hlóð upp Mesúllam Berekiason, Mesesabeelssonar. Næstur honum hlóð upp Sadók Baanason.

3:4 And next unto them repaired Meremoth the son of Uriah, the son of Hakkoz. And next unto them repaired Meshullam the son of Berechiah, the son of Meshezabel. And next unto them repaired Zadok the son of Baana.

3:5 Næstir honum hlóðu upp Tekóamenn, en göfugmennirnir þeirra beygðu ekki háls sinn undir þjónustu herra síns.

3:5 And next unto them the Tekoites repaired; but their nobles put not their necks to the work of their lord.

3:6 Við gamla hliðið gjörðu þeir Jójada Paseason og Mesúllam Besódiason. Þeir gjörðu þar dyraumbúnað og settu hurðirnar í það, lokurnar og slagbrandana.

3:6 And the old gate repaired Joiada the son of Paseah and Meshullam the son of Besodeiah; they laid the beams thereof, and set up the doors thereof, and the bolts thereof, and the bars thereof.

3:7 Næstir þeim hlóðu upp Melatja Gibeonítí og Jadón Merónótítí og meðal þeirra menn frá Gibeon og Mispá, sem lutu hástól landstjórans í héraðinu hinumegin Fljóts.

3:7 And next unto them repaired Melatiah the Gibeonite, and Jadon the Meronothite, the men of Gibeon, and of Mizpah, *that appertained* to the throne of the governor beyond the River.

3:8 Næstur þeim hlóð upp Ússíel Harhajason og með honum gullsmiðirnir. Næstur honum hlóð upp Hananja, einn af smyrslasölunum. Og þeir steinlögðu Jerúsalem allt að breiða múrnum.

3:8 Next unto him repaired Uzziel the son of Harhaiah, goldsmiths. And next unto him repaired Hananiah one of the perfumers, and they fortified Jerusalem even unto the broad wall.

3:9 Næstur honum hlóð upp Refaja Húrsson, höfðingi yfir hálfu héraðinu kringum Jerúsalem.

3:9 And next unto them repaired Rephaiah the son of Hur, the ruler of half the district of Jerusalem.

3:10 Næstur honum hlóð upp Jedaja Harúmafsson, og það gegnt húsi sínu. Næstur honum hlóð upp Hattús Hasabnejason.

3:10 And next unto them repaired Jedaiah the son of Harumaph, over against his house. And next unto him repaired Hattush the son of Hashabneiah.

3:11 Annan part hlóðu upp þeir Malkía Harímsson og Hasúb Pahat Móabsson, svo og baksturofnsturninn.

3:11 Malchijah the son of Harim, and Hasshub the son of Pahath-moab, repaired another portion, and the tower of the furnaces.

3:12 Næstur þeim hlóð upp Sallúm Hallóhesson, höfðingi yfir hinum helming héraðsins kringum Jerúsalem - hann og dætur hans.

3:12 And next unto him repaired Shallum the son of Hallohesh, the ruler of half the district of Jerusalem, he and his daughters.

3:13 Við Dalshliðið gjörði Hanún og Sanóabúar - þeir byggðu það og settu hurðirnar í það, lokurnar og

slagbrandana - og þúsund álnir af múrnum, allt að Mykjuhliðinu.

3:13 The valley gate repaired Hanun, and the inhabitants of Zanoah; they built it, and set up the doors thereof, the bolts thereof, and the bars thereof, and a thousand cubits of the wall unto the dung gate.

3:14 Við Mykjuhliðið gjörði Malkia Rekabsson, höfðingi yfir Bet Keremhéraði - hann byggði það og setti hurðirnar í það, lokurnar og slagbrandana.

3:14 And the dung gate repaired Malchijah the son of Rechab, the ruler of the district of Beth-haccherem; he built it, and set up the doors thereof, the bolts thereof, and the bars thereof.

3:15 Við Lindarhliðið gjörði Sallún Kol Hóseson, höfðingi yfir Mispahéraði - hann byggði það, gjörði þak á það, setti hurðirnar í það, lokurnar og slagbrandana -, enn fremur múrinn hjá vatnsveitutjörninni að Kóngsgarðinum og allt að tröppunum, er liggja niður frá Davíðsborg.

3:15 And the fountain gate repaired Shallun the son of Col-hozeh, the ruler of the district of Mizpah; he built it, and covered it, and set up the doors thereof, the bolts thereof, and the bars thereof, and the wall of the pool of Shelah by the king's garden, even unto the stairs that go down from the city of David.

3:16 Næstur á eftir honum hlóð upp Nehemia Ashúksson, höfðingi yfir hálfu Bet Súrhéraði, þar til komið var gegnt grófum Davíðs og að tilbúnu tjörninni og kappahúsinu.

3:16 After him repaired Nehemiah the son of Azbuk, the ruler of half the district of Beth-zur, unto the place over against the sepulchres of David, and unto the pool that was made, and unto the house of the mighty men.

3:17 Næstir á eftir honum hlóðu upp levítarnir, og var Rehúm Banison fyrir þeim. Næstur þeim hlóð upp Hasabja, höfðingi yfir hálfu Kegiluhéraði, fyrir sitt hérað.

3:17 After him repaired the Levites, Rehum the son of Bani. Next unto him repaired Hashabiah, the ruler of half the district of Keilah, for his district.

3:18 Næstir á eftir honum hlóðu upp bræður þeirra og fyrir þeim Bavvaí Henadadsson, höfðingi yfir hinum helming Kegiluhéraðs.

3:18 After him repaired their brethren, Bavvai the son of Henadad, the ruler of half the district of Keilah.

3:19 Næstur þeim hlóð upp Eser Jesúason, höfðingi yfir Míspa, annan part, gegnt þar sem gengið er upp í vopnabúrið á horninu.

3:19 And next to him repaired Ezer the son of Jeshua, the ruler of Mizpah, another portion, over against the ascent to the armory at the turning of the wall.

3:20 Næstur á eftir honum, upp fjallið, hlóð upp Barúk Sabbaison, annan part, frá horninu að dyrunum á húsi Eljasíbs aðsta prests.

3:20 After him Baruch the son of Zabbai earnestly repaired another portion, from the turning of the wall unto the door of the house of Eliashib the high priest.

3:21 Næstur á eftir honum hlóð upp Meremót Úríason, Hakkóssonar, annan part, frá dyrunum á húsi Eljasíbs að endanum á húsi Eljasíbs.

3:21 After him repaired Meremoth the son of Uriah the son of Hakkoz another portion, from the door of the house of Eliashib even to the end of the house of Eliashib.

3:22 Næstir á eftir honum hlóðu upp prestarnir, menn þar úr grenndinni.

3:22 And after him repaired the priests, the men of the Plain.

3:23 Næstir á eftir þeim hlóðu upp þeir Benjamín og Hassúb, gegnt húsi sínu. Næstur á eftir þeim hlóð upp Asarja Maasejason, Ananjasonar, hjá húsi sínu.

3:23 After them repaired Benjamin and Hasshub over against their house. After them repaired Azariah the son of Maaseiah the son of Ananiah beside his own house.

3:24 Næstur á eftir honum hlóð upp Binnúi Henadadsson, annan part, frá húsi Asarja að horninu, þar að sem múrinn beygir við.

3:24 After him repaired Binnui the son of Henadad another portion, from the house of Azariah unto the turning of the wall, and unto the corner.

3:25 Palal Úsaison gegnt horninu og efri turninum, sem gengur út úr höll konungs og heyrir til varðgarðsins. Næstur á eftir honum Pedaja Parósson.

3:25 Palal the son of Uzai repaired over against the turning of the wall, and the tower that standeth out from the upper house of the king, which is by the court of the guard. After him Pedaiiah the son of Parosh repaired.

3:26 En musterisþjónarnir bjuggu í Ófel, austur á móts við Vatnshliðið og turninn, er þar gengur fram.

3:26 (Now the Nethinim dwelt in Ophel, unto the place over against the water gate toward the east, and the tower that standeth out.)

3:27 Næstir á eftir honum hlóðu upp Tekóamenn, annan part, gegnt stóra turninum, er þar gekk fram, allt að Ófelmúrnum.

3:27 After him the Tekoites repaired another portion, over against the great tower that standeth out, and unto the wall of Ophel.

3:28 Fyrir ofan Hrossahliðið hlóðu prestarnir upp hver gegnt húsi sínu.

3:28 Above the horse gate repaired the priests, every one over against his own house.

3:29 Næstur á eftir þeim hlóð upp Sadók Immersson gegnt húsi sínu. Næstur á eftir honum hlóð upp Semaja Sekanjason, vörður Austurhliðsins.

3:29 After them repaired Zadok the son of Immer over against his own house. And after him repaired Shemaiah the son of Shecaniah, the keeper of the east gate.

3:30 Næstir á eftir honum hlóðu upp þeir Hananja Selemjason og Hanún, sjötti sonur Salafs, annan part. Næstur á eftir þeim hlóð upp Mesúllam Berekiason, gegnt klefa sínum.

3:30 After him repaired Hananiah the son of Shelemiah, and Hanun the sixth son of Zalaph, another portion. After him repaired Meshullam the son of Berechiah over against his chamber.

3:31 Næstur á eftir honum hlóð upp Malkia, einn af gullsmiðunum, allt að húsi musterisþjónanna, og kaupmennirnir gegnt Míkaðhliðinu og allt að hornsvölunum.

3:31 After him repaired Malchijah one of the goldsmiths unto the house of the Nethinim, and of the merchants, over against the gate of Hammiphkad, and to the ascent of the corner.

3:32 Og milli hornsvaanna og Saudahlíðsins hlóðu gullsmiðirnir og kaupmennirnir.

3:32 And between the ascent of the corner and the sheep gate repaired the goldsmiths and the merchants.

4:1 Þá er Sanballat heyrði, að vér værum að endurreisa múrinn, varð hann reiður og gramdist honum það mjög. Og hann gjörði gys að Gyðingum

4:7 But it came to pass that, when Sanballat, and Tobiah, and the Arabians, and the Ammonites, and the Ashdodites, heard that the repairing of the walls of Jerusalem went forward, and that the breaches began to be stopped, then they were very wroth;

4:2 og talaði í áheyrn bræðra sinna og herliðs Samariu og mælti: "Hvað hafa Gyðingarnir fyrir stafni, þeir vesalingar? Skyldu þeir hætta við það aftur? Munu þeir fórna? Ætli þeir ljúki við það í dag? Munu þeir gjöra steinana í rustahaugunum lifandi, þar sem þeir þó eru brunnir?"

4:8 and they conspired all of them together to come and fight against Jerusalem, and to cause confusion therein.

4:3 Og Tobía Ammónítí stóð hjá honum og mælti: "Hvað sem þeir nú eru að byggja - ef refur stígi á það, þá mundi steinveggur þeirra hrynja undan honum!"

4:9 But we made our prayer unto our God, and set a watch against them day and night, because of them.

4:4 Heyr, Guð vor, hversu vér erum smánaðir! Lát háð þeirra koma þeim sjálfum í koll og framsel þá til ráns hernumda í öðru landi.

4:10 And Judah said, The strength of the bearers of burdens is decayed, and there is much rubbish; so that we are not able to build the wall.

4:5 Hyl eigi misgjörð þeirra, og synd þeirra afmaíst aldrei fyrir auglit þínu, því að þeir hafa egnt þig til reiði í auglýn þeirra, sem eru að byggja.

4:11 And our adversaries said, They shall not know, neither see, till we come into the midst of them, and slay them, and cause the work to cease.

4:6 En vér höldum áfram að byggja múrinn og allur múrinn varð fullgjör upp að miðju, og hafði lýðurinn áhuga á verkinu.

4:12 And it came to pass that, when the Jews that dwelt by them came, they said unto us ten times from all places, Ye must return unto us.

4:7 En er Sanballat og Tobía og Arabar og Ammónítar og Asdódmenn heyrðu, að farið væri að gjöra við múra

Jerúsalem, að skörðin væru tekin að fyllast, urðu þeir mjög reiðir.

4:13 Therefore set I in the lowest parts of the space behind the wall, in the open places, I set *there* the people after their families with their swords, their spears, and their bows.

4:8 Og þeir tóku sig allir saman um að koma og herja á Jerúsalem og gjöra þar spell.

4:14 And I looked, and rose up, and said unto the nobles, and to the rulers, and to the rest of the people, Be not ye afraid of them: remember the Lord, who is great and terrible, and fight for your brethren, your sons, and your daughters, your wives, and your houses.

4:9 En vér gjörðum bæn vora til Guðs vors og settum vörð gegn þeim bæði dag og nótt af ótta fyrir þeim.

4:15 And it came to pass, when our enemies heard that it was known unto us, and God had brought their counsel to nought, that we returned all of us to the wall, every one unto his work.

4:10 En Gyðingar sögðu: "Burðarmennirnir gefast upp og rústurnar eru miklar og þá getum vér ekki byggt múrinn."

4:16 And it came to pass from that time forth, that half of my servants wrought in the work, and half of them held the spears, the shields, and the bows, and the coats of mail; and the rulers were behind all the house of Judah.

4:11 En mótstöðumenn vorir hugsuðu: "Þeir skulu ekkert víta og einskis varir verða, fyrr en vér ráðumst á þá og brytjum þá niður og gjörum enda á verkinu."

4:17 They all builded the wall and they that bare burdens laded themselves; every one with one of his hands wrought in the work, and with the other held his weapon;

4:12 En er Gyðingar þeir, sem bjuggu í grennd við þá, komu og sögðu við oss sjálfsagt tíu sinnum, úr öllum áttum: "Þér verðið að koma til vor!"

4:18 and the builders, every one had his sword girded by his side, and so builded. And he that sounded the trumpet was by me.

4:13 Þá lét ég staðar nema á lægstu stöðunum bak við múrinn, á sólbrunnu stöðunum, þar lét ég lýðinn nema staðar eftir áttum, með sverðum sínum, lensum og bogum.

4:19 And I said unto the nobles, and to the rulers and to the rest of the people, The work is great and large, and we are separated upon the wall, one far from another:

4:14 Og ég litadist um, reis upp og sagði við tignarmennina og yfirmennina og hitt folkíð: "Eigi skuluð þér óttast þá. En minnst Drottins, hins mikla og ógurlega, og berjist fyrir bræður yðar, sonu yðar, dætur yðar, konur yðar og hús yðar."

4:20 in what place soever ye hear the sound of the trumpet, resort ye thither unto us; our God will fight for us.

4:15 En er óvinir vorir heyrðu, að vér værum orðnir þess visir og að Guð hefði ónýtt ráðagjörð þeirra, þá gátum vér allir snúið aftur að múrnum, hver til sinnar vinnu.

4:21 So we wrought in the work: and half of them held the spears from the rising of the morning till the stars appeared.

4:16 En frá þeim degi vann aðeins helmingur sveina minna að verkinu. Hinn helmingur þeirra hélt á lensunum, skjöldunum, bogunum og pönsurinum, en foringjarnir stóðu bak við alla Júdamenn, þá er voru að byggja upp múrinn.

4:22 Likewise at the same time said I unto the people, Let every one with his servant lodge within Jerusalem, that in the night they may be a guard to us, and may labor in the day.

4:17 En burðarmennirnir voru búnir til bardaga. Með annarri hendinni unnu þeir að verkinu, en með hinni héldu þeir á skotspjótinu.

4:23 So neither I, nor my brethren, nor my servants, nor the men of the guard that followed me, none of us put off our clothes, every one *went with* his weapon to the water.

4:18 Og þeir sem hlóðu voru allir gyrtir sverði um lendar sér og hlóðu þannig, en lúðursveininn stóð hjá mér.

4:18 and the builders, every one had his sword girded by his side, and so builded. And he that sounded the trumpet was by me.

4:19 Og ég sagði við tignarmennina og yfirmennina og aðra af lýðnum: "Verkið er stórt og umfangsmikið, og vér erum tvístraðir á múrnum, langt í burtu hver frá öðrum."

4:19 And I said unto the nobles, and to the rulers and to the rest of the people, The work is great and large, and we are separated upon the wall, one far from another:

4:20 Þar sem þér heyríð lúðurhljóminn, þangað skuluð þér safnast til vor. Guð vor mun berjast fyrir oss."

4:20 in what place soever ye hear the sound of the trumpet, resort ye thither unto us; our God will fight for us.

4:21 Þannig unnum vér að verkinu, en helmingur þeirra hélt á lensunum, frá því er morgunroðinn færðist upp á himininn og þar til er stjörnurnar komu fram.

4:21 So we wrought in the work: and half of them held the spears from the rising of the morning till the stars appeared.

4:22 Þá sagði ég og við lýðinn: "Allir skulu vera í Jerúsalem á næturnar, ásamt sveinum sínum, til þess að þeir séu vörður fyrir oss á nóttunni, en vinni að verkinu á daginn."

4:22 Likewise at the same time said I unto the people, Let every one with his servant lodge within Jerusalem, that in the night they may be a guard to us, and may labor in the day.

4:23 En ég og bræður mínir og sveinar mínir og varðmennirnir, er fylgdu mér, vér fórum aldrei af klæðum, og sérhver hafði skotspjót sitt við hægri hlið sér.

4:23 So neither I, nor my brethren, nor my servants, nor the men of the guard that followed me, none of us put off our clothes, every one *went with* his weapon to the water.

5:1 En það varð mikið kvein meðal lýðsins og meðal kvenna þeirra yfir bræðrum þeirra, Gyðingunum.

5:1 Then there arose a great cry of the people and of their wives against their brethren the Jews.

5:2 Sumir sögðu: "Sonu vora og dætur verðum vér að veðsetja. Vér verðum að fá korn, svo að vér megum eta og lífi halda."

5:2 For there were that said, We, our sons and our daughters, are many: let us get grain, that we may eat and live.

5:3 Og aðrir sögðu: "Akra vora, vingarða og hús verðum vér að veðsetja. Vér verðum að fá korn í hallarinu!"

5:3 Some also there were that said, We are mortgaging our fields, and our vineyards, and our houses: let us get grain, because of the dearth.

5:4 Og enn aðrir sögðu: "Vér höfum tekið fé að láni upp á akra vora og vingarða í konungsskattinn."

5:4 There were also that said, We have borrowed money for the king's tribute *upon* our fields and our vineyards.

5:5 Og þótt hold vort sé eins og hold bræðra vorra, börn vor eins og börn þeirra, þá verðum vér nú að gjöra sonu vora og dætur að ánaudugum þrælum, og sumar af dætrum vorum eru þegar orðnar ánaudugar, og vér getum ekkert við því gjört, þar eð akrar vorir og vingarðar eru á annarra valdi."

5:5 Yet now our flesh is as the flesh of our brethren, our children as their children: and, lo, we bring into bondage our sons and our daughters to be servants, and some of our daughters are brought into bondage *already*: neither is it in our power to help it; for other men have our fields and our vineyards.

5:6 Þá varð ég mjög reiður, er ég heyrði kvein þeirra og þessi ummali.

5:6 And I was very angry when I heard their cry and these words.

5:7 Og ég hugleiddi þetta með sjálfum mér og taldi á tignarmennina og yfirmennina og sagði við þá: "Þér heitið okri hver við annan!" Og ég stefndi mikið þing í móti þeim

5:7 Then I consulted with myself, and contended with the nobles and the rulers, and said unto them, Ye exact usury, every one of his brother. And I held a great assembly against them.

5:8 og sagði við þá: "Vér höfum keypt lausa bræður vora, Gyðingana, sem seldir voru heiðingjunum, svo oft sem oss var unnt, en þér ætlið jafnvel að selja bræður yðar, svo að þeir verði seldir oss." Þá þögðu þeir og gátu engu svarað.

5:8 And I said unto them, We after our ability have redeemed our brethren the Jews, that were sold unto the nations; and would ye even sell your brethren, and should they be sold unto us? Then held they their peace, and found never a word.

5:9 Og ég sagði: "Það er ekki fallett, sem þér eruð að gjöra. Ætluð þér ekki heldur að ganga í ótta Guðs vors vegna smánaryrða heiðingjanna, óvina vorra?"

5:9 Also I said, The thing that ye do is not good: ought ye not to walk in the fear of our God, because of the reproach of the nations our enemies?

5:10 Bæði ég og bræður mínir og sveinar mínir höfum líka lánað þeim silfur og korn. Vér skulum því láta þessa skuldakröfu niður falla.

5:10 And I likewise, my brethren and my servants, do lend them money and grain. I pray you, let us leave off this usury.

5:11 Gjörði það fyrir mig að skila þeim aftur þegar í dag ökrum þeirra og víngrörðum þeirra og olíufugörðum þeirra og húsum þeirra, og látið niður falla skuldakröfuna um silfrið og kornið, um vínberjalöginn og oliuna, er þér hafið lánað þeim."

5:11 Restore, I pray you, to them, even this day, their fields, their vineyards, their oliveyards, and their houses, also the hundredth part of the money, and of the grain, the new wine, and the oil, that ye exact of them.

5:12 Þá sögðu þeir: "Vér viljum skila því aftur og einskis krefjast af þeim. Vér viljum gjöra sem þú segir." Þá kallaði ég á prestana og lét þá vinna eið að því, að þeir skyldu fara eftir þessu.

5:12 Then said they, We will restore them, and will require nothing of them; so will we do, even as thou sayest. Then I called the priests, and took an oath of them, that they would do according to this promise.

5:13 Ég hristi og skikkjubarm minn og sagði: "Þannig hristi Guð sérhvern þann, er eigi heldur þetta loforð, burt úr húsi hans og frá eigna hans, og þannig verði hann gjörhrístur og tæmdur." Og allur þingheimur sagði: "Svo skal vera!" Og þeir vegsömuðu Drottinn. Og lýðurinn breytti samkvæmt þessu.

5:13 Also I shook out my lap, and said, So God shake out every man from his house, and from his labor, that performeth not this promise; even thus be he shaken out, and emptied. And all the assembly said, Amen, and praised Yahwe. And the people did according to this promise.

5:14 Frá þeim degi, er hann setti mig til að vera landstjóri þeirra, í Júda - frá tuttugasta ríkisári Artahsasta konungs til þritugasta og annars ríkisárs hans, tólf ár - naut ég heldur ekki, né bræður mínir, landstjóra-borðeyrisins.

5:14 Moreover from the time that I was appointed to be their governor in the land of Judah, from the twentieth year even unto the two and thirtieth year of Artaxerxes the king, *that is*, twelve years, I and my brethren have not eaten the bread of the governor.

5:15 En hinir fyrri landstjórar, þeir er á undan mér voru, höfðu kúgað lýðinn og tekið af þeim fjörutíu síkla silfurs á dag fyrir brauði og víni. Auk þess höfðu sveinar þeirra drottnað yfir lýðnum. En ekki breytti ég þannig, því að ég óttaðist Guð.

5:15 But the former governors that were before me were chargeable unto the people, and took of them bread and wine, besides forty shekels of silver; yea, even their servants bare rule over the people: but so did not I, because of the fear of God.

5:16 Ég vann og að byggingu þessa murs, og höfðum vér þó ekki keypt neinn akur, og allir sveinar mínir voru þar saman safnaðir að byggingunni.

5:16 Yea, also I continued in the work of this wall, neither bought we any land: and all my servants were gathered thither unto the work.

5:17 En Gyðingar og yfirmennirnir, hundrað og fimmtíu að tölu, svo og þeir er komu til mín frá þjóðunum, er bjuggu umhverfis oss, átu við mitt borð.

5:17 Moreover there were at my table, of the Jews and the rulers, a hundred and fifty men, besides those that came unto us from among the nations that were round about us.

5:18 Og það sem matreitt var á hverjum degi - eitt naut, sex úrvals-kindur og fuglar -, það var matreitt á minn kostnað, og tíunda hvern dag nægtir af alls konar víni. En þrátt fyrir þetta krafðist ég ekki landstjóra-borðeyris, því að lýður þessi var í mikilli ánaud.

5:18 Now that which was prepared for one day was one ox and six choice sheep; also fowls were prepared for me, and once in ten days store of all sorts of wine: yet for all this I demanded not the bread of the governor, because the bondage was heavy upon this people.

5:19 Virstu, Guð minn, að muna mér til góðs allt það, sem ég hef gjört fyrir þennan lýð.

5:19 Remember unto me, O my God, for good, all that I have done for this people.

6:1 Þegar þeir Sanballat, Tobía og Gesem hinn arabíski og aðrir óvinir vorir spurðu það, að ég hefði byggt upp múrinn og að ekkert skarð væri frammar í hann, þótt ég þá hefði eigi enn sett hurðir í hliðin.

6:1 Now it came to pass, when it was reported to Sanballat and Tobiah, and to Geshem the Arabian, and unto the rest of our enemies, that I had builded the wall, and that there was no breach left therein; (though even unto that time I had not set up the doors in the gates;)

6:2 Þá sendu þeir Sanballat og Gesem til mín og létu segja mér: "Kom þú, svo að vér megum eiga fund með oss í einhverju af þorunum í Önódalnum." En þeir höfðu í hyggju að gjöra mér illt.

6:2 that Sanballat and Geshem sent unto me, saying, Come, let us meet together in *one of* the villages in the plain of Ono. But they thought to do me mischief.

6:3 Þá gjörði ég menn til þeirra og lét segja þeim: "Ég hef mikið starf með höndum og get því eigi komið ofan eftir. Hvi ætti verkið að biða, af því að ég yfirgefi það og færi ofan til ykkar?"

6:3 And I sent messengers unto them, saying, I am doing a great work, so that I cannot come down: why should the work cease, whilst I leave it, and come down to you?

6:4 Fjórú sinnum sendu þeir til mín á þennan hátt, og ég svaraði þeim á sömu leið.

6:4 And they sent unto me four times after this sort; and I answered them after the same manner.

6:5 Þá sendi Sanballat enn í fimmta sinn til mín, og það svein sinn með opið bréf í hendi.

6:5 Then sent Sanballat his servant unto me in like manner the fifth time with an

open letter in his hand,

6:6 Í því var ritað: "Sú saga gengur hjá þjóðunum, og Gasmú segir hið sama, að þú og Gyðingar hyggið á uppreisn - fyrir því sért þú að byggja upp múrinn - og þú ætlir að verða konungur þeirra, eins og sjá megi á öllu.

6:6 wherein was written, It is reported among the nations, and Gashmu saith it, that thou and the Jews think to rebel; for which cause thou art building the wall: and thou wouldest be their king, according to these words.

6:7 Þú hefir og sett spámenn til þess að gjöra það hljóðbært um þig í Jerúsalem og segja: „Hann sé konungur í Júda.“ Og nú mun slíkur orðrómur berast konungi til eyrna. Kom því, og skulum vér eiga fund með oss."

6:7 And thou hast also appointed prophets to preach of thee at Jerusalem, saying, There is a king in Judah: and now shall it be reported to the king according to these words. Come now therefore, and let us take counsel together.

6:8 Þá sendi ég til hans og lét segja honum: "Ekkert slíkt á sér stað, sem þú talar um, heldur hefir þú spunnið það upp frá eigin brjósti."

6:8 Then I sent unto him, saying, There are no such things done as thou sayest, but thou feignest them out of thine own heart.

6:9 Því að þeir ætluðu allir að gjöra oss hrædda og hugsuðu: "Þeim munu fallast hendur og hætta við verkið, svo að því verður eigi lokið." Styrk því nú hendur mínar!

6:9 For they all would have made us afraid, saying, Their hands shall be weakened from the work, that it be not done. But now, O God, strengthen thou my hands.

6:10 Og ég gekk inn í hús Semaja Delajasonar, Mehetabelssonar, en hann hafði lokað sig inni. Hann sagði: "Við skulum fara saman inn í musteri Guðs, inn í aðalhúsið, og loka síðan dyrum aðalhússins, því að þeir munu koma til að drepa þig, já, um nótt munu þeir koma til að drepa þig."

6:10 And I went unto the house of Shemaiah the son of Delaiah the son of Mehetabel, who was shut up; and he said, Let us meet together in the house of God, within the temple, and let us shut the doors of the temple: for they will come to slay thee; yea, in the night will they come to slay thee.

6:11 En ég sagði: "Ætti slíkur maður sem ég að flyja? Og hver er sá minn líki, sem geti farið inn í aðalhúsið og haldið lífi? Ég fer hvergi."

6:11 And I said, Should such a man as I flee? and who is there, that, being such as I, would go into the temple to save his life? I will not go in.

6:12 Og ég sá, að Guð hafði ekki sent hann, heldur hafði hann spáð mér þessu, af því að Tobía og Sanballat höfðu keypt hann.

6:12 And I discerned, and, lo, God had not sent him; but he pronounced this prophecy against me: and Tobiah and Sanballat had hired him.

6:13 Til þess var hann keyptur, að ég skyldi verða hræddur og gjöra þetta og drygja synd. Og það hefði orðið þeim

tílefní til ills umtals, til þess að þeir gætu ófrægt mig.

6:13 For this cause was he hired, that I should be afraid, and do so, and sin, and that they might have matter for an evil report, that they might reproach me.

6:14 Mundu, Guð minn, þeim Tobía og Sanballat þessar aðgjörðir þeirra, svo og spákonunni Nóadja og hinum spámönnunum, sem ætluðu að hræða mig.

6:14 Remember, O my God, Tobiah and Sanballat according to these their works, and also the prophetess Noadiah, and the rest of the prophets, that would have put me in fear.

6:15 Og múrinn var fullgjör hinn tuttugasta og fimmta elílmánaðar, á fimmtíu og tveim dögum.

6:15 So the wall was finished in the twenty and fifth day of the month Elul, in fifty and two days.

6:16 Og er allir óvinir vorir spurðu þetta, urðu allar þjóðirnar, sem bjuggu umhverfis oss, hræddar, og þær lækkuðu mjög í eigin álití, því að þær könnuðust við, að fyrir hjálp Guðs vors hafði verki þessu orðið lokið.

6:16 And it came to pass, when all our enemies heard thereof, that all the nations that were about us feared, and were much cast down in their own eyes; for they perceived that this work was wrought of our God.

6:17 Í þann tíð rituðu og tignarmenn Júdalýðs mörg bréf og sendu Tobía, og frá Tobía komu líka bréf til þeirra.

6:17 Moreover in those days the nobles of Judah sent many letters unto Tobiah, and the letters of Tobiah came unto them.

6:18 Því að margir í Júða voru bundnir honum með eiði, því að hann var tengdasonur Sekanja Arasonar, og Jóhanan sonur hans hafði gengið að eiga dóttur Mesúllams Berekiasonar.

6:18 For there were many in Judah sworn unto him, because he was the son-in-law of Shecaniah the son of Arah; and his son Jehohanan had taken the daughter of Meshullam the son of Berechiah to wife.

6:19 Þeir töluðu og um mannkosti hans við mig og báru honum aftur orð mín. Bréf hafði og Tobía sent til þess að hræða mig.

6:19 Also they spake of his good deeds before me, and reported my words to him. And Tobiah sent letters to put me in fear.

7:1 Þegar nú múrinn var byggður, setti ég hurðirnar í, og hliðvörðunum og söngvurunum og levítunum var falið eftirlitið.

7:1 Now it came to pass, when the wall was built, and I had set up the doors, and the porters and the singers and the Levites were appointed,

7:2 Og ég skipaði Hananí bróður minn og Hananja, yfirmann vigisins, yfir Jerúsalem, því að hann var svo áreiðanlegur maður og guðhræddur, að fáir voru hans líkar.

7:2 that I gave my brother Hanani, and Hananiah the governor of the castle, charge over Jerusalem; for he was a faithful man, and feared God above many.

7:3 Og ég sagði við þá: "Ekki skal ljúka upp hliðum Jerúsalem fyrr en sól er komin hátt á loft, og áður en verðirnir fara burt, skal hurðunum lokað og slár settar fyrir. Og það skal setja verði af Jerúsalembúum, hvern á sína varðstöð, og það hvern gegnt húsi sínu."

7:3 And I said unto them, Let not the gates of Jerusalem be opened until the sun be hot; and while they stand on guard, let them shut the doors, and bar ye them: and appoint watches of the inhabitants of Jerusalem, every one in his watch, and every one to be over against his house.

7:4 Borgin var viðáttumikil og stór, en fátt fólk í henni og engin nýbyggð hús.

7:4 Now the city was wide and large; but the people were few therein, and the houses were not builded.

7:5 Þá blés Guð minn mér því í brjóst að safna saman tignarmönnunum, yfirmönnunum og lýðnum, til þess að láta taka manntal eftir áttum. Og ég fann áttarskrá þeirra, er fyrst höfðu farið heim, og þar fann ég ritað:

7:5 And my God put into my heart to gather together the nobles, and the rulers, and the people, that they might be reckoned by genealogy. And I found the book of the genealogy of them that came up at the first, and I found written therein:

7:6 Þessir eru þeir úr skattlandinu, er heim fóru úr herleiðingarútlegðinni, þeir er Nebúkadnesar Babelkonungur hafði herleitt og nú sneru aftur til Jerúsalem og Júða, hver til sinnar borgar.

7:6 These are the children of the province, that went up out of the captivity of those that had been carried away, whom Nebuchadnezzar the king of Babylon had carried away, and that returned unto Jerusalem and to Judah, every one unto his city;

7:7 Þeir sem komu með Serúbabel, Jósúa, Nehemía, Asarja, Raamja, Nahamani, Mordekai, Bilsan, Misperet, Bigvai, Nehúm og Baana. Talan á mönnum Ísraelslýðs var:

7:7 who came with Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Azariah, Raamiah, Nahamani, Mordecai, Bilshan, Mispereth, Bigvai, Nehum, Baanah. The number of the men of the people of Israel:

7:8 Niðjar Parós: 2.172.

7:8 The children of Parosh, two thousand a hundred and seventy and two.

7:9 Niðjar Sefatja: 372.

7:9 The children of Shephatiah, three hundred seventy and two.

7:10 Niðjar Ara: 652.

7:10 The children of Arah, six hundred fifty and two.

7:11 Niðjar Pahat Móabs, sem sé niðjar Jesúa og Jóabs: 2.818.

7:11 The children of Pahath-moab, of the children of Jeshua and Joab, two thousand and eight hundred and eighteen.

7:12 Niðjar Elams: 1.254.

7:12 The children of Elam, a thousand two hundred fifty and four.

7:13 Niðjar Sattú: 845.

7:13 The children of Zattu, eight hundred forty and five.

7:14 Niðjar Sakkai: 760.

7:14 The children of Zaccai, seven hundred and threescore.

7:15 Niðjar Binnúi: 648.

7:15 The children of Binnui, six hundred forty and eight.

7:16 Niðjar Bebai: 628.

7:16 The children of Bebai, six hundred twenty and eight.

7:17 Niðjar Asgads: 2.322.

7:17 The children of Azgad, two thousand three hundred twenty and two.

7:18 Niðjar Adóníkams: 667.

7:18 The children of Adonikam, six hundred threescore and seven.

7:19 Niðjar Bigvai: 2.067.

7:19 The children of Bigvai, two thousand threescore and seven.

7:20 Niðjar Adíns: 655.

7:20 The children of Adin, six hundred fifty and five.

7:21 Niðjar Aters, frá Hiskía: 98.

7:21 The children of Ater, of Hezekiah, ninety and eight.

7:22 Niðjar Hasúms: 328.

7:22 The children of Hashum, three hundred twenty and eight.

7:23 Niðjar Besai: 324.

7:23 The children of Bezai, three hundred twenty and four.

7:24 Niðjar Harífs: 112.

7:24 The children of Hariph, a hundred and twelve.

7:25 Ættaðir frá Gibeon: 95.

7:25 The children of Gibeon, ninety and five.

7:26 Ættaðir frá Betlehem og Netófa: 188.

7:26 The men of Bethlehem and Netophah, a hundred fourscore and eight.

7:27 Menn frá Anatót: 128.

7:27 The men of Anathoth, a hundred twenty and eight.

7:28 Menn frá Bet Asmavet: 42.

7:28 The men of Beth-azmaveth, forty and two.

7:29 Menn frá Kirjat Jearim, Kefira og Beerót: 743.

7:29 The men of Kiriath-jearim, Chephirah, and Beeroth, seven hundred forty and three.

7:30 Menn frá Rama og Geba: 621.

7:30 The men of Ramah and Geba, six hundred twenty and one.

7:31 Menn frá Mikmas: 122.

7:31 The men of Michmas, a hundred and twenty and two.

7:32 Menn frá Betel og Aí: 123.

7:32 The men of Beth-el and Ai, a hundred twenty and three.

7:33 Menn frá Nebó: 52.

7:33 The men of the other Nebo, fifty and two.

7:34 Niðjar Elams hins annars: 1.254.

7:34 The children of the other Elam, a thousand two hundred fifty and four.

7:35 Niðjar Haríms: 320.

7:35 The children of Harim, three hundred and twenty.

7:36 Ættaðir frá Jerikó: 345.

7:36 The children of Jericho, three hundred forty and five.

7:37 Ættaðir frá Lód, Hadid og Ónó: 721.

7:37 The children of Lod, Hadid, and Ono, seven hundred twenty and one.

7:38 Ættaðir frá Senaa: 3.930.

7:38 The children of Senaah, three thousand nine hundred and thirty.

7:39 Prestarnir: Niðjar Jedaja, af ætt Jesúa: 973.

7:39 The priests: The children of Jedaiah, of the house of Jeshua, nine hundred seventy and three.

7:40 Niðjar Immers: 1.052.

7:40 The children of Immer, a thousand fifty and two.

7:41 Niðjar Pashúrs: 1.247.

7:41 The children of Pashhur, a thousand two hundred forty and seven.

7:42 Niðjar Haríms: 1.017.

7:42 The children of Harim, a thousand *and* seventeen.

7:43 Levitarnir: Niðjar Jesúa og Kadmiels, af niðjum Hódeja: 74.

7:43 The Levites: the children of Jeshua, of Kadmiel, of the children of Hodevah, seventy and four.

7:44 Söngvararnir: Niðjar Asafs: 148.

7:44 The singers: the children of Asaph, a hundred forty and eight.

7:45 Hliðverðirnir: Niðjar Sallúms, niðjar Aters, niðjar Talmóns, niðjar Akúbs, niðjar Hatíta, niðjar Sóbai: 138.

7:45 The porters: the children of Shallum, the children of Ater, the children of Talmon, the children of Akkub, the children of Hatita, the children of Shobai, a hundred thirty and eight.

7:46 Musterisþjónarnir: Niðjar Siha, niðjar Hasúfa, niðjar Tabbaoís.

7:46 The Nethinim: the children of Ziha, the children of Hasupha, the children of Tabbaoth,

7:47 niðjar Kerós, niðjar Sia, niðjar Padóns.

7:47 the children of Keros, the children of Sia, the children of Padon,

7:48 niðjar Lebana, niðjar Hagaba, niðjar Salmai.

7:48 the children of Lebana, the children of Hagaba, the children of Salmai,

7:49 niðjar Hanans, niðjar Giddels, niðjar Gahars.

7:49 the children of Hanan, the children of Giddel, the children of Gahar,

7:50 niðjar Reaja, niðjar Resíns, niðjar Nekóda.

7:50 the children of Reaiah, the children of Rezin, the children of Nekoda,

7:51 niðjar Gassams, niðjar Ússa, niðjar Pasea.

7:51 the children of Gazzam, the children of Uzza, the children of Paseah.

7:52 niðjar Besai, niðjar Meúnita, niðjar Nefisíta.

7:52 The children of Besai, the children of Meunim, the children of Nephushesim,

7:53 niðjar Bakbúks, niðjar Hakúfa, niðjar Harhúrs.

7:53 the children of Bakbuk, the children of Hakupha, the children of Harhur,

7:54 niðjar Baselíts, niðjar Mehida, niðjar Harsa.

7:54 the children of Bazlith, the children of Mehida, the children of Harsha,

7:55 niðjar Barkós, niðjar Sisera, niðjar Tema.

7:55 the children of Barkos, the children of Sisera, the children of Temah,

7:56 niðjar Nesía, niðjar Hatífa.

7:56 the children of Nezhiah, the children of Hatipha.

7:57 Niðjar þæla Salómons: Niðjar Sótai, niðjar Sóferets, niðjar Perída.

7:57 The children of Solomon's servants: the children of Sotai, the children of Sophereth, the children of Perida,

7:58 niðjar Jaala, niðjar Darkóns, niðjar Giddels.

7:58 the children of Jaala, the children of Darkon, the children of Giddel,

7:59 niðjar Sefatja, niðjar Hattíls, niðjar Pókeret Hassebáims, niðjar Amóns.

7:59 the children of Shephatiah, the children of Hattil, the children of Pochereth-hazzebaim, the children of Amon.

7:60 Allir musterisþjónarnir og niðjar þæla Salómons voru 392.

7:60 All the Nethinim, and the children of Solomon's servants, were three hundred ninety and two.

7:61 Og þessir eru þeir, sem fóru heim frá Tel Mela, Tel Harsa, Kerúb, Addón og Immer, en kunnu eigi að greina ætt sína og uppruna, hvort þeir væru komnir af Ísrael:

7:61 And these were they that went up from Tel-melah, Tel-harsha, Cherub, Addon, and Immer; but they could not show their fathers' houses, nor their seed, whether they were of Israel:

7:62 niðjar Delaja, niðjar Tobía, niðjar Nekóda: 642.

7:62 The children of Delaiah, the children of Tobiah, the children of Nekoda, six hundred forty and two.

7:63 Og af prestunum: niðjar Hobaja, niðjar Hakkós, niðjar Barsillai, er gengið hafði að eiga eina af dætrum Barsillai Gileadíta og nefndur hafði verið nafni þeirra.

7:63 And of the priests: the children of Hobaiah, the children of Hakkoz,

the children of Barzillai, who took a wife of the daughters of Barzillai the Gileadite, and was called after their name.

7:64 Þessir leituðu að ættartölum sínum, en þær fundust ekki. Var þeim því hrundið frá prestdómi.

7:64 These sought their register *among* those that were reckoned by genealogy, but it was not found: therefore were they deemed polluted and put from the priesthood.

7:65 Og landstjórinn sagði þeim, að þeir mættu ekki eta af hinu háheilaga, þar til er kæmi fram prestur, er kynni að fara með úrim og túmmim.

7:65 And the governor said unto them, that they should not eat of the most holy things, till there stood up a priest with Urim and Thummim.

7:66 Allur söfnuðurinn var til samans 42.360.

7:66 The whole assembly together was forty and two thousand three hundred and threescore,

7:67 auk þæla þeirra og ambátta, er voru 7.337. Þeir höfðu 245 söngvara og söngkonur.

7:67 besides their men-servants and their maid-servants, of whom there were seven thousand three hundred thirty and seven: and they had two hundred forty and five singing men and singing women.

7:68 Hestar þeirra voru 736, mular 245.

7:68 Their horses were seven hundred thirty and six; their mules, two hundred forty and five;

7:69 úlfaldar 435, asnar 6.720.

7:70 And some from among the heads of fathers' *houses* gave unto the work. The governor gave to the treasury a thousand darics of gold, fifty basins, five hundred and thirty priests' garments.

7:70 Og nokkur hluti ætthöfðingjanna gaf til byggingarinnar. Landstjórinn gaf í sjóðinn: í gulli 1.000 darika, 50 förnarskálur og 530 prestserki.

7:71 And some of the heads of fathers' *houses* gave into the treasury of the work twenty thousand darics of gold, and two thousand and two hundred pounds of silver.

7:71 Og sumir ætthöfðingjanna gáfu í byggingarsjóðinn: í gulli 20.000 darika og í silfri 2.200 minur.

7:72 And that which the rest of the people gave was twenty thousand darics of gold, and two thousand pounds of silver, and threescore and seven priests' garments.

7:72 Og það, sem hitt fólkíð gaf, var: í gulli 20.000 darikar og í silfri 2.000 minur og 67 prestserkir.

7:73 So the priests, and the Levites, and the porters, and the singers, and some of the people, and the Nethinim, and all Israel, dwelt in their cities. And when the seventh month was come, the children of Israel were in their cities.

7:73 Þannig tóku prestarnir og levitarnir og hliðverðirnir og söngvararnir og nokkrir af lýðnum og musterisþjónarnir og allur Ísrael sér bólfestu í borgum sínum. En er sjöundi

mánudurinn kom, voru Ísraelsmenn í borgum sínum.

7:73 So the priests, and the Levites, and the porters, and the singers, and some of the people, and the Nethinim, and all Israel, dwelt in their cities. And when the seventh month was come, the children of Israel were in their cities.

8:1 Allur lýðurinn safnaðist saman eins og einn maður á torginu fyrir framan Vatnshlíð. Og þeir báðu Esra fræðimann að sækja lögmálsbók Móse, er Drottinn hafði sett Ísrael.

8:1 And all the people gathered themselves together as one man into the broad place that was before the water gate; and they spake unto Ezra the scribe to bring the book of the law of Moses, which Yahwe had commanded to Israel.

8:2 Þá kom Esra prestur með lögmálið fram fyrir söfnuðinn, bæði karla og konur og alla þá, er vit höfðu á að taka eftir, á fyrsta degi hins sjöunda mánaðar.

8:2 And Ezra the priest brought the law before the assembly, both men and women, and all that could hear with understanding, upon the first day of the seventh month.

8:3 Og hann las upp úr því á torginu, sem er fyrir framan Vatnshlíð, frá birtingu til hádegis, í viðurvist karla og kvenna og þeirra barna, er vit höfðu á, og eyru alls lýðsins hlýddu á lögmálsbókina.

8:3 And he read therein before the broad place that was before the water gate from early morning until midday, in the presence of the men and the women, and of those that could understand; and the ears of all the people were *attentive* unto the book of the law.

8:4 Esra fræðimaður stóð á háum tréþalli, er menn höfðu gjört til þessa, og hjá honum stóðu Mattítja, Sema, Anaja, Úria, Hilkía og Maaseja, honum til hægri hliðar, og honum til vinstri hliðar Pedaja, Misael, Malkía, Hasúm, Hasbaddana, Sakaría og Mesúllam.

8:4 And Ezra the scribe stood upon a pulpit of wood, which they had made for the purpose; and beside him stood Mattithiah, and Shema, and Anaijah, and Uriah, and Hilkiah, and Maaseiah, on his right hand; and on his left hand, Pedaijah, and Mishael, and Malchijah, and Hashum, and Hashbaddanah, Zechariah, and Meshullam.

8:5 Og Esra lauk upp bókinni í auglýsnið alls fólksins, því að hann stóð herra en allur lýðurinn, og þegar hann lauk henni upp, stóð allur lýðurinn upp.

8:5 And Ezra opened the book in the sight of all the people; (for he was above all the people;) and when he opened it, all the people stood up:

8:6 Og Esra lofaði Drottín, hinn mikla Guð, og allur lýðurinn svaraði: "Amen! amen!" og fórnðu þeir um leið upp höndunum og beygðu sig og féllu fram á ásjónur sínar til jarðar fyrir Drottín.

8:6 And Ezra blessed Yahwe, the great God. And all the people answered, Amen, Amen, with the lifting up of their hands: and they bowed their heads, and worshipped Yahwe with their faces to the ground.

8:7 Og levítarnir Jesúa, Bani, Serebjá, Jamin, Akkúb, Sabtaí, Hódía, Maaseja, Kelíta, Asarja, Jósabad, Hanan og Pelaja skýrðu lögmálið fyrir lýðnum, en fólkið var kyrrt á sínum stað.

8:7 Also Jeshua, and Bani, and Sherebiah, Jamin, Akkub, Shabbethai, Hodiah, Maaseiah, Kelita, Azariah, Jozabad, Hanan, Pelaiah, and the Levites, caused the people to understand the law: and the people *stood* in their place.

8:8 Þeir lásu skýrt upp úr bókinni, lögmáli Guðs, og útskýrðu það, svo að menn skildu hið upplesna.

8:8 And they read in the book, in the law of God, distinctly; and they gave the sense, so that they understood the reading.

8:9 Og Nehemía - það er landstjórinn - og Esra prestur, fræðimaðurinn, og levítarnir, sem fræddu lýðinn, sögðu við gjörvallan lýðinn: "Þessi dagur er helgaður Drottni, Guði yðar. Sýtið eigi né grátíð!" Því að allur lýðurinn grét, þegar þeir heyrdu orð lögmálsins.

8:9 And Nehemiah, who was the governor, and Ezra the priest the scribe, and the Levites that taught the people, said unto all the people, This day is holy unto Yahwe your God; mourn not, nor weep. For all the people wept, when they heard the words of the law.

8:10 Og Esra sagði við þá: "Farið og etið feitan mat og drekkið sæt vin og sendið þeim skammta, sem ekkert er tilreitt fyrir, því að þessi dagur er helgaður Drottni vorum. Verið því eigi hryggir, því að gleði Drottins er hlífiskjöldur yðar."

8:10 Then he said unto them, Go your way, eat the fat, and drink the sweet, and send portions unto him for whom nothing is prepared; for this day is holy unto our Lord: neither be ye grieved; for the joy of Yahwe is your strength.

8:11 Og levítarnir sefuðu allan lýðinn með því að segja: "Verið hljóðir, því að þessi dagur er heilagur. Verið því eigi hryggir."

8:11 So the Levites stilled all the people, saying, Hold your peace, for the day is holy; neither be ye grieved.

8:12 Þá fór allt fólkið til þess að eta og drekka og senda skammta og halda mikla gleðihátíð, því að þeir höfðu skilið þau orð, er menn höfðu kunngjört þeim.

8:12 And all the people went their way to eat, and to drink, and to send portions, and to make great mirth, because they had understood the words that were declared unto them.

8:13 Daginn eftir söfnuðust ætthöfðingjar alls lýðsins, prestarnir og levítarnir saman hjá Esra fræðimanni til þess að gefa gaum að orðum lögmálsins.

8:13 And on the second day were gathered together the heads of fathers' *houses* of all the people, the priests, and the Levites, unto Ezra the scribe, even to give attention to the words of the law.

8:14 Þá fundu þeir ritað í lögmálinu, er Drottinn hafði sett þeim fyrir Móse, að Ísraelsmenn skyldu búa í laufskálum á hátíðinni í sjöunda mánuðinum.

8:14 And they found written in the law, how that Yahwe had commanded by Moses, that the children of Israel should dwell in booths in the feast of the seventh month;

8:15 og að þeir ættu að kunngjöra og láta boð út ganga í öllum borgum sínum og í Jerúsalem á þessa leið: "Farið upp í fjöll og komið með greinar af olíuviði og greinar af villi-olíuviði og greinar af myrtusviði og greinar af pálmaviði og greinar af þéttlaufguðum trjám, til þess að gjöra af laufskála, eins og skrifað er."

8:15 and that they should publish and proclaim in all their cities, and in Jerusalem, saying, Go forth unto the mount, and fetch olive branches, and branches of wild olive, and myrtle branches, and palm branches, and branches of thick trees, to make booths, as it is written.

8:16 Og fólkið fór og sótti greinar, og þeir gjörðu sér laufskála hver á sínu húspaki og í forgörðum sínum og í forgörðum Guðs húss og á torginu fyrir framan Vatnshlíð og á torginu fyrir framan Efraímhlíð.

8:16 So the people went forth, and brought them, and made themselves booths, every one upon the roof of his house, and in their courts, and in the courts of the house of God, and in the broad place of the water gate, and in the broad place of the gate of Ephraim.

8:17 Og allur söfnuðurinn, þeir er aftur voru heim komnir úr herleiðingunni, byggðu laufskála og bjuggu í laufskálunum. Því að Ísraelsmenn höfðu eigi gjört það síðan á dögum Jósúa Núnssonar allt til þessa dags, og varð þar því mjög mikil gleði.

8:17 And all the assembly of them that were come again out of the captivity made booths, and dwelt in the booths; for since the days of Jeshua the son of Nun unto that day had not the children of Israel done so. And there was very great gladness.

8:18 Og það var lesið upp úr lögmálsbók Guðs á degi hverjum, frá fyrsta degi til hins síðasta dags. Og þeir heldu hátíð í sjö daga, og áttunda daginn var hátíðasamkoma, eins og fyrirskipað var.

8:18 Also day by day, from the first day unto the last day, he read in the book of the law of God. And they kept the feast seven days; and on the eighth day was a solemn assembly, according unto the ordinance.

9:1 Á tuttugasta og fjórða degi þessa mánaðar söfnuðust Ísraelsmenn saman og föstuðu og klæddust hærusekk og jusu mold yfir höfuð sér.

9:1 Now in the twenty and fourth day of this month the children of Israel were assembled with fasting, and with sackcloth, and earth upon them.

9:2 Og niðjar Ísraels skildu sig frá öllum útlendingum, og þeir gengu fram og játuðu syndir sínar og misgjörðir feðra sinna.

9:2 And the seed of Israel separated themselves from all foreigners, and stood and confessed their sins, and the iniquities of their fathers.

9:3 Og þeir stóðu upp þar sem þeir voru, og menn lásu upp úr lögmálsbók Drottins, Guðs þeirra, fjórða hluta

dagsins, og annan fjórða hluta dagsins játuðu þeir syndir sínar og féllu fram fyrir Drottni, Guði sínum.

9:3 And they stood up in their place, and read in the book of the law of Yahwe their God a fourth part of the day; and *another* fourth part they confessed, and worshipped Yahwe their God.

9:4 Á levíta-pallinum stóðu þeir Jesúa, Bani, Kadmiel, Sebanja, Bünni, Serebja, Banní og Kenaní og hrópuðu með hárrí röddu til Drottins, Guðs þeirra.

9:4 Then stood up upon the stairs of the Levites, Jeshua, and Bani, Kadmiel, Shebaniah, Bunni, Sherebiah, Bani, *and* Chenani, and cried with a loud voice unto Yahwe their God.

9:5 Og levítarnir Jesúa, Kadmiel, Bani, Hasabneja, Serebja, Hódía, Sebanja, Petahja sögðu: "Standið upp og vegsamið Drottin, Guð yðar, frá eilífið til eilíðar! Menn vegsami þitt dýrlega nafn, sem hafið er yfir alla vegsaman og lofgjörð!"

9:5 Then the Levites, Jeshua, and Kadmiel, Bani, Hashabneiah, Sherebiah, Hodiah, Shebaniah, *and* Pethahiah, said, Stand up and bless Yahwe your God from everlasting to everlasting; and blessed be thy glorious name, which is exalted above all blessing and praise.

9:6 Þú, Drottinn, þú einn ert Drottinn! Þú hefir skapað himininn, himnanna himna og allan þeirra her, jörðina og allt, sem á henni er, hafið og allt, sem í því er, og þú gefur því öllu líf, og himinsins her hneigir þér.

9:6 Thou art Yahwe, even thou alone; thou hast made heaven, the heaven of heavens, with all their host, the earth and all things that are thereon, the seas and all that is in them, and thou preservest them all; and the host of heaven worshippeth thee.

9:7 Það ert þú, Drottinn Guð, sem kjörði hefir Abram og leitt hann út frá Úr í Kaldeu og gefið honum nafnið Abraham.

9:7 Thou art Yahwe the God, who didst choose Abram, and broughtest him forth out of Ur of the Chaldees, and gavest him the name of Abraham,

9:8 Og með því að þú reyndir hann að trúmennsku gagnvart þér, þá gjörðir þú sáttmála við hann um að gefa niðjum hans land Kanaaníta, Hetíta, Amóríta, Peresíta, Jebúsíta og Girgasíta. Og þú efndir orð þín, því að þú ert réttlátur.

9:8 and foundest his heart faithful before thee, and madest a covenant with him to give the land of the Canaanite, the Hittite, the Amorite, and the Perizzite, and the Jebusite, and the Girgashite, to give it unto his seed, and hast performed thy words; for thou art righteous.

9:9 Og er þú sást eynd feðra vorra í Egyptalandi og heyrðir neyðaróp þeirra við Rauðahafið,

9:9 And thou sawest the affliction of our fathers in Egypt, and heardest their cry by the Red Sea,

9:10 Þá gjörðir þú tákni og undur á Faraó og á öllum þjónum hans og á öllum lýð í landi hans, því að þú vissir að þeir höfðu sýnt þeim ofstoppa. Og

þannig afrekaðir þú þér mikið nafn fram á þennan dag.

9:10 and showedst signs and wonders upon Pharaoh, and on all his servants, and on all the people of his land; for thou knewest that they dealt proudly against them, and didst get thee a name, as it is this day.

9:11 Og þú klaufst hafið fyrir þeim, svo að þeir gengu á þurru mitt í gegnum hafið. En þeim, sem eltu þá, steiptir þú í sjávardjúpið eins og steini, í ströng vötn.

9:11 And thou didst divide the sea before them, so that they went through the midst of the sea on the dry land; and their pursuers thou didst cast into the depths, as a stone into the mighty waters.

9:12 Og þú leiddir þá í skýstólpa um daga og í eldstólpa um nætur, til þess að lýsa þeim á veginum, sem þeir áttu að fara.

9:12 Moreover in a pillar of cloud thou leddest them by day; and in a pillar of fire by night, to give them light in the way wherein they should go.

9:13 Og þú steigst niður á Sínaifjall og talaðir við þá af himnum og gafst þeim sanngjörn ákvæði, réttlát lög og góða setninga og boðorð.

9:13 Thou camest down also upon mount Sinai, and spakest with them from heaven, and gavest them right ordinances and true laws, good statutes and commandments,

9:14 Og þú gjörðir þeim kunnugan hinn heilaga hvíldardag þinn, og boðorð, setninga og lögmál settir þú þeim fyrir þjón þinn Móse.

9:14 and madest known unto them thy holy sabbath, and commandedst them commandments, and statutes, and a law, by Moses thy servant,

9:15 Og þú gafst þeim brauð af himni við hungri þeirra og leiddir vatni af hellunni handa þeim við þorsta þeirra, og þú bauðst þeim að koma til þess að taka landið til eignar, sem þú hafðir svarið að gefa þeim.

9:15 and gavest them bread from heaven for their hunger, and broughtest forth water for them out of the rock for their thirst, and commandedst them that they should go in to possess the land which thou hadst sworn to give them.

9:16 En feður vorir urðu ofstopafullir og þverskölluðust og lýddu ekki boðorðum þínum.

9:16 But they and our fathers dealt proudly and hardened their neck, and hearkened not to thy commandments,

9:17 Þeir vildu ekki hlýða og minnstust ekki dásendarverka þinna, þeirra er þú hafðir á þeim gjört, en gjörðust harðsvíraðir og völdu sér í þveruð sinni fyrirliða til að snúa aftur til ánaugar sinnar. En þú ert Guð, sem fús er á að fyrirgefa, náðugur og miskunnssamur, þolinmóður og elskurikur, og yfirgafst þá ekki.

9:17 and refused to obey, neither were mindful of thy wonders that thou didst among them, but hardened their neck, and in their rebellion appointed a captain to return to their bondage. But thou art a God ready to pardon, gracious and merciful, slow to anger, and

abundant in lovingkindness, and forsookest them not.

9:18 Jáfnvel þá, er þeir gjörðu sér steyptan kálf og sögðu: 'Þetta er guð þinn, sem leiddi þig út af Egyptalandi,' og frömdu miklar guðlastanir.

9:18 Yea, when they had made them a molten calf, and said, This is thy God that brought thee up out of Egypt, and had wrought great provocations;

9:19 Þá yfirgafst þú þá ekki á eyðimörkinni vegna þinnar miklu miskunnar. Skýstólpinn veik ekki frá þeim um daga, til þess að leiða þá á veginum, né eldstólpinn um nætur, til þess að lýsa þeim á veginum, sem þeir áttu að fara.

9:19 yet thou in thy manifold mercies forsookest them not in the wilderness: the pillar of cloud departed not from over them by day, to lead them in the way; neither the pillar of fire by night, to show them light, and the way wherein they should go.

9:20 Og þú gafst þeim þinn góða anda til þess að fræða þá, og þú hélt ekki manna þínu frá munni þeirra og gafst þeim vatni við þorsta þeirra.

9:20 Thou gavest also thy good Spirit to instruct them, and withheldest not thy manna from their mouth, and gavest them water for their thirst.

9:21 Fjörutíu ár ólst þú önn fyrir þeim á eyðimörkinni, svo að þá skorti ekkert. Föt þeirra slitnuðu ekki og fætur þeirra þrútnuðu ekki.

9:21 Yea, forty years didst thou sustain them in the wilderness, and they lacked nothing; their clothes waxed not old, and their feet swelled not.

9:22 Og þú gafst þeim konungsríki og þjóðir og skiptir þeim til ystu takmarka, og þeir lögðu undir sig land Síhons og land konungsins í Heshbon og land Ögs, konungs í Basan.

9:22 Moreover thou gavest them kingdoms and peoples, which thou didst allot after their portions: so they possessed the land of Sihon, even the land of the king of Heshbon, and the land of Og king of Bashan.

9:23 Og þú gjörðir niðja þeirra svo marga sem stjörnur á himni og leiddir þá inn í það land, er þú hafðir heitið feðrum þeirra, að þeir skyldu komast inn í til þess að taka það til eignar.

9:23 Their children also multiplied thou as the stars of heaven, and broughtest them into the land concerning which thou didst say to their fathers, that they should go in to possess it.

9:24 Og niðjarnir komust þangað og tóku landið til eignar, og þú lagðir íbúa landsins, Kanaanítana, undir þá og gafst þá á þeirra vald, bæði konunga þeirra og íbúa landsins, svo að þeir gætu með þá farið eftir geðþótta sínum.

9:24 So the children went in and possessed the land, and thou subduedst before them the inhabitants of the land, the Canaanites, and gavest them into their hands, with their kings, and the peoples of the land, that they might do with them as they would.

9:25 Og þeir unnu viggirtar borgir og feitt land og tóku til eignar hús, full af öllum góðum hlutum, úthöggna brunna,

vingarða og olifugarða og ógrynni af aldintrjám. Og þeir átu og urðu saddir og feitir og lifðu í sällifi fyrir þína miklu gæsku.

9:25 And they took fortified cities, and a fat land, and possessed houses full of all good things, cisterns hewn out, vineyards, and oliveyards, and fruit-trees in abundance: so they did eat, and were filled, and became fat, and delighted themselves in thy great goodness.

9:26 En þeir gjörðust þverbrotnir og gjörðu uppreisn gegn þér og vörpuðu lögmáli þínu að baki sér, og spámenn þína, þá er áminntu þá til þess að snúa þeim aftur til þín, þá drápu þeir og frömdu miklar guðlastanir.

9:26 Nevertheless they were disobedient, and rebelled against thee, and cast thy law behind their back, and slew thy prophets that testified against them to turn them again unto thee, and they wrought great provocations.

9:27 Þá gafst þú þá í hendur óvina þeirra, og þeir þjáðu þá. En þegar þeir voru í naudum staddir, hrópuðu þeir til þín, og þú heyrðir þá af himnum og gafst þeim frelsara af mikilli miskunn þinni, er frelsuðu þá úr höndum óvina þeirra.

9:27 Therefore thou deliveredst them into the hand of their adversaries, who distressed them: and in the time of their trouble, when they cried unto thee, thou heardest from heaven; and according to thy manifold mercies thou gavest them saviours who saved them out of the hand of their adversaries.

9:28 En er þeir höfðu fengið hvíld, tóku þeir aftur að gjöra það sem illt var fyrir augliti þínu. Þá ofurseldir þú þá óvinum þeirra, svo að þeir drottnuðu yfir þeim. Þá hrópuðu þeir aftur til þín, og þú heyrðir þá af himnum og bjargaðir þeim af miskunn þinni mörgum sinnum.

9:28 But after they had rest, they did evil again before thee; therefore lefdest thou them in the hand of their enemies, so that they had the dominion over them: yet when they returned, and cried unto thee, thou heardest from heaven; and many times didst thou deliver them according to thy mercies,

9:29 Og þú áminntir þá til þess að snúa þeim aftur til lögmáls þíns. En þeir voru hrokafullir og hlýddu ekki boðorðum þínum og syndguðu gegn skipunum þínum, þeim er þver sá skal af lífa, er breytir eftir þeim. Þeir þverskölluðust, gjörðust harðsviraðir og hlýddu ekki.

9:29 and testifiedst against them, that thou mightest bring them again unto thy law. Yet they dealt proudly, and hearkened not unto thy commandments, but sinned against thine ordinances, (which if a man do, he shall live in them,) and withdrew the shoulder, and hardened their neck, and would not hear.

9:30 Og þú umbarst þá í mörg ár og áminntir þá með anda þínum fyrir spámenn þína, en þeir heyrðu ekki. Þá ofurseldir þú þá á vald heiðinna þjóða.

9:30 Yet many years didst thou bear with them, and testifiedst against them by thy Spirit through thy prophets: yet would they not give ear: therefore gavest thou them into the hand of the peoples of the lands.

9:31 en sökum þinnar miklu miskunnar gjörðir þú eigi alveg út af við þá og yfírgafst þú eigi, því að þú ert náðugur og miskunnssamur Guð.

9:31 Nevertheless in thy manifold mercies thou didst not make a full end of them, nor forsake them; for thou art a gracious and merciful God.

9:32 Og nú, Guð vor, þú mikli, völdugi og ógurlegi Guð, þú sem heldur sáttmálann og miskunnsemina, lát þér eigi líðar þykja allar þær þrautir, er vér höfum orðið að sæta: konungar vorir, höfðingjar vorir, prestar vorir, spámenn vorir, feður vorir og gjörvallur lýður þinn, frá því á dögum Assýríkonunga og fram á þennan dag.

9:32 Now therefore, our God, the great, the mighty, and the terrible God, who keepest covenant and lovingkindness, let not all the travail seem little before thee, that hath come upon us, on our kings, on our princes, and on our priests, and on our prophets, and on our fathers, and on all thy people, since the time of the kings of Assyria unto this day.

9:33 En þú ert réttlátur í öllu því, sem yfir oss hefir komið, því að þú hefir auðsýnt trúfesti, en vér höfum breytt óguðlega.

9:33 Howbeit thou art just in all that is come upon us; for thou hast dealt truly, but we have done wickedly;

9:34 Konungar vorir, höfðingjar vorir, prestar vorir og feður vorir hafa ekki heldur haldið lögmál þitt né hlýtt skipunum þínum og aðvörunum, er þú hefir aðvarað þá með.

9:34 neither have our kings, our princes, our priests, nor our fathers, kept thy law, nor hearkened unto thy commandments and thy testimonies wherewith thou didst testify against them.

9:35 Og þótt þeir byggju í sínu eigin konungsríki og við mikla velsæld, er þú veitir þeim, og í viðlendu og frjósömu landi, er þú gafst þeim, þá þjónuðu þeir þér ekki og létu eigi af illskubreytni sinni.

9:35 For they have not served thee in their kingdom, and in thy great goodness that thou gavest them, and in the large and fat land which thou gavest before them, neither turned they from their wicked works.

9:36 Sjá, nú erum vér þrælar, og landið, sem þú gafst feðrum vorum, til þess að þeir nytu ávaxta þess og gæða, - sjá, í því erum vér þrælar.

9:36 Behold, we are servants this day, and as for the land that thou gavest unto our fathers to eat the fruit thereof and the good thereof, behold, we are servants in it.

9:37 Það veitir konungunum sinn mikla ávöxt, þeim er þú settir yfir oss vegna synda vorra. Þeir drottna yfir líkómum vorum og fenaði eftir eigin hugþóttá, og vér erum í miklum naudum."

9:37 And it yieldeth much increase unto the kings whom thou hast set over us because of our sins: also they have power over our bodies, and over our cattle, at their pleasure, and we are in great distress.

9:38 Sakir alls þessa gjörðum vér fasta skuldbindingu og skrifuðum undir hana. Og á hinu innsiglaða skjali

stóðu nöfn höfðingja vorra, levíta og presta.

9:38 And yet for all this we make a sure covenant, and write it; and our princes, our Levites, and our priests, seal unto it.

10:1 Á hinum innsigluðu skjölum stóðu: Nehemia landstjóri Hakalíason og Sedekía.

9:38 And yet for all this we make a sure covenant, and write it; and our princes, our Levites, and our priests, seal unto it.

10:2 Seraja, Asarja, Jeremia,

10:1 Now those that sealed were: Nehemiah the governor, the son of Hacaliah, and Zedekiah,

10:3 Pashúr, Amarja, Malkía,

10:2 Seraiah, Azariah, Jeremiah,

10:4 Hattús, Sebanja, Mallúk,

10:3 Pashhur, Amariah, Malchijah,

10:5 Harím, Meremót, Óbadía,

10:4 Hattush, Shebaniah, Malluch,

10:6 Daníel, Ginnetón, Barúk,

10:5 Harim, Meremoth, Obadiah,

10:7 Mesúllam, Abía, Mijamín,

10:6 Daniel, Ginnethon, Baruch,

10:8 Maasja, Bilgai, Semaja, - þetta voru prestarnir.

10:7 Meshullam, Abijah, Mijamin,

10:9 Levítarnir: Jesúa Asanjason, Binnúi, einn af niðjum Henadads, Kadmiel,

10:8 Maaziah, Bilgai, Shemaiah; these were the priests.

10:10 og bræður þeirra: Sebanja, Hódía, Kelíta, Pelaja, Hanan,

10:9 And the Levites: namely, Jeshua the son of Azariah, Binnui of the sons of Henadad, Kadmiel;

10:11 Mika, Rehób, Hasabja,

10:10 and their brethren, Shebaniah, Hodiah, Kelita, Pelaiah, Hanan,

10:12 Sakkúr, Serebja, Sebanja,

10:11 Mica, Rehob, Hashabiah,

10:13 Hódía, Bani, Beninú,

10:12 Zaccur, Sherebiah, Shebaniah,

10:14 Höfðingjar lýðsins: Parós, Pahat Móab, Elam, Sattú, Bani,

10:13 Hodiah, Bani, Beninu.

10:15 Búní, Asgad, Bebaí,

10:14 The chiefs of the people: Parosh, Pahath-moab, Elam, Zattu, Bani,

10:16 Adónía, Bigvaí, Adín,

10:15 Bunni, Azgad, Bebai,

10:17 Ater, Hiskía, Assúr,

10:16 Adonijah, Bigvai, Adin,

10:18 Hódía, Hasúm, Besaí,

10:17 Ater, Hezekiah, Azzur,

10:19 Haríf, Anatót, Nóbái,

10:18 Hodiah, Hashum, Bezai,

10:20 Magpías, Mesúllam, Hesír,

10:19 Hariph, Anathoth, Nobai,

10:21 Mesesabeel, Sadók, Jaddúa.
10:20 Magpiash, Meshullam, Hezir,

10:22 Pelatja, Hanan, Anaja.
10:21 Meshezabel, Zadok, Jaddua,

10:23 Hósea, Hananja, Hassúb.
10:22 Pelatiah, Hanan, Anaiah,

10:24 Hallóhes, Pilha, Sóbek.
10:23 Hoshea, Hananiah, Hasshub,

10:25 Rehúm, Hasabna, Maaseja.
10:24 Hallohesh, Pilha, Shobek,

10:26 Ahía, Hanan, Anan.
10:25 Rehum, Hashabnah, Maaseiah,

10:27 Mallúk, Harim og Baana.
10:26 and Ahiah, Hanan, Anan,

10:28 Og hinir af lýðnum - prestarnir, levítarnir, hliðverðirnir, söngvararnir, musterisþjónarnir og allir þeir, sem skilið höfðu sig frá hinum heiðnu íbúum landsins og gengist undir lögmál Guðs, konur þeirra, synir og dætur, allir þeir er komnir voru til vits og ára.
10:27 Malluch, Harim, Baanah.

10:29 - gengu í flokk með bræðrum sínum, göfugmennum þeirra, og bundu það eiðum og svardögum, að þeir skyldu breyta eftir lögmáli Guðs, því er gefið var fyrir Móse, þjón Guðs, og varðveita og halda öll boðorð Drottins, herra vors, og skipanir hans og lög:
10:28 And the rest of the people, the priests, the Levites, the porters, the singers, the Nethinim, and all they that had separated themselves from the peoples of the lands unto the law of God, their wives, their sons, and their daughters, every one that had knowledge, and understanding;

10:30 Að vér skyldum ekki gifta dætur vorar hinum heiðnu íbúum landsins, né heldur taka dætur þeirra sonum vorum til handa.

10:29 They clave to their brethren, their nobles, and entered into a curse, and into an oath, to walk in God's law, which was given by Moses the servant of God, and to observe and do all the commandments of Yahwe our Lord, and his ordinances and his statutes;

10:31 Enn fremur, að þegar hinir heiðnu íbúar landsins kæmu með torgvörur og alls konar korn á hvaldardegi til sölu, þá skyldum vér eigi kaupa það af þeim á hvaldardegi eða öðrum helgum degi. Og að vér skyldum láta landið hvilast sjöunda árið og gefa upp öll veðlán.

10:30 and that we would not give our daughters unto the peoples of the land, nor take their daughters for our sons;

10:32 Enn fremur lögðum vér á oss þá föstu kvöð að gefa þriðjung síkils á ári til þjónustunnar í musteri Guðs vors.
10:31 and if the peoples of the land bring wares or any grain on the sabbath day to sell, that we would not buy of them on the sabbath, or on a holy day; and that we would forego the seventh year, and the exaction of every debt.

10:33 til raðsettu braudanna, hinnar stöðugu matfórnar og hinnar stöðugu brennifórnar, til fórnanna á hvaldardögum og tunglkomudögum, til

hátiðafórnanna, þakkarfórnanna og syndafórnanna, til þess að friðþægja fyrir Ísrael, og til allra starfa í musteri Guðs vors.

10:32 Also we made ordinances for us, to charge ourselves yearly with the third part of a shekel for the service of the house of our God;

10:34 Og vér, prestarnir, levítarnir og lýðurinn vörpuðum hlutum um viðargjöfina, um að færa viðinn í musteri Guðs vors eftir ættum vorum á tilteknum tíma á ári hverju til þess að brenna honum á altari Drottins Guðs vors, eins og fyrir er mælt í lögmálinu.

10:33 for the showbread, and for the continual meal-offering, and for the continual burnt-offering, for the sabbaths, for the new moons, for the set feasts, and for the holy things, and for the sin-offerings to make atonement for Israel, and for all the work of the house of our God.

10:35 Vér skuldbundum oss og til að færa frumgróða akurlands vors og frumgróða allra aldina af hvers konar trjáa á ári hverju í musteri Drottins.

10:34 And we cast lots, the priests, the Levites, and the people, for the wood-offering, to bring it into the house of our God, according to our fathers' houses, at times appointed, year by year, to burn upon the altar of Yahwe our God, as it is written in the law;

10:36 og sömuleiðis frumburði sona vorra og fénaðar, eins og fyrir er mælt í lögmálinu, og að færa frumburði nauta vorra og sauðfjár í musteri Guðs vors, til prestanna, er gegna þjónustu í musteri Guðs vors.

10:35 and to bring the first-fruits of our ground, and the first-fruits of all fruit of all manner of trees, year by year, unto the house of Yahwe;

10:37 Frumgróðann af deigi voru og fórnargjöfum vorum og aldinum allra trjáa, aldinlegi og olíu viljum vér og færa prestunum inn í herbergi musteris Guðs vors og levítunum tíund af akurlandi voru, því að þeir, levítarnir, heimta saman tíundina í öllum akuryrkjuborgum vorum.

10:36 also the first-born of our sons, and of our cattle, as it is written in the law, and the firstlings of our herds and of our flocks, to bring to the house of our God, unto the priests that minister in the house of our God;

10:38 Og prestur, Aronsniði, skal vera hjá levítunum, þá er þeir heimta saman tíundina, og levítarnir skulu færa tíund tíundarinnar upp í musteri Guðs vors, inn í herbergi féhirslunnar.

10:37 and that we should bring the first-fruits of our dough, and our heave-offerings, and the fruit of all manner of trees, the new wine and the oil, unto the priests, to the chambers of the house of our God; and the tithes of our ground unto the Levites; for they, the Levites, take the tithes in all the cities of our tillage.

10:39 Því að í þessi herbergi skulu Ísraelsmenn og levítarnir færa fórnargjöf korns og aldinlagar og olíufolín, þar eð hin helgu ker, prestarnir, er þjónustu gegna, hliðverðirnir og söngvararnir eru þar. Og eigi viljum vér yfirgefa musteri Guðs vors.

10:38 And the priest the son of Aaron shall be with the Levites, when the Levites take tithes: and the Levites shall bring up the tithe of the tithes unto the house of our God, to the chambers, into the treasure-house.

11:1 Höfðingjar lýðsins settust að í Jerúsalem, en hinir af lýðnum vörpuðu hlutkesti til þess að flytja einn af hverjum tíu inn, að hann tæki sér bústað í Jerúsalem, borginni helgu, en hinir níu tíundupartarnir bjuggu í borgunum.

11:1 And the princes of the people dwelt in Jerusalem: the rest of the people also cast lots, to bring one of ten to dwell in Jerusalem the holy city, and nine parts in the *other* cities.

11:2 Og lýðurinn blessaði alla þá menn, sem sjálfviljuglega réðu af að búa í Jerúsalem.

11:2 And the people blessed all the men that willingly offered themselves to dwell in Jerusalem.

11:3 Þessir eru höfðingjar skattlandsins, þeir er bjuggu í Jerúsalem og í Júdaborgum - þeir bjuggu í borgum sínum, hver á eign sinni: Ísrael, prestarnir, levítarnir, musterisþjónarnir og niðjar þræla Salómóns.

11:3 Now these are the chiefs of the province that dwelt in Jerusalem: but in the cities of Judah dwelt every one in his possession in their cities, *to wit*, Israel, the priests, and the Levites, and the Nethinim, and the children of Solomon's servants.

11:4 Í Jerúsalem bjuggu bæði Júdamenn og Benjamínitar. Af Júdamönnum: Ataja Ússiason, Sakaríasonar, Amarjasonar, Sefatjasonar, Mahalalelssonar, af niðjum Peres.

11:4 And in Jerusalem dwelt certain of the children of Judah, and of the children of Benjamin. Of the children of Judah: Athaiah the son of Uziah, the son of Zechariah, the son of Amariah, the son of Shephatiah, the son of Mahalalel, of the children of Perez;

11:5 og Maaseja Barúksson, Kol-Hósesonar, Hasajasonar, Adajasonar, Jójaribssonar, Sakaríasonar, sonar Silónítans.

11:5 and Maaseiah the son of Baruch, the son of Col-hozeh, the son of Hazaiah, the son of Adaiah, the son of Joiarib, the son of Zechariah, the son of the Shilonite.

11:6 Allir niðjar Peres, þeir er bjuggu í Jerúsalem, voru samtals 468 vopnfærir menn.

11:6 All the sons of Perez that dwelt in Jerusalem were four hundred threescore and eight valiant men.

11:7 Af Benjamínítum: Sallú Mesúllamsson, Jóedssonar, Pedajasonar, Kólajasonar, Maasejasonar, Ítíelssonar, Jesajasonar.
11:7 And these are the sons of Benjamin: Sallu the son of Meshullam, the son of Joed, the son of Pedaiah, the son of Kolaiah, the son of Maaseiah, the son of Ithiel, the son of Jeshaiiah.

11:8 og eftir honum Gabbai Sallai, samtals 928.

11:8 And after him Gabbai, Sallai, nine hundred twenty and eight.

11:9 Jóel Sikrison var yfirmaður þeirra, og Júda Hasnúason var annar maður aðstur yfir borginni.

11:9 And Joel the son of Zichri was their overseer; and Judah the son of Hassenuah was second over the city.

11:10 Af prestunum: Jedaia, Jójarib, Jakín,

11:10 Of the priests: Jedaiah the son of Joiarib, Jachin,

11:11 Seraja Hilkiason, Mesúllamssonar, Sadókssonar, Merajótssonar, Ahitúbssonar, höfuðsmaður yfir musteri Guðs.

11:11 Seraiah the son of Hilkiash, the son of Meshullam, the son of Zadok, the son of Meraioth, the son of Ahitub, the ruler of the house of God,

11:12 og bræður þeirra, sem önnuðust störfín við musterið, samtals 822, og Adaja Jeróhamsson, Pelaljasonar, Amsísonar, Sakaríasonar, Pashúrssonar, Malkíasonar,

11:12 and their brethren that did the work of the house, eight hundred twenty and two; and Adaiah the son of Jeroham, the son of Pelaliah, the son of Amzi, the son of Zechariah, the son of Pashhur, the son of Malchijah,

11:13 og bræður hans, ætthöfðingjar, samtals 242, og Amassai Asareelsson, Ahaisísonar, Mesillemótssonar, Immerssonar,

11:13 and his brethren, chiefs of fathers' houses, two hundred forty and two; and Amashsai the son of Azarel, the son of Ahzai, the son of Meshillemoth, the son of Immer,

11:14 og bræður þeirra, dugandi menn, samtals 128. Yfirmaður þeirra var Sabdiel Haggedólimsson.

11:14 and their brethren, mighty men of valor, a hundred twenty and eight; and their overseer was Zabdiel, the son of Haggedolim.

11:15 Af levítunum: Semaja Hassúbsson, Asrikamssonar, Hasabjasonar, Búnnísonar,

11:15 And of the Levites: Shemaiah the son of Hasshub, the son of Azrikam, the son of Hashabiah, the son of Bunni;

11:16 og Sabtai og Jósabad, sem settir voru yfir utanhússverkin við musteri Guðs og báðir af flokki levitahöfðingjanna.

11:16 and Shabbethai and Jozabad, of the chiefs of the Levites, who had the oversight of the outward business of the house of God;

11:17 og Mattanja Mikason, Sabdisonar, Asafssonar, forsöngvarinn, sá er byrjaði lofsönginn við bænagjörðina, og Bakbúkja, annar maður aðstur af bræðrum hans, og Abda Sammúason, Galalssonar, Jedútúnssonar.

11:17 and Mattaniah the son of Mica, the son of Zabdi, the son of Asaph, who was the chief to begin the thanksgiving in prayer, and Bakbukiah, the second among his brethren; and Abda the son of Shammua, the son of Galal, the son of Jeduthun.

11:18 allir levítarnir í borginni helgu samtals 284.

11:18 All the Levites in the holy city were two hundred fourscore and four.

11:19 Hliðverðirnir: Akkúb, Talmón og bræður þeirra, þeir er héldu vörð við hliðin, samtals 172.

11:19 Moreover the porters, Akkub, Talmon, and their brethren, that kept watch at the gates, were a hundred seventy and two.

11:20 Aðrir Ísraelsmenn, prestarnir og levítarnir, bjuggu í öllum hinum borgum Júda, hver á eigin sinni.

11:20 And the residue of Israel, of the priests, the Levites, were in all the cities of Judah, every one in his inheritance.

11:21 Musterisþjónarnir bjuggu á Ófel, og Síha og Gísfa voru settir yfir musterisþjónana.

11:21 But the Nethinim dwelt in Ophel: and Ziha and Gishpa were over the Nethinim.

11:22 Yfirmaður levítanna í Jerúsalem var Ússi Banison, Hasabjasonar, Mattanjasonar, Mikasonar, af niðjum Asafs, söngvurunum við þjónustuna í musteri Guðs.

11:22 The overseer also of the Levites at Jerusalem was Uzzi the son of Bani, the son of Hashabiah, the son of Mattaniah, the son of Mica, of the sons of Asaph, the singers, over the business of the house of God.

11:23 Því að konungleg skipun hafði verið gefin út um þá, og var víst gjald ákveðið handa söngvurunum, það er þeir þurftu með á degi hverjum.

11:23 For there was a commandment from the king concerning them, and a settled provision for the singers, as every day required.

11:24 Petaja Mesesabeelsson, einn af niðjum Sera Júdasonar, var umboðsmaður konungsins í öllu því, er lýðinn varðaði.

11:24 And Pethahiah the son of Meshezabel, of the children of Zerah the son of Judah, was at the king's hand in all matters concerning the people.

11:25 Að því er snertir þorpin í sveitum þeirra, þá bjuggu nokkrir af Júdámönnum í Kirjat Arba og smáborgunum þar í kring, í Dibon og smáborgunum þar í kring, í Jekabeel og þorpunum þar í kring.

11:25 And as for the villages, with their fields, some of the children of Judah dwelt in Kiriath-arba and the towns thereof, and in Dibon and the towns thereof, and in Jekabzeel and the villages thereof,

11:26 í Jesúa, í Mólada, í Bet Pelet,

11:26 and in Jeshua, and in Moladah, and Beth-pelet,

11:27 í Hasar Súal og í Beerseba og smáborgunum þar í kring.

11:27 and in Hazar-shual, and in Beer-sheba and the towns thereof,

11:28 í Siklag og í Mekóna og smáborgunum þar í kring.

11:28 and in Ziklag, and in Meconah and in the towns thereof,

11:29 í En Rimmon, í Sorea, í Jarmút,

11:29 and in En-rimmon, and in Zorah, and in Jarmuth,

11:30 Sanóa, Adúllam og þorpunum þar í kring, í Lakís og sveitunum þar í kring, í Aseka og smáborgunum þar í kring. Þeir höfðu tekið sér bólfestu frá Beerseba allt norður að Hinnomsdal.

11:30 Zanoah, Adullam, and their villages, Lachish and the fields thereof, Azekah and the towns thereof. So they encamped from Beer-sheba unto the valley of Hinnom.

11:31 Benjamínitar bjuggu allt frá Geba, í Mikmas, Aja, Betel og smáborgunum þar í kring.

11:31 The children of Benjamin also dwelt from Geba onward, at Michmash and Aija, and at Beth-el and the towns thereof,

11:32 í Anatót, Nób, Ananja,

11:32 at Anathoth, Nob, Ananiah,

11:33 Hasór, Rama, Gíttáim,

11:33 Hazor, Ramah, Gittaim,

11:34 Hadíd, Sebóim, Neballat,

11:34 Hadid, Zeboim, Neballat,

11:35 Lód og Ónó, í Smíðadal.

11:35 Lod, and Ono, the valley of craftsmen.

11:36 Og af levítunum bjuggu sumar Júda-deildirnar í Benjamín.

11:36 And of the Levites, certain courses in Judah were joined to Benjamin.

12:1 Þessir eru prestarnir og levítarnir, sem heim fóru með þeim Serúbabel Sealtílessyni og Jósúa: Seraja, Jeremía, Esra,

12:1 Now these are the priests and the Levites that went up with Zerubbabel the son of Shealtiel, and Jeshua: Seraiah, Jeremiah, Ezra,

12:2 Amarja, Mallúk, Hattús,

12:2 Amariah, Malluch, Hattush,

12:3 Sekanja, Rehúm, Meremót,

12:3 Shecaniah, Rehum, Meremoth,

12:4 Íddó, Gínntóí, Abía,

12:4 Iddo, Ginnethoi, Abijah,

12:5 Míjámín, Maadja, Bílga,

12:5 Mijamin, Maadiah, Bilgah,

12:6 Semaja, Jójarib, Jedaia,

12:6 Shemaiah, and Joiarib, Jedaiah.

12:7 Sallú, Amók, Hilkiá og Jedaia. Þetta voru höfðingjar prestanna og bræðra þeirra á dögum Jósúa.

12:7 Sallu, Amok, Hilkiash, Jedaiah. These were the chiefs of the priests and of their brethren in the days of Jeshua.

12:8 Levítarnir: Jósúa, Binnúi, Kadmiel, Serebja, Júda, Mattanja. Stjórnaði hann og bræður hans lofsöngnum.

12:8 Moreover the Levites: Jeshua, Binnui, Kadmiel, Sherebiah, Judah, and Mattaniah, who was over the thanksgiving, he and his brethren.

12:9 Bakbúkja og Únní, bræður þeirra, stóðu gegnt þeim til þjónustugjörðar.

12:9 Also Bakbukiah and Unno, their brethren, were over against them according to their offices.

12:10 Jósúa gat Jójakím, og Jójakím gat Eljasib, og Eljasib gat Jójada,

12:10 And Jeshua begat Joiakim, and Joiakim begat Eliashib, and Eliashib begat Joiada,

12:11 og Jójada gat Jónatan, og Jónatan gat Jaddúa.
12:11 and Joiada begat Jonathan, and Jonathan begat Jaddua.

12:12 Á dögum Jójakíms voru þessir æthöfðingjar meðal prestanna: Meraja fyrir Seraja, Hananja fyrir Jeremía.
12:12 And in the days of Joiakim were priests, heads of fathers' houses: of Seraiah, Meraiah; of Jeremiah, Hananiah;

12:13 Mesúllam fyrir Esra, Jóhanan fyrir Amarja.
12:13 of Ezra, Meshullam; of Amariah, Jehohanan;

12:14 Jónatan fyrir Mallúki, Jósef fyrir Sebanja.
12:14 of Malluchi, Jonathan; of Shebaniah, Joseph;

12:15 Adna fyrir Harim, Helkai fyrir Merajót.
12:15 of Harim, Adna; of Meraioth, Helkai;

12:16 Sakaría fyrir Íddó, Mesúllam fyrir Ginnétón.
12:16 of Iddo, Zechariah; of Ginnethon, Meshullam;

12:17 Sikrí fyrir Abía, . . fyrir Minjamen, Piltai fyrir Módaða.
12:17 of Abijah, Zichri; of Miniamin, of Moadiah, Piltai;

12:18 Sammúa fyrir Bilga, Jónatan fyrir Semaða.
12:18 of Bilgah, Shammua; of Shemaiah, Jehonathan;

12:19 Matnaí fyrir Jójarib, Ússi fyrir Jedaða.
12:19 and of Joiarib, Mattenai; of Jedaiah, Uzzi;

12:20 Kallai fyrir Sallai, Eber fyrir Amók.
12:20 of Sallai, Kallai; of Amok, Eber;

12:21 Hasabja fyrir Hilkía, Netaneel fyrir Jedaða.
12:21 of Hilkiah, Hashabiah; of Jedaiah, Nathanel.

12:22 Levítarnir: Á dögum Eljasíbs, Jójada, Jóhanans og Jaddúa voru æthöfðingjarnir skráðir og prestarnir allt fram að ríkisstjórn Dáriusar hins persneska.
12:22 As for the Levites, in the days of Eliashib, Joiada, and Johanan, and Jaddua, there were recorded the heads of fathers' houses; also the priests, in the reign of Darius the Persian.

12:23 Af niðjum Levi voru æthöfðingjarnir skráðir í árbókina, og það fram á daga Jóhanans Eljasibssonar.
12:23 The sons of Levi, heads of fathers' houses, were written in the book of the chronicles, even until the days of Johanan the son of Eliashib.

12:24 Höfðingjar levítanna voru: Hasabja, Serebja, Jósúa, Baní, Kadmiel og bræður þeirra, er stóðu gegnt þeim

tíl þess að vegsama Guð með því að syngja lofsönginn, samkvæmt fyrirmælum guðsmannsins Davíðs, hvor söngflokkurinn gegnt öðrum.

12:24 And the chiefs of the Levites: Hashabiah, Sherebiah, and Jeshua the son of Kadmiel, with their brethren over against them, to praise and give thanks, according to the commandment of David the man of God, watch next to watch.

12:25 Mattanja, Bakhúkja, Óbadía, Mesúllam, Talmón og Akkúb voru hliðverðir, er héldu vörð hjá geymsluhúsunum við hliðin.
12:25 Mattaniah, and Bakkubiah, Obadiah, Meshullam, Talmon, Akkub, were porters keeping the watch at the store-houses of the gates.

12:26 Þessir voru æthöfðingjarnir á dögum Jójakíms Jósúasonar, Jósadakssonar, og á dögum Nehemía landstjóra og Esra prests hins fróða.
12:26 These were in the days of Joiakim the son of Jeshua, the son of Jozadak, and in the days of Nehemiah the governor, and of Ezra the priest the scribe.

12:27 Þá er vígja skyldi múra Jerúsalem, sóttu menn levítana frá öllum stöðum þeirra til þess að fara með þá til Jerúsalem, svo að þeir mættu halda vigsluhátíð með fagnaðarlátum og þakkargjörð og með söng, skálabumbum, hörpum og gígjum.
12:27 And at the dedication of the wall of Jerusalem they sought the Levites out of all their places, to bring them to Jerusalem, to keep the dedication with gladness, both with thanksgivings, and with singing, with cymbals, psalteries, and with harps.

12:28 Þá söfnuðust söngflokkarnir saman, bæði úr nágrenninu kringum Jerúsalem og úr þorpum Netófatíta
12:28 And the sons of the singers gathered themselves together, both out of the plain round about Jerusalem, and from the villages of the Netophathites;

12:29 og frá Bet Gilgal og Gebasveitum og Asmavet, því að söngvararnir höfðu byggt sér þorp kringum Jerúsalem.
12:29 also from Beth-gilgal, and out of the fields of Geba and Azmaveth: for the singers had builded them villages round about Jerusalem.

12:30 Og prestarnir og levítarnir hreinsuðu sig og hreinsuðu því næst lýðinn og hliðin og múrana.
12:30 And the priests and the Levites purified themselves; and they purified the people, and the gates, and the wall.

12:31 Og ég lét höfðingja Júða stíga upp á múrinn og fylkti tveimur stórum lofgjörðarsöngflokkum og skruðsveitum. Gekk annar söngflokkurinn til hægri uppi á múrnun til Mykjuhliðs.
12:31 Then I brought up the princes of Judah upon the wall, and appointed two great companies that gave thanks and went in procession; *whereof one went* on the right hand upon the wall toward the dung gate:

12:32 og á eftir þeim gekk Hósaja og helmingurinn af höfðingjum Júða.
12:32 and after them went Hoshai, and half of the princes of Judah,

12:33 og Asarja, Esra og Mesúllam.
12:33 and Azariah, Ezra, and Meshullam,

12:34 Júða og Benjamin og Semaða og Jeremía.
12:34 Judah, and Benjamin, and Shemaiah, and Jeremiah,

12:35 og nokkrir af prestlingunum með lúðra: Sakaría Jónatansson, Semajasonar, Mattanjasonar, Mikajasonar, Sakkúrssonar, Asafssonar.
12:35 and certain of the priests' sons with trumpets: Zechariah the son of Jonathan, the son of Shemaiah, the son of Mattaniah, the son of Micaiah, the son of Zaccur, the son of Asaph;

12:36 og bræður hans, Semaða og Asareel, Milalai, Gilalai, Maai, Netaneel og Júða, Hananí, með hljóðfæri Davíðs guðsmannsins. Og Esra fræðimaður gekk fremstur þeirra
12:36 and his brethren, Shemaiah, and Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Nathanel, and Judah, Hanani, with the musical instruments of David the man of God; and Ezra the scribe was before them.

12:37 alla leið til Lindarhliðs, og þaðan fóru þeir beint upp tröppurnar, sem liggja upp að Davíðsborg, þar sem gengið er upp á múrinn, fyrir ofan höll Davíðs og austur að Vatnshliði.
12:37 And by the fountain gate, and straight before them, they went up by the stairs of the city of David, at the ascent of the wall, above the house of David, even unto the water gate eastward.

12:38 Hinn söngflokkurinn gekk til vinstri, en ég og hinn helmingur lýðsins á eftir honum, uppi á múrnun, yfir Ófnaturn og allt að Breiðamúr.
12:38 And the other company of them that gave thanks went to meet them, and I after them, with the half of the people, upon the wall, above the tower of the furnaces, even unto the broad wall,

12:39 og yfir Efraimhlið og Gamla hliðið og Fiskhlið og Hananelturn og Meaturn og allt að Saudahlíði, og námu þeir staðar við Dýflissuhlíð.
12:39 and above the gate of Ephraim, and by the old gate, and by the fish gate, and the tower of Hananel, and the tower of Hammeah, even unto the sheep gate: and they stood still in the gate of the guard.

12:40 Þannig námu báðir söngflokkarnir staðar hjá musteri Guðs, og ég og helmingur yfirmannanna með mér.
12:40 So stood the two companies of them that gave thanks in the house of God, and I, and the half of the rulers with me;

12:41 og prestarnir Eljakím, Maaseja, Minjamen, Mikaja, Eljóenaí, Sakaría, Hananja með lúðra.
12:41 and the priests, Eliakim, Maaseiah, Miniamin, Micaiah, Elieoenai, Zechariah, and Hananiah, with trumpets;

12:42 og Maaseja, Semaða, Eleasar, Ússi, Jóhanan, Malkía, Elam og Eser. Og söngvararnir létu til sín heyra, og Jisrahja var yfirmaður þeirra.

12:42 and Maaseiah, and Shemaiah, and Eleazar, and Uzzi, and Jehohanan, and Malchijah, and Elam, and Ezer. And the singers sang loud, with Jezrahiah their overseer.

12:43 Og menn fórnðu miklum fórnum þennan dag og glöddust, því að Guð hafði veitt þeim mikla gleði, og konur og börn glöddust líka, svo að gleði Jerúsalem spurðist víðsvegar.

12:43 And they offered great sacrifices that day, and rejoiced; for God had made them rejoice with great joy; and the women also and the children rejoiced: so that the joy of Jerusalem was heard even afar off.

12:44 Þennan sama dag voru skipaðir tilsjónarmenn yfir klefana, sem hafðir voru að forðabúrum fyrir fórnargjafir, frumgróðafórnir og tíundir, til þess að þangað væri safnað greiðslum þeim af ökrunum umhverfis borgirnar, er prestunum og levítunum báru eftir lögmálinu, því að Júda gladdist yfir prestunum og levítunum, þeim er þjónustu gegndu.

12:44 And on that day were men appointed over the chambers for the treasures, for the heave-offerings, for the first-fruits, and for the tithes, to gather into them, according to the fields of the cities, the portions appointed by the law for the priests and Levites: for Judah rejoiced for the priests and for the Levites that waited.

12:45 Þeir gættu þess, sem gæta átti við Guð þeirra, og þess sem gæta átti við hreinsunina. Svo gjörðu og söngvararnir og hliðverðirnir, samkvæmt fyrirmælum Davíðs og Salómons sonar hans.

12:45 And they kept the charge of their God, and the charge of the purification, and so *did* the singers and the porters, according to the commandment of David, and of Solomon his son.

12:46 Því að þegar forðum, á dögum Davíðs og Asafs, yfirmanns söngvaranna, var til lofgjörðar- og þakkargjörðarsöngur til handa Guði.

12:46 For in the days of David and Asaph of old there was a chief of the singers, and songs of praise and thanksgiving unto God.

12:47 Og allir Ísraelsmenn inntu af hendi á dögum Serúbabels og á dögum Nehemíá greiðslurnar til söngvaranna og hliðvarðanna, það er með þurfti á degi hverjum, og þeir greiddu levítunum helgigjafir, og levítarnir greiddu Arons niðjum helgigjafir.

12:47 And all Israel in the days of Zerubbabel, and in the days of Nehemiah, gave the portions of the singers and the porters, as every day required: and they set apart *that which* was for the Levites; and the Levites set apart *that which* was for the sons of Aaron.

13:1 Þann dag var lesið upp úr Mósebók fyrir lýðnum, og fannst þá skrifad í henni, að hvorki Ammonítí né Moabítí mættu nokkru sinni koma í söfnuð Guðs.

13:1 On that day they read in the book of Moses in the audience of the people; and therein was found written, that an Ammonite and a Moabite should not enter into the assembly of God for ever,

13:2 vegna þess að þeir komu ekki í móti Ísraelsmönnum með brauð og vatn og keyptu í móti þeim Bileam til að bölvna þeim, en Guð vor sneri bölvuninni í blessan.

13:2 because they met not the children of Israel with bread and with water, but hired Balaam against them, to curse them: howbeit our God turned the curse into a blessing.

13:3 Og er þeir heyrðu lögmálið, skildu þeir alla útlendinga úr Ísrael.

13:3 And it came to pass, when they had heard the law, that they separated from Israel all the mixed multitude.

13:4 Áður en þetta varð, hafði Eljasib prestur, frændi Tobíá, sá er settur var yfir herbergi musteris Guðs vors.

13:4 Now before this, Eliashib the priest, who was appointed over the chambers of the house of our God, being allied unto Tobiah,

13:5 látið útbúa stórt herbergi handa Tobíá, en þar höfðu menn áður látið matfórnina, reykelsið og áhöldin og tíund af korni, aldinlegi og olíu, hið fyrirskipaða gjald til levíta, söngvara og hliðvarða, svo og fórnargjafir til prestanna.

13:5 had prepared for him a great chamber, where aforetime they laid the meal-offerings, the frankincense, and the vessels, and the tithes of the grain, the new wine, and the oil, which were given by commandment to the Levites, and the singers, and the porters; and the heave-offerings for the priests.

13:6 Meðan allt þetta gjörðist, var ég ekki í Jerúsalem, því að á þritugasta og öðru ríkisári Artahsasta konungs í Bábýlon fór ég til konungsins. En að nokkrum tíma liðnum beiddist ég orlofs af konungi.

13:6 But in all this *time* I was not at Jerusalem; for in the two and thirtieth year of Artaxerxes king of Babylon I went unto the king: and after certain days asked I leave of the king,

13:7 Og er ég kom til Jerúsalem, sá ég hvílika óhæfu Eljasib hafði gjört vegna Tobíá með því að útbúa handa honum klefa í forgörðum Guðs musteris.

13:7 and I came to Jerusalem, and understood the evil that Eliashib had done for Tobiah, in preparing him a chamber in the courts of the house of God.

13:8 Mér mistikaði þetta stórum, og kastaði ég öllum húsgögnum Tobíá út úr herberginu

13:8 And it grieved me sore: therefore I cast forth all the household stuff of Tobiah out of the chamber.

13:9 og bauð að hreinsa herbergin, bar síðan aftur inn þangað áhöld Guðs musteris, matfórnina og reykelsið.

13:9 Then I commanded, and they cleansed the chambers: and thither brought I again the vessels of the house of God, with the meal-offerings and the frankincense.

13:10 Ég komst og að því, að greiðslurnar til levítanna höfðu eigi verið inntar af hendi, svo að levítarnir og söngvararnir, er þjónustunni áttu að gegna, voru allir flúnir út á lendur sínar.

13:10 And I perceived that the portions of the Levites had not been given them; so

that the Levites and the singers, that did the work, were fled every one to his field.

13:11 Þá taldi ég á yfirmennina og sagði: "Hvers vegna er hús Guðs yfirgefið?" Og ég stefndi þeim saman og setti þá á sinn stað.

13:11 Then contended I with the rulers, and said, Why is the house of God forsaken? And I gathered them together, and set them in their place.

13:12 Þá færðu allir Júdamenn tíundina af korni, aldinlegi og olíu í forðabúrin.

13:12 Then brought all Judah the tithe of the grain and the new wine and the oil unto the treasures.

13:13 og ég skipaði yfir forðabúrin þá Selemjá prest og Sadók fræðimann, og Pedaja af levítunum, og þeim til aðstoðar Hanan Sakkúrsson, Mattanjasonar, því að þeir voru taldir áreiðanlegir og það var þeirra skylda að útdeila bræðrum sínum.

13:13 And I made treasurers over the treasures, Shelemiah the priest, and Zadok the scribe, and of the Levites, Pedaiah: and next to them was Hanan the son of Zaccur, the son of Mattaniah; for they were counted faithful, and their business was to distribute unto their brethren.

13:14 Mundu mér þetta, Guð minn, og alfé eigi góðverk mín, þau er ég hef gjört fyrir hús Guðs míns og þjónustu hans.

13:14 Remember me, O my God, concerning this, and wipe not out my good deeds that I have done for the house of my God, and for the observances thereof.

13:15 Um sömu mundir sá ég í Júda menn vera að troða vinlagarþrær á hviðardegi og flytja heim kornbundin og aðra vera að klyfja asna víni, vinberjum, fikjum og alls konar þungavöru og koma með þá á hviðardegi til Jerúsalem. Og ég áminnti þá, þegar þeir seldu matvæli.

13:15 In those days saw I in Judah some men treading wine-presses on the sabbath, and bringing in sheaves, and lading asses *therewith*; as also wine, grapes, and figs, and all manner of burdens, which they brought into Jerusalem on the sabbath day: and I testified *against them* in the day wherein they sold victuals.

13:16 Og Týrusmenn, sem sest höfðu þar að, fluttu þangað fisk og alls konar torgvöru og seldu Júdamönnum það á hviðardögum í Jerúsalem.

13:16 There dwelt men of Tyre also therein, who brought in fish, and all manner of wares, and sold on the sabbath unto the children of Judah, and in Jerusalem.

13:17 Þá taldi ég á tignarmenn Júda og sagði við þá: "Hvílik óhæfa er það, sem þér hafið í frammi, að vanhæla hviðardaginn!

13:17 Then I contended with the nobles of Judah, and said unto them, What evil thing is this that ye do, and profane the sabbath day?

13:18 Hafa eigi feður yðar breytt svo og Guð vor þess vegna látið alla þessa ógæfu yfir oss dynja og yfir þessa borg? En þér auðið enn meir á reiði hans við

Ísrael með því að vanhelga hvíldardaginn."

13:18 Did not your fathers thus, and did not our God bring all this evil upon us, and upon this city? yet ye bring more wrath upon Israel by profaning the sabbath.

13:19 Og þegar myrkt var orðið í borgarhlíðum Jerúsalem og hvíldardagur fór í hönd, þá bauð ég að loka skyldi hlíðunum, og enn fremur bauð ég að eigi skyldi opna þau aftur fyrr en að hvíldardeginum liðnum. Og ég setti nokkra af sveinum mínum við borgarhlíðin, til þess að engin þungavara kæmi inn á hvíldardegi.

13:19 And it came to pass that, when the gates of Jerusalem began to be dark before the sabbath, I commanded that the doors should be shut, and commanded that they should not be opened till after the sabbath: and some of my servants set I over the gates, that there should no burden be brought in on the sabbath day.

13:20 Þá náttuð kaupmenn og þeir, er seldu alls konar torgvöru, fyrir utan Jerúsalem, einu sinni eða tvisvar.

13:20 So the merchants and sellers of all kind of wares lodged without Jerusalem once or twice.

13:21 Þá áminnti ég þá og sagði við þá: "Hví náttíð þér úti fyrir borgarmúrnum? Ef þér gjörð það oftar, legg ég hendur á yður." Upp frá því komu þeir ekki á hvíldardegi.

13:21 Then I testified against them, and said unto them, Why lodge ye about the wall? if ye do so again, I will lay hands on you. From that time forth came they no more on the sabbath.

13:22 Þá bauð ég levítunum, að þeir skyldu hreinsa sig og koma síðan og gæta borgarhlíðanna, til þess að helga þannig hvíldardaginn. Mundu mér og þetta, Guð minn, og þyrn mér af mikilli miskunn þinni.

13:22 And I commanded the Levites that they should purify themselves, and that they should come and keep the gates, to sanctify the sabbath day. Remember unto me, O my God, this also, and spare me according to the greatness of thy lovingkindness.

13:23 Um þær mundir sá ég og Gyðinga, sem gengið höfðu að eiga konur frá Asdód eða ammonítískar eða móabítískar konur.

13:23 In those days also saw I the Jews that had married women of Ashdod, of Ammon, and of Moab:

13:24 Og börn þeirra töluðu að hálfu leyti asdódsku eða tungu sinnar þjóðar, en kunnu ekki að tala Júda-tungu.

13:24 and their children spake half in the speech of Ashdod, and could not speak in the Jews' language, but according to the language of each people.

13:25 Og ég taldi á þá og bað þeim bölbæna, já, barði nokkra af þeim og hárreytti þá, og ég særði þá við Guð: "Þér skuluð ekki gifta dætur yðar sonum þeirra, né taka nokkra af dætrum þeirra til handa sonum yðar eða sjálfum yður.

13:25 And I contended with them, and cursed them, and smote certain of them, and plucked off their hair, and made them swear

by God, saying, Ye shall not give your daughters unto their sons, nor take their daughters for your sons, or for yourselves.

13:26 Syndgaði ekki Salómon, konungur Ísraels, í þessu? Meðal allra hinna mörgu þjóða var enginn konungur slíkur sem hann, og svo elskaður var hann af Guði, að Guð gjörði hann að konungi yfir öllum Ísrael. En einnig hann teygðu útlendar konur til syndar.

13:26 Did not Solomon king of Israel sin by these things? yet among many nations was there no king like him, and he was beloved of his God, and God made him king over all Israel: nevertheless even him did foreign women cause to sin.

13:27 Og eigum vér nú að heyra það um yður, að þér fremjið alla þessa miklu óhæfu, að sýna Guði vorum ótrúmennsku með því að ganga að eiga útlendar konur?"

13:27 Shall we then hearken unto you to do all this great evil, to trespass against our God in marrying foreign women?

13:28 Og einn af sonum Jójada, Eljasibssonar æðsta prests, var tengdasonur Sanballats Hóroníta. Fyrir því rak ég hann frá mér.

13:28 And one of the sons of Joiada, the son of Eliashib the high priest, was son-in-law to Sanballat the Horonite: therefore I chased him from me.

13:29 Mundu þeim það, Guð minn, að þeir hafa saurgað prestdóminn og hið heilaga heit prestdómsins og levítanna.

13:29 Remember them, O my God, because they have defiled the priesthood, and the covenant of the priesthood, and of the Levites.

13:30 Og þannig hreinsaði ég þá af öllu útlendu, og ég ákvað, hvaða þjónustu prestarnir og levítarnir skyldu inna af hendi, hver í sínu verki.

13:30 Thus cleansed I them from all foreigners, and appointed charges for the priests and for the Levites, every one in his work;

13:31 svo og hvernig greiða skyldi viðinn á tilteknum tímum og frumgróðann. Mundu mér það, Guð minn, til góðs.

13:31 and for the wood-offering, at times appointed, and for the first-fruits. Remember me, O my God, for good.

1:1 Það bar til á dögum Ahasverusar - það er Ahasverusar þess, er ríkti frá Indlandi til Blálands yfir hundrað tuttugu og sjö skattlöndum -

1:1 Now it came to pass in the days of Ahasuerus (this is Ahasuerus who reigned from India even unto Ethiopia, over a hundred and seven and twenty provinces),

1:2 í þá daga er Ahasverus konungur sat á konungsstóli sínum í borginni Súsá.

1:2 that in those days, when the king Ahasuerus sat on the throne of his kingdom, which was in Shushan the palace,

1:3 á þriðja ríkisári hans, að hann hélt veislu öllum höfðingjum sínum og þjónum. Sátu þá hershöfðingjarnir í Persíu og Meðiu, tignarmennirnir og

skattlandstjórnarnir í boði hans.

1:3 in the third year of his reign, he made a feast unto all his princes and his servants; the power of Persia and Media, the nobles and princes of the provinces, being before him;

1:4 Síndi hann þá auðæfi síns veglega konungdóms og dýrdarskraut tignar sinnar í marga daga - hundrað og áttatíu daga.

1:4 when he showed the riches of his glorious kingdom and the honor of his excellent majesty many days, even a hundred and fourscore days.

1:5 Og er þessir dagar voru liðnir, hélt konungur veislu öllu fólki, sem var í borginni Súsá, bæði háum og lágum, í sjö daga, í forgarðinum að hallargarði konungs.

1:5 And when these days were fulfilled, the king made a feast unto all the people that were present in Shushan the palace, both great and small, seven days, in the court of the garden of the king's palace.

1:6 Þar héngu hvítir baðmullardúkar og purpurabláir, festir með snúrum af býssum og rauðum purpura í silfurhringa og á marmarasúlum, legubekkirnir voru úr gulli og silfri, á gólfi lögðu alabastri, hvítum marmara, perlumóðursteiini og svörtum marmara.

1:6 *There were hangings of white cloth, of green, and of blue, fastened with cords of fine linen and purple to silver rings and pillars of marble: the couches were of gold and silver, upon a pavement of red, and white, and yellow, and black marble.*

1:7 En drykkir voru inn bornir í gullkerum, og voru hver kerin öðrum ólík, og þar var gnægð konunglegs vins, eins og konunglegu örlæti sómir.

1:7 And they gave them drink in vessels of gold (the vessels being diverse one from another), and royal wine in abundance, according to the bounty of the king.

1:8 Og drykkjan fór fram eftir því fyrirmæli, að enginn skyldi halda drykk að mönnum, því að konungur hafði lagt svo fyrir alla frammistöðumenn í höll sinni, að þeir skyldu svo gjöra sem hverjum manni þóknadist.

1:8 And the drinking was according to the law; none could compel: for so the king had appointed to all the officers of his house, that they should do according to every man's pleasure.

1:9 Vastí drottning hélt og konum veislu í konunglegri höll, er Ahasverus konungur átti.

1:9 Also Vashti the queen made a feast for the women in the royal house which belonged to king Ahasuerus.

1:10 En á sjöunda degi, þá er konungur var hreifur af vini, bauð hann Mehúman, Bista, Harbóna, Bigta og Abagta, Setar og Karkas, þeim sjö hirðmönnum, er þjónuðu Ahasverusi konungi.

1:10 On the seventh day, when the heart of the king was merry with wine, he commanded Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, and Abagtha, Zethar, and Carcas, the seven chamberlains that ministered in the presence of Ahasuerus the king,

1:11 að sækja Vastí drottningu og leiða hana inn fyrir konung með konunglega kórónu á höfði, til þess að hann gæti sýnt þjóðunum og höfðingjunum fegurð hennar, því að hún var frið sýnum.

1:11 to bring Vashti the queen before the king with the crown royal, to show the peoples and the princes her beauty; for she was fair to look on.

1:12 En Vastí drottning vildi ekki koma eftir boði konungs, er hirðmennirnir fluttu. Þá reiddist konungur ákaflega, og heiftin brann honum í brjosti.

1:12 But the queen Vashti refused to come at the king's commandment by the chamberlains: therefore was the king very wroth, and his anger burned in him.

1:13 Og konungur sagði við vitringana, sem þekktu tímana - því að þannig voru orð konungs lögð fyrir alla þá, er þekktu lög og rétt.

1:13 Then the king said to the wise men, who knew the times, (for so was the king's manner toward all that knew law and judgment;

1:14 og þeir, sem stóðu honum næstir, voru Karsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena og Memúkan, sjö höfðingjar Persa og Meda, er litu auglit konungs og höfðu æðstu sætin í ríkinu -:

1:14 and the next unto him were Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish, Meres, Marsena, and Memucan, the seven princes of Persia and Media, who saw the king's face, and sat first in the kingdom),

1:15 "Hverjum dómi skal Vastí drottning sæta að lögum fyrir það, að hún hlýddi eigi orðsending Ahasverusar konungs, þeirri er hirðmennirnir fluttu?"

1:15 What shall we do unto the queen Vashti according to law, because she hath not done the bidding of the king Ahasuerus by the chamberlains?

1:16 Þá sagði Memúkan í áheyrn konungs og höfðingjanna: "Vastí drottning hefir ekki einungis brotið á móti konunginum, heldur einnig á móti öllum höfðingjunum og öllum þjóðunum, sem búa í öllum skattlöndum Ahasverusar konungs.

1:16 And Memucan answered before the king and the princes, Vashti the queen hath not done wrong to the king only, but also to all the princes, and to all the peoples that are in all the provinces of the king Ahasuerus.

1:17 Því að athæfi drottningar mun berast út til allra kvenna og gjöra eiginmenn þeirra fyrirlitlega í augum þeirra, er sagt verður: „Ahasverus konungur bauð að leiða Vastí drottningu fyrir sig, en hún kom ekki."

1:17 For this deed of the queen will come abroad unto all women, to make their husbands contemptible in their eyes, when it shall be reported, The king Ahasuerus commanded Vashti the queen to be brought in before him, but she came not.

1:18 Og þegar í dag munu hefðarfrúr Persa og Meda, þær er frétt hafa athæfi drottningar, segja þetta öllum höfðingjum konungs, og mun það valda fullnægri fyrirlitningu og reiði.

1:18 And this day will the princesses of Persia and Media who have heard of the deed of the queen say *the like* unto all the king's princes. So *will there arise* much contempt and wrath.

1:19 Ef konungi þóknast svo, þá láti hann konunglegt boð út ganga og sé það ritað í lög Persa og Meda, svo að því verði ekki breytt, að Vastí skuli ekki frammar koma fyrir auglit Ahasverusar konungs, og konunglega tíga hennar gefi konungur annarri, sem er betri en hún.

1:19 If it please the king, let there go forth a royal commandment from him, and let it be written among the laws of the Persians and the Medes, that it be not altered, that Vashti come no more before king Ahasuerus; and let the king give her royal estate unto another that is better than she.

1:20 Þegar nú úrskurður konungs, er hann kveður upp, verður kunnur um allt ríki hans, sem er mjög stórt, þá munu allar konur sýna mönnum sínum virðingu, bæði háum og lágum."

1:20 And when the king's decree which he shall make shall be published throughout all his kingdom (for it is great), all the wives will give to their husbands honor, both to great and small.

1:21 Þessi tillaga geðjaðist bæði konunginum og höfðingjunum, og konungur fór að ráðum Memúkans.

1:21 And the saying pleased the king and the princes; and the king did according to the word of Memucan:

1:22 Og hann sendi bréf til allra skattlanda konungs, í sérhvert land eftir skrift þess lands og til sérhvernar þjóðar á hennar tungu, að hver maður skyldi vera húsbóndi á sínu heimili og mæla allt það, er honum líkaði.

1:22 for he sent letters into all the king's provinces, into every province according to the writing thereof, and to every people after their language, that every man should bear rule in his own house, and should speak according to the language of his people.

2:1 Eftir þessa atburði, þá er Ahasverusi konungi var runnin reiðin, minnst hann Vastí og þess, er hún hafði gjört, svo og þess, hver dómur hafði yfir hana gengið.

2:1 After these things, when the wrath of king Ahasuerus was pacified, he remembered Vashti, and what she had done, and what was decreed against her.

2:2 Þá sögðu menn konungs, þeir er honum þjónuðu: "Leiti menn að ungum, friðum meyjum handa konunginum,

2:2 Then said the king's servants that ministered unto him, Let there be fair young virgins sought for the king:

2:3 og konungur setji til menn um öll skattlönd ríkis síns, er safni saman öllum ungum, friðum meyjum til borgarinnar Súsa, í kvennabúrið, undir umsjá Hegai, geldings konungs, þess er geymir kvennanna, svo að hann annist um hreinsunarundirbúning þeirra.

2:3 and let the king appoint officers in all the provinces of his kingdom, that they may gather together all the fair young virgins unto Shushan the palace, to the house of the women, unto the custody of Hegai

the king's chamberlain, keeper of the women; and let their things for purification be given them;

2:4 Og sú stúlka, sem þóknast konungi, verði drottning í stað Vastí." Þetta líkaði konungi vel, og hann gjörði svo.

2:4 and let the maiden that pleaseth the king be queen instead of Vashti. And the thing pleased the king; and he did so.

2:5 En í borginni Súsa var Gyðingur nokkur, að nafni Mordekai Jairsson, Símeísonar, Kissonar, Benjamíníti,

2:5 There was a certain Jew in Shushan the palace, whose name was Mordecai, the son of Jair, the son of Shimei, the son of Kish, a Benjamite,

2:6 er fluttur hafði verið frá Jerúsalem með þeim hernumdu, er fluttir voru burt með Jekonja Júðakonungi, þeim er Nebúkadnesar Babel-konungur flutti burt.

2:6 who had been carried away from Jerusalem with the captives that had been carried away with Jeconiah king of Judah, whom Nebuchadnezzar the king of Babylon had carried away.

2:7 Og hann var fösturfaðir Hadassa, það er Esterar, dóttur föðurbróður hans, því að hún var föður- og móðurlaus. Og stúlkan var fagurvaxin og frið sýnum, og er faðir hennar og móðir önduðust, þá hafði Mordekai tekið hana sér í dóttur stað.

2:7 And he brought up Hadassah, that is, Esther, his uncle's daughter: for she had neither father nor mother, and the maiden was fair and beautiful; and when her father and mother were dead, Mordecai took her for his own daughter.

2:8 Er boð konungs og tilskipun hans varð kunn og safnað var saman mörgum stúlkum til borgarinnar Súsa undir umsjá Hegai, þá var og Ester tekin til konungshallarinnar, undir umsjá Hegai kvennavarðar.

2:8 So it came to pass, when the king's commandment and his decree was heard, and when many maidens were gathered together unto Shushan the palace, to the custody of Hegai, that Esther was taken into the king's house, to the custody of Hegai, keeper of the women.

2:9 Og stúlkan geðjaðist honum og fann náð fyrir augum hans. Fyrir því flýtti hann sér að fá henni það, er hún þurfti til hreinsunarundirbúnings síns, og þann mat, er henni bar, svo og að fá henni þær sjö þernur úr konungshöllinni, er henni voru atlaðar. Og hann fór með hana og þernur hennar á besta staðinn í kvennabúrinu.

2:9 And the maiden pleased him, and she obtained kindness of him; and he speedily gave her her things for purification, with her portions, and the seven maidens who were meet to be given her out of the king's house: and he removed her and her maidens to the best place of the house of the women.

2:10 Ester hafði ekki sagt, hvernar þjóðar hún væri né frá ætt sinni, því að Mordekai hafði boðið henni að segja eigi frá því.

2:10 Esther had not made known her people nor her kindred; for Mordecai had charged her that she should not make it known.

2:11 En Mordekai gekk á degi hverjum fyrir framan forgarð kvennabúrsins til þess að vita, hvernig Ester liði og hvað um hana yrði.

2:11 And Mordecai walked every day before the court of the women's house, to know how Esther did, and what would become of her.

2:12 Og er röðin kom að hverri stúlku um sig, að hún skyldi ganga inn fyrir Ahasverus konung, eftir tólf mánaða undirbúningsfrest samkvæmt kvennalögnum - því að svo langur tími gekk til hreinsunarundirbúnings þeirra: sex mánuðir með myrruolíu og sex mánuðir með ilmsmyrslum og öðru því, er til undirbúnings kvenna heyrir -

2:12 Now when the turn of every maiden was come to go in to king Ahasuerus, after that it had been done to her according to the law for the women twelve months (for so were the days of their purifications accomplished, *to wit*, six months with oil of myrrh, and six months with sweet odors and with the things for the purifying of the women),

2:13 Þegar stúlkan þá gekk inn fyrir konung, var henni fengið allt, er hún bað um, að það færi með henni úr kvennabúrinn til konungshallarinnar.

2:13 then in this wise came the maiden unto the king: whatsoever she desired was given her to go with her out of the house of the women unto the king's house.

2:14 Um kveldið gekk hún inn, en að morgni sneri hún aftur í hið annað kvennabúr, undir umsjá Saasgasar, geldings konungs, þess er geymdi hjákvennanna. Mátti hún þá eigi framfar koma inn fyrir konung, nema ef konungi hefði geðjast vel að henni og hún væri sérstaklega kölluð.

2:14 In the evening she went, and on the morrow she returned into the second house of the women, to the custody of Shaashgaz, the king's chamberlain, who kept the concubines: she came in unto the king no more, except the king delighted in her, and she were called by name.

2:15 Þegar nú röðin kom að Ester, dóttur Abihails, föðurbróður Mordekai, er hann hafði tekið sér í dóttur stað, að hún skyldi inn ganga fyrir konung, þá bað hún ekki um neitt, nema það sem Hegai geldingur konungs, kvennavörðurinn, tiltók. Og Ester fann náð í augum allra þeirra, er hana sáu.

2:15 Now when the turn of Esther, the daughter of Abihail the uncle of Mordecai, who had taken her for his daughter, was come to go in unto the king, she required nothing but what Hegai the king's chamberlain, the keeper of the women, appointed. And Esther obtained favor in the sight of all them that looked upon her.

2:16 Og Ester var tekin inn til Ahasverusar konungs, inn í hina konunglegu höll hans, í tíunda mánuðinum - það er tebetmánuður - á sjöunda ríkisstjórnarári hans.

2:16 So Esther was taken unto king Ahasuerus into his house royal in the tenth month, which is the month Tebeth, in the seventh year of his reign.

2:17 Og konungur fékk meiri ást á Ester en öllum öðrum konum, og hún ávann sér náð hans og þokka, meir en

allar hinar meyjarnar. Og hann setti hina konunglegu kórónu á höfuð henni og gjörði hana að drottningu í stað Vastí.

2:17 And the king loved Esther above all the women, and she obtained favor and kindness in his sight more than all the virgins; so that he set the royal crown upon her head, and made her queen instead of Vashti.

2:18 Og konungur hélt mikla veislu öllum höfðingjum sínum og þjónum, Esterar-veislu, lét halda hvíldardag í skattlöndunum og gaf gjafir með konunglegu örlæti.

2:18 Then the king made a great feast unto all his princes and his servants, even Esther's feast; and he made a release to the provinces, and gave gifts, according to the bounty of the king.

2:19 Þá er meyjum var í annað sinn safnað og Mordekai sat í konungshliði -

2:19 And when the virgins were gathered together the second time, then Mordecai was sitting in the king's gate.

2:20 en Ester hafði ekki sagt frá ætt sinni eða hverrar þjóðar hún væri, svo sem Mordekai hafði boðið henni, með því að Ester hlýddi fyrirmaelum Mordekai, eins og þegar hún var í fóstri hjá honum -

2:20 Esther had not yet made known her kindred nor her people; as Mordecai had charged her: for Esther did the commandment of Mordecai, like as when she was brought up with him.

2:21 í þann tíma, þá er Mordekai sat í konungshliði, reiddust Bigtan og Teres, tveir geldingar konungs, af þeim er geymdu dyranna, og leituðu eftir að leggja hendur á Ahasverus konung.

2:21 In those days, while Mordecai was sitting in the king's gate, two of the king's chamberlains, Bigthan and Teresh, of those that kept the threshold, were wroth, and sought to lay hands on the king Ahasuerus.

2:22 Þessa varð Mordekai áskynja og sagði Ester drottningu frá því, en Ester sagði konungi frá í nafni Mordekai.

2:22 And the thing became known to Mordecai, who showed it unto Esther the queen; and Esther told the king *thereof* in Mordecai's name.

2:23 Og er málið var rannsakað og þetta reyndist satt að vera, þá voru þeir báðir festir á gálga. Og þetta var ritað í árbókina í víðurvist konungs.

2:23 And when inquisition was made of the matter, and it was found to be so, they were both hanged on a tree: and it was written in the book of the chronicles before the king.

3:1 Eftir þessa athurði veitti Ahasverus konungur Haman Hamdatasyni Agagíta mikinn frama og hóf hann til vegs og setti stól hans ofar öllum stólum höfðingja þeirra, er með honum voru.

3:1 After these things did king Ahasuerus promote Haman the son of Hammedatha the Agagite, and advanced him, and set his seat above all the princes that were with him.

3:2 Og allir þjónar konungs, þeir er voru í hliði konungs, féllu á kné og lutu Haman, því að svo hafði konungur um hann boðið. En Mordekai féll hvorki á kné né laut honum.

3:2 And all the king's servants, that were in the king's gate, bowed down, and did reverence to Haman; for the king had so commanded concerning him. But Mordecai bowed not down, nor did him reverence.

3:3 Þá sögðu þjónar konungs, þeir er voru í konungshliði, við Mordekai: "Hví brýtur þú boð konungs?"

3:3 Then the king's servants, that were in the king's gate, said unto Mordecai, Why transgressest thou the king's commandment?

3:4 Höfðu þeir daglega orð á þessu við hann, en hann hlýddi þeim ekki. Sögðu þeir þá Haman frá því til þess að sjá, hvort orð Mordekai yrðu tekin gild, því að hann hafði sagt þeim, að hann væri Gyðingur.

3:4 Now it came to pass, when they spake daily unto him, and he hearkened not unto them, that they told Haman, to see whether Mordecai's matters would stand: for he had told them that he was a Jew.

3:5 Og er Haman sá, að Mordekai féll eigi á kné né laut honum, þá fylltist Haman reiði.

3:5 And when Haman saw that Mordecai bowed not down, nor did him reverence, then was Haman full of wrath.

3:6 En honum þótti einskis vert að leggja hendur á Mordekai einan, því að menn höfðu sagt honum frá, hverrar þjóðar Mordekai var, og leitaðist Haman því við að gjöreyða öllum Gyðingum, sem voru í öllu ríki Ahasverusar, samlöndum Mordekai.

3:6 But he thought scorn to lay hands on Mordecai alone; for they had made known to him the people of Mordecai: wherefore Haman sought to destroy all the Jews that were throughout the whole kingdom of Ahasuerus, even the people of Mordecai.

3:7 Í fyrsta mánuðinum - það er í mánuðinum nisan - á tólfta ríkisári Ahasverusar konungs var varpað pur, það er hlutkesti, í víðurvist Hamans, frá einum degi til annars og frá einum mánuði til annars, og féll hlutkestið á þrettánda dag hins tólfða mánaðar - það er mánaðarins adar.

3:7 In the first month, which is the month Nisan, in the twelfth year of king Ahasuerus, they cast Pur, that is, the lot, before Haman from day to day, and from month to month, to the twelfth *month*, which is the month Adar.

3:8 Og Haman sagði við Ahasverus konung: "Ein er sú þjóð, sem lifir dreifð og fráskilin meðal þjóðanna í öllum skattlöndum ríkis þins. Og lög þeirra eru frábrugðin lögum allra annarra þjóða, og lög konungs halda þeir ekki, og hlýðir eigi að konungur láti þá afskiptalausa.

3:8 And Haman said unto king Ahasuerus, There is a certain people scattered abroad and dispersed among the peoples in all the provinces of thy kingdom; and their laws are diverse from *those* of every people; neither keep they the king's laws: therefore it is not for the king's profit to suffer them.

3:9 Ef konungi þóknast svo, þá verði skriflega fyrirskipað að afmá þá. En tíu þúsund talentur silfurs skal ég veða í hendur fjárgæslumönnum, svo að þeir flytji það í fehirslur konungs."

3:9 If it please the king, let it be written that they be destroyed: and I will pay ten thousand talents of silver into the hands of those that have the charge of the *king's* business, to bring it into the king's treasures.

3:10 **Pá dró konungur innsiglishring sinn af hendi sér og fékk hann Haman Hamdatasyni Agagita, fjandmanni Gyðinga.**

3:10 And the king took his ring from his hand, and gave it unto Haman the son of Hammedatha the Agagite, the Jews' enemy.

3:11 **Siðan sagði konungur við Haman: "Silfríð er þér gefið, og með þjóðina mátt þú fara svo sem þér vel líkar."**

3:11 And the king said unto Haman, The silver is given to thee, the people also, to do with them as it seemeth good to thee.

3:12 **Pá var skrifurum konungs stefnt saman, þrettánda dag hins fyrsta mánaðar, og var nú skrifað með öllu svo sem Haman mælti fyrir til jarla konungs og til landstjóranna í öllum skattlöndunum og til höfðingja allra þjóðanna, í hvert skattland með skrift þess lands og til herrar þjóðar á hennar tungu. Var þetta skrifað í nafni Ahasverusar konungs og innsiglað með innsiglishring konungs.**

3:12 Then were the king's scribes called in the first month, on the thirteenth day thereof; and there was written according to all that Haman commanded unto the king's satraps, and to the governors that were over every province, and to the princes of every people, to every province according to the writing thereof, and to every people after their language; in the name of king Ahasuerus was it written, and it was sealed with the king's ring.

3:13 **Ög bréfin voru send með hraðboðum í öll skattlönd konungs, þess efnis, að eyða skyldi, deyða og tortíma öllum Gyðingum, bæði ungum og gömlum, börnum og konum, á einum degi, þrettánda dag hins tólftha mánaðar - það er mánaðarins adar - og ræna fjármunum þeirra.**

3:13 And letters were sent by posts into all the king's provinces, to destroy, to slay, and to cause to perish, all Jews, both young and old, little children and women, in one day, even upon the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar, and to take the spoil of them for a prey.

3:14 **Eftirrit af bréfinu skyldi gefið út sem lög í hverju skattlandi, til þess að gjöra þetta kunnugt öllum þjóðunum, svo að þær gætu verið viðbúnar þennan dag.**

3:14 A copy of the writing, that the decree should be given out in every province, was published unto all the peoples, that they should be ready against that day.

3:15 **Hraðboðarnir fóru af stað í skyndi að boði konungs, þegar er lögin voru útgefin í borginni Súsa. Ög konungur og Haman settust að drykkju, en felmt sló á bæinn Súsa.**

3:15 The posts went forth in haste by the king's commandment, and the decree was given out in Shushan the palace. And the king and Haman sat down to drink; but the city of Shushan was perplexed.

4:1 **En er Mordekai varð alls þessa áskynja, er gjörst hafði, þá reif hann klæði sín, klæddist sekk og ösku, gekk út í miðja borgina og kveinaði hástöfum og heisklega.**

4:1 Now when Mordecai knew all that was done, Mordecai rent his clothes, and put on sackcloth with ashes, and went out into the midst of the city, and cried with a loud and a bitter cry;

4:2 **Siðan gekk hann fast að konungshliðinu, því að enginn mátti inn ganga í konungshliðið klæddur hærusekk.**

4:2 and he came even before the king's gate: for none might enter within the king's gate clothed with sackcloth.

4:3 **Ög í öllum þeim skattlöndum, þar sem skipun konungs og lagaboð hans kom, varð mikill harmur meðal Gyðinga og fasta, grátur og kveinan. Flestir breiddu undir sig sekk og ösku.**

4:3 And in every province, whithersoever the king's commandment and his decree came, there was great mourning among the Jews, and fasting, and weeping, and wailing; and many lay in sackcloth and ashes.

4:4 **Pá komu þjónustumeypjar Esterar og geldingar hennar og sögðu henni frá þessu. Varð drottning þá mjög óttaslegin. Ög hún sendi klæði, er Mordekai skyldi færður í og hann fara úr sekknum, en hann vildi ekki taka við þeim.**

4:4 And Esther's maidens and her chamberlains came and told it her; and the queen was exceedingly grieved: and she sent raiment to clothe Mordecai, and to take his sackcloth from off him; but he received it not.

4:5 **Pá kallaði Ester Hatak til sín, einn af geldingum konungs, er hann hafði sett til að þjóna henni, og bauð honum að fara til Mordekai og fá að vita, hvað þetta ætti að þýða og hverju það sætti.**

4:5 Then called Esther for Hathach, one of the king's chamberlains, whom he had appointed to attend upon her, and charged him to go to Mordecai, to know what this was, and why it was.

4:6 **Pá gekk Hatak til Mordekai út á bæjartorgið, er var fyrir utan konungshliðið.**

4:6 So Hathach went forth to Mordecai unto the broad place of the city, which was before the king's gate.

4:7 **En Mordekai sagði honum allt, sem fyrir hann hafði komið, og upphæð fjárens, er Haman hafði heitið að vega í fehirslur konungs fyrir Gyðinga, til þess að fá þeim eytt.**

4:7 And Mordecai told him of all that had happened unto him, and the exact sum of the money that Haman had promised to pay to the king's treasures for the Jews, to destroy them.

4:8 **Auk þess fékk hann honum eftirrit af konungsbréfi því, er út hafði verið gefið í Súsa, um að eyða þeim. Skyldi hann sýna Ester það og segja henni frá og bjóða henni að ganga fyrir konung og biðja hann miskunnar og leita vægðar hjá honum þjóð sinni til handa.**

4:8 Also he gave him the copy of the writing of the decree that was given out in Shushan to destroy them, to show it unto Esther,

and to declare it unto her, and to charge her that she should go in unto the king, to make supplication unto him, and to make request before him, for her people.

4:9 **Ög Hatak kom og flutti Ester orð Mordekai.**

4:9 And Hathach came and told Esther the words of Mordecai.

4:10 **En Ester sagði við Hatak og bauð honum að flytja Mordekai það:**

4:10 Then Esther spake unto Hathach, and gave him a message unto Mordecai saying:

4:11 **„Öllum þjónum konungs og fólkinu í skattlöndum konungs er kunnugt, að um hvern þann mann eða konu, sem gengur fyrir konung inn í hinn innri forgarð og er eigi kallaður, gilda ein lög, að hann skal af lífi taka, nema konungur rétti út í móti honum gullsprotann sem merki þess, að hann megi lífi halda. En ég hef eigi verið kölluð inn fyrir konung nú í þrjátíu daga."**

4:11 All the king's servants, and the people of the king's provinces, do know, that whosoever, whether man or woman, shall come unto the king into the inner court, who is not called, there is one law for him, that he be put to death, except those to whom the king shall hold out the golden sceptre, that he may live: but I have not been called to come in unto the king these thirty days.

4:12 **Ög Mordekai voru flutt orð Esterar.**

4:12 And they told to Mordecai Esther's words.

4:13 **Pá lét Mordekai skila aftur til Esterar: „Ekki kalt þú ímynda þér, að þú ein af öllum Gyðingum komist undan, af því að þú ert í höll konungs."**

4:13 Then Mordecai bade them return answer unto Esther, Think not with thyself that thou shalt escape in the king's house, more than all the Jews.

4:14 **Því þótt svo færi, að þú þegðir nú, þá mun Gyðingum samt koma frelsun og hjálp úr einhverjum öðrum stað, en þú og attfólk þitt munuð farast. Hver veit nema þú sért til ríkis komin einmitt vegna þessara tíma!"**

4:14 For if thou altogether holdest thy peace at this time, then will relief and deliverance arise to the Jews from another place, but thou and thy father's house will perish: and who knoweth whether thou art not come to the kingdom for such a time as this?

4:15 **Pá lét Ester skila aftur til Mordekai:**

4:15 Then Esther bade them return answer unto Mordecai,

4:16 **„Far þú og kalla saman alla Gyðinga, sem nú eru í Súsa, og fastið min vegna, eitið hvorki né drekkið í þrjá daga, hvorki nótt né dag. Ég og þjónustumeypjar minar munum og fasta á sama hátt. Siðan mun ég ganga inn fyrir konung, þótt það sé í móti lögunum, og ef ég þá á að farast, þá ferst ég."**

4:16 Go, gather together all the Jews that are present in Shushan, and fast ye for me, and neither eat nor drink three days, night or day: I also and my maidens will fast in like manner; and so will I go in unto the king,

which is not according to the law: and if I perish, I perish.

4:17 Gekkk Mordekai þá burt og fór með öllu svo sem Ester hafði boðið honum.

4:17 So Mordekai went his way, and did according to all that Esther had commanded him.

5:1 En á þriðja degi skryddist Ester konunglegum skráða og gekk inn í hinn innri forgarð konungshallarinnar, gegnt konungshöllinni, en konungur sat í konungshásæti sínu í konungshöllinni gegnt dyrum hallarinnar.

5:1 Now it came to pass on the third day, that Esther put on her royal apparel, and stood in the inner court of the king's house, over against the king's house: and the king sat upon his royal throne in the royal house, over against the entrance of the house.

5:2 En er konungur leit Ester drottningu standa í forgarðinum, fann hún náð í augum hans, og konungur rétti út í móti Ester gullsprotann, er hann hafði í hendi sér. Þá gekk Ester nær og snart oddinn á sprotanum.

5:2 And it was so, when the king saw Esther the queen standing in the court, that she obtained favor in his sight; and the king held out to Esther the golden sceptre that was in his hand. So Esther drew near, and touched the top of the sceptre.

5:3 Og konungur sagði við hana: "Hvað er þér á höndum, Ester drottning, og hvers beiðist þú? Þótt það væri helmingur ríkisins, þá skal þér það veita."

5:3 Then said the king unto her, What wilt thou, queen Esther? and what is thy request? it shall be given thee even to the half of the kingdom.

5:4 Þá mælti Ester: "Ef konunginum þóknast svo, þá komi konungurinn, ásamt Haman, í dag til veislu þeirrar, er ég hefi búið honum."

5:4 And Esther said, If it seem good unto the king, let the king and Haman come this day unto the banquet that I have prepared for him.

5:5 Þá sagði konungur: "Sækið Haman í skyndi, svo að vér megum gjöra það, sem Ester hefir um boðið." Þegar nú konungur, ásamt Haman, var kominn til veislunnar, er Ester hafði búið.

5:5 Then the king said, Cause Haman to make haste, that it may be done as Esther hath said. So the king and Haman came to the banquet that Esther had prepared.

5:6 sagði konungur við Ester, þá er þau voru sest að vindrykkjunni: "Hver er þæn þín? Hún skal veitast þér. Og hvers beiðist þú? Þótt það væri helmingur ríkisins, þá skal það í té látið."

5:6 And the king said unto Esther at the banquet of wine, What is thy petition? and it shall be granted thee: and what is thy request? even to the half of the kingdom it shall be performed.

5:7 Þá svaraði Ester og sagði: "Þæn mín og beiðni er þessi:

5:7 Then answered Esther, and said, My petition and my request is:

5:8 Hafi ég fundið náð í augum konungsins og þóknist konunginum að veita mér þæn mína og gjöra það, er ég beiðist, þá komi konungurinn og Haman til veislu þeirrar, er ég mun búa þeim. Mun ég þá á morgun gjöra það, sem konungurinn hefir óskað."

5:8 If I have found favor in the sight of the king, and if it please the king to grant my petition, and to perform my request, let the king and Haman come to the banquet that I shall prepare for them, and I will do to-morrow as the king hath said.

5:9 Þann dag gekk Haman burt glaður og í góðu skapi. En er Haman sá Mordekai í konungshlíðinu og að hann hvorki stóð upp fyrir honum né hrærði sig, þá fylltist Haman reiði gegn Mordekai.

5:9 Then went Haman forth that day joyful and glad of heart: but when Haman saw Mordekai in the king's gate, that he stood not up nor moved for him, he was filled with wrath against Mordekai.

5:10 Þó stíllti Haman sig. En er hann kom heim til sín, sendi hann og lét sækja vini sína og Seres konu sína.

5:10 Nevertheless Haman refrained himself, and went home; and he sent and fetched his friends and Zeresh his wife.

5:11 Sagði Haman þeim frá hinum miklu auðæfum sínum og fjölda sona sína og frá öllum þeim frama, sem konungur hafði veitt honum, og hversu konungur hefði hafði hann til vegs frammar öðrum höfðingjum sínum og þjónum.

5:11 And Haman recounted unto them the glory of his riches, and the multitude of his children, and all the things wherein the king had promoted him, and how he had advanced him above the princes and servants of the king.

5:12 Og Haman mælti: "Já, Ester drottning lét engan koma með konungi til veislu þeirrar, er hún gjörði, nema mig. Hún hefir og boðið mér á morgun með konunginum."

5:12 Haman said moreover, Yea, Esther the queen did let no man come in with the king unto the banquet that she had prepared but myself; and to-morrow also am I invited by her together with the king.

5:13 En allt þetta er mér ekki nóg, meðan ég sé Mordekai Gýðing sitja í konungshlíði."

5:13 Yet all this availeth me nothing, so long as I see Mordekai the Jew sitting at the king's gate.

5:14 Þá sagði Seres kona hans við hann og allir vinir hans: "Lát reisa fimmtíu álna háan gálga, og talaðu á morgun um það við konung, að Mordekai verði festur á hann. Far síðan glaður með konungi til veislunnar." Þetta ráð líkaði Haman vel og lét hann reisa gálgann.

5:14 Then said Zeresh his wife and all his friends unto him, Let a gallows be made fifty cubits high, and in the morning speak thou unto the king that Mordekai may be hanged thereon: then go thou in merrily with the king unto the banquet. And the thing pleased Haman; and he caused the gallows to be made.

6:1 En þessa nótt gat konungur ekki sofði. Báuð hann þá að koma með Annálabókina, og var hún lesin fyrir konungi.

6:1 On that night could not the king sleep; and he commanded to bring the book of records of the chronicles, and they were read before the king.

6:2 Þá fannst þar skrifað, hversu Mordekai hefði komið upp um þá Bigtan og Teres, tvo geldinga konungs, af þeim er geymdu dyranna, sem höfðu leitast við að leggja hönd á Ahasverus konung.

6:2 And it was found written, that Mordekai had told of Bigthana and Teresh, two of the king's chamberlains, of those that kept the threshold, who had sought to lay hands on the king Ahasuerus.

6:3 Þá sagði konungur: "Hverja sæmd og upphæfð hefir Mordekai hlötið fyrir þetta?" Þá sögðu sveinar konungs, þeir er þjónuðu honum: "Hann hefir ekkert hlötið fyrir."

6:3 And the king said, What honor and dignity hath been bestowed on Mordekai for this? Then said the king's servants that ministered unto him, There is nothing done for him.

6:4 Og konungur sagði: "Hver er í forgarðinum?" Í sama bili hafði Haman komið inn í ytri forgarð konungshallarinnar til þess að tala um það við konung að láta festa Mordekai á gálga þann, er hann hafði reist handa honum.

6:4 And the king said, Who is in the court? Now Haman was come into the outward court of the king's house, to speak unto the king to hang Mordekai on the gallows that he had prepared for him.

6:5 Og sveinar konungs sögðu við hann: "Sjá, Haman stendur í forgarðinum." Konungur mælti: "Látið hann koma inn."

6:5 And the king's servants said unto him, Behold, Haman standeth in the court. And the king said, Let him come in.

6:6 En er Haman var inn kominn, sagði konungur við hann: "Hvað á að gjöra við þann mann, er konungur vill heiður sýna?" Þá hugsaði Haman með sjálfum sér: "Hverjum mun konungur vilja heiður sýna öðrum en mér?"

6:6 So Haman came in. And the king said unto him, What shall be done unto the man whom the king delighteth to honor? Now Haman said in his heart, To whom would the king delight to do honor more than to myself?

6:7 Og Haman sagði við konung: "Ef konungur vill sýna einhverjum heiður,

6:7 And Haman said unto the king, For the man whom the king delighteth to honor,

6:8 þá skal sækja konunglegan skráða, sem konungur hefir klæðst, og hest, sem konungur hefir ríðið, og konungleg kóróna er sett á höfuð hans.

6:8 let royal apparel be brought which the king useth to wear, and the horse that the king rideth upon, and on the head of which a crown royal is set:

6:9 Og skráðann og hestinn skal fá í hendur einum af höfðingjum konungs, tignarmönnum, og færa þann mann,

sem konungur vill sýna heiður. í skruðann og láta hann ríða hestinum um borgartorgið og hrópa fyrir honum: Þannig er gjört við þann mann, er konungur vill heiður sýna."

6:9 and let the apparel and the horse be delivered to the hand of one of the king's most noble princes, that they may array the man therewith whom the king delighteth to honor, and cause him to ride on horseback through the street of the city, and proclaim before him, Thus shall it be done to the man whom the king delighteth to honor.

6:10 Þá sagði konungur við Haman: "Sæk sem skjófast skruðann og hestinn, svo sem þú hefir sagt, og gjör þannig við Mordekai Gyðing, sem situr hér í konungshliði. Lát ekkert niður falla af öllu því, er þú hefir sagt."

6:10 Then the king said to Haman, Make haste, and take the apparel and the horse, as thou hast said, and do even so to Mordekai the Jew, that sitteth at the king's gate: let nothing fail of all that thou hast spoken.

6:11 Þá sótti Haman skruðann og hestinn, færði Mordekai í og lét hann ríða um borgartorgið og hrópaði fyrir honum: "Þannig er gjört við þann mann, er konungurinn vill heiður sýna."

6:11 Then took Haman the apparel and the horse, and arrayed Mordekai, and caused him to ride through the street of the city, and proclaimed before him, Thus shall it be done unto the man whom the king delighteth to honor.

6:12 Síðan sneri Mordekai aftur í konungshliðið. En Haman skundaði heim til sín, hryggur og með huldu höfði.

6:12 And Mordekai came again to the king's gate. But Haman hastened to his house, mourning and having his head covered.

6:13 Og Haman sagði Seres konu sinni og öllum vinum sínum frá öllu því, er fyrir hann hafði komið. Þá sögðu vitringar hans við hann og Seres kona hans: "Ef Mordekai, sem þú ert tekinn að falla fyrir, er af ætt Gyðinga, þá megna þú ekkert á móti honum, heldur munt þú gjörsamlega falla fyrir honum."

6:13 And Haman recounted unto Zeresh his wife and all his friends everything that had befallen him. Then said his wise men and Zeresh his wife unto him, If Mordekai, before whom thou hast begun to fall, be of the seed of the Jews, thou shalt not prevail against him, but shalt surely fall before him.

6:14 Meðan þeir voru enn við hann að tala, komu geldingar konungs, og fóru þeir í skyndi með Haman til veislunnar, er Ester hafði búið.

6:14 While they were yet talking with him, came the king's chamberlains, and hastened to bring Haman unto the banquet that Esther had prepared.

7:1 Þá er þeir konungur og Haman voru komnir til þess að drekka hjá Ester drottningu.

7:1 So the king and Haman came to banquet with Esther the queen.

7:2 Þá sagði konungur við Ester einnig þennan hinn annan dag, þá er þau voru sest að vındrykkjunni: "Hver er bön þin,

Ester drottning? Hún mun veitast þér. Og hvers beiðist þú? Þótt það væri helmingur ríkisins, þá skal það í té látið."

7:2 And the king said again unto Esther on the second day at the banquet of wine, What is thy petition, queen Esther? and it shall be granted thee: and what is thy request? even to the half of the kingdom it shall be performed.

7:3 Þá svaraði Ester drottning og sagði: "Hafi ég fundið náð í augum þínum, konungur, og þóknist konunginum svo, þá sé mér gefið líf mitt vegna bænna minnar og þjóð minni vegna beiðni minnar.

7:3 Then Esther the queen answered and said, If I have found favor in thy sight, O king, and if it please the king, let my life be given me at my petition, and my people at my request:

7:4 Því að vér erum seldir, ég og þjóð mín, til eyðingar, deyðingar og tortímingar. Og ef vér hefðum aðeins verið seldir að þrælum og ambáttum, þá mundi ég hafa þagað, þótt mótsöðumaðurinn hefði eigi verið fær um að bæta konungi skaðann."

7:4 for we are sold, I and my people, to be destroyed, to be slain, and to perish. But if we had been sold for bondmen and bondwomen, I had held my peace, although the adversary could not have compensated for the king's damage.

7:5 Þá mælti Ahasverus konungur og sagði við Ester drottningu: "Hver er sá og hvar er sá, er dirfðist að gjöra slíkt?"

7:5 Then spake the king Ahasuerus and said unto Esther the queen, Who is he, and where is he, that durst presume in his heart to do so?

7:6 Ester mælti: "Mótsöðumaðurinn og óvinurinn er þessi vondi Haman!" En Haman varð hræddur við konung og drottningu.

7:6 And Esther said, An adversary and an enemy, even this wicked Haman. Then Haman was afraid before the king and the queen.

7:7 Og konungur stóð upp frá vındrykkjunni í reiði og gekk út í hallargarðinn, en Haman stóð eftir til þess að biðja Ester drottningu um líf sitt, því að hann sá sér ógæfu bána af konungi.

7:7 And the king arose in his wrath from the banquet of wine and went into the palace garden: and Haman stood up to make request for his life to Esther the queen; for he saw that there was evil determined against him by the king.

7:8 En þegar konungur kom aftur utan úr hallargarðinum inn í veislusalinn, þá hafði Haman látið fallast á hylubekk þann, sem Ester sat á. Þá sagði konungur: "Mun hann einnig ætla að nauðga drottningunni hjá mér hér í höllinni?" Óðara en þessi orð voru komin út af vörum konungs, huldu menn auglit Hamans.

7:8 Then the king returned out of the palace garden into the place of the banquet of wine; and Haman was fallen upon the couch whereon Esther was. Then said the king, Will he even force the queen before me in the house? As the word went out of the

king's mouth, they covered Haman's face.

7:9 Og Harbóna, einn af geldingum þeim, er þjónuðu konungi, mælti: "Sjá, gálgiinn, sem Haman lét gjöra handa Mordekai, sem þú hafði talað það, er konungi varð til heilla, stendur báinn í húsagarði Hamans, fimmtíu álna hár." Þá mælti konungur: "Festið hann á hann!"

7:9 Then said Harbonah, one of the chamberlains that were before the king, Behold also, the gallows fifty cubits high, which Haman hath made for Mordekai, who spake good for the king, standeth in the house of Haman. And the king said, Hang him thereon.

7:10 Og þeir festu Haman á gálgann, sem hann hafði reisa látið handa Mordekai. Þá rann konungi reiðin.

7:10 So they hanged Haman on the gallows that he had prepared for Mordekai. Then was the king's wrath pacified.

8:1 Þennan sama dag gaf Ahasverus konungur Ester drottningu hús Hamans, fjandmanns Gyðinga. En Mordekai gekk fyrir konung, því að Ester hafði sagt honum, hvað hann væri sér.

8:1 On that day did the king Ahasuerus give the house of Haman the Jews' enemy unto Esther the queen. And Mordekai came before the king; for Esther had told what he was unto her.

8:2 Og konungur dró innsiglishringinn af hendi sér, þann er hann hafði látið taka af Haman, og fékk Mordekai hann. En Ester setti Mordekai yfir hús Hamans.

8:2 And the king took off his ring, which he had taken from Haman, and gave it unto Mordekai. And Esther set Mordekai over the house of Haman.

8:3 Og Ester talaði enn við konung, féll honum til fóta og bað hann grátandi að ónýta illskurð Hamans Agagita, þau er hann hafði upp hugsað gegn Gyðingum.

8:3 And Esther spake yet again before the king, and fell down at his feet, and besought him with tears to put away the mischief of Haman the Agagite, and his device that he had devised against the Jews.

8:4 En konungur rétti gullsprotann út í móti Ester. Þá stóð Ester upp og gekk fyrir konung

8:4 Then the king held out to Esther the golden sceptre. So Esther arose, and stood before the king.

8:5 og mælti: "Ef konunginum þóknast svo og hafi ég fundið náð í augum hans og sé konunginum það ekki ógeðfellt og ef hann hefir mætur á mér, þá sé nú gefin út skrifleg skipun til þess að afturkalla bréfin, ráðagerð Hamans Hamdatasonar Agagita, þau er hann ritaði til þess að láta eyða Gyðingum í öllum skattlöndum konungs.

8:5 And she said, If it please the king, and if I have found favor in his sight, and the thing seem right before the king, and I be pleasing in his eyes, let it be written to reverse the letters devised by Haman, the son of Hammedatha the Agagite, which he wrote to destroy the Jews that are in all the king's provinces:

8:6 Því að hvernig mundi ég fá afborið að horfa upp á ógæfu þá, er koma á yfir þjóð minna, og hvernig mundi ég fá afborið að horfa upp á tortíming kynsmanna minna?"

8:6 for how can I endure to see the evil that shall come unto my people? or how can I endure to see the destruction of my kindred?

8:7 Þá sagði Ahasverus konungur við Ester drottningu og Mordekai Gyðing: "Sjá, hús Hamans hefi ég gefið Ester, og sjálfur hefir hann verið festur á gálga, fyrir þá sök, að hann hafði lagt hendur á Gyðinga.

8:7 Then the king Ahasuerus said unto Esther the queen and to Mordecai the Jew, Behold, I have given Esther the house of Haman, and him they have hanged upon the gallows, because he laid his hand upon the Jews.

8:8 En skrifið þið nú um Gyðinga það er ykkur líkar í nafni konungs og innsiglið það með innsiglishring konungs. Því að ekkert það bréf, sem skrifað er í nafni konungs og innsiglað með innsiglishring konungs, verður afturkallað."

8:8 Write ye also to the Jews, as it pleaseth you, in the king's name, and seal it with the king's ring; for the writing which is written in the king's name, and sealed with the king's ring, may no man reverse.

8:9 Og skrifurum konungs var þá stefnt saman, hinn tuttugasta og þriðja dag hins þriðja mánaðar - það er mánaðarins sivan - og var þá skrifað með öllu svo sem Mordekai bauð, til Gyðinga og til jarlanna og til landstjóranna og til höfðingja skattlandanna frá Indlandi til Blálands, til skattlandanna hundrað tuttugu og sjö, í hvert skattland með skrift þess lands og til hvernar þjóðar á hennar tungu, og einnig til Gyðinga með þeirra skrift og á þeirra tungu.

8:9 Then were the king's scribes called at that time, in the third month Sivan, on the three and twentieth day thereof; and it was written according to all that Mordecai commanded unto the Jews, and to the satraps, and the governors and princes of the provinces which are from India unto Ethiopia, a hundred twenty and seven provinces, unto every province according to the writing thereof, and unto every people after their language, and to the Jews according to their writing, and according to their language.

8:10 Og hann skrifaði í nafni Ahasverusar konungs og innsiglaði með innsiglishring konungs, og hann sendi bréf með riðandi hraðboðum, sem riðu fyrir mannagæðingum úr stóði konungs.

8:10 And he wrote the name of king Ahasuerus, and sealed it with the king's ring, and sent letters by post on horseback, riding on swift steeds that were used in the king's service, bred of the stud:

8:11 Þar sem konungur leyfði Gyðingum í öllum borgum að safnast saman og verja líf sitt og að eyða, deyða og tortíma öllum líðsalla þeirrar þjóðar og lands, er sýndi þeim fjandskap, jafnvel börnum og konum, og ræna fjármunum þeirra.

8:11 wherein the king granted the Jews that were in every city to gather themselves together, and to stand for their life, to destroy,

to slay, and to cause to perish, all the power of the people and province that would assault them, *their* little ones and women, and to take the spoil of them for a prey,

8:12 Á einum degi í öllum skattlöndum Ahasverusar konungs, hinn þrettánda dag hins tólftha mánaðar - það er mánaðarins adar.

8:12 upon one day in all the provinces of king Ahasuerus, *namely*, upon the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar.

8:13 Eftirrit af bréfinu skyldi gefið út sem lög í hverju skattlandi til þess að gjöra þetta kunnugt öllum þjóðunum og til þess að Gyðingar skyldu vera viðbúnir þennan dag að hefna sín á óvinum sínum.

8:13 A copy of the writing, that the decree should be given out in every province, was published unto all the peoples, and that the Jews should be ready against that day to avenge themselves on their enemies.

8:14 Hraðboðarnir, sem riðu fyrir mannagæðingunum, fóru af stað með skyndingu og flýti, að boði konungs, þegar er lagabóðið var gefið út í borginni Súsá.

8:14 So the posts that rode upon swift steeds that were used in the king's service went out, being hastened and pressed on by the king's commandment; and the decree was given out in Shushan the palace.

8:15 En Mordekai gekk út frá konungi í konunglegum skróða, purpurabláum og hvítum, með stóra gullkórónu og í möttli úr býssus var rauðum purpura, og í borginni Súsá varð gleði mikil og fögnuður.

8:15 And Mordecai went forth from the presence of the king in royal apparel of blue and white, and with a great crown of gold, and with a robe of fine linen and purple: and the city of Shushan shouted and was glad.

8:16 Og hjá Gyðingum var ljós og gleði, fögnuður og dýrð.

8:16 The Jews had light and gladness, and joy and honor.

8:17 Og í öllum skattlöndum og öllum borgum, þar sem skipun konungs og lagabóð hans kom, var gleði og fögnuður meðal Gyðinga, veisluhöld og hátíðisdagur. Og margir hinna heiðnu landsbúa gjörðust Gyðingar, því að ótti við Gyðinga var yfir þá kominn.

8:17 And in every province, and in every city, whithersoever the king's commandment and his decree came, the Jews had gladness and joy, a feast and a good day. And many from among the peoples of the land became Jews; for the fear of the Jews was fallen upon them.

9:1 Og þrettánda dag hins tólftha mánaðar - það er mánaðarins adar -, þá er skipun konungs og lagabóði hans skyldi fullnægt, þann dag er óvinir Gyðinga höfðu vonað að fá yfirbugað þá, en nú þvert á móti Gyðingar sjálfir skyldu yfirbuga fjendur sína.

9:1 Now in the twelfth month, which is the month Adar, on the thirteenth day of the same, when the king's commandment and his decree drew near to be put in execution, on the day that the enemies of the Jews hoped to have rule over them, (whereas it was turned to the contrary, that the

Jews had rule over them that hated them,)

9:2 Þá söfnuðust Gyðingar saman í borgum sínum um öll skattlönd Ahasverusar konungs til þess að leggja hendur á þá, er þeim leituðu tjóns. Og enginn fékk staðist fyrir þeim, því að ótti við þá var kominn yfir allar þjóðir.

9:2 the Jews gathered themselves together in their cities throughout all the provinces of the king Ahasuerus, to lay hand on such as sought their hurt: and no man could withstand them; for the fear of them was fallen upon all the peoples.

9:3 Og allir höfðingjar skattlandanna og jarlarnir og landstjórnir og embættismenn konungs veittu Gyðingum lið, því að ótti við Mordekai var yfir þá kominn.

9:3 And all the princes of the provinces, and the satraps, and the governors, and they that did the king's business, helped the Jews; because the fear of Mordecai was fallen upon them.

9:4 Því að Mordekai var mikill orðinn við hirð konungs, og orðstír hans fór um öll skattlöndin, því að maðurinn Mordekai varð æ voldugri og voldugri.

9:4 For Mordecai was great in the king's house, and his fame went forth throughout all the provinces; for the man Mordecai waxed greater and greater.

9:5 Og Gyðingar unnu á óvinum sínum með sverði, drápu þá og tortímdu þeim, og fóru þeir með hatursmenn sína eftir geðþekknri sinni.

9:5 And the Jews smote all their enemies with the stroke of the sword, and with slaughter and destruction, and did what they would unto them that hated them.

9:6 Og í borginni Súsá drápu Gyðingar og tortímdu fimm hundruðum manns.

9:6 And in Shushan the palace the Jews slew and destroyed five hundred men.

9:7 Og þeir drápu Parsandata, Dalfón, Aspata.

9:7 And Parshandatha, and Dalphon, and Aspatha,

9:8 Pórata, Adalja, Aridata,

9:8 and Poratha, and Adalia, and Aridatha,

9:9 Parmasta, Arisai, Aridai og Vajesata.

9:9 and Parmashta, and Arisai, and Aridai, and Vaizatha,

9:10 tíu sonu Hamans Hamdatasonar, fjandmanns Gyðinga. En eigi lögðu þeir hendur á fjármuni manna.

9:10 the ten sons of Haman the son of Hammedatha, the Jew's enemy, slew they; but on the spoil they laid not their hand.

9:11 Þennan sama dag var tala þeirra, sem vagnir höfðu verið í borginni Súsá, flutt konungi.

9:11 On that day the number of those that were slain in Shushan the palace was brought before the king.

9:12 Og konungur sagði við Ester drottningu: "Í borginni Súsá hafa Gyðingar drepið og tortímt fimm hundruð manns og tíu sonu Hamans. Hvað munu þeir hafa gjört í öðrum skattlöndum konungs? Og hver er bæn

þín? Hún skal veitast þér. Og hvers beiðist þú frekar? Það skal í té látið."

9:12 And the king said unto Esther the queen, The Jews have slain and destroyed five hundred men in Shushan the palace, and the ten sons of Haman; what then have they done in the rest of the king's provinces! Now what is thy petition? and it shall be granted thee: or what is thy request further? and it shall be done.

9:13 Þá mælti Ester: "Ef konunginum þóknast svo, þá sé Gyðingum, þeim sem eru í borginni Súsa, leyft að fara hinu sama fram á morgun sem í dag, og þá tíu sonu Hamans festi menn á gálga."

9:13 Then said Esther, If it please the king, let it be granted to the Jews that are in Shushan to do to-morrow also according unto this day's decree, and let Haman's ten sons be hanged upon the gallows.

9:14 Og konungur bauð að svo skyldi gjöra, og fyrirskipun var útgefin í Súsa, og synir Hamans tíu voru festir á gálga.

9:14 And the king commanded it so to be done: and a decree was given out in Shushan; and they hanged Haman's ten sons.

9:15 Og Gyðingar í Súsa söfnuðust og saman hinn fjórtánda dag adarmánaðar og drápu þrjú hundruð manns í Súsa. En eigi lögðu þeir hendur á fjármuni þeirra.

9:15 And the Jews that were in Shushan gathered themselves together on the fourteenth day also of the month Adar, and slew three hundred men in Shushan; but on the spoil they laid not their hand.

9:16 En aðrir Gyðingar, þeir er bjuggu í skattlöndum konungs, söfnuðust saman og vörðu líf sitt með því að hefna sín á óvinum sínum og drepa sjötíu og fimm þúsundir meðal fjandmanna sinna - en eigi lögðu þeir hendur á fjármuni þeirra -

9:16 And the other Jews that were in the king's provinces gathered themselves together, and stood for their lives, and had rest from their enemies, and slew of them that hated them seventy and five thousand; but on the spoil they laid not their hand.

9:17 hinn þrettánda dag adarmánaðar, og þeir tóku sér hvíld hinn fjórtánda og gjörðu hann að veislu- og gleðidegi.

9:17 *This was done* on the thirteenth day of the month Adar; and on the fourteenth day of the same they rested, and made it a day of feasting and gladness.

9:18 En Gyðingar þeir, sem bjuggu í Súsa, höfðu safnast saman bæði hinn þrettánda og hinn fjórtánda mánaðarins, og tóku þeir sér hvíld hinn fimmtánda og gjörðu hann að veislu- og gleðidegi.

9:18 But the Jews that were in Shushan assembled together on the thirteenth day thereof, and on the fourteenth thereof; and on the fifteenth day of the same they rested, and made it a day of feasting and gladness.

9:19 Fyrir því halda Gyðingar í sveitunum, þeir er búa í sveitahöfðunum, hinn fjórtánda dag adarmánaðar sem gleði-, veislu- og hátíðisdag og senda þá hver öðrum matgjafir.

9:19 Therefore do the Jews of the villages, that dwell in the unwall'd towns, make the

fourteenth day of the month Adar a day of gladness and feasting, and a good day, and of sending portions one to another.

9:20 Mordekai skrásetti þessa viðburði og sendi bréf til allra Gyðinga í öllum skattlöndum Ahasverusar konungs, bæði nær og fjær.

9:20 And Mordecai wrote these things, and sent letters unto all the Jews that were in all the provinces of the king Ahasuerus, both nigh and far,

9:21 til þess að gjöra þeim að skyldu að halda árlega helgan fjórtánda og fimmtánda dag adarmánaðar -

9:21 to enjoin them that they should keep the fourteenth day of the month Adar, and the fifteenth day of the same, yearly,

9:22 eins og dagana, sem Gyðingar fengu hvíld frá óvinum sínum, og mánuðinn, er hörmung þeirra snerist í fögnuð og hryggð þeirra í hátíðisdag - með því að gjöra þá að veisludögum og fagnaðar og senda þá hver öðrum matgjafir og fátækum ölmusu.

9:22 as the days wherein the Jews had rest from their enemies, and the month which was turned unto them from sorrow to gladness, and from mourning into a good day; that they should make them days of feasting and gladness, and of sending portions one to another, and gifts to the poor.

9:23 Og Gyðingar lögleiddu að gjöra það, er þeir höfðu upp byrjað og Mordekai hafði skrifað þeim.

9:23 And the Jews undertook to do as they had begun, and as Mordecai had written unto them;

9:24 Með því að Haman Hamdatason Agagíti, fjandmaður allra Gyðinga, hafði hugsað það ráð upp gegn Gyðingum að eyða þeim og varpað þúr, það er hlutkesti, til að afmá þá og eyða þeim.

9:24 because Haman the son of Hammedatha, the Agagite, the enemy of all the Jews, had plotted against the Jews to destroy them, and had cast Pur, that is the lot, to consume them, and to destroy them;

9:25 en konungur hafði fyrirskipað með bréfi, þá er Ester gekk fyrir hann, að hið vonda ráð, er hann hafði upphugsað gegn Gyðingum, skyldi honum sjálfum í koll koma og hann og synir hans skyldu festir á gálga.

9:25 but when the matter came before the king, he commanded by letters that his wicked device, which he had devised against the Jews, should return upon his own head, and that he and his sons should be hanged on the gallows.

9:26 fyrir því voru þessir dagar kallaðir þúrim, eftir orðinu þúr. Þess vegna - vegna allra orða þessa bréfs, bæði vegna þess, er þeir sjálfir höfðu séð, og hins, er þeir höfðu orðið fyrir -

9:26 Wherefore they called these days Purim, after the name of Pur. Therefore because of all the words of this letter, and of that which they had seen concerning this matter, and that which had come unto them,

9:27 gjörðu Gyðingar það að skyldu og lögleiddu það sem venju, er eigi mætti út af bregða, bæði fyrir sig og niðja sína og alla þá, er sameinuðust

þeim, að halda þessa tvo daga helga árlega, samkvæmt fyrirskipuninni um þá og á hinum ákveðna tíma.

9:27 the Jews ordained, and took upon them, and upon their seed, and upon all such as joined themselves unto them, so that it should not fail, that they would keep these two days according to the writing thereof, and according to the appointed time thereof, every year;

9:28 og að þessara daga skyldi verða minnst og þeir helgir haldnir af hverri kynslóð og hverri ætt, í hverju skattlandi og í hverri borg, svo að þessir þúrimdagar skyldu eigi líða undir lok meðal Gyðinga og minning þeirra aldrei í gleymsku falla hjá niðjum þeirra.

9:28 and that these days should be remembered and kept throughout every generation, every family, every province, and every city; and that these days of Purim should not fail from among the Jews, nor the remembrance of them perish from their seed.

9:29 Og Ester drottning, dóttir Abihails, og Mordekai Gyðingur rituðu bréf og beittu þar öllu valdi sínu til þess að gjöra að lögum þetta annað bréf um þúrim.

9:29 Then Esther the queen, the daughter of Abihail, and Mordecai the Jew, wrote with all authority to confirm this second letter of Purim.

9:30 Og hann sendi bréf til allra Gyðinga í skattlöndin hundruð tuttugu og sjö, um allt ríki Ahasverusar, friðar- og sannleiksorð.

9:30 And he sent letters unto all the Jews, to the hundred twenty and seven provinces of the kingdom of Ahasuerus, with words of peace and truth,

9:31 til þess að lögleiða þessa þúrimdaga á hinum ákveðna tíma, eins og Mordekai Gyðingur og Ester drottning höfðu lögleitt þá fyrir þá, eins og þeir höfðu lögleitt ákvæðin um föstur og harmakvein, er þeim skyldi fylgja, fyrir sig og niðja sína.

9:31 to confirm these days of Purim in their appointed times, according as Mordecai the Jew and Esther the queen had enjoined them, and as they had ordained for themselves and for their seed, in the matter of the fastings and their cry.

9:32 Og skipun Esterar gjörði þúrimákvæði þessi að lögum, og var hún rituð í bók.

9:32 And the commandment of Esther confirmed these matters of Purim; and it was written in the book.

10:1 Og Ahasverus konungur lagði skatt á landið og eyjar hafsins.

10:1 And the king Ahasuerus laid a tribute upon the land, and upon the isles of the sea.

10:2 En öll verk máttar hans og hreysti og lýsing á vegsemi Mordekai, þeirri er konungur hóf hann til, það er rituð í Árbókum Mediu- og Persiukonunga.

10:2 And all the acts of his power and of his might, and the full account of the greatness of Mordecai, whereunto the king advanced him, are they not written in the book of the chronicles of the kings of Media and Persia?

10:3 Því að Mordekai Gyðingur gekk Ahasverusi konungi næstur að völdum og var mikils virtur meðal Gyðinga og vinsæll hjá hinum mörgu ættbræðrum sínum, með því að hann leitaði heillar þjóðar sinnar og lagði liðsyrði öllu kyni sínu.

10:3 For Mordecai the Jew was next unto king Ahasuerus, and great among the Jews, and accepted of the multitude of his brethren, seeking the good of his people, and speaking peace to all his seed.

1:1 Einu sinni var maður í Ús-landi. Hann hét Job. Hann var maður ráðvandur og réttlátur, guðhræddur og grandvar.

1:1 There was a man in the land of Uz, whose name was Job; and that man was perfect and upright, and one that feared God, and turned away from evil.

1:2 Hann átti sjö sonu og þrjár dætur.
1:2 And there were born unto him seven sons and three daughters.

1:3 og aflafé hans var sjö þúsund sauða, þrjú þúsund úlfalda, fimm hundruð sameyki nauta, fimm hundruð ösnur og mjög mörg hjú, og var maður sá meiri öllum austurbyggjum.

1:3 His substance also was seven thousand sheep, and three thousand camels, and five hundred yoke of oxen, and five hundred she-asses, and a very great household; so that this man was the greatest of all the children of the east.

1:4 Synir hans voru vanir að fara og húa veislu heima hjá sér, hver sinn dag, og þeir buðu systur sínum þremur að eta og drekka með sér.

1:4 And his sons went and held a feast in the house of each one upon his day; and they sent and called for their three sisters to eat and to drink with them.

1:5 En er veisludagar voru liðnir, sendi Job eftir þeim og helgaði þau. Reis hann árla morguns og fórnaði brenniförn fyrir hvert þeirra. Því að Job hugsaði: "Vera má að börn mín hafi syndgað og formælt Guði í hjarta sínu." Svo gjörði Job alla daga.

1:5 And it was so, when the days of their feasting were gone about, that Job sent and sanctified them, and rose up early in the morning, and offered burnt-offerings according to the number of them all: for Job said, It may be that my sons have sinned, and renounced God in their hearts. Thus did Job continually.

1:6 Nú bar svo til einn dag, að synir Guðs komu til þess að ganga fyrir Drottin, og kom Satan og meðal þeirra.

1:6 Now it came to pass on the day when the sons of God came to present themselves before Yahwe, that Satan also came among them.

1:7 Mælti þá Drottinn til Satans: "Hvaðan kemur þú?" Satan svaraði Drottini og sagði: "Ég hefi verið að reika um jörðina og arka fram og aftur um hana."

1:7 And Yahwe said unto Satan, Whence comest thou? Then Satan answered Yahwe, and said, From going to and fro in the earth, and from walking up and down in it.

1:8 Og Drottinn mælti til Satans: "Veittir þú athygli þjóni mínum Job? Því að enginn er hans líki á jörðu, maður ráðvandur og réttlátur, guðhræddur og grandvar."

1:8 And Yahwe said unto Satan, Hast thou considered my servant Job? for there is none like him in the earth, a perfect and an upright man, one that feareth God, and turneth away from evil.

1:9 Og Satan svaraði Drottini og sagði: "Ætli Job óttist Guð fyrir ekki neitt? Hefir þú ekki lagt skjólgarð um hann og hús hans og allt, sem hann á, hringinn í kring?"

1:9 Then Satan answered Yahwe, and said, Doth Job fear God for nought?

1:10 Handaverk hans hefir þú blessað, og fénaður hans breiðir sig um landið.

1:10 Hast not thou made a hedge about him, and about his house, and about all that he hath, on every side? thou hast blessed the work of his hands, and his substance is increased in the land.

1:11 En rétt þú út hönd þína og snert þú allt, sem hann á, og mun hann þá formæla þér upp í opið geðið."

1:11 But put forth thy hand now, and touch all that he hath, and he will renounce thee to thy face.

1:12 Þá mælti Drottinn til Satans: "Sjá, veri allt, sem hann á, á þínu valdi, en á sjálfan hann mátt þú ekki leggja hönd þína." Gekk Satan þá burt frá augliti Drottins.

1:12 And Yahwe said unto Satan, Behold, all that he hath is in thy power; only upon himself put not forth thy hand. So Satan went forth from the presence of Yahwe.

1:13 Nú bar svo til einn dag, er synir hans og dætur átu og drukku vín í húsi elsta bróður síns,

1:13 And it fell on a day when his sons and his daughters were eating and drinking wine in their eldest brother's house,

1:14 að sendimaður kom til Jobs og sagði: "Nautin voru að plægja og ösnurnar voru á beit rétt hjá þeim.

1:14 that there came a messenger unto Job, and said, The oxen were plowing, and the asses feeding beside them;

1:15 Gjörðu þá Sabear athlaup og tóku þau, en sveinana drápu þeir. Ég einn komst undan til að flytja þér tíðindin."

1:15 and the Sabeans fell upon them, and took them away: yea, they have slain the servants with the edge of the sword; and I only am escaped alone to tell thee.

1:16 En áður en hann hafði lokið máli sínu, kom annar og sagði: "Eldur Guðs féll af himni og kveikti í hjörðinni og sveinunum og eyddi þeim. Ég einn komst undan til að flytja þér tíðindin."

1:16 While he was yet speaking, there came also another, and said, The fire of God is fallen from heaven, and hath burned up the sheep and the servants, and consumed them; and I only am escaped alone to tell thee.

1:17 En áður en sá hafði lokið máli sínu, kom annar og sagði: "Kaldear fylktu þremur flokkum, gjörðu áhlaup á úlfaldana og tóku þá, en sveinana drápu þeir. Ég einn komst

undan til að flytja þér tíðindin."

1:17 While he was yet speaking, there came also another, and said, The Chaldeans made three bands, and fell upon the camels, and have taken them away, yea, and slain the servants with the edge of the sword; and I only am escaped alone to tell thee.

1:18 Áður en sá hafði lokið máli sínu, kom annar og sagði: "Synir þínir og dætur átu og drukku vín í húsi elsta bróður síns.

1:18 While he was yet speaking, there came also another, and said, Thy sons and thy daughters were eating and drinking wine in their eldest brother's house;

1:19 Kom þá skyndilega fellibylur austan yfir eyðimörkina og lentí á fjórum hornum hússins, svo að það féll ofan yfir sveinana, og þeir dóu. Ég einn komst undan til að flytja þér tíðindin."

1:19 and, behold, there came a great wind from the wilderness, and smote the four corners of the house, and it fell upon the young men, and they are dead; and I only am escaped alone to tell thee.

1:20 Þá stóð Job upp og reif skikkju sína og skar af sér hárið, og féll til jarðar, tilbað

1:20 Then Job arose, and rent his robe, and shaved his head, and fell down upon the ground, and worshipped;

1:21 og sagði: Nakinn kom ég af móðurskaufi og nakinn mun ég aftur þangað fara. Drottinn gaf og Drottinn tók, lofað veri nafn Drottins.

1:21 and he said, Naked came I out of my mother's womb, and naked shall I return thither: Yahwe gave, and Yahwe hath taken away; blessed be the name of Yahwe.

1:22 Í öllu þessu syndgaði Job ekki, og ekki átaldi hann Guð heimskulega.

1:22 In all this Job sinned not, nor charged God foolishly.

2:1 Nú bar svo til einn dag, að synir Guðs komu til þess að ganga fyrir Drottin, og kom Satan og meðal þeirra.

2:1 Again it came to pass on the day when the sons of God came to present themselves before Yahwe, that Satan came also among them to present himself before Yahwe.

2:2 Mælti þá Drottinn til Satans: "Hvaðan kemur þú?" Og Satan svaraði Drottini og sagði: "Ég hefi verið að reika um jörðina og arka fram og aftur um hana."

2:2 And Yahwe said unto Satan, From whence comest thou? And Satan answered Yahwe, and said, From going to and fro in the earth, and from walking up and down in it.

2:3 Og Drottinn mælti til Satans: "Veittir þú athygli þjóni mínum Job? Því að enginn er hans líki á jörðu, maður ráðvandur og réttlátur, guðhræddur og grandvar. Og enn þá er hann staðfastur í ráðvendni sinni, og þó hefir þú egn mig gegn honum til að vinna honum tjón án saka."

2:3 And Yahwe said unto Satan, Hast thou considered my servant Job? for there is none like him in the earth, a perfect and an upright man, one that feareth God, and turneth away from evil: and he still holdeth fast his integrity, although thou movedst me against him, to destroy him without cause.

2:4 Og Satan svaraði Drottni og sagði:
"Nær er skinnið en skyrtan, og fyrir líf sitt gefur maðurinn allt sem hann á.

2:4 And Satan answered Yahwe, and said, Skin for skin, yea, all that a man hath will he give for his life.

2:5 En rétt þú út hönd þína og snert þú bein hans og hold, og þá mun hann formæla þér upp í opið geðið."

2:5 But put forth thy hand now, and touch his bone and his flesh, and he will renounce thee to thy face.

2:6 Þá mælti Drottinn til Satans: "Sjá, veri hann á þínu valdi, en þyrna skalt þú lífi hans."

2:6 And Yahwe said unto Satan, Behold, he is in thy hand; only spare his life.

2:7 Þá gekk Satan burt frá augliti Drottins og sló Job illkynjuðum kaunum frá hvirfli til ilja.

2:7 So Satan went forth from the presence of Yahwe, and smote Job with sore boils from the sole of his foot unto his crown.

2:8 Og Job tók sér leirbrot til að skafa sig með, þar sem hann sat í öskunni.

2:8 And he took him a potsherd to scrape himself therewith; and he sat among the ashes.

2:9 Þá sagði kona hans við hann: "Heldur þú enn fast við ráðvendni þína? Formæltu Guði og farðu að deyja!"

2:9 Then said his wife unto him, Dost thou still hold fast thine integrity? renounce God, and die.

2:10 En hann sagði við hana: "Þú talar svo sem heimskar konur tala. Fyrst vér höfum þegið hið góða af Guði, ættum vér þá ekki einnig að taka hinu vonða?" Í öllu þessu syndgaði Job ekki með vörum sínum.

2:10 But he said unto her, Thou speakest as one of the foolish women speaketh. What? shall we receive good at the hand of God, and shall we not receive evil? In all this did not Job sin with his lips.

2:11 Þegar vinir Jobs þrír fréttu, að öll þessi ógæfa væri yfir hann komin, þá komu þeir hver frá sínum stað, þeir Elifas Temanítí, Bildad Súítí og Sófar Naamítí, og töluðu sig saman um að fara og votta honum samþryggð sína og hugga hann.

2:11 Now when Job's three friends heard of all this evil that was come upon him, they came every one from his own place: Eliphaz the Temanite, and Bildad the Shuhite, and Zophar the Naamathite, and they made an appointment together to come to bemoan him and to comfort him.

2:12 En er þeir hófu upp augu sín álangdar, þekktu þeir hann ekki. Tóku þeir þá að gráta hástöfum, rifu skikkjur sínar og jusu mold yfir höfuð sér hátt í loft upp.

2:12 And when they lifted up their eyes afar off, and knew him not, they lifted up their voice, and wept; and they rent every one his robe, and sprinkled dust upon their heads toward heaven.

2:13 Og þannig sátu þeir hjá honum á jörðu sjö daga og sjö nætur, og enginn

þeirra yrti á hann, því að þeir sáu, hversu mikil kvöl hans var.

2:13 So they sat down with him upon the ground seven days and seven nights, and none spake a word unto him: for they saw that his grief was very great.

3:1 Loks lauk Job upp munni sínum og bölvaði faðingardegi sínum.

3:1 After this opened Job his mouth, and cursed his day.

3:2 Hann tók til máls og sagði:

3:2 And Job answered and said:

3:3 Farist sá dagur, sem ég fæddist á, og nóttin, sem sagði: Sveinbarn er getið!

3:3 Let the day perish wherein I was born, And the night which said, There is a man-child conceived.

3:4 Sá dagur verði að myrkri, Guð á hæðum spyrji ekki eftir honum, engin dagsbirta ljómi yfir honum.

3:4 Let that day be darkness; Let not God from above seek for it, Neither let the light shine upon it.

3:5 Myrkur og niðdimma heimti hann aftur, skýflókar leggist um hann, dagmyrkvar skelfi hann.

3:5 Let darkness and the shadow of death claim it for their own; Let a cloud dwell upon it; Let all that maketh black the day terrify it.

3:6 Sú nótt - myrkrið hremmi hana, hún gleðji sig eigi meðal ársins daga, hún komi eigi í tölu mánaðanna.

3:6 As for that night, let thick darkness seize upon it: Let it not rejoice among the days of the year; Let it not come into the number of the months.

3:7 Sjá, sú nótt verði ófrjó, ekkert fagnaðaróp heyrst á henni.

3:7 Lo, let that night be barren; Let no joyful voice come therein.

3:8 Þeir sem bölvu deginum, formæli henni, - þeir sem leiknir eru í að egna Levjatan.

3:8 Let them curse it that curse the day, Who are ready to rouse up leviathan.

3:9 Myrkvist stjörnur aftureldingar hennar, vænti hún ljóss, en það komi ekki, og brágeisla morgunroðans fái hún aldrei lítið.

3:9 Let the stars of the twilight thereof be dark: Let it look for light, but have none; Neither let it behold the eyelids of the morning:

3:10 af því að hún lokaði eigi fyrir mér dyrum móðurlífsins og byrgði ei ógæfuna fyrir augum mínum.

3:10 Because it shut not up the doors of my mother's womb, Nor hid trouble from mine eyes.

3:11 Hvi dó ég ekki í móðurkviði, - andaðist jafnskjótt og ég var kominn af móðurlífi?

3:11 Why died I not from the womb? Why did I not give up the ghost when my mother bare me?

3:12 Hvers vegna tóku kné á móti mér og hvi voru brjóst til handa mér að sjúga?

3:12 Why did the knees receive me? Or why the breast, that I should suck?

3:13 Því þá lægi ég nú og hvíldist, væri sofnaður og hefði frið

3:13 For now should I have lain down and been quiet; I should have slept; then had I been at rest,

3:14 hjá konungum og ráðherrum jarðarinnar, þeim er reistu sér hallir úr rústum.

3:14 With kings and counsellors of the earth, Who built up waste places for themselves;

3:15 eða hjá höfðingjum, sem áttu gull, þeim er fylltu hús sín silfri.

3:15 Or with princes that had gold, Who filled their houses with silver:

3:16 Eða ég væri ekki til eins og falinn ótimaburður, eins og börn, sem aldrei hafa séð ljósið.

3:16 Or as a hidden untimely birth I had not been, As infants that never saw light.

3:17 Í gröfinni hætta hinir óguðlegu hávaðanum, og þar hvílast hinir örmagna.

3:17 There the wicked cease from troubling; And there the weary are at rest.

3:18 Bandingjarnir hafa þar allir ró, heyrja þar eigi köll verkstjórans.

3:18 There the prisoners are at ease together; They hear not the voice of the taskmaster.

3:19 Smár og stór eru þar jafnir, og þrellinn er þar laus við húsbónda sinn.

3:19 The small and the great are there: And the servant is free from his master.

3:20 Hvi gefur Guð ljós hinum þjáðu og líf hinum sorghitnu?

3:20 Wherefore is light given to him that is in misery, And life unto the bitter in soul;

3:21 þeim sem þrá dauðann, en hann kemur ekki, sem grafa eftir honum ákafara en eftir fólgnum fjársjóðum,

3:21 Who long for death, but it cometh not, And dig for it more than for hid treasures;

3:22 þeim sem mundu gleðjast svo, að þeir réðu sér ekki fyrir kæti, fagna, ef þeir fyndu gröfina;

3:22 Who rejoice exceedingly, And are glad, when they can find the grave?

3:23 - þeim manni, sem enga götu sér og Guð hefir girt inni?

3:23 *Why is light given to a man whose way is hid, And whom God hath hedged in?*

3:24 Því að andvörp eru orðin mitt daglegt brauð, og kvein mitt úthellist sem vatn.

3:24 For my sighing cometh before I eat, And my groanings are poured out like water.

3:25 Því að óttaðist ég eitthvað, þá hittí það mig, og það sem ég hræddist, kom yfir mig.

3:25 For the thing which I fear cometh upon me, And that which I am afraid of cometh unto me.

3:26 Ég mátti eigi næðis njóta, eigi friðar, eigi hvíldar, þá kom ný mæða.

3:26 I am not at ease, neither am I quiet, neither have I rest; But trouble cometh.

4:1 Þá svaraði Elifas frá Teman og mælti:

4:1 Then answered Eliphaz the Temanite, and said,

4:2 Munt þú taka því illa, þótt maður dírftist að yrða á þig? Og þó, hver fær orða bundist?

4:2 If one assay to commune with thee, wilt thou be grieved? But who can withhold himself from speaking?

4:3 Sjá, þú hefir áminnt marga, og magnþrota hendur hefir þú styrkt.

4:3 Behold, thou hast instructed many, And thou hast strengthened the weak hands.

4:4 Þann sem hrasaði, reistu orð þín á fætur, og hnigandi hnén gjörðir þú stöðug.

4:4 Thy words have upholden him that was falling, And thou hast made firm the feeble knees.

4:5 En nú, þegar það kemur yfir þig, gefst þú upp, þegar það nær þér sjálfum, missir þú móðinn.

4:5 But now it is come unto thee, and thou faintest; It toucheth thee, and thou art troubled.

4:6 Er ekki guðhræðsla þín athvarf þitt og þitt grandvara liferni von þín?

4:6 Is not thy fear of God thy confidence, And the integrity of thy ways thy hope?

4:7 Hugsaðu þig um: Hver er sá, er farist hafi saklaus, og hvar hefir hinum réttvisu verið tortímt?

4:7 Remember, I pray thee, who ever perished, being innocent? Or where were the upright cut off?

4:8 Að því, er ég hefi séð: Þeir sem plægðu rangindi og sáu óhamingju, þeir einir hafa uppskorið það.

4:8 According as I have seen, they that plow iniquity, And sow trouble, reap the same.

4:9 Fyrir andgusti Guðs fórust þeir, fyrir reiðiblastri hans urðu þeir að engu.

4:9 By the breath of God they perish, And by the blast of his anger are they consumed.

4:10 Öskur ljónsins og rödd óargadýrsins, - tennur ljónshvolpanna eru brotnar sundur.

4:10 The roaring of the lion, and the voice of the fierce lion, And the teeth of the young lions, are broken.

4:11 Ljónið ferst, af því að það vantar bráð, og hvolpar ljónynjunnar tviðrast.

4:11 The old lion perisheth for lack of prey, And the whelps of the lioness are scattered abroad.

4:12 En til mín laumaðist orð, og eyra mitt nam óminn af því -

4:12 Now a thing was secretly brought to me, And mine ear received a whisper thereof.

4:13 í heilabrotunum, sem nætursýnirnar valda, þá er þungur svefnhöfði er fallinn yfir mennina.

4:13 In thoughts from the visions of the night, When deep sleep falleth on men,

4:14 Ótti kom yfir mig og hræðsla, svo að öll bein mín nötruðu.

4:14 Fear came upon me, and trembling, Which made all my bones to shake.

4:15 Og vindgustur straukst fram hjá andliti minnu, hárin risu á líkama mínum.

4:15 Then a spirit passed before my face; The hair of my flesh stood up.

4:16 Þarna stóð það - útlitið þekkti ég ekki -, einhver mynd fyrir augum mínum, ég heyrdi ymjandi rödd:

4:16 It stood still, but I could not discern the appearance thereof; A form was before mine eyes: *There was* silence, and I heard a voice, *saying*,

4:17 "Er maðurinn réttlátur fyrir Guði, nokkur mannkind hrein fyrir skapara sínum?

4:17 Shall mortal man be more just than God? Shall a man be more pure than his Maker?

4:18 Sjá, þjónum sínum treystir hann ekki, og hjá englum sínum finnur hann galla.

4:18 Behold, he putteth no trust in his servants; And his angels he chargeth with folly:

4:19 hvað þá hjá þeim, sem búa í leirhúsum, þeim sem eiga rót sína að rekja til moldarinnar, sem marðir eru sundur sem mölur væri.

4:19 How much more them that dwell in houses of clay, Whose foundation is in the dust, Who are crushed before the moth!

4:20 Milli morguns og kvelds eru þeir molaðir sundur, án þess að menn gefi því gæm, tortímað þeir gjörsamlega.

4:20 Betwixt morning and evening they are destroyed: They perish for ever without any regarding it.

4:21 Tjaldstaginu er kippt upp, þeir deyja, og það í vanhyggju sinni."

4:21 Is not their tent-cord plucked up within them? They die, and that without wisdom.

5:1 Kalla þú bara! Ætli nokkur svari þér? og til hvers af hinum heilögu viltu snúa þér?

5:1 Call now; is there any that will answer thee? And to which of the holy ones wilt thou turn?

5:2 Því að gremjan drepur heimskingjann, og öfundin deyðir einfelðninginn.

5:2 For vexation killeth the foolish man, And jealousy slayeth the silly one.

5:3 Ég hefi að vísu séð heimskingjann festa djúpar rætur, en varð þó skyndilega að formæla bústað hans.

5:3 I have seen the foolish taking root: But suddenly I cursed his habitation.

5:4 Börn hans eru fjarlæg hjálpinni, þau eru troðin niður í hliðinu, og enginn bjargar.

5:4 His children are far from safety, And they are crushed in the gate, Neither is there any to deliver them:

5:5 Uppskeru hans etur hinn hungraði, já, jafnvel inn í þyrna sækir hann hana, og hinir þyrstu þrá eigur hans.

5:5 Whose harvest the hungry eateth up, And taketh it even out of the thorns; And the snare gapeth for their substance.

5:6 Því að óhamingjan vex ekki upp úr moldinni, og mæðan sprettur ekki upp úr jarðveginum.

5:6 For affliction cometh not forth from the dust, Neither doth trouble spring out of the ground;

5:7 Nei, maðurinn fæðist til mæðu, eins og neistarnir fljúga upp í loftið.

5:7 But man is born unto trouble, As the sparks fly upward.

5:8 En ég mundi snúa mér til hins Almátka og bera málefni mitt upp fyrir Guði.

5:8 But as for me, I would seek unto God, And unto God would I commit my cause;

5:9 honum, sem gjörir mikla hluti og órannsakanlega, dásendarverk, sem eigi verða talin.

5:9 Who doeth great things and unsearchable, Marvellous things without number:

5:10 sem gefur regn á jörðina og sendir vatn yfir vellina

5:10 Who giveth rain upon the earth, And sendeth waters upon the fields;

5:11 til þess að hefja hina litilmótlegu hátt upp, og til þess að hinir sorgbitnu öðlist mikla sælu;

5:11 So that he setteth up on high those that are low, And those that mourn are exalted to safety.

5:12 honum, sem gjörir að engu áform hinna lævísu, svo að hendur þeirra koma engu varanlegu til leiðar.

5:12 He frustrateth the devices of the crafty, So that their hands cannot perform their enterprise.

5:13 sem veiðir vitringana í slægå þeirra, svo að ráð hinna slungnu kollsteypast.

5:13 He taketh the wise in their own craftiness; And the counsel of the cunning is carried headlong.

5:14 Á daginn reka þeir sig á myrkur, og sem um nótt þreifa þeir fyrir sér um hádegjð.

5:14 They meet with darkness in the day-time, And grope at noonday as in the night.

5:15 Þannig frelsar hann munaðarleysingjann úr gini þeirra og fátæklinginn undan valdi hins sterka.

5:15 But he saveth from the sword of their mouth, Even the needy from the hand of the mighty.

5:16 Þannig er von fyrir hinn vesala, og illskan lokar munni sínum.

5:16 So the poor hath hope, And iniquity stoppeth her mouth.

5:17 Sjá, sæll er sá maður, er Guð hirtir, litilsvirð því eigi ögun hins Almátka.

5:17 Behold, happy is the man whom God correcteth: Therefore despise not thou the chastening of the Almighty.

5:18 Því að hann særir, en bindur og um, hann slær, og hendur hans græða.

5:18 For he maketh sore, and bindeth up; He woundeth, and his hands make whole.

5:19 Úr sex nauðum frelsar hann þig, og í hinni sjöundu snertir þig ekkert illt.

5:19 He will deliver thee in six troubles; Yea, in seven there shall no evil touch thee.

5:20 Í hallærinu frelsar hann þig frá dauða og í orustunni undan valdi sverðsins.

5:20 In famine he will redeem thee from death; And in war from the power of the sword.

5:21 Fyrir svipu tungunnar ert þú falinn og þarft ekkert að óttast, er eyðingin kemur.

5:21 Thou shalt be hid from the scourge of the tongue; Neither shalt thou be afraid of destruction when it cometh.

5:22 Að eyðing og hungri getur þú hlegið, og villidýrin þarft þú ekki að óttast.

5:22 At destruction and dearth thou shalt laugh; Neither shalt thou be afraid of the beasts of the earth.

5:23 Því að þú ert í bandalagi við steina akurlendisins, og dýr merkurinnar eru í sátt við þig.

5:23 For thou shalt be in league with the stones of the field; And the beasts of the field shall be at peace with thee.

5:24 Og þú munt komast að raun um, að tjald þitt er heilt, þú kannar bústað þinn og saknar einskis.

5:24 And thou shalt know that thy tent is in peace; And thou shalt visit thy fold, and shalt miss nothing.

5:25 Og þú munt komast að raun um, að niðjar þínir eru margir og afsprengi þitt sem gras á jörðu.

5:25 Thou shalt know also that thy seed shall be great, And thine offspring as the grass of the earth.

5:26 Í hárrí elli munt þú ganga inn í gröfina, eins og kornbundinið er látið í hlöðuna á sínum tíma.

5:26 Thou shalt come to thy grave in a full age, Like as a shock of grain cometh in in its season.

5:27 Sjá, þetta höfum vér útgrundað, þannig er það. Heyr þú það og set það vel á þig!

5:27 Lo this, we have searched it, so it is; Hear it, and know thou it for thy good.

6:1 Þá svaraði Job og sagði:

6:1 Then Job answered and said,

6:2 Ó að gremja mín væri vegin og ógæfa mín lögð á vogarskálar!

6:2 Oh that my vexation were but weighed, And all my calamity laid in the balances!

6:3 Hún er þyngri en sandur hafsins, fyrir því hefi ég eigi taumhald á tungu minni.

6:3 For now it would be heavier than the sand of the seas: Therefore have my words been rash.

6:4 Því að örvar hins Almáttka sitja fastar í mér, og andi minn drekur í sig eitru þeirra. Ögnir Guðs steðja að mér.

6:4 For the arrows of the Almighty are within me, The poison whereof my spirit drinketh up:

The terrors of God do set themselves in array against me.

6:5 Rymur skógarasninn yfir grængresinu, eða öskrar nautið yfir fódri sínu?

6:5 Doth the wild ass bray when he hath grass? Or loweth the ox over his fodder?

6:6 Verður hið bragðlausu etið saldaust, eða er gott bragð að hvítunni í egginu?

6:6 Can that which hath no savor be eaten without salt? Or is there any taste in the white of an egg?

6:7 Matur minn fær mér ógleði, mig velgir við að snerta hann.

6:7 My soul refuseth to touch *them*; They are as loathsome food to me.

6:8 Ó að ósk mín uppfylltist, og Guð létí von mina ræstast!

6:8 Oh that I might have my request; And that God would grant *me* the thing that I long for!

6:9 Ég vildi að Guði þóknadist að merja mig sundur, rétta út höndina og skera lífsþráð minn sundur!

6:9 Even that it would please God to crush me; That he would let loose his hand, and cut me off!

6:10 Þá væri það þó enn huggun mín - og ég skyldi hoppa af gleði í væðdarlausri kvölinni - að ég hefði aldrei afneitað orðum hins Heilaga.

6:10 And be it still my consolation, Yea, let me exult in pain that spareth not, That I have not denied the words of the Holy One.

6:11 Hver er kraftur minn, að ég skyldi þreyja, og hver verða endalok mín, að ég skyldi vera þolinmóður?

6:11 What is my strength, that I should wait? And what is mine end, that I should be patient?

6:12 Er þá kraftur minn kletta kraftur, eða er líkami minn af eiri?

6:12 Is my strength the strength of stones? Or is my flesh of brass?

6:13 Er ég ekki með öllu hjálparvana og öll frelsun frá mér hrakin?

6:13 Is it not that I have no help in me, And that wisdom is driven quite from me?

6:14 Hreiddur maður á heiming á meðaumkun hjá vini sínum, enda þótt hann hætti að óttast hinn Almátka.

6:14 To him that is ready to faint kindness *should be showed* from his friend; Even to him that forsaketh the fear of the Almighty.

6:15 Bræður mínir brugðust eins og lækur, eins og farvegur lækja, sem flóa yfir.

6:15 My brethren have dealt deceitfully as a brook, As the channel of brooks that pass away;

6:16 sem gruggugir eru af ís og snjóinn hverfur ofan í.

6:16 Which are black by reason of the ice, And wherein the snow hideth itself:

6:17 Jafnskjótt og þeir bakast af sólinni, þorna þeir upp, þegar hitnar, hverfa þeir burt af stað sínum.

6:17 What time they wax warm, they vanish;

When it is hot, they are consumed out of their place.

6:18 Kaupmannalestirnar beygja af leið sinni, halda upp í eyðimörkina og farast.

6:18 The caravans *that travel* by the way of them turn aside; They go up into the waste, and perish.

6:19 Kaupmannalestir frá Tema skyggndust eftir þeim, ferðamannahópar frá Saba reiddu sig á þá.

6:19 The caravans of Tema looked, The companies of Sheba waited for them.

6:20 Þeir urðu sér til skammar fyrir vonina, þeir komu þangað og urðu sneyptir.

6:20 They were put to shame because they had hoped; They came thither, and were confounded.

6:21 Þannig eruð þér nú orðnir fyrir mér, þér sáuð skelfing og skelfdust.

6:21 For now ye are nothing; Ye see a terror, and are afraid.

6:22 Hefi ég sagt: "Færið mér eitthvað og borgið af eignum yðar fyrir mig.

6:22 Did I say, Give unto me? Or, Offer a present for me of your substance?

6:23 frelsið mig úr höndum óvinarins og leysið mig undan valdi kúgarans?"

6:23 Or, Deliver me from the adversary's hand? Or, Redeem me from the hand of the oppressors?

6:24 Fræðið mig, og ég skal þegja, og sýnið mér, í hverju mér hefir á orðið.

6:24 Teach me, and I will hold my peace; And cause me to understand wherein I have erred.

6:25 Hversu áhrifamikil eru einlagninnar orð, en hvað sanna átölur yðar?

6:25 How forcible are words of uprightness! But your reproof, what doth it reprove?

6:26 Hafið þér í hyggju að ásaka orð? Ummæli örvihaðs manns hverfa út í vindinn.

6:26 Do ye think to reprove words, Seeing that the speeches of one that is desperate are as wind?

6:27 Þér munduð jafnvel hluta um fædurleysingjann og selja vin yðar.

6:27 Yea, ye would cast *lots* upon the fatherless, And make merchandise of your friend.

6:28 Og nú - ó að yður mætti þóknast að líta á mig, ég mun vissulega ekki ljúga upp í opið geðið á yður.

6:28 Now therefore be pleased to look upon me; For surely I shall not lie to your face.

6:29 Snúið við, fremjið eigi ranglæti, já, snúið við, enn þá hefi ég rétt fyrir mér.

6:29 Return, I pray you, let there be no injustice; Yea, return again, my cause is righteous.

6:30 Er ranglæti á minni tungu, eða ætli gómur minn greini ekki hvað illt er?

6:30 Is there injustice on my tongue? Cannot my taste discern mischievous things?

7:1 Er ekki líf mannsins á jörðinni herþjónusta og dagar hans sem dagar daglaunamanns?

7:1 Is there not a warfare to man upon earth? And are not his days like the days of a hireling?

7:2 Eins og þræll, sem þráir forsælu, og eins og daglaunamaður, sem biður eftir kaupi sínu.

7:2 As a servant that earnestly desireth the shadow, And as a hireling that looketh for his wages:

7:3 svo hafa mér hlotnast meðmánuðir og kvalanætur orðið hlutskipti mitt.

7:3 So am I made to possess months of misery, And wearisome nights are appointed to me.

7:4 Þegar ég leggst til hvíldar, hugsa ég: "Nær mun ég risa á fætur?" Og kveldið er langt, og ég fæ mig fullsaddan á að bylta mér uns aftur eldir.

7:4 When I lie down, I say, When shall I arise, and the night be gone? And I am full of tossings to and fro unto the dawning of the day.

7:5 Líkami minn er þakinn ormum og moldarskánnum, húð mín skorpunar og rifnar upp aftur.

7:5 My flesh is clothed with worms and clods of dust; My skin closeth up, and breaketh out afresh.

7:6 Dagar mínir eru hraðfleygari en vefjarskyttan, og þeir hverfa án vonar.

7:6 My days are swifter than a weaver's shuttle, And are spent without hope.

7:7 Minnstu þess, Guð, að líf mitt er andgustur! Aldrei framar mun auga mitt gefu líta.

7:7 Oh remember that my life is a breath: Mine eye shall no more see good.

7:8 Það auga, sem nú sér mig, mun eigi líta mig framar, augu þín leita mín, en ég er horfinn.

7:8 The eye of him that seeth me shall behold me no more; Thine eyes shall be upon me, but I shall not be.

7:9 Eins og skýið eyðist og hverfur, svo kemur og sá eigi aftur, er niður stígur til Heljar.

7:9 As the cloud is consumed and vanisheth away, So he that goeth down to Sheol shall come up no more.

7:10 Hann hverfur aldrei aftur til húss síns, og heimili hans þekkir hann eigi framar.

7:10 He shall return no more to his house, Neither shall his place know him any more.

7:11 Ég ætla þá ekki heldur að hafa taum á tungu minni, ég ætla að tala í hugarangist minni, ég ætla að kveina í sálarkvöl minni.

7:11 Therefore I will not refrain my mouth; I will speak in the anguish of my spirit; I will complain in the bitterness of my soul.

7:12 Er ég haf eða sjóskrimsl, svo að þú þurfir að setja vörð yfir mig?

7:12 Am I a sea, or a sea-monster, That thou settest a watch over me?

7:13 Þegar ég hugsa með sjálfum mér: "Rúmið mitt skal hugga mig, hvílan mín létta mér hörmung mína"

7:13 When I say, My bed shall comfort me, My couch shall ease my complaint;

7:14 Þá hræðir þú mig með draumum og skelfir mig með sýnum.

7:14 Then thou scarest me with dreams, And terrifiest me through visions:

7:15 svo að ég kys heldur að kafna, heldur að deyja en að vera slík beinagrind.

7:15 So that my soul chooseth strangling, And death rather than *these* my bones.

7:16 Ég er leiður á þessu - ekki lífi ég eilíflega -, slepptu mér, því að dagar mínir eru andartak.

7:16 I loathe *my life*; I would not live alway: Let me alone; for my days are vanity.

7:17 Hvað er maðurinn, að þú metir hann svo mikils og að þú snúir huga þínum til hans?

7:17 What is man, that thou shouldest magnify him, And that thou shouldest set thy mind upon him,

7:18 að þú heimsækir hann á hverjum morgni og reynir hann á hverri stundu?

7:18 And that thou shouldest visit him every morning, And try him every moment?

7:19 Hvenær ætlar þú loks að líta af mér, loks að sleppa mér, meðan ég renni niður munnvatninu?

7:19 How long wilt thou not look away from me, Nor let me alone till I swallow down my spittle?

7:20 Hafi ég syndgað - hvað get ég gert þér, þú vörður manna? Hvers vegna hefir þú mig þér að skotspæni, svo að ég er sjálfum mér byrði?

7:20 If I have sinned, what do I unto thee, O thou watcher of men? Why hast thou set me as a mark for thee, So that I am a burden to myself?

7:21 Og hví fyrirgefur þú mér eigi synd mína og nemur burt sekt mína? Því að nú leggst ég til hvíldar í moldu, og leitir þú mín, þá er ég eigi framar til.

7:21 And why dost thou not pardon my transgression, and take away mine iniquity? For now shall I lie down in the dust; And thou wilt seek me diligently, but I shall not be.

8:1 Þá svaraði Bildad frá Súa og sagði:

8:1 Then answered Bildad the Shuhite, and said,

8:2 Hversu lengi ætlar þú slíkt að mæla og orðin í munni þínum að vera hvass vindur?

8:2 How long wilt thou speak these things? And *how long* shall the words of thy mouth be *like* a mighty wind?

8:3 Hallar þá Guð réttinum, eða hallar hinn Almáttíki réttlætinu?

8:3 Doth God pervert justice? Or doth the Almighty pervert righteousness?

8:4 Hafi börn þín syndgað móti honum, þá hefir hann selt þau misgjörð þeirra á vald.

8:4 If thy children have sinned against him, And he hath delivered them into the hand of their transgression;

8:5 En ef þú leitar Guðs og biður hinn Almátka miskunnar -

8:5 If thou wouldest seek diligently unto God, And make thy supplication to the Almighty;

8:6 ef þú ert hreinn og einlægur - já, þá mun hann þegar vakna til að sinna þér og endurreisa bústað þíns réttlætis.

8:6 If thou wert pure and upright: Surely now he would awake for thee, And make the habitation of thy righteousness prosperous.

8:7 Þá mun þinn fyrri hagur virðast lítilfjörlegur, en framtíðarhagur þinn vaxa stórum.

8:7 And though thy beginning was small, Yet thy latter end would greatly increase.

8:8 Spyr þú hina fyrri kynslóð og gef þú gaum að reynslu föðranna.

8:8 For inquire, I pray thee, of the former age, And apply thyself to that which their fathers have searched out:

8:9 Vér erum síðan í gar og vitum ekkert, því að skuggi eru dagar vorir á jörðunni.

8:9 (For we are but of yesterday, and know nothing, Because our days upon earth are a shadow);

8:10 En þeir munu fræða þig, segja þér það og bera fram orð úr sjóði hjarta síns:

8:10 Shall not they teach thee, and tell thee, And utter words out of their heart?

8:11 "Sprettur pappirssefið þar sem engin mýri er? vex stórin nema í vatni?"

8:11 Can the rush grow up without mire? Can the flag grow without water?

8:12 Enn stendur hún í blóma og verður eigi slegin, en hún skrælnar fyrir en nokkurt annað gras."

8:12 Whilst it is yet in its greenness, *and* not cut down, It withereth before any *other* herb.

8:13 Svo fer fyrir hverjum þeim, sem gleymir Guði, og von hins guðlausa verður að engu.

8:13 So are the paths of all that forget God; And the hope of the godless man shall perish:

8:14 Athvarf hans brestur sundur, og köngullóarvefur er það, sem hann treystir.

8:14 Whose confidence shall break in sunder, And whose trust is a spider's web.

8:15 Hann styðst við hús sitt, en það stendur ekki, hann heldur sér fast í það, en það stenst ekki.

8:15 He shall lean upon his house, but it shall not stand: He shall hold fast thereby, but it shall not endure.

8:16 Hann er safarík skriðandi flétta í sólskinu, sem teygir jarðstöngla sína um garðinn

8:16 He is green before the sun, And his shoots go forth over his garden.

8:17 og vefur rótum sínum um grjóthrúgur og læsir sig milli steinanna.

8:17 His roots are wrapped about the stone-heap, He beholdeth the place of stones.

8:18 En ef hann er upprættur frá stað sínum, þá afneitar staðurinn honum og segir: "Ég hef aldrei séð þig!"

8:18 If he be destroyed from his place, Then it shall deny him, *saying*, I have not seen thee.

8:19 Sjá, þetta er öll gleði hans, og aðrir spretta í staðinn upp úr moldinni.
8:19 Behold, this is the joy of his way; And out of the earth shall others spring.

8:20 Sjá, Guð hafnar ekki hinum ráðvanda og heldur ekki í hönd illgjörðamanna.

8:20 Behold, God will not cast away a perfect man, Neither will he uphold the evil-doers.

8:21 Enn mun hann fylla munn þinn hlátri og varir þínar fagnadarópi.

8:21 He will yet fill thy mouth with laughter, And thy lips with shouting.

8:22 Þeir sem hata þig, munu skömminni klæðast, og tjald hinna óguðlegu mun horfið vera.

8:22 They that hate thee shall be clothed with shame; And the tent of the wicked shall be no more.

9:1 Þá svaraði Job og sagði:

9:1 Then Job answered and said,

9:2 Vissulega, ég veit að það er svo, og hvernig ætí maðurinn að hafa rétt fyrir sér gagnvart Guði?

9:2 Of a truth I know that it is so: But how can man be just with God?

9:3 Þóknist honum að deila við hann, getur hann ekki svarað einni spurningu af þúsund.

9:3 If he be pleased to contend with him, He cannot answer him one of a thousand.

9:4 Hann er vitur í hjarta og máttkur að afli - hver þrjóskaðist gegn honum og sakaði eigi? -

9:4 *He is wise in heart, and mighty in strength: Who hath hardened himself against him, and prospered?*

9:5 Hann sem flytur fjöll, svo að þau vita ekki af, hann sem kollvarpar þeim í reiði sinni,

9:5 *Him* that removeth the mountains, and they know it not, When he overturneth them in his anger;

9:6 hann sem hrærir jörðina úr stað, svo að stöðir hennar leika á reiðiskjálf.

9:6 That shaketh the earth out of its place, And the pillars thereof tremble;

9:7 hann sem býður sólinni, og hún rennur ekki upp, og setur innsigli fyrir stjörnurnar,

9:7 That commandeth the sun, and it riseth not, And sealeth up the stars;

9:8 hann sem þenur út himininn aleinn, og gengur á háöldum sjávarins,

9:8 That alone stretcheth out the heavens, And treadeth upon the waves of the sea;

9:9 hann sem skóp Vagnstirnið og Óríon, Sjöstjörnuna og forðabúr sunnanvindsins,

9:9 That maketh the Bear, Orion, and the Pleiades, And the chambers of the south;

9:10 hann sem gjörir mikla hluti og órannsakanlega og dásendarverk, er eigi verða talin,

9:10 That doeth great things past finding out, Yea, marvellous things without number.

9:11 sjá, hann gengur fram hjá mér, en ég sé hann ekki, hann strýkst fram hjá, en ég verð hans ekki var.

9:11 Lo, he goeth by me, and I see him not: He passeth on also, but I perceive him not.

9:12 Þegar hann þrífur til, hver vill þá aftra honum, hver vill segja við hann: "Hvað gjörir þú?"

9:12 Behold, he seizeth *the prey*, who can hinder him? Who will say unto him, What doest thou?

9:13 Guð heldur ekki aftur reiði sinni, bandamenn haldrekans beygðu sig undir hann.

9:13 God will not withdraw his anger; The helpers of Rahab do stoop under him.

9:14 Hversu miklu síður mundi ég þá geta svarað honum, geta valið orð mín gagnvart honum,

9:14 How much less shall I answer him, And choose out my words *to reason* with him?

9:15 ég sem ekki mætti svara, þótt ég hefði rétt fyrir mér, heldur verð að beiðast miskunnar af dómara mínum.

9:15 Whom, though I were righteous, yet would I not answer; I would make supplication to my judge.

9:16 Þótt ég kallaði og hann svaraði mér, þá mundi ég ekki trúa, að hann hlustaði á mig.

9:16 If I had called, and he had answered me, Yet would I not believe that he hearkened unto my voice.

9:17 Miklu fremur mundi hann hvæsa á mig í stormviðri og margfalda sár mín án saka,

9:17 For he breaketh me with a tempest, And multiplieth my wounds without cause.

9:18 aldrei leyfa mér að draga andann, heldur metta mig beiskri kvöl.

9:18 He will not suffer me to take my breath, But filleth me with bitterness.

9:19 Sé um kraft að ræða, er mátturinn hans, sé um rétt að ræða, hver vill þá stefna honum?

9:19 If *we speak* of strength, lo, *he is* mighty! And if of justice, Who, *saith he*, will summon me?

9:20 Þótt ég hefði rétt fyrir mér, þá mundi minnur minn saktella mig, þótt ég væri saklaus, mundi hann koma á mig sektinni.

9:20 Though I be righteous, mine own mouth shall condemn me: Though I be perfect, it shall prove me perverse.

9:21 Saklaus er ég, ég hirði ekkert um líf mitt, ég virði að vettugi tilveru mína!

9:21 I am perfect; I regard not myself; I despise my life.

9:22 Mér stendur á sama um það. Fyrir því segi ég: hann tortímir jafnt saklausum sem óguðlegum.

9:22 It is all one; therefore I say, He destroyeth the perfect and the wicked.

9:23 Þegar svipan deyðir snögglega, þá gjörir hann gys að örvænting hinna saklausu.

9:23 If the scourge slay suddenly, He will mock at the trial of the innocent.

9:24 Jörðin er gefin í vald hinna óguðlegu, hann byrgir fyrir andlitid á dómendum hennar. Sé það ekki hann - hver þá?

9:24 The earth is given into the hand of the wicked; He covereth the faces of the judges thereof: If it *be* not *he*, who then is it?

9:25 Dagar mínir voru skjótari en hraðbodi, liðu svo hjá, að þeir lítu enga hamingju.

9:25 Now my days are swifter than a post: They flee away, they see no good,

9:26 Þeir brunuðu áfram eins og reyrbátar, eins og örn, sem steypir sér niður á æti.

9:26 They are passed away as the swift ships; As the eagle that swoopeth on the prey.

9:27 Ef ég segi: Ég ætla að gleyma volaði mínu, ég ætla að breyta andlitssvip mínum og vera kátur, -

9:27 If I say, I will forget my complaint, I will put off my *sad* countenance, and be of good cheer;

9:28 þá hryllir mig við öllum þjáningum mínum, því ég veit þú sýknar mig ekki.

9:28 I am afraid of all my sorrows, I know that thou wilt not hold me innocent.

9:29 Ég á nú að vera sekur, hvi skyldi ég þá vera að mæðast til ónýtis?

9:29 I shall be condemned; Why then do I labor in vain?

9:30 Þótt ég þvægi mér úr snjó og hreinsaði hendur mínar í lút,

9:30 If I wash myself with snow water, And make my hands never so clean;

9:31 þá mundir þú dýfa mér ofan í forarvilpu, svo að klæðum mínum byði við mér.

9:31 Yet wilt thou plunge me in the ditch, And mine own clothes shall abhor me.

9:32 Guð er ekki maður eins og ég, að ég geti svarað honum, að við getum gengið saman fyrir réttinn.

9:32 For he is not a man, as I am, that I should answer him, That we should come together in judgment.

9:33 Enginn er sá, er úr skeri okkar í milli, er lagt geti hönd sína á okkur báða.

9:33 There is no umpire betwixt us, That might lay his hand upon us both.

9:34 Hann taki vönd sinn frá mér og láti ekki skelling sína hræða mig,

9:34 Let him take his rod away from me, And let not his terror make me afraid:

9:35 þá vil ég tala og eigi óttast hann, því að svo er mér eigi farið hið innra.

9:35 Then would I speak, and not fear him; For I am not so in myself.

10:1 Mér býður við lífi mínu, ég ætla því að gefa kveinstöfum mínum lausan tauminn, ætla að tala í sálarkvöl minni.

10:1 My soul is weary of my life; I will give free course to my complaint; I will speak in the bitterness of my soul.

10:2 Ég segi við Guð: Sakkell mig ekki! lát mig víta, hvers vegna þú deilir við mig.

10:2 I will say unto God, Do not condemn me; Show me wherefore thou contendest with me.

10:3 Er það ávinningur fyrir þig, að þú undirokar, að þú hafnar verki handa þinna, en letur ljós skína yfir ráðagerð hinna óguðlegu?

10:3 Is it good unto thee that thou shouldest oppress, That thou shouldest despise the work of thy hands, And shine upon the counsel of the wicked?

10:4 Hefir þú holdleg augu, eða sér þú eins og menn sjá?

10:4 Hast thou eyes of flesh? Or seest thou as man seeth?

10:5 Eru dagar þínir eins og dagar mannanna, eru ár þín eins og mannsevi,

10:5 Are thy days as the days of man, Or thy years as man's days,

10:6 er þú leitar að misgjörð minni og grennslast eftir synd minni.

10:6 That thou inquirest after mine iniquity, And searchest after my sin,

10:7 þótt þú vitir, að ég er ekki sekur, og að enginn frelsar af þinni hendi?

10:7 Although thou knowest that I am not wicked, And there is none that can deliver out of thy hand?

10:8 Hendar þínar hafa skapað mig og myndað mig, allan í krók og kring, og samt ætlar þú að tortíma mér?

10:8 Thy hands have framed me and fashioned me Together round about; yet thou dost destroy me.

10:9 Minnstu þó þess, að þú myndaðir mig sem leir, og nú vilt þú aftur gjöra mig að dufti.

10:9 Remember, I beseech thee, that thou hast fashioned me as clay; And wilt thou bring me into dust again?

10:10 Hefir þú ekki hellt mér sem mjólk og hleypst mig sem ost?

10:10 Hast thou not poured me out as milk, And curdled me like cheese?

10:11 Hörundi og holdi klæddir þú mig og ófst mig saman úr beinum og sinum.

10:11 Thou hast clothed me with skin and flesh, And knit me together with bones and sinews.

10:12 Líf og náð veittir þú mér, og umsjá þín varðveitti andardrátt minn.

10:12 Thou hast granted me life and lovingkindness; And thy visitation hath preserved my spirit.

10:13 En þetta falst þú í hjarta þínu, ég veit þú hafðir slíkt í hyggju.

10:13 Yet these things thou didst hide in thy heart; I know that this is with thee:

10:14 Ef ég syndgaði, þá ætlaðir þú að hafa getur á mér og eigi sýkna mig af misgjörð minni.

10:14 If I sin, then thou markest me, And thou wilt not acquit me from mine iniquity.

10:15 Væri ég sekur, þá vei mér! Ög þótt ég væri réttlátur, þá mundi ég

samt ekki bera höfuð mitt hátt, mettur af smán og þjakaður af eymd.

10:15 If I be wicked, woe unto me; And if I be righteous, yet shall I not lift up my head; Being filled with ignominy, And looking upon mine affliction.

10:16 Og ef ég reisti mig upp, þá mundir þú elta mig sem ljón, og ávallt að nýju sýna á mér undramátt þinn.

10:16 And if *my head* exalt itself, thou huntest me as a lion; And again thou showest thyself marvellous upon me.

10:17 Þú mundir leiða fram ný vitni á móti mér og herða á gremju þinni gegn mér, senda nýjan og nýjan kvalaher á hendur mér.

10:17 Thou renewest thy witnesses against me, And increasest thine indignation upon me: Changes and warfare are with me.

10:18 Hvers vegna útleiddir þú mig þá af móðurlífi? Ég hefði átt að deyja, áður en nokkurt auga leit mig!

10:18 Wherefore then hast thou brought me forth out of the womb? I had given up the ghost, and no eye had seen me.

10:19 Ég hefði átt að verða eins og ég hefði aldrei verið til, verið borinn frá móðurkviði til grafar!

10:19 I should have been as though I had not been; I should have been carried from the womb to the grave.

10:20 Eru ekki dagar mínir fáir? Sleptu mér, svo að ég megi gleðjast lítið eitt.

10:20 Are not my days few? cease then, And let me alone, that I may take comfort a little,

10:21 áður en ég fer burt og kem aldrei aftur, fer í land myrkurs og niðdimmu.

10:21 Before I go whence I shall not return, *Even* to the land of darkness and of the shadow of death;

10:22 land svartamyrkurs sem um hánótt, land niðdimmu og skipuleysis, þar sem birtan sjálf er sem svartnætti.

10:22 The land dark as midnight, *The land* of the shadow of death, without any order, And where the light is as midnight.

11:1 Þá svaraði Sófar frá Naama og sagði:

11:1 Then answered Zophar the Naamathite, and said,

11:2 Á ekki að svara orðagjálfrinu, og á málskraftsmaðurinn að hafa rétt fyrir sér?

11:2 Should not the multitude of words be answered? And should a man full of talk be justified?

11:3 Ættu stóryrði þín að koma mönnum til að þegja, og ættir þú að spotta og enginn sneypa þig.

11:3 Should thy boastings make men hold their peace? And when thou mockest, shall no man make thee ashamed?

11:4 Þar sem þú segir: "Kenning mín er rétt, og ég er hreinn í augum Guðs?"

11:4 For thou sayest, My doctrine is pure, And I am clean in thine eyes.

11:5 En - ó að Guð vildi tala og ljúka upp vörum sínum í móti þér

11:5 But oh that God would speak,

And open his lips against thee,

11:6 og kunngjöra þér leyndardóma spekinnar, að í þeim felast margföld hyggindi, þá mundir þú kannast við, að Guð hegnir ekki til fulls misgjörð þinni.

11:6 And that he would show thee the secrets of wisdom! For he is manifold in understanding. Know therefore that God exacteth of thee less than thine iniquity deserveth.

11:7 Getur þú náð til botns í Guði eða komist til ystu takmarka hins Almátka?

11:7 Canst thou by searching find out God? Canst thou find out the Almighty unto perfection?

11:8 Himinhá er speki hans - hvað fær þú gjört? dýpri en undirheimar - hvað fær þú vítað?

11:8 It is high as heaven; what canst thou do? Deeper than Sheol; What canst thou know?

11:9 Hún er lengri en jörðin að viðáttu og breiðari en hafíð.

11:9 The measure thereof is longer than the earth, And broader than the sea.

11:10 Ef hann ryðst fram og hneppir í varðhald og stefnir dómping - hver aftrar honum?

11:10 If he pass through, and shut up, And all unto judgment, then who can hinder him?

11:11 Því að hann þekkir varmennin og sér ranglætíð, þótt hann sé ekki að veita því athygli.

11:11 For he knoweth false men: He seeth iniquity also, even though he consider it not.

11:12 Verður óvitur maður hygginn? og fæðist skógarösnu-fólald sem maður?

11:12 But vain man is void of understanding, Yea, man is born as a wild ass's colt.

11:13 Ef þú undirbýr hjarta þitt og breiðir út lófa þína til hans.

11:13 If thou set thy heart aright, And stretch out thy hands toward him;

11:14 - ef misgjörð er í hendi þinni, þá fjarlæg hana, og lát eigi órétt búa í gjöldum þínum -

11:14 If iniquity be in thy hand, put it far away, And let not unrighteousness dwell in thy tents.

11:15 Já, þá munt þú flekklaus hefja höfuð þitt, munt standa fastur og eigi þurfa að óttast.

11:15 Surely then shalt thou lift up thy face without spot; Yea, thou shalt be stedfast, and shalt not fear:

11:16 Já, þá munt þú gleyma mæðu þinni, þú munt minnast hennar sem vatns, en runnið er fram hjá.

11:16 For thou shalt forget thy misery; Thou shalt remember it as waters that are passed away,

11:17 Og lífið mun renna upp hjartara en hádegíð, þótt dimmi, þá mun það verða sem morgunn.

11:17 And *thy* life shall be clearer than the noonday; Though there be darkness, it shall be as the morning.

11:18 Og þú munt vera öruggur, því að enn er von, og skyggnist þú um, getur þú lagst óhultur til hvíldar.

11:18 And thou shalt be secure, because there is hope; Yea, thou shalt search *about thee*, and shalt take thy rest in safety.

11:19 Og þú hvílist, og enginn hræðir þig, og margir munu reyna að koma sér í mjúkinn hjá þér.

11:19 Also thou shalt lie down, and none shall make thee afraid; Yea, many shall make suit unto thee.

11:20 En augu hinna óguðlegu daprast, fyrir þá er fokið í öll skjól, og þeirra eina von er að gefa upp andann.

11:20 But the eyes of the wicked shall fail, And they shall have no way to flee; And their hope shall be the giving up of the ghost.

12:1 Þá svaraði Job og sagði:

12:1 Then Job answered and said,

12:2 Já, vissulega, miklir menn eruð þér, og með yður mun spekin deyja út!

12:2 No doubt but ye are the people, And wisdom shall die with you.

12:3 En ég hefi vit eins og þér, ekki stend ég yður að baki, og hver er sá, er eigi víti slíkt!

12:3 But I have understanding as well as you; I am not inferior to you: Yea, who knoweth not such things as these?

12:4 Athlægi vinar síns - það má ég vera, ég sem kallaði til Guðs, og hann svaraði mér, - ég, hinn réttláti, hreinlyndi, er að athlægi!

12:4 I am as one that is a laughing-stock to his neighbor, I who called upon God, and he answered: The just, the perfect man is a laughing-stock.

12:5 "Ógæfan er fyrirlitleg" - segir hinn öruggi, "hún hæfir þeim, sem skrikar fótur."

12:5 I am as one that is at ease there is contempt for misfortune; It is ready for them whose foot slippeth.

12:6 Tjöld spellvirkjanna standa ósködduð, og þeir lifa áhyggjulausir, sem eigna Guð til reiði, og sá sem þykist bera Guð í hendi sér.

12:6 The tents of robbers prosper, And they that provoke God are secure; Into whose hand God bringeth *abundantly*.

12:7 En spyr þú skepnurnar, og þær munu kenna þér, fugla loftsins, og þær munu fræða þig.

12:7 But ask now the beasts, and they shall teach thee; And the birds of the heavens, and they shall tell thee:

12:8 Eða villidýrin, og þau munu kenna þér, og fiskar hafsins munu kunngjöra þér.

12:8 Or speak to the earth, and it shall teach thee; And the fishes of the sea shall declare unto thee.

12:9 Hver þeirra veit ekki að hönd Drottins hefir gjört þetta?

12:9 Who knoweth not in all these, That the hand of Yahwe hath wrought this,

12:10 Í hans hendi er líf alls hins lifanda og andi sérhvers mannslikama.

12:10 In whose hand is the soul of every living thing, And the breath of all mankind?

12:11 Prófar eyrað ekki orðin, eins og gómurinn smakkar matinn?

12:11 Doth not the ear try words, Even as the palate tasteth its food?

12:12 Hjá öldruðum mönnum er speki, og langir lífdagar veita hyggindi.

12:12 With aged men is wisdom, And in length of days understanding.

12:13 Hjá Guði er speki og máttur, hans eru ráð og hyggindi.

12:13 With God is wisdom and might; He hath counsel and understanding.

12:14 Þegar hann rifur niður, þá verður eigi byggt upp aftur, þegar hann setur einhvern í fangelsi, þá verður ekki lokið upp.

12:14 Behold, he breaketh down, and it cannot be built again; He shutteth up a man, and there can be no opening.

12:15 Þegar hann stíflar vötnin, þá þorna þau upp, þegar hann hleypir þeim, þá umturna þau jörðinni.

12:15 Behold, he withholdeth the waters, and they dry up; Again, he sendeth them out, and they overturn the earth.

12:16 Hjá honum er máttur og viska, á valdi hans er sá er villist, og sá er í villu leiðir.

12:16 With him is strength and wisdom; The deceived and the deceiver are his.

12:17 Hann leiðir ráðherra burt nakta og gjörir dómara að fíflum.

12:17 He leadeth counsellors away stripped, And judges maketh he fools.

12:18 Hann leysir fjötra konunganna og bindur reipi um lendar sjálfra þeirra.

12:18 He looseth the bond of kings, And he bindeth their loins with a girdle.

12:19 Hann leiðir presta burt nakta og steypir þeim, sem sitja fastir í sessi.

12:19 He leadeth priests away stripped, And overthroweth the mighty.

12:20 Hann rænir reynda menn málinu og sviptir öldungana dómgreind.

12:20 He removeth the speech of the trusty, And taketh away the understanding of the elders.

12:21 Hann hellir fyrirlitning yfir tignarmennin og gjörir slakt beltí hinna sterku.

12:21 He poureth contempt upon princes, And looseth the belt of the strong.

12:22 Hann grefur hið hulda fram úr myrkrinu og dregur niðimmuna fram í birtuna.

12:22 He uncovereth deep things out of darkness, And bringeth out to light the shadow of death.

12:23 Hann veitir þjóðunum vöxt og eyðir þeim, útbreiðir þjóðirnar og leiðir þær burt.

12:23 He increaseth the nations, and he destroyeth them: He enlargeth the nations, and he leadeth them captive.

12:24 Hann firrir þjóðhöfðingja

landsins víti og lætur þá villast um veglaus örafi.

12:24 He taketh away understanding from the chiefs of the people of the earth, And causeth them to wander in a wilderness where there is no way.

12:25 Þeir fálma í ljóslausu myrkri, og hann lætur þá skjöggra eins og drukkinn mann.

12:25 They grope in the dark without light; And he maketh them to stagger like a drunken man.

13:1 Sjá, allt þetta hefir auga mitt séð og eyra mitt heyrð og sett það á sig.

13:1 Lo, mine eye hath seen all *this*, Mine ear hath heard and understood it.

13:2 Það sem þér vitið, það veit ég líka, ekki stend ég yður að baki.

13:2 What ye know, *the same* do I know also: I am not inferior unto you.

13:3 En ég vil tala til hins Almáttka og mig langar til að þreyta málsókn við Guð.

13:3 Surely I would speak to the Almighty, And I desire to reason with God.

13:4 Því að sannlega samtvínnið þér lygar og eruð gagnslausir guttlarar allir saman.

13:4 But ye are forgers of lies; Ye are all physicians of no value.

13:5 Ó að þér vilduð steinþegja, þá mætti meta yður það til mannvits.

13:5 Oh that ye would altogether hold your peace! And it would be your wisdom.

13:6 Heyrið átölur mínar og hlustið á ásakanir vara minna.

13:6 Hear now my reasoning, And hearken to the pleadings of my lips.

13:7 Viljið þér mæla það, sem rangt er, Guði til varnar, og honum til varnar mæla svik?

13:7 Will ye speak unrighteously for God, And talk deceitfully for him?

13:8 Viljið þér draga taum hans, eða viljið þér taka málstað Guðs?

13:8 Will ye show partiality to him? Will ye contend for God?

13:9 Aðli það fari vel, þegar hann rannsakar yður, eða ætlið þér að leika á hann, eins og leikið er á menn?

13:9 Is it good that he should search you out? Or as one deceiveth a man, will ye deceive him?

13:10 Nei, hegna, hegna mun hann yður, ef þér eruð hlutdrægir í leyni.

13:10 He will surely reprove you, If ye do secretly show partiality.

13:11 Hátign hans mun skelfa yður, og ógn hans mun falla yfir yður.

13:11 Shall not his majesty make you afraid, And his dread fall upon you?

13:12 Spakmæli yðar eru ösku-orðskviðir, vigi yðar eru leirvigi.

13:12 Your memorable sayings are proverbs of ashes, Your defences are defences of clay.

13:13 Þegið og látið mig í friði, þá mun ég mæla, og komi yfir mig hvað sem vill.

13:13 Hold your peace, let me alone, that I may speak; And let come on me what will.

13:14 Ég stofna sjálfum mér í hættu og legg lífið undir.

13:14 Wherefore should I take my flesh in my teeth, And put my life in my hand?

13:15 Sjá, hann mun deyða mig - ég bið hans, aðeins vil ég verja breytni mína fyrir auglitu hans.

13:15 Behold, he will slay me; I have no hope: Nevertheless I will maintain my ways before him.

13:16 Það skal og verða mér til sigurs, því að guðlaus maður kemur ekki fyrir auglit hans.

13:16 This also shall be my salvation, That a godless man shall not come before him.

13:17 Hlýðið því gaumgæfilega á ræðu mína, og vörn mín gangi yður í eyru.

13:17 Hear diligently my speech, And let my declaration be in your ears.

13:18 Sjá, ég hefi undirbúið málið, ég veit, að ég verð dæmdur sýkn.

13:18 Behold now, I have set my cause in order; I know that I am righteous.

13:19 Hver er sá, er deila vilji við mig? Þá skyldi ég þegja og gefa upp andann.

13:19 Who is he that will contend with me? For then would I hold my peace and give up the ghost.

13:20 Tvennt mátt þú, Guð, ekki við mig gjöra. Þá skal ég ekki fela mig fyrir auglitu þínu.

13:20 Only do not two things unto me; Then will I not hide myself from thy face:

13:21 Tak hönd þína burt frá mér, og lát ekki skelfing þína hræða mig.

13:21 Withdraw thy hand far from me; And let not thy terror make me afraid.

13:22 Kalla því næst, og mun ég svara, eða ég skal tala, og veit þú mér andsvör í móti.

13:22 Then call thou, and I will answer; Or let me speak, and answer thou me.

13:23 Hversu margar eru þá misgjörðir mínar og syndir? Kunngjör mér afbrot mín og synd mína!

13:23 How many are mine iniquities and sins? Make me to know my transgression and my sin.

13:24 Hvers vegna byrgir þú auglit þitt og ætlar, að ég sé óvinur þinn?

13:24 Wherefore hidest thou thy face, And holdest me for thine enemy?

13:25 Ætlar þú að skelfa vindpyrlað laufblað og ofsækja þurrt hálmstrá.

13:25 Wilt thou harass a driven leaf? And wilt thou pursue the dry stubble?

13:26 Er þú dæmir mér beiskar kvalir og lætur mig erfa misgjörðir æsku minnar.

13:26 For thou writest bitter things against me, And makest me to inherit the iniquities of my youth:

13:27 Er þú setur fatur mína í stokk og aðgefir alla veginni mína og markar hring kringum iljar mínar?

13:27 Thou puttest my feet also in the stocks, And markest all my paths; Thou settest a bound to the soles of my feet:

13:28 - Þessi maður dettur þó sundur eins og maðksmogið viður, eins og möletíð fat.

13:28 Though I am like a rotten thing that consumeth, Like a garment that is moth-eaten.

14:1 Maðurinn, af konu fæddur, lifir stutta stund og mettast órósemi.

14:1 Man, that is born of a woman, Is of few days, and full of trouble.

14:2 Hann rennur upp og fölnar eins og blóm, flýr burt eins og skuggi og hefir ekkert viðnám.

14:2 He cometh forth like a flower, and is cut down: He fleeth also as a shadow, and continueth not.

14:3 Og yfir slíkum heldur þú opnum augum þínum og dregur mig fyrir dóm hjá þér!

14:3 And dost thou open thine eyes upon such a one, And bringest me into judgment with thee?

14:4 Hvernig ættili hreinn að koma af óhreinum? Ekki einn!

14:4 Who can bring a clean thing out of an unclean? not one.

14:5 Ef dagar hans eru ákvarðaðir, tala mánaða hans tiltekin hjá þér, hafir þú ákveðið takmark hans, er hann fær eigi yfir komist.

14:5 Seeing his days are determined, The number of his months is with thee, And thou hast appointed his bounds that he cannot pass;

14:6 Þá lit þú af honum, til þess að hann fái hvíld, svo að hann megi fagna yfir degi sínum eins og daglaunamaður.

14:6 Look away from him, that he may rest, Till he shall accomplish, as a hireling, his day.

14:7 Því að tréð hefir von, sé það höggvið, þá skýtur það nýjum frjóðingum, og teinungurinn kemur áreiðanlega upp.

14:7 For there is hope of a tree, If it be cut down, that it will sprout again, And that the tender branch thereof will not cease.

14:8 Jafnvel þótt rót þess eldist í jörðinni, og stofn þess deyi í moldinni.

14:8 Though the root thereof wax old in the earth, And the stock thereof die in the ground;

14:9 Þá brumar það við ilminn af vatninu, og á það koma greinar eins og unga hrislu.

14:9 Yet through the scent of water it will bud, And put forth boughs like a plant.

14:10 En deyi maðurinn, þá liggur hann flatur, og gefi manneskjan upp andann - hvar er hún þá?

14:10 But man dieth, and is laid low: Yea, man giveth up the ghost, and where is he?

14:11 Eins og vatnið hverfur úr stöðuvatninu og fljótið grynist og þornar upp.

14:11 As the waters fail from the sea, And the river wasteth and drieth up;

14:12 Þannig leggst maðurinn

til hvíldar og ris eigi aftur á fætur. Hann rumskar ekki, meðan himnarnir standa og vaknar ekki af svefninum.

14:12 So man lieth down and riseth not: Till the heavens be no more, they shall not awake, Nor be roused out of their sleep.

14:13 Ó að þú vildir geyma mig í dánarheiminum, fela mig, uns reiði þinni linnir, setja mér tímatakmark og síðan minnast mín!

14:13 Oh that thou wouldst hide me in Sheol, That thou wouldst keep me secret, until thy wrath be past, That thou wouldst appoint me a set time, and remember me!

14:14 Þegar maðurinn deyr, lifnar hann þá aftur? Þá skyldi ég þreyja alla daga herþjónustu minnar, þar til er lausnartíð mín kæmi.

14:14 If a man die, shall he live *again*? All the days of my warfare would I wait, Till my release should come.

14:15 Þú mundir kalla, og ég - ég mundi svara þér. Þú mundir þrá verk handa þinna.

14:15 Thou wouldst call, and I would answer thee: Thou wouldst have a desire to the work of thy hands.

14:16 Því að þú mundir þú telja spor mín, eigi vaka yfir synd minni.

14:16 But now thou numberest my steps: Dost thou not watch over my sin?

14:17 Afbrot mín lægju innsiglið í böggli, og á misgjörð mína dragir þú hvítan lit.

14:17 My transgression is sealed up in a bag, And thou fastenest up mine iniquity.

14:18 En eins og fjallið molnar sundur, er það hrynur, og kletturinn færist úr stað sínum.

14:18 But the mountain falling cometh to nought; And the rock is removed out of its place;

14:19 Eins og vatnið holar steinana og vatnsflóðin skola burt jarðarleirnum, svo hefir þú gjört von mannsins að engu.

14:19 The waters wear the stones; The overflowings thereof wash away the dust of the earth: So thou destroyest the hope of man.

14:20 Þú ber hann ofurlíði að eilífu, og hann fer burt, þú afmyndar ásjónu hans og rekur hann á brott.

14:20 Thou prevailest for ever against him, and he passeth; Thou changest his countenance, and sendest him away.

14:21 Komist börn hans til virðingar, þá veit hann það ekki, séu þau litilsvirt, verður hann þess ekki var.

14:21 His sons come to honor, and he knoweth it not; And they are brought low, but he perceiveth it not of them.

14:22 Aðeins kennir líkami hans eigin sársauka, og sál hans hryggist yfir sjálfum honum.

14:22 But his flesh upon him hath pain, And his soul within him mourneth.

15:1 Þá svaraði Elífas frá Teman og sagði:

15:1 Then answered Eliphaz the Temanite, and said,

15:2 Skyldi vitur maður svara með vindkenndri visku og fylla brjóst sitt austanstormi -

15:2 Should a wise man make answer with vain knowledge, And fill himself with the east wind?

15:3 sanna mál sitt með orðum, sem ekkert gagna, og ræðum, sem engu fá áorkað?

15:3 Should he reason with unprofitable talk, Or with speeches wherewith he can do no good?

15:4 Auk þess rifur þú niður guðsóttann og veikir lotninguna, sem Guði ber.

15:4 Yea, thou doest away with fear, And hinderest devotion before God.

15:5 Því að misgjörð þín leggur þér orð í munn og þú velur þér lævisra tungu.

15:5 For thine iniquity teacheth thy mouth, And thou chooseth the tongue of the crafty.

15:6 Þinn eigin munnur sakfellir þig, ekki ég, og varir þínar vitna í gegn þér.

15:6 Thine own mouth condemneth thee, and not I; Yea, thine own lips testify against thee.

15:7 Fæddist þú fyrstur manna og ert þú í heiminn borinn fyrr en hæðirnar?

15:7 Art thou the first man that was born? Or wast thou brought forth before the hills?

15:8 Hefir þú hlustað í ráði Guðs og hrítsað til þín spekina?

15:8 Hast thou heard the secret counsel of God? And dost thou limit wisdom to thyself?

15:9 Hvað veist þú, er vér eigi vissum, hvað skilur þú, er oss væri ókunnugt?

15:9 What knowest thou, that we know not? What understandest thou, which is not in us?

15:10 Til eru og öldungar, gráhærðir menn, vor á meðal, auðgari að ævidögum en faðir þinn.

15:10 With us are both the gray-headed and the very aged men, Much elder than thy father.

15:11 Er huggun Guðs þér lítils virði og mildileg orðin sem þú heyrir?

15:11 Are the consolations of God too small for thee, Even the word that is gentle toward thee?

15:12 Hvers vegna hrifur gremjan þig og hví ranghvolfast augu þín.

15:12 Why doth thy heart carry thee away? And why do thine eyes flash,

15:13 er þú snýr reiði þinni gegn Guði og lætur þér slík orð um munn fara?

15:13 That against God thou turnest thy spirit, And lettest words go out of thy mouth?

15:14 Hvað er maðurinn, að hann geti verið hreinn, og sá verið réttlátur, sem af konu er fæddur?

15:14 What is man, that he should be clean? And he that is born of a woman, that he should be righteous?

15:15 Sjá, sínum heilögu treystir Hann ekki, og himinninn er ekki hreinn í augum hans,

15:15 Behold, he putteth no trust in his holy ones; Yea, the heavens are not clean in his sight:

15:16 hvað þá hinn andstyggilegi og spillti, maðurinn, sem drekkur ranglætíð eins og vatn.

15:16 How much less one that is abominable and corrupt, A man that drinketh iniquity like water!

15:17 Ég vil fræða þig, heyr þú mig, og það sem ég hefi séð, frá því vil ég segja.

15:17 I will show thee, hear thou me; And that which I have seen I will declare:

15:18 því er vitringarnir kunngjörðu - og duldu ekki - svo sem arfsögn frá feðrum sínum,

15:18 (Which wise men have told From their fathers, and have not hid it;

15:19 en þeim einum var landið gefið, og enginn útlendingur hafði enn farið um meðal þeirra.

15:19 Unto whom alone the land was given, And no stranger passed among them);

15:20 Alla ævi sína kvelst hinn óguðlegi og öll þau ár, sem geymd eru ofbeldismanninum.

15:20 The wicked man travaileth with pain all his days, Even the number of years that are laid up for the oppressor.

15:21 Skelfingarhljóð óma í eyrum honum, á friðartímum ræðst eyðandinn á hann.

15:21 A sound of terrors is in his ears; In prosperity the destroyer shall come upon him.

15:22 Hann trúir því ekki, að hann komist út úr myrkrinu, og hann er kjörinn undir sverðið.

15:22 He believeth not that he shall return out of darkness, And he is waited for of the sword.

15:23 Hann reikar um til þess að leita sér brauds - hvar er það? - hann veit að ógæfudagurinn biður hans.

15:23 He wandereth abroad for bread, saying, Where is it? He knoweth that the day of darkness is ready at his hand.

15:24 Neyð og angist skelfa hann, hún ber hann ofurlíði eins og konungur, sem búinn er til atlögu.

15:24 Distress and anguish make him afraid; They prevail against him, as a king ready to the battle.

15:25 af því hann útrétti hönd sína gegn Guði og reis þrjóskur í móti hinum Almáttka.

15:25 Because he hath stretched out his hand against God, And behaveth himself proudly against the Almighty;

15:26 rann í móti honum illvígur undir þykkum bungum skjalda sinna.

15:26 He runneth upon him with a stiff neck, With the thick bosses of his bucklers;

15:27 Hann þakti andlit sitt spiki og safnaði fitu á lendar sér.

15:27 Because he hath covered his face with his fatness, And gathered fat upon his loins;

15:28 settist að í eyddum borgum, í húsum, er enginn átti í að búa og

ákveðið var, að verða skyldu að rústum.

15:28 And he hath dwelt in desolate cities, In houses which no man inhabited, Which were ready to become heaps;

15:29 Hann verður ekki ríkur, og eigur hans haldast ekki við, og kornöx hans svigna ekki til jarðar.

15:29 He shall not be rich, neither shall his substance continue, Neither shall their possessions be extended on the earth.

15:30 Hann kemst eigi undan myrkrinu, frjóanga hans mun loginn sviða, og fyrir reiðiblastri hans ferst hann.

15:30 He shall not depart out of darkness; The flame shall dry up his branches, And by the breath of God's mouth shall he go away.

15:31 Hann skyldi ekki reiða sig á hégóma; hann villist, því að hégómi verður umbun hans.

15:31 Let him not trust in vanity, deceiving himself; For vanity shall be his recompense.

15:32 Það rætist fyrir skapadægur hans, og pálmagrein hans grænkar eigi.

15:32 It shall be accomplished before his time, And his branch shall not be green.

15:33 Hann hristir af sér súr berin eins og vínviðurinn og varpar af sér blómunum eins og olíutréð.

15:33 He shall shake off his unripe grape as the vine, And shall cast off his flower as the olive-tree.

15:34 Því að sveit hinna óguðlegu er ófrjó, og eldur eyðir tjöldum mútgjafanna.

15:34 For the company of the godless shall be barren, And fire shall consume the tents of bribery.

15:35 Þeir ganga þungaðir með mæðu og ala ógæfu, og kviður þeirra undirbýr svik.

15:35 They conceive mischief, and bring forth iniquity, And their heart prepareth deceit.

16:1 Þá svaraði Job og sagði:

16:1 Then Job answered and said,

16:2 Ég hefi heyrt nóg af slíku, hvítleiðir huggarar eruð þér allir saman.

16:2 I have heard many such things: Miserable comforters are ye all.

16:3 Er orðavindurinn nú á enda? eða hvað knýr þig til andsvara?

16:3 Shall vain words have an end? Or what provoketh thee that thou answerest?

16:4 Ég gæti líka talað eins og þér, ef þér væruð í mínum sporum, gæti spunnið saman ræður gegn yður og hrist yfir yður höfuðið.

16:4 I also could speak as ye do; If your soul were in my soul's stead, I could join words together against you, And shake my head at you.

16:5 ég gæti styrkt yður með munni mínum, og meðaunkun vara minna mundi lína þjáning yðar.

16:5 But I would strengthen you with my mouth, And the solace of my lips would assuage your grief.

16:6 Þótt ég tali, þá linar ekki kvöl mína, og gjöri ég það ekki, hvaða létti fæ ég þá?

16:6 Though I speak, my grief is not assuaged; And though I forbear, what am I eased?

16:7 Miklu fremur hefir Guð nú örþreytt mig, - þú hefir eytt öllu ættliði mínu.

16:7 But now he hath made me weary: Thou hast made desolate all my company.

16:8 hefir hremmt mig, og það er vitni í móti mér. Sjúkdómur minn ris í gegn mér, ákaerir mig upp í opið geðið.

16:8 And thou hast laid fast hold on me, *which* is a witness *against* me: And my leanness riseth up against me, It testifieth to my face.

16:9 Reiði hans slitur mig sundur og ofsækir mig, hann nistir tönnum í móti mér, andstaðingur minn hvessir á mig augun.

16:9 He hath torn me in his wrath, and persecuted me; He hath gnashed upon me with his teeth: Mine adversary sharpeneth his eyes upon me.

16:10 Þeir glenna upp ginið í móti mér, löðruna mig til háðungar, allir saman gjöra þeir samtök í móti mér.

16:10 They have gaped upon me with their mouth; They have smitten me upon the cheek reproachfully: They gather themselves together against me.

16:11 Guð gefur mig á vald ranglátra og varpar mér í hendur óguðlegra.

16:11 God delivereth me to the ungodly, And casteth me into the hands of the wicked.

16:12 Ég lifði áhyggjulaus, þá braut hann mig sundur, hann þreif í hnakkann á mér og molaði mig sundur og reisti mig upp sér að skotspæni.

16:12 I was at ease, and he brake me asunder; Yea, he hath taken me by the neck, and dashed me to pieces: He hath also set me up for his mark.

16:13 Skeyti hans fljúga kringum mig, vægðarlaust sker hann sundur nýru mín, hellir galli mínu á jörðu.

16:13 His archers compass me round about; He cleaveth my reins asunder, and doth not spare; He poureth out my gall upon the ground.

16:14 Hann brýtur í mig skarð á skarð ofan og gjörir áhlaup á mig eins og hetja.

16:14 He breaketh me with breach upon breach; He runneth upon me like a giant.

16:15 Ég hefi saumað sekk um hörund mitt og stungið horni mínu ofan í moldina.

16:15 I have sewed sackcloth upon my skin, And have laid my horn in the dust.

16:16 Andlit mitt er þrútið af gráti, og svartamyrkur hvílir yfir hvörmum mínum.

16:16 My face is red with weeping, And on my eyelids is the shadow of death;

16:17 Þótt ekkert ranglæti sé í hendi mínni og bæn mín sé hrein.

16:17 Although there is no violence in my hands, And my prayer is pure.

16:18 Jörð, hyl þú eigi blóð mitt, og kvein mitt finni engan hvíldarstað!

16:18 O earth, cover not thou my blood, And let my cry have no *resting*-place.

16:19 En sjá, á himnum er vottur minn og vitni mitt á hæðum.

16:19 Even now, behold, my witness is in heaven, And he that voucheth for me is on high.

16:20 Vinir mínir gjöra gys að mér - til Guðs lítur auga mitt grátandi.

16:20 My friends scoff at me: *But* mine eye poureth out tears unto God,

16:21 að hann láti manninn ná rétti sínum gagnvart Guði og skeri úr milli mannsins og vinar hans.

16:21 That he would maintain the right of a man with God, And of a son of man with his neighbor!

16:22 Því að senn eru þessi fáu ár á enda, og ég fer burt þá leiðina, sem ég aldrei sný aftur.

16:22 For when a few years are come, I shall go the way whence I shall not return.

17:1 Andi minn er bugaður, dagar mínir þrotinir, gröfin biður mín.

17:1 My spirit is consumed, my days are extinct, The grave is *ready* for me.

17:2 Vissulega eru þeir enn að gjöra gys að mér! Auga mitt verður að horfa upp á móðganir þeirra!

17:2 Surely there are mockers with me, And mine eye dwelleth upon their provocation.

17:3 Set veð, gakk í ábyrgð fyrir mig hjá þér, Guð, hver mun annars taka í hönd mér?

17:3 Give now a pledge, be surety for me with thyself; Who is there that will strike hands with me?

17:4 Því að hjörtum þeirra hefir þú varnað vits, fyrir því munt þú ekki láta þá sigri hrósa.

17:4 For thou hast hid their heart from understanding: Therefore shalt thou not exalt *them*.

17:5 Hver sem með svikum framselur vini sína að herfangi, - augu barna hans munu daprast.

17:5 He that denounceth his friends for a prey, Even the eyes of his children shall fail.

17:6 Hann hefir gjört mig að orðskviði meðal manna, og ég verð að láta hrækja í andlit mitt.

17:6 But he hath made me a byword of the people; And they spit in my face.

17:7 Fyrir því dapradist auga mitt af harmi, og limir mínir eru allir orðnir sem skuggi.

17:7 Mine eye also is dim by reason of sorrow, And all my members are as a shadow.

17:8 Réttvisir menn skelfast yfir því, og hinn saklausí fírást yfir hinum óguðlega.

17:8 Upright men shall be astonished at this, And the innocent shall stir up himself against the godless.

17:9 En hinn réttláti heldur fast við sína leið, og sá sem hefir hreinar

hendur, verður enn styrkari.

17:9 Yet shall the righteous hold on his way, And he that hath clean hands shall wax stronger and stronger.

17:10 En komið þér allir hingað aftur, og ég mun ekki finna neinn vitran mann meðal yðar.

17:10 But as for you all, come on now again; And I shall not find a wise man among you.

17:11 Dagar mínir eru liðnir, fyriræðlanir mínar sundurtættar, - hin dýrasta eign hjarta míns.

17:11 My days are past, my purposes are broken off, Even the thoughts of my heart.

17:12 Nóttina gjöra þeir að degi, ljósið á að vera nær mér en myrkrið.

17:12 They change the night into day: The light, *say they*, is near unto the darkness.

17:13 Þegar ég vonast eftir að dánarheimar verði hibið mitt, bý mér hvílu í myrkrunu.

17:13 If I look for Sheol as my house; If I have spread my couch in the darkness;

17:14 Þegar ég kalla gröfina "föður minn", ormana "móður mína og systur" -

17:14 If I have said to corruption, Thou art my father; To the worm, *Thou art* my mother, and my sister;

17:15 hvar er þá von mín, já, von mín - hver eygir hana?

17:15 Where then is my hope? And as for my hope, who shall see it?

17:16 Að slagbröndum Heljar stígur hún niður, þá er ég um leið fæ hvíld í moldu.

17:16 It shall go down to the bars of Sheol, When once there is rest in the dust.

18:1 Þá svaraði Bildad frá Súa og sagði:

18:1 Then answered Bildad the Shuhite, and said,

18:2 Hversu lengi ætlið þér að halda áfram þessu orðaskaki? Látið yður segjast, og því næst skulum vér talast við.

18:2 How long will ye hunt for words? Consider, and afterwards we will speak.

18:3 Hvers vegna erum vér metnir sem skepnur, orðnir heimskir í yðar augum?

18:3 Wherefore are we counted as beasts, *And* are become unclean in your sight?

18:4 Þú, sem tætir sjálfan þig sundur í reiði þinni, - á jörðin þín vegna að fara í auðn og bjargið að fírást úr stað sínum?

18:4 Thou that tearest thyself in thine anger, Shall the earth be forsaken for thee? Or shall the rock be removed out of its place?

18:5 Ljós hins óguðlega slokknar, og logi elds hans skín ekki.

18:5 Yea, the light of the wicked shall be put out, And the spark of his fire shall not shine.

18:6 Ljósið myrkvast í tjaldi hans, og það slokknar á lampanum yfir honum.

18:6 The light shall be dark in his tent, And his lamp above him shall be put out.

18:7 Hans öflugn skref verða stutt, og ráðagjörð sjálfs hans steypir honum,

18:7 The steps of his strength shall be straitened, And his own counsel shall cast him down.

18:8 Því að hann rekst í netið með fætur sína, og hann gengur í möskvunum.

18:8 For he is cast into a net by his own feet, And he walketh upon the toils.

18:9 Möskvi festist um hæl hans, lykkjan herðist að honum.

18:9 A gin shall take *him* by the heel, And a snare shall lay hold on him.

18:10 Snaran liggur falin á jörðinni, og gildran liggur fyrir honum á stignum.

18:10 A noose is hid for him in the ground, And a trap for him in the way.

18:11 Skelfingar hræða hann allt um kring og hrekja hann áfram, hvar sem hann gengur.

18:11 Terrors shall make him afraid on every side, And shall chase him at his heels.

18:12 Ógæfu hans tekur að svengja, og glötunin biður búið eftir falli hans.

18:12 His strength shall be hunger-bitten, And calamity shall be ready at his side.

18:13 Hún tærir húð hans, og frumburður dauðans etur limu hans.

18:13 The members of his body shall be devoured, Yea, the first-born of death shall devour his members.

18:14 Hann er hrifinn burt úr tjaldi sínu, er hann treysti á, og það lætur hann ganga til konungs skelfinganna.

18:14 He shall be rooted out of his tent where he trusteth; And he shall be brought to the king of terrors.

18:15 Í tjaldi hans býr það, sem eigi er hans, brennisteini er stráð yfir bústað hans.

18:15 There shall dwell in his tent that which is none of his: Brimstone shall be scattered upon his habitation.

18:16 Að neðan þorna rætur hans, að ofan visna greinar hans.

18:16 His roots shall be dried up beneath, And above shall his branch be cut off.

18:17 Minning hans hverfur af jörðunni, og nafn hans er ekki nefnt á völlum.

18:17 His remembrance shall perish from the earth, And he shall have no name in the street.

18:18 Menn hrinda honum frá ljósinu út í myrkrið og reka hann burt af jarðriki.

18:18 He shall be driven from light into darkness, And chased out of the world.

18:19 Hann mun hvorki eiga börn né buru meðal þjóðar sinnar, og enginn, sem undan hefir komist, er í hilylum hans.

18:19 He shall have neither son nor son's son among his people, Nor any remaining where he sojourned.

18:20 Yfir skapadægri hans skelfast eftirkomendurnir, og hrylling grípur þá, er fyrr voru uppi.

18:20 They that come after shall be astonished at his day, As they that went before were affrighted.

18:21 Já, svo fer um bústaði hins rangláta og svo um samastað þess manns, sem eigi þekkir Guð.

18:21 Surely such are the dwellings of the unrighteous, And this is the place of him that knoweth not God.

19:1 Þá svaraði Job og sagði:

19:1 Then Job answered and said,

19:2 Hversu lengi ætlið þér að angra sál mína og mylja mig sundur með orðum?

19:2 How long will ye vex my soul, And break me in pieces with words?

19:3 Þér hafið þegar smánað mig tíu sinnum, þér skammist yðar ekki fyrir að misþyrma mér.

19:3 These ten times have ye reproached me: Ye are not ashamed that ye deal hardly with me.

19:4 Og hafi mér í raun og veru orðið á, þá varðar það mig einan.

19:4 And be it indeed that I have erred, Mine error remaineth with myself.

19:5 Ef þér í raun og veru ætlið að brokast upp yfir mig, þá sannið mér svivirðing mína.

19:5 If indeed ye will magnify yourselves against me, And plead against me my reproach;

19:6 Kannist þó við, að Guð hafi hallað rétti mínum og umkringgt mig með neti sínu.

19:6 Know now that God hath subverted me *in my cause*, And hath compassed me with his net.

19:7 Sjá, ég kalla: Öfbeldi! og fæ ekkert svar, ég kalla á hjálp, en engan rétt er að fá.

19:7 Behold, I cry out of wrong, but I am not heard: I cry for help, but there is no justice.

19:8 Guð hefir girt fyrir veg minn, svo að ég kemst ekki áfram, og stígu mína hylur hann myrkri.

19:8 He hath walled up my way that I cannot pass, And hath set darkness in my paths.

19:9 Heiðri mínum hefir hann afklætt mig og tekið kórónuna af höfði mér.

19:9 He hath stripped me of my glory, And taken the crown from my head.

19:10 Hann brýtur mig niður á allar hliðar, svo að ég fari burt, og slitur upp von mína eins og tré.

19:10 He hath broken me down on every side, and I am gone; And my hope hath he plucked up like a tree.

19:11 Hann lætur reiði sína bálast gegn mér og telur mig óvin sinn.

19:11 He hath also kindled his wrath against me, And he counteth me unto him as *one of* his adversaries.

19:12 Skarar hans koma allir saman og leggja braut sína gegn mér og setja herbúðir sínar kringum tjald mitt.

19:12 His troops come on together, And cast up their way against me, And encamp round about my tent.

19:13 Bræður mína hefir hann gjört mér fráhverfa, og vinir mínir vilja eigi framar við mér líta.

19:13 He hath put my brethren far from me, And mine acquaintance are wholly estranged from me.

19:14 Skyldmennir mín láta ekki sjá sig, og kunningjar mínir hafa gleymt mér.

19:14 My kinsfolk have failed, And my familiar friends have forgotten me.

19:15 Skjólstaðingar húss míns og þernur minar álíta mig aðkomumann, og ég er orðinn útlendingur í augum þeirra.

19:15 They that dwell in my house, and my maids, count me for a stranger; I am an alien in their sight.

19:16 Kalli ég á þjón minn, svarar hann ekki, ég verð að sárþæna hann með munni mínum.

19:16 I call unto my servant, and he giveth me no answer, *Though* I entreat him with my mouth.

19:17 Andi minn er konu minni framandlegur, og bræður mínir fordást mig.

19:17 My breath is strange to my wife, And my supplication to the children of mine own mother.

19:18 Jafnvel börnin fyrirliða mig, standi ég upp, spotta þau mig.

19:18 Even young children despise me; If I arise, they speak against me.

19:19 Alla mína alúðarvini stuggar við mér, og þeir sem ég elskaði, hafa snúist á móti mér.

19:19 All my familiar friends abhor me, And they whom I loved are turned against me.

19:20 Bein mín limast við hörund mitt og hold, og ég hefí sloppið með tannholdið eitt.

19:20 My bone cleaveth to my skin and to my flesh, And I am escaped with the skin of my teeth.

19:21 Aumkið mig, aumkið mig, vinir mínir, því að hönd Guðs hefir lostið mig.

19:21 Have pity upon me, have pity upon me, O ye my friends; For the hand of God hath touched me.

19:22 Hví ofsækið þér mig eins og Guð og verðið eigi saddir á holdi mínu?

19:22 Why do ye persecute me as God, And are not satisfied with my flesh?

19:23 Ó að orð mín væru skrifuð upp, ó að þau væru skráð í bók

19:23 Oh that my words were now written! Oh that they were inscribed in a book!

19:24 með jarnstíl og blýi, að cilifu höggvin í klett!

19:24 That with an iron pen and lead They were graven in the rock for ever!

19:25 Ég veit, að lausnari minn lifir, og hann mun síðastur ganga fram á foldu.

19:25 But as for me I know that my Redeemer liveth, And at last he will stand up upon the earth:

19:26 Og eftir að þessi húð mín er sundurtætt og allt hold er af mér, mun ég líta Guð.

19:26 And after my skin, *even* this *body*, is destroyed, Then without my flesh shall I see God;

19:27 Ég mun líta hann mér til góðs, já, augu mín sjá hann, og það eigi sem andstaðing, - hjartað brennur af þrá í brjósti mér!

19:27 Whom I, even I, shall see, on my side, And mine eyes shall behold, and not as a stranger. My heart is consumed within me.

19:28 Þegar þér segið: "Vér skulum ofsækja hann, rót ógæfunnar er hjá honum sjálfum að finna!"

19:28 If ye say, How we will persecute him! And that the root of the matter is found in me;

19:29 Þá hræðist ógn sverðsins, því að sverðið er refsing syndar. Þá munuð þér komast að raun um, að til er dómur.

19:29 Be ye afraid of the sword: For wrath *bringeth* the punishments of the sword, That ye may know there is a judgment.

20:1 Þá svaraði Sófar frá Naama og sagði:

20:1 Then answered Zophar the Naamathite, and said,

20:2 Fyrir því veita hugsanir mínar mér andsvör og af því að það sýður í mér:

20:2 Therefore do my thoughts give answer to me, Even by reason of my haste that is in me.

20:3 Ég verð að hlusta á háðulegar ávítur, en andi minn gefur mér skilning að svara.

20:3 I have heard the reproof which putteth me to shame; And the spirit of my understanding answereth me.

20:4 Veist þú, að svo hefir það verið frá eilífu, frá því er menn voru settir á jörðina.

20:4 Knowest thou *not* this of old time, Since man was placed upon earth,

20:5 að fögnuður óguðlegra er skammar og að gleði hins guðlausa varir örskotsstund?

20:5 That the triumphing of the wicked is short, And the joy of the godless but for a moment?

20:6 Þó að sjálfbirgingskapur hans nemi við himin og höfuð hans nái upp í skýin.

20:6 Though his height mount up to the heavens, And his head reach unto the clouds;

20:7 Þá verður hann þó eilíflega að engu eins og hans eigin saur, þeir, sem sáu hann, segja: Hvar er hann?

20:7 Yet he shall perish for ever like his own dung: They that have seen him shall say, Where is he?

20:8 Hann líður burt eins og draumur, svo að hann finnst ekki, og hverfur eins og nætursýn.

20:8 He shall fly away as a dream, and shall not be found: Yea, he shall be chased away as a vision of the night.

20:9 Augað, sem á hann horfði, sér hann eigi aftur, og bústaður hans lítur hann aldrei framar.

20:9 The eye which saw him shall see him no more; Neither shall his place any more behold him.

20:10 Börn hans snikja á snauða menn, og hendur þeirra skila aftur eignum hans.

20:10 His children shall seek the favor of the poor, And his hands shall give back his wealth.

20:11 Þótt bein hans séu full af æskuþrótti, leggjast þau samt með honum í moldu.

20:11 His bones are full of his youth, But it shall lie down with him in the dust.

20:12 Þótt hið illa sé honum sætt í munni, þótt hann feli það undir tungu sinni,

20:12 Though wickedness be sweet in his mouth, Though he hide it under his tongue,

20:13 Þótt hann treini sér það og vilji ekki sleppa því og haldi því eftir í miðjum gömnum,

20:13 Though he spare it, and will not let it go, But keep it still within his mouth;

20:14 Þá breytist þó fæðan í innýflum hans, - í nöðrugall í kviði honum.

20:14 Yet his food in his bowels is turned, It is the gall of asps within him.

20:15 Auð glepti hann - hann verður að æla honum aftur, Guð keyrir hann úr kviði hans.

20:15 He hath swallowed down riches, and he shall vomit them up again; God will cast them out of his belly.

20:16 Nöðrucítur saug hann, tunga cituormsins deyðir hann.

20:16 He shall suck the poison of asps: The viper's tongue shall slay him.

20:17 Hann má ekki gleðjast yfir lækjum, yfir rennandi ám hunangs og rjóma.

20:17 He shall not look upon the rivers, The flowing streams of honey and butter.

20:18 Hann lætur af hendi aflaféð og gleypir það eigi, auðurinn sem hann græddi, veitir honum eigi eftirvanta gleði.

20:18 That which he labored for shall he restore, and shall not swallow it down; According to the substance that he hath gotten, he shall not rejoice.

20:19 Því að hann kúgaði snauða og lét þá eftir hjálparlausa, sölsaði undir sig hús, en byggði ekki.

20:19 For he hath oppressed and forsaken the poor; He hath violently taken away a house, and he shall not build it up.

20:20 Því að hann þekkti enga ró í maga sínum, þó fær hann eigi forðað því, sem honum er dýrmætast.

20:20 Because he knew no quietness within him, He shall not save aught of that wherein he delighteth.

20:21 Ekkert komst undan græðgi hans, fyrir því er velsæld hans eigi varanleg.

20:21 There was nothing left that he devoured not; Therefore his

prosperity shall not endure.

20:22 Þótt hann hafi allsnægtir, kemst hann í nauðir, allt magn mæðunnar kemur yfir hann.

20:22 In the fulness of his sufficiency he shall be in straits: The hand of every one that is in misery shall come upon him.

20:23 Þá verður það: Til þess að fylla kvið hans sendir Guð í hann sína brennandi reiði og lætur mat sínum rigna yfir hann.

20:23 When he is about to fill his belly, *God* will cast the fierceness of his wrath upon him, And will rain it upon him while he is eating.

20:24 Flyi hann fyrir járnvopnum, þá borar eirboginn hann í gegn.

20:24 He shall flee from the iron weapon, And the bow of brass shall strike him through.

20:25 Hann dregur örina út, þá kemur hún út um bakið, og hinn blikandi oddur kemur út úr galli hans - skelfing grípur hann.

20:25 He draweth it forth, and it cometh out of his body; Yea, the glittering point cometh out of his gall: Terrors are upon him.

20:26 Allur ófarnaður er geymdur auðefum hans, eldur, sem enginn blæs að, eyðir honum, hann etur það, sem eftir er í tjaldi hans.

20:26 All darkness is laid up for his treasures: A fire not blown *by man* shall devour him; It shall consume that which is left in his tent.

20:27 Himinninn afhjúpar misgjörð hans, og jörðin gjörir uppreisu í móti honum.

20:27 The heavens shall reveal his iniquity, And the earth shall rise up against him.

20:28 Gróði húss hans fer í útlegð, rennur burt í allar áttir á degi reiðinnar.

20:28 The increase of his house shall depart; *His goods* shall flow away in the day of his wrath.

20:29 Þetta er óguðlegs manns hlutskipti frá Guði og arfleifð sú, sem honum er úthlutað af hinum Almáttka.

20:29 This is the portion of a wicked man from God, And the heritage appointed unto him by God.

21:1 Þá svaraði Job og sagði:

21:1 Then Job answered and said,

21:2 Hlustið gaumgæfilega á mál mitt, og látið það vera huggun af yðar hendi.

21:2 Hear diligently my speech; And let this be your consolations.

21:3 Unnið mér þess, að ég tali, og þegar ég hefi talað út, þá mátt þú hæða.

21:3 Suffer me, and I also will speak; And after that I have spoken, mock on.

21:4 Er ég þá að kvarta yfir mönnum? eða hví skyldi ég ekki vera óþolinmóður?

21:4 As for me, is my complaint to man? And why should I not be impatient?

21:5 Lítið til mín og undrist og leggið hönd á munn!

21:5 Mark me, and be astonished, And lay your hand upon your mouth.

21:6 Já, þegar ég hugsa um það, skelfist ég, og hryllingur fer um mig allan.

21:6 Even when I remember I am troubled, And horror taketh hold on my flesh.

21:7 Hvers vegna lifa hinir óguðlegu, verða gamlir, já, magnast að krafti?

21:7 Wherefore do the wicked live, Become old, yea, wax mighty in power?

21:8 Niðjar þeirra dafna fyrir augliti þeirra hjá þeim og afsprengi þeirra fyrir augum þeirra.

21:8 Their seed is established with them in their sight, And their offspring before their eyes.

21:9 Hús þeirra eru óhult og óttalaus, og hirtíngarvöndur Guðs kemur ekki niður á þeim.

21:9 Their houses are safe from fear, Neither is the rod of God upon them.

21:10 Boli þeirra kelfir og kemur að gagni, kýr þeirra ber og lætur ekki kálfi.

21:10 Their bull gendereth, and faileth not; Their cow calveth, and casteth not her calf.

21:11 Þeir hleypa út börnum sínum eins og lambahjörð, og smásveinar þeirra hoppa og leika sér.

21:11 They send forth their little ones like a flock, And their children dance.

21:12 Þeir syngja hátt undir með humbum og gígjum og gleðjast við hljóm hjarðpipunnar.

21:12 They sing to the timbrel and harp, And rejoice at the sound of the pipe.

21:13 Þeir eyða dögum sínum í velgengni og fara til Heljar í friði.

21:13 They spend their days in prosperity, And in a moment they go down to Sheol.

21:14 og þó sögu þeir við Guð: "Vik frá oss - að þekkja þína veginumst vér eigi.

21:14 And they say unto God, Depart from us; For we desire not the knowledge of thy ways.

21:15 Hvað er hinn Almáttki, að vér skyldum dýrka hann, og hvað skyldi það stöða oss að leita hans í bæn?"

21:15 What is the Almighty, that we should serve him? And what profit should we have, if we pray unto him?

21:16 Sjá, gæfa þeirra er ekki á þeirra valdi, - ráðlag óguðlegra er fjarri mér.

21:16 Lo, their prosperity is not in their hand: The counsel of the wicked is far from me.

21:17 Hversu oft slokknar þá á lampa hinna óguðlegu, og hversu oft kemur ógæfa þeirra yfir þá? Hversu oft deilir Guð þeim hlutskiptum í reiði sinni?

21:17 How oft is it that the lamp of the wicked is put out? That their calamity cometh upon them? That God distributeth sorrows in his anger?

21:18 Hversu oft verða þeir sem strá fyrir vindi og sem sáðir, er stormurinn feykir burt?

21:18 That they are as stubble before the wind, And as chaff that the storm carrieth away?

21:19 "Guð geymir börnum hans óhamingju hans." Endurgjaldi hann honum sjálfum, svo að hann fái að kenna á því!

21:19 Ye say, God layeth up his iniquity for his children. Let him recompense it unto himself, that he may know it:

21:20 Sjái augu sjálfs hans glötun hans, og drekki hann sjálfur af reiði hins Almátka!

21:20 Let his own eyes see his destruction, And let him drink of the wrath of the Almighty.

21:21 Því að hvað hirðir hann um hús sitt eftir dauðann, þegar tala mánaða hans er fullnuð?

21:21 For what careth he for his house after him, When the number of his months is cut off?

21:22 Ætla menn að kenna Guði visku eða dæma hinn hæsta?

21:22 Shall any teach God knowledge, Seeing he judgeth those that are high?

21:23 Einn deyr í mestu velgengni, fullkomlega áhyggjulaus og ánægður.

21:23 One dieth in his full strength, Being wholly at ease and quiet:

21:24 trog hans eru full af mjólk, og mergurinn í beinum hans er safamikill.

21:24 His pails are full of milk, And the marrow of his bones is moistened.

21:25 Og annar deyr með beiskju í huga og hefir aldrei notið hamingjunnar.

21:25 And another dieth in bitterness of soul, And never tasteth of good.

21:26 Þeir hvíla báðir í duftinu, og maðkarnir hylja þá.

21:26 They lie down alike in the dust, And the worm covereth them.

21:27 Sjá, ég þekki hugsanir yðar og fyriræðanir, að beita mig ofbeldi.

21:27 Behold, I know your thoughts, And the devices wherewith ye would wrong me.

21:28 Þegar þér segið: "Hvar er hús harðstjórans og hvar er tjaldið, sem hinir óguðlegu bjuggu í?"

21:28 For ye say, Where is the house of the prince? And where is the tent wherein the wicked dwelt?

21:29 hafið þér þá ekki spurt vegfarendur, - og sönnunum þeirra munuð þér ekki hafna -

21:29 Have ye not asked wayfaring men? And do ye not know their evidences,

21:30 að á degi glötunarinnar er hinum vonda þyrmt, á reiðinnar degi er þeim skotið undan.

21:30 That the evil man is reserved to the day of calamity? That they are led forth to the day of wrath?

21:31 Hver setur honum breytni hans fyrir sjónir? Og þegar hann gjörir eitthvað, hver endurgeldur honum?

21:31 Who shall declare his way to his face? And who shall repay him what he hath done?

21:32 Og til grafar er hann borinn og vakað er yfir legstaðnum.

21:32 Yet shall he be borne to the grave, And men shall keep watch over the tomb.

21:33 Moldarhnáusar dalsins liggja mjúklega ofan á honum, og eftir honum flykkjast allir menn, eins og óteljandi eru á undan honum farnir.

21:33 The clods of the valley shall be sweet unto him, And all men shall draw after him, As there were innumerable before him.

21:34 Og hvernig megið þér þá hugga mig með hégóma, og andsvör yðar - sviksemin ein er eftir!

21:34 How then comfort ye me in vain, Seeing in your answers there remaineth *only* falsehood?

22:1 Þá svaraði Elifas frá Teman og sagði:

22:1 Then answered Eliphaz the Temanite, and said,

22:2 Vinnur maðurinn Guði gagn? Nei, sjálfum sér vinnur vitur maður gagn.

22:2 Can a man be profitable unto God? Surely he that is wise is profitable unto himself.

22:3 Er það ábati fyrir hinn Almátka, að þú ert réttlátur, eða ávinningur, að þú lifir grandvöru lífi?

22:3 Is it any pleasure to the Almighty, that thou art righteous? Or is it gain *to him*, that thou makest thy ways perfect?

22:4 Er það vegna guðsóttá þíns, að hann reisar þér, að hann dregur þig fyrir dóm?

22:4 Is it for thy fear *of him* that he reproveth thee, That he entereth with thee into judgment?

22:5 Er ekki vonska þín mikil og misgjörðir þínar óþrjótandi?

22:5 Is not thy wickedness great? Neither is there any end to thine iniquities.

22:6 Því að þú tókst veð af bræðrum þínum að ástæðulausu og ferðir fálædda menn úr flikum þeirra.

22:6 For thou hast taken pledges of thy brother for nought, And stripped the naked of their clothing.

22:7 Þú gafst ekki hinum örmagna vatn að drekka, og hinum hungraða synjaðir þú brauðs.

22:7 Thou hast not given water to the weary to drink, And thou hast withholden bread from the hungry.

22:8 En hinn voldugi átti landið, og vírðingarmaðurinn bjó í því.

22:8 But as for the mighty man, he had the earth; And the honorable man, he dwelt in it.

22:9 Ekkjur lést þú fara burt tómhentar, og armleggir munaðarleysingjanna voru brotnir sundur.

22:9 Thou hast sent widows away empty, And the arms of the fatherless have been broken.

22:10 Fyrir því eru snörur allt í kringum þig, og fyrir því skelfir ótti þig skyndilega!

22:10 Therefore snares are round about thee, And sudden fear troubleth thee,

22:11 Eða sér þú ekki myrkríð og vatnaflauminn, sem hylur þig?

22:11 Or darkness, so that thou canst not see, And abundance of waters cover thee.

22:12 **Er ekki Guð himinhár? og lit þú á hvirfil stjarnanna, hve hátt þær gnæfa!**
22:12 Is not God in the height of heaven? And behold the height of the stars, how high they are!

22:13 **Og þú segir: "Hvað veit Guð? Getur hann dæmt gegnum skýsortann?"**
22:13 And thou sayest, What doth God know? Can he judge through the thick darkness?

22:14 **Skýin skyggja á hann, svo að hann sér ekki, og hann gengur á himinhvelfingunni."**
22:14 Thick clouds are a covering to him, so that he seeth not; And he walketh on the vault of heaven.

22:15 **Ætlar þú að halda fortíðar leið, þá er ranglátir menn hafa farið?**
22:15 Wilt thou keep the old way Which wicked men have trodden?

22:16 **Þeir er kippt var burt fyrir tímann og grundvöllur þeirra skolaðist burt sem straumur.**
22:16 Who were snatched away before their time, Whose foundation was poured out as a stream,

22:17 **Þeir er sögðu við Guð: "Vik frá oss! og hvað gæti hinn Almáttki gjört fyrir oss?"**
22:17 Who said unto God, Depart from us; And, What can the Almighty do for us?

22:18 **og það þó hann fyllti hús þeirra blessun. - Hugartar óguðlegra sé fjarri mér!**
22:18 Yet he filled their houses with good things: But the counsel of the wicked is far from me.

22:19 **Hinir réttlátu sjá það og gleðjast, og hinn saklaus gjörir gys að þeim:**
22:19 The righteous see it, and are glad; And the innocent laugh them to scorn,

22:20 **"Vissulega er andstaðingur vor að engu orðinn, og eldurinn hefir eytt leifum þeirra."**
22:20 *Saying*, Surely they that did rise up against us are cut off, And the remnant of them the fire hath consumed.

22:21 **Vingast þú við Guð, þá muntu vera í friði, við það mun blessun yfir þig koma.**
22:21 Acquaint now thyself with him, and be at peace: Thereby good shall come unto thee.

22:22 **Tak á móti kenning af munni hans, og fest þér orð hans í hjarta.**
22:22 Receive, I pray thee, the law from his mouth, And lay up his words in thy heart.

22:23 **Ef þú snýr þér til hins Almáttkka, auðmýkir þig, ef þú rekur ranglætíð langt burt frá tjaldi þínu -**
22:23 If thou return to the Almighty, thou shalt be built up, If thou put away unrighteousness far from thy tents.

22:24 **já, varpaðu gullinu í duftið og skiragullinu ofan í lækjamölin!**
22:24 And lay thou *thy* treasure in the dust, And *the gold of* Ophir among the stones of the brooks;

22:25 **þá skal hinn Almáttki vera gull þitt, vera þér hið skærasta silfur.**
22:25 And the Almighty will be thy treasure, And precious silver unto thee.

22:26 **Já, þá munt þú hafa yndi af hinum Almáttkka og lyfta auglit þínu til Guðs.**
22:26 For then shalt thou delight thyself in the Almighty, And shalt lift up thy face unto God.

22:27 **Biðjir þú til hans, bænheyrir hann þig, og heit þín munt þú greiða.**
22:27 Thou shalt make thy prayer unto him, and he will hear thee; And thou shalt pay thy vows.

22:28 **Og áformir þú eitthvað, mun þér heppnast það, og birta skína yfir vegin þína.**
22:28 Thou shalt also decree a thing, and it shall be established unto thee; And light shall shine upon thy ways.

22:29 **Þegar þeir liggja niður á við, þá kallar þú "Upp á við!" og hinum auðmjúka hjálpar hann.**
22:29 When they cast *thee* down, thou shalt say, *There is* lifting up; And the humble person he will save.

22:30 **Hann bjargar jafnvel þeim, sem ekki er saklaus, já, hann bjargast fyrir hreinleik handa þinna.**
22:30 He will deliver *even* him that is not innocent: Yea, he shall be delivered through the cleanness of thy hands.

23:1 **Þá svaraði Job og sagði:**
23:1 Then Job answered and said,

23:2 **Enn sem fyrr munu kveinstafir mínir verða taldir uppreisn, hönd Guðs hvílir þungt á andvörpum mínum.**
23:2 Even to-day is my complaint rebellious: My stroke is heavier than my groaning.

23:3 **Ég vildi að ég vissi, hvernig ég ætti að finna hann, hvernig ég gæti komist fram fyrir dómstól hans!**
23:3 Oh that I knew where I might find him! That I might come even to his seat!

23:4 **Þá mundi ég útskýra málið fyrir honum og fylla munn minn sönnunum.**
23:4 I would set my cause in order before him, And fill my mouth with arguments.

23:5 **Ég mundi fá að vita, hverju hann svaraði mér, og heyra hvað hann segði við mig.**
23:5 I would know the words which he would answer me, And understand what he would say unto me.

23:6 **Mundi hann deila við mig í mikilleik máttar síns? Nei, hann mundi veita mér óskipta athygli.**
23:6 Would he contend with me in the greatness of his power? Nay; but he would give heed unto me.

23:7 **Þá mundi hreinskilinn maður þreyta málsókn við hann, og ég mundi að eilífu losna við dómara minn.**
23:7 There the upright might reason with him; So should I be delivered for ever from my judge.

23:8 **En fari ég í austur, þá er hann þar**

ekki, og í vestur, þar verð ég hans eigi var.
23:8 Behold, I go forward, but he is not *there*; And backward, but I cannot perceive him;

23:9 **Þótt hann hafist að í norðri, þá sé ég hann ekki, og sveigi hann á leið til suðurs, fæ ég ekki lítið hann.**
23:9 On the left hand, when he doth work, but I cannot behold him; He hideth himself on the right hand, that I cannot see him.

23:10 **En hann veit, hvernig breytui mín hefir verið, ef hann prófaði mig, mundi ég reynast sem gull.**
23:10 But he knoweth the way that I take; When he hath tried me, I shall come forth as gold.

23:11 **Fótur minn hefir þrætt spor hans, ég hefi haldið veg hans og eigi hneigt af leið.**
23:11 My foot hath held fast to his steps; His way have I kept, and turned not aside.

23:12 **Frá skipun vara hans hefi ég ekki vikið, hefi varðveitt í brjósti mér orð munn hans.**
23:12 I have not gone back from the commandment of his lips; I have treasured up the words of his mouth more than my necessary food.

23:13 **En hann er samur við sig - hver aftrar honum? Ef hann gírnist eitthvað, gjörir hann það.**
23:13 But he is in one *mind*, and who can turn him? And what his soul desireth, even that he doeth.

23:14 **Já, hann framkvæmir það, er hann hefir ætlað mér, og mörgu slíku býr hann yfir.**
23:14 For he performeth that which is appointed for me: And many such things are with him.

23:15 **Þess vegna skellist ég auglit hans, Hugleiði ég það, hræðist ég hann.**
23:15 Therefore am I terrified at his presence; When I consider, I am afraid of him.

23:16 **Já, Guð hefir gjört mig hugdeigan, og hinn Almáttki skotið mér skelk í bringu.**
23:16 For God hath made my heart faint, And the Almighty hath terrified me;

23:17 **Því að það er ekki vegna ógáfunnar, að ég stend örþrota, né vegna sjálfs mín, þótt niðdimman hylji mig.**
23:17 Because I was not cut off before the darkness, Neither did he cover the thick darkness from my face.

24:1 **Hvers vegna eru ekki hegningartímar geymdir af hinum Almáttkka,**
24:1 Why are times not laid up by the Almighty? And why do not they that know him see his days?

24:2 **og hví sjá þeir ekki daga hans, sem á hann trúa? Menn færa landamerki úr stað, ræna hjörðum og halda þeim á beit.**
24:2 There are that remove the landmarks; They violently take away flocks, and feed them.

24:3 Asna munaðarleysingjanna reka menn burt og taka uxa ekkjunnar að veði.

24:3 They drive away the ass of the fatherless; They take the widow's ox for a pledge.

24:4 Þeir hrinda hinum fátæku út af veginum, hinir hágstöðdu í landinu verða allir að fela sig.

24:4 They turn the needy out of the way: The poor of the earth all hide themselves.

24:5 Já, sem skógarasnar á öræfum ganga þeir út til starfa sinna, leitandi að fæðu, eyðimörkin veitir þeim brauð handa börnunum.

24:5 Behold, as wild asses in the desert They go forth to their work, seeking diligently for food; The wilderness *yieldeth* them bread for their children.

24:6 Á akrinum uppskera þeir fóður sitt og fara í eftirleit í vínarði hins óguðlega.

24:6 They cut their provender in the field; And they glean the vintage of the wicked.

24:7 Naktir liggja þeir um nætur, klæðlausir, og hafa enga ábreiðu í kuldunum.

24:7 They lie all night naked without clothing, And have no covering in the cold.

24:8 Þeir eru gagndrepa af fjallaskúrnum, og hælislausir faðma þeir klettinn.

24:8 They are wet with the showers of the mountains, And embrace the rock for want of a shelter.

24:9 Menn slita fôðurleysingjana af brjóstinu og taka veð af hinum hágstöðdu.

24:9 There are that pluck the fatherless from the breast, And take a pledge of the poor;

24:10 Naktir ganga þeir, klæðlausir, og hungraðir bera þeir kornbundin.

24:10 So *that* they go about naked without clothing, And being hungry they carry the sheaves.

24:11 Í olífugörðum annarra pressa þeir oliu, troða vinlagarþrór og kveljast af þorsta.

24:11 They make oil within the walls of these men; They tread *their* winepresses, and suffer thirst.

24:12 Úr borgunum heyrast stúnur deyjandi manna, sálir hinna drepnu hrópa á hefnd, en Guð gefur ekki gaum að óhæfunni.

24:12 From out of the populous city men groan, And the soul of the wounded crieth out: Yet God regardeth not the folly.

24:13 Slikir menn eru ljósfjendur orðnir, þeir þekkja ekki vega hans og halda sig ekki á stígum hans.

24:13 These are of them that rebel against the light; They know not the ways thereof, Nor abide in the paths thereof.

24:14 Með morgunsárinu fer morðinginn á fætur og drepur hinn volaða og snauða, og á nóttunni læðist þjófurinn.

24:14 The murderer riseth with the light; He killeth the poor and needy; And in the night he is as a thief.

24:15 Og auga hörkarlsins biður eftir rökkriinu, og hann segir: "Ekkert auga sér mig," og dregur skýlu fyrir andlitíð.

24:15 The eye also of the adulterer waiteth for the twilight, Saying, No eye shall see me: And he disguiseth his face.

24:16 Í myrkrinu brjótast þeir inn í hús, á daginn loka þeir sig inni, þeir þekkja ekki ljósið.

24:16 In the dark they dig through houses: They shut themselves up in the day-time; They know not the light.

24:17 Því að öllum er þeim niðamykríð morgunn, því að þeir eru nákunnugir skellingum niðamykursins.

24:17 For the morning is to all of them as thick darkness; For they know the terrors of the thick darkness.

24:18 Fljótt berst hann burt með straumnum, bölvaður verður erfðahluti hans í landinu, hann snýr eigi framur á leið til víngarðanna.

24:18 Swiftly they *pass away* upon the face of the waters; Their portion is cursed in the earth: They turn not into the way of the vineyards.

24:19 Þurrkur og hiti hrifa snjóvatnið burt, Hel þann, er svo hefir syndgað.

24:19 Drought and heat consume the snow waters: So *doth* Sheol *those that* have sinned.

24:20 Móðurskautið gleymir honum, ormarnir gæða sér á honum. Hans er eigi framur minnst, og ranglætið verður brotið sundur eins og tré.

24:20 The womb shall forget him; The worm shall feed sweetly on him; He shall be no more remembered; And unrighteousness shall be broken as a tree.

24:21 hann sem rændi óbyrjuna, er ekki fæddi, og enga velgjörð sýndi ekkjunn.

24:21 He devoureth the barren that beareth not, And doeth not good to the widow.

24:22 En Guð heldur samt hinum volduga við með mætti sínum, slíkur maður ris aftur upp, þótt hann væri tekinn að örventa um lífið.

24:22 Yet *God* preserveth the mighty by his power: He riseth up that hath no assurance of life.

24:23 Guð veitir honum að lifa óhultur, og hann er studdur, og augu hans vaka yfir vegum hans.

24:23 *God* giveth them to be in security, and they rest thereon; And his eyes are upon their ways.

24:24 Hátt standa þeir, en eftir stundarkorn eru þeir horfnir. Þeir hniga, þeir eru hrifnir burt eins og allir aðrir og sviðnir af eins og höfuð kornaxins.

24:24 They are exalted; yet a little while, and they are gone; Yea, they are brought low, they are taken out of the way as all others, And are cut off as the tops of the ears of grain.

24:25 Og ef það er eigi svo, - hver vill þá sanna, að ég sé lygari, og gjöra ræðu mína að engu?

24:25 And if it be not so now, who will prove

me a liar, And make my speech nothing worth?

25:1 Þá svaraði Bildad frá Súa og sagði:
25:1 Then answered Bildad the Shuhite, and said,

25:2 Hans er drottínvald og ótti, hans sem lætur frið ríkja í hæðum sínum.

25:2 Dominion and fear are with him; He maketh peace in his high places.

25:3 Verður tölu komið á hersveitir hans, og yfir hverjum rennur ekki upp ljós hans?

25:3 Is there any number of his armies? And upon whom doth not his light arise?

25:4 Hvernig ætti maðurinn þá að vera réttlátur hjá Guði, og hvernig ætti sá að vera hreinn, sem af konu er fæddur?

25:4 How then can man be just with God? Or how can he be clean that is born of a woman?

25:5 Sjá, jafnvel tunglið, það er ekki hjart, og stjörnur eru ekki hreinar í augum hans.

25:5 Behold, even the moon hath no brightness, And the stars are not pure in his sight:

25:6 hvað þá maðurinn, maðurinn, og mannssonurinn, ormurinn!

25:6 How much less man, that is a worm! And the son of man, that is a worm!

26:1 Þá svaraði Job og sagði:
26:1 Then Job answered and said,

26:2 En hvað þú hefir hjálpað hinum þróttlaus, stutt hinn máttvana armlegg!

26:2 How hast thou helped him that is without power! How hast thou saved the arm that hath no strength!

26:3 En hvað þú hefir ráðið hinum óvitra og kunngjört mikla speki!

26:3 How hast thou counselled him that hath no wisdom, And plentifully declared sound knowledge!

26:4 Fyrir hverjum hefir þú flutt ræðu þína, og hvers andi var það, sem gekk fram úr þér?

26:4 To whom hast thou uttered words? And whose spirit came forth from thee?

26:5 Andar hinna framlönu í undirdjúpunum skelfast ásamt vötnunum og íbúum þeirra.

26:5 They that are deceased tremble Beneath the waters and the inhabitants thereof.

26:6 Naktir liggja undirheimar fyrir Guði og undirdjúpin skýlulaus.

26:6 Sheol is naked before *God*, And Abaddon hath no covering.

26:7 Hann þenur norðrið út yfir auðninni og lætur jörðina svífa í tómum geimnum.

26:7 He stretcheth out the north over empty space, And hangeth the earth upon nothing.

26:8 hann bindur vatnið saman í skýjum sínum, og þó brestur skýflókinn ekki undir því.

26:8 He bindeth up the waters in his thick clouds; And the cloud is not rent under them.

26:9 hann byrgir fyrir ásjónu hásaetis síns með því að breiða ský sitt yfir hana.
26:9 He incloseth the face of his throne, And spreadeth his cloud upon it.

26:10 Marklinu hefir hann dregið hringinn í kring á haffletinum, þar sem mætast ljós og myrkur.
26:10 He hath described a boundary upon the face of the waters, Unto the confines of light and darkness.

26:11 Stöðir himinsins nötra og hræðast ógnun hans.
26:11 The pillars of heaven tremble And are astonished at his rebuke.

26:12 Með mætti sínum æsir hann hafið, og með hyggindum sínum sundurmolar hann hafdrekan.
26:12 He stirreth up the sea with his power, And by his understanding he smiteth through Rahab.

26:13 Fyrir andgustí hans verður himinninn heiður, hönd hans leggur í gegn hinn flughræða dreka.
26:13 By his Spirit the heavens are garnished; His hand hath pierced the swift serpent.

26:14 Sjá, þetta eru aðeins ystu takmörk vega hans, og hversu lágt hvísl er það, sem vér heyrum! En þrumu mátarverka hans - hver skilur hana?
26:14 Lo, these are but the outskirts of his ways: And how small a whisper do we hear of him! But the thunder of his power who can understand?

27:1 Og Job hélt áfram að flytja ræðu sína og mælti:
27:1 And Job again took up his parable, and said,

27:2 Svo sannarlega sem Guð lifir, sá er svipt hefir mig rétti mínum, og hinn Almáttki, er hryggt hefir sálu mína:
27:2 As God liveth, who hath taken away my right, And the Almighty, who hath vexed my soul:

27:3 meðan lífsönd er í mér og andi Guðs í nösun mínum,
27:3 (For my life is yet whole in me, And the spirit of God is in my nostrils);

27:4 skulu varir minar ekki tala ranglæti og tunga mín ekki mæla svik.
27:4 Surely my lips shall not speak unrighteousness, Neither shall my tongue utter deceit.

27:5 Fjarri sé mér að jata, að þér hafið rétt að mæla. Þar til er ég gef upp andann, læt ég ekki taka frá mér sakleysi mitt.
27:5 Far be it from me that I should justify you: Till I die I will not put away mine integrity from me.

27:6 Ég held fast í réttlæti mitt og sleppi því ekki, hjarta mitt átelur mig ekki fyrir neinn daga minna.
27:6 My righteousness I hold fast, and will not let it go: My heart shall not reproach me so long as I live.

27:7 Fyrir óvini mínum fari eins og hinum óguðlega og fyrir mótsöðumanni mínum eins og hinum ranglata.

27:7 Let mine enemy be as the wicked, And let him that riseth up against me be as the unrighteous.

27:8 Því að hvaða von hefir guðlaus maður, þegar skorið er á þráðinn, þá er Guð hrifur burt líf hans?
27:8 For what is the hope of the godless, though he get him gain, When God taketh away his soul?

27:9 Ætli Guð heyri óp hans, þá er neyð kemur yfir hann?
27:9 Will God hear his cry, When trouble cometh upon him?

27:10 Eða getur hann haft yndi af hinum Almáttka, hrópað til Guðs, hvenær sem vera skal?
27:10 Will he delight himself in the Almighty, And call upon God at all times?

27:11 Ég vil fræða þúð um hönd Guðs, eigi leyna því, er hinn Almáttki hefir í hyggju.
27:11 I will teach you concerning the hand of God; That which is with the Almighty will I not conceal.

27:12 Sjá, þér hafið allir séð það sjálfir, hvi farið þér þá með slíka heimsku?
27:12 Behold, all ye yourselves have seen it; Why then are ye become altogether vain?

27:13 Þetta er hlutskipti óguðlegs manns hjá Guði, arfleifið ofbeldismanns, sú er hann fær frá hinum Almáttka:
27:13 This is the portion of a wicked man with God, And the heritage of oppressors, which they receive from the Almighty:

27:14 Eignist hann mörg börn, þá er það handa sverðinu, og afkvæmi hans mettast eigi af brauði.
27:14 If his children be multiplied, it is for the sword; And his offspring shall not be satisfied with bread.

27:15 Þeir af fólki hans er af komast, verða jarðaðir af drepsóttinni, og ekkjur þeirra halda engan harmagrat.
27:15 Those that remain of him shall be buried in death, And his widows shall make no lamentation.

27:16 Þegar hann hrúgar saman silfri eins og sandi og hleður saman klæðum sem leir,
27:16 Though he heap up silver as the dust, And prepare raiment as the clay;

27:17 þá hleður hann þeim saman, en hinn réttláti klæðist þeim, og silfrinu deilir hinn saklaus.
27:17 He may prepare it, but the just shall put it on, And the innocent shall divide the silver.

27:18 Hann hefir byggt hús sitt eins og köngulló og svo sem skála, er varðmaður reisir sér.
27:18 He buildeth his house as the moth, And as a booth which the keeper maketh.

27:19 Ríkur leggst hann til hvíldar - hann gjörir það eigi oftár, hann lýkur upp augunum, og þá er allt farið.
27:19 He lieth down rich, but he shall not be gathered to his fathers; He openeth his eyes, and he is not.

27:20 Skelfingar ná honum eins og

vatnaflaumur, um nótt hrifur stormurinn hann burt.
27:20 Terrors overtake him like waters; A tempest stealeth him away in the night.

27:21 Austanvindurinn hefur hann á loft, svo að hann þýtur áfram, og feykir honum burt af stað hans.
27:21 The east wind carrieth him away, and he departeth; And it sweepeth him out of his place.

27:22 Vægðarlaust sendir hann skeyti sín á hann, fyrir hendi hans flýr hann í skyndi -
27:22 For God shall hurl at him, and not spare: He would fain flee out of his hand.

27:23 Þá skella menn saman lófum yfir honum og blistra hann burt frá bústað hans.
27:23 Men shall clap their hands at him, And shall hiss him out of his place.

28:1 Að sönnu á silfrið upptökustað og gullið, sem menn hreinsa, fundarstað.
28:1 Surely there is a mine for silver, And a place for gold which they refine.

28:2 Járn er tekið úr jörðu, og steinn er bræddur að eiri.
28:2 Iron is taken out of the earth, And copper is molten out of the stone.

28:3 Maðurinn hefir gjört enda á myrkrunu, og til ystu takmarka rannsakar hann steinana, sem faldir eru í kolniðamyrkri.
28:3 Man setteth an end to darkness, And searcheth out, to the furthest bound, The stones of obscurity and of thick darkness.

28:4 Hann brýtur námugöng fjarri þeim, sem í dagsbirtunni búa, gleymdur mannafótum, fjarlægur mönnum hangir hann, svífur hann.
28:4 He breaketh open a shaft away from where men sojourn; They are forgotten of the foot; They hang afar from men, they swing to and fro.

28:5 Upp úr jörðinni sprettur brauð, en niðri í henni er öllu umturnað eins og af eldi.
28:5 As for the earth, out of it cometh bread; And underneath it is turned up as it were by fire.

28:6 Safirinn finnst í grjóti jarðarinnar, og gullkorn fær sá er grefur.
28:6 The stones thereof are the place of sapphires, And it hath dust of gold.

28:7 Örninn þekkir eigi veginn þangað, og valsaugað sér hann ekki.
28:7 That path no bird of prey knoweth, Neither hath the falcon's eye seen it:

28:8 hin drembnu rándýr ganga hann eigi, ekkert ljón fer hann.
28:8 The proud beasts have not trodden it, Nor hath the fierce lion passed thereby.

28:9 Á tinnusteinana leggur maðurinn hönd sína, umturnar fjöllunum frá rótum.
28:9 He putteth forth his hand upon the flinty rock; He overturneth the mountains by the roots.

28:10 Hann heggur göng í björgin, og auga hans sér alls konar dýrindi.

28:10 He cutteth out channels among the rocks; And his eye seeth every precious thing.

28:11 Hann bindur fyrir vatnsæðarnar, til þess að þær tárist ekki, og leiðir leynda hluti fram í dagsbirtuna.

28:11 He bindeth the streams that they trickle not; And the thing that is hid bringeth he forth to light.

28:12 En spekin, hvar er hana að finna, og hvar á viskan heima?

28:12 But where shall wisdom be found? And where is the place of understanding?

28:13 Enginn maður þekkir veginn til hennar, og hana er ekki að finna á landi lifenda.

28:13 Man knoweth not the price thereof; Neither is it found in the land of the living.

28:14 Undirdjúpið segir: "Í mér er hún ekki!" og hafið segir: "Ekki er hún hjá mér!"

28:14 The deep saith, It is not in me; And the sea saith, It is not with me.

28:15 Hún fæst ekki fyrir skíragull, og ekki verður silfur reitt sem andvirði hennar.

28:15 It cannot be gotten for gold, Neither shall silver be weighed for the price thereof.

28:16 Eigi verður hún Ófirgulli goldin né dýrum sjóam- og safirsteinum.

28:16 It cannot be valued with the gold of Ophir, With the precious onyx, or the sapphire.

28:17 Gull og gler kemst ekki til jafns við hana, og hún fæst ekki í skiptum fyrir ker af skíragulli.

28:17 Gold and glass cannot equal it, Neither shall it be exchanged for jewels of fine gold.

28:18 Kóralla og krystalla er ekki að nefna, og að eiga spekina er meira um vert en perlur.

28:18 No mention shall be made of coral or of crystal: Yea, the price of wisdom is above rubies.

28:19 Tópasar Blálands komast ekki til jafns við hana, hún verður ekki goldin með hreinasta gulli.

28:19 The topaz of Ethiopia shall not equal it, Neither shall it be valued with pure gold.

28:20 Já spekin, hvaðan kemur hún, og hvar á viskan heima?

28:20 Whence then cometh wisdom? And where is the place of understanding?

28:21 Hún er falin augum allra þeirra er lifa, og fuglum loftsins er hún hulin.

28:21 Seeing it is hid from the eyes of all living, And kept close from the birds of the heavens.

28:22 Undirdjúpin og dauðinn segja: "Með eyrum vorum höfum vér heyrt hennar getið."

28:22 Destruction and Death say, We have heard a rumor thereof with our ears.

28:23 Guð veit veginn til hennar, og hann þekkir heimkynni hennar.

28:23 God understandeth the way thereof, And he knoweth the place thereof.

28:24 Því að hann sér til endimarka jarðar, litur allt, sem undir himninum er.

28:24 For he looketh to the ends of the earth, And seeth under the whole heaven;

28:25 Þá er hann ákvað þunga vindarins og ákvarðaði takmörk vatnsins.

28:25 To make a weight for the wind: Yea, he meteth out the waters by measure.

28:26 Þá er hann setti regninu lög og veg eldingunum.

28:26 When he made a decree for the rain, And a way for the lightning of the thunder;

28:27 Þá sá hann hana og kunngjörði hana, fékk henni stað og rannsakaði hana cinnig.

28:27 Then did he see it, and declare it; He established it, yea, and searched it out.

28:28 Og við manninn sagði hann: "Sjá, að óttast Drottin - það er speki, og að forðast illt - það er víska."

28:28 And unto man he said, Behold, the fear of the Lord, that is wisdom; And to depart from evil is understanding.

29:1 Og Job hélt áfram að flytja ræðu sína og mælti:

29:1 And Job again took up his parable, and said,

29:2 Ó að mér liði eins og forðum daga, eins og þá er Guð varðveitti mig.

29:2 Oh that I were as in the months of old, As in the days when God watched over me;

29:3 Þá er lampi hans skein yfir höfði mér, og ég gekk við ljós hans í myrkrinu.

29:3 When his lamp shined upon my head, And by his light I walked through darkness;

29:4 eins og þá er ég var á sumri ævi minnar, þá er vinátta Guðs var yfir tjaldi mínu.

29:4 As I was in the ripeness of my days, When the friendship of God was upon my tent;

29:5 Þá er hinn Almáttki var enn með mér og börn mín bringinn í kringum mig.

29:5 When the Almighty was yet with me, And my children were about me;

29:6 Þá er ég óð í rjóma, og olífuolian rann í lækjum úr klettinum hjá mér.

29:6 When my steps were washed with butter, And the rock poured me out streams of oil!

29:7 Þá er ég gekk út í borgarhlíðið, upp í borgina, bjó mér sæti á torginu.

29:7 When I went forth to the gate unto the city, When I prepared my seat in the street,

29:8 Þegar sveinarnir sáu mig, földu þeir sig, og öldungarnir risu úr sæti og stóðu.

29:8 The young men saw me and hid themselves, And the aged rose up and stood;

29:9 Höfðingjarnir hættu að tala og lögðu hönd á munn sér.

29:9 The princes refrained from talking, And laid their hand on their mouth;

29:10 Rödd tignarmannanna þagnaði, og tunga þeirra lóddi við góminn.

29:10 The voice of the nobles was hushed, And their tongue cleaved to the roof of their mouth.

29:11 Því að ef eyra heyrði, taldi það mig sælan, og ef auga sá, bar það mér vitni.

29:11 For when the ear heard *me*, then it blessed me; And when the eye saw *me*, it gave witness unto me:

29:12 Því að ég hjargaði bágstöddum, sem hrópuðu á hjálp, og munadarleysingjum, sem enga aðstöðu áttu.

29:12 Because I delivered the poor that cried, The fatherless also, that had none to help him.

29:13 Blessunarósk aumingjans kom yfir mig, og hjarta ekkjunnar fyllti ég fögnuði.

29:13 The blessing of him that was ready to perish came upon me; And I caused the widow's heart to sing for joy.

29:14 Ég iklæddist réttlætinnu, og það iklæddist mér, ráðvendni mín var mér sem skikkja og velfarhöttur.

29:14 I put on righteousness, and it clothed me: My justice was as a robe and a diadem.

29:15 Ég var auga hins blindu og fótur hins halta.

29:15 I was eyes to the blind, And feet was I to the lame.

29:16 Ég var faðir hinna snauðu, og málefni þess, sem ég eigi þekkti, rannsakaði ég.

29:16 I was a father to the needy: And the cause of him that I knew not I searched out.

29:17 Ég braut jaxlana í hinum rangláta og reif bráðina úr tönnum hans.

29:17 And I brake the jaws of the unrighteous, And plucked the prey out of his teeth.

29:18 Þá hugsaði ég: "Í hreiðri mínu mun ég gefa upp andann og lifa langa ævi, eins og Fönix-fuglinn.

29:18 Then I said, I shall die in my nest, And I shall multiply my days as the sand:

29:19 Rót mín er opin fyrir vatninu, og döggin hefir náttstað á greinum mínum.

29:19 My root is spread out to the waters, And the dew lieth all night upon my branch;

29:20 Heiður minn er æ nýr hjá mér, og bogi minn yngist upp í hendi mínni."

29:20 My glory is fresh in me, And my bow is renewed in my hand.

29:21 Þeir hlustuðu á mig og biðu og hlýddu þegjandi á tillögu mína.

29:21 Unto me men gave ear, and waited, And kept silence for my counsel.

29:22 Þá er ég hafði talað, tóku þeir eigi aftur til máls, og ræða mín draup niður á þá.

29:22 After my words they spake not again; And my speech distilled upon them.

29:23 Þeir biðu mín eins og regns, og opnuðu munn sinn, eins og von væri á vorskúr.

29:23 And they waited for me as for the rain; And they opened their mouth wide as for the latter rain.

29:24 Ég brosti til þeirra, þegar þeim féllst hugur, og ljós auglitis míns gjörðu þeir aldrei dapurt.

29:24 I smiled on them, when they had no confidence; And the light of my countenance they cast not down.

29:25 Fús lagði ég leið til þeirra og sat þar eistur, sat þar sem konungur umkringdur af hersveit sinni, eins og huggari harmþrunginna.

29:25 I chose out their way, and sat as chief, And dwelt as a king in the army, As one that comforteth the mourners.

30:1 En nú hlæja þeir að mér, sem yngri eru en ég, mundi ég þó ekki hafa virt feður þeirra þess að setja þá hjá fjárhundum mínum.

30:1 But now they that are younger than I have me in derision, Whose fathers I disdained to set with the dogs of my flock.

30:2 Hvað hefði og kraftur handa þeirra stöðað mig, þar sem þeir aldrei verða fullþroska?

30:2 Yea, the strength of their hands, whereto should it profit me? Men in whom ripe age is perished.

30:3 Þeir eru örmagna af skorti og hungri, naga þurt landið, sem í gær var auðn og eyðimörk.

30:3 They are gaunt with want and famine; They gnaw the dry ground, in the gloom of wasteness and desolation.

30:4 Þeir reyta hrimblöðku hjá runnunum, og gýflrætur er fæða þeirra.

30:4 They pluck salt-wort by the bushes; And the roots of the broom are their food.

30:5 Þeir eru flæmdir úr félagi manna, menn æpa að þeim eins og að þjóf.

30:5 They are driven forth from the midst of men; They cry after them as after a thief;

30:6 svo að þeir verða að hafast við í hræðilegum gjám, í jarðholum og berghellum.

30:6 So that they dwell in frightful valleys, In holes of the earth and of the rocks.

30:7 Milli runnanna rymja þeir, og undir netlunum safnast þeir saman.

30:7 Among the bushes they bray; Under the nettles they are gathered together.

30:8 guðlaust og ærulaust kyn, útreknir úr landinu.

30:8 They are children of fools, yea, children of base men; They were scourged out of the land.

30:9 Og nú er ég orðinn þeim að háðkvæði og orðinn umtalsefni þeirra.

30:9 And now I am become their song, Yea, I am a byword unto them.

30:10 Þeir hafa andstyggð á mér, koma ekki nærri mér og hlífast jafnvel ekki við að hrækja framan í mig.

30:10 They abhor me, they stand aloof from me, And spare not to spit in my face.

30:11 Þar sem Guð hefir leyst streng sinn og beygt mig, þá sleppa þeir og beislinu fram af sér gagnvart mér.

30:11 For he hath loosed his cord, and afflicted me; And they have cast off the bridle before me.

30:12 Mér til hægri handar vex hyski þeirra upp, fótum mínum hrinda þeir frá sér og leggja glötunarbrautir sínar gegn mér.

30:12 Upon my right hand rise the rabble; They thrust aside my feet, And they cast up against me their ways of destruction.

30:13 Þeir hafa rífið upp stíg minn, að falli mínu styðja þeir, sem engan hjálparmann eiga.

30:13 They mar my path, They set forward my calamity, *Even* men that have no helper.

30:14 Þeir koma sem inn um vitt múrskarð, velta sér áfram innan um rústir.

30:14 As through a wide breach they come: In the midst of the ruin they roll themselves upon me.

30:15 Skelfingar hafa snúist móti mér, tign mín er ofsótt eins og af stormi, og gæfa mín er horfin eins og ský.

30:15 Terrors are turned upon me; They chase mine honor as the wind; And my welfare is passed away as a cloud.

30:16 Og nú rennur sála mín sundur í tárur, eyndardagar halda mér föstum.

30:16 And now my soul is poured out within me; Days of affliction have taken hold upon me.

30:17 Nóttin nístir bein mín, svo að þau losna frá mér, og hinar nagandi kvalir mínar hvilast ekki.

30:17 In the night season my bones are pierced in me, And the *pains* that gnaw me take no rest.

30:18 Fyrir mikilleik máttar hans er klæðnaður minn aflagaður, hann lykur fast um mig, eins og hálsmál kyrtils míns.

30:18 By *God's* great force is my garment disfigured; It bindeth me about as the collar of my coat.

30:19 Guð hefir kastað mér ofan í saurinn, svo að ég er orðinn eins og mold og aska.

30:19 He hath cast me into the mire, And I am become like dust and ashes.

30:20 Ég hrópa til þín, en þú svarar ekki, ég stend þarna, en þú starir á mig.

30:20 I cry unto thee, and thou dost not answer me: I stand up, and thou gazest at me.

30:21 Þú ert orðinn grimmur við mig, með krafti handar þinnar ofsækir þú mig.

30:21 Thou art turned to be cruel to me; With the might of thy hand thou persecutest me.

30:22 Þú lyftir mér upp á vindinn, lætur mig þeytast áfram, og þú lætur mig farast í stormgný.

30:22 Thou liftest me up to the wind, thou causest me to ride upon it; And thou dissolvest me in the storm.

30:23 Því að ég veit, að þú vilt leiða mig til Heljar, í samkomustað allra þeirra er lífa.

30:23 For I know that thou wilt bring me to death, And to the house appointed for all living.

30:24 En - rétta menn ekki út

höndina, þegar allt hrynur? eða hrópa menn ekki á hjálp, þegar þeir eru að farast?

30:24 Howbeit doth not one stretch out the hand in his fall? Or in his calamity therefore cry for help?

30:25 Eða grét ég ekki yfir þeim, sem átti illa daga, og hryggðist ekki sál mín vegna fátæklingsins?

30:25 Did not I weep for him that was in trouble? Was not my soul grieved for the needy?

30:26 Já, ég bjóst við góðu, en þá kom illt, vænti ljóss, en þá kom myrkur.

30:26 When I looked for good, then evil came; And when I waited for light, there came darkness.

30:27 Það sýður í innýflum mínum án alláts, eyndardagar eru yfir mig komnir.

30:27 My heart is troubled, and resteth not; Days of affliction are come upon me.

30:28 Svartur geng ég um, þó ekki af sólarhita, ég stend upp, í söfnuðinum hrópa ég á hjálp.

30:28 I go mourning without the sun: I stand up in the assembly, and cry for help.

30:29 Ég er orðinn bróðir sjakalanna og félagi strútsfuglanna.

30:29 I am a brother to jackals, And a companion to ostriches.

30:30 Hörund mitt er orðið svart og flagnar af mér, og bein mín eru brunnin af hita.

30:30 My skin is black, and *falleth* from me, And my bones are burned with heat.

30:31 Og fyrir því varð gígja mín að gráti og hjarðpipa mín að harmakveini.

30:31 Therefore is my harp *turned* to mourning, And my pipe into the voice of them that weep.

31:1 Ég hafði gjört sáttmála við augu mín; hvernig hefði ég þá átt að líta til yngismeyjar?

31:1 I made a covenant with mine eyes; How then should I look upon a virgin?

31:2 Og hvert væri þá hlutskiptið frá Guði hér að ofan og arfleifðin frá hinum Almátka af hæðum?

31:2 For what is the portion from God above, And the heritage from the Almighty on high?

31:3 Er það ekki glötun fyrir glæpamanninn og ógæfa fyrir þá, er illt fremja?

31:3 Is it not calamity to the unrighteous, And disaster to the workers of iniquity?

31:4 Sér hann ekki vegu mína, og telur hann ekki öll min spor?

31:4 Doth not he see my ways, And number all my steps?

31:5 Hafi ég gengið með lyginni og fótur minn hraðað sér til svika -

31:5 If I have walked with falsehood, And my foot hath hastened to deceit

31:6 vegi Guð mig á rétta vog, til þess að hann viðurkenni sakleysi mitt! -

31:6 (Let me be weighed in an even balance, That God may know mine integrity);

31:7 hafi spor mín vikið af leið, hjarta mitt farið eftir fýsu augna minna og flekkur lodað við hendur minar.

31:7 If my step hath turned out of the way, And my heart walked after mine eyes, And if any spot hath cleaved to my hands:

31:8 þá etí annar það, sem ég sái, og frjóangar mínir verði rifnir upp með rótum.

31:8 Then let me sow, and let another eat; Yea, let the produce of my field be rooted out.

31:9 Hafi hjarta mitt látið ginnast vegna einhverrar konu, og hafi ég staðið á hleri við dyr náunga míns.

31:9 If my heart hath been enticed unto a woman, And I have laid wait at my neighbor's door;

31:10 þá mali kona mín fyrir annan, og aðrir menn leggist með henni.

31:10 Then let my wife grind unto another, And let others bow down upon her.

31:11 Því að slíkt væri óhæfa og glæpur, sem dómurum ber að hegna fyrir.

31:11 For that were a heinous crime; Yea, it were an iniquity to be punished by the judges:

31:12 því að það væri eldur, sem eyðir ofan í undirdjúpin og hlyti að uppræta allar eigur minar.

31:12 For it is a fire that consumeth unto Destruction, And would root out all mine increase.

31:13 Hafi ég lítilsvirt rétt þjóns míns eða þernu minnar, þá er þau áttu í deilu við mig.

31:13 If I have despised the cause of my man-servant or of my maid-servant, When they contended with me;

31:14 hvað ætti ég þá að gjöra, þegar Guð risi upp, og hverju svara honum, þegar hann rannsakaði?

31:14 What then shall I do when God riseth up? And when he visiteth, what shall I answer him?

31:15 Hefir eigi sá er mig skóp, skapað þjón minn í móðurlífi, og hefir ekki hinn sami myndað okkur í móðurkviði?

31:15 Did not he that made me in the womb make him? And did not one fashion us in the womb?

31:16 Hafi ég synjað fátækum bónar og látið augu ekkjunnar daprast.

31:16 If I have withheld the poor from *their* desire, Or have caused the eyes of the widow to fail,

31:17 hafi ég etið bitann minn einn; og munadarleysinginn ekkert fengið af honum -

31:17 Or have eaten my morsel alone, And the fatherless hath not eaten thereof

31:18 nei, frá barnæsku minni hefir hann vaxið upp hjá mér sem hjá föður og frá móðurlífi hefi ég leitt hann -

31:18 (Nay, from my youth he grew up with me as with a father, And her have I guided from my mother's womb);

31:19 hafi ég séð aumingja klæðlausan og snauðan mann ábreiðulausan,

31:19 If I have seen any perish for want of clothing, Or that the needy had no covering;

31:20 hafi lendar hans ekki blessað mig og hafi honum ekki hitnað við ullina af sauðum mínum;

31:20 If his loins have not blessed me, And if he hath not been warmed with the fleece of my sheep;

31:21 hafi ég reitt hnefann að munadarleysingjannum, af því að ég sá mér liðsvon í borgarhlöðinu.

31:21 If I have lifted up my hand against the fatherless, Because I saw my help in the gate:

31:22 þá detti axlir minar frá herðunum og handleggur minn brotni úr axlarliðnum.

31:22 Then let my shoulder fall from the shoulder-blade, And mine arm be broken from the bone.

31:23 Því að glötunin frá Guði var mér skelfileg, og gegn hátign hans megna ég ekkert.

31:23 For calamity from God is a terror to me, And by reason of his majesty I can do nothing.

31:24 Hafi ég gjört gullið að athvarfi mínu og nefnt skiragullið fulltrúa minn.

31:24 If I have made gold my hope, And have said to the fine gold, *Thou art* my confidence;

31:25 hafi ég glaðst yfir því, að auður minn var mikill og að hönd mín aflaði svo rikulega.

31:25 If I have rejoiced because my wealth was great, And because my hand had gotten much;

31:26 hafi ég horft á sólina, hversu hún sklein, og á tunglið, hversu dýrlega það óð áfram.

31:26 If I have beheld the sun when it shined, Or the moon walking in brightness,

31:27 og hafi hjarta mitt þá látið tælast í leynum, svo að ég bæri hönd að munni og kyssí hana.

31:27 And my heart hath been secretly enticed, And my mouth hath kissed my hand:

31:28 það hefði líka verið hegningarverð synd, því að þá hefði ég afneitað Guði á hæðum.

31:28 This also were an iniquity to be punished by the judges; For I should have denied the God that is above.

31:29 Hafi ég glaðst yfir óföllum fjandmanns míns og hlakkað yfir því, að ógæfa kom yfir hann -

31:29 If I have rejoiced at the destruction of him that hated me, Or lifted up myself when evil found him;

31:30 nei, aldrei hefi ég leyft munni mínum svo að syndga að ég með formælingum óskaði dauða hans.

31:30 (Yea, I have not suffered by mouth to sin By asking his life with a curse);

31:31 Hafa ekki heimilismenn minir sagt: "Hvenær hefir nokkur farið ósaddur frá borði hans?"

31:31 If the men of my tent have not said, Who can find one that hath not been filled with his meat?

31:32 ég lét ekki aðkomumann náttu á bersvæði, heldur opnaði ég dyr minar fyrir ferðamanninum.

31:32 (The sojourner hath not

lodged in the street; But I have opened my doors to the traveller);

31:33 Hafi ég hulið yfirsjónir minar, eins og menn gjöra, og látið misgjörð mína í brjósti mínu.

31:33 If like Adam I have covered my transgressions, By hiding mine iniquity in my bosom,

31:34 af því að ég hræddist mannfjöldann, og af því að fyrirlitning ætanna faldi mig, svo að ég hafði hægt um mig og fór ekki út fyrir dyr.

31:34 Because I feared the great multitude, And the contempt of families terrified me, So that I kept silence, and went not out of the door --

31:35 Ó að ég hefði þann, er hlusta vildi á mig! Hér er undirskrift mín - hinn Almáttki svari mér! Sá sem mig ákærir, skrifi sitt ákæruskjal!

31:35 Oh that I had one to hear me! (Lo, here is my signature, let the Almighty answer me); And *that I had* the indictment which mine adversary hath written!

31:36 Vissulega skyldi ég bera það á öxlinni, binda það sem höfuðsveig um ennið.

31:36 Surely I would carry it upon my shoulder; I would bind it unto me as a crown:

31:37 ég skyldi segja Guði frá hverju spori mínu og ganga sem höfðingi fram fyrir hann!

31:37 I would declare unto him the number of my steps; As a prince would I go near unto him.

31:38 hafi akurland mitt hrópað undan mér og öll plögför þess grátíð.

31:38 If my land crieth out against me, And the furrows thereof weep together;

31:39 hafi ég etið gróður þess endurgjaldslaust og slökkt líf eiganda þess.

31:39 If I have eaten the fruits thereof without money, Or have caused the owners thereof to lose their life:

31:40 þá spretti þynnar upp í stað hveitis og illgresi í stað byggs. Hér enda raður Jobs.

31:40 Let thistles grow instead of wheat, And cockle instead of barley. The words of Job are ended.

32:1 Og þessir þrír menn hættu að svara Job, því að hann þóttist vera réttlátur.

32:1 So these three men ceased to answer Job, because he was righteous in his own eyes.

32:2 Þá upptendraðist reiði Elíhú Barakelssonar Búsíta af Rams kynstofni. Upptendraðist reiði hans gegn Job, af því að hann taldi sig hafa á réttu að standa gagnvart Guði.

32:2 Then was kindled the wrath of Elihu the son of Barachel the Buzite, of the family of Ram: against Job was his wrath kindled, because he justified himself rather than God.

32:3 Reiði hans upptendraðist og gegn vinum hans þremur, fyrir það að þeir fundu engin andsvör til þess að sanna Job, að hann hefði á röngu að standa.

32:3 Also against his three friends was his wrath kindled, because they had found no answer, and yet had condemned Job.

32:4 En Elihú hafði beðið með að mæla til Jobs, því að hinir voru eldri en hann.
32:4 Now Elihu had waited to speak unto Job, because they were elder than he.

32:5 En er Elihú sá, að mennirnir þrír gátu engu svarað, upptendraðist reiði hans.

32:5 And when Elihu saw that there was no answer in the mouth of these three men, his wrath was kindled.

32:6 Þá tók Elihú Barakelsson Búsíti til máls og sagði: Ég er ungur að aldri, en þér eruð öldungar, þess vegna fyrirvarð ég mig og kom mér eigi að því að kunngjöra yður það, sem ég veit.

32:6 And Elihu the son of Barachel the Buzite answered and said, I am young, and ye are very old; Wherefore I held back, and durst not show you mine opinion.

32:7 Ég hugsaði: Aldurinn tali, og árafjöldinn kunngjóri speki!
32:7 I said, Days should speak, And multitude of years should teach wisdom.

32:8 En - það er andinn í manninum og andblástur hins Almátka, sem gjörir þá vitra.

32:8 But there is a spirit in man, And the breath of the Almighty giveth them understanding.

32:9 Elstu mennirnir eru ekki ávallt vitrastír, og öldungarnir skynja eigi, hvað réttast er.

32:9 It is not the great that are wise, Nor the aged that understand justice.

32:10 Fyrir því segi ég: Hlýð á mig, nú ætla einnig ég að kunngjöra það, sem ég veit.
32:10 Therefore I said, Hearken to me; I also will show mine opinion.

32:11 Sjá, ég beið eftir ræðum yðar, hlustaði á röksemdir yðar, uns þér fynduð orðin, sem við ættu.

32:11 Behold, I waited for your words, I listened for your reasonings, Whilst ye searched out what to say.

32:12 Og að yður gaf ég gaum, en sjá, enginn sannfærði Job, enginn yðar hrakti orð hans.

32:12 Yea, I attended unto you, And, behold, there was none that convinced Job, Or that answered his words, among you.

32:13 Segið ekki: "Vér höfum hitt fyrir speki, Guð einn fær sigrað hann, en enginn maður!"
32:13 Beware lest ye say, We have found wisdom; God may vanquish him, not man:

32:14 Gegn mér hefir hann ekki sett fram neinar sannanir, og með yðar orðum ætla ég ekki að svara honum.

32:14 For he hath not directed his words against me; Neither will I answer him with your speeches.

32:15 Þeir eru skelkaðir, svara eigi frammar, þeir standa uppi orðlausir.
32:15 They are amazed, they answer no more: They have not a word to say.

32:16 Og ætti ég að biða, þar sem þeir þegja, þar sem þeir standa og svara eigi frammar?

32:16 And shall I wait, because they speak not, Because they stand still, and answer no more?

32:17 Ég vil og svara af minni hálfu, ég vil og kunngjöra það, sem ég veit.

32:17 I also will answer my part, I also will show mine opinion.

32:18 Því að ég er fullur af orðum, andinn í brjosti mínu knýr mig.

32:18 For I am full of words; The spirit within me constraineth me.

32:19 Sjá, brjóst mitt er sem vín, er ekki fær útrás, ætlar að rifna, eins og nýfylltir belgir.

32:19 Behold, my breast is as wine which hath no vent; Like new wine-skins it is ready to burst.

32:20 Ég ætla að tala til þess að létta á mér, ætla að opna varir mínar og svara.
32:20 I will speak, that I may be refreshed; I will open my lips and answer.

32:21 Ég ætla ekki að draga taum neins, og ég ætla engan að skjalla.

32:21 Let me not, I pray you, respect any man's person; Neither will I give flattering titles unto any man.

32:22 Því að ég kann ekki að skjalla, ella kynni skapari minn bráðlega að kippa mér burt.

32:22 For I know not to give flattering titles; Else would my Maker soon take me away.

33:1 En heyr þú, Job, ræðu mína, og hlýð þú á öll orð mín.

33:1 Howbeit, Job, I pray thee, hear my speech, And hearken to all my words.

33:2 Sjá, ég opna munn minn, og tunga mín talar í gómi mínum.

33:2 Behold now, I have opened my mouth; My tongue hath spoken in my mouth.

33:3 Orð mín eru hjartans hreinskilni, og það sem varir mínar vita, mæla þær í einlægni.

33:3 My words *shall utter* the uprightness of my heart; And that which my lips know they shall speak sincerely.

33:4 Andi Guðs hefir skapað mig, og andblástur hins Almátka gefur mér líf.

33:4 The Spirit of God hath made me, And the breath of the Almighty giveth me life.

33:5 Ef þú getur, þá svara þú mér, bú þig út í móti mér og gakk fram.

33:5 If thou canst, answer thou me; Set *thy words* in order before me, stand forth.

33:6 Sjá, ég stend eins og þú gagnvart Guði, ég er og myndaður af leiri.

33:6 Behold, I am toward God even as thou art: I also am formed out of the clay.

33:7 Sjá, hræðsla við mig þarf eigi að skella þig og þungi minn eigi þrýsta þér niður.

33:7 Behold, my terror shall not make thee afraid, Neither shall my pressure be heavy upon thee.

33:8 En þú hefir sagt í eyru mér, og ég heyrði hljóð orðanna:

33:8 Surely thou hast spoken in my hearing, And I have heard the voice of *thy* words, *saying*,

33:9 "Hreinn er ég, laus við afbrot, saklaus er ég, og hjá mér er engin misgjörð.

33:9 I am clean, without transgression; I am innocent, neither is there iniquity in me:

33:10 En Guð reynir að finna tilefni til fjandskapar við mig og ætlar að ég sé óvinur hans.

33:10 Behold, he findeth occasions against me, He counteth me for his enemy:

33:11 Hann setur fætur mína í stokk og aðgætir alla vegu mína."

33:11 He putteth my feet in the stocks, He marketh all my paths.

33:12 Sjá, í þessu hefir þú rangt fyrir þér, svara ég þér, því að Guð er meiri en maður.

33:12 Behold, I will answer thee, in this thou art not just; For God is greater than man.

33:13 Hví hefir þú þráttað við hann, að hann svaraði engu öllum orðum þínum?

33:13 Why dost thou strive against him, For that he giveth not account of any of his matters?

33:14 Því að vissulega talar Guð einu sinni, já, tvisvar, en menn gefa því ekki gaum.

33:14 For God speaketh once, Yea twice, *though man* regardeth it not.

33:15 Í draumi, í nætursýn, þá er þungur svefnhöfgi er fallinn yfir mennina, í blundi á hvilubeði.

33:15 In a dream, in a vision of the night, When deep sleep falleth upon men, In slumberings upon the bed;

33:16 opnar hann eyru mannanna og innsiglar viðvörðunina til þeirra

33:16 Then he openeth the ears of men, And sealeth their instruction,

33:17 til þess að fá manninn til þess að láta af gjörðum sínum og forða manninum við drambsemi.

33:17 That he may withdraw man *from* his purpose, And hide pride from man;

33:18 Hann hlífir sálu hans við gröfinni og lífi hans frá því að farast fyrir skotvopni.

33:18 He keepeth back his soul from the pit, And his life from perishing by the sword.

33:19 Maðurinn er og agaður með kvölum á sæng sinni, og stríðið geisar stöðuglega í beinum hans.

33:19 He is chastened also with pain upon his bed, And with continual strife in his bones;

33:20 Þá vekur lífshvötin óbeit hjá honum á brauðinu og sál hans á upphaldsfæðunni.

33:20 So that his life abhorreth bread, And his soul dainty food.

33:21 Hold hans eyðist og verður óásjalegt, og beinin, sem sáust ekki áður, verða ber.

33:21 His flesh is consumed away, that it cannot be seen; And his bones that were not seen stick out.

33:22 svo að sál hans nálgast gröfina og líf hans engla dauðans.

33:22 Yea, his soul draweth near unto the pit, And his life to the destroyers.

33:23 En ef þar er hjá honum árnaðarengill, talsmaður, einn af þúsund til þess að boða manninum skyldu hans.

33:23 If there be with him an angel, An interpreter, one among a thousand, To show unto man what is right for him;

33:24 og miskunni hann sig yfir hann og segi: "Endurleys hann og lát hann eigi stíga niður í gröfina, ég hef fundið lausnargjaldið."

33:24 Then *God* is gracious unto him, and saith, Deliver him from going down to the pit, I have found a ransom.

33:25 Þá svellur hold hans af æskuprótti, hann snýr aftur til æskudaga sinna.

33:25 His flesh shall be fresher than a child's; He returneth to the days of his youth.

33:26 Hann biður til Guðs, og Guð miskunnar honum, lætur hann líta auglit sitt með fögnuði og veitir manninum aftur réttlæti hans.

33:26 He prayeth unto God, and he is favorable unto him, So that he seeth his face with joy: And he restoreth unto man his righteousness.

33:27 Hann syngur frammi fyrir mönnum og segir: "Ég hafði syndgað og gjört hið beina bogið, og þó var mér ekki goldið líku líkt."

33:27 He singeth before men, and saith, I have sinned, and perverted that which was right, And it profited me not:

33:28 Guð hefir leyst sálu mína frá því að fara ofan í gröfina, og líf mitt gleður sig við ljósið."

33:28 He hath redeemed my soul from going into the pit, And my life shall behold the light.

33:29 Sjá, allt þetta gjörir Guð tvisvar eða þrisvar við manninn

33:29 Lo, all these things doth God work, Twice, yea thrice, with a man,

33:30 til þess að hrífa sál hans frá gröfinni, til þess að lífsins ljós megi leika um hann.

33:30 To bring back his soul from the pit, That he may be enlightened with the light of the living.

33:31 Hlýð á, Job, heyr þú mig, ver þú hljóður og lát mig tala.

33:31 Mark well, O Job, hearken unto me: Hold thy peace, and I will speak.

33:32 Hafir þú eitthvað að segja, þá svara mér, tala þú, því að gjarnan vildi ég, að þú reyndist réttlátur.

33:32 If thou hast anything to say, answer me: Speak, for I desire to justify thee.

33:33 Ef svo er eigi þá heyr þú mig, ver hljóður, að ég megi kenna þér speki.

33:33 If not, hearken thou unto me: Hold thy peace, and I will teach thee wisdom.

34:1 Og Elíhú tók aftur til máls og sagði:

34:1 Moreover Elihu answered and said,

34:2 Heyrið, þér vitrir menn, orð mín, og þér fróðir menn, hlustið á mig.

34:2 Hear my words, ye wise men; And give ear unto me, ye that have knowledge.

34:3 Því að eyrað prófar orðin, eins og gömurinn smakkar matinn.

34:3 For the ear trieth words, As the palate tasteth food.

34:4 Vér skulum rannsaka, hvað rétt er, komast að því hver með öðrum, hvað gott er.

34:4 Let us choose for us that which is right: Let us know among ourselves what is good.

34:5 Því að Job hefir sagt: "Ég er saklaus, en Guð hefir svipt mig rétti mínum."

34:5 For Job hath said, I am righteous, And God hath taken away my right:

34:6 Þótt ég hafi rétt fyrir mér, stend ég sem lygari, banvæn ör hefir hitt mig, þótt ég hafi í engu brotið."

34:6 Notwithstanding my right I am accounted a liar; My wound is incurable, though I am without transgression.

34:7 Hvaða maður er eins og Job, sem drekkur guðlast eins og vatn

34:7 What man is like Job, Who drinketh up scoffing like water,

34:8 og gefur sig í félagsskap við þá, sem illt fremja, og er í fylgi við óguðlega menn?

34:8 Who goeth in company with the workers of iniquity, And walketh with wicked men?

34:9 Því að hann hefir sagt: "Maðurinn hefir ekkert gagn af því að vera í vinfengi við Guð."

34:9 For he hath said, It profiteth a man nothing That he should delight himself with God.

34:10 Fyrir því, skynsamir menn, heyrið mig! Fjarri fer því, að Guð aðhafist illt og hinn Almáttki fremji ranglæti.

34:10 Therefore hearken unto me, ye men of understanding: Far be it from God, that he should do wickedness, And from the Almighty, that he should commit iniquity.

34:11 Nei, hann geldur manninum verk hans og lætur manninum farnast eftir breytni hans.

34:11 For the work of a man will he render unto him, And cause every man to find according to his ways.

34:12 Já, vissulega fremur Guð ekki ranglæti, og hinn Almáttki hallar ekki réttinum.

34:12 Yea, of a surety, God will not do wickedly, Neither will the Almighty pervert justice.

34:13 Hver hefir fengið honum jörðina til varðveislu, og hver hefir grundvallað allan heiminn?

34:13 Who gave him a charge over the earth? Or who hath disposed the whole world?

34:14 Ef hann hugsaði aðeins um sjálfan sig, ef hann drægi til sín anda sinn og andardrátt,

34:14 If he set his heart upon himself, If he gather unto himself his spirit and his breath;

34:15 þá mundi allt hold gefa upp andann og maðurinn aftur verða að dufti.

34:15 All flesh shall perish together, And man shall turn again unto dust.

34:16 Hafir þú vít, þá heyr þú þetta, hlusta þú á hljóm orða minna.

34:16 If now *thou hast* understanding, hear this: Hearken to the voice of my words.

34:17 Getur sá stjórnað, sem hatar réttinn? Eða vilt þú dæma hinn réttláta, volduga?

34:17 Shall even one that hateth justice govern? And wilt thou condemn him that is righteous *and* mighty?

34:18 Þann sem segir við konunginn: "Þú varmenní!" við tignarmanninn: "Þú niðingur!"

34:18 *Him* that saith to a king, *Thou art* vile, Or to nobles, *Ye are* wicked;

34:19 sem ekki dregur taum höfðingjanna og gjörir ekki ríðum hærra undir höfði en fátækum, því að handaverk hans eru þeir allir.

34:19 That respecteth not the persons of princes, Nor regardeth the rich more than the poor; For they all are the work of his hands.

34:20 Skyndilega deyja þeir, og það um miðja nótt, fólkið verður skelkað, og þeir hverfa, og hinn sterki er hrifinn burt, en eigi af manns hendi.

34:20 In a moment they die, even at midnight; The people are shaken and pass away, And the mighty are taken away without hand.

34:21 Því að augu Guðs hvíla yfir vegum hvers manns, og hann sér öll spor hans.

34:21 For his eyes are upon the ways of a man, And he seeth all his goings.

34:22 Ekkert það myrkur er til eða sú niðdimma, að illgjörðamenn geti falið sig þar.

34:22 There is no darkness, nor thick gloom, Where the workers of iniquity may hide themselves.

34:23 Því að Guð þarf ekki fyrst að gefa manni gaum, til þess að hann komi fyrir dóm hans.

34:23 For he needeth not further to consider a man, That he should go before God in judgment.

34:24 Hann brýtur hina voldugu sundur rannsóknarlaust og setur aðra í þeirra stað.

34:24 He breaketh in pieces mighty men *in* ways past finding out, And setteth others in their stead.

34:25 Þannig þekkir hann verk þeirra og steypir þeim um nótt, og þeir verða marðir sundur.

34:25 Therefore he taketh knowledge of their works; And he overturneth them in the night, so that they are destroyed.

34:26 Hann hirtir þá sem misgjörðamenn í augsýn allra manna.

34:26 He striketh them as wicked men In the open sight of others;

34:27 vegna þess að þeir hafa frá honum víkið og vanrækt alla vegu hans

34:27 Because they turned aside from following him, And would not have regard in any of his ways:

34:28 og látið kvein hins fátæka berast til hans, en hann heyrði kvein hinna voluðu.

34:28 So that they caused the cry of the poor to come unto him, And he heard the cry of the afflicted.

34:29 Haldi hann kyrru fyrir, hver vill þá sakfella hann? og byrgi hann auglitíð, hver fær þá séð hann? Þó vakir hann yfir þjóð og einstaklingi.

34:29 When he giveth quietness, who then can condemn? And when he hideth his face, who then can behold him? Alike whether *it be done* unto a nation, or unto a man:

34:30 til þess að guðlausir menn skuli ekki drottna, til þess að þeir séu ekki snörur lýðsins.

34:30 That the godless man reign not, That there be none to ensnare the people.

34:31 Því að segir nokkur við Guð: "Mér hefir verið hegnt og breytt þó ekki illa.

34:31 For hath any said unto God, I have borne *chastisement*, I will not offend *any more*:

34:32 Kenn þú mér það, sem ég sé ekki. Hafi ég framið ranglæti, skal ég eigi gjöra það framar?"

34:32 That which I see not teach thou me: If I have done iniquity, I will do it no more?

34:33 Á hann að endurgjalda eftir geðþóttá þínum, af því að þú hafnar? því að þú átt að velja, en ekki ég. Og seg nú fram það, er þú veist!

34:33 Shall his recompense be as thou wilt, that thou refusest it? For thou must choose, and not I: Therefore speak what thou knowest.

34:34 Skynsamir menn munu segja við mig, og vitur maður, sem á mig hlýðir:

34:34 Men of understanding will say unto me, Yea, every wise man that heareth me:

34:35 "Job talar ekki hyggilega, og orð hans eru ekki skynsamleg."

34:35 Job speaketh without knowledge, And his words are without wisdom.

34:36 Ó að Job mætti reyndur verða æ að nýju, af því að hann svarar eins og illir menn svara.

34:36 Would that Job were tried unto the end, Because of his answering like wicked men.

34:37 Því að hann bætir misgjörð ofan á synd sína, hann klappar saman höndunum framan í oss og heldur langar ræður móti Guði.

34:37 For he addeth rebellion unto his sin; He clappeth his hands among us, And multiplieth his words against God.

35:1 Og Elihu tók enn til máls og sagði:

35:1 Moreover Elihu answered and said,

35:2 Hyggur þú það vera rétt, kallar þú það "réttlæti mitt fyrir Guði."

35:2 Thinkest thou this to be *thy* right, Or sayest thou, My righteousness is more than God's,

35:3 að þú spyr, hvað það stoði þig? "Hvaða gagn hefi ég af því, fremur en ef ég syndgaði?"

35:3 That thou sayest, What advantage will it be unto thee? *And*, What profit shall I have, more than if I had sinned?

35:4 Ég ætla að veita þér andsvör í móti og vinum þínum með þér.

35:4 I will answer thee, And thy companions with thee.

35:5 Horf þú á himininn og sjá, virtu fyrir þér skýin, sem eru hátt yfir þér.

35:5 Look unto the heavens, and see; And behold the skies, which are higher than thou.

35:6 Syndgir þú, hvað getur þú gjört honum? Og séu afbrot þín mörg, hvaða skaða gjörir þú honum?

35:6 If thou hast sinned, what effectest thou against him? And if thy transgressions be multiplied, what doest thou unto him?

35:7 Sért þú ráðvandur, hvað gefur þú honum, eða hvað þiggur hann af þinni hendi?

35:7 If thou be righteous, what givest thou him? Or what receiveth he of thy hand?

35:8 Mann, eins og þig, varðar misgjörð þín og mannsins barn ráðvendni þín.

35:8 Thy wickedness *may hurt* a man as thou art; And thy righteousness *may profit* a son of man.

35:9 Menn æpa að sönnu undan hinni margvislegu kúgan, kveina undan armlegg hinna voldugu.

35:9 By reason of the multitude of oppressions they cry out; They cry for help by reason of the arm of the mighty.

35:10 en enginn þeirra segir: "Hvar er Guð, skapari minn, sá er leiðir fram lofsöngva um nótt.

35:10 But none saith, Where is God my Maker, Who giveth songs in the night,

35:11 sem fræðir oss meira en dýr merkurinnar og gjörir oss vitrari en fugla loftsins?"

35:11 Who teacheth us more than the beasts of the earth, And maketh us wiser than the birds of the heavens?

35:12 Þá æpa menn - en hann svarar ekki - undan drambsemi hinna vondu.

35:12 There they cry, but none giveth answer, Because of the pride of evil men.

35:13 Nei, hégómamál heyrir Guð eigi, og hinn Almáttki gefur því engan gaum.

35:13 Surely God will not hear an empty cry, Neither will the Almighty regard it.

35:14 hvað þá, er þú segir, að þú sjáir hann ekki. Málið er lagt fram fyrir hann, og þú átt að biða eftir honum.

35:14 How much less when thou sayest thou beholdest him not, The cause is before him, and thou waitest for him!

35:15 En nú, af því að reiði hans hefir eigi refsað, á hann alls eigi að hafa vitað neitt um yfirsjónina!

35:15 But now, because he hath not visited in his anger, Neither doth he greatly regard arrogance;

35:16 En Job opnar munninn

til að mæla hégóma, heldur langar ræður í vanhyggju sinni.

35:16 Therefore doth Job open his mouth in vanity; He multiplieth words without knowledge.

36:1 Og Elihu hélt áfram og sagði:

36:1 Elihu also proceeded, and said,

36:2 Haf þolinmæði við mig enn stutta stund, að ég megi fræða þig, því að enn má margt segja Guði til varnar.

36:2 Suffer me a little, and I will show thee; For I have yet somewhat to say on God's behalf.

36:3 Ég ætla að sækja þekking mína langar leiðir og sanna, að skapari minn hafi á réttu að standa.

36:3 I will fetch my knowledge from afar, And will ascribe righteousness to my Maker.

36:4 Því að vissulega fer ég eigi með ósannindi, maður með fullkominni þekking stendur frammi fyrir þér.

36:4 For truly my words are not false: One that is perfect in knowledge is with thee.

36:5 Sjá, Guð er voldugur, þó fyrirlitur hann engan, voldugur að andans krafti.

36:5 Behold, God is mighty, and despiseth not any: He is mighty in strength of understanding.

36:6 Hann viðheldur ekki lífi hins óguðlega, en veitir hinum voluðu rétt þeirra.

36:6 He preserveth not the life of the wicked, But giveth to the afflicted *their* right.

36:7 Hann hefir ekki augun af hinum réttláta, og hjá konungum í hásetinu lætur hann þá sitja að eilífu, til þess að þeir séu hátt upp hafnir.

36:7 He withdraweth not his eyes from the righteous: But with kings upon the throne He setteth them for ever, and they are exalted.

36:8 Og þótt þeir verði viðjum reyrðir, veiddir í snörur eyndarinnar.

36:8 And if they be bound in fetters, And be taken in the cords of afflictions;

36:9 og hann setur þeim fyrir sjónir gjörðir þeirra og afbrot þeirra að þeir breyttu drambsamlega.

36:9 Then he sheweth them their work, And their transgressions, that they have behaved themselves proudly.

36:10 og hann opnar eyru þeirra fyrir umvönduninni og segir að þeir skuli snúa sér frá ranglæti. -

36:10 He openeth also their ear to instruction, And commandeth that they return from iniquity.

36:11 ef þeir þá hlýða og þjóna honum, þá eyða þeir dögum sínum í velgengni og árum sínum í unaði.

36:11 If they hearken and serve *him*, They shall spend their days in prosperity, And their years in pleasures.

36:12 En hlýði þeir ekki, þá farast þeir fyrir skotvopnum, gefa upp andann í vanhyggju sinni.

36:12 But if they hearken not, they shall perish by the sword, And they shall die without knowledge.

36:13 Því að vonskufullir í hjarta ala þeir með sér reiði, hrópa eigi á hjalp, þegar hann fjöttrar þá.

36:13 But they that are godless in heart lay up anger: They cry not for help when he bindeth them.

36:14 Önd þeirra deyr í æskublóma og líf þeirra eins og hörsveina.

36:14 They die in youth, And their life *perisheth* among the unclean.

36:15 En hann frelsar hinn bágstadda með bágingum hans og opnar eyru þeirra með þrengingunni.

36:15 He delivereth the afflicted by their affliction, And openeth their ear in oppression.

36:16 Einnig þig ginnir hann út úr gini neyðarinnar út á viðlendi, þar sem engin þrengsla eru, og það sem kemur á borð þitt, er fullt af feiti.

36:16 Yea, he would have allured thee out of distress Into a broad place, where there is no straitness; And that which is set on thy table would be full of fatness.

36:17 En ef þú vinnur til dóms hins óguðlega, þá munu dómur og réttur hremma þig.

36:17 But thou art full of the judgment of the wicked: Judgment and justice take hold *on thee*.

36:18 Lát því eigi reiðina ginna þig til spotts, og lát eigi stærð lausnargjaldsins tæla þig.

36:18 For let not wrath stir thee up against chastisements; Neither let the greatness of the ransom turn thee aside.

36:19 Mun hróp þitt koma þér úr nauðunum eða nokkur áreynsla krafta þinna?

36:19 Will thy cry avail, *that thou* be not in distress, Or all the forces of *thy* strength?

36:20 Þráðu eigi nóttina, þá er þjóðir sópast burt af stöðvum sínum.

36:20 Desire not the night, When peoples are cut off in their place.

36:21 Gæt þín, snú þér eigi að ranglæti, því að það kýst þú heldur en að líða.

36:21 Take heed, regard not iniquity: For this hast thou chosen rather than affliction.

36:22 Sjá, Guð er háleitur í framkvæmdum máttar síns, hver er slíkur kennari sem hann?

36:22 Behold, God doeth loftily in his power: Who is a teacher like unto him?

36:23 Hver hefir fyrirskipað honum veg hans, og hver dirlíst að segja: "Þú hefir gjört rangt?"

36:23 Who hath enjoined him his way? Or who can say, Thou hast wrought unrighteousness?

36:24 Minnstu þess, að þú vegsamir verk hans, það er mennirnir syngja um lofkvæði.

36:24 Remember that thou magnify his work, Whereof men have sung.

36:25 Allir menn horfa með fögnuði á það, dauðlegur maðurinn lítur það úr fjarska.

36:25 All men have looked thereon; Man beholdeth it afar off.

36:26 Já, Guð er mikill og vér þekkjum hann ekki, tala ára hans óraunsakanleg.

36:26 Behold, God is great, and we know him not; The number of his years is unsearchable.

36:27 Því að hann dregur upp vatnsdropana og lætur ýra úr þoku sinni.

36:27 For he draweth up the drops of water, Which distil in rain from his vapor,

36:28 regnið, sem skýin láta niður streyma, drjúpa yfir marga menn.

36:28 Which the skies pour down And drop upon man abundantly.

36:29 Og hver skilur útbreiðslu skýjanna og dunurnar í tjaldi hans?

36:29 Yea, can any understand the spreadings of the clouds, The thunderings of his pavilion?

36:30 Sjá, hann breiðir ljós sitt út kringum sig og hylur djúp hafsins.

36:30 Behold, he spreadeth his light around him; And he covereth the bottom of the sea.

36:31 Því að með því dæmir hann þjóðirnar, með því veitir hann fæðu í ríku mæli.

36:31 For by these he judgeth the peoples; He giveth food in abundance.

36:32 Hendar sínar hylur hann ljósi og býður því út gegn fjandmanni sínum.

36:32 He covereth his hands with the lightning, And giveth it a charge that it strike the mark.

36:33 Þruma hans boðar komu hans, hans sem lætur reiði sína geisa gegn ranglætinu.

36:33 The noise thereof telleth concerning him, The cattle also concerning *the storm* that cometh up.

37:1 Já, yfir þessu titrar hjarta mitt og hrökkur upp úr stað sínum.

37:1 Yea, at this my heart trembleth, And is moved out of its place.

37:2 Heyrið, heyrið drunur raddar hans og hvininn, sem út fer af munni hans.

37:2 Hear, oh, hear the noise of his voice, And the sound that goeth out of his mouth.

37:3 Undir öllum himninum lætur hann eldinguna þjóta og leiftur sitt út á jaðra jarðarinnar.

37:3 He sendeth it forth under the whole heaven, And his lightning unto the ends of the earth.

37:4 Á eftir því kemur öskrandi skrugga, hann þrumar með sinni tignarlegu raust og heldur eldingunum ekki aftur, þá er raust hans lætur til sín heyra.

37:4 After it a voice roareth; He thundereth with the voice of his majesty; And he restraineth not *the lightnings* when his voice is heard.

37:5 Guð þrumar undursamlega með raust sinni, hann sem gjörir mikla hluti, er vér eigi skiljum.

37:5 God thundereth marvellously with his voice; Great things doeth he, which we cannot comprehend.

37:6 Því að hann segir við snjóinn: "Fall þú á jörðina," og eins við hellirígninguna og hennar dynjandi helliskúrir.

37:6 For he saith to the snow, Fall thou on the earth; Likewise to the shower of rain, And to the showers of his mighty rain.

37:7 Hann innsiglar hönd sérhvers manns, til þess að allir menn viðurkenni verk hans.

37:7 He sealeth up the hand of every man, That all men whom he hath made may know *it*.

37:8 Þá fara villidýrin í fylgsni sín og hvílast í bælum sínum.

37:8 Then the beasts go into coverts, And remain in their dens.

37:9 Stormurinn kemur úr forðabúrinu og kuldiinn af norðanvindunum.

37:9 Out of the chamber *of the south* cometh the storm, And cold out of the north.

37:10 Fyrir andgust Guðs verður ísinn til, og við vötnin eru lögð í læðing.

37:10 By the breath of God ice is given; And the breadth of the waters is straitened.

37:11 Hann hleður skýin vætu, tvístrar leifturskýi sínu viðsvegar.

37:11 Yea, he ladeth the thick cloud with moisture; He spreadeth abroad the cloud of his lightning:

37:12 En það snýst í allar áttir, eftir því sem hann leiðir það, til þess að það framkvæmi allt það er hann býður því, á yfirborði allrar jarðarinnar.

37:12 And it is turned round about by his guidance, That they may do whatsoever he commandeth them Upon the face of the habitable world,

37:13 Hann lætur því ljósta niður, hvort sem það er til hirtingar eða til að vökva jörðina eða til að blessa hana.

37:13 Whether it be for correction, or for his land, Or for lovingkindness, that he cause it to come.

37:14 Hlýð þú á þetta, Job, stattu kyrr og gef gæm að dásemdum Guðs.

37:14 Hearken unto this, O Job: Stand still, and consider the wondrous works of God.

37:15 Skilur þú, hvernig Guð felur þeim hlutverk þeirra og lætur leiftur skýja sinna skína?

37:15 Dost thou know how God layeth *his charge* upon them, And causeth the lightning of his cloud to shine?

37:16 Skilur þú, hvernig skýin svífa, dásemdir hans, sem fullkominn er að vísdomi,

37:16 Dost thou know the balancings of the clouds, The wondrous works of him who is perfect in knowledge?

37:17 Þú, sem fötin hitna á, þá er jörðin mókir í sunnanmöllu?

37:17 How thy garments are warm, When the earth is still by reason of the south *wind*?

37:18 Þenur þú út með honum heiðhimininn, sem fastur er eins og steypur spegill?

37:18 Canst thou with him spread out the sky, Which is strong as a molten mirror?

37:19 Kenn oss, hvað vér eigum að segja við hann! Vér megnum ekkert fram að færa fyrir myrkri.

37:19 Teach us what we shall say unto him; For we cannot set *our speech* in order by reason of darkness.

37:20 Á að segja honum, að ég ætli að tala? Eða hefir nokkur sagt, að hann óski að verða gjöreyddur?

37:20 Shall it be told him that I would speak? Or should a man wish that he were swallowed up?

37:21 Og nú sjá menn að sönnu ekki ljósið, sem skín skært að skýjabaki, en vindurinn þýtur áfram og sópar skýjunum burt.

37:21 And now men see not the light which is bright in the skies; But the wind passeth, and cleareth them.

37:22 Gullið kemur úr norðri, um Guð lykur ógurlegur ljómi.

37:22 Out of the north cometh golden splendor: God hath upon him terrible majesty.

37:23 Vér náum eigi til hins Almátka, til hans, sem er mikill að mætti. En réttinn og hið fulla réttlæti vanrækir hann ekki.

37:23 *Touching* the Almighty, we cannot find him out: He is excellent in power; And in justice and plenteous righteousness he will not afflict.

37:24 Fyrir því óttast mennirnir hann, en hann lítur ekki við neinum sjálfbirgingum.

37:24 Men do therefore fear him: He regardeth not any that are wise of heart.

38:1 Þá svaraði Drottinn Job úr stormviðrinu og sagði:

38:1 Then Yahwe answered Job out of the whirlwind, and said,

38:2 Hver er sá, sem myrkvar ráðsályktun Guðs með óskynsamlegum orðum?

38:2 Who is this that darkeneth counsel By words without knowledge?

38:3 Gyrð lendar þínar eins og maður, þá mun ég spyrja þig, og þú skalt fræða mig.

38:3 Gird up now thy loins like a man; For I will demand of thee, and declare thou unto me.

38:4 Hvar varst þú, þegar ég grundvallaði jörðina? Seg fram, ef þú hefir þekkingu til.

38:4 Where wast thou when I laid the foundations of the earth? Declare, if thou hast understanding.

38:5 Hver ákvað mál hennar - þú veist það! - eða hver þandi mælivaðinn yfir hana?

38:5 Who determined the measures thereof, if thou knowest? Or who stretched the line upon it?

38:6 Á hvað var stólpum hennar hleypt niður, eða hver lagði hornstein hennar, 38:6 Whereupon were the foundations thereof fastened? Or who laid the corner-stone thereof,

38:7 Þá er morgunstjörnurnar sungu gleðisöng allar saman og allir guðssynir fögnuðu?

38:7 When the morning stars sang together, And all the sons of God shouted for joy?

38:8 Og hver byrgði hafið inni með hurðum, þá er það braust fram, gekk út af móðurkviði.

38:8 Or *who* shut up the sea with doors, When it brake forth, *as if* it had issued out of the womb;

38:9 Þá er ég fékk því skýin að klæðnaði og svartþykkníð að reifum?

38:9 When I made clouds the garment thereof, And thick darkness a swaddling-band for it,

38:10 Þá er ég braut því takmörk og setti slagbranda fyrir og hurðir

38:10 And marked out for it my bound, And set bars and doors,

38:11 og mælti: "Hingað skaltu komast og ekki lengra, hér skulu þínar hreyknu hrannir brotna!"

38:11 And said, Hitherto shalt thou come, but no further; And here shall thy proud waves be stayed?

38:12 Hefir þú nokkurn tíma á ævi þinni boðið út morgninum, visað morgunroðanum á stað hans.

38:12 Hast thou commanded the morning since thy days *began*, And caused the dayspring to know its place;

38:13 til þess að hann gripi í jaðar jarðarinnar og hinir óguðlegu yrðu hristir af henni?

38:13 That it might take hold of the ends of the earth, And the wicked be shaken out of it?

38:14 Hún breytist eins og leir undir signeti, og allt kemur fram eins og á klaði.

38:14 It is changed as clay under the seal; And *all things* stand forth as a garment:

38:15 Og hinir óguðlegu verða sviptir ljósinu og hinn upplyfti armleggur sundur brotinn.

38:15 And from the wicked their light is withholden, And the high arm is broken.

38:16 Hefir þú komið að uppsprettum hafsins og gengið á botni undirdjúpsins?

38:16 Hast thou entered into the springs of the sea? Or hast thou walked in the recesses of the deep?

38:17 Hafa hlið dauðans opnast fyrir þér og hefir þú séð hlið svartamyrkursins?

38:17 Have the gates of death been revealed unto thee? Or hast thou seen the gates of the shadow of death?

38:18 Hefir þú lítið yfir breidd jarðarinnar? Seg fram, fyrst þú veist það allt saman.

38:18 Hast thou comprehended the earth in its breadth? Declare, if thou knowest it all.

38:19 Hvar er vegurinn þangað sem ljósið býr, og myrkrið - hvar á það heima.

38:19 Where is the way to the dwelling of light? And as for darkness, where is the place thereof,

38:20 svo að þú gætir flutt það heim í landareign þess og þekktir göturnar heim að húsi þess?

38:20 That thou shouldst take it to the bound thereof, And that thou shouldst discern the paths to the house thereof?

38:21 Þú veist það, því að þú fæddist þú, og tala daga þinna er há!

38:21 *Doubtless*, thou knowest, for thou wast then born, And the number of thy days is great!

38:22 Hefir þú komið til forðabúrs snjávarins og séð forðabúr haglsins.

38:22 Hast thou entered the treasures of the snow, Or hast thou seen the treasures of the hail,

38:23 sem ég hefi geymt til tíma neyðarinnar, til orustu- og ófriðardagsins?

38:23 Which I have reserved against the time of trouble, Against the day of battle and war?

38:24 Hvar er vegurinn þangað sem ljósið skiptist og austanvindurinn dreifist yfir jörðina?

38:24 By what way is the light parted, Or the east wind scattered upon the earth?

38:25 Hver hefir búið til rennu fyrir steypiregnið og veg fyrir eldingarnar

38:25 Who hath cleft a channel for the waterflood, Or the way for the lightning of the thunder;

38:26 til þess að láta rigna yfir mannautt land, yfir eyðimörkina, þar sem enginn býr,

38:26 To cause it to rain on a land where no man is; On the wilderness, wherein there is no man;

38:27 til þess að metta auðnir og eyðilönd og láta grængresi spretta?

38:27 To satisfy the waste and desolate *ground*, And to cause the tender grass to spring forth?

38:28 Á regnið föður eða hver hefir getið daggardropana?

38:28 Hath the rain a father? Or who hath begotten the drops of dew?

38:29 Af kviði hvernar er ísinn útgenginn, og hrim himinsins - hver fæddi það?

38:29 Out of whose womb came the ice? And the hoary frost of heaven, who hath gendered it?

38:30 Vötnin þéttast eins og steinn, og yfirborð fljótsins verður samfrosta.

38:30 The waters hide themselves and *become* like stone, And the face of the deep is frozen.

38:31 Getur þú þrengt sjöstírnis-böndin eða fær þú leyst fjötra Órions?

38:31 Canst thou bind the cluster of the Pleiades, Or loose the bands of Orion?

38:32 Lætur þú stjörnumerki dýrahringsins koma fram á sínum tíma og leiðir þú Birnuna með húnuna hennar?

38:32 Canst thou lead forth the Mazzaroth in their season? Or canst thou guide the Bear with her train?

38:33 Þekkir þú lög himinsins eða ákveður þú yfirráð hans yfir jörðunni?

38:33 Knowest thou the ordinances of the heavens? Canst thou establish the dominion thereof in the earth?

38:34 Getur þú lyft raust þinni upp til skýsins, svo að vatnaflaumurinn hylji þig?

38:34 Canst thou lift up thy voice to the clouds, That abundance of waters may cover thee?

38:35 Getur þú sent eldingarnar, svo að þær fari og segi við þig: "Hér erum vér!"

38:35 Canst thou send forth lightnings, that they may go, And say unto thee, Here we are?

38:36 Hver hefir lagt vísdom í hin dimmu ský eða hver hefir gefið loftsjónunum víð?

38:36 Who hath put wisdom in the inward parts? Or who hath given understanding to the mind?

38:37 Hver telur skýin með visku, og vatnsbelgir himinsins - hver hellir úr þeim.

38:37 Who can number the clouds by wisdom? Or who can pour out the bottles of heaven,

38:38 Þegar moldin rennur saman í kökk og hnausarnir loda hver við annan?

38:38 When the dust runneth into a mass, And the clods cleave fast together?

38:39 Veðir þú bráðina fyrir ljónynjuna, og seður þú græðgi ungljónanna.

38:39 Canst thou hunt the prey for the lioness, Or satisfy the appetite of the young lions,

38:40 Þá er þau kúra í bæli sínu og vaka yfir veiði í þéttum runni?

38:40 When they couch in their dens, And abide in the covert to lie in wait?

38:41 Hver býr hrafninum fæðu hans, þá er ungar hans hrópa til Guðs, flögra til og frá ætislausir?

38:41 Who provideth for the raven his prey, When his young ones cry unto God, And wander for lack of food?

39:1 Veist þú tímann, nær steingeiturnar bera? Gefur þú gaum að fæðingarhríðum hindanna?

39:1 Knowest thou the time when the wild goats of the rock bring forth? Or canst thou mark when the hinds do calve?

39:2 Telur þú mánuðina, sem þær ganga með, og veist þú tímann, nær þær bera?

39:2 Canst thou number the months that they fulfil? Or knowest thou the time when they bring forth?

39:3 Þær leggjast á knén, fæða kálfa sína, þær losna fljótt við kvalir sínar.

39:3 They bow themselves, they bring forth their young, They cast out their pains.

39:4 Kálfar þeirra verða sterkir, vaxa í haganum, fara burt og koma ekki aftur til þeirra.

39:4 Their young ones become strong, they grow up in the open field; They go forth, and return not again.

39:5 Hver hefir látið skógarasnann ganga lausan og hver hefir leyst fjötra villiasnans.

39:5 Who hath sent out the wild ass free? Or who hath loosed the bonds of the swift ass,

39:6 sem ég hefi gefið eyðivelli að bústað og saltsléttu að heimkynni?

39:6 Whose home I have made the wilderness, And the salt land his dwelling-place?

39:7 Hann hlær að hávaða borgarinnar, hann heyrir ekki köll rekstrarmannsins.

39:7 He scorneth the tumult of the city, Neither heareth he the shoutings of the driver.

39:8 Það sem hann leitar uppi á fjöllum, er haglendi hans, og öllu því sem grænt er, sækist hann eftir.

39:8 The range of the mountains is his pasture, And he searcheth after every green thing.

39:9 Mun visundurinn vera fús til að þjóna þér eða mun hann standa um nætur við stall þinn?

39:9 Will the wild-ox be content to serve thee? Or will he abide by thy crib?

39:10 Getur þú bundið visundinn með bandinu við plógfarið eða mun hann herfa dalgrundirnar á eftir þér?

39:10 Canst thou bind the wild-ox with his band in the furrow? Or will he harrow the valleys after thee?

39:11 Reiðir þú þig á hann, af því að kraftur hans er mikill, og trúir þú honum fyrir arði þínum?

39:11 Wilt thou trust him, because his strength is great? Or wilt thou leave to him thy labor?

39:12 Treystir þú honum til að flytja sæð þitt heim og til að safna því á þreskivöll þinn?

39:12 Wilt thou confide in him, that he will bring home thy seed, And gather *the grain* of thy threshing-floor?

39:13 Strúthænan baðar glaðlega vængjunum, en er nokkurt ástriki í þeim vængjum og flugfjöðrum?

39:13 The wings of the ostrich wave proudly; *But* are they the pinions and plumage of love?

39:14 Nei, hún fær jörðinni egg sín og lætur þau hitna í moldinni

39:14 For she leaveth her eggs on the earth, And warmeth them in the dust,

39:15 og gleymir, að fótur getur brotið þau og dýr merkurinnar troðið þau sundur.

39:15 And forgetteth that the foot may crush them, Or that the wild beast may trample them.

39:16 Hún er hörð við unga sína, eins og hún ætti þá ekki, þótt fyrirhöfn hennar sé árangurslaus, þá er hún laus við ótta.

39:16 She dealeth hardly with her young ones, as if they were not hers: Though her labor be in vain, *she is* without fear;

39:17 Því að Guð synjaði henni um visku og veitti henni enga hlutdeild í hyggindum.

39:17 Because God hath deprived her of wisdom, Neither hath he imparted to her understanding.

39:18 En þegar hún sveiflar sér í loft upp, þá hlær hún að hestinum og þeim sem á honum situr.

39:18 What time she lifteth up herself on high, She scorneth the horse and his rider.

39:19 Gefur þú hestinum styrkleika, klæðir þú makka hans flaksandi faxi?

39:19 Hast thou given the horse *his* might? Hast thou clothed his neck with the quivering mane?

39:20 Lætur þú hann stökkva eins og engisprettu? Fagurlega frýsar hann, en hræðilega!

39:20 Hast thou made him to leap as a locust? The glory of his snorting is terrible.

39:21 Hann kafsar upp grundina og kæstist af styrkleikanum, hann fer út á móti hertygjunum.

39:21 He paweth in the valley, and rejoiceth in his strength: He goeth out to meet the armed men.

39:22 Hann hlær að hræðslunni og skelfist ekki og hopar ekki fyrir sverðinu.

39:22 He mocketh at fear, and is not dismayed; Neither turneth he back from the sword.

39:23 Á baki hans glamrar í örvamalínum, spjót og lensa leiftra.

39:23 The quiver rattleth against him, The flashing spear and the javelin.

39:24 Með hávaða og harki hendist hann yfir jörðina og eigi verður honum haldið, þá er lúðurinn gellur.

39:24 He swalloweth the ground with fierceness and rage; Neither believeth he that it is the voice of the trumpet.

39:25 Í hvert sinn er lúðurinn gellur, hvar hann, og langar leiðir nasar hann bardagann, þrumurödd fyrirliðanna og herópið.

39:25 As oft as the trumpet *soundeth* he saith, Aha! And he smelleth the battle afar off, The thunder of the captains, and the shouting.

39:26 Er það fyrir þín hyggindi að hankurinn lyftir flugfjöðrunum, breiðir út væng sína í suðurátt?

39:26 Is it by thy wisdom that the hawk soareth, (And) stretcheth her wings toward the south?

39:27 Er það eftir þinni skipun að örninn flýgur svo hátt og byggir hreiður sitt hátt uppi?

39:27 Is it at thy command that the eagle mounteth up, And maketh her nest on high?

39:28 Á klettunum á hann sér býli og ból, á klettasnösum og fjallatindum.

39:28 On the cliff she dwelleth, and maketh her home, Upon the point of the cliff, and the stronghold.

39:29 Þaðan skyggnist hann að æti, augu hans sjá langar leiðir.

39:29 From thence she spieth out the prey; Her eyes behold it afar off.

39:30 Og ungar hans svelgja blóð, og hvar sem vegnir menn liggja, þar er hann.

39:30 Her young ones also suck up blood: And where the slain are, there is she.

40:1 Og Drottinn mælti til Jobs og sagði:

40:1 Moreover Yahwe answered Job, and said,

40:2 Vill ámæismaðurinn þrátta við hinn Almáttka? Sá er sakir ber á Guð, svari hann þessu!

40:2 Shall he that cavilleth contend with the Almighty? He that argueth with God, let him answer it.

40:3 Þá svaraði Job Drottni og sagði:

40:3 Then Job answered Yahwe, and said,

40:4 Sjá, ég er of lítilmótlegur, hverju á ég að svara þér? Ég legg hönd mína á munninn.

40:4 Behold, I am of small account; What shall I answer thee? I lay my hand upon my mouth.

40:5 Einu sinni hefi ég talað, og endurtek það eigi, - tvisvar, og gjöri það ekki oftár.

40:5 Once have I spoken, and I will not answer; Yea, twice, but I will proceed no further.

40:6 Þá svaraði Drottinn Job úr stormviðrinu og sagði:

40:6 Then Yahwe answered Job out of the whirlwind, and said,

40:7 Gyrð lendar þínar eins og maður. Ég mun spyrja þig, og þú skalt fræða mig.

40:7 Gird up thy loins now like a man: I will demand of thee, and declare thou unto me.

40:8 Ætlar þú jafnvel að gjöra rétt minn að engu, dæma mig sekan, til þess að þú standir réttlættur?

40:8 Wilt thou even annul my judgment? Wilt thou condemn me, that thou mayest be justified?

40:9 Hefir þú þá armlegg eins og Guð, og getur þú þrúmað með slikri rödd sem hann?

40:9 Or hast thou an arm like God? And canst thou thunder with a voice like him?

40:10 Skrýð þig vegsemd og tign, íklæð þig dýrð og ljóma!

40:10 Deck thyself now with excellency and dignity; And array thyself with honor and majesty.

40:11 Lát úthellast strauma reiði þinnar og varpa til jarðar með einu tilliti sérhverjum dramblátum.

40:11 Pour forth the overflowings of thine anger; And look upon every one that is proud, and abase him.

40:12 Auðmýk þú sérhvern dramblátan með einu tilliti, og troð þú hina óguðlegu niður þar sem þeir standa.

40:12 Look on every one that is proud, and bring him low; And tread down the wicked where they stand.

40:13 Byrg þú þá í moldu alla saman, loka andlit þeirra inni í myrkri,

40:13 Hide them in the dust together; Bind their faces in the hidden place.

40:14 Þá skal ég líka lofa þig, fyrir það að hægri hönd þín veitir þér fulltingi.

40:14 Then will I also confess of thee That thine own right hand can save thee.

40:15 Sjá, nykurinn sem ég hefi skapað eins og þig, hann etur gras eins og naut.

40:15 Behold now, behemoth, which I made as well as thee; He eateth grass as an ox.

40:16 Sjá, kraftur hans er í lendum hans og afl hans í kviðvöðvunum.

40:16 Lo now, his strength is in his loins, And his force is in the muscles of his belly.

40:17 Hann sperrir upp stertinn eins og sedrustré, lærsinar hans eru ofnar saman.

40:17 He moveth his tail like a cedar: The sinews of his thighs are knit together.

40:18 Leggir hans eru cirpípur, beinin eins og járnstafur.

40:18 His bones are as tubes of brass; His limbs are like bars of iron.

40:19 Hann er frumgróði Guðs verka, sá er skóp hann, gaf honum sverð hans.

40:19 He is the chief of the ways of God: He only that made him giveth him his sword.

40:20 Fjöllin láta honum grasbeiti í té, og þar leika sér dýr merkurinnar.

40:20 Surely the mountains bring him forth food, Where all the beasts of the field do play.

40:21 Hann liggur undir lótusrunnum í skjóli við reyri og sef.

40:21 He lieth under the lotus-trees, In the covert of the reed, and the fen.

40:22 Lótusrunnarnir breiða skugga yfir hann, lækjarpílviðirnir lykja um hann.

40:22 The lotus-trees cover him with their shade; The willows of the brook compass him about.

40:23 Sjá, þegar vöxtur kemur í ána, skelfist hann ekki, hann er óhultur, þótt fljót helji á skolti hans.

40:23 Behold, if a river overflow, he trembleth not; He is confident, though a Jordan swell even to his mouth.

40:24 Getur nokkur veitt hann með því að ganga framan að honum, getur nokkur dregið taug gegnum nasir hans?

40:24 Shall any take him when he is on the watch, Or pierce through his nose with a snare?

41:1 Getur þú veitt krókóðilinn á öngul, getur þú heft tungu hans með snæri?

41:9 Behold, the hope of him is in vain: Will not one be cast down even at the sight of him?

41:2 Dregur þú seftaug gegnum nasir hans og rekur þú krók gegnum kjálka honum?

41:10 None is so fierce that he dare stir him up; Who then is he that can stand before me?

41:3 Ætli hann beri fram fyrir þig margar auðmjúkar bænir eða mæli til þín blíðum orðum?

41:11 Who hath first given unto me, that I should repay him? *Whatsoever* is under the whole heaven is mine.

41:4 Mun hann gjöra við þig sáttmála, svo að þú takir hann að avinlegum þræli?

41:12 I will not keep silence concerning his limbs, Nor his mighty strength, nor his goodly frame.

41:5 Munt þú leika þér að honum eins og lítlum fugli og getur þú bundið hann fastan fyrir smámeyjar þínar?

41:13 Who can strip off his outer garment? Who shall come within his jaws?

41:6 Manga fiskveiðafélagar um hann, skipta þeir honum meðal kaupmanna?

41:14 Who can open the doors of his face? Round about his teeth is terror.

41:7 Getur þú fyllt húð hans broddum og haus hans skutlum?

41:15 *His* strong scales are *his* pride, Shut up together as *with* a close seal.

41:8 Legg hönd þína á hann - hugsaðu þér, hvílik viðureign! Þú gjörir það ekki aftur.

41:16 One is so near to another, That no air can come between them.

41:9 Já, von mannsins bregst, hann fellur þegar flatur fyrir sjóninni einni saman.

41:17 They are joined one to another; They stick together, so that they cannot be sundered.

41:10 Enginn er svo fíflðjарfur, að hann þori að eigna hann, - og hver er þá sá, er þori að ganga fram fyrir mitt auglit?

41:18 His sneezings flash forth light, And his eyes are like the eyelids of the morning.

41:11 Hver hefir að fyrri bragði gefið mér, svo að ég ætti að endurgjalda? Allt sem undir himninum er, það er mitt!

41:19 Out of his mouth go burning torches, And sparks of fire leap forth.

41:12 Ég vil ekki þegja um limu hans, né um styrkleik og fegurð vaxtar hans.

41:20 Out of his nostrils a smoke goeth, As of a boiling pot and *burning* rushes.

41:13 Hver hefir flett upp skjaldkápu hans að framan, hver fer inn undir tvöfaldan tanngarð hans?

41:21 His breath kindleth coals, And a flame goeth forth from his mouth.

41:14 Hver hefir opnað hliðin að gini hans? Ögn er kringum tennur hans.

41:22 In his neck abideth strength, And terror danceth before him.

41:15 Tignarþróði eru skjaldaraðirnar, lokaðar með traustu innsigli.

41:23 The flakes of his flesh are joined together: They are firm upon him; They cannot be moved.

41:16 Hver skjöldurinn liggur fast að öðrum, ekkert loft kemst á milli þeirra.

41:24 His heart is as firm as a stone; Yea, firm as the nether millstone.

41:17 Þeir eru fastir hver við annan, eru svo samfelldir, að þeir verða eigi skildir sundur.

41:25 When he raiseth himself up, the mighty are afraid: By reason of consternation they are beside themselves.

41:18 Þegar hann hnerrar, standa ljósgeislar úr nösnum hans, og augu hans eru sem brágeislar morgunroðans.
41:26 If one lay at him with the sword, it cannot avail; Nor the spear, the dart, nor the pointed shaft.

41:19 Úr gini hans standa blys, eldneistar ganga fram úr honum.
41:27 He counteth iron as straw, And brass as the rotten wood.

41:20 Úr nösnum hans stendur eimur, eins og upp úr sjóðandi pottí, sem kynt er undir með seigrasi.
41:28 The arrow cannot make him flee: Sling-stones are turned with him into stubble.

41:21 Andí hans kveikir í kolum, og lögi stendur úr gini hans.
41:29 Clubs are counted as stubble: He laugheth at the rushing of the javelin.

41:22 Kraftur situr á hálsi hans, og angist stökkur á undan honum.
41:30 His underparts are like sharp potsherds: He spreadeth as it were a threshing-wain upon the mire.

41:23 Vöðvar holds hans loða fastir við, eru steyptir á hann og hreyfast ekki.
41:31 He maketh the deep to boil like a pot: He maketh the sea like a pot of ointment.

41:24 Hjarta hans er hart sem steinn, já, hart sem neðri kvarnarsteinn.
41:32 He maketh a path to shine after him; One would think the deep to be hoary.

41:25 Þegar hann stökkur upp, skelfast kapparnir, þeir verða ringlaðir af hræðslu.
41:33 Upon earth there is not his like, That is made without fear.

41:26 Ráðist einhver að honum með sverði, þá vinnur það eigi á, eigi heldur lensa, skotspjót eða ör.
41:34 He beholdeth everything that is high: He is king over all the sons of pride.

41:27 Hann metur járníð sem strá, eirinn sem maðksmöginn við.
41:27 He counteth iron as straw, And brass as the rotten wood.

41:28 Eigi rekur örin hann á flötta, slöngusteinarnir verða hálmur fyrir honum.
41:28 The arrow cannot make him flee: Sling-stones are turned with him into stubble.

41:29 Kyllur metur hann sem hálmstrá, og að hvin spjótsins hlær hann.
41:29 Clubs are counted as stubble: He laugheth at the rushing of the javelin.

41:30 Neðan á honum eru oddhvöss brot, hann markar för í aurinn sem för eftir preskisleða.
41:30 His underparts are like sharp potsherds: He spreadeth as it were a threshing-wain upon the mire.

41:31 Hann lætur vella í djúpinu sem í pottí, gjörir hafið eins og smyrslaketil.
41:31 He maketh the deep to boil like a pot: He maketh the sea like a pot of ointment.

41:32 Aftur undan honum er ljósrák, ætla mætti, að sjórinn væri silfurhærur.
41:32 He maketh a path to shine after him; One would think the deep to be hoary.

41:33 Enginn er hans maki á jörðu, hans sem skapaður er til þess að kunna ekki að hræðast.
41:33 Upon earth there is not his like, That is made without fear.

41:34 Hann lítur niður á allt hátt, hann er konungur yfir öllum drembnum dýrum.
41:34 He beholdeth everything that is high: He is king over all the sons of pride.

42:1 Þá svaraði Job Drottni og sagði:
42:1 Then Job answered Yahwe, and said,

42:2 Ég veit, að þú megnað allt, og engu ráði þínu verður varnað fram að ganga.
42:2 I know that thou canst do all things, And that no purpose of thine can be restrained.

42:3 "Hver er sá, sem myrkvar ráðsályktun Guðs í hyggjuleysi?" Fyrir því hefi ég talað án þess að skilja, um hluti, sem mér voru of undursamlegir og ég þekkti eigi.
42:3 Who is this that hideth counsel without knowledge? Therefore have I uttered that which I understood not, Things too wonderful for me, which I knew not.

42:4 "Hlusta þú, ég ætla að tala. Ég mun spyrja þig, og þú skalt fræða mig."
42:4 Hear, I beseech thee, and I will speak; I will demand of thee, and declare thou unto me.

42:5 Ég þekkti þig af afspurn, en nú hefir auga mitt litið þig!
42:5 I had heard of thee by the hearing of the ear; But now mine eye seeth thee:

42:6 Fyrir því tek ég orð mín aftur og iðrast í dufti og ösku.
42:6 Wherefore I abhor myself, And repent in dust and ashes.

42:7 Eftir að Drottinn hafði mælt þessum orðum til Jobs, sagði Drottinn við Elífas Temaníta: "Reiði mín er upptendruð gegn þér og báðum vinum þínum, því að þér hafið ekki talað rétt um mig eins og þjónn minn Job.
42:7 And it was so, that, after Yahwe had spoken these words unto Job, Yahwe said to Eliphaz the Temanite, My wrath is kindled against thee, and against thy two friends; for ye have not spoken of me the thing that is right, as my servant Job hath.

42:8 Takið yður því sjö naut og sjö hrúta og farið til þjóns míns Jobs og fórnid brenniförn fyrir yður, og Job þjónn minn skal biðja fyrir yður, því aðeins vegna hans mun ég ekki láta yður gjalda heimsku yðar, með því að þér hafið ekki talað rétt um mig eins og þjónn minn Job."

42:8 Now therefore, take unto you seven bullocks and seven rams, and go to my servant Job, and offer up for yourselves a burnt-offering; and my servant Job shall pray for you; for him will I accept, that I deal not with you after your folly; for ye have not spoken of me the thing that is right, as my servant Job hath.

42:9 Þá fóru þeir Elífas Temaníti, Bildad Súítí og Sófar Naamítí og gjörðu svo sem Drottinn hafði boðið þeim. Og Drottinn lét að bæn Jobs.
42:9 So Eliphaz the Temanite and Bildad the Shuhite and Zophar the Naamathite went, and did according as Yahwe commanded them: and Yahwe accepted Job.

42:10 Og Drottinn sneri við högum Jobs, þá er hann bað fyrir vinum sínum; og hann gaf Job allt sem hann hafði átt, tvöfalt aftur.
42:10 And Yahwe turned the captivity of Job, when he prayed for his friends: and Yahwe gave Job twice as much as he had before.

42:11 Þá komu til hans allir bræður hans og allar systur hans og allir þeir, er áður höfðu verið kunningjar hans, og neyttu máltíðar með honum í húsi hans, vottuðu honum samhryggð sína og hugguðu hann út af öllu því böli, sem Drottinn hafði látið yfir hann koma. Og þeir gáfu honum hver einn kesita og hver einn hring af gulli.
42:11 Then came there unto him all his brethren, and all his sisters, and all they that had been of his acquaintance before, and did eat bread with him in his house: and they bemoaned him, and comforted him concerning all the evil that Yahwe had brought upon him: every man also gave him a piece of money, and every one a ring of gold.

42:12 En Drottinn blessaði síðari æviár Jobs enn meir en hin fyrri, og hann eignaðist fjórtán þúsund sauða, sex þúsund úlfalda, þúsund sameykí nauta og þúsund ösnur.
42:12 So Yahwe blessed the latter end of Job more than his beginning: And he had fourteen thousand sheep, and six thousand camels, and a thousand yoke of oxen, and a thousand she-asses.

42:13 Hann eignaðist og sjö sonu og þrjár dætur.
42:13 He had also seven sons and three daughters.

42:14 Og hann nefndi eina Jemímu, aðra Kesíu og hina þriðju Keren Happúk.
42:14 And he called the name of the first, Jemimah: and the name of the second, Keziah; and the name of the third, Keren-happuch.

42:15 Og eigi fundust svo fríðar konur í öllu landinu sem dætur Jobs, og faðir þeirra gaf þeim arf með bræðrum þeirra.
42:15 And in all the land were no women found so fair as the daughters of Job: and their father gave them inheritance among their brethren.

42:16 Og Job lifði eftir þetta hundrað og fjörutíu ár og sá börn sín og barnabörn, fjóra ætliði.
42:16 And after this Job lived a hundred and forty years, and saw his sons, and his sons' sons, even four generations.

42:17 Og Job dó gamall og saddur lífdaga.
42:17 So Job died, being old and full of days.

1:1 Sæll er sá maður, er eigi fer að ráðum óguðlegra, eigi gengur á vegi

syndaranna og eigi situr í hópi þeirra, er hafa Guð að háði.

1:1 Blessed is the man that walketh not in the counsel of the wicked, Nor standeth in the way of sinners, Nor sitteth in the seat of scoffers:

1:2 heldur hefir yndi af lögmáli Drottins og hugleiðir lögmál hans dag og nótt.

1:2 But his delight is in the law of Yahwe; And on his law doth he meditate day and night.

1:3 Hann er sem tré, gróðursett hjá rennandi lækjum, er ber ávöxt sinn á réttum tíma, og blöð þess visna ekki. Allt er hann gjörir lánast honum.

1:3 And he shall be like a tree planted by the streams of water, That bringeth forth its fruit in its season, Whose leaf also doth not wither; And whatsoever he doeth shall prosper.

1:4 Svo fer eigi hinum óguðlega, heldur sem sáðum, er vindur feykir.

1:4 The wicked are not so, But are like the chaff which the wind driveth away.

1:5 Þess vegna munu hinir óguðlegu eigi standast í dómnum og syndugir eigi í söfnuði réttláttra.

1:5 Therefore the wicked shall not stand in the judgment, Nor sinners in the congregation of the righteous.

1:6 Því að Drottinn þekkir veg réttláttra, en vegur óguðlegra endar í vegleysu.

1:6 For Yahwe knoweth the way of the righteous; But the way of the wicked shall perish.

2:1 Hví geisa heidingsjarnir og hví hyggja þjóðirnar á fánýt ráð?

2:1 Why do the nations rage, And the peoples meditate a vain thing?

2:2 Konungar jarðarinnar ganga fram, og höfðingsjarnir bera ráð sín saman gegn Drottni og hans smurða:

2:2 The kings of the earth set themselves, And the rulers take counsel together, Against Yahwe, and against his anointed, *saying*,

2:3 "Vér skulum brjóta sundur fjötra þeirra, vér skulum varpa af oss viðjum þeirra."

2:3 Let us break their bonds asunder, And cast away their cords from us.

2:4 Hann sem situr á himni hlær. Drottinn gjörir gys að þeim.

2:4 He that sitteth in the heavens will laugh: The Lord will have them in derision.

2:5 Því næst talar hann til þeirra í reiði sinni, skelfir þá í bræði sinni:

2:5 Then will he speak unto them in his wrath, And vex them in his sore displeasure:

2:6 "Ég hefi skipað konung minn á Sion, fjallið mitt helga."

2:6 Yet I have set my king Upon my holy hill of Zion.

2:7 Ég vil kunngjöra ályktun Drottins: Hann mælti við mig: "Þú ert sonur minn. Í dag gat ég þig.

2:7 I will tell of the decree: Yahwe said unto me, Thou art my son; This day have I begotten thee.

2:8 Bið þú mig, og ég mun gefa þér þjóðirnar að erfð og endimörk jarðar að óðali.

2:8 Ask of me, and I will give *thee* the nations for thine inheritance, And the uttermost parts of the earth for thy possession.

2:9 Þú skalt mola þá með járnspota, mölva þá sem leirsmíðs ker."

2:9 Thou shalt break them with a rod of iron; Thou shalt dash them in pieces like a potter's vessel.

2:10 Verið því hygginnir, þér konungar, látið yður segjast, þér dómamar á jörðun.

2:10 Now therefore be wise, O ye kings: Be instructed, ye judges of the earth.

2:11 Þjónið Drottni með ótta og fagnid með lotningu.

2:11 Serve Yahwe with fear, And rejoice with trembling.

2:12 Hyllið soninn, að hann reiðist eigi og vegur yðar endi í vegleysu, (2:13) því að skjótt bálást upp reiði hans. Sæll er hver sá er leitar hælís hjá honum.

2:12 Kiss the son, lest he be angry, and ye perish in the way, For his wrath will soon be kindled. Blessed are all they that take refuge in him.

3:1 Sálmur Davíðs, þá er hann flýði fyrir Absalon syni sínum. (3:2) Drottinn, hversu margir eru mótsöðumenn mínir, margir eru þeir er rísa upp í móti mér.

3:1 Yahwe, how are mine adversaries increased! Many are they that rise up against me.

3:2 (3:3) Margir segja um mig: "Hann fær enga hjálp hjá Guði!" [Sela]

3:1 Yahwe, how are mine adversaries increased! Many are they that rise up against me.

3:3 (3:4) En þú, Drottinn, ert hlífiskjöldur minn, þú ert sæmd mín og lætur mig bera höfuð mitt hátt.

3:2 Many there are that say of my soul, There is no help for him in God. *Selah*

3:4 (3:5) Þá er ég hrópa til Drottins, svarar hann mér frá fjallinu sínu helga. [Sela]

3:3 But thou, O Yahwe, art a shield about me; My glory and the lifter up of my head.

3:5 (3:6) Ég leggst til hvíldar og sofna, ég vakna aftur, því að Drottinn hjálpar mér.

3:4 I cry unto Yahwe with my voice, And he answereth me out of his holy hill. *Selah*

3:6 (3:7) Ég óttast eigi hinn óteljandi manngúða, er fylkir sér gegn mér á allar hlíðar.

3:5 I laid me down and slept; I awaked; For Yahwe sustaineth me.

3:7 (3:8) Rís þú upp, Drottinn, hjálpa mér, Guð minn, því að þú hefir lostið fjandmenn mína kinnhest, brotið tennur illvirkjanna.

3:6 I will not be afraid of ten thousands of the people That have set themselves against me round about.

3:8 (3:9) Hjá Drottni er hjálpin,

blessun þín komi yfir lýð þinn! [Sela]

3:7 Arise, O Yahwe; Save me, O my God: For thou hast smitten all mine enemies upon the cheek bone; Thou hast broken the teeth of the wicked.

4:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik. Davíðssálmur. (4:2) Svára mér, er ég hrópa, þú Guð réttlætis míns! Þá er að mér kreppti, rýmkaðir þú um mig, ver mér náðugur og heyr bæn mína.

4:1 Answer me when I call, O God of my righteousness; Thou hast set me at large *when I was* in distress: Have mercy upon me, and hear my prayer.

4:2 (4:3) Þér menn! Hversu lengi á sæmd mín að sæta smán? Hversu lengi ætlið þér að elska hégómann og leita til lyginnar? [Sela]

4:1 Answer me when I call, O God of my righteousness; Thou hast set me at large *when I was* in distress: Have mercy upon me, and hear my prayer.

4:3 (4:4) Þér skuluð samt komast að raun um, að Drottinn sýnir mér dásamlega náð, að Drottinn heyrir, er ég hrópa til hans.

4:2 O ye sons of men, how long shall my glory be turned into dishonor? *How long* will ye love vanity, and seek after falsehood? *Selah*

4:4 (4:5) Skelfist og syndgið ekki. Hugið yður um í hvílum yðar og verið hljóðir. [Sela]

4:3 But know that Yahwe hath set apart for himself him that is godly: Yahwe will hear when I call unto him.

4:5 (4:6) Færið réttar fórnir og treystið Drottni.

4:4 Stand in awe, and sin not: Commune with your own heart upon your bed, and be still. *Selah*

4:6 (4:7) Margir segja: "Hver lætur oss hamingju líta?" Lyft yfir oss ljósi auglitis þíns, Drottinn.

4:5 Offer the sacrifices of righteousness, And put your trust in Yahwe.

4:7 (4:8) Þú hefir veitt hjarta mínu meiri gleði en menn hafa af gnægð korns og vínlagar.

4:6 Many there are that say, Who will show us *any* good? Yahwe, lift thou up the light of thy countenance upon us.

4:8 (4:9) Í friði leggst ég til hvíldar og sofna, því að þú, Drottinn, lætur mig búa óhultan í náðum.

4:7 Thou hast put gladness in my heart, More than *they have* when their grain and their new wine are increased.

5:1 Til söngstjórans. Með hljóðpípu. Davíðssálmur. (5:2) Heyr orð mín, Drottinn, gef gaum að andvörpum mínum.

5:1 Give ear to my words, O Yahwe, Consider my meditation.

5:2 (5:3) Hlýð þú á kveinstafi mína, konungur minn og Guð minn, því að til þín bið ég.

5:1 Give ear to my words, O Yahwe, Consider my meditation.

5:3 (5:4) Drottinn, á morgnana heyrir þú rödd mína, á morgnana legg ég bæn mína fram fyrir þig, og ég bið þín.

5:2 Hearken unto the voice of my cry, my King, and my God; For unto thee do I pray.

5:4 (5:5) Þú ert eigi sá Guð, er óguðlegt athæfi líki, hinir vöndu fá eigi að dveljast hjá þér.

5:3 O Yahwe, in the morning shalt thou hear my voice; In the morning will I order *my prayer* unto thee, and will keep watch.

5:5 (5:6) Hinir brokafullu fá eigi staðist fyrir þér, þú hatar alla er illt gjöra.

5:4 For thou art not a God that hath pleasure in wickedness: Evil shall not sojourn with thee.

5:6 (5:7) Þú tortímir þeim, sem lygar mæla, á blóðvörgum og svikurum hefir Drottinn andstyggð.

5:5 The arrogant shall not stand in thy sight: Thou hatest all workers of iniquity.

5:7 (5:8) En ég fæ að ganga í hús þitt fyrir mikla miskunn þína, fæ að falla fram fyrir þínu heilaga musteri í ótta frammi fyrir þér.

5:6 Thou wilt destroy them that speak lies: Yahwe abhorreth the blood-thirsty and deceitful man.

5:8 (5:9) Drottinn, leið mig eftir réttlæti þínu sakir óvina minna, gjör sléttan veg þinn fyrir mér.

5:7 But as for me, in the abundance of thy lovingkindness will I come into thy house: In thy fear will I worship toward thy holy temple.

5:9 (5:10) Einlægni er ekki til í munni þeirra, hjarta þeirra er glötunardjúp. Kók þeirra er opin gröf, með tungu sinni hræsna þeir.

5:8 Lead me, O Yahwe, in thy righteousness because of mine enemies; Make thy way straight before my face.

5:10 (5:11) Dæm þá seka, Guð, falli þeir sakir ráðagjörða sinna, hrind þeim burt sakir hinna mörgu afbrota þeirra, því að þeir storka þér.

5:9 For there is no faithfulness in their mouth; Their inward part is very wickedness; Their throat is an open sepulchre; They flatter with their tongue.

5:11 (5:12) Allir kætast, er treysta þér, þeir fagna að eilífu, því að þú verndar þá. Þeir sem elska nafn þitt gleðjast yfir þér.

5:10 Hold them guilty, O God; Let them fall by their own counsels; Thrust them out in the multitude of their transgressions; For they have rebelled against thee.

5:12 (5:13) Því að þú, Drottinn, blessar hinn réttláta, hlífir honum með náð þinni eins og með skildi.

5:11 But let all those that take refuge in thee rejoice, Let them ever shout for joy, because thou defendest them: Let them also that love thy name be joyful in thee.

6:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik á áttstrengjað hljóðfæri. Davíðssálmur.

(6:2) Drottinn, reisa mér ekki í reiði þinni og tyfta mig ekki í gremi þinni.

6:1 O Yahwe, rebuke me not in thine anger, Neither chasten me in thy hot displeasure.

6:2 (6:3) Líkna mér, Drottinn, því að ég örmagnast, lækna mig, Drottinn, því að bein mín tærast.

6:1 O Yahwe, rebuke me not in thine anger, Neither chasten me in thy hot displeasure.

6:3 (6:4) Sál mín er óttaslegin, en þú, ó Drottinn - hversu lengi?

6:2 Have mercy upon me, O Yahwe; for I am withered away: O Yahwe, heal me; for my bones are troubled.

6:4 (6:5) Snú þú aftur, Drottinn, frelsa sálu mína, hjálpa mér sakir elsku þinnar.

6:3 My soul also is sore troubled: And thou, O Yahwe, how long?

6:5 (6:6) Því að enginn minnst þín í dánarheimum, hver skyldi lofa þig hjá Helju?

6:4 Return, O Yahwe, deliver my soul: Save me for thy lovingkindness' sake.

6:6 (6:7) Ég er preyttur af andvörpum mínum, ég lauga rekkju mína í tárur, læt hvílu mína flóa hverja nótt.

6:5 For in death there is no remembrance of thee: In Sheol who shall give thee thanks?

6:7 (6:8) Augu mín eru döpruð af harmi, orðin sljó sakir allra óvina minna.

6:6 I am weary with my groaning; Every night make I my bed to swim; I water my couch with my tears.

6:8 (6:9) Farið frá mér, allir illgjörðamenn, því að Drottinn hefir heyrð grátraust mína.

6:7 Mine eye wasteth away because of grief; It waxeth old because of all mine adversaries.

6:9 (6:10) Drottinn hefir heyrð grátbeiðni mína, Drottinn tekur á móti bæn minni.

6:8 Depart from me, all ye workers of iniquity; For Yahwe hath heard the voice of my weeping.

6:10 (6:11) Allir óvinir mínir skulu verða til skammar og skelfast mjög, hraða sér sneyptr burt.

6:9 Yahwe hath heard my supplication; Yahwe will receive my prayer.

7:1 Davíðssálmur, er hann kvað fyrir Drottni sakir Kús Benjaminita. (7:2) Drottinn, Guð minn, hjá þér leita ég hælís, hjálpa mér undan öllum ofsækjendum mínum og bjarga mér.

7:1 O Yahwe my God, in thee do I take refuge: Save me from all them that pursue me, and deliver me,

7:2 (7:3) svo að þeir rífi mig ekki í sundur eins og ljón, tæti mig í sundur og enginn bjargi mér.

7:1 O Yahwe my God, in thee do I take refuge: Save me from all them that pursue me, and deliver me,

7:3 (7:4) Drottinn, Guð minn, hafi ég gjört þetta: sé ranglæti í höndum mínum.

7:2 Lest they tear my soul like a lion, Rending it in pieces, while there is none to deliver.

7:4 (7:5) hafi ég illt gjört þeim er lifðu í friði við mig, eða gjört fjandmönnum mínum meín að ástæðulausu.

7:3 O Yahwe my God, if I have done this; If there be iniquity in my hands;

7:5 (7:6) þá elti mig óvinur minn og náí mér, troði líf mitt til jarðar og varpi samd minni í duftið. [Sela]

7:4 If I have rewarded evil unto him that was at peace with me; (Yea, I have delivered him that without cause was mine adversary;)

7:6 (7:7) Rís þú upp, Drottinn, í reiði þinni, hef þig gegn ofsa fjandmanna minna og vakna mér til hjálpar, þú sem hefir fyrirskipað réttan dóm.

7:5 Let the enemy pursue my soul, and overtake it; Yea, let him tread my life down to the earth, And lay my glory in the dust. *Selah*

7:7 (7:8) Söfnuður þjóðanna umkringi þig, og tak þú sæti uppi yfir honum á hæðum.

7:6 Arise, O Yahwe, in thine anger; Lift up thyself against the rage of mine adversaries, And awake for me; thou hast commanded judgment.

7:8 (7:9) Þú Drottinn, sem dæmir þjóðirnar, lát mig ná rétti mínum, Drottinn, samkvæmt réttlæti mínu og ráðvændni.

7:7 And let the congregation of the peoples compass thee about; And over them return thou on high.

7:9 (7:10) Lát endi á verða illsku óguðlegra, en styrk hina réttlátu, þú, sem rannsakar hjörtun og nýrun, réttláti Guð!

7:8 Yahwe ministereth judgment to the peoples: Judge me, O Yahwe, according to my righteousness, and to mine integrity that is in me.

7:10 (7:11) Guð heldur skildi fyrir mér, hann hjálpar hinum hjartahreinu.

7:9 O let the wickedness of the wicked come to an end, but establish thou the righteous: For the righteous God trieth the minds and hearts.

7:11 (7:12) Guð er réttlátur dómari, hann reiðist illskunni dag hvern.

7:10 My shield is with God, Who saveth the upright in heart.

7:12 (7:13) Vissulega hvetur hinn óguðlegi aftur sverð sitt, bendir boga sinn og leggur til hæfis,

7:11 God is a righteous judge, Yea, a God that hath indignation every day.

7:13 (7:14) en sjálfum sér hefir hann búið hin banvænu vopn, skotið brennandi örvum.

7:12 If a man turn not, he will whet his sword; He hath bent his bow, and made it ready.

7:14 (7:15) Já, hann getur illsku, er þungaður af ranglæti og elur tál.

7:13 He hath also prepared for him the instruments of death; He maketh his arrows fiery *shafts*.

7:15 (7:16) Hann gróf gróf og gjörði hana djúpa, en sjálfur fellur hann í gryfjuna er hann gjörði.

7:14 Behold, he travaileth with iniquity; Yea, he hath conceived mischief, and brought forth falsehood.

7:16 (7:17) Ranglæti hans kemur sjálfum honum í koll, og ofbeldi hans fellur í höfuð honum sjálfum.

7:15 He hath made a pit, and digged it, And is fallen into the ditch which he made.

7:17 (7:18) Ég vil lofa Drottín fyrir réttlæti hans og lofsyngja nafni Drottins hins hæsta.

7:16 His mischief shall return upon his own head, And his violence shall come down upon his own pate.

8:1 Til söngstjórans. Á gittit. Davíðssálmur. (8:2) Drottinn, Guð vor, hversu dýrlegt er nafn þitt um alla jörðina! Þú breiðir ljóma þinn yfir himininn.

8:1 O Yahwe, our Lord, How excellent is thy name in all the earth, Who hast set thy glory upon the heavens!

8:2 (8:3) Af munni barna og brjóstmylkinga hefir þú gjört þér vígi til varnar gegn óvinum þínum, til þess að þagga niður í hefndargirni óvinarins.

8:1 O Yahwe, our Lord, How excellent is thy name in all the earth, Who hast set thy glory upon the heavens!

8:3 (8:4) Þegar ég horfi á himininn, verk handa þinna, tunglið og stjörnur, er þú hefir skapað.

8:2 Out of the mouth of babes and sucklings hast thou established strength, Because of thine adversaries, That thou mightest still the enemy and the avenger.

8:4 (8:5) Hvað er þá maðurinn þess, að þú minnst hans, og mannsins barn, að þú vígjir þess?

8:3 When I consider thy heavens, the work of thy fingers, The moon and the stars, which thou hast ordained;

8:5 (8:6) Þú lést hann verða litlu minni en Guð, með sæmd og heiðri krýndir þú hann.

8:4 What is man, that thou art mindful of him? And the son of man, that thou visitest him?

8:6 (8:7) Þú lést hann ríkja yfir handaverkum þínum, allt lagðir þú að fótum hans:

8:5 For thou hast made him but little lower than God, And crownest him with glory and honor.

8:7 (8:8) sauðfénað allan og uxa, og auk þess dýr merkurinnar.

8:6 Thou makest him to have dominion over the works of thy hands; Thou hast put all things under his feet:

8:8 (8:9) fugla loftisins og fiska hafsins, allt það er feg hafsins vega.

8:7 All sheep and oxen, Yea, and the beasts of the field,

8:9 (8:10) Drottinn, Guð vor, hversu dýrlegt er nafn þitt um alla jörðina!

8:8 The birds of the heavens, and the fish of the sea, Whatsoever passeth through the paths of the seas.

9:1 Til söngstjórans. Almút labben. Davíðssálmur. (9:2) Ég vil lofa þig, Drottinn, af öllu hjarta, segja frá öllum þínum dásemdaverkum.

9:1 I will give thanks unto Yahwe with my whole heart; I will show forth all thy marvellous works.

9:2 (9:3) Ég vil gleðjast og kæfast yfir þér, lofsyngja nafni þínu, þú Hinn hæsti.

9:1 I will give thanks unto Yahwe with my whole heart; I will show forth all thy marvellous works.

9:3 (9:4) Óvinir mínir höfðuð undan, hrösuðuð og fórust fyrir augliti þínu.

9:2 I will be glad and exult in thee; I will sing praise to thy name, O thou Most High.

9:4 (9:5) Já, þú hefir látið mig ná rétti mínum og flutt mál mitt, setst í hásetið sem réttlátur dómari.

9:3 When mine enemies turn back, They stumble and perish at thy presence.

9:5 (9:6) Þú hefir hafað á þjóðirnar, tortímt hinum óguðlegu, afmáð nafn þeirra um aldur og ævi.

9:4 For thou hast maintained my right and my cause; Thou sittest in the throne judging righteously.

9:6 (9:7) Óvinirnir eru liðnir undir lok - rústir að eilífu - og borgirnar hefir þú brotið, minning þeirra er horfin.

9:5 Thou hast rebuked the nations, thou hast destroyed the wicked; Thou hast blotted out their name for ever and ever.

9:7 (9:8) En Drottinn ríkir að eilífu, hann hefir reist háseti sitt til dóms.

9:6 The enemy are come to an end, they are desolate for ever; And the cities which thou hast overthrown, The very remembrance of them is perished.

9:8 (9:9) Hann dæmir heiminn með réttvísi, heldur réttlátan dóm yfir þjóðunum.

9:7 But Yahwe sitteth as *king* for ever: He hath prepared his throne for judgment;

9:9 (9:10) Og Drottinn er vígi orðinn hinum kúguðu, vígi á neyðartímum.

9:8 And he will judge the world in righteousness, He will minister judgment to the peoples in uprightness.

9:10 (9:11) Þeir er þekkja nafn þitt, treysta þér, því að þú, Drottinn, yfirgefur eigi þá, er þin leita.

9:9 Yahwe also will be a high tower for the oppressed, A high tower in times of trouble;

9:11 (9:12) Lofsýngið Drottni, þeim er býr á Sion, gjörðið stórvirki hans kunn meðal þjóðanna.

9:10 And they that know thy name will put their trust in thee; For thou, Yahwe, hast not forsaken them that seek thee.

9:12 (9:13) Því að hann sem blóðs hefnir hefir minnst þeirra, hann hefir eigi gleymt hrópi hinna hrjáðu:

9:11 Sing praises to Yahwe, who dwelleth in Zion: Declare among the people his doings.

9:13 (9:14) "Likna mér, Drottinn, sjá þú eymd mína, er hatursmenn mínir baka mér, þú sem lyftir mér upp frá hliðum dauðans.

9:12 For he that maketh inquisition for blood remembereth them; He forgetteth not the cry of the poor.

9:14 (9:15) að ég megi segja frá öllum lofstír þínum, fagna yfir hjalp þinni í hliðum Sionardóttur."

9:13 Have mercy upon me, O Yahwe; Behold my affliction *which I suffer* of them that hate me, Thou that liftest me up from the gates of death;

9:15 (9:16) Lýðirnir eru fallnir í gryfju þá, er þeir gjörðu, fatur þeirra festust í neti því, er þeir lögðu leynt.

9:14 That I may show forth all thy praise. In the gates of the daughter of Zion I will rejoice in thy salvation.

9:16 (9:17) Drottinn er kunnur orðinn: Hann hefir háð dóm, hinn óguðlegi festist í því, er hendur hans höfðu gjört. [Strengjaleikur. Sela]

9:15 The nations are sunk down in the pit that they made: In the net which they hid is their own foot taken.

9:17 (9:18) Hinir óguðlegu hrapa til Heljar, allar þjóðir er gleyma Guði.

9:16 Yahwe hath made himself known, he hath executed judgment: The wicked is snared in the work of his own hands. *Higgaion. Selah*

9:18 (9:19) Hinum snauða verður eigi ávallt gleymt, von hinna hrjáðu bregst eigi sífellt.

9:17 The wicked shall be turned back unto Sheol, Even all the nations that forget God.

9:19 (9:20) Ris þú upp, Drottinn! Lát eigi óguðlega menn verða yfirsterkari, lát þjóðirnar hljóta dóm fyrir augliti þínu.

9:18 For the needy shall not alway be forgotten, Nor the expectation of the poor perish for ever.

9:20 (9:21) Skjót lýðunum skelk í bringu, Drottinn! Lát þá komast að raun um, að þeir eru dauðlegir menn. [Sela]

9:19 Arise, O Yahwe; Let not man prevail: Let the nations be judged in thy sight.

10:1 Hvi stendur þú fjarri, Drottinn, hvi byrgir þú augu þín á neyðartímum?

10:1 Why standest thou afar off, O Yahwe? Why hidest thou thyself in times of trouble?

10:2 Hinn óguðlegi ofsækir hina hrjáðu í broka sínum, þeir flækjast í vélum þeim, er þeir hafa upp hugsað.

10:2 In the pride of the wicked the poor is hotly pursued; Let them be taken in the devices that they have conceived.

10:3 Hinn óguðlegi lofar Guð fyrir það, er sála hans girnist, og hinn ásælni þrisar Drottín, sem hann fyrirlitur.

10:3 For the wicked boasteth of his heart's desire, And the covetous renounceth, yea, contemneth Yahwe.

10:4 Hinn óguðlegi segir í drambsemi sinni: "Hann hegnir eigi!" "Guð er ekki til" - svo hugsar hann í öllu.

10:4 The wicked, in the pride of his countenance, *saiðh*, He will not require *it*. All his thoughts are, There is no God.

10:5 Fyrirtæki hans heppnast ætíð, dómur þínir fara hátt yfir höfði hans, alla fjandmenn sína kúgar hann.

10:5 His ways are firm at all times; Thy judgments are far above out of his sight: As for all his adversaries, he puffeth at them.

10:6 Hann segir í hjarta sínu: "Ég verð eigi valtur á fótum, frá kyni til kyns mun ég eigi í ógæfu rata."

10:6 He saith in his heart, I shall not be moved; To all generations I shall not be in adversity.

10:7 Munnur hans er fullur af formælingum, svikum og ofbeldi, undir tungu hans býr illska og ranglæti.

10:7 His mouth is full of cursing and deceit and oppression: Under his tongue is mischief and iniquity.

10:8 Hann situr í launsátri í þorpunum, í skúmaskotinu drepur hann hinn saklausa, augu hans skima eftir hinum bágstöddu.

10:8 He sitteth in the lurking-places of the villages; In the secret places doth he murder the innocent; His eyes are privily set against the helpless.

10:9 Hann gjörir fyrirsát í fylgsninu eins og ljón í skógarrunni; hann gjörir fyrirsát til þess að ná hinum volaða, hann nær honum í snöru sína, í net sitt.

10:9 He lurketh in secret as a lion in his covert; He lieth in wait to catch the poor: He doth catch the poor, when he draweth him in his net.

10:10 Kraminn hnigur hann niður, hinn bágstaddi fellur fyrir klóm hans.

10:10 He croucheth, he boweth down, And the helpless fall by his strong ones.

10:11 Hann segir í hjarta sínu: "Guð gleymir því, hann hefir hulið auglit sitt, sér það aldrei."

10:11 He saith in his heart, God hath forgotten; He hideth his face; he will never see it.

10:12 Rís þú upp, Drottinn! Lyft þú upp hendi þinni, Guð! Gleym eigi hinum voluðu.

10:12 Arise, O Yahwe; O God, lift up thy hand: Forget not the poor.

10:13 Hvers vegna á hinn óguðlegi að sýna Guði fyrirlitningu, segja í hjarta sínu: "Þú hegnir eigi?"

10:13 Wherefore doth the wicked contemn God, And say in his heart, Thou wilt not require it?

10:14 Þú gefur gaum að mæðu og böli til þess að taka það í hönd þína. Hinn bágstaddi felur þér það; þú ert hjálpari föðurlausra.

10:14 Thou hast seen *it*, for thou beholdest mischief and spite, to requite it with thy hand: The helpless committeth *himself* unto thee; Thou hast been the helper of the fatherless.

10:15 Brjót þú armlegg hins óguðlega, og er þú leitar að guðleysi hins vonda, finnur þú það eigi frammar.

10:15 Break thou the arm of the wicked; And as for the evil man, seek out his wickedness till thou find none.

10:16 Drottinn er konungur um aldur og ævi, heiðingjum er útrýmt úr landi hans.

10:16 Yahwe is King for ever and ever: The nations are perished out of his land.

10:17 Þú hefir heyrt óskir hinna voluðu, Drottinn, þú eykur þeim hugrekki, hneigir eyra þitt.

10:17 Yahwe, thou hast heard the desire of the meek: Thou wilt prepare their heart, thou wilt cause thine ear to hear;

10:18 Þú lætur hina föðurlausu og kúguðu ná rétti sínum. Eigi skulu menn af moldu frammar beita kúgun.

10:18 To judge the fatherless and the oppressed, That man who is of the earth may be terrible no more.

11:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Hjá Drottni leita ég hælis. Hvernig getið þér sagt við mig: "Fljúg sem fugl til fjallanna!"

11:1 In Yahwe do I take refuge: How say ye to my soul, Flee as a bird to your mountain;

11:2 Því að nú benda hinir óguðlegu bogann, leggja örvar sínar á streng til þess að skjóta í myrkrinu á hina hjartahreinu.

11:2 For, lo, the wicked bend the bow, They make ready their arrow upon the string, That they may shoot in darkness at the upright in heart;

11:3 Þegar stöðirnar eru rifnar niður, hvað megna þá hinir réttlátu?

11:3 If the foundations be destroyed, What can the righteous do?

11:4 Drottinn er í sínu heilaga musteri, háseti Drottins er á himnum, augu hans sjá, sjónir hans rannsaka mennina.

11:4 Yahwe is in his holy temple; Yahwe, his throne is in heaven; His eyes behold, his eyelids try, the children of men.

11:5 Drottinn rannsakar hinn réttláta og hinn óguðlega, og þann er elskar ofríki, hatar hann.

11:5 Yahwe trieth the righteous; But the wicked and him that loveth violence his soul hateth.

11:6 Á óguðlega lætur hann rigna glóandi kolum, eldur og brennisteinn og brennheitur vindur er þeirra mældi bikar.

11:6 Upon the wicked he will rain snares; Fire and brimstone and burning wind shall be the portion of their cup.

11:7 Því að Drottinn er réttlátur og hefir mætur á réttlætisverkum. Hinir hreinskilnu fá að líta auglit hans.

11:7 For Yahwe is righteous; He loveth righteousness: The upright shall behold his face.

12:1 Til söngstjórans. Á áttstrengjað hljóðfæri. Davíðssálmur. (12:2) Hjálpa þú, Drottinn, því að hinir trúðu eru á brottu, hinir dygglyndu horfnir frá mönnunum.

12:1 Help, Yahwe; For the godly man ceaseth; For the faithful fail from among the children of men.

12:2 (12:3) Lygi tala þeir hver við annan, með mjúkfláum vörum og tvískiptu hjarta tala þeir.

12:1 Help, Yahwe; For the godly man ceaseth; For the faithful fail from among the children of men.

12:3 (12:4) Ó að Drottinn vildi eyða öllum mjúkfláum vörum, öllum tungum er tala drambsamleg orð.

12:2 They speak falsehood every one

with his neighbor: With flattering lip, and with a double heart, do they speak.

12:4 (12:5) Þeim er segja: "Með tungunni munum vér sigra, varir vorar hjálpa oss, hver er drottinari yfir oss?"

12:3 Yahwe will cut off all flattering lips, The tongue that speaketh great things;

12:5 (12:6) "Sakir kúgunar hinna hrjáðu, sakir andvarpa hinna fátæku vil ég nú rísa upp," segir Drottinn. "Ég vil veita hjálp þeim, er þrá hana."

12:4 Who have said, With our tongue will we prevail; Our lips are our own: Who is lord over us?

12:6 (12:7) Orð Drottins eru hrein orð, skirt sillfur, sjöhreinsað gull.

12:5 Because of the oppression of the poor, because of the sighing of the needy, Now will I arise, saith Yahwe; I will set him in the safety he panteth for.

12:7 (12:8) Þú, Drottinn, munt vernda oss, varðveita oss fyrir þessari kynslóð um aldur.

12:6 The words of Yahwe are pure words; As silver tried in a furnace on the earth, Purified seven times.

12:8 (12:9) Hinir guðlausu vaða alls staðar uppi, og hrakmennirnir komast til vegs meðal manna.

12:7 Thou wilt keep them, O Yahwe, Thou wilt preserve them from this generation for ever.

13:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur.

13:1 How long, O Yahwe? wilt thou forget me for ever? How long wilt thou hide thy face from me?

13:2 Hversu lengi, Drottinn, ætlar þú að gleyma mér með öllu? Hversu lengi ætlar þú að hylja auglit þitt fyrir mér?

13:1 How long, O Yahwe? wilt thou forget me for ever? How long wilt thou hide thy face from me?

13:3 Hversu lengi á ég að bera sút í sál, harm í hjarta dag frá degi? Hversu lengi á óvinur minn að hreykja sér upp yfir mig?

13:2 How long shall I take counsel in my soul, Having sorrow in my heart all the day? How long shall mine enemy be exalted over me?

13:4 Lít til, svara mér, Drottinn, Guð minn, hýrga augu mín, að ég sofni ekki svefni dauðans.

13:3 Consider *and* answer me, O Yahwe my God: Lighten mine eyes, lest I sleep the *sleep* of death;

13:5 að óvinur minn geti ekki sagt: "Ég hefi borið af honum!" að fjandmenn mínir geti ekki fagnað yfir því, að mér skriðni fótur.

13:4 Lest mine enemy say, I have prevailed against him; Lest mine adversaries rejoice when I am moved.

13:6 Ég treysti á miskunn þína; hjarta mitt fagnar yfir hjálp þinni. Ég vil syngja fyrir Drottni, því að hann hefir gjört vel til mín.

13:5 But I have trusted in thy lovingkindness; My heart shall rejoice in thy salvation.

14:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Heimskinginn segir í hjarta sínu: "Guð

er ekki til." Ill og andstyggileg er breytni þeirra, enginn gjörir það sem gott er.

14:1 The fool hath said in his heart, There is no God. They are corrupt, they have done abominable works; There is none that doeth good.

14:2 Drottinn lítur af himni niður á mennina til þess að sjá, hvort nokkur sé hygginn, nokkur sem leiti Guðs.

14:2 Yahwe looked down from heaven upon the children of men, To see if there were any that did understand, That did seek after God.

14:3 Allir eru viknir af leið, allir spílltir, enginn gjörir það sem gott er - ekki einn.

14:3 They are all gone aside; They are together become filthy; There is none that doeth good, no, not one.

14:4 Skyldu þeir ekki fá að kenna á því, allir illgjörðamennirnir, þeir er eta lýð minn sem brauð væri og ákalla eigi Drottin?

14:4 Have all the workers of iniquity no knowledge, Who eat up my people as they eat bread, And call not upon Yahwe?

14:5 Þá skulu þeir verða mjög óttaslegnir, því að Guð er hjá kynslóð réttláttra.

14:5 There were they in great fear; For God is in the generation of the righteous.

14:6 Þér megð láta ráð hinna hrjáðu til skammar verða, því að Drottinn er samt athvarf þeirra.

14:6 Ye put to shame the counsel of the poor, Because Yahwe is his refuge.

14:7 Ó að hjálpraði Ísraels komi frá Sion! Þegar Drottinn snýr við hag lýðs síns, skal Jakob fagna og Ísrael gleðjast.

14:7 Oh that the salvation of Israel were come out of Zion! When Yahwe bringeth back the captivity of his people, Then shall Jacob rejoice, and Israel shall be glad.

15:1 Davíðssálmur Drottinn, hver fær að gista í tjaldi þínu, hver fær að búa á fjallinu þínu helga?

15:1 Yahwe, who shall sojourn in thy tabernacle? Who shall dwell in thy holy hill?

15:2 Sá er fram gengur í flekkleysi og iðkar réttlæti og talar sannleik af hjarta.

15:2 He that walketh uprightly, and worketh righteousness, And speaketh truth in his heart;

15:3 sá er eigi talar róg með tungu sinni, eigi gjörir öðrum mein og eigi leggur náunga sínum svivirðing til;

15:3 He that slandereth not with his tongue, Nor doeth evil to his friend, Nor taketh up a reproach against his neighbor;

15:4 sem fyrirlitur þá er illa breyta, en heiðrar þá er óttast Drottin, sá er sver sér í mein og bregður eigi af.

15:4 In whose eyes a reprobate is despised, But who honoreth them that fear Yahwe; He that sweareth to his own hurt, and changeth not;

15:5 sá er eigi lánar fé sitt með okri og eigi þiggur mútur gegn saklausum - sá

er þetta gjörir, mun eigi haggast um aldur.

15:5 He that putteth not out his money to interest, Nor taketh reward against the innocent. He that doeth these things shall never be moved.

16:1 Davíðs-miklam. Varðveit mig, Guð, því að hjá þér leita ég hælís.

16:1 Preserve me, O God; For in thee do I take refuge.

16:2 Ég segi við Drottin: "Þú ert Drottinn minn, ég á engin gæði nema þig."

16:2 O my soul, thou hast said unto Yahwe, Thou art my Lord: I have no good beyond thee.

16:3 Á hinum heilögu sem í landinu eru og hinum dýrlegu - á þeim hefi ég alla mína velpóknun.

16:3 As for the saints that are in the earth, They are the excellent in whom is all my delight.

16:4 Miklar eru þjáningar þeirra, er kjörð hafa sér annan guð. Ég vil eigi dreypta þeirra blöðugu dreypifórnum og eigi taka nöfn þeirra mér á varir.

16:4 Their sorrows shall be multiplied that give gifts for another god: Their drink-offerings of blood will I not offer, Nor take their names upon my lips.

16:5 Drottinn er hlutskipti mitt og minn afmældi bikar; þú heldur uppi hlut mínum.

16:5 Yahwe is the portion of mine inheritance and of my cup: Thou maintainest my lot.

16:6 Mér féllu að erfðahlut indalir staðir, og arfleifð mín líkar mér vel.

16:6 The lines are fallen unto me in pleasant places; Yea, I have a goodly heritage.

16:7 Ég lofa Drottin, er mér hefir ráð gefið, jafnvel um nætur er ég áminntur hið innra.

16:7 I will bless Yahwe, who hath given me counsel; Yea, my heart instructeth me in the night seasons.

16:8 Ég hefi Drottin ætíð fyrir augum, þegar hann er mér til hægri handar, skriðnar mér ekki fótur.

16:8 I have set Yahwe always before me: Because he is at my right hand, I shall not be moved.

16:9 Fyrir því fagnar hjarta mitt, sál mín gleðst, og líkami minn hvílist í friði.

16:9 Therefore my heart is glad, and my glory rejoiceth; My flesh also shall dwell in safety.

16:10 Því að þú ofurselur Helju eigi líf mitt, leyfir eigi að þinn trúaði sjái gröfina.

16:10 For thou wilt not leave my soul to Sheol; Neither wilt thou suffer thy holy one to see corruption.

16:11 Kunnan gjörir þú mér veg lífsins, gleðignótt er fyrir augliti þínu, yndi í hægri hendi þinni að eilífu.

16:11 Thou wilt show me the path of life: In thy presence is fulness of joy; In thy right hand there are pleasures for evermore.

17:1 Bæn Davíðs. Heyr, Drottinn, á réttvíst málefni, hlýð á hróp mitt, ljá eyra bæn minni, er ég flyt með tállausum vörum.

17:1 Hear the right, O Yahwe, attend unto my cry; Give ear unto my prayer, that goeth not out of feigned lips.

17:2 Lát rétt minn út ganga frá augliti þínu, augu þín sjá hvað rétt er.

17:2 Let my sentence come forth from thy presence; Let thine eyes look upon equity.

17:3 Þá er þú rannsakar hjarta mitt, prófar það um nætur, reynir mig í eldi, þá finnur þú engar illar hugsanir hjá mér, munnur minn heldur sér í skelfjum.

17:3 Thou hast proved my heart; Thou hast visited me in the night; Thou hast tried me, and findest nothing; I am purposed that my mouth shall not transgress.

17:4 Hvað sem aðrir gjöra, þá hefi ég eftir orði vara þinna forðast vegu ofbeldismannsins.

17:4 As for the works of men, by the word of thy lips I have kept me from the ways of the violent.

17:5 Skref mín fylgdu sporum þínum, mér skriðnaði ekki fótur.

17:5 My steps have held fast to thy paths, My feet have not slipped.

17:6 Ég kalla á þig, því að þú svarar mér, ó Guð, hneig eyru þín til mín, hlýð á orð mín.

17:6 I have called upon thee, for thou wilt answer me, O God: Incline thine ear unto me, and hear my speech.

17:7 Veit mér þína dásamlegu náð, þú sem hjálpar þeim er leita hælís við þína hægri hönd fyrir ofsakjendum.

17:7 Show thy marvellous lovingkindness, O thou that savest by thy right hand them that take refuge in thee From those that rise up against them.

17:8 Varðveit mig sem sjáaldur augans, fel mig í skugga vængja þinna

17:8 Keep me as the apple of the eye; Hide me under the shadow of thy wings,

17:9 fyrir hinum guðlausum, er sýna mér ofbeldi, fyrir gráðugum óvinum, er kringja um mig.

17:9 From the wicked that oppress me, My deadly enemies, that compass me about.

17:10 Mörhjörtum sínum hafa þeir lokað, með munni sínum mæla þeir dramsamleg orð.

17:10 They are inclosed in their own fat: With their mouth they speak proudly.

17:11 Hvar sem ég geng, umkringja þeir mig, þeir beina augum sínum að því að varpa mér til jarðar.

17:11 They have now compassed us in our steps; They set their eyes to cast us down to the earth.

17:12 Þeir líkjast ljóni er langar í bráð, ungu ljóni, er liggur í felum.

17:12 He is like a lion that is greedy of his prey, And as it were a young lion lurking in secret places.

17:13 Ris upp, Drottinn! Far í móti óvininum og varpa honum niður, frelsa

mig undan hinum óguðlega með sverði þínu.

17:13 Arise, O Yahwe, Confront him, cast him down: Deliver my soul from the wicked by thy sword;

17:14 **Frelsa mig undan mönnum með hendi þinni, Drottinn, undan mönnum heimsins, sem hafa hlutskipti sitt í lífinu og þú kvíðyllir gæðum þínum. Þeir eru ríkir að sonum og skilja börnum sínum eftir nægtir sínar.**

17:14 From men by thy hand, O Yahwe, From men of the world, whose portion is in *this* life, And whose belly thou fillest with thy treasure: They are satisfied with children, And leave the rest of their substance to their babes.

17:15 **En ég mun sakir réttlætisins skoða auglit þitt, þá er ég vakna, mun ég mettast af mynd þinni.**

17:15 As for me, I shall behold thy face in righteousness; I shall be satisfied, when I awake, with *beholding* thy form.

18:1 **Til söngstjórans. Eftir Davíð, þjón Drottins, er flutti Drottinn orð þessara ljóða. Þá er Drottinn frelsaði hann af hendi allra óvina hans og af hendi Sáls. (18:2) Hann mældi: Ég elska þig, Drottinn, þú styrkur minn.**

18:1 I love thee, O Yahwe, my strength.

18:2 (18:3) **Drottinn, hjarg mitt og vígi og frelsari minn, Guð minn, hellubjarg mitt, þar sem ég leita hælís, skjöldur minn og horn hjálpraðis míns, háborg min!**

18:1 I love thee, O Yahwe, my strength.

18:3 (18:4) **Lofaður sé Drottinn, hrópa ég, og ég frelsast frá óvinum mínum.**

18:2 Yahwe is my rock, and my fortress, and my deliverer; My God, my rock, in whom I will take refuge; My shield, and the horn of my salvation, my high tower.

18:4 (18:5) **Brimöldur dauðans umkringdu mig, elfur glötunarinnar skelfdu mig.**

18:3 I will call upon Yahwe, who is worthy to be praised: So shall I be saved from mine enemies.

18:5 (18:6) **Snörur Heljar luktu um mig, möskvar dauðans féllu yfir mig.**

18:4 The cords of death compassed me, And the floods of ungodliness made me afraid.

18:6 (18:7) **Í angist minni kallaði ég á Drottin, og til Guðs míns hrópaði ég. Hann heyrði raust mína í helgidómi sínum, og óp mitt barst til eyrna honum.**

18:5 The cords of Sheol were round about me; The snares of death came upon me.

18:7 (18:8) **Jörðin bifaðist og nötraði, undirstöður fjallanna skulfu, þær bifudust, því að hann var reiður.**

18:6 In my distress I called upon Yahwe, And cried unto my God: He heard my voice out of his temple, And my cry before him came into his ears.

18:8 (18:9) **reykur gekk fram úr nösnum hans og eyðandi eldur af munni hans, glóðir brunnu út frá honum.**

18:7 Then the earth shook and trembled; The foundations also of the mountains

quaked And were shaken, because he was wroth.

18:9 (18:10) **Hann sveigði himininn og steig niður, og skýsorti var undir fótum hans.**

18:8 There went up a smoke out of his nostrils, And fire out of his mouth devoured: Coals were kindled by it.

18:10 (18:11) **Hann steig á bak kerúb og flaug af stað og sveif á vængjum vindarins.**

18:9 He bowed the heavens also, and came down; And thick darkness was under his feet.

18:11 (18:12) **Hann gjörði myrkur að skýli sínu, regnsorta og skýþykkni að fylgsni sínu allt um kring.**

18:10 And he rode upon a cherub, and did fly; Yea, he soared upon the wings of the wind.

18:12 (18:13) **Frá ljómanum fyrir honum brutust hagl og eldglæringar gegnum ský hans.**

18:11 He made darkness his hiding-place, his pavilion round about him, Darkness of waters, thick clouds of the skies.

18:13 (18:14) **Þá þrumaði Drottinn á himnum, og Hinn hæsti lét raust sína gjalla.**

18:12 At the brightness before him his thick clouds passed, Hailstones and coals of fire.

18:14 (18:15) **Hann skaut örvum sínum og tvístraði óvinum sínum, lét eldingar leiftra og hræddi þá.**

18:13 Yahwe also thundered in the heavens, And the Most High uttered his voice, Hailstones and coals of fire.

18:15 (18:16) **Þá sá í mararbotn, og undirstöður jarðarinnar urðu berar fyrir ógnun þinni, Drottinn, fyrir andgustinum úr nösnum þínum.**

18:14 And he sent out his arrows, and scattered them; Yea, lightnings manifold, and discomfited them.

18:16 (18:17) **Hann seildist niður af hæðum og greip mig, dró mig upp úr hinum miklu vötnum.**

18:15 Then the channels of waters appeared, And the foundations of the world were laid bare, At thy rebuke, O Yahwe, At the blast of the breath of thy nostrils.

18:17 (18:18) **Hann frelsaði mig frá hinum sterku óvinum mínum, frá fjandmönnum mínum, er voru mér yfirsterkari.**

18:16 He sent from on high, he took me; He drew me out of many waters.

18:18 (18:19) **Þeir réðust á mig á mínun óheilladegi, en Drottinn var min stöð.**

18:17 He delivered me from my strong enemy, And from them that hated me; For they were too mighty for me.

18:19 (18:20) **Hann leiddi mig út á vílendi, frelsaði mig, af því að hann hafði þóknun á mér.**

18:18 They came upon me in the day of my calamity; But Yahwe was my stay.

18:20 (18:21) **Drottinn fer með mig eftir réttlæti mínu, eftir hreinleik handa minna, geldur hann mér,**

18:19 He brought me forth also into a large place; He delivered me, because he delighted in me.

18:21 (18:22) **Því að ég hefi varðveitt vegu Drottins og hefi ekki reynst ótrúr Guði mínum.**

18:20 Yahwe hath rewarded me according to my righteousness; According to the cleanness of my hands hath he recompensed me.

18:22 (18:23) **Allar skipanir hans hefi ég fyrir augum, og boðorðum hans þokaði ég eigi hurt frá mér.**

18:21 For I have kept the ways of Yahwe, And have not wickedly departed from my God.

18:23 (18:24) **Ég var lýtalaus fyrir honum og gætti mín við misgjörðum.**

18:22 For all his ordinances were before me, And I put not away his statutes from me.

18:24 (18:25) **Fyrir því galt Drottinn mér eftir réttlæti mínu, eftir hreinleik handa minna fyrir auglitu hans.**

18:23 I was also perfect with him, And I kept myself from mine iniquity.

18:25 (18:26) **Gagnvart ástrikum ert þú ástrikur, gagnvart ráðvöndum ráðvandur.**

18:24 Therefore hath Yahwe recompensed me according to my righteousness, According to the cleanness of my hands in his eyesight.

18:26 (18:27) **gagnvart hreinum hreinn, en gagnvart rangsnúnum ert þú afundinn.**

18:25 With the merciful thou wilt show thyself merciful; With the perfect man thou wilt show thyself perfect;

18:27 (18:28) **Þú hjálpar þjáðum lýð, en gjörir brokafulla niðurláta.**

18:26 With the pure thou wilt show thyself pure; And with the perverse thou wilt show thyself froward.

18:28 (18:29) **Já, þú lætur lampa minn skína, Drottinn, Guð minn, þú lýsir mér í myrkrinu.**

18:27 For thou wilt save the afflicted people; But the haughty eyes thou wilt bring down.

18:29 (18:30) **Því að fyrir þína hjálp brýtt ég múra, fyrir hjálp Guðs míns stekkt ég yfir borgarveggi.**

18:28 For thou wilt light my lamp: Yahwe my God will lighten my darkness.

18:30 (18:31) **Vegur Guðs er lýtalaus, orð Drottins er hreint, skjöldur er hann öllum þeim sem leita hælís hjá honum.**

18:29 For by thee I run upon a troop; And by my God do I leap over a wall.

18:31 (18:32) **Hver er Guð nema Drottinn, og hver er hellubjarg utan vor Guð?**

18:30 As for God, his way is perfect: The word of Yahwe is tried; He is a shield unto all them that take refuge in him.

18:32 (18:33) **Sá Guð sem gyrðir mig styrkleika og gjörir veg minn sléttan,**

18:31 For who is God, save Yahwe? And who is a rock, besides our God,

18:33 (18:34) sem gjörir fatur mína sem hindanna og veitir mér föfestu á hæðunum.

18:32 The God that girdeth me with strength, And maketh my way perfect?

18:34 (18:35) sem æfir hendur mínar til hernaðar, svo að armar mínir benda cirbogan.

18:33 He maketh my feet like hinds' feet: And setteth me upon my high places.

18:35 (18:36) Og þú gafst mér skjöld hjálpraðis þíns, og hægri hönd þín studdi mig, og litillæti þitt gjörði mig mikinn.

18:34 He teacheth my hands to war; So that mine arms do bend a bow of brass.

18:36 (18:37) Þú rýmdir til fyrir skrefum mínum, og ökkla mínir riððu ekki.

18:35 Thou hast also given me the shield of thy salvation; And thy right hand hath holden me up, And thy gentleness hath made me great.

18:37 (18:38) Ég elti óvini mína og náði þeim og sneri ekki aftur, fyrr en ég hafði gjöreytt þeim.

18:36 Thou hast enlarged my steps under me, And my feet have not slipped.

18:38 (18:39) Ég molaði þá sundur, þeir máttu eigi upp rísa, þeir hnigu undir fatur mér.

18:37 I will pursue mine enemies, and overtake them; Neither will I turn again till they are consumed.

18:39 (18:40) Þú gyrtir mig styrkleika til ófriðarins, beygðir fjendur mína undir mig.

18:38 I will smite them through, so that they shall not be able to rise: They shall fall under my feet.

18:40 (18:41) Þú lést mig sjá bak óvina minna, og fjendum mínum eyddi ég.

18:39 For thou hast girded me with strength unto the battle: Thou hast subdued under me those that rose up against me.

18:41 (18:42) Þeir hrópuðu, en enginn kom til hjálpar, þeir hrópuðu til Drottins, en hann svaraði þeim ekki.

18:40 Thou hast also made mine enemies turn their backs unto me, That I might cut off them that hate me.

18:42 (18:43) Og ég muldi þá sem mold á jörð, tróð þá fótum sem saur á strætum.

18:41 They cried, but there was none to save; Even unto Yahwe, but he answered them not.

18:43 (18:44) Þú frelsaðir mig úr fólkorustum, gjörðir mig að höfðingja þjóðanna, lýður sem ég þekkti ekki þjónar mér.

18:42 Then did I beat them small as the dust before the wind; I did cast them out as the mire of the streets.

18:44 (18:45) Óðara en þeir heyra mín getið, hlýða þeir mér, útlandingar smjaðra fyrir mér.

18:43 Thou hast delivered me from the strivings of the people; Thou hast made me the head of the nations: A people whom I have not known shall serve me.

18:45 (18:46) Útlandingar dragast upp og koma skjálfaði fram úr fylgnum sínum.

18:44 As soon as they hear of me they shall obey me; The foreigners shall submit themselves unto me.

18:46 (18:47) Lifi Drottinn, lofað sé mitt bjarg, og hátt upp hafinn sé Guð hjálpraðis míns.

18:45 The foreigners shall fade away, And shall come trembling out of their close places.

18:47 (18:48) sá Guð sem veitti mér hefndir og braut þjóðir undir mig.

18:46 Yahwe liveth; And blessed be my rock; And exalted be the God of my salvation,

18:48 (18:49) sem hreif mig úr höndum óvina minna. Og yfir mótstöðumenn mína hófst þú mig, frá ójafnaðarmönnum frelsaðir þú mig.

18:47 Even the God that executeth vengeance for me, And subdued peoples under me.

18:49 (18:50) Fyrir því vil ég vegsama þig, Drottinn, meðal þjóðanna og lofsyngja þínu nafni.

18:48 He rescueth me from mine enemies; Yea, thou liftest me up above them that rise up against me; Thou deliverest me from the violent man.

18:50 (18:51) Hann veitir konungi sínum mikla hjálp og auðsynir miskunn sínum smurða, Davíð og niðjum hans að cilifu.

18:49 Therefore I will give thanks unto thee, O Yahwe, among the nations, And will sing praises unto thy name.

19:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (19:2) Himnarnir segja frá Guðs dýrd, og festingin kunngjörir verkin hans handa.

19:1 The heavens declare the glory of God; And the firmament sheweth his handiwork.

19:2 (19:3) Hver dagurinn kennir öðrum, hver nóttin boðar annarri speki.

19:1 The heavens declare the glory of God; And the firmament sheweth his handiwork.

19:3 (19:4) Engin ræða, engin orð, ekki heyrst raust þeirra.

19:2 Day unto day uttereth speech, And night unto night sheweth knowledge.

19:4 (19:5) Og þó fer hljómur þeirra um alla jörðina, og orð þeirra ná til endimarka heims. Þar reisti hann röðlinum tjald.

19:3 There is no speech nor language; Their voice is not heard.

19:5 (19:6) Hann er sem brúðguminn, er gengur út úr svefnhúsi sínu, hlakkar sem hetja til að renna skeið sitt.

19:4 Their line is gone out through all the earth, And their words to the end of the world. In them hath he set a tabernacle for the sun,

19:6 (19:7) Við takmörk himins rennur hann upp, og hringferð hans nær til enda himins, og ekkert dylst fyrir geislaglöd hans.

19:5 Which is as a bridegroom coming out of his chamber, And rejoiceth as a strong man to run his course.

19:7 (19:8) Lögmál Drottins er lýtalaust, hressir sálina, vitnisburður Drottins er áreiðanlegur, gjörir hinn fávísa vitran.

19:6 His going forth is from the end of the heavens, And his circuit unto the ends of it; And there is nothing hid from the heat thereof.

19:8 (19:9) Fyrirmæli Drottins eru rétt, gleðja hjartað. Boðorð Drottins eru skír, hýrga augun.

19:7 The law of Yahwe is perfect, restoring the soul: The testimony of Yahwe is sure, making wise the simple.

19:9 (19:10) Ótti Drottins er hreinn, varir að cilifu. Ákvaði Drottins eru sannleikur, eru öll réttlát.

19:8 The precepts of Yahwe are right, rejoicing the heart: The commandment of Yahwe is pure, enlightening the eyes.

19:10 (19:11) Þau eru dýrmatari heldur en gull, já, gnóttir af skiru gulli, og sætari en hunang, já, hunangsseimur.

19:9 The fear of Yahwe is clean, enduring for ever: The ordinances of Yahwe are true, and righteous altogether.

19:11 (19:12) Þjónn þinn varðveitir þau kostgæfilega, að halda þau hefir mikil laun í för með sér.

19:10 More to be desired are they than gold, yea, than much fine gold; Sweeter also than honey and the droppings of the honeycomb.

19:12 (19:13) En hver verður var við yfirsjónirnar? Sýkna mig af leyndum brotum!

19:11 Moreover by them is thy servant warned: In keeping them there is great reward.

19:13 (19:14) Og varðveit þjón þinn fyrir ofstopamönnum, lát þá eigi drottna yfir mér. Þá verð ég lýtalaus og sýknaður af miklu afbroti.

19:12 Who can discern his errors? Clear thou me from hidden faults.

19:14 (19:15) Ó að orðin af munni mínum yrðu þér þóknanleg og hugsanir hjarta míns kæmu fram fyrir auglit þitt, þú Drottinn, hellubjarg mitt og frelsari!

19:13 Keep back thy servant also from presumptuous sins; Let them not have dominion over me: Then shall I be upright, And I shall be clear from great transgression.

20:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (20:2) Drottinn bænheyri þig á degi neyðarinnar, nafn Jakobs Guðs bjargi þér.

20:1 Yahwe answer thee in the day of trouble; The name of the God of Jacob set thee up on high;

20:2 (20:3) Hann sendi þér hjálp frá helgidóminum, styðji þig frá Sion.

20:1 Yahwe answer thee in the day of trouble; The name of the God of Jacob set thee up on high;

20:3 (20:4) Hann minnst allra förnargjafa þinna og tók brenniförn þína gilda. [Sela]

20:2 Send thee help from the sanctuary, And strengthen thee out of Zion;

20:4 (20:5) Hann veitir þér það er hjarta þitt þráir, og veitir framgang öllum áformum þínum.

20:3 Remember all thy offerings, And accept thy burnt-sacrifice; *Selah*

20:5 (20:6) Ó að vér mættum fagna yfir sigri þínum og veifa fánanum í nafni Guðs vors. Drottinn uppfylli allar óskir þínar.

20:4 Grant thee thy heart's desire, And fulfil all thy counsel.

20:6 (20:7) Nú veit ég, að Drottinn veitir hjálp sínum smurða, svarar honum frá sínum helga himni, í máttarverkum kemur fulltingi hægri handar hans fram.

20:5 We will triumph in thy salvation, And in the name of our God we will set up our banners: Yahwe fulfil all thy petitions.

20:7 (20:8) Hinir stæra sig af vögnum sínum og stríðshestum, en vér af nafni Drottins, Guðs vors.

20:6 Now know I that Yahwe saveth his anointed; He will answer him from his holy heaven With the saving strength of his right hand.

20:8 (20:9) Þeir fá knésig og falla, en vér risum og stöndum uppréttir.

20:7 Some *trust* in chariots, and some in horses; But we will make mention of the name of Yahwe our God.

20:9 (20:10) Drottinn! Hjálpa konunginum og bænheyr oss, er vér hrópum.

20:8 They are bowed down and fallen; But we are risen, and stand upright.

21:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (21:2) Drottinn, yfir veldi þínu fagnar konungurinn, hve mjög kætist hann yfir hjálp þinni!

21:1 The king shall joy in thy strength, O Yahwe; And in thy salvation how greatly shall he rejoice!

21:2 (21:3) Þú hefir gefið honum það er hjarta hans þráði, um það sem varir hans báðu, neitaðir þú honum eigi. [Selah]

21:1 The king shall joy in thy strength, O Yahwe; And in thy salvation how greatly shall he rejoice!

21:3 (21:4) Því að þú kemur í móti honum með hamingjublessunum, setur gullna kórónu á höfuð honum.

21:2 Thou hast given him his heart's desire, And hast not withholden the request of his lips. *Selah*

21:4 (21:5) Um líf það hann þig, það veittir þú honum, fjöld lífdaga um aldur og ævi.

21:3 For thou meetest him with the blessings of goodness: Thou settest a crown of fine gold on his head.

21:5 (21:6) Mikil er sæmd hans fyrir þína hjálp, vegsæmd og heiður veittir þú honum.

21:4 He asked life of thee, thou gavest it him, Even length of days for ever and ever.

21:6 (21:7) Já, þú hefir veitt honum blessun að eilífu, þú gleður hann með fögnuði fyrir auglífi þínu.

21:5 His glory is great in thy salvation: Honor and majesty dost thou lay upon him.

21:7 (21:8) Því að konungurinn treystir Drottni, og vegna elsku Hins hæsta bifast hann eigi.

21:6 For thou makest him most blessed for ever: Thou makest him glad with joy in thy presence.

21:8 (21:9) Hönd þín nær til allra óvina þinna, hægri hönd þín nær til allra hatursmanna þinna.

21:7 For the king trusteth in Yahwe; And through the lovingkindness of the Most High he shall not be moved.

21:9 (21:10) Þú gjörir þá sem glóandi ofn, er þú litur á þá. Drottinn tortímir þeim í reiði sinni, og eldurinn eyðir þeim.

21:8 Thy hand will find out all thine enemies; Thy right hand will find out those that hate thee.

21:10 (21:11) Ávöxtu þeirra afmáir þú af jörðunni og afkvæmi þeirra úr mannheimi.

21:9 Thou wilt make them as a fiery furnace in the time of thine anger: Yahwe will swallow them up in his wrath, And the fire shall devour them.

21:11 (21:12) Því að þeir hafa stofnað ill ráð í gegn þér, búið fánýtar vélar.

21:10 Their fruit wilt thou destroy from the earth, And their seed from among the children of men.

21:12 (21:13) Því að þú rekur þá á flóttu, miðar á andlit þeirra með boga þínum.

21:11 For they intended evil against thee; They conceived a device which they are not able to perform.

21:13 (21:14) Hef þig, Drottinn, í veldi þínu! Vér viljum syngja og kveða um máttarverk þín!

21:12 For thou wilt make them turn their back; Thou wilt make ready with thy bowstrings against their face.

22:1 Til söngstjórans. Lag: Hind morgunróðans. Davíðssálmur. (22:2) Guð minn, Guð minn, hvi hefir þú yfirgefið mig? Ég hrópa, en hjálp mín er fjarlæg.

22:1 My God, my God, why hast thou forsaken me? *Why art thou* so far from helping me, *and from* the words of my groaning?

22:2 (22:3) "Guð minn!" hrópa ég um daga, en þú svarar ekki, og um nætur, en ég finn enga frá.

22:1 My God, my God, why hast thou forsaken me? *Why art thou* so far from helping me, *and from* the words of my groaning?

22:3 (22:4) Og samt ert þú Hinn heilagi, sá er rikur uppi yfir lofsöngvum Ísraels.

22:2 O my God, I cry in the daytime, but thou answerest not; And in the night season, and am not silent.

22:4 (22:5) Þér treystu feður vorir, þeir treystu þér, og þú hjálpaðir þeim.

22:3 But thou art holy, O thou that inhabitest the praises of Israel.

22:5 (22:6) Til þín hrópuðu þeir, og þeim var hjargað, þér treystu þeir og urðu ekki til skammar.

22:4 Our fathers trusted in thee: They trusted, and thou didst deliver them.

22:6 (22:7) En ég er maður og eigi maður, til spotts fyrir menn og fyrirlitinn af lýðnum.

22:5 They cried unto thee, and were delivered: They trusted in thee, and were not put to shame.

22:7 (22:8) Allir þeir er sjá mig gjöra gys að mér, bregða grönum og hrista höfuðið.

22:6 But I am a worm, and no man; A reproach of men, and despised of the people.

22:8 (22:9) "Hann fól málefni sitt Drottni. Hann hjálpi honum! hann frelsi hann, því að hann hefir þóknun á honum!"

22:7 All they that see me laugh me to scorn: They shoot out the lip, they shake the head, *saying,*

22:9 (22:10) Já, þú leiddir mig fram af móðurlífi, lést mig liggja öruggan við brjóst móður minnar.

22:8 Commit *thyself* unto Yahwe; Let him deliver him: Let him rescue him, seeing he delighteth in him.

22:10 (22:11) Til þín var mér varpað frá móðurskauti, frá móðurlífi ert þú Guð minn.

22:9 But thou art he that took me out of the womb; Thou didst make me trust *when I* was upon my mother's breasts.

22:11 (22:12) Ver eigi fjarri mér, því að neyðin er nærri, og enginn hjálpar.

22:10 I was cast upon thee from the womb; Thou art my God since my mother bare me.

22:12 (22:13) Sterk naut umkringja mig, Basans uxar slá hring um mig.

22:11 Be not far from me; For trouble is near; For there is none to help.

22:13 (22:14) Þeir glenna upp ginið í móti mér sem bráðsölgjöld, öskrandi ljón.

22:12 Many bulls have compassed me; Strong bulls of Bashan have beset me round.

22:14 (22:15) Mér er hellt út sem vatni, og öll bein mín eru glöðnuð sundur; hjarta mitt er sem vax, bráðnað sundur í brjosti mér;

22:13 They gape upon me with their mouth, As a ravening and a roaring lion.

22:15 (22:16) Gómur minn er þurr sem brenndur leir, og tungan lodir föst í munni mér. Og í duft dauðans leggur þú mig.

22:14 I am poured out like water, And all my bones are out of joint: My heart is like wax; It is melted within me.

22:16 (22:17) Því að hundar umkringja mig, hópur illvirkja slær hring um mig, hendur mínar og fætur hafa þeir gegnumstungið.

22:15 My strength is dried up like a potsherd; And my tongue cleaveth to my jaws; And thou hast brought me into the dust of death.

22:17 (22:18) Ég get talið öll mín bein - þeir horfa á og hafa mig að augnagamni,

22:16 For dogs have compassed me: A company of evil-doers have inclosed me; They pierced my hands and my feet.

22:18 (22:19) Þeir skipta með sér klæðum mínum og kasta hlut um kyrtíl minn.

22:17 I may count all my bones; They look and stare upon me.

22:19 (22:20) En þú, ó Drottinn, ver eigi fjarri! Þú styrkur minn, skunda mér til hjálpar.

22:18 They part my garments among them, And upon my vesture do they cast lots.

22:20 (22:21) frelsa líf mitt undan sverðinu og sál mína undan hundunum.

22:19 But be not thou far off, O Yahwe: O thou my succor, haste thee to help me.

22:21 (22:22) Frelsa mig úr gini ljónsins, frá hornum visundarins. Þú hefir bænheyrð mig!

22:20 Deliver my soul from the sword, My darling from the power of the dog.

22:22 (22:23) Ég vil kunnngjöra bræðrum mínum nafn þitt, í söfnuðinum vil ég lofa þig!

22:21 Save me from the lion's mouth; Yea, from the horns of the wild-oxen thou hast answered me.

22:23 (22:24) Þér sem óttist Drottín, lofið hann! Tignið hann, allir niðjar Jakobs! Dýrkið hann, allir niðjar Ísraels!

22:22 I will declare thy name unto my brethren: In the midst of the assembly will I praise thee.

22:24 (22:25) Því að hann hefir eigi fyrirlitið né virt að vettugi neyð hins hrjáða og eigi hulið auglit sitt fyrir honum, heldur heyrð, er hann hrópaði til hans.

22:23 Ye that fear Yahwe, praise him; All ye the seed of Jacob, glorify him; And stand in awe of him, all ye the seed of Israel.

22:25 (22:26) Frá þér kemur lofsöngur minn í stórum söfnuði, heit mín vil ég efna frammi fyrir þeim er óttast hann.

22:24 For he hath not despised nor abhorred the affliction of the afflicted; Neither hath he hid his face from him; But when he cried unto him, he heard.

22:26 (22:27) Snauðir munu eta og verða mettir, þeir er leita Drottins munu lofa hann. Hjörtu yðar lifni við að cilifu.

22:25 Of thee cometh my praise in the great assembly: I will pay my vows before them that fear him.

22:27 (22:28) Endimörk jarðar munu minnast þess og hverfa aftur til Drottins og allar ættir þjóðanna falla fram fyrir auglitu hans.

22:26 The meek shall eat and be satisfied; They shall praise Yahwe that seek after him: Let your heart live for ever.

22:28 (22:29) Því að ríkið heyrir Drottni, og hann er drottinari yfir þjóðunum.

22:27 All the ends of the earth shall remember and turn unto Yahwe; And all the kindreds of the nations shall worship before thee.

22:29 (22:30) Já, fyrir honum munu öll stórmenni jarðar falla fram, fyrir honum munu beygja sig allir þeir er hniga í duftið. En ég vil lifa honum.

22:28 For the kingdom is Yahwe's; And he is the ruler over the nations.

22:30 (22:31) niðjar mínir munu þjóna honum. Komandi kynslóðum mun sagt verða frá Drottni.

22:29 All the fat ones of the earth shall eat and worship: All they that go down to the dust shall bow before him, Even he that cannot keep his soul alive.

22:31 (22:32) og lýð sem enn er ófæddur mun boðað réttlæti hans, að hann hefir framkvæmt það.

22:30 A seed shall serve him; It shall be told of the Lord unto the next generation.

23:1 Davíðssálmur. Drottinn er minn hirðir, mig mun ekkert bresta.

23:1 Yahwe is my shepherd; I shall not want.

23:2 Á grænum grundum lætur hann mig hvílast, leiðir mig að vötnum, þar sem ég má næðis njóta.

23:2 He maketh me to lie down in green pastures; He leadeth me beside still waters.

23:3 Hann hressir sál mína, leiðir mig um rétta vega fyrir sakir nafns síns.

23:3 He restoreth my soul: He guideth me in the paths of righteousness for his name's sake.

23:4 Jafnvel þótt ég fari um dimman dal, óttast ég ekkert illt, því að þú ert hjá mér, sproti þinn og stafur hugga mig.

23:4 Yea, thou I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil; for thou art with me; Thy rod and thy staff, they comfort me.

23:5 Þú býr mér borð frammi fyrir fjendum mínum, þú smyr höfuð mitt með olíu, bikar minn er barnafullur.

23:5 Thou preparest a table before me in the presence of mine enemies: Thou hast anointed my head with oil; My cup runneth over.

23:6 Já, gæfa og náð fylgja mér alla ævidaga mína, og í húsi Drottins bý ég langa ævi.

23:6 Surely goodness and lovingkindness shall follow me all the days of my life; And I shall dwell in the house of Yahwe for ever.

24:1 Davíðssálmur. Drottni heyrir jörðin og allt sem á henni er, heimurinn og þeir sem í honum búa.

24:1 The earth is Yahwe's, and the fulness thereof; The world, and they that dwell therein.

24:2 Því að hann hefir grundvallað hana á hafinu og fest hana á vötnunum.

24:2 For he hath founded it upon the seas, And established it upon the floods.

24:3 - Hver fær að stiga upp á fjall Drottins, hver fær að dveljast á hans helga stað?

24:3 Who shall ascend into the hill of Yahwe? And who shall stand in his holy place?

24:4 - Sá er hefir óflekkaðar hendur og hreint hjarta, eigi sækist eftir hégóma og eigi vinnur rangan eið.

24:4 He that hath clean hands, and a pure heart; Who hath not lifted up his soul unto falsehood, And hath not sworn deceitfully.

24:5 Hann mun blessun hljóta frá Drottni og réttlætingu frá Guði hjálpraðis síns.

24:5 He shall receive a blessing from Yahwe, And righteousness from the God of his salvation.

24:6 - Þessi er sú kynslóð er leitar Drottins, stundar eftir auglitu þínu, þú Jakobs Guð. [Sela]

24:6 This is the generation of them that seek after him, That seek thy face, even Jacob. *Selah*

24:7 - Þér hlið, lyftið höfðum yðar, hefjið yður, þér öldnu dyr, að konungur dýrðarinnar megi inn ganga.

24:7 Lift up your heads, O ye gates; And be ye lifted up, ye everlasting doors: And the King of glory will come in.

24:8 - Hver er þessi konungur dýrðarinnar? - Það er Drottinn, hin völduga hetja, Drottinn, bardagahetjan. **24:8** Who is the King of glory? Yahwe strong and mighty, Yahwe mighty in battle.

24:9 - Þér hlið, lyftið höfðum yðar, hefjið yður, þér öldnu dyr, að konungur dýrðarinnar megi inn ganga.

24:9 Lift up your heads, O ye gates; Yea, lift them up, ye everlasting doors: And the King of glory will come in.

24:10 - Hver er þessi konungur dýrðarinnar? - Drottinn hersveitanna, hann er konungur dýrðarinnar. [Sela]

24:10 Who is this King of glory? Yahwe of hosts, He is the King of glory. *Selah*

25:1 Davíðssálmur.

25:1 Unto thee, O Yahwe, do I lift up my soul.

25:2 Til þín, Drottinn, hef ég sál mína, Guð minn, þér treysti ég. Lát mig eigi verða til skammar, lát eigi óvini mína hlakka yfir mér.

25:2 O my God, in thee have I trusted, Let me not be put to shame; Let not mine enemies triumph over me.

25:3 Hver sá er á þig vonar, mun eigi heldur verða til skammar, þeir verða til skammar, er ótruír eru að raunalausn.

25:3 Yea, none that wait for thee shall be put to shame: They shall be put to shame that deal treacherously without cause.

25:4 Visa mér vega þína, Drottinn, kenn mér stigu þína.

25:4 Show me thy ways, O Yahwe; Teach me thy paths.

25:5 Lát mig ganga í sannleika þínum og kenn mér, því að þú ert Guð hjálpraðis míns, allan daginn vona ég á þig.

25:5 Guide me in thy truth, and teach me; For thou art the God of my salvation; For thee do I wait all the day.

25:6 Minnst þú miskunnar þínnar, Drottinn, og kærleiksverka, því að þau eru frá cilifið.

25:6 Remember, O Yahwe, thy tender mercies and thy lovingkindness; For they have been ever of old.

25:7 Minnst eigi æskusynda minna og afbrota, minnst mín eftir elsku þinni sakir gæsku þinnar, Drottinn.

25:7 Remember not the sins of my youth, nor my transgressions: According to thy lovingkindness remember thou me, For thy goodness' sake, O Yahwe.

25:8 Góður og réttlátur er Drottinn, þess vegna visar hann syndurum veginn.
25:8 Good and upright is Yahwe: Therefore will he instruct sinners in the way.

25:9 Hann lætur hina hrjáðu ganga eftir réttlætinu og kennir hinum þjökudu veg sinn.

25:9 The meek will he guide in justice; And the meek will he teach his way.

25:10 Allir vegir Drottins eru elska og trúfesti fyrir þá er gæta sáttmála hans og vitnisburða.

25:10 All the paths of Yahwe are lovingkindness and truth Unto such as keep his covenant and his testimonies.

25:11 Sakir nafns þins, Drottinn, fyrirgef mér sekt mína, því að hún er mikil.

25:11 For thy name's sake, O Yahwe, Pardon mine iniquity, for it is great.

25:12 Ef einhver óttast Drottín, mun hann kenna honum veg þann er hann á að velja.

25:12 What man is he that feareth Yahwe? Him shall he instruct in the way that he shall choose.

25:13 Sjálfur mun hann búa við hamingju, og niðjar hans eignast landið.

25:13 His soul shall dwell at ease; And his seed shall inherit the land.

25:14 Drottinn sýnir trúnað þeim er óttast hann, og sáttmála sinn gjörir hann þeim kunnan.

25:14 The friendship of Yahwe is with them that fear him; And he will show them his covenant.

25:15 Augu mín mæna ætíð til Drottins, því að hann greiðir fót minn úr snörunni.

25:15 Mine eyes are ever toward Yahwe; For he will pluck my feet out of the net.

25:16 Snú þér til mín og líkna mér, því að ég er einmana og hrjáður.

25:16 Turn thee unto me, and have mercy upon me; For I am desolate and afflicted.

25:17 Angist sturlar hjarta mitt, leið mig úr nauðum mínum.

25:17 The troubles of my heart are enlarged: Oh bring thou me out of my distresses.

25:18 Lit á cymd mína og armaðu og fyrirgef allar syndir minar.

25:18 Consider mine affliction and my travail; And forgive all my sins.

25:19 Lit á, hversu margir óvinir mínir eru, með rangsleitnishatri hata þeir mig.

25:19 Consider mine enemies, for they are many; And they hate me with cruel hatred.

25:20 Varðveit lif mitt og frelsa mig, lát mig eigi verða til skammar, því að hjá þér leita ég hælís.

25:20 Oh keep my soul, and deliver me: Let me not be put to shame, for I take refuge in thee.

25:21 Lát ráðvendni og hreinskilni gæta mín, því að á þig vona ég.

25:21 Let integrity and uprightness preserve me, For I wait for thee.

25:22 Frelsa Ísrael, ó Guð, úr öllum nauðum hans.

25:22 Redeem Israel, O God, Out all of his troubles.

26:1 Davíðssálmur. Lát mig ná rétti mínum, Drottinn, því að ég geng fram í grandvarleik og þér treysti ég óbifanlega.

26:1 Judge me, O Yahwe, for I have walked in mine integrity: I have trusted also in Yahwe without wavering.

26:2 Rannsaka mig, Drottinn, og reyn mig, prófa hug minn og hjarta.

26:2 Examine me, O Yahwe, and prove me; Try my heart and my mind.

26:3 Því að ég hefi elsku þína fyrir augum, og ég geng í sannleika þínum.

26:3 For thy lovingkindness is before mine eyes; And I have walked in thy truth.

26:4 Ég tek mér eigi sæti hjá lygurum og hefi eigi umgengni við fláráða menn.

26:4 I have not sat with men of falsehood; Neither will I go in with dissemblers.

26:5 Ég hata söfnuð illvirkjanna, sit eigi meðal óguðlegra.

26:5 I hate the assembly of evil-doers, And will not sit with the wicked.

26:6 Ég þvæ hendur mínar í sakleysi og geng í kringum altari þítt, Drottinn.

26:6 I will wash my hands in innocence: So will I compass thine altar, O Yahwe;

26:7 til þess að láta lofsönginn hljóma og segja frá öllum þínum dásendarverkum.

26:7 That I may make the voice of thanksgiving to be heard, And tell of all thy wondrous works.

26:8 Drottinn, ég elska bústað húss þins og staðinn þar sem dýrð þín býr.

26:8 Yahwe, I love the habitation of thy house, And the place where thy glory dwelleth.

26:9 Hrif eigi sál mína burt með syndurum né lif mitt með mörðingjum.

26:9 Gather not my soul with sinners, Nor my life with men of blood;

26:10 þeim er hafa svívirðing í höndum sér og hægri höndina fulla af mútugjöfum.

26:10 In whose hands is wickedness, And their right hand is full of bribes.

26:11 En ég geng fram í grandvarleik, frelsa mig og líkna mér.

26:11 But as for me, I will walk in mine integrity: Redeem me, and be merciful unto me.

26:12 Fótur minn stendur á sléttri grund, í söfnuðunum vil ég lofa Drottín.

26:12 My foot standeth in an even place: In the congregations will I bless Yahwe.

27:1 Davíðssálmur. Drottinn er ljós mitt og fulltingi, hvern ætti ég að óttast? Drottinn er vigi lífs míns, hvern ætti ég að hræðast?

27:1 Yahwe is my light and my salvation; Whom shall I fear? Yahwe is the strength of my life; Of whom shall I be afraid?

27:2 Þegar illvirkjarnir nálgast mig til þess að fella mig, þá verða það andstæðingar mínir og óvinir, sem hrasa og falla.

27:2 When evil-doers came upon me to eat up my flesh, *Even* mine adversaries and my foes, they stumbled and fell.

27:3 Þegar her sest um mig, óttast hjarta mitt eigi, þegar ófriður helst í gegn mér, er ég samt öruggur.

27:3 Though a host should encamp against me, My heart shall not fear: Though war should rise against me, *Even* then will I be confident.

27:4 Eins hefi ég beðið Drottín, það eitt þrái ég: Að ég fái að dveljast í húsi Drottins alla ævidaga mína til þess að fá að skoða yndisleik Drottins, sökkva mér niður í hugleiðingar í musteri hans.

27:4 One thing have I asked of Yahwe, that will I seek after; That I may dwell in the house of Yahwe all the days of my life, To behold the beauty of Yahwe, And to inquire in his temple.

27:5 Því að hann geymir mig í skjóli á óheilladeginum, hann felur mig í fylgsnum tjalds síns, lyftir mér upp á klett.

27:5 For in the day of trouble he will keep me secretly in his pavilion: In the covert of his tabernacle will he hide me; He will lift me up upon a rock.

27:6 Þess vegna helst upp höfuð mitt yfir óvini mína umhverfis mig, að ég með fögnuði megi færa fórnir í tjaldi hans, syngja og leika Drottín.

27:6 And now shall my head be lifted up above mine enemies round about me. And I will offer in his tabernacle sacrifices of joy; I will sing, yea, I will sing praises unto Yahwe.

27:7 Heyr, Drottinn, ég hrópa hátt, sýn mér miskunn og svara mér!

27:7 Hear, O Yahwe, when I cry with my voice: Have mercy also upon me, and answer me.

27:8 Mér er hugsað til þín, er sagðir: "Leitið auglitis míns!" Ég vil leita auglitis þins, Drottinn.

27:8 *When thou saidst*, Seek ye my face; My heart said unto thee, Thy face, Yahwe, will I seek.

27:9 Hyl eigi auglit þitt fyrir mér, visa þjóni þínum eigi frá í reiði. Þú hefir verið fulltingi mitt, hrind mér eigi burt og yfirgef mig eigi, þú Guð hjálpræðis míns.

27:9 Hide not thy face from me; Put not thy servant away in anger: Thou hast been my help; Cast me not off, neither forsake me, O God of my salvation.

27:10 Enda þótt faðir minn og móðir hafi yfirgefið mig, tekur Drottinn mig að sér.

27:10 When my father and my mother forsake me, Then Yahwe will take me up.

27:11 Visa mér veg þinn, Drottinn, leið mig um slétta braut sakir óvina minna.

27:11 Teach me thy way, O Yahwe; And lead me in a plain path, Because of mine enemies.

27:12 Ofursel mig eigi græðgi andstaðinga minna, því að falsvítni rísa í gegn mér og menn er spúa rógmaelum.

27:12 Deliver me not over unto the will of mine adversaries: For false witnesses are risen up against me, And such as breathe out cruelty.

27:13 Ég treysti því að fá að sjá gæsku Drottins á landi lifenda!

27:13 *I had fainted*, unless I had believed to see the goodness of Yahwe In the land of the living.

27:14 Vona á Drottin, ver öruggur og hugrakkur, já, vona á Drottin.

27:14 Wait for Yahwe: Be strong, And let thy heart take courage; Yea, wait thou for Yahwe.

28:1 Davíðssálmur. Til þín, Drottinn, hrópa ég, þú bjarg mitt, ver eigi hljóður gagnavart mér. Ef þú þegir við mér, verð ég sem þeir, er til grafar eru gengnir.

28:1 Unto thee, O Yahwe, will I call: My rock, be not thou deaf unto me; Lest, if thou be silent unto me, I become like them that go down into the pit.

28:2 Heyr þú á grátbeðni mína, er ég hrópa þú þín, er ég lyfti höndum mínum til Hins allrahelgasta í musteri þínu.

28:2 Hear the voice of my supplications, when I cry unto thee, When I lift up my hands toward thy holy oracle.

28:3 Hrif mig eigi á burt með óguðlegum og með illgjörðamönnum, þeim er tala vinsamlega við náunga sinn, en hafa illt í hyggju.

28:3 Draw me not away with the wicked, And with the workers of iniquity; That speak peace with their neighbors, But mischief is in their hearts.

28:4 Launa þeim eftir verkum þeirra, eftir þeirra illu breytni, launa þeim eftir verkum handa þeirra, endurgjald þeim það er þeir hafa aðhafst.

28:4 Give them according to their work, and according to the wickedness of their doings: Give them after the operation of their hands; Render to them their desert.

28:5 Því að þeir hyggja eigi á verk Drottins né handaverk hans, hann rífi þá niður og reisi þá eigi við aftur.

28:5 Because they regard not the works of Yahwe, Nor the operation of his hands, He will break them down and not build them up.

28:6 Lofaður sé Drottinn, því að hann hefir heyrt grátbeðni mína.

28:6 Blessed be Yahwe, Because he hath heard the voice of my supplications.

28:7 Drottinn er vígi mitt og skjöldur, honum treysti hjarta mitt. Ég hlaut hjálp, því fagnar hjarta mitt, og með ljóðum mínum lofa ég hann.

28:7 Yahwe is my strength and my shield; My heart hath trusted in him, and I am helped: Therefore my heart greatly rejoiceth; And with my song will I praise him.

28:8 Drottinn er vígi lýð sínum og hjálparhæli sínum smurð.

28:8 Yahwe is their strength, And he is a stronghold of salvation to his anointed.

28:9 Hjálpa lýð þínum og blessa eign þína, gæt þeirra og ber þá að eilífu.

28:9 Save thy people, and bless thine inheritance: Be their shepherd also, and bear them up for ever.

29:1 Davíðssálmur. Tjáið Drottni vegsemd, þér guðasynir, tjáið Drottni vegsemd og vald.

29:1 Ascribe unto Yahwe, O ye sons of the mighty, Ascribe unto Yahwe glory and strength.

29:2 Tjáið Drottni dýrð þá er nafni hans hæfir, fallið fram fyrir Drottni í helgum skróða.

29:2 Ascribe unto Yahwe the glory due unto his name; Worship Yahwe in holy array.

29:3 Raust Drottins hljómar yfir vötnunum, Guð dýrðarinnar lætur þrumur drynja, Drottinn ríkir yfir hinum miklu vötnum.

29:3 The voice of Yahwe is upon the waters: The God of glory thundereth, Even Yahwe upon many waters.

29:4 Raust Drottins hljómar með krafti, raust Drottins hljómar með tign.

29:4 The voice of Yahwe is powerful; The voice of Yahwe is full of majesty.

29:5 Raust Drottins brýtur sundur sedrustré, Drottinn brýtur sundur sedrustrén á Libanon.

29:5 The voice of Yahwe breaketh the cedars; Yea, Yahwe breaketh in pieces the cedars of Lebanon.

29:6 Hann lætur Libanonfjöll hoppa eins og kálfa og Hermonfjall eins og ungan visund.

29:6 He maketh them also to skip like a calf; Lebanon and Sirion like a young wild-ox.

29:7 Raust Drottins klýfur eldsloga.

29:7 The voice of Yahwe cleaveth the flames of fire.

29:8 Raust Drottins lætur eyðimörkina skjálfa, Drottinn lætur Kadeseyðimörk skjálfa.

29:8 The voice of Yahwe shaketh the wilderness; Yahwe shaketh the wilderness of Kadesh.

29:9 Raust Drottins lætur hindirnar bera fyrir tímenn og gjörir skógana nakta, og allt í helgidómi hans segir: Dýrð!

29:9 The voice of Yahwe maketh the hinds to calve, And strippeth the forests bare: And in his temple everything saith, Glory.

29:10 Drottinn situr í háseti uppi yfir flóðinu, Drottinn mun ríkja sem konungur að eilífu.

29:10 Yahwe sat as King at the Flood; Yea, Yahwe sitteth as King for ever.

29:11 Drottinn veitir lýð sínum styrkleik, Drottinn blessar lýð sinn með friði.

29:11 Yahwe will give strength unto his people; Yahwe will bless his people with peace.

30:1 Musterisvígsluljóð. Davíðssálmur. (30:2) Ég tigna þig, Drottinn, því að þú hefir bjargað mér og eigi látið óvini mína hlakka yfir mér.

30:1 I will extol thee, O Yahwe; For thou hast raised me up, And hast not made my foes to rejoice over me.

30:2 (30:3) Drottinn, Guð minn, ég hrópaði til þín og þú læknaðir mig.

30:1 I will extol thee, O Yahwe; For thou hast raised me up, And hast not made my foes to rejoice over me.

30:3 (30:4) Drottinn, þú heimtír sál mína úr Helju, lést mig halda lífi, er aðrir gengu til grafar.

30:2 O Yahwe my God, I cried unto thee, and thou hast healed me.

30:4 (30:5) Syngið Drottni lof, þér hans trúuð, vegsamið hans heilaga nafn.

30:3 O Yahwe, thou hast brought up my soul from Sheol; Thou hast kept me alive, that I should not go down to the pit.

30:5 (30:6) Andartak stendur reiði hans, en alla ævi náð hans. Að kveldi gístir oss grátur, en gleðisöngur að morgni.

30:4 Sing praise unto Yahwe, O ye saints of his, And give thanks to his holy memorial name.

30:6 (30:7) En ég uggði eigi að mér og hugsaði: "Aldrei skríðnar mér fótur."

30:5 For his anger is but for a moment; His favor is for a life-time: Weeping may tarry for the night, But joy cometh in the morning.

30:7 (30:8) Drottinn, af náð þinni hafðir þú gjört bjarg mitt stöðugt, en nú huldur þú auglit þitt og ég skelfdist.

30:6 As for me, I said in my prosperity, I shall never be moved.

30:8 (30:9) Til þín, Drottinn, kallaði ég, og Drottin gráthendi ég:

30:7 Thou, Yahwe, of thy favor hadst made my mountain to stand strong: Thou didst hide thy face; I was troubled.

30:9 (30:10) "Hver ávinningur er í dauða mínum, í því að ég gangi til grafar? Getur duftið lofað þig, kunngjört trúfesti þína?"

30:8 I cried to thee, O Yahwe; And unto Yahwe I made supplication:

30:10 (30:11) Heyr, Drottinn, og líkna mér, ó Drottinn, ver þú hjálpari minn!"

30:9 What profit is there in my blood, when I go down to the pit? Shall the dust praise thee? shall it declare thy truth?

30:11 (30:12) Þú breyttir grát mínum í gleðidans, leystir af mér hærusekkinn og gyrtir mig fögnuði.

30:10 Hear, O Yahwe, and have mercy upon me: Yahwe, be thou my helper.

30:12 (30:13) að sál mín megi lofsyngja þér og eigi þagna, Drottinn, Guð minn, ég vil þakka þér að eilífu.

30:11 Thou hast turned for me my mourning into dancing; Thou hast loosed my sackcloth, and girded me with gladness;

31:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (31:2) Hjá þér, Drottinn, leita ég hælís, lát mig aldrei verða til skammar. Bjarga mér eftir réttlæti þínu.

31:1 In thee, O Yahwe, do I take refuge; Let me never be put to shame: Deliver me in thy righteousness.

31:2 (31:3) **hneig eyru þín til mín, frelsa mig í skyndi, ver mér verndarhjarg, vigi mér til hjálpar.**

31:1 In thee, O Yahwe, do I take refuge; Let me never be put to shame: Deliver me in thy righteousness.

31:3 (31:4) **Því að þú ert hjarg mitt og vigi, og sakir nafns þíns munt þú leiða mig og stjórna mér.**

31:2 Bow down thine ear unto me; Deliver me speedily: Be thou to me a strong rock, A house of defence to save me.

31:4 (31:5) **Þú munt draga mig úr neti því, er þeir lögðu leynt fyrir mig, því að þú ert vörn mín.**

31:3 For thou art my rock and my fortress; Therefore for thy name's sake lead me and guide me.

31:5 (31:6) **Í þínar hendur fel ég anda minn, þú frelsar mig, Drottinn, þú trúfasti Guð!**

31:4 Pluck me out of the net that they have laid privily for me; For thou art my stronghold.

31:6 (31:7) **Ég hata þá, er dýrka fánýt falsgud, en Drottni treysti ég.**

31:5 Into thy hand I commend my spirit: Thou hast redeemed me, O Yahwe, thou God of truth.

31:7 (31:8) **Ég vil gleðjast og fagna yfir miskunn þinni, því að þú hefir lítið á eynd mína, gefið gætur að sálarneyð minni**

31:6 I hate them that regard lying vanities; But I trust in Yahwe.

31:8 (31:9) **og eigi ofurselt mig óvinunum, en sett fót minn á viðlendi.**

31:7 I will be glad and rejoice in thy lovingkindness; For thou hast seen my affliction: Thou hast known my soul in adversities;

31:9 (31:10) **Líkna mér, Drottinn, því að ég er í nauðum staddur, döpruð af harmi eru augu mín, sál mín og líkami.**

31:8 And thou hast not shut me up into the hand of the enemy; Thou hast set my feet in a large place.

31:10 (31:11) **Ár mín líða í harmi og líf mitt í andvörpum, mér förlast kraftur sakir sektar minnar, og bein mín tærust.**

31:9 Have mercy upon me, O Yahwe, for I am in distress: Mine eye wasteth away with grief, yea, my soul and my body.

31:11 (31:12) **Ég er að spötti öllum óvinum mínum, til háðungar nábúum mínum og skelfing kunningjum mínum: þeir sem sjá mig á strætum úti flýja mig.**

31:10 For my life is spent with sorrow, And my years with sighing: My strength faileth because of mine iniquity, And my bones are wasted away.

31:12 (31:13) **Sem dáinn maður er ég gleymdur hjörtum þeirra, ég er sem ónýtt ker.**

31:11 Because of all mine adversaries I am become a reproach, Yea, unto my neighbors exceedingly, And a fear to mine acquaintance: They that did see me without fled from me.

31:13 (31:14) **Ég heyri illyrði margra, - skelfing er allt um kring - þeir héra ráð sín saman móti mér, hyggja á að svipta mig lífi.**

31:12 I am forgotten as a dead man out of mind: I am like a broken vessel.

31:14 (31:15) **En ég treysti þér, Drottinn, ég segi: "Þú ert Guð minn!"**

31:13 For I have heard the defaming of many, Terror on every side: While they took counsel together against me, they devised to take away my life.

31:15 (31:16) **Í þinni hendi eru stundir minar, frelsa mig af hendi óvina minna og ofsakjenda.**

31:14 But I trusted in thee, O Yahwe: I said, Thou art my God.

31:16 (31:17) **Lát ásjónu þína lýsa yfir þjón þinn, hjálpa mér sakir elsku þinnar.**

31:15 My times are in thy hand: Deliver me from the hand of mine enemies, and from them that persecute me.

31:17 (31:18) **Ó Drottinn, lát mig eigi verða til skammar, því að ég ákalla þig. Lát hina guðlausu verða til skammar, hverfa hljóða til Heljar.**

31:16 Make thy face to shine upon thy servant: Save me in thy lovingkindness.

31:18 (31:19) **Lát lygavarirnar þagna, þær er mæla drambyrði gegn réttlátum með hroka og fyrirlitningu.**

31:17 Let me not be put to shame, O Yahwe; For I have called upon thee: Let the wicked be put to shame, let them be silent in Sheol.

31:19 (31:20) **Hversu mikil er gæska þín, er þú hefir geymt þeim er óttast þig, og auðsýni þeim er leita hælís hjá þér frammi fyrir mönnunum.**

31:18 Let the lying lips be dumb, Which speak against the righteous insolently, With pride and contempt.

31:20 (31:21) **Þú hylur þá í skjóli auglitis þíns fyrir svikráðum manna, felur þá í leyri fyrir deilum tungnanna.**

31:19 Oh how great is thy goodness, Which thou hast laid up for them that fear thee, Which thou hast wrought for them that take refuge in thee, Before the sons of men!

31:21 (31:22) **Lofaður sé Drottinn, því að hann hefir sýnt mér dásamlega náð í öruggri borg.**

31:20 In the covert of thy presence wilt thou hide them from the plottings of man: Thou wilt keep them secretly in a pavilion from the strife of tongues.

31:22 (31:23) **Ég hugsaði í angist minni: "Ég er burttekinn frá augum þínum." En samt heyrðir þú grátraust mína, er ég hrópaði til þín.**

31:21 Blessed be Yahwe; For he hath showed me his marvellous lovingkindness in a strong city.

31:23 (31:24) **Elskið Drottín, allir þér hans trúðu, Drottinn verndar trúfasta, en geldur í fullum mæli þeim er ófmetnadarverk vinna.**

31:22 As for me, I said in my haste, I am cut off from before thine eyes: Nevertheless thou heardest the voice of my supplications When I cried unto thee.

31:24 (31:25) **Verið öruggir og hughraustir, allir þér er vonið á Drottín.**

31:23 Oh love Yahwe, all ye his saints: Yahwe preserveth the faithful, And plentifully rewardeth him that dealeth proudly.

32:1 **Davíðsmaskil. Sæll er sá er afbrotin eru fyrirgefin, synd hans hulin.**

32:1 Blessed is he whose transgression is forgiven, Whose sin is covered.

32:2 **Sæll er sá maður er Drottinn tilreiknar eigi misgjörð, sá er eigi geymir svik í anda.**

32:2 Blessed is the man unto whom Yahwe imputeth not iniquity, And in whose spirit there is no guile.

32:3 **Meðan ég þagði, tærdust bein mín, allan daginn kveinaði ég.**

32:3 When I kept silence, my bones wasted away Through my groaning all the day long.

32:4 **Því að dag og nótt lá hönd þín þungt á mér, lífsvökvi minn þvarr sem í sumarbreiskju. [Sela]**

32:4 For day and night thy hand was heavy upon me: My moisture was changed as with the drought of summer. *Selah*

32:5 **Þú játaði ég synd mína fyrir þér og fól eigi misgjörð mína. Ég mælti: "Ég vil játa afbrot mín fyrir Drottni." og þú fyrirgaft syndasekt mína. [Sela]**

32:5 I acknowledged my sin unto thee, And mine iniquity did I not hide: I said, I will confess my transgressions unto Yahwe; And thou forgavest the iniquity of my sin. *Selah*

32:6 **Þess vegna biðji þig sérhver trúaður, meðan þig er að finna. Þótt vatnsflóðið komi, nær það honum eigi.**

32:6 For this let every one that is godly pray unto thee in a time when thou mayest be found: Surely when the great waters overflow they shall not reach unto him.

32:7 **Þú ert skjól mitt, þú leysir mig úr nauðum, með frelsisfögnuði umkringir þú mig. [Sela]**

32:7 Thou art my hiding-place; Thou wilt preserve me from trouble; Thou wilt compass me about with songs of deliverance. *Selah*

32:8 **Ég vil fræða þig og vísa þér veginn, er þú átt að ganga, ég vil kenna þér og hafa augn á þér:**

32:8 I will instruct thee and teach thee in the way which thou shalt go: I will counsel thee with mine eye upon thee.

32:9 **Verið eigi sem hestar eða skynlausir múlar: með taum og beisli verður að temja þrjósku þeirra, annars nálgast þeir þig ekki.**

32:9 Be ye not as the horse, or as the mule, which have no understanding; Whose trappings must be bit and bridle to hold them in, *Else* they will not come near unto thee.

32:10 **Miklar eru þjáningar óguðlegs manns, en þann er treystir Drottni umlykur hann elsku.**

32:10 Many sorrows shall be to the wicked; But he that trusteth in Yahwe, lovingkindness shall compass him about.

32:11 **Gleðjast yfir Drottni og fagnið, þér réttlátir, kveðið fagnadarópi, allir hjartahreindir!**

32:11 Be glad in Yahwe, and rejoice, ye righteous; And shout for joy, all ye that are upright in heart.

33:1 Gleðjist, þér réttlátir, yfir Drottni! Hreinlyndum hæfir lofsöngur.

33:1 Rejoice in Yahwe, O ye righteous: Praise is comely for the upright.

33:2 Lofið Drottin með gígjum, leikið fyrir honum á tístrengjaða hörpu.

33:2 Give thanks unto Yahwe with the harp: Sing praises unto him with the psalter of ten strings.

33:3 Syngið honum nýjan söng, knýið strengina ákaft með fagnaðarópi.

33:3 Sing unto him a new song; Play skilfully with a loud noise.

33:4 Því að orð Drottins er áreiðanlegt, og öll verk hans eru í trúfesti gjörð.

33:4 For the word of Yahwe is right; And all his work is *done* in faithfulness.

33:5 Hann hefir mætur á réttlæti og rétti, jörðin er full af miskunn Drottins.

33:5 He loveth righteousness and justice: The earth is full of the lovingkindness of Yahwe.

33:6 Fyrir orð Drottins voru himnarnir gjörðir og öll þeirra þrýði fyrir anda munns hans.

33:6 By the word of Yahwe were the heavens made, And all the host of them by the breath of his mouth.

33:7 Hann safnaði vatni hafsins sem í belg, lét straumana í forðabúr.

33:7 He gathereth the waters of the sea together as a heap: He layeth up the deeps in store-houses.

33:8 Öll jörðin óttist Drottin, allir heimsbúar hræðist hann.

33:8 Let all the earth fear Yahwe: Let all the inhabitants of the world stand in awe of him.

33:9 Því að hann talaði - og það varð, hann bauð - þá stóð það þar.

33:9 For he spake, and it was done; He commanded, and it stood fast.

33:10 Drottinn ónýtir ráð þjóðanna, gjörir að engu áform lýðanna.

33:10 Yahwe bringeth the counsel of the nations to nought; He maketh the thoughts of the peoples to be of no effect.

33:11 en ráð Drottins stendur stöðugt um aldur, áform hjarta hans frá kyni til kyns.

33:11 The counsel of Yahwe standeth fast for ever, The thoughts of his heart to all generations.

33:12 Sæl er sú þjóð er á Drottin að Guði, sá lýður er hann hefir kjörið sér til eignar.

33:12 Blessed is the nation whose God is Yahwe, The people whom he hath chosen for his own inheritance.

33:13 Drottinn litur niður af himni, sér öll mannanna börn,

33:13 Yahwe looketh from heaven; He beholdeth all the sons of men;

33:14 frá bústað sínum virðir hann fyrir sér alla jarðarbúa,

33:14 From the place of his habitation he looketh forth Upon all the inhabitants of the earth,

33:15 hann sem myndað hefir hjörtu þeirra allra og gefur gætur að öllum athöfnum þeirra.

33:15 He that fashioneth the hearts of them all, That considereth all their works.

33:16 Eigi sigrar konungurinn fyrir gnótt herafla síns, eigi hjargast kappinn fyrir ofurafli sítt.

33:16 There is no king saved by the multitude of a host: A mighty man is not delivered by great strength.

33:17 Svikull er vighestur til sigurs, með ofurafli sínu hjargar hann ekki.

33:17 A horse is a vain thing for safety; Neither doth he deliver any by his great power.

33:18 En augu Drottins hvíla á þeim er óttast hann, á þeim er vona á miskunn hans.

33:18 Behold, the eye of Yahwe is upon them that fear him, Upon them that hope in his lovingkindness;

33:19 Hann frelsar þá frá dauða og heldur lífinu í þeim í hallari.

33:19 To deliver their soul from death, And to keep them alive in famine.

33:20 Sálir vorar vona á Drottin, hann er hjálp vor og skjöldur.

33:20 Our soul hath waited for Yahwe: He is our help and our shield.

33:21 Já, yfir honum fagnar hjarta vort, hans heilaga nafni treystum vér.

33:21 For our heart shall rejoice in him, Because we have trusted in his holy name.

33:22 Miskunn þín, Drottinn, sé yfir oss, svo sem vér vonum á þig.

33:22 Let thy lovingkindness, O Yahwe, be upon us, According as we have hoped in thee.

34:1 Sálmur Davíðs, þá er hann gjörði sér upp vítfirringu frammi fyrir Abimelek, svo að Abimelek rak hann í burt, og hann fór burt. (34:2) Ég vil vegsama Drottin alla tíma, ætíð sé lof hans mér í munni.

34:1 I will bless Yahwe at all times: His praise shall continually be in my mouth.

34:2 (34:3) Sál mín hrósar sér af Drottni, hinir hógværðu skulu heyra það og fagna.

34:1 I will bless Yahwe at all times: His praise shall continually be in my mouth.

34:3 (34:4) Miklið Drottin ásamt mér, tignum í sameiningu nafn hans.

34:2 My soul shall make her boast in Yahwe: The meek shall hear thereof, and be glad.

34:4 (34:5) Ég leitaði Drottins, og hann svaraði mér, frelsaði mig frá öllu því er ég hræddist.

34:3 Oh magnify Yahwe with me, And let us exalt his name together.

34:5 (34:6) Litíð til hans og gleðjist, og andlit yðar skulu eigi blygðast.

34:4 I sought Yahwe, and he answered me, And delivered me from all my fears.

34:6 (34:7) Hér er volaður maður

sem hrópaði, og Drottinn heyrði hann og hjálpaði honum úr öllum nauðum hans.

34:5 They looked unto him, and were radiant; And their faces shall never be confounded.

34:7 (34:8) Engill Drottins setur vörð kringum þá er óttast hann, og frelsar þá.

34:6 This poor man cried, and Yahwe heard him, And saved him out of all his troubles.

34:8 (34:9) Finnið og sjáið, að Drottinn er góður, sáll er sá maður er leitar hælís hjá honum.

34:7 The angel of Yahwe encampeth round about them that fear him, And delivereth them.

34:9 (34:10) Óttist Drottin, þér hans heilögu, því að þeir er óttast hann líða engan skort.

34:8 Oh taste and see that Yahwe is good: Blessed is the man that taketh refuge in him.

34:10 (34:11) Ung ljón eiga við skort að búa og svelta, en þeir er leita Drottins fara einskis góðs á mis.

34:9 Oh fear Yahwe, ye his saints; For there is no want to them that fear him.

34:11 (34:12) Komið, börn, hlýðið á mig, ég vil kenna yður ótta Drottins.

34:10 The young lions do lack, and suffer hunger; But they that seek Yahwe shall not want any good thing.

34:12 (34:13) Ef einhver óskar lífs, þráir lífdaga til þess að njóta hamingjunnar.

34:11 Come, ye children, hearken unto me: I will teach you the fear of Yahwe.

34:13 (34:14) Þá varðveit tungu þína frá illu og varir þínar frá svikatali.

34:12 What man is he that desireth life, And loveth *many* days, that he may see good?

34:14 (34:15) forðast illt og gjörðu gott, leita friðar og legg stund á hann.

34:13 Keep thy tongue from evil, And thy lips from speaking guile.

34:15 (34:16) Augu Drottins hvíla á réttlátum, og eyru hans gefa gaum að hrópi þeirra.

34:14 Depart from evil, and do good; Seek peace, and pursue it.

34:16 (34:17) Auglit Drottins horfir á þá er illa breyta, til þess að afmá minningu þeirra af jörðunni.

34:15 The eyes of Yahwe are toward the righteous, And his ears are *open* unto their cry.

34:17 (34:18) Ef réttlátir hrópa, þá heyrir Drottinn, úr öllum nauðum þeirra frelsar hann þá.

34:16 The face of Yahwe is against them that do evil, To cut off the remembrance of them from the earth.

34:18 (34:19) Drottinn er nálægur þeim er hafa sundurmarið hjarta, þeim er hafa sundurkraminn anda, hjálpar hann.

34:17 *The righteous* cried, and Yahwe heard, And delivered them out of all their troubles.

34:19 (34:20) Margar eru raunnir réttláts manns, en Drottinn frelsar hann úr þeim öllum.

34:18 Yahwe is nigh unto them that are of a broken heart, And saveth such as are of a contrite spirit.

34:20 (34:21) Hann gætir allra beina hans, ekki eitt af þeim skal brotið.

34:19 Many are the afflictions of the righteous; But Yahwe delivereth him out of them all.

34:21 (34:22) Ógæfa drepur óguðlegan mann, þeir er hata hinn réttláta, skulu sekir dæmdir.

34:20 He keepeth all his bones: Not one of them is broken.

34:22 (34:23) Drottinn frelsar líf þjóna sinna, enginn sá er leitar hælis hjá honum, mun sekur dæmdur.

34:21 Evil shall slay the wicked; And they that hate the righteous shall be condemned.

35:1 Davíðssálmur. Deil þú, Drottinn, við þá er deila við mig, berst þú við þá er berjast við mig.

35:1 Strive thou, O Yahwe, with them that strive with me: Fight thou against them that fight against me.

35:2 Tak skjöld og törgu og ris upp mér til hjálpar.

35:2 Take hold of shield and buckler, And stand up for my help.

35:3 Tak til spjót og öxi til þess að mæta ofsækjendum mínum, seg við sál mína: "Ég er hjálp þín!"

35:3 Draw out also the spear, and stop the way against them that pursue me: Say unto my soul, I am thy salvation.

35:4 Lát þá er sitja um líf mitt hljóta smán og svivirðing, lát þá hverfa aftur með skömm, er ætla að gjöra mér illt.

35:4 Let them be put to shame and brought to dishonor that seek after my soul: Let them be turned back and confounded that devise my hurt.

35:5 Lát þá verða sem sáðir fyrir vindi, þegar engill Drottins varpar þeim um koll.

35:5 Let them be as chaff before the wind, And the angel of Yahwe driving *them* on.

35:6 Lát veg þeirra verða myrkan og hálan, þegar engill Drottins eltir þá.

35:6 Let their way be dark and slippery, And the angel of Yahwe pursuing them.

35:7 Því að ástæðulausu hafa þeir lagt net sitt leynt fyrir mig, að ástæðulausu hafa þeir grafið gryfju fyrir mig.

35:7 For without cause have they hid for me their net *in* a pit; Without cause have they digged *a pit* for my soul.

35:8 Lát tortíming koma yfir þá, er þá varir minnst, lát netið, er þeir hafa lagt leynt, veiða sjálfa þá, lát þá falla í þeirra eigin gryfju.

35:8 Let destruction come upon him unawares; And let his net that he hath hid catch himself: With destruction let him fall therein.

35:9 En sál mín skal kætast yfir Drottni, gleðjast yfir hjálpraði hans.

35:9 And my soul shall be joyful in Yahwe: It shall rejoice in his salvation.

35:10 Öll bein mín skulu segja: "Drottinn, hver er sem þú, er frelsar hinn umkomulausa frá þeim sem er honum yfirsterkari, hinn hrjáða og snauða frá þeim sem renir hann?"

35:10 All my bones shall say, Yahwe, who is like unto thee, Who deliverest the poor from him that is too strong for him, Yea, the poor and the needy from him that robbeth him?

35:11 Ljúgvottar risa upp, þeir spyrja mig um það sem ég veit ekki um.

35:11 Unrighteous witnesses rise up; They ask me of things that I know not.

35:12 Þeir launa mér gott með illu, einsemd varð hlutfall mitt.

35:12 They reward me evil for good, *To* the bereaving of my soul.

35:13 En þegar þeir voru sjúkir, klæddist ég hærusekk, þjáði mig með föstu og það með niðurlátu höfði.

35:13 But as for me, when they were sick, my clothing was sackcloth: I afflicted my soul with fasting; And my prayer returned into mine own bosom.

35:14 gekk um harmandi, sem vinur eða bróðir ætti í hlut, var beygður eins og sá er syrgir móður sína.

35:14 I behaved myself as though it had been my friend or my brother: I bowed down mourning, as one that bewaileth his mother.

35:15 En þeir fagna yfir hrösun minni og safnast saman, útlendingar og ókunnugir menn safnast saman móti mér, mæla lastyrði og þagna eigi.

35:15 But in mine adversity they rejoiced, and gathered themselves together: The abjects gathered themselves together against me, and I knew *it* not; They did tear me, and ceased not:

35:16 Þeir freista mín, smána og smána, nista tönnunum í gegn mér.

35:16 Like the profane mockers in feasts, They gnashed upon me with their teeth.

35:17 Drottinn, hversu lengi vilt þú horfa á? Frelsa sál mína undan eyðileggingu þeirra, mína einmana sál undan ljónunum.

35:17 Lord, how long wilt thou look on? Rescue my soul from their destructions, My darling from the lions.

35:18 Þá vil ég lofa þig í miklum söfnuði, vegsama þig í miklum mannfjölda.

35:18 I will give thee thanks in the great assembly: I will praise thee among much people.

35:19 Lát eigi þá sem án saka eru óvinir mínir, hlakka yfir mér, lát eigi þá sem að ástæðulausu hata mig, skotra augnum.

35:19 Let not them that are mine enemies wrongfully rejoice over me; Neither let them wink with the eye that hate me without a cause.

35:20 Því að frið tala þeir eigi, og móti hinum kyrrlátu í landinu hugsa þeir upp sviksamleg orð.

35:20 For they speak not peace; But they devise deceitful words against them that are quiet in the land.

35:21 Þeir glenna upp ginið

í móti mér, segja: "Hæ, hæ! Nú höfum vér séð það með eigin augum!"

35:21 Yea, they opened their mouth wide against me; They said, Aha, aha, our eye hath seen it.

35:22 Þú hefir séð það, Drottinn, ver eigi hljóður, Drottinn, ver eigi langt í burtu frá mér.

35:22 Thou hast seen it, O Yahwe; Keep not silence: O Lord, be not far from me.

35:23 Vakna, ris upp og lát mig ná rétti mínum, Guð minn og Drottinn, til þess að flytja mál mitt.

35:23 Stir up thyself, and awake to the justice *due* unto me, *Even* unto my cause, my God and my Lord.

35:24 Dæm mig eftir réttlæti þínu, Drottinn, Guð minn, og lát þá eigi hlakka yfir mér.

35:24 Judge me, O Yahwe my God, according to thy righteousness; And let them not rejoice over me.

35:25 lát þá ekki segja í hjarta sínu: "Hæ! Ósk vor er uppfyllt!" lát þá ekki segja: "Vér höfum gjört út af við hann."

35:25 Let them not say in their heart, Aha, so would we have it: Let them not say, We have swallowed him up.

35:26 Lát þá alla verða til skammar og hljóta kinnroða, er hlakka yfir ógæfu minni, lát þá iklæðast skömm og svivirðing, er hreykja sér upp gegn mér.

35:26 Let them be put to shame and confounded together that rejoice at my hurt: Let them be clothed with shame and dishonor that magnify themselves against me.

35:27 Lát þá kveða fagnaðarópi og gleðjast, er unna mér réttar, lát þá ætíð segja: "Vegsamadur sé Drottinn, hann sem ann þjóni sínum heilla!"

35:27 Let them shout for joy, and be glad, that favor my righteous cause: Yea, let them say continually, Yahwe be magnified, Who hath pleasure in the prosperity of his servant.

35:28 Og tunga mín skal boða réttlæti þitt, lofstír þinn liðlangan daginn.

35:28 And my tongue shall talk of thy righteousness *And* of thy praise all the day long.

36:1 Til söngstjórans. Eftir Davíð, þjón Drottins. (36:2) Rödd syndarinnar talar til hins guðlausa í fylgsnum hjarta hans, enginn guðsótti býr í huga hans.

36:1 The transgression of the wicked saith within my heart, There is no fear of God before his eyes.

36:2 (36:3) Hún smjadrar fyrir honum í augum hans og misgjörð hans verður uppvís og hann verður fyrir hatri.

36:1 The transgression of the wicked saith within my heart, There is no fear of God before his eyes.

36:3 (36:4) Orðin af munni hans eru tál og svik, hann er hættur að vera hygginn og breyta vel.

36:2 For he flattereth himself in his own eyes, That his iniquity will not be found out and be hated.

36:4 (36:5) Í hvílu sinni hyggur hann á tál, hann fetar vonda vegu, forðast eigi hið illa.

36:3 The words of his mouth are iniquity and deceit: He hath ceased to be wise *and* to do good.

36:5 (36:6) Drottinn, til himna nær miskunn þín, til skýjanna trúfesti þín.

36:4 He deviseth iniquity upon his bed; He setteth himself in a way that is not good; He abhorreth not evil.

36:6 (36:7) Réttlæti þitt er sem fjöll Guðs, dómar þínir sem reginhaf. Mönnug og skepnug hjálpar þú, Drottinn.

36:5 Thy lovingkindness, O Yahwe, is in the heavens; Thy faithfulness *reacheth* unto the skies.

36:7 (36:8) Hversu dýrmæt er miskunn þín, ó Guð, mannanna börn leita hælís í skugga vængja þinna.

36:6 Thy righteousness is like the mountains of God; Thy judgments are a great deep: O Yahwe, thou preservest man and beast.

36:8 (36:9) Þau seðjast af feiti húss þíns, og þú lætur þau drekka úr lækjum unaðsenda þinna.

36:7 How precious is thy lovingkindness, O God! And the children of men take refuge under the shadow of thy wings.

36:9 (36:10) Hjá þér er uppspretta lífsins, í þínu ljósi sjáum vér ljós.

36:8 They shall be abundantly satisfied with the fatness of thy house; And thou wilt make them drink of the river of thy pleasures.

36:10 (36:11) Lát miskunn þína haldast við þá er þekkja þig, og réttlæti þitt við þá sem hjartahreinin eru.

36:9 For with thee is the fountain of life: In thy light shall we see light.

36:11 (36:12) Lát eigi fót hins hrokafulla troða á mér né hönd óguðlegra hrekja mig burt.

36:10 Oh continue thy lovingkindness unto them that know thee, And thy righteousness to the upright in heart.

36:12 (36:13) Þar eru illgjörðamennirnir fallnir, þeim er varpað um koll og þeir fá eigi risið upp aftur.

36:11 Let not the foot of pride come against me, And let not the hand of the wicked drive me away.

37:1 Davíðssálmur. Ver eigi of bráður vegna illvirkjanna, ófunda eigi þá er ranglæti fremja.

37:1 Fret not thyself because of evil-doers, Neither be thou envious against them that work unrighteousness.

37:2 Því að þeir fölna skjótt sem grasið, visna sem grænar jurtir.

37:2 For they shall soon be cut down like the grass, And wither as the green herb.

37:3 Treyst Drottni og gjör gott, bú þú í landinu og iðka ráðvæðni.

37:3 Trust in Yahwe, and do good; Dwell in the land, and feed on *his* faithfulness.

37:4 Þá munt þú gleðjast yfir Drottni, og hann mun veita þér það sem hjarta þitt girnist.

37:4 Delight thyself also in Yahwe; And he will give thee the desires of thy heart.

37:5 Fel Drottni vega þína og treyst honum, hann mun vel fyrir sjá.

37:5 Commit thy way unto Yahwe; Trust also in him, and he will bring it to pass.

37:6 Hann mun láta réttlæti þitt renna upp sem ljós og rétt þinn sem hábjartan dag.

37:6 And he will make thy righteousness to go forth as the light, And thy justice as the noon-day.

37:7 Ver hljóður fyrir Drottni og vona á hann. Ver eigi of bráður vegna þeirra er vel gengur, vegna þess manns er svik fremur.

37:7 Rest in Yahwe, and wait patiently for him: Fret not thyself because of him who prospereth in his way, Because of the man who bringeth wicked devices to pass.

37:8 Lát af reiði og slepp heiftinni, ver eigi of bráður, það leiðir til ills eins.

37:8 Cease from anger, and forsake wrath: Fret not thyself, *it tendeth* only to evil-doing.

37:9 Illvirkjarnir verða afmáðir, en þeir er vona á Drottin, fá landið til eignar.

37:9 For evil-doers shall be cut off; But those that wait for Yahwe, they shall inherit the land.

37:10 Innan stundar eru engir guðlausir til framar, þegar þú gefur gætur að stað þeirra, eru þeir hornfir.

37:10 For yet a little while, and the wicked shall not be: Yea, thou shalt diligently consider his place, and he shall not be.

37:11 En hinir hógværðu fá landið til eignar, gleðjast yfir rikulegri gæfu.

37:11 But the meek shall inherit the land, And shall delight themselves in the abundance of peace.

37:12 Óguðlegur maður býr yfir illu gegn réttlátum, nistir tönnum gegn honum.

37:12 The wicked plotteth against the just, And gnasheth upon him with his teeth.

37:13 Drottinn hlær að honum, því að hann sér að dagur hans kemur.

37:13 The Lord will laugh at him; For he seeth that his day is coming.

37:14 Óguðlegir bregða sverðinu og benda boga sína til þess að fella hinn hrjáða og snauða, til þess að brytja niður hina ráðvöndu.

37:14 The wicked have drawn out the sword, and have bent their bow, To cast down the poor and needy, To slay such as are upright in the way.

37:15 En sverð þeirra lendir í þeirra eigin hjörtum, og bogar þeirra munu brotnir verða.

37:15 Their sword shall enter into their own heart, And their bows shall be broken.

37:16 Betri er lítil eign réttláts manns en auðlegð margra illgjarnra.

37:16 Better is a little that the righteous hath Than the abundance of many wicked.

37:17 Því að armleggur illgjarnna verður brotinn, en réttláta styður Drottinn.

37:17 For the arms of the wicked shall be broken; But Yahwe upholdeth the righteous.

37:18 Drottinn þekkir daga ráðvandra, og arfleifð þeirra varir að eilífu.

37:18 Yahwe knoweth the days of the perfect; And their inheritance shall be for ever.

37:19 Á vondum tímum verða þeir eigi til skammar, á hallaristímum hljóta þeir saðning.

37:19 They shall not be put to shame in the time of evil; And in the days of famine they shall be satisfied.

37:20 En óguðlegir farast, og óvinir Drottins eru sem skraut vallarins: þeir hverfa - sem reykur hverfa þeir.

37:20 But the wicked shall perish, And the enemies of Yahwe shall be as the fat of lambs: They shall consume; In smoke shall they consume away.

37:21 Guðlaus maður tekur lán og borgar eigi, en hinn réttláti er mildur og örlátur.

37:21 The wicked borroweth, and payeth not again; But the righteous dealeth graciously, and giveth.

37:22 Því að þeir sem Drottinn blessar, fá landið til eignar, en hinum bannfærðu verður útrýmt.

37:22 For such as are blessed of him shall inherit the land; And they that are cursed of him shall be cut off.

37:23 Frá Drottni kemur skrefum mannsins festa, þegar hann hefir þóknun á breytinu hans.

37:23 A man's goings are established of Yahwe; And he delighteth in his way.

37:24 Þótt hann falli, þá liggur hann ekki flatur, því að Drottinn heldur í hönd hans.

37:24 Though he fall, he shall not be utterly cast down; For Yahwe upholdeth him with his hand.

37:25 Ungur var ég og gamall er ég orðinn, en aldrei sá ég réttlátan mann yfirgefinn né niðja hans biðja sér matar.

37:25 I have been young, and now am old; Yet have I not seen the righteous forsaken, Nor his seed begging bread.

37:26 Ætíð er hann mildur og lánar, og niðjar hans verða öðrum til blessunar.

37:26 All the day long he dealeth graciously, and lendeth; And his seed is blessed.

37:27 Fordastu illt og gjörðu gott, þá munt þú búa kyrr um aldur.

37:27 Depart from evil, and do good; And dwell for evermore.

37:28 Því að Drottinn hefir mætur á réttlæti og yfirgefur ekki sína trúðu. Þeir verða eilíflega varðveittir, en niðjar óguðlegra uppræst.

37:28 For Yahwe loveth justice, And forsaketh not his saints; They are preserved for ever: But the seed of the wicked shall be cut off.

37:29 Hinir réttlátu fá landið til eignar og búa í því um aldur.

37:29 The righteous shall inherit the land, And dwell therein for ever.

37:30 Munnur réttláts manns mælir speki og tunga hans talar það sem rétt er.

37:30 The mouth of the righteous talketh of wisdom, And his tongue speaketh justice.

37:31 Lögmál Guðs hans er í hjarta hans, eigi skriðnar honum fótur.

37:31 The law of his God is in his heart; None of his steps shall slide.

37:32 Hinn guðlausí skimar eftir hinum réttláta og situr um að drepa hann.

37:32 The wicked watcheth the righteous, And seeketh to slay him.

37:33 en Drottinn ofurselur hann honum ekki og lætur hann ekki ganga sekan frá dómi.

37:33 Yahwe will not leave him in his hand, Nor condemn him when he is judged.

37:34 Vona á Drottín og gef gætur að vegi hans, þá mun hann hefja þig upp, að þú erfir landið, og þú skalt horfa á, þegar illvirkjum verður útrýmt.

37:34 Wait for Yahwe, and keep his way, And he will exalt thee to inherit the land: When the wicked are cut off, thou shalt see it.

37:35 Ég sá hinn óguðlega í ofstopa sínum og þenja sig út sem grænt tré á gróðrarstöðvum sínum.

37:35 I have seen the wicked in great power, And spreading himself like a green tree in its native soil.

37:36 og ég gekk fram hjá, og sjá, hann var þar ekki framar, ég leitaði hans, en hann fannst ekki.

37:36 But one passed by, and, lo, he was not: Yea, I sought him, but he could not be found.

37:37 Gef gætur að hinum ráðvanda og lít á hinn hreinskilna, því að friðsamir menn eiga framtíð fyrir höndum.

37:37 Mark the perfect man, and behold the upright; For there is a *happy* end to the man of peace.

37:38 en afbrotamönnum verður útrýmt öllum samt, framtíðarvon óguðlegra bregst.

37:38 As for transgressors, they shall be destroyed together; The end of the wicked shall be cut off.

37:39 Hjálp réttlátra kemur frá Drottni, hann er hæli þeirra á neyðartímum.

37:39 But the salvation of the righteous is of Yahwe; He is their stronghold in the time of trouble.

37:40 Drottinn liðsinnir þeim og bjargar þeim, bjargar þeim undan hinum óguðlega og hjálpar þeim, af því að þeir leituðu hælís hjá honum.

37:40 And Yahwe helpeth them, and rescueth them; He rescueth them from the wicked, and saveth them, Because they have taken refuge in him.

38:1 Davíðssálmur. Minningarljóð. (38:2) Drottinn, reisa mér ekki í reiði þinni og tyfta mig ekki í gremi þinni.

38:1 O Yahwe, rebuke me not in thy wrath; Neither chasten me in thy hot displeasure.

38:2 (38:3) Örvar þinar standa fastar í mér, og hönd þín liggur þungt á mér.

38:1 O Yahwe, rebuke me not in thy wrath; Neither chasten me in thy hot displeasure.

38:3 (38:4) Enginn heilbrigður blettur er á líkama mínum sakir reiði þinnar, ekkert heilt í beinum mínum sakir syndar minnar.

38:2 For thine arrows stick fast in me, And thy hand presseth me sore.

38:4 (38:5) Misgjörðir mínar ganga mér yfir höfuð, sem þung byrði eru þær mér of þungar orðnar.

38:3 There is no soundness in my flesh because of thine indignation; Neither is there any health in my bones because of my sin.

38:5 (38:6) Óðauinn leggur af sárum mínum, rotnun er í þeim sakir heimsku minnar.

38:4 For mine iniquities are gone over my head: As a heavy burden they are too heavy for me.

38:6 (38:7) Ég er beygður og mjög bugaður, ráfa um harmandi daginn langan.

38:5 My wounds are loathsome and corrupt, Because of my foolishness.

38:7 (38:8) Lendar mínar eru fullar bruna, og enginn heilbrigður blettur er á líkama mínum.

38:6 I am pained and bowed down greatly; I go mourning all the day long.

38:8 (38:9) Ég er lé magna og kraminn mjög, kveina af angist hjartans.

38:7 For my loins are filled with burning; And there is no soundness in my flesh.

38:9 (38:10) Drottinn, öll mín þrá er þér kunn og andvörp mín eru eigi hulin þér.

38:8 I am faint and sore bruised: I have groaned by reason of the disquietness of my heart.

38:10 (38:11) Hjarta mitt berst ákaft, kraftur minn er þrotinn, jafnvel ljós augna minna er horfið mér.

38:9 Lord, all my desire is before thee; And my groaning is not hid from thee.

38:11 (38:12) Ástvinir mínir og kunningjar hörfa burt fyrir krömi mínni, og frændur mínir standa fjarri.

38:10 My heart throbbeth, my strength faileth me: As for the light of mine eyes, it also is gone from me.

38:12 (38:13) Þeir er sitja um líf mitt, leggja snörur fyrir mig, þeir er leita mér meins, mæla skaðræði og hyggja á svik allan liðlangan daginn.

38:11 My lovers and my friends stand aloof from my plague; And my kinsmen stand afar off.

38:13 (38:14) En ég er sem dauður, ég heyri það ekki, og sem dumbur, er eigi opnar munninn.

38:12 They also that seek after my life lay snares *for me*; And they that seek my hurt speak mischievous things, And meditate deceits all the day long.

38:14 (38:15) ég er sem maður er eigi heyrir og engin andmæli eru í munni hans.

38:13 But I, as a deaf man, hear not; And I am as a dumb man that openeth not his mouth.

38:15 (38:16) Því að á þig,

Drottinn, vona ég, þú munt svara mér, Drottinn minn og Guð minn.

38:14 Yea, I am as a man that heareth not, And in whose mouth are no reproofs.

38:16 (38:17) Því að ég segi: "Lát þá eigi hlakka yfir mér, eigi hælást um af því, að mér skriðni fótur."

38:15 For in thee, O Yahwe, do I hope: Thou wilt answer, O Lord my God.

38:17 (38:18) Því að ég er að falli kominn, og þjáningar mínar eru mér æ fyrir augum.

38:16 For I said, Lest they rejoice over me: When my foot slippeth, they magnify themselves against me.

38:18 (38:19) Ég játa misgjörð mína, harma synd mína.

38:17 For I am ready to fall, And my sorrow is continually before me.

38:19 (38:20) og þeir sem án saka eru óvinir mínir, eru margir, fjölmargir þeir er hata mig að ástæðulausu.

38:18 For I will declare mine iniquity; I will be sorry for my sin.

38:20 (38:21) Þeir gjalda mér gott með illu, sýna mér fjandskap, af því ég legg stund á það sem gott er.

38:19 But mine enemies are lively, *and* are strong; And they that hate me wrongfully are multiplied.

38:21 (38:22) Yfirgef mig ekki, Drottinn, Guð minn, ver ekki fjarri mér.

38:20 They also that render evil for good Are adversaries unto me, because I follow the thing that is good.

38:22 (38:23) skunda til liðs við mig, Drottinn, þú hjálp mín.

38:21 Forsake me not, O Yahwe: O my God, be not far from me.

39:1 Til söngstjórans, eftir Jedútán. Davíðssálmur. (39:2) Ég sagði: "Ég vil gefa gætur að vegum mínum, að ég drygi eigi synd með tungunni, ég vil leggja haft á munn minn, meðan hinn illgjarni er í nánd við mig."

39:1 I said, I will take heed to my ways, That I sin not with my tongue: I will keep my mouth with a bridle, While the wicked is before me.

39:2 (39:3) Ég var hljóður og þagði, en kvöl mín ýfðist.

39:1 I said, I will take heed to my ways, That I sin not with my tongue: I will keep my mouth with a bridle, While the wicked is before me.

39:3 (39:4) Hjartað brann í brjósti mér, við andvörp mín logaði eldurinn upp, ég sagði:

39:2 I was dumb with silence, I held my peace, even from good; And my sorrow was stirred.

39:4 (39:5) "Lát mig, Drottinn, sjá aldrif mín og hvað mér er útmælt af dögum, lát mig sjá, hversu skammær ég er.

39:3 My heart was hot within me; While I was musing the fire burned: *Then* spake I with my tongue:

39:5 (39:6) Sjá, örfáar þverhendur hefir þú gjört daga mína, og ævi mín er

sem ekkert fyrir þér. Andgustur einn eru allir menn. [Sela]

39:4 Yahwe, make me to know mine end, And the measure of my days, what it is; Let me know how frail I am.

39:6 (39:7) Sem tómur skuggi gengur maðurinn um, gjörir háreysti um hegómann einan, hann safnar í hrúgur, en veit eigi hver þær hlýtur."

39:5 Behold, thou hast made my days as handbreadths; And my life-time is as nothing before thee: Surely every man at his best estate is altogether vanity. *Selah*

39:7 (39:8) Hvers vona ég þá, Drottinn? Von mín er öll á þér.

39:6 Surely every man walketh in a vain show; Surely they are disquieted in vain: He heapeth up *riches*, and knoweth not who shall gather them.

39:8 (39:9) Frelsa mig frá öllum syndum mínum, lát mig eigi verða heimskingjum að spottí.

39:7 And now, Lord, what wait I for? My hope is in thee.

39:9 (39:10) Ég þegi, ég opna eigi munninn, því að þú hefir talað.

39:8 Deliver me from all my transgressions: Make me not the reproach of the foolish.

39:10 (39:11) Lát plágu þína vikja frá mér, ég verð að engu fyrir krafti handar þinnar.

39:9 I was dumb, I opened not my mouth; Because thou didst it.

39:11 (39:12) Þá er þú beittir hirtingu við manninn fyrir misgjörð hans, lætur þú yndisleik hans eyðast, sem mölur væri. Andgustur einn eru allir menn. [Sela]

39:10 Remove thy stroke away from me: I am consumed by the blow of thy hand.

39:12 (39:13) Heyr bæn mína, Drottinn, og hlýð á kvein mitt, ver eigi hljóður við tárur mínum, því að ég er aðkomandi hjá þér, útlendingur eins og allir feður mínir.

39:11 When thou with rebukes dost correct man for iniquity, Thou makest his beauty to consume away like a moth: Surely every man is vanity. *Selah*

39:13 (39:14) Lít af mér, svo að hýrna megí yfir mér, áður en ég fer burt og er eigi til framar.

39:12 Hear my prayer, O Yahwe, and give ear unto my cry; Hold not thy peace at my tears: For I am a stranger with thee, A sojourner, as all my fathers were.

40:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (40:2) Ég hefi sett alla von mína á Drottín, og hann laut niður að mér og heyrði kvein mitt.

40:1 I waited patiently for Yahwe; And he inclined unto me, and heard my cry.

40:2 (40:3) Hann dró mig upp úr glötunargrófinni, upp úr hinní botnlausu leðju, og veitti mér fótfestu á kletti, gjörði mig styrkan í gangi.

40:1 I waited patiently for Yahwe; And he inclined unto me, and heard my cry.

40:3 (40:4) Hann lagði mér ný ljóð í munn, lofsöng um Guð vörn. Margir sjá það og óttast og treysta Drottíni.

40:2 He brought me up also out of a horrible pit, out of the miry clay; And he set my feet upon a rock, and established my goings.

40:4 (40:5) Sæll er sá maður, er gjörir Drottín að athvarfi sínu og snýr sér eigi til hinna dramblátu né þeirra er snúist hafa afleiðis til lygi.

40:3 And he hath put a new song in my mouth, even praise unto our God: Many shall see it, and fear, And shall trust in Yahwe.

40:5 (40:6) Mörg hefir þú, Drottinn. Guð minn, gjört dásendarverk þín og áform þín oss til handa, ekkert kemst í samjöfnuð við þig. Ef ég ætti að boða þau og kunngjöra, eru þau fleiri en tölu verði á komið.

40:4 Blessed is the man that maketh Yahwe his trust, And respecteth not the proud, nor such as turn aside to lies.

40:6 (40:7) Á sláturfórnum og matfórnum hefir þú enga þóknun, - þú hefir gefið mér opin eyru - brennifórnir og syndafórnir heimtar þú eigi.

40:5 Many, O Yahwe my God, are the wonderful works which thou hast done, And thy thoughts which are to us-ward; They cannot be set in order unto thee; If I would declare and speak of them, They are more than can be numbered.

40:7 (40:8) Þá mælti ég: "Sjá, ég kem, í bókröllunni eru mér reglur settar.

40:6 Sacrifice and offering thou hast no delight in; Mine ears hast thou opened: Burnt-offering and sin-offering hast thou not required.

40:8 (40:9) Að gjöra vilja þinn, Guð minn, er mér yndi, og lögmál þitt er hið innra í mér."

40:7 Then said I, Lo, I am come; In the roll of the book it is written of me:

40:9 (40:10) Ég hefi boðað réttlætið í miklum söfnuði, ég hefi eigi haldið vörðunum aftur, það veist þú, Drottinn!

40:8 I delight to do thy will, O my God; Yea, thy law is within my heart.

40:10 (40:11) Ég leyndi eigi réttlæti þínu í hjarta mér, ég kunngjörði trúfesti þína og hjálpraði og dró eigi dul á náð þína og tryggð í hinum mikla söfnuði.

40:9 I have proclaimed glad tidings of righteousness in the great assembly; Lo, I will not refrain my lips, O Yahwe, thou knowest.

40:11 (40:12) Tak þá eigi miskunn þína frá mér, Drottinn, lát náð þína og trúfesti ætíð vernda mig.

40:10 I have not hid thy righteousness within my heart; I have declared thy faithfulness and thy salvation; I have not concealed thy lovingkindness and thy truth from the great assembly.

40:12 (40:13) Því að ótal hættur umkringja mig, misgjörðir mínar hafa náð mér, svo að ég má eigi sjá, þær eru fleiri en hárin á höfði mér, mér fellst hugur.

40:11 Withhold not thou thy tender mercies from me, O Yahwe; Let thy lovingkindness and thy truth continually preserve me.

40:13 (40:14) Lát þér, Drottinn, þóknast að frelsa mig, skunda, Drottinn, mér til hjálpar.

40:12 For innumerable evils have compassed me about; Mine iniquities have overtaken me, so that I am not able to look up; They are more than the hairs of my head; And my heart hath failed me.

40:14 (40:15) Lát þá verða til skammar og hljóta kinnroða, er sitja um líf mitt, lát þá hverfa aftur með skömm, er óska mér ógæfu.

40:13 Be pleased, O Yahwe, to deliver me: Make haste to help me, O Yahwe.

40:15 (40:16) Lát þá verða forviða yfir smán sinni, er hrópa háð og spé.

40:14 Let them be put to shame and confounded together That seek after my soul to destroy it: Let them be turned backward and brought to dishonor That delight in my hurt.

40:16 (40:17) En allir þeir er leita þín skulu gleðjast og fagna yfir þér, þeir er unna hjálpraði þínu skulu sífellt segja: "Vegsamaður sé Drottinn!"

40:15 Let them be desolate by reason of their shame That say unto me, Aha, aha.

40:17 (40:18) Ég er hrjáður og snauður, en Drottinn ber umhyggju fyrir mér. Þú ert fulltingi mitt og frelsari, tef eigi, Guð minn!

40:16 Let all those that seek thee rejoice and be glad in thee: Let such as love thy salvation say continually, Yahwe be magnified.

41:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (41:2) Sæll er sá er gefur gaum að bágstöddum, á mæðudeginum bjargar Drottinn honum.

41:1 Blessed is he that considereth the poor: Yahwe will deliver him in the day of evil.

41:2 (41:3) Drottinn varðveitir hann og lætur hann njóta lífs og sælu í landinu. Og eigi ofurselur þú hann graðgi óvina hans.

41:1 Blessed is he that considereth the poor: Yahwe will deliver him in the day of evil.

41:3 (41:4) Drottinn styður hann á sóttarsænginni, þegar hann er sjúkur, breytir þú beð hans í hvílurom.

41:2 Yahwe will preserve him, and keep him alive, And he shall be blessed upon the earth; And deliver not thou him unto the will of his enemies.

41:4 (41:5) Ég sagði: "Ver mér náðugur, Drottinn, lækna sál mína, því að ég hefi syndgæð móti þér."

41:3 Yahwe will support him upon the couch of languishing: Thou makest all his bed in his sickness.

41:5 (41:6) Óvinir mínir biðja mér óbæna: "Hvenær skyldi hann deyja og nafn hans hverfa?"

41:4 I said, O Yahwe, have mercy upon me: Heal my soul; For I have sinned against thee.

41:6 (41:7) Og ef einhver kemur til þess að vitja mín, talar hann tál. Hjarta hans safnar að sér illsku, hann fer út og lætur dæluna ganga.

41:5 Mine enemies speak evil against me, saying, When will he die, and his name perish?

41:7 (41:8) Allir hatursmenn mínir hvískra um mig, þeir hyggja á illt mér til handa:

41:6 And if he come to see *me*, he speaketh falsehood; His heart gathereth iniquity to itself: When he goeth abroad, he telleth it.

41:8 (41:9) "Hann er altekinn helsótt, hann er lagstur og ris eigi upp framar."
41:7 All that hate me whisper together against me; Against me do they devise my hurt.

41:9 (41:10) Jafnvel sá er ég lifði í sátt við, sá er ég treysti, sá er etíð hefir af mat mínum, lyftir hæl sínum í móti mér.
41:8 An evil disease, say *they*, cleaveth fast unto him; And now that he lieth he shall rise up no more.

41:10 (41:11) En þú, Drottinn, ver mér náðugur og lát mig aftur rísa á fætur, að ég megi endurgjalda þeim.
41:9 Yea, mine own familiar friend, in whom I trusted, Who did eat of my bread, Hath lifted up his heel against me.

41:11 (41:12) Af því veit ég, að þú hefir þóknun á mér, að óvinur minn hlakkar ekki yfir mér.
41:10 But thou, O Yahwe, have mercy upon me, and raise me up, That I may requite them.

41:12 (41:13) Vegna sakleysis míns hélt þú mér uppi og lætur mig standa frammi fyrir augliti þínu að eilífu.
41:11 By this I know that thou delightest in me, Because mine enemy doth not triumph over me.

41:13 (41:14) Lofaður sé Drottinn, Guð Ísraels, frá eilífi til eilíðar. Amen.
41:12 And as for me, thou upholdest me in mine integrity, And settest me before thy face for ever.

42:1 Til söngstjórans. Kóraitamaskil. (42:2) Eins og hindin, sem þráir vatnslindir, þráir sál mín þig, ó Guð.
42:1 As the hart panteth after the water brooks, So panteth my soul after thee, O God.

42:2 (42:3) Sál mína þyrstir eftir Guði, hinum lifanda Guði. Hvenær mun ég fá að koma og birtast fyrir augliti Guðs?
42:1 As the hart panteth after the water brooks, So panteth my soul after thee, O God.

42:3 (42:4) Tár mín urðu fæða mín dag og nótt, af því menn segja við mig allan daginn: "Hvar er Guð þinn?"
42:2 My soul thirsteth for God, for the living God: When shall I come and appear before God?

42:4 (42:5) Um það vil ég hugsa og úthella sál minni, sem í mér er, hversu ég gekk fram í mannþrönginni, leiddi þú til Guðs húss með fagnadarópi og lofsöng, með hátíðaglaumi.
42:3 My tears have been my food day and night, While they continually say unto me, Where is thy God?

42:5 (42:6) Hví ert þú beygð, sál mín, og ólgar í mér? Vona á Guð, því að enn mun ég fá að lofa hann, hjálpraði auglitis míns og Guð minn.
42:4 These things I remember, and pour out my soul within me, How I went with the throng, and led them to the house of God, With the voice of joy and praise, a multitude keeping holyday.

42:6 (42:7) Guð minn, sál mín er beygð í mér, fyrir því vil ég minnast þín frá Jórdan- og Hermonlandi, frá litla fjallinu.
42:5 Why art thou cast down, O my soul? And why art thou disquieted within me? Hope thou in God; for I shall yet praise him *For* the help of his countenance.

42:7 (42:8) Eitt flóðið kallar á annað, þegar fossar þínir duna, allir þóðar þínir og hylgjur ganga yfir mig.
42:6 O my God, my soul is cast down within me: Therefore do I remember thee from the land of the Jordan, And the Hermons, from the hill Mizar.

42:8 (42:9) Um daga býður Drottinn út náð sinni, og um nætur syng ég honum ljóð, þæn til Guðs lífs míns.
42:7 Deep calleth unto deep at the noise of thy waterfalls: All thy waves and thy billows are gone over me.

42:9 (42:10) Ég mæli til Guðs: "Þú bjarg mitt, hví hefir þú gleymt mér? Hví verð ég að ganga harmandi, kúgaður af óvinum?"
42:8 Yet Yahwe will command his lovingkindness in the day-time; And in the night his song shall be with me, *Even* a prayer unto the God of my life.

42:10 (42:11) Háð fjandmanna minna er sem rotnun í beinum mínum, er þeir segja við mig allan daginn: "Hvar er Guð þinn?"
42:9 I will say unto God my rock, Why hast thou forgotten me? Why go I mourning because of the oppression of the enemy?

42:11 (42:12) Hví ert þú beygð, sál mín, og ólgar í mér? Vona á Guð, því að enn mun ég fá að lofa hann, hjálpraði auglitis míns og Guð minn.
42:10 As with a sword in my bones, mine adversaries reproach me, While they continually say unto me, Where is thy God?

43:1 Lát mig ná rétti mínum, Guð, berst fyrir málefni mínu gegn miskunnarlausrí þjóð, bjarga mér frá svikum og ranglátum mönnum.
43:1 Judge me, O God, and plead my cause against an ungodly nation: Oh deliver me from the deceitful and unjust man.

43:2 Því að þú ert sá Guð, sem er mér vigi, hví hefir þú útskúfað mér? Hví verð ég að ganga um harmandi, kúgaður af óvinum?
43:2 For thou art the God of my strength; Why hast thou cast me off? Why go I mourning because of the oppression of the enemy?

43:3 Send ljós þitt og trúfesti þína, þau skulu leiða mig, þau skulu fara með mig til fjallsins þíns helga, til bústaðar þíns.
43:3 Oh send out thy light and thy truth; Let them lead me: Let them bring me unto thy holy hill, And to thy tabernacles.

43:4 Svo að ég megi inn ganga að altari Guðs, til Guðs minnar fagnandi gleði, og lofa þig með gígjuhljómi, ó Guð, þú Guð minn.
43:4 Then will I go unto the altar of God, Unto God my exceeding joy; And upon the

harp will I praise thee, O God, my God.

43:5 Hví ert þú beygð, sál mín, og ólgar í mér? Vona á Guð, því að enn mun ég fá að lofa hann, hjálpraði auglitis míns og Guð minn.
43:5 Why art thou cast down, O my soul? And why art thou disquieted within me? Hope thou in God; For I shall yet praise him, *Who* is the help of my countenance, and my God.

44:1 Til söngstjórans. Kóraitamaskil. (44:2) Guð, með eyrum vorum höfum vér heyrt, feður vorir hafa sagt oss frá dáð þeirri, er þú drygðir á dögum þeirra, frá því, er þú gjörðir forðum daga.
44:1 We have heard with our ears, O God, Our fathers have told us, What work thou didst in their days, In the days of old.

44:2 (44:3) Þú stökktir burt þjóðum, en gróðursettir þá, þú lékst lýði harðlega, en útbreiddir þá.
44:1 We have heard with our ears, O God, Our fathers have told us, What work thou didst in their days, In the days of old.

44:3 (44:4) Eigi unnu þeir landið með sverðum sínum, og eigi hjálpaði armleggur þeirra þeim, heldur hægri hönd þín og armleggur þinn og ljós auglitis þíns, því að þú hafðir þóknun á þeim.
44:2 Thou didst drive out the nations with thy hand; But them thou didst plant: Thou didst afflict the peoples; But them thou didst spread abroad.

44:4 (44:5) Þú einn ert konungur minn, ó Guð, bjóð út hjálþ Jakobsætt til handa.
44:3 For they gat not the land in possession by their own sword, Neither did their own arm save them; But thy right hand, and thine arm, and the light of thy countenance, Because thou wast favorable unto them.

44:5 (44:6) Fyrir þína hjálþ rekum vér fjandmenn vora undir, og fyrir þitt nafn troðum vér mótstöðumenn vora fótum.
44:4 Thou art my King, O God: Command deliverance for Jacob.

44:6 (44:7) Ég treysti eigi boga mínum, og sverð mitt veitir mér eigi sigur,
44:5 Through thee will we push down our adversaries: Through thy name will we tread them under that rise up against us.

44:7 (44:8) heldur veitir þú oss sigur yfir fjandmönnum vorum og lætur hatursmenn vora verða til skammar.
44:6 For I will not trust in my bow, Neither shall my sword save me.

44:8 (44:9) Af Guði hrósum vér oss ætíð og lofum nafn þitt að eilífu. [Sela]
44:7 But thou hast saved us from our adversaries, And hast put them to shame that hate us.

44:9 (44:10) Og þó hefir þú útskúfað oss og látið oss verða til skammar og fer eigi út með hersveitum vorum.
44:8 In God have we made our boast all the day long, And we will give thanks unto thy name for ever. *Selah*

44:10 (44:11) Þú lætur oss hörfa undan fjandmönnum, og hatursmenn vorir taka herfang.

44:9 But now thou hast cast *us* off, and brought us to dishonor, And goest not forth with our hosts.

44:11 (44:12) Þú selur oss fram sem fénað til slátrunar og tvístrar oss meðal þjóðanna.

44:10 Thou makest us to turn back from the adversary; And they that hate us take spoil for themselves.

44:12 (44:13) Þú selur lýð þinn fyrir gjafverð, tekur ekkert verð fyrir hann.

44:11 Thou hast made us like sheep *appointed* for food, And hast scattered us among the nations.

44:13 (44:14) Þú lætur oss verða til háðungar nágrönnum vorum, til spotts og athlagis þeim er búa umhverfis oss.

44:12 Thou sellest thy people for nought, And hast not increased *thy wealth* by their price.

44:14 (44:15) Þú gjörir oss að orðskvið meðal lýðanna, lætur þjóðirnar hrísta höfuðið yfir oss.

44:13 Thou makest us a reproach to our neighbors, A scoffing and a derision to them that are round about us.

44:15 (44:16) Stöðuglega stendur smán mín mér fyrir sjónum, og skömm hylur auglit mitt.

44:14 Thou makest us a byword among the nations, A shaking of the head among the peoples.

44:16 (44:17) af því ég verð að heyra spott og lastmæli og hörfa á óvininn og hinn hefningjarna.

44:15 All the day long is my dishonor before me, And the shame of my face hath covered me,

44:17 (44:18) Allt þetta hefir mætt oss, og þó höfum vér eigi gleymt þér og eigi rofið sáttmála þinn.

44:16 For the voice of him that reproacheth and blasphemeth, By reason of the enemy and the avenger.

44:18 (44:19) Hjarta vort hefir eigi horfið frá þér né skref vor beygt út af vegi þínum.

44:17 All this is come upon us; Yet have we not forgotten thee, Neither have we dealt falsely in thy covenant.

44:19 (44:20) en samt hefir þú kramið oss sundur á stað sjakalanna og hulið oss niðimmu.

44:18 Our heart is not turned back, Neither have our steps declined from thy way,

44:20 (44:21) Ef vér hefðum gleymt nafni Guðs vors og fórnað höndum til útlendra guða.

44:19 That thou hast sore broken us in the place of jackals, And covered us with the shadow of death.

44:21 (44:22) mundi Guð eigi verða þess áskynja, hann sem þekkir leyndarmál hjartans?

44:20 If we have forgotten the name of our God, Or spread forth our hands to a strange god;

44:22 (44:23) En þín vegna erum vér stöðugt drepnir, erum metnir sem sláturfé.

44:21 Will not God search this out? For he knoweth the secrets of the heart.

44:23 (44:24) Vakna! Hví sefur þú, Drottinn? Vakna, útskúfa oss eigi um aldur!

44:22 Yea, for thy sake are we killed all the day long; We are accounted as sheep for the slaughter.

44:24 (44:25) Hví hylur þú auglit þitt, gleymir eynd vorri og kúgun?

44:23 Awake, why sleepest thou, O Lord? Arise, cast *us* not off for ever.

44:25 (44:26) Sál vor er beygð í duftið, líkami vor lóðir við jörðina.

44:24 Wherefore hidest thou thy face, And forgettest our affliction and our oppression?

44:26 (44:27) Rís upp, veit oss lið og frelsa oss sakir miskunnar þinnar.

44:25 For our soul is bowed down to the dust: Our body cleaveth unto the earth.

45:1 Til söngstjórans. Lag: Liljur. Kórátamaskil. Brúðkaupskvæði. (45:2) Hjarta mitt svellur af ljáfum orðum, ég flyt konungi kvæði mitt, tunga mín er sem penni hraðritarans.

45:1 My heart overfloweth with a goodly matter; I speak the things which I have made touching the king: My tongue is the pen of a ready writer.

45:2 (45:3) Fegurri ert þú en mannanna börn, yndisleik er úthellt yfir varir þínar, fyrir því hefir Guð blessað þig að eilífu.

45:1 My heart overfloweth with a goodly matter; I speak the things which I have made touching the king: My tongue is the pen of a ready writer.

45:3 (45:4) Gyrd lendar þínar sverði, þú hetja, ljóma þínum og vegsemd.

45:2 Thou art fairer than the children of men; Grace is poured into thy lips: Therefore God hath blessed thee for ever.

45:4 (45:5) Sæk fram sigursæll sakir tryggðar og réttlætis, hægri hönd þín mun sýna þér ógurlega hluti.

45:3 Gird thy sword upon thy thigh, O mighty one, Thy glory and thy majesty.

45:5 (45:6) Örvar þínar eru hvesstar, þjóðir falla að fótum þér, fjandmenn konungs eru horfnir.

45:4 And in thy majesty ride on prosperously, Because of truth and meekness *and* righteousness: And thy right hand shall teach thee terrible things.

45:6 (45:7) Hásaeti þitt er Guðs hásaeti um aldur og ævi, sproti ríkis þíns er réttlætis-sproti.

45:5 Thine arrows are sharp; The peoples fall under thee; *They are* in the heart of the king's enemies.

45:7 (45:8) Þú elskar réttlæti og hatar ranglæti, fyrir því hefir Guð, þinn Guð, smurt þig með fagnaðarolíu framars félögum þínum.

45:6 Thy throne, O God, is for ever and ever: A sceptre of equity is the sceptre of thy kingdom.

45:8 (45:9) Myrra og alóc og kassía eru öll þín klæði, frá filabeinshöllinni gleður strengleikurinn þig.

45:7 Thou hast loved righteousness, and hated wickedness: Therefore God, thy God, hath anointed thee With the oil of gladness above thy fellows.

45:9 (45:10) Konungadætur eru meðal vildarkvenna þinna, konungsbrúðurin stendur þér til hægri handar í skrudá Öfir-gulls.

45:8 All thy garments *smell* of myrrh, and aloes, *and* cassia; Out of ivory palaces stringed instruments have made thee glad.

45:10 (45:11) "Heyr, dóttir, og hneig eyra þitt! Gleym þjóð þinni og föðurlandi.

45:9 Kings' daughters are among thy honorable women: At thy right hand doth stand the queen in gold of Ophir.

45:11 (45:12) að konungi megi renna hugur til fegurðar þinnar, því að hann er herra þinn og honum átt þú að líta.

45:10 Hearken, O daughter, and consider, and incline thine ear; Forget also thine own people, and thy father's house:

45:12 (45:13) Frá Týrus munu menn koma með gjafir, auðugustu menn lýðsins leita hylli þinnar."

45:11 So will the king desire thy beauty; For he is thy lord; And reverence thou him.

45:13 (45:14) Eintómt skraut er konungsdóttirin, perlum sett og gullsaumi eru klæði hennar.

45:12 And the daughter of Tyre *shall be there* with a gift; The rich among the people shall entreat thy favor.

45:14 (45:15) Í glitofnum klæðum er hún leidd fyrir konung, meyjar fylgja henni, vinkonur hennar eru færðar fram fyrir þig.

45:13 The king's daughter within *the palace* is all glorious: Her clothing is inwrought with gold.

45:15 (45:16) Þær eru leiddar inn með fögnuði og gleði, þær fara inn í höll konungs.

45:14 She shall be led unto the king in broidered work: The virgins her companions that follow her Shall be brought unto thee.

45:16 (45:17) Í stað feðra þinna komi synir þínir, þú munt gjöra þá að höfðingjum um land allt.

45:15 With gladness and rejoicing shall they be led: They shall enter into the king's palace.

45:17 (45:18) Ég vil gjöra nafn þitt minnisstætt öllum komandi kynslóðum, þess vegna skulu þjóðir lofa þig um aldur og ævi.

45:16 Instead of thy fathers shall be thy children, Whom thou shalt make princes in all the earth.

46:1 Til söngstjórans. Eftir Kóríta. Fyrir kvenraddir. Ljóð. (46:2) Guð er oss hæli og styrkur, örugg hjálp í nauðum.

46:1 God is our refuge and strength, A very present help in trouble.

46:2 (46:3) Fyrir því hraðumst vér eigi, þótt jörðin haggist og fjöllin bifist og steypist í skaut sjávarins.

46:1 God is our refuge and strength, A very present help in trouble.

46:3 (46:4) Látum vötnin gnýja og freyða, látum fjöllin gnötra fyrir æðigangi hafsins. [Sela]

46:2 Therefore will we not fear, though the earth do change, And though the mountains be shaken into the heart of the seas;

46:4 (46:5) Elfar-kvislir gleðja Guðs borg, heilagan bústað Hins hæsta.

46:3 Though the waters thereof roar and be troubled, Though the mountains tremble with the swelling thereof. *Selah*

46:5 (46:6) Guð býr í henni, eigi mun hún bifast, Guð hjálpar henni, þegar birtir af degi.

46:4 There is a river, the streams whereof make glad the city of God, The holy place of the tabernacles of the Most High.

46:6 (46:7) Þjóðir gnúðu, ríki ríðuðu, raust hans þrumaði, jörðin nötraði.

46:5 God is in the midst of her; She shall not be moved: God will help her, and that right early.

46:7 (46:8) Drottinn hersveitanna er með oss, Jakobs Guð vort vígi. [Sela]

46:6 The nations raged, the kingdoms were moved: He uttered his voice, the earth melted.

46:8 (46:9) Komíð, skoðið dádír Drottins, hversu hann framkvæmir furðuverk á jörðu.

46:7 Yahwe of hosts is with us; The God of Jacob is our refuge. *Selah*

46:9 (46:10) Hann stöðvar styrjaldir til endimarka jarðar, brýtur bogann, slær af oddinn, brennir skjöldu í eldi.

46:8 Come, behold the works of Yahwe, What desolations he hath made in the earth.

46:10 (46:11) "Verið kyrrir og viðurkennið, að ég er Guð, hátt upphafinn meðal þjóðanna, hátt upphafinn á jörðu."

46:9 He maketh wars to cease unto the end of the earth; He breaketh the bow, and cutteth the spear in sunder; He burneth the chariots in the fire.

46:11 (46:12) Drottinn hersveitanna er með oss, Jakobs Guð vort vígi. [Sela]

46:10 Be still, and know that I am God: I will be exalted among the nations, I will be exalted in the earth.

47:1 Til söngstjórans. Kóráítasálmur. (17:2) Klappið saman lófum, allar þjóðir, fagnið fyrir Guði með gleðiþípi.

47:1 Oh clap your hands, all ye peoples; Shout unto God with the voice of triumph.

47:2 (47:3) Því að Drottinn, Hinn hæsti, er ógurlegur, voldugur konungur yfir gjörvallri jörðinni.

47:1 Oh clap your hands, all ye peoples; Shout unto God with the voice of triumph.

47:3 (47:4) Hann leggur undir oss lýði og þjóðir fyrir fatur vora.

47:2 For Yahwe Most High is terrible; He is a great King over all the earth.

47:4 (47:5) Hann útvaldi handa oss óðal vort, fremdarhnoss Jakobs, sem hann elskar. [Sela]

47:3 He subdueth peoples under us, And nations under our feet.

47:5 (47:6) Guð er upp stiginn með fagnadarópi, með lúðurhljómi er Drottinn upp stiginn.

47:4 He chooseth our inheritance for us, The glory of Jacob whom he loved. *Selah*

47:6 (47:7) Syngið Guði, syngið, syngið konungi vorum, syngið!

47:5 God is gone up with a shout, Yahwe with the sound of a trumpet.

47:7 (47:8) Því að Guð er konungur yfir gjörvallri jörðinni, syngið Guði lofsöng!

47:6 Sing praise to God, sing praises: Sing praises unto our King, sing praises.

47:8 (47:9) Guð er orðinn konungur yfir þjóðunum, Guð er setstur í sitt heilaga háseti.

47:7 For God is the King of all the earth: Sing ye praises with understanding.

47:9 (47:10) Göfugmennir þjóðanna safnast saman ásamt lýð Abrahams Guðs. Því að Guðs eru skildir jarðarinnar, hann er mjög hátt upphafinn.

47:8 God reigneth over the nations: God sitteth upon his holy throne.

48:1 Lýð. Kóráítasálmur. (48:2) Mikill er Drottinn og mjög veggjafur í borg vors Guðs, á sinnu helga fjalli.

48:1 Great is Yahwe, and greatly to be praised, In the city of our God, in his holy mountain.

48:2 (48:3) Yndisleg ris hún, gleði alls landsins, Sionarhæð, yst í norðri, borg hins mikla konungs.

48:1 Great is Yahwe, and greatly to be praised, In the city of our God, in his holy mountain.

48:3 (48:4) Guð hefir í höllum hennar kunngjört sig sem vígi.

48:2 Beautiful in elevation, the joy of the whole earth, Is mount Zion, on the sides of the north, The city of the great King.

48:4 (48:5) Því sjá, konungarnir áttu með sér stefnu, héldu fram saman.

48:3 God hath made himself known in her palaces for a refuge.

48:5 (48:6) Óðara en þeir sáu, urðu þeir agnðofa, skelfidust, flýðu.

48:4 For, lo, the kings assembled themselves, They passed by together.

48:6 (48:7) Felmtur greip þá samstundis, angist sem jóðsjúka konu.

48:5 They saw it, then were they amazed; They were dismayed, they hasted away.

48:7 (48:8) Með austanvindinum brýtur þú Tarsis-knörnu.

48:6 Trembling took hold of them there, Pain, as of a woman in travail.

48:8 (48:9) Eins og vér höfum heyrt, svo höfum vér séð í borg Drottins hersveitanna, í borg vors Guðs. Guð lætur hana standa að eilífu. [Sela]

48:7 With the east wind Thou breakest the ships of Tarshish.

48:9 (48:10) Guð, vér i

elsku þína inni í musteri þínu.

48:8 As we have heard, so have we seen In the city of Yahwe of hosts, in the city of our God: God will establish it for ever. *Selah*

48:10 (48:11) Eins og nafn þitt, Guð, svo hljómi lofgjörð þín til endimarka jarðar. Hægri hönd þín er full réttlætis.

48:9 We have thought on thy lovingkindness, O God, In the midst of thy temple.

48:11 (48:12) Sionfjall gleðst, Júdadatur fagna vegna dóma þinna.

48:10 As is thy name, O God, So is thy praise unto the ends of the earth: Thy right hand is full of righteousness.

48:12 (48:13) Kringið um Sion, gangið umhverfis hana, teljið turna hennar.

48:11 Let mount Zion be glad, Let the daughters of Judah rejoice, Because of thy judgments.

48:13 (48:14) Hyggið að múrgirðing hennar, skoðið hallir hennar, til þess að þér getið sagt komandi kynslóð.

48:12 Walk about Zion, and go round about her; Number the towers thereof;

48:14 (48:15) að slíkur sé Drottinn, Guð vor. Um aldur og ævi mun hann leiða oss.

48:13 Mark ye well her bulwarks; Consider her palaces: That ye may tell it to the generation following.

49:1 Fyrir kvenraddir. Til söngstjórans. Kóráítasálmur. (49:2) Heyrið þetta, allar þjóðir, hlustið á, allir heimshúar.

49:1 Hear this, all ye peoples; Give ear, all ye inhabitants of the world,

49:2 (49:3) bæði lágir og háir, jafnt ríkir sem fátækir!

49:1 Hear this, all ye peoples; Give ear, all ye inhabitants of the world,

49:3 (49:4) Munnur minn talar speki, og iðrundum hjarta míns er hyggindi.

49:2 Both low and high, Rich and poor together.

49:4 (49:5) Ég hneigi eyra mitt að spakmali, ræð gátu mína við gígjuhljóm.

49:3 My mouth shall speak wisdom; And the meditation of my heart shall be of understanding.

49:5 (49:6) Hví skyldi ég óttast á mæðudögnum, þá er hinir lævisu óvinir mínir umkringja mig með illsku.

49:4 I will incline mine ear to a parable: I will open my dark saying upon the harp.

49:6 (49:7) þeir sem reida sig á auðæfi sín og stæra sig af sinnu mikla ríkidæmi.

49:5 Wherefore should I fear in the days of evil, When iniquity at my heels compasseth me about?

49:7 (49:8) Enginn maður fær keypt bróður sinn lausan né greitt Guði lausnargjald fyrir hann.

49:6 They that trust in their wealth, And boast themselves in the multitude of their riches;

49:8 (49:9) Lausnargjaldið fyrir líf þeirra mundi verða of hátt, svo að hann yrði að hætta við það að fullu.

49:7 None of them can by any means redeem his brother, Nor give to God a ransom for him;

49:9 (49:10) ætti hann að halda áfram að lifa ævinlega og líta ekki í gröfina.
49:8 (For the redemption of their life is costly, And it faileth for ever;)

49:10 (49:11) Nei, hann sér, að vitrir menn deyja, að fífl og fíráðlingar farast hver með öðrum og láta öðrum eftir auðæfi sín.
49:9 That he should still live alway, That he should not see corruption.

49:11 (49:12) Grafir verða heimkynni þeirra að eilífu, bústaðir þeirra frá kyni til kyns, jafnvel þótt þeir hafi kennt lendur við nafn sitt.
49:10 For he shall see it. Wise men die; The fool and the brutish alike perish, And leave their wealth to others.

49:12 (49:13) Maðurinn í allri sinni vegsemd stenst ekki, hann verður jafn skepnunum sem farast.
49:11 Their inward thought is, that their houses shall continue for ever, And their dwelling-places to all generations; They call their lands after their own names.

49:13 (49:14) Svo fer þeim sem eru þóttafullir, og þeim sem fylgja þeim og hafa þóknun á tali þeirra. [Sela]
49:12 But man being in honor abideth not: He is like the beasts that perish.

49:14 (49:15) Þeir stíga niður til Heljar eins og saudahjörð, dauðinn heldur þeim á beit, og hinir hreinskilnu drottna yfir þeim, þá er morgnarn, og mynd þeirra eyðist, Hel verður bústaður þeirra.
49:13 This their way is their folly: Yet after them men approve their sayings. Selah

49:15 (49:16) En mína sál mun Guð endurleysa, því að hann mun hrífa mig úr greipum Heljar. [Sela]
49:14 They are appointed as a flock for Sheol; Death shall be their shepherd; And the upright shall have dominion over them in the morning; And their beauty shall be for Sheol to consume, That there be no habitation for it.

49:16 (49:17) Óttast þú ekki, þegar einhver verður ríkur, þegar dýrð húss hans verður mikil,
49:15 But God will redeem my soul from the power of Sheol; For he will receive me. Selah

49:17 (49:18) Því að hann tekur ekkert af því með sér, þegar hann deyr, auður hans fer ekki niður þangað á eftir honum.
49:16 Be not thou afraid when one is made rich, When the glory of his house is increased.

49:18 (49:19) Hann telur sig sælan meðan hann lifir: "Menn lofa þig, af því að þér farnast vel."
49:17 For when he dieth he shall carry nothing away; His glory shall not descend after him.

49:19 (49:20) - Hann verður þó að fara til kynslóðar fæðra sinna, sem aldrei að eilífu sjá ljósið.
49:18 Though while he lived he blessed his soul (And men praise thee, when thou doest well to thyself.)

49:20 (49:21) Maðurinn í vegsemd, en hyggindalaus, verður jafn skepnunum sem farast.
49:19 He shall go to the generation of his fathers; They shall never see the light.

50:1 Asafs-sálmur. Drottinn er alvaldur Guð, hann talar og kallar á jörðina frá upprás sólar til niðurgöngu hennar.
50:1 The Mighty One, God, Yahwe, hath spoken, And called the earth from the rising of the sun unto the going down thereof.

50:2 Frá Sion, mynd fegurðarinnar, birtist Guð í geisladyrd.
50:2 Out of Zion, the perfection of beauty, God hath shined forth.

50:3 Guð vor kemur og þegir ekki. Eyðandi eldur fer fyrir honum, og í kringum hann geisar stormurinn.
50:3 Our God cometh, and doth not keep silence: A fire devoureth before him, And it is very tempestuous round about him.

50:4 Hann kallar á himininn uppi og á jörðina, til þess að dæma lýð sinn:
50:4 He calleth to the heavens above, And to the earth, that he may judge his people:

50:5 "Safnið saman dýrkendum mínum, þeim er gjört hafa sáttmála við mig með fórnunum."
50:5 Gather my saints together unto me, Those that have made a covenant with me by sacrifice.

50:6 Þá kunngjörðu himnarnir réttlæti hans, því að Guð er sá sem dæmir. [Sela]
50:6 And the heavens shall declare his righteousness; For God is judge himself. Selah

50:7 "Heyr, þjóð mín, og lát mig tala, Ísrael, og lát mig áminna þig, ég er Drottinn, Guð þinn!
50:7 Hear, O my people, and I will speak; O Israel, and I will testify unto thee: I am God, even thy God.

50:8 Eigi er það vegna fórna þinna, að ég ávita þig, brennifórnir þínar eru stöðuglega frammi fyrir mér.
50:8 I will not reprove thee for thy sacrifices; And thy burnt-offerings are continually before me.

50:9 Ég þarf ekki að taka uxa úr húsi þínu né geithafra úr stíu þinni.
50:9 I will take no bullock out of thy house, Nor he-goats out of thy folds.

50:10 Því að mín eru öll skógardýrin og skepnurnar á fjöllum þúsundanna.
50:10 For every beast of the forest is mine, And the cattle upon a thousand hills.

50:11 Ég þekki alla fugla á fjöllumunum, og mér er kunnugt um allt það sem hrærist á mörkinni.
50:11 I know all the birds of the mountains; And the wild beasts of the field are mine.

50:12 Væri ég hungraður, mundi ég ekki segja þér frá því, því að jörðin er mín og allt sem á henni er.
50:12 If I were hungry, I would not tell thee; For the world is mine, and the fulness thereof.

50:13 Et ég nauta kjöt, eða drekk ég hafla blóð?
50:13 Will I eat the flesh of bulls, Or drink the blood of goats?

50:14 Fær Guði þakkargjörð að fórn og gjald Hinum hesta þannig heit þín.
50:14 Offer unto God the sacrifice of thanksgiving; And pay thy vows unto the Most High:

50:15 Ákalla mig á degi neyðarinnar, og ég mun frelsa þig, og þú skalt vegsama mig."
50:15 And call upon me in the day of trouble; I will deliver thee, and thou shalt glorify me.

50:16 En við hinn óguðlega segir Guð: "Hvernig dirfist þú að telja upp boðorð mín og taka sáttmála minn þér í munn.
50:16 But unto the wicked God saith, What hast thou to do to declare my statutes, And that thou hast taken my covenant in thy mouth,

50:17 þar sem þú þó hatar aga og varpar orðum mínum að baki þér?
50:17 Seeing thou hatest instruction, And castest my words behind thee?

50:18 Sjáir þú þjóf, leggur þú lag þitt við hann, og við hörkarla hefir þú samfélag.
50:18 When thou sawest a thief, thou consentedst with him, And hast been partaker with adulterers.

50:19 Þú hleypir munni þínum út í illsku, og tunga þín bruggar svik.
50:19 Thou givest thy mouth to evil, And thy tongue frameth deceit.

50:20 Þú situr og bakmælir bróður þínum og ófrægir son móður þinnar.
50:20 Thou sittest and speakest against thy brother; Thou slanderest thine own mother's son.

50:21 Slikt hefir þú gjört, og ég ætti að þegja? Þú heldur, að ég sé líkur þér! Ég mun hegna þér og endurgjalda þér augljóslega.
50:21 These things hast thou done, and I kept silence; Thou thoughtest that I was altogether such a one as thyself: But I will reprove thee, and set them in order before thine eyes.

50:22 Hyggið að þessu, þér sem gleymið Guð, til þess að ég sundurrífi ekki og enginn fái bjargað.
50:22 Now consider this, ye that forget God, Lest I tear you in pieces, and there be none to deliver:

50:23 Sá sem færir þakkargjörð að fórn, heidrar mig, og þann sem breytir grandvarlega, vil ég láta sjá hjálpraði Guðs."
50:23 Whoso offereth the sacrifice of thanksgiving glorifieth me; And to him that ordereth his way aright Will I show the salvation of God.

51:1 Til söngstjórans. Sálmur Davíðs, (51:2) Þá er Natan spámaður kom til hans, eftir að hann hafði gengið inn til Batebun. (51:3) Guð, vertu mér náðugur sakir elsku þinnar, afmá brot mín sakir þinnar miklu miskunnsemi.
51:1 Have mercy upon me, O God, according to thy lovingkindness: According to

the multitude of thy tender mercies blot out my transgressions.

51:2 (51:4) Þvo mig hreinan af misgjörð minni, hreinsa mig af synd minni.

51:1 Have mercy upon me, O God, according to thy lovingkindness: According to the multitude of thy tender mercies blot out my transgressions.

51:3 (51:5) Því að ég þekki sjálfur afbrot mín, og synd mín stendur mér stöðugt fyrir hugskotssjónum.

51:1 Have mercy upon me, O God, according to thy lovingkindness: According to the multitude of thy tender mercies blot out my transgressions.

51:4 (51:6) Gegn þér einum hefi ég syndgað og gjört það sem illt er í augum þínum. Því ert þú réttlátur, er þú talar, hreinn, er þú dæmir.

51:2 Wash me thoroughly from mine iniquity, And cleanse me from my sin.

51:5 (51:7) Sjá, sekur var ég, er ég varð til, syndugur, er móðir mín fæddi mig.

51:3 For I know my transgressions; And my sin is ever before me.

51:6 (51:8) Sjá, þú hefir þóknun á hreinskilni hið innra, og í fylgsnum hjartans kennir þú mér vísu!

51:4 Against thee, thee only, have I sinned, And done that which is evil in thy sight; That thou mayest be justified when thou speakest, And be clear when thou judgest.

51:7 (51:9) Hreinsa mig með ísóp, svo að ég verði hreinn, þvo mig, svo að ég verði hvítari en mjöll.

51:5 Behold, I was brought forth in iniquity; And in sin did my mother conceive me.

51:8 (51:10) Lát mig heyra fögnuð og gleði, lát kæstast beinin sem þú hefir sundurmarið.

51:6 Behold, thou desirest truth in the inward parts; And in the hidden part thou wilt make me to know wisdom.

51:9 (51:11) Byrg auglit þitt fyrir syndum mínum og afmá allar misgjörðir mínar.

51:7 Purify me with hyssop, and I shall be clean: Wash me, and I shall be whiter than snow.

51:10 (51:12) Skapa í mér hreint hjarta, ó Guð, og veit mér nýjan, stöðugan anda.

51:8 Make me to hear joy and gladness, That the bones which thou hast broken may rejoice.

51:11 (51:13) Varpa mér ekki burt frá augliti þínu og tak ekki þinn heilaga anda frá mér.

51:9 Hide thy face from my sins, And blot out all mine iniquities.

51:12 (51:14) Veit mér aftur fögnuð þíns hjálpraðis og styð mig með fúsleiks anda.

51:10 Create in me a clean heart, O God; And renew a right spirit within me.

51:13 (51:15) að ég megi kenna afbrotamönnum vegu þína og syndarar megi hverfa aftur til þín.

51:11 Cast me not away from thy presence; And take not thy holy Spirit from me.

51:14 (51:16) Frelsa mig frá dauðans háska, Guð hjálpraðis míns, lát tungu mína fagna yfir réttlæti þínu.

51:12 Restore unto me the joy of thy salvation; And uphold me with a willing spirit.

51:15 (51:17) Drottinn, opna varir mínar, svo að munnur minn kunngjöri lof þitt!

51:13 Then will I teach transgressors thy ways; And sinners shall be converted unto thee.

51:16 (51:18) Þú hefir ekki þóknun á sláturförnum - annars mundi ég láta þær í té - og að brenniförnum er þér ekkert yndi.

51:14 Deliver me from bloodguiltiness, O God, thou God of my salvation; And my tongue shall sing aloud of thy righteousness.

51:17 (51:19) Guði þekkar fórnir eru sundurmarinn andi, sundurmarið og sundurkramið hjarta munt þú, ó Guð, eigi fyrirlíta.

51:15 O Lord, open thou my lips; And my mouth shall show forth thy praise.

51:18 (51:20) Gjör vel við Sion sakir náðar þinnar, reis múra Jerúsalem!

51:16 For thou delightest not in sacrifice; Else would I give it: Thou hast no pleasure in burnt-offering.

51:19 (51:21) Þá munt þú hafa þóknun á réttum förnum, á brenniförn og alförn, þá munu menn bera fram uxu á altari þitt.

51:17 The sacrifices of God are a broken spirit: A broken and contrite heart, O God, thou wilt not despise.

52:1 Til söngstjórans. Maskil eftir Davíð. (52:2) Þá er Dögg Edómití kom og sagði Sál frá og mælti til hans: Davíð er kominn í hús Ahímeleks. (52:3) Hvi sterir þú þig af vonskunni, harðstjóri? Miskunn Guðs varir alla daga!

52:1 Why boastest thou thyself in mischief, O mighty man? The lovingkindness of God endureth continually.

52:2 (52:4) Tunga þín býr yfir skaðræði, eins og beittur rakhnífur, þú svíkaforkur!

52:1 Why boastest thou thyself in mischief, O mighty man? The lovingkindness of God endureth continually.

52:3 (52:5) Þú elskar illt meir en gott, lygi fremur en sannsögli. [Sela]

52:1 Why boastest thou thyself in mischief, O mighty man? The lovingkindness of God endureth continually.

52:4 (52:6) Þú elskar hvert skaðræðisord, þú fláraða tunga!

52:2 Thy tongue deviseth very wickedness, Like a sharp razor, working deceitfully.

52:5 (52:7) Því mun og Guð brjóta þig niður fyrir fullt og allt, hrífa þig burt og draga þig út úr tjaldi þínu og uppræta þig úr landi lifenda. [Sela]

52:3 Thou lovest evil more than good, And lying rather than to speak righteousness. *Selah*

52:6 (52:8) Hinnir réttlátu munu sjá

það og óttast, og þeir munu hlæja að honum:

52:4 Thou lovest all devouring words, O thou deceitful tongue.

52:7 (52:9) "Þetta er maðurinn, sem ekki gjörði Guð að vernd sinni, heldur treysti á hin miklu auðæfi sín og þrjóskaðist í illsku sinni."

52:5 God will likewise destroy thee for ever; He will take thee up, and pluck thee out of thy tent, And root thee out of the land of the living. *Selah*

52:8 (52:10) En ég er sem grænt oliutré í húsi Guðs, treysti á Guðs náð um aldur og ævi.

52:6 The righteous also shall see *it*, and fear, And shall laugh at him, *saying*,

52:9 (52:11) Ég vil vegsama þig að eilífu, því að þú hefir því til vegar komið, kunngjóra fyrir augum þinna trúðu, að nafn þitt sé gott.

52:7 Lo, this is the man that made not God his strength, But trusted in the abundance of his riches, And strengthened himself in his wickedness.

53:1 Til söngstjórans. Með makalatlagi. Davíðs-maskil. (53:2) Heimskinginn segir í hjarta sínu: "Enginn Guð er til!" Ill og andstyggileg er breytni þeirra, enginn gjörir það sem gott er.

53:1 The fool hath said in his heart, There is no God. Corrupt are they, and have done abominable iniquity; There is none that doeth good.

53:2 (53:3) Guð lítur af himni niður á mennina til þess að sjá, hvort nokkur sé hygginn, nokkur sem leiti Guðs.

53:1 The fool hath said in his heart, There is no God. Corrupt are they, and have done abominable iniquity; There is none that doeth good.

53:3 (53:4) Allir eru viknir af leið, allir spilltir, enginn gjörir það sem gott er, ekki einn.

53:2 God looked down from heaven upon the children of men, To see if there were any that did understand, That did seek after God.

53:4 (53:5) Skyldu þeir ekki fá að kenna á því, illgjörðamennirnir, þeir er eta lýð minn sem brauð væri og ákalla eigi Guð?

53:3 Every one of them is gone back; They are together become filthy; There is none that doeth good, no, not one.

53:5 (53:6) Þá skulu þeir verða mjög óttaslegnir, þar sem ekkert er að óttast, því að Guð tvistrar beinum þeirra, er setja herbúðir móti þér. Þú lætur þá verða til skammar, því að Guð hefir hafnað þeim.

53:4 Have the workers of iniquity no knowledge, Who eat up my people as they eat bread, And call not upon God?

53:6 (53:7) Ó að hjálpraði Ísraels komi frá Sion! Þegar Guð snýr við hag lýðs sins, skal Jakob fagna, Ísrael gleðjast.

53:5 There were they in great fear, where no fear was; For God hath scattered the bones of him that encampeth against thee: Thou hast put them to shame, because of God hath rejected them.

54:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik. Maskil eftir Davíð. (54:2) Þá er Sifitar komu og sögðu við Sál: Veistu að Davíð felur sig hjá oss? (54:3) Hjálpa mér. Guð, með nafni þínu, rétt hlut minn með mætti þínum.

54:1 Save me, O God, by thy name, And judge me in thy might.

54:2 (54:4) Guð, heyr þú bæn mína, ljá eyra orðum munns míns.

54:1 Save me, O God, by thy name, And judge me in thy might.

54:3 (54:5) Því að erlendir fjandmenn hefjast gegn mér og ofríkismenn sækjast eftir lífi mínu, eigi hafa þeir Guð fyrir augum. [Sela]

54:1 Save me, O God, by thy name, And judge me in thy might.

54:4 (54:6) Sjá, Guð er mér hjálpari, það er Drottinn er styður mig.

54:2 Hear my prayer, O God; Give ear to the words of my mouth.

54:5 (54:7) Hið illa mun fjandmönnum mínun i koll koma, lát þá hverfa af trúfesti þinni.

54:3 For strangers are risen up against me, And violent men have sought after my soul: They have not set God before them. *Selah*

54:6 (54:8) Þá vil ég fara þér sjálfviljafornir, lofa nafn þitt, Drottinn, að það sé gott.

54:4 Behold, God is my helper: The Lord is of them that uphold my soul.

54:7 (54:9) Því að það hefir frelsað mig úr hverri neyð, og auga mitt hefir svalað sér á að horfa á óviní mína.

54:5 He will requite the evil unto mine enemies: Destroy thou them in thy truth.

55:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik. Davíðs-maskil. (55:2) Hlýð, ó Guð, á bæn mína, fel þig eigi fyrir grátbeiðni minni.

55:1 Give ear to my prayer, O God; And hide not thyself from my supplication.

55:2 (55:3) Veit mér athygli og svara mér. Ég kveina í harmi mínum og styn

55:1 Give ear to my prayer, O God; And hide not thyself from my supplication.

55:3 (55:4) sakir háreysti óvinarins, sakir hróps hins óguðlega, því að þeir steypa yfir mig ógæfu og ofsækja mig grimmilega.

55:2 Attend to me, and answer me: I am restless in my complaint, and moan,

55:4 (55:5) Hjartað berst ákaft i brjósti mér, ógnir dauðans falla yfir mig.

55:3 Because of the voice of the enemy, Because of the oppression of the wicked; For they cast iniquity upon me, And in anger they persecute me.

55:5 (55:6) óttí og skelfing er yfir mig komin, og hryllingur fer um mig allan.

55:4 My heart is sore pained within me: And the terrors of death are fallen upon me.

55:6 (55:7) svo að ég segi: "Ó að ég hefði vængi eins og dúfan, þá skyldi ég fljúga burt og finna hvíldarstað.

55:5 Fearfulness and trembling are come upon me, And horror hath overwhelmed me.

55:7 (55:8) já, ég skyldi svífa langt burt, ég skyldi gista í eyðimörkinni. [Sela]

55:6 And I said, Oh that I had wings like a dove! Then would I fly away, and be at rest.

55:8 (55:9) Ég skyldi flýta mér að leita mér hælís fyrir þjótandi vindum og veðri."

55:7 Lo, then would I wander far off, I would lodge in the wilderness. *Selah*

55:9 (55:10) Rugla, Drottinn, sundra tungum þeirra, því að ég sé kúgun og deilur i borginni.

55:8 I would haste me to a shelter From the stormy wind and tempest.

55:10 (55:11) Dag og nótt ganga þar um á múrum hennar, en ógæfa og armæða eru þar inni fyrir.

55:9 Destroy, O Lord, and divide their tongue; For I have seen violence and strife in the city.

55:11 (55:12) Glötun er inni i henni, ofbeldi og svik vikja eigi burt frá torgi hennar.

55:10 Day and night they go about it upon the walls thereof: Iniquity also and mischief are in the midst of it.

55:12 (55:13) Því að það er eigi óvinur sem hæðir mig - það gæti ég þolað, og eigi hatursmáður minn er hreykir sér yfir mig - fyrir honum gæti ég farið i felur.

55:11 Wickedness is in the midst thereof: Oppression and guile depart not from its streets.

55:13 (55:14) heldur þú, jafningi minn, vinur minn og kunningi.

55:12 For it was not an enemy that reproached me; Then I could have borne it: Neither was it he that hated me that did magnify himself against me; Then I would have hid myself from him:

55:14 (55:15) við sem vorum ástuðarvinir, sem gengum i eindrægni saman i Guðs hús.

55:13 But it was thou, a man mine equal, My companion, and my familiar friend.

55:15 (55:16) Dauðinn komi yfir þá: stigi þeir lifandi niður til Heljar, því að illska er i bústöðum þeirra, i hjörtum þeirra.

55:14 We took sweet counsel together; We walked in the house of God with the throng.

55:16 (55:17) En ég hrópa til Guðs, og Drottinn mun hjálpa mér.

55:15 Let death come suddenly upon them, Let them go down alive into Sheol; For wickedness is in their dwelling, in the midst of them.

55:17 (55:18) Kvöld og morgna og um miðjan dag harma ég og styn, og hann heyrir raust mína.

55:16 As for me, I will call upon God; And Yahwe will save me.

55:18 (55:19) Hann endurleysir sál mína og gefur mér frið, svo að þeir geta eigi nálgast mig, því að mótstöðumenn mínir eru margir.

55:17 Evening, and morning, and at noonday, will I complain, and moan; And he will hear my voice.

55:19 (55:20) Guð mun heyra,

og hann er ríkir frá eilífð mun lagja þá. [Sela] Þeir breytast ekki og óttast eigi Guð.

55:18 He hath redeemed my soul in peace from the battle that was against me; For they were many *that strove* with me.

55:20 (55:21) Vinur minn lagði hendur á þann er lifði i sátt við hann, hann rauf sáttmál sitt.

55:19 God will hear, and answer them, Even he that abideth of old, *Selah* *The men* who have no changes, And who fear not God.

55:21 (55:22) Hálli en smjör er tunga hans, en ófriður er i hjarta hans, mýkri en olía eru orð hans, og þó brugðin sverð.

55:20 He hath put forth his hands against such as were at peace with him: He hath profaned his covenant.

55:22 (55:23) Varpa áhyggjum þínum á Drottín, hann mun bera umhyggju fyrir þér, hann mun eigi að eilífu láta réttlátan mann verða valtan á fótum.

55:21 His mouth was smooth as butter, But his heart was war: His words were softer than oil, Yet were they drawn swords.

55:23 (55:24) Og þú, ó Guð, munt steypa þeim niður i grafardjúpið. Morðingjar og svikarar munu eigi ná hálfum aldri, en ég treysti þér.

55:22 Cast thy burden upon Yahwe, and he will sustain thee: He will never suffer the righteous to be moved.

56:1 Til söngstjórans. Lag: Dúfan i fjarlægum eikilundi. Miktam eftir Davíð, þá er Filistar gripu hann i Gat. (56:2) Ver mér náðugur, Guð, því að menn kremja mig, liðlangan daginn kreppa bardagamenn að mér.

56:1 Be merciful unto me, O God; For man would swallow me up: All the day long he fighting oppresseth me.

56:2 (56:3) Fjandmenn mínir kremja mig liðlangan daginn, því að margir eru þeir, sem berjast gegn mér.

56:1 Be merciful unto me, O God; For man would swallow me up: All the day long he fighting oppresseth me.

56:3 (56:4) Þegar ég er hræddur, treysti ég þér.

56:2 Mine enemies would swallow me up all the day long; For they are many that fight proudly against me.

56:4 (56:5) Með Guðs hjálp mun ég lofa orð hans, Guði treysti ég, ég óttast eigi. Hvað getur hold gjört mér?

56:3 What time I am afraid, I will put my trust in thee.

56:5 (56:6) Þeir spilla málefnum mínum án afláts, allt það er þeir hafa hugsað i gegn mér, er til ills.

56:4 In God (I will praise his word), In God have I put my trust, I will not be afraid; What can flesh do unto me?

56:6 (56:7) Þeir árcita mig, þeir sitja um mig, þeir gefa gætur að ferðum mínum, eins og þeir væntu eftir að ná lífi mínu.

56:5 All the day long they wrest my words: All their thoughts are against me for evil.

56:7 (56:8) Sakir ranglætis þeirra verður þeim engrar undankomu auðið, steyp þjóðunum í reiði þinni, ó Guð.

56:6 They gather themselves together, they hide themselves, They mark my steps, Even as they have waited for my soul.

56:8 (56:9) Þú hefir talið hrakninga mína, tárur mínur er safnað í sjóð þinn, já, rituð í bók þína.

56:7 Shall they escape by iniquity? In anger cast down the peoples, O God.

56:9 (56:10) Fyrir því skulu óvinir mínir hörfa undan, er ég hrópa, það veit ég, að Guð liðsinnir mér.

56:8 Thou numberest my wanderings: Put thou my tears into thy bottle; Are they not in thy book?

56:10 (56:11) Með Guðs hjálp mun ég lofa orð hans, með hjálp Drottins mun ég lofa orð hans.

56:9 Then shall mine enemies turn back in the day that I call: This I know, that God is for me.

56:11 (56:12) Guði treysti ég, ég óttast eigi, hvað geta menn gjört mér?

56:10 In God (I will praise *his* word), In Yahwe (I will praise *his* word),

56:12 (56:13) Á mér hvíla, ó Guð, heit við þig, ég vil gjalda þér þakkarfórnir.

56:11 In God have I put my trust, I will not be afraid; What can man do unto me?

56:13 (56:14) af því þú hefir frelsað sál mína frá dauða og fatur mína frá hrösum, svo að ég megi ganga frammi fyrir Guði í ljósi lífsins.

56:12 Thy vows are upon me, O God: I will render thank-offerings unto thee.

57:1 Til söngstjórans. Lag: Spill eigi. Miktam eftir Davíð, þá er hann flýði inn í hellinn fyrir Sál. (57:2) Ver mér náðugur, ó Guð, ver mér náðugur! Því að hjá þér leitar sál mín hælís, og í skugga vængja þinna vil ég hælís leita, uns voðinn er liðinn hjá.

57:1 Be merciful unto me, O God, be merciful unto me; For my soul taketh refuge in thee: Yea, in the shadow of thy wings will I take refuge, Until *these* calamities be overpast.

57:2 (57:3) Ég hrópa til Guðs, hins hæsta, þess Guðs, er kemur öllu vel til vegar fyrir mig.

57:1 Be merciful unto me, O God, be merciful unto me; For my soul taketh refuge in thee: Yea, in the shadow of thy wings will I take refuge, Until *these* calamities be overpast.

57:3 (57:4) Hann sendir af himni og hjálpar mér, þegar sá er kremur mig spottar. [Sela] Guð sendir náð sína og trúfesti.

57:2 I will cry unto God Most High, Unto God that performeth *all things* for me.

57:4 (57:5) Ég verð að liggja meðal ljóna, er eldi fnæsa. Tennur þeirra eru spjót og örvar, og tungur þeirra eru bitur sverð.

57:3 He will send from heaven, and save me, *When* he that would swallow me up reproacheth; *Selah* God will send forth his lovingkindness and his truth.

57:5 (57:6) Sýn þig himnum hærri, ó Guð, dýrð þín breiðist yfir gjörvalla jörðina!

57:4 My soul is among lions; I lie among them that are set on fire, Even the sons of men, whose teeth are spears and arrows, And their tongue a sharp sword.

57:6 (57:7) Þeir hafa lagt net fyrir fatur mína, sál mín er beygð. Þeir hafa grafið gryfju fyrir framan mig, sjálfir falla þeir í hana. [Sela]

57:5 Be thou exalted, O God, above the heavens; *Let* thy glory *be* above all the earth.

57:7 (57:8) Hjarta mitt er stöðugt, ó Guð, hjarta mitt er stöðugt, ég vil syngja og leika.

57:6 They have prepared a net for my steps; My soul is bowed down: They have digged a pit before me; They are fallen into the midst thereof themselves. *Selah*

57:8 (57:9) Vakna þú, sál mín, vakna þú, harpa og gígja, ég vil vekja morgunróðann.

57:7 My heart is fixed, O God, my heart is fixed: I will sing, yea, I will sing praises.

57:9 (57:10) Ég vil lofa þig meðal lýðanna, Drottinn, vegsama þig meðal þjóðanna.

57:8 Awake up, my glory; Awake, psaltery and harp: I myself will awake right early.

57:10 (57:11) Því að miskunn þín nær til himna og trúfesti þín til skýjanna.

57:9 I will give thanks unto thee, O Lord, among the peoples: I will sing praises unto thee among the nations.

57:11 (57:12) Sýn þig himnum hærri, ó Guð, dýrð þín breiðist yfir gjörvalla jörðina.

57:10 For thy lovingkindness is great unto the heavens, And thy truth unto the skies.

58:1 Til söngstjórans. Lag: Spill eigi. Davíðs-miktam. (58:2) Talið þér í sannleika það sem rétt er, þér guðir? Dæmið þér mennina með sanngirni?

58:1 Do ye indeed in silence speak righteousness? Do ye judge uprightly, O ye sons of men?

58:2 (58:3) Nei, allir aðhafist þér ranglæti á jörðu, hendur yðar vega út ofsbeldi.

58:1 Do ye indeed in silence speak righteousness? Do ye judge uprightly, O ye sons of men?

58:3 (58:4) Hinir illu eru frá móðurlífi vikinir af leið, lygarar fara villir vegar frá móðurskaufi.

58:2 Nay, in heart ye work wickedness; Ye weigh out the violence of your hands in the earth.

58:4 (58:5) Eitur þeirra er eins og höggormseitur, þeir eru eins og dauf naðra, sem lokar cyrunum

58:3 The wicked are estranged from the womb: They go astray as soon as they are born, speaking lies.

58:5 (58:6) til þess að heyra ekki raust særingamannsins né hins slungna töframanns.

58:4 Their poison is like the poison of a serpent: *They are* like the deaf adder that stoppeth her ear,

58:6 (58:7) Guð, brjót sundur tennurnar í munni þeirra, mölva jaxlana úr ljónunum, Drottinn!

58:5 Which hearkeneth not to the voice of charmers, Charming never so wisely.

58:7 (58:8) Lát þá hverfa eins og vatn, sem rennur burt; miði hann örvum sínum á þá, þá hníga þeir.

58:6 Break their teeth, O God, in their mouth: Break out the great teeth of the young lions, O Yahwe.

58:8 (58:9) eins og snigillinn, sem rennur í sundur og hverfur, ótímaburður konunnar, er eigi sá sólina.

58:7 Let them melt away as water that runneth apace: When he aimeth his arrows, let them be as though they were cut off.

58:9 (58:10) Áður en pottar yðar kenna hitans af þyrnunum, hvort sem þyrnarnir eru grænir eða glóandi, feykir hann hinum illa burt.

58:8 *Let them be* as a snail which melteth and passeth away, *Like* the untimely birth of a woman, that hath not seen the sun.

58:10 (58:11) Þá mun hinn réttláti fagna, af því að hann hefir fengið að sjá hefndina, hann mun lauga fatur sína í blóði hinna óguðlegu.

58:9 Before your pots can feel the thorns, He will take them away with a whirlwind, the green and the burning alike.

58:11 (58:12) Þá munu menn segja: Hinn réttláti hlýtur þó ávöxt; það er þó til Guð, sem dæmir á jörðunni.

58:10 The righteous shall rejoice when he seeth the vengeance: He shall wash his feet in the blood of the wicked;

59:1 Til söngstjórans. Lag: Spill eigi. Miktam eftir Davíð, þá er Sál sendi menn og þeir héldu vörð um húsið til þess að drepa hann. (59:2) Frelsa mig frá óvinum mínum, Guð minn, bjarga mér frá fjendum mínum.

59:1 Deliver me from mine enemies, O my God: Set me on high from them that rise up against me.

59:2 (59:3) Frelsa mig frá illgjörðamönnum og hjálpa mér gegn morðingjunum.

59:1 Deliver me from mine enemies, O my God: Set me on high from them that rise up against me.

59:3 (59:4) Því sjá, þeir sitja um líf mitt, hinir sterku árcita mig, þótt ég hafi ekki brotið eða syndgað, Drottinn.

59:2 Deliver me from the workers of iniquity, And save me from the bloodthirsty men.

59:4 (59:5) Þótt ég hafi eigi misgjört, hlaupa þeir að og búast til áhlaups. Vakna þú mér til liðveislu og líf á!

59:3 For, lo, they lie in wait for my soul; The mighty gather themselves together against me: Not for my transgression, nor for my sin, O Yahwe.

59:5 (59:6) En þú, Drottinn, Guð hersveitanna, Ísraels Guð, vakna þú til þess að vitja allra þjóðanna, þyrn eigi neinum fráhverfum syndara. [Sela]

59:4 They run and prepare themselves without *my* fault: Awake thou to help me, and behold.

59:6 (59:7) Á hverju kvöldi koma þeir aftur, ýlfra eins og hundar og sveima um borgina.

59:5 Even thou, O Yahwe God of hosts, the God of Israel, Arise to visit all the nations: Be not merciful to any wicked transgressors. *Selah*

59:7 (59:8) Sjá, það freyðir úr munni þeirra, sverð eru á vörum þeirra, því að - "Hver heyrir?"

59:6 They return at evening, they howl like a dog, And go round about the city.

59:8 (59:9) En þú, Drottinn, hlærð að þeim, þú gjörir gys að öllum þjóðunum. 59:7 Behold, they belch out with their mouth; Swords are in their lips: For who, *say they*, doth hear?

59:9 (59:10) Vigi mitt, um þig vil ég kveða, því að Guð er háborg mín. 59:8 But thou, O Yahwe, wilt laugh at them; Thou wilt have all the nations in derision.

59:10 (59:11) Guð kemur í móti mér með náð sinni, Guð lætur mig sjá óvini mína auðmýkta.

59:9 *Behold* of his strength I will give heed unto thee; For God is my high tower.

59:11 (59:12) Drepp þú eigi, svo að lýður minn gleymi eigi, lát þú reika fyrir veldi þínu og steyp þeim af stóli, þú Drottinn, skjöldur vor.

59:10 My God with his lovingkindness will meet me: God will let me see *my desire* upon mine enemies.

59:12 (59:13) Sakir syndar munns þeirra, orðsins af vörum þeirra, og lát þú verða veidda í hroka þeirra, og sakir formælinga þeirra og lygi, er þeir tala.

59:11 Slay them not, lest my people forget: Scatter them by thy power, and bring them down, O Lord our shield.

59:13 (59:14) Afmá þú í reiði, afmá þú, uns þeir eru eigi framar til, og lát þú kenna á því, að Guð ríkir yfir Jakobsætt, allt til endimarka jarðar. [Sela]

59:12 *For* the sin of their mouth, *and* the words of their lips, Let them even be taken in their pride, And for cursing and lying which they speak.

59:14 (59:15) Á hverju kveldi koma þeir aftur, ýlfra eins og hundar og sveima um borgina.

59:13 Consume them in wrath, consume them, so that they shall be no more: And let them know that God *ruleth* in Jacob, Unto the ends of the earth. *Selah*

59:15 (59:16) Þeir reika um eftir æti og urra, ef þeir verða eigi saddir.

59:14 And at evening let them return, let them howl like a dog, And go round about the city.

59:16 (59:17) En ég vil kveða um mátt þinn og fagna yfir náð þinni á hverjum morgni, því að þú hefir gjörst háborg mín og athvarf á degi neyðar minnar.

59:15 They shall wander up and down for food, And tarry all night if they be not satisfied.

59:17 (59:18) Vigi mitt, um þig vil ég kveða, því að Guð er háborg mín, minn miskunnsemi Guð.

59:16 But I will sing of thy strength; Yea, I will sing aloud of thy lovingkindness in the morning: For thou hast been my high tower, And a refuge in the day of my distress.

60:1 Til söngstjórans. Lag: Vitnisburðarliljan. Miktam eftir Davíð, til fræðslu. (60:2) Þú er hann barðist við Sýrlendinga frá Mesópótamíu og Sýrlendinga frá Sóba, og Jóab sneri við og vann sigur á Edómítum í Saltdalnum, tólf þúsund manns. (60:3) Guð, þú hefir útskúfað oss og tvístrað oss, þú reiddist oss - snú þér aftur að oss.

60:1 O God thou hast cast us off, thou hast broken us down; Thou hast been angry; oh restore us again.

60:2 (60:4) Þú lést jörðina gnötra og rofna, gjör við sprungur hennar, því að hún reikar.

60:1 O God thou hast cast us off, thou hast broken us down; Thou hast been angry; oh restore us again.

60:3 (60:5) Þú lést lýð þinn kenna á hörðun, lést oss drekka vímuvin.

60:1 O God thou hast cast us off, thou hast broken us down; Thou hast been angry; oh restore us again.

60:4 (60:6) Þú hefir gefið þeim, er óttast þig, hermerki, að þeir mættu flyja undan bogunum. [Sela]

60:2 Thou hast made the land to tremble; thou hast rent it: Heal the breaches thereof; for it shaketh.

60:5 (60:7) Hjálpa þú með hægri hendi þinni og bænheyr oss, til þess að ástvinir þínir megi frelsast.

60:3 Thou hast showed thy people hard things: Thou hast made us to drink the wine of staggering.

60:6 (60:8) Guð hefir sagt í helgidómi sínum: "Ég vil fagna, ég vil skipta Síkem, mæla út Súkkót-dal.

60:4 Thou hast given a banner to them that fear thee, That it may be displayed because of the truth. *Selah*

60:7 (60:9) Ég á Gileað og ég á Manasse, og Efraim er hlíf höfði mínu, Júda veldissproti minn.

60:5 That thy beloved may be delivered, Save with thy right hand, and answer us.

60:8 (60:10) Móab er mundlaug mín, í Edóm fleygi ég skónum mínum, yfir Filísten fagna ég."

60:6 God hath spoken in his holiness: I will exult; I will divide Shechem, and mete out the valley of Succoth.

60:9 (60:11) Hver vill fara með mig í örugga borg, hver vill flytja mig til Edóm?

60:7 Gilead is mine, and Manasseh is mine; Ephraim also is the defence of my head; Judah is my sceptre.

60:10 (60:12) Þú hefir útskúfað oss, ó Guð, og þú, Guð, fer eigi út með hersveitum vorum.

60:8 Moab is my washpot; Upon Edom will I cast my shoe: Philistia, shout thou because of me.

60:11 (60:13) Veit oss lið gegn fjandmönnum, því að mannahjálpar er ónýr.

60:9 Who will bring me into the strong city? Who hath led me unto Edom?

60:12 (60:14) Með Guðs hjálpar munum vér hreystiverk vinna, og hann mun troða óvini vora fótum.

60:10 Hast not thou, O God, cast us off? And thou guest not forth, O God, with our hosts.

61:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik. Eftir Davíð. (61:2) Heyr, ó Guð, hróp mitt, gef gaum bæn minni.

61:1 Hear my cry, O God; Attend unto my prayer.

61:2 (61:3) Frá endimörkum jarðar hrópa ég til þín, meðan hjarta mitt órmagnast. Hef mig upp á bjarg það, sem mér er of hátt.

61:1 Hear my cry, O God; Attend unto my prayer.

61:3 (61:4) Leið mig, því að þú ert orðinn mér hæli, öruggt vigi gegn óvinum.

61:2 From the end of the earth will I call unto thee, when my heart is overwhelmed: Lead me to the rock that is higher than I.

61:4 (61:5) Lát mig gista í tjaldi þínu um eilífu, leita hælís í skjóli vængja þinna. [Sela]

61:3 For thou hast been a refuge for me, A strong tower from the enemy.

61:5 (61:6) Því að þú, ó Guð, hefir heyrð heit mín, þú hefir uppfyllt óskir þeirra er óttast nafn þitt.

61:4 I will dwell in thy tabernacle for ever: I will take refuge in the covert of thy wings. *Selah*

61:6 (61:7) Þú munt lengja lífdaga konungs, láta ár hans vara frá kyni til kyns.

61:5 For thou, O God, hast heard my vows: Thou hast given *me* the heritage of those that fear thy name.

61:7 (61:8) Hann skal sitja um eilífu frammi fyrir Guði, lát miskunn og trúfesti varðveita hann.

61:6 Thou wilt prolong the king's life; His years shall be as many generations.

61:8 (61:9) Þú vil ég lofsyngja nafni þínu um aldur, og efna heit mín dag frá degi.

61:7 He shall abide before God for ever: Oh prepare lovingkindness and truth, that they may preserve him.

62:1 Til söngstjórans. Fyrir Jedútún. Davíðssálmur. (62:2) Bið róleg eftir Guði, sála mín, frá honum kemur hjálpraði mitt.

62:1 My soul waiteth in silence for God only: From him *cometh* my salvation.

62:2 (62:3) Hann einn er klettur minn og hjálpraði, háborg mín - ég verð eigi valtur á fótum.

62:1 My soul waiteth in silence for God only: From him *cometh* my salvation.

62:3 (62:4) Hversu lengi ætlið þér að ryðjast allir saman gegn einum manni til að fella hann eins og hallan vegg, eins og hrynjandi múr?

62:2 He only is my rock and my salvation: *He is my high tower; I shall not be greatly moved.*

62:4 (62:5) Þeir ráðgast um það eitt að steypa honum úr tign hans, þeir hafa yndi af lygi, þeir blessa með munnum, en bölvá í hjartanu. [Sela]

62:3 How long will ye set upon a man, That ye may slay *him*, all of you, Like a leaning wall, like a tottering fence?

62:5 (62:6) Bið róleg eftir Guði, sála mín, því að frá honum kemur von mín.

62:4 They only consult to thrust him down from his dignity; They delight in lies; They bless with their mouth, but they curse inwardly. *Selah*

62:6 (62:7) Hann einn er klettur minn og hjálpraði, háborg mín - ég verð eigi valtur á fótum.

62:5 My soul, wait thou in silence for God only; For my expectation is from him.

62:7 (62:8) Hjá Guði er hjálpraði mitt og vegsemd, minn örugga klett og hæli mitt hefi ég í Guði.

62:6 He only is my rock and my salvation: *He is my high tower; I shall not be moved.*

62:8 (62:9) Treyst honum, allur þjóðsöfnuðurinn, úthellið hjörtum yðar fyrir honum, Guð er vort hæli. [Sela]

62:7 With God is my salvation and my glory: The rock of my strength, and my refuge, is in God.

62:9 (62:10) Hégóminn einn eru mennirnir, tál eru mannanna börn, á metaskálunum lyftast þeir upp, einber hégómi eru þeir allir saman.

62:8 Trust in him at all times, ye people; Pour out your heart before him: God is a refuge for us. *Selah*

62:10 (62:11) Treystið eigi ránfeng og alið eigi fánýta von til rændra muna, þótt auðurinn vaxi, þá gefið því engan gaum.

62:9 Surely men of low degree are vanity, and men of high degree are a lie: In the balances they will go up; They are together lighter than vanity.

62:11 (62:12) Eitt sinn hefir Guð talað, tvisvar hefi ég heyrt það: "Hjá Guði er styrkleikur."

62:10 Trust not in oppression, And become not vain in robbery: If riches increase, set not your heart *thereon*.

62:12 (62:13) Já, hjá þér, Drottinn, er miskunn, því að þú geldur sérhverjum eftir verkum hans.

62:11 God hath spoken once, Twice have I heard this, That power belongeth unto God.

63:1 Sálmur eftir Davíð, þá er hann var í Júda-eyðimörk. (63:2) Drottinn, þú ert minn Guð, þín leita ég, sál mína þyrstir eftir þér, hold mitt þráir þig, í þurru landi, örþrota af vatnsleysi.

63:1 O God, thou art my God; earnestly will I seek thee: My soul thirsteth for thee, my flesh longeth for thee, In a dry and weary land, where no water is.

63:2 (63:3) Þannig hefi ég litast um eftir þér í helgidóminum til þess að sjá veldi þitt og dýrð.

63:1 O God, thou art my God; earnestly will I seek thee: My soul thirsteth for thee, my flesh longeth for thee, In a dry and weary land, where no water is.

63:3 (63:4) Því að miskunn þín er mætari en lífið. Varir minar skulu veggjama þig.

63:2 So have I looked upon thee in the sanctuary, To see thy power and thy glory.

63:4 (63:5) Þannig skal ég lofa þig meðan lífi, hefja upp hendurnar í þínu nafni.

63:3 Because thy lovingkindness is better than life, My lips shall praise thee.

63:5 (63:6) Sál mín metfast sem af merg og feiti, og með fagnandi vörum lofar þig minnur minn.

63:4 So will I bless thee while I live: I will lift up my hands in thy name.

63:6 (63:7) Þá er ég minnst þín í hvílu minni, hugsa um þig á naturvökunum.

63:5 My soul shall be satisfied as with marrow and fatness; And my mouth shall praise thee with joyful lips;

63:7 (63:8) Því að þú ert mér fulltingi, í skugga vængja þinna fagna ég.

63:6 When I remember thee upon my bed, And meditate on thee in the night-watches.

63:8 (63:9) Sál mín heldur sér fast við þig, hægri hönd þín styður mig.

63:7 For thou hast been my help, And in the shadow of thy wings will I rejoice.

63:9 (63:10) Þeir sem sitja um líf mitt sjálfum sér til glötunar, munu hverfa í djúp jarðar.

63:8 My soul followeth hard after thee: Thy right hand upholdeth me.

63:10 (63:11) Þeir munu verða ofurseldir sverðseggjum, verða sjakölunum að bráð.

63:9 But those that seek my soul, to destroy it, Shall go into the lower parts of the earth.

63:11 (63:12) Konungurinn skal gleðjast yfir Guði, hver sá er sver við hann, skal sigri hrósa, af því að munni lygaranna hefir verið lokað.

63:10 They shall be given over to the power of the sword: They shall be a portion for foxes.

64:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (64:2) Heyr, ó Guð, raust mína, er ég kveina, varðveit líf mitt fyrir ógnum óvinarins.

64:1 Hear my voice, O God, in my complaint: Preserve my life from fear of the enemy.

64:2 (64:3) Skýl mér fyrir bandalagi bófanna, fyrir óaldarflokki illvirkjanna.

64:1 Hear my voice, O God, in my complaint: Preserve my life from fear of the enemy.

64:3 (64:4) er hvetja tungur sínar sem sverð, leggja örvar sínar, beiskyrðin, á streng

64:2 Hide me from the secret counsel of evil-doers, From the tumult of the workers of iniquity;

64:4 (64:5) til þess að skjóta í leyni á hinn ráðvanda, skjóta á hann allt í einu, hvergi hræddir.

64:3 Who have whet their tongue like a

sword, And have aimed their arrows, even bitter words,

64:5 (64:6) Þeir binda fastmælum með sér ill áform, tala um að leggja leynisnörur, þeir hugsa: "Hver ætli sjái það?"

64:4 That they may shoot in secret places at the perfect: Suddenly do they shoot at him, and fear not.

64:6 (64:7) Þeir upphugsa ranglæti: "Vér erum tilbúnir, vel ráðin ráð!" því að hugskot hvers eins og hjarta er fullt véla.

64:5 They encourage themselves in an evil purpose; They commune of laying snares privily; They say, Who will see them?

64:7 (64:8) Þá lýstur Guð þá með örinni, allt í einu verða þeir sárir.

64:6 They search out iniquities; We have accomplished, say *they*, a diligent search: And the inward thought and the heart of every one is deep.

64:8 (64:9) og tunga þeirra verður þeim að falli. Allir þeir er sjá þá, munu hrísta höfuðið.

64:7 But God will shoot at them; With an arrow suddenly shall they be wounded.

64:9 (64:10) Þá mun hver maður óttast og kunngjöra dádír Guðs og gefa gætur að verkum hans.

64:8 So they shall be made to stumble, their own tongue being against them: All that see them shall wag the head.

64:10 (64:11) Hinn réttláti mun gleðjast yfir Drottni og leita hælís hjá honum, og allir hjartahreindir munu sigri hrósa.

64:9 And all men shall fear; And they shall declare the work of God, And shall wisely consider of his doing.

65:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Ljóð. (65:2) Þér ber lofsöngur, Guð, á Sion, og við þig séu heitin efnd.

65:1 Praise waiteth for thee, O God, in Zion; And unto thee shall the vow be performed.

65:2 (65:3) Þú sem heyrir bænir, til þín kemur allt hold.

65:1 Praise waiteth for thee, O God, in Zion; And unto thee shall the vow be performed.

65:3 (65:4) Margvislegar misgjörðir urðu mér yfirsterkari, en þú fyrirgaft afbrot vor.

65:2 O thou that hearest prayer, Unto thee shall all flesh come.

65:4 (65:5) Sæll er sá er þú útvelur og lætur nálaggjast þig til þess að búa í förgörðum þínum, að vér megum seðjast af gæðum húss þíns, helgidómi musteris þíns.

65:3 Iniquities prevail against me: As for our transgressions, thou wilt forgive them.

65:5 (65:6) Með óttalegum verkum svarar þú oss í réttlæti, þú Guð hjálpraðis vors, þú athvarf allra jarðarinnar endimarka og fjarlæggra stranda.

65:4 Blessed is the man whom thou choosest, and causest to approach *unto thee*, That he may dwell in thy courts: We shall be satisfied with the goodness of thy house, Thy holy temple.

65:6 (65:7) Þú sem festir fjöllin með krafti þínum, gyrtur styrkleika.

65:5 By terrible things thou wilt answer us in righteousness, Oh God of our salvation, Thou that art the confidence of all the ends of the earth, And of them that are afar off upon the sea:

65:7 (65:8) Þú sem stöðvar brimgný hafsins, brimgnýinn í hylgjum þess og háreystina í þjóðunum.

65:6 Who by his strength setteth fast the mountains, Being girded about with might;

65:8 (65:9) svo að þeir er búa við endimörk jarðar óttast tákna þín, austrið og vestrið lætur þú fagna.

65:7 Who stilleth the roaring of the seas, The roaring of their waves, And the tumult of the peoples.

65:9 (65:10) Þú hefir vítið landsins og vökvad það, blessað það ríkulega með læk Guðs, fullum af vatni, þú hefir framleitt korn þess, því að þannig hefir þú gjört það úr garði.

65:8 They also that dwell in the uttermost parts are afraid at thy tokens: Thou makest the outgoings of the morning and evening to rejoice.

65:10 (65:11) Þú hefir vökvad plögför þess, jafnað plöggarða þess, með regnskúrum hefir þú mýkt það, blessað gróður þess.

65:9 Thou visitest the earth, and waterest it, Thou greatly enrichest it; The river of God is full of water: Thou providest them grain, when thou hast so prepared the earth.

65:11 (65:12) Þú hefir krýnt árið með gæsku þinni, og vagnspor þín drjúpa af feiti.

65:10 Thou waterest its furrows abundantly; Thou settlest the ridges thereof: Thou makest it soft with showers; Thou blessest the springing thereof.

65:12 (65:13) Það drýpur af heidalöndunum, og hæðirnar girðast fögnuði.

65:11 Thou crownest the year with thy goodness; And thy paths drop fatness.

65:13 (65:14) Hagarnir klæðast hjörðum, og dalirnir hyljast korni. Allt fagnar og syngur.

65:12 They drop upon the pastures of the wilderness; And the hills are girded with joy.

66:1 Til söngstjórans. Ljóð. Sálmur. Fagnid fyrir Guði, gjörvallt jarðriki.

66:1 Make a joyful noise unto God, all the earth:

66:2 syngið um hans dýrlega nafn, gjöríð lofstir hans vegsamlegan.

66:2 Sing forth the glory of his name: Make his praise glorious.

66:3 Mælið til Guðs: Hversu óttaleg eru verk þín, sakir mikilleiks máttar þíns hræsna óvinir þínir fyrir þér.

66:3 Say unto God, How terrible are thy works! Through the greatness of thy power shall thine enemies submit themselves unto thee.

66:4 Öll jörðin lúti þér og lofsyngi þér, lofsyngi nafni þínu. [Sela]

66:4 All the earth shall worship thee, And shall sing unto thee; They shall sing to thy name. *Selah*

66:5 Komið og sjáið verkin Guðs, sem er óttalegur í breytni sinni gagnvart mönnum.

66:5 Come, and see the works of God; *He is* terrible in his doing toward the children of men.

66:6 Hann breytti hafinu í þurrlandi, þeir fóru fótgangandi yfir ána. Þá glöddumst vér yfir honum.

66:6 He turned the sea into dry land; They went through the river on foot: There did we rejoice in him.

66:7 Hann ríkir um eilífið sakir veldis síns, augu hans gefa gætur að þjóðunum, uppreistarmenn mega eigi láta á sér bæra. [Sela]

66:7 He ruleth by his might for ever; His eyes observe the nations: Let not the rebellious exalt themselves. *Selah*

66:8 Þér lýðir, lofið Guð vorn og látið hljóma lofsöng um hann.

66:8 Oh bless our God, ye peoples, And make the voice of his praise to be heard;

66:9 Hann veitti sálum vorum lífið og lét oss eigi verða valta á fótum.

66:9 Who holdeth our soul in life, And suffereth not our feet to be moved.

66:10 Þvi að þú hefir rannsakað oss, ó Guð, hreinsað oss, eins og silfur er hreinsað.

66:10 For thou, O God, hast proved us: Thou hast tried us, as silver is tried.

66:11 Þú hefir varpað oss í fangelsi, lagt byrði á lendar vorar.

66:11 Thou broughtest us into the net; Thou layedst a sore burden upon our loins.

66:12 Þú hefir látið menn ganga yfir höfuð vor, vér höfum farið gegnum eld og vatn, en nú hefir þú leitt oss út á víðan vang.

66:12 Thou didst cause men to ride over our heads; We went through fire and through water; But thou broughtest us out into a wealthy place.

66:13 Ég kem í hús þitt með brenniförnir, efni heit mín við þig.

66:13 I will come into thy house with burnt-offerings; I will pay thee my vows,

66:14 Þau er varir minar hétu og munnur minn nefndi, þá er ég var í nauðum staddur.

66:14 Which my lips uttered, And my mouth spake, when I was in distress.

66:15 Ég færi þér brenniförn af feitum dýrum, ásamt fórnarilm af hrútum, ég fórna nautum og höfnum. [Sela]

66:15 I will offer unto thee burnt-offerings of fatlings, With the incense of rams; I will offer bullocks with goats. *Selah*

66:16 Komið, hlýðið til, allir þér er óttist Guð, að ég megi segja frá, hvað hann hefir gjört fyrir mig.

66:16 Come, and hear, all ye that fear God, And I will declare what he hath done for my soul.

66:17 Til hans hrópaði ég með

munni mínum, en lofgjörð lá undir tungu minni.

66:17 I cried unto him with my mouth, And he was extolled with my tongue.

66:18 Ef ég hygg á illt í hjarta mínu, þá heyrir Drottinn ekki.

66:18 If I regard iniquity in my heart, The Lord will not hear:

66:19 En Guð hefir heyrt, gefið gaum að bænaráði mínu.

66:19 But verily God hath heard; He hath attended to the voice of my prayer.

66:20 Lofaður sé Guð, er eigi visaði bæn minni á bug né tók miskunn sína frá mér.

66:20 Blessed be God, Who hath not turned away my prayer, Nor his lovingkindness from me.

67:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik. Sálmur. Ljóð. (67:2) Guð sé oss náðugur og blessi oss, hann láti ásjónu sína lýsa meðal vor. [Sela]

67:1 God be merciful unto us, and bless us, And cause his face to shine upon us; *Selah*

67:2 (67:3) svo að þekkja megi veg þinn á jörðunni og hjálpraði þitt meðal allra þjóða.

67:1 God be merciful unto us, and bless us, And cause his face to shine upon us; *Selah*

67:3 (67:4) Lýðirnir skulu lofa þig, ó Guð, þig skulu gjörvallir lýðir lofa.

67:2 That thy way may be known upon earth, Thy salvation among all nations.

67:4 (67:5) Gleðjast og fagna skulu þjóðirnar, því að þú dæmir lýðina réttvislega og leiðir þjóðirnar á jörðunni. [Sela]

67:3 Let the peoples praise thee, O God; Let all the peoples praise thee.

67:5 (67:6) Lýðirnir skulu lofa þig, ó Guð, þig skulu gjörvallir lýðir lofa.

67:4 Oh let the nations be glad and sing for joy; For thou wilt judge the peoples with equity, And govern the nations upon earth. *Selah*

67:6 (67:7) Jörðin hefir gefið ávöxt sinn, Guð, vor Guð, blessar oss.

67:5 Let the peoples praise thee, O God; Let all the peoples praise thee.

67:7 (67:8) Guð blessi oss, svo að öll endimörk jarðar óttast hann.

67:6 The earth hath yielded its increase: God, even our own God, will bless us.

68:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Ljóð. (68:2) Guð ris upp, óvinir hans tviðrast, þeir sem hata hann flýja fyrir augliti hans.

68:1 Let God arise, let his enemies be scattered; Let them also that hate him flee before him.

68:2 (68:3) Eins og reður eyðist, eyðast þeir, eins og vax bráðnar í eldi, tortímast óguðlegir fyrir augliti Guðs.

68:1 Let God arise, let his enemies be scattered; Let them also that hate him flee before him.

68:3 (68:4) En réttlátir gleðjast, fagna fyrir augliti Guðs og kæstast stórum.

68:2 As smoke is driven away, so drive them away: As wax melteth before the fire, So let the wicked perish at the presence of God.

68:4 (68:5) Syngið fyrir Guði, vegsamið nafn hans, leggið braut fyrir hann er ekur gegnum öræfin. Drottinn heitir hann, fagníð fyrir auglití hans.

68:3 But let the righteous be glad; let them exult before God: Yea, let them rejoice with gladness.

68:5 (68:6) Hann er faðir föðurlausra, vörður ekknanna, Guð í sínum heilaga bústað.

68:4 Sing unto God, sing praises to his name: Cast up a highway for him that rideth through the deserts; His name is Yahwe; and exult ye before him.

68:6 (68:7) Guð lætur hina einmana hverfa heim aftur, hann leiðir hina fjötruðu út til hamingju, en uppreisnarseggir skulu búa í hrjóstrugu landi.

68:5 A father of the fatherless, and a judge of the widows, Is God in his holy habitation.

68:7 (68:8) Ó Guð, þegar þú fórst út á undan lýð þínum, þegar þú brunaðir fram um öræfin. [Sela]

68:6 God setteth the solitary in families: He bringeth out the prisoners into prosperity; But the rebellious dwell in a parched land.

68:8 (68:9) Þá nötraði jörðin, og himnarnir drupu fyrir Guði, Drottni frá Sínai, fyrir Guði, Ísraels Guði.

68:7 O God, when thou wentest forth before thy people, When thou didst march through the wilderness; *Selah*

68:9 (68:10) Ríkulegu regni dreyptir þú, ó Guð, á arfleið þína, það sem vanmegnaðist, styrktir þú.

68:8 The earth trembled, The heavens also dropped *rain* at the presence of God: Yon Sinai *trembled* at the presence of God, the God of Israel.

68:10 (68:11) Staðinn þar sem söfnuður þinn dvelur, bjóst þú hinum hrjáðu, ó Guð, sakir gæsku þinnar.

68:9 Thou, O God, didst send a plentiful rain, Thou didst confirm thine inheritance, when it was weary.

68:11 (68:12) Drottinn lætur orð sín rætast, konurnar sem sigur boða eru mikill her:

68:10 Thy congregation dwelt therein: Thou, O God, didst prepare of thy goodness for the poor.

68:12 (68:13) "Konungar hersveitanna flýja, þeir flýja, en hún sem heima situr skiptir herfangi.

68:11 The Lord giveth the word: The women that publish the tidings are a great host.

68:13 (68:14) Hvort viljið þér liggja milli fjárgirðinganna? Vægir dúfunnar eru lagðir silfri og fjaðrir hennar íbleiku gulli."

68:12 Kings of armies flee, they flee; And she that tarrieth at home divideth the spoil.

68:14 (68:15) Þegar Hinn almattki tvistraði konungunum, þá snjóaði á Salmon.

68:13 When ye lie among the sheepfolds, *It is* as the wings of a dove covered with silver, And her pinions with yellow gold.

68:15 (68:16) Guðs fjall er Basansfjall, tindafjall er Basansfjall.

68:14 When the Almighty scattered kings therein, *It was as when* it snoweth in Zalmon.

68:16 (68:17) Hvi litíð þér, tindafjöll, öfundarauga það fjall er Guð hefir kjöríð sér til bústaðar, þar sem Drottinn samt mun búa um eilífð?

68:15 A mountain of God is the mountain of Bashan; A high mountain is the mountain of Bashan.

68:17 (68:18) Hervagnar Guðs eru típusundir, þúsundir á þúsundir ofan. Hinn alvaldi kom frá Sínai til helgidómsins.

68:16 Why look ye askance, ye high mountains, At the mountain which God hath desired for his abode? Yea, Yahwe will dwell *in it* for ever.

68:18 (68:19) Þú steigst upp til hæða, hafðir á burt bandingja, tókst við gjöfum frá mönnum, jafnvel uppreisnarmönnum, að þú, Drottinn, Guð, mættir búa þar.

68:17 The chariots of God are twenty thousand, even thousands upon thousands; The Lord is among them, *as in* Sinai, in the sanctuary.

68:19 (68:20) Lofaður sé Drottinn, er ber oss dag eftir dag, Guð er hjálprað vort. [Sela]

68:18 Thou hast ascended on high, thou hast led away captives; Thou hast received gifts among men, Yea, *among* the rebellious also, that Yahwe God might dwell *with them*.

68:20 (68:21) Guð er oss hjálpraðisguð, og Drottinn alvaldur bjargar frá dauðanum.

68:19 Blessed be the Lord, who daily beareth our burden, Even the God who is our salvation. *Selah*

68:21 (68:22) Já, Guð sundurmolar háfuð óvina sinna, hvírfil þeirra, er ganga í sekt sinni.

68:20 God is unto us a God of deliverances; And unto Yahwe the Lord belongeth escape from death.

68:22 (68:23) Drottinn hefir sagt: "Ég vil sækja þá til Basan, flytja þá frá djúpi hafsins.

68:21 But God will smite through the head of his enemies, The hairy scalp of such a one as goeth on still in his guiltiness.

68:23 (68:24) að þú megir troða þá til bana, að tungur hunda þinna megi fá sinn hlut af óvinunum."

68:22 The Lord said, I will bring again from Bashan, I will bring *them* again from the depths of the sea;

68:24 (68:25) Menn horfa á inngöngu þína, ó Guð, inngöngu Guðs mins og konungs í musterið.

68:23 That thou mayest crush *them*, dipping thy foot in blood, That the tongue of thy dogs may have its portion from *thine* enemies.

68:25 (68:26) Söngvarar eru í fararbroddi, þá strengleikarar, ásamt yngismeyjum, er berja humbur.

68:24 They have seen thy goings, O God, Even the goings of my God, my King, into the sanctuary.

68:26 (68:27) Lofið Guð á hátíðarsamkundum, lofið Drottin, þér sem eruð af uppsprettu Ísraels.

68:25 The singers went before, the minstrels followed after, In the midst of the damsels playing with timbrels.

68:27 (68:28) Þar er Benjamín litli, er ríkir yfir þeim, höfðingjar Júda í þyrpingu, höfðingjar Sebúlons, höfðingjar Naftali.

68:26 Bless ye God in the congregations, Even the Lord, *ye that are* of the fountain of Israel.

68:28 (68:29) Bjóð út, ó Guð, styrkleik þínum, þeim styrkleik sem þú hefir auðsýnt oss

68:27 There is little Benjamin their ruler, The princes of Judah *and* their council, The princes of Zebulun, the princes of Naphtali.

68:29 (68:30) frá musteri þínu í Jerúsalem. Konungar skulu færa þér gjafir.

68:28 Thy God hath commanded thy strength: Strengthen, O God, that which thou hast wrought for us.

68:30 (68:31) Ógna þú dýrinu í sefinu, uxaflokkunum ásamt bolakálfum þjóðanna, sem troða menn fótum sökum ágrindar sinnar á silfri. Tvistra þú þjóðum, er unna ófriði!

68:29 Because of thy temple at Jerusalem Kings shall bring presents unto thee.

68:31 (68:32) Það koma sendiherrar frá Egyptalandi, Bláland færir Guði gjafir hröðum höndum.

68:30 Rebuke the wild beast of the reeds, The multitude of the bulls, with the calves of the peoples, Trampling under foot the pieces of silver: He hath scattered the peoples that delight in war.

68:32 (68:33) Þér konungsríki jarðar, syngið Guði, syngið Drottni lof. [Sela]

68:31 Princes shall come out of Egypt; Ethiopia shall haste to stretch out her hands unto God.

68:33 (68:34) honum sem ekur um himnanna himna frá eilífð, hann lætur raust sína gjalla, hina voldugu raust.

68:32 Sing unto God, ye kingdoms of the earth; Oh sing praises unto the Lord; *Selah*

68:34 (68:35) Tjáið Guði dýrð, yfir Ísrael er hátign hans og máttur hans í skjónum.

68:33 To him that rideth upon the heaven of heavens, which are of old; Lo, he uttereth his voice, a mighty voice.

68:35 (68:36) Ógurlegur er Guð í helgidómi sínum, Ísraels Guð veitir lýðnum mátt og megin. Lofaður sé Guð!

68:34 Ascribe ye strength unto God: His excellency is over Israel, And his strength is in the skies.

69:1 Til söngstjórans. Liljulag. Davíðssálmur. (69:2) Hjálpa mér, ó Guð, því að vötnin ætla að drekkja mér.

69:1 Save me, O God; For the waters are come in unto my soul.

69:2 (69:3) Ég er sokkinn niður í botnlausu leðju og hefi enga fötfestu, ég er kominn ofan í vatnadjúp og bylgyrnar ganga yfir mig.

69:1 Save me, O God; For the waters are come in unto my soul.

69:3 (69:4) Ég hefi æpt mig þreyttan, er orðinn brennandi þurr í kverkunum, augu mín eru döpruð orðin af að þreyja eftir Guði minum.

69:2 I sink in deep mire, where there is no standing: I am come into deep waters, where the floods overflow me.

69:4 (69:5) Fleiri en hárin á höfði mér eru þeir er hata mig að ástæðulausu, fleiri en bein mín þeir sem án saka eru óvinir minir. Því sem ég hefi eigi rænt, hefi ég samt orðið að skila aftur.

69:3 I am weary with my crying; my throat is dried: Mine eyes fail while I wait for my God.

69:5 (69:6) Þú, Guð, þekkir heimsku mína, og sakir minar dyljast þér eigi.

69:4 They that hate me without a cause are more than the hairs of my head: They that would cut me off, being mine enemies wrongfully, are mighty: That which I took not away I have to restore.

69:6 (69:7) Lát eigi þá, er vona á þig, verða til skammar mín vegna, ó Drottinn, Drottinn hersveitanna, lát eigi þá er leita þín, verða til svivirðingar mín vegna, þú Guð Ísraels.

69:5 O God, thou knowest my foolishness; And my sins are not hid from thee.

69:7 (69:8) Þín vegna ber ég háðung, þín vegna hylur svivirðing auglit mitt.

69:6 Let not them that wait for thee be put to shame through me, O Lord Yahwe of hosts: Let not those that seek thee be brought to dishonor through me, O God of Israel.

69:8 (69:9) Ég er ókunnur orðinn bræðrum mínum og óþekktur sonum móður minnar.

69:7 Because for thy sake I have borne reproach; Shame hath covered my face.

69:9 (69:10) Vandlæting vegna húss þíns hefir upptíð mig, og smánanir þeirra er smána þig, hafa lent á mér.

69:8 I am become a stranger unto my brethren, And an alien unto my mother's children.

69:10 (69:11) Ég hefi þjád mig með föstu, en það varð mér til háðungar.

69:9 For the zeal of thy house hath eaten me up; And the reproaches of them that reproach thee are fallen upon me.

69:11 (69:12) Ég gjörði hærusekk að klæðnadi mínum, og ég varð þeim að orðskvið.

69:10 When I wept, *and chastened* my soul with fasting, That was to my reproach.

69:12 (69:13) Þeir er sitja í hliðinu, ræða um mig, og þeir er drekka áfengan drykk, syngja um mig.

69:11 When I made sackcloth my clothing, I became a byword unto them.

69:13 (69:14) En ég bið til þín, Drottinn, á stund náðar þinnar. Svára mér, Guð, í trúfesti hjálpræðis þíns sakir mikillar miskunnar þinnar.

69:12 They that sit in the gate talk of me; And *I am* the song of the drunkards.

69:14 (69:15) Drag mig upp úr leðjunni, svo að ég sökkti eigi, lát mig björgun hljóta frá hatursmönnum mínum og úr hafdjúpinu.

69:13 But as for me, my prayer is unto thee, O Yahwe, in an acceptable time: O God, in the abundance of thy lovingkindness, Answer me in the truth of thy salvation.

69:15 (69:16) Lát eigi vatnshylgyrnar ganga yfir mig, né djúpið svelgja mig, og lát eigi brunninn lykja aftur op sitt yfir mér.

69:14 Deliver me out of the mire, and let me not sink: Let me be delivered from them that hate me, and out of the deep waters.

69:16 (69:17) Bænheyr mig, Drottinn, sakir gæsku náðar þinnar, snú þér að mér eftir mikilleik miskunnar þinnar.

69:15 Let not the waterflood overwhelm me, Neither let the deep shallow me up; And let not the pit shut its mouth upon me.

69:17 (69:18) Hyl eigi auglit þitt fyrir þjóni þínum, því að ég er í nauðum staddur, flýt þér að bænheyra mig.

69:16 Answer me, O Yahwe; for thy lovingkindness is good: According to the multitude of thy tender mercies turn thou unto me.

69:18 (69:19) Nálgast sál mína, leys hana, frelsa mig sakir óvina minna.

69:17 And hide not thy face from thy servant; For I am in distress; answer me speedily.

69:19 (69:20) Þú þekkir háðung mína og skömm og svivirðing, allir fjendur minir standa þér fyrir sjónum.

69:18 Draw nigh unto my soul, and redeem it: Ransom me because of mine enemies.

69:20 (69:21) Háðungin kremur hjarta mitt, svo að ég örvænti. Ég vonaði, að einhver mundi sýna meðaumkun, en þar var enginn, og að einhverjir mundu hugga, en fann engan.

69:19 Thou knowest my reproach, and my shame, and my dishonor: Mine adversaries are all before thee.

69:21 (69:22) Þeir fengu mér malurt til matar, og við þorstanum gáfu þeir mér vínsýru að drekka.

69:20 Reproach hath broken my heart; and I am full of heaviness: And I looked for some to take pity, but there was none; And for comforters, but I found none.

69:22 (69:23) Svo verði þá borðið fyrir framan þá að snöru, og að gildru fyrir þá sem ugglasír eru.

69:21 They gave me also gall for my food; And in my thirst they gave me vinegar to drink.

69:23 (69:24) Myrkvist augu þeirra, svo að þeir sjái eigi, og lát lendar þeirra ávallt riða.

69:22 Let their table before them become a snare; And when they are in peace, *let it become* a trap.

69:24 (69:25) Hell þú reiði þinni yfir þá og lát þína brennandi gremi ná þeim.

69:23 Let their eyes be darkened, so that they cannot see; And make their loins continually to shake.

69:25 (69:26) Búðir þeirra verði eyddar og enginn búi í tjöldum þeirra.

69:24 Pour out thine indignation upon them, And let the fierceness of thine anger overtake them.

69:26 (69:27) Því að þann sem þú hefir lóstið, ofsækja þeir og auka þjáningar þeirra er þú hefir gegnumstungið.

69:25 Let their habitation be desolate; Let none dwell in their tents.

69:27 (69:28) Bæt sök við sök þeirra og lát þá eigi ganga inn í réttlæti þitt.

69:26 For they persecute him whom thou hast smitten; And they tell of the sorrow of those whom thou hast wounded.

69:28 (69:29) Verði þeir afmáðir úr bók lifenda og eigi skráðir með réttlátum.

69:27 Add iniquity unto their iniquity; And let them not come into thy righteousness.

69:29 (69:30) En ég er volaður og þjádur, hjálp þín, ó Guð, mun bjarga mér.

69:28 Let them be blotted out of the book of life, And not be written with the righteous.

69:30 (69:31) Ég vil lofa nafn Guðs í ljóði og mikla það í lofsöng.

69:29 But I am poor and sorrowful: Let thy salvation, O God, set me up on high.

69:31 (69:32) Það mun Drottinn líka betur en uxar, ungneyti með hornum og klaufum.

69:30 I will praise the name of God with a song, And will magnify him with thanksgiving.

69:32 (69:33) Hinir auðmjúku sjá það og gleðjast, þér sem leitið Guðs - hjörtu yðar lifni við.

69:31 And it will please Yahwe better than an ox, *Ora* bullock that hath horns and hoofs.

69:33 (69:34) Því að Drottinn hlustar á hina fátæku og fyrirlitur eigi bandingja sína.

69:32 The meek have seen it, and are glad: Ye that seek after God, let your heart live.

69:34 (69:35) Hann skulu lofa himinn og jörð, höfin og allt sem í þeim hrærist.

69:33 For Yahwe heareth the needy, And despiseth not his prisoners.

69:35 (69:36) Því að Guð veitir Sion hjálp og reisir við borgirnar í Júda, og menn skulu búa þar og fá landið til eignar.

69:34 Let heaven and earth praise him, The seas, and everything that moveth therein.

69:36 (69:37) Niðjar þjóna hans munu erla það, og þeir er elska nafn hans, byggja þar.

69:35 For God will save Zion, and build the cities of Judah; And they shall abide there, and have it in possession.

70:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Minningarljóð. (70:2) Guð, lát þér þóknast að frelsa mig, Drottinn, skunda mér til hjálpar.

70:1 *Make haste*, O God, to deliver me; Make haste to help me, O Yahwe.

70:2 (70:3) Lát þá verða til skammar og hljóta kinnroða, er sitja um líf mitt,

lát þá hverfa aftur með skömm, er óska mér ógæfu.

70:1 *Make haste, O God, to deliver me; Make haste to help me, O Yahwe.*

70:3 (70:4) **Lát þá hörfa undan sakir smáunar sinnar, er hrópa háð og spé.**

70:2 Let them be put to shame and confounded That seek after my soul: Let them be turned backward and brought to dishonor That delight in my hurt.

70:4 (70:5) **En allir þeir er leita þín, skulu gleðjast og fagna yfir þér, þeir er unna hjálpraði þínu, skulu sífellt segja: "Vegsamaður sé Guð!"**

70:3 Let them be turned back by reason of their shame That say, Aha, aha.

70:5 (70:6) **Ég er þjáður og snauður, hraða þér til mín, ó Guð. Þú ert fulltingi mitt og frelsari, dvel eigi, Drottinn!**

70:4 Let all those that seek thee rejoice and be glad in thee; And let such as love thy salvation say continually, Let God be magnified.

71:1 **Hjá þér, Drottinn, leita ég hælís, lát mig aldrei verða til skammar.**

71:1 In thee, O Yahwe, do I take refuge: Let me never be put to shame.

71:2 **Frelsa mig og bjarga mér eftir réttlæti þínu, hneig eyru þín til mín og hjálpa mér.**

71:2 Deliver me in thy righteousness, and rescue me: Bow down thine ear unto me, and save me.

71:3 **Ver mér verndarbjarg, vígi mér til hjálpar, því að þú ert bjarg mitt og vígi.**

71:3 Be thou to me a rock of habitation, whereunto I may continually resort: Thou hast given commandment to save me; For thou art my rock and my fortress.

71:4 **Guð minn, bjarga mér úr hendi illgjarnna, undan valdi illvirkja og harðstjóra.**

71:4 Rescue me, O my God, out of the hand of the wicked, Out of the hand of the unrighteous and cruel man.

71:5 **Því að þú ert von mín, þú, Drottinn, ert athvari mitt frá æsku.**

71:5 For thou art my hope, O Lord Yahwe: *Thou art my trust from my youth.*

71:6 **Við þig hefi ég stuðst frá móðurlífi, frá móðurskauti hefir þú verið skjól mitt, um þig hljómar ætíð lofsöngur minn.**

71:6 By thee have I been holden up from the womb; Thou art he that took me out of my mother's bowels: My praise shall be continually of thee.

71:7 **Ég er mörgum orðinn sem undur, en þú ert mér öruggt hæli.**

71:7 I am as a wonder unto many; But thou art my strong refuge.

71:8 **Munnur minn er fullur af lofstír þínum, af dýrð þinni daginn allan.**

71:8 My mouth shall be filled with thy praise, And with thy honor all the day.

71:9 **Útskúfa mér eigi í elli minni, yfirgef mig eigi, þá er þróttur minn þverrar.**

71:9 Cast me not off in the time of old age; Forsake me not when my strength faileth.

71:10 **Því að óvinir mínir tala um mig, þeir er stíja um líf mitt, bera ráð sín saman:**

71:10 For mine enemies speak concerning me; And they that watch for my soul take counsel together,

71:11 **"Guð hefir yfirgefið hann. Eltið hann og grípið hann, því að enginn bjargar."**

71:11 Saying, God hath forsaken him: Pursue and take him; For there is none to deliver.

71:12 **Guð, ver eigi fjarri mér, Guð minn, skunda til liðs við mig.**

71:12 O God, be not far from me; O my God, make haste to help me.

71:13 **Lát þá er sýna mér fjandskap farast með skömm, lát þá íklæðast háðung og svivirðing, er óska mér ógæfu.**

71:13 Let them be put to shame and consumed that are adversaries to my soul; Let them be covered with reproach and dishonor that seek my hurt.

71:14 **En ég vil sífellt vona og auka enn á allan lofstír þinn.**

71:14 But I will hope continually, And will praise thee yet more and more.

71:15 **Munnur minn skal segja frá réttlæti þínu, frá hjálpsemdum þínum allan daginn, því að ég veit eigi tölu á þeim.**

71:15 My mouth shall tell of thy righteousness, And of thy salvation all the day; For I know not the numbers *thereof*.

71:16 **Ég vil segja frá máttarverkum Drottíns, ég vil boða réttlæti þitt, það eitt.**

71:16 I will come with the mighty acts of the Lord Yahwe: I will make mention of thy righteousness, even of thine only.

71:17 **Guð, þú hefir kennt mér frá æsku, og allt til þessa kunngjöri ég dásendarverk þín.**

71:17 O God, thou hast taught me from my youth; And hitherto have I declared thy wondrous works.

71:18 **Yfirgef mig eigi, ó Guð, þegar ég er gamall orðinn og grár fyrir hærum, að ég megi kunngjöra styrkleik þinn komandi kynslöð.**

71:18 Yea, even when I am old and grayheaded, O God, forsake me not, Until I have declared thy strength unto *the next* generation, Thy might to every one that is to come.

71:19 **Máttur þinn og réttlæti þitt, ó Guð, nær til himins, þú sem hefir framíð stórvirki, Guð, hver er sem þú?**

71:19 Thy righteousness also, O God, is very high; Thou who hast done great things, O God, who is like unto thee?

71:20 **Þú sem hefir látið oss horfa upp á miklar nauðir og ógæfu, þú munt láta oss lifna við að nýju og láta oss aftur stíga upp úr undirdjúpum jarðar.**

71:20 Thou, who hast showed us many and sore troubles, Wilt quicken us again, And wilt

bring us up again from the depths of the earth.

71:21 **Þú munt auka við tígn mína og aftur veita mér huggun.**

71:21 Increase thou my greatness, And turn again and comfort me.

71:22 **Þá vil ég lofa trúfesti þína með hörpuleik, Guð minn, leika á gígju fyrir þér, þú Hinn heilagi í Ísrael.**

71:22 I will also praise thee with the psaltery, *Even* thy truth, O my God: Unto thee will I sing praises with the harp, O thou Holy One of Israel.

71:23 **Varir mínar skulu fagna, er ég leik fyrir þér, og sál mín er þú hefir leyst.**

71:23 My lips shall shout for joy when I sing praises unto thee; And my soul, which thou hast redeemed.

71:24 **Þá skal og tunga mín tala um réttlæti þitt líðlangan daginn, því að þeir urðu til skammar, já hlutu kinnroða, er óskuðu mér ógæfu.**

71:24 My tongue also shall talk of thy righteousness all the day long; For they are put to shame, for they are confounded, that seek my hurt.

72:1 **Eftir Salómon. Guð, sel konungi í hendur dóma þína og konungssyni réttlæti þitt.**

72:1 Give the king thy judgments, O God, And thy righteousness unto the king's son.

72:2 **að hann dæmi lýð þinn með réttvísi og þína þjáðu með sanngirni.**

72:2 He will judge thy people with righteousness, And thy poor with justice.

72:3 **Fjöllin beri lýðnum frið og hálsarnir réttlæti.**

72:3 The mountains shall bring peace to the people, And the hills, in righteousness.

72:4 **Hann láti hina þjáðu meðal lýðsins ná rétti sínum, hann hjálpi hinum snauðu og krenji kúgarann.**

72:4 He will judge the poor of the people, He will save the children of the needy, And will break in pieces the oppressor.

72:5 **Þá mun hann lifa meðan sólin skín og tunglið ber birtu, frá kyni til kyns.**

72:5 They shall fear thee while the sun endureth, And so long as the moon, throughout all generations.

72:6 **Hann mun falla sem regn á slægjuland, sem regnskúrir, er vökva landið.**

72:6 He will come down like rain upon the mown grass, As showers that water the earth.

72:7 **Um hans daga skal réttlætið blómgast og gnóttir friðar, uns tunglið er eigi framar til.**

72:7 In his days shall the righteous flourish, And abundance of peace, till the moon be no more.

72:8 **Og hann skal ríkja frá hafi til hafs, frá Fljótinu til endimarka jarðar.**

72:8 He shall have dominion also from sea to sea, And from the River unto the ends of the earth.

72:9 Fjandmenn hans skulu beygja kné fyrir honum og óvinir hans sleikja duftið.

72:9 They that dwell in the wilderness shall bow before him; And his enemies shall lick the dust.

72:10 Konungarnir frá Tarsis og eyflöndunum skulu koma með gjafir, konungarnir frá Saba og Seba skulu færa skatt.

72:10 The kings of Tarshish and of the isles shall render tribute: The kings of Sheba and Seba shall offer gifts.

72:11 Ög allir konungar skulu lúta honum, allar þjóðir þjóna honum.

72:11 Yea, all kings shall fall down before him; All nations shall serve him.

72:12 Hann bjargar hinum snauða, er hrópar á hjálp, og hinum þjáða, er enginn liðsinnir.

72:12 For he will deliver the needy when he crieth, And the poor, that hath no helper.

72:13 Hann aumkast yfir bágstadda og snauða, og fátækum hjálpar hann.

72:13 He will have pity on the poor and needy, And the souls of the needy he will save.

72:14 Frá ofbeldi og ofríki leysir hann þá, og blóð þeirra er dýrmætt í augum hans.

72:14 He will redeem their soul from oppression and violence; And precious will their blood be in his sight:

72:15 Hann mun lifa og menn munu gefa honum Saba-gull, menn munu sífellt biðja fyrir honum, blessa hann liðlangan daginn.

72:15 And they shall live; and to him shall be given of the gold of Sheba: And men shall pray for him continually; They shall bless him all the day long.

72:16 Gnóttir korns munu vera í landinu, á fjallatindunum, í gróðri þess mun þjóta eins og í Libanon, og menn skulu spretta upp í borgunum eins og gras úr jörðu.

72:16 There shall be abundance of grain in the earth upon the top of the mountains; The fruit thereof shall shake like Lebanon: And they of the city shall flourish like grass of the earth.

72:17 Nafn hans mun vara að eilífu, meðan sólin skín mun nafn hans gróa. Ög með honum skulu allar attkvislir jarðarinnar óska sér blessunar, allar þjóðir munu hann sælan segja.

72:17 His name shall endure for ever; His name shall be continued as long as the sun: And men shall be blessed in him; All nations shall call him happy.

72:18 Lofaður sé Drottinn, Guð, Ísraels Guð, sem einn gjörir furðuverk.

72:18 Blessed be Yahwe God, the God of Israel, Who only doeth wondrous things:

72:19 og lofað sé hans dýrlega nafn um eilífið, og öll jörðin fyllist dýrð hans. Amen, amen.

72:19 And blessed be his glorious name for ever; And let the whole earth be filled with his glory. Amen, and Amen.

72:20 Bænir Davíðs Ísaisonar eru á enda.

72:20 The prayers of David the son of Jesse are ended.

73:1 Asafs-sálmur. Vissulega er Guð góður við Ísrael, við þá sem hjartahreinin eru.

73:1 Surely God is good to Israel, *Even* to such as are pure in heart.

73:2 Nærri lá, að fætur mínir hrösuðu, lítið vantaði á, að ég skrìðnaði í skrefi.

73:2 But as for me, my feet were almost gone; My steps had well nigh slipped.

73:3 Því að ég fylltist gremju út af hinum hrokafullu, þegar ég sá gengi hinna guðlausu.

73:3 For I was envious at the arrogant, When I saw the prosperity of the wicked.

73:4 Þeir hafa engar hörmungar að bera, líkami þeirra er heill og hraustur.

73:4 For there are no pangs in their death; But their strength is firm.

73:5 Þeim mætir engin mæða sem öðrum mönnum, og þeir verða eigi fyrir neinum áföllum eins og aðrir menn.

73:5 They are not in trouble as *other* men; Neither are they plagued like *other* men.

73:6 Fyrir því er hrokinn hálsfesti þeirra, þeir eru sveipaðir ofríki eins og yfirhöfn.

73:6 Therefore pride is as a chain about their neck; Violence covereth them as a garment.

73:7 Frá mörhjarta kemur misgjörð þeirra, girndir þeirra ganga fram úr öllu höfi.

73:7 Their eyes stand out with fatness: They have more than heart could wish.

73:8 Þeir spotta og tala af illsku, mæla kúgunarorð í mikilmennsku sinni.

73:8 They scoff, and in wickedness utter oppression: They speak loftily.

73:9 Með munni sínum snerta þeir himininn, en tunga þeirra er tíðförl um jörðina.

73:9 They have set their mouth in the heavens, And their tongue walketh through the earth.

73:10 Fyrir því aðhyllist lýðurinn þá og teygjar gnóttir vatns.

73:10 Therefore his people return hither: And waters of a full *cup* are drained by them.

73:11 Þeir segja: "Hvernig ætti Guð að vita og Hinn hæsti að hafa nokkra þekkingu?"

73:11 And they say, How doth God know? And is there knowledge in the Most High?

73:12 Sjá, þessir menn eru guðlausir, og þó lifa þeir ætíð áhyggjulausir og auka efni sín.

73:12 Behold, these are the wicked; And, being alway at ease, they increase in riches.

73:13 Vissulega hefi ég til ónýtis haldið hjarta mínu hreinu og þvegið hendur mínar í sakleysi.

73:13 Surely in vain have I cleansed my heart, And washed my hands in innocency;

73:14 ég þjáist allan daginn, og á hverjum morgni biður mín hirtíng.

73:14 For all the day long have I been plagued, And chastened every morning.

73:15 Ef ég hefði haft í hyggju að tala þannig, sjá, þá hefði ég brugðið trúnaði við kyn barna þinna.

73:15 If I had said, I will speak thus; Behold, I had dealt treacherously with the generation of thy children.

73:16 En ég hugsaði um, hvernig ég ætti að skilja það, það var erfitt í augum mínum.

73:16 When I thought how I might know this, It was too painful for me;

73:17 uns ég kom inn í helgidóma Guðs og skildi afdrif þeirra:

73:17 Until I went into the sanctuary of God, And considered their latter end.

73:18 Vissulega setur þú þá á sleipa jörð, þú lætur þá falla í rústir.

73:18 Surely thou settest them in slippery places: Thou castest them down to destruction.

73:19 Sviplega verða þeir að auðn, liða undir lok, tortímdir af skelfingum.

73:19 How are they become a desolation in a moment! They are utterly consumed with terrors.

73:20 Eins og draum er maður vaknar, þannig fyrirlitur þú, Drottinn, mynd þeirra, er þú rist á fætur.

73:20 As a dream when one awaketh, So, O Lord, when thou awakest, thou wilt despise their image.

73:21 Þegar beiskja var í hjarta mínu og kvölin nísti hug minn,

73:21 For my soul was grieved, And I was pricked in my heart:

73:22 Þá var ég fáraðlingur og vissi ekkert, var sem skynlaus skepna gagnvart þér.

73:22 So brutish was I, and ignorant; I was as a beast before thee.

73:23 En ég er ætíð hjá þér, þú heldur í hægri hönd mína.

73:23 Nevertheless I am continually with thee: Thou hast holden my right hand.

73:24 Þú munt leiða mig eftir ályktun þinni, og síðan munt þú taka við mér í dýrð.

73:24 Thou wilt guide me with thy counsel, And afterward receive me to glory.

73:25 Hvern á ég annars að á himnum? Ög hafi ég þig, hirtið ég eigi um neitt á jörðu.

73:25 Whom have I in heaven *but thee?* And there is none upon earth that I desire besides thee.

73:26 Þótt hold mitt og hjarta tárast, er Guð bjarg hjarta míns og hlutskipti mitt um eilífið.

73:26 My flesh and my heart faileth; *But* God is the strength of my heart and my portion for ever.

73:27 Því sjá, þeir sem fjarlægjast þig, farast, þú afmáir alla þá, sem eru þér ótrúir.

73:27 For, lo, they that are far from thee shall perish: Thou hast destroyed all them that play the harlot, *departing* from thee.

73:28 En mín gæði eru það að vera nálaegt Guði, ég hefi gjört Drottín að athvarfi minu og segi frá öllum verkum þínum.

73:28 But it is good for me to draw near unto God: I have made the Lord Yahwe my refuge, That I may tell of all thy works.

74:1 Asafs-maskil. Hví hefir þú, Guð, hafnað oss að fullu, hví rýkur reiði þín gegn gæsluhjörð þinni?

74:1 O God, why hast thou cast *us* off for ever? Why doth thine anger smoke against the sheep of thy pasture?

74:2 Haf í minni söfnuð þinn, er þú aflaðir forðum og leystir til þess að vera kynkvísl óðals þins, haf í minni Sionfjall, þar sem þú hefir tekið þér bústað.

74:2 Remember thy congregation, which thou hast gotten of old, Which thou hast redeemed to be the tribe of thine inheritance; And mount Zion, wherein thou hast dwelt.

74:3 Bein þú skrefum þínum til hinna endalausn rústa: Öllu hafa óvinirnir spillt í helgidóminum!

74:3 Lift up thy feet unto the perpetual ruins, All the evil that the enemy hath done in the sanctuary.

74:4 Fjandmenn þínir grenjuðu inni á samkomustað þínum, reistu upp hermerki sín.

74:4 Thine adversaries have roared in the midst of thine assembly; They have set up their ensigns for signs.

74:5 Eins og menn sem reiða hátt axir í þykkum skógi.

74:5 They seemed as men that lifted up Axes upon a thicket of trees.

74:6 Höggva þeir allan útskurð, mölva með exi og hamri.

74:6 And now all the carved work thereof They break down with hatchet and hammers.

74:7 Þeir hafa lagt eld í helgidóm þinn, vanhellað bústað nafns þins til grunna.

74:7 They have set thy sanctuary on fire; They have profaned the dwelling-place of thy name *by casting it* to the ground.

74:8 Þeir hugsuðu með sjálfum sér: "Vér skulum tortíma þeim öllum." Þeir brenndu öll samkomuhús Guðs í landinu.

74:8 They said in their heart, Let us make havoc of them altogether: They have burned up all the synagogues of God in the land.

74:9 Vér sjáum eigi merki vor, þar er enginn spámaður framar, og enginn er hjá oss sem veit hve lengi.

74:9 We see not our signs: There is no more any prophet; Neither is there among us any that knoweth how long.

74:10 Hversu lengi, ó Guð, á fjandmaðurinn að hæða, á óvinurinn að spotta nafn þitt um aldur?

74:10 How long, O God, shall the adversary reproach? Shall the enemy blaspheme thy name for ever?

74:11 Hví dregur þú að þér hönd þína, hví geymir þú hægri hönd þína í barmi þér?

74:11 Why drawest thou back thy hand, even thy right hand? *Pluck it out of thy bosom and consume them.*

74:12 Og þó er Guð konungur minn frá fornum tíðum, sá er framkvæmir hjálpræðisverk á jörðu.

74:12 Yet God is my King of old, Working salvation in the midst of the earth.

74:13 Þú klaufst hafið með mætti þínum, þú braust sundur höfuð drekans á vatninu.

74:13 Thou didst divide the sea by thy strength: Thou brakest the heads of the sea-monsters in the waters.

74:14 Þú molaðir sundur hausa Levjatans, gafst hann dýrum eyðimerkurinnar að æti.

74:14 Thou brakest the heads of leviathan in pieces; Thou gavest him to be food to the people inhabiting the wilderness.

74:15 Þú lést lindir og lækí spretta upp, þú þurrkaðir upp sírennandi ár.

74:15 Thou didst cleave fountain and flood: Thou driedst up mighty rivers.

74:16 Þinn er dagurinn og þín er nóttin, þú gjörðir ljós og sól.

74:16 The day is thine, the night also is thine: Thou hast prepared the light and the sun.

74:17 Þú settir öll takmörk jarðarinnar, sumar og vetur hefir þú gjört.

74:17 Thou hast set all the borders of the earth: Thou hast made summer and winter.

74:18 Minnst þess, Drottinn, að óvinurinn lastmælir, og heimskur lýður smáanar nafn þitt.

74:18 Remember this, that the enemy hath reproached, O Yahwe, And that a foolish people hath blasphemed thy name.

74:19 Ófursel eigi villidýrunum sál turtdúfu þinnar, gleym eigi um aldur lífi þinna hrjáðu.

74:19 Oh deliver not the soul of thy turtle-dove unto the wild beast: Forget not the life of thy poor for ever.

74:20 Gef gætur að sáttmála þínum, því að skúmaskot landsins eru full af bælum ofrikisins.

74:20 Have respect unto the covenant; For the dark places of the earth are full of the habitations of violence.

74:21 Lát eigi þann er kúgun sætir, snúa aftur með svivirðing, lát hina hrjáðu og snauðu lofa nafn þitt.

74:21 Oh let not the oppressed return ashamed: Let the poor and needy praise thy name.

74:22 Rís upp, Guð, berst fyrir málefni þínu, minnst þú háðungar þeirrar, er þú sætir af heimskingjum daginn á enda.

74:22 Arise, O God, plead thine own cause: Remember how the foolish man reproacheth thee all the day.

74:23 Gleym eigi hrópi fjenda þinna, glaumkæti andstaðinga þinna, þeirri er sífellt stígur upp.

74:23 Forget not the voice of thine adversaries: The tumult of those that rise up

against thee ascendeth continually.

75:1 Til söngstjórans. Lag: Spill eigi. Asafs-sálmur. Ljód. (75:2) Vér lofum þig, ó Guð, vér lofum þig, og þeir er ákalla nafn þitt, segja frá dásemdarkerkum þínum.

75:1 We give thanks unto thee, O God; We give thanks, for thy name is near: Men tell of thy wondrous works.

75:2 (75:3) "Þegar mér þykir tími til kominn, dæmi ég réttvislega.

75:1 We give thanks unto thee, O God; We give thanks, for thy name is near: Men tell of thy wondrous works.

75:3 (75:4) Þótt jörðin skjálfi með öllum þeim, er á henni búa, þá hefi ég samt fest stöðir. [Sela]

75:2 When I shall find the set time, I will judge uprightly.

75:4 (75:5) Ég segi við hina hrokafullu: Sýnið eigi hroka! og við hina óguðlegu: Hefjið eigi hornin!

75:3 The earth and all the inhabitants thereof are dissolved: I have set up the pillars of it. *Selah*

75:5 (75:6) Hefjið eigi hornin gegn himninum, mælið eigi drambyrði hnakkakertrir!"

75:4 I said unto the arrogant, Deal not arrogantly; And to the wicked, Lift not up the horn:

75:6 (75:7) Því að hvorki frá austri né vestri né frá eyðimörkinni kemur neinn, sem veitt geti uppreisn.

75:5 Lift not up your horn on high; Speak not with a stiff neck.

75:7 (75:8) Heldur er Guð sá sem dæmir, hann niðurlægir annan og upphefur hinn.

75:6 For neither from the east, nor from the west, Nor yet from the south, *cometh* lifting up.

75:8 (75:9) Því að bikar er í hendi Drottíns með freyðandi vini, fullur af kryddi. Af því skenkir hann, já, dreggjarr þess súpa og sötra allir óguðlegir menn á jörðu.

75:7 But God is the judge: He putteth down one, and lifteth up another.

75:9 (75:10) En ég vil fagna að eilífu, lofsyngja Jakobs Guði.

75:8 For in the hand of Yahwe there is a cup, and the wine foameth; It is full of mixture, and he poureth out of the same: Surely the dregs thereof, all the wicked of the earth shall drain them, and drink them.

75:10 (75:11) Öll horn óguðlegra verða af höggvín, en horn réttláttra skulu hátt gnafa.

75:9 But I will declare for ever, I will sing praises to the God of Jacob.

76:1 Til söngstjórans. Með strengjaleik. Asafs-sálmur. Ljód. (76:2) Guð er augljós orðinn í Júda, í Ísrael er nafn hans mikíð.

76:1 In Judah is God known: His name is great in Israel.

76:2 (76:3) Skáli hans er í Salem og bústaður hans á Sion.

76:1 In Judah is God known: His name is great in Israel.

76:3 (76:4) Þar braut hann sundur leiftur bogans, skjöld og sverð og hervopn. [Sela]

76:2 In Salem also is his tabernacle, And his dwelling-place in Zion.

76:4 (76:5) Þú birtist dýrlegur, ógurlegri en hin öldnu fjöll.

76:3 There he brake the arrows of the bow; The shield, and the sword, and the battle. *Selah*

76:5 (76:6) Hinir harðsvíruðu urðu öðrum að herfangi, þeir sofnuðu svefni sínum, og hendurnar brugðust öllum hetjunum.

76:4 Glorious art thou *and* excellent, From the mountains of prey.

76:6 (76:7) Fyrir ógunn þinni, Jakobs Guð, hnigu bæði vagnar og hestar í dá.

76:5 The stouthearted are made a spoil, They have slept their sleep; And none of the men of might have found their hands.

76:7 (76:8) Þú ert ógurlegur, og hver fær staðist fyrir þér, er þú reidist?

76:6 At thy rebuke, O God of Jacob, Both chariot and horse are cast into a deep sleep.

76:8 (76:9) Frá hinnum gjörðir þú dóm þinn heyrinkunnan, jörðin skelfdist og kyrrðist.

76:7 Thou, even thou, art to be feared; And who may stand in thy sight when once thou art angry?

76:9 (76:10) Þegar Guð reis upp til dóms til þess að hjálpa öllum hrjáðum á jörðu. [Sela]

76:8 Thou didst cause sentence to be heard from heaven; The earth feared, and was still,

76:10 (76:11) Því að reiði mannsins verður að lofa þig, leifum reidinnar gyrðir þú þig.

76:9 When God arose to judgment, To save all the meek of the earth. *Selah*

76:11 (76:12) Vinnið heit og efnid þau við Drottin, Guð yðar, allir þeir sem eru umhverfis hann, skulu færa gjafir hinum óttalega.

76:10 Surely the wrath of man shall praise thee: The residue of wrath shalt thou gird upon thee.

76:12 (76:13) honum sem lægir ofstopa höfðingjanna, sem ógurlegur er konungum jarðarinnar.

76:11 Vow, and pay unto Yahwe your God: Let all that are round about him bring presents unto him that ought to be feared.

77:1 Til söngstjórans. Fyrir Jedútún. Asafs-sálmur. (77:2) Ég kalla til Guðs og hrópa, kalla til Guðs, að hann megí heyra til mín.

77:1 I will cry unto God with my voice, Even unto God with my voice; and he will give ear unto me.

77:2 (77:3) Þegar ég er í naðum, leita ég Drottins, rétti út hendur mínar um nætur og þreytist ekki, sál mín er óhuggandi.

77:1 I will cry unto God with my voice, Even unto God with my voice; and he will give ear unto me.

77:3 (77:4) Ég minnst Guðs og kveina, ég styn, og andi minn örmagnast. [Sela]

77:2 In the day of my trouble I sought the Lord: My hand was stretched out in the night, and slacked not; My soul refused to be comforted.

77:4 (77:5) Þú heldur uppi augnalokum mínum, mér er órótt og ég má eigi mæla.

77:3 I remember God, and am disquieted: I complain, and my spirit is overwhelmed. *Selah*

77:5 (77:6) Ég í huga fyrri daga, ár þau sem löngu eru liðin.

77:4 Thou holdest mine eyes watching: I am so troubled that I cannot speak.

77:6 (77:7) ég minnst strengjaleiks míns um nætur, ég hugleiði í hjarta mínu, og andi minn rannsakar.

77:5 I have considered the days of old, The years of ancient times.

77:7 (77:8) Mun Drottinn þá útskúfa um eilíft og aldrei framar vera náðugur?

77:6 I call to remembrance my song in the night: I commune with mine own heart; And my spirit maketh diligent search.

77:8 (77:9) Er miskunn hans lokið um eilíft, fyrirheit hans þrotin um aldir alda?

77:7 Will the Lord cast off for ever? And will he be favorable no more?

77:9 (77:10) Hefir Guð gleymt að sýna líkn, byrgt miskunn sína með reiði? [Sela]

77:8 Is his lovingkindness clean gone for ever? Doth his promise fail for evermore?

77:10 (77:11) Þú sagði ég: "Þetta er kvöl mín, að hægri hönd Hins hæsta hefir brugðist."

77:9 Hath God forgotten to be gracious? Hath he in anger shut up his tender mercies? *Selah*

77:11 (77:12) Ég viðfrægi stórvirki Drottins, ég vil minnast furðuverka þinna frá fyrri tímum.

77:10 And I said, This is my infirmity; *But I will remember* the years of the right hand of the Most High.

77:12 (77:13) ég ihuga allar athafnir þínar, athuga stórvirki þín.

77:11 I will make mention of the deeds of Yahwe; For I will remember thy wonders of old.

77:13 (77:14) Guð, helgur er vegur þinn, hver er svo mikill Guð sem Drottinn?

77:12 I will meditate also upon all thy work, And muse on thy doings.

77:14 (77:15) Þú ert Guð, sá er furðuverk gjörir, þú hefir kunngjört mátt þinn meðal þjóðanna.

77:13 Thy way, O God, is in the sanctuary: Who is a great god like unto God?

77:15 (77:16) Með máttugum armlegg frelsaðir þú lýð þinn, sonu Jakobs og Jósefs. [Sela]

77:14 Thou art the God that doest wonders: Thou hast made known thy strength among the peoples.

77:16 (77:17) Vötnin sáu þig, ó Guð, vötnin sáu þig og skelfdust, og undirdjúpin skulfu.

77:15 Thou hast with thine arm redeemed thy people, The sons of Jacob and Joseph. *Selah*

77:17 (77:18) Vatnið streymdi úr skýjunum, þrumuraust drundi úr skýþykkuninu, og örvar þínar flugu.

77:16 The waters saw thee, O God; The waters saw thee, they were afraid: The depths also trembled.

77:18 (77:19) Reidarþrumur þínar kváðu við, leiftur lýstu um jarðríki, jörðin skalf og nötraði.

77:17 The clouds poured out water; The skies sent out a sound: Thine arrows also went abroad.

77:19 (77:20) Leið þin lá gegnum hafið, stígar þínir gegnum mikil vötn, og spor þín urðu eigi rakin.

77:18 The voice of thy thunder was in the whirlwind; The lightnings lightened the world: The earth trembled and shook.

77:20 (77:21) Þú leiddir lýð þinn eins og hjörð fyrir Móse og Aron.

77:19 Thy way was in the sea, And thy paths in the great waters, And thy footsteps were not known.

78:1 Asafs-maskil. Hlýð þú, lýður minn, á kenning mína, hneigið eyrun að orðum munnus míns.

78:1 Give ear, O my people, to my law: Incline your ears to the words of my mouth.

78:2 Ég vil opna munn minn með orðskviði, mæla fram gátur frá fornum tímum.

78:2 I will open my mouth in a parable; I will utter dark sayings of old,

78:3 Það sem vér höfum heyrt og skilið og feður vorir sögðu oss.

78:3 Which we have heard and known, And our fathers have told us.

78:4 Það viljum vér eigi dylja fyrir niðjum þeirra, er vér segjum seinni kynslóð frá lofstír Drottins og mætti hans og dásendarverkum og þeim undrum er hann gjörði.

78:4 We will not hide them from their children, Telling to the generation to come the praises of Yahwe, And his strength, and his wondrous works that he hath done.

78:5 Hann setti reglu í Jakob og skipaði lögmál í Ísrael, sem hann bað feðrum vorum að kunngjöra sonum þeirra.

78:5 For he established a testimony in Jacob, And appointed a law in Israel, Which he commanded our fathers, That they should make them known to their children;

78:6 til þess að seinni kynslóð mætti skilja það og synir þeir er fæðast mundu, mættu ganga fram og segja sonum sínum frá því.

78:6 That the generation to come might know *them*, even the children that should be born; Who should arise and tell *them* to their children,

78:7 og setja traust sitt á Guð og eigi gleyma stórvirkjum Guðs, heldur varðveita boðorð hans.

78:7 That they might set their hope in God, And not forget the works of God, But keep his commandments,

78:8 og eigi verða sem fedur þeirra, þrjóska og ódæla kynslóð, kynslóð með óstöðugu hjarta og anda sem var Guði ótrúur.

78:8 And might not be as their fathers, A stubborn and rebellious generation, A generation that set not their heart aright, And whose spirit was not steadfast with God.

78:9 Niðjar Efraims, herbúnir bogmenn, sneru við á orustudeginum.

78:9 The children of Ephraim, being armed and carrying bows, Turned back in the day of battle.

78:10 Þeir héldu eigi sáttmála Guðs og færðust undan að fylgja lögmáli hans.

78:10 They kept not the covenant of God, And refused to walk in his law;

78:11 Þeir gleymdu stórvirkjum hans og dásemdum hans, er hann hafði látið þá horfa á.

78:11 And they forgot his doings, And his wondrous works that he had showed them.

78:12 Í auglýsni feðra þeirra hafði hann framið furðuverk í Egyptalandi og Sóanhéraði.

78:12 Marvellous things did he in the sight of their fathers, In the land of Egypt, in the field of Zoan.

78:13 Hann klauf hafið og lét þá fara yfir og lét vatnið standa sem vegg.

78:13 He clave the sea, and caused them to pass through; And he made the waters to stand as a heap.

78:14 Hann leiddi þá með skýinu um daga og alla nóttina með eldskini.

78:14 In the day-time also he led them with a cloud, And all the night with a light of fire.

78:15 Hann klauf björg í eyðimörkinni og gaf þeim gnóttir að drekka eins og úr stórvötnum.

78:15 He clave rocks in the wilderness, And gave them drink abundantly as out of the depths.

78:16 hann lét læk spretna upp úr klettinum og vatnið streyma niður sem fljót.

78:16 He brought streams also out of the rock, And caused waters to run down like rivers.

78:17 Þó héldu þeir áfram að syndga í gegn honum, að risa í gegn Hinum hæsta í eyðimörkinni.

78:17 Yet went they on still to sin against him, To rebel against the Most High in the desert.

78:18 Þeir freistudu Guðs í hjörtum sínum, er þeir kröfðust matar þess er þeir girntust

78:18 And they tempted God in their heart By asking food according to their desire.

78:19 og töluðu gegn Guði og sögðu: "Skyldi Guð geta búið borð í eyðimörkinni?"

78:19 Yea, they spake against God; They said, Can God prepare a table in the wilderness?

78:20 Víst sló hann á klettinn, svo að vatnið vall upp og lækir streymdu, en skyldi hann líka geta gefið brauð eða veitt lyð sínum kjöt?"

78:20 Behold, he smote the rock, so that waters gushed out, And streams overflowed; Can he give bread also? Will he provide flesh for his people?

78:21 Fyrir því reiddist Drottinn, er hann heyrði þetta, eldur bálaði upp gegn Jakob og reiði steig upp gegn Ísrael.

78:21 Therefore Yahwe heard, and was wroth; And a fire was kindled against Jacob, And anger also went up against Israel;

78:22 af því að þeir trúðu eigi á Guð né treystu hjálp hans.

78:22 Because they believed not in God, And trusted not in his salvation.

78:23 Og hann bauð skýjunum að ofan og opnaði hurðir himinsins.

78:23 Yet he commanded the skies above, And opened the doors of heaven;

78:24 lét manna rigna yfir þá til matar og gaf þeim himnakorn;

78:24 And he rained down manna upon them to eat, And gave them food from heaven.

78:25 englabrauð fengu menn að eta, fæði sendi hann þeim til sæðingar.

78:25 Man did eat the bread of the mighty: He sent them food to the full.

78:26 Hann lét austanvindinn taka sig upp í himninum og leiddi sunnanvindinn að með mætti sínum.

78:26 He caused the east wind to blow in the heavens; And by his power he guided the south wind.

78:27 Hann lét kjöti rigna yfir þá sem duffi og vængjuðum fuglum sem sjávarsandi.

78:27 He rained flesh also upon them as the dust, And winged birds as the sand of the seas:

78:28 og hann lét þá falla niður í búðir sínar, umhverfis bústað sinn.

78:28 And he let it fall in the midst of their camp, Round about their habitations.

78:29 Átu þeir og urðu vel saddir, og græðgi þeirra sfaði hann.

78:29 So they did eat, and were well filled; And he gave them their own desire.

78:30 En meðan þeir voru eigi horfnir frá græðgi sinni, meðan fæðan enn var í munni þeirra.

78:30 They were not estranged from that which they desired, Their food was yet in their mouths,

78:31 þá steig reiði Guðs upp í gegn þeim. Hann deyddi hina gildustu meðal þeirra og lagði að velli æskumenn Ísraels.

78:31 When the anger of God went up against them, And slew of the fattest of them, And smote down the young men of Israel.

78:32 Þrátt fyrir allt þetta héldu

þeir áfram að syndga og trúðu eigi á dásemdarkerk hans.

78:32 For all this they sinned still, And believed not in his wondrous works.

78:33 Þá lét hann daga þeirra hverfa í hegóma og ár þeirra enda í skelfingu.

78:33 Therefore their days did he consume in vanity, And their years in terror.

78:34 Þegar hann deyddi þá, leituðu þeir hans, sneru sér og spurðu eftir Guði

78:34 When he slew them, then they inquired after him; And they returned and sought God earnestly.

78:35 og minntust þess, að Guð var klettur þeirra og Guð hinn hæsti frelsari þeirra.

78:35 And they remembered that God was their rock, And the Most High God their redeemer.

78:36 Þeir beittu við hann fagurgala með munni sínum og lugu að honum með tungum sínum.

78:36 But they flattered him with their mouth, And lied unto him with their tongue.

78:37 En hjarta þeirra var eigi stöðugt gagnvart honum, og þeir voru eigi trúir sáttmála hans.

78:37 For their heart was not right with him, Neither were they faithful in his covenant.

78:38 En hann er miskunnsamur, hann fyrirgefur misgjörðir og tortímur eigi, hann stíllir reiði sína hvað eftir annað og hleypir eigi fram allri bræði sinni.

78:38 But he, being merciful, forgave *their* iniquity, and destroyed *them* not: Yea, many a time turned he his anger away, And did not stir up all his wrath.

78:39 Hann minntist þess, að þeir voru hold, andgustur, sem liður burt og snýr eigi aftur.

78:39 And he remembered that they were but flesh, A wind that passeth away, and cometh not again.

78:40 Hversu oft þrjóskuðust þeir við hann í eyðimörkinni, hryggðu hann á örafunum.

78:40 How oft did they rebel against him in the wilderness, And grieve him in the desert!

78:41 Og aftur freistudu þeir Guðs og móðguðu Hinn heilaga í Ísrael.

78:41 And they turned again and tempted God, And provoked the Holy One of Israel.

78:42 Þeir minntust eigi handar hans, eður dags þess, er hann frelsaði þá frá fjandmönnum þeirra.

78:42 They remember not his hand, Nor the day when he redeemed them from the adversary;

78:43 hann sem gjörði tákn sín í Egyptalandi og undur sín í Sóanhéraði.

78:43 How he set his signs in Egypt, And his wonders in the field of Zoan,

78:44 Hann breytti ám þeirra í blóð og lækjum þeirra, svo að þeir fengu eigi drukkia.

78:44 And turned their rivers into blood, And their streams, so that they could not drink.

78:45 Hann sendi flugur meðal þeirra, er bitu þá, og froska, er eyddu þeim.

78:45 He sent among them swarms of flies, which devoured them; And frogs, which destroyed them.

78:46 Hann gaf engisprettunum afurðir þeirra og jarðvörgunum uppskeru þeirra.

78:46 He gave also their increase unto the caterpillar, And their labor unto the locust.

78:47 Hann eyddi vínvið þeirra með haghlrið og mórberjatré þeirra með frosti.

78:47 He destroyed their vines with hail, And their sycamore-trees with frost.

78:48 Hann ofurseldi haghlriðinni fénað þeirra og eldingunni hjarðir þeirra.

78:48 He gave over their cattle also to the hail, And their flocks to hot thunderbolts.

78:49 Hann sendi heiftarreiði sína í gegn þeim, æði, bræði og nauðir, sveitir af sendiböðum ógafunnar.

78:49 He cast upon them the fierceness of his anger, Wrath, and indignation, and trouble, A band of angels of evil.

78:50 Hann ruddi braut reiði sinni, þyrmdi eigi sálum þeirra við dauðanum og ofurseldi drepsóttinni líf þeirra.

78:50 He made a path for his anger; He spared not their soul from death, But gave their life over to the pestilence,

78:51 Hann laust alla frumburði í Egyptalandi, frumgróða styrkleikans í tjöldum Kams.

78:51 And smote all the first-born in Egypt, The chief of their strength in the tents of Ham.

78:52 Hann lét lýð sinn leggja af stað sem sauði og leiddi þá eins og hjörð í eyðimörkinni.

78:52 But he led forth his own people like sheep, And guided them in the wilderness like a flock.

78:53 Hann leiddi þá öruggt, svo að þeir óttuðust eigi, en óvini þeirra huldí hafði.

78:53 And he led them safely, so that they feared not; But the sea overwhelmed their enemies.

78:54 Hann fór með þá til sins helga héraðs, til fjallendis þess, er hægri hönd hans hafði aflað.

78:54 And he brought them to the border of his sanctuary, To this mountain, which his right hand had gotten.

78:55 Hann stökkta þjóðum undan þeim, skipti þeim niður eins og erfðahlut og lét kynkvislir Ísraels setjast að í tjöldum þeirra.

78:55 He drove out the nations also before them, And allotted them for an inheritance by line, And made the tribes of Israel to dwell in their tents.

78:56 En þeir freistuðu í þrjósku sinni Guðs hins hæsta og gættu eigi vitnisburða hans.

78:56 Yet they tempted and rebelled against the Most High God, And kept not his testimonies;

78:57 Þeir viku af leið, rufu trúnað sinn, eins og feður þeirra, brugðust eins og svikull bogi.

78:57 But turned back, and dealt treacherously like their fathers: They were turned aside like a deceitful bow.

78:58 Þeir egndu hann til reiði með fórnarhæðum sínum, vöktu vandlaeti hans með skurðgoðum sínum.

78:58 For they provoked him to anger with their high places, And moved him to jealousy with their graven images.

78:59 Guð heyrði það og reiddist og fékk mikla óbeit á Ísrael.

78:59 When God heard *this*, he was wroth, And greatly abhorred Israel;

78:60 Hann hafnaði bústaðnum í Siló, tjaldi því, er hann hafði reist meðal mannanna.

78:60 So that he forsook the tabernacle of Shiloh, The tent which he placed among men;

78:61 hann ofurseldi hernáminu vegsemd sína og fjandmannshendi þrýði sína.

78:61 And delivered his strength into captivity, And his glory into the adversary's hand.

78:62 Hann seldi lýð sinn undir sverðseggjjar og reiddist arfleifð sinni.

78:62 He gave his people over also unto the sword, And was wroth with his inheritance.

78:63 Æskumönnum hans eyddi eldurinn og meyjar hans misstu brúðsöngs síns.

78:63 Fire devoured their young men; And their virgins had no marriage-song.

78:64 Prestar hans féllu fyrir sverðseggjjum, og ekkjur hans fengu engan líksöng flutt.

78:64 Their priests fell by the sword; And their widows made no lamentation.

78:65 Þá vaknaði Drottinn eins og af svefni, eins og hetja, sem hefir látið sigrast af vini.

78:65 Then the Lord awaked as one out of sleep, Like a mighty man that shouteth by reason of wine.

78:66 Hann barði fjandmenn sína á bakhlutina, lét þá seta eilífri háðung.

78:66 And he smote his adversaries backward: He put them to a perpetual reproach.

78:67 Samt hafnaði hann tjaldi Jósefs og útvaldi eigi kynkvisl Efraíms.

78:67 Moreover he refused the tent of Joseph, And chose not the tribe of Ephraim,

78:68 heldur útvaldi hann Júda kynkvisl, Sionfjall, sem hann elskar.

78:68 But chose the tribe of Judah, The mount Zion which he loved.

78:69 Hann reisti helgidóm sinn sem himinhæðir, grundvallaði hann að eilífu eins og jörðina.

78:69 And he built his sanctuary like the heights, Like the earth which he hath established for ever.

78:70 Hann útvaldi þjón sinn Davíð og tók hann frá fjárbyrgjunum.

78:70 He chose David also his

servant, And took him from the sheepfolds:

78:71 Hann sótti hann frá lambánnum til þess að vera hirðir fyrir Jakob, lýð sinn, og fyrir Ísrael, arfleifð sína.

78:71 From following the ewes that have their young he brought him, To be the shepherd of Jacob his people, and Israel his inheritance.

78:72 Og Davíð var hirðir fyrir þá af heilum hug og leiddi þá með hygginni hendi.

78:72 So he was their shepherd according to the integrity of his heart, And guided them by the skilfulness of his hands.

79:1 Asafs-sálmur. Guð, heiðingjar hafa brotist inn í ódal þitt, þeir hafa saurgað þitt heilaga musteri og lagt Jerúsalem í rústir.

79:1 O God, the nations are come into thine inheritance; Thy holy temple have they defiled; They have laid Jerusalem in heaps.

79:2 Þeir hafa gefið lík þjóna þinna fuglum himins að fæðu og villidýrunum hold dýrkenda þinna.

79:2 The dead bodies of thy servants have they given to be food unto the birds of the heavens, The flesh of thy saints unto the beasts of the earth.

79:3 Þeir hafa úthellt blóði þeirra sem vatni umhverfis Jerúsalem, og enginn jarðaði þá.

79:3 Their blood have they shed like water round about Jerusalem; And there was none to bury them.

79:4 Vér erum til háðungar nábúum vorum, til spotts og athlagis þeim er búa umhverfis oss.

79:4 We are become a reproach to our neighbors, A scoffing and derision to them that are round about us.

79:5 Hversu lengi, Drottinn, atlar þú að vera reiður, á vandlaeti þitt að brenna sem eldur án afláts?

79:5 How long, O Yahwe? wilt thou be angry for ever? Shall thy jealousy burn like fire?

79:6 Hell þú reiði þinni yfir heiðingjana, sem eigi þekkja þig, og yfir konungsríki, er eigi ákalla nafn þitt.

79:6 Pour out thy wrath upon the nations that know thee not, And upon the kingdoms that call not upon thy name.

79:7 Því að þeir hafa uppetið Jakob og lagt bústað hans í eyði.

79:7 For they have devoured Jacob, And laid waste his habitation.

79:8 Lát oss eigi gjalda misgjörða forfedra vorra, lát miskunn þína fljótt koma í móti oss, því að vér erum mjög þjakaðir.

79:8 Remember not against us the iniquities of our forefathers: Let thy tender mercies speedily meet us; For we are brought very low.

79:9 Hjalpa þú oss, Guð hjálpraðis vors, sakir dýrðar nafns þíns, frelsa oss og fyrirgef syndir vorar sakir nafns þíns.

79:9 Help us, O God of our salvation, for the glory of thy name; And deliver us, and forgive our sins, for thy name's sake.

79:10 Hví eiga heiðingjarnir að segja: "Hvar er Guð þeirra?" Lát fyrir augum vorum kunna verða á heiðingjunum hefndina fyrir úthellt blóð þjóna þinna.
79:10 Wherefore should the nations say, Where is their God? Let the avenging of the blood of thy servants which is shed Be known among the nations in our sight.

79:11 Lát andvörp bandingjanna koma fram fyrir þig, leys þá sem komnir eru í dauðann, með þínum sterka armlegg.
79:11 Let the sighing of the prisoner come before thee: According to the greatness of thy power preserve thou those that are appointed to death;

79:12 og gjald nágrönnum vorum sjöfalt háðungina er þeir hafa sýnt þér, Drottinn.
79:12 And render unto our neighbors sevenfold into their bosom Their reproach, wherewith they have reproached thee, O Lord.

79:13 En vér, lýður þinn og gæsluhjörð þín, munum lofa þig um eilífð, kunngjöra lofstir þinn frá kyni til kyns.
79:13 So we thy people and sheep of thy pasture Will give thee thanks for ever: We will show forth thy praise to all generations.

80:1 Til söngstjórans. Liljulaug. Asafs-vitnisburður. Sálmur. (80:2) Hirdir Ísraels, hlýð á, þú sem leiddir Jósef eins og hjörð, þú sem ríkir uppi yfir kerubunum, birst þú í geisladýrð.
80:1 Give ear, O Shepherd of Israel, Thou that leadest Joseph like a flock; Thou that sittest *above* the cherubim, shine forth.

80:2 (80:3) Tak á mætti þínum frammi fyrir Efraim, Benjamin og Manasse og kom oss til hjálpar!
80:1 Give ear, O Shepherd of Israel, Thou that leadest Joseph like a flock; Thou that sittest *above* the cherubim, shine forth.

80:3 (80:4) Guð, snú oss til þín aftur og lát ásjónu þína lýsa, að vér megum frelsast.
80:2 Before Ephraim and Benjamin and Manasseh, stir up thy might, And come to save us.

80:4 (80:5) Drottinn, Guð hersveitanna, hversu lengi ætlar þú að vera reiður þrátt fyrir bænir lýðs þíns?
80:3 Turn us again, O God; And cause thy face to shine, and we shall be saved.

80:5 (80:6) Þú hefir gefið þeim tárabraud að eta og fært þeim gnægð tára að drekka.
80:4 O Yahwe God of hosts, How long wilt thou be angry against the prayer of thy people?

80:6 (80:7) Þú hefir gjört oss að þrætni nágranna vorra, og óvinir vorir gjöra gys að oss.
80:5 Thou hast fed them with the bread of tears, And given them tears to drink in large measure.

80:7 (80:8) Guð hersveitanna leið oss aftur til þín og lát ásjónu þína lýsa, að vér megum frelsast.
80:6 Thou makest us a strife unto our neighbors; And our enemies laugh among themselves.

80:8 (80:9) Þú kippstir upp vinvið úr Egyptalandi, stökktir burt þjóðum, en gróðursettir hann.
80:7 Turn us again, O God of hosts; And cause thy face to shine, and we shall be saved.

80:9 (80:10) Þú rýmdir til fyrir honum, hann festi rætur og fyllti landið.
80:8 Thou broughtest a vine out of Egypt: Thou didst drive out the nations, and plantedst it.

80:10 (80:11) Fjöllin huldust í skugga hans og sedrustré Guðs af greinum hans.
80:9 Thou preparedst *room* before it, And it took deep root, and filled the land.

80:11 (80:12) Hann breiddi út álmur sínar til hafsins og teinunga sína til Fljotsins.
80:10 The mountains were covered with the shadow of it, And the boughs thereof were *like* cedars of God.

80:12 (80:13) Hví hefir þú brotið niður múrveggina um hann, svo að allir vegfarendur tína berin?
80:11 It sent out its branches unto the sea, And its shoots unto the River.

80:13 (80:14) Skógargeltírnir naga hann, og öll dýr merkurinnar bíta hann.
80:12 Why hast thou broken down its walls, So that all they that pass by the way do pluck it?

80:14 (80:15) Guð hersveitanna, æ, snú þú aftur, lít niður af himni og sjá og vitja vinviðar þessa
80:13 The boar out of the wood doth ravage it, And the wild beasts of the field feed on it.

80:15 (80:16) og varðveit það sem hægri hönd þín hefir plantað, og son þann, er þú hefir styrkvan gjört þér til handa.
80:14 Turn again, we beseech thee, O God of hosts: Look down from heaven, and behold, and visit this vine,

80:16 (80:17) Hann er brenndur í eldi og upphöggvinn, fyrir ógnun auglitis þíns farast þeir.
80:15 And the stock which thy right hand planted, And the branch that thou madest strong for thyself.

80:17 (80:18) Lát hönd þína hvíla yfir manninum við þína hægri hönd, yfir mannsins barni, er þú hefir styrkvan gjört þér til handa.
80:16 It is burned with fire, it is cut down: They perish at the rebuke of thy countenance.

80:18 (80:19) Þá skulum vér eigi víkja frá þér. Viðhald lífi voru, þá skulum vér ákalla nafn þitt.
80:17 Let thy hand be upon the man of thy right hand, Upon the son of man whom thou madest strong for thyself.

80:19 (80:20) Drottinn, Guð hersveitanna, snú oss til þín aftur, lát ásjónu þína lýsa, að vér megum frelsast.
80:18 So shall we not go back from thee: Quicken thou us, and we will call upon thy name.

81:1 Til söngstjórans. Á gittit. Asafs-sálmur. (81:2) Fagnid fyrir Guði.

styrkleika vorum, látið gleðióp gjalla Guði Jakobs.
81:1 Sing aloud unto God our strength: Make a joyful noise unto the God of Jacob.

81:2 (81:3) Hefjið lofsöng og berjið bumbur, knýið hinar hugljúfu gígjur og hörpur.
81:1 Sing aloud unto God our strength: Make a joyful noise unto the God of Jacob.

81:3 (81:4) Þeytið lúðurinn á tunglkomudögum, við tunglflýlling á hátíðisdegi vorum.
81:2 Raise a song, and bring hither the timbrel, The pleasant harp with the psaltery.

81:4 (81:5) Því að þetta eru lög fyrir Ísrael, boðorð Jakobs Guðs.
81:3 Blow the trumpet at the new moon, At the full moon, on our feast-day.

81:5 (81:6) Hann gjörði það að reglu í Jósef, þá er hann fór út í móti Egyptalandi. Ég heyri mál, sem ég þekki eigi:
81:4 For it is a statute for Israel, An ordinance of the God of Jacob.

81:6 (81:7) "Ég hefi losað herðar hans við byrðina, hendur hans eru sloppnar við burðarkörfuna.
81:5 He appointed it in Joseph for a testimony, When he went out over the land of Egypt, *Where* I heard a language that I knew not.

81:7 (81:8) Þú kallaðir í neyðinni, og ég frelsaði þig, ég bænheyrdi þig í þrumuskýi, reyndi þig hjá Meribavötunum. [Sela]
81:6 I removed his shoulder from the burden: His hands were freed from the basket.

81:8 (81:9) Heyr, lýður minn, að ég megi áminna þig, ó, að þú, Ísrael, vildir heyra mig!
81:7 Thou calledst in trouble, and I delivered thee; I answered thee in the secret place of thunder; I proved thee at the waters of Meribah. *Selah*

81:9 (81:10) Enginn annar guð má vera meðal þín, og engan útlendan guð mátt þú tilbiðja.
81:8 Hear, O my people, and I will testify unto thee: O Israel, if thou wouldest hearken unto me!

81:10 (81:11) Ég er Drottinn, Guð þinn, sem leiddi þig út af Egyptalandi, opna munn þinn, að ég megi sedja þig.
81:9 There shall no strange god be in thee; Neither shalt thou worship any foreign god.

81:11 (81:12) En lýður minn heyrði eigi raust mína, og Ísrael var mér eigi auðsveipur.
81:10 I am Yahwe thy God, Who brought thee up out of the land of Egypt: Open thy mouth wide, and I will fill it.

81:12 (81:13) Þá sleppti ég þeim í þrjósku hjartna þeirra, þeir fengu að ganga eftir eigin geðþótta.
81:11 But my people hearkened not to my voice; And Israel would none of me.

81:13 (81:14) Ó, að lýður minn vildi heyra mig, Ísrael ganga á mínum vegum.

81:12 So I let them go after the stubbornness of their heart, That they might walk in their own counsels.

81:14 (81:15) Þá skyldi ég skjótt lægja óvini þeirra, og snúa hendi minni gegn fjendum þeirra.

81:13 Oh that my people would hearken unto me, That Israel would walk in my ways!

81:15 (81:16) Hatursmenn Drottins skyldu hræсна fyrir honum og ógæfútími þeirra vara að eilífu.

81:14 I would soon subdue their enemies, And turn my hand against their adversaries.

81:16 (81:17) Ég skyldi gefa þér hið kjarnbesta hveiti að eta og sæða þig á hunangi úr klettunum."

81:15 The haters of Yahwe should submit themselves unto him: But their time should endure for ever.

82:1 Asafs-sálmur. Guð stendur á guðþingi, heldur dóm mitt á meðal guðanna:

82:1 God standeth in the congregation of God; He judgeth among the gods.

82:2 "Hversu lengi ætlið þér að dæma með rangsleitni og draga taum hinna óguðlegu? [Sela]

82:2 How long will ye judge unjustly, And respect the persons of the wicked? *Selah*

82:3 Rekið réttar bágstaddra og föðurlausra, látið hinn þjáða og fátæka ná rétti sínum,

82:3 Judge the poor and fatherless: Do justice to the afflicted and destitute.

82:4 bjargið bágstöddum og snauðum, frelsið þá af hendi óguðlegra."

82:4 Rescue the poor and needy: Deliver them out of the hand of the wicked.

82:5 Þeir hafa eigi skyn né skilning, þeir ráfa í myrkri, allar undirstöður jarðarinnar riða.

82:5 They know not, neither do they understand; They walk to and fro in darkness: All the foundations of the earth are shaken.

82:6 Ég hefi sagt: "Þér eruð guðir og allir saman synir Hins hesta,

82:6 I said, Ye are gods, And all of you sons of the Most High.

82:7 en sannlega skuluð þér deyja sem menn, falla sem einn af höfðingjunum."

82:7 Nevertheless ye shall die like men, And fall like one of the princes.

82:8 Rís upp, ó Guð, dæm þú jörðina, því að þú ert erfðahöfðingi yfir öllum þjóðum.

82:8 Arise, O God, judge the earth; For thou shalt inherit all the nations.

83:1 Ljóð. Asafs-sálmur. (83:2) Guð, ver eigi hljóður, ver eigi þögull og hald eigi kyrru fyrir, ó Guð!

83:1 O God, keep not thou silence: Hold not thy peace, and be not still, O God.

83:2 (83:3) Því sjá, óvinir þínir gjöra hark, og hatursmenn þínir hefja höfnöð.

83:1 O God, keep not thou silence: Hold not thy peace, and be not still, O God.

83:3 (83:4) Þeir bregða á slæg ráð gegn lýð þínum, bera ráð sín saman gegn þeim er þú geymir.

83:2 For, lo, thine enemies make a tumult; And they that hate thee have lifted up the head.

83:4 (83:5) Þeir segja: "Komið, látum oss uppræta þá, svo að þeir séu ekki þjóð framar, og nafns Ísraels verði eigi framar minnst!"

83:3 Thy take crafty counsel against thy people, And consult together against thy hidden ones.

83:5 (83:6) Því að þeir hafa einhuga horið saman ráð sín, gegn þér hafa þeir gjört bandalag:

83:4 They have said, Come, and let us cut them off from being a nation; That the name of Israel may be no more in remembrance.

83:6 (83:7) Edómtjöld og Ísmaelítar, Móab og Hagritar,

83:5 For they have consulted together with one consent; Against thee do they make a covenant:

83:7 (83:8) Gebal, Ammon og Amalek, Filístea ásamt Týrushúum.

83:6 The tents of Edom and the Ishmaelites; Moab, and the Hagarenes;

83:8 (83:9) Assúr hefir einnig gjört bandalag við þá og ljær armlegg sinn Lots-sonum. [Sela]

83:7 Gebal, and Ammon, and Amalek; Philistia with the inhabitants of Tyre:

83:9 (83:10) Far með þá eins og Midían, eins og Sisera, eins og Jabin við Kísonlæk.

83:8 Assyria also is joined with them; They have helped the children of Lot. *Selah*

83:10 (83:11) Þeim var útrýmt hjá Endór, urðu að áburði á jörðina.

83:9 Do thou unto them as unto Midian, As to Sisera, as to Jabin, at the river Kishon;

83:11 (83:12) Gjör þá, göfugmenni þeirra, eins og Öreb og Seeb, og alla höfðingja þeirra eins og Seba og Salmúna,

83:10 Who perished at Endor, Who became as dung for the earth.

83:12 (83:13) Þá er sögðu: "Vér viljum kasta eign vorri á vengi Guðs."

83:11 Make their nobles like Öreb and Zeeb; Yea, all their princes like Zebah and Zalmonna;

83:13 (83:14) Guð vor, gjör þá sem rykmökk, sem hálmleggi fyrir vindi.

83:12 Who said, Let us take to ourselves in possession The habitations of God.

83:14 (83:15) Eins og eldur, sem brennir skóginn, eins og logi, sem bálást upp um fjöllin.

83:13 O my God, make them like the whirling dust; As stubble before the wind.

83:15 (83:16) svo skalt þú elta þá með ofviðri þínu, skelfa þá með fellibyl þínum.

83:14 As the fire that burneth the forest, And as the flame that setteth the mountains on fire,

83:16 (83:17) Lát andlit þeirra fyllast

snepu, að þeir megi leita nafns þins, Drottinn!

83:15 So pursue them with thy tempest, And terrify them with thy storm.

83:17 (83:18) Lát þá verða til skammar og skelfast um aldur, lát þá sæta háðung og tortímast.

83:16 Fill their faces with confusion, That they may seek thy name, O Yahwe.

83:18 (83:19) að þeir megi komast að raun um, að þú einn heitir Drottinn, Hinn hesti yfir allri jörðunni.

83:17 Let them be put to shame and dismayed for ever; Yea, let them be confounded and perish;

84:1 Til söngstjórans. Á gittit. Kóríta-sálmur. (84:2) Hversu yndislegir eru bústaðir þínir, Drottinn hersveitanna.

84:1 How amiable are thy tabernacles, O Yahwe of hosts!

84:2 (84:3) Sálu mina langaði til, já, hún þráði forgarða Drottins, nú fagnar hjarta mitt og hold fyrir hinum lifanda Guði.

84:1 How amiable are thy tabernacles, O Yahwe of hosts!

84:3 (84:4) Jafnvel fuglinn hefir fundið hús, og svalan á sér hreiður, þar sem hún leggur unga sína: ölturu þín, Drottinn hersveitanna, konungur minn og Guð minn!

84:2 My soul longeth, yea, even fainteth for the courts of Yahwe; My heart and my flesh cry out unto the living God.

84:4 (84:5) Sælir eru þeir, sem búa í húsi þínu, þeir munu ætíð lofa þig. [Sela]

84:3 Yea, the sparrow hath found her a house, And the swallow a nest for herself, where she may lay her young, Even thine altars, O Yahwe of hosts, My King, and my God.

84:5 (84:6) Sælir eru þeir menn, sem finna styrk hjá þér, er þeir hugsa til helgigöngu.

84:4 Blessed are they that dwell in thy house: They will be still praising thee. *Selah*

84:6 (84:7) Er þeir fara gegnum táradalinn, umbreyta þeir honum í vatnsríka vin, og haustregnið færir honum blessun.

84:5 Blessed is the man whose strength is in thee; In whose heart are the highways to Zion.

84:7 (84:8) Þeim eykst æ kraftur á göngunni og fá að lita Guð á Sion.

84:6 Passing through the valley of Weeping they make it a place of springs; Yea, the early rain covereth it with blessings.

84:8 (84:9) Drottinn, Guð hersveitanna, heyr bæn mína, hlýð til, þú Jakobs Guð. [Sela]

84:7 They go from strength to strength; Every one of them appeareth before God in Zion.

84:9 (84:10) Guð, skjöldur vor, sjá og lit á auglit þíns smurða!

84:8 O Yahwe God of hosts, hear my prayer; Give ear, O God of Jacob. *Selah*

84:10 (84:11) Því að einn dagur í forgörðum þínum er betri en þúsund

aðrir, heldur vil ég standa við þröskuldinn í húsi Guðs míns en dvelja í tjöldum óguðlegra.

84:9 Behold, O God our shield, And look upon the face of thine anointed.

84:11 (84:12) Því að Drottinn Guð er sól og skjöldur, náð og vegsemd veitir Drottinn. Hann synjar þeim engra gæða, er ganga í grandvarleik.

84:10 For a day in thy courts is better than a thousand. I had rather be a doorkeeper in the house of my God, Than to dwell in the tents of wickedness.

84:12 (84:13) Drottinn hersveitanna, sáll er sá maður, sem treystir þér.

84:11 For Yahwe God is a sun and a shield: Yahwe will give grace and glory; No good thing will he withhold from them that walk uprightly.

85:1 Til söngstjórans. Kóríta-sálmur. (85:2) Þú hefir haft þóknun á landi þínu, Drottinn, snúið við hag Jakobs.

85:1 Yahwe, thou hast been favorable unto thy land; Thou hast brought back the captivity of Jacob.

85:2 (85:3) Þú hefir fyrirgefið misgjörð lýðs þíns, hulið allar syndir þeirra. [Sela]

85:1 Yahwe, thou hast been favorable unto thy land; Thou hast brought back the captivity of Jacob.

85:3 (85:4) Þú hefir dregið að þér alla bræði þína, látið af heiltarreiði þinni.

85:2 Thou hast forgiven the iniquity of thy people; Thou hast covered all their sin. *Selah*

85:4 (85:5) Snú þér til vor aftur, þú Guð hjálpraðis vors, og lát af gremju þinni í gegn oss.

85:3 Thou hast taken away all thy wrath; Thou hast turned *thyself* from the fierceness of thine anger.

85:5 (85:6) Ætlar þú að vera oss reiður um eilífð, láta reiði þína haldast við frá kyni til kyns?

85:4 Turn us, O God of our salvation, And cause thine indignation toward us to cease.

85:6 (85:7) Vilt þú eigi láta oss lifna við aftur, svo að lýður þinn megi gleðjast yfir þér?

85:5 Wilt thou be angry with us for ever? Wilt thou draw out thine anger to all generations?

85:7 (85:8) Lát oss, Drottinn, sjá miskunn þína og veit oss hjálpraði þitt!

85:6 Wilt thou not quicken us again, That thy people may rejoice in thee?

85:8 (85:9) Ég vil hlýða á það sem Guð Drottinn talar. Hann talar frið til lýðs síns og til dyrkenda sinna og til þeirra, er snúa hjarta sínu til hans.

85:7 Show us thy lovingkindness, O Yahwe, And grant us thy salvation.

85:9 (85:10) Já, hjálp hans er nálæg þeim er óttast hann, og vegsemdir munu búa í landi voru.

85:8 I will hear what God Yahwe will speak; For he will speak peace unto his people, and to his saints: But let them not turn again to folly.

85:10 (85:11) Elska og trúfesti mæstast, réttlæti og friður kyssast.

85:9 Surely his salvation is nigh them that fear him, That glory may dwell in our land.

85:11 (85:12) Trúfesti sprettur upp úr jörðunni, og réttlæti litur niður af himni.

85:10 Mercy and truth are met together; Righteousness and peace have kissed each other.

85:12 (85:13) Þá gefur og Drottinn gæði, og land vort veitir afurðir sínar.

85:11 Truth springeth out of the earth; And righteousness hath looked down from heaven.

85:13 (85:14) Réttlæti fer fyrir honum, og friður fylgir skrefum hans.

85:12 Yea, Yahwe will give that which is good; And our land shall yield its increase.

86:1 Davíðs-bæn. Hneig eyra þitt, Drottinn, og bænheyr mig, því að ég er hrjádur og snauður.

86:1 Bow down thine ear, O Yahwe, and answer me; For I am poor and needy.

86:2 Vernda líf mitt, því að ég er helgaður þér, hjálpa þú, Guð minn, þjóni þínum, er treystir þér.

86:2 Preserve my soul; For I am godly: O thou my God, save thy servant that trusteth in thee.

86:3 Ver mér náðugur, Drottinn, því þig ákalla ég allan daginn.

86:3 Be merciful unto me, O Lord; For unto thee do I cry all the day long.

86:4 Gleð þú sál þjóns þíns, því að til þín, Drottinn, hef ég sál mína.

86:4 Rejoice the soul of thy servant; For unto thee, O Lord, do I lift up my soul.

86:5 Þú, Drottinn, ert góður og fús til að fyrirgefa, gæskuríkur öllum þeim er ákalla þig.

86:5 For thou, Lord, art good, and ready to forgive, And abundant in lovingkindness unto all them that call upon thee.

86:6 Hlýð, Drottinn, á bæn mína og gef gæm grátbeiðni minni.

86:6 Give ear, O Yahwe, unto my prayer; And hearken unto the voice of my supplications.

86:7 Þegar ég er í nauðum staddur ákalla ég þig, því að þú bænheyrir mig.

86:7 In the day of my trouble I will call upon thee; For thou wilt answer me.

86:8 Enginn er sem þú meðal guðanna, Drottinn, og ekkert er sem þín verk.

86:8 There is none like unto thee among the gods, O Lord; Neither *are there any works* like unto thy works.

86:9 Allar þjóðir, er þú hefir skapað, munu koma og falla fram fyrir þér, Drottinn, og tigna nafn þitt.

86:9 All nations whom thou hast made shall come and worship before thee, O Lord; And they shall glorify thy name.

86:10 Því að þú ert mikill og gjörir furðuverk, þú einn, ó Guð!

86:10 For thou art great, and doest wondrous things: Thou art God alone.

86:11 Visa mér veg þinn, Drottinn, lát mig ganga í sannleika þínum, gef mér heilt hjarta, að ég tigni nafn þitt.

86:11 Teach me thy way, O Yahwe; I will walk in thy truth: Unite my heart to fear thy name.

86:12 Ég vil lofa þig, Drottinn, Guð minn, af öllu hjarta og heiðra nafn þitt að eilífu.

86:12 I will praise thee, O Lord my God, with my whole heart; And I will glorify thy name for evermore.

86:13 Því að miskunn þín er mikil við mig, og þú hefir frelsað sál mína frá djúpi Heljar.

86:13 For great is thy lovingkindness toward me; And thou hast delivered my soul from the lowest Sheol.

86:14 Ófistopamenn hefjast gegn mér, ó Guð, og hópur ofríkismanna sækist eftir lífi mínu, eigi hafa þeir þig fyrir augum.

86:14 O God, the proud are risen up against me, And a company of violent men have sought after my soul, And have not set thee before them.

86:15 En þú, Drottinn, ert miskunnsamur og líksamur Guð, þolinmóður og gæskuríkur og harla trúfastur.

86:15 But thou, O Lord, art a God merciful and gracious, Slow to anger, and abundant in lovingkindness and truth.

86:16 Snú þér að mér og ver mér náðugur, veit þjóni þínum kraft þinn og hjálpa syni ambáttar þinnar.

86:16 Oh turn unto me, and have mercy upon me; Give thy strength unto thy servant, And save the son of thy handmaid.

86:17 Gjör þú tákna til góðs fyrir mig, að hatursmenn mínir megi horfa á það sneyptr, að þú, Drottinn, hjálpar mér og huggar mig.

86:17 Show me a token for good, That they who hate me may see it, and be put to shame, Because thou, Yahwe, hast helped me, and comforted me.

87:1 Kóríta-sálmur. Ljóð.

87:1 His foundation is in the holy mountains.

87:2 Drottinn grundvallaði borg sína á heilögum fjöllum, hann elskar hlið Sionar framar öllum bústöðum Jakobs.

87:2 Yahwe loveth the gates of Zion More than all the dwellings of Jacob.

87:3 Dýrlega er talað um þig, þú borg Guðs. [Sela]

87:3 Glorious things are spoken of thee, O city of God. *Selah*

87:4 Ég nefni Egyptaland og Babelón vegna játenda minna þar, hér er Filístea og Týrus, ásamt Blálandi, einn er fæddur hér, annar þar.

87:4 I will make mention of Rahab and Babylon as among them that know me: Behold, Philistia, and Tyre, with Ethiopia: This one was born there.

87:5 En Sion kallast móðirin, hver þeirra er fæddur í henni, og hann, hinn hæsti, verndar hana.

87:5 Yea, of Zion it shall be said, This one and that one was born in her; And the Most High himself will establish her.

87:6 Drottinn telur saman í þjóðaskránum, einn er fæddur hér, annar þar. [Sela]

87:6 Yahwe will count, when he writeth up the peoples, This one was born there. *Selah*

87:7 Og menn syngja eins og þeir er stíga dans: "Allar uppsprettur mínar eru í þér."

87:7 They that sing as well as they that dance *shall say*, All my fountains are in thee.

88:1 Ljóð. Kóraitá-sálmur. Til söngstjórans. Syngist með Makalat-lagi. Hemans-maskil Esraíta. (88:2) Drottinn, Guð minn, ég kalla um daga, um nætur hrópa ég frammi fyrir þér.

88:1 O Yahwe, the God of my salvation, I have cried day and night before thee.

88:2 (88:3) Lát þen mína koma fyrir þig, hneig eyra að hrópi mínu.

88:1 O Yahwe, the God of my salvation, I have cried day and night before thee.

88:3 (88:4) Því að sál mín er mett orðin af höli, og líf mitt nálægist Hel.

88:2 Let my prayer enter into thy presence; Incline thine ear unto my cry.

88:4 (88:5) Ég er talinn með þeim, sem gengnir eru til grafar, ég er sem magnþrota maður.

88:3 For my soul is full of troubles, And my life draweth nigh unto Sheol.

88:5 (88:6) Mér er fenginn bústaður með framlíðnum, eins og vegnum mönnum, er liggja í gröfnni, er þú minnst eigi frammar, því að þeir eru hrifnir burt úr hendi þinni.

88:4 I am reckoned with them that go down into the pit; I am as a man that hath no help,

88:6 (88:7) Þú hefir lagt mig í gryfju undirheima, í myrkrið niðri í djúpnu.

88:5 Cast off among the dead, Like the slain that lie in the grave, Whom thou rememberest no more, And they are cut off from thy hand.

88:7 (88:8) Reiði þín hvílir á mér, og alla þöð þína hefir þú látið skella á mér. [Sela]

88:6 Thou hast laid me in the lowest pit, In dark places, in the deeps.

88:8 (88:9) Þú hefir fjarlægð frá mér kunningja mína, gjört mig að andstyggð í augum þeirra. Ég er byrgður inni og kemst ekki út.

88:7 Thy wrath lieth hard upon me, And thou hast afflicted me with all thy waves. *Selah*

88:9 (88:10) augu mín eru döpruð af eynd. Ég ákalla þig, Drottinn, dag hvern, breiði út hendurnar í móti þér.

88:8 Thou hast put mine acquaintance far from me; Thou hast made me an abomination unto them: I am shut up, and I cannot come forth.

88:10 (88:11) Gjörir þú furðuverk vegna framlíðinna, eða munu hinir dauðu rísa upp til þess að lofa þig? [Sela]

88:9 Mine eye wasteth away by reason of affliction: I have called daily upon thee, O Yahwe; I have spread forth my hands unto thee.

88:11 (88:12) Er sagt frá miskunn þinni í gröfnni, frá trúfesti þinni í undirdjúpunum?

88:10 Wilt thou show wonders to the dead? Shall they that are deceased arise and praise thee? *Selah*

88:12 (88:13) Eru furðuverk þín kunngjörð í myrkriinu eða réttlæti þitt í landi gleyskunnar?

88:11 Shall thy lovingkindness be declared in the grave? Or thy faithfulness in Destruction?

88:13 (88:14) En ég hrópa til þín, Drottinn, og á morgnana kemur þen mín fyrir þig.

88:12 Shall thy wonders be known in the dark? And thy righteousness in the land of forgetfulness?

88:14 (88:15) Hví útskúfar þú, Drottinn, sálu minni, hylur auglit þitt fyrir mér?

88:13 But unto thee, O Yahwe, have I cried; And in the morning shall my prayer come before thee.

88:15 (88:16) Ég er hrjáður og aðþrengdur frá æsku, ég ber skelfingar þínar og er ráðþrota.

88:14 Yahwe, why castest thou off my soul? Why hidest thou thy face from me?

88:16 (88:17) Reiðiblossar þínir ganga yfir mig, ógnir þínar eyða mér.

88:15 I am afflicted and ready to die from my youth up: While I suffer thy terrors I am distracted.

88:17 (88:18) Þær umkringja mig eins og vötn allan líðlangan daginn, lykja um mig allar saman.

88:16 Thy fierce wrath is gone over me; Thy terrors have cut me off.

88:18 (88:19) Þú hefir fjarlægð frá mér ástvíni og félagu og gjört myrkrið að kunningja mínum.

88:17 They came round about me like water all the day long; They compassed me about together.

89:1 Etans-maskil Esraíta. (89:2) Um náðarverk Drottins vil ég syngja að eilífu, kunngjöra trúfesti þína með munni mínum frá kyni til kyns.

89:1 I will sing of the lovingkindness of Yahwe for ever: With my mouth will I make known thy faithfulness to all generations.

89:2 (89:3) Því að ég hefi sagt: Náð þín er traust að eilífu, á himninum grundvallaðir þú trúfesti þína.

89:1 I will sing of the lovingkindness of Yahwe for ever: With my mouth will I make known thy faithfulness to all generations.

89:3 (89:4) Ég hefi gjört sáttmála við minn útvalda, unnið Davíð þjóni mínum svolátandi eið:

89:2 For I have said, Mercy shall be built up for ever; Thy faithfulness wilt thou establish in the very heavens.

89:4 (89:5) "Ég vil staðfesta ætt þína að eilífu, reisa háseti þitt frá kyni til kyns." [Sela]

89:3 I have made a covenant with my chosen, I have sworn unto David my servant:

89:5 (89:6) Þú lofuðu himnarnir

dásemdarverk þín, Drottinn, og söfnuður heilagra trúfesti þína.

89:4 Thy seed will I establish for ever, And build up thy throne to all generations. *Selah*

89:6 (89:7) Því að hver er í himninum jafn Drottni, hver er líkur Drottni meðal guðasonanna?

89:5 And the heavens shall praise thy wonders, O Yahwe; Thy faithfulness also in the assembly of the holy ones.

89:7 (89:8) Guð er ægilegur í hópi heilagra, mikill er hann og óttalegur öllum þeim, sem eru umhverfis hann.

89:6 For who in the skies can be compared unto Yahwe? Who among the sons of the mighty is like unto Yahwe,

89:8 (89:9) Drottinn, Guð hersveitanna, hver er sem þú? Þú ert voldugur, Drottinn, og trúfesti þín er umhverfis þig.

89:7 A God very terrible in the council of the holy ones, And to be feared above all them that are round about him?

89:9 (89:10) Þú ræður yfir ofstopa hafsins, þegar öldur þess hefjast, stöðvar þú þær.

89:8 O Yahwe God of hosts, Who is a mighty one, like unto thee, O Yahwe? And thy faithfulness is round about thee.

89:10 (89:11) Þú knosaðir skrimslíð eins og veginn mann, með þínum volduga armi tvístraðir þú óvinum þínum.

89:9 Thou rulest the pride of the sea: When the waves thereof arise, thou stillest them.

89:11 (89:12) Þinn er himinninn, þín er og jörðin, þú hefir grundvallað veröldina og allt sem í henni er.

89:10 Thou hast broken Rahab in pieces, as one that is slain; Thou hast scattered thine enemies with the arm of thy strength.

89:12 (89:13) Þú hefir skapað norðrið og suðrið, Tabor og Hermon fagna yfir nafni þínu.

89:11 The heavens are thine, the earth also is thine: The world and the fulness thereof, thou hast founded them.

89:13 (89:14) Þú hefir máttugan armlegg, hönd þín er sterk, hátt upphafin hægri hönd þín.

89:12 The north and the south, thou hast created them: Tabor and Hermon rejoice in thy name.

89:14 (89:15) Réttlæti og réttvísi er grundvöllur hásetis þíns, miskunn og trúfesti ganga frammi fyrir þér.

89:13 Thou hast a mighty arm; Strong is thy hand, and high is thy right hand.

89:15 (89:16) Sæll er sá lýður, sem þekkir fagnadarópið, sem gengur í ljósi auglitis þíns, Drottinn.

89:14 Righteousness and justice are the foundation of thy throne: Lovingkindness and truth go before thy face.

89:16 (89:17) Þeir gleðjast yfir nafni þínu alla daga og fagna yfir réttlæti þínu.

89:15 Blessed is the people that know the joyful sound: They walk, O Yahwe, in the light of thy countenance.

89:17 (89:18) Því að þú ert þeirra máttug þryði, og sakir velpóknunar þinnar munt þú hefja horn vort.

89:16 In thy name do they rejoice all the day; And in thy righteousness are they exalted.

89:18 (89:19) Því að Drottni heyrir skjöldur vor, konungur vor Hinum heilaga í Ísrael.

89:17 For thou art the glory of their strength; And in thy favor our horn shall be exalted.

89:19 (89:20) Þá talaðir þú í sýn til dýrkanda þíns og sagðir: "Ég hefi sett kórónu á kappi, ég hefi upphafið útvaldan mann af lýðum.

89:18 For our shield belongeth unto Yahwe; And our king to the Holy One of Israel.

89:20 (89:21) Ég hefi fundið Davíð þjón minn, smurt hann með minni heilögu oliu.

89:19 Then thou spakest in vision to thy saints, And saidst, I have laid help upon one that is mighty; I have exalted one chosen out of the people.

89:21 (89:22) Hönd mín mun gjöra hann stöðugan og armleggur minn styrkja hann.

89:20 I have found David my servant; With my holy oil have I anointed him:

89:22 (89:23) Óvinurinn skal eigi ráðast að honum, og ekkert illmenni skal kúga hann.

89:21 With whom my hand shall be established; Mine arm also shall strengthen him.

89:23 (89:24) Heldur skal ég gjöra út af við fjendur hans að honum ásjáandi, og hatursmenn hans skal ég ljósta.

89:22 The enemy shall not exact from him, Nor the son of wickedness afflict him.

89:24 (89:25) Trúfesti mín og miskunn skulu vera með honum, og fyrir sakir nafns míns skal horn hans gnæfa hátt.

89:23 And I will beat down his adversaries before him, And smite them that hate him.

89:25 (89:26) Ég legg hönd hans á hafið og hægri hönd hans á fljótin.

89:24 But my faithfulness and my lovingkindness shall be with him; And in my name shall his horn be exalted.

89:26 (89:27) Hann mun segja við mig: Þú ert faðir minn, Guð minn og klettur hjálpraðis míns.

89:25 I will set his hand also on the sea, And his right hand on the rivers.

89:27 (89:28) Og ég vil gjöra hann að frumgetning, að hinum hæsta meðal konunga jarðarinnar.

89:26 He shall cry unto me, Thou art my Father, My God, and the rock of my salvation.

89:28 (89:29) Ég vil varðveita miskunn mína við hann að eilífu, og sáttmáli minn við hann skal stöðugur standa.

89:27 I also will make him *my* first-born, The highest of the kings of the earth.

89:29 (89:30) Ég læt niðja hans haldast við um aldur og háseti hans meðan himinninn er til.

89:28 My lovingkindness will I keep for him for evermore; And my covenant shall stand fast with him.

89:30 (89:31) Ef synir hans hafna lögmáli minnu og ganga eigi eftir boðum mínum.

89:29 His seed also will I make to endure for ever, And his throne as the days of heaven.

89:31 (89:32) ef þeir vanhelga lög mín og varðveita eigi boðorð mín.

89:30 If his children forsake my law, And walk not in mine ordinances;

89:32 (89:33) Þá vil ég vitja afbrota þeirra með vendinum og misgjörða þeirra með plágum.

89:31 If they break my statutes, And keep not my commandments;

89:33 (89:34) en miskunn mína mun ég ekki frá honum taka og eigi bregða trúfesti mínni.

89:32 Then will I visit their transgression with the rod, And their iniquity with stripes.

89:34 (89:35) Ég vil eigi vanhelga sáttmála minn og eigi breyta því, er mér hefir af vörum liðið.

89:33 But my lovingkindness will I not utterly take from him, Nor suffer my faithfulness to fail.

89:35 (89:36) Ég hefi einu sinni svarið við heilagleik minn og mun aldrei svíkja Davíð:

89:34 My covenant will I not break, Nor alter the thing that is gone out of my lips.

89:36 (89:37) Niðjar hans skulu haldast við um aldur og háseti hans sem sólin fyrir mér.

89:35 Once have I sworn by my holiness: I will not lie unto David:

89:37 (89:38) Það skal standa stöðugt að eilífu sem tunglið, svo sannarlega sem áræiðanlegt vitni er á himnum." [Sela]

89:36 His seed shall endure for ever, And his throne as the sun before me.

89:38 (89:39) Og þó hefir þú útskúfað og hafnað og reiðst þínum smurða.

89:37 It shall be established for ever as the moon, And as the faithful witness in the sky. *Selah*

89:39 (89:40) Þú hefir riftað sáttmálanum við þjón þinn, vanhelgað kórónu hans og fleygt henni til jarðar.

89:38 But thou hast cast off and rejected, Thou hast been wroth with thine anointed.

89:40 (89:41) Þú hefir brotið niður alla múrveggi hans og lagt virki hans í eyði.

89:39 Thou hast abhorred the covenant of thy servant: Thou hast profaned his crown by casting it to the ground.

89:41 (89:42) Allir vegfarendur ræna hann, hann er til háðungar orðinn nágrönnum sínum.

89:40 Thou hast broken down all his hedges; Thou hast brought his strongholds to ruin.

89:42 (89:43) Þú hefir hafið hægri hönd fjenda hans, glatt alla óvini hans.

89:41 All that pass by the way rob him: He is become a reproach to his neighbors.

89:43 (89:44) Þú hefir og látið sverðseggjjar hans hörfa undan og eigi

látið hann standast í bardaganum.

89:42 Thou hast exalted the right hand of his adversaries; Thou hast made all his enemies to rejoice.

89:44 (89:45) Þú hefir látið endi á verða vegsemd hans og hrundið háseti hans til jarðar.

89:43 Yea, thou turnest back the edge of his sword, And hast not made him to stand in the battle.

89:45 (89:46) Þú hefir stytt æskudaga hans og hulið hann skömm. [Sela]

89:44 Thou hast made his brightness to cease, And cast his throne down to the ground.

89:46 (89:47) Hversu lengi, Drottinn, ætlar þú að dyljast, á reiði þín ætíð að brenna sem eldur?

89:45 The days of his youth hast thou shortened: Thou hast covered him with shame. *Selah*

89:47 (89:48) Minnst þú, Drottinn, hvað ævin er, til hvíliks hégóma þú hefir skapað öll mannanna börn.

89:46 How long, O Yahwe? wilt thou hide thyself for ever? *How long* shall thy wrath burn like fire?

89:48 (89:49) Hver er sá, er lífi og sjái eigi dauðann, sá er bjargi sálu sinni úr greipum Heljar. [Sela]

89:47 Oh remember how short my time is: For what vanity hast thou created all the children of men!

89:49 (89:50) Hvar eru þín fyrri náðarverk, ó Drottinn, þau er þú í trúfesti þinni sórst Davíð?

89:48 What man is he that shall live and not see death, That shall deliver his soul from the power of Sheol? *Selah*

89:50 (89:51) Minnst, ó Drottinn, háðungar þjóna þinna, að ég verð að bera í skauti smánan marga þjóða.

89:49 Lord, where are thy former lovingkindnesses, Which thou swarest unto David in thy faithfulness?

89:51 (89:52) er óvinir þínir, Drottinn, smána mig með, smána fótspor þíns smurða.

89:50 Remember, Lord, the reproach of thy servants; How I do bear in my bosom *the reproach* of all the mighty peoples,

89:52 (89:53) Lofaður sé Drottinn að eilífu. Amen. Amen.

89:51 Wherewith thine enemies have reproached, O Yahwe, Wherewith they have reproached the footsteps of thine anointed.

90:1 Ben guðsmannsins Móse. Drottinn, þú hefir verið oss athvarf frá kyni til kyns.

90:1 Lord, thou hast been our dwelling-place In all generations.

90:2 Áður en fjöllin fæddust og jörðin og heimurinn urðu til, frá eilífið til eilífaðar ert þú, ó Guð.

90:2 Before the mountains were brought forth, Or ever thou hadst formed the earth and the world, Even from everlasting to everlasting, thou art God.

90:3 Þú lætur manninn hverfa aftur til duftsins og segir: "Hverfið aftur, þér mannanna börn!"

90:3 Thou turnest man to destruction, And sayest, Return, ye children of men.

90:4 Því að þúsund ár eru í þínum augum sem dagurinn í gær, þegar hann er liðinn, já, eins og næturvaka.

90:4 For a thousand years in thy sight Are but as yesterday when it is past, And as a watch in the night.

90:5 Þú hrifur þá burt, sem í svefni, þá er að morgni voru sem gróandi gras.

90:5 Thou carriest them away as with a flood; they are as a sleep: In the morning they are like grass which groweth up.

90:6 Að morgni blómgast það og grær, að kveldi fölnar það og visnar.

90:6 In the morning it flourisheth, and groweth up; In the evening it is cut down, and withereth.

90:7 Vér hverfum fyrir reiði þinni, skelfumst fyrir bræði þinni.

90:7 For we are consumed in thine anger, And in thy wrath are we troubled.

90:8 Þú hefir sett misgjörðir vorar fyrir augu þér, vorar huldu syndir fyrir ljós auglitis þins.

90:8 Thou hast set our iniquities before thee, Our secret sins in the light of thy countenance.

90:9 Allir dagar vorir hverfa fyrir reiði þinni, ár vor liða sem andvarp.

90:9 For all our days are passed away in thy wrath: We bring our years to an end as a sigh.

90:10 Ævidagar vorir eru sjötíu ár og þegar best lætur áttatíu ár, og dýrsta hnossíð er mæða og hégómi, því að þeir liða í skyndi og vér fljúgum burt.

90:10 The days of our years are threescore years and ten, Or even by reason of strength fourscore years; Yet is their pride but labor and sorrow; For it is soon gone, and we fly away.

90:11 Hver þekkir styrkleik reiði þinnar og bræði þína, svo sem hana ber að óttast?

90:11 Who knoweth the power of thine anger, And thy wrath according to the fear that is due unto thee?

90:12 Kenn oss að telja daga vora, að vér megum öðlast vitur hjarta.

90:12 So teach us to number our days, That we may get us a heart of wisdom.

90:13 Snú þú aftur, Drottinn. Hversu lengi er þess að biða, að þú aumkist yfir þjóna þína?

90:13 Return, O Yahwe; How long? And let it repent thee concerning thy servants.

90:14 Metta oss að morgni með miskunn þinni, að vér megum fagna og gleðjast alla daga vora.

90:14 Oh satisfy us in the morning with thy lovingkindness, That we may rejoice and be glad all our days.

90:15 Veit oss gleði í stað daga þeirra, er þú hefir lagt oss, ára þeirra, er vér höfum illt reynt.

90:15 Make us glad according to the days wherein thou hast afflicted us, And the years wherein we have seen evil.

90:16 Lát dáðir þínar birtast þjónum þínum og dýrð þína börnum þeirra.

90:16 Let thy work appear unto thy servants, And thy glory upon their children.

90:17 Hylli Drottins, Guðs vors, sé yfir oss, styrk þú verk handa vorra.

90:17 And let the favor of the Lord our God be upon us; And establish thou the work of our hands upon us; Yea, the work of our hands establish thou it.

91:1 Sæll er sá, er situr í skjóli Hins hesta, sá er gístir í skugga Hins almáttka.

91:1 He that dwelleth in the secret place of the Most High Shall abide under the shadow of the Almighty.

91:2 sá er segir við Drottin: "Hæli mitt og háborg, Guð minn, er ég trúi ál"

91:2 I will say of Yahwe, He is my refuge and my fortress; My God, in whom I trust.

91:3 Hann frelsar þig úr snöru fuglarans, frá drepsótt glötunarinnar.

91:3 For he will deliver thee from the snare of the fowler, And from the deadly pestilence.

91:4 hann skýlir þér með fjöðrum sínum, undir vængjum hans mátt þú hælís leita, trúfesti hans er skjöldur og verja.

91:4 He will cover thee with his pinions, And under his wings shalt thou take refuge: His truth is a shield and a buckler.

91:5 Eigi þarft þú að óttast ógnir næturinnar, eða örina, sem flýgur um daga.

91:5 Thou shalt not be afraid for the terror by night, Nor for the arrow that flieth by day;

91:6 drepsóttina, er reikar um í dimmunni, eða sýkina, er geisar um hádegð.

91:6 For the pestilence that walketh in darkness, Nor for the destruction that wasteth at noonday.

91:7 Þótt þúsund falli þér við hlið og tíu þúsund þér til hægri handar, þá nær það ekki til þín.

91:7 A thousand shall fall at thy side, And ten thousand at thy right hand; *But* it shall not come nigh thee.

91:8 Þú horfir aðeins á með augunum, sér hversu óguðlegum er endurgöldið.

91:8 Only with thine eyes shalt thou behold, And see the reward of the wicked.

91:9 Þitt hæli er Drottinn, þú hefir gjört Hinn hæsta að athvarfi þínu.

91:9 For thou, O Yahwe, art my refuge! Thou hast made the Most High thy habitation;

91:10 Engin ógæfa hendir þig, og engin plága nálgast tjald þitt.

91:10 There shall no evil befall thee, Neither shall any plague come nigh thy tent.

91:11 Því að þín vegna býður hann út englum sínum til þess að gæta þín á öllum vegum þínum.

91:11 For he will give his angels charge over thee, To keep thee in all thy ways.

91:12 Þeir munu bera þig á höndum sér, til þess að þú steytir ekki fót þinn við steini.

91:12 They shall bear thee up in their hands, Lest thou dash thy foot against a stone.

91:13 Þú skalt stíga ofan á höggorma og nöðrur, troða fótum ljón og dreka.

91:13 Thou shalt tread upon the lion and adder: The young lion and the serpent shalt thou trample under foot.

91:14 "Af því að hann leggur ást á mig, mun ég frelsa hann, ég bjarga honum, af því að hann þekkir nafn mitt.

91:14 Because he hath set his love upon me, therefore will I deliver him: I will set him on high, because he hath known my name.

91:15 Ákalli hann mig, mun ég bænheyra hann, ég er hjá honum í neyðinni, ég frelsa hann og gjöri hann veggamlegan.

91:15 He shall call upon me, and I will answer him; I will be with him in trouble: I will deliver him, and honor him.

91:16 Ég metta hann með fjöld lifdaga og læt hann sjá hjálpræði mitt."

91:16 With long life will I satisfy him, And show him my salvation.

92:1 Sálmur. Hvildardagsljóð. (92:2) Gott er að lofa Drottin og lofsyngja nafni þínu, þú Hinn hæsti.

92:1 It is a good thing to give thanks unto Yahwe, And to sing praises unto thy name, O Most High;

92:2 (92:3) að kunngjöra miskunn þína að morgni og trúfesti þína um nætur

92:1 It is a good thing to give thanks unto Yahwe, And to sing praises unto thy name, O Most High;

92:3 (92:4) á tístrengjað hljóðfari og hörpu með strengjaleik gigjunnar.

92:2 To show forth thy lovingkindness in the morning, And thy faithfulness every night,

92:4 (92:5) Þú hefir glatt mig, Drottinn, með dáð þinni, yfir handaverkum þínum fagna ég.

92:3 With an instrument of ten strings, and with the psalter; With a solemn sound upon the harp.

92:5 (92:6) Hversu mikil eru verk þín, Drottinn, harla djúpar hugsanir þínar.

92:4 For thou, Yahwe, hast made me glad through thy work: I will triumph in the works of thy hands.

92:6 (92:7) Fíllið eitt skilur eigi, og fíráðlingurinn einn skynjar eigi þetta.

92:5 How great are thy works, O Yahwe! Thy thoughts are very deep.

92:7 (92:8) Þegar óguðlegir greru sem gras og allir illgjörðamennirnir blómgðust, þá var það til þess að þeir skyldu afmáðir verða að eilífu.

92:6 A brutish man knoweth not; Neither doth a fool understand this:

92:8 (92:9) en þú sem ert á hæðum, ert til að eilífu, Drottinn.

92:7 When the wicked spring as the grass, And when all the workers of iniquity do flourish; It is that they shall be destroyed for ever.

92:9 (92:10) Því sjá, óvinir þínir, Drottinn, því sjá, óvinir þínir farast, allir illgjörðamennirnir tvístrast.

92:8 But thou, O Yahwe, art on high for evermore.

92:10 (92:11) En mig lætur þú bera hornið hátt eins og visundiinn, mig hressir þú með ferskri olíu.

92:9 For, lo, thine enemies, O Yahwe, For, lo, thine enemies shall perish; All the workers of iniquity shall be scattered.

92:11 (92:12) Auga mitt litur með gleði á fjandmenn mína, eyra mitt heyrir með gleði um niðingana, er risa gegn mér.

92:10 But my horn hast thou exalted like *the horn of the wild-ox*: I am anointed with fresh oil.

92:12 (92:13) Hinir réttlátu gróa sem palminn, vaxa sem sedrustréð á Líbanon.

92:11 Mine eye also hath seen *my desire* on mine enemies, Mine ears have heard *my desire* of the evil-doers that rise up against me.

92:13 (92:14) Þeir eru gróðursettir í húsi Drottins, gróa í forgörðum Guðs vors.

92:12 The righteous shall flourish like the palm-tree: He shall grow like a cedar in Lebanon.

92:14 (92:15) Jafnvel í hárrí eili bera þeir ávöxt, þeir eru safamiklir og grænir.

92:13 They are planted in the house of Yahwe; They shall flourish in the courts of our God.

92:15 (92:16) Þeir kunngjöra, að Drottinn er réttlátur, klettur minn, sem ekkert ranglæti er hjá.

92:14 They shall still bring forth fruit in old age; They shall be full of sap and green:

93:1 Drottinn er konungur orðinn! Hann hefir iklæðst hátígn, Drottinn hefir skryðst, hann hefir spennst sig belti styrkleika sins og fest jörðina, svo að hún haggast eigi.

93:1 Yahwe reigneth; He is clothed with majesty; Yahwe is clothed with strength; he hath girded himself therewith: The world also is established, that it cannot be moved.

93:2 Hásaeti þitt stendur stöðugt frá öndverðu, frá eilífu ert þú.

93:2 Thy throne is established of old: Thou art from everlasting.

93:3 Straumarnir hófu upp, Drottinn, straumarnir hófu upp raust sína, straumarnir hófu upp dunur sínar.

93:3 The floods have lifted up, O Yahwe, The floods have lifted up their voice; The floods lift up their waves.

93:4 Drottinn á hæðum er tignarlegri en gnýr mikilla, tignarlegra vatna, tignarlegri en boðar hafsins.

93:4 Above the voices of many waters, The mighty breakers of the sea, Yahwe on high is mighty.

93:5 Vitnisburðir þínir eru harla áreiðanlegir, húsi þínu hefir heilagleiki, ó Drottinn, um allar aldir.

93:5 Thy testimonies are very sure: Holiness becometh thy house, O Yahwe, for evermore.

94:1 Drottinn, Guð hefndarinnar, Guð hefndarinnar, birst þú í geisladröð!

94:1 O Yahwe, thou God to whom vengeance belongeth, Thou God to whom vengeance belongeth, shine forth.

94:2 Ris þú upp, dómari jarðar, endurgjald ofstopamönnunum það er þeir hafa aðhafst!

94:2 Lift up thyself, thou judge of the earth: Render to the proud *their* desert.

94:3 Hversu lengi, Drottinn, eiga illir menn, hversu lengi, Drottinn, eiga illir menn að fagna?

94:3 Yahwe, how long shall the wicked, How long shall the wicked triumph?

94:4 Þeir ausa úr sér drambyrðum, allir illvirkjarnir rembast.

94:4 They prate, they speak arrogantly: All the workers of iniquity boast themselves.

94:5 Þeir kremja lýð þinn, Drottinn, þjá arfleifð þína.

94:5 They break in pieces thy people, O Yahwe, And afflict thy heritage.

94:6 drepa ekkjur og aðkomandi og myrða föðurlausa

94:6 They slay the widow and the sojourner, And murder the fatherless.

94:7 og segja: "Drottinn sér það ekki, Jakobs Guð tekur eigi eftir því."

94:7 And they say, Yahwe will not see, Neither will the God of Jacob consider.

94:8 Takið eftir, þér hinir fíflsku meðal lýðsins, og þér fáraðlingar, hvenær ætlið þér að verða hygginnir?

94:8 Consider, ye brutish among the people; And ye fools, when will ye be wise?

94:9 Mun sá eigi heyra, sem eyrað hefir plantað, mun sá eigi sjá, sem augað hefir til búið?

94:9 He that planted the ear, shall he not hear? He that formed the eye, shall he not see?

94:10 Skyldi sá er agar þjóðirnar eigi hegna, hann sem kennir mönnunum þekkingu?

94:10 He that chastiseth the nations, shall not he correct, *Even* he that teacheth man knowledge?

94:11 Drottinn þekkir hugsanir mannsins, að þær eru einber hegómi.

94:11 Yahwe knoweth the thoughts of man, That they are vanity.

94:12 Sæll er sá maður, er þú agar, Drottinn, og fræðir í lögmáli þínu.

94:12 Blessed is the man whom thou chastenest, O Yahwe, And teachest out of thy law;

94:13 til þess að hlífa honum við mótlætisdögnum, uns gróf er grafin fyrir ógnðlega.

94:13 That thou mayest give him rest from the days of adversity, Until the pit be digged for the wicked.

94:14 Því að Drottinn hrindir eigi burt lýð sínum og yfirgefur eigi arfleifð sína.

94:14 For Yahwe will not cast off his people, Neither will he forsake his inheritance.

94:15 heldur mun rétturinn

hverfa aftur til hins réttláta, og honum munu allir hjartahreinir fylgja.

94:15 For judgment shall return unto righteousness; And all the upright in heart shall follow it.

94:16 Hver ris upp mér til hjálpar gegn illvirkjunum, hver gengur fram fyrir mig gegn illgjörðamönnunum?

94:16 Who will rise up for me against the evil-doers? Who will stand up for me against the workers of iniquity?

94:17 Ef Drottinn veitti mér eigi fulltingi, þá mundi sál mín brátt hvíla í dauðapögn.

94:17 Unless Yahwe had been my help, My soul had soon dwelt in silence.

94:18 Þegar ég hugsaði: "Mér skriðnar fótur," þá studdi mig miskunn þín, Drottinn.

94:18 When I said, My foot slippeth; Thy lovingkindness, O Yahwe, held me up.

94:19 Þegar miklar áhyggjur lögðust á hjarta mitt, hressí huggun þín sálu mína.

94:19 In the multitude of my thoughts within me Thy comforts delight my soul.

94:20 Mun dómstóll spillingarinnar vera í bandalagi við þig, hann sem býr öðrum tjón undir yfirskini réttarins?

94:20 Shall the throne of wickedness have fellowship with thee, Which frameth mischief by statute?

94:21 Þeir ráðast á líf hins réttláta og saktella saklaust blóð.

94:21 They gather themselves together against the soul of the righteous, And condemn the innocent blood.

94:22 En Drottinn er mér háborg og Guð minn klettur mér til hælís.

94:22 But Yahwe hath been my high tower, And my God the rock of my refuge.

94:23 Hann geldur þeim misgjörð þeirra og afmáir þá í illsku þeirra, Drottinn, Guð vor, afmáir þá.

94:23 And he hath brought upon them their own iniquity, And will cut them off in their own wickedness; Yahwe our God will cut them off.

95:1 Komið, fögnum fyrir Drottni, látum gleðióp gjalla fyrir kletti hjálpraðis vors.

95:1 Oh come, let us sing unto Yahwe; Let us make a joyful noise to the rock of our salvation.

95:2 Komum með lofsöng fyrir auglit hans, syngjum gleðljóð fyrir honum.

95:2 Let us come before his presence with thanksgiving; Let us make a joyful noise unto him with psalms.

95:3 Því að Drottinn er mikill Guð og mikill konungur yfir öllum guðum.

95:3 For Yahwe is a great God, And a great King above all gods.

95:4 Í hans hendi eru jarðardjúpin, og fjallatindarnir heyra honum til.

95:4 In his hand are the deep places of the earth; The heights of the mountains are his also.

95:5 Hans er hafið, hann hefir skapað það, og hendur hans mynduðu þurrlandið.

95:5 The sea is his, and he made it; And his hands formed the dry land.

95:6 Komið, föllum fram og krjúpum niður, beygjum kné vor fyrir Drottni, skapara vorum.

95:6 Oh come, let us worship and bow down; Let us kneel before Yahwe our Maker:

95:7 Því að hann er vor Guð, og vér erum gæslulýður hans og hjörð sú, er hann leiðir. Ó að þér í dag vilduð heyra raust hans!

95:7 For he is our God, And we are the people of his pasture, and the sheep of his hand. To-day, oh that ye would hear his voice!

95:8 Herðið eigi hjörtu yðar eins og hjá Meriba, eins og daginn við Massa í eyðimörkinni.

95:8 Harden not your heart, as at Meribah, As in the day of Massah in the wilderness;

95:9 Þegar feður yðar freistuðu mín, reyndu mig, þótt þeir sæju verk mín.

95:9 When your fathers tempted me, Proved me, and saw my work.

95:10 Í fjörutíu ár hafði ég viðbjóð á þessari kynslóð, og ég sagði: "Þeir eru andlega villtur lýður og þekkja ekki veginn minn."

95:10 Forty years long was I grieved with that generation, And said, It is a people that do err in their heart, And they have not known my ways:

95:11 Þess vegna sör ég í reiði minni: "Þeir skulu eigi ganga inn til hvíldar minnar."

95:11 Wherefore I sware in my wrath, That they should not enter into my rest.

96:1 Syngið Drottni nýjan söng, syngið Drottni öll lönd!

96:1 Oh sing unto Yahwe a new song: Sing unto Yahwe, all the earth.

96:2 Syngið Drottni, lofið nafn hans, kunngjörið hjálpraði hans dag eftir dag.

96:2 Sing unto Yahwe, bless his name; Show forth his salvation from day to day.

96:3 Segið frá dýrð hans meðal þjóðanna, frá dásendarverkum hans meðal allra lýða.

96:3 Declare his glory among the nations, His marvellous works among all the peoples.

96:4 Því að mikill er Drottinn og mjög veggjafur, óttalegur er hann öllum guðum framar.

96:4 For great is Yahwe, and greatly to be praised: He is to be feared above all gods.

96:5 Því að allir guðir þjóðanna eru falsguðir, en Drottinn hefir gjört himininn.

96:5 For all the gods of the peoples are idols; But Yahwe made the heavens.

96:6 Heiður og veggjafur eru fyrir augliti hans, máttur og þryði í helgidómi hans.

96:6 Honor and majesty are before him: Strength and beauty are in his sanctuary.

96:7 Tjáið Drottni lof, þér kynkvíslir þjóða, tjáið Drottni veggjafur og vald.

96:7 Ascribe unto Yahwe, ye kindreds of the peoples, Ascribe unto Yahwe glory and strength.

96:8 Tjáið Drottni dýrð þá, er nafni hans hæfir, færið gjafir og komið til forgarða hans.

96:8 Ascribe unto Yahwe the glory due unto his name: Bring an offering, and come into his courts.

96:9 Fallið fram fyrir Drottni í helgum skráða, títrið fyrir honum, öll lönd!

96:9 Oh worship Yahwe in holy array: Tremble before him, all the earth.

96:10 Segið meðal þjóðanna: Drottinn er konungur orðinn! Hann hefir fest jörðina, svo að hún bifast ekki, hann dæmir þjóðirnar með réttvísi.

96:10 Say among the nations, Yahwe reigneth: The world also is established that it cannot be moved: He will judge the peoples with equity.

96:11 Himinninn gleðjist og jörðin fagni, hafið drynji og allt sem í því er.

96:11 Let the heavens be glad, and let the earth rejoice; Let the sea roar, and the fulness thereof;

96:12 Foldin fagni og allt sem á henni er, öll tré skógarins kveði fagnadaróp.

96:12 Let the field exult, and all that is therein; Then shall all the trees of the wood sing for joy

96:13 fyrir Drottni, því að hann kemur, hann kemur til þess að dæma jörðina. Hann mun dæma heiminn með réttlæti og þjóðirnar eftir trúfesti sinni.

96:13 Before Yahwe; For he cometh, For he cometh to judge the earth: He will judge the world with righteousness, And the peoples with his truth.

97:1 Drottinn er konungur orðinn! jörðin fagni, eyjafjöldinn gleðjist.

97:1 Yahwe reigneth; Let the earth rejoice; Let the multitude of isles be glad.

97:2 Ský og sortí eru umhverfis hann, réttlæti og réttvísi eru grundvöllur hásetis hans.

97:2 Clouds and darkness are round about him: Righteousness and justice are the foundation of his throne.

97:3 Eldur fer fyrir honum og bálast umhverfis spor hans.

97:3 A fire goeth before him, And burneth up his adversaries round about.

97:4 Leiftur hans lýsa um jarðriki, jörðin sér það og nötrar.

97:4 His lightnings lightened the world: The earth saw, and trembled.

97:5 Björgin bráðna sem vax fyrir Drottni, fyrir Drottni gjörvallrar jarðarinnar.

97:5 The mountains melted like wax at the presence of Yahwe, At the presence of the Lord of the whole earth.

97:6 Himnarnir kunngjöra réttlæti hans, og allar þjóðir sjá dýrð hans.

97:6 The heavens declare his righteousness, And all the peoples have seen his glory.

97:7 Allir skurðgöðadýrkendur verða til skammar, þeir er stæra sig af

falsguðunum. Allir guðir falla fram fyrir honum.

97:7 Let all them be put to shame that serve graven images, That boast themselves of idols: Worship him, all ye gods.

97:8 Sion heyrir það og gleðst, Júdadatur fagna sakir dóma þinna, Drottinn.

97:8 Zion heard and was glad, And the daughters of Judah rejoiced, Because of thy judgments, O Yahwe.

97:9 Því að þú, Drottinn, ert Hinn hæsti yfir gjörvallri jörðinni, þú ert hátt hafinn yfir alla guði.

97:9 For thou, Yahwe, art most high above all the earth: Thou art exalted far above all gods.

97:10 Drottinn elskar þá er hata hið illa, hann verndar sálir dýrkenda sinna, frelsar þá af hendi óguðlegra.

97:10 O ye that love Yahwe, hate evil: He preserveth the souls of his saints; He delivereth them out of the hand of the wicked.

97:11 Ljós rennur upp réttlátum og gleði hjartahreinum.

97:11 Light is sown for the righteous, And gladness for the upright in heart.

97:12 Gleðjist, þér réttlátir, yfir Drottni, veggjafur hans heilaga nafn.

97:12 Be glad in Yahwe, ye righteous; And give thanks to his holy memorial *name*.

98:1 Sálmur. Syngið Drottni nýjan söng, því að hann hefir gjört dásendarverk, hægri hönd hans hjálpaði honum og hans heilagi armleggur.

98:1 Oh sing unto Yahwe a new song; For he hath done marvellous things: His right hand, and his holy arm, hath wrought salvation for him.

98:2 Drottinn hefir kunngjört hjálpraði sitt, fyrir augum þjóðanna opinberaði hann réttlæti sitt.

98:2 Yahwe hath made known his salvation: His righteousness hath he openly showed in the sight of the nations.

98:3 Hann minnstist miskunnar sinnar við Jakob og trúfesti sinnar við Ísraels ætt. Öll endimörk jarðar sáu hjálpraði Guðs vors.

98:3 He hath remembered his lovingkindness and his faithfulness toward the house of Israel: All the ends of the earth have seen the salvation of our God.

98:4 Látið gleðióp gjalla fyrir Drottni, öll lönd, hefið gleðisöng, apíð fagnadaróp og lofsyngið.

98:4 Make a joyful noise unto Yahwe, all the earth: Break forth and sing for joy, yea, sing praises.

98:5 Leikið fyrir Drottni á gígju, á gígju með lofsöngshljómi.

98:5 Sing praises unto Yahwe with the harp; With the harp and the voice of melody.

98:6 með láðrum og básúnuhljómi, látið gleðióp gjalla fyrir konunginum Drottni.

98:6 With trumpets and sound of cornet Make a joyful noise before the King, Yahwe.

98:7 Hafið drynji og allt sem í því er, heimurinn og þeir sem í honum lifa.

98:7 Let the sea roar, and the fulness thereof;
The world, and they that dwell therein;

98:8 Fljótín skulu klappa lof í löfa, fjöllin fagna öll saman
98:8 Let the floods clap their hands; Let the hills sing for joy together

98:9 fyrir Drottni sem kemur til að dæma jörðina. Hann dæmir heiminn með réttlæti og þjóðirnar með réttvísi.
98:9 Before Yahwe; For he cometh to judge the earth: He will judge the world with righteousness, And the peoples with equity.

99:1 Drottinn er konungur orðinn! Þjóðirnar skjálfi. Hann situr uppi yfir kerúbunum, jörðin nötri.
99:1 Yahwe reigneth; let the peoples tremble: He sitteth *above* the cherubim; let the earth be moved.

99:2 Drottinn er mikill á Sion og hátt upp hafinn yfir alla lýði.
99:2 Yahwe is great in Zion; And he is high above all the peoples.

99:3 Þeir skulu lofa nafn þitt, hið mikla og óttalega. Heilagur er hann!
99:3 Let them praise thy great and terrible name: Holy is he.

99:4 Þú ert voldugur konungur, sem elskar réttinn, þú hefir staðfest réttvísina, rétt og réttlæti hefir þú framið í Jakob.
99:4 The king's strength also loveth justice; Thou dost establish equity; Thou executest justice and righteousness in Jacob.

99:5 Tigníð Drottín, Guð vorn, og fallið fram fyrir fótstör hans. Heilagur er hann!
99:5 Exalt ye Yahwe our God, And worship at his footstool: Holy is he.

99:6 Móse og Aron eru meðal presta hans, Samúel meðal þeirra er ákalla nafn hans, þeir ákalla Drottín og hann bænheyrir þá.
99:6 Moses and Aaron among his priests, And Samuel among them that call upon his name; They called upon Yahwe, and he answered them.

99:7 Hann talar til þeirra í skýstólpanum, því að þeir gæta vitnisburða hans og laganna, er hann gaf þeim.
99:7 He spake unto them in the pillar of cloud: They kept his testimonies, And the statute that he gave them.

99:8 Drottinn, Guð vor, þú bænheyrir þá, þú reynist þeim fyrirgefandi Guð og sýknar þá af gjörðum þeirra.
99:8 Thou answeredst them, O Yahwe our God: Thou wast a God that forgavest them, Though thou tookest vengeance of their doings.

99:9 Tigníð Drottín Guð vorn, og fallið fram fyrir hans heilaga fjalli, því að heilagur er Drottinn, Guð vor.
99:9 Exalt ye Yahwe our God, And worship at his holy hill; For Yahwe our God is holy.

100:1 Þakkarfórnar-sálmur. Öll veröldin fagni fyrir Drottni!
100:1 Make a joyful noise unto Yahwe, all ye lands.

100:2 Þjónið Drottni með gleði, komið fyrir auglit hans með fagnaðarsöng!
100:2 Serve Yahwe with gladness: Come before his presence with singing.

100:3 Vitíð, að Drottinn er Guð, hann hefir skapað oss, og hans erum vér, lýður hans og gæsluhjörð.
100:3 Know ye that Yahwe, he is God: It is he that hath made us, and we are his; We are his people, and the sheep of his pasture.

100:4 Gangið inn um hlið hans með lofsöng, í forgarða hans með sálmun, lofið hann, vegsamið nafn hans.
100:4 Enter into his gates with thanksgiving, And into his courts with praise: Give thanks unto him, and bless his name.

100:5 Því að Drottinn er góður, miskunn hans varir að eilífu og trúfesti hans frá kyni til kyns.
100:5 For Yahwe is good; His lovingkindness *endureth* for ever, And his faithfulness unto all generations.

101:1 Davíðssálmur. Ég vil syngja um miskunn og rétt, lofsyngja þér, Drottinn.
101:1 I will sing of lovingkindness and justice: Unto thee, O Yahwe, will I sing praises.

101:2 Ég vil gefa gætur að vegi hins ráðvanda - hvenær kemur þú til mín? Í grandvarleik hjartans vil ég ganga um í húsi mínu.
101:2 I will behave myself wisely in a perfect way: Oh when wilt thou come unto me? I will walk within my house with a perfect heart.

101:3 Ég læt mér eigi til hugar koma neitt niðingsverk. Ég hata þá sem illa breyta, þeir fá engin mök við mig að eiga.
101:3 I will set no base thing before mine eyes: I hate the work of them that turn aside; It shall not cleave unto me.

101:4 Rangsnúið hjarta skal frá mér vikja, ég kannast eigi við hinn vonda.
101:4 A perverse heart shall depart from me: I will know no evil thing.

101:5 Rægi einhver náunga sinn í leyni, þagga ég niður í honum. Hver sem er hrokafullur og drembilátur í hjarta, hann fæ ég ekki þolað.
101:5 Whoso privily slandereth his neighbor, him will I destroy: Him that hath a high look and a proud heart will I not suffer.

101:6 Augu mín horfa á hina trúföstu í landinu, að þeir megji búa hjá mér. Sá sem gengur grandvarleikans vega, hann skal þjóna mér.
101:6 Mine eyes shall be upon the faithful of the land, that they may dwell with me: He that walketh in a perfect way, he shall minister unto me.

101:7 Enginn má dvelja í húsi mínu, er svik fremur. Sá er lygar mælir stenst eigi fyrir augum mínum.
101:7 He that worketh deceit shall not dwell within my house: He that speaketh falsehood shall not be established before mine eyes.

101:8 Á hverjum morgni þagga ég niður í öllum óguðlegum í landinu. Ég útrými úr borg Drottins öllum illgjörðamönnum.
101:8 Morning by morning will I

destroy all the wicked of the land; To cut off all the workers of iniquity from the city of Yahwe.

102:1 Bæn hrjáðs manns, þá er hann örmagnast og úthellir kveini sínu fyrir Drottni. (102:2) Drottinn, heyr þú bæn mína og hróp mitt berist til þín.
102:1 Hear my prayer, O Yahwe, And let my cry come unto thee.

102:2 (102:3) Byrg eigi auglit þitt fyrir mér, þegar ég er í nauðum staddur, hneig að mér eyra þitt, þegar ég kalla, flýt þér að bænheyra mig.
102:1 Hear my prayer, O Yahwe, And let my cry come unto thee.

102:3 (102:4) Því að dagar mínir hverfa sem reykur, bein mín brenna sem eldur.
102:2 Hide not thy face from me in the day of my distress: Incline thine ear unto me; In the day when I call answer me speedily.

102:4 (102:5) Hjarta mitt er mornað og þornað sem gras, því að ég gleymi að neyta brauðs míns.
102:3 For my days consume away like smoke, And my bones are burned as a firebrand.

102:5 (102:6) Sakir kveinstafa minna er ég sem skinnin bein.
102:4 My heart is smitten like grass, and withered; For I forget to eat my bread.

102:6 (102:7) Ég líkist pelikan í eyðimörkinni, er sem ugla í rústum.
102:5 By reason of the voice of my groaning My bones cleave to my flesh.

102:7 (102:8) Ég ligg andvaka og styn eins og einmana fugl á þaki.
102:6 I am like a pelican of the wilderness; I am become as an owl of the waste places.

102:8 (102:9) Daginn langan smána óvinir mínir mig, fjandmenn mínir formæla með nafni mínu.
102:7 I watch, and am become like a sparrow That is alone upon the house-top.

102:9 (102:10) Ég et ösku sem brauð og blanda drykk minn tárur
102:8 Mine enemies reproach me all the day; They that are mad against me do curse by me.

102:10 (102:11) Sakir reiði þinnar og bræði, af því að þú hefir tekið mig upp og varpað mér burt.
102:9 For I have eaten ashes like bread, And mingled my drink with weeping,

102:11 (102:12) Dagar mínir eru sem hallur skuggi, og ég visna sem gras.
102:10 Because of thine indignation and thy wrath: For thou hast taken me up, and cast me away.

102:12 (102:13) En þú, Drottinn, ríkir að eilífu, og nafn þitt varir frá kyni til kyns.
102:11 My days are like a shadow that declineth; And I am withered like grass.

102:13 (102:14) Þú munt rísa upp til þess að miskunna Sion, því að tími er kominn til þess að líkna henni, já, stundin er komin.

102:12 But thou, O Yahwe, wilt abide for ever; And thy memorial *name* unto all generations.

102:14 (102:15) Þjónar þínir elska steina hennar og harma yfir öskuhrögum hennar.

102:13 Thou wilt arise, and have mercy upon Zion; For it is time to have pity upon her, Yea, the set time is come.

102:15 (102:16) Þá munu þjóðirnar óttast nafn Drottins og allir konungar jarðarinnar dýrð þína.

102:14 For thy servants take pleasure in her stones, And have pity upon her dust.

102:16 (102:17) Því að Drottinn byggir upp Sion og birtist í dýrð sinni.

102:15 So the nations shall fear the name of Yahwe, And all the kings of the earth thy glory.

102:17 (102:18) Hann snýr sér að bæn hinna nökту og fyrirlitur eigi bæn þeirra.

102:16 For Yahwe hath built up Zion; He hath appeared in his glory.

102:18 (102:19) Þetta skal skráð fyrir komandi kynslöð, og þjóð, sem enn er ósköpuð, skal lofa Drottín.

102:17 He hath regarded the prayer of the destitute, And hath not despised their prayer.

102:19 (102:20) Því að Drottinn litur niður af sinum helgu hæðum, horfir frá himni til jarðar

102:18 This shall be written for the generation to come; And a people which shall be created shall praise Yahwe.

102:20 (102:21) til þess að heyra andvarpanir bandingjanna og leysa börn dauðans.

102:19 For he hath looked down from the height of his sanctuary; From heaven did Yahwe behold the earth;

102:21 (102:22) að þau mættu kunngjöra nafn Drottins í Sion og lofstir hans í Jerúsalem.

102:20 To hear the sighing of the prisoner; To loose those that are appointed to death;

102:22 (102:23) þegar þjóðirnar safnast saman og konungsríkin til þess að þjóna Drottíni.

102:21 That men may declare the name of Yahwe in Zion, And his praise in Jerusalem;

102:23 (102:24) Hann hefir bugað kraft minn á ferð minni, stytt daga mína.

102:22 When the peoples are gathered together, And the kingdoms, to serve Yahwe.

102:24 (102:25) Ég segi: Guð minn, tak mig eigi burt á miðri ævinni. Ár þín vara frá kyni til kyns.

102:23 He weakened my strength in the way; He shortened my days.

102:25 (102:26) Í öndverðum grundvallaðir þú jörðina, og himnarnir eru verk handa þinna.

102:24 I said, O my God, take me not away in the midst of my days: Thy years are throughout all generations.

102:26 (102:27) Þeir liða undir lok, en þú varir. Þeir fynast sem fat, þú

skiptir þeim sem klæðum, og þeir hverfa.

102:25 Of old didst thou lay the foundation of the earth; And the heavens are the work of thy hands.

102:27 (102:28) En þú ert hinn sami, og þín ár fá engan enda.

102:26 They shall perish, but thou shalt endure; Yea, all of them shall wax old like a garment; As a vesture shalt thou change them, and they shall be changed:

102:28 (102:29) Synir þjóna þinna munu búa kyrrir og niðjar þeirra standa stöðugir fyrir auglití þínu.

102:27 But thou art the same, And thy years shall have no end.

103:1 Davíðssálmur. Lofa þú Drottín, sála mín, og allt sem í mér er, hans heilaga nafn.

103:1 Bless Yahwe, O my soul; And all that is within me, *bless* his holy name.

103:2 lofa þú Drottín, sála mín, og gleyrn eigi neinum velgjörðum hans.

103:2 Bless Yahwe, O my soul, And forget not all his benefits:

103:3 Hann fyrirgefur allar misgjörðir þínar, lækna öll þín mein.

103:3 Who forgiveth all thine iniquities; Who healeth all thy diseases;

103:4 leysir líf þitt frá gröfinni, krýnir þig náð og miskunn.

103:4 Who redeemeth thy life from destruction; Who crowneth thee with lovingkindness and tender mercies;

103:5 Hann mettar þig gæðum, þú yngist upp sem örninn.

103:5 Who satisfieth thy desire with good things, *So that* thy youth is renewed like the eagle.

103:6 Drottinn fremur réttlæti og veitir rétt öllum kúguðum.

103:6 Yahwe executeth righteous acts, And judgments for all that are oppressed.

103:7 Hann gjörði Móse vegu sína kunnna og Ísraelsbörnum stórvirki sín.

103:7 He made known his ways unto Moses, His doings unto the children of Israel.

103:8 Náðugur og miskunnsamur er Drottinn, þolinmóður og mjög gæskurikur.

103:8 Yahwe is merciful and gracious, Slow to anger, and abundant in lovingkindness.

103:9 Hann þreytir eigi deilur um aldur og er eigi eilíflega reiður.

103:9 He will not always chide; Neither will he keep *his anger* for ever.

103:10 Hann hefir eigi breytt við oss eftir syndum vorum og eigi goldið oss eftir misgjörðum vorum.

103:10 He hath not dealt with us after our sins, Nor rewarded us after our iniquities.

103:11 heldur svo hár sem himinninn er yfir jörðunni, svo voldug er miskunn hans við þá er óttast hann.

103:11 For as the heavens are high above the earth, So great is his lovingkindness toward them that fear him.

103:12 Svo langt sem austrið er

frá vestrinu, svo langt hefir hann fjarlægð afbrot vor frá oss.

103:12 As far as the east is from the west, So far hath he removed our transgressions from us.

103:13 Eins og faðir sýnir miskunn börnum sínum, eins hefir Drottinn sýnt miskunn þeim er óttast hann.

103:13 Like as a father pitieth his children, So Yahwe pitieth them that fear him.

103:14 Því að hann þekkir eðli vort, minnst þess að vér erum mold.

103:14 For he knoweth our frame; He remembereth that we are dust.

103:15 Dagar mannsins eru sem grasið, hann blómgast sem blómið á mörkinni.

103:15 As for man, his days are as grass; As a flower of the field, so he flourisheth.

103:16 þegar vindur blæs á hann er hann horfinn, og staður hans þekkir hann ekki framar.

103:16 For the wind passeth over it, and it is gone; And the place thereof shall know it no more.

103:17 En miskunn Drottins við þá er óttast hann varir frá eilífið til eilíðar, og réttlæti hans nær til barnabarnanna.

103:17 But the lovingkindness of Yahwe is from everlasting to everlasting upon them that fear him, And his righteousness unto children's children;

103:18 þeirra er varðveita sáttmála hans og muna að breyta eftir boðum hans.

103:18 To such as keep his covenant, And to those that remember his precepts to do them.

103:19 Drottinn hefir reist háseti sitt á himnum, og konungdómur hans drottunar yfir alheimi.

103:19 Yahwe hath established his throne in the heavens; And his kingdom ruleth over all.

103:20 Lofið Drottín, þér englar hans, þér voldugu hetjur, er framkvæmið boð hans, er þér heyrið hljóminn af orði hans.

103:20 Bless Yahwe, ye his angels, That are mighty in strength, that fulfil his word, Harkening unto the voice of his word.

103:21 Lofið Drottín, allar hersveitir hans, þjónar hans, er framkvæmið vilja hans.

103:21 Bless Yahwe, all ye his hosts, Ye ministers of his, that do his pleasure.

103:22 Lofið Drottín, öll verk hans, á hverjum stað í ríki hans. Lofa þú Drottín, sála mín.

103:22 Bless Yahwe, all ye his works, In all places of his dominion: Bless Yahwe, O my soul.

104:1 Lofa þú Drottín, sála mín! Drottinn, Guð minn, þú ert harla mikill. Þú ert klæddur hátígn og vegsemd.

104:1 Bless Yahwe, O my soul. O Yahwe my God, thou art very great; Thou art clothed with honor and majesty:

104:2 Þú hylur þig ljósi eins og skikkju, þenur himininn út eins og tjaldduk.

104:2 Who coverest thyself with light as with a garment; Who stretchest out the heavens like a curtain;

104:3 Þú hveflir hásal þinn í vötnunum, gjörir ský að vagni þínum, og ferð um á vængjum vindarins.

104:3 Who layeth the beams of his chambers in the waters; Who maketh the clouds his chariot; Who walketh upon the wings of the wind;

104:4 Þú gjörir vindana að sendibodum þínum, bálandi eld að þjónum þínum.
104:4 Who maketh winds his messengers; Flames of fire his ministers;

104:5 Þú grundvallar jörðina á undirstöðum hennar, svo að hún haggast eigi um aldur og ævi.
104:5 Who laid the foundations of the earth, That it should not be moved for ever.

104:6 Hafflóðið huldi hana sem klæði, vötnin náðu upp yfir fjöllin.
104:6 Thou coveredst it with the deep as with a vesture; The waters stood above the mountains.

104:7 en fyrir þinni ógnun flýðu þau, fyrir þrumurödd þinni hörfuðu þau undan með skelfingu.
104:7 At thy rebuke they fled; At the voice of thy thunder they hasted away

104:8 Þau gengu yfir fjöllin, steyptust niður í dalina, þangað sem þú hafðir búið þeim stað.
104:8 (The mountains rose, the valleys sank down) Unto the place which thou hadst founded for them.

104:9 Þú settir takmörk, sem þau mega ekki fara yfir, þau skulu ekki hylja jörðina framar.
104:9 Thou hast set a bound that they may not pass over; That they turn not again to cover the earth.

104:10 Þú sendir lindir í dalina, þær renna milli fjallanna.
104:10 He sendeth forth springs into the valleys; They run among the mountains;

104:11 þær svala öllum dýrum merkurinnar, villiasarnir slökkva þörsta sinn.
104:11 They give drink to every beast of the field; The wild asses quench their thirst.

104:12 Yfir þeim byggja fuglar himins, láta kvak sitt heyrast milli greinanna.
104:12 By them the birds of the heavens have their habitation; They sing among the branches.

104:13 Þú vökvar fjöllin frá hásal þínum, jörðin metfast af ávexti verka þinna.
104:13 He watereth the mountains from his chambers: The earth is filled with the fruit of thy works.

104:14 Þú lætur gras spretta handa fénadínunum og jurtir, sem maðurinn ræktar, til þess að framleiða brauð af jörðinni
104:14 He causeth the grass to grow for the cattle, And herb for the service of man; That he may bring forth food out of the earth,

104:15 og vín, sem gleður hjarta mannsins, olíu, sem gjörir andlitíð gljáandi, og brauð, sem hressir hjarta mannsins.

104:15 And wine that maketh glad the heart of man, And oil to make his face to shine, And bread that strengtheneth man's heart.

104:16 Tré Drottins metfast, sedrustrén á Libanon, er hann hefir gróðursett
104:16 The trees of Yahwe are filled with moisture, The cedars of Lebanon, which he hath planted;

104:17 þar sem fuglarnir byggja hreiður, storkarnir, er hafa kýprestrén að húsi.
104:17 Where the birds make their nests: As for the stork, the fir-trees are her house.

104:18 Hin háu fjöll eru handa steingeitunum, klettarnir eru hælir fyrir stökkhérana.
104:18 The high mountains are for the wild goats; The rocks are a refuge for the conies.

104:19 Þú gjörðir tunglið til þess að ákvarða tíðirnar, sólín veit, hvar hún á að ganga til viðar.
104:19 He appointed the moon for seasons: The sun knoweth his going down.

104:20 Þegar þú gjörir myrkur, verður nótt, og þá fara öll skógardýrin á kreik.
104:20 Thou makest darkness, and it is night, Wherein all the beasts of the forest creep forth.

104:21 Ljónin öskra eftir bráð og heimta afi sitt af Guði.
104:21 The young lions roar after their prey, And seek their food from God.

104:22 Þegar sól rennur upp, draga þau sig í hlé og leggjast fyrir í fylgsnum sínum.
104:22 The sun ariseth, they get them away, And lay them down in their dens.

104:23 en þá fer maðurinn út til starfa sinna, til vinnu sinnar fram á kveld.
104:23 Man goeth forth unto his work And to his labor until the evening.

104:24 Hversu mörg eru verk þín, Drottinn, þú gjörðir þau öll með speki, jörðin er full af því, er þú hefir skapað.
104:24 O Yahwe, how manifold are thy works! In wisdom hast thou made them all: The earth is full of thy riches.

104:25 Þar er hafið, mikið og vítt á alla vegu, þar er óteljandi grúi, smá dýr og stór.
104:25 Yonder is the sea, great and wide, Wherein are things creeping innumerable, Both small and great beasts.

104:26 Þar fara skipin um og Levjatan, er þú hefir skapað til þess að leika sér þar.
104:26 There go the ships; There is leviathan, whom thou hast formed to play therein.

104:27 Öll vona þau á þig, að þú gefir þeim fæðu þeirra á réttum tíma.
104:27 These wait all for thee, That thou mayest give them their food in due season.

104:28 Þú gefur þeim, og þau tína, þú

lýkur upp hendi þinni, og þau metfast gæðum.

104:28 Thou givest unto them, they gather; Thou openest thy hand, they are satisfied with good.

104:29 Þú byrgir auglit þitt, þá skelfast þau, þú tekur aftur anda þeirra, þá andast þau og hverfa aftur til moldarinnar.

104:29 Thou hidest thy face, they are troubled; Thou takest away their breath, they die, And return to their dust.

104:30 Þú sendir út anda þinn, þá verða þau til, og þú endurnýjar ásjónu jarðar.
104:30 Thou sendest forth thy Spirit, they are created; And thou renewest the face of the ground.

104:31 Dýrð Drottins vari að eilífu, Drottinn gleðjist yfir verkum sínum.
104:31 Let the glory of Yahwe endure for ever; Let Yahwe rejoice in his works:

104:32 hann sem litur til jarðar, svo að hún nóttrar, sem snertir við fjöllumun, svo að úr þeim rýkur.
104:32 Who looketh on the earth, and it trembleth; He toucheth the mountains, and they smoke.

104:33 Ég vil ljóða um Drottin meðan lífi, lofsungja Guði mínum meðan ég er til.
104:33 I will sing unto Yahwe as long as I live: I will sing praise to my God while I have any being.

104:34 Ó að mál mitt mætti falla honum í geð! Ég gleðst yfir Drottni.
104:34 Let thy meditation be sweet unto him: I will rejoice in Yahwe.

104:35 Ó að syndarar mættu hverfa af jörðunni og óguðlegir eigi vera til framar. Vegsama þú Drottin, sala mín. Halelúja.
104:35 Let sinners be consumed out of the earth. And let the wicked be no more. Bless Yahwe, O my soul. Praise ye Yahwe.

105:1 Þakkið Drottni, ákallið nafn hans, gjörð máttaðarverk hans kunn meðal þjóðanna!
105:1 Oh give thanks unto Yahwe, call upon his name; Make known among the peoples his doings.

105:2 Syngið fyrir honum, leikið fyrir honum, talið um öll hans dásemdarverk.
105:2 Sing unto him, sing praises unto him; Talk ye of all his marvelous works.

105:3 Hrósið yður af hans helga nafni, hjarta þeirra er leita Drottins gleðjist.
105:3 Glory ye in his holy name: Let the heart of them rejoice that seek Yahwe.

105:4 Leitið Drottins og máttað hans, stundið sífellt eftir auglitu hans.
105:4 Seek ye Yahwe and his strength; Seek his face evermore.

105:5 Minnst dásemdarverka hans, þeirra er hann gjörði, tákna hans og refsíðoma munns hans.
105:5 Remember his marvellous works that he hath done, His wonders, and the judgments of his mouth,

105:6 Þér niðjar Abrahams, þjónar hans, þér synir Jakobs, hans útvöldu.

105:6 O ye seed of Abraham his servant, Ye children of Jacob, his chosen ones.

105:7 Hann er Drottinn, vor Guð, um víða veröld ganga dómar hans.

105:7 He is Yahwe our God: His judgments are in all the earth.

105:8 Hann minnst að eilifu sáttmála sins, orðs þess, er hann hefir gefið þúsundum kynslóða.

105:8 He hath remembered his covenant for ever, The word which he commanded to a thousand generations,

105:9 sáttmálans, er hann gjörði við Abraham, og eiðs síns við Ísak.

105:9 *The covenant* which he made with Abraham, And his oath unto Isaac,

105:10 Þess er hann setti sem lög fyrir Jakob, eilífan sáttmála fyrir Ísrael.

105:10 And confirmed the same unto Jacob for a statute, To Israel for an everlasting covenant,

105:11 Þá er hann mælti: Þér mun ég gefa Kanaanland sem erfðahlut yðar.

105:11 Saying, Unto thee will I give the land of Canaan, The lot of your inheritance;

105:12 Þegar þeir voru fámennur hópur, örfáir og þjuggu þar útlendingar.

105:12 When they were but a few men in number, Yea, very few, and sojourners in it.

105:13 Þá fóru þeir frá einni þjóð til annarrar og frá einu konungsríki til annars lýðs.

105:13 And they went about from nation to nation, From one kingdom to another people.

105:14 Hann leið engum að kúga þá og begndi konungum þeirra vegna.

105:14 He suffered no man to do them wrong; Yea, he reprov'd kings for their sakes,

105:15 "Snertið eigi við mínum smurðum og gjörðið eigi spámönnum mínum meín."

105:15 *Saying,* Touch not mine anointed ones, And do my prophets no harm.

105:16 Þá er hann kallaði hallæri yfir landið, braut í sundur hverja stöð brauðsins,

105:16 And he called for a famine upon the land; He brake the whole staff of bread.

105:17 Þá sendi hann mann á undan þeim, Jósef var seldur sem þræll.

105:17 He sent a man before them; Joseph was sold for a servant:

105:18 Þeir þjáðu fætur hans með fjötrum, hann var lagður í járn.

105:18 His feet they hurt with fetters: He was laid in *chains* of iron,

105:19 allt þar til er orð hans rættust, og orð Drottins létu hann standast raunina.

105:19 Until the time that his word came to pass, The word of Yahwe tried him.

105:20 Konungur sendi boð og lét hann lausan, drottinari þjóðanna leysti fjötra hans.

105:20 The king sent and loosed him; Even the ruler of peoples, and let him go free.

105:21 Hann gjörði hann að herra yfir hési sínu og að drottinara yfir öllum eignum sínum.

105:21 He made him lord of his house, And ruler of all his substance;

105:22 að hann gæti fjötrað höfðingja eftir vild og kennt öldungum hans speki.

105:22 To bind his princes at his pleasure, And teach his elders wisdom.

105:23 Síðan kom Ísrael til Egyptalands, Jakob var gestur í landi Kams.

105:23 Israel also came into Egypt; And Jacob sojourn'd in the land of Ham.

105:24 Og Guð gjörði lýð sinn mjög mannmargan og lét þá verða fleiri en fjendur þeirra.

105:24 And he increased his people greatly, And made them stronger than their adversaries.

105:25 Hann sneri hjörtum Egypta til haturs við lýð sinn, til lævisi við þjóna sína.

105:25 He turned their heart to hate his people, To deal subtly with his servants.

105:26 Hann sendi Móse, þjón sinn, og Aron, er hann hafði útvalið.

105:26 He sent Moses his servant, And Aaron whom he had chosen.

105:27 hann gjörði tákn sín á þeim og undur í landi Kams.

105:27 They set among them his signs, And wonders in the land of Ham.

105:28 Hann sendi sorta og myrkvaði landið, en þeir gáfu orðum hans engan gaum.

105:28 He sent darkness, and made it dark; And they rebelled not against his words.

105:29 hann breytti vötnum þeirra í blóð og lét fiska þeirra deyja.

105:29 He turned their waters into blood, And slew their fish.

105:30 land þeirra varð kvíkt af froskum, alla leið inn í svefnherbergi konungs.

105:30 Their land swarmed with frogs In the chambers of their kings.

105:31 hann bauð, þá komu flugur, mývargur um öll héruð þeirra.

105:31 He spake, and there came swarms of flies, And lice in all their borders.

105:32 hann gaf þeim hagl fyrir regn, bálandi eld í land þeirra.

105:32 He gave them hail for rain, And flaming fire in their land.

105:33 hann laust vínvið þeirra og fíkjutré og braut sundur trén í héruðum þeirra.

105:33 He smote their vines also and their fig-trees, And brake the trees of their borders.

105:34 hann bauð, þá kom jarðvargur og óteljandi engisprettur.

105:34 He spake, and the locust came, And the grasshopper, and that without number,

105:35 sem átu upp allar jurtir í landi þeirra og átu upp ávöxtinn af jörð þeirra.

105:35 And did eat up every herb in their land, And did eat up the fruit of their ground.

105:36 hann laust alla frumburði í landi þeirra, frumgróða alls styrkleiks þeirra.

105:36 He smote also all the first-born in their land, The chief of all their strength.

105:37 Síðan leiddi hann þá út með silfri og gulli, enginn hrasaði af kynkvíslum hans.

105:37 And he brought them forth with silver and gold; And there was not one feeble person among his tribes.

105:38 Egyptaland gladdist yfir burtför þeirra, því að ótti við þá var fallinn yfir þá.

105:38 Egypt was glad when they departed; For the fear of them had fallen upon them.

105:39 Hann breiddi út ský sem hlíf og eld til þess að lýsa um nætur.

105:39 He spread a cloud for a covering, And fire to give light in the night.

105:40 Þeir báðu, þá lét hann lynghæns koma og mettaði þá með himnabrauði.

105:40 They asked, and he brought quails, And satisfied them with the bread of heaven.

105:41 Hann opnaði klett, svo að vatn vall upp, rann sem fljót um eyðimörkina.

105:41 He opened the rock, and waters gushed out; They ran in the dry places *like* a river.

105:42 Hann minntist síns heilaga heits við Abraham þjón sinn

105:42 For he remembered his holy word, And Abraham his servant.

105:43 og leiddi lýð sinn út með gleði, sína útvöldu með fögnuði.

105:43 And he brought forth his people with joy, And his chosen with singing.

105:44 Og hann gaf þeim lönd þjóðanna, það sem þjóðirnar höfðu allað með stríti, fengu þeir til eignar.

105:44 And he gave them the lands of the nations; And they took the labor of the peoples in possession:

105:45 til þess að þeir skyldu halda lög hans og varðveita lögmál hans. Halelúja.

105:45 That they might keep his statutes, And observe his laws. Praise ye Yahwe.

106:1 Halelúja! Þakkið Drottin, því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu.

106:1 Praise ye Yahwe. Oh give thanks unto Yahwe; for he is good; For his lovingkindness *endureth* forever.

106:2 Hver getur sagt frá máttarverkum Drottins, kunngjört allan lofstír hans?

106:2 Who can utter the mighty acts of Yahwe, Or show forth all his praise?

106:3 Sælir eru þeir, sem gæta réttarins, sem iðka réttlæti alla tíma.

106:3 Blessed are they that keep justice, And he that doeth righteousness at all times.

106:4 Minnst þú mín, Drottinn, með velþóknun þeirri, er þú hefir á lýð þínum, vírja mín með hjálpræði þínu.

106:4 Remember me, O Yahwe, with the favor that thou bearest unto thy people; Oh visit me with thy salvation,

106:5 að ég megi horfa með unun á hamingju þinna útvöldu, gleðjast yfir gleði þjóðar þinnar, fagna með eignarlyð þínum.

106:5 That I may see the prosperity of thy chosen, That I may rejoice in the gladness of thy nation, That I may glory with thine inheritance.

106:6 Vér höfum syndgað ásamt fedrum vorum, höfum breytt illa og óguðlega.

106:6 We have sinned with our fathers, We have committed iniquity, we have done wickedly.

106:7 Fedur vorir í Egyptalandi gáfu eigi gætur að dásemdarverkum þínum, minnstust eigi þinnar miklu miskunnar og syndu þínum hæsta þrjósku hjá Hafinu rauða.

106:7 Our fathers understood not thy wonders in Egypt; They remembered not the multitude of thy lovingkindnesses, But were rebellious at the sea, even at the Red Sea.

106:8 Þó hjálpaði hann þeim sakir nafns síns til þess að kunngjöra mátt sinn.

106:8 Nevertheless he saved them for his name's sake, That he might make his mighty power to be known.

106:9 Hann hastaði á Hafið rauða, svo að það þornaði upp, og lét þá ganga um djúpin eins og um eyðimörk.

106:9 He rebuked the Red Sea also, and it was dried up: So he led them through the depths, as through a wilderness.

106:10 Hann frelsaði þá af hendi hatursmanna þeirra og leysti þá af hendi óvinanna.

106:10 And he saved them from the hand of him that hated them, And redeemed them from the hand of the enemy.

106:11 Vötnin huldu fjendur þeirra, ekki einn af þeim komst undan.

106:11 And the waters covered their adversaries; There was not one of them left.

106:12 Þá trúðu þeir orðum hans, sungu honum lof.

106:12 Then believed they his words; They sang his praise.

106:13 En þeir gleymdu fljótt verkum hans, treystu eigi á ráð hans.

106:13 They soon forgot his works; They waited not for his counsel,

106:14 Þeir fylltust lysting í eyðimörkinni og freistuðu Guðs í örfunnum.

106:14 But lusted exceedingly in the wilderness, And tempted God in the desert.

106:15 Þá veitti hann þeim þæn þeirra og sendi þeim meгурð.

106:15 And he gave them their request, But sent leanness into their soul.

106:16 Þá öfunduðust þeir við Móse í herbúðunum, við Aron, hinn heilaga Drottins.

106:16 They envied Moses also in the camp, And Aaron the saint of Yahwe.

106:17 Jörðin opnaðist og svalg Datan og haldi flokk Abirams,

106:17 The earth opened and swallowed up Dathan, And covered the company of Abiram.

106:18 eldur kviknaði í flokki þeirra, loginn brenndi hina óguðlega.

106:18 And a fire was kindled in their company; The flame burned up the wicked.

106:19 Þeir bjuggu til kálf hjá Hóreb og lutu steyptu líkneski.

106:19 They made a calf in Horeb, And worshipped a molten image.

106:20 og létu vegsemd sína í skiptum fyrir mynd af uxa, er gras etur.

106:20 Thus they changed their glory For the likeness of an ox that eateth grass.

106:21 Þeir gleymdu Guði, frelsara sínum, þeim er stórvirki gjörði í Egyptalandi.

106:21 They forgot God their Saviour, Who had done great things in Egypt,

106:22 dásemdarverk í landi Kams, óttaleg verk við Hafið rauða.

106:22 Wondrous works in the land of Ham, And terrible things by the Red Sea.

106:23 Þá hugði hann á að tortíma þeim, ef Móse, hans útvaldi, hefði eigi gengið fram fyrir hann og borið af blakið, til þess að afstýra reiði hans, svo að hann skyldi eigi tortíma.

106:23 Therefore he said that he would destroy them, Had not Moses his chosen stood before him in the breach, To turn away his wrath, lest he should destroy *them*.

106:24 Þeir fyrirlitu hið unaðslega land og trúðu eigi orðum hans.

106:24 Yea, they despised the pleasant land, They believed not his word,

106:25 Þeir mögluðu í tjöldum sínum og hlýddu eigi á raust Drottins.

106:25 But murmured in their tents, And hearkened not unto the voice of Yahwe.

106:26 Þá lyfti hann hendi sinni gegn þeim og sór að láta þá falla í eyðimörkinni.

106:26 Therefore he swore unto them, That he would overthrow them in the wilderness,

106:27 tvístra niðjum þeirra meðal þjóðanna og dreifa þeim um löndin.

106:27 And that he would overthrow their seed among the nations, And scatter them in the lands.

106:28 Þeir dýrkuðu Baal Peór og átu fórnir dauðra skurðgoða.

106:28 They joined themselves also unto Baal-peor, And ate the sacrifices of the dead.

106:29 Þeir egndu hann til reiði með athæfi sínu, og braust því út plága meðal þeirra.

106:29 Thus they provoked him to anger with their doings; And the plague brake in upon them.

106:30 En Phinehas gekk

fram og skar úr, og þá staðnaði plágan.

106:30 Then stood up Phinehas, and executed judgment; And so the plague was stayed.

106:31 Og honum var reiknað það til réttlætis, frá kyni til kyns, að eilífu.

106:31 And that was reckoned unto him for righteousness, Unto all generations for evermore.

106:32 Þeir reittu hann til reiði hjá Meriba-vötnum, þá fór illa fyrir Móse þeirra vegna.

106:32 They angered him also at the waters of Meribah, So that it went ill with Moses for their sakes;

106:33 því að þeir syndu þrjósku anda hans, og honum hrutu ógetnisorð af vörum.

106:33 Because they were rebellious against his spirit, And he spake unadvisedly with his lips.

106:34 Þeir eyddu eigi þjóðunum, er Drottinn hafði boðið þeim.

106:34 They did not destroy the peoples, As Yahwe commanded them,

106:35 heldur lögðu þeir lag sitt við heiðingjana og lærðu athæfi þeirra.

106:35 But mingled themselves with the nations, And learned their works,

106:36 Þeir dýrkuðu skurðgoð þeirra, og þau urðu þeim að snöru.

106:36 And served their idols, Which became a snare unto them.

106:37 Þeir færðu að fórnnum sonu sína og dætur sínar illum vættum

106:37 Yea, they sacrificed their sons and their daughters unto demons,

106:38 og úthelltu saklausu blóði, blóði sona sinna og dætra, er þeir fórnfærðu skurðgoðum Kanaans, svo að landið vanhelgaðist af blóðskuldinni.

106:38 And shed innocent blood, Even the blood of their sons and of their daughters, Whom they sacrificed unto the idols of Canaan; And the land was polluted with blood.

106:39 Þeir saurguðust af verkum sínum og frömdu tryggðoröf með athæfi sínu.

106:39 Thus were they defiled with their works, And played the harlot in their doings.

106:40 Þá upptendraðist reiði Drottins gegn lýð hans, og hann fékk viðbjóð á arfleið sinni.

106:40 Therefore was the wrath of Yahwe kindled against his people, And he abhorred his inheritance.

106:41 Hann gaf þá á vald heiðingjum, og hatursmenn þeirra drottnuðu yfir þeim.

106:41 And he gave them into the hand of the nations; And they that hated them ruled over them.

106:42 Óvinir þeirra þjokuðu þá, og þeir urðu að beygja sig undir vald þeirra.

106:42 Their enemies also oppressed them, And they were brought into subjection under their hand.

106:43 Mörgum sinnum bjargaði hann þeim, en þeir sýndu þrjósku í ráði sínu og urðu að lúta sakir misgjörðar sinnar.
106:43 Many times did he deliver them; But they were rebellious in their counsel, And were brought low in their iniquity.

106:44 Samt leit hann á neyð þeirra, er hann heyrði kvein þeirra.
106:44 Nevertheless he regarded their distress, When he heard their cry:

106:45 Hann minntist sáttmála síns við þá og aumkaðist yfir þá sakir sinnar miklu miskunnar
106:45 And he remembered for them his covenant, And repented according to the multitude of his lovingkindnesses.

106:46 og lét þá finna miskunn hjá öllum þeim er höfðu haft þá burt hernunda.
106:46 He made them also to be pitied Of all those that carried them captive.

106:47 Hjálpa þú oss, Drottinn, Guð vor, og safna oss saman frá þjóðunum, að vér megum lofa þitt heilaga nafn, viðfregja lofstír þinn.
106:47 Save us, O Yahwe our God, And gather us from among the nations, To give thanks unto thy holy name, And to triumph in thy praise.

106:48 Lofaður sé Drottinn, Ísraels Guð, frá eilíftð til eilíftðar. Og allur lýðurinn segi: Amen! Halelúja.
106:48 Blessed be Yahwe, the God of Israel, From everlasting even to everlasting. And let all the people say, Amen. Praise ye Yahwe.

107:1 Þakkið Drottni, því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu.
107:1 O give thanks unto Yahwe; For he is good; For his lovingkindness *endureth* for ever.

107:2 Svo skulu hinir endurleystu Drottins segja, þeir er hann hefir leyst úr nauðum
107:2 Let the redeemed of Yahwe say so, Whom he hath redeemed from the hand of the adversary,

107:3 og safnað saman úr löndunum, frá austri og vestri, frá norðri og suðri.
107:3 And gathered out of the lands, From the east and from the west, From the north and from the south.

107:4 Þeir reikuðu um eyðimörkina, um veglaus örfæin, og fundu eigi byggilegar borgir.
107:4 They wandered in the wilderness in a desert way; They found no city of habitation.

107:5 Þá hungraði og þyrsti, sál þeirra vanmegnaðist í þeim.
107:5 Hungry and thirsty, Their soul fainted in them.

107:6 Þá hrópuðu þeir til Drottins í neyð sinni, hann bjargaði þeim úr angist þeirra
107:6 Then they cried unto Yahwe in their trouble, And he delivered them out of their distresses,

107:7 og leiddi þá um slétta leið, svo að þeir komust til byggilegrar borgar.

107:7 He led them also by a straight way, That they might go to a city of habitation.

107:8 Þeir skulu þakka Drottni miskunn hans og dásendarverk hans við mannanna börn.
107:8 Oh that men would praise Yahwe for his lovingkindness, And for his wonderful works to the children of men!

107:9 því að hann mettaði magnþota sál og fyllti hungraða sál gæðum.
107:9 For he satisfieth the longing soul, And the hungry soul he filleth with good.

107:10 Þeir sem sátu í myrkri og niðdimmu, bundnir eynd og járnum.
107:10 Such as sat in darkness and in the shadow of death, Being bound in affliction and iron,

107:11 af því að þeir höfðu þrjóskast við orðum Guðs og fyrirlitið ráð Hins hesta.
107:11 Because they rebelled against the words of God, And contemned the counsel of the Most High:

107:12 svo að hann beygði hug þeirra með mæðu, þeir hrösðu, og enginn liðsinnandi þeim.
107:12 Therefore he brought down their heart with labor; They fell down, and there was none to help.

107:13 Þá hrópuðu þeir til Drottins í neyð sinni, hann frelsaði þá úr angist þeirra.
107:13 Then they cried unto Yahwe in their trouble, And he saved them out of their distresses.

107:14 hann leiddi þá út úr myrkrinu og niðdimmunni og braut sundur fjöttra þeirra.
107:14 He brought them out of darkness and the shadow of death, And brake their bonds in sunder.

107:15 Þeir skulu þakka Drottni miskunn hans og dásendarverk hans við mannanna börn.
107:15 Oh that men would praise Yahwe for his lovingkindness, And for his wonderful works to the children of men!

107:16 því að hann braut eirhliðin og mölvaði járnslárnar.
107:16 For he hath broken the gates of brass, And cut the bars of iron in sunder.

107:17 Heimskingjar, er vegna sinnar syndsamlegu breytni og vegna misgjörða sinna voru þjafir.
107:17 Fools because of their transgression, And because of their iniquities, are afflicted.

107:18 þeim bauð við hverri fæðu og voru komnir nálegi hliðum dauðans.
107:18 Their soul abhorreth all manner of food; And they draw near unto the gates of death.

107:19 Þá hrópuðu þeir til Drottins í neyð sinni, hann frelsaði þá úr angist þeirra.
107:19 Then they cry unto Yahwe in their trouble, And he saveth them out of their distresses.

107:20 hann sendi út orð sitt og

læknaði þá og bjargaði þeim frá gröfinni.
107:20 He sendeth his word, and healeth them, And delivereth *them* from their destructions.

107:21 Þeir skulu þakka Drottni miskunn hans og dásendarverk hans við mannanna börn.
107:21 Oh that men would praise Yahwe for his lovingkindness, And for his wonderful works to the children of men!

107:22 og færa þakkarfórnir og kunngjöra verk hans með fögnuði.
107:22 And let them offer the sacrifices of thanksgiving, And declare his works with singing.

107:23 Þeir sem fóru um hafið á skípum, ráku verslun á hinum miklu vötnum.
107:23 They that go down to the sea in ships, That do business in great waters;

107:24 þeir hafa séð verk Drottins og dásendir hans á djúpinu.
107:24 These see the works of Yahwe, And his wonders in the deep.

107:25 Því að hann bauð og þá kom stormviðri, sem hóf upp bylgjur þess.
107:25 For he commandeth, and raiseth the stormy wind, Which lifteth up the waves thereof.

107:26 Þeir hófust til himins, sigu niður í djúpið, þeim féllst hugur í neyðinni.
107:26 They mount up to the heavens, they go down again to the depths: Their soul melteth away because of trouble.

107:27 Þeir römbuðu og skjögruðu eins og drukkinn maður, og öll kunnátta þeirra var þrotin.
107:27 They reel to and fro, and stagger like a drunken man, And are at their wits' end.

107:28 Þá hrópuðu þeir til Drottins í neyð sinni, og hann leiddi þá úr angist þeirra.
107:28 Then they cry unto Yahwe in their trouble, And he bringeth them out of their distresses.

107:29 Hann breytti stormviðrinu í blíðan blá, svo að bylgjur hafsins urðu hljóðar.
107:29 He maketh the storm a calm, So that the waves thereof are still.

107:30 Þá glöddust þeir, af því að þær kyrrðust, og hann lét þá komast í höfn þá, er þeir þráðu.
107:30 Then are they glad because they are quiet; So he bringeth them unto their desired haven.

107:31 Þeir skulu þakka Drottni miskunn hans og dásendarverk hans við mannanna börn.
107:31 Oh that men would praise Yahwe for his lovingkindness, And for his wonderful works to the children of men!

107:32 vegsama hann á þjóðarsamkomunni og lofa hann í hóp öldunganna.
107:32 Let them exalt him also in the assembly of the people, And praise him in the seat of the elders.

107:33 Hann gjörir fljótin að eyðimörk og uppsprettur að þurrum lendum.
107:33 He turneth rivers into a wilderness, And watersprings into a thirsty ground;

107:34 frjósamt land að saltsléttu sakir illsku íbúanna.
107:34 A fruitful land into a salt desert, For the wickedness of them that dwell therein.

107:35 Hann gjörir eyðimörkina að vatnstjörnum og þurrlendið að uppsprettum
107:35 He turneth a wilderness into a pool of water, And a dry land into watersprings.

107:36 og lætur hungraða menn búa þar, að þeir megi grundvalla byggilega borg.
107:36 And there he maketh the hungry to dwell, That they may prepare a city of habitation,

107:37 sá akra og planta vingarða og alla afurða.
107:37 And sow fields, and plant vineyards, And get them fruits of increase.

107:38 Og hann blessar þá, svo að þeir margfaldast stórum og fénað þeirra lætur hann eigi fækka.
107:38 He blesseth them also, so that they are multiplied greatly; And he suffereth not their cattle to decrease.

107:39 Og þótt þeir fækki og hnigi niður sakir þrengingar af böli og harmi.
107:39 Again, they are diminished and bowed down Through oppression, trouble, and sorrow.

107:40 Þá hellir hann fyrirlitning yfir tignarmenn og lætur þá villast um veglaus öræfi.
107:40 He poureth contempt upon princes, And causeth them to wander in the waste, where there is no way.

107:41 en hjargar aumingjanum úr eyndinni og gjörir ættirnar sem hjardir.
107:41 Yet setteth he the needy on high from affliction, And maketh *him* families like a flock.

107:42 Hinir réttvisu sjá það og gleðjast, og öll illska lokar munni sínum.
107:42 The upright shall see it, and be glad; And all iniquity shall stop her mouth.

107:43 Hver sem er vitur, gefi gætur að þessu, og menn taki eftir náðarverkum Drottins.
107:43 Whoso is wise will give heed to these things; And they will consider the lovingkindnesses of Yahwe.

108:1 Ljóð. Davíðssálmur. (108:2) Hjarta mitt er stöðugt, ó Guð, ég vil syngja og leika, vakna þú, sála mín!
108:1 My heart is fixed, O God; I will sing, yea, I will sing praises, even with my glory.

108:2 (108:3) Vakna þú, harpa og gígja, ég vil vekja morgunroðann.
108:1 My heart is fixed, O God; I will sing, yea, I will sing praises, even with my glory.

108:3 (108:4) Ég vil lofa þig meðal lýðanna, Drottinn, vegsama þig meðal þjóðanna.

108:2 Awake, psaltery and harp: I myself will awake right early.

108:4 (108:5) Því að miskunn þín er hinnum hærri, og trúfesti þín nær til skjanna.
108:3 I will give thanks unto thee, O Yahwe, among the peoples; And I will sing praises unto thee among the nations.

108:5 (108:6) Sýn þig hinnum hærri, ó Guð, og dýrð þín breiðist yfir gjörvalla jörðina.
108:4 For thy lovingkindness is great above the heavens; And thy truth *reacheth* unto the skies.

108:6 (108:7) Til þess að ástvinir þínir megi frelsast. Hjálpa þú með hægri hendi þinni og bænheyr mig.
108:5 Be thou exalted, O God, above the heavens, And thy glory above all the earth.

108:7 (108:8) Guð hefir sagt í helgidómi sínum: "Ég vil fagna, ég vil skipta Síkem, mæla út Súkkót-dal.
108:6 That thy beloved may be delivered, Save with thy right hand, and answer us.

108:8 (108:9) Ég á Gileað, ég á Manasse, og Efraim er hlíf höfði mínu, Júda veldissproti minn.
108:7 God hath spoken in his holiness: I will exult; I will divide Shechem, and mete out the valley of Succoth.

108:9 (108:10) Móab er mundlaug mín, í Edóm fleygi ég skónum mínum, yfir Filísten fagna ég."
108:8 Gilead is mine; Manasseh is mine; Ephraim also is the defence of my head; Judah is my sceptre.

108:10 (108:11) Hver vill fara með mig í örugga borg, hver vill flytja mig til Edóm?
108:9 Moab is my washpot; Upon Edom will I cast my shoe; Over Philistia will I shout.

108:11 (108:12) Þú hefir útskúfað oss, ó Guð, og þú, Guð, fer eigi út með hersveitum vorum.
108:10 Who will bring me into the fortified city? Who hath led me unto Edom?

108:12 (108:13) Veit oss lið gegn fjandmönnum, því að mannahjálpar er ónýr.
108:11 Hast not thou cast us off, O God? And thou guest not forth, O God, with our hosts.

108:13 (108:14) Með Guðs hjálpmunum vér hreystiverk vinna, og hann mun troða óvini vora fótum.
108:12 Give us help against the adversary; For vain is the help of man.

109:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Þú Guð lofsöngs míns, ver eigi hljóður.
109:1 Hold not thy peace, O God of my praise;

109:2 Því að óguðlegan og svikulan munn opna þeir í gegn mér, tala við mig með ljúgandi tungu.
109:2 For the mouth of the wicked and the mouth of deceit have they opened against me: They have spoken unto me with a lying tongue.

109:3 Með hatursorðum

umkringja þeir mig og áreita mig að ástaðulausu.
109:3 They have compassed me about also with words of hatred, And fought against me without a cause.

109:4 Þeir launa mér elsku mína með ofsókn, en ég gjöri ekki annað en biðja.
109:4 For my love they are my adversaries: But I *give myself unto prayer*.

109:5 Þeir launa mér gott með illu og elsku mína með hatri.
109:5 And they have rewarded me evil for good, And hatred for my love.

109:6 Set óguðlegan yfir mótstöðumann minn, og ákærandinn standi honum til hægri handar.
109:6 Set thou a wicked man over him; And let an adversary stand at his right hand.

109:7 Hann gangi sekur frá dómi og bæn hans verði til syndar.
109:7 When he is judged, let him come forth guilty; And let his prayer be turned into sin.

109:8 Dagar hans verði fáir, og annar hljóti embætti hans.
109:8 Let his days be few; *And* let another take his office.

109:9 Börn hans verði föðurlaus og kona hans ekkja.
109:9 Let his children be fatherless, And his wife a widow.

109:10 Börn hans fari á flæking og vergang, þau verði rekin burt úr ráustum sínum.
109:10 Let his children be vagabonds, and beg; And let them seek *their bread* out of their desolate places.

109:11 Okrarinn leggi snöru fyrir allar eigur hans, og útlendir fjandmenn ræni alla hans.
109:11 Let the extortioner catch all that he hath; And let strangers make spoil of his labor.

109:12 Enginn sýni honum líkn, og enginn aumkist yfir föðurlausu börnin hans.
109:12 Let there be none to extend kindness unto him; Neither let there be any to have pity on his fatherless children.

109:13 Niðjar hans verði afmáðir, nafn hans útskafið í fyrsta ætlið.
109:13 Let his posterity be cut off; In the generation following let their name be blotted out.

109:14 Misgjörðar feðra hans verði minnst af Drottni og synd móður hans eigi afmáð.
109:14 Let the iniquity of his fathers be remembered with Yahwe; And let not the sin of his mother be blotted out.

109:15 séu þær ætíð fyrir sjónum Drottins og hann afmái minningu þeirra af jörðunni
109:15 Let them be before Yahwe continually, That he may cut off the memory of them from the earth;

109:16 sakir þess, að hann mundi eigi eftir að sýna elsku, heldur ofsótti hinn hrjáða og snauða og hinn ráðþrota til þess að drepa hann.

109:16 Because he remembered not to show kindness, But persecuted the poor and needy man, And the broken in heart, to slay *them*.

109:17 Hann elskaði bölvunina, hún bitni þá á honum, hann smáði blessunina, hún sé þá fjarri honum.

109:17 Yea, he loved cursing, and it came unto him; And he delighted not in blessing, and it was far from him.

109:18 Hann iklæddist bölvuninni sem kuffi, hún læsti sig þá inn í innýfli hans sem vatn og í bein hans sem olía.

109:18 He clothed himself also with cursing as with his garment, And it came into his inward parts like water, And like oil into his bones.

109:19 hún verði honum sem klæði, er hann sveipar um sig, og sem beltí, er hann sifellt gyrðist.

109:19 Let it be unto him as the raiment wherewith he covereth himself, And for the girdle wherewith he is girded continually.

109:20 Þetta séu laun andstæðinga minna frá Drottni og þeirra, er tala illt í gegn mér.

109:20 This is the reward of mine adversaries from Yahwe, And of them that speak evil against my soul.

109:21 En þú, Drottinn Guð, breyt við mig eftir gæsku miskunnar þinnar, frelsa mig sakir nafns þíns.

109:21 But deal thou with me, O Yahwe the Lord, for thy name's sake: Because thy lovingkindness is good, deliver thou me;

109:22 Því að ég er hrjáður og snauður, hjartað berst ákaft í brjósti mér.

109:22 For I am poor and needy, And my heart is wounded within me.

109:23 Ég hverf sem hallur skuggi, ég er hristur út eins og jarðvargar.

109:23 I am gone like the shadow when it declineth: I am tossed up and down as the locust.

109:24 Kné mín skjögra af föstu, og hold mitt tærist af viðsmjörsskortí.

109:24 My knees are weak through fasting; And my flesh faileth of fatness.

109:25 Ég er orðinn þeim að spotti, þegar þeir sjá mig, hrista þeir höfuðið.

109:25 I am become also a reproach unto them: When they see me, they shake their head.

109:26 Veit mér lið, Drottinn, Guð minn, hjálpa mér eftir miskunn þinni.

109:26 Help me, O Yahwe my God; Oh save me according to thy lovingkindness:

109:27 að þeir megi komast að raun um, að það var þín hönd, að það varst þú, Drottinn, sem gjörðir það.

109:27 That they may know that this is thy hand; *That* thou, Yahwe, hast done it.

109:28 Bölví þeir, þú munt blessa, verði þeir til skammar, er risa gegn mér, en þjónn þinn gleðjast.

109:28 Let them curse, but bless thou: When they arise, they shall be put to shame, But thy servant shall rejoice.

109:29 Andstæðingar mínir iklæðist svivirðing, sveipi um sig skömminni eins og skikkju.

109:29 Let mine adversaries be clothed with dishonor, And let them cover themselves with their own shame as with a robe.

109:30 Ég vil lofa Drottín mikillega með munni mínum, meðal fjölmennis vil ég vegsama hann.

109:30 I will give great thanks unto Yahwe with my mouth; Yea, I will praise him among the multitude.

109:31 Því að hann stendur hinum snauða til hægri handar til þess að hjálpa honum gegn þeim er sakfella hann.

109:31 For he will stand at the right hand of the needy, To save him from them that judge his soul.

110:1 Davíðssálmur. Svo segir Drottinn við herra minn: "Sest þú mér til hægri handar, þá mun ég leggja óvini þína sem fótskör að fótum þér."

110:1 Yahwe saith unto my Lord, Sit thou at my right hand, Until I make thine enemies thy footstool.

110:2 Drottinn réttir út þinn volduga sprota frá Sion, drottna þú mitt á meðal óvina þinna!

110:2 Yahwe will send forth the rod of thy strength out of Zion: Rule thou in the midst of thine enemies.

110:3 Þjóð þín kemur sjálfboða á valdadegi þínum. Í helgu skrauti frá skauti morgunröðans kemur dögg æskulíðs þíns til þín.

110:3 Thy people offer themselves willingly In the day of thy power, in holy array: Out of the womb of the morning Thou hast the dew of thy youth.

110:4 Drottinn hefir svarið, og hann iðrar þess eigi: "Þú ert prestur að eilífu, að hatti Melkisedeks."

110:4 Yahwe hath sworn, and will not repent: Thou art a priest for ever After the order of Melchizedek.

110:5 Drottinn er þér til hægri handar, hann knosar konunga á degi reiði sinnar.

110:5 The Lord at thy right hand Will strike through kings in the day of his wrath.

110:6 Hann heldur dóm meðal þjóðanna, fyllir allt líkum, hann knosar höfuð um víðan vang.

110:6 He will judge among the nations, He will fill *the places* with dead bodies; He will strike through the head in many countries.

110:7 Á leiðinni drekkur hann úr læknum, þess vegna ber hann höfuðið hátt.

110:7 He will drink of the brook in the way: Therefore will he lift up the head.

111:1 Halelúja. Ég vil lofa Drottín af öllu hjarta, í félagi og söfnuði réttvisra.

111:1 Praise ye Yahwe. I will give thanks unto Yahwe with my whole heart, In the council of the upright, and in the congregation.

111:2 Mikil eru verk Drottins, verð ihugunar öllum þeim, er hafa unun af þeim.

111:2 The works of Yahwe are great,

Sought out of all them that have pleasure therein.

111:3 Tign og vegsemd eru verk hans og réttlæti hans stendur stöðugt að eilífu.

111:3 His work is honor and majesty; And his righteousness endureth for ever.

111:4 Hann hefir látið dásemdarkerka sinna minnst verða, náðugur og miskunnsamur er Drottinn.

111:4 He hath made his wonderful works to be remembered: Yahwe is gracious and merciful.

111:5 Hann hefir gefið fæðu þeim, er óttast hann, hann minnst að eilífu sáttmála síns.

111:5 He hath given food unto them that fear him: He will ever be mindful of his covenant.

111:6 Hann hefir kunngjört þjóð sinni kraft verka sinna, með því að gefa þeim eignir heiðingjanna.

111:6 He hath showed his people the power of his works, In giving them the heritage of the nations.

111:7 Verk handa hans eru trúfesti og réttvísi, öll fyrirmæli hans eru áreiðanleg.

111:7 The works of his hands are truth and justice; All his precepts are sure.

111:8 örugg um aldur og ævi, framkvæmd í trúfesti og réttvísi.

111:8 They are established for ever and ever; They are done in truth and uprightness.

111:9 Hann hefir sent lausn lýð sínum, skipað sáttmála sinn að eilífu, heilagt og óttalegt er nafn hans.

111:9 He hath sent redemption unto his people; He hath commanded his covenant for ever: Holy and reverend is his name.

111:10 Upphaf speki er ótti Drottins, hann er fögur hyggindi öllum þeim, er iðka hann. Lofstír hans stendur um eilífu.

111:10 The fear of Yahwe is the beginning of wisdom; A good understanding have all they that do *his commandments*: His praise endureth for ever.

112:1 Halelúja. Sæll er sá maður, sem óttast Drottín og hefir mikla unun af boðum hans.

112:1 Praise ye Yahwe. Blessed is the man that feareth Yahwe, That delighteth greatly in his commandments.

112:2 Niðjar hans verða völdugir á jörðunni, ætt réttvisra mun blessun hljóta.

112:2 His seed shall be mighty upon earth: The generation of the upright shall be blessed.

112:3 Nægtir og auðafi eru í húsi hans, og réttlæti hans stendur stöðugt að eilífu.

112:3 Wealth and riches are in his house; And his righteousness endureth for ever.

112:4 Hann upprennur réttvísu sem ljós í myrkrinu, mildur og meðaumkunarsamur og réttlátur.

112:4 Unto the upright there ariseth light in the darkness: *He is* gracious, and merciful, and righteous.

112:5 Vel farnast þeim manni, sem er mildur og fús að lána, sem framkvæmir málefni sín með réttvísi.

112:5 Well is it with the man that dealeth graciously and lendeth; He shall maintain his cause in judgment.

112:6 Því að hann mun eigi haggast að cilifu, hins réttláta mun minnst um cilifð.

112:6 For he shall never be moved; The righteous shall be had in everlasting remembrance.

112:7 Hann óttast eigi ill tíðindi, hjarta hans er stöðugt og treystir Drottni.

112:7 He shall not be afraid of evil tidings: His heart is fixed, trusting in Yahwe.

112:8 Hjarta hans er öruggt, hann óttast eigi, og loks fær hann að horfa á fjendur sína auðmýkta.

112:8 His heart is established, he shall not be afraid, Until he see *his desire* upon his adversaries.

112:9 Hann hefir miðlað mildilega, gefið fátækum, réttlæti hans stendur stöðugt að cilifu, horn hans gnæfir hátt í vegsemi.

112:9 He hath dispersed, he hath given to the needy; His righteousness endureth for ever: His horn shall be exalted with honor.

112:10 Hinn óguðlegi sér það, og honum gremst, nístir tönnum og tortímist. Ósk óguðlegra verður að engu.

112:10 The wicked shall see it, and be grieved; He shall gnash with his teeth, and melt away: The desire of the wicked shall perish.

113:1 Halelúja. Þjónar Drottins, lofið, lofið nafn Drottins.

113:1 Praise ye Yahwe. Praise, O ye servants of Yahwe, Praise the name of Yahwe.

113:2 Nafn Drottins sé blessað héðan í frá og að cilifu.

113:2 Blessed be the name of Yahwe From this time forth and for evermore.

113:3 Frá sólarupprás til sólarlags sé nafn Drottins vegsamað.

113:3 From the rising of the sun unto the going down of the same Yahwe's name is to be praised.

113:4 Drottinn er hafinn yfir allar þjóðir og dýrð hans yfir himnana.

113:4 Yahwe is high above all nations, And his glory above the heavens.

113:5 Hver er sem Drottinn, Guð vor? Hann situr hátt

113:5 Who is like unto Yahwe our God, That hath his seat on high,

113:6 og horfir djúpt á himni og á jörðu.

113:6 That humbleth himself to behold *The things that are* in heaven and in the earth?

113:7 Hann reisir lítilmagnann úr duftinu, lyftir snauðum upp úr saurnum

113:7 He raiseth up the poor out of the dust, And lifteth up the needy from the dunghill;

113:8 og leiðir hann til sætis hjá tignarmönnum, hjá tignarmönnum þjóðar hans.

113:8 That he may set him with princes, Even with the princes of his people.

113:9 Hann lætur óbyrjuna í húsinu búa í næði sem glaða barnamóður. Halelúja.

113:9 He maketh the barren woman to keep house, *And to be* a joyful mother of children. Praise ye Yahwe.

114:1 Þegar Ísrael fór út af Egyptalandi, Jakobs ætt frá þjóðinni, er mælti á erlenda tungu.

114:1 When Israel went forth out of Egypt, The house of Jacob from a people of strange language;

114:2 varð Júda helgidómur hans, Ísrael ríki hans.

114:2 Judah became his sanctuary, Israel his dominion.

114:3 Hafið sá það og flýði, Jórdan hörfaði undan.

114:3 The sea saw it, and fled; The Jordan was driven back.

114:4 Fjöllin hoppuðu sem hrútar, hæðirnar sem lömb.

114:4 The mountains skipped like rams, The little hills like lambs.

114:5 Hvað er þér, haf, er þú flýr, Jórdan, er þú hörfar undan.

114:5 What aileth thee, O thou sea, that thou fleest? Thou Jordan, that thou turnest back?

114:6 Þér fjöll, er þér hoppið sem hrútar, þér hæðir sem lömb?

114:6 Ye mountains, that ye skip like rams; Ye little hills, like lambs?

114:7 Titra þú, jörð, fyrir augliti Drottins, fyrir augliti Jakobs Guðs.

114:7 Tremble, thou earth, at the presence of the Lord, At the presence of the God of Jacob,

114:8 hans sem gjörir klettinn að vatnsfjörn, tinnusteininn að vatnslind.

114:8 Who turned the rock into a pool of water, The flint into a fountain of waters.

115:1 Gef eigi oss, Drottinn, eigi oss, heldur þínu nafni dýrðina sakir miskunnar þinnar og trúfesti.

115:1 Not unto us, O Yahwe, not unto us, But unto thy name give glory, For thy lovingkindness, and for thy truth's sake.

115:2 Hvi eiga heiðingjarnir að segja: "Hvar er Guð þeirra?"

115:2 Wherefore should the nations say, Where is now their God?

115:3 En vor Guð er í himninum, allt sem honum þóknast, það gjörir hann.

115:3 But our God is in the heavens: He hath done whatsoever he pleased.

115:4 Skurðgoð þeirra eru silfur og gull, handaverk manna.

115:4 Their idols are silver and gold, The work of men's hands.

115:5 Þau hafa munn, en tala ekki, augu, en sjá ekki.

115:5 They have mouths, but they speak not; Eyes have they, but they see not;

115:6 Þau hafa eyru, en heyra ekki, nef, en finna engan þef.

115:6 They have ears, but they hear not; Noses have they, but they smell not;

115:7 Þau hafa hendur, en þreifa ekki, fætur, en ganga ekki, þau tala eigi með barka sínum.

115:7 They have hands, but they handle not; Feet have they, but they walk not; Neither speak they through their throat.

115:8 Eins og þau eru, verða smiðir þeirra, allir þeir er á þau treysta.

115:8 They that make them shall be like unto them; Yea, every one that trusteth in them.

115:9 En Ísrael treystir Drottni, hann er hjálp þeirra og skjöldur.

115:9 O Israel, trust thou in Yahwe: He is their help and their shield.

115:10 Arons ætt treystir Drottni, hann er hjálp þeirra og skjöldur.

115:10 O house of Aaron, trust ye in Yahwe: He is their help and their shield.

115:11 Þeir sem óttast Drottin treysta Drottni, hann er hjálp þeirra og skjöldur.

115:11 Ye that fear Yahwe, trust in Yahwe: He is their help and their shield.

115:12 Drottinn minnst vor, hann mun blessa, hann mun blessa Ísraels ætt, hann mun blessa Arons ætt.

115:12 Yahwe hath been mindful of us; He will bless *us*: He will bless the house of Israel; He will bless the house of Aaron.

115:13 hann mun blessa þá er óttast Drottin, yngri sem eldri.

115:13 He will bless them that fear Yahwe, Both small and great.

115:14 Drottinn mun fjölga yður, sjálfum yður og börnum yðar.

115:14 Yahwe increase you more and more, You and your children.

115:15 Þér eruð blessaðir af Drottni, skapara himins og jarðar.

115:15 Blessed are ye of Yahwe, Who made heaven and earth.

115:16 Himinninn er himinn Drottins, en jörðina hefir hann gefið mannanna börnum.

115:16 The heavens are the heavens of Yahwe; But the earth hath he given to the children of men.

115:17 Eigi lofa andaðir menn Drottin, né heldur einn sá, sem hniginn er í dauðapögn.

115:17 The dead praise not Yahwe, Neither any that go down into silence;

115:18 en vér viljum lofa Drottin, héðan í frá og að cilifu. Halelúja.

115:18 But we will bless Yahwe From this time forth and for evermore. Praise ye Yahwe.

116:1 Ég elska Drottin, af því að hann heyrir grátbeiðni mína.

116:1 I love Yahwe, because he heareth My voice and my supplications.

116:2 Hann hefir hneigt eyra sitt að mér, og alla ævi vil ég ákalla hann.

116:2 Because he hath inclined his ear unto me, Therefore will I call *upon him* as long as I live.

116:3 Snörur dauðans umkringdu mig, angist Heljar mætti mér, ég mætti nauðum og harmi.

116:3 The cords of death compassed me, And the pains of Sheol gat hold upon me: I found trouble and sorrow.

116:4 Þá ákallaði ég nafn Drottins: "Ó, Drottinn, bjarga sál minni!"

116:4 Then called I upon the name of Yahwe: O Yahwe, I beseech thee, deliver my soul.

116:5 Náðugur er Drottinn og réttlátur, og vor Guð er miskunnsamur.

116:5 Gracious is Yahwe, and righteous; Yea, our God is merciful.

116:6 Drottinn varðveitir varnarlausna, þegar ég var máttvana hjálpaði hann mér.

116:6 Yahwe preserveth the simple: I was brought low, and he saved me.

116:7 Verð þú aftur róleg, sála mín, því að Drottinn gjörir vel til þín.

116:7 Return unto thy rest, O my soul; For Yahwe hath dealt bountifully with thee.

116:8 Já, þú hreifst sál mína frá dauða, auga mitt frá gráti, fót minn frá hrösun.

116:8 For thou hast delivered my soul from death, Mine eyes from tears, *And* my feet from falling.

116:9 Ég geng frammi fyrir Drottni á landi lifenda.

116:9 I will walk before Yahwe In the land of the living.

116:10 Ég trúði, þó ég segði: "Ég er mjög beygður."

116:10 I believe, for I will speak: I was greatly afflicted:

116:11 Ég sagði í angist minni: "Allir menn ljuga."

116:11 I said in my haste, All men are liars.

116:12 Hvað á ég að gjalda Drottni fyrir allar velgjörðir hans við mig?

116:12 What shall I render unto Yahwe For all his benefits toward me?

116:13 Ég lyfti upp bikar hjálpraðisins og ákalla nafn Drottins.

116:13 I will take the cup of salvation, And call upon the name of Yahwe.

116:14 Ég greiði Drottni heit mín, og það í auglýsni alls lýðs hans.

116:14 I will pay my vows unto Yahwe, Yea, in the presence of all his people.

116:15 Dýr er í augum Drottins dauði dýrkenda hans.

116:15 Precious in the sight of Yahwe Is the death of his saints.

116:16 Æ, Drottinn, vist er ég þjónn þinn, ég er þjónn þinn, sonur ambáttar þinnar, þú leystir fjötra mína.

116:16 O Yahwe, truly I am thy servant: I am thy servant, the son of thy handmaid; Thou hast loosed my bonds.

116:17 Þér færi ég þakkarfórn og ákalla nafn Drottins.

116:17 I will offer to thee the sacrifice of thanksgiving, And will call upon the name of Yahwe.

116:18 Ég greiði Drottni heit mín, og það í auglýsni alls lýðs hans.

116:18 I will pay my vows unto Yahwe, Yea, in the presence of all his people,

116:19 Í förgörðum húss Drottins, í þér, Jerúsalem. Hallelúja.

116:19 In the courts of Yahwe's house, In the midst of thee, O Jerusalem. Praise ye Yahwe.

117:1 Lofið Drottin, allar þjóðir, veggjandi hann, allir lýðir.

117:1 O praise Yahwe, all ye nations; Laud him, all ye peoples.

117:2 Því að miskunn hans er voldug yfir oss, og trúfesti Drottins varir að eilífu. Hallelúja.

117:2 For his lovingkindness is great toward us; And the truth of Yahwe *endureth* for ever. Praise ye Yahwe.

118:1 Þakkið Drottni, því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu.

118:1 Oh give thanks unto Yahwe; For he is good; For his lovingkindness *endureth* for ever.

118:2 Það mæli Ísrael: "Því að miskunn hans varir að eilífu!"

118:2 Let Israel now say, That his lovingkindness *endureth* for ever.

118:3 Það mæli Arons ætt: "Því að miskunn hans varir að eilífu!"

118:3 Let the house of Aaron now say, That his lovingkindness *endureth* for ever.

118:4 Það mæli þeir sem óttast Drottin: "Því að miskunn hans varir að eilífu!"

118:4 Let them now that fear Yahwe say, That his lovingkindness *endureth* for ever.

118:5 Í þrengingunni ákallaði ég Drottin, hann bænheyrði mig og rýmkaði um mig.

118:5 Out of my distress I called upon Yahwe: Yahwe answered me *and set me* in a large place.

118:6 Drottinn er með mér, ég óttast eigi, hvað geta menn gjört mér?

118:6 Yahwe is on my side; I will not fear: What can man do unto me?

118:7 Drottinn er með mér með hjálp sína, og ég mun fá að horfa á ófarir hatursmanna minna.

118:7 Yahwe is on my side among them that help me: Therefore shall I see *my desire* upon them that hate me.

118:8 Betra er að leita hælís hjá Drottni en að treysta mönnum.

118:8 It is better to take refuge in Yahwe Than to put confidence in man.

118:9 Betra er að leita hælís hjá Drottni en að treysta tignarmönnum.

118:9 It is better to take refuge in Yahwe Than to put confidence in princes.

118:10 Allar þjóðir umkringdu mig, en í nafni Drottins hefi ég sigrast á þeim.

118:10 All nations compassed me about: In the name of Yahwe I will cut them off.

118:11 Þær umkringdu mig á alla vegu, en í nafni Drottins hefi ég sigrast á þeim.

118:11 They compassed me about; yea, they compassed me about: In the name of Yahwe I will cut them off.

118:12 Þær umkringdu mig eins og býflugur vax, brunnu sem eldur í þyrnum, en í nafni Drottins hefi ég sigrast á þeim.

118:12 They compassed me about like bees; They are quenched as the fire of thorns: In the name of Yahwe I will cut them off.

118:13 Mér var hrundið, til þess að ég skyldi falla, en Drottinn veitti mér lið.

118:13 Thou didst thrust sore at me that I might fall; But Yahwe helped me.

118:14 Drottinn er styrkur minn og lofsöngur, og hann varð mér til hjálpraðis.

118:14 Yahwe is my strength and song; And he is become my salvation.

118:15 Fagnaðar- og siguróp kveður við í tjöldum réttláttra: Hægri hönd Drottins vinnur stórvirki.

118:15 The voice of rejoicing and salvation is in the tents of the righteous: The right hand of Yahwe doeth valiantly.

118:16 Hægri hönd Drottins upphefur, hægri hönd Drottins vinnur stórvirki.

118:16 The right hand of Yahwe is exalted: The right hand of Yahwe doeth valiantly.

118:17 Ég mun eigi deyja, heldur lifa og kunngjöra verk Drottins.

118:17 I shall not die, but live, And declare the works of Yahwe.

118:18 Drottinn hefir hirt mig harðlega, en eigi ofurselt mig dauðanum.

118:18 Yahwe hath chastened me sore; But he hath not given me over unto death.

118:19 Ljúkið upp fyrir mér hliðum réttlætisins, að ég megi fara inn um þau og lofa Drottin.

118:19 Open to me the gates of righteousness: I will enter into them, I will give thanks unto Yahwe.

118:20 Þetta er hlið Drottins, réttlátir menn fara inn um það.

118:20 This is the gate of Yahwe; The righteous shall enter into it.

118:21 Ég lofa þig, af því að þú bænheyrðir mig og ert orðinn mér hjálpraði.

118:21 I will give thanks unto thee; for thou hast answered me, And art become my salvation.

118:22 Steinninn sem smiðirnir höfnuðu er orðinn að hyrningarsteini.

118:22 The stone which the builders rejected Is become the head of the corner.

118:23 Að tilhlutun Drottins er þetta orðið, það er dásamlegt í augum vorum.

118:23 This is Yahwe's doing; It is marvellous in our eyes.

118:24 Þetta er dagurinn sem Drottinn hefir gjört, fögnum, verum glaðir á honum.

118:24 This is the day which Yahwe hath made; We will rejoice and be glad in it.

118:25 Drottinn, hjálpa þú, Drottinn, gef þú gengi!

118:25 Save now, we beseech thee, O Yahwe: O Yahwe, we beseech thee, send now prosperity.

118:26 Blessaður sé sá sem kemur í nafni Drottins, frá húsi Drottins blessum vér yður.

118:26 Blessed be he that cometh in the name of Yahwe: We have blessed you out of the house of Yahwe.

118:27 Drottinn er Guð, hann lætur oss skína ljós. Tengid saman dansaðirnar með laufgreinum, allt inn að altarishornunum.

118:27 Yahwe is God, and he hath given us light: Bind the sacrifice with cords, even unto the horns of the altar.

118:28 Þú ert Guð minn, og ég þakka þér. Guð minn, ég vegsama þig.

118:28 Thou art my God, and I will give thanks unto thee: Thou art my God, I will exalt thee.

118:29 Þakkið Drottni, því að hann er góður, því að miskunn hans varir að eilífu.

118:29 Oh give thanks unto Yahwe; For he is good; For his lovingkindness *endureth* for ever.

119:1 Sælir eru þeir sem breyta grandvarlega, þeir er fram ganga í lögmáli Drottins.

119:1 Blessed are they that are perfect in the way, Who walk in the law of Yahwe.

119:2 Sælir eru þeir er halda reglur hans, þeir er leita hans af öllu hjarta

119:2 Blessed are they that keep his testimonies, That seek him with the whole heart.

119:3 og eigi fremja ranglæti, en ganga á vegum hans.

119:3 Yea, they do no unrighteousness; They walk in his ways.

119:4 Þú hefir gefið skipanir þínar, til þess að menn skuli halda þær vandlega.

119:4 Thou hast commanded *us* thy precepts, That we should observe them diligently.

119:5 Ó að breytni mín mætti vera staðföst, svo að ég varðveiti lög þín.

119:5 Oh that my ways were established To observe thy statutes!

119:6 Þá mun ég eigi til skammar verða, er ég gef gaum að öllum boðum þínum.

119:6 Then shall I not be put to shame, When I have respect unto all thy commandments.

119:7 Ég skal þakka þér af einlægu hjarta, er ég hefi numið þín réttlátu ákvæði.

119:7 I will give thanks unto thee with uprightness of heart, When I learn thy righteous judgments.

119:8 Ég vil gæta laga þinna, þá munt þú alls ekki yfirgefa mig.

119:8 I will observe thy statutes: Oh forsake me not utterly.

119:9 Með hverju getur ungur maður haldið vegi sínum hreinum? Með því að gefa gaum að orði þínu.

119:9 Wherewith shall a young man cleanse his way? By taking heed *thereto* according to thy word.

119:10 Ég leita þín af öllu hjarta, lát mig eigi villast frá boðum þínum.

119:10 With my whole heart have I sought thee: Oh let me not wander from thy commandments.

119:11 Ég geymi orð þín í hjarta mínu, til þess að ég skuli eigi syndga gegn þér.

119:11 Thy word have I laid up in my heart, That I might not sin against thee.

119:12 Lofaður sért þú, Drottinn, kenn mér lög þín.

119:12 Blessed art thou, O Yahwe: Teach me thy statutes.

119:13 Með vörum mínum tel ég upp öll ákvæði munns þíns.

119:13 With my lips have I declared All the ordinances of thy mouth.

119:14 Yfir vegi vitnisburða þinna gleðst ég eins og yfir alls konar auði.

119:14 I have rejoiced in the way of thy testimonies, As much as in all riches.

119:15 Fyrirmæli þín vil ég ihuga og skoða vega þína.

119:15 I will meditate on thy precepts, And have respect unto thy ways.

119:16 Ég leita unaðar í lögum þínum, gleymi eigi orði þínu.

119:16 I will delight myself in thy statutes: I will not forget thy word.

119:17 Veit þjóni þínum að lifa, að ég megi halda orð þín.

119:17 Deal bountifully with thy servant, that I may live; So will I observe thy word.

119:18 Ljúk upp augum mínum, að ég megi skoða dásemdírnar í lögmáli þínu.

119:18 Open thou mine eyes, that I may behold Wondrous things out of thy law.

119:19 Ég er útlendingur á jörðunni, dyl eigi boð þín fyrir mér.

119:19 I am a sojourner in the earth: Hide not thy commandments from me.

119:20 Sál mín er kvalin af þrá eftir ákvæðum þínum alla tíma.

119:20 My soul breaketh for the longing That it hath unto thine ordinances at all times.

119:21 Þú hefir ógnað ofstopamönnunum, bölvaðir eru þeir, sem víkja frá boðum þínum.

119:21 Thou hast rebuked the proud that are cursed, That do wander from thy commandments.

119:22 Velt þú af mér háðung og skömm, því að ég hefi haldið reglur þínar.

119:22 Take away from me reproach and contempt; For I have kept thy testimonies.

119:23 Þótt þjóðhöfðingjar sitji og taki saman ráð sín gegn mér, þá ihugar þjónn þinn lög þín.

119:23 Princes also sat and talked against me; *But* thy servant did meditate on thy statutes.

119:24 Og reglur þínar eru unun mín, boð þín eru ráðgjafar mínir.

119:24 Thy testimonies also are my delight *And* my counsellors.

119:25 Sál mín lodir við duftið, lát mig lífi halda eftir orði þínu.

119:25 My soul cleaveth unto the dust: Quicken thou me according to thy word.

119:26 Ég hefi talið upp málefni mín, og þú bænheyroir mig, kenn mér lög þín.

119:26 I declared my ways, and thou answeredst me: Teach me thy statutes.

119:27 Lát mig skilja veg fyrirmæla þinna, að ég megi ihuga dásendírnar þínar.

119:27 Make me to understand the way of thy precepts: So shall I meditate on thy wondrous works.

119:28 Sál mín tárast af trega, reis mig upp eftir orði þínu.

119:28 My soul melteth for heaviness: Strengthen thou me according unto thy word.

119:29 Lát veg lyginna vera fjarri mér og veit mér náðarsamlega lögmál þitt.

119:29 Remove from me the way of falsehood; And grant me thy law graciously.

119:30 Ég hefi útvalið veg sannleikans, sett mér ákvæði þín fyrir sjónir.

119:30 I have chosen the way of faithfulness: Thine ordinances have I set *before me*.

119:31 Ég held fast við reglur þínar, Drottinn, lát mig eigi verða til skammar.

119:31 I cleave unto thy testimonies: O Yahwe, put me not to shame.

119:32 Ég vil skunda veg boða þinna, því að þú hefir gjört mér létt um hjartað.

119:32 I will run the way of thy commandments, When thou shalt enlarge my heart.

119:33 Kenn mér, Drottinn, veg laga þinna, að ég megi halda þau allt til enda.

119:33 Teach me, O Yahwe, the way of thy statutes; And I shall keep it unto the end.

119:34 Veit mér skyn, að ég megi halda lögmál þitt og varðveita það af öllu hjarta.

119:34 Give me understanding, and I shall keep thy law; Yea, I shall observe it with my whole heart.

119:35 Leið mig götu boða þinna, því að af henni hefi ég yndi.

119:35 Make me to go in the path of thy commandments; For therein do I delight.

119:36 Beyg hjarta mitt að reglum þínum, en eigi að ranglátum ávinningi.

119:36 Incline my heart unto thy testimonies, And not to covetousness.

119:37 Snú augum mínum frá því að horfa á hégóma, lifga mig á vegum þínum.

119:37 Turn away mine eyes from beholding vanity, And quicken me in thy ways.

119:38 Staðfest fyrirheit þitt fyrir þjóni þínum, sem gefið er þeim er þig óttast.
119:38 Confirm unto thy servant thy word, Which *is in order* unto the fear of thee.

119:39 Nem burt háðungina, sem ég er hræddur við, því að ákvæði þín eru góð.
119:39 Turn away my reproach whereof I am afraid; For thine ordinances are good.

119:40 Sjá, ég þrái fyrirmæli þín, lifga mig með réttlæti þínu.
119:40 Behold, I have longed after thy precepts: Quicken me in thy righteousness.

119:41 Lát náð þína koma yfir mig, Drottinn, hjálpraði þitt, samkvæmt fyrirheiti þínu.
119:41 Let thy lovingkindnesses also come unto me, O Yahwe, Even thy salvation, according to thy word.

119:42 að ég fái andsvör veitt þeim er smána mig, því að þínu orði treysti ég.
119:42 So shall I have an answer for him that reproacheth me; For I trust in thy word.

119:43 Og tak aldrei sannleikans orð burt úr munni mínum, því að ég bið dóma þinna.
119:43 And take not the word of truth utterly out of my mouth; For I have hoped in thine ordinances.

119:44 Ég vil stöðugt varðveita lögmál þitt, um aldur og ævi.
119:44 So shall I observe thy law continually For ever and ever.

119:45 Þá mun ég ganga um viðlendi, því að ég leita fyrirmæla þinna.
119:45 And I shall walk at liberty; For I have sought thy precepts.

119:46 Þá mun ég tala um reglur þínar frammi fyrir konungum, og eigi skammast mín.
119:46 I will also speak of thy testimonies before kings, And shall not be put to shame.

119:47 og leita unaðar í boðum þínum, þeim er ég elska.
119:47 And I will delight myself in thy commandments, Which I have loved.

119:48 og rétta út hendurnar eftir boðum þínum, þeim er ég elska, og ihuga lög þín.
119:48 I will lift up my hands also unto thy commandments, which I have loved; And I will meditate on thy statutes.

119:49 Minnst þú þess orðs við þjón þinn, sem þú lést mig vona á.
119:49 Remember the word unto thy servant, Because thou hast made me to hope.

119:50 Þetta er huggun mín í eynd minni, að orð þitt lætur mig lífi halda.
119:50 This is my comfort in my affliction; For thy word hath quickened me.

119:51 Óstopamenn spotta mig ákaflega, en ég vík eigi frá lögmáli þínu.
119:51 The proud have had me greatly in derision: Yet have I not swerved from thy law.

119:52 Ég minnst dóma þinna frá öndverðun, Drottinn, og læt huggast.
119:52 I have remembered thine ordinances of old, O Yahwe, And have comforted myself.

119:53 Heiftarreiði við óguðlega hrifur mig, við þá er yfirgefa lögmál þitt.
119:53 Hot indignation hath taken hold upon me, Because of the wicked that forsake thy law.

119:54 Lög þín eru efni ljóða minna á þessum stað, þar sem ég er gestur.
119:54 Thy statutes have been my songs In the house of my pilgrimage.

119:55 Um nætur minnst ég nafns þíns, Drottinn, og geymi laga þinna.
119:55 I have remembered thy name, O Yahwe, in the night, And have observed thy law.

119:56 Þetta er orðin hlutdeild mín, að halda fyrirmæli þín.
119:56 This I have had, Because I have kept thy precepts.

119:57 Drottinn er hlutskipti mitt, ég hefi ákveðið að varðveita orð þín.
119:57 Yahwe is my portion: I have said that I would observe thy words.

119:58 Ég hefi leitað hylli þinnar af öllu hjarta, ver mér náðugur samkvæmt fyrirheiti þínu.
119:58 I entreated thy favor with my whole heart: Be merciful unto me according to thy word.

119:59 Ég hefi athugað vega mína og snúið fótum mínum að reglum þínum.
119:59 I thought on my ways, And turned my feet unto thy testimonies.

119:60 Ég hefi flýtt mér og eigi tafið að varðveita boð þín.
119:60 I made haste, and delayed not, To observe thy commandments.

119:61 Snörur óguðlegra lykja um mig, en lögmáli þínu hefi ég eigi gleymt.
119:61 The cords of the wicked have wrapped me round; *But* I have not forgotten thy law.

119:62 Um miðnætti ris ég upp til þess að þakka þér þín réttlátu ákvæði.
119:62 At midnight I will rise to give thanks unto thee Because of thy righteous ordinances.

119:63 Ég er félagi allra þeirra er óttast þig og varðveita fyrirmæli þín.
119:63 I am a companion of all them that fear thee, And of them that observe thy precepts.

119:64 Jörðin er full af miskunn þinni, Drottinn, kenn mér lög þín.
119:64 The earth, O Yahwe, is full of thy lovingkindness: Teach me thy statutes.

119:65 Þú hefir gjört vel til þjóns þíns eftir orði þínu, Drottinn.
119:65 Thou hast dealt well with thy servant, O Yahwe, according unto thy word.

119:66 Kenn mér góð hyggindi og þekkingu, því að ég trúi á boð þín.
119:66 Teach me good judgment and knowledge; For I have believed in thy commandments.

119:67 Áður en ég var beygður, villtist ég, en nú varðveiti ég orð þitt.
119:67 Before I was afflicted I went

astray; But now I observe thy word.

119:68 Þú ert góður og gjörir vel, kenn mér lög þín.
119:68 Thou art good, and doest good; Teach me thy statutes.

119:69 Óstopamenn spinna upp lygar gegn mér, en ég held fyrirmæli þín af öllu hjarta.
119:69 The proud have forged a lie against me: With my whole heart will I keep thy precepts.

119:70 Hjarta þeirra er tilfinningarlaust sem mör væri, en ég leita unaðar í lögmáli þínu.
119:70 Their heart is as fat as grease; But I delight in thy law.

119:71 Það varð mér til góðs, að ég var beygður, til þess að ég mætti læra lög þín.
119:71 It is good for me that I have been afflicted; That I may learn thy statutes.

119:72 Lögmálið af munni þínum er mér matara en þúsundir af gulli og silfri.
119:72 The law of thy mouth is better unto me Than thousands of gold and silver.

119:73 Hendur þínar hafa gjört mig og skapað, veit mér skyn, að ég megi læra boð þín.
119:73 Thy hands have made me and fashioned me: Give me understanding, that I may learn thy commandments.

119:74 Þeir er óttast þig sjá mig og gleðjast, því að ég vona á orð þitt.
119:74 They that fear thee shall see me and be glad, Because I have hoped in thy word.

119:75 Ég veit, Drottinn, að dómur þínir eru réttlátir og að þú hefir lagt mig í trúfesti þinni.
119:75 I know, O Yahwe, that thy judgments are righteous, And that in faithfulness thou hast afflicted me.

119:76 Lát miskunn þína verða mér til huggunar, eins og þú hefir heiðið þjóni þínum.
119:76 Let, I pray thee, thy lovingkindness be for my comfort, According to thy word unto thy servant.

119:77 Lát miskunn þína koma yfir mig, að ég megi lifa, því að lögmál þitt er unun mín.
119:77 Let thy tender mercies come unto me, that I may live; For thy law is my delight.

119:78 Lát ofstopamennina verða til skammar, af því að þeir kúga mig með rangsleitni, en ég ihuga fyrirmæli þín.
119:78 Let the proud be put to shame; For they have overthrown me wrongfully: *But* I will meditate on thy precepts.

119:79 Til mín snúi sér þeir er óttast þig og þeir er þekkja reglur þínar.
119:79 Let those that fear thee turn unto me; And they shall know thy testimonies.

119:80 Hjarta mitt sé grandvart í lögum þínum, svo að ég verði eigi til skammar.
119:80 Let my heart be perfect in thy statutes, That I be not put to shame.

119:81 Sál mín tærist af þrá eftir hjálpraði þínu, ég bið eftir orði þínu.

119:81 My soul fainteth for thy salvation; *But* I hope in thy word.

119:82 Augu mín tærast af þrá eftir fyrirheiti þínu: Hvenær munt þú hugga mig?

119:82 Mine eyes fail for thy word, While I say, When wilt thou comfort me?

119:83 Því að ég er orðinn eins og belgur í reykhusi, en lögum þínum hefi ég eigi gleymt.

119:83 For I am become like a wine-skin in the smoke; Yet do I not forget thy statutes.

119:84 Hversu margir eru dagar þjóns þins? Hvenær munt þú heyja dóm á ofsækjendum mínum?

119:84 How many are the days of thy servant? When wilt thou execute judgment on them that persecute me?

119:85 Ofstopamenn hafa grafið mér grafir, menn, er eigi hlýða lögmáli þínu.

119:85 The proud have digged pits for me, Who are not according to thy law.

119:86 Öll boð þín eru trúfesti. Menn ofsækja mig með lygum, veit þú mér lið.

119:86 All thy commandments are faithful: They persecute me wrongfully; Help thou me.

119:87 Nærri lá, að þeir gjörðu út af við mig á jörðunni, og þó hafði ég eigi yfirgefið fyrirmæli þín.

119:87 They had almost consumed me upon earth; But I forsook not thy precepts.

119:88 Lát mig lífi halda sakir miskunnar þinnar, að ég megi varðveita reglurnar af munni þínum.

119:88 Quicken me after thy lovingkindness; So shall I observe the testimony of thy mouth.

119:89 Orð þitt, Drottinn, varir að eilífu, það stendur stöðugt á himnum.

119:89 For ever, O Yahwe, Thy word is settled in heaven.

119:90 Frá kyni til kyns varir trúfesti þín, þú hefir grundvallað jörðina, og hún stendur.

119:90 Thy faithfulness is unto all generations: Thou hast established the earth, and it abideth.

119:91 Eftir ákvæðum þínum stendur hún enn í dag, því að allt lýtur þér.

119:91 They abide this day according to thine ordinances; For all things are thy servants.

119:92 Ef lögmál þitt hefði eigi verið unun mín, þá hefði ég farist í eynd minni.

119:92 Unless thy law had been my delight, I should then have perished in mine affliction.

119:93 Ég skal eigi gleyma fyrirmælum þínum að eilífu, því að með þeim hefir þú látið mig lífi halda.

119:93 I will never forget thy precepts; For with them thou hast quickened me.

119:94 Þinn er ég, hjálpa þú mér, því að ég leita fyrirmæla þinna.

119:94 I am thine, save me; For I have sought thy precepts.

119:95 Óguðlegir biða mín til þess að tortíma mér, en ég gef gætur að reglum þínum.

119:95 The wicked have waited for me, to destroy me; *But* I will consider thy testimonies.

119:96 Á allri fullkonnun hefi ég séð endi, en þín boð eiga sér engin takmörk.

119:96 I have seen an end of all perfection; *But* thy commandment is exceeding broad.

119:97 Hve mjög elska ég lögmál þitt, allan liðlangan daginn ihuga ég það.

119:97 Oh how love I thy law! It is my meditation all the day.

119:98 Boð þín hafa gjört mig vitrari en óvinir mínir eru, því að þau heyra mér til um eilífð.

119:98 Thy commandments make me wiser than mine enemies; For they are ever with me.

119:99 Ég er hyggjari en allir kennarar mínir, því að ég ihuga reglur þínar.

119:99 I have more understanding than all my teachers; For thy testimonies are my meditation.

119:100 Ég er skynsamari en öldungar, því að ég held fyrirmæli þín.

119:100 I understand more than the aged, Because I have kept thy precepts.

119:101 Ég held fæti mínum frá hverjum vondum vegi til þess að gæta orðs þins.

119:101 I have refrained my feet from every evil way, That I might observe thy word.

119:102 Frá ákvæðum þínum hefi ég eigi víkið, því að þú hefir frætt mig.

119:102 I have not turned aside from thine ordinances; For thou hast taught me.

119:103 Hversu sæt eru fyrirheit þín gómi mínum, hunangi betri munni mínum.

119:103 How sweet are thy words unto my taste! *Yea, sweeter* than honey to my mouth!

119:104 Af fyrirmælum þínum er ég skynsamur orðinn, fyrir því hata ég sérhvern lygaveg.

119:104 Through thy precepts I get understanding: Therefore I hate every false way.

119:105 Þitt orð er lampi fóta minna og ljós á vegum mínum.

119:105 Thy word is a lamp unto my feet, And light unto my path.

119:106 Ég hefi svarið og haldið það að varðveita þín réttlátu ákvæði.

119:106 I have sworn, and have confirmed it, That I will observe thy righteous ordinances.

119:107 Ég er mjög beygður, Drottinn, lát mig lífi halda eftir orði þínu.

119:107 I am afflicted very much: Quicken me, O Yahwe, according unto thy word.

119:108 Haf þóknun á sjálfviljaförnum munnns míns, Drottinn, og kenn mér ákvæði þín.

119:108 Accept, I beseech thee, the freewill-offerings of my mouth, O Yahwe, And teach me thine ordinances.

119:109 Líf mitt er ætíð í hættu, en þínu lögmáli hefi ég eigi gleymt.

119:109 My soul is continually in my hand; Yet do I not forget thy law.

119:110 Óguðlegir hafa lagt snöru fyrir mig, en ég hefi eigi villst frá fyrirmælum þínum.

119:110 The wicked have laid a snare for me; Yet have I not gone astray from thy precepts.

119:111 Reglur þínar eru eign mín um aldur, því að þær eru yndi hjarta míns.

119:111 Thy testimonies have I taken as a heritage for ever; For they are the rejoicing of my heart.

119:112 Ég hneigi hjarta mitt að því að breyta eftir lögum þínum, um aldur og allt til enda.

119:112 I have inclined my heart to perform thy statutes For ever, even unto the end.

119:113 Ég hata þá, er haltra til beggja hliða, en lögmál þitt elska ég.

119:113 I hate them that are of a double mind; But thy law do I love.

119:114 Þú ert skjól mitt og skjöldur, ég vona á orð þitt.

119:114 Thou art my hiding-place and my shield: I hope in thy word.

119:115 Burt frá mér, þér illgjörðamenn, að ég megi halda boð Guðs míns.

119:115 Depart from me, ye evil-doers, That I may keep the commandments of my God.

119:116 Styð mig samkvæmt fyrirheiti þínu, að ég megi lífa, og lát mig eigi til skammar verða í von minni.

119:116 Uphold me according unto thy word, that I may live; And let me not be ashamed of my hope.

119:117 Styð þú mig, að ég megi frelsast og ætíð líta til laga þinna.

119:117 Hold thou me up, and I shall be safe, And shall have respect unto thy statutes continually.

119:118 Þú hafnar öllum þeim, er villast frá lögum þínum, því að svik þeirra eru til einskis.

119:118 Thou hast set at nought all them that err from thy statutes; For their deceit is falsehood.

119:119 Sem sora metur þú alla óguðlega á jörðu, þess vegna elska ég reglur þínar.

119:119 Thou puttest away all the wicked of the earth like dross: Therefore I love thy testimonies.

119:120 Hold mitt nötrar af hræðslu fyrir þér, og dóma þína óttast ég.

119:120 My flesh trembleth for fear of thee; And I am afraid of thy judgments.

119:121 Ég hefi iðkað rétt og réttlæti, sel mig eigi í hendur kúgurum mínum.

119:121 I have done justice and righteousness: Leave me not to mine oppressors.

119:122 Gakk í ábyrgð fyrir þjón þinn, honum til heilla, lát eigi ofstopamennina kúga mig.

119:122 Be surety for thy servant for good: Let not the proud oppress me.

119:123 Augu mín tærost af þrá eftir hjálpraði þínu og eftir þínu réttláta fyrirheiti.

119:123 Mine eyes fail for thy salvation, And for thy righteous word.

119:124 Far með þjón þinn eftir miskunn þinni og kenn mér lög þín.

119:124 Deal with thy servant according unto thy lovingkindness, And teach me thy statutes.

119:125 Ég er þjónn þinn, veit mér skyn, að ég megi þekkja reglur þínar.

119:125 I am thy servant; Give me understanding, That I may know thy testimonies.

119:126 Tími er kominn fyrir Drottín að taka í taumana, þeir hafa rofið lögmál þitt.

119:126 It is time for Yahwe to work; *For* they have made void thy law.

119:127 Þess vegna elska ég boð þín framfar en gull og skiragull.

119:127 Therefore I love thy commandments Above gold, yea, above fine gold.

119:128 Þess vegna held ég beina leið eftir öllum fyrirmælum þínum, ég hata sérhvern lygaveg.

119:128 Therefore I esteem all *thy* precepts concerning all *things* to be right; *And* I hate every false way.

119:129 Reglur þínar eru dásamlegar, þess vegna heldur sál mín þær.

119:129 Thy testimonies are wonderful; Therefore doth my soul keep them.

119:130 Útskýring orðs þíns upplýsir, gjörir fávísu vítra.

119:130 The opening of thy words giveth light; It giveth understanding unto the simple.

119:131 Ég opna munninn af ilöngun, því ég þrái boð þín.

119:131 I opened wide my mouth, and panted; For I longed for thy commandments.

119:132 Snú þér til mín og ver mér náðugur, eins og ákveðið er þeim er elska nafn þitt.

119:132 Turn thee unto me, and have mercy upon me, As thou usest to do unto those that love thy name.

119:133 Gjör skref mín örugg með fyrirheiti þínu og lát ekkert ranglæti drottna yfir mér.

119:133 Establish my footsteps in thy word; And let not any iniquity have dominion over me.

119:134 Leys mig undan kúgun manna, að ég megi varðveita fyrirmæli þín.

119:134 Redeem me from the oppression of man: So will I observe thy precepts.

119:135 Lát ásjónu þína lýsa yfir þjón þinn og kenn mér lög þín.

119:135 Make thy face to shine upon thy servant; And teach me thy statutes.

119:136 Augu mín fljóta í tárur, af því að menn varðveita eigi lögmál þitt.

119:136 Streams of water run down mine eyes, Because they observe not thy law.

119:137 Réttlátur ert þú, Drottinn, og réttvisir dómar þínir.

119:137 Righteous art thou, O Yahwe, And upright are thy judgments.

119:138 Þú hefir skipað fyrir reglur þínar með réttlæti og mikilli trúfesti.

119:138 Thou hast commanded thy testimonies in righteousness And very faithfulness.

119:139 Ákefð mín eyðir mér, því að fjendur mínir hafa gleymt orðum þínum.

119:139 My zeal hath consumed me, Because mine adversaries have forgotten thy words.

119:140 Orð þitt er mjög hreint, og þjónn þinn elskar það.

119:140 Thy word is very pure; Therefore thy servant loveth it.

119:141 Ég er litilmótlegur og fyrirliðinn, en fyrirmælum þínum hefi ég eigi gleymt.

119:141 I am small and despised; Yet do I not forget thy precepts.

119:142 Réttlæti þitt er eilíft réttlæti og lögmál þitt trúfesti.

119:142 Thy righteousness is an everlasting righteousness, And thy law is truth.

119:143 Neyð og hörmung hafa mér að höndum borið, en boð þín eru unun mín.

119:143 Trouble and anguish have taken hold on me; Yet thy commandments are my delight.

119:144 Reglur þínar eru réttlæti um eilífið, veit mér skyn, að ég megi lifa.

119:144 Thy testimonies are righteous for ever: Give me understanding, and I shall live.

119:145 Ég kalla af öllu hjarta, bænheyr mig, Drottinn, ég vil halda lög þín.

119:145 I have called with my whole heart; Answer me, O Yahwe: I will keep thy statutes.

119:146 Ég ákalla þig, hjálpa þú mér, að ég megi varðveita reglur þínar.

119:146 I have called unto thee; Save me, And I shall observe thy testimonies.

119:147 Ég er á ferli fyrir dögum og hrópa og bið orða þinna.

119:147 I anticipated the dawning of the morning, and cried: I hoped in thy words.

119:148 Fyrr en vakan hefst eru augu mín vökul til þess að ihuga orð þitt.

119:148 Mine eyes anticipated the night-watches, That I might meditate on thy word.

119:149 Hlýð á raust mína eftir miskunn þinni, lát mig lifi halda, Drottinn, eftir ákvæðum þínum.

119:149 Hear my voice according unto thy lovingkindness: Quicken me, O Yahwe, according to thine ordinances.

119:150 Þeir eru nærri, er ofsækja mig af fláæði, þeir eru langt burtu frá lögmáli þínu.

119:150 They draw nigh that follow after wickedness; They are far from thy law.

119:151 Þú ert nálægur, Drottinn, og öll boð þín eru trúfesti.

119:151 Thou art nigh, O Yahwe; And all thy commandments are truth.

119:152 Fyrir löngu hefi ég vitað um reglur þínar, að þú hefir grundvallað þær um eilífið.

119:152 Of old have I known from thy testimonies, That thou hast founded them for ever.

119:153 Sjá þú eynd mína og frelsa mig, því að ég hefi eigi gleymt lögmáli þínu.

119:153 Consider mine affliction, and deliver me; For I do not forget thy law.

119:154 Flyt þú mál mitt og leys mig, lát mig lifi halda samkvæmt fyrirheiti þínu.

119:154 Plead thou my cause, and redeem me: Quicken me according to thy word.

119:155 Hjálpraðið er fjarri óguðlegum, því að þeir leita eigi fyrirmæla þinna.

119:155 Salvation is far from the wicked; For they seek not thy statutes.

119:156 Mikil er miskunn þín, Drottinn, lát mig lifi halda eftir ákvæðum þínum.

119:156 Great are thy tender mercies, O Yahwe: Quicken me according to thine ordinances.

119:157 Margir eru ofsækjendur mínir og fjendur, en frá reglum þínum hefi ég eigi víkið.

119:157 Many are my persecutors and mine adversaries; Yet have I not swerved from thy testimonies.

119:158 Ég sé trúrofana og kenni viðbjóðs, þeir varðveita eigi orð þitt.

119:158 I beheld the treacherous, and was grieved, Because they observe not thy word.

119:159 Sjá, hversu ég elska fyrirmæli þín, lát mig lifi halda, Drottinn, eftir miskunn þinni.

119:159 Consider how I love thy precepts: Quicken me, O Yahwe, according to thy lovingkindness.

119:160 Allt orð þitt samanlagt er trúfesti, og hvert réttlætisákvæði þitt varir að eilífu.

119:160 The sum of thy word is truth; And every one of thy righteous ordinances *endureth* for ever.

119:161 Höfðingjar ofsækja mig að ástæðulausu, en hjarta mitt óttast orð þín.

119:161 Princes have persecuted me without a cause; But my heart standeth in awe of thy words.

119:162 Ég gleðst yfir fyrirheiti þínu eins og sá er fær mikið herfang.

119:162 I rejoice at thy word, As one that findeth great spoil.

119:163 Ég hata lygi og hefi andstyggt á henni, en þitt lögmál elska ég.

119:163 I hate and abhor falsehood; *But* thy law do I love.

119:164 Sjö sinnum á dag lofa ég þig sakir þinna réttlátu ákvæða.

119:164 Seven times a day do I praise thee, Because of thy righteous ordinances.

119:165 Gnótt friðar hafa þeir er elska lögmál þitt, og þeim er við engri hrösun hætt.

119:165 Great peace have they that love thy law; And they have no occasion of stumbling.

119:166 Ég vænti hjálpraðis þins, Drottinn, og framkvæmi boð þín.

119:166 I have hoped for thy salvation, O Yahwe, And have done thy commandments.

119:167 Sál mín varðveitir reglur þínar, og þær elska ég mjög.

119:167 My soul hath observed thy testimonies; And I love them exceedingly.

119:168 Ég varðveitti fyrirmæli þín og reglur, allir mínir vegir eru þér augljósir.

119:168 I have observed thy precepts and thy testimonies; For all my ways are before thee.

119:169 Ó að hróp mitt mætti nálgast auglit þitt, Drottinn, veit mér að skynja í samræmi við orð þitt.

119:169 Let my cry come near before thee, O Yahwe: Give me understanding according to thy word.

119:170 Ó að grátbeiðni mín mætti koma fyrir auglit þitt, frelsa mig samkvæmt fyrirheiti þínu.

119:170 Let my supplication come before thee: Deliver me according to thy word.

119:171 Lof um þig skal streyma mér af vörum, því að þú kennir mér lög þín.

119:171 Let my lips utter praise; For thou teachest me thy statutes.

119:172 Tunga mín skal mæra orð þitt, því að öll boðorð þín eru réttlæti.

119:172 Let my tongue sing of thy word; For all thy commandments are righteousness.

119:173 Hönd þín veitti mér lið, því að þín fyrirmæli hefi ég útvalið.

119:173 Let thy hand be ready to help me; For I have chosen thy precepts.

119:174 Ég þrái hjálpraði þitt, Drottinn, og lögmál þitt er unun mín.

119:174 I have longed for thy salvation, O Yahwe; And thy law is my delight.

119:175 Lát sál mína lifa, að hún megi lofa þig og dómur þínir veitti mér lið.

119:175 Let my soul live, and it shall praise thee; And let thine ordinances help me.

119:176 Ég villist sem týndur saundur, leita þú þjóns þins, því að þínum boðum hefi ég eigi gleymt.

119:176 I have gone astray like a lost sheep; Seek thy servant; For I do not forget thy commandments.

120:1 Helgigönguljóð. Ég ákalla Drottín í nauðum mínum, og hann bænheyrir mig.

120:1 In my distress I cried unto Yahwe, And he answered me.

120:2 Drottinn, frelsa sál mína frá ljúgandi vörum, frá tælandi tungu.

120:2 Deliver my soul, O Yahwe, from lying lips, And from a deceitful tongue.

120:3 Hversu mun fara fyrir þér nú og síðar, þú tælandi tunga?

120:3 What shall be given unto thee, and what shall be done more unto thee, Thou deceitful tongue?

120:4 Örvar harðstjórans eru hvesstar með glóandi viðarkolum.

120:4 Sharp arrows of the mighty, With coals of juniper.

120:5 Vei mér, að ég dvel hjá Mesek, hjá tjöldum Kedars.

120:5 Woe is me, that I sojourn in Meshech, That I dwell among the tents of Kedar!

120:6 Nogu lengi hefir sál mín báðið hjá þeim er friðinn hata.

120:6 My soul hath long had her dwelling With him that hateth peace.

120:7 Þótt ég tali friðlega, vilja þeir ófrið.

120:7 I am *for* peace: But when I speak, they are for war.

121:1 Helgigönguljóð Ég hef augu mín til fjallanna: Hvaðan kemur mér hjálp?

121:1 I will lift up mine eyes unto the mountains: From whence shall my help come?

121:2 Hjálp mín kemur frá Drottni, skapara himins og jarðar.

121:2 My help *cometh* from Yahwe, Who made heaven and earth.

121:3 Hann mun eigi láta fót þinn skriðna, vörður þinn blundar ekki.

121:3 He will not suffer thy foot to be moved: He that keepeth thee will not slumber.

121:4 Nei, hann blundar ekki og sefur ekki, hann, vörður Israels.

121:4 Behold, he that keepeth Israel Will neither slumber nor sleep.

121:5 Drottinn er vörður þinn, Drottinn skýlir þér, hann er þér til hægri handar.

121:5 Yahwe is thy keeper: Yahwe is thy shade upon thy right hand.

121:6 Um daga mun sólarhitinn eigi vinna þér mein, né heldur tunglið um nætur.

121:6 The sun shall not smite thee by day, Nor the moon by night.

121:7 Drottinn mun vernda þig fyrir öllu illu, hann mun vernda sál þína.

121:7 Yahwe will keep thee from all evil; He will keep thy soul.

121:8 Drottinn mun varðveita útgöngu þína og inngöngu héðan í frá og að eilífu.

121:8 Yahwe will keep thy going out and thy coming in From this time forth and for evermore.

122:1 Helgigönguljóð. Eftir Davíð. Ég varð gladdur, er menn sögðu við mig: "Göngum í hús Drottins."

122:1 I was glad when they said unto me, Let us go unto the house of Yahwe.

122:2 Fætur vorir standa í hlíðum þínum, Jerúsalem.

122:2 Our feet are standing Within thy gates, O Jerusalem,

122:3 Jerúsalem, þú hin endurreista, borgin þar sem öll þjóðin safnast saman,

122:3 Jerusalem, that art builded As a city that is compact together;

122:4 Þangað sem kynkvíslirnar fara, kynkvíslir Drottins - það er regla fyrir Ísrael - til þess að lofa nafn Drottins.

122:4 Whither the tribes go up, even the tribes of Yahwe, *For* an ordinance for Israel, To give thanks unto the name of Yahwe.

122:5 Því að þar standa dómarastólar, stólar fyrir Davíðs ætt.

122:5 For there are set thrones for judgment, The thrones of the house of David.

122:6 Biðjið Jerúsalem friðar, hljóti heill þeir, er elska þig.

122:6 Pray for the peace of Jerusalem: They shall prosper that love thee.

122:7 Friður sé kringum múra þína, heill í höllum þínum.

122:7 Peace be within thy walls, And prosperity within thy palaces.

122:8 Sakir bræðra minna og vina óska ég þér friðar.

122:8 For my brethren and companions' sakes, I will now say, Peace be within thee.

122:9 Sakir húss Drottins, Guðs vors, vil ég leita þér hamingju.

122:9 For the sake of the house of Yahwe our God I will seek thy good.

123:1 Helgigönguljóð. Til þín hef ég augu mín, þú sem situr á himnum.

123:1 Unto thee do I lift up mine eyes, O thou that sittest in the heavens.

123:2 Eins og augu þjónanna mæna á hönd húsbónda síns, eins og augu ambáttarinnar mæna á hönd húsmóður sinnar, svo mæna augu vor á Drottín, Guð vorn, uns hann líknar oss.

123:2 Behold, as the eyes of servants *look* unto the hand of their master, As the eyes of a maid unto the hand of her mistress; So our eyes *look* unto Yahwe our God, Until he have mercy upon us.

123:3 Líkna oss, Drottinn, líkna oss, því að vér höfum fengið meira en nóg af spottí.

123:3 Have mercy upon us, O Yahwe, have mercy upon us; For we are exceedingly filled with contempt.

123:4 Sál vor hefir fengið meira en nóg af háði brokafullra, af spottí dramblátra.

123:4 Our soul is exceedingly filled With the scoffing of those that are at ease, And with the contempt of the proud.

124:1 Helgigönguljóð. Eftir Davíð. Hefði það ekki verið Drottinn sem var með oss, - skal Ísrael segja -

124:1 If it had not been Yahwe who was on our side, Let Israel now say,

124:2 hefði það ekki verið Drottinn sem var með oss, þegar menn risu í móti oss,

124:2 If it had not been Yahwe who was on our side, When men rose up against us;

124:3 þá hefðu þeir gleypst oss lifandi, þegar reiði þeirra bálaðist upp í móti oss.

124:3 Then they had swallowed us up alive, When their wrath was kindled against us;

124:4 Þá hefðu vötnin streymt yfir oss, elfur gengið yfir oss.
124:4 Then the waters had overwhelmed us,
The stream had gone over our soul;

124:5 Þá hefðu gengið yfir oss hin beljandi vötn.
124:5 Then the proud waters had gone over our soul.

124:6 Lofaður sé Drottinn, er ekki gaf oss tönnum þeirra að bráð.
124:6 Blessed be Yahwe, Who hath not given us as a prey to their teeth.

124:7 Sál vor slapp burt eins og fugl úr snöru fuglarans. Brast snaran, burt sluppum vér.
124:7 Our soul is escaped as a bird out of the snare of the fowlers: The snare is broken, and we are escaped.

124:8 Hjálp vor er í nafni Drottins, skapara himins og jarðar.
124:8 Our help is in the name of Yahwe, Who made heaven and earth.

125:1 Helgigönguljóð. Þeir sem treysta Drottni eru sem Sionfjall, er eigi bifast, sem stendur að cilífu.
125:1 They that trust in Yahwe Are as mount Zion, which cannot be moved, but abideth for ever.

125:2 Fjöll eru kringum Jerúsalem, og Drottinn er kringum lýð sinn hédan í frá og að cilífu.
125:2 As the mountains are round about Jerusalem, So Yahwe is round about his people From this time forth and for evermore.

125:3 Því að veldissproti guðleysisins mun eigi hvíla á landi réttláttra, til þess að hinir réttlátu skuli eigi rétta fram hendur sínar til rangletis.
125:3 For the sceptre of wickedness shall not rest upon the lot of the righteous; That the righteous put not forth their hands unto iniquity.

125:4 Gjör þú góðum vel til, Drottinn, og þeim sem hjartahreinin eru.
125:4 Do good, O Yahwe, unto those that are good, And to them that are upright in their hearts.

125:5 En þá er beygja á krókóttar leiðir mun Drottinn láta hverfa með illgjörðamönnum. Friður sé yfir Ísrael!
125:5 But as for such as turn aside unto their crooked ways, Yahwe will lead them forth with the workers of iniquity. Peace be upon Israel.

126:1 Helgigönguljóð. Þegar Drottinn sneri við hag Sionar, þá var sem oss dreyndi.
126:1 When Yahwe brought back those that returned to Zion, We were like unto them that dream.

126:2 Þá fylltist munnur vor hlátri, og tungur vorar fögnuði. Þá söguð menn meðal þjóðanna: "Mikla hluti hefir Drottinn gjört við þá."
126:2 Then was our mouth filled with laughter, And our tongue with singing: Then said they among the nations, Yahwe hath done great things for them.

126:3 Drottinn hefir gjört mikla hluti við oss, vér vorum gladdir.
126:3 Yahwe hath done great things for us, *Whereof* we are glad.

126:4 Snú við hag vorum, Drottinn, eins og þú gjörir við lækina í Suðurlandinu.
126:4 Turn again our captivity, O Yahwe, As the streams in the South.

126:5 Þeir sem sá með tárur, munu uppskera með gleðisöng.
126:5 They that sow in tears shall reap in joy.

126:6 Grátandi fara menn og bera sæðið til sáningar, með gleðisöng koma þeir aftur og bera kornbindin heim.
126:6 He that goeth forth and weepeth, bearing seed for sowing, Shall doubtless come again with joy, bringing his sheaves *with him*.

127:1 Helgigönguljóð. Eftir Salómon. Ef Drottinn byggir ekki húsið, erfiða smiðirnir til ónýtis. Ef Drottinn verndar eigi borgina, vakir vörðurinn til ónýtis.
127:1 Except Yahwe build the house, They labor in vain that build it: Except Yahwe keep the city, The watchman waketh but in vain.

127:2 Það er til ónýtis fyrir yður, þér sem snemma rísið og gangið seint til hvíldar og etið brauð, sem aflað er með stríti: Svo gefur hann ástvinum sínum í svefni!
127:2 It is vain for you to rise up early, To take rest late, To eat the bread of toil; *For* so he giveth unto his beloved sleep.

127:3 Sjá, synir eru gjöf frá Drottni, ávöxtur móðurkviðarins er umbun.
127:3 Lo, children are a heritage of Yahwe; *And* the fruit of the womb is *his* reward.

127:4 Eins og örvar í hendi kappans, svo eru synir getnir í æsku.
127:4 As arrows in the hand of a mighty man, So are the children of youth.

127:5 Sæll er sá maður, er fyllt hefir örvamæli sinn með þeim, þeir verða eigi til skammar, er þeir tala við óvini sína í borgarhliðinu.
127:5 Happy is the man that hath his quiver full of them: They shall not be put to shame, When they speak with their enemies in the gate.

128:1 Helgigönguljóð. Sæll er hver sá, er óttast Drottin, er gengur á hans vegum.
128:1 Blessed is every one that feareth Yahwe, That walketh in his ways.

128:2 Já, afla handa þinna skalt þú njóta, sæll ert þú, vel farnast þér.
128:2 For thou shalt eat the labor of thy hands: Happy shalt thou be, and it shall be well with thee.

128:3 Kona þín er sem frjósamur vínvíður innst í húsi þínu, synir þínir sem teinungar oliutrésins umhverfis borð þitt.
128:3 Thy wife shall be as a fruitful vine, In the innermost parts of thy house; Thy children like olive plants, Round about thy table.

128:4 Sjá, sannarlega hlýtur slíka blessun sá maður, er óttast Drottin.

128:4 Behold, thus shall the man be blessed That feareth Yahwe.

128:5 Drottinn blessi þig frá Sion, þú munt horfa með unun á hamingju Jerúsalem alla ævidaga þína.
128:5 Yahwe bless thee out of Zion: And see thou the good of Jerusalem all the days of thy life.

128:6 og sjá sonu sona þinna. Friður sé yfir Ísrael!
128:6 Yea, see thou thy children's children. Peace be upon Israel.

129:1 Helgigönguljóð. Þeir hafa fjandskapast mjög við mig frá æsku, - skal Ísrael segja -
129:1 Many a time have they afflicted me from my youth up, Let Israel now say,

129:2 Þeir hafa fjandskapast mjög við mig frá æsku, en þó eigi borið af mér.
129:2 Many a time have they afflicted me from my youth up: Yet they have not prevailed against me.

129:3 Plögmennirnir hafa plægt um hrygg mér, gjört plögför sín löng.
129:3 The plowers plowed upon my back; They made long their furrows.

129:4 en Drottinn hinn réttláti hefir skorið í sundur reipi óguðlegra.
129:4 Yahwe is righteous: He hath cut asunder the cords of the wicked.

129:5 Snæpast skulu þeir og undan hörfa, allir þeir sem hata Sion.
129:5 Let them be put to shame and turned backward, All they that hate Zion.

129:6 Þeir skulu verða sem gras á þekju, er visnar áður en það frævist.
129:6 Let them be as the grass upon the housetops, Which withereth before it groweth up;

129:7 Sláttumaðurinn skal eigi fylla hönd sína né sá fang sitt sem bindur.
129:7 Wherewith the reaper filleth not his hand, Nor he that bindeth sheaves his bosom.

129:8 og þeir sem fram hjá fara skulu ekki segja: "Blessun Drottins sé með yður." Vér blessum yður í nafni Drottins!
129:8 Neither do they that go by say, The blessing of Yahwe be upon you; We bless you in the name of Yahwe.

130:1 Helgigönguljóð. Úr djúpinu ákalla ég þig, Drottinn.
130:1 Out of the depths have I cried unto thee, O Yahwe.

130:2 Drottinn, heyr þú raust mína, lát eyru þín hlusta á grátbeiðni mína!
130:2 Lord, hear my voice: Let thine ears be attentive To the voice of my supplications.

130:3 Ef þú, Drottinn, gæfir gætur að misgjörðum, Drottinn, hver fengi þá staðist?
130:3 If thou, Yahwe, shouldst mark iniquities, O Lord, who could stand?

130:4 En hjá þér er fyrirgefning, svo að menn óttist þig.
130:4 But there is forgiveness with thee, That thou mayest be feared.

130:5 Ég vona á Drottín, sál mín vonar, og hans orðs bið ég.
130:5 I wait for Yahwe, my soul doth wait, And in his word do I hope.

130:6 Meir en vökumenn morgun, vökumenn morgun, þreyr sál mín Drottín.
130:6 My soul *waiteth* for the Lord More than watchmen *wait* for the morning; Yea, *more than* watchmen for the morning.

130:7 Ó Ísrael, bið þú Drottíns, því að hjá Drottni er miskunn, og hjá honum er gnægð lausnar.
130:7 O Israel, hope in Yahwe; For with Yahwe there is lovingkindness, And with him is plenteous redemption.

130:8 Hann mun leysa Ísrael frá öllum misgjörðum hans.
130:8 And he will redeem Israel From all his iniquities.

131:1 Helgigönguljóð. Eftir Davíð. Drottinn, hjarta mitt er eigi dramblátt né augu mín hrokafull. Ég fæst eigi við mikil málefni, né þau sem mér eru ofvaxin.
131:1 Yahwe, my heart is not haughty, nor mine eyes lofty; Neither do I exercise myself in great matters, Or in things too wonderful for me.

131:2 Sjá, ég hefi sefað sál mína og þaggað niður í henni. Eins og alvanið barn hjá móður sinni, svo er sál mín í mér.
131:2 Surely I have stilled and quieted my soul; Like a weaned child with his mother, Like a weaned child is my soul within me.

131:3 Vona, Ísrael, á Drottín, hðan í frá og að eilífu.
131:3 O Israel, hope in Yahwe From this time forth and for evermore.

132:1 Helgigönguljóð. Drottinn, mun þú Davíð allar þrautir hans.
132:1 Yahwe, remember for David All his affliction;

132:2 hann sem sór Drottni, gjörði heit hinum volduga Jakobs Guði:
132:2 How he sware unto Yahwe, And vowed unto the Mighty One of Jacob:

132:3 "Ég vil eigi ganga inn í tjaldhús mitt, eigi stíga í hvílurúm mitt,
132:3 Surely I will not come into the tabernacle of my house, Nor go up into my bed;

132:4 eigi unna augum mínum svefns né augnalokum mínum blunds.
132:4 I will not give sleep to mine eyes, Or slumber to mine eyelids;

132:5 fyrr en ég hefi fundið stað fyrir Drottín, bústað fyrir hinn volduga Jakobs Guð."
132:5 Until I find out a place for Yahwe, A tabernacle for the Mighty One of Jacob.

132:6 Sjá, vér höfum heyrt um hann í Efrata, fundið hann á Jaarmörk.
132:6 Lo, we heard of it in Ephrathah: We found it in the field of the wood.

132:7 Látum oss ganga til bústaðar Guðs, falla fram á fótskör hans.

132:7 We will go into his tabernacles; We will worship at his footstool.

132:8 Tak þig upp, Drottinn, og far á hvíldarstað þinn, þú og örð máttar þíns.
132:8 Arise, O Yahwe, into thy resting-place; Thou, and the ark of thy strength.

132:9 Prestar þínir íklæðist réttlæti og dýrkendur þínir fagni.
132:9 Let thy priest be clothed with righteousness; And let thy saints shout for joy.

132:10 Sakir Davíðs þjóns þíns vísa þú þínum smurðaða eigi frá.
132:10 For thy servant David's sake Turn not away the face of thine anointed.

132:11 Drottinn hefir svarið Davíð óbrigðulan eið, er hann eigi mun rjúfa: "Af ávexti kvíðar þíns mun ég setja mann í hásaeti þitt.
132:11 Yahwe hath sworn unto David in truth; He will not turn from it: Of the fruit of thy body will I set upon thy throne.

132:12 Ef synir þínir varðveita sáttmála minn og reglur mínar, þær er ég kenni þeim, þá skulu og þeirra synir um aldur sitja í hásaeti þínu."
132:12 If thy children will keep my covenant And my testimony that I shall teach them, Their children also shall sit upon thy throne for evermore.

132:13 Því að Drottinn hefir útvalið Sion, þráð hana sér til bústaðar:
132:13 For Yahwe hath chosen Zion; He hath desired it for his habitation.

132:14 "Þetta er hvíldarstaður minn um aldur, hér vil ég búa, því að hann hefi ég þráð.
132:14 This is my resting-place for ever: Here will I dwell; For I have desired it.

132:15 Vistir hans vil ég vissulega blessa, og fátæklinga hans vil ég seðja með brauði.
132:15 I will abundantly bless her provision: I will satisfy her poor with bread.

132:16 presta hans vil ég íklæða hjálpraði, hinir guðhræddu er þar búa skulu kveða fagnaðarópi.
132:16 Her priests also will I clothe with salvation; And her saints shall shout aloud for joy.

132:17 Þar vil ég láta Davíð horn vaxa, þar hefi ég búið lampa mínum smurðað.
132:17 There will I make the horn of David to bud: I have ordained a lamp for mine anointed.

132:18 Óvini hans vil ég íklæða skömm, en á honum skal kóróna hans ljóma."
132:18 His enemies will I clothe with shame; But upon himself shall his crown flourish.

133:1 Helgigönguljóð. Eftir Davíð. Sjá, hversu fagurt og yndislegt það er, þegar bræður búa saman,
133:1 Behold, how good and how pleasant it is For brethren to dwell together in unity!

133:2 eins og hin ilmgóða olía á höfðinu, er rennur niður í skeggið, skegg Arons, er fellur niður á kyrtílfald hans,
133:2 It is like the precious oil upon the head, That ran down upon the beard, Even

Aaron's beard; That came down upon the skirt of his garments;

133:3 eins og dökk af Hermonfjalli, er fellur niður á Sionfjöll. Því að þar hefir Drottinn boðið út blessun, lífi að eilífu.
133:3 Like the dew of Hermon, That cometh down upon the mountains of Zion: For there Yahwe commanded the blessing, Even life for evermore.

134:1 Helgigönguljóð. Já, lofið Drottín, allir þjónar Drottíns, þér er standið í húsi Drottíns um nætur.
134:1 Behold, bless ye Yahwe, all ye servants of Yahwe, That by night stand in the house of Yahwe.

134:2 Fórníð höndum til helgidómsins og lofið Drottín.
134:2 Lift up your hands to the sanctuary, And bless ye Yahwe.

134:3 Drottinn blessi þig frá Sion, hann sem er skapari himins og jarðar.
134:3 Yahwe bless thee out of Zion; Even he that made heaven and earth.

135:1 Halelúja. Lofið nafn Drottíns, lofið hann, þér þjónar Drottíns.
135:1 Praise ye Yahwe. Praise ye the name of Yahwe; Praise *him*, O ye servants of Yahwe,

135:2 er standið í húsi Drottíns, í förgörðum húss Guðs vors.
135:2 Ye that stand in the house of Yahwe, In the courts of the house of our God.

135:3 Lofið Drottín, því að Drottinn er góður, leikið fyrir nafni hans, því að það er yndislegt.
135:3 Praise ye Yahwe; For Yahwe is good: Sing praises unto his name; For it is pleasant.

135:4 Því að Drottinn hefir útvalið sér Jakob, gert Ísrael að eigu sinni.
135:4 For Yahwe hath chosen Jacob unto himself, *And* Israel for his own possession.

135:5 Já, ég veit, að Drottinn er mikill og að Drottinn vor er öllum guðum æðri.
135:5 For I know that Yahwe is great, And that our Lord is above all gods.

135:6 Allt, sem Drottni þóknast, það gjörir hann, á himni og jörðu, í hafinu og öllum djúpunum.
135:6 Whatsoever Yahwe pleased, that hath he done, In heaven and in earth, in the seas and in all deeps;

135:7 Hann lætur skýin uppstíga frá endimörkum jarðar, gjörir eldingarnar til að búa rás regninu, hleypir vindinum út úr forðabúrum hans.
135:7 Who causeth the vapors to ascend from the ends of the earth; Who maketh lightnings for the rain; Who bringeth forth the wind out of his treasures;

135:8 Hann laust frumburði Egyptalands, bæði menn og skepnur,
135:8 Who smote the first-born of Egypt, Both of man and beast;

135:9 sendi tákn og undur yfir Egyptaland, gegn Faraó og öllum þjónum hans.

135:9 Who sent signs and wonders into the midst of thee, O Egypt, Upon Pharaoh, and upon all his servants;

135:10 Hann laust margar þjóðir og deyddi volduga konunga:

135:10 Who smote many nations, And slew mighty kings,

135:11 Sihon, Amorítakonung, og Óg, konung í Basan, og öll konungsríki í Kanaan,

135:11 Sihon king of the Amorites, And Og king of Bashan, And all the kingdoms of Canaan,

135:12 og gaf lönd þeirra að erfð, að erfð Ísrael, lýð sínum.

135:12 And gave their land for a heritage, A heritage unto Israel his people.

135:13 Drottinn, nafn þitt varir að cilifu, minning þín, Drottinn, frá kyni til kyns,

135:13 Thy name, O Yahwe, *endureth* for ever; Thy memorial *name*, O Yahwe, throughout all generations.

135:14 Því að Drottinn réttir hlut þjóðar sinnar og aumkast yfir þjóna sína.

135:14 For Yahwe will judge his people, And repent himself concerning his servants.

135:15 Skurðgoð þjóðanna eru silfur og gull, handaverk manna.

135:15 The idols of the nations are silver and gold, The work of men's hands.

135:16 Þau hafa munn, en tala ekki, augu, en sjá ekki.

135:16 They have mouths, but they speak not; Eyes have they, but they see not;

135:17 Þau hafa eyru, en heyra ekki, og eigi er heldur neinn andardráttur í munni þeirra.

135:17 They have ears, but they hear not; Neither is there any breath in their mouths.

135:18 Eins og þau eru, verða smiðir þeirra, allir þeir, er á þau treysta.

135:18 They that make them shall be like unto them; Yea, every one that trusteth in them.

135:19 Ísraels ætt, lofið Drottin, Arons ætt, lofið Drottin!

135:19 O house of Israel, bless ye Yahwe: O house of Aaron, bless ye Yahwe:

135:20 Levi ætt, lofið Drottin, þér sem óttist Drottin, lofið hann!

135:20 O house of Levi, bless ye Yahwe: Ye that fear Yahwe, bless ye Yahwe.

135:21 Lofaður sé Drottinn frá Sion, hann sem býr í Jerúsalem! Halelúja.

135:21 Blessed be Yahwe out of Zion, Who dwelleth at Jerusalem. Praise ye Yahwe.

136:1 Þakkið Drottin, því að hann er góður, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:1 Oh give thanks unto Yahwe; For he is good; For his lovingkindness *endureth* for ever.

136:2 Þakkið Guði guðanna, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:2 Oh give thanks unto the God of gods; For his lovingkindness *endureth* for ever.

136:3 Þakkið Drottin drottinna, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:3 Oh give thanks unto the Lord of lords; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:4 honum, sem einn gjörir mikil dásendarverk, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:4 To him who alone doeth great wonders; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:5 honum, sem skapaði himininn með speki, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:5 To him that by understanding made the heavens; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:6 honum, sem breiddi jörðina út á vötnunum, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:6 To him that spread forth the earth above the waters; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:7 honum, sem skapaði stóru ljósín, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:7 To him that made great lights; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:8 sólina til þess að ráða deginum, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:8 The sun to rule by day; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:9 tunglið og stjörnurnar til þess að ráða nóttunni, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:9 The moon and stars to rule by night; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:10 honum, sem laust Egypta með deyðing frumburðanna, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:10 To him that smote Egypt in their first-born; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:11 og leiddi Ísrael burt frá þeim, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:11 And brought out Israel from among them; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:12 með sterkri hendi og útréttum armelegg, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:12 With a strong hand, and with an outstretched arm; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:13 honum, sem skipti Raudahafinu sundur, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:13 To him that divided the Red Sea in sunder; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:14 og lét Ísrael ganga gegnum það, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:14 And made Israel to pass through the midst of it; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:15 og keyrði Faraó og her hans út í Raudahafið, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:15 But overthrew Pharaoh and his host in the Red Sea; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:16 honum, sem leiddi lýð sinn gegnum eyðimörkina, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:16 To him that led his people through the wilderness; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:17 honum, sem laust mikla konunga, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:17 To him that smote great kings; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:18 og deyddi volduga konunga, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:18 And slew famous kings; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:19 Sihon Amorítakonung, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:19 Sihon king of the Amorites; For his lovingkindness *endureth* forever;

136:20 og Óg konung í Basan, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:20 And Og king of Bashan; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:21 og gaf land þeirra að erfð, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:21 And gave their land for a heritage; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:22 að erfð Ísrael þjóni sínum, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:22 Even a heritage unto Israel his servant; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:23 honum, sem minntist vor í læging vorri, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:23 Who remembered us in our low estate; For his lovingkindness *endureth* for ever;

136:24 og frelsaði oss frá fjandmönnum vorum, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:24 And hath delivered us from our adversaries; For his lovingkindness *endureth* for ever:

136:25 sem gefur fæðu öllu holdi, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:25 Who giveth food to all flesh; For his lovingkindness *endureth* for ever.

136:26 Þakkið Guði himnanna, því að miskunn hans varir að cilifu.

136:26 Oh give thanks unto the God of heaven; For his lovingkindness *endureth* for ever.

137:1 Við Babylons fljót, þar sátum vér og grétum, er vér minntumst Sionar.

137:1 By the rivers of Babylon, There we sat down, yea, we wept, When we remembered Zion.

137:2 Á pilvíðina þar hengdum vér upp gígjur vorar.

137:2 Upon the willows in the midst thereof We hanged up our harps.

137:3 Því að herleiðendur vorir heimtuðu söngljóð af oss og kúgarar vorir kætí: "Syngið oss Sionarkvæði!"

137:3 For there they that led us captive required of us songs, And they that wasted us

required of us mirth, saying, Sing us one of the songs of Zion.

137:4 Hvernig ættum vér að syngja Drottins ljód í öðru landi?

137:4 How shall we sing Yahwe's song In a foreign land?

137:5 Ef ég gleymi þér, Jerúsalem, þá visni mín hægri hönd.

137:5 If I forget thee, O Jerusalem, Let my right hand forget *her skill*.

137:6 Tunga mín loði mér við góm, ef ég man eigi til þín, ef Jerúsalem er eigi allra besta yndið mitt.

137:6 Let my tongue cleave to the roof of my mouth, If I remember thee not; If I prefer not Jerusalem Above my chief joy.

137:7 Mun þú Edóms niðjum, Drottinn, óheilladag Jerúsalem, þegar þeir aptu: "Rífið, rífið allt niður til grunna!"

137:7 Remember, O Yahwe, against the children of Edom The day of Jerusalem; Who said, Rase it, rase it, Even to the foundation thereof.

137:8 Babýlonsdóttir, þú sem tortímir! Heill þeim, er geldur þér fyrir það sem þú hefir gjört oss!

137:8 O daughter of Babylon, that art to be destroyed, Happy shall he be, that rewardeth thee As thou hast served us.

137:9 Heill þeim er þrífur ungbörn þín og slær þeim niður við stein.

137:9 Happy shall he be, that taketh and dasheth thy little ones Against the rock.

138:1 Eftir Davíð. Ég vil lofa þig af öllu hjarta, lofsyngja þér frammi fyrir guðunum.

138:1 I will give thee thanks with my whole heart: Before the gods will I sing praises unto thee.

138:2 Ég vil falla fram fyrir þínu heilaga musteri og lofa nafn þitt sakir miskunnar þinnar og trúfesti, því að þú hefir gjört nafn þitt og orð þitt meira öllu öðru.

138:2 I will worship toward thy holy temple, And give thanks unto thy name for thy lovingkindness and for thy truth: For thou hast magnified thy word above all thy name.

138:3 Þegar ég hrópaði, bænheyrðir þú mig, þú veittir mér hugmód, er ég fann kraft hjá mér.

138:3 In the day that I called thou answeredst me, Thou didst encourage me with strength in my soul.

138:4 Allir konungar á jörðu skulu lofa þig, Drottinn, er þeir heyra orðin af munni þínum.

138:4 All the kings of the earth shall give thee thanks, O Yahwe, For they have heard the words of thy mouth.

138:5 Þeir skulu syngja um vegu Drottins, því að mikil er dýrð Drottins.

138:5 Yea, they shall sing of the ways of Yahwe; For great is the glory of Yahwe.

138:6 Því að Drottinn er hár og sér þó hina litilmótlegu og þekkir hinn drambláta í fjarska.

138:6 For though Yahwe is high, yet hath he respect unto the lowly; But the haughty he knoweth from afar.

138:7 Þótt ég sé staddur í þrengingu, lætur þú mig lífi halda, þú réttir út hönd þína gegn reiði óvina minna, og hægri hönd þín hjálpar mér.

138:7 Though I walk in the midst of trouble, thou wilt revive me; Thou wilt stretch forth thy hand against the wrath of mine enemies, And thy right hand will save me.

138:8 Drottinn mun koma öllu vel til vegar fyrir mig, Drottinn, miskunn þín varir að cilifu. Yfirgef eigi verk handa þinna.

138:8 Yahwe will perfect that which concerneth me: Thy lovingkindness, O Yahwe, *endureth* for ever; Forsake not the works of thine own hands.

139:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. Drottinn, þú rannsakar og þekkir mig.

139:1 O Yahwe, thou hast searched me, and known *me*.

139:2 Hvort sem ég sit eða stand, þá veist þú það, þú skynjar hugrenningar minar á lengdar.

139:2 Thou knowest my downsitting and mine uprising; Thou understandest my thought afar off.

139:3 Hvort sem ég geng eða ligg, þá athugar þú það, og alla vegu mína gjörþekkir þú.

139:3 Thou searchest out my path and my lying down, And art acquainted with all my ways.

139:4 Því að eigi er það orð á tungu minni, að þú, Drottinn, þekkir það eigi til fulls.

139:4 For there is not a word in my tongue, But, lo, O Yahwe, thou knowest it altogether.

139:5 Þú umlykur mig á bak og brjóst, og hönd þína hefir þú lagt á mig.

139:5 Thou hast beset me behind and before, And laid thy hand upon me.

139:6 Þekking þín er undursamlegri en svo, að ég fái skilið, of háleit, ég er henni eigi vaxinn.

139:6 *Such* knowledge is too wonderful for me; It is high, I cannot attain unto it.

139:7 Hvert get ég farið frá anda þínum og hvert flúið frá augli þínu?

139:7 Whither shall I go from thy Spirit? Or whither shall I flee from thy presence?

139:8 Þótt ég stigi upp í himininn, þá ertu þar, þótt ég gjörði undirheima að hvílu minni, sjá, þú ert þar.

139:8 If I ascend up into heaven, thou art there: If I make my bed in Sheol, behold, thou art there.

139:9 Þótt ég lyfti mér á vængi morgunroðans og settist við hið ysta haf.

139:9 If I take the wings of the morning, And dwell in the uttermost parts of the sea;

139:10 einnig þar mundi hönd þín leiða mig og hægri hönd þín halda mér.

139:10 Even there shall thy hand lead me, And thy right hand shall hold me.

139:11 Og þótt ég segði: "Myrkríð hylji mig og ljósið í kringum mig verði nótt."

139:11 If I say, Surely the darkness shall

overwhelm me, And the light about me shall be night;

139:12 Þá myndi þó myrkríð eigi verða þér of myrkt og nóttin lýsa eins og dagur, myrkur og ljós eru jöfn fyrir þér.

139:12 Even the darkness hideth not from thee, But the night shineth as the day: The darkness and the light are both alike *to thee*.

139:13 Því að þú hefir myndað nýru mín, ofið mig í móðurlífi.

139:13 For thou didst form my inward parts: Thou didst cover me in my mother's womb.

139:14 Ég lofa þig fyrir það, að ég er undursamlega skapaður, undursamleg eru verk þín, það veit ég næsta vel.

139:14 I will give thanks unto thee; For I am fearfully and wonderfully made: Wonderful are thy works; And that my soul knoweth right well.

139:15 Beinir í mér voru þér eigi hulin, þegar ég var gjörður í leyni, myndaður í djúpum jarðar.

139:15 My frame was not hidden from thee, When I was made in secret, *And* curiously wrought in the lowest parts of the earth.

139:16 Augu þín sáu mig, er ég enn var ómyndað efni, ævidagar voru ákveðnir og allir skráðir í bók þína, áður en nokkur þeirra var til orðinn.

139:16 Thine eyes did see mine unformed substance; And in thy book they were all written, *Even* the days that were ordained *for me*, When as yet there was none of them.

139:17 En hversu forskildar eru mér hugsanir þínar, ó Guð, hversu stórkostlegar eru þær allar samanlagðar.

139:17 How precious also are thy thoughts unto me, O God! How great is the sum of them!

139:18 Ef ég vildi telja þær, væru þær fleiri en sandkornin, ég mundi vakna og vera enn með hugann hjá þér.

139:18 If I should count them, they are more in number than the sand: When I awake, I am still with thee.

139:19 Ó að þú, Guð, vildir fella niðingana. Mórðingjar! Víkið frá mér.

139:19 Surely thou wilt slay the wicked, O God: Depart from me therefore, ye bloodthirsty men.

139:20 Þeir þrjóstast gegn þér með svikum og leggja nafn þitt við hégóma.

139:20 For they speak against thee wickedly, And thine enemies take *thy name* in vain.

139:21 Ætti ég eigi, Drottinn, að hata þá, er hata þig, og hafa viðbjóð á þeim, er rísa gegn þér?

139:21 Do not I hate them, O Yahwe, that hate thee? And am not I grieved with those that rise up against thee?

139:22 Ég hata þá fullu hatri, þeir eru orðnir óvinir mínir.

139:22 I hate them with perfect hatred: They are become mine enemies.

139:23 Prófa mig, Guð, og þekktu hjarta mitt, rannsaka mig og þekktu hugsanir minar.

139:23 Search me, O God, and know my heart: Try me, and know my thoughts;

139:24 og sjá þú, hvort ég geng á glötunarvegi, og leið mig hinn eilífa veg.
139:24 And see if there be any wicked way in me, And lead me in the way everlasting.

140:1 Til söngstjórans. Davíðssálmur. (140:2) Frelsa mig, Drottinn, frá illmennum, vernda mig fyrir ofríkismönnum.
140:1 Deliver me, O Yahwe, from the evil man; Preserve me from the violent man:

140:2 (140:3) Þeim er hyggja á illt í hjarta sínu og vekja ófrið á degi hverjum.
140:1 Deliver me, O Yahwe, from the evil man; Preserve me from the violent man:

140:3 (140:4) Þeir gjöra tungur sínar hvassar sem höggormar, nödrucitir er undir vörum þeirra. [Sela]
140:2 Who devise mischiefs in their heart; Continually do they gather themselves together for war.

140:4 (140:5) Varðveit mig, Drottinn, fyrir hendi óguðlegra, vernda mig fyrir ofríkismönnum, er hyggja á að bregða fæti fyrir mig.
140:3 They have sharpened their tongue like a serpent; Adders' poison is under their lips. *Selah*

140:5 (140:6) Ófstopamenn hafa lagt gildirur í leyni fyrir mig og þanið út snörur eins og net, hjá vegarbrúninni hafa þeir lagt möskva fyrir mig. [Sela]
140:4 Keep me, O Yahwe, from the hands of the wicked; Preserve me from the violent man: Who have purposed to thrust aside my steps.

140:6 (140:7) Ég sagði við Drottin: Þú ert Guð minn, ljá eyra, Drottinn, grátbeiðni minni.
140:5 The proud have hid a snare for me, and cords; They have spread a net by the wayside; They have set gins for me. *Selah*

140:7 (140:8) Drottinn Guð, mín máttuga hjálp, þú hlífir höfði mínu á orustudeginum.
140:6 I said unto Yahwe, Thou art my God: Give ear unto the voice of my supplications, O Yahwe.

140:8 (140:9) Uppfyll eigi, Drottinn, óskir hins óguðlegra, lát vélar hans eigi heppnast. [Sela]
140:7 O Yahwe the Lord, the strength of my salvation, Thou hast covered my head in the day of battle.

140:9 (140:10) Þeir skulu eigi hefja höfuðið umhverfis mig, ranglæti vara þeirra skal hylja sjálfa þá.
140:8 Grant not, O Yahwe, the desires of the wicked; Further not his evil device, lest they exalt themselves. *Selah*

140:10 (140:11) Lát rigna á þá eldsglóðum, hrind þeim í gryfjur, svo að þeir fái eigi upp staðið.
140:9 As for the head of those that compass me about, Let the mischief of their own lips cover them.

140:11 (140:12) Illmáll maður skal eigi fá staðist í landinu, ofríkismanninn skal ógáfan elta með sífelldum höggum.

140:10 Let burning coals fall upon them: Let them be cast into the fire, Into deep pits, whence they shall not rise.

140:12 (140:13) Ég veit, að Drottinn flytur mál hrjáðra, rekur réttar snauðra.
140:11 An evil speaker shall not be established in the earth: Evil shall hunt the violent man to overthrow him.

140:13 (140:14) Vissulega skulu hinir réttlátu lofa nafn þitt, hinir hreinskilnu búa fyrir auglitu þínu.
140:12 I know that Yahwe will maintain the cause of the afflicted, And justice for the needy.

141:1 Davíðssálmur. Drottinn, ég ákalla þig, skunda þú til mín, ljá eyra raust minni, er ég ákalla þig.
141:1 Yahwe, I have called upon thee; Make haste unto me: Give ear unto my voice, when I call unto thee.

141:2 Bæn mín sé fram borin sem reykelsisfórn fyrir auglit þitt, upplýfting handa minna sem kvöldfórn.
141:2 Let my prayer be set forth as incense before thee; The lifting up of my hands as the evening sacrifice.

141:3 Set þú, Drottinn, vörð fyrir munn minn, gæslu fyrir dyr vara minna.
141:3 Set a watch, O Yahwe, before my mouth; Keep the door of my lips.

141:4 Lát eigi hjarta mitt hneigjast að neinu illu, að því að fremja óguðleg verk með illvirkjum, og lát mig eigi eta krásir þeirra.
141:4 Incline not my heart to any evil thing, To practise deeds of wickedness With men that work iniquity: And let me not eat of their dainties.

141:5 Þótt réttlátur maður slái mig og trúaður hirtí mig, mun ég ekki þiggja sæmd af illum mönnum. Bæn mín stendur gegn illsku þeirra.
141:5 Let the righteous smite me, *it shall be* a kindness; And let him reprove me, *it shall be* as oil upon the head; Let not my head refuse it: For even in their wickedness shall my prayer continue.

141:6 Þegar höfðingjum þeirra verður hrundið niður af kletti, munu menn skilja, að orð mín voru sönn.
141:6 Their judges are thrown down by the sides of the rock; And they shall hear my words; For they are sweet.

141:7 Eins og menn höggva við og kljafa á jörðu, svo skal beinum þeirra tvístrað við gin Heljar.
141:7 As when one ploweth and cleaveth the earth, Our bones are scattered at the mouth of Sheol.

141:8 Til þín, Drottinn, mæna augu mín, hjá þér leita ég hælís, sel þú eigi fram líf mitt.
141:8 For mine eyes are unto thee, O Yahwe the Lord: In thee do I take refuge; Leave not my soul destitute.

141:9 Varðveit mig fyrir gildru þeirra, er sitja um mig, og fyrir snörum illvirkjanna.
141:9 Keep me from the snare which they have laid for me, And from the gins of

the workers of iniquity.

141:10 Hinir óguðlegu falli í sitt eigið net, en ég sleppi heill á húfi.
141:10 Let the wicked fall into their own nets, Whilst that I withal escape.

142:1 Maskil eftir Davíð, er hann var í hellinum. Bæn. (142:2) Ég hrópa hátt til Drottins, hástöfum gráðæni ég Drottin.
142:1 I cry with my voice unto Yahwe; With my voice unto Yahwe do I make supplication.

142:2 (142:3) Ég úthelli kveini mínu fyrir honum, tjái honum neyð mína.
142:1 I cry with my voice unto Yahwe; With my voice unto Yahwe do I make supplication.

142:3 (142:4) Þegar andi minn örmagnast í mér, þekkir þú götu mína. Á leið þeirri er ég geng hafa þeir lagt snörur fyrir mig.
142:2 I pour out my complaint before him; I show before him my trouble.

142:4 (142:5) Ég lít til hægri handar og skyggnist um, en enginn kannast við mig. Mér er varnað sérhvers hælís, enginn spyr eftir mér.
142:3 When my spirit was overwhelmed within me, Thou knewest my path. In the way wherein I walk Have they hidden a snare for me.

142:5 (142:6) Ég hrópa til þín, Drottinn, ég segi: Þú ert hæli mitt, hlutdeild mín á landi lifenda.
142:4 Look on *my* right hand, and see; For there is no man that knoweth me: Refuge hath failed me; No man careth for my soul.

142:6 (142:7) Veit athygli kveini mínu, því að ég er mjög þjakaður, bjarga mér frá ófsækjendum mínum, því að þeir eru mér yfirsterkari.
142:5 I cried unto thee, O Yahwe; I said, Thou art my refuge, My portion in the land of the living.

142:7 (142:8) Leið mig út úr dýflissunni, að ég megi lofa nafn þitt, hinir réttlátu skipast í kringum mig, þegar þú gjörir vel til mín.
142:6 Attend unto my cry; For I am brought very low: Deliver me from my persecutors; For they are stronger than I.

143:1 Davíðssálmur. Drottinn, heyr þú bæn mína, ljá eyra grátbeiðni minni í trúfesti þinni, bænheyr mig í réttlæti þínu.
143:1 Hear my prayer, O Yahwe; Give ear to my supplications: In thy faithfulness answer me, *and* in thy righteousness.

143:2 Gakk eigi í dóm við þjón þinn, því að enginn er réttlátur fyrir auglitu þínu.
143:2 And enter not into judgment with thy servant; For in thy sight no man living is righteous.

143:3 Óvinurinn eltir sál mína, slær líf mitt til jarðar, lætur mig búa í myrkri eins og þá sem löngu eru dánir.
143:3 For the enemy hath persecuted my soul; He hath smitten my life down to the ground: He hath made me to dwell in dark places, as those that have been long dead.

143:4 Andi minn örmagnast í mér, hjarta mitt er agnófa hið innra í mér.

143:4 Therefore is my spirit overwhelmed within me; My heart within me is desolate.

143:5 Ég minnst fornra daga, ihuga allar gjörðir þínar, ígrunda verk handa þinna.

143:5 I remember the days of old; I meditate on all thy doings; I muse on the work of thy hands.

143:6 Ég breiði út hendurnar í móti þér, sál mín er sem örþrota land fyrir þér. [Sela]

143:6 I spread forth my hands unto thee: My soul *thirsteth* after thee, as a weary land. *Selah*

143:7 Flýtt þér að bænheyra mig, Drottinn, andi minn örmagnast, byrg eigi auglit þitt fyrir mér, svo að ég verði ekki líkur þeim, er gengnir eru til grafar.

143:7 Make haste to answer me, O Yahwe; My spirit faileth: Hide not thy face from me, Lest I become like them that go down into the pit.

143:8 Lát þú mig heyra miskunn þína að morgni dags, því að þér treysti ég. Gjör mér kunnan þann veg, er ég á að ganga, því að til þín hef ég sál mína.

143:8 Cause me to hear thy lovingkindness in the morning; For in thee do I trust: Cause me to know the way wherein I should walk; For I lift up my soul unto thee.

143:9 Frelsa mig frá óvinum mínum, Drottinn, ég flý á náðir þínar.

143:9 Deliver me, O Yahwe, from mine enemies: I flee unto thee to hide me.

143:10 Kenn mér að gjöra vilja þinn, því að þú ert minn Guð. Þinn góði andi leiði mig um slétta braut.

143:10 Teach me to do thy will; For thou art my God: Thy Spirit is good; Lead me in the land of uprightness.

143:11 Veit mér að lifa, Drottinn, sakir nafns þíns, leið mig úr nauðum sakir réttlætis þíns.

143:11 Quicken me, O Yahwe, for thy name's sake: In thy righteousness bring my soul out of trouble.

143:12 Lát þú óvini mína hverfa sakir trúfesti þinnar, ryð þeim öllum úr vegi, er að mér þrengja, því að ég er þjónn þinn.

143:12 And in thy lovingkindness cut off mine enemies, And destroy all them that afflict my soul; For I am thy servant.

144:1 Eftir Davíð. Lofaður sé Drottinn, bjarg mitt, sem æfir hendur mínar til bardaga, fingur mína til orustu.

144:1 Blessed be Yahwe my rock, Who teacheth my hands to war, *And* my fingers to fight:

144:2 Miskunn mín og vígi, háborg mín og hjálpari, skjöldur minn og athvarf, hann leggur þjóðir undir mig.

144:2 My lovingkindness, and my fortress, My high tower, and my deliverer; My shield, and he in whom I take refuge; Who subdueth my people under me.

144:3 Drottinn, hvað er maðurinn þess, að þú þekkir hann, mannsins barn, að þú gefir því gaum.

144:3 Yahwe, what is man, that thou takest knowledge of him? Or the son of man, that thou makest account of him?

144:4 Maðurinn er sem vindblær, dagar hans sem hverfandi skuggi.

144:4 Man is like to vanity: His days are as a shadow that passeth away.

144:5 Drottinn, sveig þú himin þinn og stíg niður, snertu fjöllin, svo að úr þeim rjúki.

144:5 Bow thy heavens, O Yahwe, and come down: Touch the mountains, and they shall smoke.

144:6 Lát eldinguna leiftra og tvístra óvinum, skjót örvum þínum og skelf þá.

144:6 Cast forth lightning, and scatter them; Send out thine arrows, and discomfit them.

144:7 Rétt út hönd þína frá hæðum, hrif mig burt og bjarga mér úr hinum miklu vötnum, af hendi útlendinganna.

144:7 Stretch forth thy hand from above; Rescue me, and deliver me out of great waters, Out of the hand of aliens;

144:8 Munnur þeirra mælir tál, og hægri hönd þeirra er lyginna hönd.

144:8 Whose mouth speaketh deceit, And whose right hand is a right hand of falsehood.

144:9 Guð, ég vil syngja þér nýjan söng, ég vil leika fyrir þér á tístrengjæða hörpu.

144:9 I will sing a new song unto thee, O God: Upon a psaltery of ten strings will I sing praises unto thee.

144:10 Þú veitir konungunum sigur, hrifur Davíð þjón þinn undan hinu illa sverði.

144:10 Thou art he that giveth salvation unto kings; Who rescueth David his servant from the hurtful sword.

144:11 Hrif mig burt og bjarga mér af hendi útlendinganna. Munnur þeirra mælir tál, og hægri hönd þeirra er lyginna hönd.

144:11 Rescue me, and deliver me out of the hand of aliens, Whose mouth speaketh deceit, And whose right hand is a right hand of falsehood.

144:12 Synir vorir eru sem þroskadir teinungar í æsku sinni, dætur vorar sem hornsúlur, úthöggnar í hallarstíl.

144:12 When our sons shall be as plants grown up in their youth, And our daughters as corner-stones hewn after the fashion of a palace;

144:13 Hlöður vorar eru fullar og veita afurðir af hverri tegund, fénaður vor getur af sér þúsundir, verður tíþúsundfaldur á haglendum vorum.

144:13 *When* our garners are full, affording all manner of store, *And* our sheep bring forth thousands and ten thousands in our fields;

144:14 uxar vorir klyfjaðir, ekkert skarð og engir hernumdir og ekkert óp á torgum vorum.

144:14 *When* our oxen are well laden; *When there is* no breaking in, and no going forth, And no outcry in our streets:

144:15 Sæl er sú þjóð, sem svo er ástätt fyrir, sæl er sú þjóð, sem á Drottin að Guði.

144:15 Happy is the people that is in such a case; Yea, happy is the people whose God is Yahwe.

145:1 Davíðs-lofsöngur. Ég vil vegsama þig, ó Guð minn, þú konungur, og prisa nafn þitt um aldur og ævi.

145:1 I will extol thee, my God, O King; And I will bless thy name for ever and ever.

145:2 Á hverjum degi vil ég prisa þig og lofa nafn þitt um aldur og ævi.

145:2 Every day will I bless thee; And I will praise thy name for ever and ever.

145:3 Mikill er Drottinn og mjög vegsamlegur, mikilleikur hans er órannsakanlegur.

145:3 Great is Yahwe, and greatly to be praised; And his greatness is unsearchable.

145:4 Ein kynslóðin vegsamar verk þín fyrir annarri og kunngjörir máttarverk þín.

145:4 One generation shall laud thy works to another, And shall declare thy mighty acts.

145:5 Þær segja frá tígn og dýrð vegsemdar þinnar: "Ég vil syngja um dásemdir þínar."

145:5 Of the glorious majesty of thine honor, And of thy wondrous works, will I meditate.

145:6 Og um mátt ógnarverka þinna tala þær: "Ég vil segja frá stórvirkjum þínum."

145:6 And men shall speak of the might of thy terrible acts; And I will declare thy greatness.

145:7 Þær minna á þína miklu gæsku og fagna yfir réttlæti þínu.

145:7 They shall utter the memory of thy great goodness, And shall sing of thy righteousness.

145:8 Náðugur og miskunnsamur er Drottinn, þolinmóður og mjög gaskurikur.

145:8 Yahwe is gracious, and merciful; Slow to anger, and of great lovingkindness.

145:9 Drottinn er öllum góður, og miskunn hans er yfir öllu, sem hann skapar.

145:9 Yahwe is good to all; And his tender mercies are over all his works.

145:10 Öll sköpun þín lofar þig, Drottinn, og dyrkendur þínir prisa þig.

145:10 All thy works shall give thanks unto thee, O Yahwe; And thy saints shall bless thee.

145:11 Þeir tala um dýrð konungdóms þíns, segja frá veldi þínu.

145:11 They shall speak of the glory of thy kingdom, And talk of thy power;

145:12 Þeir kunngjöra mönnum veldi þitt, hina dýrlegu tígn konungdóms þíns.

145:12 To make known to the sons of men his mighty acts, And the glory of the majesty of his kingdom.

145:13 Konungdómur þinn er konungdómur um allar aldir og ríki þitt stendur frá kyni til kyns. Drottinn

er trúfastur í öllum orðum sínum og miskunnsamur í öllum verkum sínum.

145:13 Thy kingdom is an everlasting kingdom, And thy dominion *endureth* throughout all generations.

145:14 Drottinn styður alla þá, er ætla að hniga, og reisir upp alla niðurbeygða.

145:14 Yahwe upholdeth all that fall, And raiseth up all those that are bowed down.

145:15 Allra augu vona á þig, og þú gefur þeim fæðu þeirra á réttum tíma.

145:15 The eyes of all wait for thee; And thou givest them their food in due season.

145:16 Þú lýkur upp hendi þinni og seður allt sem lifir með blessun.

145:16 Thou openest thy hand, And satisfiest the desire of every living thing.

145:17 Drottinn er réttlátur á öllum sínum vegum og miskunnsamur í öllum sínum verkum.

145:17 Yahwe is righteous in all his ways, And gracious in all his works.

145:18 Drottinn er nálægur öllum sem ákalla hann, öllum sem ákalla hann í einlægni.

145:18 Yahwe is nigh unto all them that call upon him, To all that call upon him in truth.

145:19 Hann uppfyllir ósk þeirra er óttast hann, og hróp þeirra heyrir hann og hjálpar þeim.

145:19 He will fulfil the desire of them that fear him; He also will hear their cry and will save them.

145:20 Drottinn varðveitir alla þá er elska hann, en útrýmir öllum niðingum.

145:20 Yahwe preserveth all them that love him; But all the wicked will he destroy.

145:21 Munnur minn skal mæla orðstír Drottins, allt hold vegsami hans heilaga nafn um aldur og ævi.

145:21 My mouth shall speak the praise of Yahwe; And let all flesh bless his holy name for ever and ever.

146:1 Halelúja. Lofa þú Drottin, sála mín!

146:1 Praise ye Yahwe. Praise Yahwe, O my soul.

146:2 Ég vil lofa Drottin meðan lífi, lofsýngja Guði mínum, meðan ég er til.

146:2 While I live will I praise Yahwe: I will sing praises unto my God while I have any being.

146:3 Treystið eigi tignarmenum, mönnum sem enga hjalp geta veitt.

146:3 Put not your trust in princes, Nor in the son of man, in whom there is no help.

146:4 Andi þeirra liður burt, þeir verða aftur að jörðu, á þeim degi verða áform þeirra að engu.

146:4 His breath goeth forth, he returneth to his earth; In that very day his thoughts perish.

146:5 Sæll er sá, er á Jakobs Guð sér til hjálpar, sá er setur von sína á Drottin, Guð sinn.

146:5 Happy is he that hath the God of Jacob for his help, Whose hope is in Yahwe his God:

146:6 hann sem skapað hefir himin og jörð, hafið og allt sem í því er, hann sem varðveitir trúfesti sína að eilífu.

146:6 Who made heaven and earth, The sea, and all that in them is; Who keepeth truth for ever;

146:7 sem rekur réttar kúgaðra og veitir brauð hungruðum. Drottinn leysir hina bundnu.

146:7 Who executeth justice for the oppressed; Who giveth food to the hungry. Yahwe looseth the prisoners;

146:8 Drottinn opnar augu blindra, Drottinn reisir upp niðurbeygða, Drottinn elskar réttláta.

146:8 Yahwe openeth *the eyes* of the blind; Yahwe raiseth up them that are bowed down; Yahwe loveth the righteous;

146:9 Drottinn varðveitir útlendingana, hann annast ekkjur og föðurlausa, en óguðlega lætur hann fara villa vegar.

146:9 Yahwe preserveth the sojourners; He upholdeth the fatherless and widow; But the way of the wicked he turneth upside down.

146:10 Drottinn er konungur að eilífu, hann er Guð þinn, Sion, frá kyni til kyns. Halelúja.

146:10 Yahwe will reign for ever, Thy God, O Zion, unto all generations. Praise ye Yahwe.

147:1 Halelúja. Það er gott að leika fyrir Guði vorum, því að hann er yndislegur, honum hæfir lofsöngur.

147:1 Praise ye Yahwe; For it is good to sing praises unto our God; For it is pleasant, *and* praise is comely.

147:2 Drottinn endurreisir Jerúsalem, safnar saman hinum tvístruðu af Ísrael.

147:2 Yahwe doth build up Jerusalem; He gathereth together the outcasts of Israel.

147:3 Hann læknað þá, er hafa sundurkramið hjarta, og bindur um benjar þeirra.

147:3 He healeth the broken in heart, And bindeth up their wounds.

147:4 Hann ákveður tölu stjarnanna, kallar þær allar með nafni.

147:4 He counteth the number of the stars; He calleth them all by *their* names.

147:5 Mikill er Drottinn vor og ríkur að veldi, speki hans er ómælanleg.

147:5 Great is our Lord, and mighty in power; His understanding is infinite.

147:6 Drottinn annast hrjáða, en óguðlega lægir hann að jörðu.

147:6 Yahwe upholdeth the meek: He bringeth the wicked down to the ground.

147:7 Syngið Drottin með þakklati, leikið á gígju fyrir Guði vorum.

147:7 Sing unto Yahwe with thanksgiving; Sing praises upon the harp unto our God,

147:8 Hann hylur himininn skýjum, býr regn handa jörðinni, lætur gras spretta á fjöllumunum.

147:8 Who covereth the heavens with clouds, Who prepareth rain for the earth, Who maketh grass to grow upon the mountains.

147:9 Hann gefur skepnunum fóður þeirra, hrafnunum, þegar þeir kalla.

147:9 He giveth to the beast his food, *And* to the young ravens which cry.

147:10 Hann hefir eigi mætur á styrkleika hestsins, eigi þóknun á fótleggjum mannsins.

147:10 He delighteth not in the strength of the horse: He taketh no pleasure in the legs of a man.

147:11 Drottinn hefir þóknun á þeim er óttast hann, þeim er biða miskunnar hans.

147:11 Yahwe taketh pleasure in them that fear him, In those that hope in his lovingkindness.

147:12 Vegsama Drottin, Jerúsalem, lofa þú Guð þinn, Sion.

147:12 Praise Yahwe, O Jerusalem; Praise thy God, O Zion.

147:13 Því að hann hefir gjört sterka slagbrandana fyrir hliðum þínum, blessað börn þín, sem í þér eru.

147:13 For he hath strengthened the bars of thy gates; He hath blessed thy children within thee.

147:14 Hann gefur landi þínu frið, seður þig á hinu kjarnbesta hveiti.

147:14 He maketh peace in thy borders; He filleth thee with the finest of the wheat.

147:15 Hann sendir orð sitt til jarðar, boð hans hleypur með hraða.

147:15 He sendeth out his commandment upon earth; His word runneth very swiftly.

147:16 Hann gefur snjó eins og ull, stráir út hrími sem ösku.

147:16 He giveth snow like wool; He scattereth the hoar-frost like ashes.

147:17 Hann sendir hagl sitt sem brauðmola, hver fær staðist frost hans?

147:17 He casteth forth his ice like morsels: Who can stand before his cold?

147:18 Hann sendir út orð sitt og lætur isinn þjóna, lætur vind sinn blása, og vötnin renna.

147:18 He sendeth out his word, and melteth them: He causeth his wind to blow, and the waters flow.

147:19 Hann kunngjörði Jakob orð sitt, Ísrael lög sín og ákvæði.

147:19 He showeth his word unto Jacob, His statutes and his ordinances unto Israel.

147:20 Svo hefir hann eigi gjört við neina þjóð, þeim kennir hann ekki ákvæði sín. Halelúja.

147:20 He hath not dealt so with any nation; And as for his ordinances, they have not known them. Praise ye Yahwe.

148:1 Halelúja. Lofið Drottin af himnum, lofið hann á hæðum.

148:1 Praise ye Yahwe. Praise ye Yahwe from the heavens: Praise him in the heights.

148:2 Lofið hann, allir englar hans, lofið hann, allir herskarar hans.

148:2 Praise ye him, all his angels: Praise ye him, all his host.

148:3 Lofið hann, sól og tungl, lofið hann, allar lýsandi stjörnur.

148:3 Praise ye him, sun and moon: Praise him, all ye stars of light.

148:4 Lofið hann, himnar himnanna og vötnin, sem eru yfir himninum.
148:4 Praise him, ye heavens of heavens, And ye waters that are above the heavens.

148:5 Þau skulu lofa nafn Drottins, því að hans boði voru þau sköpuð.
148:5 Let them praise the name of Yahwe; For he commanded, and they were created.

148:6 Og hann fékk þeim stað um aldur og ævi, hann gaf þeim lög, sem þau mega eigi brjóta.
148:6 He hath also established them for ever and ever: He hath made a decree which shall not pass away.

148:7 Lofið Drottin af jörðu, þér sjóskrímsl og allir hafstraumar.
148:7 Praise Yahwe from the earth, Ye sea-monsters, and all deeps.

148:8 eldur og hagl, snjór og reykur, stormbylurinn, sem framkvæmir orð hans.
148:8 Fire and hail, snow and vapor; Stormy wind, fulfilling his word;

148:9 fjöllin og allar hæðir, ávaxtartrén og öll sedrustrén.
148:9 Mountains and all hills; Fruitful trees and all cedars;

148:10 villidýrin og allur fénaður, skriðkvikindin og fleygir fuglar.
148:10 Beasts and all cattle; Creeping things and flying birds;

148:11 konungar jarðarinnar og allar þjóðir, höfðingjar og allir dómendur jarðar.
148:11 Kings of the earth and all peoples; Princes and all judges of the earth;

148:12 bæði yngismenn og yngismeyjar, öldungar og ungir sveinar!
148:12 Both young men and virgins; Old men and children:

148:13 Þau skulu lofa nafn Drottins, því að hans nafn eitt er hátt upp hafið, tígn hans er yfir jörð og himni.
148:13 Let them praise the name of Yahwe; For his name alone is exalted; His glory is above the earth and the heavens.

148:14 Hann lyftir upp horni fyrir lýð sinn, lofsöngur hljómi hjá öllum dýrkendum hans, hjá sonum Ísraels, þjóðinni, sem er nálæg honum. Halelúja.
148:14 And he hath lifted up the horn of his people, The praise of all his saints; Even of the children of Israel, a people near unto him. Praise ye Yahwe.

149:1 Halelúja. Syngið Drottin nýjan söng, lofsöngur hans hljómi í söfnuði trúðra.
149:1 Praise ye Yahwe. Sing unto Yahwe a new song, And his praise in the assembly of the saints.

149:2 Ísrael gleðjist yfir skapara sínum, synir Sionar fagni yfir konungi sínum.
149:2 Let Israel rejoice in him that made him: Let the children of Zion be joyful in their King.

149:3 Þeir skulu lofa nafn hans með gleðidansi, leika fyrir honum á bumbur og gígjur.

149:3 Let them praise his name in the dance: Let them sing praises unto him with timbrel and harp.

149:4 Því að Drottinn hefir þóknun á lýð sínum, hann skráðir hrjáða með sigri.
149:4 For Yahwe taketh pleasure in his people: He will beautify the meek with salvation.

149:5 Hinir trúðu skulu gleðjast með sæmd, syngja fagnandi í hvílum sínum
149:5 Let the saints exult in glory: Let them sing for joy upon their beds.

149:6 með lofgjörð Guðs á tungu og tveggjað sverð í höndum
149:6 Let the high praises of God be in their mouth, And a two-edged sword in their hand;

149:7 til þess að framkvæma hefnd á þjóðunum, hirtingu á lýðunum.
149:7 To execute vengeance upon the nations, And punishments upon the peoples;

149:8 til þess að binda konunga þeirra með fjóðrum, þjóðhöfðingja þeirra með járnhlekkjum.
149:8 To bind their kings with chains, And their nobles with fetters of iron;

149:9 til þess að fullnægja á þeim skráðum dómi. Það er til vegsendar öllum dýrkendum hans. Halelúja.
149:9 To execute upon them the judgment written: This honor have all his saints. Praise ye Yahwe.

150:1 Halelúja. Lofið Guð í helgidómi hans, lofið hann í völdugri festingu hans!
150:1 Praise ye Yahwe. Praise God in his sanctuary: Praise him in the firmament of his power.

150:2 Lofið hann fyrir máttarverk hans, lofið hann eftir mikilleik hátignar hans!
150:2 Praise him for his mighty acts: Praise him according to his excellent greatness.

150:3 Lofið hann með lúðurhljómi, lofið hann með hörpu og gígju!
150:3 Praise him with trumpet sound: Praise him with psaltery and harp.

150:4 Lofið hann með bumbum og gleðidansi, lofið hann með strengleik og hjarðpípum!
150:4 Praise him with timbrel and dance: Praise him with stringed instruments and pipe.

150:5 Lofið hann með hljómandi skálabumbum, lofið hann með hvellum skálabumbum!
150:5 Praise him with loud cymbals: Praise him with high sounding cymbals.

150:6 Allt sem andardrátt hefir lofi Drottin! Halelúja!
150:6 Let everything that hath breath praise Yahwe. Praise ye Yahwe.

1:1 Orðskviðir Salómons Davíðssonar, Ísraels konungs.
1:1 The proverbs of Solomon the son of David, king of Israel:

1:2 til þess að menn kynnist vísu og aga, læri að skilja skynsamleg orð.
1:2 To know wisdom and instruction; To discern the words of understanding;

1:3 til þess að menn fái viturlegan aga, réttlæti, réttvísu og ráðvendni.
1:3 To receive instruction in wise dealing, In righteousness and justice and equity;

1:4 til þess að þeir veiti hinum óreyndu hyggindi, unglingum þekking og aðgætni. -
1:4 To give prudence to the simple, To the young man knowledge and discretion:

1:5 hinn vitri hlýðir á og eykur lærdóm sinn, og hinn hyggni nemur hollar lífsreglur -
1:5 That the wise man may hear, and increase in learning; And that the man of understanding may attain unto sound counsels:

1:6 til þess að menn skilji orðskviði og líkingamál, orð spekinganna og gátur þeirra.
1:6 To understand a proverb, and a figure, The words of the wise, and their dark sayings.

1:7 Ötti Drottins er upphaf þekkingar, vísu og aga fyrirrita afglapar einir.
1:7 The fear of Yahwe is the beginning of knowledge; *But* the foolish despise wisdom and instruction.

1:8 Hlýð þú, son minn, á áminning föður þíns og hafna eigi viðvörum móður þinnar.
1:8 My son, hear the instruction of thy father, And forsake not the law of thy mother:

1:9 Því að þær eru yndislegur sveigur á höfði þér og men um háls þinn.
1:9 For they shall be a chaplet of grace unto thy head, And chains about thy neck.

1:10 Son minn, þegar skálfar ginna þig, þá gegn þeim eigi.
1:10 My son, if sinners entice thee, Consent thou not.

1:11 Þegar þeir segja: "Kom með oss! Leggjumst í launsátur til manndrápa, stígjum án saka um saklausan mann.
1:11 If they say, Come with us, Let us lay wait for blood; Let us lurk privily for the innocent without cause;

1:12 gleypum þá lifandi eins og Hel - með húð og hári, eins og þá sem farnir eru til dánarheima.
1:12 Let us swallow them up alive as Sheol, And whole, as those that go down into the pit;

1:13 Alls konar dýra muni munum vér eignast, fylla hús vor rændum fjármunum.
1:13 We shall find all precious substance; We shall fill our houses with spoil;

1:14 Þú skalt taka jafnan hlut með oss, einn sjóð skulum vér allir hafa" -
1:14 Thou shalt cast thy lot among us; We will all have one purse:

1:15 son minn, þá haf ekki samleið við þá, halt fæti þínum frá stígum þeirra.
1:15 My son, walk not thou in the way with them; Refrain thy foot from their path:

1:16 Því að fætur þeirra eru skjótir til ills og fljótir til að úthella blóði.
1:16 For their feet run to evil, And they make haste to shed blood.

1:17 Því að til einskis þenja menn út netið í auglýn allra fleygra fugla.

1:17 For in vain is the net spread In the sight of any bird:

1:18 og slíkir menn sitja um sitt eigið líf, liggja í launsátri fyrir sjálfum sér.

1:18 And these lay wait for their own blood; They lurk privily for their own lives.

1:19 Þannig fer öllum þeim, sem fíknir eru í rangfenginn gróða: fíknin verður þeim að fjörlesti.

1:19 So are the ways of every one that is greedy of gain; It taketh away the life of the owners thereof.

1:20 Spekin kallar hátt á strætunum, lætur rödd sína gjalla á torgunum.

1:20 Wisdom crieth aloud in the street; She uttereth her voice in the broad places;

1:21 Hún hrópar á gláummiklum gatnamótum, við borgarhlíðin heldur hún tölur sínar:

1:21 She crieth in the chief place of concourse; At the entrance of the gates, In the city, she uttereth her words:

1:22 Hversu lengi ætlið þér, fávísir, að elska fávísi og hinir háðgjörnu að hafa yndi af háði og heimskingjarnir að hata þekkingu?

1:22 How long, ye simple ones, will ye love simplicity? And scoffers delight them in scoffing, And fools hate knowledge?

1:23 Snúist til umvöndunar minnar, sjá, ég læt anda minn streyma yfir yður, kunngjöri yður orð mín.

1:23 Turn you at my reproof: Behold, I will pour out my spirit upon you; I will make known my words unto you.

1:24 En af því að þér færðust undan, þá er ég kallaði, og enginn gaf því gaum, þótt ég rétti út höndina.

1:24 Because I have called, and ye have refused; I have stretched out my hand, and no man hath regarded;

1:25 heldur létuð öll mín ráð sem vind um eyrun þjóta og skeyttuð eigi umvöndun minni.

1:25 But ye have set at nought all my counsel, And would none of my reproof:

1:26 Þá mun ég hlæja í ógæfu yðar, draga dár að, þegar skelfingin dynur yfir yður.

1:26 I also will laugh in *the day of* your calamity; I will mock when your fear cometh;

1:27 þegar skelfingin dynur yfir yður eins og þrumuveður og ógæfa yðar nálgast eins og fellibylur, þegar neyð og angist dynja yfir yður.

1:27 When your fear cometh as a storm, And your calamity cometh on as a whirlwind; When distress and anguish come upon you.

1:28 Þá munu þeir kalla á mig, en ég mun ekki svara, þeir munu leita mín, en ekki finna mig.

1:28 Then will they call upon me, but I will not answer; They will seek me diligently, but they shall not find me:

1:29 Vegna þess að þeir hötuðu þekking og aðhylltust ekki ótta Drottins,

1:29 For that they hated knowledge, And did not choose the fear of Yahwe:

1:30 skeyttu ekki ráðum mínum og smáðu alla umvöndun mína.

1:30 They would none of my counsel; They despised all my reproof.

1:31 Þá skulu þeir fá að neyta ávaxtar breytni sinnar og metfast af sínum eigin vélræðum.

1:31 Therefore shall they eat of the fruit of their own way, And be filled with their own devices.

1:32 Því að fráhrarf fávísra drepur þá, og uggleysi heimskingjanna tortímir þeim.

1:32 For the backsliding of the simple shall slay them, And the careless ease of fools shall destroy them.

1:33 En sá sem á mig hlýðir, mun búa óhultur, mun vera öruggur og engri óhamingju kvíða.

1:33 But whoso hearkeneth unto me shall dwell securely, And shall be quiet without fear of evil.

2:1 Son minn, ef þú veitir orðum mínum viðtöku og geymir boðorð mín hjá þér.

2:1 My son, if thou wilt receive my words, And lay up my commandments with thee;

2:2 svo að þú hjáir spekinni athygli þína, hneigir hjarta þitt að hyggindum.

2:2 So as to incline thine ear unto wisdom, And apply thy heart to understanding;

2:3 já, ef þú kallar á skynsemina og hrópar á hyggindin.

2:3 Yea, if thou cry after discernment, And lift up thy voice for understanding;

2:4 ef þú leitar að þeim sem að silfri og greist eftir þeim eins og fólgnum fjársjóðum.

2:4 If thou seek her as silver, And search for her as for hid treasures:

2:5 þá munt þú skilja, hvað ótti Drottins er, og öðlast þekking á Guði.

2:5 Then shalt thou understand the fear of Yahwe, And find the knowledge of God.

2:6 Því að Drottinn veitir speki, af munni hans kemur þekking og hyggindi.

2:6 For Yahwe giveth wisdom; Out of his mouth *cometh* knowledge and understanding:

2:7 Hann geymir hinum ráðvöndu gafuna, er skjöldur þeirra, sem breyta grandvarlega.

2:7 He layeth up sound wisdom for the upright; *He is* a shield to them that walk in integrity;

2:8 með því að hann vakir yfir stigum réttarins og varðveitir veg sinna guðhræddu.

2:8 That he may guard the paths of justice, And preserve the way of his saints.

2:9 Þá munt þú og skilja, hvað réttlæti er og réttur og ráðvændni, - í stuttu máli, sérhverja braut hins góða.

2:9 Then shalt thou understand righteousness and justice, And equity, yea, every good path.

2:10 Því að speki mun koma í hjarta þitt, og þekking verða sálu þinni yndisleg.

2:10 For wisdom shall enter into thy heart, And knowledge shall be pleasant unto thy soul;

2:11 Aðgætni mun vernda þig, og hyggindin varðveita þig.

2:11 Discretion shall watch over thee; Understanding shall keep thee:

2:12 til þess að frelsa þig frá vegi hins illa, frá þeim mönnum, sem fara með fals.

2:12 To deliver thee from the way of evil, From the men that speak perverse things;

2:13 sem yfirgefa stigu einlægninnar og ganga á vegum myrkursins

2:13 Who forsake the paths of uprightness, To walk in the ways of darkness;

2:14 sem hafa gleði af því að gjöra illt, fagna yfir illsku hrekkjum.

2:14 Who rejoice to do evil, And delight in the perverseness of evil;

2:15 sem gjöra vegin sína hlykkjóttu og komnir eru út á glapstígu í breytni sinni.

2:15 Who are crooked in their ways, And wayward in their paths:

2:16 til þess að frelsa þig frá léttdarkonu, frá blíðmálugri konu sem annar á.

2:16 To deliver thee from the strange woman, Even from the foreigner that flattereth with her words;

2:17 sem yfirgefið hefir unnusta æsku sinnar og gleymt sáttmála Guðs síns.

2:17 That forsaketh the friend of her youth, And forgetteth the covenant of her God:

2:18 því að hús hennar hnígur í dauðann, og brautir hennar liggja niður til framliðinna.

2:18 For her house inclineth unto death, And her paths unto the dead;

2:19 þeir sem inn til hennar fara, snúa engir aftur, og aldrei komast þeir á lífsins stígu, -

2:19 None that go unto her return again, Neither do they attain unto the paths of life:

2:20 til þess að þú gangir á vegi góðra manna og haldir þig á stigum réttláttra.

2:20 That thou mayest walk in the way of good men, And keep the paths of the righteous.

2:21 Því að hinir hreinskilnu munu byggja landið, og hinir grandvöru verða eftir í því.

2:21 For the upright shall dwell in the land, And the perfect shall remain in it.

2:22 En hinir óguðlegu munu upprættir verða úr landinu, og hinum svíkulu verða útrýmt þaðan.

2:22 But the wicked shall be cut off from the land, And the treacherous shall be rooted out of it.

3:1 Son minn, gleym eigi kenning minni, og hjarta þitt varðveiti boðorð mín.

3:1 My son, forget not my law; But let thy heart keep my commandments:

3:2 Því að langa lífdaga og farsæl ár og velgengni munu þau veita þér í ríkum mæli.

3:2 For length of days, and years of life, And peace, will they add to thee.

3:3 Kærleiki og trúfesti munu aldrei yfirgefa þig. Bind þau um háls þér, rita þau á spjald hjarta þíns.

3:3 Let not kindness and truth forsake thee: Bind them about thy neck; Write them upon the tablet of thy heart:

3:4 Þá munt þú ávinna þér hylli og fögur hyggindi, bæði í augum Guðs og manna.

3:4 So shalt thou find favor and good understanding in the sight of God and man.

3:5 Treystu Drottni af öllu hjarta, en reiddu þig ekki á eigið hyggjuvit.

3:5 Trust in Yahwe with all thy heart, And lean not upon thine own understanding:

3:6 Mundu til hans á öllum þínum vegum, þá mun hann gjöra stígu þína slétta.

3:6 In all thy ways acknowledge him, And he will direct thy paths.

3:7 Þú skalt ekki þykjast vitur, óttast Drottín og forðast illt.

3:7 Be not wise in thine own eyes; Fear Yahwe, and depart from evil:

3:8 Það mun verða heilnæmt fyrir líkama þínum og hressandi fyrir bein þín.

3:8 It will be health to thy navel, And marrow to thy bones.

3:9 Tigna Drottín með eignum þínum og með frumgróða allrar uppskeru þinnar.

3:9 Honor Yahwe with thy substance, And with the first-fruits of all thine increase:

3:10 Þá munu hlöður þínar verða nægtafullar og vinberjalögurinn flóa út af vinlagarþróum þínum.

3:10 So shall thy barns be filled with plenty, And thy vats shall overflow with new wine.

3:11 Son minn, lítilsvirð eigi ögun Drottíns og lát þér eigi gremjast umvöndun hans.

3:11 My son, despise not the chastening of Yahwe; Neither be weary of his reproof:

3:12 Því að Drottinn agar þann, sem hann elskar, og lætur þann son kenna til, sem hann hefir mætur á.

3:12 For whom Yahwe loveth he reproveth; Even as a father the son in whom he delighteth.

3:13 Sæll er sá maður, sem öðlast hefir speki, sá maður, sem hyggindi hlotnast.

3:13 Happy is the man that findeth wisdom, And the man that getteth understanding.

3:14 Því að betra er að afla sér hennar en að afla silfurs, og arðurinn af henni ágætari en gull.

3:14 For the gaining of it is better than the gaining of silver, And the profit thereof than fine gold.

3:15 Hún er dýrmatari en perlur, og allir dýrgripir þínir jafnast ekki á við hana.

3:15 She is more precious than rubies: And none of the things thou canst desire are to be compared unto her.

3:16 Langir lífdagar eru í hægri hendi hennar, auður og mannvirðingar í vinstri hendi hennar.

3:16 Length of days is in her right hand; In her left hand are riches and honor.

3:17 Vegir hennar eru yndislegir vegir og allar götur hennar velgengni.

3:17 Her ways are ways of pleasantness, And all her paths are peace.

3:18 Hún er lífstré þeim, sem grípa hana, og sæll er hver sá, er heldur fast í hana.

3:18 She is a tree of life to them that lay hold upon her: And happy is every one that retaineth her.

3:19 Drottinn grundvallaði jörðina með visku, festi himininn af hyggjuviti.

3:19 Yahwe by wisdom founded the earth; By understanding he established the heavens.

3:20 Fyrir þekking hans mynduðust haldjúpin og drýpur dökkín úr skjýnunum.

3:20 By his knowledge the depths were broken up, And the skies drop down the dew.

3:21 Son minn, varðveit þú visku og gætni, lát þær eigi vikja frá augum þínum.

3:21 My son, let them not depart from thine eyes; Keep sound wisdom and discretion:

3:22 Þá munu þær verða líf sálu þinni og þryði fyrir háls þínum.

3:22 So shall they be life unto thy soul, And grace to thy neck.

3:23 Þá muntu ganga óhultur veg þinn og eigi drepa við fæti.

3:23 Then shalt thou walk in thy way securely, And thy foot shall not stumble.

3:24 Þegar þú leggst til hvíldar, þarft þú ekki að hræðast, og hvílist þú, mun svefninn verða vær.

3:24 When thou liest down, thou shalt not be afraid: Yea, thou shalt lie down, and thy sleep shall be sweet.

3:25 Þú þarft ekki að óttast skyndilega hræðslu, né eyðilegging hinna óguðlegu, þegar hún dynur yfir.

3:25 Be not afraid of sudden fear, Neither of the desolation of the wicked, when it cometh:

3:26 Því að Drottinn mun vera athvarf þitt og varðveita fót þinn, að hann verði eigi fanginn.

3:26 For Yahwe will be thy confidence, And will keep thy foot from being taken.

3:27 Synja eigi góðs þeim, er þarfnast þess, ef það er á þínu valdi að gjöra það.

3:27 Withhold not good from them to whom it is due, When it is in the power of thy hand to do it.

3:28 Seg þú ekki við náunga þinn: "Far og kom aftur! á morgun skal ég gefa þér" - ef þú þó átt það til.

3:28 Say not unto thy neighbor, Go, and come again, And to-morrow I will give; When thou hast it by thee.

3:29 Brugga eigi illt gegn náunga

þínum, þegar hann býr öruggur hjá þér.

3:29 Devise not evil against thy neighbor, Seeing he dwelleth securely by thee.

3:30 Deil ekki við neinn að ástæðulausu, ef hann hefir ekki gjört þér neitt mein.

3:30 Strive not with a man without cause, If he have done thee no harm.

3:31 Öfunda ekki ofbeldismanninn og haf engar mætur á neinum gjörðum hans.

3:31 Envy thou not the man of violence, And choose none of his ways.

3:32 Því að andstyggð er sá Drottni, er afvega fer, en ráðvandir menn alúðarvinir hans.

3:32 For the perverse is an abomination to Yahwe; But his friendship is with the upright.

3:33 Bölvun Drottíns er yfir húsi hins óguðlega, en bústað réttláttra blessar hann.

3:33 The curse of Yahwe is in the house of the wicked; But he blesseth the habitation of the righteous.

3:34 Spottsama spottar hann, en lítillátum veitir hann náð.

3:34 Surely he scoffeth at the scoffers; But he giveth grace unto the lowly.

3:35 Vitrir menn munu heiður hljóta, en heimskingjar bera smán úr býtum.

3:35 The wise shall inherit glory; But shame shall be the promotion of fools.

4:1 Heyrið, synir, áminning föður yðar og hlýðið til, svo að þér lærið hyggindi!

4:1 Hear, *my* sons, the instruction of a father, And attend to know understanding:

4:2 Því að góðan lærdóm gef ég yður, hafnið eigi kenning minni!

4:2 For I give you good doctrine; Forsake ye not my law.

4:3 Þegar ég var sonur í föðurhúsum, viðkvæmt einkabarn heima hjá móður minni.

4:3 For I was a son unto my father, Tender and only beloved in the sight of my mother.

4:4 Þá kenndi faðir minn mér og sagði við mig: "Hjarta þitt haldi fast orðum mínum, varðveit þú boðorð mín, og muntu lifa!

4:4 And he taught me, and said unto me: Let thy heart retain my words; Keep my commandments, and live;

4:5 Aflla þér visku, aflla þér hygginda! Gleym eigi og vik eigi frá orðum munns míns!

4:5 Get wisdom, get understanding; Forget not, neither decline from the words of my mouth;

4:6 Hafna henni eigi, þá mun hún varðveita þig, elska hana, þá mun hún vernda þig.

4:6 Forsake her not, and she will preserve thee; Love her, and she will keep thee.

4:7 Upphaf viskunnar er: aflla þér visku, aflla þér hygginda fyrir allar eigur þínar!

4:7 Wisdom *is* the principal thing; *Therefore* get wisdom; Yea, with all thy getting get understanding.

4:8 Haf hana í hávegum, þá mun hún hefja þig, hún mun koma þér til vegs, ef þú umfaðmar hana.

4:8 Exalt her, and she will promote thee; She will bring thee to honor, when thou dost embrace her.

4:9 Hún mun setja yndislegan sveig á höfuð þér, sama þig þrýðilegri kórónu."

4:9 She will give to thy head a chaplet of grace; A crown of beauty will she deliver to thee.

4:10 Heyr þú, son minn, og veit viðtöku orðum mínum, þá munu æviár þín mörg verða.

4:10 Hear, O my son, and receive my sayings; And the years of thy life shall be many.

4:11 Ég vísa þér veg spekinnar, leiði þig á brautir ráðvendaunnar.

4:11 I have taught thee in the way of wisdom; I have led thee in paths of uprightness.

4:12 Gangir þú þær, skal leið þín ekki verða þröng, og hlaupir þú, skalt þú ekki hrasa.

4:12 When thou goest, thy steps shall not be straitened; And if thou runnest, thou shalt not stumble.

4:13 Haltu fast í agann, slepptu honum ekki, varðveittu hann, því að hann er líf þitt.

4:13 Take fast hold of instruction; Let her not go: Keep her; For she is thy life.

4:14 Kom þú eigi á götu óguðlegra og gakk eigi á vegi vondra manna.

4:14 Enter not into the path of the wicked, And walk not in the way of evil men.

4:15 Sniðu hjá honum, farnu hann ekki, snú þú frá honum og farnu fram hjá.

4:15 Avoid it, pass not by it; Turn from it, and pass on.

4:16 Því að þeir geta ekki sofð, nema þeir hafi gjört illt, og þeim kemur ekki dúr á auga, nema þeir hafi felt einhvern.

4:16 For they sleep not, except they do evil; And their sleep is taken away, unless they cause some to fall.

4:17 Því að þeir eta glepabrauð og drekka ofbeldisvín.

4:17 For they eat the bread of wickedness, And drink the wine of violence.

4:18 Gata réttláttra er eins og hjartur árdagsljómi, sem verður æ skærari fram á hádegi.

4:18 But the path of the righteous is as the dawning light, That shineth more and more unto the perfect day.

4:19 Vegur óguðlegra er eins og niðamyrkur, þeir víta ekki, um hvað þeir hrasa.

4:19 The way of the wicked is as darkness: They know not at what they stumble.

4:20 Son minn, gef gaum að ræðu minni, hneig eyra þitt að orðum mínum.

4:20 My son, attend to my words; Incline thine ear unto my sayings.

4:21 Lát þau eigi vikja frá augum þínum, varðveit þau innst í hjarta þínu.

4:21 Let them not depart from thine eyes; Keep them in the midst of thy heart.

4:22 Því að þau eru líf þeirra, er öðlast þau, og lækning fyrir allan líkama þeirra.

4:22 For they are life unto those that find them, And health to all their flesh.

4:23 Varðveit hjarta þitt framar öllu öðru, því að þar eru uppsprettur lífsins.

4:23 Keep thy heart with all diligence; For out of it are the issues of life.

4:24 Haltu fláræði munnins burt frá þér og lát fals varanna vera fjarri þér.

4:24 Put away from thee a wayward mouth, And perverse lips put far from thee.

4:25 Augu þín líti beint fram og augnalök þín horfi beint fram undan þér.

4:25 Let thine eyes look right on, And let thine eyelids look straight before thee.

4:26 Gjör braut fóta þinna slétta, og allir vegir þínir séu staðfastir.

4:26 Make level the path of thy feet, And let all thy ways be established.

4:27 Vik hvorki til hægri né vinstri, haltu fæti þínum burt frá illu.

4:27 Turn not to the right hand nor to the left: Remove thy foot from evil.

5:1 Son minn, gef gaum að speki minni, hneig eyra þitt að hyggindum mínum.

5:1 My son, attend unto my wisdom; Incline thine ear to my understanding:

5:2 Til þess að þú megir varðveita mannvit og varir þínar geymi þekkingu.

5:2 That thou mayest preserve discretion, And that thy lips may keep knowledge.

5:3 Því að hunangsseimur drýpur af vörum lauslátrar konu, og gómur hennar er hálli en olía.

5:3 For the lips of a strange woman drop honey, And her mouth is smoother than oil:

5:4 En að síðustu er hún beiskari en malurt, beitt eins og tveggjað sverð.

5:4 But in the end she is bitter as wormwood, Sharp as a two-edged sword.

5:5 Fætur hennar ganga niður til dauðans, spor hennar liggja til Heljar.

5:5 Her feet go down to death; Her steps take hold on Sheol;

5:6 Til þess að hún hittir ekki leið lífsins, eru brautir hennar á reiki, og hún veit ekki hvert hún fer.

5:6 So that she findeth not the level path of life: Her ways are unstable, and she knoweth it not.

5:7 Heyrið mig því, synir, og vikið eigi frá orðum munn minns.

5:7 Now therefore, my sons, hearken unto me, And depart not from the words of my mouth.

5:8 Legg leið þína langt frá henni og kom þú ekki nálegt húsdrym hennar.

5:8 Remove thy way far from her, And come not nigh the door of her house;

5:9 svo að þú gefir ekki öðrum æskublóma þinn og ár þín grimmum manni.

5:9 Lest thou give thine honor unto others, And thy years unto the cruel;

5:10 svo að útlendir menn mettist ekki af eigan þínum og aflafé þitt lendi ekki í annarlegu húsi.

5:10 Lest strangers be filled with thy strength, And thy labors be in the house of an alien,

5:11 og þú andvarpir að lokum, þá er líkami þinn og hold veslast upp.

5:11 And thou mourn at thy latter end, When thy flesh and thy body are consumed,

5:12 og segir: "Hversu hefi ég hatað aga og hjarta mitt fyrirliðið umvöndun!"

5:12 And say, How have I hated instruction, And my heart despised reproof;

5:13 að ég skyldi ekki hlýða raustu kennara minna og hneigja eyra mitt til þeirra, er fræddu mig!

5:13 Neither have I obeyed the voice of my teachers, Nor inclined mine ear to them that instructed me!

5:14 Við sjálft lá, að ég hefði ratað í mestu ógæfu á miðju dómpingi safnadarins."

5:14 I was well-nigh in all evil In the midst of the assembly and congregation.

5:15 Drekk þú vatn úr vatnspró þinni og rennandi vatn úr brunni þínum.

5:15 Drink waters out of thine own cistern, And running waters out of thine own well.

5:16 Eiga lindir þínar að flóa út á götuna, lækir þínir út á torgin?

5:16 Should thy springs be dispersed abroad, And streams of water in the streets?

5:17 Þér einum skulu þær tilheyra og engum óviðkomandi með þér.

5:17 Let them be for thyself alone, And not for strangers with thee.

5:18 Uppspretta þín sé blessuð, og gleð þig yfir festarmey æsku þinnar.

5:18 Let thy fountain be blessed; And rejoice in the wife of thy youth.

5:19 elsku-hindinni, yndis-gemsunni. Brjóst hennar gjöri þig ætíð drukkinn, og ást hennar fjötri þig ævinlega.

5:19 As a loving hind and a pleasant doe, Let her breasts satisfy thee at all times; And be thou ravished always with her love.

5:20 En hvi skyldir þú, son minn, láta léttúðarkonu töfra þig, og faðma barm lauslátrar konu?

5:20 For why shouldest thou, my son, be ravished with a strange woman, And embrace the bosom of a foreigner?

5:21 Því að vegir sérhvers manns blasa við Drottni, og allar brautir hans gjörir hann sléttar.

5:21 For the ways of man are before the eyes of Yahwe; And he maketh level all his paths.

5:22 Misgjörðir hins óguðlega fanga hann, og hann verður veiddur í snörur synda sinna.

5:22 His own iniquities shall take the wicked, And he shall be holden with the cords of his sin.

5:23 Hann mun deyja vegna skorts á aga og kollsteypast vegna sinnar miklu heimsku.

5:23 He shall die for lack of instruction; And in the greatness of his folly he shall go astray.

6:1 Son minn, hafir þú gengið í ábyrgð fyrir náunga þinn, hafir þú gengið til handsala fyrir annan mann.

6:1 My son, if thou art become surety for thy neighbor, If thou hast stricken thy hands for a stranger;

6:2 hafir þú ánetjað þig með orðum munns þins, látið veiðast með orðum munns þins.

6:2 Thou art snared with the words of thy mouth, Thou art taken with the words of thy mouth.

6:3 Þá gjör þetta, son minn, til að losa þig - því að þú ert kominn á vald náunga þins - far þú, varpa þér niður og legg að náunga þínum.

6:3 Do this now, my son, and deliver thyself, Seeing thou art come into the hand of thy neighbor: Go, humble thyself, and importune thy neighbor;

6:4 Lát þér eigi koma dūr á auga, né blund á brá.

6:4 Give not sleep to thine eyes, Nor slumber to thine eyelids;

6:5 Losa þig eins og skógargeit úr höndum hans, eins og fugl úr höndum fuglarans.

6:5 Deliver thyself as a roe from the hand of the hunter, And as a bird from the hand of the fowler.

6:6 Far þú til maursins, letingi! skoða háttu hans og verð hygginn.

6:6 Go to the ant, thou sluggard; Consider her ways, and be wise:

6:7 Þótt hann hafi engan höfðingja, engan yfirboðara eða valdsherra.

6:7 Which having no chief, Overseer, or ruler,

6:8 Þá aflar hann sér samt vista á sumrin og dregur saman fæðu sína um uppskerutímann.

6:8 Provideth her bread in the summer, And gathereth her food in the harvest.

6:9 Hversu lengi ætlar þú, letingi, að hvílast? hvenær ætlar þú að risa af svefni?

6:9 How long wilt thou sleep, O sluggard? When wilt thou arise out of thy sleep?

6:10 Sofa ögn enn, blunda ögn enn, leggja saman hendurnar ögn enn til að hvílast!

6:10 Yet a little sleep, a little slumber, A little folding of the hands to sleep:

6:11 Þá kemur fátæktin yfir þig eins og ræningi og skorturinn eins og vopnaður maður.

6:11 So shall thy poverty come as a robber, And thy want as an armed man.

6:12 Varmenni, illmenni er sá, sem gengur um með fláttskap í munni.

6:12 A worthless person, a man of iniquity, Is he that walketh with a perverse mouth;

6:13 sem deplar augunum, gefur merki með fótunum, bendir með fingrunum,

6:13 That winketh with his eyes, that speaketh with his feet, That maketh signs with his fingers;

6:14 elur fláræði í hjarta sínu, upphugsar ávallt illt, kveikir ildeilur.

6:14 In whose heart is perverseness, Who deviseth evil continually, Who soweth discord.

6:15 Fyrir því mun ógæfa skyndilega yfir hann koma, snögglega mun hann sundurmolast og engin lækning fást.

6:15 Therefore shall his calamity come suddenly; On a sudden shall he be broken, and that without remedy.

6:16 Sex hluti hatar Drottinn og sjö eru sálu hans andstyggð:

6:16 There are six things which Yahwe hateth; Yea, seven which are an abomination unto him:

6:17 drembileg augu, lygin tunga og hendur sem úthella saklausu blóði.

6:17 Haughty eyes, a lying tongue, And hands that shed innocent blood;

6:18 hjarta sem bruggar glæpsamleg ráð, fætur sem fráir eru til illverka.

6:18 A heart that deviseth wicked purposes, Feet that are swift in running to mischief,

6:19 ljúgvottur sem lygar mæli, og sá er kveikir ildeilur meðal bræðra.

6:19 A false witness that uttereth lies, And he that soweth discord among brethren.

6:20 Varðveit þú, son minn, boðorð föður þins og hafna eigi viðvörun móður þinnar.

6:20 My son, keep the commandment of thy father, And forsake not the law of thy mother:

6:21 Fest þau á hjarta þitt stöðuglega, bind þau um háls þinn.

6:21 Bind them continually upon thy heart; Tie them about thy neck.

6:22 Þegar þú ert á gangi, þá leiði þau þig, þegar þú hvílist, vaki þau yfir þér, og þegar þú vaknar, þá ræði þau við þig.

6:22 When thou walkest, it shall lead thee; When thou sleepest, it shall watch over thee; And when thou awakest, it shall talk with thee.

6:23 Því að boðorð er lampi og viðvörun ljós og agandi áminningar leið til lífsins.

6:23 For the commandment is a lamp; And the law is light; And reproofs of instruction are the way of life:

6:24 með því að þær varðveita þig fyrir vondri konu, fyrir hálli tungu hinnar lauslátu.

6:24 To keep thee from the evil woman, From the flattery of the foreigner's tongue.

6:25 Girnst eigi friðleik hennar í hjarta þínu og lát hana eigi töfra þig með aughárum sínum.

6:25 Lust not after her beauty in thy heart; Neither let her take thee with her eyelids.

6:26 Því að skækja fæst fyrir einn brauðhleif, og horkona sækist eftir dýru lífi.

6:26 For on account of a harlot a man is brought to a piece of bread; And the adulteress hunteth for the precious life.

6:27 Getur nokkur borið svo

eld í barmi sínum, að fót hans sviðni ekki?

6:27 Can a man take fire in his bosom, And his clothes not be burned?

6:28 Eða getur nokkur gengið á glóðum án þess að brenna sig á fótunum?

6:28 Or can one walk upon hot coals, And his feet not be scorched?

6:29 Svo fer þeim, sem hefir mök við konu náunga síns, enginn sá kemst klakklaust af, sem hana snertir.

6:29 So he that goeth in to his neighbor's wife; Whosoever toucheth her shall not be unpunished.

6:30 Fyrlita menn eigi þjófinn, þó að hann steli til þess að seðja hungur sitt?

6:30 Men do not despise a thief, if he steal To satisfy himself when he is hungry:

6:31 Ög náist hann, verður hann að borga sjófalt, verður að láta allar eigur húss síns.

6:31 But if he be found, he shall restore sevenfold; He shall give all the substance of his house.

6:32 En sá sem drýgir hór með giftfri konu, er vístola, sá einn gjörir slíkt, er tortíma vill sjálfum sér.

6:32 He that committeth adultery with a woman is void of understanding: He doeth it who would destroy his own soul.

6:33 Hög og smán mun hann hljóta, og skömm hans mun aldrei afmáð verða.

6:33 Wounds and dishonor shall he get; And his reproach shall not be wiped away.

6:34 Því að afbrýði er karlmanns-reiði, og hann hlífir ekki á hefndarinnar degi.

6:34 For jealousy is the rage of a man; And he will not spare in the day of vengeance.

6:35 Hann lítur ekki við neinum bótum og friðast eigi, þótt þú ryðjir í hann gjöfum.

6:35 He will not regard any ransom; Neither will he rest content, though thou givest many gifts.

7:1 Son minn, varðveit þú orð mín og geym þú hjá þér boðorð mín.

7:1 My son, keep my words, And lay up my commandments with thee.

7:2 Varðveit þú boðorð mín, og þá munt þú lifa, og áminning mína eins og sjáaldur auga þins.

7:2 Keep my commandments and live; And my law as the apple of thine eye.

7:3 Bind þau á finger þína, skrifa þau á spjald hjarta þins.

7:3 Bind them upon thy fingers; Write them upon the tablet of thy heart.

7:4 Seg við spekina: "Þú ert systir mín!" og kallaðu skynsemina vinkonu.

7:4 Say unto wisdom, Thou art my sister; And call understanding thy kinswoman:

7:5 svo að þær varðveiti þig fyrir léttúðarkonu, fyrir bliðmálugri konu sem annar á.

7:5 That they may keep thee from the strange woman, From he foreigner that flattereth with her words.

7:6 Út um gluggann á húsi mínu, út um grindurnar skimaði ég

7:6 For at the window of my house I looked forth through my lattice;

7:7 og sá þar meðal sveinanna ungan og vístola mann.

7:7 And I beheld among the simple ones, I discerned among the youths, A young man void of understanding,

7:8 Hann gekk á strætinu nálægt horni einu og fetaði leiðina að húsi hennar.

7:8 Passing through the street near her corner; And he went the way to her house,

7:9 í rökrinnu, að kveldi dags, um miðja nótt og í niðdimmu.

7:9 In the twilight, in the evening of the day, In the middle of the night and in the darkness.

7:10 Gekk þá kona í móti honum, búin sem portkona og undirförl í hjarta -

7:10 And, behold, there met him a woman With the attire of a harlot, and wily of heart.

7:11 hávær er hún og óhemjuleg, fætur hennar tolla aldrei heima.

7:11 She is clamorous and wilful; Her feet abide not in her house:

7:12 hún er ýmist á götunum eða á torgunum, og situr um menn hjá hverju horni -

7:12 Now she is in the streets, now in the broad places, And lieth in wait at every corner.

7:13 hún þrífur í hann og kyssir hann og segir við hann, ósvifin í bragði:

7:13 So she caught him, and kissed him, And with an impudent face she said unto him:

7:14 "Ég átti að greiða heillaförn, í dag hefi ég galdið heit mitt.

7:14 Sacrifices of peace-offerings are with me; This day have I paid my vows.

7:15 Fyrir því fór ég út til móts við þig, til þess að leita þín, og hefi nú fundið þig.

7:15 Therefore came I forth to meet thee, Diligently to seek thy face, and I have found thee.

7:16 Ég hefi búið rúm mitt ábreiðum, marglitum ábreiðum úr egypsku líni.

7:16 I have spread my couch with carpets of tapestry, With striped cloths of the yarn of Egypt.

7:17 Myrru, alóe og kanel hefi ég stökkt á hvilu mína.

7:17 I have perfumed my bed With myrrh, aloes, and cinnamon.

7:18 Kom þú, við skulum drekka okkur ást drukkin fram á morgun, gamna okkur með blíðuhótum.

7:18 Come, let us take our fill of love until the morning; Let us solace ourselves with loves.

7:19 Því að maðurinn minn er ekki heima, hann er farinn í langferð.

7:19 For the man is not at home; He is gone a long journey:

7:20 Peningapýngjuna tók hann með sér, hann kemur ekki heim fyrr en í tunglyflling."

7:20 He hath taken a bag of money with him; He will come home at the full moon.

7:21 Hún tældi hann með sínum áköfu förtölum, gínti hann með kjassmælum sínum.

7:21 With her much fair speech she causeth him to yield; With the flattering of her lips she forceth him along.

7:22 Hann fer rakiðis á eftir henni, eins og naut gengur fram á blóðvöllinn, og eins og hjörtur, sem anar í netið.

7:22 He goeth after her straightway, As an ox goeth to the slaughter, Or as *one* in fetters to the correction of the fool;

7:23 uns örín fer í gegnum lifur hans, eins og fuglinn hraðar sér í snöruna, og veit ekki, að líf hans er í veði.

7:23 Till an arrow strike through his liver; As a bird hasteth to the snare, And knoweth not that it is for his life.

7:24 Og nú, þér yngismenn, hlýðið á mig og gefið gaum að orðum munnns míns.

7:24 Now therefore, *my* sons, hearken unto me, And attend to the words of my mouth.

7:25 Lát eigi hjarta þitt teygjast á vegin hennar, villst eigi inn á stígu hennar.

7:25 Let not thy heart decline to her ways; Go not astray in her paths.

7:26 Því að margir eru þeir, sem hún hefir sært til ólífis, og mestí grúi allir þeir, sem hún hefir myrt.

7:26 For she hath cast down many wounded: Yea, all her slain are a mighty host.

7:27 Hús hennar er helvegur, er liggur niður til heimkyнна dauðans.

7:27 Her house is the way to Sheol, Going down to the chambers of death.

8:1 Heyr, spekin kallar og hygginn lætur raust sína gjalla.

8:1 Doth not wisdom cry, And understanding put forth her voice?

8:2 Uppi á hæðunum við veginn, þar sem göturnar kvíslast - stendur hún.

8:2 On the top of high places by the way, Where the paths meet, she standeth;

8:3 Við hliðin, þar sem gengið er út úr borginni, þar sem gengið er inn um dyrnar, kallar hún hátt:

8:3 Beside the gates, at the entry of the city, At the coming in at the doors, she crieth aloud:

8:4 Til yðar, menn, tala ég, og raust mín hljómar til mannanna barna.

8:4 Unto you, O men, I call; And my voice is to the sons of men.

8:5 Þér óreyndu, lærið hyggindi, og þér heimskingjar, lærið skynsemi.

8:5 O ye simple, understand prudence; And, ye fools, be of an understanding heart.

8:6 Hlýðið á, því að ég tala það sem göfuglegt er, og varir minar tjá það sem rétt er.

8:6 Hear, for I will speak excellent things; And the opening of my lips shall be right things.

8:7 Því að sannleika mælir gómur minn og guðleysi er viðbjóður vörum mínum.

8:7 For my mouth shall utter truth; And

wickedness is an abomination to my lips.

8:8 Einlæg eru öll orð munnns míns, í þeim er ekkert fals né fláræði.

8:8 All the words of my mouth are in righteousness; There is nothing crooked or perverse in them.

8:9 Öll eru þau einföld þeim sem skilning hefir, og blátt áfram fyrir þann sem hlótið hefir þekkingu.

8:9 They are all plain to him that understandeth, And right to them that find knowledge.

8:10 Takið á móti ögun minni fremur en á móti silfri og fræðslu fremur en úrvals gulli.

8:10 Receive my instruction, and not silver; And knowledge rather than choice gold.

8:11 Því að viska er betri en perlur, og engir dyrgripir jafnast á við hana.

8:11 For wisdom is better than rubies; And all the things that may be desired are not to be compared unto it.

8:12 Ég, spekin, er handgengin hyggindunum og ræð yfir ráðdeildarsamri þekking.

8:12 I wisdom have made prudence my dwelling, And find out knowledge *and* discretion.

8:13 Að óttast Drottín er að hata hið illa, drambsemi og ofdramb og illa breytni og fláráðan munn - það hata ég.

8:13 The fear of Yahwe is to hate evil: Pride, and arrogance, and the evil way, And the perverse mouth, do I hate.

8:14 Mín er ráðspekin og framkvæmdarsemin, ég er hygginn, minn er krafturinn.

8:14 Counsel is mine, and sound knowledge: I am understanding; I have might.

8:15 Fyrir mína hjálp ríkja konungarnir og úrskurða höfðingjarnir réttvíslega.

8:15 By me kings reign, And princes decree justice.

8:16 Fyrir mína hjálp stjórna stjórnendurnir og tignarmennin - allir valdsmenn á jörðu.

8:16 By me princes rule, And nobles, *even* all the judges of the earth.

8:17 Ég elska þá sem mig elska, og þeir sem leita mín, finna mig.

8:17 I love them that love me; And those that seek me diligently shall find me.

8:18 Auður og heiður eru hjá mér, ævagamlir fjármunir og réttlæti.

8:18 Riches and honor are with me; Yea, durable wealth and righteousness.

8:19 Ávöxtur minn er betri en gull og gimsteinar og eftirtekjan eftir mig betri en úrvals silfur.

8:19 My fruit is better than gold, yea, than fine gold; And my revenue than choice silver.

8:20 Ég geng á götu réttlætisins, á stígum réttarins miðjum.

8:20 I walk in the way of righteousness, In the midst of the paths of justice;

8:21 til þess að gefa þeim sanna auðlegð, er elska mig, og fylla forðabúr þeirra.

8:21 That I may cause those that love me to inherit substance, And that I may fill their treasuries.

8:22 Drottinn skóp mig í upphafi vega sinna, á undan öðrum verkum sínum, fyrir alda öðli.

8:22 Yahwe possessed me in the beginning of his way, Before his works of old.

8:23 Frá eilífu var ég sett til valda, frá upphafi, áður en jörðin var til.

8:23 I was set up from everlasting, from the beginning, Before the earth was.

8:24 Ég fæddist áður en hafdjúpin urðu til, þá er engar vatnsmiklar lindir voru til.

8:24 When there were no depths, I was brought forth, When there were no fountains abounding with water.

8:25 Áður en fjöllum var hleypt niður, á undan hæðunum fæddist ég.

8:25 Before the mountains were settled, Before the hills was I brought forth;

8:26 áður en hann skapaði völl og vengi og fyrstu moldarkekki jarðríkis.

8:26 While as yet he had not made the earth, nor the fields, Nor the beginning of the dust of the world.

8:27 Þegar hann gjörði himininn, þá var ég þar, þegar hann setti hvelfinguna yfir hafdjúpið.

8:27 When he established the heavens, I was there: When he set a circle upon the face of the deep,

8:28 þegar hann festi skýin uppi, þegar uppsprettur hafdjúpsins komust í skorður.

8:28 When he made firm the skies above, When the fountains of the deep became strong,

8:29 þegar hann setti hafinu takmörk, til þess að vötnin færu eigi lengra en hann bauð, þegar hann festi undirstöður jarðar.

8:29 When he gave to the sea its bound, That the waters should not transgress his commandment, When he marked out the foundations of the earth;

8:30 Þá stóð ég honum við hlið sem verkstýra, og ég var yndi hans dag hvern, leikandi mér fyrir auglití hans alla tíma.

8:30 Then I was by him, as a master workman; And I was daily *his* delight, Rejoicing always before him,

8:31 leikandi mér á jarðarkringlu hans, og hafði yndi mitt af mannanna börnum.

8:31 Rejoicing in his habitable earth; And my delight was with the sons of men.

8:32 Og nú, þér yngismenn, hlýðið mér, því að sælir eru þeir, sem varðveita vega mína.

8:32 Now therefore, *my* sons, hearken unto me; For blessed are they that keep *my* ways.

8:33 Hlýðið á aga, svo að þér verðið vítrir, og látið hann eigi sem vind um cyrun þjóta.

8:33 Hear instruction, and be wise, And refuse it not.

8:34 Sæll er sá maður, sem hlýðir mér, sem vakir daglega við dyr mínar og geymir dyrastala minna.

8:34 Blessed is the man that heareth me, Watching daily at my gates, Waiting at the posts of my doors.

8:35 Því að sá sem mig finnur, finnur lífið og hlýtur blessun af Drottni.

8:35 For whoso findeth me, he shall obtain favor of Yahwe.

8:36 En sá sem missir mín, skaðar sjálfan sig. Allir þeir, sem hata mig, elska dauðann.

8:36 But he that sinneth against me wrongeth his own soul: All they that hate me love death.

9:1 Spekin hefir reist sér hús, höggvið til sjö stólpa sína.

9:1 Wisdom hath builded her house; She hath hewn out her seven pillars:

9:2 Hún hefir slátrað sláturfé sínu, byrllað vín sitt, já, hún hefir þegar búið borð sitt.

9:2 She hath killed her beasts; She hath mingled her wine; She hath also furnished her table:

9:3 Hún hefir sent út þernur sínar, hún kallar á háum stöðum í borginni:

9:3 She hath sent forth her maidens; She crieth upon the highest places of the city:

9:4 "Hver, sem óreyndur er, komi hingað!" Við þann, sem óvitur er, segir hún:

9:4 Whoso is simple, let him turn in hither: As for him that is void of understanding, she saith to him,

9:5 "Komið, etið mat minn og drekkið vinið, sem ég hefi byrllað.

9:5 Come, eat ye of my bread, And drink of the wine which I have mingled.

9:6 Látið af heimskunni, þá munuð þér lifa, og fетиð veg hyggindanna."

9:6 Leave off, ye simple ones, and live; And walk in the way of understanding.

9:7 Sá sem áminnir spottara, bakar sér smán, og þeim sem ávitar óguðlegan, verður það til vansa.

9:7 He that correcteth a scoffer getteth to himself reviling; And he that reproveth a wicked man *getteth* himself a blot.

9:8 Ávita eigi spottarann, svo að hann hafi þig eigi, ávita hinn vitra, og hann mun elska þig.

9:8 Reprove not a scoffer, lest he hate thee: Reprove a wise man, and he will love thee.

9:9 Gef hinum vitra, þá verður hann að vitrari, fræð hinn réttláta, og hann mun auka lærdóm sinn.

9:9 Give *instruction* to a wise man, and he will be yet wiser: Teach a righteous man, and he will increase in learning.

9:10 Ótti Drottins er upphaf viskunnar og að þekkja Hinn heilaga eru hyggindi.

9:10 The fear of Yahwe is the beginning of wisdom; And the knowledge of the Holy One is understanding.

9:11 Því að fyrir mitt fulltingi munu dagar þínir verða margir og ár lífs þins aukast.

9:11 For by me thy days shall be multiplied, And the years of thy life shall be increased.

9:12 Sér þú vitur, þá ert þú vitur þér til góðs, en sér þú spottari, þá mun það bitna á þér einum.

9:12 If thou art wise, thou art wise for thyself; And if thou scoffest, thou alone shalt bear it.

9:13 Frú Heimska er óhemja, einföld og veit ekkert.

9:13 The foolish woman is clamorous; *She* is simple, and knoweth nothing.

9:14 Hún situr úti fyrir húsdyrum sínum, á stól uppi á háu stöðunum í borginni

9:14 And she sitteth at the door of her house, On a seat in the high places of the city,

9:15 til þess að kalla á þá, sem um veginn fara, þá er ganga beint áfram leið sína:

9:15 To call to them that pass by, Who go right on their ways:

9:16 "Hver sem óreyndur er, komi hingað!" og við þann sem óvitur er, segir hún:

9:16 Whoso is simple, let him turn in hither; And as for him that is void of understanding, she saith to him,

9:17 "Stolið vatn er sætt, og lostætt er launetið brauð."

9:17 Stolen waters are sweet, And bread *eaten* in secret is pleasant.

9:18 Og hann veit ekki, að þar eru hinir framliðnu, að þeir sem hún hefir boðið heim, eru í djúpum Heljar.

9:18 But he knoweth not that the dead are there; That her guests are in the depths of Sheol.

10:1 Orðskviðir Salómons. Vitur sonur gleður föður sinn, en heimskur sonur er móður sinni til mæðu.

10:1 The proverbs of Solomon. A wise son maketh a glad father; But a foolish son is the heaviness of his mother.

10:2 Rangfenginn auður stóðar ekki, en réttlæti frelsar frá dauða.

10:2 Treasures of wickedness profit nothing; But righteousness delivereth from death.

10:3 Drottinn lætur ekki réttlátan mann þola hungur, en græðgi guðlausra hrindir hann frá sér.

10:3 Yahwe will not suffer the soul of the righteous to famish; But he thrusteth away the desire of the wicked.

10:4 Snaður verður sá, er með hangandi hendi vinnur, en auðs aflar iðin hönd.

10:4 He becometh poor that worketh with a slack hand; But the hand of the diligent maketh rich.

10:5 Hygginn er sá, er á sumri safnar, en skammarlega fer þeim, er um kornsláttinn sefur.

10:5 He that gathereth in summer is a wise son; *But* he that sleepeth in harvest is a son that causeth shame.

10:6 Blessun kemur yfir höfuð hins réttláta, en munnur óguðlegra hylmir yfir ofbeldi.

10:6 Blessings are upon the head of the righteous; But violence covereth the mouth of the wicked.

10:7 Minning hins réttláta verður blessuð, en nafn óguðlegra fúnar.

10:7 The memory of the righteous is blessed; But the name of the wicked shall rot.

10:8 Sá sem er vitur í hjarta, þröðist boðorðin, en sá sem er afgangi í munninum, steypir sér í glötun.

10:8 The wise in heart will receive commandments; But a prating fool shall fall.

10:9 Sá sem gengur ráðvandlega, gengur óhultur, en sá sem gjörir vegu sína hlykkjótt, verður uppvis.

10:9 He that walketh uprightly walketh surely; But he that perverteth his ways shall be known.

10:10 Sá sem deplar með auganu, veldur skapraun, en sá sem finnur að með djörfung, semur frið.

10:10 He that winketh with the eye causeth sorrow; But a prating fool shall fall.

10:11 Munnur hins réttláta er líflind, en munnur óguðlegra hylmir yfir ofbeldi.

10:11 The mouth of the righteous is a fountain of life; But violence covereth the mouth of the wicked.

10:12 Hatur vekur illdeilur, en kærleikurinn breiðir yfir alla brestí.

10:12 Hatred stirreth up strifes; But love covereth all transgressions.

10:13 Viska er á vörum hyggins manns, en á baki hins óvittra hvín vöndurinn.

10:13 In the lips of him that hath discernment wisdom is found; But a rod is for the back of him that is void of understanding.

10:14 Vitrir menn geyma þekking sína, en munnur afgangans er yfirvofandi hrun.

10:14 Wise men lay up knowledge; But the mouth of the foolish is a present destruction.

10:15 Auður ríks manns er honum öflugt vígi, en fátækt hinna snauðu verður þeim að falli.

10:15 The rich man's wealth is his strong city: The destruction of the poor is their poverty.

10:16 Afli hins réttláta verður til lífs, gróði hins óguðlegra til syndar.

10:16 The labor of the righteous *tendeth* to life; The increase of the wicked, to sin.

10:17 Sá fer lífsins leið, er varðveitir aga, en sá villist, er hafnar umvöndun.

10:17 He is in the way of life that heedeth correction; But he that forsaketh reproof erreth.

10:18 Sá er leynir hatri, er lygari, en sá sem ber út óhróður, er heimskingi.

10:18 He that hideth hatred is of lying lips; And he that uttereth a slander is a fool.

10:19 Málæðinu fylgja yfirsjónir, en sá breytir hyggilega, sem hefir taum á tungu sinni.

10:19 In the multitude of words there wanteth not transgression; But he that refraineth his lips doeth wisely.

10:20 Tunga hins réttláta er úrvals silfur, vit hins óguðlegra er lítils virði.

10:20 The tongue of the righteous is as choice silver: The heart of the wicked is little worth.

10:21 Varir hins réttláta fæða marga, en afgangarnir deyja úr vitleysu.

10:21 The lips of the righteous feed many; But the foolish die for lack of understanding.

10:22 Blessun Drottins, hún auðgar, og erfiði mannsins bætir engu við hana.

10:22 The blessing of Yahwe, it maketh rich; And he addeth no sorrow therewith.

10:23 Heimskingjanum er ánægja að fremja svivirðing, en viskan er hyggnum manni gleði.

10:23 It is as sport to a fool to do wickedness; And so *is* wisdom to a man of understanding.

10:24 Það sem hinn óguðlegi óttast, kemur yfir hann, en réttlátum gefst það, er þeir girnast.

10:24 The fear of the wicked, it shall come upon him; And the desire of the righteous shall be granted.

10:25 Þegar vindhylurinn skellur á, er úti um hinn óguðlega, en hinn réttláti stendur á eilífum grundvelli.

10:25 When the whirlwind passeth, the wicked is no more; But the righteous is an everlasting foundation.

10:26 Það sem edik er tönnunum og reykur augunum, það er lettinginn þeim, er hann senda.

10:26 As vinegar to the teeth, and as smoke to the eyes, So is the sluggard to them that send him.

10:27 Ótti Drottins lengir lífdagana, en æviár óguðlegra verða styt.

10:27 The fear of Yahwe prolongeth days; But the years of the wicked shall be shortened.

10:28 Eftirvænting réttláttra endar í gleði, en von óguðlegra verður að engu.

10:28 The hope of the righteous *shall* be gladness; But the expectation of the wicked shall perish.

10:29 Vegur Drottins er athvarf sakleysisins, en hrun þeim, er aðhafast illt.

10:29 The way of Yahwe is a stronghold to the upright; But it is a destruction to the workers of iniquity.

10:30 Hinn réttláti bifast ekki að eilífu, en hinir óguðlegu munu ekki byggja landið.

10:30 The righteous shall never be removed; But the wicked shall not dwell in the land.

10:31 Munnur hins réttláta framleiðir visku, en flárád tunga verður upprætt.

10:31 The mouth of the righteous bringeth forth wisdom; But the perverse tongue shall be cut off.

10:32 Varir hins réttláta vita, hvað geðfellt er, en munnur óguðlegra er eintóm flærð.

10:32 The lips of the righteous know

what is acceptable; But the mouth of the wicked *speake*th perverseness.

11:1 Svikavog er Drottnei andstyggð, en full vog yndi hans.

11:1 A false balance is an abomination to Yahwe; But a just weight is his delight.

11:2 Komi hroki, kemur smán, en hjá litillátum er viska.

11:2 When pride cometh, then cometh shame; But with the lowly is wisdom.

11:3 Ráðvendni hreinskilinna leiðir þá, en undirferli svikulla tortúmir þeim.

11:3 The integrity of the upright shall guide them; But the perverseness of the treacherous shall destroy them.

11:4 Auðæfi stöða ekki á degi reiðinnar, en réttláti frelsar frá dauða.

11:4 Riches profit not in the day of wrath; But righteousness delivereth from death.

11:5 Réttlæti hins ráðvanda gjörir veg hans sléttan, en hinn óguðlegi fellur um guðleysi sitt.

11:5 The righteousness of the perfect shall direct his way; But the wicked shall fall by his own wickedness.

11:6 Réttlæti hinna hreinskilnu frelsar þá, en hinir svikulu ánetjast í eigin græði.

11:6 The righteousness of the upright shall deliver them; But the treacherous shall be taken in their own iniquity.

11:7 Þegar óguðlegur maður deyr, verður von hans að engu, og eftirvænting glepamannanna er að engu orðin.

11:7 When a wicked man dieth, *his* expectation shall perish; And the hope of iniquity perisheth.

11:8 Hinn réttláti frelsast úr nauðum, og hinn óguðlegi kemur í hans stað.

11:8 The righteous is delivered out of trouble, And the wicked cometh in his stead.

11:9 Með munninum steypir hinn guðlausi náunga sínum í glötun, en hinir réttlátu frelsast fyrir þekkingu.

11:9 With his mouth the godless man destroyeth his neighbor; But through knowledge shall the righteous be delivered.

11:10 Borgin fagnar yfir gefu réttláttra, og þegar óguðlegir farast, gjalla gleðiópin.

11:10 When it goeth well with the righteous, the city rejoiceth; And when the wicked perish, there is shouting.

11:11 Borgin hefst fyrir blessun hreinskilinna, en fyrir munn óguðlegra steypist hún.

11:11 By the blessing of the upright the city is exalted; But it is overthrown by the mouth of the wicked.

11:12 Óvitur maður sýnir náunga sínum fyrirlitningu, en hygginn maður þegir.

11:12 He that despiseth his neighbor is void of wisdom; But a man of understanding holdeth his peace.

11:13 Sá er gengur um sem rógberi, lýstur upp leyndarmálum, en sá sem er staðfastur í lund, leynir sökinni.

11:13 He that goeth about as a tale-bearer revealeth secrets; But he that is of a faithful spirit concealeth a matter.

11:14 Þar sem engin stjórn er, þar fellur þjóðin, en þar sem margir ráðgjafar eru, fer allt vel.

11:14 Where no wise guidance is, the people falleth; But in the multitude of counsellors there is safety.

11:15 Hrapallega fer fyrir þeim, er gengur í ábyrgð fyrir annan mann, en sá sem hatar handsöl, er óhultur.

11:15 He that is surety for a stranger shall smart for it; But he that hateth suretyship is secure.

11:16 Yndisleg kona hlýtur sæmd, og hinir sterku hljóta auðafi.

11:16 A gracious woman obtaineth honor; And violent men obtain riches.

11:17 Kærleiksrikur maður gjörir sálu sinni gott, en hinn grimmi kvelur sitt eigið hold.

11:17 The merciful man doeth good to his own soul; But he that is cruel troubleth his own flesh.

11:18 Hinn óguðlegi aflar sér svikuls ávinnings, en sá er réttlæti sáir, sannra launa.

11:18 The wicked earneth deceitful wages; But he that soweth righteousness *hath* a sure reward.

11:19 Iðki einhver réttlæti, þá leiðir það til lífs, en ef hann eltir hið illa, leiðir það hann til dauða.

11:19 He that is stedfast in righteousness *shall attain* unto life; And he that pursueth evil *doeth it* to his own death.

11:20 Andstyggð fyrir Drottni eru þeir, sem hafa rangsnúð hjarta, en yndi hans þeir, er breyta ráðvandlega.

11:20 They that are perverse in heart are an abomination to Yahwe; But such as are perfect in *their way* are his delight.

11:21 Hér er höndin upp á það: Hinn vondi sleppur ekki óhegundur! en niðjar réttláttra komast undan.

11:21 *Though* hand *join* in hand, the evil man shall not be unpunished; But the seed of the righteous shall be delivered.

11:22 Eins og gullhringur í svinstrýni, svo er frið kona, sem enga siðprýði kann.

11:22 As a ring of gold in a swine's snout, So is a fair woman that is without discretion.

11:23 Óskir hinna réttlátu leiða aðeins til góðs, en vonir óguðlegra leiða yfir sig reiðidóm.

11:23 The desire of the righteous is only good; *But* the expectation of the wicked is wrath.

11:24 Sumir miðla öðrum mildilega, og eignast æ meira, aðrir halda í meira en rétt er, og verða þó fátækari.

11:24 There is that scattereth, and increaseth yet more; And there is that withholdeth more than is meet, but *it tendeth* only to want.

11:25 Velgjörðasöm sál metlast ríkulega, og sá sem gefur öðrum að drekka, mun og sjálfur drykk hljóta.

11:25 The liberal soul shall be made fat; And he that watereth shall be watered also himself.

11:26 Fólkið formælir þeim, sem heldur í kornið, en blessun kemur yfir höfuð þess, er selur það.

11:26 He that withholdeth grain, the people shall curse him; But blessing shall be upon the head of him that selleth it.

11:27 Sá sem leitar góðs, stundar það, sem velpóknanlegt er, en sá sem sækist eftir illu, verður fyrir því.

11:27 He that diligently seeketh good seeketh favor; But he that searcheth after evil, it shall come unto him.

11:28 Sá sem treystir á auð sinn, hann fellur, en hinir réttlátu munu grænka eins og laufið.

11:28 He that trusteth in his riches shall fall; But the righteous shall flourish as the green leaf.

11:29 Sá sem kemur ólagi á heimilishag sinn, erfir vind, og afglapiinn verður þjónn hins vitra.

11:29 He that troubleth his own house shall inherit the wind; And the foolish shall be servant to the wise of heart.

11:30 Ávöxtur hins réttláta er lífstré, og hinn vitri hyllir að sér hjörtun.

11:30 The fruit of the righteous is a tree of life; And he that is wise winneth souls.

11:31 Sjá, hinn réttláti fær endurgjald hér á jörðun, hvað þá hinn óguðlegi og syndarinn?

11:31 Behold, the righteous shall be recompensed in the earth: How much more the wicked and the sinner!

12:1 Sá sem elskar aga, elskar þekking, en sá sem hatar umvöndun, er heimskur.

12:1 Whoso loveth correction loveth knowledge; But he that hateth reproof is brutish.

12:2 Hinn góði hlýtur velpóknun af Drottni, en hrekkvísan mann fyrirdemir hann.

12:2 A good man shall obtain favor of Yahwe; But a man of wicked devices will he condemn.

12:3 Enginn maður nær fótfestu með óguðleika, en rót hinna réttlátu mun eigi bifast.

12:3 A man shall not be established by wickedness; But the root of the righteous shall not be moved.

12:4 Væn kona er kóróna manns síns, en vond kona er sem rotnun í beinum hans.

12:4 A worthy woman is the crown of her husband; But she that maketh ashamed is as rottenness in his bones.

12:5 Hugsanir réttláttra stefna að rétti, en ráðagjörðir óguðlegra að svikum.

12:5 The thoughts of the righteous are just; *But* the counsels of the wicked are deceit.

12:6 Örd óguðlegra brugga banaráð, en munnur hreinskilinna frelsar þá.

12:6 The words of the wicked are of lying in wait for blood; But the mouth of the upright shall deliver them.

12:7 Óguðlegir kollsteypast og

eru eigi framar til, en hús réttláttra stendur.

12:7 The wicked are overthrown, and are not; But the house of the righteous shall stand.

12:8 Manninum verður hrósað eftir vitsmunum hans, en sá sem er rangsnúinn í hjarta, verður fyrirliðinn.

12:8 A man shall be commended according to his wisdom; But he that is of a perverse heart shall be despised.

12:9 Betra er að láta lítið yfir sér og hafa þjón en að berast mikið á og hafa ekki ofan í sig.

12:9 Better is he that is lightly esteemed, and hath a servant, Than he that honoreth himself, and lacketh bread.

12:10 Hinn réttláti er nærgætinn um þörf skepna sinna, en hjarta óguðlegra er hart.

12:10 A righteous man regardeth the life of his beast; But the tender mercies of the wicked are cruel.

12:11 Sá sem yrkir land sitt, metlast af braundi, en sá sem sækist eftir hegómlegum hlutum, er óvitur.

12:11 He that tilleth his land shall have plenty of bread; But he that followeth after vain *persons* is void of understanding.

12:12 Hinn óguðlegi ágirnist feng hinna vondu, en rót réttláttra er varanleg.

12:12 The wicked desireth the net of evil men; But the root of the righteous yieldeth fruit.

12:13 Yfirsjón varanna er ill snara, en hinn réttláti hjargast úr nauðum.

12:13 In the transgression of the lips is a snare to the evil man; But the righteous shall come out of trouble.

12:14 Af ávexti munnins metlast maðurinn gæðum, og það sem hendur hans hafa öðrum gjört, kemur aftur yfir hann.

12:14 A man shall be satisfied with good by the fruit of his mouth; And the doings of a man's hands shall be rendered unto him.

12:15 Afglapanum finnst sinn vegur réttur, en vitur maður hlýðir á ráð.

12:15 The way of a fool is right in his own eyes; But he that is wise hearkeneth unto counsel.

12:16 Gremja afglapanes kemur þegar í ljós, en kæn maður dylur smán sína.

12:16 A fool's vexation is presently known; But a prudent man concealeth shame.

12:17 Sá sem segir sannleikann hispurstaust, mælir fram það sem rétt er, en falsvotturinn svik.

12:17 He that uttereth truth showeth forth righteousness; But a false witness, deceit.

12:18 Þvaður sumra manna er sem spjótstungur, en tunga hinna vitru græðir.

12:18 There is that speaketh rashly like the piercings of a sword; But the tongue of the wise is health.

12:19 Sannmálar varir munu ávallt standast, en lygin tunga aðeins stutta stund.

12:19 The lip of truth shall be established for ever; But a lying tongue is but for a moment.

12:20 Yfir svikum búa þeir, er illt brugga, en gleði valda þeir, er ráða til friðar.

12:20 Deceit is in the heart of them that devise evil; But to the counsellors of peace is joy.

12:21 Réttlátum manni ber aldrei böll að hendi, en óhamingja hleðst á óguðlega.

12:21 There shall no mischief happen to the righteous; But the wicked shall be filled with evil.

12:22 Lygavarir eru Drottni andstyggð, en þeir sem sannleik iðka, eru yndi hans.

12:22 Lying lips are an abomination to Yahwe; But they that deal truly are his delight.

12:23 Kænn maður fer dult með þekking sína, en hjarta heimskingjanna fer hátt með flónsku sína.

12:23 A prudent man concealeth knowledge; But the heart of fools proclaimeth foolishness.

12:24 Hönd hinna iðnu mun drottna, en hangandi höndin verður vinnuskyld.

12:24 The hand of the diligent shall bear rule; But the slothful shall be put under taskwork.

12:25 Hugsýki beygir manninn, en vingjarnlegt orð gleður hann.

12:25 Heaviness in the heart of a man maketh it stoop; But a good word maketh it glad.

12:26 Hinum réttláta vegnar betur en öðrum, en vegur óguðlegra leiðir þá í villu.

12:26 The righteous is a guide to his neighbor; But the way of the wicked causeth them to err.

12:27 Letinginn nær ekki villibráðinni, en iðnin er manninum dýrmætur auður.

12:27 The slothful man roasteth not that which he took in hunting; But the precious substance of men *is* to the diligent.

12:28 Á vegi réttlætisins er líf, en gleðaleiðin liggur út í dauðann.

12:28 In the way of righteousness is life; And in the pathway thereof there is no death.

13:1 Vitur sonur hlýðir umvöndun föður síns, en spottarinn sinnir engum átölum.

13:1 A wise son *heareth* his father's instruction; But a scoffer *heareth* not rebuke.

13:2 Maðurinn nýtur góðs af ávexti munnúsins, en svikarana þyrstir í ofbeldi.

13:2 A man shall eat good by the fruit of his mouth; But the soul of the treacherous *shall eat* violence.

13:3 Sá sem gætir munnús síns, varðveitir líf sitt, en glötun er búin þeim, er ginið glennir.

13:3 He that guardeth his mouth keepeth his life; But he that openeth wide his lips shall have destruction.

13:4 Sál letingjans gírnist og fær ekki, en sál hinna iðnu metkast ríkulega.

13:4 The soul of the sluggard desireth, and hath nothing; But the soul of the diligent shall be made fat.

13:5 Réttlátur maður hatar fals, en hinn óguðlegi fremur skömm og svívörð.

13:5 A righteous man hateth lying; But a wicked man is loathsome, and cometh to shame.

13:6 Réttlætíð verndar grandvara breytni, en guðleysið steypir syndaranum.

13:6 Righteousness guardeth him that is upright in the way; But wickedness overthroweth the sinner.

13:7 Einn þykist ríkur, en á þó ekkert, annar læst vera fátækur, en á þó mikinn auð.

13:7 There is that maketh himself rich, yet hath nothing: There is that maketh himself poor, yet hath great wealth.

13:8 Auðæfi mannsins eru lausnargjald fyrir líf hans, en hinn fátæki hlýðir ekki á neinar ávitur.

13:8 The ransom of a man's life is his riches; But the poor *heareth* no threatening.

13:9 Ljós réttlátra logar skært, en á lampa óguðlegra slokknar.

13:9 The light of the righteous rejoiceth; But the lamp of the wicked shall be put out.

13:10 Með hroka vekja menn aðeins þrætur, en hjá ráðþægnum mönnum er víska.

13:10 By pride cometh only contention; But with the well-advised is wisdom.

13:11 Skjótfenginn auður minnkar, en sá sem safnar smátt og smátt, verður ríkur.

13:11 Wealth gotten by vanity shall be diminished; But he that gathereth by labor shall have increase.

13:12 Langdregin eftirvænting gjörir hjartað sjúkt, en uppfyllt ósk er lífstré.

13:12 Hope deferred maketh the heart sick; But when the desire cometh, it is a tree of life.

13:13 Sá sem fyrirlítur áminningarorð, býr sér glötun, en sá sem óttast bódorðið, hlýtur umbun.

13:13 Whoso despiseth the word bringeth destruction on himself; But he that feareth the commandment shall be rewarded.

13:14 Kenning hins vitra er lífslind til þess að forðast snöru dauðans.

13:14 The law of the wise is a fountain of life, That one may depart from the snares of death.

13:15 Góðir vitsmunir veita hylli, en vegur svikaranna leiðir í glötun.

13:15 Good understanding giveth favor; But the way of the transgressor is hard.

13:16 Kænn maður gjörir allt með skynsemd, en heimskinginn breiðir út vitleysu.

13:16 Every prudent man worketh with knowledge; But a fool flaunteth *his* folly.

13:17 Óguðlegur sendibóði steypir í ógæfu, en trúr sendimaður er meinabót.

13:17 A wicked messenger falleth into evil; But a faithful ambassador is health.

13:18 Fátækt og smán hlýtur sá, er lætur áminning sem vind um

eyrun þjóta, en sá sem tekur umvöndun, verður heiðraður.

13:18 Poverty and shame *shall be* to him that refuseth correction; But he that regardeth reproof shall be honored.

13:19 Uppfyllt ósk er sálunni sæt, en að forðast illt er heimskingjunum andstyggð.

13:19 The desire accomplished is sweet to the soul; But it is an abomination to fools to depart from evil.

13:20 Haf umgengni við vitra menn, þá verður þú vitur, en illa fer þeim, sem leggur lag sitt við heimskingja.

13:20 Walk with wise men, and thou shalt be wise; But the companion of fools shall smart for it.

13:21 Óhamingjan eltir syndarana, en gefan nær hinum réttlátu.

13:21 Evil pursueth sinners; But the righteous shall be recompensed with good.

13:22 Góður maður lætur eftir sig arf handa barnabörnunum, en eigur syndarans eru geymdar hinum réttlátu.

13:22 A good man leaveth an inheritance to his children's children; And the wealth of the sinner is laid up for the righteous.

13:23 Nýbrotið land fátæklinganna gefur mikla fæðu, en mörgum er burtu kippipt fyrir ranglæti sitt.

13:23 Much food *is in* the tillage of the poor; But there is that is destroyed by reason of injustice.

13:24 Sá sem sparar vöndinn, hatar son sinn, en sá sem elskar hann, agar hann snemma.

13:24 He that spareth his rod hateth his son; But he that loveth him chasteneth him betimes.

13:25 Hin réttláti etur nægu sína, en kvíður óguðlegra liður skort.

13:25 The righteous eateth to the satisfying of his soul; But the belly of the wicked shall want.

14:1 Víska kvennanna reisir húsið, en fíflskan rífur það niður með höndum sínum.

14:1 Every wise woman buildeth her house; But the foolish plucketh it down with her own hands.

14:2 Sá sem framgengur í hreinskilni sinni, óttast Drottin, en sá sem fer krókaleiðir, fyrirlítur hann.

14:2 He that walketh in his uprightness feareth Yahwe; But he that is perverse in his ways despiseth him.

14:3 Í munni afglapans er vöndur á hroka hans, en varir hinna vitru varðveita þá.

14:3 In the mouth of the foolish is a rod for *his* pride; But the lips of the wise shall preserve them.

14:4 Þar sem engin naut eru, þar er jatan tóm, en fyrir kraft uxans fæst mikill ágóði.

14:4 Where no oxen are, the crib is clean; But much increase is by the strength of the ox.

14:5 Sannorður vottur lýgur ekki, en falsvottur fer með lygar.

14:5 A faithful witness will not lie; But a false witness uttereth lies.

14:6 Spottarinn leitar vísku, en finnur ekki, en hyggnum manni er þekkingin auðfengin.

14:6 A scoffer seeketh wisdom, and *findeth* it not; But knowledge is easy unto him that hath understanding.

14:7 Gakk þú burt frá heimskum manni, og þú hefir ekki kynnst þekkingar-vörum.

14:7 Go into the presence of a foolish man, And thou shalt not perceive *in him* the lips of knowledge.

14:8 Víska hins kæna er í því fólgin, að hann skilur veg sinn, en fíflska heimskingjanna er svik.

14:8 The wisdom of the prudent is to understand his way; But the folly of fools is deceit.

14:9 Afglaparnir gjöra gys að sektarfórnum, en meðal hreinskilinna er velþóknun.

14:9 A trespass-offering mocketh fools; But among the upright there is good will.

14:10 Hjartað eitt þekkir kvöl sína, og jafnvel í gleði þess getur enginn annar blandað sér.

14:10 The heart knoweth its own bitterness; And a stranger doth not intermeddle with its joy.

14:11 Hús óguðlegra mun eyðileggjast, en tjald hreinskilinna mun blómgastr.

14:11 The house of the wicked shall be overthrown; But the tent of the upright shall flourish.

14:12 Margur vegurinn virðist greiðfær, en endar þó á hellsóðum.

14:12 There is a way which seemeth right unto a man; But the end thereof are the ways of death.

14:13 Jafnvel þótt hlegið sé, kennir hjartað til, og endir gleðinnar er tregi.

14:13 Even in laughter the heart is sorrowful; And the end of mirth is heaviness.

14:14 Rangsnúið hjarta mettast af vegum sínum svo og góður maður af verkum sínum.

14:14 The backslider in heart shall be filled with his own ways; And a good man *shall* be satisfied from himself.

14:15 Einfaldur maður trúir öllu, en kænn maður athugar fótímal sín.

14:15 The simple believeth every word; But the prudent man looketh well to his going.

14:16 Vitur maður óttast hið illa og forðast það, en heimskinginn er framhlepinn og ugðlaus.

14:16 A wise man feareth, and departeth from evil; But the fool beareth himself insolently, and is confident.

14:17 Uppstökkur maður fremur fíflsku, en hrekkvís maður verður hataður.

14:17 He that is soon angry will deal foolishly; And a man of wicked devices is hated.

14:18 Einfeldningarnir erfa fíflsku, en vitrir menn krýnast þekkingu.

14:18 The simple inherit folly; But the prudent are crowned with knowledge.

14:19 Hinir vondu verða að lúta hinum góðu, og hinir óguðlegu að standa við dyr réttlátara.

14:19 The evil bow down before the good; And the wicked, at the gates of the righteous.

14:20 Fátaeklingurinn verður hvímléiður jafnvel vini sínum, en ríkismanninn elska margir.

14:20 The poor is hated even of his own neighbor; But the rich hath many friends.

14:21 Sá sem fyrirlitir vin sinn, drýgir synd, en sáll er sá, sem miskunnar sig yfir hina völuðu.

14:21 He that despiseth his neighbor sinneth; But he that hath pity on the poor, happy is he.

14:22 Vissulega villast þeir, er ástunda illt, en ást og trúfesti ávinna þeir sér, er gott stunda.

14:22 Do they not err that devise evil? But mercy and truth *shall be to* them that devise good.

14:23 Af öllu striti fæst ágóði, en munnfleiprið eitt leiðir aðeins til skorts.

14:23 In all labor there is profit; But the talk of the lips *tendeth* only to penury.

14:24 Vitrum mönnum er auður þeirra kóróna, en fíflska heimskingjanna er og verður fíflska.

14:24 The crown of the wise is their riches; But the folly of fools is *only* folly.

14:25 Sannorður vottur frelsar líf, en sá sem fer með lygar, er svikari.

14:25 A true witness delivereth souls; But he that uttereth lies *causeth* deceit.

14:26 Í ótta Drottins er öruggt traust, og synir slíks manns munu athvarf eiga.

14:26 In the fear of Yahwe is strong confidence; And his children shall have a place of refuge.

14:27 Ótti Drottins er líflind til þess að forðast snörur dauðans.

14:27 The fear of Yahwe is a fountain of life, That one may depart from the snares of death.

14:28 Fólksmergðin er prýði konungsins, en mannaskorturinn steypir höfðingjanum.

14:28 In the multitude of people is the king's glory; But in the want of people is the destruction of the prince.

14:29 Sá sem er seinn til reiði, er ríkur að skynsemd, en hinn bráðlyndi sýnir mikla fíflsku.

14:29 He that is slow to anger is of great understanding; But he that is hasty of spirit exalteth folly.

14:30 Rósamt hjarta er líf líkamans, en ástríða er eitir í beinum.

14:30 A tranquil heart is the life of the flesh; But envy is the rottenness of the bones.

14:31 Sá sem kúgar snauðan mann, óvirðir þann er skóp hann, en sá heiðrar hann, er miskunnar sig yfir fátakan.

14:31 He that oppresseth the poor reproacheth his Maker; But he that

hath mercy on the needy honoreth him.

14:32 Hinn óguðlegi fellur á illsku sinni, en hinum réttláta er ráðvæðnin athvarf.

14:32 The wicked is thrust down in his evil-doing; But the righteous hath a refuge in his death.

14:33 Í hjarta hyggins manns heldur víska kyrru fyrir, en á meðal heimskingja gerir hún vart við sig.

14:33 Wisdom resteth in the heart of him that hath understanding; But *that which* is in the inward part of fools is made known.

14:34 Réttlætið hefur upp lýðinn, en syndin er þjóðanna skömm.

14:34 Righteousness exalteth a nation; But sin is a reproach to any people.

14:35 Vitur þjónn hlýtur hylli konungsins, en sá hefir reiði hans, sem skammarlega breytir.

14:35 The king's favor is toward a servant that dealeth wisely; But his wrath will be *against* him that causeth shame.

15:1 Mjúklegt andsvar stöðvar bræði, en meiðandi orð vekur reiði.

15:1 A soft answer turneth away wrath; But a grievous word stirreth up anger.

15:2 Af tungu hinna vitru drýpur þekking, en munnur heimskingjanna eys úr sér vitleysu.

15:2 The tongue of the wise uttereth knowledge aright; But the mouth of fools poureth out folly.

15:3 Augu Drottins eru alls staðar, vakandi yfir vöndum og góðum.

15:3 The eyes of Yahwe are in every place, Keeping watch upon the evil and the good.

15:4 Högvarð tungunnar er lífstré, en fals hennar veldur hugarkvöl.

15:4 A gentle tongue is a tree of life; But perverseness therein is a breaking of the spirit.

15:5 Afglapinn smáir aga föður síns, en sá sem tekur umvöndun, verður hygginn.

15:5 A fool despiseth his father's correction; But he that regardeth reproof getteth prudence.

15:6 Í húsi hins réttláta er mikill auður, en glundroði er í gróðafé hins óguðlega.

15:6 In the house of the righteous is much treasure; But in the revenues of the wicked is trouble.

15:7 Varir hinna vitru dreifa út þekkingu, en hjarta heimskingjanna er rangsnúið.

15:7 The lips of the wise disperse knowledge; But the heart of the foolish *doeth* not so.

15:8 Förn óguðlegra er Drottni andstyggð, en bæn hreinskilinna er honum þóknanleg.

15:8 The sacrifice of the wicked is an abomination to Yahwe; But the prayer of the upright is his delight.

15:9 Vegur hins óguðlega er Drottni andstyggilegur, en þann sem stundar réttlæti, elskar hann.

15:9 The way of the wicked is an abomination to Yahwe; But he loveth him that followeth after righteousness.

15:10 Slæm hirtíng biður þess, sem yfirgefur rétta leið, sá sem hatar umvöndun, hlýtur að deyja.

15:10 There is grievous correction for him that forsaketh the way; *And* he that hateth reproof shall die.

15:11 Dánarheimur og undirdjúpin eru opin fyrir Drottni, hversu miklu fremur hjörtu mannanna barna!

15:11 Sheol and Abaddon are before Yahwe: How much more then the hearts of the children of men!

15:12 Spottaranum er ekki vel við, að vandað sé um við hann, til viturra manna fer hann ekki.

15:12 A scoffer loveth not to be reproved; He will not go unto the wise.

15:13 Glatt hjarta gjörir andlitíð hýrlegt, en sé hryggð í hjarta, er hugurinn dapur.

15:13 A glad heart maketh a cheerful countenance; But by sorrow of heart the spirit is broken.

15:14 Hjarta hins vitra leitar að þekking, en munur heimskingjanna gæðir sér á fílsku.

15:14 The heart of him that hath understanding seeketh knowledge; But the mouth of fools feedeth on folly.

15:15 Hinn volaði sér aldrei glaðan dag, en sá sem vel liggur á, er sífellt í veislu.

15:15 All the days of the afflicted are evil; But he that is of a cheerful heart *hath* a continual feast.

15:16 Betra er lítið í ótta Drottins en mikill fjársjóður með áhyggjum.

15:16 Better is little, with the fear of Yahwe, Than great treasure and trouble therewith.

15:17 Betri er einn skammtur kálmetis með kærleika en alinn úxi með hatri.

15:17 Better is a dinner of herbs, where love is, Than a stalled ox and hatred therewith.

15:18 Bráðlyndur maður vekur deilur, en sá sem seinn er til reiði, stillir þrætu.

15:18 A wrathful man stirreth up contention; But he that is slow to anger appeaseth strife.

15:19 Vegur letingjans er eins og þyrnigerði, en gata hreinskilinna er brautarvegur.

15:19 The way of the sluggard is as a hedge of thorns; But the path of the upright is made a highway.

15:20 Vitur sonur gleður föður sinn, en heimskur maður fyrirlitur móður sína.

15:20 A wise son maketh a glad father; But a foolish man despiseth his mother.

15:21 Óvitrum manni er fílskan gleði, en skynsamur maður gengur beint áfram.

15:21 Folly is joy to him that is void of wisdom; But a man of understanding maketh straight his going.

15:22 Áformin verða að engu, þar sem engin er ráðagerðin, en ef margir leggja á ráðin, fá þau framgang.

15:22 Where there is no counsel, purposes are disappointed; But in the multitude of counsellors they are established.

15:23 Gleði hlýtur maðurinn af svari munns síns, og hversu fagurt er orð í tíma talað!

15:23 A man hath joy in the answer of his mouth; And a word in due season, how good is it!

15:24 Lífsins vegur liggur upp á við fyrir hinn hyggna, til þess að hann lendi ekki niður í Helju.

15:24 To the wise the way of life *goeth* upward, That he may depart from Sheol beneath.

15:25 Drottinn rífur niður hús dramlátra, en setur föst landamerki ekkjunnar.

15:25 Yahwe will root up the house of the proud; But he will establish the border of the widow.

15:26 Ill áform eru Drottni andstyggð, en hrein eru vingjarnleg orð.

15:26 Evil devices are an abomination to Yahwe; But pleasant words *are* pure.

15:27 Sá kemur ólagi á heimilishag sinn, sem fíkin er í rangfenginn gróða, en sá sem hatar mútgjafir, mun lifa.

15:27 He that is greedy of gain troubleth his own house; But he that hateth bribes shall live.

15:28 Hjarta hins réttláta ihugar, hverju svara skuli, en munur óguðlegra eys úr sér illsku.

15:28 The heart of the righteous studieth to answer; But the mouth of the wicked poureth out evil things.

15:29 Drottinn er fjarlægur óguðlegum, en bæn réttlátra heyrir hann.

15:29 Yahwe is far from the wicked; But he heareth the prayer of the righteous.

15:30 Vingjarnlegt augnaráð gleður hjartað, góðar fréttir feita beinin.

15:30 The light of the eyes rejoiceth the heart; *And* good tidings make the bones fat.

15:31 Eyra sem hlýðir á holla umvöndun, mun búa meðal hinna vitru.

15:31 The ear that hearkeneth to the reproof of life Shall abide among the wise.

15:32 Sá sem aga hafnar, fyrirlitur sjálfan sig, en sá sem hlýðir á umvöndun, aflar sér hygginda.

15:32 He that refuseth correction despiseth his own soul; But he that hearkeneth to reproof getteth understanding.

15:33 Ótti Drottins er ögun til visku, og auðmýkt er undanfari virðingar.

15:33 The fear of Yahwe is the instruction of wisdom; And before honor *goeth* humility.

16:1 Fyrirætlanir hjartans eru á mannsins valdi, en svar tungunnar kemur frá Drottni.

16:1 The plans of the heart belong to man; But the answer of the tongue is from Yahwe.

16:2 Manninum þykja allir sínir vegir hreinir, en Drottinn prófar hugarþelið.

16:2 All the ways of a man are clean in his own eyes; But Yahwe weigheth the spirits.

16:3 Fel þú Drottni verk þín, þá mun áformum þínum framgengt verða.

16:3 Commit thy works unto Yahwe, And thy purposes shall be established.

16:4 Allt hefir Drottinn skapað til síns ákveðna marks, svo og guðleysingjann til óheilladagsins.

16:4 Yahwe hath made everything for its own end; Yea, even the wicked for the day of evil.

16:5 Sérhver hrokafullur maður er Drottni andstyggð, hér er höndin upp á það: hann sleppur ekki óhegndur!

16:5 Every one that is proud in heart is an abomination to Yahwe: *Though* hand *join* in hand, he shall not be unpunished.

16:6 Með elsku og trúfesti er friðþægt fyrir misgjörð, og fyrir ótta Drottins forðast menn hið illa.

16:6 By mercy and truth iniquity is atoned for; And by the fear of Yahwe men depart from evil.

16:7 Þegar Drottinn hefir þóknun á breytni einhvers manns, þá sættir hann óvini hans við hann.

16:7 When a man's ways please Yahwe, He maketh even his enemies to be at peace with him.

16:8 Betra er lítið með réttu en miklar tekjur með röngu.

16:8 Better is a little, with righteousness, Than great revenues with injustice.

16:9 Hjarta mannsins upphugsar veg hans, en Drottinn stýrir gangi hans.

16:9 A man's heart deviseth his way; But Yahwe directeth his steps.

16:10 Goðsvar er á vörum konungsins, í dómi mun munni hans ekki skeika.

16:10 A divine sentence is in the lips of the king; His mouth shall not transgress in judgment.

16:11 Rétt vog og reisla koma frá Drottni, lóðin á vogarskálunum eru hans verk.

16:11 A just balance and scales are Yahwe's; All the weights of the bag are his work.

16:12 Að fremja ranglæti er konungum andstyggð, því að hásaetið staðfestist fyrir réttlæti.

16:12 It is an abomination to kings to commit wickedness; For the throne is established by righteousness.

16:13 Réttlátar varir eru yndi konunga, og þeir elska þann, er talar hreinskilni.

16:13 Righteous lips are the delight of kings; And they love him that speaketh right.

16:14 Konungsreiði er sem sendibóði dauðans, en vitur maður sefar hana.

16:14 The wrath of a king is as messengers of death; But a wise man will pacify it.

16:15 Í mildilegu augnaráði konungs er líf, og hylli hans er sem vorregns-ský.

16:15 In the light of the king's countenance is life; And his favor is as a cloud of the latter rain.

16:16 Hversu miklu betra er að afla sér visku en gulls og ákjósanlegra að afla sér hygginda en silfurs.

16:16 How much better is it to get wisdom than gold! Yea, to get understanding is rather to be chosen than silver.

16:17 **Braut hreinskilinna er að fordást illt, að varðveita sálu sína er að geta breytni sinnar.**

16:17 The highway of the upright is to depart from evil: He that keepeth his way preserveth his soul.

16:18 **Drambsemi er undanfari tortímingar, og oflátí veit á fall.**

16:18 Pride *goeth* before destruction, And a haughty spirit before a fall.

16:19 **Betra er að vera lífllátur með auðmjúkum en að skipta herfangi með dramblátum.**

16:19 Better it is to be of a lowly spirit with the poor, Than to divide the spoil with the proud.

16:20 **Sá sem gefur gætur að orðinu, hreppir hamingju, og sœll er sá, sem treystir Drottni.**

16:20 He that giveth heed unto the word shall find good; And whoso trusteth in Yahwe, happy is he.

16:21 **Sá sem er vítur í hjarta, verður hygginn kallaður, og sætleiki varanna eykur fræðslu.**

16:21 The wise in heart shall be called prudent; And the sweetness of the lips increaseth learning.

16:22 **Líflind er hygginn þeim, sem hana á, en ögun afglappa er þeirra eigin flónska.**

16:22 Understanding is a well-spring of life unto him that hath it; But the correction of fools is *their* folly.

16:23 **Hjarta spekingsins gjörir munn hans hygginn og eykur fræðsluna á vörum hans.**

16:23 The heart of the wise instructeth his mouth, And addeth learning to his lips.

16:24 **Vingjarnleg orð eru hunangsseimur, sæt fyrir sálina, lækning fyrir heinin.**

16:24 Pleasant words are as a honeycomb, Sweet to the soul, and health to the bones.

16:25 **Margur vegurinn virðist greiðfær, en endar þó á helslóðum.**

16:25 There is a way which seemeth right unto a man, But the end thereof are the ways of death.

16:26 **Hungur erfiðismannsins erfiðar með honum, því að munnur hans rekur á eftir honum.**

16:26 The appetite of the laboring man laboreth for him; For his mouth urgeth him *thereto*.

16:27 **Varmennið grefur óheillagröf, og á vörum hans er sem brennandi eldur.**

16:27 A worthless man deviseth mischief; And in his lips there is as a scorching fire.

16:28 **Vélráður maður kveikir illdeilur, og rógberinn veldur vinaskilnaði.**

16:28 A perverse man scattereth abroad strife; And a whisperer separateth chief friends.

16:29 **Ófældismaðurinn ginnir náunga sinn og leiðir hann á vandan veg.**

16:29 A man of violence enticeth his neighbor, And leadeth him in a way that is not good.

16:30 **Sá sem lokar augunum, upphugsar vélræði, sá sem kreistir saman varirnar, er albúinn til ills.**

16:30 He that shutteth his eyes, *it is* to devise perverse things: He that compresseth his lips bringeth evil to pass.

16:31 **Gráar hærur eru heiðurskóróna, á vegi réttlætis öðlast menn hana.**

16:31 The hoary head is a crown of glory; It shall be found in the way of righteousness.

16:32 **Sá sem seinn er til reiði, er betri en kappi, og sá sem stjórnar geði sínu, er meiri en sá sem vinnur borgir.**

16:32 He that is slow to anger is better than the mighty; And he that ruleth his spirit, than he that taketh a city.

16:33 **Í skikkjufellingum eru teningarnir hristir, en Drottinn ræður, hvað upp kemur.**

16:33 The lot is cast into the lap; But the whole disposing thereof is of Yahwe.

17:1 **Betri er þurr brauðbíti með ró en fullt hús af fórnarkjöti með deilum.**

17:1 Better is a dry morsel, and quietness therewith, Than a house full of feasting with strife.

17:2 **Hygginn þræll verður drottinari yfir spilltum syni, og hann tekur erfðahlut með bræðrunum.**

17:2 A servant that dealeth wisely shall have rule over a son that causeth shame, And shall have part in the inheritance among the brethren.

17:3 **Deiglan er fyrir silfrið og bræðsluofninn fyrir gullið, en Drottinn prófar hjörtun.**

17:3 The refining pot is for silver, and the furnace for gold; But Yahwe trieth the hearts.

17:4 **Hlmennið gefur gaum að fláræðisvörum, lygin hlýðir á glæpa-tungu.**

17:4 An evil-doer giveth heed to wicked lips; And a liar giveth ear to a mischievous tongue.

17:5 **Sá sem gjörir gys að fátækum, óvirðir þann er skóp hann, og sá sem gleðst yfir ógæfu, sleppur ekki óhegndur.**

17:5 Whoso mocketh the poor reproacheth his Maker; And he that is glad at calamity shall not be unpunished.

17:6 **Barnabörnin eru kóróna öldunganna, og fedurnir eru heiður barnanna.**

17:6 Children's children are the crown of old men; And the glory of children are their fathers.

17:7 **Ekki hafa heimskum manni stóryrði, hve miklu síður göfgum manni lygavarir.**

17:7 Excellent speech becometh not a fool; Much less do lying lips a prince.

17:8 **Mútan er gimsteinn í augum þess er hana fær, hvert sem maður snýr sér með hana, kemur hann sínu fram.**

17:8 A bribe is as a precious stone in the eyes of him that hath it; Whithersoever it turneth, it prospereth.

17:9 **Sá sem breiðir yfir brestí, eflir kærleika, en sá sem yfir upp sök, veldur vinaskilnaði.**

17:9 He that covereth a transgression seeketh love; But he that harpeth on a matter separateth chief friends.

17:10 **Ávitur fá meira á hygginn mann en hundrað högg á heimskingja.**

17:10 A rebuke entereth deeper into one that hath understanding Than a hundred stripes into a fool.

17:11 **Uppreisnarmaðurinn hyggur á illt eitt, en grimmur sendiboði mun sendur verða móti honum.**

17:11 An evil man seeketh only rebellion; Therefore a cruel messenger shall be sent against him.

17:12 **Betra er fyrir mann að mæta birnu, sem rænd er húnum sínum, heldur en heimskingja í flónsku hans.**

17:12 Let a bear robbed of her whelps meet a man, Rather than a fool in his folly.

17:13 **Sá sem launar gott með illu, frá hans húsi vikur ógæfan eigi.**

17:13 Whoso rewardeth evil for good, Evil shall not depart from his house.

17:14 **Þegar deila byrjar, er sem tekin sé úr stífla, lát því af þrætunni, áður en rifrildi hefst.**

17:14 The beginning of strife is as when one letteth out water: Therefore leave off contention, before there is quarrelling.

17:15 **Sá sem sekan sýknar, og sá sem saklausan sakkellir, þeir eru báðir Drottni andstyggð.**

17:15 He that justifieth the wicked, and he that condemneth the righteous, Both of them alike are an abomination to Yahwe.

17:16 **Hvað stöð þenningar í hendi heimskingjans til þess að kaupa speki, þar sem vitíð er ekkert?**

17:16 Wherefore is there a price in the hand of a fool to buy wisdom, Seeing he hath no understanding?

17:17 **Vinur elskar ætíð og í nauðum er hann sem bróðir.**

17:17 A friend loveth at all times; And a brother is born for adversity.

17:18 **Óvitur maður er sá, er til handsala gengur, sá sem gengur í ábyrgð fyrir náunga sinn.**

17:18 A man void of understanding striketh hands, And becometh surety in the presence of his neighbor.

17:19 **Sá elskar yfirsjón, sem þrætu elskar, sá sem háar gjörir dyr sínar, sækist eftir hrúni.**

17:19 He loveth transgression that loveth strife: He that raiseth high his gate seeketh destruction.

17:20 **Rangsnúið hjarta öðlast enga gæfu, og sá sem hefir fláræða tungu, hrapar í ógæfu.**

17:20 He that hath a wayward heart findeth no good; And he that hath a perverse tongue falleth into mischief.

17:21 **Sá sem getur af sér heimskingja, honum verður það til mæðu, og faðir glópsins fagnar ekki.**

17:21 He that begetteth a fool *doeth it* to his sorrow; And the father of a fool hath no joy.

17:22 Glatt hjarta veitir góða heilsubót, en dapurt geð skráelir beinin.

17:22 A cheerful heart is a good medicine; But a broken spirit drieth up the bones.

17:23 Hinn óguðlegi þiggur mútur á laun til þess að beygja leiðir réttvísinnar.

17:23 A wicked man receiveth a bribe out of the bosom, To pervert the ways of justice.

17:24 Hygginn maður hefir viskuna fyrir framan sig, en augu heimskingjans eru úti á heimsenda.

17:24 Wisdom is before the face of him that hath understanding; But the eyes of a fool are in the ends of the earth.

17:25 Heimskur sonur er föður sínum til sorgar og þeirri til angurs, er ól hann.

17:25 A foolish son is a grief to his father, And bitterness to her that bare him.

17:26 Það eitt að sekta saklausan er ekki gott, en að berja tignarmenni tekur þó út yfir.

17:26 Also to punish the righteous is not good, *Nor* to smite the noble for *their* uprightness.

17:27 Fámálugur maður er hygginn, og geðrór maður er skynsamur.

17:27 He that spareth his words hath knowledge; And he that is of a cool spirit is a man of understanding.

17:28 Afglapinn getur jafnvel álitist vitur, ef hann þegir, hygginn, ef hann lokar vörðum.

17:28 Even a fool, when he holdeth his peace, is counted wise; When he shutteth his lips, he is *esteemed* as prudent.

18:1 Sérlyndur maður fer að sínum munum, hann illskast við öllu, sem hyggilegt er.

18:1 He that separateth himself seeketh *his own* desire, And rageth against all sound wisdom.

18:2 Heimskinginn hefir engar mætur á hyggindum, heldur á því að gjöra kunnar hugsanir sínar.

18:2 A fool hath no delight in understanding, But only that his heart may reveal itself.

18:3 Þar sem hinn óguðlegi kemur, þar kemur og fyrirlitning, og með smáninni kemur skömm.

18:3 When the wicked cometh, there cometh also contempt, And with ignominy *cometh* reproach.

18:4 Djúp vötn eru orð af manns munni, lind viskunnar er sem rennandi lækur.

18:4 The words of a man's mouth are as deep waters; The wellspring of wisdom is as a flowing brook.

18:5 Það er ekki rétt að draga taum hins óguðlega, að halla rétti hins saklausa í dómi.

18:5 To respect the person of the wicked is not good, *Nor* to turn aside the righteous in judgment.

18:6 Varir heimskingjans valda deilum, og munur hans kallar á högg.

18:6 A fool's lips enter into contention, And his mouth calleth for stripes.

18:7 Munnur heimskingjans verður honum að tjóni, og varir hans eru snara fyrir líf hans.

18:7 A fool's mouth is his destruction, And his lips are the snare of his soul.

18:8 Orð rógberans eru eins og sælgæti, og þau læsa sig inn í innstu fylgsni hjartans.

18:8 The words of a whisperer are as dainty morsels, And they go down into the innermost parts.

18:9 Sá sem tómlátur er í verki sínu, er skilgetinn bróðir eyðsluseggsins.

18:9 He also that is slack in his work Is brother to him that is a destroyer.

18:10 Nafn Drottins er sterkur turn, þangað hleypur hinn réttláti og er þar óhultur.

18:10 The name of Yahwe is a strong tower; The righteous runneth into it, and is safe.

18:11 Auður ríks manns er honum öflugt vígi og ókleifur múrveggur í sjálfs hans myndun.

18:11 The rich man's wealth is his strong city, And as a high wall in his own imagination.

18:12 Ófmetnaður hjartans er undanfari falls, en auðmýkt er undanfari virðingar.

18:12 Before destruction the heart of man is haughty; And before honor *goeth* humility.

18:13 Svari einhver áður en hann heyrir, þá er honum það flónska og skömm.

18:13 He that giveth answer before he heareth, It is folly and shame unto him.

18:14 Hugrekki mannsins heldur honum uppi í sjúkdómi hans, en dapurt geð, hver fær borið það?

18:14 The spirit of a man will sustain his infirmity; But a broken spirit who can bear?

18:15 Hjarta hins hyggna aflar sér þekkingar, og eyra hinna vitru leitar þekkingar.

18:15 The heart of the prudent getteth knowledge; And the ear of the wise seeketh knowledge.

18:16 Gjóf sem maður gefur, rýmir til fyrir honum og leiðir hann fram fyrir stórmenni.

18:16 A man's gift maketh room for him, And bringeth him before great men.

18:17 Hinn fyrri sýnist hafa á réttu að standa í þrætumáli sínu, en síðan kemur mótpartur hans og rannsakar röksemdir hans.

18:17 He that pleadeth his cause first *seemeth* just; But his neighbor cometh and searcheth him out.

18:18 Hlutkestið gjörir enda á deilum og sker úr milli sterkra.

18:18 The lot causeth contentions to cease, And parteth between the mighty.

18:19 Erfiðara er að ávinna svikinn bróður en að vinna ramnbyggða borg, og deilur slíkra manna eru sem

slagbrandar fyrir hallardyrum.

18:19 A brother offended *is harder to be won* than a strong city; And *such* contentions are like the bars of a castle.

18:20 Kviður mannsins mettast af ávexti munn hans, af gróðri varanna mettast hann.

18:20 A man's belly shall be filled with the fruit of his mouth; With the increase of his lips shall he be satisfied.

18:21 Dauði og líf eru á tungunnar valdi, og sá sem hefir taum á henni, mun eta ávöxt hennar.

18:21 Death and life are in the power of the tongue; And they that love it shall eat the fruit thereof.

18:22 Sá sem eignast konu, eignast gersemi, og hlýtur náðargjóf af Drottni.

18:22 Whoso findeth a wife findeth a good thing, And obtaineth favor of Yahwe.

18:23 Hinn fátæki mælir bljúgum bænarorðum, en hinn ríki svarar með hörku.

18:23 The poor useth entreaties; But the rich answereth roughly.

18:24 Að vera allra vinur er til tjóns, en til er ástvinur, sem er tryggari en bróðir.

18:24 He that maketh many friends *doeth it* to his own destruction; But there is a friend that sticketh closer than a brother.

19:1 Betri er fátækur maður, sem framgengur í ráðvendni sinni, heldur en lævis lygari og heimskur að auki.

19:1 Better is the poor that walketh in his integrity Than he that is perverse in his lips and is a fool.

19:2 Kapp er best með forsjá, og sá sem hraðar sér, misstigur sig.

19:2 Also, that the soul be without knowledge is not good; And he that hasteth with his feet sinneth.

19:3 Flónska mannsins steypir fyrirtækjum hans, en hjarta hans illskast við Drottin.

19:3 The foolishness of man subverteth his way; And his heart fretteth against Yahwe.

19:4 Auður fjölgar vinum, en fátækur maður verður vinum horfinn.

19:4 Wealth addeth many friends; But the poor is separated from his friend.

19:5 Falsvottur sleppur ekki óhegndur, og sá sem fer með lygar, kemst ekki undan.

19:5 A false witness shall not be unpunished; And he that uttereth lies shall not escape.

19:6 Margir reyna að koma sér í mjúkinn hjá tignarmanninum, og allir eru vinir þess, sem gjafir gefur.

19:6 Many will entreat the favor of the liberal man; And every man is a friend to him that giveth gifts.

19:7 Allir bræður hins snauða hata hann, hversu miklu fremur firrast þá vinir hans hann.

19:7 All the brethren of the poor do hate him: How much more do his friends go far from him! He pursueth *them with* words, *but* they are gone.

19:8 Sá sem aflar sér hygginda, elskar líf sitt, sá sem varðveitir skynsemi, mun gæfu hljóta.

19:8 He that getteth wisdom loveth his own soul: He that keepeth understanding shall find good.

19:9 Falsvottur sleppur ekki óhegndur, og sá sem fer með lygar, tortímist.

19:9 A false witness shall not be unpunished; And he that uttereth lies shall perish.

19:10 Sællífi hæfir eigi heimskum manni, hvað þá þræli að drottna yfir höfðingjum.

19:10 Delicate living is not seemly for a fool; Much less for a servant to have rule over princes.

19:11 Hyggni mannsins gjörir hann seinan til reiði, og það er honum til frægðar að ganga fram hjá mótgjörðum.

19:11 The discretion of a man maketh him slow to anger; And it is his glory to pass over a transgression.

19:12 Konungsreiði er eins og ljónsöskur, en hylli hans sem dökk á grasi.

19:12 The king's wrath is as the roaring of a lion; But his favor is as dew upon the grass.

19:13 Heimskur sonur er föður sínum sönn óhamingja, og konuþras er sífelldur þakleki.

19:13 A foolish son is the calamity of his father; And the contentions of a wife are a continual dropping.

19:14 Hús og auður er arfur frá feðrunum, en skynsöm kona er gjöf frá Drottni.

19:14 House and riches are an inheritance from fathers; But a prudent wife is from Yahwe.

19:15 Letin svæfir þungum svefni, og iðjulaus maður mun hungur þola.

19:15 Slothfulness casteth into a deep sleep; And the idle soul shall suffer hunger.

19:16 Sá sem varðveitir boðorðið, varðveitir líf sitt, en sá deyr, sem ekki hefir gát á vegum sínum.

19:16 He that keepeth the commandment keepeth his soul; *But* he that is careless of his ways shall die.

19:17 Sá lánar Drottni, er líknar fátækum, og hann mun launa honum góðverk hans.

19:17 He that hath pity upon the poor lendeth unto Yahwe, And his good deed will he pay him again.

19:18 Aga þú son þinn, því að enn er von, en farðu eigi svo langt, að þú deyðir hann.

19:18 Chasten thy son, seeing there is hope; And set not thy heart on his destruction.

19:19 Sá sem illa reiðist, verður að greiða sekt, því að ætlir þú að bjarga, gjörir þú illt verra.

19:19 A man of great wrath shall bear the penalty; For if thou deliver *him*, thou must do it yet again.

19:20 Hlýð þú ráðum og tak umvöndun, til þess að þú verðir vitur eftirleiðis.

19:20 Hear counsel, and receive instruction, That thou mayest be wise in thy latter end.

19:21 Mörg eru áformin í mannshjartanu, en ráðsályktun Drottins stendur.

19:21 There are many devices in a man's heart; But the counsel of Yahwe, that shall stand.

19:22 Unun mannsins er kærleiksverk hans, og betri er fátækur maður en lygari.

19:22 That which maketh a man to be desired is his kindness; And a poor man is better than a liar.

19:23 Ótti Drottins leiðir til lífs, þá hvílist maðurinn mettur, verður ekki fyrir neinni ógæfu.

19:23 The fear of Yahwe *tendeth* to life; And he *that hath it* shall abide satisfied; He shall not be visited with evil.

19:24 Latur maður dýfir hendinni ofan í skálina, en ekki nennir hann að bera hana aftur upp að munninum.

19:24 The sluggard burieth his hand in the dish, And will not so much as bring it to his mouth again.

19:25 Sláir þú spottarann, verður hinn einfaldi hygginn, og sé vandað um við skynsaman mann, lærir hann hyggindi.

19:25 Smite a scoffer, and the simple will learn prudence; And reprove one that hath understanding, *and* he will understand knowledge.

19:26 Sá sem misþyrmir föður sínum og rekur burt móður sína, slíkur sonur fremur smán og svívirðing.

19:26 He that doeth violence to his father, and chaseth away his mother, Is a son that causeth shame and bringeth reproach.

19:27 Hættu, son minn, að hlýða á umvöndun, ef það er til þess eins, að þú brjótir á móti skynsamlegum orðum.

19:27 Cease, my son, to hear instruction *Only* to err from the words of knowledge.

19:28 Samviskulaus vottur gjörir gys að réttinum, og munnur óguðlegra gleypir rangindi.

19:28 A worthless witness mocketh at justice; And the mouth of the wicked swalloweth iniquity.

19:29 Refsidómar eru búnir spotturunum og högg baki heimskingjanna.

19:29 Judgments are prepared for scoffers, And stripes for the back of fools.

20:1 Vinið er spottari, sterkur drykkur glaumsamur, og hver sá, er drukkinn reikar, er óvitur.

20:1 Wine is a mocker, strong drink a brawler; And whosoever erreth thereby is not wise.

20:2 Konungsreiði er eins og ljónsöskur, sá sem eignir hann á móti sér, fyrirgjörir lífi sínu.

20:2 The terror of a king is as the roaring of a lion: He that provoketh him to anger sinneth *against* his own life.

20:3 Það er manni sómi að halda sér frá þrætu, en hver afglapinn yggfir sig.

20:3 It is an honor for a man to keep aloof from strife; But every fool will be quarrelling.

20:4 Letinginn plægir ekki á haustin, fyrir því leitar hann um uppskerutímann og gripur í tóm.

20:4 The sluggard will not plow by reason of the winter; Therefore he shall beg in harvest, and have nothing.

20:5 Ráðin í hjarta mannsins eru sem djúp vötn, og hygginn maður eys þar af.

20:5 Counsel in the heart of man is *like* deep water; But a man of understanding will draw it out.

20:6 Margir menn eru kallaðir kærleiksrikir, en tryggan vin, hver finnur hann?

20:6 Most men will proclaim every one his own kindness; But a faithful man who can find?

20:7 Réttlátur maður gengur fram í ráðvendni sinni, sæl eru því börn hans eftir hann.

20:7 A righteous man that walketh in his integrity, Blessed are his children after him.

20:8 Þegar konungur situr á dómstóli, þá skilur hann allt illt úr með augnaráði sínu.

20:8 A king that sitteth on the throne of judgment Scattereth away all evil with his eyes.

20:9 Hver getur sagt: "Ég hefi haldið hjarta mínu hreinu, ég er hreinn af synd?"

20:9 Who can say, I have made my heart clean, I am pure from my sin?

20:10 Tvenns konar vog og tvenns konar mál, það er hvort tveggja Drottni andstyggð.

20:10 Diverse weights, and diverse measures, Both of them alike are an abomination to Yahwe.

20:11 Sveinninn þekkist þegar á verkum sínum, hvort athafnir hans eru hreinar og einlæg.

20:11 Even a child maketh himself known by his doings, Whether his work be pure, and whether it be right.

20:12 Eyrað sem heyrir, og augað sem sér, hvort tveggja hefir Drottinn skapað.

20:12 The hearing ear, and the seeing eye, Yahwe hath made even both of them.

20:13 Elskaðu ekki svefninn, svo að þú verðir ekki fátækur, opnaðu augun, þá muntu mestast af brauði.

20:13 Love not sleep, let thou come to poverty; Open thine eyes, *and* thou shalt be satisfied with bread.

20:14 "Slæmt! Slæmt!" segir kaupandinn, en þegar hann gengur burt, helst hann um.

20:14 It is bad, it is bad, saith the buyer; But when he is gone his way, then he boasteth.

20:15 Til er gull og gnæð af perlum, en hið dýrmatasta þing eru vitrar varir.

20:15 There is gold, and abundance of rubies; But the lips of knowledge are a precious jewel.

20:16 Tak þú skikkjuna af þeim manni, sem hefir gengið í ábyrgð fyrir ókunnugan, tak veð af þeim manni, sem hefir gengið í ábyrgð fyrir útlendinga.

20:16 Take his garment that is surety for a stranger; And hold him in pledge *that is surety* for foreigners.

20:17 **Sætt er svikabrauðið, en eftir á fyllist munnurinn mól.**

20:17 Bread of falsehood is sweet to a man; But afterwards his mouth shall be filled with gravel.

20:18 **Vel ráðin áform fá framgang, haf því holl ráð, er þú heyr stríð.**

20:18 Every purpose is established by counsel; And by wise guidance make thou war.

20:19 **Sá sem ljóstar upp leyndarmálum, gengur um sem rógberi, haf því engin mök við málugan mann.**

20:19 He that goeth about as a tale-bearer revealeth secrets; Therefore company not with him that openeth wide his lips.

20:20 **Sá sem formælir föður og móður, á hans lampa slökknar í niðamyrkri.**

20:20 Whoso curseth his father or his mother, His lamp shall be put out in blackness of darkness.

20:21 **Arfur, sem í upphafi var skjótfenginn, blessast eigi að lokum.**

20:21 An inheritance *may be* gotten hastily at the beginning; But the end thereof shall not be blessed.

20:22 **Seg þú ekki: "Ég vil endurgjalda illt!" Bið þú Drottins, og hann mun hjálpa þér.**

20:22 Say not thou, I will recompense evil: Wait for Yahwe, and he will save thee.

20:23 **Tvenns konar vog er Drottni andstyggð, og svikavog er ekki góð.**

20:23 Diverse weights are an abomination to Yahwe; And a false balance is not good.

20:24 **Spor mannsins eru ákveðin af Drottni, en maðurinn - hvernig fær hann skynjað veg sinn?**

20:24 A man's goings are of Yahwe; How then can man understand his way?

20:25 **Það er mannum snara að hrópa í fljótfærni: "Helgað!" og byggja fyrst að, þegar heitin eru gjörð.**

20:25 It is a snare to a man rashly to say, *It is holy*, And after vows to make inquiry.

20:26 **Vitur konungur skilur úr hina óguðlegu og lætur síðan hjólið yfir þá ganga.**

20:26 A wise king winnoweth the wicked, And bringeth the *threshing*-wheel over them.

20:27 **Andi mannsins er lampi frá Drottni, sem rannsakar hvern afkima hjartans.**

20:27 The spirit of man is the lamp of Yahwe, Searching all his innermost parts.

20:28 **Kærleiki og trúfesti varðveita konunginn, og hann styður háseti sitt með kærleika.**

20:28 Kindness and truth preserve the king; And his throne is upholden by kindness.

20:29 **Krafturinn er ágæti ungra manna, en hærurnar prýði öldunganna.**

20:29 The glory of young men is their strength; And the beauty of old men is the hoary head.

20:30 **Blóðugar skrámur hreinsa illmennid og högg, sem duglega sviða.**

20:30 Stripes that wound cleanse away evil; And strokes *reach* the innermost parts.

21:1 **Hjarta konungsins er eins og vatnslækir í hendi Drottins, hann beygir það til hvers, er honum þóknast.**

21:1 The king's heart is in the hand of Yahwe as the watercourses: He turneth it whithersoever he will.

21:2 **Manninum þykja allir sínir vegir réttir, en Drottinn vegur hjörtun.**

21:2 Every way of a man is right in his own eyes; But Yahwe weigheth the hearts.

21:3 **Að iðka réttlæti og rétt er Drottni þóknanlegra en sláturförn.**

21:3 To do righteousness and justice is more acceptable to Yahwe than sacrifice.

21:4 **Drembileg augu og brokafullt hjarta eru lampi óguðlegra, - allt er það synd.**

21:4 A high look, and a proud heart, *Even* the lamp of the wicked, is sin.

21:5 **Fyrirætlanir iðjumannsins reynast fésamar vel, en öll flasfærni lendir í fjárskorti.**

21:5 The thoughts of the diligent *tend* only to plenteousness; But every one that is hasty *hasteth* only to want.

21:6 **Fjársjóðir, sem aflað er með lygatungu, eru sem þjótandi vindblær, snörur dauðans.**

21:6 The getting of treasures by a lying tongue is a vapor driven to and fro by them that seek death.

21:7 **Öfriki hinna óguðlegu dregur þá á eftir sér, því að þeir færast undan að gjöra það, sem rétt er.**

21:7 The violence of the wicked shall sweep them away, Because they refuse to do justice.

21:8 **Boginn er vegur þess manns, sem synd er hlaðinn, en verk hins hreina eru ráðvandleg.**

21:8 The way of him that is laden with guilt is exceeding crooked; But as for the pure, his work is right.

21:9 **Betri er vist í horni á húspaki en sambúð við þrasgjarna konu.**

21:9 It is better to dwell in the corner of the housetop, Than with a contentious woman in a wide house.

21:10 **Sál hins óguðlega gírnist illt, náungi hans finnur enga miskunn hjá honum.**

21:10 The soul of the wicked desireth evil: His neighbor findeth no favor in his eyes.

21:11 **Sé spottaranum refsað, verður hinn einfaldi hygginn, og sé vitur maður fræddur, lærir hann hyggindi.**

21:11 When the scoffer is punished, the simple is made wise; And when the wise is instructed, he receiveth knowledge.

21:12 **Gætur gefur réttlátur að húsi hins óguðlegra, steypir óguðlegum í ógæfu.**

21:12 The righteous man considereth the house of the wicked, *How* the wicked are overthrown to *their* ruin.

21:13 **Sá sem byrgir eyrun fyrir**

kveini hins fátæka, hann mun sjálfur kalla og eigi fá bænheyrslu.

21:13 Whoso stoppeth his ears at the cry of the poor, He also shall cry, but shall not be heard.

21:14 **Gjöf á laun sefar reiði og múta í barni ákafa heift.**

21:14 A gift in secret pacifieth anger; And a present in the bosom, strong wrath.

21:15 **Réttlátum manni er gleði að gjöra það, sem rétt er, en illgjörðamönnum er það skelfing.**

21:15 It is joy to the righteous to do justice; But it is a destruction to the workers of iniquity.

21:16 **Sá maður, sem villist af vegi skynseminnar, mun brátt hvilast í söfnuði framlíðinna.**

21:16 The man that wandereth out of the way of understanding Shall rest in the assembly of the dead.

21:17 **Öreigi verður sá, er sólginn er í skemmtanir, sá sem sólginn er í vín og olín, verður ekki ríkur.**

21:17 He that loveth pleasure shall be a poor man: He that loveth wine and oil shall not be rich.

21:18 **Hinn óguðlegi er lausnargjald fyrir hinn réttláta, og svikarinn kemur í stað hinna hreinskilnu.**

21:18 The wicked is a ransom for the righteous; And the treacherous *cometh* in the stead of the upright.

21:19 **Betra er að búa í eyðimerkurlandi en með þrasgjarnri og geðillri konu.**

21:19 It is better to dwell in a desert land, Than with a contentious and fretful woman.

21:20 **Dýrmætur fjársjóður og olía er í heimkynnum hins vítra, en heimskur maður sólundar því.**

21:20 There is precious treasure and oil in the dwelling of the wise; But a foolish man swalloweth it up.

21:21 **Sá sem ástundar réttlæti og kærleika, hann öðlast líf, réttlæti og heiður.**

21:21 He that followeth after righteousness and kindness Findeth life, righteousness, and honor.

21:22 **Vitur maður vinnur borg kappanna og rifur niður vígið, sem hún treysti á.**

21:22 A wise man scaleth the city of the mighty, And bringeth down the strength of the confidence thereof.

21:23 **Sá sem varðveitir munn sinn og tungu, hann varðveitir sálu sína frá nauðum.**

21:23 Whoso keepeth his mouth and his tongue Keepeth his soul from troubles.

21:24 **Sá sem er brokafullur, dramlátur, hann heitir spottari, sá sem gjörir allt af taumlausum broka.**

21:24 The proud and haughty man, scoffer is his name; He worketh in the arrogance of pride.

21:25 **Óskir letingjans drepa hann, því að hendur hans vilja ekki vinna.**

21:25 The desire of the sluggard killeth him;
For his hands refuse to labor.

21:26 Ávallt er letinginn að óska sér,
en hinn réttláti gefur og er ekki naumur.

21:26 There is that coveteth greedily all the day long; But the righteous giveth and withholdeth not.

21:27 Sláturförn óguðlegra er Drottni andstyggð, hvað þá, sé hún framborin fyrir óhafuverk.

21:27 The sacrifice of the wicked is an abomination: How much more, when he bringeth it with a wicked mind!

21:28 Falsvottur mun tortímast, en maður, sem heyrir hefir, má ávallt tala.

21:28 A false witness shall perish; But the man that heareth shall speak so as to endure.

21:29 Óguðlegur maður setur upp öruggan svip, en hinn hreinskilni gjörir veg sinn öruggan.

21:29 A wicked man hardeneth his face; But as for the upright, he establisheth his ways.

21:30 Engin viska er til og engin hyggni, né heldur ráð gegn Drottni.

21:30 There is no wisdom nor understanding Nor counsel against Yahwe.

21:31 Hesturinn er hafður viðbúinn til orustudagsins, en sigurinn er í hendi Drottins.

21:31 The horse is prepared against the day of battle; But victory is of Yahwe.

22:1 Gott mannorð er dýrmatara en mikill auður, vinsæld er betri en silfur og gull.

22:1 A *good* name is rather to be chosen than great riches, *And* loving favor rather than silver and gold.

22:2 Ríkur og fátækur hittast, Drottinn skóp þá alla saman.

22:2 The rich and the poor meet together: Yahwe is the maker of them all.

22:3 Vitur maður sér ógæfuna og felur sig, en einfeldningarnir halda áfram og fá að kenna á því.

22:3 A prudent man seeth the evil, and hideth himself; But the simple pass on, and suffer for it.

22:4 Laun auðmýktar, ótta Drottins, eru auður, heiður og líf.

22:4 The reward of humility *and* the fear of Yahwe *Is* riches, and honor, and life.

22:5 Þyrnar, snörur, eru á vegi hins undirfórula, sá sem varðveitir líf sitt, kemur ekki nærri þeim.

22:5 Thorns *and* snares are in the way of the perverse: He that keepeth his soul shall be far from them.

22:6 Fræð þú sveininn um veginn, sem hann á að halda, og á gamals aldri mun hann ekki af honum víkja.

22:6 Train up a child in the way he should go, And even when he is old he will not depart from it.

22:7 Ríkur maður drottmar yfir fátækum, og lánþeginn verður þræll lánsalans.

22:7 The rich ruleth over the poor; And the borrower is servant to the lender.

22:8 Sá sem ranglæti sáir, uppsker óhamingju, og sproti heiftar hans verður að engu.

22:8 He that soweth iniquity shall reap calamity; And the rod of his wrath shall fail.

22:9 Sá sem er góðgjarn, verður blessaður, því að hann gefur hinum fátæka af brauði sínu.

22:9 He that hath a bountiful eye shall be blessed; For he giveth of his bread to the poor.

22:10 Rek þú spottarann burt, þá fer deilan burt, og þá linnir þrætu og smán.

22:10 Cast out the scoffer, and contention will go out; Yea, strife and ignominy will cease.

22:11 Drottinn elskar hjartahreinan, konungurinn er vinur þess, sem hefir yndisþokka á vörum sér.

22:11 He that loveth pureness of heart, *For* the grace of his lips the king will be his friend.

22:12 Augu Drottins varðveita þekkinguna, en orðum svikarans kollvarpar hann.

22:12 The eyes of Yahwe preserve *him that hath* knowledge; But he overthroweth the words of the treacherous man.

22:13 Letinginn segir: "Ljón er úti fyrir, ég kynni að verða drepinn úti á götunni."

22:13 The sluggard saith, There is a lion without: I shall be slain in the streets.

22:14 Djúp gröf er munnur léttúðarkvenna, sá sem verður fyrir reiði Drottins, fellur í hana.

22:14 The mouth of strange women is a deep pit: He that is abhorred of Yahwe shall fall therein.

22:15 Ef fílska situr föst í hjarta sveinsins, þá mun vöndur agans koma henni burt þaðan.

22:15 Foolishness is bound up in the heart of a child; *But* the rod of correction shall drive it far from him.

22:16 Að kúga fátækan eykur efni hans, að gefa ríku manni verður til þess eins að gjöra hann snauðan.

22:16 He that oppresseth the poor to increase his *gain*, *And* he that giveth to the rich, *shall come* only to want.

22:17 Hneig eyra þitt og heyr orð hinna vitru, og snú athygli þinni að kenning minni.

22:17 Incline thine ear, and hear the words of the wise, And apply thy heart unto my knowledge.

22:18 Því að það er fagurt, ef þú geymir þau í brjósti þér, ef þau eru öll til taks á vörum þínum.

22:18 For it is a pleasant thing if thou keep them within thee, If they be established together upon thy lips.

22:19 Til þess að traust þitt sé á Drottni, fræði ég þig í dag, já þig.

22:19 That thy trust may be in Yahwe, I have made *them* known to thee this day, even to thee.

22:20 Vissulega skrifa ég kjarnyrði

handa þér, með heilræðum og fræðslu.

22:20 Have not I written unto thee excellent things Of counsels and knowledge,

22:21 til þess að ég kunngjöri þér sannleika, áreiðanleg orð, svo að þú flytjir þeim áreiðanleg orð, er senda þig.

22:21 To make thee know the certainty of the words of truth, That thou mayest carry back words of truth to them that send thee?

22:22 Ræn eigi hinn lítilmótlega, af því að hann er lítilmótlegur, og knosa eigi hinn volaða í borgarhlíðinu.

22:22 Rob not the poor, because he is poor; Neither oppress the afflicted in the gate:

22:23 Því að Drottinn mun flytja mál þeirra og ræna þá lífinu, er þá ræna.

22:23 For Yahwe will plead their cause, And despoil of life those that despoil them.

22:24 Legg eigi lag þitt við reidigjarnan mann og haf eigi umgengni við fauta.

22:24 Make no friendship with a man that is given to anger; And with a wrathful man thou shalt not go:

22:25 til þess að þú venjist eigi á háttsemi hans og sækir snöru fyrir líf þitt.

22:25 Lest thou learn this ways, And get a snare to thy soul.

22:26 Ver þú ekki meðal þeirra, er ganga til handsala, meðal þeirra, er ganga í ábyrgð fyrir skuldum.

22:26 Be thou not one of them that strike hands, *Or* of them that are sureties for debts.

22:27 Því þegar þú ekkert hefir að borga með, viltu þá láta taka sængina undan þér?

22:27 If thou hast not wherewith to pay, Why should he take away thy bed from under thee?

22:28 Fær þú eigi úr stað hin fornu landamerki, þau er feður þínir hafa sett.

22:28 Remove not the ancient landmark, Which thy fathers have set.

22:29 Sjáir þú mann vel færan í verki sínu, hann getur boðið konungum þjónustu sína, eigi mun hann bjóða sig ófignum mönnum.

22:29 Seest thou a man diligent in his business? he shall stand before kings; He shall not stand before mean men.

23:1 Þegar þú situr til borðs með valdsherra, þá gæt þess vel, hvern þú hefir fyrir framan þig.

23:1 When thou sittest to eat with a ruler, Consider diligently him that is before thee;

23:2 og set þér hníf á barka, ef þú ert matmaður.

23:2 And put a knife to thy throat, If thou be a man given to appetite.

23:3 Lát þig ekki langa í kræsingar hans, því að þær eru svikul fæða.

23:3 Be not desirous of his dainties; Seeing they are deceitful food.

23:4 Streist þú ekki við að verða ríkur, hættu að verja viti þínu til þess.

23:4 Weary not thyself to be rich; Cease from thine own wisdom.

23:5 Hvort skulu augu þín hvarfla til auðsins, sem er svo stopull? Því að sannlega gjörir hann sér vængi eins og örn, sem flýgur til himins.

23:5 Wilt thou set thine eyes upon that which is not? For *riches* certainly make themselves wings, Like an eagle that flieth toward heaven.

23:6 Et eigi brauð hjá niskum manni og lát þig ekki langa í kræsingar hans.

23:6 Eat thou not the bread of him that hath an evil eye, Neither desire thou his dainties:

23:7 Því að hann er eins og maður, sem reiknar með sjálfum sér. "Et og drekk!" segir hann við þig, en hjarta hans er eigi með þér.

23:7 For as he thinketh within himself, so is he: Eat and drink, saith he to thee; But his heart is not with thee.

23:8 Bitanum, sem þú hefir etið, verður þú að æla upp aftur, og bliðmælum þínum hefir þú á glækastað.

23:8 The morsel which thou hast eaten shalt thou vomit up, And lose thy sweet words.

23:9 Tala þú eigi fyrir eyrum heimskingjans, því að hann fyrirlítur hyggindi ræðu þinnar.

23:9 Speak not in the hearing of a fool; For he will despise the wisdom of thy words.

23:10 Fær þú eigi úr stað landamerki ekkjunnar og gakk þú eigi inn á akra munadarleysingjanna.

23:10 Remove not the ancient landmark; And enter not into the fields of the fatherless:

23:11 Því að lausnari þeirra er sterkur - hann mun flytja mál þeirra gegn þér.

23:11 For their Redeemer is strong; He will plead their cause against thee.

23:12 Snú þú hjarta þínu að umvöndun og eyrum þínum að vísðómsorðum.

23:12 Apply thy heart unto instruction, And thine ears to the words of knowledge.

23:13 Spara eigi aga við sveininn, því ekki deyr hann, þótt þú sláir hann með vendinum.

23:13 Withhold not correction from the child; For if thou beat him with the rod, he will not die.

23:14 Þú slær hann að sönnu með vendinum, en þú frelsar líf hans frá Helju.

23:14 Thou shalt beat him with the rod, And shalt deliver his soul from Sheol.

23:15 Son minn, þegar hjarta þitt verður víðurt, þá gleðst ég líka í hjarta mínu.

23:15 My son, if thy heart be wise, My heart will be glad, even mine:

23:16 og nýru mín fagna, er varir þínar mæla það sem rétt er.

23:16 Yea, my heart will rejoice, When thy lips speak right things.

23:17 Lát eigi hjarta þitt öfunda syndara, heldur ástunda guðsóttá á degi hverjum.

23:17 Let not thy heart envy sinners; But *be thou* in the fear of Yahwe all the day long:

23:18 Því að vissulega er enn framtíð fyrir hendi, og von þín mun eigi að engu verða.

23:18 For surely there is a reward; And thy hope shall not be cut off.

23:19 Heyr þú, son minn, og ver vítur og stýr hjarta þínu rétta leið.

23:19 Hear thou, my son, and be wise, And guide thy heart in the way.

23:20 Ver þú ekki með drykkjurútum, með þeim, sem hvoma í sig kjöt.

23:20 Be not among winebibbers, Among gluttonous eaters of flesh:

23:21 Því að drykkjurútar og mathákar verða snauðir, og svefnmók klæðir í tötra.

23:21 For the drunkard and the glutton shall come to poverty; And drowsiness will clothe a *man* with rags.

23:22 Hlýð þú föður þínum, sem hefir getið þig, og fyrirlit ekki móður þína, þótt hún sé orðin gömul.

23:22 Hearken unto thy father that begat thee, And despise not thy mother when she is old.

23:23 Kaup þú sannleika, og sel hann ekki, visku, aga og hyggindi.

23:23 Buy the truth, and sell it not; Yea, wisdom, and instruction, and understanding.

23:24 Faðir réttláts manns fagnar, og sá sem gat vitran son, gleðst af honum.

23:24 The father of the righteous will greatly rejoice; And he that begetteth a wise child will have joy of him.

23:25 Gleðjist faðir þinn og móðir þín og fagni hún, sem fæddi þig.

23:25 Let thy father and thy mother be glad, And let her that bare thee rejoice.

23:26 Son minn, gef mér hjarta þitt, og lát vegu mína vera þér geðfellda.

23:26 My son, give me thy heart; And let thine eyes delight in my ways.

23:27 Því að skækja er djúp gróf og léttúðardrós þröngur pyttur.

23:27 For a harlot is a deep ditch; And a foreign woman is a narrow pit.

23:28 Já, hún liggur í leyni eins og ræningi og fjölgar hinum ótrúu meðal mannanna.

23:28 Yea, she lieth in wait as a robber, And increaseth the treacherous among men.

23:29 Hver æjar? hver veinar? hver á í deilum? hver kvartar? hver fær sár að þarflausu? hver rauð augu?

23:29 Who hath woe? who hath sorrow? who hath contentions? Who hath complaining? who hath wounds without cause? Who hath redness of eyes?

23:30 Þeir sem sitja við vín fram á nætur, þeir sem koma saman til að bergja á krydduðum drykkjum.

23:30 They that tarry long at the wine; They that go to seek out mixed wine.

23:31 Horf þú ekki á vínið, hve rautt það er, hversu það glóir í bikarnum og rennur ljúflega niður.

23:31 Look not thou upon the wine when it is red, When it sparkleth in the cup, When it goeth

down smoothly:

23:32 Að síðustu bitur það sem höggormur og spýtir eitri sem naðra.

23:32 At the last it biteth like a serpent, And stingeth like an adder.

23:33 Augu þín munu sjá kynlega hlutí, og hjarta þitt mun mæla fláræði.

23:33 Thine eyes shall behold strange things, And thy heart shall utter perverse things.

23:34 Og þú munt vera eins og sá, sem liggur úti í miðju hafi, já, eins og sá, er liggur efst uppi á siglutré.

23:34 Yea, thou shalt be as he that lieth down in the midst of the sea, Or as he that lieth upon the top of a mast.

23:35 "Þeir hafa slegið mig, ég kenndi ekkert til, þeir hafa barið mig, ég varð þess ekki var. Hvenær mun ég vakna? Ég vil meira vín!"

23:35 They have stricken me, *shalt thou say*, and I was not hurt; They have beaten me, and I felt it not: When shall I awake? I will seek it yet again.

24:1 Öfunda ekki vonda menn og lát þig ekki langa til að vera með þeim.

24:1 Be not thou envious against evil men; Neither desire to be with them:

24:2 Því að hjarta þeirra býr yfir ofríkisverkum, og varir þeirra mæla ógæfu.

24:2 For their heart studieth oppression, And their lips talk of mischief.

24:3 Fyrir speki verður hús reist, og fyrir hyggni verður það staðfast.

24:3 Through wisdom is a house builded; And by understanding it is established;

24:4 fyrir þekking fyllast forðabúrin alls konar dýrum og yndislegum fjármunum.

24:4 And by knowledge are the chambers filled With all precious and pleasant riches.

24:5 Vítur maður er betri en sterkur og fróður maður betri en aflmikill.

24:5 A wise man is strong; Yea, a man of knowledge increaseth might.

24:6 Því að holl ráð skalt þú hafa, er þú heyr stríð, og þar sem margir ráðgjafar eru, fer allt vel.

24:6 For by wise guidance thou shalt make thy war; And in the multitude of counsellors there is safety.

24:7 Viskan er afglapanum ofviða, í borgarhljóðinu lýkur hann ekki upp munni sínum.

24:7 Wisdom is too high for a fool: He openeth not his mouth in the gate.

24:8 Þann sem leggur stund á að gjöra illt, kalla menn varmenn.

24:8 He that deviseth to do evil, Men shall call him a mischief-maker.

24:9 Syndin er fíflslegt fyrirtæki, og spottarinn er mönnum andstyggð.

24:9 The thought of foolishness is sin; And the scoffer is an abomination to men.

24:10 Látir þú hugfallast á neyðarinnar degi, þá er máttur þinn litill.

24:10 If thou faint in the day of adversity, Thy strength is small.

24:11 Frelsaðu þá, sem leiddir eru fram til lifláts, og þyrn þeim, sem ganga skjögrandi að höggstökknum.

24:11 Deliver them that are carried away unto death, And those that are ready to be slain see that thou hold back.

24:12 Segir þú: "Vér vissum það eigi," - sá sem vegur hjörtun, hann verður sannarlega var við það, og sá sem vakir yfir sálu þinni, hann veit það og mun gjalda manninum eftir verkum hans.

24:12 If thou sayest, Behold, we knew not this; Doth not he that weigheth the hearts consider it? And he that keepeth thy soul, doth not he know it? And shall not he render to every man according to his work?

24:13 Et þú hunang, son minn, því að það er gott, og hunangsseimur er gómi þínum sætur.

24:13 My son, eat thou honey, for it is good; And the droppings of the honeycomb, which are sweet to thy taste:

24:14 Nem á sama hátt speki fyrir sálu þína, finnur þú hana, er framtíð fyrir hendi, og von þín mun eigi að engu verða.

24:14 So shalt thou know wisdom to be unto thy soul; If thou hast found it, then shall there be a reward, And thy hope shall not be cut off.

24:15 Sit eigi, þú hinn óguðlegi, um bústað hins réttláta og eyðilegg ekki heimkynni hans.

24:15 Lay not wait, O wicked man, against the habitation of the righteous; Destroy not his resting-place:

24:16 Því að sjö sinnum fellur hinn réttláti og stendur aftur upp, en óguðlegir steypast í ógæfu.

24:16 For a righteous man falleth seven times, and riseth up again; But the wicked are overthrown by calamity.

24:17 Gleð þig eigi yfir falli óvinar þíns, og hjarta þitt fagni eigi yfir því að hann steypist.

24:17 Rejoice not when thine enemy falleth, And let not thy heart be glad when he is overthrown;

24:18 svo að Drottinn sjái það ekki og honum mislíki, og hann snúi reiði sinni frá honum til þín.

24:18 Lest Yahwe see it, and it displease him, And he turn away his wrath from him.

24:19 Reiðst ekki vegna illgjörðamanna, öfunda eigi óguðlega.

24:19 Fret not thyself because of evil-doers; Neither be thou envious at the wicked:

24:20 Því að vondur maður á enga framtíð fyrir höndum, á lampa óguðlegra slökknar.

24:20 For there shall be no reward to the evil man; The lamp of the wicked shall be put out.

24:21 Son minn, óttastu Drottin og konunginn, samлага þig ekki óróaseggjum.

24:21 My son, fear thou Yahwe and the king; And company not with them that are given to change:

24:22 Því að ógæfa þeirra riður að þegar minnst varir, og ófarir beggja - hver veit um þær?

24:22 For their calamity shall rise suddenly; And the destruction from them both, who knoweth it?

24:23 Þessir orðskviðir eru líka eftir spekinga. Hlutdrægni í dómi er ljót.

24:23 These also are *sayings* of the wise. To have respect of persons in judgment is not good.

24:24 Þeim sem segir við hinn seka: "Þú hefir rétt fyrir þér!" honum formæla menn, honum bölvor fólk.

24:24 He that saith unto the wicked, Thou art righteous; Peoples shall curse him, nations shall abhor him:

24:25 En þeim sem hegna eins og ber, mun vel vegna, yfir þá kemur ríkuleg blessun.

24:25 But to them that rebuke *him* shall be delight, And a good blessing shall come upon them.

24:26 Sá kyssir á varirnar, sem veitir rétt svör.

24:26 He kisseth the lips Who giveth a right answer.

24:27 Annastu verk þitt utan húss og ljúk því á akrinum, síðan getur þú byggt hús þitt.

24:27 Prepare thy work without, And make it ready for thee in the field; And afterwards build thy house.

24:28 Vertu eigi vottur gegn náunga þínum að ástæðulausu, eða mundir þú vilja svikja með vörum þínum?

24:28 Be not a witness against thy neighbor without cause; And deceive not with thy lips.

24:29 Seg þú ekki: "Eins og hann gjörði mér, eins ætla ég honum að gjöra, ég ætla að endurgjalda manninum eftir verkum hans!"

24:29 Say not, I will do so to him as he hath done to me; I will render to the man according to his work.

24:30 Mér varð gengið fram hjá akri letingja nokkurs og fram hjá vingarði óviturs manns.

24:30 I went by the field of the sluggard, And by the vineyard of the man void of understanding;

24:31 Og sjá, hann var allur vaxinn klungrum, hann var alþakinn netlum, og steingarðurinn umhverfis hann var hruninn.

24:31 And, lo, it was all grown over with thorns, The face thereof was covered with nettles, And the stone wall thereof was broken down.

24:32 En ég varð þess var, veitti því athygli, sá það og lét mér það að kenningu verða:

24:32 Then I beheld, and considered well; I saw, and received instruction:

24:33 Sofa ögn enn, blunda ögn enn, leggja saman hendurnar ögn enn til að hvílast.

24:33 Yet a little sleep, a little slumber, A little folding of the hands to sleep;

24:34 Þá kemur fátæktin yfir þig eins og ræningi og skorturinn eins og vopnaður maður.

24:34 So shall thy poverty come as a

robber, And thy want as an armed man.

25:1 Þetta eru líka orðskviðir Salómóns, er menn Hiskía Júdakonungs hafa safnað.

25:1 These also are proverbs of Solomon, which the men of Hezekiah king of Judah copied out.

25:2 Guði er það heiður að dylja mál, en konungum heiður að rannsaka mál.

25:2 It is the glory of God to conceal a thing; But the glory of kings is to search out a matter.

25:3 Eins og hæð himins og dýpt jarðar, svo eru konungahjörtun órannsakanleg.

25:3 As the heavens for height, and the earth for depth, So the heart of kings is unsearchable.

25:4 Sé sorinn tekinn úr silfrinu, þá fær smiðurinn ker úr því.

25:4 Take away the dross from the silver, And there cometh forth a vessel for the refiner:

25:5 Séu hinir óguðlegu teknir burt frá auglíti konungsins, þá mun háseti hans staðfestast fyrir réttlæti.

25:5 Take away the wicked *from* before the king, And his throne shall be established in righteousness.

25:6 Stær þig eigi frammi fyrir konunginum og ryðst eigi í rúm stórmenna.

25:6 Put not thyself forward in the presence of the king, And stand not in the place of great men:

25:7 Því að betra er að menn segi við þig: "Fær þig hingað upp!" heldur en að menn gjöri þér læging frammi fyrir tígnarmanni. Hvað sem augu þín kunna að hafa séð.

25:7 For better is it that it be said unto thee, Come up hither, Than that thou shouldest be put lower in the presence of the prince, Whom thine eyes have seen.

25:8 Þá ver eigi skjóttur til málsóknar, því að hvað ætlar þú síðan að gjöra, þá er náungi þínn gjörir þér sneypu?

25:8 Go not forth hastily to strive, Lest *thou know not* what to do in the end thereof, When thy neighbor hath put thee to shame.

25:9 Rek þú mál þitt gegn náunga þínum, en ljósta eigi upp leyndarmáli annars manns.

25:9 Debate thy cause with thy neighbor *himself*, And disclose not the secret of another;

25:10 til þess að sá sem heyrir það, smáni þig ekki og þú losnir aldrei við illan orðróm.

25:10 Lest he that heareth it revile thee, And thine infamy turn not away.

25:11 Gullepli í skrautlegum silfurskálum - svo eru orð í tíma töluð.

25:11 A word fitly spoken is *like* apples of gold in network of silver.

25:12 Eins og gullhringur og skartgripur af skiru gulli, svo er vitur áminnandi heyranda eyra.

25:12 As an ear-ring of gold, and an ornament of fine gold, So is a wise reprover upon an obedient ear.

25:13 Eins og snjósvali um uppskerutímann, svo er áreiðanlegur sendimaður þeim er sendir hann, því að hann hressir sál húsbónda síns.

25:13 As the cold of snow in the time of harvest, So is a faithful messenger to them that send him; For he refresheth the soul of his masters.

25:14 Ský og vindur, og þó engin rigning - svo er sá, sem hrósar sér af gjafmildi, en gefur þó ekkert.

25:14 As clouds and wind without rain, So is he that boasteth himself of his gifts falsely.

25:15 Með þolinmæði verður höfðingja talið hughvarf, og mjúk tunga mylur bein.

25:15 By long forbearing is a ruler persuaded, And a soft tongue breaketh the bone.

25:16 Finnir þú hunang, þá et sem þér nægir, svo að þú verðir ekki ofsaddur af því og ælir því upp aftur.

25:16 Hast thou found honey? eat so much as is sufficient for thee, Lest thou be filled therewith, and vomit it.

25:17 Stíg sjaldan fæti þínum í hús náunga þíns, svo að hann verði ekki leiður á þér og hafi þig.

25:17 Let thy foot be seldom in thy neighbor's house, Lest he be weary of thee, and hate thee.

25:18 Hamar og sverð og hvöss ör - svo er maður, sem ber falsvitni gegn náunga sínum.

25:18 A man that beareth false witness against his neighbor Is a maul, and a sword, and a sharp arrow.

25:19 Molnandi tönn og hrasandi fótur - svo er traust á svikara á neyðarinnar degi.

25:19 Confidence in an unfaithful man in time of trouble Is *like* a broken tooth, and a foot out of joint.

25:20 Að fara úr fötum í kalsaveðri - að hella ediki út í saltpétur - eins er að syngja skapvöndum ljóð.

25:20 As one that taketh off a garment in cold weather, *and* as vinegar upon soda, So is he that singeth songs to a heavy heart.

25:21 Ef óvin þinn hungrar, þá gef honum að eta, og ef hann þyrstir, þá gef honum að drekka.

25:21 If thine enemy be hungry, give him bread to eat; And if he be thirsty, give him water to drink:

25:22 Því að þú safnar glóðum elds yfir höfuð honum, og Drottinn mun endurgjalda þér það.

25:22 For thou wilt heap coals of fire upon his head, And Yahwe will reward thee.

25:23 Norðanvindurinn leiðir fram regn og launskraf reiðileg andlit.

25:23 The north wind bringeth forth rain: So doth a backbiting tongue an angry countenance.

25:24 Betri er vist í horni á húspaki en sambúð við þrasgjarna konu.

25:24 It is better to dwell in the corner of the housetop, Than with a contentious woman in a wide house.

25:25 Eins og kalt vatn er dauðþyrstum manni, svo er góð fregn af fjarlegu landi.

25:25 As cold waters to a thirsty soul, So is good news from a far country.

25:26 Eins og grugguð lind og skemmdur brunnur, svo er réttlátur maður, sem titrar frammi fyrir óguðlegum manni.

25:26 As a troubled fountain, and a corrupted spring, So is a righteous man that giveth way before the wicked.

25:27 Það er ekki gott að eta of mikið hunang, ver því spar á hólíð.

25:27 It is not good to eat much honey: So for men to search out their own glory is grievous.

25:28 Eins og borg, sem múrarnir hafa verið brotnir utan af, eins er sá maður, sem eigi hefir stjórn á skapsmunum sínum.

25:28 He whose spirit is without restraint Is *like* a city that is broken down and without walls.

26:1 Eins og snjór um sumar og eins og regn um uppskeru, eins illa á sæmd við heimskan mann.

26:1 As snow in summer, and as rain in harvest, So honor is not seemly for a fool.

26:2 Eins og spörfugl flögrar, eins og svala flygur, eins er um överðskuldada formæling - hún verður eigi að áhrinsorðum.

26:2 As the sparrow in her wandering, as the swallow in her flying, So the curse that is causeless alighteth not.

26:3 Svipan hæfir hestinum og taumurinn asnanum - en vöndurinn baki heimskingjanna.

26:3 A whip for the horse, a bridle for the ass, And a rod for the back of fools.

26:4 Svara þú ekki heimskingjanum eftir fíflsku hans, svo að þú verðir ekki honum jafn.

26:4 Answer not a fool according to his folly, Lest thou also be like unto him.

26:5 Svara þú heimskingjanum eftir fíflsku hans, svo að hann haldi ekki, að hann sé vitur.

26:5 Answer a fool according to his folly, Lest he be wise in his own conceit.

26:6 Sá höggur af sér fæturna og fær að súpa á ranglæti, sem sendir orð með heimskingja.

26:6 He that sendeth a message by the hand of a fool Cutteth off *his own* feet, *and* drinketh in damage.

26:7 Eins og lærleggir hins lama hanga máttlausir, svo er spakmæli í munni heimskingjanna.

26:7 The legs of the lame hang loose: So is a parable in the mouth of fools.

26:8 Sá sem sýnir heimskum manni sæmd, honum fer eins og þeim, er bindur stein í slöngvu.

26:8 As one that bindeth a stone in a sling, So is he that giveth honor to a fool.

26:9 Eins og þyrnir, sem stingst upp í höndina á drukknunum

manni, svo er spakmæli í munni heimskingjanna.

26:9 As a thorn that goeth up into the hand of a drunkard, So is a parable in the mouth of fools.

26:10 Eins og skytta, sem hæfir allt, svo er sá sem leigir heimskingja, og sá er leigir vegfarendur.

26:10 As an archer that woundeth all, So is he that hireth a fool and he that hireth them that pass by.

26:11 Eins og hundur, sem snýr aftur til spýju sinnar, svo er heimskingi, sem endurtekur fíflsku sína.

26:11 As a dog that returneth to his vomit, So is a fool that repeateth his folly.

26:12 Sjáir þú mann, sem þykist vitur, þá er meiri von um heimskingja en hann.

26:12 Seest thou a man wise in his own conceit? There is more hope of a fool than of him.

26:13 Letinginn segir: "Óargadýr er á veginum, ljón á götunum."

26:13 The sluggard saith, There is a lion in the way; A lion is in the streets.

26:14 Hurðin snýst á hjörunum og letinginn í hvílu sínni.

26:14 As the door turneth upon its hinges, So doth the sluggard upon his bed.

26:15 Latur maður dýfir hendinni ofan í skálina, en honum verður þungt um að bera hana aftur upp að munninum.

26:15 The sluggard burieth his hand in the dish; It wearieth him to bring it again to his mouth.

26:16 Latur maður þykist vitrari en sjö, sem svara hygðilega.

26:16 The sluggard is wiser in his own conceit Than seven men that can render a reason.

26:17 Sá, sem kemst í æsing út af deilu, sem honum kemur ekki við, hann er eins og sá, sem tekur um eyrun á hundi, er hleypur fram hjá.

26:17 He that passeth by, *and* vexeth himself with strife belonging not to him, Is *like* one that taketh a dog by the ears.

26:18 Eins og óður maður, sem kastar tundurörvum, banvænum skeytum,

26:18 As a madman who casteth firebrands, Arrows, and death,

26:19 eins er sá maður, er svikið hefir náunga sinn og segir síðan: "Ég er bara að gjöra að gamni mínu."

26:19 So is the man that deceiveth his neighbor, And saith, Am not I in sport?

26:20 Þegar eldsneytið þrýtur, slökkunar eldurinn, og þegar enginn er rögberinn, stöðvast deilurnar.

26:20 For lack of wood the fire goeth out; And where there is no whisperer, contention ceaseth.

26:21 Eins og kol þarf til glóða og við til elds, svo þarf þrætugjarnan mann til að kveikja deilur.

26:21 As coals are to hot embers, and wood to fire, So is a contentious man to inflame strife.

26:22 Orð rógberans eru eins og sælgæti, og þau læsa sig inn í innstu fylgsni hjartans.

26:22 The words of a whisperer are as dainty morsels, And they go down into the innermost parts.

26:23 Eldheitir kossar og illt hjarta, það er sem sorasillfur utan af leirbroði.

26:23 Fervent lips and a wicked heart Are *like* an earthen vessel overlaid with silver dross.

26:24 Með vörum sínum gjörir hatursmaðurinn sér upp vinalæti, en í hjarta sínu hyggur hann á svik.

26:24 He that hateth dissembleth with his lips; But he layeth up deceit within him:

26:25 Þegar hann mælir fagurt, þá trú þú honum ekki, því að sjö andstýggðir eru í hjarta hans.

26:25 When he speaketh fair, believe him not; For there are seven abominations in his heart:

26:26 Þótt hatrið hylji sig hræsni, þá verður þó illska þess opinber á dómpinginu.

26:26 Though *his* hatred cover itself with guile, His wickedness shall be openly showed before the assembly.

26:27 Sá sem grefur gröf, fellur í hana, og steinninn fellur aftur í fang þeim, er veltir honum.

26:27 Whoso diggeth a pit shall fall therein; And he that rolleth a stone, it shall return upon him.

26:28 Lygin tunga hatar þá, er hún hefir sundur marið, og smjaðrandi munnur veldur glötun.

26:28 A lying tongue hateth those whom it hath wounded; And a flattering mouth worketh ruin.

27:1 Vertu ekki hróðugur af morgundeginum, því að þú veist ekki, hvað dagurinn ber í skauti sínu.

27:1 Boast not thyself of tomorrow; For thou knowest not what a day may bring forth.

27:2 Lát aðra hrósa þér og ekki þinn eigin munn, óviðkomandi menn, en ekki þínar eigin varir.

27:2 Let another man praise thee, and not thine own mouth; A stranger, and not thine own lips.

27:3 Steinar eru þungir, og sandurinn sígur í, en gremja afglapans er þýngri en hvort tveggja.

27:3 A stone is heavy, and the sand weighty; But a fool's vexation is heavier than they both.

27:4 Heiftin er grimm, og reiðin er svæsín, en hver fær staðist öfundina?

27:4 Wrath is cruel, and anger is overwhelming; But who is able to stand before jealousy?

27:5 Betri er opinber ofanigjöf en elska sem leynt er.

27:5 Better is open rebuke Than love that is hidden.

27:6 Vel meint eru vinar sárin, en viðbjóðslegir kossar hatursmannsins.

27:6 Faithful are the wounds of a friend; But the kisses of an enemy are profuse.

27:7 Saddur maður treður hunangsseim undir fótum, en hungruðum manni þykir allt beiskt sætt.

27:7 The full soul loatheth a honeycomb; But to the hungry soul every bitter thing is sweet.

27:8 Eins og fugl, sem floginn er burt úr hreiðri sínu, svo er maður, sem flúinn er burt af heimili sínu.

27:8 As a bird that wandereth from her nest, So is a man that wandereth from his place.

27:9 Ilmolía og reykelsti gleðja hjartað, en indælli er vinur en ilmandi víður.

27:9 Oil and perfume rejoice the heart; So doth the sweetness of a man's friend *that cometh* of hearty counsel.

27:10 Yfirgef eigi vin þinn né vin föður þins og gakk eigi í hús bróður þins á óheilladegi þínum. Betri er náðui í nánd en bróðir í fjarlægð.

27:10 Thine own friend, and thy father's friend, forsake not; And go not to thy brother's house in the day of thy calamity: Better is a neighbor that is near than a brother far off.

27:11 Vertu vítur, sonur minn, og gleð hjarta mitt, svo að ég geti svarað þeim orði, sem smána mig.

27:11 My son, be wise, and make my heart glad, That I may answer him that reproacheth me.

27:12 Vítur maður sér ógafuna og felur sig, en einfeldningarnir halda áfram og fá að kenna á því.

27:12 A prudent man seeth the evil, *and* hideth himself; *But* the simple pass on, *and* suffer for it.

27:13 Tak þú skikkjuna af þeim manni, sem hefir gengið í ábyrgð fyrir okunnugan, tak veð af þeim manni, sem hefir gengið í ábyrgð fyrir útlending.

27:13 Take his garment that is surety for a stranger; And hold him in pledge *that is surety* for a foreign woman.

27:14 Hver sem blessar náunga sinn snemma morguns með hárrí raustu, það skal metið við hann sem formæling.

27:14 He that blesseth his friend with a loud voice, rising early in the morning, It shall be counted a curse to him.

27:15 Sifellður þakleki í rigningatíð og þrasgjörn kona - er hvað öðru líkt.

27:15 A continual dropping in a very rainy day And a contentious woman are alike:

27:16 Sá er hana stöðvaði, gæti stöðvað vindinn og haldið olíu í hægri hendi sinni.

27:16 He that would restrain her restraineth the wind; And his right hand encountereth oil.

27:17 Járn brýnir járn, og maður brýnir mann.

27:17 Iron sharpeneth iron; So a man sharpeneth the countenance of his friend.

27:18 Sá sem gætir fikjutrés, mun eta ávöxt þess, og sá sem þjónar húsbónda sínum með virktum, mun heiður hljóta.

27:18 Whoso keepeth the fig-tree shall eat the fruit thereof; And he that regardeth his master shall be honored.

27:19 Eins og andlit horfir við

andliti í vatni, svo er hjarta eins manns gagnvart öðrum.

27:19 As in water face *answereth* to face, So the heart of man to man.

27:20 Dánarheimar og undirdjúpin eru ósedjandi, svo eru og augu mannsins ósedjandi.

27:20 Sheol and Abaddon are never satisfied; And the eyes of man are never satisfied.

27:21 Deiglan er fyrir silfrið og bræðsluofninn fyrir gullið, og maðurinn er dæmdur eftir orðstír hans.

27:21 The refining pot is for silver, and the furnace for gold; And a man is *tried* by his praise.

27:22 Þótt þú steyttir afglapann í mortéli með stauti innan um grjón, þá mundi fíflska hans ekki við hann skilja.

27:22 Though thou shouldest bray a fool in a mortar with a pestle along with bruised grain, Yet will not his foolishness depart from him.

27:23 Haf nákvæmar gætur á útliti sauda þinna og veit hjörðunum athygli þína.

27:23 Be thou diligent to know the state of thy flocks, *And* look well to thy herds:

27:24 Því að auður varir ekki ciliflega, né heldur kóróna frá kyni til kyns.

27:24 For riches are not for ever: And doth the crown endure unto all generations?

27:25 Sé heyið komið undan og grængresi komið í ljós, og hafi jurtir fjallanna verið hirtar,

27:25 The hay is carried, and the tender grass showeth itself, And the herbs of the mountains are gathered in.

27:26 Þá átt þú lömb þér til klæðnaðar og geithafra til þess að kaupa fyrir akur

27:26 The lambs are for thy clothing, And the goats are the price of the field;

27:27 og noga geitamjólk þér til fæðslu, til fæðslu heimili þínu, og til viðurlífis þernum þínum.

27:27 And *there will be* goats' milk enough for thy food, for the food of thy household, And maintenance for thy maidens.

28:1 Hinir óguðlegu flýja, þótt enginn elti þá, en hinir réttlátu eru öruggir eins og ungt ljón.

28:1 The wicked flee when no man pursueth; But the righteous are bold as a lion.

28:2 Þegar land gengur undan drottvara sínum, gjörast þar margir höfðingjar, en meðal skynsamra og hygginna manna mun góð skipan lengi standa.

28:2 For the transgression of a land many are the princes thereof; But by men of understanding *and* knowledge the state *thereof* shall be prolonged.

28:3 Maður sem er fátækur og kúgar snauða, er eins og regn, sem skolar burt korninu, en veitir ekkert brauð.

28:3 A needy man that oppresseth the poor Is *like* a sweeping rain which leaveth no food.

28:4 Þeir sem yfirgefa lögmálið, hrósa óguðlegum, en þeir sem varðveita lögmálið, eru æfir út af þeim.

28:4 They that forsake the law praise the wicked; But such as keep the law contend with them.

28:5 Illmenni skilja ekki hvað rétt er, en þeir sem leita Drottins, skilja allt.
28:5 Evil men understand not justice; But they that seek Yahwe understand all things.

28:6 Betri er fátækur maður, sem framgengur í ráðvendni sinni, heldur en sá, sem beitir undirferli og er þó ríkur.
28:6 Better is the poor that walketh in his integrity, Than he that is perverse in *his* ways, though he be rich.

28:7 Sá sem varðveitir lögmálið, er hygginn sonur, en sá sem leggur lag sitt við óhöfsmenn, gjörir föður sínum smán.
28:7 Whoso keepeth the law is a wise son; But he that is a companion of gluttons shameth his father.

28:8 Sá sem eykur auð sinn með fjárleigu og okri, safnar honum handa þeim, sem líknsamur er við fátæka.
28:8 He that augmenteth his substance by interest and increase, Gathereth it for him that hath pity on the poor.

28:9 Sá sem snýr eyra sínu frá til þess að heyra ekki lögmálið, - jafnvel bæn hans er andstyggð.
28:9 He that turneth away his ear from hearing the law, Even his prayer is an abomination.

28:10 Sá sem tælir falslausa menn út á vonda leið, hann fellur sjálfur í gröf sína, en ráðvandir munu hljóta góða arfleifð.
28:10 Whoso causeth the upright to go astray in an evil way, He shall fall himself into his own pit; But the perfect shall inherit good.

28:11 Ríkur maður þykist vitur, en snauður maður, sem er hygginn, sér við honum.
28:11 The rich man is wise in his own conceit; But the poor that hath understanding searcheth him out.

28:12 Þegar hinir réttlátu fagna, er mikið um dýrðir, en þegar óguðlegir komast upp, fela menn sig.
28:12 When the righteous triumph, there is great glory; But when the wicked rise, men hide themselves.

28:13 Sá sem dylur yfirsjónir sínar, verður ekki lángefinn, en sá sem játar þær og lætur af þeim, mun miskunn hljóta.
28:13 He that covereth his transgressions shall not prosper: But whoso confesseth and forsaketh them shall obtain mercy.

28:14 Sæll er sá maður, sem ávallt er var um sig, en sá sem herðir hjarta sitt, fellur í ógæfu.
28:14 Happy is the man that feareth alway; But he that hardeneth his heart shall fall into mischief.

28:15 Eins og grenjandi ljón og gráðugur björn, svo er óguðlegur drottinnari yfir litilsígdum lýð.
28:15 As a roaring lion, and a ranging bear, So is a wicked ruler over a poor people.

28:16 Höfðingi, sem hefir litlar tekjur, er ríkur að kúgun, sá sem hatar rangfenginn ávinning, mun langlífur verða.

28:16 The prince that lacketh understanding is also a great oppressor; But he that hateth covetousness shall prolong his days.

28:17 Sá maður, sem blóðsök hvílir þungt á, er á flótta fram á grafarbarminn; enginn dvelji hann.
28:17 A man that is laden with the blood of any person Shall flee unto the pit; Let no man stay him.

28:18 Sá sem breytir ráðvandlega, mun frelsast, en sá sem beitir undirferli, fellur í gryfju.
28:18 Whoso walketh uprightly shall be delivered; But he that is perverse in *his* ways shall fall at once.

28:19 Sá sem yrkir land sitt, metfast af brauði, en sá sem sækist eftir hégómlegum hlutum, metfast af fátækt.
28:19 He that tilleth his land shall have plenty of bread; But he that followeth after vain *persons* shall have poverty enough.

28:20 Áreiðanlegur maður blessast ríkulega, en sá sem fljótt vill verða ríkur, sleppur ekki við refsingu.
28:20 A faithful man shall abound with blessings; But he that maketh haste to be rich shall not be unpunished.

28:21 Hlutdrægni er ljót, en þó fremja menn ranglæti fyrir einn brauðbita.
28:21 To have respect of persons is not good; Neither that a man should transgress for a piece of bread.

28:22 Öfundsjúkur maður flýtir sér að safna auði og veit ekki að örbirgð muni yfir hann koma.
28:22 he that hath an evil eye hasteth after riches, And knoweth not that want shall come upon him.

28:23 Sá sem ávítar mann, mun á síðan öðlast meiri hylli heldur er tungumjúkur smjadrari.
28:23 He that rebuketh a man shall afterward find more favor Than he that flattereth with the tongue.

28:24 Sá sem rænir foreldra sína og segir: "Það er engin synd!" hann er stallbróðir eyðandans.
28:24 Whoso robbeth his father or his mother, and saith, It is no transgression, The same is the companion of a destroyer.

28:25 Ágjarn maður vekur deilur, en sá sem treystir Drottni, metfast ríkulega.
28:25 He that is of a greedy spirit stirreth up strife; But he that putteth his trust in Yahwe shall be made fat.

28:26 Sá sem treystir eigin hyggjuviti, er heimskingi, en sá sem breytir viturlega, mun undan komast.
28:26 He that trusteth in his own heart is a fool; But whoso walketh wisely, he shall be delivered.

28:27 Sá sem gefur fátækum, liður engan skort, en þeim sem byrgir augu sín, koma margar óbenir.
28:27 He that giveth unto the poor shall not lack; But he that hideth his eyes shall have many a curse.

28:28 Þegar hinir óguðlegu komast upp, fela menn sig, en þegar þeir tortímast, fjólgar réttlátum.

28:28 When the wicked rise, men hide themselves; But when they perish, the righteous increase.

29:1 Sá sem oftlega hefir ávitaður verið, en þverskallast þó, mun skyndilega knosaður verða, og engin lækning fást.
29:1 He that being often reproved hardeneth his neck Shall suddenly be destroyed, and that without remedy.

29:2 Þegar réttlátum fjólgar, gleðst þjóðin, en þegar óguðlegir drottna, andvarpar þjóðin.
29:2 When the righteous are increased, the people rejoice; But when a wicked man beareth rule, the people sigh.

29:3 Sá sem elskar visku, gleður föður sinn, en sá sem leggur lag sitt við skækjur, glatar eigin sínum.
29:3 Whoso loveth wisdom rejoiceth his father; But he that keepeth company with harlots wasteth *his* substance.

29:4 Konungurinn eflir landið með rétti, en sá sem þiggur mútur, eyðir það.
29:4 The king by justice establisheth the land; But he that exacteth gifts overthroweth it.

29:5 Sá maður, sem smjadrar fyrir náunga sínum, hann leggur net fyrir fátur hans.
29:5 A man that flattereth his neighbor Spreadeth a net for his steps.

29:6 Í misgjörð vonds manns er fólgin snara, en réttlátur maður fagnar og gleðst.
29:6 In the transgression of an evil man there is a snare; But the righteous doth sing and rejoice.

29:7 Réttlátur maður kynnir sér málefni hinna lítilmótlegu, en óguðlegur maður hirðir ekkert um að kynna sér það.
29:7 The righteous taketh knowledge of the cause of the poor; The wicked hath not understanding to know *it*.

29:8 Spottarar æsa upp borgina, en vitrir menn lægja reiðina.
29:8 Scoffers set a city in a flame; But wise men turn away wrath.

29:9 Þegar vitur maður á í þrætumáli við afglapa, þá reiðist hann og hlær, en hvíld fæst engin.
29:9 If a wise man hath a controversy with a foolish man, Whether he be angry or laugh, there will be no rest.

29:10 Blóðvargarnir hata hinn ráðvanda, en réttvisir menn láta sér annat um líf hans.
29:10 The bloodthirsty hate him that is perfect; And as for the upright, they seek his life.

29:11 Heimskinginn úthellir allri reiði sinni, en vitur maður sefar hana að lokum.
29:11 A fool uttereth all his anger; But a wise man keepeth it back and stilleth it.

29:12 Þegar drottinnarinn hlýðir á lygaorð, verða allir þjónar hans bófar.

29:12 If a ruler hearkeneth to falsehood, All his servants are wicked.

29:13 Fátæklingurinn og kúgarinn mætast, Drottinn ljær ljós augum beggja.
29:13 The poor man and the oppressor meet together; Yahwe lighteneth the eyes of them both.

29:14 Sá konungur, sem dæmir hina litilmótlegu með réttvísí, háseti hans mun stöðugt standa að cilífu.
29:14 The king that faithfully judgeth the poor, His throne shall be established for ever.

29:15 Vöndur og umvöndun veita speki, en agalaus sveinn gjörir móður sinni skömm.
29:15 The rod and reproof give wisdom; But a child left to himself causeth shame to his mother.

29:16 Þegar óguðlegum fjölgar, fjölgar og misgjörðum, en réttlátir munu hofa á fall þeirra.
29:16 When the wicked are increased, transgression increaseth; But the righteous shall look upon their fall.

29:17 Aga þú son þinn, þá mun hann láta þig hafa ró og veita unað sálu þinni.
29:17 Correct thy son, and he will give thee rest; Yea, he will give delight unto thy soul.

29:18 Þar sem engar vitranir eru, kemst fólkið á glapstigu, en sá sem varðveitir lögmálið, er sæll.
29:18 Where there is no vision, the people cast off restraint; But he that keepeth the law, happy is he.

29:19 Þræll verður eigi agaður með orðum, því að hann skilur þau að visu, en fer ekki eftir þeim.
29:19 A servant will not be corrected by words; For though he understand, he will not give heed.

29:20 Sjáir þú mann, sem er fljóttær í orðum, þá er meiri von um heimskingja en hann.
29:20 Seest thou a man that is hasty in his words? There is more hope of a fool than of him.

29:21 Dekri maður við þræl sinn frá barnæsku, vill hann að lokum verða ungherra.
29:21 He that delicately bringeth up his servant from a child Shall have him become a son at the last.

29:22 Reidigjarn maður vekur deilur, og bráðlyndur maður drýgir marga synd.
29:22 An angry man stirreth up strife, And a wrathful man aboundeth in transgression.

29:23 Hroki mannsins lægir hann, en hinn litilláti mun virðing hljóta.
29:23 A man's pride shall bring him low; But he that is of a lowly spirit shall obtain honor.

29:24 Þjófsnauturinn hatar líf sitt, hann hlýðir á bölvunina, en segir þó ekki frá.
29:24 Whoso is partner with a thief hateth his own soul; He heareth the adjuration and uttereth nothing.

29:25 Ótti við menn leiðir í snöru, en þeim er borgið, sem treystir Drottni.
29:25 The fear of man bringeth a snare; But whoso putteth his trust in Yahwe shall be safe.

29:26 Margir leita hylli drottmarans, en réttur mannsins kemur frá Drottni.
29:26 Many seek the ruler's favor; But a man's judgment cometh from Yahwe.

29:27 Andstyggð réttláttra er sá, sem ranglæti fremur, og andstyggð óguðlegra sá, sem ráðvandlega breytir.
29:27 An unjust man is an abomination to the righteous; And he that is upright in the way is an abomination to the wicked.

30:1 Orð Agúrs Jakesonar. Guðmælið. Maðurinn segir: Ég hefi streitst, ó Guð, ég hefi streitst, ó Guð, og er að þrotum kominn.
30:1 The words of Agur the son of Jakeh; The oracle. The man saith unto Ithiel, unto Ithiel and Ucal:

30:2 Því að ég er of heimskur til að geta talist maður, og ég hefi eigi mannsvit.
30:2 Surely I am more brutish than any man, And have not the understanding of a man;

30:3 ég hefi eigi lært speki, svo að ég hafi þekking á Hinum heilaga.
30:3 And I have not learned wisdom, Neither have I the knowledge of the Holy One.

30:4 Hver hefir stigið upp til himna og komið niður? Hver hefir safnað vindinum í greipar sínar? Hver hefir bundið vatnið í skikkju sína? Hver hefir reist öll endimörk jarðar? Hvað heitir hann og hvað heitir sonur hans - fyrst þú veist það?
30:4 Who hath ascended up into heaven, and descended? Who hath gathered the wind in his fists? Who hath bound the waters in his garment? Who hath established all the ends of the earth? What is his name, and what is his son's name, if thou knowest?

30:5 Sérhvert orð Guðs er hreint, hann er skjöldur þeim, er leita hælís hjá honum.
30:5 Every word of God is tried: He is a shield unto them that take refuge in him.

30:6 Bæt engu við orð hans, til þess að hann áviti þig eigi og þú standir sem lygari.
30:6 Add thou not unto his words, Lest he reprove thee, and thou be found a liar.

30:7 Um tvennt bið ég þig, synja mér þess eigi, áður en ég dey:
30:7 Two things have I asked of thee; Deny me *them* not before I die:

30:8 Lát fals og lygaorð vera fjarri mér, gef mér hvorki fátækt né auðæfi, en veit mér minn deildan verð.
30:8 Remove far from me falsehood and lies; Give me neither poverty nor riches; Feed me with the food that is needful for me:

30:9 Ég kynni annars að verða of saddur og afneita og segja: "Hver er Drottinn?" eða ef ég yrði fátækur, kynni ég að stela og misþjóða nafni Guðs mins.
30:9 Lest I be full, and deny *thee*, and say, Who is Yahwe? Or lest I be poor, and steal,

And use profanely the name of my God.

30:10 Ræg eigi þjóninn við húsbónda hans, svo að hann biði þér ekki óbæna og þú verðir að gjalda.
30:10 Slander not a servant unto his master, Lest he curse thee, and thou be held guilty.

30:11 Til er það kyn, sem hölvar föður sínum og blessar ekki móður sína.
30:11 There is a generation that curse their father, And bless not their mother.

30:12 kyn, sem þykist vera hreint og hefir þó eigi þvegið af sér saurinn
30:12 There is a generation that are pure in their own eyes, And yet are not washed from their filthiness.

30:13 kyn, sem lyftir hátt augunum og sperrir upp augnahárin.
30:13 There is a generation, oh how lofty are their eyes! And their eyelids are lifted up.

30:14 kyn, sem hefir sverð að tönnum og hnifa að jöxlum til þess að uppeta hina volðuð úr landinu og hina fátæku burt frá mönnum.
30:14 There is a generation whose teeth are as swords, and their jaw teeth as knives, To devour the poor from off the earth, and the needy from among men.

30:15 Blóðsugan á tvær dætur, sem heita Gefðu! Gefðu! Þrennt er til, sem er ósedjandi, fernt, sem aldrei segir: "Það er nóg!"
30:15 The horseleach hath two daughters, crying, Give, give. There are three things that are never satisfied, Yea, four that say not, Enough:

30:16 Helja og móðurlíf óbyrjunnar, jörðin, sem aldrei sedst af vatni, og eldurinn, sem aldrei segir: "Það er nóg!"
30:16 Sheol; And the barren womb; The earth that is not satisfied with water; And the fire that saith not, Enough.

30:17 Það auga, sem gjörir gys að föður sínum og fyrirlitur hlýðni við móður sína, mega hrafnarnir við lækinn kroppa út og arnarungarnir eta.
30:17 The eye that mocketh at his father, And despiseth to obey his mother, The ravens of the valley shall pick it out, And the young eagles shall eat it.

30:18 Þrennt er, sem mér virðist undursamlegt, og fernt, sem ég skil eigi:
30:18 There are three things which are too wonderful for me, Yea, four which I know not:

30:19 vegur arnarsins um loftið, vegur höggormsins yfir klettinn, vegur skipsins um reginhaf og vegur manns hjá konu.
30:19 The way of an eagle in the air; The way of a serpent upon a rock; The way of a ship in the midst of the sea; And the way of a man with a maiden.

30:20 Þannig er atferli hórkonunnar: Hún neytir, þurrkar sér um munninn og segir: "Ég hefi ekkert rangt gjört."
30:20 So is the way of an adulterous woman; She eateth, and wipeth her mouth, And saith, I have done no wickedness.

30:21 Undan þrennu nötrar jörðin, og undir fernu getur hún ekki risið:

30:21 For three things the earth doth tremble,
And for four, *which* it cannot bear:

30:22 *undir þræli, þegar hann verður konungur, og guðlausum manni, þegar hann mettast brauði.*
30:22 For a servant when he is king; And a fool when he is filled with food;

30:23 *undir smáðri konu, þegar hún giftist, og þernu, þegar hún bolar burt húsmóður sinni.*
30:23 For an odious woman when she is married; And a handmaid that is heir to her mistress.

30:24 *Fjórir eru smáir á jörðinni, og þó eru þeir vitrir spekingar:*
30:24 There are four things which are little upon the earth, But they are exceeding wise:

30:25 *Maurarnir eru kraftlitil þjóð, og þó alla þeir sér fæðunnar á sumrin.*
30:25 The ants are a people not strong, Yet they provide their food in the summer;

30:26 *Stökkhérarnir eru þróttlitil þjóð, og þó gjöra þeir sér hibýli í klettunum.*
30:26 The conies are but a feeble folk, Yet make they their houses in the rocks;

30:27 *Engisprettarnar hafa engan konung, og þó fer allur hópurinn út í röð og reglu.*
30:27 The locusts have no king, Yet go they forth all of them by bands;

30:28 *Ferfætlunni getur þú náð með tónum höndunum, og þó er hún í konungahöllum.*
30:28 The lizard taketh hold with her hands, Yet is she in kings' palaces.

30:29 *Þrír eru þeir, sem tígulegir eru á velli, og fjórir, sem tígulegir eru í gangi:*
30:29 There are three things which are stately in their march, Yea, four which are stately in going:

30:30 *Íjónið, hetjan meðal dýranna, er eigi hopar fyrir neinni skepnu.*
30:30 The lion, which is mightiest among beasts, And turneth not away for any;

30:31 *Iendgyrtur hesturinn og geithafurinn og konungur, er enginn fær móti staðið.*
30:31 The greyhound; The he-goat also; And the king against whom there is no rising up.

30:32 *Hafir þú heimskast til að upphefja sjálfan þig, eða hafir þú gjört það af ásettu ráði, þá legg höndina á munninn!*
30:32 If thou hast done foolishly in lifting up thyself, Or if thou hast thought evil, Lay thy hand upon thy mouth.

30:33 *Því að þrýstingur á mjólk framleiðir smjör, og þrýstingur á nasir framleiðir blóð, og þrýstingur á reiði framleiðir deilu.*
30:33 For the churning of milk bringeth forth butter, And the wringing of the nose bringeth forth blood; So the forcing of wrath bringeth forth strife.

31:1 *Orð Lemúels konungs í Massa, er móðir hans kenndi honum.*
31:1 The words of king Lemuel; the oracle which his mother taught him.

31:2 *Hvað á ég að segja þér, sonur minn? og hvað, sonur kviðar míns? og hvað, sonur áheita mínna?*
31:2 What, my son? and what, O son of my womb? And what, O son of my vows?

31:3 *Gef ekki konum kraft þinn, né ástarhót þin þeim er spilla konungum.*
31:3 Give not thy strength unto women, Nor thy ways to that which destroyeth kings.

31:4 *Ekki sæmir konungum, Lemúel, ekki sæmir konungum að drekka vín, né höfðingjum áfengur drykkur.*
31:4 It is not for kings, O Lemuel, it is not for kings to drink wine; Nor for princes to say, Where is strong drink?

31:5 *Þeir kynnu að drekka og gleyma lögunum og rangfæra málefni allra aumra manna.*
31:5 Lest they drink, and forget the law, And pervert the justice *due* to any that is afflicted.

31:6 *Gefið áfengan drykk þeim, sem kominn er í örprot, og vín þeim, sem sorghitnir eru.*
31:6 Give strong drink unto him that is ready to perish, And wine unto the bitter in soul:

31:7 *Drekki hann og gleymi fátækt sinni og minnst ekki frammar mæðu sinnar.*
31:7 Let him drink, and forget his poverty, And remember his misery no more.

31:8 *Ljúk þú upp munni þínum fyrir hinn mállausa, fyrir málefni allra þeirra manna, sem eru að örmagnast.*
31:8 Open thy mouth for the dumb, In the cause of all such as are left desolate.

31:9 *Ljúk þú upp munni þínum, dæm með réttvísí og rétt þú hlut hinna voluðu og snauðu.*
31:9 Open thy mouth, judge righteously, And minister justice to the poor and needy.

31:10 *Væna konu, hver hlýtur hana? hún er miklu meira virði en perlur.*
31:10 A worthy woman who can find? For her price is far above rubies.

31:11 *Hjarta manns hennar treystir henni, og ekki vantar að honum fénist.*
31:11 The heart of her husband trusteth in her, And he shall have no lack of gain.

31:12 *Hún gjörir honum gott og ekkert illt alla ævidaga sína.*
31:12 She doeth him good and not evil All the days of her life.

31:13 *Hún sér um ull og hör og vinnur fúslega með höndum sínum.*
31:13 She seeketh wool and flax, And worketh willingly with her hands.

31:14 *Hún er eins og kaupförin, sækir björgina langt að.*
31:14 She is like the merchant-ships; She bringeth her bread from afar.

31:15 *Hún fer á fætur fyrir dag, skammtar heimilisfólki sínu og segir þernum sínum fyrir verkum.*
31:15 She riseth also while it is yet night, And giveth food to her household, And their task to her maidens.

31:16 *Hún hefir augastað á akri og kaupir hann, af ávexti handa*

sinna plantar hún víngarð.
31:16 She considereth a field, and buyeth it; With the fruit of her hands she planteth a vineyard.

31:17 *Hún gyrðir lendar sínar krafti og tekur sterklega til armleggjunum.*
31:17 She girdeth her loins with strength, And maketh strong her arms.

31:18 *Hún finnur, að atvinna hennar er arðsöm, á lampa hennar slökknar eigi um nætur.*
31:18 She perceiveth that her merchandise is profitable: Her lamp goeth not out by night.

31:19 *Hún réttir út hendurnar eftir rokknum, og fingur hennar gripa snælduna.*
31:19 She layeth her hands to the distaff, And her hands hold the spindle.

31:20 *Hún breiðir út lófann móti hinum bágstadda og réttir út hendurnar móti hinum snauða.*
31:20 She stretcheth out her hand to the poor; Yea, she reacheth forth her hands to the needy.

31:21 *Hún er ekki hrædd um heimilisfólk sitt, þótt snjóí, því að allt heimilisfólk hennar er klætt skarlati.*
31:21 She is not afraid of the snow for her household; For all her household are clothed with scarlet.

31:22 *Hún býr sér til ábreiður, klæðnaður hennar er úr badmull og purpura.*
31:22 She maketh for herself carpets of tapestry; Her clothing is fine linen and purple.

31:23 *Maður hennar er mikils metinn í borgarhlíðunum, þá er hann situr með öldungum landsins.*
31:23 Her husband is known in the gates, When he sitteth among the elders of the land.

31:24 *Hún býr til skyrtur og selur þær, og kaupmanninum fær hún belti.*
31:24 She maketh linen garments and selleth them, And delivereth girdles unto the merchant.

31:25 *Kraftur og tign er klæðnaður hennar, og hún hlær að komandi degi.*
31:25 Strength and dignity are her clothing; And she laugheth at the time to come.

31:26 *Hún opnar munninn með speki, og ástúðleg fræðsla er á tungu hennar.*
31:26 She openeth her mouth with wisdom; And the law of kindness is on her tongue.

31:27 *Hún vakir yfir því, sem fram fer á heimili hennar, og etur ekki letinnar brauð.*
31:27 She looketh well to the ways of her household, And eateth not the bread of idleness.

31:28 *Synir hennar ganga fram og segja hana sæla, maður hennar gengur fram og hrósar henni:*
31:28 Her children rise up, and call her blessed; Her husband *also*, and he praiseth her, *saying*:

31:29 *"Margar konur hafa sýnt dugnað, en þú tekur þeim öllum fram!"*
31:29 Many daughters have done worthily, But thou excellest them all.

31:30 Yndisþokkinn er svikull og friðleikinn hverfull, en sú kona, sem óttast Drottin, á hrós skilið.

31:30 Grace is deceitful, and beauty is vain; *But* a woman that feareth Yahwe, she shall be praised.

31:31 Gefið henni af ávexti handa hennar, og verk hennar skulu lofa hana í borgarhlíðunum.

31:31 Give her of the fruit of her hands; And let her works praise her in the gates.

1:1 Orð prédikarans, sonar Davíðs, konungs í Jerúsalem.

1:1 The words of the Preacher, the son of David, king in Jerusalem.

1:2 Aumasti hégómi, segir prédikarinn, aumasti hégómi, allt er hégómi!

1:2 Vanity of vanities, saith the Preacher; vanity of vanities, all is vanity.

1:3 Hvaða ávinning hefir maðurinn af öllu stríti sínu, er hann streitist við undir sólinni?

1:3 What profit hath man of all his labor wherein he laboreth under the sun?

1:4 Ein kynslóðin fer og önnur kemur, en jörðin stendur að eilífu.

1:4 One generation goeth, and another generation cometh; but the earth abideth for ever.

1:5 Og sólin rennur upp, og sólin gengur undir og hraðar sér til samastaðar síns, þar sem hún rennur upp.

1:5 The sun also ariseth, and the sun goeth down, and hasteth to its place where it ariseth.

1:6 Vindurinn gengur til suðurs og snýr sér til norðurs, hann snýr sér og snýr sér og fer aftur að hringsnúast á nýjan leik.

1:6 The wind goeth toward the south, and turneth about unto the north; it turneth about continually in its course, and the wind returneth again to its circuits.

1:7 Allar ár renna í sjóinn, en sjórinn verður aldrei fullur, þangað sem árnar renna, þangað halda þær ávallt áfram að renna.

1:7 All the rivers run into the sea, yet the sea is not full; unto the place whither the rivers go, thither they go again.

1:8 Allt er sistrítandi, enginn maður fær því með orðum lýst, augað verður aldrei satt af að sjá, og eyrað verður aldrei mettt af að heyra.

1:8 All things are full of weariness; man cannot utter *it*: the eye is not satisfied with seeing, nor the ear filled with hearing.

1:9 Það sem hefir verið, það mun verða, og það sem gjörst hefir, það mun gjörast, og ekkert er nýtt undir sólinni.

1:9 That which hath been is that which shall be; and that which hath been done is that which shall be done: and there is no new thing under the sun.

1:10 Sé nokkuð til, er um verði sagt: sjá, þetta er nýtt - þá hefir það orðið fyrir löngu, á tímum sem á undan oss voru.

1:10 Is there a thing whereof it may be said, See, this is new? it hath been long ago, in the ages which were before us.

1:11 Forfeðranna minnast menn eigi, og ekki verður heldur eftirkomendanna, sem síðar verða uppi, minnst meðal þeirra, sem síðar verða.

1:11 There is no remembrance of the former *generations*; neither shall there be any remembrance of the latter *generations* that are to come, among those that shall come after.

1:12 Ég, prédikarinn, var konungur yfir Ísrael í Jerúsalem.

1:12 I the Preacher was king over Israel in Jerusalem.

1:13 Ég lagði allan hug á að rannsaka og kynna mér með hyggni allt það, er gjörist undir himninum: Það er leiða þrautin, sem Guð hefir fengið mönnum að þreyta sig á.

1:13 And I applied my heart to seek and to search out by wisdom concerning all that is done under heaven: it is a sore travail that God hath given to the sons of men to be exercised therewith.

1:14 Ég hefi séð öll verk, sem gjörast undir sólinni, og sjá: Allt var hégómi og eftirsókn eftir vindi.

1:14 I have seen all the works that are done under the sun; and, behold, all is vanity and a striving after wind.

1:15 Hið bogna getur ekki orðið beint, og það sem skortir verður eigi talið.

1:15 That which is crooked cannot be made straight; and that which is wanting cannot be numbered.

1:16 Ég hugsaði með sjálfum mér: Sjá, ég hefi aflað mér meiri og viðtakari speki en allir þeir, er ríkt hafa yfir Jerúsalem á undan mér, og hjarta mitt hefir titið speki og þekkingu í rikum mæli.

1:16 I communed with mine own heart, saying, Lo, I have gotten me great wisdom above all that were before me in Jerusalem; yea, my heart hath had great experience of wisdom and knowledge.

1:17 Og er ég lagði allan hug á að þekkja speki og að þekkja flónsku og heimsku, þá komst ég að raun um, að einnig það var að sækjast eftir vindi.

1:17 And I applied my heart to know wisdom, and to know madness and folly: I perceived that this also was a striving after wind.

1:18 Því að mikilli speki er samfara mikil gremja, og sá sem eykur þekkingu sína, eykur kvöl sína.

1:18 For in much wisdom is much grief; and he that increaseth knowledge increaseth sorrow.

2:1 Ég sagði við sjálfan mig: Jæja þá, reyndu gleðina og njóttu gæða lífsins! En sjá, einnig það er hégómi.

2:1 I said in my heart, Come now, I will prove thee with mirth; therefore enjoy pleasure: and, behold, this also was vanity.

2:2 Um hláturinn sagði ég: hann er villaus! og um gleðina: hverju fær hún til vegar komið?

2:2 I said of laughter, It is mad; and of mirth, What doeth it?

2:3 Mér kom til hugar að gæða líkama minum á vini - en hjarta mitt skyldi stjórna öllu viturlega - og að halda fast við heimskuna, uns ég sæi, hvað gott væri fyrir mennina að gjöra undir himninum alla ævidaga þeirra.

2:3 I searched in my heart how to cheer my flesh with wine, my heart yet guiding *me* with wisdom, and how to lay hold on folly, till I might see what it was good for the sons of men that they should do under heaven all the days of their life.

2:4 Ég gjörði stórvirki: Ég reisti mér hús, ég plantaði mér vingarða.

2:4 I made me great works; I builded me houses; I planted me vineyards;

2:5 ég gjörði mér jurtagarða og aldingarða og gróðursetti þar alls konar aldintré.

2:5 I made me gardens and parks, and I planted trees in them of all kinds of fruit;

2:6 ég bjó mér til vatnstjarnir til þess að vökva með vaxandi víðarskóg.

2:6 I made me pools of water, to water therefrom the forest where trees were reared;

2:7 ég keypti þræla og ambáttir, og ég átti heimafélld hjón. Ég átti og meiri hjarðir nauta og sauða en allir þeir, sem verið höfðu á undan mér í Jerúsalem.

2:7 I bought men-servants and maid-servants, and had servants born in my house; also I had great possessions of herds and flocks, above all that were before me in Jerusalem;

2:8 Ég safnaði mér og silfri og gulli og fjársjóðum frá konungum og löndum, ég fékk mér söngmenn og söngkonur og það sem er yndi karlmanna: fjölda kvenna.

2:8 I gathered me also silver and gold, and the treasure of kings and of the provinces; I gat me men-singers and women-singers, and the delights of the sons of men, musical instruments, and that of all sorts.

2:9 Og ég varð mikill og meiri öllum þeim, er verið höfðu í Jerúsalem á undan mér. Einnig speki mín var kyrr hjá mér.

2:9 So I was great, and increased more than all that were before me in Jerusalem: also my wisdom remained with me.

2:10 Og allt það sem augu mín girntust, það lét ég eftir þeim. Ég neitaði ekki hjarta mínu um nokkra gleði, því að hjarta mitt hafði ánægju af allri fyrirhöfn minni, og þetta var hlutdeild mín af allri fyrirhöfn minni.

2:10 And whatsoever mine eyes desired I kept not from them; I withheld not my heart from any joy; for my heart rejoiced because of all my labor; and this was my portion from all my labor.

2:11 En er ég leit á öll verk mín, þau er hendur mínar höfðu unnið, og á þá fyrirhöfn, er ég hafði haft fyrir að gjöra þau, þá sá ég, að allt var hégómi og eftirsókn eftir vindi, og að enginn ávinningur er til undir sólinni.

2:11 Then I looked on all the works that my hands had wrought, and on the labor that I had labored to do; and, behold, all was vanity

and a striving after wind, and there was no profit under the sun.

2:12 Ég sneri mér að því að virða fyrir mér speki og flónsku og heimsku. - því að hvað mun sá maður gjöra, er kemur eftir konunginn? Hann gjörir það sem menn hafa gjört fyrir löngu. -

2:12 And I turned myself to behold wisdom, and madness, and folly: for what *can* the man do that cometh after the king? *even* that which hath been done long ago.

2:13 Þá sá ég, að spekin hefir yfirburði yfir heimskuna eins og ljósið hefir yfirburði yfir myrkrið.

2:13 Then I saw that wisdom excelleth folly, as far as light excelleth darkness.

2:14 Vitur maður hefir augun í höfðinu, en heimskinginn gengur í myrkri. Jafnframt tók ég eftir því, að eitt og hið sama kemur fram við alla.

2:14 The wise man's eyes are in his head, and the fool walketh in darkness: and yet I perceived that one event happeneth to them all.

2:15 Og ég sagði við sjálfan mig: Hið sama sem kemur fram við heimskingjann, það kemur og fram við mig, og til hvers hefi ég þá orðið svo frábærlega vitur? Þá hugsaði ég í hjarta minnu, að einnig það væri hegómi.

2:15 Then said I in my heart, As it happeneth to the fool, so will it happen even to me; and why was I then more wise? Then said I in my heart, that this also is vanity.

2:16 Því að menn minnst ekki hins vitra að eilífu, frekar en heimskingjans, því að allir verða þeir löngu gleymdir á komandi tímum, og deyr ekki jafnt vitur sem heimskur?

2:16 For of the wise man, even as of the fool, there is no remembrance for ever; seeing that in the days to come all will have been long forgotten. And how doth the wise man die even as the fool!

2:17 Þá varð mér illa við lífið, því að mér mislíkaði það, er gjörist undir sólinni, því að allt er hegómi og eftirsókn eftir vindi.

2:17 So I hated life, because the work that is wrought under the sun was grievous unto me; for all is vanity and a striving after wind.

2:18 Og mér varð illa við allt mitt strit, er ég streittist við undir sólinni, með því að ég verð að eftirskilja það þeim manni, er kemur eftir mig.

2:18 And I hated all my labor wherein I labored under the sun, seeing that I must leave it unto the man that shall be after me.

2:19 Og hver veit, hvort hann verður spekingur eða heimskingi? Og þó á hann að ráða yfir öllu striti minnu, er ég hefi streitst við og viturlega með farið undir sólinni - einnig það er hegómi.

2:19 And who knoweth whether he will be a wise man or a fool? yet will he have rule over all my labor wherein I have labored, and wherein I have showed myself wise under the sun. This also is vanity.

2:20 Þá hvarf ég að því að láta hjarta mitt órvænta yfir allri þeirri mæðu, er ég hafði átt í undir sólinni.

2:20 Therefore I turned about to cause my heart to despair concerning all the labor wherein I had labored under the sun.

2:21 Því að hafi einhver unnið starf sitt með hyggindum, þekking og dugnaði, verður hann að selja það öðrum í hendur til eignar, sem ekkert hefir fyrir því haft. Einnig það er hegómi og mikið böll.

2:21 For there is a man whose labor is with wisdom, and with knowledge, and with skillfulness; yet to a man that hath not labored therein shall he leave it for his portion. This also is vanity and a great evil.

2:22 Hvað fær þá maðurinn fyrir allt strit sitt og ástundun hjarta sins, er hann mæðist í undir sólinni?

2:22 For what hath a man of all his labor, and of the striving of his heart, wherein he laboreth under the sun?

2:23 Því að allir dagar hans eru kvöl, og starf hans er armaða. Jafnvel á næturnar fær hjarta hans eigi hvíld. Einnig þetta er hegómi.

2:23 For all his days are *but* sorrows, and his travail is grief; yea, even in the night his heart taketh no rest. This also is vanity.

2:24 Það er ekkert betra til með mönnum en að eta og drekka og láta sálu sína njóta fagnaðar af striti sínu. En það hefi ég séð, að einnig þetta kemur af Guðs hendi.

2:24 There is nothing better for a man *than* that he should eat and drink, and make his soul enjoy good in his labor. This also I saw, that it is from the hand of God.

2:25 Því að hver má eta eða neyta nokkurs án hans?

2:25 For who can eat, or who can have enjoyment, more than I?

2:26 Því að þeim manni, sem honum geðjast, gefur hann vísu, þekking og gleði, en syndaranum fær hann það starf að safna og hruga saman til þess að selja það þeim í hendur, er Guði geðjast. Einnig það er hegómi og eftirsókn eftir vindi.

2:26 For to the man that pleaseth him *God* giveth wisdom, and knowledge, and joy; but to the sinner he giveth travail, to gather and to heap up, that he may give to him that pleaseth God. This also is vanity and a striving after wind.

3:1 Öllu er afmörkuð stund, og sérhver hlutur undir himninum hefir sinn tíma.

3:1 For everything there is a season, and a time for every purpose under heaven:

3:2 Að fæðast hefir sinn tíma og að deyja hefir sinn tíma, að gróðursetja hefir sinn tíma og að rífa það upp, sem gróðursett hefir verið, hefir sinn tíma.

3:2 a time to be born, and a time to die; a time to plant, and a time to pluck up that which is planted;

3:3 að deyða hefir sinn tíma og að lækna hefir sinn tíma, að rífa niður hefir sinn tíma og að byggja upp hefir sinn tíma.

3:3 a time to kill, and a time to heal; a time to break down, and a time to build up;

3:4 að gráta hefir sinn tíma og að hlæja hefir sinn tíma, að kveina hefir

sinn tíma og að dansa hefir sinn tíma.

3:4 a time to weep, and a time to laugh; a time to mourn, and a time to dance;

3:5 að kasta steinum hefir sinn tíma og að tína saman steina hefir sinn tíma, að faðmast hefir sinn tíma og að halda sér frá faðmlögum hefir sinn tíma.

3:5 a time to cast away stones, and a time to gather stones together; a time to embrace, and a time to refrain from embracing;

3:6 að leita hefir sinn tíma og að týna hefir sinn tíma, að geyma hefir sinn tíma og að fleygja hefir sinn tíma.

3:6 a time to seek, and a time to lose; a time to keep, and a time to cast away;

3:7 að rífa sundur hefir sinn tíma og að sauma saman hefir sinn tíma, að þegja hefir sinn tíma og að tala hefir sinn tíma.

3:7 a time to rend, and a time to sew; a time to keep silence, and a time to speak;

3:8 að elska hefir sinn tíma og að hata hefir sinn tíma, ófriður hefir sinn tíma, og friður hefir sinn tíma.

3:8 a time to love, and a time to hate; a time for war, and a time for peace.

3:9 Hvern ávinning hefir starfandinn af öllu striti sínu?

3:9 What profit hath he that worketh in that wherein he laboreth?

3:10 Ég virti fyrir mér þá þraut, sem Guð hefir fengið mönnunum að þreyta sig á.

3:10 I have seen the travail which God hath given to the sons of men to be exercised therewith.

3:11 Allt hefir hann gjört hagfelld á sinum tíma, jafnvel eilífðina hefir hann lagt í brjóst þeirra, aðeins fær maðurinn ekki skilið það verk, sem Guð gjörir, frá upphafi til enda.

3:11 He hath made everything beautiful in its time: also he hath set eternity in their heart, yet so that man cannot find out the work that God hath done from the beginning even to the end.

3:12 Ég komst að raun um, að ekkert er betra með þeim en að vera gláður og gæða sér meðan ævin endist.

3:12 I know that there is nothing better for them, than to rejoice, and to do good so long as they live.

3:13 En það, að maður etur og drekkur og nýtur fagnaðar af öllu striti sínu, einnig það er Guðs gjöf.

3:13 And also that every man should eat and drink, and enjoy good in all his labor, is the gift of God.

3:14 Ég komst að raun um, að allt, sem Guð gjörir, stendur að eilífu, við það er engu að bæta, og af því verður ekkert tekið. Guð hefir gjört það svo, til þess að menn óttuðust hann.

3:14 I know that, whatsoever God doeth, it shall be for ever: nothing can be put to it, nor anything taken from it; and God hath done it, that men should fear before him.

3:15 Það sem er, var fyrir löngu, og það sem mun verða, hefir verið fyrir löngu, og Guð leitar aftur hins liðna.

3:15 That which is hath been long ago; and that which is to be hath long ago been: and God seeketh again that which is passed away.

3:16 **Og enn fremur sá ég undir sólinni: Þar sem rétturinn átti að vera, þar var ranglæti, og þar sem réttlætið átti að vera, þar var ranglæti.**

3:16 And moreover I saw under the sun, in the place of justice, that wickedness was there; and in the place of righteousness, that wickedness was there.

3:17 **Ég sagði við sjálfan mig: Hinn ráðvanda og hinn óguðlega mun Guð dæma, því að hann hefir sett tíma öllum hlutum og öllum gjörðum.**

3:17 I said in my heart, God will judge the righteous and the wicked; for there is a time there for every purpose and for every work.

3:18 **Ég sagði við sjálfan mig: Það er mannanna vegna, til þess að Guð geti reynt þá, og til þess að þeir sjái, að þeir eru sjálfir ekki annað en skepnur.**

3:18 I said in my heart, *It is* because of the sons of men, that God may prove them, and that they may see that they themselves are *but as* beasts.

3:19 **Því að örlög mannanna og örlög skepnunnar - örlög þeirra eru hin sömu: Eins og skepnan deyr, svo deyr og maðurinn, og allt hefir sama andann, og yfirburði hefir maðurinn enga fram yfir skepnuna, því að allt er hégómi.**

3:19 For that which befaller the sons of men befaller beasts; even one thing befaller them: as the one dieth, so dieth the other; yea, they have all one breath; and man hath no preeminence above the beasts: for all is vanity.

3:20 **Allt fer sömu leiðina: Allt er af moldu komið, og allt hverfur aftur til moldar.**

3:20 All go unto one place; all are of the dust, and all turn to dust again.

3:21 **Hver veit, hvort andi mannanna fer upp á við, en andi skepnunnar niður á við til jarðar?**

3:21 Who knoweth the spirit of man, whether it goeth upward, and the spirit of the beast, whether it goeth downward to the earth?

3:22 **Þannig sá ég, að ekkert betra er til en að maðurinn gleðji sig við verk sín, því að það er hlutdeild hans. Því að hver kemur honum svo langt, að hann sjái það sem verður eftir hans dag?**

3:22 Wherefore I saw that there is nothing better, than that a man should rejoice in his works; for that is his portion: for who shall bring him *back* to see what shall be after him?

4:1 **Og enn sá ég alla þá kúgun, sem viðgengst undir sólinni: Parna streyma tár hinna undirokuðu, en enginn huggar þá. Af hendi kúgara sinna sæta þeir ofbeldi, en enginn huggar þá.**

4:1 Then I returned and saw all the oppressions that are done under the sun: and behold, the tears of such as were oppressed, and they had no comforter; and on the side of their oppressors there was power; but they had no comforter.

4:2 **Þá taldi ég hina framlíðnu sæla, þá er fyrir löngu eru dánir, í samanburði við hina lifandi, þá er enn eru á lífi,**

4:2 Wherefore I praised the dead that have been long dead more than the living that are yet alive;

4:3 **en sælli en þessa hvora tveggja þann, sem enn er ekki til orðinn og ekki hefir séð þau vöndu verk, sem framin eru undir sólinni.**

4:3 Yea, better than them both *did I esteem* him that hath not yet been, who hath not seen the evil work that is done under the sun.

4:4 **Og ég sá, að allt strit og dagnaður í framkvæmdum er ekki annað en öfund eins við annan. Einnig það er hégómi og eftirsókn eftir vindi.**

4:4 Then I saw all labor and every skilful work, that for this a man is envied of his neighbor. This also is vanity and a striving after wind.

4:5 **Heimskinginn spennir greipar og etur sitt eigið hold.**

4:5 The fool foldeth his hands together, and eateth his own flesh.

4:6 **Betri er hnefayfylli af ró en báðar hendur fullar af striti og eftirsókn eftir vindi.**

4:6 Better is a handful, with quietness, than two handfuls with labor and striving after wind.

4:7 **Og enn sá ég hégóma undir sólinni:**

4:7 Then I returned and saw vanity under the sun.

4:8 **Maður stendur einn og enginn annar með honum, hann á hvorki son né bróður, og þó er enginn endir á öllu striti hans, og augu hans mettast ekki á auðlegð. En fyrir hvern er ég þá að stritast og fyrir hvern læt ég þá sál mína fara góðs á mis? Einnig þetta er hégómi og leið þraut.**

4:8 There is one that is alone, and he hath not a second; yea, he hath neither son nor brother; yet is there no end of all his labor, neither are his eyes satisfied with riches. For whom then, *saith he*, do I labor, and deprive my soul of good? This also is vanity, yea, it is a sore travail.

4:9 **Betri eru tveir en einn, með því að þeir hafa góð laun fyrir strit sitt.**

4:9 Two are better than one, because they have a good reward for their labor.

4:10 **Því að falli annar þeirra, þá getur hinn reist féлага sinn á fatur, en vei einstæðingnum, sem fellur og enginn annar er til að reisa á fatur.**

4:10 For if they fall, the one will lift up his fellow; but woe to him that is alone when he falleth, and hath not another to lift him up.

4:11 **Sömuléiðis ef tveir sofa saman, þá er þeim heitt, en sá sem er einn, hvernig getur honum hitnað?**

4:11 Again, if two lie together, then they have warmth; but how can one be warm *alone*?

4:12 **Og ef einhver ræðst á þann sem er einn, þá munu tveir geta veitt honum mótsöðu, og þrefaldan þráð er eigi auðvelt að slíta.**

4:12 And if a man prevail against him that is alone, two shall withstand him; and a threefold cord is not quickly broken.

4:13 **Betri er fátækur unglingur, sé hann vitur, heldur en gamall**

konungur, sé hann heimskur og þýðist eigi framar viðvaranir.

4:13 Better is a poor and wise youth than an old and foolish king, who knoweth not how to receive admonition any more.

4:14 **Því að hann gekk út úr dýflissunni og varð konungur, þótt hann hefði fæðst snauður í ríki annars.**

4:14 For out of prison he came forth to be king; yea, even in his kingdom he was born poor.

4:15 **Ég sá alla lifandi menn, þá er gengu undir sólinni, vera á bandi unglingsins, hins annars, þess er koma átti í hins stað.**

4:15 I saw all the living that walk under the sun, that they were with the youth, the second, that stood up in his stead.

4:16 **Enginn endir var á öllu því fólki, á öllum þeim, er hann var fyrir. Þó glöddust eftirkomendurnir ekki yfir honum. Því að einnig það er hégómi og eftirsókn eftir vindi.**

4:16 There was no end of all the people, even of all them over whom he was: yet they that come after shall not rejoice in him. Surely this also is vanity and a striving after wind.

5:1 (4:17) **Haf gát á fæti þínum þegar þú gengur í Guðs hús, því að það er betra að koma þangað til þess að heyra, heldur en að heimskingjar færi sláturförn: því að þeir vita ekkert og gjöra það sem illt er.**

5:2 Be not rash with thy mouth, and let not thy heart be hasty to utter anything before God; for God is in heaven, and thou upon earth: therefore let thy words be few.

5:2 (5:1) **Vertu ekki of munnhvatur, og hjarta þitt hraði sér ekki að mæla orð frammi fyrir Guði, því að Guð er á himnum, en þú á jörðu, ver því eigi margorður.**

5:3 For a dream cometh with a multitude of business, and a fool's voice with a multitude of words.

5:3 (5:2) **Því að draumar koma, þar sem áhyggjurnar eru miklar, og heimskutal, þar sem mörg orð eru viðhöfð.**

5:4 When thou vowest a vow unto God, defer not to pay it; for he hath no pleasure in fools: pay that which thou vowest.

5:4 (5:3) **Þegar þú gjörir Guði heit, þá fresta þú eigi að efna það, því að hann hefir eigi velþóknun á heimskingjum. Efn það er þú heitir.**

5:5 Better is it that thou shouldest not vow, than that thou shouldest vow and not pay.

5:5 (5:4) **Betra er að þú heitir engu en að þú heitir og efnir ekki.**

5:6 Suffer not thy mouth to cause thy flesh to sin; neither say thou before the angel, that it was an error: wherefore should God be angry at thy voice, and destroy the work of thy hands?

5:6 (5:5) **Leyf eigi munni þínum að baka líkama þínum sekt og seg eigi við sendibodann: Það var fljótfærni! Hvers vegna á Guð að reiðast tali þínu og skemma verk handa þinna?**

5:7 For in the multitude of dreams there are vanities, and in many words: but fear thou God.

5:7 (5:6) Því að þar sem mikið er um drauma og orð, þar er og mikill hégómi. Öttastu heldur Guð!

5:8 If thou seest the oppression of the poor, and the violent taking away of justice and righteousness in a province, marvel not at the matter: for one higher than the high regardeth; and there are higher than they.

5:8 (5:7) Sjáir þú hinn snauða undirokaðan og að rétti og réttlæti er rænt í héraðinu, þá furða þú þig ekki á því athæfi, því að hár vakir yfir háum og hinn hæsti yfir þeim öllum.

5:9 Moreover the profit of the earth is for all: the king *himself* is served by the field.

5:9 (5:8) Konungur, sem gefinn er fyrir jarðyrkju, er í alla staði ávinningur fyrir land.

5:10 He that loveth silver shall not be satisfied with silver; nor he that loveth abundance, with increase: this also is vanity.

5:10 (5:9) Sá sem elskar peninga, verður aldrei saddur af peningum, og sá sem elskar auðinn, hefir ekki gagn af honum. Einnig það er hégómi.

5:11 When goods increase, they are increased that eat them; and what advantage is there to the owner thereof, save the beholding of *them* with his eyes?

5:11 (5:10) Þar sem eigurnar vaxa, þar fjölgar og þeim er eyða þeim, og hvaða ábata hefir eigandinn af þeim annan en að horfa á þær?

5:12 The sleep of a laboring man is sweet, whether he eat little or much; but the fulness of the rich will not suffer him to sleep.

5:12 (5:11) Sætur er svefninn þeim sem erfiðar, hvort sem hann etur litíð eða mikið, en offylli hins auðuga lætur hann eigi hafa frið til að sofa.

5:13 There is a grievous evil which I have seen under the sun, *namely*, riches kept by the owner thereof to his hurt:

5:13 (5:12) Til er slæmt böll, sem ég hefi séð undir sólinni: auður sem eigandinn varðveitir sjálfum sér til ógæfu.

5:14 and those riches perish by evil adventure; and if he hath begotten a son, there is nothing in his hand.

5:14 (5:13) Missist þessi auður fyrir slys, og hafi eigandinn eignast son, þá verður ekkert til handa honum.

5:15 As he came forth from his mother's womb, naked shall he go again as he came, and shall take nothing for his labor, which he may carry away in his hand.

5:15 (5:14) Eins og hann kom af móðurlífi, svo mun hann nakinn fara burt aftur eins og hann kom, og hann mun ekkert á burt hafa fyrir strit sítt, það er hann taki með sér í hendi sér.

5:16 And this also is a grievous evil, that in all points as he came, so shall he go: and what profit hath he that he laboreth for the wind?

5:16 (5:15) Einnig það er slæmt böll: Með öllu svo sem hann kom mun hann aftur fara, og hvaða ávinning hefir hann af því, að hann stritar út í veður og vind?

5:17 All his days also he eateth in darkness, and he is sore vexed, and hath sickness and wrath.

5:17 (5:16) Auk þess elur hann allan aldur sinn í myrkri og við sorg og mikla gremju og þjáning og reiði.

5:18 Behold, that which I have seen to be good and to be comely is for one to eat and to drink, and to enjoy good in all his labor, wherein he laboreth under the sun, all the days of his life which God hath given him: for this is his portion.

5:18 (5:17) Sjá, það sem ég hefi séð, að er gott og fagurt, það er, að maðurinn eti og drekki og njóti fagnaðar af öllu striti sínu, því er hann streitist við undir sólinni alla ævidaga sína, þá er Guð gefur honum, því að það er hlutdeild hans.

5:19 Every man also to whom God hath given riches and wealth, and hath given him power to eat thereof, and to take his portion, and to rejoice in his labor -- this is the gift of God.

5:19 (5:18) Og þegar Guð gefur einhverjum manni ríkidæmi og auðæfi og gjörir hann feran um að njóta þess og taka hlutdeild sína og að gleðjast yfir starfi sínu, þá er og það Guðs gjöf.

5:20 For he shall not much remember the days of his life; because God answereth *him* in the joy of his heart.

5:20 (5:19) Því að slíkur maður hugsar ekki mikið um ævidaga lífs síns, meðan Guð lætur hann hafa nóg að sýsla við fögnuð hjarta síns.

5:20 For he shall not much remember the days of his life; because God answereth *him* in the joy of his heart.

6:1 Til er böll, sem ég hefi séð undir sólinni, og það liggur þungt á mönnum:

6:1 There is an evil which I have seen under the sun, and it is heavy upon men:

6:2 Þegar Guð gefur einhverjum manni ríkidæmi, auðæfi og heiður, svo að hann skortir ekkert af því er hann gírnist, en Guð gjörir hann ekki feran um að njóta þess, heldur nýtur annar maður þess - það er hégómi og vond þjáning.

6:2 a man to whom God giveth riches, wealth, and honor, so that he lacketh nothing for his soul of all that he desireth, yet God giveth him not power to eat thereof, but an alien eateth it; this is vanity, and it is an evil disease.

6:3 Þótt einhver eignaðist hundrað börn og lifði mörg ár, og ævidagar hans yrðu margir, en sál hans mettaðist ekki af gæðum og hann fengi heldur enga greftrun, þá segi ég: Ótímaburðurinn er sælli en hann.

6:3 If a man beget a hundred children, and live many years, so that the days of his years are many, but his soul be not filled with good, and moreover he have no burial; I say, that an untimely birth is better than he:

6:4 Því að hann er kominn í hégóma og fer burt í myrkur, og nafn hans er myrkri hulið.

6:4 for it cometh in vanity, and departeth in darkness, and the name thereof is covered with darkness;

6:5 Hann hefir ekki heldur séð sólina né þekkt hana, hann hefir meiri ró en hinn.

6:5 moreover it hath not seen the sun nor known it; this hath rest rather than the other:

6:6 Og þótt hann lifi tvenn þúsund ár, en njóti einskis fagnaðar, fer ekki allt sömu leiðina?

6:6 yea, though he live a thousand years twice told, and yet enjoy no good, do not all go to one place?

6:7 Allt strit mannsins er fyrir munn hans, og þó seðst girndin aldrei.

6:7 All the labor of man is for his mouth, and yet the appetite is not filled.

6:8 Því að hvaða yfirburði hefir spekingurinn fram yfir heimskingjann? hvaða yfirburði hinn snauði, er kann að ganga frammi fyrir þeim sem lifa?

6:8 For what advantage hath the wise more than the fool? or what hath the poor man, that knoweth how to walk before the living?

6:9 Betri er sjón augnanna en reik girndarinnar. Einnig það er hégómi og eftirsókn eftir vindi.

6:9 Better is the sight of the eyes than the wandering of the desire: this also is vanity and a striving after wind.

6:10 Það sem við ber, hefir fyrir löngu hlotið nafn sítt, og það er ákveðið, hvað menn eiga að verða, og maðurinn getur ekki deilt við þann sem honum er máttkari.

6:10 Whatsoever hath been, the name thereof was given long ago; and it is known what man is; neither can he contend with him that is mightier than he.

6:11 Og þótt til séu mörg orð, sem auka hégómann - hvað er maðurinn að bætari?

6:11 Seeing there are many things that increase vanity, what is man the better?

6:12 Því að hver veit, hvað gott er fyrir manninn í lífinu, alla daga hans fánýta lífs, er hann lifir sem skuggi? Því að hver segir manninum, hvað bera muni við eftir hans dag undir sólinni?

6:12 For who knoweth what is good for man in *his* life, all the days of his vain life which he spendeth as a shadow? for who can tell a man what shall be after him under the sun?

7:1 Betra er gott mannorð en góð ilmsmyrsl og dauðadagur betri en fæðingardagur.

7:1 A *good* name is better than precious oil; and the day of death, than the day of one's birth.

7:2 Betra er að ganga í sorgarhús en að ganga í veislusal, því að það eru endalok sérhvers manns, og sá sem lifir, hugfestir það.

7:2 It is better to go to the house of mourning than to go to the house of feasting: for that is the end of all men; and the living will lay it to his heart.

7:3 Betri er hryggð en hlátur, því að þegar andlitíð er dapurt, líður hjartanu vel.

7:3 Sorrow is better than laughter; for by the sadness of the countenance the heart is made glad.

7:4 Hjarta spekinganna er í sorgarhúsi, en hjarta heimskingjanna í gleðihúsi.

7:4 The heart of the wise is in the house of mourning; but the heart of fools is in the house of mirth.

7:5 Betra er að hlýða á ávitur viturs manns en á söng heimskra manna.

7:5 It is better to hear the rebuke of the wise, than for a man to hear the song of fools.

7:6 Því að hlátur heimskingjans er eins og þegar snarkar í þyrnum undir potti. Einnig það er hégómi.

7:6 For as the crackling of thorns under a pot, so is the laughter of the fool: this also is vanity.

7:7 Kúgun gjörir vitran mann að heimskingja, og mútur spilla hjartanu.

7:7 Surely extortion maketh the wise man foolish; and a bribe destroyeth the understanding.

7:8 Betri er endir máls en upphaf, betri er þolinmóður maður en þóttafullur.

7:8 Better is the end of a thing than the beginning thereof; *and* the patient in spirit is better than the proud in spirit.

7:9 Ver þú eigi fljótur til að láta þér gremjast, því að gremja hvílir í brjosti heimskra manna.

7:9 Be not hasty in thy spirit to be angry; for anger resteth in the bosom of fools.

7:10 Seg ekki: Hvernig stendur á því, að hinir fyrri dagar voru betri en þessir? Því að eigi er það af skynsemi, að þú spyr um það.

7:10 Say not thou, What is the cause that the former days were better than these? for thou dost not inquire wisely concerning this.

7:11 Speki er eins góð og óðal, og ávinningur fyrir þá sem sólina líta.

7:11 Wisdom is as good as an inheritance; yea, more excellent is it for them that see the sun.

7:12 Því að spekin veitir forsælu eins og silfrið veitir forsælu, en yfirburðir þekkingarinnar eru þeir, að spekin heldur lífinu í þeim sem hana á.

7:12 For wisdom is a defence, even as money is a defence; but the excellency of knowledge is, that wisdom preserveth the life of him that hath it.

7:13 Skoða þú verk Guðs. Hver getur gjört það beint, er hann hefir gjört bogið?

7:13 Consider the work of God: for who can make that straight, which he hath made crooked?

7:14 Ver þú í góðu skapi á hinum góða degi, og hugleið þetta á hinum vonda degi: Guð hefir gjört þennan alveg eins og hinn, til þess að maðurinn verði einskis visari um það sem síðar kemur.

7:14 In the day of prosperity be joyful, and in the day of adversity consider; yea, God hath made the one side by side with the other, to the end that man should not find out anything *that shall be* after him.

7:15 Allt hefi ég séð á mínum fánýtu ævidögum: Margur réttlátur maður

ferst í réttlæti sínu, og margur guðlaus maður lifir lengi í illsku sinni.

7:15 All this have I seen in my days of vanity: there is a righteous man that perisheth in his righteousness, and there is a wicked man that longeth *his life* in his evil-doing.

7:16 Ver þú ekki of réttlátur og sýn þig ekki frábærlega vitran - hví vilt þú tortíma sjálfum þér?

7:16 Be not righteous overmuch; neither make thyself overwise: why shouldest thou destroy thyself?

7:17 Breyttu eigi of óguðlega og ver þú eigi heimskingi - hví vilt þú deyja áður en þinn tími er kominn?

7:17 Be not overmuch wicked, neither be thou foolish: why shouldest thou die before thy time?

7:18 Það er gott, að þú sért fastheldinn við þetta, en sleppir þó ekki hendinni af hinu, því að sá sem óttast Guð, kemst hjá því öllu.

7:18 It is good that thou shouldest take hold of this; yea, also from that withdraw not thy hand: for he that feareth God shall come forth from them all.

7:19 Spekin veitir vitrum manni meiri kraft en tíu valdhafar, sem eru í borginni.

7:19 Wisdom is a strength to the wise man more than ten rulers that are in a city.

7:20 Enginn réttlátur maður er til á jörðinni, er gjört hafi gott eitt og aldrei syndgað.

7:20 Surely there is not a righteous man upon earth, that doeth good, and sinneth not.

7:21 Gef þú heldur ekki gaum öllum þeim orðum sem töluð eru, til þess að þú heyrir eigi þjón þinn bölvá þér.

7:21 Also take not heed unto all words that are spoken, lest thou hear thy servant curse thee;

7:22 Því að þú ert þér þess meðvitandi, að þú hefir og sjálfur oftsinnis bölváð öðrum.

7:22 For oftentimes also thine own heart knoweth that thou thyself likewise hast cursed others.

7:23 Allt þetta hefi ég rannsakað með speki. Ég hugsaði: Ég vil verða vitur, en spekin er fjarlæg mér.

7:23 All this have I proved in wisdom: I said, I will be wise; but it was far from me.

7:24 Fjarlægt er það, sem er, og djúpt, já djúpt. Hver getur fundið það?

7:24 That which is, is far off and exceeding deep; who can find it out?

7:25 Ég sneri mér og beindi huga mínum að því að þekkja og rannsaka og leita visku og hygginda og að gera mér ljóst, að guðleysi er heimska og heimska vitleysa.

7:25 I turned about, and my heart was set to know and to search out, and to seek wisdom and the reason of *things*, and to know that wickedness is folly, and that foolishness is madness.

7:26 Og ég fann að konan er bitrari en dauðinn, því að hún er net og hjarta hennar snara, hendur hennar fjötrar. Sá sem Guði þóknast, kemst

undan henni, en syndarinn verður fanginn af henni.

7:26 And I find more bitter than death the woman whose heart is snares and nets, *and* whose hands are bands: whoso pleaseth God shall escape from her; but the sinner shall be taken by her.

7:27 Sjá, þetta hefi ég fundið, segir prédikarinn, með því að leggja eitt við annað til þess að komast að hyggindum.

7:27 Behold, this have I found, saith the Preacher, *laying* one thing to another, to find out the account;

7:28 Það sem ég hefi stöðugt leitað að, en ekki fundið, það er þetta: Einn mann af þúsundi hefi ég fundið, en konu á meðal allra þessara hefi ég ekki fundið.

7:28 which my soul still seeketh, but I have not found: one man among a thousand have I found; but a woman among all those have I not found.

7:29 Sjá, þetta eitt hefi ég fundið, að Guð hefir skapað manninn beinan, en þeir leita margra bragða.

7:29 Behold, this only have I found: that God made man upright; but they have sought out many inventions.

8:1 Hver er sem spekingurinn og hver skilur þýðingu hlutanna? Speki mannsins hýrgar andlit hans, og harkan í svippnum breytist.

8:1 Who is as the wise man? and who knoweth the interpretation of a thing? A man's wisdom maketh his face to shine, and the hardness of his face is changed.

8:2 Ég segi: Varðveit þú boð konungsins, og það vegna eiðsins við Guð.

8:2 I *counsel thee*, Keep the king's command, and that in regard of the oath of God.

8:3 Ver þú eigi fljótur til að ganga burt frá honum, gef þig eigi við illu málefni. Því að hann gjörir allt, sem hann vill.

8:3 Be not hasty to go out of his presence; persist not in an evil thing: for he doeth whatsoever pleaseth him.

8:4 af því að konungsorð er máttugt, og hver segir við hann: Hvað gjörir þú?

8:4 For the king's word *hath* power; and who may say unto him, What doest thou?

8:5 Sá sem varðveitir skipunina, mun ekki kenna á neinu illu, og hjarta viturs manns þekkir tíma og dóm.

8:5 Whoso keepeth the commandment shall know no evil thing; and a wise man's heart discerneth time and judgment:

8:6 Því að sérhvert fyrirtæki á sinn tíma og dóm, því að bölv mannsins hvílir þungt á honum.

8:6 for to every purpose there is a time and judgment; because the misery of man is great upon him:

8:7 Hann veit ekki, hvað verða muni, því að hver segir honum, hvernig það muni verða?

8:7 for he knoweth not that which shall be; for who can tell him how it shall be?

8:8 Enginn maður ræður yfir vindinum, svo að hann geti stöðvað vindinn, og enginn maður hefir vald yfir

daudadeginum, og enginn fær sig lausan úr bardaganum, og óhafan bjargar ekki þeim, er hana fremur.

8:8 There is no man that hath power over the spirit to retain the spirit; neither hath he power over the day of death; and there is no discharge in war: neither shall wickedness deliver him that is given to it.

8:9 Allt þetta hefi ég séð, og það með því að ég veitti athygli öllu því, sem gjörist undir sólinni, þegar einn maðurinn drottinnar yfir öðrum honum til ógæfu.

8:9 All this have I seen, and applied my heart unto every work that is done under the sun: *there is a time wherein one man hath power over another to his hurt.*

8:10 Þá hefi ég séð óguðlega menn jarðaða, en þeir er gjört höfðu það sem rétt var, máttu fara burt frá hinum heilaga stað og gleymdust í borginni. Einnig það er hégómi.

8:10 So I saw the wicked buried, and they came *to the grave*; and they that had done right went away from the holy place, and were forgotten in the city: this also is vanity.

8:11 Af því að dómi yfir verkum illskunnar er ekki fullnægt þegar í stað, þá svellur mönnum móður til þess að gjöra það sem illt er.

8:11 Because sentence against an evil work is not executed speedily, therefore the heart of the sons of men is fully set in them to do evil.

8:12 Syndarinn gjörir það sem illt er hundrað sinnum og verður samt gamall, þótt ég hins vegar viti, að guðhræddum mönnum, er óttast Guð, muni vel vegna. 8:12 Though a sinner do evil a hundred times, and prolong his *days*, yet surely I know that it shall be well with them that fear God, that fear before him:

8:13 En hinum guðlausna mun ekki vel vegna, og hann mun ekki verða langlífur fremur en skugginn, af því að hann óttast ekki Guð.

8:13 but it shall not be well with the wicked, neither shall he prolong *his days*, *which are* as a shadow; because he feareth not before God.

8:14 Það er hégómi, sem gjörist á jörðinni, að til eru réttlátir menn, sem verða fyrir því, er óguðlegir eiga skilið, og til eru óguðlegir menn, sem verða fyrir því, er réttlátir eiga skilið. Ég sagði: Einnig það er hégómi.

8:14 There is a vanity which is done upon the earth, that there are righteous men unto whom it happeneth according to the work of the wicked; again, there are wicked men to whom it happeneth according to the work of the righteous: I said that this also is vanity.

8:15 Fyrir því lofaði ég gleðina, því að ekkert betra er til fyrir manninn undir sólinni en að eta og drekka og vera glaður. Og það fylgi honum í stríti hans um æv dagana, sem Guð hefir gefið honum undir sólinni.

8:15 Then I commended mirth, because a man hath no better thing under the sun, than to eat, and to drink, and to be joyful: for that shall abide with him in his labor *all* the days of his life which God hath given him under the sun.

8:16 Þegar ég lagði allan hug á að kynna mér speki og að sjá það starf, sem framíð er á jörðinni - því að hvorki dag né nótt kemur manni blundur á auga -

8:16 When I applied my heart to know wisdom, and to see the business that is done upon the earth (for also there is that neither day nor night seeth sleep with his eyes),

8:17 Þá sá ég, að maðurinn getur ekki skilið til fulls allt Guðs verk, það verk sem gjörist undir sólinni, því að hversu mjög sem maðurinn gjörir sér far um að leita, fær hann þó ekki skilið það til fulls, og enda þótt spekingurinn hyggist að þekkja það, þá fær hann eigi skilið það til fulls.

8:17 then I beheld all the work of God, that man cannot find out the work that is done under the sun: because however much a man labor to seek it out, yet he shall not find it; yea moreover, though a wise man think to know it, yet shall he not be able to find it.

9:1 Öllu þessu veitti ég athygli, og allt þetta reyndi ég að rannsaka: Að hinir réttlátu og vitru og verk þeirra eru í hendi Guðs. Hvorki elsku né hatur veit maðurinn fyrir, allt liggur fram undan þeim.

9:1 For all this I laid to my heart, even to explore all this: that the righteous, and the wise, and their works, are in the hand of God; whether it be love or hatred, man knoweth it not; all is before them.

9:2 Allt getur alla hent, sömu örlög mæta réttlátum og óguðlegum, góðum og hreinum og óhreinum, þeim er fórnfarir og þeim er ekki fórnfarir. Hinum góða farnast eins og syndaranum, og þeim er sver eins og þeim er óttast svardaga.

9:2 All things come alike to all: there is one event to the righteous and to the wicked; to the good and to the clean and to the unclean; to him that sacrificeth and to him that sacrificeth not; as is the good, so is the sinner; and he that sweareth, as he that feareth an oath.

9:3 Það er ókostur við allt, sem við ber undir sólinni, að sömu örlög mæta öllum, og því fyllist hjarta mannanna illsku, og heimska ríkir í hjörtum þeirra alla ævi þeirra, og síðan liggur leiðin til hinna dauðu.

9:3 This is an evil in all that is done under the sun, that there is one event unto all: yea also, the heart of the sons of men is full of evil, and madness is in their heart while they live, and after that *they go* to the dead.

9:4 Því að meðan maður er sameinaður öllum sem lifa, á meðan er von, því að lifandi hundur er betri en dauðt ljón.

9:4 For to him that is joined with all the living there is hope; for a living dog is better than a dead lion.

9:5 Því að þeir sem lifa, víta að þeir eiga að deyja, en hinir dauðu víta ekki neitt og hljóta engin laun framar, því að minning þeirra gleymist.

9:5 For the living know that they shall die: but the dead know not anything, neither have they any more a reward; for the memory of them is forgotten.

9:6 Bæði elska þeirra og hatur

og öfund, það er fyrir löngu farið, og þeir eiga aldrei framar hlutdeild í neinu því, sem við ber undir sólinni.

9:6 As well their love, as their hatred and their envy, is perished long ago; neither have they any more a portion for ever in anything that is done under the sun.

9:7 Far því og et brauð þitt með ánægju og drekk vín þitt með glöðu hjarta, því að Guð hefir þegar lengi haft velþóknun á verkum þínum.

9:7 Go thy way, eat thy bread with joy, and drink thy wine with a merry heart; for God hath already accepted thy works.

9:8 Kleði þín séu alltað hvít og höfuð þitt skortí aldrei ilmsmyrl.

9:8 Let thy garments be always white; and let not thy head lack oil.

9:9 Njót þú lífsins með þeirri konu, sem þú elskar, alla daga þíns fánýta lífs, sem hann hefir gefið þér undir sólinni, alla þína fánýtu daga, því að það er hlutdeild þín í lífinu og það sem þú fær fyrir strit þitt, sem þú streitist við undir sólinni.

9:9 Live joyfully with the wife whom thou lovest all the days of thy life of vanity, which he hath given thee under the sun, all thy days of vanity: for that is thy portion in life, and in thy labor wherein thou laborest under the sun.

9:10 Allt, sem hönd þín megnar að gjöra með kröftum þínum, gjör þú það, því að í dánarheimum, þangað sem þú fer, er hvorki starfsemi né hyggindi né þekking né víska.

9:10 Whatsoever thy hand findeth to do, do *it* with thy might; for there is no work, nor device, nor knowledge, nor wisdom, in Sheol, whither thou goest.

9:11 Enn sá ég undir sólinni, að hinir fljótu ráða ekki yfir hlaupinu, né kapparnir yfir stríðinu, né heldur spekingarnir yfir brauðinu, né hinir hyggnu yfir auðnum, né vitsmunamennirnir yfir vinsældinni, því að tími og tilviljun mætir þeim öllum.

9:11 I returned, and saw under the sun, that the race is not to the swift, nor the battle to the strong, neither yet bread to the wise, nor yet riches to men of understanding, nor yet favor to men of skill; but time and chance happeneth to them all.

9:12 Því að maðurinn þekkir ekki einu sinni sinn tíma: Eins og fiskarnir festast í hinu háskalega neti og eins og fuglarnir festast í snörinni - á líkan hátt verða mennirnir fangnir á óheillatið, þá er hún kemur skyndilega yfir þá.

9:12 For man also knoweth not his time: as the fishes that are taken in an evil net, and as the birds that are caught in the snare, even so are the sons of men snared in an evil time, when it falleth suddenly upon them.

9:13 Þetta sá ég einnig sem speki undir sólinni, og fannst mér mikið um:

9:13 I have also seen wisdom under the sun on this wise, and it seemed great unto me:

9:14 Einu sinni var lítil borg og fáir menn í henni. Voldugur konungur fór í móti henni og settist um hana og reisti mikil hervirki gegn henni.

9:14 There was a little city, and few men within it; and there came a great king against it, and besieged it, and built great bulwarks against it.

9:15 En í borginni var fátækur maður, en vitur, og hann bjargaði borginni með viturleik sínum. En enginn maður minnsti þessa fátæka manns.

9:15 Now there was found in it a poor wise man, and he by his wisdom delivered the city; yet no man remembered that same poor man.

9:16 Þá hugsaði ég: Víska er betri en afl, en víska fátæks manns er fyrirliðin, og orðum hans er eigi gaumur gefinn.

9:16 Then said I, Wisdom is better than strength: nevertheless the poor man's wisdom is despised, and his words are not heard.

9:17 Orð viturra manna, sem hlustað er á í ró, eru betri en óp valdhafans meðal heimskingjanna.

9:17 The words of the wise heard in quiet are better than the cry of him that ruleth among fools.

9:18 Víska er betri en hervopn, en einn syndari spillir mörgu góðu.

9:18 Wisdom is better than weapons of war; but one sinner destroyeth much good.

10:1 Dauðar flugur valda óðaun með því að hleypa ólgu í olíu smyrslarans. Öfurlitill aulaskapur er þyngri á metunum heldur en víska, heldur en sómi.

10:1 Dead flies cause the oil of the perfumer to send forth an evil odor; so doth a little folly outweigh wisdom and honor.

10:2 Hjarta viturs manns stefnir á heillabraut, en hjarta heimskingjans leiðir hann í ógæfu.

10:2 A wise man's heart is at his right hand; but a fool's heart at his left.

10:3 Og þegar aulinn er kominn út á veginn, brestur og á vitíð, og hann segir við hvern mann, að hann sé auli.

10:3 Yea also, when the fool walketh by the way, his understanding faileth him, and he saith to every one *that* he is a fool.

10:4 Ef reiði drottmarans rís í gegn þér, þá yfirgef ekki stöðu þína, því að stilling afstýrir stórum glappaskotum.

10:4 If the spirit of the ruler rise up against thee, leave not thy place; for gentleness allayeth great offences.

10:5 Til er böf, sem ég hefi séð undir sólinni, nokkurs konar yfirsjón af hálfu valdhafans:

10:5 There is an evil which I have seen under the sun, as it were an error which proceedeth from the ruler:

10:6 Heimskan er sett í háu stöðurnar, en göfugmennirnir sitja í niðurlægingu.

10:6 folly is set in great dignity, and the rich sit in a low place.

10:7 Ég sá þræla riðandi hestum og höfðingja fótgangandi eins og þræla.

10:7 I have seen servants upon horses, and princes walking like servants upon the earth.

10:8 Sá sem grefur gröf, getur fallið í hana, og þann sem rifur niður vegg, getur höggormur bitið.

10:8 He that diggeth a pit shall fall into it; and whoso breaketh through a wall, a serpent shall bite him.

10:9 Sá sem sprengir steina, getur meitt sig á þeim, sá sem klýfur við, getur með því stofnað sér í hættu.

10:9 Whoso heweth out stones shall be hurt therewith; *and* he that cleaveth wood is endangered thereby.

10:10 Ef öxin er orðin sljó og egginn er ekki brýnd, þá verður maðurinn að neyta því meiri orku. Það er ávinningur að undirbúa sér hvað með hagsýni.

10:10 If the iron be blunt, and one do not whet the edge, then must he put to more strength: but wisdom is profitable to direct.

10:11 Ef höggormurinn bitur, af því að særingar hafa verið vanræktar, þá kemur særingamaðurinn að engu líði.

10:11 If the serpent bite before it is charmed, then is there no advantage in the charmer.

10:12 Orð af munni viturs manns eru yndisleg, en varir heimskingjans vinna honum tjón.

10:12 The words of a wise man's mouth are gracious; but the lips of a fool will swallow up himself.

10:13 Fyrstu orðin fram úr honum eru heimska, og endir ræðu hans er ill flónska.

10:13 The beginning of the words of his mouth is foolishness; and the end of his talk is mischievous madness.

10:14 Heimskinginn talar mörg orð. Og þó veit maðurinn ekki, hvað verða muni. Og hvað verða muni eftir hans dag - hver segir honum það?

10:14 A fool also multiplieth words: yet man knoweth not what shall be; and that which shall be after him, who can tell him?

10:15 Amstur heimskingjans þreytir hann, hann ratar ekki veginn inn í borgina.

10:15 The labor of fools wearieth every one of them; for he knoweth not how to go to the city.

10:16 Vei þér, land, sem hefir dreng að konungi og höfðingjar þínir setjast að áti að morgni dags!

10:16 Woe to thee, O land, when thy king is a child, and thy princes eat in the morning!

10:17 Sælt ert þú, land, sem hefir eðalborinn mann að konungi og höfðingjar þínir eta á réttum tíma, sér til styrkingar, en ekki til þess að verða drukknir.

10:17 Happy art thou, O land, when thy king is the son of nobles, and thy princes eat in due season, for strength, and not for drunkenness!

10:18 Fyrir leti siga bjálkarnir niður, og vegna iðjulausra handa lekur húsið.

10:18 By slothfulness the roof sinketh in; and through idleness of the hands the house leaketh.

10:19 Til gleðskapar búa menn máltíðir, og vin gjörir lífið skemmtilegt og peningarnir veita allt.

10:19 A feast is made for laughter, and wine

maketh glad the life; and money answereth all things.

10:20 Formæl ekki konunginum, jafnvel ekki í huga þínum, og formæl ekki ríki manni í svefnherbergjum þínum, því að fuglar loftsins kynnu að bera burt hljóðið og hinir vængjuðu að hafa orðin eftir.

10:20 Revile not the king, no, not in thy thought; and revile not the rich in thy bedchamber: for a bird of the heavens shall carry the voice, and that which hath wings shall tell the matter.

11:1 Varpa þú brauði þínu út á vatnið, því þegar margir dagar eru um líðnir, munt þú finna það aftur.

11:1 Cast thy bread upon the waters; for thou shalt find it after many days.

11:2 Skiptu hlutanum sundur í sjö eða jafnvel átta, því að þú veist ekki, hvaða ógæfa muni koma yfir landið.

11:2 Give a portion to seven, yea, even unto eight; for thou knowest not what evil shall be upon the earth.

11:3 Þegar skýin eru orðin full af vatni, hella þau regni yfir jörðina. Og þegar tré fellur til suðurs eða norðurs - á þeim stað, þar sem tréð fellur, þar liggur það kyrrt.

11:3 If the clouds be full of rain, they empty themselves upon the earth; and if a tree fall toward the south, or toward the north, in the place where the tree falleth, there shall it be.

11:4 Sá sem sífellt gáir að vindinum, sáir ekki, og sá sem sífellt horfir á skýin, uppsker ekki.

11:4 He that observeth the wind shall not sow; and he that regardeth the clouds shall not reap.

11:5 Eins og þú veist ekki, hvaða veg vindurinn fer og hvernig beinin myndast í móðurkviði þungaðrar konu, eins þekkir þú heldur ekki verk Guðs, sem allt gjörir.

11:5 As thou knowest not what is the way of the wind, *nor* how the bones *do* grow in the womb of her that is with child; even so thou knowest not the work of God who doeth all.

11:6 Sá sæði þínu að morgni og lát hendur þínar eigi hvilast að kveldi, því að þú veist ekki, hvað muni heppnast, þetta eða hitt, eða hvort tveggja verði gott.

11:6 In the morning sow thy seed, and in the evening withhold not thy hand; for thou knowest not which shall prosper, whether this or that, or whether they both shall be alike good.

11:7 Indælt er ljósið, og ljúft er fyrir augum að horfa á sólina.

11:7 Truly the light is sweet, and a pleasant thing it is for the eyes to behold the sun.

11:8 Því lífi maðurinn mörg ár, þá á hann að vera glaður öll þau ár og minnst þess, að dagar myrkursins verða margir. Allt sem á eftir kemur er hegómi.

11:8 Yea, if a man live many years, let him rejoice in them all; but let him remember the days of darkness, for they shall be many. All that cometh is vanity.

11:9 Gleð þig, ungi maður, í æsku þinni, og lát liggja vel á þér unglingsár þín, og breyt þú eins og hjartað leiðir þig og eins og augun gírnast, en vit, að fyrir allt þetta leiðir Guð þig fyrir dóm.

11:9 Rejoice, O young man, in thy youth, and let thy heart cheer thee in the days of thy youth, and walk in the ways of thy heart, and in the sight of thine eyes; but know thou, that for all these things God will bring thee into judgment.

11:10 Og hrind gremju burt frá hjarta þínu og lát eigi böll koma nærri líkama þínum, því að æska og morgunroði lífsins eru hverful.

11:10 Therefore remove sorrow from thy heart, and put away evil from thy flesh; for youth and the dawn of life are vanity.

12:1 Og mundu eftir skapara þínum á unglingsárum þínum, áður en vondu dagarnir koma og þau árin nálgast, er þú segir um: "Mér líka þau ekki" -

12:1 Remember also thy Creator in the days of thy youth, before the evil days come, and the years draw nigh, when thou shalt say, I have no pleasure in them;

12:2 áður en sólin myrkvast og ljósið og tunglið og stjörnurnar, og áður en skyin koma aftur eftir regnið -

12:2 before the sun, and the light, and the moon, and the stars, are darkened, and the clouds return after the rain;

12:3 Þá er þeir skjálfa, sem hússins geyma, og sterku mennirnir verða bognir og kvarnarstúlkurnar hafast ekki að, af því að þær eru orðnar fáar, og dimmt er orðið hjá þeim, sem líta út um gluggana.

12:3 in the day when the keepers of the house shall tremble, and the strong men shall bow themselves, and the grinders cease because they are few, and those that look out of the windows shall be darkened,

12:4 og dyrunum út að götunni er lokað, og hávaðinn í kvörninni minnkar, og menn fara á fætur við fuglsvak, en allir söngvarnir verða lágværir,

12:4 and the doors shall be shut in the street; when the sound of the grinding is low, and one shall rise up at the voice of a bird, and all the daughters of music shall be brought low;

12:5 Þá menn eru hræddir við hæðir og sjá skelfingar á veginum, og þegar möndlutréð stendur í blóma og engispretturnar dragast áfram og kaper-ber hrífa ekki lengur, því að maðurinn fer burt til síns eilíðar-húss og grátendurnir ganga um strætið -

12:5 yea, they shall be afraid of *that which is* high, and terrors *shall be* in the way; and the almond-tree shall blossom, and the grasshopper shall be a burden, and desire shall fail; because man goeth to his everlasting home, and the mourners go about the streets:

12:6 áður en silfurþráðurinn slitnar og gullskálin brotnar og skjólan mölvast við lindina og hjólið brotnar við brunninn

12:6 before the silver cord is loosed, or the golden bowl is broken, or the pitcher is broken at the fountain, or the wheel broken at the cistern,

12:7 og moldin hverfur aftur til jarðarinnar, þar sem hún áður var, og andinn til Guðs, sem gaf hann.

12:7 and the dust returneth to the earth as it was, and the spirit returneth unto God who gave it.

12:8 Aumasti hégómi, segir prédikarinn, allt er hégómi!

12:8 Vanity of vanities, saith the Preacher; all is vanity.

12:9 En auk þess sem prédikarinn var spekingur, miðlaði hann og mönnum þekkingu og rannsakaði og kynnti sér og samdi mörg spakmæli.

12:9 And further, because the Preacher was wise, he still taught the people knowledge; yea, he pondered, and sought out, *and* set in order many proverbs.

12:10 Prédikarinn leitaðist við að finna fögur orð, og það sem hann hefir skrifað í einlagni, eru sannleiksorð.

12:10 The Preacher sought to find out acceptable words, and that which was written uprightly, *even* words of truth.

12:11 Orð spekinganna eru eins og broddar og kjarnyrðin eins og fastreknir naglar - þau eru gefin af einum hirði.

12:11 The words of the wise are as goads; and as nails well fastened are *the words of* the masters of assemblies, *which* are given from one shepherd.

12:12 Og enn fremur, sonur minn, þýðstu viðvaranir. Að taka saman margar bækur, á því er enginn endir, og mikil bókið þreytir líkamann.

12:12 And furthermore, my son, be admonished: of making many books there is no end; and much study is a weariness of the flesh.

12:13 Vér skulum hlýða á niðurlagsorðið í því öllu: Öttastu Guð og haltu hans boðorð, því að það á hver maður að gjöra.

12:13 *This is* the end of the matter; all hath been heard: fear God, and keep his commandments; for this is the whole *duty of* man.

12:14 Því að Guð mun leiða sérhvert verk fyrir dóm, sem haldinn verður yfir öllu því sem hulið er, hvort sem það er gott eða illt.

12:14 For God will bring every work into judgment, with every hidden thing, whether it be good, or whether it be evil.

1:1 Ljóðaljóðin, eftir Salómon.

² Hann kyssi mig kossi munns síns, því að ást þín er betri en vin.

³ Yndislegur ilmur er af smyrslum þínum, nafn þitt eins og úthellt olía, þess vegna elska meyjarnar þig.

⁴ Drag mig á eftir þér! Við skulum flýta okkur! Konungurinn leiði mig í herbergi sín! Fögnum og gleðjumst yfir þér, vegsömum ást þína meir en vin - með réttu elska þær þig!

⁵ Svört er ég, og þó yndisleg, þér Jerúsalemdætur, sem tjöld Kedars, sem tjalddukar Salómons.

⁶ Takið ekki til þess, að ég er svartleitt, því að sólin hefir brennt mig. Synir móður minnar reiddust mér, þeir settu mig til að gæta vingarða - míns eigin vingarðs hefi ég eigi gætt.

⁷ Seg mér, þú sem sál mín elskar, hvar heldur þú hjörð þinni til haga, hvar bælir þú um hádegisd? Því að hvi skal ég vera eins og villuráfandi hjá hjörðum féлага þinna?

⁸ Ef þú veist það eigi, þú hin fegursta meðal kvenna, þá far þú og rek för hjarðarinnar og hald kiðum þínum til haga hjá kofum hirðanna.

⁹ Við hryssurnar fyrir vagni Faraós líki ég þér, vína mín.

¹⁰ Yndislegar eru kinnar þínar fléttum þryddar, háls þinn undir perluböndum.

¹¹ Gullfestar viljum vér gjöra þér, settar silfurhnöppum.

¹² Meðan konungurinn hvíldi á legubekk sínum, lagði ilminn af nardussmyrslum mínum.

¹³ Unnustí minn er sem myrrubelgur, sem hvílist milli brjósta mér.

¹⁴ Kypur-ber er unnustí minn mér, úr vingörðunum í Engedi.

¹⁵ Hversu fögur ertu, vína mín, hversu fögur ertu! Augu þín eru dúfuaugu.

¹⁶ Hversu fagur ertu, unnustí minn, já indæll. Já, iðgræn er hvíla okkar.

¹⁷ Bjálkarnir í húsi okkar eru sedrusviðir, þiljur okkar kýprestré.

2:1 Ég er narsissa á Saronvöllum, lilja í dölunum.

² Eins og lilja meðal þyrna, svo er vína mín meðal meyjanna.

³ Eins og apaldur meðal skógartrjáanna, svo er unnustí minn meðal sveinanna. Í skugga hans þrái ég að sitja, og ávextir hans eru mér gómsætir.

⁴ Hann leiddi mig í vínhusið og merki hans yfir mér var elska.

⁵ Endurnærið mig með rúsínukökum, hressið mig á eplum, því að ég er sjúk af ást.

⁶ Vinstri hönd hans sé undir höfði mér, en hin hægri umfaðmi mig!

⁷ Ég særi yður, Jerúsalemdætur, við skógargeiturnar, eða við hindirnar í haganum: Vekið ekki, vekid ekki elskuna, fyrr en hún sjálf vill.

⁸ Heyr, það er unnustí minn! Sjá, þar kemur hann, stökkvandi yfir fjöllin, hlaupandi yfir hæðirnar.

⁹ Unnustí minn er líkur skógargeit eða hindarkálf. Hann stendur þegar bak við húsvegginn, horfir inn um gluggann, gegist inn um grindurnar.

¹⁰ Unnusti minn tekur til máls og segir við mig: "Stattu upp, vina mín, fríða mín, æ kom þú!

¹¹ Því sjá, veturinn er liðinn, rigningarnar um garð gengnar, - á enda.

¹² Blómin eru farin að sjást á jörðinni, tíminn til að sniðla vínviðinn er kominn, og kurr turtildúfunnar heyrir í landi voru.

¹³ Ávextir fikjutrésins eru þegar farnir að þroskast, og ilminn leggur af blómstrandi vínviðnum. Statту upp, vina mín, fríða mín, æ kom þú!

¹⁴ Dúfan mín í klettaskorunum, í fylgsni fjallhnúksins, lát mig sjá auglit þitt, lát mig heyra rödd þína! Því að rödd þín er sæt og auglit þitt yndislegt.

¹⁵ Náð fyrir oss refunum, yrðlingunum, sem skemma vingarðana, því að vingarðar vorir standa í blóma."

¹⁶ Unnusti minn er minn, og ég er hans, hans, sem heldur hjörð sinni til haga meðal liljanna.

¹⁷ Þangað til dagurinn verður svalur og skuggarnir flýja, snú þú aftur, unnusti minn, og líkst þú skógargeitinni eða hindarkálfi á anganfjöllum.

3:1 Í hvílu minni um nótt leitaði ég hans sem sál mín elskar, ég leitaði hans, en fann hann ekki.

² Ég skal fara á fætur og ganga um borgina, um strætín og torgin. Ég skal leita hans, sem sál mín elskar! Ég leitaði hans, en fann hann ekki.

³ Verðirnir, sem ganga um borgina, hittu mig. "Hafið þér séð þann sem sál mín elskar?"

⁴ Óðara en ég var frá þeim gengin, fann ég þann sem sál mín elskar. Ég þreif í hann og sleppi honum ekki, fyrr en ég hefði leitt hann í hús móður minnar og í herbergi hennar er mig ól.

⁵ Ég særi yður, Jerúsalemdætur, við skógargeiturnar eða við hindirnar í haganum: Vekið ekki, vekið ekki elskuna, fyrr en hún sjálf vill.

⁶ Hvað er það, sem kemur úr heiðinni eins og reykjarsúlur, angandi af myrru og reykelsi, af alls konar kaupmannskryddi?

⁷ Það er burðarrekkja Salómons, sextíu kappar kringum hana af köppum Ísraels.

⁸ Allir með sverð í hendi, vanir hernaði, hver og einn með sverð við lend vegna natúróttans.

⁹ Burðarstól lét Salómon konungur gjöra sér úr viði frá Libanon.

¹⁰ Stólpa hans lét hann gjöra af silfri, bakið úr gulli, sætið úr purpuradúk, lagt hægindum að innan af elsku Jerúsalemdætra.

¹¹ Gangið út, Sionardætur, og horfið á Salómon konung, á sveiginn sem móðir hans hefir krýnt hann á brúðkaupsdegi hans og á gleðidegi hjarta hans.

4:1 Já, fögur ertu, vina mín, já, fögur ertu. Augu þín eru dúfaugu fyrir innan skýluraufina. Hár þitt er eins og geitahjörð, sem rennur niður Gileaðfjall.

² Tennur þínar eru eins og hópur af nýkklipptum ám, sem koma af sundi, sem allar eru tvílembdar og engin lamblauss meðal þeirra.

³ Varir þínar eru eins og skarlatsband og munnur þinn yndislegur. Vangi þinn er eins og kinn á granatepli út um skýluraufina.

⁴ Háls þinn er eins og Davíðsturn, reistur fyrir hernumin vopn. Þúsund skildir hanga á honum, allar törgur kappanna.

⁵ Brjóst þín eru eins og tveir ráðyrskálfar, skóggeitar-tvíburar, sem eru á beit meðal liljanna.

⁶ Þar til kular af degi og skuggarnir flýja, vil ég ganga til myrruhólsins og til reykelsishæðarinnar.

⁷ Öll ertu fögur, vina mín, og á þér eru engin lýti.

⁸ Með mér frá Líbanon, brúður, með mér skaltu koma frá Líbanon! Lít niður frá Amanatíndi, frá Senír- og Hermontíndi, frá bælum ljónanna, frá fjöllum pardusdyranna.

⁹ Þú hefir rænt hjarta mínu, systir mín, brúður, þú hefir rænt hjarta mínu með einu augnatílliti þínu, með einni festi af hálsskarti þínu.

¹⁰ Hversu ljúf er ást þín, systir mín, brúður, hversu miklu dýrmætari er ást þín en vín og angan smyrsla þinna heldur en öll ilm föng.

¹¹ Hunangsseimur drýpur af vörum þínum, brúður, hunang og mjólk er undir tungu þinni, og ilmur kleða þinna er eins og Libanonsilmur.

¹² Lokaður garður er systir mín, brúður, lokað lind, innsigliuð uppspretta.

¹³ Frjóangar þínir eru lystirunnur af granateplatríám með dýrum ávöxtum, kypurlóm og nardusgrös.

¹⁴ nardus og krókus, kalamus og kanel, ásamt alls konar reykelsisrunnum, myrra og alóc, ásamt alls konar ágætis ilm föngum.

¹⁵ Þú ert garðuppspretta, brunnur lifandi vatns og bunlækur ofan af Libanon.

¹⁶ Vakna þú, norðanvindur, og kom þú, sunnanblær, blás þú um garð minn, svo að ilmur hans dreifist. Unnusti minn komi í garð sinn og neyti hinna dýru ávaxta hans.

5:1 Ég kom í garð minn, systir mín, brúður, ég tindi myrru mína og balsam. Ég át hunangsköku mína og hunangsseim, ég drakk vín mitt og mjólk. Eitið, vinir, drekkið, gjörir ást drukknir.

² Ég sef, en hjarta mitt vakir, heyr, unnusti minn drepur á dyr! "Ljúk upp fyrir mér, systir mín, vina mín, dúfan mín, ljúfan mín! Því að höfuð mitt er alvott af dög, hárlökkar mínir af dropum næturinnar."

³ "Ég er komin úr kyrdlinum, hvernig ætti ég að fara í hann aftur? Ég hefði laugað fæturna, hvernig ætti ég að óhreinka þá aftur?"

⁴ Unnusti minn rétti höndina inn um gluggann, og hjarta mitt svall honum á móti.

⁵ Ég reis á fætur til þess að ljúka upp fyrir unnusta mínum, og myrra draup af höndum mínum og fljótandi myrra af fingrum mínum á handfang slárinnar.

⁶ Ég lauk upp fyrir unnusta mínum, en unnusti minn var farinn, horfinn. Ég stóð á öndinni meðan hann talaði. Ég leitaði hans, en fann hann ekki, ég kallaði á hann, en hann svaraði ekki.

⁷ Verðirnir sem ganga um borgina, hittu mig, þeir slógu mig, þeir særðu mig, verðir múranna sviptu slæðunum af mér.

⁸ Ég særi yður, Jerúsalemdætur: Þegar þér finnið unnusta mínn, hvað ætlið þér þá að segja honum? Að ég sé sjúk af ást!

⁹ Hvað hefir unnusti þinn fram yfir aðra unnusta, þú hin fegursta meðal kvenna? Hvað hefir unnusti þinn fram yfir aðra unnusta, úr því þú særir oss svo?

¹⁰ Unnusti minn er mjallahvítur og rauður, hann ber af tíu þúsundum.

¹¹ Höfuð hans er skiragull, hinir hrynjandi hárlökkar hans hrafnsvartir,

¹² augu hans eins og dúfur við vatnslæki, baðandi sig í mjólk, sett í umgjörð,

¹³ kinnar hans eins og balsambeð, er í vaxa kryddjurtir. Varir hans eru liljur, drjúpandi af fljótandi myrru.

¹⁴ Hendur hans eru gullkefli, sett krýsolitsteinum, kviður hans listaverk af filabeini, lagt safírum.

¹⁵ Fótleggir hans eru marmarasúlur, sem hvíla á undirstöðum úr skiragulli, ásyndar er hann sem Libanon, frábær eins og sedrustré.

¹⁶ Gómur hans er sætleikur, og allur er hann yndislegur. Þetta er unnusti minn og þetta er vinur minn, þér Jerúsalemdætur.

6:1 Hvert er unnusti þinn genginn, þú hin fegursta meðal kvenna? Hvert hefir

unnusti þinn farið, að vér megum leita hans með þér?

² Unnusti minn gekk ofan í garð sinn, að balsambedunum, til þess að skemmta sér í gördunum og til að tína liljur.

³ Ég heyri unnusta mínum, og unnusti minn heyrir mér, hann sem skemmtir sér meðal liljanna.

⁴ Fögur ertu, vína mín, eins og Tírsa, yndisleg eins og Jerúsalem, ágileg sem herflokkar.

⁵ Snú frá mér augum þínum, því að þau hræða mig. Hár þitt er eins og geitahjörð, sem rennur niður Gileaðfjall.

⁶ Tennur þínar eru eins og hópur af ám, sem koma af sundi, sem allar eru tvílembdar og engin lamblaus meðal þeirra.

⁷ Vangi þinn er eins og kinn á granatepli út um skýluraufina.

⁸ Sextíu eru drottningarnar og áttatíu hjakonurnar og óteljandi ungfrúr.

⁹ En ein er dúfan mín, ljúfan mín, einkabarn móður sinnar, augasteinn þeirrar er ól hana. Meyjarnar sáu hana og sögðu hana sæla, og drottningar og hjakonur viðfræðu hana.

¹⁰ Hver er sú sem horfir niður eins og morgunróðinn, fögur sem mánninn, hrein sem sólín, ágileg sem herflokkar?

¹¹ Ég hafði gengið ofan í hnotgardinn til þess að skoða gróðurinn í dalnum, til þess að skoða, hvort vínviðurinn væri farinn að bruma, hvort granateplatrén væru farin að blómgast.

¹² Áður en ég vissi af, hafði löngun mín leitt mig að vögnum manna höfðingja nokkurs.

¹³ Snú þér við, snú þér við, Súlamít, snú þér við, snú þér við, svo að vér fáum séð þig! Hvað viljið þér sjá á Súlamít? Er það dansinn í tvíflokknum?

7:1 Hversu fagrir eru fætur þínir í ílskónum, þú höfðingjadóttir! Ávali mjaðma þinna er eins og hálsmen, handaverk listasmíðs,

² skaut þitt kringlótt skál, er eigi má skorta vínblönduna, kviður þinn hveitibingur, kringsettur liljum,

³ brjóst þín eins og tveir rádyrskálfar, skóggeitar-tvíburar.

⁴ Háls þinn er eins og filabeinsturn, augu þín sem tjarnir hjá Heshon, við hlið Batrabbím, nef þitt eins og Líbanonsturninn, sem veit að Damaskus.

⁵ Höfuðið á þér er eins og Karmel og höfuðhár þitt sem purpurí, konungurinn er fjöttraður af lokkunum.

⁶ Hversu fögur ertu og hversu yndisleg ertu, ástín mín, í yndisnautnunum.

⁷ Vöxtur þinn líkist pálmavið og brjóst þín vínberjum.

⁸ Ég hugsa: Ég verð að fara upp í pálmann, gripa í greinar hans. Ó, að brjóst þín mættu líkjast berjum vínviðarins og ilmurinn úr nefi þínu eplum,

⁹ og gómur þinn góðu víni, sem unnusta mínum rennur liðugt niður, liðandi yfir varir og tennur.

¹⁰ Ég heyri unnusta mínum, og til mín er löngun hans.

¹¹ Kom, unnusti minn, við skulum fara út á víðan vang, hafast við meðal kypurlómanna.

¹² Við skulum fara snemma upp í vingarðana, sjá, hvort vínviðurinn er farinn að bruma, hvort blómin eru farin að ljúkast upp, hvort granateplatrén eru farin að blómgast. Þar vil ég gefa þér ást mína.

¹³ Ástareplin anga og yfir dyrum okkar eru alls konar dýrir ávextir, nýir og gamlir, unnusti minn, ég hef geymt þér þá.

8:1 Ó, að þú værir mér sem bróðir, er sögið hefði brjóst móður minnar. Hitti ég þig úti, mundi ég kyssa þig, og menn mundu þó ekki fyrirlita mig.

² Ég mundi leiða þig, fara með þig í hús móður minnar, í herbergi hennar er mig ól. Ég mundi gefa þér kryddvín að drekka, kjarneplalög minn.

³ Vinstri hönd hans sé undir höfði mér, en hin hægri umfaðmi mig.

⁴ Ég særi yður, Jerúsalemdætur: Ó, vektið ekki, vektið ekki elskuna, fyrr en hún sjálf vill.

⁵ Hver er sú, sem kemur þarna úr heiðinni og stýðst við unnusta sinn? Undir eplatrénu vakti ég þig, þar fæddi móðir þín þig með kvöl, þar fæddi með kvöl sú er þig ól.

⁶ Legg mig sem innsiglishring við hjarta þér, sem innsiglishring við armlegg þinn. Því að elskan er sterk eins og dauðinn, ástríðan hörd eins og Hel. Blossar hennar eru eldblossar, logi hennar brennandi.

⁷ Mikíð vatn getur ekki slökkt elskuna og árstraumar ekki drekkt henni. Þótt einhver vildi gefa öll andæfi húss síns fyrir elskuna, þá mundu menn ekki gjöra annað en fyrirlita hann.

⁸ Við eigum unga systur, sem enn er brjóstalaus. Hvað eigum við að gjöra við systur okkar, þá er einhver kemur að biðja hennar?

⁹ Ef hún er múrveggur, þá reisum við á honum silfurtind, en ef hún er hurð, þá lokum við henni með sedrushjálka.

¹⁰ Ég er múrveggur, og brjóst mín eru eins og turnar. Ég varð í augum hans eins og sú er fann hamingjuna.

¹¹ Salómon átti vingarð í Baal Hamón. Hann fékk vingarðinn varðmönnum, hver átti að greiða þúsund sikla silfurs fyrir sinn hlut ávaxtanna.

¹² Vingarðurinn minn, sem ég á, er fyrir mig. Eig þú þúsundin, Salómon, og þeir sem gæta ávaxtar hans, tvö hundruð.

¹³ Þú sem býr í gördunum, vinir hlusta á rödd þína, lát mig heyra hana.

¹⁴ Flý þú burt, unnusti minn, og líkst þú skógargeitinni eða hindarkálfi á balsamfjöllum.

1:1 Vitrun Jesaja Amozsonar, er hann fékk um Júda og Jerúsalem á dögum Ússía, Jótams, Akasar og Hiskía, konunga í Júda.

1:1 The vision of Isaiah the son of Amoz, which he saw concerning Judah and Jerusalem, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah.

1:2 Heyrið, þér himnar, og hlusta þú, jörð, því að Drottinn talar: Ég hefí fósttrað börn og fætt þau upp, og þau hafa risið í gegn mér.

1:2 Hear, O heavens, and give ear, O earth; for Yahwe hath spoken: I have nourished and brought up children, and they have rebelled against me.

1:3 Uxinn þekkir eiganda sinn og asninn jötu húsbónda síns, en Ísrael þekkir ekki, mitt fólk skilur ekki.

1:3 The ox knoweth his owner, and the ass his master's crib; *but* Israel doth not know, my people doth not consider.

1:4 Vei hinni syndugu þjóð, þeim lýð, sem misgjörðum er hlaðinn, afsprengi illræðismannanna, spilltum sonum! Þeir hafa yfirgefið Drottín, smáð Hinn heilaga í Ísrael og snúið baki við honum.

1:4 Ah sinful nation, a people laden with iniquity, a seed of evil-doers, children that deal corruptly! they have forsaken Yahwe, they have despised the Holy One of Israel, they are estranged *and gone* backward.

1:5 Hvar ætlið þér að láta ljósta yður framvegis, fyrst þér haldið áfram að þverskallast? Höfuðið er allt í sárum og hjartað allt sjúkt.

1:5 Why will ye be still stricken, that ye revolt more and more? the whole head is sick, and the whole heart faint.

1:6 Frá hvirfli til ilja er ekkert heilt, tómar undir, skrámur og nýjar benjar, sem hvorki er kreist úr né um bundið og þær eigi mýktar með olíu.

1:6 From the sole of the foot even unto the head there is no soundness in it; *but* wounds, and bruises, and fresh stripes: they have not been closed, neither bound up, neither mollified with oil.

1:7 Land yðar er auðn, borgir yðar í eldi brenndar, útlendir menn eta upp akurland yðar fyrir augum yðar, slík eyðing sem þá er land kemst í óvina hendur.

1:7 Your country is desolate; your cities are burned with fire; your land, strangers devour it in your presence, and it is desolate, as overthrown by strangers.

1:8 Dóttirin Sion er ein eftir eins og varðskáli í vingarði, eins og vökukofi í melónugarði, eins og umsetin borg.

1:8 And the daughter of Zion is left as a booth in a vineyard, as a lodge in a garden of cucumbers, as a besieged city.

1:9 Ef Drottinn allsherjar hefði eigi látið oss eftir leifar, mundum vér brátt hafa orðið sem Sódóma, - líkst Gómorru!

1:9 Except Yahwe of hosts had left unto us a very small remnant, we should have been as Sodom, we should have been like unto Gomorrah.

1:10 Heyrið orð Drottins, dómara í Sódómu! Hlusta þú á kenning Guðs vors, Gómorru-lýður!

1:10 Hear the word of Yahwe, ye rulers of Sodom; give ear unto the law of our God, ye people of Gomorrah.

1:11 Hvað skulu mér yðar mörgu sláturförnir? - segir Drottinn. Ég er orðinn saddur á hrútabrenniförnum og alikállafeiti, og í uxa-, lamba- og hafrablóð langar mig ekki.

1:11 What unto me is the multitude of your sacrifices? saith Yahwe: I have had enough of the burnt-offerings of rams, and the fat of fed beasts; and I delight not in the blood of bullocks, or of lambs, or of he-goats.

1:12 Þegar þér komið til þess að líta auglit mitt, hver hefir þá bedið yður að traðka forgarða mína?

1:12 When ye come to appear before me, who hath required this at your hand, to trample my courts?

1:13 Berið eigi lengur fram fánýtar matförnir; þær eru mér andstyggilegur förnarreykur! Tunglkomur, hvíldardagar, hátíðastefnur, - ég fæ eigi þolað að saman fari ranglæti og hátíðapröng.

1:13 Bring no more vain oblations; incense is an abomination unto me; new moon and sabbath, the calling of assemblies, -- I cannot away with iniquity and the solemn meeting.

1:14 Sál mín hatar tunglkomur yðar og hátíðir, þær eru orðnar mér byrði, ég er þreyttur orðinn að bera þær.

1:14 Your new moons and your appointed feasts my soul hateth; they are a trouble unto me; I am weary of bearing them.

1:15 Er þér förníð upp höndum, byrgi ég augu mín fyrir yður, og þótt þér biðjið mörgum bænum, þá heyri ég ekki. Hendur yðar eru alblóðugar.

1:15 And when ye spread forth your hands, I will hide mine eyes from you; yea, when ye make many prayers, I will not hear: your hands are full of blood.

1:16 Þvoíð yður, hreinsið yður. Takið illskubreytni yðar í burt frá augum mínum. Látið af að gjöra illt.

1:16 Wash you, make you clean; put away the evil of your doings from before mine eyes; cease to do evil;

1:17 lærið gott að gjöra! Leitið þess, sem rétt er. Hjálpið þeim, sem fyrir ofríki verður. Rekið réttar hins munaðarlausa. Verjið málefni ekkjunnar.

1:17 learn to do well; seek justice, relieve the oppressed, judge the fatherless, plead for the widow.

1:18 Komið, eigumst lög við! - segir Drottinn. Þó að syndir yðar séu sem skarlat, skulu þær verða hvítar sem mjóll. Þó að þær séu rauðar sem purpuri, skulu þær verða sem ull.

1:18 Come now, and let us reason together, saith Yahwe: though your sins be as scarlet, they shall be as white as snow; though they be red like crimson, they shall be as wool.

1:19 Ef þér eruð auðsveipir og hlýðnir, þá skuluð þér njóta landsins gæða.

1:19 If ye be willing and obedient, ye shall eat the good of the land:

1:20 en ef þér færist undan því og þverskallist, þá skuluð þér verða sverði bitnir. Munnur Drottins hefir talað það.

1:20 but if ye refuse and rebel, ye shall be devoured with the sword; for the mouth of Yahwe hath spoken it.

1:21 Hvernig stendur á því, að hún er orðin að skækju - borgin trúfasta? Hún var full réttinda, og réttlætið hafði þar bolfestu, en nú manndrápsmenn.

1:21 How is the faithful city become a harlot! she that was full of justice! righteousness lodged in her, but now murderers.

1:22 Silfur þitt er orðið að sora, vín þitt vatni blandað.

1:22 Thy silver is become dross, thy wine mixed with water.

1:23 Höfðingjar þínir eru uppreistarmenn og leggja lag sitt við þjófa. Allir elska þeir mútu og sækjast ólmir eftir fégjöfum. Þeir reka eigi réttar hins munaðarlausa, og málefni ekkjunnar fær eigi að koma fyrir þá.

1:23 Thy princes are rebellious, and companions of thieves; every one loveth bribes, and followeth after rewards: they judge not the fatherless, neither doth the cause of the widow come unto them.

1:24 Fyrir því segir hinn alvaldi Drottinn allsherjar, hinn voldugi Ísraels Guð: Vei, ég skal ná rétti mínum gagnvart mótsstöðumönnum mínum og hefna mín á óvinum mínum.

1:24 Therefore saith the Lord, Yahwe of hosts, the Mighty One of Israel, Ah, I will ease me of mine adversaries, and avenge me of mine enemies;

1:25 Og ég skal rétta út hönd mína til þín og hreinsa sorann úr þér, eins og með lútösku, og skilja frá allt blýið.

1:25 and I will turn my hand upon thee, and thoroughly purge away thy dross, and will take away all thy tin;

1:26 Ég skal fá þér aftur slíka dómendur sem í öndverðu og aðra eins ráðgjafa og í upphafi. Upp frá því skalt þú kallast bær réttvísinnar, borgin trúfasta.

1:26 and I will restore thy judges as at the first, and thy counsellors as at the beginning: afterward thou shalt be called The city of righteousness, a faithful town.

1:27 Sion skal endurleyst fyrir réttan dóm, og þeir, sem taka sinnaskiptum, munu frelsaðir verða fyrir réttlæti.

1:27 Zion shall be redeemed with

justice, and her converts with righteousness.

1:28 En tortíming kemur yfir alla illræðismenn og syndara, og þeir, sem yfirgefa Drottin, skulu fyrirfarast.

1:28 But the destruction of transgressors and sinners shall be together, and they that forsake Yahwe shall be consumed.

1:29 Þér munuð blygðast yðar fyrir eikurnar, sem þér höfðuð mætur á, og þér munuð skammast yðar fyrir lundana, sem voru yndi yðar.

1:29 For they shall be ashamed of the oaks which ye have desired, and ye shall be confounded for the gardens that ye have chosen.

1:30 Því að þér munuð verða sem eik með visuðu laufi og eins og vatnslaus lundur.

1:30 For ye shall be as an oak whose leaf fadeth, and as a garden that hath no water.

1:31 Og hinn voldugi skal verða að strýi og verk hans að eldsneista, og hvort tveggja mun uppbrenna hvað með öðru og enginn slökkva.

1:31 And the strong shall be as tow, and his work as a spark; and they shall both burn together, and none shall quench them.

2:1 Orðið, sem Jesaja Amozsyni vitraðist um Júda og Jerúsalem.

2:1 The word that Isaiah the son of Amoz saw concerning Judah and Jerusalem.

2:2 Það skal verða á hinum síðustu dögum, að fjall það, er hús Drottins stendur á, mun grundvallað verða á fjallatindi og gnæfa upp yfir hæðirnar, og þangað munu allir lýðirnir streyma.

2:2 And it shall come to pass in the latter days, that the mountain of Yahwe's house shall be established on the top of the mountains, and shall be exalted above the hills; and all nations shall flow unto it.

2:3 Og margar þjóðir munu búast til ferðar og segja: "Komið, förum upp á fjall Drottins, til húss Jakobs Guðs, svo að hann kenni oss sína vega og vér megum ganga á hans stígum." Því að frá Sion mun kenning út ganga og orð Drottins frá Jerúsalem.

2:3 And many peoples shall go and say, Come ye, and let us go up to the mountain of Yahwe, to the house of the God of Jacob; and he will teach us of his ways, and we will walk in his paths: for out of Zion shall go forth the law, and the word of Yahwe from Jerusalem.

2:4 Og hann mun dæma meðal lýðanna og skera úr málum margra þjóða. Og þær munu smíða plögjárn úr sverðum sínum og sníðla úr spjótum sínum. Engin þjóð skal sverð reiða að annarri þjóð, og ekki skulu þær temja sér hernað framár.

2:4 And he will judge between the nations, and will decide concerning many peoples; and they shall beat their swords into plowshares, and their spears into pruning-hooks; nation shall not lift up sword against nation, neither shall they learn war any more.

2:5 Ættmenn Jakobs, komið, göngum í ljósi Drottins.

2:5 O house of Jacob, come ye, and let us walk in the light of Yahwe.

2:6 Þú hefir hafnað þjóð þinni, ættmönnum Jakobs, því að þeir eru allir í austurlenskum göldrum og spáförum, eins og Filistar, og fylla landið útlendum mönnum.

2:6 For thou hast forsaken thy people the house of Jacob, because they are filled *with customs* from the east, and *are* soothsayers like the Philistines, and they strike hands with the children of foreigners.

2:7 Land þeirra er fullt af silfri og gulli, og fjársjóðir þeirra eru óþrjótandi. Land þeirra er fullt af stríðshestum, og vagnar þeirra eru óteljandi.

2:7 And their land is full of silver and gold, neither is there any end of their treasures; their land also is full of horses, neither is there any end of their chariots.

2:8 Land þeirra er fullt af falsguðum, þeir falla fram fyrir eigin handaverkum sínum, fram fyrir því, sem fingur þeirra hafa gjört.

2:8 Their land also is full of idols; they worship the work of their own hands, that which their own fingers have made.

2:9 En mannkind skal beygjast og maðurinn lægjast, og eigi munt þú fyrirgefa þeim.

2:9 And the mean man is bowed down, and the great man is brought low: therefore forgive them not.

2:10 Gakk þú inn í bergið og fel þig í jöruð fyrir ógnum Drottins og ljóma hátígnar hans.

2:10 Enter into the rock, and hide thee in the dust, from before the terror of Yahwe, and from the glory of his majesty.

2:11 Hin drembilegu augu mannsins skulu lægjast og hroki mannanna beygjast, og Drottinn einn skal á þeim degi háleitur vera.

2:11 The lofty looks of man shall be brought low, and the haughtiness of men shall be bowed down, and Yahwe alone shall be exalted in that day.

2:12 Sannarlega mun dagur Drottins allsherjar upp renna. Hann kemur yfir allt það, sem dramblátt er og hrokafullt, og yfir allt, er hátt gnæfir, - það skal lægjast -

2:12 For there shall be a day of Yahwe of hosts upon all that is proud and haughty, and upon all that is lifted up; and it shall be brought low;

2:13 og yfir öll hin hávöxnu og gnæfandi sedrustré á Libanon, og yfir allar Basanseikur.

2:13 and upon all the cedars of Lebanon, that are high and lifted up, and upon all the oaks of Bashan,

2:14 og yfir öll há fjöll og allar gnæfandi hæðir.

2:14 and upon all the high mountains, and upon all the hills that are lifted up,

2:15 og yfir alla háreista turna og yfir alla ókleifa múrveggi.

2:15 and upon every lofty tower, and upon every fortified wall,

2:16 og yfir alla Tarsisknörnu og yfir allt ginnandi glys.

2:16 and upon all the ships of Tarshish, and upon all pleasant imagery.

2:17 Og dramblæti mannsins skal lægjast og hroki mannanna beygjast, og Drottinn einn skal á þeim degi háleitur vera.

2:17 And the loftiness of man shall be bowed down, and the haughtiness of men shall be brought low; and Yahwe alone shall be exalted in that day.

2:18 Og falsguðirnir - það er með öllu úti um þá.

2:18 And the idols shall utterly pass away.

2:19 Þá munu menn smjúga inn í bjarghella og jarðholur fyrir ógnum Drottins og fyrir ljóma hátígnar hans, þegar hann ris upp til þess að skella jörðina.

2:19 And men shall go into the caves of the rocks, and into the holes of the earth, from before the terror of Yahwe, and from the glory of his majesty, when he ariseth to shake mightily the earth.

2:20 Á þeim degi munu menn kasta fyrir moldvörpur og leðurblökur silfurgoðum sínum og gullgoðum, er þeir hafa gjört sér til að falla fram fyrir.

2:20 In that day men shall cast away their idols of silver, and their idols of gold, which have been made for them to worship, to the moles and to the bats;

2:21 en skreiðast sjálfir inn í klettagjár og hamarskorur fyrir ógnum Drottins og fyrir ljóma hátígnar hans, þegar hann ris upp til þess að skella jörðina.

2:21 to go into the caverns of the rocks, and into the clefts of the ragged rocks, from before the terror of Yahwe, and from the glory of his majesty, when he ariseth to shake mightily the earth.

2:22 Hættið að treysta mönnum, hverfulan lífsanda hafa þeir í nösum sér. Hvers virði eru þeir?

2:22 Cease ye from man, whose breath is in his nostrils; for wherein is he to be accounted of?

3:1 Sjá, hinn alvaldi, Drottinn allsherjar sviptir Jerúsalem og Júda hverri stöð og styttnu, allri stöð brauðs og allri stöð vatns.

3:1 For, behold, the Lord, Yahwe of hosts, doth take away from Jerusalem and Judah every stay and staff, the whole stay of bread, and the whole stay of water;

3:2 heitjum og hermönnum, dómendum og spámönnum, spásagnamönnum og öldungum.

3:2 the mighty man, and the man of war; the judge, and the prophet, and the diviner, and the elder;

3:3 höfuðsmönnum, virðingamönnum, ráðgjöfum, hugvitsmönnum og kunnáttumönnum.

3:3 the captain of fifty, and the honorable man, and the counsellor, and the expert artificer, and the skilful enchanter.

3:4 Ég vil fá þeim ungmenni fyrir höfðingja, og smásveinar skulu drottna yfir þeim.

3:4 And I will give children to be their princes, and babes shall rule over them.

3:5 Á meðal fólksins skal maður manni þrengja. Ungmennid mun

hrokast upp í móti öldungnum og skrílmennið upp í móti tignarmanninum.

3:5 And the people shall be oppressed, every one by another, and every one by his neighbor: the child shall behave himself proudly against the old man, and the base against the honorable.

3:6 Þegar einhver þrífur í bróður sinn í húsi föður síns og segir: "Þú átt yfirhöfn, ver þú stjórnari vor, og þetta fallandi ríki skal vera undir þinni hendi."

3:6 When a man shall take hold of his brother in the house of his father, *saying*, Thou hast clothing, be thou our ruler, and let this ruin be under thy hand;

3:7 Þá mun hann á þeim degi hefja upp raust sína og segja: "Ég vil ekki vera sáralæknir, og í húsi mínu er hvorki til brauð né klæði. Gjörði mig ekki að þjóðstjóra."

3:7 in that day shall he lift up *his voice*, *saying*, I will not be a healer; for in my house is neither bread nor clothing: ye shall not make me ruler of the people.

3:8 Jerúsalem er að hruni komin og Júda er að falla, af því að tunga þeirra og athæfi var gegn Drottni til þess að storka dýrðaraugum hans.

3:8 For Jerusalem is ruined, and Judah is fallen; because their tongue and their doings are against Yahwe, to provoke the eyes of his glory.

3:9 Andlitssvipur þeirra vitnar í gegn þeim, og þeir gjöra syndir sínar heyrinkunnar, eins og Sódóma, og leyna þeim ekki. Vei þeim, því að þeir hafa bakað sjálfum sér ógæfu.

3:9 The show of their countenance doth witness against them; and they declare their sin as Sodom, they hide it not. Woe unto their soul! for they have done evil unto themselves.

3:10 Heill hinum réttlátu, því að þeim mun vel vegna, því að þeir munu njóta ávaxtar verka sinna.

3:10 Say ye of the righteous, that *it shall be well with him*; for they shall eat the fruit of their doings.

3:11 Vei hinum óguðlega, honum mun illa vegna, því að honum mun goldið verða eftir tilgjörðum hans.

3:11 Woe unto the wicked! *it shall be ill with him*; for what his hands have done shall be done unto him.

3:12 Harðstjóri þjóðar minnar er drengur, og konur drottna yfir henni. Þjóð mín, leiðtogar þínir leiða þig afleiðis og villa fyrir þér veginn.

3:12 As for my people, children are their oppressors, and women rule over them. O my people, they that lead thee cause thee to err, and destroy the way of thy paths.

3:13 Drottinn gengur fram til að sækja sökina, hann stendur frammi til að dæma þjóðirnar.

3:13 Yahwe standeth up to contend, and standeth to judge the peoples.

3:14 Drottinn gengur fram til dóms í gegn öldungum lýðs síns og höfðingjum hans: "Það eruð þér, sem hafið eftir upp vingarðinn. Rændir fjármunir fátæklinganna eru í húsum yðar.

3:14 Yahwe will enter into judgment with the elders of his people, and the princes thereof: It is ye that have eaten up the vineyard; the spoil of the poor is in your houses:

3:15 **Hvernig getið þér fengið af yður að fótum troða lýð minn og merja sundur andlit hinna snauðu,** - segir hinn alvaldi, Drottinn allsherjar.

3:15 what mean ye that ye crush my people, and grind the face of the poor? saith the Lord, Yahwe of hosts.

3:16 **Drottinn sagði: Sökum þess að dætur Sionar eru drembilátar og ganga hnakkakerrtar, gjóta út undan sér augunum og tífa í göngunni og láta glamra í ökklasspennunum.**

3:16 Moreover Yahwe said, Because the daughters of Zion are haughty, and walk with outstretched necks and wanton eyes, walking and mincing as they go, and making a tinkling with their feet;

3:17 **Þá mun Drottinn gjöra kláðugan hvirfil Sionar dætra og gjöra bera blygðan þeirra.**

3:17 therefore the Lord will smite with a scab the crown of the head of the daughters of Zion, and Yahwe will lay bare their secret parts.

3:18 **Á þeim degi mun Drottinn burt nema skart þeirra: ökklasspennurnar, ennisböndin, hálstinglin.**

3:18 In that day the Lord will take away the beauty of their anklets, and the cauls, and the crescents;

3:19 **cyrnaperlurnar, armhringana, andlitsskýlurnar.**

3:19 the pendants, and the bracelets, and the mufflers;

3:20 **motrana, ökklafestarnar, beltin, ilmbaukana, töfraþingin.**

3:20 the headties, and the ankle chains, and the sashes, and the perfume-boxes, and the amulets;

3:21 **fungurgullin, nefhringana.**

3:21 the rings, and the nose-jewels;

3:22 **glitklæðin, nærklæðin, möttlana og pyngjurnar.**

3:22 the festival robes, and the mantles, and the shawls, and the satchels;

3:23 **speglana, lindúkana, vefjarhettina og slæðurnar.**

3:23 the hand-mirrors, and the fine linen, and the turbans, and the veils.

3:24 **Koma mun ódaunn fyrir ilm, reiptagl fyrir belti, skalli fyrir hárflettur, aðstrengdur hærusekkur í stað skrautskikkju, brennimerki í stað fegurðar.**

3:24 And it shall come to pass, that instead of sweet spices there shall be rottenness; and instead of a girdle, a rope; and instead of well set hair, baldness; and instead of a robe, a girding of sackcloth; branding instead of beauty.

3:25 **Menn þínir munu fyrir sverði falla og kappar þínir í orustu.**

3:25 Thy men shall fall by the sword, and thy mighty in the war.

3:26 **Hlið borgarinnar munu kveina og harma, og hún sjálf mun sitja einmana á jörðinni.**

3:26 And her gates shall lament and mourn; and she shall be desolate and sit upon the ground.

4:1 **Á þeim degi munu sjö konur þrifa í sama manninn og segja: "Vér skulum sjálfar fæða oss og klæða, lát þú oss aðeins nefnast eftir nafni þínu, nem burt smán vora."**

4:1 And seven women shall take hold of one man in that day, saying, We will eat our own bread, and wear our own apparel: only let us be called by thy name; take thou away our reproach.

4:2 **Á þeim degi mun kvistur Drottins þrýðilegur og veglegur verða, og ávöxtur landsins hár og fagur fyrir þá af Ísrael, sem undan komast.**

4:2 In that day shall the branch of Yahwe be beautiful and glorious, and the fruit of the land shall be excellent and comely for them that are escaped of Israel.

4:3 **Þeir sem af lífa í Sion og eftir verða í Jerúsalem, skulu kallast heilagir, allir þeir, sem skráðir eru meðal hinna lifandi í Jerúsalem.**

4:3 And it shall come to pass, that he that is left in Zion, and he that remaineth in Jerusalem, shall be called holy, even every one that is written among the living in Jerusalem;

4:4 **Þá er Drottinn hefir afþvegið óhreinið Sionardætra og hreinsað blóð Jerúsalemborgar af henni með refsidómsanda og hreinsunaranda.**

4:4 when the Lord shall have washed away the filth of the daughters of Zion, and shall have purged the blood of Jerusalem from the midst thereof, by the spirit of justice, and by the spirit of burning.

4:5 **mun hann skapa ský um daga og reyk og skínandi eldsloga um nætur yfir öllum helgidóminum á Sionarfjalli og samkomunum þar, því að yfir öllu því, sem dýrlegt er, skal verndarhlíf vera.**

4:5 And Yahwe will create over the whole habitation of mount Zion, and over her assemblies, a cloud and smoke by day, and the shining of a flaming fire by night; for over all the glory *shall be spread* a covering.

4:6 **Ög laufskáli skal vera þar til forsælu fyrir hitanum á daginn og til hælís og skýlis fyrir steypiregni og skúrum.**

4:6 And there shall be a pavilion for a shade in the day-time from the heat, and for a refuge and for a covert from storm and from rain.

5:1 **Ég vil kveða kvæði um ástvin minn, ástarkvæði um vingarð hans. Ástvinur minn átti vingarð á frjósamri hæð.**

5:1 Let me sing for my wellbeloved a song of my beloved touching his vineyard. My wellbeloved had a vineyard in a very fruitful hill:

5:2 **Hann stakk upp garðinn og tindi grjótið úr honum, hann gróðursetti gæðavinvið í honum, reisti turn í honum miðjum og hjó þar einnig út vínlagarþró, og hann vonaði að garðurinn mundi bera vínber, en**

hann bar muðlinga.

5:2 and he digged it, and gathered out the stones thereof, and planted it with the choicest vine, and built a tower in the midst of it, and also hewed out a winepress therein: and he looked that it should bring forth grapes, and it brought forth wild grapes.

5:3 **Dæmið nú, þér Jerúsalembúar og Júdamenn, milli mín og vingarðs míns!**

5:3 And now, O inhabitants of Jerusalem and men of Judah, judge, I pray you, betwixt me and my vineyard.

5:4 **Hvað varð meira að gjört við vingarð minn en ég hafði gjört við hann? Hvi bar hann muðlinga, þegar ég vonaði að hann mundi bera vínber?**

5:4 What could have been done more to my vineyard, that I have not done in it? wherefore, when I looked that it should bring forth grapes, brought it forth wild grapes?

5:5 **En nú vil ég kunngjöra yður, hvað ég ætla að gjöra við vingarð minn: Rífa þyrnigerðið, svo að hann verði etinn upp, brjóta niður múrvegginn, svo að hann verði troðinn niður.**

5:5 And now I will tell you what I will do to my vineyard: I will take away the hedge thereof, and it shall be eaten up; I will break down the wall thereof, and it shall be trodden down:

5:6 **Ög ég vil gjöra hann að auðn, hann skal ekki verða sniðlaður og ekki stunginn upp, þar skulu vaxa þyrnar og þistlar, og skýjunum vil ég um bjóða, að þau láti enga regnskúr yfir hann drjúpa.**

5:6 and I will lay it waste; it shall not be pruned nor hoed; but there shall come up briars and thorns: I will also command the clouds that they rain no rain upon it.

5:7 **Vingarður Drottins allsherjar er Ísraels hús, og Júdamenn ástær plantan hans. Hann vonaðist eftir rétti, en sjá, manndráp; eftir réttvísi, en sjá, neyðarkvein.**

5:7 For the vineyard of Yahwe of hosts is the house of Israel, and the men of Judah his pleasant plant: and he looked for justice, but, behold, oppression; for righteousness, but, behold, a cry.

5:8 **Vei þeim, sem bæta húsi við hús og leggja akur við akur, uns ekkert landrými er eftir og þér búið einir í landi.**

5:8 Woe unto them that join house to house, that lay field to field, till there be no room, and ye be made to dwell alone in the midst of the land!

5:9 **Drottinn allsherjar mælir í eyra mér: Í sannleika skulu mörg hús verða að auðn, mikil og fögur hús verða mannlauð.**

5:9 In mine ears *saith* Yahwe of hosts, Of a truth many houses shall be desolate, even great and fair, without inhabitant.

5:10 **Því að tíu plóglönd í vingarði skulu gefa af sér eina skjólu og ein tunna sæðis eina skeppu.**

5:10 For ten acres of vineyard shall yield one bath, and a homer of seed shall yield *but* an ephah.

5:11 **Vei þeim, sem rísa árla morguns til þess að sekjast eftir áfengum drykk, sem sitja fram á nótt eldrauðir af víni.**

5:11 Woe unto them that rise up early in the morning, that they may follow strong drink; that tarry late into the night, till wine inflame them!

5:12 **Gígjur, hörpur, bumbur og hljóðpipur kveða við, og vinið flóir við samdrykkjur þeirra, en gjörðum Drottins gefa þeir eigi gaum, og það, sem hann hefir með höndum, sjá þeir ekki.**

5:12 And the harp and the lute, the tabret and the pipe, and wine, are *in* their feasts; but they regard not the work of Yahwe, neither have they considered the operation of his hands.

5:13 **Fyrir því mun lýður minn fyrr en af veit fara í útlegð, og tignarmennirnir kveljast af hungri og svallararnir vanmegnast af þorsta.**

5:13 Therefore my people are gone into captivity for lack of knowledge; and their honorable men are famished, and their multitude are parched with thirst.

5:14 **Fyrir því vex græðgi Heljar og hún glennir ginið sem mest hún má, og skrautmenni landsins og svallarar, hávaðamennirnir og gleðimennirnir steypast niður þangað.**

5:14 Therefore Sheol hath enlarged its desire, and opened its mouth without measure; and their glory, and their multitude, and their pomp, and he that rejoiceth among them, descend *into it*.

5:15 **Og mannkind skal beygjast og maðurinn lægjast og augu dramlátra verða niðurlút.**

5:15 And the mean man is bowed down, and the great man is humbled, and the eyes of the lofty are humbled:

5:16 **En Drottinn allsherjar mun háleitur verða í dómnum og hinn heilagi Guð sýna heilagleik í réttvisi.**

5:16 but Yahwe of hosts is exalted in justice, and God the Holy One is sanctified in righteousness.

5:17 **Lömb munu ganga þar á beit eins og á afrétti, og hinar auðun lendur ríkismannanna munu geitur upp efa.**

5:17 Then shall the lambs feed as in their pasture, and the waste places of the fat ones shall wanderers eat.

5:18 **Vei þeim, sem draga refsinguna í böndum ranglætisins og syndagjöldin eins og í aktaugum,**

5:18 Woe unto them that draw iniquity with cords of falsehood, and sin as it were with a cart rope;

5:19 **þeim er segja: "Flýti hann sér og hraði verki sínu, svo að vér megum sjá það, komi nú ráðagjörð Hins heilaga í Ísrael fram og rættist, svo að vér megum verða varir við."**

5:19 that say, Let him make speed, let him hasten his work, that we may see it; and let the counsel of the Holy One of Israel draw nigh and come, that we may know it!

5:20 **Vei þeim, sem kalla hið illa gott og hið góða illt, sem gjöra myrkur að ljósi og ljós að myrkri, sem gjöra beiskt að sætu og sætt að beisku.**

5:20 Woe unto them that call evil good, and good evil; that put darkness for light, and light

for darkness; that put bitter for sweet, and sweet for bitter!

5:21 **Vei þeim, sem vitrir eru í augum sjálfra sín og hyggnað að eigin áliti.**

5:21 Woe unto them that are wise in their own eyes, and prudent in their own sight!

5:22 **Vei þeim, sem kappar eru í vindrykkju og öflugar hetjur í því að byrja áfengan drykk.**

5:22 Woe unto them that are mighty to drink wine, and men of strength to mingle strong drink;

5:23 **þeim sem sýkna hinn seka fyrir mútur og svipta hina réttlátu rétti þeirra.**

5:23 that justify the wicked for a bribe, and take away the righteousness of the righteous from him!

5:24 **Fyrir því, eins og eldsloginn eyðir stráinu og heyið hnigr í bálið, svo skal rót þeirra fúna og blóm þeirra feykjast sem ryk, af því að þeir hafa hafnað lögmáli Drottins allsherjar og fyrirlitið orð Hins heilaga í Ísrael.**

5:24 Therefore as the tongue of fire devoureth the stubble, and as the dry grass sinketh down in the flame, so their root shall be as rottenness, and their blossom shall go up as dust; because they have rejected the law of Yahwe of hosts, and despised the word of the Holy One of Israel.

5:25 **Þess vegna bálaðist reiði Drottins í gegn lýð hans, og hann rétti út hönd sína móti honum og laust hann, og fjöllin skulfu og líkin lágu sem sorp á strætum. Allt fyrir það linnir ekki reiði hans og hönd hans er enn þá útrétt.**

5:25 Therefore is the anger of Yahwe kindled against his people, and he hath stretched forth his hand against them, and hath smitten them; and the mountains tremble, and their dead bodies are as refuse in the midst of the streets. For all this his anger is not turned away, but his hand is stretched out still.

5:26 **Drottinn reisir hermerki fyrir fjarlaga þjóð og blistrar á hana frá ystu landsálfu, og sjá, hún kemur fljót og frá.**

5:26 And he will lift up an ensign to the nations from far, and will hiss for them from the end of the earth; and, behold, they shall come with speed swiftly.

5:27 **Enginn er þar móður og engum skrikar fótur, enginn blundar né tekur á sig náðir, enginn þeirra losnar belti frá lendum, og ekki slítnar skópvengur nokkurs þeirra.**

5:27 None shall be weary nor stumble among them; none shall slumber nor sleep; neither shall the girdle of their loins be loosed, nor the latchet of their shoes be broken:

5:28 **Örvar þeirra eru hvesstar og allir bogar þeirra bentir. Hófarnir á bestum þeirra eru sem tinna og vagnhjól þeirra sem vindhyllur.**

5:28 whose arrows are sharp, and all their bows bent; their horses' hoofs shall be accounted as flint, and their wheels as a whirlwind:

5:29 **Öskur þeirra er sem ljónsöskur, þeir öskra sem ung ljón. Þeir grenja, grípa herfangið og hafa það á burt, og enginn fær bjargað.**

5:29 their roaring shall be like a lioness, they shall roar like young lions; yea, they shall roar, and lay hold of the prey, and carry it away safe, and there shall be none to deliver.

5:30 **Á þeim degi munu þeir koma grenjandi í móti þjóðinni eins og ólgandi brim. Ef horft er yfir landið, er þar skelfilegt myrkur, og dagsbirtan er myrkvuð af dimmum skýjum.**

5:30 And they shall roar against them in that day like the roaring of the sea: and if one look unto the land, behold, darkness *and* distress; and the light is darkened in the clouds thereof.

6:1 **Árið sem Ússía konungur andaðist sá ég Drottin sitjandi á háum og gnaefandi veldistóli, og slóði skikkju hans fyllti helgidóminn.**

6:1 In the year that king Uzziah died I saw the Lord sitting upon a throne, high and lifted up; and his train filled the temple.

6:2 **Umhverfis hann stóðu serafar. Hafði hver þeirra sex vængi. Með tveimur huldu þeir ásjónur sínar, með tveimur huldu þeir fætur sína og með tveimur flugu þeir.**

6:2 Above him stood the seraphim: each one had six wings; with twain he covered his face, and with twain he covered his feet, and with twain he did fly.

6:3 **Og þeir kölluðu hver til annars og sögðu: "Heilagur, heilagur, heilagur er Drottinn allsherjar, öll jörðin er full af hans dýrð."**

6:3 And one cried unto another, and said, Holy, holy, holy, is Yahwe of hosts: the whole earth is full of his glory.

6:4 **Við raust þeirra, er þeir kölluðu, skulfu undirstöður þröskuldanna og húsið varð fullt af reyk.**

6:4 And the foundations of the thresholds shook at the voice of him that cried, and the house was filled with smoke.

6:5 **Þá sagði ég: "Vei mér, það er úti um mig! Því að ég er maður, sem hefi óhreinar varir og bý meðal fólks, sem hefir óhreinar varir, því að augu mín hafa séð konunginn, Drottin allsherjar."**

6:5 Then said I, Woe is me! for I am undone; because I am a man of unclean lips, and I dwell in the midst of a people of unclean lips: for mine eyes have seen the King, Yahwe of hosts.

6:6 **Einn serafanna flaug þá til mín. Hann hélt á glóandi koli, sem hann hafði tekið af altarinu með tóng.**

6:6 Then flew one of the seraphim unto me, having a live coal in his hand, which he had taken with the tongs from off the altar:

6:7 **og hann snart munn minn með kolinu og sagði: "Sjá, þetta hefir snortið varir þínar. Misgjörð þín er burt tekin og friðþægt er fyrir synd þína."**

6:7 and he touched my mouth with it, and said, Lo, this hath touched thy lips; and thine iniquity is taken away, and thy sin forgiven.

6:8 **Þá heyrði ég raust Drottins. Hann sagði: "Hvern skal ég senda? Hver vill vera erindreki vor?" Og ég sagði: "Hér er ég, send þú mig!"**

6:8 And I heard the voice of the Lord, saying, Whom shall I send, and who will go for us? Then I said, Here am I; send me.

6:9 Og hann sagði: "Far og seg þessu fólki: Hlýðið grandgæfilega til, þér skuluð þó ekkert skilja, horfið á vandlega, þér skuluð þó einskis visir verða!

6:9 And he said, Go, and tell this people, Hear ye indeed, but understand not; and see ye indeed, but perceive not.

6:10 Gjör þú hjarta þessa fólks tilfinningarlaust og eyru þess dauðheyrð og afturloka augum þess, svo að þeir sjái ekki með augum sínum, heyri ekki með eyrum sínum og skilji ekki með hjarta sínu, að þeir mættu snúa sér og læknastr."

6:10 Make the heart of this people fat, and make their ears heavy, and shut their eyes; lest they see with their eyes, and hear with their ears, and understand with their heart, and turn again, and be healed.

6:11 Og ég sagði: "Hversu lengi, Drottinn?" Hann svaraði: "Þar til er borgirnar standa í eyði óbyggðar og húsir mannalaus og landið verður gjöreytt."

6:11 Then said I, Lord, how long? And he answered, Until cities be waste without inhabitant, and houses without man, and the land become utterly waste,

6:12 Drottinn mun reka fólkið langt í burt og eyðistadirnir verða margir í landinu.

6:12 and Yahwe have removed men far away, and the forsaken places be many in the midst of the land.

6:13 Og þótt enn sé tíundi hluti eftir í því, skal hann og verða eyddur. En eins og rótarstúfur verður eftir af terpentíntrénu og eikinni, þá er þau eru felld, svo skal og stúfur þess verða heilagt sæði.

6:13 And if there be yet a tenth in it, it also shall in turn be eaten up: as a terebinth, and as an oak, whose stock remaineth, when they are felled; so the holy seed is the stock thereof.

7:1 Svo bar til á dögum Akasar, konungs í Júda, Jótamssonar, Ússiasonar, að Resin Sýrlandskonungur og Peka Remaljason, konungur í Ísrael, fóru upp til Jerúsalem til að herja á hana, en fengu ekki unnið hana.

7:1 And it came to pass in the days of Ahaz the son of Jotham, the son of Uzziah, king of Judah, that Rezin the king of Syria, and Pekah the son of Remaliah, king of Israel, went up to Jerusalem to war against it, but could not prevail against it.

7:2 Þá kom húsi Davíðs þessi fregn: Sýrland hefir gjört bandalag við Efraim. Skalf þá hjarta konungs og hjarta þjóðar hans, eins og skógartré skjálfa fyrir vindi.

7:2 And it was told the house of David, saying, Syria is confederate with Ephraim. And his heart trembled, and the heart of his people, as the trees of the forest tremble with the wind.

7:3 Þá sagði Drottinn við Jesaja: "Gakk þú og Sear Jasúb, sonur þinn, til

móts við Akas, að enda vatnstokksins úr efri tjörninni, við veginn út á bleikivöllinn.

7:3 Then said Yahwe unto Isaiah, Go forth now to meet Ahaz, thou, and Shear-jashub thy son, at the end of the conduit of the upper pool, in the highway of the fuller's field;

7:4 og seg við hann: Gæt þín og haf kyrrt um þig. Óttast þú eigi og lát eigi hugfallast fyrir þessum tveimur rjúkandi brandabrotum, fyrir brennandi reiði þeirra Resins, Sýrlendinga og Remaljasonar.

7:4 and say unto him, Take heed, and be quiet; fear not, neither let thy heart be faint, because of these two tails of smoking firebrands, for the fierce anger of Rezin and Syria, and of the son of Remaliah.

7:5 Sökum þess að Sýrland, Efraim og Remaljasonur hafa haft ill ráð með höndum gegn þér og sagð:

7:5 Because Syria, Ephraim, and the son of Remaliah, have purposed evil against thee, saying,

7:6 „Vér skulum fara herferð á hendur Júda og skjóta mönnum skelk í bringu, taka landið herskildi og setja Tabelsson þar til konungs." -

7:6 Let us go up against Judah, and vex it, and let us make a breach therein for us, and set up a king in the midst of it, even the son of Tabeel;

7:7 sökum þess segir hinn alvaldi Drottinn: Það skal eigi takast og það skal eigi verða.

7:7 thus saith the Lord Yahwe, It shall not stand, neither shall it come to pass.

7:8 Damaskus er höfuð Sýrlands og Resin höfuð Damaskus. Og áður en liðin eru sextín og fimm ár skal Efraim gjöreytt verða og eigi verða þjóð upp frá því. -

7:8 For the head of Syria is Damascus, and the head of Damascus is Rezin; and within threescore and five years shall Ephraim be broken in pieces, so that it shall not be a people:

7:9 Og Samaría er höfuð Efraims og Remaljasonur höfuð Samaría. Ef þér trúið eigi, munuð þér eigi fá staðist."

7:9 and the head of Ephraim is Samaria, and the head of Samaria is Remaliah's son. If ye will not believe, surely ye shall not be established.

7:10 Og enn talaði Drottinn við Akas og sagði:

7:10 And Yahwe spake again unto Ahaz, saying,

7:11 "Bið þér tákns af Drottni. Guði þínum, hvort sem þú vilt heldur beiðast þess neðan úr undirheimum eða ofan að frá hæðum."

7:11 Ask thee a sign of Yahwe thy God; ask it either in the depth, or in the height above.

7:12 En Akas sagði: "Ég vil einskis biðja og eigi freista Drottins."

7:12 But Ahaz said, I will not ask, neither will I tempt Yahwe.

7:13 Þá sagði Jesaja: "Heyrið, þér niðjar Davíðs, nægir yður það eigi að þreyta menn, úr því að þér þreytið einnig Guð minn?

7:13 And he said, Hear ye now, O house of David: Is it a small thing for you to weary men, that ye will weary my God also?

7:14 Fyrir því mun Drottinn gefa yður tákni sjálfur: Sjá, yngismær verður þunguð og fæðir son og lætur hann heita Immanúel.

7:14 Therefore the Lord himself will give you a sign: behold, a virgin shall conceive, and bear a son, and shall call his name Immanuel.

7:15 Við súrmjólk og hunang skal hann alast, þá er hann fer að hafa vit á að hafna hinu illa og velja hið góða.

7:15 Butter and honey shall he eat, when he knoweth to refuse the evil, and choose the good.

7:16 Áður en sveinninn hefir vit á að hafna hinu illa og velja hið góða, skal mannauðn verða í landi þeirra tveggja konunga, sem nú skelfa þig.

7:16 For before the child shall know to refuse the evil, and choose the good, the land whose two kings thou abhorrest shall be forsaken.

7:17 Drottinn mun láta yfir þig og yfir þjóð þína og yfir hús föður þíns þá daga koma, að ekki hafa slíkir yfir liðið síðan Efraim skildist frá Júda - Assýriakonung."

7:17 Yahwe will bring upon thee, and upon thy people, and upon thy father's house, days that have not come, from the day that Ephraim departed from Judah -- even the king of Assyria.

7:18 Á þeim degi mun Drottinn blístra á flugurnar, sem eru við mynnið á Níl-kvislunum á Egyptalandi, og á býflugurnar, sem eru í Assýrín.

7:18 And it shall come to pass in that day, that Yahwe will hiss for the fly that is in the uttermost part of the rivers of Egypt, and for the bee that is in the land of Assyria.

7:19 og þær munu allar koma og setjast í dalverpin og bergskorurnar, í alla þyrnirunna og í öll vatnsból.

7:19 And they shall come, and shall rest all of them in the desolate valleys, and in the clefts of the rocks, and upon all thorn-hedges, and upon all pastures.

7:20 Á þeim degi mun Drottinn með rakhnífi, leigðum fyrir handan fljót - með Assýriakonungi - raka höfuðið og kvíðhárin, og skeggið mun hann einnig nema burt.

7:20 In that day will the Lord shave with a razor that is hired in the parts beyond the River, even with the king of Assyria, the head and the hair of the feet; and it shall also consume the beard.

7:21 Á þeim degi mun maður hafa kvígu og tvær ær.

7:21 And it shall come to pass in that day, that a man shall keep alive a young cow, and two sheep;

7:22 og vegna þess, hve vel þær mjólka, mun hann hafa súrmjólk til matar. Á súrmjólk og hunangi skal hver maður lifa, sem eftir verður í landinu.

7:22 and it shall come to pass, that because of the abundance of milk which they shall give he shall eat butter: for butter and honey shall every one eat that is left in the midst of the land.

7:23 Og á þeim degi mun svo fara, að alls staðar þar sem áður stóðu þúsund vínviðir, þúsund síkla virði, þar skulu vaxa þyrnar og þistlar.

7:23 And it shall come to pass in that day, that every place, where there were a thousand vines at a thousand silverlings, shall be for briers and thorns.

7:24 Menn skulu ekki fara þar um, nema þeir hafi með sér örvar og boga, því að landið skal ekki annað vera en þyrnar og þistlar.

7:24 With arrows and with bow shall one come thither, because all the land shall be briers and thorns.

7:25 Og öll fellin, sem nú eru stungin upp með skóflu - þangað skal enginn maður koma af hræðslu við þyrna og þistla. Nautpeningi verður hleypt þangað og sauðfénaður látinn traðka þau niður.

7:25 And all the hills that were digged with the mattock, thou shalt not come thither for fear of briers and thorns; but it shall be for the sending forth of oxen, and for the treading of sheep.

8:1 Drottinn sagði við mig: "Tak þér stórt spjald og rita þú á það með algengu lettri: Hraðfengi Skyndirán.

8:1 And Yahwe said unto me, Take thee a great tablet, and write upon it with the pen of a man, For Maher-shalal-hash-baz;

8:2 Og tak mér skilríka votta, prestinn Úria og Sakaria Jeberekiason."

8:2 And I will take unto me faithful witnesses to record, Uriah the priest, and Zechariah the son of Jeberechiah.

8:3 Og ég nágaðist spákonuna, og hún varð þunguð og ól son. Þá sagði Drottinn við mig: "Lát þú hann heita Hraðfengi Skyndirán.

8:3 And I went unto the prophetess; and she conceived, and bare a son. Then said Yahwe unto me, Call his name Maher-shalal-hash-baz.

8:4 Því að áður en sveinninn lærir að kalla 'faðir minn' og 'móðir mín,' skal auður Damaskus og herfang Samariu burt flutt verða fram fyrir Assýríukonung."

8:4 For before the child shall have knowledge to cry, My father, and, My mother, the riches of Damascus and the spoil of Samaria shall be carried away before the king of Assyria.

8:5 Og Drottinn talaði enn við mig og sagði:

8:5 And Yahwe spake unto me yet again, saying,

8:6 Af því að þessi lýður fyrirliður hin straumhægu Sílóa-vötn, en fagnar Resin og Remaljasyni,

8:6 Forasmuch as this people have refused the waters of Shiloah that go softly, and rejoice in Rezin and Remaliah's son;

8:7 sjá, fyrir því mun Drottinn láta yfir þá koma hin stríðu og miklu vötn fljótsins - Assýríukonung og allt hans einvalalið. Skal það ganga upp yfir alla farvegu sína og flóa yfir alla bakka.

8:7 now therefore, behold, the Lord bringeth up upon them the waters of the River, strong

and many, even the king of Assyria and all his glory: and it shall come up over all its channels, and go over all its banks;

8:8 Og það skal brjótast inn í Júda, flæða þar yfir og geysast áfram, þar til manni tekur undir höku, og breiða vængi sína yfir allt þitt land, eins og það er vitt til Immanúel!

8:8 and it shall sweep onward into Judah; it shall overflow and pass through; it shall reach even to the neck; and the stretching out of its wings shall fill the breadth of thy land, O Immanuel.

8:9 Vitið það, lýðir, og hlustið á, allar fjarlægjar landsálfur! Herklæðist, þér skuluð samt láta hugfallast! Herklæðist, þér skuluð samt láta hugfallast!

8:9 Make an uproar, O ye peoples, and be broken in pieces; and give ear, all ye of far countries: gird yourselves, and be broken in pieces; gird yourselves, and be broken in pieces.

8:10 Takið saman ráð yðar, þau skulu að engu verða. Mælið málum yðar, þau skulu engan framgang fá, því að Guð er með oss!

8:10 Take counsel together, and it shall be brought to nought; speak the word, and it shall not stand: for God is with us.

8:11 Svo mælti Drottinn við mig, þá er hönd hans hreif mig og hann varaði mig við því að ganga sama veg og þetta fólk gengur:

8:11 For Yahwe spake thus to me with a strong hand, and instructed me not to walk in the way of this people, saying,

8:12 Þér skuluð ekki kalla allt það 'samsæri', sem þetta fólk kallar 'samsæri', og ekki óttast það, sem það óttast, og eigi skelfast.

8:12 Say ye not, A conspiracy, concerning all whereof this people shall say, A conspiracy; neither fear ye their fear, nor be in dread thereof.

8:13 Drottinn allsherjar, hann skuluð þér telja heilagan, hann sé yður ótti, hann sé yður skelfing.

8:13 Yahwe of hosts, him shall ye sanctify; and let him be your fear, and let him be your dread.

8:14 Og hann skal verða helgidómur og ásteytingarsteinn og hrösunarhella fyrir báðar ættþjóðir Ísraels og snara og gildra fyrir Jerúsalembúa.

8:14 And he shall be for a sanctuary; but for a stone of stumbling and for a rock of offence to both the houses of Israel, for a gin and for a snare to the inhabitants of Jerusalem.

8:15 Og margir af þeim munu hrasa, falla og meidast, festast í snörinni og verða veiddir.

8:15 And many shall stumble thereon, and fall, and be broken, and be snared, and be taken.

8:16 Ég bind saman vitnisburðinn og innsigla kenninguna hjá lærisveinum mínum.

8:16 Bind thou up the testimony, seal the law among my disciples.

8:17 Ég treysti Drottnei, þótt hann byrgi nú auglit sitt fyrir Jakobs niðjum, og ég bið hans.

8:17 And I will wait for Yahwe, that hideth his face from the house of Jacob, and I will look for him.

8:18 Sjá, ég og synirnir, sem Drottinn hefir gefið mér, vér erum til tákns og jarðeikna í Ísrael frá Drottnei allsherjar, sem býr á Sionfjalli.

8:18 Behold, I and the children whom Yahwe hath given me are for signs and for wonders in Israel from Yahwe of hosts, who dwelleth in mount Zion.

8:19 Ef þeir segja við yður: "Leitið til andasæringarmanna og spásagnarmanna, sem hvískra og umla! - Á ekki fólk að leita fréttu hjá guðum sínum og leita til hinna dauðu vegna hinna lifandi?" -

8:19 And when they shall say unto you, Seek unto them that have familiar spirits and unto the wizards, that chirp and that mutter: should not a people seek unto their God? on behalf of the living *should they seek* unto the dead?

8:20 Þá svarið þeim: "Til kenningarinnar og vitnisburðarins!" Ef menn tala ekki samkvæmt þessu orði, hafa þeir engan morgunroða

8:20 To the law and to the testimony! if they speak not according to this word, surely there is no morning for them.

8:21 og munu ráfa hrjáðir og hungraðir. Og er þá hungrar munu þeir fyllast bræði og formæla konungi sínum og Guði sínum. Hvort sem horft er til himins

8:21 And they shall pass through it, sore distressed and hungry; and it shall come to pass that, when they shall be hungry, they shall fret themselves, and curse by their king and by their God, and turn their faces upward:

8:22 eða litid til jarðar, sjá, þar er neyð og myrkur. Í angistarsorta og niðimmu eru þeir útreknir.

8:22 and they shall look unto the earth, and behold, distress and darkness, the gloom of anguish; and into thick darkness *they shall be* driven away.

9:1 Eigi skal myrkur vera í landi því, sem nú er í nauðum statt. Fyrrum lét hann vansæmd koma yfir Sebúlonsland og Naftaliland, en síðar meir mun hann varpa frægð yfir leiðina til hafsins, landið hinumegin Jórdanar og Galíleu heiðingjanna.

9:2 The people that walked in darkness have seen a great light: they that dwell in the land of the shadow of death, upon them hath the light shined.

9:2 Sú þjóð, sem í myrkri gengur, sér mikið ljós. Yfir þá, sem búa í landi náttmyrkra, skín ljós.

9:3 Thou hast multiplied the nation, thou hast increased their joy: they joy before thee according to the joy in harvest, as men rejoice when they divide the spoil.

9:3 Þú eykur stórum fögnuðinn, þú gjörir gleðina mikla. Menn gleðja sig fyrir þínu auglíti, eins og þegar menn gleðjast á kornskurðartímanum, eins og menn leika af fögnuði þegar herfangi er skipt.

9:4 For the yoke of his burden, and the staff of his shoulder, the rod of his oppressor, thou hast broken as in the day of Midian.

9:4 Því að hið þunga ok hennar, stafinn, sem reið að herðum hennar, brodd rekstrarmannsins, hefir þú í sundur brotið, eins og á degi Midians.

9:5 For all the armor of the armed man in the tumult, and the garments rolled in blood, shall be for burning, for fuel of fire.

9:5 Öll harkmikil hermannastígvél og allar blóðstökkur skikkjur skulu brenndar og verða eldsmatur.

9:6 For unto us a child is born, unto us a son is given; and the government shall be upon his shoulder: and his name shall be called Wonderful, Counsellor, Mighty God, Everlasting Father, Prince of Peace.

9:6 Því að barn er oss fætt, sonur er oss gefinn. Á hans herðum skal höfðingjádómurinn hvíla. Nafn hans skal kallað Undraráðgjafi, Guðhetja, Eilífðarfaðir, Friðarhöfðingi.

9:7 Of the increase of his government and of peace there shall be no end, upon the throne of David, and upon his kingdom, to establish it, and to uphold it with justice and with righteousness from henceforth even for ever. The zeal of Yahwe of hosts will perform this.

9:7 Mikill skal höfðingjádómurinn verða og friðurinn engan enda taka á háseti Davíðs og í ríki hans. Hann mun reisa það og efla með réttvísi og réttlæti héðan í frá og að eilífu. Vandlæting Drottins allsherjar mun þessu til vegar koma.

9:8 The Lord sent a word into Jacob, and it hath lighted upon Israel.

9:8 Drottinn hefir sent orð gegn Jakob, og því lýstur niður í Ísrael.

9:9 And all the people shall know, *even* Ephraim and the inhabitant of Samaria, that say in pride and in stoutness of heart,

9:9 Og öll þjóðin skal verða þess áskynja, bæði Efraím og Samariubúar, sem af metnaði og stærilæti hjartans segja:

9:10 The bricks are fallen, but we will build with hewn stone; the sycomores are cut down, but we will put cedars in their place.

9:10 "Tíglusteinarnir eru hrundir, en vér skulum byggja upp aftur af höggnu grjóti, mörberjatrén eru felld, en vér skulum setja sedrustré í staðinn."

9:11 Therefore Yahwe will set up on high against him the adversaries of Rezin, and will stir up his enemies,

9:11 Þess vegna mun Drottinn efla mólstöðumenn Resins á hendur þeim og vopna óvini þeirra.

9:12 the Syrians before, and the Philistines behind; and they shall devour Israel with open mouth. For all this his anger is not turned away, but his hand is stretched out still.

9:12 Sýrlendinga að austan og Filista að vestan, og þeir skulu svelgja Ísrael með gapandi gini. Allt fyrir það linnði ekki reiði hans, og hönd hans er enn þá útrétt.

9:13 Yet the people have not turned unto him that smote them, neither have they sought Yahwe of hosts.

9:13 En þjóðin sneri sér ekki til hans, sem laust hana, og Drottins allsherjar leituðu þeir ekki.

9:14 Therefore Yahwe will cut off from Israel head and tail, palm-branch and rush, in one day.

9:14 Þess vegna mun Drottinn höggva höfuð og hala af Ísrael, pálmakvistinn og sefstráðið á sama degi.

9:15 The elder and the honorable man, he is the head; and the prophet that teacheth lies, he is the tail.

9:15 Öldungarnir og virðingamennirnir eru höfuðið, spámenn þeir, er kenna lygar, eru halinn.

9:16 For they that lead this people cause them to err; and they that are led of them are destroyed.

9:16 Því að leiðtogar þessa fólks leiða það afleiðis, og þeir, sem láta leiða sig, tortímast.

9:17 Therefore the Lord will not rejoice over their young men, neither will he have compassion on their fatherless and widows; for every one is profane and an evil-doer, and every mouth speaketh folly. For all this his anger is not turned away, but his hand is stretched out still.

9:17 Fyrir því hefir Drottinn enga gleði af æskumönnum þess og enga meðaumkun með munaðarleysingjum þess og ekkjum, því að allir eru þeir guðleysingar og illvirkjar, og hver munur mælir heimsku. Allt fyrir þetta linnði ekki reiði hans, og hönd hans er enn þá útrétt.

9:18 For wickedness burneth as the fire; it devoureth the briers and thorns; yea, it kindleth in the thickets of the forest, and they roll upward in a column of smoke.

9:18 Því að hið óguðlega athæfi brennur eins og eldur, eyðir þyrnum og þisdum og kveikir í þykkum skógarrunnum, svo að þeir hvirflast upp í reykjarmökk.

9:19 Through the wrath of Yahwe of hosts is the land burnt up; and the people are as the fuel of fire: no man spareth his brother.

9:19 Vegna reiði Drottins allsherjar stendur landið í björtu báli og fólkið verður sem eldsmatur; enginn þýrmir öðrum.

9:20 And one shall snatch on the right hand, and be hungry; and he shall eat on the left hand, and they shall not be satisfied: they shall eat every man the flesh of his own arm:

9:20 Menn rífa í sig til hægri handar og eru þó hungraðir. Þeir eta til vinstri handar og verða þó eigi saddir. Hver etur holdið af sínum eigin armlegg:

9:21 Manasseh, Ephraim; and Ephraim, Manasseh; and they together shall be against Judah. For all this his anger is not turned away, but his hand is stretched out still.

9:21 Manasse Efraím og Efraím Manasse, og báðir saman ráða þeir á Júda. Allt fyrir þetta linnði ekki reiði hans, og hönd hans er enn þá útrétt.

9:21 Manasseh, Ephraim; and Ephraim, Manasseh; and they together shall be against Judah. For all this his anger is not turned away, but his hand is stretched out still.

10:1 Vei þeim, sem veita ranga úrskurði og færa skaðsemdarákvæði í letur

10:1 Woe unto them that decree

unrighteous decrees, and to the writers that write perverseness;

10:2 Til þess að halla rétti fátækra og ræna lögum hina nauðstöddu á meðal fólks míns, til þess að ekkjurnar verði þeim að herfangi og þeir fái féflett munaðarleysingjana.

10:2 to turn aside the needy from justice, and to rob the poor of my people of their right, that widows may be their spoil, and that they may make the fatherless their prey!

10:3 Hvað ætlið þér að gjöra á degi hegningarinnar og þegar eyðingin kemur úr fjarska? Til hvers viljið þér þá flýja um ásjá? Og hvar viljið þér geyma auðæfi yðar?

10:3 And what will ye do in the day of visitation, and in the desolation which shall come from far? to whom will ye flee for help? and where will ye leave your glory?

10:4 Er nokkuð annað fyrir hendi en að falla á kné meðal hinna fjötruðu eða hniga meðal hinna vagnu? Allt fyrir þetta linnir ekki reiði hans, og hönd hans er enn þá útrétt.

10:4 They shall only bow down under the prisoners, and shall fall under the slain. For all this his anger is not turned away, but his hand is stretched out still.

10:5 Vei Assúr, vendinum reiði minnar! Heiðt mín er stafurinn í höndum þeirra.

10:5 Ho Assyrian, the rod of mine anger, the staff in whose hand is mine indignation!

10:6 Ég sendi hann móti guðlausri þjóð, ég býð honum að fara á móti lýðnum, sem ég er reiður, til þess að ræna og rúpla og troða hann fótum sem saur á strætum.

10:6 I will send him against a profane nation, and against the people of my wrath will I give him a charge, to take the spoil, and to take the prey, and to tread them down like the mire of the streets.

10:7 En hann skilur það eigi svo, og hjarta hans hugsar eigi svo, heldur gírnist hann að eyða og uppræta margar þjóðir.

10:7 Howbeit he meaneth not so, neither doth his heart think so; but it is in his heart to destroy, and to cut off nations not a few.

10:8 Hann segir: "Eru ekki höfðingjar mínir allir saman konungar?"

10:8 For he saith, Are not my princes all of them kings?

10:9 Fér ekki fyrir Kalne eins og fyrir Karkemis, fyrir Hamat eins og fyrir Arpad, fyrir Samariu eins og fyrir Damaskus?

10:9 Is not Calno as Carchemish? is not Hamath as Arpad? is not Samaria as Damascus?

10:10 Eins og hönd mín náði til konungsríkja guðanna, og voru þó líkneskjur þeirra fleiri en Jerúsalem og Samariu.

10:10 As my hand hath found the kingdoms of the idols, whose graven images did excel them of Jerusalem and of Samaria;

10:11 Já, eins og ég hefi farið með Samariu og guði hennar, svo mun ég fara með Jerúsalem og guðalikneski hennar!"

10:11 shall I not, as I have done unto Samaria and her idols, so do to Jerusalem and her idols?

10:12 En þegar Drottinn hefir lokið öllu starfi sínu á Sion-fjalli og í Jerúsalem, mun hann vífja ávaxtarins af ofmetnaðinum í hjarta Assýriukonungs og hins hrokafulla drembilætis augna hans.

10:12 Wherefore it shall come to pass, that, when the Lord hath performed his whole work upon mount Zion and on Jerusalem, I will punish the fruit of the stout heart of the king of Assyria, and the glory of his high looks.

10:13 Því að hann hefir sagt: "Með styrk handar minnar hefi ég þessu til leiðar komið og með hyggindum mínum, því að ég er vitsmunamaður. Ég hefi fært úr stað landamerki þjóðanna, rænt fjárhlutum þeirra og sem alvaldur steypt af stóli drottneðum þeirra.

10:13 For he hath said, By the strength of my hand I have done it, and by my wisdom; for I have understanding: and I have removed the bounds of the peoples, and have robbed their treasures, and like a valiant man I have brought down them that sit *on thrones*:

10:14 Hönd mín náði í fjárafla þjóðanna, sem fuglshreiður væri. Eins og menn safna eggjum, sem fuglinn er floginn af, svo hefi ég safnað saman öllum löndum, og hefir enginn blakað vængjum, lokið upp nefinu né tíst."

10:14 and my hand hath found as a nest the riches of the peoples; and as one gathereth eggs that are forsaken, have I gathered all the earth: and there was none that moved the wing, or that opened the mouth, or chirped.

10:15 Hvort má öxin dramba í gegn þeim, sem heggur með henni, eða sögin miklast í gegn þeim, sem sagar með henni? Allt eins og sprotinn atlaði að sveifla þeim, er reiðir hann, eða stafurinn færa á loft þann, sem ekki er af tré.

10:15 Shall the axe boast itself against him that heweth therewith? shall the saw magnify itself against him that wieldeth it? as if a rod should wield them that lift it up, or as if a staff should lift up *him that is* not wood.

10:16 Fyrir því mun hinn alvaldi, Drottinn allsherjar, senda megrun í hetjulið hans, og undir dýrð hans mun eldur blossa upp sem brennandi hál.

10:16 Therefore will the Lord, Yahwe of hosts, send among his fat ones leanness; and under his glory there shall be kindled a burning like the burning of fire.

10:17 Og ljós Ísraels mun verða að eldi og Hinn heilagi í Ísrael að loga, og sá logi skal á einum degi upp brenna og eyða þyrnum hans og þistlum

10:17 And the light of Israel will be for a fire, and his Holy One for a flame; and it will burn and devour his thorns and his briars in one day.

10:18 og afmá að fullu og öllu hina dýrlegu skóga hans og aldingarða. Hann skal verða eins og sjúklingur, sem veslast upp.

10:18 And he will consume the glory of his forest, and of his fruitful field, both soul and body: and it shall be as when a standard-bearer fainteth.

10:19 Og leifarnar af skógartrjám hans munu verða teljandi, og smásveinn mun geta skrifað þau upp.

10:19 And the remnant of the trees of his forest shall be few, so that a child may write them.

10:20 Á þeim degi skulu leifarnar af Ísrael og þeir af Jakobs húsi, sem af komast, eigi framar reiða sig á þann sem sló þá, heldur munu þeir með trúfesti reiða sig á Drottin. Hinn heilaga í Ísrael.

10:20 And it shall come to pass in that day, that the remnant of Israel, and they that are escaped of the house of Jacob, shall no more again lean upon him that smote them, but shall lean upon Yahwe, the Holy One of Israel, in truth.

10:21 Leifar munu aftur hverfa, leifarnar af Jakob, til hins máttuga Guðs.

10:21 A remnant shall return, *even* the remnant of Jacob, unto the mighty God.

10:22 Því að þótt fólksfjöldi þinn, Ísrael, væri sem sjávarsandur, skulu þó aðeins leifar af honum aftur hverfa. Eyðing er fastráðin, framveltandi flóð réttlætis.

10:22 For though thy people, Israel, be as the sand of the sea, *only* a remnant of them shall return: a destruction *is* determined, overflowing with righteousness.

10:23 Því að eyðingu, og hana fastráðna, mun hinn alvaldi, Drottinn allsherjar framkvæma á jörðinni miðri.

10:23 For a full end, and that determined, will the Lord, Yahwe of hosts, make in the midst of all the earth.

10:24 Svo segir hinn alvaldi, Drottinn allsherjar: Þú þjóð mín, sem býr á Sion, óttast þú eigi Assúr, er hann slær þig með sprota og reiðir að þér staf sinn, eins og Egyptar gjörðu.

10:24 Therefore thus saith the Lord, Yahwe of hosts, O my people that dwellest in Zion, be not afraid of the Assyrian, though he smite thee with the rod, and lift up his staff against thee, after the manner of Egypt.

10:25 Því að eftir skamma hrið er reiðin á enda, og þá beinist heift mín að eyðing þeirra.

10:25 For yet a very little while, and the indignation *against thee* shall be accomplished, and mine anger *shall be directed* to his destruction.

10:26 Þá reiðir Drottinn allsherjar svipuna að þeim, eins og þegar hann laust Midiansmenn hjá Öreb-kletti. Stafur hans er útréttur yfir hafið, og hann færir hann á loft, eins og gegn Egyptum forðum.

10:26 And Yahwe of hosts will stir up against him a scourge, as in the slaughter of Midian at the rock of Oreb: and his rod will be over the sea, and he will lift it up after the manner of Egypt.

10:27 Á þeim degi skal byrði sú, sem hann hefir á þig lagt, falla af herðum þér og ok hans af hálsi þínum, og okið skal brotna fyrir ofurfitu.

10:27 And it shall come to pass in that day, that his burden shall depart from off thy shoulder, and his yoke from off thy neck, and

the yoke shall be destroyed by reason of fatness.

10:28 Óvinurinn heldur til Ajat, fer um Migron og lætur eftir farangur sinn í Mikmas.

10:28 He is come to Aiath, he is passed through Migron; at Michmash he layeth up his baggage;

10:29 Þeir fara yfir skarðið, þeir hafa náttból í Geba. Rama skelfist, íbúar Giben Sáls leggja á flótta.

10:29 they are gone over the pass; they have taken up their lodging at Geba; Ramah trembleth; Gibeah of Saul is fled.

10:30 Hljóða þú upp, Gallimdóttir! Hlustaðu á, Lejsa! Taktu undir. Anatót!

10:30 Cry aloud with thy voice, O daughter of Gallim! hearken, O Laishah! O thou poor Anathoth!

10:31 Madmena flýr, íbúar Gebim forða sér undan.

10:31 Madmenah is a fugitive; the inhabitants of Gebim flee for safety.

10:32 Þennan sama dag æir hann í Nób. Hann réttir út hönd sína móti fjalli Sionardóttur, móti móti hæð Jerúsalemborgar.

10:32 This very day shall he halt at Nob: he shaketh his hand at the mount of the daughter of Zion, the hill of Jerusalem.

10:33 Sjá, hinn alvaldi, Drottinn allsherjar afsniður laufkrónuna voveiflega. Hin hávöxnu trén eru höggvin og hin gnæfandi hniga til jarðar.

10:33 Behold, the Lord, Yahwe of hosts, will lop the boughs with terror: and the high of stature shall be hewn down, and the lofty shall be brought low.

10:34 Hann ryður skógarrunnana með öxi, og Líbanon fellur fyrir Hinum volduga.

10:34 And he will cut down the thickets of the forest with iron, and Lebanon shall fall by a mighty one.

11:1 Af stofni Ísai mun kvistur fram spretta og angi upp vaxa af rótum hans.

11:1 And there shall come forth a shoot out of the stock of Jesse, and a branch out of his roots shall bear fruit.

11:2 Yfir honum mun hvíla andi Drottins: Andi vísdóms og skilnings, andi ráðspeki og kraftar, andi þekkingar og ótta Drottins.

11:2 And the Spirit of Yahwe shall rest upon him, the spirit of wisdom and understanding, the spirit of counsel and might, the spirit of knowledge and of the fear of Yahwe.

11:3 Unun hans mun vera að óttast Drottin. Hann mun ekki dæma eftir því, sem augu hans sjá, og ekki skera úr málum eftir því, sem eyru hans heyra.

11:3 And his delight shall be in the fear of Yahwe; and he shall not judge after the sight of his eyes, neither decide after the hearing of his ears;

11:4 Með réttvísí mun hann dæma hina fátæku og skera með réttlæti úr málum hinna nauðstöddu í landinu. Hann mun ljósta ofbeldismanninn með sprota

munns síns og deyða hinn óguðlega með anda vara sinna.

11:4 but with righteousness shall he judge the poor, and decide with equity for the meek of the earth; and he shall smite the earth with the rod of his mouth; and with the breath of his lips shall he slay the wicked.

11:5 Réttlæti mun vera beltið um lendar hans og trúfesti beltið um mjáðmír hans.

11:5 And righteousness shall be the girdle of his waist, and faithfulness the girdle of his loins.

11:6 Þá mun úlfurinn búa hjá lambinu og pardusdyrið liggja hjá kiðlingnum, kálfar, ung ljón og alifé ganga saman og smásveinn gæta þeirra.

11:6 And the wolf shall dwell with the lamb, and the leopard shall lie down with the kid; and the calf and the young lion and the fatling together; and a little child shall lead them.

11:7 Kýr og bírna munu vera á beit saman og kálfar og húnar liggja hvorir hjá öðrum, og ljónið mun hey eta sem naut.

11:7 And the cow and the bear shall feed; their young ones shall lie down together; and the lion shall eat straw like the ox.

11:8 Brjóstmylkingurinn mun leika sér við holudyr nöðrunnar, og barnið nývanið af brjósti stinga hendi sinni inn í bæli hornormsins.

11:8 And the sucking child shall play on the hole of the asp, and the weaned child shall put his hand on the adder's den.

11:9 Hvergi á minu heilaga fjalli munu menn illt fremja eða skaða gjöra, því að jörðin er full af þekkingu á Drottni, eins og djúp sjávarins er vötnum hulið.

11:9 They shall not hurt nor destroy in all my holy mountain; for the earth shall be full of the knowledge of Yahwe, as the waters cover the sea.

11:10 Á þeim degi mun rótarkvistur Ísai standa sem hermerki fyrir þjóðirnar og lýðirnir leita til hans, og bústaður hans mun dýrlegur verða.

11:10 And it shall come to pass in that day, that the root of Jesse, that standeth for an ensign of the peoples, unto him shall the nations seek; and his resting-place shall be glorious.

11:11 Á þeim degi mun Drottinn útrétta hönd sína í annað sinn til þess að endurkaupa þær leifar fólks síns, sem eftir eru í Assýríu, Norður-Egyptalandi, Suður-Egyptalandi, Blálandi, Elam, Babelóníu, Hamat og á eyjum hafsins.

11:11 And it shall come to pass in that day, that the Lord will set his hand again the second time to recover the remnant of his people, that shall remain, from Assyria, and from Egypt, and from Pathros, and from Cush, and from Elam, and from Shinar, and from Hamath, and from the islands of the sea.

11:12 Og hann mun reisa merki fyrir þjóðirnar, heimta saman hina brottreknu menn úr Ísrael og safna saman hinum tvístruðu konum úr Júda frá fjórum höfuðáttum heimsins.

11:12 And he will set up an ensign for the nations, and will assemble the outcasts of

Israel, and gather together the dispersed of Judah from the four corners of the earth.

11:13 Þá mun öfund Efraíms hverfa og fjandskapur Júda liða undir lok. Efraim mun ekki öfundast við Júda og Júda ekki fjandskapast við Efraim.

11:13 The envy also of Ephraim shall depart, and they that vex Judah shall be cut off: Ephraim shall not envy Judah, and Judah shall not vex Ephraim.

11:14 Þeir munu steypa sér niður á síðu Filista gegn vestri og ræna í sameiningu austurbýggja. Edóm og Móab munu þeir hremma og Ammónitar verða þeim lýðskyldir.

11:14 And they shall fly down upon the shoulder of the Philistines on the west; together shall they despoil the children of the east: they shall put forth their hand upon Edom and Moab; and the children of Ammon shall obey them.

11:15 Og Drottinn mun þurrka upp voga Egyptahafs og bregða hendi sinni yfir fljótið í stríðum stormi og skipta því í sjö kvistir, svo að yfir má ganga með skó á fótum.

11:15 And Yahwe will utterly destroy the tongue of the Egyptian sea; and with his scorching wind will he wave his hand over the River, and will smite it into seven streams, and cause men to march over dryshod.

11:16 Og það skal verða brautarvegur fyrir þær leifar fólks hans, sem enn eru eftir í Assýríu, eins og var fyrir Ísrael, þá er hann fór af Egyptalandi.

11:16 And there shall be a highway for the remnant of his people, that shall remain, from Assyria; like as there was for Israel in the day that he came up out of the land of Egypt.

12:1 Á þeim degi skaltu segja: "Ég vegsama þig, Drottinn, því þótt þú værir mér reiður, þá er þó horfin reiði þín og þú huggaðir mig.

12:1 And in that day thou shalt say, I will give thanks unto thee, O Yahwe; for though thou wast angry with me, thine anger is turned away and thou comfortest me.

12:2 Sjá, Guð er mitt hjálpraði, ég er öruggur og óttast eigi, því að Drottinn Guð er minn styrkur og minn lofsöngur, hann er orðinn mér hjálpraði."

12:2 Behold, God is my salvation; I will trust, and will not be afraid; for Yahwe, even Yahwe, is my strength and song; and he is become my salvation.

12:3 Þér munuð með fögnuði vatni ausa úr lindum hjálpraðisins.

12:3 Therefore with joy shall ye draw water out of the wells of salvation.

12:4 Og á þeim degi munuð þér segja: "Lofið Drottin, ákallið nafn hans. Gjörð mættarverk hans kunn meðal þjóðanna, hafið í minnum, að háleitt er nafn hans.

12:4 And in that day shall ye say, Give thanks unto Yahwe, call upon his name, declare his doings among the peoples, make mention that his name is exalted.

12:5 Lofsyngið Drottin, því að dásendarverk hefir hann gjört. Þetta skal kunnugt verða um alla jörðina.

12:5 Sing unto Yahwe; for he hath done

excellent things: let this be known in all the earth.

12:6 Lát óma gleðihljóm og kveða við fagnadaróp, þú sem býr á Sion, því að mikill er Hinn heilagi í Ísrael meðal þín."

12:6 Cry aloud and shout, thou inhabitant of Zion; for great in the midst of thee is the Holy One of Israel.

13:1 Spádómur um Babelón, er vitraðist Jesaja Amozsyni.

13:1 The burden of Babylon, which Isaiah the son of Amoz did see.

13:2 Reisið merki á skóglausri hæð! Kallið hárrí röddu til þeirra! Bendið þeim með hendinni, að þeir fari inn um hlið harðstjóranna!

13:2 Set ye up an ensign upon the bare mountain, lift up the voice unto them, wave the hand, that they may go into the gates of the nobles.

13:3 Ég er sá, sem boðið hefi út vígðum liðsmönnum mínum og kallað á kapp mína til að framkvæma reiðidóm minn, þessa hreyknu og hröðugu menn mína.

13:3 I have commanded my consecrated ones, yea, I have called my mighty men for mine anger, even my proudly exulting ones.

13:4 Heyr þysinn á fjöllumunum, eins og af mannmörgð, heyr gnyinn af hinum samansöfnuðu þjóðum. Drottinn allsherjar er að kanna liðið.

13:4 The noise of a multitude in the mountains, as of a great people! the noise of a tumult of the kingdoms of the nations gathered together! Yahwe of hosts is mustering the host for the battle.

13:5 Þeir koma frá fjarlægum landi, frá himins enda, Drottinn með verkfæri reiði sinnar, til þess að leggja í eyði gjörvalla jörðina.

13:5 They come from a far country, from the uttermost part of heaven, even Yahwe, and the weapons of his indignation, to destroy the whole land.

13:6 Kveinið, því að dagur Drottins er nálægur; hann kemur sem eyðing frá hinum Almátka.

13:6 Wail ye; for the day of Yahwe is at hand; as destruction from the Almighty shall it come.

13:7 Þess vegna verða allar hendur lé magna og sérhvert mannshjarta bráðnar.

13:7 Therefore shall all hands be feeble, and every heart of man shall melt:

13:8 Þeir skelfast, harmkvæli og þrautir gagntaka þá, þeir hafa hriðir eins og jóðsjúk kona. Angistarfullir stara þeir hver á annan, andlit þeirra eru sem eldslogi.

13:8 and they shall be dismayed; pangs and sorrows shall take hold of them; they shall be in pain as a woman in travail: they shall look in amazement one at another; their faces shall be faces of flame.

13:9 Sjá, dagur Drottins kemur, grimmilegur, með heift og brennandi reiði, til að gjöra jörðina að auðn og afmá syndarana af henni.

13:9 Behold, the day of Yahwe cometh, cruel, with wrath and fierce anger; to make the land

a desolation, and to destroy the sinners thereof out of it.

13:10 Stjörnur himinsins og stjörnumerkin láta eigi ljós sitt skína, sólín er myrk í uppgöngu sinni og tunglið ber eigi birtu sína.

13:10 For the stars of heaven and the constellations thereof shall not give their light; the sun shall be darkened in its going forth, and the moon shall not cause its light to shine.

13:11 Ég vil hegna jarðríki fyrir illsku þess og hinum óguðlegu fyrir misgjörðir þeirra, ég vil niðurkelfja ofdramb hinna ríkilátu og lægja broka ofheldismannanna.

13:11 And I will punish the world for *their* evil, and the wicked for their iniquity: and I will cause the arrogancy of the proud to cease, and will lay low the haughtiness of the terrible.

13:12 Ég vil láta menn verða sjaldgæfari en skiragull og mannfólkíð torgetara en Ófir-gull.

13:12 I will make a man more rare than fine gold, even a man than the pure gold of Ophir.

13:13 Þess vegna vil ég hrista himininn, og jörðin skal hrærast úr stöðvum sínum fyrir heift Drottins allsherjar og á degi hans brennandi reiði.

13:13 Therefore I will make the heavens to tremble, and the earth shall be shaken out of its place, in the wrath of Yahwe of hosts, and in the day of his fierce anger.

13:14 Eins og fældar skógargeitur og eins og smálalaus hjörð skulu þeir hverfa aftur, hver til sinnar þjóðar, og flýja hver heim í sitt land.

13:14 And it shall come to pass, that as the chased roe, and as sheep that no man gathereth, they shall turn every man to his own people, and shall flee every man to his own land.

13:15 Hver sem fundinn verður, mun lagður verða í gegn, og hver sem gripinn verður, mun fyrir sverði falla.

13:15 Every one that is found shall be thrust through; and every one that is taken shall fall by the sword.

13:16 Ungbörn þeirra munu knusuð verða fyrir augum þeirra, hús þeirra verða rænd og konur þeirra smánadar.

13:16 Their infants also shall be dashed in pieces before their eyes; their houses shall be rifled, and their wives ravished.

13:17 Sjá, ég æsi upp Mediumenn gegn þeim. Þeir meta einskis silfrið og þá langar ekki í gullið.

13:17 Behold, I will stir up the Medes against them, who shall not regard silver, and as for gold, they shall not delight in it.

13:18 Bogar þeirra rota unga menn til dauða. Þeir þyrma ekki lífsafkvæmum, og líta ekki miskunnaraugum til ungbarna.

13:18 And *their* bows shall dash the young men in pieces; and they shall have no pity on the fruit of the womb; their eye shall not spare children.

13:19 Svo skal fara fyrir Babelón, þessari þrýði konungsríkjanna og drembidjásni Kaldea, sem þá er Guð umturnaði Sódómu og Gómorru.

13:19 And Babylon, the glory of kingdoms, the beauty of the Chaldeans' pride, shall be as when God overthrew Sodom and Gomorrah.

13:20 Hún skal aldrei frammar af mönnum byggð vera, kynslóð eftir kynslóð skal þar enginn búa. Enginn Arabi skal slá þar tjöldum sínum og engir hjarðmenn bæla þar fénað sinn.

13:20 It shall never be inhabited, neither shall it be dwelt in from generation to generation: neither shall the Arabian pitch tent there; neither shall shepherds make their flocks to lie down there.

13:21 Urðarkettir skulu liggja þar og húsín fyllast af uglum. Strútsfuglar skulu halda þar til og skógartröll stökkva þar um.

13:21 But wild beasts of the desert shall lie there; and their houses shall be full of doleful creatures; and ostriches shall dwell there, and wild goats shall dance there.

13:22 Sjakalar skulu kallast á í höllunum og úlfar í bílifis-sölunum. Tími hennar nálegast og dagar hennar munu eigi undan dragast.

13:22 And wolves shall cry in their castles, and jackals in the pleasant palaces: and her time is near to come, and her days shall not be prolonged.

14:1 Drottinn mun miskunna Jakob og enn útvelja Ísrael. Hann mun gefa þeim hólfestu í landi þeirra, og útlendir munu einnast þeim og gjöra félagsskap við Jakobs hús.

14:1 For Yahwe will have compassion on Jacob, and will yet choose Israel, and set them in their own land: and the sojourner shall join himself with them, and they shall cleave to the house of Jacob.

14:2 Og þjóðirnar munu taka þá og flytja þá til áthaga þeirra, en Ísraelsníðjar munu eignast þær að þrælum og ambáttum í landi Drottins. Þeir munu hertaka hertakendur sína og drottna yfir kúgurum sínum.

14:2 And the peoples shall take them, and bring them to their place; and the house of Israel shall possess them in the land of Yahwe for servants and for handmaids: and they shall take them captive whose captives they were; and they shall rule over their oppressors.

14:3 Þegar Drottinn veitir þér hvíld af þrautum þínum og ónaði og af hinni hörðu ánaði, sem á þig var lögð.

14:3 And it shall come to pass in the day that Yahwe shall give thee rest from thy sorrow, and from thy trouble, and from the hard service wherein thou wast made to serve,

14:4 Þá muntu kyrra upp háðkvæði þetta um konunginn í Babelón og segja: Hversu hljóður er harðstjórinn nú orðinn, hve hljótt í kvalastaðnum!

14:4 that thou shalt take up this parable against the king of Babylon, and say, How hath the oppressor ceased! the golden city ceased!

14:5 Drottinn hefir sundurbrotið staf hinna óguðlegu, sprota yfirdrottunaranna.

14:5 Yahwe hath broken the staff of the wicked, the sceptre of the rulers;

14:6 sem laust þjóðflokkana í bræði högg á högg ofan, og kúgaði þjóðirnar í reiði með vagðarlausri kúgan.

14:6 that smote the peoples in wrath with a continual stroke, that ruled the nations in anger, with a persecution that none restrained.

14:7 Öll jörðin nýtur nú hvíldar og friðar, fagnaðarópin kveða við.

14:7 The whole earth is at rest, *and* is quiet: they break forth into singing.

14:8 Jafnvel kyprestren gleðjast yfir þér og sedrustren á Líbanon: "Fyrst þú ert lagstur lágt, mun enginn upp stíga til þess að fella oss."

14:8 Yea, the fir-trees rejoice at thee, *and* the cedars of Lebanon, *saying*, Since thou art laid low, no hewer is come up against us.

14:9 Hjá Helju niðri er allt í uppnámi þín vegna til þess að taka á móti þér. Vegna þín rekur hún hina dauðu á fætur, alla foringja jarðarinnar. Af háætum sínum lætur hún upp standa alla þjóðkonunga.

14:9 Sheol from beneath is moved for thee to meet thee at thy coming; it stirreth up the dead for thee, even all the chief ones of the earth; it hath raised up from their thrones all the kings of the nations.

14:10 Þeir taka allir til máls og segja við þig: "Þú ert þá einnig orðinn máttvæna sem vér, orðinn jafningi vor!"

14:10 All they shall answer and say unto thee, Art thou also become weak as we? art thou become like unto us?

14:11 Ófmetnaðar-skrauti þínu er niður varpað til Heljar, hreimnum harpna þinna! Ormar eru breiddir undir þig, og ábreiðan þín eru maðkar."

14:11 Thy pomp is brought down to Sheol, *and* the noise of thy viols: the worm is spread under thee, and worms cover thee.

14:12 Hversu ertu hröpuð af himni, þú árborna morgunstjarna! Hversu ert þú að velli lagður, undirokari þjóðanna!

14:12 How art thou fallen from heaven, O day-star, son of the morning! how art thou cut down to the ground, that didst lay low the nations!

14:13 Þú, sem sagðir í hjarta þínu: "Ég vil upp stíga til himins! Ófar stjörnum Guðs vil ég reisa veldistól minn! Á þingfjalli guðanna vil ég setjast að, yst í norðri.

14:13 And thou saidst in thy heart, I will ascend into heaven, I will exalt my throne above the stars of God; and I will sit upon the mount of congregation, in the uttermost parts of the north;

14:14 Ég vil upp stíga ofar skýjaborgum, gjörast líkur Hinum hæsta!"

14:14 I will ascend above the heights of the clouds; I will make myself like the Most High.

14:15 Já, til Heljar var þér niður varpað, í neðstu fylgsni grafarinnar.

14:15 Yet thou shalt be brought down to Sheol, to the uttermost parts of the pit.

14:16 Þeim sem sjá þig, verður starsýnt á þig, þeir virða þig fyrir sér: "Er þetta maðurinn, sem skók jörðina og skelfði konungsríkin,

14:16 They that see thee shall gaze at thee, they shall consider thee, *saying*, Is this the man that made the earth to tremble, that did shake kingdoms;

14:17 *gjörði jarðkringluna að eyðimörk, eyddi borgir hennar og gaf eigi bandingjum sínum heimfararleyfi?*
14:17 that made the world as a wilderness, and overthrew the cities thereof; that let not loose his prisoners to their home?

14:18 *Allir konungar þjóðanna liggja virðulega grafnir, hver í sínu húsi.*
14:18 All the kings of the nations, all of them, sleep in glory, every one in his own house.

14:19 *en þér er fleygt út, langt frá grófl þinni, eins og auvirðilegum kvisti. Þú ert þakinn dauðra manna búkum, þeirra er lagðir voru sverði, eins og fótum troðið hrae.*
14:19 But thou art cast forth away from thy sepulchre like an abominable branch, clothed with the slain, that are thrust through with the sword, that go down to the stones of the pit; as a dead body trodden under foot.

14:20 *Við þá, sem stíga niður í steinlagðar grafir, hefir þú eigi samneyti, því að land þitt hefir þú eytt, myrt þjóð þína. Eigi skal nefnt verða að eilífu afsprengi illvirkjanna.*
14:20 Thou shalt not be joined with them in burial, because thou hast destroyed thy land, thou hast slain thy people; the seed of evil-doers shall not be named for ever.

14:21 *Búið nú sonum hans rauðan serk sakir misgjörða feðra þeirra. Eigi skulu þeir fá risið á legg og lagt undir sig jörðina né fyllt jarðkringluna rústum!*
14:21 Prepare ye slaughter for his children for the iniquity of their fathers, that they rise not up, and possess the earth, and fill the face of the world with cities.

14:22 *Ég vil rísa upp í gegn þeim, segir Drottinn allsherjar, og afmá nafn og leifar Babýlonsborgar, ætt og afkomendur - segir Drottinn.*
14:22 And I will rise up against them, saith Yahwe of hosts, and cut off from Babylon name and remnant, and son and son's son, saith Yahwe.

14:23 *Ég vil gefa hana stjörnuhegrum til eignar og láta hana verða að vatnsmýri. Ég vil sópa henni burt með sópi eyðingarinnar, segir Drottinn allsherjar.*
14:23 I will also make it a possession for the porcupine, and pools of water: and I will sweep it with the besom of destruction, saith Yahwe of hosts.

14:24 *Drottinn allsherjar hefir svarið og sagt: Sannlega, það, sem ég hefi fyrirhugað, skal verða og það, sem ég hefi ályktað, skal framgang fá.*
14:24 Yahwe of hosts hath sworn, saying, Surely, as I have thought, so shall it come to pass; and as I have purposed, so shall it stand:

14:25 *Ég mun sundurmola Assýríu í landi mínu og fótum troða hana á fjöllum mínum. Skal þá ok hennar af þeim tekið og byrði hennar tekin af herðum þeirra.*

14:25 that I will break the Assyrian in my land, and upon my mountains tread him under foot: then shall his yoke depart from off them, and his burden depart from off their shoulder.

14:26 *Þetta er sú ráðstöfun, sem áformuð er um alla jörðina, og þetta er sú hönd, sem út er rétt gegn öllum þjóðum.*
14:26 This is the purpose that is purposed upon the whole earth; and this is the hand that is stretched out upon all the nations.

14:27 *Drottinn allsherjar hefir ályktað þetta: hver má ónýta það? Það er hans hönd, sem út er rétt. Hver má kippa henni aftur?*
14:27 For Yahwe of hosts hath purposed, and who shall annul it? and his hand is stretched out, and who shall turn it back?

14:28 *Þessi spádómur var birtur árið, sem Akas konungur andaðist.*
14:28 In the year that king Ahaz died was this burden.

14:29 *Gleðst þú eigi, gjörvöll Filístea, af því að stafurinn, sem sló þig, er í sundur brotinn, því að út af rót höggormsins mun naðra koma og ávöxtur hennar verða flugdreki.*
14:29 Rejoice not, O Philistia, all of thee, because the rod that smote thee is broken; for out of the serpent's root shall come forth an adder, and his fruit shall be a fiery flying serpent.

14:30 *Hinir allralitilmótlegustu skulu hafa víðurvári, og hinir fátaeku hvílast óhultir, en rót þína vil ég með hungri deyða, og leifarnar af þér munu dreppnar verða.*
14:30 And the first-born of the poor shall feed, and the needy shall lie down in safety; and I will kill thy root with famine, and thy remnant shall be slain.

14:31 *Kveina, þú hlið! Hljóða þú, borg! Gnótra þú, gjörvöll Filístea! Því að mökkur kemur úr norðurátt, í fylkingum hans dregst enginn aftur úr.*
14:31 Howl, O gate; cry, O city; thou art melted away, O Philistia, all of thee; for there cometh a smoke out of the north, and there is no straggler in his ranks.

14:32 *Ög hverju skal þá svara sendimönnum hinnar heiðnu þjóðar? Að Drottinn hafi grundvallað Sion, og að hinir þjáuð meðal þjóðar hans leiti sér hælís í henni.*
14:32 What then shall one answer the messengers of the nation? That Yahwe hath founded Zion, and in her shall the afflicted of his people take refuge.

15:1 *Spádómur um Móab. Já, á náttarþeli verður Ar í Móab unnin og gjöreydd! Já, á náttarþeli verður Kír í Móab unnin og gjöreydd!*
15:1 The burden of Moab. For in a night Ar of Moab is laid waste, and brought to nought; for in a night Kir of Moab is laid waste, and brought to nought.

15:2 *Íbúar Dibon stíga upp á hæðirnar til að gráta. Móab kveinar á Nebó og í Medeba. Hvert höfuð er sköllótt, allt skegg af rakað.*
15:2 They are gone up to Bayith, and to Dibon, to the high places, to weep:

Moab walleth over Nebo, and over Medeba; on all their heads is baldness, every beard is cut off.

15:3 *Á strætunum eru þeir gyrtir hærusekk. Uppi á þökunum og á torgunum kveina þeir allir, fljótandi í tárum.*
15:3 In their streets they gird themselves with sackcloth; on their housetops, and in their broad places, every one walleth, weeping abundantly.

15:4 *Íbúar Hesbon og Eleale hljóða svo hátt, að það heyrir til Jahas. Þess vegna apa hermennirnir í Móab, þeim er horfinn hugur.*
15:4 And Heshbon crieth out, and Elealeh; their voice is heard even unto Jahaz: therefore the armed men of Moab cry aloud; his soul trembleth within him.

15:5 *Hjarta mitt kveinar yfir Móab, flóttamenn þeirra flyja til Sóar, til Eglat Selísia. Grátandi ganga þeir upp stíginn hjá Lúkit. Á veginum til Hórónaim hefja þeir neyðarkvein tortímingarinnar.*
15:5 My heart crieth out for Moab; her nobles flee unto Zoar, to Eglath-shelishi-yah: for by the ascent of Luhith with weeping they go up; for in the way of Horonaim they raise up a cry of destruction.

15:6 *Nimrímvötn eru orðin að öræfum, því að grasið skraelnar, jurtirnar eyðast, allt grængresi hverfur.*
15:6 For the waters of Nimrim shall be desolate; for the grass is withered away, the tender grass faileth, there is no green thing.

15:7 *Fyrir því bera þeir það, sem þeir hafa dregið saman, og það, sem þeir hafa geymt, yfir Pilvíðará.*
15:7 Therefore the abundance they have gotten, and that which they have laid up, shall they carry away over the brook of the willows.

15:8 *Neyðarkveinið gengur yfir gjörvallt Móabsland. Hljóðin berast allt til Eglaim, hljóðin berast allt til Beer Elím.*
15:8 For the cry is gone round about the borders of Moab; the wailing thereof unto Eglaim, and the wailing thereof unto Beer-elim.

15:9 *Vötn Dímonar eru full af blóði. Já, enn vil ég leggja meira á Dímon: Ljón fyrir þá, sem undan komast frá Móab, og fyrir þá, sem eftir verða í landinu.*
15:9 For the waters of Dimon are full of blood; for I will bring yet more upon Dimon, a lion upon them of Moab that escape, and upon the remnant of the land.

16:1 *Sendið landshöfðingjanum saudaskattinn úr klettagjánum gegnum eyðimörkina til fjalls Síondóttur.*
16:1 Send ye the lambs for the ruler of the land from Selah to the wilderness, unto the mount of the daughter of Zion.

16:2 *Eins og flóktandi fuglar, eins og ungar, fældir úr hreiðri, skulu Móabsdætur verða við vöðin á Arnon.*
16:2 For it shall be that, as wandering birds, as a scattered nest, so shall the daughters of Moab be at the fords of the Arnon.

16:3 *"Legg nú ráð, veit hjálp, gjör skugga þinn um hábjartan dag sem nótt.*

Fel hina burtreкну, seg ekki til flóttamannanna.

16:3 Give counsel, execute justice; make thy shade as the night in the midst of the noonday; hide the outcasts; betray not the fugitive.

16:4 Ljá hinum burtreкну úr Móab dvöl hjá þér. Ver þeim verndarskjól fyrir eyðandanum. Þegar kúgarinn er horfinn burt, eyðingunni linnir og undirokararnir eru farnir úr landinu.

16:4 Let mine outcasts dwell with thee; as for Moab, be thou a covert to him from the face of the destroyer. For the extortioner is brought to nought, destruction ceaseth, the oppressors are consumed out of the land.

16:5 Þá mun veldisstóll reistur verða með miskunnsemi og á honum sitja með trúfesti í tjaldi Davíðs dómari, sem leitar réttinda og temur sér réttlæti."

16:5 And a throne shall be established in lovingkindness; and one shall sit thereon in truth, in the tent of David, judging, and seeking justice, and swift to do righteousness.

16:6 Vér höfum heyrt drambsemi Móabs - hann er mjög hrokafullur - ofmetnað hans, drambsemi og ofsa, og hin marklausu stóryrði hans.

16:6 We have heard of the pride of Moab, that he is very proud; even of his arrogance, and his pride, and his wrath; his boastings are nought.

16:7 Þess vegna kveina nú Móabítar yfir Móab, allir kveina þeir. Yfir rúsinukökum Kír Hareset munu þeir andvarpa harla hnuggnir.

16:7 Therefore shall Moab wail for Moab, every one shall wail: for the raisin-cakes of Kír-hareseth shall ye mourn, utterly stricken.

16:8 Því að akurlönd Hesbon eru fölnuð og vintré Sibma. Vin þeirra varpaði höfðingjum þjóðanna til jarðar. Vinviðarteinungarnir náðu til Jaser, villtust út um eyðimörkina. Greinar þeirra breiddu sig út, fóru yfir hafíð.

16:8 For the fields of Heshbon languish, and the vine of Sibmah; the lords of the nations have broken down the choice branches thereof, which reached even unto Jazer, which wandered into the wilderness; its shoots were spread abroad, they passed over the sea.

16:9 Fyrir því græt ég með Jaser yfir vintráð Sibma. Ég vökva þig með tárnum mínum, Hesbon og Eleale! Því að fagnadarópum óvinanna laust yfir sumargróða þinn og vinberjatekju.

16:9 Therefore I will weep with the weeping of Jazer for the vine of Sibmah; I will water thee with my tears, O Heshbon, and Elealeh: for upon thy summer fruits and upon thy harvest the battle shout is fallen.

16:10 Fögnuður og kæti eru horfin úr aldingörðunum, og í vingörðunum heyrast engir gleðisöngvar né fagnadarhljóð. Troðslumenn troða ekki vinber í vinþröngunum, ég hefi látið fagnadaróp þeirra þagna.

16:10 And gladness is taken away, and joy out of the fruitful field; and in the vineyards there shall be no singing, neither joyful noise: no treader shall tread out wine in the presses; I have made the vintage shout to cease.

16:11 Fyrir því titrar hjarta mitt sem gígjustrengur sökum Móabs og brjóst mitt sökum Kír Hares.

16:11 Wherefore my heart soundeth like a harp for Moab, and mine inward parts for Kír-hares.

16:12 Og þó að Móab sýni sig á blóthæðinni og streitist við og fari inn í helgidóm sinn til að biðjast fyrir, þá mun hann samt engu til leiðar koma.

16:12 And it shall come to pass, when Moab presenteth himself, when he wearieth himself upon the high place, and shall come to his sanctuary to pray, that he shall not prevail.

16:13 Þetta er það orð, sem Drottinn talaði um Móab fyrrum.

16:13 This is the word that Yahwe spake concerning Moab in time past.

16:14 En nú talar Drottinn á þessa leið: Áður en þrjú ár eru liðin, slík sem ár kaupamanna eru talin, skal vegsemd Móabs með öllum hinum mikla mannfjölda fyrirliðin verða, en leifar munu eftir verða, litillfenglegar, eigi teljandi.

16:14 But now Yahwe hath spoken, saying, Within three years, as the years of a hireling, the glory of Moab shall be brought into contempt, with all his great multitude; and the remnant shall be very small and of no account.

17:1 Spádómur um Damaskus. Sjá, Damaskus skal verða afmáð og ekki vera borg framar, hún skal verða að rústum.

17:1 The burden of Damascus. Behold, Damascus is taken away from being a city, and it shall be a ruinous heap.

17:2 Borgir Aróer skulu verða yfirgefnar, hjörðum skulu þær verða til beitar, þar skulu þær liggja og enginn styggja þær.

17:2 The cities of Aroer are forsaken; they shall be for flocks, which shall lie down, and none shall make them afraid.

17:3 Varnarvirki Efraíms liður undir lok og konungdómurinn hverfur frá Damaskus. Fyrir leiðum Sýrlands skal fara eins og fyrir vegsemd Ísraelsmanna - segir Drottinn allsherjar.

17:3 And the fortress shall cease from Ephraim, and the kingdom from Damascus, and the remnant of Syria; they shall be as the glory of the children of Israel, saith Yahwe of hosts.

17:4 Á þeim degi mun vegsemd Jakobs verða litillfengleg og fitan á holdi hans rýrna.

17:4 And it shall come to pass in that day, that the glory of Jacob shall be made thin, and the fatness of his flesh shall wax lean.

17:5 Þá mun fara líkt og þegar kornskurðarmaður safnar kornstöngum og armleggur hans afsniður öxin, og eins og þegar öx eru tínd í Refaím-dal.

17:5 And it shall be as when the harvestman gathereth the standing grain, and his arm reapeth the ears; yea, it shall be as when one gleaneth ears in the valley of Rephaim.

17:6 Eftirtíningur skal eftir verða af þeim, eins og þegar olíuviður

er skekinn, tvö eða þrjú ber efst í laufinu, fjögur eða fimm á greinum aldrintrésins - segir Drottinn, Ísraels Guð.

17:6 Yet there shall be left therein gleanings, as the shaking of an olive-tree, two or three berries in the top of the uppermost bough, four or five in the outmost branches of a fruitful tree, saith Yahwe, the God of Israel.

17:7 Á þeim degi mun maðurinn mæna til skapara síns og augu hans líta til Hlins heilaga í Ísrael.

17:7 In that day shall men look unto their Maker, and their eyes shall have respect to the Holy One of Israel.

17:8 Eigi mun hann þá mæna á ölturum, handaverk sín, né líta til þess, er fingur hans hafa gjört, hvorki til aséranna né sólsluanna.

17:8 And they shall not look to the altars, the work of their hands; neither shall they have respect to that which their fingers have made, either the Asherim, or the sun-images.

17:9 Á þeim degi munu hinar víggirtu borgir hans verða sem yfirgefnir staðir Amoríta og Hevita, er þeir fyrirliðu, þá er þeir hrukku undan Ísraelsmönnum, og landið skal verða að auðn.

17:9 In that day shall their strong cities be as the forsaken places in the wood and on the mountain top, which were forsaken from before the children of Israel; and it shall be a desolation.

17:10 Því að þú hefir gleymt Guði hjálpraðis þins og eigi minnst þess hellubjargsins, sem er hæli þitt. Vegna þess að þú plantar yndislega garða og setur þar niður útlenda gróðurkvistu.

17:10 For thou hast forgotten the God of thy salvation, and hast not been mindful of the rock of thy strength; therefore thou plantest pleasant plants, and settest it with strange slips.

17:11 Ræktar garð þinn á daginn og lætur á morgnana útsæði þitt blómgastr, skal uppskeran bregðast á degi hins banvæna sárs og hinna ólæknaandi kvala.

17:11 In the day of thy planting thou hedgest it in, and in the morning thou makest thy seed to blossom; but the harvest fleeth away in the day of grief and of desperate sorrow.

17:12 Heyr gný margra þjóða - þær gnýja sem gnýr hafsins. Heyr dyn þjóðflokka - þeir dynja eins og dynur mikilla vatnsfalla.

17:12 Ah, the uproar of many peoples, that roar like the roaring of the seas; and the rushing of nations, that rush like the rushing of mighty waters!

17:13 Þjóðflokkarnir dynja eins og dynur margra vatnsfalla. En Drottinn hastar á þá, og þá flyja þeir langt burt. Þeir tvístrast eins og sáðir á hólum fyrir vindi, eins og rykmökkur fyrir stormi.

17:13 The nations shall rush like the rushing of many waters: but he shall rebuke them, and they shall flee far off, and shall be chased as the chaff of the mountains before the wind, and like the whirling dust before the storm.

17:14 Að kveldi er þar skelfing, áður en morgnarnir eru þeir allir á burt. Þetta

er hlutskipti þeirra, er oss ræna, og örlög þeirra, er frá oss ruþla.

17:14 At eventide, behold, terror; *and* before the morning they are not. This is the portion of them that despoil us, and the lot of them that rob us.

18:1 Vei landi vængjaþýtsins, hinumegin Blálands fljóta.

18:1 Ah, the land of the rustling of wings, which is beyond the rivers of Ethiopia;

18:2 er gjörir út sendimenn yfir hafid og í reyrbátum yfir vötnin. Farið, þér hröðu sendibóðar, til hinna hávöxnu og gljáandi þjóðar, til lýðsins, sem hraðilegur var þegar frá upphafi vega sinna, til hinnar afar sterku þjóðar, sem allt treður undir fótum sér, um hverrar land fljótin renna:

18:2 that sendeth ambassadors by the sea, even in vessels of papyrus upon the waters, *saying*, Go, ye swift messengers, to a nation tall and smooth, to a people terrible from their beginning onward, a nation that meteth out and treadeth down, whose land the rivers divide!

18:3 Allir þér, sem heimskringluna byggid og á jörðu búid, skuluð sjá, þegar merkið er reist á fjöllumunum, og hlusta, þegar blásið er í lúðurinn.

18:3 All ye inhabitants of the world, and ye dwellers on the earth, when an ensign is lifted up on the mountains, see ye; and when the trumpet is blown, hear ye.

18:4 Því að svo hefir Drottinn sagt við mig: Ég vil halda kyrru fyrir og horfa á frá bústað mínum, meðan loftið er glóandi í sólskininu, meðan döggin er mikil í breiskjuhita kornskurðartímans.

18:4 For thus hath Yahwe said unto me, I will be still, and I will behold in my dwelling-place, like clear heat in sunshine, like a cloud of dew in the heat of harvest.

18:5 Áður en uppskeran kemur, þegar blömgunin er á enda og blómið verður að fullvöxnu vinberi, heggur hann vínviðargreinarnar af með sniðlinum, og frjóangana stýfir hann, sniður þá af.

18:5 For before the harvest, when the blossom is over, and the flower becometh a ripening grape, he will cut off the sprigs with pruning-hooks, and the spreading branches will he take away *and* cut down.

18:6 Allir saman skulu þeir gefnir verða ránfuglum fjallanna og dýrum jarðarinnar. Ránfuglarnir skulu sitja á þeim sumarlangt og öll dýr jarðarinnar halda sig þar þegar vetrar.

18:6 They shall be left together unto the ravenous birds of the mountains, and to the beasts of the earth; and the ravenous birds shall summer upon them, and all the beasts of the earth shall winter upon them.

18:7 Á þeim tíma skulu gjafir verða færðar Drottni allsherjar frá hinum hávaxna og gljáandi lýð, frá lýðnum, sem hraðilegur var þegar frá upphafi vega sinna, frá hinni afar sterku þjóð, sem allt treður undir fótum sér, um hverrar land fljótin renna, - til þess staðar, þar sem nafn Drottins hersveitanna er, til Sionfjalls.

18:7 In that time shall a present be brought unto Yahwe of hosts *from* a people tall and smooth, even from a people terrible from their

beginning onward, a nation that meteth out and treadeth down, whose land the rivers divide, to the place of the name of Yahwe of hosts, the mount Zion.

19:1 Spádómur um Egyptaland. Sjá, Drottinn ekur á léttferu skýi og kemur til Egyptalands. Þá skjálfa goð Egyptalands fyrir honum og hjörtu Egypta bráðna í brjóstum þeirra.

19:1 The burden of Egypt. Behold, Yahwe rideth upon a swift cloud, and cometh unto Egypt: and the idols of Egypt shall tremble at his presence; and the heart of Egypt shall melt in the midst of it.

19:2 Ég æsi Egypta í gegn Egyptum, svo að bróðir skal berjast við bróður, vinur við vin, borg við borg og ríki við ríki.

19:2 And I will stir up the Egyptians against the Egyptians: and they shall fight every one against his brother, and every one against his neighbor; city against city, *and* kingdom against kingdom.

19:3 Hyggindi Egypta munu þá verða örþrota, og ráðagjörðir þeirra ónýti ég. Þeir munu leita fréttá hjá goðum sínum, hjá galdramönnum, þjónustuöndum og spásagnaröndum.

19:3 And the spirit of Egypt shall fail in the midst of it; and I will destroy the counsel thereof: and they shall seek unto the idols, and to the charmers, and to them that have familiar spirits, and to the wizards.

19:4 Ég vil selja Egypta harðráðum drottinara á vald, og grimmur konungur skal ríkja yfir þeim - segir hinn alvaldi, Drottinn allsherjar.

19:4 And I will give over the Egyptians into the hand of a cruel lord; and a fierce king shall rule over them, saith the Lord, Yahwe of hosts.

19:5 Vötnin í sjónum munu þverra og fljótíð grynast og þorna upp.

19:5 And the waters shall fail from the sea, and the river shall be wasted and become dry.

19:6 Árkvislarnar munu fúlna, fljót Egyptalands þverra og þorna, reyr og sef visna.

19:6 And the rivers shall become foul; the streams of Egypt shall be diminished and dried up; the reeds and flags shall wither away.

19:7 Engjarnar fram með Níl, á sjálfum Nílarbökkunum, og öll sädlönd við Níl þorna upp, eyðast og hverfa.

19:7 The meadows by the Nile, by the brink of the Nile, and all the sown fields of the Nile, shall become dry, be driven away, and be no more.

19:8 Þá munu fiskimennirnir andvarpa og allir þeir sýta, sem öngli renna í Níl, og þeir, sem leggja net í vötn, munu örvilnast.

19:8 And the fishers shall lament, and all they that cast angle into the Nile shall mourn, and they that spread nets upon the waters shall languish.

19:9 Þeir, sem vinna hörinn, munu standa ráðþrota, kembangarkonurnar og vefararnir blikna.

19:9 Moreover they that work in combed flax, and they that weave white cloth, shall be confounded.

19:10 Stöðir landsins skulu brotnar verða sundur, allir þeir, sem vinna fyrir kaup, verða hugdaprir.

19:10 And the pillars *of* Egypt shall be broken in pieces; all they that work for hire *shall* be grieved in soul.

19:11 Höfðingjarnir í Sóan eru tómir heimskingjar, ráðspekin hjá hinum vitrustu ráðgjöfum Faraós orðin að flónsku. Hvernig dirfist þér að segja við Faraó: "Ég er sonur vitringanna og kominn af fornkonungunum?"

19:11 The princes of Zoan are utterly foolish; the counsel of the wisest counsellors of Pharaoh is become brutish: how say ye unto Pharaoh, I am the son of the wise, the son of ancient kings?

19:12 Hvar eru nú vitringar þínir? Þeir ættu nú að segja þér, og mega vita, hverja fyriraetlan Drottinn allsherjar hefir með Egyptaland.

19:12 Where then are thy wise men? and let them tell thee now; and let them know what Yahwe of hosts hath purposed concerning Egypt.

19:13 Höfðingjarnir í Sóan standa eins og afglappar, höfðingjarnir í Nól eru á talar dregnir. Þeir sem eru hyrningarsteinar ættkvísla Egyptalands, hafa leitt það á glapstígu.

19:13 The princes of Zoan are become fools, the princes of Memphis are deceived; they have caused Egypt to go astray, that are the corner-stone of her tribes.

19:14 Drottinn hefir byrlað þeim sundlunaranda, svo að þeir valda því, að Egyptaland er á reiki í öllum fyrirtækjum sínum, eins og drukkinn maður reikar innan um spýju sína.

19:14 Yahwe hath mingled a spirit of perverseness in the midst of her; and they have caused Egypt to go astray in every work thereof, as a drunken man staggereth in his vomit.

19:15 Ekkert heppnast Egyptalandi, hvorki það sem höfuð eða hali, pálmakvistur eða sefstrá taka sér fyrir að gjöra.

19:15 Neither shall there be for Egypt any work, which head or tail, palm-branch or rush, may do.

19:16 Á þeim degi munu Egyptar verða sem konur, þeir munu skelfast og hræðast reidda hönd Drottins allsherjar, er hann reiðir gegn þeim.

19:16 In that day shall the Egyptians be like unto women; and they shall tremble and fear because of the shaking of the hand of Yahwe of hosts, which he shaketh over them.

19:17 Þá skal Egyptalandi standa ótti af Júðalandi. Í hvert sinn sem á það er minnst við þá munu þeir skelfast, vegna ráðs þess, er Drottinn allsherjar hefir ráðið gegn þeim.

19:17 And the land of Judah shall become a terror unto Egypt; every one to whom mention is made thereof shall be afraid, because of the purpose of Yahwe of hosts, which he purposeth against it.

19:18 Á þeim degi munu fimm borgir í Egyptalandi mæla á kanverska tungu og sverja hlýðni Drottni allsherjar. Skal ein þeirra kallast Bær réttvísinnar.

19:18 In that day there shall be five cities in the land of Egypt that speak the language of Canaan, and swear to Yahwe of hosts; one shall be called The city of destruction.

19:19 Á þeim degi mun vera altari handa Drottni í miðju Egyptalandi og merkissteinn handa Drottni við landamærin.

19:19 In that day shall there be an altar to Yahwe in the midst of the land of Egypt, and a pillar at the border thereof to Yahwe.

19:20 Það skal vera til merkis og vitnisburðar um Drottin allsherjar í Egyptalandi. Þegar þeir hrópa til Drottins undan kúgurum, mun hann senda þeim fulltingjara og forvigismann, er frelsar þá.

19:20 And it shall be for a sign and for a witness unto Yahwe of hosts in the land of Egypt; for they shall cry unto Yahwe because of oppressors, and he will send them a saviour, and a defender, and he will deliver them.

19:21 Drottinn mun kunnur verða Egyptalandi, og Egyptar munu þekkja Drottin á þeim degi. Þeir munu dýrka hann með sláturförnum og matförnum og vinna Drottni heit og efna þau.

19:21 And Yahwe shall be known to Egypt, and the Egyptians shall know Yahwe in that day; yea, they shall worship with sacrifice and oblation, and shall vow a vow unto Yahwe, and shall perform it.

19:22 Og Drottinn mun slá Egyptaland, slá og græða, og þeir munu snúa sér til Drottins, og hann mun bænheyra þá og græða þá.

19:22 And Yahwe will smite Egypt, smiting and healing; and they shall return unto Yahwe, and he will be entreated of them, and will heal them.

19:23 Á þeim degi skal vera brautarvegur frá Egyptalandi til Assýrín, og Assýringar skulu koma til Egyptalands og Egyptar til Assýríu, og Egyptar munu tilbiðja ásamt Assýringum.

19:23 In that day shall there be a highway out of Egypt to Assyria, and the Assyrian shall come into Egypt, and the Egyptian into Assyria; and the Egyptians shall worship with the Assyrians.

19:24 Á þeim degi munu þessir þrír taka saman, Ísrael, Egyptaland og Assýría, og vera blessun á jörðinni miðri.

19:24 In that day shall Israel be the third with Egypt and with Assyria, a blessing in the midst of the earth;

19:25 Drottinn allsherjar blessar þá og segir: Blessuð sé þjóð mín Egyptar, verkið handa minna Assýría og arfleifið mín Ísrael!

19:25 for that Yahwe of hosts hath blessed them, saying, Blessed be Egypt my people, and Assyria the work of my hands, and Israel mine inheritance.

20:1 Árið sem yfirhershöfðinginn kom til Asdód, sendur af Sargon Assýríukonungi, og herjaði á Asdód og vann hana, -

20:1 In the year that Tartan came unto Ashdod, when Sargon the king of Assyria

sent him, and he fought against Ashdod and took it;

20:2 í það mund talaði Drottinn fyrir munn Jesaja Amozsonar á þessa leið: Far og leys hærusekkinn af lendum þér og drag skó þína af fótum þér. Og hann gjörði svo og gekk fáklaðdur og berfættur.

20:2 at that time Yahwe spake by Isaiah the son of Amoz, saying, Go, and loose the sackcloth from off thy loins, and put thy shoe from off thy foot. And he did so, walking naked and barefoot.

20:3 Og Drottinn mælti: Eins og Jesaja þjónn minn hefir gengið fáklaðdur og berfættur í þrjú ár sem tákn og fyrirburður um Egyptaland og Bláland.

20:3 And Yahwe said, Like as my servant Isaiah hath walked naked and barefoot three years for a sign and a wonder concerning Egypt and concerning Ethiopia;

20:4 svo skal Assýríukonungur færa burt bandingjana frá Egyptalandi og útlagana frá Blálandi, bæði unga og gamla, fáklaðda og berfætta, með bera bakhlutina, Egyptum til smána.

20:4 so shall the king of Assyria lead away the captives of Egypt, and the exiles of Ethiopia, young and old, naked and barefoot, and with buttocks uncovered, to the shame of Egypt.

20:5 Þá munu þeir skelfast og skammast sín vegna Blálands, er þeir reiddu sig á, og Egyptalands, er þeir stærðu sig af.

20:5 And they shall be dismayed and confounded, because of Ethiopia their expectation, and of Egypt their glory.

20:6 Og þeir, sem búa á þessari strönd, munu segja á þeim degi: "Svo er þá komið fyrir þeim, er vér reiddum oss á og flyðum til í von um hjálp til þess að frelsast undan Assýríukonungi! Hversu meguum vér þá sjálfr komast undan?"

20:6 And the inhabitant of this coast-land shall say in that day, Behold, such is our expectation, whither we fled for help to be delivered from the king of Assyria: and we, how shall we escape?

21:1 Spádómur um öraefin við hafið. Eins og fellibyljir í suðurlandinu geysist það áfram, það kemur úr öraefunum, úr hinu hræðilega landi.

21:1 The burden of the wilderness of the sea. As whirlwinds in the South sweep through, it cometh from the wilderness, from a terrible land.

21:2 Hérð tíðindi hafa mér birt verið: "Ránsmenn ræna, hermenn herja! Áfram, Elamitar! Gjörð umsát, Medíumenn! Ég gjöri enda á öllum andvörpum."

21:2 A grievous vision is declared unto me; the treacherous man dealeth treacherously, and the destroyer destroyeth. Go up, O Elam; besiege, O Media; all the sighing thereof have I made to cease.

21:3 Þess vegna skjálfa lendar mínar, þess vegna hremma sárir verkir mig, eins og hriðir jóðsjúka konu. Ég engist saman, svo að ég heyri ekkert, ég er svo agndofa, að ég sé ekkert.

21:3 Therefore are my loins filled with anguish; pangs have taken hold

upon me, as the pangs of a woman in travail: I am pained so that I cannot hear; I am dismayed so that I cannot see.

21:4 Hjarta mitt er ringlað, skelling er skyndilega yfir mig komin. Nú er nóttin, sem ég jafnan hefi þráð, orðin mér að skellingu.

21:4 My heart fluttereth, horror hath affrighted me; the twilight that I desired hath been turned into trembling unto me.

21:5 Borðin eru sett fram og ábreiðurnar breiddar á hvilubekkina, etið er og drukkíð. "Risið upp, þjóðhöfðingjar! Smyrjið skjölduna!"

21:5 They prepare the table, they set the watch, they eat, they drink: rise up, ye princes, anoint the shield.

21:6 Svo sagði Drottinn við mig: "Far þú og nem staðar á sjónarhólnum og seg, hvað þú sér.

21:6 For thus hath the Lord said unto me, Go, set a watchman: let him declare what he seeth:

21:7 Og sjáir þú menn á reið, tvo reiðmenn, annan riðandi á asna, hinn á úlfalda, þá legg þú hlustirnar við."

21:7 and when he seeth a troop, horsemen in pairs, a troop of asses, a troop of camels, he shall hearken diligently with much heed.

21:8 En ég kallaði: "Æ, Drottinn, á ég að standa allan daginn á sjónarhól og vera á varðbergi nótt eftir nótt?"

21:8 And he cried as a lion: O Lord, I stand continually upon the watch-tower in the day-time, and am set in my ward whole nights;

21:9 En sjá, þá komu menn riðandi, tveir reiðmenn. Og þeir tóku til orða og sögðu: "Fallin, fallin er Bábýlon, og allar goðalíkneskjur hennar liggja sundur brotnar á jörðinni."

21:9 and, behold, here cometh a troop of men, horsemen in pairs. And he answered and said, Fallen, fallen is Babylon; and all the graven images of her gods are broken unto the ground.

21:10 Kramda og þreskta þjóðin mín, það sem ég hefi heyrt af Drottni allsherjar. Guði Ísraels, það hefi ég kunnngjört yður.

21:10 O thou my threshing, and the grain of my floor! that which I have heard from Yahwe of hosts, the God of Israel, have I declared unto you.

21:11 Spádómur um Dúma. Það er kallað til mín frá Seir: "Vökumaður, hvað liður nóttinni? Vökumaður, hvað liður nóttinni?"

21:11 The burden of Dumah. One calleth unto me out of Seir, Watchman, what of the night? Watchman, what of the night?

21:12 Vökumaðurinn svarar: "Morgunninn kemur, og þó er nótt. Ef þér viljið spyrja, þá komið aftur og spyrjið."

21:12 The watchman said, The morning cometh, and also the night: if ye will inquire, inquire ye: turn ye, come.

21:13 Spádómur um Arabíu. Takið náttstað í kjarrinu að kveldi, þér kaupmannalestir Dedansmanna!

21:13 The burden upon Arabia. In the forest in Arabia shall ye lodge, O ye caravans of Dedanites.

21:14 **Komið út með vatn á móti hinum þyrstu, þér sem búið í Temalandi! Færið brauð flóttamönnunum!**

21:14 Unto him that was thirsty they brought water; the inhabitants of the land of Tema did meet the fugitives with their bread.

21:15 **Því þeir flýja undan sverðunum, undan brugðnu sverði, undan bendum boga, undan þunga ófriðarins.**

21:15 For they fled away from the swords, from the drawn sword, and from the bent bow, and from the grievousness of war.

21:16 **Því að svo hefir Drottinn sagt við mig: Áður en eitt ár er liðið, eins og ár kaupamanna eru talin, skal öll vegsemd Kedars að engu verða.**

21:16 For thus hath the Lord said unto me, Within a year, according to the years of a hireling, all the glory of Kedar shall fail;

21:17 **og leifarnar, sem eftir verða af bogum Kedarínga kappa, munu verða teljandi, því að Drottinn, Ísraels Guð, hefir sagt það.**

21:17 and the residue of the number of the archers, the mighty men of the children of Kedar, shall be few; for Yahwe, the God of Israel, hath spoken it.

22:1 **Spádómur um Sjóna-dalinn. Hvað kemur að þér, að allt fólk þitt skuli vera stigið upp á húspökin.**

22:1 The burden of the valley of vision. What aileth thee now, that thou art wholly gone up to the housetops?

22:2 **Þú ofkætisfulli, hávaðasami bær, þú glaummikla borg? Menn þínir, sem fallnir eru, hafa ekki fallið fyrir sverði né beðið bana í orustum.**

22:2 O thou that art full of shoutings, a tumultuous city, a joyous town; thy slain are not slain with the sword, neither are they dead in battle.

22:3 **Höfðingjar þínir lögðu allir saman á flóta, voru handteknir án þess skotið væri af boga. Allir menn þínir, er náðust, voru handteknir hver með öðrum, þótt þeir hefðu flúið langt burt.**

22:3 All thy rulers fled away together, they were bound by the archers; all that were found of thee were bound together; they fled afar off.

22:4 **Þess vegna segi ég: "Látið mig einan, ég vil gráta beisklega. Gjörði mér eigi ónæði með því að hugga mig yfir eyðingu dóttur þjóðar minnar."**

22:4 Therefore said I, Look away from me, I will weep bitterly; labor not to comfort me for the destruction of the daughter of my people.

22:5 **Því að dagur skelfingar, undirokunar og úrræðaleysis var kominn frá hinum alvalda, Drottni allsherjar, í Sjóna-dalnum. Múrar voru brotnir niður, óhljóðin heyrðust til fjalla.**

22:5 For it is a day of discomfiture, and of treading down, and of perplexity, from the Lord, Yahwe of hosts, in the valley of vision; a breaking down of the walls, and a crying to the mountains.

22:6 **Elam tók örvamælinn, ásamt mönnuðum vögnum og hestum, og Kír tók hlifar af skjöldum.**

22:6 And Elam bare the quiver, with chariots of men *and* horsemen; and Kir uncovered the shield.

22:7 **Þínir fegurstu dalir fylltust hervögnum, og riddarar tóku sér stöðu fyrir borgarhlíðunum.**

22:7 And it came to pass, that thy choicest valleys were full of chariots, and the horsemen set themselves in array at the gate.

22:8 **Og hann tók skýluna burt frá Júda. Á þeim degi skyggndist þú um eftir herbúnaðinum í Skógarhúsinu.**

22:8 And he took away the covering of Judah; and thou didst look in that day to the armor in the house of the forest.

22:9 **og þér sáuð, að veggskörðin voru mörg í Davíðsborg. Og þér söfnuðu vatninu í neðri tjörninni.**

22:9 And ye saw the breaches of the city of David, that they were many; and ye gathered together the waters of the lower pool;

22:10 **tölduð húsin í Jerúsalem og rifuð húsin til þess að treysta með múrvegginn.**

22:10 and ye numbered the houses of Jerusalem, and ye brake down the houses to fortify the wall;

22:11 **Og þér bjugguð til vatnstaðu milli múrveggjanna tveggja fyrir vatnið úr gömlu tjörninni. En að honum, sem þessu veldur, gáfuð þér eigi gætur, og til hans, sem hagaði þessu svo fyrir löngu, lituð þér ekki.**

22:11 ye made also a reservoir between the two walls for the water of the old pool. But ye looked not unto him that had done this, neither had ye respect unto him that purposed it long ago.

22:12 **Á þeim degi kallaði hinn alvaldi, Drottinn allsherjar, menn til að gráta og kveina, til að reyta hár sitt og gyrðast hærusekk.**

22:12 And in that day did the Lord, Yahwe of hosts, call to weeping, and to mourning, and to baldness, and to girding with sackcloth:

22:13 **En sjá, hér er gleði og glaumur, naut drepin, saðum slátrað, kjöt etíð, vín drukkið: "Etum og drekkum, því á morgun deyjum vér!"**

22:13 and behold, joy and gladness, slaying oxen and killing sheep, eating flesh and drinking wine: let us eat and drink, for tomorrow we shall die.

22:14 **Ópinberun Drottins allsherjar hljómar í eyrum mínum: "Sannlega skuluð þér eigi fá afplánað þessa misgjörð áður en þér deyíð"- segir hinn alvaldi, Drottinn allsherjar.**

22:14 And Yahwe of hosts revealed himself in mine ears, Surely this iniquity shall not be forgiven you till ye die, saith the Lord, Yahwe of hosts.

22:15 **Svo mælti hinn alvaldi, Drottinn allsherjar: Far þú og gakk til þessa dróttseta, hans Sébna, er forstöðu veitir húsi konungsins:**

22:15 Thus saith the Lord, Yahwe of hosts, Go, get thee unto this treasurer, even unto Shebna, who is over the house, *and say,*

22:16 **Hvað hefir þú hér að gjöra? Og hvern átt þú hér, er þú lætur höggva þér hér gróf? Þú sem höggva lætur gróf handa þér á háum stað og lætur grafa handa þér legstað í berginu.**

22:16 What doest thou here? and whom hast thou here, that thou hast hewed thee out here a sepulchre? hewing him out a sepulchre on high, gravating a habitation for himself in the rock!

22:17 **Sjá, Drottinn varpar þér burt, maður! Hann þrífur fast í þig.**

22:17 Behold, Yahwe, like a *strong* man, will hurl thee away violently; yea, he will wrap thee up closely.

22:18 **vefur þig saman í böggul og þeytir þér sem sopp út á víðan vang. Þar skalt þú deyja og þar skulu þínir dýrlegu vagnar vera, þú sem ert húsi Drottins þíns til svívirðu!**

22:18 He will surely wind thee round and round, *and toss thee* like a ball into a large country; there shalt thou die, and there shall be the chariots of thy glory, thou shame of thy lord's house.

22:19 **Ég hrindi þér úr stöðu þinni, og úr embætti þínu skal þér steypt verða.**

22:19 And I will thrust thee from thine office; and from thy station shalt thou be pulled down.

22:20 **En á þeim degi mun ég kalla þjón minn, Eljakím Hilkíason.**

22:20 And it shall come to pass in that day, that I will call my servant Eliakim the son of Hilkiah:

22:21 **Ég færi hann í kyrtíl þinn og gyrði hann belti þínu og fæ honum í hendur vald þitt. Hann skal verða faðir Jerúsalembúa og Júdaníðja.**

22:21 and I will cloth him with thy robe, and strengthen him with thy girdle, and I will commit thy government into his hand; and he shall be a father to the inhabitants of Jerusalem, and to the house of Judah.

22:22 **Og lykilinn að húsi Davíðs legg ég á herðar honum. Þegar hann lýkur upp, skal enginn læsa; þegar hann læsir, skal enginn upp ljúka.**

22:22 And the key of the house of David will I lay upon his shoulder; and he shall open, and none shall shut; and he shall shut, and none shall open.

22:23 **Ég rek hann eins og nagla á haldgóðan stað, og hann skal verða veglegt háseti fyrir hús föður síns.**

22:23 And I will fasten him as a nail in a sure place; and he shall be for a throne of glory to his father's house.

22:24 **En hengi allur þungi föðurættar hans sig á hann með niðjum sínum og skyldmennum, öll smákerin, eigi aðeins skálarnar, heldur og öll leirkerin.**

22:24 And they shall hang upon him all the glory of his father's house, the offspring and the issue, every small vessel, from the cups even to all the flagons.

22:25 **Þá mun naglinn - það eru orð Drottins allsherjar, - sem rekinn var á haldgóðum stað, jafnskjótt láta undan, brotna og detta niður, og byrðin, sem á honum hékk, skal sundur molast, því að Drottinn hefir talað það.**

22:25 In that day, saith Yahwe of hosts, shall the nail that was fastened in a sure place give way; and it shall be hewn down, and fall; and the burden that was upon it shall be cut off; for Yahwe hath spoken it.

23:1 Spádómar um Týrus. Kveinið, þér Tarsisknerrir, því að hún er í eyði lögð! Ekkert hús þar framar, ekkert til að fara inn í! Frá Kýpur berst þeim sú fregn.

23:1 The burden of Tyre. Howl, ye ships of Tarshish; for it is laid waste, so that there is no house, no entering in: from the land of Kittim it is revealed to them.

23:2 Verið hljóðir, þér íbúar eyborgarinnar, sem full var af kaupmönnum frá Sidon, er yfir hafið fara.

23:2 Be still, ye inhabitants of the coast, thou whom the merchants of Sidon, that pass over the sea, have replenished.

23:3 og dró að sér Sikor-sað og Nilarkorn yfir hin miklu höf og var kauptún þjóðanna!

23:3 And on great waters the seed of the Shihor, the harvest of the Nile, was her revenue; and she was the mart of nations.

23:4 Fyrirverð þig, sæborgin Sidon, því særinu segir: "Eigi hefi ég verið jóðsjúkur og eigi fætt, og eigi hefi ég fósttrað yngismenn né uppalið meyjar."

23:4 Be thou ashamed, O Sidon; for the sea hath spoken, the stronghold of the sea, saying, I have not travailed, nor brought forth, neither have I nourished young men, nor brought up virgins.

23:5 Þegar fregnin kemur til Egyptalands, munu þeir skelfast af fregninni um Týrus.

23:5 When the report cometh to Egypt, they shall be sorely pained at the report of Tyre.

23:6 Farið yfir til Tarsis og kveinið, þér íbúar eyborgarinnar.

23:6 Pass ye over to Tarshish; wail, ye inhabitants of the coast.

23:7 Er þetta glaummikla borgin yðar, sem rekur uppruna sinn fram til fornaldar daga og stíkað hefir langar leiðir til þess að taka sér hölfestu?

23:7 Is this your joyous city, whose antiquity is of ancient days, whose feet carried her afar off to sojourn?

23:8 Hver hefir ályktað svo um Týrus, um hana, sem ber höfuðjásnið, þar sem kaupmennirnir voru höfðingjar og verslunarmennirnir tignustu menn á jörðu?

23:8 Who hath purposed this against Tyre, the bestower of crowns, whose merchants are princes, whose traffickers are the honorable of the earth?

23:9 Drottinn allsherjar hefir ályktað þetta til þess að ósæma allt hið dýrlega skraut og lægja alla hina tignustu menn á jörðu.

23:9 Yahwe of hosts hath purposed it, to stain the pride of all glory, to bring into contempt all the honorable of the earth.

23:10 Flæð yfir land þitt eins og Nilfljótið, Tarsisdóttir, engir flóðgarðar eru framar til.

23:10 Pass through thy land as the Nile, O daughter of Tarshish; there is no restraint any more.

23:11 Drottinn rétti hönd sína út yfir hafið, skelfdi konungsríki. Hann bauð að gjöreyða varnarvirki Kanaans.

23:11 He hath stretched out his hand over the sea, he hath shaken the kingdoms: Yahwe hath given commandment concerning Canaan, to destroy the strongholds thereof.

23:12 Hann sagði: Þú skalt aldrei framar leika af kæti, þú spjallaða mey, Sidondóttir. Statt upp og far yfir til Kýprus; þú skalt ekki heldur finna þar hvíld.

23:12 And he said, Thou shalt no more rejoice, O thou oppressed virgin daughter of Sidon: arise, pass over to Kittim; even there shalt thou have no rest.

23:13 Sjá land Kaldea, það er þjóðin, sem orðin er að engu. Assýringar hafa fengið það urðarköttum. Þeir reistu vigturna sína, rifu niður hallirnar, gjörðu landið að rústum.

23:13 Behold, the land of the Chaldeans: this people was not; the Assyrian founded it for them that dwell in the wilderness; they set up their towers; they overthrew the palaces thereof; they made it a ruin.

23:14 Kveinið, þér Tarsis-knerrir, því að varnarvirki yðar er lagt í eyði.

23:14 Howl, ye ships of Tarshish; for your stronghold is laid waste.

23:15 Á þeim dögum skal Týrus gleymast í sjötíu ár, eins og um daga eins konungs. En að liðnum sjötíu árum mun fara fyrir Týrus eins og segir í skækjувæðinu:

23:15 And it shall come to pass in that day, that Tyre shall be forgotten seventy years, according to the days of one king: after the end of seventy years it shall be unto Tyre as in the song of the harlot.

23:16 Tak gígjuna, far um alla borgina, þú gleymda skækja! Leik fagurlega, syng hátt, svo að eftir þér verði munað!

23:16 Take a harp, go about the city, thou harlot that hast been forgotten; make sweet melody, sing many songs, that thou mayest be remembered.

23:17 Að liðnum þeim sjötíu árum mun Drottinn vitja Týrusar. Mun hún þá aftur fá skækjulaun sín og hórast með öllum konungsríkjum veraldarinnar, þeim sem á jörðinni eru:

23:17 And it shall come to pass after the end of seventy years, that Yahwe will visit Tyre, and she shall return to her hire, and shall play the harlot with all the kingdoms of the world upon the face of the earth.

23:18 en allafé hennar og skækjulaun skulu helguð verða Drottni. Það skal ekki verða lagt í sjóð eða geymt, því að þeir, sem búa frammi fyrir augliti Drottins, skulu fá allafé hennar sér til fæðslu og saðningar og sæmilegs klæðnaðar.

23:18 And her merchandise and her hire shall be holiness to Yahwe: it shall not be treasured nor laid up; for her merchandise shall be for them that dwell before Yahwe, to eat sufficiently, and for durable clothing.

24:1 Sjá, Drottinn tæmir

jörðina og eyðir hana, hann umhverfir ásjónu hennar og tvístrar íbúum hennar.

24:1 Behold, Yahwe maketh the earth empty, and maketh it waste, and turneth it upside down, and scattereth abroad the inhabitants thereof.

24:2 Eitt gengur yfir prest og alþýðu, yfir húsbónda og þjón, yfir húsfreyju og þernu, yfir seljanda og kaupanda, yfir lánsala og lánþega, yfir okrarann og skuldunaut hans.

24:2 And it shall be, as with the people, so with the priest; as with the servant, so with his master; as with the maid, so with her mistress; as with the buyer, so with the seller; as with the creditor, so with the debtor; as with the taker of interest, so with the giver of interest to him.

24:3 Jörðin skal verða altæmd og gjörsamlega rænd, því að Drottinn hefir talað þetta.

24:3 The earth shall be utterly emptied, and utterly laid waste; for Yahwe hath spoken this word.

24:4 Jörðin viknar og kíkna, heimur bliknar og kíkna, tignarmenni lýðsins á jörðu blikna.

24:4 The earth mourneth and fadeth away, the world languisheth and fadeth away, the lofty people of the earth do languish.

24:5 Jörðin vanhelgast undir fótum þeirra, er á henni búa, því að þeir hafa brotið lögin, brjálað boðorðnum og rofið sáttmálann eilífa.

24:5 The earth also is polluted under the inhabitants thereof; because they have transgressed the laws, violated the statutes, broken the everlasting covenant.

24:6 Þess vegna eyðir bölvun jörðinni og íbúar hennar gjalda fyrir það. Þess vegna farast íbúar jarðarinnar af hita, svo að fátt manna er eftir orðið.

24:6 Therefore hath the curse devoured the earth, and they that dwell therein are found guilty: therefore the inhabitants of the earth are burned, and few men left.

24:7 Vinberjalögurinn sýtir, vinviðurinn visnar, nú andvarpa allir þeir sem áður voru af hjarta gladdir.

24:7 The new wine mourneth, the vine languisheth, all the merry-hearted do sigh.

24:8 Gledihljóð bumbnanna er þagnað, hávaði hinna glöðveru hættur, gleðiómur gígjunnar þagnaður.

24:8 The mirth of tabrets ceaseth, the noise of them that rejoice endeth, the joy of the harp ceaseth.

24:9 Menn sitja ekki syngjandi að vindrykkju, þeim sem drekka áfengan drykk, finnst hann beiskur.

24:9 They shall not drink wine with a song; strong drink shall be bitter to them that drink it.

24:10 Borgirnar eru lagðar í eyði, öll hús lokuð, svo að ekki verður inn komist.

24:10 The waste city is broken down; every house is shut up, that no man may come in.

24:11 Á strætunum er harmakvein af vinskortinum, öll gleði er horfin, fögnuður landsins flúinn.

24:11 There is a crying in the streets because of the wine; all joy is darkened, the mirth of the land is gone.

24:12 Auðnin ein er eftir í borginni, borgarhlíðin eru mölbrotin.

24:12 In the city is left desolation, and the gate is smitten with destruction.

24:13 Því að á jörðinni miðri, á meðal þjóðanna, skal svo fara sem þá er oliuviður er skekinn, sem við eftirtíning að loknum vinberjalestri.

24:13 For thus shall it be in the midst of the earth among the peoples, as the shaking of an olive-tree, as the gleanings when the vintage is done.

24:14 Þeir hefja upp raust sína og fagna. Yfir hátígn Drottins gjalla gleðiopin í vestri.

24:14 These shall lift up their voice, they shall shout; for the majesty of Yahwe they cry aloud from the sea.

24:15 Veggjandi þess vegna Drottin á austurvegum, nafn Drottins, Ísraels Guðs, á ströndum hafisins!

24:15 Wherefore glorify ye Yahwe in the east, even the name of Yahwe, the God of Israel, in the isles of the sea.

24:16 Frá ysta jaðri jarðarinnar heyrdum vér lofsöngva: "Dýrð sé hinum réttláta!" En ég sagði: "Æ, mig auman! Æ, mig auman! Vei mér!" Ránsmenn ræna, ránum ránsmenn ræna.

24:16 From the uttermost part of the earth have we heard songs: Glory to the righteous. But I said, I pine away, I pine away, woe is me! the treacherous have dealt treacherously; yea, the treacherous have dealt very treacherously.

24:17 Geigur, gróf og gildra koma yfir þig, jarðarbrú.

24:17 Fear, and the pit, and the snare, are upon thee, O inhabitant of the earth.

24:18 Sá sem flýr undan hinum geigvæna gny, fellur í gröfina, og sá sem kemst upp úr gröflinni, festist í gildrunni, því að flóðgáttirnar á hæðum ljúkast upp og grundvöllur jarðarinnar skelfur.

24:18 And it shall come to pass, that he who fleeth from the noise of the fear shall fall into the pit; and he that cometh up out of the midst of the pit shall be taken in the snare: for the windows on high are opened, and the foundations of the earth tremble.

24:19 Jörðin brestur og gnestur, jörðin rofnar og klofnar, jörðin riðar og iðar.

24:19 The earth is utterly broken, the earth is rent asunder, the earth is shaken violently.

24:20 Jörðin skjögrar eins og drukkinn maður, henni svipar til og frá eins og vökuskýli. Misgjörð hennar liggur þungt á henni, hún hnigur og fær eigi risið upp framar.

24:20 The earth shall stagger like a drunken man, and shall sway to and fro like a hammock; and the transgression thereof shall be heavy upon it, and it shall fall, and not rise again.

24:21 Á þeim degi mun Drottinn vitja hers hæðanna á hæðum og konunga jarðarinnar á jörð.

24:21 And it shall come to pass in that day, that Yahwe will punish the host of the high ones on high, and the kings of the earth upon the earth.

24:22 Þeim skal varpað verða í gryfju, eins og fjötruðum bandingjum, og þeir skulu byrgðir verða í dýflissu. Eftir langa stund skal þeim hegnt verða.

24:22 And they shall be gathered together, as prisoners are gathered in the pit, and shall be shut up in the prison; and after many days shall they be visited.

24:23 Þá mun máinn fyrirverða sig og sólin bylgðast sín, því að Drottinn allsherjar sest að völdum á Sionfjalli og í Jerúsalem, og fyrir augliti öldunga hans mun dýrð ljóma.

24:23 Then the moon shall be confounded, and the sun ashamed; for Yahwe of hosts will reign in mount Zion, and in Jerusalem; and before his elders shall be glory.

25:1 Drottinn, þú ert minn Guð! Ég vil veggjandi þig, lofa nafn þitt! Þú hefir framkvæmt furðuverk, löngu ráðin ráð, trúfesti og sannleika.

25:1 O Yahwe, thou art my God; I will exalt thee, I will praise thy name; for thou hast done wonderful things, even counsels of old, in faithfulness and truth.

25:2 Þú hefir gjört bæi að grjóthruðu, viggirtar borgir að hruninni rúst. Hallir óvinanna eru eigi framar bæir, þær skulu aldrei verða reistar aftur.

25:2 For thou hast made of a city a heap, of a fortified city a ruin, a palace of strangers to be no city; it shall never be built.

25:3 Þess vegna munu harðsnúnar þjóðir heiðra þig og borgir ofríkisfullra þjóða óttast þig.

25:3 Therefore shall a strong people glorify thee; a city of terrible nations shall fear thee.

25:4 Þú varst vörn lítilmagnans, vörn hins vesala í nauðum hans, skjól í skúrnum, hlíf í hitanum. Þótt andgustur ofríkismannanna sé eins og kuldaskúr.

25:4 For thou hast been a stronghold to the poor, a stronghold to the needy in his distress, a refuge from the storm, a shade from the heat, when the blast of the terrible ones is as a storm against the wall.

25:5 glaumkæti óvinanna eins og sólarbreiskja í ofburkki, þá sefar þú sólarbreiskjuna með skugganum af skýinu, og sigursöngur ofríkismannanna hljóðnar.

25:5 As the heat in a dry place wilt thou bring down the noise of strangers; as the heat by the shade of a cloud, the song of the terrible ones shall be brought low.

25:6 Drottinn allsherjar mun á þessu fjalli búa öllum þjóðum veislu með krásnum, veislu með dreggjavini, mergjuðum krásnum og skírðu dreggjavini.

25:6 And in this mountain will Yahwe of hosts make unto all peoples a feast of fat things, a feast of wines on the lees, of fat things full of marrow, of wines on the lees well refined.

25:7 Og hann mun afmá á þessu fjalli skýlu þá, sem hylur alla lýði, og þann

hlúp, sem breiddur er yfir allar þjóðir.

25:7 And he will destroy in this mountain the face of the covering that covereth all peoples, and the veil that is spread over all nations.

25:8 Hann mun afmá dauðann að eilífu, og hinn alvaldi Drottinn mun þerra tárin af hverri ásjónu, og svivirðu síns lýðs mun hann burt nema af allri jörðinni, því að Drottinn hefir talað það.

25:8 He hath swallowed up death for ever; and the Lord Yahwe will wipe away tears from off all faces; and the reproach of his people will he take away from off all the earth: for Yahwe hath spoken it.

25:9 Á þeim degi mun sagt verða: "Sjá, þessi er vor Guð, vér vonuðum á hann, að hann mundi frelsa oss. Þessi er Drottinn, vér vonuðum á hann. Fögnum og gleðjumst yfir hjálpraði hans!"

25:9 And it shall be said in that day, Lo, this is our God; we have waited for him, and he will save us: this is Yahwe; we have waited for him, we will be glad and rejoice in his salvation.

25:10 Hönd Drottins mun hvíla yfir þessu fjalli, en Móab verða fótum troðinn þar sem hann er, eins og hálmur er troðinn niður í haugpolli.

25:10 For in this mountain will the hand of Yahwe rest; and Moab shall be trodden down in his place, even as straw is trodden down in the water of the dunghill.

25:11 Og hann mun breiða út hendur sínar niðri í pollinum, eins og sundmaður gjörir til þess að taka sundtökin. En hann mun lægja dramb hans þrátt fyrir brögð handa hans.

25:11 And he shall spread forth his hands in the midst thereof, as he that swimmeth spreadeth forth *his hands* to swim; but Yahwe will lay low his pride together with the craft of his hands.

25:12 Vigi þinna háu múra mun hann að velli leggja, steypa því niður og varpa til jarðar, ofan í duftið.

25:12 And the high fortress of thy walls hath he brought down, laid low, and brought to the ground, even to the dust.

26:1 Á þeim degi mun þetta kvæði sungið verða í Júdalandi: Vér eigum rammgerva borg. Hjálpraði sitt gjörir hann að múrum og varnarvirki.

26:1 In that day shall this song be sung in the land of Judah: we have a strong city; salvation will he appoint for walls and bulwarks.

26:2 Látið upp hliðin, svo að réttlátur lýður megi inn ganga, sá er trúnaðinn varðveitir

26:2 Open ye the gates, that the righteous nation which keepeth faith may enter in.

26:3 Og hefir stöðugt hugarfar. Þú veitir ávarandi frið, því að þeir treysta á þig.

26:3 Thou wilt keep *him* in perfect peace, whose mind is stayed *on thee*; because he trusteth in thee.

26:4 Treystið Drottni æ og ætíð, því að Drottinn, Drottinn er eilíft bjarg.

26:4 Trust ye in Yahwe for ever; for in Yahwe, even Yahwe, is an everlasting rock.

26:5 Hann niðurlægir þá, sem byggja á hæðum. Háreistu borginni steypir hann niður, hann steypir henni til jarðar og leggur hana í duftið.

26:5 For he hath brought down them that dwell on high, the lofty city: he layeth it low, he layeth it low even to the ground; he bringeth it even to the dust.

26:6 Fætur troða hana niður, fætur fátækra, iljar umkomulausra.

26:6 The foot shall tread it down; even the feet of the poor, and the steps of the needy.

26:7 Vegur hins réttláta er sléttur, götu hins réttláta ryður þú.

26:7 The way of the just is uprightness: thou that art upright dost direct the path of the just.

26:8 Já, á vegi dóma þinna, Drottinn, væntum vér þín: þitt nafn og þína minning þráir sála vor.

26:8 Yea, in the way of thy judgments, O Yahwe, have we waited for thee; to thy name, even to thy memorial *name*, is the desire of our soul.

26:9 Af hjarta þrái ég þig á næturnar, já, með andanum í brjósti mínu skima ég eftir þér. Þegar dómur þínir birtast á jörðin, þá læra byggjendur jarðríkis réttlæti.

26:9 With my soul have I desired thee in the night; yea, with my spirit within me will I seek thee earnestly: for when thy judgments are in the earth, the inhabitants of the world learn righteousness.

26:10 Sé hinum óguðlegu synd vægð, læra þeir eigi réttlæti. Þá fremja þeir órétt í því landi, þar sem réttlæti skal ríkja, og gefa ekki gætur að hátígn Drottins.

26:10 Let favor be showed to the wicked, yet will he not learn righteousness; in the land of uprightness will he deal wrongfully, and will not behold the majesty of Yahwe.

26:11 Drottinn, hönd þín er á lofti, en þeir sjá það ekki. Lát þá sjá vandlæti þitt lýðsins vegna og blygðast sín, já, eldur eyði óvinum þínum.

26:11 Yahwe, thy hand is lifted up, yet they see not: but they shall see *thy* zeal for the people, and be put to shame; yea, fire shall devour thine adversaries.

26:12 Drottinn, veit þú oss frið, því að þú hefir látið oss gjalda allra vorra verka.

26:12 Yahwe, thou wilt ordain peace for us; for thou hast also wrought all our works for us.

26:13 Drottinn, Guð vor, aðrir drottнар en þú höfðu fengið yfirráð yfir oss, en nú viljum vér eingöngu lofa þitt nafn.

26:13 O Yahwe our God, other lords besides thee have had dominion over us; but by thee only will we make mention of thy name.

26:14 Dæðir lifna ekki, vofur risa ekki upp. Þú vífjaðir þeirra og eyddir þeim og afmáðir alla minningu um þá.

26:14 *They are* dead, they shall not live; *they are* deceased, they shall not rise: therefore hast thou visited and destroyed them, and made all remembrance of them to perish.

26:15 Þú hefir gjört þjóðina stóra, Drottinn, þú hefir gjört þjóðina stóra,

þú hefir gjört þig dýrlegan, þú hefir fært út öll takmörk landsins.

26:15 Thou hast increased the nation, O Yahwe, thou hast increased the nation; thou art glorified; thou hast enlarged all the borders of the land.

26:16 Drottinn, í neyðinni leitustu þeir þín, þeir stundu upp andvörpum, er þú hirtir þá.

26:16 Yahwe, in trouble have they visited thee; they poured out a prayer *when* thy chastening was upon them.

26:17 Eins og þunguð kona, sem komin er að því að fæða, hefir hriðir og hljóðar í harmkvælum sínum, eins vorum vér fyrir þínu auglíti, Drottinn!

26:17 Like as a woman with child, that draweth near the time of her delivery, is in pain and crieth out in her pangs; so we have been before thee, O Yahwe.

26:18 Vér vorum þungaðir, vér höfðum hriðir en þegar vér fæddum, var það vindur. Vér höfum eigi aflað landinu frelsis, og heimshúar hafa eigi fæðst.

26:18 We have been with child, we have been in pain, we have as it were brought forth wind; we have not wrought any deliverance in the earth; neither have the inhabitants of the world fallen.

26:19 Menn þínir, sem dánir eru, skulu lifna, lík þeirra risa upp. Vaknið og hefjið fagnadarsöng, þér sem búið í duftinu, því að döggin þín er dökk ljóssins, og jörðin skal fæða þá, sem dæðir eru.

26:19 Thy dead shall live; my dead bodies shall arise. Awake and sing, ye that dwell in the dust; for thy dew is as the dew of herbs, and the earth shall cast forth the dead.

26:20 Gakk þú, þjóð mín, inn í herbergi þitt og lyk aftur dyrunum á eftir þér. Fel þig skamma hrið, uns reiðin er liðin hjá.

26:20 Come, my people, enter thou into thy chambers, and shut thy doors about thee: hide thyself for a little moment, until the indignation be overpast.

26:21 Því sjá, Drottinn gengur út frá aðseturstað sínum til þess að hegna íbúum jarðarinnar fyrir misgjörðir þeirra. Jörðin mun birtast láta blóðið, sem á henni hefir verið úthellt, og hún mun ekki lengur hylja þá, sem á henni hafa myrtir verið.

26:21 For, behold, Yahwe cometh forth out of his place to punish the inhabitants of the earth for their iniquity: the earth also shall disclose her blood, and shall no more cover her slain.

27:1 Á þeim degi mun Drottinn með hínu harða, mikla og sterka sverði sínu hegna Levjatan, hinum flughráða dreka, Levjatan, hinum bugðotta dreka, og bana sjóskrimslinu.

27:1 In that day Yahwe with his hard and great and strong sword will punish leviathan the swift serpent, and leviathan the crooked serpent; and he will slay the monster that is in the sea.

27:2 Á þeim degi skuluð þér kveða um hinn yndislega vingarð:

27:2 In that day: A vineyard of wine, sing ye unto it.

27:3 Ég, Drottinn, er vörður hans, ég vökva hann á hverri stundu. Ég gæti hans nótt og dag, til þess að enginn vinni þar spell.

27:3 I Yahwe am its keeper; I will water it every moment: lest any hurt it, I will keep it night and day.

27:4 Mér er ekki reiði í hug, en finni ég þyrna og þistla ræðst ég á þá og brenni þá til ösku -

27:4 Wrath is not in me: would that the briars and thorns were against me in battle! I would march upon them, I would burn them together.

27:5 nema menn leiti hælís hjá mér og gjöri frið við mig, gjöri frið við mig.

27:5 Or else let him take hold of my strength, that he may make peace with me; yea, let him make peace with me.

27:6 Á komandi tímum mun Jakob festa rætur, Ísrael blómgast og frjóvgast, og þeir munu fylla jarðarkringluna með ávöxtum.

27:6 In days to come shall Jacob take root; Israel shall blossom and bud; and they shall fill the face of the world with fruit.

27:7 Hefir Drottinn lostið lýðinn annað eins högg og það, er hann lýstur þá, sem lustu hann? Eða hefir Ísrael myrtur verið, eins og banamenn hans eru myrtir?

27:7 Hath he smitten them as he smote those that smote them? or are they slain according to the slaughter of them that were slain by them?

27:8 Með því að reka lýðinn frá þér, með því að láta hann frá þér, hegnir þú honum. Hann hreif hann burt með hinum hvassa vindi sínum, þegar austanstormurinn geisadi.

27:8 In measure, when thou sendest them away, thou dost contend with them; he hath removed *them* with his rough blast in the day of the east wind.

27:9 Þess vegna verður misgjörð Jakobs með því aflánuð og með því er synd hans algjörlega burt numin, að hann lætur alla altarissteinana verða sem brotna kalksteina, svo að asérurnar og sólulurnar risa ekki upp framar.

27:9 Therefore by this shall the iniquity of Jacob be forgiven, and this is all the fruit of taking away his sin: that he maketh all the stones of the altar as chalkstones that are beaten in sunder, so *that* the Asherim and the sun-images shall rise no more.

27:10 Hin viggirta borg er komin í eyði, eins og mannaður og yfirgefinn áfangastaður í eyðimörkinni. Kálfar ganga þar á beit og liggja þar og bita þar kvisti.

27:10 For the fortified city is solitary, a habitation deserted and forsaken, like the wilderness: there shall the calf feed, and there shall he lie down, and consume the branches thereof.

27:11 Þegar greinarnar þorna, eru þær brotnar, konur koma og kveikja eld við þær. Því að hún var óvitur þjóð, fyrir því getur hann, sem skóp hana, ekki verið henni miskunnssamur, og hann, sem myndaði hana, ekki verið henni líknsamur.

27:11 When the boughs thereof are withered, they shall be broken off; the women shall come, and set them on fire; for it is a people of no understanding: therefore he that made them will not have compassion upon them, and he that formed them will show them no favor.

27:12 Á þeim degi mun Drottinn slá kornið úr axinu, allt í frá straumi Efrats til Egyptalandsár, og þér munuð saman tindir verða einn og einn, Ísraelsmenn!

27:12 And it shall come to pass in that day, that Yahwe will beat off *his fruit* from the flood of the River unto the brook of Egypt; and ye shall be gathered one by one, O ye children of Israel.

27:13 Á þeim degi mun blásið verða í mikinn lúður, og þá munu þeir koma, hinir töpuðu í Assýríu og hinir burtreknir í Egyptalandi, og þeir munu tilbiðja Drottín á fjallinu helga í Jerúsalem.

27:13 And it shall come to pass in that day, that a great trumpet shall be blown; and they shall come that were ready to perish in the land of Assyria, and they that were outcasts in the land of Egypt; and they shall worship Yahwe in the holy mountain at Jerusalem.

28:1 Vei hinum drembilega höfuðsveig drykkjurútanna í Efraím, hinu bliknandi blómi, hinni dýrlegu prýði, sem stendur á hæðinni í frjósama dalnum hinna vindrukknu.

28:1 Woe to the crown of pride of the drunkards of Ephraim, and to the fading flower of his glorious beauty, which is on the head of the fat valley of them that are overcome with wine!

28:2 Sjá, sterk og voldug hetja kemur frá Drottni. Eins og haglskúr, fárviðri, eins og dynjandi, streymandi regn í helliskúr varpar hann honum til jarðar með hendi sinni.

28:2 Behold, the Lord hath a mighty and strong one; as a tempest of hail, a destroying storm, as a tempest of mighty waters overflowing, will he cast down to the earth with the hand.

28:3 Fótum troðinn skal hann verða, hinn drembilegi höfuðsveigur drykkjurútanna í Efraím.

28:3 The crown of pride of the drunkards of Ephraim shall be trodden under foot:

28:4 Og fyrir hinu bliknandi blómi, hinni dýrlegu prýði, sem stendur á hæðinni í frjósama dalnum, skal fara eins og árfikju, er þroskast fyrir uppskeru: Einhver kemur auga á hana og gleypir hana óðara en hann hefir náð henni.

28:4 and the fading flower of his glorious beauty, which is on the head of the fat valley, shall be as the first-ripe fig before the summer; which when he that looketh upon it seeth, while it is yet in his hand he eateth it up.

28:5 Á þeim degi mun Drottinn allsherjar vera dýrlegur höfuðsveigur og prýðilegt höfuðdjásn fyrir leifar þjóðar sinnar

28:5 In that day will Yahwe of hosts become a crown of glory, and a diadem of beauty, unto the residue of his people;

28:6 og réttlætisandi þeim, er í dómum sitja, og styrkleikur þeim, er bægja burt ófriðnum að borgkliðum óvinanna.

28:6 and a spirit of justice to him that sitteth in judgment, and strength to them that turn back the battle at the gate.

28:7 En einnig hérna reika menn af vini og skjöggra af áfengum drykkjum. Prestar og spámenn reika af áfengum drykkjum, eru ruglaðir af vini, skjöggra af áfengum drykkjum. Þá svimar í vitrunum sínum og allt hringsnýst fyrir þeim í úrskurðum þeirra.

28:7 And even these reel with wine, and stagger with strong drink; the priest and the prophet reel with strong drink, they are swallowed up of wine, they stagger with strong drink; they err in vision, they stumble in judgment.

28:8 Því að öll borð eru full af viðbjóðslegri spýju, enginn blettur hreinn eftir.

28:8 For all tables are full of vomit *and* filthiness, *so that there is* no place *clean*.

28:9 "Hverjum þykist spámaðurinn vera að kenna visku og hvern ætla hann að fræða með boðskap sínum? Erum vér nývandir af mjólkinni og nýteknir af brjóstunum?

28:9 Whom will he teach knowledge? and whom will he make to understand the message? them that are weaned from the milk, and drawn from the breasts?

28:10 Alltaf að skipa og skipa, skipa og skipa - skamma og skamma, skamma og skamma - ýmist þetta, ýmist hitt."

28:10 For it is precept upon precept, precept upon precept; line upon line, line upon line; here a little, there a little.

28:11 Já, með stamandi vörum og annarlegri tungu mun hann láta tala til þessarar þjóðar.

28:11 Nay, but by *men of* strange lips and with another tongue will he speak to this people;

28:12 hann sem sagði við þá: "Þetta er hvíldin - ljáið hinum þreytta hvíld! - Hér er hvíldarstaður." En þeir vildu ekki heyra.

28:12 to whom he said, This is the rest, give ye rest to him that is weary; and this is the refreshing: yet they would not hear.

28:13 Fyrir því mun orð Drottins láta svo í eyrum þeirra: "Skipa og skipa, skipa og skipa - skamma og skamma, skamma og skamma - ýmist þetta, ýmist hitt," að þeir steypist aftur á bak og beinbrotni, festist í snörunni og verði teknir.

28:13 Therefore shall the word of Yahwe be unto them precept upon precept, precept upon precept; line upon line, line upon line; here a little, there a little; that they may go, and fall backward, and be broken, and snared, and taken.

28:14 Heyrið því orð Drottins, þér spottsamir menn, þér sem drottnið yfir fólki því, sem býr í Jerúsalem.

28:14 Wherefore hear the word of Yahwe, ye scoffers, that rule this people that is in Jerusalem:

28:15 Þér segið: "Vér höfum gjórt sáttmála við dauðann og

samning við Hel. Þó að hin dynjandi svipa riði yfir, þá mun hún eigi til vor koma, því að vér höfum gjórt lygi að hæli voru og falið oss í skjóli svikanna."

28:15 Because ye have said, We have made a covenant with death, and with Sheol are we at agreement; when the overflowing scourge shall pass through, it shall not come unto us; for we have made lies our refuge, and under falsehood have we hid ourselves:

28:16 Fyrir því segir hinn alvaldi Drottinn svo: Sjá, ég legg undirstöðustein á Sion, traustan stein, óbifanlegan, ágátan hornstein. Sá sem trúir, er eigi ódlátur.

28:16 therefore thus saith the Lord Yahwe, Behold, I lay in Zion for a foundation a stone, a tried stone, a precious corner-stone of sure foundation: he that believeth shall not be in haste.

28:17 Ég gjóri réttinn að mælivað og réttlætið að mælilóði. Og haghlrið skal feykja burt hæli lyginna og vatnsflóð skola burt skjólinu.

28:17 And I will make justice the line, and righteousness the plummet; and the hail shall sweep away the refuge of lies, and the waters shall overflow the hiding-place.

28:18 Sáttmáli yðar við dauðann skal rofinn verða og samningur yðar við Hel eigi standa. Þá er hin dynjandi svipa riður yfir, skuluð þér sundurmarðir verða af henni.

28:18 And your covenant with death shall be annulled, and your agreement with Sheol shall not stand; when the overflowing scourge shall pass through, then ye shall be trodden down by it.

28:19 Í hvert sinn, sem hún riður yfir, skal hún hremma yður, því að á hverjum morgni riður hún yfir, nótt sem nýtan dag. Og það skal verða skellingin ein að skilja boðskapinn.

28:19 As often as it passeth though, it shall take you; for morning by morning shall it pass through, by day and by night: and it shall be nought but terror to understand the message.

28:20 Hvílan mun verða of stutt til þess að maður fái rétt úr sér, og ábreiðan of mjó til þess að maður fái skýlt sér með henni.

28:20 For the bed is shorter than that a man can stretch himself on it; and the covering narrower than that he can wrap himself in it.

28:21 Drottinn mun standa upp, eins og á Perasimfjalli, hann mun reiðast, eins og í dalnum hjá Gibeon. Hann mun vinna verk sitt, hið undarlega verk sitt, og framkvæma starf sitt, hið óvanalega starf sitt.

28:21 For Yahwe will rise up as in mount Perazim, he will be wroth as in the valley of Gibeon; that he may do his work, his strange work, and bring to pass his act, his strange act.

28:22 Látið nú af spottinu, svo að fjötrar yðar verði ekki enn harðari, því að ég hefi heyrt af hinum alvalda, Drottni allsherjar, að fastráðið sé, að eyðing komi yfir land allt.

28:22 Now therefore be ye not scoffers, lest your bonds be made strong; for a decree of destruction have I heard from the Lord, Yahwe of hosts, upon the whole earth.

28:23 Illustíð á og heyrið mál mitt! Hyggið að og heyrið orð mín!
28:23 Give ye ear, and hear my voice; hearken, and hear my speech.

28:24 Hvort plægir plógmaðurinn í sífelli til sáningar, ristir upp og herfar akurland sitt?
28:24 Doth he that ploweth to sow plow continually? doth he *continually* open and harrow his ground?

28:25 Hvort mun hann eigi, þegar hann hefir jafnað moldina að ofan, sælda þar kryddi og sá kúmeni, setja hveiti niður í raðir, bygg á tilteknum stað og speldi í útjaðarinn?
28:25 When he hath levelled the face thereof, doth he not cast abroad the fitches, and scatter the cummin, and put in the wheat in rows, and the barley in the appointed place, and the spelt in the border thereof?

28:26 Guð hans kennir honum hina réttu aðferð og leiðbeinir honum.
28:26 For his God doth instruct him aright, and doth teach him.

28:27 Eigi er krydd þreskt með þreskisleða né vagnhjóli velt yfir kúmen, heldur er kryddblómið barið af með þúst og kúmen með staf.
28:27 For the fitches are not threshed with a sharp *threshing* instrument, neither is a cart wheel turned about upon the cummin; but the fitches are beaten out with a staff, and the cummin with a rod.

28:28 Mun neyslukorn mulið sundur? Nei, menn halda ekki stöðugt áfram að þreskja það og keyra eigi vagnhjól sín né hesta yfir það, menn mylja það eigi sundur.
28:28 Bread *grain* is ground; for he will not be always threshing it: and though the wheel of his cart and his horses scatter it, he doth not grind it.

28:29 Einnig þetta kemur frá Drottni allsherjar. Hann er undursamlegur í ráðum og mikill í vísdomi.
28:29 This also cometh forth from Yahwe of hosts, who is wonderful in counsel, and excellent in wisdom.

29:1 Æ, Ariel, Ariel, þú borg, þar sem Davíð sló herbúðum! Bætið ári við þetta ár, lát hátíðirnar fara sinn hring.
29:1 Ho Ariel, Ariel, the city where David encamped! add ye year to year; let the feasts come round:

29:2 Þá þrengi ég að Ariel, og hún skal verða hryggð og harmur, og hún skal verða mér sem Ariel.
29:2 then will I distress Ariel, and there shall be mourning and lamentation; and she shall be unto me as Ariel.

29:3 Ég vil setja herbúðir allt í kringum þig, umlykja þig með varðmönnum og reisa hervirki í móti þér.
29:3 And I will encamp against thee round about, and will lay siege against thee with posted troops, and I will raise siege works against thee.

29:4 Þú skalt tala lágrí röddu upp úr jörðinni, og orð þín hljóma dimmum rómi úr duftinu. Rödd þín skal vera

sem draugsrödd úr jörðinni og orð þín hljóma sem hvískur úr duftinu.
29:4 And thou shalt be brought down, and shalt speak out of the ground, and thy speech shall be low out of the dust; and thy voice shall be as of one that hath a familiar spirit, out of the ground, and thy speech shall whisper out of the dust.

29:5 En mergð fjandmanna þinna skal verða sem moldryk og mergð ofbeldismannanna sem fjúkandi sáðir. Það skal verða skyndilega, á einu augabragði.
29:5 But the multitude of thy foes shall be like small dust, and the multitude of the terrible ones as chaff that passeth away: yea, it shall be in an instant suddenly.

29:6 Hennar skal verða vitjað af Drottni allsherjar með reiðarþrumu, landskjálfta og miklum gný, fellibyljum, stormviðri og eyðandi eldsloga.
29:6 She shall be visited of Yahwe of hosts with thunder, and with earthquake, and great noise, with whirlwind and tempest, and the flame of a devouring fire.

29:7 Eins og í draumsýn um nótt, þannig mun fara fyrir mergð allra þeirra þjóða, sem herja á Ariel, og öllum þeim, sem herja á hana og hervirki hennar og þrengja að henni.
29:7 And the multitude of all the nations that fight against Ariel, even all that fight against her and her stronghold, and that distress her, shall be as a dream, a vision of the night.

29:8 Og eins og þegar hungraðan mann dreymir að hann eti, en vaknar svo jafnhungraður, og eins og þegar þyrstan mann dreymir að hann drekki, en vaknar svo örmagna og sárþyrstur, svo skal fara fyrir mergð allra þeirra þjóða, er herja á Sionfjall.
29:8 And it shall be as when a hungry man dreameth, and, behold, he eateth; but he awaketh, and his soul is empty: or as when a thirsty man dreameth, and, behold, he drinketh; but he awaketh, and, behold, he is faint, and his soul hath appetite: so shall the multitude of all the nations be, that fight against mount Zion.

29:9 Fallið í stafi og undrist, gjöríð yður sjónlausa og verið blindir! Gjöríst drukknir, og þó ekki af víni, reikið, og þó ekki af áfengum drykk.
29:9 Tarry ye and wonder; take your pleasure and be blind: they are drunken, but not with wine; they stagger, but not with strong drink.

29:10 Því að Drottinn hefir úthellt yfir yður svefnsemi-anda og aftur lukt augu yðar - spámennina - og brugðið hulu yfir höfuð yðar - þá sem vitranir fá.
29:10 For Yahwe hath poured out upon you the spirit of deep sleep, and hath closed your eyes, the prophets; and your heads, the seers, hath he covered.

29:11 Öll opinberun er yður sem orðin í innsiglaðri bók. Sé hún fengin þeim, sem kann að lesa, og sagt: "Les þú þetta." Þá segir hann: "Ég get það ekki, því að hún er innsigluð."
29:11 And all vision is become unto you as the words of a book that is sealed, which men deliver to one that is learned, saying, Read this, I pray thee; and he saith, I cannot, for it is sealed:

29:12 En sé bókin fengin þeim, sem eigi kann að lesa, og sagt: "Les þú þetta." Þá segir hann: "Ég er ekki læs."
29:12 and the book is delivered to him that is not learned, saying, Read this, I pray thee; and he saith, I am not learned.

29:13 Drottinn sagði: Með því að þessi lýður nálgast mig með munni sínum og heiðrar mig með vörum sínum, en fjarlægir hjarta sitt langt í burt frá mér, og með því að ótti þeirra fyrir mér er manna boðorð, lærd utan bókar.
29:13 And the Lord said, Forasmuch as this people draw nigh *unto me*, and with their mouth and with their lips to honor me, but have removed their heart far from me, and their fear of me is a commandment of men which hath been taught *them*;

29:14 sjá, fyrir því mun ég enn fara undursamlega með þennan lýð, undursamlega og undarlega. Speki spekinganna skal komast í þrot og hyggindi hyggindamanna fara í felur.
29:14 therefore, behold, I will proceed to do a marvellous work among this people, even a marvellous work and a wonder; and the wisdom of their wise men shall perish, and the understanding of their prudent men shall be hid.

29:15 Vei þeim, sem leggjast djúpt til þess að dylja áform sín fyrir Drottni og fremja verk sín í myrkrunu og segja: "Hver sér oss? Hver veit af oss?"
29:15 Woe unto them that hide deep their counsel from Yahwe, and whose works are in the dark, and that say, Who seeth us? and who knoweth us?

29:16 Hvílik fásinna! Eða skal meta að jöfnu leirinn og smiðinn, svo að verkið geti sagt um meistaran: "Hann hefir eigi búið mig til," og smiðin geti sagt um smiðinn: "Hann kann ekki neitt?"
29:16 Ye turn things upside down! Shall the potter be esteemed as clay; that the thing made should say of him that made it, He made me not; or the thing formed say of him that formed it, He hath no understanding?

29:17 Eftir skamma hrið skal Líbanonskógur verða að aldingarði og aldingarður talinn verða kjarrskógur.
29:17 Is it not yet a very little while, and Lebanon shall be turned into a fruitful field, and the fruitful field shall be esteemed as a forest?

29:18 Á þeim degi skulu hinir dauðu heyra rituð orð, og augu hinna blindu skulu sjá út úr dimmunni og myrkrunu.
29:18 And in that day shall the deaf hear the words of the book, and the eyes of the blind shall see out of obscurity and out of darkness.

29:19 Þá mun aukast gleði hinna auðmjúku yfir Drottni, og hinir fátækustu meðal manna munu fagna yfir Hinum heilaga í Ísrael.
29:19 The meek also shall increase their joy in Yahwe, and the poor among men shall rejoice in the Holy One of Israel.

29:20 Því að ofbeldismenn eru ekki framar til og spottarar undir lok liðnir, og allir þeir upprættir, er ranglæti iðka,

29:20 For the terrible one is brought to nought, and the scoffer ceaseth, and all they that watch for iniquity are cut off;

29:21 Þeir er sakkella menn fyrir rétti og leggja snörur fyrir þá, er vanda um á þingum, og blekkja hina saklausu með hégóma.

29:21 that make a man an offender in *his* cause, and lay a snare for him that reproveth in the gate, and turn aside the just with a thing of nought.

29:22 Fyrir því segir Drottinn, hann er frelsaði Abraham, svo um Jakobs hús: Jakob skal eigi frammar þurfa að blygðast sín og ásjóna hans eigi frammar blikna.

29:22 Therefore thus saith Yahwe, who redeemed Abraham, concerning the house of Jacob: Jacob shall not now be ashamed, neither shall his face now wax pale.

29:23 Því að þegar niðjar hans sjá verk handa minna á meðal sín, munu þeir helga nafn mitt, þeir munu helga Hinn heilaga, Jakobs Guð, og óttast Ísraels Guð.

29:23 But when he seeth his children, the work of my hands, in the midst of him, they shall sanctify my name; yea, they shall sanctify the Holy One of Jacob, and shall stand in awe of the God of Israel.

29:24 Þá munu hinir andlega villtu átta sig og hinir þverúðarfullu láta sér segjast.

29:24 They also that err in spirit shall come to understanding, and they that murmur shall receive instruction.

30:1 Vei hinum þverúðugu börnum - segir Drottinn. Þau taka saman ráð, er eigi koma frá mér, og gjöra bandalag, án þess að minn andi sé með í verki, til að hlaða synd á synd ofan.

30:1 Woe to the rebellious children, saith Yahwe, that take counsel, but not of me; and that make a league, but not of my Spirit, that they may add sin to sin,

30:2 Þau gjöra sér ferð suður til Egyptalands án þess að leita minna atkvæða, til að leita sér haelis hjá Faraó og fá sér skjól í skugga Egyptalands.

30:2 that set out to go down into Egypt, and have not asked at my mouth; to strengthen themselves in the strength of Pharaoh, and to take refuge in the shadow of Egypt!

30:3 En haelið hjá Faraó skal verða yður til skammar og skjólið í skugga Egyptalands til smánar!

30:3 Therefore shall the strength of Pharaoh be your shame, and the refuge in the shadow of Egypt your confusion.

30:4 Látum höfðingja lýðsins vera í Sóan og sendimenn hans komast alla leið til Hanes!

30:4 For their princes are at Zoan, and their ambassadors are come to Hanes.

30:5 Þeir munu allir skammast sín fyrir þá þjóð, sem eigi hjálpar þeim, er að engu liði verður og til engrar hjálpar, heldur eingöngu til skammar og háðungar.

30:5 They shall all be ashamed because of a people that cannot profit them, that are not a help nor profit, but a shame, and also a reproach.

30:6 Spádómur um dýr Suðurlandsins. Um torfæruland og angistar, þar sem ljónynjur og ljón, cituormar og flugdrekar hafast við, flytja þeir auðafi sín á asnaðökum og fjársjóðu sína á úlfaldakryppum til þeirrar þjóðar, sem eigi hjálpar þeim.

30:6 The burden of the beasts of the South. Through the land of trouble and anguish, from whence come the lioness and the lion, the viper and fiery flying serpent, they carry their riches upon the shoulders of young asses, and their treasures upon the humps of camels, to a people that shall not profit *them*.

30:7 Liðveisla Egyptalands er fánýt og einskis virði. Fyrir því kalla ég það: Stórgortarinn, er eigi hefst að.

30:7 For Egypt helpeth in vain, and to no purpose: therefore have I called her Rahab that sitteth still.

30:8 Far nú og rita það á spjald hjá þeim og letra það í bók, svo að það á komandi tímum verði til vitnisburðar ævinlega.

30:8 Now go, write it before them on a tablet, and inscribe it in a book, that it may be for the time to come for ever and ever.

30:9 Því að þetta er þrjóskur lýður, lygin börn, börn sem eigi vilja heyra kenningu Drottins.

30:9 For it is a rebellious people, lying children, children that will not hear the law of Yahwe;

30:10 Þau segja við sjáendur: "Þér skuluð eigi sjá sýnir," og við vitranamenn: "Þér skuluð eigi birta oss sannleikann. Sláið oss heldur gullhamra og birtið oss blekkingar.

30:10 that say to the seers, See not; and to the prophets, Prophesy not unto us right things, speak unto us smooth things, prophesy deceits,

30:11 Farið út af veginum, beygið út af brautinni, komið Hinum heilaga í Ísrael burt frá auglíti voru."

30:11 get you out of the way, turn aside out of the path, cause the Holy One of Israel to cease from before us.

30:12 Fyrir því segir Hinn heilagi í Ísrael svo: Sökum þess að þér hafnið þessu orði, en reiðið yður á ofriki og andhælisskap og styðjist við það.

30:12 Wherefore thus saith the Holy One of Israel, Because ye despise this word, and trust in oppression and perverseness, and rely thereon;

30:13 fyrir því skal þessi misgjörð verða yður eins og veggjarkaffi, sem bungar út á háum múrvegg og kominn er að hruni. Skyndilega og að óvörum hrynur hann.

30:13 therefore this iniquity shall be to you as a breach ready to fall, swelling out in a high wall, whose breaking cometh suddenly in an instant.

30:14 Og hann brotnar sundur, eins og þegar leirker er brotið, vægðarlaust mólvað, svo að af molunum fæst eigi svo mikið sem leirbrot til að taka með eld af arni eða til að ausa með vatni úr þró.

30:14 And he shall break it as a potter's vessel is broken, breaking it in pieces

without sparing; so that there shall not be found among the pieces thereof a sherd wherewith to take fire from the hearth, or to dip up water out of the cistern.

30:15 Svo hefir hinn alvaldi Drottinn, Hinn heilagi í Ísrael, sagt: Fyrir afturhvarf og rósemi skuluð þér frelsaðir verða, í þolinmæði og trausti skal styrkur yðar vera. En þér vilduð það ekki

30:15 For thus said the Lord Yahwe, the Holy One of Israel, In returning and rest shall ye be saved; in quietness and in confidence shall be your strength. And ye would not:

30:16 og sögðuð: "Nei, á hestum skulum vér þjóta" - fyrir því skuluð þér flýja! - "og á léttnum reiðskjótum skulum vér ríða" - fyrir því skulu þeir vera léttnir á sér, sem elta yður!

30:16 but ye said, No, for we will flee upon horses; therefore shall ye flee: and, We will ride upon the swift; therefore shall they that pursue you be swift.

30:17 Eitt þúsund skal flýja fyrir ógnunum eins manns, fyrir ógnunum fimm manna skuluð þér flýja, uns eftirleifar yðar verða sem vitastöng á fjallstíndi og sem hermerki á hól.

30:17 One thousand *shall flee* at the threat of one; at the threat of five shall ye flee: till ye be left as a beacon upon the top of a mountain, and as an ensign on a hill.

30:18 En Drottinn biður þess að geta miskunnað yður og heldur kyrru fyrir, uns hann getur líknað yður. Því að Drottinn er Guð réttlætis. Sælir eru allir þeir, sem á hann vona.

30:18 And therefore will Yahwe wait, that he may be gracious unto you; and therefore will he be exalted, that he may have mercy upon you: for Yahwe is a God of justice; blessed are all they that wait for him.

30:19 Já, þú lýður í Sion, þú sem býr í Jerúsalem, grát þú eigi án afláts. Hann mun vissulega miskunna þér, þegar þú kallar í neyðinni, hann mun bænheyra þig, þegar hann heyrir til þín.

30:19 For the people shall dwell in Zion at Jerusalem; thou shalt weep no more; he will surely be gracious unto thee at the voice of thy cry; when he shall hear, he will answer thee.

30:20 Drottinn mun gefa yður neyðarbraud og þrengingarvatn. En hann sem kennir þér, mun þá eigi frammar fela sig, heldur munu augu þín líta hann.

30:20 And though the Lord give you the bread of adversity and the water of affliction, yet shall not thy teachers be hidden anymore, but thine eyes shall see thy teachers;

30:21 og eyru þín munu heyra þessi orð kölluð á eftir þér, þá er þér vikið til hægri handar eða vinstri: "Hér er vegurinn! Farið hann!"

30:21 and thine ears shall hear a word behind thee, saying, This is the way, walk ye in it; when ye turn to the right hand, and when ye turn to the left.

30:22 Þá munuð þér óhrein telja hin silfurlögðu skurðgöð yðar og hin gullbúna líkneski yðar. Þá munt burt snara þeim eins og einhverri

viðurstyggð, þú munt segja við þau: "Burt hédan."

30:22 And ye shall defile the overlaying of thy graven images of silver, and the plating of thy molten images of gold: thou shalt cast them away as an unclean thing; thou shalt say unto it, Get thee hence.

30:23 Þá mun hann regn gefa sæði því, er þú sáir í akurland þitt, og brauð af gróðri akurlandsins; kjarngott og kostmikið mun það vera; fénaður þinn mun á þeim degi ganga í viðlendum grashaga.

30:23 And he will give the rain for thy seed, wherewith thou shalt sow the ground; and bread of the increase of the ground, and it shall be fat and plenteous. In that day shall thy cattle feed in large pastures;

30:24 Uxarnir og asnarnir, sem akurinn erja, skulu eta saltan fôðurblanding, sem hreinsaður hefir verið með varpsköflu og varpkvisl.

30:24 the oxen likewise and the young asses that till the ground shall eat savory provender, which hath been winnowed with the shovel and with the fork.

30:25 Á hverju háu fjalli og á hverri gnæfandi hæð munu vatnslækir fram fljóta á hinum mikla mannfallsdegi, þegar turnarnir hrynja.

30:25 And there shall be upon every lofty mountain, and upon every high hill, brooks and streams of waters, in the day of the great slaughter, when the towers fall.

30:26 Þá mun tungsljósíð verða sem sólarljós, og sólarljósíð sjöfaldast, eins og sjö daga ljós, þann dag er Drottinn bindur um sár þjóðar sinnar og græðir hennar krömdu undir.

30:26 Moreover the light of the moon shall be as the light of the sun, and the light of the sun shall be sevenfold, as the light of seven days, in the day that Yahwe bindeth up the hurt of his people, and healeth the stroke of their wound.

30:27 Sjá, nafn Drottins kemur úr fjarlægð. Reiði hans bálar og þykkar reykjarmökk leggur upp af. Heiftin freyðir um varir hans og tunga hans er sem eyðandi eldur.

30:27 Behold, the name of Yahwe cometh from far, burning with his anger, and in thick rising smoke: his lips are full of indignation, and his tongue is as a devouring fire;

30:28 Andgustur hans er sem ólgandi vatnsfall, það er tekur manni í háls. Hann mun drifna þjóðirnar í sáldi eyðingarinnar og leggja þjóðunum í munn bitil þann, er leiðir þær afvega.

30:28 and his breath is as an overflowing stream, that reacheth even unto the neck, to sift the nations with the sieve of destruction: and a bridle that causeth to err *shall be* in the jaws of the peoples.

30:29 Þá munuð þér syngja ljóð, eins og aðfaranótt hátíðar, og hjartans gleði á yður vera, eins og þegar gengið er með hljóðpipum upp á fjall Drottins til hellubjargs Israels.

30:29 Ye shall have a song as in the night when a holy feast is kept; and gladness of heart, as when one goeth with a pipe to come unto the mountain of Yahwe, to the Rock of Israel.

30:30 Þá mun Drottinn heyra láta hina hátignarlegu raust sína og láta sjá til sín, þegar hann reiðir ofan armlegg sinn í brennandi reiði, með eyðandi eldslogum, með helliskúrum, steypihríðum og hagléllum.

30:30 And Yahwe will cause his glorious voice to be heard, and will show the lighting down of his arm, with the indignation of *his* anger, and the flame of a devouring fire, with a blast, and tempest, and hailstones.

30:31 Já, fyrir raustu Drottins mun Assýría skelfast, er hann lýstur hana með sprota sínum.

30:31 For through the voice of Yahwe shall the Assyrian be dismayed; with his rod will he smite *him*.

30:32 Ög í hvert sinn sem refsivölur sá, er Drottinn reiðir á lofti uppi yfir henni, kemur niður, mun heyrast bumbuhljóð og gígjussláttur, og með því að sveifla hendinni mun hann berjast gegn þeim.

30:32 And every stroke of the appointed staff, which Yahwe shall lay upon him, shall be with *the sound of* tabrets and harps; and in battles with the brandishing of *his arm* will he fight with them.

30:33 Brennslugróf er þegar fyrir löngu undirbúin, hún er og gjörð handa konunginum. Hann hefir gjört eldstæðið í henni djúpt og vítt, hann ber að mikinn eld og við. Andgustur Drottins kveikir í því, eins og brennisteinsflóð.

30:33 For a Topheth is prepared of old; yea, for the king it is made ready; he hath made it deep and large; the pile thereof is fire and much wood; the breath of Yahwe, like a stream of brimstone, doth kindle it.

31:1 Vei þeim, sem fara suður til Egyptalands í liðshón, sem reiða sig á hesta og treysta á vagna, af því að þeir séu margir, og á riddara, af því að fjöldinn sé mikill, en líta ekki til Hins heilaga í Israel og leita ekki Drottins.

31:1 Woe to them that go down to Egypt for help, and rely on horses, and trust in chariots because they are many, and in horsemen because they are very strong, but they look not unto the Holy One of Israel, neither seek Yahwe!

31:2 En hann er líka ráðspakur og lætur ógæfuna yfir koma og tekur ekki orð sín aftur. Hann ris upp í móti húsi illvirkjanna og í móti hjálparliði misgjörðamanna.

31:2 Yet he also is wise, and will bring evil, and will not call back his words, but will arise against the house of the evil-doers, and against the help of them that work iniquity.

31:3 Egyptar eru menn, en enginn Guð, hestar þeirra eru hold, en eigi andi. Þegar Drottinn réttir út hönd sína, hrasar liðveitandinn og liðþeginn fellur, svo að þeir farast allir hver með öðrum.

31:3 Now the Egyptians are men, and not God; and their horses flesh, and not spirit: and when Yahwe shall stretch out his hand, both he that helpeth shall stumble, and he that is helped shall fall, and they all shall be consumed together.

31:4 Svo hefir Drottinn við mig sagt: Eins og ljónið eða ljónskálfurinn urrar yfir bráð sinni, þegar

hjarðmannahóp er stefnt saman á móti honum, og hann hræðist ekki köll þeirra og lætur ekki hugfallast við háreysti þeirra, eins mun Drottinn allsherjar ofan stíga til þess að herja á Sionfjall og hæð þess.

31:4 For thus saith Yahwe unto me, As the lion and the young lion growling over his prey, if a multitude of shepherds be called forth against him, will not be dismayed at their voice, nor abase himself for the noise of them: so will Yahwe of hosts come down to fight upon mount Zion, and upon the hill thereof.

31:5 Eins og fuglar á flökti, eins mun Drottinn allsherjar vernda Jerúsalem, vernda hana og frelsa, vægja henni og bjarga.

31:5 As birds hovering, so will Yahwe of hosts protect Jerusalem; he will protect and deliver *it*, he will pass over and preserve *it*.

31:6 Hverfið aftur, þér Ísraelsmenn, til hans, sem þér eruð horfinir svo langt í burtu frá.

31:6 Turn ye unto him from whom ye have deeply revolted, O children of Israel.

31:7 Því að á þeim degi munu þeir hver og einn hafna silfurgoðum sínum og gullgoðum, er sekar hendur yðar hafa gjört handa yður.

31:7 For in that day they shall cast away every man his idols of silver, and his idols of gold, which your own hands have made unto you for a sin.

31:8 Assýría skal fyrir sverði falla, en ekki fyrir manna sverði. Sverð skal verða henni að bana, en ekkert mannsverð. Hún mun undan sverði flýja og æskumenn hennar verða ánaudugir.

31:8 And the Assyrian shall fall by the sword, not of man; and the sword, not of men, shall devour him; and he shall flee from the sword, and his young men shall become subject to taskwork.

31:9 Ög hjarg hennar mun farast af ótta og höfðingjar hennar flýja í ofboði undan merkinu. Svo segir Drottinn, sem hefir eld sinn á Sion og arin sinn í Jerúsalem.

31:9 And his rock shall pass away by reason of terror, and his princes shall be dismayed at the ensign, saith Yahwe, whose fire is in Zion, and his furnace in Jerusalem.

32:1 Þegar konungurinn ríkir með réttlæti og höfðingjarnir stjórna með réttvísi.

32:1 Behold, a king shall reign in righteousness, and princes shall rule in justice.

32:2 Þá verður hver þeirra sem hlé fyrir vindi og skjól fyrir skúrum, sem vatnslækir í öræfum, sem skuggi af stórum hamri í vatnslausu landi.

32:2 And a man shall be as a hiding-place from the wind, and a covert from the tempest, as streams of water in a dry place, as the shade of a great rock in a weary land.

32:3 Þá eru augu hinna sjáandi eigi afturlukt, og þá hlusta eyru þeirra, sem heyrandi eru.

32:3 And the eyes of them that see shall not be dim, and the ears of them that hear shall hearken.

32:4 Hjörtu hinna gálausu munu læra hyggindi og tunga hinna mállausu tala liðugt og skýrt.

32:4 And the heart of the rash shall understand knowledge, and the tongue of the stammerers shall be ready to speak plainly.

32:5 Þá verður heimskinginn eigi framar kallaður göfugmennni og hinn undirförlu eigi sagður veglyndur.

32:5 The fool shall be no more called noble, nor the churl said to be bountiful.

32:6 Heimskinginn talar heimsku og hjarta hans býr mönnum ógefú, með því að hann breytir óguðlega og talar villu gegn Drottni, lætur hinn hungraða vera svangan og gefur eigi þyrstum manni vatnsdrykk.

32:6 For the fool will speak folly, and his heart will work iniquity, to practise profaneness, and to utter error against Yahwe, to make empty the soul of the hungry, and to cause the drink of the thirsty to fail.

32:7 Vopn hins undirförlu eru skaðvænleg. Hann hugsar upp pretti til þess að koma hinum umkomulausa á kné með lygaræðum, og það jafnvel þótt hinn fátækí sanni rétt sinn.

32:7 And the instruments of the churl are evil: he deviseth wicked devices to destroy the meek with lying words, even when the needy speaketh right.

32:8 En göfugmennnið hefir göfugleg áform og stendur stöðugur í því, sem göfuglegt er.

32:8 But the noble deviseth noble things; and in noble things shall he continue.

32:9 Þér áhyggjulausu konur, standið upp og heyrið raust mína! Þér ugglausu dætur, gefið gaum að ræðu minni:

32:9 Rise up, ye women that are at ease, and hear my voice; ye careless daughters, give ear unto my speech.

32:10 Eftir ár og daga skulu þér hinar ugglausu skelfast, því að vinberjatekjan bregst og aldintekja verður engin.

32:10 For days beyond a year shall ye be troubled, ye careless women; for the vintage shall fail, the ingathering shall not come.

32:11 Hraðist, þér hinar áhyggjulausu! Skelfist, þér hinar ugglausu! Farið af klæðum og verið naktar, gyrðið hærusekk um lendar yðar.

32:11 Tremble, ye women that are at ease; be troubled, ye careless ones; strip you, and make you bare, and gird *sackcloth* upon your loins.

32:12 berið yður hörmulega vegna akranna, vegna hinna yndislegu akra, vegna hins frjósama vinviðar.

32:12 They shall smite upon the breasts for the pleasant fields, for the fruitful vine.

32:13 vegna akurlendis þjóðar minnar þar sem vaxa munu þyrnar og þistlar, já vegna allra glaðværðarhúsanna í hinní glaummiklu borg!

32:13 Upon the land of my people shall come up thorns and briars; yea, upon all the houses of joy in the joyous city.

32:14 Því að hallirnar munu verða mannaðar og hávaði borgarinnar hverfa. Borgarhæðin og varðturninn verða hellar um aldur og ævi,

skógarösum til skemmtunar og hjörðum til hagbeitar -

32:14 For the palace shall be forsaken; the populous city shall be deserted; the hill and the watch-tower shall be for dens for ever, a joy of wild asses, a pasture of flocks;

32:15 uns úthellt verður yfir oss anda af hæðum. Þá skal eyðimörkin verða að aldingarði og aldingarður talinn verða kjarrskógur.

32:15 until the Spirit be poured upon us from on high, and the wilderness become a fruitful field, and the fruitful field be esteemed as a forest.

32:16 réttvisin festa byggð í eyðimörkinni og réttlætið taka sér hölfestu í aldingarðinum.

32:16 Then justice shall dwell in the wilderness; and righteousness shall abide in the fruitful field.

32:17 Og ávöxtur réttlætisins skal vera friður, og árangur réttlætisins rósemi og öruggleiki að eilífu.

32:17 And the work of righteousness shall be peace; and the effect of righteousness, quietness and confidence for ever.

32:18 Þá skal þjóð mín búa í heimkynni friðarins, í hibylum öruggleikans og í rósöllum bústöðum.

32:18 And my people shall abide in a peaceable habitation, and in safe dwellings, and in quiet resting-places.

32:19 En hegla mun þegar skógurinn hrynur og borgin steypist.

32:19 But it shall hail in the downfall of the forest; and the city shall be utterly laid low.

32:20 Sælir eruð þér, sem alls staðar sáið við vötn og látið uxa og asna ganga sjálfala.

32:20 Blessed are yet that sow beside all waters, that send forth the feet of the ox and the ass.

33:1 Vei þér, sem eyðir, og hefir þó sjálfur eigi fyrir eyðingu orðið, sem rænir, og hefir þó eigi rændur verið! Þegar þú hefir lokið eyðingunni, skalt þú fyrir eyðingu verða, þegar þú ert hættur að ræna, skalt þú rændur verða.

33:1 Woe to thee that destroyest, and thou wast not destroyed; and dealest treacherously, and they dealt not treacherously with thee! When thou hast ceased to destroy, thou shalt be destroyed; and when thou hast made an end of dealing treacherously, they shall deal treacherously with thee.

33:2 Drottinn, ver þú oss líksamur! Vér vonum á þig. Ver þú styrkur vor á hverjum morgni og hjálpraði vort á neyðarinnar tíma.

33:2 O Yahwe, be gracious unto us; we have waited for thee: be thou our arm every morning, our salvation also in the time of trouble.

33:3 Fyrir hinum dynjandi gný flýja þjóðirnar. Þegar þú ris upp, tvístrast heiðingjarnir.

33:3 At the noise of the tumult the peoples are fled; at the lifting up of thyself the nations are scattered.

33:4 Þá mun herfangi verða safnað, eins og þegar engisprettur eru

að tína, menn munu stökkva á það, eins og þegar jarðvargar stökkva.

33:4 And your spoil shall be gathered as the caterpillar gathereth: as locusts leap shall men leap upon it.

33:5 Hár er Drottinn, því að hann býr á hæðum, hann fyllir Sion réttindum og réttlæti.

33:5 Yahwe is exalted; for he dwelleth on high: he hath filled Zion with justice and righteousness.

33:6 Örugga tíma skalt þú hljóta, gefufjár sjóð átt þú í visku og þekkingu. Ötti Drottins er auður lýðsins.

33:6 And there shall be stability in thy times, abundance of salvation, wisdom, and knowledge: the fear of Yahwe is thy treasure.

33:7 Sjá, kapparnir kveina úti fyrir, friðarboðarnir gráta beisklega.

33:7 Behold, their valiant ones cry without; the ambassadors of peace weep bitterly.

33:8 Þjóðvegirnir eru eyðilagðir, mannaferðir hættar. Menn rjúfa sáttmálann, fyrirlíta vitnin og virða náungann vettugi.

33:8 The highways lie waste, the wayfaring man ceaseth: *the enemy* hath broken the covenant, he hath despised the cities, he regardeth not man.

33:9 Landið sýtir og visnar, Líbanon blygðast sín og skrálnar, Saronsléttan er orðin eins og eyðimörk, Basan og Karmel fella laufið.

33:9 The land mourneth and languisheth; Lebanon is confounded and withereth away; Sharon is like a desert; and Bashan and Carmel shake off *their leaves*.

33:10 Nú vil ég upp rísa, segir Drottinn, nú vil ég láta til mín taka, nú vil ég hefjast handa.

33:10 Now will I arise, saith Yahwe; now will I lift up myself; now will I be exalted.

33:11 Þér gangið með hey og alið hálm, andgustur yðar er eldur, sem eyða mun sjálfum yður.

33:11 Ye shall conceive chaff, ye shall bring forth stubble: your breath is a fire that shall devour you.

33:12 Þjóðirnar munu brenndar verða að kalki, þær munu verða sem upphöggðir þyrnar, sem brenndir eru í eldi.

33:12 And the peoples shall be as the burnings of lime, as thorns cut down, that are burned in the fire.

33:13 Heyrið, þér sem fjarlægir eruð, hvað ég hefi gjört, og sjið, þér sem nálægir eruð, kraft minn!

33:13 Hear, ye that are far off, what I have done; and, ye that are near, acknowledge my might.

33:14 Syndararnir í Sion eru hræddir, skelfing hefir gagntekið guðleysingjana: "Hver af oss má búa við eyðandi eld, hver af oss má búa við eilíft bál?"

33:14 The sinners in Zion are afraid; trembling hath seized the godless ones: Who among us can dwell with the devouring fire? who among us can dwell with everlasting burnings?

33:15 Sá sem fram gengur réttvislega og talar af hreinskilni, sá sem hafnar þeim ávinningi, sem fenginn er með ofríki, sá sem hristir mütugjafir af höndum sér, sá sem byrgir fyrir eyru sín til þess að heyra eigi morð ráðin, sá sem afturlykur augum sínum til þess að horfa eigi á það, sem illt er.

33:15 He that walketh righteously, and speaketh uprightly; he that despiseth the gain of oppressions, that shaketh his hands from taking a bribe, that stoppeth his ears from hearing of blood, and shutteth his eyes from looking upon evil:

33:16 hann skal búa uppi á hæðunum. Hamraborgirnar skulu vera vígi hans, brauðið skal verða fært honum og vatnið handa honum skal eigi þverra.

33:16 He shall dwell on high; his place of defence shall be the munitions of rocks; his bread shall be given *him*; his waters shall be sure.

33:17 Augu þín skulu sjá konunginn í ljóma sínum, þau skulu horfa á viðáttumikið land.

33:17 Thine eyes shall see the king in his beauty: they shall behold a land that reacheth afar.

33:18 Hjarta þitt mun hugsa til skelfingartímans: Hvar er nú sá, er silfrið taldi? Hvar er sá, er vó það? Hvar er sá, sem taldi turnana?

33:18 Thy heart shall muse on the terror: Where is he that counted, where is he that weighed *the tribute*? where is he that counted the towers?

33:19 Þú skalt ekki framar sjá hina ofstopafullu þjóð, sem talar svo óglögg mál, að ekki verður numið, og svo óskilmerkilega tungu, að enginn fær skilið.

33:19 Thou shalt not see the fierce people, a people of a deep speech that thou canst not comprehend, of a strange tongue that thou canst not understand.

33:20 Lít þú á Sion, borg samfunda vorra! Augu þín skulu horfa á Jerúsalem, bústaðinn örugga, tjaldið, sem eigi er flutt úr stað, hælum þess eigi kippt upp og ekkert af stögum þess slitið.

33:20 Look upon Zion, the city of our solemnities: thine eyes shall see Jerusalem a quiet habitation, a tent that shall not be removed, the stakes whereof shall never be plucked up, neither shall any of the cords thereof be broken.

33:21 Nei, hinn máttki, Drottinn, er þar oss til varnar, eins og fljót og breið vatnsföll, þar sem engin róðrarskip geta gengið og engin tígnarleg langskip um farið.

33:21 But there Yahwe will be with us in majesty, a place of broad rivers and streams, wherein shall go no galley with oars, neither shall gallant ship pass thereby.

33:22 Drottinn er vor dómari, Drottinn er vor löggjafi, Drottinn er vor konungur, hann mun frelsa oss.

33:22 For Yahwe is our judge, Yahwe is our lawgiver, Yahwe is our king; he will save us.

33:23 Stögin eru slök hjá þér, þau halda ekki siglunni í skorðum og geta eigi þanið út seglið. Þá skal mikilli

bráð og herfangi skipt verða, jafnvel haltir menn skulu ræna.

33:23 Thy tacklings are loosed; they could not strengthen the foot of their mast, they could not spread the sail: then was the prey of a great spoil divided; the lame took the prey.

33:24 Og enginn borgarbúi mun segja: "Ég er sjúkur." Fólkið, sem þar býr, hefir fengið fyrirgefning misgjörða sinna.

33:24 And the inhabitant shall not say, I am sick: the people that dwell therein shall be forgiven their iniquity.

34:1 Gangið nær, þér þjóðir, að þér megid heyra! Hlýðið til, þér lýðir! Heyri það jörðin og allt, sem á henni er, jarðarkringlan og allt, sem á henni vex!

34:1 Come near, ye nations, to hear; and hearken, ye peoples: let the earth hear, and the fulness thereof; the world, and all things that come forth from it.

34:2 Drottinn er reiður öllum þjóðunum og gramur öllum þeirra her. Hann hefir vígt þær dauðanum og ofurselt þær til slátrunar.

34:2 For Yahwe hath indignation against all the nations, and wrath against all their host: he hath utterly destroyed them, he hath delivered them to the slaughter.

34:3 Vegnum mönnum þeirra er burt kastað, og hrævadaunn stígur upp af líkum þeirra, og fjöllin renna sundur af blóði þeirra.

34:3 Their slain also shall be cast out, and the stench of their dead bodies shall come up; and the mountains shall be melted with their blood.

34:4 Allur himinsins her hjaðnar, og himinninn vefst saman eins og bókfell. Allur hans her hrynur niður, eins og lafið fellur af vínviði og visin blöð af fikjutré.

34:4 And all the host of heaven shall be dissolved, and the heavens shall be rolled together as a scroll; and all their host shall fade away, as the leaf fadeth from off the vine, and as a fading *leaf* from the fig-tree.

34:5 Sverð mitt hefir drukkíð sig drukkíð á himnum, nú lýstur því niður til dóms yfir Edóm, þá þjóð, sem ég hefi vígt dauðanum.

34:5 For my sword hath drunk its fill in heaven: behold, it shall come down upon Edom, and upon the people of my curse, to judgment.

34:6 Sverð Drottins er alblóðugt, löðrandi af feiti, af blóði lamba og kjarnhafra, af nýrnamör úr hrútum, því að Drottinn heldur fórnarveislu í Bosra og slátrun mikla í Edómlandi.

34:6 The sword of Yahwe is filled with blood, it is made fat with fatness, with the blood of lambs and goats, with the fat of the kidneys of rams; for Yahwe hath a sacrifice in Bozrah, and a great slaughter in the land of Edom.

34:7 Villinautin hniga með þeim, og ungneytin með uxunum. Land þeirra flytur í blóði, og jarðvegurinn er löðrandi af feiti.

34:7 And the wild-oxen shall come down with them, and the bullocks with the bulls: and their land shall be drunken with blood, and their dust made fat with fatness.

34:8 Því að nú er hefndardagur Drottins, endurgjaldsárið, til að reka réttar Sionar.

34:8 For Yahwe hath a day of vengeance, a year of recompense for the cause of Zion.

34:9 Lækirnir skulu verða að biki og jarðvegurinn að brennisteini, landið skal verða að brennandi biki.

34:9 And the streams of *Edom* shall be turned into pitch, and the dust thereof into brimstone, and the land thereof shall become burning pitch.

34:10 Það skal eigi slokkna nætur né daga, reykurinn af því skal upp stíga um aldur og ævi. Það skal liggja í eyði frá einni kynslóð til annarrar, enginn maður skal þar um fara að eilífu.

34:10 It shall not be quenched night nor day; the smoke thereof shall go up for ever; from generation to generation it shall lie waste; none shall pass through it for ever and ever.

34:11 Pelikanar og stjörnuhegrar skulu fá það til eignar, náttuglur og hrafnar búa þar. Hann mun draga yfir það mæливаð auðnarinnar og mælið aðaleyðingarinnar.

34:11 But the pelican and the porcupine shall possess it; and the owl and the raven shall dwell therein: and he will stretch over it the line of confusion, and the plummet of emptiness.

34:12 Tignarmenn landsins kveðja þar eigi til konungskosningar, og allir höfðingjarnir verða að engu.

34:12 They shall call the nobles thereof to the kingdom, but none shall be there; and all its princes shall be nothing.

34:13 Í höllunum munu þyrnar upp vaxa og klungrar og þistlar í viggirtum borgunum. Það mun verða sjakalabæli og strútsfluglagerði.

34:13 And thorns shall come up in its palaces, nettles and thistles in the fortresses thereof; and it shall be a habitation of jackals, a court for ostriches.

34:14 Úrðarkettir og sjakalar skulu koma þar saman og skógartröll mæla sér þar mót. Næturgrýlan ein skal hvílast þar og finna sér þar hæli.

34:14 And the wild beasts of the desert shall meet with the wolves, and the wild goat shall cry to his fellow; yea, the night-monster shall settle there, and shall find her a place of rest.

34:15 Stökkormurinn skal búa sér þar hreiður og klekja þar út, verpa þar eggjum og unga þeim út í skugganum. Gleður einar skulu flykkjast þar hver til annarrar.

34:15 There shall the dart-snake make her nest, and lay, and hatch, and gather under her shade; yea, there shall the kites be gathered, every one with her mate.

34:16 Leitið í bók Drottins og lesið: Ekkert af þessum dýrum vantar, ekkert þeirra saknar annars. Því að munnur Drottins hefir svo um boðið, og það er andi hans, sem hefir stefnt þeim saman.

34:16 Seek ye out of the book of Yahwe, and read: no one of these shall be missing, none shall want her mate; for my mouth, it hath commanded, and his Spirit, it hath gathered them.

34:17 Hann hefir sjálfur kastað hlutum fyrir þau, og hönd hans hefir skipt landinu milli þeirra með mælivað. Þau munu eiga það um aldur og ævi og húa þar frá einni kynslóð til annarrar.

34:17 And he hath cast the lot for them, and his hand hath divided it unto them by line: they shall possess it for ever; from generation to generation shall they dwell therein.

35:1 Eyðimörkin og hið þurra landið skulu gleðjast, öræfin skulu fagna og blömgast sem lilja.

35:1 The wilderness and the dry land shall be glad; and the desert shall rejoice, and blossom as the rose.

35:2 Þau skulu blömgast ríkulega og fagna af unaði og gleði. Vegsemd Líbanons skal veitast þeim, þrýði Karmels og Sárans. Þau skulu fá að sjá vegsemd Drottins og þrýði Guðs vors.

35:2 It shall blossom abundantly, and rejoice even with joy and singing; the glory of Lebanon shall be given unto it, the excellency of Carmel and Sharon: they shall see the glory of Yahwe, the excellency of our God.

35:3 Stælið hinar máttvana hendur, styrkið hin skjögrandi kné!

35:3 Strengthen ye the weak hands, and confirm the feeble knees.

35:4 Segið hinum ístöðulausu: "Verið hughraustir, óttist eigi! Sjá, hér er Guð yðar! Heiðnin kemur, endurgjald frá Guði! Hann kemur sjálfur og frelsar yður."

35:4 Say to them that are of a fearful heart, Be strong, fear not: behold, your God will come *with* vengeance, *with* the recompense of God; he will come and save you.

35:5 Þá munu augu hinna blindu upp lúkast og opnast eyru hinna dauðu.

35:5 Then the eyes of the blind shall be opened, and the ears of the deaf shall be unstopped.

35:6 Þá mun hinn haltí létta sér sem hjörtur og tunga hins mállessa fagna löfsyngjandi, því að vatnslindir spretta upp í eyðimörkinni og lækir á öræfunum.

35:6 Then shall the lame man leap as a hart, and the tongue of the dumb shall sing; for in the wilderness shall waters break out, and streams in the desert.

35:7 Sólbrunnar auðnir skulu verða að tjörnum og þurrar lendur að uppsprettum. Þar sem sjakalar höfðust áður við, í bælum þeirra, skal verða gróðararreitur fyrir sef og reyr.

35:7 And the glowing sand shall become a pool, and the thirsty ground springs of water: in the habitation of jackals, where they lay, shall be grass with reeds and rushes.

35:8 Þar skal verða braut og vegur. Sú braut skal kallast brautín helga. Enginn sem óhreinn er, skal hana ganga. Hún er fyrir þá eina. Enginn sem hana fer, mun villast, jafnvel ekki fíráðlingar.

35:8 And a highway shall be there, and a way, and it shall be called The way of holiness; the unclean shall not pass over it; but is shall be for *the redeemed*: the wayfaring men, yea fools, shall not err *therein*.

35:9 Þar skal ekkert ljón vera, og ekkert gleisandi dýr skal þar um fara, eigi hittast þar. En hinir endurleystu skulu ganga þar.

35:9 No lion shall be there, nor shall any ravenous beast go up thereon; they shall not be found there; but the redeemed shall walk *there*:

35:10 Hinir endurkeyptu Drottins skulu aftur hverfa. Þeir koma með fögnuði til Sionar, og eilíf gleði skal leika yfir höfði þeim. Fögnuður og gleði skal fylgja þeim, en hryggð og andvarpan flýja.

35:10 and the ransomed of Yahwe shall return, and come with singing unto Zion; and everlasting joy shall be upon their heads: they shall obtain gladness and joy, and sorrow and sighing shall flee away.

36:1 Svo bar til á fjórtánda ríkisári Hiskía konungs, að Sanherib Assýriakonungur fór herför gegn öllum viggirtum borgum í Júda og vann þær.

36:1 Now it came to pass in the fourteenth year of king Hezekiah, that Sennacherib king of Assyria came up against all the fortified cities of Judah, and took them.

36:2 Þá sendi Assýriakonungur marskalk sinn með miklu liði frá Lakís til Jerúsalem á fund Hiskía konungs. Hann nam staðar hjá vatnstökknum úr efri tjörninni, við veginn út á bleikivöllinn.

36:2 And the king of Assyria sent Rabshakeh from Lachish to Jerusalem unto king Hezekiah with a great army. And he stood by the conduit of the upper pool in the highway of the fuller's field.

36:3 Þá gengu þeir út til hans Eljakím Hilkíason dróttseti, Sēbna kanslari og Jóak Asafsson ríkisritari.

36:3 Then came forth unto him Eliakim the son of Hilkiah, who was over the household, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder.

36:4 Og marskalkurinn mælti til þeirra: "Segið Hiskía: Svo segir hinn mikli konungur, Assýriakonungur: Hvert er það athvari er þú treystir á?

36:4 And Rabshakeh said unto them, Say ye now to Hezekiah, Thus saith the great king, the king of Assyria, What confidence is this wherein thou trustest?

36:5 Er þú ráðgjörir hernað og hyggur þig fullstyrkan til, þá er það munnfleipur eitt. Á hvern treystir þú þá svo, að þú skulir hafa gjört uppreisn í gegn mér?

36:5 I say, *thy* counsel and strength for the war are but vain words: now on whom dost thou trust, that thou hast rebelled against me?

36:6 Sjá, þú treystir á þennan brotna reyrstafl, á Egyptaland, en hann stingst upp í höndina á hverjum þeim, er við hann stýðst, og fer í gegnum hana. Slíkur er Faraó Egyptalandskonungur öllum þeim, er á hann treysta.

36:6 Behold, thou trustest upon the staff of this bruised reed, even upon Egypt, whereon if a man lean, it will go into his hand, and pierce it: so is Pharaoh king of Egypt to all that trust on him.

36:7 Og segir þú við mig: 'Vér treystum á Drottín, Guð vörn,' eru það þá

ekki fórnarhæðir hans og ölduru, sem Hiskía nam burt, er hann sagði við Júda og Jerúsalem: 'Fyrir þessu eina altari skuluð þér fram falla?'

36:7 But if thou say unto me, We trust in Yahwe our God: is not that he, whose high places and whose altars Hezekiah hath taken away, and hath said to Judah and to Jerusalem, Ye shall worship before this altar?

36:8 Kom til og veðja við herra minn, Assýriakonunginn: Eg skal fá þér tvö þúsund hesta, ef þú getur sett riddara á þá.

36:8 Now therefore, I pray thee, give pledges to my master the king of Assyria, and I will give thee two thousand horses, if thou be able on thy part to set riders upon them.

36:9 Hvernig munt þú þá fá rekið af höndum þér einn höfuðsmann meðal hinna minnstu þjóna herra míns? Og þó treystir þú á Egyptaland vegna hervagnanna og riddaranna!

36:9 How then canst thou turn away the face of one captain of the least of my master's servants, and put thy trust on Egypt for chariots and for horsemen?

36:10 Og hvort mun ég nú hafa farið til þessa lands án vilja Drottins til þess að eyða það? Drottinn sagði við mig: 'Far þú inn í þetta land og eyð það.'"

36:10 And am I now come up without Yahwe against this land to destroy it? Yahwe said unto me, Go up against this land, and destroy it.

36:11 Þá sögðu þeir Eljakím, Sēbna og Jóak við marskalk konungs: "Tala þú við þjóna þína á arameísku, því að vér skiljum hana, en tala eigi við oss á Júda tungu í áheyrn fólksins, sem uppi er á borgarveggnum."

36:11 Then said Eliakim and Shebna and Joah unto Rabshakeh, Speak, I pray thee, unto thy servants in the Syrian language; for we understand it: and speak not to us in the Jews' language, in the ears of the people that are on the wall.

36:12 En marskalkurinn sagði: "Hefir herra minn sent mig til herra þíns eða til þín til þess að flytja þetta erindi? Hefir hann ekki sent mig til þeirra manna, sem þar sitja uppi á borgarveggnum og eiga þann kost fyrir höndum ásamt með yður að eta sinn eiginn saur og drekka þvag sitt?"

36:12 But Rabshakeh said, Hath my master sent me to thy master, and to thee, to speak these words? *hath he* not *sent me* to the men that sit upon the wall, to eat their own dung, and to drink their own water with you?

36:13 Þá gekk marskalkurinn fram og kallaði hárrí röddu á Júda tungu og mælti: "Heyrið orð hins mikla konungs, Assýriakonungs!

36:13 Then Rabshakeh stood, and cried with a loud voice in the Jews' language, and said, Hear ye the words of the great king, the king of Assyria.

36:14 Svo segir konungurinn: Látið eigi Hiskía tala yður, því að hann fær ekki frelsað yður.

36:14 Thus saith the king, Let not Hezekiah deceive you; for he will not be able to deliver you:

36:15 Og látið eigi Hiskía koma yður til að treysta á Drottín með því að segja: „Drottinn mun vissulega frelsa oss; þessi borg skal ekki verða Assýriukonungi í hendur seld.“

36:15 neither let Hezekiah make you trust in Yahwe, saying, Yahwe will surely deliver us; this city shall not be given into the hand of the king of Assyria.

36:16 Hlustið eigi á Hiskía! Því að svo segir Assýriukonungur: Gjörði frið við mig og gangið mér á hönd. Þá skal hver yðar mega eta af sínum vínviði og sínu fikjutré og hver yðar drekka vatn úr sínum brunni.

36:16 Hearken not to Hezekiah: for thus saith the king of Assyria, Make your peace with me, and come out to me; and eat ye every one of his vine, and every one of his fig-tree, and drink ye every one the waters of his own cistern;

36:17 Þar til er ég kem og flyt yður í annað eins land og yðar land, í kornland og aldinlagar, í brauðland og vingarða.

36:17 until I come and take you away to a land like your own land, a land of grain and new wine, a land of bread and vineyards.

36:18 Látið eigi Hiskía ginna yður, er hann segir: „Drottinn mun frelsa oss.“ Hefir nokkur af guðum þjóðanna frelsað land sitt undan hendi Assýriukonungs?

36:18 Beware lest Hezekiah persuade you, saying, Yahwe will deliver us. Hath any of the gods of the nations delivered his land out of the hand of the king of Assyria?

36:19 Hvar eru guðir Hamathborgar og Arpadborgar? Hvar eru guðir Sefarvaim? Hafa þeir frelsað Samariu undan minni hendi?

36:19 Where are the gods of Hamath and Arpad? where are the gods of Sepharvaim? and have they delivered Samaria out of my hand?

36:20 Hverjir eru þeir af öllum guðum þessara landa, er frelsað hafi lönd sín undan minni hendi, svo að Drottinn skyldi fá frelsað Jerúsalem undan minni hendi?"

36:20 Who are they among all the gods of these countries, that have delivered their country out of my hand, that Yahwe should deliver Jerusalem out of my hand?

36:21 En menn þögðu og svöruðu honum engu orði. Því að skipun konungs var þessi: "Svarið honum eigi."

36:21 But they held their peace, and answered him not a word; for the king's commandment was, saying, Answer him not.

36:22 En þeir Eljakím Hilkíason dróttseti, Sébna kanslari og Jóak Asafsson ríkisritari gengu á fund Hiskía með sundurrifnum klæðum og fluttu honum orð marskálsins.

36:22 Then came Eliakim the son of Hilkiah, that was over the household, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder, to Hezekiah with their clothes rent, and told him the words of Rabshakeh.

37:1 Og er Hiskía konungur heyrði þetta, reif hann klæði sín, huldi sig hærusekk og gekk í hús Drottins.

37:1 And it came to pass, when king Hezekiah heard it, that he rent his clothes, and covered himself with sackcloth, and went into the house of Yahwe.

37:2 En Eljakím dróttseta og Sébna kanslara og prestaöldungana sendi hann klædda hærusekk til Jesaja Amozsonar spámanns.

37:2 And he sent Eliakim, who was over the household, and Shebna the scribe, and the elders of the priests, covered with sackcloth, unto Isaiah the prophet the son of Amoz.

37:3 og skyldu þeir segja við hann: "Svo segir Hiskía: Þessi dagur er neyðar-, hirtíngar- og háðungardagur, því að barnið er komið í burðarliðinn, en krafturinn er enginn til að fæða.

37:3 And they said unto him, Thus saith Hezekiah, This day is a day of trouble, and of rebuke, and of contumely; for the children are come to the birth, and there is not strength to bring forth.

37:4 Vera má, að Drottinn, Guð þinn, heyrir orð marskálsins, er sendur er af Assýriukonungi, herra sínum, til að spotta hinn lifandi Guð, og láti hegnt verða þeirra orða, er Drottinn Guð þinn hefir heyrt. En bið þú fyrir leifunum, sem enn eru eftir."

37:4 It may be Yahwe thy God will hear the words of Rabshakeh, whom the king of Assyria his master hath sent to defy the living God, and will rebuke the words which Yahwe thy God hath heard: wherefore lift up thy prayer for the remnant that is left.

37:5 En er þjónar Hiskía konungs komu til Jesaja.

37:5 So the servants of king Hezekiah came to Isaiah.

37:6 Þá sagði Jesaja við þá: "Segið svo herra yðar: Svo segir Drottinn: Óttast þú eigi smánaryrði þau, er þú hefir heyrt sveina Assýriukonungs láta sér um munn fara í gegn mér.

37:6 And Isaiah said unto them, Thus shall ye say to your master, Thus saith Yahwe, Be not afraid of the words that thou hast heard, wherewith the servants of the king of Assyria have blasphemed me.

37:7 Sjá, ég læt hann verða þess hugar, að þegar hann spyr tíðindi, skal hann hverfa aftur heim í land sitt, og þá skal ég láta hann fyrir sverði falla í sínu eigin landi."

37:7 Behold, I will put a spirit in him, and he shall hear tidings, and shall return unto his own land; and I will cause him to fall by the sword in his own land.

37:8 Síðan sneri marskálkurinn aftur og hittí Assýriukonung þar sem hann sat um Líbna, því að hann hafði frétt, að hann væri fariinn burt frá Lakis.

37:8 So Rabshakeh returned, and found the king of Assyria warring against Libnah; for he had heard that he was departed from Lachish.

37:9 Þar kom honum svolátandi fregn af Tirhaka Blálandskonungi: "Hann er lagður af stað til þess að berjast við þig." Og er hann heyrði það, gjörði hann sendimenn til Hiskía með þessari orðsending:

37:9 And he heard say concerning Tirhakah king of Ethiopia, He is come out to fight against thee. And when he heard it,

he sent messengers to Hezekiah, saying,

37:10 "Segið svo Hiskía Júdakonungi: Látið eigi Guð þinn, er þú treystir á, tæla þig, er þú hugsar: „Jerúsalem verður eigi seld í hendur Assýriukonungi.“

37:10 Thus shall ye speak to Hezekiah king of Judah, saying, Let not thy God in whom thou trustest deceive thee, saying, Jerusalem shall not be given into the hand of the king of Assyria.

37:11 Sjá, þú hefir sjálfur heyrt, hverju Assýriukonungar hafa fram farið við öll lönd, hversu þeir hafa gjöreytt þau, og munt þú þá frelsaður verða?

37:11 Behold, thou hast heard what the kings of Assyria have done to all lands, by destroying them utterly: and shalt thou be delivered?

37:12 Hvort hafa guðir þjóðanna, er fæður mínir hafa að velli lagt, frelsað þær - Gósan og Haran og Resef og Edenmenn, sem voru í Telassar?

37:12 Have the gods of the nations delivered them, which my fathers have destroyed, Gozan, and Haran, and Rezeph, and the children of Eden that were in Telassar?

37:13 Hvar er nú konungurinn í Hamat og konungurinn í Arpad og konungurinn í Sefarvaimborg, Hena og Íva?"

37:13 Where is the king of Hamath, and the king of Arpad, and the king of the city of Sepharvaim, of Hena, and Ivvah?

37:14 Hiskía tók við bréfinu af sendimönnunum og las það. Síðan gekk hann upp í hús Drottins og rakti það sundur frammi fyrir Drottni.

37:14 And Hezekiah received the letter from the hand of the messengers, and read it; and Hezekiah went up unto the house of Yahwe, and spread it before Yahwe.

37:15 Og Hiskía bað til Drottins og sagði:

37:15 And Hezekiah prayed unto Yahwe, saying,

37:16 "Drottinn allsherjar, Guð Ísraels, þú sem situr uppi yfir kerúbunum, þú einn ert Guð yfir öllum konungsríkjum jarðar, þú hefir gjört himin og jörð.

37:16 O Yahwe of hosts, the God of Israel, that sittest above the cherubim, thou art the God, even thou alone, of all the kingdoms of the earth; thou hast made heaven and earth.

37:17 Hneig, Drottinn, eyra þitt og heyr! Opna, Drottinn, auga þitt og sjá! Heyr þú öll orð Sanheribs, er hann hefir sent til að smána með hinn lifandi Guð.

37:17 Incline thine ear, O Yahwe, and hear; open thine eyes, O Yahwe, and see; and hear all the words of Sennacherib, who hath sent to defy the living God.

37:18 Satt er það, Drottinn, að Assýriukonungar hafa gjöreytt öllum þjóðum og löndum þeirra.

37:18 Of a truth, Yahwe, the kings of Assyria have laid waste all the countries, and their land,

37:19 og kastað guðum þeirra á eld, því að þeir voru ekki guðir, heldur handaverk manna, stokkar og steinar, svo að þeir gátu gjört þá að engu.

37:19 and have cast their gods into the fire: for they were no gods, but the work of men's hands, wood and stone; therefore they have destroyed them.

37:20 En Drottinn, Guð vor, frelsa oss nú af hans hendi, svo að öll konungsríki jarðar megi við kannast, að þú, Drottinn, einn ert Guð."

37:20 Now therefore, O Yahwe our God, save us from his hand, that all the kingdoms of the earth may know that thou art Yahwe, even thou only.

37:21 Þá sendi Jesaja Amozson til Hiskia og lét segja honum: "Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Þar sem þú hefir beðið til mín um hjálp gegn Sanherib Assýriukonungi.

37:21 Then Isaiah the son of Amoz sent unto Hezekiah, saying, Thus saith Yahwe, the God of Israel, Whereas thou hast prayed to me against Sennacherib king of Assyria,

37:22 Þá er þetta orðið, er Drottinn hefir um hann sagt: Mærin, dóttirin Sion, fyrirlitur þig og gjörir gys að þér, dóttirin Jerúsalem skækur höfuðið á eftir þér.

37:22 this is the word which Yahwe hath spoken concerning him: The virgin daughter of Zion hath despised thee and laughed thee to scorn; the daughter of Jerusalem hath shaken her head at thee.

37:23 Hvern hefir þú smánað og spottað? Og gegn hverjum hefir þú hafið upp raustina og lyft augum þínum í hæðirnar? Gegn Hinum heilaga í Ísrael!

37:23 Whom hast thou defied and blasphemed? and against whom hast thou exalted thy voice and lifted up thine eyes on high? even against the Holy One of Israel.

37:24 Þú hefir látið þjóna þína smána Drottin og sagt: „Með fjölda hervagna minna steig ég upp á hæðir fjallanna, efst upp á Libanonfjall. Ég hjó hín hávöxnu sedrustré þess og hín ágátu kýprestré þess. Ég braust upp á efsta tind þess, inn í aldinskóginn, þar sem hann var þéttastur.

37:24 By thy servants hast thou defied the Lord, and hast said, With the multitude of my chariots am I come up to the height of the mountains, to the innermost parts of Lebanon; and I will cut down the tall cedars thereof, and the choice fir-trees thereof; and I will enter into its farthest height, the forest of its fruitful field;

37:25 Ég gróf til vatns og drakk, og með iljum fóta minna þurrkaði ég upp öll vatnsföll Egyptalands.'

37:25 I have digged and drunk water, and with the sole of my feet will I dry up all the rivers of Egypt.

37:26 Hefir þú þá ekki tekið eftir því, að ég hefi ráðstafað þessu svo fyrir löngu og hagað því svo frá öndverðu? Og nú hefi ég látið það koma fram, svo að þú mættir leggja viggirtar borgir í eyði og gjöra þær að eyðilegum grjóthrúgum.

37:26 Hast thou not heard how I have done it long ago, and formed it of ancient times? now have I brought it to pass, that it should be thine to lay waste fortified cities into ruinous heaps.

37:27 En íbúar þeirra voru aflvana og skelfidust því og urðu sér til minnkunar. Jurtir vallarins og grængresid varð sem gras á þekjum og í hlaðvarpa.

37:27 Therefore their inhabitants were of small power, they were dismayed and confounded; they were as the grass of the field, and as the green herb, as the grass on the housetops, and as a field of grain before it is grown up.

37:28 Ég sé þig, þegar þú stendur og þegar þú situr, og ég veit af því, þegar þú fer og kemur, svo og um ofsa þinn gegn mér.

37:28 But I know thy sitting down, and thy going out, and thy coming in, and thy raging against me.

37:29 Sökum ofsa þíns í gegn mér og af því að ofmetnaður þinn er kominn mér til eyrna, þá vil ég setja hring minn í nasir þínar og bitil minn í munn þér og færa þig aftur sama veg og þú komst.

37:29 Because of thy raging against me, and because thine arrogancy is come up into mine ears, therefore will I put my hook in thy nose, and my bridle in thy lips, and I will turn thee back by the way by which thou camest.

37:30 Þetta skaltu til marks hafa: Þetta árið munuð þér eta sjálfsáid korn, annað árið sjálfvaxið korn, en þriðja árið munuð þér sá og uppskera, planta vingarða og eta ávöxtu þeirra.

37:30 And this shall be the sign unto thee: ye shall eat this year that which groweth of itself, and in the second year that which springeth of the same; and in the third year sow ye, and reap, and plant vineyards, and eat the fruit thereof.

37:31 Og leifarnar af Júda húsi, sem komist hafa undan, skulu að nýju festa rætur af neðan og bera ávöxtu að ofan.

37:31 And the remnant that is escaped of the house of Judah shall again take root downward, and bear fruit upward.

37:32 Því að frá Jerúsalem munu leifar út ganga og þeir, er undan komust, frá Sionfjalli. Vandlati Drottins allsherjar mun þessu til vegar koma.

37:32 For out of Jerusalem shall go forth a remnant, and out of mount Zion they that shall escape. The zeal of Yahwe of hosts will perform this.

37:33 Já, svo segir Drottinn um Assýriukonung: Eigi skal hann inn komast í þessa borg, engri ör þangað inn skjóta, engan herskjöld að henni bera og engan virkisvegg hlaða gegn henni.

37:33 Therefore thus saith Yahwe concerning the king of Assyria, He shall not come unto this city, nor shoot an arrow there, neither shall he come before it with shield, nor cast up a mound against it.

37:34 Hann skal aftur snúa sömu leiðina, sem hann kom, og inn í þessa borg skal hann ekki koma - segir Drottinn.

37:34 By the way that he came, by the same shall he return, and he shall not come unto this city, saith Yahwe.

37:35 Ég vil vernda þessa borg og frelsa hana, mín vegna og vegna Davíðs þjóns míns."

37:35 For I will defend this city to

save it, for mine own sake, and for my servant David's sake.

37:36 Þá fór engill Drottins og laust hundrað áttatíu og fimm þúsundir manns í herbúðum Assýringa. Og er menn risu morguninn eftir, sjá, þá voru þeir allir líðin lík.

37:36 And the angel of Yahwe went forth, and smote in the camp of the Assyrians a hundred and fourscore and five thousand; and when men arose early in the morning, behold, these were all dead bodies.

37:37 Þá tók Sanherib Assýriukonungur sig upp, hélt af stað og sneri heim aftur og sat um kyrrt í Ninive.

37:37 So Sennacherib king of Assyria departed, and went and returned, and dwelt at Nineveh.

37:38 En er hann eitt sinn baðst fyrir í hofi Nisroks, guðs síns, unnu synir hans, Adrammelek og Sareser, á honum með sverði. Þeir komust undan á flótta til Araratlands, en Asarhaddon sonur hans tók ríki eftir hann.

37:38 And it came to pass, as he was worshipping in the house of Nisroch his god, that Adrammelech and Sharezer his sons smote him with the sword; and they escaped into the land of Ararat. And Esar-haddon his son reigned in his stead.

38:1 Um þær mundir tók Hiskia sótt og var að dauða kominn. Þá kom Jesaja Amozson spámaður til hans og sagði við hann: "Svo segir Drottinn: Ráðstafa húsi þínu, því að þú munt deyja og eigi lífa."

38:1 In those days was Hezekiah sick unto death. And Isaiah the prophet the son of Amoz came to him, and said unto him, Thus saith Yahwe, Set thy house in order; for thou shalt die, and not live.

38:2 Þá sneri Hiskia andliti sínu til veggjar, bað til Drottins

38:2 Then Hezekiah turned his face to the wall, and prayed unto Yahwe,

38:3 og mælti: "Æ, Drottinn, minnstu þess, að ég hefi gengið fyrir auglíti þínu með trúmennsku og einlægu hjarta og gjört það, sem þér er þóknanlegt!" Og hann grét sáran.

38:3 and said, Remember now, O Yahwe, I beseech thee, how I have walked before thee in truth and with a perfect heart, and have done that which is good in thy sight. And Hezekiah wept sore.

38:4 Þá kom orð Drottins, til Jesaja, svolátandi:

38:4 Then came the word of Yahwe to Isaiah, saying,

38:5 "Far og seg Hiskia: Svo segir Drottinn, Guð Davíðs, forföður þíns: Ég hefi heyrt bæn þína og séð tár þín. Sjá, ég vil enn leggja fimmtán ár við aldur þinn.

38:5 Go, and say to Hezekiah, Thus saith Yahwe, the God of David thy father, I have heard thy prayer, I have seen thy tears: behold, I will add unto thy days fifteen years.

38:6 Og ég vil frelsa þig og þessa borg af hendi Assýriukonungs, og ég mun vernda þessa borg.

38:6 And I will deliver thee and this city out of the hand of the king of Assyria; and I will defend this city.

38:7 **Og þetta skalt þú til marks hafa af Drottni, að Drottinn muni efna það, sem hann hefir heiðið:**

38:7 And this shall be the sign unto thee from Yahwe, that Yahwe will do this thing that he hath spoken:

38:8 **Sjá, ég færi aftur stigsbyggann, er með sólinni hefir færst niður á sólskifu Akasar, um tíu stig." Og sólin færðist aftur á bak þau tíu stig á sólskifunni, er hún hafði gengið niður.**

38:8 behold, I will cause the shadow on the steps, which is gone down on the dial of Ahaz with the sun, to return backward ten steps. So the sun returned ten steps on the dial whereon it was gone down.

38:9 **Sálmur eftir Hiskía konung í Júda, þá er hann hafði verið sjúkur, en var heill orðinn af sjúkleik sínum.**

38:9 The writing of Hezekiah king of Judah, when he had been sick, and was recovered of his sickness.

38:10 **Ég sagði: Á hádegis ævi minnar stend ég við dauðans dyr. Það sem eftir er ára minna er ég ofurseldur hlíðum Heljar.**

38:10 I said, In the noontide of my days I shall go into the gates of Sheol: I am deprived of the residue of my years.

38:11 **Ég sagði: Ég fæ eigi framar að sjá Drottin á landi lifenda, ég fæ eigi framar menn að líta meðal þeirra sem heiminn byggja.**

38:11 I said, I shall not see Yahwe, *even* Yahwe in the land of the living: I shall behold man no more with the inhabitants of the world.

38:12 **Bústað mínum er kippt upp og svipt burt frá mér eins og hjarðmannatjaldi. Ég hefi undið upp líf mitt eins og vefari. Hann sker mig frá uppistöðunni. Þú þjáir mig frá því að dagar og þar til nóttin kemur.**

38:12 My dwelling is removed, and is carried away from me as a shepherd's tent: I have rolled up, like a weaver, my life; he will cut me off from the loom: From day even to night wilt thou make an end of me.

38:13 **Ég þreyði til morguns. Öll mín bein voru kramin eins og af ljónshrammi. Þú þjáir mig frá því að dagar og þar til nóttin kemur.**

38:13 I quieted *myself* until morning; as a lion, so he breaketh all my bones: From day even to night wilt thou make an end of me.

38:14 **Ég tísti sem svala og kurra sem dúfa. Augu mín mæna til himins. Drottinn, ég er í naudum, líkna þú mér.**

38:14 Like a swallow or a crane, so did I chatter; I did moan as a dove; mine eyes fail *with looking* upward: O Lord, I am oppressed, be thou my surety.

38:15 **Hvað á ég að segja? Hann talaði til mín og efndi sín orð. Í auðmýkt vil ég ganga alla mína lífdaga, því minni sálarangist er létt.**

38:15 What shall I say? he hath both spoken unto me, and himself hath done it: I shall go softly all my years because of the bitterness of my soul.

38:16 **Drottinn, af þessu lifa menn, og í öllu þessu er líf anda míns fölgjó, þú gafst mér heilsuna aftur og lést mig lífna við.**

38:16 O Lord, by these things men live; And wholly therein is the life of my spirit: Wherefore recover thou me, and make me to live.

38:17 **Sjá, til blessunar varð mér hin sára kvöl. Þú forðaðir lífi mínu frá gróf eyðingarinnar, því að þú varpaðir að baki þér öllum syndum mínum.**

38:17 Behold, it was for *my* peace *that* I had great bitterness: But thou hast in love to my soul delivered it from the pit of corruption; For thou hast cast all my sins behind thy back.

38:18 **Hel vegsamar þig eigi, dauðinn lofar þig eigi. Þeir sem niður eru stígnir í gröfina vona eigi á trúfesti þína.**

38:18 For Sheol cannot praise thee, death cannot celebrate thee: They that go down into the pit cannot hope for thy truth.

38:19 **En sá einn lofar þig, sem lifir, eins og ég í dag. Feður kunngjöra börnum sínum trúfesti þína.**

38:19 The living, the living, he shall praise thee, as I do this day: The father to the children shall make known thy truth.

38:20 **Drottinn er mitt hjálpraði. Í húsi Drottins skulum vér því hreyfa strengina alla vora lífdaga.**

38:20 Yahwe is *ready* to save me: Therefore we will sing my songs with stringed instruments All the days of our life in the house of Yahwe.

38:21 **Og Jesaja bauð að taka skyldi fíkjudeig og leggja á kýlið, og mundi honum þá batna.**

38:21 Now Isaiah had said, Let them take a cake of figs, and lay it for a plaster upon the boil, and he shall recover.

38:22 **En Hiskía sagði: "Hvað skal ég hafa til marks um það, að ég megi aftur ganga upp í hús Drottins?"**

38:22 Hezekiah also had said, What is the sign that I shall go up to the house of Yahwe?

39:1 **Um þær mundir sendi Meródak Baladan Baladansson, konungur í Babel, bréf og gjafir til Hiskía, því að hann hafði frétt, að hann hefði verið sjúkur, en væri nú aftur heill orðinn.**

39:1 At that time Merodach-baladan the son of Baladan, king of Babylon, sent letters and a present to Hezekiah; for he heard that he had been sick, and was recovered.

39:2 **Hiskía fagnaði komu þeirra og sýndi þeim fchirsu sína, silfrið og gullið, ilmjurtirnar og hina dýru olíu og allt vopnabúr sitt og allt, sem til var í fjársjóðum hans. Var enginn sá hlutur í höll Hiskía eða nokkurs staðar í ríki hans, að eigi sýndi hann þeim.**

39:2 And Hezekiah was glad of them, and showed them the house of his precious things, the silver, and the gold, and the spices, and the precious oil, and all the house of his armor, and all that was found in his treasures: there was nothing in his house, nor in all his dominion, that Hezekiah showed them not.

39:3 **Þá kom Jesaja spámaður til Hiskía konungs og sagði við hann: "Hvert var erindi þessara manna,**

og hvaðan eru þeir til þín komnir?" Hiskía svaraði: "Af fjarlægum landi eru þeir til mín komnir, frá Babel."

39:3 Then came Isaiah the prophet unto king Hezekiah, and said unto him, What said these men? and from whence came they unto thee? And Hezekiah said, They are come from a far country unto me, even from Babylon.

39:4 **Þá sagði hann: "Hvað sáu þeir í höll þinni?" Hiskía svaraði: "Allt, sem í höll minni er, hafa þeir séð. Enginn er sá hlutur í fjársjóðum mínum, að eigi hafi ég sýnt þeim."**

39:4 Then said he, What have they seen in thy house? Hezekiah answered, All that is in my house have they seen: there is nothing among my treasures that I have not showed them.

39:5 **Þá sagði Jesaja við Hiskía: "Heyr þú orð Drottins allsherjar.**

39:5 Then said Isaiah to Hezekiah, Hear the word of Yahwe of hosts:

39:6 **Sjá, þeir dagar munu koma, að allt, sem er í höll þinni, og það, sem feður þínir hafa saman dregið allt til þessa dags, mun flutt verða til Babel. Ekkert skal eftir verða - segir Drottinn.**

39:6 Behold, the days are coming, when all that is in thy house, and that which thy fathers have laid up in store until this day, shall be carried to Babylon: nothing shall be left, saith Yahwe.

39:7 **Og nokkrir af sonum þínum, sem af þér munu koma og þú munt geta, munu teknir verða og gjörðir að hirðsveinum í höll konungsins í Babel."**

39:7 And of thy sons that shall issue from thee, whom thou shalt beget, shall they take away; and they shall be eunuchs in the palace of the king of Babylon.

39:8 **En Hiskía sagði við Jesaja: "Gott er það orð Drottins, er þú hefir talað." Því að hann hugsaði: "Farsæld og friður helst þó meðan ég lifi."**

39:8 Then said Hezekiah unto Isaiah, Good is the word of Yahwe which thou hast spoken. He said moreover, For there shall be peace and truth in my days.

40:1 **Huggið, huggið lýð minn! segir Guð yðar.**

40:1 Comfort ye, comfort ye my people, saith your God.

40:2 **Hughreystið Jerúsalem og boðið henni, að áþján hennar sé á enda, að sekt hennar sé goldin, að hún hafi fengið tvöfalt af hendi Drottins fyrir allar syndir sínar!**

40:2 Speak ye comfortably to Jerusalem; and cry unto her, that her warfare is accomplished, that her iniquity is pardoned, that she hath received of Yahwe's hand double for all her sins.

40:3 **Heyr, kallað er: "Greiddið götu Drottins í eyðimörkinni, ryðjið Guði vorum veg í óbyggðinni!**

40:3 The voice of one that crieth, Prepare ye in the wilderness the way of Yahwe; make level in the desert a highway for our God.

40:4 **Sérhver dalur skal hækka, hvert fjall og háls lækka. Hólarnir skulu**

verða að jafnsléttu og hamrarnir að dalagrundum!

40:4 Every valley shall be exalted, and every mountain and hill shall be made low; and the uneven shall be made level, and the rough places a plain:

40:5 Dýrð Drottins mun birtast, og allt hold mun sjá það, því að munnur Drottins hefir talað það!"

40:5 and the glory of Yahwe shall be revealed, and all flesh shall see it together; for the mouth of Yahwe hath spoken it.

40:6 Heyr, einhver segir: "Kalla þú!" Og ég svara: "Hvað skal ég kalla?" "Allt hold er gras og allur yndisleikur þess sem blóm vallarins.

40:6 The voice of one saying, Cry. And one said, What shall I cry? All flesh is grass, and all the goodness thereof is as the flower of the field.

40:7 Grasið visnar, blómin fölna, þegar Drottinn andar á þau. Sannlega, mennirnir eru gras.

40:7 The grass withereth, the flower fadeth, because the breath of Yahwe bloweth upon it; surely the people is grass.

40:8 Grasið visnar, blómin fölna, en orð Guðs vors stendur stöðugt eilíflega."

40:8 The grass withereth, the flower fadeth; but the word of our God shall stand forever.

40:9 Stíg upp á hátt fjall, þú Sion fagnaðarboði! Hef upp raust þína kröftuglega, þú Jerúsalem fagnaðarboði! Hef upp raustina, óttast eigi, seg borgunum í Júda: "Sjá, Guð yðar kemur!"

40:9 O thou that tellest good tidings to Zion, get thee up on a high mountain; O thou that tellest good tidings to Jerusalem, lift up thy voice with strength; lift it up, be not afraid; say unto the cities of Judah, Behold, your God!

40:10 Sjá, hinn alvaldi Drottinn kemur sem hetja, og armleggur hans aflar honum yfirráða. Sjá, endurgjald hans fylgir honum, og fengur hans fer á undan honum.

40:10 Behold, the Lord Yahwe will come as a mighty one, and his arm will rule for him: Behold, his reward is with him, and his recompense before him.

40:11 Eins og hirðir mun hann halda hjörð sinni til haga, taka unglömbin í faðm sær og bera þau í fangi sínu, en leiða mæðurnar.

40:11 He will feed his flock like a shepherd, he will gather the lambs in his arm, and carry them in his bosom, *and* will gently lead those that have their young.

40:12 Hver hefir mælt vötnin í lófa sinum og stíkað himininn með spönn sinni, innilukt duft jarðarinnar í mælikeri og vegið fjöllin á reislu og hálsana á metaskálum?

40:12 Who hath measured the waters in the hollow of his hand, and meted out heaven with the span, and comprehended the dust of the earth in a measure, and weighed the mountains in scales, and the hills in a balance?

40:13 Hver hefir leiðbeint anda Drottins, hver hefir verið ráðgjafi hans og frétt hann?

40:13 Who hath directed the Spirit of Yahwe, or being his counsellor hath taught him?

40:14 Hvern hefir hann sótt að ráðum, þann er gæfi honum skilning og kenndi honum leið réttvísinnar, uppræddi hann í þekkingu og vísaði honum veg viskunnar?

40:14 With whom took he counsel, and who instructed him, and taught him in the path of justice, and taught him knowledge, and showed to him the way of understanding?

40:15 Sjá, þjóðirnar eru sem dropi í vatnaskjólu og metnar sem ryk á vogarskálum. Sjá, eylöndunum lyftir hann upp eins og duftkorni.

40:15 Behold, the nations are as a drop of a bucket, and are accounted as the small dust of the balance: Behold, he taketh up the isles as a very little thing.

40:16 Og Líbanon-skógur hrekkur ekki til eldsneytis og dýrin í honum ekki til brennifórna.

40:16 And Lebanon is not sufficient to burn, nor the beasts thereof sufficient for a burnt-offering.

40:17 Allar þjóðir eru sem ekkert fyrir honum, þær eru minna en ekki neitt og hégómi í hans augum.

40:17 All the nations are as nothing before him; they are accounted by him as less than nothing, and vanity.

40:18 Við hvern viljið þér þá samlíkja Guði, og hvað viljið þér taka til jafns við hann?

40:18 To whom then will ye liken God? or what likeness will ye compare unto him?

40:19 Líkneskið steypir smíðurinn, og gullsmíðurinn býr það slegnu gulli og setur á silfurfestar.

40:19 The image, a workman hath cast *it*, and the goldsmith overlayeth it with gold, and casteth *for it* silver chains.

40:20 en sá, sem eigi á fyrir slíkri fórnargjöf, velur sér þann við, er ekki fúni, og leitir að góðum smið, er reist geti svo líkneski, að ekki haggist!

40:20 He that is too impoverished for *such* an oblation chooseth a tree that will not rot; he seeketh unto him a skilful workman to set up a graven image, that shall not be moved.

40:21 Vitið þér ekkert? Heyrið þér ekki? Hefir yður eigi verið kunngjört það frá upphafi? Hafið þér engan skilning hlótið frá grundvöllun jarðar?

40:21 Have ye not known? have yet not heard? hath it not been told you from the beginning? have ye not understood from the foundations of the earth?

40:22 Það er hann, sem situr hátt yfir jarðarkringlunni, og þeir, sem á henni búa, eru sem engisprettur. Það er hann, sem þenur út himininn eins og þunna vöð og slær honum sundur eins og tjaldi til þess að búa í.

40:22 *It is* he that sitteth above the circle of the earth, and the inhabitants thereof are as grasshoppers; that stretcheth out the heavens as a curtain, and spreadeth them out as a tent to dwell in;

40:23 Það er hann, sem lætur höfðingjana verða að engu og gjörir

drottna jarðarinnar að hégóma.

40:23 that bringeth princes to nothing; that maketh the judges of the earth as vanity.

40:24 Varla eru þeir gróðursettir, varla niðursánir, varla hefir stofn þeirra náð að festa rætur í jörðinni fyrr en hann andar á þá, og þá skrælna þeir upp og stormbylurinn feykir þeim burt eins og hálmleggjum.

40:24 Yea, they have not been planted; yea, they have not been sown; yea, their stock hath not taken root in the earth: moreover he bloweth upon them, and they wither, and the whirlwind taketh them away as stubble.

40:25 Við hvern viljið þér samlíkja mér, að ég sé honum jafn? segir Hinn heilagi.

40:25 To whom then will ye liken me, that I should be equal *to him*? saith the Holy One.

40:26 Hefjið upp augu yðar til hæða og litist um: Hver hefir skapað stjörnurnar? Hann, sem leiðir út her þeirra með tölu og kallar þær allar með nafni. Sökum mikilleiks kraftar hans og af því að hann er voldugur að afli verður einskis þeirra vant.

40:26 Lift up your eyes on high, and see who hath created these, that bringeth out their host by number; he calleth them all by name; by the greatness of his might, and for that he is strong in power, not one is lacking.

40:27 Hvi segir þú þá svo, Jakobsætt, og hvi mælir þú þá svo, Ísrael: "Hagur minn er huliinn fyrir Drottni, og réttur minn er genginn úr höndum Guði mínum?"

40:27 Why sayest thou, O Jacob, and speakest, O Israel, My way is hid from Yahwe, and the justice *due* to me is passed away from my God?

40:28 Veistu þá ekki? Hefir þú ekki heyrt? Drottinn er eilífur Guð, er skapað hefir endimörk jarðarinnar. Hann þreytist ekki, hann lýst ekki, speki hans er órannsakanleg.

40:28 Hast thou not known? hast thou not heard? The everlasting God, Yahwe, the Creator of the ends of the earth, fainteth not, neither is weary; there is no searching of his understanding.

40:29 Hann veitir kraft hinum þreytta og gúðgan styrk hinum þróttlausna.

40:29 He giveth power to the faint; and to him that hath no might he increaseth strength.

40:30 Ungir menn þreytast og lýjast, og æskumenn hniga.

40:30 Even the youths shall faint and be weary, and the young men shall utterly fall:

40:31 en þeir, sem vona á Drottin, fá nýjan kraft, þeir fljúga upp á vængjum sem ernir. Þeir hlaupa og lýjast ekki, þeir ganga og þreytast ekki.

40:31 but they that wait for Yahwe shall renew their strength; they shall mount up with wings as eagles; they shall run, and not be weary; they shall walk, and not faint.

41:1 Verið hljóð og hlustið á mig, þér eylönd. Safni þjóðirnar nýjum kröftum, gangi svo nær og tali máli sínu. Vér skulum eíkast lög við.

41:1 Keep silence before me, O islands; and let the peoples renew their strength: let them come near; then let them speak; let us come near together to judgment.

41:2 Hver hefir vakið upp manninn í austrinu, sem réttlætið kveður til fylgdar? Hver leggur þjóðir undir vald hans og lætur hann drottna yfir konungum? Hver gjörir sverð þeirra að moldarriki og boga þeirra sem fjúkandi hálmleggi.

41:2 Who hath raised up one from the east, whom he calleth in righteousness to his foot? he giveth nations before him, and maketh him rule over kings; he giveth them as the dust to his sword, as the driven stubble to his bow.

41:3 svo að hann veitir þeim eftirför og fer ósakaður þann veg, er hann aldrei hefir stigið á fæti sínum?

41:3 He pursueth them, and passeth on safely, even by a way that he had not gone with his feet.

41:4 Hver hefir gjört það og framkvæmt? - Hann sem kallaði fram kynþáttu mannanna í öndverðu, ég, Drottinn, sem er hinn fyrsti, og með hinum síðustu enn hinn sami.

41:4 Who hath wrought and done it, calling the generations from the beginning? I, Yahwe, the first, and with the last, I am he.

41:5 Eylöndin sáu það og urðu hrædd, endimörk jarðarinnar skulfu. Þeir þyrptust saman og komu.

41:5 The isles have seen, and fear; the ends of the earth tremble; they draw near, and come.

41:6 Hver hjálpar öðrum og segir við félagan sinn: "Vertu hughraustur!"

41:6 They help every one his neighbor, and every one saith to his brother, Be of good courage.

41:7 Trésmiðurinn hughreystir gullsmiðinn, koparsmiðurinn járnsmiðinn og segir: "Kveikingin er góð!" Síðan festir hann goðalíkneskið með nöglum, til þess að það haggist ekki.

41:7 So the carpenter encourageth the goldsmith, and he that smoothen with the hammer him that smiteth the anvil, saying of the soldering, It is good; and he fasteneth it with nails, that it should not be moved.

41:8 En þú Ísrael, þjónn minn, Jakob, sem ég hefi útvalið, þú afsprengi Abrahams ástvina minns.

41:8 But thou, Israel, my servant, Jacob whom I have chosen, the seed of Abraham my friend,

41:9 Þú, sem ég þreif frá endimörkum jarðarinnar og kallaði þig frá ystu landsálfum hennar og sagði við þig: "Þú ert þjónn minn, ég hefi útvalið þig og eigi hafnað þér!"

41:9 thou whom I have taken hold of from the ends of the earth, and called from the corners thereof, and said unto thee, Thou art my servant, I have chosen thee and not cast thee away;

41:10 Óttast þú eigi, því að ég er með þér. Lát eigi hugfallast, því að ég er þinn Guð. Ég styrki þig, ég hjálpa þér, ég styð þig með hægri hendi réttlætis minns.

41:10 Fear thou not, for I am with thee; be not dismayed, for I am thy God; I will strengthen thee; yea, I will help thee; yea, I

will uphold thee with the right hand of my righteousness.

41:11 Sjá, allir fjandmenn þínir skulu verða til skammar og háðungar. Sökudólgar þínir skulu verða að engu og tortímast.

41:11 Behold, all they that are incensed against thee shall be put to shame and confounded: they that strive with thee shall be as nothing, and shall perish.

41:12 Þó að þú leitir að þrætudólgum þínum, skalt þú ekki finna þá. Þeir sem á þig herja, skulu hverfa og að engu verða.

41:12 Thou shalt seek them, and shalt not find them, even them that contend with thee: they that war against thee shall be as nothing, and as a thing of nought.

41:13 Því að ég, Drottinn, Guð þinn, held í hægri hönd þína og segi við þig: "Óttast þú eigi, ég hjálpa þér!"

41:13 For I, Yahwe thy God, will hold thy right hand, saying unto thee, Fear not; I will help thee.

41:14 Óttast þú eigi, maðurinn þinn Jakob, þú fámenni hópur Ísrael! Ég hjálpa þér, segir Drottinn, og frelsari þinn er Hinn heilagi í Ísrael.

41:14 Fear not, thou worm Jacob, and ye men of Israel; I will help thee, saith Yahwe, and thy Redeemer is the Holy One of Israel.

41:15 Sjá, ég gjöri þig að nýhvesstum þreskisleða, sem alsettur er göddum. Þú skalt þreskja sundur fjöllin og mylja þau í smátt og gjöra hálsana sem sáðir.

41:15 Behold, I have made thee to be a new sharp threshing instrument having teeth; thou shalt thresh the mountains, and beat them small, and shalt make the hills as chaff.

41:16 Þú skalt sáldra þeim, og vindurinn mun feykja þeim og stormhyllurinn tvistra þeim. En sjálfur skalt þú fagna yfir Drottni og miklast af Hinum heilaga í Ísrael.

41:16 Thou shalt winnow them, and the wind shall carry them away, and the whirlwind shall scatter them; and thou shalt rejoice in Yahwe, thou shalt glory in the Holy One of Israel.

41:17 Hinir fátæku og voluðu leita vatns, en finna ekki, tunga þeirra verður þurr af þorsta. Ég, Drottinn, mun bænheyra þá, ég, Ísraels Guð, mun ekki yfirgefa þá.

41:17 The poor and needy seek water, and there is none, and their tongue faileth for thirst; I, Yahwe, will answer them, I, the God of Israel, will not forsake them.

41:18 Ég læt ár spretta upp á gróðurlausum hæðum og vatnslindir í dölunum miðjum. Ég gjöri eyðimörkina að vatnstjörnum og þurrlendið að uppsprettum.

41:18 I will open rivers on the bare heights, and fountains in the midst of the valleys; I will make the wilderness a pool of water, and the dry land springs of water.

41:19 Ég læt sedrustré, akasiutré, myrtustré og oliutré vaxa í eyðimörkinni, og kypresviður, álmsviður og sortulýngsviður spretta hver með öðrum á sléttunum.

41:19 I will put in the wilderness the

cedar, the acacia, and the myrtle, and the oil-tree; I will set in the desert the fir-tree, the pine, and the box-tree together:

41:20 svo að þeir allir sjái og víti, skynji og skilji, að hönd Drottins hefir gjört þetta og Hinn heilagi í Ísrael hefir því til vegar komið.

41:20 that they may see, and know, and consider, and understand together, that the hand of Yahwe hath done this, and the Holy One of Israel hath created it.

41:21 Berið nú fram málefni yðar, segir Drottinn. Ferið fram varnir yðar, segir konungur Jakobsættar.

41:21 Produce your cause, saith Yahwe; bring forth your strong reasons, saith the King of Jacob.

41:22 Láttu þá koma með málefni sín og kunngjöra oss, hvað verða muni. Gjörið kunnugt það sem áður var, svo að vér getum hugleitt það! Látið oss heyra, hvað koma á, svo að vér vitum, hvað í vændum er!

41:22 Let them bring forth, and declare unto us what shall happen: declare ye the former things, what they are, that we may consider them, and know the latter end of them; or show us things to come.

41:23 Gjörið kunnugt, hvað hér eftir muni fram koma, svo að vér megum sjá, að þér eruð guðir! Gjörið annaðhvort af yður gott eða illt, svo að við fáum reynt með okkur og sjón verði sögu ríkari.

41:23 Declare the things that are to come hereafter, that we may know that ye are gods: yea, do good, or do evil, that we may be dismayed, and behold it together.

41:24 Sjá, þér eruð ekkert og verk yðar ekki neitt! Andstyggilegur er sá, sem yður kys!

41:24 Behold, ye are of nothing, and your work is of nought; an abomination is he that chooseth you.

41:25 Ég vakti upp mann í norðri, og hann kom. Frá upprás sólar kallaði ég þann, er ákallar nafn mitt. Hann gengur yfir landstjóra sem leir, eins og leirkerasmíður treður deigulmó.

41:25 I have raised up one from the north, and he is come; from the rising of the sun one that calleth upon my name: and he shall come upon rulers as upon mortar, and as the potter treadeth clay.

41:26 Hver hefir kunngjört það frá öndverðu, svo að vér vissum það, eða fyrirfram, svo að vér gætum sagt: "Hann hefir rétt fyrir sér"? Nei, enginn hefir kunngjört það, enginn látið til sín heyra, enginn hefir heyrt yður segja neitt.

41:26 Who hath declared it from the beginning, that we may know? and beforetime, that we may say, *He is* right? yea, there is none that declareth, yea, there is none that showeth, yea, there is none that heareth your words.

41:27 Ég var hinn fyrsti, sem sagði við Sion: "Sjá, þar kemur það fram!" og hinn fyrsti, er sendi Jerúsalem fagnaðarboða.

41:27 I am the first that saith unto Zion, Behold, behold them; and I will give to Jerusalem one that bringeth good tidings.

41:28 Ég litast um, en þar er enginn, og á meðal þeirra er ekki neinn, er úrskurð veití, svo að ég geti spurt þá og þeir svarað mér.

41:28 And when I look, there is no man: even among them there is no counsellor, that, when I ask of them, can answer a word.

41:29 Sjá, þeir eru allir hégómi og verk þeirra ekki neitt, líkneski þeirra vindur og hjóm.

41:29 Behold, all of them, their works are vanity and nought; their molten images are wind and confusion.

42:1 Sjá þjón minn, sem ég leiði mér við hönd, minn útvalda, sem ég hefi þóknun á. Ég legg anda minn yfir hann, hann mun boda þjóðunum rétt.

42:1 Behold, my servant, whom I uphold; my chosen, in whom my soul delighteth: I have put my Spirit upon him; he will bring forth justice to the Gentiles.

42:2 Hann kallar ekki og hefir ekki háreysti og lætur ekki heyra raust sína á strætunum.

42:2 He will not cry, nor lift up his voice, nor cause it to be heard in the street.

42:3 Brákaðan reyrinn brýtur hann ekki sundur, og dapran hörkveik slökkur hann ekki. Hann boðar réttinn með trúfesti.

42:3 A bruised reed will he not break, and a dimly burning wick will he not quench: he will bring forth justice in truth.

42:4 Hann daprast eigi og gefst eigi upp, uns hann fær komið inn rétti á jörðu, og fjarlægur landsálfur biða eftir boðskap hans.

42:4 He will not fail nor be discouraged, till he have set justice in the earth; and the isles shall wait for his law.

42:5 Svo segir Drottinn Guð, sá er skóp himininn og þandi hann út, sá er breiddi út jörðina með öllu því, sem á henni vex, sá er andardrátt gaf mannfólkinu á jörðinni og lífsanda þeim, er á henni ganga:

42:5 Thus saith God Yahwe, he that created the heavens, and stretched them forth; he that spread abroad the earth and that which cometh out of it; he that giveth breath unto the people upon it, and spirit to them that walk therein:

42:6 Ég, Drottinn, hefi kallað þig til réttlætis og held í hönd þína. Ég mun varðveita þig og gjöra þig að sáttmála fyrir lýðinn og að ljósi fyrir þjóðirnar

42:6 I, Yahwe, have called thee in righteousness, and will hold thy hand, and will keep thee, and give thee for a covenant of the people, for a light of the Gentiles;

42:7 Til að opna hin blindu augun, til að leiða út úr varðhaldinu þá, er bundnir eru, og úr dýflissunni þá, er í myrkri sitja.

42:7 to open the blind eyes, to bring out the prisoners from the dungeon, and them that sit in darkness out of the prison-house.

42:8 Ég er Drottinn, það er nafn mitt, og dýrd mína gef ég eigi öðrum né lof mitt úthögnum líkneskjum.

42:8 I am Yahwe, that is my name; and my glory will I not give to another, neither my praise unto graven images.

42:9 Sjá, hinir fyrri hlutir eru fram komnir, en nú boda ég nýja hluti og læt yður heyra þá áður en fyrir þeim vottar.

42:9 Behold, the former things are come to pass, and new things do I declare; before they spring forth I tell you of them.

42:10 Syngið Drottni nýjan söng, syngið lof hans til endimarka jarðarinnar, þér sjófarendur og allt sem í hafinu er, þér fjarlægur landsálfur og þeir sem þar byggja!

42:10 Sing unto Yahwe a new song, and his praise from the end of the earth; ye that go down to the sea, and all that is therein, the isles, and the inhabitants thereof.

42:11 Eyðimörkin og borgir hennar og þorpín, þar sem Kedar býr, skulu hefja upp raustina. Fjallabúarnir skulu fagna, æpa af gleði ofan af fjallatindunum!

42:11 Let the wilderness and the cities thereof lift up *their voice*, the villages that Kedar doth inhabit; let the inhabitants of Sela sing, let them shout from the top of the mountains.

42:12 Þeir skulu gefa Drottni dýrðina og kunnngjöra lof hans í fjarlægum landsálfum!

42:12 Let them give glory unto Yahwe, and declare his praise in the islands.

42:13 Drottinn leggur af stað sem hetja, elur á hugmód sinum eins og bardagamaður. Hann kallar, hann lýstur upp herópi, sýnir hetjuskap á óvinum sínum:

42:13 Yahwe will go forth as a mighty man; he will stir up *his* zeal like a man of war: he will cry, yea, he will shout aloud; he will do mightily against his enemies.

42:14 Ég hefi þagað langan tíma, verið hljóður og stíllt mig. Nú mun ég hljóða sem jóðsjúk kona, stynja og standa á öndinni í sama bili.

42:14 I have long time holden my peace; I have been still, and refrained myself: *now* will I cry out like a travailing woman; I will gasp and pant together.

42:15 Ég mun sviða fjöllin og hálsana og skraðna láta allar jurtir, er þar vaxa. Ég mun gjöra ár að eyjum og þurrka upp tjarnirnar.

42:15 I will lay waste mountains and hills, and dry up all their herbs; and I will make the rivers islands, and will dry up the pools.

42:16 Ég mun leiða blinda menn um veg, er þeir ekki rata, færa þá um stigu, sem þeir ekki þekkja. Ég vil gjöra myrkrið fram undan þeim að ljósi og hólótt landið að jafnsléttu. Þessa hluti mun ég gjöra, og ég hætti eigi við þá.

42:16 And I will bring the blind by a way that they know not; in paths that they know not will I lead them; I will make darkness light before them, and crooked places straight. These things will I do, and I will not forsake them.

42:17 Þeir sem treysta skurðgöðunum, hörfa aftur á bak og verða sér til skammar, þeir sem segja við steypit líkneski: "Þér eruð guðir vorir."

42:17 They shall be turned back, they shall be utterly put to shame, that trust in graven images, that say unto molten images, Ye are our gods.

42:18 Heyrið, þér hinir dauflu! Lítið upp, þér hinir blindu, að þér megið sjá!

42:18 Hear, ye deaf; and look, ye blind, that ye may see.

42:19 Hver er svo blindur sem þjónn minn og svo daufur sem sendibodi minn, er ég hefi sent? Hver er svo blindur sem trúnaðarmaðurinn og svo blindur sem þjónn Drottins?

42:19 Who is blind, but my servant? or deaf, as my messenger that I send? who is blind as he that is at peace *with me*, and blind as Yahwe's servant?

42:20 Þú hefir séð margt, en athugar það ekki, eyrun eru opin, en þú heyrir þó ekki.

42:20 Thou seest many things, but thou observest not; his ears are open, but he heareth not.

42:21 Fyrir sakir réttlætis síns hefir Drottinn þóknast að gjöra kenninguna háleita og vegsamlega.

42:21 It pleased Yahwe, for his righteousness' sake, to magnify the law, and make it honorable.

42:22 Og þó er þetta rændur og ruplaður lýður, þeir eru allir fjötraðir í gryfjum og byrgðir í myrkvastofum. Þeir eru orðnir að herfangi, og enginn frelsar þá, orðnir að ránsfeng, og enginn segir: "Skilið þeim aftur!"

42:22 But this is a people robbed and plundered; they are all of them snared in holes, and they are hid in prison-houses: they are for a prey, and none delivereth; for a spoil, and none saith, Restore.

42:23 Hver af yður vill hlýða á þetta, gefa því gaum og veita því athygli framvegis?

42:23 Who is there among you that will give ear to this? that will hearken and hear for the time to come?

42:24 Hver hefir framselt Jakob til ráns og fengið Ísrael ræningjum í hendur? Er það ekki Drottinn, hann, sem vér höfum syndgað á móti? Á hans vegum vildu þeir ekki ganga, og hans lögmáli hlýddu þeir ekki.

42:24 Who gave Jacob for a spoil, and Israel to the robbers? did not Yahwe? he against whom we have sinned, and in whose ways they would not walk, neither were they obedient unto his law.

42:25 Fyrir því jós hann yfir þá brennandi reiði sinni og styrjaldarofsa. Hún bálaðist umhverfis þá, en þeir skildu það eigi, hún brenndi þá, en þeir hugfestu það eigi.

42:25 Therefore he poured upon him the fierceness of his anger, and the strength of battle; and it set him on fire round about, yet he knew not; and it burned him, yet he laid it not to heart.

43:1 En nú segir Drottinn svo, sá er skóp þig, Jakobsætt, og myndaði þig, Ísrah: Öttast þú eigi, því að ég frelsa þig. Ég kalla á þig með nafni, þú ert minn.

43:1 But now thus saith Yahwe that created thee, O Jacob, and he that formed thee, O Israel: Fear not, for I have redeemed thee; I have called thee by thy name, thou art mine.

43:2 Gangir þú gegnum vötnin, þá er ég með þér, gegnum vatnsföllin, þá skulu þau ekki flæða yfir þig. Gangir þú gegnum eld, skalt þú eigi brenna þig, og loginn skal eigi granda þér.

43:2 When thou passest through the waters, I will be with thee; and through the rivers, they shall not overflow thee: when thou walkest through the fire, thou shalt not be burned, neither shall the flame kindle upon thee.

43:3 Því að ég, Drottinn, er Guð þinn. Hinn heilagi í Ísrael frelsari þinn. Ég gef Egyptaland í lausnargjald fyrir þig, læt Bláland og Seba í stað þín.

43:3 For I am Yahwe thy God, the Holy One of Israel, thy Saviour; I have given Egypt as thy ransom, Ethiopia and Seba in thy stead.

43:4 Sökum þess að þú ert dýrmætur í mínum augum og mikils metinn, og af því að ég elska þig, þá legg ég menn í söurnar fyrir þig og þjóðir fyrir líf þitt.

43:4 Since thou hast been precious in my sight, *and* honorable, and I have loved thee; therefore will I give men in thy stead, and peoples instead of thy life.

43:5 Óttast þú eigi, því að ég er með þér. Ég kem með niðja þína úr austri og safna þér saman úr vestri.

43:5 Fear not; for I am with thee: I will bring thy seed from the east, and gather thee from the west;

43:6 Ég segi við norðrið: "Lát fram!" og við suðrið: "Haltu þeim eigi! Flyt þú sonu mína úr fjarlægð og dætur mínar frá endimörkum jarðarinnar:

43:6 I will say to the north, Give up; and to the south, Keep not back; bring my sons from far, and my daughters from the end of the earth;

43:7 sérhvern þann, sem við nafn mitt er kenndur og ég hefi skapað mér til dýrðar, sérhvern þann, er ég hefi myndað og gjört!"

43:7 every one that is called by my name, and whom I have created for my glory, whom I have formed, yea, whom I have made.

43:8 Lát nú koma fram lýð þann, sem blindur er, þótt hann hafi augu, og þá menn, sem daufir eru, þótt þeir hafi eyru.

43:8 Bring forth the blind people that have eyes, and the deaf that have ears.

43:9 Lát alla heiðingjana safnast í einn hóp og þjóðirnar koma saman. Hver af þeim getur kunngjört slikt og látið oss heyra það, er áður er fram komið? Leiði þeir fram votta sína og færi sönnur á mál sitt, svo að menn segi, er þeir heyra það: "Það er satt!"

43:9 Let all the nations be gathered together, and let the peoples be assembled: who among them can declare this, and show us former things? let them bring their witnesses, that they may be justified; or let them hear, and say, It is truth.

43:10 En þér eruð mínir vottar, segir Drottinn, og minn þjónn, sem ég hefi útvalið, til þess að þér skylduð kannast við og trúa mér og skilja, að það er ég einn. Á undan mér hefir enginn guð verið búinn til, og eftir mig mun enginn verða til.

43:10 Ye are my witnesses, saith Yahwe, and my servant whom I have chosen; that ye may know and believe me, and understand that I am he: before me there was no God formed, neither shall there be after me.

43:11 Ég, ég er Drottinn, og enginn frelsari er til nema ég.

43:11 I, even I, am Yahwe; and besides me there is no saviour.

43:12 Það var ég, sem boðaði og hjálpaði og kunngjörði, en enginn annar yðar á meðal, og þér eruð vottar mínir - segir Drottinn. Ég er Guð.

43:12 I have declared, and I have saved, and I have showed; and there was no strange *god* among you: therefore ye are my witnesses, saith Yahwe, and I am God.

43:13 Já, enn í dag er ég hinn sami. Enginn getur frelsað af minni hendi. Hver vill gjöra það ógjört, sem ég framkvæmi?

43:13 Yea, since the day was I am he; and there is none that can deliver out of my hand: I will work, and who can hinder it?

43:14 Svo segir Drottinn, frelsari yðar. Hinn heilagi í Ísrael: Yðar vegna sendi ég til Babýlon og brýt niður slagbranda hennar. Og gleðilæti Kaldeanna munu snúast í sorgarsöng.

43:14 Thus saith Yahwe, your Redeemer, the Holy One of Israel: For your sake I have sent to Babylon, and I will bring down all of them as fugitives, even the Chaldeans, in the ships of their rejoicing.

43:15 Ég, Drottinn, er yðar Heilagi, skapari Ísraels, konungur yðar.

43:15 I am Yahwe, your Holy One, the Creator of Israel, your King.

43:16 Svo segir Drottinn, hann sem lagði veg yfir hafið og braut yfir hin ströngu vötn.

43:16 Thus saith Yahwe, who maketh a way in the sea, and a path in the mighty waters;

43:17 hann sem leiddi út vagna og hesta, heraflla og fyrirlíða. Þeir liggja þar hver með öðrum og fá eigi risið á fætur, þeir slökknuðu, kulnuðu út sem hörkveikur:

43:17 who bringeth forth the chariot and horse, the army and the mighty man (they lie down together, they shall not rise; they are extinct, they are quenched as a wick):

43:18 Rennið eigi huga til hins umliðna og gefið eigi gætur að því er áður var.

43:18 Remember ye not the former things, neither consider the things of old.

43:19 Sjá, nú hefi ég nýtt fyrir stafni, það tekur þegar að votta fyrir því - sjáið þér það ekki? Ég gjöri veg um eyðimörkina og leiði ár um öræfin.

43:19 Behold, I will do a new thing; now shall it spring forth; shall ye not know it? I will even make a way in the wilderness, and rivers in the desert.

43:20 Dýr merkurinnar, sjakalar og strútsfluglar skulu vegsama mig, því að ég leiði vatn um eyðimörkina og ár um öræfin til þess að svala lýð mínum, mínum útvalda.

43:20 The beasts of the field shall honor me, the jackals and the ostriches; because I give waters in the wilderness, and

rivers in the desert, to give drink to my people, my chosen,

43:21 Sá lýður, sem ég hefi skapað mér til handa, skal viðfrægja lof mitt.

43:21 the people which I formed for myself, that they might set forth my praise.

43:22 Eigi hefir þú ákallað mig, Jakobsætt, né lagt þig í líma fyrir mig, Ísrael.

43:22 Yet thou hast not called upon me, O Jacob; but thou hast been weary of me, O Israel.

43:23 Þú hefir ekki fært mér saðkindur þínar í brennifórnið og eigi tignað mig með sláturförnum þínum. Ég hefi eigi mætt þig með matförunum né þreytt þig með reykelsti.

43:23 Thou hast not brought me of thy sheep for burnt-offerings; neither hast thou honored me with thy sacrifices. I have not burdened thee with offerings, nor wearied thee with frankincense.

43:24 Þú hefir ekki keypt ilmreyr fyrir sifur mér til handa, og þú hefir ekki satt mig á feiti sláturfórna þinna, heldur hefir þú mætt mig með syndum þínum og þreytt mig með misgjörðum þínum.

43:24 Thou hast bought me no sweet cane with money, neither hast thou filled me with the fat of thy sacrifices; but thou hast burdened me with thy sins, thou hast wearied me with thine iniquities.

43:25 Ég, ég einn afmái afbrot þin sjálfs mín vegna og minnst ekki synda þinna.

43:25 I, even I, am he that blotteth out thy transgressions for mine own sake; and I will not remember thy sins.

43:26 Minn mig á, við skulum eigast lög við. Tel þú upp, svo að þú fáið réttlætt þig.

43:26 Put me in remembrance; let us plead together: set thou forth *thy cause*, that thou mayest be justified.

43:27 Hinn fyrsti forfaðir þinn syndgaði og talsmenn þínir brutu á móti mér.

43:27 Thy first father sinned, and thy teachers have transgressed against me.

43:28 Þess vegna vanhelgaði ég hina heilögu höfðingja og ofurseldi Jakobsætt bannfæringunni og Ísrael háðunginni.

43:28 Therefore I will profane the princes of the sanctuary; and I will make Jacob a curse, and Israel a reviling.

44:1 Heyr þú nú, Jakob, þjónn minn, og Ísrael, sem ég hefi útvalið.

44:1 Yet now hear, O Jacob my servant, and Israel, who I have chosen:

44:2 Svo segir Drottinn, sá er þig hefir skapað og þig hefir myndað frá móðurkviði, hann sem hjálpar þér: Óttast þú eigi, þjónn minn Jakob, og þú Jesjúrún, sem ég hefi útvalið.

44:2 Thus saith Yahwe that made thee, and formed thee from the womb, who will help thee: Fear not, O Jacob my servant; and thou, Jeshurun, whom I have chosen.

44:3 Því að ég mun ausa vatni yfir hið þyrsta og veita árstraumum yfir þurrlandið. Ég mun úthella anda minum yfir niðja þína og blessan minni yfir afsprengi þitt.

44:3 For I will pour water upon him that is thirsty, and streams upon the dry ground; I will pour my Spirit upon thy seed, and my blessing upon thine offspring:

44:4 Þeir skulu spretta upp, eins og gras milli vatna, eins og pilviðir á lækjarbökkum.

44:4 and they shall spring up among the grass, as willows by the watercourses.

44:5 Einn mun segja: "Ég heyri Drottni," annar mun kalla sig nafni Jakobs, og enn annar rita á hönd sína "Helgaður Drottni" og kenna sig við Ísrael.

44:5 One shall say, I am Yahwe's; and another shall call *himself* by the name of Jacob; and another shall subscribe with his hand unto Yahwe, and surname *himself* by the name of Israel.

44:6 Svo segir Drottinn, konungur Ísraels og frelsari, Drottinn allsherjar: Ég er hinn fyrsti og ég er hinn síðasti, og enginn Guð er til nema ég.

44:6 Thus saith Yahwe, the King of Israel, and his Redeemer, Yahwe of hosts: I am the first, and I am the last; and besides me there is no God.

44:7 Hver er sem ég - hann segi frá því og sanni mér það - frá því er ég hóf hina örgömlu þjóð? Látum þá kunngjöra hið ókomna og það sem verða mun!

44:7 And who, as I, shall call, and shall declare it, and set it in order for me, since I established the ancient people? and the things that are coming, and that shall come to pass, let them declare.

44:8 Skelfist eigi og látið eigi hugfallast. Hefi ég ekki þegar fyrir löngu sagt þér það og boðað það? Þér eruð vottar minir: Er nokkur Guð til nema ég? Nei, ekkert annað hellubjarg er til, ég veit af engu öðru.

44:8 Fear ye not, neither be afraid: have I not declared unto thee of old, and showed it? and ye are my witnesses. Is there a God besides me? yea, there is no Rock; I know not any.

44:9 Þeir sem búa til góðalikneski, eru hver með öðrum hégóminn einber, og dýrindissmiðar þeirra eru að engu líði. Vottar slíkra guða sjá eigi og vita eigi, til þess að þeir verði sér til skammar.

44:9 They that fashion a graven image are all of them vanity; and the things that they delight in shall not profit; and their own witnesses see not, nor know: that they may be put to shame.

44:10 Hver hefir myndað guð og steypst líkneski, til þess að það verði að engu líði?

44:10 Who hath fashioned a god, or molten an image that is profitable for nothing?

44:11 Sjá, allir dýrkendur þess munu til skammar verða. Og smiðirnir, þeir eru þó ekki nema menn, - látum þá alla safnast saman og ganga fram, þeir skulu skelfast og til skammar verða hver með öðrum.

44:11 Behold, all his fellows shall be put to shame; and the workmen, they are of men: let them all be gathered together, let them stand up; they shall fear, they shall be put to shame together.

44:12 Járnsmiðurinn myndar egg á öxina, tekur hana fram við glóð og lagar hana með hömrinum. Hann býr hana til með hinum sterka armlegg sínum. En sveltí hann, þá vanmegnast hann, fái hann ekki vatn að drekka, lýst hann.

44:12 The smith *maketh* an axe, and worketh in the coals, and fashioneth it with hammers, and worketh it with his strong arm: yea, he is hungry, and his strength faileth; he drinketh no water, and is faint.

44:13 Trésmiðurinn strengir mæliþráð sinn og markar fyrir með alnum, telgir tréð með hnífum og afmarkar það með sirkli. Og hann býr til úr því mannlikan, fríðan mann, til þess að búa í húsi.

44:13 The carpenter stretcheth out a line; he marketh it out with a pencil; he shapeth it with planes, and he marketh it out with the compasses, and shapeth it after the figure of a man, according to the beauty of a man, to dwell in a house.

44:14 Hann heggur sér sedrustré, tekur steineik eða eik og velur um meðal skógartjánnna. Hann gróðursetur furutré, og regnskúrinnar koma vexti í þau.

44:14 He heweth him down cedars, and taketh the holm-tree and the oak, and strengtheneth for himself one among the trees of the forest: he planteth a fir-tree, and the rain doth nourish it.

44:15 Og maðurinn hefir tréð til eldiviðar, hann tekur nokkuð af því og vermir sig við, hann kveikir eld við það og bakar brauð, en auk þess býr hann til guð úr því og fellur fram fyrir honum. Hann smiðar úr því skurðgoð og knékrýpur því.

44:15 Then shall it be for a man to burn; and he taketh thereof, and warmeth himself; yea, he kindleth it, and baketh bread: yea, he maketh a god, and worshippeth it; he maketh it a graven image, and falleth down thereto.

44:16 Helmingnum af trénu brennir hann í eldi. Við þann helminginn steikir hann kjöt, etur steik og verður saddur; hann vermir sig og segir: "Æ, nú hitnar mér, ég sé eldinn."

44:16 He burneth part thereof in the fire; with part thereof he eateth flesh; he roasteth roast, and is satisfied; yea, he warmeth himself, and saith, Aha, I am warm, I have seen the fire.

44:17 En úr afganginum býr hann til guð, skurðgoð handa sér. Hann knékrýpur því, fellur fram og gjörir bæn sína til þess og segir: "Frelsaðu mig, því að þú ert minn guð!"

44:17 And the residue thereof he maketh a god, even his graven image; he falleth down unto it and worshippeth, and prayeth unto it, and saith, Deliver me; for thou art my god.

44:18 Þeir hafa hvorki skyn né skilning, augu þeirra eru lokuð, svo að þeir sjá ekki, og hjörtu þeirra, svo að þeir skynja ekki.

44:18 They know not, neither do they consider: for he hath shut their eyes,

that they cannot see; and their hearts, that they cannot understand.

44:19 Og þeir hugleiða það eigi, þeir hafa eigi vitsmuni og skilning til að hugsa með sér: "Helmingnum af því brenndi ég í eldi, ég bakaði brauð við glæðurnar, steikti kjöt og át; og svo ætíð ég að fara að búa til andstyggilegt líkneski af því, sem afgangs er, og falla á kné fyrir trédrumbi!"

44:19 And none calleth to mind, neither is there knowledge nor understanding to say, I have burned part of it in the fire; yea, also I have baked bread upon the coals thereof; I have roasted flesh and eaten it: and shall I make the residue thereof an abomination? shall I fall down to the stock of a tree?

44:20 Þann mann, er sækist eftir ösku, hefir tálðregið hjarta léitt afvega, svo að hann fær eigi borgið lífi sínu. Hann segir ekki við sjálfan sig: "Er það ekki svikatal, sem ég held á í hægri hendi minni?"

44:20 He feedeth on ashes; a deceived heart hath turned him aside; and he cannot deliver his soul, nor say, Is there not a lie in my right hand?

44:21 Minnstu þess, Jakob, og þú Ísrael, því að þú ert þjónn minn. Ég hefi skapað þig til að vera þjón minn, þú, Ísrael, munt mér aldrei úr minni líða!

44:21 Remember these things, O Jacob, and Israel; for thou art my servant: I have formed thee; thou art my servant: O Israel, thou shalt not be forgotten of me.

44:22 Ég hefi feykt burt misgjörðum þínum eins og þoku og syndum þínum eins og skýi. Hverf aftur til mín, því að ég frelsa þig.

44:22 I have blotted out, as a thick cloud, thy transgressions, and, as a cloud, thy sins: return unto me; for I have redeemed thee.

44:23 Fagnið, þér himnar, því að Drottinn hefir því til vegar komið, látið gleðilátum, þér undirdjúp jarðarinnar. Hefjið fagnadarsöng, þér fjöll, skógurinn og öll tré, sem í honum eru, því að Drottinn frelsar Jakob og sýnir vegsemd sína á Ísrael.

44:23 Sing, O ye heavens, for Yahwe hath done it; shout, ye lower parts of the earth; break forth into singing, ye mountains, O forest, and every tree therein: for Yahwe hath redeemed Jacob, and will glorify himself in Israel.

44:24 Svo segir Drottinn, frelsari þinn, sá er þig hefir myndað frá móðurkviði: Ég er Drottinn, sem allt hefi skapað, sem útþandi himininn aleinn og útbreiddi jörðina hjálparlaust.

44:24 Thus saith Yahwe, thy Redeemer, and he that formed thee from the womb: I am Yahwe, that maketh all things; that stretcheth forth the heavens alone; that spreadeth abroad the earth (who is with me?);

44:25 sá sem ónýtir tákn lygaranna og gjörir spásagnamennina að fíflum, sem gjörir vitringana afturreka og þekking þeirra að heimsku.

44:25 that frustrateth the signs of the liars, and maketh diviners mad; that turneth wise men backward, and maketh their knowledge foolish;

44:26 sem staðfestir orð þjóns síns og framkvæmir ráð sendiboda sinna. Ég er sá sem segi um Jerúsalem: "Verði hún aftur byggð!" og um borgirnar í Júda: "Verði þær endurreistar, og rústir þeirra reisi ég við!"

44:26 that confirmeth the word of his servant, and performeth the counsel of his messengers; that saith of Jerusalem, She shall be inhabited; and of the cities of Judah, They shall be built, and I will raise up the waste places thereof;

44:27 Ég er sá sem segi við djúpið: "Þorna þú upp, og ár þínar þurrka ég upp!"

44:27 that saith to the deep, Be dry, and I will dry up thy rivers;

44:28 Ég er sá sem segi um Kýrus: "Hann er hirðir minn, og hann skal framkvæma allan vilja minn og segja um Jerúsalem: Hún skal endurreist verða og musterið grundvallað að nýju!"

44:28 That saith of Cyrus, *He is my shepherd*, and shall perform all my pleasure, even saying of Jerusalem, She shall be built; and of the temple, Thy foundation shall be laid.

45:1 Svo segir Drottinn við sinn smurðað, við Kýrus, sem ég held í hægri höndina á, til þess að leggja að velli þjóðir fyrir augliti hans og spretta beltí af lendum konunganna, til þess að opna fyrir honum dyrnar og til þess að borgarhlíðin verði eigi lokað:

45:1 Thus saith Yahwe to his anointed, to Cyrus, whose right hand I have holden, to subdue nations before him, and I will loose the loins of kings; to open the doors before him, and the gates shall not be shut:

45:2 Ég mun ganga á undan þér og jafna hólana, ég mun brjóta eirhliðin og málva járnslárnar.

45:2 I will go before thee, and make the rough places smooth; I will break in pieces the doors of brass, and cut in sunder the bars of iron;

45:3 Ég mun gefa þér hina huldu fjársjóðu og hina fölgnu dýrgripi, svo að þú kannist við, að það er ég, Drottinn, sem kalla þig með nafni þínu, ég Ísraels Guð.

45:3 and I will give thee the treasures of darkness, and hidden riches of secret places, that thou mayest know that it is I, Yahwe, who call thee by thy name, even the God of Israel.

45:4 Vegna þjóns mins Jakobs og vegna Ísraels, mins útvalda, kallaði ég þig með nafni þínu, nefndi þig sæmdarnafni, þó að þú þekktir mig ekki.

45:4 For Jacob my servant's sake, and Israel my chosen, I have called thee by thy name: I have surnamed thee, though thou hast not known me.

45:5 Ég er Drottinn og enginn annar. Enginn Guð er til nema ég. Ég hertygjaði þig, þó að þú þekktir mig ekki.

45:5 I am Yahwe, and there is none else; besides me there is no God. I will gird thee, though thou hast not known me;

45:6 svo að menn skyldu kannast við það bæði í austri og vestri, að enginn er

til nema ég. Ég er Drottinn og enginn annar.

45:6 that they may know from the rising of the sun, and from the west, that there is none besides me: I am Yahwe, and there is none else.

45:7 Ég tilby ljósið og framleiði myrkrið, ég veitð heill og veld óhamingju. Ég er Drottinn, sem gjöri allt þetta.

45:7 I form the light, and create darkness; I make peace, and create evil. I am Yahwe, that doeth all these things.

45:8 Drjúpið, þér himnar, að ofan, og láti skýin réttlæti niður streyma. Jörðin opnist og láti hjálpraði fram spretta og réttlæti blómgast jafnframt. Ég, Drottinn, kem því til vegar.

45:8 Distill, ye heavens, from above, and let the skies pour down righteousness: let the earth open, that it may bring forth salvation, and let it cause righteousness to spring up together; I, Yahwe, have created it.

45:9 Vei þeim, sem þrattar við skapara sinn, sjálfur leirbrot innan en önnur leirbrot jarðar! Hvort má leirinn segja við leirmyndarann: "Hvað getur þú?" eða handaverk hans: "Hann hefir engar hendur."

45:9 Woe unto him that striveth with his Maker! a potsherd among the potsherds of the earth! Shall the clay say to him that fashioneth it, What makest thou? or thy work, He hath no hands?

45:10 Vei þeim, sem segir við föður sinn: "Hvað munt þú fá getið!" eða við konuna: "Hvað ætli þú getir fætt!"

45:10 Woe unto him that saith unto a father, What begettest thou? or to a woman, With what travailest thou?

45:11 Svo segir Drottinn, Hinn heilagi í Ísrael og sá er hann hefir myndað: Spyrið mig um hið ókomna og felið mér að annast sonu mína og verk handa minna!

45:11 Thus saith Yahwe, the Holy One of Israel, and his Maker: Ask me of the things that are to come; concerning the work of my hands, command ye me.

45:12 Ég hefi til búið jörðina og skapað mennina á henni. Minar hendur hafa þanið út himininn og ég hefi kallað fram allan hans her.

45:12 I have made the earth, and created man upon it: I, even my hands, have stretched out the heavens; and all their host have I commanded.

45:13 Ég hefi vakið hann upp í réttlæti og ég mun greiða alla hans vega. Hann skal byggja upp borg mína og gefa útlögum mínum heimfararleyfi, og það án endurgjalds og án fégjafa, - segir Drottinn allsherjar.

45:13 I have raised him up in righteousness, and I will make straight all his ways: he shall build my city, and he shall let my exiles go free, not for price nor reward, saith Yahwe of hosts.

45:14 Svo segir Drottinn: Auður Egyptalands og verslunargróði Blálands og Sebaínga, hinna hávöxnu manna, skal ganga til þín og verða þín eign. Þeir skulu fylgja þér, í fjötrum

skulu þeir koma, og þeir skulu falla fram fyrir þér og gráðæna þig og segja: "Guð er hjá þér einum, enginn annar er til, enginn annar guð."

45:14 Thus saith Yahwe, The labor of Egypt, and the merchandise of Ethiopia, and the Sabeans, men of stature, shall come over unto thee, and they shall be thine: they shall go after thee, in chains they shall come over; and they shall fall down unto thee, they shall make supplication unto thee, *saying*, Surely God is in thee; and there is none else, there is no God.

45:15 Sannlega ert þú Guð, sem hylur þig, Ísraels Guð, frelsari.

45:15 Verily thou art a God that hidest thyself, O God of Israel, the Saviour.

45:16 Skurðgöðasmiðirnir verða sér til skammar, já, til háðungar allir saman, þeir ganga allir sneyptir.

45:16 They shall be put to shame, yea, confounded, all of them; they shall go into confusion together that are makers of idols.

45:17 En Ísrael frelsast fyrir Drottin eilifri frelsun. Þér skuluð eigi verða til skammar né háðungar að eilífu.

45:17 *But* Israel shall be saved by Yahwe with an everlasting salvation: ye shall not be put to shame nor confounded world without end.

45:18 Já, svo segir Drottinn, sá er himininn hefir skapað - hann einn er Guð, sá er jörðina hefir myndað og hana til búið, hann, sem hefir grundvallað hana og hefir eigi skapað hana til þess, að hún væri auðn, heldur myndað hana svo, að hún væri byggileg: Ég er Drottinn, og enginn annar.

45:18 For thus saith Yahwe that created the heavens, the God that formed the earth and made it, that established it and created it not a waste, that formed it to be inhabited: I am Yahwe; and there is none else.

45:19 Ég hefi ekki talað í leynum, einhvers staðar í landi myrkra. Ég hefi eigi sagt við Jakobsniðja: "Leitið mín út í bláinn!" Ég, Drottinn, tala það sem rétt er og kunnngjöri sammmali.

45:19 I have not spoken in secret, in a place of the land of darkness; I said not unto the seed of Jacob, Seek ye me in vain: I, Yahwe, speak righteousness, I declare things that are right.

45:20 Safnist saman og komið, nálegið yður, allir þér af þjóðunum, sem undan hafið komist: Skynlausir eru þeir, sem burðast með trélikneski sitt og biðja til guðs, er eigi getur hjálpað.

45:20 Assemble yourselves and come; draw near together, ye that are escaped of the nations: they have no knowledge that carry the wood of their graven image, and pray unto a god that cannot save.

45:21 Gjörð kunnugt og segið til! Já, ráðfæri þeir sig hver við annan! Hver hefir bодаð þetta frá öndverðu og kunnngjört það fyrir löngu? Hefi ég, Drottinn, ekki gjört það? Enginn Guð er til nema ég. Fyrir utan mig er enginn sannur Guð og hjálpari til.

45:21 Declare ye, and bring *it* forth; yea, let them take counsel together: who hath showed this from ancient time? who hath declared it of old? have not I, Yahwe? and

there is no God else besides me, a just God and a Saviour; there is none besides me.

45:22 Snúið yður til mín og látið frelsast, þér gjörvöll endimörk jarðarinnar, því að ég er Guð og enginn annar.

45:22 Look unto me, and be ye saved, all the ends of the earth; for I am God, and there is none else.

45:23 Ég hefi svarið við sjálfan mig, af munni mínum er sannleikur út genginn, orð, er eigi mun bregðast: Fyrir mér skal sérhvert kné beygja sig, sérhver tunga sverja mér trúnað.

45:23 By myself have I sworn, the word is gone forth from my mouth in righteousness, and shall not return, that unto me every knee shall bow, every tongue shall swear.

45:24 "Hjá Drottni einum," mun um mig sagt verða, "er réttlæti og vald." Allir fjendur hans skulu til hans koma og blygðast sín.

45:24 Only in Yahwe, it is said of me, is righteousness and strength; even to him shall men come; and all they that were incensed against him shall be put to shame.

45:25 Allir Ísraelsniðjar skulu réttlætast fyrir Drottin og miklast af honum.

45:25 In Yahwe shall all the seed of Israel be justified, and shall glory.

46:1 Bel er hokinn, Nebó er boginn. Líkneski þeirra eru fengin cykjum og gripum, goðalikneskin, sem þér áður báruð um kring, eru nú látin upp á þreyttan cyk, eins og önnur byrði.

46:1 Bel boweth down, Nebo stoopeth; their idols are upon the beasts, and upon the cattle: the things that ye carried about are made a load, a burden to the weary *beast*.

46:2 Þeir eru bæði hognir og hoknir. Þeir megna ekki að frelsa byrðina, og sjálfir hljóta þeir að fara í útlegð.

46:2 They stoop, they bow down together; they could not deliver the burden, but themselves are gone into captivity.

46:3 Hlýðið á mig, þér kynsmenn Jakobs, og allir þér, sem eftir eruð af kyni Ísraels, þér sem eruð mér á herðar lagðir allt í frá móðurkviði og ég hefi borið allt í frá móðurlífi:

46:3 Hearken unto me, O house of Jacob, and all the remnant of the house of Israel, that have been borne *by me* from their birth, that have been carried from the womb;

46:4 Allt til elliára er ég hinn sami, og ég vil bera yður, þar til er þér verðið gráir fyrir hærum. Ég hefi gjört yður, og ég skal bera yður, ég skal bera yður og frelsa.

46:4 and even to old age I am he, and even to hoar hairs will I carry *you*; I have made, and I will bear; yea, I will carry, and will deliver.

46:5 Við hvern viljið þér samlíkja mér og jafna mér? Saman við hvern viljið þér bera mig sem jafningja minn?

46:5 To whom will ye like me, and make me equal, and compare me, that we may be like?

46:6 Þeir sem steypa gullinu úr sjóðnum og vega silfrið á vogarskálum,

leigja sér gullsmið til að smíða úr því guð, síðan knékrjúpa þeir og falla fram.

46:6 Such as lavish gold out of the bag, and weigh silver in the balance, they hire a goldsmith, and he maketh it a god; they fall down, yea, they worship.

46:7 Þeir lyfta honum á axlir sér, bera hann og setja hann á sinn stað, og þar stendur hann og vikur ekki úr stað. Og þótt einhver ákalli hann, þá svarar hann ekki, hann frelsar eigi úr nauðum.

46:7 They bear it upon the shoulder, they carry it, and set it in its place, and it standeth, from its place shall it not remove: yea, one may cry unto it, yet can it not answer, nor save him out of his trouble.

46:8 Minnst þessa og látið yður segjast, leggið það á hjarta, þér trúlofar.

46:8 Remember this, and show yourselves men; bring it again to mind, O ye transgressors.

46:9 Minnst þess hins fyrra frá upphafi, að ég er Guð og enginn annar, hinn sanni Guð og enginn minn líki.

46:9 Remember the former things of old: for I am God, and there is none else; *I am* God, and there is none like me;

46:10 Ég kunngjörði endalökin frá öndverðu og sagði fyrir fram það, sem eigi var enn fram komið. Ég segi: Mín ráðsályktun stendur stöðug, og allt, sem mér vel líkar, framkvæmi ég.

46:10 declaring the end from the beginning, and from ancient times things that are not yet done; saying, My counsel shall stand, and I will do all my pleasure;

46:11 Ég kalla örninn úr austurátt, úr fjarlægum landi mann þann, er framkvæmir ráðsályktun mína. Það sem ég tala, það læt ég einnig fram koma, það sem ég áset mér, það gjöri ég einnig.

46:11 calling a ravenous bird from the east, the man of my counsel from a far country; yea, I have spoken, I will also bring it to pass; I have purposed, I will also do it.

46:12 Hlýðið á mig, þér harðsvirðu, sem eruð fjarlægir réttlætinu!

46:12 Hearken unto me, ye stout-hearted, that are far from righteousness:

46:13 Ég nálægi mitt réttlæti, það er ekki langt í burtu, og hjálp mín skal ekki dvelja. Ég veití hjálp í Sion og vegsemd mína Ísrael.

46:13 I bring near my righteousness, it shall not be far off, and my salvation shall not tarry; and I will place salvation in Zion for Israel my glory.

47:1 Stíg niður og sest í duftið, þú mærin Babeldóttir! Sest þú á jörðina hásetislaus, þú Kaldeadóttir! Því þú munt eigi framar kölluð verða hin lystilega og látprúða.

47:1 Come down, and sit in the dust, O virgin daughter of Babylon; sit on the ground without a throne, O daughter of the Chaldeans: for thou shalt no more be called tender and delicate.

47:2 Tak kvörnina og mala mjöl! Bregð burt skýlu þinni, tak upp um þig klæðin, gjör beran fótlegg þinn og vað yfir fljótin!

47:2 Take the millstones, and

grind meal; remove thy veil, strip off the train, uncover the leg, pass through the rivers.

47:3 Þer verði blygðan þín og svivirða þín augsynileg. Ég vil hefna mín og hlífi engum.

47:3 Thy nakedness shall be uncovered, yea, thy shame shall be seen: I will take vengeance, and will spare no man.

47:4 segir lausnari vor: Drottinn allsherjar er nafn hans, Hinn heilagi í Ísrael.

47:4 Our Redeemer, Yahwe of hosts is his name, the Holy One of Israel.

47:5 Sit hljóð og gakk inn í myrkríð, þú Kaldeadóttir, því þú munt eigi framar kölluð verða drottning konungsríkjanna.

47:5 Sit thou silent, and get thee into darkness, O daughter of the Chaldeans; for thou shalt no more be called The mistress of kingdoms.

47:6 Ég var reiður lýð mínum og lét eign mína verða fyrir vansæmd og seldi hana í hendur þér. En þú sýndir þeim enga miskunsemi. Jafnvel á gamalmennin lagðir þú þitt afar þunga ok.

47:6 I was wroth with my people, I profaned mine inheritance, and gave them into thy hand: thou didst show them no mercy; upon the aged hast thou very heavily laid thy yoke.

47:7 Og þú sagðir: "Ég skal verða drottning um aldur og ævi." Þú hugfestir þetta eigi og hugsaðir eigi um, hver endalökin mundu verða.

47:7 And thou saidst, I shall be mistress for ever; so that thou didst not lay these things to thy heart, neither didst remember the latter end thereof.

47:8 En heyr nú þetta, þú hin sællifa, er situr andvaralaus og segir í hjarta þínu: "Ég og engin önnur. Í ekkjudómi skal ég aldrei sitja og eigi reyna, hvað það er að vera barnalaus."

47:8 Now therefore hear this, thou that art given to pleasures, that sittest securely, that sayest in thy heart, I am, and there is none else besides me; I shall not sit as a widow, neither shall I know the loss of children:

47:9 En hvort tveggja þetta skal þér að hendi bera skyndilega, á einum degi. Þú skalt bæði verða barnalaus og ekkja. Í fullum mæli mun það yfir þig koma, þrátt fyrir þína margvislegu töfra og þínar miklu sáringar.

47:9 but these two things shall come to thee in a moment in one day, the loss of children, and widowhood; in their full measure shall they come upon thee, in the multitude of thy sorceries, and the great abundance of thine enchantments.

47:10 Þú þóttist örugg í vonsku þinni og sagðir: "Enginn sér til mín." Víska þín og kunnátta hefir leitt þig afvega, svo að þú sagðir í hjarta þínu: "Ég og engin önnur!"

47:10 For thou hast trusted in thy wickedness; thou hast said, None seeth me; thy wisdom and thy knowledge, it hath perverted thee, and thou hast said in thy heart, I am, and there is none else besides me.

47:11 Þess vegna skal ógæfa yfir þig koma, sem þú skalt ekki geta keypt þig undan. Ólán skal yfir þig dynja, er þú eigi fær afstýrt með fégjöfum. Skyndilega skal eyðing yfir þig koma, þegar þig varir minnst.

47:11 Therefore shall evil come upon thee; thou shalt not know the dawning thereof: and mischief shall fall upon thee; thou shalt not be able to put it away: and desolation shall come upon thee suddenly, which thou knowest not.

47:12 Kom þú nú með særingar þínar og með hina margvíslegu töfra þína, sem þú hefir stundað með allri elju í frá barnæsku þinni. Má vera, að þú getir eitthvað áunnið, má vera, þú fáir fælt það burt.

47:12 Stand now with thine enchantments, and with the multitude of thy sorceries, wherein thou hast labored from thy youth; if so be thou shalt be able to profit, if so be thou mayest prevail.

47:13 Þú ert orðin þreytt á hinum mörgu fyrirætlunum þínum. Lát því himinfræðingana og stjörnuskóðarana koma og hjálpa þér, þá er á mánuði hverjum boða þér, hvað yfir þig á að koma.

47:13 Thou art wearied in the multitude of thy counsels: let now the astrologers, the star-gazers, the monthly prognosticators, stand up, and save thee from the things that shall come upon thee.

47:14 Sjá, þeir eru sem hálmleggir, eldurinn eyðir þeim. Þeir geta ekki bjargað lífi sjálfra sín úr loganum, því það verður ekki glóð til að orna sér við eða eldur til að sitja við.

47:14 Behold, they shall be as stubble; the fire shall burn them; they shall not deliver themselves from the power of the flame: it shall not be a coal to warm at, nor a fire to sit before.

47:15 Svo munu þeir reynast þér, er þú hefir mæðst fyrir, þeir er keypt hafa við þig frá æskuárum þínum: Þeir þjóta í sína áttina hver, og enginn verður til að hjálpa þér.

47:15 Thus shall the things be unto thee wherein thou hast labored: they that have trafficked with thee from thy youth shall wander every one to his quarter; there shall be none to save thee.

48:1 Heyrið þetta, þér Jakobs niðjar, þér sem nefndir eruð eftir Ísrael og runnir eruð úr Júda lindum, þér sem sverjið við nafn Drottins og tígnið Ísraels Guð, þótt eigi sé í sannleika og réttlæti.

48:1 Hear ye this, O house of Jacob, who are called by the name of Israel, and are come forth out of the waters of Judah; who swear by the name of Yahwe, and make mention of the God of Israel, but not in truth, nor in righteousness

48:2 Því að þeir kenna sig við hina helgu borg og leita trausts hjá Ísraels Guði: Nafn hans er Drottinn allsherjar. 48:2 (for they call themselves of the holy city, and stay themselves upon the God of Israel; Yahwe of hosts is his name):

48:3 Það sem nú er fram komið, hefi ég kunngjört fyrir löngu, það er útgengið af minum munni, og ég hefi gjört það

heyrinkunnugt. Skyndilega færði ég það til vegar, og það kom fram.

48:3 I have declared the former things from of old; yea, they went forth out of my mouth, and I showed them: suddenly I did them, and they came to pass.

48:4 Af því að ég vissi, að þú ert þrjúskur og háls þinn seigur sem járnseymi og enni þitt hart sem kopar.

48:4 Because I knew that thou art obstinate, and thy neck is an iron sinew, and thy brow brass;

48:5 fyrir því kunngjörði ég þér það löngu fyrir og lét þig vita það áður en það kom fram, til þess að þú skyldir ekki segja: "Guð mitt hefir komið því til leiðar, og skurðgoð mitt og hið steypa líkneski mitt hefir ráðstafað því."

48:5 therefore I have declared it to thee from of old; before it came to pass I showed it thee; lest thou shouldest say, Mine idol hath done them, and my graven image, and my molten image, hath commanded them.

48:6 Þú hefir heyrt það, sjá, nú er það allt komið fram! Og þér, hljótið þér ekki að játa það? Nú boða ég þér nýja hluti og hulda, sem þú ekkert veist um.

48:6 Thou hast heard it; behold all this; and ye, will ye not declare it? I have showed thee new things from this time, even hidden things, which thou hast not known.

48:7 Þeir eru nú að skapast, en eigi fyrr, fyrr en í dag hefir þú ekkert um þá heyrt, svo að þú skyldir ekki geta sagt: "Sjá, ég vissi það!"

48:7 They are created now, and not from of old; and before this day thou heardest them not; lest thou shouldest say, Behold, I knew them.

48:8 Þú hefir hvorki heyrt það né vítað það, né heldur hefir eyra þitt verið opið fyrir löngu, því að ég vissi, að þú ert mjög ótrúur og að þú hefir kallaður verið "trúrofi" frá móðurlífi.

48:8 Yea, thou heardest not; yea, thou knewest not; yea, from of old thine ear was not opened: for I knew that thou didst deal very treacherously, and wast called a transgressor from the womb.

48:9 Fyrir sakir nafns míns sefa ég reiði mína og vegna lofs míns hefti ég hana þér í vil, svo að ég uppræti þig eigi.

48:9 For my name's sake will I defer mine anger, and for my praise will I refrain for thee, that I cut thee not off.

48:10 Sjá, ég hefi hreinsað þig, þó eigi sem sillur, ég hefi reynt þig í bræðsluofni hörmungarinnar.

48:10 Behold, I have refined thee, but not as silver; I have chosen thee in the furnace of affliction.

48:11 Min vegna, sjálfs mín vegna gjöri ég það, og dýrð mína gef ég eigi öðrum, því að hversu mjög yrði nafn mitt vanhægað!

48:11 For mine own sake, for mine own sake, will I do it; for how should my name be profaned? and my glory will I not give to another.

48:12 Heyr mig, Jakob, og þú Ísrael, sem ég hefi kallað: Ég er

hann, ég er hinn fyrsti, ég er einnig hinn síðasti.

48:12 Hearken unto me, O Jacob, and Israel my called: I am he; I am the first, I also am the last.

48:13 Hönd mín hefir grundvallað jörðina, og hægri hönd mín hefir þanið út himininn. Þegar ég kalla á þau, koma þau.

48:13 Yea, my hand hath laid the foundation of the earth, and my right hand hath spread out the heavens: when I call unto them, they stand up together.

48:14 Safnist allir saman og heyrið: Hver á meðal þeirra hefir kunngjört þetta: Sá er Drottinn elskar, skal framkvæma vilja hans á Babýlon og vera armleggur hans meðal Kaldea?

48:14 Assemble yourselves, all ye, and hear; who among them hath declared these things? He whom Yahwe loveth shall perform his pleasure on Babylon, and his arm *shall be on* the Chaldeans.

48:15 Það er ég, það er ég, sem hefi talað það, ég hefi og kallað hann. Ég hefi leitt hann fram og veitt honum sigurgengi.

48:15 I, even I, have spoken; yea, I have called him; I have brought him, and he shall make his way prosperous.

48:16 Komið til mín og heyrið þetta: Frá upphafi hefi ég eigi talað í leyndum; þegar kominn var sá tími, að það skyldi verða, kom ég. Nú hefir hinn alvaldi Drottinn sent mig með sinn anda.

48:16 Come ye near unto me, hear ye this; from the beginning I have not spoken in secret; from the time that it was, there am I: and now the Lord Yahwe hath sent me, and his Spirit.

48:17 Svo segir Drottinn, frelsari þinn, Hinn heilagi í Ísrael: Ég, Drottinn Guð þinn, er sá sem kenni þér að gjöra það sem þér er gagnlegt, sem vísa þér þann veg, er þú skalt ganga.

48:17 Thus saith Yahwe, thy Redeemer, the Holy One of Israel: I am Yahwe thy God, who teacheth thee to profit, who leadeth thee by the way that thou shouldest go.

48:18 Æ, að þú vildir gefa gaum að boðorðum mínum, þá mundi heill þín verða sem fljót og réttlæti þitt sem bylgjur sjávarins.

48:18 Oh that thou hadst hearkened to my commandments! then had thy peace been as a river, and thy righteousness as the waves of the sea:

48:19 Niðjar þínir mundu þá verða sem fjörusandur og lífsafkvæmi þín sem sandkorn. Nafn hans mun aldrei afmáð verða og aldrei hverfa burt frá mínu auglíti.

48:19 thy seed also had been as the sand, and the offspring of thy bowels like the grains thereof: his name would not be cut off nor destroyed from before me.

48:20 Gangið út úr Babýlon, skundið burt frá Kaldeum með fagnaðarópi, boðið þetta og birtið það, útbreiðið það til endimarka jarðarinnar: Drottinn hefir frelsað þjón sinn Jakob!

48:20 Go ye forth from Babylon, flee ye from the Chaldeans; with a voice of singing declare ye, tell this, utter it even to the end of

the earth: say ye, Yahwe hath redeemed his servant Jacob.

48:21 Og þá þyrsti ekki, þegar hann leiddi þá um öræfin. Hann lét vatn spretta upp úr kletti handa þeim, og hann klauf klettinn, svo að vatnið vall þar upp.

48:21 And they thirsted not when he led them through the deserts; he caused the waters to flow out of the rock for them; he clave the rock also, and the waters gushed out.

48:22 Hinum óguðlegu, segir Drottinn, er enginn friður búinn.

48:22 There is no peace, saith Yahwe, to the wicked.

49:1 Heyrið mig, þér cylönd, og hyggið að, þér fjarlægjar þjóðir! Drottinn hefir kallað mig allt í frá móðurlífi, nefnt nafn mitt frá því ég var í kviði móður minnar.

49:1 Listen, O isles, unto me; and hearken, ye peoples, from far: Yahwe hath called me from the womb; from the bowels of my mother hath he made mention of my name:

49:2 Hann hefir gjört munn minn sem beitt sverð og hulið mig í skugga handar sinnar. Hann hefir gjört mig að fágæðri ör og falið mig í örvamæli sínum.

49:2 and he hath made my mouth like a sharp sword; in the shadow of his hand hath he hid me: and he hath made me a polished shaft; in his quiver hath he kept me close:

49:3 Hann sagði við mig: "Þú ert þjónn minn, Ísrael, sá er ég mun sýna á vegsemd mína."

49:3 and he said unto me, Thou art my servant; Israel, in whom I will be glorified.

49:4 En ég sagði: "Ég hefi þreytt mig til einskis, eytt krafti mínum til ónýtis og árangurslaust. Samt sem áður er réttur minn hjá Drottni og laun mín hjá Guði mínum."

49:4 But I said, I have labored in vain, I have spent my strength for nought and vanity; yet surely the justice *due* to me is with Yahwe, and my recompense with my God.

49:5 En nú segir Drottinn, hann sem myndaði mig allt í frá móðurlífi til að vera þjón sinn, til þess að ég sneri Jakob aftur til hans og til þess að Ísrael yrði safnað saman til hans, - og ég er dýrmætur í augum Drottins og Guð minn varð minn styrkur -

49:5 And now saith Yahwe that formed me from the womb to be his servant, to bring Jacob again to him, and that Israel be gathered unto him (for I am honorable in the eyes of Yahwe, and my God is become my strength);

49:6 nú segir hann: "Það er of lítið fyrir þig að vera þjónn minn, til þess að endurreisa ættkvíslir Jakobs og leiða heim aftur þá, er varðveitst hafa af Ísrael. Fyrir því gjöri ég þig að ljósi fyrir þjóðirnar, svo að þú sért mitt hjálpraði til endimarka jarðarinnar."

49:6 yea, he saith, It is too light a thing that thou shouldest be my servant to raise up the tribes of Jacob, and to restore the preserved of Israel: I will also give thee for a light to the Gentiles, that thou mayest be my salvation unto the end of the earth.

49:7 Svo segir Drottinn, frelsari og heilagur Guð Ísraels, við þann, sem af mönnum er fyrirlitinn, við þann, sem fólk hefir andstyggð á, við þjón harðstjóranna: Konungar munu sjá það og standa upp, þjóðhöfðingjar munu sjá það og falla fram, vegna Drottins, sem reynist trúr, vegna Hins heilaga í Ísrael, sem þig hefir útvalið.

49:7 Thus saith Yahwe, the Redeemer of Israel, *and* his Holy One, to him whom man despiseth, to him whom the nation abhorreth, to a servant of rulers: Kings shall see and arise; princes, and they shall worship; because of Yahwe that is faithful, *even* the Holy One of Israel, who hath chosen thee.

49:8 Svo segir Drottinn: Á tíma náðarinnar bænheyri ég þig, og á degi hjálpraðisins hjálpa ég þér. Ég varðveiti þig og gjöri þig að sáttmála fyrir lýðinn, til þess að reisa við landið, til þess að úthluta erfðahlutum, sem komnir eru í auðn,

49:8 Thus saith Yahwe, In an acceptable time have I answered thee, and in a day of salvation have I helped thee; and I will preserve thee, and give thee for a covenant of the people, to raise up the land, to make them inherit the desolate heritages:

49:9 til þess að segja hinum fjötruðu: "Gangið út," og þeim sem í myrkrunum eru: "Komið fram í dagsbirtuna." Fram með vegunum skulu þeir vera á beit, og á öllum gróðurlausum hæðum skal vera beitiland fyrir þá.

49:9 saying to them that are bound, Go forth; to them that are in darkness, Show yourselves. They shall feed in the ways, and on all bare heights shall be their pasture.

49:10 Þá skal ekki hungra og ekki þyrsta, og eigi skal breiskjuloftið og sólarhitinn vinna þeim mein, því að miskunnari þeirra visar þeim veg og leiðir þá að uppsprettulindum.

49:10 They shall not hunger nor thirst; neither shall the heat nor sun smite them: for he that hath mercy on them will lead them, even by springs of water will he guide them.

49:11 Ég gjöri öll mín fjöll að vegi, og brautir minar skulu hækka.

49:11 And I will make all my mountains a way, and my highways shall be exalted.

49:12 Sjá, sumir koma langt að, sumir frá norðri og vestri, aðrir frá Syene.

49:12 Lo, these shall come from far; and, lo, these from the north and from the west; and these from the land of Sinim.

49:13 Lofsýngið, þér himnar, og fagna þú, jörð! Hefjið gleðisöng, þér fjöll, því að Drottinn veitir huggun sínum lýð og auðsýnir miskunn sínum þjáðu.

49:13 Sing, O heavens; and be joyful, O earth; and break forth into singing, O mountains: for Yahwe hath comforted his people, and will have compassion upon his afflicted.

49:14 Sion segir: "Drottinn hefir yfirgefið mig, hinn alvaldi hefir gleymt mér!"

49:14 But Zion said, Yahwe hath forsaken me, and the Lord hath forgotten me.

49:15 Hvort fær kona gleymt brjóstbarni sínu, að hún miskunni

eigi lífsafkvæmi sínu? Og þó að þær gætu gleymt, þá gleymi ég þér samt ekki.

49:15 Can a woman forget her sucking child, that she should not have compassion on the son of her womb? yea, these may forget, yet will not I forget thee.

49:16 Sjá, ég hefi rist þig á lófa mína, múrar þínir standa jafnan fyrir augum mér.

49:16 Behold, I have graven thee upon the palms of my hands; thy walls are continually before me.

49:17 Byggjendur þínir koma með flýti, en þeir, sem brutu þig niður og lögðu þig í rústir, vikja burt frá þér.

49:17 Thy children make haste; thy destroyers and they that made thee waste shall go forth from thee.

49:18 Hef upp augu þín og litast um: Þeir safnast allir saman og koma til þín. Svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn, skalt þú iklæðast þeim öllum sem skarti og helta þig með þeim sem brúður.

49:18 Lift up thine eyes round about, and behold: all these gather themselves together, and come to thee. As I live, saith Yahwe, thou shalt surely clothe thee with them all as with an ornament, and gird thyself with them, like a bride.

49:19 Því að rústir þínar, eyðistaðir þínir og umturnað land þitt - já, nú verður þú of þröng fyrir íbúana og eyðendur þínir munu vera langt í burtu.

49:19 For, as for thy waste and thy desolate places, and thy land that hath been destroyed, surely now shalt thou be too strait for the inhabitants, and they that swallowed thee up shall be far away.

49:20 Enn munu börnin frá árunum, er þú varst barnalaus, segja í eyru þér: "Hér er of þröngt um mig. Færðu þig, svo að ég fái bústað!"

49:20 The children of thy bereavement shall yet say in thine ears, The place is too strait for me; give place to me that I may dwell.

49:21 Þá muntu segja í hjarta þínu: "Hver hefir alið mér þessi börn? Ég var barnlaus og óbyrja, útlæg og brottrekinn. Og hver hefir fostað þessi börn? Sjá, ég var ein eftir skilin, hvernig stendur þá á börnum þessum?"

49:21 Then shalt thou say in thy heart, Who hath begotten me these, seeing I have been bereaved of my children, and am solitary, an exile, and wandering to and fro? and who hath brought up these? Behold, I was left alone; these, where were they?

49:22 Svo segir hinn alvaldi Drottinn: Sjá, ég mun banda hendi minni til þjóðanna og reisa upp merki mitt fyrir lýðina, og munu þeir þá fara hingað sonu þína í fangi sér, og dætur þínar bornar verða hingað á öxlinni.

49:22 Thus saith the Lord Yahwe, Behold, I will lift up my hand to the nations, and set up my ensign to the peoples; and they shall bring thy sons in their bosom, and thy daughters shall be carried upon their shoulders.

49:23 Konungar skulu verða barnfóstrar þínir og drottningar þeirra barnfóstrar þínar. Þeir munu falla til

jarðar fram á ásjónur sínar fyrir þér og sleikja duft fóta þinna. Þá munt þú komast að raun um, að ég er Drottinn og að þeir verða ekki til skammar, sem á mig vona.

49:23 And kings shall be thy nursing fathers, and their queens thy nursing mothers: they shall bow down to thee with their faces to the earth, and lick the dust of thy feet; and thou shalt know that I am Yahwe; and they that wait for me shall not be put to shame.

49:24 Hvort mun herfangið verða tekið af hinum sterka? Og munu bandingjar ofbeldismannsins fá komist undan?

49:24 Shall the prey be taken from the mighty, or the lawful captives be delivered?

49:25 Já, svo segir Drottinn: Bandingjarnir skulu teknir verða af hinum sterka og herfang ofbeldismannsins komast undan. Ég skal verja sök þína gegn sökunautum þínum, og sonu þína mun ég frelsa.

49:25 But thus saith Yahwe, Even the captives of the mighty shall be taken away, and the prey of the terrible shall be delivered; for I will contend with him that contendeth with thee, and I will save thy children.

49:26 Ég mun láta kúgara þína eta eigið hold, og þeir skulu verða drukkniir af eigin blóði, eins og af vínberjalegi. Allt hold mun þá komast að raun um, að ég, Drottinn, er frelsari þinn, og hinn voldugi Jakobs Guð, lausnari þinn.

49:26 And I will feed them that oppress thee with their own flesh; and they shall be drunken with their own blood, as with sweet wine: and all flesh shall know that I, Yahwe, am thy Saviour, and thy Redeemer, the Mighty One of Jacob.

50:1 Svo segir Drottinn: Hvar er sú skilnaðarskrá móður yðar, er ég á að hafa rekið hana burt með? Eða hverjum af lánardrottnum mínum hefi ég selt yður? Sjá, sökum misgjörða yðar hafið þér seldir verið og vegna afbrota yðar hefir móðir yðar verið burt rekin.

50:1 Thus saith Yahwe, Where is the bill of your mother's divorce, wherewith I have put her away? or which of my creditors is it to whom I have sold you? Behold, for your iniquities were ye sold, and for your transgressions was your mother put away.

50:2 Hvers vegna var enginn fyrir, þegar ég kom, hvi gegndi enginn, þegar ég kallaði? Er hönd mín þá svo stutt orðin, að hún geti eigi frelsað, eða vantar mig mátt til að bjarga? Sjá, með hótun minni þurrka ég upp hafið, gjöri fljótin að eyðimörk, svo að fiskarnir í þeim úldna af vatnsleysi og deyja af þorsta.

50:2 Wherefore, when I came, was there no man? when I called, was there none to answer? Is my hand shortened at all, that it cannot redeem? or have I no power to deliver? Behold, at my rebuke I dry up the sea, I make the rivers a wilderness: their fish stink, because there is no water, and die for thirst.

50:3 Ég færi himininn í svartan hjúp og sveipa hann í sorgarbúning.

50:3 I clothe the heavens with blackness, and I make sackcloth their covering.

50:4 Hinn alvaldi Drottinn hefir gefið mér lærisveina tungu, svo að ég hefði

vit á að styrkja hina mæddu með orðum mínum. Hann vekur á hverjum morgni, á hverjum morgni vekur hann eyra mitt, svo að ég taki eftir, eins og lærisveinar gjöra.

50:4 The Lord Yahwe hath given me the tongue of them that are taught, that I may know how to sustain with words him that is weary: he wakeneth morning by morning, he wakeneth mine ear to hear as they that are taught.

50:5 Hinn alvaldi Drottinn opnaði eyra mitt, og ég þverskallaðist eigi, færðist ekki undan.

50:5 The Lord Yahwe hath opened mine ear, and I was not rebellious, neither turned away backward.

50:6 Ég bauð bak mitt þeim, sem börðu mig, og kinnar mínar þeim, sem reyttu mig. Ég byrgði eigi ásjónu mína fyrir háðungum og hrákum.

50:6 I gave my back to the smiters, and my cheeks to them that plucked off the hair; I hid not my face from shame and spitting.

50:7 Drottinn hinn alvaldi hjálpar mér, því lét ég ekki háðungarnar á mér festa. Fyrir því gjörði ég andlit mitt að tinnusteini, því að ég veit, að ég verð ekki til skammar.

50:7 For the Lord Yahwe will help me; therefore have I not been confounded: therefore have I set my face like a flint, and I know that I shall not be put to shame.

50:8 Nálægur er sá er mig réttlætir. Hver vill deila við mig? Við skulum báðir ganga fram! Hver hefir sök að kæra á hendur mér? Komi hann til mín!

50:8 He is near that justifieth me; who will contend with me? let us stand up together: who is mine adversary? let him come near to me.

50:9 Sjá, hinn alvaldi Drottinn hjálpar mér. Hver er sá er geti gjört mig sekan? Sjá, þeir munu allir detta sundur eins og gamalt fat, mölur skal eyða þeim.

50:9 Behold, the Lord Yahwe will help me; who is he that shall condemn me? behold, all they shall wax old as a garment, the moth shall eat them up.

50:10 Hver sá meðal yðar, sem óttast Drottin, hlýði raustu þjóns hans. Sá sem í myrkrunum gengur og enga skímu sér, hann treysti á nafn Drottins og reiði sig á Guð sinn.

50:10 Who is among you that feareth Yahwe, that obeyeth the voice of his servant? he that walketh in darkness, and hath no light, let him trust in the name of Yahwe, and rely upon his God.

50:11 Sjá, allir þér, sem kveikið eld og gyrðið yður eldlegum skeytum, gangið þér út í þann eld, sem þér hafið kveikt, og sláið umhverfis yður þeim slagbröndum, sem þér hafið tendrað! Frá minni hendi kemur þetta yfir yður, þér skuluð liggja í kvölum.

50:11 Behold, all ye that kindle a fire, that gird yourselves about with firebrands; walk ye in the flame of your fire, and among the brands that ye have kindled. This shall ye have of my hand; ye shall lie down in sorrow.

51:1 Hlýðið á mig, þér sem leggið stund á réttlæti, þér sem leitíð Drottins! Litíð á hellubjargið, sem þér eruð af

höggniir, og á brunnholuna, sem þér eruð úr grafnir!

51:1 Hearken to me, ye that follow after righteousness, ye that seek Yahwe: look unto the rock whence ye were hewn, and to the hole of the pit whence ye were digged.

51:2 Litíð á Abraham, föður yðar, og á Söru, sem ól yður! Því að barnlausan kallaði ég hann, en ég blessaði hann og jök kyn hans.

51:2 Look unto Abraham your father, and unto Sarah that bare you; for when he was but one I called him, and I blessed him, and made him many.

51:3 Já, Drottinn huggar Sion, huggar allar rústir hennar. Hann gjörir auðn hennar sem Eden og heiði hennar sem aldingarð Drottins. Fögnuður og gleði mun finnast í henni, þakkargjörð og lofsöngur.

51:3 For Yahwe hath comforted Zion; he hath comforted all her waste places, and hath made her wilderness like Eden, and her desert like the garden of Yahwe; joy and gladness shall be found therein, thanksgiving, and the voice of melody.

51:4 Hlýð þú á mig, þú lýður minn, hlusta á mig, þú þjóð mín, því frá mér mun kenning út ganga og minn réttur sem ljós fyrir þjóðirnar.

51:4 Attend unto me, O my people; and give ear unto me, O my nation: for a law shall go forth from me, and I will establish my justice for a light of the peoples.

51:5 Skyndilega nálgast réttlæti mitt, hjálpraði mitt er á leiðinni. Armleggir minir munu færa þjóðunum réttlæti. Fjarlægjar landsálfur vænta mín og biða eftir mínum armlegg.

51:5 My righteousness is near, my salvation is gone forth, and mine arms shall judge the peoples; the isles shall wait for me, and on mine arm shall they trust.

51:6 Hefjið augu yðar til himins og litíð á jörðina hér neðra. Himinninn mun leysast sundur sem reykur og jörðin fyrnast sem fat og þeir, sem á henni búa, deyja sem mý. En mitt hjálpraði varir eilíflega, og minn réttlæti mun eigi linna.

51:6 Lift up your eyes to the heavens, and look upon the earth beneath; for the heavens shall vanish away like smoke, and the earth shall wax old like a garment; and they that dwell therein shall die in like manner: but my salvation shall be for ever, and my righteousness shall not be abolished.

51:7 Hlýðið á mig, þér sem þekkið réttlætið, þú lýður, sem her lögmál mitt í hjarta þínu. Óttist eigi spott manna og hræðist eigi smánaryrði þeirra.

51:7 Hearken unto me, ye that know righteousness, the people in whose heart is my law; fear ye not the reproach of men, neither be ye dismayed at their revilings.

51:8 Því að mölur mun eta þá eins og klæði og maur eta þá eins og ull. En réttlæti mitt varir eilíflega og hjálpraði mitt frá kyni til kyns.

51:8 For the moth shall eat them up like a garment, and the worm shall eat them like wool; but my righteousness shall be for ever, and my salvation unto all generations.

51:9 Vakna þú, vakna þú, íklæð þig styrkleika, armleggur Drottins! Vakna þú, eins og fyrr á tímum, eins og í árdaga! Varst það eigi þú, sem banaðir skrimslinu og lagðir í gegn drekan?

51:9 Awake, awake, put on strength, O arm of Yahwe; awake, as in the days of old, the generations of ancient times. Is it not thou that didst cut Rahab in pieces, that didst pierce the monster?

51:10 Varst það eigi þú, sem þurrkaðir upp hafði, vötn hins mikla djúps, sem gjörðir sjávardjúpin að vegi, svo að hinir endurleystu gætu komist yfir?

51:10 Is it not thou that driedst up the sea, the waters of the great deep; that madest the depths of the sea a way for the redeemed to pass over?

51:11 Hinir endurkeyptu Drottins skulu aftur hverfa og koma með fögnuði til Sionar, og cilíf gleði skal leika yfir höfði þeim. Fögnuður og gleði skal fylgja þeim, en hryggð og andvarpan flýja.

51:11 And the ransomed of Yahwe shall return, and come with singing unto Zion; and everlasting joy shall be upon their heads: they shall obtain gladness and joy; *and* sorrow and sighing shall flee away.

51:12 Ég, ég er sá sem huggar yður. Hver ert þú, að þú skulir hrædd vera við mennina, sem eiga að deyja, og mannanna börn, sem felld verða eins og grasið.

51:12 I, even I, am he that comforteth you: who art thou, that thou art afraid of man that shall die, and of the son of man that shall be made as grass;

51:13 en gleymir Drottni, skapara þínum, sem úþandi himininn og grundvallaði jörðina, að þú óttast stöðugt liðlangan daginn heift kúgarans? Þegar hann býr sig til að gjöreyna, hvar er þá heift kúgarans?

51:13 and hast forgotten Yahwe thy Maker, that stretched forth the heavens, and laid the foundations of the earth; and fearest continually all the day because of the fury of the oppressor, when he maketh ready to destroy? and where is the fury of the oppressor?

51:14 Brátt skulu þeir, er fjötraðir eru, leystir verða, og þeir skulu eigi deyja og fara í gröfina, né heldur skal þá skorta brauð -

51:14 The captive exile shall speedily be loosed; and he shall not die *and go down* into the pit, neither shall his bread fail.

51:15 svo sannarlega sem ég er Drottinn, Guð þinn, sá er æsir hafði, svo að hylgjurnar gnýja. Drottinn allsherjar er nafn hans.

51:15 For I am Yahwe thy God, who stirreth up the sea, so that the waves thereof roar: Yahwe of hosts is his name.

51:16 Ég hefi lagt mín orð í munn þér og skýlt þér undir skugga handar minnar, ég, sem gróðursetti himininn og grundvallaði jörðina og segi við Sion: "Þú ert minn lýður!"

51:16 And I have put my words in thy mouth, and have covered thee in the shadow of my hand, that I may plant the heavens, and lay the foundations of the earth, and say unto Zion, Thou art my people.

51:17 Hresstu þig upp, hresstu þig upp, ristú upp, Jerúsalem, þú sem drukkið hefir reiðibikar Drottins, er hönd hans rétti að þér. Vimubikarinn hefir þú drukkið í botn!

51:17 Awake, awake, stand up, O Jerusalem, that hast drunk at the hand of Yahwe the cup of his wrath; thou hast drunken the bowl of the cup of staggering, and drained it.

51:18 Af öllum þeim sonum, sem hún hafði alið, var ekki nokkur einn, sem leiddi hana. Af öllum þeim sonum, sem hún hafði upp fætt, var enginn, sem tæki í hönd hennar.

51:18 There is none to guide her among all the sons whom she hath brought forth; neither is there any that taketh her by the hand among all the sons that she hath brought up.

51:19 Þetta tvennt henti þig - hver aumkar þig? - eyðing og umturnun, hungur og sverð - hver huggar þig?

51:19 These two things are befallen thee, who shall bemoan thee? desolation and destruction, and the famine and the sword; how shall I comfort thee?

51:20 Synir þínir liðu í ómegín og lágu á öllum strætamótum, eins og antilópur í veiðigröf, fullir af reiði Drottins, af hirtingarorðum Guðs þíns.

51:20 Thy sons have fainted, they lie at the head of all the streets, as an antelope in a net; they are full of the wrath of Yahwe, the rebuke of thy God.

51:21 Fyrir því heyr þú þetta, þú hin vesala, þú sem drukkin ert, og þó ekki af víni:

51:21 Therefore hear now this, thou afflicted, and drunken, but now with wine:

51:22 Svo segir Drottinn þinn alvaldur og Guð þinn, sem réttir hlut lýðs síns: Sjá, ég tek úr hendi þinni vimubikarinn, skál reiði minnar, þú skalt ekki frammar á henni bergja.

51:22 Thus saith thy Lord Yahwe, and thy God that pleadeth the cause of his people, Behold, I have taken out of thy hand the cup of staggering, even the bowl of the cup of my wrath; thou shalt no more drink it again:

51:23 Ég fæ hana í hendur þeim, sem angra þig, þeim er sögðu við þig: "Varpa þér niður, svo að vér getum gengið á þér!" Og þú varðst að gjöra hrygg þinn sem gólf og að götu fyrir vegfarendur.

51:23 and I will put it into the hand of them that afflict thee, that have said to thy soul, Bow down, that we may go over; and thou hast laid thy back as the ground, and as the street, to them that go over.

52:1 Vakna þú, vakna þú, íklæð þig styrk þínum, Sion! Klæð þig skartklæðum þínum, Jerúsalem, þú hin heilaga borg! Því að enginn óumskorinn eða óhræinn skal frammar inn í þig ganga.

52:1 Awake, awake, put on thy strength, O Zion; put on thy beautiful garments, O Jerusalem, the holy city: for henceforth there shall no more come into thee the uncircumcised and the unclean.

52:2 Hrist af þér rykið, ris upp og sest í sæti þitt, Jerúsalem! Losa þú af þér

hálsfjötra þína, þú hin hertekna, dóttirín Sion!

52:2 Shake thyself from the dust; arise, sit on thy throne, O Jerusalem: loose thyself from the bonds of thy neck, O captive daughter of Zion.

52:3 Svo segir Drottinn: Þér voruð seldir fyrir ekkert, þér skuluð og án sílfurs leystir verða.

52:3 For thus saith Yahwe, Ye were sold for nought; and ye shall be redeemed without money.

52:4 Svo segir hinn alvaldi Drottinn: Til Egyptalands fór lýður minn forðum til þess að dveljast þar um hrið, og Assýringar kúguðu hann heimildarlaust.

52:4 For thus saith the Lord Yahwe, My people went down at the first into Egypt to sojourn there: and the Assyrian hath oppressed them without cause.

52:5 Og nú, hvað hefi ég hér að gjöra - segir Drottinn - þar sem lýður minn hefir verið burt numinn fyrir ekkert? Yfirdrottinn hans dramba - segir Drottinn - og stöðugt er nafn mitt smáð liðlangan daginn.

52:5 Now therefore, what do I here, saith Yahwe, seeing that my people is taken away for nought? they that rule over them do howl, saith Yahwe, and my name continually all the day is blasphemed.

52:6 Fyrir því skal lýður minn fá að þekkja nafn mitt, fá að reyna það á þeim degi, að það er ég, sem segi: "Sjá, hér er ég!"

52:6 Therefore my people shall know my name: therefore *they shall know* in that day that I am he that doth speak; behold, it is I.

52:7 Hversu yndislegir eru á fjöllumunum fatur fagnadarbóðans, sem friðinn kunningjörir, gleðitiðindin flytur, hjálpraðið boðar og segir við Sion: "Guð þinn er setstur að völdum!"

52:7 How beautiful upon the mountains are the feet of him that bringeth good tidings, that publisheth peace, that bringeth good tidings of good, that publisheth salvation, that saith unto Zion, Thy God reigneth!

52:8 Varðmenn þínir hefja upp raustina allir í einu, þeir æpa fagnadaróp, því að með eigin augum sjá þeir Drottin hverfa aftur til Sionar.

52:8 The voice of thy watchmen! they lift up the voice, together do they sing; for they shall see eye to eye, when Yahwe returneth to Zion.

52:9 Hefjið gleðisöng, æpið fagnadaróp allar í einu, þér eyðirústir Jerúsalem, því að Drottinn huggar lýð sinn, leysir Jerúsalem.

52:9 Break forth into joy, sing together, ye waste places of Jerusalem; for Yahwe hath comforted his people, he hath redeemed Jerusalem.

52:10 Drottinn hefir beran gjört heilagan armlegg sinn í augsyn allra þjóða, og öll endimörk jarðarinnar skulu sjá hjálpraði Guðs vors.

52:10 Yahwe hath made bare his holy arm in the eyes of all the nations; and all the ends of the earth have seen the salvation of our God.

52:11 Farið burt, farið burt, gangið út þaðan! Snertið ekkert óhreint! Gangið burt þaðan, hreinsið yður, þér sem berið ker Drottins!

52:11 Depart ye, depart ye, go ye out from thence, touch no unclean thing; go ye out of the midst of her; cleanse yourselves, ye that bear the vessels of Yahwe.

52:12 Því að eigi skuluð þér í flyti brott ganga né fara með skyndingu, því að Drottinn fer fyrir yður í fararbroddi og Guð Ísraels gengur aftastur í flokki yðar.

52:12 For ye shall not go out in haste, neither shall ye go by flight: for Yahwe will go before you; and the God of Israel will be your rearward.

52:13 Sjá, þjónn minn mun giftusamur verða, hann mun verða mikill og veglegur og mjög hátt upp hafinn.

52:13 Behold, my servant shall deal wisely, he shall be exalted and lifted up, and shall be very high.

52:14 Eins og margir urðu agnðofa af skelfingu yfir honum - svo afskræmd var ásynd hans framur en nokkurs manns og mynd hans framur en nokkurs af mannanna sonum -

52:14 Like as many were astonished at thee (his visage was so marred more than any man, and his form more than the sons of men),

52:15 eins mun hann vekja undrun margra þjóða, og konungar munu afturlykja munni sínum fyrir honum. Því að þeir munu sjá það, sem þeim hefir aldrei verið frá sagt, og verða þess áskynja, er þeir hafa aldrei heyrt.

52:15 so shall he sprinkle many nations; kings shall shut their mouths at him: for that which had not been told them shall they see; and that which they had not heard shall they understand.

53:1 Hver trúði því, sem oss var boðað, og hverjum varð armleggur Drottins opinber?

53:1 Who hath believed our message? and to whom hath the arm of Yahwe been revealed?

53:2 Hann rann upp eins og viðarteinungur fyrir augliti hans og sem rótarkvistur úr þurri jörð. Hann var hvorki fagur né glæsilegur, svo að oss gæfi á að líta, né álitlegur, svo að oss fyndist til um hann.

53:2 For he grew up before him as a tender plant, and as a root out of a dry ground: he hath no form nor comeliness; and when we see him, there is no beauty that we should desire him.

53:3 Hann var fyrirlitinn, og menn forðuðust hann, harmkvælamður og kunnugur þjáningum, líkur manni, er menn byrgja fyrir andlit sín, fyrirlitinn og vér máttum hann einskis.

53:3 He was despised, and rejected of men; a man of sorrows, and acquainted with grief: and as one from whom men hide their face he was despised; and we esteemed him not.

53:4 En vorar þjáningar voru það, sem hann bar, og vor harmkvæli, er hann á sig lagði. Vér álitum hann refsaðan, sleginn af Guði og litillættan,

53:4 Surely he hath borne our griefs, and carried our sorrows; yet we did esteem him stricken, smitten of God, and afflicted.

53:5 en hann var særður vegna vorra synda og kraminn vegna vorra misgjörða. Hegningin, sem vér höfðum til unnið, kom niður á honum, og fyrir hans benjar urðum vér heilbrigðir.

53:5 But he was wounded for our transgressions, he was bruised for our iniquities; the chastisement of our peace was upon him; and with his stripes we are healed.

53:6 Vér fórum allir villir vega sem sauðir, stefndum hver sína leið, en Drottinn lét misgjörð vor allra koma niður á honum.

53:6 All we like sheep have gone astray; we have turned every one to his own way; and Yahwe hath laid on him the iniquity of us all.

53:7 Hann var hrjáður, en hann litillætti sig og lauk eigi upp munni sínum. Eins og lamb, sem leitt er til slátrunar, og eins og sauður þegir fyrir þeim, er klippa hann, lauk hann eigi upp munni sínum.

53:7 He was oppressed, yet when he was afflicted he opened not his mouth; as a lamb that is led to the slaughter, and as a sheep that before its shearers is dumb, so he opened not his mouth.

53:8 Með þrenging og dómi var hann burt numinn, og hver af samtíðarmönnum hans hugsaði um það? Hann var hrifinn burt af landi lifenda, fyrir sakir syndar míns lýðs var hann lostinn til dauða.

53:8 By oppression and judgment he was taken away; and as for his generation, who *among them* considered that he was cut off out of the land of the living for the transgression of my people to whom the stroke *was due*?

53:9 Og menn bjuggu honum gróf meðal illræðismanna, legstað með ríku, þótt hann hefði eigi ranglæti framíð og svik væru ekki í munni hans.

53:9 And they made his grave with the wicked, and with a rich man in his death; although he had done no violence, neither was any deceit in his mouth.

53:10 En Drottinn þóknadist að kremja hann með harmkvælum: Þar sem hann fórnaði sjálfum sér í sektarfórni, skyldi hann fá að líta afsprengi og lífa langa ævi og áformi Drottins fyrir hans hönd framgengt verða.

53:10 Yet it pleased Yahwe to bruise him; he hath put him to grief: when thou shalt make his soul an offering for sin, he shall see *his* seed, he shall prolong his days, and the pleasure of Yahwe shall prosper in his hand.

53:11 Vegna þeirra hörmunga, er sál hans pöldi, mun hann sjá ljós og seðjast. Þá menn læra að þekkja hann, mun hann, hinn réttláti, þjónn minn, gjöra marga réttláta, og hann mun bera misgjörðir þeirra.

53:11 He shall see of the travail of his soul, and shall be satisfied: by the knowledge of himself shall my righteous servant justify many; and he shall bear their iniquities.

53:12 Fyrir því gef ég honum hina mörgu að hlutskipti, og hann mun öðlast hina voldugu að

herfangi, fyrir það, að hann gaf líf sitt í dauðann og var með illræðismönnum talinn. En hann bar syndir margra og bað fyrir illræðismönnum.

53:12 Therefore will I divide him a portion with the great, and he shall divide the spoil with the strong; because he poured out his soul unto death, and was numbered with the transgressors: yet he bare the sin of many, and made intercession for the transgressors.

54:1 Fagna, þú óbyrja, sem ekki hefir fæti! Hef upp gleðisöng, lát við kveða fagnadaróp, þú sem eigi hefir haft fæðingarhríðir! Því að börn hinnar yfirgefnu munu fleiri verða en giftu konunnar. - segir Drottinn.

54:1 Sing, O barren, thou that didst not bear; break forth into singing, and cry aloud, thou that didst not travail with child: for more are the children of the desolate than the children of the married wife, saith Yahwe.

54:2 Vikka þú út tjald þitt, og lát þá þenja út tjaldduka búðar þinnar, meina þeim það ekki, gjör tjaldstög þín löng og rek fast hælana.

54:2 Enlarge the place of thy tent, and let them stretch forth the curtains of thy habitations; spare not: lengthen thy cords, and strengthen thy stakes.

54:3 Því að þú munt útbreidast til hægri og vinstri, og niðjar þínir munu eignast lönd þjóðanna og byggja eyddar borgir.

54:3 For thou shalt spread abroad on the right hand and on the left; and thy seed shall possess the nations, and make the desolate cities to be inhabited.

54:4 Óttast eigi, því að þú skalt eigi til skammar verða, lát eigi háðungina á þér festa, því að þú skalt eigi þurfa að fyrirverða þig. Því að þú skalt gleyma vanvirðu æsku þinnar og eigi framur minnast svivirðingar ekkjúdóms þins.

54:4 Fear not; for thou shalt not be ashamed: neither be thou confounded; for thou shalt not be put to shame: for thou shalt forget the shame of thy youth; and the reproach of thy widowhood shalt thou remember no more.

54:5 Því að hann, sem skóp þig, er eiginmaður þinn, Drottinn allsherjar er nafn hans. Og Hinn heilagi í Ísrael er frelsari þinn. Guð gjörvallrar jarðarinnar heitir hann.

54:5 For thy Maker is thy husband; Yahwe of hosts is his name: and the Holy One of Israel is thy Redeemer; the God of the whole earth shall he be called.

54:6 Drottinn kallar þig sem yfirgefna konu og harmþrungna, og æskunnar brúður, sem verið hefir ein látin, - segir Guð þinn.

54:6 For Yahwe hath called thee as a wife forsaken and grieved in spirit, even a wife of youth, when she is cast off, saith thy God.

54:7 Skamma stund yfirgaf ég þig, en með mikilli miskunnsemi tek ég þig að mér.

54:7 For a small moment have I forsaken thee; but with great mercies will I gather thee.

54:8 Í ofurreiði minni byrgði ég auglit mitt fyrir þér um stund, en með cilfiri líkn miskunna ég þér, - segir endurlausnari þinn, Drottinn.

54:8 In overflowing wrath I hid my face from thee for a moment; but with everlasting lovingkindness will I have mercy on thee, saith Yahwe thy Redeemer.

54:9 Það fer eins fyrir mér með þetta og með Nóaflóð: Svo sem ég sör þá, að Nóaflóð skyldi ekki framar ganga yfir jörðina, eins sver ég nú að reiðast þér ekki né ávíta þig.

54:9 For this is as the waters of Noah unto me; for as I have sworn that the waters of Noah shall no more go over the earth, so have I sworn that I will not be wroth with thee, nor rebuke thee.

54:10 Því þótt fjöllin færist úr stað og hálsarnir riði skal mín miskunnsemi við þig ekki færast úr stað og minn friðarsáttmáli ekki raskast, - segir miskunnari þinn, Drottinn.

54:10 For the mountains may depart, and the hills be removed; but my lovingkindness shall not depart from thee, neither shall my covenant of peace be removed, saith Yahwe that hath mercy on thee.

54:11 Þú hin vesala, hrakta, huggunarlaus! Sjá, ég legg rúbina sem steina í bygging þína og hleð grunnmúra þína af safirsteinum.

54:11 O thou afflicted, tossed with tempest, and not comforted, behold, I will set thy stones in fair colors, and lay thy foundations with sapphires.

54:12 Ég gjöri múrtínda þína af jaspis og hlið þín af ródasteinum og allan ummerkjagaráð þinn af dýrindissteinum.

54:12 And I will make thy pinnacles of rubies, and thy gates of carbuncles, and all thy border of precious stones.

54:13 Allir synir þínir eru lærisveinar Drottins og njóta mikils friðar.

54:13 And all thy children shall be taught of Yahwe; and great shall be the peace of thy children.

54:14 Fyrir réttlæti munt þú stöðug standa. Álit þig fjarlega ofríki, því að þú þarft ekki að óttast, og fjarlæga skelfingu, því að hún skal ekki koma nærri þér.

54:14 In righteousness shalt thou be established: thou shalt be far from oppression, for thou shalt not fear; and from terror, for it shall not come near thee.

54:15 Ef nokkur áreitir þig, þá er það ekki að minum vilja. Hver sem áreitir þig, skal falla fyrir þér.

54:15 Behold, they may gather together, but not by me: whosoever shall gather together against thee shall fall because of thee.

54:16 Sjá, ég skapa smiðinn, sem blæs að kolaeldinum og framleiðir vopnið til sinnar notkunar, og ég skapa eyðandann til þess að leggja í eyði.

54:16 Behold, I have created the smith that bloweth the fire of coals, and bringeth forth a weapon for his work; and I have created the waster to destroy.

54:17 Engin vopn, sem smíðuð verða móti þér, skulu verða sigurvanleg, og allar tungur, sem upp risa gegn þér til málaferla, skalt þú kveða niður. Þetta er hlutskipti þjóna Drottins og það réttlæti, er þeir fá hjá mér - segir Drottinn.

54:17 No weapon that is formed against thee shall prosper; and every tongue that shall rise against thee in judgment thou shalt condemn. This is the heritage of the servants of Yahwe, and their righteousness which is of me, saith Yahwe.

55:1 Heyrið, allir þér sem þyrstir eruð, komið hingað til vatnsins, og þér sem ekkert silfur eigið, komið, kaupið korn og etið! Komið, kaupið korn án silfurs og endurgjaldslaust bæði vín og mjólk!

55:1 Ho, every one that thirsteth, come ye to the waters, and he that hath no money; come ye, buy, and eat; yea, come, buy wine and milk without money and without price.

55:2 Hvi reiðið þér silfur fyrir það, sem ekki er brauð, og gróða yðar fyrir það, sem ekki er til sæðnings? Hlýðið á mig, þá skuluð þér fá gott að eta og sálir yðar gæða sér á feiti!

55:2 Wherefore do ye spend money for that which is not bread? and your labor for that which satisfieth not? hearken diligently unto me, and eat ye that which is good, and let your soul delight itself in fatness.

55:3 Hneigið eyru yðar og komið til mín, heyrið, svo að sálir yðar megi lifna við! Ég vil gjöra við yður eilífan sáttmála, Davíðs örjúfanlega náðarsáttmála.

55:3 Incline your ear, and come unto me; hear, and your soul shall live: and I will make an everlasting covenant with you, even the sure mercies of David.

55:4 Sjá, ég hefi gjört hann að vitni fyrir þjóðirnar, að höfðingja og stjórnaða þjóðanna.

55:4 Behold, I have given him for a witness to the peoples, a leader and commander to the peoples.

55:5 Sjá, þú munt kalla til þín þjóð, er þú þekkir ekki, og fólk, sem ekki þekkir þig, mun hraða sér til þín, sakir Drottins Guðs þíns og vegna Hins heilaga í Ísrael, af því að hann hefir gjört þig veggislegan.

55:5 Behold, thou shalt call a nation that thou knowest not; and a nation that knew not thee shall run unto thee, because of Yahwe thy God, and for the Holy One of Israel; for he hath glorified thee.

55:6 Leitið Drottins, meðan hann er að finna, kallið á hann, meðan hann er nálægur!

55:6 Seek ye Yahwe while he may be found; call ye upon him while he is near:

55:7 Hinn óguðlegi láti af breytni sinni og illvirkinn af vélráðum sínum og snúi sér til Drottins, þá mun hann miskunna honum, til Guðs vors, því að hann fyrirgefur ríkulega.

55:7 Let the wicked forsake his way, and the unrighteous man his thoughts; and let him return unto Yahwe, and he will have mercy upon him; and to our God, for he will abundantly pardon.

55:8 Já, mínar hugsanir eru ekki yðar hugsanir, og yðar vegir ekki mínir vegir - segir Drottinn.

55:8 For my thoughts are not your thoughts, neither are your ways my ways, saith Yahwe.

55:9 Heldur svo miklu sem himinninn er hærri en jörðin, svo miklu

hærri eru mínir vegir yðar vegum og mínar hugsanir yðar hugsunum.

55:9 For as the heavens are higher than the earth, so are my ways higher than your ways, and my thoughts than your thoughts.

55:10 Því eins og regn og snjór fellur af himni ofan og hverfur eigi þangað aftur, fyrr en það hefir vökvað jörðina, gjört hana frjósama og gróandi og gefið sáðmanninum sæði og brauð þeim er eta.

55:10 For as the rain cometh down and the snow from heaven, and returneth not thither, but watereth the earth, and maketh it bring forth and bud, and giveth seed to the sower and bread to the eater;

55:11 eins er því farið með mitt orð, það er útgengur af mínum munni: Það hverfur ekki aftur til mín við svo búið, eigi fyrr en það hefir framkvæmt það, sem mér vel líkar, og komið því til vegar, er ég fól því að framkvæma.

55:11 so shall my word be that goeth forth out of my mouth: it shall not return unto me void, but it shall accomplish that which I please, and it shall prosper in the thing whereto I sent it.

55:12 Já, með gleði skuluð þér út fara, og í friði burt leiddir verða. Fjöll og hálsar skulu hefja upp fagnaðarsöng fyrir yður, og öll tré merkurinnar klappa lof í lófa.

55:12 For ye shall go out with joy, and be led forth with peace: the mountains and the hills shall break forth before you into singing; and all the trees of the fields shall clap their hands.

55:13 Þar sem áður voru þyrnirunnar, mun kypresviður vaxa, og þar sem áður var lyng, mun mýrtusviður vaxa. Þetta mun verða Drottnei til lofs og eilífs minningarmarks, sem aldrei mun afmáð verða.

55:13 Instead of the thorn shall come up the fir-tree; and instead of the brier shall come up the myrtle-tree: and it shall be to Yahwe for a name, for an everlasting sign that shall not be cut off.

56:1 Svo segir Drottinn: Varðveitið réttinn og gjörið það, sem rétt er, því að hjálpraði mitt er í nánd og réttlæti mitt birtist bráðlega.

56:1 Thus saith Yahwe, Keep ye justice, and do righteousness; for my salvation is near to come, and my righteousness to be revealed.

56:2 Sæll er sá maður, sem gjörir þetta, og það mannsbarn, sem heldur fast við það, sá sem gætir þess að vanhæla ekki hildardaginn og varðveitir hönd sína frá því að gjöra nokkuð illt.

56:2 Blessed is the man that doeth this, and the son of man that holdeth it fast; that keepeth the sabbath from profaning it, and keepeth his hand from doing any evil.

56:3 Eigi má útlendingurinn, er gengið hefir Drottnei á hönd, segja: "Drottinn mun skilja mig frá lýð sinum!" Og eigi má geldingurinn segja: "Ég er vísið tré!"

56:3 Neither let the foreigner, that hath joined himself to Yahwe, speak, saying, Yahwe will surely separate me from his people; neither let the eunuch say, Behold, I am a dry tree.

56:4 Því að svo segir Drottinn: Geldingunum, sem halda hildardaga

mina og kjósa það, sem mér vel líkar, og halda fast við sáttmála minn.

56:4 For thus saith Yahwe of the eunuchs that keep my sabbaths, and choose the things that please me, and hold fast my covenant:

56:5 þeim vil ég gefa minningarmark og nafn í húsi minnu og á múrveggjum mínum, sem er betra en synir og dætur. Eilíft nafn vil ég gefa þeim, það er aldrei mun afmáð verða.

56:5 Unto them will I give in my house and within my walls a memorial and a name better than of sons and of daughters; I will give them an everlasting name, that shall not be cut off.

56:6 Og útlendinga, sem gengið hafa Drottni á hönd til þess að þjóna honum og til þess að elska nafn Drottins, til þess að verða þjónar hans - alla þá, sem gæta þess að vanhelga ekki hvíldardaginn og halda fast við minn sáttmála.

56:6 Also the foreigners that join themselves to Yahwe, to minister unto him, and to love the name of Yahwe, to be his servants, every one that keepeth the sabbath from profaning it, and holdeth fast my covenant;

56:7 Þá mun ég leiða til míns heilaga fjalls og gleðja þá í bænahúsi minnu. Brennifórnir þeirra og sláturfórnir skulu vera mér þóknanlegar á altari minnu. Því að hús mitt skal nefnast bænahús fyrir allar þjóðir.

56:7 even them will I bring to my holy mountain, and make them joyful in my house of prayer: their burnt-offerings and their sacrifices shall be accepted upon mine altar; for my house shall be called a house of prayer for all peoples.

56:8 Hinn alvaldi Drottinn segir: Þegar ég safna saman hinum burtreкну af Ísrael, mun ég og safna mörgum auk þeirra!

56:8 The Lord Yahwe, who gathereth the outcasts of Israel, saith, Yet will I gather others to him, besides his own that are gathered.

56:9 Safnist saman, öll dýr merkurinnar, komið til að eta, öll dýr skógarins!

56:9 All ye beasts of the field, come to devour, yea, all ye beasts in the forest.

56:10 Varðmenn Ísraels eru allir blindir, vita ekki neitt, þeir eru allir hljóðlausir hundar, sem ekki geta gelt. Þeir liggja í draummóki, þeim þykir gott að lúra.

56:10 His watchmen are blind, they are all without knowledge; they are all dumb dogs, they cannot bark; dreaming, lying down, loving to slumber.

56:11 Og hundarnir eru gráðsoltirnir, fá aldrei fylli sína. Og hirnarnir sjálfir hafa ekki vit á að taka eftir, þeir fara hver sinna ferða, líta allir á eigin hag:

56:11 Yea, the dogs are greedy, they can never have enough; and these are shepherds that cannot understand: they have all turned to their own way, each one to his gain, from every quarter.

56:12 "Komið, ég ætla að sækja vin, vér skulum drekka ósleitulega! Og

morgundagurinn skal verða sem þessi, dýrlegur næsta mjög!"

56:12 Come ye, say they, I will fetch wine, and we will fill ourselves with strong drink; and to-morrow shall be as this day, a day great beyond measure.

57:1 Hinir réttlátu líða undir lok, og enginn leggur það á hjarta. Hinum guðhræddu er burt svipt, og enginn veitir því athygli. Hinir réttlátu verða burt numdir frá ógáfunni.

57:1 The righteous perisheth, and no man layeth it to heart; and merciful men are taken away, none considering that the righteous is taken away from the evil to come.

57:2 Þeir ganga inn til friðar. Þeir, sem ganga beina braut, munu hvíla í legurúmum sínum.

57:2 He entereth into peace; they rest in their beds, each one that walketh in his uprightness.

57:3 Komið þér hingað, þér seiðkonusynir, þú afsprengi hörkarls og skækju!

57:3 But draw near hither, ye sons of the sorceress, the seed of the adulterer and the harlot.

57:4 Að hverjum skopist þér? Framan í hvern eruð þér að bretta yður og reka út úr yður tunguna? Eruð þér ekki syndarinnar börn og lyginnar afsprengi?

57:4 Against whom do ye sport yourselves? against whom make ye a wide mouth, and put out the tongue? are ye not children of transgression, a seed of falsehood,

57:5 Þér brunnud af girndarbruna hjá eikitránum, undir hverju grænu tré, þér slátruðuð börnum í dölunum, niðri í klettagjámum.

57:5 ye that inflame yourselves among the oaks, under every green tree; that slay the children in the valleys, under the clefts of the rocks?

57:6 Á sleipum steinum í árfarvegi skriðnar þér fótur. Þú úthelltir drykkjarfórn handa þeim, færðir þeim matfórn. Átti ég að una slíku?

57:6 Among the smooth stones of the valley is thy portion; they, they are thy lot; even to them hast thou poured a drink-offering, thou hast offered an oblation. Shall I be appeased for these things?

57:7 Á háu og gnaefandi fjalli settir þú hlíðurum þitt, þú fórst og upp þangað til þess að fara fórnir.

57:7 Upon a high and lofty mountain hast thou set thy bed; thither also wentest thou up to offer sacrifice.

57:8 Á bak við hurð og dyrastafi settir þú minningarmark þitt. Já, fráhverf mér fletti þú ofan af hvílu þinni, steigst upp í hana og rýmkaðir til í henni og gjörðir samning við þá. Þér voru kar hlíðubrögð þeirra, þú sást blygðan þeirra.

57:8 And behind the doors and the posts hast thou set up thy memorial: for thou hast uncovered thyself to another than me, and art gone up; thou hast enlarged thy bed, and made thee a covenant with them: thou lovedst their bed where thou sawest it.

57:9 Þú fórst til konungsins með olíu og hafðir með þér mikil smyrsl,

og þú sendir sendiböð þína langar leiðir og steigst niður allt til Heljar.

57:9 And thou wentest to the king with oil, and didst increase thy perfumes, and didst send thine ambassadors far off, and didst debase thyself even unto Sheol.

57:10 Þú varðst þreytt af hinu langa ferðalagi þínu, en þó sagðir þú ekki: "Ég gefst upp!" Þú fannst nýjan lífsþrótt í hendi þinni, fyrir því órmagnaðist þú ekki.

57:10 Thou wast wearied with the length of thy way; yet saidst thou not, It is in vain: thou didst find a quickening of thy strength; therefore thou wast not faint.

57:11 Hvern hræddist og óttaðist þú þá, að þú skyldir bregða svo trúnaði þínum, að þú skyldir ekki muna til mín, ekkert um mig hirða? Er eigi svo: Ég hefi þagað, og það frá eilífð, mig óttaðist þú því ekki?

57:11 And of whom hast thou been afraid and in fear, that thou liest, and hast not remembered me, nor laid it to thy heart? have not I held my peace even of long time, and thou fearest me not?

57:12 En ég skal gjöra réttlæti þitt kunnugt, og verkin þín - þau munu þér að engu líði verða.

57:12 I will declare thy righteousness; and as for thy works, they shall not profit thee.

57:13 Lát skurðgoðin, sem þú hefir saman safnað, bjarga þér, er þú kallar á hjálp! Vindurinn mun svipta þeim öllum í burt, gusturinn taka þau. En sá, sem leitar hælis hjá mér, mun erfa landið og eignast mitt heilaga fjall.

57:13 When thou criest, let them that thou hast gathered deliver thee; but the wind shall take them, a breath shall carry them all away: but he that taketh refuge in me shall possess the land, and shall inherit my holy mountain.

57:14 Sagt mun verða: "Leggið braut, leggið braut, greiðið veginn, ryðjið hverjum ásteytingarsteini úr vegi þjóðar minnar!"

57:14 And he will say, Cast ye up, cast ye up, prepare the way, take up the stumbling-block out of the way of my people.

57:15 Já, svo segir hinn há og háléiti, hann sem ríkir eilíflega og heitir Heilagur: Ég bý á háum og helgum stað, en einnig hjá þeim, sem hafa sundurkraminn og auðmjúkan anda, til þess að lifa anda hinna lítillátu og til þess að lifa hjörtu hinna sundurkröndu.

57:15 For thus saith the high and lofty One that inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, with him also that is of a contrite and humble spirit, to revive the spirit of the humble, and to revive the heart of the contrite.

57:16 Því að ég þreyti ekki deilur eilíflega og reiðist ekki ávinlega, ella mundi andi mannsins vanmegnast fyrir mér og sálirnar, sem ég hefi skapað.

57:16 For I will not contend for ever, neither will I be always wroth; for the spirit would faint before me, and the souls that I have made.

57:17 Sökum hinnar syndsamlegu ágirndar hans reiddist ég og laust hann, ég byrgði andlit mitt og var reiður.

Þrjósufullur hélt hann þá leið, er hann lysti.

57:17 For the iniquity of his covetousness was I wroth, and smote him; I hid *my face* and was wroth; and he went on backsliding in the way of his heart.

57:18 Ég sá vegu hans og ég vil lækna hann, ég vil leiða hann og veita honum hugsvölun. Öllum þeim, sem hryggir eru hjá honum.

57:18 I have seen his ways, and will heal him: I will lead him also, and restore comforts unto him and to his mourners.

57:19 vil ég gefa ávöxt varanna - segir Drottinn. Friður, friður fyrir fjarlaga og fyrir nálaga. Ég lækna hann!

57:19 I create the fruit of the lips: Peace, peace, to him that is far off and to him that is near, saith Yahwe; and I will heal him.

57:20 En hinir óguðlegu eru sem ólgusjór, því að hann getur ekki verið kyrr og bylgjur hans róta upp aur og leðju.

57:20 But the wicked are like the troubled sea; for it cannot rest, and its waters cast up mire and dirt.

57:21 Hinum óguðlegu, segir Guð minn, er enginn friður búinn.

57:21 There is no peace, saith my God, to the wicked.

58:1 Kalla þú af megni og drag ekki af! Hef upp raust þína sem lúður og kunngjör lýð minum misgjörð þeirra og húsi Jakobs syndir þeirra!

58:1 Cry aloud, spare not, lift up thy voice like a trumpet, and declare unto my people their transgression, and to the house of Jacob their sins.

58:2 Þeir leita mín dag frá degi og girnast að þekkja mína vegu. Þeir heimta af mér réttláta dóma og girnast það, að Guð komi til, eins og væru þeir þjóð, sem iðkar réttlæti og eigi vikur frá skipunum Guðs síns.

58:2 Yet they seek me daily, and delight to know my ways: as a nation that did righteousness, and forsook not the ordinance of their God, they ask of me righteous judgments; they delight to draw near unto God.

58:3 "Hví föstum vér, og þú sér það ekki? Hví þjáum vér oss, og þú skreytir því ekki?" Sjá, daginn sem þér fastið fáið þér við stórf yðar og þrækið öll hjú yðar.

58:3 Wherefore have we fasted, say they, and thou seest not? *wherefore* have we afflicted our soul, and thou takest no knowledge? Behold, in the day of your fast ye find *your own* pleasure, and exact all your labors.

58:4 Sjá, þér fastið til þess að vekja deilur og þrætur og til þess að ljósta með ósvifnum hnefa. En þér fastið eigi í dag til þess að láta rödd yðar heyrast upp í hæðirnar.

58:4 Behold, ye fast for strife and contention, and to smite with the fist of wickedness: ye fast not this day so as to make your voice to be heard on high.

58:5 Mun slikt vera sú fasta, er mér líkar, sá dagur, er menn þjá sig? Að hengja niður höfuðið sem sef og breiða

undir sig sekk og ösku, kallar þú slikt föstu og dag velpóknunar fyrir Drottni?

58:5 Is such the fast that I have chosen? the day for a man to afflict his soul? Is it to bow down his head as a rush, and to spread sackcloth and ashes under him? wilt thou call this a fast, and an acceptable day to Yahwe?

58:6 Nei, sú fasta, sem mér líkar, er að leysa fjötra rangsleitninnar, láta rakna bönd oksins, gefa frjálsa hina hrjáðu og sundurbrjóta sérhvertt ok.

58:6 Is not this the fast that I have chosen: to loose the bonds of wickedness, to undo the bands of the yoke, and to let the oppressed go free, and that ye break every yoke?

58:7 Það er, að þú miðlir hinum hunguðu af brauði þínu, hysir bágstadda, hælislausu menn, og ef þú sér klæðlausan mann, að þú þá klæðir hann og firrist eigi þann, sem er hold þitt og blóð.

58:7 Is it not to deal thy bread to the hungry, and that thou bring the poor that are cast out to thy house? when thou seest the naked, that thou cover him; and that thou hide not thyself from thine own flesh?

58:8 Þá skal ljós þitt bruna fram sem morgunróði og sár þitt gróa bráðlega, þá mun réttlæti þitt fara fyrir þér, dýrð Drottins fylgja á eftir þér.

58:8 Then shall thy light break forth as the morning, and thy healing shall spring forth speedily; and thy righteousness shall go before thee; the glory of Yahwe shall by thy rearward.

58:9 Þá munt þú kalla á Drottin, og hann mun svara, þú munt hrópa á hjálp og hann segja: "Hér er ég!" Ef þú hættir allri undirokun, hæðnishendingum og illmælum,

58:9 Then shalt thou call, and Yahwe will answer; thou shalt cry, and he will say, Here I am. If thou take away from the midst of thee the yoke, the putting forth of the finger, and speaking wickedly;

58:10 ef þú réttir hinum hungraða brauð þitt og seður þann, sem bágst á, þá mun ljós þitt renna upp í myrkrinu og niðimman í kringum þig verða sem hábjartur dagur.

58:10 and if thou draw out thy soul to the hungry, and satisfy the afflicted soul: then shall thy light rise in darkness, and thine obscurity be as the noonday;

58:11 Þá mun Drottinn stöðugt leiða þig og seða þig, þótt þú sért staddur á vatnslausum stöðum, og styrkja bein þín, og þá munt þú verða sem vökvaður aldingarður og sem uppsprettulind, er aldrei þrýtur.

58:11 and Yahwe will guide thee continually, and satisfy thy soul in dry places, and make strong thy bones; and thou shalt be like a watered garden, and like a spring of water, whose waters fail not.

58:12 Þá munu afkomendur þínir byggja upp hinar fornu borgarrástir, og þú munt reisa að nýju múrveggina, er legið hafa við velli margna mannsaldra, og þá munt þú nefndur verða múrskarða-fyllir, farbrauta-bætir.

58:12 And they that shall be of thee shall build the old waste places; thou shalt raise up the foundations of many generations; and thou shalt be called The repairer of the

breach, The restorer of paths to dwell in.

58:13 Ef þú varast að vanhelga hvíldardaginn, varast að gegna störfum þínum á helgum degi mínum, ef þú kallar hvíldardaginn feginsdag, hinn helga dag Drottins heiðursdag og virðir hann svo, að þú framkvæmir ekki fyriræðlanir þínar, annast ekki störf þín né talar hegómaorð.

58:13 If thou turn away thy foot from the sabbath, from doing thy pleasure on my holy day; and call the sabbath a delight, and the holy of Yahwe honorable; and shalt honor it, not doing thine own ways, nor finding thine own pleasure, nor speaking *thine own* words:

58:14 Þá munt þú gleðjast yfir Drottni og þá mun ég láta þig fram bruna á hæðum landsins og láta þig njóta arfleifðar Jakobs föður þíns, því að munnur Drottins hefir talað það.

58:14 then shalt thou delight thyself in Yahwe; and I will make thee to ride upon the high places of the earth; and I will feed thee with the heritage of Jacob thy father: for the mouth of Yahwe hath spoken it.

59:1 Sjá, hönd Drottins er eigi svo stutt, að hann geti ekki hjálpað, og eyra hans er ekki svo þykkt, að hann heyri ekki.

59:1 Behold, Yahwe's hand is not shortened, that it cannot save; neither his ear heavy, that it cannot hear:

59:2 Það eru misgjörðir yðar, sem skilnað hafa gjört milli yðar og Guðs yðar, og syndir yðar, sem byrgt hafa auglit hans fyrir yður, svo að hann heyrir ekki.

59:2 but your iniquities have separated between you and your God, and your sins have hid his face from you, so that he will not hear.

59:3 Hendur yðar eru blóði ataðar og fingur yðar misgjörðum, varir yðar tala lygi og tunga yðar fer með illsku.

59:3 For your hands are defiled with blood, and your fingers with iniquity; your lips have spoken lies, your tongue muttereth wickedness.

59:4 Enginn stefnir fyrir dóm af því, að honum gangi réttlæti til, og enginn á í málaferlum sannleikans vegna. Menn reida sig á hegóma og tala lygi, þeir ganga með ranglæti og ala illgjörðir.

59:4 None sueth in righteousness, and none pleadeth in truth: they trust in vanity, and speak lies; they conceive mischief, and bring forth iniquity.

59:5 Þeir klekja út hornormseggjum og vefa köngulóarvefi. Hverjum sem etur af eggjum þeirra er dauðinn vis, og verði eitthvert þeirra troðið sundur, skriður úr því eiturormur.

59:5 They hatch adders' eggs, and weave the spider's web: he that eateth of their eggs dieth; and that which is crushed breaketh out into a viper.

59:6 Vefnaður þeirra er ónýtur til klæða, og það sem þeir vinna verður eigi haft til skjóls: Athafnir þeirra eru illvirki, og ófældisverk liggja í lófum þeirra.

59:6 Their webs shall not become garments, neither shall they cover themselves with their works: their works are works of iniquity, and the act of violence is in their hands.

59:7 Fætur þeirra eru skjóttir til ills, og fljótir til að úthella saklausu blóði. Ráðagjörðir þeirra eru skaðræðisráðagjörðir, eyðing og tortíming er á vegum þeirra.

59:7 Their feet run to evil, and they make haste to shed innocent blood: their thoughts are thoughts of iniquity; desolation and destruction are in their paths.

59:8 Veg friðarins þekkja þeir ekki, og ekkert réttlæti er á þeirra stígum. Þeir hafa gjört veginn sína hlykkjótt, hver sá, er þá gengur, hefir ekki af friði að segja.

59:8 The way of peace they know not; and there is no justice in their goings: they have made them crooked paths; whosoever goeth therein doth not know peace.

59:9 Fyrir því er rétturinn fjarlægur oss og réttlætið kemur ekki nálægt oss. Vér væntum ljóss, en það er myrkur, væntum dagsbirtu, en göngum í niðdimmu.

59:9 Therefore is justice far from us, neither doth righteousness overtake us: we look for light, but, behold, darkness; for brightness, but we walk in obscurity.

59:10 Vér þreifum menn fyrir oss, eins og blindir menn með vegg, fálumum eins og þeir, sem misst hafa sjónina. Öss verður fótaskortur um hábjartan daginn eins og í rökkri, í blóma lífsins erum vér sem dauðir menn.

59:10 We grope for the wall like the blind; yea, we grope as they that have no eyes: we stumble at noonday as in the twilight; among them that are lusty we are as dead men.

59:11 Vér rymjum allir sem birnir, kurrum eins og dúfur. Vér væntum réttar, en hann fæst ekki, væntum hjálpræðis, en það er langt í burtu frá oss.

59:11 We roar all like bears, and moan sore like doves: we look for justice, but there is none; for salvation, but it is far off from us.

59:12 Afbrot vor eru mörg frammi fyrir þér og syndir vorar vitna í gegn oss, því að afbrot vor eru oss kunn og misgjörðir vorar þekkjum vér.

59:12 For our transgressions are multiplied before thee, and our sins testify against us; for our transgressions are with us, and as for our iniquities, we know them:

59:13 Vér höfum horfið frá Drottni og afneitað honum og víkið burt frá Guði vorum. Vér höfum látið oss ofríki og fráhrarft um munn fara, vér höfum upphugað og mælt fram af hjarta voru lygaorð.

59:13 transgressing and denying Yahwe, and turning away from following our God, speaking oppression and revolt, conceiving and uttering from the heart words of falsehood.

59:14 Og rétturinn er hrakinn á hæl, og réttlætið stendur langt í burtu, því að sannleikurinn hrasaði á strætunum og hreinskilnin kemst ekki að.

59:14 And justice is turned away backward, and righteousness standeth afar off; for truth is fallen in the street, and uprightness cannot enter.

59:15 Sannleikurinn er horfinn, og sá sem firrist það, sem illt er, verður öðrum að herfangi. Og Drottinn sá það, og honum mislíkaði réttleysið.

59:15 Yea, truth is lacking; and he that departeth from evil maketh himself a prey. And Yahwe saw it, and it displeased him that there was no justice.

59:16 Og hann sá að þar var enginn, og hann undraðist, að enginn vildi í skerast. En þá hjálpaði honum armleggur hans, og réttlæti hans studdi hann.

59:16 And he saw that there was no man, and wondered that there was no intercessor: therefore his own arm brought salvation unto him; and his righteousness, it upheld him.

59:17 Hann iklæddist réttlætinu sem pansara og setti hjálm hjálpræðisins á höfuð sér. Hann klæddist klæðum hefndarinnar sem fati og hjúpaði sig vandlætinu eins og skikkju.

59:17 And he put on righteousness as a breastplate, and a helmet of salvation upon his head; and he put on garments of vengeance for clothing, and was clad with zeal as a mantle.

59:18 Eins og menn hafa unnið til, svo mun hann gjalda: móttöðumönnum sínum heift og óvinum sínum hefnd, fjarlægum landsálfum endurgeldur hann.

59:18 According to their deeds, accordingly he will repay, wrath to his adversaries, recompense to his enemies; to the islands he will repay recompense.

59:19 Menn munu óttast nafn Drottins í frá niðurgöngu sólar og dýrð hans í frá upprás sólar. Já, hann brýst fram eins og á í gljúfrum, er andgustur Drottins knýr áfram.

59:19 So shall they fear the name of Yahwe from the west, and his glory from the rising of the sun; for he will come as a rushing stream, which the breath of Yahwe driveth.

59:20 En til Sionar kemur hann sem frelsari, til þeirra í Jakob, sem snúið hafa sér frá syndum - segir Drottinn.

59:20 And a Redeemer will come to Zion, and unto them that turn from transgression in Jacob, saith Yahwe.

59:21 Þessi er sáttmálinn, sem ég gjöri við þá - segir Drottinn: Andi minn, sem er yfir þér, og orð mín, sem ég hefi lagt í munn þín, þau skulu ekki vikja frá munni þínum, né frá munni niðja þinna, né frá munni niðja niðja þinna, - segir Drottinn, - héðan í frá og að eilífu.

59:21 And as for me, this is my covenant with them, saith Yahwe: my Spirit that is upon thee, and my words which I have put in thy mouth, shall not depart out of thy mouth, nor out of the mouth of thy seed, nor out of the mouth of thy seed's seed, saith Yahwe, from henceforth and for ever.

60:1 Statt upp, skín þú, því að ljós þitt kemur og dýrð Drottins rennur upp yfir þér!

60:1 Arise, shine; for thy light is come, and the glory of Yahwe is risen upon thee.

60:2 Sjá, myrkur grúfír yfir jörðinni og sortí yfir þjóðunum. En yfir þér upp rennur Drottinn, og dýrð hans birtist yfir þér.

60:2 For, behold, darkness shall cover the earth, and gross darkness the peoples; but Yahwe will arise upon thee, and his glory shall be seen upon thee.

60:3 Þjóðirnar stefna á ljós þitt og konungar á ljómann, sem upp rennur yfir þér.

60:3 And nations shall come to thy light, and kings to the brightness of thy rising.

60:4 Hef upp augu þín og litast um: Þeir safnast allir saman og koma til þín. Synir þínir koma af fjarlægum löndum, og dætur þínar eru bornar á mjöðminni.

60:4 Lift up thine eyes round about, and see: they all gather themselves together, they come to thee; thy sons shall come from far, and thy daughters shall be carried in the arms.

60:5 Við þá sýn muntu gleðjast, hjarta þitt mun títra og svella, því að auðlegð halsins hverfur til þín og fjárafli þjóðanna kemur undir þig.

60:5 Then thou shalt see and be radiant, and thy heart shall thrill and be enlarged; because the abundance of the sea shall be turned unto thee, the wealth of the nations shall come unto thee.

60:6 Mergð úlfalda hylur þig, ungir úlfaldar frá Midían og Efa. Þeir koma allir frá Saba, gull og reykelsti fara þeir, og þeir kunngjöra lof Drottins.

60:6 The multitude of camels shall cover thee, the dromedaries of Midian and Ephah; all they from Sheba shall come; they shall bring gold and frankincense, and shall proclaim the praises of Yahwe.

60:7 Allar hjarðir Kedars safnast til þín, hrútar Nebajóts þjóna þér: Þeir stíga upp á altari mitt mér til þóknunar, og hús dýrðar minnar gjörir ég dýrlegt.

60:7 All the flocks of Kedar shall be gathered together unto thee, the rams of Nebaioth shall minister unto thee; they shall come up with acceptance on mine altar; and I will glorify the house of my glory.

60:8 Hverjir eru þessir, sem koma fljúgandi eins og ský og sem dúfur til búra sinna?

60:8 Who are these that fly as a cloud, and as the doves to their windows?

60:9 Mín biða eylöndin, og Tarsis-knerrir fara fremstir til þess að flytja sonu þína heim af fjarlægum löndum, og þeir hafa með sér silfur sitt og gull sitt - vegna nafns Drottins Guðs þins og vegna Hins heilaga í Ísrael, af því að hann hefir gjört þig veggislega.

60:9 Surely the isles shall wait for me, and the ships of Tarshish first, to bring thy sons from far, their silver and their gold with them, for the name of Yahwe thy God, and for the Holy One of Israel, because he hath glorified thee.

60:10 Útlendir menn munu hlada upp múra þína og konungar þeirra þjóna þér, því að í reiði minni sló ég þig, en af náð minni miskunna ég þér.

60:10 And foreigners shall build up thy walls, and their kings shall minister unto thee: for in my wrath I smote thee, but in my favor have I had mercy on thee.

60:11 Hlið þín munu ávallt opin standa, þeim er hvorki lokað dag né nótt, til

Þess að menn geti fært þér fjárafla þjóðanna og konunga þeirra sem bandingja.

60:11 Thy gates also shall be open continually; they shall not be shut day nor night; that men may bring unto thee the wealth of the nations, and their kings led captive.

60:12 Því að hver sú þjóð og hvert það konungsríki, sem eigi vill lúta þér, skal undir lok lida, og þær þjóðir munu gjöreyddar verða.

60:12 For that nation and kingdom that will not serve thee shall perish; yea, those nations shall be utterly wasted.

60:13 Þrýði Libanons mun til þín koma: kypresviður, álmuviður og sortulyngsviður, hver með öðrum til þess að þrýða helgan stað minn og gjöra vegsamlegan stað fóta minna.

60:13 The glory of Lebanon shall come unto thee, the fir-tree, the pine, and the box-tree together, to beautify the place of my sanctuary; and I will make the place of my feet glorious.

60:14 Og synir þeirra, sem kúguðu þig, munu koma til þín niðurlútir, og allir þeir, sem smánuðu þig, munu fleygja sér flötum fyrir fætur þér. Þeir munu kalla þig borg Drottins, Sion Hins heilaga í Israel.

60:14 And the sons of them that afflicted thee shall come bending unto thee; and all they that despised thee shall bow themselves down at the soles of thy feet; and they shall call thee The city of Yahwe, The Zion of the Holy One of Israel.

60:15 Í stað þess, að þú áður varst yfirgefin, hötuð og enginn fór um hjá þér, gjöri ég þig að eilífri vegsemd, að fögnuði margra kynslóða.

60:15 Whereas thou hast been forsaken and hated, so that no man passed through thee, I will make thee an eternal excellency, a joy of many generations.

60:16 Og þú munt drekka mjólk þjóðanna og sjuga brjóst konunganna, og þá skalt þú reyna það, að ég, Drottinn, er frelsari þinn, og Jakobs voldugi Guð, lausnari þinn.

60:16 Thou shalt also suck the milk of the nations, and shalt suck the breast of kings; and thou shalt know that I, Yahwe, am thy Saviour, and thy Redeemer, the Mighty One of Jacob.

60:17 Ég mun færa þér gull í stað eirs og silfur í stað járn, eir í stað trjáviðar og járn í stað grjóts. Ég gjöri friðinn að valdstjórn þinni og réttlætið að valdsmanni þínum.

60:17 For brass I will bring gold, and for iron I will bring silver, and for wood brass, and for stones iron. I will also make thy officers peace, and thine exactors righteousness.

60:18 Eigi skal frammar heyrast getið um ofriki í landi þínu, né um tjón og tortíming innan landamerkjá þinna. Þú skalt kalla Hjalpræði múra þína og Sigurfræð hlið þín.

60:18 Violence shall no more be heard in thy land, desolation nor destruction within thy borders; but thou shalt call thy walls Salvation, and thy gates Praise.

60:19 Þú skalt ekki frammar hafa sólina til að lýsa þér um daga, og tunglið skal ekki skína til að gefa þér birtu, heldur skal Drottinn vera þér eilíft ljós og Guð þinn vera þér geislandi röðull.

60:19 The sun shall be no more thy light by day; neither for brightness shall the moon give light unto thee: but Yahwe will be unto thee an everlasting light, and thy God thy glory.

60:20 Þá mun sól þín ekki frammar ganga undir og tungl þitt ekki minnka, því að Drottinn mun vera þér eilíft ljós og hörmungardagar þínir skulu þá vera á enda.

60:20 Thy sun shall no more go down, neither shall thy moon withdraw itself; for Yahwe will be thine everlasting light, and the days of thy mourning shall be ended.

60:21 Og lýður þinn - þeir eru allir réttlátir, þeir munu eiga landið eilíflega: þeir eru kvistirinn, sem ég hefi gróðursett, verk handa minna, er ég gjöri mig vegsamlegan með.

60:21 Thy people also shall be all righteous; they shall inherit the land for ever, the branch of my planting, the work of my hands, that I may be glorified.

60:22 Hinn minnsti skal verða að þúsund og hinn lítilmötlegasti að voldugri þjóð. Ég, Drottinn, mun hrada því, þegar að því kemur.

60:22 The little one shall become a thousand, and the small one a strong nation; I, Yahwe, will hasten it in its time.

61:1 Andi Drottins er yfir mér, af því að Drottinn hefir smurt mig. Hann hefir sent mig til að flytja nauðstöddum gleðilegan boðskap og til að græða þá, sem hafa sundurmarið hjarta, til að bœða herteknum frelsi og fjötruðum lausn.

61:1 The Spirit of the Lord Yahwe is upon me; because Yahwe hath anointed me to preach good tidings unto the meek; he hath sent me to bind up the broken-hearted, to proclaim liberty to the captives, and the opening of the prison to them that are bound;

61:2 Til að bœða náðarar Drottins og hefndardag Guðs vors, til að hugga alla hrellða.

61:2 to proclaim the year of Yahwe's favor, and the day of vengeance of our God; to comfort all that mourn;

61:3 Til að láta hinum hrelldu í Sion í té, - gefa þeim höfuðdjásn í stað ösku, fagnaðaroliu í stað hryggðar, skartklæði í stað hugarvils. Þeir munu kallaðir verða réttlætis-eikur, plantan Drottins honum til vegsemdar.

61:3 to appoint unto them that mourn in Zion, to give unto them a garland for ashes, the oil of joy for mourning, the garment of praise for the spirit of heaviness; that they may be called trees of righteousness, the planting of Yahwe, that he may be glorified.

61:4 Þeir munu byggja upp hinar fornu rústir, reisa að nýju tóttir fyrri tíða, koma upp aftur eyddum borgum, sem legið hafa við velli í marga mannsaldra.

61:4 And they shall build the old wastes, they shall raise up the former desolations, and they shall repair the waste cities, the desolations of many generations.

61:5 Útlendingar munu standa yfir hjörðum yðar og halda þeim til haga, og aðkomnir menn vera akurmenn og vingarðsmenn hjá yður.

61:5 And strangers shall stand and feed your flocks, and foreigners shall be your plowmen and your vine-dressers.

61:6 en sjálfir munuð þér kallaðir verða prestar Drottins og nefndir verða þjónar Guðs vors. Þér munuð njóta fjárafla þjóðanna og stæra yður af auðlegð þeirra.

61:6 But ye shall be named the priests of Yahwe; men shall call you the ministers of our God: ye shall eat the wealth of the nations, and in their glory shall ye boast yourselves.

61:7 Fyrir þá smán, er þér þolduð, skuluð þér fá tvöfalt. Í stað háðungar skulu þeir fagna yfir hlutskipti sínu. Fyrir því skulu þeir eignast tvöföld öðul í landi sínu, og eilíft gleði skal falla þeim í skaut.

61:7 Instead of your shame ye shall have double; and instead of dishonor they shall rejoice in their portion: therefore in their land they shall possess double; everlasting joy shall be unto them.

61:8 Því að ég, Drottinn, elska réttlæti, en hata glepsamlegt rán. Ég geld þeim laun þeirra með trúfesti og gjöri við þá eilífan sáttmála.

61:8 For I, Yahwe, love justice, I hate robbery with iniquity; and I will give them their recompense in truth, and I will make an everlasting covenant with them.

61:9 Niðjar þeirra munu kunnir verða meðal þjóðanna og afsprengi þeirra á meðal þjóðflokkanna. Allir sem sjá þá, munu kannast við, að þeir eru sú kynslóð, sem Drottinn hefir blessað.

61:9 And their seed shall be known among the nations, and their offspring among the peoples; all that see them shall acknowledge them, that they are the seed which Yahwe hath blessed.

61:10 Ég gleðst yfir Drottni, sál mín fagnar yfir Guði mínum, því að hann hefir klætt mig klæðum hjálpræðisins, hann hefir sveipað mig í skikkju réttlætisins, eins og þegar brúðgumi lætur á sig höfuðdjásn og brúður býr sig skartí sínu.

61:10 I will greatly rejoice in Yahwe, my soul shall be joyful in my God; for he hath clothed me with the garments of salvation, he hath covered me with the robe of righteousness, as a bridegroom decketh himself with a garland, and as a bride adorneth herself with her jewels.

61:11 Því eins og jörðin lætur gróður sinn koma upp og eins og aldingarðurinn lætur frækornin upp spretta, svo mun hinn alvaldi Drottinn láta réttlæti og frægð upp spretta í auglýn allra þjóða.

61:11 For as the earth bringeth forth its bud, and as the garden causeth the things that are sown in it to spring forth; so the Lord Yahwe will cause righteousness and praise to spring forth before all the nations.

62:1 Sökum Sionar get ég ekki þagað, og sökum Jerúsalem get ég ekki kyrr verið, uns réttlæti hennar rennur upp

sem ljómi og hjálpræði hennar sem brennandi blys.

62:1 For Zion's sake will I not hold my peace, and for Jerusalem's sake I will not rest, until her righteousness go forth as brightness, and her salvation as a lamp that burneth.

62:2 Þá skulu þjóðirnar sjá réttlæti þitt og allir konungar vegsemd þína, og þú munt nefnd verða nýju nafni, er munnur Drottins mun ákveða.

62:2 And the nations shall see thy righteousness, and all kings thy glory, and thou shalt be called by a new name, which the mouth of Yahwe shall name.

62:3 Þú munt verða prýðileg kóróna í hendi Drottins og konunglegt höfuðjásn í hendi Guðs þíns.

62:3 Thou shalt also be a crown of beauty in the hand of Yahwe, and a royal diadem in the hand of thy God.

62:4 Þú munt ekki framar nefnd verða Yfirgefin, og land þitt ekki framar nefnt verða Auðn, heldur skalt þú kölluð verða Yndið mitt, og land þitt Eiginkona, því að Drottinn ann þér og land þitt mun manni gefið verða.

62:4 Thou shalt no more be termed Forsaken; neither shall thy land any more be termed Desolate: but thou shalt be called Hephzi-bah, and thy land Beulah; for Yahwe delighteth in thee, and thy land shall be married.

62:5 Eins og ungur maður fær meyjar, eins munu synir þínir eignast þig, og eins og brúðgumi gleðst yfir brúði, eins mun Guð þinn gleðjast yfir þér.

62:5 For as a young man marieth a virgin, so shall thy sons marry thee; and as the bridegroom rejoiceth over the bride, so shall thy God rejoice over thee.

62:6 Ég hefi skipað varðmenn yfir múra þína, Jerúsalem. Þeir skulu aldrei þegja, hvorki um daga né nætur. Þér sem minnið Drottín á, unnið yður engrar hvíldar!

62:6 I have set watchmen upon thy walls, O Jerusalem; they shall never hold their peace day nor night: ye that are Yahwe's remembrancers, take ye no rest,

62:7 Ljáið honum engrar hvíldar, uns hann reisir Jerúsalem og gjörir hana vegsamlega á jörðinni.

62:7 and give him no rest, till he establish, and till he make Jerusalem a praise in the earth.

62:8 Drottinn hefir svarið við hægri hönd sína og við sinn máttuga armlegg: "Ég mun aldrei framar gefa óvinum þínum korn þitt að eta, og eigi skulu útlendir menn drekka aldinlög þín, sem þú hefir erfiði fyrir haft.

62:8 Yahwe hath sworn by his right hand, and by the arm of his strength, Surely I will no more give thy grain to be food for thine enemies; and foreigners shall not drink thy new wine, for which thou hast labored:

62:9 heldur skulu þeir, sem hirt hafa kornið, eta það sjálfir og lofa Drottín fyrir, og þeir, sem safnað hafa aldinleginum, skulu drekka hann í förgörðum helgidóms míns."

62:9 but they that have garnered it shall eat it, and praise Yahwe; and they that have

gathered it shall drink it in the courts of my sanctuary.

62:10 Gangið út, gangið út um borgarhlíðin! Greiðið götu lýðsins! Leggið, leggið braut! Ryðjið burt grjóttinu! Reisið merki fyrir þjóðirnar!

62:10 Go through, go through the gates; prepare ye the way of the people; cast up, cast up the highway; gather out the stones; lift up an ensign for the peoples.

62:11 Sjá, Drottinn gjörir það kunnugt til endimarka jarðarinnar: Segið dótturinni Sion: "Sjá, hjálpræði þitt kemur! Sjá, endurgjald hans fylgir honum, og fengur hans fer á undan honum!"

62:11 Behold, Yahwe hath proclaimed unto the end of the earth, Say ye to the daughter of Zion, Behold, thy salvation cometh; behold, his reward is with him, and his recompense before him.

62:12 Og þeir munu kallaðir verða hinn heilagi lýður, hinir endurleystu Drottins, og þú munt kölluð verða hin fjölsóttá, borgin, sem eigi var yfirgefin.

62:12 And they shall call them The holy people, The redeemed of Yahwe: and thou shalt be called Sought out, A city not forsaken.

63:1 Hver er þessi, sem kemur frá Edóm, í hárauðum klæðum frá Bosra? Þessi hinn tígulega búni, sem gengur fram hnarreistur í mikilleik máttar síns? - Það er ég, sá er mæli réttlæti og mátt hefi til að frelsa.

63:1 Who is this that cometh from Edom, with dyed garments from Bozrah? this that is glorious in his apparel, marching in the greatness of his strength? I that speak in righteousness, mighty to save.

63:2 Hví er rauð skikkja þín, og klæði þín eins og þess, er treður ber í vínþröng?

63:2 Wherefore art thou red in thine apparel, and thy garments like him that treadeth in the winevat?

63:3 - Vínlagarþró hefi ég troðið, aleinn, af þjóðunum hjálpaði mér enginn. Ég fótum tróð þá í reiði minni, marði þá sundur í heift minni. Þá hraut lögur þeirra á klæði mín, og skikkju mína ataði ég alla.

63:3 I have trodden the winepress alone; and of the peoples there was no man with me: yea, I trod them in mine anger, and trampled them in my wrath; and their lifeblood is sprinkled upon my garments, and I have stained all my raiment.

63:4 Hefndardagur var mér í hug, og lausnarár mitt er komið.

63:4 For the day of vengeance was in my heart, and the year of my redeemed is come.

63:5 Ég litaðist um, en enginn var til að hjálpa, mig undraði, að enginn skyldi aðstoða mig. En þá hjálpaði mér armleggur minn, og heift mín aðstoðaði mig.

63:5 And I looked, and there was none to help; and I wondered that there was none to uphold: therefore mine own arm brought salvation unto me; and my wrath, it upheld me.

63:6 Ég tróð þjóðirnar í reiði minni og marði þær sundur í heift

minni og lét lögin úr þeim renna á jörðina.

63:6 And I trod down the peoples in mine anger, and made them drunk in my wrath, and I poured out their lifeblood on the earth.

63:7 Ég vil viðfrægja hinar mildilegu velgjörðir Drottins, syngja honum lof fyrir allt það, sem hann hefir við oss gjört, og hina miklu gæsku hans við Ísraels hús, er hann hefir auðsýnt þeim af miskunn sinni og mikilli mildi.

63:7 I will make mention of the lovingkindnesses of Yahwe, and the praises of Yahwe, according to all that Yahwe hath bestowed on us, and the great goodness toward the house of Israel, which he hath bestowed on them according to his mercies, and according to the multitude of his lovingkindnesses.

63:8 Hann sagði: "Vissulega eru þeir minn lýður, börn, sem ekki munu bregðast!" Og hann varð þeim frelsari.

63:8 For he said, Surely, they are my people, children that will not deal falsely: so he was their Saviour.

63:9 Ávallt þegar þeir voru í nauðum staddir, kenndi hann nauða, og engill auglitis hans frelsaði þá. Af elsku sinni og vægdarsemi endurleysti hann þá, hann tók þá upp og bar þá alla daga hinna fyrri tíða.

63:9 In all their affliction he was afflicted, and the angel of his presence saved them: in his love and in his pity he redeemed them; and he bare them, and carried them all the days of old.

63:10 En þeir gjörðust mótsnúnir og hryggðu heilagan anda hans. Gjörðist hann þá óvinur þeirra og harðist sjálfur í móti þeim.

63:10 But they rebelled, and grieved his holy Spirit: therefore he was turned to be their enemy, and himself fought against them.

63:11 Þá minntist lýður hans hinna fyrri tíða, þá er Móse var á dögum: Hvar er hann, sem leiddi þá upp úr hafinu ásamt hirti hjardar sinnar? Hvar er hann, sem lét heilagan anda sinn búa mitt á meðal þeirra?

63:11 Then he remembered the days of old, Moses and his people, saying, Where is he that brought them up out of the sea with the shepherds of his flock? where is he that put his holy Spirit in the midst of them?

63:12 Hann sem lét dýrdarsamlegan armlegg sinn ganga Móse til hægri handar, hann sem klauf vötnin fyrir þeim til þess að afreka sér eilíft nafn.

63:12 that caused his glorious arm to go at the right hand of Moses? that divided the waters before them, to make himself an everlasting name?

63:13 hann sem lét þá ganga um djúpin, eins og hestur gengur um eyðimörk, og þeir hrösuðu ekki?

63:13 that led them through the depths, as a horse in the wilderness, so that they stumbled not?

63:14 Eins og búféð, sem fer ofan í dalinn, færði andi Drottins þá til hvíldar. Þannig hefir þú leitt lýð þinn til þess að afreka þér dýrdarsamlegt nafn.

63:14 As the cattle that go down into the valley, the Spirit of Yahwe caused them to rest; so didst thou lead thy people, to make thyself a glorious name.

63:15 Horf þú af himni ofan og lít niður frá hinum heilaga og dýrðarsamlega bústað þínum! Hvar er nú vandlaeti þitt og máttarverk þín? Þín viðkvæma elska og miskunnsemi við mig hefir dregið sig í hlé!

63:15 Look down from heaven, and behold from the habitation of thy holiness and of thy glory: where are thy zeal and thy mighty acts? the yearning of thy heart and thy compassions are restrained toward me.

63:16 Sannlega ert þú faðir vor, því að Abraham þekkir oss ekki og Ísrael kannast ekki við oss. Þú, Drottinn, ert faðir vor. "Frelsari vor frá alda öðli" er nafn þitt.

63:16 For thou art our Father, though Abraham knoweth us not, and Israel doth not acknowledge us: thou, O Yahwe, art our Father; our Redeemer from everlasting is thy name.

63:17 Hvi lést þú oss, Drottinn, villast af vegum þínum, hvi lést þú hjarta vort forherða sig, svo að það óttadist þig ekki? Hverf aftur fyrir sakir þjóna þinna, fyrir sakir ættkvísla arfleifðar þinnar!

63:17 O Yahwe, why dost thou make us to err from thy ways, and hardenest our heart from thy fear? Return for thy servants' sake, the tribes of thine inheritance.

63:18 Um skamma stund fékk fólk þitt hið heilaga fjall þitt til eignar, en nú hafa óvinir vorir fótum troðið helgidóm þinn.

63:18 Thy holy people possessed *it* but a little while: our adversaries have trodden down thy sanctuary.

63:19 Vér erum orðnir sem þeir, er þú um langan aldur hefir ekki drottnað yfir, og eins og þeir, er aldrei hafa nefndir verið eftir nafni þínu.

63:19 We are become as they over whom thou never barest rule, as they that were not called by thy name.

64:1 Ó, að þú sundurfirir himininn og færir ofan, svo að fjöllin nötruðu fyrir auglitu þínu -

64:2 as when fire kindleth the brushwood, and the fire causeth the waters to boil; to make thy name known to thine adversaries, that the nations may tremble at thy presence!

64:2 (64:1) eins og þegar eldur kveikir í þurru limi eða þegar eldur kemur vatni til að vella, - til þess að gjöra óvinum þínum kunnugt nafn þitt, svo að þjóðirnar mættu skjálfa fyrir auglitu þínu.

64:3 When thou didst terrible things which we looked not for, thou camest down, the mountains quaked at thy presence.

64:3 (64:2) er þú framkvæmdir hræðilega hluti, sem vér gátum eigi vænst eftir. Þú fórst ofan, fjöllin nötruðu fyrir auglitu þínu.

64:4 For from of old men have not heard, nor perceived by the ear, neither hath the eye seen a God besides thee, who worketh for him that waiteth for him.

64:4 (64:3) Frá alda öðli hefir enginn haft spurn af eða heyrt, né auga séð nokkurn Guð nema þig, þann er gjöri slikt fyrir þá, er á hann vona.

64:5 Thou meetest him that rejoiceth and worketh righteousness, those that remember thee in thy ways: behold, thou wast wroth, and we sinned: in them *have we been* of long time; and shall we be saved?

64:5 (64:4) Þú kemur í móti þeim er gjöra með gleði það, sem rétt er, þeim er minnst þín á vegum þínum. Sjá, þú reiddist, og vér urðum brotlegir, - yfir tryggðrofi voru, og vér urðum sakfallnir.

64:6 For we are all become as one that is unclean, and all our righteousnesses are as a polluted garment: and we all do fade as a leaf; and our iniquities, like the wind, take us away.

64:6 (64:5) Vér urðum allir sem óhreinn maður, allar dyggðir vorar sem saurgað klæði. Vér visnuðum allir sem laublað, og misgjörðir vorar feyktu oss burt eins og vindur.

64:7 And there is none that calleth upon thy name, that stirreth up himself to take hold of thee; for thou hast hid thy face from us, and hast consumed us by means of our iniquities.

64:7 (64:6) Enginn ákallar nafn þitt, enginn herðir sig upp til þess að halda fast við þig, því að þú hefir byrgt auglit þitt fyrir oss og gefið oss á vald misgjörðum vorum.

64:8 But now, O Yahwe, thou art our Father; we are the clay, and thou our potter; and we all are the work of thy hand.

64:8 (64:7) En nú, Drottinn! Þú ert faðir vor! Vér erum leirinn, og þú ert sá, er myndar oss, og handaverk þín erum vér allir!

64:9 Be not wroth very sore, O Yahwe, neither remember iniquity for ever: behold, look, we beseech thee, we are all thy people.

64:9 (64:8) Reidið eigi, Drottinn, svo stórlega, og minnstu eigi misgjörða vorra eilíflega. Æ, lít þú á: Vér erum allir þitt fólk.

64:10 Thy holy cities are become a wilderness, Zion is become a wilderness, Jerusalem a desolation.

64:10 (64:9) Þínar heilögu borgir eru orðnar að eyðimörk. Sion er orðin að eyðimörk, Jerúsalem komin í auðn.

64:11 Our holy and our beautiful house, where our fathers praised thee, is burned with fire; and all our pleasant places are laid waste.

64:11 (64:10) Hið heilaga og veglega musteri vort, þar sem feður vorir vegaðmuðu þig, er brunnið upp til kaldra kola, og allt það, sem oss var dýrmætt, er orðið að rústum.

64:12 Wilt thou refrain thyself for these things, O Yahwe? wilt thou hold thy peace, and afflict us very sore?

64:12 (64:11) Hvort fær þú, Drottinn, leitt slikt hjá þér? Getur þú þagað og þjáð oss svo stórlega?

64:12 Wilt thou refrain thyself for these things, O Yahwe? wilt thou hold thy peace, and afflict us very sore?

65:1 Ég var fús að veita þeim áheyrn, sem eigi spurðu eftir mér, ég gaf þeim kost á að finna mig, sem eigi

leitðuð mín. Ég sagði: "Hér er ég, hér er ég." við þá þjóð, er eigi ákallaði nafn mitt.

65:1 I am inquired of by them that asked not for me; I am found of them that sought me not: I said, Behold me, behold me, unto a nation that was not called by my name.

65:2 Ég hefi rétt út hendur mínar allan daginn í móti þrjóskum lýð, í móti þeim, sem ganga á illum vegum, eftir eigin hugþótta sínum.

65:2 I have spread out my hands all the day unto a rebellious people, that walk in a way that is not good, after their own thoughts;

65:3 í móti fólki, sem reitir mig stöðuglega til reiði upp í opin augun, sem fórnar í lundunum og brennir reykelsti í tígulsteinunum.

65:3 a people that provoke me to my face continually, sacrificing in gardens, and burning incense upon bricks;

65:4 sem lætur fyrirberast í gröfunum og er um nætur í hellunum, etur svinakjöt og hefir viðbjóðslega súpu í ílátum sínum.

65:4 that sit among the graves, and lodge in the secret places; that eat swine's flesh, and broth of abominable things is in their vessels;

65:5 sem segir: "Far þú burt, kom ekki nærri mér, ég er þér heilagur!" - Slikir menn eru reykur í nösnum mér, eldur, sem brennur liðlangan daginn.

65:5 that say, Stand by thyself, come not near to me, for I am holier than thou. These are a smoke in my nose, a fire that burneth all the day.

65:6 Sjá, það stendur skrifað frammi fyrir mér: Ég mun ekki þagna fyrr en ég hefi goldið, já, ég mun gjalda þeim í skaut.

65:6 Behold, it is written before me: I will not keep silence, but will recompense, yea, I will recompense into their bosom,

65:7 bæði fyrir misgjörðir þeirra og fyrir misgjörðir feðra þeirra - segir Drottinn. Þeir brenndu reykelsti á fjöllumunum og smánuðu mig á hæðunum! Ég vil mæla þeim í skaut laun þeirra.

65:7 your own iniquities, and the iniquities of your fathers together, saith Yahwe, that have burned incense upon the mountains, and blasphemed me upon the hills; therefore will I first measure their work into their bosom.

65:8 Svo segir Drottinn: Eins og menn segja, þegar lögur finnast í vinberis: "Ónýt það eigi, því að blessun er í því!" eins vil ég gjöra fyrir sakir þjóna minna, svo að ég tortími þeim ekki öllum.

65:8 Thus saith Yahwe, As the new wine is found in the cluster, and one saith, Destroy it not, for a blessing is in it: so will I do for my servants' sake, that I may not destroy them all.

65:9 Ég vil láta afsprengi æxlast út af Jakob og út af Júda erfingja að fjöllum mínum. Mínir útvöldu skulu erfa þau og þjónar mínir búa þar.

65:9 And I will bring forth a seed out of Jacob, and out of Judah an inheritor of my mountains; and my chosen shall inherit it, and my servants shall dwell there.

65:10 Saron skal verða að beitilandi fyrir hjarðir og Akordalur að nautastöðli fyrir þá af þjóð minni, sem leita mín.

65:11 And Sharon shall be a fold of flocks, and the valley of Achor a place for herds to lie down in, for my people that have sought me.

65:11 En þér, sem yfirgefið Drottín, sem gleymið mínu heilaga fjalli, sem setjið borð fyrir heilladisina og hellið á kryddvíni fyrir örlaganornina.

65:11 But ye that forsake Yahwe, that forget my holy mountain, that prepare a table for Fortune, and that fill up mingled wine unto Destiny;

65:12 yður ætla ég undir sverðið, og allir skuluð þér leggjast niður til slátrunar, af því að þér gegnuð ekki, þegar ég kallaði, og heyrðuð ekki, þegar ég talaði, heldur aðhöfðust það, sem illt var í mínum augum, og höfðuð mætur á því, sem mér mislíkaði.

65:12 I will destine you to the slaughter, and ye shall all bow down to the slaughter; because when I called, ye did not answer; when I spake, ye did not hear; but ye did that which was evil in mine eyes, and chose that wherein I delighted not.

65:13 Fyrir því segir hinn alvaldi Drottinn svo: Sjá, þjónar mínir munu eta, en yður mun hungra, sjá, þjónar mínir munu drekka, en yður mun þyrsta, sjá, þjónar mínir munu gleðjast, en þér munuð glúpná.

65:13 Therefore thus saith the Lord Yahwe, Behold, my servants shall eat, but ye shall be hungry; behold, my servants shall drink, but ye shall be thirsty; behold, my servants shall rejoice, but ye shall be put to shame;

65:14 sjá, þjónar mínir munu fagna af hjartans gleði, en þér munuð kveina af hjartasorg og apa af hugarkvöl.

65:14 behold, my servants shall sing for joy of heart, but ye shall cry for sorrow of heart, and shall wail for vexation of spirit.

65:15 Og þér munuð leifa mínum útvöldu nafn yðar sem formæling, en hinn alvaldi Drottinn mun deyða yður. En sína þjóna mun hann nefna öðru nafni.

65:15 And ye shall leave your name for a curse unto my chosen; and the Lord Yahwe will slay thee; and he will call his servants by another name:

65:16 Hver sá er óskar sér blessunar í landinu, hann óski sér blessunar í nafni hins trúfasta Guðs, og hver sem eið vinnur í landinu, hann vinni eið við hinn trúfasta Guð, af því að hinar fyrri þrautir eru þá gleymdar og af því að þær eru huldar fyrir augum mínum.

65:16 so that he who blesseth himself in the earth shall bless himself in the God of truth; and he that sweareth in the earth shall swear by the God of truth; because the former troubles are forgotten, and because they are hid from mine eyes.

65:17 Sjá, ég skapa nýjan himin og nýja jörð, og hins fyrri skal ekki minnst verða, og það skal engum í hug koma.

65:17 For, behold, I create new heavens and a new earth; and the former things shall not be remembered, nor come into mind.

65:18 Gleðjist og fagníð ævinlega yfir því, sem ég skapa, því sjá, ég gjöri Jerúsalem að fögnuði og fólkið í henni að gleði.

65:18 But be ye glad and rejoice for ever in that which I create; for, behold, I create Jerusalem a rejoicing, and her people a joy.

65:19 Ég vil fagna yfir Jerúsalem og gleðjast yfir fólki mínu, og eigi skal framar heyrast þar gráthljóð eða kveinstafir.

65:19 And I will rejoice in Jerusalem, and joy in my people; and there shall be heard in her no more the voice of weeping and the voice of crying.

65:20 Eigi skal þar framar vera nokkurt ungbarn, er aðeins lífi fáa daga, né nokkurt gamalmenni, sem ekki ná fullum aldri, því að sá er þar ungur maður, sem deyr tíraður, og sá sem ekki nær tíraðisaldri skal álitast einskis verður.

65:20 There shall be no more thence an infant of days, nor an old man that hath not filled his days; for the child shall die a hundred years old, and the sinner being a hundred years old shall be accursed.

65:21 Þeir munu reisa hús og búa í þeim, og þeir munu planta vingarða og eta ávöxtu þeirra.

65:21 And they shall build houses, and inhabit them; and they shall plant vineyards, and eat the fruit of them.

65:22 Eigi munu þeir reisa og aðrir í búa, eigi munu þeir planta og aðrir eta, því að aldur fólks míns mun vera sem aldur trjáanna, og mínir útvöldu skulu sjálfir njóta handaverka sinna.

65:22 They shall not build, and another inhabit; they shall not plant, and another eat: for as the days of a tree shall be the days of my people, and my chosen shall long enjoy the work of their hands.

65:23 Eigi munu þeir erfiða til ónýtis og eigi börn geta til skammlífis, því að þeir eru kynslóð manna, er Drottinn hefir blessað, og niðjar þeirra verða hjá þeim.

65:23 They shall not labor in vain, nor bring forth for calamity; for they are the seed of the blessed of Yahwe, and their offspring with them.

65:24 Áður en þeir kalla, mun ég svara, og áður en þeir hafa orðinu sleppt, mun ég bænheyra.

65:24 And it shall come to pass that, before they call, I will answer; and while they are yet speaking, I will hear.

65:25 Úlfur og lamb munu vera saman á beit, og ljónið mun hey eta sem naut, en moldin skal vera fæða höggormsins. Hvergi á mínu heilaga fjalli munu menn illt fremja eða skaða gjöra - segir Drottinn.

65:25 The wolf and the lamb shall feed together, and the lion shall eat straw like the ox; and dust shall be the serpent's food. They shall not hurt nor destroy in all my holy mountain, saith Yahwe.

66:1 Svo segir Drottinn: Himinninn er háseti mitt og jörðin er fótiskör mín. Hvaða hús munuð þér geta reist mér, og hvar er sá staður, sem verið geti bústaður minn?

66:1 Thus saith Yahwe, Heaven is my throne, and the earth is my footstool: what manner of house will ye build unto me? and what place shall be my rest?

66:2 Hönd mín hefir gjört allt þetta og þannig er það allt til orðið - segir Drottinn. Þeir sem ég lit til, eru hinir þjáðu og þeir er hafa sundurmarinn anda og skjálfa fyrir orði mínu.

66:2 For all these things hath my hand made, and so all these things came to be, saith Yahwe: but to this man will I look, even to him that is poor and of a contrite spirit, and that trembleth at my word.

66:3 Sá sem slátrar uxa, er ekki mætari en manndrápari, sá sem fórnar saud, er ekki mætari en sá sem hengir hund, sá sem færir fórnargjöl, ekki mætari en sá sem ber fram svinablóð, sá sem brennir reykelsti, ekki mætari en sá sem blessar skurðgöð. Eins og þeir hafa valið sína vega og eins og sál þeirra hefir mætur á hinum víðurstygglegu göðum þeirra.

66:3 He that killeth an ox is as he that slayeth a man; he that sacrificeth a lamb, as he that breaketh a dog's neck; he that offereth an oblation, as he that offereth swine's blood; he that burneth frankincense, as he that blesseth an idol. Yea, they have chosen their own ways, and their soul delighteth in their abominations:

66:4 eins mun ég láta mér vel líka að hrjá þá og láta yfir þá koma það, er þeir hræðast. Því að enginn gegndi, þegar ég kallaði, og þeir heyrðu ekki, þegar ég talaði, heldur aðhöfðust það, sem illt var í mínum augum, og höfðu mætur á því, sem mér mislíkaði.

66:4 I also will choose their delusions, and will bring their fears upon them; because when I called, none did answer; when I spake, they did not hear: but they did that which was evil in mine eyes, and chose that wherein I delighted not.

66:5 Heyrið orð Drottins, þér sem skjálfið fyrir orði hans! Bræður yðar, er hata yður og reka yður burt frá sér fyrir sakir nafns míns, þeir segja: "Gjöri Drottinn sig dýrlegan, svo að vér megum sjá gleði yðar!" En þeir skulu til skammar verða.

66:5 Hear the word of Yahwe, ye that tremble at his word: Your brethren that hate you, that cast you out for my name's sake, have said, Let Yahwe be glorified, that we may see your joy; but it is they that shall be put to shame.

66:6 Heyr gnyinn frá borginni, heyr óminn frá musterinu! Heyr, Drottinn geldur óvinum sínum fyrir tilverknað þeirra!

66:6 A voice of tumult from the city, a voice from the temple, a voice of Yahwe that rendereth recompense to his enemies.

66:7 Hún fæðir, áður en hún kennir sín, hún er orðin létari að sveinbarni, áður en hún tekur jóðsóttina.

66:7 Before she travailed, she brought forth; before her pain came, she was delivered of a man-child.

66:8 Hver hefir heyrt slíkt? Hver hefir séð slíka hluti? Er nokkurt land í heiminn borið á einum degi, eða fædist nokkur þjóð allt í einu? Því að óðara

en Sion hefir kennt sóttar, hefir hún alið börn sín.

66:8 Who hath heard such a thing? who hath seen such things? Shall a land be born in one day? shall a nation be brought forth at once? for as soon as Zion travailed, she brought forth her children.

66:9 Skyldi ég láta barnið komast í burðarliðinn og ekki láta það fæðast? - segir Drottinn. Eða skyldi ég, sem læt barnið fæðast, loka móðurkviðnum? - segir Guð þinn.

66:9 Shall I bring to the birth, and not cause to bring forth? saith Yahwe: shall I that cause to bring forth shut *the womb*? saith thy God.

66:10 Gledjast með Jerúsalem og fagnið yfir henni, allir þér sem elskið hana! Kættist með henni, allir þér sem nú hryggist yfir henni.

66:10 Rejoice ye with Jerusalem, and be glad for her, all ye that love her: rejoice for joy with her, all ye that mourn over her;

66:11 svo að þér megið sjúga og saddir verða við hugsvalandi brjóst hennar. svo að þér megið teygja og gæða yður við dýrðargnótt hennar.

66:11 that ye may suck and be satisfied with the breasts of her consolations; that ye may milk out, and be delighted with the abundance of her glory.

66:12 Því að svo segir Drottinn: Sjá, ég veiti velsæld til hennar eins og fljóti, og auðefum þjóðanna eins og bakkafullum læk. Þér skuluð liggja á brjóstum hennar og skuluð hornir verða á mjóðminni og yður skal hossað verða á hnjónum.

66:12 For thus saith Yahwe, Behold, I will extend peace to her like a river, and the glory of the nations like an overflowing stream: and ye shall suck *thereof*; ye shall be borne upon the side, and shall be dandled upon the knees.

66:13 Eins og móðir huggar son sinn, eins mun ég hugga yður. Í Jerúsalem skuluð þér huggaðir verða.

66:13 As one whom his mother comforteth, so will I comfort you; and ye shall be comforted in Jerusalem.

66:14 Þér munuð sjá það, og hjarta yðar mun fagna og bein yðar blómgast sem grængresi. Hönd Drottins mun kunn verða á þjónum hans, og hann mun láta óvini sína kenna á reiði sinni.

66:14 And ye shall see *it*, and your heart shall rejoice, and your bones shall flourish like the tender grass: and the hand of Yahwe shall be known toward his servants; and he will have indignation against his enemies.

66:15 Því sjá, Drottinn kemur í eldi, og vagnar hans eru sem vindbylur, til þess að gjalda reiði sína í heit og hótun sína í eldslogum.

66:15 For, behold, Yahwe will come with fire, and his chariots shall be like the whirlwind; to render his anger with fierceness, and his rebuke with flames of fire.

66:16 Því að Drottinn mun dóm heyja með eldi, og með sverði sínu yfir öllu holdi, og þeir munu margir verða, er Drottinn fellir.

66:16 For by fire will Yahwe execute judgment, and by his sword, upon all flesh; and the slain of Yahwe shall be many.

66:17 Þeir sem helga sig og hreinsa sig til þess að fara inn í fórnarlundana, bak við einhvern, sem fyrir miðu er, sem eta svinakjöt, vidurstygðileg skriðdýr og mýs - þeir skulu allir undir lok liða - segir Drottinn.

66:17 They that sanctify themselves and purify themselves to go unto the gardens, behind one in the midst, eating swine's flesh, and the abomination, and the mouse, they shall come to an end together, saith Yahwe.

66:18 En ég þekki athafnir þeirra og hugsanir. Sá tími kemur, að ég mun saman safna öllum þjóðum og tungum, og þær skulu koma og sjá mína dýrð.

66:18 For I *know* their works and their thoughts: *the time* cometh, that I will gather all nations and tongues; and they shall come, and shall see my glory.

66:19 Og ég mun gjöra tákn á þeim og senda flóttamenn frá þeim til þjóðanna, til Tarsis, Pút og Lúd, sem benda boga, til Túbal og Javan, til hinna fjarlegu eylanda, sem ekki hafa neina fregn af mér og ekki hafa séð dýrð mína, og þeir skulu kunngjöra dýrð mína meðal þjóðanna.

66:19 And I will set a sign among them, and I will send such as escape of them unto the nations, to Tarshish, Pul, and Lud, that draw the bow, to Tubal and Javan, to the isles afar off, that have not heard my fame, neither have seen my glory; and they shall declare my glory among the nations.

66:20 Þeir munu flytja alla bræður yðar heim frá öllum þjóðum sem fórnargjöf Drottni til handa, á hestum og á vögnum, í burðarstólum, á málum og úlföldum, til míns heilaga fjalls, til Jerúsalem - segir Drottinn - eins og þegar Ísraelsmenn færa fórnargjafir í hreinum kerum til húss Drottins.

66:20 And they shall bring all your brethren out of all the nations for an oblation unto Yahwe, upon horses, and in chariots, and in litters, and upon mules, and upon dromedaries, to my holy mountain Jerusalem, saith Yahwe, as the children of Israel bring their oblation in a clean vessel into the house of Yahwe.

66:21 Og af þeim mun ég einnig taka presta og levíta - segir Drottinn.

66:21 And of them also will I take for priests and for Levites, saith Yahwe.

66:22 Já, eins og hinn nýi himinn og hin nýja jörð, sem ég skapa, munu standa stöðug fyrir mínu augli - segir Drottinn - eins mun alsprengi yðar og nafn standa stöðugt.

66:22 For as the new heavens and the new earth, which I will make, shall remain before me, saith Yahwe, so shall your seed and your name remain.

66:23 Og á mánuði hverjum, tunglkomudaginn, og á viku hverri, hvíldardaginn, skal allt hold koma til þess að falla fram fyrir mér - segir Drottinn.

66:23 And it shall come to pass, that from one new moon to another, and from one sabbath to another, shall all flesh come to worship before me, saith Yahwe.

66:24 Þeir munu ganga út og sjá hræ þeirra manna, er rofið hafa trú við

mig. Því að ormur þeirra mun ekki deyja og eldur þeirra ekki slökkna, og þeir munu vidurstygð vera öllu holdi.

66:24 And they shall go forth, and look upon the dead bodies of the men that have transgressed against me: for their worm shall not die, neither shall their fire be quenched; and they shall be an abhorring unto all flesh.

1:1 Ræður Jeremía Hilkiasonar, er var einn af prestunum í Anatót í Benjáminslandi.

1:1 The words of Jeremiah the son of Hilkiah, of the priests that were in Anathoth in the land of Benjamin:

1:2 en til hans kom orð Drottins á dögum Jósía Amónssonar, konungs í Júda, á þrettánda ríkisári hans.

1:2 to whom the word of Yahwe came in the days of Josiah the son of Amon, king of Judah, in the thirteenth year of his reign.

1:3 Og það kom enn fremur á dögum Jójakims Jósiasonar, konungs í Júda, allt til ársloka hins ellefta árs Sedekía Jósiasonar, konungs í Júda, allt til herleiðingar Jerúsalembúa í fimmta mánuðinum.

1:3 It came also in the days of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, unto the end of the eleventh year of Zedekiah, the son of Josiah, king of Judah, unto the carrying away of Jerusalem captive in the fifth month.

1:4 Orð Drottins kom til mín:

1:4 Now the word of Yahwe came unto me, saying,

1:5 Áður en ég myndaði þig í móðurlífi, útvaldi ég þig, og áður en þú komst af móðurkviði, helgaði ég þig. Ég hefi ákvarðað þig til að vera spámann þjóðanna!

1:5 Before I formed thee in the belly I knew thee, and before thou camest forth out of the womb I sanctified thee; I have appointed thee a prophet unto the nations.

1:6 Þú sagði ég: AE, herra Drottinn! Sjá, ég kann ekki að tala, því að ég er enn svo ungur.

1:6 Then said I, Ah, Lord Yahwe! behold, I know not how to speak; for I am a child.

1:7 En Drottinn sagði við mig: Seg ekki: "Ég er enn svo ungur!" heldur skalt þú fara til allra, sem ég sendi þig til, og tala allt það, er ég býð þér.

1:7 But Yahwe said unto me, Say not, I am a child; for to whomsoever I shall send thee thou shalt go, and whatsoever I shall command thee thou shalt speak.

1:8 Þú skalt ekki óttast þá, því að ég er með þér til þess að frelsa þig! - segir Drottinn.

1:8 Be not afraid because of them; for I am with thee to deliver thee, saith Yahwe.

1:9 Því næst rétti Drottinn út hönd sína og snart munn minn. Og Drottinn sagði við mig: Sjá, ég legg orð mín þér í munn.

1:9 Then Yahwe put forth his hand, and touched my mouth; and Yahwe said unto me, Behold, I have put my words in thy mouth:

1:10 Sjá þú, ég set þig í dag yfir þjóðirnar og yfir konungsríkin til þess að uppræta og umturna, eyða og rífa niður, byggja og gróðursetja!

1:10 see, I have this day set thee over the nations and over the kingdoms, to pluck up and to break down and to destroy and to overthrow, to build and to plant.

1:11 **Orð Drottins kom til mín: Hvað sér þú, Jeremia? Ég svaraði: Ég sé mündluviðargrein.**

1:11 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying, Jeremiah, what seest thou? And I said, I see a rod of an almond-tree.

1:12 **En Drottinn sagði við mig: Þú hefir séð rétt, því að ég vaki yfir orði minnu til þess að framkvæma það.**

1:12 Then said Yahwe unto me, Thou hast well seen: for I watch over my word to perform it.

1:13 **Þá kom orð Drottins til mín annað sinn: Hvað sér þú? Ég svaraði: Ég sé sjóðandi pott, og snýr hann framhlíðinni að oss úr norðri.**

1:13 And the word of Yahwe came unto me the second time, saying, What seest thou? And I said, I see a boiling caldron; and the face thereof is from the north.

1:14 **Þá sagði Drottinn við mig: Úr norðri mun ógæfan koma sjóðandi yfir alla íbúa landsins.**

1:14 Then Yahwe said unto me, Out of the north evil shall break forth upon all the inhabitants of the land.

1:15 **Því sjá, ég kalla allar ættkvíslir ríkjanna í norðri - Drottinn segir það -, til þess að þeir komi og reisi hver og einn upp háseti sitt úti fyrir hlíðum Jerúsalem og gegn öllum múrum hennar hringinn í kring og gegn öllum borgum í Júda.**

1:15 For, lo, I will call all the families of the kingdoms of the north, saith Yahwe; and they shall come, and they shall set every one his throne at the entrance of the gates of Jerusalem, and against all the walls thereof round about, and against all the cities of Judah.

1:16 **Ög ég mun kveða upp dóma mína yfir þeim, vegna allrar illsku þeirra, að þeir hafa yfirgefið mig og fært öðrum guðum reyksisfórnir og fallið fram fyrir handaverkum sínum.**

1:16 And I will utter my judgments against them touching all their wickedness, in that they have forsaken me, and have burned incense unto other gods, and worshipped the works of their own hands.

1:17 **En gyrð þú lendar þínar, státt upp og tala til þeirra allt, sem ég býð þér. Vertu ekki hræddur við þá, til þess að ég gjöri þig ekki hræddan frammi fyrir þeim.**

1:17 Thou therefore gird up thy loins, and arise, and speak unto them all that I command thee: be not dismayed at them, lest I dismay thee before them.

1:18 **Sjá, ég gjöri þig í dag að rammbyggðri borg og að járnstulu og að cirveggjum gegn öllu landinu, gegn Júdakonungunum, gegn höfðingjum þess, gegn prestum þess og gegn öllum landslýðnum.**

1:18 For, behold, I have made thee this day a fortified city, and an iron pillar, and brazen walls, against the whole land, against the kings of Judah, against the princes thereof,

against the priests thereof, and against the people of the land.

1:19 **og þótt þeir berjist gegn þér, þá munu þeir eigi fá yfirstigið þig, því að ég er með þér til þess að frelsa þig - Drottinn segir það.**

1:19 And they shall fight against thee; but they shall not prevail against thee: for I am with thee, saith Yahwe, to deliver thee.

2:1 **Orð Drottins kom til mín:**

2:1 And the word of Yahwe came to me, saying,

2:2 **Far og kunngjör Jerúsalem þetta: Svo segir Drottinn: Ég man eftir kærleika æsku þinnar, elsku festartíma þíns, hversu þú fylgdir mér í eyðimörkinni, í ófrjóu landi.**

2:2 Go, and cry in the ears of Jerusalem, saying, Thus saith Yahwe, I remember for thee the kindness of thy youth, the love of thine espousals; how thou wentest after me in the wilderness, in a land that was not sown.

2:3 **Ísrael var helgaður Drottni, frumgróði uppskeru hans, allir þeir, sem vildu eta hann, urðu sekir, ógæfa kom yfir þá - segir Drottinn.**

2:3 Israel was holiness unto Yahwe, the first-fruits of his increase: all that devour him shall be held guilty; evil shall come upon them, saith Yahwe.

2:4 **Heyrið orð Drottins, Jakobs hús og allar þær ættkvíslir Ísraels húss!**

2:4 Hear ye the word of Yahwe, O house of Jacob, and all the families of the house of Israel:

2:5 **Svo segir Drottinn: Hver rangindi hafa feður yðar fundið hjá mér, að þeir hurfu frá mér og eltu fánýt goð og breyttu heimskulega.**

2:5 thus saith Yahwe, What unrighteousness have your fathers found in me, that they are gone far from me, and have walked after vanity, and are become vain?

2:6 **og sögðu ekki: "Hvar er Drottinn, sem flutti oss burt af Egyptalandi, sem leiddi oss um eyðimörkina, um heiða- og gjótulandið, um þurra og niðrimma landið, um landið, sem enginn fer um og enginn maður býr í?"**

2:6 Neither said they, Where is Yahwe that brought us up out of the land of Egypt, that led us through the wilderness, through a land of deserts and of pits, through a land of drought and of the shadow of death, through a land that none passed through, and where no man dwelt?

2:7 **Ég leiddi yður inn í aldingaróslandið, til þess að þér nytnuð ávaxta þess og gæða, en þegar þér voruð komnir þangað, saurguðuð þér land mitt og gjörðuð óðal mitt að víðurstyggð.**

2:7 And I brought you into a plentiful land, to eat the fruit thereof and the goodness thereof; but when ye entered, ye defiled my land, and made my heritage an abomination.

2:8 **Prestarnir sögðu ekki: "Hvar er Drottinn?" og þeir, er við lögmálið fengust, þekktu mig ekki. Hirdarnir rufu trúnað við mig, og spámennirnir spáðu í nafni Baals og eltu þá, sem ekki geta hjálpað.**

2:8 The priests said not, Where is

Yahwe? and they that handle the law knew me not: the rulers also transgressed against me, and the prophets prophesied by Baal, and walked after things that do not profit.

2:9 **Fyrir því mun ég enn þreyta mál við yður - segir Drottinn - og við sonasonu yðar mun ég þreyta mál:**

2:9 Wherefore I will yet contend with you, saith Yahwe, and with your children's children will I contend.

2:10 **Farið yfir til stranda Kítta og gangið úr skugga um, og sendið til Kedars og hyggið vandlega að. Gangið úr skugga um, hvort slíkt hafi nokkurn tíma við borið!**

2:10 For pass over to the isles of Kittim, and see; and send unto Kedar, and consider diligently; and see if there hath been such a thing.

2:11 **hvort nokkur þjóð hafi skipt um guð - og það þótt þeir væru ekki guðir! En mín þjóð hefir látið vegsemd sína fyrir það, sem ekki getur hjálpað.**

2:11 Hath a nation changed *its* gods, which yet are no gods? but my people have changed their glory for that which doth not profit.

2:12 **Furðið yður, himnar, á þessu og skelfist og verið agndofa - segir Drottinn.**

2:12 Be astonished, O ye heavens, at this, and be horribly afraid, be ye very desolate, saith Yahwe.

2:13 **Því að tvennt illt hefir þjóð mín aðhafst: Þeir hafa yfirgefið mig, uppsprettu hins lifandi vatns, til þess að grafa sér brunna, brunna með sprungum, sem ekki halda vatni.**

2:13 For my people have committed two evils: they have forsaken me, the fountain of living waters, and hewed them out cisterns, broken cisterns, that can hold no water.

2:14 **Er Ísrael þræll, eða er hann heimafatt þý? Hví er hann orðinn að herfangi?**

2:14 Is Israel a servant? is he a home-born slave? why is he become a prey?

2:15 **Ljón grenjuðu móti honum, hófu upp öskur sitt og gjörðu land hans að auðn. Borgir hans voru brenndar, urðu mannaúðar.**

2:15 The young lions have roared upon him, and yelled; and they have made his land waste: his cities are burned up, without inhabitant.

2:16 **Nóf-menn og Takpanes-menn reyttu á þér skallann.**

2:16 The children also of Memphis and Tahpanhes have broken the crown of thy head.

2:17 **Hefir þú ekki bakað þér þetta með því að yfirgefa Drottin, Guð þinn, þá er hann leiddi þig á veginum?**

2:17 Hast thou not procured this unto thyself, in that thou hast forsaken Yahwe thy God, when he led thee by the way?

2:18 **Og nú, hvað þarft þú að fara til Egyptalands? Til þess að drekka vatn úr Níl? Og hvað þarft þú að fara til Assýriu? Til þess að drekka vatn úr Efrat?**

2:18 And now what hast thou to do in the way to Egypt, to drink the waters of the Shihor? or what hast thou to do in the way to Assyria, to drink the waters of the River?

2:19 Vonska þín mun aga þig og fráhrarf þitt reisa þér. Þú skalt fá að kenna á því og reyna það, hve illt og beiskt það er, að þú yfirgaftst Drottín, Guð þinn. Þú hafðir ekki ótta fyrir mér - segir herrann, Drottinn allsherjar.

2:19 Thine own wickedness shall correct thee, and thy backslidings shall reprove thee: know therefore and see that it is an evil thing and a bitter, that thou hast forsaken Yahwe thy God, and that my fear is not in thee, saith the Lord, Yahwe of hosts.

2:20 Fyrir löngu hefir þú sundurbrotið ok þitt, slitið böndin og sagt: "Ég vil ekki þjóna!" Því að á hverjum háum hól og undir hverju grænu tré lagðist þú niður og hóradist.

2:20 For of old time I have broken thy yoke, and burst thy bonds; and thou saidst, I will not serve; for upon every high hill and under every green tree thou didst bow thyself, playing the harlot.

2:21 En ég hafði gróðursett þig sem gæðavinvið, eintómt úrvalssæði, hvernig gastu breytst fyrir mér í villivinvíðarteinunga.

2:21 Yet I had planted thee a noble vine, wholly a right seed: how then art thou turned into the degenerate branches of a foreign vine unto me?

2:22 Já, þótt þú þvægir þér með lát og brúkaðir mikla sápu á þig, þá verður samt misgjörð þín óhreín fyrir mér - herrann Drottinn segir það.

2:22 For though thou wash thee with lye, and take thee much soap, yet thine iniquity is marked before me, saith the Lord Yahwe.

2:23 Hvernig getur þú sagt: "Ég hefi ekki saugað mig, ég hefi ekki elt Baalana?" Hygg að athafi þínu í dalnum, sjá, hvað þú hefir gjört, léttafatta úlfaldahryssa, sem hleypur til og frá.

2:23 How canst thou say, I am not defiled, I have not gone after the Baalim? see thy way in the valley, know what thou hast done: *thou art* a swift dromedary traversing her ways;

2:24 Eins og villiasna, sem vön er eyðimörkinni, stendur hún á öndinni í girndarbruna sínum, - hver fær aftrað lösta hennar? Þeir sem hennar leita, þurfa engir að þreyta sig, þeir finna hana í mánuði hennar.

2:24 a wild ass used to the wilderness, that snuffeth up the wind in her desire; in her occasion who can turn her away? all they that seek her will not weary themselves; in her month they shall find her.

2:25 Varðveit þú fót þinn, svo að skórinn fari ekki af honum, og háls þinn, svo að hann verði ekki þurr! En þú segir: "Það er til einskis! Ne! Ég elska hina útlendu og þá vil ég elta!"

2:25 Withhold thy foot from being unshod, and thy throat from thirst: but thou saidst, It is in vain; no, for I have loved strangers, and after them will I go.

2:26 Eins og þjófurinn má skammast sín, þegar hann er staðinn að verkinu, svo má Ísraels hús skammast sín: Þeir,

konungar þeirra, höfðingjar þeirra, prestar þeirra og spámenn þeirra.

2:26 As the thief is ashamed when he is found, so is the house of Israel ashamed; they, their kings, their princes, and their priests, and their prophets;

2:27 segja við trédrumb: "Þú ert faðir minn!" og við stein: "Þú hefir fætt mig!" Þeir hafa snúið við mér bakinu, en ekki andlitinu, en þegar þeir eru í nauðum staddir, þá hrópa þeir: "Rís upp og hjálpa oss!"

2:27 who say to a stock, Thou art my father; and to a stone, Thou hast brought me forth: for they have turned their back unto me, and not their face; but in the time of their trouble they will say, Arise, and save us.

2:28 En hvar eru guðir þínir, sem þú hefir gjört þér? Þeir verða að rísa upp, ef þeir geta hjálpað þér, þegar þú ert í nauðum staddur! Því að guðir þínir, Júda, eru orðnir eins margir og borgir þínar.

2:28 But where are thy gods that thou hast made thee? let them arise, if they can save thee in the time of thy trouble: for according to the number of thy cities are thy gods, O Judah.

2:29 Hví þráttið þér við mig? Þér hafið allir rofið trúnað við mig - segir Drottinn.

2:29 Wherefore will ye contend with me? ye all have transgressed against me, saith Yahwe.

2:30 Til einskis hefi ég slegið sonu yðar, aga þýddust þér ekki, sverð yðar tortímdi spámönnum yðar, eins og eyðandi ljón.

2:30 In vain have I smitten your children; they received no correction: your own sword hath devoured your prophets, like a destroying lion.

2:31 Þú kynslóð, gef gaum orði Drottins! Hefi ég verið eyðimörk fyrir Ísrael eða niðdimmt land? Hví segir þá þjóð mín: "Vér erum lausir, vér munum ekki koma aftur til þín!"

2:31 O generation, see ye the word of Yahwe. Have I been a wilderness unto Israel? or a land of thick darkness? wherefore say my people, We are broken loose; we will come no more unto thee?

2:32 Mun mær gleyma skartí sínu, brúður belti sínu? Og þó hefir þjóð mín gleymt mér afar langan tíma.

2:32 Can a virgin forget her ornaments, or a bride her attire? yet my people have forgotten me days without number.

2:33 Hversu haganlega fer þú að ráði þínu, til þess að leita þér ástar! Til þess hefir þú jafnvel vanið þig á glæpa-atferli.

2:33 How trimmest thou thy way to seek love! therefore even the wicked women hast thou taught thy ways.

2:34 Jafnvel á faldi klæða þinna sést blóð saklausra aumingja. Þú stóðst þá eigi að innbroti.

2:34 Also in thy skirts is found the blood of the souls of the innocent poor: thou didst not find them breaking in; but it is because of all these things.

2:35 Þrátt fyrir allt þetta segir þú:

"Ég er saklaus, vissulega hefir reiði hans snúist frá mér." Sjá, nú dreg ég þig fyrir dóm, af því að þú segir: "Ég hefi ekki syndgað."

2:35 Yet thou saidst, I am innocent; surely his anger is turned away from me. Behold, I will enter into judgment with thee, because thou sayest, I have not sinned.

2:36 Hví flýtir þú þér svo mjög burt til þess að halda aðra leið? Vonir þínar um Egyptaland munu og bregðast, eins og vonir þínar um Assýríu brugðust.

2:36 Why gaddest thou about so much to change thy way? thou shalt be ashamed of Egypt also, as thou wast ashamed of Assyria.

2:37 Einnig þaðan munt þú koma, sláandi höndum saman yfir höfði þér, því að Drottinn hefir hafnað þeim, er þú treystir á, og þér mun ekkert lánast með þá.

2:37 From thence also shalt thou go forth, with thy hands upon thy head: for Yahwe hath rejected those in whom thou trustest, and thou shalt not prosper with them.

3:1 Þegar maður rekur frá sér konu sína, og hún fer frá honum og gíftist öðrum manni, getur hann þá horfið til hennar aftur? Mundi landið ekki vanhelgast af því? En þú hefir drýgt hór með mörgum friðlum og attir þó að snúa aftur til mín! - segir Drottinn.

3:1 They say, If a man put away his wife, and she go from him, and become another man's, will he return unto her again? will not that land be greatly polluted? But thou hast played the harlot with many lovers; yet return again to me, saith Yahwe.

3:2 Renn augum þínum upp á skóglausu hæðirnar og gæt að: Hvar hefir þú eigi hórast? Við vegina situr þú um friðla eins og Arabí í eyðimörkinni og vanhelgar landið með lauslæti þínu og vonsku þinni.

3:2 Lift up thine eyes unto the bare heights, and see; where hast thou not been lain with? By the ways hast thou sat for them, as an Arabian in the wilderness; and thou hast polluted the land with thy whoredoms and with thy wickedness.

3:3 Og þótt skúrnum væri haldið aftur og ekkert vorregn kæmi, þá varst þú með hórussvip, þú vildir ekki skammast þín.

3:3 Therefore the showers have been withholden, and there hath been no latter rain; yet thou hast a harlot's forehead, thou refusedst to be ashamed.

3:4 En nú kallar þú til mín: "Faðir minn! Þú ert unnustú asku minnar!"

3:4 Wilt thou not from this time cry unto me, My Father, thou art the guide of my youth?

3:5 Þú hugsar: "Mun hann verða reiður eilíflega, alltaf erfa það?" Sjá, þannig talar þú, en fremur illt og getur fengið það af þér.

3:5 Will he retain his anger for ever? will he keep it to the end? Behold, thou hast spoken and hast done evil things, and hast had thy way.

3:6 Drottinn sagði við mig á dögum Jósía konungs: Hefir þú séð, hvað hin fráhrerfa Ísrael hefir aðhafst? Hún fór upp á hverja háa hæð og inn undir hvert grænt tré og hóradist þar.

3:6 Moreover Yahwe said unto me in the days of Josiah the king, Hast thou seen that which backsliding Israel hath done? she is gone up upon every high mountain and under every green tree, and there hath played the harlot.

3:7 **Ég hugsaði raunar:** Eftir að hún hefir aðhafst allt þetta, mun hún snúa aftur til mín. En hún sneri ekki aftur. Það sá hin ótrúa systir hennar, Júda. 3:7 And I said after she had done all these things, She will return unto me; but she returned not: and her treacherous sister Judah saw it.

3:8 og þótt hún sæi, að einmitt vegna þess, að hin fráhverfa Ísrael hafði drýgt hór, hafði ég rekið hana burt og gefið henni skilnaderskrá, þá óttadist ekki hin ótrúa systir hennar, Júda, heldur fór og drýgði líka hór. 3:8 And I saw, when, for this very cause that backsliding Israel had committed adultery, I had put her away and given her a bill of divorcement, yet treacherous Judah her sister feared not; but she also went and played the harlot.

3:9 og með hinu léttúðarfulla lauslæti sínu vanhjelgaði hún landið og drýgði hór með steini og trédrumbi. 3:9 And it came to pass through the lightness of her whoredom, that the land was polluted, and she committed adultery with stones and with stocks.

3:10 En þrátt fyrir allt þetta hefir hin ótrúa systir hennar, Júda, eigi snúið sér til mín af öllu hjarta, heldur með hrasni - segir Drottinn. 3:10 And yet for all this her treacherous sister Judah hath not returned unto me with her whole heart, but feignedly, saith Yahwe.

3:11 Drottinn sagði við mig: Hin fráhverfa Ísrael er saklaus í samanburði við hina ótrúa Júda. 3:11 And Yahwe said unto me, Backsliding Israel hath showed herself more righteous than treacherous Judah.

3:12 Far þú og kalla þessi orð í norðurátt og seg: Hverf aftur, þú hin fráhverfa Ísrael - segir Drottinn -, ég vil ekki lengur líta reiðulega til þín, því að ég er miskunnssamur - segir Drottinn -, ég er ekki eilíflega reiður. 3:12 Go, and proclaim these words toward the north, and say, Return, thou backsliding Israel, saith Yahwe; I will not look in anger upon you; for I am merciful, saith Yahwe, I will not keep anger for ever.

3:13 Kannastu aðeins við ávirðing þína, að þú hefir rofið trúnað við Drottin, Guð þinn, og hlaupið ýmsar leiðir til þess að gefa þig á vald útlendum guðum undir hverju grænu tré, en minni raust hafið þér ekki hlýtt - segir Drottinn. 3:13 Only acknowledge thine iniquity, that thou hast transgressed against Yahwe thy God, and hast scattered thy ways to the strangers under every green tree, and ye have not obeyed my voice, saith Yahwe.

3:14 Hverfið aftur, þér fráhorfnu synir - segir Drottinn -, því að ég er herra yðar. Og ég vil taka yður, einn úr hverri borg og tvo af hverjum kynstofni, og flytja yður til Sionar.

3:14 Return, O backsliding children, saith Yahwe; for I am a husband unto you: and I will take you one of a city, and two of a family, and I will bring you to Zion:

3:15 og ég vil gefa yður hirða eftir minnu hjarta, og þeir munu gæta yðar með greind og hyggindum. 3:15 and I will give you shepherds according to my heart, who shall feed you with knowledge and understanding.

3:16 Á þeim dögum, þegar yður fjölgar og þér verðið frjósamir í landinu - segir Drottinn -, þá munu menn eigi framar segja: "Sáttmálsörk Drottins!" Hún mun engum í hug koma, og þeir munu ekki minnst hennar né sakna hennar, né heldur munu menn framar búa aðra til.

3:16 And it shall come to pass, when ye are multiplied and increased in the land, in those days, saith Yahwe, they shall say no more, The ark of the covenant of Yahwe; neither shall it come to mind; neither shall they remember it; neither shall they miss it; neither shall it be made any more.

3:17 Þá munu menn kalla Jerúsalem "hásæti Drottins" og allar þjóðir munu safnast þangað vegna nafns Drottins og eigi framar fara eftir þrjósku síns vonda hjarta.

3:17 At that time they shall call Jerusalem the throne of Yahwe; and all the nations shall be gathered unto it, to the name of Yahwe, to Jerusalem: neither shall they walk any more after the stubbornness of their evil heart.

3:18 Á þeim dögum mun Júda hús ganga til Ísraels húss, og þeir munu halda saman úr landinu norður frá inn í landið, sem ég gaf feðrum yðar til eignar.

3:18 In those days the house of Judah shall walk with the house of Israel, and they shall come together out of the land of the north to the land that I gave for an inheritance unto your fathers.

3:19 Ég hafði hugsað: Hversu hátt vil ég setja þig meðal barnanna og gefa þér unaðslegt land, hina dýrlegustu arfleifið meðal allra þjóða! Og enn fremur hugsaði ég: Þér skuluð nefna mig föður og eigi láta af að fylgja mér.

3:19 But I said, How I will put thee among the children, and give thee a pleasant land, a goodly heritage of the hosts of the nations! and I said, Ye shall call me My Father, and shall not turn away from following me.

3:20 En eins og kona verður ótrú elskhuga sínum, eins urðuð þér ótrúir mér, Ísraels hús - segir Drottinn.

3:20 Surely as a wife treacherously departeth from her husband, so have ye dealt treacherously with me, O house of Israel, saith Yahwe.

3:21 Hljóð heyrir á skóglausu hæðunum: grátbiðjandi kvein Ísraelsmanna, af því að þeir hafa breytt illa og gleymt Drottni Guði sínum.

3:21 A voice is heard upon the bare heights, the weeping and the supplications of the children of Israel; because they have perverted their way, they have forgotten Yahwe their God.

3:22 "Hverfið aftur, þér fráhorfnu synir, ég vil lækna fráhrarfssyndir

yðar!" "Hér erum vér, vér komum til þín, því að þú ert Drottinn Guð vor."

3:22 Return, ye backsliding children, I will heal your backslidings. Behold, we are come unto thee; for thou art Yahwe our God.

3:23 Vissulega er hávaðinn á hæðunum svikull. Vissulega er hjálp Ísraels hjá Drottni, Guði vorum.

3:23 Truly in vain is the help that is looked for from the hills, the tumult on the mountains: truly in Yahwe our God is the salvation of Israel.

3:24 Falsguðinn hefir eytt afla feðra vorra allt frá æsku vorri, sauðum þeirra og nautum, sonum þeirra og dætrum.

3:24 But the shameful thing hath devoured the labor of our fathers from our youth, their flocks and their herds, their sons and their daughters.

3:25 Vér skulum leggjast niður í smán vorri, og skömm vor hylji oss, því að á móti Drottni Guði vorum höfum vér syndgað, bæði vér og feður vorir, frá æsku vorri og allt fram á þennan dag, og höfum eigi hlýtt raustu Drottins Guðs vors.

3:25 Let us lie down in our shame, and let our confusion cover us; for we have sinned against Yahwe our God, we and our fathers, from our youth even unto this day; and we have not obeyed the voice of Yahwe our God.

4:1 Þegar þú hverfur aftur, Ísrael - segir Drottinn - skalt þú hverfa aftur til mín. Ef þú flytur viðurstygðir þínar burt frá augliti mínu og ert ekki framar á sveimi

4:1 If thou wilt return, O Israel, saith Yahwe, if thou wilt return unto me, and if thou wilt put away thine abominations out of my sight; then shalt thou not be removed;

4:2 og vinnur eiðinn "svo sannarlega sem Drottinn lifir" í sannleika, réttvísi og einlægni, munu þjóðir óska sér hans blessunar og hrósa sér af honum.

4:2 and thou shalt swear, As Yahwe liveth, in truth, in justice, and in righteousness; and the nations shall bless themselves in him, and in him shall they glory.

4:3 Já, svo segir Drottinn við Júdamenn og við Jerúsalem: Takið nýtt land til yrkingar og síðið ekki ofan í þyrna!

4:3 For thus saith Yahwe to the men of Judah and to Jerusalem, Break up your fallow ground, and sow not among thorns.

4:4 Umskerið yður fyrir Drottni og takið burt yfirhúð hjarta yðar, þér Júdamenn og Jerúsalembúar, svo að heiftarreiði mín brjótist ekki út, eins og eldur, og brenni svo, að eigi verði slökkt, sakir vonskuverka yðar.

4:4 Circumcise yourselves to Yahwe, and take away the foreskins of your heart, ye men of Judah and inhabitants of Jerusalem; lest my wrath go forth like fire, and burn so that none can quench it, because of the evil of your doings.

4:5 Kunngjörið í Júda og boðið í Jerúsalem og segid: Þeytið lúður í landinu! Kallið fullum rómi og segid: Safnist saman, og förum inn í víggirtu borgirnar!

4:5 Declare ye in Judah, and publish in Jerusalem; and say, Blow ye the trumpet in the land: cry aloud and say, Assemble yourselves, and let us go into the fortified cities.

4:6 Reisið upp hermerki í áttina til Sionar, flýið undan, standið eigi við! Því að ég kem með ógæfu úr norðri og mikla eyðing.

4:6 Set up a standard toward Zion: flee for safety, stay not; for I will bring evil from the north, and a great destruction.

4:7 Ljón er risið upp úr runni sínum, þjóða-eyðir lagður af stað, farinn að heiman til þess að gjöra land þitt að auðn, borgir þínar verða gjöreyddar, mannlausear.

4:7 A lion is gone up from his thicket, and a destroyer of nations; he is on his way, he is gone forth from his place, to make thy land desolate, that thy cities be laid waste, without inhabitant.

4:8 Gyrðið yður því hærusekk, harmið og kveinið, því að hin brennandi reiði Drottins hefir ekki snúið sér frá oss.

4:8 For this gird you with sackcloth, lament and wail; for the fierce anger of Yahwe is not turned back from us.

4:9 En á þeim degi - segir Drottinn - munu konungurinn og höfðingjarnir standa ráðalausir, prestarnir verða agndofa og spámennirnir skelfast.

4:9 And it shall come to pass at that day, saith Yahwe, that the heart of the king shall perish, and the heart of the princes; and the priests shall be astonished, and the prophets shall wonder.

4:10 Þá mælti ég: "Æ, herra Drottinn! Vissulega hefir þú illa sviðið þessa þjóð og Jerúsalem, þá er þú sagðir: „Yður mun heill hlotnast!“ þar sem sverðið gengur nú mjög nærri þeim."

4:10 Then said I, Ah, Lord Yahwe! surely thou hast greatly deceived this people and Jerusalem, saying, Ye shall have peace; whereas the sword reacheth unto the life.

4:11 Þá mun sagt verða um þessa þjóð og um Jerúsalem: Glóandi vindur af skóglausum hæðum í eyðimörkinni kemur gegn þjóð minni, hvorki verður sáldrað né hreinsað!

4:11 At that time shall it be said to this people and to Jerusalem, A hot wind from the bare heights in the wilderness toward the daughter of my people, not to winnow, nor to cleanse;

4:12 Ákafur vindur kemur í móti mér, en nú vil ég einnig kveða upp dóma gegn þeim.

4:12 A full wind from these shall come for me: now will I also utter judgments against them.

4:13 Sjá, eins og ský þýtur hann áfram, og vagnar hans eru eins og vindbýlur, hestar hans eru fljótari en ernir. Vei oss, það er úti um oss!

4:13 Behold, he shall come up as clouds, and his chariots *shall be* as the whirlwind: his horses are swifter than eagles. Woe unto us! for we are ruined.

4:14 Þvo illskuna af hjarta þínu, Jerúsalem, til þess að þú frelsist. Hversu lengi eiga þínar syndsamlegu hugsanir að búa í brjósti þér?

4:14 O Jerusalem, wash thy heart from wickedness, that thou mayest be saved. How long shall thine evil thoughts lodge within thee?

4:15 Því heyr, menn segja tíðindi frá Dan og boða ógæfu frá Efraimfjöllum.

4:15 For a voice declareth from Dan, and publisheth evil from the hills of Ephraim:

4:16 Segið þjóðunum frá því, kallið á þær gegn Jerúsalem! Umsátursmenn koma úr fjarlegu landi og hefja óp gegn Júðaborgum.

4:16 make ye mention to the nations; behold, publish against Jerusalem, *that* watchers come from a far country, and give out their voice against the cities of Judah.

4:17 Eins og akurverðir sitja þeir hringinn í kringum hana, af því að hún hefir þrjóskað í gegn mér - segir Drottinn.

4:17 As keepers of a field are they against her round about, because she hath been rebellious against me, saith Yahwe.

4:18 Atferli þitt og gjörðir þínar hafa bakað þér þetta, þetta hefir þú fyrir illsku þína. Já, heiskt er það, það gengur mjög nærri þér.

4:18 Thy way and thy doings have procured these things unto thee; this is thy wickedness; for it is bitter, for it reacheth unto thy heart.

4:19 Íður mín, íður mín! Ég engist sundur og saman! Ó, veggir hjarta míns! Hjartað berst ákalt í brjosti mér, ég get ekki þagað! Því að önd mín heyrir lúðurhljóminn, bardagaópið.

4:19 My anguish, my anguish! I am pained at my very heart; my heart is disquieted in me; I cannot hold my peace; because thou hast heard, O my soul, the sound of the trumpet, the alarm of war.

4:20 Hrun á hrun ofan er boðað, já allt landið er eytt. Skyndilega eru tjöld mín eydd, tjaldúkar mínir tættir sundur allt í einu.

4:20 Destruction upon destruction is cried; for the whole land is laid waste: suddenly are my tents destroyed, *and* my curtains in a moment.

4:21 Hversu lengi á ég að sjá gunnfána, hversu lengi á ég að heyra lúðurhljóm?

4:21 How long shall I see the standard, and hear the sound of the trumpet?

4:22 Já, fíflsk er þjóð mín, mig þekkja þeir ekki. Heimskir synir eru þeir, og vanhyggir eru þeir. Vitmenn eru þeir illt að fremja, en gott að gjöra kunna þeir ekki.

4:22 For my people are foolish, they know me not; they are sottish children, and they have no understanding; they are wise to do evil, but to do good they have no knowledge.

4:23 Ég leit jörðina, og sjá, hún var auð og tóm; ég horfði til himins, og ljós hans var slökknad.

4:23 I beheld the earth, and, lo, it was waste and void; and the heavens, and they had no light.

4:24 Ég leit á fjöllin, og sjá, þau nötruðu, og allar hæðirnar, þær bifudust.

4:24 I beheld the mountains, and, lo, they

trembled, and all the hills moved to and fro.

4:25 Ég litaðist um, og sjá, þar var enginn maður, og allir fuglar himinsins voru flúnir.

4:25 I beheld, and, lo, there was no man, and all the birds of the heavens were fled.

4:26 Ég litaðist um, og sjá, aldingarðurinn var orðinn að eyðimörk og allar borgir hans gjöreyddar af völdum Drottins, af völdum hans brennandi reiði.

4:26 I beheld, and, lo, the fruitful field was a wilderness, and all the cities thereof were broken down at the presence of Yahwe, *and* before his fierce anger.

4:27 Svo segir Drottinn: Auðn skal allt landið verða, enaleyðing á því vil ég ekki gjöra.

4:27 For thus saith Yahwe, The whole land shall be a desolation; yet will I not make a full end.

4:28 Vegna þessa syrgir jörðin og himinninn uppi er dimmur, af því að ég hefi sagt það, og mig iðrar þess eigi, hefi ákveðið það og hætti ekki við það.

4:28 For this shall the earth mourn, and the heavens above be black; because I have spoken it, I have purposed it, and I have not repented, neither will I turn back from it.

4:29 Fyrir harki riddaranna og bogmannanna er hver borg á flótta. Menn skriða inn í runna og stíga upp á kletta. Allar borgir eru yfirgefnar og enginn maður býr framur á þeim.

4:29 Every city fleeth for the noise of the horsemen and bowmen; they go into the thickets, and climb up upon the rocks: every city is forsaken, and not a man dwelleth therein.

4:30 En þú, eyðingunni ofurseld, hvað ætlar þú að gjöra? Þótt þú klæðist skarlati, þótt þú skreytir þig með gullskarti, þótt þú smyrjir augu þín blýlit -, til einskis gjörir þú þig fagra. Friðlarnir hafna þér, þeir sitja um líf þitt.

4:30 And thou, when thou art made desolate, what wilt thou do? Though thou clothest thyself with scarlet, though thou deckest thee with ornaments of gold, though thou enlargeth thine eyes with paint, in vain dost thou make thyself fair; *thy* lovers despise thee, they seek thy life.

4:31 Já, hljóð heyri ég, eins og í jóðsjúkri konu, angistaróp, eins og í konu, sem er að ala fyrsta barnið, óp dótturinnar Sionar, sem stendur á öndinni af kvölum og breiðir út hendurnar: "Ó, vei mér, því að örmagna hnigur sál mín fyrir morðingjum."

4:31 For I have heard a voice as of a woman in travail, the anguish as of her that bringeth forth her first child, the voice of the daughter of Zion, that gaspeth for breath, that spreadeth her hands, *saying*, Woe is me now! for my soul fainteth before the murderers.

5:1 Gangið fram og aftur um stræti Jerúsalem, lítist um og rannsakið og leitið á torgunum, hvort þér finnið nokkurn mann, hvort þar sé nokkur, sem gjörir það sem rétt er og leitast við að sýna trúmennsku, og mun ég fyrirgefa henni.

5:1 Run ye to and fro through the streets of Jerusalem, and see now, and know, and seek in the broad places thereof, if ye can find a man, if there be any that doeth justly, that seeketh truth; and I will pardon her.

5:2 Og þótt þeir segi: "svo sannarlega sem Drottinn lifir," sverja þeir engu að síður meinsari.

5:2 And though they say, As Yahwe liveth; surely they swear falsely.

5:3 En, Drottinn, líta ekki augu þín á trúfesti? Þú laust þá, en þeir kenndu ekkert til, þú eyddir þeim, en þeir vildu ekki taka aga. Þeir gjörðu andlit sín harðari en stein, þeir vildu ekki snúa við.

5:3 O Yahwe, do not thine eyes look upon truth? thou hast stricken them, but they were not grieved; thou hast consumed them, but they have refused to receive correction: they have made their faces harder than a rock; they have refused to return.

5:4 En ég hugsaði: "Það eru aðeins hinir lítilmótlegu, sem breyta heimskulega, af því að þeir þekkja ekki veg Drottins, réttindi Guðs síns."

5:4 Then I said, Surely these are poor; they are foolish; for they know not the way of Yahwe, nor the law of their God:

5:5 Ég ætla að fara til stórmennanna og tala við þá, því að þeir þekkja veg Drottins, réttindi Guðs síns." En einmitt þeir höfðu allir saman brotið sundur okið og slitið af sér böndin.

5:5 I will get me unto the great men, and will speak unto them; for they know the way of Yahwe, and the law of their God. But these with one accord have broken the yoke, and burst the bonds.

5:6 Fyrir því drepur þá ljón úr skóginum, fyrir því eyðir þeim úlfurinn, sem hefst við á heiðunum. Pardusdýrið situr um borgir þeirra, svo að hver sá, er út úr þeim fer, verður rifinn sundur, því að afbrot þeirra eru mörg, fráhrifssyndir þeirra miklar.

5:6 Wherefore a lion out of the forest shall slay them, a wolf of the evenings shall destroy them, a leopard shall watch against their cities; every one that goeth out thence shall be torn in pieces; because their transgressions are many, and their backslidings are increased.

5:7 Hvi skyldi ég fyrirgefa þér? Börn þín hafa yfirgefið mig og svarið við þá, sem ekki eru guðir, og þótt ég mettaði þá, tóku þeir fram hjá og þyrptust að hórúsinu.

5:7 How can I pardon thee? thy children have forsaken me, and sworn by them that are no gods: when I had fed them to the full, they committed adultery, and assembled themselves in troops at the harlots' houses.

5:8 Eins og sallegir stóðhestar hlaupa þeir til og frá og hvía hver að annars konu.

5:8 They were as fed horses roaming at large; every one neighed after his neighbor's wife.

5:9 Ætti ég ekki að hegna slíkum mönnum? - segir Drottinn -, eða hefna mín á annarri eins þjóð og þessari?

5:9 Shall I not visit for these things? saith Yahwe; and shall not my soul be avenged on such a nation as this?

5:10 Stigið upp á vingarðshjalla þjóðar minnar og rífið niður, en gjörið þó ekkialeyðing, takið burt vinviðargreinar hennar, því að þær heyra ekki Drottni.

5:10 Go ye up upon her walls, and destroy; but make not a full end: take away her branches; for they are not Yahwe's.

5:11 Því að Ísraels hús og Júda hús hafa breytt mjög sviksamlega gegn mér - segir Drottinn.

5:11 For the house of Israel and the house of Judah have dealt very treacherously against me, saith Yahwe.

5:12 Þeir hafa afneitað Drottni og sagt: "Það er ekki hann, og engin ógafa mun yfir oss koma, sverð og hungur munum vér ekki sjá.

5:12 They have denied Yahwe, and said, It is not he; neither shall evil come upon us; neither shall we see sword nor famine:

5:13 Spámennirnir munu verða að vindi, því að orð Guðs býr ekki í þeim."

5:13 and the prophets shall become wind, and the word is not in them: thus shall it be done unto them.

5:14 Fyrir því mælir Drottinn, Guð allsherjar, svo: Af því að þeir hafa mælt slíkum orðum, fer svo fyrir þeim sjálfum! Ég gjöri orð mín í munni þínum að eldi og þessa þjóð að eldiviði, til þess að hann eyði henni.

5:14 Wherefore thus saith Yahwe, the God of hosts, Because ye speak this word, behold, I will make my words in thy mouth fire, and this people wood, and it shall devour them.

5:15 Sjá, ég læt þjóð koma yfir yður úr fjarlegu landi, Ísraels hús - segir Drottinn. Það er óbilug þjóð, það er afar gömul þjóð, tungu þeirrar þjóðar þekkir þú ekki, og skilur ekki, hvað hún segir.

5:15 Lo, I will bring a nation upon you from far, O house of Israel, saith Yahwe: it is a mighty nation, it is an ancient nation, a nation whose language thou knowest not, neither understandest what they say.

5:16 Örvamælir hennar er sem opin gröf, allir eru þeir kappar.

5:16 Their quiver is an open sepulchre, they are all mighty men.

5:17 Hún mun eta uppskeru þína og neyslukorn þitt, þeir munu eta sonu þína og dætur. Hún mun eta sauði þína og naut, hún mun eta vintré þín og fíkjuþré, hún mun brjóta niður með sverði hinar viggirtu borgir þínar, er þú reiðir þig á.

5:17 And they shall eat up thy harvest, and thy bread, which thy sons and thy daughters should eat; they shall eat up thy flocks and thy herds; they shall eat up thy vines and thy fig-trees; they shall beat down thy fortified cities, wherein thou trustest, with the sword.

5:18 En á þeim dögum - segir Drottinn - mun ég samt ekki gjöraaleyðing á yður.

5:18 But even in those days, saith Yahwe, I will not make a full end with you.

5:19 En ef þér þá segid: "Fyrir hvað

gjörir Drottinn, Guð vor, oss allt þetta?" þá skalt þú segja við þá: "Eins og þér hafið yfirgefið mig og þjónað öðrum guðum í yðar landi, svo skuluð þér verða annarra þrælur í landi, sem ekki er yðar land."

5:19 And it shall come to pass, when ye shall say, Wherefore hath Yahwe our God done all these things unto us? then shalt thou say unto them, Like as ye have forsaken me, and served foreign gods in your land, so shall ye serve strangers in a land that is not yours.

5:20 Kunngjörð það í húsi Jakobs og boðið það í Júda:

5:20 Declare ye this in the house of Jacob, and publish it in Judah, saying,

5:21 Heyr þetta, þú heimski og skilningslausli lyður, þér sem hafið augu, en sjáid ekki, þér sem hafið eyru, en heyrið ekki!

5:21 Hear now this, O foolish people, and without understanding; that have eyes, and see not; that have ears, and hear not:

5:22 Mig viljið þér ekki óttast - segir Drottinn - eða skjálfa fyrir minnu auglití? fyrir mér, sem hefi sett hafinu fjörusandinn að takmarki, ævarandi girðingu, sem það kemst ekki yfir. Og þótt öldur þess komi æðandi, þá vinna þær ekki á, og þótt þær gnýi, þá komast þær ekki yfir hana.

5:22 Fear ye not me? saith Yahwe: will ye not tremble at my presence, who have placed the sand for the bound of the sea, by a perpetual decree, that it cannot pass it? and though the waves thereof toss themselves, yet can they not prevail; though they roar, yet can they not pass over it.

5:23 En lyður þessi er þverúðarfullur og þrjóskur í hjarta. Þeir hafa vikið af leið og horfið burt.

5:23 But this people hath a revolting and a rebellious heart; they are revolted and gone.

5:24 en sögðu ekki í hjarta sínu: "Óttumst Drottin, Guð vorn, sem gefur regnið, haustregnið og vorregnið, í réttan tíma og viðheldur handa oss ákveðnum uppskeruvikum."

5:24 Neither say they in their heart, Let us now fear Yahwe our God, that giveth rain, both the former and the latter, in its season; that preserveth unto us the appointed weeks of the harvest.

5:25 Misgjörðir yðar hafa fært allt þetta úr skorðum, og syndir yðar hafa hrundið blessuninni burt frá yður.

5:25 Your iniquities have turned away these things, and your sins have withholden good from you.

5:26 Meðal lyðs míns eru óguðlegir menn. Þeir liggja í fyrirsát, eins og þegar fuglarar húka, þeir leggja snörur til þess að veida menn.

5:26 For among my people are found wicked men: they watch, as fowlers lie in wait; they set a trap, they catch men.

5:27 Eins og fuglabúr fullt af fuglum, svo eru hús þeirra full af svikum; á þann hátt eru þeir orðnir miklir og auðugir.

5:27 As a cage is full of birds, so are their houses full of deceit: therefore they are become great, and waxed rich.

5:28 Þeir eru orðnir feitir, það stírnir á þá. Þeir eru og fleytifullir af illskutali, málefni munadarleysingjans taka þeir ekki að sér til þess að bera það fram til sigurs, og þeir reka ekki réttar fátæklinganna.

5:28 They are waxed fat, they shine: yea, they overpass in deeds of wickedness; they plead not the cause, the cause of the fatherless, that they may prosper; and the right of the needy do they not judge.

5:29 Ætti ég ekki að hegna slíkum mönnum? - segir Drottinn - eða hefna mín á annarri eins þjóð og þessari?

5:29 Shall I not visit for these things? saith Yahwe; shall not my soul be avenged on such a nation as this?

5:30 Óttalegt og hryllilegt er það, sem við ber í landinu!

5:30 A wonderful and horrible thing is come to pass in the land:

5:31 Spámennirnir kenna lygar og prestarnir drottna eftir tilsögn þeirra, og þjóð minni þykir fara vel á því. En hvað ætlið þér að gjöra, þegar að skuldadögnum kemur?

5:31 the prophets prophesy falsely, and the priests bear rule by their means; and my people love to have it so: and what will ye do in the end thereof?

6:1 Flyið, Benjaminítar, út úr Jerúsalem! Þeytið lúður í Tekóa og reisið upp merki í Betkerem, því að ógæfa vofir yfir úr norðurátt og mikil eyðing.

6:1 Flee for safety, ye children of Benjamin, out of the midst of Jerusalem, and blow the trumpet in Tekoa, and raise up a signal on Beth-haccherem; for evil looketh forth from the north, and a great destruction.

6:2 Dóttirin Sion, hin fagra og finláta, er þögl.

6:2 The comely and delicate one, the daughter of Zion, will I cut off.

6:3 Til hennar koma hirðar með hjarðir sínar, slá tjöldum hringinn í kringum hana, hver beitir sitt svæði.

6:3 Shepherds with their flocks shall come unto her; they shall pitch their tents against her round about; they shall feed every one in his place.

6:4 "Vigið yður til bardaga móti henni! Standið upp og gjörum áhlaup um hádegio!" Vei oss, því að degi hallar og kveldskuggarnir lengjast.

6:4 Prepare ye war against her; arise, and let us go up at noon. Woe unto us! for the day declineth, for the shadows of the evening are stretched out.

6:5 "Standið upp og gjörum áhlaup að næturþeli og rifum niður hallir hennar!"

6:5 Arise, and let us go up by night, and let us destroy her palaces.

6:6 Svo segir Drottinn allsherjar: Fellið tré hennar og hlaðið virkisvegg gegn Jerúsalem. Það er borgin, sem hegna á. Undirokun ríkir alls staðar í henni.

6:6 For thus hath Yahwe of hosts said, Hew ye down trees, and cast up a mound against Jerusalem: this is the city to be visited; she is wholly oppression in the midst of her.

6:7 Því eins og vatnsþróin heldur vatninu fersku, þannig heldur hún illsku sinni fersku. Öfheldi og kúgun heyrir í henni, frammi fyrir augliti minnu er stöðuglega þjáning og misþyrming.

6:7 As a well casteth forth its waters, so she casteth forth her wickedness: violence and destruction is heard in her; before me continually is sickness and wounds.

6:8 Lát þér segjast, Jerúsalem, til þess að sál mín sliti sig ekki frá þér, til þess að ég gjöri þig ekki að auðn, að óbyggðu landi.

6:8 Be thou instructed, O Jerusalem, lest my soul be alienated from thee; lest I make thee a desolation, a land not inhabited.

6:9 Svo segir Drottinn allsherjar: Menn munu gjöra nákvæma eftirleit á leifum Ísraels, eins og gjört er á vínviði með því að rétta æ að nýju höndina upp að vínviðargreinunum, eins og vínlestursmaðurinn gjörir.

6:9 Thus saith Yahwe of hosts, They shall thoroughly glean the remnant of Israel as a vine: turn again thy hand as a grape-gatherer into the baskets.

6:10 Við hvern á ég að tala og hvern á ég að gjöra varan við, svo að þeir heyri? Sjá, eyra þeirra er óumskorið, svo að þeir geta ekki tekið eftir. Já, orð Drottins er orðið þeim að háði, þeir hafa engar mætur á því.

6:10 To whom shall I speak and testify, that they may hear? behold, their ear is uncircumcised, and they cannot hearken: behold, the word of Yahwe is become unto them a reproach; they have no delight in it.

6:11 En ég er fullur af heiftarreiði Drottins, ég er orðinn uppgefinn að halda henni niðri í mér. "Helliú henni þá út yfir börnin á götunni og út yfir allan unglingahópinn, því að karl sem kona munu hertekin verða, aldraðir jafnt sem háaldraðir.

6:11 Therefore I am full of the wrath of Yahwe; I am weary with holding in: pour it out upon the children in the street, and upon the assembly of young men together; for even the husband with the wife shall be taken, the aged with him that is full of days.

6:12 En hús þeirra munu verða annarra eign, akrar og konur hvað með öðru, því að ég rétti hönd mína út gegn íbúum landsins" - segir Drottinn.

6:12 And their houses shall be turned unto others, their fields and their wives together; for I will stretch out my hand upon the inhabitants of the land, saith Yahwe.

6:13 Bæði ungir og gamlir, allir eru þeir fíknir í rangfenginn gróða, og bæði spámann og prestar, allir hafa þeir svik í frammi.

6:13 For from the least of them even unto the greatest of them every one is given to covetousness; and from the prophet even unto the priest every one dealeth falsely.

6:14 Þeir hyggjast að lækna áfall þjóðar minnar með hægu móti, segjandi: "Heill, heill!" þar sem engin heill er.

6:14 They have healed also the hurt of my people slightly, saying, Peace, peace; when there is no peace.

6:15 Þeir munu hljóta að skammast sín fyrir að hafa framið svivirðing! En þeir skammast sín ekki og vita ekki hvað það er, að blygðast sín. Fyrir því munu þeir falla meðal þeirra, sem falla. Þegar minn tími kemur að hegna þeim, munu þeir steypast - segir Drottinn.

6:15 Were they ashamed when they had committed abomination? nay, they were not at all ashamed, neither could they blush: therefore they shall fall among them that fall; at the time that I visit them they shall be cast down, saith Yahwe.

6:16 Svo mælti Drottinn: Nemið staðar við vegina og litist um og spyrjið um gömlu göturnar, hver sé hamingjuleiðin, og farið hana, svo að þér finnið sálum yðar hvíld. En þeir sögðu: "Vér viljum ekki fara hana."

6:16 Thus saith Yahwe, Stand ye in the ways and see, and ask for the old paths, where is the good way; and walk therein, and ye shall find rest for your souls: but they said, We will not walk *therein*.

6:17 Þá setti ég varðmenn gegn yður: "Takið eftir lúðurhljóminum!" En þeir sögðu: "Vér viljum ekki taka eftir honum."

6:17 And I set watchmen over you, *saying*, Harken to the sound of the trumpet; but they said, We will not hearken.

6:18 Heyrið því, þjóðir! Sjá þú, söfnuður, hvað í þeim býr!

6:18 Therefore hear, ye nations, and know, O congregation, what is among them.

6:19 Heyr það, jörð! Sjá, ég leiði ógæfu yfir þessa þjóð! Það er ávöxturinn af ráðabruggi þeirra, því að orðum mínum hafa þeir engan gaum gefið og leiðbeining minni hafa þeir hafnað.

6:19 Hear, O earth: behold, I will bring evil upon this people, even the fruit of their thoughts, because they have not hearkened unto my words; and as for my law, they have rejected it.

6:20 Hvað skal mér reykersi, sem kemur frá Saba, og hinn dýri reyr úr fjarlægum landi? Brennifórnir yðar eru mér eigi þóknanlegar og sláturfórnir yðar geðjast mér eigi.

6:20 To what purpose cometh there to me frankincense from Sheba, and the sweet cane from a far country? your burnt-offerings are not acceptable, nor your sacrifices pleasing unto me.

6:21 Fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég legg fótakefli fyrir þessa þjóð, til þess að um þau hrasi bæði fedur og synir, hver nábuinn farist með öðrum.

6:21 Therefore thus saith Yahwe, Behold, I will lay stumbling-blocks before this people; and the fathers and the sons together shall stumble against them; the neighbor and his friend shall perish.

6:22 Svo segir Drottinn: Sjá, lýður kemur úr landi í norðurátt og mikil þjóð ris upp á útkjálkum jarðar.

6:22 Thus saith Yahwe, Behold, a people cometh from the north country; and a great nation shall be stirred up from the uttermost parts of the earth.

6:23 Þeir bera boga og skotspjót, þeir eru grimmir og sýna enga miskunn. Hárcysti þeirra er sem hafgnýr, og þeir

riða hestum, búnir sem hermenn til bardaga gegn þér, dóttirín Sion.

6:23 They lay hold on bow and spear; they are cruel, and have no mercy; their voice roareth like the sea, and they ride upon horses, every one set in array, as a man to the battle, against thee, O daughter of Zion.

6:24 Vér höfum fengið fregnir af honum, hendur vorar eru magnausrar. Angist hefir gripið oss, kvalir eins og jóðsjúka konu.

6:24 We have heard the report thereof; our hands wax feeble: anguish hath taken hold of us, and pangs as of a woman in travail.

6:25 Farið ekki út á bersvæði og gangið ekki um veginn, því að óvinurinn hefir sverð - skelfing allt um kring.

6:25 Go not forth into the field, nor walk by the way; for the sword of the enemy, and terror, are on every side.

6:26 Þjóð mín, gyrð þig hærusekk og velt þér í ösku, stofna til sorgarhalds, eins og eftir einkason væri, beisklegs harmakveins, því að skyndilega mun eyðandinn yfir oss koma.

6:26 O daughter of my people, gird thee with sackcloth, and wallow thyself in ashes: make thee mourning, as for an only son, most bitter lamentation; for the destroyer shall suddenly come upon us.

6:27 Ég hefi gjört þig að rannsakara hjá þjóð minni, til þess að þú kynnir þér afterli þeirra og rannsakir það.

6:27 I have made thee a trier and a fortress among my people; that thou mayest know and try their way.

6:28 Allir eru þeir svæsnir uppreisnarmenn, rógberendur, tómur eir og járn, allir eru þeir spillingarmenn.

6:28 They are all grievous revolters, going about with slanders; they are brass and iron: they all of them deal corruptly.

6:29 Smiðjubilgurinn másaði, blýið átti að eyðast í eldinum, til einskis hafa menn verið að bræða og bræða, hinir illu urðu ekki skildir frá.

6:29 The bellows blow fiercely; the lead is consumed of the fire: in vain do they go on refining; for the wicked are not plucked away.

6:30 Ógilt silfur nefna menn þá, því að Drottinn hefir fellt þá úr gildi.

6:30 Refuse silver shall men them, because Yahwe hath rejected them.

7:1 Orðið sem kom til Jeremia frá Drottni:

7:1 The word that came to Jeremiah from Yahwe, saying,

7:2 Nem staðar við hlið musteris Drottins og boda þar þessi orð og seg: Heyrið orð Drottins, allir Júdamenn, þér sem gangið inn um þetta hlið til þess að falla fram fyrir Drottni.

7:2 Stand in the gate of Yahwe's house, and proclaim there this word, and say, Hear the word of Yahwe, all ye of Judah, that enter in at these gates to worship Yahwe.

7:3 Svo segir Drottinn allsherjar, Guð Ísraels: Batið breytni yðar og gjörðir, þá mun ég láta yður búa á þessum stað.

7:3 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Amend your ways and your doings, and I will cause you to dwell in this place.

7:4 Reiðið yður ekki á lygatal, er menn segja: "Þetta er musteri Drottins, musteri Drottins, musteri Drottins."

7:4 Trust ye not in lying words, saying, The temple of Yahwe, the temple of Yahwe, the temple of Yahwe, are these.

7:5 En ef þér batið breytni yðar og gjörðir alvarlega, ef þér iðkið réttlæti í þrætum manna á milli.

7:5 For if ye thoroughly amend your ways and your doings; if ye thoroughly execute justice between a man and his neighbor;

7:6 undirokið ekki útlendinga, munaðarleysingja og ekkjur, og úthellið ekki saklausu blóði á þessum stað, og eltið ekki aðra guði, yður til tjóns,

7:6 if ye oppress not the sojourner, the fatherless, and the widow, and shed not innocent blood in this place, neither walk after other gods to your own hurt:

7:7 Þá vil ég láta yður búa á þessum stað, í landinu, sem ég gaf feðrum yðar, frá eilífi til eilíðar.

7:7 then will I cause you to dwell in this place, in the land that I gave to your fathers, from of old even for evermore.

7:8 Sjá, þér reiðið yður á lygaraður, sem ekki eru til nokkurs gagns.

7:8 Behold, ye trust in lying words, that cannot profit.

7:9 Er ekki svo: Stela, myrða, drýgja hór, sverja meinsæri, færa Baal reyfelsisfórnir og elta aðra guði, er þér ekki þekkið.

7:9 Will ye steal, murder, and commit adultery, and swear falsely, and burn incense unto Baal, and walk after other gods that ye have not known,

7:10 og síðan komið þér og gangið fram fyrir mig í þessu húsi, sem kennt er við nafn mitt, og segið: "Öss er borgið!" og fremjið síðan að nýju allar þessar svívirdingar.

7:10 and come and stand before me in this house, which is called by my name, and say, We are delivered; that ye may do all these abominations?

7:11 Er þá hús þetta, sem kennt er við nafn mitt, orðið að ræningjabæli í augum yðar? Já, ég lít svo á - segir Drottinn.

7:11 Is this house, which is called by my name, become a den of robbers in your eyes? Behold, I, even I, have seen it, saith Yahwe.

7:12 Farið til bústaðar míns í Siló, þar sem ég forðum daga lét nafn mitt búa, og sjáið, hvernig ég hefi farið með hann fyrir sakir illsku lýs míns Ísraels.

7:12 But go ye now unto my place which was in Shiloh, where I caused my name to dwell at the first, and see what I did to it for the wickedness of my people Israel.

7:13 Og þar eð þér nú hafið framið öll þessi verk - segir Drottinn - og eigi hlýtt, þótt ég hafi talað til yðar seint og snemma, og eigi svarað, þótt ég hafi kallað á yður.

7:13 And now, because ye have

done all these works, saith Yahwe, and I spake unto you, rising up early and speaking, but ye heard not; and I called you, but ye answered not:

7:14 Þá ætla ég að fara með húsið, sem kennt er við nafn mitt og þér treystið á, og staðinn, sem ég hefi gefið yður og feðrum yðar, eins og ég fór með Siló.

7:14 therefore will I do unto the house which is called by my name, wherein ye trust, and unto the place which I gave to you and to your fathers, as I did to Shiloh.

7:15 og útskúfa yður frá auglíti mínu, eins og ég útskúfaði bræðrum yðar, öllum niðjum Efraims.

7:15 And I will cast you out of my sight, as I have cast out all your brethren, even the whole seed of Ephraim.

7:16 Þú skalt ekki biðja fyrir þessum lýð og ekki hefja þeirra vegna grátbeiðni né fyrirbón, og legg ekki að mér, því að ég heyrir þig ekki.

7:16 Therefore pray not thou for this people, neither lift up cry nor prayer for them, neither make intercession to me; for I will not hear thee.

7:17 Sér þú ekki hvað þeir hafast að í Júdaborgum og á strætum Jerúsalem?

7:17 Seest thou not what they do in the cities of Judah and in the streets of Jerusalem?

7:18 Börnin tína saman eldivið og feðurnir kveikja eldinn, en konurnar hnóða deig til þess að gjöra af fórnarkökur

banda himnadrottningunni, og færa öðrum guðum dreypifórnir til þess að skaprauna mér.

7:18 The children gather wood, and the fathers kindle the fire, and the women knead the dough, to make cakes to the queen of heaven, and to pour out drink-offerings unto other gods, that they may provoke me to anger.

7:19 En skaprauna þeir mér - segir Drottinn - , hvort ekki miklu fremur sjálfum sér, til þess að þeir verði sér hefðilega til skammar?

7:19 Do they provoke me to anger? saith Yahwe; do they not provoke themselves, to the confusion of their own faces?

7:20 Fyrir því segir herrann Drottinn svo: Reiði minni og heift mun úthellt verða yfir þennan stað, yfir menn og skapnur, yfir tré merkurinnar og yfir ávesti akurlendisins, - og hún skal brenna og eigi slokkna.

7:20 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Behold, mine anger and my wrath shall be poured out upon this place, upon man, and upon beast, and upon the trees of the field, and upon the fruit of the ground; and it shall burn, and shall not be quenched.

7:21 Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Batið brennifórnun yðar við sláturfórnir yðar og etið kjöt!

7:21 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Add your burnt-offerings unto your sacrifices, and eat ye flesh.

7:22 Því að ég hefi ekkert talað til feðra yðar né boðið þeim nokkuð um brennifórnir og sláturfórnir, þá er ég leiddi þá burt af Egyptalandi.

7:22 For I spake not unto your fathers, nor commanded them in the day that I brought them out of the land of Egypt, concerning burnt-offerings or sacrifices:

7:23 En þetta hefi ég boðið þeim: Hlýðið minni raustu, þá skal ég vera yðar Guð og þér skuluð vera mín þjóð, og gangið jafnan á þeim vegi, sem ég býð yður, til þess að yður vegni vel.

7:23 but this thing I commanded them, saying, Hearken unto my voice, and I will be your God, and ye shall be my people; and walk ye in all the way that I command you, that it may be well with you.

7:24 En þeir heyrðu ekki og lögðu ekki við eyrun, en fóru eftir vélráðum síns illa hjarta og sneru við mér bakinu, en ekki andlitinu.

7:24 But they hearkened not, nor inclined their ear, but walked in *their own* counsels and in the stubbornness of their evil heart, and went backward, and not forward.

7:25 Frá þeim degi, er feður yðar fóru burt af Egyptalandi, og fram á þennan dag, hefi ég stöðugt dag eftir dag sent þjóna mína, spámennina, til yðar.

7:25 Since the day that your fathers came forth out of the land of Egypt unto this day, I have sent unto you all my servants the prophets, daily rising up early and sending them:

7:26 En þeir heyrðu mig ekki og lögðu ekki við eyrun, heldur gjörðust harðsviradír og breyttu enn verr en feður þeirra.

7:26 yet they hearkened not unto me, nor inclined their ear, but made their neck stiff: they did worse than their fathers.

7:27 Og þótt þú talir öll þessi orð til þeirra, munu þeir ekki hlýða á þig, og þótt þú kallir til þeirra, munu þeir ekki svara þér.

7:27 And thou shalt speak all these words unto them; but they will not hearken to thee: thou shalt also call unto them; but they will not answer thee.

7:28 Seg því við þá: Þetta er þjóðin, sem eigi hlýðir raustu Drottins, Guðs síns, og engri umvöndun tekur. Horfin er trúfestin, já, upprætt úr munni þeirra.

7:28 And thou shalt say unto them, This is the nation that hath not hearkened to the voice of Yahwe their God, nor received instruction: truth is perished, and is cut off from their mouth.

7:29 Sker af þér höfuðþrýði þína og varpa henni frá þér og hef upp harmakvein á skóglausu hæðunum, því að Drottinn hefir hafnað og útskúfað þeirri kynslóð, sem hann reiddist.

7:29 Cut off thy hair, O *Jerusalem*, and cast it away, and take up a lamentation on the bare heights; for Yahwe hath rejected and forsaken the generation of his wrath.

7:30 Júdamenn hafa gjört það, sem illt er í minum augum - segir Drottinn -, þeir hafa reist upp víðurstygðir sínar í húsi því, sem kennt er við nafn mitt, og saurgað það

7:30 For the children of Judah have done that which is evil in my sight, saith Yahwe: they have set their abominations in the house which is called by my name, to defile it.

7:31 og byggt Tófet-fórnarhæðir í Hinnomssonar-dal til þess að brenna sonu sína og dætur í eldi, sem ég hefi ekki boðið og mér hefir ekki í hug komið!

7:31 And they have built the high places of Topheth, which is in the valley of the son of Hinnom, to burn their sons and their daughters in the fire; which I commanded not, neither came it into my mind.

7:32 Sjá, fyrir því munu þeir dagar koma - segir Drottinn -, að eigi mun framfar verða talað um "Tófet" og "Hinnomssonar-dal," heldur um "Drápsdal," og menn munu jarða í Tófet vegna rúmleysis.

7:32 Therefore, behold, the days come, saith Yahwe, that it shall no more be called Topheth, nor The valley of the son of Hinnom, but The valley of Slaughter: for they shall bury in Topheth, till there be no place to bury.

7:33 Lík þessa lýðs munu verða æti fyrir fugla himinsins og dýr jarðarinnar, og enginn mun fela þau burt.

7:33 And the dead bodies of this people shall be food for the birds of the heavens, and for the beasts of the earth; and none shall frighten them away.

7:34 Þá mun ég láta öll ánægju- og gleðihljóð, öll fagnadarlæti brúðguma og brúðar hverfa burt úr Júðaborgum og af strætum Jerúsalem, því að landið skal verða auðn.

7:34 Then will I cause to cease from the cities of Judah, and from the streets of Jerusalem, the voice of mirth and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride; for the land shall become a waste.

8:1 Þá munu menn - segir Drottinn - taka bein Júðakonunga og bein Júðahöfðingja og bein prestanna og bein spámannanna og bein Jerúsalembúa úr grölum þeirra.

8:1 At that time, saith Yahwe, they shall bring out the bones of the kings of Judah, and the bones of his princes, and the bones of the priests, and the bones of the prophets, and the bones of the inhabitants of Jerusalem, out of their graves;

8:2 og breiða þau út á móti sólinni og tunglinu og öllum her himinsins, er þeir elskuðu og þjónuðu og eltu og gengu til fréttu við og féllu fram fyrir. Þeim verður ekki safnað saman og þau verða ekki grafin, þau skulu verða að áburði á akrinum.

8:2 and they shall spread them before the sun, and the moon, and all the host of heaven, which they have loved, and which they have served, and after which they have walked, and which they have sought, and which they have worshipped: they shall not be gathered, nor be buried, they shall be for dung upon the face of the earth.

8:3 Og allar leifarnar, þeir er eftir verða af þessari vondu kynslóð á öllum þeim stöðum, þangað sem ég hefi rekið þá, munu heldur kjósa dauða en líf - segir Drottinn allsherjar.

8:3 And death shall be chosen rather than life by all the residue that remain of this evil family, that remain in all the places whither I have driven them, saith Yahwe of hosts.

8:4 Seg því við þá: Svo segir Drottinn: Hvort falla menn og standa ekki upp aftur? Eða hverfa menn burt án þess að koma aftur?

8:4 Moreover thou shalt say unto them, Thus saith Yahwe: Shall men fall, and not rise up again? Shall one turn away, and not return?

8:5 Hvers vegna hefir þessi lýður horfið burt til avarandi fráhvarfs? Þeir halda fast við svikin og vilja ekki hverfa aftur.

8:5 Why then is this people of Jerusalem slidden back by a perpetual backsliding? they hold fast deceit, they refuse to return.

8:6 Ég tók eftir og heyrði: Þeir tala ósannindi, enginn iðrast illsku sinnar, svo að hann segi: "Hvað hefi ég gjört?" Allir hafa þeir gjörst fráhverfir í rásinni, eins og hestur, sem ryðst áfram í orustu.

8:6 I hearkened and heard, but they spake not aright: no man repenteth him of his wickedness, saying, What have I done? every one turneth to his course, as a horse that rusheth headlong in the battle.

8:7 Jafnvel storkurinn í loftinu þekkir sínar ákveðnu tíðir, og turtildúfan og svalan og tranan gefa gætur að tíma endurkomu sinnar, en lýður minn þekkir ekki rétt Drottins.

8:7 Yea, the stork in the heavens knoweth her appointed times; and the turtle-dove and the swallow and the crane observe the time of their coming; but my people know not the law of Yahwe.

8:8 Hvernig getið þér sagt: "Vér erum vitrir og lögmál Drottins er hjá oss"? Víst er svo, en lygapenni fræðimanna hefir gjört það að lygi.

8:8 How do ye say, We are wise, and the law of Yahwe is with us? But, behold, the false pen of the scribes hath wrought falsely.

8:9 Hinir vitru verða til skammar, þeir skelfast og verða gripnir, sjá, þeir hafa hafnað orði Drottins, hvaða visku hafa þeir þá?

8:9 The wise men are put to shame, they are dismayed and taken: lo, they have rejected the word of Yahwe; and what manner of wisdom is in them?

8:10 Fyrir því mun ég selja konur þeirra öðrum á vald og sigurvegurunum lönd þeirra, því að bæði ungr og gamlir, allir eru þeir fíknir í rangfenginn gróða, bæði spámenn og prestar, allir hafa þeir svik í frammi.

8:10 Therefore will I give their wives unto others, and their fields to them that shall possess them: for every one from the least even unto the greatest is given to covetousness; from the prophet even unto the priest every one dealeth falsely.

8:11 Þeir hyggjast að lækna áfall þjóðar minnar með hægu móti, segjandi: "Heill, heill!" þar sem engin heill er.

8:11 And they have healed the hurt of the daughter of my people slightly, saying, Peace, peace; when there is no peace.

8:12 Þeir munu hljóta að skammast sín fyrir að hafa framið svivirðing! En þeir skammast sín ekki og vita ekki hvað það er að blygðast sín. Fyrir því munu þeir falla meðal þeirra, sem falla.

Pegar minn tími kemur að hegna þeim, munu þeir steypast - segir Drottinn.

8:12 Were they ashamed when they had committed abomination? nay, they were not at all ashamed, neither could they blush: therefore shall they fall among them that fall; in the time of their visitation they shall be cast down, saith Yahwe.

8:13 Ég vil safna þeim saman eins og um uppskeru - segir Drottinn - en engin vínber eru á vínviðinum og engar fíkjur á fíkjutrénu, og lafið er fölnað. Vil ég því selja þá þeim á vald, er þá munu upp eta.

8:13 I will utterly consume them, saith Yahwe: there shall be no grapes on the vine, nor figs on the fig-tree, and the leaf shall fade; and *the things that* I have given them shall pass away from them.

8:14 Til hvers sitjum vér hér kyrrir? Safnist saman og höldum inn í viggirtu borgirnar og förumst þar, því að Drottinn, Guð vor, lætur oss farast og drykkjar oss með eiturvatni, af því að vér höfum syndgað á móti Drottini.

8:14 Why do we sit still? assemble yourselves, and let us enter into the fortified cities, and let us be silent there; for Yahwe our God hath put us to silence, and given us water of gall to drink, because we have sinned against Yahwe.

8:15 Menn vænta hamingju, en ekkert gott kemur, vænta lækningartíma, og sjá, skelfing!

8:15 We looked for peace, but no good came; and for a time of healing, and, behold, dismay!

8:16 Frá Dan heyrir frýsið í fákum hans, og af hneggjum hesta hans nötrar allt landið, og þeir koma og eta upp landið og það, sem í því er, borgina og íbúa hennar.

8:16 The snorting of his horses is heard from Dan: at the sound of the neighing of his strong ones the whole land trembleth; for they are come, and have devoured the land and all that is in it; the city and those that dwell therein.

8:17 Sjá, ég sendi meðal yðar höggorma, nöðrur, sem særingar vinna ekki á, og þeir skulu bíta yður - segir Drottinn.

8:17 For, behold, I will send serpents, adders, among you, which will not be charmed; and they shall bite you, saith Yahwe.

8:18 Ó hvað má hugsvala mér í harminum! Hjartað er sjúkt í mér.

8:18 Oh that I could comfort myself against sorrow! my heart is faint within me.

8:19 Heyr, kvein þjóðar minnar hljómar úr fjarlægum landi. Er Drottinn ekki í Sion, eða er konungur hennar ekki í henni? "Hví egndu þeir mig til reiði með skurðmyndum sínum, með fánýtum, útlendum goðum?"

8:19 Behold, the voice of the cry of the daughter of my people from a land that is very far off: is not Yahwe in Zion? is not her King in her? Why have they provoked me to anger with their graven images, and with foreign vanities?

8:20 Uppskeran er liðin, aldinskurðurinn á enda, en vér höfum eigi hlotið hjálp.

8:20 The harvest is past, the summer is ended, and we are not saved.

8:21 Ég er helsæður af helsári þjóðar minnar, ég geng í sorgarþúningi, skelfing hefir gripið mig.

8:21 For the hurt of the daughter of my people am I hurt: I mourn; dismay hath taken hold on me.

8:22 Eru þá engin smyrsl í Gíleað, eða er þar enginn lækni? Hví er engin hylðgan komin á sár þjóðar minnar?

8:22 Is there no balm in Gilead? is there no physician there? why then is not the health of the daughter of my people recovered?

9:1 Ó að höfuð mitt væri vatn og augu mín tárallind, þá skyldi ég gráta daga og nætur þá, er fallið hafa af þjóð minni.

9:2 Oh that I had in the wilderness a lodging-place of wayfaring men; that I might leave my people, and go from them! for they are all adulterers, an assembly of treacherous men.

9:2 Ó að ég hefði sæluhús í eyðimörkinni, þá skyldi ég yfirgefa þjóð mína og fara burt frá þeim, því að allir eru þeir hördómsmenn, flokkur svikara.

9:3 And they bend their tongue, as *it were* their bow, for falsehood; and they are grown strong in the land, but not for truth: for they proceed from evil to evil, and they know not me, saith Yahwe.

9:3 Þeir spenna tungu sína eins og boga sinn, með lygi, en eigi með sannleika, hafa þeir náð völdum í landinu, því að frá einni vöskunni ganga þeir til annarrar, en mig þekkja þeir ekki - segir Drottinn.

9:4 Take ye heed every one of his neighbor, and trust ye not in any brother; for every brother will utterly supplant, and every neighbor will go about with slanders.

9:4 Varið yður hver á öðrum og treystið engum bróður, því að sérhver bróðir beitir undirferli og sérhver vinur gengur með rög.

9:5 And they will deceive every one his neighbor, and will not speak the truth: they have taught their tongue to speak lies; they weary themselves to commit iniquity.

9:5 Þeir blekkja hver annan og sannleika tala þeir ekki. Þeir venja tungu sína á að tala lygi, kosta kapps um að gjöra rangt.

9:6 Thy habitation is in the midst of deceit; through deceit they refuse to know me, saith Yahwe.

9:6 Þú býr mitt á meðal svikara. Vegna svika vilja þeir ekki þekkja mig - segir Drottinn.

9:7 Therefore thus saith Yahwe of hosts, Behold, I will melt them, and try them; for how *else* should I do, because of the daughter of my people?

9:7 Fyrir því segir Drottinn allsherjar svo: Sjá, ég vil hreinsa þá og reyna þá, því að hvernig ætti ég að fara öðruvísi að andspenis illsku þjóðar minnar?

9:8 Their tongue is a deadly arrow; it speaketh deceit: one speaketh peaceably to his neighbor with his mouth, but in his heart he layeth wait for him.

9:8 Tunga þeirra er deydandi ör, svik tala þeir, með munninum tala þeir vingjarnlega við náunga sinn, en í

hjarta sínu sitja þeir á svikráðum við hann.

9:9 Shall I not visit them for these things? saith Yahwe; shall not my soul be avenged on such a nation as this?

9:9 Ætti ég ekki að hegna slíkum mönnum - segir Drottinn - eða hefna mín á annarri eins þjóð og þessari?

9:10 For the mountains will I take up a weeping and wailing, and for the pastures of the wilderness a lamentation, because they are burned up, so that none passeth through; neither can men hear the voice of the cattle; both the birds of the heavens and the beasts are fled, they are gone.

9:10 Á fjöllum vil ég hefja grát og harmakvein, og sorgarljóð á beitiölöndunum í öræfunum, því að þau eru sviðin, svo að enginn fer þar um framar og menn heyra eigi framar baul hjarðanna. Barði fuglar himinsins og villidýrin eru flúin, farin.

9:11 And I will make Jerusalem heaps, a dwelling-place of jackals; and I will make the cities of Judah a desolation, without inhabitant.

9:11 Og ég vil gjöra Jerúsalem að grjóthrúgum, að sjakalabali, og Júðaborgir vil ég gjöra að auðn, þar sem enginn býr.

9:12 Who is the wise man, that may understand this? and *who is* he to whom the mouth of Yahwe hath spoken, that he may declare it? wherefore is the land perished and burned up like a wilderness, so that none passeth through?

9:12 Hver er svo vitar maður, að hann skilji þetta? Hver er sá, er munur Drottins hafi talað við, að hann megi kunngjöra hvers vegna landið er gjöreytt, sviðið eins og eyðimörk, sem enginn fer um?

9:13 And Yahwe saith, Because they have forsaken my law which I set before them, and have not obeyed my voice, neither walked therein,

9:13 En Drottinn sagði: Af því að þeir hafa yfirgefið lögmál mitt, sem ég setti þeim, og ekki hlýtt minni raustu og ekki farið eftir henni,

9:14 but have walked after the stubbornness of their own heart, and after the Baalim, which their fathers taught them;

9:14 heldur farið eftir þveruð hjarta sins og elt Baalana, er feður þeirra höfðu kennt þeim að dýrka,

9:15 therefore thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Behold, I will feed them, even this people, with wormwood, and give them water of gall to drink.

9:15 Þess vegna - svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð - vil ég gefa þeim, þessum lýð, malurt að eta og eiturvatn að drekka.

9:16 I will scatter them also among the nations, whom neither they nor their fathers have known; and I will send the sword after them, till I have consumed them.

9:16 og tvístra þeim meðal þjóða, sem hvorki þeir né feður þeirra hafa þekkt, og senda sverðið á eftir þeim, þar til er ég hefi gjöreytt þeim.

9:17 Thus saith Yahwe of hosts, Consider ye, and call for the mourning women, that they

may come; and send for the skilful women, that they may come:

9:17 Takið eftir og kallið til harmkonur, að þær komi, og sendið til hinna vitru kvenna, að þær komi

9:18 and let them make haste, and take up a wailing for us, that our eyes may run down with tears, and our eyelids gush out with waters.

9:18 og hraði sér að hefja harmakvein yfir oss, til þess að augu vor fljóti í tárur og vatnið streymi af hvörmunum.

9:19 For a voice of wailing is heard out of Zion, How are we ruined! we are greatly confounded, because we have forsaken the land, because they have cast down our dwellings.

9:19 Hátt harmakvein heyrst frá Sion: Hversu erum vér eyðilagðir, mjög til skammar orðin, því að vér höfum orðið að yfirgefa landið, af því að þeir hafa brotið niður bústaði vora.

9:20 Yet hear the word of Yahwe, O ye women, and let your ear receive the word of his mouth; and teach your daughters wailing, and every one her neighbor lamentation.

9:20 Já, heyrð, þér konur, orð Drottins, og eyra yðar nemi orð hans munns. Kennið dætrum yðar harmljóð og hver annarri sorgarkvæði!

9:21 For death is come up into our windows, it is entered into our palaces; to cut off the children from without, and the young men from the streets.

9:21 Því að dauðinn er stígin upp í glugga vora, kominn inn í hallir vorar, hann hrifur börnin af götunum, unglingana af torgunum.

9:22 Speak, Thus saith Yahwe, The dead bodies of men shall fall as dung upon the open field, and as the handful after the harvestman; and none shall gather them.

9:22 Og líkin af mönnunum liggja eins og hlöss á velli og eins og kornbundin að baki kornskurðarmanninum, sem enginn tekur saman.

9:23 Thus saith Yahwe, Let not the wise man glory in his wisdom, neither let the mighty man glory in his might, let not the rich man glory in his riches;

9:23 Svo segir Drottinn: Hinn vitri hrósi sér ekki af visku sinni og hinn sterki hrósi sér ekki af styrkleika sínum og hinn auðugi hrósi sér ekki af auði sínum.

9:24 but let him that glorieth glory in this, that he hath understanding, and knoweth me, that I am Yahwe who exerciseth lovingkindness, justice, and righteousness, in the earth: for in these things I delight, saith Yahwe.

9:24 Hver sá er vill hrósa sér, hrósi sér af því, að hann sé hygginn og þekki mig, að það er ég, Drottinn, sem auðsýni miskunnsemi, rétt og réttlæti á jörðinni, því að á slíku hefi ég velpóknun - segir Drottinn.

9:25 Behold, the days come, saith Yahwe, that I will punish all them that are circumcised in their uncircumcision:

9:25 Sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn -, að ég mun hegna öllum umskornum, sem þó eru óumskornir:

9:26 Egypt, and Judah, and Edom, and the children of Ammon, and Moab, and all that have the corners of their hair cut off, that dwell in the wilderness; for all the nations are uncircumcised, and all the house of Israel are uncircumcised in heart.

9:26 Egyptalandi, Júda, Edóm, Ammónítum, Móab og öllum, sem skera hár sitt við vangann, þeim er búa í eyðimörkinni, - því að allir heiðingjar eru óumskornir og allt Ísraels hús er óumskorið á hjarta.

9:26 Egypt, and Judah, and Edom, and the children of Ammon, and Moab, and all that have the corners of their hair cut off, that dwell in the wilderness; for all the nations are uncircumcised, and all the house of Israel are uncircumcised in heart.

10:1 Heyrið orðið, sem Drottinn talar til yðar, Ísraels hús!

10:1 Hear ye the word which Yahwe speaketh unto you, O house of Israel:

10:2 Svo segir Drottinn: Venjið yður ekki á sið heiðingjanna og hræðist ekki himintáknin, þótt heiðingjarnir hræðist þau.

10:2 thus saith Yahwe, Learn not the way of the nations, and be not dismayed at the signs of heaven; for the nations are dismayed at them.

10:3 Siðir þjóðanna eru hégómi. Menn höggva tré í skógi, og trésmiðurinn lagar það til með öxinni.

10:3 For the customs of the peoples are vanity; for one cutteth a tree out of the forest, the work of the hands of the workman with the axe.

10:4 hann prýðir það silfri og gulli, hann festir það með nöglum og hömrum, svo að það riði ekki.

10:4 They deck it with silver and with gold; they fasten it with nails and with hammers, that it move not.

10:5 Skurðgoðin eru eins og hræða í melónugarði og geta ekki talað, bera verður þau, því að gengið geta þau ekki. Óttist þau því ekki, því að þau geta ekki gjört mein, en þau eru ekki heldur þess umkomin að gjöra gott.

10:5 They are like a palm-tree, of turned work, and speak not: they must needs be borne, because they cannot go. Be not afraid of them; for they cannot do evil, neither is it in them to do good.

10:6 Enginn er þinn líki, Drottinn! Mikill ert þú og mikið er nafn þitt sakir máttar þíns.

10:6 There is none like unto thee, O Yahwe; thou art great, and thy name is great in might.

10:7 Hver skyldi eigi óttast þig, konungur þjóðanna? Já, þú ert þess maklegur, því að meðal allra spekinga þjóðanna og í öllu ríki þeirra er enginn þinn líki.

10:7 Who should not fear thee, O King of the nations? for to thee doth it appertain; forasmuch as among all the wise men of the nations, and in all their royal estate, there is none like unto thee.

10:8 Allir saman eru þeir óskynsamir og fávísir, þeir þiggja fræðslu hinna fánýtu guða, sem eru úr tré.

10:8 But they are together brutish and

foolish: the instruction of idols! it is but a stock.

10:9 Silfurplötur eru fluttar frá Tarsís, og gull frá Úfas, þeir eru verk trésmiðsins og gullsmiðsins. Klæðnaður þeirra er gjörður af bláum og rauðum purpura, verk hagleiksmanna eru þeir allir.

10:9 There is silver beaten into plates, which is brought from Tarshish, and gold from Uphaz, the work of the artificer and of the hands of the goldsmith; blue and purple for their clothing; they are all the work of skilful men.

10:10 En Drottinn er sannur Guð. Hann er lifandi Guð og eilífur konungur. Fyrir reiði hans nötrar jörðin, og þjóðirnar fá eigi þolað gremi hans.

10:10 But Yahwe is the true God; he is the living God, and an everlasting King: at his wrath the earth trembleth, and the nations are not able to abide his indignation.

10:11 Þannig skuluð þér mæla til þeirra: Þeir guðir, sem ekki hafa skapað himin og jörð, munu hverfa af jörðinni og undan himninum.

10:11 Thus shall ye say unto them, The gods that have not made the heavens and the earth, these shall perish from the earth, and from under the heavens.

10:12 Hann sem gjört hefir jörðina með krafti sínum, skapað heiminn af speki sinni og þanið út himininn af hyggjuviti sínu.

10:12 He hath made the earth by his power, he hath established the world by his wisdom, and by his understanding hath he stretched out the heavens:

10:13 Þegar hann þrumar, svarar vatnagnýr í himninum, og hann lætur ský upp stíga frá endimörkum jarðar. Hann gjörir leiftur til þess að búa rás regninu og hleypir vindinum út úr forðabúrum hans.

10:13 when he uttereth his voice, there is a tumult of waters in the heavens, and he causeth the vapors to ascend from the ends of the earth; he maketh lightnings for the rain, and bringeth forth the wind out of his treasures.

10:14 Sérhver maður stendur undrandi og skilur þetta ekki, sérhver gullsmiður hlýtur að skammast sín fyrir líkneski sitt, því að hin steypu líkneski hans eru tál og í þeim er enginn andi.

10:14 Every man is become brutish and is without knowledge; every goldsmith is put to shame by his graven image; for his molten image is falsehood, and there is no breath in them.

10:15 Hégómi eru þau, háðungar-smíði. Þegar hegningartími þeirra kemur er úti um þau.

10:15 They are vanity, a work of delusion: in the time of their visitation they shall perish.

10:16 En sá Guð, sem er hlutdeild Jakobs, er ekki þeim líkur, heldur er hann skapari alls, og Ísrael er hans eignarkynkvísl. Drottinn allsherjar er nafn hans.

10:16 The portion of Jacob is not like these; for he is the former of all things; and Israel is

the tribe of his inheritance: Yahwe of hosts is his name.

10:17 Tak böggul þinn upp af jörðinni, þú sem situr umsetin.

10:17 Gather up thy wares out of the land, O thou that abidest in the siege.

10:18 Því að svo segir Drottinn: Sjá, ég mun burt snara íbúum landsins í þetta sinn og þrengja að þeim til þess að þeir fái að kenna á því.

10:18 For thus saith Yahwe, Behold, I will sling out the inhabitants of the land at this time, and will distress them, that they may feel it.

10:19 Vei mér vegna sárs mins, áverki minn er ólæknandi. Og þó hugsaði ég: Ef þetta er öll þjáningin, þá ber ég hana!

10:19 Woe is me because of my hurt! my wound is grievous: but I said, Truly this is my grief, and I must bear it.

10:20 Tjald mitt er eyðilagt, öll tjaldstög min slitin, synir mínir eru frá mér farnir og eru ekki framar til. Enginn er sá til, er reisi aftur tjald mitt og festi aftur upp tjalddúka mína.

10:20 My tent is destroyed, and all my cords are broken: my children are gone forth from me, and they are not: there is none to spread my tent any more, and to set up my curtains.

10:21 Já, óskynsamir voru hirðarnir og Drottins leituðu þeir ekki. Fyrir því lánadist þeim ekkert, og allri hjörð þeirra var tvístrað.

10:21 For the shepherds are become brutish, and have not inquired of Yahwe: therefore they have not prospered, and all their flocks are scattered.

10:22 Heyr! Hávaði! Sjá, það færist nær, ógurlegt hark úr landinu norður frá til þess að gjöra Júdagorgir að auðn, að sjakalabæli.

10:22 The voice of tidings, behold, it cometh, and a great commotion out of the north country, to make the cities of Judah a desolation, a dwelling-place of jackals.

10:23 Ég veit, Drottinn, að örlög mannsins eru ekki á hans valdi, né það heldur á valdi gangandi manns að stýra skrefum sínum.

10:23 O Yahwe, I know that the way of man is not in himself: it is not in man that walketh to direct his steps.

10:24 Refsa oss, Drottinn, en þó í hófi, ekki í reiði þinni, til þess að þú gjörir ekki út af við oss.

10:24 O Yahwe, correct me, but in measure: not in thine anger, lest thou bring me to nothing.

10:25 Úthell heift þinni yfir heiðnu þjóðirnar, sem ekki þekkja þig, og yfir þær kynkvíslir, sem ekki ákalla nafn þitt, því að þær hafa etið Jakob, já, þær hafa etið hann og svelgt hann upp, og beifiland hans hafa þær eytt.

10:25 Pour out thy wrath upon the nations that know thee not, and upon the families that call not on thy name: for they have devoured Jacob, yea, they have devoured him and consumed him, and have laid waste his habitation.

11:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni:

11:1 The word that came to Jeremiah from Yahwe, saying,

11:2 Heyrið orð þessa sáttmála. Tala þú til Júdamanna og Jerúsalembúa

11:2 Hear ye the words of this covenant, and speak unto the men of Judah, and to the inhabitants of Jerusalem;

11:3 og seg við þá: Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Bölvaður sé sá maður, sem ekki hlýðir á orð þessa sáttmála.

11:3 and say thou unto them, Thus saith Yahwe, the God of Israel: Cursed be the man that heareth not the words of this covenant,

11:4 er ég bauð feðrum yðar að halda, þá er ég leiddi þá burt af Egyptalandi, út úr járnbræðsluofninum og sagði: "Hlýðið skipunum mínum og breytið eftir þeim, með öllu svo sem ég býð yður. Þá skuluð þér vera mín þjóð og ég skal vera yðar Guð.

11:4 which I commanded your fathers in the day that I brought them forth out of the land of Egypt, out of the iron furnace, saying, Obey my voice, and do them, according to all which I command you: so shall ye be my people, and I will be your God;

11:5 til þess að ég fái haldið þann eið, er ég sör feðrum yðar, að gefa þeim land, sem flýtur í mjólk og hunangi, landið, sem þér eigid enn í dag." Og ég svaraði og sagði: Veri það svo, Drottinn!

11:5 that I may establish the oath which I swear unto your fathers, to give them a land flowing with milk and honey, as at this day. Then answered I, and said, Amen, O Yahwe.

11:6 Þá sagði Drottinn við mig: Boda þú öll þessi orð í Júdagorgum og á Jerúsalemstratum og seg: Hlýðið á orð þessa sáttmála og breytið eftir þeim.

11:6 And Yahwe said unto me, Proclaim all these words in the cities of Judah, and in the streets of Jerusalem, saying, Hear ye the words of this covenant, and do them.

11:7 Því að alvarlega hefi ég varað feður yðar við, þegar ég leiddi þá út af Egyptalandi og allt fram á þennan dag, iðulega og alvarlega, og sagt: "Hlýðið skipun minni!"

11:7 For I earnestly protested unto your fathers in the day that I brought them up out of the land of Egypt, even unto this day, rising early and protesting, saying, Obey my voice.

11:8 En þeir hlýddu ekki og lögðu ekki við eyrun, heldur fóru hver og einn eftir þveruð sins vonda hjarta, og fyrir því lét ég fram á þeim koma öll orð þessa sáttmála, er ég hafði boðið þeim að halda, en þeir héldu ekki.

11:8 Yet they obeyed not, nor inclined their ear, but walked every one in the stubbornness of their evil heart: therefore I brought upon them all the words of this covenant, which I commanded them to do, but they did them not.

11:9 Þá sagði Drottinn við mig: "Það er samsæri milli Júdamanna og Jerúsalembúa.

11:9 And Yahwe said unto me, A conspiracy is found among the men of Judah, and among the inhabitants of Jerusalem.

11:10 Þeir eru horfnir aftur til

misgjörða forfeðra sinna, sem eigi vildu hlýða orðum mínum, og þeir elta aðra guði, til þess að þjóna þeim. Ísraels hús og Júda hús hafa rofið minn sáttmála, þann er ég gjörði við feður þeirra.

11:10 They are turned back to the iniquities of their forefathers, who refused to hear my words; and they are gone after other gods to serve them: the house of Israel and the house of Judah have broken my covenant which I made with their fathers.

11:11 Fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég leiði yfir þá ógæfu, er þeir ekki skulu fá undan komist, og er þeir þá hrópa til mín, mun ég ekki heyra þá.

11:11 Therefore thus saith Yahwe, Behold, I will bring evil upon them, which they shall not be able to escape; and they shall cry unto me, but I will not hearken unto them.

11:12 En fari Júdagorgir og Jerúsalembúar og hrópi til þeirra guða, er þeir færa reykeisistórnir, þá munu þeir vissulega heldur ekki hjálpa þeim á ógæfutíma þeirra.

11:12 Then shall the cities of Judah and the inhabitants of Jerusalem go and cry unto the gods unto which they offer incense: but they will not save them at all in the time of their trouble.

11:13 Því að guðir þínir, Júda, eru orðnir eins margir og borgir þínar, og þér hafið reist eins mörg ölduru, til þess að fórna Baal á reykeisistórnum, eins og stræti eru í Jerúsalem.

11:13 For according to the number of thy cities are thy gods, O Judah; and according to the number of the streets of Jerusalem have ye set up altars to the shameful thing, even altars to burn incense unto Baal.

11:14 En þú skalt ekki biðja fyrir þessum lýð og ekki hefja þeirra vegna grátbeiðni né fyrirbón, því að ég mun alls eigi heyra, þegar þeir kalla til mín á ógæfutíma þeirra."

11:14 Therefore pray not thou for this people, neither lift up cry nor prayer for them; for I will not hear them in the time that they cry unto me because of their trouble.

11:15 Hvert erindi á mín ástkæra í hús mitt? Aferli hennar er lýmskufullt. Munu bænahróp og heilagt fórnarkjöt nema illsku þína burt frá þér, svo að þú síðan megir fagna?

11:15 What hath my beloved to do in my house, seeing she hath wrought lewdness with many, and the holy flesh is passed from thee? when thou doest evil, then thou rejoicest.

11:16 Fagurgrænt oliutré, prýtt dýrlegum ávöxtum, nefndi Drottinn þig eitt sinn, en í hvinandi ofvæðri kveikir hann eld kringum það, og greinar þess brotna.

11:16 Yahwe called thy name, A green olive-tree, fair with goodly fruit: with the noise of a great tumult he hath kindled fire upon it, and the branches of it are broken.

11:17 Drottinn allsherjar, sem gróðursetti þig, hefir hótad þér illu vegna illsku Ísraels húss og Júda húss, er þeir frömdu til þess að egna mig til reiði, þá er þeir færðu Baal reykeisistórnir.

11:17 For Yahwe of hosts, who planted thee, hath pronounced evil against thee, because

of the evil of the house of Israel and of the house of Judah, which they have wrought for themselves in provoking me to anger by offering incense unto Baal.

11:18 Drottinn gjörði mér það kunnugt og ég fékk að vita og sjá gjörðir þeirra.

11:18 And Yahwe gave me knowledge of it, and I knew it: then thou showedst me their doings.

11:19 Ég var sjálfur eins og vanið lamb, sem leitt er til slátrunar, og vissi ekki, að þeir voru að brugga ráð gegn mér: "Vér skulum eyða tréð í blóma þess og uppræta hann af landi lifenda, svo að nafns hans verði ekki minnst framar!"

11:19 But I was like a gentle lamb that is led to the slaughter; and I knew not that they had devised devices against me, saying, Let us destroy the tree with the fruit thereof, and let us cut him off from the land of the living, that his name may be no more remembered.

11:20 En, Drottinn allsherjar, þú er réttlátlega dæmir og rannsakar nýrun og hjartað, lát mig sjá hefnd þína á þeim, því að þér fel ég mælni mitt!

11:20 But, O Yahwe of hosts, who judgest righteously, who triest the heart and the mind, I shall see thy vengeance on them; for unto thee have I revealed my cause.

11:21 Fyrir því segir Drottinn svo um Anatótmenn, þá er sitja um líf þitt og segja: "Þú skalt ekki spá í nafni Drottins, ella skalt þú deyja fyrir hendi vorri."

11:21 Therefore thus saith Yahwe concerning the men of Anathoth, that seek thy life, saying, Thou shalt not prophesy in the name of Yahwe, that thou die not by our hand;

11:22 Fyrir því mælir Drottinn allsherjar svo: Sjá, ég mun reisa þeim. Æskumennirnir skulu falla fyrir sverði, synir þeirra og dætur skulu deyja af hungri.

11:22 therefore thus saith Yahwe of hosts, Behold, I will punish them: the young men shall die by the sword; their sons and their daughters shall die by famine;

11:23 Og leifar munu þeim engar eftir verða, því að ég leiði óhamingju yfir Anatótmenn, árið sem þeim verður reisað.

11:23 and there shall be no remnant unto them: for I will bring evil upon the men of Anathoth, even the year of their visitation.

12:1 Þú, Drottinn, ert réttlátari en svo, að ég megi þrætta við þig! Þó verð ég að deila á þig: Hvi lánast athæfi hinna óguðlegu, hvi eru allir þeir óhultir, er sviksamlega breyta?

12:1 Righteous art thou, O Yahwe, when I contend with thee; yet would I reason the cause with thee: wherefore doth the way of the wicked prosper? wherefore are all they at ease that deal very treacherously?

12:2 Þú gróðursetur þá, og þeir festa rætur, dafna og bera ávöxt. Þeir hafa þig ávallt á vörnum, en hjarta þeirra er langt frá þér.

12:2 Thou hast planted them, yea, they have taken root; they grow, yea, they bring forth fruit: thou art near in their mouth, and far from their heart.

12:3 En þú, Drottinn, þekkir mig, sér mig, og þú hefir reynt hugarþel mitt til þín. Skil þá úr, eins og sauði til slátrunar, og helgaðu þá drápsdeginum.

12:3 But thou, O Yahwe, knowest me; thou seest me, and triest my heart toward thee: pull them out like sheep for the slaughter, and prepare them for the day of slaughter.

12:4 Hversu lengi á landið að syrgja og jurtir vallarins alls staðar að skrælna? Sakir illsku þeirra, er í því búa, farast skepnur og fuglar, þar að þeir segja: "Hann sér eigi aldrif vor."

12:4 How long shall the land mourn, and the herbs of the whole country wither? for the wickedness of them that dwell therein, the beasts are consumed, and the birds; because they said, He shall not see our latter end.

12:5 Ef þú mæðist af því að hlaupa með fótgangandi mönnum, hvernig ætlar þú þá að þreyta kapphlaup við hesta? Og ef þú ert aðeins öruggur í friðuðu landi, hvernig ætlar þú þá að fara að í kjarrinu á Jórdanbökkum?

12:5 If thou hast run with the footmen, and they have wearied thee, then how canst thou contend with horses? and though in a land of peace thou art secure, yet how wilt thou do in the pride of the Jordan?

12:6 Jafnvel bræður þínir og skyldulið föður þins - einnig þeir eru þér ótrúir, einnig þeir hafa kallað fullum rómi á eftir þér. Treystu þeim ekki, þótt þeir tali vinsamlega til þín.

12:6 For even thy brethren, and the house of thy father, even they have dealt treacherously with thee; even they have cried aloud after thee: believe them not, though they speak fair words unto thee.

12:7 Yfirgefið hefi ég hús mitt, hafnað eign minni. Ég hefi gefið það, sem sál minni var kærast, óvinum hennar á vald.

12:7 I have forsaken my house, I have cast off my heritage; I have given the dearly beloved of my soul into the hand of her enemies.

12:8 Eign mín varð mér eins og ljón í skógi, hún öskraði í móti mér, fyrir því hata ég hana.

12:8 My heritage is become unto me as a lion in the forest: she hath uttered her voice against me; therefore I have hated her.

12:9 Er eign mín orðin mér eins og marglitur ránfugl? Ránfuglar sækja að henni öllumegin. Komíð, safnið saman öllum dýrum merkurinnar, komið með þau til að eta.

12:9 Is my heritage unto me as a speckled bird of prey? are the birds of prey against her round about? go ye, assemble all the beasts of the field, bring them to devour.

12:10 Margir hirðar hafa eytt vingarð minn, fótum troðið óðal mitt, hafa gjört hið unaðslega óðal mitt að eyðilegri heiði.

12:10 Many shepherds have destroyed my vineyard, they have trodden my portion under foot, they have made my pleasant portion a desolate wilderness.

12:11 Menn hafa gjört það að auðn, í eyði drúpur það fyrir mér, allt landið er í eyði lagt, af því að enginn leggur það á hjarta.

12:11 They have made it a desolation; it mourneth unto me, being desolate; the whole land is made desolate, because no man layeth it to heart.

12:12 Eyðandi ræningjar hafa steypt sér yfir allar skóglausar hæðir í eyðimörkinni. Sverð Drottins eyðir landið af enda og á, enginn er óhultur.

12:12 Destroyers are come upon all the bare heights in the wilderness; for the sword of Yahwe devoureth from the one end of the land even to the other end of the land: no flesh hath peace.

12:13 Þeir sáuð hveiti, en uppskáru þyrna, þeir þreyttu sig, en varð ekki gagn að. Verðið því til skammar fyrir afrakstur yðar vegna hinnar brennandi reiði Drottins.

12:13 They have sown wheat, and have reaped thorns; they have put themselves to pain, and profit nothing: and ye shall be ashamed of your fruits, because of the fierce anger of Yahwe.

12:14 Svo segir Drottinn: Allir hinir vonda nágrannar mínir, þeir er áreitt hafa eignina, er ég gaf lýð minum Ísrael, sjá, ég slít þá upp úr landi þeirra, og Júda hús vil ég upp slíta, svo að það sé eigi meðal þeirra.

12:14 Thus saith Yahwe against all mine evil neighbors, that touch the inheritance which I have caused my people Israel to inherit: behold, I will pluck them up from off their land, and will pluck up the house of Judah from among them.

12:15 En eftir að ég hefi slitið þá upp, mun ég aftur miskunna mig yfir þá og flytja þá heim aftur, hvern til síns óðals og hvern til síns lands.

12:15 And it shall come to pass, after that I have plucked them up, I will return and have compassion on them; and I will bring them again, every man to his heritage, and every man to his land.

12:16 Og ef þeir þá læra síðu þjóðar minnar og sverja við mitt nafn: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir!" eins og þeir hafa kennt þjóð minni að sverja við Baal, - þá skulu þeir þrífast meðal þjóðar minnar.

12:16 And it shall come to pass, if they will diligently learn the ways of my people, to swear by my name, As Yahwe liveth; even as they taught my people to swear by Baal; then shall they be built up in the midst of my people.

12:17 En ef einhver þjóð vill ekki heyra, þá slít ég þá þjóð upp og tortími henni - segir Drottinn.

12:17 But if they will not hear, then will I pluck up that nation, plucking up and destroying it, saith Yahwe.

13:1 Svo mælti Drottinn við mig: Far og kaup þér línubelti og legg það um lendar þér, en lát það ekki koma í vatn.

13:1 Thus saith Yahwe unto me, Go, and buy thee a linen girdle, and put it upon thy loins, and put it not in water.

13:2 Og ég keypti beltíð eftir orði Drottins og lagði um lendar mér.

13:2 So I bought a girdle according to the word of Yahwe, and put it upon my loins.

13:3 Og orð Drottins kom til mín annað sinn, svohljóðandi:

13:3 And the word of Yahwe came unto me the second time, saying,

13:4 Tak beltið, sem þú keyptir og um lendar þínar er, og legg af stað og far austur að Efrat og fel það þar í bergskorun.

13:4 Take the girdle that thou hast bought, which is upon thy loins, and arise, go to the Euphrates, and hide it there in a cleft of the rock.

13:5 Og ég fór og fal það hjá Efrat, eins og Drottinn hafði boðið mér.

13:5 So I went, and hid it by the Euphrates, as Yahwe commanded me.

13:6 En er alllangur tími var um liðinn, sagði Drottinn við mig: Legg af stað og far austur að Efrat og tak þar beltið, sem ég bauð þér að fela þar.

13:6 And it came to pass after many days, that Yahwe said unto me, Arise, go to the Euphrates, and take the girdle from thence, which I commanded thee to hide there.

13:7 Og ég fór austur að Efrat, gróf og tók beltið á þeim stað, sem ég hafði falið það. En sjá, beltið var orðið skemmt, til einskis nýtt frammar.

13:7 Then I went to the Euphrates, and digged, and took the girdle from the place where I had hid it; and, behold, the girdle was marred, it was profitable for nothing.

13:8 Og orð Drottins kom til mín, svo hljóðandi:

13:8 Then the word of Yahwe came unto me, saying,

13:9 Svo segir Drottinn: Þannig vil ég skemma hroka Júda og hroka Jerúsalem, þann hinn mikla.

13:9 Thus saith Yahwe, After this manner will I mar the pride of Judah, and the great pride of Jerusalem.

13:10 Þessir vondu menn, sem ekki vilja hlýða orðum mínum, sem fara eftir þveruð hjarta síns og elta aðra guði til þess að þjóna þeim og falla fram fyrir þeim - þeir skulu verða eins og þetta belti, sem til einskis er nýtt frammar.

13:10 This evil people, that refuse to hear my words, that walk in the stubbornness of their heart, and are gone after other gods to serve them, and to worship them, shall even be as this girdle, which is profitable for nothing.

13:11 Því að eins og beltið fellir sig að lendum manns, eins hafði ég látið allt Ísraels hús og allt Júda hús fella sig að mér - segir Drottinn - til þess að það skyldi vera minn lýður og mér til frægðar, lofstírs og þryði, en þeir hlýddu ekki.

13:11 For as the girdle cleaveth to the loins of a man, so have I caused to cleave unto me the whole house of Israel and the whole house of Judah, saith Yahwe; that they may be unto me for a people, and for a name, and for a praise, and for a glory: but they would not hear.

13:12 Mæl til þeirra þetta orð: Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: "Sérhver krukka verður fyllt víni." En segi þeir

þá við þig: "Vitum vér þá ekki, að sérhver krukka verður fyllt víni?"

13:12 Therefore thou shalt speak unto them this word: Thus saith Yahwe, the God of Israel, Every bottle shall be filled with wine: and they shall say unto thee, Do we not certainly know that every bottle shall be filled with wine?

13:13 Þá seg við þá: "Svo segir Drottinn: Sjá, ég fylli alla íbúa þessa lands og konungana, sem sitja í háseti Davíðs, og prestana og spámennina og alla Jerúsalembúa, svo að þeir verði drukkknir.

13:13 Then shalt thou say unto them, Thus saith Yahwe, Behold, I will fill all the inhabitants of this land, even the kings that sit upon David's throne, and the priests, and the prophets, and all the inhabitants of Jerusalem, with drunkenness.

13:14 og mola þá sundur hvern við annan, feður og sonu alla saman - segir Drottinn. Ég tortími þeim hlífðarlaust, án nokkurrar vægðar og miskunnar."

13:14 And I will dash them one against another, even the fathers and the sons together, saith Yahwe: I will not pity, nor spare, nor have compassion, that I should not destroy them.

13:15 Heyrið og takið eftir! Verið ekki dramblátir, því að Drottinn hefir talað!

13:15 Hear ye, and give ear; be not proud; for Yahwe hath spoken.

13:16 Gefið Drottni, Guði yðar, dýrðina, áður en dimmir, áður en fætur yðar steyta á rökkurfljöllum. Þér væntið ljóss, en hann mun breyta því í niðimmu og gjöra það að svartamyrkri.

13:16 Give glory to Yahwe your God, before he cause darkness, and before your feet stumble upon the dark mountains, and, while ye look for light, he turn it into the shadow of death, and make it gross darkness.

13:17 En ef þér hlýðið því ekki, þá mun ég í leyni gráta vegna hrokans og sífellt tárast, já augu mín munu fljóta í tárum, af því að hjörð Drottins verður flutt burt hertekin.

13:17 But if ye will not hear it, my soul shall weep in secret for *your* pride; and mine eye shall weep sore, and run down with tears, because Yahwe's flock is taken captive.

13:18 Seg við konung og við konungsmóður: "Setjist lágt, því að fallin er af höfðum yðar dýrlega kórónan!

13:18 Say thou unto the king and to the queen-mother, Humble yourselves, sit down; for your headtires are come down, even the crown of your glory.

13:19 Borgir Suðurlandsins eru lokaðar, og enginn opnar, Júdalýður hefur verið burt fluttur allur saman, burt fluttur með tölu."

13:19 The cities of the South are shut up, and there is none to open them: Judah is carried away captive, all of it; it is wholly carried away captive.

13:20 Hef upp augu þín og sjá, þeir koma að norðan! Hvar er hjörðin, sem þér var fengin, þínir ágætu saudir?

13:20 Lift up your eyes, and behold them that come from the north: where is the

flock that was given thee, thy beautiful flock?

13:21 Hvað munt þú segja, þegar þeir setja þá menn höfðingja yfir þig, sem þú hefir sjálf kennt að vera á móti þér? Munu ekki hviður að þér koma, eins og að jóðsjúkri konu.

13:21 What wilt thou say, when he shall set over thee as head those whom thou hast thyself taught to be friends to thee? shall not sorrows take hold of thee, as of a woman in travail?

13:22 er þú segir í hjarta þínu: „Hví ber mér slíkt að höndum?" Sakir þinnar miklu misgjörðar er klæðafaldi þínum upp flett, hælir þínir með valdi berir gjörðir.

13:22 And if thou say in thy heart, Wherefore are these things come upon me? for the greatness of thine iniquity are thy skirts uncovered, and thy heels suffer violence.

13:23 Getur blámaður breytt hörundslit sínum eða pardusdýrið flekkjum sínum? Ef svo væri munduð þér og megna að breyta vel, þér sem vanist hafið að gjöra illt.

13:23 Can the Ethiopian change his skin, or the leopard his spots? then may ye also do good, that are accustomed to do evil.

13:24 Ég vil tvístra þeim eins og hálmleggjum, sem berast fyrir eyðimerkurvindi.

13:24 Therefore will I scatter them, as the stubble that passeth away, by the wind of the wilderness.

13:25 Þetta er hlutur þinn, afmældur skammtur þinn frá minni hendi - segir Drottinn - af því að þú hefir gleymt mér og treystir á lygi.

13:25 This is thy lot, the portion measured unto thee from me, saith Yahwe; because thou hast forgotten me, and trusted in falsehood.

13:26 Fyrir því kippi ég og klæðafaldi þínum upp að framan, svo að blygðan þín verði ber.

13:26 Therefore will I also uncover thy skirts upon thy face, and thy shame shall appear.

13:27 Hórdóm þinn og losta-hví, hið svivirðilega fúllífi þitt - á fórnarhæðunum úti á viðavangi hefi ég séð víðurstyggðir þínar. Vei þér, Jerúsalem, þú munt ekki hrein verða - hve langt mun enn þangað til?

13:27 I have seen thine abominations, even thine adulteries, and thy neighings, the lewdness of thy whoredom, on the hills in the field. Woe unto thee, O Jerusalem! thou wilt not be made clean; how long shall it yet be?

14:1 Orð Drottins, sem kom til Jeremía út af þurrkunum.

14:1 The word of Yahwe that came to Jeremiah concerning the drought.

14:2 Júda drúpir, og þeir, sem sitja í borgarhlíðum landsins, örmagnast, þeir sitja harmandi á jörðinni, og harmakvein Jerúsalem stígur upp.

14:2 Judah mourneth, and the gates thereof languish, they sit in black upon the ground; and the cry of Jerusalem is gone up.

14:3 Tignarmenni þeirra senda undirmenn sína eftir vatni, þeir koma að vatnsprónum, en finna ekkert vatn.

þeir snúa aftur með tóm ilátin, þeir eru sneyptir og blyðast sín og hylja höfuð sín.

14:3 And their nobles send their little ones to the waters: they come to the cisterns, and find no water; they return with their vessels empty; they are put to shame and confounded, and cover their heads.

14:4 Vegna akurlendisins, sem er agndöla af skellingu, af því að ekkert regn fellur í landinu, eru akurmennirnir sneypulegir og hylja höfuð sín.

14:4 Because of the ground which is cracked, for that no rain hath been in the land, the plowmen are put to shame, they cover their heads.

14:5 Já, jafnvel hindin í haganum ber og yfirgefur kálfinn, því að gróður er enginn.

14:5 Yea, the hind also in the field calveth, and forsaketh *her young*, because there is no grass.

14:6 og villiasnarnir standa á skóglausu hæðunum og taka öndina á lofti, eins og sjakalarnir. Augu þeirra daprast, því að hvergi er gras.

14:6 And the wild asses stand on the bare heights, they pant for air like jackals; their eyes fail, because there is no herbage.

14:7 Þegar misgjörðir vorar vítna í gegn oss, Drottinn, þá lát til þín taka vegna nafns þíns, því að fráhrarissyndir vorar eru margar, gegn þér höfum vér syndgað.

14:7 Though our iniquities testify against us, work thou for thy name's sake, O Yahwe; for our backslidings are many; we have sinned against thee.

14:8 Ó Ísraels von, hjálpari hans á neyðartíma, hví ert þú sem útlendingur í landinu og sem ferðamaður, er tjaldar til einnar nætur?

14:8 O thou hope of Israel, the Saviour thereof in the time of trouble, why shouldest thou be as a sojourner in the land, and as a wayfaring man that turneth aside to tarry for a night?

14:9 Hví ert þú eins og skelkaður maður, eins og hetja, sem ekki megnar að hjálpa? Og þó ert þú mitt á meðal vor, Drottinn, og vér erum nefndir eftir nafni þínu. Yfirgef oss eigi!

14:9 Why shouldest thou be as a man affrighted, as a mighty man that cannot save? yet thou, O Yahwe, art in the midst of us, and we are called by thy name; leave us not.

14:10 Svo segir Drottinn um þennan lýð: Þannig var þeim ljúft að reika um, þeir öftruðu ekki fótum sínum, en Drottinn hafði enga þóknun á þeim. Nú minnist hann misgjörðar þeirra og vitjar synda þeirra.

14:10 Thus saith Yahwe unto this people, Even so have they loved to wander; they have not refrained their feet: therefore Yahwe doth not accept them; now will he remember their iniquity, and visit their sins.

14:11 Og Drottinn sagði við mig: "Þú skalt eigi biðja þessum lýð góðs.

14:11 And Yahwe said unto me, Pray not for this people for *their* good.

14:12 Þegar þeir fasta, þá hlýði ég eigi á grátbeiðni þeirra, og þegar þeir bera fram brenniförn og matförn, þá hefi ég eigi þóknun á þeim, heldur vil ég gjöreyna þeim með sverði, hungri og drepsótt.

14:12 When they fast, I will not hear their cry; and when they offer burnt-offering and meal-offering, I will not accept them; but I will consume them by the sword, and by the famine, and by the pestilence.

14:13 Þá sagði ég: "Æ, herra Drottinn, sjá, spámennirnir segja við þá: Þér munuð ekki sjá sverð, og hungri munuð þér ekki verða fyrir, heldur mun ég láta yður hljóta stöðuga heill á þessum stað!"

14:13 Then said I, Ah, Lord Yahwe! behold, the prophets say unto them, Ye shall not see the sword, neither shall ye have famine; but I will give you assured peace in this place.

14:14 En Drottinn sagði við mig: "Spámennirnir böða lygar í minnu nafni. Ég hefi ekki sent þá og ég hefi ekki skipað þeim og ég hefi ekki við þá talað, þeir böða yður lognar sýnir, fánýtar spár og tál, sem þeir sjálfir hafa spunnið upp.

14:14 Then Yahwe said unto me, The prophets prophesy lies in my name; I sent them not, neither have I commanded them, neither spake I unto them: they prophesy unto you a lying vision, and divination, and a thing of nought, and the deceit of their own heart.

14:15 Fyrir því segir Drottinn svo: Spámennirnir, sem spá í minnu nafni og segja, þótt ég hafi ekki sent þá: Hvorki mun sverð né hungur ganga yfir þetta land! - fyrir sverði og hungri skulu þeir farast, þessir spámenn.

14:15 Therefore thus saith Yahwe concerning the prophets that prophesy in my name, and I sent them not, yet they say, Sword and famine shall not be in this land: By sword and famine shall those prophets be consumed.

14:16 En lýðurinn, sem þeir böða spár sínar, skal liggja dauður á Jerúsalem-strætum af hungri og fyrir sverði, og enginn jarða þá, - þeir sjálfir, konur þeirra, synir þeirra og dætur þeirra - og ég vil úthella vonsku þeirra yfir þá.

14:16 And the people to whom they prophesy shall be cast out in the streets of Jerusalem because of the famine and the sword; and they shall have none to bury them -- them, their wives, nor their sons, nor their daughters: for I will pour their wickedness upon them.

14:17 Þú skalt tala til þeirra þessi orð: Augu mín skulu fljóta í tárum nótt og dag, og tárin eigi stöðvast, því að marín, dóttir þjóðar minnar, hefir orðið fyrir ógurlegu áfalli, hefir særð verið al-ólæknandi sári.

14:17 And thou shalt say this word unto them, Let mine eyes run down with tears night and day, and let them not cease; for the virgin daughter of my people is broken with a great breach, with a very grievous wound.

14:18 Gangi ég út á völinn, þá liggja þar þeir, er fallið hafa fyrir sverði, og gangi ég inn í borgina, þá sé ég þar menn dána úr hungri. Já, spámenn og prestar fara um landið og bera

ekki kennsl á það.

14:18 If I go forth into the field, then, behold, the slain with the sword! and if I enter into the city, then, behold, they that are sick with famine! for both the prophet and the priest go about in the land, and have no knowledge.

14:19 Hefir þú þá hafnað Júda algjörlega, eða ert þú orðinn leiður á Sion? Hví hefir þú lostið oss svo, að vér verðum eigi læknaðir? Menn vanta hamingju, en ekkert gott kemur, vanta lækningartíma, og sjá, skelling!

14:19 Hast thou utterly rejected Judah? hath thy soul loathed Zion? why hast thou smitten us, and there is no healing for us? We looked for peace, but no good came; and for a time of healing, and, behold, dismay!

14:20 Vér þekkjum, Drottinn, yfirsjón vora, misgjörð fedra vorra, að vér höfum syndgað gegn þér.

14:20 We acknowledge, O Yahwe, our wickedness, and the iniquity of our fathers; for we have sinned against thee.

14:21 Fyrirlit eigi, vegna nafns þíns, - óvirk eigi háseti dýrðar þinnar, minnstu sáttmála þíns við oss og rjúf hann eigi.

14:21 Do not abhor *us*, for thy name's sake; do not disgrace the throne of thy glory: remember, break not thy covenant with us.

14:22 Eru nokkrir reggjafar meðal hinna fánýtu guða heiðingjanna, eða úthellir himinninn skúrinn sjálfkrafa? Ert það ekki þú, Drottinn, Guð vor, svo að vér verðum að vona á þig? Því að þú hefir gjört allt þetta.

14:22 Are there any among the vanities of the nations that can cause rain? or can the heavens give showers? art not thou he, O Yahwe our God? therefore we will wait for thee; for thou hast made all these things.

15:1 Þá sagði Drottinn við mig: Þó að Móse og Samúel gengju fram fyrir mig, mundi sál mín ekki hneigjast að þessum lýð framar. Rek þá frá auglitu minnu, svo að þeir fari burt.

15:1 Then said Yahwe unto me, Though Moses and Samuel stood before me, yet my mind would not be toward this people: cast them out of my sight, and let them go forth.

15:2 Og ef þeir segja við þig: "Hvert eigum vér að fara?" þá seg við þá: Svo segir Drottinn: Til drepsóttar sá, sem drepsótt er ætlaður, til sverðs sá, sem sverði er ætlaður, til hungurs sá, sem hungri er ætlaður, til herleiðingar sá, sem til herleiðingar er ætlaður.

15:2 And it shall come to pass, when they say unto thee, Whither shall we go forth? then thou shalt tell them, Thus saith Yahwe: Such as are for death, to death; and such as are for the sword, to the sword; and such as are for the famine, to the famine; and such as are for captivity, to captivity.

15:3 Ég býð ferns konar kyni út í móti þeim - segir Drottinn -: Sverðinu til þess að myrða þá, hundunum til þess að draga þá burt, fuglum himinsins og dýrum jarðarinnar til þess að eta þá og eyða þeim.

15:3 And I will appoint over them four kinds, saith Yahwe: the sword to slay, and the dogs to tear, and the birds of the heavens, and the beasts of the earth, to devour and to destroy.

15:4 Ég gjöri þá að grýlu fyrir öll konungsríki jarðar, sökum Manasse Hiskiasonar. Júdakonungs, fyrir það sem hann aðhafðist í Jerúsalem.

15:4 And I will cause them to be tossed to and fro among all the kingdoms of the earth, because of Manasseh, the son of Hezekiah, king of Judah, for that which he did in Jerusalem.

15:5 Hver mun kenna í brjósti um þig, Jerúsalem, og hver mun sýna þér hluttekning og hver mun koma við til þess að spyrja um, hvernig þér líði?

15:5 For who will have pity upon thee, O Jerusalem? or who will bemoan thee? or who will turn aside to ask of thy welfare?

15:6 Það ert þú, sem hefir útskúfað mér - segir Drottinn. Þú hörfaðir frá. Fyrir því rétti ég höndina út á móti þér og eyddi þig, ég er orðinn þreyttur á að miskunna.

15:6 Thou hast rejected me, saith Yahwe, thou art gone backward: therefore have I stretched out my hand against thee, and destroyed thee; I am weary with repenting.

15:7 Fyrir því sáldraði ég þeim með varpkvist við borgarhlíð landsins, gjörði menn barnlausa, eyddi þjóð mína, frá sínum vöndu vegum sneru þeir ekki aftur.

15:7 And I have winnowed them with a fan in the gates of the land; I have bereaved *them* of children, I have destroyed my people; they returned not from their ways.

15:8 Ekkjur þeirra urðu fleiri en sandkorn á sjávarströnd. Ég leiddi yfir mæður unglinga þeirra eyðanda um hábjartan dag, lét skyndilega yfir þær koma angist og skelfing.

15:8 Their widows are increased to me above the sand of the seas; I have brought upon them against the mother of the young men a destroyer at noonday: I have caused anguish and terrors to fall upon her suddenly.

15:9 Sjö barna móðirin mornaði og þornaði, hún gaf upp öndina. Sól hennar gekk undir áður dagur var á enda, hún varð til smánar og fyrirvarð sig. Og það, sem eftir er af þeim, ofursel ég sverðinu, þá er þeir flýja fyrir óvinum sínum - segir Drottinn.

15:9 She that hath borne seven languisheth; she hath given up the ghost; her sun is gone down while it was yet day; she hath been put to shame and confounded: and the residue of them will I deliver to the sword before their enemies, saith Yahwe.

15:10 Vei mér, móðir mín, að þú skyldir fæða mig, mig sem allir menn í landinu deila og þráttu við. Ekkert hefi ég öðrum lánað og ekkert hafa aðrir lánað mér, og þó formæla þeir mér allir.

15:10 Woe is me, my mother, that thou hast borne me a man of strife and a man of contention to the whole earth! I have not lent, neither have men lent to me; yet every one of them doth curse me.

15:11 Drottinn sagði: Vissulega mun ég frelsa þig, ég mun vissulega láta óvininn gráðbæna þig, þegar óhamingjuna og neyðina ber að höndum.

15:11 Yahwe said, Verily I will strengthen thee for good; verily I will cause the enemy to

make supplication unto thee in the time of evil and in the time of affliction.

15:12 Verður járn brotið sundur, járn að norðan, og eir?

15:12 Can one break iron, even iron from the north, and brass?

15:13 Eigur þinar og fjársjóðu ofursel ég að herfangi, ekki fyrir verð, heldur fyrir allar syndir þinar, og það fyrir þær syndir, er þú hefir drýgt í öllum héruðum þínum.

15:13 Thy substance and thy treasures will I give for a spoil without price, and that for all thy sins, even in all thy borders.

15:14 Og ég læt þig þjóna óvinum þínum í landi, sem þú þekkir ekki, því að reiði mín er eldur brennandi, gegn yður logar hann.

15:14 And I will make *them* to pass with thine enemies into a land which thou knowest not; for a fire is kindled in mine anger, which shall burn upon you.

15:15 Þú veist það, Drottinn, minnstu mín og vitjaðu mín og hefn mín á ofsóknum mínum. Hrif mig ekki burt í þolinmæði þinni við þá, mundu það, að ég þoli smán þín vegna.

15:15 O Yahwe, thou knowest; remember me, and visit me, and avenge me of my persecutors; take me not away in thy longsuffering: know that for thy sake I have suffered reproach.

15:16 Kæmu orð frá þér, glepti ég við þeim, og orð þín voru mér unun og fögnuður hjarta míns, því að ég er nefndur eftir nafni þínu, Drottinn, Guð allsherjar.

15:16 Thy words were found, and I did eat them; and thy words were unto me a joy and the rejoicing of my heart: for I am called by thy name, O Yahwe, God of hosts.

15:17 Ég sat ekki í hóp hlējandi manna til þess að skemmta mér. Grippinn af þinni hendi sat ég einsamall, af því að þú fylltir mig helgri reiði.

15:17 I sat not in the assembly of them that make merry, nor rejoiced; I sat alone because of thy hand; for thou hast filled me with indignation.

15:18 Hvi er kvöl mín orðin ævarandi og sár mitt svo illkynjað, að það verður ekki grætt? Þú ert mér sem svikull lækur, eins og vatn, sem ekki er unnt að reidda sig á.

15:18 Why is my pain perpetual, and my wound incurable, which refuseth to be healed? wilt thou indeed be unto me as a deceitful brook, as waters that fail?

15:19 Þessu svaraði Drottinn svo: Ef þú lætur af þessu vili þínu, mun ég aftur láta þig ganga fram fyrir mig. Og ef þú framleiðir aðeins dýrmæta hluti, en enga lélega, þá skalt þú aftur vera mér minnur. Þeir skulu snúa við til þín, en þú skalt ekki snúa við til þeirra.

15:19 Therefore thus saith Yahwe, If thou return, then will I bring thee again, that thou mayest stand before me; and if thou take forth the precious from the vile, thou shalt be as my mouth: they shall return unto thee, but thou shalt not return unto them.

15:20 Og ég gjöri þig gagnvart þessum lýð að rammbyggðum

eirvegg, og þótt þeir berjist við þig, skulu þeir eigi fá yfirstigið þig, því að ég er með þér til þess að hjálpa þér og frelsa þig - segir Drottinn.

15:20 And I will make thee unto this people a fortified brazen wall; and they shall fight against thee, but they shall not prevail against thee; for I am with thee to save thee and to deliver thee, saith Yahwe.

15:21 Ég frelsa þig undan valdi vondra manna og losa þig úr höndum ofbeldismanna.

15:21 And I will deliver thee out of the hand of the wicked, and I will redeem thee out of the hand of the terrible.

16:1 Orð Drottins kom til mín:

16:1 The word of Yahwe came also unto me, saying,

16:2 Þú skalt ekki taka þér konu, og þú skalt enga sonu né dætur eignast á þessum stað.

16:2 Thou shalt not take thee a wife, neither shalt thou have sons or daughters, in this place.

16:3 Því að svo segir Drottinn um þá sonu og dætur, sem fæðast á þessum stað, og um mæðurnar, sem börnin ala, og um feðurna, sem geta þau í þessu landi:

16:3 For thus saith Yahwe concerning the sons and concerning the daughters that are born in this place, and concerning their mothers that bare them, and concerning their fathers that begat them in this land:

16:4 Af banvænum sjúkdómum munu þau deyja, menn munu eigi harma þau né jarða, þau munu verða að áburði á akrinum. Fyrir sverði og hungri skulu þau farast, og líkamir þeirra munu verða fuglum himinsins og dýrum jarðarinnar að æti.

16:4 They shall die grievous deaths: they shall not be lamented, neither shall they be buried; they shall be as dung upon the face of the ground; and they shall be consumed by the sword, and by famine; and their dead bodies shall be food for the birds of the heavens, and for the beasts of the earth.

16:5 Já, svo segir Drottinn: Þú skalt ekki ganga í sorgarhúsið og eigi fara til þess að harma, né heldur sýna þeim hluttekning, því að ég hefi tekið minn frið frá þessum lýð - segir Drottinn - náðina og miskunnsemina.

16:5 For thus saith Yahwe, Enter not into the house of mourning, neither go to lament, neither bemoan them; for I have taken away my peace from this people, saith Yahwe, even lovingkindness and tender mercies.

16:6 og stórir og smáir skulu deyja í þessu landi. Þeir verða ekki jarðaðir, og ekki munu menn harma þá né þeirra vegna rista á sig skinnsprettur né gjöra sér skalla.

16:6 Both great and small shall die in this land; they shall not be buried, neither shall men lament for them, nor cut themselves, nor make themselves bald for them;

16:7 Og ekki munu menn brjóta sorgarbraud þeirra vegna, til huggunar eftir látinn mann, né láta þá drekka huggunarbikar vegna föður síns og móður sinnar.

16:7 neither shall men break *bread* for them in mourning, to comfort them for the dead; neither shall men give them the cup of consolation to drink for their father or for their mother.

16:8 Eigi skalt þú heldur ganga í veisluhús, til þess að setjast með þeim til að eta og drekka.

16:8 And thou shalt not go into the house of feasting to sit with them, to eat and to drink.

16:9 Því að svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Sjá, ég mun láta öll ánægju- og gleðihljóð, öll fagnadarlati brúðguma og brúðar hverfa burt úr þessum stað fyrir augum yðar og á yðar dögum.

16:9 For thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Behold, I will cause to cease out of this place, before your eyes and in your days, the voice of mirth and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride.

16:10 Þegar þú nú kunngjörir þessum lýð öll þessi orð og menn segja við þig: "Hvers vegna hefir Drottinn hótad oss allri þessari miklu ógæfu, og hver er misgjörð vor og hver er synd vor, sem vér höfum drýgt gegn Drottni, Guði vorum?"

16:10 And it shall come to pass, when thou shalt show this people all these words, and they shall say unto thee, Wherefore hath Yahwe pronounced all this great evil against us? or what is our iniquity? or what is our sin that we have committed against Yahwe our God?

16:11 Þá seg við þá: "Vegna þess að feður yðar yfirgáfu mig - segir Drottinn - og eltu aðra guði og þjónuðu þeim og féllu fram fyrir þeim, en mig yfirgáfu þeir og héldu ekki lögmál mitt.

16:11 Then shalt thou say unto them, Because your fathers have forsaken me, saith Yahwe, and have walked after other gods, and have served them, and have worshipped them, and have forsaken me, and have not kept my law;

16:12 Og þér breytið enn verr en feður yðar, þar sem þér farið hver og einn eftir þveruð síns vonda hjarta og hlýðið mér ekki.

16:12 and ye have done evil more than your fathers; for, behold, ye walk every one after the stubbornness of his evil heart, so that ye hearken not unto me:

16:13 Fyrir því vil ég varpa yður burt úr þessu landi til þess lands, sem þér hafið ekki þekkt, hvorki þér né feður yðar, og þar skuluð þér þjóna öðrum guðum dag og nótt, þar eð ég sýni yður enga miskunn."

16:13 therefore will I cast you forth out of this land into the land that ye have not known, neither ye nor your fathers; and there shall ye serve other gods day and night; for I will show you no favor.

16:14 Sjá, fyrir því munu þeir dagar koma - segir Drottinn - að ekki mun framar sagt verða: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er leiddi Ísraelsmenn út af Egyptalandi."

16:14 Therefore, behold, the days come, saith Yahwe, that it shall no more be said, As Yahwe liveth, that brought up the children of Israel out of the land of Egypt;

16:15 heldur: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er leiddi Ísraelsmenn út úr landinu norður frá og úr öllum þeim löndum, þangað sem hann hafði rekið þá." Og ég mun flytja þá aftur til lands þeirra, sem ég gaf feðrum þeirra.

16:15 but, As Yahwe liveth, that brought up the children of Israel from the land of the north, and from all the countries whither he had driven them. And I will bring them again into their land that I gave unto their fathers.

16:16 Sjá, ég mun senda út marga fiskimenn - segir Drottinn - og þeir munu fiska þá, og eftir það mun ég senda marga veiðimenn, og þeir munu veiða þá á hverju fjalli, á hverri hæð og í bergskorunum.

16:16 Behold, I will send for many fishers, saith Yahwe, and they shall fish them up; and afterward I will send for many hunters, and they shall hunt them from every mountain, and from every hill, and out of the clefts of the rocks.

16:17 Því að augu mín horfa á alla þeirra vegu, þeir eru ekki huldur fyrir mér og misgjörð þeirra er eigi falin fyrir augum mér.

16:17 For mine eyes are upon all their ways; they are not hid from my face, neither is their iniquity concealed from mine eyes.

16:18 En fyrst vil ég gjalda þeim tvöfalt misgjörð þeirra og synd, af því að þeir hafa vanhellað land mitt með hræi viðurstygðra sinna og fyllt óðal mitt andstyggðum sínum.

16:18 And first I will recompense their iniquity and their sin double, because they have polluted my land with the carcasses of their detestable things, and have filled mine inheritance with their abominations.

16:19 Drottinn, styrkur minn, vígi mitt og hali mitt á neyðardegi, til þín munu þjóðir koma frá endimörkum jarðar og segja: Lygar einar hafa feður vorir hlotið að eign, fánýta guði, og enginn þeirra er að neinu gagni.

16:19 O Yahwe, my strength, and my stronghold, and my refuge in the day of affliction, unto thee shall the nations come from the ends of the earth, and shall say, Our fathers have inherited nought but lies, even vanity and things wherein there is no profit.

16:20 Getur maðurinn gjört sér guði? Slikt eru engir guðir!

16:20 Shall a man make unto himself gods, which yet are no gods?

16:21 Fyrir því vil ég í þetta sinn kenna þeim. Ég vil láta þá kannast við kraft minn og styrkleika, og þeir skulu viðurkenna, að nafn mitt er Drottinn.

16:21 Therefore, behold, I will cause them to know, this once will I cause them to know my hand and my might; and they shall know that my name is Yahwe.

17:1 Synd Júda er rituð með járnstíl. Með demantsoddi er hún rist á spjöld hjartna þeirra og á altarishorn þeirra

17:1 The sin of Judah is written with a pen of iron, and with the point of a diamond: it is graven upon the tablet of their heart, and upon the horns of your altars;

17:2 þeim til áminningar. Ölturu þeirra og fórnarsúlur

standa hjá grænu trjánnum, á háu hæðunum,

17:2 whilst their children remember their altars and their Asherim by the green trees upon the high hills.

17:3 í fjöllumum á hálendinu. Eigur þínar, alla fjársjóðu þína ofursel ég að herfangi vegna þínar, sem drýgð hefir verið í öllum héruðum þínum.

17:3 O my mountain in the field, I will give thy substance and all thy treasures for a spoil, and thy high places, because of sin, throughout all thy borders.

17:4 Þá munt þú verða að sleppa hendinni af óðali þínu. Því er ég gaf þér, og ég mun láta þig þjóna óvinum þínum í landi, sem þú þekkir ekki, því að reiði mín er eldur brennandi, sem loga mun cilfllega.

17:4 And thou, even of thyself, shalt discontinue from thy heritage that I gave thee; and I will cause thee to serve thine enemies in the land which thou knowest not: for ye have kindled a fire in mine anger which shall burn for ever.

17:5 Svo segir Drottinn: Bölvadur er sá maður, sem reiðir sig á menn og gjörir hold að styrkleik sínum, en hjarta hans vikur frá Drottni.

17:5 Thus saith Yahwe: Cursed is the man that trusteth in man, and maketh flesh his arm, and whose heart departeth from Yahwe.

17:6 Hann er eins og einirunnur á saltsléttunni og hann lifir ekki það, að neitt gott komi. Hann býr á skraeluðum stöðum í eyðimörkinni, á óbyggilegu saltlendi.

17:6 For he shall be like the heath in the desert, and shall not see when good cometh, but shall inhabit the parched places in the wilderness, a salt land and not inhabited.

17:7 Blessaður er sá maður, sem reiðir sig á Drottin og lætur Drottin vera athvarf sitt.

17:7 Blessed is the man that trusteth in Yahwe, and whose trust Yahwe is.

17:8 Hann er sem tré, sem gróðursett er við vatn og teygir rætur sínar út að læknum, - sem hræðist ekki, þótt hitinn komi, og er með sigrænu lafi, sem jafnvel í þurrka-ári er áhyggjulaust og lætur ekki af að bera ávöxt.

17:8 For he shall be as a tree planted by the waters, that spreadeth out its roots by the river, and shall not fear when heat cometh, but its leaf shall be green; and shall not be careful in the year of drought, neither shall cease from yielding fruit.

17:9 Svikult er hjartað fremur öllu öðru, og spillt er það. Hver þekkir það?

17:9 The heart is deceitful above all things, and it is exceedingly corrupt: who can know it?

17:10 Ég, Drottinn, er sá, sem rannsaka hjartað, prófa nýrun, og það til þess að gjalda sérhverjum eftir breytni hans, eftir ávexti verka hans.

17:10 I, Yahwe, search the mind, I try the heart, even to give every man according to his ways, according to the fruit of his doings.

17:11 Sá, sem aflar auðs og eigi með réttu, er eins og akurhæna, sem liggur á eggjum, er hún eigi hefir orpið. Á miðri ávinni verður hann að yfirgefa

auðinn og við ævilokin stendur hann sem heimskingi.

17:11 As the partridge that sitteth on eggs which she hath not laid, so is he that getteth riches, and not by right; in the midst of his days they shall leave him, and at his end he shall be a fool.

17:12 Hásæti dýrðarinnar, hátt upp hafið frá upphafi, er staður helgidóms vors.

17:12 A glorious throne, set on high from the beginning, is the place of our sanctuary.

17:13 Þú von Ísraels - Drottinn! Allir þeir, sem yfirgefa þig, skulu til skammar verða. Já, þeir sem vikið hafa frá mér, verða skrifaðir í duftið, því að þeir hafa yfirgefið lind hins lifandi vatns, Drottin.

17:13 O Yahwe, the hope of Israel, all that forsake thee shall be put to shame. They that depart from me shall be written in the earth, because they have forsaken Yahwe, the fountain of living waters.

17:14 Lækna mig, Drottinn, að ég megi heill verða; hjálpa mér, svo að mér verði hjálpað, því að þú ert minn lofstír.

17:14 Heal me, O Yahwe, and I shall be healed; save me, and I shall be saved: for thou art my praise.

17:15 Sjá, þeir segja við mig: "Hvar er orð Drottins? Rætist það þá!"

17:15 Behold, they say unto me, Where is the word of Yahwe? let it come now.

17:16 Ég hefi ekki skotið mér undan því að vera hirðir eftir þinni bendingu, og óheilladagsins hefi ég ekki óskað - það veist þú! Það, sem fram gengið hefir af vörum mínum, liggur bert fyrir augliti þínu.

17:16 As for me, I have not hastened from being a shepherd after thee; neither have I desired the woeful day; thou knowest: that which came out of my lips was before thy face.

17:17 Vertu mér ekki skelfing, þú athvarf mitt á ógafunnar degi!

17:17 Be not a terror unto me: thou art my refuge in the day of evil.

17:18 Lát ofsóknarmenn mína verða til skammar, en lát mig ekki verða til skammar. Lát þá skelfast, en lát mig ekki skelfast. Lát ógáfudag koma yfir þá og sundurmola þá tvöfaldri sundurmolan!

17:18 Let them be put to shame that persecute me, but let not me be put to shame; let them be dismayed, but let not me be dismayed; bring upon them the day of evil, and destroy them with double destruction.

17:19 Svo mælti Drottinn við mig: Far og nem staðar í Þjóðhliðinu, sem Júðakonungar ganga inn og út um, og í öllum hliðum Jerúsalem.

17:19 Thus said Yahwe unto me: Go, and stand in the gate of the children of the people, whereby the kings of Judah come in, and by which they go out, and in all the gates of Jerusalem;

17:20 og seg við þá: Heyrið orð Drottins, þér Júðakonungar og allir Júðamenn og allir Jerúsalembúar, þér sem gangið inn um hlið þessi!

17:20 and say unto them, Hear ye the word of Yahwe, ye kings of Judah, and all Judah, and all the inhabitants of Jerusalem, that enter in by these gates:

17:21 Svo segir Drottinn: Gætið yðar - líf yðar liggur við - og berið eigi byrðar á hvíldardegi, svo að þér komið með þær inn um hlið Jerúsalem.

17:21 Thus saith Yahwe, Take heed to yourselves, and bear no burden on the sabbath day, nor bring it in by the gates of Jerusalem;

17:22 Berið og engar byrðar út úr húsum yðar á hvíldardegi og vinnið ekkert verk, svo að þér haldið hvíldardaginn heilagan, eins og ég hefi boðið feðrum yðar.

17:22 neither carry forth a burden out of your houses on the sabbath day, neither do ye any work: but hallow ye the sabbath day, as I commanded your fathers.

17:23 En þeir hlýddu ekki og lögðu ekki við eyrun, heldur voru harðsvirðir, svo að þeir hlýddu ekki, né þýddust aga.

17:23 But they hearkened not, neither inclined their ear, but made their neck stiff, that they might not hear, and might not receive instruction.

17:24 En ef þér nú hlýðið mér - segir Drottinn - svo að þér komið ekki með neinar byrðar inn í hlið þessarar borgar á hvíldardegi, heldur haldið hvíldardaginn heilagan, svo að þér vinnið ekkert verk á honum.

17:24 And it shall come to pass, if ye diligently hearken unto me, saith Yahwe, to bring in no burden through the gates of this city on the sabbath day, but to hallow the sabbath day, to do no work therein;

17:25 Þá munu fara inn um hlið þessarar borgar konungar, sem sitja í hásæti Davíðs, akandi í vögnum og ríðandi hestum, þeir og höfðingjar þeirra, Júðamenn og Jerúsalembúar, og borg þessi mun eilíflega byggð verða.

17:25 then shall there enter in by the gates of this city kings and princes sitting upon the throne of David, riding in chariots and on horses, they, and their princes, the men of Judah, and the inhabitants of Jerusalem; and this city shall remain for ever.

17:26 Og menn munu koma úr Júðaborgum og úr umhverfi Jerúsalem og úr Benjáminslandi og af láglöndinu og úr fjöllum og úr Suðurlöndinu, þeir er fara brenniförn og sláturförn og matförn og reykelsi og þeir er fara þakkarförn í musteri Drottins.

17:26 And they shall come from the cities of Judah, and from the places round about Jerusalem, and from the land of Benjamin, and from the lowland, and from the hill-country, and from the South, bringing burnt-offerings, and sacrifices, and meal-offerings, and frankincense, and bringing sacrifices of thanksgiving, unto the house of Yahwe.

17:27 En ef þér hlýðið mér eigi, að halda helgan hvíldardaginn og bera enga byrði og ganga eigi inn um hlið Jerúsalem á hvíldardegi, þá mun ég leggja eld í hlið hennar, sem eyða mun höllum Jerúsalem og eigi slökkurt verða.

17:27 But if ye will not hearken unto

me to hallow the sabbath day, and not to bear a burden and enter in at the gates of Jerusalem on the sabbath day; then will I kindle a fire in the gates thereof, and it shall devour the palaces of Jerusalem, and it shall not be quenched.

18:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottini:

18:1 The word which came to Jeremiah from Yahwe, saying,

18:2 Statt upp og gakk ofan í hús leirkerasmiðsins. Þar vil ég láta þig heyra orð mín!

18:2 Arise, and go down to the potter's house, and there I will cause thee to hear my words.

18:3 Og ég gekk ofan í hús leirkerasmiðsins, og var hann að verki sínu við hjólið.

18:3 Then I went down to the potter's house, and, behold, he was making a work on the wheels.

18:4 Mistækist keríð, sem hann var að búa til, þá bjó hann aftur til úr því annað ker, eins og leirkerasmiðinum leist að gjöra.

18:4 And when the vessel that he made of the clay was marred in the hand of the potter, he made it again another vessel, as seemed good to the potter to make it.

18:5 Þá kom orð Drottins til mín:

18:5 Then the word of Yahwe came to me, saying,

18:6 Get ég ekki farið með yður eins og þessi leirkerasmiður, þú Ísraels hús? - segir Drottinn. Sjá, eins og leirinn í hendi leirkerasmiðsins, svo eruð þér í minni hendi, Ísraels hús.

18:6 O house of Israel, cannot I do with you as this potter? saith Yahwe. Behold, as the clay in the potter's hand, so are ye in my hand, O house of Israel.

18:7 Stundum hóta ég þjóð og konungsríki að uppræta það, umturna því og eyða því.

18:7 At what instant I shall speak concerning a nation, and concerning a kingdom, to pluck up and to break down and to destroy it;

18:8 en snúi þjóðin, er ég hefi hótad þessu, sér frá vonsku sinni, þá iðrar mig hins illa, er ég hugði að gjöra henni.

18:8 if that nation, concerning which I have spoken, turn from their evil, I will repent of the evil that I thought to do unto them.

18:9 En stundum heiti ég þjóð og konungsríki að byggja það og gróðursetja það.

18:9 And at what instant I shall speak concerning a nation, and concerning a kingdom, to build and to plant it;

18:10 en ef það gjörir það, sem illt er í mínum augum, svo að það hlýðir ekki minni raustu, þá iðrar mig þess góða, er ég hafði heitið að veita því.

18:10 if they do that which is evil in my sight, that they obey not my voice, then I will repent of the good, wherewith I said I would benefit them.

18:11 Seg þú nú við Júðamenn og Jerúsalembúa á þessa leið: Svo segir

Drottinn: Sjá, ég bý yður ógæfu og brugga ráð gegn yður. Snúið yður hver og einn frá sinni vöndu breytni og temjið yður góða breytni og góð verk!

18:11 Now therefore, speak to the men of Judah, and to the inhabitants of Jerusalem, saying, Thus saith Yahwe: Behold, I frame evil against you, and devise a device against you: return ye now every one from his evil way, and amend your ways and your doings.

18:12 En þeir munu segja: "Það er til einskis! Vér förum eftir vorum hugsunum og breytum hver og einn eftir þveruð síns vonda hjarta."

18:12 But they say, It is in vain; for we will walk after our own devices, and we will do every one after the stubbornness of his evil heart.

18:13 Svo segir Drottinn: Spyrið meðal þjóðanna: Hefir nokkur heyrt slíkt? Mjög hryllilega hluti hefir mærin Ísrael í frammí haft.

18:13 Therefore thus saith Yahwe: Ask ye now among the nations, who hath heard such things; the virgin of Israel hath done a very horrible thing.

18:14 Hvort hverfur snjór Líbanons af gnæfandi klettinum? Eða þrýtur uppvellandi vatnið, hið svala og niðandi? 18:14 Shall the snow of Lebanon fail from the rock of the field? or shall the cold waters that flow down from afar be dried up?

18:15 Þjóð mín hefir gleymt mér. Fánýtum goðunum læra þeir reyksisfórnir, og þeir hafa leitt þá í hrösun á vegum þeirra, gömlu götunum, svo að þeir ganga stígu, ólagðan veg.

18:15 For my people have forgotten me, they have burned incense to false gods; and they have been made to stumble in their ways, in the ancient paths, to walk in bypaths, in a way not cast up;

18:16 Þeir gjöra land sitt að skellingu, að eilífu háði, svo að hver sá, er þar fer um, skelfist og hristir höfuðið.

18:16 to make their land an astonishment, and a perpetual hissing; every one that passeth thereby shall be astonished, and shake his head.

18:17 Eins og fyrir austanvindi mun ég tvístra þeim fyrir óvinunum, ég mun sýna þeim bakið, en ekki andlitíð á þeirra glötunardegi.

18:17 I will scatter them as with an east wind before the enemy; I will show them the back, and not the face, in the day of their calamity.

18:18 Þeir sögðu: "Komið, bruggum ráð gegn Jeremia, því að eigi mun prestana skorta kenning, spekingana ráð, né spámennina opinberun. Komið, vér skulum drepa hann með tungunni og engan gaum gefa orðum hans."

18:18 Then said they, Come, and let us devise devices against Jeremiah; for the law shall not perish from the priest, nor counsel from the wise, nor the word from the prophet. Come, and let us smite him with the tongue, and let us not give heed to any of his words.

18:19 Gef mér gaum, Drottinn, og heyr tal andstæðinga minna.

18:19 Give heed to me, O Yahwe, and hearken to the voice of them that contend with me.

18:20 Á að launa gótt með illu, þar sem þeir hafa grafið mér gróf? Minnstu þess, hversu ég hefi staðið frammi fyrir þér til þess að tala máli þeirra, til þess að snúa þinni heiftarreiði frá þeim.

18:20 Shall evil be recompensed for good? for they have digged a pit for my soul. Remember how I stood before thee to speak good for them, to turn away thy wrath from them.

18:21 Ófursel því sonu þeirra hungrinu og fá þá þá sverðinu á vald, svo að konur þeirra verði barnlausar og ekkjur, og menn þeirra farist af drepsótt og æskumenn þeirra falli fyrir sverði í bardaga.

18:21 Therefore deliver up their children to the famine, and give them over to the power of the sword; and let their wives become childless, and widows; and let their men be slain of death, and their young men smitten of the sword in battle.

18:22 Lát neyðarkvein heyrast úr húsum þeirra, þegar þú lætur morðflokka skyndilega yfir þá koma, því að þeir hafa grafið gróf til að veiða mig í, og lagt snörur fyrir fætur mína.

18:22 Let a cry be heard from their houses, when thou shalt bring a troop suddenly upon them; for they have digged a pit to take me, and hid snares for my feet.

18:23 En þú, Drottinn, þekkir öll fjörráð þeirra gegn mér. Fyrirgef eigi misgjörð þeirra og alféð þeirra synd þeirra fyrir augliti þínu. Lát þá steypast fyrir þér, framkvæm það á þeim, þegar reiði þín brýst út.

18:23 Yet, Yahwe, thou knowest all their counsel against me to slay me; forgive not their iniquity, neither blot out their sin from thy sight; but let them be overthrown before thee; deal thou with them in the time of thine anger.

19:1 Svo sagði Drottinn: Far og kaup krús eftir leirkerasmið, tak því næst með þér nokkra af helstu mönnum þjóðarinnar og nokkra af helstu prestunum

19:1 Thus said Yahwe, Go, and buy a potter's earthen bottle, and take of the elders of the people, and of the elders of the priests;

19:2 og gakk út í Hinnomssonar-dal, sem er fyrir utan Leirbrotahlíð, og kunngjör þar þau orð, sem ég mun tala til þín.

19:2 and go forth unto the valley of the son of Hinnom, which is by the entry of the gate Harsith, and proclaim there the words that I shall tell thee;

19:3 og seg: Heyrið orð Drottins, þér Júdakonungar og Jerúsalembúar! Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Sjá, ég mun leiða ógæfu yfir þennan stað, svo að óma mun fyrir báðum eyrum allra þeirra, er það heyra.

19:3 and say, Hear ye the word of Yahwe, O kings of Judah, and inhabitants of Jerusalem: thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Behold, I will bring evil upon this place, which whosoever heareth, his ears shall tingle.

19:4 Af því að þeir yfirgáfu mig og óvirtu þennan stað og færðu á honum reyksisfórnir öðrum guðum, sem þeir ekki þekktu, hvorki þeir né feður þeirra né Júdakonungar, og fylltu

þennan stað blóði saklausra manna

19:4 Because they have forsaken me, and have estranged this place, and have burned incense in it unto other gods, that they knew not, they and their fathers and the kings of Judah; and have filled this place with the blood of innocents,

19:5 og byggðu Baals-fórnarhæðir til þess að brenna sonu sína í eldi sem brennifórn Baal til handa, sem ég hefi hvorki skipað né mælt svo fyrir og mér hefir aldrei til hugar komið.

19:5 and have built the high places of Baal, to burn their sons in the fire for burnt-offerings unto Baal; which I commanded not, nor spake it, neither came it into my mind:

19:6 Sjá, fyrir því munu þeir dagar koma - segir Drottinn - að þessi staður mun ekki framfarir nefndur verða "Tófet" og "Hinnomssonar-dalur", heldur "Drápsdalur".

19:6 therefore, behold, the days come, saith Yahwe, that this place shall no more be called Topheth, nor The valley of the son of Hinnom, but The valley of Slaughter.

19:7 Þá mun ég ónýta ráð Júda og Jerúsalem á þessum stað og láta þá falla fyrir sverði, er þeir flyja undan óvinum sínum, og fyrir hendi þeirra, er sitja um líf þeirra, en lík þeirra mun ég gefa fuglum himinsins og dýrum jarðarinnar að æti.

19:7 And I will make void the counsel of Judah and Jerusalem in this place; and I will cause them to fall by the sword before their enemies, and by the hand of them that seek their life: and their dead bodies will I give to be food for the birds of the heavens, and for the beasts of the earth.

19:8 og ég mun gjöra þessa borg að skellingu og háði: Hver sá, er hér fer um, mun skelfast og hæðast að öllum áföllunum, sem hún hefir orðið fyrir.

19:8 And I will make this city an astonishment, and a hissing; every one that passeth thereby shall be astonished and hiss because of all the plagues thereof.

19:9 Og ég mun láta þá eta hold sona sinna og hold dætra sinna, og þeir munu eta hver annars hold í neyð þeirri og þrenging, er óvinir þeirra og þeir, er sitja um líf þeirra, munu koma þeim í.

19:9 And I will cause them to eat the flesh of their sons and the flesh of their daughters; and they shall eat every one the flesh of his friend, in the siege and in the distress, wherewith their enemies, and they that seek their life, shall distress them.

19:10 Og þú skalt brjóta krúsina fyrir augum þeirra manna, sem með þér hafa farið,

19:10 Then shalt thou break the bottle in the sight of the men that go with thee,

19:11 og segja við þá: Svo segir Drottinn allsherjar: Svo mun ég brjóta þessa þjóð og þessa borg, eins og menn brjóta leirker, sem ekki verður gjört heilt aftur, og í Tófet mun verða jarðað, með því að ekkert pláss er til að jarða í.

19:11 and shalt say unto them, Thus saith Yahwe of hosts: Even so will I break this people and this city, as one breaketh a potter's vessel, that cannot be made whole

again; and they shall bury in Topheth, till there be no place to bury.

19:12 Þannig mun ég fara með þennan stað - segir Drottinn - og þá, er hér búa, svo að ég gjöri þessa borg að Tófét.

19:12 Thus will I do unto this place, saith Yahwe, and to the inhabitants thereof, even making this city as Topheth:

19:13 Þá skulu hús Jerúsalem og hús Júdakonunga verða óhreín, eins og Tófét-staðurinn, öll þau hús, þar sem menn hafa fært öllum himinsins her reykelisfórnir á þökunum og öðrum guðum dreypifórnir.

19:13 And the houses of Jerusalem, and the houses of the kings of Judah, which are defiled, shall be as the place of Topheth, even all the houses upon whose roofs they have burned incense unto all the host of heaven, and have poured out drink-offerings unto other gods.

19:14 En er Jeremía kom frá Tófét, þangað sem Drottinn hafði sent hann til þess að spá, nam hann staðar í förgarði musteris Drottins og sagði við allan lýðinn:

19:14 Then came Jeremiah from Topheth, whither Yahwe had sent him to prophesy; and he stood in the court of Yahwe's house, and said to all the people:

19:15 Svo segir Drottinn allsherjar. Ísraels Guð: Sjá, ég leiði yfir þessa borg og allar borgir, er henni tilheyra, alla þá ógæfu, er ég hefi hótað henni, af því að þeir hafa verið harðsvirðir og ekki hlytt orðum mínum.

19:15 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Behold, I will bring upon this city and upon all its towns all the evil that I have pronounced against it; because they have made their neck stiff, that they may not hear my words.

20:1 En er Pashúr prestur Immersson, yfirumsjónarmaður í musteri Drottins, heyrdi Jeremía boða þessi orð,

20:1 Now Pashhur, the son of Immer the priest, who was chief officer in the house of Yahwe, heard Jeremiah prophesying these things.

20:2 Þá lét Pashúr húðstrýkja Jeremía spámann og setti hann í stokkinn, sem var í efra Benjamínshlíð, hjá musteri Drottins.

20:2 Then Pashhur smote Jeremiah the prophet, and put him in the stocks that were in the upper gate of Benjamin, which was in the house of Yahwe.

20:3 En daginn eftir losaði Pashúr Jeremía úr stokknum. Þá sagði Jeremía við hann: "Drottinn kallar þig ekki „Pashúr“, heldur „Skelfing allt um kring.“

20:3 And it came to pass on the morrow, that Pashhur brought forth Jeremiah out of the stocks. Then said Jeremiah unto him, Yahwe hath not called thy name Pashhur, but Magor-missabib.

20:4 Því að svo segir Drottinn: Sjá, ég gjöri þig að skelfingu fyrir sjálfan þig og fyrir alla vini þína, og þeir skulu falla fyrir sverði óvina sinna og þú horfa upp á það, og allan Júdalyð sel ég Babelkonungi á vald, og hann mun

herleíða þá til Babelyón og drepa þá með sverði.

20:4 For thus saith Yahwe, Behold, I will make thee a terror to thyself, and to all thy friends; and they shall fall by the sword of their enemies, and thine eyes shall behold it; and I will give all Judah into the hand of the king of Babylon, and he shall carry them captive to Babylon, and shall slay them with the sword.

20:5 Og ég framsel allan auð þessarar borgar og allar eigur hennar og öll dýrindi hennar, og alla fjársjóðu Júdakonunga sel ég óvinum þeirra á vald. Þeir skulu ræna þeim, taka þá og flytja þá til Babelyón.

20:5 Moreover I will give all the riches of this city, and all the gains thereof, and all the precious things thereof, yea, all the treasures of the kings of Judah will I give into the hand of their enemies; and they shall make them a prey, and take them, and carry them to Babylon.

20:6 En þú, Pashúr, og allir þeir, sem búa í húsi þínu, skuluð herleiddir verða, og þú skalt komast til Babelyón og þar skalt þú deyja og þar skalt þú greftraður verða - þú og allir vinir þínir, þeir er þú spáðir lygum."

20:6 And thou, Pashhur, and all that dwell in thy house shalt go into captivity; and thou shalt come to Babylon, and there thou shalt die, and there shalt thou be buried, thou, and all thy friends, to whom thou hast prophesied falsely.

20:7 Þú hefir tælt mig, Drottinn, og ég lét tælast! Þú tókst mig tökum og barst herra hlut. Ég er orðinn að stöðugu athlegi, allir gjöra gys að mér.

20:7 O Yahwe, thou hast persuaded me, and I was persuaded; thou art stronger than I, and hast prevailed: I am become a laughing-stock all the day, every one mocketh me.

20:8 Já, í hvert sinn er ég tala, verð ég að kvarta undan ofbeldi og kúgun, því að orð Drottins hefir orðið mér til stöðugar háðungar og spotts.

20:8 For as often as I speak, I cry out; I cry, Violence and destruction! because the word of Yahwe is made a reproach unto me, and a derision, all the day.

20:9 Ef ég hugsaði: "Ég skal ekki minnst hans og eigi framar tala í hans nafni," þá var sem eldur brynni í hjarta mínu, er byrgður væri inni í beinum mínum. Ég reyndi að þola það, en ég gat það ekki.

20:9 And if I say, I will not make mention of him, nor speak any more in his name, then there is in my heart as it were a burning fire shut up in my bones, and I am weary with forbearing, and I cannot contain.

20:10 Já, ég hefi heyrt illyrði margra - skelfing allt um kring: "Kærið hann!" og "Vér skulum kæra hann!" Jafnvel allir þeir, sem ég hefi verið í vináttu við, vaka yfir því, að ég hrasi: "Ef til vill lætur hann ginnast, svo að vér fáum yfirstigið hann og hefnt vor á honum."

20:10 For I have heard the defaming of many, terror on every side. Denounce, and we will denounce him, say all my familiar friends, they that watch for my fall; peradventure he will be persuaded, and we shall prevail against him, and we shall take our revenge on him.

20:11 En Drottinn er með mér eins og voldug hetja. Fyrir því munu ofsóknarmenn mínir steypast og engu áorka. Þeir skulu verða herfilega til skammar, af því að þeir hafa ekki farið viturlega að ráði sínu - til eilífrar, ógleymanlegrar smánar.

20:11 But Yahwe is with me as a mighty one and a terrible: therefore my persecutors shall stumble, and they shall not prevail; they shall be utterly put to shame, because they have not dealt wisely, even with an everlasting dishonor which shall never be forgotten.

20:12 Drottinn allsherjar, þú sem prófar hinn réttláta, þú sem sér nýrun og hjartað, lát mig sjá hefnd þína á þeim, því að þér fel ég málefni mitt.

20:12 But, O Yahwe of hosts, that triest the righteous, that seest the heart and the mind, let me see thy vengeance on them; for unto thee have I revealed my cause.

20:13 Lofsengið Drottni! Vegsamið Drottín, því að hann frelsar líf hins fátæka undan valdi illgjörðamanna.

20:13 Sing unto Yahwe, praise ye Yahwe; for he hath delivered the soul of the needy from the hand of evil-doers.

20:14 Bölvaður sé dagurinn, sem ég fæddist. Dagurinn, sem móðir mín ól mig, sé ekki blessaður!

20:14 Cursed be the day wherein I was born: let not the day wherein my mother bare me be blessed.

20:15 Bölvaður sé maðurinn, sem flutti föður mínum gleðitiðindin: "Þér er fæddur sonur!" og gladdi hann stórlega með því.

20:15 Cursed be the man who brought tidings to my father, saying, A man-child is born unto thee; making him very glad.

20:16 Fyrir þeim manni fari eins og fyrir borgum, sem Drottinn hefir umturnað væðarlaust, og hann heyrir óp á morgnana og hergný um hádegð.

20:16 And let that man be as the cities which Yahwe overthrew, and repented not: and let him hear a cry in the morning, and shouting at noontime;

20:17 af því að hann lét mig ekki deyja í móðurlífi, svo að móðir mín hefði orðið gróf mín og móðurlíf hennar hefði eilíflega verið þungað.

20:17 because he slew me not from the womb; and so my mother would have been my grave, and her womb always great.

20:18 Hví kom ég af móðurlífi til þess að þola strit og mæðu og til þess að eyða ævinni í skömm?

20:18 Wherefore came I forth out of the womb to see labor and sorrow, that my days should be consumed with shame?

21:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni, þegar Sedekía konungur sendi þá Pashúr Malkíasón og Sefanía prest Maasejason til hans með þessa orðsendingu:

21:1 The word which came unto Jeremiah from Yahwe, when king Zedekiah sent unto him Pashhur the son of Malchijah, and Zephaniah the son of Maaseiah, the priest, saying,

21:2 "Nebúkadresar Babelkonungur herjar á oss. Gakk til fréttu við Drottín fyrir oss, hvort Drottinn muni við oss gjöra samkvæmt öllum sínum dásendarverkum, svo að hann fari burt frá oss aftur."

21:2 Inquire, I pray thee, of Yahwe for us; for Nebuchadrezzar king of Babylon maketh war against us: peradventure Yahwe will deal with us according to all his wondrous works, that he may go up from us.

21:3 Þá sagði Jeremia við þá: "Segið svo Sedekía:

21:3 Then said Jeremiah unto them, Thus shall ye say to Zedekiah:

21:4 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Sjá, ég sný við hervopnunum í höndum yðar, sem þér berjist með við Babelkonung og við Kaldea, sem að yður kreppa fyrir utan borgarmúrinn. Ég safna þeim saman inni í þessari borg.

21:4 Thus saith Yahwe, the God of Israel, Behold, I will turn back the weapons of war that are in your hands, wherewith ye fight against the king of Babylon, and against the Chaldeans that besiege you, without the walls; and I will gather them into the midst of this city.

21:5 og ég mun sjálfur berjast við yður með útréttri hendi og sterkum armlegg og með reiði, heft og mikilli gremi.

21:5 And I myself will fight against you with an outstretched hand and with a strong arm, even in anger, and in wrath, and in great indignation.

21:6 Ég mun ljósta íbúa þessarar borgar, bæði menn og skepnur, þeir skulu deyja af mikilli drepsoðtt.

21:6 And I will smite the inhabitants of this city, both man and beast: they shall die of a great pestilence.

21:7 En eftir það - segir Drottinn - mun ég selja Sedekía Júdakonung og þjóna hans og lýðinn, þá er eftir verða í þessari borg eftir drepsoðttina, sverðið og hungrið, í hendur Nebúkadresars Babelkonungs og í hendur óvina þeirra og í hendur þeirra, er sækjast eftir lífi þeirra, og hann mun drepa þá með sverðseggjum hlífðarlaust, vægðarlaust og miskunnarlaust."

21:7 And afterward, saith Yahwe, I will deliver Zedekiah king of Judah, and his servants, and the people, even such as are left in this city from the pestilence, from the sword, and from the famine, into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, and into the hand of their enemies, and into the hand of those that seek their life: and he shall smite them with the edge of the sword; he shall not spare them, neither have pity, nor have mercy.

21:8 En við lýð þennan skalt þú segja: Svo segir Drottinn: Sjá, ég legg fyrir yður veg lífsins og veg dauðans.

21:8 And unto this people thou shalt say, Thus saith Yahwe: Behold, I set before you the way of life and the way of death.

21:9 Þeir sem verða kyrrir í þessari borg, munu deyja fyrir sverði, af hungri og af drepsoðtt, en þeir sem fara út og ganga á vald Kaldeum, sem að yður kreppa, þeir munu lífi halda og hljóta líf sitt að herfangi.

21:9 He that abideth in this city shall die by the sword, and by the famine, and by the pestilence; but he that goeth out, and passeth over to the Chaldeans that besiege you, he shall live, and his life shall be unto him for a prey.

21:10 Því að ég hefi snúið andliti mínu gegn þessari borg, til óheilla og ekki til heilla - segir Drottinn. Hún skal ofurseld verða Babelkonungi, og hann skal brenna hana í eldi.

21:10 For I have set my face upon this city for evil, and not for good, saith Yahwe: it shall be given into the hand of the king of Babylon, and he shall burn it with fire.

21:11 Um hús konungsins í Júda. Heyrið orð Drottins! Davíðs hús,

21:11 And touching the house of the king of Judah, hear ye the word of Yahwe:

21:12 svo segir Drottinn: Haldið rétt að morgni dags og frelsið hinn rænda af hendi kúgarans, til þess að heiftarreíði mín brjótist ekki út eins og eldur og brenni, svo að enginn fái slökkt sakir illverka yðar!

21:12 O house of David, thus saith Yahwe, Execute justice in the morning, and deliver him that is robbed out of the hand of the oppressor, lest my wrath go forth like fire, and burn so that none can quench it, because of the evil of your doings.

21:13 Sjá, ég skal finna þig, þú sem býr í dalnum, kletturinn á sléttunni - segir Drottinn - yður sem segir: "Hver skyldi koma ofan gegn oss og hver skyldi brjótast inn í bústaði vora?"

21:13 Behold, I am against thee, O inhabitant of the valley, and of the rock of the plain, saith Yahwe; you that say, Who shall come down against us? or who shall enter into our habitations?

21:14 Og ég skal vítja yðar samkvæmt ávöxtum verka yðar - segir Drottinn - og leggja eld í skóg yðar, og hann skal eyða öllu, sem umhverfis hana er.

21:14 And I will punish you according to the fruit of your doings, saith Yahwe; and I will kindle a fire in her forest, and it shall devour all that is round about her.

22:1 Svo mælti Drottinn: Gakk þú ofan að höll Júdakonungs og flyt þar þessi orð

22:1 Thus said Yahwe: Go down to the house of the king of Judah, and speak there this word,

22:2 og seg: Heyr orð Drottins, konungur í Júda, þú sem situr í háseti Davíðs, þú og þjónar þínir og lýður þinn, þeir sem ganga inn um þessi hlið!

22:2 And say, Hear the word of Yahwe, O king of Judah, that sitteth upon the throne of David, thou, and thy servants, and thy people that enter in by these gates.

22:3 Svo segir Drottinn: Iðkið rétt og réttlæti og frelsið hinn rænda af hendi kúgarans. Undirokið ekki útlendinga, munadarleysingja og ekkjur, og hafið ekki órétt í frammi, og úthellið ekki saklausu blóði á þessum stað.

22:3 Thus saith Yahwe: Execute ye justice and righteousness, and deliver him that is robbed out of the hand of the oppressor: and do no wrong, do no violence, to the sojourner, the fatherless, nor the widow; neither

shed innocent blood in this place.

22:4 Því ef þér gjörðið þetta, munu inn um hlið þessa húss fara konungar, er sitja í háseti Davíðs sem eftirmenn hans, akandi í vögnum og ríðandi á hestum - konungurinn sjálfur, þjónar hans og lýður hans.

22:4 For if ye do this thing indeed, then shall there enter in by the gates of this house kings sitting upon the throne of David, riding in chariots and on horses, he, and his servants, and his people.

22:5 En ef þér hlýðið ekki þessum orðum, þá sver ég við sjálfan mig - segir Drottinn - að höll þessi skal verða að eyðirúst.

22:5 But if ye will not hear these words, I swear by myself, saith Yahwe, that this house shall become a desolation.

22:6 Svo segir Drottinn um höll Júdakonungs: Þú ert mér sem Gileað, sem Líbanonstindur. Vissulega vil ég gjöra þig að eyðimörk, eins og óbyggðar borgir.

22:6 For thus saith Yahwe concerning the house of the king of Judah: Thou art Gilead unto me, and the head of Lebanon; yet surely I will make thee a wilderness, and cities which are not inhabited.

22:7 og vigja spillvirkja í móti þér, hvern með sín vopn, til þess að þeir höggvi þín ágætu sedrustré og varpi þeim á eldinn.

22:7 And I will prepare destroyers against thee, every one with his weapons; and they shall cut down thy choice cedars, and cast them into the fire.

22:8 Margar þjóðir skulu ganga fram hjá þessari borg og menn segja hver við annan: "Hvers vegna hefir Drottinn farið svo með þessa miklu borg?"

22:8 And many nations shall pass by this city, and they shall say every man to his neighbor, Wherefore hath Yahwe done thus unto this great city?

22:9 Og þá munu menn svara: "Af því að þeir yfirgáfu sáttmála Drottins, Guðs síns, og féllu fram fyrir öðrum guðum og þjónuðu þeim."

22:9 Then they shall answer, Because they forsook the covenant of Yahwe their God, and worshipped other gods, and served them.

22:10 Grátið ekki þann, sem dauður er, og harmið hann ekki. Grátið miklu heldur þann, sem burt er farinn, því að hann mun aldrei koma heim aftur og sjá ættland sitt.

22:10 Weep ye not for the dead, neither bemoan him; but weep sore for him that goeth away; for he shall return no more, nor see his native country.

22:11 Því að svo segir Drottinn um Sallúm Jósiason, konung í Júda, sem ríki tók eftir Jósia föður sinn og burt er farinn úr þessum stað: Hann mun aldrei framar koma hingað aftur.

22:11 For thus saith Yahwe touching Shallum the son of Josiah, king of Judah, who reigned instead of Josiah his father, and who went forth out of this place: He shall not return thither any more.

22:12 heldur mun hann deyja á þeim stað, þangað sem þeir hafa flutt hann

bertekinn, en þetta land mun hann aldrei framar líta.

22:12 But in the place whither they have led him captive, there shall he die, and he shall see this land no more.

22:13 **Vei þeim, sem byggir hús sitt með ranglæti og veggsvafr sínar með rangindum, sem letur náunga sinn vinna fyrir ekki neitt og greiðir honum ekki kaup hans.**

22:13 Woe unto him that buildeth his house by unrighteousness, and his chambers by injustice; that useth his neighbor's service without wages, and giveth him not his hire;

22:14 **sem segir: "Ég vil reisa mér rúmgott hús og loftgóðar svalir!" og heggur sér glugga, þiljar með sedrusviði og malar fagurrautt!**

22:14 that saith, I will build me a wide house and spacious chambers, and cutteth him out windows; and it is ceiled with cedar, and painted with vermilion.

22:15 **Ert þú konungur, þótt þú keppir við aðra með húsagjörð úr sedrusviði? Át ekki faðir þinn og drakk? En hann iðkaði rétt og réttlæti, þá vegnaði honum vel.**

22:15 Shalt thou reign, because thou strivest to excel in cedar? Did not thy father eat and drink, and do justice and righteousness? then it was well with him.

22:16 **Hann rak réttar hinna aumu og fátæku, þá gekk allt vel. Er slíkt ekki að þekkja mig? - segir Drottinn.**

22:16 He judged the cause of the poor and needy; then it was well. Was not this to know me? saith Yahwe.

22:17 **En augu þín og hjarta stefna eingöngu að eigin ávinning og að því að úthella saklausu blóði og beita kúgun og undirokun.**

22:17 But thine eyes and thy heart are not but for thy covetousness, and for shedding innocent blood, and for oppression, and for violence, to do it.

22:18 **Fyrir því segir Drottinn svo um Jójakim Jósiason, Júdakonung: Menn munu ekki harma hann og segja: "Æ, bróðir minn! Æ, systir!" Menn munu ekki harma hann og segja: "Æ, herra! Æ, vegsemd hans!"**

22:18 Therefore thus saith Yahwe concerning Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah: they shall not lament for him, saying, Ah my brother! or, Ah sister! They shall not lament for him, saying Ah lord! or, Ah his glory!

22:19 **Hann skal verða jarðaður eins og asni er jarðaður: dreginn burt og varpað langt út fyrir hlið Jerúsalem.**

22:19 He shall be buried with the burial of an ass, drawn and cast forth beyond the gates of Jerusalem.

22:20 **Stíg þú upp á Libanon og hljóða! Lát raust þína gjalla í Basan og hljóða þú frá Abarím, því að allir ástmenn þínir eru sundurmolaðir.**

22:20 Go up to Lebanon, and cry; and lift up thy voice in Bashan, and cry from Abarim; for all thy lovers are destroyed.

22:21 **Ég talaði við þig í velgengni þinni, en þú sagðir: "Ég vil ekki heyra!"**

Þannig var breytni þín frá æsku, að þú hlýddir ekki minni raustu.

22:21 I spake unto thee in thy prosperity; but thou saidst, I will not hear. This hath been thy manner from thy youth, that thou obeyedst not my voice.

22:22 **Nú mun stormurinn hriða alla hriða þína, og ástmenn þínir munu herleiddir verða. Já, þá munt þú verða til skammar og smánar vegna allrar vonsku þinnar.**

22:22 The wind shall feed all thy shepherds, and thy lovers shall go into captivity: surely then shalt thou be ashamed and confounded for all thy wickedness.

22:23 **Þú sem býr á Libanon og hreiðrar þig í sedrustjá, hversu munt þú stynja, þegar hriðirnar koma yfir þig, kvalir eins og yfir jóðsjúka konu.**

22:23 O inhabitant of Lebanon, that makest thy nest in the cedars, how greatly to be pitied shalt thou be when pangs come upon thee, the pain as of a woman in travail!

22:24 **Svo sannarlega sem ég lifi - segir Drottinn - þótt Konja Jójakimsson, konungur í Júda, væri innsiglishringur á hægri hendi minni, þá mundi ég rífa hann þaðan.**

22:24 As I live, saith Yahwe, though Coniah the son of Jehoiakim king of Judah were the signet upon my right hand, yet would I pluck thee thence;

22:25 **Og ég sel þig í hendur þeirra, sem sitja um líf þitt, og í hendur þeirra, sem þú hræðist, og í hendur Nebúkadresars Babelkonungs og í hendur Kaldea.**

22:25 and I will give thee into the hand of them that seek thy life, and into the hand of them of whom thou art afraid, even into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, and into the hand of the Chaldeans.

22:26 **Og ég varpa þér og móður þinni, sem ól þig, burt til annars lands, þar sem þið ekki eruð fædd, og þar skuluð þið deyja.**

22:26 And I will cast thee out, and thy mother that bare thee, into another country, where ye were not born; and there shall ye die.

22:27 **en í landið, sem þeir þrá að komast til aftur, þangað skulu þeir aldrei aftur komast.**

22:27 But to the land whereunto their soul longeth to return, thither shall they not return.

22:28 **Er þá þessi Konja fyrirlitlegt ílát, sem ekki er til annars en að brjóta sundur, eða ker, sem engum manni geðjast að? Hvi var honum og niðjum hans þá kastað burt og varpað til lands, sem þeir þekktu ekki?**

22:28 Is this man Coniah a despised broken vessel? is he a vessel wherein none delighteth? wherefore are they cast out, he and his seed, and are cast into the land which they know not?

22:29 **Ó land, land, land, heyr orð Drottins!**

22:29 O earth, earth, earth, hear the word of Yahwe.

22:30 **Svo segir Drottinn: Skrásetjið þennan mann barnlausan, mann, sem ekki mun verða lángefinn um**

dagana, því að engum af niðjum hans mun auðnast að sitja í háseti Davíðs og ríkja framar yfir Júda.

22:30 Thus saith Yahwe, Write ye this man childless, a man that shall not prosper in his days; for no more shall a man of his seed prosper, sitting upon the throne of David, and ruling in Judah.

23:1 **Vei hirðunum, sem eyða og tvístra gæsluhjörð minni! segir Drottinn.**

23:1 Woe unto the shepherds that destroy and scatter the sheep of my pasture! saith Yahwe.

23:2 **Fyrir því segir Drottinn, Ísraels Guð, svo um hirðana, sem gæta þjóðar minnar: Þér hafið tvístrað sauðum mínum og sundrað þeim og ekki lítið eftir þeim. Sjá, ég skal vitja vonskuverka yðar á yður - segir Drottinn.**

23:2 Therefore thus saith Yahwe, the God of Israel, against the shepherds that feed my people: Ye have scattered my flock, and driven them away, and have not visited them; behold, I will visit upon you the evil of your doings, saith Yahwe.

23:3 **En ég vil sjálfur safna leifum hjarðar minnar saman úr öllum löndum, þangað sem ég hef rekið þá, og leiða þá aftur í haglendi þeirra, og þeir skulu frjóvgast og þeim fjölga.**

23:3 And I will gather the remnant of my flock out of all the countries whither I have driven them, and will bring them again to their folds; and they shall be fruitful and multiply.

23:4 **Og ég vil setja hirða yfir þá, og þeir skulu gæta þeirra, og þeir skulu eigi framar hræðast né skelfast og einskis þeirra skal saknað verða - segir Drottinn.**

23:4 And I will set up shepherds over them, who shall feed them; and they shall fear no more, nor be dismayed, neither shall any be lacking, saith Yahwe.

23:5 **Sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að ég mun uppvekja fyrir Davíð réttan kvist, er ríkja skal sem konungur og breyta viturlega og iðka rétt og réttlæti í landinu.**

23:5 Behold, the days come, saith Yahwe, that I will raise unto David a righteous Branch, and he shall reign as king and deal wisely, and shall execute justice and righteousness in the land.

23:6 **Á hans dögum mun Júda hólpinn verða og Ísrael búa óhultur, og þetta mun verða nafn hans, það er menn nefna hann með: "Drottinn er vort réttlæti!"**

23:6 In his days Judah shall be saved, and Israel shall dwell safely; and this is his name whereby he shall be called: Yahwe our righteousness.

23:7 **Sjá, fyrir því munu þeir dagar koma - segir Drottinn - að menn munu eigi framar segja: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er leiddi Ísraelsmenn út af Egyptalandi!"**

23:7 Therefore, behold, the days come, saith Yahwe, that they shall no more say, As Yahwe liveth, who brought up the children of Israel out of the land of Egypt;

23:8 **heldur: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er leiddi flutti heim**

niðja Ísraels háuss úr landinu norður frá og úr öllum þeim löndum, þangað sem ég hafði rekið þá, svo að þeir mættu búa í landi sínu!"

23:8 but, As Yahwe liveth, who brought up and who led the seed of the house of Israel out of the north country, and from all the countries whither I had driven them. And they shall dwell in their own land.

23:9 Um spámennina: Hjartað í brjósti mér er sundurmarið, öll bein mín skjálfa. Ég er eins og drukkinn maður, eins og maður sem vínið hefir bugað, vegna Drottins og vegna hans heilögu orða.

23:9 Concerning the prophets. My heart within me is broken, all my bones shake; I am like a drunken man, and like a man whom wine hath overcome, because of Yahwe, and because of his holy words.

23:10 Landið er fullt af hörkórlum, já, vegna bölvunarinnar syrgir landið, og beitolöndin í örafunum eru skralnuð. Þeir hlaupa á eftir vonsku og styrkur þeirra er ósannsögli.

23:10 For the land is full of adulterers; for because of swearing the land mourneth; the pastures of the wilderness are dried up. And their course is evil, and their might is not right;

23:11 Bæði spámenn og prestar eru guðlausir, jafnvel í húsi mínu hefi ég rekið mig á vonsku þeirra - segir Drottinn.

23:11 For both prophet and priest are profane; yea, in my house have I found their wickedness, saith Yahwe.

23:12 Fyrir því mun vegur þeirra verða þeim eins og sleipir staðir í myrkri. Þeim skal verða hrundið, svo að þeir detti á honum, því að ég leiði óhamingju yfir þá árið sem þeim verður reisað - segir Drottinn.

23:12 Wherefore their way shall be unto them as slippery places in the darkness: they shall be driven on, and fall therein; for I will bring evil upon them, even the year of their visitation, saith Yahwe.

23:13 Hjá spámönnum Samariu sá ég hneykslanlegt athæfi: Þeir spáðu í nafni Baals og leiddu lýð minn Ísrael afvega.

23:13 And I have seen folly in the prophets of Samaria; they prophesied by Baal, and caused my people Israel to err.

23:14 En hjá spámönnum Jerúsalem sá ég hryllilegt athæfi: Þeir drýgja hór og fara með lygar og veita illgjörðarmönnum líðveislu, svo að enginn þeirra snýr sér frá illsku sinni. Þeir eru allir orðnir mér eins og Sódóma og íbúar hennar eins og Gómorra.

23:14 In the prophets of Jerusalem also I have seen a horrible thing: they commit adultery, and walk in lies; and they strengthen the hands of evil-doers, so that none doth return from his wickedness: they are all of them become unto me as Sodom, and the inhabitants thereof as Gomorrah.

23:15 Fyrir því segir Drottinn allsherjar svo um spámennina: Sjá, ég vil gefa þeim malurt að eta og eiturvatn að drekka, því að frá spámönnum Jerúsalem hefir guðleysi breiðst út um allt landið.

23:15 Therefore thus saith Yahwe of hosts concerning the prophets: Behold, I will feed them with wormwood, and make them drink the water of gall; for from the prophets of Jerusalem is ungodliness gone forth into all the land.

23:16 Svo segir Drottinn allsherjar: Hlýðið ekki á orð spámannanna, sem spá yður; þeir draga yður á talar. Þeir boða vitranir, sem þeir sjálfir hafa spunnid upp, en ekki fengið frá Drottni.

23:16 Thus saith Yahwe of hosts, Hearken not unto the words of the prophets that prophesy unto you: they teach you vanity; they speak a vision of their own heart, and not out of the mouth of Yahwe.

23:17 Sifelldlega segja þeir við þá, er hafa hafnað orði Drottins: "Yður mun heill hlotnast!" Og við alla sem fara eftir þveruð hjarta síns, segja þeir: "Engin ógæfa mun yfir yður koma!"

23:17 They say continually unto them that despise me, Yahwe hath said, Ye shall have peace; and unto every one that walketh in the stubbornness of his own heart they say, No evil shall come upon you.

23:18 Já, hver stendur í ráði Drottins? Hver sér og heyrir orð hans? Hver gefur gæm að orðum mínum og kunngjörir þau?

23:18 For who hath stood in the council of Yahwe, that he should perceive and hear his word? who hath marked my word, and heard it?

23:19 Sjá, stormur Drottins brýst fram - reiði og hvirfilbylur - hann steypist yfir höfuð hinna óguðlegu.

23:19 Behold, the tempest of Yahwe, *even his wrath*, is gone forth, yea, a whirling tempest: it shall burst upon the head of the wicked.

23:20 Reiði Drottins léttr ekki fyrr en hann hefir framkvæmt og leitt til lykta fyriræðlanir hjarta síns. Síðar meir munuð þér skilja það greinilega.

23:20 The anger of Yahwe shall not return, until he have executed, and till he have performed the intents of his heart: in the latter days ye shall understand it perfectly.

23:21 Ég hefi ekki sent spámennina, og þó hlupu þeir. Ég hefi eigi talað til þeirra, og þó spáðu þeir.

23:21 I sent not these prophets, yet they ran: I spake not unto them, yet they prophesied.

23:22 Hefðu þeir staðið í mínu ráði, þá mundu þeir kunngjöra þjóð minni mín orð og snúa þeim frá þeirra vonda vegi og frá þeirra vondu verkum.

23:22 But if they had stood in my council, then had they caused my people to hear my words, and had turned them from their evil way, and from the evil of their doings.

23:23 Er ég þá aðeins Guð í nánd - segir Drottinn - og ekki Guð í fjarlægð?

23:23 Am I a God at hand, saith Yahwe, and not a God afar off?

23:24 Getur nokkur falið sig í fylgsnum, svo að ég sjái hann ekki? - segir Drottinn. Upplylli ég ekki himin og jörð? - segir Drottinn.

23:24 Can any hide himself in secret places so that I shall not see him? saith Yahwe. Do not I fill heaven and earth? saith Yahwe.

23:25 Ég heyri hvað spámennirnir segja, þeir sem boða lygar í mínu nafni. Þeir segja: "Mig dreymdi, mig dreymdi!"

23:25 I have heard what the prophets have said, that prophesy lies in my name, saying, I have dreamed, I have dreamed.

23:26 Hversu lengi á þetta svo að ganga? Ætla spámennirnir, þeir er boða lygar og flytja tál, er þeir sjálfir hafa upp spunnid -

23:26 How long shall this be in the heart of the prophets that prophesy lies, even the prophets of the deceit of their own heart?

23:27 hvort hyggjast þeir að koma þjóð minni til að gleyma nafni mínu, með draumum sínum, er þeir segja hver öðrum, eins og feður þeirra gleymdu nafni mínu vegna Baals?

23:27 that think to cause my people to forget my name by their dreams which they tell every man to his neighbor, as their fathers forgot my name for Baal.

23:28 Sá spámaður, sem dreymir draum, segi drauminn, og sá, sem hefir mitt orð, flytji hann mitt orð í sannleika. Hvað er sameiginlegt hálmstrái og korni? - segir Drottinn.

23:28 The prophet that hath a dream, let him tell a dream; and he that hath my word, let him speak my word faithfully. What is the straw to the wheat? saith Yahwe.

23:29 Er ekki orð mitt eins og eldur - segir Drottinn - og eins og hamar, sem sundurmolar klettana?

23:29 Is not my word like fire? saith Yahwe; and like a hammer that breaketh the rock in pieces?

23:30 Sjá, þess vegna skal ég finna spámennina - segir Drottinn - sem stela orðum mínum hver frá öðrum.

23:30 Therefore, behold, I am against the prophets, saith Yahwe, that steal my words every one from his neighbor.

23:31 Ég skal finna spámennina - segir Drottinn - sem taka til sinnar eigin tungu til þess að umla guðmáli.

23:31 Behold, I am against the prophets, saith Yahwe, that use their tongues, and say, He saith.

23:32 Ég skal finna spámennina, sem kunngjöra lygadraum - segir Drottinn - og segja frá þeim og leida þjóð mína afvega með lygum sínum og gortí, og þó hefi ég ekki sent þá og ekkert umbod gefið þeim, og þeir gjöra þessari þjóð alls ekkert gagn - segir Drottinn.

23:32 Behold, I am against them that prophesy lying dreams, saith Yahwe, and do tell them, and cause my people to err by their lies, and by their vain boasting: yet I sent them not, nor commanded them; neither do they profit this people at all, saith Yahwe.

23:33 Þegar þessi lýður spyr þig, eða einhver spámaðurinn eða einhver presturinn, og segir: "Hver er byrði Drottins?" þá skalt þú segja við þá: Þér eruð byrðin, og ég mun varpa yður af mér - segir Drottinn.

23:33 And when this people, or the prophet, or a priest, shall ask thee, saying, What is the burden of Yahwe? then shalt thou say unto them, What burden! I will cast you off, saith Yahwe.

23:34 En sá spámaður og sá prestur og sá lýður, sem talar um "byrði Drottins" - sliks manns vil ég víta og húss hans.

23:34 And as for the prophet, and the priest, and the people, that shall say, The burden of Yahwe, I will even punish that man and his house.

23:35 Svo skuluð þér segja hver við annan og einn við annan: "Hverju hefir Drottinn svarað?" eða "Hvað hefir Drottinn sagt?"

23:35 Thus shall ye say every one to his neighbor, and every one to his brother, What hath Yahwe answered? and, What hath Yahwe spoken?

23:36 En "byrði Drottins" skuluð þér ekki framar nefna, því að hverjum manni munu þau orð hans verða "byrði", þar sem þér hafið ranglært orð hins lifanda Guðs, Drottins allsherjar, vors Guðs.

23:36 And the burden of Yahwe shall ye mention no more: for every man's own word shall be his burden; for ye have perverted the words of the living God, of Yahwe of hosts our God.

23:37 Svo skulu menn segja við spámanninn: "Hverju hefir Drottinn svarað þér?" eða "Hvað hefir Drottinn sagt?"

23:37 Thus shalt thou say to the prophet, What hath Yahwe answered thee? and, What hath Yahwe spoken?

23:38 En ef þér talið um "byrði" Drottins - þá segir Drottinn svo: Af því að þér viðhafið þetta orð "byrði Drottins", þótt ég gjörði yður þá orðsending: Þér skuluð ekki tala um "byrði Drottins" -

23:38 But if ye say, The burden of Yahwe; therefore thus saith Yahwe: Because ye say this word, The burden of Yahwe, and I have sent unto you, saying, Ye shall not say, The burden of Yahwe;

23:39 sjá, fyrir því vil ég hefja yður upp og varpa yður og borginni, sem ég gaf yður og feðrum yðar, burt frá minnu augliti.

23:39 therefore, behold, I will utterly forget you, and I will cast you off, and the city that I gave unto you and to your fathers, away from my presence:

23:40 Og ég legg á yður eilífa smán og eilífa skómm, sem aldrei mun gleymast.

23:40 and I will bring an everlasting reproach upon you, and a perpetual shame, which shall not be forgotten.

24:1 Drottinn lét mig sjá: Tvær karfir fullar af fikjum voru settar fyrir framan musteri Drottins, eftir að Nebúkadresar Babelkonungur hafði herleitt Jekonja Jójakímsson, Júdakonung, og höfðingjana í Júda og trésmiðina og járnsmiðina burt frá Jerúsalem og flutt þá til Babylon.

24:1 Yahwe showed me, and, behold, two baskets of figs set before the temple of Yahwe, after that Nebuchadrezzar king of Babylon had carried away captive Jeconiah the son of Jehoiakim, king of Judah, and the princes of Judah, with the craftsmen and smiths, from Jerusalem, and had brought them to Babylon.

24:2 Í annarri kórfinni voru mjög góðar fikjur, líkar árfikjum, en í hinni kórfinni voru mjög vondar fikjur, sem voru svo vondar, að þær voru óætar.

24:2 One basket had very good figs, like the figs that are first-ripe; and the other basket had very bad figs, which could not be eaten, they were so bad.

24:3 Þá sagði Drottinn við mig: Hvað sér þú, Jeremía? Og ég svaraði: Fikjur! Góðu fikjurnar eru mjög góðar, en þær vondu eru mjög vondar, já svo vondar, að þær eru óætar.

24:3 Then said Yahwe unto me, What seest thou, Jeremiah? And I said, Figs; the good figs, very good; and the bad, very bad, that cannot be eaten, they are so bad.

24:4 Þá kom orð Drottins til mín:

24:4 And the word of Yahwe came unto me, saying,

24:5 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Eins og á þessar góðu fikjur, svo lit ég á hina herleiddu úr Júda, sem ég hefi sent héðan til Kaldealands, þeim til heilla.

24:5 Thus saith Yahwe, the God of Israel: Like these good figs, so will I regard the captives of Judah, whom I have sent out of this place into the land of the Chaldeans, for good.

24:6 Ég beini augum mínum á þá þeim til heilla og flyt þá aftur inn í þetta land, svo að ég megi byggja þá upp og ekki rífa þá niður aftur og gróðursetja þá og ekki uppræta þá aftur.

24:6 For I will set mine eyes upon them for good, and I will bring them again to this land: and I will build them, and not pull them down; and I will plant them, and not pluck them up.

24:7 Og ég gef þeim hjarta til að þekkja mig, að ég er Drottinn, og þeir skulu vera min þjóð og ég skal vera þeirra Guð, þegar þeir snúa sér til mín af öllu hjarta.

24:7 And I will give them a heart to know me, that I am Yahwe: and they shall be my people, and I will be their God; for they shall return unto me with their whole heart.

24:8 Og eins og vondu fikjurnar, sem eru svo vondar, að þær eru óætar - já, svo segir Drottinn -, þannig vil ég fara með Sedekía konung í Júda og höfðingja hans og leifarnar af Jerúsalem, þá sem eftir eru í þessu landi og þá sem sest hafa að í Egyptalandi.

24:8 And as the bad figs, which cannot be eaten, they are so bad, surely thus saith Yahwe, So will I give up Zedekiah the king of Judah, and his princes, and the residue of Jerusalem, that remain in this land, and them that dwell in the land of Egypt,

24:9 Ég mun gjöra þá að grýlu, að andstyggð öllum konungsríkjum jarðar, að háðung, orðskvið, spótti og formæling á öllum þeim stöðum, þangað sem ég rek þá.

24:9 I will even give them up to be tossed to and fro among all the kingdoms of the earth for evil; to be a reproach and a proverb, a taunt and a curse, in all places whither I shall drive them.

24:10 Og ég sendi sverð, hungur og drepsótt í móti þeim, þar til er

þeir eru gjöreyddir úr landinu, sem ég gaf þeim og feðrum þeirra.

24:10 And I will send the sword, the famine, and the pestilence, among them, till they be consumed from off the land that I gave unto them and to their fathers.

25:1 Orðið sem kom til Jeremía um alla Júdamenn á fjórða ríkisári Jójakíms Jósíasonar, konungs í Júda - það var fyrsta ríkisár Nebúkadresars Babelkonungs -.

25:1 The word that came to Jeremiah concerning all the people of Judah, in the fourth year of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah (the same was the first year of Nebuchadrezzar king of Babylon.)

25:2 orðið, sem Jeremía spámaður talaði til alls Júdalýðs og til allra Jerúsalembúa:

25:2 which Jeremiah the prophet spake unto all the people of Judah, and to all the inhabitants of Jerusalem, saying:

25:3 Frá þrettánda ríkisári Jósía Amónssonar, Júdakonungs, og fram á þennan dag, nú í tuttugu og þrjú ár, hefir orð Drottins komið til mín og ég hefi talað til yðar seint og snemma, en þér hafið ekki heyrt.

25:3 From the thirteenth year of Josiah the son of Amon, king of Judah, even unto this day, these three and twenty years, the word of Yahwe hath come unto me, and I have spoken unto you, rising up early and speaking; but ye have not hearkened.

25:4 Og Drottinn hefir sent til yðar alla þjóna sína, spámennina, bæði seint og snemma, en þér hafið ekki heyrt, né heldur lagt við eyrun til þess að heyra.

25:4 And Yahwe hath sent unto you all his servants the prophets, rising up early and sending them, (but ye have not hearkened, nor inclined your ear to hear,)

25:5 Hann sagði: "Snúið yður, hver og einn frá sínum vonda vegi og frá yðar vondu verkum, þá skuluð þér búa kyrrir í landinu, sem Drottinn gaf yður og feðrum yðar, frá eilífið til eilíðar.

25:5 saying, Return ye now every one from his evil way, and from the evil of your doings, and dwell in the land that Yahwe hath given unto you and to your fathers, from of old and even for evermore;

25:6 En eltið ekki aðra guði til þess að þjóna þeim og falla fram fyrir þeim, og egnið mig ekki til reiði með handaverkum yðar, svo að ég láti yður ekkert bál að höndum bera."

25:6 and go not after other gods to serve them, and to worship them, and provoke me not to anger with the work of your hands; and I will do you no hurt.

25:7 En þér hlýdduð ekki á mig - segir Drottinn - heldur egnduð mig til reiði með handaverkum yðar, yður sjálfum til ills.

25:7 Yet ye have not hearkened unto me, saith Yahwe; that ye may provoke me to anger with the work of your hands to your own hurt.

25:8 Fyrir því segir Drottinn allsherjar svo: Af því að þér hlýdduð ekki orðum mínum,

25:8 Therefore thus saith Yahwe of hosts: Because ye have not heard my words,

25:9 Þá vil ég láta sækja allar kynkvísir norðursins - segir Drottinn - og Nebúkadresar Babelkonung, þjón minn, og láta þá brjótast inn yfir þetta land og inn á íbúa þess og inn á allar þessar þjóðir hér umhverfis, og ég vil helga þá banni og gjöra þá að skelling og spotti og cilifri háðung.

25:9 behold, I will send and take all the families of the north, saith Yahwe, and I will send unto Nebuchadrezzar the king of Babylon, my servant, and will bring them against this land, and against the inhabitants thereof, and against all these nations round about; and I will utterly destroy them, and make them an astonishment, and a hissing, and perpetual desolations.

25:10 og ég vil láta gjörsamlega hverfa meðal þeirra öll ánægju- og gleðihljóð, öll fagnaðarlæti brúðguma og brúðar, öll kvarnarhljóð og lampaljós.

25:10 Moreover I will take from them the voice of mirth and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride, the sound of the millstones, and the light of the lamp.

25:11 Og allt þetta land skal verða að rúst, að auðn, og þessar þjóðir skulu þjóna Babelkonungi í sjötíu ár.

25:11 And this whole land shall be a desolation, and an astonishment; and these nations shall serve the king of Babylon seventy years.

25:12 En þegar sjötíu ár eru liðin, mun ég reisa Babelkonungi og þessari þjóð - segir Drottinn - fyrir misgjörð þeirra, og gjöra land Kaldea að cilifri auðn.

25:12 And it shall come to pass, when seventy years are accomplished, that I will punish the king of Babylon, and that nation, saith Yahwe, for their iniquity, and the land of the Chaldeans; and I will make it desolate for ever.

25:13 Og ég mun láta fram koma á þessu landi öll þau hótunarorð, er ég hefí talað gegn því, allt það sem ritað er í þessari bók, það sem Jeremía hefir spáð um allar þjóðir.

25:13 And I will bring upon that land all my words which I have pronounced against it, even all that is written in this book, which Jeremiah hath prophesied against all the nations.

25:14 Því að voldugar þjóðir og miklir konungar munu og gjöra þá að þrælum, og ég mun gjalda þeim eftir athæfi þeirra og eftir handaverkum þeirra.

25:14 For many nations and great kings shall make bondmen of them, even of them; and I will recompense them according to their deeds, and according to the work of their hands.

25:15 Svo sagði Drottinn, Ísraels Guð, við mig: Tak við þessum bikar reiðivínsins af hendi mér og lát allar þjóðirnar drekka af honum, þær er ég sendi þig til.

25:15 For thus saith Yahwe, the God of Israel, unto me: take this cup of the wine of wrath at my hand, and cause all the nations, to whom I send thee, to drink it.

25:16 svo að þær drekki og reiki og verði vitskeriar af sverðinu, er ég sendi meðal þeirra.

25:16 And they shall drink, and reel to and fro, and be mad, because of the sword that I will send among them.

25:17 Þá tók ég við bikarnum af hendi Drottins og lét allar þær þjóðir drekka, sem Drottinn hafði sent mig til:

25:17 Then took I the cup at Yahwe's hand, and made all the nations to drink, unto whom Yahwe had sent me:

25:18 Jerúsalem og borgirnar í Júda, konunga hennar og höfðingja, til að gjöra þá að rúst, að skelling, að spotti og formæling, eins og nú er fram komið.

25:18 to wit, Jerusalem, and the cities of Judah, and the kings thereof, and the princes thereof, to make them a desolation, an astonishment, a hissing, and a curse, as it is this day;

25:19 Faraó, Egyptalandskonung, og þjóna hans og höfðingja, alla þjóð hans og allan þjóðblending.

25:19 Pharaoh king of Egypt, and his servants, and his princes, and all his people;

25:20 alla konunga í Ús-landi, alla konunga í Filistalandi, sem sé Askalon, Gasa, Ekron og leifarnar af Asdód.

25:20 and all the mingled people, and all the kings of the land of the Uz, and all the kings of the Philistines, and Ashkelon, and Gaza, and Ekron, and the remnant of Ashdod;

25:21 Edóm og Móab og Ammóníta.

25:21 Edom, and Moab, and the children of Ammon;

25:22 alla konunga í Týrus og alla konunga í Sidon og konungana á ströndunum, hinum megin hafsins.

25:22 and all the kings of Tyre, and all the kings of Sidon, and the kings of the isle which is beyond the sea;

25:23 Dedan og Tema og Bús og alla sem skera hár sitt við vangann.

25:23 Dedan, and Tema, and Buz, and all that have the corners of their hair cut off;

25:24 alla konunga Arabíu og alla konunga þjóðblendinganna, sem búa í eyðimörkinni.

25:24 and all the kings of Arabia, and all the kings of the mingled people that dwell in the wilderness;

25:25 alla konungana í Simrí og alla konungana í Elam og alla konungana í Medíu.

25:25 and all the kings of Zimri, and all the kings of Elam, and all the kings of the Medes;

25:26 alla konungana norður frá, hvort sem þeir búa nálægt hver öðrum eða langt hver frá öðrum, í stuttu máli öll konungsríki á jörðinni. En konungurinn í Sesak skal drekka á eftir þeim.

25:26 and all the kings of the north, far and near, one with another; and all the kingdoms of the world, which are upon the face of the earth: and the king of Sheshach shall drink after them.

25:27 En þú skalt segja við þá: Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Drekkjið, til þess að þér verðið drukknir, spúið og döttið og standið ekki upp aftur, af sverðinu, sem ég sendi meðal yðar.

25:27 And thou shalt say unto them, Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Drink ye, and be drunken, and spew, and fall, and rise no more, because of the sword which I will send among you.

25:28 En færist þeir undan að taka við bikarnum af hendi þinni til þess að drekka, þá seg við þá: Svo segir Drottinn allsherjar: Drekka skuluð þér!

25:28 And it shall be, if they refuse to take the cup at thy hand to drink, then shalt thou say unto them, Thus saith Yahwe of hosts: Ye shall surely drink.

25:29 Því sjá, hjá borginni, sem nefnd er eftir nafni mínu, læt ég ógafuna fyrst ríða yfir, - og þér skylduð sleppa óhegndir? Þér skuluð ekki sleppa óhegndir, því að sverði býð ég út gegn öllum íbúum jarðarinnar - segir Drottinn allsherjar.

25:29 For, lo, I begin to work evil at the city which is called by my name; and should ye be utterly unpunished? Ye shall not be unpunished; for I will call for a sword upon all the inhabitants of the earth, saith Yahwe of hosts.

25:30 Þú skalt kunngjöra þeim öll þessi orð og segja við þá: Af hæðum kveða við reiðarþrumur Drottins. Hann lætur rödd sína gjalla frá sínum heilaga bústað. Hann þrumar hátt út yfir haglendi sitt, raust hans gellur, eins og hróp þeirra, sem vinber tröða.

25:30 Therefore prophesy thou against them all these words, and say unto them, Yahwe will roar from on high, and utter his voice from his holy habitation; he will mightily roar against his fold; he will give a shout, as they that tread the grapes, against all the inhabitants of the earth.

25:31 Dynurinn berst öllum þeim sem á jörðu búa, út á enda jarðar. Því að Drottinn þreytir deilu við þjóðirnar, hann gengur í dóm við allt hold. Hina ógnðlegu ofurselur hann sverðinu! - segir Drottinn.

25:31 A noise shall come even to the end of the earth; for Yahwe hath a controversy with the nations; he will enter into judgment with all flesh: as for the wicked, he will give them to the sword, saith Yahwe.

25:32 Svo segir Drottinn allsherjar: Sjá, ógæfa fer frá einni þjóð til annarrar, og ákafur stormur ris á útjaðri jarðar.

25:32 Thus saith Yahwe of hosts, Behold, evil shall go forth from nation to nation, and a great tempest shall be raised up from the uttermost parts of the earth.

25:33 Þeir sem Drottinn hefir fellt, munu á þeim degi liggja dauðir frá einum enda jarðarinnar til annars. Þeir munu eigi verða harmaðir, eigi safnað saman og eigi jarðaðir, þeir skulu verða að áburði á akrinum.

25:33 And the slain of Yahwe shall be at that day from one end of the earth even unto the other end of the earth: they shall not be lamented, neither gathered, nor buried; they shall be dung upon the face of the ground.

25:34 Æþið, hirnir, og kveinið! Veltið yður í duftinu, þér leiðtogar hjarðarinnar! Því að yðar tími er kominn, að yður verði slátrað og yður tvístrað, og þér skuluð detta niður eins og verðmætt ker.

25:34 Wail, ye shepherds, and cry; and wallow *in ashes*, ye principal of the flock; for the days of your slaughter and of your dispersions are fully come, and ye shall fall like a goodly vessel.

25:35 Þá er ekkert athvarf lengur fyrir hirðana og engin undankoma fyrir leiðtoga hjardarinnar.

25:35 And the shepherds shall have no way to flee, nor the principal of the flock to escape.

25:36 Heyr kvein hirðanna og óp leiðtoga hjardarinnar, af því að Drottinn eyðir haglendi þeirra.

25:36 A voice of the cry of the shepherds, and the wailing of the principal of the flock! for Yahwe layeth waste their pasture.

25:37 og hin friðsælu beitolönd eru gjöreydd orðin fyrir hinni brennandi reiði Drottins.

25:37 And the peaceable folds are brought to silence because of the fierce anger of Yahwe.

25:38 Hann hefir yfirgefið skógarrunn sinn, eins og ljónið, já, að auðn varð land þeirra fyrir hinu vígfreka sverði og fyrir hans brennandi reiði.

25:38 He hath left his covert, as the lion; for their land is become an astonishment because of the fierceness of the oppressing sword, and because of his fierce anger.

26:1 Í byrjun ríkisstjórnar Jójakíms Jósíasonar, konungs í Júda, kom þetta orð frá Drottni:

26:1 In the beginning of the reign of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, came this word from Yahwe, saying,

26:2 Svo segir Drottinn: Gakkt í forgarð musteris Drottins, og tala til allra þeirra manna úr Júdaborgum, sem komnir eru til þess að falla fram í musteri Drottins, öll þau orð, sem ég hefi boðið þér að tala til þeirra. Þú skalt ekki draga neitt orð undan.

26:2 Thus saith Yahwe: Stand in the court of Yahwe's house, and speak unto all the cities of Judah, which come to worship in Yahwe's house, all the words that I command thee to speak unto them; diminish not a word.

26:3 Ef til vill hlýða þeir og snúa sér, hver og einn frá sínum vonda vegi. Mun mig þá iðra þeirrar óhamingju, sem ég hygg að leiða yfir þá sakir illra verka þeirra.

26:3 It may be they will hearken, and turn every man from his evil way; that I may repent me of the evil which I purpose to do unto them because of the evil of their doings.

26:4 Og þú skalt segja þeim: Svo segir Drottinn: Ef þér hlýðið mér ekki, svo að þér breytið eftir lögmáli minu, sem ég hefi fyrir yður lagt.

26:4 And thou shalt say unto them, Thus saith Yahwe: If ye will not hearken to me, to walk in my law, which I have set before you,

26:5 svo að þér hlýðið orðum þjóna minna, spámanna, er ég hefi sent til yðar æ að nýju óáflátanlega, - en þér hafið ekki hlýtt þeim -.

26:5 to hearken to the words of my servants the prophets, whom I send unto you, even rising up early and sending them, but ye have not hearkened;

26:6 þá vil ég fara með þetta hús eins og húsíð í Siló, og gjöra þessa borg að formæling fyrir allar þjóðir jardarinnar.

26:6 then will I make this house like Shiloh, and will make this city a curse to all the nations of the earth.

26:7 En er prestarnir og spámennirnir og allur lýðurinn heyrði Jeremía flytja þessi orð í musteri Drottins.

26:7 And the priests and the prophets and all the people heard Jeremiah speaking these words in the house of Yahwe.

26:8 og Jeremía hafði lokið að tala allt það, sem Drottinn hafði boðið honum að tala til alls lýðsins, þá tóku prestarnir og spámennirnir og allur lýðurinn hann höndum og sögðu: "Þú skalt vissulega deyja!"

26:8 And it came to pass, when Jeremiah had made an end of speaking all that Yahwe had commanded him to speak unto all the people, that the priests and the prophets and all the people laid hold on him, saying, Thou shalt surely die.

26:9 Hví hefir þú spáð í nafni Drottins og sagt: Þetta hús skal verða eins og húsíð í Siló, og þessi borg skal í eyði lögd og mannlauus verða! Og allur lýðurinn safnaðist gegn Jeremía í musteri Drottins.

26:9 Why hast thou prophesied in the name of Yahwe, saying, This house shall be like Shiloh, and this city shall be desolate, without inhabitant? And all the people were gathered unto Jeremiah in the house of Yahwe.

26:10 En er höfðingjarnir í Júda fréttu þetta, fóru þeir úr konungshöllinni upp til musteris Drottins og settust úti fyrir Hinu nýja hliði musterisins.

26:10 And when the princes of Judah heard these things, they came up from the king's house unto the house of Yahwe; and they sat in the entry of the new gate of Yahwe's house.

26:11 Og prestarnir og spámennirnir töluðu til höfðingjanna og alls lýðsins og sögðu: "Þessi maður er dauða sekur, því að hann hefir spáð gegn þessari borg, eins og þér hafið heyrt með eigin eyrum."

26:11 Then spake the priests and the prophets unto the princes and to all the people, saying, This man is worthy of death; for he hath prophesied against this city, as ye have heard with your ears.

26:12 Jeremía mælti til allra höfðingjanna og alls lýðsins á þessa leið: "Drottinn hefir sent mig til þess að boða öll þessi orð, sem þér hafið heyrt, gegn þessu húsi og þessari borg.

26:12 Then spake Jeremiah unto all the princes and to all the people, saying, Yahwe sent me to prophesy against this house and against this city all the words that ye have heard.

26:13 Og bætið nú framferði yðar og athafnir og hlýðið raustu Drottins. Guðs yðar, svo að Drottín megi iðra þeirrar óhamingju, er hann hefir hótad yður.

26:13 Now therefore amend your ways and your doings, and obey the voice of Yahwe your God; and Yahwe will repent him of the evil that he hath pronounced against you.

26:14 En að því er til sjálfs mín kemur, þá er ég á yðar valdi. Gjöríð við mig það, sem yður þykir gott og rétt.

26:14 But as for me, behold, I am in your hand: do with me as is good and right in your eyes.

26:15 En það skuluð þér vita, að ef þér deydíð mig, þá leiðíð þér saklaust blóð yfir yður og yfir þessa borg og yfir íbúa hennar, því að Drottinn hefir sannlega sent mig til yðar til þess að flytja yður öll þessi orð."

26:15 Only know ye for certain that, if ye put me to death, ye will bring innocent blood upon yourselves, and upon this city, and upon the inhabitants thereof; for of a truth Yahwe hath sent me unto you to speak all these words in your ears.

26:16 Þá sögðu höfðingjarnir og allur lýðurinn við prestana og spámennina: "Þessi maður er ekki dauða sekur, því að hann hefir talað til vor í nafni Drottins. Guðs vors."

26:16 Then said the princes and all the people unto the priests and to the prophets: This man is not worthy of death; for he hath spoken to us in the name of Yahwe our God.

26:17 Þá gengu nokkrir af öldungum landsins fram og mæltu til alls mannsafnaðarins á þessa leið:

26:17 Then rose up certain of the elders of the land, and spake to all the assembly of the people, saying,

26:18 "Míka frá Móreset kom fram sem spámaður á dögum Hiskía konungs í Júda og mælti til alls Júdalýðs á þessa leið: „Svo segir Drottinn allsherjar: Sion mun plagð verða sem akur og Jerúsalem mun verða að rústum og musterisfjallið að skógarhæðum."

26:18 Micah the Morastite prophesied in the days of Hezekiah king of Judah; and he spake to all the people of Judah, saying, Thus saith Yahwe of hosts: Zion shall be plowed as a field, and Jerusalem shall become heaps, and the mountain of the house as the high places of a forest.

26:19 Hvort deyddi Hiskía Júdakonungur og allur Júdalýður hann? Óttaðist hann ekki Drottín og bliðkaði Drottín, svo að Drottín iðraði þeirrar óhamingju, er hann hafði hótad þeim? En vér erum rétt að því komnir að baka oss mikla óhamingju!"

26:19 Did Hezekiah king of Judah and all Judah put him to death? did he not fear Yahwe, and entreat the favor of Yahwe, and Yahwe repented him of the evil which he had pronounced against them? Thus should we commit great evil against our own souls.

26:20 Annar maður var og, sem spáði í nafni Drottins, Úría Semajason frá Kirjat-Jearim. Hann spáði og gegn þessari borg og þessu landi, alveg á sama hátt og Jeremía.

26:20 And there was also a man that prophesied in the name of Yahwe, Uriah the son of Shemaiah of Kiriath-jearim; and he prophesied against this city and against this land according to all the words of Jeremiah:

26:21 En er Jójakím konungur og allir kappar hans og allir höfðingjarnir spurðu orð hans, leitaðist konungur við að láta drepa hann. En er Úría frétti

Það, varð hann hræddur, flýði burt og fór til Egyptalands.

26:21 and when Jehoiakim the king, with all his mighty-men, and all the princes, heard his words, the king sought to put him to death; but when Uriah heard it, he was afraid, and fled, and went into Egypt:

26:22 En Jójakím konungur gjörði menn til Egyptalands. Elnatan Akbórsson og menn með honum.

26:22 and Jehoiakim the king sent men into Egypt, *namely*, Elnathan the son of Achbor, and certain men with him, into Egypt;

26:23 Og þeir sóttu Úría til Egyptalands og fóru með hann til Jójakíms konungs, og hann lét drepa hann með sverði og kasta líkinu á grafir múgamanna.

26:23 and they fetched forth Uriah out of Egypt, and brought him unto Jehoiakim the king, who slew him with the sword, and cast his dead body into the graves of the common people.

26:24 En Ahíkam Safansson verndaði Jeremía, svo að hann var eigi framseldur í hendur lýðsins til lífláts.

26:24 But the hand of Ahikam the son of Shaphan was with Jeremiah, that they should not give him into the hand of the people to put him to death.

27:1 Í upphafi ríkisstjórnar Sedekía Jósíasonar, konungs í Júda, kom þetta orð til Jeremía frá Drottni:

27:1 In the beginning of the reign of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, came this word unto Jeremiah from Yahwe, saying,

27:2 Svo sagði Drottinn við mig: Gjör þér bönd og ok og legg um háls þér

27:2 Thus saith Yahwe to me: Make thee bonds and bars, and put them upon thy neck;

27:3 og gjör konunginum í Edóm og konunginum í Móab og konungi Ammóníta og konunginum í Týrus og konunginum í Sidon orðsending með sendimönnunum, sem komnir eru til Jerúsalem til Sedekía Júdakonungs.

27:3 and send them to the king of Edom, and to the king of Moab, and to the king of the children of Ammon, and to the king of Tyre, and to the king of Sidon, by the hand of the messengers that come to Jerusalem unto Zedekiah king of Judah;

27:4 og þjóð þeim að mæla svo til herra sinna: "Svo sagði Drottinn allsherjar. Ísraels Guð: Svo skuluð þér segja við herra yðar:

27:4 and give them a charge unto their masters, saying, Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Thus shall ye say unto your masters:

27:5 Ég hefi gjört jörðina og mennina og skepnurnar, sem á jörðinni eru, með minum mikla mætti og útrétta armlegg, og ég gef þetta þeim, er mér þóknast.

27:5 I have made the earth, the men and the beasts that are upon the face of the earth, by my great power and by my outstretched arm; and I give it unto whom it seemeth right unto me.

27:6 Og nú gef ég öll þessi lönd á vald Nebúkadnesars Babelkonungs, þjóns minns. Jafnvel dýr merkurinnar gef ég honum, til þess að þau þjóni honum.

27:6 And now have I given all these lands into the hand of Nebuchadnezzar the king of Babylon, my servant; and the beasts of the field also have I given him to serve him.

27:7 Og allar þjóðir skulu þjóna honum og syni hans og sonarsyni hans, þar til er einnig tími hans lands kemur og voldugar þjóðir og miklir konungar gjöra hann að þræl sínum.

27:7 And all the nations shall serve him, and his son, and his son's son, until the time of his own land come: and then many nations and great kings shall make him their bondman.

27:8 Og sú þjóð og það konungsríki, sem ekki vill þjóna honum, Nebúkadnesar Babelkonungi, og ekki beygja háls sinn undir ok Babelkonungs, þeirrar þjóðar mun ég vitja með sverði, hungri og drepsótt - segir Drottinn - uns ég hefi gjöreitt þeim fyrir hans hendi.

27:8 And it shall come to pass, that the nation and the kingdom which will not serve the same Nebuchadnezzar king of Babylon, and that will not put their neck under the yoke of the king of Babylon, that nation will I punish, saith Yahwe, with the sword, and with the famine, and with the pestilence, until I have consumed them by his hand.

27:9 Hlýðið ekki á spámenn yðar né spásagnarmenn, né drauma yðar, né á galdramenn yðar né tóframenn, þá er þeir mæla til yðar á þessa leið: „Þér munuð ekki þjóna Babelkonungi.“

27:9 But as for you, hearken ye not to your prophets, nor to your diviners, nor to your dreams, nor to your soothsayers, nor to your sorcerers, that speak unto you, saying, Ye shall not serve the king of Babylon:

27:10 Því að þeir boða yður lygar til þess að flæma yður úr landi yðar, svo að ég reki yður burt og þér farist.

27:10 for they prophesy a lie unto you, to remove you far from your land, and that I should drive you out, and ye should perish.

27:11 En þá þjóð, sem beygir háls sinn undir ok Babelkonungs og þjónar honum, hana vil ég láta vera kyrra í landi sínu - segir Drottinn - til þess að hún yrki það og byggj."

27:11 But the nation that shall bring their neck under the yoke of the king of Babylon, and serve him, that *nation* will I let remain in their own land, saith Yahwe; and they shall till it, and dwell therein.

27:12 Og við Sedekía Júdakonung talaði ég öldungis á sama hátt: "Sveigið háls yðar undir ok Babelkonungs og þjónið honum og þjóð hans, þá munuð þér lífi halda.

27:12 And I spake to Zedekiah king of Judah according to all these words, saying, Bring your necks under the yoke of the king of Babylon, and serve him and his people, and live.

27:13 Hví viljið þér, þú og þjóð þín, deyja fyrir sverði, af hungri og drepsótt, eins og Drottinn hefir hótað þeim þjóðum, er eigi vilja þjóna Babelkonungi?

27:13 Why will ye die, thou and thy people, by the sword, by the famine, and by the pestilence, as Yahwe hath spoken concerning the nation that will not

serve the king of Babylon?

27:14 Hlýðið eigi á orð spámannanna, er segja við yður: „Þér munuð eigi þjóna Babelkonungi!“ Því að þeir boða yður lygar.

27:14 And hearken not unto the words of the prophets that speak unto you, saying, Ye shall not serve the king of Babylon; for they prophesy a lie unto you.

27:15 Því að ég hefi ekki sent þá - segir Drottinn - heldur spá þeir ranglega í mínu nafni, til þess að ég reki yður burt og þér farist, ásamt spámönnunum, er yður hafa spáð."

27:15 For I have not sent them, saith Yahwe, but they prophesy falsely in my name; that I may drive you out, and that ye may perish, ye, and the prophets that prophesy unto you.

27:16 Við prestana og allan þennan lýð hefi ég og talað á þessa leið: "Svo segir Drottinn: Hlýðið eigi á orð spámannanna yðar, er spá yður og segja: „Sjá, áhöldin úr musteri Drottins munu bráðlega verða flutt heim aftur frá Babelon!“ - því að þeir boða yður lygar.

27:16 Also I spake to the priests and to all this people, saying, Thus saith Yahwe: Hearken not to the words of your prophets that prophesy unto you, saying, Behold, the vessels of Yahwe's house shall now shortly be brought again from Babylon; for they prophesy a lie unto you.

27:17 Hlýðið eigi á þá. Þjónið heldur Babelkonungi, þá munuð þér lífi halda! Hví á þessi borg að verða að rúst?

27:17 Hearken not unto them; serve the king of Babylon, and live: wherefore should this city become a desolation?

27:18 En séu þeir spámenn og sé orð Drottins hjá þeim, þá biðja þeir Drottin allsherjar, að áhöld þau, sem enn eru eftir í musteri Drottins og í höll Júdakonungs og í Jerúsalem, fari eigi líka til Babelon.

27:18 But if they be prophets, and if the word of Yahwe be with them, let them now make intercession to Yahwe of hosts, that the vessels which are left in the house of Yahwe, and in the house of the king of Judah, and at Jerusalem, go not to Babylon.

27:19 Því að svo segir Drottinn allsherjar um súlurnar, um hafið og um undirstöðupallana og um hín önnur áhöld, sem eftir eru í þessari borg.

27:19 For thus saith Yahwe of hosts concerning the pillars, and concerning the sea, and concerning the bases, and concerning the residue of the vessels that are left in this city,

27:20 Þau er Nebúkadnesar Babelkonungur ekki tók, þá er hann herleiddi Jekonja Jójakímsson, Júdakonung, frá Jerúsalem til Babelon, ásamt öllum tignarmönnum Júda og Jerúsalem,

27:20 which Nebuchadnezzar king of Babylon took not, when he carried away captive Jeconiah the son of Jehoiakim, king of Judah, from Jerusalem to Babylon, and all the nobles of Judah and Jerusalem;

27:21 Já, svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð, um áhöldin, sem eftir eru í musteri Drottins og höll Júdakonungs og í Jerúsalem:

27:21 yea, thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, concerning the vessels that are left in the house of Yahwe, and in the house of the king of Judah, and at Jerusalem:

27:22 Til Babylon skulu þau flutt verða og þar skulu þau vera, allt til þess dags, er ég vitja þeirra - segir Drottinn - og saki þau og flyt þau aftur á þennan stað.

27:22 They shall be carried to Babylon, and there shall they be, until the day that I visit them, saith Yahwe; then will I bring them up, and restore them to this place.

28:1 Þetta ár - í upphafi ríkisstjórnar Sedekia konungs í Júda, fjórða árið, í fimmta mánuðinum - sagði Hananja spámaður Assúrsson frá Gibeon við mig í musteri Drottins í víðurvist prestanna og alls lýðsins:

28:1 And it came to pass the same year, in the beginning of the reign of Zedekiah king of Judah, in the fourth year, in the fifth month, that Hananiah the son of Azzur, the prophet, who was of Gibeon, spake unto me in the house of Yahwe, in the presence of the priests and of all the people, saying,

28:2 "Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Ég brýt sundur ok Babelkonungs!

28:2 Thus speaketh Yahwe of hosts, the God of Israel, saying, I have broken the yoke of the king of Babylon.

28:3 Áður en tvö ár eru liðin, flyt ég aftur á þennan stað öll áhöldin úr musteri Drottins, þau er Nebúkadnesar Babelkonungur tók á þessum stað og flutti til Babýlon.

28:3 Within two full years will I bring again into this place all the vessels of Yahwe's house, that Nebuchadnezzar king of Babylon took away from this place, and carried to Babylon:

28:4 Jekonja Jójakímsson, Júdakonung, og alla hina herleiddu úr Júda, þá er komnir eru til Babýlon, flyt ég og aftur á þennan stað - segir Drottinn - því að ég brýt sundur ok Babelkonungs!"

28:4 and I will bring again to this place Jeconiah the son of Jehoiakim, king of Judah, with all the captives of Judah, that went to Babylon, saith Yahwe; for I will break the yoke of the king of Babylon.

28:5 Þá talaði Jeremía spámaður til Hananja spámanns í víðurvist prestanna og alls lýðsins, sem stóð í musteri Drottins.

28:5 Then the prophet Jeremiah said unto the prophet Hananiah in the presence of the priests, and in the presence of all the people that stood in the house of Yahwe,

28:6 og Jeremía spámaður mælti: "Verði svo! Drottinn gjöri það! Drottinn láti orð þín, er þú hefir spáð, rætast, svo að hann flytji aftur frá Babýlon á þennan stað áhöldin úr musteri Drottins og alla hina herleiddu!

28:6 even the prophet Jeremiah said, Amen: Yahwe do so; Yahwe perform thy words which thou hast prophesied, to bring again the vessels of Yahwe's house, and all them of the captivity, from Babylon unto this place.

28:7 En heyr þessi orð, sem ég kunngjöfi þér og öllum lýðnum:

28:7 Nevertheless hear thou now this word that I speak in thine ears, and in the ears of all the people:

28:8 Þeir spámenn, sem komið hafa fram á undan mér og á undan þér frá alda öðli, þeir spáðu völdugum löndum og stórum konungsríkjum ófriði, óhamingju og drepsótt.

28:8 The prophets that have been before me and before thee of old prophesied against many countries, and against great kingdoms, of war, and of evil, and of pestilence.

28:9 En sá spámaður, sem spáir heill, - ef orð hans rætast, þá þekktist á því sá spámaður, er Drottinn hefir sannarlega sent."

28:9 The prophet that prophesieth of peace, when the word of the prophet shall come to pass, then shall the prophet be known, that Yahwe hath truly sent him.

28:10 Þá tók Hananja spámaður okið af hálsi Jeremía spámanns og braut það sundur.

28:10 Then Hananiah the prophet took the bar from off the prophet Jeremiah's neck, and brake it.

28:11 Síðan mælti Hananja í víðurvist alls lýðsins á þessa leið: "Svo segir Drottinn: Eins skal ég sundurbrotja ok Nebúkadnesars Babelkonungs áður tvö ár eru liðin af hálsi allra þjóða!" En Jeremía spámaður fór leiðar sinnar.

28:11 And Hananiah spake in the presence of all the people, saying, Thus saith Yahwe: Even so will I break the yoke of Nebuchadnezzar king of Babylon within two full years from off the neck of all the nations. And the prophet Jeremiah went his way.

28:12 En orð Drottins kom til Jeremía, eftir að Hananja spámaður hafði sundurbrotið okið af hálsi Jeremía spámanns:

28:12 Then the word of Yahwe came unto Jeremiah, after that Hananiah the prophet had broken the bar from off the neck of the prophet Jeremiah, saying,

28:13 Far og seg við Hananja: Svo segir Drottinn: Tré-ok hefir þú sundurbrotið, en ég vil í þess stað gjöra járn-ok!

28:13 Go, and tell Hananiah, saying, Thus saith Yahwe: Thou hast broken the bars of wood; but thou hast made in their stead bars of iron.

28:14 Því að svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Járnok legg ég á háls allra þessara þjóða, til þess að þær verði þegnskyldar Nebúkadnesar Babelkonungi og þjóni honum, já, jafnvel dýr merkurinnar gef ég honum.

28:14 For thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: I have put a yoke of iron upon the neck of all these nations, that they may serve Nebuchadnezzar king of Babylon; and they shall serve him: and I have given him the beasts of the field also.

28:15 Þá sagði Jeremía spámaður við Hananja spámann: "Heyr þú, Hananja! Drottinn hefir ekki sent þig, og þó hefir þú gínt lýð þennan til að reiða sig á lygar!

28:15 Then said the prophet Jeremiah unto Hananiah the prophet, Hear now, Hananiah: Yahwe hath not sent thee; but thou makest this people to trust in a lie.

28:16 Fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég kippi þér burt af jörðinni. Á þessu ári skalt þú deyja, því að þú hefir prédikað fráhrarf frá Drottni."

28:16 Therefore thus saith Yahwe, Behold, I will send thee away from off the face of the earth: this year thou shalt die, because thou hast spoken rebellion against Yahwe.

28:17 Ög Hananja spámaður dó þetta ár, í sjöunda mánuðinum.

28:17 So Hananiah the prophet died the same year in the seventh month.

29:1 Þessi eru orð bréfsins, sem Jeremía spámaður sendi frá Jerúsalem til öldunga hinna herleiddu og til prestanna og til spámannanna og til alls lýðsins, sem Nebúkadnesar hafði herleitt frá Jerúsalem til Babýlon

29:1 Now these are the words of the letter that Jeremiah the prophet sent from Jerusalem unto the residue of the elders of the captivity, and to the priests, and to the prophets, and to all the people, whom Nebuchadnezzar had carried away captive from Jerusalem to Babylon,

29:2 (eftir að Jekonja konungur og konungsmóðir og hirðmennirnir, höfðingjar Júda og Jerúsalem, og trésmiðirnir og járnsmiðirnir voru farnir burt úr Jerúsalem),

29:2 (after that Jeconiah the king, and the queen-mother, and the eunuchs, and the princes of Judah and Jerusalem, and the craftsmen, and the smiths, were departed from Jerusalem,)

29:3 með Elasa Safanssyni og Gemaría Hilkíasyni, sem Sedekía Júdakonungur sendi til Nebúkadnesars Babelkonungs til Babýlon:

29:3 by the hand of Elasa the son of Shaphan, and Gemariah the son of Hilkiah, (whom Zedekiah king of Judah sent unto Babylon to Nebuchadnezzar king of Babylon,) saying,

29:4 "Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð, öllum hinum herleiddu, þeim er ég herleiddi frá Jerúsalem til Babýlon:

29:4 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, unto all the captivity, whom I have caused to be carried away captive from Jerusalem unto Babylon:

29:5 Reisið hús og búið í þeim, plantið garða og etið ávöxtu þeirra.

29:5 Build ye houses, and dwell in them; and plant gardens, and eat the fruit of them.

29:6 Takið yður konur og getið sonu og dætur, og takið sonum yðar konur og giftið dætur yðar, til þess að þær megi fæða sonu og dætur og yður fjölgi þar, en fækki ekki.

29:6 Take ye wives, and beget sons and daughters; and take wives for your sons, and give your daughters to husbands, that they may bear sons and daughters; and multiply ye there, and be not diminished.

29:7 Látið yður umhugað um heill borgarinnar, sem ég herleiddi yður til, og biðjið til Drottins fyrir henni, því að heill hennar er heill sjálfra yðar.

29:7 And seek the peace of the city whither I have caused you to be carried away captive,

and pray unto Yahwe for it; for in the peace thereof shall ye have peace.

29:8 Því að svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Látid eigi spámenn yðar, sem meðal yðar eru, né spásagnamenn yðar tæla yður, og trúid ekki á drauma yðar, sem yður dreymir.

29:8 For thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Let not your prophets that are in the midst of you, and your diviners, deceive you; neither hearken ye to your dreams which ye cause to be dreamed.

29:9 Því að þeir spá yður ranglega í mínu nafni, ég hefi ekki sent þá! - segir Drottinn.

29:9 For they prophesy falsely unto you in my name: I have not sent them, saith Yahwe.

29:10 Svo segir Drottinn: Þegar sjötín ár eru umliðin fyrir Babel, mun ég vitja yðar og efna við yður fyrirheit mitt að flytja yður aftur á þennan stað.

29:10 For thus saith Yahwe, After seventy years are accomplished for Babylon, I will visit you, and perform my good word toward you, in causing you to return to this place.

29:11 Því að ég þekki þær fyrirætlanir, sem ég hefi í hyggju með yður - segir Drottinn - fyrirætlanir til heilla, en ekki til óhamingju, að veita yður vonarríka framtíð.

29:11 For I know the thoughts that I think toward you, saith Yahwe, thoughts of peace, and not of evil, to give you hope in your latter end.

29:12 Þá munuð þér ákalla mig og fara og biðja til mín, og ég mun bænheyra yður.

29:12 And ye shall call upon me, and ye shall go and pray unto me, and I will hearken unto you.

29:13 Og þér munuð leita mín og finna mig. Þegar þér leitid mín af öllu hjarta.

29:13 And ye shall seek me, and find me, when ye shall search for me with all your heart.

29:14 Vil ég láta yður finna mig - segir Drottinn - og snúa við högum yðar og safna yður saman frá öllum þjóðum og úr öllum þeim stöðum, þangað sem ég hefi rekið yður - segir Drottinn - og flytja yður aftur á þann stað, þaðan sem ég herleiddi yður.

29:14 And I will be found of you, saith Yahwe, and I will turn again your captivity, and I will gather you from all the nations, and from all the places whither I have driven you, saith Yahwe; and I will bring you again unto the place whence I caused you to be carried away captive.

29:15 Þér segið: „Drottinn hefir vakið oss upp spámenn í Babel.“

29:15 Because ye have said, Yahwe hath raised us up prophets in Babylon;

29:16 Svo segir Drottinn um konunginn, sem situr í háseti Davíðs, og um allan lýðinn, sem býr í þessari borg, bræður yðar, sem ekki voru herleiddir með yður -

29:16 thus saith Yahwe concerning the king that sitteth upon the throne of David, and concerning all the people that dwell in this city, your brethren that are not gone forth with you into captivity;

29:17 svo segir Drottinn allsherjar: Sjá, ég sendi yfir þá sverð, hungur og drepsótt og gjöri þá eins og viðbjóðslegar fíkjur, sem eru svo vondar, að þær eru ekki ætar.

29:17 thus saith Yahwe of hosts; Behold, I will send upon them the sword, the famine, and the pestilence, and will make them like vile figs, that cannot be eaten, they are so bad.

29:18 og ég elti þá með sverði, hungri og drepsótt og gjöri þá að grýlu öllum konungsríkjum jarðar, að formæling, að skelling, að spótti og háðung meðal allra þjóða, þangað sem ég rek þá.

29:18 And I will pursue after them with the sword, with the famine, and with the pestilence, and will deliver them to be tossed to and fro among all the kingdoms of the earth, to be an execration, and an astonishment, and a hissing, and a reproach, among all the nations whither I have driven them;

29:19 fyrir það að þeir hlýddu ekki orðum mínum - segir Drottinn - er ég hefi óallátanlega sent þjóna mína, spámennina, með til þeirra, en þér heyrðuð ekki - segir Drottinn.

29:19 because they have not hearkened to my words, saith Yahwe, wherewith I sent unto them my servants the prophets, rising up early and sending them; but ye would not hear, saith Yahwe.

29:20 En heyrði þér orð Drottins, allir þér hinir herleiddu, er ég hefi sent frá Jerúsalem til Babel.

29:20 Hear ye therefore the word of Yahwe, all ye of the captivity, whom I have sent away from Jerusalem to Babylon.

29:21 Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð, um Ahab Kólajason og um Sedekia Maasejason, sem boda yður lygar í mínu nafni: Sjá, ég gef þá Nebúkadrezar Babelkonungi á vald, og hann mun láta drepa þá fyrir augum yðar.

29:21 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, concerning Ahab the son of Kolaiah, and concerning Zedekiah the son of Maaseiah, who prophesy a lie unto you in my name: Behold, I will deliver them into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon; and he shall slay them before your eyes;

29:22 Og þeir munu verða bölbænarformáli fyrir alla hina herleiddu úr Júda, sem eru í Babel, svo að menn kveði svo að orði: „Drottinn fari með þig eins og Sedekia og Ahab, sem Babelkonungur steikti á eldi.“

29:22 and of them shall be taken up a curse by all the captives of Judah that are in Babylon, saying, Yahwe make thee like Zedekiah and like Ahab, whom the king of Babylon roasted in the fire;

29:23 Sök þeirra er, að þeir frömdu óhafuverk í Ísrael og drygðu hör með konum vína sinna og töluðu orð í mínu nafni, er ég hafði þeim eigi um boðið, já ég þekki það sjálfur og er vottur að því! - segir Drottinn."

29:23 because they have wrought folly in Israel, and have committed adultery with their neighbors' wives, and have spoken words in my name falsely, which I commanded them not; and I am he that knoweth, and

am witness, saith Yahwe.

29:24 En við Semaia frá Nehalam skalt þú segja á þessa leið:

29:24 And concerning Shemaiah the Nehelamite thou shalt speak, saying,

29:25 Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Þú hefir sent bréf í þínu eigin nafni til alls lýðsins, sem er í Jerúsalem, og til Sefania Maasejasonar prests og til allra prestanna, þess efni:

29:25 Thus speaketh Yahwe of hosts, the God of Israel, saying, Because thou hast sent letters in thine own name unto all the people that are at Jerusalem, and to Zephaniah the son of Maaseiah, the priest, and to all the priests, saying,

29:26 "Drottinn hefir sett þig prest í stað Jójada prests, til þess að þú hafir nákvæmar gætur í musteri Drottins á öllum óðum mönnum og þeim, er spámannsæði er á, og setjir þá í stokk og hálsjárn!"

29:26 Yahwe hath made thee priest in the stead of Jehoiada the priest, that there may be officers in the house of Yahwe, for every man that is mad, and maketh himself a prophet, that thou shouldest put him in the stocks and in shackles.

29:27 Hvi hefir þú þá ekki ávitað Jeremía frá Anatót, sem hér iðkar spádóma?

29:27 Now therefore, why hast thou not rebuked Jeremiah of Anathoth, who maketh himself a prophet to you,

29:28 Þannig hefir hann gjört oss svolátandi orðsending til Babel: „Það verður langvinnt! Reisið hús og búid í þeim og plantið garða og etið ávöxtu þeirra.“

29:28 forasmuch as he hath sent unto us in Babylon, saying, *The captivity* is long: build ye houses, and dwell in them; and plant gardens, and eat the fruit of them?

29:29 En Sefania prestur las þetta bréf upphátt fyrir Jeremía spámanni.

29:29 And Zephaniah the priest read this letter in the ears of Jeremiah the prophet.

29:30 Þá kom orð Drottins til Jeremía, svo hljóðandi:

29:30 Then came the word of Yahwe unto Jeremiah, saying,

29:31 Gjör öllum hinum herleiddu svo hljóðandi orðsending: Svo segir Drottinn um Semaia frá Nehalam: Sökum þess að Semaia hefir spáð yður án þess að ég hafi sent hann og gínt yður til þess að reiða yður á lygar.

29:31 Send to all them of the captivity, saying, Thus saith Yahwe concerning Shemaiah the Nehelamite: Because that Shemaiah hath prophesied unto you, and I sent him not, and he hath caused you to trust in a lie;

29:32 fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég mun hefna þess á Semaia frá Nehalam og niðjum hans. Hann skal ekki eiga neinn niðja, sem búi meðal þessarar þjóðar, og hann skal ekki fá litid þau gæði, sem ég bý þjóð minni - segir Drottinn - því að hann hefir prédikað fráhrvarf frá Drottni.

29:32 therefore thus saith Yahwe, Behold, I will punish Shemaiah the Nehelamite, and his

seed; he shall not have a man to dwell among this people, neither shall he behold the good that I will do unto my people, saith Yahwe, because he hath spoken rebellion against Yahwe.

30:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni:

30:1 The word that came to Jeremiah from Yahwe, saying,

30:2 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Skrifu þú öll þau orð, er ég hefi til þín talað, í bók.

30:2 Thus speaketh Yahwe, the God of Israel, saying, Write thee all the words that I have spoken unto thee in a book.

30:3 Því sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að ég mun snúa við hag lýðs míns, Ísraels og Júda - segir Drottinn - og láta þá hverfa aftur til þess lands, sem ég gaf föðrum þeirra, og þeir skulu taka það til eignar.

30:3 For, lo, the days come, saith Yahwe, that I will turn again the captivity of my people Israel and Judah, saith Yahwe; and I will cause them to return to the land that I gave to their fathers, and they shall possess it.

30:4 Þessi eru orðin, sem Drottinn talaði um Ísrael og Júda.

30:4 And these are the words that Yahwe spake concerning Israel and concerning Judah.

30:5 Svo segir Drottinn: Hraðsluóp heyrum vér, ótti er á ferðum, en engin heill!

30:5 For thus saith Yahwe: We have heard a voice of trembling, of fear, and not of peace.

30:6 Spyrjið um og gætið að, hvort karlmadr ali barn! Hvers vegna sé ég þá alla menn með hendur á lendum, líkt og jóðsjúk kona væri, og hvers vegna eru öll andlit orðin nábleik?

30:6 Ask ye now, and see whether a man doth travail with child: wherefore do I see every man with his hands on his loins, as a woman in travail, and all faces are turned into paleness?

30:7 Vei, mikill er sá dagur, hann á ekki sinn líka og angistartími er það fyrir Jakob, en hann mun frelsast frá því.

30:7 Alas! for that day is great, so that none is like it: it is even the time of Jacob's trouble; but he shall be saved out of it.

30:8 Á þeim degi - segir Drottinn allsherjar - mun ég sundur brjóta okið af hálsi hans og slíta af honum böndin, og útlendir menn skulu ekki lengur halda honum í þrældómi.

30:8 And it shall come to pass in that day, saith Yahwe of hosts, that I will break his yoke from off thy neck, and will burst thy bonds; and strangers shall no more make him their bondman;

30:9 Þeir skulu þjóna Drottni, Guði sínum, og Davíð, konungi sínum, er ég mun uppvekja þeim.

30:9 but they shall serve Yahwe their God, and David their king, whom I will raise up unto them.

30:10 Óttast þú ekki, þjónn minn Jakob - segir Drottinn - og hraðst þú ekki, Ísrael, því að ég frelsa þig úr

fjarlægum landi og leysi niðja þína úr landinu, þar sem þeir eru herleiddir, til þess að Jakob hverfi heim aftur og njóti hvíldar og búi óhultur, án þess nokkur hraði hann.

30:10 Therefore fear thou not, O Jacob my servant, saith Yahwe; neither be dismayed, O Israel: for, lo, I will save thee from afar, and thy seed from the land of their captivity; and Jacob shall return, and shall be quiet and at ease, and none shall make him afraid.

30:11 Ég er með þér - segir Drottinn - til þess að frelsa þig. Ég vil gjöreyða öllum þeim þjóðum, sem ég hefi tvístrað þér á meðal. Þér einni vil ég ekki gjöreyða, heldur vil ég hirta þig í hófi, en ég vil ekki láta þér með öllu óhegt.

30:11 For I am with thee, saith Yahwe, to save thee: for I will make a full end of all the nations whither I have scattered thee, but I will not make a full end of thee; but I will correct thee in measure, and will in no wise leave thee unpunished.

30:12 Svo segir Drottinn: Áverkí þinn er illkynjaður, sár þitt ólæknandi.

30:12 For thus saith Yahwe, Thy hurt is incurable, and thy wound grievous.

30:13 Enginn tekur að sér málefni þitt, við meininu er engin lækning, engin smyrsl til handa þér.

30:13 There is none to plead thy cause, that thou mayest be bound up: thou hast no healing medicines.

30:14 Allir ástmenn þínir hafa gleymt þér, þeir spyrja ekki eftir þér, af því að ég hefi lostið þig, eins og óvinur lýstur, með grimmilegri hirting, sakir fjölda misgjörða þinna, sakir þess að syndir þínar eru margar.

30:14 All thy lovers have forgotten thee; they seek thee not: for I have wounded thee with the wound of an enemy, with the chastisement of a cruel one, for the greatness of thine iniquity, because thy sins were increased.

30:15 Hví æpir þú af áverka þínum, af þinni ólæknandi kvöl? Sakir fjölda misgjörða þinna, sakir þess að syndir þínar eru margar, hefi ég gjört þér þetta.

30:15 Why criest thou for thy hurt? thy pain is incurable: for the greatness of thine iniquity, because thy sins were increased, I have done these things unto thee.

30:16 Fyrir því skulu allir þeir, sem þig eta, etnir verða, og allir þeir, sem þér þröngva, herleiddir verða. Og þeir, sem ruþla þig, skulu verða öðrum að herfangi, og alla þá, sem þig ræna, mun ég framselja til ráns.

30:16 Therefore all they that devour thee shall be devoured; and all thine adversaries, every one of them, shall go into captivity; and they that despoil thee shall be a spoil, and all that prey upon thee will I give for a prey.

30:17 Ég mun láta koma hyldgan á sár þín og lækna þig af áverkum þínum - segir Drottinn - af því að þeir kalla þig "hina brottreknun," "Sion, sem enginn spyr eftir."

30:17 For I will restore health unto thee, and I will heal thee of thy wounds, saith Yahwe; because they have called thee an outcast,

saying, It is Zion, whom no man seeketh after.

30:18 Svo segir Drottinn: Sjá, ég sný við högum Jakobs tjalda og miskunna mig yfir bústaði hans, til þess að borgin verði aftur reist á hæð sinni og aftur verði búið í höllinni á hennar vanastað.

30:18 Thus saith Yahwe: Behold, I will turn again the captivity of Jacob's tents, and have compassion on his dwelling-places; and the city shall be builded upon its own hill, and the palace shall be inhabited after its own manner.

30:19 Og þaðan skal hljóma þakkargjörð og gleðihljóð, og ég læt þeim fjölga og eigi fækka, og ég gjöri þá vegsamlega, svo að þeir séu ekki lengur lítilsvirtir.

30:19 And out of them shall proceed thanksgiving and the voice of them that make merry: and I will multiply them, and they shall not be few; I will also glorify them, and they shall not be small.

30:20 Synir hans skulu vera mér sem áður, og söfnuður hans skal vera grundvallaður frammi fyrir mér, en allra kúgara hans mun ég vilja.

30:20 Their children also shall be as aforetime, and their congregation shall be established before me; and I will punish all that oppress them.

30:21 Höfðingi hans mun frá honum koma og drottari hans fram ganga úr flokki hans. Og ég mun láta hann nálgast mig, og hann mun koma til mín, því að hver skyldi af sjálfisdáðum hætta lífi sínu í það að koma til mín? - segir Drottinn.

30:21 And their prince shall be of themselves, and their ruler shall proceed from the midst of them; and I will cause him to draw near, and he shall approach unto me: for who is he that hath had boldness to approach unto me? saith Yahwe.

30:22 Og þá munuð þér vera mín þjóð, og ég mun vera yðar Guð.

30:22 And ye shall be my people, and I will be your God.

30:23 Sjá, stormur Drottins brýst fram - reiði og hvirfilbylur - hann steypist yfir höfuð hinna óguðlegu.

30:23 Behold, the tempest of Yahwe, even his wrath, is gone forth, a sweeping tempest: it shall burst upon the head of the wicked.

30:24 Hinni brennandi reiði Drottins linnir ekki fyrr en hann hefir framkvæmt fyrirætlanir hjarta síns og komið þeim til vegar. Síðar meir munuð þér skilja það.

30:24 The fierce anger of Yahwe shall not return, until he have executed, and till he have performed the intents of his heart: in the latter days ye shall understand it.

31:1 Á þeim tíma mun ég - segir Drottinn - vera Guð fyrir allar ættkvíslir Ísraels, og þeir munu vera mín þjóð.

31:1 At that time, saith Yahwe, will I be the God of all the families of Israel, and they shall be my people.

31:2 Svo segir Drottinn: Sá lýður, er undan sverðinu komst, fann náð í óbyggðum, er Ísrael leitaði hvíldar.

31:2 Thus saith Yahwe, The people that were left of the sword found favor in the wilderness; even Israel, when I went to cause him to rest.

31:3 **Úr fjarlægð birtist Drottinn mér:** "Með ævarandi elsku hefi ég elskað þig. Fyrir því hefi ég látið náð mína haldast við þig."

31:3 Yahwe appeared of old unto me, *saying*, Yea, I have loved thee with an everlasting love: therefore with lovingkindness have I drawn thee.

31:4 Enn vil ég endurreisa þig, svo að þú verðir endurreist, mærin Ísrael. Enn munt þú skreyta þig með bjöllum og ganga út í dansi fagnandi manna.

31:4 Again will I build thee, and thou shalt be built, O virgin of Israel: again shalt thou be adorned with thy tabrets, and shalt go forth in the dances of them that make merry.

31:5 Þú munt enn planta víngarða á Samariufjöllum. Þeir, sem hafa gróðursett þá, munu og hafa nytjar þeirra.

31:5 Again shalt thou plant vineyards upon the mountains of Samaria; the planters shall plant, and shall enjoy *the fruit thereof*.

31:6 Já, sá dagur mun koma, að varðmennirnir kalla á Efraim-fjöllum: Standið upp, förum upp til Sion, til Drottins, Guðs vors!

31:6 For there shall be a day, that the watchmen upon the hills of Ephraim shall cry, Arise ye, and let us go up to Zion unto Yahwe our God.

31:7 Svo segir Drottinn: Fagnid yfir Jakob með gleði og kátist yfir öndvegispjóð þjóðanna. Kunngjörð, veggjörð og segid: Frelsa, Drottinn, þjóð þína, leifarnar af Ísrael!

31:7 For thus saith Yahwe, Sing with gladness for Jacob, and shout for the chief of the nations: publish ye, praise ye, and say, O Yahwe, save thy people, the remnant of Israel.

31:8 Sjá, ég flyt þá úr landinu norður frá og safna þeim saman frá útkjálkum jarðar, á meðal þeirra eru bæði blindir og lamir, bæði þungðar og jóðsjúkar konur, í stórum hóp hverfa þeir hingað aftur.

31:8 Behold, I will bring them from the north country, and gather them from the uttermost parts of the earth, *and* with them the blind and the lame, the woman with child and her that travaileth with child together: a great company shall they return hither.

31:9 Þeir munu koma grátandi, og ég mun fylgja þeim huggandi, leiða þá að vatnslækjum, um sléttan veg, þar sem þeir geta eigi hrasað, því að ég er orðinn Ísrael faðir, og Efraim er frumgetinn sonur minn.

31:9 They shall come with weeping; and with supplications will I lead them: I will cause them to walk by rivers of waters, in a straight way wherein they shall not stumble; for I am a father to Israel, and Ephraim is my first-born.

31:10 Heyrið orð Drottins, þér þjóðir, og kunngjörð það á fjarlægum eyjunum og segid: Sá, sem tvístraði Ísrael, safnar honum saman og mun gæta hans, eins og hirðir gæfir hjardar sinnar.

31:10 Hear the word of Yahwe, O ye nations, and declare it in the isles afar off; and say, He that scattered Israel will gather him, and keep him, as a shepherd doth his flock.

31:11 Drottinn frelsar Jakob og leysir hann undan valdi þess, sem honum var yfirsterkari.

31:11 For Yahwe hath ransomed Jacob, and redeemed him from the hand of him that was stronger than he.

31:12 Þeir skulu koma og fagna á Sionhæð og streyma til gæða Drottins, til kornsins, vinberjalagarins, oliunnar og ungu saudanna og nautanna, og sál þeirra skal verða eins og vökvadur aldingardur, og þeir skulu eigi frammar vanmegnast.

31:12 And they shall come and sing in the height of Zion, and shall flow unto the goodness of Yahwe, to the grain, and to the new wine, and to the oil, and to the young of the flock and of the herd: and their soul shall be as a watered garden; and they shall not sorrow any more at all.

31:13 Þá munu meyjarnar skemmta sér við dans og unglingar og gamalmenni gleðjast saman. Ég mun breyta sorg þeirra í gleði og hugga þá og gleðja eftir harma þeirra.

31:13 Then shall the virgin rejoice in the dance, and the young men and the old together; for I will turn their mourning into joy, and will comfort them, and make them rejoice from their sorrow.

31:14 Og ég mun endurnæra sál prestanna á feiti, og lýður minn mun seðja sig á gæðum mínum - segir Drottinn.

31:14 And I will satiate the soul of the priests with fatness, and my people shall be satisfied with my goodness, saith Yahwe.

31:15 Svo segir Drottinn: Rödd heyrst í Rama, harmakvein, beiskur grátur: Rakel grætur börnin sín. Hún vill ekki huggast láta vegna barna sinna, því að þau eru eigi frammar lífs.

31:15 Thus saith Yahwe: A voice is heard in Ramah, lamentation, and bitter weeping, Rachel weeping for her children; she refuseth to be comforted for her children, because they are not.

31:16 Svo segir Drottinn: Halt raust þinni frá gráti og augum þínum frá tárnum, því að enn er til umbun fyrir verk þitt - segir Drottinn -: Þeir skulu hverfa heim aftur úr landi óvinanna.

31:16 Thus saith Yahwe: Refrain thy voice from weeping, and thine eyes from tears; for thy work shall be rewarded, saith Yahwe; and they shall come again from the land of the enemy.

31:17 Já, enn er von um framtíð þína - segir Drottinn -: Börnin skulu hverfa heim aftur í áttaga sína.

31:17 And there is hope for thy latter end, saith Yahwe; and *thy* children shall come again to their own border.

31:18 Að sönnu heyri ég Efraim kveina: "Þú hefir hirt mig, og ég lét hirtast eins og óvaninn kálfur, - lát mig snúa heim, þá skal ég snúa við, því að þú ert Drottinn, Guð minn!

31:18 I have surely heard Ephraim bemoaning himself *thus*, Thou hast

chastised me, and I was chastised, as a calf unaccustomed *to the yoke*: turn thou me, and I shall be turned; for thou art Yahwe my God.

31:19 Því að eftir að ég hafði snúið mér frá þér, gjörðist ég iðrandi, og eftir að ég vitkaðist, barði ég mér á brjóst. Ég blygðast mín, já, ég er sneyptur, því að ég ber skömm æsku minnar."

31:19 Surely after that I was turned, I repented; and after that I was instructed, I smote upon my thigh: I was ashamed, yea, even confounded, because I did bear the reproach of my youth.

31:20 Er Efraim mér þá svo dýrmætur sonur eða slíkt eftirlætisharn, að þótt ég hafi oft hótad honum, þá verð ég ávallt að minnast hans að nýju? Fyrir því kemst hjarta mitt við vegna hans, ég hlýt að miskunna mig yfir hann - segir Drottinn.

31:20 Is Ephraim my dear son? is he a darling child? for as often as I speak against him, I do earnestly remember him still: therefore my heart yearneth for him; I will surely have mercy upon him, saith Yahwe.

31:21 Reis þér vörður! Set þér vegamerki! Haf athygli á brautinni, veginum, sem þú fórs! Hverf heim, mærin Ísrael! Hverf heim til þessara borga þinna!

31:21 Set thee up waymarks, make thee guide-posts; set thy heart toward the highway, even the way by which thou wentest: turn again, O virgin of Israel, turn again to these thy cities.

31:22 Hversu lengi ætlar þú að reika fram og aftur, þú hin fráhverfa dóttir? Því að Drottinn skapar nýtt á jörðu: Kvenmaðurinn verndar karlmanninn.

31:22 How long wilt thou go hither and thither, O thou backsliding daughter? for Yahwe hath created a new thing in the earth: a woman shall encompass a man.

31:23 Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Enn munu menn mæla þessum orðum í Júda og í borgum hans, þá er ég hefi snúið við högum þeirra: "Drottinn blessi þig, bústaður réttlætisins, heilaga fjall!"

31:23 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Yet again shall they use this speech in the land of Judah and in the cities thereof, when I shall bring again their captivity: Yahwe bless thee, O habitation of righteousness, O mountain of holiness.

31:24 Júda og allar borgir hans munu búa þar saman, akuryrkjumenn og þeir, sem fara um með hjardir.

31:24 And Judah and all the cities thereof shall dwell therein together, the husbandmen, and they that go about with flocks.

31:25 Því að ég drykkja hinar sárþyrstu sálir og metta sérhverja örmagna sál.

31:25 For I have satiated the weary soul, and every sorrowful soul have I replenished.

31:26 Við þetta vaknaði ég og litadist um, og svefninn hafði verið mér þægilegur.

31:26 Upon this I awaked, and beheld; and my sleep was sweet unto me.

31:27 Sjá, þeir dagar koma - segir Drottinn - að ég sái Ísraels hús og Júda hús með mannsáði og fénaðarsáði.

31:27 Behold, the days come, saith Yahwe, that I will sow the house of Israel and the house of Judah with the seed of man, and with the seed of beast.

31:28 og eins og ég vakti yfir þeim til þess að uppræta og umturna, rífa niður og eyða og vinna þeim mein, þannig mun ég og vaka yfir þeim til þess að byggja og gróðursetja - segir Drottinn.

31:28 And it shall come to pass that, like as I have watched over them to pluck up and to break down and to overthrow and to destroy and to afflict, so will I watch over them to build and to plant, saith Yahwe.

31:29 Á þeim dögum munu menn eigi framar segja: "Feðurnir átu súr vínber og tennur barnanna urðu sljóar!"

31:29 In those days they shall say no more, The fathers have eaten sour grapes, and the children's teeth are set on edge.

31:30 Heldur mun hver deyja fyrir eigin misgjörð. Hver sá maður, er etur súr vínber, hans tennur munu sljóar verða.

31:30 But every one shall die for his own iniquity: every man that eateth the sour grapes, his teeth shall be set on edge.

31:31 Sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að ég mun gjöra nýjan sáttmála við Ísraels hús og Júda hús.

31:31 Behold, the days come, saith Yahwe, that I will make a new covenant with the house of Israel, and with the house of Judah:

31:32 ekki eins og þann sáttmála, er ég gjörði við feður þeirra, þá er ég tók í hönd þeirra til þess að leiða þá út af Egyptalandi, sáttmálann sem þeir hafa rofið, þótt ég væri herra þeirra - segir Drottinn.

31:32 not according to the covenant that I made with their fathers in the day that I took them by the hand to bring them out of the land of Egypt; which my covenant they brake, although I was a husband unto them, saith Yahwe.

31:33 En í þessu skal sáttmálinn fólginu vera, sá er ég gjörði við Ísraels hús eftir þetta - segir Drottinn: Ég legg lögmál mitt þeim í brjóst og rita það á hjörtu þeirra, og ég skal vera þeirra Guð og þeir skulu vera min þjóð.

31:33 But this is the covenant that I will make with the house of Israel after those days, saith Yahwe: I will put my law in their inward parts, and in their heart will I write it; and I will be their God, and they shall be my people:

31:34 Og þeir skulu ekki framar kenna hver öðrum, né einn bróðirinn öðrum, og segja: "Lærið að þekkja Drottín," því að þeir munu allir þekkja mig, bæði smáir og stórir - segir Drottinn. Því að ég mun fyrirgefa misgjörð þeirra og ekki framar minnast syndar þeirra.

31:34 and they shall teach no more every man his neighbor, and every man his brother, saying, Know Yahwe; for they shall all know me, from the least of them unto the greatest of them, saith Yahwe: for I will forgive their iniquity, and their sin will I remember no more.

31:35 Svo segir Drottinn, sem sett hefir sólina til að lýsa um daga, tunglið og stjörnurnar til að lýsa um nætur, sá er

æsir hafið, svo að bylgjurnar gnýja - Drottinn allsherjar er nafn hans:

31:35 Thus saith Yahwe, who giveth the sun for a light by day, and the ordinances of the moon and of the stars for a light by night, who stirreth up the sea, so that the waves thereof roar; Yahwe of hosts is his name:

31:36 Svo sannarlega sem þessi fasta skipan mun aldrei breytast fyrir mér - segir Drottinn - svo sannarlega munu Ísraels niðjar ekki hætta að vera þjóð fyrir mér alla daga.

31:36 If these ordinances depart from before me, saith Yahwe, then the seed of Israel also shall cease from being a nation before me for ever.

31:37 Svo segir Drottinn: Svo sannarlega sem himinninn hið efra verður eigi mældur né undirstöður jarðarinnar hið neðra rannsakaðar, svo sannarlega mun ég ekki hafna öllum Ísraels niðjum sakir alls þess, er þeir hafa gjört - segir Drottinn.

31:37 Thus saith Yahwe: If heaven above can be measured, and the foundations of the earth searched out beneath, then will I also cast off all the seed of Israel for all that they have done, saith Yahwe.

31:38 Sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að borgin verður endurreist Drottni til handa, frá Hananel-turni allt að Hornhliðinu.

31:38 Behold, the days come, saith Yahwe, that the city shall be built to Yahwe from the tower of Hananel unto the gate of the corner.

31:39 og enn fremur skal mælisnúran ganga beint á Gareb-hæð og beygja þaðan til Góa.

31:39 And the measuring line shall go out further straight onward unto the hill Gareb, and shall turn about unto Goah.

31:40 Og allur hræva- og öskudalurinn og allir vellirnir að Kidronlæk, allt austur að horni Hrossahliðs, skulu vera helgaðir Drottni. Eigi skal þar verða upprætt framar né rífið niður að eilífu.

31:40 And the whole valley of the dead bodies and of the ashes, and all the fields unto the brook Kidron, unto the corner of the horse gate toward the east, shall be holy unto Yahwe; it shall not be plucked up, nor thrown down any more for ever.

32:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni á tíunda ríkisári Sedekía konungs í Júda, það var átjándi ríkisár Nebúkadresars.

32:1 The word that came to Jeremiah from Yahwe in the tenth year of Zedekiah king of Judah, which was the eighteenth year of Nebuchadrezzar.

32:2 Þá sat her Babelkonungs um Jerúsalem, en Jeremía spámaður var í varðhaldi í varðgarðinum, sem heyrir til hallar Júdakonungs.

32:2 Now at that time the king of Babylon's army was besieging Jerusalem; and Jeremiah the prophet was shut up in the court of the guard, which was in the king of Judah's house.

32:3 En Sedekía Júdakonungur hafði látið setja hann inn með þeim ummælum: "Hví spáir þú og segir: Svo segir Drottinn: Sjá, ég sel þessa

borg í hendur Babelkonungi, að hann vinni hana.

32:3 For Zedekiah king of Judah had shut him up, saying, Wherefore dost thou prophesy, and say, Thus saith Yahwe, Behold, I will give this city into the hand of the king of Babylon, and he shall take it;

32:4 og Sedekía Júdakonungur mun ekki komast undan valdi Kaldea, heldur mun hann áreiðanlega verða seldur á vald Babelkonungi, og hann mun tala við hann munni til munnss og sjá hann augliti til auglitis.

32:4 and Zedekiah king of Judah shall not escape out of the hand of the Chaldeans, but shall surely be delivered into the hand of the king of Babylon, and shall speak with him mouth to mouth, and his eyes shall behold his eyes;

32:5 og til Bábýlon mun hann flytja Sedekía, og þar mun hann verða, uns ég vitja hans - segir Drottinn. Þegar þér berjist við Kaldea, munuð þér enga sigurför fara?"

32:5 and he shall bring Zedekiah to Babylon, and there shall he be until I visit him, saith Yahwe: though ye fight with the Chaldeans, ye shall not prosper?

32:6 Jeremía svaraði: "Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

32:6 And Jeremiah said, The word of Yahwe came unto me, saying,

32:7 Sjá, Hanameel, sonur Sallúms föðurbróður þins, mun til þín koma og segja: „Kaup þú akur minn í Anatót, því að þú átt innlausnarréttinn að kaupa hann.”

32:7 Behold, Hanamel the son of Shallum thine uncle shall come unto thee, saying, Buy thee my field that is in Anathoth; for the right of redemption is thine to buy it.

32:8 Og Hanameel frændi minn kom til mín í varðgarðinn, eins og Drottinn hafði fyrir sagt, og sagði við mig: „Kaup þú akur minn í Anatót, sem er í Benjáminslandi, því að þú átt erfða- og innlausnarréttinn - kaup þú hann!” Þá sá ég, að það var orð frá Drottni.

32:8 So Hanamel mine uncle's son came to me in the court of the guard according to the word of Yahwe, and said unto me, Buy my field, I pray thee, that is in Anathoth, which is in the land of Benjamin; for the right of inheritance is thine, and the redemption is thine; buy it for thyself. Then I knew that this was the word of Yahwe.

32:9 keypti akurinn í Anatót af Hanameel frænda mínum og vó honum út andvirðið, seytján sikla silfurs.

32:9 And I bought the field that was in Anathoth of Hanamel mine uncle's son, and weighed him the money, even seventeen shekels of silver.

32:10 Og ég skrifaði það á bréf og innsiglaði það og tók votta að og vó silfrið á vog.

32:10 And I subscribed the deed, and sealed it, and called witnesses, and weighed him the money in the balances.

32:11 Síðan tók ég kaupbréfið, hið innsiglaða - ákvarðin og skilmálana - og opna bréfið.

32:11 So I took the deed of the purchase, both that which was sealed, *according to the law and custom*, and that which was open:

32:12 og fékk kaupbréfið Barúk Neríasyni, Mahasejasonar, í viðurvist Hanameels frænda míns og í viðurvist vottanna, er skrifað höfðu undir kaupbréfið, í viðurvist allra þeirra Júdamanna, er sátu í varðgarðinum.

32:12 and I delivered the deed of the purchase unto Baruch the son of Neriah, the son of Mahseiah, in the presence of Hanamel mine uncle's son, and in the presence of the witnesses that subscribed the deed of the purchase, before all the Jews that sat in the court of the guard.

32:13 og lagði svo fyrir Barúk í viðurvist þeirra:

32:13 And I charged Baruch before them, saying,

32:14 „Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Tak þessi bréf, þetta innsiglaða kaupbréf og þetta opna kaupbréf, og legg þau í leirker, til þess að þau varðveitist lengi.

32:14 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Take these deeds, this deed of the purchase which is sealed, and this deed which is open, and put them in an earthen vessel; that they may continue many days.

32:15 Því að svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Enn skulu hús keypt verða og akrar og vingarðar í þessu landi.'

32:15 For thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Houses and fields and vineyards shall yet again be bought in this land.

32:16 Og er ég hafði fengið Barúk Neríasyni kaupbréfið, það ég til Drottins á þessa leið:

32:16 Now after I had delivered the deed of the purchase unto Baruch the son of Neriah, I prayed unto Yahwe, saying,

32:17 „Æ, herra Drottinn, sjá, þú hefir með þínum mikla mætti og útrétta armlegg gjört himin og jörð. Þér er enginn hlutur um megn!

32:17 Ah Lord Yahwe! behold, thou hast made the heavens and the earth by thy great power and by thine outstretched arm; there is nothing too hard for thee,

32:18 Þú sem auðsýnir miskunn þúsundum og geldur misgjörð feðranna í skaut sonum þeirra eftir þá, - þú mikli, völdugi Guð, er nefnist Drottinn allsherjar,

32:18 who showest lovingkindness unto thousands, and recompensest the iniquity of the fathers into the bosom of their children after them; the great, the mighty God, Yahwe of hosts is his name;

32:19 mikill í ráðum og máttugur í athöfnum, þú hvers augu standa opin yfir öllum vegum mannanna barna til þess að gjalda sérhverjum eftir breytni hans og eftir ávexti verka hans.

32:19 great in counsel, and mighty in work; whose eyes are open upon all the ways of the sons of men, to give every one according to his ways, and according to the fruit of his doings:

32:20 þú sem hefir gjört tákn og undur á Egyptalandi og allt fram á þennan dag, bæði á Ísrael og á öðrum mönnum, og afrekað þér mikið nafn fram á þennan dag.

32:20 who didst set signs and wonders in the land of Egypt, even unto this day, both in Israel and among other men; and madest thee a name, as at this day;

32:21 Þú fluttir þjóð þína Ísrael af Egyptalandi með táknnum og undrum og með sterkri hendi og útréttum armlegg og mikilli skelfingu

32:21 and didst bring forth thy people Israel out of the land of Egypt with signs, and with wonders, and with a strong hand, and with an outstretched arm, and with great terror;

32:22 og gafst þeim þetta land, er þú sörst feðrum þeirra að gefa þeim, land, sem flýtur í mjólk og hunangi.

32:22 and gavest them this land, which thou didst swear to their fathers to give them, a land flowing with milk and honey;

32:23 En er þeir voru komnir inn í það og höfðu tekið það til eignar, þá hlýddu þeir ekki þinni raustu, breyttu ekki eftir lögmáli þínu og gjörðu ekki neitt af því, er þú hafðir boðið þeim að gjöra. Þá lést þú alla þessa ógæfu þeim að höndum hera.

32:23 and they came in, and possessed it, but they obeyed not thy voice, neither walked in thy law; they have done nothing of all that thou commandedst them to do: therefore thou hast caused all this evil to come upon them.

32:24 Sjá, sóknarvirkin eru þegar komin að borginni til að vinna hana, og borgin er fyrir sakir sverðs, hungurs og drepsóttar seld á vald Kaldea, sem á hana herja, og það, sem þú hótadír, er fram komið, og sjá, þú horfir á það.

32:24 Behold, the mounds, they are come unto the city to take it; and the city is given into the hand of the Chaldeans that fight against it, because of the sword, and of the famine, and of the pestilence; and what thou hast spoken is come to pass; and, behold, thou seest it.

32:25 Og þó sagðir þú við mig, herra Drottinn: "Kaup þér akurinn fyrir silfur og tak votta að!" - þótt borgin sé seld á vald Kaldea."

32:25 And thou hast said unto me, O Lord Yahwe, Buy thee the field for money, and call witnesses; whereas the city is given into the hand of the Chaldeans.

32:26 Þá kom orð Drottins til Jeremía: 32:26 Then came the word of Yahwe unto Jeremiah, saying,

32:27 Sjá, ég er Drottinn, Guð alls holds. Er mér nokkur hlutur um megn? 32:27 Behold, I am Yahwe, the God of all flesh: is there anything too hard for me?

32:28 Fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég sel þessa borg á vald Kaldea og á vald Nebúkadresars Babelkonungs, að hann vinni hana.

32:28 Therefore thus saith Yahwe: Behold, I will give this city into the hand of the Chaldeans, and into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, and he shall take it:

32:29 og Kaldear, sem herja á þessa

borg, munu brjótast inn í hana, og leggja eld í þessa borg og brenna hana og húsín, þar sem þeir á þökunum færðu Baal reykeisistórnir og færðu öðrum guðum dreyfistórnir til þess að egna mig til reiði.

32:29 and the Chaldeans, that fight against this city, shall come and set this city on fire, and burn it, with the houses, upon whose roofs they have offered incense unto Baal, and poured out drink-offerings unto other gods, to provoke me to anger.

32:30 Því að Ísraelsmenn og Júdamenn hafa frá æsku sinni verið vanir að gjöra það eitt, sem mér mislíkaði, því að Ísraelsmenn hafa aðeins egnt mig til reiði með handaverkum sínum - segir Drottinn.

32:30 For the children of Israel and the children of Judah have done only that which was evil in my sight from their youth; for the children of Israel have only provoked me to anger with the work of their hands, saith Yahwe.

32:31 Já, þessi borg hefir verið mér tilefni til reiði og gremi frá þeim degi, er hún var reist, allt fram á þennan dag, svo að ég verð að taka hana burt frá augliti mínu.

32:31 For this city hath been to me a provocation of mine anger and of my wrath from the day that they built it even unto this day; that I should remove it from before my face,

32:32 sökum allrar illsku Ísraelsmanna og Júdamanna, er þeir hafa í frammi haft til þess að egna mig til reiði, - konungar þeirra, höfðingjar þeirra, prestar þeirra og spámenn þeirra, Júdamenn og Jerúsalembúar.

32:32 because of all the evil of the children of Israel and of the children of Judah, which they have done to provoke me to anger, they, their kings, their princes, their priests, and their prophets, and the men of Judah, and the inhabitants of Jerusalem.

32:33 Þeir sneru við mér bakinu, en ekki andlitinu, og þótt ég fræddi þá seint og snemma, þá hlýddu þeir ekki, svo að þeir tækju umvöndun.

32:33 And they have turned unto me the back, and not the face: and though I taught them, rising up early and teaching them, yet they have not hearkened to receive instruction.

32:34 Heldur reistu þeir viðurstyggðir sínar upp í húsi því, sem kennt er við nafn mitt, til þess að saurga það.

32:34 But they set their abominations in the house which is called by my name, to defile it.

32:35 Þeir byggðu Baal fórnarháðir í Hinnomssonar-dal, til þess að láta sonu sína og dætur ganga gegnum eldinn Mólok til handa, - sem ég hefi ekki boðið þeim og mér hefir ekki í hug komið, að þeir mundu fremja slíka svívirðing, til þess að tæla Júda til syndar.

32:35 And they built the high places of Baal, which are in the valley of the son of Hinnom, to cause their sons and their daughters to pass through the fire unto Molech; which I commanded them not, neither came it into my mind, that they should do this abomination, to cause Judah to sin.

32:36 Og nú - fyrir því segir Drottinn, Ísraels Guð, svo um þessa borg, er þér segið að seld sé á vald Babelkonungs með sverði, hungri og drepsótt:

32:36 And now therefore thus saith Yahwe, the God of Israel, concerning this city, whereof ye say, It is given into the hand of the king of Babylon by the sword, and by the famine, and by the pestilence:

32:37 Sjá, ég safna þeim saman úr öllum þeim löndum, þangað sem ég hefi rekið þá í reiði minni og heift og í mikilli gremi, og læt þá snúa aftur hingað og búa hér óhultra.

32:37 Behold, I will gather them out of all the countries, whither I have driven them in mine anger, and in my wrath, and in great indignation; and I will bring them again unto this place, and I will cause them to dwell safely:

32:38 Þá skulu þeir vera mín þjóð og ég skal vera þeirra Guð.

32:38 and they shall be my people, and I will be their God:

32:39 og ég vil gefa þeim eitt hjarta og eina breytni, svo að þeir óttist mig alla daga, þeim sjálfum til heilla og sonum þeirra eftir þá.

32:39 and I will give them one heart and one way, that they may fear me for ever, for the good of them, and of their children after them:

32:40 Og ég vil gjöra við þá eilífan sáttmála, að ég muni aldrei snúa frá þeim með velgjörðir minar, og ég vil leggja ótta fyrir mér í hjörtu þeirra, til þess að þeir víki ekki frá mér.

32:40 and I will make an everlasting covenant with them, that I will not turn away from following them, to do them good; and I will put my fear in their hearts, that they may not depart from me.

32:41 Og það skal verða unun mín að gjöra vel við þá, og ég mun gróðursetja þá í þessu landi í trúfesti, af öllu hjarta og af allri sálu.

32:41 Yea, I will rejoice over them to do them good, and I will plant them in this land assuredly with my whole heart and with my whole soul.

32:42 Því að svo segir Drottinn: Eins og ég hefi leitt yfir þessa þjóð alla þessa miklu óhamingju, svo leiði ég og yfir þá alla þá hamingju, sem ég heiti þeim.

32:42 For thus saith Yahwe: Like as I have brought all this great evil upon this people, so will I bring upon them all the good that I have promised them.

32:43 Og akrar munu aftur keyptir verða í þessu landi, sem þér segið um: "Það er auðn, mannlaust og skepnulaust! Það er selt á vald Kaldea!"

32:43 And fields shall be bought in this land, whereof ye say, It is desolate, without man or beast; it is given into the hand of the Chaldeans.

32:44 Akra munu menn kaupa fyrir silfur og skrifa kaupbréf og innsigla og taka votta að, bæði í Benjáminslandi og í umhverfi Jerúsalem og í borgum Júda og í fjallborgunum og í borgunum á sléttlendinu og í borgunum í Suðurlandinu, því að ég mun leiða

heim aftur hina herleiddu menn þeirra - segir Drottinn.

32:44 Men shall buy fields for money, and subscribe the deeds, and seal them, and call witnesses, in the land of Benjamin, and in the places about Jerusalem, and in the cities of Judah, and in the cities of the hill-country, and in the cities of the lowland, and in the cities of the South: for I will cause their captivity to return, saith Yahwe.

33:1 Og orð Drottins kom til Jeremía annað sinn, þá er hann enn var innilokaður í varðgarðinum:

33:1 Moreover the word of Yahwe came unto Jeremiah the second time, while he was yet shut up in the court of the guard, saying,

33:2 Svo segir Drottinn, sá er framkvæmir það, Drottinn, sá er upphugsar það, til þess að koma því til vegar - Drottinn er nafn hans:

33:2 Thus saith Yahwe that doeth it, Yahwe that formeth it to establish it; Yahwe is his name:

33:3 Kalla þú á mig og mun ég svara þér og kunngjöra þér mikla hluti og óskiljanlega, er þú hefir eigi þekkt.

33:3 Call unto me, and I will answer thee, and will show thee great things, and difficult, which thou knowest not.

33:4 Já, svo segir Drottinn, Ísraels Guð, um hús þessarar borgar og um hallir Júdakonunga, sem rífin voru niður vegna hervirkjanna og sverðsins:

33:4 For thus saith Yahwe, the God of Israel, concerning the houses of this city, and concerning the houses of the kings of Judah, which are broken down to make a defence against the mounds and against the sword;

33:5 Það koma einhverjir til þess að berjast gegn Kaldeum og til þess að fylla húsin líkum þeirra manna, er ég hefi lostið í reiði minni og heift, því ég hefi byrgt auglit mitt fyrir þessari borg sakir allrar illsku þeirra.

33:5 while men come to fight with the Chaldeans, and to fill them with the dead bodies of men, whom I have slain in mine anger and in my wrath, and for all whose wickedness I have hid my face from this city:

33:6 Sjá, ég legg við hana umbúðir og græðslulyf og lækna þá og opna þeim gnægð stöðugar hamingju.

33:6 Behold, I will bring it health and cure, and I will cure them; and I will reveal unto them abundance of peace and truth.

33:7 og ég leiði heim aftur hina herleiddu frá Júda og hina herleiddu frá Ísrael og byggji þá upp aftur eins og áður.

33:7 And I will cause the captivity of Judah and the captivity of Israel to return, and will build them, as at the first.

33:8 Og ég hreinsa þá af allri misgjörð þeirra, er þeir hafa drýgt í móti mér, og fyrirgef þeim allar misgjörðir þeirra, er þeir hafa drýgt í móti mér, og uppreisn þeirra gegn mér.

33:8 And I will cleanse them from all their iniquity, whereby they have sinned against me; and I will pardon all their iniquities, whereby they have sinned against me, and whereby they have transgressed against me.

33:9 til þess að borgin verði mér

til frægðar, til ununar, til lofs og dýrðar hjá öllum þjóðum jarðarinnar, sem spyrja munu öll þau gæði, er ég veiti þeim, og skelfast munu og titra vegna allra þeirra gæða og allrar þeirrar hamingju, sem ég veiti henni.

33:9 And *this city* shall be to me for a name of joy, for a praise and for a glory, before all the nations of the earth, which shall hear all the good that I do unto them, and shall fear and tremble for all the good and for all the peace that I procure unto it.

33:10 Svo segir Drottinn: Á þessum stað, er þér segið um: "Hann er eyddur, mannlaus og skepnulaus!" í borgum Júda og á Jerúsalemstrætum, sem nú eru gjöreydd, mannlaus, íbúalaus og skepnulaus.

33:10 Thus saith Yahwe: Yet again there shall be heard in this place, whereof ye say, It is waste, without man and without beast, even in the cities of Judah, and in the streets of Jerusalem, that are desolate, without man and without inhabitant and without beast,

33:11 skulu aftur heyrast ánægjuhljóð og gleðihljóð, fagnaðarlæti brúðguma og brúðar, fagnaðarlæti þeirra, er færa þakkarförn í musteri Drottins og segja: Þakkið Drottni allsherjar, því að Drottinn er góður, því að miskunn hans varir að eilífu! Því að ég mun leiða hið herleidda fólk landsins heim aftur, til þess að þeir séu eins og áður, segir Drottinn.

33:11 the voice of joy and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride, the voice of them that say, Give thanks to Yahwe of hosts, for Yahwe is good, for his lovingkindness *endureth* for ever; *and of them* that bring sacrifices of thanksgiving into the house of Yahwe. For I will cause the captivity of the land to return as at the first, saith Yahwe.

33:12 Svo segir Drottinn allsherjar: Enn skal á þessum stað, sem nú er eyddur, bæði mannlaus og skepnulaus, og í öllum borgum hans vera haglendi fyrir hjarðmenn, sem bæla þar hjarðir sínar.

33:12 Thus saith Yahwe of hosts: Yet again shall there be in this place, which is waste, without man and without beast, and in all the cities thereof, a habitation of shepherds causing their flocks to lie down.

33:13 Í fjallborgunum, í borgunum á sléttlendinu og í borgunum í Suðurlandinu og í Benjáminslandi og í umhverfi Jerúsalem og í Júdaborgum munu enn sauðir renna fram hjá þeim, sem telur þá, segir Drottinn.

33:13 In the cities of the hill-country, in the cities of the lowland, and in the cities of the South, and in the land of Benjamin, and in the places about Jerusalem, and in the cities of Judah, shall the flocks again pass under the hands of him that numbereth them, saith Yahwe.

33:14 Sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að ég mun láta rætast fyrirheit það, er ég hefi gefið um Ísraels hús og Júda hús.

33:14 Behold, the days come, saith Yahwe, that I will perform that good word which I have spoken concerning the house of Israel and concerning the house of Judah.

33:15 Á þeim dögum og á þeim tíma mun ég Davíð láta upp vaxa réttan kvist, og hann skal iðka rétt og réttlæti í landinu.

33:15 In those days, and at that time, will I cause a Branch of righteousness to grow up unto David; and he shall execute justice and righteousness in the land.

33:16 Á þeim dögum mun Júda hólpinn verða og Jerúsalem búa óhult, og þetta mun verða nafnið, er menn nefna hana: "Drottinn er vort réttlæti."

33:16 In those days shall Judah be saved, and Jerusalem shall dwell safely; and this is the name whereby she shall be called: Yahwe our righteousness.

33:17 Svo segir Drottinn: Davíð skal aldrei vanta eftirmann, sem sitji í háseti Ísraels húss.

33:17 For thus saith Yahwe: David shall never want a man to sit upon the throne of the house of Israel;

33:18 Og levítaprestana skal aldrei vanta eftirmann frammi fyrir mér, er framberi brennifórnir, brenni matfórnun og fórn sláturfórnun alla daga.

33:18 neither shall the priests the Levites want a man before me to offer burnt-offerings, and to burn meal-offerings, and to do sacrifice continually.

33:19 Og orð Drottins kom til Jeremía:

33:19 And the word of Yahwe came unto Jeremiah, saying,

33:20 Svo segir Drottinn: Svo sannarlega sem þér getið ekki rofið sáttmála minn við daginn og sáttmála minn við nóttina, svo að dagur og nótt komi ekki á sínum tíma,

33:20 Thus saith Yahwe: If ye can break my covenant of the day, and my covenant of the night, so that there shall not be day and night in their season;

33:21 svo sannarlega mun sáttmáli minn við Davíð þjón minn eigi rofinn verða, svo að hann hafi ekki niðja, er ríki í háseti hans, og við prestalevitana, þjóna mína.

33:21 then may also my covenant be broken with David my servant, that he shall not have a son to reign upon his throne; and with the Levites the priests, my ministers.

33:22 Eins og himinsins her verður ekki talinn og sjávarsandurinn ekki mældur, svo vil ég margfalda niðja Davíðs þjóns míns og levítana, er mér þjóna.

33:22 As the host of heaven cannot be numbered, neither the sand of the sea measured; so will I multiply the seed of David my servant, and the Levites that minister unto me.

33:23 Og orð Drottins kom til Jeremía:

33:23 And the word of Yahwe came to Jeremiah, saying,

33:24 Hefir þú ekki tekið eftir, hvað þessi lýður talar, er hann segir: "Báðum ættkvíslunum, sem Drottinn útvaldi, hefir hann hafnað!" og að þeir segja fyrirtillega um lýð minn, að hann sé ekki þjóð frammar í þeirra augum?

33:24 Considerest thou not what this people have spoken, saying, The two families which

Yahwe did choose, he hath cast them off? thus do they despise my people, that they should be no more a nation before them.

33:25 Svo segir Drottinn: Ég, sem hefi gjört sáttmála við dag og nótt og sett himni og jörðu föst lög.

33:25 Thus saith Yahwe: If my covenant of day and night stand not, if I have not appointed the ordinances of heaven and earth;

33:26 skyldi ég hafna niðjum Jakobs og Davíðs, þjóns míns? Skyldi ég leiða hjá mér að velja af niðjum hans drottinara yfir ætt Abrahams, Ísaks og Jakobs? Nei, ég mun snúa við högum þeirra og miskunna þeim.

33:26 then will I also cast away the seed of Jacob, and of David my servant, so that I will not take of his seed to be rulers over the seed of Abraham, Isaac, and Jacob: for I will cause their captivity to return, and will have mercy on them.

34:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni, þá er Nebúkadresar Babelkonungur og allur her hans og öll konungsríki jarðarinnar, þau er lutu hans valdi, og allar þjóðirnar herjuðu á Jerúsalem og allar borgir umhverfis hana:

34:1 The word which came unto Jeremiah from Yahwe, when Nebuchadnezzar king of Babylon, and all his army, and all the kingdoms of the earth that were under his dominion, and all the peoples, were fighting against Jerusalem, and against all the cities thereof, saying:

34:2 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Far og mæl til Sedekía Júdakonungs og seg við hann: Svo segir Drottinn: Sjá, ég sel borg þessa á vald Babelkonungs, til þess að hann brenni hana í eldi.

34:2 Thus saith Yahwe, the God of Israel, Go, and speak to Zedekiah king of Judah, and tell him, Thus saith Yahwe, Behold, I will give this city into the hand of the king of Babylon, and he shall burn it with fire:

34:3 og þú munt sjálfur ekki komast undan honum, en áreiðanlega gripinn verða og framseldur á hans vald, og augu þín munu líta augu Babelkonungs og munnur hans tala við þinn munn, og til Bábýlon munt þú fara.

34:3 and thou shalt not escape out of his hand, but shalt surely be taken, and delivered into his hand; and thine eyes shall behold the eyes of the king of Babylon, and he shall speak with thee mouth to mouth, and thou shalt go to Babylon.

34:4 En heyr orð Drottins, Sedekía Júdakonungur: Svo segir Drottinn um þig: Þú skalt ekki deyja fyrir sverði.

34:4 Yet hear the word of Yahwe, O Zedekiah king of Judah: thus saith Yahwe concerning thee, Thou shalt not die by the sword;

34:5 Í friði munt þú deyja, og eins og brennt var ilmreykelsi við jarðarför fedra þinna, hinna fyrri konunga, sem voru á undan þér, eins munu menn brenna þér til heiðurs og harma þig og segja: "E, drottinari!" Því að það hefi ég talað - segir Drottinn.

34:5 thou shalt die in peace; and with the burnings of thy fathers, the former kings that were before thee, so shall they make

a burning for thee; and they shall lament thee, saying, Ah Lord! for I have spoken the word, saith Yahwe.

34:6 Jeremía spámaður talaði öll þessi orð við Sedekía Júdakonung í Jerúsalem.

34:6 Then Jeremiah the prophet spake all these words unto Zedekiah king of Judah in Jerusalem,

34:7 þá er her Babelkonungs herjaði á Jerúsalem og allar Júdaborgir, sem enn voru eftir, Lakís og Aseka. Því að þessar einar voru eftir orðnar af borgunum í Júda, af viggirtu borgunum. **34:7** when the king of Babylon's army was fighting against Jerusalem, and against all the cities of Judah that were left, against Lachish and against Azekah; for these *alone* remained of the cities of Judah as fortified cities.

34:8 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni, eftir að Sedekía konungur hafði gjört sáttmála við allan lýðinn í Jerúsalem um að boðað skyldi frelsi:

34:8 The word that came unto Jeremiah from Yahwe, after that the king Zedekiah had made a covenant with all the people that were at Jerusalem, to proclaim liberty unto them;

34:9 Hver maður skyldi gefa frjálsan þræl sinn og ambátt sína, ef þau væru hebreskur maður og hebresk kona, svo að enginn Júdamaður hefði ættbræður sína að þrælum.

34:9 that every man should let his man-servant, and every man his maid-servant, that is a Hebrew or a Hebrewess, go free; that none should make bondmen of them, *to wit*, of a Jew his brother.

34:10 Og allir höfðingjarnir hlýddu því og allur lýðurinn, þeir er gengist höfðu undir sáttmálann, að hver skyldi gefa frjálsan þræl sinn og ambátt sína, svo að hann hefði þau eigi frammar að þrælum. Þeir hlýddu og gáfu þau frjáls.

34:10 And all the princes and all the people obeyed, that had entered into the covenant, that every one should let his man-servant, and every one his maid-servant, go free, that none should make bondmen of them any more; they obeyed, and let them go:

34:11 En seinna sóttu þeir aftur þrælana og ambáttirnar, er þeir höfðu gefið frjáls, og gjörðu þau að ánauðugum þrælum og ambáttum.

34:11 but afterwards they turned, and caused the servants and the handmaids, whom they had let go free, to return, and brought them into subjection for servants and for handmaids.

34:12 Þá kom þetta orð Drottins til Jeremía:

34:12 Therefore the word of Yahwe came to Jeremiah from Yahwe, saying,

34:13 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Ég gjörði svohljóðandi sáttmála við fedur yðar, þá er ég flutti þá burt af Egyptalandi, út úr þrælahúsinu:

34:13 Thus saith Yahwe, the God of Israel: I made a covenant with your fathers in the day that I brought them forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage, saying,

34:14 "Að sjö árum liðnum skuluð þér hver og einn gefa lausan hebreskan bróður yðar, sem kann að hafa selt sig þér. Í sex ár skal hann vera þræll þinn, en síðan skalt þú láta hann lausan frá þér fara." En feður yðar hlýddu mér ekki og lögðu ekki við eyrun.

34:14 At the end of seven years ye shall let go every man his brother that is a Hebrew, that hath been sold unto thee, and hath served thee six years, thou shalt let him go free from thee: but your fathers hearkened not unto me, neither inclined their ear.

34:15 En nú tókuð þér sinnaskiptum og gjörðuð það, sem rétt var í mínum augum, með því að boda hver öðrum frelsi, og gjörðuð sáttmála fyrir minnu augliði í musterinu, sem kennt er við nafn mitt.

34:15 And ye were now turned, and had done that which is right in mine eyes, in proclaiming liberty every man to his neighbor; and ye had made a covenant before me in the house which is called by my name:

34:16 En þér hafið snúið yður aftur og vanhægað nafn mitt, þar sem þér hafið hver og einn sótt aftur þræl sinn og ambátt, er þér höfðuð gefið algjörlega frjáls, og neytt þau til að vera þræla yðar og ambáttir.

34:16 but ye turned and profaned my name, and caused every man his servant, and every man his handmaid, whom ye had let go free at their pleasure, to return; and ye brought them into subjection, to be unto you for servants and for handmaids.

34:17 Fyrir því segir Drottinn svo: Þér hafið eigi hlýtt mér um að boda frelsi, hver sínum bróður og hver sínum náunga. Sjá, ég ætla því að boda yður frelsi - segir Drottinn - svo að þér verðið ofurseldir sverðinu, drepsóttinni og hungrunu, og ég gjöri yður að grýlu öllum konungsríkjum jarðar.

34:17 Therefore thus saith Yahwe: ye have not hearkened unto me, to proclaim liberty, every man to his brother, and every man to his neighbor: behold, I proclaim unto you a liberty, saith Yahwe, to the sword, to the pestilence, and to the famine; and I will make you to be tossed to and fro among all the kingdoms of the earth.

34:18 Ég framsel þá menn, er brotið hafa sáttmála minn, og eigi hafa haldið orð sáttmálans, er þeir gjörðu fyrir minnu augliði, þá er þeir slátrundu kálfnum, sem þeir skáru í tvennt og gengu á milli hlutanna, -

34:18 And I will give the men that have transgressed my covenant, that have not performed the words of the covenant which they made before me, when they cut the calf in twain and passed between the parts thereof;

34:19 höfðingja Júda og höfðingja Jerúsalem, hirðmennina og prestana og allan landslýðinn, er gengið hafa milli hluta kálfsins.

34:19 the princes of Judah, and the princes of Jerusalem, the eunuchs, and the priests, and all the people of the land, that passed between the parts of the calf;

34:20 Ég sel þá á vald óvina þeirra og á vald þeirra, sem sækjast eftir lífi þeirra, og lík þeirra skulu verða æti fyrir fugla himinsins og dýr jarðarinnar.

34:20 I will even give them into the hand of their enemies, and into the hand of them that seek their life; and their dead bodies shall be for food unto the birds of the heavens, and to the beasts of the earth.

34:21 En Sedekia konung i Júda og höfðingja hans sel ég á vald óvinum þeirra og á vald þeim, er sækjast eftir lífi þeirra, og á vald her Babelkonungs, þeim sem nú eru frá yður farnir.

34:21 And Zedekiah king of Judah and his princes will I give into the hand of their enemies, and into the hand of them that seek their life, and into the hand of the king of Babylon's army, that are gone away from you.

34:22 Sjá, ég mun gefa þeim skipun - segir Drottinn - og láta þá koma aftur til þessarar borgar, til þess að þeir herji á hana, vinni hana og brenni hana í eldi, og borgirnar i Júda gjöri ég að auðn, svo að enginn búi i þeim.

34:22 Behold, I will command, saith Yahwe, and cause them to return to this city; and they shall fight against it, and take it, and burn it with fire: and I will make the cities of Judah a desolation, without inhabitant.

35:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni á dögum Jójakims Jósiasonar, Júdakonungs:

35:1 The word which came unto Jeremiah from Yahwe in the days of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, saying,

35:2 "Gakk til ættflokks Rekabíta og tala við þá og kom með þá i musteri Drottins, inn i eitt herbergið, og gef þeim vín að drekka."

35:2 Go unto the house of the Rechabites, and speak unto them, and bring them into the house of Yahwe, into one of the chambers, and give them wine to drink.

35:3 Þá sótti ég Jaasanja Jeremíason, Habasinjasonar, og bræður hans og alla sonu hans og allan Rekabíta-ættflokkinn

35:3 Then I took Jaazaniah the son of Jeremiah, the son of Habazziniah, and his brethren, and all his sons, and the whole house of the Rechabites;

35:4 og fór með þá i musteri Drottins, inn i herbergi sona Hanans, Jigdáljasonar, guðsmannsins, sem er við hliðina á herbergi höfðingjanna, uppi yfir herbergi Maaseja Sallúmssonar þröskuldsvardar.

35:4 and I brought them into the house of Yahwe, into the chamber of the sons of Hanan the son of Igdaliah, the man of God, which was by the chamber of the princes, which was above the chamber of Maaseiah the son of Shallum, the keeper of the threshold.

35:5 Og ég setti skálar fullar af vini og bikara fyrir ættmenn Rekabíta-flokksins og sagði við þá: "Drekkið vín!"

35:5 And I set before the sons of the house of the Rechabites bowls full of wine, and cups; and I said unto them, Drink ye wine.

35:6 Þá sögðu þeir: "Vér drekkum ekki vín, því að Jónadab Rekabsson ættfaðir vor hefir lagt svo fyrir oss: „Þér skuluð aldrei drekka vín að eilífu, hvorki þér né synir yðar."

35:6 But they said, We will drink no

wine; for Jonadab the son of Rechab, our father, commanded us, saying, Ye shall drink no wine, neither ye, nor your sons, for ever:

35:7 og þér skuluð ekki reisa hús, né sá sæði, né planta víngarða, né eiga nokkuð slikt, heldur skuluð þér búa i tjöldum alla ævi yðar, til þess að þér lifið langa ævi i því landi, þar er þér dveljið sem útlendingar.'

35:7 neither shall ye build house, nor sow seed, nor plant vineyard, nor have any; but all your days ye shall dwell in tents; that ye may live many days in the land wherein ye sojourn.

35:8 Og vér höfum hlýtt skipun Jónadabs Rekabssonar ættföður vors i öllu því, er hann bauð oss, svo að vér drekkum alls ekki vín alla ævi vora, hvorki vér sjálfir, konur vorar, synir vorir né dætur vorar.

35:8 And we have obeyed the voice of Jonadab the son of Rechab, our father, in all that he charged us, to drink no wine all our days, we, our wives, our sons, or our daughters;

35:9 og reisum oss ekki hús til að búa i og eigum hvorki víngarða, akra né sáð.

35:9 nor to build houses for us to dwell in; neither have we vineyard, nor field, nor seed:

35:10 Vér höfum því búið i tjöldum og hlýtt og farið eftir öllu því, er Jónadab ættfaðir vor bauð oss.

35:10 but we have dwelt in tents, and have obeyed, and done according to all that Jonadab our father commanded us.

35:11 En er Nebúkadresar Babelkonungur braust inn i landið, sögðum vér: „Komið, vér skulum halda inn i Jerúsalem undan her Kaldea og undan her Sýrlendinga!" og settumst að i Jerúsalem."

35:11 But it came to pass, when Nebuchadrezzar king of Babylon came up into the land, that we said, Come, and let us go to Jerusalem for fear of the army of the Chaldeans, and for fear of the army of the Syrians; so we dwell at Jerusalem.

35:12 Þá kom orð Drottins til Jeremía: 35:12 Then came the word of Yahwe unto Jeremiah, saying,

35:13 "Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Far og seg við Júdamenn og Jerúsalembúa: Viljið þér ekki taka umvöndun, svo að þér hlýðið á orð mín? - segir Drottinn.

35:13 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Go, and say to the men of Judah and the inhabitants of Jerusalem, Will ye not receive instruction to hearken to my words? saith Yahwe.

35:14 Orð Jónadabs Rekabssonar eru haldin, þau er hann lagði fyrir sonu sína, að drekka ekki vín. Þeir hafa ekki vín drukkið allt fram á þennan dag, af því að þeir hafa hlýtt skipun ættföður síns. En ég hef talað til yðar seint og snemma, en þér hafið ekki hlýtt mér.

35:14 The words of Jonadab the son of Rechab, that he commanded his sons, not to drink wine, are performed; and unto this day they drink none, for they obey their father's commandment: but I have spoken unto you, rising up early and speaking; and ye have not hearkened unto me.

35:15 **Og ég hefi sent til yðar alla þjóna minna, spámennina, seint og snemma, til þess að segja: "Snúið yður, hver frá sínum vonda vegi, og bætið gjörðir yðar og eltið ekki aðra guði til þess að þjóna þeim. Þá skuluð þér búa kyrrir í landinu, sem ég gaf yður og feðrum yðar!" - en þér lögðuð ekki við eyrun og hlýdduð ekki á mig.**

35:15 I have sent also unto you all my servants the prophets, rising up early and sending them, saying, Return ye now every man from his evil way, and amend your doings, and go not after other gods to serve them, and ye shall dwell in the land which I have given to you and to your fathers: but ye have not inclined your ear, nor hearkened unto me.

35:16 **Já, niðjar Jónadabs Rekabssonar hafa haldið skipun ættföður síns, þá er hann fyrir þá lagði, en þessi lýður hefir ekki hlýtt mér.**

35:16 Forasmuch as the sons of Jonadab the son of Rechab have performed the commandment of their father which he commanded them, but this people hath not hearkened unto me;

35:17 **Fyrir því segir Drottinn, Guð allsherjar, Ísraels Guð, svo: Sjá, nú leiði ég yfir Júda og alla Jerúsalembúa alla ógæfuna, er ég hefi hótad þeim, af því að þeir hafa ekki hlýtt, þótt ég hafi talað til þeirra, né svarað, þótt ég hafi kallað til þeirra.**

35:17 therefore thus saith Yahwe, the God of hosts, the God of Israel: Behold, I will bring upon Judah and upon all the inhabitants of Jerusalem all the evil that I have pronounced against them; because I have spoken unto them, but they have not heard; and I have called unto them, but they have not answered.

35:18 **En við ættflokk Rekabíta sagði Jeremía: "Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Af því að þér hafið hlýtt skipun Jónadabs ættföður yðar og haldið allar skipanir hans og farið í öllu eftir því, er hann fyrir yður lagði.**

35:18 And Jeremiah said unto the house of the Rechabites, Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Because ye have obeyed the commandment of Jonadab your father, and kept all his precepts, and done according unto all that he commanded you;

35:19 **fyrir því segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð, svo: Jónadab Rekabsson skal aldrei vanta mann, er standi frammi fyrir mér."**

35:19 therefore thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Jonadab the son of Rechab shall not want a man to stand before me for ever.

36:1 **Á fjórða ríkisári Jójakíms Jósíasonar, Júdakonungs, kom þetta orð til Jeremía frá Drottni:**

36:1 And it came to pass in the fourth year of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, that this word came unto Jeremiah from Yahwe, saying,

36:2 **Tak þér bókröllu og rita á hana öll þau orð, sem ég hefi til þín talað um Ísrael og Júda og allar þjóðir, frá þeim degi er ég talaði við þig, frá dögum Jósía, og allt fram á þennan dag:**

36:2 Take thee a roll of a book, and write therein all the words that I have spoken unto

thee against Israel, and against Judah, and against all the nations, from the day I spake unto thee, from the days of Josiah, even unto this day.

36:3 **vera má að Júda hús hlýði á alla þá ógæfu, sem ég hygg að leiða yfir þá, svo að þeir snúi sér, hver og einn frá sínum vonda vegi, og þá mun ég fyrirgefa þeim misgjörð þeirra og synd.**

36:3 It may be that the house of Judah will hear all the evil which I purpose to do unto them; that they may return every man from his evil way; that I may forgive their iniquity and their sin.

36:4 **Þá kallaði Jeremía á Barúk Neríason, og Barúk ritaði af munni Jeremía á bókrölluna öll orð Drottins, þau er hann hafði til hans talað.**

36:4 Then Jeremiah called Baruch the son of Neriah; and Baruch wrote from the mouth of Jeremiah all the words of Yahwe, which he had spoken unto him, upon a roll of a book.

36:5 **Og Jeremía skipaði Barúk og mælti: "Mér er tálmað, ég get ekki farið í musteri Drottins.**

36:5 And Jeremiah commanded Baruch, saying, I am shut up; I cannot go into the house of Yahwe:

36:6 **Far þú því og lestu upphátt úr bókröllunni það, er þú hefir ritað af munni mér, orðin Drottins, fyrir lýðnum í musteri Drottins á föstu-degi. Þú skalt og lesa þau upphátt fyrir öllum Júdamönnum, sem komnir eru hingað úr borgum sínum.**

36:6 therefore go thou, and read in the roll, which thou hast written from my mouth, the words of Yahwe in the ears of the people in Yahwe's house upon the fast-day; and also thou shalt read them in the ears of all Judah that come out of their cities.

36:7 **Vera má, að þeir gjöri auðmjúkír bæn sína til Drottins og snúi sér hver og einn frá sínum vonda vegi, því að mikil er reiðin og heftin, sem Drottinn hefir hótad þessum lýð."**

36:7 It may be they will present their supplication before Yahwe, and will return every one from his evil way; for great is the anger and the wrath that Yahwe hath pronounced against this people.

36:8 **Og Barúk Neríason gjörði með öllu svo sem Jeremía spámaður lagði fyrir hann og las orð Drottins upphátt úr bókinni í musteri Drottins.**

36:8 And Baruch the son of Neriah did according to all that Jeremiah the prophet commanded him, reading in the book the words of Yahwe in Yahwe's house.

36:9 **En á fimmta ríkisári Jójakíms Jósíasonar, konungs í Júda, í níunda mánuðinum, höðuðu menn allan lýðinn í Jerúsalem og allt það fólk, sem komið var úr Júdaborgum til Jerúsalem, til föstuhalds fyrir Drottni.**

36:9 Now it came to pass in the fifth year of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, in the ninth month, that all the people in Jerusalem, and all the people that came from the cities of Judah unto Jerusalem, proclaimed a fast before Yahwe.

36:10 **Þá las Barúk upphátt fyrir öllum lýðnum úr bókinni orð Jeremía í musteri Drottins, í herbergi**

Gemaría Safanssonar kanslara, í efra forgarðinum, við nýja hliðið á musteri Drottins.

36:10 Then read Baruch in the book the words of Jeremiah in the house of Yahwe, in the chamber of Gemariah the son of Shaphan, the scribe, in the upper court, at the entry of the new gate of Yahwe's house, in the ears of all the people.

36:11 **En er Míka Gemaríason, Safanssonar, heyrði öll orð Drottins úr bókinni.**

36:11 And when Micaiah the son of Gemariah, the son of Shaphan, had heard out of the book all the words of Yahwe,

36:12 **þá gekk hann ofan í konungshöllina, inn í herbergi kanslarans, og sátu þá allir höfðingjarnir þar: Elisama kanslari, Delaja Semajason, Elnatan Akbórsson, Gemaría Safansson, Sedekía Hananíason og allir hinir höfðingjarnir.**

36:12 he went down into the king's house, into the scribe's chamber: and, lo, all the princes were sitting there, *to wit*, Elishama the scribe, and Delaiah the son of Shemaiah, and Elnathan the son of Achbor, and Gemariah the son of Shaphan, and Zedekiah the son of Hananiah, and all the princes.

36:13 **En Míka skýrði þeim frá öllu því, er hann hafði heyrt, þá er Barúk las upphátt úr bókinni fyrir öllum lýðnum.**

36:13 Then Micaiah declared unto them all the words that he had heard, when Baruch read the book in the ears of the people.

36:14 **Þá sendu allir höfðingjarnir Júdí Nataníason, Selemíasonar, Kúsísonar, til Barúks með svolátandi orðsending: "Tak þér í hönd bókrölluna, sem þú last upphátt úr fyrir lýðnum og kom hingað." Og Barúk Neríason tók bókrölluna sér í hönd og kom til þeirra.**

36:14 Therefore all the princes sent Jehudi the son of Nethaniah, the son of Shelemiah, the son of Cushi, unto Baruch, saying, Take in thy hand the roll wherein thou hast read in the ears of the people, and come. So Baruch the son of Neriah took the roll in his hand, and came unto them.

36:15 **En þeir sögðu við hann: "Sestu niður og lestu hana upphátt fyrir oss." Og Barúk gjörði svo.**

36:15 And they said unto him, Sit down now, and read it in our ears. So Baruch read it in their ears.

36:16 **En er þeir höfðu heyrt öll orðin, litu þeir felmtsfullir hver á annan og sögðu við Barúk: "Vér verðum að segja konungi frá öllu þessu!"**

36:16 Now it came to pass, when they had heard all the words, they turned in fear one toward another, and said unto Baruch, We will surely tell the king of all these words.

36:17 **Jafnframt spurðu þeir Barúk: "Seg oss, hvernig þú hefir skrifað öll þessi orð?"**

36:17 And they asked Baruch, saying, Tell us now, How didst thou write all these words at his mouth?

36:18 **Og Barúk svaraði þeim: "Hann hafði munnlega upp fyrir mér öll þessi orð, en ég skrifaði þau í bókina með bleki."**

36:18 Then Baruch answered them, He pronounced all these words unto me with his mouth, and I wrote them with ink in the book.

36:19 Þá sögðu höfðingjarnir við Barúk: "Far og fel þig, ásamt Jeremía, svo að enginn viti, hvar þið eruð."

36:19 Then said the princes unto Baruch, Go, hide thee, thou and Jeremiah; and let no man know where ye are.

36:20 Síðan gengu þeir til konungs inn í afhýsi hans, en létu bókrölluna eftir í herbergi Elisama kanslara, og sögðu konungi frá öllu þessu.

36:20 And they went in to the king into the court; but they had laid up the roll in the chamber of Elishama the scribe; and they told all the words in the ears of the king.

36:21 Þá sendi konungur Júdí til þess að sækja bókrölluna, og hann sótti hana í herbergi Elisama kanslara. Síðan las Júdí hana upphátt fyrir konungi og höfðingjunum, sem umhverfis konung stóðu.

36:21 So the king sent Jehudi to fetch the roll; and he took it out of the chamber of Elishama the scribe. And Jehudi read it in the ears of the king, and in the ears of all the princes that stood beside the king.

36:22 Konungur bjó í vetrarhöllinni, með því að þetta var í níunda mánuðinum, og eldur brann í glóðarkerinu fyrir framan hann.

36:22 Now the king was sitting in the winter-house in the ninth month: and *there was a fire in* the brazier burning before him.

36:23 Í hvert sinn, er Júdí hafði lesið þrjú eða fjögur blöð, skar konungur þau sundur með pennahnif og kastaði þeim á eldinn í glóðarkerinu, uns öll bókröllan var brunnin á eldinum í glóðarkerinu.

36:23 And it came to pass, when Jehudi had read three or four leaves, that *the king* cut it with the penknife, and cast it into the fire that was in the brazier, until all the roll was consumed in the fire that was in the brazier.

36:24 En hvorki varð konungur hræddur, né nokkur af þjónum hans, þeim er heyrðu öll þessi orð, né heldur rifu þeir klæði sín.

36:24 And they were not afraid, nor rent their garments, neither the king, nor any of his servants that heard all these words.

36:25 og þótt Elnatan, Delaja og Gemaría legðu að konungi að brenna ekki bókrölluna, þá hlýddi hann þeim ekki.

36:25 Moreover Elnathan and Delaiah and Gemariah had made intercession to the king that he would not burn the roll; but he would not hear them.

36:26 heldur skipaði hann Jerahmeel konungssyni og Seraja Asrielssyni og Selemja Abdeelssyni að sækja Barúk skrifara og Jeremia spámann, - en Drottinn fól þá.

36:26 And the king commanded Jerahmeel the king's son, and Seraiah the son of Azriel, and Shelemiah the son of Abdeel, to take Baruch the scribe and Jeremiah the prophet; but Yahwe hid them.

36:27 Þá kom orð Drottins til Jeremía, eftir að konungur hafði brennt

bókrölluna, sem hafði inni að halda orð þau, er Barúk hafði ritað af munni Jeremia:

36:27 Then the word of Yahwe came to Jeremiah, after that the king had burned the roll, and the words which Baruch wrote at the mouth of Jeremiah, saying,

36:28 Tak þér aftur aðra bókröllu og rita á hana öll hin fyrri orðin, er voru á fyrri bókröllunni, þeirri sem Jójakím Júdakonungur brenndi.

36:28 Take thee again another roll, and write in it all the former words that were in the first roll, which Jehoiakim the king of Judah hath burned.

36:29 En viðvíkjandi Jójakím Júdakonungi skalt þú segja: Svo segir Drottinn: Þú hefir brennt bókrölluna með þeim ummælum: „Hvers vegna hefir þú skrifað á hana: Babelkonungur mun vissulega koma og eyða þetta land og útrýma úr því mönnum og skepnum!"

36:29 And concerning Jehoiakim king of Judah thou shalt say, Thus saith Yahwe: Thou hast burned this roll, saying, Why hast thou written therein, saying, The king of Babylon shall certainly come and destroy this land, and shall cause to cease from thence man and beast?

36:30 Fyrir því segir Drottinn svo um Jójakím Júdakonung: Hann skal engan niðja eiga, er sitji í háseti Davíðs, og hrae hans skal liggja úti í hitanum á daginn og kuldanum á nóttinni.

36:30 Therefore thus saith Yahwe concerning Jehoiakim king of Judah: He shall have none to sit upon the throne of David; and his dead body shall be cast out in the day to the heat, and in the night to the frost.

36:31 Og ég vil hegna honum og niðjum hans og þjónum hans fyrir misgjörð þeirra og ég vil láta yfir þá koma og yfir Jerúsalembúa og Júdamenn alla þá ógæfu, er ég hefi hótad þeim, án þess að þeir hlýddu.

36:31 And I will punish him and his seed and his servants for their iniquity; and I will bring upon them, and upon the inhabitants of Jerusalem, and upon the men of Judah, all the evil that I have pronounced against them, but they hearkened not.

36:32 Og Jeremía tók aðra bókröllu og fékk hana Barúk skrifara Neriasyni, og hann skrifaði á hana af munni Jeremía öll orð bókar þeirrar, er Jójakím Júdakonungur hafði brennt í eldi, - en auk þeirra var enn fremur bætt við mörgum orðum líkum hinum.

36:32 Then took Jeremiah another roll, and gave it to Baruch the scribe, the son of Neriah, who wrote therein from the mouth of Jeremiah all the words of the book which Jehoiakim king of Judah had burned in the fire; and there were added besides unto them many like words.

37:1 Sedekía Jósíason varð konungur í stað Konja Jójakímssonar, er Nebúkadresar Babelkonungur hafði gjört að konungi í Júda.

37:1 And Zedekiah the son of Josiah reigned as king, instead of Coniah the son of Jehoiakim, whom Nebuchadrezzar king of Babylon made king in the land of Judah.

37:2 En hvorki hann, né þjónar

hans, né landslýðurinn hlýddi orðum Drottins, þeim er hann talaði fyrir munn Jeremía spámanns.

37:2 But neither he, nor his servants, nor the people of the land, did hearken unto the words of Yahwe, which he spake by the prophet Jeremiah.

37:3 Og Sedekía konungur sendi Júkal Selemjason og Sefanía prest Maasejason til Jeremía spámanns með svolátandi orðsending: "Bið þú fyrir oss til Drottins, Guðs vors!"

37:3 And Zedekiah the king sent Jehucal the son of Shelemiah, and Zephaniah the son of Maaseiah, the priest, to the prophet Jeremiah, saying, Pray now unto Yahwe our God for us.

37:4 En Jeremía gekk þá út og inn meðal lýðsins og þeir höfðu enn ekki sett hann í dýflissuna.

37:4 Now Jeremiah came in and went out among the people; for they had not put him into prison.

37:5 Her Faraós var og lagður af stað frá Egyptalandi, og er Kaldear, sem sátu um Jerúsalem, spurðu það, héldu þeir burt frá Jerúsalem.

37:5 And Pharaoh's army was come forth out of Egypt; and when the Chaldeans that were besieging Jerusalem heard tidings of them, they brake up from Jerusalem.

37:6 Þá kom orð Drottins til Jeremía spámanns:

37:6 Then came the word of Yahwe unto the prophet Jeremiah, saying,

37:7 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð: Svo skuluð þér segja við Júdakonung, sem sendi yður til mín, til þess að spyrja mig: Her Faraós, sem lagður er af stað yður til hjálpar, mun snúa aftur til sins lands, til Egyptalands,

37:7 Thus saith Yahwe, the God of Israel, Thus shall ye say to the king of Judah, that sent you unto me to inquire of me: Behold, Pharaoh's army, which is come forth to help you, shall return to Egypt into their own land.

37:8 og Kaldear munu og aftur snúa og herja á þessa borg, vinna hana og brenna hana í eldi.

37:8 And the Chaldeans shall come again, and fight against this city; and they shall take it, and burn it with fire.

37:9 Svo segir Drottinn: Svikið ekki sjálfa yður með því að segja: "Kaldear munu vissulega fara burt frá oss!" því að þeir fara ekki burt.

37:9 Thus saith Yahwe, Deceive not yourselves, saying, The Chaldeans shall surely depart from us; for they shall not depart.

37:10 Því að þótt þér fellduð allan her Kaldea, er á yður herjar, og ekki væru aðrir orðnir eftir af þeim en sverði lagðir menn, þá mundu þeir risa upp, hver og einn í sinu tjaldi, og brenna þessa borg í eldi!

37:10 For though ye had smitten the whole army of the Chaldeans that fight against you, and there remained but wounded men among them, yea would they rise up every man in his tent, and burn this city with fire.

37:11 En er her Kaldea fór burt frá Jerúsalem undan her Faraós,

37:11 And it came to pass that, when the army of the Chaldeans was broken up from Jerusalem for fear of Pharaoh's army,

37:12 Þá fór Jeremía frá Jerúsalem og hélt til Benjáminslands, til þess að taka þar á móti erfðahlut, mitt á meðal lýðsins.

37:12 then Jeremiah went forth out of Jerusalem to go into the land of Benjamin, to receive his portion there, in the midst of the people.

37:13 En er hann kom í Benjáminshlið, þá var þar fyrir varðmaður, að nafni Jería Selemjason, Hananíasonar. Hann þreif í Jeremía spámann og sagði: "Þú ætlar að hlaupast burt til Kaldea!"

37:13 And when he was in the gate of Benjamin, a captain of the ward was there, whose name was Irijah, the son of Shelemiah, the son of Hananiah; and he laid hold on Jeremiah the prophet, saying, Thou art falling away to the Chaldeans.

37:14 En Jeremía sagði: "Það er lygi! Ég ætla ekki að hlaupast burt til Kaldea!" En Jería hlustaði ekki á Jeremía og tók hann höndum og fór með hann til höfðingjanna.

37:14 Then said Jeremiah, It is false; I am not falling away to the Chaldeans. But he hearkened not to him; so Irijah laid hold on Jeremiah, and brought him to the princes.

37:15 Og höfðingjarnir reiddust Jeremía og börðu hann og settu hann í fangelsi í húsi Jónatans kanslara, því að það höfðu þeir gjört að dýflissu.

37:15 And the princes were wroth with Jeremía, and smote him, and put him in prison in the house of Jonathan the scribe; for they had made that the prison.

37:16 Þannig komst Jeremía í prisundina og í hvelfinguna, og þar sat Jeremía alllangan tíma.

37:16 When Jeremiah was come into the dungeon-house, and into the cells, and Jeremiah had remained there many days;

37:17 En Sedekía konungur sendi og lét sækja hann, og konungur spurði hann á laun í höll sinni og mælti: "Hefir nokkurt orð komið frá Drottni?" "Svo er víst!" mælti Jeremía. "Þú munt seldur verða á vald Babelkonungs!"

37:17 Then Zedekiah the king sent, and fetched him: and the king asked him secretly in his house, and said, Is there any word from Yahwe? And Jeremía said, There is. He said also, Thou shalt be delivered into the hand of the king of Babylon.

37:18 Því næst sagði Jeremía við Sedekía konung: "Hvað hefi ég brotið gegn þér og gegn þjónum þínum og gegn þessum lýð, að þér hafið sett mig í dýflissu?"

37:18 Moreover Jeremía said unto king Zedekiah, Wherein have I sinned against thee, or against thy servants, or against this people, that ye have put me in prison?

37:19 Og hvar eru nú spámenn yðar, þeir er spáðu yður og sögðu: „Eigi mun Babelkonungur fara í móti yður og í móti þessu landi?"

37:19 Where now are your prophets that prophesied unto you, saying, The king of Babylon shall not come against you, nor against this land?

37:20 Og heyr nú, minn herra konungur! Virst að heyra auðmjúka bæn mína! Lát eigi flytja mig aftur í hús Jónatans kanslara, svo að ég deyi þar ekki!"

37:20 And now hear, I pray thee, O my lord the king: let my supplication, I pray thee, be presented before thee, that thou cause me not to return to the house of Jonathan the scribe, lest I die there.

37:21 Síðan var Jeremía settur í varðhald í varðgarðinum að boði Sedekía konungs og honum gefinn brauðhleifur á degi hverjum úr bakarastrætinu, uns allt brauð var uppgengið í borginni. Og þannig sat Jeremía í varðgarðinum.

37:21 Then Zedekiah the king commanded, and they committed Jeremía into the court of the guard; and they gave him daily a loaf of bread out of the bakers' street, until all the bread in the city was spent. Thus Jeremía remained in the court of the guard.

38:1 Þá fréttu þeir Sefatja Mattansson, Gedalja Pashúrsson, Júkal Selemjason og Pashúr Malkíason þau orð, er Jeremía talaði til alls lýðsins:

38:1 And Shephatiah the son of Mattan, and Gedaliah the son of Pashhur, and Jucal the son of Shelemiah, and Pashhur the son of Malchijah, heard the words that Jeremía spake unto all the people, saying,

38:2 "Svo segir Drottinn: Þeir, sem verða kyrrir í þessari borg, munu deyja fyrir sverði, af hungri og af drepsótt, en þeir, sem fara út til Kaldea, munu lifa hald og hljóta líf sitt að herfangi og lífa.

38:2 Thus saith Yahwe, He that abideth in this city shall die by the sword, by the famine, and by the pestilence; but he that goeth forth to the Chaldeans shall live, and his life shall be unto him for a prey, and he shall live.

38:3 Svo segir Drottinn: Þessi borg mun vissulega verða gefin her Babelkonungs á vald og hann mun vinna hana!"

38:3 Thus saith Yahwe, This city shall surely be given into the hand of the army of the king of Babylon, and he shall take it.

38:4 Þá sögðu höfðingjarnir við konung: "Lát drepa mann þennan! Því að hann gjörir hermennina, sem eftir eru í þessari borg, huglausa og allan lýðinn með því að tala slík orð til þeirra. Því að þessi maður leitast ekki þess, sem þessum lýð er til heilla, heldur þess, sem honum er til ógæfu."

38:4 Then the princes said unto the king, Let this man, we pray thee, be put to death; forasmuch as he weakeneth the hands of the men of war that remain in this city, and the hands of all the people, in speaking such words unto them: for this man seeketh not the welfare of this people, but the hurt.

38:5 En Sedekía konungur svaraði: "Sjá, hann er á yðar valdi, því að konungurinn megnar ekkert á móti yður."

38:5 And Zedekiah the king said, Behold, he is in your hand; for the king is not he that can do anything against you.

38:6 Þá tóku þeir Jeremía og köstuðu honum í gryfju Malkía

konungssonar, sem var í varðgarðinum, og létu þeir Jeremía síga niður í höndum, en í gryfjunni var ekkert vatn, heldur leðja, og Jeremía sökk ofan í leðjuna.

38:6 Then took they Jeremía, and cast him into the dungeon of Malchijah the king's son, that was in the court of the guard: and they let down Jeremía with cords. And in the dungeon there was no water, but mire; and Jeremía sank in the mire.

38:7 En er Ebed-Melek, blálskur geldingur, sem var í konungshöllinni, frétti, að þeir hefðu varpað Jeremía í gryfjuna, - en konungur sat þá í Benjáminshliði -.

38:7 Now when Ebed-melech the Ethiopian, a eunuch, who was in the king's house, heard that they had put Jeremía in the dungeon (the king then sitting in the gate of Benjamin,)

38:8 þá gekk Ebed-Melek út úr konungshöllinni og mælti til konungs á þessa leið:

38:8 Ebed-melech went forth out of the king's house, and spake to the king, saying,

38:9 "Minn herra konungur! Illverk hafa þessir menn framið með öllu því, er þeir hafa gjört við Jeremía spámann, sem þeir köstuðu í gryfjuna, svo að hann hlýtur að deyja þar úr hungri. Því að ekkert brauð er framfar til í borginni."

38:9 My lord the king, these men have done evil in all that they have done to Jeremía the prophet, whom they have cast into the dungeon; and he is like to die in the place where he is, because of the famine; for there is no more bread in the city.

38:10 Þá skipaði konungur Ebed-Melek Blálendingi á þessa leið: "Tak hédan með þér þrjá menn og drag Jeremía spámann upp úr gryfjunni, áður en hann deyr."

38:10 Then the king commanded Ebed-melech the Ethiopian, saying, Take from hence thirty men with thee, and take up Jeremía the prophet out of the dungeon, before he die.

38:11 Og Ebed-Melek tók mennina með sér og fór inn í konungshöllina, inn undir fêhirsluna, og tók þar sundurrifna fatarælla og klæðaslitur og lét síga í höndum niður í gryfjuna til Jeremía.

38:11 So Ebed-melech took the men with him, and went into the house of the king under the treasury, and took thence rags and worn-out garments, and let them down by cords into the dungeon to Jeremía.

38:12 Síðan mælti Ebed-Melek Blálendingur til Jeremía: "Legg rifnu og slitnu fatarællana undir hendur þér undir höndin!" Og Jeremía gjörði svo.

38:12 And Ebed-melech the Ethiopian said unto Jeremía, Put now these rags and worn-out garments under thine armholes under the cords. And Jeremía did so.

38:13 Og þeir drógu Jeremía upp með höndunum og hófu hann upp úr gryfjunni. Og sat nú Jeremía í varðgarðinum.

38:13 So they drew up Jeremía with the cords, and took him up out of the dungeon: and Jeremía remained in the court of the guard.

38:14 Sedekía konungur sendi menn og lét sækja Jeremia spámann til sín að þriðju dyrunum, sem eru í musteri Drottins, og konungur mælti til Jeremia: "Ég vil spyrja þig nokkurs, leyn mig engu!"

38:14 Then Zedekiah the king sent, and took Jeremiah the prophet unto him into the third entry that is in the house of Yahwe: and the king said unto Jeremiah, I will ask thee a thing; hide nothing from me.

38:15 En Jeremia mælti til Sedekía: "Hvort munt þú ekki deyða mig, ef ég segi þér það? Og þótt ég ráðleggi þér eitthvað, þá hlýðir þú mér ekki!"

38:15 Then Jeremiah said unto Zedekiah, If I declare it unto thee, wilt thou not surely put me to death? and if I give thee counsel, thou wilt not hearken unto me.

38:16 Þá vann Sedekía konungur Jeremia eið á laun og mælti: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir, sá er skapað hefir í oss þetta líf, skal ég ekki deyða þig né selja þig á vald þessara manna, sem sitja um líf þitt."

38:16 So Zedekiah the king sware secretly unto Jeremiah, saying, As Yahwe liveth, that made us this soul, I will not put thee to death, neither will I give thee into the hand of these men that seek thy life.

38:17 Þá sagði Jeremia við Sedekía: "Svo segir Drottinn, Guð allsherjar, Ísraels Guð: Ef þú gengur á vald höfðingjum Babelkonungs, þá munt þú lífi halda og borg þessi eigi verða brennd í eldi, og þú munt lífi halda og fólk þitt."

38:17 Then said Jeremiah unto Zedekiah, Thus saith Yahwe, the God of hosts, the God of Israel: If thou wilt go forth unto the king of Babylon's princes, then thy soul shall live, and this city shall not be burned with fire; and thou shalt live, and thy house.

38:18 En gangir þú ekki á vald höfðingjum Babelkonungs, þá mun borg þessi seld verða á vald Kaldea, og þeir munu brenna hana í eldi, og þú munt ekki heldur komast undan þeim."

38:18 But if thou wilt not go forth to the king of Babylon's princes, then shall this city be given into the hand of the Chaldeans, and they shall burn it with fire, and thou shalt not escape out of their hand.

38:19 Þá sagði Sedekía konungur við Jeremia: "Ég óttast þá Júdamenn, sem þegar hafa hlaupist yfir til Kaldea, að menn kynnu að selja mig þeim á vald og þeir draga dár að mér!"

38:19 And Zedekiah the king said unto Jeremiah, I am afraid of the Jews that are fallen away to the Chaldeans, lest they deliver me into their hand, and they mock me.

38:20 En Jeremia sagði: "Þeir munu eigi framselja þig. Hlýð þú boði Drottins í því, er ég segi þér, þá mun þér vel vegna og þú lífi halda."

38:20 But Jeremiah said, They shall not deliver thee. Obey, I beseech thee, the voice of Yahwe, in that which I speak unto thee: so it shall be well with thee, and thy soul shall live.

38:21 En ef þú færst undan að ganga á vald þeirra, þá hefir Drottinn birt mér þetta:

38:21 But if thou refuse to go forth, this is the word that Yahwe hath showed me:

38:22 Sjá, allar þær konur, sem eftir munu verða í höll Júdakonungs, munu fluttar verða til höfðingja Babelkonungs, og þær munu segja: "Menn, sem voru í vináttu við þig, hafa giunt þig og orðið þér yfirsterkari. Þegar fætur þínir sukku í foræðið, höfðuð þeir aftur á bak!"

38:22 behold, all the women that are left in the king of Judah's house shall be brought forth to the king of Babylon's princes, and those women shall say, Thy familiar friends have set thee on, and have prevailed over thee: *now that* thy feet are sunk in the mire, they are turned away back.

38:23 Og allar konur þínar og börn þín munu færð verða Kaldeum, og ekki munt þú heldur komast undan þeim, heldur munt þú gripinn verða og seldur á vald Babelkonungs, og þessi borg mun brennd verða í eldi."

38:23 And they shall bring out all thy wives and thy children to the Chaldeans; and thou shalt not escape out of their hand, but shalt be taken by the hand of the king of Babylon: and thou shalt cause this city to be burned with fire.

38:24 Þá sagði Sedekía við Jeremia: "Enginn maður má vita af þessum viðræðum, ella verður það þinn bani."

38:24 Then said Zedekiah unto Jeremiah, Let no man know of these words, and thou shalt not die.

38:25 En þegar höfðingjarnir fréttu, að ég hafi talað við þig, og þeir koma til þín og segja við þig: "Seg oss, hvað þú talaðir við konung, - leyn oss engu, ella drepum vér þig - og hvað konungur talaði við þig."

38:25 But if the princes hear that I have talked with thee, and they come unto thee, and say unto thee, Declare unto us now what thou hast said unto the king; hide it not from us, and we will not put thee to death; also what the king said unto thee:

38:26 Þá seg við þá: "Ég bað konung auðmjúklega að láta mig ekki fara aftur í hús Jónatans til þess að deyja þar."

38:26 then thou shalt say unto them, I presented my supplication before the king, that he would not cause me to return to Jonathan's house, to die there.

38:27 Og allir höfðingjarnir komu til Jeremia og spurðu hann, en hann skýrði þeim með öllu svo frá sem konungur hafði lagt fyrir. Þá gengu þeir rólegir burt frá honum, því að þetta hafði ekki orðið hljóðbært."

38:27 Then came all the princes unto Jeremiah, and asked him; and he told them according to all these words that the king had commanded. So they left off speaking with him; for the matter was not perceived.

38:28 Og Jeremia sat í varðgarðinum allt til þess dags, er Jerúsalem var unnin."

38:28 So Jeremiah abode in the court of the guard until the day that Jerusalem was taken.

39:1 Á níunda ríkisári Sedekía konungs í Júda, í tíunda mánuðinum, kom Nebúkadresar

konungur í Babeln og allur her hans til Jerúsalem, og settust um hana.

39:1 And it came to pass when Jerusalem was taken, (in the ninth year of Zedekiah king of Judah, in the tenth month, came Nebuchadrezzar king of Babylon and all his army against Jerusalem, and besieged it;

39:2 En á ellefta ríkisári Sedekía, í fjórða mánuðinum, níunda dag mánaðarins, var brotið skarð inn í borgina.

39:2 in the eleventh year of Zedekiah, in the fourth month, the ninth day of the month, a breach was made in the city.)

39:3 En er Jerúsalem var unnin, komu allir hershöfðingjar Babelkonungs og settust að í Miðhlöðinu, þeir Nergalsareser, höfðingi í Simmagir, Nebúsarsékim hirðstjóri og margir aðrir höfðingjar Babelkonungs.

39:3 that all the princes of the king of Babylon came in, and sat in the middle gate, *to wit*, Nergal-sharezer, Samgar-nebo, Sarsechim, Rab-saris, Nergal-sharezer, Rabmag, with all the rest of the princes of the king of Babylon.

39:4 En er Sedekía Júdakonungur og allir hermennirnir sáu þetta, flýðu þeir og fóru um nóttina út úr borginni, veginn sem liggur út að konungsgarðinum, gegnum hliðið milli beggja múranna og héldu leiðina til Jórdandalsins.

39:4 And it came to pass that, when Zedekiah the king of Judah and all the men of war saw them, then they fled, and went forth out of the city by night, by the way of the king's garden, through the gate betwixt the two walls; and he went out toward the Arabah.

39:5 En her Kaldea veitti þeim eftirför og náði Sedekía á Jeríkó-völlum. Tóku þeir hann og fluttu hann til Ribla í Hamathéraði til Nebúkadresars Babelkonungs. Hann kvað upp dóm hans.

39:5 But the army of the Chaldeans pursued after them, and overtook Zedekiah in the plains of Jericho: and when they had taken him, they brought him up to Nebuchadrezzar king of Babylon to Riblah in the land of Hamath; and he gave judgment upon him.

39:6 Lét Babelkonungur drepa sonu Sedekía í Ribla fyrir augum hans. Sömuleiðis lét Babelkonungur drepa alla tignarmenn í Júda.

39:6 Then the king of Babylon slew the sons of Zedekiah in Riblah before his eyes: also the king of Babylon slew all the nobles of Judah.

39:7 En Sedekía lét hann blinda og binda cirfjöturum til þess að flytja hann til Babeln.

39:7 Moreover he put out Zedekiah's eyes, and bound him in fetters, to carry him to Babylon.

39:8 Kaldear brenndu konungshöllina og hús lýðsins og rifu niður múra Jerúsalem.

39:8 And the Chaldeans burned the king's house, and the houses of the people, with fire, and brake down the walls of Jerusalem.

39:9 En leifar lýðsins, þá er eftir voru í borginni, og liðhlaupana, þá er hlaupist höfðu í lið með honum, og leifar lýðsins,

pá er eftir voru, herleiddi Nebúsaradan lífvarðarforingi til Babel.

39:9 Then Nebuzaradan the captain of the guard carried away captive into Babylon the residue of the people that remained in the city, the deserters also that fell away to him, and the residue of the people that remained.

39:10 en af almúgamönnum, sem ekkert áttu, lét Nebúsaradan lífvarðarforingi nokkra verða eftir í Júda og gaf þeim þann dag vingarða og akra.

39:10 But Nebuzaradan the captain of the guard left of the poor of the people, that had nothing, in the land of Judah, and gave them vineyards and fields at the same time.

39:11 En um Jeremía gaf Nebúkadresar Babelkonungur út svolátandi skipun fyrir milligöngu Nebúsaradans lífvarðarforingja:

39:11 Now Nebuchadrezzar king of Babylon gave charge concerning Jeremiah to Nebuzaradan the captain of the guard, saying,

39:12 "Tak hann og annast hann og gjör honum ekkert illt, heldur gjör við hann svo sem hann mælist til við þig!"

39:12 Take him, and look well to him, and do him no harm; but do unto him even as he shall say unto thee.

39:13 Þá sendu þeir Nebúsaradan lífvarðarforingi og Nebúsasban hirðstjóri og Nergalsareser hershöfðingi og allir yfirmenn Babelkonungs

39:13 So Nebuzaradan the captain of the guard sent, and Nebushazban, Rab-saris, and Nergal-sharezer, Rab-mag, and all the chief officers of the king of Babylon;

39:14 menn og létu sækja Jeremía í varðgarðinn og seldu hann í hendur Gedalja Ahikamssyni, Safanssonar, að hann færi með hann heim. Og þannig varð hann kyrr meðal lýðsins.

39:14 they sent, and took Jeremiah out of the court of the guard, and committed him unto Gedaliah the son of Ahikam, the son of Shaphan, that he should carry him home: so he dwelt among the people.

39:15 Meðan Jeremía sat innilokaður í varðgarðinum, hafði orð Drottins komið til hans:

39:15 Now the word of Yahwe came unto Jeremiah, while he was shut up in the court of the guard, saying,

39:16 Far og seg við Ebed-Melek Blálending: Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Sjá, ég læt orð min um ógæfu, en eigi um hamingju, koma fram á þessari borg, og þau skulu rætast fyrir augum þínum á þeim degi.

39:16 Go, and speak to Ebed-melech the Ethiopian, saying, Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Behold, I will bring my words upon this city for evil, and not for good; and they shall be accomplished before thee in that day.

39:17 En ég skal frelsa þig á þeim degi - segir Drottinn - og þú skalt ekki seldur verða á vald mönnum þeim, er þú hræðist.

39:17 But I will deliver thee in that day, saith Yahwe; and thou shalt not be given into the hand of the men of whom thou art afraid.

39:18 heldur skal ég láta þig komast undan og þú skalt ekki falla fyrir sverði, og þú skalt hljóta líf þitt að herfangi, af því að þú hefir treyst mér - segir Drottinn.

39:18 For I will surely save thee, and thou shalt not fall by the sword, but thy life shall be for a prey unto thee; because thou hast put thy trust in me, saith Yahwe.

40:1 Orðið sem kom til Jeremía frá Drottni, eftir að Nebúsaradan lífvarðarforingi hafði látið hann lausan í Rama, er hann hafði flutt hann bundinn fjötrum ásamt hinum herteknu frá Jerúsalem og Júda, er flytjast áttu til Babel.

40:1 The word which came to Jeremiah from Yahwe, after that Nebuzaradan the captain of the guard had let him go from Ramah, when he had taken him being bound in chains among all the captives of Jerusalem and Judah, that were carried away captive unto Babylon.

40:2 Lífvarðarforinginn lét sækja Jeremía og sagði við hann: "Drottinn. Guð þinn, hótaði þessum stað þessari ógæfu

40:2 And the captain of the guard took Jeremiah, and said unto him, Yahwe thy God pronounced this evil upon this place;

40:3 og lét hana fram koma, og Drottinn gjörði eins og hann hafði hótad, því að þér syndguð gegn Drottni og hlýddu eigi hans raustu, og fyrir því hefir yður þetta að höndum borið.

40:3 and Yahwe hath brought it, and done according as he spake: because ye have sinned against Yahwe, and have not obeyed his voice, therefore this thing is come upon you.

40:4 Og sjá, nú leysi ég fjötrana af höndum þínum. Ef þér þóknast að koma með mér til Babel, þá kom þú og ég skal ala önn fyrir þér. En ef þér þóknast ekki að koma með mér til Babel, þá lát það ógjört. Sjá þú, allt landið liggur opið fyrir þér. Hvert sem þér list gott og rétt að fara, þangað mátt þú fara.

40:4 And now, behold, I loose thee this day from the chains which are upon thy hand. If it seem good unto thee to come with me into Babylon, come, and I will look well unto thee; but if it seem ill unto thee to come with me into Babylon, forbear: behold, all the land is before thee; whither it seemeth good and right unto thee to go, thither go.

40:5 En ef þér þóknast að vera um kyrrt, skalt þú fara til Gedalja Ahikamssonar, Safanssonar, er Babelkonungur hefir skipað yfir Júdaborgir, og ver með honum meðal lýðsins, eða far hvert sem þér þóknast að fara." Og lífvarðarforinginn fékk honum uppeldi og gjafir og lét hann í brott fara.

40:5 Now while he was not yet gone back, Go back then, said he, to Gedaliah the son of Ahikam, the son of Shaphan, whom the king of Babylon hath made governor over the cities of Judah, and dwell with him among the people; or go wheresoever it seemeth right unto thee to go. So the captain of the guard gave him victuals and a present, and let him go.

40:6 Og Jeremía fór til Mispa til Gedalja Ahikamssonar, og var með honum meðal lýðsins, þeirra er eftir voru í landinu.

40:6 Then went Jeremiah unto Gedaliah the son of Ahikam to Mizpah, and dwelt with him among the people that were left in the land.

40:7 Og er allir hershöfðingjarnir, sem enn voru úti, og menn þeirra, fréttu, að Babelkonungur hefði skipað Gedalja Ahikamsson landstjóra og að hann hefði falið umsjá hans menn og konur og börn og þá af almúga landsins, er eigi voru herleiddir til Babel.

40:7 Now when all the captains of the forces that were in the fields, even they and their men, heard that the king of Babylon had made Gedaliah the son of Ahikam governor in the land, and had committed unto him men, and women, and children, and of the poorest of the land, of them that were not carried away captive to Babylon;

40:8 fóru þeir til Mispa á fund Gedalja, þeir Ísmael Netanjason, Jóhanan Kareason, Seraja Tanhúmetsson, synir Efaí frá Netófa, og Jesanja, sonur Maakatítans, og menn þeirra.

40:8 then they came to Gedaliah to Mizpah, to wit, Ishmael the son of Nethaniah, and Johanan and Jonathan the sons of Kareah, and Seraiah the son of Tanhumeth, and the sons of Ephai the Netophathite, and Jezaniah the son of the Maacathite, they and their men.

40:9 Vann Gedalja Ahikamsson, Safanssonar, þeim eið og mönnum þeirra og sagði: "Óttist eigi að vera Kaldeum lýðskyldir. Verið kyrrir í landinu og þjónið Babelkonungi, og mun yður vel vegna.

40:9 And Gedaliah the son of Ahikam the son of Shaphan sware unto them and to their men, saying, Fear not to serve the Chaldeans: dwell in the land, and serve the king of Babylon, and it shall be well with you.

40:10 Og sjá, ég verð kyrr í Mispa til þess að taka á móti þeim Kaldeum, er til vor kunna að koma, en safnið þér uppskeru af víni, ávöxtum og olíu og látið í ilát yðar og verið kyrrir í borgum yðar, er þér hafið tekið til eignar."

40:10 As for me, behold, I will dwell at Mizpah, to stand before the Chaldeans that shall come unto us: but ye, gather ye wine and summer fruits and oil, and put them in your vessels, and dwell in your cities that ye have taken.

40:11 Sömulciðis fréttu allir Júdamenn, sem voru í Móab og hjá Ammónítum og í Edóm og í öllum öðrum löndum, að Babelkonungur hefði skilið leifar eftir af Júda og að hann hefði sett Gedalja Ahikamsson, Safanssonar, yfir þá.

40:11 Likewise when all the Jews that were in Moab, and among the children of Ammon, and in Edom, and that were in all the countries, heard that the king of Babylon had left a remnant of Judah, and that he had set over them Gedaliah the son of Ahikam, the son of Shaphan;

40:12 Sneru þeir því aftur frá öllum þeim stöðum, þangað sem þeir höfðu hraktir verið, og komu til Júda, til Gedalja í Mispa, og þeir söfnuðu mjög mikilli uppskeru af víni og ávöxtum.

40:12 then all the Jews returned out of all places whither they were driven, and came to the land of Judah, to Gedaliah, unto Mizpah, and gathered wine and summer fruits very much.

40:13 Jóhanan Kareason og allir hershöfðingjarnir, sem enn voru úti á landi, fóru til Mispa á fund Gedalja

40:13 Moreover Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces that were in the fields, came to Gedaliah to Mizpah,

40:14 og sögðu við hann: "Veist þú að Baalis Ammónítakonungur hefir sent Ísmael Netanjason til þess að ráða þér bana?" En Gedalja Ahikamsson trúði þeim ekki.

40:14 and said unto him, Dost thou know that Baalis the king of the children of Ammon hath sent Ishmael the son of Nethaniah to take thy life? But Gedaliah the son of Ahikam believed them not.

40:15 Og Jóhanan Kareason sagði við Gedalja á laun í Mispa: "Leyf mér að fara og drepa Ísmael Netanjason, og enginn maður skal verða þess vis! Hví skal hann ráða þér bana og allir Júdamenn tvístrast, þeir er til þín hafa safnast, og leifar Júda verða að engu?"

40:15 Then Johanan the son of Kareah spake to Gedaliah in Mizpah secretly, saying, Let me go, I pray thee, and I will slay Ishmael the son of Nethaniah, and no man shall know it: wherefore should he take thy life, that all the Jews that are gathered unto thee should be scattered, and the remnant of Judah perish?

40:16 En Gedalja Ahikamsson sagði við Jóhanan Kareason: "Þú skalt ekki gjöra það, því að þú talar lygar um Ísmael."

40:16 But Gedaliah the son of Ahikam said unto Johanan the son of Kareah, Thou shalt not do this thing; for thou speakest falsely of Ishmael.

41:1 En á sjöunda mánuði kom Ísmael Netanjason, Elisamasonar, af konungsættinni, og tíu menn með honum til Gedalja Ahikamssonar í Mispa, og þeir mötuðust þar með honum í Mispa.

41:1 Now it came to pass in the seventh month, that Ishmael the son of Nethaniah, the son of Elishama, of the seed royal and *one* of the chief officers of the king, and ten men with him, came unto Gedaliah the son of Ahikam to Mizpah; and there they did eat bread together in Mizpah.

41:2 Og Ísmael Netanjason og tíu mennirnir, sem með honum voru, spruttu upp og myrtu Gedalja, er Babelkonungur hafði sett yfir landið.

41:2 Then arose Ishmael the son of Nethaniah, and the ten men that were with him, and smote Gedaliah the son of Ahikam the son of Shaphan with the sword, and slew him, whom the king of Babylon had made governor over the land.

41:3 svo og alla Júdamenn, er með honum voru í Mispa, og þá Kaldea, er þar voru.

41:3 Ishmael also slew all the Jews that were with him, *to wit*, with Gedaliah, at Mizpah, and the Chaldeans that were found there, the men of war.

41:4 En á öðrum degi frá því er Gedalja var myrtur og áður en nokkur varð þess vis.

41:4 And it came to pass the second day after he had slain Gedaliah, and no man knew it,

41:5 komu menn frá Sikem, frá Siló og frá Samariu, áttatíu manns, með skornu skeggi og rifnum klæðum og skinnsprettum á líkamanum. Höfðu þeir með sér matfórnir og reykelsi til þess að bera fram í musteri Drottins.

41:5 that there came men from Shechem, from Shiloh, and from Samaria, even fourscore men, having their beards shaven and their clothes rent, and having cut themselves, with meal-offerings and frankincense in their hand, to bring them to the house of Yahwe.

41:6 Gekk Ísmael Netanjason út í móti þeim frá Mispa, og var hann sigrátandi, er hann gekk. Og er hann mætti þeim, sagði hann við þá: "Komið inn til Gedalja Ahikamssonar!"

41:6 And Ishmael the son of Nethaniah went forth from Mizpah to meet them, weeping all along as he went: and it came to pass, as he met them, he said unto them, Come to Gedaliah the son of Ahikam.

41:7 En jafnuskjótt og þeir voru komnir inn í borgina, brytjaði hann þá niður og kastaði þeim í gryfju.

41:7 And it was so, when they came into the midst of the city, that Ishmael the son of Nethaniah slew them, *and cast them* into the midst of the pit, he, and the men that were with him.

41:8 En meðal þeirra voru tíu menn, sem sögðu við Ísmael: "Deyð oss eigi, því að vér eigum niðurgrafnar birgðir úti á akrinum, hveiti og bygg og olíu og hunang." Þá hætti hann við og drap þá ekki ásamt bræðrum þeirra.

41:8 But ten men were found among them that said unto Ishmael, Slay us not; for we have stores hidden in the field, of wheat, and of barley, and of oil, and of honey. So he forbore, and slew them not among their brethren.

41:9 En gryfjan, sem Ísmael kastaði í öllum líkum þeirra manna, er hann drap, var stóra gryfjan, sem Asa konungur hafði gjöra látið til varnar gegn Basa Ísraelskonungi. Hana fyllti Ísmael Netanjason vegnum mönnum.

41:9 Now the pit wherein Ishmael cast all the dead bodies of the men whom he had slain, by the side of Gedaliah (the same was that which Asa the king had made for fear of Baasha king of Israel,) Ishmael the son of Nethaniah filled it with them that were slain.

41:10 Því næst flutti Ísmael allar leifar lýðsins, sem voru í Mispa, konungsdæturnar og allan lýðinn, sem eftir var í Mispa, sem Nebúsaradan lífvarðarforingi hafði sett Gedalja Ahikamsson yfir - þá flutti Ísmael Netanjason burt hertekna og hélt af stað til þess að fara yfir til Ammóníta.

41:10 Then Ishmael carried away captive all the residue of the people that were in Mizpah, even the king's daughters, and all the people that remained in Mizpah, whom Nebuzaradan the captain of the guard had committed to Gedaliah the son of Ahikam; Ishmael the son of Nethaniah carried them away captive,

and departed to go over to the children of Ammon.

41:11 En er Jóhanan Kareason og allir hershöfðingjarnir, sem með honum voru, fréttu öll þau illvirki, er Ísmael Netanjason hafði framið.

41:11 But when Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces that were with him, heard of all the evil that Ishmael the son of Nethaniah had done,

41:12 tóku þeir alla menn sína og lögðu af stað til þess að berjast við Ísmael Netanjason, og varð fundur þeirra við stóru tjörnina hjá Gibeon.

41:12 then they took all the men, and went to fight with Ishmael the son of Nethaniah, and found him by the great waters that are in Gibeon.

41:13 En er allur lýðurinn, sem var með Ísmael, sá Jóhanan Kareason og alla hershöfðingjana, sem með honum voru, gladdist hann.

41:13 Now it came to pass that, when all the people that were with Ishmael saw Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces that were with him, then they were glad.

41:14 og allur lýðurinn, sem Ísmael hafði flutt hertekinn frá Mispa, sneri við og hvarf aftur og gekk í lið með Jóhanan Kareasyni.

41:14 So all the people that Ishmael had carried away captive from Mizpah turned about and came back, and went unto Johanan the son of Kareah.

41:15 En Ísmael Netanjason komst undan Jóhanan við áttunda mann og fór til Ammóníta.

41:15 But Ishmael the son of Nethaniah escaped from Johanan with eight men, and went to the children of Ammon.

41:16 Því næst tók Jóhanan Kareason og allir hershöfðingjarnir, sem með honum voru, allar leifar lýðsins, er Ísmael Netanjason hafði flutt herteknar frá Mispa, eftir að hann hafði drepið Gedalja Ahikamsson, menn, konur og börn og geldinga, er hann hafði flutt aftur frá Gibeon.

41:16 Then took Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces that were with him, all the remnant of the people whom he had recovered from Ishmael the son of Nethaniah, from Mizpah, after that he had slain Gedaliah the son of Ahikam, *to wit*, the men of war, and the women, and the children, and the eunuchs, whom he had brought back from Gibeon:

41:17 og þeir lögðu af stað og námu staðar í Gerút-Kimham, sem er hjá Betlehem, til þess að halda þaðan áfram ferðinni til Egyptalands.

41:17 and they departed, and dwelt in Geruth Chimham, which is by Beth-lehem, to go to enter into Egypt,

41:18 til þess að komast undan Kaldeum, sem þeir óttuðust, af því að Ísmael Netanjason hafði drepið Gedalja Ahikamsson, er Babelkonungur hafði sett yfir landið.

41:18 because of the Chaldeans; for they were afraid of them, because Ishmael the son of Nethaniah had slain Gedaliah the son of

Ahikam, whom the king of Babylon made governor over the land.

42:1 Þá komu allir hershöfðingjarnir og meðal þeirra Jóhanan Kareason og Asarja Hósajason og allur lýðurinn, bæði smáir og stórir.

42:1 Then all the captains of the forces, and Johanan the son of Kareah, and Jezaniah the son of Hoshai, and all the people from the least even unto the greatest, came near,

42:2 og sögðu við Jeremía spámann: "Veit oss auðmjúka bæn vora og bið þú til Drottins, Guðs þíns, fyrir oss, fyrir öllum þessum leifum, sem vér erum, því að fáir erum vér eftir orðnir af mörgum, eins og þú sjálfur sér á oss.

42:2 and said unto Jeremiah the prophet, Let, we pray thee, our supplication be presented before thee, and pray for us unto Yahwe thy God, even for all this remnant; for we are left but a few of many, as thine eyes do behold us:

42:3 Bið þú þess, að Drottinn, Guð þinn, gjöri oss kunnán þann veg, er vér eigum að fara, og það, sem vér eigum að gjöra."

42:3 that Yahwe thy God may show us the way wherein we should walk, and the thing that we should do.

42:4 En Jeremía spámaður sagði við þá: "Gott og vel! Ég skal biðja til Drottins, Guðs yðar, samkvæmt tilmælum yðar, og allt það, er Drottinn svarar yður, það skal ég segja yður. Engu skal ég leyna yður."

42:4 Then Jeremiah the prophet said unto them, I have heard you; behold, I will pray unto Yahwe your God according to your words; and it shall come to pass that whatsoever thing Yahwe shall answer you, I will declare it unto you; I will keep nothing back from you.

42:5 Og þeir sögðu við Jeremía: "Drottinn sé sannur og áreiðanlegur vottur gegn oss! Vér munum með öllu fara eftir þeim orðum, er Drottinn, Guð þinn, sendir þig með til vor.

42:5 Then they said to Jeremiah, Yahwe be a true and faithful witness amongst us, if we do not according to all the word wherewith Yahwe thy God shall send thee to us.

42:6 hvort sem það verður gott eða illt. Skipun Drottins, Guðs vors, sem vér sendum þig til, viljum vér hlýða, til þess að oss megi vel vegna, er vér hlýðum skipun Drottins, Guðs vors."

42:6 Whether it be good, or whether it be evil, we will obey the voice of Yahwe our God, to whom we send thee; that it may be well with us, when we obey the voice of Yahwe our God.

42:7 Og að tíu dögum liðnum kom orð Drottins til Jeremía.

42:7 And it came to pass after ten days, that the word of Yahwe came unto Jeremiah.

42:8 og hann kallaði Jóhanan Kareason og alla hershöfðingjana saman, sem með honum voru, og allan lýðinn, bæði smáa og stóra.

42:8 Then called he Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces that were with him, and all the people from the least even to the greatest,

42:9 og sagði við þá: Svo segir Drottinn, Ísraels Guð, er þér senduð mig til, að ég bæri fram fyrir hann auðmjúka bæn yðar:

42:9 and said unto them, Thus saith Yahwe, the God of Israel, unto whom ye sent me to present your supplication before him:

42:10 Ef þér búið kyrrir í þessu landi, vil ég upphygja yður og ekki rífa niður, og ég vil gróðursetja yður og ekki uppræta, því að mig iðrar hins illa, er ég hefi gjört yður.

42:10 If ye will still abide in this land, then will I build you, and not pull you down, and I will plant you, and not pluck you up; for I repent me of the evil that I have done unto you.

42:11 Óttist ekki Babelkonung, sem þér nú óttist, óttist hann ekki - segir Drottinn - því að ég er með yður til þess að hjálpa yður og til þess að frelsa yður undan hans valdi.

42:11 Be not afraid of the king of Babylon, of whom ye are afraid; be not afraid of him, saith Yahwe: for I am with you to save you, and to deliver you from his hand.

42:12 Og ég vil veita yður þá miskunn, að hann miskunni yður og láti yður snúa aftur heim í land yðar.

42:12 And I will grant you mercy, that he may have mercy upon you, and cause you to return to your own land.

42:13 En ef þér segið: "Vér viljum eigi búa kyrrir í þessu landi!" og hlýðið eigi skipun Drottins, Guðs yðar.

42:13 But if ye say, We will not dwell in this land; so that ye obey not the voice of Yahwe your God,

42:14 en segið: "Nei, heldur viljum vér fara til Egyptalands, svo að vér þurfum ekki að sjá stríð, né heyra lúðurþyt, né hungra eftir brauði, og þar viljum vér setjast að!" -

42:14 saying, No; but we will go into the land of Egypt, where we shall see no war, nor hear the sound of the trumpet, nor have hunger of bread; and there will we dwell:

42:15 þá heyrði nú þess vegna orð Drottins, þér leifar Júdamanna: Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Ef þér eruð alvarlega að hugsa um að fara til Egyptalands og komist þangað, til þess að dveljast þar sem flóttamenn,

42:15 now therefore hear ye the word of Yahwe, O remnant of Judah: Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, If ye indeed set your faces to enter into Egypt, and go to sojourn there;

42:16 þá skal sverðið, sem þér nú óttist, ná yður þar, í Egyptalandi, og hungrið, sem þér nú hræðist, skal elta yður til Egyptalands, og þar skuluð þér deyja.

42:16 then it shall come to pass, that the sword, which ye fear, shall overtake you there in the land of Egypt; and the famine, whereof ye are afraid, shall follow hard after you there in Egypt; and there ye shall die.

42:17 Og allir þeir menn, sem eru að hugsa um að fara til Egyptalands, til þess að dveljast þar sem flóttamenn, skulu deyja fyrir sverði og af hungri og drepsótt, og enginn þeirra skal sleppa við né komast undan ógæfu þeirri, er ég leiði yfir þá.

42:17 So shall it be with all the men that set their faces to go into Egypt to sojourn there: they shall die by the sword, by the famine, and by the pestilence; and none of them shall remain or escape from the evil that I will bring upon them.

42:18 Því að svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Eins og reiði minni og heift var úthellt yfir Jerúsalembúa, svo skal og heift minni úthellt verða yfir yður, er þér farið til Egyptalands, og þér skuluð verða að formæling, að skelling, að bölbænarformála og að háðung, og eigi framar sjá þennan stað.

42:18 For thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: As mine anger and my wrath hath been poured forth upon the inhabitants of Jerusalem, so shall my wrath be poured forth upon you, when ye shall enter into Egypt; and ye shall be an execration, and an astonishment, and a curse, and a reproach; and ye shall see this place no more.

42:19 Drottinn hefir svo til yðar talað, þér leifar Júdamanna: Farið eigi til Egyptalands! Vita skuluð þér, að nú hefi ég varað yður við.

42:19 Yahwe hath spoken concerning you, O remnant of Judah, Go ye not into Egypt: know certainly that I have testified unto you this day.

42:20 Því að þér dróguð sjálfa yður á talar, er þér senduð mig til Drottins, Guðs yðar, og sögðu: "Bið til Drottins, Guðs vors, fyrir oss og seg oss nákvæmlega svo frá sem Drottinn, Guð vor, mælir, og vér skulum gjöra það!"

42:20 For ye have dealt deceitfully against your own souls; for ye sent me unto Yahwe your God, saying, Pray for us unto Yahwe our God; and according unto all that Yahwe our God shall say, so declare unto us, and we will do it:

42:21 Nú hefi ég sagt yður frá því í dag, en þér hafið ekki hlýtt skipun Drottins, Guðs yðar, viðvikjandi öllu því, er hann hefir sent mig með til yðar.

42:21 and I have this day declared it to you; but ye have not obeyed the voice of Yahwe your God in anything for which he hath sent me unto you.

42:22 Og vita skuluð þér nú, að þér munuð deyja fyrir sverði, af hungri og drepsótt á þeim stað, þangað sem yður lystir að fara, til þess að dveljast þar sem flóttamenn.

42:22 Now therefore know certainly that ye shall die by the sword, by the famine, and by the pestilence, in the place whither ye desire to go to sojourn there.

43:1 En er Jeremía hafði lokið að mæla til alls lýðsins öll orð Drottins, Guðs þeirra, öll þau orð, er Drottinn, Guð þeirra, hafði sent hann með til þeirra,

43:1 And it came to pass that, when Jeremiah had made an end of speaking unto all the people all the words of Yahwe their God, wherewith Yahwe their God had sent him to them, even all these words,

43:2 þá sögðu Asarja Hósajason og Jóhanan Kareason og allir ofstopafullu mennirnir við Jeremía: "Þú talar lygi! Drottinn, Guð vor, hefir eigi sent þig og sagt: „Þér skuluð eigi fara til

Egyptalands, til þess að dveljast þar sem flóttamenn!

43:2 then spake Azariah the son of Hoshaiah, and Johanan the son of Kareah, and all the proud men, saying unto Jeremiah, Thou speakest falsely: Yahwe our God hath not sent thee to say, Ye shall not go into Egypt to sojourn there;

43:3 heldur egnir Barúk Neriason þig upp á móti oss, til þess að selja oss á vald Kaldænum, að þeir dregi oss eða herleiði oss til Babilýon."

43:3 but Baruch the son of Neriah setteth thee on against us, to deliver us into the hand of the Chaldeans, that they may put us to death, and carry us away captive to Babylon.

43:4 **Og ekki hlýddu Jóhanan Kareason og allir hershöfðingjarnir og allur lýðurinn skipun Drottíns, að vera kyrrir í Júda,**

43:4 So Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces, and all the people, obeyed not the voice of Yahwe, to dwell in the land of Judah.

43:5 heldur tóku þeir Jóhanan Kareason og allir hershöfðingjarnir allar leifar Júdamanna, er aftur voru heim komnar frá öllum þeim þjóðum, þangað sem þeir höfðu verið brott reknir, til þess að dveljast í Júda,

43:5 But Johanan the son of Kareah, and all the captains of the forces, took all the remnant of Judah, that were returned from all the nations whither they had been driven, to sojourn in the land of Judah;

43:6 menn og konur og börn og konungsdæturnar og allar þær sálir, sem Nebúsaradan lífvarðarforingi hafði skilið eftir hjá Gedalja Ahikamssyni, Safanssonar, svo og Jeremía spámann og Barúk Neriason,

43:6 the men, and the women, and the children, and the king's daughters, and every person that Nebuzaradan the captain of the guard had left with Gedaliah the son of Ahikam, the son of Shaphan; and Jeremiah the prophet, and Baruch the son of Neriah;

43:7 og fóru til Egyptalands, því að þeir hlýddu ekki skipun Drottíns. Og þeir fóru til Takpanes.

43:7 and they came into the land of Egypt; for they obeyed not the voice of Yahwe: and they came unto Tahpanhes.

43:8 **Orð Drottíns kom til Jeremía í Takpanes:**

43:8 Then came the word of Yahwe unto Jeremiah in Tahpanhes, saying,

43:9 Tak þér í hönd stóra steina og graf þá í steinlími niður í steinhlæðið, sem er úti fyrir dyrum hallar Faraós í Takpanes, í viðurvist flóttamannanna frá Júda

43:9 Take great stones in thy hand, and hide them in mortar in the brickwork, which is at the entry of Pharaoh's house in Tahpanhes, in the sight of the men of Judah;

43:10 og seg við þá: Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Sjá, ég sendi og læt sækja Nebúkadresar Babelkonung, þjón minn, og reisi háseti hans yfir þessum steinum, er ég hefi grafið niður, og hann skal breiða hásetisdúk sinn yfir þá.

43:10 and say unto them, Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Behold, I will send and take Nebuchadrezzar the king of Babylon, my servant, and will set his throne upon these stones that I have hid; and he shall spread his royal pavilion over them.

43:11 **Og hann mun koma og ljósta Egyptaland: Hann mun framselja dauðanum þann, sem dauða er ætlaður, herleiðingunni þann, sem herleiðingu er ætlaður, og sverðinu þann, sem sverði er ætlaður!**

43:11 And he shall come, and shall smite the land of Egypt; such as are for death *shall be given* to death, and such as are for captivity to captivity, and such as are for the sword to the sword.

43:12 Ég mun leggja eld í musteri guða Egyptalands, og hann mun brenna þau til ösku og flytja burt guði þeirra, og hann mun hefja um sig Egyptalandi, eins og hirðir vefur um sig skikkju sinni. Síðan mun hann fara þaðan óáreittur.

43:12 And I will kindle a fire in the houses of the gods of Egypt; and he shall burn them, and carry them away captive: and he shall array himself with the land of Egypt, as a shepherd putteth on his garment; and he shall go forth from thence in peace.

43:13 **Og hann mun brjóta sundur súlurnar í Betsemes í Egyptalandi og brenna musteri guða Egyptalands í eldi.**

43:13 He shall also break the pillars of Beth-shemesh, that is in the land of Egypt; and the houses of the gods of Egypt shall he burn with fire.

44:1 **Orðið sem kom til Jeremía um alla Júdamenn, sem bjuggu í Egyptalandi, þá er bjuggu í Migdól, Takpanes, Nóf og í Patróslandi:**

44:1 The word that came to Jeremiah concerning all the Jews that dwelt in the land of Egypt, that dwelt at Migdol, and at Tahpanhes, and at Memphis, and in the country of Pathros, saying,

44:2 **Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Þér hafið séð alla þá óhamingju, sem ég hefi leitt yfir Jerúsalem og yfir allar borgirnar í Júda. Þær eru nú eyðirástir, og enginn maður býr í þeim.**

44:2 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Ye have seen all the evil that I have brought upon Jerusalem, and upon all the cities of Judah; and, behold, this day they are a desolation, and no man dwelleth therein,

44:3 **Er það sakir illsku þeirrar, er þeir höfðu í frammi, að eigna mig til reiði með því að fara og færa öðrum guðum reyksisfórnir, er þeir ekki þekktu, hvorki þeir, né þér, né feður yðar.**

44:3 because of their wickedness which they have committed to provoke me to anger, in that they went to burn incense, *and* to serve other gods, that they knew not, neither they, nor ye, nor your fathers.

44:4 **Ég sendi til yðar alla þjóna mína, spámennina, bæði seint og snemma, til þess að segja yður: "Fremjið eigi slíka svivirðing, sem ég hata!"**

44:4 Howbeit I sent unto you all my servants the prophets, rising up early and sending them, saying, Oh, do not this

abominable thing that I hate.

44:5 **En þeir hlýddu ekki og lögðu ekki við eyrun, að þeir sneru sér frá vonsku sinni, svo að þeir færuð ekki öðrum guðum reyksisfórnir.**

44:5 But they hearkened not, nor inclined their ear to turn from their wickedness, to burn no incense unto other gods.

44:6 **Þá var heitt minni og reiði úthellt, og hún brann í borgum Júda og á Jerúsalem-strætum, svo að þær urðu að rúst, að auðn, eins og þær nú eru.**

44:6 Wherefore my wrath and mine anger was poured forth, and was kindled in the cities of Judah and in the streets of Jerusalem; and they are wasted and desolate, as it is this day.

44:7 **Og nú - svo segir Drottinn, Guð allsherjar, Ísraels Guð - hvi viljið þér gjöra sjálfum yður mikið tjón, með því að uppræta fyrir yður bæði menn og konur, börn og brjóstmylklinga úr Júda, svo að þér látið engar leifar af yður eftir verða.**

44:7 Therefore now thus saith Yahwe, the God of hosts, the God of Israel: Wherefore commit ye *this* great evil against your own souls, to cut off from you man and woman, infant and suckling, out of the midst of Judah, to leave you none remaining;

44:8 **þar sem þér egnið mig til reiði með handaverkum yðar, þar sem þér færið öðrum guðum reyksisfórnir í Egyptalandi, þangað sem þér eruð komnir, til þess að dveljast þar sem flóttamenn, til þess að þér verðið upprættir og til þess að þér verðið að formæling og spötti meðal allra þjóða á jörðun?**

44:8 in that ye provoke me unto anger with the works of your hands, burning incense unto other gods in the land of Egypt, whither ye are gone to sojourn; that ye may be cut off, and that ye may be a curse and a reproach among all the nations of the earth?

44:9 **Hafið þér gleymt illgjörðum feðra yðar og illgjörðum Júdakonunga og illgjörðum höfðingja yðar og yðar eigin illgjörðum og illgjörðum kvenna yðar, er framdar hafa verið í Júda og á strætum Jerúsalem?**

44:9 Have ye forgotten the wickedness of your fathers, and the wickedness of the kings of Judah, and the wickedness of their wives, and your own wickedness, and the wickedness of your wives which they committed in the land of Judah, and in the streets of Jerusalem?

44:10 **Ekki hafa þeir auðmýkt sig enn og ekki hafa þeir óttast né farið eftir lögmáli minnu og setningum, er ég lagði fyrir yður og fyrir feður yðar.**

44:10 They are not humbled even unto this day, neither have they feared, nor walked in my law, nor in my statutes, that I set before you and before your fathers.

44:11 **Fyrir því segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Sjá, ég sný andlíti mínu gegn yður til óhamingju, og það til þess að uppræta allan Júda.**

44:11 Therefore thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Behold, I will set my face against you for evil, even to cut off all Judah.

44:12 Og ég vil hrifa burt leifar Júdamanna, þá er ásettú sér að fara til Egyptalands, til þess að dveljast þar sem flóttamenn. Allir skulu þeir farast, falla í Egyptalandi, fyrir sverði og af hungri skulu þeir farast, bæði smáir og stórir, fyrir sverði og af hungri skulu þeir deyja. Og þeir skulu verða að bölvun, að skelfing, að formæling og að spötti.

44:12 And I will take the remnant of Judah, that have set their faces to go into the land of Egypt to sojourn there, and they shall all be consumed; in the land of Egypt shall they fall; they shall be consumed by the sword and by the famine; they shall die, from the least even unto the greatest, by the sword and by the famine; and they shall be an execration, and an astonishment, and a curse, and a reproach.

44:13 Og ég mun vítta þeirra, sem búa í Egyptalandi, eins og ég vítjaði Jerúsalem, með sverði, hungri og drepsótt.

44:13 For I will punish them that dwell in the land of Egypt, as I have punished Jerusalem, by the sword, by the famine, and by the pestilence;

44:14 Og af leifum Júdamanna, þeim er komnir eru til Egyptalands, til þess að dveljast þar sem flóttamenn, skal enginn af bjargast eða undan komast, svo að hann geti horfið aftur til Júda, þangað sem þá langar til að hverfa aftur, til þess að búa þar, því að þeir munu eigi hverfa heim aftur, nema fácinir, sem undan komast.

44:14 so that none of the remnant of Judah, that are gone into the land of Egypt to sojourn there, shall escape or be left, to return into the land of Judah, to which they have a desire to return to dwell there: for none shall return save such as shall escape.

44:15 Þá svöruðu allir mennirnir, sem vissu að konur þeirra færuð öðrum guðum reykelsisfórnir, og allar konurnar, sem stóðu þar í miklum hóp, og allur lýðurinn, sem bjó í Egyptalandi, í Patrós. Jeremia á þessa leið:

44:15 Then all the men who knew that their wives burned incense unto other gods, and all the women that stood by, a great assembly, even all the people that dwelt in the land of Egypt, in Pathros, answered Jeremiah, saying,

44:16 "Viðvíkjandi því, er þú hefir til vor talað í nafni Drottins, þá ætlum vér ekki að hlýða þér.

44:16 As for the word that thou hast spoken unto us in the name of Yahwe, we will not hearken unto thee.

44:17 heldur ætlum vér að halda með öllu heit það, er vér höfum gjört, að færa himnadrottningunni reykelsisfórnir og dreypifórnir, eins og vér gjörðum og feður vorir, konungar vorir og höfðingjar vorir í borgum Júda og á Jerúsalem-strætum. Þá höfum vér nægð brauds og oss leið vel, og vér litum enga óhamingju.

44:17 But we will certainly perform every word that is gone forth out of our mouth, to burn incense unto the queen of heaven, and to pour out drink-offerings unto her, as we have done, we and our fathers, our kings and our princes, in the cities of Judah, and in the

streets of Jerusalem; for then had we plenty of victuals, and were well, and saw no evil.

44:18 En síðan vér hættum að færa himnadrottningunni reykelsisfórnir og dreypifórnir, hefir oss skort allt, og vér höfum farist fyrir sverði og af hungri.

44:18 But since we left off burning incense to the queen of heaven, and pouring out drink-offerings unto her, we have wanted all things, and have been consumed by the sword and by the famine.

44:19 Og þar sem vér nú færum himnadrottningunni reykelsisfórnir og dreypifórnir, er það án vilja og vitundar manna vorra, að vér gjörum henni kökur, til þess að gjöra þann veg mynd af henni, og færum henni dreypifórnir?"

44:19 And when we burned incense to the queen of heaven, and poured out drink-offerings unto her, did we make her cakes to worship her, and pour out drink-offerings unto her, without our husbands?

44:20 Þá mælti Jeremia á þessa leið til alls lýðsins, til karlmanna og kvennanna og til alls lýðsins, er honum hafði svo svarað:

44:20 Then Jeremiah said unto all the people, to the men, and to the women, even to all the people that had given him that answer, saying,

44:21 "Reykjargjörð sú, er þér gjörðuð í borgum Júda og á Jerúsalem-strætum, þér og feður yðar, konungar yðar og höfðingjar og landslýðurinn, - hvort minnst Drottinn hennar ekki, hvort kom hún honum ekki í hug?"

44:21 The incense that ye burned in the cities of Judah, and in the streets of Jerusalem, ye and your fathers, your kings and your princes, and the people of the land, did not Yahwe remember them, and came it not into his mind?

44:22 Og Drottinn gat ekki lengur þolað vonskuverk yðar og svirviðingar þær, er þér frömduð. Og þannig varð land yðar að auðn og skelfing og formæling, íbúalaust, svo sem það enn er.

44:22 so that Yahwe could no longer bear, because of the evil of your doings, and because of the abominations which ye have committed; therefore is your land become a desolation, and an astonishment, and a curse, without inhabitant, as it is this day.

44:23 sakir þess að þér færuð reykelsisfórnir og syndguðu gegn Drottni og hlýdduð ekki skipun Drottins og fóruð ekki eftir lögmáli hans, setningum og boðorðum. Fyrir því kom þessi ógæfa yfir yður, eins og nú er fram komið."

44:23 Because ye have burned incense, and because ye have sinned against Yahwe, and have not obeyed the voice of Yahwe, nor walked in his law, nor in his statutes, nor in his testimonies; therefore this evil is happened unto you, as it is this day.

44:24 Og Jeremia sagði við allan lýðinn og við allar konurnar: Heyrið orð Drottins, allir þér Júdamenn, sem í Egyptalandi eruð!

44:24 Moreover Jeremiah said unto all the people, and to all the women, Hear the word

of Yahwe, all Judah that are in the land of Egypt:

44:25 Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Þér konur. Þér hafið talað það með munni yðar og framkvæmt það með höndum yðar, sem þér segid: "Vér viljum halda heit vor, er vér höfum gjört, að færa himnadrottningunni reykelsisfórnir og dreypifórnir!" Þá efnið heit yðar og haldið heit yðar!

44:25 Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel, saying, Ye and your wives have both spoken with your mouths, and with your hands have fulfilled it, saying, We will surely perform our vows that we have vowed, to burn incense to the queen of heaven, and to pour out drink-offerings unto her: establish then your vows, and perform your vows.

44:26 Heyrið því orð Drottins, allir Júdamenn, þér sem í Egyptalandi búið: Sjá, ég sver við mitt mikla nafn - segir Drottinn: Nafn mitt skal eigi framar nefnt verða af nokkurs Júdamanns munni í öllu Egyptalandi, að hann segi: "Svo sannarlega sem herrann Drottinn lifir."

44:26 Therefore hear ye the word of Yahwe, all Judah that dwell in the land of Egypt: Behold, I have sworn by my great name, saith Yahwe, that my name shall no more be named in the mouth of any man of Judah in all the land of Egypt, saying, As the Lord Yahwe liveth.

44:27 Sjá, ég vaki yfir þeim til óhamingju og eigi til hamingju, og allir Júdamenn, sem í Egyptalandi eru, skulu farast fyrir sverði og af hungri, uns þeir eru gjöreyyddir.

44:27 Behold, I watch over them for evil, and not for good; and all the men of Judah that are in the land of Egypt shall be consumed by the sword and by the famine, until there be an end of them.

44:28 En þeir, sem komast undan sverðinu, skulu hverfa aftur frá Egyptalandi til Júda, en aðeins fáir menn. Og allar leifar Júda, þeir er komnir eru til Egyptalands, til þess að dveljast þar sem flóttamenn, skulu komast að raun um, hvers orð rætist, mitt eða þeirra!

44:28 And they that escape the sword shall return out of the land of Egypt into the land of Judah, few in number; and all the remnant of Judah, that are gone into the land of Egypt to sojourn there, shall know whose word shall stand, mine, or theirs.

44:29 Og hafið þetta til marks - segir Drottinn - um að ég mun hegna yður á þessum stað, til þess að þér komist að raun um, að ógnanir mínar til yðar um óhamingju muni rætast:

44:29 And this shall be the sign unto you, saith Yahwe, that I will punish you in this place, that ye may know that my words shall surely stand against you for evil:

44:30 Svo segir Drottinn: Sjá, ég sel Hofra Faraó, Egyptalandskonung, á vald óvinum hans og á vald þeirra, sem sækjast eftir lífi hans, eins og ég seldi Sedekía Júdakonung á vald Nebúkadresars Babelkonungs, er var óvinur hans og sóttist eftir lífi hans.

44:30 Thus saith Yahwe, Behold, I will give Pharaoh Hophra king of Egypt into the hand of his enemies, and into the hand of them that

seek his life; as I gave Zedekiah king of Judah into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, who was his enemy, and sought his life.

45:1 Orðið sem Jeremía spámaður talaði til Barúks Neríasonar, þá er hann skrifaði þessi orð í bókina eftir forsoðn Jeremía á fjórða ríkisári Jójakíms Jósíasonar, konungs í Júda:

45:1 The word that Jeremiah the prophet spake unto Baruch the son of Neriah, when he wrote these word in a book at the mouth of Jeremiah, in the fourth year of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah, saying,

45:2 Svo segir Drottinn, Ísraels Guð, um þig, Barúk:

45:2 Thus saith Yahwe, the God of Israel, unto thee, O Baruch:

45:3 Þú sagðir: "Vei mér, því að Drottinn batir harmi við kvöl mína. Ég er þreyttur orðinn af andvörpum mínum, og hvíld finn ég enga!"

45:3 Thou didst say, Woe is me now! for Yahwe hath added sorrow to my pain; I am weary with my groaning, and I find no rest.

45:4 Svo skalt þú til hans mæla: Svo segir Drottinn: Sjá, það sem ég hefi byggt, rif ég niður, og það sem ég hefi gróðursett, uppræti ég.

45:4 Thus shalt thou say unto him, Thus saith Yahwe: Behold, that which I have built will I break down, and that which I have planted I will pluck up; and this in the whole land.

45:5 En þú ætlar þér mikinn hlut! Girnst það eigi! Því að sjá, ég leiði ógæfu yfir allt hold - segir Drottinn. En þér gef ég líf þitt að herfangi, hvert sem þú fer.

45:5 And seekest thou great things for thyself? seek them not; for, behold, I will bring evil upon all flesh, saith Yahwe; but thy life will I give unto thee for a prey in all places whither thou goest.

46:1 Þetta birtist Jeremía spámanni sem orð Drottins um þjóðirnar.

46:1 The word of Yahwe which came to Jeremiah the prophet concerning the nations.

46:2 Um Egyptaland. Viðvíkjandi her Faraós, Nekós Egyptalandskonungs. Herinn var við Efratfljót, hjá Karkemis, er Nebúkadresar Babelkonungur vann sigur á honum á fjórða ríkisári Jójakíms Jósíasonar, Júdakonungs:

46:2 Of Egypt: concerning the army of Pharaoh-neco king of Egypt, which was by the river Euphrates in Carchemish, which Nebuchadrezzar king of Babylon smote in the fourth year of Jehoiakim the son of Josiah, king of Judah.

46:3 Búið út törgu og skjöld og gangið fram til orustu!

46:3 Prepare ye the buckler and shield, and draw near to battle.

46:4 Beitið fyrir hestana og stigið á bak herfákunum og fylkið yður hjálmaðir! Fagið lensurnar! Klæðist pansara!

46:4 Harness the horses, and get up, ye horsemen, and stand forth with your helmets; furbish the spears, put on the coats of mail.

46:5 Hví sé ég þá skelfða hörfa aftur á bak? Og kappar þeirra eru yfirkomnir af ótta og flýja allt hvað af tekur og lita ekki við - skelfing allt um kring - segir Drottinn.

46:5 Wherefore have I seen it? they are dismayed and are turned backward; and their mighty ones are beaten down, and are fled apace, and look not back: terror is on every side, saith Yahwe.

46:6 Eigi mun hinn frári forða sér né kappinn komast undan. Norður frá, á bökkum Efratfljóts, hrasa þeir og falla.

46:6 Let not the swift flee away, nor the mighty man escape; in the north by the river Euphrates have they stumbled and fallen.

46:7 Hver var það, sem helgdist upp eins og Níl, hvers vötn komu aðandi eins og fljót?

46:7 Who is this that riseth up like the Nile, whose waters toss themselves like the rivers?

46:8 Egyptaland helgdist upp eins og Níl, og vötn þess komu aðandi eins og fljót, og það sagði: "Ég vil stíga upp, þekja landið, eyða borgir og íbúa þeirra.

46:8 Egypt riseth up like the Nile, and his waters toss themselves like the rivers: and he saith, I will rise up, I will cover the earth; I will destroy cities and the inhabitants thereof.

46:9 Komið, hestar, og aðið, vagnar, og kapparnir leggi af stað, Bláendingar og Put-menn, sem bera skjöld, og Lúðitar, sem benda bogar!"

46:9 Go up, ye horses; and rage, ye chariots; and let the mighty men go forth: Cush and Put, that handle the shield; and the Ludim, that handle and bend the bow.

46:10 En sá dagur er hefndardagur herranum, Drottini allsherjar, að hann hefni sín á mólstöðumönnum sínum. Þá mun sverðið eta og seðjast og drekka sig drukkíð af blóði þeirra, því að herrann, Drottinn allsherjar, heldur fórnarhátíð í landinu norður frá, við Efratfljót.

46:10 For that day is a day of the Lord, Yahwe of hosts, a day of vengeance, that he may avenge him of his adversaries: that the sword shall devour and be satiate, and shall drink its fill of their blood; for the Lord, Yahwe of hosts, hath a sacrifice in the north country by the river Euphrates.

46:11 Far upp til Gíleað og sæk smyrsl, þú mærin, dóttirin Egyptaland! Til einskis munt þú viðhafa mörg læknislyf, enginn plástur er til handa þér!

46:11 Go up into Gilead, and take balm, O virgin daughter of Egypt: in vain dost thou use many medicines; there is no healing for thee.

46:12 Þjóðirnar fréttu smán þína, og jörðin er full af harmakveini þínu, því að einn kappinn hrasaði um annan, féllu báðir jafnsaman.

46:12 The nations have heard of thy shame, and the earth is full of thy cry; for the mighty man hath stumbled against the mighty, they are fallen both of them together.

46:13 Orðið sem Drottinn talaði til Jeremía spámanns, um það að Nebúkadresar Babelkonungur mundi vinna sigur á Egyptalandi.

46:13 The word that Yahwe spake to Jeremiah the prophet, how that

Nebuchadrezzar king of Babylon should come and smite the land of Egypt.

46:14 Kunngjörið í Egyptalandi og búið í Migdól, já búið í Nól og Takpanes, segið: Gakk fram og gjör þig vigbúinn, því að sverðið hefir þegar etið umhverfis þig!

46:14 Declare ye in Egypt, and publish in Migdol, and publish in Memphis and in Tahpanhes: say ye, Stand forth, and prepare thee; for the sword hath devoured round about thee.

46:15 Hví eru þínir sterku menn að velli lagðir? Þeir fengu eigi staðist, því að Drottinn kollvarpaði þeim.

46:15 Why are thy strong ones swept away? they stood not, because Yahwe did drive them.

46:16 Hann lét marga hrasa, og þeir féllu hver um annan þveran, svo að þeir sögðu: "Á fætur, og hverfum aftur til þjóðar vorrar, til ætlands vors, undan hinu vígfreka sverði!"

46:16 He made many to stumble, yea, they fell one upon another: and they said, Arise, and let us go again to our own people, and to the land of our nativity, from the oppressing sword.

46:17 Þeir munu nefna Faraó, Egyptalandskonung: "Tortíming! - hann lét hinn hentuga tíma líða hjá."

46:17 They cried there, Pharaoh king of Egypt is but a noise; he hath let the appointed time pass by.

46:18 Svo sannarlega sem ég lifi, segir konungurinn, Drottinn allsherjar er nafn hans: Líkur Tabor meðal fjallanna og líkur Karmel við sjóinn mun hann koma.

46:18 As I live, saith the King, whose name is Yahwe of hosts, surely like Tabor among the mountains, and like Carmel by the sea, so shall he come.

46:19 Gjör þér áhöld til brottfarar, þú sem þar býr, dóttirin Egyptaland, því að Nól mun verða að auðn og hún mun verða brennd og verða mannaud.

46:19 O thou daughter that dwellest in Egypt, furnish thyself to go into captivity; for Memphis shall become a desolation, and shall be burnt up, without inhabitant.

46:20 Egyptaland er mjög fögur kviga, kleggjar úr norðri koma yfir hana.

46:20 Egypt is a very fair heifer; but destruction out of the north is come, it is come.

46:21 Jafnvel málaliðið, sem það hefir hjá sér, eins og alikálfa - já, jafnvel það snýr við, flýr allt saman, fær eigi staðist. Því að glötunardagur þeirra er yfir þá kominn, hegningartími þeirra.

46:21 Also her hired men in the midst of her are like calves of the stall; for they also are turned back, they are fled away together, they did not stand: for the day of their calamity is come upon them, the time of their visitation.

46:22 Rödd þess er orðinn eins og þruskið í höggorminum, sem skriður burt, því með herliði bruna þeir áfram og með öxum ryðjast þeir inn á það, eins og víðarhöggsmenn.

46:22 The sound thereof shall go like the serpent; for they shall march with an army,

and come against her with axes, as hewers of wood.

46:23 Þeir höggva upp skóg þess - segir Drottinn - því að um hann verður ekki farið, því að þeir eru fleiri en engisprettur og á þá verður engri tölu komið.

46:23 They shall cut down her forest, saith Yahwe, though it cannot be searched; because they are more than the locusts, and are innumerable.

46:24 Dóttirin Egyptaland varð til skammar, hún var seld á vald þjóð að norðan.

46:24 The daughter of Egypt shall be put to shame; she shall be delivered into the hand of the people of the north.

46:25 Drottinn allsherjar, Ísraels Guð, segir: Sjá, ég vitja Amóns frá Þebu og Faraós og þeirra, sem á hann treysta.

46:25 Yahwe of hosts, the God of Israel, saith: Behold, I will punish Amon of No, and Pharaoh, and Egypt, with her gods, and her kings; even Pharaoh, and them that trust in him:

46:26 og sel þá á vald þeirra, er sækjast eftir lífi þeirra, og á vald Nebúkadresars Babelkonungs og á vald þjóna hans. En eftir það skal það byggt vera, eins og fyrri á dögum - segir Drottinn.

46:26 and I will deliver them into the hand of those that seek their lives, and into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, and into the hand of his servants; and afterwards it shall be inhabited, as in the days of old, saith Yahwe.

46:27 En óttast þú ekki, þjónn minn Jakob, og hræðst þú ekki, Ísrael, því að ég frelsa þig úr fjarlægum landi og niðja þína úr landinu, þar sem þeir eru herleiddir, til þess að Jakob hverfi heim aftur og njóti hvíldar og búi óhultur, án þess nokkur hræði hann.

46:27 But fear not thou, O Jacob my servant, neither be dismayed, O Israel: for, lo, I will save thee from afar, and thy seed from the land of their captivity; and Jacob shall return, and shall be quiet and at ease, and none shall make him afraid.

46:28 Óttast þú ekki, þjónn minn Jakob - segir Drottinn - því að ég er með þér! Því að ég vil gjöreyða öllum þeim þjóðum, er ég hefi rekið þig til, en þér vil ég ekki gjöreyða, heldur vil ég hirta þig í hófi; en ég vil ekki láta þér með öllu óhegnt.

46:28 Fear not thou, O Jacob my servant, saith Yahwe; for I am with thee: for I will make a full end of all the nations whither I have driven thee; but I will not make a full end of thee, but I will correct thee in measure, and will in no wise leave thee unpunished.

47:1 Þetta birtist Jeremía spámanni sem orð Drottins um Filista, áður en Faraó vann Gasa:

47:1 The word of Yahwe that came to Jeremiah the prophet concerning the Philistines, before that Pharaoh smote Gaza.

47:2 Svo segir Drottinn: Sjá, vatn kemur streymandi úr norðri og verður að á, sem flæðir yfir. Það flóir yfir landið og það, sem í því er, yfir borgir

og íbúa þeirra, svo að menn æpa hátt og allir íbúar landsins hljóða

47:2 Thus saith Yahwe: Behold, waters rise up out of the north, and shall become an overflowing stream, and shall overflow the land and all that is therein, the city and them that dwell therein; and the men shall cry, and all the inhabitants of the land shall wail.

47:3 vegna dynsins af hófastappi hesta hans, vegna skröltins í vögnum hans og glymsins í hjólum hans. Feðurnir líta ekki við til barna sinna af því að hendur þeirra eru orðnar lé magna

47:3 At the noise of the stamping of the hoofs of his strong ones, at the rushing of his chariots, at the rumbling of his wheels, the fathers look not back to their children for feebleness of hands;

47:4 vegna dagsins, sem kominn er til að eyða öllum Filistum, til að uppræta fyrir Týrus og Sidon sérhveru hjálparmann sem enn er eftir. Því að Drottinn mun eyða Filistum, leifum Káftór strandar.

47:4 because of the day that cometh to destroy all the Philistines, to cut off from Tyre and Sidon every helper that remaineth: for Yahwe will destroy the Philistines, the remnant of the isle of Caphtor.

47:5 Gasa er orðin sköllótt, Askalon í eyði lögð; þér leifar Anakíta, hversu lengi ætlið þér að rista á yður skinnsprettur?

47:5 Baldness is come upon Gaza; Ashkelon is brought to nought, the remnant of their valley: how long wilt thou cut thyself?

47:6 Æ, sverð Drottins, hve lengi ætlar þú að vera hvíldarlaust? Drag þig aftur í slóðar þínar, stíll þig og hljóðna!

47:6 O thou sword of Yahwe, how long will it be ere thou be quiet? put up thyself into thy scabbard; rest, and be still.

47:7 Hvernig ætti það að hvílast, þar sem Drottinn hefir gefið því skipun? Til Askalon og til strandar hafsins, - þangað hefir hann ætlað því för.

47:7 How canst thou be quiet, seeing Yahwe hath given thee a charge? Against Ashkelon, and against the sea-shore, there hath he appointed it.

48:1 Um Móab. Svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Vei yfir Nebó, því að hún er eydd, orðin til skammar, Kírjataim er unnin, háborgin er orðin til skammar og skelfið.

48:1 Of Moab. Thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Woe unto Nebo! for it is laid waste; Kiriathaim is put to shame, it is taken; Misgab is put to shame and broken down.

48:2 Frægð Móabs er farin. Í Hesbon brugga menn ill ráð gegn borginni: "Komið, vér skulum uppræta hana, svo að hún sé eigi framar þjóð!" Einnig þú, Madmen, munt gjöreydd verða, sverðið eltir þig!

48:2 The praise of Moab is no more; in Heshbon they have devised evil against her: Come, and let us cut her off from being a nation. Thou also, O Madmen, shalt be brought to silence: the sword shall pursue thee.

48:3 Neyðarkvein heyrir frá Hórónaim: "Eyðing og ógurleg tortíming!"

48:3 The sound of a cry from

Horonaim, desolation and great destruction!

48:4 Móab er í eyði lagður, þeir láta neyðarkvein heyrast allt til Sóar.

48:4 Moab is destroyed; her little ones have caused a cry to be heard.

48:5 Því að grátandi ganga þeir upp stíginn hjá Lúkit, já, í hliðinni hjá Hórónaim heyra menn neyðarkvein tortímingarinnar.

48:5 For by the ascent of Luhith with continual weeping shall they go up; for at the descent of Horonaim they have heard the distress of the cry of destruction.

48:6 Flyið, forðið lífi yðar, og verðið eins og einirunnur í eyðimörkinni!

48:6 Flee, save your lives, and be like the heath in the wilderness.

48:7 Af því að þú reiddir þig á káksmíðar þínar og fjársjóðu þína, verður þú og unnin, og Kamos verður að fara í útleð, prestar hans og höfðingjar hver með öðrum.

48:7 For, because thou hast trusted in thy works and in thy treasures, thou also shalt be taken: and Chemosh shall go forth into captivity, his priests and his princes together.

48:8 Eyðandinn kemur yfir hverja borg, engin borg kemst undan. Dalurinn ferst og sléttlendið eyðileggst, eins og Drottinn hefir sagt.

48:8 And the destroyer shall come upon every city, and no city shall escape; the valley also shall perish, and the plain shall be destroyed; as Yahwe hath spoken.

48:9 Fáid Móab vængi, því að á flugferð skal hann brott fara, og borgir hans skulu verða að auðn og enginn í þeim búa.

48:9 Give wings unto Moab, that she may fly and get her away: and her cities shall become a desolation, without any to dwell therein.

48:10 Bölvaður sé sá, sem slælega framkvæmir verk Drottins, og bölvaður sé sá, sem synjar sverði sínu um blóð!

48:10 Cursed be he that doeth the work of Yahwe negligently; and cursed be he that keepeth back his sword from blood.

48:11 Móab hefir lífað í friði frá æsku og legið í náðum á dreggjum sínum. Honum hefir ekki verið hellið úr einu kerinu í annað, og aldrei hefir hann farið í útleð. Fyrir því hefir bragðið af honum haldist og ilmurinn af honum eigi breytst.

48:11 Moab hath been at ease from his youth, and he hath settled on his lees, and hath not been emptied from vessel to vessel, neither hath he gone into captivity: therefore his taste remaineth in him, and his scent is not changed.

48:12 Sjá, þeir dagar munu því koma, segir Drottinn, að ég sendi honum tæmendur, sem tæma hann. Þeir skulu hella úr kerum hans og mölva sundur krúsir hans.

48:12 Therefore, behold, the days come, saith Yahwe, that I will send unto him them that pour off, and they shall pour him off; and they shall empty his vessels, and break their bottles in pieces.

48:13 Þá mun Móab verða til skammar vegna Kamoss, eins og Ísraels hús varð til skammar vegna Betel, er það treysti á.

48:13 And Moab shall be ashamed of Chemosh, as the house of Israel was ashamed of Beth-el their confidence.

48:14 Hvernig getið þér sagt: "Vér erum hetjur og öflugir hermenn?"

48:14 How say ye, We are mighty men, and valiant men for the war?

48:15 Eyðandi Móabs og borga hans kemur þegar, og úrval æskumanna hans hnigur niður til slátrunar - segir konungurinn. Drottinn allsherjar er nafn hans.

48:15 Moab is laid waste, and they are gone up into his cities, and his chosen young men are gone down to the slaughter, saith the King, whose name is Yahwe of hosts.

48:16 Eyðilegging Móabs er komin nærri og óhamingja hans hraðar sér mjög.

48:16 The calamity of Moab is near to come, and his affliction hasteth fast.

48:17 Vottíð honum hluttekning, allir þér nábúar hans, og allir þér, sem þekkið nafn hans. Segið: "Hvernig brotnaði stafurinn sterki, sprotinn dýrlegi!"

48:17 All ye that are round about him, bemoan him, and all ye that know his name; say, How is the strong staff broken, the beautiful rod!

48:18 Stíg niður úr vegsemdinni og sest í duftið, þú sem þar býr, dóttirin Dibon, því að eyðandi Móabs kemur í móti þér, eyðir vigi þín.

48:18 O thou daughter that dwellest in Dibon, come down from thy glory, and sit in thirst; for the destroyer of Moab is come up against thee, he hath destroyed thy strongholds.

48:19 Gakk út á veginn og skyggst um, þú sem býr í Aróer, spyr flóttamanninn og á konu, er undan hefir komist, og seg: "Hvað hefir til borið?"

48:19 O inhabitant of Aroer, stand by the way, and watch: ask him that fleeth, and her that escapeth; say, What hath been done?

48:20 Móab varð til skammar, já skelfdist. Hljóðið og kveinið! Kunngjöfrið hjá Arnon, að Móab sé eyddur.

48:20 Moab is put to shame; for it is broken down: wail and cry; tell ye it by the Arnon, that Moab is laid waste.

48:21 Dómur er genginn yfir sléttulandið, yfir Hólon og Jahsa og Mefaat,

48:21 And judgment is come upon the plain country, upon Holon, and upon Jahzah, and upon Mephaath,

48:22 yfir Dibon, Nebó og Bet-Diblataim,

48:22 and upon Dibon, and upon Nebo, and upon Beth-diblathaim,

48:23 yfir Kirjataim, Bet-Gamúl og Bet-Meon,

48:23 and upon Kiriathaim, and upon Beth-gamul, and upon Beth-meon,

48:24 yfir Keriót, Bosra, og allar borgir Móabslands, fjær og nær.

48:24 and upon Kerioth, and upon Bozrah, and upon all the cities of the land of Moab, far or near.

48:25 Horn Móabs er afhöggvið og armur hans brotinn - segir Drottinn.

48:25 The horn of Moab is cut off, and his arm is broken, saith Yahwe.

48:26 Gjöríð hann drukkinn - því að gegn Drottni hefir hann miklast -, til þess að Móab skelli ofan í spýju sína og verði líka að athlægi.

48:26 Make ye him drunken; for he magnified himself against Yahwe: and Moab shall wallow in his vomit, and he also shall be in derision.

48:27 Eða var Ísrael þér eigi hláturfefni? Var hann gripinn með þjófum, þar sem þú hristir höfuðið í hvert sinn sem þú talar um hann?

48:27 For was not Israel a derision unto thee? was he found among thieves? for as often as thou speakest of him, thou waggest the head.

48:28 Yfirgefið borgirnar og setjist að í klettaskorum, þér íbúar Móabs, og verið eins og dúfan, sem hreiðrar sig hinum megin á gjárbarminum.

48:28 O ye inhabitants of Moab, leave the cities, and dwell in the rock; and be like the dove that maketh her nest over the mouth of the abyss.

48:29 Heyrt höfum vér um drambsemi Móabs - hann er mjög hrokafullur - um hroka hans, drambsemi, ofmetnað og yfirlæti hans.

48:29 We have heard of the pride of Moab, that he is very proud; his loftiness, and his pride, and his arrogance, and the haughtiness of his heart.

48:30 Já, ég þekki - segir Drottinn - ofsa hans: Svo marklaus eru stórrýði hans, svo marklaust það, er þeir gjöra.

48:30 I know his wrath, saith Yahwe, that it is nought; his boastings have wrought nothing.

48:31 Fyrir því kveina ég yfir Móab og hljóða yfir Móab öllum, yfir mönnunum frá Kír-Heres mun andvarpað verða.

48:31 Therefore will I wail for Moab; yea, I will cry out for all Moab: for the men of Kir-heres shall they mourn.

48:32 Meir en grátið verður yfir Jaser, græt ég yfir þér, vínviður Sibma. Greinar þínar fóru yfir hafið, komust til Jaser, á sumargróða þinn og vínberjatekju hefir eyðandinn ráðist.

48:32 With more than the weeping of Jazer will I weep for thee, O vine of Sibmah: thy branches passed over the sea, they reached even to the sea of Jazer: upon thy summer fruits and upon thy vintage the destroyer is fallen.

48:33 Fögnaður og kati er horfin úr aldingörðunum og úr Móabslandi. Vinið læt ég þverra í vinþröngunum, troðslumaðurinn mun eigi framar troða, fagnadarópið er ekkert fagnadaróp.

48:33 And gladness and joy is taken away from the fruitful field and from the land of Moab; and I have caused wine to cease from the winepresses: none shall tread

with shouting; the shouting shall be no shouting.

48:34 Frá hinni kveinandi Hesbon allt til Eleale, allt til Jahas láta þeir raust sína glymja, frá Sóar allt til Horónaim, allt til Eglat-Selisía, því að einnig Nimrímvötn verða að örafum.

48:34 From the cry of Heshbon even unto Elealeh, even unto Jahaz have they uttered their voice, from Zoar even unto Horonaim, to Eglath-shelishiyah: for the waters of Nimrim also shall become desolate.

48:35 Og ég eyði úr Móab - segir Drottinn - sérhverjum þeim, sem stígur upp á fórnarhæð og færir guði sínum reykelsi.

48:35 Moreover I will cause to cease in Moab, saith Yahwe, him that offereth in the high place, and him that burneth incense to his gods.

48:36 Fyrir því kveinar hjarta mitt yfir Móab eins og hljóðpipur og hjarta mitt kveinar yfir mönnunum frá Kír-Heres eins og hljóðpipur, fyrir því misstu þeir það, er þeir höfðu dregið saman.

48:36 Therefore my heart soundeth for Moab like pipes, and my heart soundeth like pipes for the men of Kir-heres: therefore the abundance that he hath gotten is perished.

48:37 Því að hvert höfuð er sköllótt orðið og allt skegg af rakað, á öllum handleggjum eru skinnsprettur, og hærusekkur um mjaðmir.

48:37 For every head is bald, and every beard clipped: upon all the hands are cuttings, and upon the loins sackcloth.

48:38 Uppi á öllum þökum í Móab og á torgunum heyrast ekki annað en harmakvein, því að ég hefi brotið Móab eins og ker, sem engum manni geðjást að, - segir Drottinn.

48:38 On all the housetops of Moab and in the streets thereof there is lamentation every where; for I have broken Moab like a vessel wherein none delighteth, saith Yahwe.

48:39 Hversu er hann skelfdur! Hljóðið! Hversu hefir Móab snúið baki við! Fyrirverð þig! Og Móab skal verða til athlægis og skelfingar öllum nágrönnum sínum.

48:39 How is it broken down! how do they wail! how hath Moab turned the back with shame! so shall Moab become a derision and a terror to all that are round about him.

48:40 Svo segir Drottinn: Sjá, hann kemur fljúgandi eins og örn og breiðir vængi sína út yfir Móab.

48:40 For thus saith Yahwe: Behold, he shall fly as an eagle, and shall spread out his wings against Moab.

48:41 Borgirnar eru teknar og vígin unnin, og hjarta Móabs kappa mun á þeim degi verða eins og hjarta konu, sem er í barnsnauð.

48:41 Kerioth is taken, and the strongholds are seized, and the heart of the mighty men of Moab at that day shall be as the heart of a woman in her pangs.

48:42 En Móab mun afmáður verða, svo að hann verði eigi þjóð framar, því að hann hefir miklast gegn Drottni.

48:42 And Moab shall be destroyed from being a people, because he hath magnified himself against Yahwe.

48:43 Geigur, gröf og gildra koma yfir þig. Móabshúi - segir Drottinn.

48:43 Fear, and the pit, and the snare, are upon thee, O inhabitant of Moab, saith Yahwe.

48:44 Sá, sem flýr undan geignum, fellur í gröfina, og sá, sem kemst upp úr gröfinni, festist í gildrunni. Því að þetta leiðir ég yfir Móab árið, sem þeim verður hegnt - segir Drottinn.

48:44 He that fleeth from the fear shall fall into the pit; and he that getteth up out of the pit shall be taken in the snare: for I will bring upon him, even upon Moab, the year of their visitation, saith Yahwe.

48:45 Í skugga Heshon nema flóttamenn staðar magnaúsir, en eldur brýst út úr Heshon og logi úr höll Síhons, hann eyðir þunnvanganum á Móab og hvirflinum á hávaðamönnum.

48:45 They that fled stand without strength under the shadow of Heshbon; for a fire is gone forth out of Heshbon, and a flame from the midst of Sihon, and hath devoured the corner of Moab, and the crown of the head of the tumultuous ones.

48:46 Vei þér, Móab! Það er úti um lýð Kamoss! Því að synir þínir munu verða fluttir burt til herleiðingar og dætur þínar hernumdar.

48:46 Woe unto thee, O Moab! the people of Chemosh is undone; for thy sons are taken away captive, and thy daughters into captivity.

48:47 En ég mun snúa við högum Móabs, þá er fram liða stundir - segir Drottinn. Hér lýkur dómsorðunum yfir Móab.

48:47 Yet will I bring back the captivity of Moab in the latter days, saith Yahwe. Thus far is the judgment of Moab.

49:1 Um Ammóníta. Svo segir Drottinn: Á þá Ísrael enga sonu, eða á hann engan erfingja? Hví hefir Milkóm erft Gad og hví hefir lýður hans setst að í borgum hans?

49:1 Of the children of Ammon. Thus saith Yahwe: Hath Israel no sons? hath he no heir? why then doth Malcam possess Gad, and his people dwell in the cities thereof?

49:2 Sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að ég læt heróp heyrast til Rabbah, borgar Ammóníta, og hún skal verða að grjóthrógu og dæturnar eyðast í eldi, og þá skal Ísrael erfa aftur erfingja sína - segir Drottinn.

49:2 Therefore, behold, the days come, saith Yahwe, that I will cause an alarm of war to be heard against Rabbah of the children of Ammon; and it shall become a desolate heap, and her daughters shall be burned with fire: then shall Israel possess them that did possess him, saith Yahwe.

49:3 Hljóða þú, Heshon, yfir því að borgin er unnin! Kveinið Rabbadætur! Gyrðist hærusekk, harmið og reikið um innan fjárgirðinganna, því að Milkóm verður að fara í útlegð, prestar hans og höfðingjar hverjir með öðrum.

49:3 Wail, O Heshbon, for Ai is laid waste; cry, ye daughters of Rabbah, gird you with sackcloth: lament, and run to and fro among

the fences; for Malcam shall go into captivity, his priests and his princes together.

49:4 Hví stærir þú þig af dölunum, af frjósemi dals þíns, fráhverfa dóttir, sem reiðir sig á fjársjóðu sína og segir: "Hver skyldi ráða á mig?"

49:4 Wherefore gloriest thou in the valleys, thy flowing valley, O backsliding daughter? that trusted in her treasures, saying, Who shall come unto me?

49:5 Sjá, ég læt skelfingu koma yfir þig - segir herrann, Drottinn allsherjar - úr öllum áttum í kringum þig, og þér skuluð verða reknir brott, hver það sem horfir, og enginn safnar þeim saman, er flýja.

49:5 Behold, I will bring a fear upon thee, saith the Lord, Yahwe of hosts, from all that are round about thee; and ye shall be driven out every man right forth, and there shall be none to gather together the fugitives.

49:6 En síðar meir mun ég leiða heim aftur hina herleiddu af Ammónítum - segir Drottinn.

49:6 But afterward I will bring back the captivity of the children of Ammon, saith Yahwe.

49:7 Um Edóm. Svo segir Drottinn allsherjar: Er þá engin viska frammar í Teman? Eru góð ráð horfin hinum hyggnu, er viska þeirra þrotin?

49:7 Of Edom. Thus saith Yahwe of hosts: Is wisdom no more in Teman? is counsel perished from the prudent? is their wisdom vanished?

49:8 Flyið, hverfið brott, felið yður djúpt niðri, þér íbúar Dedans! Því að Esaús glötun læt ég yfir hann koma, þá er ég hegni honum.

49:8 Flee ye, turn back, dwell in the depths, O inhabitants of Dedan; for I will bring the calamity of Esau upon him, the time that I shall visit him.

49:9 Ef vinlestursmenn ráðast á þig, þá skilja þeir ekki neinn eftirtíning eftir. Ef þjófar koma að þér á náttarþeli, þá skemma þeir, þar til er þeim nægir.

49:9 If grape-gatherers came to thee, would they not leave some gleaning grapes? if thieves by night, would they not destroy till they had enough?

49:10 En af því að ég sjálfur afhjúpa Esaú, gjöri ber fylgsni hans, svo að hann getur ekki falið sig, þá verða niðjar hans unnir og frændþjóðir hans og nábúar, og úti er um hann.

49:10 But I have made Esau bare, I have uncovered his secret places, and he shall not be able to hide himself: his seed is destroyed, and his brethren, and his neighbors; and he is not.

49:11 Yfirgef munadarleysingja þína, - ég mun halda lífinu í þeim, og ekkjur þínar mega reiða sig á mig!

49:11 Leave thy fatherless children, I will preserve them alive; and let thy widows trust in me.

49:12 Svo segir Drottinn: Sjá, þeim sem eigi bar að drekka bikarinn, þeir urðu að drekka hann - og þú ættir að sleppa óhegndur? Þú munt ekki sleppa óhegndur, heldur skalt þú drekka.

49:12 For thus saith Yahwe:

Behold, they to whom it pertained not to drink of the cup shall assuredly drink; and art thou he that shall altogether go unpunished? thou shalt not go unpunished, but thou shalt surely drink.

49:13 Því að ég sver við sjálfan mig - segir Drottinn -, að Bosra skal verða að skelfing, háðung, undrun og formæling, og allar borgir hennar skulu verða að eilífum rústum.

49:13 For I have sworn by myself, saith Yahwe, that Bozrah shall become an astonishment, a reproach, a waste, and a curse; and all the cities thereof shall be perpetual wastes.

49:14 Ég hef fengið vitneskju frá Drottni, og boðberi er sendur meðal þjóðanna! Safnist saman og farið gegn borginni og búist til bardaga!

49:14 I have heard tidings from Yahwe, and an ambassador is sent among the nations, saying, Gather yourselves together, and come against her, and rise up to the battle.

49:15 Sjá, ég vil gjöra þig litla meðal þjóðanna, fyrirlitna meðal mannanna.

49:15 For, behold, I have made thee small among the nations, and despised among men.

49:16 Skelfingin, sem þú skaust öðrum í brjóst, og hroki hjarta þíns hafa dregið þig á talar, þú sem átt byggð í klettaskorum, situr á háa hnúknum. Þó að þú byggðir hreiður þitt hátt, eins og örninn, þá steypi ég þér þaðan niður - segir Drottinn.

49:16 As for thy terribleness, the pride of thy heart hath deceived thee, O thou that dwellest in the clefts of the rock, that holdest the height of the hill: though thou shouldest make thy nest as high as the eagle, I will bring thee down from thence, saith Yahwe.

49:17 Edóm skal verða að skelfingu, hver sem fer þar um mun skelfast og hæðast að öllum áföllunum, er hann hefir orðið fyrir.

49:17 And Edom shall become an astonishment: every one that passeth by it shall be astonished, and shall hiss at all the plagues thereof.

49:18 Eins og Sódómu og Gómorru og nágrannaborgunum var umturnað, segir Drottinn, svo skal og enginn maður búa þar, né nokkurt mannsbarn hafast þar við.

49:18 As in the overthrow of Sodom and Gomorrah and the neighbor cities thereof, saith Yahwe, no man shall dwell there, neither shall any son of man sojourn therein.

49:19 Sjá, eins og ljón, sem kemur út úr kjarrinu á Jórdanbökkum og stígur upp á sigrant engið, svo mun ég skyndilega reka hann burt þaðan, og hvern þann, sem útvalinn er, mun ég setja yfir hana. Því að hver er minn líki? Hver vill stefna mér? Hver er sá hirðir, er láti staðist fyrir mér?

49:19 Behold, he shall come up like a lion from the pride of the Jordan against the strong habitation: for I will suddenly make them run away from it; and whoso is chosen, him will I appoint over it: for who is like me? and who will appoint me a time? and who is the shepherd that will stand before me?

49:20 Heyrið því ráðsályktun Drottins, er hann hefir gjört viðvikjandi Edóm,

og þær fyrirætlanir, er hann hefir í huga viðvíkjandi Teman-búum: Sannarlega munu þeir draga hina lítilmótleigustu úr hjördinni burt. Sannarlega skal haglendi þeirra verða agndofa yfir þeim.

49:20 Therefore hear ye the counsel of Yahwe, that he hath taken against Edom; and his purposes, that he hath purposed against the inhabitants of Teman: Surely they shall drag them away, even the little ones of the flock; surely he shall make their habitation desolate over them.

49:21 Af dyn falls þeirra nötrar jörðin, neyðarkveinið - ómurinn af því heyrir við Raudahafið.

49:21 The earth trembleth at the noise of their fall; there is a cry, the noise whereof is heard in the Red Sea.

49:22 Sjá, sem örn stígur hann upp og flýgur hingað og breiðir út vængi sína yfir Bosra, og hjarta Edóms kappa mun á þeim degi verða eins og hjarta konu, sem er í barnsnauð.

49:22 Behold, he shall come up and fly as the eagle, and spread out his wings against Bozrah: and the heart of the mighty men of Edom at that day shall be as the heart of a woman in her pangs.

49:23 Um Damaskus. Hamat og Arpad eru agndofa, því að þær hafa spurt ill tíðindi, þær eru hræddar, fullar af óró, eins og hafið, sem getur ekki verið kyrrt.

49:23 Of Damascus. Hamath is confounded, and Arpad; for they have heard evil tidings, they are melted away: there is sorrow on the sea; it cannot be quiet.

49:24 Damaskus er orðin huglaus, hefir snúist á flótta, og ótti hefir gripið hana, angist og kvalir hafa altekið hana, eins og jódsjúka konu.

49:24 Damascus is waxed feeble, she turneth herself to flee, and trembling hath seized on her: anguish and sorrows have taken hold of her, as of a woman in travail.

49:25 Hví var hún ekki yfirgefin, hin veggamaða borg, ununar-borgin mín?

49:25 How is the city of praise not forsaken, the city of my joy?

49:26 Fyrir því verða nú æskumenn hennar að falla á torgunum og allir hermenn hennar að farast á þeim degi - segir Drottinn allsherjar.

49:26 Therefore her young men shall fall in her streets, and all the men of war shall be brought to silence in that day, saith Yahwe of hosts.

49:27 Og ég kveiki eld við múra Damaskus, til þess að hann eyði höllum Benhadads.

49:27 And I will kindle a fire in the wall of Damascus, and it shall devour the palaces of Ben-hadad.

49:28 Um Kedar og konungsríki Hasórs, er Nebúkadresar Babelkonungur vann. Svo segir Drottinn: Standið upp, farið á móti Kedar og herjið á austurbyggja.

49:28 Of Kedar, and of the kingdoms of Hazor, which Nebuchadrezzar king of Babylon smote. Thus saith Yahwe: Arise ye, go up to Kedar, and destroy the children of the east.

49:29 Tjöld þeirra og sauði munu þeir taka, og tjalddúka þeirra og öll áhöld og úlfalda þeirra munu þeir flytja burt frá þeim. Þá munu menn hrópa yfir þeim: "Skelfing allt um kring!"

49:29 Their tents and their flocks shall they take; they shall carry away for themselves their curtains, and all their vessels, and their camels; and they shall cry unto them, Terror on every side!

49:30 Leggið á flótta, flyðið sem hraðast, felið yður djúpt niðri, þér íbúar Hasórs - segir Drottinn, því að Nebúkadresar Babelkonungur hefir gjört ráðsályktun gegn yður og hefir í huga ráðagjörð gegn yður.

49:30 Flee ye, wander far off, dwell in the depths, O ye inhabitants of Hazor, saith Yahwe; for Nebuchadrezzar king of Babylon hath taken counsel against you, and hath conceived a purpose against you.

49:31 Af stað! Farið á móti meinlausri þjóð, sem býr örugg - segir Drottinn -, og hvorki hefir hurðir né slagbranda. Þeir búa einir sér.

49:31 Arise, get you up unto a nation that is at ease, that dwelleth without care, saith Yahwe; that have neither gates nor bars, that dwell alone.

49:32 Úlfaldar þeirra skulu verða að ránsfeng og mergð nautahjarða þeirra að herfangi, og ég mun dreifa þeim fyrir öllum vindum, þeim sem skera hár sitt við vangann, og láta ógefna hvaðanæva yfir þá koma - segir Drottinn.

49:32 And their camels shall be a booty, and the multitude of their cattle a spoil: and I will scatter unto all winds them that have the corners of *their hair* cut off; and I will bring their calamity from every side of them, saith Yahwe.

49:33 Hasór skal verða að sjakalabæli, að auðn um eilífið. Enginn maður mun framar búa þar og ekkert mannsbarn hafast þar við.

49:33 And Hazor shall be a dwelling-place of jackals, a desolation for ever: no man shall dwell there, neither shall any son of man sojourn therein.

49:34 Þetta birtist Jeremía spámanni sem orð Drottins um Elam í upphafi ríkisstjórnar Sedekía Júdakonungs:

49:34 The word of Yahwe that came to Jeremiah the prophet concerning Elam, in the beginning of the reign of Zedekiah king of Judah, saying,

49:35 Svo segir Drottinn allsherjar: Sjá, ég brýt sundur boga Elamíta, meginstyrk þeirra.

49:35 Thus saith Yahwe of hosts: Behold, I will break the bow of Elam, the chief of their might.

49:36 Og ég hleypi á Elamíta fjörum vindum úr fjörum áttum himins og tvistra þeim fyrir öllum þessum vindum, og engin skal sú þjóð til vera, að þangað komi ekki flóttamenn frá Elam.

49:36 And upon Elam will I bring the four winds from the four quarters of heaven, and will scatter them toward all those winds; and there shall be no nation whither the outcasts of Elam shall not come.

49:37 Ég læt Elamíta skelfast fyrir óvinum þeirra og fyrir þeim, er sækjast eftir lífi þeirra, og leiði yfir þá óhamingju, mína brennandi reiði - segir Drottinn - og sendi sverðið á eftir þeim, uns ég hefi gjöreytt þeim.

49:37 And I will cause Elam to be dismayed before their enemies, and before them that seek their life; and I will bring evil upon them, even my fierce anger, saith Yahwe; and I will send the sword after them, till I have consumed them;

49:38 Ég reisi hásaeti mitt í Elam og eyði þaðan konungi og höfðingjum - segir Drottinn.

49:38 And I will set my throne in Elam, and will destroy from thence king and princes, saith Yahwe.

49:39 En þá er fram liða stundir mun ég snúa við högum Elams - segir Drottinn.

49:39 But it shall come to pass in the latter days, that I will bring back the captivity of Elam, saith Yahwe.

50:1 Orðið sem Drottinn talaði um Babylon, um land Kaldea, fyrir munn Jeremía spámanns.

50:1 The word that Yahwe spake concerning Babylon, concerning the land of the Chaldeans, by Jeremiah the prophet.

50:2 Kunngjörðið það meðal þjóðanna, boðið það og settið upp merki! Boðið það, dyljið það ekki! Segið: "Babylon er unnin! Bel er orðin til skammar! Mardúk niður brotinn! Líkneskin eru orðin til skammar, skurðgoðin niður brotin!"

50:2 Declare ye among the nations and publish, and set up a standard; publish, and conceal not: say, Babylon is taken, Bel is put to shame, Merodach is dismayed; her images are put to shame, her idols are dismayed.

50:3 Þjóð kemur á móti henni úr norðurátt, hún gjörir land hennar að auðn, svo að enginn maður býr þar framar, bæði menn og skepnur flýja, fara burt.

50:3 For out of the north there cometh up a nation against her, which shall make her land desolate, and none shall dwell therein: they are fled, they are gone, both man and beast.

50:4 Á þeim dögum og á þeim tíma - segir Drottinn - munu Ísraelsmenn koma, ásamt Júdamönnum. Grátandi munu þeir ganga og leita Drottins, Guðs síns.

50:4 In those days, and in that time, saith Yahwe, the children of Israel shall come, they and the children of Judah together; they shall go on their way weeping, and shall seek Yahwe their God.

50:5 Þeir spyrja eftir Sion, þangað stefna þeir. Þeir koma og ganga Drottni á hönd með eilífum sáttmála, sem ekki mun gleymast.

50:5 They shall inquire concerning Zion with their faces thitherward, saying, Come ye, and join yourselves to Yahwe in an everlasting covenant that shall not be forgotten.

50:6 Þjóð mín var sem týndir sauðir, hirðar þeirra leiddu þá afvega, tældu þá upp í fjöll, þeir reikuðu af hálsi á hæð, gleymdu bóli sínu.

50:6 My people have been lost sheep: their shepherds have caused them to go astray; they have turned them away on the mountains; they have gone from mountain to hill; they have forgotten their resting-place.

50:7 Allir, sem hittu þá, átu þá, og móttöðumenn þeirra sögðu: "Vér höfum oss enga sekt, vegna þess að þeir syndguðu gegn Drottni, haglendi réttlætisins og von feðra þeirra, Drottni."

50:7 All that found them have devoured them; and their adversaries said, We are not guilty, because they have sinned against Yahwe, the habitation of righteousness, even Yahwe, the hope of their fathers.

50:8 Flyið burt úr Babelýlon og farið burt úr landi Kaldea og verið sem hafnar á undan hjörðinni.

50:8 Flee out of the midst of Babylon, and go forth out of the land of the Chaldeans, and be as the he-goats before the flocks.

50:9 Sjá, ég læt upp rísa safn mikilla þjóða frá norðlægum löndum, er fer á móti Babelýlon. Þær munu skipa sér móti henni. Þaðan mun hún unnið verða. Örvar þeirra eru eins og giftusöm hetja, er ekki hverfur aftur við svo búið.

50:9 For, lo, I will stir up and cause to come up against Babylon a company of great nations from the north country; and they shall set themselves in array against her; from thence she shall be taken: their arrows shall be as of an expert mighty man; none shall return in vain.

50:10 Kaldea skal verða að herfangi, allir, sem hana ræna, fá nægju sína - segir Drottinn.

50:10 And Chaldea shall be a prey: all that prey upon her shall be satisfied, saith Yahwe.

50:11 Gleðjast, já fagnid, þér ránsmenn eignar minnar, já stökkvið eins og þreskjandi kviga og hvíð eins og stóðhestar.

50:11 Because ye are glad, because ye rejoice, O ye that plunder my heritage, because ye are wanton as a heifer that treadeth out *the grain*, and neigh as strong horses;

50:12 Móðir yðar verður mjög til skammar, hún, sem ól yður, má fyrirverða sig. Sjá, hún er hin síðasta meðal þjóðanna, eyðimörk, þurrt land, heiði!

50:12 your mother shall be utterly put to shame; she that bare you shall be confounded: behold, she shall be the hindmost of the nations, a wilderness, a dry land, and a desert.

50:13 Vegna reiði Drottins mun hún verða óbyggð og verða algjörlega að auðn. Hvern, sem fer fram hjá Babelýlon, mun hrylla við, og hann mun hæðast að öllum áföllunum, sem hún hefir orðið fyrir.

50:13 Because of the wrath of Yahwe she shall not be inhabited, but she shall be wholly desolate: every one that goeth by Babylon shall be astonished, and hiss at all her plagues.

50:14 Skipið yður niður kringum Babelýlon, allir þér bogmenn! Skjótið á

hana, sparið ekki örvarnar, því að gegn Drottni hefir hún syndgað.

50:14 Set yourselves in array against Babylon round about, all ye that bend the bow; shoot at her, spare no arrows: for she hath sinned against Yahwe.

50:15 Ljostið upp ópi hringinn í kringum hana: Hún hefir gefist upp, stöðir hennar eru fallnar, múrar hennar niður rifnir, það er hefnd Drottins. Hefnið yðar á henni. Gjörði við hana eins og hún hefir til gjört.

50:15 Shout against her round about: she hath submitted herself; her bulwarks are fallen, her walls are thrown down; for it is the vengeance of Yahwe: take vengeance upon her; as she hath done, do unto her.

50:16 Afmáid í Babelýlon sáðmanninn og þann, er sigðina ber um uppskerutímann. Fyrir hinu vigfreka sverði munu þeir hver og einn hverfa til sinnar ljóðar og flyja hver og einn til síns lands.

50:16 Cut off the sower from Babylon, and him that handleth the sickle in the time of harvest: for fear of the oppressing sword they shall turn every one to his people, and they shall flee every one to his own land.

50:17 Ísrael er sem burtflændur saundur, er ljón hafa elt: Fyrst át Assýriukonungur hann og nú síðast hefir Nebúkadresar Babelkonungur nagað bein hans.

50:17 Israel is a hunted sheep; the lions have driven him away: first, the king of Assyria devoured him; and now at last Nebuchadrezzar king of Babylon hath broken his bones.

50:18 Fyrir því segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð, svo: Sjá, ég vitja Babelkonungs og lands hans, eins og ég vitjaði Assýriukonungs.

50:18 Therefore thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: Behold, I will punish the king of Babylon and his land, as I have punished the king of Assyria.

50:19 Ég leiði Ísrael aftur heim í haglendi sitt, og hann skal vera á beit á Karmel og í Basan og sedja hungur sitt á Efraim-fjöllum og í Gilead.

50:19 And I will bring Israel again to his pasture, and he shall feed on Carmel and Bashan, and his soul shall be satisfied upon the hills of Ephraim and in Gilead.

50:20 Á þeim dögum og á þeim tíma - segir Drottinn - mun leitað verða að sekt Ísraels, en hún er ekki framar til, og að syndum Júda, en þær finnast ekki, því að ég mun fyrirgefa þeim, sem ég læt eftir verða.

50:20 In those days, and in that time, saith Yahwe, the iniquity of Israel shall be sought for, and there shall be none; and the sins of Judah, and they shall not be found: for I will pardon them whom I leave as a remnant.

50:21 Far móti Maratajim-héraði og gegn íbúum Pekod. Eyð þeim og helga þá banni - segir Drottinn - og gjör með öllu svo sem ég hefi fyrir þig lagt.

50:21 Go up against the land of Merathaim, even against it, and against the inhabitants of Pekod: slay and utterly destroy after them, saith Yahwe, and do according to all that I have commanded thee.

50:22 Heyr! Stríð í landinu og mikil eyðilegging!

50:22 A sound of battle is in the land, and of great destruction.

50:23 Hversu er hamarinn, sem laust alla jörðina, höggvinn af skafti og sundurbrotinn! Hversu er Babelýlon orðin að skelfingu meðal þjóðanna!

50:23 How is the hammer of the whole earth cut asunder and broken! how is Babylon become a desolation among the nations!

50:24 Ég lagði snöru fyrir þig - Babelýlon, og þú festist og vissir ekki af. Þú náðist og þú varst gripin, því að þú hafðir dirfst að herjast gegn Drottni.

50:24 I have laid a snare for thee, and thou art also taken, O Babylon, and thou wast not aware: thou art found, and also caught, because thou hast striven against Yahwe.

50:25 Drottinn hefir lokið upp vopnabúri sínu og tekið út vopn reiði sinnar, því að herrann, Drottinn allsherjar, hefir verk með höndum í landi Kaldea.

50:25 Yahwe hath opened his armory, and hath brought forth the weapons of his indignation; for the Lord, Yahwe of hosts, hath a work *to do* in the land of the Chaldeans.

50:26 Komið móti henni úr öllum áttum, ljúkið upp hlöðum hennar, kastid henni eins og bundinum í bing og helgið hana banni! Látið engar leifar af henni eftir verða!

50:26 Come against her from the utmost border; open her store-houses; cast her up as heaps, and destroy her utterly; let nothing of her be left.

50:27 Drepið alla uxa hennar, þeir skulu hniga niður til slátrunar. Vei þeim, því að dagur þeirra er kominn, hegningartími þeirra.

50:27 Slay all her bullocks; let them go down to the slaughter: woe unto them! for their day is come, the time of their visitation.

50:28 Heyr! Hér eru menn, sem flúið hafa og komist undan frá Babelýlon til þess að boða í Sion að Drottinn, Guð vor, hefnir, hefnir fyrir musteri sitt.

50:28 The voice of them that flee and escape out of the land of Babylon, to declare in Zion the vengeance of Yahwe our God, the vengeance of his temple.

50:29 Þjóðið skyttum út gegn Babelýlon, öllum þeim sem benda boga! Setjið herbúðir allt í kringum hana! Látið engan komast undan! Gjaldið henni eftir verkum hennar! Gjörði við hana að öllu svo sem hún hefir til gjört, því að hún hefir ofmetnast gegn Drottni, gegn Hinum heilaga í Ísrael.

50:29 Call together the archers against Babylon, all them that bend the bow; encamp against her round about; let none thereof escape: recompense her according to her work; according to all that she hath done, do unto her; for she hath been proud against Yahwe, against the Holy One of Israel.

50:30 Fyrir því skulu æskumenn hennar falla á torgunum og allir hermenn hennar farast á þeim degi - segir Drottinn.

50:30 Therefore shall her young men fall in her streets, and all her men of war shall be brought to silence in that day, saith Yahwe.

50:31 Sjá, ég ætla að finna þig, Drambsemi - segir herrann, Drottinn allsherjar - því að dagur þinn er kominn, hegningartími þinn.

50:31 Behold, I am against thee, O thou proud one, saith the Lord, Yahwe of hosts; for thy day is come, the time that I will visit thee.

50:32 Nú skal Drambsemi hrasa og falla, og enginn skal reisa hana á fætur, og ég mun leggja eld í borgir hennar, og hann skal eyða öllu því, sem umhverfis hana er.

50:32 And the proud one shall stumble and fall, and none shall raise him up; and I will kindle a fire in his cities, and it shall devour all that are round about him.

50:33 Svo segir Drottinn allsherjar: Kúgaðir eru Ísraelsmenn og Júdamenn allir saman. Allir þeir, er þá hafa herleitt, halda þeim föstum, vilja ekki láta þá lausa.

50:33 Thus saith Yahwe of hosts: The children of Israel and the children of Judah are oppressed together; and all that took them captive hold them fast; they refuse to let them go.

50:34 En lausnari þeirra er sterkur, - Drottinn allsherjar heitir hann. Hann mun reka mál þeirra með dagnði, til þess að hann speki jörðina, en óspeki Babýlonsbúa.

50:34 Their Redeemer is strong; Yahwe of hosts is his name: he will thoroughly plead their cause, that he may give rest to the earth, and disquiet the inhabitants of Babylon.

50:35 Sverð komi yfir Kaldea - segir Drottinn - og yfir Babýlonsbúa og yfir höfðingja hennar og vitringa!

50:35 A sword is upon the Chaldeans, saith Yahwe, and upon the inhabitants of Babylon, and upon her princes, and upon her wise men.

50:36 Sverð komi yfir þvaðrarana, svo að þeir standi eins og afglapar! Sverð komi yfir kappá hennar, svo að þeir verði huglausir!

50:36 A sword is upon the boasters, and they shall become fools; a sword is upon her mighty men, and they shall be dismayed.

50:37 Sverð komi yfir hesta hennar og vagna og yfir allan þjóðblendinginn, sem í henni er, svo að þeir verði að konum! Sverð komi yfir fjársjóðu hennar, svo að þeim verði rænt!

50:37 A sword is upon their horses, and upon their chariots, and upon all the mingled people that are in the midst of her; and they shall become as women: a sword is upon her treasures, and they shall be robbed.

50:38 Sverð komi yfir vötn hennar, svo að þau þorni! Því að skurðgoðaland er það, og þeir láta sem vitfirringar með skelfingar-likneskin.

50:38 A drought is upon her waters, and they shall be dried up; for it is a land of graven images, and they are mad over idols.

50:39 Fyrir því munu urðarkettir búa hjá sjökulum, og strútstuglar búa í henni, og hún skal ekki frammar byggð

vera að cilifu, né þar verða búið frá kyni til kyns.

50:39 Therefore the wild beasts of the desert with the wolves shall dwell there, and the ostriches shall dwell therein: and it shall be no more inhabited for ever; neither shall it be dwelt in from generation to generation.

50:40 Eins og Guð umturnaði Sódómu og Gómorru og nágrannaborgunum - segir Drottinn - svo skal og enginn maður búa þar né nokkurt mannsbarn hafast við í henni.

50:40 As when God overthrew Sodom and Gomorrah and the neighbor cities thereof, saith Yahwe, so shall no man dwell there, neither shall any son of man sojourn therein.

50:41 Sjá, lýður kemur úr norðurátt og mikil þjóð og voldugir konungar rísa upp á útkjálkum jarðar.

50:41 Behold, a people cometh from the north; and a great nation and many kings shall be stirred up from the uttermost parts of the earth.

50:42 Þeir bera boga og skotspjót, þeir eru grimmir og sýna enga miskunn, háreysti þeirra er sem hafgnýr, og þeir ríða hestum, búnir sem hermenn til bardaga gegn þér, dóttirin Babýlon.

50:42 They lay hold on bow and spear; they are cruel, and have no mercy; their voice roareth like the sea; and they ride upon horses, every one set in array, as a man to the battle, against thee, O daughter of Babylon.

50:43 Babelkonungur hefir fengið fregnir af þeim, hendur hans eru magnlausar, angist hefir gripið hann, kvalir, eins og jóðsjúka konu.

50:43 The king of Babylon hath heard the tidings of them, and his hands wax feeble: anguish hath taken hold of him, and pangs as of a woman in travail.

50:44 Sjá, eins og ljón, sem kemur út úr kjarrinu á Jórðanabökkum og stígur upp á sigrænt engið, svo mun ég skyndilega reka þá burt þaðan, og hvern þann, sem útvalinn er, mun ég setja yfir hana. Því að hver er minn líki? Hver vill stefna mér? Hver er sá hirðir, er fái staðist fyrir mér?

50:44 Behold, the *enemy* shall come up like a lion from the pride of the Jordan against the strong habitation: for I will suddenly make them run away from it; and whoso is chosen, him will I appoint over it: for who is like me? and who will appoint me a time? and who is the shepherd that can stand before me?

50:45 Heyrið því ráðsályktun Drottins, er hann hefir gjört viðvíkjandi Babýlon, og þær fyriræðlanir, er hann hefir í huga viðvíkjandi landi Kaldea: Sannarlega munu þeir draga þá burt, hina lítilmóðlegustu úr hjörðinni. Sannarlega skal haglendið verða agudofa yfir þeim.

50:45 Therefore hear ye the counsel of Yahwe, that he hath taken against Babylon; and his purposes, that he hath purposed against the land of the Chaldeans: Surely they shall drag them away, *even* the little ones of the flock; surely he shall make their habitation desolate over them.

50:46 Af ópinu: "Babýlon er unnin" nótrar jörðin, og neyðarkvein heyrir meðal þjóðanna.

50:46 At the noise of the taking of Babylon the earth trembleth, and the cry is heard among the nations.

51:1 Svo segir Drottinn: Sjá, ég vek upp eyðandi storm gegn Babýlon og gegn íbúum Kaldeu.

51:1 Thus saith Yahwe: Behold, I will raise up against Babylon, and against them that dwell in Leb-kamai, a destroying wind.

51:2 Ég sendi vinsara gegn Babýlon, að þeir vinsi hana og tæmi land hennar. Þegar þeir umkringja hana á óheilladegi.

51:2 And I will send unto Babylon strangers, that shall winnow her; and they shall empty her land: for in the day of trouble they shall be against her round about.

51:3 skal enginn benda boga sinn né reigja sig í pansara sínum. Illfið ekki æskumönnum hennar, helgið hanni allan her hennar.

51:3 Against *him* that bendeth let the archer bend his bow, and against *him* that lifteth himself up in his coat of mail: and spare ye not her young men; destroy ye utterly all her host.

51:4 svo að vegnir menn falli í landi Kaldea og sverði lagðir hnigi á strætum hennar.

51:4 And they shall fall down slain in the land of the Chaldeans, and thrust through in her streets.

51:5 af því að land þeirra er fullt af sekt gegn Hinum heilaga í Ísrael. En Ísrael og Júda eru ekki yfirgefin af Guði sínum. Drottni allsherjar.

51:5 For Israel is not forsaken, nor Judah, of his God, of Yahwe of hosts; though their land is full of guilt against the Holy One of Israel.

51:6 Flyið út úr Babýlon og hver og einn forði lífi sínu. Látið eigi tortíma yður vegna misgjörða hennar. Því að það er hefndartími Drottins, hann endurgeldur henni eins og hún hefir til unnið.

51:6 Flee out of the midst of Babylon, and save every man his life; be not cut off in her iniquity: for it is the time of Yahwe's vengeance; he will render unto her a recompense.

51:7 Babýlon var gullbikar í hendi Drottins, er gjörði alla jörðina drukkna. Af vini hennar drukku þjóðirnar, fyrir því létu þjóðirnar sem þær væru óðar.

51:7 Babylon hath been a golden cup in Yahwe's hand, that made all the earth drunken: the nations have drunk of her wine; therefore the nations are mad.

51:8 Sviplega er Babýlon fallin og sundurmoluð. Kveinið yfir henni! Sækið smyrsl við kvölum hennar, má vera að hún verði læknuð.

51:8 Babylon is suddenly fallen and destroyed: wail for her; take balm for her pain, if so be she may be healed.

51:9 "Vér ætluðum að lækna Babýlon, en hún var ólæknuandi. Yfirgefið hana, og förum hver til síns lands, því að refsidómur sá, er yfir hana gengur, nær til himins og gnæfir við ský."

51:9 We would have healed Babylon, but she is not healed: forsake her, and let us go

every one into his own country; for her judgment reacheth unto heaven, and is lifted up even to the skies.

51:10 Drottinn hefir leitt í ljós vort réttláta málefni, komið, vér skulum kunngjöra í Sion verk Drottins, Guðs vors!

51:10 Yahwe hath brought forth our righteousness: come, and let us declare in Zion the work of Yahwe our God.

51:11 Fægið örvarnar, takið á yður skjölduna! Drottinn hefir vakið hugmód Medíunkonunga, því að fyrirætlan hans er miðuð gegn Babel til þess að eyða hana. Því að það er hefnd Drottins, hefnd fyrir musteri hans.

51:11 Make sharp the arrows; hold firm the shields: Yahwe hath stirred up the spirit of the kings of the Medes; because his purpose is against Babylon, to destroy it: for it is the vengeance of Yahwe, the vengeance of his temple.

51:12 Reisið merki gegn Babelsmúrum! Aukið vörðinn! Skipið verði! Setjið launsátur! Því að Drottinn hefir ákveðið og framkvæmir það, er hann hefir hótað Babelsmúrum.

51:12 Set up a standard against the walls of Babylon, make the watch strong, set the watchmen, prepare the ambushes; for Yahwe hath both purposed and done that which he spake concerning the inhabitants of Babylon.

51:13 Þú, sem býr við hin miklu vötn, auðug að fjársjóðum, endadægur þitt er komið, lífdagar þínir taldir.

51:13 O thou that dwellest upon many waters, abundant in treasures, thine end is come, the measure of thy covetousness.

51:14 Drottinn allsherjar sver við sjálfan sig: Þótt ég hefði fyllt þig mönnum, eins og engisprettum, munu menn þó hefja siguróp yfir þér.

51:14 Yahwe of hosts hath sworn by himself, saying, Surely I will fill thee with men, as with the canker-worm; and they shall lift up a shout against thee.

51:15 Hann, sem gjört hefir jörðina með krafti sínum, skapað heiminn af speki sinni og þanið út himininn af hyggjuviti sínu, -

51:15 He hath made the earth by his power, he hath established the world by his wisdom, and by his understanding hath he stretched out the heavens:

51:16 Þegar hann þrumar, svarar vatnagnýr í himninum, - þegar hann lætur ský upp stíga frá endimörkum jarðar og gjörir leiftur til þess að búa rás regninu og hleypir vindinum út úr forðabúrum hans,

51:16 when he uttereth his voice, there is a tumult of waters in the heavens, and he causeth the vapors to ascend from the ends of the earth; he maketh lightnings for the rain, and bringeth forth the wind out of his treasures.

51:17 Þá stendur sérhver maður undrandi og skilur þetta ekki, og sérhver gullsmiður skammast sín fyrir líkneski sitt, því að hin steiptu líkneski hans eru tál, og í þeim er enginn andi.

51:17 Every man is become brutish and is without knowledge; every goldsmith is put to shame by his image; for his molten image is falsehood, and there is no breath in them.

51:18 Hégómi eru þau, háðungar-smíði, þegar hegningartími þeirra kemur, er úti um þau.

51:18 They are vanity, a work of delusion: in the time of their visitation they shall perish.

51:19 En hlutdeild Jakobs er ekki þeim lík, heldur er hann skapari alls, og Ísrael er hans eignarkynkvísl. Drottinn allsherjar er nafn hans.

51:19 The portion of Jacob is not like these; for he is the former of all things; and *Israel* is the tribe of his inheritance: Yahwe of hosts is his name.

51:20 Þú varst mér hamar, hervopn, að ég gæti molað sundur með þér þjóðir og eytt með þér konungsríki.

51:20 Thou art my battle-axe and weapons of war: and with thee will I break in pieces the nations; and with thee will I destroy kingdoms;

51:21 að ég gæti molað sundur með þér hesta og reiðmenn, að ég gæti molað sundur með þér vagna og þá, sem í þeim óku.

51:21 and with thee will I break in pieces the horse and his rider;

51:22 að ég gæti molað sundur með þér karla og konur, að ég gæti molað sundur með þér gamla og unga, að ég gæti molað sundur með þér æskumenn og meyjar.

51:22 and with thee will I break in pieces the chariot and him that rideth therein; and with thee will I break in pieces man and woman; and with thee will I break in pieces the old man and the youth; and with thee will I break in pieces the young man and the virgin;

51:23 að ég gæti molað sundur með þér hirða og hjarðir, að ég gæti molað sundur með þér akurmenn og sameyki þeirra, að ég gæti molað sundur með þér jarla og landstjóra!

51:23 and with thee will I break in pieces the shepherd and his flock; and with thee will I break in pieces the husbandman and his yoke of oxen; and with thee will I break in pieces governors and deputies.

51:24 Ég endurgeld Babel og öllum íbúum Kaldeu allt það illt, er þeir hafa gjört Sion að yður áhorfandi - segir Drottinn.

51:24 And I will render unto Babylon and to all the inhabitants of Chaldea all their evil that they have done in Zion in your sight, saith Yahwe.

51:25 Sjá, ég ætla að finna þig, þú Skaðræðisfjall - segir Drottinn - þú sem skaðræði vannst allri jörðinni, og ég útrétti hönd mína gegn þér og velti þér ofan af hömrinum og gjöri þig að brenndu fjalli.

51:25 Behold, I am against thee, O destroying mountain, saith Yahwe, which destroyest all the earth; and I will stretch out my hand upon thee, and roll thee down from the rocks, and will make thee a burnt mountain.

51:26 Úr þér skulu menn ekki sækja hornsteina, né undirstöðusteina, heldur

skalt þú verða að cilifri auðn - segir Drottinn.

51:26 And they shall not take of thee a stone for a corner, nor a stone for foundations; but thou shalt be desolate for ever, saith Yahwe.

51:27 Reisið merki á jörðinni! Þeytið lúðurinn meðal þjóðanna! Vigðið þjóðir móti henni! Kallið móti henni konungsríki Ararats, Minní og Askenas! Skipið herförlingja móti henni! Færið fram hesta, líka byrstum engisprettum!

51:27 Set ye up a standard in the land, blow the trumpet among the nations, prepare the nations against her, call together against her the kingdoms of Ararat, Minni, and Ashkenaz: appoint a marshal against her; cause the horses to come up as the rough canker-worm.

51:28 Vigðið þjóðir móti henni, konunga Medíu, jarla hennar og landstjóra og allt land ríkis þeirra.

51:28 Prepare against her the nations, the kings of the Medes, the governors thereof, and all the deputies thereof, and all the land of their dominion.

51:29 Þá nötrar jörðin og bifast, því að fyrirætlanir Drottins gegn Babel rætast, með því að hann gjörir Babel að auðn, svo að enginn býr þar.

51:29 And the land trembleth and is in pain; for the purposes of Yahwe against Babylon do stand, to make the land of Babylon a desolation, without inhabitant.

51:30 Kappar Babels hætta við að berjast, þeir halda kyrru fyrir í virkjunum, hreysti þeirra er þorrin, þeir eru orðnir að konum. Menn hafa lagt eld í hibiði hennar, slagbrandar hennar eru brotnir.

51:30 The mighty men of Babylon have forborne to fight, they remain in their strongholds; their might hath failed; they are become as women: her dwelling-places are set on fire; her bars are broken.

51:31 Hlaupasveinn hleypur móti hlaupasveini og sendibóði móti sendiböðum til þess að boða Babelkonungi að borg hans sé unnin öllumegin.

51:31 One post shall run to meet another, and one messenger to meet another, to show the king of Babylon that his city is taken on every quarter:

51:32 brýrnar teknar, sefmýrarnar brenndar í eldi og hermennirnir skelfdir.

51:32 and the passages are seized, and the reeds they have burned with fire, and the men of war are affrighted.

51:33 Já, svo segir Drottinn allsherjar, Ísraels Guð: Dóttirin Babelon líkist láfa á þeim tíma, þá er hann er troðinn. Innan skamms kemur og uppskerutími fyrir hana.

51:33 For thus saith Yahwe of hosts, the God of Israel: The daughter of Babylon is like a threshing-floor at the time when it is trodden; yet a little while, and the time of harvest shall come for her.

51:34 "Nebúkadresar Babelkonungur hefir etið oss, hefir eytt oss, hann gjörði úr oss tómtilát. Hann svalg oss eins og dreki, kýldi vömb sína og rak oss burt úr unaðslandi voru!"

51:34 Nebuchadrezzar the king of Babylon hath devoured me, he hath crushed me, he hath made me an empty vessel, he hath, like a monster, swallowed me up, he hath filled his maw with my delicacies; he hath cast me out.

51:35 "Það ofbeldi og sú misþyrming, sem ég hefi orðið fyrir, komi yfir Babilón," segi Sionbúar, og "blóð mitt komi yfir íbúa Kaldeu," segi Jerúsalem.
51:35 The violence done to me and to my flesh be upon Babylon, shall the inhabitant of Zion say; and, My blood be upon the inhabitants of Chaldea, shall Jerusalem say.

51:36 Fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég tek að mér málefni þitt og læt þig ná rétti þínum. Ég þurrka upp vatn Babilóns og læt uppsprettu hennar þorna.

51:36 Therefore thus saith Yahwe: Behold, I will plead thy cause, and take vengeance for thee; and I will dry up her sea, and make her fountain dry.

51:37 Og hún skal verða að grjóthrúgu, að sjakalabæli, að skelfing og háði, enginn skal þar búa.

51:37 And Babylon shall become heaps, a dwelling-place for jackals, an astonishment, and a hissing, without inhabitant.

51:38 Þeir öskra allir eins og ung ljón, gnöllra eins og ljónshvolpar.

51:38 They shall roar together like young lions; they shall growl as lions' whelps.

51:39 En þegar græðgihitinn er kominn í þá, vil ég búa þeim veislu og gjöra þá drukkna, til þess að þeir verði kátir. Því næst skulu þeir sofna eilífum svefni og ekki vakna framár! - segir Drottinn.

51:39 When they are heated, I will make their feast, and I will make them drunken, that they may rejoice, and sleep a perpetual sleep, and not wake, saith Yahwe.

51:40 Ég læt þá hniga sem lömb til slátrunar, sem hrúta ásamt höfnum.

51:40 I will bring them down like lambs to the slaughter, like rams with he-goats.

51:41 Hversu varð Sesak unnin og tekin, hún er fræg var um víða veröld! Hversu er Babilón orðin að skelfingu meðal þjóðanna!

51:41 How is Sheshach taken! and the praise of the whole earth seized! how is Babylon become a desolation among the nations!

51:42 Sjórinn gekk yfir Babilón, hún huldist gnýjandi bylgjum hans.

51:42 The sea is come up upon Babylon; she is covered with the multitude of the waves thereof.

51:43 Borgir hennar urðu að auðn, að þurru landi og heiði. Enginn maður mun framár búa þar né nokkurt mannsbarn fara þar um.

51:43 Her cities are become a desolation, a dry land, and a desert, a land wherein no man dwelleth, neither doth any son of man pass thereby.

51:44 Ég vitja Bels í Babilón og tek út úr munni hans það, er hann hefir gleypt, og eigi skulu þjóðir framár streyma til hans. Babilónsmúr hrynur einnig.

51:44 And I will execute judgment upon Bel in Babylon, and I will bring forth out of his mouth that which he hath swallowed up; and the nations shall not flow any more unto him: yea, the wall of Babylon shall fall.

51:45 Far út úr henni, lýður minn, og hver og einn forði lífi sínu undan hinni brennandi reiði Drottins.

51:45 My people, go ye out of the midst of her, and save yourselves every man from the fierce anger of Yahwe.

51:46 Látið ekki hugfallast og verðið ekki hræddir við tíðindin, sem heyrast í landinu. Þessi tíðindi koma þetta árið og því næst önnur tíðindi annað árið: ofbeldi er framið í landinu, og drottinari ris mót drottvara.

51:46 And let not your heart faint, neither fear ye for the tidings that shall be heard in the land; for tidings shall come one year, and after that in another year *shall come* tidings, and violence in the land, ruler against ruler.

51:47 Fyrir því, sjá, þeir dagar koma, að ég vitja skurðgöða Babilóns, og þá mun allt land hennar verða til skammar og allir vegnir menn hennar falla inni í henni.

51:47 Therefore, behold, the days come, that I will execute judgment upon the graven images of Babylon; and her whole land shall be confounded; and all her slain shall fall in the midst of her.

51:48 Þá mun himinn og jörð og allt, sem í þeim er, hlakka yfir Babilón, því að úr norðri brjótast eyðendurnir inn yfir hana - segir Drottinn.

51:48 Then the heavens and the earth, and all that is therein, shall sing for joy over Babylon; for the destroyers shall come unto her from the north, saith Yahwe.

51:49 Babilón verður að falla vegna hinna veginna manna af Ísrael, eins og veginnir menn hafa orðið að falla um alla jörðina vegna Babilón.

51:49 As Babylon hath caused the slain of Israel to fall, so at Babylon shall fall the slain of all the land.

51:50 Þér, sem undan sverðinu hafið komist, haldið þér áfram, standið ekki við. Minnist Drottins í fjarlægð og hafið Jerúsalem í huga.

51:50 Ye that have escaped the sword, go ye, stand not still; remember Yahwe from afar, and let Jerusalem come into your mind.

51:51 Vér erum orðnir til skammar, því að vér urðum varir við fyrirlitningu, blygðun hylur auglit vor, því að údendir menn hafa brotist inn yfir helgidóma mustersis Drottins.

51:51 We are confounded, because we have heard reproach; confusion hath covered our faces: for strangers are come into the sanctuaries of Yahwe's house.

51:52 Fyrir því, sjá, þeir dagar munu koma - segir Drottinn - að ég vitja skurðgöða hennar, og sverði lagðir menn skulu stynja í öllu landi hennar.

51:52 Wherefore, behold, the days come, saith Yahwe, that I will execute judgment upon her graven images; and through all her land the wounded shall groan.

51:53 Þó að Babilón hefji sig til himins og þó að hún gjöri vígi sitt svo

hátt, að það verði ókleift, þá munu þó frá mér koma eyðendur yfir hana - segir Drottinn.

51:53 Though Babylon should mount up to heaven, and though she should fortify the height of her strength, yet from me shall destroyers come unto her, saith Yahwe.

51:54 Heyr! Neyðarkvein frá Babilón og mikil eyðilegging úr landi Kaldea!

51:54 The sound of a cry from Babylon, and of great destruction from the land of the Chaldeans!

51:55 Já, Drottinn eyðir Babilón og upprætir úr henni hinn mikla hávaða. Bylgjur þeirra gnýja eins og stór vötn, gjallandi kveður við óp þeirra.

51:55 For Yahwe layeth Babylon waste, and destroyeth out of her the great voice; and their waves roar like many waters; the noise of their voice is uttered:

51:56 Því að eyðandi kemur yfir hana, yfir Babilón, og kappar hennar verða teknir höndum og bogar þeirra brotnir, því að Drottinn er Guð endurgjaldsins, hann endurgeldur áreiðanlega.

51:56 For the destroyer is come upon her, even upon Babylon, and her mighty men are taken, their bows are broken in pieces; for Yahwe is a God of recompenses, he will surely requite.

51:57 Ég gjöri drukkna höfðingja hennar og vitringa, jarla hennar og landstjóra og kappa hennar. Þeir skulu sofna eilífum svefni og eigi vakna framár - segir konungurinn. Drottinn allsherjar er nafn hans.

51:57 And I will make drunk her princes and her wise men, her governors and her deputies, and her mighty men; and they shall sleep a perpetual sleep, and not wake, saith the King, whose name is Yahwe of hosts.

51:58 Svo segir Drottinn allsherjar: Hinn víði Babilónsmúr skal rifinn verða til grunna og hún háu borgarhlíð hennar brennd í eldi, - já, lýðir vinna fyrir gýg og þjóðir leggja á sig erfiði fyrir eldinn!

51:58 Thus saith Yahwe of hosts: The broad walls of Babylon shall be utterly overthrown, and her high gates shall be burned with fire; and the peoples shall labor for vanity, and the nations for the fire; and they shall be weary.

51:59 Skipunin sem Jeremía spámaður lagði fyrir Seraja Neríasón, Mahasejasonar, þá er hann fór í erindum Sedekía Júdakonungs til Babilón, á fjórða ári ríkisstjórnar hans. En Seraja var herbúðastjóri.

51:59 The word which Jeremiah the prophet commanded Seraiah the son of Neriah, the son of Mahseiah, when he went with Zedekiah the king of Judah to Babylon in the fourth year of his reign. Now Seraiah was chief chamberlain.

51:60 En Jeremía skriftaði alla þá ógefufu, er koma mundi yfir Babilón, í eina bók - allar þessar ræður, sem ritaðar eru um Babilón.

51:60 And Jeremiah wrote in a book all the evil that should come upon Babylon, even all these words that are written concerning Babylon.

51:61 Jeremía sagði við Seraja: "Þá er þú kemur til Bábýlon, þá sjá til, að þú lesir upp öll þessi orð.

51:61 And Jeremiah said to Seraiah, When thou comest to Babylon, then see that thou read all these words,

51:62 og seg: „Drottinn, þú hefir sjálfur hótað þessum stað að afmá hann, svo að enginn byggji framar í honum, hvorki menn né skepnur, því að eilífri auðn skal hún verða."

51:62 And say, O Yahwe, thou hast spoken concerning this place, to cut it off, that none shall dwell therein, neither man nor beast, but that it shall be desolate for ever.

51:63 Og þegar þú hefir lesið bók þessa til enda, þá bind þú við hana stein og kasta þú henni út í Efrat.

51:63 And it shall be, when thou hast made an end of reading this book, that thou shalt bind a stone to it, and cast it into the midst of the Euphrates:

51:64 og seg: „Svo skal Bábýlon sökkva og ekki rísa upp aftur, vegna þeirrar ógæfu, er ég lét yfir hana koma!" Hér lýkur orðum Jeremía.

51:64 and thou shalt say, Thus shall Babylon sink, and shall not rise again because of the evil that I will bring upon her; and they shall be weary. Thus far are the words of Jeremiah.

52:1 Sedekía var tuttugu og eins árs að aldri, þá er hann varð konungur, og ellefu ár ríkti hann í Jerúsalem. Móðir hans hét Hamútal Jeremíadóttir og var frá Líbna.

52:1 Zedekiah was one and twenty years old when he began to reign; and he reigned eleven years in Jerusalem: and his mother's name was Hamutal the daughter of Jeremiah of Libnah.

52:2 Hann gjörði það sem illt var í augum Drottins, með öllu svo sem gjört hafði Jójakím.

52:2 And he did that which was evil in the sight of Yahwe, according to all that Jehoiakim had done.

52:3 Vegna reiði Drottins fór svo fyrir Jerúsalem og Júda, að hann varpaði þeim burt frá augliti sínu. Sedekía brá trúnaði við Babelkonung.

52:3 For through the anger of Yahwe did it come to pass in Jerusalem and Judah, until he had cast them out from his presence. And Zedekiah rebelled against the king of Babylon.

52:4 og á níunda ríkisári hans, á tíunda degi hins tíunda mánaðar, kom Nebúkadresar Babelkonungur með allan her sinn til Jerúsalem, og þeir settust um hana og reistu hervirki hringinn í kringum hana.

52:4 And it came to pass in the ninth year of his reign, in the tenth month, in the tenth day of the month, that Nebuchadrezzar king of Babylon came, he and all his army, against Jerusalem, and encamped against it; and they built forts against it round about.

52:5 Varð borgin þannig í umsátri fram á ellefta ríkisár Sedekía konungs.

52:5 So the city was besieged unto the eleventh year of king Zedekiah.

52:6 Í fjórða mánuðinum, á níunda degi mánaðarins, er hungrið tók að

sverfa að borginni og landslýður var orðinn vistalaus.

52:6 In the fourth month, in the ninth day of the month, the famine was sore in the city, so that there was no bread for the people of the land.

52:7 Þá var brotið skarð inn í borgina. Og konungur og allir hermennirnir flýðu og fóru út úr borginni um nóttina gegnum hliðið milli beggja múranna, sem er hjá konungsgarðinum, þótt Kaldear umkringdu borgina, og héldu leiðina til sléttlendisins.

52:7 Then a breach was made in the city, and all the men of war fled, and went forth out of the city by night by the way of the gate between the two walls, which was by the king's garden; (now the Chaldeans were against the city round about;) and they went toward the Arabah.

52:8 Her Kaldea veitti konungi eftírför og náði Sedekía á Jerikóvöllum, er allur her hans hafði tvístrast burt frá honum.

52:8 But the army of the Chaldeans pursued after the king, and overtook Zedekiah in the plains of Jericho; and all his army was scattered from him.

52:9 Tóku þeir konung höndum og fluttu hann til Ribla í Hamat-héraði til Babelkonungs. Hann kvað upp dóm hans.

52:9 Then they took the king, and carried him up unto the king of Babylon to Riblah in the land of Hamath; and he gave judgment upon him.

52:10 Lét Babelkonungur drepa sonu Sedekía fyrir augum hans. Sömuleiðis lét hann drepa alla höfðingja Júda í Ribla.

52:10 And the king of Babylon slew the sons of Zedekiah before his eyes: he slew also all the princes of Judah in Riblah.

52:11 En Sedekía lét hann blinda og binda eirfjöturum. Síðan lét Babelkonungur flytja hann til Bábýlon og setja í fangelsi, og var hann þar til dauðadags.

52:11 And he put out the eyes of Zedekiah; and the king of Babylon bound him in fetters, and carried him to Babylon, and put him in prison till the day of his death.

52:12 En í fimmta mánuði, á tíunda degi mánaðarins - það er á níjtánda ríkisári Nebúkadresars Babelkonungs - kom Nebúsaradan lífvarðarforingi, vildarþjónn Babelkonungs, til Jerúsalem

52:12 Now in the fifth month, in the tenth day of the month, which was the nineteenth year of king Nebuchadrezzar, king of Babylon, came Nebuzaradan the captain of the guard, who stood before the king of Babylon, into Jerusalem:

52:13 og brenndi musteri Drottins og konungshöllina og öll hús í Jerúsalem, og öll hús stórmennanna brenndi hann í eldi.

52:13 and he burned the house of Yahwe, and the king's house; and all the houses of Jerusalem, even every great house, burned he with fire.

52:14 En allur Kaldeaher, sá er var með

lífvarðarforingjanum, reif niður alla múrana umhverfis Jerúsalem.

52:14 And all the army of the Chaldeans, that were with the captain of the guard, brake down all the walls of Jerusalem round about.

52:15 En leifar lýðsins, þá er eftir voru í borginni, og liðhlaupana, þá er hlaupist höfðu í lið með Babelkonungi, og þá sem eftir voru af iðnaðarmönnum, herleiddi Nebúsaradan lífvarðarforingi til Bábýlon.

52:15 Then Nebuzaradan the captain of the guard carried away captive of the poorest of the people, and the residue of the people that were left in the city, and those that fell away, that fell to the king of Babylon, and the residue of the multitude.

52:16 En af almúga landsins lét Nebúsaradan lífvarðarforingi nokkra verða eftir sem vingarðsmenn og akurkarla.

52:16 But Nebuzaradan the captain of the guard left of the poorest of the land to be vinedressers and husbandmen.

52:17 Eirsúlurnar, er voru við musteri Drottins, og undirstöðupallana og eirhafið, er voru í musteri Drottins, brutu Kaldear sundur og fluttu allan eirinn til Bábýlon.

52:17 And the pillars of brass that were in the house of Yahwe, and the bases and the brazen sea that were in the house of Yahwe, did the Chaldeans break in pieces, and carried all the brass of them to Babylon.

52:18 Og katlana, eldspaðana, skarbitana, ádreifingarskálarnar, bollana og öll eiráhöldin, er notuð voru við guðspjónustuna, tóku þeir.

52:18 The pots also, and the shovels, and the snuffers, and the basins, and the spoons, and all the vessels of brass wherewith they ministered, took they away.

52:19 Þá tók og lífvarðarforinginn katlana, eldpönnurnar, ádreifingarskálarnar, pottana, ljósastikurnar, bollana, kerin - allt sem var af gulli og silfri.

52:19 And the cups, and the firepans, and the basins, and the pots, and the candlesticks, and the spoons, and the bowls -- that which was of gold, in gold, and that which was of silver, in silver, - the captain of the guard took away.

52:20 Súlurnar tvær, hafid og undirstöðupallana, er Salómon konungur hafði gjöra látið í musteri Drottins - eirinn úr öllum þessum áhöldum varð eigi veginn.

52:20 The two pillars, the one sea, and the twelve brazen bulls that were under the bases, which king Solomon had made for the house of Yahwe -- the brass of all these vessels was without weight.

52:21 En hvað súlurnar snertir, þá var önnur súlan átján álnir á hæð, og tólf álna langan þráð þurfti til að ná utan um hana, en hún var fjöggra fingra þykk, hol að innan.

52:21 And as for the pillars, the height of the one pillar was eighteen cubits; and a line of twelve cubits did compass it; and the thickness thereof was four fingers: it was hollow.

52:22 En ofan á henni var súlnahöfuð af eiri og var það fimm álnir á hæð. Riðið net og granatepli voru umhverfis höfuðið, allt af eiri, og eins var á hinni súluinni.

52:22 And a capital of brass was upon it; and the height of the one capital was five cubits, with network and pomegranates upon the capital round about, all of brass; and the second pillar also had like unto these, and pomegranates.

52:23 En granateplin voru níutín og sex, þau er út sneru. Öll granateplin voru hundrað á riðna netinu allt um kring.

52:23 And there were ninety and six pomegranates on the sides; all the pomegranates were a hundred upon the network round about.

52:24 Og lífvarðarforinginn tók Seraja höfuðprest og Sefanía annan prest og þröskuldsverðina þrjá.

52:24 And the captain of the guard took Seraiah the chief priest, and Zephaniah the second priest, and the three keepers of the threshold:

52:25 Og úr borginni tók hann hirðmann einn, er skipaður var yfir hermennina, og sjö menn af þeim, er daglega litu auglit konungs, er fundust í borginni, og ritara hershöfðingjans, þess er bauð út landslýðnum, og sextín manns af sveitafólki, því er fannst í borginni.

52:25 and out of the city he took an officer that was set over the men of war; and seven men of them that saw the king's face, that were found in the city; and the scribe of the captain of the host, who mustered the people of the land; and threescore men of the people of the land, that were found in the midst of the city.

52:26 Þessa menn tók Nebúsaradan lífvarðarforingi og flutti þá til Ribla til Babelkonungs.

52:26 And Nebuzaradan the captain of the guard took them, and brought them to the king of Babylon to Riblah.

52:27 En Babelkonungur lét drepa þá í Ribla í Hamat-héraði. Þannig var Júda herleiddur úr landi sínu.

52:27 And the king of Babylon smote them, and put them to death at Riblah in the land of Hamath. So Judah was carried away captive out of his land.

52:28 Þetta var mannfólkið, sem Nebúkadresar herleiddi: Sjöunda árið 3023 Júdabúa.

52:28 This is the people whom Nebuchadrezzar carried away captive: in the seventh year three thousand Jews and three and twenty;

52:29 átjándi ríkisár Nebúkadresars 832 sálir úr Jerúsalem.

52:29 in the eighteenth year of Nebuchadrezzar he carried away captive from Jerusalem eight hundred thirty and two persons;

52:30 Tuttugasta og þriðja ríkisár Nebúkadresars herleiddi Nebúsaradan lífvarðarforingi 745 sálir af Júdabúum. Alls voru það 4600 sálir.

52:30 in the three and twentieth year of Nebuchadrezzar Nebuzaradan the captain of the guard carried away captive of the Jews

seven hundred forty and five persons: all the persons were four thousand and six hundred.

52:31 Og á þritugasta og sjöunda útleððarári Jójakíns Júdakonungs, í tólfta mánuðinum, tuttugasta og fimmta dag mánaðarins, náðaði Evil-Meróðak Babelkonungur - árið sem hann kom til ríkis - Jójakín Júdakonung og tók hann út úr dýflissunni.

52:31 And it came to pass in the seven and thirtieth year of the captivity of Jehoiachin king of Judah, in the twelfth month, in the five and twentieth day of the month, that Evil-merodach king of Babylon, in the first year of his reign, lifted up the head of Jehoiachin king of Judah, and brought him forth out of prison;

52:32 Og hann talaði vingjarnlega við hann og setti stól hans ofar stólum hinna konunganna, sem hjá honum voru í Babylon.

52:32 and he spake kindly to him, and set his throne above the throne of the kings that were with him in Babylon,

52:33 Og hann fór úr bandingjafötum sínum og borðaði stöðuglega með honum, meðan hann lifði.

52:33 and changed his prison garments. And Jehoiachin did eat bread before him continually all the days of his life:

52:34 En uppeldi hans - hið stöðuga uppeldi - var honum veitt af Babelkonungi, það er hann þurfti á degi hverjum, alla ævi hans, allt þar til er hann dó.

52:34 and for his allowance, there was a continual allowance given him by the king of Babylon, every day a portion until the day of his death, all the days of his life.

1:1 Æ, hversu einmana er nú borgin, sú er áður var svo fjölbyggð, orðin eins og ekkja, sú er voldug var meðal þjóðanna, furstafrúin meðal héraðanna orðin kvadarkona.

1:1 How doth the city sit solitary, that was full of people! She is become as a widow, that was great among the nations! She that was a princess among the provinces is become tributary!

1:2 Hún grætur sáran um nætur, og tárin streyma ofan vanga hennar. Enginn er sá er huggi hana af öllum ástömnum hennar. Allir vinir hennar hafa brugðist henni, þeir eru orðnir óvinir hennar.

1:2 She weepeth sore in the night, and her tears are on her cheeks; Among all her lovers she hath none to comfort her: All her friends have dealt treacherously with her; they are become her enemies.

1:3 Júda hefir flúið land fyrir eynd og fyrir mikilli ánauð. Hann býr meðal heiðingjanna, finnur engan hvíldarstað. Allir ofsækjendur hans náðu honum í þrengslunum.

1:3 Judah is gone into captivity because of affliction, and because of great servitude; She dwelleth among the nations, she findeth no rest: All her persecutors overtook her within the straits.

1:4 Vegirnir til Sionar syrgja, af því að engir koma til háttíðahalds. Öll hlíð hennar eru eydd, prestar hennar andvarpa, meyjar hennar eru

sorgbitnar, og sjálf er hún hrygg í hjarta.

1:4 The ways of Zion do mourn, because none come to the solemn assembly; All her gates are desolate, her priests do sigh: Her virgins are afflicted, and she herself is in bitterness.

1:5 Fjendur hennar eru orðnir ofan á, óvinir hennar lifa ánægðir. Því að Drottinn hefir hrellt hana vegna hennar mörgu synda, börn hennar fóru burt herleidd fyrir kúgaranum.

1:5 Her adversaries are become the head, her enemies prosper; For Yahwe hath afflicted her for the multitude of her transgressions: Her young children are gone into captivity before the adversary.

1:6 Þannig fór burt frá Sionarborg allt skraut hennar. Höfðingjar hennar eru orðnir eins og hrútar, sem ekkert haglendi finna, og þeir fóru magnþrota burt fyrir ósóknaranum.

1:6 And from the daughter of Zion all her majesty is departed: Her princes are become like harts that find no pasture, And they are gone without strength before the pursuer.

1:7 Jerúsalem minnst á eyndardögum sínum og mæðudögum allra kjörgrípa sinna, er hún átti forðum daga. Þegar lýður hennar féll í hendur kúgarans, hjálpaði enginn henni. Kúgararnir horfðu á það, hlógu að hrakförum hennar.

1:7 Jerusalem remembereth in the days of her affliction and of her miseries all her pleasant things that were from the days of old: When her people fell into the hand of the adversary, and none did help her, The adversaries saw her, they did mock at her desolations.

1:8 Jerúsalem hefir syndgað stórlega, fyrir því varð hún að víðurstyggð. Allir þeir er dáðu hana, fyrirlita hana, af því að þeir hafa séð blygðan hennar, og hún andvarpar sjálf og snýr sér undan.

1:8 Jerusalem hath grievously sinned; therefore she is become as an unclean thing; All that honored her despise her, because they have seen her nakedness: Yea, she sigheth, and turneth backward.

1:9 Saurugleiki hennar lodir við klæðafald hennar, hún hugsaði ekki um endalokin. Hún féll undradjúpt, enginn verður til að hugga hana. Lit, Drottinn, á eynd mína, því að óvinirnir hrósa sigri.

1:9 Her filthiness was in her skirts; she remembered not her latter end; Therefore is she come down wonderfully; she hath no comforter: Behold, O Yahwe, my affliction; for the enemy hath magnified himself.

1:10 Kúgarinn rétti út hönd sína eftir öllum dýrgripum hennar. Já, hún sá, hversu heiðingjarnir gengu inn í helgidóm hennar, sem þú hefir um boðið: "Þeir skulu ekki koma í söfnuð þinn."

1:10 The adversary hath spread out his hand upon all her pleasant things: For she hath seen that the nations are entered into her sanctuary, Concerning whom thou didst command that they should not enter into thine assembly.

1:11 Allur lýður hennar andvarpar, leitar sér víðurvaris, gefur dýrgripi

sína fyrir mathjörg til þess að draga fram lífið. Sjá þú, Drottinn, og lít á, hversu ég er fyrirliðin.

1:11 All her people sigh, they seek bread; They have given their pleasant things for food to refresh the soul: See, O Yahwe, and behold; for I am become abject.

1:12 Komið til mín allir þér, sem um veginn farið, sjáið og skoðið, hvort til sé önnur eins kvöl og mín, sú er mér hefir verið gjörð, mér, sem Drottinn hreiddi á degi sinnar brennandi reiði.

1:12 Is it nothing to you, all ye that pass by? Behold, and see if there be any sorrow like unto my sorrow, which is brought upon me, Wherewith Yahwe hath afflicted me in the day of his fierce anger.

1:13 Af hæðum sendi hann eld og lét hann fara niður í bein mín, lagði net fyrir fætur mér, rak mig aftur, gjörði mig auða, sífelldlega sjúka.

1:13 From on high hath he sent fire into my bones, and it prevailed against them; He hath spread a net for my feet, he hath turned me back: He hath made me desolate and faint all the day.

1:14 Ok synda minna er þungt orðið fyrir hendi hans. Þær eru bundnar saman, lagðar mér á háls, hann hefir lamað þrótt minn. Drottinn hefir selt mig í hendur þeirra, er ég fæ eigi staðist í móti.

1:14 The yoke of my transgressions is bound by his hand; They are knit together, they are come up upon my neck; He hath made my strength to fail: The Lord hath delivered me into their hands, against whom I am not able to stand.

1:15 Drottinn hefir hafnað hefjum mínum, öllum þeim, er í mér voru, hann hefir bóað hátíð gegn mér til þess að knosa æskumenn mína. Drottinn hefir troðið vinlagarþró meynni Júda-dóttur.

1:15 The Lord hath set at nought all my mighty men in the midst of me; He hath called a solemn assembly against me to crush my young men: The Lord hath trodden as in a winepress the virgin daughter of Judah.

1:16 Yfir þessu græt ég, augu mín fljóta í tárur. Því að huggarinn er langt í burtu frá mér, sá er hressi sál mína. Börn mín eru komin í örbirgð, því að óvinirnir báru hærri hlut.

1:16 For these things I weep; mine eye, mine eye runneth down with water; Because the comforter that should refresh my soul is far from me: My children are desolate, because the enemy hath prevailed.

1:17 Sion réttir út hendur sínar, enginn verður til að hugga hana. Drottinn bauð út á móti Jakob fjendum hans allt í kring. Jerúsalem er orðin að viðurstygð meðal þeirra.

1:17 Zion spreadeth forth her hands; there is none to comfort her; Yahwe hath commanded concerning Jacob, that they that are round about him should be his adversaries: Jerusalem is among them as an unclean thing.

1:18 Drottinn er réttlátur, því að ég þrjóskaðist gegn boði hans. Ó, heyrð það, allir lýðir, og sjáið kvöl mína. Meyjar mínar og yngismenn fóru burt herleidd.

1:18 Yahwe is righteous; for I have rebelled against his commandment: Hear, I pray you, all ye peoples, and behold my sorrow: My virgins and my young men are gone into captivity.

1:19 Ég kallaði á ástmenn mína, þeir sviku mig. Prestar mínir og öldungar önduðust í borginni, þá er þeir leituðu sér bjargar til þess að draga fram lífið.

1:19 I called for my lovers, but they deceived me: My priests and mine elders gave up the ghost in the city, While they sought them food to refresh their souls.

1:20 Sjá, Drottinn, hve ég er hrædd, hve iður mín ölga. Hjartað berst í brjósti mér, því að ég var svo þverðarfull. Sverðið svipti mig börnunum úti fyrir, drepstóttin í húsum inni.

1:20 Behold, O Yahwe; for I am in distress; my heart is troubled; My heart is turned within me; for I have grievously rebelled: Abroad the sword bereaveth, at home there is as death.

1:21 Þeir heyrðu, hversu ég andvarpaði, enginn varð til að hugga mig. Allir óvinir mínir spurðu óhamingju mína, glöddust, af því að þú hefir gjört þetta. Þú lætur þann dag koma, er þú hefir bóað, þá verða þeir jafningjar mínir.

1:21 They have heard that I sigh; there is none to comfort me; all mine enemies have heard of my trouble; they are glad that thou hast done it: Thou wilt bring the day that thou hast proclaimed, and they shall be like unto me.

1:22 Lát alla illsku þeirra koma fyrir auglit þitt, og gjör við þá, eins og þú hefir gjört við mig vegna allra synda minna. Því að andvörp mín eru mörg, og hjarta mitt er sjúkt.

1:22 Let all their wickedness come before thee; And do unto them, as thou hast done unto me for all my transgressions: For my sighs are many, and my heart is faint.

2:1 Æ, hversu hylur Drottinn í reiði sinni dótturina Sion skýi. Frá himni varpaði hann til jarðar vegsemd Ísraels og minnst ekki fótskarar sinnar á degi reiði sinnar.

2:1 How hath the Lord covered the daughter of Zion with a cloud in his anger! He hath cast down from heaven unto the earth the beauty of Israel, And hath not remembered his footstool in the day of his anger.

2:2 Vægðarlaust eyddi Drottinn öll beitilönd Jakobs, reif niður í bræði sinni vígi Júda-dóttur, varpaði til jarðar, vanhelgaði ríkið og höfðingja þess.

2:2 The Lord hath swallowed up all the habitations of Jacob, and hath not pitied: He hath thrown down in his wrath the strongholds of the daughter of Judah; He hath brought them down to the ground; he hath profaned the kingdom and the princes thereof.

2:3 Hjó af í brennandi reiði öll horn Ísraels, dró að sér hægri hönd sína frammi fyrir óvinunum og brenndi Jakob eins og eldslogi, sem eyðir öllu umhverfis.

2:3 He hath cut off in fierce anger all the horn of Israel; He hath drawn back his right hand from before the enemy: And he hath burned up Jacob like a flaming fire,

which devoureth round about.

2:4 Hann benti boga sinn eins og óvinur, hægri hönd hans stóð föst eins og mólstöðumaður og myrti allt sem auganu var yndi í tjaldi dótturinnar Sion, jós út heift sinni eins og eldi.

2:4 He hath bent his bow like an enemy, he hath stood with his right hand as an adversary, And hath slain all that were pleasant to the eye: In the tent of the daughter of Zion he hath poured out his wrath like fire.

2:5 Drottinn kom fram sem óvinur, eyddi Ísrael, eyddi allar hallir hans, umturnaði virkjum hans og hrúgaði upp í Júda-dóttur hryggð og harmi.

2:5 The Lord is become as an enemy, he hath swallowed up Israel; He hath swallowed up all her palaces, he hath destroyed his strongholds; And he hath multiplied in the daughter of Judah mourning and lamentation.

2:6 Hann hefir rífið niður skála sinn eins og garð, umturnað hátíðastað sínum. Drottinn lét gleymast í Sion hátíðir og hvíldardaga og útskáfaði í sinni áköfu reiði konungi og prestum.

2:6 And he hath violently taken away his tabernacle, as if it were of a garden; he hath destroyed his place of assembly: Yahwe hath caused solemn assembly and sabbath to be forgotten in Zion, And hath despised in the indignation of his anger the king and the priest.

2:7 Drottinn hefir hafnað altari sínu, smáð helgidóm sinn, ofurselt í óvina hendur hallarmúra hennar. Þeir létu óp glymja í musteri Drottins eins og á hátíðardegi.

2:7 The Lord hath cast off his altar, he hath abhorred his sanctuary; He hath given up into the hand of the enemy the walls of her palaces: They have made a noise in the house of Yahwe, as in the day of a solemn assembly.

2:8 Drottinn hafði ásett sér að eyða múr dótturinnar Sion. Hann útbandi mælivadinn, aftraði eigi hendi sinni að eyða og steypti sorg yfir varnarmúr og múr, þau harma bæði saman.

2:8 Yahwe hath purposed to destroy the wall of the daughter of Zion; He hath stretched out the line, he hath not withdrawn his hand from destroying; And he hath made the rampart and wall to lament; they languish together.

2:9 Hlið hennar eru sokkin í jörðu, hann ónýtti og braut slagbranda hennar. Konungur hennar og höfðingjar eru meðal heiðingjanna, lögmálslausir, spámenn hennar fá ekki heldur framar vitranir frá Drottni.

2:9 Her gates are sunk into the ground; he hath destroyed and broken her bars: Her king and her princes are among the nations where the law is not; Yea, her prophets find no vision from Yahwe.

2:10 Þeir sílja þegjandi á jörðinni, öldungar dótturinnar Sion, þeir hafa ausið mold yfir höfuð sín, gyrost hærusekk, höfuð létu hniga að jörðu Jerúsalem-meyjar.

2:10 The elders of the daughter of Zion sit upon the ground, they keep silence; They have cast up dust upon their heads; They have girded themselves with sackcloth: The

virgins of Jerusalem hang down their heads to the ground.

2:11 Augu mín daprast af gráti, iður mín ölga, hjarta mitt ætlar að springa yfir tortíming dóttur þjóðar minnar, er börn og brjóstmylklingar hníga magnþrota á strætum borgarinnar.

2:11 Mine eyes do fail with tears, my heart is troubled; My liver is poured upon the earth, because of the destruction of the daughter of my people, Because the young children and the sucklings swoon in the streets of the city.

2:12 Þau segja við mæður sínar: "Hvar er korn og vín?" er þau hníga magnþrota eins og dauðsærðir menn á strætum borgarinnar, er þau gefa upp öndina í faðmi mæðra sinna.

2:12 They say to their mothers, Where is grain and wine? When they swoon as the wounded in the streets of the city, When their soul is poured out into their mothers' bosom.

2:13 Hvað á ég að taka til dæmis um þig, við hvað líkja þér, þú dóttirín Jerúsalem? Hverju á ég að jafna við þig til að hugga þig, þú mærin, dóttirín Sion? Já, sár þitt er stórt eins og hafíð, hver gæti læknað þig?

2:13 What shall I testify unto thee? what shall I liken to thee, O daughter of Jerusalem? What shall I compare to thee, that I may comfort thee, O virgin daughter of Zion? For thy breach is great like the sea: who can heal thee?

2:14 Spámenn þínir birtu þér tálsýnir og hégóma, en drógu ekki skýluna af misgjörð þinni til þess að snúa við högum þínum, heldur birtu þér spár til táls og gínninga.

2:14 Thy prophets have seen for thee false and foolish visions; And they have not uncovered thine iniquity, to bring back thy captivity, But have seen for thee false oracles and causes of banishment.

2:15 Yfir þér skelltu lófum saman allir þeir er um veginn fóru, blistruðu og skóku höfuðið yfir dótturinni Jerúsalem: "Er þetta borgin, hin alfagra, unun allrar jarðarinnar?"

2:15 All that pass by clap their hands at thee; They hiss and wag their head at the daughter of Jerusalem, *saying*, Is this the city that men called The perfection of beauty, The joy of the whole earth?

2:16 Yfir þér glenntu upp ginið allir óvinir þínir, blistruðu og nistu tönnum, sögðu: "Vér höfum gjöreytt hana! Já, eftir þessum degi höfum vér beðið, vér höfum lifað hann, vér höfum séð hann!"

2:16 All thine enemies have opened their mouth wide against thee; They hiss and gnash the teeth; they say, We have swallowed her up; Certainly this is the day that we looked for; we have found, we have seen it.

2:17 Drottinn hefir framkvæmt það, er hann hafði ákveðið, efnt orð sín, þau er hann hefir boðið frá því forðum daga, hefir rífið niður vægðarlaust og látið óvinina fagna yfir þér, hann hóf horn fjenda þinna.

2:17 Yahwe hath done that which he purposed; He hath fulfilled his word that he commanded in the days of old; He hath thrown down, and hath not pitied: And he

hath caused the enemy to rejoice over thee; He hath exalted the horn of thine adversaries.

2:18 Hrópa þú hátt til Drottins, þú mærin, dóttirín Sion. Lát tárin renna eins og læk dag og nótt, unn þér engrar hvíldar, auga þitt láti ekki hlé á verða.

2:18 Their heart cried unto the Lord: O wall of the daughter of Zion, let tears run down like a river day and night; Give thyself no respite; let not the apple of thine eye cease.

2:19 Á fatur! Kveina um nætur, í byrjun hverrar naturvöku, úthell hjarta þínu eins og vatni frammi fyrir auglití Drottins, fórnaðu höndum til hans fyrir lífi barna þinna, sem hníga magnþrota af hungri á öllum strætumótum.

2:19 Arise, cry out in the night, at the beginning of the watches; Pour out thy heart like water before the face of the Lord: Lift up thy hands toward him for the life of thy young children, that faint for hunger at the head of every street.

2:20 Sjá, Drottinn, og lit á, hverjum þú hefir gjört slíkt! Eiga konur að eta lífsafkvæmi sín, börnin sem þær bera á örmum? Eiga myrtir að verða í helgidómi Drottins prestar og spámenn?

2:20 See, O Yahwe, and behold to whom thou hast done thus! Shall the women eat their fruit, the children that are dandled in the hands? Shall the priest and the prophet be slain in the sanctuary of the Lord?

2:21 Vegnir liggja á strætunum sveinar og öldungar. Meyjar mínar og æskumenn féllu fyrir sverði, þú myrtir á degi reiði þinnar, slátraðir vægðarlaust.

2:21 The youth and the old man lie on the ground in the streets; My virgins and my young men are fallen by the sword: Thou hast slain them in the day of thine anger; Thou hast slaughtered, *and* not pitied.

2:22 Þú stefnir eins og á hátíðardegi skelfingum að mér úr öllum áttum. Á reiðidegi Drottins var enginn, er af kæmist og eftir yrði. Þá sem ég hefi fósturað og uppalið, þá hefir óvinur minn afmáð.

2:22 Thou hast called, as in the day of a solemn assembly, my terrors on every side; And there was none that escaped or remained in the day of Yahwe's anger: Those that I have dandled and brought up hath mine enemy consumed.

3:1 Ég er maðurinn, sem eynd hefi reynt undir sprota reiði hans.

3:1 I am the man that hath seen affliction by the rod of his wrath.

3:2 Mig hefir hann rekið og fært út í myrkur og niðdimmu.

3:2 He hath led me and caused me to walk in darkness, and not in light.

3:3 Já, gegn mér snýr hann æ að nýju hendi sinni allan daginn.

3:3 Surely against me he turneth his hand again and again all the day.

3:4 Hann hefir tálgað af mér hold mitt og hörund, brotið sundur bein mín.

3:4 My flesh and my skin hath he made old; he hath broken my bones.

3:5 hlaðið hringinn í kring

um mig fári og mæðu.

3:5 He hath builded against me, and compassed me with gall and travail.

3:6 hneppt mig í myrkur eins og þá sem dánir eru fyrir löngu.

3:6 He hath made me to dwell in dark places, as those that have been long dead.

3:7 Hann hefir girt fyrir mig, svo að ég kemst ekki út, gjört fjötra mína þunga.

3:7 He hath walled me about, that I cannot go forth; he hath made my chain heavy.

3:8 Þótt ég hrópi og kalli, hnekkir hann bæn minni.

3:8 Yea, when I cry, and call for help, he shutteth out my prayer.

3:9 Hann girti fyrir vega mína með höggnum steinum, gjörði stíga mína ófæra.

3:9 He hath walled up my ways with hewn stone; he hath made my paths crooked.

3:10 Hann var mér eins og björn, sem situr um bráð, eins og ljón í launsátri.

3:10 He is unto me as a bear lying in wait, as a lion in secret places.

3:11 Hann hefir leitt mig alleiðis og tætt mig sundur, hann hefir látið mig eyddan.

3:11 He hath turned aside my ways, and pulled me in pieces; he hath made me desolate.

3:12 hann hefir bent boga sinn og reist mig að skotspæni fyrir örina.

3:12 He hath bent his bow, and set me as a mark for the arrow.

3:13 hefir sent í nýru mín sonu örvamælis síns.

3:13 He hath caused the shafts of his quiver to enter into my reins.

3:14 Ég varð öllum þjóðum að athlegi, þeim að háðkvæði liðlangan daginn.

3:14 I am become a derision to all my people, and their song all the day.

3:15 Hann mettaði mig á beiskum jurtum, drykkjaði mig á malurt

3:15 He hath filled me with bitterness, he hath sated me with wormwood.

3:16 og lét tennur mínar myljast sundur á malarsteinum, lét mig velta mér í ösku.

3:16 He hath also broken my teeth with gravel stones; he hath covered me with ashes.

3:17 Þú sviptir sálu mína friði, ég gleymdi því góða

3:17 And thou hast removed my soul far off from peace; I forgot prosperity.

3:18 og sagði: "Horfinn er lífskraftur minn, von mín fjarri Drottni."

3:18 And I said, My strength is perished, and mine expectation from Yahwe.

3:19 Minnstu eymdar minnar og mæðu, malurtarinnar og eitursins.

3:19 Remember mine affliction and my misery, the wormwood and the gall.

3:20 Sál mín hugsar stöðugt um þetta og er döpur í brjósti mér.

3:20 My soul hath them still in remembrance,
and is bowed down within me.

3:21 **Þetta vil ég hugfesta, þess vegna vil ég vona:**

3:21 This I recall to my mind; therefore have I hope.

3:22 **Náð Drottins er ekki þrotin, miskunn hans ekki á enda.**

3:22 *It is of Yahwe's lovingkindnesses that we are not consumed, because his compassions fail not.*

3:23 **hún er ný á hverjum morgni, mikil er trúfesti þín!**

3:23 They are new every morning; great is thy faithfulness.

3:24 **Drottinn er hlutdeild mín, segir sál mín, þess vegna vil ég vona á hann.**

3:24 Yahwe is my portion, saith my soul; therefore will I hope in him.

3:25 **Góður er Drottinn þeim er á hann vona, og þeirri sál er til hans leitar.**

3:25 Yahwe is good unto them that wait for him, to the soul that seeketh him.

3:26 **Gott er að biða hljóður eftir hjálp Drottins.**

3:26 It is good that a man should hope and quietly wait for the salvation of Yahwe.

3:27 **Gott er fyrir manninn að bera ok í æsku.**

3:27 It is good for a man that he bear the yoke in his youth.

3:28 **Hann sitji einmana og hljóður, af því að Hann hefir lagt það á hann.**

3:28 Let him sit alone and keep silence, because he hath laid it upon him.

3:29 **Hann beygi munninn ofan að jörðu, vera má að enn sé von.**

3:29 Let him put his mouth in the dust, if so be there may be hope.

3:30 **hann bjóði þeim kinnina sem slær hann, láti metta sig með smán.**

3:30 Let him give his cheek to him that smiteth him; let him be filled full with reproach.

3:31 **Því að ekki útskúfar Drottinn um alla eilífð.**

3:31 For the Lord will not cast off for ever.

3:32 **heldur miskunnar hann aftur, þegar hann hrellir, eftir sinni miklu náð.**

3:32 For though he cause grief, yet will he have compassion according to the multitude of his lovingkindnesses.

3:33 **Því að ekki langar hann til að þjá né hrella mannanna börn.**

3:33 For he doth not afflict willingly, nor grieve the children of men.

3:34 **Að menn troða undir fótum alla bandingja landsins.**

3:34 To crush under foot all the prisoners of the earth,

3:35 **að menn halla rétti manns fyrir augliti hins Hæsta.**

3:35 To turn aside the right of a man before the face of the Most High,

3:36 **að menn beita mann ranglæti í máli hans, - skyldi Drottinn ekki sjá það?**

3:36 To subvert a man in his cause, the Lord approveth not.

3:37 **Hver er sá er talaði, og það varð, án þess að Drottinn hafi boðið það?**

3:37 Who is he that saith, and it cometh to pass, when the Lord commandeth it not?

3:38 **Fram gengur ekki af munni hins Hæsta bæði hamingja og óhamingja?**

3:38 Out of the mouth of the Most High cometh there not evil and good?

3:39 **Hví andvarpar maðurinn alla ævi? Hver andvarpi yfir eigin syndum!**

3:39 Wherefore doth a living man complain, a man for the punishment of his sins?

3:40 **Rannsókom breytni vora og prófum og snúum oss til Drottins.**

3:40 Let us search and try our ways, and turn again to Yahwe.

3:41 **Fórnum hjarta voru og höndum til Guðs í himninum.**

3:41 Let us lift up our heart with our hands unto God in the heavens.

3:42 **Vér höfum syndgað og verið óhlýðnir, þú hefir ekki fyrirgefið.**

3:42 We have transgressed and have rebelled; thou hast not pardoned.

3:43 **Þú hefir hulið þig í reiði og ofsótt oss, myrt væðarlaust.**

3:43 Thou hast covered with anger and pursued us; thou hast slain, thou hast not pitied.

3:44 **Þú hefir hulið þig í skýi, svo að engin bæn kemst í gegn.**

3:44 Thou hast covered thyself with a cloud, so that no prayer can pass through.

3:45 **Þú gjörðir oss að afhraki og viðbjóð mitt á meðal þjóðanna.**

3:45 Thou hast made us an off-scouring and refuse in the midst of the peoples.

3:46 **Yfir oss glennntu upp ginið allir óvinir vorir.**

3:46 All our enemies have opened their mouth wide against us.

3:47 **Geigur og gildra urðu hlutskipti vort, eyðing og tortíming.**

3:47 Fear and the pit are come upon us, devastation and destruction.

3:48 **Táralækir streyma af augum mér út af tortíming þjóðar minnar.**

3:48 Mine eye runneth down with streams of water, for the destruction of the daughter of my people.

3:49 **Hvildarlaust fljóta augu mín í tárur, án þess að hlé verði á.**

3:49 Mine eye poureth down, and ceaseth not, without any intermission,

3:50 **uns niður litur og á horfir Drottinn af himnum.**

3:50 Till Yahwe look down, and behold from heaven.

3:51 **Auga mitt veldur sál minni kvöl, vegna allra dætra borgar minnar.**

3:51 Mine eye affecteth my soul, because of all the daughters of my city.

3:52 **Með ákefð eltu mig, eins og fugl, þeir er voru óvinir mínir án saka.**

3:52 They have chased me sore like a bird, they that are mine enemies without cause.

3:53 **Þeir gjörðu því nær út af við mig í gryfju og köstuðu steinum á mig.**

3:53 They have cut off my life in the dungeon, and have cast a stone upon me.

3:54 **Vatn flóði yfir höfuð mitt, ég hugsaði: "Ég er frá."**

3:54 Waters flowed over my head; I said, I am cut off.

3:55 **Ég hrópaði á nafn þitt, Drottinn, úr hyldýpi gryfjunnar.**

3:55 I called upon thy name, O Yahwe, out of the lowest dungeon.

3:56 **Þú heyrðir hróp mitt: "Byrg ekki eyra þitt, kom mér til fróunar, kom mér til hjálpar."**

3:56 Thou heardest my voice; hide not thine ear at my breathing, at my cry.

3:57 **Þú varst nálægur, þá er ég hrópaði til þín, sagðir: "Óttastu ekki!"**

3:57 Thou drewest near in the day that I called upon thee; thou saidst, Fear not.

3:58 **Þú varðir, Drottinn, mál mitt, leystir líf mitt.**

3:58 O Lord, thou hast pleaded the causes of my soul; thou hast redeemed my life.

3:59 **Þú hefir, Drottinn, séð undirokun mína, rétt þú hluta minn!**

3:59 O Yahwe, thou hast seen my wrong; judge thou my cause.

3:60 **Þú hefir séð alla hefnigirni þeirra, allt ráðabrugg þeirra gegn mér.**

3:60 Thou hast seen all their vengeance and all their devices against me.

3:61 **Þú hefir heyrt smáanir þeirra, Drottinn, allt ráðabrugg þeirra í gegn mér.**

3:61 Thou hast heard their reproach, O Yahwe, and all their devices against me,

3:62 **skraf mótstöðumanna minna og hinar stöðugu ráðagjörðir þeirra gegn mér.**

3:62 The lips of those that rose up against me, and their device against me all the day.

3:63 **Lit þú á, hvort sem þeir sitja eða standa, þá er ég háðkvæði þeirra.**

3:63 Behold thou their sitting down, and their rising up; I am their song.

3:64 **Þú munt endurgjalda þeim, Drottinn, eins og þeir hafa til unnið.**

3:64 Thou wilt render unto them a recompense, O Yahwe, according to the work of their hands.

3:65 **Þú munt leggja hulu yfir hjarta þeirra, bölván þín komi yfir þá.**

3:65 Thou wilt give them hardness of heart, thy curse unto them.

3:66 **Þú munt ofsækja þá í reiði og afmá þá undan himni Drottins.**

3:66 Thou wilt pursue them in anger, and destroy them from under the heavens of Yahwe.

4:1 *Æ, hversu blakkt er gullið orðið, umbreyttur málmurinn dýri, æ, hversu var helgum steinum fleygt út á öllum strætamótum.*

4:1 How is the gold become dim! *how* is the most pure gold changed! The stones of the sanctuary are poured out at the head of every street.

4:2 *Síon-búar hinir dýrmætu, jafnvægir skiragulli, hversu voru þeir metnir jafnt og leirker, jafnt og smíð úr pottara höndum.*

4:2 The precious sons of Zion, comparable to fine gold, How are they esteemed as earthen pitchers, the work of the hands of the potter!

4:3 *Jafnvel sjakalarnir bjóða jügríð og gefa hvölpum sínum að sjúga, en dóttir þjóðar minnar er orðin harðbrjósta, eins og strútsfuglarnir í eyðimörkinni.*

4:3 Even the jackals draw out the breast, they give suck to their young ones: The daughter of my people is become cruel, like the ostriches in the wilderness.

4:4 *Tunga brjóstmylkingsins lóddi við göminn af þorsta, börnin báðu um brauð, en enginn miðlaði þeim neinu.*

4:4 The tongue of the sucking child cleaveth to the roof of his mouth for thirst: The young children ask bread, and no man breaketh it unto them.

4:5 *Þeir sem vanir hafa verið að eta krásir, örmagnast nú á strætunum, þeir sem bornir voru á purpura, faðma nú mykjuhauga.*

4:5 They that did feed delicately are desolate in the streets: They that were brought up in scarlet embrace dunghills.

4:6 *Því að misgjörð dóttur þjóðar minnar var meiri en synd Sódómu, sem umturnað var svo að segja á augabragði, án þess að manna hendur kæmu þar nærri.*

4:6 For the iniquity of the daughter of my people is greater than the sin of Sodom, That was overthrown as in a moment, and no hands were laid upon her.

4:7 *Höfðingjar hennar voru hreinni en mjöll, hvitari en mjólk, líkami þeirra rauðari en kóralar, ásynd þeirra eins og safir.*

4:7 Her nobles were purer than snow, they were whiter than milk; They were more ruddy in body than rubies, their polishing was as of sapphire.

4:8 *Útlit þeirra er orðið blakkara en söt, þeir þekkjast ekki á strætunum. Skinnið á þeim er skorpið að beinum, það er þornað eins og tré.*

4:8 Their visage is blacker than a coal; They are not known in the streets: Their skin cleaveth to their bones; it is withered, it is become like a stick.

4:9 *Sælli voru þeir er féllu fyrir sverði heldur en þeir er féllu fyrir hungri, þeir er hnigu hungurmorða, af því að enginn var akurgróðinn.*

4:9 They that are slain with the sword are better than they that are slain with hunger; For these pine away, stricken through, for want of the fruits of the field.

4:10 *Viðkvæmar konur suðu með eigin höndum börnin sín, þau voru þeim til*

næringar, þá er dóttir þjóðar minnar var eydd.

4:10 The hands of the pitiful women have boiled their own children; They were their food in the destruction of the daughter of my people.

4:11 *Drottinn tæmdi heift sína, úthellti sinni brennandi reiði og kveikti eld í Síon, er eyddi henni til grunna.*

4:11 Yahwe hath accomplished his wrath, he hath poured out his fierce anger; And he hath kindled a fire in Zion, which hath devoured the foundations thereof.

4:12 *Konungar jarðarinnar hefðu ekki trúað því, né neinn af íbúum jarðríkis, að fjendur og óvinir mundu inn fara um hlíð Jerúsalem.*

4:12 The kings of the earth believed not, neither all the inhabitants of the world, That the adversary and the enemy would enter into the gates of Jerusalem.

4:13 *Vegna synda spámanna hennar, misgjörða presta hennar, er úthelltu inni í henni blóði réttlátra.*

4:13 *It is* because of the sins of her prophets, and the iniquities of her priests, That have shed the blood of the just in the midst of her.

4:14 *reika þeir eins og blindir menn um strætín, ataðir blóði, svo að eigi mættu menn snerta klæði þeirra.*

4:14 They wander as blind men in the streets, they are polluted with blood, So that men cannot touch their garments.

4:15 *"Vikið úr vegi! Óhreinn maður!" kölluðu menn á undan þeim, "vikið úr vegi, vikið úr vegi, snertíð hann eigi!" Þegar þeir skjögruðu, sögðu menn meðal heiðingjanna: "Þeir skulu eigi dveljast hér lengur."*

4:15 Depart ye, they cried unto them, Unclean! depart, depart, touch not! When they fled away and wandered, men said among the nations, They shall no more sojourn *here*.

4:16 *Reiðitíllit Drottins hefir tvístrað þeim, hann lítur eigi framár við þeim. Hann virti prestana að vettugi og miskunnaði sig ekki yfir gamalmennin.*

4:16 The anger of Yahwe hath scattered them; He will no more regard them: They respected not the persons of the priests, they favored not the elders.

4:17 *Hversu lengi stöðu augu vor sig þreytt eftir hjálp sem ekki kom. Af sjónarhól vorum mendum vér eftir þjóð sem ekki hjálpar.*

4:17 Our eyes do yet fail *in looking* for our vain help: In our watching we have watched for a nation that could not save.

4:18 *Menn röktu slóðir vorar, svo að vér gátum ekki gengið á götum vorum. Endalok vor nálgðust, dagar vorir fullnuðust, já, endalok vor komu.*

4:18 They hunt our steps, so that we cannot go in our streets: Our end is near, our days are fulfilled; for our end is come.

4:19 *Ófsækjendur vorir voru léttfarari en ernirnir í loftinu, þeir eltu oss yfir fjöllin, sátu um oss í eyðimörkinni.*

4:19 Our pursuers were swifter than the eagles of the heavens: They chased us upon the mountains, they laid wait for us in the wilderness.

4:20 *Andi nasa vorra, Drottins smurði, varð fanginn í gryfjum þeirra - hann sem vér sögðum um: "Í skjóli hans skulum vér lifa meðal þjóðanna!"*

4:20 The breath of our nostrils, the anointed of Yahwe, was taken in their pits; Of whom we said, Under his shadow we shall live among the nations.

4:21 *Fagna þú og ver glöð, dóttirin Edóm, þú sem býr í Ús-landi: Til þín mun og bikarinn koma, þú munt verða drukkin og bera blygðan þína!*

4:21 Rejoice and be glad, O daughter of Edom, that dwellest in the land of Uz: The cup shall pass through unto thee also; thou shalt be drunken, and shalt make thyself naked.

4:22 *Sekt þín er á enda, dóttirin Síon, hann mun eigi framar gjöra þig landræka. Hann vitjar misgjörðar þinnar, dóttirin Edóm, dregur skýluna af syndum þínum.*

4:22 The punishment of thine iniquity is accomplished, O daughter of Zion; He will no more carry thee away into captivity: He will visit thine iniquity, O daughter of Edom; he will uncover thy sins.

5:1 *Minnstu þess, Drottinn, hvað yfir oss hefir gengið, lít þú á og sjá háðung vora.*

5:1 Remember, O Yahwe, what is come upon us: Behold, and see our reproach.

5:2 *Arfleifð vor er komin í hendur annarra, hús vor í hendur útlendinga.*

5:2 Our inheritance is turned unto strangers, Our houses unto aliens.

5:3 *Vér erum orðnir munaðarleysingar, föðurlausir, mæður vorar orðnar sem ekkjur.*

5:3 We are orphans and fatherless; Our mothers are as widows.

5:4 *Vatnið sem vér drekkum, verðum vér að kaupa, viðinn fáum vér aðeins gegn borgun.*

5:4 We have drunken our water for money; Our wood is sold unto us.

5:5 *Ófsækjendur vorir sitja á hálsi vorum, þótt vér séum þreyttir, fáum vér enga hild.*

5:5 Our pursuers are upon our necks: We are weary, and have no rest.

5:6 *Til Egyptalands réttum vér út höndina, til Assýríu, til þess að seðjast af mat.*

5:6 We have given the hand to the Egyptians, And to the Assyrians, to be satisfied with bread.

5:7 *Fæður vorir syndguðu, þeir eru eigi framár til, og vér berum misgjörð þeirra.*

5:7 Our fathers sinned, and are not; And we have borne their iniquities.

5:8 *Þrælar drottna yfir oss, enginn hrifur oss úr höndum þeirra.*

5:8 Servants rule over us: There is none to deliver us out of their hand.

5:9 *Með lifsháska sækjum vér mathjörg vora í eyðimörkinni, þar sem sverðið vofir yfir oss.*

5:9 We get our bread at the peril of our lives,
Because of the sword of the wilderness.

5:10 Höfund vort er orðið svart eins og
ofn af hungurbruna.

5:10 Our skin is black like an oven, Because
of the burning heat of famine.

5:11 Konur hafa þeir svivirt í Sion,
meyjar í Júda-borgum.

5:11 They ravished the women in Zion, The
virgins in the cities of Judah.

5:12 Höfðingja hengdu þeir,
öldungnum sýndu þeir enga virðingu.

5:12 Princes were hanged up by their hand:
The faces of elders were not honored.

5:13 Æskumennirnir urðu að þræla við
kvörnina, og sveinarnir duttu undir
viðarhyrdunum.

5:13 The young men bare the mill; And the
children stumbled under the wood.

5:14 Öldungarnir eru horfnir úr
borgarhlíðunum, æskumennirnir frá
strengleikum.

5:14 The elders have ceased from the gate,
The young men from their music.

5:15 Fögnuður hjarta vors er þrotinn,
gleðidans vor snúinn í sorg.

5:15 The joy of our heart is ceased; Our
dance is turned into mourning.

5:16 Kórónan er fallin af höfði voru,
vei oss, því að vér höfum syndgað.

5:16 The crown is fallen from our head: Woe
unto us! for we have sinned.

5:17 Af því er hjarta vort sjúkt orðið,
vegna þess eru augu vor döpur.

5:17 For this our heart is faint; For these
things our eyes are dim;

5:18 vegna Sionarfjalls, sem er í eyði og
refir nú hlaupa um.

5:18 For the mountain of Zion, which is
desolate: The foxes walk upon it.

5:19 Þú, Drottinn, ríkir að cilífu, þitt
háseti stendur frá kyni til kyns.

5:19 Thou, O Yahwe, abidest for ever; Thy
throne is from generation to generation.

5:20 Hví vilt þú gleyma oss cilíflega,
yfirgefa oss um langan aldur?

5:20 Wherefore dost thou forget us for ever,
And forsake us so long time?

5:21 Snú þú oss til þín, Drottinn, þá
snúum vér við, lát þú daga vora aftur
verða eins og forðum!

5:21 Turn thou us unto thee, O Yahwe, and
we shall be turned; Renew our days as of old.

5:22 Eða hefir þú hafnað oss fyrir fullt
og allt, reiðst oss úr öllum máta?

5:22 But thou hast utterly rejected us; Thou
art very wroth against us.

1:1 Á þrítugasta árinu, í fjórða
mánuðinum, hinn fimmta dag
mánaðarins, þá er ég var á meðal hinna
herleiddu við Kefarfljótið, opnaðist
himinninn og ég sá guðlegar sýnir.

1:1 Now it came to pass in the thirtieth year,
in the fourth month, in the fifth day of the
month, as I was among the captives by the
river Chebar, that the heavens were opened,
and I saw visions of God.

1:2 Fimmta dag mánaðarins, það var
fimmta árið eftir að Jójakín konungur
var burt fluttur.

1:2 In the fifth day of the month, which was
the fifth year of king Jehoiachin's captivity,

1:3 Þá kom orð Drottins til Eskiéls
Búsísonar prests í Kaldealandi við
Kefarfljótið, og hönd Drottins kom þar
yfir hann.

1:3 the word of Yahwe came expressly unto
Ezekiel the priest, the son of Buzi, in the land
of the Chaldeans by the river Chebar; and the
hand of Yahwe was there upon him.

1:4 Ég sá, og sjá: Stormvindur kom úr
norðri og ský mikið og eldur, sem
hnyklasti saman, og stóð af því bjarmi
umhverfis, og út úr honum sást
eithvað, sem glóði eins og lýsigull.

1:4 And I looked, and, behold, a stormy wind
came out of the north, a great cloud, with a
fire infolding itself, and a brightness round
about it, and out of the midst thereof as it
were glowing metal, out of the midst of the
fire.

1:5 Út úr honum sáuust myndir af
fjörum verum. Og þetta var útlit þeirra:
Mannsmýnd var á þeim.

1:5 And out of the midst thereof came the
likeness of four living creatures. And this was
their appearance: they had the likeness of a
man.

1:6 Hver þeirra hafði fjórar ásjónur og
hver þeirra hafði fjóra vængi.

1:6 And every one had four faces, and every
one of them had four wings.

1:7 Fætur þeirra voru keipréttir og
iljarnar sterklegar eins og kálfsiljar, og
þeir blikuðu eins og skyggður eir.

1:7 And their feet were straight feet; and the
sole of their feet was like the sole of a calf's
foot; and they sparkled like burnished brass.

1:8 Og undir vængjum þeirra á
hlíðunum fjörum voru mannshendur.

1:8 And they had the hands of a man under
their wings on their four sides; and they four
had their faces and their wings thus:

1:9 Vængir þeirra lágu hver upp að
öðrum, og ásjónur þeirra fjögurra
sneru sér ekki við, er þær gengu,
heldur gekk hver beint af augum fram.

1:9 their wings were joined one to another;
they turned not when they went; they went
every one straight forward.

1:10 Ásjónur þeirra litu svo út:
Mannsandlit að framan, ljónsandlit
hægra megin á þeim fjörum,
nautsandlit vinstra megin á þeim
fjörum og arnarandlit á þeim fjörum
aftanvert.

1:10 As for the likeness of their faces, they
had the face of a man; and they four had the
face of a lion on the right side; and they four
had the face of an ox on the left side; they
four had also the face of an eagle.

1:11 Og vængir þeirra voru þandir upp
á við. Hver þeirra hafði tvo vængi, sem
voru tengdir saman, og tvo vængi, sem
huldu líkami þeirra.

1:11 And their faces and their wings were
separate above; two wings of every one were
joined one to another, and two covered their
bodies.

1:12 Og þær gengu hver fyrir sig beint
af augum fram, þær gengu þangað, sem
andinn vildi fara, þær snrust eigi við í
göngunni.

1:12 And they went every one straight
forward: whither the spirit was to go, they
went; they turned not when they went.

1:13 Milli veranna var að sjá sem
eldsglæður brynnu. Það var eins og blys
færu aftur og fram milli veranna, og
bjarma lagði af eldinum og út frá
eldinum gengu leiftur.

1:13 As for the likeness of the living
creatures, their appearance was like burning
coals of fire, like the appearance of torches:
the fire went up and down among the living
creatures; and the fire was bright, and out of
the fire went forth lightning.

1:14 Og verurnar hlupu fram og aftur
eins og glampi af leiftri.

1:14 And the living creatures ran and
returned as the appearance of a flash of
lightning.

1:15 Enn fremur sá ég, og sjá: Eitt hjól
stóð á jörðinni hjá hverri af verunum
fjörum.

1:15 Now as I beheld the living creatures,
behold, one wheel upon the earth beside the
living creatures, for each of the four faces
thereof.

1:16 Og hjólin voru á að líta eins og
þegar blikar á krýsolit, og öll fjögur
voru þau samlik og þannig gjörð, sem
eitt hjólið væri innan í öðru hjóli.

1:16 The appearance of the wheels and their
work was like unto a beryl: and they four had
one likeness; and their appearance and their
work was as it were a wheel within a wheel.

1:17 Þau gengu til allra fjögurra hliða,
þau snrust eigi, er þau gengu.

1:17 When they went, they went in their four
directions: they turned not when they went.

1:18 Og hjólbaugar þeirra - þeir voru
háir og ógurlegir - hjólbaugar þeirra
voru alsettir augum allt umhverfis á
þeim fjörum.

1:18 As for their rims, they were high and
dreadful; and they four had their rims full of
eyes round about.

1:19 Og þegar verurnar gengu, þá
gengu og hjólin við hliðina á þeim, og
þegar verurnar hófu sig frá jörðu, þá
hófu og hjólin sig.

1:19 And when the living creatures went, the
wheels went beside them; and when the
living creatures were lifted up from the earth,
the wheels were lifted up.

1:20 Þangað sem andinn vildi fara,
þangað gengu þær, og hjólin hófust upp
samtímis þeim, því að andi veranna var
í hjólunum.

1:20 Whithersoever the spirit was to go, they
went; thither was the spirit to go: and the
wheels were lifted up beside them; for the
spirit of the living creature was in the wheels.

1:21 Þegar þær gengu, gengu þau
einnig, þegar þær stóðu kyrrar, stóðu
þau og kyrr, og þegar þær hófust frá
jörðu, hófust og hjólin samtímis þeim,
því að andi verunnar var í hjólunum.

1:21 When those went, these went; and
when those stood, these stood; and when
those were lifted up from the earth, the

wheels were lifted up beside them: for the spirit of the living creature was in the wheels.

1:22 Uppi yfir höfðum veranna var því líkast sem hvelfing væri, blikandi sem kristall. Þandist hún út uppi yfir höfðum þeirra.

1:22 And over the head of the living creature there was the likeness of a firmament, like the terrible crystal to look upon, stretched forth over their heads above.

1:23 Og undir hvelfingunni voru vængir þeirra út þandir hver á móti öðrum, og hver þeirra hafði tvo vængi, sem huldu líkami þeirra.

1:23 And under the firmament were their wings straight, the one toward the other: every one had two which covered on this side, and every one had two which covered on that side, their bodies.

1:24 Ég heyrdi vængjaþyt þeirra, eins og nið mikilla vatna, sem þrumu hins Almáttka, er þær gengu, gnýrinn og hávaðinn var sem gnýr í herbúðum. Þegar þær stóðu kyrrar, létu þær vængina síga.

1:24 And when they went, I heard the noise of their wings like the noise of great waters, like the voice of the Almighty, a noise of tumult like the noise of a host: when they stood, they let down their wings.

1:25 En þytur var uppi yfir hvelfingunni, sem var yfir höfðum þeirra, þegar þær stóðu kyrrar, létu þær vængina síga.

1:25 And there was a voice above the firmament that was over their heads: when they stood, they let down their wings.

1:26 En uppi yfir hvelfingunni, sem var yfir höfðum þeirra, var að sjá sem safirsteinn væri, í lögun sem hásaði, og þar uppi á hásaðinu, sem svo sýndist, var mynd nokkur í mannslíki.

1:26 And above the firmament that was over their heads was the likeness of a throne, as the appearance of a sapphire stone; and upon the likeness of the throne was a likeness as the appearance of a man upon it above.

1:27 Sú mynd þótti mér því líkast sem glóandi lýsigull væri þar neðan frá, sem mér þótti mittið vera og upp eftir, en ofan frá því, sem mér þótti mittið vera, og niður eftir þótti mér hún álits sem eldur, og umhverfis hana var bjarmi.

1:27 And I saw as it were glowing metal, as the appearance of fire within it round about, from the appearance of his loins and upward; and from the appearance of his loins and downward I saw as it were the appearance of fire, and there was brightness round about him.

1:28 Bjarminn umhverfis var tilskýndar líkur boga þeim, sem í skýjum stendur, þegar rignir. Þannig var mynd dýrðar Drottins á að líta. Og er ég sá hana, féll ég fram á ásónu mína, og ég heyrdi rödd einhvers, sem talaði.

1:28 As the appearance of the bow that is in the cloud in the day of rain, so was the appearance of the brightness round about. This was the appearance of the likeness of the glory of Yahwe. And when I saw it, I fell upon my face, and I heard a voice of one that spake.

2:1 Hann sagði við mig: "Þú mannsson, státt á fætur, að ég megi tala við þig."

2:1 And he said unto me, Son of man, stand upon thy feet, and I will speak with thee.

2:2 Þá kom andi í mig, er hann talaði þannig til mín, sem reisti mig á fætur, og ég heyrdi til þess, er við mig talaði.

2:2 And the Spirit entered into me when he spake unto me, and set me upon my feet; and I heard him that spake unto me.

2:3 Og hann sagði við mig: "Þú mannsson, ég ætla að senda þig til Ísraelsmanna, til hinna fráhorfnu, þeirra er mér hafa gjörst fráhverfir. Þeir og fedur þeirra hafa rofið trúna við mig allt fram á þennan dag.

2:3 And he said unto me, Son of man, I send thee to the children of Israel, to nations that are rebellious, which have rebelled against me: they and their fathers have transgressed against me even unto this very day.

2:4 Ég sendi þig til þeirra, sem eru þrjóskir á svip og harðir í hjarta, og þú skalt segja við þá: „Svo segir Drottinn Guð!"

2:4 And the children are impudent and stiffhearted: I do send thee unto them; and thou shalt say unto them, Thus saith the Lord Yahwe.

2:5 Og hvort sem þeir hlýða á það eða gefa því engan gaum - því að þeir eru þverúðug kynslóð - þá skulu þeir vita, að spámaður er á meðal þeirra.

2:5 And they, whether they will hear, or whether they will forbear, (for they are a rebellious house,) yet shall know that there hath been a prophet among them.

2:6 En þú, mannsson, skalt ekki hræðast þá og ekki óttast orð þeirra, þótt nedur og þynnar séu hjá þér og þótt þú bíur meðal sporðdreka. Orð þeirra skalt þú ekki óttast og ekki skelfast fyrir augliti þeirra, því að þeir eru þverúðug kynslóð.

2:6 And thou, son of man, be not afraid of them, neither be afraid of their words, though briers and thorns are with thee, and thou dost dwell among scorpions: be not afraid of their words, nor be dismayed at their looks, though they are a rebellious house.

2:7 Heldur skalt þú tala orð mín til þeirra, hvort sem þeir hlýða á þau eða gefa þeim engan gaum, því að þeir eru þverúðin einber.

2:7 And thou shalt speak my words unto them, whether they will hear, or whether they will forbear; for they are most rebellious.

2:8 En þú, mannsson, heyr þú það, er ég tala til þín! Ver þú eigi einber þverúð, eins og hin þverúðuga kynslóð. Lúk upp munni þínum og et það, er ég fæ þér."

2:8 But thou, son of man, hear what I say unto thee; be not thou rebellious like that rebellious house: open thy mouth, and eat that which I give thee.

2:9 Ég sá þá, að hönd var út rétt móti mér. Í henni var bókkrolla.

2:9 And when I looked, behold, a hand was put forth unto me; and, lo, a roll of a book was therein;

2:10 Og hann rakti hana sundur fyrir mér, og var hún rituð bæði utan

og innan, og voru á hana rituð harmljóð, andvörp og kveinstafir.

2:10 And he spread it before me: and it was written within and without; and there were written therein lamentations, and mourning, and woe.

3:1 Og hann sagði við mig: "Mannsson, et bókkrollu þessa, far síðan og tala til Ísraelsmanna!"

3:1 And he said unto me, Son of man, eat that which thou findest; eat this roll, and go, speak unto the house of Israel.

3:2 Þá upplauk ég munni mínum, en hann fékk mér bókkrolluna að eta

3:2 So I opened my mouth, and he caused me to eat the roll.

3:3 og sagði við mig: "Þú mannsson, þú skalt renna henni niður í magann og fylla kvið þinn með bókkrollu þeirri, er ég fæ þér." Og ég át hana og var hún í munni mér sæt sem hunang.

3:3 And he said unto me, Son of man, cause thy belly to eat, and fill thy bowels with this roll that I give thee. Then did I eat it; and it was in my mouth as honey for sweetness.

3:4 Þá sagði hann við mig: "Þú mannsson, far nú til Ísraelsmanna og tala mínum orðum til þeirra.

3:4 And he said unto me, Son of man, go, get thee unto the house of Israel, and speak with my words unto them.

3:5 Því að þú ert ekki sendur til fólks, er mæli á torskilda tungu.

3:5 For thou art not sent to a people of a strange speech and of a hard language, but to the house of Israel;

3:6 eigi til margra þjóða, er þú skilur eigi, heldur hefi ég sent þig til Ísraelsmanna. Þeir geta skilið þig.

3:6 not to many peoples of a strange speech and of a hard language, whose words thou canst not understand. Surely, if I sent thee to them, they would hearken unto thee.

3:7 En Ísraelsmenn munu eigi vilja hlýða á þig, því að þeir vilja eigi hlýða á mig, því að allir Ísraelsmenn hafa hörð enni og þverúðarfull hjörtu.

3:7 But the house of Israel will not hearken unto thee; for they will not hearken unto me: for all the house of Israel are of hard forehead and of a stiff heart.

3:8 Sjá, ég gjöri andlit þitt hart, eins og andlit þeirra, og enni þitt hart, eins og enni þeirra.

3:8 Behold, I have made thy face hard against their faces, and thy forehead hard against their foreheads.

3:9 ég gjöri enni þitt sem demant, harðara en klett. Þú skalt eigi óttast þá, né skelfast fyrir augliti þeirra, því að þeir eru þverúðug kynslóð."

3:9 As an adamant harder than flint have I made thy forehead: fear them not, neither be dismayed at their looks, though they are a rebellious house.

3:10 Og hann sagði við mig: "Þú mannsson, hugfest þér öll orð mín, þau er ég til þín tala, og lát þau þér í eyrum lóða.

3:10 Moreover he said unto me, Son of man, all my words that I shall speak unto thee receive in thy heart, and hear with thine ears.

3:11 Far síðan til hinna herleiddu, til samlanda þinna, og tala til þeirra og seg við þá: „Svo segir Drottinn Guð!“ hvort sem þeir svo hlýða á það eða gefa því engan gaum.“

3:11 And go, get thee to them of the captivity, unto the children of thy people, and speak unto them, and tell them, Thus saith the Lord Yahwe; whether they will hear, or whether they will forbear.

3:12 Þá hóf andinn mig upp, en að baki mér heyrði ég dunur af miklum landskjálfta, er dýrð Drottins hófst upp af stað sínum.

3:12 Then the Spirit lifted me up, and I heard behind me the voice of a great rushing, saying, Blessed be the glory of Yahwe from his place.

3:13 svo og þyt af vængjum veranna, er snertu hver aðra, og hark frá hjólunum samtímis og dunur af miklum landskjálfta.

3:13 And I heard the noise of the wings of the living creatures as they touched one another, and the noise of the wheels beside them, even the noise of a great rushing.

3:14 Og andinn hóf mig upp og hreif mig burt, og ég hélt af stað hryggur og í mikilli geðshræring, og hönd Drottins lá þungt á mér.

3:14 So the Spirit lifted me up, and took me away; and I went in bitterness, in the heat of my spirit; and the hand of Yahwe was strong upon me.

3:15 Og ég kom til hinna herleiddu í Tel Abib við Kefarfljótið, þar er þeir hjuggu, og ég sat þar sjö daga utan við mig meðal þeirra.

3:15 Then I came to them of the captivity at Tel-abib, that dwelt by the river Chebar, and to where they dwelt; and I sat there overwhelmed among them seven days.

3:16 Að liðnum sjö dögum kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

3:16 And it came to pass at the end of seven days, that the word of Yahwe came unto me, saying,

3:17 "Mannsson, ég hefi skipað þig varðmann yfir Ísrael. Þegar þú heyrir orð af minum munni, skalt þú vara þá við í mínu nafni.

3:17 Son of man, I have made thee a watchman unto the house of Israel: therefore hear the word at my mouth, and give them warning from me.

3:18 Ef ég segi við hinn óguðlega: „Þú skalt deyja!“ og þú varar hann ekki við og segir ekkert til þess að vara hinn óguðlega við óguðlegri breytni hans, til þess að bjarga lífi hans, þá mun hinn óguðlegi að visu deyja fyrir misgjörð sína, en blóðs hans mun ég krefja af þinni hendi.

3:18 When I say unto the wicked, Thou shalt surely die; and thou givest him not warning, nor speakest to warn the wicked from his wicked way, to save his life; the same wicked man shall die in his iniquity; but his blood will I require at thy hand.

3:19 En varir þú hinn óguðlega við og snúi hann sér þó ekki frá guðleysi sínu og óguðlegri breytni sinni, þá mun

hann deyja fyrir misgjörð sína, en þá hefir þú frelsað sál þína.

3:19 Yet if thou warn the wicked, and he turn not from his wickedness, nor from his wicked way, he shall die in his iniquity; but thou hast delivered thy soul.

3:20 Ef hins vegar ráðvandur maður snýr sér frá ráðvendni sinni og fremur ranglæti, og ég legg fótakefli fyrir hann, svo að hann deyr, hafir þú þá eigi varað hann við, þá mun hann deyja fyrir synd sína, og ráðvendni sú, er hann hafði sýnt, eigi til álíta koma, en blóðs hans mun ég krefja af þinni hendi.

3:20 Again, when a righteous man doth turn from his righteousness, and commit iniquity, and I lay a stumblingblock before him, he shall die: because thou hast not given him warning, he shall die in his sin, and his righteous deeds which he hath done shall not be remembered; but his blood will I require at thy hand.

3:21 En varir þú hinn ráðvanda við syndinni, og hann, hinn ráðvandi, syndgar þá ekki, þá mun hann lífi halda, af því að hann var raður við, og hefir þú þá frelsað sál þína."

3:21 Nevertheless if thou warn the righteous man, that the righteous sin not, and he doth not sin, he shall surely live, because he took warning; and thou hast delivered thy soul.

3:22 Hönd Drottins kom þar yfir mig, og hann sagði við mig: "Statt upp, gakk ofan í dalinn, þar vil ég tala við þig."

3:22 And the hand of Yahwe was there upon me; and he said unto me, Arise, go forth into the plain, and I will there talk with thee.

3:23 Þá stóð ég upp og gekk niður í dalinn, og sjá, þar stóð dýrð Drottins, sú hin sama, er ég hafði séð við Kefarfljótið. Þá féll ég fram á ásjónu mína.

3:23 Then I arose, and went forth into the plain: and, behold, the glory of Yahwe stood there, as the glory which I saw by the river Chebar; and I fell on my face.

3:24 Og í mig kom andi, sem reisti mig á fætur, og hann talaði til mín og sagði við mig: "Far og loka þig inni í húsi þínu.

3:24 Then the Spirit entered into me, and set me upon my feet; and he spake with me, and said unto me, Go, shut thyself within thy house.

3:25 Og sjá, þú mannsson, menn munu leggja bönd á þig og fjötra þig með þeim, til þess að þú getir eigi gengið út og inn meðal þeirra.

3:25 But thou, son of man, behold, they shall lay bands upon thee, and shall bind thee with them, and thou shalt not go out among them:

3:26 Og tungu þína mun ég láta loda við góm þér, svo að þú verðir orðlaus og náir ekki að hirta þá með aðfinningum, því að þeir eru þverúðug kynslóð.

3:26 And I will make thy tongue cleave to the roof of thy mouth, that thou shalt be dumb, and shalt not be to them a reprover; for they are a rebellious house.

3:27 En þegar ég tala við þig, mun ég ljúka upp munni þínum, og þú skalt segja við þá: „Svo segir Drottinn Guð!“ Hver sem heyrir vill, hann heyri,

og hver sem ekki vill gefa því gaum, hann leiði það hjá sér, því að þeir eru þverúðug kynslóð."

3:27 But when I speak with thee, I will open thy mouth, and thou shalt say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: He that heareth, let him hear; and he that forbeareth, let him forbear: for they are a rebellious house.

4:1 Þú mannsson, tak þér tígulstein, legg hann fyrir framan þig og drag þar upp borg, sem sé Jerúsalem.

4:1 Thou also, son of man, take thee a tile, and lay it before thee, and portray upon it a city, even Jerusalem:

4:2 Og reis þú hervirki gegn henni og hlað viggard gegn henni. Hleyp upp jarðhrygg gegn henni, skipa hersetuliði um hana og set víghrúta umhverfis hana.

4:2 and lay siege against it, and build forts against it, and cast up a mound against it; set camps also against it, and plant battering rams against it round about.

4:3 Og tak þér járnplötu og set hana sem járnvegg milli þín og borgarinnar. Snú því næst andliti þínu gegn henni, svo að hún komist undir hersetu og þú sitjir um hana. Þetta skal vera Ísraelsmönnum tákn.

4:3 And take thou unto thee an iron pan, and set it for a wall of iron between thee and the city: and set thy face toward it, and it shall be besieged, and thou shalt lay siege against it. This shall be a sign to the house of Israel.

4:4 En legg þú þig á vinstri hliðina og tak á þig misgjörð Ísraels húss. Alla þá daga, er þú liggur á henni, skalt þú bera misgjörð þeirra.

4:4 Moreover lie thou upon thy left side, and lay the iniquity of the house of Israel upon it; according to the number of the days that thou shalt lie upon it, thou shalt bear their iniquity.

4:5 Og tel ég þér misgjörðarar þeirra til jafnmargra daga, - þrjúhundruð og níutíu daga -, og þannig skalt þú bera misgjörð Ísraels húss.

4:5 For I have appointed the years of their iniquity to be unto thee a number of days, even three hundred and ninety days: so shalt thou bear the iniquity of the house of Israel.

4:6 Og þegar þú hefir fullnað þessa daga, þá skalt þú leggjast á hægri hliðina hið annað sinn og bera misgjörð Júda húss, fjörutíu daga. Tel ég þér dag fyrir ár hvert.

4:6 And again, when thou hast accomplished these, thou shalt lie on thy right side, and shalt bear the iniquity of the house of Judah: forty days, each day for a year, have I appointed it unto thee.

4:7 Og þú skalt snúa andliti þínu og náktum armlegg þínum gegn úmsátri Jerúsalem, og þú skalt spá í gegn henni. Þú skalt seta þig á hægri hliðinni, og þú skalt spá í gegn henni. Þú skalt seta þig á hægri hliðinni, og þú skalt spá í gegn henni.

4:7 And thou shalt set thy face toward the siege of Jerusalem, with thine arm uncovered; and thou shalt prophesy against it.

4:8 Og sjá, ég legg bönd á þig, svo að þú skalt ekki ná að snúa þér af einni hlið á aðra, uns þú hefir af lokið úmsátursdögum þínum.

4:8 And, behold, I lay bands upon thee, and thou shalt not turn thee from one side to the other, till thou hast accomplished the days of thy siege.

4:9 En tak þér hveiti, bygg, baunir, linsubaunir, hirsí og speldi. Lát það allt í eitt ker og gjör þér brauð af. Skalt þú hafa það til matar allan þann tíma, er þú liggur á hliðinni.

4:9 Take thou also unto thee wheat, and barley, and beans, and lentils, and millet, and spelt, and put them in one vessel, and make thee bread thereof; *according to* the number of the days that thou shalt lie upon thy side, even three hundred and ninety days, shalt thou eat thereof.

4:10 Og vega skal þér mat þinn, þann er þú neytir, tuttugu sikla á dag. Skalt þú neyta hans á ákveðnum tíma einu sinni á dag.

4:10 And thy food which thou shalt eat shall be by weight, twenty shekels a day: from time to time shalt thou eat it.

4:11 Mæla skal þér og vatn að drekka, sjöttung hinar í hvert sinn. Skalt þú drekka það á ákveðnum tíma einu sinni á dag.

4:11 And thou shalt drink water by measure, the sixth part of a hin: from time to time shalt thou drink.

4:12 Skalt þú eta það sem byggkökur, og þér skaltu baka baka við mannaprekki fyrir augum þeirra.

4:12 And thou shalt eat it as barley cakes, and thou shalt bake it in their sight with dung that cometh out of man.

4:13 Og Drottinn sagði: "Svo munu Ísraelsmenn eta brauð sitt óhreint hjá þjóðum þeim, er ég rek þá til."

4:13 And Yahwe said, Even thus shall the children of Israel eat their bread unclean, among the nations whither I will drive them.

4:14 Þá sagði ég: "Æ, Drottinn Guð! Sjá, ég hefi aldrei saurgað mig, og allt í frá barnasku minni og fram á þennan dag hefi ég aldrei etið það, er sjálfdaunt væri eða dýrrífið, og óhreint kjöt hefi ég aldrei lagt mér til munns."

4:14 Then said I, Ah Lord Yahwe! behold, my soul hath not been polluted; for from my youth up even till now have I not eaten of that which dieth of itself, or is torn of beasts; neither came there abominable flesh into my mouth.

4:15 Þá sagði hann við mig: "Sjá þú, ég leyfi þér að hafa nautatað í stað mannaprekks. Við það skalt þú gjöra brauð þitt."

4:15 Then he said unto me, See, I have given thee cow's dung for man's dung, and thou shalt prepare thy bread thereon.

4:16 Og hann sagði við mig: "Þú mannsönn, sjá, ég brýt sundur staf brauðsins í Jerúsalem, og þeir skulu eta brauðið eftir skammti og með angist, og vatnið skulu þeir drekka eftir mæli og með skellingu.

4:16 Moreover he said unto me, Son of man, behold, I will break the staff of bread in Jerusalem: and they shall eat bread by weight, and with fearfulness; and they shall drink water by measure, and in dismay:

4:17 til þess að þá skorti brauð og vatn og þeir skelfist hver með öðrum og veslist upp vegna misgjörðar sinnar."

4:17 that they may want bread and water, and be dismayed one with another, and pine away in their iniquity.

5:1 Þú, mannsönn, tak þér hvasst sverð. Skalt þú hafa það fyrir rakhnif og lát það ganga um höfuð þitt og vanga. Tak síðan vog og skipt hárinu í sundur.

5:1 And thou, son of man, take thee a sharp sword; as a barber's razor shalt thou take it unto thee, and shalt cause it to pass upon thy head and upon thy beard: then take thee balances to weigh, and divide the hair.

5:2 Einn þriðjunginn skalt þú í eldi brenna í miðri borginni, þá er umsátursdagarnir eru liðnir, annan þriðjunginn skalt þú taka og slá með sverði hringinn í kringum hann, og síðasta þriðjungnum skalt þú dreifa út í vindinn, og ég mun vera á hælum þeim með brugðnu sverði.

5:2 A third part shalt thou burn in the fire in the midst of the city, when the days of the siege are fulfilled; and thou shalt take a third part, and smite with the sword round about it; and a third part thou shalt scatter to the wind, and I will draw out a sword after them.

5:3 Því næst skalt þú taka fácin hár og binda þau í skikkjulaft þitt.

5:3 And thou shalt take thereof a few in number, and bind them in thy skirts.

5:4 Og af þeim skalt þú enn taka nokkur og kasta þeim á eld og brenna þau á eldi. Þaðan mun eldur koma yfir allt Ísraels hús. Og seg við allt Ísraels hús:

5:4 And of these again shalt thou take, and cast them into the midst of the fire, and burn them in the fire; therefrom shall a fire come forth into all the house of Israel.

5:5 "Svo segir Drottinn Guð: Þetta er Jerúsalem, sem ég hefi sett mitt á meðal þjóðanna og lönd umhverfis hana.

5:5 Thus saith the Lord Yahwe: This is Jerusalem; I have set her in the midst of the nations, and countries are round about her.

5:6 En hún hefir sett sig upp á móti lögum mínum með meira guðleysi en heiðnu þjóðirnar og móti boðorðum mínum meir en löndin, sem umhverfis hana eru, því að þeir hafa hafnað lögum mínum og eigi breytt eftir boðorðum mínum.

5:6 And she hath rebelled against mine ordinances in doing wickedness more than the nations, and against my statutes more than the countries that are round about her; for they have rejected mine ordinances, and as for my statutes, they have not walked in them.

5:7 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Af því að þér hafið verið þrjóskari en heiðnu þjóðirnar, sem umhverfis yður búa, eigi breytt eftir boðorðum mínum, né haldið lög mín, og jafnvel ekki farið eftir lögum heiðnu þjóðanna, sem umhverfis yður eru,

5:7 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Because ye are turbulent more than the nations that are round about you, and have not walked in my statutes, neither have kept mine ordinances, neither have done after the ordinances of the nations that are round about you;

5:8 fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, nú vil ég rísa gegn þér og framkvæma dóma í þér miðri í augu þjóðanna.

5:8 therefore thus saith the Lord Yahwe: Behold, I, even I, am against thee; and I will execute judgments in the midst of thee in the sight of the nations.

5:9 Og ég vil gjöra þér það, sem ég aldrei hefi áður gjört og mun ekki hér eftir gjöra, vegna svivirðinga þinna.

5:9 And I will do in thee that which I have not done, and whereunto I will not do any more the like, because of all thine abominations.

5:10 Þess vegna skulu í þér feður eta börn sín og börnin feður sína, og ég vil framkvæma dóma á þér og dreifa leifum þínum í allar áttir.

5:10 Therefore the fathers shall eat the sons in the midst of thee, and the sons shall eat their fathers; and I will execute judgments on thee; and the whole remnant of thee will I scatter unto all the winds.

5:11 Fyrir því, svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð: Af því að þú hefir saurgað helgidóm minn með öllum víðurstyggðum þínum og öllum svivirðingum þínum, þá vil ég einnig útskúfa þér, ekki líta þig væðarauga og ekki sýna neina meðauðkun.

5:11 Wherefore, as I live, saith the Lord Yahwe, surely, because thou hast defiled my sanctuary with all thy detestable things, and with all thine abominations, therefore will I also diminish thee; neither shall mine eye spare, and I also will have no pity.

5:12 Einn þriðjungurinn af þér skal deyja af drepsótt og verða hungurmorð í þér miðri, annar þriðjungurinn skal fyrir sverði falla umhverfis þig, og síðasta þriðjungnum skal ég vístrá í allar áttir, og ég mun vera á hælum þeim með brugðnu sverði.

5:12 A third part of thee shall die with the pestilence, and with famine shall they be consumed in the midst of thee; and a third part shall fall by the sword round about thee; and a third part I will scatter unto all the winds, and will draw out a sword after them.

5:13 Og ég skal úthella allri reiði minni og láta heift mína hvíla yfir þeim, og ég skal hefna mín. Þeir skulu þá sanna, að ég, Drottinn, hefi talað þetta í afbryði minni, þá er ég nær að úthella heift minni yfir þá.

5:13 Thus shall mine anger be accomplished, and I will cause my wrath toward them to rest, and I shall be comforted; and they shall know that I, Yahwe, have spoken in my zeal, when I have accomplished my wrath upon them.

5:14 Og ég skal gjöra þig að auðn og að háðung meðal þjóðanna, sem umhverfis þig búa, já, í augum allra, sem fram hjá ganga.

5:14 Moreover I will make thee a desolation and a reproach among the nations that are round about thee, in the sight of all that pass by.

5:15 Og þú skalt verða að háðung og spottí, til víðvörunar og skelfingar þjóðunum, sem umhverfis þig búa, þá er ég í reiði og heift læt dóma yfir þig ganga og með áköfum refsingum. Ég, Drottinn, hefi talað það.

5:15 So it shall be a reproach and a taunt, an instruction and an astonishment, unto the

nations that are round about thee, when I shall execute judgments on thee in anger and in wrath, and in wrathful rebukes; (I, Yahwe, have spoken it;)

5:16 Þegar ég hleypi á þá hungursins skæðu og eyðileggjandi örvum, þar er ég mun senda yður til að tortíma yður, og ég magna hungrið meðal yðar, þá mun ég sundurbrjóta staf brauðsins fyrir yður

5:16 when I shall send upon them the evil arrows of famine, that are for destruction, which I will send to destroy you: and I will increase the famine upon you, and will break your staff of bread;

5:17 og senda í móti yður hungur og óargadýr til þess að gjöra yður barnlausa, og drepsótt og blóðsúthelling skal geisa hjá þér, og ég skal hafa sverðið á lofti yfir þér. Ég, Drottinn, hefi talað það."

5:17 and I will send upon you famine and evil beasts, and they shall bereave thee; and pestilence and blood shall pass through thee; and I will bring the sword upon thee: I, Yahwe, have spoken it.

6:1 Orð Drottins kom til mín svohljóðandi:

6:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

6:2 "Þú mannsón, snú þú auglití þínu gegn Ísraels fjöllum og spá í móti þeim

6:2 Son of man, set thy face toward the mountains of Israel, and prophesy unto them,

6:3 og seg: Þér Ísraels fjöll, heyrið orð Drottins Guðs! Svo talar Drottinn Guð til fjallanna og hæðanna, til hvammanna og dalanna: Sjá, ég læt sverðið koma yfir yður og eyði fórnarhæðum yðar.

6:3 and say, Ye mountains of Israel, hear the word of the Lord Yahwe: Thus saith the Lord Yahwe to the mountains and to the hills, to the watercourses and to the valleys: Behold, I, even I, will bring a sword upon you, and I will destroy your high places.

6:4 Ölturu yðar skulu í eyði lögð verða og sólslútur yðar brotnar, og vegnum mönnum yðar mun ég kasta niður fyrir framan skurðgod yðar.

6:4 And your altars shall become desolate, and your sun-images shall be broken; and I will cast down your slain men before your idols.

6:5 og ég mun varpa hræjum Ísraelsmanna fyrir skurðgod þeirra og dreifa beinum yðar umhverfis ölturu yðar.

6:5 And I will lay the dead bodies of the children of Israel before their idols; and I will scatter your bones round about your altars.

6:6 Svo langt sem byggð yðar nær, skulu borgirnar í eyði liggja og fórnarhæðirnar standa gjöreyddar, til þess að ölturu yðar séu niður brotin og í rústum, skurðgod yðar sundurbrotin og að engu gjörð, sólslútur yðar mölvadar og handaverk yðar afmáð.

6:6 In all your dwelling-places the cities shall be laid waste, and the high places shall be desolate; that your altars may be laid waste and made desolate, and your idols may be broken and cease, and your sun-images may

be hewn down, and your works may be abolished.

6:7 Og menn skulu vegnir í val falla yðar á meðal, til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn.

6:7 And the slain shall fall in the midst of you, and ye shall know that I am Yahwe.

6:8 En ég læt nokkra yðar komast undan sverðinu til annarra þjóða, og þegar yður hefur verið dreift um löndin.

6:8 Yet will I leave a remnant, in that ye shall have some that escape the sword among the nations, when ye shall be scattered through the countries.

6:9 munu þeir, sem undan komust, minnast mín meðal þjóðanna, þangað sem þeir voru herleiddir, þegar ég hefi beygt þeirra blótfíknu hjörtu, sem gjörðust mér fráhræf, og þeirra blótfúsus augu, sem mæna eftir skurðgodunum, og þá mun þeim þjóða við sjálfum sér vegna illverka þeirra, er þeir hafa framið með öllum svivirðingum sínum.

6:9 And those of you that escape shall remember me among the nations whither they shall be carried captive, how that I have been broken with their lewd heart, which hath departed from me, and with their eyes, which play the harlot after their idols: and they shall loathe themselves in their own sight for the evils which they have committed in all their abominations.

6:10 Og þá munu þeir við kannast, að ég, Drottinn, hefi ekki talað þar um neinum hegómaordum, að láta þá rata í þessa ógæfu."

6:10 And they shall know that I am Yahwe: I have not said in vain that I would do this evil unto them.

6:11 Svo segir Drottinn Guð: "Slá þú saman höndum þínum, stappa niður fæti þínum og kalla 'vei' yfir öllum svivirðingum Ísraels húss, því að þeir munu falla fyrir sverði, hungri og drepsótt.

6:11 Thus saith the Lord Yahwe: Smite with thy hand, and stamp with thy foot, and say, Alas! because of all the evil abominations of the house of Israel; for they shall fall by the sword, by the famine, and by the pestilence.

6:12 Sá sem fjær er, skal af drepsótt deyja, og sá sem nær er, fyrir sverði falla, og sá sem eftir er og bjargast hefir, skal deyja af hungri, og ég vil úthella allri heift minni yfir þá.

6:12 He that is far off shall die of the pestilence; and he that is near shall fall by the sword; and he that remaineth and is besieged shall die by the famine: thus will I accomplish my wrath upon them.

6:13 Og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn, þegar valkestirnir liggja mitt á meðal skurðgodanna, kringum ölturu þeirra á hverri hárrí hæð, á öllum fjallhnjúkum, undir hverju grænu tré og undir hverri laufgæðri eik, þar er þeir færðu öllum skurðgodum sínum þægilegan ilm.

6:13 And ye shall know that I am Yahwe, when their slain men shall be among their idols round about their altars, upon every high hill, on all the tops of the mountains, and under every green tree, and under every thick oak, the places where they offered

sweet savor to all their idols.

6:14 Og ég vil rétta út hönd mína í móti þeim og gjöra landið að auðn og órafum frá eyðimörkinni allt norður að Ríbla, alls staðar þar sem þeir búa, og þeir skulu viðurkenna, að ég er Drottinn."

6:14 And I will stretch out my hand upon them, and make the land desolate and waste, from the wilderness toward Diblah, throughout all their habitations: and they shall know that I am Yahwe.

7:1 Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

7:1 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

7:2 "En þú, mannsón, seg: Svo talar Drottinn Guð til Ísraelslands: Endir kemur, endirinn kemur yfir fjórar álfur landsins.

7:2 And thou, son of man, thus saith the Lord Yahwe unto the land of Israel, An end: the end is come upon the four corners of the land.

7:3 Nú kemur endirinn yfir þig, og ég sendi reiði mína móti þér og dæmi þig eftir hegðun þinni og læt allar svivirðingar þínar niður á þér koma.

7:3 Now is the end upon thee, and I will send mine anger upon thee, and will judge thee according to thy ways; and I will bring upon thee all thine abominations.

7:4 Og ég skal ekki líta þig væððarauga og enga meðaunkun sýna, heldur láta hegðun þína koma niður á þér, og svivirðingar þínar skulu vera mitt á meðal þín, og þannig skuluð þér viðurkenna, að ég er Drottinn.

7:4 And mine eye shall not spare thee, neither will I have pity; but I will bring thy ways upon thee, and thine abominations shall be in the midst of thee: and ye shall know that I am Yahwe.

7:5 Svo segir Drottinn Guð: Ógæfa, já ógæfa kemur!

7:5 Thus saith the Lord Yahwe: An evil, an only evil; behold, it cometh.

7:6 Endir kemur, endirinn kemur, hann er að vakna gegn þér, sjá, hann kemur!

7:6 An end is come, the end is come; it awaketh against thee; behold, it cometh.

7:7 Örlögin koma yfir þig, íbúi landsins, tíminn kemur, dagurinn er nálægur, dagur skelfingar, en ekki fagnadarláta á fjöllumunum.

7:7 Thy doom is come unto thee, O inhabitant of the land: the time is come, the day is near, a day of tumult, and not of joyful shouting, upon the mountains.

7:8 Nú úthelli ég bráðum heift minni yfir þig og læt alla reiði mína yfir þig dynja, ég dæmi þig eftir hegðun þinni og læt allar svivirðingar þínar niður á þér koma.

7:8 Now will I shortly pour out my wrath upon thee, and accomplish mine anger against thee, and will judge thee according to thy ways; and I will bring upon thee all thine abominations.

7:9 Og ég skal ekki líta þig væððarauga og enga meðaunkun sýna, heldur láta hegðun þína koma niður á þér, og

svívirðingar þínar skulu vera mitt á meðal þín, og þannig skuluð þér viðurkenna, að ég, Drottinn, er sá sem tyftar.

7:9 And mine eye shall not spare, neither will I have pity: I will bring upon thee according to thy ways; and thine abominations shall be in the midst of thee; and ye shall know that I, Yahwe, do smite.

7:10 Sjá, þarna er dagurinn, sjá, hann kemur. Kórónan sprettur fram, sprottinn blómgast, drambsemin þróast.

7:10 Behold, the day, behold, it cometh: thy doom is gone forth; the rod hath blossomed, pride hath budded.

7:11 Öfbeldið ris upp sem vöndur á ranglætið. Ekkert verður eftir af þeim, ekkert af skrauti þeirra og ekkert af auðæfum þeirra, dýrð þeirra er öll úti.

7:11 Violence is risen up into a rod of wickedness; none of them *shall remain*, nor of their multitude, nor of their wealth: neither shall there be eminency among them.

7:12 Tíminn kemur, dagurinn nálgast. Kaupandinn fagni ekki og seljandinn syrgi ekki, því að reiði mín er upptendruð gegn öllu skrauti landsins.

7:12 The time is come, the day draweth near: let not the buyer rejoice, nor the seller mourn; for wrath is upon all the multitude thereof.

7:13 Því að seljandinn mun ekki aftur að seldu komast og kaupandinn mun ekki halda hinu keypta.

7:13 For the seller shall not return to that which is sold, although they be yet alive: for the vision is touching the whole multitude thereof, none shall return; neither shall any strengthen himself in the iniquity of his life.

7:14 Menn blása í hornið og búa allt út, en enginn fer í orustuna, því að reiði mín er upptendruð gegn öllum auðæfum hennar.

7:14 They have blown the trumpet, and have made all ready; but none goeth to the battle; for my wrath is upon all the multitude thereof.

7:15 Sverðið úti, og hungrið og drepsoðtinn inni. Sá sem er á akri skal fyrir sverði falla og þeim, sem innan borgar er, skal hungur og drepsoðt eyða.

7:15 The sword is without, and the pestilence and the famine within: he that is in the field shall die with the sword: and he that is in the city, famine and pestilence shall devour him.

7:16 Komist nokkrir af þeim undan, munu þeir vera á fjöllumunum, eins og daladúfurnar, sem allar kurra, - hver og einn vegna misgjörðar sinnar.

7:16 But those of them that escape shall escape, and shall be on the mountains like doves of the valleys, all of them moaning, every one in his iniquity.

7:17 Allar hendur munu verða lé magna og öll kné leysast sundur og verða að vatni.

7:17 All hands shall be feeble, and all knees shall be weak as water.

7:18 Og þeir munu gyrðast hærusekk, og skelfing mun hylja þá. Skömm mun sitja á hverju andliti, og hvert höfuð vera sköllótt.

7:18 They shall also gird themselves with sackcloth, and horror shall cover them; and

shame shall be upon all faces, and baldness upon all their heads.

7:19 Silfri sínu munu þeir varpa út á strætin, og gull þeirra mun vera þeim sem saur. Silfur þeirra og gull fær eigi frelsað þá á reiðidegi Drottins. Þeir munu eigi seðja með því hungur sitt né fylla með því kvið sinn, því að það varð þeim fótakelfi til hrösunar.

7:19 They shall cast their silver in the streets, and their gold shall be as an unclean thing; their silver and their gold shall not be able to deliver them in the day of the wrath of Yahwe: they shall not satisfy their souls, neither fill their bowels; because it hath been the stumblingblock of their iniquity.

7:20 Sínu dýrlega skrauti varði þjóðin til dramlætis, og þeir gjörðu af því svívirðilegar líkneskjur, víðurstyggðir sínar. Fyrir því gjöri ég það í augum þeirra sem saur.

7:20 As for the beauty of his ornament, he set it in majesty; but they made the images of their abominations *and* their detestable things therein: therefore have I made it unto them as an unclean thing.

7:21 Og ég skal selja það útlendingum í hendur að herfangi og hinum óguðlegustu mönnum á jörðunni að ránsfeng, og þeir skulu vanhelga það.

7:21 And I will give it into the hands of the strangers for a prey, and to the wicked of the earth for a spoil; and they shall profane it.

7:22 Og ég skal snúa augliti mínu frá þeim, og þá munu menn vanhelga kjörgríp minn, og ræningjar skulu brjótast inn í hann og vanhelga hann.

7:22 My face will I turn also from them, and they shall profane my secret *place*; and robbers shall enter into it, and profane it.

7:23 Bú þú til fjötur, því að landið er fullt af blóðskuld og borgin er full af öfbeldisverkum.

7:23 Make the chain; for the land is full of bloody crimes, and the city is full of violence.

7:24 Og ég mun stefna hingað hinum verstu heiðingjum. Þeir skulu kasta eign sinni á hús þeirra, og ég mun gjöra enda á hinu ofmetnaðarfulla valdi þeirra, og helgidómar þeirra skulu verða vanhelgaðir.

7:24 Wherefore I will bring the worst of the nations, and they shall possess their houses: I will also make the pride of the strong to cease; and their holy places shall be profaned.

7:25 Angist kemur, og þeir munu hjálpar leita, en engi fá.

7:25 Destruction cometh; and they shall seek peace, and there shall be none.

7:26 Eitt óhappið fylgir öðru, og hver ótiðindin koma á fætur öðrum. Þá munu þeir beiðast vitrunar af spámanni, og þá mun leiðbeiningin vera horfin frá prestunum og ráðin frá öldungunum.

7:26 Mischief shall come upon mischief, and rumor shall be upon rumor; and they shall seek a vision of the prophet; but the law shall perish from the priest, and counsel from the elders.

7:27 Konungurinn mun syrgja og landshöfðinginn kledast skelfingu

og hendur landslýðsins verða magnþrota af hræðslu. Eftir breytni þeirra mun ég með þá fara og dæma þá eftir verðleikum þeirra, og þeir skulu viðurkenna, að ég er Drottinn."

7:27 The king shall mourn, and the prince shall be clothed with desolation, and the hands of the people of the land shall be troubled: I will do unto them after their way, and according to their deserts will I judge them; and they shall know that I am Yahwe.

8:1 Það var á sjötta ári, fimmta dag hins sjötta mánaðar, þá er ég sat í húsi mínu, og öldungar Júda sátu frammi fyrir mér, að hönd Drottins Guðs kom þar yfir mig.

8:1 And it came to pass in the sixth year, in the sixth *month*, in the fifth *day* of the month, as I sat in my house, and the elders of Judah sat before me, that the hand of the Lord Yahwe fell there upon me.

8:2 Og ég sá, og sjá, þar var mynd, ásyndum sem maður. Þar í frá, sem mér þóttu lendar hans vera, og niður eftir, var eins og eldur, en frá lendum hans og upp eftir var að sjá sem bjarma, eins og ljómaði af lýsigulli.

8:2 Then I beheld, and, lo, a likeness as the appearance of fire; from the appearance of his loins and downward, fire; and from his loins and upward, as the appearance of brightness, as it were glowing metal.

8:3 Og hann rétti út líkast sem hönd væri og tók í höfuðhár mitt, og andinn hóf mig upp milli himins og jarðar og flutti mig til Jerúsalem í guðlegri sýn, að dyrum innra hliðsins, er snýr mót norðri, þar er líkansúlan stóð, sú er vakti afbrýði Drottins.

8:3 And he put forth the form of a hand, and took me by a lock of my head; and the Spirit lifted me up between earth and heaven, and brought me in the visions of God to Jerusalem, to the door of the gate of the inner *court* that looketh toward the north; where was the seat of the image of jealousy, which provoketh to jealousy.

8:4 Og sjá, þar var dýrð Ísraels Guðs, alveg eins og í sýn þeirri, er ég hafði séð í dalnum.

8:4 And, behold, the glory of the God of Israel was there, according to the appearance that I saw in the plain.

8:5 Hann sagði við mig: "Mannsson, hef upp augu þín og lit í norðurátt!" Og ég hóf upp augu mín og leit í norðurátt. Stóð þá þessi líkansúla, sem afbrýði vakti, norðan megin við altariðshliðið, rétt þar sem inn er gengið.

8:5 Then said he unto me, Son of man, lift up thine eyes now the way toward the north. So I lifted up mine eyes the way toward the north, and behold, northward of the gate of the altar this image of jealousy in the entry.

8:6 Og hann sagði við mig: "Mannsson, sér þú, hvað þeir eru að gjöra? Miklar svívirðingar eru það, sem Ísraelsmenn hafa hér í frammi, svo að ég verð að vera fjarri helgidómi mínum, en þú munt enn sjá miklar svívirðingar."

8:6 And he said unto me, Son of man, seest thou what they do? even the great abominations that the house of Israel do commit here, that I should go far off from my sanctuary? but thou shalt again see yet other great abominations.

8:7 Hann leiddi mig að dyrum forgarðsins. Og er ég leit á, var þar gat eitt á veggnum.

8:7 And he brought me to the door of the court; and when I looked, behold, a hole in the wall.

8:8 Og hann sagði við mig: "Mannsson, brjót þú gat í gegnum vegginn." Og er ég braut gat í gegnum vegginn, þá voru þar dyr.

8:8 Then said he unto me, Son of man, dig now in the wall: and when I had digged in the wall, behold, a door.

8:9 Og hann sagði við mig: "Gakk inn og sjá hinar vondu svivirðingar, sem þeir hafa hér í frammi."

8:9 And he said unto me, Go in, and see the wicked abominations that they do here.

8:10 Ég gekk inn og lítaðist um. Voru þar ristar allt umhverfis á vegginn alls konar myndir viðbjóðslegra orma og skepna og öll skurðgoð Ísraelsmanna.

8:10 So I went in and saw; and behold, every form of creeping things, and abominable beasts, and all the idols of the house of Israel, portrayed upon the wall round about.

8:11 Og þar voru sjötíu menn af öldungum Ísraels húss og Jaasanja Safansson mitt á meðal þeirra svo sem forstjóri þeirra, og hélt hver þeirra á reyksiskeri í hendi sér og sté þar upp af ilmandi reykselsmökkur.

8:11 And there stood before them seventy men of the elders of the house of Israel; and in the midst of them stood Jaazaniah the son of Shaphan, every man with his censor in his hand; and the odor of the cloud of incense went up.

8:12 Og hann sagði við mig: "Hefir þú séð, mannsón, hvað öldungar Ísraels húss hafast að í myrkrinu, hver í sínum myndaherbergjum? Því að þeir hugsa: „Drottinn sér oss ekki, Drottinn hefir yfirgefið landið.""

8:12 Then said he unto me, Son of man, hast thou seen what the elders of the house of Israel do in the dark, every man in his chambers of imagery? for they say, Yahwe seeth us not; Yahwe hath forsaken the land.

8:13 Því næst sagði hann við mig: "Þú munt enn sjá miklar svivirðingar, er þeir hafa í frammi."

8:13 He said also unto me, Thou shalt again see yet other great abominations which they do.

8:14 Hann leiddi mig að dyrunum á norðurhlíði musteris Drottins. Þar sátu konurnar, þær er grétu Tammús.

8:14 Then he brought me to the door of the gate of Yahwe's house which was toward the north; and behold, there sat the women weeping for Tammuz.

8:15 Og hann sagði við mig: "Sér þú það, mannsón? Þú munt enn sjá svivirðingar, sem meiri eru en þessar."

8:15 Then said he unto me, Hast thou seen *this*, O son of man? thou shalt again see yet greater abominations than these.

8:16 Hann leiddi mig inn í innra forgarð húss Drottins, og voru þá þar fyrir dyrum musteris Drottins, milli forsalsins og altarisins, um tuttugu og

fimm menn. Sneru þeir bókum viðusteri Drottins, en ásjónum sínum í austur, og tilbáðu sólina í austri.

8:16 And he brought me into the inner court of Yahwe's house; and behold, at the door of the temple of Yahwe, between the porch and the altar, were about five and twenty men, with their backs toward the temple of Yahwe, and their faces toward the east; and they were worshipping the sun toward the east.

8:17 Og hann sagði við mig: "Sér þú það, mannsón? Nægir Júdamönnum það eigi að hafa í frammi þær svivirðingar, sem þeir hér fremja. Þó að þeir ekki þar á ofan fylli landið með glep og reiði mig hvað eftir annað til reiði? Sjá, hversu þeir halda vöndlinum upp að nösúm sér."

8:17 Then he said unto me, Hast thou seen *this*, O son of man? Is it a light thing to the house of Judah that they commit the abominations which they commit here? for they have filled the land with violence, and have turned again to provoke me to anger: and, lo, they put the branch to their nose.

8:18 Fyrir því vil ég og fara mínu fram í reiði: Ég vil ekki líta þá væðarauga og enga meðaumkun sýna. Og þótt þeir þá kalli hárrí röddu í eyru mín, þá mun ég ekki heyra þá."

8:18 Therefore will I also deal in wrath; mine eye shall not spare, neither will I have pity; and though they cry in mine ears with a loud voice, yet will I not hear them.

9:1 Þessu næst kallaði hann hárrí röddu í eyru mín: "Refsingar borgarinnar nálgast!"

9:1 Then he cried in mine ears with a loud voice, saying, Cause ye them that have charge over the city to draw near, every man with his destroying weapon in his hand.

9:2 Þá komu sex menn frá efra hliðinu, sem snýr í norður, og hafði hver þeirra eyðingarverkfæri í hendi sér, og meðal þeirra var einn maður, sem var líní klæddur og hafði skriffæri við síðu sér. Þeir komu og námu staðar hjá eiraltarinu.

9:2 And behold, six men came from the way of the upper gate, which lieth toward the north, every man with his slaughter weapon in his hand; and one man in the midst of them clothed in linen, with a writer's inkhorn by his side. And they went in, and stood beside the brazen altar.

9:3 Dýrð Ísraels Guðs hafði hafið sig frá kerúbunum, þar sem hún hafði verið, yfir að þröskuldi hússins. Og hann kallaði á linklædda manninn, sem hafði skriffærin við síðu sér.

9:3 And the glory of the God of Israel was gone up from the cherub, whereupon it was, to the threshold of the house: and he called to the man clothed in linen, who had the writer's inkhorn by his side.

9:4 Og Drottinn sagði við hann: "Gakk þú mitt í gegnum borgina, mitt í gegnum Jerúsalem, og set merki á enni þeirra manna, sem andvarpa og kveina yfir öllum þeim svivirðingum, sem framdar eru inni í henni."

9:4 And Yahwe said unto him, Go through the midst of the city, through the midst of Jerusalem, and set a mark upon the foreheads of the men that sigh and that cry over all the abominations that

are done in the midst thereof.

9:5 En til hinna mælti hann að mér áheyrandi: "Farið á eftir honum um borgina og höggvið niður, lítið engan væðarauga og sýnið enga meðaumkun."

9:5 And to the others he said in my hearing, Go ye through the city after him, and smite: let not your eye spare, neither have ye pity;

9:6 Öldunga og æskumenn, meyjjar og börn og konur skuluð þér brytja niður, en engan mann skuluð þér snerta, sem merkið er á. Og takið fyrst til hjá helgidómi minum!" Og þeir tóku fyrst til á öldungum þeim, sem voru fyrir framan musteríð.

9:6 slay utterly the old man, the young man and the virgin, and little children and women; but come not near any man upon whom is the mark: and begin at my sanctuary. Then they began at the old men that were before the house.

9:7 Og hann sagði við þá: "Horfið ekki í að saurga musteríð og fyllið strætín vegnum mönnum. Gangið nú út!" Þeir gengu þá út og hjuggu niður mannfólkið í borginni.

9:7 And he said unto them, Defile the house, and fill the courts with the slain: go ye forth. And they went forth, and smote in the city.

9:8 Meðan þeir brytjuðu niður, féll ég fram á ásjónum mína, kallaði og sagði: "Æ, Drottinn Guð, ætla þú að gjöreýða öllum eftirleifum Ísraels, þar sem þú ells út reiði þinni yfir Jerúsalem?"

9:8 And it came to pass, while they were smiting, and I was left, that I fell upon my face, and cried, and said, Ah Lord Yahwe! wilt thou destroy all the residue of Israel in thy pouring out of thy wrath upon Jerusalem?

9:9 Þá sagði hann við mig: "Misgjörð Ísraelsmanna og Júdamanna er afskaplega mikil, og landið er fullt af blóðugu rangleti og borgin er full af öfbeldisverkum. Því að þeir segja: „Drottinn hefir yfirgefið landið" og „Drottinn sér það ekki."

9:9 Then said he unto me, The iniquity of the house of Israel and Judah is exceeding great, and the land is full of blood, and the city full of wrestling of judgment: for they say, Yahwe hath forsaken the land, and Yahwe seeth not.

9:10 Fyrir því skal ég heldur ekki líta þá væðarauga og enga meðaumkun sýna. Ég læt athæfi þeirra þeim sjálfum í koll koma."

9:10 And as for me also, mine eye shall not spare, neither will I have pity, but I will bring their way upon their head.

9:11 Þá kom linklæddi maðurinn, sem hafði skriffærin við síðu sér, aftur og sagði: "Ég hef gjört eins og þú bauðst mér."

9:11 And behold, the man clothed in linen, who had the inkhorn by his side, reported the matter, saying, I have done as thou hast commanded me.

10:1 Ég sá, og sjá: Á festingunni, er var yfir höfði kerúbanna, var því líkast sem safirsteinn væri. Eitthvað, sem tilskýndar var sem háseti í laginu, sást uppi yfir þeim.

10:1 Then I looked, and behold, in the firmament that was over the head of the cherubim there appeared above them as it

were a sapphire stone, as the appearance of the likeness of a throne.

10:2 Þá sagði hann við linklædda manninn: "Gakkt inn á millum hjólanna undir kerúbunum, tak handfylli þína af glöðum milli kerúbanna og dreif þeim út yfir borgina." Og hann gekk þar inn að mér ásjaandi.

10:2 And he spake unto the man clothed in linen, and said, Go in between the whirling *wheels*, even under the cherub, and fill both thy hands with coals of fire from between the cherubim, and scatter them over the city. And he went in in my sight.

10:3 En kerúbarnir stóðu hægra megin viðusterið, þegar maðurinn gekk inn, og fyllti skýið innra forgarðinn.

10:3 Now the cherubim stood on the right side of the house, when the man went in; and the cloud filled the inner court.

10:4 En dýrð Drottins hóf sig frá kerúbunum yfir á þröskuld musterisins. Varðusterið þá fullt af skýmekki, en forgarðurinn fylltist ljóma af dýrð Drottins.

10:4 And the glory of Yahwe mounted up from the cherub, *and stood* over the threshold of the house; and the house was filled with the cloud, and the court was full of the brightness of Yahwe's glory.

10:5 Og vængjapýtur kerúbanna heyrðist allt til hins ytra forgarðs, eins og rödd Guðs almáttugs, þá er hann talar.

10:5 And the sound of the wings of the cherubim was heard even to the outer court, as the voice of God Almighty when he speaketh.

10:6 Nú er hann hafði boðið linklædda manninum og sagt: "Tak eld á millum hjólanna, á millum kerúbanna!" - þá gekk hann til og staðnæmðist hjá einu hjólinu.

10:6 And it came to pass, when he commanded the man clothed in linen, saying, Take fire from between the whirling wheels, from between the cherubim, that he went in, and stood beside a wheel.

10:7 Þá rétti einn kerúbinn hönd sína út milli kerúbanna að eldinum, sem var á milli kerúbanna, tók þar af og fékk í hendur linklædda manninum. Hann tók við og gekk burt.

10:7 And the cherub stretched forth his hand from between the cherubim unto the fire that was between the cherubim, and took *thereof*, and put it into the hands of him that was clothed in linen, who took it and went out.

10:8 En á kerúbunum sást eitthvað, sem líktist mannshendi, undir vængjum þeirra.

10:8 And there appeared in the cherubim the form of a man's hand under their wings.

10:9 Ég leit til, og voru þá fjögur hjól hjá kerúbunum, sitt hjól hjá hverjum kerúb, og hjólin voru á að líta eins og þegar blikar á krýsolitstein.

10:9 And I looked, and behold, four wheels beside the cherubim, one wheel beside one cherub, and another wheel beside another cherub; and the appearance of the wheels was like unto a beryl stone.

10:10 Og að því er gerð þeirra snertir, þá voru þau öll fjögur samlik, eins og eitt hjólið væri innan í öðru hjóli.

10:10 And as for their appearance, they four had one likeness, as if a wheel had been within a wheel.

10:11 Þegar þau gengu, gengu þau til allra fjögurra hliða. Þau snerust eigi við í göngunni, heldur gengu þau í þá átt, sem höfuðið sneri, þau snerust eigi við í göngunni.

10:11 When they went, they went in their four directions: they turned not as they went, but to the place whither the head looked they followed it; they turned not as they went.

10:12 Og allur líkami þeirra og bak þeirra, hendur og vængir voru alsett augum allt umhverfis á þeim fjórum.

10:12 And their whole body, and their backs, and their hands, and their wings, and the wheels, were full of eyes round about, *even* the wheels that they four had.

10:13 En hjólin voru í mín eyru nefnd "hvirfilbýlur".

10:13 As for the wheels, they were called in my hearing, the whirling *wheels*.

10:14 Og hver hafði fjögur andlit. Andlit eins var nautsandlit, andlit hins annars mannsandlit, hinn þriðji hafði ljónsandlit og hinn fjórði arnrandlit.

10:14 And every one had four faces: the first face was the face of the cherub, and the second face was the face of a man, and the third face the face of a lion, and the fourth the face of an eagle.

10:15 Og kerúbarnir hófu sig upp. Það voru sömu verurnar, sem ég hafði séð við Kebarflijótið.

10:15 And the cherubim mounted up: this is the living creature that I saw by the river Chebar.

10:16 Og þegar kerúbarnir gengu, þá gengu og hjólin við hliðina á þeim, og þegar kerúbarnir hófu upp vængi sína til þess að lyfta sér frá jörðinni, þá snerust hjólin ekki burt frá þeim.

10:16 And when the cherubim went, the wheels went beside them; and when the cherubim lifted up their wings to mount up from the earth, the wheels also turned not from beside them.

10:17 Þegar þeir stóðu kyrrir, stóðu þau og kyrr, og þegar þeir hófust upp, hófust þau og upp með þeim, því að andi verunnar var í þeim.

10:17 When they stood, these stood; and when they mounted up, these mounted up with them: for the spirit of the living creature was in them.

10:18 Dýrð Drottins fór nú burt af þröskuldi musterisins og nam staðar uppi á kerúbunum.

10:18 And the glory of Yahwe went forth from over the threshold of the house, and stood over the cherubim.

10:19 Þá hófu kerúbarnir upp vængi sína og lyftu sér frá jörðinni að mér ásjaandi, er þeir fóru burt, og hjólin samtímis þeim. Og þeir námu staðar úti fyrir austurhliði musteris Drottins, en dýrð Ísraels Guðs var uppi yfir þeim.

10:19 And the cherubim lifted up their wings, and mounted up from the earth in my

sight when they went forth, and the wheels beside them: and they stood at the door of the east gate of Yahwe's house; and the glory of the God of Israel was over them above.

10:20 Það voru sömu verurnar, sem ég hafði séð undir Ísraels Guði við Kebarflijótið, og ég þekkti, að það voru kerúbarn.

10:20 This is the living creature that I saw under the God of Israel by the river Chebar; and I knew that they were cherubim.

10:21 Þeir höfðu fjögur andlit og fjóra vængi hver, og undir vængjum sér eitthvað, sem líktist mannshöndum.

10:21 Every one had four faces, and every one four wings; and the likeness of the hands of a man was under their wings.

10:22 Og hvað andlitsskapnaðinn snertí, þá voru það sömu andlitin, sem ég hafði séð við Kebarflijótið; þeir gengu hver fyrir sig beint af augum fram.

10:22 And as for the likeness of their faces, they were the faces which I saw by the river Chebar, their appearances and themselves; they went every one straight forward.

11:1 Og andinn hóf mig upp og flutti mig að austurhliði musteris Drottins, sem horfir mót austri. Þar stóðu fyrir dyrum hliðsins tuttugu og fimm menn, og á meðal þeirra sá ég Jaasanja Assúrsson og Pelatja Benajason, foringja lýðsins.

11:1 Moreover the Spirit lifted me up, and brought me unto the east gate of Yahwe's house, which looketh eastward: and behold, at the door of the gate five and twenty men; and I saw in the midst of them Jaazaniah the son of Azzur, and Pelatiah the son of Benaiah, princes of the people.

11:2 Þá sagði hann við mig: "Mannsson, það eru þessir menn, sem hafa illt í huga og ráða mönnum óheilt í þessari borg.

11:2 And he said unto me, Son of man, these are the men that devise iniquity, and that give wicked counsel in this city;

11:3 Þeir segja: „Hafa ekki húsinn nýlega verið endurreist? Borgin er potturinn, en vér erum kjötið.“

11:3 that say, *The time* is not near to build houses: this *city* is the caldron, and we are the flesh.

11:4 Spá þú þess vegna móti þeim, spá þú, mannsson!"

11:4 Therefore prophesy against them, prophesy, O son of man.

11:5 Þá kom andi Drottins yfir mig og sagði við mig: "Seg þú: Svo segir Drottinn: Svo segið þér, Ísraelsmenn, og ég þekki hugrenningar yðar.

11:5 And the Spirit of Yahwe fell upon me, and he said unto me, Speak, Thus saith Yahwe: Thus have ye said, O house of Israel; for I know the things that come into your mind.

11:6 Marga menn yðar hafið þér drepð í þessari borg og þér hafið fyllt stræti hennar vegnum mönnum.

11:6 Ye have multiplied your slain in this city, and ye have filled the streets thereof with the slain.

11:7 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Þeir menn, sem þér hafið lagt að velli í

borginni, þeir eru kjötið og borgin er potturinn. En þér munuð fluttir verða burt úr henni.

11:7 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Your slain whom ye have laid in the midst of it, they are the flesh, and this *city* is the caldron; but ye shall be brought forth out of the midst of it.

11:8 Við sverðið eruð þér hræddir, og sverðið skal ég láta yfir yður koma, segir Drottinn Guð.

11:8 Ye have feared the sword; and I will bring the sword upon you, saith the Lord Yahwe.

11:9 Og ég skal færa yður burt úr borginni og selja yður útlendum mönnum í hendur og framkvæma dóma meðal yðar.

11:9 And I will bring you forth out of the midst thereof, and deliver you into the hands of strangers, and will execute judgments among you.

11:10 Fyrir sverði skuluð þér falla, í Ísraelslandi skal ég dæma yður, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn.

11:10 Ye shall fall by the sword; I will judge you in the border of Israel; and ye shall know that I am Yahwe.

11:11 Borgin skal ekki verða yður að potti og þér skuluð ekki verða kjöt í henni, í Ísraelslandi skal ég dæma yður.

11:11 This *city* shall not be your caldron, neither shall ye be the flesh in the midst thereof; I will judge you in the border of Israel;

11:12 Þá skuluð þér viðurkenna, að ég er Drottinn. En mínum boðordum hafið þér ekki hlýtt og mína setninga hafið þér ekki haldið, heldur hafið þér breytt eftir setningum heiðnu þjóðanna, sem umhverfis yður eru."

11:12 and ye shall know that I am Yahwe: for ye have not walked in my statutes, neither have ye executed mine ordinances, but have done after the ordinances of the nations that are round about you.

11:13 Meðan ég spáði þannig, féll Pelatja Benajason dauður niður. Þá féll ég fram á ásjónu mína, kallaði upp hárrí röddu og sagði: "Æ, Drottinn Guð, ætlar þú að gjöreyða öllum eftirlífum Ísraels?"

11:13 And it came to pass, when I prophesied, that Pelatiah the son of Benaiah died. Then fell I down upon my face, and cried with a loud voice, and said, Ah Lord Yahwe! wilt thou make a full end of the remnant of Israel?

11:14 Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

11:14 And the word of Yahwe came unto me, saying,

11:15 "Mannsson, um bræður þína, bræður þína, þá menn, er með þér voru herleiddir, og gjörvallan Ísraels lýð, segja Jerúsalembúar: Þeir eru langt í burtu frá Drottni, oss er landið gefið til eignar!"

11:15 Son of man, thy brethren, even thy brethren, the men of thy kindred, and all the house of Israel, all of them, *are they* unto whom the inhabitants of Jerusalem have said, Get you far from Yahwe; unto us is this land given for a possession.

11:16 Fyrir því skalt þú segja: Svo segir Drottinn Guð: Já, ég hefi rekið þá langt burt til heiðinna þjóða og dreift þeim út um löndin, og ég varð þeim skamma hrið að helgidómi í löndum þeim, sem þeir eru komnir til.

11:16 Therefore say, Thus saith the Lord Yahwe: Whereas I have removed them far off among the nations, and whereas I have scattered them among the countries, yet will I be to them a sanctuary for a little while in the countries where they are come.

11:17 Fyrir því skalt þú segja: Svo segir Drottinn Guð: Ég vil safna yður saman frá þjóðunum og stefna yður saman frá löndunum, þangað sem yður var dreift, og gefa yður Ísraelsland.

11:17 Therefore say, Thus saith the Lord Yahwe: I will gather you from the peoples, and assemble you out of the countries where ye have been scattered, and I will give you the land of Israel.

11:18 Þangað munu þeir komast og útrýma þaðan öllum víðurstyggðum þess og öllum svívirðingum þess.

11:18 And they shall come thither, and they shall take away all the detestable things thereof and all the abominations thereof from thence.

11:19 Og ég mun gefa þeim nýtt hjarta og leggja þeim nýjan anda í brjóst. Ég mun taka steinhjartað úr líkama þeirra og gefa þeim hjarta af holdi.

11:19 And I will give them one heart, and I will put a new spirit within you; and I will take the stony heart out of their flesh, and will give them a heart of flesh;

11:20 Til þess að þeir hlýði boðordum mínum og varðveiti setninga mína og breyti eftir þeim. Og þá skulu þeir vera min þjóð og ég skal vera þeirra Guð.

11:20 that they may walk in my statutes, and keep mine ordinances, and do them: and they shall be my people, and I will be their God.

11:21 En þessir - hjarta þeirra eltir víðurstyggðir þeirra og andstyggðir. Ég skal láta athæfi þeirra koma þeim í koll, segir Drottinn Guð."

11:21 But as for them whose heart walketh after the heart of their detestable things and their abominations, I will bring their way upon their own heads, saith the Lord Yahwe.

11:22 Nú hófu kerúbarnir vængi sína og hjólin færðust til samtímis þeim, en dýrð Ísraels Guðs var uppi yfir þeim.

11:22 Then did the cherubim lift up their wings, and the wheels were beside them; and the glory of the God of Israel was over them above.

11:23 Og dýrð Drottins hóf sig upp frá borginni og staðnæmdist á fjallinu, sem er fyrir austan borgina.

11:23 And the glory of Yahwe went up from the midst of the city, and stood upon the mountain which is on the east side of the city.

11:24 Og andinn hóf mig upp og flutti mig í sýninni, fyrir Guðs anda, til hinna herleiddu í Kaldealandi. Og sýnin, sem ég hafði séð, leið upp frá mér.

11:24 And the Spirit lifted me up, and brought me in the vision by the Spirit of God into Chaldea, to them of the captivity. So the vision that I had seen went up from me.

11:25 Því næst flutti ég hinum herleiddu öll orð Drottins, þau er hann hafði birt mér.

11:25 Then I spake unto them of the captivity all the things that Yahwe had showed me.

12:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

12:1 The word of Yahwe also came unto me, saying,

12:2 "Mannsson, þú býr á meðal þverúðugs lýðs, meðal manna, sem hafa augu til að sjá með, en sjá þó ekki, eyru til að heyra með, en heyra þó ekki, því að þverúðugur lýður eru þeir.

12:2 Son of man, thou dwellest in the midst of the rebellious house, that have eyes to see, and see not, that have ears to hear, and hear not; for they are a rebellious house.

12:3 En þú, mannsson, haf til ferðataki þín og legg af stað um hádag í auglýni þeirra, og þú skalt fara burt þaðan, sem þú nú býr, á annan stað, að þeim ásjáandi, ef vera mætti að augu þeirra lykjust upp, því að þeir eru þverúðugur lýður.

12:3 Therefore, thou son of man, prepare thee stuff for removing, and remove by day in their sight; and thou shalt remove from thy place to another place in their sight: it may be they will consider, though they are a rebellious house.

12:4 Þú skalt færa út föng þín svo sem önnur ferðataki um hádag í auglýni þeirra, en sjálfur skalt þú út fara að kveldi að þeim ásjáandi, eins og þegar útleigðarmenn fara burt.

12:4 And thou shalt bring forth thy stuff by day in their sight, as stuff for removing; and thou shalt go forth thyself at even in their sight, as when men go forth into exile.

12:5 Brjót þú gat á vegginn í auglýni þeirra og gakk þar út um.

12:5 Dig thou through the wall in their sight, and carry out thereby.

12:6 Þú skalt bera föng þín á öxlinni í auglýni þeirra, þú skalt fara út í myrkri og hylja ásjónu þína og ekki sjá landið. Því að ég gjörfi þig að tákni fyrir Ísraels lýð."

12:6 In their sight shalt thou bear it upon thy shoulder, and carry it forth in the dark; thou shalt cover thy face, that thou see not the land: for I have set thee for a sign unto the house of Israel.

12:7 Ég gjörði sem mér var boðið: Ég færði föng mín út svo sem önnur ferðataki um hádag, og að kveldi braut ég með hendinni gat á vegginn. Ég fór út í myrkri og bar þau á öxlinni í auglýni þeirra.

12:7 And I did so as I was commanded: I brought forth my stuff by day, as stuff for removing, and in the even I digged through the wall with my hand; I brought it forth in the dark, and bare it upon my shoulder in their sight.

12:8 En morguninn eftir kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

12:8 And in the morning came the word of Yahwe unto me, saying,

12:9 "Þú mannsson, hafa þeir ekki sagt við þig, Ísraelsmenn, hinn þverúðugi lýður: 'Hvað ertu að gjöra?'

12:9 Son of man, hath not the house of Israel, the rebellious house, said unto thee, What doest thou?

12:10 **Seg við þá: Svo segir Drottinn Guð: Þetta guðmáli á við höfðingjann í Jerúsalem og alla Ísraelsmenn, þá sem eru meðal yðar.**

12:10 Say thou unto them, Thus saith the Lord Yahwe: This burden *concerneth* the prince in Jerusalem, and all the house of Israel among whom they are.

12:11 **Seg: Ég er yður tákn. Eins og ég hef gjört, svo mun með þá farið verða: Þeir munu fara í útlegð, herleiddir verða.**

12:11 Say, I am your sign: like as I have done, so shall it be done unto them; they shall go into exile, into captivity.

12:12 **Og höfðinginn, sem meðal þeirra er, mun taka föng sín á öxl sér og fara út í myrkri. Hann mun brjóta gat á vegginn til þess að fara þar út um, hann mun hylja ásjónu sína, til þess að hann sjái ekki landið.**

12:12 And the prince that is among them shall bear upon his shoulder in the dark, and shall go forth: they shall dig through the wall to carry out thereby: he shall cover his face, because he shall not see the land with his eyes.

12:13 **Og ég mun kasta yfir hann neti mínu, og hann mun veiddur verða í veiðarfæri mín, og ég mun flytja hann til Babel, til Kaldealands. Það land skal hann ekki sjá, og þó mun hann þar deyja.**

12:13 My net also will I spread upon him, and he shall be taken in my snare; and I will bring him to Babylon to the land of the Chaldeans; yet shall he not see it, though he shall die there.

12:14 **Og öllu því, sem umhverfis hann er, fulltingjurum hans og gjörvöllum herflokkm hans, mun ég tvístra í allar áttir og vera á hælum þeim með brugðið sverð.**

12:14 And I will scatter toward every wind all that are round about him to help him, and all his bands; and I will draw out the sword after them.

12:15 **Og þá skulu þeir kannast við, að ég er Drottinn, er ég dreifi þeim meðal heidnu þjóðanna og tvístra þeim út um löndin.**

12:15 And they shall know that I am Yahwe, when I shall disperse them among the nations, and scatter them through the countries.

12:16 **Og ég læt aðeins fáeina menn af þeim komast undan sverðinu, hungriinu og drepsóttinni, til þess að þeir segi frá öllum svivirðingum sínum meðal þjóðanna, sem þeir koma til, og þeir skulu kannast við, að ég er Drottinn."**

12:16 But I will leave a few men of them from the sword, from the famine, and from the pestilence; that they may declare all their abominations among the nations whither they come; and they shall know that I am Yahwe.

12:17 **Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

12:17 Moreover the word of Yahwe came to me, saying,

12:18 **"Mannsson, et brauð þitt með hræðslu og drekk vatn þitt með skjálfta og angist**

12:18 Son of man, eat thy bread with quaking, and drink thy water with trembling and with fearfulness;

12:19 **og seg við landslýðinn: Svo segir Drottinn Guð um þá, sem búa í Jerúsalem í Ísraelslandi! Þeir munu eta brauð sitt með angist og drekka vatn sitt með skellingu, til þess að land hennar leggist í auðn og verði svipt gæðum sínum, sakir glæps þess, er allir íbúar þess í frammi hafa.**

12:19 and say unto the people of the land, Thus saith the Lord Yahwe concerning the inhabitants of Jerusalem, and the land of Israel: They shall eat their bread with fearfulness, and drink their water in dismay, that her land may be desolate, and despoiled of all that is therein, because of the violence of all them that dwell therein.

12:20 **Byggðar borgir skulu í eyði leggjast og landið verða að örafum, og þá skuluð þér kannast við, að ég er Drottinn."**

12:20 And the cities that are inhabited shall be laid waste, and the land shall be a desolation; and ye shall know that I am Yahwe.

12:21 **Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

12:21 And the word of Yahwe came unto me, saying,

12:22 **"Mannsson, hvaða orðtak er þetta, sem þér hafið í Ísraelslandi, er þér segið: 'Timinn dregst, og allar vitranir reynast marklausar'?**

12:22 Son of man, what is this proverb that ye have in the land of Israel, saying, The days are prolonged, and every vision faileth?

12:23 **Seg því við þá: Svo segir Drottinn Guð: Ég mun gjöra enda á þessu orðtaki, og menn munu eigi framar nota það í Ísrael. Seg þeim þar í móti: 'Timinn er nálegur og allar vitranir rætast.'**

12:23 Tell them therefore, Thus saith the Lord Yahwe: I will make this proverb to cease, and they shall no more use it as a proverb in Israel; but say unto them, The days are at hand, and the fulfilment of every vision.

12:24 **Því að hér eftir skal engin hégómasýn eða hræsnispádómur stað hafa meðal Ísraelsmanna.**

12:24 For there shall be no more any false vision nor flattering divination within the house of Israel.

12:25 **Því að ég, Drottinn, mun tala það orð, er ég vil tala, og það mun koma fram. Það mun ekki dragast lengur, því að á yðar dögum, þverúðuga kynslóð, mun ég tala orð og framkvæma það" - segir Drottinn Guð.**

12:25 For I am Yahwe; I will speak, and the word that I shall speak shall be performed; it shall be no more deferred: for in your days, O rebellious house, will I speak the word, and will perform it, saith the Lord Yahwe.

12:26 **Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

12:26 Again the word of Yahwe came to me, saying,

12:27 **"Mannsson, sjá, Ísraelsmenn segja: 'Sýnin, sem hann sér, á sér langan aldur, og hann spáir langt fram í ókomnar tíðir.'**

12:27 Son of man, behold, they of the house of Israel say, The vision that he seeth is for many day to come, and he prophesieth of times that are far off.

12:28 **Seg því við þá: Svo segir Drottinn Guð: Á engu mínu orði mun framar frestur verða. Því orði, er ég tala, mun framgengt verða - segir herrann Drottinn."**

12:28 Therefore say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: There shall none of my words be deferred any more, but the word which I shall speak shall be performed, saith the Lord Yahwe.

13:1 **Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

13:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

13:2 **"Mannsson, spá þú gegn spámönnum Ísraels, þeim er spá, og seg við spámennina, sem spá frá eigin brjósti: Heyrið orð Drottins!**

13:2 Son of man, prophesy against the prophets of Israel that prophesy, and say thou unto them that prophesy out of their own heart, Hear ye the word of Yahwe:

13:3 **Svo segir Drottinn Guð: Vei hinum heimsku spámönnum, sem fara eftir hugarburði sjálfra sín og því, er þeir hafa ekki séð.**

13:3 Thus saith the Lord Yahwe, Woe unto the foolish prophets, that follow their own spirit, and have seen nothing!

13:4 **Spámenn þínir, Ísrael, eru sem refir í rústabrotum.**

13:4 O Israel, thy prophets have been like foxes in the waste places.

13:5 **Þér hafið ekki gengið fram í vigsörðin og þér hafið engan virkisgarð hlaðið í kringum Ísraels hús, til þess að standast í stríðinu á degi Drottins.**

13:5 Ye have not gone up into the gaps, neither built up the wall for the house of Israel, to stand in the battle in the day of Yahwe.

13:6 **Þeir sáu hégómasýnir og fóru með lygispádóma, þeir er sögðu: 'Drottinn segir,' þótt Drottinn hefði ekki sent þá, og væntu síðan að orðin mundu rætast.**

13:6 They have seen falsehood and lying divination, that say, Yahwe saith; but Yahwe hath not sent them: and they have made men to hope that the word would be confirmed.

13:7 **Eru það ekki hégómasýnir, sem þér hafið séð, og lygispádómar, sem þér hafið farið með og segið þó: 'Drottinn segir,' þótt ég hafi eigi talað?**

13:7 Have ye not seen a false vision, and have ye not spoken a lying divination, in that ye say, Yahwe saith; albeit I have not spoken?

13:8 **Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Með því að þér talið hégóma og sjáið lygar, þá skal ég láta yður kenna á því - segir Drottinn Guð.**

13:8 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Because ye have spoken falsehood, and seen lies, therefore, behold, I am against you, saith the Lord Yahwe.

13:9 Og hönd mín skal vera upp í móti þeim spámönnum, sem sjá hégómasýnir og fara með lygisþádóma. Þeir skulu eigi vera í félagi þjóðar minnar og eigi vera ritaðir á skrá Ísraels húss, og inn í Ísraelsland skulu þeir ekki koma, og þannig skuluð þér kannast við, að ég er Drottinn.

13:9 And my hand shall be against the prophets that see false visions, and that divine lies: they shall not be in the council of my people, neither shall they be written in the writing of the house of Israel, neither shall they enter into the land of Israel; and ye shall know that I am the Lord Yahwe.

13:10 Fyrir þá sök og vegna þess að þeir hafa leitt lýð minn í villu með því að segja: 'Heill!' þar sem engin heill var, og þegar þeir hlóðu vegg, riðu þeir kalki á hann.

13:10 Because, even because they have seduced my people, saying, Peace; and there is no peace; and when one buildeth up a wall, behold, they daub it with untempered *mortar*.

13:11 Þá seg þú köllkurunum, - því hann skal hrynja: Sjá, ég mun láta koma steypiregn, sem skolar honum burt, haglstéinar skulu niður falla og stormbylur á skella.

13:11 say unto them that daub it with untempered *mortar*, that it shall fall: there shall be an overflowing shower; and ye, O great hailstones, shall fall; and a stormy wind shall rend it.

13:12 Þá hrynur veggurinn. Mun þá ekki verða við yður sagt: 'Hvar er nú kalkið, er þér riðuð á vegginn?'

13:12 Lo, when the wall is fallen, shall it not be said unto you, Where is the daubing wherewith ye have daubed it?

13:13 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Í heift minni skal ég láta stormbyl á skella, og dynjandi steypiregn skal á koma vegna reiði minnar, og haglstéinar vegna heiftar minnar til algjörðrar tortúmingar.

13:13 Therefore thus saith the Lord Yahwe: I will even rend it with a stormy wind in my wrath; and there shall be an overflowing shower in mine anger, and great hailstones in wrath to consume it.

13:14 Ég skal brjóta niður vegginn, sem þér hafið kalkað, og bylta honum til jarðar, svo að undirstaða hans komi í ljós. Og hann mun hrynja, og þér munuð verða á milli og viðurkenna, að ég er Drottinn.

13:14 So will I break down the wall that ye have daubed with untempered *mortar*, and bring it down to the ground, so that the foundation thereof shall be uncovered; and it shall fall, and ye shall be consumed in the midst thereof: and ye shall know that I am Yahwe.

13:15 Og ég vil úthella allri reiði minni yfir vegginn og yfir þá, sem riðu kalki á hann, og ég mun segja við yður: Horfinn er veggurinn og horfnir eru þeir, sem riðu hann kalki.

13:15 Thus will I accomplish my wrath upon the wall, and upon them that have daubed it with untempered *mortar*; and I will say unto you, The wall is no more, neither they that daubed it;

13:16 spámenn Ísraels, sem spá fyrir Jerúsalem og þykjast sjá heillasýnir henni til handa, þar sem þó engin heill er - segir Drottinn Guð.

13:16 *to wit*, the prophets of Israel that prophesy concerning Jerusalem, and that see visions of peace for her, and there is no peace, saith the Lord Yahwe.

13:17 En þú, mannsón, snú nú auglitu þínu gegn dætrum þjóðar þinnar, þeim er spá eftir eigin hugbóði, og spá þú móti þeim

13:17 And thou, son of man, set thy face against the daughters of thy people, that prophesy out of their own heart; and prophesy thou against them,

13:18 og seg: Svo segir Drottinn Guð: Vei þeim, sem sauma bindi fyrir alla ulnlíði og búa til skýlur fyrir höfuð manna, hvers vaxtar sem er, til þess að veiða sálir. Hvort ætlið þér að veiða sálir hjá þjóð minni og halda lífinu í sálum yður til handa?

13:18 and say, Thus saith the Lord Yahwe: Woe to the women that sew pillows upon all elbows, and make kerchiefs for the head of *persons* of every stature to hunt souls! Will ye hunt the souls of my people, and save souls alive for yourselves?

13:19 Þér vanhelið mig hjá þjóð minni fyrir nokkra hnefa af byggi og nokkra brauðbita til þess að deyða sálir, sem ekki eiga að deyja, og halda lífinu í sálum, sem ekki eiga að lifa, með því að ljúga að þjóð minni, sem hlustar á lygar.

13:19 And ye have profaned me among my people for handfuls of barley and for pieces of bread, to slay the souls that should not die, and to save the souls alive that should not live, by your lying to my people that hearken unto lies.

13:20 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, ég skal hafa hendur á bindum yðar, þeim er þér veiðið með sálir, og ég skal slíta þau af armleggjum yðar og láta lausar sálir þær, er þér veiðið, sem væru þær fuglar.

13:20 Wherefore thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against your pillows, wherewith ye there hunt the souls to make *them* fly, and I will tear them from your arms; and I will let the souls go, even the souls that ye hunt to make *them* fly.

13:21 Og ég skal slíta sundur skýlur yðar og frelsa lýð minn úr yðar höndum, svo að þeir séu ekki lengur veiðifang í yðar höndum, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn.

13:21 Your kerchiefs also will I tear, and deliver my people out of your hand, and they shall be no more in your hand to be hunted; and ye shall know that I am Yahwe.

13:22 Vegna þess að þér hrellið hjarta hins ráðvanda með lygum, þar sem ég vildi þó eigi hafa hrellt hann, og af því að þér styrkið hendur hins óguðlega, til þess að hann snúi sér ekki frá sinni vondu breytni og forði lífi sínu.

13:22 Because with lies ye have grieved the heart of the righteous, whom I have not made sad; and strengthened the hands of the wicked, that he should not return from his wicked way, and be saved alive:

13:23 Þess vegna skuluð þér ekki

framar sjá hégómasýnir og ekki framar fara með lygisþádóma. Ég vil frelsa lýð minn af yðar höndum, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn."

13:23 Therefore ye shall no more see false visions, nor divine divinations: and I will deliver my people out of your hand; and ye shall know that I am Yahwe.

14:1 En til mín komu nokkrir af öldungum Ísraels og settust niður frammi fyrir mér.

14:1 There came certain of the elders of Israel unto me, and sat before me.

14:2 Þá kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

14:2 And the word of Yahwe came unto me, saying,

14:3 "Mannsón, þessir menn hafa skipað skurðgodum sínum til hásetis í hjarta sínu og sett ásteytingarstein misgjörðar sinnar upp fyrir framan sig. Ætti ég þá að láta þá ganga til fréttu við mig?

14:3 Son of man, these men have taken their idols into their heart, and put the stumblingblock of their iniquity before their face: should I be inquired of at all by them?

14:4 Fyrir því tala þú til þeirra og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð: Hver sá af Ísraelsmönnum, sem skipar skurðgodum sínum til hásetis í hjarta sínu og setur ásteytingarstein misgjörðar sinnar upp fyrir framan sig og fer þó til spámanns, honum skal ég, Drottinn, sjálfur svör gefa, þrátt fyrir hans mörgu skurðgod.

14:4 Therefore speak unto them, and say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: Every man of the house of Israel that taketh his idols into his heart, and putteth the stumblingblock of his iniquity before his face, and cometh to the prophet; I Yahwe will answer him therein according to the multitude of his idols;

14:5 til þess að taka um hjartað í Ísraelsmönnum, er gjörst hafa mér ókunnugir fyrir öll skurðgod sín.

14:5 that I may take the house of Israel in their own heart, because they are all estranged from me through their idols.

14:6 Seg því við Ísraelsmenn: Svo segir Drottinn Guð: Snúið við og snúið yður frá skurðgodum yðar og snúið auglitu yðar burt frá öllum svivirðingum yðar.

14:6 Therefore say unto the house of Israel, Thus saith the Lord Yahwe: Return ye, and turn yourselves from your idols; and turn away your faces from all your abominations.

14:7 Því að sérhver sá af Ísraelsmönnum og af útlendingum þeim, er dveljast meðal Ísraelsmanna, er gjörst mér fráhverfur og skipar skurðgodum sínum til hásetis í hjarta sínu og setur ásteytingarstein misgjörðar sinnar upp fyrir framan sig og fer þó til spámanns til þess að láta hann spyrja mig fyrir sig, honum skal ég, Drottinn, sjálfur svör gefa.

14:7 For every one of the house of Israel, or of the strangers that sojourn in Israel, that separateth himself from me, and taketh his idols into his heart, and putteth the stumblingblock of his iniquity before his face, and cometh to the prophet to inquire for

himself of me; I Yahwe will answer him by myself:

14:8 Ég vil snúa augliti mínu gegn slíkum manni og gjöra hann að tákni og orðtaki og uppræta hann úr þjóð minni, til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn.

14:8 And I will set my face against that man, and will make him an astonishment, for a sign and a proverb, and I will cut him off from the midst of my people; and ye shall know that I am Yahwe.

14:9 En láti spámaðurinn tæla sig og flytji hann spámali, þá hefi ég, Drottinn, tælt þann spámann, og ég mun rétta út hönd mína móti honum og afmá hann úr þjóð minni Ísrael.

14:9 And if the prophet be deceived and speak a word, I, Yahwe, have deceived that prophet, and I will stretch out my hand upon him, and will destroy him from the midst of my people Israel.

14:10 Og þeir skulu báðir bera sekt sína: Þeir skulu vera jafnsekir hvor um sig, sá er til fréttu gengur og spámaðurinn.

14:10 And they shall bear their iniquity: the iniquity of the prophet shall be even as the iniquity of him that seeketh unto him;

14:11 til þess að Ísraelsmenn villist ekki framar frá mér og saurgi sig ekki framar á alls konar glæpum, heldur skulu þeir vera mín þjóð, og ég skal vera þeirra Guð - segir Drottinn Guð."

14:11 that the house of Israel may go no more astray from me, neither defile themselves any more with all their transgressions; but that they may be my people, and I may be their God, saith the Lord Yahwe.

14:12 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

14:12 And the word of Yahwe came unto me, saying,

14:13 "Mannsson, ef land syndgar móti mér, með því að bregða trúnaði, og ég rétti út hönd mína gegn því og brýt sundur staf brauðsins fyrir því og sendi hungur í það og eyði þar mönnum og fénadi.

14:13 Son of man, when a land sinneth against me by committing a trespass, and I stretch out my hand upon it, and break the staff of the bread thereof, and send famine upon it, and cut off from it man and beast;

14:14 og þótt í því væru þessir þrír menn: Nói, Daniel og Job. þá mundu þeir þó aðeins fá bjargað sjálfum sér fyrir ráðvendni sína - segir Drottinn Guð.

14:14 though these three men, Noah, Daniel, and Job, were in it, they should deliver but their own souls by their righteousness, saith the Lord Yahwe.

14:15 Ef ég létí óargadýr fara yfir landið og þau eyddu það að mönnum, svo að það yrði auðn, sem enginn færi um vegna dýranna,

14:15 If I cause evil beasts to pass through the land, and they ravage it, and it be made desolate, so that no man may pass through because of the beasts;

14:16 og þessir þrír menn væru í því, - svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð, skyldu þeir hvorki fá bjargað sonum né dætrum. Þeir mundu aðeins fá bjargað sjálfum sér, en landið skyldi verða auðn.

14:16 though these three men were in it, as I live, saith the Lord Yahwe, they should deliver neither sons nor daughters; they only should be delivered, but the land should be desolate.

14:17 Eða ef ég létí sverð geisa yfir þetta land og segði: Sverðið skal fara yfir landið! og eyddi í því mönnum og skepnum.

14:17 Or if I bring a sword upon that land, and say, Sword, go through the land; so that I cut off from it man and beast;

14:18 og þessir þrír menn væru í því, - svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð, hvorki mundu þeir fá bjargað sonum né dætrum, heldur mundu þeir aðeins fá bjargað sjálfum sér.

14:18 though these three men were in it, as I live, saith the Lord Yahwe, they should deliver neither sons nor daughters, but they only should be delivered themselves.

14:19 Eða ef ég sendi drepsótt inn í þetta land og jysi yfir það blóðugri heift minni, til þess að eyða í því mönnum og skepnum.

14:19 Or if I send a pestilence into that land, and pour out my wrath upon it in blood, to cut off from it man and beast;

14:20 og Nói, Daniel og Job væru í því, - svo sannarlega sem Drottinn Guð lifir, skyldu þeir hvorki fá bjargað syni né dóttur. Þeir mundu aðeins fá bjargað sjálfum sér fyrir ráðvendni sína.

14:20 though Noah, Daniel, and Job, were in it, as I live, saith the Lord Yahwe, they should deliver neither son nor daughter; they should but deliver their own souls by their righteousness.

14:21 Þó segir Drottinn Guð svo: Jafnvel þótt ég sendi fjóra mína vöndu refsíðöma, sverð, hungur, óargadýr og drepsótt, yfir Jerúsalem til þess að eyða í henni mönnum og skepnum,

14:21 For thus saith the Lord Yahwe: How much more when I send my four sore judgments upon Jerusalem, the sword, and the famine, and the evil beasts, and the pestilence, to cut off from it man and beast!

14:22 þá skal þó hópur eftir verða, sem af kemst, þeir er fara út með sonu og dætur. Þeir munu koma út til yðar, og þér munuð sjá breytni þeirra og gjörðir þeirra og huggast yfir ógæfu þeirri, er ég hefi látið koma yfir Jerúsalem, yfir öllu því, er ég hefi látið koma yfir hana.

14:22 Yet, behold, therein shall be left a remnant that shall be carried forth, both sons and daughters: behold, they shall come forth unto you, and ye shall see their way and their doings; and ye shall be comforted concerning the evil that I have brought upon Jerusalem, even concerning all that I have brought upon it.

14:23 Og þeir munu hugga yður, er þér sjáið breytni þeirra og gjörðir þeirra, og þér munuð sjá, að ég hefi ekkert gjört án orsaka af öllu því, er ég hefi í

henni gjört - segir Drottinn Guð."

14:23 And they shall comfort you, when ye see their way and their doings; and ye shall know that I have not done without cause all that I have done in it, saith the Lord Yahwe.

15:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

15:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

15:2 "Mannsson, hvað hefir vinviðurinn fram yfir allan annan við, teinungurinn, sem er á meðal skógartrjáanna?

15:2 Son of man, what is the vine-tree more than any tree, the vine-branch which is among the trees of the forest?

15:3 Verður af honum tekinn efniviður til smíða, eða fæst úr honum snagi, til þess að hengja á alls konar verkfæri?

15:3 Shall wood be taken thereof to make any work? or will men take a pin of it to hang any vessel thereon?

15:4 Nei, hann er hafður til eldsneytis. Þegar eldurinn hefir brennt báða enda hans, og sé miðjan sviðnuð, hvert gagn er þá að honum til efniviðar?

15:4 Behold, it is cast into the fire for fuel; the fire hath devoured both the ends of it, and the midst of it is burned: is it profitable for any work?

15:5 Meðan hann enn er heill, verður ekkert úr honum smíðað, því síður að nú verði nokkuð úr honum gjört, þegar eldurinn hefir brennt hann og hann er sviðnaður.

15:5 Behold, when it was whole, it was meet for no work: how much less, when the fire hath devoured it, and it is burned, shall it yet be meet for any work!

15:6 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Eins og vinviðinn meðal skógartrjáanna, sem ég hefi ætlað til eldsneytis, svo vil ég fara með Jerúsalembúa.

15:6 Therefore thus saith the Lord Yahwe: As the vine-tree among the trees of the forest, which I have given to the fire for fuel, so will I give the inhabitants of Jerusalem.

15:7 Ég skal snúa augliti mínu gegn þeim: Þeir hafa komist úr eldinum, og eldurinn skal eyða þeim, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn, þegar ég sný augliti mínu gegn þeim.

15:7 And I will set my face against them; they shall go forth from the fire, but the fire shall devour them; and ye shall know that I am Yahwe, when I set my face against them.

15:8 Og ég gjöri landið að auðn, af því að þeir hafa brugðið trúnaði við mig - segir Drottinn Guð."

15:8 And I will make the land desolate, because they have committed a trespass, saith the Lord Yahwe.

16:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

16:1 Again the word of Yahwe came unto me, saying,

16:2 "Mannsson, leið Jerúsalem fyrir sjónir svivirðingar hennar

16:2 Son of man, cause Jerusalem to know her abominations;

16:3 og seg: Svo segir Drottinn Guð við Jerúsalem: Að uppruna og ætterni ert þú frá Kanaanlandi. Faðir þinn var Amorítí og móðir þín Hettítí.

16:3 And say, Thus saith the Lord Yahwe unto Jerusalem: Thy birth and thy nativity is of the land of the Canaanite; the Amorite was thy father, and thy mother was a Hittite.

16:4 Og það er að segja af fæðing þinni, að þann dag, sem þú fæddist, var hvorki skorið á naflastreng þinn né þú lauguð í vatni, ekki núin salti og ekki reifum valin.

16:4 And as for thy nativity, in the day thou wast born thy navel was not cut, neither wast thou washed in water to cleanse thee; thou wast not salted at all, nor swaddled at all.

16:5 Enginn renndi til þín meðaumkunarauga til þess að veita þér nokkurt eitt af þessu og aumkast yfir þig, heldur var þér kastað út á víðavang - svo lítills var líf þitt meðið daginn sem þú fæddist.

16:5 No eye pitied thee, to do any of these things unto thee, to have compassion upon thee; but thou wast cast out in the open field, for that thy person was abhorred, in the day that thou wast born.

16:6 Þá gekk ég fram á þig og sá þig vera að brólta í blóði þínu og sagði við þig: „Þú, sem liggur þarna í blóði þínu, halt þú lífi!”

16:6 And when I passed by thee, and saw thee weltering in thy blood, I said unto thee, *Though thou art in thy blood, live; yea, I said unto thee, Though thou art in thy blood, live.*

16:7 Og þú óxt eins og grös vallarins, og þú stækkaðir og varðst mikil vexti og hin friðasta sýnum. Brjóstin voru orðin stinn og hár þitt óx mjög, en þó varstu ber og nakin.

16:7 I caused thee to multiply as that which groweth in the field, and thou didst increase and wax great, and thou attainedst to excellent ornament; thy breasts were fashioned, and thy hair was grown; yet thou wast naked and bare.

16:8 Þá varð mér gengið fram á þig og ég sá þig, og var þá þinn tími ástarinnar tími. Ég breiddi yfir þig ábreiðu mína og huldi nekt þína, ég trúlofaðist þér og gjörði við þig sáttmála - segir Drottinn Guð - og þú varðst mín.

16:8 Now when I passed by thee, and looked upon thee, behold, thy time was the time of love; and I spread my skirt over thee, and covered thy nakedness: yea, I swore unto thee, and entered into a covenant with thee, saith the Lord Yahwe, and thou becamest mine.

16:9 Og ég laugaði þig í vatni, þvoði af þér blóðið og smurði þig með olíu.

16:9 Then washed I thee with water; yea, I thoroughly washed away thy blood from thee, and I anointed thee with oil.

16:10 Og ég færði þig í glitklaði og fékk þér skó af höfrungaskinni, faldaði þér með hvítu líni og huldi þig silkiblaðu.

16:10 I clothed thee also with brodered work, and shod thee with sealskin, and I girded thee about with fine linen, and covered thee with silk.

16:11 Ég skreytti þig skartí, spennti armþaumum um handlegg þína og festi um háls þinn.

16:11 And I decked thee with ornaments, and I put bracelets upon thy hands, and a chain on thy neck.

16:12 Ég lét á þig nefhring og eyrnagull og veglega kórónu á höfuð þér.

16:12 And I put a ring upon thy nose, and ear-rings in thine ears, and a beautiful crown upon thy head.

16:13 Þú varst prýdd gulli og silfri, og klæðnaður þinn var úr hvítu líni, silki og glitvefnaði. Þú neyttir hveitimjöls, hunangs og olíu, og þú varðst frábærlega frið og komst jafnvel í konunglega tign.

16:13 Thus wast thou decked with gold and silver; and thy raiment was of fine linen, and silk, and brodered work; thou didst eat fine flour, and honey, and oil; and thou wast exceeding beautiful, and thou didst prosper unto royal estate.

16:14 Og nú fór orð af þér til heiðinna þjóða sökum fegurðar þinnar. Því að hún var fullkomin fyrir skart það, er ég hafði á þig látið - segir Drottinn Guð.

16:14 And thy renown went forth among the nations for thy beauty; for it was perfect, through my majesty which I had put upon thee, saith the Lord Yahwe.

16:15 En þú reiddir þig á fegurð þína og hóradist upp á frægð þína, og þú jóst hórdómi þínum út yfir hvern, sem fram hjá gekk.

16:15 But thou didst trust in thy beauty, and playedst the harlot because of thy renown, and pouredst out thy whoredoms on every one that passed by; his it was.

16:16 Og þú tókst nokkuð af fötum þínum og gjörðir þér mislitar fórnarhæðir, og þú drýgðir hórdóm á þeim.

16:16 And thou didst take of thy garments, and madest for thee high places decked with divers colors, and playedst the harlot upon them: *the like things* shall not come, neither shall it be so.

16:17 Og þú tókst skartgripina af gulli því og silfri, er ég hafði gefið þér, og gjörðir þér karlmannslíkneski af og drýgðir hórdóm með þeim.

16:17 Thou didst also take thy fair jewels of my gold and of my silver, which I had given thee, and madest for thee images of men, and didst play the harlot with them;

16:18 Og þú tókst glitklaði þín og lagðir yfir þau, og olíu mína og reykelsi settir þú fyrir þau.

16:18 and thou tookest thy brodered garments, and coveredst them, and didst set mine oil and mine incense before them.

16:19 Og brauð mitt, það er ég hafði gefið þér, hveitimjölið, olíuna og hunangið, er ég hafði gefið þér að eta, það settir þú fyrir þau til þægilegs fórnarilms - segir Drottinn Guð.

16:19 My bread also which I gave thee, fine flour, and oil, and honey, wherewith I fed thee, thou didst even set it before them for a sweet savor; and *thus* it was, saith the Lord Yahwe.

16:20 Og þú tókst sonu þína og dætur, sem þú hafðir alið mér, og

blótaðir þeim til fæðslu fyrir skurðgoðin. Var ekki hórdómur þinn nógur.

16:20 Moreover thou hast taken thy sons and thy daughters, whom thou hast borne unto me, and these hast thou sacrificed unto them to be devoured. Were thy whoredoms a small matter,

16:21 Þó að þú slátraðir ekki börnum mínum og gæfir þau skurðgoðum, með því að brenna þau þeim til heiðurs.

16:21 that thou hast slain my children, and delivered them up, in causing them to pass through *the fire* unto them?

16:22 Og í öllum svivirðingum þínum og hórdómi minntist þú ekki bernskudaga þína, þá er þú varst ber og nakin og bróttir í blóði þínu.

16:22 And in all thine abominations and thy whoredoms thou hast not remembered the days of thy youth, when thou wast naked and bare, and wast weltering in thy blood.

16:23 Og ofan á alla illsku þína, - vei, vei þér! segir Drottinn Guð -.

16:23 And it is come to pass after all thy wickedness, (woe, woe unto thee! saith the Lord Yahwe.)

16:24 Þá reistir þú þér hörga og hlóðst þér upp blótstalla á öllum torgum.

16:24 that thou hast built unto thee a vaulted place, and hast made thee a lofty place in every street.

16:25 Á öllum gatnamótum reistir þú þér blótstalla og ósæmdir friðleik þinn og glenntir sundur fætur þína framan í hvern, sem fram hjá gekk. Og þú drýgðir enn meiri hórdóm:

16:25 Thou hast built thy lofty place at the head of every way, and hast made thy beauty an abomination, and hast opened thy feet to every one that passed by, and multiplied thy whoredom.

16:26 Þú drýgðir hórdóm með Egyptum, hinum hreðurmiklu nábuum þínum, og þú drýgðir enn meiri hórdóm, til þess að reita mig til reiði.

16:26 Thou hast also committed fornication with the Egyptians, thy neighbors, great of flesh; and hast multiplied thy whoredom, to provoke me to anger.

16:27 Þá rétti ég út hönd mína á móti þér og minnkaði skammt þinn og ofurseldi þig græðgi fjandkvenna þína, dætra Filista, sem fyrirurðu sig fyrir saurlífisathafi þitt.

16:27 Behold therefore, I have stretched out my hand over thee, and have diminished thine ordinary *food*, and delivered thee unto the will of them that hate thee, the daughters of the Philistines, that are ashamed of thy lewd way.

16:28 Og þú drýgðir hórdóm með Assýriumönnum, án þess að fá nægju þína, þú hóradist með þeim og fékkst þó ekki nægju þína.

16:28 Thou hast played the harlot also with the Assyrians, because thou wast insatiable; yea, thou hast played the harlot with them, and yet thou wast not satisfied.

16:29 Og þú útbreiddir hóranir þínar til Kaldealands, og enn negði þér ekki.

16:29 Thou hast moreover multiplied thy whoredom unto the land of traffic, unto

Chaldea; and yet thou wast not satisfied herewith.

16:30 Hversu brann hjarta þitt af girnd - segir Drottinn Guð - er þú framdír allt þetta, sem erkihöra mundi fremja, 16:30 How weak is thy heart, saith the Lord Yahwe, seeing thou doest all these things, the work of an impudent harlot;

16:31 Þá er þú reistir þér hörga á öllum gatnamótum og gjörðir þér blótstalla á öllum torgum. Og þó varst þú ekki eins og skækja, að þú hrugaðir saman hvilutollum. 16:31 in that thou buildest thy vaulted place at the head of every way, and makest thy lofty place in every street, and hast not been as a harlot, in that thou scornest hire.

16:32 Hörkona tekur aðra menn undir bónda sinn. 16:32 A wife that committeth adultery! that taketh strangers instead of her husband!

16:33 Öllum skækjum er vant að greiða gjald, en þú þar á móti galtst öllum ástmönnum þínum kaup og gínttir þá með gjöfum til að koma til þín úr öllum áttum og fremja hördóm með þér. 16:33 They give gifts to all harlots; but thou givest thy gifts to all thy lovers, and bribest them, that they may come unto thee on every side for thy whoredoms.

16:34 Saurlifnaður þinn var með öðrum hætti en annarra kvenna. Menn hlupu ekki eftir þér til fylgilags, heldur greiddir þú friðilslaun, en þér voru engin laun goldin. Svo gagnstætt var þitt háttalag annarra kvenna. 16:34 And thou art different from *other* women in thy whoredoms, in that none followeth thee to play the harlot; and whereas thou givest hire, and no hire is given unto thee, therefore thou art different.

16:35 Heyr því orð Drottins, skækja! 16:35 Wherefore, O harlot, hear the word of Yahwe:

16:36 Svo segir Drottinn Guð: Af því að fullífi þitt varð svo óstjórlegt og blygðan þín var ber gjörð við saurlifnað þinn frammi fyrir friðlum þínum og frammi fyrir öllum hinum andstyggilegu skurðgöðum þínum og vegna blóðs barna þinna, er þú blótaðir þeim, - 16:36 Thus saith the Lord Yahwe, Because thy filthiness was poured out, and thy nakedness uncovered through thy whoredoms with thy lovers; and because of all the idols of thy abominations, and for the blood of thy children, that thou didst give unto them;

16:37 fyrir því skal ég saman safna öllum friðlum þínum, þeim er þú varst geðþekkt, og það öllum þeim, er þú elskaðir, ásamt öllum þeim, er þér geðjast ekki að. Þeim skal ég safna saman að þér úr öllum áttum og bera gjöra blygðan þína frammi fyrir þeim, svo að þeir sjái blygðan þína eins og hún er. 16:37 therefore behold, I will gather all thy lovers, with whom thou hast taken pleasure, and all them that thou hast loved, with all them that thou hast hated; I will even gather them against thee on every side, and will

uncover thy nakedness unto them, that they may see all thy nakedness.

16:38 Og ég mun láta sama dóm yfir þig ganga sem yfir hörkonur og þær, sem úthella blóði, og ég mun sýna þér heift og afbrýði. 16:38 And I will judge thee, as women that break wedlock and shed blood are judged; and I will bring upon thee the blood of wrath and jealousy.

16:39 Og ég mun selja þig þeim í hendur og þeir munu rífa niður hörga þína og brjóta niður blótstalla þína og færa þig af klæðum þínum og taka af þér skartgrip þína og skilja þig eftir nakta og bera. 16:39 I will also give thee into their hand, and they shall throw down thy vaulted place, and break down thy lofty places; and they shall strip thee of thy clothes, and take thy fair jewels; and they shall leave thee naked and bare.

16:40 Og þeir munu gjöra að þér mannsöfnuð, lemja þig grjóti og höggva þig sundur með sverðum sínum. 16:40 They shall also bring up a company against thee, and they shall stone thee with stones, and thrust thee through with their swords.

16:41 Og þeir munu brenna hús þín í eldi og framkvæma refsingardóm á þér í auglýsning margra kvenna, og þannig mun ég gjöra enda á hördómi þínum, og þú munt eigi framfar greiða nein friðilslaun. 16:41 And they shall burn thy houses with fire, and execute judgments upon thee in the sight of many women; and I will cause thee to cease from playing the harlot, and thou shalt also give no hire any more.

16:42 En ég mun stílla heift mína, og afbrýði mín við þig skal hverfa, og ég mun halda kyrru fyrir og ekki framfar gremja geð mitt. 16:42 So will I cause my wrath toward thee to rest, and my jealousy shall depart from thee, and I will be quiet, and will be no more angry.

16:43 Af því að þú minnstist ekki bernskudaga þinna og reittir mig til reiði með öllu þessu, lét ég athæfi þitt þér í koll koma - segir Drottinn Guð. Hefir þú ekki og framið þennan glæp ofan á allar svivirðingar þínar? 16:43 Because thou hast not remembered the days of thy youth, but hast raged against me in all these things; therefore, behold, I also will bring thy way upon thy head, saith the Lord Yahwe: and thou shalt not commit this lewdness with all thine abominations.

16:44 Sjá, hver sá, er málsháttu tíðkar, mun um þig hafa málsháttinn: „Mær er jafnan móður lík! 16:44 Behold, every one that useth proverbs shall use *this* proverb against thee, saying, As is the mother, so is her daughter.

16:45 Þú ert dóttir móður þinnar, sem rak burt bónda sinn og börn sín, og þú ert systir systra þinna, sem ráku burt bændur sína og börn sín. Móðir yðar var Hetíti og faðir yðar Amorítí. 16:45 Thou art the daughter of thy mother, that loatheth her husband and her children; and thou art the sister of thy sisters,

who loathed their husbands and their children: your mother was a Hittite, and your father an Amorite.

16:46 Og eldri systir þín er Samaría og dætur hennar, hún býr þér til vinstri handar, og yngri systir þín, sú er býr þér til hægri handar, er Sódóma og dætur hennar. 16:46 And thine elder sister is Samaria, that dwelleth at thy left hand, she and her daughters; and thy younger sister, that dwelleth at thy right hand, is Sodom and her daughters.

16:47 Að visu gekkst þú ekki í fyrstu á þeirra vegum og framdír ekki aðrar eins svivirðingar og þær, en brátt gjörðist þú enn spilltari en þær í allri breytni þinni. 16:47 Yet hast thou not walked in their ways, nor done after their abominations; but, as *if that were* a very little *thing*, thou wast more corrupt than they in all thy ways.

16:48 Svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð: Sódóma systir þín og dætur hennar hafa ekki aðhafst slíkt sem þú og dætur þínar hafa aðhafst. 16:48 As I live, saith the Lord Yahwe, Sodom thy sister hath not done, she nor her daughters, as thou hast done, thou and thy daughters.

16:49 Sjá, synd Sódómu systur þinnar var ofdramb. Hún og dætur hennar höfðu guótt matar og lifðu góðu lífi í makindum, en réttu þó ekki hinum voluðu og fátæku hjálparhönd. 16:49 Behold, this was the iniquity of thy sister Sodom: pride, fulness of bread, and prosperous ease was in her and in her daughters; neither did she strengthen the hand of the poor and needy.

16:50 Þær urðu drambsfullar og frömdu svivirðingar fyrir augum mér. Þá svipti ég þeim í burt, er ég sá það. 16:50 And they were haughty, and committed abomination before me: therefore I took them away as I saw *good*.

16:51 Samaría hefir ekki drygt helminginn af þínum syndum. Þú hefir framið miklu meiri svivirðingar en þær, og þann veg sýnt með öllum þeim svivirðingum, er þú hefir framið, að systur þínar eru betri en þú. 16:51 Neither hath Samaria committed half of thy sins; but thou hast multiplied thine abominations more than they, and hast justified thy sisters by all thine abominations which thou hast done.

16:52 Ber þú nú og sjálf smán þína. Þú sem hefir flutt málsvörn fyrir systur þínar með syndum þínum, er voru andstyggilegri en þeirra, svo að þær eru hátíð hjá þér. Skammastu þín því og berðu smán þína fyrir það, að þú hefir sýnt að systur þínar eru betri en þú. 16:52 Thou also, bear thou thine own shame, in that thou hast given judgment for thy sisters; through thy sins that thou hast committed more abominable than they, they are more righteous than thou: yea, be thou also confounded, and bear thy shame, in that thou hast justified thy sisters.

16:53 Ég mun snúa við högum þeirra, högum Sódómu og dætra hennar og högum Samaría og dætra hennar, og ég

mun og snúa við högum þínum meðal þeirra.

16:53 And I will turn again their captivity, the captivity of Sodom and her daughters, and the captivity of Samaria and her daughters, and the captivity of thy captives in the midst of them;

16:54 til þess að þú berir smán þína og skammist þín fyrir allt það, sem þú hefir gjört og með því orðið þeim til hugfrónar.

16:54 that thou mayest bear thine own shame, and mayest be ashamed because of all that thou hast done, in that thou art a comfort unto them.

16:55 Og systur þínar, Sódóma og dætur hennar, skulu aftur komast í sitt fyrra gengi, og Samaría og dætur hennar skulu og aftur komast í sitt fyrra gengi, og þú og dætur þínar skuluð aftur komast í yðar fyrra gengi.

16:55 And thy sisters, Sodom and her daughters, shall return to their former estate; and Samaria and her daughters shall return to their former estate; and thou and thy daughters shall return to your former estate.

16:56 Og þó tókst þú ekki nafn Sódómu systur þinnar þér í munn á þínum ofdrámsdögum.

16:56 For thy sister Sodom was not mentioned by thy mouth in the day of thy pride,

16:57 þá er vonska þín var enn ekki ber orðin, eins og í þann tíð, er dætur Edóms smánuðu þig og allar dætur Filista, sem óvirtu þig úr öllum áttum.

16:57 before thy wickedness was uncovered, as at the time of the reproach of the daughters of Syria, and of all that are round about her, the daughters of the Philistines, that do despite unto thee round about.

16:58 Fyrir saurlifnað þinn og svivirðingar, fyrir þær hefir þú gjöld tekið - segir Drottinn.

16:58 Thou hast borne thy lewdness and thine abominations, saith Yahwe.

16:59 Svo segir Drottinn Guð: Ég gjöri við þig, eins og þú hefir gjört, þar sem þú hafðir eiðinn að engu og raufst sáttmálann.

16:59 For thus saith the Lord Yahwe: I will also deal with thee as thou hast done, who hast despised the oath in breaking the covenant.

16:60 En þó vil ég minnast sáttmála mins, þess er ég við þig gjörði á dögum æsku þinnar, og binda við þig eilífan sáttmála.

16:60 Nevertheless I will remember my covenant with thee in the days of thy youth, and I will establish unto thee an everlasting covenant.

16:61 Þá munt þú minnast breytni þinnar og blygðast þín, er ég tek eldri systur þínar og yngri og gef þér þær svo sem dætur, en ekki vegna sáttmála þíns.

16:61 Then shalt thou remember thy ways, and be ashamed, when thou shalt receive thy sisters, thine elder sisters and thy younger; and I will give them unto thee for daughters, but not by thy covenant.

16:62 Og ég vil binda við þig sáttmála, og þú skalt viðurkenna, að ég er Drottinn.

16:62 And I will establish my covenant with thee; and thou shalt know that I am Yahwe;

16:63 til þess að þú minnst þess og skammist þín og ljúkir eigi framur upp munni þínum sakir blygðunar, er ég fyrirgef þér allt það, sem þú hefir gjört - segir Drottinn Guð."

16:63 that thou mayest remember, and be confounded, and never open thy mouth any more, because of thy shame, when I have forgiven thee all that thou hast done, saith the Lord Yahwe.

17:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

17:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

17:2 "Mannsson, ber upp gátu og seg Ísraelsmönnum líking

17:2 Son of man, put forth a riddle, and speak a parable unto the house of Israel;

17:3 og mæl: Svo segir Drottinn Guð: Örninn sá hinn mikli með stóru vængina og löngu flugfjadrirnar, með þykka og marglita fjadurhaminn, fór upp á Líbanon og tók toppinn af sedrustrénu.

17:3 and say, Thus saith the Lord Yahwe: A great eagle with great wings and long pinions, full of feathers, which had divers colors, came unto Lebanon, and took the top of the cedar:

17:4 Hann braut af efstu brumkvistina og flutti þá til verslunarlandsins. Í kaupmanna borg setti hann þá.

17:4 He cropped off the topmost of the young twigs thereof, and carried it unto a land of traffic; he set it in a city of merchants.

17:5 Síðan tók hann af gróðri landsins og setti það í sáðland, hann setti það þar sem nógv vatn var, eins og pilvið.

17:5 He took also of the seed of the land, and planted it in a fruitful soil; he placed it beside many waters; he set it as a willow-tree.

17:6 Og það óx og varð að vínvið, sem breiddist út lágvaxinn, svo að greinar hans sveigðust aftur að honum og rætur hans héldust undir honum. Og er það var orðið að vínviði, fékk það kvisti og skaut greinum.

17:6 And it grew, and became a spreading vine of low stature, whose branches turned toward him, and the roots thereof were under him: so it became a vine, and brought forth branches, and shot forth sprigs.

17:7 En það var annar mikill örn með stóra vængi og mikinn fjadurham, og sjá, vínviður þessi teygði rætur sínar að honum og rétti greinar sínar í móti honum, til þess að hann skyldi vökva hann, en ekki reitinn, sem hann var gróðursettur í.

17:7 There was also another great eagle with great wings and many feathers: and, behold, this vine did bend its roots toward him, and shot forth its branches toward him, from the beds of its plantation, that he might water it.

17:8 og þó var hann gróðursettur í góðri jörð, þar sem nógv vatn var, til þess að skjóta greinum og bera ávöxtu og verða dýrlegur vínviður.

17:8 It was planted in a good soil by many waters, that it might bring forth branches, and that it might bear fruit, that it might be a goodly vine.

17:9 Seg þú: Svo segir Drottinn Guð: Mun það vel gefast? Mun hinn örninn ekki slíta upp rætur hans og afsníða ávöxtu hans, og öll hans nýspróttu blöð visna? Og eigi mun þurfa mikilla kraffa að neyta eða mannafla við að hafa til þess að kippa honum upp með rótum.

17:9 Say thou, Thus saith the Lord Yahwe: Shall it prosper? shall he not pull up the roots thereof, and cut off the fruit thereof, that it may wither; that all its fresh springing leaves may wither? and not by a strong arm or much people can it be raised from the roots thereof.

17:10 Nú er hann gróðursettur, en mun það vel gefast? Mun hann ekki skrælna, þegar austanvindurinn fer að leika um hann, mun hann ekki skrælna í reitnum, þar sem hann óx?"

17:10 Yea, behold, being planted, shall it prosper? shall it not utterly wither, when the east wind toucheth it? it shall wither in the beds where it grew.

17:11 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

17:11 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

17:12 "Seg við hina þverúðugu kynslóð: Skiljið þér eigi, hvað þetta á að þýða? Seg þú: Sjá, konungurinn í Babelón kom til Jerúsalem og tók konung hennar og höfðingja og fór með þá heim til sín, til Babelón.

17:12 Say now to the rebellious house, Know ye not what these things mean? tell them, Behold, the king of Babylon came to Jerusalem, and took the king thereof, and the princes thereof, and brought them to him to Babylon:

17:13 Og hann tók einn af konungsættinni og gjörði sáttmála við hann og tók eið af honum, en leiðtoga landsins hafði hann flutt á burt.

17:13 and he took of the seed royal, and made a covenant with him; he also brought him under an oath, and took away the mighty of the land;

17:14 til þess að konungsvaldið skyldi vera lítið og eigi geta hafið sig aftur, til þess að hann skyldi halda sáttmála þann, er hann hafði gengist undir, og sáttmálinn standa.

17:14 that the kingdom might be base, that it might not lift itself up, but that by keeping his covenant it might stand.

17:15 En hann hóf uppreisn gegn honum og gjörði sendimenn til Egyptalands eftir hestum og miklu liði. Mun það vel gefast? Mun sá, er slikt gjörir, klakklaut af komast? Mun sá, er rýfur sáttmála, klakklaut af komast?

17:15 But he rebelled against him in sending his ambassadors into Egypt, that they might give him horses and much people. Shall he prosper? shall he escape that doeth such things? shall he break the covenant, and yet escape?

17:16 Svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð, í aðseturstað þess konungs, er hóf hann til konungdóms,

hvers sáttmála hann hefir rofið og að engu haft þann eið, er hann vann honum, hjá honum skal hann deyja í Babelón.

17:16 As I live, saith the Lord Yahwe, surely in the place where the king dwelleth that made him king, whose oath he despised, and whose covenant he brake, even with him in the midst of Babylon he shall die.

17:17 En Faraó mun ekki hjálpa honum í stríðinu með miklum heraflla og fjölmennu liði, þá er jarðhryggjum verður hleypt upp og víggarðar hlaðnir, til þess að bana mörgum mönnum.

17:17 Neither shall Pharaoh with his mighty army and great company help him in the war, when they cast up mounds and build forts, to cut off many persons.

17:18 Því að hann hefir eiðinn að engu haft með því að rjúfa sáttmálann. Já, hann seldi til þess hönd sína og gjörði þó allt þetta. Hann skal ekki klakklaust af komast.

17:18 For he hath despised the oath by breaking the covenant; and behold, he had given his hand, and yet hath done all these things; he shall not escape.

17:19 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Svo sannarlega sem ég lifi, eiðinn, sem hann hefir unnið mér, en þó að engu haft, og sáttmálann, sem hann hefir gjört við mig, en þó rofið, mun ég láta honum í koll koma.

17:19 Therefore thus saith the Lord Yahwe: As I live, surely mine oath that he hath despised, and my covenant that he hath broken, I will even bring it upon his own head.

17:20 Og ég mun kasta neti minu yfir hann, og hann mun veiddur verða í veiðarfæri mín, og ég mun flytja hann til Babelón og ganga þar í dóm við hann um tryggðoröfin, er hann hefir í frammi við mig haft.

17:20 And I will spread my net upon him, and he shall be taken in my snare, and I will bring him to Babylon, and will enter into judgment with him there for his trespass that he hath trespassed against me.

17:21 Og allt úrvalalið hans meðal allra herflokka hans mun fyrir sverði falla, og þeir, sem eftir verða, munu tvístrast í allar áttir og þér viðurkenna, að ég, Drottinn, hefi talað það.

17:21 And all his fugitives in all his bands shall fall by the sword, and they that remain shall be scattered toward every wind: and ye shall know that I, Yahwe, have spoken it.

17:22 Svo segir Drottinn Guð: Ég mun taka nokkuð af topplimi hins hávaxna sedrustrés og planta því. Af efstu brumkvistum þess mun ég brjóta einn grannan og gróðursetja hann á háu og gnæfandi fjalli.

17:22 Thus saith the Lord Yahwe: I will also take of the lofty top of the cedar, and will set it; I will crop off from the topmost of its young twigs a tender one, and I will plant it upon a high and lofty mountain:

17:23 Á hæðarhnjúki Ísraels mun ég gróðursetja hann, og hann mun fá greinar og bera ávöxtu og verða dýrlegur sedrusviður, og alls konar vængjaðir fuglar munu undir honum búa, í forselunni af greinum hans munu þeir búa.

17:23 in the mountain of the height of Israel will I plant it; and it shall bring forth boughs, and bear fruit, and be a goodly cedar: and under it shall dwell all birds of every wing; in the shade of the branches thereof shall they dwell.

17:24 Og öll tré merkurinnar skulu sjá, að ég, Drottinn, niðurlagi hið háa tré og upphef hið lága, læt hið græna tré þorna og hið þurra blómgast. Ég, Drottinn, hefi sagt það og gjört það."

17:24 And all the trees of the field shall know that I, Yahwe, have brought down the high tree, have exalted the low tree, have dried up the green tree, and have made the dry tree to flourish; I, Yahwe, have spoken and have done it.

18:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

18:1 The word of Yahwe came unto me again, saying,

18:2 "Hvað kemur til, að þér hafið þetta orðtak um Ísraelsland: 'Fæðurnir átu súr vinber, og tennur barnanna urðu sljóar'?"

18:2 What mean ye, that ye use this proverb concerning the land of Israel, saying, The fathers have eaten sour grapes, and the children's teeth are set on edge?

18:3 Svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð, skuluð þér ekki framar hafa þetta orðtak í Ísrael.

18:3 As I live, saith the Lord Yahwe, ye shall not have *occasion* any more to use this proverb in Israel.

18:4 Sjá, minar eru sálirnar allar, sál föðurins eins og sál sonarins, minar eru þær. Sú sálin, sem syndgar, hún skal deyja.

18:4 Behold, all souls are mine; as the soul of the father, so also the soul of the son is mine: the soul that sinneth, it shall die.

18:5 Hver sá maður, sem er ráðvandur og iðkar rétt og réttlæti.

18:5 But if a man be just, and do that which is lawful and right,

18:6 sem etur ekki fórnarkjöt á fjöllum og hefur ekki augu sín til skurðgöða Ísraelsmanna, flekkar ekki konu náunga síns og kemur ekki nærri konu meðan hún hefir klæðaföll.

18:6 and hath not eaten upon the mountains, neither hath lifted up his eyes to the idols of the house of Israel, neither hath defiled his neighbor's wife, neither hath come near to a woman in her impurity,

18:7 sem engan undirokar og skilar aftur skuldaveði sínu, tekur ekki neitt frá öðrum með ofbeldi, sem gefur brauð sitt hungroðum og skýlir nakinn mann klæðum.

18:7 and hath not wronged any, but hath restored to the debtor his pledge, hath taken nought by robbery, hath given his bread to the hungry, and hath covered the naked with a garment;

18:8 sem lánar ekki fé gegn leigu og tekur ekki vexti af lánsfé, sem heldur hendi sinni frá því, sem rangt er, og dæmir rétt í deilumálum manna.

18:8 he that hath not given forth upon interest, neither hath taken any increase, hath withdrawn his hand from iniquity,

hath executed true justice between man and man,

18:9 sem breytir eftir boðorðum mínum og varðveitir skipanir minar, með því að gjöra það sem rétt er, - hann er ráðvandur og skal vissulega lifa, segir Drottinn Guð.

18:9 hath walked in my statutes, and hath kept mine ordinances, to deal truly; he is just, he shall surely live, saith the Lord Yahwe.

18:10 En eignist hann ofbeldisfullan son, sem úthellir blóði og fremur ranglæti.

18:10 If he beget a son that is a robber, a shedder of blood, and that doeth any one of these things,

18:11 sem ekki fetar í fótspor síns ráðvanda föður, heldur etur fórnarkjöt á fjöllum og flekkar konu náunga síns.

18:11 and that doeth not any of those *duties*, but even hath eaten upon the mountains, and defiled his neighbor's wife,

18:12 undirokar volaða og snauða, tekur frá öðrum með ofbeldi, skilar ekki aftur veði og hefur augu sín til skurðgöða, fremur svivirðingar.

18:12 hath wronged the poor and needy, hath taken by robbery, hath not restored the pledge, and hath lifted up his eyes to the idols, hath committed abomination,

18:13 lánar fé gegn leigu og tekur vexti af lánsfé, - ætí hann að halda lifi? Hann skal ekki lifi halda! Af því að hann hefir framið allar þessar svivirðingar, skal hann vissulega deyja. Blóð hans komi yfir hann!

18:13 hath given forth upon interest, and hath taken increase; shall he then live? he shall not live: he hath done all these abominations; he shall surely die; his blood shall be upon him.

18:14 En eignist hann son, sem sér allar þær syndir, sem faðir hans drýgði, og óttast og breytir ekki eftir þeim.

18:14 Now, lo, if he beget a son, that seeth all his father's sins, which he hath done, and feareth, and doeth not such like;

18:15 etur ekki fórnarkjöt á fjöllum og hefur ekki augu sín til skurðgöða Ísraelsmanna, flekkar ekki konu náunga síns

18:15 that hath not eaten upon the mountains, neither hath lifted up his eyes to the idols of the house of Israel, hath not defiled his neighbor's wife,

18:16 og undirokar engan, tekur ekkert veð og tekur ekkert frá öðrum með ofbeldi, gefur brauð sitt hungroðum og skýlir nakinn mann klæðum.

18:16 neither hath wronged any, hath not taken ought to pledge, neither hath taken by robbery, but hath given his bread to the hungry, and hath covered the naked with a garment;

18:17 heldur hendi sinni frá því, sem rangt er, tekur ekki vexti né fjárleigu, heldur skipanir minar og breytir eftir boðorðum mínum, - sá skal ekki deyja sakir misgjörða föður síns, heldur skal hann vissulega lifi halda.

18:17 that hath withdrawn his hand from the poor, that hath not received interest nor increase, hath executed mine ordinances, hath walked in my statutes; he shall not die for the iniquity of his father, he shall surely live.

18:18 En af því að faðir hans hefir beitt kúgun og tekið frá öðrum með ofheldi og gjört það, sem ekki var gott, meðal þjóðar sinnar, þá hlýtur hann að deyja fyrir misgjörð sína.

18:18 As for his father, because he cruelly oppressed, robbed his brother, and did that which is not good among his people, behold, he shall die in his iniquity.

18:19 Og þá segir þér: „Hví geldur sonurinn ekki misgjörðar föður síns? Þar sem þó sonurinn iðkaði rétt og réttlæti, varðveitti öll boðorð mín og breytti eftir þeim, skal hann vissulega lifi halda.

18:19 Yet say ye, Wherefore doth not the son bear the iniquity of the father? when the son hath done that which is lawful and right, and hath kept all my statutes, and hath done them, he shall surely live.

18:20 Sá maður, sem syndgar, hann skal deyja. Sonur skal eigi gjalda misgjörðar föður síns og faðir skal eigi gjalda misgjörðar sonar síns. Ráðvendni hins ráðvanda skal koma niður á honum og óguðleiki hins óguðlega skal koma niður á honum.

18:20 The soul that sinneth, it shall die: the son shall not bear the iniquity of the father, neither shall the father bear the iniquity of the son; the righteousness of the righteous shall be upon him, and the wickedness of the wicked shall be upon him.

18:21 Ef hinn óguðlegi hverfur frá öllum syndum sínum, sem hann hefir drýgt, og heldur öll mín boðorð og iðkar rétt og réttlæti, þá skal hann vissulega lifi halda og ekki deyja.

18:21 But if the wicked turn from all his sins that he hath committed, and keep all my statutes, and do that which is lawful and right, he shall surely live, he shall not die.

18:22 Öll hans afbrot, sem hann hefir drýgt, skulu honum þá eigi tilreiknuð verða. Vegna ráðvendninnar, sem hann hefir iðkað, skal hann lifi halda.

18:22 None of his transgressions that he hath committed shall be remembered against him: in his righteousness that he hath done he shall live.

18:23 Ætli ég hafi þóknun á dauða hins óguðlega - segir Drottinn Guð - og ekki miklu fremur á því, að hann hverfi frá sinni illu breytni og haldi lifi?

18:23 Have I any pleasure in the death of the wicked? saith the Lord Yahwe; and not rather that he should return from his way, and live?

18:24 En hverfi hinn ráðvandi frá ráðvendni sinni og fremji það, sem rangt er, í líkingu við allar þær svivirðingar, er hinn óguðlegi hefir framið, þá skal öll sú ráðvendni, er hann hefir iðkað, ekki til álita koma. Fyrir það tryggðoröf, sem hann hefir sýnt, og þá synd, sem hann hefir drýgt, fyrir þær skal hann deyja.

18:24 But when the righteous turneth away from his righteousness, and committeth iniquity, and doeth according to all the

abominations that the wicked man doeth, shall he live? None of his righteous deeds that he hath done shall be remembered: in his trespass that he hath trespassed, and in his sin that he hath sinned, in them shall he die.

18:25 En er þér segir: „Ætferli Drottins er ekki rétt!“ - þá heyrir þér Ísraelsmenn: Ætli það sé mitt ætferli, sem ekki er rétt? Ætli það sé ekki fremur yðar ætferli, sem ekki er rétt?

18:25 Yet ye say, The way of the Lord is not equal. Hear now, O house of Israel: Is not my way equal? are not your ways unequal?

18:26 Ef ráðvundur maður hverfur frá ráðvendni sinni og gjörir það, sem rangt er, þá hlýtur hann að deyja vegna þess. Vegna glæps þess, er hann hefir framið, hlýtur hann að deyja.

18:26 When the righteous man turneth away from his righteousness, and committeth iniquity, and dieth therein; in his iniquity that he hath done shall he die.

18:27 En þegar óguðlegur maður hverfur frá óguðleik sínum, sem hann hefir í frammí haft, og iðkar rétt og réttlæti, þá mun hann bjarga lifi sínu.

18:27 Again, when the wicked man turneth away from his wickedness that he hath committed, and doeth that which is lawful and right, he shall save his soul alive.

18:28 Því að hann sneri sér frá öllum syndum sínum, er hann hafði framið, fyrir því mun hann vissulega lifi halda og ekki deyja.

18:28 Because he considereth, and turneth away from all his transgressions that he hath committed, he shall surely live, he shall not die.

18:29 Og þegar Ísraelsmenn segja: „Ætferli Drottins er ekki rétt!“ - ætli það sé ætferli mitt, sem ekki er rétt, þér Ísraelsmenn? Ætli það sé ekki fremur ætferli yðar, sem ekki er rétt?

18:29 Yet saith the house of Israel, The way of the Lord is not equal. O house of Israel, are not my ways equal? are not your ways unequal?

18:30 Fyrir því mun ég dæma sérhvernum yðar eftir breytni hans, þér Ísraelsmenn, segir Drottinn Guð. Snúið yður og látið af öllum syndum yðar, til þess að þær verði yður ekki fótakelli til hrösunar.

18:30 Therefore I will judge you, O house of Israel, every one according to his ways, saith the Lord Yahwe. Return ye, and turn yourselves from all your transgressions; so iniquity shall not be your ruin.

18:31 Varpið frá yður öllum syndum yðar, er þér hafið drýgt í gegn mér, og fáið yður nýtt hjarta og nýjan anda. Því að hvers vegna viljið þér deyja, Ísraelsmenn?

18:31 Cast away from you all your transgressions, wherein ye have transgressed; and make you a new heart and a new spirit: for why will ye die, O house of Israel?

18:32 Því að ég hefi eigi velþóknun á dauða nokkurs manns, - segir Drottinn Guð. Látið því af, svo að þér megði lifa."

18:32 For I have no pleasure in the

death of him that dieth, saith the Lord Yahwe: wherefore turn yourselves, and live.

19:1 Kyrja þú upp harmljóð yfir höfðingjum Ísraels

19:1 Moreover, take thou up a lamentation for the princes of Israel,

19:2 og seg: Hvilik ljónynja var móðir þín meðal ljóna. Hún lá meðal ungra ljóna, ól upp ljónshvolpa sína.

19:2 and say, What was thy mother? A lioness: she couched among lions, in the midst of the young lions she nourished her whelps.

19:3 Og hún kom upp einum af hvolpum sínum, hann varð ungljón. Hann lærði að ná sér í bráð, hann át menn.

19:3 And she brought up one of her whelps: he became a young lion, and he learned to catch the prey; he devoured men.

19:4 Þá höfðu þjóðirnar útboð í móti honum, hann var veiddur í gróf þeirra, og þeir teymdu hann á nasahring til Egyptalands.

19:4 The nations also heard of him; he was taken in their pit; and they brought him with hooks unto the land of Egypt.

19:5 En er hún sá, að hún hafði breytt heimskulega, að von hennar var horfin, tók hún annan af hvolpum sínum og gjörði hann að ungljóni.

19:5 Now when she saw that she had waited, and her hope was lost, then she took another of her whelps, and made him a young lion.

19:6 Og hann gekk meðal ljóna og varð ungljón. Hann lærði að ná sér í bráð, hann át menn.

19:6 And he went up and down among the lions; he became a young lion, and he learned to catch the prey; he devoured men.

19:7 Og hann gjörði margar meðal þeirra að ekkjum og eyddi borgir þeirra, svo að landið fylltist skelfingu og allt, sem í því var, vegna óskurs hans.

19:7 And he knew their palaces, and laid waste their cities; and the land was desolate, and the fulness thereof, because of the noise of his roaring.

19:8 Þá settu þjóðir sig móti honum, úr héraðunum umhverfis, og köstuðu neti sínu yfir hann, í gróf þeirra varð hann veiddur.

19:8 Then the nations set against him on every side from the provinces; and they spread their net over him; he was taken in their pit.

19:9 Og þeir drógu hann á nasahring í búr og fluttu hann til Babelkonungs og settu hann í dýflissu, til þess að rödd hans heyrðist ekki framar á Ísraels fjöllum.

19:9 And they put him in a cage with hooks, and brought him to the king of Babylon; they brought him into strongholds, that his voice should no more be heard upon the mountains of Israel.

19:10 Móðir þín var eins og vínviður, sem gróðursettur var hjá vatni. Hann varð ávaxtarsamur og fjölgreinóttur af vatnsgnóttinni.

19:10 Thy mother was like a vine, in thy blood, planted by the waters: it was fruitful

and full of branches by reason of many waters.

19:11 Þá spratt fram sterk grein og varð veldissproti og óx hátt upp í milli þéttra greina og var frábær fyrir hæðar sakir, því að angar hennar voru svo margir.

19:11 And it had strong rods for the sceptres of them that bare rule, and their stature was exalted among the thick boughs, and they were seen in their height with the multitude of their branches.

19:12 Þá var vínviðinum rykkt upp í heift og varpað til jarðar, og austanvindurinn skrældi ávöxt hans. Hin sterka grein hans skrældi, eldur cyddi henni.

19:12 But it was plucked up in fury, it was cast down to the ground, and the east wind dried up its fruit: its strong rods were broken off and withered; the fire consumed them.

19:13 Og nú er hann gróðursettur í eyðimörk, í þurru og vatnslausu landi.

19:13 And now it is planted in the wilderness, in a dry and thirsty land.

19:14 Og eldur braust út frá grein hans, sem cyddi öngum hans, og engin sterk grein var framar á honum, enginn veldissproti. Þetta eru harmljóð og voru sungin sem harmljóð.

19:14 And fire is gone out of the rods of its branches, it hath devoured its fruit, so that there is in it no strong rod to be a sceptre to rule. This is a lamentation, and shall be for a lamentation.

20:1 Á sjöunda árinu, tíunda dag hins fimmta mánaðar, komu nokkrir af öldungum Ísraels til þess að ganga til fréttu við Drottinn, og settust niður frammi fyrir mér.

20:1 And it came to pass in the seventh year, in the fifth *month*, the tenth *day* of the month, that certain of the elders of Israel came to inquire of Yahwe, and sat before me.

20:2 Þá kom orð Drottíns til mín, svohljóðandi: "Mannsson, tala þú til öldunga Ísraels og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð:

20:2 And the word of Yahwe came unto me, saying,

20:3 Þér eruð komnir til þess að ganga til fréttu við mig? Svo sannarlega sem ég lifi vil ég eigi láta yður ganga til fréttu við mig, - segir Drottinn Guð.

20:3 Son of man, speak unto the elders of Israel, and say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: Is it to inquire of me that ye are come? As I live, saith the Lord Yahwe, I will not be inquired of by you.

20:4 En viljir þú dæma þá, viljir þú dæma, mannsson, þá leið þeim fyrir sjónir svívirðingar feðra þeirra og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð:

20:4 Wilt thou judge them, son of man, wilt thou judge them? Cause them to know the abominations of their fathers;

20:5 Þegar ég útvaldi Ísrael, vann ég niðjum Jakobs húss eið og gjörði mig þeim kunnan á Egyptalandi. Þá vann ég þeim eið og sagði: Ég er Drottinn, Guð yðar!

20:5 and say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: In the day when I chose Israel, and

swore unto the seed of the house of Jacob, and made myself known unto them in the land of Egypt, when I swore unto them, saying, I am Yahwe your God;

20:6 Þann dag vann ég þeim eið að því að leiða þá burt af Egyptalandi til þess lands, er ég hafði kannað fyrir þá, er flyti í mjólk og hunangi, - það er þryði meðal landanna.

20:6 In that day I swore unto them, to bring them forth out of the land of Egypt into a land that I had searched out for them, flowing with milk and honey, which is the glory of all lands.

20:7 Og ég sagði við þá: Sérhver yðar varpi burt þeim víðurstyggðum, er þér hafði fyrir augum, og saurgið yður ekki á skurðgöðum Egyptalands. Ég er Drottinn, Guð yðar.

20:7 And I said unto them, Cast ye away every man the abominations of his eyes, and defile not yourselves with the idols of Egypt; I am Yahwe your God.

20:8 En þeir voru mér mótsnúnir og vildu eigi hlýða mér. Þeir vörpuðu eigi burt víðurstyggðum þeim, er þeir höfðu fyrir augum, og þeir yfirgáfu eigi skurðgöð Egyptalands. Þá hugði ég að úthella reiði minni yfir þá, að svala heift minni á þeim í Egyptalandi.

20:8 But they rebelled against me, and would not hearken unto me; they did not every man cast away the abominations of their eyes, neither did they forsake the idols of Egypt. Then I said I would pour out my wrath upon them, to accomplish my anger against them in the midst of the land of Egypt.

20:9 En ég gjörði það samt ekki, fyrir nafns míns sakir, svo að það skyldi eigi vanhelgað verða í augum heiðingja þeirra, er þeir bjuggu meðal, því að í augsyn þeirra hafði ég gjört mig þeim kunnan, til þess að flytja þá burt af Egyptalandi.

20:9 But I wrought for my name's sake, that it should not be profaned in the sight of the nations, among which they were, in whose sight I made myself known unto them, in bringing them forth out of the land of Egypt.

20:10 Og ég flutti þá burt af Egyptalandi og leiddi þá inn í eyðimörkina.

20:10 So I caused them to go forth out of the land of Egypt, and brought them into the wilderness.

20:11 Og ég gaf þeim setningar minar og kunngjörði þeim lög mín, þau er maðurinn skal halda, til þess að hann megi lifa.

20:11 And I gave them my statutes, and showed them mine ordinances, which if a man do, he shall live in them.

20:12 Ég gaf þeim og hvildardaga mína, að þeir væru sambandstákn milli mín og þeirra, til þess að menn skyldu viðurkenna, að ég, Drottinn, er sá, sem helga þá.

20:12 Moreover also I gave them my sabbaths, to be a sign between me and them, that they might know that I am Yahwe that sanctifieth them.

20:13 En Ísraelsmenn voru mér mótsnúnir í eyðimörkinni. Þeir breyttu eigi eftir setningum mínum og höfnuðu lögum mínum, þeim er

maðurinn skal halda, til þess að hann megi lifa, og hvildardaga mína vanhelguðu þeir stórum. Þá hugði ég að úthella reiði yfir þá í eyðimörkinni til þess að gjöreyða þeim.

20:13 But the house of Israel rebelled against me in the wilderness: they walked not in my statutes, and they rejected mine ordinances, which if a man keep, he shall live in them; and my sabbaths they greatly profaned. Then I said I would pour out my wrath upon them in the wilderness, to consume them.

20:14 En ég gjörði það samt ekki, fyrir nafns míns sakir, svo að það skyldi eigi vanhelgað verða í augum heiðingja þeirra, er horft höfðu á að ég flutti þá burt.

20:14 But I wrought for my name's sake, that it should not be profaned in the sight of the nations, in whose sight I brought them out.

20:15 Þó sör ég þeim í eyðimörkinni, að ég skyldi ekki leiða þá inn í landið, sem ég hafði gefið þeim og flýtur í mjólk og hunangi, - það er þryði meðal landanna -.

20:15 Moreover also I swore unto them in the wilderness, that I would not bring them into the land which I had given them, flowing with milk and honey, which is the glory of all lands;

20:16 af því að þeir höfnuðu lögum mínum og breyttu ekki eftir boðordum mínum og vanhelguðu hvildardaga mína, því að hjarta þeirra elti skurðgöð þeirra.

20:16 because they rejected mine ordinances, and walked not in my statutes, and profaned my sabbaths: for their heart went after their idols.

20:17 En ég kenndi í brjósti um þá meir en svo að ég vildi tortíma þeim, og gjörði því ekki út af við þá í eyðimörkinni.

20:17 Nevertheless mine eye spared them, and I destroyed them not, neither did I make a full end of them in the wilderness.

20:18 Og ég sagði við sonu þeirra í eyðimörkinni: „Breytið ekki eftir siðvenjum feðra yðar og haldið eigi lög þeirra og saurgið yður ekki á skurðgöðum þeirra.

20:18 And I said unto their children in the wilderness, Walk ye not in the statutes of your fathers, neither observe their ordinances, nor defile yourselves with their idols.

20:19 Ég er Drottinn, Guð yðar, lifið eftir boðordum mínum og haldið lög mín og breytið eftir þeim.

20:19 I am Yahwe your God: walk in my statutes, and keep mine ordinances, and do them;

20:20 Og haldið helga hvildardaga mína, og séu þeir sambandstákn milli mín og yðar, til þess að menn viðurkenni, að ég er Drottinn, Guð yðar.'

20:20 and hallow my sabbaths; and they shall be a sign between me and you, that ye may know that I am Yahwe your God.

20:21 En synirnir voru mér mótsnúnir: Þeir lifðu ekki eftir boðordum mínum og héldu ekki lög mín, svo að þeir breyttu eftir þeim, sem maðurinn þó á

að halda, til þess að hann megí lífa; hvíldardaga mína vanhelguðu þeir. Þá hugði ég að úthella reiði minni yfir þá, að svala heift minni á þeim í eyðimörkinni.

20:21 But the children rebelled against me; they walked not in my statutes, neither kept mine ordinances to do them, which if a man do, he shall live in them; they profaned my sabbaths. Then I said I would pour out my wrath upon them, to accomplish my anger against them in the wilderness.

20:22 En ég dró höndina aftur að mér og gjörði það ekki, fyrir nafn míns sakir, svo að það skyldi eigi vanhelgað verða í augum heiðingja þeirra, er horft höfðu á, að ég flutti þá burt.

20:22 Nevertheless I withdrew my hand, and wrought for my name's sake, that it should not be profaned in the sight of the nations, in whose sight I brought them forth.

20:23 Þó sór ég þeim í eyðimörkinni, að ég skyldi tvístra þeim meðal þjóðanna og dreifa þeim út um löndin.

20:23 Moreover I sware unto them in the wilderness, that I would scatter them among the nations, and disperse them through the countries;

20:24 af því að þeir héldu ekki lög mín og höfnuðu böðorðum mínum og vanhelguðu hvíldardaga mína og höfðu ekki augun af skurðgöðum fedra sinna.

20:24 because they had not executed mine ordinances, but had rejected my statutes, and had profaned my sabbaths, and their eyes were after their fathers' idols.

20:25 Ég gaf þeim þá og böðorð, sem ekki voru holl, og lög, er þeim eigi voru til lífs lagin.

20:25 Moreover also I gave them statutes that were not good, and ordinances wherein they should not live;

20:26 Ég lét þá saurga sig á fórnargjöfum sínum, á því að brenna í eldi alla frumburði, til þess að þeim skyldi ofbjóða, svo að þeir yrðu að kannast við, að ég er Drottinn.

20:26 and I polluted them in their own gifts, in that they caused to pass through *the fire* all that openeth the womb, that I might make them desolate, to the end that they might know that I am Yahwe.

20:27 Tala þú þess vegna til Ísraelsmanna, mannsönn, og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð: Enn fremur hafa fedur yðar smánað mig með þessu, að þeir rufu trúnað við mig.

20:27 Therefore, son of man, speak unto the house of Israel, and say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: In this moreover have your fathers blasphemed me, in that they have committed a trespass against me.

20:28 Þegar ég hafði flutt þá inn í landið, sem ég hafði heitið þeim með eiði að gefa þeim, og þeir komu einhvers staðar auga á háa hæð og þéttlaufgað tré, þá slátruðu þeir þar fórnur sínum og báru þar fram hinar andstyggilegu gjafir sínar og létu þar þægilegan ilm sinn upp stíga og dreyptu þar dreyptifórnum sínum.

20:28 For when I had brought them into the land, which I sware to give unto them, then they saw every high hill, and every thick tree, and they offered there their sacrifices, and

there they presented the provocation of their offering; there also they made their sweet savor, and they poured out there their drink-offerings.

20:29 Þá sagði ég við þá: „Hvaða blóthæð er þetta, sem þér farið upp á? Fyrir því er hún kölluð „hæð“ allt til þessa dags.

20:29 Then I said unto them, What meaneth the high place whereunto ye go? So the name thereof is called Bamah unto this day.

20:30 Seg því við Ísraelsmenn: Svo segir Drottinn Guð: Viljið þér saurga yður á sama hátt og fedur yðar og drýgja hör með víðurstyggðum þeirra?

20:30 Wherefore say unto the house of Israel, Thus saith the Lord Yahwe: Do ye pollute yourselves after the manner of your fathers? and play ye the harlot after their abominations?

20:31 Já, með því að bera fram fórnargjafir yðar, með því að láta sonu yðar ganga gegnum eld, saurgið þér yður á öllum skurðgöðum yðar allt til þessa dags, og ég ætíð að láta yður ganga til fréttu við mig, þér Ísraelsmenn? Svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn Guð, vil ég ekki láta yður ganga til fréttu við mig.

20:31 and when ye offer your gifts, when ye make your sons to pass through the fire, do ye pollute yourselves with all your idols unto this day? and shall I be inquired of by you, O house of Israel? As I live, saith the Lord Yahwe, I will not be inquired of by you;

20:32 Ekki skal það heldur verða, sem yður hefur til hugar komið. Þér hugsið: „Vér viljum vera sem aðrar þjóðir, sem kynslóðir heiðnu landanna, og tilbiðja stokka og steina.“

20:32 and that which cometh into your mind shall not be at all, in that ye say, We will be as the nations, as the families of the countries, to serve wood and stone.

20:33 Svo sannarlega sem ég lifi, - segir Drottinn Guð - skal ég ríkjá yfir yður með sterkri hendi, útréttum armlegg og fossandi heift.

20:33 As I live, saith the Lord Yahwe, surely with a mighty hand, and with an outstretched arm, and with wrath poured out, will I be king over you:

20:34 Og ég mun flytja yður frá þjóðunum og safna yður úr löndunum, þangað sem yður var tvístrað, með sterkri hendi, útréttum armlegg og fossandi heift.

20:34 and I will bring you out from the peoples, and will gather you out of the countries wherein ye are scattered, with a mighty hand, and with an outstretched arm, and with wrath poured out;

20:35 og leiða yður inn í eyðimörkina milli þjóðanna og ganga þar í dóm við yður augliti til auglitis.

20:35 and I will bring you into the wilderness of the peoples, and there will I enter into judgment with you face to face.

20:36 Eins og ég gekk í dóm við fedur yðar í Egyptalands eyðimörk, svo mun ég og ganga í dóm við yður, - segir Drottinn Guð.

20:36 Like as I entered into judgment with your fathers in the wilderness of the

land of Egypt, so will I enter into judgment with you, saith the Lord Yahwe.

20:37 Ég mun láta yður renna fram hjá mér undir stafnum og láta yður gangast undir skyldukvöð sáttmálans.

20:37 And I will cause you to pass under the rod, and I will bring you into the bond of the covenant;

20:38 Og ég skil þá frá yður, er gjörðust mér mótsnúðir og rufu trúnað við mig. Ég vil flytja þá burt úr því landi, þar sem þeir dvöldust sem útlendingar, en inn í Ísraelsland skulu þeir ekki koma, svo að þér viðurkennið, að ég er Drottinn.

20:38 and I will purge out from among you the rebels, and them that transgress against me; I will bring them forth out of the land where they sojourn, but they shall not enter into the land of Israel: and ye shall know that I am Yahwe.

20:39 En þér, Ísraelsmenn, - svo segir Drottinn Guð: Fari hver yðar og þjóni skurðgöðum sínum. En eftir þetta skuluð þér vissulega hlýða á mig og eigi framar vanhelga mitt heilaga nafn með fórnargjöfum yðar og skurðgöðum.

20:39 As for you, O house of Israel, thus saith the Lord Yahwe: Go ye, serve every one his idols, and hereafter also, if ye will not hearken unto me; but my holy name shall ye no more profane with your gifts, and with your idols.

20:40 Því að á mínu heilaga fjalli, á fjallhnjúki Ísraels, segir Drottinn Guð, munu allir Ísraelsmenn, eins og þeir eru margir til, þjóna mér. Þar mun ég taka þeim náðarsamlega, og þar mun ég girnast fórnargjafir yðar og frumgróðafórnir ásamt öllu, sem þér helgið.

20:40 For in my holy mountain, in the mountain of the height of Israel, saith the Lord Yahwe, there shall all the house of Israel, all of them, serve me in the land: there will I accept them, and there will I require your offerings, and the first-fruits of your oblations, with all your holy things.

20:41 Ég mun taka yður náðarsamlega sem þægilegum ilm, þegar ég flyt yður frá þjóðunum og safna yður úr löndunum, þangað sem yður var tvístrað, og þá skal ég sýna mig heilagan á yður í augsyn þjóðanna.

20:41 As a sweet savor will I accept you, when I bring you out from the peoples, and gather you out of the countries wherein ye have been scattered; and I will be sanctified in you in the sight of the nations.

20:42 Og þá skuluð þér viðurkenna, að ég er Drottinn, er ég leiði yður inn í Ísraelsland, inn í landið, sem ég sór að gefa fedrum yðar.

20:42 And ye shall know that I am Yahwe, when I shall bring you into the land of Israel, into the country which I sware to give unto your fathers.

20:43 Þar munuð þér þá minnast breytni yðar og allra verka yðar, er þér saurgöðuð yður á, og yður mun bjóða við sjálfum yður sökum allra þeirra illverka, er þér hafði framið.

20:43 And there shall ye remember your ways, and all your doings, wherein ye have polluted yourselves; and ye shall loathe

yourselves in your own sight for all your evils that ye have committed.

20:44 Og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn, er ég fer svo með yður vegna nafns míns, en fer ekki með yður eftir yðar vondu breytni og yðar glæpsamlegu verkum, Ísraelsmenn, - segir Drottinn Guð."

20:44 And ye shall know that I am Yahwe, when I have dealt with you for my name's sake, not according to your evil ways, nor according to your corrupt doings, O ye house of Israel, saith the Lord Yahwe.

20:45 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

20:45 And the word of Yahwe came unto me, saying,

20:46 "Mannsson, horf þú í suðurátt og lát orð þín streyma mót hádegisstað og spá móti skóginum í Suðurlandinu.

20:46 Son of man, set thy face toward the south, and drop *thy word* toward the south, and prophesy against the forest of the field in the South;

20:47 og seg við skóginum í Suðurlandinu: Heyr orð Drottins! Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég kveiki eld í þér, sem eyða skal hverju grænu tré og hverjum þurru viði, sem í þér er. Eldsloginn skal ekki slökknar, og öll andlit skulu sviðna af honum frá suðri til norðurs.

20:47 and say to the forest of the South, Hear the word of Yahwe: Thus saith the Lord Yahwe, Behold, I will kindle a fire in thee, and it shall devour every green tree in thee, and every dry tree: the flaming flame shall not be quenched, and all faces from the south to the north shall be burnt thereby.

20:48 Og allir menn skulu sjá, að ég, Drottinn, hefi kveikt hann, hann skal ekki slökknar."

20:48 And all flesh shall see that I, Yahwe, have kindled it; it shall not be quenched.

20:49 Þá sagði ég: "Æ, Drottinn Guð! Þeir segja um mig: 'Talar hann ekki ávallt í ráðgátum?'"

20:49 Then said I, Ah Lord Yahwe! they say of me, Is he not a speaker of parables?

21:1 Þá kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

20:45 And the word of Yahwe came unto me, saying,

21:2 "Mannsson, snú þér í móti Jerúsalem og lát orð þín streyma mót helgidóminum og spá gegn Ísraelslandi

20:46 Son of man, set thy face toward the south, and drop *thy word* toward the south, and prophesy against the forest of the field in the South;

21:3 og seg við Ísraelsland: Svo segir Drottinn: Sjá, ég skal finna þig og mun draga sverð mitt úr slíðrum og afmá hjá þér ráðvanda og óguðlega.

20:47 and say to the forest of the South, Hear the word of Yahwe: Thus saith the Lord Yahwe, Behold, I will kindle a fire in thee, and it shall devour every green tree in thee, and every dry tree: the flaming flame shall not be quenched, and all faces from the south to the north shall be burnt thereby.

21:4 Af því að ég ætla að afmá hjá þér ráðvanda og óguðlega, fyrir því mun sverð mitt hlaupa úr slíðrum á alla menn frá suðri til norðurs.

20:48 And all flesh shall see that I, Yahwe, have kindled it; it shall not be quenched.

21:5 Og allir menn skulu viðurkenna, að ég, Drottinn, hefi dregið sverð mitt úr slíðrum, það skal ekki framar þangað aftur hverfa.

20:49 Then said I, Ah Lord Yahwe! they say of me, Is he not a speaker of parables?

21:6 En þú, mannsson, styn þungan. Mjadmír þínar engist saman, og styn af sárri kvöl í augsyn þeirra.

21:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

21:7 Og er þeir þá segja við þig: 'Af hverju stynur þú?' þá seg: 'Yfir fregn nokkurri, sem svo er, að þegar hún kemur mun hvert hjarta bráðna, allar hendur verða lé magna, allur dugur dofna og öll kné leysast sundur og verða að vatni. Sjá, hún kemur og hún reynist sönn, - segir Drottinn Guð."

21:2 Son of man, set thy face toward Jerusalem, and drop *thy word* toward the sanctuaries, and prophesy against the land of Israel;

21:8 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

21:3 and say to the land of Israel, Thus saith Yahwe: Behold, I am against thee, and will draw forth my sword out of its sheath, and will cut off from thee the righteous and the wicked.

21:9 "Mannsson, spá þú og seg: Svo segir Drottinn: Seg þú: Sverð, sverð er hvesst og fægt.

21:4 Seeing then that I will cut off from thee the righteous and the wicked, therefore shall my sword go forth out of its sheath against all flesh from the south to the north:

21:10 Það er hvesst til þess að drepa menn unnvörpum, það er fægt, til þess að það bliki sem elding . . .

21:5 and all flesh shall know that I, Yahwe, have drawn forth my sword out of its sheath; it shall not return any more.

21:11 Og það var látið burt til fægingar, til þess að það yrði hnafað. Það var hvesst, sverðið, og það var fægt, til þess að það yrði selt vegandanum í hendur.

21:6 Sigh therefore, thou son of man; with the breaking of thy loins and with bitterness shalt thou sigh before their eyes.

21:12 Hljóða þú og æp, mannsson, því að það er ætlað til höfuðs þjóð minni, til höfuðs öllum höfðingjum Ísraels. Undir sverðið eru þeir seldir, ásamt þjóð minni, fyrir því skalt þú slá þér á brjóst.

21:7 And it shall be, when they say unto thee, Wherefore sighest thou? that thou shalt say, Because of the tidings, for it cometh; and every heart shall melt, and all hands shall be feeble, and every spirit shall faint, and all knees shall be weak as water: behold, it cometh, and it shall be done, saith the Lord Yahwe.

21:13 Því það er prófaun. Og hvað, ef jafnvel sprotinn, sem virðir vettugi, verður eigi framar til? - segir Drottinn Guð.

21:8 And the word of Yahwe came unto me, saying,

21:14 En þú, mannsson, spá og klappa lófum saman, tvisvar, já þrisvar skal sverðið sveiflast. Það er sverð hinna vegnu, sverð hins mikla manndráps, er svífur í kringum þá.

21:9 Son of man, prophesy, and say, Thus saith Yahwe: Say, A sword, a sword, it is sharpened, and also furbished;

21:15 Til þess að hjörta skjálfi og hinir föllnu verði margir, hefi ég sett sverð manndrápsins við öll hlið þeirra. Sverðið er gjört til þess að leiftra, hvesst til þess að brytja.

21:10 it is sharpened that it may make a slaughter; it is furbished that it may be as lightning: shall we then make mirth? the rod of my son, it contemneth every tree.

21:16 Sníð þú til hægri, bein þér til vinstri, hvert sem egg þinni er snúð.

21:11 And it is given to be furbished, that it may be handled: the sword, it is sharpened, yea, it is furbished, to give it into the hand of the slayer.

21:17 Þá skal ég og klappa lófum saman og svala heift minni. Ég, Drottinn, hefi talað."

21:12 Cry and wail, son of man; for it is upon my people, it is upon all the princes of Israel: they are delivered over to the sword with my people; smite therefore upon thy thigh.

21:18 Þá kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

21:13 For there is a trial; and what if even the rod that contemneth shall be no more? saith the Lord Yahwe.

21:19 "En þú, mannsson, tak til tvo vengu, er sverð Babelkonungs skal fara. Þeir skulu báðir liggja frá sama landi. Og set leiðarvísi þar sem vegurinn hefst heim að hvorri borg.

21:14 Thou therefore, son of man, prophesy, and smite thy hands together; and let the sword be doubled the third time, the sword of the deadly wounded: it is the sword of the great one that is deadly wounded, which entereth into their chambers.

21:20 Til þess að sverðið komi yfir Rabba, höfuðborg Ammónita, og yfir Júdaland og Jerúsalem í því miðju.

21:15 I have set the threatening sword against all their gates, that their heart may melt, and their stumblings be multiplied: ah! it is made as lightning, it is pointed for slaughter.

21:21 Því að Babelkonungur stendur á vegamótum, þar sem báðir vegirnir hefjast, til þess að leita véfréttar. Hann hristir örvarnar, spyr húsgöðin, skóðar lífrina.

21:16 Gather thee together, go to the right, set thyself in array, go to the left, whithersoever thy face is set.

21:22 Í hægri hendi hans er hlutur Jerúsalem: 'Hann skal reisa víghrúta, opna munninn með ópum, láta heróp gjalla, reisa víghrúta gegn hliðunum, hleypa upp jarðhrygg, hlada viggarða.'

21:17 I will also smite my hands together, and I will cause my wrath to rest: I, Yahwe, have spoken it.

21:23 Og þeim virðist það lygavéfrétt; þeir hafa unnið hina helgustu eíða, - en hann minnir á misgjörð þeirra, til þess að þeir verði teknir höndum.

21:18 The word of Yahwe came unto me again, saying,

21:24 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Með því að hann minnti á misgjörð yðar, er trúrof yðar varð opinbert, svo að syndir yðar urðu berar í öllu athæfi yðar. - með því að hann minnti á yður, skuluð þér verða teknir höndum þeirra vegna.

21:19 Also, thou son of man, appoint thee two ways, that the sword of the king of Babylon may come; they twain shall come forth out of one land: and mark out a place, mark it out at the head of the way to the city.

21:25 En þú, dauðadæmdu guðleysingi, höfðingi Ísraels, hvers dagur er kominn, þá er tími endasektarinnar rennur upp.
21:20 Thou shalt appoint a way for the sword to come to Rabbah of the children of Ammon, and to Judah in Jerusalem the fortified.

21:26 svo segir Drottinn Guð: Burt með höfuðjásnið, niður með kórónuna! Þetta skal ekki lengur vera svo. Upp með hið lága, niður með hið háa!
21:21 For the king of Babylon stood at the parting of the way, at the head of the two ways, to use divination: he shook the arrows to and fro, he consulted the teraphim, he looked in the liver.

21:27 Að rústum, rústum, rústum vil ég gjöra allt. Þetta ríki skal ekki heldur vera til, uns sá kemur, sem hefir réttinn, er ég hefi gefið honum.
21:22 In his right hand was the divination for Jerusalem, to set battering rams, to open the mouth in the slaughter, to lift up the voice with shouting, to set battering rams against the gates, to cast up mounds, to build forts.

21:28 En þú, mannsón, spá þú og seg: Svo segir Drottinn Guð um Ammóníta og smáan þeirra: Sverð, sverð er dregið úr slíðrum, fægt til að brytja niður, til þess að láta eldingar leiðra.
21:23 And it shall be unto them as a false divination in their sight, who have sworn oaths unto them; but he bringeth iniquity to remembrance, that they may be taken.

21:29 en þér boðuðu menn hégómasýnir og fluttu þér lygisþádóma, til þess að setja það á háls hinna dauðadæmdu guðleysingja, hverra dagur er kominn, þá er tími endasektarinnar rennur upp.
21:24 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Because ye have made your iniquity to be remembered, in that your transgressions are uncovered, so that in all your doings your sins do appear; because that ye are come to remembrance, ye shall be taken with the hand.

21:30 Stíðra það aftur. Ég skal dæma þig á þeim stað, þar sem þú varst skapadur, í því landi, þar sem þú ert upp runninn.
21:25 And thou, O deadly wounded wicked one, the prince of Israel, whose day is come, in the time of the iniquity of the end,

21:31 og ég skal úthella yfir þig reiði minni og blása á þig minum heiftarloga

og selja þig í hendur dýrslegra manna, glötunarsmíða.
21:26 thus saith the Lord Yahwe: Remove the mitre, and take off the crown; this *shall be* no more the same; exalt that which is low, and abase that which is high.

21:32 Eldsmatur skalt þú verða, blóði þínu skal úthellt inni í landinu. Þú skal eigi framar minnst verða. Ég, Drottinn, hefi talað þetta."
21:27 I will overturn, overturn, overturn it: this also shall be no more, until he come whose right it is; and I will give it *him*.

22:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:
22:1 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

22:2 "Þú mannsón, vilt þú dæma, vilt þú dæma hina blóðseku borg? Leið henni þá fyrir sjónir allar svivirðingar hennar
22:2 And thou, son of man, wilt thou judge, wilt thou judge the bloody city? then cause her to know all her abominations.

22:3 og seg: Svo segir Drottinn Guð: Ó borg, sem úthellti blóði innan borgarveggja sinna, til þess að tími hennar kæmi, og gjörði sér skurðgöð til þess að saurga sig.
22:3 And thou shalt say, Thus saith the Lord Yahwe: A city that sheddeth blood in the midst of her, that her time may come, and that maketh idols against herself to defile her!

22:4 Fyrir blóðið, sem þú hefir úthellt, ert þú sek orðin, og fyrir skurðgöðin, sem þú gjörðir, ert þú óhræin orðin. Þú hefir fyllt fyrir degi þínum, og ævilok þín eru komin. Þess vegna gjöri ég þig að háðung meðal þjóðanna og að athlægi allra landa.
22:4 Thou art become guilty in thy blood that thou hast shed, and art defiled in thine idols which thou hast made; and thou hast caused thy days to draw near, and art come even unto thy years: therefore have I made thee a reproach unto the nations, and a mocking to all the countries.

22:5 Þeir sem eru nálægt þér og þeir sem eru langt frá þér munu hæða þig, þú borg með flekkað mannorð, full af róstum.
22:5 Those that are near, and those that are far from thee, shall mock thee, thou infamous one *and* full of tumult.

22:6 Sjá, höfðingjar Ísraels, sem í þér búa, úthella blóði, hver sem betur getur.
22:6 Behold, the princes of Israel, every one according to his power, have been in thee to shed blood.

22:7 Hjá þér eru faðir og móðir fyrirliðin, við útlendinga heita menn kúgun í þér, munadarleysingja og ekkjur undiroka menn hjá þér.
22:7 In thee have they set light by father and mother; in the midst of thee have they dealt by oppression with the sojourner; in thee have they wronged the fatherless and the widow.

22:8 Þú fyrirliður helgidóma mína og vanhelgar hvíldardaga mína.
22:8 Thou hast despised my holy things, and hast profaned my sabbaths.

22:9 Hjá þér eru bakmælgismenn, sem koma manndrápum til leiðar, hjá þér eta menn fórnarkjöt á fjöllum, menn fremja saurlífnað í þér miðri.
22:9 Slandrous men have been in thee to shed blood; and in thee they have eaten upon the mountains: in the midst of thee they have committed lewdness.

22:10 Hjá þér bera menn blygðan föður sins, hjá þér nauðga menn konum, sem óhreinar eru vegna tíða.
22:10 In thee have they uncovered their fathers' nakedness; in thee have they humbled her that was unclean in her impurity.

22:11 Einn fremur svivirðu með konu náunga síns, annar flekkar tengdadóttur sína með saurlífnaði og enn annar nauðgar hjá þér systur sinni, dóttur föður síns.
22:11 And one hath committed abomination with his neighbor's wife; and another hath lewdly defiled his daughter-in-law; and another in thee hath humbled his sister, his father's daughter.

22:12 Menn þiggja mútur hjá þér til þess að úthella blóði. Þú hefir tekið tjárleigu og vexti og haft af náunga þínum með ofríki, en mér hefir þú gleymt, - segir Drottinn Guð.
22:12 In thee have they taken bribes to shed blood; thou hast taken interest and increase, and thou hast greedily gained of thy neighbors by oppression, and hast forgotten me, saith the Lord Yahwe.

22:13 En sjá: Ég slæ höndum saman yfir því rangfengna fé, sem þú hefir dregið þér, og yfir blóðskuld þeirri, sem í þér er.
22:13 Behold, therefore, I have smitten my hand at thy dishonest gain which thou hast made, and at thy blood which hath been in the midst of thee.

22:14 Mun kjarkur þinn standast og hendur þínar haldast styrkar, þegar þeir dagarnir koma, er ég tek þig fyrir? Ég, Drottinn, tala það og mun framkvæma það.
22:14 Can thy heart endure, or can thy hands be strong, in the days that I shall deal with thee? I, Yahwe, have spoken it, and will do it.

22:15 Og ég mun tvístra þér meðal þjóðanna og dreifa þér út um löndin og gjörsamlega uppræta óhreindleik þinn úr þér.
22:15 And I will scatter thee among the nations, and disperse thee through the countries; and I will consume thy filthiness out of thee.

22:16 og þú skalt vanhelguð verða í auglýn heiðingjanna, og þá skalt þú viðurkenna, að ég er Drottinn."
22:16 And thou shalt be profaned in thyself, in the sight of the nations; and thou shalt know that I am Yahwe.

22:17 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:
22:17 And the word of Yahwe came unto me, saying,

22:18 "Mannsón, Ísraelsmenn eru orðnir fyrir mér eins og sori. Þeir eru allir eins og eir og tín og járn og blý í bræðsluofni, þeir eru orðnir sorasilfur.

22:18 Son of man, the house of Israel is become dross unto me: all of them are brass and tin and iron and lead, in the midst of the furnace; they are the dross of silver.

22:19 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Af því að þér eruð allir orðnir að sora, þá vil ég safna yður saman í Jerúsalem. **22:19** Therefore thus saith the Lord Yahwe: Because ye are all become dross, therefore, behold, I will gather you into the midst of Jerusalem.

22:20 Eins og silfur og eir og járn og blý og tin er látið saman inn í bræðsluofn til þess að blása eldi að því og bræða það. Þannig mun ég safna yður saman í reiði minni og gremi, láta yður þar inn og bræða yður. **22:20** As they gather silver and brass and iron and lead and tin into the midst of the furnace, to blow the fire upon it, to melt it; so will I gather you in mine anger and in my wrath, and I will lay you there, and melt you.

22:21 Og ég mun stefna yður saman og blása að yður eldi gremi minnar, svo að þér skuluð bráðna þar. **22:21** Yea, I will gather you, and blow upon you with the fire of my wrath, and ye shall be melted in the midst thereof.

22:22 Eins og silfrið er brætt í bræðsluofninum, svo skuluð þér bráðna í borginni og þá munuð þér viðurkenna, að ég, Drottinn, hefði úthellt reiði minni yfir yður." **22:22** As silver is melted in the midst of the furnace, so shall ye be melted in the midst thereof; and ye shall know that I, Yahwe, have poured out my wrath upon you.

22:23 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi: **22:23** And the word of Yahwe came unto me, saying,

22:24 "Þú mannsón, seg við hana: Þú ert eins og land, sem ekki rignur á, sem eigi var vökvað á degi reiðinnar. **22:24** Son of man, say unto her, Thou art a land that is not cleansed, nor rained upon in the day of indignation.

22:25 en þjóðhöfðingjar þess voru í því sem öskrandi ljón, er rifur sundur bráð sína. Mannslífum hafa þeir eytt, eignir og dýrgripir hafa þeir tekið og fjölgað ekkjum í landinu. **22:25** There is a conspiracy of her prophets in the midst thereof, like a roaring lion ravening the prey: they have devoured souls; they take treasure and precious things; they have made her widows many in the midst thereof.

22:26 Prestar hennar hafa brjálað lögmáli mínu og vanhægað helgidóma mína. Þeir hafa engan mun gjört á því, sem heilagt er og óheilagt, og eigi frætt menn um muninn á óhreinu og hreinu, og þeir hafa lokað augum sínum fyrir hvíldardögum mínum, svo að ég vanhægaðist meðal þeirra. **22:26** Her priests have done violence to my law, and have profaned my holy things: they have made no distinction between the holy and the common, neither have they caused men to discern between the unclean and the clean, and have hid their eyes from my sabbaths, and I am profaned among them.

22:27 Yfirmenn hennar voru í henni eins og sundurrifandi vargar og hugsuðu ekki um annað en að úthella blóði og eyða manslífum til þess að afla sér rangfengins gróða. **22:27** Her princes in the midst thereof are like wolves ravening the prey, to shed blood, and to destroy souls, that they may get dishonest gain.

22:28 En spámenn hennar riðu á kalki fyrir þá með því að boða þeim hégómasýnir og flytja þeim lygispádóma og segja: „Svo segir Drottinn Guð!“ Þótt Drottinn hafi ekki talað. **22:28** And her prophets have daubed for them with untempered mortar, seeing false visions, and divining lies unto them, saying, Thus saith the Lord Yahwe, when Yahwe hath not spoken.

22:29 Landslýðurinn hefir haft kúgun og rán í frammi, þeir hafa undirokað volaða og snauða og kúgað útlendinga án nokkurs réttar. **22:29** The people of the land have used oppression, and exercised robbery; yea, they have vexed the poor and needy, and have oppressed the sojourner wrongfully.

22:30 Og ég leitaði að einhverjum meðal þeirra, er hlada vildi garð eða skipa sér í skarðið móti mér, landinu til varnar, til þess að ég legði það ekki í eyði, en ég fann engan. **22:30** And I sought for a man among them, that should build up the wall, and stand in the gap before me for the land, that I should not destroy it; but I found none.

22:31 Þá úthellti ég reiði minni yfir þá, gjöreyddi þeim með eldi gremi minnar, ég lét athæfi þeirra þeim í koll koma, - segir Drottinn Guð." **22:31** Therefore have I poured out mine indignation upon them; I have consumed them with the fire of my wrath: their own way have I brought upon their heads, saith the Lord Yahwe.

23:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi: **23:1** The word of Yahwe came again unto me, saying,

23:2 "Mannsón, konur voru tvær, dætur sömu móður. **23:2** Son of man, there were two women, the daughters of one mother:

23:3 Þær frömdu hórdóm á Egyptalandi, þær hóruðust í æsku. Þær létu þær þukla um brjóst sér og þær fóru menn höndum um meyarbarm þeirra. **23:3** and they played the harlot in Egypt; they played the harlot in their youth; there were their breasts pressed, and there was handled the bosom of their virginity.

23:4 Hin eldri hét Ohola og systir hennar Oholiba. Og ég eignaðist þær báðar, og þær ólu sonu og dætur. Og Ohola hét síðar Samaría og Oholiba Jerúsalem. **23:4** And the names of them were Oholah the elder, and Oholibah her sister: and they became mine, and they bare sons and daughters. And as for their names, Samaria is Oholah, and Jerusalem Oholibah.

23:5 En Ohola tók fram hjá mér

og brann af girnd til friðla sinna, til Assýringa, hinna nafntoguðu. **23:5** And Oholah played the harlot when she was mine; and she doted on her lovers, on the Assyrians *her* neighbors,

23:6 sem klæddir voru bláum purpura, jarlar og landstjórar, allt saman friðir æskumenn, riddarar riðandi hestum. **23:6** who were clothed with blue, governors and rulers, all of them desirable young men, horsemen riding upon horses.

23:7 Og hún helgaði þeim hóranir sínar, öllum úrvalsmönnum Assýringa, og hún saurgaði sig á skurðgoðum allra þeirra, er hún brann af girnd til. **23:7** And she bestowed her whoredoms upon them, the choicest men of Assyria all of them; and on whomsoever she doted, with all their idols she defiled herself.

23:8 Þó lét hún ekki af hórunum sínum frá Egyptalandi, því að þeir höfðu legið með henni í ungðæmi hennar og farið höndum um meyarbarm hennar og hellt yfir hana hóran sinni. **23:8** Neither hath she left her whoredoms since *the days of* Egypt; for in her youth they lay with her, and they handled the bosom of her virginity; and they poured out their whoredom upon her.

23:9 Fyrir því seldi ég hana í hendur friðla sinna, í hendur Assýringa, er hún brann af girnd til. **23:9** Wherefore I delivered her into the hand of her lovers, into the hand of the Assyrians, upon whom she doted.

23:10 Þeir beruðu blygðan hennar, tóku burt sonu hennar og dætur og vögu hana sjálfa með sverði, svo að hún varð öðrum konum til viðvörðunar, og framkvæmdu þannig reisingardóminn á henni. **23:10** These uncovered her nakedness; they took her sons and her daughters; and her they slew with the sword: and she became a byword among women; for they executed judgments upon her.

23:11 En þótt systir hennar Oholiba sæi það, þá varð hún þó enn frekari í lostanum og drýgði enn meiri saurlífnað en systir hennar. **23:11** And her sister Oholibah saw this, yet was she more corrupt in her doting than she, and in her whoredoms which were more than the whoredoms of her sister.

23:12 Hún brann af girnd til Assýringa, nafntogaðra jarla og landstjóra, sem voru frábærlega þrúðbúnir, til riddara, sem riðu hestum, allt saman friðir æskumenn. **23:12** She doted upon the Assyrians, governors and rulers, *her* neighbors, clothed most gorgeously, horsemen riding upon horses, all of them desirable young men.

23:13 Og ég sá, hversu hún saurgaði sig. Eitt og hið sama var háttalag beggja þeirra systra. **23:13** And I saw that she was defiled; they both took one way.

23:14 En hún hélt áfram að drýgja hórdóm, og er hún sá menn dregna á vegg, myndir af Kaldeum, málaða með menju.

23:14 And she increased her whoredoms; for she saw men portrayed upon the wall, the images of the Chaldeans portrayed with vermillion,

23:15 gyrta belti um lendarnar, með vefjarhöttu um höfuðin, alla saman hina hermannlegustu, mynd af Babýloníumönnum, en ættland þeirra er Kaldea.

23:15 girded with girdles upon their loins, with flowing turbans upon their heads, all of them princes to look upon, after the likeness of the Babylonians in Chaldea, the land of their nativity.

23:16 - þá brann hún af girnd til þeirra, er hún leit þá augum, og gjörði sendimenn til þeirra til Kaldeu.

23:16 And as soon as she saw them she doted upon them, and sent messengers unto them into Chaldea.

23:17 Og Babýloníumenn gengu inn til hennar, til ástasamlags við hana, og flekkuðu hana með saurlifnaði sínum, og hún saurgaði sig á þeim. Þá sneri sál hennar sér frá þeim.

23:17 And the Babylonians came to her into the bed of love, and they defiled her with their whoredom, and she was polluted with them, and her soul was alienated from them.

23:18 Og er hún framdi saurlifnað sinn berlega og heraði blygðan sína, þá sneri sál mín sér frá henni, eins og sál mín hafði snúið sér frá systur hennar.

23:18 So she uncovered her whoredoms, and uncovered her nakedness: then my soul was alienated from her, like as my soul was alienated from her sister.

23:19 En hún varð enn frekari í hórdómi sínum, með því að hún minnsti æskudaga sinna, þá er hún framdi saurlifnað á Egyptalandi.

23:19 Yet she multiplied her whoredoms, remembering the days of her youth, wherein she had played the harlot in the land of Egypt.

23:20 Og hún brann af girnd til friðla þeirra, sem voru eins hreðurmiklir og asnar og gusan úr þeim sem úr stóðhestum.

23:20 And she doted upon their paramours, whose flesh is as the flesh of asses, and whose issue is like the issue of horses.

23:21 Og þú saknaðir saurlifnaðar æsku þinnar, þá er Egyptar fóru höndum um barm þinn og þukluðu um meýjarbrjóst þín.

23:21 Thus thou calledst to remembrance the lewdness of thy youth, in the handling of thy bosom by the Egyptians for the breasts of thy youth.

23:22 Fyrir því, Oholiba, svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég mun eigna friðla þína upp í móti þér, þá er sál þín hefir snúið sér frá, og láta þá veitast að þér úr öllum áttum:

23:22 Therefore, O Oholibah, thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will raise up thy lovers against thee, from whom thy soul is alienated, and I will bring them against thee on every side:

23:23 Babýloníumenn og alla Kaldea, Pekód, Sjóa og Kóa og alla Assýringa með þeim, allt saman friða æskumenn,

jarla og landstjóra, tóma liðsforingja og nafntogaða menn, ríðandi hestum.

23:23 the Babylonians and all the Chaldeans, Pekod and Shoa and Koa, and all the Assyrians with them; desirable young men, governors and rulers all of them, princes and men of renown, all of them riding upon horses.

23:24 Og þeir munu koma í móti þér úr norðri með vögnum og hjólum og liðsafnaði margra þjóða. Törgu, skjöld og hjálm munu þeir setja upp í móti þér hringinn í kring, og ég mun leggja fyrir þá málið, og þeir skulu dæma þig eftir sínum lögum.

23:24 And they shall come against thee with weapons, chariots, and wagons, and with a company of peoples; they shall set themselves against thee with buckler and shield and helmet round about; and I will commit the judgment unto them, and they shall judge thee according to their judgments.

23:25 Og ég mun snúa vandlæting minni gegn þér, og þeir munu fara grimmdarlega með þig. Þeir munu skera af þér nef og eyru, og það, sem eftir verður af þér, skal fyrir sverði falla. Sonu þína og dætur munu þeir hafa á burt, og það, sem eftir verður af þér, mun eyðast af eldi.

23:25 And I will set my jealousy against thee, and they shall deal with thee in fury; they shall take away thy nose and thine ears; and thy residue shall fall by the sword: they shall take thy sons and thy daughters; and thy residue shall be devoured by the fire.

23:26 Og þeir munu færa þig af klæðum og taka af þér skartgripni þína.

23:26 They shall also strip thee of thy clothes, and take away thy fair jewels.

23:27 Og ég vil gjöra enda á saurlifnaði þínum og hórdómi þínum frá Egyptalandi, svo að þú hefir eigi frammar augu þín til þeirra og hugsir eigi frammar um Egyptaland.

23:27 Thus will I make thy lewdness to cease from thee, and thy whoredom brought from the land of Egypt; so that thou shalt not lift up thine eyes unto them, nor remember Egypt any more.

23:28 Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég mun selja þig á vald þeirra, er þú hatar, á vald þeirra, er sál þín hefir snúið sér frá.

23:28 For thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will deliver thee into the hand of them whom thou hatest, into the hand of them from whom thy soul is alienated;

23:29 Og þeir munu fara haturslega með þig og hafa á burt allan afla þinn og láta þig eftir nakta og bera, og þá mun verða flett ofan af hinni horgjörnu blygðan þinni, lauslæti þínu og saurlifnaði þínum.

23:29 and they shall deal with thee in hatred, and shall take away all thy labor, and shall leave thee naked and bare; and the nakedness of thy whoredoms shall be uncovered, both thy lewdness and thy whoredoms.

23:30 Svo mun með þig farið, af því að þú eltir þjóðirnar, fyrir þá sök að þú saurgaðir þig á skurðgoðum þeirra.

23:30 These things shall be done unto thee, for that thou hast played the harlot after the nations, and because thou art

polluted with their idols.

23:31 Þú hefir gengið götu systur þinnar, þess vegna rétti ég að þér bikar hennar.

23:31 Thou hast walked in the way of thy sister; therefore will I give her cup into thy hand.

23:32 Svo segir Drottinn Guð: Þú skalt drekka bikar systur þinnar, hinn djúpa og víða, sem tekur svo mikið, -

23:32 Thou shalt drink of thy sister's cup, which is deep and large; thou shalt be laughed to scorn and had in derision; it containeth much.

23:33 Vímu og hörmung skalt þú fyllast -, bikar hryllings og skelfingar, bikar Samaríu systur þinnar.

23:33 Thou shalt be filled with drunkenness and sorrow, with the cup of astonishment and desolation, with the cup of thy sister Samaria.

23:34 Og þú skalt drekka hann og tæma og sötra dreggjarnar og sundurrífa brjóst þín, því að ég hefi talað það, segir Drottinn Guð.

23:34 Thou shalt even drink it and drain it out, and thou shalt gnaw the sherds thereof, and shalt tear thy breasts; for I have spoken it, saith the Lord Yahwe.

23:35 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sökum þess að þú hefir gleymt mér og varpað mér aftur fyrir bak þér, þá skalt þú nú og gjöld taka fyrir lauslæti þitt og saurlifnað."

23:35 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Because thou hast forgotten me, and cast me behind thy back, therefore bear thou also thy lewdness and thy whoredoms.

23:36 Og Drottinn sagði við mig: "Mannsson, vilt þú dæma Oholu og Oholibu? Leið þeim þá fyrir sjónir svivirðingar þeirra.

23:36 Yahwe said moreover unto me: Son of man, wilt thou judge Oholah and Oholibah? then declare unto them their abominations.

23:37 Hversu þær hafa hórdóm drýgt og flekkað hendur sínar með blóði, og hversu þær hafa drýgt hórdóm með skurðgoðum sínum og jafnvel látið sonu sína, er þær fæddu mér, ganga gegnum eld þeim til fæðslu.

23:37 For they have committed adultery, and blood is in their hands; and with their idols have they committed adultery; and they have also caused their sons, whom they bare unto me, to pass through the fire unto them to be devoured.

23:38 Enn fremur gjörðu þær mér þetta: Þær saurguðu sama daginn helgidóm minn og vanheltuðu hvíldardaga mína.

23:38 Moreover this they have done unto me: they have defiled my sanctuary in the same day, and have profaned my sabbaths.

23:39 Og þegar þær slátruðu sonum sínum skurðgoðunum til fórnar, gengu þær sama daginn inn í helgidóm minn til þess að vanhelga hann. Já, slíkt höfðust þær að í mínu eigin musteri.

23:39 For when they had slain their children to their idols, then they came the same day into my sanctuary to profane it; and, lo, thus have they done in the midst of my house.

23:40 Þær sendu jafnvel eftir mönnum, er komu af fjarlægum löndum, og er sendimaður hafði verið gjörður til þeirra, komu þeir. Þeirra vegna laugaðir þú þig, barst lit í augu þér og bjóst þig í skart.

23:40 And furthermore ye have sent for men that come from far, unto whom a messenger was sent, and, lo, they came; for whom thou didst wash thyself, paint thine eyes, and deck thyself with ornaments,

23:41 Síðan settist þú á veglegan hvilubekk, fyrir framan hann stóð uppbúið borð, og á það lagðir þú reyksli mitt og olíufoln mína.

23:41 and sit upon a stately bed, with a table prepared before it, whereupon thou didst set mine incense and mine oil.

23:42 Og með háværum söng hvíldu þeir á bekknum, og auk mannanna úr mannfjöldanum var komið með Sabea úr eyðimörkinni. Þeir spenntu armaugum um handleggi kvennanna og settu dýrlega kórónu á höfuð þeirra.

23:42 And the voice of a multitude being at ease was with her: and with men of the common sort were brought drunkards from the wilderness; and they put bracelets upon the hands of them *twain*, and beautiful crowns upon their heads.

23:43 Þá sagði ég: „Mun hin útslitna enn drýgja hórdóm? Munu menn enn hörast með henni?"

23:43 Then said I of her that was old in adulteries, Now will they play the harlot with her, and she *with them*.

23:44 Og menn gengu inn til hennar, eins og gengið er inn til horkonu, þannig gengu þeir inn til Oholu og Oholibu, saurlífiskvennanna.

23:44 And they went in unto her, as they go in unto a harlot: so went they in unto Oholah and unto Oholibah, the lewd women.

23:45 En réttlátir menn munu dæma þær sama dómi og horkonur eru dæmdar og þær konur, er úthella blóði, því að horkonur eru þær, og hendur þeirra eru blóði flekkaðar.

23:45 And righteous men, they shall judge them with the judgment of adulteresses, and with the judgment of women that shed blood; because they are adulteresses, and blood is in their hands.

23:46 Svo segir Drottinn Guð: Mannsafnaður sé gjörður að þeim og þær framseldar til misþyrmingar og rána.

23:46 For thus saith the Lord Yahwe: I will bring up a company against them, and will give them to be tossed to and fro and robbed.

23:47 Og mannsafnaðurinn skal lemja þær grjóti og höggva þær sundur með sverðum sínum. Sonu þeirra og dætur skulu menn drepa og brenna hús þeirra í eldi.

23:47 And the company shall stone them with stones, and despatch them with their swords; they shall slay their sons and their daughters, and burn up their houses with fire.

23:48 Þannig vil ég útrýma saurlífnaðinum úr landinu, til þess að allar konur láti sér að kenningu verða og breyti eigi eftir saurlífnaðar-dæmi yðar.

23:48 Thus will I cause lewdness to cease out of the land, that all women may be taught not to do after your lewdness.

23:49 Og menn munu láta saurlífnað yðar koma niður á yður, og þér skuluð gjalda þeirra synda, er þér hafið framið með skurðgoðum yðar, til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn Guð."

23:49 And they shall recompense your lewdness upon you, and ye shall bear the sins of your idols; and ye shall know that I am the Lord Yahwe.

24:1 Og orð Drottins kom til mín niunda árið, tíunda dag hins tíunda mánaðar, svohljóðandi:

24:1 Again, in the ninth year, in the tenth month, in the tenth *day* of the month, the word of Yahwe came unto me, saying,

24:2 "Mannsson, skrifa þú upp hjá þér þennan dag, - einmitt þennan dag. Einmitt í dag hefir Babelkonungur ráðist á Jerúsalem.

24:2 Son of man, write thee the name of the day, *even* of this selfsame day: the king of Babylon drew close unto Jerusalem this selfsame day.

24:3 Flyt því hinni þverúðugu kynslóð líking og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð: Set þú upp pottinn, set hann upp, og hell vatni í hann.

24:3 And utter a parable unto the rebellious house, and say unto them, Thus saith the Lord Yahwe, Set on the caldron, set it on, and also pour water into it:

24:4 Lát kjöststykkinn í hann, öll bestu stykkinn, lærin og bógana, fyll hann úrvalsbeinbitum.

24:4 gather the pieces thereof into it, even every good piece, the thigh, and the shoulder; fill it with the choice bones.

24:5 Tak þau af úrvalskindum og legg einnig skíð undir pottinn. Lát sjóða á kjöststykkjunum, beinbitarnir soðna þegar í honum.

24:5 Take the choice of the flock, and also a pile of wood for the bones under *the caldron*; make it boil well; yea, let the bones thereof be boiled in the midst of it.

24:6 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Vei hinni blóðseku borg, pottinum með ryðflekkinum, sem ryðflekkinir gengu ekki af. Allt hefir verið fært upp úr honum, hvert stykkið eftir annað, án þess að varpa hlutum um þau.

24:6 Wherefore thus saith the Lord Yahwe: Woe to the bloody city, to the caldron whose rust is therein, and whose rust is not gone out of it! take out of it piece after piece; No lot is fallen upon it.

24:7 Því að blóðið, sem hún hefir úthellt, er enn í henni. Hún hefir látið það renna á bera klettana, ekki hellt því á jörðina til þess að hylja það moldu.

24:7 For her blood is in the midst of her; she set it upon the bare rock; she poured it not upon the ground, to cover it with dust.

24:8 Til þess að sýna heift og koma fram hefnd, hefi ég látið blóðið, sem hún hefir úthellt, renna á bera klettana, til þess að það skuli eigi hulið verða.

24:8 That it may cause wrath to come up to take vengeance, I have set her blood

upon the bare rock, that it should not be covered.

24:9 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Vei hinni blóðseku borg! Já, ég vil gjöra eldgrófina stóra.

24:9 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Woe to the bloody city! I also will make the pile great.

24:10 Drag saman mikinn við, kveik upp eldinn, sjóð kjötið vandlega, lát súpuna sjóða, svo að beinin brenni.

24:10 Heap on the wood, make the fire hot, boil well the flesh, and make thick the broth, and let the bones be burned.

24:11 Set síðan tóman pottinn á glæðurnar, til þess að hann hitni og eirinn í honum verði glóandi og óhreinindin, sem í honum eru, renni af og ryð hans eyðist.

24:11 Then set it empty upon the coals thereof, that it may be hot, and the brass thereof may burn, and that the filthiness of it may be molten in it, that the rust of it may be consumed.

24:12 Alla fyrirhöfn hefir hann að engu gjört, því að hið mikla ryð gekk ekki af honum í eldinum.

24:12 She hath wearied *herself* with toil; yet her great rust goeth not forth out of her; her rust *goeth not forth* by fire.

24:13 sökum lauslætissaurugleika þíns. Af því að ég hefi reynt að hreinsa þig, en þú varðst eigi hrein af saurugleik þínum, þá skalt þú ekki framar verða hrein, uns ég hefi svalað heift minni á þér.

24:13 In thy filthiness is lewdness: because I have cleansed thee and thou wast not cleansed, thou shalt not be cleansed from thy filthiness any more, till I have caused my wrath toward thee to rest.

24:14 Ég, Drottinn, hefi talað það. Það kemur, og ég framkvæmi það, ég lét ekki undan draga, ég vægi ekki og ég lét mig einskis iðra. Eftir breytni þinni og eftir gjörðum þínum dæma menn þig, - segir Drottinn Guð."

24:14 I, Yahwe, have spoken it: it shall come to pass, and I will do it: I will not go back, neither will I spare, neither will I repent; according to thy ways, and according to thy doings, shall they judge thee, saith the Lord Yahwe.

24:15 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

24:15 Also the word of Yahwe came unto me, saying,

24:16 "Mannsson, ég mun taka yndi augna þinna frá þér með skyndilegum dauða, en þú skalt ekki kveina né gráta, og eigi skulu þér tár á augu koma.

24:16 Son of man, behold, I take away from thee the desire of thine eyes with a stroke: yet thou shalt neither mourn nor weep, neither shall thy tears run down.

24:17 Andvarpa þú í hljóði, viðhaf ekkert dánarkvein. Set vefjarhött þinn á þig og lát skó þína á fætur þér. Þú skalt ekki hylja kamp þinn og ekki neyta sorgarbrauds."

24:17 Sigh, but not aloud, make no mourning for the dead; bind thy headtire upon thee, and

put thy shoes upon thy feet, and cover not thy lips, and eat not the bread of men.

24:18 Og ég talaði til lýðsins um morguninn, en um kveldið dó kona mín, og ég gjörði morguninn eftir eins og mér hafði verið skipað.

24:18 So I spake unto the people in the morning; and at even my wife died; and I did in the morning as I was commanded.

24:19 Þá sagði fólkíð við mig: "Vilt þú ekki segja oss, hvað þetta á að þýða, að þú hagar þér svo?"

24:19 And the people said unto me, Wilt thou not tell us what these things are to us, that thou doest so?

24:20 Ég svaraði þeim: "Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

24:20 Then I said unto them, The word of Yahwe came unto me, saying,

24:21 Seg við Ísraelsmenn: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég mun vanhelga helgidóm minn, yðar mikla ofdrambsefni, yndi augna yðar og þrá sálar yðar, og synir yðar og dætur, er þér hafið skilið þar eftir, munu falla fyrir sverði.

24:21 Speak unto the house of Israel, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will profane my sanctuary, the pride of your power, the desire of your eyes, and that which your soul pitieth; and your sons and your daughters whom ye have left behind shall fall by the sword.

24:22 Þá munuð þér gjöra eins og ég hefi gjört: Þér munuð ekki hylja kamp yðar og ekki neyta sorgarbrauds.

24:22 And ye shall do as I have done: ye shall not cover your lips, nor eat the bread of men.

24:23 Þér munuð hafa vefjarhöttinn á höfðinu og skóna á fótunum. Þér munuð ekki kveina né gráta, heldur veslast upp vegna misgjörða yðar og andvarpa hver með öðrum.

24:23 And your tires shall be upon your heads, and your shoes upon your feet: ye shall not mourn nor weep; but ye shall pine away in your iniquities, and moan one toward another.

24:24 Þannig mun Esekíel verða yður til tákns. Með öllu svo sem hann hefir gjört, munuð þér og gjöra, er það ber að höndum, og þá munuð þér viðurkenna, að ég er Drottinn Guð.

24:24 Thus shall Ezekiel be unto you a sign; according to all that he hath done shall ye do: when this cometh, then shall ye know that I am the Lord Yahwe.

24:25 En þú, mannsson - vissulega mun þann dag, er ég tek frá þeim varnarvirki þeirra, hinn dýrlega unað þeirra, yndi augna þeirra og þrá sálar þeirra, sonu þeirra og dætur, -

24:25 And thou, son of man, shall it not be in the day when I take from them their strength, the joy of their glory, the desire of their eyes, and that whereupon they set their heart, their sons and their daughters,

24:26 Þann dag mun flóttamaður til þín koma, til þess að gjöra það heyrinkunnugt.

24:26 that in that day he that escapeth shall come unto thee, to cause thee to hear it with thine ears?

24:27 Á þeim degi mun munnur þinn upp ljúkast, um leið og munnur flóttamannsins, og þá munt þú tala og ekki framar þegja, og þú munt vera þeim til tákns, og þeir munu viðurkenna, að ég er Drottinn."

24:27 In that day shall thy mouth be opened to him that is escaped, and thou shalt speak, and be no more dumb: so shalt thou be a sign unto them; and they shall know that I am Yahwe.

25:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

25:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

25:2 "Mannsson, snú þér að Ammónítum og spá gegn þeim

25:2 Son of man, set thy face toward the children of Ammon, and prophesy against them:

25:3 og seg við Ammóníta: Heyrið orð Drottins Guðs! Svo segir Drottinn Guð: Af því að þú hlakkaðir yfir því, að helgidómur minn var vanhelgaður og yfir því að Ísraelsland var í eyði lagt og yfir því að Júdamenn urðu að fara í útlegð.

25:3 and say unto the children of Ammon, Hear the word of the Lord Yahwe: Thus saith the Lord Yahwe, Because thou saidst, Aha, against my sanctuary, when it was profaned; and against the land of Israel, when it was made desolate; and against the house of Judah, when they went into captivity:

25:4 sjá, fyrir því gef ég þig austurbyggjum til eignar, að þeir setji tjöld sín í þér og reisi búðir sínar í þér. Þeir munu eta ávöxtu þína og þeir munu drekka mjólk þína.

25:4 therefore, behold, I will deliver thee to the children of the east for a possession, and they shall set their encampments in thee, and make their dwellings in thee; they shall eat thy fruit, and they shall drink thy milk.

25:5 Og ég vil gjöra Rabba að beitilandi fyrir úlfalda og land Ammóníta að fjárbóli, til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn.

25:5 And I will make Rabbah a stable for camels, and the children of Ammon a couching-place for flocks: and ye shall know that I am Yahwe.

25:6 Því að svo segir Drottinn Guð: Af því að þú klappaðir lof í löfa og stappaðir með fastinum og fagnaðir með fullri fyrirlitning í hjarta yfir Ísraelslandi.

25:6 For thou hast saith the Lord Yahwe: Because thou hast clapped thy hands, and stamped with the feet, and rejoiced with all the despite of thy soul against the land of Israel;

25:7 sjá, fyrir því rétti ég út hönd mína í móti þér og læt þig verða heiðingjum að herfangi og almái þig úr tölu þjóðanna og týni þér úr tölu landanna. Ég vil tortíma þér, til þess að þú viðurkennir, að ég er Drottinn.

25:7 therefore, behold, I have stretched out my hand upon thee, and will deliver thee for a spoil to the nations; and I will cut thee

off from the peoples, and I will cause thee to perish out of the countries: I will destroy thee; and thou shalt know that I am Yahwe.

25:8 Svo segir Drottinn Guð: Af því að Móab segir: Sjá, Júdalýður er eins og allar aðrar þjóðir!

25:8 Thus saith the Lord Yahwe: Because that Moab and Seir do say, Behold, the house of Judah is like unto all the nations;

25:9 Sjá, fyrir því opna ég hliðar Móabs, til þess að landið verði borgalaust, missi borgir sínar allt til hinnar ystur: þrýði landsins, Bet Jesímót, Baal Meon og Kirjataim.

25:9 therefore, behold, I will open the side of Moab from the cities, from his cities which are on his frontiers, the glory of the country, Beth-jeshimoth, Baal-meon, and Kiriathaim,

25:10 Austurbyggjum gef ég það til eignar, í viðbót við land Ammóníta, til þess að Ammóníta verði eigi framar minnst meðal þjóðanna.

25:10 unto the children of the east, to go against the children of Ammon; and I will give them for a possession, that the children of Ammon may not be remembered among the nations.

25:11 Og ég mun framkvæma refsíðoma á Móab, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn.

25:11 and I will execute judgments upon Moab; and they shall know that I am Yahwe.

25:12 Svo segir Drottinn Guð: Af því að Edóm hefir breytt við Júdamenn af mikilli hefndargirni og misgjört stórlega með því að hefna sín á þeim.

25:12 Thus saith the Lord Yahwe: Because that Edom hath dealt against the house of Judah by taking vengeance, and hath greatly offended, and revenged himself upon them;

25:13 fyrir því segir Drottinn Guð svo: Ég vil rétta út hönd mína gegn Edóm og eyða þar mönnum og fénaði og gjöra landið að auðn. Frá Teman allt til Dedan skulu þeir fyrir sverði falla.

25:13 therefore thus saith the Lord Yahwe, I will stretch out my hand upon Edom, and will cut off man and beast from it; and I will make it desolate from Teman; even unto Dedan shall they fall by the sword.

25:14 Og ég fel lýð mínum Ísrael að framkvæma hefnd mína á Edóm, svo að þeir fari með Edóm samkvæmt reiði minni og heift, og hann fái að kenna á hefnd minni, - segir Drottinn Guð.

25:14 And I will lay my vengeance upon Edom by the hand of my people Israel; and they shall do in Edom according to mine anger and according to my wrath; and they shall know my vengeance, saith the Lord Yahwe.

25:15 Svo segir Drottinn Guð: Af því að Filistar sýndu af sér hefnigirni og hefndu sín með fyrirlitning í hjarta, hyggjandi á tortíming með ávarandi fjandskap.

25:15 Thus saith the Lord Yahwe: Because the Philistines have dealt by revenge, and have taken vengeance with despite of soul to destroy with perpetual enmity;

25:16 fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, ég mun rétta út hönd mína gegn

Filistum og útrýma Kretum og eyða þeim, sem eftir eru á sjávarströndinni.

25:16 therefore thus saith the Lord Yahwe, Behold, I will stretch out my hand upon the Philistines, and I will cut off the Cherethites, and destroy the remnant of the sea coast.

25:17 **Og ég mun koma miklum hefndum fram á þeim með grimmilegum hirtingum, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn, þá er ég læt hefnd mína koma fram á þeim."**

25:17 And I will execute great vengeance upon them with wrathful rebukes; and they shall know that I am Yahwe, when I shall lay my vengeance upon them.

26:1 **En á ellefta árinu, hinn fyrsta dag mánaðarins, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:**

26:1 And it came to pass in the eleventh year, in the first day of the month, that the word of Yahwe came unto me, saying,

26:2 **"Mannsson, af því að Týrus hlakkaði yfir Jerúsalem og sagði: 'Nú er þjóðahliðið brotið upp, hefir opnast að mér, nú vil ég fylla mig, er hún er komin í auðn!' -**

26:2 Son of man, because that Tyre hath said against Jerusalem, Aha, she is broken that was the gate of the peoples; she is turned unto me; I shall be replenished, now that she is laid waste:

26:3 **fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, ég skal finna þig, Týrus, ég skal leiða í móti þér margar þjóðir, eins og þegar hafið lætur öldur sínar að streyma.**

26:3 therefore thus saith the Lord Yahwe, Behold, I am against thee, O Tyre, and will cause many nations to come up against thee, as the sea causeth its waves to come up.

26:4 **Þær skulu brjóta múra Týrusar og rífa niður turna hennar, og ég mun sjálfur sópa burt öllum jarðveg af henni og gjöra hana að berum kletti.**

26:4 And they shall destroy the walls of Tyre, and break down her towers: I will also scrape her dust from her, and make her a bare rock.

26:5 **Hún skal verða að þerrireit fyrir fiskinet úti í hafinu, því að ég hefi talað það, - segir Drottinn Guð, - og hún skal verða þjóðunum að herfangi.**

26:5 She shall be a place for the spreading of nets in the midst of the sea; for I have spoken it, saith the Lord Yahwe; and she shall become a spoil to the nations.

26:6 **En dætur hennar, sem eru á landi, skulu drepnar verða með sverði, til þess að þær viðurkenni, að ég er Drottinn.**

26:6 And her daughters that are in the field shall be slain with the sword: and they shall know that I am Yahwe.

26:7 **Því að svo segir Drottinn Guð: Sjá ég leiði Nebúkadresar konung í Babilon, konung konunganna, gegn Týrus úr norðri, með hestum, vögnum, riddurum og mannsöfnuði margra þjóða.**

26:7 For thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will bring upon Tyre Nebuchadrezzar king of Babylon, king of kings, from the north, with horses, and with chariots, and with horsemen, and a company, and much people.

26:8 **Hann mun drepa dætur þínar á landi með sverði, hlada viggarða gegn þér, hleypa upp jarðhrygg gegn þér og reisa skjöldu í móti þér.**

26:8 He shall slay with the sword thy daughters in the field; and he shall make forts against thee, and cast up a mound against thee, and raise up the buckler against thee.

26:9 **Og hann mun hleypa víghrút sínum á múra þína og rífa niður turna þína með jártólum sínum.**

26:9 And he shall set his battering engines against thy walls, and with his axes he shall break down thy towers.

26:10 **Af mergð hesta hans munt þú hulin verða jöreyk, og múrar þínir munu gnötra af gný riddaranna, hjólanna og vagnanna, þegar hann fer inn um borgarhlið þín, eins og þegar farið er inn í herstekna borg.**

26:10 By reason of the abundance of his horses their dust shall cover thee: thy walls shall shake at the noise of the horsemen, and of the wagons, and of the chariots, when he shall enter into thy gates, as men enter into a city wherein is made a breach.

26:11 **Með hófum hesta sinna mun hann troða sundur öll stræti þín. Lýð þín mun hann brytja niður með sverði, og þínar voldugu súlur munu hrapa til jarðar.**

26:11 With the hoofs of his horses shall he tread down all thy streets; he shall slay thy people with the sword; and the pillars of thy strength shall go down to the ground.

26:12 **Og þeir munu ræna auð þínum og hrífa burt kaupeyri þínn, brjóta niður borgarveggi þína, rífa niður þín dýrlegu hús og varpa á sjó út húsagrjótnu, víðunum og rofinu.**

26:12 And they shall make a spoil of thy riches, and make a prey of thy merchandise; and they shall break down thy walls, and destroy thy pleasant houses; and they shall lay thy stones and thy timber and thy dust in the midst of the waters.

26:13 **Ég skal lægja klið ljóða þinna, og hljómur harpna þinna skal ekki frammar heyrast.**

26:13 And I will cause the noise of thy songs to cease; and the sound of thy harps shall be no more heard.

26:14 **Og ég skal gjöra þig að berum kletti: Þú skalt verða að þerrireit fyrir fiskinet, þú skalt aldrei frammar endurreist verða, því að ég, Drottinn, hefi talað það, - segir Drottinn Guð.**

26:14 And I will make thee a bare rock; thou shalt be a place for the spreading of nets; thou shalt be built no more: for I Yahwe have spoken it, saith the Lord Yahwe.

26:15 **Svo segir Drottinn Guð um Týrus: Munu ekki eyjarnar gnötra við dynkinn af hruni þínu, þá er hinir vegnu stynja, þá er sverðið brytjar fólkið niður í þér?**

26:15 Thus saith the Lord Yahwe to Tyre: shall not the isles shake at the sound of thy fall, when the wounded groan, when the slaughter is made in the midst of thee?

26:16 **Og allir þjóðhöfðingjar við hafið munu stíga niður af hásetum sínum og leggja af sér skikkjur sínar og fara úr litklæðum sínum. Þeir munu**

íklæðast skelfingu, þeir munu setjast á jörðina, þeir munu vera sihræddir og sem agndofa þín vegna.

26:16 Then all the princes of the sea shall come down from their thrones, and lay aside their robes, and strip off their broidered garments: they shall clothe themselves with trembling; they shall sit upon the ground, and shall tremble every moment, and be astonished at thee.

26:17 **Og þeir munu hefja upp harmljóð yfir þér og segja um þig: Hversu ert þú eydd, horfin frá hafinu, þú vegsamaða borg, sem voldug varst á hafinu, hún og íbúar hennar, sem skutu skelk í bringu öllum nábum sínum.**

26:17 And they shall take up a lamentation over thee, and say to thee, How art thou destroyed, that wast inhabited by seafaring men, the renowned city, that was strong in the sea, she and her inhabitants, that caused their terror to be on all that dwelt there!

26:18 **Nú nötra sælöndin á degi falls þíns og eyjarnar í hafinu eru skelfdar yfir afdrifum þínum.**

26:18 Now shall the isles tremble in the day of thy fall; yea, the isles that are in the sea shall be dismayed at thy departure.

26:19 **Því að svo segir Drottinn Guð: Þegar ég gjöri þig að eyddri borg, eins og þær borgir, sem óbyggðar eru, þegar ég læt hafsjóinn streyma yfir þig, svo að hin miklu vötn hylji þig.**

26:19 For thus saith the Lord Yahwe: When I shall make thee a desolate city, like the cities that are not inhabited; when I shall bring up the deep upon thee, and the great waters shall cover thee;

26:20 **Þá steypi ég þér niður til þeirra, sem ofan eru farnir í gröfina, til manna frá fyrri tíðum, og bý þér stað í undirheimum, eins og ávagömlum rústum, hjá þeim sem ofan eru farnir í gröfina, til þess að þú verðir ekki byggð frammar og standir ekki frammar á landi lifandi manna.**

26:20 then will I bring thee down with them that descend into the pit, to the people of old time, and will make thee to dwell in the nether parts of the earth, in the places that are desolate of old, with them that go down to the pit, that thou be not inhabited; and I will set glory in the land of the living:

26:21 **Ég sel þig á vald voveiflegri glötnu, og þú munt farast. Þín mun verða leitað, en þú munt aldrei finnast til eilíðar, - segir Drottinn Guð."**

26:21 I will make thee a terror, and thou shalt no more have any being; though thou be sought for, yet shalt thou never be found again, saith the Lord Yahwe.

27:1 **Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

27:1 The word of Yahwe came again unto me, saying,

27:2 **"Þú mannsson, hef upp harmljóð um Týrus**

27:2 And thou, son of man, take up a lamentation over Tyre;

27:3 **og seg við Týrus, sem liggur við vikurnar og rekur verslun við þjóðirnar til margra eylanda: Svo segir Drottinn Guð: Týrus, þú hugsaðir: 'Ég er algjör að fegurð!'**

27:3 and say unto Tyre, O thou that dwellest at the entry of the sea, that art the merchant of the peoples unto many isles, thus saith the Lord Yahwe: Thou, O Tyre, hast said, I am perfect in beauty.

27:4 Landsvæði þitt er úti í hafinu, þeir, er reistu þig, hafa gjört þig aðdánlega fagra.

27:4 Thy borders are in the heart of the seas; thy builders have perfected thy beauty.

27:5 Af kyprestriám frá Senir gjörðu þeir alla innviði þína, þeir tóku sedrusvið frá Líbanon til þess að gjöra af siglutré þitt.

27:5 They have made all thy planks of fir-trees from Senir; they have taken a cedar from Lebanon to make a mast for thee.

27:6 Árar þínar gjörðu þeir úr eikitrám frá Basan, þiljurnar gjörðu þeir úr buksviði frá eyjum Kittá og greypu inn í þær fílsbein.

27:6 Of the oaks of Bashan have they made thine oars; they have made thy benches of ivory inlaid in boxwood, from the isles of Kittim.

27:7 Glitofíð lín frá Egyptalandi var það, sem þú breiddir út, til þess að hafa það að veifu. Tjöld þín voru úr bláum og rauðum purpura frá Elísaströndum.

27:7 Of fine linen with brodered work from Egypt was thy sail, that it might be to thee for an ensign; blue and purple from the isles of Elishah was thine awning.

27:8 Sídoningar og Arvadbúar voru hásetar hjá þér, hínir kænstu menn, sem til voru hjá þér, Týrus, voru stýrimenn þínir.

27:8 The inhabitants of Sidon and Arvad were thy rowers: thy wise men, O Tyre, were in thee, they were thy pilots.

27:9 Fyrimenn frá Gebal og listkæfir menn þaðan voru þeir, sem gjörðu við lekann á þér, öll hafskip og áhöfn þeirra kom til þín til þess að kaupa varning þinn.

27:9 The old men of Gebal and the wise men thereof were in thee thy calkers: all the ships of the sea with their mariners were in thee to deal in thy merchandise.

27:10 Menn frá Paras, Lúd og Pút voru í her þínum sem hermenn þínir, skjöld og hjálm festu þeir upp hjá þér, þeir gjörðu þig veglega.

27:10 Persia and Lud and Put were in thine army, thy men of war: they hanged the shield and helmet in thee; they set forth thy comeliness.

27:11 Arvadmenn og her þeirra voru umhverfis á múrnum þínum og Gammadar í turnum þínum. Þeir festu skjöldu sína upp á múra þína hringinn í kring, þeir gjörðu þig aðdánlega fagra.

27:11 The men of Arvad with thine army were upon thy walls round about; and valorous men were in thy towers; they hanged their shields upon thy walls round about; they have perfected thy beauty.

27:12 Tarsis átti kaupskap við þig, af því að þú áttir gnótt alls konar kaupeyris. Silfur, járn, tín og blý fluttu þeir á kaupborg þitt.

27:12 Tarshish was thy merchant by reason of the multitude of all kinds of riches; with silver, iron, tin, and lead, they traded for thy wares.

27:13 Javan, Túbal og Mesek keyptu við þig, mánsmenn og eirilát fluttu þeir til kaupstefnu þínar.

27:13 Javan, Tubal, and Meshech, they were thy traffickers; they traded the persons of men and vessels of brass for thy merchandise.

27:14 Tógarmamenn fluttu áburðarhesta, reiðhesta og múlasmá á kaupborg þitt.

27:14 They of the house of Togarmah traded for thy wares with horses and war-horses and mules.

27:15 Róðusmenn keyptu við þig, margar eyjar voru þínir kaupnautar, fílsbein og íbenvið greiddu þér þér í skatt.

27:15 The men of Dedan were thy traffickers; many isles were the mart of thy hand: they brought thee in exchange horns of ivory and ebony.

27:16 Aram átti kaupskap við þig, sökum þess að þú áttir gnótt iðnaðarvarnings. Karbunkulrauðan purpura, glitvefnað, býssus, kóralla og jaspis fluttu þeir á kaupborg þitt.

27:16 Syria was thy merchant by reason of the multitude of thy handiworks: they traded for thy wares with emeralds, purple, and brodered work, and fine linen, and coral, and rubies.

27:17 Júda og Ísraelsland keyptu við þig. Hveíti frá Minnít, vax, hunang, olíu og balsam fluttu þeir til kaupstefnu þínar.

27:17 Judah, and the land of Israel, they were thy traffickers: they traded for thy merchandise wheat of Minnith, and pannag, and honey, and oil, and balm.

27:18 Damaskus átti kaupskap við þig um þinn margháttaða iðnaðarvarning, af því að þú áttir gnótt alls konar kaupeyris, um vín frá Helbón og ull frá Sahar.

27:18 Damascus was thy merchant for the multitude of thy handiworks, by reason of the multitude of all kinds of riches, with the wine of Helbon, and white wool.

27:19 Og vín frá Úsal fluttu þeir á kaupborg þitt, smíðað járn, kanelviður og ílmreyr kom til kaupstefnu þínar.

27:19 Vedan and Javan traded with yarn for thy wares: bright iron, cassia, and calamus, were among thy merchandise.

27:20 Dedan verslaði við þig með söðuláklæði til að ríða á.

27:20 Dedan was thy trafficker in precious cloths for riding.

27:21 Arabar og allir höfðingjar Kedars voru kaupnautar þínir, þeir seldu þér lömb, hrúta og hafra.

27:21 Arabia, and all the princes of Kedar, they were the merchants of thy hand; in lambs, and rams, and goats, in these were they thy merchants.

27:22 Kaupmenn frá Saba og Raema keyptu við þig. Hinar bestu kryddjurtir, alls konar dýrindis steina og

gull fluttu þeir á kaupborg þitt.

27:22 The traffickers of Sheba and Raamah, they were thy traffickers; they traded for thy wares with the chief of all spices, and with all precious stones, and gold.

27:23 Haran, Kanne og Eden voru kaupnautar þínir, og Assýría og öll Media keyptu við þig.

27:23 Haran and Canneh and Eden, the traffickers of Sheba, Asshur and Chilmad, were thy traffickers.

27:24 Þeir versluðu við þig með skartklæði, með skikkjur úr bláum purpura og glitofnar, og með ofnar ábreiður marglitar, og með snúnar og fast undnar snúrur á sölutorgi þínu.

27:24 These were thy traffickers in choice wares, in wrappings of blue and brodered work, and in chests of rich apparel, bound with cords and made of cedar, among thy merchandise.

27:25 Tarsis-knerrir fluttu vörur þínar, og þannig fylltir þú þig og varðst mjög hláðin úti á hafinu.

27:25 The ships of Tarshish were thy caravans for thy merchandise: and thou wast replenished, and made very glorious in the heart of the seas.

27:26 Þeir, er reru þér, fluttu þig út á rámsjó. Austanvindurinn braut þig í spón úti á miðju hafi.

27:26 Thy rowers have brought thee into great waters: the east wind hath broken thee in the heart of the seas.

27:27 Auðæfi þín, kaupeyrir þinn og vörur þínar, hásetar þínir og stýrimenn, þeir sem gjörðu við lekann á þér og þeir sem seldu vörur þínar og allir hermenn þínir, sem í þér eru, og allur mannfjöldinn, sem í þér er, munu sökkva í hafið þann dag, er þú ferst.

27:27 Thy riches, and thy wares, thy merchandise, thy mariners, and thy pilots, thy calkers, and the dealers in thy merchandise, and all thy men of war, that are in thee, with all thy company which is in the midst of thee, shall fall into the heart of the seas in the day of thy ruin.

27:28 Af hljóðum stýrimanna þinna munu öldudjúpin skjálfa.

27:28 At the sound of the cry of thy pilots the suburbs shall shake.

27:29 Þá munu allir þeir, er á árum halda, stíga af skipum sínum, hásetarnir, allir stýrimenn á sjónum munu ganga á land.

27:29 And all that handled the oar, the mariners, and all the pilots of the sea, shall come down from their ships; they shall stand upon the land,

27:30 Og þeir munu æpa hástöfum yfir þér og hljóða sáran og ausa moldu yfir höfuð sér, velta sér í ösku.

27:30 and shall cause their voice to be heard over thee, and shall cry bitterly, and shall cast up dust upon their heads, they shall wallow themselves in the ashes:

27:31 Þeir munu raka á sig skalla þín vegna og gyrdast hærusekk og gráta yfir þér kvíðanfullir í sárri hryggð.

27:31 and they shall make themselves bald for thee, and gird them with sackcloth, and

they shall weep for thee in bitterness of soul with bitter mourning.

27:32 Og þeir munu hefja upp harmljóð um þig og harma þig: „Hver var sem Týrus, er nú er í eyði lögð úti í hafinu!" **27:32** And in their wailing they shall take up a lamentation for thee, and lament over thee, saying, Who is there like Tyre, like her that is brought to silence in the midst of the sea?

27:33 Þegar varningur þinn kom af sjónum, mettaðir þú margar þjóðir, með gnótt auðlegðar þinnar og kaupeyris þins auðgaðir þú konunga jarðarinnar. **27:33** When thy wares went forth out of the seas, thou filledst many peoples; thou didst enrich the kings of the earth with the multitude of thy riches and of thy merchandise.

27:34 Nú liggur þú brotin á hafinu, í djúpum hafsins, varningur þinn sökkt og allur mannfjöldinn, sem í þér var. **27:34** In the time that thou wast broken by the seas in the depths of the waters, thy merchandise and all thy company did fall in the midst of thee.

27:35 Allir þeir, sem strandlendin byggja, eru agndofa yfir þér, og konungum þeirra bláskrar svo, að ásjónur þeirra blikna. **27:35** All the inhabitants of the isles are astonished at thee, and their kings are horribly afraid; they are troubled in their countenance.

27:36 Verslunarmenn þjóðanna blístra að þér, þú forst voveiðlega og ert eilíflega horfin." **27:36** The merchants among the peoples hiss at thee; thou art become a terror, and thou shalt nevermore have any being.

28:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi: **28:1** The word of Yahwe came again unto me, saying,

28:2 "Mannsson, seg tignarmönnumum í Týrus: Svo segir Drottinn Guð: Af því að hjarta þitt var brokafullt, svo að þú sagðir: „Ég er guð, ég sit í guðaseti mitt úti í hafi!" - Þar sem þú ert þó maður og enginn guð, en leist á þig eins og guð, - **28:2** Son of man, say unto the prince of Tyre, Thus saith the Lord Yahwe: Because thy heart is lifted up, and thou hast said, I am a god, I sit in the seat of God, in the midst of the seas; yet thou art man, and not God, though thou didst set thy heart as the heart of God; --

28:3 já, þú varst vitrari en Daniel, ekkert hulið var þér of myrkt. **28:3** behold, thou art wiser than Daniel; there is no secret that is hidden from thee;

28:4 með speki þinni og hyggindum aflaðir þú þér auðæfa og safnaðir gulli og silfri í fíhirsur þínar . . . **28:4** by thy wisdom and by thine understanding thou hast gotten thee riches, and hast gotten gold and silver into thy treasures;

28:5 Með viskugnótt þinni, með verslun þinni jókst þú auðæfi þín, og hjarta þitt varð brokafullt af auðæfunum -

28:5 by thy great wisdom *and* by thy traffic hast thou increased thy riches, and thy heart is lifted up because of thy riches; --

28:6 fyrir því segir Drottinn Guð svo: Af því að þú leist á sjálfa þig eins og guð, **28:6** therefore thus saith the Lord Yahwe: Because thou hast set thy heart as the heart of God,

28:7 sjá, fyrir því læt ég útlenda menn yfir þig koma, hinar grimmustu þjóðir, þeir skulu bregða sverðum sínum gegn snilldarfegurð þinni og vanhjelga þrýði þína. **28:7** therefore, behold, I will bring strangers upon thee, the terrible of the nations; and they shall draw their swords against the beauty of thy wisdom, and they shall defile thy brightness.

28:8 Þeir munu steypa sér niður í gröfina og þú munt deyja dauða hins vopnbittna úti í hafi. **28:8** They shall bring thee down to the pit; and thou shalt die the death of them that are slain, in the heart of the seas.

28:9 Hvort munt þú þá segja: „Ég er guð!" frammi fyrir banamanni þínum, þar sem þú ert þó maður og enginn guð á valdi veganda þins? **28:9** Wilt thou yet say before him that slayeth thee, I am God? but thou art man, and not God, in the hand of him that woundeth thee.

28:10 Þú skalt deyja dauða óumskorinna manna fyrir hendi útlendinga, því að ég hef talað það, - segir Drottinn Guð." **28:10** Thou shalt die the death of the uncircumcised by the hand of strangers: for I have spoken it, saith the Lord Yahwe.

28:11 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi: **28:11** Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

28:12 "Mannsson, hef upp harmljóð yfir konunginum í Týrus og seg við hann: Svo segir Drottinn Guð: Þú varst mynd innsigliðs, fullur af speki og fullkominn að fegurð! **28:12** Son of man, take up a lamentation over the king of Tyre, and say unto him, Thus saith the Lord Yahwe: Thou sealest up the sum, full of wisdom, and perfect in beauty.

28:13 Þú varst í Eden, aldingarði Guðs, þú varst þakinn alls konar dýrum steinum: karneól, tópas, jaspis, krýsolit, sjóam, onýx, safir, karbunkul, smaragð, og umgjörðir þínar og útlúr var gjört af gulli. Daginn, sem þú varst skapaður, var það búið til. **28:13** Thou wast in Eden, the garden of God; every precious stone was thy covering, the sardius, the topaz, and the diamond, the beryl, the onyx, and the jasper, the sapphire, the emerald, and the carbuncle, and gold: the workmanship of thy tabrets and of thy pipes was in thee; in the day that thou wast created they were prepared.

28:14 Ég hafði skipað þig verndar-kerúb, þú varst á hinu heilaga goðafjalli, þú gekkst innan um glóandi steina. **28:14** Thou wast the anointed cherub that covereth: and I set thee, so *that* thou

wast upon the holy mountain of God; thou hast walked up and down in the midst of the stones of fire.

28:15 Þú varst óaðfinnanlegur í breytinu þinni frá þeim degi, er þú varst skapaður, þar til er yfirsjón fannst hjá þér. **28:15** Thou wast perfect in thy ways from the day that thou wast created, till unrighteousness was found in thee.

28:16 Fyrir þína miklu verslun fylltú þú þig hið innra ofríki og syndgaðir. Þá óhelgaði ég þig og rak þig burt af goðafjallinu og tortímdi þér, þú verndar-kerúb, burt frá hinum glóandi steinum. **28:16** By the abundance of thy traffic they filled the midst of thee with violence, and thou hast sinned: therefore have I cast thee as profane out of the mountain of God; and I have destroyed thee, O covering cherub, from the midst of the stones of fire.

28:17 Hjarta þitt varð brokafullt af fegurð þinni, þú gjörðir speki þína að engu vegna viðhafnarljóma þins. Ég varpaði þér til jarðar, ofurseldi þig konungum, svo að þeir mættu horfa nægu sína á þig. **28:17** Thy heart was lifted up because of thy beauty; thou hast corrupted thy wisdom by reason of thy brightness: I have cast thee to the ground; I have laid thee before kings, that they may behold thee.

28:18 Með hinum mörgu misgjörðum þínum, með hinni óráðvöndu kaupverslun þinni vanhjelgaðir þú helgidóma þína. Þá lét ég eld brjótast út frá þér, hann eyddi þér, og ég gjörði þig að ösku á jörðinni í auglýn allra, er sáu þig. **28:18** By the multitude of thine iniquities, in the unrighteousness of thy traffic, thou hast profaned thy sanctuaries; therefore have I brought forth a fire from the midst of thee; it hath devoured thee, and I have turned thee to ashes upon the earth in the sight of all them that behold thee.

28:19 Allir þeir meðal þjóðanna, er þekktu þig, voru agndofa yfir þér, þú forst voveiðlega og ert eilíflega horfinn." **28:19** All they that know thee among the peoples shall be astonished at thee: thou art become a terror, and thou shalt nevermore have any being.

28:20 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi: **28:20** And the word of Yahwe came unto me, saying,

28:21 "Mannsson, snú þér að Sidon og spá gegn henni **28:21** Son of man, set thy face toward Sidon, and prophesy against it,

28:22 og seg: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég skal finna þig, Sidon, og gjöra mig vegsamlegan í þér miðri, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn, er ég framkvæmi refsidóma í henni og auglýsi heilagleik minn á henni. **28:22** and say, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against thee, O Sidon; and I will be glorified in the midst of thee; and they shall know that I am Yahwe, when I shall have executed judgments in her, and shall be sanctified in her.

28:23 Og ég mun senda drepsótt í hana og blóðsúthelling á stræti hennar, og menn skulu í henni falla helsærðir fyrir sverði, er alla vega skal yfir hana ganga, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn.

28:23 For I will send pestilence into her, and blood into her streets; and the wounded shall fall in the midst of her, with the sword upon her on every side; and they shall know that I am Yahwe.

28:24 En fyrir Ísraelsmenn mun eigi framar vera til neinn kveljandi þyrnir né stingandi þistill af öllum þeim, sem umhverfis þá eru, þeim er óvirtu þá, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn Guð þeirra.

28:24 And there shall be no more a pricking brier unto the house of Israel, nor a hurting thorn of any that are round about them, that did despite unto them; and they shall know that I am the Lord Yahwe.

28:25 Svo segir Drottinn Guð: Þegar ég safna Ísraelsmönnum saman frá þjóðunum, þangað sem þeim var tvístrað, þá skal ég auglýsa heilagleik minn á þeim í auglýsni þjóðanna, og þeir skulu búa í landi sínu, því er ég gaf þjóni mínum Jakob.

28:25 Thus saith the Lord Yahwe: When I shall have gathered the house of Israel from the peoples among whom they are scattered, and shall be sanctified in them in the sight of the nations, then shall they dwell in their own land which I gave to my servant Jacob.

28:26 Og þeir munu búa þar óhultir og reisa hús og planta vingarða og búa óhultir, með því að ég lét reísidóma ganga yfir alla nágranna þeirra, er þá hafa óvirt, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn, Guð þeirra."

28:26 And they shall dwell securely therein; yea, they shall build houses, and plant vineyards, and shall dwell securely, when I have executed judgments upon all those that do them despite round about them; and they shall know that I am Yahwe their God.

29:1 Á tíunda árinu, tólfta dag hins tíunda mánaðar, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

29:1 In the tenth year, in the tenth *month*, in the twelfth *day* of the month, the word of Yahwe came unto me, saying,

29:2 "Mannsson, snú þér að Faraó, Egyptalandskonungi, og spá gegn honum og gegn öllu Egyptalandi.

29:2 Son of man, set thy face against Pharaoh king of Egypt, and prophesy against him, and against all Egypt;

29:3 Tala og seg: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég skal finna þig, Faraó, Egyptalandskonungur, þú mikli krókóðill, sem liggur milli árkvíslanna og segir: 'Fljótið er mitt, ég hefi sjálfur búið það til!'

29:3 speak, and say, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against thee, Pharaoh king of Egypt, the great monster that lieth in the midst of his rivers, that hath said, My river is mine own, and I have made it for myself.

29:4 Og ég skal setja króka í kjálka þína og láta fiskana í fljótum þínum loda á hreistri þínu og draga þig upp úr fljótum þínum, ásamt öllum fiskunum í

fljótum þínum, þeim er loda á hreistri þínu.

29:4 And I will put hooks in thy jaws, and I will cause the fish of thy rivers to stick unto thy scales; and I will bring thee up out of the midst of thy rivers, with all the fish of thy rivers which stick unto thy scales.

29:5 Og ég skal varpa þér út á eyðimörk, þér og öllum fiskunum í fljótum þínum. Þú skalt falla úti á bersvæði, þú munt ekki verða tekinn upp né jarðaður. Ég gef þig dýrum jarðarinnar og fuglum himinsins til fæðslu.

29:5 And I will cast thee forth into the wilderness, thee and all the fish of thy rivers: thou shalt fall upon the open field; thou shalt not be brought together, nor gathered; I have given thee for food to the beasts of the earth and to the birds of the heavens.

29:6 Þá skulu allir íbúar Egyptalands viðurkenna, að ég er Drottinn, af því að þú ert Ísraelsmönnum ekki annað en stafur úr sefreyr.

29:6 And all the inhabitants of Egypt shall know that I am Yahwe, because they have been a staff of reed to the house of Israel.

29:7 Þegar þeir grípa um þig með hendinni, þá brotnar þú og fleiðrar alla höndina á þeim, og þegar þeir styðjast við þig, þá brestur þú í sundur og linar þá í öllum mjöðmunum.

29:7 When they took hold of thee by thy hand, thou didst break, and didst rend all their shoulders; and when they leaned upon thee, thou brakest, and madest all their loins to be at a stand.

29:8 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, ég skal láta sverðið koma yfir þig og gjöreyða hjá þér mönnum og fænaði.

29:8 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will bring a sword upon thee, and will cut off from thee man and beast.

29:9 Og Egyptaland skal verða að auðn og örafum, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn. Af því að þú hefir sagt: 'Fljótið er mitt og ég hefi búið það til!'

29:9 And the land of Egypt shall be a desolation and a waste; and they shall know that I am Yahwe. Because he hath said, The river is mine, and I have made it;

29:10 sjá, fyrir því skal ég finna þig og árkvíslar þínar og gjöra Egyptaland að örafum, að eyðiorafum frá Migdól til Síene og allt að landamerkjum Blálands.

29:10 therefore, behold, I am against thee, and against thy rivers, and I will make the land of Egypt an utter waste and desolation, from the tower of Seveneh even unto the border of Ethiopia.

29:11 Enginn maður skal stíga þar fæti sínum og engin skepna skal stíga þar fæti sínum, og það skal vera óbyggð í fjörutíu ár.

29:11 No foot of man shall pass through it, nor foot of beast shall pass through it, neither shall it be inhabited forty years.

29:12 Og ég skal gjöra Egyptaland að auðn innan um eyðilönd, og borgir þess skulu liggja í eyði innan um borgir, sem liggja í rústum, í fjörutíu ár, og ég mun tvístra Egyptum meðal

þjóðanna og dreifa þeim út um löndin.

29:12 And I will make the land of Egypt a desolation in the midst of the countries that are desolate; and her cities among the cities that are laid waste shall be a desolation forty years; and I will scatter the Egyptians among the nations, and will disperse them through the countries.

29:13 Svo segir Drottinn Guð: Þegar fjörutíu ár eru liðin, mun ég saman safna Egyptum frá þeim þjóðum, þangað sem þeim var tvístrað.

29:13 For thus saith the Lord Yahwe: At the end of forty years will I gather the Egyptians from the peoples whither they were scattered;

29:14 og ég mun snúa við högum Egyptalands og flytja þá aftur inn í landið Patrós, landið þar sem þeir eru upprunnir, og þar munu þeir vera lítilfjörlegt ríki.

29:14 and I will bring back the captivity of Egypt, and will cause them to return into the land of Pathros, into the land of their birth; and they shall be there a base kingdom.

29:15 Það mun verða lítilfjörlegra en hin ríkin og ekki framar hefja sig upp yfir þjóðirnar, og ég gjöri þá fámenna, til þess að þeir geti ekki drottnað yfir þjóðunum.

29:15 It shall be the basest of the kingdoms; neither shall it any more lift itself up above the nations: and I will diminish them, that they shall no more rule over the nations.

29:16 Þá mun Egyptaland ekki framar vera Ísraelsmönnum traust, er minni á misgjörð þeirra, er þeir leita bandalags við það, og þeir munu viðurkenna, að ég er Drottinn Guð."

29:16 And it shall be no more the confidence of the house of Israel, bringing iniquity to remembrance, when they turn to look after them: and they shall know that I am the Lord Yahwe.

29:17 En á tuttugasta og sjöunda árinu, hinn fyrsta dag hins fyrsta mánaðar, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi: **29:17** And it came to pass in the seven and twentieth year, in the first *month*, in the first *day* of the month, the word of Yahwe came unto me, saying,

29:18 "Mannsson, Nebúkadresar konungur í Babel hefir látið herlið sitt vinna mikið verk á Týrus. Höfuð allra manna hans eru orðin hárlaus og axlir þeirra gnúnar, og þó hefir hvorki hann né herlið hans fengið nein laun frá Týrus fyrir það verk, er hann hefir á henni unnið.

29:18 Son of man, Nebuchadrezzar king of Babylon caused his army to serve a great service against Tyre: every head was made bald, and every shoulder was worn; yet had he no wages, nor his army, from Tyre, for the service that he had served against it.

29:19 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, ég gef Nebúkadresar Babelkonungi Egyptaland. Hann skal flytja burt auðafi þess og fara þar með rán og rífs, það skulu vera launin handa herliði hans.

29:19 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will give the land of Egypt unto Nebuchadrezzar king of Babylon; and he shall carry off her multitude, and take her

spoil, and take her prey; and it shall be the wages for his army.

29:20 Sem endurgjald handa því, er það hefir unnið fyrir, gef ég því Egyptaland, - segir Drottinn Guð.

29:20 I have given him the land of Egypt as his recompense for which he served, because they wrought for me, saith the Lord Yahwe.

29:21 Á þeim degi vil ég láta Ísraels húsi horn vaxa, og þá mun ég gefa þér að upp ljúka munni þínum meðal þeirra, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn."

29:21 In that day will I cause a horn to bud forth unto the house of Israel, and I will give thee the opening of the mouth in the midst of them; and they shall know that I am Yahwe.

30:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

30:1 The word of Yahwe came again unto me, saying,

30:2 "Mannsson, spá og seg: Svo segir Drottinn Guð: Æþið vei yfir deginum!

30:2 Son of man, prophesy, and say, Thus saith the Lord Yahwe: Wail ye, Alas for the day!

30:3 Því að dagur er nálægur, já, dagur Drottins er nálægur, dagur skýþykkis, endadagur þjóðanna mun það verða.

30:3 For the day is near, even the day of Yahwe is near; it shall be a day of clouds, a time of the nations.

30:4 Og sverð mun koma til Egyptalands, og Bláland mun skelfast, þá er menn hníga helsæðir á Egyptalandi, og auðæfi þess verða burt flutt og undirstöðum þess rótað upp.

30:4 And a sword shall come upon Egypt, and anguish shall be in Ethiopia, when the slain shall fall in Egypt; and they shall take away her multitude, and her foundations shall be broken down.

30:5 Blálendingar, Pútítar, Lúðitar og allur þjóðblendingurinn og Líbýumenn og Kretar munu fyrir sverði falla ásamt þeim.

30:5 Ethiopia, and Put, and Lud, and all the mingled people, and Cub, and the children of the land that is in league, shall fall with them by the sword.

30:6 Svo segir Drottinn: Þá munu stöðir Egyptalands falla og hið dýrlega skraut þess hníga. Frá Migdól og allt til Síyene skulu menn fyrir sverði falla í því, - segir Drottinn Guð.

30:6 Thus saith Yahwe: They also that uphold Egypt shall fall; and the pride of her power shall come down: from the tower of Seveneh shall they fall in it by the sword, saith the Lord Yahwe.

30:7 Og það mun verða að auðn innan um eyðilönd, og borgir þess munu liggja innan um borgir, sem eru í rústum.

30:7 And they shall be desolate in the midst of the countries that are desolate; and her cities shall be in the midst of the cities that are wasted.

30:8 Og þeir munu viðurkenna, að ég er Drottinn, þegar ég legg eld í

Egyptaland og allir liðveislumenn þess verða muldir sundur.

30:8 And they shall know at I am Yahwe, when I have set a fire in Egypt, and all her helpers are destroyed.

30:9 Á þeim degi munu sendibóðar fara frá mér á skipum, til þess að fara hinum ugglausu Blálendingum hin hraðilegu tíðindi, og þeir munu skelfast vegna ógæfudags Egyptalands, því að sjá, hann kemur.

30:9 In that day shall messengers go forth from before me in ships to make the careless Ethiopians afraid; and there shall be anguish upon them, as in the day of Egypt; for, lo, it cometh.

30:10 Svo segir Drottinn Guð: Þannig mun ég láta Nebúkadresar konung í Babýlon enda gjöra á mikillæti Egyptalands.

30:10 Thus saith the Lord Yahwe: I will also make the multitude of Egypt to cease, by the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon.

30:11 Hann mun verða sóttur og lið hans með honum, hinar grimmustu þjóðir, til þess að herja landið, og þeir munu bregða sverðum sínum gegn Egyptalandi og fylla landið vegnum mönnum.

30:11 He and his people with him, the terrible of the nations, shall be brought in to destroy the land; and they shall draw their swords against Egypt, and fill the land with the slain.

30:12 Og ég mun þurrka upp árkvislarnar og selja Egyptaland í hendur illmenna og láta útlenda menn eyða landið og öllu, sem í því er. Ég, Drottinn, hefi talað það.

30:12 And I will make the rivers dry, and will sell the land into the hand of evil men; and I will make the land desolate, and all that is therein, by the hand of strangers: I, Yahwe, have spoken it.

30:13 Svo segir Drottinn Guð: Ég gjöri skurðgöðin að engu og uppræti falsguðina úr Nóf og höfðingjana af Egyptalandi, svo að engir skulu þar framir til vera, og ég mun skelfa Egyptaland.

30:13 Thus saith the Lord Yahwe: I will also destroy the idols, and I will cause the images to cease from Memphis; and there shall be no more a prince from the land of Egypt: and I will put a fear in the land of Egypt.

30:14 Og ég eyði Patrós og legg eld í Sóan og framkvæmi refsíðoma á Nó.

30:14 And I will make Pathros desolate, and will set a fire in Zoan, and will execute judgments upon No.

30:15 Og ég úthelli heift minni yfir Sín, varnarvirki Egyptalands, og tortími hinum ysmikla múg í Nó.

30:15 And I will pour my wrath upon Sin, the stronghold of Egypt; and I will cut off the multitude of No.

30:16 Ég legg eld í Egyptaland, Sín mun nótta og skarð mun brotið verða inn í Nó og múrar hennar niður rifnir.

30:16 And I will set a fire in Egypt: Sin shall be in great anguish, and No shall be broken up; and Memphis shall have adversaries in the day-time.

30:17 Æskumennirnir í Ón og Píbeset munu fyrir sverði falla og íbúar annarra borga fara í útlegð.

30:17 The young men of Aven and of Pi-beseth shall fall by the sword; and these cities shall go into captivity.

30:18 Í Takpanes mun dagurinn myrkvast, er ég sundurbryt þar veldissprota Egyptalands og hið dýrlega skraut þess verður að engu gjört. Skýþykkni mun hylja hana, og dætur hennar munu fara í útlegð.

30:18 At Tehaphnehes also the day shall withdraw itself, when I shall break there the yokes of Egypt, and the pride of her power shall cease in her: as for her, a cloud shall cover her, and her daughters shall go into captivity.

30:19 Þannig mun ég láta refsíðoma koma yfir Egyptaland, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn."

30:19 Thus will I execute judgments upon Egypt; and they shall know that I am Yahwe.

30:20 En á ellefta árinu, sjöunda dag hins fyrsta mánaðar, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

30:20 And it came to pass in the eleventh year, in the first month, in the seventh day of the month, that the word of Yahwe came unto me, saying,

30:21 "Mannsson, ég hefi brotið armlegg Faraós, Egyptalandskonungs, og sjá, það skal eigi verða um hann bundið, til þess að gjöra hann heilan, með því að setja á hann sáraumbúðir, til þess að hann styrktist aftur og fengi gripid sverðið.

30:21 Son of man, I have broken the arm of Pharaoh king of Egypt; and, lo, it hath not been bound up, to apply healing medicines, to put a bandage to bind it, that it be strong to hold the sword.

30:22 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, ég skal finna Faraó, Egyptalandskonung, ég skal brjóta armlegg hans, hinn heila og hinn brotna, og slá sverðið úr hendi hans.

30:22 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against Pharaoh king of Egypt, and will break his arms, the strong arm, and that which was broken; and I will cause the sword to fall out of his hand.

30:23 Og ég skal tvístra Egyptum meðal þjóðanna og dreifa þeim út um löndin.

30:23 And I will scatter the Egyptians among the nations, and will disperse them through the countries.

30:24 Og ég skal styrkja armlegg konungsins í Babýlon og fá honum sverð mitt í hönd, en armlegg Faraós skal ég brjóta, svo að hann skal liggja stynjandi fyrir fótum hans, eins og helstunginn maður.

30:24 And I will strengthen the arms of the king of Babylon, and put my sword in his hand: but I will break the arms of Pharaoh, and he shall groan before him with the groanings of a deadly wounded man.

30:25 Ég skal styrkja armlegg konungsins í Babýlon, en armlegg Faraós skulu niður síga, og menn skulu viðurkenna, að ég er Drottinn, þegar ég fæ Babelkonungi sverð mitt í hönd, og hann reiðir það að Egyptalandi.

30:25 And I will hold up the arms of the king of Babylon; and the arms of Pharaoh shall fall down; and they shall know that I am Yahwe, when I shall put my sword into the hand of the king of Babylon, and he shall stretch it out upon the land of Egypt.

30:26 Og ég skal tvístra Egyptum meðal þjóðanna og dreifa þeim út um löndin, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn."

30:26 And I will scatter the Egyptians among the nations, and disperse them through the countries; and they shall know that I am Yahwe.

31:1 Og á ellefta árinu, hinn fyrsta dag hins þriðja mánaðar, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

31:1 And it came to pass in the eleventh year, in the third *month*, in the first *day* of the month, that the word of Yahwe came unto me, saying,

31:2 "Mannsson, seg við Faraó, Egyptalandskonung, og við glæsilið hans: Hverjum ertu líkur að mikilleik?

31:2 Son of man, say unto Pharaoh king of Egypt, and to his multitude: Whom art thou like in thy greatness?

31:3 Sjá, sedrusviður óx á Líbanon. Greinar hans voru fagrar og laufið veitti mikla forsælu, hann var hávaxinn og náði topplimið upp í skýin.

31:3 Behold, the Assyrian was a cedar in Lebanon with fair branches, and with a forest-like shade, and of high stature; and its top was among the thick boughs.

31:4 Vatnsgnóttin hafði gjört hann stóran og flóðið hávaxinn, það leiddi strauma sína umhverfis gróðurreit hans og veitti vatnsrásum sínum til allra skógartrjáanna.

31:4 The waters nourished it, the deep made it to grow: the rivers thereof ran round about its plantation; and it sent out its channels unto all the trees of the field.

31:5 Fyrir því var hann hávaxnari en öll skógartrén, greinum hans fjölgaði og limar hans lengdust af hinni miklu vatnsgnótt.

31:5 Therefore its stature was exalted above all the trees of the field; and its boughs were multiplied, and its branches became long by reason of many waters, when it shot *them* forth.

31:6 Alls konar fuglar himinsins hreiðruðu sig í greinum hans og alls konar dýr merkurinnar lögðu ungunum sínum undir limar hans, og allar hinar mörgu þjóðir bjuggu í forsælu hans.

31:6 All the birds of the heavens made their nests in its boughs; and under its branches did all the beasts of the field bring forth their young; and under its shadow dwelt all great nations.

31:7 Og hann var fagur sökum mikilleiks síns og vegna þess, hve greinar hans voru langar, því að rætur hans lágu við mikla vatnsgnótt.

31:7 Thus was it fair in its greatness, in the length of its branches; for its root was by many waters.

31:8 Sedrustrén jöfnuðust ekki á við hann í aldingarði Guðs, kyprestrén höfðu ekki jafnmiklar greinar og hann,

og hlynirnir höfðu ekki eins fallegar limar og hann. Ekkert tré í aldingarði Guðs var honum jafnt að fegurð.

31:8 The cedars in the garden of God could not hide it; the fir-trees were not like its boughs, and the plane-trees were not as its branches; nor was any tree in the garden of God like unto it in its beauty.

31:9 Ég hafði prýtt hann með fjölda af greinum, og öll Edentré, sem voru í aldingarði Guðs, öfunduðu hann.

31:9 I made it fair by the multitude of its branches, so that all the trees of Eden, that were in the garden of God, envied it.

31:10 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Af því að hann varð hávaxinn og teygði topplimið upp í skýin og ofmetnaðist í hjarta af hæð sinni.

31:10 Therefore thus said the Lord Yahwe: Because thou art exalted in stature, and he hath set his top among the thick boughs, and his heart is lifted up in his height;

31:11 Þá seldi ég hann í hendur afarmenni meðal þjóðanna, er fara skyldi með hann samkvæmt illsku sinni, uns ég hefði rekið hann burt.

31:11 I will even deliver him into the hand of the mighty one of the nations; he shall surely deal with him; I have driven him out for his wickedness.

31:12 Og útlendir menn, hinar grimmustu þjóðir, felldu hann og fleygðu honum. Greinar hans féllu niður á fjöllin og ofan í alla dali, og limar hans lágu sundur brotnar í öllum giljum landsins, og allar þjóðir jarðarinnar viku burt úr forsælu hans og létu hann eiga sig.

31:12 And strangers, the terrible of the nations, have cut him off, and have left him: upon the mountains and in all the valleys his branches are fallen, and his boughs are broken by all the watercourses of the land; and all the peoples of the earth are gone down from his shadow, and have left him.

31:13 Allir fuglar himinsins sátu nú á hans fallna stofni og öll dýr merkurinnar lágu á limum hans.

31:13 Upon his ruin all the birds of the heavens shall dwell, and all the beasts of the field shall be upon his branches;

31:14 Til þess að engin tré við vatn skyldu verða hávaxin og eigi teygja topplim sitt upp í skýin, og til þess að stórhöfðingjar þeirra stæðu eigi hreyknir af hæð sinni, allir þeir er á vatni vökvast. Því að allir eru þeir dauðanum ofurseldir, svo að þeir verða að fara niður til undirheima, mitt á meðal mannanna, til þeirra, sem niður stignir eru í gröfina.

31:14 to the end that none of all the trees by the waters exalt themselves in their stature, neither set their top among the thick boughs, nor that their mighty ones stand up on their height, *even* all that drink water: for they are all delivered unto death, to the nether parts of the earth, in the midst of the children of men, with them that go down to the pit.

31:15 Svo segir Drottinn Guð: Daginn, sem hann steig niður til Heljar, lét ég flóðið sýta missi hans og hélt aftur straumum hans og hin miklu vötn hættu að renna. Ég klæddi Líbanon sorgarbúningi hans vegna og öll

tré merkurinnar liðu í ómegin yfir láti hans.

31:15 Thus saith the Lord Yahwe: In the day when he went down to Sheol I caused a mourning: I covered the deep for him, and I restrained the rivers thereof; and the great waters were stayed; and I caused Lebanon to mourn for him, and all the trees of the field fainted for him.

31:16 Ég skelfdi þjóðirnar með þeim gný, sem varð af falli hans, er ég steypți honum niður til Heljar, til þeirra, sem eru niður stignir í gröfina. Og þá hugguðust í undirheimum öll Edentré, ágætustu og bestu tré Líbanons, öll þau er á vatni höfðu vökvast.

31:16 I made the nations to shake at the sound of his fall, when I cast him down to Sheol with them that descend into the pit; and all the trees of Eden, the choice and best of Lebanon, all that drink water, were comforted in the nether parts of the earth.

31:17 Þau fóru líka með honum niður til Heljar til hinna vopnbitnu, er búið höfðu í forsælu hans, mitt á meðal þjóðanna.

31:17 They also went down into Sheol with him unto them that are slain by the sword; yea, they that were his arm, *that* dwelt under his shadow in the midst of the nations.

31:18 Við hvert á meðal Edentrjáanna er unnt að jafna þér að skrauti og stærð? En þér mun verða steypit niður í undirheima með Edentrjánunum, meðal óumskorinna munt þú liggja hjá hinum vopnbitnu. Þetta er Faraó og glæsilið hans, - segir Drottinn Guð."

31:18 To whom art thou thus like in glory and in greatness among the trees of Eden? yet shalt thou be brought down with the trees of Eden unto the nether parts of the earth: thou shalt lie in the midst of the uncircumcised, with them that are slain by the sword. This is Pharaoh and all his multitude, saith the Lord Yahwe.

32:1 Á tólfða árinu, fyrsta dag hins tólfða mánaðar, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

32:1 And it came to pass in the twelfth year, in the twelfth month, in the first *day* of the month, that the word of Yahwe came unto me, saying,

32:2 "Mannsson, hef upp harmljóð yfir Faraó, Egyptalandskonungi, og seg við hann: Þú ungljón meðal þjóðanna, það er úti um þig! Og þó varst þú eins og krókóðill í sjónum, gusaðir með nösum þínum, gruggaðir upp vatnið með fótum þínum og rótaðir upp bylgjum þess.

32:2 Son of man, take up a lamentation over Pharaoh king of Egypt, and say unto him, Thou wast likened unto a young lion of the nations: yet art thou as a monster in the seas; and thou didst break forth with thy rivers, and troubledst the waters with thy feet, and fouledst their rivers.

32:3 Svo segir Drottinn Guð: Ég vil breiða net mitt yfir þig í söfnuði margra þjóða, til þess að þeir dragi þig upp í neti mínu.

32:3 Thus saith the Lord Yahwe: I will spread out my net upon thee with a company of many peoples; and they shall bring thee up in my net.

32:4 Og ég skal varpa þér upp á land, fleygja þér út á bersvæði, og ég skal láta alla fugla himinsins sitja á þér og sedja dýr allrar jarðarinnar á þér.

32:4 And I will leave thee upon the land, I will cast thee forth upon the open field, and will cause all the birds of the heavens to settle upon thee, and I will satisfy the beasts of the whole earth with thee.

32:5 Og ég skal færa hold þitt út á fjöllin og fylla dalina hræi þínu.

32:5 And I will lay thy flesh upon the mountains, and fill the valleys with thy height.

32:6 Og ég skal vökva landið með útrennsli þínu, af blóði þínu á fjöllumunum, og árfarvegirnir skulu verða fullir af þér.

32:6 I will also water with thy blood the land wherein thou swimmest, even to the mountains; and the watercourses shall be full of thee.

32:7 Þegar þú slokknar út, skal ég byrgja himininn og myrkva stjörnur hans. Sólina skal ég hylja í skýjum, og tunglið skal ekki láta ljós sitt skína.

32:7 And when I shall extinguish thee, I will cover the heavens, and make the stars thereof dark; I will cover the sun with a cloud, and the moon shall not give its light.

32:8 Öll ljós á himninum skal ég láta verða myrk þín vegna og færa dimmu yfir land þitt, - segir Drottinn Guð.

32:8 All the bright lights of heaven will I make dark over thee, and set darkness upon thy land, saith the Lord Yahwe.

32:9 Og ég mun hrella hjörtu margra þjóða, er ég leiði hertekna menn þína út á meðal þjóðanna, til landa, sem þú þekkir ekki.

32:9 I will also vex the hearts of many peoples, when I shall bring thy destruction among the nations, into the countries which thou hast not known.

32:10 Og ég mun gjöra margar þjóðir felmtsfullar út af þér, og hryllingur mun fara um konunga þeirra þín vegna, þegar ég sveifla sverði minnu frammi fyrir þeim, og þeir skulu skjálfa án afláts af hræðslu um líf sitt, daginn sem þú fellur.

32:10 Yea, I will make many peoples amazed at thee, and their kings shall be horribly afraid for thee, when I shall brandish my sword before them; and they shall tremble at every moment, every man for his own life, in the day of thy fall.

32:11 Svo segir Drottinn Guð: Sverð Babelkonungs skal koma yfir þig.

32:11 For thus saith the Lord Yahwe: The sword of the king of Babylon shall come upon thee.

32:12 Ég skal láta glæsilið þitt falla fyrir kappa sverðum. Það eru allt saman hinar grimmustu þjóðir. Þeir skulu eyða skrauti Egyptalands, og allt viðhafnarþrjál þess skal að engu gjört.

32:12 By the swords of the mighty will I cause thy multitude to fall; the terrible of the nations are they all: and they shall bring to nought the pride of Egypt, and all the multitude thereof shall be destroyed.

32:13 Og ég skal gjöreyða öllum skepnum þess og hrífa þær burt frá

hinum miklu vötnum. Enginn mannsfótur skal framar grugga þau, né heldur skulu klaufir nokkurrar skepnu grugga þau.

32:13 I will destroy also all the beasts thereof from beside many waters; neither shall the foot of man trouble them any more, nor the hoofs of beasts trouble them.

32:14 Þá skal ég láta vötn þeirra setjast og leiða ár þeirra burt eins og olíu, - segir Drottinn Guð -

32:14 Then will I make their waters clear, and cause their rivers to run like oil, saith the Lord Yahwe.

32:15 Þegar ég gjöri Egyptaland að auðn og það er eytt orðið og svipt gnægtum sínum, er ég lýst alla þá, sem í því búa, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn."

32:15 When I shall make the land of Egypt desolate and waste, a land destitute of that whereof it was full, when I shall smite all them that dwell therein, then shall they know that I am Yahwe.

32:16 Þetta eru harmljóð og skulu menn syngja þau. Dætur þjóðanna skulu syngja þau, þær skulu syngja þau yfir Egyptalandi og yfir öllu glæsiliði þess, - segir Drottinn Guð!

32:16 This is the lamentation wherewith they shall lament; the daughters of the nations shall lament therewith; over Egypt, and over all her multitude, shall they lament therewith, saith the Lord Yahwe.

32:17 Á tólfða árinu, hinn fimmtánda dag mánaðarins, kom orð Drottins til mín, svohljóðandi:

32:17 It came to pass also in the twelfth year, in the fifteenth day of the month, that the word of Yahwe came unto me, saying,

32:18 "Mannsson, kveina þú og dætur þjóðanna yfir glæsiliði Egyptalands. Tignarmenn munu sökkva niður í undirheima til þeirra, sem niður eru stignir í gröfina.

32:18 Son of man, wail for the multitude of Egypt, and cast them down, even her, and the daughters of the famous nations, unto the nether parts of the earth, with them that go down into the pit.

32:19 Af hverjum ber þú að yndisleik? Stíg ofan og leggst til hvíldar meðal hinna óumskornu.

32:19 Whom dost thou pass in beauty? go down, and be thou laid with the uncircumcised.

32:20 Þeir munu falla meðal vopnbítinna manna. Egyptaland er sverðinu ofurselt, menn hrífa það burt og allt þess skraut.

32:20 They shall fall in the midst of them that are slain by the sword: she is delivered to the sword; draw her away and all her multitudes.

32:21 Þá munu hinar hraustu hetjur hrópa til Faraós í Helju, til hans og liðveislumanna hans: Niður stignir eru hinir vopnbítu.

32:21 The strong among the mighty shall speak to him out of the midst of Sheol with them that help him: they are gone down, they lie still, even the uncircumcised, slain by the sword.

32:22 Þarna er Assýría og allur

liðsafnaður hennar, og eru grafir þeirra umhverfis, - allt saman vegnir menn, er fallið hafa fyrir sverði, -

32:22 Asshur is there and all her company; her graves are round about her; all of them slain, fallen by the sword;

32:23 grafir þeirra eru innst inni í grafhellinum. Og sveit hennar er umhverfis gröf hennar, allt saman vegnir menn, er fallið hafa fyrir sverði og eitt sinn létu standa ógn af sér á landi lifandi manna.

32:23 whose graves are set in the uttermost parts of the pit, and her company is round about her grave; all of them slain, fallen by the sword, who caused terror in the land of the living.

32:24 Þarna er Elam, og allt glæsilið hans liggur umhverfis gröf hans. Þeir eru allir saman vegnir menn, er fallið hafa fyrir sverði, er farið hafa óumskornir ofan í undirheima og eitt sinn létu standa ógn af sér á landi lifandi manna. Og nú bera þeir vanvirðu sína með þeim, sem niður stignir eru í gröfina.

32:24 There is Elam and all her multitude round about her grave; all of them slain, fallen by the sword, who are gone down uncircumcised into the nether parts of the earth, who caused their terror in the land of the living, and have borne their shame with them that go down to the pit.

32:25 Mitt á meðal veginna manna bjuggu þeir honum hvílurúm, ásamt öllu glæsiliði hans, og eru grafir þeirra umhverfis hann, allt saman óumskornir menn, er lagðir hafa verið sverði, - því að eitt sinn stóð ógn af þeim á landi lifandi manna. Og nú bera þeir vanvirðu sína með þeim, sem niður stignir eru í gröfina. Meðal veginna manna voru þeir lagðir.

32:25 They have set her a bed in the midst of the slain with all her multitude; her graves are round about her; all of them uncircumcised, slain by the sword; for their terror was caused in the land of the living, and they have borne their shame with them that go down to the pit: he is put in the midst of them that are slain.

32:26 Þarna er Mesek, Túbal og allur mannfjöldi þeirra, og eru grafir þeirra umhverfis hann, allt saman óumskornir menn, sverði lagðir, er eitt sinn létu ógn af sér standa á landi lifandi manna.

32:26 There is Meshech, Tubal, and all their multitude; their graves are round about them; all of them uncircumcised, slain by the sword; for they caused their terror in the land of the living.

32:27 Þeir liggja ekki hjá hetjunum, þeim er féllu í fyrndinni, þeim er fóru til Heljar í hervopnum sínum, hverra sverð voru lögð undir höfuð þeirra og skildir þeirra lagu ofan á beinum þeirra, því að ótti stóð af hetjunum á landi lifandi manna.

32:27 And they shall not lie with the mighty that are fallen of the uncircumcised, that are gone down to Sheol with their weapons of war, and have laid their swords under their heads, and their iniquities are upon their bones; for *they were* the terror of the mighty in the land of the living.

32:28 Þú skalt og sundur molaður verða meðal óumskorinna og liggja hjá sverðbitnum mönnum.

32:28 But thou shalt be broken in the midst of the uncircumcised, and shalt lie with them that are slain by the sword.

32:29 Þar er Edóm, konungar hans og allir höfðingjar, sem þrátt fyrir hreysti sína voru lagðir hjá vopnbitnum mönnum. Þeir liggja hjá óumskornum mönnum og hjá þeim, sem niður eru stígnir í gröfina.

32:29 There is Edom, her kings and all her princes, who in their might are laid with them that are slain by the sword: they shall lie with the uncircumcised, and with them that go down to the pit.

32:30 Þar eru stórhöfðingjar norðursins allir saman og allir Sídoningar, er niður stigu helsæðir. Þrátt fyrir óttann, sem stóð af hreysti þeirra, eru þeir orðnir til skammar. Óumskornir liggja þeir hjá vopnbitnum mönnum og bera vanvirðu sína með þeim, er niður stígnir eru í gröfina.

32:30 There are the princes of the north, all of them, and all the Sidonians, who are gone down with the slain; in the terror which they caused by their might they are put to shame; and they lie uncircumcised with them that are slain by the sword, and bear their shame with them that go down to the pit.

32:31 Faraó mun sjá þá og huggast yfir öllu glæsiliði sínu. Vopnbitinn er Faraó og allur hans her, - segir Drottinn Guð.

32:31 Pharaoh shall see them, and shall be comforted over all his multitude, even Pharaoh and all his army, slain by the sword, saith the Lord Yahwe.

32:32 Hann lét eitt sinn standa ógn af sér á landi lífandi manna, þess vegna skal hann lagður verða meðal óumskorinna, hjá vopnbitnum mönnum. Faraó og allt hans glæsilið, - segir Drottinn Guð."

32:32 For I have put his terror in the land of the living; and he shall be laid in the midst of the uncircumcised, with them that are slain by the sword, even Pharaoh and all his multitude, saith the Lord Yahwe.

33:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

33:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

33:2 "Mannsson, tala þú til samlanda þinna og seg við þá: Þegar ég læt sverð koma yfir eitthvert land, og landsmenn taka mann úr sinum hóp og gjöra hann að varðmanni sínum,

33:2 Son of man, speak to the children of thy people, and say unto them, When I bring the sword upon a land, and the people of the land take a man from among them, and set him for their watchman;

33:3 og hann sér sverðið koma yfir landið og blæs í lúðurinn og gjörir fólkið vart við, -

33:3 if, when he seeth the sword come upon the land, he blow the trumpet, and warn the people;

33:4 ef þá sá, er heyrir lúðurpytinn, vill ekki vara sig, og sverðið kemur og sviptir honum í burt, þá mun blóð hans vera á höfði honum sjálfum.

33:4 then whosoever heareth the sound of the trumpet, and taketh not warning, if the sword come, and take him away, his blood shall be upon his own head.

33:5 Hann heyrði lúðurpytinn, en varaði sig þó ekki; blóð hans hvíli á honum. En hinn hefir gjört viðvart og frelsað líf sitt.

33:5 He heard the sound of the trumpet, and took not warning; his blood shall be upon him; whereas if he had taken warning, he would have delivered his soul.

33:6 En sjái varðmaðurinn sverðið koma, og blæs þó ekki í lúðurinn, svo að fólki er ekki gjört vart við, og sverðið kemur og sviptir einhverjum af þeim burt, þá verður þeim hinum sama burt svipt fyrir sjálfs hans misgjörð, en blóðs hans vil ég krefja af hendi varðmannsins.

33:6 But if the watchman see the sword come, and blow not the trumpet, and the people be not warned, and the sword come, and take any person from among them; he is taken away in his iniquity, but his blood will I require at the watchman's hand.

33:7 Þig, mansson, hefi ég skipað varðmann fyrir Ísraels hús, til þess að þú varir þá við fyrir mína hönd, er þú heyrir orð af munni mínum.

33:7 So thou, son of man, I have set thee a watchman unto the house of Israel; therefore hear the word at my mouth, and give them warning from me.

33:8 Þegar ég segi við hinn óguðlega: „Þú hinn óguðlegi skalt deyja!“ og þú segir ekkert til þess að vara hinn óguðlega við breytni hans, þá skal að visu hinn óguðlegi deyja fyrir misgjörð sína, en blóðs hans vil ég krefja af þinni hendi.

33:8 When I say unto the wicked, O wicked man, thou shalt surely die, and thou dost not speak to warn the wicked from his way; that wicked man shall die in his iniquity, but his blood will I require at thy hand.

33:9 En hafir þú varað hinn óguðlega við breytni hans, að hann skuli láta af henni, en hann lætur samt ekki af breytni sinni, þá skal hann deyja fyrir misgjörð sína, en þú hefir frelsað líf þitt.

33:9 Nevertheless, if thou warn the wicked of his way to turn from it, and he turn not from his way; he shall die in his iniquity, but thou hast delivered thy soul.

33:10 Mannsson, seg þú við Ísraelsmenn: Þér hafið kveðið svo að orði: „Afbrot vor og syndir vorar hvíla á oss, og þeirra vegna veshumst vér upp, og hvernig ættum vér þá að geta haldið lífi?“

33:10 And thou, son of man, say unto the house of Israel: Thus ye speak, saying, Our transgressions and our sins are upon us, and we pine away in them; how then can we live?

33:11 Seg við þá: Svo sannarlega sem ég lífi, - segir Drottinn Guð - hefi ég ekki þóknun á dauða hins óguðlega, heldur að hinn óguðlegi hverfi frá breytni sinni og haldi lífi. Snúið yður, snúið yður frá yðar vondu breytni! Hvi viljið þér deyja, Ísraelsmenn?

33:11 Say unto them, As I live, saith the Lord Yahwe, I have no pleasure in the

death of the wicked; but that the wicked turn from his way and live: turn ye, turn ye from your evil ways; for why will ye die, O house of Israel?

33:12 En þú, mansson, seg við samlanda þína: Ráðvendni hins ráðvanda skal ekki frelsa hann á þeim degi, er hann misgjörir, og guðleysi hins óguðlega skal ekki fella hann á þeim degi, er hann hverfur frá guðleysi sínu, og hinn ráðvandi skal ekki heldur fá lífi haldið fyrir ráðvendni sína á þeim degi, er hann syndgar.

33:12 And thou, son of man, say unto the children of thy people, The righteousness of the righteous shall not deliver him in the day of his transgression; and as for the wickedness of the wicked, he shall not fall thereby in the day that he turneth from his wickedness; neither shall he that is righteous be able to live thereby in the day that he sinneth.

33:13 Þegar ég segi við hinn ráðvanda: „Þú skalt vissulega lífi halda!“ og hann reiðir sig á ráðvendni sína og fremur glæp, þá skulu ráðvendniverk hans eigi til álíta koma, heldur skal hann deyja fyrir glæpinn, sem hann hefir drýgt.

33:13 When I say to the righteous, that he shall surely live; if he trust to his righteousness, and commit iniquity, none of his righteous deeds shall be remembered; but in his iniquity that he hath committed, therein shall he die.

33:14 Og þegar ég segi við hinn óguðlega: „Þú skalt vissulega deyja!“ og hann lætur af synd sinni og iðkar rétt og réttlæti,

33:14 Again, when I say unto the wicked, Thou shalt surely die; if he turn from his sin, and do that which is lawful and right;

33:15 skilar aftur veði, endurgreiðir það, er hann hefir rænt, breytir eftir þeim boðorðum, er leiða til lífsins, svo að hann fremur engan glæp, þá skal hann lífi halda og ekki deyja.

33:15 if the wicked restore the pledge, give again that which he had taken by robbery, walk in the statutes of life, committing no iniquity; he shall surely live, he shall not die.

33:16 Allar þær syndir, er hann hefir áður drýgt, skulu honum ekki tilreiknaðar verða. Hann hefir iðkað rétt og réttlæti, hann skal lífi halda!

33:16 None of his sins that he hath committed shall be remembered against him: he hath done that which is lawful and right; he shall surely live.

33:17 Og samt segja samlandar þínir: „Atferli Drottins er ekki rétt!“ Og það er þó atferli þeirra, sem ekki er rétt.

33:17 Yet the children of thy people say, The way of the Lord is not equal: but as for them, their way is not equal.

33:18 Ef ráðvandur maður hverfur frá ráðvendni sinni og fremur glæp, þá skal hann deyja fyrir það.

33:18 When the righteous turneth from his righteousness, and committeth iniquity, he shall even die therein.

33:19 Og ef óguðlegur maður hverfur frá guðleysi sínu og iðkar rétt og

réttlæti, þá skal hann lífi halda fyrir það.

33:19 And when the wicked turneth from his wickedness, and doeth that which is lawful and right, he shall live thereby.

33:20 **Og samt segið þér: „Atferli Drottins er ekki rétt!“ Sérhvern yðar mun ég dæma eftir breytni hans, þér Ísraelsmenn!”**

33:20 Yet ye say, The way of the Lord is not equal. O house of Israel, I will judge you every one after his ways.

33:21 **Á tólfða árinu eftir að vér vorum herleiddir, fimmta dag hins tíunda mánaðar kom til mín flóttamaður frá Jerúsalem með þau tíðindi: "Borgin er unnin!"**

33:21 And it came to pass in the twelfth year of our captivity, in the tenth *month*, in the fifth *day* of the month, that one that had escaped out of Jerusalem came unto me, saying, The city is smitten.

33:22 **En hönd Drottins hafði komið yfir mig kveldið áður en flóttamaðurinn kom, og Guð hafði lokið upp munni mínum áður en hinn kom til mín um morguninn. Munnur minn var upp lokinn, og ég þagði eigi lengur.**

33:22 Now the hand of Yahwe had been upon me in the evening, before he that was escaped came; and he had opened my mouth, until he came to me in the morning; and my mouth was opened, and I was no more dumb.

33:23 **Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

33:23 And the word of Yahwe came unto me, saying,

33:24 **"Mannsson, þeir sem búa í þessum borgarrústum í Ísraelslandi segja: „Abraham var ekki nema einn og þó fékk hann landið til eignar, en vér erum margir, oss var landið gefið til eignar."**

33:24 Son of man, they that inhabit those waste places in the land of Israel speak, saying, Abraham was one, and he inherited the land: but we are many; the land is given us for inheritance.

33:25 **Seg því við þá: Svo segir Drottinn Guð: Þér etið fórnarkjöt á fjöllum og hefjið augu yðar til skurðgoðanna og úthellið blóði, og þér viljið eiga landið!**

33:25 Wherefore say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: Ye eat with the blood, and lift up your eyes unto your idols, and shed blood: and shall ye possess the land?

33:26 **Þér reiðið yður á sverð yðar, þér hafið svivirðing í frammi, þér smánið hver annars konu, og þér viljið eiga landið!**

33:26 Ye stand upon your sword, ye work abomination, and ye defile every one his neighbor's wife: and shall ye possess the land?

33:27 **Þú skalt mæla þannig til þeirra: Svo segir Drottinn Guð: Svo sannarlega sem ég lífi, þeir sem hafast við í rústum, skulu falla fyrir sverði, þá sem eru úti á bersvæði, gef ég villidýrunum að fæðslu, og þeir sem hafast við í klettavígum og hellum, skulu deyja af drepsótt.**

33:27 Thus shalt thou say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: As I live, surely they that are in the waste places shall fall by the sword; and him that is in the open field will I give to the beasts to be devoured; and they that are in the strongholds and in the caves shall die of the pestilence.

33:28 **Og ég skal gjöra landið að auðn og örafum, og úti er um þess dýrlega skraut, og Ísraels fjöll skulu í eyði liggja, svo að enginn fer þar um.**

33:28 And I will make the land a desolation and an astonishment; and the pride of her power shall cease; and the mountains of Israel shall be desolate, so that none shall pass through.

33:29 **Og þeir munu viðurkenna, að ég er Drottinn, þegar ég gjöri landið að auðn og örafum vegna allra þeirra svivirðinga, er þeir hafa framið.**

33:29 Then shall they know that I am Yahwe, when I have made the land a desolation and an astonishment, because of all their abominations which they have committed.

33:30 **Mannsson, samlandar þínir tala sín á milli um þig hjá veggjunum og við húsdýrnar, og segja hver við annan: „Komið og heyrið, hvaða orð kemur frá Drottni!"**

33:30 And as for thee, son of man, the children of thy people talk of thee by the walls and in the doors of the houses, and speak one to another, every one to his brother, saying, Come, I pray you, and hear what is the word that cometh forth from Yahwe.

33:31 **Og þeir koma til þín í hópum og sitja frammi fyrir þér, en þegar þeir hafa heyrt orð þín, þá breyta þeir ekki eftir þeim. Því að lygi er í munni þeirra, en hjarta þeirra eltir fégróðann.**

33:31 And they come unto thee as the people cometh, and they sit before thee as my people, and they hear thy words, but do them not; for with their mouth they show much love, but their heart goeth after their gain.

33:32 **Og sjá, þú ert þeim eins og ástarkvæði, eins og sá, er hefir fagra söngródd og vel leikur á strengina: Þeir hlusta á orð þín, en breyta ekki eftir þeim.**

33:32 And, lo, thou art unto them as a very lovely song of one that hath a pleasant voice, and can play well on an instrument; for they hear thy words, but they do them not.

33:33 **En þegar það kemur fram, og það kemur vissulega fram, þá munu þeir viðurkenna, að spámaður var meðal þeirra."**

33:33 And when this cometh to pass, (behold, it cometh,) then shall they know that a prophet hath been among them.

34:1 **Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:**

34:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

34:2 **"Mannsson, spá þú um Ísraels hirða, spá þú og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð: Vei hiruðum Ísraels, er héldu sjálfum sér til haga. Eiga ekki hiruarnir að halda sauðunum til haga?**

34:2 Son of man, prophesy against the shepherds of Israel, prophesy, and say unto them, even to the shepherds, Thus

saith the Lord Yahwe: Woe unto the shepherds of Israel that do feed themselves! should not the shepherds feed the sheep?

34:3 **Mjólkurinnar neyttuð þér, klædduð yður af ullinni, slátruðuð alifénu, en sauðunum hafið þér eigi haldið til haga.**

34:3 Ye eat the fat, and ye clothe you with the wool, ye kill the fatlings; but ye feed not the sheep.

34:4 **Þér komuð ekki þrótti í veikun skepnurnar og læknuðuð ekki hið sjúka, bunduð ekki um hið limlesta, sóttuð ekki það, er hrakist hafði, og leituðuð ekki hins týnda, heldur drottnuðuð þér yfir þeim með hörku og grimmd.**

34:4 The diseased have ye not strengthened, neither have ye healed that which was sick, neither have ye bound up that which was broken, neither have ye brought back that which was driven away, neither have ye sought that which was lost; but with force and with rigor have ye ruled over them.

34:5 **Og fyrir því tvístruðust þeir, af því að enginn var hiruðirinn, og urðu öllum dýrum merkurinnar að bráð.**

34:5 And they were scattered, because there was no shepherd; and they became food to all the beasts of the field, and were scattered.

34:6 **Sauðir mínir ráfuðu um öll fjöll og allar háar hæðir, sauðir mínir voru tvístraðir um allt landið, og enginn skeytti um þá og enginn leitaði þeirra.**

34:6 My sheep wandered through all the mountains, and upon every high hill: yea, my sheep were scattered upon all the face of the earth; and there was none that did search or seek *after them*.

34:7 **Heyrið því orð Drottins, þér hiruðar!**

34:7 Therefore, ye shepherds, hear the word of Yahwe:

34:8 **Svo sannarlega sem ég lífi, - segir Drottinn Guð: Vissulega, af því að sauðir mínir urðu að herfangi og af því að sauðir mínir urðu öllum dýrum merkurinnar að bráð, með því að enginn var hiruðirinn og með því að hiruðar mínir skeyttu eigi um sauði mína, - því að hiruðarnir héldu sjálfum sér til haga, en sauðum mínum héldu þeir ekki til haga -**

34:8 As I live, saith the Lord Yahwe, surely forasmuch as my sheep became a prey, and my sheep became food to all the beasts of the field, because there was no shepherd, neither did my shepherds search for my sheep, but the shepherds fed themselves, and fed not my sheep;

34:9 **fyrir því heyrið orð Drottins, þér hiruðar!**

34:9 therefore, ye shepherds, hear the word of Yahwe:

34:10 **Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég skal finna hiruðana og ég skal krefja sauða mína af hendi þeirra og gjöra enda á fjárgeslu þeirra. Og hiruðarnir skulu ekki lengur halda sjálfum sér til haga, heldur skal ég hrífa sauði mína úr munni þeirra, svo að þeir verði þeim eigi framar að bráð.**

34:10 Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against the shepherds; and I will require

my sheep at their hand, and cause them to cease from feeding the sheep; neither shall the shepherds feed themselves any more; and I will deliver my sheep from their mouth, that they may not be food for them.

34:11 Svo segir Drottinn Guð: Hér er ég sjálfur og mun leita sauða minna og annast þá.

34:11 For thus saith the Lord Yahwe: Behold, I myself, even I, will search for my sheep, and will seek them out.

34:12 Eins og hirðir annast hjörð sína þann dag, sem hann er á meðal hinna tvístruðu sauða sinna, þannig mun ég annast sauði mína og heimta þá úr öllum þeim stöðum, þangað sem þeir hröktust í þokunni og dimmviðrinu.

34:12 As a shepherd seeketh out his flock in the day that he is among his sheep that are scattered abroad, so will I seek out my sheep; and I will deliver them out of all places whither they have been scattered in the cloudy and dark day.

34:13 Og ég mun sækja þá til þjóðanna og saman safna þeim úr löndunum og leiða þá inn í land þeirra og halda þeim til haga á Ísraels fjöllum, í dölunum og á öllum byggðum bóllum í landinu.

34:13 And I will bring them out from the peoples, and gather them from the countries, and will bring them into their own land; and I will feed them upon the mountains of Israel, by the watercourses, and in all the inhabited places of the country.

34:14 Ég mun halda þeim í góðu haglendi, og beitilandi þeirra mun vera á háfjöllum Ísraels. Þar munu þeir liggja í góðu beitilandi og ganga í feitu haglendi á Ísraels fjöllum.

34:14 I will feed them with good pasture; and upon the mountains of the height of Israel shall their fold be: there shall they lie down in a good fold; and on fat pasture shall they feed upon the mountains of Israel.

34:15 Ég mun sjálfur halda sauðum mínum til haga og sjálfur bæla þá, segir Drottinn Guð.

34:15 I myself will be the shepherd of my sheep, and I will cause them to lie down, saith the Lord Yahwe.

34:16 Ég mun leita að hinu týnda og sækja hið hrakta, binda um hið limlesta og koma þrótti í hið veika, en varðveita hið feita og sterka. Ég mun halda þeim til haga, eins og vera ber.

34:16 I will seek that which was lost, and will bring back that which was driven away, and will bind up that which was broken, and will strengthen that which was sick: but the fat and the strong I will destroy; I will feed them in justice.

34:17 En þér, sauðir mínir, - svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég dæmi milli kindar og kindar, milli hrúta og hafra.

34:17 And as for you, O my flock, thus saith the Lord Yahwe: Behold, I judge between sheep and sheep, the rams and the he-goats.

34:18 Nægir yður ekki að ganga í hinu besta haglendi, nema þér fótum troðið það, sem eftir er af haglendi yðar? Nægir yður ekki að drekka tæra vatnið, nema þér gruggið upp það, sem eftir er, með fótum yðar?

34:18 Seemeth it a small thing unto you to have fed upon the good pasture, but ye must tread down with your feet the residue of your pasture? and to have drunk of the clear waters, but ye must foul the residue with your feet?

34:19 Og svo verða sauðir mínir að bíta það, sem þér hafið troðið með fótum yðar, og drekka það, sem þér hafið gruggað upp með fótum yðar.

34:19 And as for my sheep, they eat that which ye have trodden with your feet, and they drink that which ye have fouled with your feet.

34:20 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sjá, hér er ég sjálfur og dæmi milli hinnar feitu og hinnar mögru kindar.

34:20 Therefore thus saith the Lord Yahwe unto them: Behold, I, even I, will judge between the fat sheep and the lean sheep.

34:21 Af því að þér hrunduð öllum veiku skepnunum með síðum og öxlum og stönguðu þær með hornum yðar, uns þér fenguð hrakið þær út.

34:21 Because ye thrust with side and with shoulder, and push all the diseased with your horns, till ye have scattered them abroad;

34:22 Þá vil ég nú hjálpa sauðum mínum, svo að þeir verði eigi framir af herfangi, og ég mun dæma milli kindar og kindar.

34:22 therefore will I save my flock, and they shall no more be a prey; and I will judge between sheep and sheep.

34:23 Og ég mun skipa yfir þá einkahirði, hann mun halda þeim til haga, þjón minn Davíð. Hann mun halda þeim til haga og hann mun vera þeim hirðir.

34:23 And I will set up one shepherd over them, and he shall feed them, even my servant David; he shall feed them, and he shall be their shepherd.

34:24 Og ég Drottinn, mun vera Guð þeirra, og þjónn minn Davíð mun vera höfðingi meðal þeirra. Ég, Drottinn, hef talað það.

34:24 And I, Yahwe, will be their God, and my servant David prince among them; I, Yahwe, have spoken it.

34:25 Og ég mun gjöra friðarsáttmála við þá og reka öll illdýri úr landinu, svo að þeir skulu óhultir búa mega í eyðimörkinni og sofa í skógunum.

34:25 And I will make with them a covenant of peace, and will cause evil beasts to cease out of the land; and they shall dwell securely in the wilderness, and sleep in the woods.

34:26 Og ég mun gjöra þá og landið umhverfis hæð mína að blessun, og ég mun láta steypiregnið niður falla á sínum tíma, það skulu verða blessunarskúr.

34:26 And I will make them and the places round about my hill a blessing; and I will cause the shower to come down in its season; there shall be showers of blessing.

34:27 Og tré merkurinnar munu bera sinn ávöxt, og jörðin mun bera sinn gróða, og þeir munu búa óhultir á sinni jörð og viðurkenna, að ég er Drottinn, þegar ég sundurbrýt oktré þeirra og

frelsa þá undan valdi þeirra, er þá hafa þrælað.

34:27 And the tree of the field shall yield its fruit, and the earth shall yield its increase, and they shall be secure in their land; and they shall know that I am Yahwe, when I have broken the bars of their yoke, and have delivered them out of the hand of those that made bondmen of them.

34:28 Og þeir skulu ekki framir verða þjóðunum að herfangi, né heldur skulu villidýrin rífa þá í sig, en þeir skulu búa óhultir og enginn skelfa þá.

34:28 And they shall no more be a prey to the nations, neither shall the beasts of the earth devour them; but they shall dwell securely, and none shall make them afraid.

34:29 Og ég mun láta til verða handa þeim vel ræktaðan gróðurreit og alls engir munu framir farast af hungri í landinu, og þeir skulu ekki framir liggja undir ámæli þjóðanna.

34:29 And I will raise up unto them a plantation for renown, and they shall be no more consumed with famine in the land, neither bear the shame of the nations any more.

34:30 Og þeir skulu viðurkenna, að ég, Drottinn, Guð þeirra, er með þeim, og að þeir, Ísraelsmenn, eru mín þjóð, - segir Drottinn Guð.

34:30 And they shall know that I, Yahwe, their God am with them, and that they, the house of Israel, are my people, saith the Lord Yahwe.

34:31 En þér eruð mínir sauðir. Mín gesluhjörð eruð þér. Ég er yðar Guð, - segir Drottinn Guð."

34:31 And ye my sheep, the sheep of my pasture, are men, and I am your God, saith the Lord Yahwe.

35:1 Og orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

35:1 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

35:2 "Mannsson, snú þér gegn Seir-fjallendi og spá gegn því

35:2 Son of man, set thy face against mount Seir, and prophesy against it,

35:3 og seg við það: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég skal finna þig, Seir-fjallendi, og ég skal rétta hönd mína út í móti þér og gjöra þig að auðn og órafum.

35:3 and say unto it, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against thee, O mount Seir, and I will stretch out my hand against thee, and I will make thee a desolation and an astonishment.

35:4 Borgir þínar gjöri ég að rústum, og þú skalt sjálft verða að auðn, svo að þú viðurkennir, að ég er Drottinn.

35:4 I will lay thy cities waste, and thou shalt be desolate; and thou shalt know that I am Yahwe.

35:5 Af því að þú bjóst yfir cilífum fjandskap og seldir Ísraelsmenn undir sverðeggjar á ógáfutíma þeirra, þá er tími endasektarinnar rann upp.

35:5 Because thou hast had a perpetual enmity, and hast given over the children of Israel to the power of the sword in the time of

their calamity, in the time of the iniquity of the end;

35:6 fyrir því, svo sannarlega sem ég lifi, - segir Drottinn Guð - blóðskuld hefir þú bakað þér, og blóð skal ofsækja þig.

35:6 therefore, as I live, saith the Lord Yahwe, I will prepare thee unto blood, and blood shall pursue thee: since thou hast not hated blood, therefore blood shall pursue thee.

35:7 Og ég gjöri Seir-fjallendi að auðn og öræfum og læt þar alla umferð af leggjast.

35:7 Thus will I make mount Seir an astonishment and a desolation; and I will cut off from it him that passeth through and him that returneth.

35:8 Og ég fylli fjöll þess vegnum mönnum. Á hæðum þínum, í dölum þínum og í öllum hvömmum þínum munu vopnbitnir menn falla.

35:8 And I will fill its mountains with its slain: in thy hills and in thy valleys and in all thy watercourses shall they fall that are slain with the sword.

35:9 Og ég vil gjöra þig að ævinlegri auðn, og borgir þínar skulu vera óbyggðar, til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn.

35:9 I will make thee a perpetual desolation, and thy cities shall not be inhabited; and ye shall know that I am Yahwe.

35:10 Af því að þú sagðir: „Báðar þjóðirnar og bæði löndin skulu vera mín, og vér skulum taka þau til eignar.“ enda þótt Drottinn væri þar.

35:10 Because thou hast said, These two nations and these two countries shall be mine, and we will possess it; whereas Yahwe was there:

35:11 fyrir því, svo sannarlega sem ég lifi, - segir Drottinn Guð - mun ég fara með þig samkvæmt þeirri ástríðufullu reiði, er þú hefir á þeim sýnt vegna haturs þíns, og ég mun láta þig kenna á mér, þá er ég dæmi þig.

35:11 therefore, as I live, saith the Lord Yahwe, I will do according to thine anger, and according to thine envy which thou hast showed out of thy hatred against them; and I will make myself known among them, when I shall judge thee.

35:12 til þess að þú viðurkennir, að ég er Drottinn. Ég hefi heyrt öll lastmæli þín, þau er þú hefir talað gegn Ísraels fjöllum, er þú sagðir: „Þau eru í eyði lögð! Öss eru þau gefin til afneyslu!“

35:12 And thou shalt know that I, Yahwe, have heard all thy revilings which thou hast spoken against the mountains of Israel, saying, They are laid desolate, they are given us to devour.

35:13 Og þér töludúð stóryrði í gegn mér og höfduð orðmælgí við mig, ég hefi heyrt það.

35:13 And ye have magnified yourselves against me with your mouth, and have multiplied your words against me: I have heard it.

35:14 Svo segir Drottinn Guð: Eins og þú fagnaðir yfir landi mínu, að það lá í

eyði, svo mun ég láta hið sama fram við þig koma.

35:14 Thus saith the Lord Yahwe: When the whole earth rejoiceth, I will make thee desolate.

35:15 Eins og þú fagnaðir yfir arfleifð Ísraels húss, að hún var í eyði lögð, svo mun ég við þig gjöra. Að auðn skalt þú verða, Seir-fjallendi, og allt Edómland, eins og það er sig til, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn.

35:15 As thou didst rejoice over the inheritance of the house of Israel, because it was desolate, so will I do unto thee: thou shalt be desolate, O mount Seir, and all Edom, even all of it; and they shall know that I am Yahwe.

36:1 En þú mannsson, spá þú um Ísraels fjöll og seg: Þér Ísraels fjöll, heyrið orð Drottins!

36:1 And thou, son of man, prophesy unto the mountains of Israel, and say, Ye mountains of Israel, hear the word of Yahwe.

36:2 Svo segir Drottinn Guð: Af því að óvinirnir hafa hrópað yfir yður: „Hæ! Elif auðn! Það er orðið vor eign!“

36:2 Thus saith the Lord Yahwe: Because the enemy hath said against you, Aha! and, The ancient high places are ours in possession;

36:3 fyrir því spá þú og seg: Svo segir Drottinn Guð: Fyrir þá sök, vegna þess að menn eyddu yður og ágirtust yður alla vega, að þér yrðuð eign hinna þjóðanna, og af því að þér komust í orðræðu manna og urðuð fyrir ámæli fólks, -

36:3 therefore prophesy, and say, Thus saith the Lord Yahwe: Because, even because they have made you desolate, and swallowed you up on every side, that ye might be a possession unto the residue of the nations, and ye are taken up in the lips of talkers, and the evil report of the people;

36:4 fyrir því heyrið orð Drottins Guðs, þér Ísraels fjöll! Svo segir Drottinn Guð við fjöllin og hæðirnar, við hvammana og dalina, við eyðirústirnar og við yfirgefnu borgirnar, sem orðnar eru að herfangi og að spotti fyrir hinar þjóðirnar, sem umhverfis yður eru, -

36:4 therefore, ye mountains of Israel, hear the word of the Lord Yahwe: Thus saith the Lord Yahwe to the mountains and to the hills, to the watercourses and to the valleys, to the desolate wastes and to the cities that are forsaken, which are become a prey and derision to the residue of the nations that are round about;

36:5 fyrir því segir Drottinn Guð svo: Sannlega tala ég í minni brennandi afbrýði til hinna þjóðanna og alls Edóms, sem hafa atlað sér land mitt til eignar, með alls hugar fögnuði og innilegri fyrirlitning, til þess að þeir gætu rekið íbúana burt og rænt það.

36:5 therefore thus saith the Lord Yahwe: Surely in the fire of my jealousy have I spoken against the residue of the nations, and against all Edom, that have appointed my land unto themselves for a possession with the joy of all their heart, with despite of soul, to cast it out for a prey.

36:6 Spá þú þess vegna um Ísraelsland og seg við fjöllin og hæðirnar, við

hvammana og dalina: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég hefi talað í ástríðufullri heift, af því að þér hafið orðið að þola háðungar þjóðanna.

36:6 Therefore prophesy concerning the land of Israel, and say unto the mountains and to the hills, to the watercourses and to the valleys, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I have spoken in my jealousy and in my wrath, because ye have borne the shame of the nations:

36:7 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Ég hef upp hönd mína og sver: Þjóðirnar, sem umhverfis yður eru, skulu vissulega verða að þola háðung sína.

36:7 therefore thus saith the Lord Yahwe: I have sworn, saying, Surely the nations that are round about you, they shall bear their shame.

36:8 En þér, Ísraels fjöll, skjótið greinum yðar og berið ávöxt yðar handa lýð minum Ísrael, því að bráðum munu þeir koma heim.

36:8 But ye, O mountains of Israel, ye shall shoot forth your branches, and yield your fruit to my people Israel; for they are at hand to come.

36:9 Því að sjá, ég mun koma til yðar og snúa mér að yður, og þér munuð verða yrkt og sáin.

36:9 For, behold, I am for you, and I will turn unto you, and ye shall be tilled and sown;

36:10 Og ég mun fjölga fólkinu á yður, gjörvöllum Ísraelslýð, og borgirnar verða byggðar og rústirnar reistar að nýju.

36:10 and I will multiply men upon you, all the house of Israel, even all of it; and the cities shall be inhabited, and the waste places shall be builded;

36:11 Og ég vil fjölga mönnum og skepnum á yður, og það skal margfaldast og verða frjósamt. Og ég mun láta yður verða byggð, eins og þér voruð í fyrri daga, og auðsýna yður enn meira gott en áður fyrr, til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn.

36:11 and I will multiply upon you man and beast; and they shall increase and be fruitful; and I will cause you to be inhabited after your former estate, and will do better *unto you* than at your beginnings: and ye shall know that I am Yahwe.

36:12 Og ég mun láta menn á yður ganga, lýð minn Ísrael. Þeir skulu taka þig til eignar, svo að þú verðir arfleifð þeirra, og þú munt ekki framar gjöra þá barnlausa.

36:12 Yea, I will cause men to walk upon you, even my people Israel; and they shall possess thee, and thou shalt be their inheritance, and thou shalt no more henceforth bereave them of children.

36:13 Svo segir Drottinn Guð: Af því að menn sögðu við yður: „Þú varst mannæta og varst von að gjöra þjóð þína barnlausa“.

36:13 Thus saith the Lord Yahwe: Because they say unto you, Thou *land* art a devourer of men, and hast been a beaver of thy nation;

36:14 fyrir því skalt þú ekki framar mönnum farga og ekki framar gjöra

þjóð þína barnlausa, - segir Drottinn Guð.

36:14 therefore thou shalt devour men no more, neither bereave thy nation any more, saith the Lord Yahwe;

36:15 Og ég skal ekki framar láta þig heyra háðungar heiðingjanna og þú skalt ekki framar þurfa að þola smáanar þjóðanna og þú skalt ekki framar gjöra þjóð þína barnlausa, - segir Drottinn Guð."

36:15 neither will I let thee hear any more the shame of the nations, neither shalt thou bear the reproach of the peoples any more, neither shalt thou cause thy nation to stumble any more, saith the Lord Yahwe.

36:16 Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

36:16 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

36:17 "Mannsson, þegar Ísraelsmenn bjuggu í landi sínu, þá saurguðu þeir það með breytni sinni og verkum sínum. Breytni þeirra var fyrir mér eins og óhreinleiki konu, sem hefir tíðir.

36:17 Son of man, when the house of Israel dwelt in their own land, they defiled it by their way and by their doings: their way before me was as the uncleanness of a woman in her impurity.

36:18 Og ég úthellti reiði mínni yfir þá, sökum þess blóðs, er þeir höfðu úthellt í landinu, og af því að þeir höfðu saurgað það með skurðgöðum sínum.

36:18 Wherefore I poured out my wrath upon them for the blood which they had poured out upon the land, and because they had defiled it with their idols;

36:19 Og ég tvístraði þeim meðal þjóðanna, og þeir dreifðust út um löndin. Eftir breytni þeirra og verkum þeirra dæmdi ég þá.

36:19 and I scattered them among the nations, and they were dispersed through the countries: according to their way and according to their doings I judged them.

36:20 Og þeir komu til hinna heiðnu þjóða. Hvar sem þeir komu, þar vanhelguðu þeir mitt heilaga nafn, með því að mönnum fórust svo orð um þá: „Þetta er lýður Drottins, og þó urðu þeir að fara burt úr landi sínu!"

36:20 And when they came unto the nations, whither they went, they profaned my holy name; in that men said of them, These are the people of Yahwe, and are gone forth out of his land.

36:21 Og mig tók það sárt, að Ísraelsmenn skyldu svo vanhelga heilagt nafn mitt meðal þjóðanna, hvar sem þeir komu.

36:21 But I had regard for my holy name, which the house of Israel had profaned among the nations, whither they went.

36:22 Seg því við Ísraelsmenn: Svo segir Drottinn Guð: Eigi er það yðar vegna, Ísraelsmenn, að ég læt til mín taka, heldur vegna míns heilaga nafns, sem þér hafið vanhelgað meðal þjóðanna, hvar sem þér komuð.

36:22 Therefore say unto the house of Israel, Thus saith the Lord Yahwe: I do not *this* for your sake, O house of Israel, but for my holy

name, which ye have profaned among the nations, whither ye went.

36:23 Og ég mun helga mitt hið mikla nafn, sem vanhelgað var meðal þjóðanna, það er þér vanhelguðuð meðal þeirra, til þess að þjóðirnar viðurkenni, að ég er Drottinn, - segir Drottinn Guð - þá er ég auglýsi heilagleik minn á yður í auglýsi þeirra.

36:23 And I will sanctify my great name, which hath been profaned among the nations, which ye have profaned in the midst of them; and the nations shall know that I am Yahwe, saith the Lord Yahwe, when I shall be sanctified in you before their eyes.

36:24 Ég mun sækja yður til þjóðanna og saman safna yður úr öllum löndum og flytja yður inn í yðar land.

36:24 For I will take you from among the nations, and gather you out of all the countries, and will bring you into your own land.

36:25 Ég mun stökkva hreinu vatni á yður, svo að þér verðið hreinir, ég mun hreinsa yður af öllum óhreinindum yðar og skurðgöðum.

36:25 And I will sprinkle clean water upon you, and ye shall be clean: from all your filthiness, and from all your idols, will I cleanse you.

36:26 Og ég mun gefa yður nýtt hjarta og leggja yður nýjan anda í brjóst, og ég mun taka steinhjartað úr líkama yðar og gefa yður hjarta af holdi.

36:26 A new heart also will I give you, and a new spirit will I put within you; and I will take away the stony heart out of your flesh, and I will give you a heart of flesh.

36:27 Og ég mun leggja yður anda minn í brjóst og koma því til vegar, að þér hlýðið boðorðum mínum og varðveitið setninga mína og breytið eftir þeim.

36:27 And I will put my Spirit within you, and cause you to walk in my statutes, and ye shall keep mine ordinances, and do them.

36:28 Og þér skuluð búa í landinu, sem ég gaf feðrum yðar, og þér skuluð vera mín þjóð og ég skal vera yðar Guð.

36:28 And ye shall dwell in the land that I gave to your fathers; and ye shall be my people, and I will be your God.

36:29 Ég mun frelsa yður frá öllum óhreinindum yðar, og ég mun kalla á kornið og margfalda það, og ekkert hallari mun ég láta yfir yður koma.

36:29 And I will save you from all your uncleannesses: and I will call for the grain, and will multiply it, and lay no famine upon you.

36:30 Og ég mun margfalda ávöxtu trjáanna og gróða vallarins, til þess að þér þurfið ekki að þola brígst meðal heiðnu þjóðanna fyrir hallari.

36:30 And I will multiply the fruit of the tree, and the increase of the field, that ye may receive no more the reproach of famine among the nations.

36:31 Þá munuð þér minnast yðar vondu breytni og verka yðar, sem ekki voru góð, og yður mun bjóða við sjálfum yður sökum misgjörða yðar og víðurstygða.

36:31 Then shall ye remember your

evil ways, and your doings that were not good; and ye shall loathe yourselves in your own sight for your iniquities and for your abominations.

36:32 Eigi er það yðar vegna, að ég læt til mín taka, segir Drottinn Guð, það skuluð þér vita! Blygðist og skammist yðar fyrir breytni yðar, þér Ísraelsmenn!

36:32 Nor for your sake do I *this*, saith the Lord Yahwe, be it known unto you: be ashamed and confounded for your ways, O house of Israel.

36:33 Svo segir Drottinn Guð: Á þeim degi, er ég hreinsa yður af öllum misgjörðum yðar, þá mun ég aftur láta borgirnar verða byggðar, og þá skulu fallin húsín rísa úr rústum.

36:33 Thus saith the Lord Yahwe: In the day that I cleanse you from all your iniquities, I will cause the cities to be inhabited, and the waste places shall be builded.

36:34 Og hið eydda land mun yrkt verða, í stað þess að það áður var eins og auðn í augum allra umfarenda.

36:34 And the land that was desolate shall be tilled, whereas it was a desolation in the sight of all that passed by.

36:35 Þá mun sagt verða: „Þetta land, sem komið var í auðn, er orðið eins og Edens garður, og borgirnar, sem orðnar voru að rústum, sem eyddar voru og umturnaðar, eru nú viggirtar og byggðar."

36:35 And they shall say, This land that was desolate is become like the garden of Eden; and the waste and desolate and ruined cities are fortified and inhabited.

36:36 Þá munu þær þjóðir, sem eftir eru orðnar kringum yður, viðurkenna, að ég, Drottinn, hefi reist af nýju það, sem umturnað var, og gróðursett það, sem var í eyði lagt. Ég, Drottinn, hefi talað það og mun framkvæma það.

36:36 Then the nations that are left round about you shall know that I, Yahwe, have builded the ruined places, and planted that which was desolate: I, Yahwe, have spoken it, and I will do it.

36:37 Svo segir Drottinn Guð: Þá bón skal ég enn veita Ísraelsmönnum: Ég skal gjöra þá svo mannmarga sem hjörð er að saudum.

36:37 Thus saith the Lord Yahwe: For this, moreover, will I be inquired of by the house of Israel, to do it for them: I will increase them with men like a flock.

36:38 Eins og helgidómurinn fyllist af saudum, eins og Jerúsalem fyllist af saudum á hátíðunum, svo munu eyðiborgirnar fyllast af mannahjörðum, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn."

36:38 As the flock for sacrifice, as the flock of Jerusalem in her appointed feasts, so shall the waste cities be filled with flocks of men; and they shall know that I am Yahwe.

37:1 Hönd Drottins kom yfir mig, og hann flutti mig burt fyrir anda sinn og lét mig nema staðar í dalnum miðjum, en hann var fullur af beinum.

37:1 The hand of Yahwe was upon me, and he brought me out in the Spirit of Yahwe, and

set me down in the midst of the valley; and it was full of bones.

37:2 Og hann leiddi mig umhverfis þau á alla vegu, og sjá, það lá aragrúi af þeim þar í dalnum, og sjá, þau voru mjög skinin.

37:2 And he caused me to pass by them round about: and, behold, there were very many in the open valley; and, lo, they were very dry.

37:3 Og hann sagði við mig: "Mannsson, hvort munu þessi lifna við aftur?" Ég svaraði: "Drottinn Guð, þú veist það!"

37:3 And he said unto me, Son of man, can these bones live? And I answered, O Lord Yahwe, thou knowest.

37:4 Þá sagði hann við mig: "Tala þú af guðmóði yfir beinum þessum og seg við þau: Þér skinin þein, heyrðu orð Drottins!"

37:4 Again he said unto me, Prophecy over these bones, and say unto them, O ye dry bones, hear the word of Yahwe.

37:5 Svo segir Drottinn Guð við þessi bein: Sjá, ég læt lífsanda í yður koma, og þér skuluð lifna við.

37:5 Thus saith the Lord Yahwe unto these bones: Behold, I will cause breath to enter into you, and ye shall live.

37:6 Og ég set sínar á yður og læt hold utan um yður og dreg þar hörund yfir og læt lífsanda í yður, og þér skuluð lifna við, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn."

37:6 And I will lay sinews upon you, and will bring up flesh upon you, and cover you with skin, and put breath in you, and ye shall live; and ye shall know that I am Yahwe.

37:7 Þá talaði ég af guðmóði, eins og mér var boðið. Og er ég mælti af guðmóði, kom þytur og skjál heyrðist, og beinin færðust saman, hvert að öðru.

37:7 So I prophesied as I was commanded: and as I prophesied, there was a noise, and, behold, an earthquake; and the bones came together, bone to its bone.

37:8 Og ég sá, hversu sínar komu á beinin og hold óx á og hörund dróst þar yfir, en enginn lífsandi var í þeim.

37:8 And I beheld, and, lo, there were sinews upon them, and flesh came up, and skin covered them above; but there was no breath in them.

37:9 Þá sagði hann við mig: "Mæl þú í guðmóði til lífsandans, mæl þú í guðmóði, mannsson, og seg við lífsandann: Svo segir Drottinn Guð: Kom þú, lífsandi, úr áttunum fjórum og anda á þennan val, að þeir megi lifna við."

37:9 Then said he unto me, Prophecy unto the wind, prophecy, son of man, and say to the wind, Thus saith the Lord Yahwe: Come from the four winds, O breath, and breathe upon these slain, that they may live.

37:10 Ég talaði nú í guðmóði, eins og hann hafði skipað mér. Kom þá lífsandi í þá, svo að þeir lifnuðu við og risu á fætur. Var það afar mikill fjöldi.

37:10 So I prophesied as he commanded me, and the breath came into them, and they lived,

and stood up upon their feet, an exceeding great army.

37:11 Og hann sagði við mig: "Mannsson, þessi bein eru allir Ísraelsmenn. Sjá, þeir segja: 'Bein vor eru skinin, von vor þrotin, úti er um oss!'"

37:11 Then he said unto me, Son of man, these bones are the whole house of Israel: behold, they say, Our bones are dried up, and our hope is lost; we are clean cut off.

37:12 Mæl því í guðmóði og seg við þá: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég vil opna grafir yðar, og láta yður rísa upp úr grófum yðar, þjóð mín, og flytja yður inn í Ísraelsland.

37:12 Therefore prophecy, and say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will open your graves, and cause you to come up out of your graves, O my people; and I will bring you into the land of Israel.

37:13 Til þess að þér viðurkennið, að ég er Drottinn, þegar ég opna grafir yðar og læt yður rísa upp úr grófum yðar, þjóð mín.

37:13 And ye shall know that I am Yahwe, when I have opened your graves, and caused you to come up out of your graves, O my people.

37:14 Og ég vil láta anda minn í yður, til þess að þér lifnið við aftur, og ég skal koma yður inn í yðar land, og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn. Ég hef talað það og mun framkvæma það, segir Drottinn."

37:14 And I will put my Spirit in you, and ye shall live, and I will place you in your own land: and ye shall know that I, Yahwe, have spoken it and performed it, saith Yahwe.

37:15 Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi: "Þú mannsson, tak þér staf og rita á hann:

37:15 The word of Yahwe came again unto me, saying,

37:16 'Júda og Ísraelsmenn, sem eru í bandalagi við hann.' Tak því næst annan staf og rita á hann: 'Jósef, stafur Efraims, og allir Ísraelsmenn, sem eru í bandalagi við hann.'

37:16 And thou, son of man, take thee one stick, and write upon it, For Judah, and for the children of Israel his companions: then take another stick, and write upon it, For Joseph, the stick of Ephraim, and for all the house of Israel his companions:

37:17 Teng þá síðan hvorn við annan í einn staf, svo að þeir verði að einum í hendi þinni.

37:17 And join them for thee one to another into one stick, that they may become one in thy hand.

37:18 Og er samlandar þínir tala til þín og segja: 'Vilt þú ekki segja oss, hvað þetta á að þýða?'"

37:18 And when the children of thy people shall speak unto thee, saying, Wilt thou not show us what thou meanest by these?

37:19 Þá seg þeim: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég tek staf Jósefs, sem er í hendi Efraims og þeirra ættkvísla Ísraels, sem eru í bandalagi við hann, og gjöri þá að staf Júda, svo að þeir verði einn stafur í hendi Júda.

37:19 say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will take the stick of Joseph, which is in the hand of Ephraim, and the tribes of Israel his companions; and I will put them with it, even with the stick of Judah, and make them one stick, and they shall be one in my hand.

37:20 Og stafirnir, sem þú skrifar á, skulu vera í hendi þinni fyrir augum þeirra.

37:20 And the sticks whereon thou writest shall be in thy hand before their eyes.

37:21 Og mæl til þeirra: Svo segir Drottinn Guð: Sjá, ég sækí Ísraelsmenn til þjóðanna, þangað sem þeir fóru, og saman safna þeim úr öllum áttum og leiði þá aftur inn í land þeirra.

37:21 And say unto them, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I will take the children of Israel from among the nations, whither they are gone, and will gather them on every side, and bring them into their own land:

37:22 Og ég vil gjöra þá að einni þjóð í landinu, á Ísraels fjöllum, og einn konungur skal vera konungur yfir þeim öllum, og þeir skulu eigi framar vera tvær þjóðir og eigi framar vera skiptir í tvö konungsríki.

37:22 And I will make them one nation in the land, upon the mountains of Israel; and one king shall be king to them all; and they shall be no more two nations, neither shall they be divided into two kingdoms any more at all;

37:23 Og þeir skulu eigi framar saurga sig á skurðgöðum sínum og vídurstyggðum, eða með öllum tryggðoröfssyndum sínum, og ég vil frelsa þá frá öllum fráhrifssyndum þeirra, sem þeir hafa drýgt, og hreinsa þá, og þeir skulu verða mín þjóð og ég skal vera þeirra Guð.

37:23 neither shall they defile themselves any more with their idols, nor with their detestable things, nor with any of their transgressions; but I will save them out of all their dwelling-places, wherein they have sinned, and will cleanse them: so shall they be my people, and I will be their God.

37:24 Og þjónn minn Davíð skal vera konungur yfir þeim, og þeir skulu allir hafa einn hirði og lifa eftir setningum mínum og varðveita boðorð mín og breyta eftir þeim.

37:24 And my servant David shall be king over them; and they all shall have one shepherd: they shall also walk in mine ordinances, and observe my statutes, and do them.

37:25 Og þeir skulu búa í landinu, sem ég gaf þjóni mínum Jakob og feður yðar þjuggu í. Í því skulu þeir og búa og börn þeirra og barnabörn til eilíðar, og þjónn minn Davíð skal vera höfðingi þeirra eilíflega.

37:25 And they shall dwell in the land that I have given unto Jacob my servant, wherein your fathers dwelt; and they shall dwell therein, they, and their children, and their children's children, for ever: and David my servant shall be their prince for ever.

37:26 Og ég mun gjöra við þá friðarsáttmála, það skal vera eilífur sáttmáli við þá, og ég mun láta þá búa að staðaldri í landinu og fjölga þeim og

setja helgidóm minn meðal þeirra að eilífu.

37:26 Moreover I will make a covenant of peace with them; it shall be an everlasting covenant with them; and I will place them, and multiply them, and will set my sanctuary in the midst of them for evermore.

37:27 Og bústaður minn skal vera hjá þeim, og ég skal vera þeirra Guð og þeir skulu vera min þjóð.

37:27 My tabernacle also shall be with them; and I will be their God, and they shall be my people.

37:28 Og þjóðirnar skulu viðurkenna, að ég er Drottinn, sem helga Ísrael, þegar helgidómur minn verður meðal þeirra eilíflega."

37:28 And the nations shall know that I am Yahwe that sanctifieth Israel, when my sanctuary shall be in the midst of them for evermore.

38:1 Orð Drottins kom til mín, svohljóðandi:

38:1 And the word of Yahwe came unto me, saying,

38:2 "Mannsson, snú þér gegn Góg í Magóglandi, höfðingja yfir Rós, Mesek og Túbal, spá gegn honum

38:2 Son of man, set thy face toward Gog, of the land of Magog, the prince of Rosh, Meshech, and Tubal, and prophesy against him,

38:3 og seg: Svo segir Drottinn Guð: Ég skal finna þig, Góg höfðingi yfir Rós, Mesek og Túbal.

38:3 And say, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against thee, O Gog, prince of Rosh, Meshech, and Tubal:

38:4 og ég skal setja króka í kjálka þína og leiða þig út, ásamt öllu herliði þínu, hestum og riddurum, öllum með alvæpni, mikinn manngrúa, með skjöld og törgu, alla með sverð í höndum.

38:4 And I will turn thee about, and put hooks into thy jaws, and I will bring thee forth, and all thine army, horses and horsemen, all of them clothed in full armor, a great company with buckler and shield, all of them handling swords;

38:5 Persar, Bláendingar og Pútmenn eru í för með þeim, allir með törgu og hjálm.

38:5 Persia, Cush, and Put with them, all of them with shield and helmet;

38:6 Gómer og allir herflokkar hans, Tógarma-lýður, hin ysta norðurbjóð, og allir herflokkar hans - margar þjóðir eru í för með þér.

38:6 Gomer, and all his hordes; the house of Togarmah in the uttermost parts of the north, and all his hordes; even many peoples with thee.

38:7 Bú þig út og ver viðbúinn, þú og allar hersveitirnar, sem safnast hafa til þín, og ver þú yfirmaður þeirra.

38:7 Be thou prepared, yea, prepare thyself, thou, and all thy companies that are assembled unto thee, and be thou a guard unto them.

38:8 Eftir langan tíma munt þú útbodsskipun hljóta. Á síðustu árunum munt þú koma inn í það land, sem

aftur er unnið undan sverðinu, til þjóðar, sem safnað hefir verið saman frá mörgum þjóðum á Ísraels fjöll, sem stöðuglega hafa í eyði legið, já, frá þjóðunum var hún flutt, og nú búa allir öruggir.

38:8 After many days thou shalt be visited: in the latter years thou shalt come into the land that is brought back from the sword, that is gathered out of many peoples, upon the mountains of Israel, which have been a continual waste; but it is brought forth out of the peoples, and they shall dwell securely, all of them.

38:9 Þá munt þú brjótast fram sem þrumuveður, koma sem óveðursský til þess að hylja landið, þú og allir herflokkar þínir og margar þjóðir með þér.

38:9 And thou shalt ascend, thou shalt come like a storm, thou shalt be like a cloud to cover the land, thou, and all thy hordes, and many peoples with thee.

38:10 Svo segir Drottinn Guð: Á þeim degi munu illar hugsanir koma upp í hjarta þínu og þú munt hafa illar fyriræðlanir með höndum

38:10 Thus saith the Lord Yahwe: It shall come to pass in that day, that things shall come into thy mind, and thou shalt devise an evil device:

38:11 og segja: 'Ég vil fara í móti bændabýlalandi, ráða á friðsama menn, sem búa óhultir, þeir búa allir múrveggjalausir og hafa hvorki slagbranda né hlið.'

38:11 and thou shalt say, I will go up to the land of unwall'd villages; I will go to them that are at rest, that dwell securely, all of them dwelling without walls, and having neither bars nor gates;

38:12 til þess að fara með rán og rífs, til þess að leggja hönd þína á borgarrústir, sem aftur eru byggðar orðnar, og á þjóð, sem saman söfnuð er frá heiðingjunum, sem aflar sér búfjár og fjármuna, á menn, sem búa á nafla jarðarinnar.

38:12 to take the spoil and to take the prey; to turn thy hand against the waste places that are *now* inhabited, and against the people that are gathered out of the nations, that have gotten cattle and goods, that dwell in the middle of the earth.

38:13 Seba og Dedan og verslunarmenn frá Tarsis og kaupmenn hennar segja við þig: 'Kemur þú til þess að ræna? Hefir þú dregið saman liðsveitir þínar til þess að rupla, til þess að hafa á burt silfur og gull, flytja burt búfé og fjármuni, til þess að afla mikils herfangs?'

38:13 Sheba, and Dedan, and the merchants of Tarshish, with all the young lions thereof, shall say unto thee, Art thou come to take the spoil? hast thou assembled thy company to take the prey? to carry away silver and gold, to take away cattle and goods, to take great spoil?

38:14 Fyrir því spá þú, mannsson, og seg við Góg: Svo segir Drottinn Guð: Munt þú ekki á þeim degi, er lýður minn Ísrael býr óhultur, leggja af stað

38:14 Therefore, son of man, prophesy, and say unto Gog, Thus saith the Lord Yahwe: In that day when my people Israel

dwell eth securely, shalt thou not know it?

38:15 og koma frá stöðvum þínum, lengst úr norðri, þú og margar þjóðir með þér, allir ríðandi hestum, mikill liðssafnaður, fjölmennur her,

38:15 And thou shalt come from thy place out of the uttermost parts of the north, thou, and many peoples with thee, all of them riding upon horses, a great company and a mighty army;

38:16 og fara í móti lýð minum Ísrael eins og óveðursský til þess að hylja landið? Á hinum síðustu dögum mun ég leiða þig móti landi mínu, til þess að þjóðirnar leri að þekkja mig, þegar ég auglýsi heilagleik minn á þér. Góg, fyrir augum þeirra.

38:16 and thou shalt come up against my people Israel, as a cloud to cover the land: it shall come to pass in the latter days, that I will bring thee against my land, that the nations may know me, when I shall be sanctified in thee, O Gog, before their eyes.

38:17 Svo segir Drottinn Guð: Ert þú sá, er ég talaði um í fyrri daga fyrir munn þjóða minna, spámanna Ísraels, er spáðu í þá daga árum saman, að ég mundi leiða þig móti þeim?

38:17 Thus saith the Lord Yahwe: Art thou he of whom I spake in old time by my servants the prophets of Israel, that prophesied in those days for *many* years that I would bring thee against them?

38:18 En þann dag, daginn sem Góg fer móti Ísraelslandi, - segir Drottinn Guð - mun reiðin blossa í nösun mér.

38:18 And it shall come to pass in that day, when Gog shall come against the land of Israel, saith the Lord Yahwe, that my wrath shall come up into my nostrils.

38:19 Í ákefð minni, í minni brennandi heift, tala ég það: Vissulega, á þeim degi skal mikill jarðskjálfti verða á Ísraelslandi.

38:19 For in my jealousy and in the fire of my wrath have I spoken, Surely in that day there shall be a great shaking in the land of Israel;

38:20 Þá skulu fiskar sjávarins skjálfa fyrir mér og fuglar himinsins, dýr merkurinnar og öll skriðkvikindi, sem skriða á jörðinni, og allir menn, sem eru á jörðinni, og fjöllin skulu kollvarpast og hamrarnir hrynja og hver múrveggur til jarðar falla.

38:20 so that the fishes of the sea, and the birds of the heavens, and the beasts of the field, and all creeping things that creep upon the earth, and all the men that are upon the face of the earth, shall shake at my presence, and the mountains shall be thrown down, and the steep places shall fall, and every wall shall fall to the ground.

38:21 Og á öllum fjöllum mínum vil ég kalla á sverðin í móti honum - segir Drottinn Guð. Eins sverð skal vera í móti öðrum.

38:21 And I will call for a sword against him unto all my mountains, saith the Lord Yahwe: every man's sword shall be against his brother.

38:22 Og ég vil ganga í dóm við hann með drepsótt og blóðsúthelling, með dynjandi steypiregni og haglsteinum. Eldi og brennisteini vil ég rigna láta

yfir hann og yfir hersveitir hans og yfir margar þjóðir, sem með honum eru.

38:22 And with pestilence and with blood will I enter into judgment with him; and I will rain upon him, and upon his hordes, and upon the many peoples that are with him, an overflowing shower, and great hailstones, fire, and brimstone.

38:23 Og ég vil auglýsa mig dýrlegan og heilagan og gjöra mig kunnan í auglýsningu margra þjóða, til þess að þær viðurkenni, að ég er Drottinn.

38:23 And I will magnify myself, and sanctify myself, and I will make myself known in the eyes of many nations; and they shall know that I am Yahwe.

39:1 Og þú, mannsönn, spá þú gegn Góg og seg: Svo segir Drottinn Guð: Eg skal finna þig, Góg, höfðingi yfir Rós, Mesek og Túbal.

39:1 And thou, son of man, prophesy against Gog, and say, Thus saith the Lord Yahwe: Behold, I am against thee, O Gog, prince of Rosh, Meshech, and Tubal:

39:2 og snúa þér við og fara með þig og láta þig koma lengst úr norðri og leiða þig upp á Ísraels fjöll.

39:2 and I will turn thee about, and will lead thee on, and will cause thee to come up from the uttermost parts of the north; and I will bring thee upon the mountains of Israel;

39:3 Og ég skal slá bogann úr vinstri hendi þinni og láta örvarnar detta úr hægri hendi þinni.

39:3 and I will smite thy bow out of thy left hand, and will cause thine arrows to fall out of thy right hand.

39:4 Á Ísraels fjöllum skalt þú falla, þú og allar hersveitir þínar og þær þjóðir, sem eru í för með þér. Alls konar ránfuglum og dýrum merkurinnar gef ég þig til fæðslu.

39:4 Thou shalt fall upon the mountains of Israel, thou, and all thy hordes, and the peoples that are with thee: I will give thee unto the ravenous birds of every sort, and to the beasts of the field to be devoured.

39:5 Úti á víðavangi skalt þú falla, því að ég hefi talað það, segir Drottinn Guð.

39:5 Thou shalt fall upon the open field; for I have spoken it, saith the Lord Yahwe.

39:6 Og ég vil steypa eldi yfir Magóg og yfir þá, sem ugglasir búa í strandbyggðunum, til þess að þeir viðurkenni, að ég er Drottinn.

39:6 And I will send a fire on Magog, and on them that dwell securely in the isles; and they shall know that I am Yahwe.

39:7 En ég vil gjöra mitt heilaga nafn kunnugt meðal lýðs míns Ísraels og ekki framar láta vanhelga mitt heilaga nafn, til þess að þjóðirnar viðurkenni, að ég er Drottinn, heilagur í Ísrael.

39:7 And my holy name will I make known in the midst of my people Israel; neither will I suffer my holy name to be profaned any more: and the nations shall know that I am Yahwe, the Holy One in Israel.

39:8 Sjá, það kemur fram og verður, - segir Drottinn Guð. Það er dagurinn, sem ég hefi talað um.

39:8 Behold, it cometh, and it shall be done, saith the Lord Yahwe; this is the day whereof I have spoken.

39:9 Þá munu íbúar Ísraels borga út ganga og eld kveikja og kynda með vopnum, törgum og skjöldum, með bogum og örvum, kylfum og lensum. Í sjö ár skulu þeir elda þessu.

39:9 And they that dwell in the cities of Israel shall go forth, and shall make fires of the weapons and burn them, both the shields and the bucklers, the bows and the arrows, and the handstaves, and the spears, and they shall make fires of them seven years;

39:10 Þeir munu ekki sækja við í mörkina né höggva neitt í skógunum, heldur munu þeir kynda eld með vopnum. Og þeir munu fletta þá, sem þá flettu, og rana þá, sem þá rændu - segir Drottinn Guð.

39:10 so that they shall take no wood out of the field, neither cut down any out of the forests; for they shall make fires of the weapons; and they shall plunder those that plundered them, and rob those that robbed them, saith the Lord Yahwe.

39:11 En á þeim degi mun ég ákveða Góg samastað, legstað í Ísrael. Abarímdal, fyrir austan Dauðahafið. Menn munu girða fyrir Abarímdal. Þar munu þeir grafa Góg og allan liðmug hans og nefna hann Gógsmúgadal.

39:11 And it shall come to pass in that day, that I will give unto Gog a place for burial in Israel, the valley of them that pass through on the east of the sea; and it shall stop them that pass through: and there shall they bury Gog and all his multitude; and they shall call it The valley of Hamon-gog.

39:12 Og Ísraelsmenn munu vera að jarða þá í sjö mánuði til þess að hreinsa landið.

39:12 And seven months shall the house of Israel be burying them, that they may cleanse the land.

39:13 Og allur landslýðurinn skal starfa að þeim grefti, og það skal verða þeim til frægðar þann dag, er ég gjöri mig dýrlegan - segir Drottinn Guð.

39:13 Yea, all the people of the land shall bury them; and it shall be to them a renown in the day that I shall be glorified, saith the Lord Yahwe.

39:14 Og þeir munu útvelja menn til þess stöðuga starfa að fara um landið og jarða þá, sem enn liggja eftir ofan jarðar, til þess að hreinsa landið. Að liðnum sjö mánuðum skulu þeir enn kanna það.

39:14 And they shall set apart men of continual employment, that shall pass through the land, and, with them that pass through, those that bury them that remain upon the face of the land, to cleanse it: after the end of seven months shall they search.

39:15 Og þegar þeir fara um landið og einhver sér mannsbein, þá skal hann hlaða þar vörðu hjá, uns graftarmennirnir hafa grafið þau í Gógsmúgadal.

39:15 And they that pass through the land shall pass through; and when any seeth a man's bone, then shall he set up a sign by it, till the buriers have buried it in the valley of Hamon-gog.

39:16 Og þannig skulu þeir grafa þar allan liðmug sinn og hreinsa þannig landið.

39:16 And Hamonah shall also be the name of a city. Thus shall they cleanse the land.

39:17 En þú, mannsönn, svo segir Drottinn Guð: Seg þú við alls konar fugla og við öll dýr merkurinnar: Safnist saman og komið, þyrpist saman úr öllum áttum til fórnarveislu minnar, sem ég held yður, til mikillar fórnarveislu á Ísraels fjöllum, þar sem þér skuluð eta kjöt og drekka blóð.

39:17 And thou, son of man, thus saith the Lord Yahwe: Speak unto the birds of every sort, and to every beast of the field, Assemble yourselves, and come; gather yourselves on every side to my sacrifice that I do sacrifice for you, even a great sacrifice upon the mountains of Israel, that ye may eat flesh and drink blood.

39:18 Þér skuluð eta kjöt af köppum og drekka blóð úr þjóðhöfðingjum jarðarinnar: hrúta, lömb og hafra, uxa, - allt saman alifé frá Basan.

39:18 Ye shall eat the flesh of the mighty, and drink the blood of the princes of the earth, of rams, of lambs, and of goats, of bullocks, all of them fatlings of Bashan.

39:19 Og þér skuluð eta feitt kjöt, uns þér eruð saddir orðnir, og þér skuluð drekka blóð, uns þér eruð drukkendir orðnir, í fórnarveislu minni, sem ég held yður.

39:19 And ye shall eat fat till ye be full, and drink blood till ye be drunken, of my sacrifice which I have sacrificed for you.

39:20 Og þér skuluð seðja yður við mitt borð á reiðskjótum og vagnhestum, á köppum og alls konar stríðsmönnum - segir Drottinn Guð.

39:20 And ye shall be filled at my table with horses and chariots, with mighty men, and with all men of war, saith the Lord Yahwe.

39:21 Ég vil auglýsa dýrð mína meðal þjóðanna, og allar þjóðir skulu sjá reifsidóm minn, þann er ég hef framkvæmt, og hönd mína, er ég hefi á þá lagt.

39:21 And I will set my glory among the nations; and all the nations shall see my judgment that I have executed, and my hand that I have laid upon them.

39:22 En Ísraelsmenn skulu viðurkenna, að ég, Drottinn, er Guð þeirra, upp frá þeim degi og framvegis.

39:22 So the house of Israel shall know that I am Yahwe their God, from that day and forward.

39:23 Þjóðirnar skulu viðurkenna, að Ísraelsmenn urðu að fara úr landi eingöngu vegna misgjörðar sinnar, fyrir þá sök að þeir höfðu rofið trúnað við mig, svo að ég byrgði auglit mitt fyrir þeim og seldi þá í hendur óvina þeirra, og féllu þeir þá allir fyrir sverðseggjum.

39:23 And the nations shall know that the house of Israel went into captivity for their iniquity; because they trespassed against me, and I hid my face from them: so I gave them into the hand of their adversaries, and they fell all of them by the sword.

39:24 Ég breytti við þá eins og þeir höfðu til unnið með saurugleik sínum og fráhrarfi, og byrgði auglit mitt fyrir þeim.

39:24 According to their uncleanness and according to their transgressions did I unto them; and I hid my face from them.

39:25 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Nú mun ég snúa við högum Jakobs og miskunna mig yfir allan Ísraelslýð og vera sómakar um mitt heilaga nafn.

39:25 Therefore thus saith the Lord Yahwe: Now will I bring back the captivity of Jacob, and have mercy upon the whole house of Israel; and I will be jealous for my holy name.

39:26 Og þeir skulu gleyma vanvirkðu sinni og allri þeirri ótryggð, er þeir hafa í frammi haft við mig, þegar þeir búa aftur óhultir í landi sinu og enginn skelfir þá.

39:26 And they shall bear their shame, and all their trespasses whereby they have trespassed against me, when they shall dwell securely in their land, and none shall make them afraid;

39:27 Þegar ég leiði þá heim aftur frá þjóðunum og safna þeim saman úr löndum óvina þeirra, þá skal ég auglýsa heilagleik minn á þeim í auglýs margra þjóða.

39:27 when I have brought them back from the peoples, and gathered them out of their enemies' lands, and am sanctified in them in the sight of many nations.

39:28 Og þá skulu þeir viðurkenna, að ég, Drottinn, er Guð þeirra, með því að ég herleiddi þá til þjóðanna, en safna þeim nú saman inn í þeirra eigið land og læt engan þeirra frammar verða þar eftir.

39:28 And they shall know that I am Yahwe their God, in that I caused them to go into captivity among the nations, and have gathered them unto their own land; and I will leave none of them any more there;

39:29 Og ég vil ekki frammar byrgja auglit mitt fyrir þeim, með því að ég hefði úthellt anda minum yfir Ísraelslýð, segir Drottinn Guð."

39:29 neither will I hide my face any more from them; for I have poured out my Spirit upon the house of Israel, saith the Lord Yahwe.

40:1 Á tuttugasta og fimmta ári eftir að vér vorum herleiddir, í byrjun ársins, tíunda dag mánaðarins, fjórtán árum eftir að borgin var tekin, einmitt þann dag kom hönd Drottins yfir mig og flutti mig þangað.

40:1 In the five and twentieth year of our captivity, in the beginning of the year, in the tenth day of the month, in the fourteenth year after that the city was smitten, in the selfsame day, the hand of Yahwe was upon me, and he brought me thither.

40:2 Í guðlegri sýn flutti hann mig til Ísraelslands og setti mig niður á mjög hátt fjall, og á því var gagnvart mér sem endurreist borg.

40:2 In the visions of God brought he me into the land of Israel, and set me down upon a very high mountain, whereon was as it were the frame of a city on the south.

40:3 Er hann hafði flutt mig þangað, birtist maður nokkur, og var hann ásýndum sem af eiri væri. Hann hélt á linstreng og mælistöng og stóð við hliðið.

40:3 And he brought me thither; and, behold, there was a man, whose appearance was like the appearance of brass, with a line of flax in his hand, and a measuring reed; and he stood in the gate.

40:4 Og maðurinn sagði við mig: "Mannsson, lit á með augum þínum, hlýð á með eyrum þínum og hugfest þér allt, er ég sýni þér, því að þú ert til þess hingað fluttur, að þér verði sýnt þetta. Kunngjör þú Ísraelslýð allt það, sem þú sér."

40:4 And the man said unto me, Son of man, behold with thine eyes, and hear with thine ears, and set thy heart upon all that I shall show thee; for, to the intent that I may show them unto thee, art thou brought hither: declare all that thou seest to the house of Israel.

40:5 Sjá, múrveggur lá utan um musterið hringinn í kring, og maðurinn hélt á mælistöng í hendinni. Hún var sex álna löng, alinin talin þverhönd lengri en almenn alin. Og hann mældi þykkt mursins, og var hún ein mælistöng, og hæðin var ein mælistöng.

40:5 And, behold, a wall on the outside of the house round about, and in the man's hand a measuring reed six cubits long, of a cubit and a handbreadth each: so he measured the thickness of the building, one reed; and the height, one reed.

40:6 Því næst gekk hann inn í hliðið, er vissi til austurs. Gekk hann upp tröppurnar, sem lágu upp að því, og mældi þröskuld hliðsins, og var hann ein mælistöng á breidd.

40:6 Then came he unto the gate which looketh toward the east, and went up the steps thereof: and he measured the threshold of the gate, one reed broad; and the other threshold, one reed broad.

40:7 Hvert varðherbergi ein mælistöng á lengd og ein mælistöng á breidd og súlan milli varðherbergjanna fimm alnir, og þröskuldur hliðsins innan við forsal hliðsins ein mælistöng.

40:7 And every lodge was one reed long, and one reed broad; and the space between the lodges was five cubits; and the threshold of the gate by the porch of the gate toward the house was one reed.

40:8 Og hann mældi forsal hliðsins.

40:8 He measured also the porch of the gate toward the house, one reed.

40:9 og var hann átta alnir og súlur tvær alnir, en forsalur hliðsins vissi að musterinu.

40:9 Then measured he the porch of the gate, eight cubits; and the posts thereof, two cubits; and the porch of the gate was toward the house.

40:10 Varðherbergin í hliðinu voru hvert gegnt öðru, sín þrjú hvorumegin, öll þrjú voru þau jöfn að máli. Súlurnar beggja vegna voru og jafnar að máli.

40:10 And the lodges of the gate eastward were three on this side, and three on that side; they three were of one measure: and

the posts had one measure on this side and on that side.

40:11 Þá mældi maðurinn dyravidd hliðsins, og var hún tíu alnir, en lengd hliðsins þrettán alnir.

40:11 And he measured the breadth of the opening of the gate, ten cubits; and the length of the gate, thirteen cubits;

40:12 Fyrir framan varðherbergin voru grindur, ein alin hvorumegin, en hvert varðherbergi var sex alnir á hvorn veg.

40:12 and a border before the lodges, one cubit on this side, and a border, one cubit on that side; and the lodges, six cubits on this side, and six cubits on that side.

40:13 Og hann mældi hliðið frá þaki eins varðherbergis yfir á þak annars, og var breiddin tuttugu og fimm alnir. Dyrnar stóðust á beggja vegna.

40:13 And he measured the gate from the roof of the one lodge to the roof of the other, a breadth of five and twenty cubits; door against door.

40:14 . . .

40:14 He made also posts, threescore cubits; and the court reached unto the posts, round about the gate.

40:15 Og frá framhlið ytra hliðsins inn að framhliðinni á forsal innra hliðsins voru fimmtíu alnir.

40:15 And from the forefront of the gate at the entrance unto the forefront of the inner porch of the gate were fifty cubits.

40:16 Hringinn í kring á hliðhúsinu voru gluggar, sem lágu inn í varðherbergin í gegnum súlurnar og smávíkkuðu inn á við, og sömuleiðis voru gluggar á forsalnum allt um kring inn á við, og á súlunum voru höggfir palmr.

40:16 And there were closed windows to the lodges, and to their posts within the gate round about, and likewise to the arches; and windows were round about inward; and upon each post were palm-trees.

40:17 Nú leiddi hann mig inn í ytri forgarðinn. Þar voru herbergi, og steinlagt gólf var í forgarðinum allt um kring. Þrjátíu herbergi lágu við steingólfid.

40:17 Then brought he me into the outer court; and, lo, there were chambers and a pavement, made for the court round about: thirty chambers were upon the pavement.

40:18 Steingólfid var fram með hliðarvegg hliðanna, jafnlangt lengd hliðanna. Það var lægra steingólfid.

40:18 And the pavement was by the side of the gates, answerable unto the length of the gates, even the lower pavement.

40:19 Og hann mældi breidd forgarðsins frá innri framhlið neðra hliðsins að úthlið innri forgarðsins, og voru það hundrad alnir.

40:19 Then he measured the breadth from the forefront of the lower gate unto the forefront of the inner court without, a hundred cubits, both on the east and on the north.

40:20 Hliðið á ytri forgarðinum, er vissi í norðurátt, lengd og breidd þess mældi hann einnig.

40:20 And the gate of the outer court whose prospect is toward the north, he measured the length thereof and the breadth thereof.

40:21 Og í því voru þrjú varðherbergi hvorumegin, og súlur þess og forsalar voru jöfn að máli við fyrsta hliðið, lengd þess var fimmtíu álnir og breiddin tuttugu og fimm álnir.

40:21 And the lodges thereof were three on this side and three on that side; and the posts thereof and the arches thereof were after the measure of the first gate: the length thereof was fifty cubits, and the breadth five and twenty cubits.

40:22 Og gluggar þess, forsalar og pálmar voru jafnir að máli við það, sem var í hliðinu, er vissi í austurátt. Var gengið upp að því um sjö þrep, og forsalar þess lá innan til.

40:22 And the windows thereof, and the arches thereof, and the palm-trees thereof, were after the measure of the gate whose prospect is toward the east; and they went up unto it by seven steps; and the arches thereof were before them.

40:23 Og hlið inn að innri forgarðinum var gegnt norðurhliðinu, eins og við austurhliðið, og hann mældi hundrað álnir frá einu hliðinu til annars.

40:23 And there was a gate to the inner court over against the *other* gate, *both* on the north and on the east; and he measured from gate to gate a hundred cubits.

40:24 Því næst lét hann mig ganga í suðurátt. Þar var hlið, sem vissi í suðurátt. Og hann mældi súlur þess og forsalar, og voru þau jöfn hinum að máli.

40:24 And he led me toward the south; and, behold, a gate toward the south: and he measured the posts thereof and the arches thereof according to these measures.

40:25 Á því voru gluggar, svo og á forsali þess, hringinn í kring, eins og hinir gluggarnir voru. Lengd þess var fimmtíu álnir og breiddin tuttugu og fimm álnir.

40:25 And there were windows in it and in the arches thereof round about, like those windows: the length was fifty cubits, and the breadth five and twenty cubits.

40:26 Var gengið upp að því um sjö þrep, og forsalar þess lá innan til, og voru pálmar á honum, hvor sínum megin, á súlum hans.

40:26 And there were seven steps to go up to it, and the arches thereof were before them; and it had palm-trees, one on this side, and another on that side, upon the posts thereof.

40:27 Og hlið var á innri forgarðinum, er vissi í suður, og hann mældi hundrað álnir frá einu hliðinu til annars í suðurátt.

40:27 And there was a gate to the inner court toward the south: and he measured from gate to gate toward the south a hundred cubits.

40:28 Þessu næst leiddi hann mig um suðurhliðið inn í innri forgarðinn og mældi suðurhliðið, var það jafnt hinum fyrri að máli.

40:28 Then he brought me to the inner court by the south gate: and he measured the south gate according to these measures;

40:29 sömuleiðis varðherbergi þess, súlur og forsalar, og voru þau jöfn hinum fyrri að máli. Á því voru gluggar, svo og á forsali þess, hringinn í kring.

40:29 and the lodges thereof, and the posts thereof, and the arches thereof, according to these measures: and there were windows in it and in the arches thereof round about; it was fifty cubits long, and five and twenty cubits broad.

40:30 Lengd þess var fimmtíu álnir og breiddin tuttugu og fimm álnir.

40:30 And there were arches round about, five and twenty cubits long, and five cubits broad.

40:31 Og forsalar þess lá út að ytri forgarðinum, og pálmar voru á súlum þess, og voru þar átta þrep upp að ganga.

40:31 And the arches thereof were toward the outer court; and palm-trees were upon the posts thereof: and the ascent to it had eight steps.

40:32 Hann leiddi mig inn í innri forgarðinn að hliðinu, sem vissi í austurátt, og mældi hliðið. Var það að máli jafnt hinum.

40:32 And he brought me into the inner court toward the east: and he measured the gate according to these measures;

40:33 Og varðherbergi þess, súlur og forsalar voru jöfn að máli hinum fyrri, og á því voru gluggar, svo og á forsali þess, hringinn í kring. Það var fimmtíu álnir á lengd og tuttugu og fimm álnir á breidd.

40:33 and the lodges thereof, and the posts thereof, and the arches thereof, according to these measures: and there were windows therein and in the arches thereof round about; it was fifty cubits long, and five and twenty cubits broad.

40:34 Og forsalar þess lá út að ytri forgarðinum, og pálmar voru á súlum þess beggja vegna. Voru þar átta þrep upp að ganga.

40:34 And the arches thereof were toward the outer court; and palm-trees were upon the posts thereof, on this side, and on that side: and the ascent to it had eight steps.

40:35 Hann leiddi mig nú að norðurhliðinu og mældi varðherbergi þess, súlur og forsalar.

40:35 And he brought me to the north gate: and he measured *it* according to these measures;

40:36 Var það jafnt að máli hinum fyrri. Á því voru gluggar hringinn í kring. Það var fimmtíu álnir á lengd og tuttugu og fimm álnir á breidd.

40:36 the lodges thereof, the posts thereof, and the arches thereof: and there were windows therein round about; the length was fifty cubits, and the breadth five and twenty cubits.

40:37 Og forsalar þess lá út að ytri forgarðinum, og pálmar voru á súlum þess beggja vegna. Voru þar átta þrep upp að ganga.

40:37 And the posts thereof were toward the outer court; and palm-trees were upon the posts thereof, on this side, and on that side: and the ascent to it had eight steps.

40:38 Þar var herbergi, og var gengið í það úr forsali hliðsins. Þar var brennifórnnin þvegin.

40:38 And a chamber with the door thereof was by the posts at the gates; there they washed the burnt-offering.

40:39 Og í forsali hliðsins stóðu tvö borð annars vegar og önnur tvö borð hins vegar til þess að slátra á þeim brennifórnninni, syndafórnninni og sektarfórnninni.

40:39 And in the porch of the gate were two tables on this side, and two tables on that side, to slay thereon the burnt-offering and the sin-offering and the trespass-offering.

40:40 Og að utanverðu, við hliðarvegginn á forsali norðurhliðsins, voru tvö borð, og við hinn hliðarvegginn á forsali hliðsins voru önnur tvö borð.

40:40 And on the *one* side without, as one goeth up to the entry of the gate toward the north, were two tables; and on the other side, which belonged to the porch of the gate, were two tables.

40:41 fjögur borð öðrum megin og fjögur borð hinumegin við hliðarvegg hliðsins, alls átta borð, sem menn slátruðu á.

40:41 Four tables were on this side, and four tables on that side, by the side of the gate; eight tables, whereupon they slew *the sacrifices*.

40:42 Voru fjögur borð til brennifórnnar af höggnum steinum. Þau voru hálftrar annarrar álnar löng, hálftrar annarrar álnar breið og álnar há. Á þau skyldi leggja áhöldin, sem höfð voru, þá er brennifórnnum og sláturfórnnum var slátrað.

40:42 And there were four tables for the burnt-offering, of hewn stone, a cubit and a half long, and a cubit and a half broad, and one cubit high; whereupon they laid the instruments wherewith they slew the burnt-offering and the sacrifice.

40:43 Umhverfis borðin var þverhandarhá rönd, og skyldi fórnnarkjötíð lagt á borðin, og yfir borðunum voru þök til þess að skýla þeim fyrir regni og hita.

40:43 And the hooks, a handbreadth long, were fastened within round about: and upon the tables was the flesh of the oblation.

40:44 Hann leiddi mig inn í innri forgarðinn, og sjá, þar voru tvö herbergi í innri forgarðinum, annað við hliðarvegg norðurhliðsins, og vissi framhlið þess í suðurátt; hitt við hliðarvegg suðurhliðsins, og vissi framhlið þess í norðurátt.

40:44 And without the inner gate were chambers for the singers in the inner court, which was at the side of the north gate; and their prospect was toward the south; one at the side of the east gate having the prospect toward the north.

40:45 Og hann sagði við mig: "Þetta herbergi, sem snýr framhlið sinni í suður, er ætlað prestunum, sem gegna þjónustu í musterinu.

40:45 And he said unto me, This chamber, whose prospect is toward the south, is for the priests, the keepers of the charge of the house;

40:46 En herbergið, sem snýr framhlíð sinni í norður, er atlað prestunum, sem gegna þjónustu við altarið. Þeir eru niðjar Sadóks, þeir einir af Levisonum mega nálgast Drottin til þess að þjóna honum."

40:46 and the chamber whose prospect is toward the north is for the priests, the keepers of the charge of the altar: these are the sons of Zadok, who from among the sons of Levi come near to Yahwe to minister unto him.

40:47 Hann mældi forgarðinn. Hann var hundrað álnir á lengd og hundrað álnir á breidd, réttur ferhyrningur, og altarið stóð fyrir framan sjálft musteríð.

40:47 And he measured the court, a hundred cubits long, and a hundred cubits broad, foursquare; and the altar was before the house.

40:48 Því næst leiddi hann mig að forsal musterisins og mældi súlur forsalarins, fimm álnir hvorumegin, og breidd dyranna var fjórtán álnir og dyraumbúnaðurinn þrjár álnir hvorumegin.

40:48 Then he brought me to the porch of the house, and measured each post of the porch, five cubits on this side, and five cubits on that side: and the breadth of the gate was three cubits on this side, and three cubits on that side.

40:49 Forsalurinn var tuttugu álnir á lengd og tólf álnir á breidd, og var um tíu þrep upp að ganga að honum. En við dyrastafina voru súlur, ein hvorumegin.

40:49 The length of the porch was twenty cubits, and the breadth eleven cubits; even by the steps whereby they went up to it: and there were pillars by the posts, one on this side, and another on that side.

41:1 Þessu næst leiddi hann mig inn í aðalhúsið og mældi súlurnar, og voru þær sex álnir að þykkt báðumegin.

41:1 And he brought me to the temple, and measured the posts, six cubits broad on the one side, and six cubits broad on the other side, which was the breadth of the tabernacle.

41:2 Og dyrnar voru tíu álna breiðar og dyraveggurinn fimm álnir hvorumegin. Hann mældi lengd Hins heilaga, og var hún fjórutíu álnir og breiddin tuttugu álnir.

41:2 And the breadth of the entrance was ten cubits; and the sides of the entrance were five cubits on the one side, and five cubits on the other side: and he measured the length thereof, forty cubits, and the breadth, twenty cubits.

41:3 Síðan gekk hann inn fyrir og mældi dyrastöplana, og voru þeir tveggja álna þykkir og vídd dyranna sex álnir, og dyraveggurinn sjö álnir hvorumegin.

41:3 Then went he inward, and measured each post of the entrance, two cubits; and the entrance, six cubits; and the breadth of the entrance, seven cubits.

41:4 Og hann mældi lengd hússins, og var hún tuttugu álnir, og breiddin tuttugu álnir frammi við aðalhúsið. Og hann sagði við mig: "Þetta er Hlið allrahelgasta."

41:4 And he measured the length thereof, twenty cubits, and the breadth, twenty cubits, before the temple: and he said unto me, This is the most holy place.

41:5 Þessu næst mældi hann musterisvegginn, og var hann sex álna þykkur og breidd hliðarhússins fjórar álnir allt í kringum musteríð.

41:5 Then he measured the wall of the house, six cubits; and the breadth of every side-chamber, four cubits, round about the house on every side.

41:6 Lágu herbergin hvert áfast við annað, þrjátíu herbergi á þremur hæðum. Stallar voru á veggnum, sem var á musterinu fyrir hliðarherbergin allt í kring, til þess að þau hvildu á honum, en væru eigi fest á musterisvegginn.

41:6 And the side-chambers were in three stories, one over another, and thirty in order; and they entered into the wall which belonged to the house for the side-chambers round about, that they might have hold *therein*, and not have hold in the wall of the house.

41:7 Og þau urðu æ breiðari, því ofar sem þau lágu kringum musteríð, því að hliðarherbergin voru alveg upp úr hringinn í kringum musteríð. Fyrir því minnkaði breidd hússins upp á við, og mátti ganga af neðsta gólfi hliðarhússins yfir neðra loftið upp á efra loftið.

41:7 And the side-chambers were broader as they encompassed *the house* higher and higher; for the encompassing of the house went higher and higher round about the house: therefore the breadth of the house *continued* upward; and so one went up *from* the lowest *chamber* to the highest by the middle *chamber*.

41:8 Þá sá ég, að á musterishúsinu var pallur hringinn í kring, og grundvöllur hliðarherbergjanna var full sex álna mælistöng.

41:8 I saw also that the house had a raised basement round about: the foundations of the side-chambers were a full reed of six great cubits.

41:9 Þykkt útveggisins á hliðarhúsinu var fimm álnir, og var autt svæði milli hliðarhússins og musterisins.

41:9 The thickness of the wall, which was for the side-chambers, on the outside, was five cubits: and that which was left was the place of the side-chambers that belonged to the house.

41:10 milli herbergjanna, tuttugu álna breitt hringinn í kringum musteríð.

41:10 And between the chambers was a breadth of twenty cubits round about the house on every side.

41:11 Dyr gengu frá hliðarhúsinu að auðu svæði, aðrar dyrnar til norðurs, hinar til suðurs. Og breidd auða svæðisins var fimm álnir hringinn í kring.

41:11 And the doors of the side-chambers were toward *the place* that was left, one door toward the north, and another door toward the south: and the breadth of the place that was left was five cubits round about.

41:12 Hús lá gegnt afgirta svæðinu við vesturhlíðina. Var það sjötíu

álna breitt og veggur þess fimm álna þykkur hringinn í kring og lengd þess níutíu álnir.

41:12 And the building that was before the separate place at the side toward the west was seventy cubits broad; and the wall of the building was five cubits thick round about, and the length thereof ninety cubits.

41:13 Þessu næst mældi hann musterishúsið, og var það hundrað álna langt. Afgirta svæðið og húsið með veggjum þess var hundrað álnir á lengd.

41:13 So he measured the house, a hundred cubits long; and the separate place, and the building, with the walls thereof, a hundred cubits long;

41:14 Og framhlíð musterishússins og afgirta svæðið austan megin var hundrað álnir á breidd.

41:14 also the breadth of the face of the house, and of the separate place toward the east, a hundred cubits.

41:15 Og hann mældi lengd hússins gegnt afgirta svæðinu vestan við það og súlnagöng þess beggja vegna, og var það hundrað álnir. Aðalhúsið, innhúsið og forsalur þess.

41:15 And he measured the length of the building before the separate place which was at the back thereof, and the galleries thereof on the one side and on the other side, a hundred cubits; and the inner temple, and the porches of the court;

41:16 Þröskuldarnir og skáhöllu gluggarnir og súlnagöngin umhverfis, þessi þrjú hús voru þiljuð frá jörðu og upp að gluggum . . .

41:16 the thresholds, and the closed windows, and the galleries round about on their three stories, over against the threshold, ceiled with wood round about, and *from* the ground up to the windows, (now the windows were covered),

41:17 Uppi yfir dyrum aðalhússins innan og utan og á öllum veggnum innan og utan hringinn í kring

41:17 to *the space* above the door, even unto the inner house, and without, and by all the wall round about within and without, by measure.

41:18 voru gjörðir kerúbar og pálmar, og var einn palmi milli hverra tveggja kerúba. En kerúbinn hafði tvö andlit.

41:18 And it was made with cherubim and palm-trees; and a palm-tree was between cherub and cherub, and every cherub had two faces;

41:19 Annars vegar sneri mannsandlit að palmanum, en ljónsandlit hins vegar. Svø var á húsinu allt um kring.

41:19 so that there was the face of a man toward the palm-tree on the one side, and the face of a young lion toward the palm-tree on the other side. *thus was it* made through all the house round about:

41:20 Neðan frá gólfi og upp fyrir dyr voru gjörðir kerúbar og pálmar á veggnum.

41:20 from the ground unto above the door were cherubim and palm-trees made: *thus was the wall of the temple*.

41:21 Umgjörðin yfir dyrunum og dyrastafir aðalhússins mynduðu

ferhyrning. Fyrir framan helgidóminn var eitthvað, sem líktist

41:21 As for the temple, the door-posts were squared; and as for the face of the sanctuary, the appearance *thereof* was as the appearance *of the temple*.

41:22 altari af tré, þriggja álna hátt. Það var tvær álnir á lengd og tvær álnir á breidd, og á því voru horn, og undirstöður þess og hliðveggir voru af tré. Og hann sagði við mig: "Þetta er borðið, sem stendur frammi fyrir Drottni."

41:22 The altar was of wood, three cubits high, and the length thereof two cubits; and the corners thereof, and the length thereof, and the walls thereof, were of wood: and he said unto me, This is the table that is before Yahwe.

41:23 Og tvöfaldar hurðir voru á aðalhúsinu og helgidóminum.

41:23 And the temple and the sanctuary had two doors.

41:24 Í hvorum dyrum voru tvær hurðir, er léku á hjörum.

41:24 And the doors had two leaves *apiece*, two turning leaves: two *leaves* for the one door, and two leaves for the other.

41:25 Og á hurðunum voru kerúbar og pálmar, eins og á veggjunum, og þakskyggni af tré var fram af forsalsnum.

41:25 And there were made on them, on the doors of the temple, cherubim and palm-trees, like as were made upon the walls; and there was a threshold of wood upon the face of the porch without.

41:26 Og skáhallir gluggar og pálmar voru beggja vegna á hliðarveggjum forsalsins . . .

41:26 And there were closed windows and palm-trees on the one side and on the other side, on the sides of the porch: thus were the side-chambers of the house, and the thresholds.

42:1 Því næst fór hann með mig út í ytri forgarðinn, í norðurátt. Og hann leiddi mig að herberginu, sem er gegnt algirta svæðinu og gegnt húsinu, sem liggur til norðurs.

42:1 Then he brought me forth into the outer court, the way toward the north: and he brought me into the chamber that was over against the separate place, and which was over against the building toward the north.

42:2 Það var hundrað álnir á lengd og fimmtíu álnir á breidd.

42:2 Before the length of a hundred cubits was the north door, and the breadth was fifty cubits.

42:3 Og gegnt dyrunum, sem lágu inn í innri forgarðinn, og gegnt steingólfi ytri forgarðsins, voru tvenn súlnagöng, hvor fyrir framan önnur, svo að salirnir voru þrír.

42:3 Over against the twenty *cubits* which belonged to the inner court, and over against the pavement which belonged to the outer court, was gallery against gallery in the third story.

42:4 Og fyrir framan herbergin var tíu álna breiður gangur inn að innri

forgarðinum, hundrað álna langur, og sneru dyr hans í norður.

42:4 And before the chambers was a walk of ten cubits' breadth inward, a way of one cubit; and their doors were toward the north.

42:5 En efstu herbergin voru styttri, því að súlnagöngin námu meira af þeim en af neðstu herbergjunum og miðherbergjunum.

42:5 Now the upper chambers were shorter; for the galleries took away from these, more than from the lower and the middlemost, in the building.

42:6 Því að þau voru þrilyft og höfðu engar slíkar súlur sem þær, er voru í forgarðunum. Fyrir því voru efstu herbergin að sér dregin í hlutfalli við neðstu herbergin og miðherbergin.

42:6 For they were in three stories, and they had not pillars as the pillars of the courts: therefore *the uppermost* was straitened more than the lowest and the middlemost from the ground.

42:7 Og múrinn, sem lá með endilöngum herbergjunum út að ytri forgarðinum, fyrir framan herbergin, var fimmtíu álna langur.

42:7 And the wall that was without by the side of the chambers, toward the outer court before the chambers, the length thereof was fifty cubits.

42:8 Því að herbergin, sem lágu út að ytri forgarðinum, voru fimmtíu álna löng. Og sjá, meðfram musterishúsinu voru hundrað álnir.

42:8 For the length of the chambers that were in the outer court was fifty cubits: and, lo, before the temple were a hundred cubits.

42:9 En neðan undir herbergjum þessum var innangangur að austanverðu, þegar gengið var inn í þau frá ytri forgarðinum.

42:9 And from under these chambers was the entry on the east side, as one goeth into them from the outer court.

42:10 Austanverðu við algirta svæðið og bakhúsið voru og herbergi.

42:10 In the thickness of the wall of the court toward the east, before the separate place, and before the building, there were chambers.

42:11 Og fyrir framan þau var vegur, og þau voru eins á að lita og herbergin, sem lágu norðan til, þau voru jafnlöng og jafnbreidd, og allir útgangar þeirra voru með sömu gerð og á hinum og eins og hurðir þeirra.

42:11 And the way before them was like the appearance *of the way* of the chambers which were toward the north; according to their length so was their breadth: and all their egresses were both according to their fashions, and according to their doors.

42:12 Og líkt og dyrnar á herbergjunum, sem lágu sunnan til, svo voru á þeim einar dyr, þar sem vegurinn hófst, sá er liggur til austurs inn í ytri forgarðinn, en um þær voru menn vanir að ganga inn.

42:12 And according to the doors of the chambers that were toward the south was a door at the head of the way, even the way directly before the wall toward the east, as one entereth into them.

42:13 Og hann sagði við mig: "Norðurherbergin og suðurherbergin, sem liggja fyrir framan algirta svæðið, það eru heilögu herbergin, þar sem prestarnir, er nálgast mega Drottin, eiga að eta hið háheilaga. Þar skulu þeir láta hið háheilaga og matfórnina, syndalórnina og sektarfórnina, því að staðurinn er heilagur.

42:13 Then said he unto me, The north chambers and the south chambers, which are before the separate place, they are the holy chambers, where the priests that are near unto Yahwe shall eat the most holy things: there shall they lay the most holy things, and the meal-offering, and the sin-offering, and the trespass-offering; for the place is holy.

42:14 Þegar prestarnir ganga þangað inn, - en þeir skulu ekki ganga rakkleiðis úr helgidóminum inn í ytri forgarðinn -, skulu þeir leggja þar af sér klæði sín, þau er þeir gegna þjónustu í, því að þau eru heilög. Þeir skulu fara í önnur fót og því næst ganga þangað, sem lýðurinn má vera."

42:14 When the priests enter in, then shall they not go out of the holy place into the outer court, but there they shall lay their garments wherein they minister; for they are holy: and they shall put on other garments, and shall approach to that which pertaineth to the people.

42:15 En er hann hafði mælt allt musterið að innanverðu, fór hann út með mig, í áttina til hliðsins, er veit til austurs, og mældi það að utan hringinn í kring.

42:15 Now when he had made an end of measuring the inner house, he brought me forth by the way of the gate whose prospect is toward the east, and measured it round about.

42:16 Hann mældi austurhliðina: fimm hundruð álnir með mælistönginni. Og hann sneri við

42:16 He measured on the east side with the measuring reed five hundred reeds, with the measuring reed round about.

42:17 og mældi norðurhliðina: fimm hundruð álnir með mælistönginni. Og hann sneri við

42:17 He measured on the north side five hundred reeds with the measuring reed round about.

42:18 að suðurhliðinni og mældi fimm hundruð álnir með mælistönginni.

42:18 He measured on the south side five hundred reeds with the measuring reed.

42:19 Og hann sneri sér að vesturhliðinni og mældi fimm hundruð álnir með mælistönginni.

42:19 He turned about to the west side, and measured five hundred reeds with the measuring reed.

42:20 Hann mældi það frá þeim fjórum hliðum: lengdin fimm hundruð álnir og breiddin fimm hundruð álnir. Allt umhverfis það var múrveggur til þess að skilja hið heilaga frá hinu óheilaga.

42:20 He measured it on the four sides: it had a wall round about, the length five hundred, and the breadth five hundred, to make a separation between that which was holy and that which was common.

43:1 Þá leiddi hann mig að hliðinu, sem vissi til austurs.

43:1 Afterward he brought me to the gate, even the gate that looketh toward the east.

43:2 og sjá, þá kom dýrð Ísraels Guðs úr austri, og var að heyra sem nið mikilla vatna, og landið var uppljómað af dýrð hans.

43:2 And, behold, the glory of the God of Israel came from the way of the east: and his voice was like the sound of many waters; and the earth shined with his glory.

43:3 Og sú sýn, sem ég sá, var eins og sýnin, er ég sá, þá er hann kom til þess að eyða borgina, og sem sýnin, er ég sá við Kebarfljótið. Og ég féll fram á ásjónu mína.

43:3 And it was according to the appearance of the vision which I saw, even according to the vision that I saw when I came to destroy the city; and the visions were like the vision that I saw by the river Chebar; and I fell upon my face.

43:4 Og dýrð Drottins fór nú inn í musterið um hliðið, sem til austurs vissi.

43:4 And the glory of Yahwe came into the house by the way of the gate whose prospect is toward the east.

43:5 Kraftur andans hóf mig upp og færði mig inn í innri förgarðinn, og sjá, musterið var fullt af dýrð Drottins.

43:5 And the Spirit took me up, and brought me into the inner court; and, behold, the glory of Yahwe filled the house.

43:6 Og ég heyrði einhvern tala til mín úr musterinu, og stóð þó maðurinn enn hjá mér.

43:6 And I heard one speaking unto me out of the house; and a man stood by me.

43:7 og hann sagði við mig: "Mannsson, þetta er staður hásetis míns og þetta er skör fóta minna, hér vil ég búa meðal Ísraelsmanna að eilífu. Og Ísraelsmenn skulu eigi framar flekka mitt heilaga nafn, hvorki þeir né konungar þeirra, með hördómi sínum og líkum konunga sinna.

43:7 And he said unto me, Son of man, *this* is the place of my throne, and the place of the soles of my feet, where I will dwell in the midst of the children of Israel for ever. And the house of Israel shall no more defile my holy name, neither they, nor their kings, by their whoredom, and by the dead bodies of their kings *in* their high places;

43:8 með því að þeir settu þröskuld sinn hjá mínum þröskuldi og dyrastafi sína hjá mínum dyrastafi, svo að ekki var nema veggurinn milli mín og þeirra. Og þannig flekkuðu þeir mitt heilaga nafn með svivirðingum sínum, þeim er þeir frömdu, svo að ég tortímdi þeim í reiði minni.

43:8 in their setting of their threshold by my threshold, and their door-post beside my door-post, and there was *but* the wall between me and them; and they have defiled my holy name by their abominations which they have committed: wherefore I have consumed them in mine anger.

43:9 Nú munu þeir láta hördóm sinn og lík konunga sinna vera langt í burtu

frá mér, og ég mun búa meðal þeirra að eilífu.

43:9 Now let them put away their whoredom, and the dead bodies of their kings, far from me; and I will dwell in the midst of them for ever.

43:10 En þú, mannsson, lýs þú musterinu fyrir Ísraelsmönnum, til þess að þeir blygðist sín fyrir misgjörðir sínar.

43:10 Thou, son of man, show the house to the house of Israel, that they may be ashamed of their iniquities; and let them measure the pattern.

43:11 Og þegar þeir blygðast sín fyrir allt það, sem þeir hafa framið, þá skalt þú draga upp musterið og skipulag þess, útgangana úr því og inngangana í það og alla lögum þess og kunngjöra þeim allar tilskipanir og lagafyrirmæli um það, og skrifa þú það upp fyrir augum þeirra, til þess að þeir athugi alla lögum þess og öll ákvæði um það og fari eftir þeim.

43:11 And if they be ashamed of all that they have done, make known unto them the form of the house, and the fashion thereof, and the egresses thereof, and the entrances thereof, and all the forms thereof, and all the ordinances thereof, and all the forms thereof, and all the laws thereof; and write it in their sight; that they may keep the whole form thereof, and all the ordinances thereof, and do them.

43:12 Þetta er ákvæðið um musterið: Elst uppi á fjallinu skal allt svæði þess hringinn í kring teljast háheilagt. Sjá, þetta er ákvæðið um musterið."

43:12 This is the law of the house: upon the top of the mountain the whole limit thereof round about shall be most holy. Behold, this is the law of the house.

43:13 Þetta er mál altarisins að álnatali, alinin talin ein alin og þverhönd: Umgjörðin niður við jörðina skal vera álnar há og álnar breið og brúnin út á röndinni hringinn í kring spannarbreið. Og þetta er hæð altarisins:

43:13 And these are the measures of the altar by cubits (the cubit is a cubit and a handbreadth): the bottom shall be a cubit, and the breadth a cubit, and the border thereof by the edge thereof round about a span; and this shall be the base of the altar.

43:14 Frá umgjörðinni niður við jörðina upp að neðri stallinum tvær álnir og breiddin ein alin, og frá minni stallinum upp á meiri stallinn fjórar álnir og breiddin ein alin.

43:14 And from the bottom upon the ground to the lower ledge shall be two cubits, and the breadth one cubit; and from the lesser ledge to the greater ledge shall be four cubits, and the breadth a cubit.

43:15 Og eldstæðið var fjórar álnir, og upp af eldstæðinu gengu hornin fjögur.

43:15 And the upper altar shall be four cubits; and from the altar hearth and upward there shall be four horns.

43:16 Og eldstæðið var tólf álna langt og tólf álna breitt, ferhyrningur með fjórum jöfnum hliðum.

43:16 And the altar hearth shall be twelve cubits long by twelve broad,

square in the four sides thereof.

43:17 Og meiri stallurinn var fjórtán álna langur og fjórtán álna breiður á hliðarnar fjórar, og brúnin í kringum hann hálf alin og umgjörðin um hann ein alin hringinn í kring. En þrepin upp að altarinu vissu í austur.

43:17 And the ledge shall be fourteen cubits long by fourteen broad in the four sides thereof; and the border about it shall be half a cubit; and the bottom thereof shall be a cubit round about; and the steps thereof shall look toward the east.

43:18 Og hann sagði við mig: "Mannsson, svo segir Drottinn Guð: Þetta eru ákvæðin um altarið þann dag, er það er albuíð, svo að á því verði fórnað brenniförn og blóði stökkt á það. 43:18 And he said unto me, Son of man, thus saith the Lord Yahwe: These are the ordinances of the altar in the day when they shall make it, to offer burnt-offerings thereon, and to sprinkle blood thereon.

43:19 Þá skalt þú fá ungan uxa til syndafórna levitaprestunum, sem eru af ætt Sadóks og mega nálgast mig, - segir Drottinn Guð - til þess að þjóna mér.

43:19 Thou shalt give to the priests the Levites that are of the seed of Zadok, who are near unto me, to minister unto me, saith the Lord Yahwe, a young bullock for a sin-offering.

43:20 Þú skalt taka nokkuð af blóði hans og ríða því á fjögur horn altarisins, og á fjórar hyrningar stallanna og á umgjörðina hringinn í kring og syndhreinsa það og friðþægja fyrir það.

43:20 And thou shalt take of the blood thereof, and put it on the four horns of it, and on the four corners of the ledge, and upon the border round about: thus shalt thou cleanse it and make atonement for it.

43:21 Síðan skalt þú taka syndafórnauxann og láta brenna hann hjá varðhúsi musterisins fyrir utan helgidóminn.

43:21 Thou shalt also take the bullock of the sin-offering, and it shall be burnt in the appointed place of the house, without the sanctuary.

43:22 Annan daginn skalt þú færa gallalausan geithafur í syndaförn, til þess að altarið verði syndhreinsað með honum, eins og það var syndhreinsað með uxanum.

43:22 And on the second day thou shalt offer a he-goat without blemish for a sin-offering; and they shall cleanse the altar, as they did cleanse it with the bullock.

43:23 Þegar þú hefir lokið syndhreinsuninni, skaltu leiða fram ungan uxa, gallalausan, og hrút af hjörðinni gallalausan.

43:23 When thou hast made an end of cleansing it, thou shalt offer a young bullock without blemish, and a ram out of the flock without blemish.

43:24 Skalt þú leiða þá fram fyrir Drottin, og skulu prestarnir dreifa salti á þá og fórna þeim í brenniförn Drottni til handa.

43:24 And thou shalt bring them near before Yahwe, and the priests shall cast salt upon them, and they shall offer them up for a burnt-offering unto Yahwe.

43:25 *Sjö daga samfleytt skalt þú daglega fórna hafri í syndafórn, og auk þess skal fórna ungum uxu og hrút af hjörðinni, báðum gallalausum.*

43:25 Seven days shalt thou prepare every day a goat for a sin-offering: they shall also prepare a young bullock, and a ram out of the flock, without blemish.

43:26 *Sjö daga skulu menn þiggja altarið í frið og hreinsa það og vigja það.*

43:26 Seven days shall they make atonement for the altar and purify it; so shall they consecrate it.

43:27 *Ög er þeir hafa fullnað dagana, þá skulu prestarnir áttunda daginn og þaðan í frá fórna á altarinu brennifórnunum yðar og heillafórnunum, og ég vil taka yður náðarsamlega, segir Drottinn Guð."*

43:27 And when they have accomplished the days, it shall be that upon the eighth day, and forward, the priests shall make your burnt-offerings upon the altar, and your peace-offerings; and I will accept you, saith the Lord Yahwe.

44:1 *Hann leiddi mig nú aftur út að ytra hlið helgidómsins, því er til austurs vissi. Það var lokað.*

44:1 Then he brought me back by the way of the outer gate of the sanctuary, which looketh toward the east; and it was shut.

44:2 *Ög Drottinn sagði við mig: "Þetta hlið skal vera lokað og ekki opnað verða. Enginn maður skal inn um það ganga, því að Drottinn, Ísraels Guð, hefir inn um það gengið. Fyrir því skal það lokað vera.*

44:2 And Yahwe said unto me, This gate shall be shut; it shall not be opened, neither shall any man enter in by it; for Yahwe, the God of Israel, hath entered in by it; therefore it shall be shut.

44:3 *Þó má landshöfðinginn setjast þar niður til þess að eta fórnarmáltið frammi fyrir Drottni. Skal hann fara inn um forsal hliðsins og fara út aftur sama veg."*

44:3 As for the prince, he shall sit therein as prince to eat bread before Yahwe; he shall enter by the way of the porch of the gate, and shall go out by the way of the same.

44:4 *Því næst leiddi hann mig að norðurhliðinu fyrir framan framhlið musterisins. Sá ég þá, hversu dýrð Drottins fyllti musteri Drottins, og ég féll fram á ásjónu mína.*

44:4 Then he brought me by the way of the north gate before the house; and I looked, and, behold, the glory of Yahwe filled the house of Yahwe: and I fell upon my face.

44:5 *En Drottinn sagði við mig: "Mannsson, legg þér á hjarta, sjá með augum þínum og hlýð með eyrum þínum á allt það, sem ég segi þér um öll ákvæði viðvikjandi musteri Drottins og um allar þær tilskipanir, er það snerta, og gæt vandlega að inngöngunni í musterið og öllum útgöngum úr helgidóminum.*

44:5 And Yahwe said unto me, Son of man, mark well, and behold with thine eyes, and hear with thine ears all that I say unto thee concerning all the ordinances of the house of Yahwe, and all the laws thereof; and mark well the entrance of the house, with every egress of the sanctuary.

44:6 *Seg við hina þverúðarfullu, við Ísraelsmenn: Svo segir Drottinn Guð: Nú hafið þér, Ísraelsmenn, nógu lengi framið allar yðar svivirðingar.*

44:6 And thou shalt say to the rebellious, even to the house of Israel, Thus saith the Lord Yahwe: O ye house of Israel, let it suffice you of all your abominations,

44:7 *þar sem þér leiddið inn útlenda menn, óumskorna bæði á hjarta og á holdi, að þeir væru í helgidómi mínum, til þess að vanhelga musteri mitt, þegar þér færuð mér mat minn, mör og blóð, og rufuð þannig sáttmála minn ofan á allar svivirðingar yðar.*

44:7 in that ye have brought in foreigners, uncircumcised in heart and uncircumcised in flesh, to be in my sanctuary, to profane it, even my house, when ye offer my bread, the fat and the blood, and they have broken my covenant, *to add* unto all your abominations.

44:8 *Þér hafið eigi annast þjónustu helgidóma minna, heldur settuð þér þá til þess að annast þjónustuna í helgidómi mínum.*

44:8 And ye have not kept the charge of my holy things; but ye have set keepers of my charge in my sanctuary for yourselves.

44:9 *Svo segir Drottinn Guð: Enginn útlendur maður, óumskorinn bæði á hjarta og holdi, má inn í helgidóm minn koma - enginn af þeim útlendingum, sem búa meðal Ísraelsmanna.*

44:9 Thus saith the Lord Yahwe, No foreigner, uncircumcised in heart and uncircumcised in flesh, shall enter into my sanctuary, of any foreigners that are among the children of Israel.

44:10 *Levitarnir fjarlægðu sig frá mér, þá er Ísrael fór villur vegar. Með því að þeir villtust burt frá mér og eltu falsguði sína, skulu þeir gjöld taka fyrir misgjörð sína.*

44:10 But the Levites that went far from me, when Israel went astray, that went astray from me after their idols, they shall bear their iniquity.

44:11 *Þeir skulu gegna þjónustu í helgidómi mínum sem varðflokkar við hlið musterisins og sem musterisþjónar. Þeir skulu slátra brennifórninni og sláturfórninni fyrir lýðinn og standa frammi fyrir þeim til þess að þjóna þeim.*

44:11 Yet they shall be ministers in my sanctuary, having oversight at the gates of the house, and ministering in the house: they shall slay the burnt-offering and the sacrifice for the people, and they shall stand before them to minister unto them.

44:12 *Af því að þeir þjónuðu þeim frammi fyrir skurðgöðum þeirra og urðu Ísraelsmönnum fótakefli til hrösunar, fyrir því hefi ég hafið hönd mína gegn þeim, - segir Drottinn Guð - og þeir skulu taka gjöld fyrir misgjörð sína.*

44:12 Because they ministered unto them before their idols, and became a stumblingblock of iniquity unto the house of Israel; therefore have I lifted up my hand against them, saith the Lord Yahwe, and they shall bear their iniquity.

44:13 *Þeir skulu ekki nálgast mig til þess að veita mér prestþjónustu og nálgast alla helgidóma mína, hina háheilögu, heldur skulu þeir bera vanvirðu sína og taka gjöld fyrir þær svivirðingar, sem þeir frömdu.*

44:13 And they shall not come near unto me, to execute the office of priest unto me, nor to come near to any of my holy things, unto the things that are most holy; but they shall bear their shame, and their abominations which they have committed.

44:14 *Ég vil setja þá til þess að gegna þjónustu við musterið, til þess að annast það að öllu leyti og allt, sem þar er að gjöra.*

44:14 Yet will I make them keepers of the charge of the house, for all the service thereof, and for all that shall be done therein.

44:15 *En levítaprestarnir, niðjar Sadoks, þeir er ræktu þjónustu helgidóms mins, þá er Ísraelsmenn villtust frá mér, þeir skulu nálgast mig til þess að þjóna mér, og þeir skulu ganga fram fyrir mig til þess að færa mér mör og blóð - segir Drottinn Guð.*

44:15 But the priests the Levites, the sons of Zadok, that kept the charge of my sanctuary when the children of Israel went astray from me, they shall come near to me to minister unto me; and they shall stand before me to offer unto me the fat and the blood, saith the Lord Yahwe:

44:16 *Þeir skulu ganga inn í helgidóm minn og þeir skulu nálgast borð mitt til að þjóna mér, og þeir skulu rækja þjónustu mína.*

44:16 They shall enter into my sanctuary, and they shall come near to my table, to minister unto me, and they shall keep my charge.

44:17 *Ög er þeir ganga inn í hlið innri forgarðsins, skulu þeir klæðast linklæðum. Ekkert ullarfat skulu þeir á sér bera, þá er þeir gegna þjónustu í hliðum innri forgarðsins og þar innar af.*

44:17 And it shall be that, when they enter in at the gates of the inner court, they shall be clothed with linen garments; and no wool shall come upon them, while they minister in the gates of the inner court, and within.

44:18 *Þeir skulu hafa ennidúka af líni um höfuð sér og limbrækur um lendar sér. Eigi skulu þeir gyrðast neinu, er svita veldur.*

44:18 They shall have linen tires upon their heads, and shall have linen breeches upon their loins; they shall not gird themselves with *anything that causeth* sweat.

44:19 *En þegar þeir ganga út í ytri forgarðinn til lýðsins, skulu þeir fara úr þeim klæðum, er þeir gegna þjónustu í, og leggja þau í herbergi helgidómsins og fara í önnur klæði, svo að þeir helgi ekki lýðinn með klæðum sínum.*

44:19 And when they go forth into the outer court, even into the outer court to the people, they shall put off their garments wherein they

minister, and lay them in the holy chambers; and they shall put on other garments, that they sanctify not the people with their garments.

44:20 Þeir skulu ekki raka höfuð sín, né láta hárið flaka, heldur hafa stýft há.

44:20 Neither shall they shave their heads, nor suffer their locks to grow long; they shall only cut off the hair of their heads.

44:21 Vin skal enginn prestur drekka, þegar hann gengur inn í innri forgarðinn.

44:21 Neither shall any of the priests drink wine, when they enter into the inner court.

44:22 Enga ekkju né þá konu, sem við mann er skilin, mega þeir taka sér að eigin konu, heldur aðeins meyjar af ætt Ísraelsmanna. Þó mega þeir kvongast ekkju, sé hún ekkja eftir prest.

44:22 Neither shall they take for their wives a widow, nor her that is put away; but they shall take virgins of the seed of the house of Israel, or a widow that is the widow of a priest.

44:23 Þeir skulu kenna lýð mínum að gjöra greinarmun á heilögu og óheilögu og fræða hann um muninn á óhreinu og hreinu.

44:23 And they shall teach my people the difference between the holy and the common, and cause them to discern between the unclean and the clean.

44:24 Og þeir skulu standa frammi til þess að dæma í deilumálum manna. Eftir mínum lögum skulu þeir dæma þá, og boðorða minna og ákveða skulu þeir gæta á öllum löghátiðum mínum og halda helga hvíldardaga mína.

44:24 And in a controversy they shall stand to judge; according to mine ordinances shall they judge it: and they shall keep my laws and my statutes in all my appointed feasts; and they shall hallow my sabbaths.

44:25 Eigi mega þeir koma nærri líki, svo að þeir saurgist af, nema sé lík föður eða móður, sonar eða dóttur, bróður eða systur, sem ekki hefir verið manni gefin, á því mega þeir saurga sig.

44:25 And they shall go in to no dead person to defile themselves; but for father, or for mother, or for son, or for daughter, for brother, or for sister that hath had no husband, they may defile themselves.

44:26 Og eftir að hann er hreinn orðinn, skulu honum taldir sjö dagar.

44:26 And after he is cleansed, they shall reckon unto him seven days.

44:27 Og daginn sem hann gengur aftur inn í helgidóminn, inn í innri forgarðinn til þess að gegna þjónustu í helgidóminum, skal hann fram bera syndaförn sína - segir Drottinn Guð.

44:27 And in the day that he goeth into the sanctuary, into the inner court, to minister in the sanctuary, he shall offer his sin-offering, saith the Lord Yahwe.

44:28 Óðal skulu þeir ekkert fá. Ég er óðal þeirra. Og ekki skuluð þér gefa þeim fasteign í Ísrael, ég er fasteign þeirra.

44:28 And they shall have an inheritance: I am their inheritance; and ye shall give them no possession in Israel; I am their possession.

44:29 Þeir skulu hafa uppeldi sitt af matfórnum, syndafórnum og sektarfórnum, og allt, sem er banni helgað í Ísrael, skal tilheyra þeim.

44:29 They shall eat the meal-offering, and the sin-offering, and the trespass-offering; and every devoted thing in Israel shall be theirs.

44:30 Og hið besta af öllum frumgróða, hvers kyns sem er, og allar förnir, hvers kyns sem eru af öllu því, er þér færð að förnargjöf, skal tilheyra prestunum. Þér skuluð og gefa prestunum hið besta af deigi yðar til þess að leiða blessun niður yfir hús yðar.

44:30 And the first of all the first-fruits of every thing, and every oblation of everything, of all your oblations, shall be for the priest: ye shall also give unto the priests the first of your dough, to cause a blessing to rest on thy house.

44:31 Prestarnir mega ekki eta neitt sjálfdaugt né það, sem dyrrífið er, hvort heldur er fugl eða fénaður.

44:31 The priests shall not eat of anything that dieth of itself, or is torn, whether it be bird or beast.

45:1 Þegar þér skiptið landinu með hlutkesti til arfleifðar, skuluð þér gefa Drottni förnargjöf af því, heilaga landspildu, 25.000 álna á lengd og 20.000 álna á breidd. Skal hún heilög vera innan takmarka sinna í allar áttir.

45:1 Moreover, when ye shall divide by lot the land for inheritance, ye shall offer an oblation unto Yahwe, a holy portion of the land; the length shall be the length of five and twenty thousand reeds, and the breadth shall be ten thousand: it shall be holy in all the border thereof round about.

45:2 (Þar af skal falla undir helgidóminn ferhyrndur flötur, fimm hundruð álna á hvern veg, og fimmtíu álna teigur skal vera kringum hann.)

45:2 Of this there shall be for the holy place five hundred *in length* by five hundred *in breadth*, square round about; and fifty cubits for the suburbs thereof round about.

45:3 Af þessum mælda reit skalt þú mæla spildu 25.000 álna langa og 10.000 álna breiða. Á henni skal helgidómurinn, hinn háheilagi, standa.

45:3 And of this measure shalt thou measure a length of five and twenty thousand, and a breadth of ten thousand: and in it shall be the sanctuary, which is most holy.

45:4 Það er helgigjöf í jarðeign. Skal hún tilheyra prestunum, þeim er gegna þjónustu við helgidóminn og nálgast mega Drottin til að þjóna honum. Skal það vera húsastæði handa þeim og tilheyra helgidóminum sem heilagt svæði.

45:4 It is a holy portion of the land; it shall be for the priests, the ministers of the sanctuary, that come near to minister unto Yahwe; and it shall be a place for their houses, and a holy place for the sanctuary.

45:5 Og 25.000 álna löng landspilda og 10.000 álna breið skal falla undir levítana, þá er þjónustu gegna við musterið, sem þeirra land fyrir borgir til þess að búa í.

45:5 And five and twenty thousand in length, and ten thousand in breadth, shall be unto the Levites, the ministers of the house, for a possession unto themselves, *for* twenty chambers.

45:6 Og sem fasteign borgarinnar skuluð þér tiltaka 5.000 álna breiða spildu og 25.000 álna langa, jafnlanga hinna heilögu förnargjöf. Skal hún vera eign allra Ísraelsmanna.

45:6 And ye shall appoint the possession of the city five thousand broad, and five and twenty thousand long, side by side with the oblation of the holy portion: it shall be for the whole house of Israel.

45:7 En handa landshöfðingjanum skuluð þér tiltaka landshluta beggja vegna við helguðu landspilduna og borgarreitinn, meðfram hinna helguðu landspildu og meðfram borgarreitnum, vestanmegin til vesturs og austanmegin til austurs, og skal hann vera jafnlangur einum erfðahluta ættkvíslanna og ná frá vesturtakmörkum til austurtakmarka landsins.

45:7 And *whatsoever* is for the prince *shall be* on the one side and on the other side of the holy oblation and of the possession of the city, in front of the holy oblation and in front of the possession of the city, on the west side westward, and on the east side eastward; and in length answerable unto one of the portions, from the west border unto the east border.

45:8 Þetta skal vera landeign hans í Ísrael, svo að höfðingjar mínir veiti eigi framar þjóð minni yfirgang, heldur fái Ísraelsmönnum landið eftir ættkvíslum þeirra.

45:8 In the land it shall be to him for a possession in Israel: and my princes shall no more oppress my people; but they shall give the land to the house of Israel according to their tribes.

45:9 Svo segir Drottinn Guð: Látið yður nægja þetta, þér Ísraels höfðingjar! Látið af ofríki og yfirgangi, en iðkið rétt og réttlæti! Látið af að reka þjóð mína af eignum hennar! - segir Drottinn Guð.

45:9 Thus saith the Lord Yahwe: Let it suffice you, O princes of Israel: remove violence and spoil, and execute justice and righteousness; take away your exactions from my people, saith the Lord Yahwe.

45:10 Þér skuluð hafa rétta vog, rétta efu og rétta bat.

45:10 Ye shall have just balances, and a just ephah, and a just bath.

45:11 Efa og bat skulu vera jafnar að máli, svo að bat taki tíunda part gómers og sömuleiðis efa tíunda part gómers. Eftir gómer skal hvort tveggja mælast.

45:11 The ephah and the bath shall be of one measure, that the bath may contain the tenth part of a homer, and the ephah the tenth part of a homer: the measure thereof shall be after the homer.

45:12 Sikill skal vera tuttugu gerur. Fimm siklar skulu vera réttir fimm og tíu siklar réttir tíu. Fimmtíu siklar skulu vera í minni.

45:12 And the shekel shall be twenty gerahs; twenty shekels, five and twenty shekels, fifteen shekels, shall be your maneh.

45:13 Þetta er fórnargjöfin, sem þér skuluð gefa: 1/6 efu af hverjum gómer hveitis og 1/6 efu af hverjum gómer byggs.

45:14 This is the oblation that ye shall offer: the sixth part of an ephah from a homer of wheat; and ye shall give the sixth part of an ephah from a homer of barley;

45:14 Og ákvæðið um olífuolíuna er þetta: 1/10 úr bat af hverju kór (því að tíu bat eru í einu kór).

45:14 and the set portion of oil, of the bath of oil, the tenth part of a bath out of the cor, which is ten baths, even a homer; (for ten baths are a homer;)

45:15 Enn fremur einn sauð af hjörðinni, af hverjum tveim hundruðum, sem fórnargjöf frá öllum kynkvíslum Ísraels til matfórnar, brennifórnar og heillafórnar, til þess að friðþægja fyrir þá - segir Drottinn Guð.

45:15 and one lamb of the flock, out of two hundred, from the well-watered pastures of Israel; for a meal-offering, and for a burnt-offering, and for peace-offerings, to make atonement for them, saith the Lord Yahwe.

45:16 Allur landslýðurinn skal vera skyldur til að færa landshöfðingjanum í Ísrael þessa fórnargjöf.

45:16 All the people of the land shall give unto this oblation for the prince in Israel.

45:17 En landshöfðinginn skal vera skyldur að leggja til brennifórnir, matfórn og dreypifórn á hátíðum, tunglkomum og hildardögum við allar hátíðasamkomur Ísraelsmanna. Hann skal láta fram bera syndafórnina og matfórnina og brennifórnina og heillafórnirnar til þess að friðþægja fyrir Ísraelsmenn.

45:17 And it shall be the prince's part to give the burnt-offerings, and the meal-offerings, and the drink-offerings, in the feasts, and on the new moons, and on the sabbaths, in all the appointed feasts of the house of Israel: he shall prepare the sin-offering, and the meal-offering, and the burnt-offering, and the peace-offerings, to make atonement for the house of Israel.

45:18 Svo segir Drottinn Guð: Á fyrsta degi hins fyrsta mánaðar skalt þú taka ungan úxa gallalausan og syndhreinsa helgidóminn.

45:18 Thus saith the Lord Yahwe: In the first month, in the first day of the month, thou shalt take a young bullock without blemish; and thou shalt cleanse the sanctuary.

45:19 Og presturinn skal taka af blóði syndafórnarinnar og ríða á dyrastafi musterisins og á fjóra hyrninga altarisstallanna og á dyrastafi hliðsins að innri forgarðinum.

45:19 And the priest shall take of the blood of the sin-offering, and put it upon the door-posts of the house, and upon the four corners of the ledge of the altar, and upon the posts of the gate of the inner court.

45:20 Og eins skalt þú gjöra á fyrsta degi hins sjöunda mánaðar vegna þeirra, sem af vangá eða fákænsku

kynnu að hafa misgjört eitthvað, og þannig skuluð þér þiggja musterið í frið.

45:20 And so thou shalt do on the seventh day of the month for every one that erreth, and for him that is simple: so shall ye make atonement for the house.

45:21 Á fjórtánda degi hins fyrsta mánaðar skuluð þér halda páskahátíðina, í sjö daga skulu etín ósýró brauð.

45:21 In the first month, in the fourteenth day of the month, ye shall have the passover, a feast of seven days; unleavened bread shall be eaten.

45:22 Og á þeim degi skal landshöfðinginn láta bera fram uxa í syndafórn fyrir sig og allan landslýðinn.

45:22 And upon that day shall the prince prepare for himself and for all the people of the land a bullock for a sin-offering.

45:23 Og sjö daga hátíðarinnar skal hann láta fram bera sem brennifórn Drottni til handa sjö uxa og sjö hrúta gallalausa, á hverjum degi þessa sjö daga, svo og daglega geithafur í syndafórn.

45:23 And the seven days of the feast he shall prepare a burnt-offering to Yahwe, seven bullocks and seven rams without blemish daily the seven days; and a he-goat daily for a sin-offering.

45:24 Og sem matfórn skal hann láta fram bera efu með hverjum uxa og efu með hverjum hrút, og olíu, hin með hverri efu.

45:24 And he shall prepare a meal-offering, an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and a hin of oil to an ephah.

45:25 Á fimmtánda degi hins sjöunda mánaðar, á hátíðinni, skal hann í sjö daga láta fram bera jafnmikið þessu, bæði syndafórn og brennifórn og matfórn og olíu.

45:25 In the seventh month, in the fifteenth day of the month, in the feast, shall he do the like the seven days; according to the sin-offering, according to the burnt-offering, and according to the meal-offering, and according to the oil.

46:1 Svo segir Drottinn Guð: Hlið innri forgarðsins, það er snýr í austur, skal lokað vera sex virku dagana, en hildardaginn skal opna það og tunglkomudaginn skal opna það.

46:1 Thus saith the Lord Yahwe: The gate of the inner court that looketh toward the east shall be shut the six working days; but on the sabbath day it shall be opened, and on the day of the new moon it shall be opened.

46:2 Og landshöfðinginn skal koma að utan og ganga inn um forsal hliðsins og nema staðar við dyrastafi hliðsins. Þá skulu prestarnir bera fram brennifórn hans og heillafórn, en hann skal falla fram á þröskuldi hliðsins og ganga síðan út aftur, og hliðinu skal ekki loka til kvelds.

46:2 And the prince shall enter by the way of the porch of the gate without, and shall stand by the post of the gate; and the priests shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, and he shall worship at the threshold of the gate: then he shall go forth;

but the gate shall not be shut until the evening.

46:3 Og landslýðurinn skal falla fram fyrir auglit Drottins við dyr þessa hliðs á hildardögum og tunglkomudögum.

46:3 And the people of the land shall worship at the door of that gate before Yahwe on the sabbaths and on the new moons.

46:4 Brennifórnin, sem landshöfðinginn á að færa Drottni, skal vera: Á hildardegi sex sauðkindur gallalaugar og einn hrútur gallalaus.

46:4 And the burnt-offering that the prince shall offer unto Yahwe shall be on the sabbath day six lambs without blemish and a ram without blemish;

46:5 og auk þess í matfórn ein efa með hverjum hrút, og með sauðkindunum slík matfórn, er hann vill sjálfur gefa, og ein hin af olíu með hverri efu.

46:5 and the meal-offering shall be an ephah for the ram, and the meal-offering for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah.

46:6 Á tunglkomudögum skal hún vera ungneyti gallalaust og sex sauðkindur og einn hrútur, allt gallalaust.

46:6 And on the day of the new moon it shall be a young bullock without blemish, and six lambs, and a ram; they shall be without blemish:

46:7 Og hann skal láta fram bera efu með uxanum og efu með hrútnum í matfórn og með sauðkindunum svo sem hann má af hendi láta, og hin af olíu með hverri efu.

46:7 and he shall prepare a meal-offering, an ephah for the bullock, and an ephah for the ram, and for the lambs according as he is able, and a hin of oil to an ephah.

46:8 Þegar landshöfðinginn gengur inn, skal hann ganga inn um forsal hliðsins og fara sömu leið út aftur.

46:8 And when the prince shall enter, he shall go in by the way of the porch of the gate, and he shall go forth by the way thereof.

46:9 Og þegar landslýðurinn gengur fram fyrir Drottin á löghátíðunum, þá skal sá, er inn hefir gengið um norðurhliðið til þess að falla fram, aftur út fara um suðurhliðið, og sá, er inn hefir gengið um suðurhliðið, skal aftur út fara um norðurhliðið. Enginn skal aftur út fara um það hlið, sem hann hefir inn gengið, heldur skal hann út fara um það hlið, sem gegnt honum er.

46:9 But when the people of the land shall come before Yahwe in the appointed feasts, he that entereth by the way of the north gate to worship shall go forth by the way of the south gate; and he that entereth by the way of the south gate shall go forth by the way of the north gate: he shall not return by the way of the gate whereby he came in, but shall go forth straight before him.

46:10 Og landshöfðinginn skal ganga inn mitt á meðal þeirra, þegar þeir ganga inn, og fara út, þegar þeir fara út.

46:10 And the prince, when they go in, shall go in in the midst of them; and when they go forth, they shall go forth together.

46:11 Á hátíðum og löghelgum skal matfórnin vera efa með oxanum og efa með hrútnum, og með sauðkindunum slikt, er hann vill sjálfur gefa, og hin af olíu með hverri efu.

46:11 And in the feasts and in the solemnities the meal-offering shall be an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah.

46:12 Ög þegar landshöfðinginn ber fram sjálfviljaförn, brenniförn eða heillaforn sem sjálfviljaförn Drottnei til handa, þá skal upp ljúka fyrir honum því hliðinu, sem í austur snýr. Síðan skal hann bera fram brenniförn sína og heillaforn, eins og hann er vanur að gjöra á hvíldardögum, og ganga síðan út, og þegar hann er farinn út, skal loka hliðinu á eftir honum.

46:12 And when the prince shall prepare a freewill-offering, a burnt-offering or peace-offerings as a freewill-offering unto Yahwe, one shall open for him the gate that looketh toward the east; and he shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, as he doth on the sabbath day: then he shall go forth; and after his going forth one shall shut the gate.

46:13 Á degi hverjum skal hann láta fram bera ársгамla sauðkind gallalausa í brenniförn Drottnei til handa, á hverjum morgni skal hann fram bera hana.

46:13 And thou shalt prepare a lamb a year old without blemish for a burnt-offering unto Yahwe daily: morning by morning shalt thou prepare it.

46:14 Ög sem matförn skal hann fram bera með henni á hverjum morgni 1/6 efu og 1/3 hinar af olíu til þess að væta með mjölið, sem matförn Drottnei til handa. Skal það vera stöðug skyldugreiðsla.

46:14 And thou shalt prepare a meal-offering with it morning by morning, the sixth part of an ephah, and the third part of a hin of oil, to moisten the fine flour; a meal-offering unto Yahwe continually by a perpetual ordinance.

46:15 Ög þannig skulu þeir fram bera sauðkindina og matfórnina og olíuna á hverjum morgni sem stöðuga brenniförn.

46:15 Thus shall they prepare the lamb, and the meal-offering, and the oil, morning by morning, for a continual burnt-offering.

46:16 Svo segir Drottinn Guð: Ef landshöfðinginn gefur einhverjum sona sinna nokkuð af óðali sínu að gjöf, þá skal það tilheyra sonum hans. Það er erfðaeign þeirra.

46:16 Thus saith the Lord Yahwe: If the prince give a gift unto any of his sons, it is his inheritance, it shall belong to his sons; it is their possession by inheritance.

46:17 En gefi hann einhverjum þjónustumanna sinna nokkuð af óðali sínu að gjöf, þá skal hann halda því til lausnarársins. Þá skal það hverfa aftur til landshöfðingjans. En ódal sona hans skal haldast í eign þeirra.

46:17 But if he give of his inheritance a gift to one of his servants, it shall be his to the year of liberty; then it shall return to the prince; but as for his inheritance, it shall be for his sons.

46:18 Ög ekki má landshöfðinginn taka neitt af óðali lýðsins og veita honum með því yfirgang. Af sinni eigin eign verður hann að veita sonum sínum arfleið, til þess að enginn af lýð minum verði flæmdur burt frá eign sinni.

46:18 Moreover the prince shall not take of the people's inheritance, to thrust them out of their possession; he shall give inheritance to his sons out of his own possession, that my people be not scattered every man from his possession.

46:19 Því næst leiddi hann mig gegnum ganginn, sem liggur fast við hliðið, til hinna heilögu herbergja, sem ætluð eru prestunum og víta í norður. En þar var rúm í ysta horni mót vestri.

46:19 Then he brought me through the entry, which was at the side of the gate, into the holy chambers for the priests, which looked toward the north: and, behold, there was a place on the hinder part westward.

46:20 Ög hann sagði við mig: "Þetta er staðurinn, þar sem prestarnir skulu sjóða sektarfórnina og syndafórnina, og þar sem þeir skulu baka matfórnina, til þess að þeir þurfi ekki að bera það út í ytri forgarðinn og þann veg helga lýðinn."

46:20 And he said unto me, This is the place where the priests shall boil the trespass-offering and the sin-offering, and where they shall bake the meal-offering; that they bring them not forth into the outer court, to sanctify the people.

46:21 Ög hann leiddi mig út í ytri forgarðinn og lét mig ganga í gegn, út í fjögur horn forgarðsins, og sjá, litill forgarður var í hverju horni forgarðsins.

46:21 Then he brought me forth into the outer court, and caused me to pass by the four corners of the court; and, behold, in every corner of the court there was a court.

46:22 Í fjórum hornum forgarðsins voru aftur minni forgarðar, fjórutíu alnir á lengd og þrjátíu alnir á breidd. Voru þeir allir fjórir jafnir að máli.

46:22 In the four corners of the court there were courts inclosed, forty cubits long and thirty broad: these four in the corners were of one measure.

46:23 Ög í þeim var múrveggur allt í kring, allt í kring í þeim fjórum, og eldstór voru gjörðar neðan til við múrveggina allt í kring.

46:23 And there was a wall round about in them, round about the four, and boiling-places were made under the walls round about.

46:24 Ög hann sagði við mig: "Þetta eru eldhúsin, þar sem þjónustumenn musterisins skulu sjóða sláturfórnir lýðsins."

46:24 Then said he unto me, These are the boiling-houses, where the ministers of the house shall boil the sacrifice of the people.

47:1 Nú leiddi hann mig aftur að musterisdýrunum. Þá sá ég að vatn spratt upp undan þröskuldi hússins mót austri, því að framhlið musterisins vissi til austurs. Ög vatnið rann niður undan suðurhlið musterisins, sunnanvert við altarið.

47:1 And he brought me back

unto the door of the house; and, behold, waters issued out from under the threshold of the house eastward; (for the forefront of the house was toward the east;) and the waters came down from under, from the right side of the house, on the south of the altar.

47:2 Síðan leiddi hann mig út um norðurhliðið og fór með mig í kring að utanverðu að ytra hliðinu, sem snýr í austurátt. Þá sá ég að vatn vall upp undan suðurhliðinni.

47:2 Then he brought me out by the way of the gate northward, and led me round by the way without unto the outer gate, by the way of *the gate* that looketh toward the east; and, behold, there ran out waters on the right side.

47:3 Maðurinn gekk nú í austur með mælivað í hendi sér og mældi þúsund alnir. Ög hann lét mig vaða yfir um vatnið, og tók það mér í ökkla.

47:3 When the man went forth eastward with the line in his hand, he measured a thousand cubits, and he caused me to pass through the waters, waters that were to the ankles.

47:4 Þessu næst mældi hann þúsund alnir og lét mig vaða yfir um vatnið, tók vatnið mér þá til knés. Þá mældi hann enn þúsund alnir og lét mig vaða yfir um, tók vatnið mér þá í mjöðm.

47:4 Again he measured a thousand, and caused me to pass through the waters, waters that were to the knees. Again he measured a thousand, and caused me to pass through *the waters*, waters that were to the loins.

47:5 Þá mældi hann enn þúsund alnir. Var þá vatnið orðið að fljóti, svo að ég mátti ekki yfir það komast, því að vatnið var of djúpt, var orðið sundvatn, óvætt fljót.

47:5 Afterward he measured a thousand; and it was a river that I could not pass through; for the waters were risen, waters to swim in, a river that could not be passed through.

47:6 Hann sagði þá við mig: "Hefir þú séð þetta, mannsönn?" Ög hann leiddi mig aftur upp á fljótsbakkan.

47:6 And he said unto me, Son of man, hast thou seen *this*? Then he brought me, and caused me to return to the bank of the river.

47:7 Ög er ég kom þangað aftur, sá ég mjög mörg tré á fljótsbökkunum beggja vegna.

47:7 Now when I had returned, behold, upon the bank of the river were very many trees on the one side and on the other.

47:8 Þá sagði hann við mig: "Þetta vatn rennur út á austurhéraðið og þaðan ofan á sléttlendið, og þegar það fellur í Daudahafið, í salt vatnið, verður vatnið í því heilnæmt."

47:8 Then said he unto me, These waters issue forth toward the eastern region, and shall go down into the Arabah; and they shall go toward the sea; into the sea *shall the waters go* which were made to issue forth; and the waters shall be healed.

47:9 Ög allar lifandi skepnur, allt sem hrærist, fær nýtt fjör alls staðar þar sem fljótið kemur, og fiskurinn mun verða mjög mikill, því að þegar þetta vatn kemur þangað, verður vatnið í því

heilmæmt, og allt lifnar við, þar sem fljótið kemur.

47:9 And it shall come to pass, that every living creature which swarmeth, in every place whither the rivers come, shall live; and there shall be a very great multitude of fish; for these waters are come thither, and *the waters of the sea* shall be healed, and everything shall live whithersoever the river cometh.

47:10 Og fiskimenn munu standa við það frá En Gedi alla leið til En Eglaim, og vötn þess munu verða veiðistöðvar, þar sem net verða lögð. Og fiskurinn í því mun verða mjög mikill, eins og í hafinu mikla.

47:10 And it shall come to pass, that fishers shall stand by it: from En-gedi even unto En-eglaim shall be a place for the spreading of reeds; their fish shall be after their kinds, as the fish of the great sea, exceeding many.

47:11 En pyttirnir og sikin þar hjá munu ekki vera heilmæm, þau eru ætluð til saltfengjar.

47:11 But the miry places thereof, and the marshes thereof, shall not be healed; they shall be given up to salt.

47:12 En meðfram fljótinu, á bökkunum beggja vegna, munu upp renna alls konar aldintré. Laufblöð þeirra munu ekki visna og ávextir þeirra ekki dvína. Á hverjum mánuði munu þau bera nýja ávöxtu, af því að vötnin, sem þau lifa við, koma frá helgidóminum. Og ávextir þeirra munu hafðir verða til matar og laufblöð þeirra til lyfja."

47:12 And by the river upon the bank thereof, on this side and on that side, shall grow every tree for food, whose leaf shall not wither, neither shall the fruit thereof fail: it shall bring forth new fruit every month, because the waters thereof issue out of the sanctuary; and the fruit thereof shall be for food, and the leaf thereof for healing.

47:13 Svo segir Drottinn Guð: Þetta eru takmörkin, og innan þeirra skuluð þér skipta yður niður á landið eftir tólf ættkvíslum Ísraels, þó skal Jósef fá tvo hluti.

47:13 Thus saith the Lord Yahwe: This shall be the border, whereby ye shall divide the land for inheritance according to the twelve tribes of Israel: Joseph *shall have two* portions.

47:14 Þér skuluð fá landið til eignar, einn jafnt sem annar, með því að ég hét eitt sinn með eiði að gefa feðrum yðar það, og því skal land þetta falla yður til erfða.

47:14 And ye shall inherit it, one as well as another; for I sware to give it unto your fathers: and this land shall fall unto you for inheritance.

47:15 Þetta skulu vera takmörk landsins að norðanverðu: Frá hafinu mikla í áttina til Hethlón, þangað er leið liggur til Hamat.

47:15 And this shall be the border of the land: On the north side, from the great sea, by the way of Hethlon, unto the entrance of Zedad;

47:16 Sedad, Beróta, Sibraim, sem liggur á milli Damaskuslands og Hamatlands, til Hasar Enón, sem liggur á landamærum Havrans.

47:16 Hamath, Berothah, Sibraim, which is between the border of Damascus and the border of Hamath; Hazer-hatticon, which is by the border of Hauran.

47:17 Takmörkin skulu þannig liggja frá hafinu til Hasar Enón, en Damaskusland liggur lengra til norðurs. Þetta er norðurhliðin.

47:17 And the border from the sea, shall be Hazer-enon at the border of Damascus; and on the north northward is the border of Hamath. This is the north side.

47:18 Og austurhliðin: Frá Hasar Enón, sem liggur milli Havran og Damaskus, allt að eystra hafinu, er Jórdan takmarkalína milli Gileads og Ísraelslands, allt til Tamar. Þetta er austurhliðin.

47:18 And the east side, between Hauran and Damascus and Gilead, and the land of Israel, shall be the Jordan; from the *north* border unto the east sea shall ye measure. This is the east side.

47:19 Og suðurhliðin gegnt hádegisstað: Frá Tamar alla leið til Meribótvatna við Kades, að Egyptalandsá og þaðan til hafsins mikla. Þetta er suðurhliðin gegnt hádegisstað.

47:19 And the south side southward shall be from Tamar as far as the waters of Meribath-kadesh, to the brook of *Egypt*, unto the great sea. This is the south side southward.

47:20 Og vesturhliðin: Hafið mikla ræður þar takmörkum allt þangað til komið er þar gegnt, er leið liggur til Hamat. Þetta er vesturhliðin.

47:20 And the west side shall be the great sea, from the *south* border as far as over against the entrance of Hamath. This is the west side.

47:21 Þér skuluð skipta þessu landi meðal yðar eftir ættkvíslum Ísraels.

47:21 So shall ye divide this land unto you according to the tribes of Israel.

47:22 Skuluð þér skipta því með hlutkesti til arfleifðar meðal yðar og þeirra útlendra manna, er búa meðal yðar og getið hafa sonu meðal yðar. Þá skuluð þér álitá innborna Ísraelsmenn, með yður skulu þeir varpa hlutum um arfleifð meðal ættkvísla Ísraels.

47:22 And it shall come to pass, that ye shall divide it by lot for an inheritance unto you and to the strangers that sojourn among you, who shall beget children among you; and they shall be unto you as the home-born among the children of Israel; they shall have inheritance with you among the tribes of Israel.

47:23 Þér skuluð fá hverjum útlendum manni arfleifð í þeirri ættkvísl, þar sem hann býr - segir Drottinn Guð.

47:23 And it shall come to pass, that in what tribe the stranger sojourneth, there shall ye give him his inheritance, saith the Lord Yahwe.

48:1 Og þetta eru nöfn ættkvíslanna: Yst í norðri, frá hafinu í áttina til Hethlón þangað að, er leið liggur til Hamat, og þaðan til Hasar Enón, - er þá Damaskusland fyrir norðan, fram með Hamat -, og fær hver land frá austri til vesturs: Dan, einn landshluti.

48:1 Now these are the names of the

tribes: From the north end, beside the way of Hethlon to the entrance of Hamath, Hazer-enan at the border of Damascus, northward beside Hamath, (and they shall have their sides east *and* west,) Dan, one *portion*.

48:2 Og meðfram Dans landi, frá austri til vesturs: Asser, einn landshluti.

48:2 And by the border of Dan, from the east side unto the west side, Asher, one *portion*.

48:3 Og meðfram Assers landi, frá austri til vesturs: Naftali, einn landshluti.

48:3 And by the border of Asher, from the east side even unto the west side, Naphtali, one *portion*.

48:4 Og meðfram Naftali landi, frá austri til vesturs: Manasse, einn landshluti.

48:4 And by the border of Naphtali, from the east side unto the west side, Manasseh, one *portion*.

48:5 Og meðfram Manasse landi, frá austri til vesturs: Efraim, einn landshluti.

48:5 And by the border of Manasseh, from the east side unto the west side, Ephraim, one *portion*.

48:6 Og meðfram Efraims landi, frá austri til vesturs: Rúben, einn landshluti.

48:6 And by the border of Ephraim, from the east side even unto the west side, Reuben, one *portion*.

48:7 Og meðfram Rúbens landi, frá austri til vesturs: Júda, einn landshluti.

48:7 And by the border of Reuben, from the east side unto the west side, Judah, one *portion*.

48:8 Meðfram Júda landi, frá austri til vesturs, skal landið, er þér færið að fórnargjöf, sem þér skuluð láta af hendi, liggja, 25.000 álnir á breidd og jafnt að lengd hlutum ættkvíslanna, frá austri til vesturs, og helgidómurinn skal vera í því miðju.

48:8 And by the border of Judah, from the east side unto the west side, shall be the oblation which ye shall offer, five and twenty thousand *reeds* in breadth, and in length as one of the portions, from the east side unto the west side: and the sanctuary shall be in the midst of it.

48:9 En landið, er þér skuluð helga Drottni, er 25.000 álnir á lengd og 20.000 álnir á breidd.

48:9 The oblation that ye shall offer unto Yahwe shall be five and twenty thousand *reeds* in length, and ten thousand in breadth.

48:10 Og þeim, sem nú skal greina, skal hin heilaga fórnargjöf tilheyra: prestunum landspílda 25.000 álna að norðanverðu, 10.000 álna að vestanverðu, 10.000 álna að austanverðu og 25.000 álna að sunnanverðu. Og helgidómur Drottins skal vera á henni miðri.

48:10 And for these, even for the priests, shall be the holy oblation: toward the north five and twenty thousand *in length*, and toward the west ten thousand in breadth, and toward the east ten thousand in breadth, and toward the south five and twenty thousand in

length: and the sanctuary of Yahwe shall be in the midst thereof.

48:11 Vigðu prestunum, niðjum Sadóks, þeim er gætt hafa þjónustu minnar, sem eigi gengu afleiðis, þá er aðrir Ísraelsmenn gengu afleiðis, svo sem og levítarnir hafa gengið afleiðis.

48:11 *It shall be for the priests that are sanctified of the sons of Zadok, that have kept my charge, that went not astray when the children of Israel went astray, as the Levites went astray.*

48:12 Þeim skal það tilheyra sem hluti af fórnargjöf landsins, sem háheilagt land, við hliðina á landi levítanna.

48:12 And it shall be unto them an oblation from the oblation of the land, a thing most holy, by the border of the Levites.

48:13 en levítunum skal tilheyra jafn stórt land og prestanna: 25.000 álnir á lengd og 10.000 álnir á breidd, alls 25.000 álnir á lengd og 20.000 álnir á breidd.

48:13 And answerable unto the border of the priests, the Levites shall have five and twenty thousand in length, and ten thousand in breadth: all the length shall be five and twenty thousand, and the breadth ten thousand.

48:14 Af því mega þeir ekkert selja og ekki farga neinu af því í skiptum, né heldur má þessi ágætasti hluti landsins ganga yfir í annarra eigu, því að hann er helgaður Drottni.

48:14 And they shall sell none of it, nor exchange it, nor shall the first-fruits of the land be alienated; for it is holy unto Yahwe.

48:15 En þær 5.000 álnir, sem eftir eru af breiddinni meðfram 25.000 álnunum, eru óheilagt land handa borginni til ábúðar og beitilands, en borgin skal standa í þeim reið miðjum.

48:15 And the five thousand that are left in the breadth, in front of the five and twenty thousand, shall be for common use, for the city, for dwelling and for suburbs; and the city shall be in the midst thereof.

48:16 Og þetta er mál hennar: Norðurhliðin 4.500 álnir og suðurhliðin 4.500 álnir og austurhliðin 4.500 álnir og vesturhliðin 4.500 álnir.

48:16 And these shall be the measures thereof: the north side four thousand and five hundred, and the south side four thousand and five hundred, and on the east side four thousand and five hundred, and the west side four thousand and five hundred.

48:17 Og útjörð borgarinnar skal vera 250 álnir til norðurs, 250 til suðurs, 250 til austurs og 250 til vesturs.

48:17 And the city shall have suburbs: toward the north two hundred and fifty, and toward the south two hundred and fifty, and toward the east two hundred and fifty, and toward the west two hundred and fifty.

48:18 Og það sem eftir er af lengdinni meðfram hinni helgu fórnargjöf, 10.000 álnir til austurs og 10.000 álnir til vesturs, afurðir þess skulu vera íbúum borgarinnar til fæðslu.

48:18 And the residue in the length, answerable unto the holy oblation, shall be ten thousand eastward, and ten thousand westward; and it shall be answerable unto the

holy oblation; and the increase thereof shall be for food unto them that labor in the city.

48:19 Og hvað íbúa borgarinnar snertir, þá skulu byggja hana menn af öllum ættkvíslum Ísraels.

48:19 And they that labor in the city, out of all the tribes of Israel, shall till it.

48:20 Alls skuluð þér láta af hendi sem fórnargjöf 25.000 álnir í ferhyrning: hina heilögu fórnargjöf ásamt landeign borgarinnar.

48:20 All the oblation shall be five and twenty thousand by five and twenty thousand: ye shall offer the holy oblation four-square, with the possession of the city.

48:21 Það, sem eftir er, skal tilheyra landshöfðingjanum, beggja vegna við hina heilögu fórnargjöf og landeign borgarinnar, austur á bóginn meðfram 25.000 álnunum að austurtakmörkunum og vestur á bóginn meðfram 25.000 álnunum að vesturtakmörkunum, samsvarandi hlutum ættkvíslanna. Það tilheyrir landshöfðingjanum, og hin heilaga fórnargjöf og helgidómur musterisins skal vera í því miðju.

48:21 And the residue shall be for the prince, on the one side and on the other of the holy oblation and of the possession of the city; in front of the five and twenty thousand of the oblation toward the east border, and westward in front of the five and twenty thousand toward the west border, answerable unto the portions, it shall be for the prince: and the holy oblation and the sanctuary of the house shall be in the midst thereof.

48:22 Og eignarland levítanna og eignarland borgarinnar skal liggja mitt inni í því, sem landshöfðingjanum tilheyrir. Milli Júda lands og Benjámins lands skal það land liggja, er landshöfðingjanum tilheyrir.

48:22 Moreover from the possession of the Levites, and from the possession of the city, being in the midst of that which is the prince's, between the border of Judah and the border of Benjamin, it shall be for the prince.

48:23 En hinar ættkvíslirnar eru, frá austri til vesturs: Benjámin, einn landshluti.

48:23 And as for the rest of the tribes: from the east side unto the west side, Benjamin, one *portion*.

48:24 Og meðfram Benjáminslandi, frá austri til vesturs: Símeon, einn landshluti.

48:24 And by the border of Benjamin, from the east side unto the west side, Simeon, one *portion*.

48:25 Og meðfram Símeons landi, frá austri til vesturs: Íssakar, einn landshluti.

48:25 And by the border of Simeon, from the east side unto the west side, Issachar, one *portion*.

48:26 Og meðfram Íssakars landi, frá austri til vesturs: Sebúlön, einn landshluti.

48:26 And by the border of Issachar, from the east side unto the west side, Zebulun, one *portion*.

48:27 Og meðfram

Sebúlons landi, frá austri til vesturs: Gað, einn landshluti.

48:27 And by the border of Zebulun, from the east side unto the west side, Gad, one *portion*.

48:28 En meðfram Gaðs landi, að sunnanverðun, gegnt hádegisstað, skulu takmörkin liggja frá Tamar yfir Meriba-vötn við Kades til Egyptalandsár og þaðan til hafsins mikla.

48:28 And by the border of Gad, at the south side southward, the border shall be even from Tamar unto the waters of Meribath-kadesh, to the brook of Egypt, unto the great sea.

48:29 Þetta er landið, sem þér skuluð úthluta ættkvíslum Ísraels til arfleifðar, og þetta eru hlutir þeirra - segir Drottinn Guð.

48:29 This is the land which ye shall divide by lot unto the tribes of Israel for inheritance, and these are their several portions, saith the Lord Yahwe.

48:30 Og þessi eru útgönguhlið borgarinnar, og eru hlið borgarinnar nefnd eftir ættkvíslum Ísraels: Á norðurhliðinni, sem er 4.500 álnir að máli.

48:30 And these are the egresses of the city: On the north side four thousand and five hundred *reeds* by measure;

48:31 eru þrjú hlið: Rúbenshlið eitt, Júdahlið eitt, Levihlið eitt.

48:31 and the gates of the city shall be after the names of the tribes of Israel, three gates northward: the gate of Reuben, one; the gate of Judah, one; the gate of Levi, one.

48:32 Á austurhliðinni, sem er 4.500 álnir, eru þrjú hlið: Jósefshlið eitt, Benjáminshlið eitt, Danshlið eitt.

48:32 And at the east side four thousand and five hundred *reeds*, and three gates: even the gate of Joseph, one; the gate of Benjamin, one; the gate of Dan, one.

48:33 Á suðurhliðinni, sem er 4.500 álnir að máli, eru þrjú hlið: Símeonshlið eitt, Íssakarshlið eitt, Sebúlönshlið eitt.

48:33 And at the south side four thousand and five hundred *reeds* by measure, and three gates: the gate of Simeon, one; the gate of Issachar, one; the gate of Zebulun, one.

48:34 Og á vesturhliðinni, sem er 4.500 álnir, eru þrjú hlið: Gaðshlið eitt, Assersshlið eitt, Naftalihlið eitt.

48:34 At the west side four thousand and five hundred *reeds*, with their three gates: the gate of Gad, one; the gate of Asher, one; the gate of Naphtali, one.

48:35 Ummálið er 18.000 álnir. Og borgin mun upp frá því heita: „Drottinn er hér.“

48:35 It shall be eighteen thousand *reeds* round about: and the name of the city from that day shall be, Yahwe is there.

1:1 Á þriðja ríkisári Jójakíms konungs í Júda kom Nebúkadnesar konungur í Babilón til Jerúsalem og settist um hana.

1:1 In the third year of the reign of Jehoiakim king of Judah came Nebuchadnezzar king of Babylon unto Jerusalem, and besieged it.

1:2 Og Drottinn gaf Jójakím Júdakonung á vald hans og nokkuð af áhöldum Guðs húss, og hann flutti þau til Sinearlands í musteri guðs síns, og áhöldin flutti hann í fjárhirslu guðs síns.

1:2 And the Lord gave Jehoiakim king of Judah into his hand, with part of the vessels of the house of God; and he carried them into the land of Shinar to the house of his god: and he brought the vessels into the treasure-house of his god.

1:3 Og konungur bauð Aspenasi hirðstjóra að velja meðal Ísraelsmanna, bæði af konungsættinni og af höfðingjunum.

1:3 And the king spake unto Ashpenaz the master of his eunuchs, that he should bring in *certain* of the children of Israel, even of the seed royal and of the nobles;

1:4 sveina nokkra, er engin líkamslýti hefðu og væru fríðir sýnum, vel að sér í hvers konar visindum, fróðir og vel vitið börnir og hæfir til að þjóna í konungshöllinni, og kenna þeim bókmenntir og tungu Kaldea.

1:4 youths in whom was no blemish, but well-favored, and skilful in all wisdom, and ended with knowledge, and understanding science, and such as had ability to stand in the king's palace; and that he should teach them the learning and the tongue of the Chaldeans.

1:5 Og konungur ákvað þeim daglegan skammt frá konungsborði og af vini því, er hann sjálfur drakk, og bauð að uppala þá í þrjú ár, og að þeim liðnum skyldu þeir þjóna frammi fyrir konunginum.

1:5 And the king appointed for them a daily portion of the king's dainties, and of the wine which he drank, and that they should be nourished three years; that at the end thereof they should stand before the king.

1:6 Og meðal þeirra voru af Júdamönnum þeir Daniel, Hananja, Misael og Asarja.

1:6 Now among these were, of the children of Judah, Daniel, Hananiah, Mishaël, and Azariah.

1:7 En hirðstjórinn breytti nöfnum þeirra og kallaði Daniel Beltsasar, Hananja Sadrak, Misael Mesak og Asarja Abed-Negó.

1:7 And the prince of the eunuchs gave names unto them: unto Daniel he gave *the name of* Belteshazzar; and to Hananiah, of Shadrach; and to Mishaël, of Meshach; and to Azariah, of Abed-nego.

1:8 En Daniel einsetti sér að saurga sig ekki á matnum frá konungsborði né á vini því, er konungur drakk, og beiddist þess af hirðstjóra, að hann þyrfti ekki að saurga sig.

1:8 But Daniel purposed in his heart that he would not defile himself with the king's dainties, nor with the wine which he drank: therefore he requested of the prince of the eunuchs that he might not defile himself.

1:9 Og Guð lét Daniel verða náðar og líknar auðið hjá hirðstjóranum.

1:9 Now God made Daniel to find kindness and compassion in the sight of the prince of the eunuchs.

1:10 En hirðstjórinn sagði við Daniel: "Ég er hræddur um að minn herra konungurinn, sem tiltekið hefir mat yðar og drykk, sjái yður fölarí i bragði en aðra sveina á yðar aldri, og verðið þér svo þess valdandi, að ég fyrirgjöri lífi mínu við konunginn."

1:10 And the prince of the eunuchs said unto Daniel, I fear my lord the king, who hath appointed your food and your drink: for why should he see your faces worse looking than the youths that are of your own age? so would ye endanger my head with the king.

1:11 Þá sagði Daniel við tilsjónarmanninn, er hirðstjórinn hafði sett yfir þá Daniel, Hananja, Misael og Asarja:

1:11 Then said Daniel to the steward whom the prince of the eunuchs had appointed over Daniel, Hananiah, Mishaël, and Azariah:

1:12 "Gjör tilraun við oss þjóna þína í tíu daga og lát gefa oss kálmeti að eta og vatn að drekka.

1:12 Prove thy servants, I beseech thee, ten days; and let them give us pulse to eat, and water to drink.

1:13 Skoða síðan yfirbragð vort og yfirbragð sveina þeirra, er eta við konungsborð, og gjör því næst við oss eftir því, sem þér þá list á oss."

1:13 Then let our countenances be looked upon before thee, and the countenance of the youths that eat of the king's dainties; and as thou seest, deal with thy servants.

1:14 Og hann veitti þeim bón þessa og gjörði tilraun við þá í tíu daga.

1:14 So he hearkened unto them in this matter, and proved them ten days.

1:15 Og að tíu dögum liðnum reyndust þeir fegurri ásýndum og feitari á hold en allir sveinarnir, sem átu við konungsborð.

1:15 And at the end of ten days their countenances appeared fairer, and they were fatter in flesh, than all the youths that did eat of the king's dainties.

1:16 Eftir það lét tilsjónarmaðurinn bera burt matinn og vinið, sem þeim hafði verið ætlað, og gaf þeim kálmeti.

1:16 So the steward took away their dainties, and the wine that they should drink, and gave them pulse.

1:17 Og þessum fjórum sveinum gaf Guð kunnáttu og skilning á alls konar rit og visindi, en Daniel kunni og skyn á alls konar vitrunum og draumum.

1:17 Now as for these four youths, God gave them knowledge and skill in all learning and wisdom: and Daniel had understanding in all visions and dreams.

1:18 Og er liðinn var sá tími, er konungur hafði tiltekið, að þá skyldi leiða á sinn fund, þá leiddi hirðstjórinn þá fyrir Nebúkadnesar.

1:18 And at the end of the days which the king had appointed for bringing them in, the prince of the eunuchs brought them in before Nebuchadnezzar.

1:19 Og konungur átti tal við þá, en eigi fannst neinn af þeim öllum slukur sem þeir Daniel, Hananja, Misael og

Asarja, og gengu þeir í þjónustu konungs.

1:19 And the king communed with them; and among them all was found none like Daniel, Hananiah, Mishaël, and Azariah: therefore stood they before the king.

1:20 Og í öllum hlutum, sem viturleik og skilning þurfti við að hafa og konungur spurði þá um, reyndust þeir tíu sinnum fremri en allir spásagnamenn og særingamenn í öllu ríki hans.

1:20 And in every matter of wisdom and understanding, concerning which the king inquired of them, he found them ten times better than all the magicians and enchanters that were in all his realm.

1:21 Og Daniel dvaldist þar allt til fyrsta árs Kýrusar konungs.

1:21 And Daniel continued even unto the first year of king Cyrus.

2:1 Á öðru ríkisári Nebúkadnesars dreymdi Nebúkadnesar draum, og varð honum órótt í skapi og mátti eigi sofa.

2:1 And in the second year of the reign of Nebuchadnezzar, Nebuchadnezzar dreamed dreams; and his spirit was troubled, and his sleep went from him.

2:2 Þá bauð konungur að kalla til sín spásagnamenn og særingamenn og galdramenn og Kaldea, að þeir segðu konungi, hvað hann hefði dreymt, og þeir komu og gengu fyrir konung.

2:2 Then the king commanded to call the magicians, and the enchanters, and the sorcerers, and the Chaldeans, to tell the king his dreams. So they came in and stood before the king.

2:3 Þá sagði konungur við þá: "Mig hefir dreymt draum og mér er órótt í skapi, úni ég fæ að vita drauminn."

2:3 And the king said unto them, I have dreamed a dream, and my spirit is troubled to know the dream.

2:4 Þá sögðu Kaldearnir við konunginn á arameísku: "Konungurinn lífi cilíflaga! Seg þjónum þínum drauminn, og munum vér þá segja þýðing hans."

2:4 Then spake the Chaldeans to the king in the Syrian language, O king, live for ever: tell thy servants the dream, and we will show the interpretation.

2:5 Konungur svaraði og sagði við Kaldea: "Ásetningur minn er óhagganlegur: Ef þér segið mér ekki drauminn og þýðing hans, skuluð þér verða höggðir sundur og hús yðar gjörð að sorphaug.

2:5 The king answered and said to the Chaldeans, The thing is gone from me: if ye make not known unto me the dream and the interpretation thereof, ye shall be cut in pieces, and your houses shall be made a dunghill.

2:6 En ef þér segið mér drauminn og þýðing hans, munuð þér af mér þiggja margs konar gjafir og mikla sæmdl. Segið mér því drauminn og þýðing hans!"

2:6 But if ye show the dream and the interpretation thereof, ye shall receive of me gifts and rewards and great honor: therefore

show me the dream and the interpretation thereof.

2:7 Þá svöruðu þeir aftur og sögðu: "Konungurinn segi þjónum sínum drauminn, og þá skulum vér segja, hvað hann þýðir."

2:7 They answered the second time and said, Let the king tell his servants the dream, and we will show the interpretation.

2:8 Konungur svaraði og sagði: "Ég veit með vissu, að þér ætlið að leita yður frests, þar eð þér sjáið að ásetningur minn er óhagganlegur."

2:8 The king answered and said, I know of a certainty that ye would gain time, because ye see the thing is gone from me.

2:9 En ef þér segið mér ekki drauminn, þá biður yðar dómur, sem ekki verður nema á einn veg. Þér hafið komið yður saman um að fara með lygatal og skaðsemdar frammi fyrir mér, þar til er tímarnir breytast. Segið mér því drauminn, svo að ég fái skilið, að þér megið einnig segja mér þýðing hans."

2:9 But if ye make not known unto me the dream, there is but one law for you; for ye have prepared lying and corrupt words to speak before me, till the time be changed: therefore tell me the dream, and I shall know that ye can show me the interpretation thereof.

2:10 Kaldearnir svöruðu konungi og sögðu: "Enginn er sá maður í heimi, er sagt geti það, er konungurinn mælist til, né heldur hefir nokkur mikill og voldugur konungur krafist slíks af nokkrum spásagnamanni, seringamanni eða Kaldea."

2:10 The Chaldeans answered before the king, and said, There is not a man upon the earth that can show the king's matter, forasmuch as no king, lord, or ruler, hath asked such a thing of any magician, or enchanter, or Chaldean.

2:11 Því að það er torvelt, sem konungurinn heimtar, og enginn getur kunngjört konunginum það nema guðirnir einir, en báðadur þeirra er ekki hjá dauðlegum mönnum."

2:11 And it is a rare thing that the king requireth, and there is no other that can show it before the king, except the gods, whose dwelling is not with flesh.

2:12 Af þessu varð konungur gramur og mjög reiður og bauð að taka af lífi alla vitringa í Babelón.

2:12 For this cause the king was angry and very furious, and commanded to destroy all the wise men of Babylon.

2:13 Gekk þá sú skipun út, að lífláta skyldi vitringana, og var leitað að þeim Daniel og félögum hans til að lífláta þá.

2:13 So the decree went forth, and the wise men were to be slain; and they sought Daniel and his companions to be slain.

2:14 Þá sneri Daniel sér með viturleik og skynsemd til Arjósks, lífvarðarforingja konungs, sem út var genginn til þess að lífláta vitringana í Babelón.

2:14 Then Daniel returned answer with counsel and prudence to Arioch the captain of the king's guard, who was gone forth to slay the wise men of Babylon;

2:15 Hann tók til máls og sagði við Arjók valdsmann konungs: "Hví er skipun konungs svo hörð?" Arjók skýrði þá Daniel frá málavöxtum.

2:15 he answered and said to Arioch the king's captain, Wherefore is the decree so urgent from the king? Then Arioch made the thing known to Daniel.

2:16 Og Daniel gekk upp til konungs og bað hann gefa sér frest, að hann mætti kunngjöra konungi þýðinguna.

2:16 And Daniel went in, and desired of the king that he would appoint him a time, and he would show the king the interpretation.

2:17 Þá gekk Daniel heim til húss síns til þess að segja þeim Hananja, Misael og Asarja, félögum sínum, frá þessu.

2:17 Then Daniel went to his house, and made the thing known to Hananiah, Mishael, and Azariah, his companions:

2:18 og til þess að biðja Guð himinsins líknar um leyndardóm þennan, svo að Daniel og félagar hans yrðu ekki líflátnir með hinum vitringunum í Babelón.

2:18 that they would desire mercies of the God of heaven concerning this secret; that Daniel and his companions should not perish with the rest of the wise men of Babylon.

2:19 Þá var leyndardómurinn opinberaður Daniel í nætursýn. Þá lofaði Daniel Guð himnanna.

2:19 Then was the secret revealed unto Daniel in a vision of the night. Then Daniel blessed the God of heaven.

2:20 Daniel tók til máls og sagði: "Lofað veri nafn Guðs frá eilífið til eilífiðar, því að hans er viskan og mátturinn."

2:20 Daniel answered and said, Blessed be the name of God for ever and ever; for wisdom and might are his.

2:21 Hann breytir tímum og tímum, hann rekur konunga frá völdum og hann setur konunga til valda, hann gefur spekingunum speki og hinum hyggnu hyggindi.

2:21 And he changeth the times and the seasons; he removeth kings, and setteth up kings; he giveth wisdom unto the wise, and knowledge to them that have understanding;

2:22 Hann opinberar hina dýpstu og huldustu leyndardóma, hann veit, hvað í myrkrinu gjörist, og ljósið býr hjá honum.

2:22 he revealeth the deep and secret things; he knoweth what is in the darkness, and the light dwelleth with him.

2:23 Ég þakka þér, Guð feðra minna, og vegsama þig fyrir það, að þú hefir gefið mér visku og mátt og nú látið mig vita það, er vér báðum þig um, því að þú hefir opinberað oss það, er konungur vildi vita."

2:23 I thank thee, and praise thee, O thou God of my fathers, who hast given me wisdom and might, and hast now made known unto me what we desired of thee; for thou hast made known unto us the king's matter.

2:24 Daniel fór nú til Arjósks, sem konungur hafði falið að lífláta

vitringana í Babelón. Hann fór og mælti til hans á þessa leið: "Ekki skalt þú lífláta vitringana í Babelón. Leið mig inn fyrir konung, og mun ég segja konungi þýðinguna."

2:24 Therefore Daniel went in unto Arioch, whom the king had appointed to destroy the wise men of Babylon; he went and said thus unto him: Destroy not the wise men of Babylon; bring me in before the king, and I will show unto the king the interpretation.

2:25 Síðan leiddi Arjók Daniel í skyndi inn fyrir konung og mælti svo til hans: "Ég hefí fundið mann meðal hinna herleiddu frá Júda, sem ætlar að segja konunginum þýðing draumsins."

2:25 Then Arioch brought in Daniel before the king in haste, and said thus unto him, I have found a man of the children of the captivity of Judah, that will make known unto the king the interpretation.

2:26 Konungur svaraði og sagði við Daniel, sem kalladur var Beltsasar: "Getur þú sagt mér drauminn, sem mig dreymdi, og þýðing hans?"

2:26 The king answered and said to Daniel, whose name was Belteshazzar, Art thou able to make known unto me the dream which I have seen, and the interpretation thereof?

2:27 Daniel svaraði konungi og sagði: "Leyndardóm þann, sem konungurinn spyr um, geta hvorki vitringar, seringamenn, spásagnamenn né stjörnuspekingar sagt konunginum."

2:27 Daniel answered before the king, and said, The secret which the king hath demanded can neither wise men, enchanters, magicians, nor soothsayers, show unto the king;

2:28 En sá Guð er á himnum, sem opinberar leynda hluti, og hann hefir kunngjört Nebúkadnesar konungi það, er verða mun á hinum síðustu dögum. Draumur þinn og vitranir þær, er fyrir þig bar í rekkju þinni, voru þessar:

2:28 but there is a God in heaven that revealeth secrets, and he hath made known to the king Nebuchadnezzar what shall be in the latter days. Thy dream, and the visions of thy head upon thy bed, are these:

2:29 Þá er þú hvíldir í rekkju þinni, konungur, stígu upp hugsanir hjá þér um, hvað verða mundi eftir þetta, og hann, sem opinberar leynda hluti, hefir kunngjört þér, hvað verða muni.

2:29 as for thee, O king, thy thoughts came into thy mind upon thy bed, what should come to pass hereafter; and he that revealeth secrets hath made known to thee what shall come to pass.

2:30 En hvað mig snertir, þá er það ekki fyrir nokkurrar visku sakir, sem ég hafi til að bera umfram alla menn aðra, þá er nú eru uppi, að þessi leyndardómur er mér opinber orðinn, heldur til þess að þýðingin yrði kunngjörð konunginum og þú fengir að vita hugsanir hjarta þíns.

2:30 But as for me, this secret is not revealed to me for any wisdom that I have more than any living, but to the intent that the interpretation may be made known to the king, and that thou mayest know the thoughts of thy heart.

2:31 Þú horfðir fram fyrir þig, konungur, og stóð þar líkneski mikið. Líkneski þetta var stórt og yfirtaks-ljómandi. Það stóð frammi fyrir þér og var ógurlegt ásyndum.

2:31 Thou, O king, sawest, and, behold, a great image. This image, which was mighty, and whose brightness was excellent, stood before thee; and the aspect thereof was terrible.

2:32 Höfuð líkneskis þessa var af skírn gulli, brjóstið og armleggirnir af silfri, kviðurinn og lendarnar af eiri.

2:32 As for this image, its head was of fine gold, its breast and its arms of silver, its belly and its thighs of brass,

2:33 leggjirnir af jární, fæturnir sums kostar af jární, sums kostar af leir.

2:33 its legs of iron, its feet part of iron, and part of clay.

2:34 Þú horfðir á það, þar til er steinn nokkur losnaði, án þess að nokkur mannshönd kæmi við hann. Hann lenti á fótum líkneskisins, sem voru af jární og leir, og molaði þá.

2:34 Thou sawest till that a stone was cut out without hands, which smote the image upon its feet that were of iron and clay, and brake them in pieces.

2:35 Þá muldist sundur í sama bili járníð, leirinn, eirinn, silfrið og gullið, og varð eins og sáðir á sumarláfa, vindurinn feykti því burt, svo að þess á engan stað. En steinninn, sem lenti á líkneskinu, varð að stóru fjalli og tók yfir alla jörðina.

2:35 Then was the iron, the clay, the brass, the silver, and the gold, broken in pieces together, and became like the chaff of the summer threshing-floors; and the wind carried them away, so that no place was found for them: and the stone that smote the image became a great mountain, and filled the whole earth.

2:36 Þetta er draumurinn, og nú viljum vér segja konunginum þýðing hans.

2:36 This is the dream; and we will tell the interpretation thereof before the king.

2:37 Þú, konungur, yfirkonungur konunganna, sem Guð himnanna hefir gefið ríkið, valdið, máttinn og tignina.

2:37 Thou, O king, art king of kings, unto whom the God of heaven hath given the kingdom, the power, and the strength, and the glory;

2:38 þú, sem hann hefir mennina á vald selt, hvar svo sem þeir búa, dýr merkurinnar og fugla himinsins, og sett þig drottara yfir því öllu, - þú ert gullhöfuðið.

2:38 and wheresoever the children of men dwell, the beasts of the field and the birds of the heavens hath he given into thy hand, and hath made thee to rule over them all: thou art the head of gold.

2:39 En eftir þig mun hefjast annað konungsríki, minni háttar en þitt er, og því næst hið þriðja ríki af eiri, sem drottna mun yfir allri veröldu.

2:39 And after thee shall arise another kingdom inferior to thee; and another third kingdom of brass, which shall bear rule over all the earth.

2:40 Þá mun hefjast fjórða ríkið, sterkt sem járn, - því að járníð sundurbrytur og mölvar allt -, og eins og járníð molar sundur, eins mun það sundurbrióta og mola öll hin ríkin.

2:40 And the fourth kingdom shall be strong as iron, forasmuch as iron breaketh in pieces and subdueth all things; and as iron that crusheth all these, shall it break in pieces and crush.

2:41 En þar er þú sást fæturna og tærnar, að sumt var af pottaraleir, sumt af jární, það merkir að ríkið mun verða skipt. Þó mun það nokkru í sér halda af hörku járnins, þar sem þú sást járníð blandað saman við deigulmóinn.

2:41 And whereas thou sawest the feet and toes, part of potters' clay, and part of iron, it shall be a divided kingdom; but there shall be in it of the strength of the iron, forasmuch as thou sawest the iron mixed with miry clay.

2:42 En þar er tærnar á fótunum voru sums kostar af jární og sums kostar af leir, þá mun það ríki að nokkru leyti verða öflugt og að nokkru leyti veikt.

2:42 And as the toes of the feet were part of iron, and part of clay, so the kingdom shall be partly strong, and partly broken.

2:43 Og þar er þú sást járníð blandað saman við deigulmóinn, þá munu þeir með kvonföngum saman blandast, og þó ekki samþýðast hvorir öðrum, eins og járníð samlagar sig ekki við leirinn.

2:43 And whereas thou sawest the iron mixed with miry clay, they shall mingle themselves with the seed of men; but they shall not cleave one to another, even as iron doth not mingle with clay.

2:44 En á dögum þessara konunga mun Guð himnanna hefja ríki, sem aldrei skal á grunn ganga, og það ríki skal engri annarri þjóð í hendur fengið verða. Það mun knosa og að engu gjöra öll þessi ríki, en sjálft mun það standa að eilífu.

2:44 And in the days of those kings shall the God of heaven set up a kingdom which shall never be destroyed, nor shall the sovereignty thereof be left to another people; but it shall break in pieces and consume all these kingdoms, and it shall stand for ever.

2:45 Þar sem þú sást að steinn nokkur losnaði úr fjallinu, án þess að nokkur mannshönd kæmi við hann, og mólvaði járníð, eirinn, leirinn, silfrið og gullið. Mikill Guð hefir kunngjört konunginum hvað hér eftir muni verða. Draumurinn er sannur og þýðing hans áreiðanleg."

2:45 Forasmuch as thou sawest that a stone was cut out of the mountain without hands, and that it brake in pieces the iron, the brass, the clay, the silver, and the gold; the great God hath made known to the king what shall come to pass hereafter: and the dream is certain, and the interpretation thereof sure.

2:46 Þá féll Nebúkadnesar konungur fram á ásjónu sína og laut Daniel og bauð að fórna honum matfórni og reykeksi.

2:46 Then the king Nebuchadnezzar fell upon his face, and worshipped Daniel, and commanded that they should offer an oblation and sweet odors unto him.

2:47 Konungur mælti til Daniels og sagði: "Í sannleika er yðar Guð yfirguð guðanna og herra konunganna og opinberari leyndra hluta, með því að þú máttir pennan leyndardóm auglýsa."

2:47 The king answered unto Daniel, and said, Of a truth your God is the God of gods, and the Lord of kings, and a revealer of secrets, seeing thou hast been able to reveal this secret.

2:48 Eftir það hóf konungur Daniel til mikilla mannvirðinga og gaf honum miklar og margar gjafir, setti hann höfðingja yfir allt Babel-hérað og gjörði hann að æðsta forstjóra yfir öllum vitringum í Babel.

2:48 Then the king made Daniel great, and gave him many great gifts, and made him to rule over the whole province of Babylon, and to be chief governor over all the wise men of Babylon.

2:49 Og fyrir tilmæli Daniels gjörði konungur þá Sadrak, Mesak og Abed-Negó að sýslumönnum yfir Babel-héraði, en sjálfur var Daniel við hirð konungs.

2:49 And Daniel requested of the king, and he appointed Shadrach, Meshach, and Abed-nego, over the affairs of the province of Babylon: but Daniel was in the gate of the king.

3:1 Nebúkadnesar konungur lét gjöra líkneski af gulli, sextíu álna á hæð og sex álna á breidd. Hann lét reisa það í Dúradal í Babel-héraði.

3:1 Nebuchadnezzar the king made an image of gold, whose height was threescore cubits, and the breadth thereof six cubits: he set it up in the plain of Dura, in the province of Babylon.

3:2 Og Nebúkadnesar konungur sendi út menn til þess að stefna saman jörlunum, landsstjórnunum, landshöfðingjunum, ráðherrunum, fchirðunum, dómurunum, lögmönnunum og öllum embættismönnum í skattlöndunum, að þeir skyldu koma til vígslu líkneskisins, sem Nebúkadnesar konungur hafði reisa látið.

3:2 Then Nebuchadnezzar the king sent to gather together the satraps, the deputies, and the governors, the judges, the treasurers, the counsellors, the sheriffs, and all the rulers of the provinces, to come to the dedication of the image which Nebuchadnezzar the king had set up.

3:3 Þá söfnuðust saman jarlarnir, landstjórnarnir, landshöfðingjarnir, ráðherrarnir, fchirðarnir, dómarnir, lögmennirnir og allir embættismenn í skattlöndunum til vígslu líkneskisins, sem Nebúkadnesar konungur hafði reisa látið, og námu staðar frammi fyrir líkneskinu, er Nebúkadnesar hafði látið reisa.

3:3 Then the satraps, the deputies, and the governors, the judges, the treasurers, the counsellors, the sheriffs, and all the rulers of the provinces, were gathered together unto the dedication of the image that Nebuchadnezzar the king had set up; and they stood before the image that Nebuchadnezzar had set up.

3:4 Þá kallaði kallarninn hárrí röddu: "Svo er yður öllum boðið, hverrar

þjóðar og hvaða landsmenn sem þér eruð og á hverja tungu sem þér mælið:

3:4 Then the herald cried aloud, To you it is commanded, O peoples, nations, and languages,

3:5 Þegar er þér heyrið hljóð hornanna, pípnanna, gígjanna, harpnanna, saltaranna, symfónanna og alls konar hljóðfæra, þá skuluð þér falla fram og tilbiðja gull-likneskið, sem Nebúkadnesar konungur hefir reisa látið.

3:5 that at what time ye hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, dulcimer, and all kinds of music, ye fall down and worship the golden image that Nebuchadnezzar the king hath set up;

3:6 En hver sá, er eigi fellur fram og tilbiður, honum skal á samri stundu kastað verða inn í brennandi eldsofn."

3:6 and whoso falleth not down and worshippeth shall the same hour be cast into the midst of a burning fiery furnace.

3:7 Þess vegna, undireins og allt fólkíð heyrið hljóð hornanna, pípnanna, gígjanna, harpnanna, saltaranna og alls konar hljóðfæra, þá féllu allir fram, hverrar þjóðar, hvers lands og hverrar tungu sem voru, og tilbaðu gull-likneskið, sem Nebúkadnesar konungur hafði reisa látið.

3:7 Therefore at that time, when all the peoples heard the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, and all kinds of music, all the peoples, the nations, and the languages, fell down and worshipped the golden image that Nebuchadnezzar the king had set up.

3:8 Fyrir því gengu og fram á sömu stundu kaldverskir menn og ákærðu Gyðingana.

3:8 Wherefore at that time certain Chaldeans came near, and brought accusation against the Jews.

3:9 Þeir tóku svo til máls og sögðu við Nebúkadnesar konung: "Konungurinn lífi eilíflega!

3:9 They answered and said to Nebuchadnezzar the king, O king, live for ever.

3:10 Þú hefir, konungur, skipað svo fyrir, að hver maður skuli, þá er hann heyrir hljóð hornanna, pípnanna, gígjanna, harpnanna, saltaranna, symfónanna og alls konar hljóðfæra, falla fram og tilbiðja gull-likneskið.

3:10 Thou, O king, hast made a decree, that every man that shall hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, and dulcimer, and all kinds of music, shall fall down and worship the golden image;

3:11 og að hver sá, er eigi fellur fram og tilbiður, honum skuli kastað inn í brennandi eldsofn.

3:11 and whoso falleth not down and worshippeth, shall be cast into the midst of a burning fiery furnace.

3:12 Nú eru hér nokkrir Gyðingar, er þú hefir gjört að sýslumönnum yfir Babel-héraði, þeir Sadrak, Mesak og Abed-Negó. Þessir menn virða þig að engu, konungur. Þeir dyrka ekki þína guði og tilbiðja ekki gull-likneskið, sem þú hefir reisa látið."

3:12 There are certain Jews whom thou hast appointed over the affairs of the province of Babylon: Shadrach, Meshach, and Abed-nego; these men, O king, have not regarded thee: they serve not thy gods, nor worship the golden image which thou hast set up.

3:13 Þá fylltist Nebúkadnesar reiði og heift og bauð að leiða fram þá Sadrak, Mesak og Abed-Negó, og voru þessir menn leiddir fyrir konunginn.

3:13 Then Nebuchadnezzar in his rage and fury commanded to bring Shadrach, Meshach, and Abed-nego. Then they brought these men before the king.

3:14 Nebúkadnesar tók til máls og sagði við þá: "Er það af ásettu ráði, Sadrak, Mesak og Abed-Negó, að þér dyrkið ekki minn guð og tilbiðjið ekki gull-likneskið, sem ég hefi reisa látið?"

3:14 Nebuchadnezzar answered and said unto them, Is it of purpose, O Shadrach, Meshach, and Abed-nego, that ye serve not my god, nor worship the golden image which I have set up?

3:15 Ef þér nú eruð viðbúnir, jafn skjótt og þér heyrið hljóð hornanna, pípnanna, gígjanna, harpnanna, saltaranna, symfónanna og alls konar hljóðfæra, að falla fram og tilbiðja likneski það, er ég hefi gjöra látið, þá nær það ekki lengra. En ef þér tilbiðjið það ekki, þá skal yður samstundis verða kastað inn í eldsofn brennandi, og hver er sá guð, er yður megi frelsa úr mínum höndum?"

3:15 Now if ye be ready that at what time ye hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, psaltery, and dulcimer, and all kinds of music, ye fall down and worship the image which I have made, well; but if ye worship not, ye shall be cast the same hour into the midst of a burning fiery furnace; and who is that god that shall deliver you out of my hands?

3:16 Þá svöruðu þeir Sadrak, Mesak og Abed-Negó við Nebúkadnesar konung: "Vér þurfum ekki að svara þér einu orði upp á þetta.

3:16 Shadrach, Meshach, and Abed-nego answered and said to the king, O Nebuchadnezzar, we have no need to answer thee in this matter.

3:17 Ef Guð vor, sem vér dyrkum, vill frelsa oss, þá mun hann frelsa oss úr eldsofninum brennandi og af þinni hendi, konungur.

3:17 If it be so, our God whom we serve is able to deliver us from the burning fiery furnace; and he will deliver us out of thy hand, O king.

3:18 En þótt hann gjöri það ekki, þá skalt þú samt vita, konungur, að vér munum ekki dyrka þína guði né tilbiðja gull-likneskið, sem þú hefir reisa látið."

3:18 But if not, be it known unto thee, O king, that we will not serve thy gods, nor worship the golden image which thou hast set up.

3:19 Þá fylltist Nebúkadnesar heiftarreiði við þá Sadrak, Mesak og Abed-Negó, svo að ásjóna hans afmyndaðist, og hann skipaði að kynda ofninn sjöfalt heitara en vanalegt var að kynda hann.

3:19 Then was Nebuchadnezzar full of fury, and the form of his visage was

changed against Shadrach, Meshach, and Abed-nego: *therefore* he spake, and commanded that they should heat the furnace seven times more than it was wont to be heated.

3:20 Og hann bauð rammefldum mönnum, sem voru í her hans, að binda þá Sadrak, Mesak og Abed-Negó og kasta þeim inn í brennandi eldsofninn.

3:20 And he commanded certain mighty men that were in his army to bind Shadrach, Meshach, and Abed-nego, and to cast them into the burning fiery furnace.

3:21 Síðan voru þessir menn bundnir í nærfötum sínum, kyrtlum, skikkjum og öðrum klæðnaði sínum og þeim kastað inn í hinn brennandi eldsofn.

3:21 Then these men were bound in their hosen, their tunics, and their mantles, and their *other* garments, and were cast into the midst of the burning fiery furnace.

3:22 Og sökum þess að skipun konungs var svo strengileg, en ofninn kyntur ákaflega, þá varð eldsloginn að bana mönnum, sem báru þá Sadrak, Mesak og Abed-Negó.

3:22 Therefore because the king's commandment was urgent, and the furnace exceeding hot, the flame of the fire slew those men that took up Shadrach, Meshach, and Abed-nego.

3:23 En þeir þrír menn, Sadrak, Mesak og Abed-Negó, féllu bundnir niður í hinn brennandi eldsofn.

3:23 And these three men, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, fell down bound into the midst of the burning fiery furnace.

3:24 Þá varð Nebúkadnesar konungur forviða og spratt upp skyndilega. Hann tók til máls og sagði við ráðgjafa sína: "Höfum vér ekki kastað þremur mönnum fjötruðum inn í eldinn?" Þeir svöruðu konunginum og sögðu: "Jú, vissulega, konungur!"

3:24 Then Nebuchadnezzar the king was astonished, and rose up in haste: he spake and said unto his counsellors, Did not we cast three men bound into the midst of the fire? They answered and said unto the king, True, O king.

3:25 Hann svaraði og sagði: "Ég sé þó fjóra menn ganga lausa inni í eldinum, án þess að nokkuð hafi orðið þeim að grandí, og er ásýnd hins fjórða því líkust sem hann sé sonur guðanna."

3:25 He answered and said, Lo, I see four men loose, walking in the midst of the fire, and they have no hurt; and the aspect of the fourth is like a son of the gods.

3:26 Þá gekk Nebúkadnesar að dyrum hins brennandi eldsofns, tók til máls og sagði: "Sadrak, Mesak og Abed-Negó, þjónar hins hæsta Guðs, gangið út og komið hingað!" Þá gengu þeir Sadrak, Mesak og Abed-Negó út úr eldinum.

3:26 Then Nebuchadnezzar came near to the mouth of the burning fiery furnace: he spake and said, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, ye servants of the Most High God, come forth, and come hither. Then Shadrach, Meshach, and Abed-nego came forth out of the midst of the fire.

3:27 Og jarlarnir, landstjórnarnir, landshöfðingjarnir og ráðgjafar

konungs söfnuðust saman og sáu, að eldurinn hafði ekki unnið á líkama þessara manna og að hárið á höfði þeirra var ekki sviðnað, að ekkert sá á nærfötum þeirra og enginn eldseimur fannst af þeim.

3:27 And the satraps, the deputies, and the governors, and the king's counsellors, being gathered together, saw these men, that the fire had no power upon their bodies, nor was the hair of their head singed, neither were their hosen changed, nor had the smell of fire passed on them.

3:28 Þá tók Nebúkadnesar til máls og sagði: "Lofaður sé Guð þeirra Sadraks, Mesaks og Abed-Negós, sem sendi engil sinn og frelsaði þjóna sína, er treystu honum og óhlýðnuðust bði konungsins, en lögðu líkami sína í sölnurnar, til þess að þeir þyrftu ekki að dýrka né tilbiðja neinn annan guð en sinn Guð.

3:28 Nebuchadnezzar spake and said, Blessed be the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, who hath sent his angel, and delivered his servants that trusted in him, and have changed the king's word, and have yielded their bodies, that they might not serve nor worship any god, except their own God.

3:29 Nú gef ég út þá skipun, að hver sá, hvernar þjóðar, hvers lands og hvernar tungu sem er, er málir lastmali gegn Guði þeirra Sadraks, Mesaks og Abed-Negós, sá skal höggvinn verða sundur og hús hans gjört að sorphaug, því að enginn annar guð er til, sem eins getur frelsað og hann."

3:29 Therefore I make a decree, that every people, nation, and language, which speak anything amiss against the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, shall be cut in pieces, and their houses shall be made a dunghill; because there is no other god that is able to deliver after this sort.

3:30 Síðan hóf konungur þá Sadrak, Mesak og Abed-Negó til stórra mannvirðinga í Babel-héraði.

3:30 Then the king promoted Shadrach, Meshach, and Abed-nego in the province of Babylon.

4:1 Nebúkadnesar konungur sendir kveðju sína öllum mönnum, sem á jörðinni búa, hvernar þjóðar, hvaða lands og hvernar tungu sem eru: "Gangi yður allt til gæfu!

4:4 I, Nebuchadnezzar, was at rest in my house, and flourishing in my palace.

4:2 Mér hefir þóknast að kunngjöra þau tákni og furðuverk, sem hinn hæsti Guð hefir gjört við mig.

4:5 I saw a dream which made me afraid; and the thoughts upon my bed and the visions of my head troubled me.

4:3 Hversu mikil eru tákni hans og hversu máttug eru furðuverk hans! Ríki hans er eilíft ríki og máttarveldi hans varir frá kyni til kyns.

4:6 Therefore made I a decree to bring in all the wise men of Babylon before me, that they might make known unto me the interpretation of the dream.

4:4 Ég, Nebúkadnesar, lifði áhyggjulaus í húsi mínu og átti góða daga í höll minni.

4:7 Then came in the magicians, the enchanters, the Chaldeans, and the

soothsayers; and I told the dream before them; but they did not make known unto me the interpretation thereof.

4:5 Þá dreyndi mig draum, sem gjörði mig óttasleginn, og hugsanirnar í rekkju minni og sýnirnar, sem fyrir mig bar, skelfdu mig.

4:8 But at the last Daniel came in before me, whose name was Belteshazzar, according to the name of my god, and in whom is the spirit of the holy gods: and I told the dream before him, saying,

4:6 Ég lét því þá skipun út ganga, að leiða skyldi fyrir mig alla vitringa í Babelón til þess að segja mér þýðing draumsins.

4:9 O Belteshazzar, master of the magicians, because I know that the spirit of the holy gods is in thee, and no secret troubleth thee, tell me the visions of my dream that I have seen, and the interpretation thereof.

4:7 Þá komu spásagnamennirnir, særingamennirnir, Kaldearnir og stjörnuspekingarnir, og sagði ég þeim drauminn, en þeir gátu ekki sagt mér þýðing hans.

4:10 Thus were the visions of my head upon my bed: I saw, and, behold, a tree in the midst of the earth; and the height thereof was great.

4:8 En loks kom Daniel til mín, sem kallaður er Beltsasar eftir nafni guðs míns. Í honum býr andi hinna heilögu guða, og ég sagði honum drauminn:

4:11 The tree grew, and was strong, and the height thereof reached unto heaven, and the sight thereof to the end of all the earth.

4:9 Beltsasar, þú aðsti forstjóri spásagnamannanna! Ég veit að í þér býr andi hinna heilögu guða og að enginn leyndardómur er þér ofvaxinn. Seg mér sýnir draums míns, þær er fyrir mig bar, og hvað þær þýða.

4:12 The leaves thereof were fair, and the fruit thereof much, and in it was food for all: the beasts of the field had shadow under it, and the birds of the heavens dwelt in the branches thereof, and all flesh was fed from it.

4:10 Sýnir þær, er fyrir mig bar í rekkju minni, voru þessar: Ég horfði, og sjá, tré nokkurt stóð á jörðinni, og var það geysihátt.

4:13 I saw in the visions of my head upon my bed, and, behold, a watcher and a holy one came down from heaven.

4:11 Tréð var mikið og sterkt, og svo hátt að upp tók til himins, og mátti sjá það alla vega frá endimörkum jarðarinnar.

4:14 He cried aloud, and said thus, Hew down the tree, and cut off its branches, shake off its leaves, and scatter its fruit: let the beasts get away from under it, and the fowls from its branches.

4:12 Limar þess voru fagrar og ávöxturinn mikill, og fæðsla handa öllum var á því. Skógardýrin lágu í forsælu undir því, fuglar himinsins bjuggu á greinum þess, og allar skepnur nærðust af því.

4:15 Nevertheless leave the stump of its roots in the earth, even with a band of iron and brass, in the tender grass of the field; and let it be wet with the dew of

heaven: and let his portion be with the beasts in the grass of the earth:

4:13 Ég horfði á í sýnum þeim, sem fyrir mig bar í rekkju minni, og sá heilagan vörð stíga niður af himni.

4:16 let his heart be changed from man's, and let a beast's heart be given unto him; and let seven times pass over him.

4:14 Hann kallaði hárrí röddu og mælti svo: „Höggvið upp tréð, sníðið af greinarnar, slitið af því limarnar og dreifið ávöxtunum víðs vegar, svo að dýrin flyi hurt undan því og fuglarnir af greinum þess.

4:17 The sentence is by the decree of the watchers, and the demand by the word of the holy ones; to the intent that the living may know that the Most High ruleth in the kingdom of men, and giveth it to whomsoever he will, and setteth up over it the lowest of men.

4:15 Samt skuluð þér láta stofninn með rótum sínum vera kyrran eftir í jörðinni, bundinn járn- og eirfjöturum, í grænu graslendi. Hann skal vökna af dögg himinsins og taka hlut með grörunum í grösum jarðarinnar.

4:18 This dream I, king Nebuchadnezzar, have seen; and thou, O Belteshazzar, declare the interpretation, forasmuch as all the wise men of my kingdom are not able to make known unto me the interpretation; but thou art able; for the spirit of the holy gods is in thee.

4:16 Hjarta hans skal umbreytast, svo að í honum skal ekki mannhjarta vera, heldur skal honum dýrshjarta fengið verða, og sjö tíðir skulu yfir hann líða.

4:19 Then Daniel, whose name was Belteshazzar, was stricken dumb for a while, and his thoughts troubled him. The king answered and said, Belteshazzar, let not the dream, or the interpretation, trouble thee. Belteshazzar answered and said, My lord, the dream be to them that hate thee, and the interpretation thereof to thine adversaries.

4:17 Skipunin hvílir á ályktun varðanna, og þetta eru fyrirmali hinna heilögu, til þess að hinir lifandi víðurkenni, að hinn hæsti ræður yfir konungdómi mannanna og gefur hann hverjum sem hann vill, og að hann getur upphafið hinn lítilmótlegasta meðal mannanna til konungdóms.'

4:20 The tree that thou sawest, which grew, and was strong, whose height reached unto heaven, and the sight thereof to all the earth;

4:18 Þetta er draumurinn, sem mig, Nebúkadnesar konung, dreyndi, en þú, Beltsasar, seg þýðingu hans, fyrst enginn af vitringunum í ríki mínu getur sagt mér, hvað hann þýðir. En þú getur það, því að í þér býr andi hinna heilögu guða."

4:21 whose leaves were fair, and the fruit thereof much, and in it was food for all; under which the beasts of the field dwelt, and upon whose branches the birds of the heavens had their habitation:

4:19 Þá stóð Daniel, sem kallaður var Beltsasar, agndofa um stund, og hugsanir hans skelfdu hann. En konungur tók til máls og sagði: "Beltsasar! Lát eigi drauminn né þýðing hans skelfa þig." Beltsasar svaraði og sagði: "Ég vildi óska, herra, að

draumurinn rættist á óvinum þínum og þýðing hans á móttöðumönnum þínum.
4:22 it is thou, O king, that art grown and become strong; for thy greatness is grown, and reacheth unto heaven, and thy dominion to the end of the earth.

4:20 Tréð, sem þú sást og bæði var mikíð og sterkt og svo hátt að upp tók til himins og séð varð um alla jörðina.
4:23 And whereas the king saw a watcher and a holy one coming down from heaven, and saying, Hew down the tree, and destroy it; nevertheless leave the stump of the roots thereof in the earth, even with a band of iron and brass, in the tender grass of the field, and let it be wet with the dew of heaven: and let his portion be with the beasts of the field, till seven times pass over him;

4:21 límar þess fagrar og ávöxturinn mikill og fæðsla á því handa öllum, skógardýrin bjuggu undir því og fuglar himinsins hreiðruðu sig í greinum þess.
4:24 this is the interpretation, O king, and it is the decree of the Most High, which is come upon my lord the king:

4:22 Það ert þú, konungur, sem ert orðinn mikill og voldugur og mikilleiki þinn vaxinn svo mjög, að hann nær til himins og veldi þitt til endimarka jarðar.
4:25 that thou shalt be driven from men, and thy dwelling shall be with the beasts of the field, and thou shalt be made to eat grass as oxen, and shalt be wet with the dew of heaven, and seven times shall pass over thee; till thou know that the Most High ruleth in the kingdom of men, and giveth it to whomsoever he will.

4:23 En þar er konungurinn sá heilagan vörð stiga niður af himni og segja: „Höggvið upp tréð og eyðileggið það, en látið samt stofninn með rótum sínum vera kyrran eftir í jörðinni, bundinn járn- og eirflötum, í grænu graslendi, hann skal vökna af dögg himinsins og taka hlut með dýrum merkurinnar, uns sjö tíðir eru yfir hann liðnar.”

4:26 And whereas they commanded to leave the stump of the roots of the tree; thy kingdom shall be sure unto thee, after that thou shalt have known that the heavens do rule.

4:24 Þá er þýðingin þessi, konungur, og ráðstöfun Hins hæsta er það, sem komið er fram við minn herra, konunginn:

4:27 Wherefore, O king, let my counsel be acceptable unto thee, and break off thy sins by righteousness, and thine iniquities by showing mercy to the poor; if there may be a lengthening of thy tranquillity.

4:25 Þú munt út rekinn verða úr mannafélagi og eiga byggð með dýrum merkurinnar. Þér mun gefið verða gras að eta eins og uxum, og þú munt vökna af dögg himinsins, og sjö tíðir munu yfir þig liða, uns þú viðurkennir, að Hinna hæsti ræður yfir konungdómi mannanna og getur gefið hann hverjum sem hann vill.
4:28 All this came upon the king Nebuchadnezzar.

4:26 En þar er sagt var, að stofn trésins með rótum sínum skyldi eftir verða,

það merkir, að þú skalt halda ríki þínu, er þú kannast við, að allt valdið er á himnum.
4:29 At the end of twelve months he was walking in the royal palace of Babylon.

4:27 Lát þér því, konungur, geðjast ráð mitt: Losa þig af syndum þínum með réttlætisverkum og af misgjörðum þínum með líknsemi við aumingja, ef vera mátti, að hamingja þín yrði við það langærri.”
4:30 The king spake and said, Is not this great Babylon, which I have built for the royal dwelling-place, by the might of my power and for the glory of my majesty?

4:28 Allt þetta kom fram við Nebúkadnesar konung.
4:31 While the word was in the king's mouth, there fell a voice from heaven, saying, O king Nebuchadnezzar, to thee it is spoken: The kingdom is departed from thee:

4:29 Þegar konungur tólf mánuðum síðar einu sinni var á gangi í konungshöllinni í Babylon,
4:32 and thou shalt be driven from men; and thy dwelling shall be with the beasts of the field; thou shalt be made to eat grass as oxen; and seven times shall pass over thee; until thou know that the Most High ruleth in the kingdom of men, and giveth it to whomsoever he will.

4:30 tók hann til máls og sagði: "Er þetta ekki sú hin mikla Babylon, sem ég hefi reist að konungssetri með veldisstyrk minum og tíga minni til frægðar?"
4:33 The same hour was the thing fulfilled upon Nebuchadnezzar: and he was driven from men, and did eat grass as oxen, and his body was wet with the dew of heaven, till his hair was grown like eagles' feathers, and his nails like birds' claws.

4:31 Áður en þessi orð voru liðin af vörum konungs, kom raust af himni: "Þér gjörist hér með vitanlegt, Nebúkadnesar konungur, að konungdómurinn er víkinn frá þér.
4:34 And at the end of the days I, Nebuchadnezzar, lifted up mine eyes unto heaven, and mine understanding returned unto me, and I blessed the Most High, and I praised and honored him that liveth for ever; for his dominion is an everlasting dominion, and his kingdom from generation to generation.

4:32 Þú munt út rekinn verða úr mannafélagi og eiga byggð með dýrum merkurinnar. Þér mun gefið verða gras að eta eins og uxum, og sjö tíðir munu yfir þig liða, uns þú viðurkennir, að Hinna hæsti ræður yfir konungdómi mannanna og getur gefið hann hverjum sem hann vill.”

4:35 And all the inhabitants of the earth are reputed as nothing; and he doeth according to his will in the army of heaven, and among the inhabitants of the earth; and none can stay his hand, or say unto him, What doest thou?

4:33 Þessi ummæli rættust samstundis á Nebúkadnesar. Hann var út rekinn úr mannafélagi og át gras eins og uxar, og líkami hans vöknaði af dögg himinsins, og um síðir óx hár hans sem

arnarfjaðrir og neglur hans sem fuglaklar.
4:36 At the same time mine understanding returned unto me; and for the glory of my kingdom, my majesty and brightness returned unto me; and my counsellors and my lords sought unto me; and I was established in my kingdom, and excellent greatness was added unto me.

4:34 "Ég, Nebúkadnesar, hóf að liðnum þessum tíma augu mín til himins, og fékk ég þá vit mitt aftur. Og ég lofaði Hinna hæsta og vegsamaði og tignaði þann, sem lifir eilíflega, því að veldi hans er eilíft veldi, og ríki hans varir frá kyni til kyns.
4:37 Now I, Nebuchadnezzar, praise and extol and honor the King of heaven; for all his works are truth, and his ways justice; and those that walk in pride he is able to abase.

4:35 Allir þeir, sem á jörðinni búa, eru sem ekkert hjá honum, og hann fer með himnanna her og byggjendur jarðarinnar eins og hann sjálfur vill, og enginn er sá, er fái honum talmun gjört og við hann sagt: „Hvað gjörir þú?”
4:35 And all the inhabitants of the earth are reputed as nothing; and he doeth according to his will in the army of heaven, and among the inhabitants of the earth; and none can stay his hand, or say unto him, What doest thou?

4:36 Samstundis fékk ég vit mitt aftur, og til heiðurs fyrir ríki mitt komst ég aftur til tignar og vegsemdar. Ráðgjafar mínir og stórmenni leitðu min, og ég var aftur skipaður yfir ríki mitt, og mér var gefið enn meira veldi en áður.
4:36 At the same time mine understanding returned unto me; and for the glory of my kingdom, my majesty and brightness returned unto me; and my counsellors and my lords sought unto me; and I was established in my kingdom, and excellent greatness was added unto me.

4:37 Nú vegsama ég, Nebúkadnesar, gölga og tígna konung himnanna, því að allar gjörðir hans eru sannleikur, vegir hans réttlæti og hann megnar að lagja þá, sem fram ganga í dramblátí.”
4:37 Now I, Nebuchadnezzar, praise and extol and honor the King of heaven; for all his works are truth, and his ways justice; and those that walk in pride he is able to abase.

5:1 Belsasar konungur hélt veislu mikla þúsund stórmönnum sínum og drakk vín í auglýn þeirra þúsund.
5:1 Belshazzar the king made a great feast to a thousand of his lords, and drank wine before the thousand.

5:2 En er menn tóku að gjörast vínhreifir, bauð Belsasar að sækja þau gullker og silfurker, sem Nebúkadnesar faðir hans hafði haft á burt úr musterinu í Jerúsalem, til þess að konungurinn, stórmenni hans, konur hans og hjákonur mættu drekka af þeim.
5:2 Belshazzar, while he tasted the wine, commanded to bring the golden and silver vessels which Nebuchadnezzar his father had taken out of the temple which was in Jerusalem; that the king and his lords, his wives and his concubines, might drink therefrom.

5:3 Þá voru fram borin gullker þau, sem tekin höfðu verið úr musterinu, húsi Guðs í Jerúsalem, og konungurinn, stórmenni hans, konur hans og hjákonur drukku af þeim.

5:3 Then they brought the golden vessels that were taken out of the temple of the house of God which was at Jerusalem; and the king and his lords, his wives and his concubines, drank from them.

5:4 Þeir drukku vín og vegsömuðu guði sína úr gulli, silfri, eiri, járn, tré og steini.

5:4 They drank wine, and praised the gods of gold, and of silver, of brass, of iron, of wood, and of stone.

5:5 Á sömu stundu komu fram fingur af mannshendi og rituðu á kalkið á veggnum í konungshöllinni, gegnt ljósaðstíkunni, og konungurinn sá fingur handarinnar, sem rituði.

5:5 In the same hour came forth the fingers of a man's hand, and wrote over against the candlestick upon the plaster of the wall of the king's palace: and the king saw the part of the hand that wrote.

5:6 Þá gjörðist konungur litverpur, og hugsanir hans skelfdu hann, og var sem mjaðmarliðir hans gengju sundur, og kné hans skulfu.

5:6 Then the king's countenance was changed in him, and his thoughts troubled him; and the joints of his loins were loosed, and his knees smote one against another.

5:7 Konungur kallaði hástöfum, að sækja skyldi saringamennina, Kaldeana og stjörnuspekingana. Konungur tók til máls og sagði við vitringana í Babel: "Hver sem les þetta letur og segir mér þýðing þess, skal klæddur verða purpura og bera gullfesti á hálsi sér og vera þriðji yfirhöfðingi í ríkinu!"

5:7 The king cried aloud to bring in the enchanters, the Chaldeans, and the soothsayers. The king spake and said to the wise men of Babylon, Whosoever shall read this writing, and show me the interpretation thereof, shall be clothed with purple, and have a chain of gold about his neck, and shall be the third ruler in the kingdom.

5:8 Þá komu allir vitringar konungs þangað, en þeir gátu ekki lesið letrið og sagt konungi þýðing þess.

5:8 Then came in all the king's wise men; but they could not read the writing, nor make known to the king the interpretation.

5:9 Þá varð Belsasar konungur mjög felmtsfullur og gjörðist litverpur, en fát mikið kom á stórmenni hans.

5:9 Then was king Belshazzar greatly troubled, and his countenance was changed in him, and his lords were perplexed.

5:10 Út af orðræðu konungs og stórmenna hans gekk drottning inn í veislusalinn. Drottning tók til máls og sagði: "Konungurinn lifi eilíflega! Lát eigi hugsanir þínar skella þig og gjörst eigi svo litverpur."

5:10 Now the queen by reason of the words of the king and his lords came into the banquet house: the queen spake and said, O king, live forever; let not thy thoughts trouble thee, nor let thy countenance be changed.

5:11 Sá maður er í ríki þínu, er andi hinna heilögu guða býr í, og á dögum föður þíns fannst með honum skýrleikur, þekking og speki, lík speki guðanna, og Nebukadnesar konungur, faðir þinn, gjörði hann að yfirhöfðingja spásagnamannanna, saringamannanna, Kaldeanna og stjörnuspekinganna. Þetta gjörði faðir þinn, konungur.

5:11 There is a man in thy kingdom, in whom is the spirit of the holy gods; and in the days of thy father light and understanding and wisdom, like the wisdom of the gods, were found in him; and the king Nebuchadnezzar thy father, the king, I say, thy father, made him master of the magicians, enchanters, Chaldeans, and soothsayers;

5:12 af því að með Daniel, er konungurinn kallaði Beltsasar, fannst fráðar andi og kunnátt og þekking til að þýða drauma, ráða gátur og greiða úr vandamálum. Lát nú kalla Daniel, og mun hann segja, hvað þetta merkir."

5:12 forasmuch as an excellent spirit, and knowledge, and understanding, interpreting of dreams, and showing of dark sentences, and dissolving of doubts, were found in the same Daniel, whom the king named Belteshazzar. Now let Daniel be called, and he will show the interpretation.

5:13 Þá var Daniel leiddur inn fyrir konung. Konungur tók til máls og sagði við Daniel: "Ert þú Daniel, einn af þeim herleiddu Gyðingum, sem konungurinn, faðir minn, flutti burt frá Júda?"

5:13 Then was Daniel brought in before the king. The king spake and said unto Daniel, Art thou that Daniel, who art of the children of the captivity of Judah, whom the king my father brought out of Judah?

5:14 Ég hefi um þig heyrt, að andi guðanna búi í þér og að skýrleikur, þekking og fráðar speki finnist með þér.

5:14 I have heard of thee, that the spirit of the gods is in thee, and that light and understanding and excellent wisdom are found in thee.

5:15 Nú hefi ég látið leiða inn fyrir mig vitringana og saringamennina til þess að lesa þetta letur og segja mér þýðing þess, en þeir geta ekki sagt, hvað þessi orð þýða.

5:15 And now the wise men, the enchanters, have been brought in before me, that they should read this writing, and make known unto me the interpretation thereof; but they could not show the interpretation of the thing.

5:16 En ég hefi heyrt um þig, að þú kunnir þýðingar að finna og úr vandamálum að greiða. Ef þú nú getur lesið þetta letur og sagt mér þýðing þess, þá skalt þú klæddur verða purpura, bera gullfesti á hálsi þér og vera þriðji yfirhöfðingi í ríkinu."

5:16 But I have heard of thee, that thou canst give interpretations, and dissolve doubts; now if thou canst read the writing, and make known to me the interpretation thereof, thou shalt be clothed with purple, and have a chain of gold about thy neck, and shalt be the third ruler in the kingdom.

5:17 Þá tók Daniel til máls og sagði við konung: "Haltu sjálfur gáfum þínum og gef einhverjum öðrum gjafir þínar, en letrið mun ég lesa fyrir

konunginn og segja honum þýðing þess.

5:17 Then Daniel answered and said before the king, Let thy gifts be to thyself, and give thy rewards to another; nevertheless I will read the writing unto the king, and make known to him the interpretation.

5:18 Þú konungur! Guð hinn hæsti veitti Nebukadnesar föður þínum ríki, vald, vegsemd og tign.

5:18 O thou king, the Most High God gave Nebuchadnezzar thy father the kingdom, and greatness, and glory, and majesty:

5:19 Og sökum þess veldis, sem hann hafði veitt honum, hræddust hann allir lýðir, þjóðir og tungur, og stóð þeim ötti af honum. Hann tók af lífi hvern sem hann vildi og hann lét lífi halda hvern sem hann vildi, hann hóf hvern er hann vildi og hann lagði hvern er hann vildi.

5:19 and because of the greatness that he gave him, all the peoples, nations, and languages trembled and feared before him: whom he would he slew, and whom he would he kept alive; and whom he would he raised up, and whom he would he put down.

5:20 En er hjarta hans metnaðist og hugur hans gjörðist ofdrámsfullur, þá var honum hrundið úr konungshásætinu og tignin tekin frá honum.

5:20 But when his heart was lifted up, and his spirit was hardened so that he dealt proudly, he was deposed from his kingly throne, and they took his glory from him:

5:21 Hann var rekinn úr mannafélagi og hjarta hans varð líkt dýrshjarta. Hann átti byggð meðal skógarasna, og honum var gefið gras að eta eins og uxum, og líkami hans vöknadi af dög himins. Þar til er hann kannaðist við, að Guð hinn hæsti ræður yfir konungdómi manna og veitir hann hverjum sem hann vill.

5:21 and he was driven from the sons of men, and his heart was made like the beasts', and his dwelling was with the wild asses; he was fed with grass like oxen, and his body was wet with the dew of heaven; until he knew that the Most High God ruleth in the kingdom of men, and that he setteth up over it whomsoever he will.

5:22 Og þú, Belsasar, sonur hans, hefir ekki lítilætt hjarta þitt, þótt þú vissir allt þetta.

5:22 And thou his son, O Belshazzar, hast not humbled thy heart, though thou knewest all this,

5:23 heldur hefir þú sett þig upp á móti Drottni himnanna og látið færa þér kerin úr húsi hans, og þú og stórmenni þín, konur þínar og hjákonur hafið drukkíð vín af þeim. Og þú hefir vegsmað guði úr silfri, gulli, eiri, járn, tré og steini, sem ekki sjá, ekki heyra og ekkert víta, en þann Guð, sem hefir lífsanda þinn í hendi sér og ráð hefir á öllum högum þínum, hann hefir þú ekki tignað.

5:23 but hast lifted up thyself against the Lord of heaven; and they have brought the vessels of his house before thee, and thou and thy lords, thy wives and thy concubines, have drunk wine from them; and thou hast praised the gods of silver and gold, of brass, iron, wood, and stone, which see not, nor

hear, nor know; and the God in whose hand thy breath is, and whose are all thy ways, hast thou not glorified.

5:24 Samstundis voru fingur handarinnar frá honum sendir og þetta letur ritað.

5:24 Then was the part of the hand sent from before him, and this writing was inscribed.

5:25 En letrið, sem ritað er, er þetta: mene, mene, tekell ufarsin.

5:25 And this is the writing that was inscribed: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN.

5:26 Þessi er þýðing orðanna: mene, Guð hefir talið ríkisár þín og leitt þau til enda;

5:26 This is the interpretation of the thing: MENE; God hath numbered thy kingdom, and brought it to an end;

5:27 tekell, þú ert veginn á skálum og léttvægur fundinn;

5:27 TEKEL; thou art weighed in the balances, and art found wanting.

5:28 peres, ríki þitt er deilt og gefið Medum og Persum."

5:28 PERES; thy kingdom is divided, and given to the Medes and Persians.

5:29 Því næst bauð Belsasar að klæða Daniel purpura og láta gullfesti um háls honum og gjöra heyrinkunnugt, að hann skyldi vera þriðji yfirhöfðingi í ríkinu.

5:29 Then commanded Belshazzar, and they clothed Daniel with purple, and put a chain of gold about his neck, and made proclamation concerning him, that he should be the third ruler in the kingdom.

5:30 Á hinni sömu nótt var Belsasar Kaldeakonungur drepinn.

5:30 In that night Belshazzar the Chaldean King was slain.

5:31 (6:1) Darius frá Medalandi tók við ríkinu og hafði þá tvo vetur um sextugt.

5:31 And Darius the Mede received the kingdom, being about threescore and two years old.

6:1 (6:2) Dariusi þóknadist að setja yfir ríkið hundrað og tuttugu jarla, er skipað skyldi niður um allt ríkið.

5:31 And Darius the Mede received the kingdom, being about threescore and two years old.

6:2 (6:3) og yfir þá þrjá yfirhöfðingja, og var Daniel einn af þeim. Skyldu jarlarnir gjöra þeim skilagrein, svo að konungur bíði engan skaða.

6:1 It pleased Darius to set over the kingdom a hundred and twenty satraps, who should be throughout the whole kingdom;

6:3 (6:4) Þá bar Daniel þessi af yfirhöfðingjunum og jörlunum, sökum þess að hann hafði frábæran anda, og hugði konungur að setja hann yfir allt ríkið.

6:2 and over them three presidents, of whom Daniel was one; that these satraps might give account unto them, and that the king should have no damage.

6:4 (6:5) Þá leituðu yfirhöfðingjarnir og jarlarnir að finna Daniel eitthvað til saka viðvíkjandi ríkisstjórninni, en

gátu enga sök eða ávörðing fundið, því að hann var trúr, svo að ekkert tómlæti né ávörðing fannst hjá honum.

6:3 Then this Daniel was distinguished above the presidents and the satraps, because an excellent spirit was in him; and the king thought to set him over the whole realm.

6:5 (6:6) Þá sögðu þessir menn: "Vér munum ekkert fundið geta Daniel þessum til saka, nema ef vér finnum honum eitthvað að sök í átrúnaði hans."

6:4 Then the presidents and the satraps sought to find occasion against Daniel as touching the kingdom; but they could find no occasion nor fault, forasmuch as he was faithful, neither was there any error or fault found in him.

6:6 (6:7) Þá þustu þessir yfirhöfðingjar og jarlar til konungs og sögðu svo við hann: "Darius konungur lifi eilíflega!"

6:5 Then said these men, We shall not find any occasion against this Daniel, except we find it against him concerning the law of his God.

6:7 (6:8) Öllum yfirhöfðingjum ríkisins, landstjórum, jörlum, ráðgjöfum og landshöfðingjum hefir komið ásamt um að gefa út þá konungsskipun og staðfesta það forboð, að hver sem í þrjátíu daga gjörir bæn sína til nokkurs guðs eða manns, nema til þín, konungur, honum skuli varpa í ljónagryfju.

6:6 Then these presidents and satraps assembled together to the king, and said thus unto him, King Darius, live for ever.

6:8 (6:9) Nú skalt þú, konungur, gefa út forboð þetta og láta það skriflegt út ganga, svo að því verði ekki breytt, eftir örjufanlegu lögmáli Meda og Persa."

6:7 All the presidents of the kingdom, the deputies and the satraps, the counsellors and the governors, have consulted together to establish a royal statute, and to make a strong interdict, that whosoever shall ask a petition of any god or man for thirty days, save of thee, O king, he shall be cast into the den of lions.

6:9 (6:10) Samkvæmt þessu lét konungur gefa skriflega út skipunina og bannið.

6:8 Now, O king, establish the interdict, and sign the writing, that it be not changed, according to the law of the Medes and Persians, which altereth not.

6:10 (6:11) En er Daniel varð þess visari, að þessi skipun var út gefin, gekk hann inn í hús sitt. Þar hafði hann uppi í loftstofu sinni opna glugga, er sneru móti Jerúsalem, og þrem snum á dag kraup hann á kné, bað til Guðs síns og veðsmaði hann, eins og hann hafði áður verið vanur að gjöra.

6:9 Wherefore King Darius signed the writing and the interdict.

6:11 (6:12) Þá þustu þessir menn að og fundu Daniel, þar sem hann var að biðja og ákalla Guð sinn.

6:10 And when Daniel knew that the writing was signed, he went into his house (now his windows were open in his chamber toward Jerusalem) and he kneeled upon his knees three times a day, and prayed, and

gave thanks before his God, as he did aforetime.

6:12 (6:13) Síðan gengu þeir inn fyrir konung og spurðu hann viðvíkjandi konungsforboðinu: "Hefir þú eigi gefið út það forboð, að hver sá maður, sem í þrjátíu daga gjörir bæn sína til nokkurs guðs eða manns, nema til þín, konungur, honum skuli varpa í ljónagryfju?" Konungur svaraði og sagði: "Það stendur fast, eftir örjufanlegu lögmáli Meda og Persa."

6:11 Then these men assembled together, and found Daniel making petition and supplication before his God.

6:13 (6:14) Þá svöruðu þeir og sögðu við konung: "Daniel, einn af hinum herleiddu Gyðingum, skeytir hvorki um þig, konungur, né um það forboð, sem þú hefir út gefið, heldur gjörir bæn sína þrem sinnum á dag."

6:12 Then they came near, and spake before the king concerning the king's interdict: Hast thou not signed an interdict, that every man that shall make petition unto any god or man within thirty days, save unto thee, O king, shall be cast into the den of lions? The king answered and said, The thing is true, according to the law of the Medes and Persians, which altereth not.

6:14 (6:15) Þegar konungur heyrði þetta, féll honum það næsta þungt, og lagði hann allan hug á að frelsa Daniel, og allt til sólarlags leitaði hann alls við, að hann fengi borgið honum.

6:13 Then answered they and said before the king, That Daniel, who is of the children of the captivity of Judah, regardeth not thee, O king, nor the interdict that thou hast signed, but maketh his petition three times a day.

6:15 (6:16) Þá þustu þessir sömu menn til konungs og sögðu við hann: "Þú veist, konungur, að það eru lög hjá Medum og Persum, að ekki má raska því banni eða boði, sem konungur hefir út gefið."

6:14 Then the king, when he heard these words, was sore displeased, and set his heart on Daniel to deliver him; and he labored till the going down of the sun to rescue him.

6:16 (6:17) Þá bauð konungur að leida Daniel fram og kasta honum í ljónagryfjuna. Og konungur tók til máls og sagði við Daniel: "Guð þinn, sem þú dýrkar án afláts, frelsi þig!"

6:15 Then these men assembled together unto the king, and said unto the king, Know, O king, that it is a law of the Medes and Persians, that no interdict nor statute which the king establisheth may be changed.

6:17 (6:18) Síðan var sóttur steinn og lagður yfir gryfjumunnann, og innsiglaði konungur hann með innsiglishring sinum og með innsiglishringum stórhöfðingja sinna, til þess að sú ráðstöfun, sem gjörð hafði verið við Daniel, skyldi eigi raskast.

6:16 Then the king commanded, and they brought Daniel, and cast him into the den of lions. Now the king spake and said unto Daniel, Thy God whom thou servest continually, he will deliver thee.

6:18 (6:19) Eftir það gekk konungur heim til hallar sinnar og var þar um nóttina fastandi. Frillur lét hann eigi

leida inn til sín, og eigi kom honum dúr á auga.

6:17 And a stone was brought, and laid upon the mouth of the den; and the king sealed it with his own signet, and with the signet of his lords; that nothing might be changed concerning Daniel.

6:19 (6:20) Síðan reis konungur á fætur í dögum, þá er lýsa tók, og skundaði til ljónagryfjunnar.

6:18 Then the king went to his palace, and passed the night fasting; neither were instruments of music brought before him: and his sleep fled from him.

6:20 (6:21) Og er hann kom að gryfjunni, kallaði hann á Daniel með sorgfullri raust. Konungur tók til máls og sagði við Daniel: "Daniel, þú þjónn hins lifanda Guðs, hefir Guð þinn, sá er þú dýrkar án afláts, megnað að frelsa þig frá ljónunum?"

6:19 Then the king arose very early in the morning, and went in haste unto the den of lions.

6:21 (6:22) Þá sagði Daniel við konung: "Konungurinn lifi eilíflega!"

6:20 And when he came near unto the den to Daniel, he cried with a lamentable voice; the king spake and said to Daniel, O Daniel, servant of the living God, is thy God, whom thou servest continually, able to deliver thee from the lions?

6:22 (6:23) Guð minn sendi engil sinn og hann lokaði munni ljónanna, svo að þau gjörðu mér ekkert meín, af því að ég er saklaus fundinn frammi fyrir honum, og hefi ekki heldur framið neitt brot gagnvart þér, konungur!"

6:21 Then said Daniel unto the king, O king, live for ever.

6:23 (6:24) Þá varð konungur næsta glaður og bauð að draga Daniel upp úr gryfjunni. Var Daniel þá dreginn upp úr gryfjunni, og fannst ekki að honum hefði neitt að skada orðið, því að hann hafði treyst Guði sínum.

6:22 My God hath sent his angel, and hath shut the lions' mouths, and they have not hurt me; forasmuch as before him innocency was found in me; and also before thee, O king, have I done no hurt.

6:24 (6:25) En konungur bauð að leida fram menn þá, er rægt höfðu Daniel, og kasta þeim, börnum þeirra og konum í ljónagryfjuna. Og áður en þeir komust til botns í gryfjunni, hremmdu ljónin þá og muldu sundur öll bein þeirra.

6:23 Then was the king exceeding glad, and commanded that they should take Daniel up out of the den. So Daniel was taken up out of the den, and no manner of hurt was found upon him, because he had trusted in his God.

6:25 (6:26) Síðan ritaði Darius konungur öllum lýðum, þjóðum og tungum, sem búa á allri jörðinni: "Gangi yður allt til gæfu!"

6:24 And the king commanded, and they brought those men that had accused Daniel, and they cast them into the den of lions, with their children, and their wives; and the lions had the mastery of them, and brake all their bones in pieces, before they came to the bottom of the den.

6:26 (6:27) Ég læt þá skipun út ganga, að í öllu veldi ríkis míns skulu menn hræðast og óttast Guð Daniels, því að hann er hinn lifandi Guð og varir að eilífu. Ríki hans gengur ekki á grunn og veldi hans varir allt til enda.

6:25 Then king Darius wrote unto all the peoples, nations, and languages, that dwell in all the earth: Peace be multiplied unto you.

6:27 (6:28) Hann frelsar og bjargar, hann gjörir tákn og furðuverk á himni og jörðu, hann sem frelsaði Daniel undan ljónunum."

6:26 I make a decree, that in all the dominion of my kingdom men tremble and fear before the God of Daniel; for he is the living God, and stedfast for ever, And his kingdom that which shall not be destroyed; and his dominion shall be even unto the end.

6:28 (6:29) Og Daniel þessi var í miklu gengi á ríkisstjórnarárum Dariusar og á ríkisstjórnarárum Kýrusar hins persneska.

6:27 He delivereth and rescueth, and he worketh signs and wonders in heaven and in earth, who hath delivered Daniel from the power of the lions.

7:1 Á fyrsta ríkisári Belsarsars konungs í Babylon dreyndi Daniel draum, og sýnir bar fyrir hann í rekkju hans. Síðan skrásetti hann drauminn og sagði frá aðalatriðunum.

7:1 In the first year of Belshazzar king of Babylon Daniel had a dream and visions of his head upon his bed: then he wrote the dream and told the sum of the matters.

7:2 Daniel hóf upp og sagði: Ég sá í sýn minni á næturþeli, hversu þeir fjórir vindar himinsins rótuðu upp hinu mikla hafi.

7:2 Daniel spake and said, I saw in my vision by night, and, behold, the four winds of heaven brake forth upon the great sea.

7:3 Og fjögur stór dýr stígu upp af hafinu, hvert öðru ólíkt.

7:3 And four great beasts came up from the sea, diverse one from another.

7:4 Fyrsta dýrið líktist ljóni og hafði arnarvængi. Ég horfði á það, þar til er vængir þess voru reyttir af því, og því var lyft upp frá jörðinni og reist á fæturna eins og maður, og því var fengið mannshjarta.

7:4 The first was like a lion, and had eagle's wings: I beheld till the wings thereof were plucked, and it was lifted up from the earth, and made to stand upon two feet as a man; and a man's heart was given to it.

7:5 Og sjá, þá kom annað dýr, hið annað í röðinni. Það var líkt hjarndýri. Það var risið upp á aðra hliðina og hafði þrjú rif í munni sér milli tannanna. Til þess var mælt: "Statt upp og et mikið kjöt."

7:5 And, behold, another beast, a second, like to a bear; and it was raised up on one side, and three ribs were in its mouth between its teeth: and they said thus unto it, Arise, devour much flesh.

7:6 Eftir þetta sá ég enn dýr, líkt pardusdýri, og hafði það fjóra fuglsvængi á síðunum. Þetta dýr hafði fjögur höfuð, og því var vald gefið.

7:6 After this I beheld, and, lo,

another, like a leopard, which had upon its back four wings of a bird; the beast had also four heads; and dominion was given to it.

7:7 Eftir þetta sá ég í nætursýnum fjórða dýrið. Það var hræðilegt, ógurlegt og yfirtaks öflugt. Það hafði stórar jártennur, át og muldi sundur, og það, sem eftir varð, tróð það sundur með fótunum. Það var ólíkt öllum fyrri dýrunum og hafði tíu horn.

7:7 After this I saw in the night-visions, and, behold, a fourth beast, terrible and powerful, and strong exceedingly; and it had great iron teeth; it devoured and brake in pieces, and stamped the residue with its feet: and it was diverse from all the beasts that were before it; and it had ten horns.

7:8 Ég athugaði hornin og sá þá, hvar annað lítið horn spratt upp milli þeirra, og þrjú af fyrri hornunum voru slitin upp fyrir það. Og sjá, þetta horn hafði augu, eins og mannsaugu, og munn, sem talaði gífurðir.

7:8 I considered the horns, and, behold, there came up among them another horn, a little one, before which three of the first horns were plucked up by the roots: and, behold, in this horn were eyes like the eyes of a man, and a mouth speaking great things.

7:9 Ég horfði og horfði, þar til er stólar voru settir fram og hinn aldradi settist niður. Klæði hans voru hvít sem snjór og höfuðhár hans sem hrein ull. Hásaeti hans var eldslogar og hjólin undir því eldur brennandi.

7:9 I beheld till thrones were placed, and one that was ancient of days did sit: his raiment was white as snow, and the hair of his head like pure wool; his throne was fiery flames, and the wheels thereof burning fire.

7:10 Eldstraumur gekk út frá honum, þúsundir þúsunda þjónuðu honum og típusundir típusunda stóðu frammi fyrir honum. Dómenturnir settust niður og bókunum var flett upp.

7:10 A fiery stream issued and came forth from before him: thousands of thousands ministered unto him, and ten thousand times ten thousand stood before him: the judgment was set, and the books were opened.

7:11 Ég horfði og horfði vegna hinna hávaru stóryrða, sem hornið talaði, þar til er dýrið var drepð, líkami þess eyðilagður og honum kastað í eld til að brennast.

7:11 I beheld at that time because of the voice of the great words which the horn spake; I beheld even till the beast was slain, and its body destroyed, and it was given to be burned with fire.

7:12 Vald hinna dýranna var og frá þeim tekið og þeim afmarkað lífskeið til ákveðins tíma og stundar.

7:12 And as for the rest of the beasts, their dominion was taken away: yet their lives were prolonged for a season and a time.

7:13 Ég horfði í nætursýnunum, og sjá, einhver kom í skjýjum himins, sem mannsyni líktist. Hann kom þangað, er hinn aldradi var fyrir, og var leiddur fyrir hann.

7:13 I saw in the night-visions, and, behold, there came with the clouds of heaven one like unto a son of man, and he came even to the

ancient of days, and they brought him near before him.

7:14 Og honum var gefið vald, heiður og ríki, svo að honum skyldu þjóna allir lýðir, þjóðir og tungur. Hans vald er eilíft vald, sem ekki skal undir lok líða, og ríki hans skal aldrei á grunn ganga.

7:14 And there was given him dominion, and glory, and a kingdom, that all the peoples, nations, and languages should serve him: his dominion is an everlasting dominion, which shall not pass away, and his kingdom that which shall not be destroyed.

7:15 Út af þessu varð ég, Daniel, sturlaður, og sýrnirnar, sem fyrir mig bar, skelfdu mig.

7:15 As for me, Daniel, my spirit was grieved in the midst of my body, and the visions of my head troubled me.

7:16 Ég gekk þá til eins af þeim, er þar stóðu, og bað hann um áreiðanlega skýring á öllu þessu. Hann talaði til min og sagði mér svofellda þýðing alls þessa:

7:16 I came near unto one of them that stood by, and asked him the truth concerning all this. So he told me, and made me know the interpretation of the things.

7:17 Þessi stóru dýr, fjögur að tölu, merkja það, að fjórir konungar munu hefjast á jörðinni.

7:17 These great beasts, which are four, are four kings, that shall arise out of the earth.

7:18 en hinir heilögu Hins hæsta munu eignast ríkið, og þeir munu halda ríkinu ævinlega og um aldri alda.

7:18 But the saints of the Most High shall receive the kingdom, and possess the kingdom for ever, even for ever and ever.

7:19 Þá vildi ég fá áreiðanlega vitneskju um fjórða dýrið, sem var ólíkt öllum hinum dýrunum, ógurlegt mjög, með járntönnum og eirklóm, sem át, knosaði og sundur tróð með fótunum það, sem það leifði.

7:19 Then I desired to know the truth concerning the fourth beast, which was diverse from all of them, exceeding terrible, whose teeth were of iron, and its nails of brass; which devoured, brake in pieces, and stamped the residue with its feet;

7:20 svo og um hornin tíu, sem voru á höfði þess, og um hitt hornið, sem þar spratt upp og þrjú hornin féllu fyrir, þetta horn, sem hafði augu og munn, er talaði gifuryrði og meira var ásyndum en hin.

7:20 and concerning the ten horns that were on its head, and the other *horn* which came up, and before which three fell, even that horn that had eyes, and a mouth that spake great things, whose look was more stout than its fellows.

7:21 Ég horfði á, hvernig horn þetta háði stríð við hina heilögu og hafði sigur yfir þeim.

7:21 I beheld, and the same horn made war with the saints, and prevailed against them;

7:22 Þar til er hinn aldraði kom og hinir heilögu Hins hæsta fengu náð rétti sínum og sá tími kom, að hinir heilögu settust að völdum.

7:22 until the ancient of days came, and judgment was given to the saints of the Most High, and the time came that the saints possessed the kingdom.

7:23 Hann sagði svo: Fjórða dýrið merkir, að fjórða konungsríkið mun rísa upp á jörðinni, sem ólíkt mun verða öllum hinum konungsríkjunum, og það mun upp svelgja öll lönd, niður troða þau og sundur merja.

7:23 Thus he said, The fourth beast shall be a fourth kingdom upon earth, which shall be diverse from all the kingdoms, and shall devour the whole earth, and shall tread it down, and break it in pieces.

7:24 Og hornin tíu merkja það, að af þessu ríki munu upp koma tíu konungar, og annar konungur mun upp rísa eftir þá, og hann mun verða ólíkur hinum fyrri, og þremur konungum mun hann steypa.

7:24 And as for the ten horns, out of this kingdom shall ten kings arise: and another shall arise after them; and he shall be diverse from the former, and he shall put down three kings.

7:25 Hann mun orð mæla gegn Hinum hæsta, kúga hina heilögu Hins hæsta og hafa í hyggju að umbreyta helgítíðum og lögum, og þeir munu honum í hendur seldir verða um eina tíð, tvær tíðir og hálfa tíð.

7:25 And he shall speak words against the Most High, and shall wear out the saints of the Most High; and he shall think to change the times and the law; and they shall be given into his hand until a time and times and half a time.

7:26 En dómurinn mun settur verða og hann sviptur völdum til þess að afmá þau með öllu og að engu gjöra.

7:26 But the judgment shall be set, and they shall take away his dominion, to consume and to destroy it unto the end.

7:27 En ríki, vald og máttur allra konungsríkja, sem undir himninum eru, mun gefið verða heilögum lýð Hins hæsta. Ríki hans mun verða eilíft ríki, og öll veldi munu þjóna því og hlýða.

7:27 And the kingdom and the dominion, and the greatness of the kingdoms under the whole heaven, shall be given to the people of the saints of the Most High: his kingdom is an everlasting kingdom, and all dominions shall serve and obey him.

7:28 Hér er það mál á enda. En mig, Daniel, skelfdu hugsanir minar mjög, svo að ég gjörðist litverpur, og ég geymdi þetta í hjarta mínu.

7:28 Here is the end of the matter. As for me, Daniel, my thoughts much troubled me, and my countenance was changed in me: but I kept the matter in my heart.

8:1 Á þriðja ríkisári Belsasars konungs birtist mér, Daniel, sýn, eftir þá, sem áður hafði birst mér.

8:1 In the third year of the reign of king Belshazzar a vision appeared unto me, even unto me, Daniel, after that which appeared unto me at the first.

8:2 Og ég horfði í sýninni, og var þá, er ég horfði, sem ég væri í borginni Súsá, sem er í Elamhéraði, og ég horfði í

sýninni og var ég staddur við Úlaifljótið.

8:2 And I saw in the vision; now it was so, that when I saw, I was in Shushan the palace, which is in the province of Elam; and I saw in the vision, and I was by the river Ulai.

8:3 Þá hóf ég upp augu mín og leit hrút nokkurn standa fram við fljótið. Hann var tvihyrndur, og há hornin, og þó annað hærri en hitt, og spratt hærri hornið síðar upp.

8:3 Then I lifted up mine eyes, and saw, and, behold, there stood before the river a ram which had two horns: and the two horns were high; but one was higher than the other, and the higher came up last.

8:4 Ég sá hrútinn stanga hornum mót vestri, norðri og suðri, og engin dýr gátu við honum staðist, og enginn gat frelsað nokkurn undan valdi hans. Hann gjörði sem honum leist og framkvæmdi mikla hluti.

8:4 I saw the ram pushing westward, and northward, and southward; and no beasts could stand before him, neither was there any that could deliver out of his hand; but he did according to his will, and magnified himself.

8:5 En er ég gaf nákvæmlega gætur að, sá ég að geithafur nokkur kom vestan. Leið hann yfir alla jörðina án þess að koma við hana, og hafurinn hafði afar stórt horn milli augnanna.

8:5 And as I was considering, behold, a he-goat came from the west over the face of the whole earth, and touched not the ground: and the goat had a notable horn between his eyes.

8:6 Hann kom til tvihyrnda hrútsins, sem ég sá standa fram við fljótið, og rann á hann í heiftaræði.

8:6 And he came to the ram that had the two horns, which I saw standing before the river, and ran upon him in the fury of his power.

8:7 Og ég sá hann hitta hrútinn á síðuna, og hann varð mjög illur við hann og laust hrútinn og braut bæði horn hans, svo að hrúturinn hafði ekki mátt til að veita honum viðnám. Og hann fleygði honum til jarðar og tróð hann undir, og mátti enginn frelsa hrútinn undan valdi hans.

8:7 And I saw him come close unto the ram, and he was moved with anger against him, and smote the ram, and brake his two horns; and there was no power in the ram to stand before him; but he cast him down to the ground, and trampled upon him; and there was none that could deliver the ram out of his hand.

8:8 Og geithafurinn framkvæmdi mjög mikla hluti, en er máttur hans var sem mestur, brotnaði hornið mikla, og í þess stað spruttu upp önnur fjögur, gegnt höfuðáttunum fjórum.

8:8 And the he-goat magnified himself exceedingly: and when he was strong, the great horn was broken; and instead of it there came up four notable *horns* toward the four winds of heaven.

8:9 Og út frá einu þeirra spratt annað lítið horn og óx mjög til suðurs og austurs og mót þrýði landanna.

8:9 And out of one of them came forth a little horn, which waxed exceeding great, toward the south, and toward the east, and toward the glorious *land*.

8:10 Það óx og móti her himnanna og varpaði til jarðar nokkrum af hernum og af stjörnunum, og tróð þá undir.

8:10 And it waxed great, even to the host of heaven; and some of the host and of the stars it cast down to the ground, and trampled upon them.

8:11 Já, það óx móti höfðingja hersins, og það lét afnema hina daglegu fórn, og hans heilagi bústaður var niður rifinn.

8:11 Yea, it magnified itself, even to the prince of the host; and it took away from him the continual *burnt-offering*, and the place of his sanctuary was cast down.

8:12 Og herinn var framseldur ásamt hinni daglegu fórn vegna misgjörðarinnar, og hornið varp sannleikanum til jarðar, já, slíkt gjörði það og var giftudrjúgt.

8:12 And the host was given over to it together with the continual *burnt-offering* through transgression; and it cast down truth to the ground, and it did *its pleasure* and prospered.

8:13 Þá heyrði ég einn heilagan tala, og annar heilagur sagði við hinn, sem talaði: "Hvað á hún sér langan aldur þessi sýn um hina daglegu fórn og um hinn hræðilega glæp, frá því er hann framselur helgidóminn og herinn, svo að hann verði niður troðinn?"

8:13 Then I heard a holy one speaking; and another holy one said unto that certain one who spake, How long shall be the vision *concerning* the continual *burnt-offering*, and the transgression that maketh desolate, to give both the sanctuary and the host to be trodden under foot?

8:14 Og hann sagði við hann: "Tvö þúsund og þrjú hundruð kveld og morgnar, og þá mun helgidómurinn aftur verða kominn í samt lag."

8:14 And he said unto me, Unto two thousand and three hundred evenings *and* mornings; then shall the sanctuary be cleansed.

8:15 Þegar ég, Daniel, sá þessa sýn og leitaðist við að skilja hana, þá stóð allt í einu einhver frammi fyrir mér, líkur manni ásyndar.

8:15 And it came to pass, when I, even I Daniel, had seen the vision, that I sought to understand it; and, behold, there stood before me as the appearance of a man.

8:16 Og ég heyrði mannsraust milli Úlai-bakka, sem kallaði og sagði: "Gabriel, útskýr þú sýnina fyrir þessum manni."

8:16 And I heard a man's voice between *the banks* of the Ulai, which called, and said, Gabriel, make this man to understand the vision.

8:17 Og hann gekk til mín, þar sem ég stóð, en er hann kom, varð ég hræddur og féll fram á ásjónu mína. En hann sagði við mig: "Gef gætur að, þú mannsson, því að sýnin á við tíð endalokanna."

8:17 So he came near where I stood; and when he came, I was affrighted, and fell upon my face: but he said unto me, Understand, O son of man; for the vision belongeth to the time of the end.

8:18 Og meðan hann talaði við mig, leið ég í ómegin til jarðar fram á ásjónu mína, en hann snart mig og reisti mig aftur á fætur, þar er ég hafði staðið.

8:18 Now as he was speaking with me, I fell into a deep sleep with my face toward the ground; but he touched me, and set me upright.

8:19 Og hann sagði: "Sjá, ég kunngjöfi þér, hvað verða muni, þá er hin guðlega reiði tekur enda, því að sýnin á við tíð endalokanna."

8:19 And he said, Behold, I will make thee know what shall be in the latter time of the indignation; for it belongeth to the appointed time of the end.

8:20 Tvihyrndi hrúturinn, sem þú sást, merkir konungana í Meðu og Persíu.

8:20 The ram which thou sawest, that had the two horns, they are the kings of Media and Persia.

8:21 og hinn loðni geithafur merkir Grikklands konung, og hornið mikla milli augna hans er fyrsti konungurinn.

8:21 And the rough he-goat is the king of Greece: and the great horn that is between his eyes is the first king.

8:22 Og að það brotnaði og fjögur spruttu aftur upp í þess stað, það merkir, að fjögur konungsríki munu hefjast af þjóðinni, og þó ekki jafnvöldug sem hann var.

8:22 And as for that which was broken, in the place whereof four stood up, four kingdoms shall stand up out of the nation, but not with his power.

8:23 En er ríki þeirra tekur enda, þá er trúfarnir hafa fyllt mælinn, mun konungur nokkur upp risa, bæði illúðlegur og hrekkvís.

8:23 And in the latter time of their kingdom, when the transgressors are come to the full, a king of fierce countenance, and understanding dark sentences, shall stand up.

8:24 Vald hans mun mikið verða, og þó eigi fyrir þrótt sjálfs hans. Hann mun gjöra ótrúlega mikið tjón og verða giftudrjúgur í því, er hann tekur sér fyrir hendur. Hann mun voldugum tjón vinna og hugur hans beinast gegn hinum heilögu.

8:24 And his power shall be mighty, but not by his own power; and he shall destroy wonderfully, and shall prosper and do *his pleasure*; and he shall destroy the mighty ones and the holy people.

8:25 Vélraðum mun hann til vegar koma með hendi sinni og hyggja á stórræði og steypa mörgum í glötun, er þeir eiga sér einskis ills von. Já, hann mun risa gegn höfðingja höfðingjanna, en þó sundur mulinn verða án manna tilverknaðar.

8:25 And through his policy he shall cause craft to prosper in his hand; and he shall magnify himself in his heart, and in *their* security shall he destroy many: he shall also stand up against the prince of princes; but he shall be broken without hand.

8:26 Og sýnin um „kveld og morgun“, sem um var talað, hún er sönn, en leynd þú þeirri sýn, því að hún á sér langan aldur."

8:26 And the vision of the evenings and mornings which hath been told is true: but shut thou up the vision; for it belongeth to many days *to come*.

8:27 En ég, Daniel, varð sjúkur um hríð. Því næst komst ég á fætur aftur og þjónaði að erindum konungs, og ég var mjög undrandi yfir sýn þessari, en skildi hana eigi.

8:27 And I, Daniel, fainted, and was sick certain days; then I rose up, and did the king's business: and I wondered at the vision, but none understood it.

9:1 Á fyrsta ríkisári Dariusar Ahasverussonar, sem var mediskur að ætt og orðinn konungur yfir ríki Kaldea,

9:1 In the first year of Darius the son of Ahasuerus, of the seed of the Medes, who was made king over the realm of the Chaldeans,

9:2 á fyrsta ári ríkisstjórnar hans, hugði ég, Daniel, í ritningunum að áratölu þeirri, er Jerúsalem átti að liggja í rústum, samkvæmt orði Drottins, því er til Jeremia spámanns hafði komið, sem sé sjöttu ár.

9:2 in the first year of his reign I, Daniel, understood by the books the number of the years whereof the word of Yahwe came to Jeremiah the prophet, for the accomplishing of the desolations of Jerusalem, even seventy years.

9:3 Ég sneri þá ásjónu minni til Drottins Guðs til þess að bera fram bæn mína og grátbeiðni með föstu, í sekk og ösku.

9:3 And I set my face unto the Lord God, to seek by prayer and supplications, with fasting and sackcloth and ashes.

9:4 Ég bað til Drottins, Guðs míns, gjörði jätningu mína og sagði: "Æ, Drottinn, þú mikli og ógurlegi Guð, sem heldur sáttmálann og miskunnsemina við þá, sem elska hann og varðveita boðorð hans.

9:4 And I prayed unto Yahwe my God, and made confession, and said, Oh, Lord, the great and dreadful God, who keepeth covenant and lovingkindness with them that love him and keep his commandments,

9:5 Vér höfum syndgað og illa gjört, vér höfum breytt óguðlega og verið þér mótsnúnir og víkið frá boðum þínum og setningum.

9:5 we have sinned, and have dealt perversely, and have done wickedly, and have rebelled, even turning aside from thy precepts and from thine ordinances;

9:6 Vér höfum ekki hlýtt þjónum þínum, spámönnunum, sem töluðu í þínu nafni til konunga vorra, höfðingja og fedra og til alls landslýðsins.

9:6 neither have we hearkened unto thy servants the prophets, that spake in thy name to our kings, our princes, and our fathers, and to all the people of the land.

9:7 Þú, Drottinn, ert réttlátur, en vér megum blygðast vor, sem vér og gjörum í dag, vér Júdameinn og Jerúsalembúar og allur Ísrael, bæði þeir sem nálegir eru og þeir sem fjarlægir eru í öllum þeim löndum, þangað sem þú hefir

rekið þá fyrir tryggðof þeirra, er þeir hafa í frammi við þig haft.

9:7 O Lord, righteousness belongeth unto thee, but unto us confusion of face, as at this day; to the men of Judah, and to the inhabitants of Jerusalem, and unto all Israel, that are near, and that are far off, through all the countries whither thou hast driven them, because of their trespass that they have transgressed against thee.

9:8 Drottinn, vér megum blyðast vor, konungar vorir, höfðingjar vorir og feður vorir, því að vér höfum syndgað móti þér.

9:8 O Lord, to us belongeth confusion of face, to our kings, to our princes, and to our fathers, because we have sinned against thee.

9:9 En hjá Drottni, Guði vorum, er miskunnsemi og fyrirgefning, því að vér höfum verið honum mótsnúinir

9:9 To the Lord our God belong mercies and forgiveness; for we have rebelled against him;

9:10 og ekki hlýtt raustu Drottins Guðs vors, að breyta eftir boðorðum hans, þeim er hann fyrir oss lagði fyrir munn þjóna sinna, spámannanna.

9:10 neither have we obeyed the voice of Yahwe our God, to walk in his laws, which he set before us by his servants the prophets.

9:11 Já, allur Ísrael hefir brotið lögmál þitt, hefir vikið frá þér, svo að hann hlýðir eigi framar raustu þinni. Þá var þeirri eiðfestu hölvan úthellt yfir oss, sem skrifuð er í lögmáli Móse, þjóns Guðs, því að vér höfum syndgað móti honum.

9:11 Yea, all Israel have transgressed thy law, even turning aside, that they should not obey thy voice: therefore hath the curse been poured out upon us, and the oath that is written in the law of Moses the servant of God; for we have sinned against him.

9:12 Og hann efndi orð sín, þau er hann hafði talað gegn oss og dómurum vorum, þeim er yfirráð höfðu yfir oss, að hann skyldi láta mikla ógæfu yfir oss koma, svo að hvergi á jarðriki hefir slík ógæfa orðið sem í Jerúsalem.

9:12 And he hath confirmed his words, which he spake against us, and against our judges that judged us, by bringing upon us a great evil; for under the whole heaven hath not been done as hath been done upon Jerusalem.

9:13 Eins og skrifað er í lögmáli Móse um alla þessa ógæfu, svo er hún yfir oss komin. Og vér höfum ekki bliðkað Drottin Guð vorn með því að hverfa frá misgjörðum vorum og gefa gætur að trúfesti þinni.

9:13 As it is written in the law of Moses, all this evil is come upon us: yet have we not entreated the favor of Yahwe our God, that we should turn from our iniquities, and have discernment in thy truth.

9:14 Og Drottinn vakti yfir ógæfunni og lét hana yfir oss koma, því að Drottinn Guð vor er réttlátur í öllum verkum sínum, þeim er hann gjörir, en vér höfum eigi hlýtt raustu hans.

9:14 Therefore hath Yahwe watched over the evil, and brought it upon us; for Yahwe our God is righteous in all his works which he doeth, and we have not obeyed his voice.

9:15 Og nú, Drottinn Guð vor, þú sem útleiddir lýð þinn af Egyptalandi með sterkri hendi og afrekaðir þér mikið nafn fram á þennan dag, vér höfum syndgað, vér höfum breytt óguðlega.

9:15 And now, O Lord our God, that hast brought thy people forth out of the land of Egypt with a mighty hand, and hast gotten thee renown, as at this day; we have sinned, we have done wickedly.

9:16 Drottinn, lát þú samkvæmt réttlæti því, er þú ávallt hefir sýnt, gremi þína og heiftarreiði þína hverfa frá borg þinni Jerúsalem, þínu heilaga fjalli, því að fyrir syndir vorar og misgjörðir feðra vorra er Jerúsalem og lýður þinn orðinn að háðung hjá öllum þeim, sem umhverfis oss búa.

9:16 O Lord, according to all thy righteousness, let thine anger and thy wrath, I pray thee, be turned away from thy city Jerusalem, thy holy mountain; because for our sins, and for the iniquities of our fathers, Jerusalem and thy people are become a reproach to all that are round about us.

9:17 Heyr nú, Guð vor, bæn þjóns þíns og grátheiðni hans og lát ásjónu þína lýsa, fyrir sjálfs þín sakir, Drottinn, yfir helgidóm þinn, sem nú er í eyði.

9:17 Now therefore, O our God, hearken unto the prayer of thy servant, and to his supplications, and cause thy face to shine upon thy sanctuary that is desolate, for the Lord's sake.

9:18 Hneig, Guð minn, eyra þitt og heyr, ljúk upp augum þínum og sjá eyðing vora og borgina, sem nefnd er eftir nafni þínu, því að ekki framberum vér auðmjúkar bænir fyrir þig í traustí til vors eigin réttlætis, heldur í traustí til þinnar miklu miskunnsemi.

9:18 O my God, incline thine ear, and hear; open thine eyes, and behold thine desolations, and the city which is called by thy name: for we do not present our supplications before thee for our righteousness, but for thy great mercies' sake.

9:19 Drottinn, heyr! Drottinn, fyrirgef! Drottinn, hygg að og framkvæm! Tef eigi, fyrir sjálfs þín sakir, Guð minn, því að eftir þínu nafni er borg þín nefnd og lýður þinn!

9:19 O Lord, hear; O Lord, forgive; O Lord, hearken and do; defer not, for thine own sake, O my God, because thy city and thy people are called by thy name.

9:20 Meðan ég enn var að tala, baðst fyrir og játaði syndir mínar og syndir lýðs míns, Ísraels, og frambar fyrir Drottin Guð minn auðmjúka bæn fyrir þínu heilaga fjalli Guðs míns.

9:20 And while I was speaking, and praying, and confessing my sin and the sin of my people Israel, and presenting my supplication before Yahwe my God for the holy mountain of my God;

9:21 já, meðan ég enn var að tala í bæninni, kom að mér um það bil, er kveldfórn er fram borin, maðurinn Gabriel, sem ég hafði áður séð í sýninni, þá er ég hné í ómegin.

9:21 yea, while I was speaking in prayer, the man Gabriel, whom I had seen in the vision at the beginning, being caused to fly swiftly, touched me about the time of the evening oblation.

9:22 Hann kom og talaði við mig og sagði: "Daniel, nú er ég út genginn til þess að veita þér glöggan skilning.

9:22 And he instructed me, and talked with me, and said, O Daniel, I am now come forth to give thee wisdom and understanding.

9:23 Þegar þú byrjaðir bæn þína, út gekk orð, og er ég hingað kominn til að kunnngjóra þér það, því að þú ert ástmögur Guðs. Tak því eftir orðinu og gef gætur að vitraninni.

9:23 At the beginning of thy supplications the commandment went forth, and I am come to tell thee; for thou art greatly beloved: therefore consider the matter, and understand the vision.

9:24 Sjötíu sjöundir eru ákveðnar lýð þínum og þinni heilögu borg til þess að drýgja glæpin til fulls og fylla mæli syndanna og til þess að friðþægja fyrir misgjörðina og leiða fram cilíft réttlæti, til þess að innsigla vitrun og spámann og vigja hið háheilaga.

9:24 Seventy weeks are decreed upon thy people and upon thy holy city, to finish transgression, and to make an end of sins, and to make reconciliation for iniquity, and to bring in everlasting righteousness, and to seal up vision and prophecy, and to anoint the most holy.

9:25 Vit því og hygg að: Frá því, er orðið um endurreisn Jerúsalem út gekk, til hins smurðar höfðingja, eru sjö sjöundir, og í sextíu og tvær sjöundir skulu torg hennar og stræti endurreist verða, þó að þrengingartímar séu.

9:25 Know therefore and discern, that from the going forth of the commandment to restore and to build Jerusalem unto the anointed one, the prince, shall be seven weeks, and threescore and two weeks: it shall be built again, with street and moat, even in troublous times.

9:26 Og eftir þær sextíu og tvær sjöundir mun hinn smurði afmáður verða, og hann mun ekkert eiga, og borgina og helgidóminn mun eyða þjóð höfðingja nokkurs, sem koma á, en hann mun farast í refsíðomsflóðinu, og allt til enda mun ófriður haldast við og sú eyðing, sem fastráðin er.

9:26 And after the threescore and two weeks shall the anointed one be cut off, and shall have nothing: and the people of the prince that shall come shall destroy the city and the sanctuary; and the end thereof shall be with a flood, and even unto the end shall be war; desolations are determined.

9:27 Og hann mun gjöra fastan sáttmála við marga um eina sjöund, og um miðja sjöundina mun hann afnema sláturförn og matförn, og á vængjum víðurstyggðarinnar mun eyðandinn koma, en eftir það mun gjöreýðing, og hún fastráðin, steypast yfir eyðandann.

9:27 And he shall make a firm covenant with many for one week: and in the midst of the week he shall cause the sacrifice and the oblation to cease; and upon the wing of abominations shall come one that maketh desolate; and even unto the full end, and that determined, shall wrath be poured out upon the desolate.

10:1 Á þriðja ári Kýrusar Persakonungs fékk Daniel, sem

kallaður var Beltsasar, opinberun, og opinberunin er sönn og boðar miklar þrengingar. Og hann gaf gætur að opinberuninni og hugði að sýninni.

10:1 In the third year of Cyrus king of Persia a thing was revealed unto Daniel, whose name was called Belteshazzar; and the thing was true, even a great warfare: and he understood the thing, and had understanding of the vision.

10:2 Á þeim dögum var ég, Daniel, harmandi þriggja vikna tíma.

10:2 In those days I, Daniel, was mourning three whole weeks.

10:3 Ég neytti engrar dýrindisfæðu, kjöt og vín kom ekki inn fyrir varir minar, og ég smurði mig ekki fyrr en þrjár vikur voru liðnar.

10:3 I ate no pleasant bread, neither came flesh nor wine into my mouth, neither did I anoint myself at all, till three whole weeks were fulfilled.

10:4 En tuttugasta og fjórða dag hins fyrsta mánaðar var ég staddur á bakka hins mikla Tigrisfljóts.

10:4 In the four and twentieth day of the first month, as I was by the side of the great river, which is Hiddekel,

10:5 Þá hóf ég upp augu mín og sá mann nokkurn, klæddan línklaðum og gyrtan skiragulli um lendar.

10:5 I lifted up mine eyes, and looked, and, behold, a man clothed in linen, whose loins were girded with pure gold of Uphaz:

10:6 Líkami hans var sem krýsolít, ásjóna hans sem leiftur, augu hans sem eldblys, armleggir hans og fætur sem skyggður eir og hljómurinn af orðum hans eins og mikill gnýr.

10:6 his body also was like the beryl, and his face as the appearance of lightning, and his eyes as flaming torches, and his arms and his feet like unto burnished brass, and the voice of his words like the voice of a multitude.

10:7 Ég, Daniel, sá einn sýnina, og mennirnir, sem með mér voru, sáu ekki sýnina, en yfir þá kom mikil hræðsla, og flýðu þeir í felur.

10:7 And I, Daniel, alone saw the vision; for the men that were with me saw not the vision; but a great quaking fell upon them, and they fled to hide themselves.

10:8 Ég varð þá einn eftir og sá þessa miklu sýn. En hjá mér var enginn máttur eftir orðinn, og yfirlitur minn var til lýta umbreyttur, og ég hélt engum styrk eftir.

10:8 So I was left alone, and saw this great vision, and there remained no strength in me; for my comeliness was turned in me into corruption, and I retained no strength.

10:9 Og ég heyrði hljóminn af orðum hans, og er ég heyrði hljóminn af orðum hans, hné ég í ómegin á ásjónu mína, með andlituð að jörðinni.

10:9 Yet heard I the voice of his words; and when I heard the voice of his words, then was I fallen into a deep sleep on my face, with my face toward the ground.

10:10 Og sjá, hönd snart mig og hjálpaði mér óstyrkum upp á knén og hendurnar.

10:10 And, behold, a hand touched me, which set me upon my knees and upon the palms of my hands.

10:11 Og hann sagði við mig: "Daniel, þú ástmögur Guðs, tak eftir þeim orðum, er ég tala við þig, og státt á fætur, því að ég er nú einmitt til þín sendur." Og er hann mælti til mín þessum orðum, stóð ég upp skjálfaði.

10:11 And he said unto me, O Daniel, thou man greatly beloved, understand the words that I speak unto thee, and stand upright; for unto thee am I now sent. And when he had spoken this word unto me, I stood trembling.

10:12 Því næst sagði hann við mig: "Óttast þú ekki, Daniel, því að frá því er þú fyrst hneigðir hug þinn til að öðlast skilning og þú litillættir þig fyrir Guði þínum, eru orð þín heyrð, og ég er vegna orða þinna hingað kominn.

10:12 Then said he unto me, Fear not, Daniel; for from the first day that thou didst set thy heart to understand, and to humble thyself before thy God, thy words were heard: and I am come for thy words' sake.

10:13 En verndarengill Persaríkis stóð í móti mér tuttugu og einn dag, en sjá, Mikael, einn af fremstu verndarenglunum, kom mér til hjálpar, og hann skildi ég eftir þar hjá Persakonungum.

10:13 But the prince of the kingdom of Persia withstood me one and twenty days; but, lo, Michael, one of the chief princes, came to help me: and I remained there with the kings of Persia.

10:14 Og nú er ég kominn til að fræða þig á því, sem fram við þjóð þína mun koma á hinum síðustu tímum, því að enn á sýnin við þá daga."

10:14 Now I am come to make thee understand what shall befall thy people in the latter days; for the vision is yet for many days:

10:15 Og er hann talaði þessum orðum til mín, leit ég til jarðar og þagði.

10:15 and when he had spoken unto me according to these words, I set my face toward the ground, and was dumb.

10:16 Og sjá, einhver í mannslíki snart varir minar, og ég lauk upp munni mínum, talaði og sagði við þann, sem stóð frammi fyrir mér: "Herra minn, sökum sýnarinnar eru kvalir þessar yfir mig komnar, og kraftur minn er þrotinn.

10:16 And, behold, one in the likeness of the sons of men touched my lips: then I opened my mouth, and spake and said unto him that stood before me, O my lord, by reason of the vision my sorrows are turned upon me, and I retain no strength.

10:17 Og hvernig ætti ég, þjónn þinn, herra, að geta talað við slíkan mann sem þú ert, herra? Og nú er allur kraftur minn að þrotum kominn, og enginn lífsandi er í mér eftir orðinn."

10:17 For how can the servant of this my lord talk with this my lord? for as for me, straightway there remained no strength in me, neither was there breath left in me.

10:18 Sá sem í mannslíki var, snart mig þá aftur, styrkti mig

10:18 Then there touched me again one like

the appearance of a man, and he strengthened me.

10:19 og sagði: "Óttast þú ekki, ástmögur, fríður sé með þér! Vertu hughraustur, vertu hughraustur!" Og er hann talaði við mig, fann ég að ég styrktist og sagði: "Tala þú, herra minn, því að þú hefir gjört mig styrkan."

10:19 And he said, O man greatly beloved, fear not: peace be unto thee, be strong, yea, be strong. And when he spake unto me, I was strengthened, and said, Let my lord speak; for thou hast strengthened me.

10:20 Þá sagði hann: "Veistu, hvers vegna ég er til þín kominn? En nú verð ég að snúa aftur til þess að berjast við verndarengil Persíu, og þegar ég fer af stað, sjá, þá kemur verndarengill Grikklands.

10:20 Then said he, Knowest thou wherefore I am come unto thee? and now will I return to fight with the prince of Persia: and when I go forth, lo, the prince of Greece shall come.

10:21 Þó vil ég gjöra þér kunnugt, hvað skrifað er í bók sannleikans, þótt enginn veiti mér lið móti þeim, nema Mikael, verndarengill yðar.

10:21 But I will tell thee that which is inscribed in the writing of truth: and there is none that holdeth with me against these, but Michael your prince.

11:1 Hann stendur mér við hlið til þess að veita mér lið og vernd."

11:1 And as for me, in the first year of Darius the Mede, I stood up to confirm and strengthen him.

11:2 Og nú vil ég kunngjöra þér sannleika: Sjá, enn munu þrír konungar koma fram í Persíu, en hinn fjórði mun afla meiri auðs en allir aðrir, og er hann er voldugur orðinn fyrir auð sinn, mun hann bjóða öllu út gegn Grikklands ríki.

11:2 And now will I show thee the truth. Behold, there shall stand up yet three kings in Persia; and the fourth shall be far richer than they all: and when he is waxed strong through his riches, he shall stir up all against the realm of Greece.

11:3 Eftir það mun rísa hraustur konungur og drottna yfir víðlendu ríki og til leiðar koma því, er hann vill.

11:3 And a mighty king shall stand up, that shall rule with great dominion, and do according to his will.

11:4 En þegar uppgangur hans er sem mestur, þá mun sundrast ríki hans og skiptast eftir fjórum áttum himinsins, en þó ekki til eftirkomenda hans, og ekki með slíku veldi, er hann hafði, því að ríki hans mun eytt verða og fengið öðrum en þeim.

11:4 And when he shall stand up, his kingdom shall be broken, and shall be divided toward the four winds of heaven, but not to his posterity, nor according to his dominion wherewith he ruled; for his kingdom shall be plucked up, even for others besides these.

11:5 Og konungurinn suður frá mun öflugur verða, en einn af höfðingjum hans mun verða öflugri en hann, og hann mun ríki ráða. Ríki hans mun verða stórveldi.

11:5 And the king of the south shall be strong, and *one* of his princes; and he shall be strong above him, and have dominion; his dominion shall be a great dominion.

11:6 Og að nokkrum árum liðnum munu þeir mægjast hvor við annan. Þá mun dóttir konungsins suður frá koma til konungsins norður frá til þess að koma á sáttum. En sú hjálp mun að engu haldi koma, stuðningur hans mun og eigi standa. Og hún mun framseld verða, hún og þeir, sem hana höfðu flutt þangað, og faðir hennar og sá, er gekk að eiga hana, á sínum tíma.

11:6 And at the end of years they shall join themselves together; and the daughter of the king of the south shall come to the king of the north to make an agreement: but she shall not retain the strength of her arm; neither shall he stand, nor his arm; but she shall be given up, and they that brought her, and he that begat her, and he that strengthened her in those times.

11:7 Því næst mun í hans stað kvistur upp spretta af rótum hennar. Hann mun fara í móti liðsaflanum og komast inn í virki konungsins norður frá og fara með þá sem honum líkar, og verða völdugur.

11:7 But out of a shoot from her roots shall one stand up in his place, who shall come unto the army, and shall enter into the fortress of the king of the north, and shall deal against them, and shall prevail.

11:8 Já, jafnvel guði þeirra, ásamt steiptum líkneskjum þeirra og dýrindiskerum af silfri og gulli, mun hann flytja hernumda til Egyptalands. Þá mun hann í nokkur ár láta konunginn norður frá í friði.

11:8 And also their gods, with their molten images, *and* with their goodly vessels of silver and of gold, shall he carry captive into Egypt; and he shall refrain some years from the king of the north.

11:9 En hann mun gjöra árás á ríki konungsins suður frá og hverfa þó aftur heim í sitt land.

11:9 And he shall come into the realm of the king of the south, but he shall return into his own land.

11:10 Og synir hans munu leggja út í ófrið og draga saman afar mikinn her. Og hann mun koma og vaða yfir og brjótast fram, en hann mun snúa aftur, og þeir munu herja allt að virki hans.

11:10 And his sons shall war, and shall assemble a multitude of great forces, which shall come on, and overflow, and pass through; and they shall return and war, even to his fortress.

11:11 Þetta mun konunginum suður frá gremjast, og hann mun leggja af stað og berjast við hann, við konunginn norður frá. Hann mun kveðja upp mikinn her, en herinn mun seldur verða hinum á vald.

11:11 And the king of the south shall be moved with anger, and shall come forth and fight with him, even with the king of the north; and he shall set forth a great multitude, and the multitude shall be given into his hand.

11:12 Og herinn mun rekinn verða burt. Hjarta hans mun ofmetnast, og hann

mun típusundir að velli leggja, og þó ekki reynast öflugur.

11:12 And the multitude shall be lifted up, and his heart shall be exalted; and he shall cast down tens of thousands, but he shall not prevail.

11:13 Þá mun konungurinn norður frá enn kveðja upp her, meiri en hinn fyrri, og að liðnum nokkrum árum mun hann koma með fjölmönnum liðsafla og miklum útbúnaði.

11:13 And the king of the north shall return, and shall set forth a multitude greater than the former; and he shall come on at the end of the times, *even of years*, with a great army and with much substance.

11:14 Um þær mundir munu margir risa gegn konunginum suður frá, og ofríkisfullir menn af þjóð þinni munu hefja uppreisn til þess að láta vitrunina rætast, en þeir munu steypast.

11:14 And in those times there shall many stand up against the king of the south: also the children of the violent among thy people shall lift themselves up to establish the vision; but they shall fall.

11:15 Og konungurinn norður frá mun koma og hlada virkisvegg og vinna viggirta borg, og herir suðurríkisins munu eigi fá staðist og einvalalið hans mun eigi þrótt hafa til að veita viðnám.

11:15 So the king of the north shall come, and cast up a mound, and take a well-fortified city; and the forces of the south shall not stand, neither his chosen people, neither shall there be any strength to stand.

11:16 Og sá sem fer í móti honum, mun gjöra það, er honum þóknast, með því að enginn fær honum viðnám veitt, og hann mun fá föttestu í þrýði landanna, og eyðing er í hendi hans.

11:16 But he that cometh against him shall do according to his own will, and none shall stand before him; and he shall stand in the glorious land, and in his hand shall be destruction.

11:17 Síðan mun hann ásetja sér að koma með öllum heraflla ríkis síns, en hann mun gjöra sátt við hann og gefa honum unga stúlku, landinu til tjóns. En ráðagjörð hans mun eigi framgang fá og eigi takast.

11:17 And he shall set his face to come with the strength of his whole kingdom, and with him equitable conditions; and he shall perform them: and he shall give him the daughter of women, to corrupt her; but she shall not stand, neither be for him.

11:18 Og hann mun snúa sér að eyjunum og vinna margar, en hershöfðingi nokkur mun gjöra enda á smánan hans, já, hann mun láta smánan hans koma yfir sjálfan hann.

11:18 After this shall he turn his face unto the isles, and shall take many: but a prince shall cause the reproach offered by him to cease; yea, moreover, he shall cause his reproach to turn upon him.

11:19 Þá mun hann snúa sér að virkjum síns eigin lands, og hann mun hrasa og falla, og hans mun engan stað sjá framar.

11:19 Then he shall turn his face toward the fortresses of his own land; but he shall

stumble and fall, and shall not be found.

11:20 Í hans stað mun annar koma, er senda mun skattheimtumann til þess landsins, sem er þrýði ríkisins, en eftir nokkra daga mun hann drepinn verða, þó ekki í reiði né bardaga.

11:20 Then shall stand up in his place one that shall cause an exactor to pass through the glory of the kingdom; but within few days he shall be destroyed, neither in anger, nor in battle.

11:21 Í hans stað mun koma fyrirlitlegur maður, er þeir höfðu eigi ætlað konungstignina. Hann mun koma að övörum og ná undir sig ríkinu með fláttskap.

11:21 And in his place shall stand up a contemptible person, to whom they had not given the honor of the kingdom: but he shall come in time of security, and shall obtain the kingdom by flatteries.

11:22 Og yfirvaðandi herflokkar munu skolast burt fyrir honum og eyddir verða, svo og sáttmálshöfðinginn.

11:22 And the overwhelming forces shall be overwhelmed from before him, and shall be broken; yea, also the prince of the covenant.

11:23 Og upp frá því, er menn hafa bundið félagsskap við hann, mun hann beita svikum. Hann mun leggja af stað fálíðaður og bera hærri hlut.

11:23 And after the league made with him he shall work deceitfully; for he shall come up, and shall become strong, with a small people.

11:24 Að övörum mun hann brjótast inn í frjósömustu sveitir landsins og gjöra það, sem hvorki feður hans né forfedur hafa gjört: Herfangi, rændu fé og auðæfum mun hann úthluta þeim ríkulega, og gegn virkjum mun hann hafa ráðagjörðir með höndum. Þó mun það aðeins verða um hríð.

11:24 In time of security shall he come even upon the fattest places of the province; and he shall do that which his fathers have not done, nor his fathers' fathers; he shall scatter among them prey, and spoil, and substance: yea, he shall devise his devices against the strongholds, even for a time.

11:25 Því næst mun hann beita styrk sínum og hugrekki gegn konunginum suður frá með miklum her, og konungurinn suður frá mun hefja ófrið við hann með miklum her og mjög öflugum, en þó mun hann ekki fá í móti staðið, því að menn brugga ráð í móti honum.

11:25 And he shall stir up his power and his courage against the king of the south with a great army; and the king of the south shall war in battle with an exceeding great and mighty army; but he shall not stand; for they shall devise devices against him.

11:26 Þeir sem eta við borð hans, munu fella hann, og her hans skolast burt, og margir særðir í val falla.

11:26 Yea, they that eat of his dainties shall destroy him, and his army shall overflow; and many shall fall down slain.

11:27 Og báðir konungarnir munu hafa illt í hyggju og tala flærðarsamlega að hinu sama borði, en eigi mun það ná fram að ganga, því að enn er hinn tiltekni tími eigi liðinn á enda.

11:27 And as for both these kings, their hearts shall be to do mischief, and they shall speak lies at one table: but it shall not prosper; for yet the end shall be at the time appointed.

11:28 Og hann mun hverfa aftur heim í land sitt með miklum fjárhlut og snúa huga sínum í móti hinum heilaga sáttmála, og hann mun koma fram áformi sínu og hverfa síðan aftur heim í land sitt.

11:28 Then shall he return into his land with great substance; and his heart *shall be* against the holy covenant; and he shall do *his pleasure*, and return to his own land.

11:29 Á ákveðnum tíma mun hann aftur brjótast inn í suðurlandið, og mun sjðari förin ekki takast jafnvel og hin fyrri.

11:29 At the time appointed he shall return, and come into the south; but it shall not be in the latter time as it was in the former.

11:30 Því að skip Rómverja munu koma í móti honum, og hann mun láta hugfallast og halda heimleiðis og snúa reiði sinni gegn hinum heilaga sáttmála og láta hann kenna á henni. Síðan mun hann hverfa heim aftur og gefa þeim gætur, sem yfirgefa hinn heilaga sáttmála.

11:30 For ships of Kittim shall come against him; therefore he shall be grieved, and shall return, and have indignation against the holy covenant, and shall do *his pleasure*: he shall even return, and have regard unto them that forsake the holy covenant.

11:31 Herflokkar hans munu bera hærri hlut og vanhelga helgidóminn, vígið, afnema hina daglegu fórn og reisa þar víðurstyggð eyðingarinnar.

11:31 And forces shall stand on his part, and they shall profane the sanctuary, even the fortress, and shall take away the continual *burnt-offering*, and they shall set up the abomination that maketh desolate.

11:32 Og þá sem syndga gegn sáttmálanum, mun hann með fláttskap tæla til fráhrarfs, en þeir menn, sem þekkja Guð sinn, munu stöðugir standa og drýgja dáo.

11:32 And such as do wickedly against the covenant shall he pervert by flatteries; but the people that know their God shall be strong, and do *exploits*.

11:33 Hinir vitru meðal lýðsins munu kenna mörgum hyggindi, en um hrið munu þeir falla fyrir sverði og báli, fyrir herleiðingum og fjárránum.

11:33 And they that are wise among the people shall instruct many; yet they shall fall by the sword and by flame, by captivity and by spoil, *many days*.

11:34 Og þá er þeir falla, mun þeim veitast dálitil hjálp. Þá munu margir fylla flokk þeirra af yfirdrepskap.

11:34 Now when they shall fall, they shall be helped with a little help; but many shall join themselves unto them with flatteries.

11:35 En þar sem nokkrir af hinum vitru falla, þá er það til að skíra, reyna og hreinsa aðra meðal þeirra, allt til endalokanna, því að hinn ákveðni tími er enn ekki liðinn.

11:35 And some of them that are wise shall fall, to refine them, and to purify, and to make them white, even to the time of the end; because it is yet for the time appointed.

11:36 En konungurinn mun fram fara eftir geðþótta sínum. Hann mun hefja sig upp yfir og ofmetnast gegn sérhverjum guði og mæla afaryrði í gegn Guði guðanna. Og hann mun giftudrjúgur verða þar til reiðinni er lokið, því að það, sem ályktað hefir verið, er þá fram komið.

11:36 And the king shall do according to his will; and he shall exalt himself, and magnify himself above every god, and shall speak marvellous things against the God of gods; and he shall prosper till the indignation be accomplished; for that which is determined shall be done.

11:37 Og hann mun ekki skeyta guðum fedra sinna, né heldur uppáhaldsguði kvennanna, já, engum guði mun hann skeyta, heldur hreykja sér yfir allt.

11:37 Neither shall he regard the gods of his fathers, nor the desire of women, nor regard any god; for he shall magnify himself above all.

11:38 En guð virkjanna mun hann í stað þess heiðra, guð, sem feður hans þekktu ekki, mun hann heiðra, með gulli og silfri, með dýrum steinum og gersmemum.

11:38 But in his place shall he honor the god of fortresses; and a god whom his fathers knew not shall he honor with gold, and silver, and with precious stones, and pleasant things.

11:39 og í hin rammgjörðu vígin mun hann alla sér manna, er tilheyra útlendum guði. Þeim sem hann viðurkenna, mun hann veita mikla sæmd og láta þá ríkja yfir mörgum og úthluta þeim landi að verðlaunum.

11:39 And he shall deal with the strongest fortresses by the help of a foreign god: whosoever acknowledgeth *him* he will increase with glory; and he shall cause them to rule over many, and shall divide the land for a price.

11:40 Þegar að endalokunum liður, mun konungurinn suður frá heyja stríð við hann, og konungurinn norður frá mun þeysast í móti honum með vögnum, riddurum og mörgum skipum, og brjótast inn í lönd hans og vaða yfir þau og geysast áfram.

11:40 And at the time of the end shall the king of the south contend with him; and the king of the north shall come against him like a whirlwind, with chariots, and with horsemen, and with many ships; and he shall enter into the countries, and shall overflow and pass through.

11:41 Þá mun hann og brjótast inn í það landið, sem er prýði landanna, og típusundir munu að velli lagðar. En þessir munu bjarga sér undan hendi hans: Edómitar, Móabitar og kjarni Ammóníta.

11:41 He shall enter also into the glorious land, and many *countries* shall be overthrown; but these shall be delivered out of his hand: Edom, and Moab, and the chief of the children of Ammon.

11:42 Og hann mun rétta hönd sína út yfir löndin, og Egyptaland mun

ekki komast undan.

11:42 He shall stretch forth his hand also upon the countries; and the land of Egypt shall not escape.

11:43 Hann mun kasta eign sinni á fjársjóðu Egyptalands af gulli og silfri og á allar gersemar þess, og Libýumenn og Blálandingar munu vera í för með honum.

11:43 But he shall have power over the treasures of gold and of silver, and over all the precious things of Egypt; and the Libyans and the Ethiopians shall be at his steps.

11:44 En fregnir frá austri og norðri munu skelfa hann. Mun hann þá í mikilli bræði hefja ferð sína til þess að eyða og tortíma mörgum.

11:44 But tidings out of the east and out of the north shall trouble him; and he shall go forth with great fury to destroy and utterly to sweep away many.

11:45 Hann mun slá skrauttjöldum sínum milli hafsins og fjalls hinnar helgu prýði. Þá mun hann undir lok liða og enginn hjálpa honum.

11:45 And he shall plant the tents of his palace between the sea and the glorious holy mountain; yet he shall come to his end, and none shall help him.

12:1 En á þeim tíma mun Mikael, hinn mikli verndarengill, sá er verndar landa þína, fram ganga. Og það skal verða svo mikil hörmungatið, að slík mun aldrei verið hafa, frá því er menn urðu fyrst til og allt til þess tíma. Á þeim tíma mun þjóð þín frelsuð verða, allir þeir sem skræðir finnast í bókinni.

12:1 And at that time shall Michael stand up, the great prince who standeth for the children of thy people; and there shall be a time of trouble, such as never was since there was a nation even to that same time: and at that time thy people shall be delivered, every one that shall be found written in the book.

12:2 Og margir þeirra, sem sofa í dufti jarðarinnar, munu upp vakna, sumir til eilífs lífs, sumir til smánar, til eilífrar andstyggðar.

12:2 And many of them that sleep in the dust of the earth shall awake, some to everlasting life, and some to shame and everlasting contempt.

12:3 Og hinir vitru munu skína eins og ljómi himinhvelfingarinnar og þeir, sem leitt hafa marga til réttlætis, eins og stjörnur um aldur og ævi.

12:3 And they that are wise shall shine as the brightness of the firmament; and they that turn many to righteousness as the stars for ever and ever.

12:4 En þú, Daniel, halt þú þessum orðum leyndum og innsigla bókina, þar til er að endalokunum liður. Margir munu rannsaka hana, og þekkingin mun vaxa."

12:4 But thou, O Daniel, shut up the words, and seal the book, even to the time of the end: many shall run to and fro, and knowledge shall be increased.

12:5 Ég, Daniel, sá og sjá, tveir aðrir englar stóðu þar, á sínum fljótsbakkanum hvor.

12:5 Then I, Daniel, looked, and, behold, there stood other two, the one on the brink of

the river on this side, and the other on the
brink of the river on that side.

**12:6 Annar þeirra sagði við manninn í
linklæðunum, sem var uppi yfir
fljótsvötnunum: "Hversu langt mun til
endisins á þessum undursamlegu
hlutum?"**

12:6 And one said to the man clothed in
linen, who was above the waters of the river,
How long shall it be to the end of these
wonders?

**12:7 Þá heyrði ég til mannsins í
linklæðunum, sem var uppi yfir
fljótsvötnunum. Hann fórnaði hægri og
vinstri hendi til himins og sór við þann,
sem lifir eilíflega, og sagði: "Eina tíð,
tvær tíðir og hálfa tíð. Og þegar vald
hans, sem eyðir hina helgu þjóð, er á
enda, mun allt þetta fram koma."**

12:7 And I heard the man clothed in linen,
who was above the waters of the river, when
he held up his right hand and his left hand
unto heaven, and sware by him that liveth for
ever that it shall be for a time, times, and a
half; and when they have made an end of
breaking in pieces the power of the holy
people, all these things shall be finished.

**12:8 Ég heyrði þetta, en skildi það ekki,
og sagði því: "Herra minn, hver mun
endur á þessu verða?"**

12:8 And I heard, but I understood not: then
said I, O my lord, what shall be the issue of
these things?

**12:9 En hann sagði: "Far þú, Daniel,
því að orðunum er leyndum haldið og
þau innsigliuð, þar til er endirinn
kemur."**

12:9 And he said, Go thy way, Daniel; for the
words are shut up and sealed till the time of
the end.

**12:10 Margir munu verða klárir,
hreindir og skírir, en hinir óguðlegu
munu breyta óguðlega, og engir
óguðlegir munu skilja það, en hinir
vitru munu skilja það.**

12:10 Many shall purify themselves, and
make themselves white, and be refined; but
the wicked shall do wickedly; and none of the
wicked shall understand; but they that are
wise shall understand.

**12:11 Og frá þeim tíma, er hin daglega
fórn verður afnumin og víðurstyggð
eyðingarinnar upp reist, munu vera eitt
þúsund tvö hundruð og níutíu dagar.**

12:11 And from the time that the continual
burnt-offering shall be taken away, and the
abomination that maketh desolate set up,
there shall be a thousand and two hundred
and ninety days.

**12:12 Sæll er sá, sem þolugur þreyr og
nær eitt þúsund þrjú hundruð þrjátíu
og fimn dögum.**

12:12 Blessed is he that waiteth, and cometh
to the thousand three hundred and five and
thirty days.

**12:13 En þú, gakk áfram til
endalokanna, og þú munt hvílast og
upp rísa til að taka þitt hlutskipti við
endi daganna."**

12:13 But go thou thy way till the end be; for
thou shalt rest, and shalt stand in thy lot, at
the end of the days.

**1:1 Orð Drottins, sem kom til Hósea
Beerisonar á dögum Ússía, Jótams,
Akasar og Hiskía, Júdakonunga, og á
dögum Jeróbóams Jóassonar,
Ísraelskonungs.**

1:1 The word of Yahwe that came unto
Hosea the son of Beeri, in the days of Uzziah,
Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah,
and in the days of Jeroboam the son of Joash,
king of Israel.

**1:2 Þá er Drottinn hóf að tala við
Hósea, sagði hann við Hósea: "Far og
tak þér hörkonu og eignast hörbörn,
því að landið drygir hór og hefir snúist
frá Drottni."**

1:2 When Yahwe spake at the first by Hosea,
Yahwe said unto Hosea, Go, take unto thee a
wife of whoredom and children of whoredom;
for the land doth commit great whoredom,
departing from Yahwe.

**1:3 Þá fór hann og gekk að eiga Gómer
Diblaímsdóttur. Hún varð þunguð og
fæddi honum son.**

1:3 So he went and took Gomer the
daughter of Diblaim; and she conceived, and
bare him a son.

**1:4 Og Drottinn sagði við hann: "Lát
hann heita Jesreel, því að innan
skamms vitja ég blóðskuldar Jesreels á
ætt Jehú og gjöri enda á konungdómi
Ísraels húss."**

1:4 And Yahwe said unto him, Call his name
Jezreel; for yet a little while, and I will avenge
the blood of Jezreel upon the house of Jehu,
and will cause the kingdom of the house of
Israel to cease.

**1:5 Á þeim degi sundurbryt ég boga
Ísraels á Jesreel-völlum."**

1:5 And it shall come to pass at that day, that
I will break the bow of Israel in the valley of
Jezreel.

**1:6 Og hún varð aftur þunguð og ól
dóttur. Þá sagði Drottinn við Hósea:
"Lát þú hana heita Náðvana, því að ég
mun eigi framar auðsýna náð Ísraels
húsi, svo að ég fyrirgefi þeim."**

1:6 And she conceived again, and bare a
daughter. And Yahwe said unto him, Call her
name Lo-ruhamah; for I will no more have
mercy upon the house of Israel, that I should
in any wise pardon them.

**1:7 En ég mun auðsýna náð Júda húsi
og hjálpa þeim fyrir Drottin, Guð
þeirra, en ég mun eigi hjálpa þeim með
boga, sverði, bardögum, stríðshestum
né riddurum."**

1:7 But I will have mercy upon the house of
Judah, and will save them by Yahwe their
God, and will not save them by bow, nor by
sword, nor by battle, by horses, nor by
horsemen.

**1:8 Og er hún hafði vanið Náðvana af
brjósti, varð hún enn þunguð og ól son.**

1:8 Now when she had weaned Lo-ruhamah,
she conceived, and bare a son.

**1:9 Þá sagði Drottinn: "Lát hann heita
Ekki-minn-lýður, því að þér eruð ekki
minn lýður, og ég er ekki yðar Guð."**

1:9 And Yahwe said, Call his name Lo-ammi;
for ye are not my people, and I will not be
your God.

**1:10 Tala Ísraelsmanna skal verða sem
sandur á sjávarströnd, sem**

**ekki verður mældur og ekki talinn. Og
í stað þess, að sagt var við þá: "Þér
eruð ekki minn lýður!" skal við þá sagt
verða: "Synir hins lifanda Guðs!"**

1:10 Yet the number of the children of Israel
shall be as the sand of the sea, which cannot
be measured nor numbered; and it shall
come to pass that, in the place where it was
said unto them, Ye are not my people, it shall
be said unto them, Ye *are* the sons of the
living God.

**1:11 Júdamenn og Ísraelsmenn skulu
safnast saman og velja sér einn
yfirmann og hefja ferð sína heim úr
landinu, því að mikill mun
Jesreeldagur verða.**

1:11 And the children of Judah and the
children of Israel shall be gathered together,
and they shall appoint themselves one head,
and shall go up from the land; for great shall
be the day of Jezreel.

**2:1 Segið við bræður yðar: "Minn
lýður!" og við systur yðar: "Náðþegi!"**

1:10 Yet the number of the children of Israel
shall be as the sand of the sea, which cannot
be measured nor numbered; and it shall
come to pass that, in the place where it was
said unto them, Ye are not my people, it shall
be said unto them, Ye *are* the sons of the
living God.

**2:2 Deilið á móður yðar, deilið á hana,
því að hún er eigi mín kona og ég er
ekki maður hennar, svo að hún fjarlægji
hórdóm sinn frá andliti sínu og
hjúskaparbrot sín frá brjóstum sínum.**

1:11 And the children of Judah and the
children of Israel shall be gathered together,
and they shall appoint themselves one head,
and shall go up from the land; for great shall
be the day of Jezreel.

**2:3 Ella mun ég færa hana úr öllu og
láta hana standa nakta, eins og þegar
hún fæddist, og gjöra hana eins og
eyðimörk og láta hana verða eins og
þurrt land og láta hana deyja af þorsta.**

2:1 Say ye unto your brethren, Ammi; and to
your sisters, Ruhamah.

**2:4 Og yfir börn hennar mun ég ekki
miskunna mig, því að þau eru hörbörn.**

2:2 Contend with your mother, contend; for
she is not my wife, neither am I her husband;
and let her put away her whoredoms from her
face, and her adulteries from between her
breasts;

**2:5 Því að móðir þeirra hefir drygt hór,
hún sem þau gat, hefir framið svívirðu.
Því að hún sagði: "Ég vil elta friðla
mína, sem gefa mér brauð mitt og vatn,
ull mína og hör, olíufolíu mína og
drykki."**

2:3 Iest I strip her naked, and set her as in
the day that she was born, and make her as a
wilderness, and set her like a dry land, and
slay her with thirst.

**2:6 Fyrir því vil ég girða fyrir veg
hennar með þyrnum og hlada vegg fyrir
hana, til þess að hún finni ekki stígu
sína.**

2:4 Yea, upon her children will I have no
mercy; for they are children of whoredom;

**2:7 Og þegar hún þá eltir friðla sína,
skal hún ekki ná þeim, og er hún leitast
þeirra, skal hún ekki finna þá, heldur
mun hún segja: "Ég vil fara og snúa**

aftur til míns fyrra manns, því að þá leið mér betur en nú."

2:5 for their mother hath played the harlot; she that conceived them hath done shamefully; for she said, I will go after my lovers, that give me my bread and my water, my wool and my flax, mine oil and my drink.

2:8 Hún veit þá ekki, að það er ég, sem hefi gefið henni kornið og vinberjalögin og olíufoliuna og veitt henni gnótt silfurs og gulls, en þeir hafa varið því handa Baal.

2:6 Therefore, behold, I will hedge up thy way with thorns, and I will build a wall against her, that she shall not find her paths.

2:9 Fyrir því vil ég taka aftur korn mitt á korntíðinni og vinberjalög minn, þegar hans ákveðni tími kemur, og nema burt ull mína og hör, er hún skyldi skýla með nekt sinni.

2:7 And she shall follow after her lovers, but she shall not overtake them; and she shall seek them, but shall not find them: then shall she say, I will go and return to my first husband; for then was it better with me than now.

2:10 Og nú vil ég bera gjöra blygðan hennar í augsyn friðla hennar. - enginn skal fá hrifið hana úr minni hendi -

2:8 For she did not know that I gave her the grain, and the new wine, and the oil, and multiplied unto her silver and gold, which they used for Baal.

2:11 og gjöra enda á alla kæti hennar, á hátíðir hennar, tunglkomudaga og hveldardaga og á allar löghátíðir hennar.

2:9 Therefore will I take back my grain in the time thereof, and my new wine in the season thereof, and will pluck away my wool and my flax which should have covered her nakedness.

2:12 og eyða vintré hennar og fikjutré, er hún sagði um: "Þau eru horgjald, sem friðlar mínir hafa gefið mér!" Og ég vil gjöra þau að kjarrskógi, til þess að villidýrin eti þau.

2:10 And now will I uncover her lewdness in the sight of her lovers, and none shall deliver her out of my hand.

2:13 Ég vil hegna henni fyrir daga Baalanna, þá er hún færði þeim reyksisfórnir og prýddi sig með nefhringum og hálsmenjum og fylgdi friðlum sínum, en gleymdi mér, - segir Drottinn.

2:11 I will also cause all her mirth to cease, her feasts, her new moons, and her sabbaths, and all her solemn assemblies.

2:14 Ég vil lokka hana og leiða hana út í eyðimörk og hughreysta hana.

2:12 And I will lay waste her vines and her fig-trees, whereof she hath said, These are my hire that my lovers have given me; and I will make them a forest, and the beasts of the field shall eat them.

2:15 og ég gef henni þar vingarða sína og gjöri Mæðudal að Vonarhlíði, og þá mun hún verða eftirlát eins og á æskudögum sínum og eins og þá er hún fór burt af Egyptalandi.

2:13 And I will visit upon her the days of the Baalim, unto which she burned incense, when she decked herself with her earrings

and her jewels, and went after her lovers, and forgat me, saith Yahwe.

2:16 Á þeim degi, - segir Drottinn - munt þú ávarpa mig "Maðurinn minn." en ekki framar kalla til mín "Baal minn."

2:14 Therefore, behold, I will allure her, and bring her into the wilderness, and speak comfortably unto her.

2:17 Og ég vil venja hana af að hafa nöfn Baalanna á vörum sér, svo að þeirra skal eigi verða framar getið með nafni.

2:15 And I will give her her vineyards from thence, and the valley of Achor for a door of hope; and she shall make answer there, as in the days of her youth, and as in the day when she came up out of the land of Egypt.

2:18 Og á þeim degi gjöri ég fyrir þá sáttmála við dýr merkurinnar og fugla himinsins og skriðkvikindi jarðarinnar, og eyði bogum, sverðum og bardögum úr landinu og læt þá búa örugga.

2:16 And it shall be at that day, saith Yahwe, that thou shalt call me Ishi, and shalt call me no more Baali.

2:19 Og ég mun festa þig mér í líflífliga, ég mun festa þig mér í réttlæti og réttvísi, í kærleika og miskunsemi.

2:17 For I will take away the names of the Baalim out of her mouth, and they shall no more be mentioned by their name.

2:20 ég mun festa þig mér í trúfesti, og þú skalt þekkja Drottin.

2:18 And in that day will I make a covenant for them with the beasts of the field, and with the birds of the heavens, and with the creeping things of the ground: and I will break the bow and the sword and the battle out of the land, and will make them to lie down safely.

2:21 Og á þeim degi mun ég bænheyra, segir Drottinn. Ég mun bænheyra himininn, og hann mun bænheyra jörðina.

2:19 And I will betroth thee unto me for ever; yea, I will betroth thee unto me in righteousness, and in justice, and in lovingkindness, and in mercies.

2:22 og jörðin mun bænheyra kornið, vinberjalögin og olíuna, og þau munu bænheyra Jesreel.

2:20 I will even betroth thee unto me in faithfulness; and thou shalt know Yahwe.

2:23 Og ég vil gróðursetja lýð minn í landinu og auðsýna Náðvana náð og segja við Ekki-minn-lýð: "Þú ert minn lýður!" og hann mun segja: "Guð minn!"

2:21 And it shall come to pass in that day, I will answer, saith Yahwe, I will answer the heavens, and they shall answer the earth;

3:1 Drottinn sagði við mig: "Far enn og elska konu, sem elskar annan mann og haft hefir fram hjá, eins og Drottinn elskar Ísraelsmenn, þótt þeir hneigist að öðrum guðum og þyki rúsinukökur góðar."

3:1 And Yahwe said unto me, Go again, love a woman beloved of *her* friend, and an adulteress, even as Yahwe loveth the children of Israel, though they turn unto other gods, and love cakes of raisins.

3:2 Þá keypti ég mér hana fyrir fimmtán síkla silfurs og hálfan annan kómer byggs

3:2 So I bought her to me for fifteen *pieces* of silver, and a homer of barley, and a half-homer of barley;

3:3 og sagði við hana: "Langan tíma skalt þú sitja ein án þess að drýgja hör og án þess að heyra nokkrum manni til. Svo skal ég og vera gagnvart þér."

3:3 and I said unto her, Thou shalt abide for me many days; thou shalt not play the harlot, and thou shalt not be any man's wife: so will I also be toward thee.

3:4 Þannig munu Ísraelsmenn langan tíma sitja einir án konungs og án höfðingja, án fórnar og án merkissteins, án hökuls og húsguða.

3:4 For the children of Israel shall abide many days without king, and without prince, and without sacrifice, and without pillar, and without ephod or teraphim:

3:5 Eftir það munu Ísraelsmenn snúa sér og leita Drottins, Guðs síns, og Davíðs, konungs síns, og þeir munu á hinum síðustu dögum flýja til Drottins og til hans blessunar.

3:5 afterward shall the children of Israel return, and seek Yahwe their God, and David their king, and shall come with fear unto Yahwe and to his goodness in the latter days.

4:1 Heyrið orð Drottins, þér Ísraelsmenn! Því að Drottinn hefir mál að kæra gegn íbúum landsins, því að í landinu er engin trúfesti, né kærleikur, né þekking á Guði.

4:1 Hear the word of Yahwe, ye children of Israel; for Yahwe hath a controversy with the inhabitants of the land, because there is no truth, nor goodness, nor knowledge of God in the land.

4:2 Þeir sverja og ljúga, myrða og stela og hafa fram hjá. Þeir brjótast inn í hús, og hvert mannvigið tekur við af öðru.

4:2 There is nought but swearing and breaking faith, and killing, and stealing, and committing adultery; they break out, and blood toucheth blood.

4:3 Fyrir því drúpir landið, og allt visnar sem í því er, jafnvel dýr merkurinnar og fuglar himinsins, og enda fiskarnir í sjónum eru hrifnir burt.

4:3 Therefore shall the land mourn, and every one that dwelleth therein shall languish, with the beasts of the field and the birds of the heavens; yea, the fishes of the sea also shall be taken away.

4:4 Þó áviti enginn og álassi enginn. En á yður deili ég, þér prestar.

4:4 Yet let no man strive, neither let any man prove; for thy people are as they that strive with the priest.

4:5 Þér skuluð steypast á degi, og jafnvel spámennirnir skulu steypast með yður á nóttu, og ég vil afmá móður yðar, Ísrael.

4:5 And thou shalt stumble in the day, and the prophet also shall stumble with thee in the night; and I will destroy thy mother.

4:6 Lýður minn verður afmáður, af því að hann hefir enga þekking. Af því að

þér hafið hafnað þekkingunni, þá vil ég hafna yður, svo að þér séuð ekki prestar fyrir mig, og með því að þér hafið gleymt lögmáli Guðs yðar, þá vil ég og gleyma börnum yðar.

4:6 My people are destroyed for lack of knowledge: because thou hast rejected knowledge, I will also reject thee, that thou shalt be no priest to me: seeing thou hast forgotten the law of thy God, I also will forget thy children.

4:7 Því voldugri sem þeir urðu, því meir syndguðu þeir gegn mér. Vegsemd sinni skipta þeir fyrir smán.

4:7 As they were multiplied, so they sinned against me: I will change their glory into shame.

4:8 Þeir lifa af synd lýðs míns, og þá langar í misgjörð þeirra.

4:8 They feed on the sin of my people, and set their heart on their iniquity.

4:9 En fyrir lýðnum skal fara eins og fyrir prestunum: Ég skal hegna honum fyrir athæfi hans og gjalda honum fyrir verk hans.

4:9 And it shall be, like people, like priest; and I will punish them for their ways, and will requite them their doings.

4:10 Þeir skulu eta, en þó ekki saddir verða, þeir skulu hórast, en engan unað af því hafa, því að þeir hafa yfirgefið Drottin.

4:10 And they shall eat, and not have enough; they shall play the harlot, and shall not increase; because they have left off taking heed to Yahwe.

4:11 Hór, vín og vínberjalögur tekur vítið burt.

4:11 Whoredom and wine and new wine take away the understanding.

4:12 Lýður minn gengur til fréttu við trédrumb sinn, og stalsproti hans veitir honum andsvör. Því að hórdómsandi hefir leitt þá afvega, svo að þeir drýgja hór, ótrúir Guði sínum.

4:12 My people ask counsel at their stock, and their staff declareth unto them; for the spirit of whoredom hath caused them to err, and they have played the harlot, *departing* from under their God.

4:13 Efst uppi á fjöllumum fórna þeir sláturfórnum, og á fórnarhæðunum færa þeir reykelsisfórnir, undir eikum, öspum og terebintum, því að skuggi þeirra er ununarfullur. Fyrir því drýgja dætur yðar hór og fyrir því hafa yðar ungu konur fram hjá.

4:13 They sacrifice upon the tops of the mountains, and burn incense upon the hills, under oaks and poplars and terebinths, because the shadow thereof is good: therefore your daughters play the harlot, and your brides commit adultery.

4:14 Ég vil ekki hegna dætrum yðar fyrir það að þær drýgja hór, né yðar ungu konum fyrir það að þær hafa fram hjá, því að þær ganga sjálfir afsíðis með portkonum og fórna sláturfórnum með hofskækjum, og fávitur lýðurinn steypir sér í glötun.

4:14 I will not punish your daughters when they play the harlot, nor your brides when they commit adultery; for *the men* themselves go apart with harlots, and they sacrifice with

the prostitutes; and the people that doth not understand shall be overthrown.

4:15 Þótt þú, Ísrael, drýgir hór, þá láti Júda sér það ekki á verða. Farið eigi til Gilgal og gangið ekki upp til Betaven og sverjið ekki: "Svo sannarlega sem Drottinn lifir."

4:15 Though thou, Israel, play the harlot, yet let not Judah offend; and come not ye unto Gilgal, neither go ye up to Beth-aven, nor swear, As Yahwe liveth.

4:16 Ísrael er orðinn baldinn, eins og baldin kýr. Á Drottinn nú að halda þeim til haga eins og lömbum á viðum haglendi?

4:16 For Israel hath behaved himself stubbornly, like a stubborn heifer: now will Yahwe feed them as a lamb in a large place.

4:17 Efraím er orðinn skurðgoða félagi. Lát hann eiga sig.

4:17 Ephraim is joined to idols; let him alone.

4:18 Vindrykkja þeirra hefir lent í spilling. Þeir drýgja hór, þeir elska svívirdinguna meir en hann, sem er tign þeirra.

4:18 Their drink is become sour; they play the harlot continually; her rulers dearly love shame.

4:19 Vindhyllur vefur þá innan í vængi sína, svo að þeir verði til skammar vegna altara sinna.

4:19 The wind hath wrapped her up in its wings; and they shall be put to shame because of their sacrifices.

5:1 Heyrið þetta, þér prestar! Takið eftir, þér Ísraelsmenn! Hlýð þú á, konungs hús! Þér áttuð að framfylgja réttlæti, en eruð orðnir snara fyrir Míspa og útpanið net á Tabor.

5:1 Hear this, O ye priests, and hearken, O house of Israel, and give ear, O house of the king; for unto you pertaineth the judgment; for ye have been a snare at Mizpah, and a net spread upon Tabor.

5:2 Þeir grófu djúpa gróf fráhrarfsins, en ég mun reisa þeim öllum.

5:2 And the revolvers are gone deep in making slaughter; but I am a rebuker of them all.

5:3 Ég þekki Efraím, og Ísrael getur ekki dulist fyrir mér. Já, nú hefir þú drýgt hór, Efraím, Ísrael saurgað sig.

5:3 I know Ephraim, and Israel is not hid from me; for now, O Ephraim, thou hast played the harlot, Israel is defiled.

5:4 Verk þeirra leyfa þeim eigi að snúa aftur til Guðs þeirra, því að hórdómsandi býr í þeim, og Drottinn þekkkja þeir ekki.

5:4 Their doings will not suffer them to turn unto their God; for the spirit of whoredom is within them, and they know not Yahwe.

5:5 En Ísraels tign mun vitna í gegn þeim, og Ísrael og Efraím munu steypast vegna misgjörðar þeirra. Júda mun og steypast með þeim.

5:5 And the pride of Israel doth testify to his face: therefore Israel and Ephraim shall stumble in their iniquity; Judah also shall stumble with them.

5:6 Þegar þeir þá koma með sauði

sína og naut til þess að leita Drottins, þá munu þeir ekki finna hann, hann hefir sagt sig lausan við þá.

5:6 They shall go with their flocks and with their herds to seek Yahwe; but they shall not find him: he hath withdrawn himself from them.

5:7 Drottinn hafa þeir verið ótrúir, því að þeir hafa getið óskilgetin börn. Nú skal tunglkoman eyða þeim og ekrum þeirra.

5:7 They have dealt treacherously against Yahwe; for they have borne strange children: now shall the new moon devour them with their fields.

5:8 Þeytið lúðurinn í Gíbeu og básúnuna í Rama! Æpið heróp í Betaven! Óvinirnir á hælum þér, Benjamin!

5:8 Blow ye the cornet in Gibeah, and the trumpet in Ramah: sound an alarm at Beth-aven; behind thee, O Benjamin.

5:9 Efraím skal verða að auðn á degi hirtingarinnar. Ísraels ættkvíslum boða ég áreiðanlega hluti.

5:9 Ephraim shall become a desolation in the day of rebuke: among the tribes of Israel have I made known that which shall surely be.

5:10 Höfðingjar Júda eru líkir þeim, sem færa landamerki úr stað; yfir þá vil ég úthella reiði minni eins og vatni.

5:10 The princes of Judah are like them that remove the landmark: I will pour out my wrath upon them like water.

5:11 Í Efraím er rétturinn ofríki borinn og fótum troðinn, því að honum þóknadist að elta fánýt god.

5:11 Ephraim is oppressed, he is crushed in judgment; because he was content to walk after *man's* command.

5:12 Því varð ég sem mölur Efraím og sem nagandi ormur Júda húsi.

5:12 Therefore am I unto Ephraim as a moth, and to the house of Judah as rottenness.

5:13 Er Efraím sá sjúkdóm sinn og Júda mein sitt, þá leitaði Efraím til Assýríu og sendi til stórkonungsins. En hann megnar ekki að lækna yður né að græða mein yðar.

5:13 When Ephraim saw his sickness, and Judah saw his wound, then went Ephraim to Assyria, and sent to king Jareb: but he is not able to heal you, neither will he cure you of your wound.

5:14 Því að ég mun verða eins og dýrið óarga fyrir Efraím og eins og ungt ljón Júda húsi. Ég, ég mun sundurrífa og fara burt, bera burt bráðina, án þess að nokkur bjargi.

5:14 For I will be unto Ephraim as a lion, and as a young lion to the house of Judah: I, even I, will tear and go away; I will carry off, and there shall be none to deliver.

5:15 Ég mun fara burt og hverfa aftur á minn stað, uns þeir kannast við afbrot sín og leita mins auglitis. Þegar að þeim þrængir, munu þeir snúa sér til mín.

5:15 I will go and return to my place, till they acknowledge their offence, and seek my face: in their affliction they will seek me earnestly.

6:1 "Komið, vér skulum hverfa aftur til Drottins, því að hann hefir sundur rífið og mun lækna oss, hann hefir lostið og mun binda um sár vor.

6:1 Come, and let us return unto Yahwe; for he hath torn, and he will heal us; he hath smitten, and he will bind us up.

6:2 Hann mun lifga oss eftir tvo daga og reisa oss upp á þriðja degi, til þess að vér lifum fyrir hans auglití.

6:2 After two days will he revive us: on the third day he will raise us up, and we shall live before him.

6:3 Vér viljum og þekkja, kosta kapps um að þekkja Drottín - hann mun eins áreiðanlega koma eins og morgunroðinn rennur upp - svo að hann komi yfir oss eins og regnskúr, eins og vorregn, sem vökvir jörðina."

6:3 And let us know, let us follow on to know Yahwe: his going forth is sure as the morning; and he will come unto us as the rain, as the latter rain that watereth the earth.

6:4 Hvað skal ég við þig gjöra, Efraim, hvað skal ég við þig gjöra, Júda, þar sem elska yðar er eins hvíkul og morgunský, eins og döggin, sem snemma hverfur?

6:4 O Ephraim, what shall I do unto thee? O Judah, what shall I do unto thee? for your goodness is as a morning cloud, and as the dew that goeth early away.

6:5 Fyrir því verð ég að vega að þeim fyrir munn spámannanna, bana þeim með orði munns míns, og fyrir því verður dómur minn að birtast eins óbrigðult og dagsljósið rennur upp.

6:5 Therefore have I hewed them by the prophets; I have slain them by the words of my mouth: and thy judgments are as the light that goeth forth.

6:6 Því að á miskunnsemi hefi ég þóknun, en ekki á sláturfórni, og á guðsþekking fremur en á brennifórnum.

6:6 For I desire goodness, and not sacrifice; and the knowledge of God more than burnt-offerings.

6:7 Þeir hafa rofið sáttmálann að manna hætti, þar hafa þeir verið mér ótrúir.

6:7 But they like Adam have transgressed the covenant: there have they dealt treacherously against me.

6:8 Gíleað er glæpamanna borg, full af blóðferlum.

6:8 Gilead is a city of them that work iniquity; it is stained with blood.

6:9 og prestaflokkurinn er eins og ræningjar, sem veita mönnum fyrirsát. Þeir myrða á veginum til Síkem, já, svivirðing hafa þeir framið.

6:9 And as troops of robbers wait for a man, so the company of priests murder in the way toward Shechem; yea, they have committed lewdness.

6:10 Í Ísraelsríki hefi ég séð hryllilega hluti, þar hefir Efraim drýgt hór, Ísrael saurgað sig.

6:10 In the house of Israel I have seen a horrible thing: there whoredom is found in Ephraim, Israel is defiled.

6:11 Einnig þér, Júda, hefir hann búið uppskeru. Þegar ég sný við högum þjóðar minnar.

6:11 Also, O Judah, there is a harvest appointed for thee, when I bring back the captivity of my people.

7:1 jafn skjótt og ég ætla að lækna Ísrael, koma misgjörðir Efraims í ljós og illverk Samariu, því að þeir fremja svik og þjófar brjótast inn í húsinn og ræningjasveitir ræna úti fyrir.

7:1 When I would heal Israel, then is the iniquity of Ephraim uncovered, and the wickedness of Samaria; for they commit falsehood, and the thief entereth in, and the troop of robbers ravageth without.

7:2 Ög þeir hugsa ekki um það, að ég man eftir allri illsku þeirra. Nú umkringja gjörðir þeirra þá, eru komnar fyrir auglit mitt.

7:2 And they consider not in their hearts that I remember all their wickedness: now have they their own doings beset them about; they are before my face.

7:3 Þeir gamna konunginum með illsku sinni og höfðingjunum með lygum sínum.

7:3 They make the king glad with their wickedness, and the princes with their lies.

7:4 Þeir eru allir hörkarlar, þeir eru eins og glóandi ofn, sem bakarinn aðeins hættir að kynda frá því hann hefir hnoðað deigið, uns það er gagnsýrt.

7:4 They are all adulterers; they are as an oven heated by the baker; he ceaseth to stir the fire, from the kneading of the dough, until it be leavened.

7:5 Á hátíðardegi konungs vors drekka höfðingjarnir sig sjúka í víni, menn leggja lag sitt við gárunga.

7:5 On the day of our king the princes made themselves sick with the heat of wine; he stretched out his hand with scoffers.

7:6 Því að innan eru þeir eins og ofn, hjarta þeirra brennur í þeim. Alla nóttina sefur reiði þeirra, á morgnana brennur hún eins og logandi eldur.

7:6 For they have made ready their heart like an oven, while they lie in wait: their baker sleepeth all the night; in the morning it burneth as a flaming fire.

7:7 Allir eru þeir glóandi eins og ofn, svo að þeir fyrirkoma yfirmönnum sínum. Allir konungar þeirra eru fallnir, enginn ákallar mig á meðal þeirra.

7:7 They are all hot as an oven, and devour their judges; all their kings are fallen: there is none among them that calleth unto me.

7:8 Efraim hefir blandað sér saman við þjóðirnar, Efraim er orðinn eins og kaka, sem ekki hefir verið snúið.

7:8 Ephraim, he mixeth himself among the peoples; Ephraim is a cake not turned.

7:9 Útlendir menn hafa eytt krafti hans, án þess að hann viti af því, já, hærur eru sprotttnar í höfði honum, án þess að hann hafi veitt því eftirtekt.

7:9 Strangers have devoured his strength, and he knoweth it not: yea, gray hairs are here and there upon him, and he knoweth it not.

7:10 Þrátt fyrir það, þótt vegsemd Ísraels hafi vitnað í gegn þeim, þá hafa þeir ekki snúið sér til Drottins, Guðs síns, og hafa ekki leitað hans, þrátt fyrir allt þetta.

7:10 And the pride of Israel doth testify to his face: yet they have not returned unto Yahwe their God, nor sought him, for all this.

7:11 En Efraim er orðinn eins og einföld, óskynsöm dúfa: Þeir kalla á Egypta, fara á fund Assýringa.

7:11 And Ephraim is like a silly dove, without understanding: they call unto Egypt, they go to Assyria.

7:12 Þegar þeir fara þangað, breiði ég net mitt yfir þá, steypi þeim niður eins og fugli í loftinu, tyfta þá, eins og söfnuði þeirra hefir boðað verið.

7:12 When they shall go, I will spread my net upon them; I will bring them down as the birds of the heavens; I will chastise them, as their congregation hath heard.

7:13 Vei þeim, að þeir reika langt í burt frá mér! Eyðing yfir þá, að þeir hafa brugðið trúnaði við mig! Ég hefi leyst þá, og þeir hafa talað lygar gegn mér.

7:13 Woe unto them! for they have wandered from me; destruction unto them! for they have trespassed against me: though I would redeem them, yet they have spoken lies against me.

7:14 og hrópuðu ekki til mín af hjarta, heldur kveinuðu í rekkjum sínum. Vegna korns og vinberjalagar ristur þeir á sig skinnsprettur, mér frahverfir.

7:14 And they have not cried unto me with their heart, but they howl upon their beds: they assemble themselves for grain and new wine; they rebel against me.

7:15 Ög þó er það ég, sem hefi frætt þá, sem hefi gjórt armleggi þeirra styrka. En gagnvart mér hafa þeir illt í hyggju.

7:15 Though I have taught and strengthened their arms, yet do they devise mischief against me.

7:16 Þeir snúa sér, en ekki í hæðirnar. Þeir eru eins og svikull bogi. Höfðingjar þeirra munu falla fyrir sverði vegna ósvifni tungu sinnar. Fyrir það munu menn hæða þá á Egyptalandi.

7:16 They return, but not to *him that is* on high; they are like a deceitful bow; their princes shall fall by the sword for the rage of their tongue: this shall be their derision in the land of Egypt.

8:1 Set lúðurinn á munn þér! Eins og örn kemur hann yfir hús Drottins. Því að þeir hafa rofið sáttmála minn og víkið frá lögmáli mínu.

8:1 Set the trumpet to thy mouth. As an eagle *he cometh* against the house of Yahwe, because they have transgressed my covenant, and trespassed against my law.

8:2 Þeir hrópa til mín: "Guð minn! Vér Ísraelsmenn þekkjum þig!"

8:2 They shall cry unto me, My God, we Israel know thee.

8:3 Ísrael hefir hafnað blessuninni, fyrir því skulu óvinirnir elta hann.

8:3 Israel hath cast off that which is good: the enemy shall pursue him.

8:4 Þeir hafa tekið sér konunga að mér fornspurðum, hafa valið sér höfðingja án minnar vitundar. Af silfri sínu og gulli hafa þeir gjört sér goðalikneski, aðeins til þess að þeir tortímdust.

8:4 They have set up kings, but not by me; they have made princes, and I knew it not: of their silver and their gold have they made them idols, that they may be cut off.

8:5 Andstyggilegur er kálfur þinn, Samaria. Reidi mín er upptendruð gegn þeim. - Hversu langt mun þangað til þeir verða hreinir? -

8:5 He hath cast off thy calf, O Samaria; mine anger is kindled against them: how long will it be ere they attain to innocency?

8:6 Því að úr Ísrael er hann, hagleiksmadur hefir smíðað hann, en guð er hann ekki. Nei, kálfur Samaría skal klofinn í spón.

8:6 For from Israel is even this; the workman made it, and it is no God; yea, the calf of Samaria shall be broken in pieces.

8:7 Þeir sá vindi, og storm skulu þeir uppskera, útsæði sem ekkert strá sprettur upp af og ekkert korn fæst úr, og ef nokkuð fengist úr því, mundu útlendingar gleypa það.

8:7 For they shall sow the wind, and they shall reap the whirlwind: he hath no standing grain; the blade shall yield no meal; if so be it yield, strangers shall swallow it up.

8:8 Ísrael mun gleypur verða, hann er nú þegar meðal þjóðanna eins og ker, sem enginn skeytir um.

8:8 Israel is swallowed up: now are they among the nations as a vessel wherein none delighteth.

8:9 Því að þeir hafa farið á fund Assýringa eins og villiansi, sem tekur sig út úr. Efraim falar ástír.

8:9 For they are gone up to Assyria, like a wild ass alone by himself: Ephraim hath hired lovers.

8:10 En þótt þeir fali ástír meðal þjóðanna, þá mun ég nú saman safna þeim, til þess að þeir hætti bráðlega að smyrja konunga og höfðingja.

8:10 Yea, though they hire among the nations, now will I gather them; and they begin to be diminished by reason of the burden of the king of princes.

8:11 Já, Efraim hefir reist mörg öldur, öldur unnu honum til syndar.

8:11 Because Ephraim hath multiplied altars for sinning, altars have been unto him for sinning.

8:12 Þótt ég ríti honum lögmálssetningar þúsundum saman, þá eru þær álitnar sem orð útlendinga.

8:12 I wrote for him the ten thousand things of my law; but they are counted as a strange thing.

8:13 Þeir fórna sláturförnum, kjöti og eta það, Drottinn hefir enga velþóknun á þeim. Nú mun hann minnst misgjörðar þeirra og vitja synda þeirra. Þeir skulu hverfa aftur til Egyptalands.

8:13 As for the sacrifices of mine offerings, they sacrifice flesh and eat it; but Yahwe accepteth them not: now will he remember

their iniquity, and visit their sins; they shall return to Egypt.

8:14 Ísrael gleymdi skapara sínum og reisti sér hallir, og Júda byggði margar viggirtar borgir, en ég vil skjóta eldi í borgir hans, og eldurinn skal eyða skrauthýsum hans.

8:14 For Israel hath forgotten his Maker, and builded palaces; and Judah hath multiplied fortified cities: but I will send a fire upon his cities, and it shall devour the castles thereof.

9:1 Gleð þig ekki, Ísrael, svo að þú ráðir þér ekki fyrir kæti, eins og heiðnu þjóðirnar, því að þú hefir tekið fram hjá Guði þínum, þú hefir elskað horgjald á öllum kornláfum.

9:1 Rejoice not, O Israel, for joy, like the peoples; for thou hast played the harlot, departing from thy God; thou hast loved hire upon every grain-floor.

9:2 En láfi og vínlagarþró munu ekki vilja við þá kannast, og vínberjalögurinn mun bregðast þeim.

9:2 The threshing-floor and the winepress shall not feed them, and the new wine shall fail her.

9:3 Þeir munu eigi búa kyrrir í landi Drottins, heldur mun Efraim verða að fara aftur til Egyptalands, og þeir munu eta óhreina fæðu í Assýríu.

9:3 They shall not dwell in Yahwe's land; but Ephraim shall return to Egypt, and they shall eat unclean food in Assyria.

9:4 Þá munu þeir eigi fara Drottni neitt vín að dreypiförn og eigi bera fram fyrir hann sláturförnin sínar. Brauð þeirra mun verða eins og sorgarbrauð. Allir sem eta það, munu óhreinir verða. Því að brauð þeirra mun aðeins sedja hungur þeirra, en eigi koma í hús Drottins.

9:4 They shall not pour out wine-offerings to Yahwe, neither shall they be pleasing unto him: their sacrifices shall be unto them as the bread of mourners; all that eat thereof shall be polluted; for their bread shall be for their appetite; it shall not come into the house of Yahwe.

9:5 Hvað viljið þér gjöra á löghelgum og á hátíðardögum Drottins?

9:5 What will ye do in the day of solemn assembly, and in the day of the feast of Yahwe?

9:6 Sjá, þegar þeir eru komnir burt frá eyðingunni, mun Egyptaland samansafna þeim. Memfis veita þeim legstað. Silfurgersemar þeirra munu þíslarnir eignast, þynnar vaxa í tjöldum þeirra.

9:6 For, lo, they are gone away from destruction; yet Egypt shall gather them up, Memphis shall bury them; their pleasant things of silver, nettles shall possess them; thorns shall be in their tents.

9:7 Hegningartíminn kemur, endurgjaldstíminn kemur. Ísrael mun sjá, að spámaðurinn verður af því fiðl og andans maður óður, að misgjörð þín er svo mikil og ofsóknin svo mikil.

9:7 The days of visitation are come, the days of recompense are come; Israel shall know it: the prophet is a fool, the man that hath the spirit is mad, for the abundance of thine

iniquity, and because the enmity is great.

9:8 Efraim er á verði gegn Guði mínum. Fyrir spámanninn er lögð fuglarsnara á öllum vegum hans, hersporar í húsi Guðs hans.

9:8 Ephraim was a watchman with my God: as for the prophet, a fowler's snare is in all his ways, and enmity in the house of his God.

9:9 Þeir hafa framið mikil óhæfuverk, eins og forðum í Gibeu. Hann minnst misgjörðar þeirra, hann vitjar synda þeirra.

9:9 They have deeply corrupted themselves, as in the days of Gibeah: he will remember their iniquity, he will visit their sins.

9:10 Ég fann Ísrael eins og vínber á eyðimörku, sá feður yðar eins og frumfíkju á fíkjutré, þá er það fyrst ber ávöxt. En er þeir komu til Baal Peór, helguðu þeir sig svivirðingunni og urðu andstyggilegir eins og goðið sem þeir elskuðu.

9:10 I found Israel like grapes in the wilderness; I saw your fathers as the first-ripe in the fig-tree at its first season: but they came to Baal-peor, and consecrated themselves unto the shameful thing, and became abominable like that which they loved.

9:11 Fólksfjöldi Efraims mun burt fljúga eins og fuglar, svo að konur skulu þar ekki framar fæða, ekki þunguðar vera og ekki getnað fá.

9:11 As for Ephraim, their glory shall fly away like a bird: there shall be no birth, and none with child, and no conception.

9:12 Og þótt þeir ali upp börn sín, þar til er þau verða fulltíða, þá skal ég þó gjöra þá barnlausa, svo að mannskortur verði. Já, vei og sjálfum þeim, þegar ég vik frá þeim.

9:12 Though they bring up their children, yet will I bereave them, so that not a man shall be left: yea, woe also to them when I depart from them!

9:13 Efraim er, eins og ég lít hann allt til Týrus, gróðursettur á engi, og Efraimitar verða að framselja morðingjum sonu sína.

9:13 Ephraim, like as I have seen Tyre, is planted in a pleasant place: but Ephraim shall bring out his children to the slayer.

9:14 Gef þeim, Drottinn, - hvað skaltu gefa? gef þeim ófrjósöm móðurlíf og mjólkurlaus brjóst.

9:14 Give them, O Yahwe -- what wilt thou give? give them a miscarrying womb and dry breasts.

9:15 Öll vonska þeirra kom fram í Gilgal. Já, þar fékk ég hatur á þeim. Vegna hins vonda athafis þeirra vil ég reka þá burt úr húsi mínu, ég vil eigi elska þá lengur. Allir höfðingjar þeirra eru þvermóðskufullir.

9:15 All their wickedness is in Gilgal; for there I hated them: because of the wickedness of their doings I will drive them out of my house; I will love them no more; all their princes are revolvers.

9:16 Efraim mun lostinn verða, rót þeirra skraelnar, þeir munu engan ávöxt bera. Þótt þeir eignist sonu, mun

ég deyða hin elskuðu lífsafkvæmi þeirra.

9:16 Ephraim is smitten, their root is dried up, they shall bear no fruit: yea, though they bring forth, yet will I slay the beloved fruit of their womb.

9:17 Guð minn mun hafna þeim, því að þeir hafa ekki hlýtt honum, og þeir munu fara landflótta meðal þjóðanna.

9:17 My God will cast them away, because they did not hearken unto him; and they shall be wanderers among the nations.

10:1 Ísrael var gróskumikill vinviður, sem bar ávöxt. Því meiri sem ávextir hans urðu, því fleiri ölduru reisti hann. Að sama skapi sem velmegun landsins jókst, þrýddu þeir merkissteinana.

10:1 Israel is a luxuriant vine, that putteth forth his fruit: according to the abundance of his fruit he hath multiplied his altars; according to the goodness of their land they have made goodly pillars.

10:2 Hjarta þeirra var óheilt, fyrir því skulu þeir nú gjöld taka. Hann mun sjálfur rífa niður ölduru þeirra, brjóta sundur merkissteinana þeirra.

10:2 Their heart is divided; now shall they be found guilty: he will smite their altars, he will destroy their pillars.

10:3 Já, þá munu þeir segja: "Vér höfum engan konung, því að vér höfum ekki óttast Drottín. Og konungurinn, hvað getur hann gjört fyrir oss?"

10:3 Surely now shall they say, We have no king; for we fear not Yahwe; and the king, what can he do for us?

10:4 Þeir tala hegómaorð, sverja meinsæri, gjöra sáttmála, til þess að rétturinn vaxi eins og eiturfurt upp úr plógföllum á akri.

10:4 They speak vain words, swearing falsely in making covenants: therefore judgment springeth up as hemlock in the furrows of the field.

10:5 Samariubúar munu verða skelfingu lostnir út af kálfinum í Betaven, já, lýðurinn mun dapur verða út af honum, enn fremur höfðarnir, sem hlökkðu yfir honum, því að dýrð hans er horfin út í buskann.

10:5 The inhabitants of Samaria shall be in terror for the calves of Beth-aven; for the people thereof shall mourn over it, and the priests thereof that rejoiced over it, for the glory thereof, because it is departed from it.

10:6 Jafnvel sjálfur hann mun fluttur verða til Assýríu sem gjöf handa stórkonunginum. Efraim mun hljóta skömm af og Ísrael fyrirverða sig fyrir ráðagjörð sína.

10:6 It also shall be carried unto Assyria for a present to king Jareb: Ephraim shall receive shame, and Israel shall be ashamed of his own counsel.

10:7 Samaria skal í eyði lögð verða, konungur hennar skal verða sem tréflís á vatni.

10:7 As for Samaria, her king is cut off, as foam upon the water.

10:8 Óheillahæðirnar skulu eyddar verða, þar sem Ísrael syndgaði, þýrnar og þistlar skulu upp vaxa á öldurum þeirra. Og þá munu þeir segja við

fjöllin: "Hyljið oss!" og við hálsana: "Hrynjið yfir oss!"

10:8 The high places also of Aven, the sin of Israel, shall be destroyed: the thorn and the thistle shall come up on their altars; and they shall say to the mountains, Cover us; and to the hills, Fall on us.

10:9 Síðan á Gibeu-dögum hefir þú syndgað, Ísrael! Þarna standa þeir enn! Hvort mun stríðið gegn glepamönnum ná þeim í Gibeu?

10:9 O Israel, thou hast sinned from the days of Gibeah: there they stood; the battle against the children of iniquity doth not overtake them in Gibeah.

10:10 Nú vil ég reisa þeim eftir vild minni. Þjóðir skulu saman safnast móti þeim til þess að reisa þeim fyrir báðar misgjörðir þeirra.

10:10 When it is my desire, I will chastise them; and the peoples shall be gathered against them, when they are bound to their two transgressions.

10:11 Efraim er eins og vanin kviga, sem ljúft er að þreskja. Að vísu hefi ég enn hlift hinum fagra hálsi hennar, en nú vil ég beita Efraím fyrir. Júda skal plægja, Jakob herfa.

10:11 And Ephraim is a heifer that is taught, that loveth to tread out the grain; but I have passed over upon her fair neck: I will set a rider on Ephraim; Judah shall plow, Jacob shall break his clods.

10:12 Sáðið niður velgjörðum, þá munuð þér uppskera góðleik. Takið yður nýtt land til yrkingar, þar eð tími er kominn til að leita Drottíns, til þess að hann komi og láti réttlætið rigna yður í skaut.

10:12 Sow to yourselves in righteousness, reap according to kindness; break up your fallow ground; for it is time to seek Yahwe, till he come and rain righteousness upon you.

10:13 Þér hafið plægt guðleysi, uppskorið ranglæti, etið ávöxtu lyginna. Þú reiddir þig á vagna þína og á fjölda kappa þinna.

10:13 Ye have plowed wickedness, ye have reaped iniquity; ye have eaten the fruit of lies; for thou didst trust in thy way, in the multitude of thy mighty men.

10:14 Því skal og hergnýr rísa gegn mönnum þínum og virki þín skulu öll eydd verða, eins og þegar Salman eyddi Betarbel á ófriðartíma, þá er mæðurnar voru rotaðar ásamt börnunum.

10:14 Therefore shall a tumult arise among thy people, and all thy fortresses shall be destroyed, as Shalman destroyed Beth-arbel in the day of battle: the mother was dashed in pieces with her children.

10:15 Eins mun hann með yður fara, Ísraelsmenn, sökum yðar miklu vonsku. Í dögum mun Ísraelskonungur afmáður verða.

10:15 So shall Beth-el do unto you because of your great wickedness: at daybreak shall the king of Israel be utterly cut off.

11:1 Þegar Ísrael var ungur, fékk ég ást á honum, og frá Egyptalandi kallaði ég son minn.

11:1 When Israel was a child, then I loved him, and called my son out of Egypt.

11:2 Þegar ég kallaði á þá, fóru þeir burt frá mér. Þeir færðu Baölnunum sláturförnir og skurðgodunum reyksisförnir.

11:2 The more *the prophets* called them, the more they went from them: they sacrificed unto the Baalim, and burned incense to graven images.

11:3 Ég kenndi Efraím að ganga og tók þá á arma mér. En þeir urðu þess ekki varir, að ég laknaði þá.

11:3 Yet I taught Ephraim to walk; I took them on my arms; but they knew not that I healed them.

11:4 Með böndum, slíkum sem þeim er menn nota, dró ég þá að mér, með taugum kærleikans, og fór að þeim eins og sá sem lyftir upp okinu á kjálkunum og rétti þeim fæðu.

11:4 I drew them with cords of a man, with bands of love; and I was to them as they that lift up the yoke on their jaws; and I laid food before them.

11:5 Þeir skulu snúa aftur til Egyptalands, og Assýringar munu drottna yfir þeim, því að þeir vilja ekki taka sinnaskiptum.

11:5 They shall not return into the land of Egypt; but the Assyrian shall be their king, because they refused to return *to me*.

11:6 Því skal og sverðið geisa í borgum þeirra og eyðileggja slagbranda þeirra og eyða virkjum þeirra.

11:6 And the sword shall fall upon their cities, and shall consume their bars, and devour *them*, because of their own counsels.

11:7 Lýður minn hefir stöðuga tilhneiging til þess að snúa við mér bakinu, og þótt kallað sé til þeirra: "Upp á við!" þá hefur enginn sig upp.

11:7 And my people are bent on backsliding from me: though they call them to *him that is* on high, none at all will exalt *him*.

11:8 Hvernig ætti ég að sleppa hendi af þér, Efraím, ofurselja þig, Ísrael? Ætti ég að fara með þig eins og Adma, útleika þig eins og Seboím! Hjartað kemst við í brjosti mér, ég kenni brennheitar meðaunkunar.

11:8 How shall I give thee up, Ephraim? *how* shall I cast thee off, Israel? *how* shall I make thee as Admah? *how* shall I set thee as Zeboim? my heart is turned within me, my compassions are kindled together.

11:9 Ég vil ekki framkvæma heiftarreíði mína, ekki aftur eyðileggja Efraím. Því að ég er Guð, en ekki maður. Ég bý á meðal yðar sem heilagur Guð og kem ekki til yðar í bræði.

11:9 I will not execute the fierceness of mine anger, I will not return to destroy Ephraim: for I am God, and not man; the Holy One in the midst of thee; and I will not come in wrath.

11:10 Þeir munu fylgja Drottni, sem öskra mun eins og ljón. Já, hann mun öskra, og synir munu koma skjálfaði úr vestri.

11:10 They shall walk after Yahwe, who will roar like a lion; for he will roar, and the children shall come trembling from the west.

11:11 Þeir munu koma skjálfaði frá Egyptalandi, eins og fuglar, og eins og dúfur frá Assýríu. Þá vil ég láta þá búa í húsum sínum - segir Drottinn.

11:11 They shall come as trembling as a bird out of Egypt, and as a dove out of the land of Assyria; and I will make them to dwell in their houses, saith Yahwe.

11:12 (12:1) Efraím hefir umkringgt mig með lygi og Ísraels hús með svikum, og Júda er enn reikull gagnvart Guði og gagnvart Hinum heilaga, sem aldrei breytist.

11:12 Ephraim compasseth me about with falsehood, and the house of Israel with deceit; but Judah yet ruleth with God, and is faithful with the Holy One.

12:1 (12:2) Efraím sækist eftir vindi og eltir austangoluna. Á hverjum degi hrúga þeir upp lygum og ofheldisverkum. Þeir gjöra sáttmála við Assýríu, og olíufolia er flutt til Egyptalands.

12:1 Ephraim compasseth me about with falsehood, and the house of Israel with deceit; but Judah yet ruleth with God, and is faithful with the Holy One.

12:2 (12:3) Drottinn mun ganga í dóm við Júda og hegna Jakob eftir breytni hans, endurgjalda honum eftir verkum hans.

12:1 Ephraim feedeth on wind, and followeth after the east wind: he continually multiplieth lies and desolation; and they make a covenant with Assyria, and oil is carried into Egypt.

12:3 (12:4) Í móðurkviði lék hann á bróður sinn, og sem fulltíða maður glimdi hann við Guð.

12:2 Yahwe hath also a controversy with Judah, and will punish Jacob according to his ways; according to his doings will he recompense him.

12:4 (12:5) Hann glimdi við engil og bar hærri hlut, hann grét og bað hann líknar. Hann fann hann í Betel og þar talaði hann við hann.

12:3 In the womb he took his brother by the heel; and in his manhood he had power with God:

12:5 (12:6) Drottinn, Guð allsherjar, Drottinn er nafn hans.

12:4 yea, he had power over the angel, and prevailed; he wept, and made supplication unto him: he found him at Beth-el, and there he spake with us,

12:6 (12:7) En þú skalt hverfa aftur með hjálp Guðs þíns. Ástunda miskunnsemi og réttlæti og vona stöðugt á Guð þinn.

12:5 even Yahwe, the God of hosts; Yahwe is his memorial name.

12:7 (12:8) Kanaan - röng vog er í hendi hans, hann er gjarn á að hafa af öðrum með svikum.

12:6 Therefore turn thou to thy God: keep kindness and justice, and wait for thy God continually.

12:8 (12:9) Og Efraím segir: "Ég er auðugur orðinn, hefi aflað mér fjár. Við allan gróða minn geta menn ekki fundið neina misgjörð, er sé synd."

12:7 He is a trafficker, the balances of deceit are in his hand: he loveth to oppress.

12:9 (12:10) Ég, Drottinn, er Guð þinn frá því á Egyptalandi, enn get ég látið þig búa í tjöldum eins og á hátíðardögnum.

12:8 And Ephraim said, Surely I am become rich, I have found me wealth: in all my labors they shall find in me no iniquity that were sin.

12:10 (12:11) Ég hefi talað til spámannanna, og ég hefi látið þá sjá margar sýnir og talað í líkingum fyrir munn spámannanna.

12:9 But I am Yahwe thy God from the land of Egypt; I will yet again make thee to dwell in tents, as in the days of the solemn feast.

12:11 (12:12) Ef Gileað er óguðlegt, þá skulu þeir að engu verða. Af því að þeir fórnðu nautum í Gilgal, þá skulu og ölturu þeirra verða eins og steinhrugur hjá plögförum á akri.

12:10 I have also spoken unto the prophets, and I have multiplied visions; and by the ministry of the prophets have I used similitudes.

12:12 (12:13) Þegar Jakob flýði til Aramlands, þá gjörðist Ísrael þjónn vegna konu, og vegna konu gætti hann hjarðar.

12:11 Is Gilead iniquity? they are altogether false; in Gilgal they sacrifice bullocks; yea, their altars are as heaps in the furrows of the field.

12:13 (12:14) Fyrir spámann leiddi Drottinn Ísrael af Egyptalandi, og fyrir spámann varðveittist hann.

12:12 And Jacob fled into the field of Aram, and Israel served for a wife, and for a wife he kept *sheep*.

12:14 (12:15) Efraím hefir valdið sárri gremju, fyrir því mun Drottinn hans láta blóðskuld hans yfir hann koma og gjalda honum svirðing hans.

12:13 And by a prophet Yahwe brought Israel up out of Egypt, and by a prophet was he preserved.

13:1 Þegar Efraím talaði, sló ótta á menn. Hann var höfðingi í Ísrael. En hann varð sekur fyrir Baalsdýrkunina og dó.

13:1 When Ephraim spake, there was trembling; he exalted himself in Israel; but when he offended in Baal, he died.

13:2 Og nú halda þeir áfram að syndga, þeir hafa gjört sér steipt líkneski úr silfri sínu, goðalikneski eftir hugviti sínu, verk hagleiksmanna er það allt saman. Og slíkt ávarpa þeir. Fórnandi menn kyssa kálfa.

13:2 And now they sin more and more, and have made them molten images of their silver, even idols according to their own understanding, all of them the work of the craftsmen: they say of them, Let the men that sacrifice kiss the calves.

13:3 Fyrir því skulu þeir verða eins og ský að morgni dags og sem dögg, er snemma hverfur, eins og sáðir, sem þyrlast burt af láfanum, og sem reykur út um ljóra.

13:3 Therefore they shall be as the morning cloud, and as the dew that passeth early away, as the chaff that is driven with

the whirlwind out of the threshing-floor, and as the smoke out of the chimney.

13:4 En ég, Drottinn, er Guð þinn frá því á Egyptalandi. Annan guð en mig þekkir þú ekki og enginn frelsari er til nema ég.

13:4 Yet I am Yahwe thy God from the land of Egypt; and thou shalt know no god but me, and besides me there is no saviour.

13:5 Það var ég, sem hélt þér til haga í eyðimörkinni, í landi þurrkanna.

13:5 I did know thee in the wilderness, in the land of great drought.

13:6 En því meira haglendi sem þeir fengu, því saddari átu þeir sig. En er þeir voru saddir orðnir, metnaðist hjarta þeirra. Þess vegna gleymdu þeir mér.

13:6 According to their pasture, so were they filled; they were filled, and their heart was exalted: therefore have they forgotten me.

13:7 Fyrir því er ég þeim eins og ljón, ligg í leyni við veginn eins og pardusdýr.

13:7 Therefore am I unto them as a lion; as a leopard will I watch by the way;

13:8 Ræðst á þá eins og bírna, sem rænd er húnunum sínum, sundurríf brjóst þeirra. Þar skulu ung ljón eta þá, villidýrin slíta þá sundur.

13:8 I will meet them as a bear that is bereaved of her whelps, and will rend the caul of their heart; and there will I devour them like a lioness; the wild beast shall tear them.

13:9 Það verður þér að tjóni, Ísrael, að þú ert á móti mér, hjálpara þínum.

13:9 It is thy destruction, O Israel, that *thou art* against me, against thy help.

13:10 Hvar er nú konungur þinn, að hann frelsi þig, og allir höfðingjar þínir, að þeir rétti hluta þinn? - Þeir er þú sagðir um: "Gef mér konung og höfðingja!"

13:10 Where now is thy king, that he may save thee in all thy cities? and thy judges, of whom thou saidst, Give me a king and princes?

13:11 Ég gef þér konung í reiði minni og tek hann aftur í braði minni.

13:11 I have given thee a king in mine anger, and have taken him away in my wrath.

13:12 Misgjörð Efraíms er saman bundin, synd hans vel geymd.

13:12 The iniquity of Ephraim is bound up; his sin is laid up in store.

13:13 Kvalir jóðsjúktrar konu koma yfir hann, en hann er óvitur sonur. Þótt stundin sé komin, kemur hann ekki fram í burðarliðinn.

13:13 The sorrows of a travailing woman shall come upon him: he is an unwise son; for it is time he should not tarry in the place of the breaking forth of children.

13:14 Átti ég að frelsa þá frá Heljar valdi, leysa þá frá dauða? Hvar eru drepsóttir þínar, dauði? Hvar er sýki þín, Hel? Augu mín þekkja enga meðaumkun.

13:14 I will ransom them from the power of Sheol; I will redeem them from death: O death, where are thy plagues? O Sheol,

where is thy destruction? repentance shall be hid from mine eyes.

13:15 Því þótt hann beri ávöxt meðal bræðranna, þá kemur þó austanvindurinn, stormur Drottins, sem ris í eyðimörkiinni, svo að brunnar hans þorna og lindir hans þrjóta. Hann mun ræna fjársjóð hans öllum dýrmætum gersemum.

13:15 Though he be fruitful among his brethren, an east wind shall come, the breath of Yahwe coming up from the wilderness; and his spring shall become dry, and his fountain shall be dried up: he shall make spoil of the treasure of all goodly vessels.

13:16 (14:1) Samaría fær að gjalda þess, að hún hefir sett sig upp á móti Guði sínum. Fyrir sverði skulu þeir falla, ungbörnum þeirra skal slegið verða niður við og þungaðar konur þeirra ristar verða á kvið.

13:16 Samaria shall bear her guilt; for she hath rebelled against her God: they shall fall by the sword; their infants shall be dashed in pieces, and their women with child shall be ripped up.

14:1 (14:2) Snú þú við, Ísrael, til Drottins, Guðs þíns, því að þú steypist fyrir misgjörð þína.

13:16 Samaria shall bear her guilt; for she hath rebelled against her God: they shall fall by the sword; their infants shall be dashed in pieces, and their women with child shall be ripped up.

14:2 (14:3) Takið orð með yður og hverfið aftur til Drottins. Segið við hann: "Fyrirgef með öllu misgjörð vora og ver góður, og vér skulum greiða þér ávöxt vara vorra.

14:1 O Israel, return unto Yahwe thy God; for thou hast fallen by thine iniquity.

14:3 (14:4) Assýría skal eigi framar hjálpa oss, vér viljum eigi ríða stríðshestum og eigi framar segja 'Guð vor' við verk handa vorra. Því að hjá þér hlýtur hinn munaðarlausli líka!"

14:2 Take with you words, and return unto Yahwe: say unto him, Take away all iniquity, and accept that which is good: so will we render as bullocks *the offering of* our lips.

14:4 (14:5) Ég vil lækna fráhvarf þeirra, elska þá af frjálsum vilja, því að reiði mín hefir snúið sér frá þeim.

14:3 Assyria shall not save us; we will not ride upon horses; neither will we say any more to the work of our hands, *Ye are our gods; for in thee the fatherless findeth mercy.*

14:5 (14:6) Ég vil verða Ísrael sem döggin, hann skal blómgast sem lilja og skjóta rótum sem Líbanonsskógur.

14:4 I will heal their backsliding, I will love them freely; for mine anger is turned away from him.

14:6 (14:7) Frjóangar hans skulu breiðast út og toppskrúðið verða sem á oliutré og ilmur hans verða sem Líbanonsilmur.

14:5 I will be as the dew unto Israel; he shall blossom as the lily, and cast forth his roots as Lebanon.

14:7 (14:8) Þeir sem búa í skugga hans, skulu aftur rækta korn og blómgast

eins og vínviður. Þeir skulu verða eins nafntogaðir og vinið frá Líbanon.

14:6 His branches shall spread, and his beauty shall be as the olive-tree, and his smell as Lebanon.

14:8 (14:9) Hvað á Efraim framar saman við skurðgodin að sælda? Ég hefi bænheyrt hann, ég lít til hans. Ég er sem laufgrænt kyprestré. Það mun í ljós koma, að ávextir þínir eru frá mér komnir.

14:7 They that dwell under his shadow shall return; they shall revive as the grain, and blossom as the vine: the scent thereof shall be as the wine of Lebanon.

14:9 (14:10) Hver er svo vitur, að hann skilji þetta, svo hygginn, að hann sjái það? Já, vegir Drottins eru réttir. Hinir réttlátu ganga þá öruggir, en hinir ranglátu hrasa á þeim.

14:8 Ephraim *shall say*, What have I to do any more with idols? I have answered, and will regard him: I am like a green fir-tree; from me is thy fruit found.

1:1 Orð Drottins, sem kom til Jóels Þétússonar.

1:1 The word of Yahwe that came to Joel the son of Pethuel.

1:2 Heyrið þetta, þér öldungar, og hlustið, allir íbúar landsins! Hefir slíkt nokkurn tíma til borið á yðar dögum eða á dögum fedra yðar?

1:2 Hear this, ye old men, and give ear, all ye inhabitants of the land. Hath this been in your days, or in the days of your fathers?

1:3 Segið börnum yðar frá því og börn yðar sínum börnum og börn þeirra komandi kynslóð.

1:3 Tell ye your children of it, and *let* your children *tell* their children, and their children another generation.

1:4 Það sem nagarinn leifði, það át átvargurinn, það sem átvargurinn leifði, upp át flysjarinn, og það sem flysjarinn leifði, upp át jarðvargurinn.

1:4 That which the palmer-worm hath left hath the locust eaten; and that which the locust hath left hath the canker-worm eaten; and that which the canker-worm hath left hath the caterpillar eaten.

1:5 Vaknið, þér öldrykkjumenn, og grátið! Kveinið allir þér, sem vín drekkið, yfir því að vinberjaleginum er kippið burt frá munni yðar.

1:5 Awake, ye drunkards, and weep; and wail, all ye drinkers of wine, because of the sweet wine; for it is cut off from your mouth.

1:6 Því að völdug þjóð og ótöluleg hefir farið yfir land mitt, tennur hennar eru sem ljónstennur og jaxlar hennar sem dýrsins óarga.

1:6 For a nation is come up upon my land, strong, and without number; his teeth are the teeth of a lion, and he hath the jaw-teeth of a lioness.

1:7 Hún hefir eytt vintré mín og brotið fikjutré mín, hún hefir flegið allan bök af þeim og varpað þeim um koll, greinar þeirra urðu hvítar.

1:7 He hath laid my vine waste, and barked my fig-tree: he hath made it clean bare, and cast it away; the branches thereof are made white.

1:8 Kveina þú eins og mæ, sem klæðist sorgarbúningi vegna unnusta æsku sinnar.

1:8 Lament like a virgin girded with sackcloth for the husband of her youth.

1:9 Matfórnir og dreypifórnir eru numdar burt úr húsi Drottins, prestarnir, þjónar Drottins, eru hryggir.

1:9 The meal-offering and the drink-offering are cut off from the house of Yahwe; the priests, Yahwe's ministers, mourn.

1:10 Vellirnir eru eyddir, akurlendið drúpir, því að kornið er eytt, vinberjalögurinn hefir brugðið og olían er þornuð.

1:10 The field is laid waste, the land mourneth; for the grain is destroyed, the new wine is dried up, the oil languisheth.

1:11 Akurmennirnir eru sneyptir, vinyrkjumennirnir kveina, vegna hveitisins og byggsins, því að útséð er um nokkra uppskeru af akrinum.

1:11 Be confounded, O ye husbandmen, wail, O ye vinedressers, for the wheat and for the barley; for the harvest of the field is perished.

1:12 Vínviðurinn er uppskrælnaður, fikjutrén fölnuð, granateplatrén, pálmaviðurinn og apaldurinn, öll tré merkurinnar eru uppþornuð, já, öll gleði er horfin frá mannanna börnum.

1:12 The vine is withered, and the fig-tree languisheth; the pomegranate-tree, the palm-tree also, and the apple-tree, even all the trees of the field are withered: for joy is withered away from the sons of men.

1:13 Gyrðist hærusekk og harmið, þér prestar! Kveinið, þér altarisþjónar! Komið, verið á naturnar í hærusekk, þér þjónar Guðs míns, því að matfórn og dreypifórn eru burt numdar úr húsi Guðs yðar.

1:13 Gird yourselves *with sackcloth*, and lament, ye priests; wail, ye ministers of the altar; come, lie all night in sackcloth, ye ministers of my God: for the meal-offering and the drink-offering are withholden from the house of your God.

1:14 Stofnið til helgrar föstu, boðið hátíðarstefnu. Kallið saman öldungana, alla íbúa landsins í húsi Drottins, Guðs yðar, og hrópið til Drottins.

1:14 Sanctify a fast, call a solemn assembly, gather the old men *and* all the inhabitants of the land unto the house of Yahwe your God, and cry unto Yahwe.

1:15 Æ, sá dagur! Því að dagur Drottins er nálægur, og hann kemur sem eyðing frá hinum Almátka.

1:15 Alas for the day! for the day of Yahwe is at hand, and as destruction from the Almighty shall it come.

1:16 Hefir ekki fæðan verið hrifin burt fyrir augum vorum og er ekki gleði og fögnuður horfinn úr húsi Guðs vors?

1:16 Is not the food cut off before our eyes, yea, joy and gladness from the house of our God?

1:17 Frækornin liggja skorpnuð undir moldarkökkunum, forðabúrin eru eydd, kornhlöðurnar niðurrifnar, því að kornið er uppskrælnað.

1:17 The seeds rot under their clods; the garners are laid desolate, the barns are broken down; for the grain is withered.

1:18 Ó, hversu skepnurnar stynja, nautahjardirnar rása ærðar, af því að þær hafa engan haga, sauhajardirnar þola og nauð.

1:18 How do the beasts groan! the herds of cattle are perplexed, because they have no pasture; yea, the flocks of sheep are made desolate.

1:19 Til þín, Drottinn, kalla ég, því að eldur hefir eytt hagaspildum eyðimerkurinnar og logi sviðið öll tré merkurinnar.

1:19 O Yahwe, to thee do I cry; for the fire hath devoured the pastures of the wilderness, and the flame hath burned all the trees of the field.

1:20 Jafnvel dýr merkurinnar mæna til þín, því að vatnslækirnir eru upphornaðir og eldur hefir eytt hagaspildum eyðimerkurinnar.

1:20 Yea, the beasts of the field pant unto thee; for the water brooks are dried up, and the fire hath devoured the pastures of the wilderness.

2:1 Þeytið lúðurinn í Sion og æpið óp á minnu heilaga fjalli, svo að allir íbúar landsins nœtri. Því að dagur Drottins kemur, já, hann er í nánd.

2:1 Blow ye the trumpet in Zion, and sound an alarm in my holy mountain; let all the inhabitants of the land tremble: for the day of Yahwe cometh, for it is nigh at hand;

2:2 dagur myrkurs og dimmu, dagur skýþykkis og skýsorta. Eins og sortí breiðist yfir fjallahnjúkana mikil og voldug þjóð. Hennar líki hefir ekki verið frá eilífu, og hennar líki mun ekki koma eftir hana allt fram á ár ókominna alda.

2:2 A day of darkness and gloominess, a day of clouds and thick darkness, as the dawn spread upon the mountains; a great people and a strong; there hath not been ever the like, neither shall be any more after them, even to the years of many generations.

2:3 Fyrir henni fer eyðandi eldur og eftir henni logi brennandi. Þótt landið fram undan henni hafi verið eins og Edensgarður, er það á bak henni sem eyðiræfi. Enginn hlutur komst undan henni.

2:3 A fire devoureth before them; and behind them a flame burneth: the land is as the garden of Eden before them, and behind them a desolate wilderness; yea, and none hath escaped them.

2:4 Ásýndum eru þeir sem hestar að sjá, og þeir eru fráir sem riddarar.

2:4 The appearance of them is as the appearance of horses; and as horsemen, so do they run.

2:5 Eins og glamrandi vagnar stökkva þeir yfir fjallahnjúkana, eins og eldslogi, sem snarkar í hálmleggjum, eins og voldug þjóð, sem búin er til bardaga.

2:5 Like the noise of chariots on the tops of the mountains do they leap, like the noise of a flame of fire that devoureth the stubble, as a strong people set in battle array.

2:6 Fyrir henni skjálfa þjóðirnar, öll andlit blikna.

2:6 At their presence the peoples are in anguish; all faces are waxed pale.

2:7 Þeir hlaupa sem hetjur, stíga upp á borgarvegginn sem hermenn, sérhver þeirra gengur sína leið og enginn riðlast á annars braut.

2:7 They run like mighty men; they climb the wall like men of war; and they march every one on his ways, and they break not their ranks.

2:8 Enginn þeirra þrengir öðrum, hver gengur sína braut, jafnvel mót skotsþjótum þeytast þeir áfram án þess að stöðva ferð sína.

2:8 Neither doth one thrust another; they march every one in his path; and they burst through the weapons, and break not off *their* course.

2:9 Þeir ráðast inn í borgina, hlaupa á borgarvegginn, stíga upp í húsin, fara inn um gluggana sem þjófar.

2:9 They leap upon the city; they run upon the wall; they climb up into the houses; they enter in at the windows like a thief.

2:10 Fyrir henni nötrar jörðin, himnarnir skjálfa, sól og tungl myrkvast og stjörnurnar missa birtu sína.

2:10 The earth quaketh before them; the heavens tremble; the sun and the moon are darkened, and the stars withdraw their shining.

2:11 Og Drottinn lætur raust sína þruma fyrir öndverðu liði sínu. Því að herlið hans er afar mikið, því að voldugur er sá, sem framkvæmir hans boð. Já, mikill er dagur Drottins og mjög ógurlegur, hver getur afborið hann?

2:11 And Yahwe uttereth his voice before his army; for his camp is very great; for he is strong that executeth his word; for the day of Yahwe is great and very terrible; and who can abide it?

2:12 En snúið yður nú til mín - segir Drottinn - af öllu hjarta, með föstum, gráti og kveini.

2:12 Yet even now, saith Yahwe, turn ye unto me with all your heart, and with fasting, and with weeping, and with mourning:

2:13 Sundurrífið hjórtu yðar en ekki klæði yðar, og hverfið aftur til Drottins Guðs yðar, því að hann er líknsamur og miskunnsamur, þolinmóður og gæskurikur og iðrast hins illa.

2:13 and rend your heart, and not your garments, and turn unto Yahwe your God; for he is gracious and merciful, slow to anger, and abundant in lovingkindness, and repenteth him of the evil.

2:14 Hver veit nema hann iðrist aftur og láti blessun eftir sig: matfórni og dreypifórni handa Drottni, Guði yðar!

2:14 Who knoweth whether he will not turn and repent, and leave a blessing behind him, even a meal-offering and a drink-offering unto Yahwe your God?

2:15 Þeytið lúðurinn í Sion, stofnið til helgrar föstu, búið hátíðarstefnu.

2:15 Blow the trumpet in Zion, sanctify a fast, call a solemn assembly;

2:16 Kveðið saman lýðinn, helgið söfnuðinn, stefnið saman gamalmennum, safnið saman börnum og brjóstmylkingum. Brúðguminn gangi út úr herbergi sínu og brúðurin út úr brúðarsal sínum.

2:16 gather the people, sanctify the assembly, assemble the old men, gather the children, and those that suck the breasts; let the bridegroom go forth from his chamber, and the bride out of her closet.

2:17 Milli forsals og altaris skulu prestarnir, þjónar Drottins, gráta og segja: "Þyrn þjóð þinni, Drottinn, og lát eigi arfleifið þína verða að spótti, svo að heiðingjarnir drottni yfir þeim. Hví skulu menn segja meðal þjóðanna: „Hvar er Guð þeirra?"

2:17 Let the priests, the ministers of Yahwe, weep between the porch and the altar, and let them say, Spare thy people, O Yahwe, and give not thy heritage to reproach, that the nations should rule over them: wherefore should they say among the peoples, Where is their God?

2:18 Þá varð Drottinn fullur umhyggju vegna lands síns, og hann þyrmdi lýð sínum.

2:18 Then was Yahwe jealous for his land, and had pity on his people.

2:19 Drottinn tók til máls og sagði við lýð sinn: Sjá, ég sendi yður korn, vinberjalög og olíu, svo að yður skal nægja til sæðings. Og ég vil eigi láta yður verða framar að spótti meðal heiðingjanna.

2:19 And Yahwe answered and said unto his people, Behold, I will send you grain, and new wine, and oil, and ye shall be satisfied therewith; and I will no more make you a reproach among the nations;

2:20 Og óvininn, sem frá norðri kemur, mun ég reka langt burt frá yður og stökkva honum út á auðnir og öræfi. Skal fararbroddur hans lenda í austurhafinu og halaflokkurinn í vesturhafinu, þar skal fýla og illur daunur upp af honum stíga, því að hann hefir unnið stórvirki.

2:20 but I will remove far off from you the northern *army*, and will drive it into a land barren and desolate, its forepart into the eastern sea, and its hinder part into the western sea; and its stench shall come up, and its ill savor shall come up, because it hath done great things.

2:21 Óttast eigi, land! Fagna og gleðst, því að Drottinn hefir unnið stórvirki.

2:21 Fear not, O land, be glad and rejoice; for Yahwe hath done great things.

2:22 Óttist eigi, þér dýr merkurinnar, því að grashagar eyðimerkurinnar grænka, því að trén bera ávöxt, fíkjutrén og víntrén gefa sinn gróða.

2:22 Be not afraid, ye beasts of the field; for the pastures of the wilderness do spring, for the tree beareth its fruit, the fig-tree and the vine do yield their strength.

2:23 Og þér Sionbúar, fagnid og gleðjist í Drottni, Guði yðar, því að hann gefur yður regn í réttum mæli og lætur skúrinnar ofan til yðar koma, haustregn og vorregn, eins og áður.

2:23 Be glad then, ye children of Zion, and rejoice in Yahwe your God; for he giveth you the former rain in just measure, and he causeth to come down for you the rain, the former rain and the latter rain, in the first month.

2:24 Láfarnir verða fullir af korni, og vinberjalögurinn og olían flóa út af þrónum.

2:24 And the floors shall be full of wheat, and the vats shall overflow with new wine and oil.

2:25 Ég bæti yður upp árin, er átvargurinn, flysjarinn, jarðvargurinn og nagarinn átu, - minn mikli her, er ég sendi móti yður.

2:25 And I will restore to you the years that the locust hath eaten, the canker-worm, and the caterpillar, and the palmer-worm, my great army which I sent among you.

2:26 Þér skuluð eta og mettir verða og veggjama nafn Drottins. Guðs yðar, sem dásamlega hefir við yður gjört, og þjóð mín skal aldrei að eilífu til skammar verða.

2:26 And ye shall eat in plenty and be satisfied, and shall praise the name of Yahwe your God, that hath dealt wondrously with you; and my people shall never be put to shame.

2:27 Og þér skuluð viðurkenna, að ég er meðal Ísraels og að ég er Drottinn, yðar Guð, og enginn annar. Og þjóð mín skal aldrei að eilífu til skammar verða.

2:27 And ye shall know that I am in the midst of Israel, and that I am Yahwe your God, and there is none else; and my people shall never be put to shame.

2:28 (3:1) En síðar meir mun ég úthella anda mínum yfir allt hold. Synir yðar og dætur yðar munu spá, gamalmenni yðar mun drauma dreyma, ungmenni yðar munu sjá sjónir.

2:28 And it shall come to pass afterward, that I will pour out my Spirit upon all flesh; and your sons and your daughters shall prophesy, your old men shall dream dreams, your young men shall see visions:

2:29 (3:2) Já, einnig yfir þræla og ambáttir mun ég á þeim dögum úthella anda mínum.

2:29 and also upon the servants and upon the handmaids in those days will I pour out my Spirit.

2:30 (3:3) Og ég mun láta tákna verða á himni og á jörðu: blóð, eld og reykjarstróka.

2:30 And I will show wonders in the heavens and in the earth: blood, and fire, and pillars of smoke.

2:31 (3:4) Sólin mun snúast í myrkur og tunglið í blóð, áður en hinn mikli og ógurlegi dagur Drottins kemur.

2:31 The sun shall be turned into darkness, and the moon into blood, before the great and terrible day of Yahwe cometh.

2:32 (3:5) Og hver sem ákallar nafn Drottins, mun frelsast. Því að á Sionfjalli og í Jerúsalem mun frelsun verða, eins og Drottinn hefir sagt, meðal flóttamannanna, sem Drottinn kallar.

2:32 And it shall come to pass, that whosoever shall call on the name of Yahwe

shall be delivered; for in mount Zion and in Jerusalem there shall be those that escape, as Yahwe hath said, and among the remnant those whom Yahwe doth call.

3:1 (3:6) Sjá, á þeim dögum og í þann tíð, er ég sný við högum Júda og Jerúsalem.

2:28 And it shall come to pass afterward, that I will pour out my Spirit upon all flesh; and your sons and your daughters shall prophesy, your old men shall dream dreams, your young men shall see visions:

3:2 (3:7) Vil ég saman safna öllum þjóðum og færa þær ofan í Jósafatsdal og ganga þar í dóm við þær vegna lýðs míns og arfleifðar minnar Ísraels, af því að þeir hafa dreift henni meðal heiðingjanna og skipt sundur landi mínu.

2:29 and also upon the servants and upon the handmaids in those days will I pour out my Spirit.

3:3 (3:8) Þeir köstuðu hlutum um lýð minn og gáfu svein fyrir skækju og seldu mey fyrir vín og drukku.

2:30 And I will show wonders in the heavens and in the earth: blood, and fire, and pillars of smoke.

3:4 (3:9) Og hvað viljið þér mér, Týrus og Sídon og öll héruð Filísten! Aðlið þér að gjalda mér það, sem yður hefir gjört verið, eða aðlið þér að gjöra mér eitthvað? Afar skyndilega mun ég láta gjörðir yðar koma sjálfum yður í koll.

2:31 The sun shall be turned into darkness, and the moon into blood, before the great and terrible day of Yahwe cometh.

3:5 (3:10) Þér hafið rænt sílfri mínu og gulli og flutt bestu gersemar mínar í musteri yðar.

2:32 And it shall come to pass, that whosoever shall call on the name of Yahwe shall be delivered; for in mount Zion and in Jerusalem there shall be those that escape, as Yahwe hath said, and among the remnant those whom Yahwe doth call.

3:6 (3:11) Júdamenn og Jerúsalembúa hafið þér selt lónum til þess að flytja þá langt burt frá áttögum þeirra.

3:6 and have sold the children of Judah and the children of Jerusalem unto the sons of the Grecians, that ye may remove them far from their border;

3:7 (3:12) Sjá, ég mun kalla þá frá þeim stað, þangað sem þér hafið selt þá, og ég mun láta gjörðir yðar koma sjálfum yður í koll.

3:7 behold, I will stir them up out of the place whither ye have sold them, and will return your recompense upon your own head;

3:8 (3:13) Og ég mun selja sonu yðar og dætur Júdamönnum, og þeir munu selja þá Sabamönnum, fjarlægri þjóð, því að Drottinn hefir sagt það.

3:8 and I will sell your sons and your daughters into the hand of the children of Judah, and they shall sell them to the men of Sheba, to a nation far off: for Yahwe hath spoken it.

3:9 (3:14) Boðið þetta meðal þjóðanna: Búið yður í heilagt stríð! Kveðið upp kappana! Allir herfærir menn komi fram og fari í leiðangur!

3:9 Proclaim ye this among the nations; prepare war; stir up the mighty men; let all the men of war draw near, let them come up.

3:10 (3:15) Smíðið sverð úr plógjárnnum yðar og lensur úr sniðlum yðar! Heilsuleysinginn hrópi: "Ég er hetja!"

3:10 Beat your plowshares into swords, and your pruning-hooks into spears: let the weak say, I am strong.

3:11 (3:16) Flytið yður og komið, allar þjóðir sem umhverfis eruð, og safnist saman. Drottinn, lát kappá þína stíga niður þangað!

3:11 Haste ye, and come, all ye nations round about, and gather yourselves together: thither cause thy mighty ones to come down, O Yahwe.

3:12 (3:17) Hreyfing skal koma á þjóðirnar og þær skulu halda upp í Jósafatsdal, því að þar mun ég sitja til þess að dæma allar þjóðirnar, sem umhverfis eru.

3:12 Let the nations bestir themselves, and come up to the valley of Jehoshaphat; for there will I sit to judge all the nations round about.

3:13 (3:18) Bregðið sigðinni, því að kornið er fullþroskað, komið og troðið, því að vinlagarþróin er full, það flóir út af lagarkerunum, því að illska þeirra er mikil.

3:13 Put ye in the sickle; for the harvest is ripe: come, tread ye; for the winepress is full, the vats overflow; for their wickedness is great.

3:14 (3:19) Flokkarnir þyrpast saman í dómsdalnum, því að dagur Drottins er nálægur í dómsdalnum.

3:14 Multitudes, multitudes in the valley of decision! for the day of Yahwe is near in the valley of decision.

3:15 (3:20) Sól og tungl eru myrk orðin, og stjörnurnar hafa misst birtu sína.

3:15 The sun and the moon are darkened, and the stars withdraw their shining.

3:16 (3:21) En Drottinn þrumar frá Sion og lætur raust sína gjalla frá Jerúsalem, svo að himinn og jörð nötra. En Drottinn er atharfi sínum lýð og vigi Ísraelsmönnum.

3:16 And Yahwe will roar from Zion, and utter his voice from Jerusalem; and the heavens and the earth shall shake: but Yahwe will be a refuge unto his people, and a stronghold to the children of Israel.

3:17 (3:22) Og þér skuluð viðurkenna, að ég er Drottinn, Guð yðar, sem bý á Sion, mínu heilaga fjalli. Og Jerúsalem skal vera heilög og útlendingar skulu ekki framfarir inn í hana koma.

3:17 So shall ye know that I am Yahwe your God, dwelling in Zion my holy mountain: then shall Jerusalem be holy, and there shall no strangers pass through her any more.

3:18 (3:23) Á þeim degi munu fjöllin láðra í vinberjalegi og hálsarnir fljóta í mjólk og allir lækir í Júda renna vatnsfullir. Og lind mun fram spretta undan húsi Drottins og vökva dal akasíutríanna.

3:18 And it shall come to pass in that day, that the mountains shall drop down sweet wine, and the hills shall flow with milk, and all

the brooks of Judah shall flow with waters; and a fountain shall come forth from the house of Yahwe, and shall water the valley of Shittim.

3:19 (3:24) Egyptaland mun verða að öræfum og Edóm að óbyggðri eyðimörk, sökum ofríkis við Júdamenn, af því að þeir úthelltu saklausu blóði í landi þeirra.

3:19 Egypt shall be a desolation, and Edom shall be a desolate wilderness, for the violence done to the children of Judah, because they have shed innocent blood in their land.

3:20 (3:25) En Júda mun ciliflega byggt verða og Jerúsalem frá kyni til kyns.

3:20 But Judah shall abide for ever, and Jerusalem from generation to generation.

3:21 (3:26) Og ég mun láta hefnt verða blóðs þeirra, sem ég hefi ekki enn hefnt, og Drottinn mun búa kyrr á Síon.

3:21 And I will cleanse their blood, that I have not cleansed: for Yahwe dwelleth in Zion.

1:1 Orð Amosar, sem var einn af fjárhirdunum í Tekóa, það er honum vitradist um Ísrael á dögum Ússía Júdakonungs og á dögum Jeróbóams Jóassonar, Ísraelskonungs, tveimur árum fyrir jarðskjálftann.

1:1 The words of Amos, who was among the herdsmen of Tekoa, which he saw concerning Israel in the days of Uzziah king of Judah, and in the days of Jeroboam the son of Joash king of Israel, two years before the earthquake.

1:2 Hann sagði: Drottinn þrumar frá Síon og lætur raust sína gjalla frá Jerúsalem. Þá munu hagar hjárdmannanna drúpa og Karmeltindur skrælna.

1:2 And he said, Yahwe will roar from Zion, and utter his voice from Jerusalem; and the pastures of the shepherds shall mourn, and the top of Carmel shall wither.

1:3 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Damaskusborgar vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir presktu Gíleað með þreskisleðum af járn.

1:3 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Damascus, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because they have threshed Gilead with threshing instruments of iron:

1:4 mun ég senda eld á hús Hasaels, og hann mun eyða höllum Benhadads.

1:4 but I will send a fire into the house of Hazael, and it shall devour the palaces of Ben-hadad.

1:5 Ég mun brjóta slagbrand Damaskus og útrýma íbúunum úr Glepadal og þeim, er ber veldissprotann, frá Yndishúsum, og Sýrlendingar skulu herleiddir verða til Kír. - segir Drottinn.

1:5 And I will break the bar of Damascus, and cut off the inhabitant from the valley of Aven, and him that holdeth the sceptre from the house of Eden; and the people of Syria shall go into captivity unto Kír, saith Yahwe.

1:6 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Gasa vil ég eigi snúa

aftur með það - af því að þeir herleiddu heil þorp til þess að selja í hendur Edómítum.

1:6 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Gaza, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because they carried away captive the whole people, to deliver them up to Edom:

1:7 mun ég senda eld gegn múr Gasa, og hann mun eyða höllum hennar.

1:7 but I will send a fire on the wall of Gaza, and it shall devour the palaces thereof.

1:8 Ég mun útrýma íbúunum úr Asdód og þeim, er ber veldissprotann, frá Askalon og því næst snúa hendi minni gegn Ekron, til þess að þeir, sem eftir eru af Filistum, skuli undir lok liða, - segir Drottinn Guð.

1:8 And I will cut off the inhabitant from Ashdod, and him that holdeth the sceptre from Ashkelon; and I will turn my hand against Ekron; and the remnant of the Philistines shall perish, saith the Lord Yahwe.

1:9 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Týrusar vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir seldu heil þorp í hendur Edómítum og minntust ekki bræðrasáttmálans.

1:9 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Tyre, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because they delivered up the whole people to Edom, and remembered not the brotherly covenant:

1:10 mun ég senda eld gegn múrum Týrusar, og hann mun eyða höllum hennar.

1:10 but I will send a fire on the wall of Tyre, and it shall devour the palaces thereof.

1:11 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Edómíta vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir eltu bræðrabjóð sína með sverði og kældu alla meðaunkum, svo að hatur þeirra sundurreið endalaust og þeir geymdu stöðuglega heift sína.

1:11 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Edom, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because he did pursue his brother with the sword, and did cast off all pity, and his anger did tear perpetually, and he kept his wrath for ever:

1:12 mun ég senda eld gegn Teman, og hann mun eyða höllum Bosra.

1:12 but I will send a fire upon Teman, and it shall devour the palaces of Bozrah.

1:13 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Ammóníta vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir ristu á kvið þungaðar konurnar í Gíleað til þess að fara út landamerki sín.

1:13 Thus saith Yahwe: For three transgressions of the children of Ammon, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because they have ripped up the women with child of Gilead, that they may enlarge their border.

1:14 vil ég kveikja eld í múrum Rabba, og hann skal eyða höllum hennar, þegar apt verður heróp á orustudeginum, þegar stormurinn geislar á degi fellibyljanna.

1:14 But I will kindle a fire in the

wall of Rabbah, and it shall devour the palaces thereof, with shouting in the day of battle, with a tempest in the day of the whirlwind;

1:15 Og konungur þeirra verður að fara í útleð með hinum, hann og höfðingjar hans, - segir Drottinn.

1:15 and their king shall go into captivity, he and his princes together, saith Yahwe.

2:1 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Móabíta vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir brenndu bein Edómítakonungs að kalki.

2:1 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Moab, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because he burned the bones of the king of Edom into lime:

2:2 vil ég senda eld gegn Móab, og hann mun eyða höllum Keríjótborgar. Og Móabítar munu deyja í vopnagný, við heróp og lúðurhljóm.

2:2 but I will send a fire upon Moab, and it shall devour the palaces of Kerioth; and Moab shall die with tumult, with shouting, and with the sound of the trumpet;

2:3 Ég vil afmá stjórnandann meðal þeirra og deyða alla höfðingja þeirra með honum, - segir Drottinn.

2:3 and I will cut off the judge from the midst thereof, and will slay all the princes thereof with him, saith Yahwe.

2:4 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Júdamanna vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir hafa hafnað lögmáli Drottins og eigi haldið boðorð hans, heldur látið falsgöð sín villa sig, þau er feður þeirra eltu.

2:4 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Judah, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because they have rejected the law of Yahwe, and have not kept his statutes, and their lies have caused them to err, after which their fathers did walk:

2:5 vil ég senda eld gegn Júda, og hann mun eyða höllum Jerúsalem.

2:5 but I will send a fire upon Judah, and it shall devour the palaces of Jerusalem.

2:6 Svo segir Drottinn: Sökum þriggja, já fjögurra glepa Ísraelsmanna vil ég eigi snúa aftur með það - af því að þeir selja saklausan manninn fyrir silfur og fátæklinginn fyrir eina ílskó.

2:6 Thus saith Yahwe: For three transgressions of Israel, yea, for four, I will not turn away the punishment thereof; because they have sold the righteous for silver, and the needy for a pair of shoes --

2:7 þeir fíkjast í moldarkornin á höfði hinna snauðu og hrinda aumingjunum í ógefú, fadir og sonur ganga til kvensniftar til þess að vanhelga mitt heilaga nafn.

2:7 they that pant after the dust of the earth on the head of the poor, and turn aside the way of the meek: and a man and his father go unto the same maiden, to profane my holy name:

2:8 þeir liggja á veðteknum klæðum hjá hverju altari og drekka sektarvín í húsi Guðs síns.

2:8 and they lay themselves down beside every altar upon clothes taken in pledge; and in the house of their God they drink the wine of such as have been fined.

2:9 Og þó ruddi ég Amorítum úr vegi þeirra, er svo voru háir sem sedrustré og svo sterkir sem eikitré. Ég eyddi ávöxtum þeirra að ofanverðu og rótum þeirra að neðan.

2:9 Yet destroyed I the Amorite before them, whose height was like the height of the cedars, and he was strong as the oaks; yet I destroyed his fruit from above, and his roots from beneath.

2:10 Ég flutti yður út af Egyptalandi og leiddi yður í fjörutíu ár í eyðimörkinni, til þess að þér mættuð eignast land Amoríta.

2:10 Also I brought you up out of the land of Egypt, and led you forty years in the wilderness, to possess the land of the Amorite.

2:11 Ég uppvakti spámenn meðal sona yðar og Nasírea meðal æskumanna yðar. Er þetta eigi svo, Ísraelsmenn? - segir Drottinn.

2:11 And I raised up of your sons for prophets, and of your young men for Nazirites. Is it not even thus, O ye children of Israel? saith Yahwe.

2:12 En þér gáfuð Nasíreunum vín að drekka og bönnuðuð spámönnum að spá!

2:12 But ye gave the Nazirites wine to drink, and commanded the prophets, saying, Prophecy not.

2:13 Sjá, ég vil láta jörðina undir yður ríða, eins og vagn ríðar, sem hlaðinn er kornkerfum.

2:13 Behold, I will press *you* in your place, as a cart presseth that is full of sheaves.

2:14 Þá skal hinn fráí ekki hafa neitt hæli að flýja í og hinn sterki ekki fá neytt krafta sinna og kappinn skal ekki forða mega fjörvi sínu.

2:14 And flight shall perish from the swift; and the strong shall not strengthen his force; neither shall the mighty deliver himself;

2:15 Bogmaðurinn skal eigi fá staðist, hinn fráí eigi fá komist undan og riddarinn ekki forða mega fjörvi sínu.

2:15 neither shall he stand that handleth the bow; and he that is swift of foot shall not deliver *himself*; neither shall he that rideth the horse deliver himself;

2:16 Og hinn hugdjarfasti meðal kappanna - nakinn skal hann á þeim degi í burt flýja, - segir Drottinn.

2:16 and he that is courageous among the mighty shall flee away naked in that day, saith Yahwe.

3:1 Heyrið þetta orð, sem Drottinn hefir talað gegn yður, þér Ísraelsmenn, gegn öllum þeim kynstofni, sem ég leiddi út af Egyptalandi, svolátandi:

3:1 Hear this word that Yahwe hath spoken against you, O children of Israel, against the whole family which I brought up out of the land of Egypt, saying,

3:2 Yður eina læt ég mér annt um fremur öllum kynstofnum jafðarinnar.

Þess vegna hegni ég yður fyrir allar misgjörðir yðar.

3:2 You only have I known of all the families of the earth: therefore I will visit upon you all your iniquities.

3:3 Mega tveir menn verða samferða, nema þeir mæli sér mót?

3:3 Shall two walk together, except they have agreed?

3:4 Mun ljónið öskra í skóginum, ef það hefir enga bráð? Mun ljónshvolpurinn láta til sín heyra í bæli sínu, ef hann hefir engu náð?

3:4 Will a lion roar in the forest, when he hath no prey? will a young lion cry out of his den, if he have taken nothing?

3:5 Getur fuglinn komið í gildruna á jörðinni, ef engin snara er þar fyrir hann? Hrökkur gildran upp af jörðinni, nema eitthvað hafi í hana fengist?

3:5 Can a bird fall in a snare upon the earth, where no gin is set for him? shall a snare spring up from the ground, and have taken nothing at all?

3:6 Verður lúðurinn svo þeyttur innan borgar, að fólkið flykkist ekki saman í angist? Vill nokkur ógefa svo til í borginni, að Drottinn sé ekki valdur að henni?

3:6 Shall the trumpet be blown in a city, and the people not be afraid? shall evil befall a city, and Yahwe hath not done it?

3:7 Nei, Drottinn Guð gjörir ekkert án þess að hann hafi opinberað þjónum sínum, spámönnum, ráðsályktun sína.

3:7 Surely the Lord Yahwe will do nothing, except he reveal his secret unto his servants the prophets.

3:8 Hafi ljónið öskrað, hver skyldi þá ekki óttast? Hafi Drottinn Guð talað, hver skyldi þá ekki spá?

3:8 The lion hath roared; who will not fear? The Lord Yahwe hath spoken; who can but prophesy?

3:9 Kallið út yfir hallirnar í Asdód og hallirnar í Egyptalandi og segið: Safnist saman upp á Samariufjöll og lítið á hina miklu ökyrrð í borginni og ofbeldisverkin inni í henni.

3:9 Publish ye in the palaces at Ashdod, and in the palaces in the land of Egypt, and say, Assemble yourselves upon the mountains of Samaria, and behold what great tumults are therein, and what oppressions in the midst thereof.

3:10 Þeir kunna ekki rétt að gjöra - segir Drottinn -, þeir sem hruga upp ofríki og kúgun í höllum sínum.

3:10 For they know not to do right, saith Yahwe, who store up violence and robbery in their palaces.

3:11 Fyrir því segir Drottinn Guð svo: Fjandmenn munu umkringja landið á alla vegu og rífa niður virki þín, og hallir þínar munu rændar verða.

3:11 Therefore thus saith the Lord Yahwe: An adversary *there shall be*, even round about the land; and he shall bring down thy strength from thee, and thy palaces shall be plundered.

3:12 Svo segir Drottinn: Eins og

hirdirinn hjargar tveimur fótum eða snepli af eyra úr gini ljónsins, svo skulu Ísraelsmenn hjargast, þeir er sitja í Samariu í legubekkkjarhorni og á hvíleðjarhægindum.

3:12 Thus saith Yahwe: As the shepherd rescueth out of the mouth of the lion two legs, or a piece of an ear, so shall the children of Israel be rescued that sit in Samaria in the corner of a couch, and on the silken cushions of a bed.

3:13 Heyrið og verið vottar að þessu gegn Jakobs húsi, segir Drottinn alvaldur, Guð allsherjar:

3:13 Hear ye, and testify against the house of Jacob, saith the Lord Yahwe, the God of hosts.

3:14 Þann dag, er ég hegni Ísraelsmönnum fyrir glæpi þeirra, vil ég láta hegninguna koma niður á ölturunum í Betel, til þess að altarið hornin verði afhöggin og falli til jarðar.

3:14 For in the day that I shall visit the transgressions of Israel upon him, I will also visit the altars of Beth-el; and the horns of the altar shall be cut off, and fall to the ground.

3:15 Þá vil ég brjóta niður vetrarhallirnar ásamt sumarhöllum, og filabeinshallirnar skulu farast og mörg hús eyðileggjast, - segir Drottinn.

3:15 And I will smite the winter-house with the summer-house; and the houses of ivory shall perish, and the great houses shall have an end, saith Yahwe.

4:1 Heyrið þetta orð, þér Basans kvigur á Samariufjalli, sem kúgið hina snauðu, misþyrmið hinu fátæku, sem segið við menn yðar: "Dragið að, svo að vér megum drekka!"

4:1 Hear this word, ye kine of Bashan, that are in the mountain of Samaria, that oppress the poor, that crush the needy, that say unto their lords, Bring, and let us drink.

4:2 Drottinn Guð hefir svarið við heilagleik sinn: Sjá, þeir dagar munu yfir yður koma, að þér skuluð verða burt færðar með önglum og hinar síðustu af yður með goggum.

4:2 The Lord Yahwe hath sworn by his holiness, that, lo, the days shall come upon you, that they shall take you away with hooks, and your residue with fish-hooks.

4:3 Þá munuð þér fara út um veggskörðin, hver beint sem horfir, og yður mun verða varpað til Hermon, - segir Drottinn.

4:3 And ye shall go out at the breaches, every one straight before her; and ye shall cast *yourselves* into Harmon, saith Yahwe.

4:4 Farið til Betel og syndgið, til Gilgal og syndgið enn þá meir! Berið fram sláturförnir yðar að morgni dags, á þriðja degi tíundir yðar!

4:4 Come to Beth-el, and transgress; to Gilgal, and multiply transgression; and bring your sacrifices every morning, and your tithes every three days;

4:5 Brennið sýrð brauð í þakkarfórni, boðið til sjálfviljafórna, gjörið þær heyrinkunnar! Því að það er yðar yndi, Ísraelsmanna, - segir Drottinn Guð.

4:5 and offer a sacrifice of thanksgiving of that which is leavened, and proclaim freewill-

offerings and publish them: for this pleaseth you, O ye children of Israel, saith the Lord Yahwe.

4:6 Ég hefi látið yður halda hreinum tönnum í öllum borgum yðar og látið mat skorta í öllum bústöðum yðar. Og þó hafið þér ekki snúið yður til mín, - segir Drottinn.

4:6 And I also have given you cleanness of teeth in all your cities, and want of bread in all your places; yet have ye not returned unto me, saith Yahwe.

4:7 Ég synjaði yður um regn, þá er þrír mánuðir voru til uppskeru, og ég lét rigna í einni borg, en ekki í annarri. Ein akurspildan vökvaðist af regni, en önnur akurspilda, sem regnið vökvaði ekki, hún skærnaði.

4:7 And I also have withholden the rain from you, when there were yet three months to the harvest; and I caused it to rain upon one city, and caused it not to rain upon another city: one piece was rained upon, and the piece whereupon it rained not withered.

4:8 Menn ráfuðu úr tveimur, þremur borgum til einnar borgar til að fá sér vatn að drekka, en fengu þó eigi slökkt þorstann. Og þó hafið þér ekki snúið yður til mín, - segir Drottinn.

4:8 So two or three cities wandered unto one city to drink water, and were not satisfied: yet have ye not returned unto me, saith Yahwe.

4:9 Ég refsaði yður með korndrepi og gulnan. Ég eyddi aldingarða yðar og vingarða, engisprettur upp átu fíkjuþré yðar og oliutré. Og þó hafið þér ekki snúið yður til mín, - segir Drottinn.

4:9 I have smitten you with blasting and mildew: the multitude of your gardens and your vineyards and your fig-trees and your olive-trees hath the palmer-worm devoured: yet have ye not returned unto me, saith Yahwe.

4:10 Ég sendi yður drepsótt eins og á Egyptalandi, ég deyddi æskumenn yðar með sverði, auk þess voru hestar yðar fluttir burt hernumdir, og ég lét hrævaðum úr herbúðum yðar leggja fyrir vit yðar. Og þó hafið þér ekki snúið yður til mín, - segir Drottinn.

4:10 I have sent among you the pestilence after the manner of Egypt: your young men have I slain with the sword, and have carried away your horses; and I have made the stench of your camp to come up even into your nostrils: yet have ye not returned unto me, saith Yahwe.

4:11 Ég olli umturnun meðal yðar, eins og þegar Guð umturnaði Sódómu og Gómorru, og þér voruð eins og brandur úr báli dreginn. Og þó hafið þér ekki snúið yður til mín, - segir Drottinn.

4:11 I have overthrown *cities* among you, as when God overthrew Sodom and Gomorrah, and ye were as a brand plucked out of the burning: yet have ye not returned unto me, saith Yahwe.

4:12 Fyrir því vil ég svo með þig fara, Ísrael. Af því að ég ætla að fara svo með þig, þá ver viðbúinn að mæta Guði þínum, Ísrael!

4:12 Therefore thus will I do unto thee, O Israel; *and* because I will do this unto thee, prepare to meet thy God, O Israel.

4:13 Sjá, hann er sá, sem myndað hefir fjöllin og skapað vindinn, sá sem boðar mönnum það, er hann hefir í hyggju, sá er gjörir myrkur að morgunroða og gengur eftir hæðum jarðarinnar. Drottinn, Guð allsherjar er nafn hans.

4:13 For, lo, he that formeth the mountains, and createth the wind, and declareth unto man what is his thought; that maketh the morning darkness, and treadeth upon the high places of the earth -- Yahwe, the God of hosts, is his name.

5:1 Heyrið þetta orð, sem ég mæli yfir yður sem harmkvæði, þér Ísraelsmenn!

5:1 Hear ye this word which I take up for a lamentation over you, O house of Israel.

5:2 Fallin er mærin Ísrael, ris aldrei aftur, flöt liggur hún á sínu eigin landi, enginn reisir hana.

5:2 The virgin of Israel is fallen; she shall no more rise: she is cast down upon her land; there is none to raise her up.

5:3 Svo segir Drottinn Guð: Sú borg, sem sendir frá sér þúsund manns, mun hafa eftir hundrað, og sú sem sendir frá sér hundrað, mun hafa eftir tíu í Ísraelsríki.

5:3 For thus saith the Lord Yahwe: The city that went forth a thousand shall have a hundred left, and that which went forth a hundred shall have ten left, to the house of Israel.

5:4 Svo segir Drottinn við Ísraels hús: Leitið mín, til þess að þér megíð lífi halda.

5:4 For thus saith Yahwe unto the house of Israel, Seek ye me, and ye shall live;

5:5 En leitið ekki til Betel! Og til Gilgal skuluð þér ekki fara og yfir til Beerseba skuluð þér ekki halda. Því að Gilgal skal fara í útleð og Betel verða að auðn.

5:5 but seek not Beth-el, nor enter into Gilgal, and pass not to Beer-sheba: for Gilgal shall surely go into captivity, and Beth-el shall come to nought.

5:6 Leitið Drottins, til þess að þér megíð lífi halda. Ella mun hann ráðast á Jósefs hús eins og eldur og eyða, án þess að nokkur sé í Betel, sem slökkvi.

5:6 Seek Yahwe, and ye shall live; lest he break out like fire in the house of Joseph, and it devour, and there be none to quench it in Beth-el.

5:7 Þeir sem umhverfa réttinum í malurt og varpa réttlætinu til jarðar,

5:7 Ye who turn justice to wormwood, and cast down righteousness to the earth,

5:8 Hann, sem skóp sjöstjörnunna og Órion, sem gjörir niðmyrkrið að björtum morgni og dag að dimmri nótt, sem kallaði á vötn sjávarins og jós þeim yfir jörðina, Drottinn er nafn hans.

5:8 seek *him* that maketh the Pleiades and Orion, and turneth the shadow of death into the morning, and maketh the day dark with night; that calleth for the waters of the sea, and poureth them out upon the face of the earth (Yahwe is his name);

5:9 Hann lætur eyðing leiftra yfir hina sterku, og eyðing kemur yfir vígi.

5:9 that bringeth sudden destruction upon

the strong, so that destruction cometh upon the fortress.

5:10 Þeir hata þann, sem ver réttinn í borgarhlíðinu, og hafa viðbjóð á þeim, sem talar satt.

5:10 They hate him that reproveth in the gate, and they abhor him that speaketh uprightly.

5:11 Sökum þess að þér fótum troðið hina snauðu og takið af þeim gjafir í korni, þá skuluð þér að visu byggja hús úr höggnu grjóti, en eigi búa í þeim, skuluð planta yndislega vingarða, en ekki drekka vinið, sem úr þeim kemur.

5:11 Forasmuch therefore as ye trample upon the poor, and take exactions from him of wheat: ye have built houses of hewn stone, but ye shall not dwell in them; ye have planted pleasant vineyards, but ye shall not drink the wine thereof.

5:12 Því að ég veit, að misgjörðir yðar eru margar og syndir yðar miklar. Þér þröngvið hinum saklausa, þiggið mútur og hallið rétti hinna fátæku í borgarhlíðinu.

5:12 For I know how manifold are your transgressions, and how mighty are your sins -- ye that afflict the just, that take a bribe, and that turn aside the needy in the gate *from their right*.

5:13 Fyrir því þegir hygginn maður á slíkri tíð, því að það er vond tíð.

5:13 Therefore he that is prudent shall keep silence in such a time; for it is an evil time.

5:14 Leitið hins góða, en ekki hins illa, til þess að þér megíð lífi halda, og þá mun Drottinn, Guð allsherjar vera með yður, eins og þér hafið sagt.

5:14 Seek good, and not evil, that ye may live; and so Yahwe, the God of hosts, will be with you, as ye say.

5:15 Hatið hið illa og elskið hið góða, efið réttinn í borgarhlíðinu. Má vera að Drottinn, Guð allsherjar miskunni sig þá yfir leifar Jósefs.

5:15 Hate the evil, and love the good, and establish justice in the gate: it may be that Yahwe, the God of hosts, will be gracious unto the remnant of Joseph.

5:16 Fyrir því segir Drottinn, Guð allsherjar, Drottinn: Á öllum torgum skal vera harmakvein, og á öllum strætum skal sagt verða: "Vei, vei!" Og akurmennirnir skulu kalla þá er kveina kunna, til sorgarathafnar og harmakveins.

5:16 Therefore thus saith Yahwe, the God of hosts, the Lord: Wailing shall be in all the broad ways; and they shall say in all the streets, Alas! Alas! and they shall call the husbandman to mourning, and such as are skilful in lamentation to wailing.

5:17 og í öllum vingarðum skal vera harmakvein, þá er ég fer um land þitt, - segir Drottinn.

5:17 And in all vineyards shall be wailing; for I will pass through the midst of thee, saith Yahwe.

5:18 Vei þeim, sem óska þess, að dagur Drottins komi. Hvað skal yður dagur Drottins? Hann er dimmur, en ekki bjartur -

5:18 Woe unto you that desire the day of Yahwe! Wherefore would ye have the day of Yahwe? It is darkness, and not light.

5:19 eins og ef maður flýði undan ljóni, en yrði á vegi fyrir bjarnýri, kæmist þó heim og styddi hendi sinni við húsvegginn, en þá bití höggormur hann.
5:19 As if a man did flee from a lion, and a bear met him; or went into the house and leaned his hand on the wall, and a serpent bit him.

5:20 Já, dimmur er dagur Drottíns, en ekki bjartur, myrkur og án nokkurrar ljósglætu.
5:20 Shall not the day of Yahwe be darkness, and not light? even very dark, and no brightness in it?

5:21 Ég hata, ég fyrirlit hátíðir yðar og hefi enga unun af hátíðasamkomum yðar.
5:21 I hate, I despise your feasts, and I will take no delight in your solemn assemblies.

5:22 Þótt þér farið mér brennifórnir, þá hefi ég enga velþóknun á fórnargjöfum yðar, ég lit ekki við heillafornum af alikálfum yðar.
5:22 Yea, though ye offer me your burnt-offerings and meal-offerings, I will not accept them; neither will I regard the peace-offerings of your fat beasts.

5:23 Burt frá mér með glamur ljóða þinna, ég vil ekki heyra hljóm harpna þinna.
5:23 Take thou away from me the noise of thy songs; for I will not hear the melody of thy viols.

5:24 Lát heldur réttinn vella fram sem vatn og réttlætið sem sírennandi læk.
5:24 But let justice roll down as waters, and righteousness as a mighty stream.

5:25 Færðuð þér mér, Ísraels hús, sláturfórnir og matfórnir í fjörutíu ár á eyðimörkinni?
5:25 Did ye bring unto me sacrifices and offerings in the wilderness forty years, O house of Israel?

5:26 En þér skuluð fá að bera Sikkút, konung yðar, og stjörnu Guðs yðar, Kevan, guðalikneski yðar, er þér hafið gjört yður.
5:26 Yea, ye have borne the tabernacle of your king and the shrine of your images, the star of your god, which ye made to yourselves.

5:27 og ég vil herleida yður austur fyrir Damaskus, - segir Drottinn, Guð allsherjar er nafn hans.
5:27 Therefore will I cause you to go into captivity beyond Damascus, saith Yahwe, whose name is the God of hosts.

6:1 Vei hinum andvaralausum á Sion og hinum öruggu á Samariufjalli, aðalsmönnum hinnar ágætustu meðal þjóðanna, og þeim, er Ísraels hús streymir til.
6:1 Woe to them that are at ease in Zion, and to them that are secure in the mountain of Samaria, the notable men of the chief of the nations, to whom the house of Israel come!

6:2 Farið til Kalne og litist um, og haldið þaðan til Hamat hinnar miklu og farið ofan til Gat í Filísten. Erud þér betri en þessi konungsríki, eða er land yðar stærra en land þeirra?
6:2 Pass ye unto Calneh, and see; and from thence go ye to Hamath the great; then go down to Gath of the Philistines: are they better than these kingdoms? or is their border greater than your border?

6:3 Þeir myndu sér, að hinn illi dagur sé hvergi nærri, og eflla yfirdrottinn ranglætisins.
6:3 ye that put far away the evil day, and cause the seat of violence to come near;

6:4 Þeir hvíla á legubekkjum af fílsbeini og liggja flatir á hvilbeðjum sínum. Þeir eta lömb af sauðahjörðinni og ungneiti úr alistiunni.
6:4 that lie upon beds of ivory, and stretch themselves upon their couches, and eat the lambs out of the flock, and the calves out of the midst of the stall;

6:5 Þeir raula undir með hörpunni, setja saman ljód eins og Davíð.
6:5 that sing idle songs to the sound of the viol; that invent for themselves instruments of music, like David;

6:6 Þeir drekka vínið úr skálum og smyrja sig með úrvalsolíu - en eyðing Jósefs rennur þeim ekki til rifja.
6:6 that drink wine in bowls, and anoint themselves with the chief oils; but they are not grieved for the affliction of Joseph.

6:7 Fyrir því skulu þeir nú herleiddir verða í fararbroddi hinna herleiddu, og þá skal fagnadaróp flatmagandi sælkeranna þagna.
6:7 Therefore shall they now go captive with the first that go captive; and the revelry of them that stretched themselves shall pass away.

6:8 Drottinn Guð hefir svarið við sjálfan sig, - segir Drottinn, Guð allsherjar: Ég hefi viðbjóð á ofmetnaði Jakobs, ég hata hallir hans og framsel borgina og allt, sem í henni er.
6:8 The Lord Yahwe hath sworn by himself, saith Yahwe, the God of hosts: I abhor the excellency of Jacob, and hate his palaces; therefore will I deliver up the city with all that is therein.

6:9 Ef tíu menn eru eftir í einu húsi, skulu þeir deyja.
6:9 And it shall come to pass, if there remain ten men in one house, that they shall die.

6:10 og ef frændi hans og líkbrennumaður tekur hann upp til þess að bera beinin út úr húsinu og segir við þann, sem er í innsta afkíma hússins: "Er nokkur eftir hjá þér?" og hinn segir: "Nei!" þá mun hann segja: "Þei, þei!" Því að nafn Drottíns má ekki nefna.

6:10 And when a man's uncle shall take him up, even he that burneth him, to bring out the bones out of the house, and shall say unto him that is in the innermost parts of the house, Is there yet any with thee? and he shall say, No; then shall he say, Hold thy peace; for we may not make mention of the name of Yahwe.

6:11 Því sjá, Drottinn býður að slá skuli stóru húsin, þar til er þau

hrynja, og litlu húsin, þar til er þau rifna.

6:11 For, behold, Yahwe commandeth, and the great house shall be smitten with breaches, and the little house with clefts.

6:12 Hlaupa hestar yfir kletta, eða erja menn sjóinn með uxum, úr því þér umhverfið réttinum í eitru og ávöxtum réttlætisins í malurt?
6:12 Shall horses run upon the rock? will one plow *there* with oxen? that ye have turned justice into gall, and the fruit of righteousness into wormwood;

6:13 Þér gleðjist yfir Lódebar, þér segið: "Höfum vér ekki fyrir eigin rammleik unnið Karnaim?"
6:13 ye that rejoice in a thing of nought, that say, Have we not taken to us horns by our own strength?

6:14 Já, sjá, gegn yður, Ísraelsmenn, - segir Drottinn, Guð allsherjar - mun ég hefja þjóð, og hún skal kreppa að yður þaðan frá, er leið liggur til Hamat, allt að læknum á sléttlendinu.
6:14 For, behold, I will raise up against you a nation, O house of Israel, saith Yahwe, the God of hosts; and they shall afflict you from the entrance of Hamath unto the brook of the Arabah.

7:1 Drottinn Guð lét þessa sýn bera fyrir mig: Það voru komnar engisprettilurfur, þá er háin tók til að spreitta eftir konungsslátt.
7:1 Thus the Lord Yahwe showed me: and, behold, he formed locusts in the beginning of the shooting up of the latter growth; and, lo, it was the latter growth after the king's mowings.

7:2 En er þær höfðu gjörtið grasið af jörðinni, sagði ég: "Drottinn Guð, æ fyrirgef! Hversu má Jakob standast? Hann er svo vesall!"
7:2 And it came to pass that, when they made an end of eating the grass of the land, then I said, O Lord Yahwe, forgive, I beseech thee: how shall Jacob stand? for he is small.

7:3 Þá iðraði Drottinn þessa. "Það skal ekki verða!" sagði Drottinn.
7:3 Yahwe repented concerning this: It shall not be, saith Yahwe.

7:4 Drottinn Guð lét þessa sýn bera fyrir mig: Drottinn Guð kom til þess að hegna með eldi, og hann svalg hið mikla djúp og eyddi landið.
7:4 Thus the Lord Yahwe showed me: and, behold, the Lord Yahwe called to contend by fire; and it devoured the great deep, and would have eaten up the land.

7:5 Þá sagði ég: "Æ, Drottinn Guð, lát af! Hversu má Jakob standast? Hann er svo vesall!"
7:5 Then said I, O Lord Yahwe, cease, I beseech thee: how shall Jacob stand? for he is small.

7:6 Þá iðraði Drottinn þessa. "Þetta skal ekki heldur verða!" sagði Drottinn.
7:6 Yahwe repented concerning this: this also shall not be, saith the Lord Yahwe.

7:7 Hann lét þessa sýn bera fyrir mig: Sjá, Drottinn stóð uppi á lóðréttum múrvegg og hélt á lóði.

7:7 Thus he showed me: and, behold, the Lord stood beside a wall made by a plumb-line, with a plumb-line in his hand.

7:8 Og Drottinn sagði við mig: "Hvað sér þú, Amos?" Ég svaraði: "Lóð." Þá sagði Drottinn: "Sjá, ég mun lóð nota mitt á meðal lýðs míns Ísraels, ég vil eigi lengur umbera hann.

7:8 And Yahwe said unto me, Amos, what seest thou? And I said, A plumb-line. Then said the Lord, Behold, I will set a plumb-line in the midst of my people Israel; I will not again pass by them any more;

7:9 Hæðir Ísaks skulu í eyði lagðar verða og helgidómar Ísraels cyddir verða, og ég vil rísa gegn Jeróbóams ætt með reiddu sverði."

7:9 and the high places of Isaac shall be desolate, and the sanctuaries of Israel shall be laid waste; and I will rise against the house of Jeroboam with the sword.

7:10 Amasia prestur í Betel sendi boð til Jeróbóams Ísraelskonungs og lét segja: "Amos kveikir uppreisn gegn þér mitt í Ísraelsríki. Landið fær eigi þolað öll orð hans.

7:10 Then Amaziah the priest of Beth-el sent to Jeroboam king of Israel, saying, Amos hath conspired against thee in the midst of the house of Israel: the land is not able to bear all his words.

7:11 Því að svo hefir Amos sagt: Jeróbóam mun fyrir sverði falla og Ísrael mun herleiddur verða burt úr landi sínu."

7:11 For thus Amos saith, Jeroboam shall die by the sword, and Israel shall surely be led away captive out of his land.

7:12 Síðan sagði Amasia við Amos: "Haf þig á burt, vitranamaður, flý til Júdalands! Afla þér þar viðurværis og spá þú þar!

7:12 Also Amaziah said unto Amos, O thou seer, go, flee thou away into the land of Judah, and there eat bread, and prophesy there:

7:13 En í Betel mátt þú eigi framar koma fram sem spámaður, því að hér er konunglegur helgidómur og ríkismusteri."

7:13 but prophesy not again any more at Beth-el; for it is the king's sanctuary, and it is a royal house.

7:14 Þá svaraði Amos og sagði við Amasia: "Ég er enginn spámaður, og ég er ekki af spámannaflokki, heldur er ég hjarðmaður og rækta mórber.

7:14 Then answered Amos, and said to Amaziah, I was no prophet, neither was I a prophet's son; but I was a herdsman, and a dresser of sycamore-trees:

7:15 En Drottinn tók mig frá hjarðmennskunni og sagði við mig: 'Far þú og spá þú hjá lýð mínum Ísrael.'

7:15 and Yahwe took me from following the flock, and Yahwe said unto me, Go, prophesy unto my people Israel.

7:16 Og heyr því orð Drottins: Þú segir: 'Þú mátt eigi spá gegn Ísrael né láta orð þín streyma yfir Ísaks niðja.'

7:16 Now therefore hear thou the word of Yahwe: Thou sayest, Prophesy not against

Israel, and drop not *thy word* against the house of Isaac;

7:17 Fyrir því segir Drottinn svo: 'Konan þín skal verða skækja hér í borginni, og synir þínir og dætur skulu fyrir sverði falla. Jörð þinni skal sundur skipt verða með mælivað, og þú sjálfur skalt deyja í óhræinu landi. Og Ísraelsmenn skulu fara herleiddir af landi sínu.'

7:17 therefore thus saith Yahwe: Thy wife shall be a harlot in the city, and thy sons and thy daughters shall fall by the sword, and thy land shall be divided by line; and thou thyself shalt die in a land that is unclean, and Israel shall surely be led away captive out of his land.

8:1 Drottinn Guð lét þessa sýn bera fyrir mig: Ég sá körfu með sumarávöxtum.

8:1 Thus the Lord Yahwe showed me: and, behold, a basket of summer fruit.

8:2 Þá sagði hann: "Hvað sér þú, Amos?" Ég svaraði: "Körfu með sumarávöxtum." Þá sagði Drottinn við mig: "Endirinn er kominn yfir lýð minn Ísrael, ég vil eigi lengur umbera hann.

8:2 And he said, Amos, what seest thou? And I said, A basket of summer fruit. Then said Yahwe unto me, The end is come upon my people Israel; I will not again pass by them any more.

8:3 Og musterissöngmeyjarnar skulu kveina á þeim degi - segir Drottinn Guð - Líkin eru mörg. Alls staðar fleygja menn þeim út í kyrrþey!"

8:3 And the songs of the temple shall be wailings in that day, saith the Lord Yahwe: the dead bodies shall be many: in every place shall they cast them forth with silence.

8:4 Heyrið þetta, þér sem sundur merjið hina fátæku og ætlið að gjöra út af við alla aumingja í landinu, -

8:4 Hear this, O ye that would swallow up the needy, and cause the poor of the land to fail,

8:5 sem segið: "Hvenær mun tunglkomuhátíðin líða, svo að vér megum selja korn, og hvíldardagurinn, svo að vér megum opna kornhlöðurnar?" - sem minnið mælinn og hækkið verðið og falsið svikavögina.

8:5 saying, When will the new moon be gone, that we may sell grain? and the sabbath, that we may set forth wheat, making the ephah small, and the shekel great, and dealing falsely with balances of deceit;

8:6 og kaupið hina snauðu fyrir silfur og fátæklinginn fyrir eina ilskó, - sem segið: "Vér seljum þeim aðeins úrganginn úr korninu."

8:6 that we may buy the poor for silver, and the needy for a pair of shoes, and sell the refuse of the wheat?

8:7 Drottinn hefir svarið við vegsemd Jakobs: Aldrei skal ég gleyma öllu því, er þeir hafa gjört.

8:7 Yahwe hath sworn by the excellency of Jacob, Surely I will never forget any of their works.

8:8 Hlaut ekki jörðin að nötra af slíku og allir þeir, sem þar búa, að verða

sorgbitnir, svo að hún hófst upp alls staðar eins og Níl-fljótíð og lækkaði eins og fljótíð á Egyptalandi?

8:8 Shall not the land tremble for this, and every one mourn that dwelleth therein? yea, it shall rise up wholly like the River; and it shall be troubled and sink again, like the River of Egypt.

8:9 Á þeim degi, - segir Drottinn Guð - vil ég láta sólina ganga til víðar um miðjan dag og senda myrkur yfir landið á ljósum degi.

8:9 And it shall come to pass in that day, saith the Lord Yahwe, that I will cause the sun to go down at noon, and I will darken the earth in the clear day.

8:10 Ég vil snúa hátíðum yðar í sorg og öllum ljóðum yðar í harmkvæði, klæða allar mjadmir í sorgarbúning og gjöra öll höfuð sköllótt. Ég læt það verða eins og sorg eftir einkason og endalok þess sem heiskan dag.

8:10 And I will turn your feasts into mourning, and all your songs into lamentation; and I will bring sackcloth upon all loins, and baldness upon every head; and I will make it as the mourning for an only son, and the end thereof as a bitter day.

8:11 Sjá, þeir dagar munu koma, - segir Drottinn Guð, - að ég mun senda hungur inn í landið, ekki hungur eftir braudi né þorsta eftir vatni, heldur eftir því að heyrja orð Drottins.

8:11 Behold, the days come, saith the Lord Yahwe, that I will send a famine in the land, not a famine of bread, nor a thirst for water, but of hearing the words of Yahwe.

8:12 svo að menn skulu reika frá einu hafinu til annars og renna frá norðri til austurs til þess að leita eftir orði Drottins. En þeir skulu ekki finna það.

8:12 And they shall wander from sea to sea, and from the north even to the east; they shall run to and fro to seek the word of Yahwe, and shall not find it.

8:13 Á þeim degi skulu fríðar meyjar og æskumenn vanmegnast af þorsta.

8:13 In that day shall the fair virgins and the young men faint for thirst.

8:14 Þeir er sverja við vansæmd Samariu og segja: "Svo sannarlega sem Guð þinn lifir, Dan!" og: "Svo sannarlega sem Guð þinn lifir, Beerseba!" - þeir skulu falla og ekki framar á fætur rísa.

8:14 They that swear by the sin of Samaria, and say, As thy god, O Dan, liveth; and, As the way of Beer-sheba liveth; they shall fall, and never rise up again.

9:1 Ég sá Drottin standa við altarið, og hann sagði: Slá þú á súluhöfuðið, svo að þröskuldarnir skjálfi. Brjót þá sundur og kasta í höfuð þeim öllum. Og síðustu leifar þeirra vil ég deyða með sverði, enginn þeirra skal komast undan á flóttu og enginn þeirra bjargast.

9:1 I saw the Lord standing beside the altar: and he said, Smite the capitals, that the thresholds may shake; and break them in pieces on the head of all of them; and I will slay the last of them with the sword: there shall not one of them flee away, and there shall not one of them escape.

9:2 Þótt þeir brjótist niður í undirheima, þá skal hönd mín sækja þá þangað, þótt þeir stígi upp til himins, þá skal ég steypa þeim ofan þaðan.

9:2 Though they dig into Sheol, thence shall my hand take them; and though they climb up to heaven, thence will I bring them down.

9:3 Þótt þeir feli sig á Karmeltíndi, þá skal ég leita þá þar uppi og sækja þá þangað, og þótt þeir vilji leynast fyrir augum mínum á mararbotni, skal ég þar bjóða höggorminum að bíta þá.

9:3 And though they hide themselves in the top of Carmel, I will search and take them out thence; and though they be hid from my sight in the bottom of the sea, thence will I command the serpent, and it shall bite them.

9:4 Og þótt þeir fari á undan óvinum sínum í útleð, skal ég þar bjóða sverðinu að deyða þá, og ég vil beina augum mínum á þá, þeim til óhamingju, en ekki til hamingju.

9:4 And though they go into captivity before their enemies, thence will I command the sword, and it shall slay them: and I will set mine eyes upon them for evil, and not for good.

9:5 Drottinn, Guð allsherjar, hann sem snertir jörðina, svo að hún ríðar, og allir þeir, sem á henni búa, verða sorgbitnir, svo að hún hefst upp alls staðar eins og Níl-fljótíð og lækkar eins og fljótíð á Egyptalandi.

9:5 For the Lord, Yahwe of hosts, is he that toucheth the land and it melteth, and all that dwell therein shall mourn; and it shall rise up wholly like the River, and shall sink again, like the River of Egypt;

9:6 hann sem reist hefir á himnum salí sína og grundvallað hveling sína á jörðinni, hann sem kallaði á vötn sjávarins og jós þeim yfir jörðina - Drottinn er nafn hans.

9:6 *it is* he that buildeth his chambers in the heavens, and hath founded his vault upon the earth; he that calleth for the waters of the sea, and poureth them out upon the face of the earth; Yahwe is his name.

9:7 Erud þér, Ísraelsmenn, mér mætari en Blálendingar? - segir Drottinn. Hefi ég eigi flutt Ísrael af Egyptalandi og Filista frá Kaftór og Sýrlendinga frá Kir?

9:7 Are ye not as the children of the Ethiopians unto me, O children of Israel? saith Yahwe. Have not I brought up Israel out of the land of Egypt, and the Philistines from Capthor, and the Syrians from Kir?

9:8 Sjá, auga Drottins Guðs hvílir á þessu glæpafulla konungsríki. Ég skal afmá það af jörðinni, - og þó vil ég ekki með öllu afmá Jakobs niðja - segir Drottinn.

9:8 Behold, the eyes of the Lord Yahwe are upon the sinful kingdom, and I will destroy it from off the face of the earth; save that I will not utterly destroy the house of Jacob, saith Yahwe.

9:9 Nei, ég skal svo um bjóða, að Ísraels hús verði hrist út á meðal allra þjóða, eins og korn er hrist í sáldi, án þess að nokkur steinvala falli til jarðar.

9:9 For, lo, I will command, and I will sift the house of Israel among all the nations, like as

grain is sifted in a sieve, yet shall not the least kernel fall upon the earth.

9:10 Allir syndarar þjóðar minnar skulu falla fyrir sverði, þeir sem segja: "Ógæfan mun eigi ná oss né yfir oss koma!"

9:10 All the sinners of my people shall die by the sword, who say, The evil shall not overtake nor meet us.

9:11 Á þeim degi mun ég endurreisa hina föllnu tjaldbúð Davíðs. Ég mun hlaða upp í veggskörðin og reisa hana úr rústum og gjöra hana upp aftur, eins og hún var fyrr meir.

9:11 In that day will I raise up the tabernacle of David that is fallen, and close up the breaches thereof; and I will raise up its ruins, and I will build it as in the days of old;

9:12 til þess að þeir nái undir sig leifum Edöms og öllum þeim þjóðum, sem nafn mitt hefir verið nefnt yfir - segir Drottinn, sá er þessu mun til vegar koma.

9:12 that they may possess the remnant of Edom, and all the nations that are called by my name, saith Yahwe that doeth this.

9:13 Sjá, þeir dagar munu koma, - segir Drottinn - að erjandinn skal ná kornskurðarmanninum og vintroðslumaðurinn sáðmanninum. Þá munu fjöllin löðra í vinberjalegi og hálsarnir verða í einu flóði.

9:13 Behold, the days come, saith Yahwe, that the plowman shall overtake the reaper, and the treader of grapes him that soweth seed; and the mountains shall drop sweet wine, and all the hills shall melt.

9:14 Þá mun ég snúa við högum lýðs míns Ísraels. Þeir munu byggja upp hinar eyddu borgir og búa í þeim, planta vingarða og drekka vín úr þeim, búa til aldingarða og eta ávöxtu þeirra.

9:14 And I will bring back the captivity of my people Israel, and they shall build the waste cities, and inhabit them; and they shall plant vineyards, and drink the wine thereof; they shall also make gardens, and eat the fruit of them.

9:15 Og ég vil gróðursetja þá í landi þeirra, svo að þeir skulu ekki framar upprættir verða úr landi sínu, því er ég hefi gefið þeim - segir Drottinn, Guð þinn.

9:15 And I will plant them upon their land, and they shall no more be plucked up out of their land which I have given them, saith Yahwe thy God.

1:1 Vitrun Óbadía. Svo segir Drottinn Guð um Edóm: Vér höfum fengið vitneskju frá Drottni, og boðberi er sendur meðal þjóðanna: "Af stað! Vér skulum halda af stað til þess að herja á hann!"

1:1 The vision of Obadiah. Thus saith the Lord Yahwe concerning Edom: We have heard tidings from Yahwe, and an ambassador is sent among the nations, saying, Arise ye, and let us rise up against her in battle.

1:2 Sjá, ég vil gjöra þig lítinn meðal þjóðanna, þú munt verða mjög fyrirlitinn.

1:2 Behold, I have made thee small among the nations: thou art greatly despised.

1:3 Hroki hjarta þins hefir dregið þig á talar, þú sem átt byggð í klettaskorum og situr í hæðum uppi, sem segir í hjarta þínu: "Hver getur steipt mér niður til jarðar?"

1:3 The pride of thy heart hath deceived thee, O thou that dwellest in the clefts of the rock, whose habitation is high; that saith in his heart, Who shall bring me down to the ground?

1:4 Þótt þú sætir hátt eins og örninn og byggðir hreiður þitt meðal stjarnanna, þá steypi ég þér þaðan niður, - segir Drottinn.

1:4 Though thou mount on high as the eagle, and though thy nest be set among the stars, I will bring thee down from thence, saith Yahwe.

1:5 Ef þjófar koma að þér eða ræningjar á náttarþeli - hversu ert þú í eyði lagður -, stela þeir þá ekki, þar til er þeim nægir? Ef vínlestursmenn ráðast á þig, skilja þeir þá ekki eftir neinn eftirtíning?

1:5 If thieves came to thee, if robbers by night (how art thou cut off!), would they not steal *only* till they had enough? if grape-gatherers came to thee, would they not leave some gleaning grapes?

1:6 En hversu vandlega hefir verið leitað hjá Esáu og leitaðir uppi fölgirnir dýrgripir hans.

1:6 How are *the things* of Esau searched! how are his hidden treasures sought out!

1:7 Allir sambandsmenn þínir reka þig út á landamærin. Þeir sem lifðu í friði við þig, draga þig á talar, bera þig ofurlíði. Þeir sem átu brauð þitt, leggja fyrir þig snörur, sem eigi er unnt að sjá.

1:7 All the men of thy confederacy have brought thee on thy way, even to the border: the men that were at peace with thee have deceived thee, and prevailed against thee; *they that eat* thy bread lay a snare under thee: there is no understanding in him.

1:8 Já, á þeim degi - segir Drottinn - mun ég afmá vitra menn í Edóm og hyggindin á Esaúfjöllum.

1:8 Shall I not in that day, saith Yahwe, destroy the wise men out of Edom, and understanding out of the mount of Esau?

1:9 Kappar þínir, Teman, skulu skelfast, til þess að hver maður verði upprættur af Esaúfjöllum í manndrápunum.

1:9 And thy mighty men, O Teman, shall be dismayed, to the end that every one may be cut off from the mount of Esau by slaughter.

1:10 Sökum ofríkis þess, er þú hefir sýnt bróður þínum Jakob, skal smán hylja þig, og þú skalt að cilifu upprættur verða.

1:10 For the violence done to thy brother Jacob, shame shall cover thee, and thou shalt be cut off for ever.

1:11 Þann dag, er þú stóðst andspænis honum, þann dag, er aðkomnir menn fluttu burt fjárafla hans hertekinn og útlendingar brutust inn um borgarhlíð hans og urpu hlutkesti um Jerúsalem, varst þú sem einn af þeim.

1:11 In the day that thou stoodest on the other side, in the day that strangers carried away his substance, and foreigners entered

into his gates, and cast lots upon Jerusalem, even thou wast as one of them.

1:12 Horf eigi með ánægju á dag bróður þins, á ógæfudag hans, og gleð þig eigi yfir Júda sonum á eyðingardegi þeirra og lát þér eigi stóryrði um munn fara á neyðardegi þeirra.

1:12 But look not thou on the day of thy brother in the day of his disaster, and rejoice not over the children of Judah in the day of their destruction; neither speak proudly in the day of distress.

1:13 Ryðst ekki inn um hlið þjóðar minnar á glötunardegi þeirra, horf þú ekki líka með ánægju á óhamingju hennar á glötunardegi hennar og rétt þú ekki út höndina eftir fjáraflla hennar á glötunardegi hennar.

1:13 Enter not into the gate of my people in the day of their calamity; yea, look not thou on their affliction in the day of their calamity, neither lay ye *hands* on their substance in the day of their calamity.

1:14 Nem eigi staðar á vegamótum til þess að drepa niður flóttamenn hennar, og framsel eigi menn hennar, þá er undan komast, á degi neyðarinnar.

1:14 And stand thou not in the crossway, to cut off those of his that escape; and deliver not up those of his that remain in the day of distress.

1:15 Því að dagur Drottins er nálægur fyrir allar þjóðir. Eins og þú hefir öðrum gjört, eins skal þér gjört verða; gjörðir þínar skulu þér í koll koma.

1:15 For the day of Yahwe is near upon all the nations: as thou hast done, it shall be done unto thee; thy dealing shall return upon thine own head.

1:16 Því að eins og þér hafið drukkíð á minnu heilaga fjalli, svo skulu allar þjóðirnar drekka stöðuglega. Þær skulu drekka og sötra og verða eins og þær aldrei hefðu til verið.

1:16 For as ye have drunk upon my holy mountain, so shall all the nations drink continually; yea, they shall drink, and swallow down, and shall be as though they had not been.

1:17 En á Sionfjalli skal frelsun verða, og það skal heilagt vera, og Jakobs niðjar skulu fá aftur eignir sínar.

1:17 But in mount Zion there shall be those that escape, and it shall be holy; and the house of Jacob shall possess their possessions.

1:18 Og Jakobs hús mun verða að eldi og Jósefs hús að loga og Esau hús að hálni, og þeir munu kveikja í og eyða honum, svo að ekkert skal eftir verða af Esaúniðjum, því að Drottinn hefir talað það.

1:18 And the house of Jacob shall be a fire, and the house of Joseph a flame, and the house of Esau for stubble, and they shall burn among them, and devour them; and there shall not be any remaining to the house of Esau; for Yahwe hath spoken it.

1:19 Sunnlendingar skulu taka Esaúfjöll til eignar og Sléttumenn Filísten. Þeir munu og taka Efraímsland og Samaríaúland til eignar, og Benjamin Gíleád.

1:19 And they of the South shall possess the mount of Esau, and they of the lowland the Philistines; and they shall possess the field of Ephraim, and the field of Samaria; and Benjamin *shall* possess Gilead.

1:20 Þeir af Ísraelsmönnum, er teknir hafa verið í vigi þessu og fluttir burt hernumdir, munu taka það til eignar, sem Kanaanítar eiga, allt til Sarefta, og þeir sem fluttir hafa verið burt hernumdir frá Jerúsalem, þeir sem eru í Sefarad, munu taka til eignar borgir Suðurlandsins.

1:20 And the captives of this host of the children of Israel, that are *among* the Canaanites, *shall* possess even unto Zarephath; and the captives of Jerusalem, that are in Sepharad, shall possess the cities of the South.

1:21 Og frelsendur munu fara upp til Sionfjalls til þess að dæma Esaúfjöll, og Drottinn mun hljóta konungsvaldið.

1:21 And saviours shall come up on mount Zion to judge the mount of Esau; and the kingdom shall be Yahwe's.

1:1 Orð Drottins kom til Jónasar Amittaisonar, svo hljóðandi:

1:1 Now the word of Yahwe came unto Jonah the son of Amittai, saying,

1:2 "Legg af stað og far til Nínive, hinnar miklu borgar, og prédika móti henni, því að vonska þeirra er upp stigin fyrir auglit mitt."

1:2 Arise, go to Nineveh, that great city, and cry against it; for their wickedness is come up before me.

1:3 En Jónas lagði af stað í því skyni að flýja til Tarsis, burt frá augliti Drottins, og fór hann niður til Jaffa. Þar hitt hann skip, er ætlaði til Tarsis. Greiddi hann fargjald og steig á skip í því skyni að fara með þeim til Tarsis, burt frá augliti Drottins.

1:3 But Jonah rose up to flee unto Tarshish from the presence of Yahwe; and he went down to Joppa, and found a ship going to Tarshish: so he paid the fare thereof, and went down into it, to go with them unto Tarshish from the presence of Yahwe.

1:4 Þá varpaði Drottinn miklum stormi á sjóinn, og gjörði þá svo mikið ofviðri á hafinu, að við sjálft lá, að skipið mundi brotna.

1:4 But Yahwe sent out a great wind upon the sea, and there was a mighty tempest on the sea, so that the ship was like to be broken.

1:5 Skipverjar urðu hræddir og hét hver á sinn guð. Og þeir köstuðu reiða skipsins í sjóinn til þess að létta á skipinu. En Jónas hafði gengið ofan í neðsta rúm í skipinu, lá þar og svaft vart.

1:5 Then the mariners were afraid, and cried every man unto his god; and they cast forth the wares that were in the ship into the sea, to lighten it unto them. But Jonah was gone down into the innermost parts of the ship; and he lay, and was fast asleep.

1:6 Þá gekk stýrimaður til hans og sagði við hann: "Hvað kemur til, að þú sefur? Statt upp og ákalla guð þinn. Vera má að sá guð minnst vor, svo að vér förumst eigi."

1:6 So the shipmaster came to

him, and said unto him, What meanest thou, O sleeper? arise, call upon thy God, if so be that God will think upon us, that we perish not.

1:7 Nú sögðu skipverjar hver við annan: "Komið, vér skulum kasta hlutum, svo að vér fáum að vita, hverjum það er að kenna, að þessi ógæfa er yfir oss komin." Þeir köstuðu síðan hlutum, og kom upp hlutur Jónasar.

1:7 And they said every one to his fellow, Come, and let us cast lots, that we may know for whose cause this evil is upon us. So they cast lots, and the lot fell upon Jonah.

1:8 Þá sögðu þeir við hann: "Seg oss, hver er atvinna þín og hvaðan kemur þú? Hvert er föðurland þitt og hverrar þjóðar ertu?"

1:8 Then said they unto him, Tell us, we pray thee, for whose cause this evil is upon us; what is thine occupation? and whence comest thou? what is thy country? and of what people art thou?

1:9 Hann sagði við þá: "Ég er Hebrei og dýrka Drottin, Guð himinsins, þann er gjört hefir hafið og þurrlendið."

1:9 And he said unto them, I am a Hebrew; and I fear Yahwe, the God of heaven, who hath made the sea and the dry land.

1:10 Þá urðu mennirnir mjög óttaslegnir og sögðu við hann: "Hvað hefir þú gjört?" Mennirnir vissu sem sé, að hann var að flýja burt frá augliti Drottins, því að hann hafði sagt þeim frá því.

1:10 Then were the men exceedingly afraid, and said unto him, What is this that thou hast done? For the men knew that he was fleeing from the presence of Yahwe, because he had told them.

1:11 Því næst sögðu þeir við hann: "Hvað eigum vér að gjöra við þig, til þess að hafið kyrrist fyrir oss?" - því að sjórinn ætist æ meir og meir.

1:11 Then said they unto him, What shall we do unto thee, that the sea may be calm unto us? for the sea grew more and more tempestuous.

1:12 Þá sagði hann við þá: "Takið mig og kastið mér í sjóinn, mun þá hafið kyrrt verða fyrir yður, því að ég veit, að fyrir mína skuld er þessi mikli stormur yfir yður kominn."

1:12 And he said unto them, Take me up, and cast me forth into the sea; so shall the sea be calm unto you: for I know that for my sake this great tempest is upon you.

1:13 Þá lögðust skipverjar á árar og reyndu að komast aftur til lands, en gátu það ekki, því að sjórinn ætist æ meir og meir.

1:13 Nevertheless the men rowed hard to get them back to the land; but they could not: for the sea grew more and more tempestuous against them.

1:14 Þá kölluðu þeir til Drottins og sögðu: "Æ, Drottinn! Lát oss eigi farast, þótt vér glötum lífi þessa manns, og lát oss ekki gjalda þess, svo sem vér hefðum fyrirkomið saklausum manni, því að þú, Drottinn, hefir gjört það, sem þér þóknaðist."

1:14 Wherefore they cried unto Yahwe, and said, We beseech thee, O Yahwe, we beseech thee, let us not perish for this man's

life, and lay not upon us innocent blood; for thou, O Yahwe, hast done as it pleased thee.

1:15 Þeir tóku nú Jónas og köstuðu honum í sjóinn. Varð hafið þá kyrrt og sjávarólguna lægði.

1:15 So they took up Jonah, and cast him forth into the sea; and the sea ceased from its raging.

1:16 En skipverjar óttuðust Drottín harla mjög, færðu Drottni sláturförn og gjörðu heit.

1:16 Then the men feared Yahwe exceedingly; and they offered a sacrifice unto Yahwe, and made vows.

1:17 (2:1) Þá sendi Drottinn stórfisk til þess að svelgja Jónas. Og Jónas var í kviði fisksins þrjá daga og þrjár nætur.

1:17 And Yahwe prepared a great fish to swallow up Jonah; and Jonah was in the belly of the fish three days and three nights.

2:1 (2:2) Og Jónas bað til Drottins Guðs síns í kviði fisksins

1:17 And Yahwe prepared a great fish to swallow up Jonah; and Jonah was in the belly of the fish three days and three nights.

2:2 (2:3) og sagði: Ég kallaði til Drottins í neyð minni, og hann svaraði mér. Frá skauti Heljar hrópaði ég, og þú heyrðir raust mína.

2:1 Then Jonah prayed unto Yahwe his God out of the fish's belly.

2:3 (2:4) Þú varpaðir mér í djúpið, út í mitt hafið, svo að straumurinn umkringdi mig. Allir boðar þínir og hylgjur gengu yfir mig.

2:2 And he said, I called by reason of mine affliction unto Yahwe, And he answered me; Out of the belly of Sheol cried I, And thou heardest my voice.

2:4 (2:5) Ég hugsaði: Ég er burt rekinn frá augum þínum. Mun ég nokkurn tíma framfar líta þitt heilaga musteri?

2:3 For thou didst cast me into the depth, in the heart of the seas, And the flood was round about me; All thy waves and thy billows passed over me.

2:5 (2:6) Vötnin luktu um mig og ætluðu að sálga mér, hyldýpið umkringdi mig, höfði mínu var faldað með marhálm.

2:4 And I said, I am cast out from before thine eyes; Yet I will look again toward thy holy temple.

2:6 (2:7) Ég steig niður að grundvöllum fjallanna, slagbrandar jarðarinnar voru lokaðir á eftir mér að cilifu. Þá færðir þú líf mitt upp úr gröfinni, Drottinn, Guð minn!

2:5 The waters compassed me about, even to the soul; The deep was round about me; The weeds were wrapped about my head.

2:7 (2:8) Þegar sál mín örmagnaðist í mér, þá minntist ég Drottins, og bæni mín kom til þín, í þitt heilaga musteri.

2:6 I went down to the bottoms of the mountains; The earth with its bars closed upon me for ever: Yet hast thou brought up my life from the pit, O Yahwe my God.

2:8 (2:9) Þeir sem dýrka fánýt falsgöð, þeir hafna hjálpraði sínu.

2:7 When my soul fainted within me, I remembered Yahwe; And my prayer came in unto thee, into thy holy temple.

2:9 (2:10) En ég vil færa þér förnir með lofgjörðarsöng. Ég vil greiða það er ég hefi heitið. Hjálpin kemur frá Drottni.

2:8 They that regard lying vanities Forsake their own mercy.

2:10 (2:11) En Drottinn bauð fiskinum að spúa Jónasi upp á þurrt land.

2:9 But I will sacrifice unto thee with the voice of thanksgiving; I will pay that which I have vowed. Salvation is of Yahwe.

3:1 Og orð Drottins kom til Jónasar annað sinn, svo hljóðandi:

3:1 And the word of Yahwe came unto Jonah the second time, saying,

3:2 "Legg af stað og far til Niníve, hinnar miklu borgar, og flyt henni þann boðskap, er ég býð þér."

3:2 Arise, go unto Nineveh, that great city, and preach unto it the preaching that I bid thee.

3:3 Þá lagði Jónas af stað og fór til Niníve, eins og Drottinn hafði boðið honum. En Niníve var geysimikil borg, þrjár dagleiðir á lengd.

3:3 So Jonah arose, and went unto Nineveh, according to the word of Yahwe. Now Nineveh was an exceeding great city, of three days' journey.

3:4 Og Jónas hóf göngu sína inn í borgina eina dagleið, prédikaði og sagði: "Að fjórutíu dögum líðnum skal Niníve verða í eyði lögð."

3:4 And Jonah began to enter into the city a day's journey, and he cried, and said, Yet forty days, and Nineveh shall be overthrown.

3:5 En Ninívemenn trúðu Guði og boðuðu föstu og klæddust hærusekk, bæði ungir og gamlir.

3:5 And the people of Nineveh believed God; and they proclaimed a fast, and put on sackcloth, from the greatest of them even to the least of them.

3:6 Og er þetta barst til konungsins í Niníve, þá stóð hann upp úr háseti sínu, lagði af sér skikkju sína, huldi sig hærusekk og settist í ösku.

3:6 And the tidings reached the king of Nineveh, and he arose from his throne, and laid his robe from him, and covered him with sackcloth, and sat in ashes.

3:7 Og hann lét gjöra heyrinkunna í Niníve svolátandi skipun: "Samkvæmt boði konungs og vildarmanna hans er svo fyrir mælt: Hvorki menn né skepnur, hvorki naut né sauðir skulu nokkurs neyta. Þeir skulu hvorki á gras ganga né vatn drekka.

3:7 And he made proclamation and published through Nineveh by the decree of the king and his nobles, saying, Let neither man nor beast, herd nor flock, taste anything; let them not feed, nor drink water;

3:8 heldur skulu þeir hylja sig hærusekk, bæði menn og skepnur, og hrópa til Guðs ákaflega og láta hver og einn af sinni vondu breytni og af þeim rangindum, er þeir hafa um hönd haft.

3:8 but let them be covered with sackcloth, both man and beast, and let them cry

mightily unto God: yea, let them turn every one from his evil way, and from the violence that is in his hands.

3:9 Hver veit nema Guði kunni að snúast hugur og hann láti sig iðra þessa og láti af sinni brennandi reiði, svo að vér förumst ekki."

3:9 Who knoweth whether God will not turn and repent, and turn away from his fierce anger, that we perish not?

3:10 En er Guð sá gjörðir þeirra, að þeir létu af illri breytni sinni, þá iðraðist Guð þeirrar ógæfu, er hann hafði hótad að láta yfir þá koma, og lét hana ekki fram koma.

3:10 And God saw their works, that they turned from their evil way; and God repented of the evil which he said he would do unto them; and he did it not.

4:1 Jónasi mislikaði þetta mjög, og hann varð reiður.

4:1 But it displeased Jonah exceedingly, and he was angry.

4:2 Og hann bað til Drottins og sagði: "Æ, Drottinn! Kemur nú ekki að því sem ég hugsaði, meðan ég enn var heima í mínu landi? Þess vegna ætlaði ég áður fyrir að flylja til Tarsis, því að ég vissi, að þú ert líksamur og miskunnssamur Guð, þolinmóður og gæskuríkur og lætur þig angra hins vonða.

4:2 And he prayed unto Yahwe, and said, I pray thee, O Yahwe, was not this my saying, when I was yet in my country? Therefore I hastened to flee unto Tarshish; for I knew that thou art a gracious God, and merciful, slow to anger, and abundant in lovingkindness, and repentest thee of the evil.

4:3 Tak nú, Drottinn, önd mína frá mér, því að mér er betra að deyja en lífa."

4:3 Therefore now, O Yahwe, take, I beseech thee, my life from me; for it is better for me to die than to live.

4:4 En Drottinn sagði: "Er það rétt gjört af þér að reiðast svo?"

4:4 And Yahwe said, Doest thou well to be angry?

4:5 Því næst fór Jónas út úr borginni og bjóst um fyrir austan borgina. Þar gjörði hann sér lafskála og settist undir hann í forsælunni og beidd þess að hann sæi, hvernig borginni reiddi af.

4:5 Then Jonah went out of the city, and sat on the east side of the city, and there made him a booth, and sat under it in the shade, till he might see what would become of the city.

4:6 Þá lét Drottinn Guð risínusrunn upp spretta yfir Jónas til þess að bera skugga á höfuð hans og til þess að hafa af honum óhuginn, og varð Jónas stórlega feginn risínusrunninum.

4:6 And Yahwe God prepared a gourd, and made it to come up over Jonah, that it might be a shade over his head, to deliver him from his evil case. So Jonah was exceeding glad because of the gourd.

4:7 En næsta dag, þegar morgunroðinn var á loft kominn, sendi Guð orm, sem stakk risínusrunninn, svo að hann visnaði.

4:7 But God prepared a worm when the morning rose the next day, and it smote the gourd, that it withered.

4:8 Og er sól var upp komin, sendi Guð brennheitan austanvind, og skein sólin svo heitt á höfuð Jónasi, að hann örmagnaðist. Þá óskaði hann sér dauða og sagði: "Mér er betra að deyja en lífa!"

4:8 And it came to pass, when the sun arose, that God prepared a sultry east wind; and the sun beat upon the head of Jonah, that he fainted, and requested for himself that he might die, and said, It is better for me to die than to live.

4:9 Þá sagði Guð við Jónas: "Er það rétt gjört af þér að reiðast svo vegna risínusrunnsins?" Hann svaraði: "Það er rétt að ég reiðist til dauða!"

4:9 And God said to Jonah, Doest thou well to be angry for the gourd? And he said, I do well to be angry, even unto death.

4:10 En Drottinn sagði: "Þig tekur sárt til risínusrunnsins, sem þú hefir ekkert fyrir haft og ekki upp klakið, sem óx á einni nóttu og hvarf á einni nóttu."

4:10 And Yahwe said, Thou hast had regard for the gourd, for which thou hast not labored, neither madest it grow; which came up in a night, and perished in a night:

4:11 Og mig skyldi ekki taka sárt til Ninive, hinnar miklu borgar, þar sem eru meira en hundrað og tuttugu þúsundir manna, er ekki þekkja hægri hönd sína frá hinni vinstri, og fjöldi af skepnum?"

4:11 and should not I have regard for Nineveh, that great city, wherein are more than sixscore thousand persons that cannot discern between their right hand and their left hand; and also much cattle?

1:1 Orð Drottins, sem kom til Mika frá Móreset á dögum Jótams, Akasar og Hiskia, Júdakonunga, það er honum vitraðist um Samariu og Jerúsalem.

1:1 The word of Yahwe that came to Micah the Morashtite in the days of Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah, which he saw concerning Samaria and Jerusalem.

1:2 Heyrið, allir lýðir! Hlusta þú, jörð, og allt sem á þér er! Og Drottinn Guð veri vottur gegn yður. Drottinn frá sínu heilaga musteri.

1:2 Hear, ye peoples, all of you: hearken, O earth, and all that therein is: and let the Lord Yahwe be witness against you, the Lord from his holy temple.

1:3 Sjá, Drottinn mun út fara frá bústað sínum, mun ofan stíga og ganga eftir hæðum jarðarinnar.

1:3 For, behold, Yahwe cometh forth out of his place, and will come down, and tread upon the high places of the earth.

1:4 Fjöllin munu bráðna undan honum og dalirnir klofna sem vax fyrir eldi, sem vatn, er steypist ofan bratta hlið.

1:4 And the mountains shall be melted under him, and the valleys shall be cleft, as wax before the fire, as waters that are poured down a steep place.

1:5 Og allt þetta sakir misgjörðar Jakobs og sakir syndar Ísraels húss. Hver er þá misgjörð Jakobs? Er það

ekki Samaria? Og hver er synd Júda? Er það ekki Jerúsalem?

1:5 For the transgression of Jacob is all this, and for the sins of the house of Israel. What is the transgression of Jacob? is it not Samaria? and what are the high places of Judah? are they not Jerusalem?

1:6 Ég gjöri því Samariu að grjótrúst á viðavangi, að gróðurekru undir vingarða, og velti steinum hennar ofan í dalinn og læt sjást í beran grundvöllinn.

1:6 Therefore I will make Samaria as a heap of the field, and as places for planting vineyards; and I will pour down the stones thereof into the valley, and I will uncover the foundations thereof.

1:7 Öll skurðgoð hennar skulu sundur brotin verða og allar helgigjafir hennar í eldi brenndar, og öll guðalíkneski hennar vil ég framselja til eyðingar, því að hún hefir dregið þær saman úr hörgjöldum, og að hörgjöldum skulu þær aftur verða.

1:7 And all her graven images shall be beaten to pieces, and all her hires shall be burned with fire, and all her idols will I lay desolate; for of the hire of a harlot hath she gathered them, and unto the hire of a harlot shall they return.

1:8 Vegna þessa vil ég harma og kveina, ganga berfættur og skikkjulaus, telja mér harmatölur eins og sjakalarnir og halda sorgarkvein eins og strútsfuglarnir.

1:8 For this will I lament and wail; I will go stripped and naked; I will make a wailing like the jackals, and a lamentation like the ostriches.

1:9 Því að ólæknandi eru sár hennar. Já, það kemur allt til Júda, nær allt að hliðum þjóðar minnar, allt að Jerúsalem.

1:9 For her wounds are incurable; for it is come even unto Judah; it reacheth unto the gate of my people, even to Jerusalem.

1:10 Segið ekki frá því í Gat, grátið ekki hát! Veltið yður í duftinu í Betlefra!

1:10 Tell it not in Gath, weep not at all: at Beth-le-aphrah have I rolled myself in the dust.

1:11 Gangið fram smánarlega naktir, þér íbúar Safir! Íbúarnir í Saanan voða sér ekki út, harmakveinið í Bet Haelael aftrar yður frá að staðnæmast þar.

1:11 Pass away, O inhabitant of Shaphir, in nakedness and shame: the inhabitant of Zaanan is not come forth; the wailing of Beth-ezel shall take from you the stay thereof.

1:12 Því að íbúar Marót eru kvíðandi um sinn hag, já, ógæfa stígur niður frá Drottni allt að hliðum Jerúsalem.

1:12 For the inhabitant of Maroth waiteth anxiously for good, because evil is come down from Yahwe unto the gate of Jerusalem.

1:13 Beitið gæðingum fyrir vagnana, þér íbúar Lakis! Í þeirri borg kom fyrst upp synd dótturinnar Sion; já, hjá yður fundust misgjörðir Ísraels.

1:13 Bind the chariot to the swift steed, O inhabitant of Lachish: she was the beginning of sin to the daughter of Zion; for the

transgressions of Israel were found in thee.

1:14 Fyrir því verður þú að segja skilið við Móreset Gat. Húsin í Aksib reynast Ísraelskonungum svikul.

1:14 Therefore shalt thou give a parting gift to Moresheth-gath: the houses of Achzib shall be a deceitful thing unto the kings of Israel.

1:15 Enn læt ég sigurvegarann yfir yður koma, þér íbúar Maresa. Tignarmenni Ísraels munu komast allt til Adúllam.

1:15 I will yet bring unto thee, O inhabitant of Mareshah, him that shall possess thee: the glory of Israel shall come even unto Adullam.

1:16 Haka hár þitt og skegg vegna þinna ástfölgnu barna, gjör skalla þinn breiðan sem á gammi, því að þau verða að fara hernum burt frá þér.

1:16 Make thee bald, and cut off thy hair for the children of thy delight: enlarge thy baldness as the eagle; for they are gone into captivity from thee.

2:1 Vei þeim, sem hugsa upp rangindi og hafa illt með höndum í hvilurúmum sínum og framkvæma það, þegar ljómar af degi, jafnskjótt og þeir megna.

2:1 Woe to them that devise iniquity and work evil upon their beds! when the morning is light, they practise it, because it is in the power of their hand.

2:2 Langi þú til að eignast akra, þá rena þeir þeim, eða hús, þá taka þeir þau burt. Þeir beita ofriki gegn húsbóndanum og húsi hans, gegn manninum og óðali hans.

2:2 And they covet fields, and seize them; and houses, and take them away: and they oppress a man and his house, even a man and his heritage.

2:3 Fyrir því segir Drottinn svo: Sjá, ég bý yfir óhamingju, sem ég mun senda þessari kynslóð, og þér skuluð ekki fá af yður hrundið né gengið hnarreistir undir, því að það munu verða vöndir tímar.

2:3 Therefore thus saith Yahwe: Behold, against this family do I devise an evil, from which ye shall not remove your necks, neither shall ye walk haughtily; for it is an evil time.

2:4 Á þeim degi munu menn háðkvæði um yður kveða og hefja harmatölur á þessa leið: "Vér erum gjörsamlega eyðilagðir, landeign þjóðar minnar er úthlutað með mæliþræði, og enginn fær mér hana aftur. Ökrum vorum er skipt milli þeirra, er oss hafa hertekið!"

2:4 In that day shall they take up a parable against you, and lament with a doleful lamentation, and say, We are utterly ruined: he changeth the portion of my people: how doth he remove it from me! to the rebellious he divideth our fields.

2:5 Fyrir því skalt þú engan hafa, er dragi mæliþráð yfir landskika í söfnuði Drottins.

2:5 Therefore thou shalt have none that shall cast the line by lot in the assembly of Yahwe.

2:6 "Prédikið ekki," - svo prédika þeir. "Menn eiga ekki að prédika um slikt! Skömmunum linnir ekki!"

2:6 Prophecy ye not, thus they prophesy. They shall not prophesy to these: reproaches shall not depart.

2:7 Hvilíkt tal, Jakobs hús! Er Drottinn ópolinnmóður, eða eru gjörðir hans slíkar? Eru ekki orð hans gæskurik við þá, sem breyta ráðvandlega?

2:7 Shall it be said, O house of Jacob, Is the Spirit of Yahwe straitened? are these his doings? Do not my words do good to him that walketh uprightly?

2:8 En þjóð mín hefir nú þegar lengi risið upp á móti mér sem óvinur. Utan af kyrdlinum dragið þér yfirhöfnina af þeim, sem ugglasir fara um veginn, sem fráhverfir eru striði.

2:8 But of late my people is risen up as an enemy: ye strip the robe from off the garment from them that pass by securely as *men* averse from war.

2:9 Konur þjóðar minnar rekið þér út úr húsunum, sem hafa verið yndi þeirra, rænið börn þeirra þrýði minni að eilífu.

2:9 The women of my people ye cast out from their pleasant houses; from their young children ye take away my glory for ever.

2:10 Af stað og burt með yður! Því að hér er ekki samastaður fyrir yður vegna saurgunarinnar, sem veldur tjóni, og það ólæknandi tjóni.

2:10 Arise ye, and depart; for this is not your resting-place; because of uncleanness that destroyeth, even with a grievous destruction.

2:11 Ef einhver, sem færi með hégóma og lygar, hræsnadi fyrir þér og segði: "Ég skal spá þér víni og áfengum drykk," það væri spámaður fyrir þessa þjóð!

2:11 If a man walking in a spirit of falsehood do lie, *saying*, I will prophesy unto thee of wine and of strong drink; he shall even be the prophet of this people.

2:12 Safna, já safna vil ég, Jakob, öllum þínum, færa saman leifar Ísraels eins og sandfê í rétt, eins og hjörð í haga, og þar skal verða klíður mikill af mannmörgðinni.

2:12 I will surely assemble, O Jacob, all of thee; I will surely gather the remnant of Israel; I will put them together as the sheep of Bozrah, as a flock in the midst of their pasture; they shall make great noise by reason of *the multitude* of men.

2:13 Forustusauðurinn fer fyrir þeim, þeir ryðjast fram, fara í gegnum hliðið og halda út um það, og konungur þeirra fer fyrir þeim og Drottinn er í broddi fylkingar þeirra.

2:13 The breaker is gone up before them: they have broken forth and passed on to the gate, and are gone out thereat; and their king is passed on before them, and Yahwe at the head of them.

3:1 Ég sagði: Heyrið, þér höfðingjar Jakobs og stjórnendur Ísraels húss! Er það ekki yðar að vita, hvað rétt er?

3:1 And I said, Hear, I pray you, ye heads of Jacob, and rulers of the house of Israel: is it not for you to know justice?

3:2 En þeir hata hið góða og elska hið illa, flá skinnið af mönnum og holdið af beinum þeirra.

3:2 ye who hate the good, and love the evil; who pluck off their skin from off them, and their flesh from off their bones;

3:3 Þeir eta hold þjóðar minnar, þeir flá skinnið af þeim og brjóta bein þeirra, hluta þau sundur eins og steik í potti, eins og kjöt á suðupönnu.

3:3 who also eat the flesh of my people, and flay their skin from off them, and break their bones, and chop them in pieces, as for the pot, and as flesh within the caldron.

3:4 Þá munu þeir hrópa til Drottins, en hann mun ekki svara þeim, og hann mun byrgja auglit sitt fyrir þeim, þegar sá tími kemur, af því að þeir hafa ill verk í frammí haft.

3:4 Then shall they cry unto Yahwe, but he will not answer them; yea, he will hide his face from them at that time, according as they have wrought evil in their doings.

3:5 Svo mælir Drottinn til spámannanna, sem leitt hafa þjóð mína afvega: Þeir boða hamingju meðan þeir hafa nokkuð tanna milli, en segja þeim strið á hendur, er ekki stingur neinu upp í þá.

3:5 Thus saith Yahwe concerning the prophets that make my people to err; that bite with their teeth, and cry, Peace; and whoso putteth not into their mouths, they even prepare war against him:

3:6 Fyrir því skal sú nótt koma, að þér sjáið engar sýnir, og það myrkur, að þér skulið engu spá. Sólin skal ganga undir fyrir spámönnunum og dagurinn myrkvast fyrir þeim.

3:6 Therefore it shall be night unto you, that ye shall have no vision; and it shall be dark unto you, that ye shall not divine; and the sun shall go down upon the prophets, and the day shall be black over them.

3:7 Þeir sem sjá sjónir, skulu þá blygðast sín og spásagnamennirnir fyrirverða sig. Þeir munu allir hylja kapp sinn, því að ekkert svar kemur frá Guði.

3:7 And the seers shall be put to shame, and the diviners confounded; yea, they shall all cover their lips; for there is no answer of God.

3:8 Ég þar á móti er fullur af krafti, af anda Drottins, og af rétti og styrkleika, til þess að boða Jakob misgjörð hans og Ísrael synd hans.

3:8 But as for me, I am full of power by the Spirit of Yahwe, and of judgment, and of might, to declare unto Jacob his transgression, and to Israel his sin.

3:9 Heyrið þetta, þér höfðingjar Jakobs húss og þér stjórnendur Ísraels húss, þér sem hafið viðþjóð á réttvísinni og gjörð allt bogið, sem beint er.

3:9 Hear this, I pray you, ye heads of the house of Jacob, and rulers of the house of Israel, that abhor justice, and pervert all equity.

3:10 Þér sem byggðið Sion með manndrápum og Jerúsalem með glæpum.

3:10 They build up Zion with blood, and Jerusalem with iniquity.

3:11 Höfðingjar hennar dæma fyrir mútur og prestar hennar veita fræðslu fyrir kaup. Spámenn hennar spá fyrir peninga og reida sig í því efni á Drottín og segja: "Er ekki Drottinn vor á meðal? Engin ógæfa kemur yfir oss!"

3:11 The heads thereof judge for

reward, and the priests thereof teach for hire, and the prophets thereof divine for money: yet they lean upon Yahwe, and say, Is not Yahwe in the midst of us? no evil shall come upon us.

3:12 Fyrir því skal Sion plægð verða að akri yðar vegna og Jerúsalem verða að rúst og musterisfjallið að skógarhæðum.

3:12 Therefore shall Zion for your sake be plowed as a field, and Jerusalem shall become heaps, and the mountain of the house as the high places of a forest.

4:1 Og það skal verða á hinum síðustu dögum, að fjall það, er hús Drottins stendur á, mun grundvallað verða á fjallatindi og gnæfa upp yfir hæðirnar, og þangað munu lýðirnir streyma.

4:1 But in the latter days it shall come to pass, that the mountain of Yahwe's house shall be established on the top of the mountains, and it shall be exalted above the hills; and peoples shall flow unto it.

4:2 Og margar þjóðir munu búast til ferðar og segja: "Komið, förum upp á fjall Drottins og til húss Jakobs Guðs, svo að hann kenni oss sína vegu og vér megum ganga á hans stígum." Því að frá Sion mun kenning út ganga og orð Drottins frá Jerúsalem.

4:2 And many nations shall go and say, Come ye, and let us go up to the mountain of Yahwe, and to the house of the God of Jacob; and he will teach us of his ways, and we will walk in his paths. For out of Zion shall go forth the law, and the word of Yahwe from Jerusalem;

4:3 Og hann mun dæma meðal margra lýða og skera úr málum voldugra þjóða langt í burtu. Og þær munu smíða plógjárn úr sverðum sínum og sníðla úr spjótum sínum. Engin þjóð skal sverð reida að annarri þjóð, og ekki skulu þær temja sér hernað framár.

4:3 and he will judge between many peoples, and will decide concerning strong nations afar off: and they shall beat their swords into plowshares, and their spears into pruning-hooks; nation shall not lift up sword against nation, neither shall they learn war any more.

4:4 Hver mun búa undir sínu vintré og undir sínu fikjutré og enginn hræða þá. Því að munnur Drottins allsherjar hefir talað það.

4:4 But they shall sit every man under his vine and under his fig-tree; and none shall make them afraid: for the mouth of Yahwe of hosts hath spoken it.

4:5 Því að allar þjóðirnar ganga hver í nafni síns guðs, en vér göngum í nafni Drottins, Guðs vors, æ og ævinlega.

4:5 For all the peoples walk every one in the name of his god; and we will walk in the name of Yahwe our God for ever and ever.

4:6 Á þeim degi - segir Drottinn - vil ég saman safna því halta og smala saman því tvístræða og þeim er ég hefi tjón unnið.

4:6 In that day, saith Yahwe, will I assemble that which is lame, and I will gather that which is driven away, and that which I have afflicted;

4:7 og ég vil gjöra hið halta að nýjum kynstofni og hið burtflæmda að voldugri þjóð. Og Drottinn sjálfur mun

**verða konungur yfir þeim á Sionfjalli
héðan í frá og að eilífu.**

4:7 and I will make that which was lame a remnant, and that which was cast far off a strong nation: and Yahwe will reign over them in mount Zion from henceforth even for ever.

**4:8 En þú, varðturn hjarðmannsins,
hæð dótturinnar Sion, til þín mun
koma og aftur til þín hverfa hið forna
veldi. konungdómur dótturinnar
Jerúsalem.**

4:8 And thou, O tower of the flock, the hill of the daughter of Zion, unto thee shall it come, yea, the former dominion shall come, the kingdom of the daughter of Jerusalem.

**4:9 Nú, hvi hljóðar þú svo hástöfum?
Hefir þú engan konung, eða er ráðgjafi
þinn horfinn, úr því að kvalir grípa þig
eins og jóðsjúka konu?**

4:9 Now why dost thou cry out aloud? Is there no king in thee, is thy counsellor perished, that pangs have taken hold of thee as of a woman in travail?

**4:10 Fá þú hriðir og hljóða þú, dóttirín
Sion, eins og jóðsjúk kona. Því að nú
verður þú að fara út úr borginni og búa
á víðavangi og fara alla leið til Babylon.
Þar munt þú frelsuð verða, þar mun
Drottinn leysa þig undan valdi óvina
þinna.**

4:10 Be in pain, and labor to bring forth, O daughter of Zion, like a woman in travail; for now shalt thou go forth out of the city, and shalt dwell in the field, and shalt come even unto Babylon: there shalt thou be rescued; there will Yahwe redeem thee from the hand of thine enemies.

**4:11 En nú hafa margar þjóðir safnast
í móti þér, þær er segja: "Verði hún
vanhelguð, svo að vér megum hofa
hlakkandi á Sion!"**

4:11 And now many nations are assembled against thee, that say, Let her be defiled, and let our eye see *our desire* upon Zion.

**4:12 En þær þekkja ekki hugsanir
Drottins og skilja ekki ráðsályktun
hans, að hann hefir safnað þeim saman
eins og kerfum á kornláfa.**

4:12 But they know not the thoughts of Yahwe, neither understand they his counsel; for he hath gathered them as the sheaves to the threshing-floor.

**4:13 Ris upp og þresk, dóttirín Sion,
því að ég gjöri þér horn af járn og
klaufir af eiri, svo að þú skalt sundur
merja margar þjóðir. Og þú munt helga
Drottni ránsfeng þeirra og fjáraflla
þeirra honum, sem er Drottinn allrar
jarðarinnar.**

4:13 Arise and thresh, O daughter of Zion; for I will make thy horn iron, and I will make thy hoofs brass; and thou shalt beat in pieces many peoples: and I will devote their gain unto Yahwe, and their substance unto the Lord of the whole earth.

**5:1 (4:14) Gjör nú skinnsprettur á hold
þitt. Hervirki hefir hann gjört í móti
oss. Með sprotanum munu þeir ljósta
dómara Ísraels á kinnina.**

5:2 But thou, Beth-lehem Ephrathah, which art little to be among the thousands of Judah, out of thee shall one come forth unto me that is to be ruler in Israel; whose goings forth are from of old, from everlasting.

**5:2 (5:1) Og þú, Betlehem Efrata, þótt
þú sért einna minnst af
héraðsborgunum í Júda, þá skal þó frá
þér koma sá, er vera skal drottinari í
Ísrael, og ætterni hans vera frá
umliðinni öld, frá fortíðar dögum.**

5:3 Therefore will he give them up, until the time that she who travaileth hath brought forth: then the residue of his brethren shall return unto the children of Israel.

**5:3 (5:2) Fyrir því mun Guð yfirgefa þá
til þess tíma, er sú hefir fætt, er fæða
skal, en þá munu leifar ættbræðra hans
hverfa aftur til Ísraelsmanna.**

5:4 And he shall stand, and shall feed *his flock* in the strength of Yahwe, in the majesty of the name of Yahwe his God: and they shall abide; for now shall he be great unto the ends of the earth.

**5:4 (5:3) Þá mun hann standa og halda
þeim til haga í krafti Drottins, í hinu
tignarlega nafni Drottins Guðs síns, og
þeir skulu óhultir búa, því að þá skal
hann mikill vera til endimarka jarðar.**

5:5 And this *man* shall be *our* peace. When the Assyrian shall come into our land, and when he shall tread in our palaces, then shall we raise against him seven shepherds, and eight principal men.

**5:5 (5:4) Og þessi mun friðurinn vera:
Brjótist Assýringar inn í land vort og
stigi þeir fæti á ættjörð vora, þá
munum vér senda í móti þeim sjö hirða
og átta þjóðhöfðingja.**

5:6 And they shall waste the land of Assyria with the sword, and the land of Nimrod in the entrances thereof: and he shall deliver us from the Assyrian, when he cometh into our land, and when he treadeth within our border.

**5:6 (5:5) og þeir munu herja land
Assýringa með sverði og land Nimrods
með brugðnum brandi. Og þannig mun
hann frelsa oss frá Assýringum, er þeir
brjótast inn í land vort og stíga fæti á
fold vora.**

5:7 And the remnant of Jacob shall be in the midst of many peoples as dew from Yahwe, as showers upon the grass, that tarry not for man, nor wait for the sons of men.

**5:7 (5:6) Leifar Jakobs meðal
heiðingjanna, mitt á meðal margra
þjóða, munu vera sem dökk frá Drottni,
sem regndropar á grasi, þeir er bíða
ekki eftir neinum og vanta ekki neins
af mannanna börnum.**

5:8 And the remnant of Jacob shall be among the nations, in the midst of many peoples, as a lion among the beasts of the forest, as a young lion among the flocks of sheep; who, if he go through, treadeth down and teareth in pieces, and there is none to deliver.

**5:8 (5:7) Og leifar Jakobs meðal
heiðingjanna, mitt á meðal margra
þjóða, munu vera sem ljón meðal
skógardýra, sem ljónshvolpur í
saudahjörð, sá er niður treður þar sem
hann veður yfir og sundur rifur, án
þess að nokkur fái hjargað.**

5:9 Let thy hand be lifted up above thine adversaries, and let all thine enemies be cut off.

**5:9 (5:8) Armleggur þinn mun hrósa
sigri yfir mótsstöðumönnum þínum og**

allir óvinir þínir munu afmáðir verða.

5:10 And it shall come to pass in that day, saith Yahwe, that I will cut off thy horses out of the midst of thee, and will destroy thy chariots:

**5:10 (5:9) Á þeim degi - segir Drottinn -
vil ég eyða öllum þeim vighestum, sem
þú átt í landinu, og gjöra að engu
hervagna þína.**

5:11 and I will cut off the cities of thy land, and will throw down all thy strongholds.

**5:11 (5:10) ég vil eyða borgum lands
þíns og rífa niður öll virki þín.**

5:12 And I will cut off witchcrafts out of thy hand; and thou shalt have no *more* soothsayers:

**5:12 (5:11) ég vil eyða öllum töfrum hjá
þér, og spásagnamenn skulu eigi
framar hjá þér vera.**

5:13 and I will cut off thy graven images and thy pillars out of the midst of thee; and thou shalt no more worship the work of thy hands;

**5:13 (5:12) Ég vil eyða skurðmyndum
þínum og merkissteinum, þeim er hjá
þér eru, og þú skalt ekki framar falla
fram fyrir verkum handa þinna.**

5:14 and I will pluck up thine Asherim out of the midst of thee; and I will destroy thy cities.

**5:14 (5:13) Ég vil brjóta niður asérur
þínar og eyðileggja guðalíkneski þín.**

5:15 And I will execute vengeance in anger and wrath upon the nations which hearkened not.

**5:15 (5:14) og ég vil með reiði og gremi
hefnast á þjóðunum, er eigi hafa
hlýðnast.**

5:15 And I will execute vengeance in anger and wrath upon the nations which hearkened not.

**6:1 Heyrið, hvað Drottinn segir: Statt
upp og sæk sök fyrir fjöllumun, svo að
hæðirnar megí heyra raust þína.**

6:1 Hear ye now what Yahwe saith: Arise, contend thou before the mountains, and let the hills hear thy voice.

**6:2 Heyrið kærúmal Drottins, þér fjöll,
og hlýðið á, þér undirstöður
jarðarinnar. Því að Drottinn hefir mál
að kæra við þjóð sína og gengur í dóm
við Ísrael:**

6:2 Hear, O ye mountains, Yahwe's controversy, and ye enduring foundations of the earth; for Yahwe hath a controversy with his people, and he will contend with Israel.

**6:3 - Þjóð mín, hvað hefi ég gjört þér
og með hverju hefi ég þreytt þig? Vitna
þú í gegn mér!**

6:3 O my people, what have I done unto thee? and wherein have I wearied thee? testify against me.

**6:4 Ég leiddi þig þó út af Egyptalandi
og frelsaði þig úr þrælahúsínu og sendi
þér Móse, Aron og Mirjam til forystu.**

6:4 For I brought thee up out of the land of Egypt, and redeemed thee out of the house of bondage; and I sent before thee Moses, Aaron, and Miriam.

**6:5 Þjóð mín, minnst þú þess, hvað
Balak Móabskonungur hafði í hyggju
og hverju Bileam Beórsson svaraði
honum, minnst þú þess er gjörðist á**

leiðinni frá Sittim til Gilgal, til þess að þú kannist við velgjörðir Drottins.

6:5 O my people, remember now what Balak king of Moab devised, and what Balaam the son of Beor answered him; *remember* from Shittim unto Gilgal, that ye may know the righteous acts of Yahwe.

6:6 - Með hvað á ég að koma fram fyrir Drottin, beygja mig fyrir Guði á hæðum? Á ég að koma fram fyrir hann með brennifórnir, með árgamla kálfa?

6:6 Wherewith shall I come before Yahwe, and bow myself before the high God? shall I come before him with burnt-offerings, with calves a year old?

6:7 Hefir Drottinn þóknun á þúsundum hrúta, á tíþúsundum olífuolíulækja? Á ég að fórna frumgetnum syni mínum fyrir misgjörð mína, ávexti kviðar míns sem syndafórn sálar minnar?

6:7 will Yahwe be pleased with thousands of rams, or with ten thousands of rivers of oil? shall I give my first-born for my transgression, the fruit of my body for the sin of my soul?

6:8 - Hann hefir sagt þér, maður, hvað gott sé! Og hvað heimtar Drottinn annað af þér en að gjöra rétt, ástunda kærleika og fram ganga í litillæti fyrir Guði þínum?

6:8 He hath showed thee, O man, what is good; and what doth Yahwe require of thee, but to do justly, and to love kindness, and to walk humbly with thy God?

6:9 Heyr, Drottinn kallar til borgarinnar, og það er viska að óttast nafn hans. Heyrið, kynstofn og saman kominn borgarljóður!

6:9 The voice of Yahwe crieth unto the city, and *the man of wisdom* will see thy name: hear ye the rod, and who hath appointed it.

6:10 Á ég að láta sem ég sjái ekki, í húsi hins óguðlega, ranglengin auðæfi og svikinn mæli, sem bölvun er lýst yfir?

6:10 Are there yet treasures of wickedness in the house of the wicked, and a scant measure that is abominable?

6:11 Á ég að láta honum óhegnt, þótt hann hafi ranga vog og svikna vogarsteina í sjóði sínum?

6:11 Shall I be pure with wicked balances, and with a bag of deceitful weights?

6:12 Ríkismenn hennar eru fullir af ofríki, íbúar hennar tala lygar og tungan fer með svik í munni þeirra.

6:12 For the rich men thereof are full of violence, and the inhabitants thereof have spoken lies, and their tongue is deceitful in their mouth.

6:13 Því tek ég og að ljósta þig, að eyða vegna synda þinna.

6:13 Therefore I also have smitten thee with a grievous wound; I have made thee desolate because of thy sins.

6:14 Þú skalt eta, en þó ekki saddur verða, heldur skal hungrið haldast við í þér. Þótt þú takir eitthvað frá, þá skalt þú eigi fá hjargað því, og það sem þú bjargar, skal ég ofurselja sverðinu.

6:14 Thou shalt eat, but not be satisfied; and thy humiliation shall be in the midst of thee; and thou shalt put away, but shalt not save;

and that which thou savest will I give up to the sword.

6:15 Þótt þú sáir, skalt þú ekkert uppskera. Þótt þú troðir olíurnar, skalt þú eigi smyrja þig með olíu, og þótt þú fáir vinberjalöginn, skalt þú ekki vinið drekka.

6:15 Thou shalt sow, but shalt not reap; thou shalt tread the olives, but shalt not anoint thee with oil; and the vintage, but shalt not drink the wine.

6:16 Þú hefir haldið setningum Omri og öllu athæfi Akabs húss, og þér hafið breytt eftir háttum þeirra, til þess að ég gjöri hana að auðn og láti íbúa hennar verða að spotti. Já, þér skuluð bera háð þjóðanna.

6:16 For the statutes of Omri are kept, and all the works of the house of Ahab, and ye walk in their counsels; that I may make thee a desolation, and the inhabitants thereof a hissing; and ye shall bear the reproach of my people.

7:1 Vei mér, því að það hefir farið fyrir mér eins og þegar ávöxtum er safnað, eins og við eftirtíning vinberjatekju: ekkert vinber eftir til að eta, engin árfíkja, er mig langaði í.

7:1 Woe is me! for I am as when they have gathered the summer fruits, as the grape gleanings of the vintage: there is no cluster to eat; my soul desireth the first-ripe fig.

7:2 Guðhræddir menn eru horfnir úr landinu, og ráðvandir eru ekki til meðal mannanna, þeir sitja allir um að fremja morð og reyna að veiða hver annan í net.

7:2 The godly man is perished out of the earth, and there is none upright among men: they all lie in wait for blood; they hunt every man his brother with a net.

7:3 Til ills eru báðar hendur fram réttar. Höfðinginn heimtar og dómarrinn demir gegn endurgjaldi. Og stórmennið er bermált um það, sem hjarta hans girnist, og þeir flækja málin.

7:3 Their hands are upon that which is evil to do it diligently; the prince asketh, and the judge *is ready* for a reward; and the great man, he uttereth the evil desire of his soul: thus they weave it together.

7:4 Hinn besti meðal þeirra er sem þyrnir og hinn ráðvandasti verri en þyrnigerði. Dagurinn sem varðmenn þínir hafa talað um, hegningardagur þinn, kemur. Þá verða þeir úrræðalausir.

7:4 The best of them is as a brier; the most upright is *worse* than a thorn hedge: the day of thy watchmen, even thy visitation, is come; now shall be their perplexity.

7:5 Trúð eigi kunningja yðar, treystið eigi vini, gæt dyra munns þíns fyrir henni, sem hvílir í faðmi þínum.

7:5 Trust ye not in a neighbor; put ye not confidence in a friend; keep the doors of thy mouth from her that lieth in thy bosom.

7:6 Því að sonurinn fyrirlitur föður sinn, dóttirin setur sig upp á móti móður sinni, tengdadóttirin á móti tengdamóður sinni, heimilismennirnir eru óvinir húsbónda síns.

7:6 For the son dishonoreth the

father, the daughter riseth up against her mother, the daughter-in-law against her mother-in-law; a man's enemies are the men of his own house.

7:7 Ég vil mæna til Drottins, biða eftir Guði hjálpraðis míns! Guð minn mun heyra mig!

7:7 But as for me, I will look unto Yahwe; I will wait for the God of my salvation: my God will hear me.

7:8 Hlakka eigi yfir mér, fjandkona mín, því þótt ég sé fallin, ris ég aftur á fatur, þótt ég sitji í myrkri, þá er Drottinn mitt ljós.

7:8 Rejoice not against me, O mine enemy: when I fall, I shall arise; when I sit in darkness, Yahwe will be a light unto me.

7:9 Reiði Drottins vil ég þola - því að ég hefi syndgað á móti honum - þar til er hann sækir sök mína og lætur mig ná rétti mínum. Hann mun leiða mig út til ljóssins, ég mun horfa ánægð á réttlæti hans.

7:9 I will bear the indignation of Yahwe, because I have sinned against him, until he plead my cause, and execute judgment for me: he will bring me forth to the light, *and* I shall behold his righteousness.

7:10 Fjandkona mín mun sjá það, og smán mun hylja hana, hún sem nú segir við mig: "Hvar er Drottinn, Guð þinn?" Augu mín munu horfa hlakkandi á hana, þá mun hún verða troðin niður eins og saur á strætum.

7:10 Then mine enemy shall see it, and shame shall cover her who said unto me, Where is Yahwe thy God? Mine eyes shall see *my desire* upon her; now shall she be trodden down as the mire of the streets.

7:11 Sá dagur kemur, að múrar þínir verða endurreistir, þann dag munu landamerki þín færast mikið út.

7:11 A day for building thy walls! in that day shall the decree be far removed.

7:12 Á þeim degi munu menn koma til þín frá Assýríu allt til Egyptalands og frá Egyptalandi allt til Efrats, frá hafi til hafs og frá fjalli til fjalls.

7:12 In that day shall they come unto thee from Assyria and the cities of Egypt, and from Egypt even to the River, and from sea to sea, and *from* mountain to mountain.

7:13 En jörðin mun verða að auðn vegna íbúa hennar, sökum ávaxtarins af gjörðum þeirra.

7:13 Yet shall the land be desolate because of them that dwell therein, for the fruit of their doings.

7:14 Gæt þú þjóðar þinnar með staf þínum, sauða arfleifðar þinnar, þeirra sem byggja einir sér kjarrskóginn innan um aldingarðana. Lát þá ganga í Basanshaglendi og í Gilead eins og forðum daga.

7:14 Feed thy people with thy rod, the flock of thy heritage, which dwell solitarily, in the forest in the midst of Carmel: let them feed in Bashan and Gilead, as in the days of old.

7:15 Lát hana sjá undur, eins og þegar þú forst af Egyptalandi.

7:15 As in the days of thy coming forth out of the land of Egypt will I show unto them marvellous things.

7:16 Þjóðirnar skulu sjá það og verða til skammar, þrátt fyrir allan styrkleika sinn. Þær munu leggja höndina á munninn, eyru þeirra munu verða heyrnarlaus.

7:16 The nations shall see and be ashamed of all their might; they shall lay their hand upon their mouth; their ears shall be deaf.

7:17 Þær munu sleikja duft eins og höggormur, eins og kvikindi, sem skriða á jörðinni, skjálfaði skulu þær koma fram úr fylgnum sínum, líta hræddar til Drottins, Guðs vors, og óttast þig.

7:17 They shall lick the dust like a serpent; like crawling things of the earth they shall come trembling out of their close places; they shall come with fear unto Yahwe our God, and shall be afraid because of thee.

7:18 Hver er slíkur Guð sem þú, sá er fyrirgefur leifum arfleiddar sinnar misgjörð þeirra og umber fráhrarf þeirra, - sem eigi heldur fast við reiði sína eilíflega, heldur hefir unun af að vera miskunnsamur?

7:18 Who is a God like unto thee, that pardoneth iniquity, and passeth over the transgression of the remnant of his heritage? he retaineth not his anger for ever, because he delighteth in lovingkindness.

7:19 Þú munt aftur miskunna oss, tröða niður misgjörðir vorar. Já, þú munt varpa öllum syndum vorum í djúp hafsins.

7:19 He will again have compassion upon us; he will tread our iniquities under foot; and thou wilt cast all their sins into the depths of the sea.

7:20 Þú munt auðsýna Jakob trúfesti og Abraham miskunnssemi, eins og þú sórst feðrum vorum forðum daga.

7:20 Thou wilt perform the truth to Jacob, and the lovingkindness to Abraham, which thou hast sworn unto our fathers from the days of old.

1:1 Spádómur um Nínive. Bókin um vitrun Nahúms Elkösitá.

1:1 The burden of Nineveh. The book of the vision of Nahum the Elkoshite.

1:2 Drottinn er vandlætissamur Guð og hefnari. Drottinn er hefnari og fullur gremi. Drottinn hefnir sín á mótstöðumönnum sínum og er langrækin við óvini sína.

1:2 Yahwe is a jealous God and avengeth; Yahwe avengeth and is full of wrath; Yahwe taketh vengeance on his adversaries, and he reserveth *wrath* for his enemies.

1:3 Drottinn er seinn til reiði og mikill að krafti, en óhegnt lætur hann ekki. Drottinn brunar áfram í fellihljum og stormviðri, og skýin eru rykið undir fótum hans.

1:3 Yahwe is slow to anger, and great in power, and will by no means clear the *guilty*: Yahwe hath his way in the whirlwind and in the storm, and the clouds are the dust of his feet.

1:4 Hann hastar á sjóinn og þurrkar hann upp, og hann lætur öll fljót þorna. Þá fölnar Basan og Karmel, þá fölnar jurtagróðurinn á Libanon.

1:4 He rebuketh the sea, and maketh it dry, and drieth up all the rivers: Bashan languisheth, and Carmel; and the flower of Lebanon languisheth.

1:5 Fjöllin skjálfa fyrir honum, og hálsarnir renna sundur. Jörðin gengur skykkjum fyrir honum, heimskringlan og allir sem á henni búa.

1:5 The mountains quake at him, and the hills melt; and the earth is upheaved at his presence, yea, the world, and all that dwell therein.

1:6 Hver fær staðist gremi hans og hver fær afborið hans brennandi reiði? Heift hans úthellist eins og eldur og björgin bresta sundur fyrir honum.

1:6 Who can stand before his indignation? and who can abide in the fierceness of his anger? his wrath is poured out like fire, and the rocks are broken asunder by him.

1:7 Drottinn er góður, athvarf á degi neyðarinnar, og hann þekkir þá sem treysta honum.

1:7 Yahwe is good, a stronghold in the day of trouble; and he knoweth them that take refuge in him.

1:8 En með yfirgeisandi vatnsflóði mun hann gjörsamlega almá Nínive, og myrkur mun ofsækja óvini hans.

1:8 But with an over-running flood he will make a full end of her place, and will pursue his enemies into darkness.

1:9 Hvað bruggið þér gegn Drottni? Hann eyðir svo, að af tekur - þrengingin mun ekki koma tvisvar.

1:9 What do ye devise against Yahwe? he will make a full end; affliction shall not rise up the second time.

1:10 Þótt þeir væru samflaktir sem þyrnar og votir sem vín þeirra, þá munu þeir upp brenndir verða sem skraufpurir hálmleggir.

1:10 For entangled like thorns, and drunken as with their drink, they are consumed utterly as dry stubble.

1:11 Frá þér, Nínive, út gekk sá, er hafði illt í huga gegn Drottni, sá er hafði skaðsemdar áform með höndum.

1:11 There is one gone forth out of thee, that deviseth evil against Yahwe, that counselleth wickedness.

1:12 Svo segir Drottinn: Þótt þeir komi allir með tölu og afar fjölmennir, þá skulu þeir allt að einu afmáðir verða og farast. Hafi ég auðmýkt þig, Júda, þá mun ég ekki auðmýkja þig framar.

1:12 Thus saith Yahwe: Though they be in full strength, and likewise many, even so shall they be cut down, and he shall pass away. Though I have afflicted thee, I will afflict thee no more.

1:13 Og nú vil ég brjóta ok hans af þér og slíta bönd þín.

1:13 And now will I break his yoke from off thee, and will burst thy bonds in sunder.

1:14 En um þig, Nínive, mun Drottinn skipa svo fyrir: Ekkert afkvæmi skal framar koma út af nafni þínu. Ég vil eyða skurðmyndunum og steypu líkneskjunum úr hofi guðs þíns, ég vil búa þér gróf, því að þú ert léttvæg fundin.

1:14 And Yahwe hath given commandment concerning thee, that no more of thy name be sown: out of the house of thy gods will I cut off the graven image and the molten image; I will make thy grave; for thou art vile.

1:15 (2:1) Sjá á fjöllumum fatur fagnadarboðans, þess er friðinn konungjörir. Hald hátíðir þínar, Júda, gjald heit þín, því að eyðandinn skal ekki framar um hjá þér fara - hann er með öllu afmáður.

1:15 Behold, upon the mountains the feet of him that bringeth good tidings, that publisheth peace! Keep thy feasts, O Judah, perform thy vows; for the wicked one shall no more pass through thee; he is utterly cut off.

2:1 (2:2) Ófriðarmaðurinn fer í móti þér, Nínive: Gæt vigisins! Horf njósnaugum út á veginn, styrk lendarnar, safna öllum styrkleika þínum.

1:15 Behold, upon the mountains the feet of him that bringeth good tidings, that publisheth peace! Keep thy feasts, O Judah, perform thy vows; for the wicked one shall no more pass through thee; he is utterly cut off.

2:2 (2:3) Því að Drottinn reisir aftur við tign Jakobs eins og tign Ísraels, því að ræningjar hafa rænt þá og skemmt gróðurkvistu þeirra.

2:1 He that dasheth in pieces is come up against thee: keep the fortress, watch the way, make thy loins strong, fortify thy power mightily.

2:3 (2:4) Skildir kappa hans eru rauðlitaðir, hermennirnir klæddir skarlatssklæðum. Vagnarnir glóa af stáli þann dag, er hann útbýr þá, og lensunum verður sveiflað.

2:2 For Yahwe restoreth the excellency of Jacob, as the excellency of Israel; for the emptiers have emptied them out, and destroyed their vine-branches.

2:4 (2:5) Vagnarnir geisa á strætunum, þeytast um torgin, þeir eru til að sjá sem blys, þeir þjóta áfram sem eldingar.

2:3 The shield of his mighty men is made red, the valiant men are in scarlet: the chariots flash with steel in the day of his preparation, and the cypress *spears* are brandished.

2:5 (2:6) Konungurinn heitir þá á tignarmenn sína: Þeir hrasa á göngu sinni, þeir flýta sér að múrnum, en þegar er vigþak reist.

2:4 The chariots rage in the streets; they rush to and fro in the broad ways: the appearance of them is like torches; they run like the lightnings.

2:6 (2:7) Hliðunum við fljótið er lokið upp og konungshöllin kemst í uppnám.

2:5 He remembereth his nobles: they stumble in their march; they make haste to the wall thereof, and the mantelet is prepared.

2:7 (2:8) Og drottningin verður flett klæðum og flutt burt, og þernur hennar munu andvarpa, líkast því sem dúfur kurri, og berja sér á brjóst.

2:6 The gates of the rivers are opened, and the palace is dissolved.

2:8 (2:9) Nínive hefir verið sem vatnstjörn frá upphafi vega sinna. En þeir flýja. "Standið við, standið við!" - en enginn litur við.

2:7 And it is decreed: she is uncovered, she is carried away; and her handmaids moan as with the voice of doves, beating upon their breasts.

2:9 (2:10) Rænið silfri, rænið gulli! Því að hér er óþrjótandi forði, ógrynni af alls konar dýrum munum.

2:8 But Nineveh hath been from of old like a pool of water: yet they flee away. Stand, stand, *they cry*; but none looketh back.

2:10 (2:11) Auðn, gjörauðn og aleyðing, huglaus hjörtu, riðandi kné og skjálfti í öllum mjöðmum, og allra andlit blikna. **2:9** Take ye the spoil of silver, take the spoil of gold; for there is no end of the store, the glory of all goodly furniture.

2:11 (2:12) Hvar er nú bæli ljónanna, áttthagar ungljónanna, þar sem ljónið gekk og ljónynjan og ljónshvolpurinn, án þess að nokkur styggði þau? **2:10** She is empty, and void, and waste; and the heart melteth, and the knees smite together, and anguish is in all loins, and the faces of them all are waxed pale.

2:12 (2:13) Ljónið reif sundur, þar til er hvolpar þess höfðu fengið nægju sína, og drap niður handa ljónynjum sínum, fyllti hella sína bráð og bæli sin ránsfeng. **2:11** Where is the den of the lions, and the feeding-place of the young lions, where the lion *and* the lioness walked, the lion's whelp, and none made them afraid?

2:13 (2:14) Sjá, ég ris í gegn þér - segir Drottinn allsherjar - og læt vagna þína bálast upp í reyk, og sverðið skal eta ungljón þín. Og ég eyði herfangi þínu af jörðinni, og raust sendiboða þinna skal ekki framar heyrast. **2:12** The lion did tear in pieces enough for his whelps, and strangled for his lionesses, and filled his caves with prey, and his dens with ravin.

3:1 Vei hinni blóðseku borg, sem öll er full af lygum og ofríki og aldrei hættir að ræna. **3:1** Woe to the bloody city! it is all full of lies and rapine; the prey departeth not.

3:2 Heyr, svipusmellir! Heyr, hjólaskrólt! Hestar stökkva, vagnar þjóta! **3:2** The noise of the whip, and the noise of the rattling of wheels, and prancing horses, and bounding chariots,

3:3 Riddarar geisa fram! Blikandi sverð, leiftrandi spjót! Fjöldi valfallinna manna og aragrúi af líkum, mannabúkarnir eru óteljandi, þeir hrasa um búkana. **3:3** the horseman mounting, and the flashing sword, and the glittering spear, and a multitude of slain, and a great heap of corpses, and there is no end of the bodies; they stumble upon their bodies; --

3:4 Vegna hins mikla lauslætis skækjunnar, hinnar fögru og fjölkunnugu, sem vélaði þjóðir með lauslæti sínu og kynstofna með töfrum sínum, **3:4** because of the multitude of the whoredoms of the well-favored harlot, the mistress of witchcrafts, that selleth nations

through her whoredoms, and families through her witchcrafts.

3:5 - sjá, ég ris í gegn þér - segir Drottinn allsherjar - og ég vil bregða klæðafaldi þínum upp að framan og sýna þjóðunum nekt þína og konungsríkjunum blygðan þína.

3:5 Behold, I am against thee, saith Yahwe of hosts, and I will uncover thy skirts upon thy face; and I will show the nations thy nakedness, and the kingdoms thy shame.

3:6 Ég skal kasta á þig saur og svivirða þig og láta þig verða öðrum að varnadarviti.

3:6 And I will cast abominable filth upon thee, and make thee vile, and will set thee as a gazing-stock.

3:7 svo að allir sem sjá þig, skulu flýja frá þér og segja: "Nínive er í eyði lögd! Hver mun aumka hana?" Hvar á ég að leita þeirra, sem vilji hugga þig? **3:7** And it shall come to pass, that all they that look upon thee shall flee from thee, and say, Nineveh is laid waste: who will bemoan her? whence shall I seek comforters for thee?

3:8 Ert þú, Nínive, betri en Nó-Ammon, sem lá við Nilkvíslarnar, umkringd af vötnum, sem hafði fljót að varnarvirki, fljót að múrvegg?

3:8 Art thou better than No-amon, that was situate among the rivers, that had the waters round about her; whose rampart was the sea, *and* her wall was of the sea?

3:9 Blálendingar voru styrkur hennar og óteljandi Egyptar, Pútmenn og Líbýumenn voru hjálparlið hennar.

3:9 Ethiopia and Egypt were her strength, and it was infinite; Put and Lubim were thy helpers.

3:10 Og þó varð hún að fara í útlegð, fara burt hernumin. Ungbörn hennar voru og rotuð til dauða á öllum strætamótum. Hlutum var kastað um hina göfugustu menn í borginni og öll stórmenni hennar voru fjötrum reyrd.

3:10 Yet was she carried away, she went into captivity; her young children also were dashed in pieces at the head of all the streets; and they cast lots for her honorable men, and all her great men were bound in chains.

3:11 Einnig þú skalt drukkin verða og þér sortna fyrir augum, þú skalt og leita hælís fyrir óvinunum.

3:11 Thou also shalt be drunken; thou shalt be hid; thou also shalt seek a stronghold because of the enemy.

3:12 Öll varnarvirki þín eru sem fíkjutré með árfíkjum. Séu þau skekin, falla fíkjurnar þeim í munn, sem þær vill eta.

3:12 All thy fortresses shall be *like* fig-trees with the first-ripe figs: if they be shaken, they fall into the mouth of the eater.

3:13 Sjá, hermenn þínir eru orðnir að konum - landshliðum þínum hefir verið lokið upp fyrir óvinum þínum, eldur eyðir slagbröndum þínum.

3:13 Behold, thy people in the midst of thee are women; the gates of thy land are set wide open unto thine enemies: the fire hath devoured thy bars.

3:14 Aus vatni til þess að hafa

meðan á umsátinni stendur! Umbætt varnarvirki þín! Gakk út í deigulmóinn og troð leirinn, grip til tígilmótanna!

3:14 Draw thee water for the siege; strengthen thy fortresses; go into the clay, and tread the mortar; make strong the brickkiln.

3:15 Þar skal eldurinn eyða þér, sverðið uppræta þig. Hann skal eyða þér eins og engisprettur, og það þótt þér fjölgi eins og grasvörgum, þótt þér fjölgi eins og átvörgum.

3:15 There shall the fire devour thee; the sword shall cut thee off; it shall devour thee like the canker-worm: make thyself many as the canker-worm; make thyself many as the locust.

3:16 Kaupmenn þínir eru fleiri en stjörnurnar á himninum, en grasvargarnir skipta hömum og fljúga burt.

3:16 Thou hast multiplied thy merchants above the stars of heaven: the canker-worm ravageth, and fleeth away.

3:17 Höfðingjar þínir eru eins og átvargar, herforingjar þínir eins og sagur af engisprettum, er liggja á akurgerðunum þegar kalt er. Þegar sólin kemur upp, fljúga þær burt, enginn veit hvað af þeim verður.

3:17 Thy princes are as the locusts, and thy marshals as the swarms of grasshoppers, which encamp in the hedges in the cold day, but when the sun ariseth they flee away, and their place is not known where they are.

3:18 Hirðar þínir blunda, Assýriukonungur, tignarmenn þínir sofa. Menn þínir eru á við og dreif um fjöllin, og enginn safnar þeim saman.

3:18 Thy shepherds slumber, O king of Assyria; thy nobles are at rest; thy people are scattered upon the mountains, and there is none to gather them.

3:19 Engin sviun fæst við meini þínu, sár þitt er ólæknandi. Allir þeir sem heyra fregnina um þig, klappa lof í löfa, því að hver er sá, að eigi hafi vonska þín gengið yfir hann án afláts?

3:19 There is no assuaging of thy hurt: thy wound is grievous: all that hear the report of thee clap their hands over thee; for upon whom hath not thy wickedness passed continually?

1:1 Spádómur, sem opinberaður var Habakkuk spámanni.

1:1 The burden which Habakkuk the prophet did see.

1:2 Hversu lengi hefi ég kallað, Drottinn, og þú heyrir ekki! Hversu lengi hefi ég hrópað til þín: "Ófriki!" og þú hjálpar ekki!

1:2 O Yahwe, how long shall I cry, and thou wilt not hear? I cry out unto thee of violence, and thou wilt not save.

1:3 Hvi lætur þú mig sjá rangindi, hvi horfir þú upp á rangsleitni? Eyðing og ofríki standa fyrir augum mér. Af því koma þrætur, og deilur rísa upp.

1:3 Why dost thou show me iniquity, and look upon perverseness? for destruction and violence are before me; and there is strife, and contention riseth up.

1:4 Fyrir því verður lögmálið magnlaust og fyrir því kemur rétturinn aldrei fram. Hinir óguðlegu umkringja hina réttlátu, fyrir því kemur rétturinn fram rangsnúinn.

1:4 Therefore the law is slacked, and justice doth never go forth; for the wicked doth compass about the righteous; therefore justice goeth forth perverted.

1:5 Lítið upp, þér hinir sviksömu, og litist um! Fallið í stafi og undrist! Því að ég framkvæmi verk á yðar dögum - þér munduð ekki trúá því, ef sagt væri frá því.

1:5 Behold ye among the nations, and look, and wonder marvellously; for I am working a work in your days, which ye will not believe though it be told you.

1:6 Sjá, ég reisi upp Kaldea, hina harðgjörnu og ofsafullu þjóð, sem fer um víða veröld til þess að leggja undir sig bústaði, sem hún á ekki.

1:6 For, lo, I raise up the Chaldeans, that bitter and hasty nation, that march through the breadth of the earth, to possess dwelling-places that are not theirs.

1:7 Ægileg og hræðileg er hún, frá henni sjálfri út gengur réttur hennar og tign.

1:7 They are terrible and dreadful; their judgment and their dignity proceed from themselves.

1:8 Hestar hennar eru frárrí en pardusdyr og skjótari en úllar að kveldi dags. Riddarar hennar þeysa áfram, riddarar hennar koma langt að. Þeir fljúga áfram eins og örn, sem hraðar sér að efi.

1:8 Their horses also are swifter than leopards, and are more fierce than the evening wolves; and their horsemen press proudly on: yea, their horsemen come from far; they fly as an eagle that hasteth to devour.

1:9 Allir koma þeir til þess að fremja ofbeldisverk, brjótast beint áfram og raka saman herteknum mönnum eins og sandi.

1:9 They come all of them for violence; the set of their faces is forwards; and they gather captives as the sand.

1:10 Þeir gjöra gys að konungum, og höfðingjar eru þeim að hlátri. Þeir hlæja að öllum virkjum, hruga upp mold og vinna þau.

1:10 Yea, he scoffeth at kings, and princes are a derision unto him; he derideth every stronghold; for he heapeth up dust, and taketh it.

1:11 Þeir fá nýjan kraft og brjótast áfram og gjörast brotlegir. - Þeir sem trúá á mátt sinn og megin.

1:11 Then shall he sweep by as a wind, and shall pass over, and be guilty, *even* he whose might is his god.

1:12 Ert þú, Drottinn, ekki Guð minn frá öndverðu, minn Heilagí, sem aldrei deyr? Drottinn, þú hefir falið þeim að framkvæma dóm. Bjargið mitt, þú hefir sett þá til að reisa.

1:12 Art not thou from everlasting, O Yahwe my God, my Holy One? we shall not die. O Yahwe, thou hast ordained him for judgment; and thou, O Rock, hast established him for correction.

1:13 Augu þín eru of hrein til þess að líta hið illa, og þú getur ekki horft upp á rangsleitni. Hví horfir þú á svikarana, hví þegir þú, þegar hinn óguðlegi uppsvelgir þann, sem honum er réttlátari?

1:13 Thou that art of purer eyes than to behold evil, and that canst not look on perverseness, wherefore lookest thou upon them that deal treacherously, and holdest thy peace when the wicked swalloweth up the man that is more righteous than he;

1:14 Og þannig hefir þú látið mennina verða eins og fiska sjávarins, eins og skriðkvikindin, sem engan drottvara hafa.

1:14 and makest men as the fishes of the sea, as the creeping things, that have no ruler over them?

1:15 Þeir draga þá alla upp á öngli sínum, hrifa þá í net sitt og safna þeim í vörpu sína. Fyrir því gleðjast þeir og fagna.

1:15 He taketh up all of them with the angle, he catcheth them in his net, and gathereth them in his drag: therefore he rejoiceth and is glad.

1:16 fyrir því færa þeir neti sínu sláturfórn og vörpu sinni reykelsisfórn. Því að þau afla þeim ríkulegs hluskiptis og riflegs matar.

1:16 Therefore he sacrificeth unto his net, and burneth incense unto his drag; because by them his portion is fat, and his food plenteous.

1:17 Fyrir því bregða þeir sverði sínu án afláts til þess að drepa þjóðir vögðarlaust.

1:17 Shall he therefore empty his net, and spare not to slay the nations continually?

2:1 Ég ætla að nema staðar á varðbergi minnu og ganga út á virkisvegginn og skyggnað um til þess að sjá, hvað hann talar við mig og hverju hann svarar umkvartan minni.

2:1 I will stand upon my watch, and set me upon the tower, and will look forth to see what he will speak with me, and what I shall answer concerning my complaint.

2:2 Þá svaraði Drottinn mér og sagði: Skrifu þú vitrunina upp og lefra svo skýrt á spjöldin, að lesa megí viðstöðulaust.

2:2 And Yahwe answered me, and said, Write the vision, and make it plain upon tablets, that he may run that readeth it.

2:3 Því að enn hefir vitrunin sinn ákveðna tíma, en hún skundar að takmarkinu og bregst ekki. Þótt hún dragist, þá vænt hennar, því að hún mun vissulega fram koma og ekki undan líða.

2:3 For the vision is yet for the appointed time, and it hasteth toward the end, and shall not lie: though it tarry, wait for it; because it will surely come, it will not delay.

2:4 Sjá, hann er hrokafullur og ber eigi í brjosti sér ráðvanda sál, en hinn réttláti mun lífa fyrir trúfesti sína.

2:4 Behold, his soul is puffed up, it is not upright in him; but the righteous shall live by his faith.

2:5 Vei ræningjanum, manninum sem gírnist og eigi verður saddur, sem glennir sundur gin sitt eins og Hel og er óseðjandi eins og dauðinn, sem safnaði til sín öllum þjóðum og dró að sér alla lýði.

2:5 Yea, moreover, wine is treacherous, a haughty man, that keepeth not at home; who enlargeth his desire as Sheol, and he is as death, and cannot be satisfied, but gathereth unto him all nations, and heapeth unto him all peoples.

2:6 Munu eigi allir þessir kveða um hann háðkvæði og nið, - gátur um hann? Menn munu segja: Vei þeim, sem rakar saman annarra fé - hversu lengi? - og hleður á sig pantteknum munum.

2:6 Shall not all these take up a parable against him, and a taunting proverb against him, and say, Woe to him that increaseth that which is not his! how long? and that ladeth himself with pledges!

2:7 Munu eigi lánsalar þínir skyndilega upp rísa og þeir vakna, er að þér munu þrengja? Þá munt þú verða herfang þeirra.

2:7 Shall they not rise up suddenly that shall bite thee, and awake that shall vex thee, and thou shalt be for booty unto them?

2:8 Því að eins og þú hefir rænt margar þjóðir, svo munu nú allar hinar þjóðirnar ræna þig fyrir manndrápin og fyrir ofríkið, sem landið hefir beitt verið, borgin og allir íbúar hennar.

2:8 Because thou hast plundered many nations, all the remnant of the peoples shall plunder thee, because of men's blood, and for the violence done to the land, to the city and to all that dwell therein.

2:9 Vei þeim, sem sækist eftir illum ávinningi fyrir hús sitt til þess að geta byggt hreiður sitt hátt uppi, til þess að geta bjargað sér undan hendi ógæfunnar.

2:9 Woe to him that getteth an evil gain for his house, that he may set his nest on high, that he may be delivered from the hand of evil!

2:10 Þú tókst upp það ráð, sem varð húsi þínu til smánar, að afmá margar þjóðir, og bakaðir sjálfum þér sekt.

2:10 Thou hast devised shame to thy house, by cutting off many peoples, and hast sinned against thy soul.

2:11 Því að steinarnir munu hrópa út úr múrveggnum og sperrur úr grindinni svara þeim.

2:11 For the stone shall cry out of the wall, and the beam out of the timber shall answer it.

2:12 Vei þeim, sem reisir stað með manndrápum og grundvallar borg með glæpum.

2:12 Woe to him that buildeth a town with blood, and establisheth a city by iniquity!

2:13 Kemur slíkt ekki frá Drottni allsherjar? Þjóðir vinna fyrir eldinn, og þjóðflokkar þreyta sig fyrir ekki neitti!

2:13 Behold, is it not of Yahwe of hosts that the peoples labor for the fire, and the nations weary themselves for vanity?

2:14 Því að jörðin mun verða full af þekking á dýrð Drottins, eins og djúp sjávarins vötnum hulið.

2:14 For the earth shall be filled with the knowledge of the glory of Yahwe, as the waters cover the sea.

2:15 **Vei þeim, sem gefur vinum sínum að drekka úr skál heiftar sinnar og gjörir þá jafnvel drukkna til þess að sjá blygðan þeirra.**

2:15 Woe unto him that giveth his neighbor drink, *to thee* that addest thy venom, and makest him drunken also, that thou mayest look on their nakedness!

2:16 **Þú hefir mettað þig á smán, en ekki á heidri. Drekki þú nú einnig og reika! Bikarinn í hægri hendi Drottins kemur nú til þín og vansi ofan á vegsemd þína.**

2:16 Thou art filled with shame, and not glory: drink thou also, and be as one uncircumcised; the cup of Yahwe's right hand shall come round unto thee, and foul shame shall be upon thy glory.

2:17 **Því að ofríkið, sem haft hefir verið í frammi við Libanon, skal á þér bitna og dýradrápið hræða þig - fyrir manndrápin og fyrir ofríkið, sem landið hefir heitt verið, borgin og allir íbúar hennar.**

2:17 For the violence done to Lebanon shall cover thee, and the destruction of the beasts, which made them afraid; because of men's blood, and for the violence done to the land, to the city and to all that dwell therein.

2:18 **Hvað gagnar skurðmynd, að smiðurinn sker hana út, eða steypit líkneski og lygafræðari, að smiðurinn treystir á það, svo að hann býr til málausa guði?**

2:18 What profiteth the graven image, that the maker thereof hath graven it; the molten image, even the teacher of lies, that he that fashioneth its form trusteth therein, to make dumb idols?

2:19 **Vei þeim, sem segir við trédrumb: "Vakna þú! Rís upp!" - við dumban steininn. Mun hann geta frætt? Nei, þótt hann sé búinn gulli og silfri, þá er þó enginn andi í honum.**

2:19 Woe unto him that saith to the wood, Awake; to the dumb stone, Arise! Shall this teach? Behold, it is overlaid with gold and silver, and there is no breath at all in the midst of it.

2:20 **En Drottinn er í sínu heilaga musteri, öll jörðin veri hljóð fyrir honum!**

2:20 But Yahwe is in his holy temple: let all the earth keep silence before him.

3:1 **Bæn Habakkuks spámanns. Með strengjaleik.**

3:1 A prayer of Habakkuk the prophet, set to Shigionoth.

3:2 **Drottinn, ég hefi heyrt boðskap þinn, ég er hræddur. Drottinn, endurnýja verk þitt áður en mörg ár liða, lát það verða kunnugt áður en mörg ár liða. Minnst þú miskunnar í reiðinni.**

3:2 O Yahwe, I have heard the report of thee, and am afraid: O Yahwe, revive thy work in the midst of the years; In the midst of the years make it known; In wrath remember mercy.

3:3 **Guð kemur frá Teman og Hinn heilagi frá Paranfjöllum. (Sela.) Tign hans þekur himininn, og af dýrð hans er jörðin full.**

3:3 God came from Teman, And the Holy One from mount Paran. Selah. His glory covered the heavens, And the earth was full of his praise.

3:4 **Ljómi birtist eins og sólarljós, geislar stafa út frá hendi hans, og þar er hjúpurinn um mátt hans.**

3:4 And *his* brightness was as the light; He had rays *coming forth* from his hand; And there was the hiding of his power.

3:5 **Drepsóttin fer á undan honum, og sýkin fetar í fótspor hans.**

3:5 Before him went the pestilence, And fiery bolts went forth at his feet.

3:6 **Hann gengur fram, og jörðin nötrar, hann lítur upp, og þjóðirnar hrökkva við. Þá molast hin öldnu fjöll sundur, þá sökkva hinar cilifu hæðir niður, hann gengur sama veginn og forðum daga.**

3:6 He stood, and measured the earth; He beheld, and drove asunder the nations; And the eternal mountains were scattered; The everlasting hills did bow; His goings were as of old.

3:7 **Ég sé tjöld Kúsans í nauðum stödd, tjaldddúkarnir í Midianslandi bifast til og frá.**

3:7 I saw the tents of Cushan in affliction; The curtains of the land of Midian did tremble.

3:8 **Ert þú, Drottinn, reiður fljótunum, eða beinist bræði þín að þeim? Eða beinist heift þín að hafinu, úr því þú ekur með hesta þína, á sigurvagni þínum?**

3:8 Was Yahwe displeased with the rivers? Was thine anger against the rivers, Or thy wrath against the sea, That thou didst ride upon thy horses, Upon thy chariots of salvation?

3:9 **Ber og nakinn er bogi þinn, þú fyllir örvamali þinn skeytum, þú klýfur vatnsföll, svo að land kemur fram.**

3:9 Thy bow was made quite bare; The oaths to the tribes were a *sure* word. Selah. Thou didst cleave the earth with rivers.

3:10 **Fjöllin sjá þig og skjálfa, steypiregna dynur yfir, hafdjúpið lætur raust sína drynja, réttir hendur sínar hátt upp.**

3:10 The mountains saw thee, and were afraid; The tempest of waters passed by; The deep uttered its voice, And lifted up its hands on high.

3:11 **Sól og tungl biða kyrr í hihýlum sínum, fyrir ljósi þinna þjótandi örva, fyrir ljóma þins leiftrandi spjóts.**

3:11 The sun and moon stood still in their habitation, At the light of thine arrows as they went, At the shining of thy glittering spear.

3:12 **Í gremi fetar þú yfir jörðina, í reiði þreskir þú þjóðirnar.**

3:12 Thou didst march though the land in indignation; Thou didst thresh the nations in anger.

3:13 **Þú fer að heiman til þess að frelsa þjóð þína, til þess að hjálpa þínum smurða. Þú brýtur niður**

mæninn á húsi hins óguðlega, gjörir grundvöllinn beran niður á klöpp.

3:13 Thou wentest forth for the salvation of thy people, For the salvation of thine anointed; Thou woundest the head out of the house of the wicked man, Laying bare the foundation even unto the neck. Selah.

3:14 **Þú rekur lensur gegnum höfuðið á herforingjum hans, er geysast fram til að tvístra mér. Fagnadaróp þeirra glymja, eins og þeir ætluðu að uppeta hina hrjáðu í leyni.**

3:14 Thou didst pierce with his own staves the head of his warriors: They came as a whirlwind to scatter me; Their rejoicing was as to devour the poor secretly.

3:15 **Þú fer yfir hafið með hesta þína, yfir svelg mikilla vatna.**

3:15 Thou didst tread the sea with thy horses, The heap of mighty waters.

3:16 **Þegar ég heyrði það, titraði hjarta mitt, varir minar skulfu við fregnina. Hrollur kom í bein mín, og ég varð skjálfandi á fótum, að ég yrði að biða hörmungadagsins, uns hann rennur upp þeirri þjóð, er á oss ræðst.**

3:16 I heard, and my body trembled, My lips quivered at the voice; Rottenness entereth into my bones, and I tremble in my place; Because I must wait quietly for the day of trouble, For the coming up of the people that invadeth us.

3:17 **Þótt fikjutréd blómgist ekki og vintren beri engan ávöxt, þótt gróði oliutrésins bregðist og akurlöndin gefi enga fæðu, þótt sandfé hverfi úr réttinni og engin naut verði eftir í nautahúsunum.**

3:17 For though the fig-tree shall not flourish, Neither shall fruit be in the vines; The labor of the olive shall fail, And the fields shall yield no food; The flock shall be cut off from the fold, And there shall be no herd in the stalls:

3:18 **Þú skal ég þó gleðjast í Drottni, fagna yfir Guði hjálpraðis míns.**

3:18 Yet I will rejoice in Yahwe, I will joy in the God of my salvation.

3:19 **Drottinn Guð er styrkur minn! Hann gjörir fætur mína sem hindanna og lætur mig ganga eftir hæðunum. Til söngstjórans. Með strengjaleik.**

3:19 Yahwe, the Lord, is my strength; And he maketh my feet like hinds' *feet*, And will make me to walk upon my high places.

1:1 **Orð Drottins, sem kom til Sefanía Kúsisonar, Gedaljasonar, Amariasonar, Hiskiasonar, á dögum Jósía Amónssonar Júdakonungs.**

1:1 The word of Yahwe which came unto Zephaniah the son of Cushi, the son of Gedaliah, the son of Amariah, the son of Hezekiah, in the days of Josiah the son of Amon, king of Judah.

1:2 **Ég vil gjörsópa öllu burt af jörðunni - segir Drottinn.**

1:2 I will utterly consume all things from off the face of the ground, saith Yahwe.

1:3 **Ég vil sópa burt mönnum og skepnum, ég vil sópa burt fuglum himinsins og fiskum sjávarins, hneykslunum ásamt hinum óguðlegu, og ég vil afmá mennina af jörðunni - segir Drottinn.**

1:3 I will consume man and beast; I will consume the birds of the heavens, and the fishes of the sea, and the stumblingblocks with the wicked; and I will cut off man from off the face of the ground, saith Yahwe.

1:4 Ég mun útrétta hönd mína gegn Júda og gegn öllum Jerúsalembúum og afmá nafn Baals af þessum stað, nafn hofgöðanna ásamt prestunum.

1:4 And I will stretch out my hand upon Judah, and upon all the inhabitants of Jerusalem; and I will cut off the remnant of Baal from this place, *and* the name of the Chemarim with the priests;

1:5 svo og þá er á þökunum falla fram fyrir her himinsins, og þá sem falla fram fyrir Drottni, en sverja um leið við Milkóm.

1:5 and them that worship the host of heaven upon the housetops; and them that worship, that swear to Yahwe and swear by Malcam;

1:6 svo og þá sem gjörst hafa Drottni fráhverfir og eigi leita Drottins né spyrja eftir honum.

1:6 and them that are turned back from following Yahwe; and those that have not sought Yahwe, nor inquired after him.

1:7 Verið hljóðir fyrir Drottni Guði! Því að nálægur er dagur Drottins. Já, Drottinn hefir efnt til fórnar, hann hefir þegar vigt gestí sína.

1:7 Hold thy peace at the presence of the Lord Yahwe; for the day of Yahwe is at hand: for Yahwe hath prepared a sacrifice, he hath consecrated his guests.

1:8 Á fórnardegi Drottins mun ég vitja höfðingianna og konungssonanna, svo og allra þeirra, er klæðast útlenskum klæðnaði.

1:8 And it shall come to pass in the day of Yahwe's sacrifice, that I will punish the princes, and the king's sons, and all such as are clothed with foreign apparel.

1:9 Þann dag vitja ég allra, sem stökkva yfir þröskuldinn, þeirra er fylla hús Drottins síns með ofbeldi og svikum.

1:9 And in that day I will punish all those that leap over the threshold, that fill their master's house with violence and deceit.

1:10 Á þeim degi - segir Drottinn - mun heyrast neyðaróp frá Fiskhliðinu, kveinan úr öðru borgarhverfi og ógurlegt harmakvein frá hæðunum.

1:10 And in that day, saith Yahwe, there shall be the noise of a cry from the fish gate, and a wailing from the second quarter, and a great crashing from the hills.

1:11 Kveinið, þér sem búið í Mortélinu, því að allur kaupmannalýðurinn er eyddur, afmáðir allir þeir, er silfur vega.

1:11 Wail, ye inhabitants of Maktesh; for all the people of Canaan are undone; all they that were laden with silver are cut off.

1:12 Í þann tíma mun ég rannsaka Jerúsalem með skriðljósum og vitja þeirra manna, sem liggja á dreggjum sínum, þeirra er segja í hjarta sínu: "Drottinn gjörir hvorki gott né illt."

1:12 And it shall come to pass at that time, that I will search Jerusalem with lamps; and I

will punish the men that are settled on their lees, that say in their heart, Yahwe will not do good, neither will he do evil.

1:13 Þá munu fjármunir þeirra verða að herfangi og hús þeirra að auðn. Þeir munu byggja hús, en ekki búa í þeim, planta vingarð, en ekki drekka vínið, sem úr þeim kemur.

1:13 And their wealth shall become a spoil, and their houses a desolation: yea, they shall build houses, but shall not inhabit them; and they shall plant vineyards, but shall not drink the wine thereof.

1:14 Hinn mikli dagur Drottins er nálægur, hann er nálægur og hraðar sér mjög. Heyr! Dagur Drottins! Beisklega kveinar þá kappinn.

1:14 The great day of Yahwe is near, it is near and hasteth greatly, *even* the voice of the day of Yahwe; the mighty man crieth there bitterly.

1:15 Sá dagur er dagur reiði, dagur neyðar og þrengingar, dagur eyðingar og umturnunar, dagur myrkurs og niðimmu, dagur skýþykknis og skýsorta.

1:15 That day is a day of wrath, a day of trouble and distress, a day of wasteness and desolation, a day of darkness and gloominess, a day of clouds and thick darkness,

1:16 dagur lúðra og herblásturs - gegn viggirtu borgunum og háu murtindunum.

1:16 a day of the trumpet and alarm, against the fortified cities, and against the high battlements.

1:17 Þá mun ég hraða mennina, svo að þeir ráfi eins og blindir menn, af því að þeir hafa syndgað gegn Drottni, og blóði þeirra skal úthellt verða sem dufti og innýflum þeirra sem saur.

1:17 And I will bring distress upon men, that they shall walk like blind men, because they have sinned against Yahwe; and their blood shall be poured out as dust, and their flesh as dung.

1:18 Hvorki silfur þeirra né gull fær frelsað þá á reiðidegi Drottins, heldur skal allt landið eyðast fyrir eldi vandlættingar hans. Því að tortíming, já bráða eyðing býr hann öllum þeim, sem á jörðunni búa.

1:18 Neither their silver nor their gold shall be able to deliver them in the day of Yahwe's wrath; but the whole land shall be devoured by the fire of his jealousy: for he will make an end, yea, a terrible end, of all them that dwell in the land.

2:1 Beyg þig og læg þig, þú þjóð, sem eigi blygðast þín.

2:1 Gather yourselves together, yea, gather together, O nation that hath no shame;

2:2 áður en þér verðið eins og fjúkandi sáðir, áður en hin brennandi reiði Drottins kemur yfir yður, áður en reiðidagur Drottins kemur yfir yður.

2:2 before the decree bring forth, *before* the day pass as the chaff, before the fierce anger of Yahwe come upon you, before the day of Yahwe's anger come upon you.

2:3 Leitið Drottins, allir þér hinir auðmjúku í landinu, þér sem breytið eftir hans hodoðum.

Ástundið réttlæti, ástundið auðmýkt, vera má að þér verðið faldir á reiðidegi Drottins.

2:3 Seek ye Yahwe, all ye meek of the earth, that have kept his ordinances; seek righteousness, seek meekness: it may be ye will be hid in the day of Yahwe's anger.

2:4 Gasa mun verða yfirgefin og Askalon verða að auðn. Asdóðbúar munu burt reknir verða um hábjartan dag og Ekron í eyði lögð.

2:4 For Gaza shall be forsaken, and Ashkelon a desolation; they shall drive out Ashdod at noonday, and Ekron shall be rooted up.

2:5 Vei yður, þér sem búið meðfram sjávarsíðunni, þú Kreta þjóð! Orð Drottins beinist gegn yður, Kanaan, land Filista! Já, ég mun eyða þig, svo að þar skal enginn búa.

2:5 Woe unto the inhabitants of the sea-coast, the nation of the Cherethites! The word of Yahwe is against you, O Canaan, the land of the Philistines; I will destroy thee, that there shall be no inhabitant.

2:6 Og sjávarsíðan skal verða að beitilandi fyrir hjarðmenn og að fjárbyrgjum fyrir sauðfé.

2:6 And the sea-coast shall be pastures, with cottages for shepherds and folds for flocks.

2:7 Þá mun sjávarsíðan falla til þeirra, sem eftir verða af Júda húsi. Þar skulu þeir vera á beit, í húsum Askalon skulu þeir leggjast fyrir að kveldi. Því að Drottinn, Guð þeirra, mun vitja þeirra og snúa við högum þeirra.

2:7 And the coast shall be for the remnant of the house of Judah; they shall feed *their* flocks thereupon; in the houses of Ashkelon shall they lie down in the evening; for Yahwe their God will visit them, and bring back their captivity.

2:8 Ég hefi heyrt svívirðingar Móabs og smánaryrði Ammónita, er þeir svívirtu með þjóð mína og höfðu broka í frammi við land þeirra.

2:8 I have heard the reproach of Moab, and the revilings of the children of Ammon, wherewith they have reproached my people, and magnified themselves against their border.

2:9 Fyrir því skal, svo sannarlega sem ég lifi - segir Drottinn allsherjar, Guð Ísraels - fara fyrir Móab eins og fyrir Sódómu, og fyrir Ammónitum eins og fyrir Gómorru. Þeir skulu verða að gróðrarreit fyrir netlur, að saltgröf og að óbyggðri auðn til eilífrar tíðar. Leifar lýðs míns skulu ræna þá og eftirleifar þjóðar minnar erfa þá.

2:9 Therefore as I live, saith Yahwe of hosts, the God of Israel, Surely Moab shall be as Sodom, and the children of Ammon as Gomorrah, a possession of nettles, and saltpits, and a perpetual desolation: the residue of my people shall make a prey of them, and the remnant of my nation shall inherit them.

2:10 Þetta skal þá henda fyrir drambsemi þeirra, að þeir hafa svívirt þjóð Drottins allsherjar og haft broka í frammi við hana.

2:10 This shall they have for their pride, because they have reproached and magnified

themselves against the people of Yahwe of hosts.

2:11 Ógurlegur mun Drottinn verða þeim, því að hann lætur alla guði jarðarinnar dragast upp, svo að öll eyölnd heiðingjanna dýrki hann, hver maður á sínum stað.

2:11 Yahwe will be terrible unto them; for he will famish all the gods of the earth; and men shall worship him, every one from his place, even all the isles of the nations.

2:12 Einnig þér, Blálendingar, munuð falla fyrir sverði mínu.

2:12 Ye Ethiopians also, ye shall be slain by my sword.

2:13 Og hann mun rétta út hönd sína gegn norðri og afmá Assýríu. Og hann mun leggja Ninive í eyði, gjöra hana þurra sem eyðimörk.

2:13 And he will stretch out his hand against the north, and destroy Assyria, and will make Nineveh a desolation, and dry like the wilderness.

2:14 Mitt í henni skulu hjarðir liggja, alls konar dýr hópum saman. Pelikanar og stjórnhegrar munu eiga náttból á súlnahöfðum hennar. Heyr klíðinn í gluggatóttunum! Rofhrúgur á þröskuldunum, því að sedrusviðarpílin hafa verið rifin burt!

2:14 And herds shall lie down in the midst of her, all the beasts of the nations: both the pelican and the porcupine shall lodge in the capitals thereof; *their* voice shall sing in the windows; desolation shall be in the thresholds: for he hath laid bare the cedar-work.

2:15 Er þetta glaummikla borgin, er sat andvaralaus og sagði í hjarta sínu: "Ég og engin önnur"? Hversu er hún orðin að auðn, að bæli fyrir villidýr! Hver sá er þar fer um, blistrar og hrístir hönd sína hæðnislega.

2:15 This is the joyous city that dwelt carelessly, that said in her heart, I am, and there is none besides me: how is she become a desolation, a place for beasts to lie down in! every one that passeth by her shall hiss, and wag his hand.

3:1 Vei hinni þverúðarfullu og saurguðu, hinni ofríkisfullu borg!

3:1 Woe to her that is rebellious and polluted! to the oppressing city!

3:2 Hún hlýðir engri áminningu, hún tekur engri hirtingu, hún treystir ekki Drottni og nálagir sig ekki Guði sínum.

3:2 She obeyed not the voice; she received not correction; she trusted not in Yahwe; she drew not near to her God.

3:3 Höfðingjarnir í henni eru sem öskrandi ljón, dómendur hennar sem úlfar að kveldi, þeir leifa engu til morguns.

3:3 Her princes in the midst of her are roaring lions; her judges are evening wolves; they leave nothing till the morrow.

3:4 Spámenn hennar eru léttúðarmenn, svikaseggir. Prestar hennar vanhelga hið heilaga, misbjóða lögmálinu.

3:4 Her prophets are light and treacherous persons; her priests have profaned the sanctuary, they have done violence to the law.

3:5 En Drottinn er réttlátur í henni, hann gjörir ekkert rangt. Á morgni hverjum leiðir hann réttlæti sitt í ljós, það bregst ekki, en hinn rangláti kann ekki að skammast sín.

3:5 Yahwe in the midst of her is righteous; he will not do iniquity; every morning doth he bring his justice to light, he faileth not; but the unjust knoweth no shame.

3:6 Ég hefi afmáð þjóðir, murtindar þeirra voru brotnir niður. Ég hefi lagt stræti þeirra í eyði, svo að enginn var þar á ferð. Borgir þeirra voru eyddar, urðu mannlausear, svo að þar bjó enginn.

3:6 I have cut off nations; their battlements are desolate; I have made their streets waste, so that none passeth by; their cities are destroyed, so that there is no man, so that there is no inhabitant.

3:7 Ég sagði: "Óttast þú mig aðeins, tak hirtingu!" Þá skal bústaður hennar ekki afmáður verða, eftir allt sem ég hefi fyrirskipað gegn henni. En þeir hafa verið því kostgæfari í því að láta allar gjörðir sínar vera illverk.

3:7 I said, Only fear thou me; receive correction; so her dwelling shall not be cut off, *according to* all that I have appointed concerning her: but they rose early and corrupted all their doings.

3:8 Biðið mín þess vegna - segir Drottinn, - biðið þess dags, er ég ris upp sem vottur. Því að það er mitt ásett ráð að safna saman þjóðum og stefna saman konungsríkjum til þess að úthella yfir þá heift minni, allri minni brennandi reiði. Því að fyrir eldi vandlætningar minnar skal allt landið verða eytt.

3:8 Therefore wait ye for me, saith Yahwe, until the day that I rise up to the prey; for my determination is to gather the nations, that I may assemble the kingdoms, to pour upon them mine indignation, even all my fierce anger; for all the earth shall be devoured with the fire of my jealousy.

3:9 Já, þá mun ég gefa þjóðunum nýjar, hreinar varir, svo að þær ákalli allar nafn Drottins og þjóni honum einhuga.

3:9 For then will I turn to the peoples of a pure language, that they may all call upon the name of Yahwe, to serve him with one consent.

3:10 Handan frá Blálands fljótum munu þeir fara mér sláturförnir, flytja mér matförnir.

3:10 From beyond the rivers of Ethiopia my suppliants, even the daughter of my dispersed, shall bring mine offering.

3:11 Á þeim degi þarft þú eigi að skammast þín fyrir öll illverk þín, þau er þú syndgaðir með gegn mér, því að þá mun ég ryðja burt frá þér þeim, er ofkætast drambsamlega í þér, og þú munt ekki framar ofmetnast á mínu heilaga fjalli.

3:11 In that day shalt thou not be put to shame for all thy doings, wherein thou hast transgressed against me; for then I will take away out of the midst of thee thy proudly exulting ones, and thou shalt no more be haughty in my holy mountain.

3:12 Og ég mun láta í þér eftir verða auðmjúkan og lítilmótlegan lýð.

þeir munu leita sér hælís í nafni Drottins.

3:12 But I will leave in the midst of thee an afflicted and poor people, and they shall take refuge in the name of Yahwe.

3:13 Leifar Ísraels munu engin rangindi fremja, né heldur tala lygar, og í munni þeirra mun ekki finnast sviksöm tunga. Já, þeir munu vera á beit og leggjast, án þess að nokkur styggi þá.

3:13 The remnant of Israel shall not do iniquity, nor speak lies; neither shall a deceitful tongue be found in their mouth; for they shall feed and lie down, and none shall make them afraid.

3:14 Fagna þú, dóttirin Sion, lát gleðilátum, þú Ísrael! Ver kát og gleð þig af öllu hjarta, dóttirin Jerúsalem!

3:14 Sing, O daughter of Zion; shout, O Israel; be glad and rejoice with all the heart, O daughter of Jerusalem.

3:15 Drottinn hefir afmáð refsíðamá þína, rýmt burt óvini þínum. Konungur Ísraels, Drottinn, er hjá þér, þú munt eigi framar á neinu illu kenna.

3:15 Yahwe hath taken away thy judgments, he hath cast out thine enemy: the King of Israel, even Yahwe, is in the midst of thee; thou shalt not fear evil any more.

3:16 Á þeim degi mun sagt verða við Jerúsalem: "Óttast ekki, Sion, lát ekki hugfallast!"

3:16 In that day it shall be said to Jerusalem, Fear thou not; O Zion, let not thy hands be slack.

3:17 Drottinn, Guð þinn, er hjá þér, hetjan er sigur veitir. Hann kætist yfir þér með fögnuði, hann þegir í kærleika sínum, hann fagnar yfir þér með gleðisöng."

3:17 Yahwe thy God is in the midst of thee, a mighty one who will save; he will rejoice over thee with joy; he will rest in his love; he will joy over thee with singing.

3:18 Ég saman safna þeim, sem hryggir eru út af hátíðarsamkomunni, frá þér voru þeir, smán hvílir á þeim.

3:18 I will gather them that sorrow for the solemn assembly, who were of thee; *to whom* the burden upon her was a reproach.

3:19 Sjá, á þeim tíma skal ég eiga erindi við þá, er þig þjáðu. Þá skal ég frelsa hið halta og smala saman því tveistraða, og ég skal gjöra þá fræga og nafnkunna á allri jörðunni.

3:19 Behold, at that time I will deal with all them that afflict thee; and I will save that which is lame, and gather that which was driven away; and I will make them a praise and a name, whose shame hath been in all the earth.

3:20 Á þeim tíma skal ég leiða yður heim, og það á þeim tíma, er ég smala yður saman. Því að ég skal gjöra yður nafnkunna og fræga meðal allra þjóða jarðarinnar, þá er ég sný við högum yðar í augsýn yðar, - segir Drottinn.

3:20 At that time will I bring you in, and at that time will I gather you; for I will make you a name and a praise among all the peoples of the earth, when I bring back your captivity before your eyes, saith Yahwe.

1:1 Á öðru ríkisári Dariusar konungs, hinn fyrsta dag hins sjötta mánaðar, kom orð Drottins fyrir munn Haggai spámanns til Serúbabels Sealtielssonar, landstjóra í Júda, og til Jósúa Jósadakssonar æðsta prests, svo hljóðandi:

1:1 In the second year of Darius the king, in the sixth month, in the first day of the month, came the word of Yahwe by Haggai the prophet unto Zerubbabel the son of Shealtiel, governor of Judah, and to Joshua the son of Jehozadak, the high priest, saying,

1:2 Svo segir Drottinn allsherjar: Þessi lýður segir: "Enn er ekki tími kominn til að endurreisa hús Drottins."

1:2 Thus speaketh Yahwe of hosts, saying, This people say, It is not the time *for us* to come, the time for Yahwe's house to be built.

1:3 Þá kom orð Drottins fyrir munn Haggai spámanns, svo hljóðandi:

1:3 Then came the word of Yahwe by Haggai the prophet, saying,

1:4 Er þá tími fyrir yður að búa í þiljuðum húsum, meðan þetta hús liggur í rústum?

1:4 Is it a time for you yourselves to dwell in your ceiled houses, while this house lieth waste?

1:5 Og nú segir Drottinn allsherjar svo: Takið eftir, hvernig fyrir yður fer!

1:5 Now therefore thus saith Yahwe of hosts: Consider your ways.

1:6 Þér sáid miklu, en safnið litlu, etið, en verðið eigi saddir, drekkið, en fáid eigi nægju yðar, klæðið yður, en verðið þó ekki varmir, og sá sem vinnur fyrir kaupi, vinnur fyrir því í götótta pyngju.

1:6 Ye have sown much, and bring in little; ye eat, but ye have not enough; ye drink, but ye are not filled with drink; ye clothe you, but there is none warm; and he that earneth wages earneth wages *to put it* into a bag with holes.

1:7 Svo segir Drottinn allsherjar: Takið eftir, hvernig fyrir yður fer!

1:7 Thus saith Yahwe of hosts: Consider your ways.

1:8 Farið upp í fjöllin, sakið við og reisið musterið, þá mun ég hafa velþóknum á því og gjöra mig veggamlegan! - segir Drottinn.

1:8 Go up to the mountain, and bring wood, and build the house; and I will take pleasure in it, and I will be glorified, saith Yahwe.

1:9 Þér búist við miklu, en fáid litíð í aðra hönd, og þó þér flytjið það heim, þá blæs ég það burt. Hvers vegna? segir Drottinn allsherjar. Vegna húss míns, af því að það liggur í rústum, meðan sérhver yðar flýtir sér með sítt hús.

1:9 Ye looked for much, and, lo, it came to little; and when ye brought it home, I did blow upon it. Why? saith Yahwe of hosts. Because of my house that lieth waste, while ye run every man to his own house.

1:10 Fyrir því heldur himinninn uppi yfir yður aftur dögginu og fyrir því heldur jörðin aftur gróðri sínum.

1:10 Therefore for your sake the heavens withhold the dew, and the earth withholdeth its fruit.

1:11 Ég kallaði þurrk yfir landið og yfir fjöllin, yfir kornið, vínberjalöginn og olíuna og yfir það, sem jörðin af sér gefur, yfir menn og skepnur og yfir allan handafla.

1:11 And I called for a drought upon the land, and upon the mountains, and upon the grain, and upon that which the ground bringeth forth, and upon men, and upon cattle, and upon all the labor of the hands.

1:12 Þá hlýddi Serúbabel Sealtielsson og Jósúa Jósadaksson æðsti prestur og allt það, er eftir var orðið lýðsins, röddu Drottins Guðs þeirra og orðum Haggai spámanns, þeim er Drottinn Guð þeirra hafði sent hann með, og lýðurinn óttadist Drottin.

1:12 Then Zerubbabel the son of Shealtiel, and Joshua the son of Jehozadak, the high priest, with all the remnant of the people, obeyed the voice of Yahwe their God, and the words of Haggai the prophet, as Yahwe their God had sent him; and the people did fear before Yahwe.

1:13 Þá sagði Haggai, sendiboði Drottins, við lýðinn, samkvæmt boðskap Drottins: Ég er með yður! - segir Drottinn.

1:13 Then spake Haggai Yahwe's messenger in Yahwe's message unto the people, saying, I am with you, saith Yahwe.

1:14 Og Drottinn vakti hug Serúbabels Sealtielssonar, landstjóra í Júda, og hug Jósúa Jósadakssonar æðsta prests og hug alls þess, er eftir var orðið lýðsins, svo að þeir komu og hófu að byggja hús Drottins allsherjar, Guðs þeirra.

1:14 And Yahwe stirred up the spirit of Zerubbabel the son of Shealtiel, governor of Judah, and the spirit of Joshua the son of Jehozadak, the high priest, and the spirit of all the remnant of the people; and they came and did work on the house of Yahwe of hosts, their God,

1:15 á tuttugasta og fjórða degi hins sjötta mánaðar, á öðru ríkisári Dariusar konungs.

1:15 in the four and twentieth day of the month, in the sixth *month*, in the second year of Darius the king.

2:1 Á tuttugasta og fyrsta degi hins sjöunda mánaðar talaði Drottinn fyrir munn Haggai spámanns á þessa leið:

2:1 In the seventh *month*, in the one and twentieth *day* of the month, came the word of Yahwe by Haggai the prophet, saying,

2:2 Mæl þú til Serúbabels Sealtielssonar, landstjóra í Júda, og til Jósúa Jósadakssonar æðsta prests og til þeirra sem eftir eru af lýðnum, á þessa leið:

2:2 Speak now to Zerubbabel the son of Shealtiel, governor of Judah, and to Joshua the son of Jehozadak, the high priest, and to the remnant of the people, saying,

2:3 Hver er sá af yður eftir orðinn, er séð hefir þetta hús í sinni fyrri vegsemi, og hversu virðist yður það nú? Er það ekki einkisvert í yðar augum?

2:3 Who is left among you that saw this house in its former glory? and how do ye see it now? is it not in your eyes as nothing?

2:4 En ver samt hughraustur, Serúbabel - segir Drottinn - og ver hughraustur, Jósúa Jósadaksson æðsti prestur, og ver hughraustur, allur landslýður - segir Drottinn - og haldið áfram verkinnu, því að ég er með yður - segir Drottinn allsherjar -

2:4 Yet now be strong, O Zerubbabel, saith Yahwe; and be strong, O Joshua, son of Jehozadak, the high priest; and be strong, all ye people of the land, saith Yahwe, and work: for I am with you, saith Yahwe of hosts,

2:5 samkvæmt heiti því, er ég gjörði við yður, þá er þér fóruð af Egyptalandi, og andi minn dvelur meðal yðar. Óttist ekki.

2:5 *according to* the word that I covenanted with you when ye came out of Egypt, and my Spirit abode among you: fear ye not.

2:6 Því að svo segir Drottinn allsherjar: Eftir skamma hríð mun ég hræra himin og jörð, haf og þurrlandi.

2:6 For thus saith Yahwe of hosts: Yet once, it is a little while, and I will shake the heavens, and the earth, and the sea, and the dry land;

2:7 Ég mun hræra allar þjóðir, svo að gersemar allra þjóða skulu hingað koma, og ég mun fylla hús þetta dýrð - segir Drottinn allsherjar.

2:7 and I will shake all nations; and the precious things of all nations shall come; and I will fill this house with glory, saith Yahwe of hosts.

2:8 Mitt er silfrið, mitt er gullið - segir Drottinn allsherjar.

2:8 The silver is mine, and the gold is mine, saith Yahwe of hosts.

2:9 Hin síðari dýrð þessa mustervis mun meiri verða en hin fyrri var - segir Drottinn allsherjar - og ég mun veita heill á þessum stað - segir Drottinn allsherjar.

2:9 The latter glory of this house shall be greater than the former, saith Yahwe of hosts; and in this place will I give peace, saith Yahwe of hosts.

2:10 Á tuttugasta og fjórða degi hins niunda mánaðar, á öðru ríkisári Dariusar, talaði Drottinn fyrir munn Haggai spámanns á þessa leið:

2:10 In the four and twentieth *day* of the ninth *month*, in the second year of Darius, came the word of Yahwe by Haggai the prophet, saying,

2:11 Svo segir Drottinn allsherjar: Leitaðu fræðslu prestanna um þetta:

2:11 Thus saith Yahwe of hosts: Ask now the priests concerning the law, saying,

2:12 "Setjum, að maður beri heilagt kjöt í kyrtilskauti sínu og snerti síðan brauð, einhvern rétt matar, vín, olíu eða eitthvað annað matarkyns með kyrtilskauti sínu, verður það þá heilagt af því?" Prestarnir svöruðu og sögðu: "Nei!"

2:12 If one bear holy flesh in the skirt of his garment, and with his skirt do touch bread, or pottage, or wine, or oil, or any food, shall it become holy? And the priests answered and said, No.

2:13 Þá spurði Haggai: "Ef maður, sem orðinn er óhreinn, af því að hann hefir snortið lík, kemur við eitthvað af þessu,

verður það þá óhreint?" Prestarnir svöruðu og sögðu: "Já, það verður óhreint."

2:13 Then said Haggai, If one that is unclean by reason of a dead body touch any of these, shall it be unclean? And the priests answered and said, It shall be unclean.

2:14 Þá tók Haggai til máls og sagði: "Eins er um þennan lýð og þessa þjóð í mínum augum - segir Drottinn - svo og um allt verk er þeir vinna, og það sem þeir færa mér þar að fórn, það er óhreint.

2:14 Then answered Haggai and said, So is this people, and so is this nation before me, saith Yahwe; and so is every work of their hands; and that which they offer there is unclean.

2:15 Og rennið nú huganum frá þessum degi aftur í tímann, áður en steinn var lagður á stein ofan í musteri Drottins.

2:15 And now, I pray you, consider from this day and backward, before a stone was laid upon a stone in the temple of Yahwe.

2:16 Hvernig leið yður þá? Kæmi maður að kornbing, sem gjöra skyldi tuttugu skeppur, þá urðu þær tíu. Kæmi maður að vinþröng og ætlaði að auka fimmtíu könnur úr þrónni, þá urðu þar ekki nema tuttugu.

2:16 Through all that time, when one came to a heap of twenty *measures*, there were but ten; when one came to the winevat to draw out fifty *vessels*, there were but twenty.

2:17 Ég hefi refsað yður með korndrepi og gulnan og hagli yfir öll handaverk yðar, og þó snúið þér yður ekki til mín! - segir Drottinn.

2:17 I smote you with blasting and with mildew and with hail in all the work of your hands; yet ye *turned* not to me, saith Yahwe.

2:18 Rennið nú huganum frá þessum degi lengra aftur í tímann, frá hinum tuttugasta og fjórða degi hins níunda mánaðar, frá þeim degi er lagður var grundvöllur að musteri Drottins. Rennið huganum yfir.

2:18 Consider, I pray you, from this day and backward, from the four and twentieth day of the ninth *month*, since the day that the foundation of Yahwe's temple was laid, consider it.

2:19 hvort enn sé korn í forðabúrinu og hvort vintrén og fikjutrén og granateplatrén og oliutrén beri ekki enn ávöxt. Frá þessum degi vil ég blessun gefa!" Serúbabel, hinn útvaldi Guðs

2:19 Is the seed yet in the barn? yea, the vine, and the fig-tree, and the pomegranate, and the olive-tree have not brought forth; from this day will I bless you.

2:20 Orð Drottins kom til Haggai annað sinn hinn tuttugasta og fjórða sama mánaðar, svo hljóðandi:

2:20 And the word of Yahwe came the second time unto Haggai in the four and twentieth *day* of the month, saying,

2:21 Mæl til Serúbabels, landstjóra í Júda á þessa leið: Ég mun hræra himin og jörð.

2:21 Speak to Zerubbabel, governor of Judah, saying, I will shake the heavens and the earth;

2:22 Ég kollvarpa veldisstólum konungsríkjanna og eyðilegg vald hinna heiðnu konungsríkja. Ég kollvarpa vögnum og þeim, sem í þeim aka, og hestarnir skulu hníga dauðir og þeir, sem á þeim sitja, hver fyrir annars sverði.

2:22 and I will overthrow the throne of kingdoms; and I will destroy the strength of the kingdoms of the nations; and I will overthrow the chariots, and those that ride in them; and the horses and their riders shall come down, every one by the sword of his brother.

2:23 Á þeim degi - segir Drottinn allsherjar - tek ég þig, Serúbabel Sealtielsson, þjónn minn, og fer með þig eins og innsiglishring, því að þig hefi ég útvalið - segir Drottinn allsherjar.

2:23 In that day, saith Yahwe of hosts, will I take thee, O Zerubbabel, my servant, the son of Shealtiel, saith Yahwe, and will make thee as a signet; for I have chosen thee, saith Yahwe of hosts.

1:1 Á áttunda mánuði annars ríkisárs Dáriusar kom orð Drottins til Sakaríá spámanns Berekíasonar, Iddósonar, svo hljóðandi:

1:1 In the eighth month, in the second year of Darius, came the word of Yahwe unto Zechariah the son of Berechiah, the son of Iddo, the prophet, saying,

1:2 Drottinn var stórreiður feðrum yðar.

1:2 Yahwe was sore displeased with your fathers.

1:3 Seg því við þá: Svo segir Drottinn allsherjar: Snúið yður til mín - segir Drottinn allsherjar - þá mun ég snúa mér til yðar - segir Drottinn allsherjar.

1:3 Therefore say thou unto them, Thus saith Yahwe of hosts: Return unto me, saith Yahwe of hosts, and I will return unto you, saith Yahwe of hosts.

1:4 Verið ekki eins og feður yðar, sem hinir fyrri spámenn áminntu með svofelldum orðum: "Svo segir Drottinn allsherjar: Snúið yður frá yðar vondu breytni og frá yðar vondu verkum!" En þeir hlýddu ekki og gáfu engan gaum að mér - segir Drottinn.

1:4 Be ye not as your fathers, unto whom the former prophets cried, saying, Thus saith Yahwe of hosts, Return ye now from your evil ways, and from your evil doings: but they did not hear, nor hearken unto me, saith Yahwe.

1:5 Feður yðar - hvar eru þeir? Og spámennirnir - geta þeir lifað eilíflega?

1:5 Your fathers, where are they? and the prophets, do they live for ever?

1:6 En orð mín og ályktanir, þau er ég bauð þjónum mínum, spámönnum, að kunnngjöra, hafa þau ekki náð feðrum yðar, svo að þeir sneru við og sögðu: "Eins og Drottinn allsherjar hafði ásett sér að gjöra við oss eftir breytni vorri og verkum vorum, svo hefir hann við oss gjört?"

1:6 But my words and my statutes, which I commanded my servants the prophets, did they not overtake your fathers? and they turned and said, Like as Yahwe of hosts thought to do unto us, according to our

ways, and according to our doings, so hath he dealt with us.

1:7 Á tuttugasta og fjórða degi hins ellefta mánaðar, það er mánaðarins sebat, á öðru ríkisári Dáriusar, kom orð Drottins til Sakaríá spámanns Berekíasonar, Iddósonar, svo hljóðandi:

1:7 Upon the four and twentieth day of the eleventh month, which is the month Shebat, in the second year of Darius, came the word of Yahwe unto Zechariah the son of Berechiah, the son of Iddo, the prophet, saying,

1:8 Ég sá sýn á náttarþeli: mann ríðandi á rauðum hesti, og hafði hann staðnæmst meðal myrtustrjánnar, sem eru í dalverpinu. Að baki honum voru rauðir, jarpir og hvítir hestar.

1:8 I saw in the night, and, behold, a man riding upon a red horse, and he stood among the myrtle-trees that were in the bottom; and behind him there were horses, red, sorrel, and white.

1:9 Og er ég spurði: "Hverjir eru þessir, herra minn?" svaraði engillinn mér, sá er við mig talaði: "Ég skal sýna þér, hverjir þeir eru."

1:9 Then said I, O my lord, what are these? And the angel that talked with me said unto me, I will show thee what these are.

1:10 Þá tók maðurinn, sem staðnæmst hafði meðal myrtustrjánnar, til máls og sagði: "Þessir eru þeir, sem Drottinn hefir sent til þess að fara um jörðina."

1:10 And the man that stood among the myrtle-trees answered and said, These are they whom Yahwe hath sent to walk to and fro through the earth.

1:11 Þá svöruðu þeir engli Drottins, er staðnæmst hafði meðal myrtustrjánnar, og sögðu: "Vér höfum farið um jörðina, og sjá, öll jörðin er í ró og kyrrð."

1:11 And they answered the angel of Yahwe that stood among the myrtle-trees, and said, We have walked to and fro through the earth, and, behold, all the earth sitteth still, and is at rest.

1:12 Þá svaraði engill Drottins og sagði: "Drottinn allsherjar, hversu lengi á því fram að fara, að þú miskunnir þig ekki yfir Jerúsalem og Júdaborgir, er þú hefir nú reiður verið í sjötíu ár?"

1:12 Then the angel of Yahwe answered and said, O Yahwe of hosts, how long wilt thou not have mercy on Jerusalem and on the cities of Judah, against which thou hast had indignation these threescore and ten years?

1:13 Þá svaraði Drottinn englinum, er við mig talaði, blíðum orðum og huggunarrikum.

1:13 And Yahwe answered the angel that talked with me with good words, *even* comfortable words.

1:14 og engillinn sem við mig talaði, sagði við mig: "Kunnngjör og seg: Svo segir Drottinn allsherjar: Ég brenn af mikilli vandlæting vegna Jerúsalem og Sionar

1:14 So the angel that talked with me said unto me, Cry thou, saying, Thus saith Yahwe of hosts: I am jealous for Jerusalem and for Zion with a great jealousy.

1:15 og ég er stórreiður hinum andvaralausum heiðingjum, sem juku á bölið. Þá er ég var lítið eitt reiður.

1:15 And I am very sore displeased with the nations that are at ease; for I was but a little displeased, and they helped forward the affliction.

1:16 Fyrir því segir Drottinn svo: Ég sný mér aftur að Jerúsalem með miskunnsemi. Hús mitt skal verða endurreist í henni - segir Drottinn allsherjar - og málvaður skal þaninn verða yfir Jerúsalem.

1:16 Therefore thus saith Yahwe: I am returned to Jerusalem with mercies; my house shall be built in it, saith Yahwe of hosts, and a line shall be stretched forth over Jerusalem.

1:17 Kunngjör enn fremur og seg: Svo segir Drottinn allsherjar: Enn skulu borgir minar fljóta í gæðum, og enn mun Drottinn hugga Sion og enn útvelja Jerúsalem."

1:17 Cry yet again, saying, Thus saith Yahwe of hosts: My cities shall yet overflow with prosperity; and Yahwe shall yet comfort Zion, and shall yet choose Jerusalem.

1:18 (2:1) Og ég hóf upp augu mín og sá, hvar fjögur horn voru.

1:18 And I lifted up mine eyes, and saw, and behold, four horns.

1:19 (2:2) Þá spurði ég engilinn, sem við mig talaði: "Hvað merkja þessi?" Hann svaraði mér: "Þetta eru hornin, sem tvístrað hafa Júda, Ísrael og Jerúsalem."

1:19 And I said unto the angel that talked with me, What are these? And he answered me, These are the horns which have scattered Judah, Israel, and Jerusalem.

1:20 (2:3) Því næst lét Drottinn mig sjá fjóra smíði.

1:20 And Yahwe showed me four smiths.

1:21 (2:4) og er ég spurði: "Hvað ætla þessir að gjöra?" svaraði hann á þessa leið: "Þetta eru hornin, sem tvístruðu Júda svo, að enginn bar höfuð hátt, en þessir eru komnir til þess að skella þau, til þess að varpa niður hornum þeirra þjóða, er hófu horn gegn Júdalandi til þess að tvístra því."

1:21 Then said I, What come these to do? And he spake, saying, These are the horns which scattered Judah, so that no man did lift up his head; but these are come to terrify them, to cast down the horns of the nations, which lifted up their horn against the land of Judah to scatter it.

2:1 (2:5) Og ég hóf upp augu mín og sá, hvar maður var. Hann hélt á mæliþræði í hendi sér.

1:18 And I lifted up mine eyes, and saw, and behold, four horns.

2:2 (2:6) Þá spurði ég: "Hvert ætlar þú?" Hann svaraði mér: "Að mæla Jerúsalem til þess að sjá, hve löng og hve breið hún er."

1:19 And I said unto the angel that talked with me, What are these? And he answered me, These are the horns which have scattered Judah, Israel, and Jerusalem.

2:3 (2:7) Þá gekk engillinn, er við mig talaði, allt í einu fram, og annar engill gekk fram á móti honum.

1:20 And Yahwe showed me four smiths.

2:4 (2:8) Við hann sagði hann: "Hlaup þú og tala þú svo til þessa unga manns: Jerúsalem skal liggja opin og ógirt sökum þess fjölda manna og skepna, sem í henni verða.

1:21 Then said I, What come these to do? And he spake, saying, These are the horns which scattered Judah, so that no man did lift up his head; but these are come to terrify them, to cast down the horns of the nations, which lifted up their horn against the land of Judah to scatter it.

2:5 (2:9) og ég sjálfur skal vera eins og eldveggur kringum hana - segir Drottinn - og ég skal sýna mig dýrlegan í henni."

2:1 And I lifted up mine eyes, and saw, and behold, a man with a measuring line in his hand.

2:6 (2:10) Upp, upp, flyið úr norðurlandinu - segir Drottinn - því að ég hefi tvístrað yður í allar áttir - segir Drottinn.

2:2 Then said I, Whither goest thou? And he said unto me, To measure Jerusalem, to see what is the breadth thereof, and what is the length thereof.

2:7 (2:11) Upp, forðið yður til Sionar, þér sem búid í Babýlon!

2:3 And, behold, the angel that talked with me went forth, and another angel went out to meet him,

2:8 (2:12) Svo segir Drottinn allsherjar, hinn veggamlegi, sem hefir sent mig til þjóðanna sem rændu yður: Hver sá er snertir yður, snertir augastein minn.

2:4 and said unto him, Run, speak to this young man, saying, Jerusalem shall be inhabited as villages without walls, by reason of the multitude of men and cattle therein.

2:9 (2:13) Því sjá, ég mun veifa hendi minni yfir þeim, og þá skulu þeir verða þrælum sínum að herfangi, og þér skuluð víðurkenna, að Drottinn allsherjar hefir sent mig.

2:5 For I, saith Yahwe, will be unto her a wall of fire round about, and I will be the glory in the midst of her.

2:10 (2:14) Fagna þú og gleð þig, dóttirin Sion! Því sjá, ég kem og vil búa mitt í þér - segir Drottinn.

2:6 Ho, ho, flee from the land of the north, saith Yahwe; for I have spread you abroad as the four winds of the heavens, saith Yahwe.

2:11 (2:15) Á þeim degi munu margar þjóðir ganga Drottni á hönd og verða hans lýður og búa mitt á meðal þín, og þú munt víðurkenna, að Drottinn allsherjar hefir sent mig til þín.

2:7 Ho Zion, escape, thou that dwellest with the daughter of Babylon.

2:12 (2:16) Þá mun Drottinn taka Júda til eignar sem arfleifð sína í hinu heilaga landi og enn útvelja Jerúsalem.

2:8 For thus saith Yahwe of hosts: After glory hath he sent me unto the nations which plundered you; for he that toucheth you toucheth the apple of his eye.

2:13 (2:17) Allt hold veri hljótt fyrir Drottni! Því að hann er risinn upp frá sínum heilaga bústað.

2:9 For, behold, I will shake my hand over them, and they shall be a spoil to those that served them; and ye shall know that Yahwe of hosts hath sent me.

3:1 Því næst lét hann mig sjá Jósúa æðsta prest, þar sem hann stóð frammi fyrir engli Drottins og Satan honum til hægri handar til þess að ákæra hann.

3:1 And he showed me Joshua the high priest standing before the angel of Yahwe, and Satan standing at his right hand to be his adversary.

3:2 En Drottinn mælti til Satans: "Drottinn áviti þig, Satan! Drottinn, sem útvalið hefir Jerúsalem, áviti þig! Er ekki þessi eins og brandur úr báli dreginn?"

3:2 And Yahwe said unto Satan, Yahwe rebuke thee, O Satan; yea, Yahwe that hath chosen Jerusalem rebuke thee: is not this a brand plucked out of the fire?

3:3 Jósúa var í óhreinum klæðum, þar er hann stóð frammi fyrir englinum.

3:3 Now Joshua was clothed with filthy garments, and was standing before the angel.

3:4 Þá tók engillinn til máls og mælti til þeirra, er stóðu frammi fyrir honum: "Færið hann úr hinum óhreinu klæðum!" Síðan sagði hann við hann: "Sjá, ég hefi burt numið misgjörð þína frá þér og lát nú færa þig í skruðklæði."

3:4 And he answered and spake unto those that stood before him, saying, Take the filthy garments from off him. And unto him he said, Behold, I have caused thine iniquity to pass from thee, and I will clothe thee with rich apparel.

3:5 Enn fremur sagði hann: "Látið hreinan ennidúk um höfuð hans!" Þá létu þeir hreinan ennidúk um höfuð hans og færðu hann í klæðin, en engill Drottins stóð hjá.

3:5 And I said, Let them set a clean mitre upon his head. So they set a clean mitre upon his head, and clothed him with garments; and the angel of Yahwe was standing by.

3:6 Og engill Drottins vitnaði fyrir Jósúa og sagði:

3:6 And the angel of Yahwe protested unto Joshua, saying,

3:7 "Svo segir Drottinn allsherjar: Ef þú gengur á minum vegum og varðveitir böðorð mín, þá skalt þú og stjórna húsi mínu og gæta forgarða minna, og ég heimila þér að ganga meðal þessara þjóna minna."

3:7 Thus saith Yahwe of hosts: If thou wilt walk in my ways, and if thou wilt keep my charge, then thou also shalt judge my house, and shalt also keep my courts, and I will give thee a place of access among these that stand by.

3:8 Heyr, Jósúa æðsti prestur, þú og félagar þínir, sem sitja frammi fyrir þér, eru fyrirbóðar þess, að ég lát þjón minn Kvist koma.

3:8 Hear now, O Joshua the high priest, thou and thy fellows that sit before thee; for they

are men that are a sign: for, behold, I will bring forth my servant the Branch.

3:9 Því sjá, steinninn, sem ég hefi lagt frammi fyrir Jósúa - sjö augu á einum steini - sjá, ég gref á hann letur hans - segir Drottinn allsherjar - og tek burt á einum degi misgjörð þessa lands.

3:9 For, behold, the stone that I have set before Joshua; upon one stone are seven eyes: behold, I will engrave the graving thereof, saith Yahwe of hosts, and I will remove the iniquity of that land in one day.

3:10 Á þeim degi - segir Drottinn allsherjar - munuð þér bjóða hver öðrum inn undir vintré og fíkjutré.

3:10 In that day, saith Yahwe of hosts, shall ye invite every man his neighbor under the vine and under the fig-tree.

4:1 Þá vakti engillinn, er við mig talaði, mig aftur, eins og þegar maður er vakinn af svefni.

4:1 And the angel that talked with me came again, and waked me, as a man that is wakened out of his sleep.

4:2 og sagði við mig: "Hvað sér þú?" Ég svaraði: "Ég sé ljóastíku, og er öll af gulli. Ofan á henni er oliuskál og á henni eru sjö lampar og sjö pípur fyrir lampana.

4:2 And he said unto me, What seest thou? And I said, I have seen, and, behold, a candlestick all of gold, with its bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes to each of the lamps, which are upon the top thereof;

4:3 Og hjá ljóastíkunni standa tvö oliutré, annað hægra megin við oliuskálina, hitt vinstra megin."

4:3 and two olive-trees by it, one upon the right side of the bowl, and the other upon the left side thereof.

4:4 Þá tók ég til máls og sagði við engilinn, sem við mig talaði: "Hvað merkir þetta, herra minn?"

4:4 And I answered and spake to the angel that talked with me, saying, What are these, my lord?

4:5 Og engillinn, sem við mig talaði, svaraði og sagði við mig: "Veistu ekki, hvað þetta merkir?" Ég svaraði: "Nei, herra minn!"

4:5 Then the angel that talked with me answered and said unto me, Knowest thou not what these are? And I said, No, my lord.

4:6 Þá tók hann til máls og sagði við mig: "Þetta eru orð Drottins til Serúbabels: Ekki með valdi né krafti, heldur fyrir anda minn! - segir Drottinn allsherjar.

4:6 Then he answered and spake unto me, saying, This is the word of Yahwe unto Zerubbabel, saying, Not by might, nor by power, but by my Spirit, saith Yahwe of hosts.

4:7 Hver ert þú, stóra fjall? Fyrir Serúbabel skalt þú verða að sléttu. Og hann mun færa út hornsteininn, og þá munu kveða við fagnaðaróp: Dýrlegur, dýrlegur er hann!"

4:7 Who art thou, O great mountain? before Zerubbabel *thou shalt become* a plain; and he shall bring forth the top stone with shoutings of Grace, grace, unto it.

4:8 Og orð Drottins kom til min, svo hljóðandi:

4:8 Moreover the word of Yahwe came unto me, saying,

4:9 Hendur Serúbabels hafa lagt grundvöll þessa húss, hendur hans munu og fullgjöra það. Og þá skaltu viðurkenna, að Drottinn allsherjar hefir sent mig til yðar.

4:9 The hands of Zerubbabel have laid the foundation of this house; his hands shall also finish it; and thou shalt know that Yahwe of hosts hath sent me unto you.

4:10 Því að allir þeir, sem litilsvirða þessa líðu byrjun, munu horfa fagnandi á hljóðið í hendi Serúbabels. Þessir sjö lampar eru augu Drottins, sem lita yfir gjörvalla jörðina.

4:10 For who hath despised the day of small things? for these seven shall rejoice, and shall see the plummet in the hand of Zerubbabel; *these are* the eyes of Yahwe, which run to and fro through the whole earth.

4:11 Þá tók ég til máls og sagði við hann: "Hvað merkja þessi tvö oliutré, hægra og vinstra megin ljóastíkunna?"

4:11 Then answered I, and said unto him, What are these two olive-trees upon the right side of the candlestick and upon the left side thereof?

4:12 Og ég tók annað sinn til máls og sagði við hann: "Hvað merkja þær tvær oliuvíðargreinar, sem eru við hliðina á þeim tveimur gullpípum, sem láta olíufolliu streyma út úr sér?"

4:12 And I answered the second time, and said unto him, What are these two olive-branches, which are beside the two golden spouts, that empty the golden *oil* out of themselves?

4:13 Þá sagði hann við mig: "Veistu ekki, hvað þær merkja?" Ég svaraði: "Nei, herra minn!"

4:13 And he answered me and said, Knowest thou not what these are? And I said, No, my lord.

4:14 Þá sagði hann: "Það eru þeir tveir smurðu, er standa frammi fyrir Drottni gjörvallrar jarðarinnar."

4:14 Then said he, These are the two anointed ones, that stand by the Lord of the whole earth.

5:1 Ég hóf aftur upp augu mín og sá bókröllu, sem var á flugi.

5:1 Then again I lifted up mine eyes, and saw, and, behold, a flying roll.

5:2 Þá sagði hann við mig: "Hvað sér þú?" Ég svaraði: "Ég sé bókröllu á flugi, tuttugu álna langa og tíu álna breiða."

5:2 And he said unto me, What seest thou? And I answered, I see a flying roll; the length thereof is twenty cubits, and the breadth thereof ten cubits.

5:3 Þá sagði hann við mig: "Þetta er bölvunin, sem út gengur yfir gjörvallt landið, því að sérhverjum sem stelur, verður samkvæmt henni sópað héðan, og sérhverjum sem meinsæri fremur, verður samkvæmt henni sópað héðan."

5:3 Then said he unto me, This is the curse that goeth forth over the face of the whole land: for every one that stealeth shall

be cut off on the one side according to it; and every one that sweareth shall be cut off on the other side according to it.

5:4 Ég hefi látið hana út ganga - segir Drottinn allsherjar - til þess að hún komi inn í hús þjófsins og inn í hús þess, sem meinsæri fremur við nafn mitt, og staðnæmist inni í húsi hans og eyði því bæði að viðum og veggjum.

5:4 I will cause it to go forth, saith Yahwe of hosts, and it shall enter into the house of the thief, and into the house of him that sweareth falsely by my name; and it shall abide in the midst of his house, and shall consume it with the timber thereof and the stones thereof.

5:5 Þessu næst gekk fram engillinn, er við mig talaði, og sagði við mig: "Hef upp augu þín og sjá, hvað þar kemur fram!"

5:5 Then the angel that talked with me went forth, and said unto me, Lift up now thine eyes, and see what is this that goeth forth.

5:6 Ég sagði: "Hvað er þetta?" Þá sagði hann: "Þetta er efan, sem kemur í ljós." Þá sagði hann: "Þetta er misgjörð þeirra í öllu landinu."

5:6 And I said, What is it? And he said, This is the ephah that goeth forth. He said moreover, This is their appearance in all the land

5:7 Þá lyftist allt í einu upp kringlótt blýlok, og sat þar kona ein niðri í efunni.

5:7 (and, behold, there was lifted up a talent of lead); and this is a woman sitting in the midst of the ephah.

5:8 Þá sagði hann: "Þetta er Vonskan!" - kastaði henni ofan í efuna og kastaði blýlokinu ofan yfir opið.

5:8 And he said, This is Wickedness: and he cast her down into the midst of the ephah; and he cast the weight of lead upon the mouth thereof.

5:9 Síðan hóf ég upp augu mín og sá allt í einu tvær konur koma fram, og stóð vindur undir vængi þeim - því að þær höfðu vængi sem storksvængi - og hófu þær efuna upp milli jarðar og himins.

5:9 Then lifted I up mine eyes, and saw, and, behold, there came forth two women, and the wind was in their wings; now they had wings like the wings of a stork; and they lifted up the ephah between earth and heaven.

5:10 Þá sagði ég við engilinn, sem við mig talaði: "Hvert fara þær með efuna?"

5:10 Then said I to the angel that talked with me, Whither do these bear the ephah?

5:11 Hann svaraði mér: "Þær ætla að reisa henni hús í Sínearlandi, og þegar það er búið, þá setja þær hana þar á sinn stað."

5:11 And he said unto me, To build her a house in the land of Shinar: and when it is prepared, she shall be set there in her own place.

6:1 Ég hóf aftur upp augu mín og sá, hvar fjórir vagnar komu út á milli tveggja fjalla, en fjöllin voru eirfjöll.

6:1 And again I lifted up mine eyes, and saw, and, behold, there came four chariots out from between two mountains; and the mountains were mountains of brass.

6:2 Fyrir fyrsta vagninum voru rauðir hestar, fyrir öðrum vagninum svartir hestar.

6:2 In the first chariot were red horses; and in the second chariot black horses;

6:3 fyrir þriðja vagninum voru hvítir hestar og fyrir fjórða vagninum rauðskjöttir hestar.

6:3 and in the third chariot white horses; and in the fourth chariot grizzled strong horses.

6:4 Þá tók ég til máls og sagði við engilinn, er við mig talaði: "Hvað merkir þetta, herra minn?"

6:4 Then I answered and said unto the angel that talked with me, What are these, my lord?

6:5 Engillinn svaraði og sagði við mig: "Þetta eru þeir fjórir vindar himinsins. Þeir hafa gengið fyrir Drottin gjörvallrar jarðarinnar og eru nú að fara af stað.

6:5 And the angel answered and said unto me, These are the four winds of heaven, which go forth from standing before the Lord of all the earth.

6:6 Vagninn með svörtu hestunum fyrir var að fara til landsins norður frá, og hinir hvítu fóru á eftir þeim, en hinir skjöttu fóru til landsins suður frá."

6:6 *The chariot* wherein are the black horses goeth forth toward the north country; and the white went forth after them; and the grizzled went forth toward the south country.

6:7 Og hinir rauðu fóru út, og með því að þeir voru ráðnir í að halda af stað til þess að fara um jörðina, sagði hann: "Farið! Farið um jörðina!" Og þeir fóru um jörðina.

6:7 And the strong went forth, and sought to go that they might walk to and fro through the earth: and he said, Get you hence, walk to and fro through the earth. So they walked to and fro through the earth.

6:8 Þá kallaði hann á mig og sagði við mig: "Sjá, þeir sem fara til landsins norður frá, svara reidi minni við landið norður frá."

6:8 Then cried he to me, and spake unto me, saying, Behold, they that go toward the north country have quieted my spirit in the north country.

6:9 Orð Drottins kom til mín, svo hljóðandi:

6:9 And the word of Yahwe came unto me, saying,

6:10 Tak þú við gjöfum hinna herleiddu af hendi Heldai, Tobía og Jedaja, og far þú sjálfur þann sama dag og gakk þú inn í hús Jósía Sefaníasonar, en þangað eru þeir komnir frá Babelón.

6:10 Take of them of the captivity, even of Heldai, of Tobijah, and of Jedaijah; and come thou the same day, and go into the house of Josiah the son of Zephaniah, whither they are come from Babylon;

6:11 Þar skalt þú taka silfur og gull og búa til kórónu og setja á höfuð Jósúa Jósadakssonar æðsta prests.

6:11 yea, take of them silver and gold, and make crowns, and set them upon the head of Joshua the son of Jehozadak, the high priest;

6:12 Og þú skalt mæla þannig til hans: Svo segir Drottinn allsherjar: Sjá, maður heitir Kvistur. Af hans rótum mun spretta, og hann mun byggja musteri Drottins.

6:12 and speak unto him, saying, Thus speaketh Yahwe of hosts, saying, Behold, the man whose name is the Branch: and he shall grow up out of his place; and he shall build the temple of Yahwe;

6:13 Hann er sá sem byggja mun musteri Drottins, og hann mun tign hljóta, svo að hann mun sitja og drottna í háseti sínu, og prestur mun vera honum til hægri handar, og friðarþel mun vera milli þeirra beggia.

6:13 even he shall build the temple of Yahwe; and he shall bear the glory, and shall sit and rule upon his throne; and he shall be a priest upon his throne; and the counsel of peace shall be between them both.

6:14 En kórónan skal vera þeim Helem, Tobía, Jedaja og Hen Sefaníasyni til minningar í musteri Drottins.

6:14 And the crowns shall be to Helem, and to Tobijah, and to Jedaijah, and to Hen the son of Zephaniah, for a memorial in the temple of Yahwe.

6:15 Og þeir sem búa í fjarlægð, munu koma til að byggja musteri Drottins. Og þá munuð þér viðurkenna, að Drottinn allsherjar hefir sent mig til yðar. Ef þér hlýðið röddu Drottins, Guðs yðar, þá mun þetta verða.

6:15 And they that are far off shall come and build in the temple of Yahwe; and ye shall know that Yahwe of hosts hath sent me unto you. And *this* shall come to pass, if ye will diligently obey the voice of Yahwe your God.

7:1 Á fjórða ríkisári Dariusar konungs kom orð Drottins til Sakaría. Á fjórða degi hins níunda mánaðar, í kislevmánuði,

7:1 And it came to pass in the fourth year of king Darius, that the word of Yahwe came unto Zechariah in the fourth *day* of the ninth month, even in Chislev.

7:2 sendu Betel Sareser og Regem Melek og menn hans sendimenn til þess að bliðka Drottin.

7:2 Now *they* of Beth-el had sent Sharezer and Regem-melech, and their men, to entreat the favor of Yahwe,

7:3 Þeir lögðu svolátandi fyrirsögn fyrir prestana, sem þjónuðu í húsi Drottins allsherjar, og fyrir spámennina: "Á ég að gráta og fasta í fimmta mánuðinum, eins og ég hef gjört nú í mörg undanfarin ár?"

7:3 and to speak unto the priests of the house of Yahwe of hosts, and to the prophets, saying, Should I weep in the fifth month, separating myself, as I have done these so many years?

7:4 Þá kom orð Drottins allsherjar til mín, svo hljóðandi:

7:4 Then came the word of Yahwe of hosts unto me, saying,

7:5 Tala þú til alls landslýðsins og til prestanna á þessa leið: Þar sem þér hafið fastað og kveinað í fimmta og sjöunda mánuðinum nú í sjöttu ár, hvort var það þá mín vegna, að þér föstuðu?

7:5 Speak unto all the people of the land, and to the priests, saying, When ye fasted and mourned in the fifth and in the seventh *month*, even these seventy years, did ye at all fast unto me, even to me?

7:6 Og er þér etið og drekkið, eruð það þá ekki þér, sem etið, og eruð það ekki þér, sem drekkið?

7:6 And when ye eat, and when ye drink, do not ye eat for yourselves, and drink for yourselves?

7:7 Eru þetta ekki þau orð, er Drottinn lét kunngjöra fyrir munn hinna fyrri spámanna, þá er Jerúsalem var byggð og naut friðar, ásamt borgunum umhverfis hana, og þá er Suðurlandið og sléttlendið voru byggð?

7:7 *Should* ye not *hear* the words which Yahwe cried by the former prophets, when Jerusalem was inhabited and in prosperity, and the cities thereof round about her, and the South and the lowland were inhabited?

7:8 Þá kom orð Drottins til Sakaría, svo hljóðandi:

7:8 And the word of Yahwe came unto Zechariah, saying,

7:9 Svo segir Drottinn allsherjar: Dæmið rétta dóma og auðsýnið hver öðrum kærleika og miskunnsemi.

7:9 Thus hath Yahwe of hosts spoken, saying, Execute true judgment, and show kindness and compassion every man to his brother;

7:10 Veitið ekki ágang ekkjum og munaðarleysingjum, útlendingum né fátækum mönnum, og enginn yðar hugsi öðrum illt í hjarta sínu.

7:10 and oppress not the widow, nor the fatherless, the sojourner, nor the poor; and let none of you devise evil against his brother in your heart.

7:11 En þeir vildu ekki gefa því gaum og þverskölluðust. Þeir gjörðu eyru sín dauð, til þess að þeir skyldu ekki heyra.

7:11 But they refused to hearken, and pulled away the shoulder, and stopped their ears, that they might not hear.

7:12 og þeir gjörðu hjörtu sín að demanti, til þess að þeir skyldu ekki heyra fræðsluna og orðin, sem Drottinn allsherjar sendi fyrir anda sinn, fyrir munn hinna fyrri spámanna, og það kom mikil reidi frá Drottni allsherjar.

7:12 Yea, they made their hearts as an adamant stone, lest they should hear the law, and the words which Yahwe of hosts had sent by his Spirit by the former prophets: therefore there came great wrath from Yahwe of hosts.

7:13 Og eins og hann kallaði, en þeir heyrðu ekki, svo skulu þeir nú - sagði Drottinn allsherjar - kalla, en ég ekki heyra.

7:13 And it is come to pass that, as he cried, and they would not hear, so they shall cry, and I will not hear, said Yahwe of hosts;

7:14 Og ég feyki þeim burt meðal allra þjóða, er þeir eigi hafa þekkt, og landið skal verða að auðn, þá er þeir eru burt farnir, svo að enginn fer þar um á leið fram eða aftur. Þannig gjörðu þeir unaðslegt land að auðn.

7:14 but I will scatter them with a whirlwind among all the nations which they have not known. Thus the land was desolate after them, so that no man passed through nor returned: for they laid the pleasant land desolate.

8:1 Orð Drottins allsherjar kom til mín, svo hljóðandi:

8:1 And the word of Yahwe of hosts came to me, saying,

8:2 Svo segir Drottinn allsherjar: Ég er gagntekinn af vandlætisfullri elsku til Sionar og er upptendraður af mikilli reiði hennar vegna.

8:2 Thus saith Yahwe of hosts: I am jealous for Zion with great jealousy, and I am jealous for her with great wrath.

8:3 Svo segir Drottinn: Ég er á afturleið til Sionar og mun taka mér bólfestu í Jerúsalem miðri. Og Jerúsalem mun nefnd verða borgin trúfasta og fjall Drottins allsherjar fjallið helga.

8:3 Thus saith Yahwe: I am returned unto Zion, and will dwell in the midst of Jerusalem: and Jerusalem shall be called The city of truth; and the mountain of Yahwe of hosts, The holy mountain.

8:4 Svo segir Drottinn allsherjar: Enn munu gamlir menn og gamlar konur sitja á torgum Jerúsalem og hvert þeirra hafa staf í hendi sér fyrir elli sakir.

8:4 Thus saith Yahwe of hosts: There shall yet old men and old women dwell in the streets of Jerusalem, every man with his staff in his hand for very age.

8:5 Og torg borgarinnar munu full vera af drengjum og stúlkum, sem leika sér þar á torgunum.

8:5 And the streets of the city shall be full of boys and girls playing in the streets thereof.

8:6 Svo segir Drottinn allsherjar: Þótt það sé furðuverk í augum þeirra, sem eftir verða af þessum lýð á þeim dögum, hvort mun það og vera furðuverk í minum augum? - segir Drottinn allsherjar.

8:6 Thus saith Yahwe of hosts: If it be marvellous in the eyes of the remnant of this people in those days, should it also be marvellous in mine eyes? saith Yahwe of hosts.

8:7 Svo segir Drottinn allsherjar: Sjá, ég mun frelsa lýð minn úr landi sólarupprásarinnar og úr landi sólsetursins.

8:7 Thus saith Yahwe of hosts: Behold, I will save my people from the east country, and from the west country;

8:8 og ég mun flytja þá heim og þeir skulu búa í Jerúsalem miðri, og þeir skulu vera minn lýður og ég skal vera þeirra Guð í trúfesti og réttlæti.

8:8 and I will bring them, and they shall dwell in the midst of Jerusalem; and they shall be my people, and I will be their God, in truth and in righteousness.

8:9 Svo segir Drottinn allsherjar: Verið hughraustir, þér sem á þessum dögum heyrið þessi orð af munni spámannanna, sem uppi voru, er undirstöðusteinninn var lagður til þess

að endurreisa hús Drottins allsherjar, musterið.

8:9 Thus saith Yahwe of hosts: Let your hands be strong, ye that hear in these days these words from the mouth of the prophets that were in the day that the foundation of the house of Yahwe of hosts was laid, even the temple, that it might be built.

8:10 Því að fyrir þann tíma varð enginn arður af erfiði mannanna og enginn arður af vinnu skepnanna, og enginn var óhultur fyrir óvinum, hvort heldur hann gekk út eða kom heim, og ég hleypti öllum mönnum upp, hverjum á móti öðrum.

8:10 For before those days there was no hire for man, nor any hire for beast; neither was there any peace to him that went out or came in, because of the adversary: for I set all men every one against his neighbor.

8:11 En nú stend ég öðruvísi gagnvart leifum þessa lýðs en í fyrri daga - segir Drottinn allsherjar -

8:11 But now I will not be unto the remnant of this people as in the former days, saith Yahwe of hosts.

8:12 Því að sáðkorn þeirra verða ósködduð. Vintréð ber sinn ávöxt, og jörðin ber sinn gróða. Himinninn veitir dökk sina, og ég lét leifar þessa lýðs taka allt þetta til eignar.

8:12 For there shall be the seed of peace; the vine shall give its fruit, and the ground shall give its increase, and the heavens shall give their dew; and I will cause the remnant of this people to inherit all these things.

8:13 Og eins og þér, Júda hús og Ísraels hús, hafið verið hafðir að formæling meðal þjóðanna, eins vil ég nú svo hjálpa yður, að þér verðið hafðir að blessunaróskum. Öttist ekki, verið hughraustir.

8:13 And it shall come to pass that, as ye were a curse among the nations, O house of Judah and house of Israel, so will I save you, and ye shall be a blessing. Fear not, but let your hands be strong.

8:14 Því að svo segir Drottinn allsherjar: Eins og ég ásetti mér að gjöra yður illt, þá er feður yðar reittu mig til reiði - segir Drottinn allsherjar - og lét mig ekki iðra þess.

8:14 For thus saith Yahwe of hosts: As I thought to do evil unto you, when your fathers provoked me to wrath, saith Yahwe of hosts, and I repented not;

8:15 eins hefi ég nú aftur ásett mér á þessum dögum að gjöra vel við Jerúsalem og Júda hús. Öttist ekki!

8:15 so again have I thought in these days to do good unto Jerusalem and to the house of Judah: fear ye not.

8:16 Þetta er það sem yður ber að gjöra: Talið sannleika hver við annan og dæmið ráðvandlega og eftir óskertum rétti í hlíðum yðar.

8:16 These are the things that ye shall do: speak ye every man the truth with his neighbor; execute the judgment of truth and peace in your gates;

8:17 Enginn yðar hugsi öðrum illt í hjarta sinnu og hafið ekki mætur á lygasvöldögum. Því að allt slíkt hata ég - segir Drottinn.

8:17 and let none of you devise evil in your hearts against his neighbor; and love no false oath: for all these are things that I hate, saith Yahwe.

8:18 Orð Drottins allsherjar kom til mín, svo hljóðandi:

8:18 And the word of Yahwe of hosts came unto me, saying,

8:19 Svo segir Drottinn allsherjar: Fastan í hinum fjórða mánuði, fastan í hinum fimmta mánuði, fastan í hinum sjöunda mánuði og fastan í hinum tíunda mánuði mun verða Júda húsi til fagnadar og gleði og að unaðslegum hátíðardögum. En elskið sannleik og frið.

8:19 Thus saith Yahwe of hosts: The fast of the fourth month, and the fast of the fifth, and the fast of the seventh, and the fast of the tenth, shall be to the house of Judah joy and gladness, and cheerful feasts; therefore love truth and peace.

8:20 Svo segir Drottinn allsherjar: Enn munu koma heilar þjóðir og íbúar margra borga.

8:20 Thus saith Yahwe of hosts: *It shall yet come to pass*, that there shall come peoples, and the inhabitants of many cities;

8:21 Íbúar einnar borgar munu fara til annarrar og segja: "Vér skulum fara til þess að bliðka Drottín og til þess að leita Drottins allsherjar! Ég fer líka!"

8:21 and the inhabitants of one city shall go to another, saying, Let us go speedily to entreat the favor of Yahwe, and to seek Yahwe of hosts: I will go also.

8:22 Og þannig munu fjölmennir þjóðflokkar og völdugar þjóðir koma til þess að leita Drottins allsherjar í Jerúsalem og til þess að bliðka Drottín.

8:22 Yea, many peoples and strong nations shall come to seek Yahwe of hosts in Jerusalem, and to entreat the favor of Yahwe.

8:23 Svo segir Drottinn allsherjar: Á þeim dögum munu tíu menn af þjóðum ýmissa tungna taka í kyrtilskaut eins Gyðings og segja: "Vér viljum fara með yður, því að vér höfum heyrt, að Guð sé með yður."

8:23 Thus saith Yahwe of hosts: In those days *it shall come to pass*, that ten men shall take hold, out of all the languages of the nations, they shall take hold of the skirt of him that is a Jew, saying, We will go with you, for we have heard that God is with you.

9:1 Spádómur. Orð Drottins beinist gegn Hadraklandi og það kemur niður í Damaskus, því að Drottinn hefir gætur á mönnunum og á öllum ættkvíslum Ísraels.

9:1 The burden of the word of Yahwe upon the land of Hadrach, and Damascus *shall be* its resting-place (for the eye of man and of all the tribes of Israel is toward Yahwe);

9:2 Sömulciðis í Hamat, sem þar liggur hjá, í Týrus og Sídon, því að þær eru vittrar mjög.

9:2 and Hamath, also, which bordereth thereon; Tyre and Sidon, because they are very wise.

9:3 Týrus reisti sér vígi og hrúgadi saman sílfri eins og mold og skiragulli eins og saur á strætum.

9:3 And Tyre did build herself a stronghold, and heaped up silver as the dust, and fine gold as the mire of the streets.

9:4 **Sjá, Drottinn skal gjöra hana að öreiga og steypa varnarvirki hennar í sjóinn, og sjálf mun hún eydd verða af eldi.**

9:4 Behold, the Lord will dispossess her, and he will smite her power in the sea; and she shall be devoured with fire.

9:5 **Askalon skal sjá það og hræðast, og Gasa engjast sundur og saman. Sömulciðis Ekron, því að von hennar er orðin til skammar. Konungurinn mun hverfa frá Gasa, og Askalon mun verða óbyggð.**

9:5 Ashkelon shall see it, and fear; Gaza also, and shall be sore pained; and Ekron, for her expectation shall be put to shame; and the king shall perish from Gaza, and Ashkelon shall not be inhabited.

9:6 **og skríll mun búa í Asdód. Ég gjöri enda á ofdrambi Filista.**

9:6 And a bastard shall dwell in Ashdod, and I will cut off the pride of the Philistines.

9:7 **og ég tek blóðið burt úr munni þeirra og víðurstyggðirnar undan tönnum þeirra. Þá munu þeir sem eftir verða, tilheyra Guði vorum, þeir munu verða eins og ætthöfðingjar í Júda og Ekronmenn eins og Jebúsítar.**

9:7 And I will take away his blood out of his mouth, and his abominations from between his teeth; and he also shall be a remnant for our God; and he shall be as a chieftain in Judah, and Ekron as a Jebusite.

9:8 **Ég sest kringum hús mitt sem varðlið gegn þeim, sem um fara og aftur snúa. Enginn kúgari skal frammar vaða yfir þá, því að nú hefi ég séð með eigin augum.**

9:8 And I will encamp about my house against the army, that none pass through or return; and no oppressor shall pass through them any more: for now have I seen with mine eyes.

9:9 **Fagna þú mjög, dóttirín Sion, lát gleðilátum, dóttirín Jerúsalem! Sjá, konungur þinn kemur til þín. Réttlátur er hann og sigursæll, litillátur og riður asna, ungum ösnufola.**

9:9 Rejoice greatly, O daughter of Zion; shout, O daughter of Jerusalem: behold, thy king cometh unto thee; he is just, and having salvation; lowly, and riding upon an ass, even upon a colt the foal of an ass.

9:10 **Hann útrýmir hervögnum úr Efraím og vighestum úr Jerúsalem. Öllum herbogum mun og útrýmt verða, og hann mun veita þjóðunum frið með úrskurðum sínum. Veldi hans mun ná frá hafi til hafs og frá Fljótinu til endimarka jarðarinnar.**

9:10 And I will cut off the chariot from Ephraim, and the horse from Jerusalem; and the battle bow shall be cut off; and he shall speak peace unto the nations: and his dominion shall be from sea to sea, and from the River to the ends of the earth.

9:11 **Vegna blóðs sáttmála þíns læt ég bandingja þína lausa úr hinni vatnslausu gryfju.**

9:11 As for thee also, because of the blood of thy covenant I have set free thy prisoners from the pit wherein is no water.

9:12 **Snúið aftur til hins trausta vigisins, þér bandingjar, sem væntið lausnar. Einnig í dag er gjört heyrinkunnugt: Ég endurgeld þér tvöfalt.**

9:12 Turn you to the stronghold, ye prisoners of hope: even to-day do I declare that I will render double unto thee.

9:13 **Ég hefi bent Júda eins og boga, fyllt Efraim eins og örvamali, og ég vek sonu þína, Sion, í móti sonum Javans og gjöri þig eins og sverð í hendi kappa.**

9:13 For I have bent Judah for me, I have filled the bow with Ephraim; and I will stir up thy sons, O Zion, against thy sons, O Greece, and will make thee as the sword of a mighty man.

9:14 **Drottinn mun birtast uppi yfir þeim og örvar hans út fara sem eldingar. Drottinn Guð mun þeyta lúðurinn og ganga fram í sunnanstormunum.**

9:14 And Yahwe shall be seen over them; and his arrow shall go forth as the lightning; and the Lord Yahwe will blow the trumpet, and will go with whirlwinds of the south.

9:15 **Drottinn allsherjar mun halda hlífiskildi yfir þeim, og þeir munu sigra þá og fótum tröða slöngvusteinana. Og þeir munu drekka og reika sem vindrukknir og verða fullir eins og fórnarskálar, dreyrstokknir sem altarishorn.**

9:15 Yahwe of hosts will defend them; and they shall devour, and shall tread down the sling-stones; and they shall drink, and make a noise as through wine; and they shall be filled like bowls, like the corners of the altar.

9:16 **Drottinn Guð þeirra mun veita þeim sigur á þeim degi sem hjörð síns lýðs, því að þeir eru gimsteinar í höfuðdjásni, sem gnæfa glitrandi á landi sínu.**

9:16 And Yahwe their God will save them in that day as the flock of his people; for *they shall be* as the stones of a crown, lifted on high over his land.

9:17 **Já, hversu mikil eru gæði þess og hversu dýrleg feðurð þess! Korn lætur æskumenn upp renna og vinberjalögur meyjjar.**

9:17 For how great is his goodness, and how great is his beauty! grain shall make the young men flourish, and new wine the virgins.

10:1 **Biðjið Drottín um regn. Hann veitir vorregn og haustregn á réttum tíma. Helliskúrir og steypiregn gefur hann þeim, hverri jurt vallarins.**

10:1 Ask ye of Yahwe rain in the time of the latter rain, *even of* Yahwe that maketh lightnings; and he will give them showers of rain, to every one grass in the field.

10:2 **Húsgoðin veittu fánýt svör, og spásagnamennirnir sáu falssýnir. Þeir kunngjöra aðeins hegómlega drauma og veita einskisverða huggun. Fyrir því héldu þeir áfram eins og hjörð, eru nú nauðulega staddir, af því að enginn er hriðirinn.**

10:2 For the teraphim have spoken vanity, and the diviners have seen a lie; and

they have told false dreams, they comfort in vain: therefore they go their way like sheep, they are afflicted, because there is no shepherd.

10:3 **Gegn hirðunum er reiði mín upptendruð og forustusauðanna skal ég vítja. Því að Drottinn allsherjar hefir lítið til hjárðar sinnar. Júda húss, og gjört þá að skrauthesti sínum í stríðinu.**

10:3 Mine anger is kindled against the shepherds, and I will punish the he-goats; for Yahwe of hosts hath visited his flock, the house of Judah, and will make them as his goodly horse in the battle.

10:4 **Frá þeim kemur hornsteinninn, frá þeim kemur tjaldhællinn, frá þeim kemur herboginn, frá þeim koma allir saman hershöfðingjarnir.**

10:4 From him shall come forth the corner-stone, from him the nail, from him the battle bow, from him every ruler together.

10:5 **Þeir munu í stríðinu verða eins og hetjur, sem tröða niður saurinn á strætunum, og þeir munu berjast vasklega, því að Drottinn er með þeim, svo að þeir verða til skammar, sem hestunum ríða.**

10:5 And they shall be as mighty men, treading down *their enemies* in the mire of the streets in the battle; and they shall fight, because Yahwe is with them; and the riders on horses shall be confounded.

10:6 **Ég gjöri Júda hús sterkt, og Jósefs húsi veití ég hjálp. Ég leiði þá aftur heim, því að ég aumkast yfir þá, og þeir skulu vera eins og ég hefði aldrei útskúfað þeim. Því að ég er Drottinn, Guð þeirra, og ég vil bænheyra þá.**

10:6 And I will strengthen the house of Judah, and I will save the house of Joseph, and I will bring them back; for I have mercy upon them; and they shall be as though I had not cast them off: for I am Yahwe their God, and I will hear them.

10:7 **Þá munu Efraímsmenn verða eins og hetjur og hjarta þeirra gleðjast eins og af vini. Börn þeirra munu sjá það og gleðjast, hjarta þeirra skal fagna yfir Drottni.**

10:7 And *they of* Ephraim shall be like a mighty man, and their heart shall rejoice as through wine; yea, their children shall see it, and rejoice; their heart shall be glad in Yahwe.

10:8 **Ég vil blístra á þá og safna þeim saman, því að ég hefi leyst þá, og þeir skulu verða eins fjölmennir og þeir forðum voru.**

10:8 I will hiss for them, and gather them; for I have redeemed them; and they shall increase as they have increased.

10:9 **Ég sáði þeim út meðal þjóðanna, en í fjarlægum löndum munu þeir minnast mín og uppala þar börn sín og snúa síðan heim.**

10:9 And I will sow them among the peoples; and they shall remember me in far countries; and they shall live with their children, and shall return.

10:10 **Ég mun leiða þá heim aftur frá Egyptalandi og safna þeim saman frá Assýríu. Ég leiði þá inn í Gileaðland og inn á Líbanon, og skorta mun landrými fyrir þá.**

10:10 I will bring them again also out of the land of Egypt, and gather them out of Assyria; and I will bring them into the land of Gilead and Lebanon; and *place* shall not be found for them.

10:11 Þeir fara yfir Egyptalandshaf, og hann lýstur hið bárótta haf, og allir álar Nillfljótsins þorna. Hroki Assýriu skal niður steypast og veldissprotinn vikja frá Egyptalandi.

10:11 And he will pass through the sea of affliction, and will smite the waves in the sea, and all the depths of the Nile shall dry up; and the pride of Assyria shall be brought down, and the sceptre of Egypt shall depart.

10:12 Ég vil gjöra þá sterka í Drottni, og af hans nafni skulu þeir hrósa sér - segir Drottinn.

10:12 And I will strengthen them in Yahwe; and they shall walk up and down in his name, saith Yahwe.

11:1 Upp lúk dyrum þínum, Líbanon, til þess að eldur geti eytt sedrustrjám þínum.

11:1 Open thy doors, O Lebanon, that the fire may devour thy cedars.

11:2 Kveina þú, kyprestré, yfir því að sedrustréð er fallið. Kveinið þér, Basans eikur, yfir því að hinn þykki skógurinn liggur við velli.

11:2 Wail, O fir-tree, for the cedar is fallen, because the goodly ones are destroyed: wail, O ye oaks of Bashan, for the strong forest is come down.

11:3 Heyr, hversu hirðarnir kveina, af því að þrýði þeirra er eyðilögð. Heyr, hversu ungljónin öskra, af því að vegsemd Jórdanar er eydd.

11:3 A voice of the wailing of the shepherds! for their glory is destroyed: a voice of the roaring of young lions! for the pride of the Jordan is laid waste.

11:4 Svo sagði Drottinn, Guð minn: Hald til haga skurðarsauðunum.

11:4 Thus said Yahwe my God: Feed the flock of slaughter;

11:5 er kaupendur þeirra slátra að ósekju, og seljendur þeirra segja: "Lofaður sé Drottinn, nú er ég orðinn rikur!" og hirðar þeirra vægja þeim ekki.

11:5 whose possessors slay them, and hold themselves not guilty; and they that sell them say, Blessed be Yahwe, for I am rich; and their own shepherds pity them not.

11:6 Því að nú vil ég ekki framar vægja íbúum landsins - segir Drottinn - heldur framsel ég nú sjálfur mennina, hvern í hendur konungi sínum. Þeir munu eyða landið, og ég mun engan frelsa undan valdi þeirra.

11:6 For I will no more pity the inhabitants of the land, saith Yahwe; but, lo, I will deliver the men every one into his neighbor's hand, and into the hand of his king; and they shall smite the land, and out of their hand I will not deliver them.

11:7 Þá hélt ég til haga skurðarsauðunum fyrir fjárkaupmennina, og tók ég mér tvo stafi. Kallaði ég annan þeirra Hylli og hinn Sameining. Gætti ég nú fjarins

11:7 So I fed the flock of slaughter, verily the poor of the flock. And I took unto me two staves; the one I called Beauty, and the other I called Bands; and I fed the flock.

11:8 og afmaði þrjá hirða á einum mánuði. Varð ég leiður á þeim, og þeir höfðu einnig óþétt á mér.

11:8 And I cut off the three shepherds in one month; for my soul was weary of them, and their soul also loathed me.

11:9 Þá sagði ég: "Ég vil ekki gæta yðar. Deyi það sem deyja vill, farist það sem farast vill, og það sem þá verður eftir, etí hvað annað upp."

11:9 Then said I, I will not feed you: that which dieth, let it die; and that which is to be cut off, let it be cut off; and let them that are left eat every one the flesh of another.

11:10 Síðan tók ég staf minn Hylli og braut í sundur til þess að bregða þeim sáttmála, sem ég hafði gjört við allar þjóðir.

11:10 And I took my staff Beauty, and cut it asunder, that I might break my covenant which I had made with all the peoples.

11:11 En er honum var brugðið á þeim degi, þá könnuðust fjárkaupmennirnir við, þeir er gáfu mér gaum, að þetta var orð Drottins.

11:11 And it was broken in that day; and thus the poor of the flock that gave heed unto me knew that it was the word of Yahwe.

11:12 Þá sagði ég við þá: "Ef yður þóknast, þá greiðið mér kaup mitt, en að öðrum kosti látið það vera!" Þá vögu þeir mér þrjátíu síkla silfurs í kaup mitt.

11:12 And I said unto them, If ye think good, give me my hire; and if not, forbear. So they weighed for my hire thirty *pieces* of silver.

11:13 En Drottinn sagði við mig: "Kasta þú því til leirkerasmiðsins, hinu dýra verðinu, er þú varst metinn af þeim!" Og ég tók þá þrjátíu síkla silfurs og kastaði þeim til leirkerasmiðsins í musteri Drottins.

11:13 And Yahwe said unto me, Cast it unto the potter, the goodly price that I was prized at by them. And I took the thirty *pieces* of silver, and cast them unto the potter, in the house of Yahwe.

11:14 Síðan braut ég sundur hinn stafinn, Sameining, til þess að bregða upp bræðralaginu milli Júda og Ísrael.

11:14 Then I cut asunder mine other staff, even Bands, that I might break the brotherhood between Judah and Israel.

11:15 Því næst sagði Drottinn við mig: Tak þér enn verkfæri heimsks hirðis.

11:15 And Yahwe said unto me, Take unto thee yet again the instruments of a foolish shepherd.

11:16 Því að sjá, ég ætla sjálfur að láta hirði rísa upp í landinu, sem vitjar ekki þess, sem er að farast, leitar ekki þess, sem villst hefir, græðir ekki hið limlesta, annast ekki hið heilbrigða, heldur etur kjötið af feitu skepnunum og rifur klaufirnar af þeim.

11:16 For, lo, I will raise up a shepherd in the land, who will not visit those that are cut off, neither will seek those that are scattered, nor heal that which is broken, nor feed

that which is sound; but he will eat the flesh of the fat *sheep*, and will tear their hoofs in pieces.

11:17 Vei hinum ónýta hirði, sem yfirgefur sauðina. Glötun komi yfir armlegg hans og yfir hagra auga hans! Armleggur hans visni gjörsamlega, og hagra auga hans verði steinblint.

11:17 Woe to the worthless shepherd that leaveth the flock! the sword shall be upon his arm, and upon his right eye: his arm shall be clean dried up, and his right eye shall be utterly darkened.

12:1 Spádómur. Orð Drottins um Ísrael, guðmali Drottins, sem útþandi himininn, grundvallaði jörðina og myndaði andann í brjosti mannsins:

12:1 The burden of the word of Yahwe concerning Israel. *Thus* saith Yahwe, who stretcheth forth the heavens, and layeth the foundation of the earth, and formeth the spirit of man within him:

12:2 Sjá, ég gjöri Jerúsalem að vimuskál fyrir allar þjóðirnar, sem umhverfis hana eru. Jafnvel Júda mun vera með í umsátinni um Jerúsalem.

12:2 behold, I will make Jerusalem a cup of reeling unto all the peoples round about, and upon Judah also shall it be in the siege against Jerusalem.

12:3 Á þeim degi mun ég gjöra Jerúsalem að aftraunasteini fyrir allar þjóðir. Hver sá, er hefur hann upp, mun hruffa sig til blóðs, og allar þjóðir jarðarinnar munu safnast gegn henni.

12:3 And it shall come to pass in that day, that I will make Jerusalem a burdensome stone for all the peoples; all that burden themselves with it shall be sore wounded; and all the nations of the earth shall be gathered together against it.

12:4 Á þeim degi - segir Drottinn - mun ég slá felmt á alla vighesta og vitfirring á þá sem ríða þeim. Á Júda húsi vil ég hafa vakandi auga, en slá alla hesta þjóðanna með blindu.

12:4 In that day, saith Yahwe, I will smite every horse with terror, and his rider with madness; and I will open mine eyes upon the house of Judah, and will smite every horse of the peoples with blindness.

12:5 Þá munu ætthöfðingjar Júda segja með sjálfum sér: "Styrkur er Jerúsalembúum í Drottni allsherjar, Guði sínum."

12:5 And the chieftains of Judah shall say in their heart, The inhabitants of Jerusalem are my strength in Yahwe of hosts their God.

12:6 Á þeim degi mun ég gjöra ætthöfðingja Júda eins og glóðarker í víðarkesti og sem brennandi blys í kerfum, og þeir munu eyða til hægri og til vinstri öllum þjóðum umhverfis, en Jerúsalem mun verða kyrr á sínum stað eins og áður.

12:6 In that day will I make the chieftains of Judah like a pan of fire among wood, and like a flaming torch among sheaves; and they shall devour all the peoples round about, on the right hand and on the left; and *they* of Jerusalem shall yet again dwell in their own place, even in Jerusalem.

12:7 Fyrst mun Drottinn frelsa tjöld Júda, til þess að frægð Davíðs húss og

frægð Jerúsalembúa verði ekki meiri en Júda.

12:7 Yahwe also shall save the tents of Judah first, that the glory of the house of David; and the glory of the inhabitants of Jerusalem be not magnified above Judah.

12:8 Á þeim degi mun Drottinn halda hlífiskildi yfir Jerúsalembúum, og hinn máttfarni meðal þeirra mun á þeim degi vera eins og Davíð og Davíðs hús eins og Guð, eins og engill Drottins á undan þeim.

12:8 In that day shall Yahwe defend the inhabitants of Jerusalem: and he that is feeble among them at that day shall be as David; and the house of David shall be as God, as the angel of Yahwe before them.

12:9 Á þeim degi mun ég leitast við að eyða öllum þjóðunum, er fóru í móti Jerúsalem.

12:9 And it shall come to pass in that day, that I will seek to destroy all the nations that come against Jerusalem.

12:10 En yfir Davíðs hús og yfir Jerúsalembúa úthelli ég líknar- og þenaranda, og þeir munu líta til mín, til hans, sem þeir lögðu í gegn, og harma hann eins og menn harma lát einkasonar, og syrgja hann eins og menn syrgja frumgetinn son.

12:10 And I will pour upon the house of David, and upon the inhabitants of Jerusalem, the spirit of grace and of supplication; and they shall look unto me whom they have pierced; and they shall mourn for him, as one mourneth for his only son, and shall be in bitterness for him, as one that is in bitterness for his first-born.

12:11 Á þeim degi mun eins mikið harmakvein verða í Jerúsalem eins og Hadad-Rimmon-harmakveinið í Megiddódal.

12:11 In that day shall there be a great mourning in Jerusalem, as the mourning of Hadadrimmon in the valley of Megiddon.

12:12 Landið mun kveina, hver kynþáttur fyrir sig: Kynþáttur Davíðs húss fyrir sig og konur þeirra fyrir sig, kynþáttur Natans húss fyrir sig og konur þeirra fyrir sig.

12:12 And the land shall mourn, every family apart; the family of the house of David apart, and their wives apart; the family of the house of Nathan apart, and their wives apart;

12:13 kynþáttur Leví húss fyrir sig og konur þeirra fyrir sig, kynþáttur Simeíta fyrir sig og konur þeirra fyrir sig.

12:13 the family of the house of Levi apart, and their wives apart; the family of the Shimeites apart, and their wives apart;

12:14 og eins allir hinir kynþættirnir, sem eftir eru, hver kynþáttur fyrir sig og konur þeirra fyrir sig.

12:14 all the families that remain, every family apart, and their wives apart.

13:1 Á þeim degi mun Davíðs húsi og Jerúsalembúum standa opin lind til að þvo af sér syndir og saurugleik.

13:1 In that day there shall be a fountain opened to the house of David and to the inhabitants of Jerusalem, for sin and for uncleanness.

13:2 Á þeim degi - segir Drottinn allsherjar - mun ég afmá nöfn skurðgodanna úr landinu, svo að þeirra skal eigi frammar minnst verða, og sömuleiðis vil ég reka burt úr landinu spámennina og óhreinsleikans anda.

13:2 And it shall come to pass in that day, saith Yahwe of hosts, that I will cut off the names of the idols out of the land, and they shall no more be remembered; and also I will cause the prophets and the unclean spirit to pass out of the land.

13:3 En ef nokkur kemur enn fram sem spámaður, þá munu faðir hans og móðir, hans eigin foreldrar, segja við hann: "Þú skalt eigi lífi halda, því að þú hefir talað lygi í nafni Drottins." Og faðir hans og móðir, hans eigin foreldrar, munu leggja hann í gegn, þá er hann kemur fram sem spámaður.

13:3 And it shall come to pass that, when any shall yet prophesy, then his father and his mother that begat him shall say unto him, Thou shalt not live; for thou speakest lies in the name of Yahwe; and his father and his mother that begat him shall thrust him through when he prophesieth.

13:4 Á þeim degi munu allir spámenn skammast sín fyrir sýnir sínar, þá er þeir eru að spá, og þeir skulu eigi klæðast loðfeldum til þess að blekkja aðra.

13:4 And it shall come to pass in that day, that the prophets shall be ashamed every one of his vision, when he prophesieth; neither shall they wear a hairy mantle to deceive:

13:5 heldur mun hver þeirra segja: "Ég er enginn spámaður, ég er akurkarl, því á akuryrkju hefi ég lagt stund frá barnæsku."

13:5 but he shall say, I am no prophet, I am a tiller of the ground; for I have been made a bondman from my youth.

13:6 Og segi einhver við hann: "Hvaða ör eru þetta á brjósti þínu?" þá mun hann svara: "Það er eftir högg, sem ég fékk í húsi ástvina minna."

13:6 And one shall say unto him, What are these wounds between thine arms? Then he shall answer, Those with which I was wounded in the house of my friends.

13:7 Hef þig á loft, sverð, gegn hirði mínum og gegn mannum, sem mér er svo nákominn! - segir Drottinn allsherjar. Slá þú hirðinn, þá mun hjörðin tviðrast, og ég mun snúa hendi minni til hinna smáu.

13:7 Awake, O sword, against my shepherd, and against the man that is my fellow, saith Yahwe of hosts: smite the shepherd, and the sheep shall be scattered; and I will turn my hand upon the little ones.

13:8 Og svo skal fara í gjörvöllu landinu - segir Drottinn - að tveir hlutir landsfólksins skulu upprættir verða og gefa upp öndina, en þriðjungur þess eftir verða.

13:8 And it shall come to pass, that in all the land, saith Yahwe, two parts therein shall be cut off and die; but the third shall be left therein.

13:9 En þennan þriðjung læt ég í eld og bræði þá, eins og silfur er brætt, og hreinsa þá eins og gull er hreinsað. Hann mun ákalla nafn mitt, og ég

mun bænheyra hann og ég mun segja: "Þetta er minn lýður!" og hann mun segja: "Drottinn, Guð minn!"

13:9 And I will bring the third part into the fire, and will refine them as silver is refined, and will try them as gold is tried. They shall call on my name, and I will hear them: I will say, It is my people; and they shall say, Yahwe is my God.

14:1 Sjá, sá dagur kemur frá Drottni, að herfangi þínu verður skipt mitt í sjálfri þér.

14:1 Behold, a day of Yahwe cometh, when thy spoil shall be divided in the midst of thee.

14:2 Og ég mun safna öllum þjóðunum til hernáðar móti Jerúsalem, og borgin mun verða tekin, húsín rænd og konurnar smánadar. Helmingur borgarmanna mun verða herleiddur, en hinn lýðurinn mun ekki upprættur verða úr borginni.

14:2 For I will gather all nations against Jerusalem to battle; and the city shall be taken, and the houses rifled, and the women ravished; and half of the city shall go forth into captivity, and the residue of the people shall not be cut off from the city.

14:3 Og Drottinn mun út fara og berjast við þessar þjóðir, eins og þegar hann barðist forðum á orustudeginum.

14:3 Then shall Yahwe go forth, and fight against those nations, as when he fought in the day of battle.

14:4 Fætur hans munu á þeim degi standa á Ólíufjallinu, sem er austanvert við Jerúsalem, og Ólíufjallið mun klofna um þvert frá austri til vesturs, og þar mun verða geysivíður dalur, því að annar hluti fjallsins mun undan siga til norðurs, en hinn til suðurs.

14:4 And his feet shall stand in that day upon the mount of Olives, which is before Jerusalem on the east; and the mount of Olives shall be cleft in the midst thereof toward the east and toward the west, and there shall be a very great valley; and half of the mountain shall remove toward the north, and half of it toward the south.

14:5 En þér munuð flýja í fjalldal minn, því að fjalldalurinn nær til Asal. Og þér munuð flýja, eins og þér flýðuð undan landskjálftanum á dögum Ússía Júdakonungs. En Drottinn, Guð minn, mun koma og allir heilagir með honum.

14:5 And ye shall flee by the valley of my mountains; for the valley of the mountains shall reach unto Azel; yea, ye shall flee, like as ye fled from before the earthquake in the days of Uzziah king of Judah; and Yahwe my God shall come, and all the holy ones with thee.

14:6 Á þeim degi mun hvorki verða hiti, kuldi né frost.

14:6 And it shall come to pass in that day, that there shall not be light; the bright ones shall withdraw themselves:

14:7 og það mun verða óslitinn dagur - hann er Drottni kunnur - hvorki dagur né nótt, og jafnvel um kveldtíma mun vera hjart.

14:7 but it shall be one day which is known unto Yahwe; not day, and not night; but it shall come to pass, that at evening time there shall be light.

14:8 Á þeim degi munu lifandi vötn út fljóta frá Jerúsalem, og mun annar helmingur þeirra falla í austurhafið, en hinn helmingurinn í vesturhafið. Skal það verða bæði sumar og vetur.

14:8 And it shall come to pass in that day, that living waters shall go out from Jerusalem; half of them toward the eastern sea, and half of them toward the western sea: in summer and in winter shall it be.

14:9 Drottinn mun þá vera konungur yfir öllu landinu. Á þeim degi mun Drottinn vera einn og nafn hans eitt.

14:9 And Yahwe shall be King over all the earth: in that day shall Yahwe be one, and his name one.

14:10 Allt landið frá Geba til Rimmon fyrir sunnan Jerúsalem mun verða að einni sléttu, en hún mun standa hárcist og óhöggð á stöðvum sínum, frá Benjaminshliði þangað að er fyrra hliðið var, allt að hornhliðinu, og frá Hananelturni til konungsvínþróna.

14:10 All the land shall be made like the Arabah, from Geba to Rimmon south of Jerusalem; and she shall be lifted up, and shall dwell in her place, from Benjamin's gate unto the place of the first gate, unto the corner gate, and from the tower of Hananel unto the king's wine-presses.

14:11 Menn munu búa í henni, og bannfæring skal eigi frammar til vera, og Jerúsalem skal óhult standa.

14:11 And men shall dwell therein, and there shall be no more curse; but Jerusalem shall dwell safely.

14:12 Og þetta mun verða plágan, sem Drottinn mun láta ganga yfir allar þær þjóðir, sem fóru herför gegn Jerúsalem: Hann mun láta hold þeirra upp þorna, meðan þeir enn standa á fótum, augu þeirra munu hjaðna í augnatóttunum og tungan visna í munnum.

14:12 And this shall be the plague wherewith Yahwe will smite all the peoples that have warred against Jerusalem: their flesh shall consume away while they stand upon their feet, and their eyes shall consume away in their sockets, and their tongue shall consume away in their mouth.

14:13 Á þeim degi mun mikill felmtur frá Drottni koma yfir þá, og þeir munu þrifa hver í höndina á öðrum og hver höndin vera uppi á mótí annarri.

14:13 And it shall come to pass in that day, that a great tumult from Yahwe shall be among them; and they shall lay hold every one on the hand of his neighbor, and his hand shall rise up against the hand of his neighbor.

14:14 Jafnvel Júda mun berjast gegn Jerúsalem. Þá mun auði allra þjóðanna, sem umhverfis eru, safnað verða saman: gulli, silfri og klæðum hrönnnum saman.

14:14 And Judah also shall fight at Jerusalem; and the wealth of all the nations round about shall be gathered together, gold, and silver, and apparel, in great abundance.

14:15 Og alveg sama plágan mun koma yfir hesta, múla, úlfalda, asna og yfir allar þær skepnur, sem verða munu í þeim herbúðum.

14:15 And so shall be the plague of the horse, of the mule, of the camel, and of the

ass, and of all the beasts that shall be in those camps, as that plague.

14:16 En allir þeir, sem eftir verða af öllum þeim þjóðum, sem farið hafa móti Jerúsalem, munu á hverju ári fara upp þangað til þess að falla fram fyrir konunginum, Drottni allsherjar, og til að halda laufskálahátíðina.

14:16 And it shall come to pass, that every one that is left of all the nations that came against Jerusalem shall go up from year to year to worship the King, Yahwe of hosts, and to keep the feast of tabernacles.

14:17 En þeir menn af kynkvíslum jarðarinnar, sem ekki fara upp til Jerúsalem til þess að falla fram fyrir konunginum, Drottni allsherjar, yfir þá mun engin regnskúr koma.

14:17 And it shall be, that whoso of all the families of the earth goeth not up unto Jerusalem to worship the King, Yahwe of hosts, upon them there shall be no rain.

14:18 Og ef kynkvísl Egyptalands fer eigi upp þangað og kemur ekki, þá mun sama plágan koma yfir þá sem Drottinn lætur koma yfir þær þjóðir, er eigi fara upp þangað til að halda laufskálahátíðina.

14:18 And if the family of Egypt go not up, and come not, neither shall it be upon them; there shall be the plague wherewith Yahwe will smite the nations that go not up to keep the feast of tabernacles.

14:19 Þetta mun verða hegning Egypta og hegning allra þeirra þjóða, sem eigi fara upp þangað, til þess að halda laufskálahátíðina.

14:19 This shall be the punishment of Egypt, and the punishment of all the nations that go not up to keep the feast of tabernacles.

14:20 Á þeim degi skal standa á bjöllum hestanna: "Helgaður Drottni," og katlarnir í húsi Drottins munu verða eins stórir og fórnarskálarnar fyrir altarinu.

14:20 In that day shall there be upon the bells of the horses, HOLY UNTO YAHWE; and the pots in Yahwe's house shall be like the bowls before the altar.

14:21 Og sérhver ketill í Jerúsalem og í Júda mun helgaður vera Drottni allsherjar, og allir þeir sem fórnfæra vilja, munu koma og taka einhvern þeirra og sjóða í, og á þeim degi mun enginn mangari frammar vera í húsi Drottins allsherjar.

14:21 Yea, every pot in Jerusalem and in Judah shall be holy unto Yahwe of hosts; and all they that sacrifice shall come and take of them, and boil therein: and in that day there shall be no more a Canaanite in the house of Yahwe of hosts.

1:1 Spádómur. Orð Drottins til Ísraels fyrir munn Malaki.

1:1 The burden of the word of Yahwe to Israel by Malachi.

1:2 "Ég elska yður," segir Drottinn. Og ef þér spyrjið: "Með hverju hefir þú sýnt á oss kærleika þinn?" þá svarar Drottinn: "Var ekki Esau bróðir Jakobs? En ég elskaði Jakob

1:2 I have loved you, saith Yahwe. Yet ye say, Wherein hast thou loved us? Was not Esau Jacob's brother, saith

Yahwe: yet I loved Jacob;

1:3 og hafði óbeitt á Esau, svo að ég gjörði fjallbyggðir hans að auðn og fékk eyðimerkursjakölunum arfleifið hans til eignar."

1:3 but Esau I hated, and made his mountains a desolation, and gave his heritage to the jackals of the wilderness.

1:4 Ef Edómitar segja: "Vér höfum að visu orðið fyrir eyðingu, en vér munum byggja upp aftur rofin!" þá segir Drottinn allsherjar svo: "Byggi þeir, en ég mun rífa niður, svo að menn munu kalla þá Glepaland og Lýðinn sem Drottinn er ciliflega reiður."

1:4 Whereas Edom saith, We are beaten down, but we will return and build the waste places; thus saith Yahwe of hosts, They shall build, but I will throw down; and men shall call them The border of wickedness, and The people against whom Yahwe hath indignation for ever.

1:5 Þér munuð sjá það með eigin augum og þér munuð segja: "Mikill er Drottinn langt út fyrir landamæri Ísraels."

1:5 And your eyes shall see, and ye shall say, Yahwe be magnified beyond the border of Israel.

1:6 Sonurinn skal heiðra föður sinn og þrællinn húsbónda sinn. En sé ég nú faðir, hvar er þá heiðurinn sem mér ber, og sé ég húsbóndi, hvar er þá lotningin sem mér ber? - segir Drottinn allsherjar við yður, þér prestar, sem óvirdið nafn mitt. Þér spyrjið: "Með hverju óvirdum vér nafn þitt?"

1:6 A son honoreth his father, and a servant his master: if then I am a father, where is mine honor? and if I am a master, where is my fear? saith Yahwe of hosts unto you, O priests, that despise my name. And ye say, Wherein have we despised thy name?

1:7 Þér berið fram óhreina fæðu á altari mitt. Og enn getið þér spurt: "Með hverju ósamum vér þig?" þar sem þér þó segið: "Borð Drottins er lítills metandi!"

1:7 Ye offer polluted bread upon mine altar. And ye say, Wherein have we polluted thee? In that ye say, The table of Yahwe is contemptible.

1:8 Og þegar þér færið fram blinda skepnu til fórnar, þá kallið þér það ekki saka, og þegar þér færið fram halta eða sjúka skepnu, þá kallið þér það ekki saka. Fær landstjóra þínum það, vit hvort honum geðjast þá vel að þér eða hvort hann tekur þér vel! - segir Drottinn allsherjar.

1:8 And when ye offer the blind for sacrifice, it is no evil! and when ye offer the lame and sick, it is no evil! Present it now unto thy governor; will he be pleased with thee? or will he accept thy person? saith Yahwe of hosts.

1:9 Og nú, bliðkið Guð, til þess að hann sýni oss líkusemi. Yður er um þetta að kenna. Getur hann þá tekið nokkrum yðar vel? - segir Drottinn allsherjar.

1:9 And now, I pray you, entreat the favor of God, that he may be gracious unto us: this hath been by your means: will he accept any of your persons? saith Yahwe of hosts.

1:10 Sæmra væri, að einhver yðar lokaði musterisdyrunum, svo að þér tendruðuð ekki eld til ónytis á altari minnu. Ég hefði enga velpökun á yður - segir Drottinn allsherjar, og ég gírnist enga fórnargjöf af yðar hendi.

1:10 Oh that there were one among you that would shut the doors, that ye might not kindle fire on mine altar in vain! I have no pleasure in you, saith Yahwe of hosts, neither will I accept an offering at your hand.

1:11 Frá upprás sólar allt til niðurgöngu hennar er nafn mitt mikið meðal þjóðanna, og alls staðar er nafni minnu fórnad reyktelsi og hreinni matfórn. Því að nafn mitt er mikið meðal þjóðanna - segir Drottinn allsherjar.

1:11 For from the rising of the sun even unto the going down of the same my name *shall* be great among the Gentiles; and in every place incense *shall* be offered unto my name, and a pure offering: for my name *shall* be great among the Gentiles, saith Yahwe of hosts.

1:12 En þér vanheliði það, með því að þér segði: "Borð Drottins er óhreint, og það sem af því fellur oss til fæðslu, er einiskis vert."

1:12 But ye profane it, in that ye say, The table of Yahwe is polluted, and the fruit thereof, even its food, is contemptible.

1:13 Og þér segðið: "Sjá, hvílik fyrirhöfn!" og fyrirliðið það. - segir Drottinn allsherjar -, og þér færið fram það sem rænt er og það sem halt er og það sem sjúkt er og færið það í fórn. Eftið ég að gírnast slíkt af yðar hendi? - segir Drottinn.

1:13 Ye say also, Behold, what a weariness is it! and ye have snuffed at it, saith Yahwe of hosts; and ye have brought that which was taken by violence, and the lame, and the sick; thus ye bring the offering: should I accept this at your hand? saith Yahwe.

1:14 Bölvadír veri þeir svikarar, er eiga hvatan fénað í hjörð sinni og gjöra heit, en fórna síðan Drottni gölluðu berfé! Því að ég er mikill konungur, - segir Drottinn allsherjar -, og menn óttast nafn mitt meðal heiðingjanna.

1:14 But cursed be the deceiver, who hath in his flock a male, and voweth, and sacrificeth unto the Lord a blemished thing; for I am a great King, saith Yahwe of hosts, and my name is terrible among the Gentiles.

2:1 Og nú út gengur þessi viðvörðun til yðar, þér prestar:

2:1 And now, O ye priests, this commandment is for you.

2:2 Ef þér hlýðið ekki og látið yður ekki um það hugað að gefa nafni minnu dýróina - segir Drottinn allsherjar -, þá sendi ég yfir yður bölvunina og sný blessunum yðar í bölvun, já ég hefði þegar snúið þeim í bölvun, af því að þér látið yður ekki um það hugað.

2:2 If ye will not hear, and if ye will not lay it to heart, to give glory unto my name, saith Yahwe of hosts, then will I send the curse upon you, and I will curse your blessings; yea, I have cursed them already, because ye do not lay it to heart.

2:3 Sjá, ég hegg af yður arminn og strái saur framan í yður, saurnum frá

hátíðafórnum, og varpa yður út til hans.

2:3 Behold, I will rebuke your seed, and will spread dung upon your faces, even the dung of your feasts; and ye shall be taken away with it.

2:4 Og þér munuð viðurkenna, að ég hefði sent yður þessa viðvörðun, til þess að sáttmáli minn við Leví mætti haldast - segir Drottinn allsherjar.

2:4 And ye shall know that I have sent this commandment unto you, that my covenant may be with Levi, saith Yahwe of hosts.

2:5 Sáttmáli minn var við hann, líf og hamingju veitti ég honum, lotningarfúllan ótta, svo að hann óttaðist mig og bæri mikla lotningu fyrir nafni minnu.

2:5 My covenant was with him of life and peace; and I gave them to him that he might fear; and he feared me, and stood in awe of my name.

2:6 Sönn fræðsla var í munni hans og rangindi fundust ekki á vörum hans. Í friði og ráðvendni gekk hann með mér, og mörgum aftraði hann frá misgjörðum.

2:6 The law of truth was in his mouth, and unrighteousness was not found in his lips: he walked with me in peace and uprightness, and turned many away from iniquity.

2:7 Því að varir prestsins eiga að varðveita þekking, og fræðslu leita menn af munni hans, því að hann er sendiboði Drottins allsherjar.

2:7 For the priest's lips should keep knowledge, and they should seek the law at his mouth; for he is the messenger of Yahwe of hosts.

2:8 En þér hafið vikið af veginum og leitt marga í hrösun með fræðslu yðar, þér hafið spíllt sáttmála Leví - segir Drottinn allsherjar.

2:8 But ye are turned aside out of the way; ye have caused many to stumble in the law; ye have corrupted the covenant of Levi, saith Yahwe of hosts.

2:9 Fyrir því hefði ég og komið yður í fyrirliðning og óvirðing hjá gjörvöllum lýðnum, af því að þér gætið ekki minna vega og eruð hlutdrægir við fræðsluna.

2:9 Therefore have I also made you contemptible and base before all the people, according as ye have not kept my ways, but have had respect of persons in the law.

2:10 Eigum vér ekki allir hinn sama föður? Hefir ekki einn Guð skapað oss? Hvers vegna breytum vér þá svíksamlega hver við annan og vanhægum sáttmála fedra vorra?

2:10 Have we not all one father? hath not one God created us? why do we deal treacherously every man against his brother, profaning the covenant of our fathers?

2:11 Júda hefir gjörst trúrofi og svívirðingar viðgangast í Ísrael og í Jerúsalem, því að Júda hefir vanhægð helgidóm Drottins, sem hann elskar, og gengið að eiga þær konur, sem trúa á útlenda guði.

2:11 Judah hath dealt treacherously, and an abomination is committed in Israel and in Jerusalem; for Judah hath profaned the holiness of Yahwe which he loveth,

and hath married the daughter of a foreign god.

2:12 Drottinn afmái fyrir þeim manni, er slíkt gjörir, kæranda og verjanda úr tjöldum Jakobs og þann er framber fórnargjafir fyrir Drottin allsherjar.

2:12 Yahwe will cut off, to the man that doeth this, him that waketh and him that answereth, out of the tents of Jacob, and him that offereth an offering unto Yahwe of hosts.

2:13 Í öðru lagi gjörði þér þetta: Þér hyljið altari Drottins með tárum, með gráti og andvörpunum, þar sem eigi getur framfar komið til mála, að hann líti vingjarnlega á fórnirnar né taki á móti velpöknanlegum gjöfum af yðar hendi.

2:13 And this again ye do: ye cover the altar of Yahwe with tears, with weeping, and with sighing, insomuch that he regardeth not the offering, any more, neither receiveth it with good will at your hand.

2:14 Þér segðið: "Hvers vegna?" - Af því að Drottinn var vottur að sáttmálgjörðinni milli þín og konu æsku þinnar, er þú hefir nú brugðið trúnaði við, enda þótt hún væri fórunautur þinn og eiginkona þín eftir gjörðu sáttmáli.

2:14 Yet ye say, Wherefore? Because Yahwe hath been witness between thee and the wife of thy youth, against whom thou hast dealt treacherously, though she is thy companion, and the wife of thy covenant.

2:15 Hefir ekki einn og hinn sami gefið oss lífið og viðhaldið því? Og hvað heimtar sá hinn eini? Börn sem heyra Guði til. Gætið yðar því í huga yðar, og bregðið eigi trúnaði við eiginkonu æsku þinnar.

2:15 And did he not make one, although he had the residue of the Spirit? And wherefore one? He sought a godly seed. Therefore take heed to your spirit, and let none deal treacherously against the wife of his youth.

2:16 Því að ég hata hjónaskilnað - segir Drottinn, Ísraels Guð, - og þann sem hylur klæði sín glepum - segir Drottinn allsherjar. Gætið yðar því í huga yðar og bregðið aldrei trúnaði.

2:16 For I hate putting away, saith Yahwe, the God of Israel, and him that covereth his garment with violence, saith Yahwe of hosts: therefore take heed to your spirit, that ye deal not treacherously.

2:17 Þér hafið mætt Drottin með orðum yðar og þér segðið: "Með hverju mæðum vér hann?" Með því, að þér segðið: "Sérhver sem illt gjörir, er góður í augum Drottins, og um slíka þykir honum vart," eða: "Hvar er sá Guð, sem dæmir?"

2:17 Ye have wearied Yahwe with your words. Yet ye say, Wherein have we wearied him? In that ye say, Every one that doeth evil is good in the sight of Yahwe, and he delighteth in them; or where is the God of justice?

3:1 Sjá, ég sendi sendiböda minn, og hann mun greiða veginn fyrir mér. Og bráðlega mun hann koma til musteris sins, sá Drottinn er þér leitið, og engill sáttmálans, sá er þér þráið. Sjá, hann kemur - segir Drottinn allsherjar.

3:1 Behold, I send my messenger, and he shall prepare the way before me: and the Lord, whom ye seek, will suddenly come to his temple; and the messenger of the covenant, whom ye desire, behold, he cometh, saith Yahwe of hosts.

3:2 En hver má afbera þann dag, er hann kemur, og hver fær staðist, þegar hann birtist? Því að hann er sem eldur málmbraðslumannsins og sem lútarsalt þvottamannanna.

3:2 But who can abide the day of his coming? and who shall stand when he appeareth? for he is like a refiner's fire, and like fuller's soap:

3:3 Og hann mun sitja og bræða og hreinsa silfrið, og hann mun hreinsa levitana og gjöra þá skira sem gull og silfur, til þess að Drottinn hafi aftur þá menn, er bera fram fórnir á þann hátt sem rétt er.

3:3 and he will sit as a refiner and purifier of silver, and he will purify the sons of Levi, and refine them as gold and silver; and they shall offer unto Yahwe offerings in righteousness.

3:4 og þá munu fórnir Júdamanna og Jerúsalembúa geðjast Drottni eins og forðum daga og eins og á löngu liðnum árum.

3:4 Then shall the offering of Judah and Jerusalem be pleasant unto Yahwe, as in the days of old, and as in ancient years.

3:5 En ég mun nálægja mig yður til að halda dóm og mun skyndilega fram ganga sem vitni í gegn töframönnum, hórdómsmönnum og meinsærismönnum og í gegn þeim, sem hafa af daglaunamönnum, ekkjum og munadarleysingjum og halla rétti útlandinga, en óttast mig ekki - segir Drottinn allsherjar.

3:5 And I will come near to you to judgment; and I will be a swift witness against the sorcerers, and against the adulterers, and against the false swearers, and against those that oppress the hireling in his wages, the widow, and the fatherless, and that turn aside the sojourner from his right, and fear not me, saith Yahwe of hosts.

3:6 Ég, Drottinn, hefi ekki breytt mér, og þér, Jakobssynir, eruð samir við yður.

3:6 For I, Yahwe, change not; therefore ye, O sons of Jacob, are not consumed.

3:7 Allt í frá dögum fedra yðar hafið þér víkið frá setningum mínum og ekki gætt þeirra. Snúið yður til mín, þá mun ég snúa mér til yðar - segir Drottinn allsherjar. En þér spyrjið: "Að hverju leyti eigum vér að snúa oss?"

3:7 From the days of your fathers ye have turned aside from mine ordinances, and have not kept them. Return unto me, and I will return unto you, saith Yahwe of hosts. But ye say, Wherein shall we return?

3:8 Á maðurinn að pretta Guð, úr því að þér prettið mig? Þér spyrjið: "Í hverju höfum vér prettað þig?" Í tíund og fórnargjöfum.

3:8 Will a man rob God? yet ye rob me. But ye say, Wherein have we robbed thee? In tithes and offerings.

3:9 Mikil bölvun hvílir yfir yður, af því að þér prettið mig, öll þjóðin.

3:9 Ye are cursed with the curse; for ye rob me, even this whole nation.

3:10 Færið alla tíundina í forðabúrið til þess að fæðsla sé til í húsi mínu, og reynið mig einu sinni á þennan hátt - segir Drottinn allsherjar -, hvort ég lýk ekki upp fyrir yður flóðgáttum himinsins og úthelli yfir yður yfirgnafanlegri blessun.

3:10 Bring ye the whole tithe into the storehouse, that there may be food in my house, and prove me now herewith, saith Yahwe of hosts, if I will not open you the windows of heaven, and pour you out a blessing, that there shall not be room enough to receive it.

3:11 Og ég mun hasta á átvarginn fyrir yður, til þess að hann spilli ekki fyrir yður gróðri jarðarinnar og vintréð á akrinum verði yður ekki ávaxtarlaust - segir Drottinn allsherjar.

3:11 And I will rebuke the devourer for your sakes, and he shall not destroy the fruits of your ground; neither shall your vine cast its fruit before the time in the field, saith Yahwe of hosts.

3:12 Þá munu allar þjóðir telja yður sæla, því að þér munuð vera dýrindisland - segir Drottinn allsherjar.

3:12 And all nations shall call you happy; for ye shall be a delightful land, saith Yahwe of hosts.

3:13 Hörd eru ummæli yðar um mig - segir Drottinn. Og þér spyrjið: "Hvað höfum vér þá sagt vor í milli um þig?"

3:13 Your words have been stout against me, saith Yahwe. Yet ye say, What have we spoken against thee?

3:14 Þér segid: "Það er til einskis að þjóna Guði, eða hvaða ávinning höfum vér af því haft, að vér varðveittum bódorð hans og gengum í sorgarþúningi fyrir augliti Drottins allsherjar?"

3:14 Ye have said, It is vain to serve God; and what profit is it that we have kept his charge, and that we have walked mournfully before Yahwe of hosts?

3:15 Fyrir því teljum vér nú hina hrokafullu sæla. Þeir þrífust eigi aðeins vel, þá er þeir höfðu guðleysi í frammi, heldur freistuðu þeir og Guðs, og sluppu óhegndir."

3:15 And now we call the proud happy; yea, they that work wickedness are built up; yea, they tempt God, and escape.

3:16 Þá mæltu þeir hver við annan, sem óttast Drottin, og Drottinn gaf gætur að því og heyrði það, og frammi fyrir augliti hans var rituð minnisbók fyrir þá, sem óttast Drottin og virða hans nafn.

3:16 Then they that feared Yahwe spake one with another; and Yahwe hearkened, and heard, and a book of remembrance was written before him, for them that feared Yahwe, and that thought upon his name.

3:17 Þeir skulu vera mín eign - segir Drottinn allsherjar - á þeim degi, sem ég hefst handa, og ég mun vægja þeim, eins og maður vægir syni sínum, sem þjónar honum.

3:17 And they shall be mine, saith Yahwe of hosts, even mine own possession, in the day that I make; and I will spare them, as a man spareth his own son that serveth him.

3:18 Þá munuð þér aftur sjá þann mismun, sem er á milli réttláts manns og óguðlegs, á milli þess, sem Guði þjónar, og hins, sem ekki þjónar honum.

3:18 Then shall ye return and discern between the righteous and the wicked, between him that serveth God and him that serveth him not.

4:1 Því sjá, dagurinn kemur, brennandi sem ofn, og allir hrokafullir og allir þeir er guðleysi fremja, munu þá vera sem hálmleggir, og dagurinn sem kemur mun kveikja í þeim - segir Drottinn allsherjar - svo að hvorki verði eftir af þeim rót né kvistur.

4:1 For, behold, the day cometh, it burneth as a furnace; and all the proud, and all that work wickedness, shall be stubble; and the day that cometh shall burn them up, saith Yahwe of hosts, that it shall leave them neither root nor branch.

4:2 En yfir yður, sem óttist nafn mitt, mun réttlætissólin upp renna með graðslu undir vængjum sínum, og þér munuð út koma og leika yður eins og kálfar, sem út er hleypt úr stín.

4:2 But unto you that fear my name shall the sun of righteousness arise with healing in its wings; and ye shall go forth, and gambol as calves of the stall.

4:3 og þér munuð sundur troða hina óguðlegu, því að þeir munu verða aska undir iljum yðar, - á þeim degi er ég hefst handa - segir Drottinn allsherjar.

4:3 And ye shall tread down the wicked; for they shall be ashes under the soles of your feet in the day that I make, saith Yahwe of hosts.

4:4 Munið eftir lögmáli Móse þjóns míns, þess er ég á Hóreb fól setninga og ákvaði fyrir allan Ísrael.

4:4 Remember ye the law of Moses my servant, which I commanded unto him in Horeb for all Israel, even statutes and ordinances.

4:5 Sjá, ég sendi yður Elía spámann, áður en hinn mikli og ógurlegi dagur Drottins kemur.

4:5 Behold, I will send you Elijah the prophet before the great and terrible day of Yahwe come.

4:6 Hann mun sætta fedur við sonu og sonu við fedur, til þess að ég komi ekki og ljósti landið banni.

4:6 And he shall turn the heart of the fathers to the children, and the heart of the children to their fathers; lest I come and smite the earth with a curse.

1:1 Ættartala Jesú Krists, sonar Davíðs, sonar Abrahams.

1:1 The book of the generation of Jesus Christ, the son of David, the son of Abraham.

1:2 Abraham gat Ísak, Ísak gat Jakob, Jakob gat Júda og bræður hans.

1:2 Abraham begat Isaac; and Isaac begat Jacob; and Jacob begat Judah and his brethren;

1:3 Júda gat Peres og Sara við Tamar, Peres gat Esrom, Esrom gat Ram,

1:3 and Judah begat Perez and Zerah of Tamar; and Perez begat Hezron; and Hezron begat Ram;

1:4 Ram gat Amminadab, Amminadab gat Nakson, Nakson gat Salmon, 1:4 and Ram begat Amminadab; and Amminadab begat Nahshon; and Nahshon begat Salmon;

1:5 Salmon gat Bóas við Rahab, og Bóas gat Óbeð við Rut. Óbeð gat Ísai, 1:5 and Salmon begat Boaz of Rahab; and Boaz begat Obed of Ruth; and Obed begat Jesse;

1:6 og Ísai gat Davíð konung. Davíð gat Salómon við konu Úría, 1:6 and Jesse begat David the king. And David begat Solomon of her *that had been the wife* of Uriah;

1:7 Salómon gat Róbóam, Róbóam gat Abía, Abía gat Asaf, 1:7 and Solomon begat Rehoboam; and Rehoboam begat Abijah; and Abijah begat Asa;

1:8 Asaf gat Jósafat, Jósafat gat Jórám, Jórám gat Ússía, 1:8 and Asa begat Jehoshaphat; and Jehoshaphat begat Joram; and Joram begat Uzziah;

1:9 Ússía gat Jótám, Jótám gat Akas, Akas gat Esekía, 1:9 and Uzziah begat Jotham; and Jotham begat Ahaz; and Ahaz begat Hezekiah;

1:10 Esekía gat Manasse, Manasse gat Amos, Amos gat Jósía, 1:10 and Hezekiah begat Manasseh; and Manasseh begat Amon; and Amon begat Josiah;

1:11 Jósía gat Jekonja og bræður hans á tíma herleiðingarinnar til Bábýlonar. 1:11 and Josiah begat Jechoniah and his brethren, at the time of the carrying away to Babylon.

1:12 Eftir herleiðinguna til Bábýlonar gat Jekonja Sealtiel, Sealtiel gat Serúbabel, 1:12 And after the carrying away to Babylon, Jechoniah begat Shealtiel; and Shealtiel begat Zerubbabel;

1:13 Serúbabel gat Abíúð, Abíúð gat Eljakím, Eljakím gat Asór, 1:13 and Zerubbabel begat Abiud; and Abiud begat Eliakim; and Eliakim begat Azor;

1:14 Asór gat Sadók, Sadók gat Akím, Akím gat Eliúð, 1:14 and Azor begat Sadoc; and Sadoc begat Achim; and Achim begat Eliud;

1:15 Eliúð gat Eleasar, Eleasar gat Mattan, Mattan gat Jakob, 1:15 and Eliud begat Eleazar; and Eleazar begat Matthan; and Matthan begat Jacob;

1:16 og Jakob gat Jósef, mann Maríu, en hún ól Jesú, sem kallast Kristur. 1:16 and Jacob begat Joseph the husband of Mary, of whom was born Jesus, who is called Christ.

1:17 Þannig eru alls fjórtán ættliðir frá Abraham til Davíðs, fjórtán ættliðir frá Davíð fram að herleiðingunni til

Bábýlonar og fjórtán ættliðir frá herleiðingunni til Krists.

1:17 So all the generations from Abraham unto David are fourteen generations; and from David unto the carrying away to Babylon fourteen generations; and from the carrying away to Babylon unto the Christ fourteen generations.

1:18 Fæðing Jesú Krists varð með þessum athurðum: María, móðir hans, var föstnuð Jósef. En áður en þau komu saman, reyndist hún þunguð af heilögum anda.

1:18 Now the birth of Jesus Christ was on this wise: When his mother Mary had been betrothed to Joseph, before they came together she was found with child of the Holy Spirit.

1:19 Jósef, festarmaður hennar, sem var grandvar, vildi ekki gjöra henni opinbera minnkun og hugðist skilja við hana í kyrrþey.

1:19 And Joseph her husband, being a righteous man, and not willing to make her a public example, was minded to put her away privily.

1:20 Hann hafði ráðið þetta með sér, en þá vitraðist honum engill Drottins í draumi og sagði: "Jósef, sonur Davíðs, óttastu ekki að taka til þín Maríu, heitkonu þína. Barnið, sem hún gengur með, er af heilögum anda.

1:20 But when he thought on these things, behold, an angel of the Lord appeared unto him in a dream, saying, Joseph, thou son of David, fear not to take unto thee Mary thy wife: for that which is conceived in her is of the Holy Spirit.

1:21 Hún mun son ala, og hann skaltu láta heita Jesú, því að hann mun frelsa lýð sinn frá syndum þeirra."

1:21 And she shall bring forth a son; and thou shalt call his name JESUS; for it is he that shall save his people from their sins.

1:22 Allt varð þetta til þess, að rættast skyldu orð Drottins fyrir munn spámannsins:

1:22 Now all this is come to pass, that it might be fulfilled which was spoken by the Lord through the prophet, saying,

1:23 "Sjá, mérín mun þunguð verða og son ala. Nafn hans mun vera Immanuel," það þýðir: Guð með oss.

1:23 Behold, the virgin shall be with child, and shall bring forth a son, and they shall call his name Immanuel; which is, being interpreted, God with us.

1:24 Þegar Jósef vaknaði, gjörði hann eins og engill Drottins hafði boðið honum og tók konu sína til sín.

1:24 And Joseph arose from his sleep, and did as the angel of the Lord commanded him, and took unto him his wife;

1:25 Hann kenndi hennar ekki fyrr en hún hafði alið son. Og hann gaf honum nafnið JESÚS.

1:25 and knew her not till she had brought forth a son: and he called his name JESUS.

2:1 Þegar Jesús var fæddur í Betlehem í Júdeu á dögum Heródesar konungs, komu vitringar frá Austurlöndum til Jerúsalem

2:1 Now when Jesus was born in

Bethlehem of Judaea in the days of Herod the king, behold, Wise-men from the east came to Jerusalem, saying,

2:2 og sögðu: "Hvar er hinn nýfæddi konungur Gyðinga? Vér sáum stjörnu hans renna upp og erum komnir að veita honum lotningu."

2:2 Where is he that is born King of the Jews? for we saw his star in the east, and are come to worship him.

2:3 Þegar Heródes heyrði þetta, varð hann skelkaður og öll Jerúsalem með honum.

2:3 And when Herod the king heard it, he was troubled, and all Jerusalem with him.

2:4 Og hann stefndi saman öllum æðstu prestum og fræðimönnum lýðsins og spurði þá: "Hvar á Kristur að fæðast?"

2:4 And gathering together all the chief priests and scribes of the people, he inquired of them where the Christ should be born.

2:5 Þeir svöruðu honum: "Í Betlehem í Júdeu. En þannig er ritað hjá spámanninum:

2:5 And they said unto him, In Bethlehem of Judaea: for thus it is written through the prophet,

2:6 Þú Betlehem, í landi Júda, ekki ertu síst meðal hefðarborga Júda. Því að höfðingi mun frá þér koma, sem verður hirðir lýðs míns, Ísraels."

2:6 And thou Bethlehem, land of Judah, art in no wise least among the princes of Judah: for out of thee shall come forth a governor, who shall be shepherd of my people Israel.

2:7 Þá kallaði Heródes vitringana til sín á laun og grófst eftir því hjá þeim, nær stjarnan hefði birst.

2:7 Then Herod privily called the Wise-men, and learned of them exactly what time the star appeared.

2:8 Hann sendi þá síðan til Betlehem og sagði: "Farið og spyrjið vandlega fyrir um barnið, og er þér finnið það látið mig vita, til þess að ég geti einnig komið og veitt því lotningu."

2:8 And he sent them to Bethlehem, and said, Go and search out exactly concerning the young child; and when ye have found *him*, bring me word, that I also may come and worship him.

2:9 Þeir hlýddu á konung og fóru. Og stjarnan, sem þeir sáu austur þar, fór fyrir þeim, uns hana bar þar yfir, sem barnið var.

2:9 And they, having heard the king, went their way; and lo, the star, which they saw in the east, went before them, till it came and stood over where the young child was.

2:10 Þegar þeir sáu stjörnuna, glöddust þeir harla mjög.

2:10 And when they saw the star, they rejoiced with exceeding great joy.

2:11 Þeir gengu inn í húsið og sáu barnið og Maríu, móður þess, féllu fram og veittu því lotningu. Síðan luku þeir upp fjárhirslum sínum og færðu því gjafir, gull, reykelsti og myrru.

2:11 And they came into the house and saw the young child with Mary his mother; and they fell down and worshipped him; and

opening their treasures they offered unto him gifts, gold and frankincense and myrrh.

2:12 En þar sem þeir fengu bendingu í draumi að snúa ekki aftur til Heródesar, fóru þeir aðra leið heim í land sitt.

2:12 And being warned of God in a dream that they should not return to Herod, they departed into their own country another way.

2:13 Þegar þeir voru farnir, þá vitrast engill Drottins Jósef í draumi og segir: "Rís upp, tak barnið og móður þess og flý til Egyptalands. Þar skaltu vera, uns ég segi þér, því að Heródes mun leita barnsins til að fyrirfara því."

2:13 Now when they were departed, behold, an angel of the Lord appeareth to Joseph in a dream, saying, Arise and take the young child and his mother, and flee into Egypt, and be thou there until I tell thee: for Herod will seek the young child to destroy him.

2:14 Hann vaknaði, tók barnið og móður þess um nóttina og fór til Egyptalands.

2:14 And he arose and took the young child and his mother by night, and departed into Egypt;

2:15 Þar dvaldist hann þangað til Heródes var allur. Það sem Drottinn sagði fyrir munn spámannsins, skyldi rætast: "Frá Egyptalandi kallaði ég son minn."

2:15 and was there until the death of Herod: that it might be fulfilled which was spoken by the Lord through the prophet, saying, Out of Egypt did I call my son.

2:16 Þá sá Heródes, að vitringarnir höfðu gabbað hann, og varð afar reiður, sendi menn og lét myrða öll sveinbörn í Betlehem og nágrenni hennar, tvævetur og yngri, en það svaraði þeim tíma, er hann hafði komist að hjá vitringunum.

2:16 Then Herod, when he saw that he was mocked of the Wise-men, was exceeding wroth, and sent forth, and slew all the male children that were in Bethlehem, and in all the borders thereof, from two years old and under, according to the time which he had exactly learned of the Wise-men.

2:17 Nú rættist það, sem sagt var fyrir munn Jeremia spámanns:

2:17 Then was fulfilled that which was spoken through Jeremiah the prophet, saying,

2:18 Rödd heyrðist í Rama, grátur og kveinstafir miklir, Rakel grætur börnin sín og vill ekki huggast láta, því að þau eru ekki framar lífs.

2:18 A voice was heard in Ramah, weeping and great mourning, Rachel weeping for her children; And she would not be comforted, because they are not.

2:19 Þegar Heródes var dáinn, þá vitrast engill Drottins Jósef í draumi í Egyptalandi

2:19 But when Herod was dead, behold, an angel of the Lord appeareth in a dream to Joseph in Egypt, saying,

2:20 og segir: "Rís upp, tak barnið og móður þess og far til Ísraelslands. Nú eru þeir dánir, sem sátu um líf barnsins."

2:20 Arise and take the young child and his mother, and go into the land of Israel: for they are dead that sought the young child's life.

2:21 Hann tók sig upp og fór til Ísraelslands með barnið og móður þess.

2:21 And he arose and took the young child and his mother, and came into the land of Israel.

2:22 En þá er hann heyrði, að Arkelás réð ríkjum í Júden í stað Heródesar föður síns, óttaðist hann að fara þangað, og hélt til Galilenbyggða eftir bendingu í draumi.

2:22 But when he heard that Archelaus was reigning over Judaea in the room of his father Herod, he was afraid to go thither; and being warned of God in a dream, he withdrew into the parts of Galilee,

2:23 Þar settist hann að í borg, sem heitir Nasaret, en það átti að rætast, sem sagt var fyrir munn spámanna: "Nasarei skal hann kallast."

2:23 and came and dwelt in a city called Nazareth; that it might be fulfilled which was spoken through the prophets, that he should be called a Nazarene.

3:1 Á þeim dögum kemur Jóhannes skirari fram og prédíkar í óbyggðum Júden.

3:1 And in those days cometh John the Baptist, preaching in the wilderness of Judaea, saying,

3:2 Hann sagði: "Gjörð iðrun, himnaríki er í nánd."

3:2 Repent ye; for the kingdom of heaven is at hand.

3:3 Jóhannes er sá sem svo er um mælt hjá Jesaja spámanni: Rödd hrópanda í eyðimörk: Greiðið veg Drottins, gjörð beinar brautir hans.

3:3 For this is he that was spoken of through Isaiah the prophet, saying, The voice of one crying in the wilderness, Make ye ready the way of the Lord, make his paths straight.

3:4 Jóhannes bar klæði úr úlfaldahári og leðurbelti um lendar sér og hafði til matar engisprettur og villihunang.

3:4 Now John himself had his raiment of camel's hair, and a leathern girdle about his loins; and his food was locusts and wild honey.

3:5 Menn streymdu til hans frá Jerúsalem, allri Júden og Jórdanbyggð.

3:5 Then went out unto him Jerusalem, and all Judaea, and all the region round about the Jordan;

3:6 létu skirast af honum í ánni Jórdan og játuðu syndir sínar.

3:6 and they were baptized of him in the river Jordan, confessing their sins.

3:7 Þegar hann sá, að margir farísear og saddúkear komu til skirnar, sagði hann við þá: "Þér nöðru kyn, hver kenndi yður að flýja komandi reiði?"

3:7 But when he saw many of the Pharisees and Sadducees coming to his baptism, he said unto them, Ye offspring of vipers, who warned you to flee from the wrath to come?

3:8 Berið þá ávöxt sambodinn iðruninni!

3:8 Bring forth therefore fruit

worthy of repentance:

3:9 Látið yður ekki til hugar koma, að þér getið sagt með sjálfum yður: 'Vér eigum Abraham að föður.' Ég segi yður, að Guð getur vakið Abraham börn af steinum þessum.

3:9 and think not to say within yourselves, We have Abraham to our father: for I say unto you, that God is able of these stones to raise up children unto Abraham.

3:10 Öxin er þegar lögð að rótum trjáanna, og hvert það tré, sem ber ekki góðan ávöxt, verður upp höggvið og í eld kastað.

3:10 And even now the axe lieth at the root of the trees: every tree therefore that bringeth not forth good fruit is hewn down, and cast into the fire.

3:11 Ég skiri yður með vatni til iðrunar, en sá sem kemur eftir mig, er mér máttugri, og er ég ekki verður að bera skó hans. Hann mun skira yður með heilögum anda og eldi.

3:11 I indeed baptize you in water unto repentance: but he that cometh after me is mightier than I, whose shoes I am not worthy to bear: he shall baptize you in the Holy Spirit and in fire:

3:12 Hann er með varpsköfluna í hendi sér og mun gjörhreinsa láfa sinn og safna hveíti sínu í hlöðu, en hismið mun hann brenna í óslökkvanda eldi."

3:12 whose fan is in his hand, and he will thoroughly cleanse his threshing-floor; and he will gather his wheat into the garner, but the chaff he will burn up with unquenchable fire.

3:13 Þá kemur Jesús frá Galíleu að Jórdan til Jóhannesar að taka skirn hjá honum.

3:13 Then cometh Jesus from Galilee to the Jordan unto John, to be baptized of him.

3:14 Jóhannes vildi varna honum þess og sagði: "Mér er þörf að skirast af þér, og þú kemur til mín!"

3:14 But John would have hindered him, saying, I have need to be baptized of thee, and comest thou to me?

3:15 Jesús svaraði honum: "Lát það nú eftir. Þannig ber okkur að fullnægja öllu réttlæti." Og hann lét það eftir honum.

3:15 But Jesus answering said unto him, Suffer it now: for thus it becometh us to fulfil all righteousness. Then he suffereth him.

3:16 En þegar Jesús hafði verið skirður, sté hann jafnskjótt upp úr vatninu. Og þá opnuðust himnarnir, og hann sá anda Guðs stíga niður eins og dúfu og koma yfir sig.

3:16 And Jesus when he was baptized, went up straightway from the water: and lo, the heavens were opened unto him, and he saw the Spirit of God descending as a dove, and coming upon him;

3:17 Og rödd kom af himnum: "Þessi er minn elskaði sonur, sem ég hef velþóknun á."

3:17 and lo, a voice out of the heavens, saying, This is my beloved Son, in whom I am well pleased.

4:1 Þá leiddi andinn Jesús út í óbyggðina, að hans yrði freistað af djöflinum.

4:1 Then was Jesus led up of the Spirit into the wilderness to be tempted of the devil.

4:2 Þar fastaði hann fjörutíu daga og fjörutíu nætur og var þá orðinn hungraður.

4:2 And when he had fasted forty days and forty nights, he afterward hungered.

4:3 Þá kom freistarinn og sagði við hann: "Ef þú ert sonur Guðs, þá þjóð þú, að steinar þessir verði að brauðum."

4:3 And he answered and said unto him, If thou art the Son of God, command that these stones become bread.

4:4 Jesús svaraði: "Ritað er: 'Eigi lifir maðurinn á einu saman brauði, heldur á hverju því orði, sem fram gengur af Guðs munni.'"

4:4 But he answered and said, It is written, Man shall not live by bread alone, but by every word that proceedeth out of the mouth of God.

4:5 Þá tekur djöfullinn hann með sér í borgina helgu, setur hann á brún musterisins

4:5 Then the devil taketh him into the holy city; and he set him on the pinnacle of the temple,

4:6 og segir við hann: "Ef þú ert sonur Guðs, þá kasta þér ofan, því að ritað er: Hann mun fela þig englum sínum, og þeir munu bera þig á höndum sér, að þú steytir ekki fót þinn við steini."

4:6 and saith unto him, If thou art the Son of God, cast thyself down: for it is written, He shall give his angels charge concerning thee: and, On their hands they shall bear thee up, lest haply thou dash thy foot against a stone.

4:7 Jesús svaraði honum: "Aftur er ritað: 'Ekki skalt þú freista Drottins, Guðs þíns.'"

4:7 Jesus said unto him, Again it is written, Thou shalt not make trial of the Lord thy God.

4:8 Enn tekur djöfullinn hann með sér upp á ofurhátt fjall, sýnir honum öll ríki heims og dýrð þeirra

4:8 Again, the devil taketh him unto an exceeding high mountain, and sheweth him all the kingdoms of the world, and the glory of them;

4:9 og segir: "Allt þetta mun ég gefa þér, ef þú fellur fram og tilbiður mig."

4:9 and he said unto him, All these things will I give thee, if thou wilt fall down and worship me.

4:10 En Jesús sagði við hann: "Vik brott, Satan! Ritað er: 'Drottinn, Guð þinn, skalt þú tilbiðja og þjóna honum einum.'"

4:10 Then saith Jesus unto him, Get thee hence, Satan: for it is written, Thou shalt worship the Lord thy God, and him only shalt thou serve.

4:11 Þá fór djöfullinn frá Jesús. Og englar komu og þjónuðu honum.

4:11 Then the devil leaveth him; and behold, angels came and ministered unto him.

4:12 Þegar hann heyrði, að Jóhannes hefði verið tekinn höndum, hélt hann til Galíleu.

4:12 Now when he heard that John was delivered up, he withdrew into Galilee;

4:13 Hann fór frá Nasaret og settist að í Kapernaum við vatnið í byggðum Sebúlons og Naftalí.

4:13 and leaving Nazareth, he came and dwelt in Capernaum, which is by the sea, in the borders of Zebulun and Naphtali:

4:14 Þannig rættist það, sem sagt er fyrir munn Jesaja spámanns:

4:14 that it might be fulfilled which was spoken through Isaiah the prophet, saying,

4:15 Sebúlonsland og Naftalíland við vatnið, landið handan Jórdanar, Galílea heiðingjanna.

4:15 The land of Zebulun and the land of Naphtali, toward the sea, beyond the Jordan, Galilee of the Gentiles,

4:16 Sú þjóð, sem í myrkri sat, sá mikið ljós. Þeim er sátu í skuggalandi dauðans, er ljós upp runnið.

4:16 the people that sat in darkness saw a great light, and to them that sat in the region and shadow of death, to them did light spring up.

4:17 Upp frá þessu tekur Jesús að prédika og segja: "Gjörið iðrun, himnaríki er í nánd."

4:17 From that time began Jesus to preach, and to say, Repent ye; for the kingdom of heaven is at hand.

4:18 Hann gekk með Galíleuvatni og sá tvo bræður, Símon, sem kallaður var Pétur, og Andrés, bróður hans, vera að kasta neti í vatnið, en þeir voru fiskimenn.

4:18 And walking by the sea of Galilee, he saw two brethren, Simon who is called Peter, and Andrew his brother, casting a net into the sea; for they were fishers.

4:19 Hann sagði við þá: "Komið og fylgið mér, og mun ég láta yður menn veiða."

4:19 And he saith unto them, Come ye after me, and I will make you fishers of men.

4:20 Og þegar í stað yfirgáfu þeir netin og fylgdu honum.

4:20 And they straightway left the nets, and followed him.

4:21 Hann gekk áfram þaðan og sá tvo aðra bræður, Jakob Sebedusson og Jóhannes, bróður hans. Þeir voru í bátnum með Sebedeusi, föður sínum, að búa net sín. Jesús kallaði þá.

4:21 And going on from thence he saw two other brethren, James the son of Zebedee, and John his brother, in the boat with Zebedee their father, mending their nets; and he called them.

4:22 og þeir yfirgáfu jafnskjótt bátinn og föður sinn og fylgdu honum.

4:22 And they straightway left the boat and their father, and followed him.

4:23 Hann fór nú um alla Galíleu, kenndi í samkundum þeirra, prédikaði fagnaðarerindið um ríkið og læknaði hvers kyns sjúkdóm og veikindi meðal lýðsins.

4:23 And Jesus went about in all Galilee, teaching in their synagogues, and preaching the gospel of the kingdom, and healing all manner of disease and all manner of sickness among the people.

4:24 Orðstír hans barst um allt Sýrland, og menn færðu til hans alla, sem þjáðust af ýmsum sjúkdómum og kvölum, voru haldnir illum öndum, tunglsjúka menn og lama. Og hann læknaði þá.

4:24 And the report of him went forth into all Syria: and they brought unto him all that were sick, holden with divers diseases and torments, possessed with demons, and epileptic, and palsied; and he healed them.

4:25 Mikill mannfjöldi fylgdi honum úr Galíleu, Dekapólís, Jerúsalem, Júdenu og landinu handan Jórdanar.

4:25 And there followed him great multitudes from Galilee and Decapolis and Jerusalem and Judaea and from beyond the Jordan.

5:1 Þegar hann sá mannfjöldann, gekk hann upp á fjallið. Þar settist hann, og lærisveinar hans komu til hans.

5:1 And seeing the multitudes, he went up into the mountain: and when he had sat down, his disciples came unto him:

5:2 Þá lauk hann upp munni sínum, kenndi þeim og sagði:

5:2 and he opened his mouth and taught them, saying,

5:3 "Sælir eru fátækir í anda, því að þeirra er himnaríki.

5:3 Blessed are the poor in spirit: for theirs is the kingdom of heaven.

5:4 Sælir eru sorghitnir, því að þeir munu huggaðir verða.

5:4 Blessed are they that mourn: for they shall be comforted.

5:5 Sælir eru hógværir, því að þeir munu jörðina erfa.

5:5 Blessed are the meek: for they shall inherit the earth.

5:6 Sælir eru þeir, sem hungrar og þyrstir eftir réttlætinu, því að þeir munu saddir verða.

5:6 Blessed are they that hunger and thirst after righteousness: for they shall be filled.

5:7 Sælir eru miskunnssamir, því að þeim mun miskunnað verða.

5:7 Blessed are the merciful: for they shall obtain mercy.

5:8 Sælir eru hjartahreindir, því að þeir munu Guð sjá.

5:8 Blessed are the pure in heart: for they shall see God.

5:9 Sælir eru friðflytjendur, því að þeir munu Guð börn kallaðir verða.

5:9 Blessed are the peacemakers: for they shall be called sons of God.

5:10 Sælir eru þeir, sem ofsóttir eru fyrir réttlætis sakir, því að þeirra er himnaríki.

5:10 Blessed are they that have been persecuted for righteousness' sake: for theirs is the kingdom of heaven.

5:11 Sælir eruð þér. Þá er menn smána yður, ofsækja og ljúga á yður öllu illu min vegna.

5:11 Blessed are ye when *men* shall reproach you, and persecute you, and say all manner of evil against you falsely, for my sake.

5:12 Verið glaðir og fagníð, því að laun yðar eru mikil á himnum. Þannig ofsóttu þeir spámennina, sem voru á undan yður.

5:12 Rejoice, and be exceeding glad: for great is your reward in heaven: for so persecuted they the prophets that were before you.

5:13 Þér eruð salt jarðar. Ef saltið dofna, með hverju á að selta það? Það er þá til einskis nýtt, menn fleygja því og tröða undir fótum.

5:13 Ye are the salt of the earth: but if the salt have lost its savor, wherewith shall it be salted? it is thenceforth good for nothing, but to be cast out and trodden under foot of men.

5:14 Þér eruð ljós heimsins. Borg, sem á fjalli stendur, fær ekki dulist.

5:14 Ye are the light of the world. A city set on a hill cannot be hid.

5:15 Ekki kveikja menn heldur ljós og setja undir mæliker, heldur á ljósaftiku, og þá lýsir það öllum í húsinu.

5:15 Neither do *men* light a lamp, and put it under the bushel, but on the stand; and it shineth unto all that are in the house.

5:16 Þannig lýsi ljós yðar meðal mannanna, að þeir sjái góð verk yðar og vegsami föður yðar, sem er á himnum.

5:16 Even so let your light shine before men; that they may see your good works, and glorify your Father who is in heaven.

5:17 Ætlið ekki, að ég sé kominn til að afnema lögmálið eða spámennina. Ég kom ekki til að afnema, heldur uppfylla.

5:17 Think not that I came to destroy the law or the prophets: I came not to destroy, but to fulfil.

5:18 Sannlega segi ég yður: Þar til himinn og jörð liða undir lok, mun ekki einn smástafur eða stafkrókur falla úr lögmálinu, uns allt er komið fram.

5:18 For verily I say unto you, Till heaven and earth pass away, one jot or one tittle shall in no wise pass away from the law, till all things be accomplished.

5:19 Hver sem því brýtur eitt af þessum minnstu boðum og kennir öðrum það, mun kallast minnstur í himnaríki, en sá, sem heldur þau og kennir, mun mikill kallast í himnaríki.

5:19 Whosoever therefore shall break one of these least commandments, and shall teach men so, shall be called least in the kingdom of heaven: but whosoever shall do and teach them, he shall be called great in the kingdom of heaven.

5:20 Ég segi yður: Ef réttlæti yðar ber ekki af réttlæti fræðimanna og farísea, komist þér aldrei í himnaríki.

5:20 For I say unto you, that except your righteousness shall exceed *the righteousness*

of the scribes and Pharisees, ye shall in no wise enter into the kingdom of heaven.

5:21 Þér hafið heyrt, að sagt var við forfedurna: „Þú skalt ekki morð fremja. Sá sem morð fremur, skal svara til saka fyrir dómi.“

5:21 Ye have heard that it was said to them of old time, Thou shalt not kill; and whosoever shall kill shall be in danger of the judgment:

5:22 En ég segi yður: Hver sem reiðist bróður sínum, skal svara til saka fyrir dómi. Sá sem hrakyrðir bróður sinn skal svara til saka fyrir ráðinu og hver sem svívirðir hann, hefur unnið til eldsvítis.

5:22 but I say unto you, that every one who is angry with his brother shall be in danger of the judgment; and whosoever shall say to his brother, Raca, shall be in danger of the council; and whosoever shall say, Thou fool, shall be in danger of the hell of fire.

5:23 Sérðu því að færa fórn þína á altarið og minnst þess þar, að bróðir þinn hefur eitthvað á móti þér.

5:23 If therefore thou art offering thy gift at the altar, and there rememberest that thy brother hath aught against thee,

5:24 Þá skaltu skilja gjöf þína eftir fyrir framan altarið, fara fyrst og sættast við bróður þinn, koma síðan og færa fórn þína.

5:24 leave there thy gift before the altar, and go thy way, first be reconciled to thy brother, and then come and offer thy gift.

5:25 Vertu skjótur til sátta við andstæðing þinn, meðan þú ert enn á vegi með honum, til þess að hann selji þig ekki dómáranum í hendur og dómariinn þjóninum og þér verði varpað í fangelsi.

5:25 Agree with thine adversary quickly, while thou art with him in the way; lest haply the adversary deliver thee to the judge, and the judge deliver thee to the officer, and thou be cast into prison.

5:26 Sannlega segi ég þér: Eigi munt þú komast út þaðan, fyrr en þú hefur borgað síðasta eyri.

5:26 Verily I say unto thee, thou shalt by no means come out thence, till thou have paid the last farthing.

5:27 Þér hafið heyrt, að sagt var: „Þú skalt ekki drýgja hór.“

5:27 Ye have heard that it was said, Thou shalt not commit adultery:

5:28 En ég segi yður: Hver sem horfir á konu í girndarhug, hefur þegar drýgt hór með henni í hjarta sínu.

5:28 but I say unto you, that every one that looketh on a woman to lust after her hath committed adultery with her already in his heart.

5:29 Ef hægra auga þitt tælir þig til falls, þá rif það úr og kasta frá þér. Betra er þér, að einn lima þinna glatist, en öllum líkama þínum verði kastað í helvíti.

5:29 And if thy right eye causeth thee to stumble, pluck it out, and cast it from thee: for it is profitable for thee that one of thy members should perish, and not thy whole body be cast into hell.

5:30 Ef hægri hönd þín tælir þig til falls, þá snið hana af og kasta frá þér. Betra er þér, að einn lima þinna glatist, en allur líkami þinn fari til helvítis.

5:30 And if thy right hand causeth thee to stumble, cut it off, and cast it from thee: for it is profitable for thee that one of thy members should perish, and not thy whole body go into hell.

5:31 Þá var og sagt: „Sá sem skilur við konu sína, skal gefa henni skilnaðarbréf.“

5:31 It was said also, Whosoever shall put away his wife, let him give her a writing of divorcement:

5:32 En ég segi yður: Hver sem skilur við konu sína, nema fyrir hörsök, verður til þess, að hún drýgir hór. Og sá sem gengur að eiga fráskilda konu, drýgir hór.

5:32 but I say unto you, that every one that putteth away his wife, saving for the cause of fornication, maketh her an adulteress: and whosoever shall marry her when she is put away committeth adultery.

5:33 Enn hafið þér heyrt, að sagt var við forfedurna: „Þú skalt ekki vinna rangan eið, en halda skaltu eiða þína við Drottin.“

5:33 Again, ye have heard that it was said to them of old time, Thou shalt not forswear thyself, but shalt perform unto the Lord thine oaths:

5:34 En ég segi yður, að þér eigið alls ekki að sverja, hvorki við himininn, því hann er háseti Guðs.

5:34 but I say unto you, swear not at all; neither by the heaven, for it is the throne of God;

5:35 né við jörðina, því hún er skör fóta hans, né við Jerúsalem, því hún er borg hins mikla konungs.

5:35 nor by the earth, for it is the footstool of his feet; nor by Jerusalem, for it is the city of the great King.

5:36 Og eigi skaltu sverja við höfuð þitt, því að þú getur ekki gjört eitt hár hvítt eða svart.

5:36 Neither shalt thou swear by thy head, for thou canst not make one hair white or black.

5:37 En þegar þér talið, sé já yðar já og nei sé nei. Það sem umfram er, kemur frá hinum vonda.

5:37 But let your speech be, Yea, yea; Nay, nay: and whatsoever is more than these is of the evil one.

5:38 Þér hafið heyrt, að sagt var: „Auga fyrir auga og tönn fyrir tönn.“

5:38 Ye have heard that it was said, An eye for an eye, and a tooth for a tooth:

5:39 En ég segi yður: Rísið ekki gegn þeim, sem gerir yður mein. Nei, slái einhver þig á hægri kinn, þá bjóð honum einnig hina.

5:39 but I say unto you, resist not him that is evil: but whosoever smiteth thee on thy right cheek, turn to him the other also.

5:40 Og vilji einhver þreyta lög við þig og hafa af þér kyrtíl þinn, gef honum eftir yfirhöfnina líka.

5:40 And if any man would go to law with thee, and take away thy coat, let him have thy cloak also.

5:41 **Og neyði einhver þig með sér eina milu, þá far með honum tvær.**

5:41 And whosoever shall compel thee to go one mile, go with him two.

5:42 **Gef þeim, sem biður þig, og snú ekki baki við þeim, sem vill fá lán hjá þér.**

5:42 Give to him that asketh thee, and from him that would borrow of thee turn not thou away.

5:43 **Þér hafið heyrt, að sagt var: 'Þú skalt elska náunga þinn og hata óvin þinn.'**

5:43 Ye have heard that it was said, Thou shalt love thy neighbor, and hate thine enemy:

5:44 **En ég segi yður: Elskið óvini yðar, og biðið fyrir þeim, sem ofsækja yður.**

5:44 but I say unto you, love your enemies, and pray for them that persecute you;

5:45 **svo að þér reynist börn föður yðar á himnum, er lætur sól sína renna upp yfir vonda sem góða og rigna yfir réttláta sem rangláta.**

5:45 that ye may be sons of your Father who is in heaven: for he maketh his sun to rise on the evil and the good, and sendeth rain on the just and the unjust.

5:46 **Þótt þér elskið þá, sem yður elska, hver laun eigið þér fyrir það? Gjöra ekki tollheimtumenn hið sama?**

5:46 For if ye love them that love you, what reward have ye? do not even the publicans the same?

5:47 **Og hvað er það, þótt þér heilsíð bræðrum yðar einum. Gjöra heiðnir menn ekki hið sama?**

5:47 And if ye salute your brethren only, what do ye more *than others*? do not even the Gentiles the same?

5:48 **Verið þér því fullkomnir, eins og faðir yðar himneskur er fullkominn.**

5:48 Ye therefore shall be perfect, as your heavenly Father is perfect.

6:1 **Varist að iðka réttlæti yðar fyrir mönnum, þeim til sýnis, annars eigið þér engin laun hjá föður yðar á himnum.**

6:1 Take heed that ye do not your righteousness before men, to be seen of them: else ye have no reward with your Father who is in heaven.

6:2 **Þegar þú gefur ölmusu, skaltu ekki láta þeyta lúður fyrir þér, eins og hræsnarar gjöra í samkunduhúsum og á strætum til þess að hljóta lof af mönnum. Sannlega segi ég yður, þeir hafa tekið út laun sín.**

6:2 When therefore thou doest alms, sound not a trumpet before thee, as the hypocrites do in the synagogues and in the streets, that they may have glory of men. Verily I say unto you, They have received their reward.

6:3 **En þegar þú gefur ölmusu, víti vinstri hönd þín ekki, hvað sú hægri gjörir.**

6:3 But when thou doest alms, let not thy left hand know what thy right hand doeth:

6:4 **svo að ölmusa þín sé í leynum, og faðir þinn, sem sér í leynum, mun umbuna þér.**

6:4 that thine alms may be in secret: and thy Father who seeth in secret shall recompense thee.

6:5 **Og þegar þér biðjist fyrir, þá verið ekki eins og hræsnararnir. Þeir vilja helst standa og biðjast fyrir í samkundum og á gatnamótum, til þess að menn sjái þá. Sannlega segi ég yður, þeir hafa tekið út laun sín.**

6:5 And when ye pray, ye shall not be as the hypocrites: for they love to stand and pray in the synagogues and in the corners of the streets, that they may be seen of men. Verily I say unto you, They have received their reward.

6:6 **En nær þú biðst fyrir, skaltu ganga inn í herbergi þitt, loka dyrunum og biðja föður þinn, sem er í leynum. Faðir þinn, sem sér í leynum, mun umbuna þér.**

6:6 But thou, when thou prayest, enter into thine inner chamber, and having shut thy door, pray to thy Father who is in secret, and thy Father who seeth in secret shall recompense thee.

6:7 **Þegar þér biðjist fyrir, skuluð þér ekki fara með fánýta mæli að hætti heiðingja. Þeir hyggja, að þeir verði bænheyðir fyrir mæli sína.**

6:7 And in praying use not vain repetitions, as the Gentiles do: for they think that they shall be heard for their much speaking.

6:8 **Líkist þeim ekki. Faðir yðar veit, hvers þér þurfið, áður en þér biðið hann.**

6:8 Be not therefore like unto them: for your Father knoweth what things ye have need of, before ye ask him.

6:9 **En þannig skuluð þér biðja: Faðir vor, þú sem ert á himnum. Helgist þitt nafn.**

6:9 After this manner therefore pray ye. Our Father who art in heaven, Hallowed be thy name.

6:10 **til komi þitt ríki, verði þinn vilji, svo á jörðu sem á himni.**

6:10 Thy kingdom come. Thy will be done, as in heaven, so on earth.

6:11 **Gef oss í dag vort daglegt brauð.**

6:11 Give us this day our daily bread.

6:12 **Fyrirgef oss vorar skuldir, svo sem vér og fyrirgefum vorum skuldunautum.**

6:12 And forgive us our debts, as we also have forgiven our debtors.

6:13 **Og eigi leið þú oss í freistni, heldur frelsa oss frá illu. [Því að þitt er ríkið, mátturinn og dýrðin að eilífu, amen.]**

6:13 And bring us not into temptation, but deliver us from the evil *one*.

6:14 **Ef þér fyrirgefið mönnum misgjörðir þeirra, þá mun og faðir yðar himneskur fyrirgefa yður.**

6:14 For if ye forgive men their trespasses, your heavenly Father will also forgive you.

6:15 **En ef þér fyrirgefið ekki öðrum, mun faðir yðar ekki heldur fyrirgefa misgjörðir yðar.**

6:15 But if ye forgive not men their trespasses, neither will your Father forgive your trespasses.

6:16 **Þegar þér fastið, þá verið ekki dapprir í bragði, eins og hræsnarar. Þeir afmynda andlit sín, svo að engum dyljist, að þeir fasta. Sannlega segi ég yður, þeir hafa tekið út laun sín.**

6:16 Moreover when ye fast, be not, as the hypocrites, of a sad countenance: for they disfigure their faces, that they may be seen of men to fast. Verily I say unto you, They have received their reward.

6:17 **En nær þú fastar, þá smyr höfuð þitt og þvo andlit þitt.**

6:17 But thou, when thou fastest, anoint thy head, and wash thy face;

6:18 **svo að menn verði ekki varir við, að þú fastar, heldur faðir þinn, sem er í leynum. Og faðir þinn, sem sér í leynum, mun umbuna þér.**

6:18 that thou be not seen of men to fast, but of thy Father who is in secret: and thy Father, who seeth in secret, shall recompense thee.

6:19 **Safnið yður ekki fjársjóðum á jörðu, þar sem mölur og ryð eyðir og þjófar brjótast inn og stela.**

6:19 Lay not up for yourselves treasures upon the earth, where moth and rust doth consume, and where thieves break through and steal:

6:20 **Safnið yður heldur fjársjóðum á himni, þar sem hvorki eyðir mölur né ryð og þjófar brjótast ekki inn og stela.**

6:20 but lay up for yourselves treasures in heaven, where neither moth nor rust doth consume, and where thieves do not break through nor steal:

6:21 **Því hvar sem fjársjóður þinn er, þar mun og hjarta þitt vera.**

6:21 for where thy treasure is, there will thy heart be also.

6:22 **Augað er lampi líkamans. Sé auga þitt heilt, mun allur líkami þinn hjartur.**

6:22 The lamp of the body is the eye: if therefore thine eye be single, thy whole body shall be full of light.

6:23 **En sé auga þitt spilt, verður allur líkami þinn dimmur. Ef nú ljósið í þér er myrkur, hvílikt verður þá myrkrið.**

6:23 But if thine eye be evil, thy whole body shall be full of darkness. If therefore the light that is in thee be darkness, how great is the darkness!

6:24 **Enginn getur þjónað tveimur herrum. Annaðhvort hatar hann annan og elskar hinn eða þýðist annan og afrækir hinn. Þér getið ekki þjónað Guði og mammón.**

6:24 No man can serve two masters; for either he will hate the one, and love the other; or else he will hold to one, and despise the other. Ye cannot serve God and mammon.

6:25 **Því segi ég yður: Verið ekki áhyggjufullir um líf yðar, hvað þér eigið að eta eða drekka, né heldur um líkama yðar, hverju þér eigið að klæðast. Er lífið ekki meira en fæðan og líkaminn meira en klæðin?**

6:25 Therefore I say unto you, be not anxious for your life, what ye shall eat, or

what ye shall drink; nor yet for your body, what ye shall put on. Is not the life more than the food, and the body than the raiment?

6:26 Lítið til fugla himinsins. Hvorki sá þeir né uppskera né safna í hlöður og faðir yðar himneskur faðir þá. Erud þér ekki miklu fremri þeim?

6:26 Behold the birds of the heaven, that they sow not, neither do they reap, nor gather into barns; and your heavenly Father feedeth them. Are not ye of much more value than they?

6:27 Og hver yðar getur með áhyggjum aukíð einni spönn við aldur sinn?
6:27 And which of you by being anxious can add one cubit unto the measure of his life?

6:28 Og hvi eruð þér áhyggjufullir um klæði? Hyggið að liljum vallarins, hversu þær vaxa. Hvorki vinna þær né spinna.

6:28 And why are ye anxious concerning raiment? Consider the lilies of the field, how they grow; they toil not, neither do they spin:

6:29 En ég segi yður: Jafnvel Salómon í allri sinni dýrð var ekki svo búinn sem ein þeirra.

6:29 yet I say unto you, that even Solomon in all his glory was not arrayed like one of these.

6:30 Fyrst Guð skryðir svo gras vallarins, sem í dag stendur, en á morgun verður í ofn kastað, skyldi hann þá ekki miklu fremur klæða yður, þér trúlidir!

6:30 But if God doth so clothe the grass of the field, which to-day is, and to-morrow is cast into the oven, *shall he* not much more *clothe* you, O ye of little faith?

6:31 Segið því ekki áhyggjufullir: 'Hvað eigum vér að eta? Hvað eigum vér að drekka? Hverju eigum vér að klæðast?'

6:31 Be not therefore anxious, saying, What shall we eat? or, What shall we drink? or, Wherewithal shall we be clothed?

6:32 Allt þetta stunda heiðingjarnir, og yðar himneski faðir veit, að þér þarfnist alls þessa.

6:32 For after all these things do the Gentiles seek; for your heavenly Father knoweth that ye have need of all these things.

6:33 En leitíð fyrst ríkis hans og réttlætis, þá mun allt þetta veitast yður að auki.

6:33 But seek ye first his kingdom, and his righteousness; and all these things shall be added unto you.

6:34 Hafið því ekki áhyggjur af morgundeginum. Morgundagurinn mun hafa sínar áhyggjur. Hverjum degi nægir sin þjáning.

6:34 Be not therefore anxious for the morrow: for the morrow will be anxious for itself. Sufficient unto the day is the evil thereof.

7:1 Dæmið ekki, svo að þér verðið ekki dæmdir.

7:1 Judge not, that ye be not judged.

7:2 Því að með þeim dómi, sem þér dæmið, munuð þér dæmdir, og með þeim mæli, sem þér mælið, mun yður mælt verða.

7:2 For with what judgment ye judge, ye shall be judged: and with what measure ye mete, it shall be measured unto you.

7:3 Hvi sér þú flisina í auga bróður þíns, en tekur ekki eftir bjálkanum í auga þínu?

7:3 And why beholdest thou the mote that is in thy brother's eye, but considerest not the beam that is in thine own eye?

7:4 Eða hvernig fær þú sagt við bróður þinn: 'Lát mig draga flisina úr auga þér?' Og þó er bjálki í auga sjálfs þín.

7:4 Or how wilt thou say to thy brother, Let me cast out the mote out of thine eye; and lo, the beam is in thine own eye?

7:5 Hrafnari, drag fyrst bjálkann úr auga þér, og þá sérðu glögg tál að draga flisina úr auga bróður þíns.

7:5 Thou hypocrite, cast out first the beam out of thine own eye; and then shalt thou see clearly to cast out the mote out of thy brother's eye.

7:6 Gefið ekki hundum það sem heilagt er, og kastíð eigi perlum yðar fyrir svín. Þau mundu troða þær undir fótum, og þeir snúa sér við og rífa yður í sig.

7:6 Give not that which is holy unto the dogs, neither cast your pearls before the swine, lest haply they trample them under their feet, and turn and rend you.

7:7 Biðjið, og yður mun gefast, leitíð, og þér munuð finna. knýið á, og fyrir yður mun upp lokið verða.

7:7 Ask, and it shall be given you; seek, and ye shall find; knock, and it shall be opened unto you:

7:8 Því að hver sá öðlast, sem biður, sá finnur, sem leitar, og fyrir þeim, sem á knýr, mun upp lokið verða.

7:8 for every one that asketh receiveth; and he that seeketh findeth; and to him that knocketh it shall be opened.

7:9 Eða hver er sá maður meðal yðar, sem gefur syni sínum stein, er hann biður um brauð?

7:9 Or what man is there of you, who, if his son shall ask him for a loaf, will give him a stone;

7:10 Eða höggorm, þegar hann biður um fisk?

7:10 or if he shall ask for a fish, will give him a serpent?

7:11 Fyrst þér, sem eruð vondir, hafið vit á að gefa börnum yðar góðar gjafir, hve miklu fremur mun þá faðir yðar á himnum gefa þeim góðar gjafir, sem biðja hann?

7:11 If ye then, being evil, know how to give good gifts unto your children, how much more shall your Father who is in heaven give good things to them that ask him?

7:12 Allt sem þér viljið, að aðrir menn gjöri yður, það skuluð þér og þeim gjöra. Þetta er lögmálið og spámennirnir.

7:12 All things therefore whatsoever ye would that men should do unto you, even so do ye also unto them: for this is the law and the prophets.

7:13 Gangið inn um þrönga hliðið. Því að vítt er hliðið og vegurinn

breiður, sem liggur til glötunar, og margir þeir, sem þar fara inn.

7:13 Enter ye in by the narrow gate: for wide is the gate, and broad is the way, that leadeth to destruction, and many are they that enter in thereby.

7:14 Hve þröngt er það hlið og mjór sá vegur, er liggur til lífsins, og fáir þeir, sem finna hann.

7:14 For narrow is the gate, and straitened the way, that leadeth unto life, and few are they that find it.

7:15 Varist falsspámenn. Þeir koma til yðar í sauðaklæðum, en innra eru þeir gráðugir vargar.

7:15 Beware of false prophets, who come to you in sheep's clothing, but inwardly are ravening wolves.

7:16 Af ávöxtum þeirra skuluð þér þekkja þá. Hvort lesa menn vinber af þyrnum eða fikjur af þistlum?

7:16 By their fruits ye shall know them. Do *men* gather grapes of thorns, or figs of thistles?

7:17 Þannig ber sérhvertt gott tré góða ávöxtu, en slæmt tré vonda.

7:17 Even so every good tree bringeth forth good fruit; but the corrupt tree bringeth forth evil fruit.

7:18 Gott tré getur ekki borið vonda ávöxtu, ekki heldur slæmt tré góða ávöxtu.

7:18 A good tree cannot bring forth evil fruit, neither can a corrupt tree bring forth good fruit.

7:19 Hvert það tré, sem ber ekki góðan ávöxt, verður upp höggvið og í eld kastað.

7:19 Every tree that bringeth not forth good fruit is hewn down, and cast into the fire.

7:20 Af ávöxtum þeirra skuluð þér því þekkja þá.

7:20 Therefore by their fruits ye shall know them.

7:21 Ekki mun hver sá, sem við mig segir: 'Herra, herra,' ganga inn í himnaríki, heldur sá einn, er gjörir vilja föður míns, sem er á himnum.

7:21 Not every one that saith unto me, Lord, Lord, shall enter into the kingdom of heaven; but he that doeth the will of my Father who is in heaven.

7:22 Margir munu segja við mig á þeim degi: 'Herra, herra, höfum vér ekki kennt í þínu nafni, rekið út illa anda í þínu nafni og gjört í þínu nafni mörg kraftaverk?'

7:22 Many will say to me in that day, Lord, Lord, did we not prophesy by thy name, and by thy name cast out demons, and by thy name do many mighty works?

7:23 Þá mun ég votta þetta: 'Aldrei þekkti ég yður. Farið frá mér, illgjörðamenn.'

7:23 And then will I profess unto them, I never knew you: depart from me, ye that work iniquity.

7:24 Hver sem heyrir þessi orð mín og breytir eftir þeim, sá er líkur hyggnum manni, er byggði hús sitt á bjargi.

7:24 Every one therefore that heareth these words of mine, and doeth them, shall be likened unto a wise man, who built his house upon the rock:

7:25 Nú skall á steypiregn, vatnið flæddi, stormar blésu og buldu á því húsi, en það féll eigi, því það var grundvallað á bjargi.

7:25 and the rain descended, and the floods came, and the winds blew, and beat upon that house; and if fell not: for it was founded upon the rock.

7:26 En hver sem heyrir þessi orð mín og breytir ekki eftir þeim, sá er líkur heimskum manni, er byggði hús sitt á sandi.

7:26 And every one that heareth these words of mine, and doeth them not, shall be likened unto a foolish man, who built his house upon the sand:

7:27 Steypiregn skall á, vatnið flæddi, stormar blésu og buldu á því húsi. Það féll, og fall þess var mikið."

7:27 and the rain descended, and the floods came, and the winds blew, and smote upon that house; and it fell: and great was the fall thereof.

7:28 Þegar Jesús hafði lokið þessari ræðu, undradist mannfjöldinn mjög kenningu hans,

7:28 And it came to pass, when Jesus had finished these words, the multitudes were astonished at his teaching:

7:29 því að hann kenndi þeim eins og sá, er vald hefur, og ekki eins og fræðimenn þeirra.

7:29 for he taught them as *one* having authority, and not as their scribes.

8:1 Nú gekk Jesús niður af fjallinu, og fylgdi honum mikill mannfjöldi.

8:1 And when he was come down from the mountain, great multitudes followed him.

8:2 Þá kom til hans líkþrár maður, laut honum og sagði: "Herra, ef þú vilt, getur þú hreinsað mig."

8:2 And behold, there came to him a leper and worshipped him, saying, Lord, if thou wilt, thou canst make me clean.

8:3 Jesús rétti út höndina, snart hann og mælti: "Ég vil, verð þú hreinn!" Jafnskjótt varð hann hreinn af líkþránni.

8:3 And he stretched forth his hand, and touched him, saying, I will; be thou made clean. And straightway his leprosy was cleansed.

8:4 Jesús sagði við hann: "Gæt þess að segja þetta engum, en far þú, sýn þig prestinum, og færdu þá fórn, sem Móse bauð, þeim til vitnisburðar."

8:4 And Jesus saith unto him, See thou tell no man; but go, show thyself to the priest, and offer the gift that Moses commanded, for a testimony unto them.

8:5 Þegar hann kom til Kapernaum, gekk til hans hundraðshöfðingi og bað hann:

8:5 And when he was entered into Capernaum, there came unto him a centurion, beseeching him,

8:6 "Herra, sveinn minn liggur heima lami, mjög þungt haldinn."

8:6 and saying, Lord, my servant lieth in the house sick of the palsy, grievously tormented.

8:7 Jesús sagði: "Ég kem og lækna hann."

8:7 And he saith unto him, I will come and heal him.

8:8 Þá sagði hundraðshöfðinginn: "Herra, ég er ekki verður þess, að þú gangir inn undir þak mitt. Mæl þú aðeins eitt orð, og mun sveinn minn heill verða."

8:8 And the centurion answered and said, Lord, I am not worthy that thou shouldst come under my roof; but only say the word, and my servant shall be healed.

8:9 Því að sjálfur er ég maður, sem verð að lúta valdi og ræð yfir hermönnum, og ég segi við einn: 'Far þú,' og hann fer, og við annan: 'Kom þú,' og hann kemur, og við þjón minn: 'Gör þetta,' og hann görir það."

8:9 For I also am a man under authority, having under myself soldiers: and I say to this one, Go, and he goeth; and to another, Come, and he cometh; and to my servant, Do this, and he doeth it.

8:10 Þegar Jesús heyrði þetta, undradist hann og mælti við þá, sem fylgdu honum: "Sannlega segi ég yður, þvílíka trú hef ég ekki fundið hjá neinum í Ísrael."

8:10 And when Jesus heard it, he marvelled, and said to them that followed, Verily I say unto you, I have not found so great faith, no, not in Israel.

8:11 En ég segi yður: Margir munu koma frá austri og vestri og sitja til borðs með Abraham, Ísak og Jakob í himnaríki.

8:11 And I say unto you, that many shall come from the east and the west, and shall sit down with Abraham, and Isaac, and Jacob, in the kingdom of heaven:

8:12 en synir ríkisins munu út reknir í ystu myrkur. Þar verður grátur og gnístran tanna."

8:12 but the sons of the kingdom shall be cast forth into the outer darkness: there shall be the weeping and the gnashing of teeth.

8:13 Þá sagði Jesús við hundraðshöfðingjann: "Far þú, verði þér sem þú trúir." Og sveinninn varð heill á þeirri stundu.

8:13 And Jesus said unto the centurion, Go thy way; as thou hast believed, so be it done unto thee. And the servant was healed in that hour.

8:14 Jesús kom í hús Péturs og sá, að tengdamóðir hans lá með sóthita.

8:14 And when Jesus was come into Peter's house, he saw his wife's mother lying sick of a fever.

8:15 Hann snart hönd hennar, og sóthitinn fór úr henni. Hún reis á fætur og gekk honum fyrir beina.

8:15 And he touched her hand, and the fever left her; and she arose, and ministered unto him.

8:16 Þegar kvöld var komið, færdu menn til hans marga, er

haldnir voru illum öndum. Illu andana rak hann út með orði einu, og alla þá, er sjúkir voru, læknaði hann.

8:16 And when even was come, they brought unto him many possessed with demons: and he cast out the spirits with a word, and healed all that were sick:

8:17 Það átti að rætast, sem sagt er fyrir munn Jesaja spámanns: "Hann tók á sig mein vor og bar sjúkdóma vora."

8:17 that it might be fulfilled which was spoken through Isaiah the prophet, saying: Himself took our infirmities, and bare our diseases.

8:18 En þegar Jesús sá mikinn mannfjölda kringum sig, bauð hann að fara yfir um vatnið.

8:18 Now when Jesus saw great multitudes about him, he gave commandment to depart unto the other side.

8:19 Þá kom fræðimaður einn til hans og sagði: "Meistari, ég vil fylgja þér, hvert sem þú ferð."

8:19 And there came a scribe, and said unto him, Teacher, I will follow thee whithersoever thou goest.

8:20 Jesús sagði við hann: "Refar eiga greni og fuglar himins hreiður, en Mannssonurinn á hvergi höfði sínu að að halla."

8:20 And Jesus saith unto him, The foxes have holes, and the birds of the heaven have nests; but the Son of man hath not where to lay his head.

8:21 Annar, úr hópi lærisveinanna, sagði við hann: "Herra, leyf mér fyrst að fara og jarða föður minn."

8:21 And another of the disciples said unto him, Lord, suffer me first to go and bury my father.

8:22 Jesús svarar honum: "Fylg þú mér, en lát hina dauðu jarða sína dauðu."

8:22 But Jesus saith unto him, Follow me; and leave the dead to bury their own dead.

8:23 Nú fór hann í bátinn og lærisveinar hans fylgdu honum.

8:23 And when he was entered into a boat, his disciples followed him.

8:24 Þá gjörði svo mikið veður á vatninu, að hylgjurnar gengu yfir bátinn. En Jesús svafl.

8:24 And behold, there arose a great tempest in the sea, insomuch that the boat was covered with the waves: but he was asleep.

8:25 Þeir fara til, vekja hann og segja: "Herra, bjarga þú, vér förumst."

8:25 And they came to him, and awoke him, saying, Save, Lord; we perish.

8:26 Hann sagði við þá: "Hvi eruð þér hræddir, þér trúlitlir?" Síðan reis hann upp og hastaði á vindinn og vatnið, og varð stillilögn.

8:26 And he saith unto them, Why are ye fearful, O ye of little faith? Then he arose, and rebuked the winds and the sea; and there was a great calm.

8:27 Mennirnir undrudust og sögðu: "Ívilíkur maður er þetta? Jafnvel vindar og vatn hlýða honum."

8:27 And the men marvelled, saying, What manner of man is this, that even the winds and the sea obey him?

8:28 Þegar hann kom yfir um, í byggð Gadarena, komu á móti honum frá gröfunum tveir menn haldnir illum öndum, svo skæðir, að enginn mátti þann veg fara.

8:28 And when he was come to the other side into the country of the Gadarenes, there met him two possessed with demons, coming forth out of the tombs, exceeding fierce, so that no man could pass by that way.

8:29 Þeir æpa: "Hvað vilt þú okkur, sonur Guðs? Komstu hingað að kvelja okkur fyrir tímann?"

8:29 And behold, they cried out, saying, What have we to do with thee, thou Son of God? art thou come hither to torment us before the time?

8:30 En langt frá þeim var mikil svinahjörð á beit.

8:30 Now there was afar off from them a herd of many swine feeding.

8:31 Illu andarnir báðu hann og sögðu: "Ef þú rekur okkur út, sendu okkur þá í svinahjörðina."

8:31 And the demons besought him, saying, If thou cast us out, send us away into the herd of swine.

8:32 Hann sagði: "Farið!" Út fóru þeir og í svinin, og öll hjörðin ruddist fram af hamrinum í vatnið og týndist þar.

8:32 And he said unto them, Go. And they came out, and went into the swine: and behold, the whole herd rushed down the steep into the sea, and perished in the waters.

8:33 En hirðarnir flýðu, komu til borgarinnar og sögðu öll tíðindin, líka frá mönnum, sem haldnir voru illum öndum.

8:33 And they that fed them fled, and went away into the city, and told everything, and what was befallen to them that were possessed with demons.

8:34 Og allir borgarmenn fóru út til móts við Jesú, og þegar þeir sáu hann, báðu þeir hann að fara burt úr héruðum þeirra.

8:34 And behold, all the city came out to meet Jesus: and when they saw him, they besought him that he would depart from their borders.

9:1 Þá sté Jesús í bát og hélt yfir um og kom til borgar sinnar.

9:1 And he entered into a boat, and crossed over, and came into his own city.

9:2 Þar færa menn honum lama mann, sem lá í rekkju. Þegar Jesús sá trú þeirra, sagði hann við lama manninn: "Vertu hughraustur, barnið mitt, syndir þínar eru fyrirgefnar."

9:2 And behold, they brought to him a man sick of the palsy, lying on a bed: and Jesus seeing their faith said unto the sick of the palsy, Son, be of good cheer; thy sins are forgiven.

9:3 Nokkrir fræðimenn sögðu þá með sjálfum sér: "Hann guðlastar!"

9:3 And behold, certain of the scribes said within themselves, This man blasphemeth.

9:4 En Jesús þekkti hugsanir þeirra og sagði: "Hví hugsið þér illt í hjörtum yðar?"

9:4 And Jesus knowing their thoughts said, Wherefore think ye evil in your hearts?

9:5 Hvort er auðveldara að segja: 'Syndir þínar eru fyrirgefnar' eða: 'Statt upp og gakk'?

9:5 For which is easier, to say, Thy sins are forgiven; or to say, Arise, and walk?

9:6 En til þess að þér vitið, að Mannssonurinn hefur vald á jörðu að fyrirgefa syndir, þá segi ég þér" - og nú talar hann við lama manninn: "Statt upp, tak rekkju þína, og far heim til þín!"

9:6 But that ye may know that the Son of man hath authority on earth to forgive sins (then saith he to the sick of the palsy), Arise, and take up thy bed, and go up unto thy house.

9:7 Og hann stóð upp og fór heim til sín.

9:7 And he arose, and departed to his house.

9:8 En fólkíð, sem horfði á þetta, varð ótta slegið og lofaði Guð, sem gefið hafði mönnum slíkt vald.

9:8 But when the multitudes saw it, they were afraid, and glorified God, who had given such authority unto men.

9:9 Þá er hann gekk þaðan, sá hann mann sitja hjá tollbúðinni, Mattæus að nafni, og hann segir við hann: "Fylg þú mér!" Og hann stóð upp og fylgdi honum.

9:9 And as Jesus passed by from thence, he saw a man, called Matthew, sitting at the place of toll: and he saith unto him, Follow me. And he arose, and followed him.

9:10 Nú bar svo við, er Jesús sat að borði í húsi hans, að margir tollheimtumenn og bersyndugir komu og settust þar með honum og lærisveinum hans.

9:10 And it came to pass, as he sat at meat in the house, behold, many publicans and sinners came and sat down with Jesus and his disciples.

9:11 Þegar farisear sá það, sögðu þeir við lærisveina hans: "Hvers vegna etur meistari yðar með tollheimtumönnum og bersyndugum?"

9:11 And when the Pharisees saw it, they said unto his disciples, Why eateth your Teacher with the publicans and sinners?

9:12 Jesús heyrði þetta og sagði: "Ekki þurfa heilbrigðir læknið við, heldur þeir sem sjúkir eru.

9:12 But when he heard it, he said, They that are whole have no need of a physician, but they that are sick.

9:13 Farið og nemið, hvað þetta merkir: 'Miskunnsemi vil ég, ekki fórnir.' Ég er ekki kominn til að kalla réttláta, heldur syndara."

9:13 But go ye and learn what *this* meaneth, I desire mercy, and not sacrifice, for I came not to call the righteous, but sinners.

9:14 Þá koma til hans lærisveinar Jóhannesar og segja: "Hví föstum vér og farisear, en þínir lærisveinar fasta ekki?"

9:14 Then come to him the disciples of John, saying, Why do we and the Pharisees fast oft, but thy disciples fast not?

9:15 Jesús svaraði þeim: "Hvort geta brúðkaupsgestir verið hryggir, meðan brúðguminn er hjá þeim? En koma munu þeir dagar, er brúðguminn verður frá þeim tekinn. Þá munu þeir fasta.

9:15 And Jesus said unto them, Can the sons of the bridechamber mourn, as long as the bridegroom is with them? but the days will come, when the bridegroom shall be taken away from them, and then will they fast.

9:16 Enginn lætur bót af óþæðum dúk á gamalt fat, því þá rifur bótin út frá sér og verður af verri rifa.

9:16 And no man putteth a piece of undressed cloth upon an old garment; for that which should fill it up taketh from the garment, and a worse rent is made.

9:17 Ekki láta menn heldur nýtt vín á gamla belgi, því þá springa belgirnir, og vinið fer niður, en belgirnir ónýstast. Menn láta nýtt vín á nýja belgi, og varðveitist þá hvort tveggja."

9:17 Neither do *men* put new wine into old wine-skins: else the skins burst, and the wine is spilled, and the skins perish: but they put new wine into fresh wine-skins, and both are preserved.

9:18 Meðan hann var að segja þetta við þá, kom forstöðumaður einn, laut honum og sagði: "Dóttir mín var að skilja við, kom og legg hönd þína yfir hana, þá mun hún lifna."

9:18 While he spake these things unto them, behold, there came a ruler, and worshipped him, saying, My daughter is even now dead: but come and lay thy hand upon her, and she shall live.

9:19 Jesús stóð upp og fór með honum og lærisveinar hans.

9:19 And Jesus arose, and followed him, and so *did* his disciples.

9:20 Kona, sem hafði haft blóðlát í tólf ár, kom þá að baki honum og snart fald klæða hans.

9:20 And behold, a woman, who had an issue of blood twelve years, came behind him, and touched the border of his garment:

9:21 Hún hugsaði með sér: "Ef ég fæ aðeins snert klæði hans, mun ég heil verða."

9:21 for she said within herself, If I do but touch his garment, I shall be made whole.

9:22 Jesús sneri sér við, og er hann sá hana, sagði hann: "Vertu hughraust, dóttir, trú þín hefur bjargað þér." Og konan varð heil frá þeirri stundu.

9:22 But Jesus turning and seeing her said, Daughter, be of good cheer; thy faith hath made thee whole. And the woman was made whole from that hour.

9:23 Þegar Jesús kom að húsi forstöðumannsins og sá pípuleikara og fólkíð í uppnámi,

9:23 And when Jesus came into the ruler's house, and saw the flute-players, and the crowd making a tumult,

9:24 sagði hann: "Farið burt! Stúlkan er ekki dain, hún sefur." En þeir hlógu að honum.

9:24 he said, Give place: for the damsel is not dead, but sleepeth. And they laughed him to scorn.

9:25 Þegar fólkið hafði verið látið fara, gekk hann inn og tók hönd hennar, og reis þá stúlkan upp.

9:25 But when the crowd was put forth, he entered in, and took her by the hand; and the damsel arose.

9:26 Og þessi tíðindi bárust um allt það hérað.

9:26 And the fame hereof went forth into all that land.

9:27 Þá er Jesús hélt þaðan, fóru tveir blindir menn eftir honum og kölluðu: "Miskunna þú okkur, sonur Davíðs."

9:27 And as Jesus passed by from thence, two blind men followed him, crying out, and saying, Have mercy on us, thou son of David.

9:28 Þegar hann kom heim, gengu blindir mennirnir til hans. Jesús spur þá: "Trúið þið, að ég geti gjört þetta?" Þeir sögðu: "Já, herra."

9:28 And when he was come into the house, the blind men came to him: and Jesus saith unto them, Believe ye that I am able to do this? They say unto him, Yea, Lord.

9:29 Þá snart hann augu þeirra og mælti: "Verði ykkur að trú ykkar."

9:29 Then touched he their eyes, saying, According to your faith be it done unto you.

9:30 Og augu þeirra lukust upp. Jesús lagði ríkt á við þá og sagði: "Gætið þess, að enginn fái að vita þetta."

9:30 And their eyes were opened. And Jesus strictly charged them, saying, See that no man know it.

9:31 En þeir fóru og víðfrægu hann í öllu því héraði.

9:31 But they went forth, and spread abroad his fame in all that land.

9:32 Þegar þeir voru að fara, var komið til hans með mállausan mann, haldinn illum anda.

9:32 And as they went forth, behold, there was brought to him a dumb man possessed with a demon.

9:33 Og er illi andinn var út rekinn, tók málleysinginn að mæla. Mannfjöldinn undradist og sagði: "Aldrei hefur þvílíkt sést í Ísrael."

9:33 And when the demon was cast out, the dumb man spake: and the multitudes marvelled, saying, It was never so seen in Israel.

9:34 En farisearnir sögðu: "Með fulltingi höfðingja illra anda rekur hann út illu andana."

9:34 But the Pharisees said, By the prince of the demons casteth he out demons.

9:35 Jesús fór nú um allar borgir og þorp og kenndi í samkundum þeirra. Hann flutti fagnaðarerindið um ríkið og læknaði hvers kyns sjúkdóm og veikindi.

9:35 And Jesus went about all the cities and the villages, teaching in their synagogues, and preaching the gospel of the kingdom, and

healing all manner of disease and all manner of sickness.

9:36 En er hann sá mannfjöldann, kenndi hann í brjósti um þá, því þeir voru hrjáðir og umkomulausir eins og sauðir, er engan hirði hafa.

9:36 But when he saw the multitudes, he was moved with compassion for them, because they were distressed and scattered, as sheep not having a shepherd.

9:37 Þá sagði hann við lærisveina sína: "Uppskeran er mikil, en verkamenn fáir."

9:37 Then saith he unto his disciples, The harvest indeed is plenteous, but the laborers are few.

9:38 Biðjið því herra uppskerunnar að senda verkamenn til uppskeru sinnar."

9:38 Pray ye therefore the Lord of the harvest, that he send forth laborers into his harvest.

10:1 Og hann kallaði til sín lærisveina sína tólf og gaf þeim vald yfir óhreinum öndum, að þeir gætu rekið þá út og læknað hvers kyns sjúkdóm og veikindi.

10:1 And he called unto him his twelve disciples, and gave them authority over unclean spirits, to cast them out, and to heal all manner of disease and all manner of sickness.

10:2 Nöfn postulanna tólf eru þessi: Fyrstur Simon, sem kallast Pétur, og Andrés bróðir hans, þá Jakob Sebedeussón og Jóhannes bróðir hans,

10:2 Now the names of the twelve apostles are these: The first, Simon, who is called Peter, and Andrew his brother; James the son of Zebedee, and John his brother;

10:3 Filippus og Bartólómeus, Tómas og Matteus tollheimtumaður, Jakob Alfeussón og Taddæus,

10:3 Philip, and Bartholomew; Thomas, and Matthew the publican; James the son of Alphaeus, and Thaddaeus;

10:4 Simon vandlætari og Júdas Ískariot, sá er sveik hann.

10:4 Simon the Cananaean, and Judas Iscariot, who also betrayed him.

10:5 Þessa tólf sendi Jesús út og mælti svo fyrir: "Haldið ekki til heiðinna manna og farið ekki í samverska borg."

10:5 These twelve Jesus sent forth, and charged them, saying, Go not into any way of the Gentiles, and enter not into any city of the Samaritans:

10:6 Farið heldur til týndra sauða af Ísraelsætt.

10:6 but go rather to the lost sheep of the house of Israel.

10:7 Farið og prédikið: Himnaríki er í nánd.'

10:7 And as ye go, preach, saying, The kingdom of heaven is at hand.

10:8 Læknið sjúka, vekið upp dauða, hreinsið líkþráa, rekið út illa anda. Gefins hafið þér fengið, gefins skuluð þér láta í té.

10:8 Heal the sick, raise the dead, cleanse the lepers, cast out demons: freely ye received, freely give.

10:9 Takið ekki gull, silfur né eir í beltí,

10:9 Get you no gold, nor silver, nor brass in your purses;

10:10 eigi mal til ferðar eða tvo kyrtla og hvorki skó né staf. Verður er verkamaðurinn fæðis síns.

10:10 no wallet for *your* journey, neither two coats, nor shoes, nor staff: for the laborer is worthy of his food.

10:11 Hvar sem þér komið í borg eða þorp, spyrjist þá fyrir um, hver þar sé verðugur, og þar sé aðsetur yðar, uns þér leggið upp að nýju.

10:11 And into whatsoever city or village ye shall enter, search out who in it is worthy; and there abide till ye go forth.

10:12 Þegar þér komið í hús, þá árníð því góðs,

10:12 And as ye enter into the house, salute it.

10:13 og sé það verðugt, skal friður yðar koma yfir það, en sé það ekki verðugt, skal friður yðar aftur hverfa til yðar.

10:13 And if the house be worthy, let your peace come upon it: but if it be not worthy, let your peace return to you.

10:14 Og taki einhver ekki við yður né hlýði á orð yðar, farið þá úr því húsi eða þeirri borg og hristið dustið af fötum yðar.

10:14 And whosoever shall not receive you, nor hear your words, as ye go forth out of that house or that city, shake off the dust of your feet.

10:15 Sannlega segi ég yður: Bærulegra mun landi Sódómu og Gómorru á dómsdegi en þeirri borg.

10:15 Verily I say unto you, It shall be more tolerable for the land of Sodom and Gomorrah in the day of judgment, than for that city.

10:16 Sjá, ég sendi yður eins og sauði meðal úlfa. Verið því kænir sem höggormar og falslausir sem dúfur.

10:16 Behold, I send you forth as sheep in the midst of wolves: be ye therefore wise as serpents, and harmless as doves.

10:17 Varið yður á mönnunum. Þeir munu draga yður fyrir dómstóla og húðstrýkja yður í samkundum sínum.

10:17 But beware of men: for they will deliver you up to councils, and in theirs synagogues they will scourge you;

10:18 Þér munuð leiddir fyrir landshöfðingja og konunga min vegna þeim og heiðingjunum til vitnisburðar.

10:18 yea and before governors and kings shall ye be brought for my sake, for a testimony to them and to the Gentiles.

10:19 En þá er menn draga yður fyrir rétt, skuluð þér ekki hafa áhyggjur af því, hvernig eða hvað þér eigið að tala. Yður verður gefið á sömu stundu, hvað segja skal.

10:19 But when they deliver you up, be not anxious how or what ye shall speak: for it shall be given you in that hour what ye shall speak.

10:20 Þér eruð ekki þeir sem tala, heldur andi föður yðar, hann talar í yður.

10:20 For it is not ye that speak, but the Spirit of your Father that speaketh in you.

10:21 Bróðir mun selja bróður í dauða og faðir barn sitt. Börn munu rísa gegn foreldrum og valda þeim dauða.

10:21 And brother shall deliver up brother to death, and the father his child: and children shall rise up against parents, and cause them to be put to death.

10:22 Ög þér munuð hataðir af öllum vegna nafns míns. En sá sem staðfastur er allt til enda, mun hólpinn verða.

10:22 And ye shall be hated of all men for my name's sake: but he that endureth to the end, the same shall be saved.

10:23 Þegar þeir ofsækja yður í einni borg, þá flyðið í aðra. Sannlega segi ég yður: Þér munuð ekki hafa náð til allra borga Ísraels, áður en Mannssonurinn kemur.

10:23 But when they persecute you in this city, flee into the next: for verily I say unto you, Ye shall not have gone through the cities of Israel, till the Son of man be come.

10:24 Ekki er lærisveinn meistaranum fremri né þjónn herra sínum.

10:24 A disciple is not above his teacher, nor a servant above his lord.

10:25 Nægja má lærisveini að vera sem meistari hans og þjóni sem herra hans. Fyrst þeir kölluðu húsföðurinn Beelsebúl, hvað kalla þeir þá heimamenn hans?

10:25 It is enough for the disciple that he be as his teacher, and the servant as his lord. If they have called the master of the house Beelzebub, how much more them of his household!

10:26 Óttist þá því eigi. Ekkert er hulið, sem eigi verður opinbert, né leynt, er eigi verður kunnugt.

10:26 Fear them not therefore: for there is nothing covered, that shall not be revealed; and hid, that shall not be known.

10:27 Það sem ég segi yður í myrkri, skuluð þér tala í birtu, og það sem þér heyrið hvislað í eyra, skuluð þér kunngjöra á þökum uppi.

10:27 What I tell you in the darkness, speak ye in the light; and what ye hear in the ear, proclaim upon the house-tops.

10:28 Hraðist ekki þá, sem líkamann deyða, en fá ekki deytt sálina. Hraðist heldur þann, sem megnar að tortíma bæði sálu og líkama í helvíti.

10:28 And be not afraid of them that kill the body, but are not able to kill the soul: but rather fear him who is able to destroy both soul and body in hell.

10:29 Eru ekki tveir spörvar seldir fyrir smápening? Ög ekki fellur einn þeirra til jarðar án vitundar föður yðar.

10:29 Are not two sparrows sold for a penny? and not one of them shall fall on the ground without your Father:

10:30 Á yður eru jafnvel höfuðhárin öll talin.

10:30 but the very hairs of your head are all numbered.

10:31 Verið því óhræddir, þér eruð meira verðir en margir spörvar.

10:31 Fear not therefore: ye are of more value than many sparrows.

10:32 Hvern þann sem kannast við mig fyrir mönnum, mun og ég við kannast fyrir föður mínum á himnum.

10:32 Every one therefore who shall confess me before men, him will I also confess before my Father who is in heaven.

10:33 En þeim sem afneitar mér fyrir mönnum, mun og ég afneita fyrir föður mínum á himnum.

10:33 But whosoever shall deny me before men, him will I also deny before my Father who is in heaven.

10:34 Ætlið ekki, að ég sé kominn að færa frið á jörð. Ég kom ekki að færa frið, heldur sverð.

10:34 Think not that I came to send peace on the earth: I came not to send peace, but a sword.

10:35 Ég er kominn að gjöra son andvigan föður sínum, dóttur móður sinni og tengdadóttur tengdamóður sinni.

10:35 For I came to set a man at variance against his father, and the daughter against her mother, and the daughter in law against her mother in law:

10:36 Ög heimamenn manns verða óvinir hans.'

10:36 and a man's foes *shall* be they of his own household.

10:37 Sá sem ann föður eða móður meir en mér, er mín ekki verður, og sá sem ann syni eða dóttur meir en mér, er mín ekki verður.

10:37 He that loveth father or mother more than me is not worthy of me; and he that loveth son or daughter more than me is not worthy of me.

10:38 Hver sem tekur ekki sinn kross og fylgir mér, er mín ekki verður.

10:38 And he that doth not take his cross and follow after me, is not worthy of me.

10:39 Sá sem ætlar að finna líf sitt, týnir því, og sá sem týnir lífi sínu mín vegna, finnur það.

10:39 He that findeth his life shall lose it; and he that loseth his life for my sake shall find it.

10:40 Sá sem tekur við yður, tekur við mér, og sá sem tekur við mér, tekur við þeim, er sendi mig.

10:40 He that receiveth you receiveth me, and he that receiveth me receiveth him that sent me.

10:41 Sá sem tekur við spámanni, vegna þess að hann er spámaður, mun fá spámanns laun, og sá sem tekur við réttlátum manni, vegna þess að hann er réttlátur, mun fá laun réttláts manns.

10:41 He that receiveth a prophet in the name of a prophet shall receive a prophet's reward: and he that receiveth a righteous man in the name of a righteous man shall receive a righteous man's reward.

10:42 Ög hver sem gefur einum þessara smælingja svaladrykk vegna þess eins, að hann er lærisveinn,

sannlega segi ég yður, hann mun alls ekki missa af launum sínum."

10:42 And whosoever shall give to drink unto one of these little ones a cup of cold water only, in the name of a disciple, verily I say unto you he shall in no wise lose his reward.

11:1 Þá er Jesús hafði mælt svo fyrir við lærisveina sína tólf, hélt hann þaðan að kenna og prédika í borgum þeirra.

11:1 And it came to pass when Jesus had finished commanding his twelve disciples, he departed thence to teach and preach in their cities.

11:2 Jóhannes heyrði í fangelsinu um verk Krists. Þá sendi hann honum orð með lærisveinum sínum og spurði:

11:2 Now when John heard in the prison the works of the Christ, he sent by his disciples

11:3 "Ert þú sá, sem koma skal, eða eigum vér að vanta annars?"

11:3 and said unto him, Art thou he that cometh, or look we for another?

11:4 Jesús svaraði þeim: "Farið og kunngjörið Jóhannesi það, sem þér heyrið og sjáið:

11:4 And Jesus answered and said unto them, Go and tell John the things which ye hear and see:

11:5 Blindir fá sýn og haltir ganga, líkþráir hreinsast og daufir heyra, dauðir rísa upp, og fátækum er flutt fagnadarerindi.

11:5 the blind receive their sight, and the lame walk, the lepers are cleansed, and the deaf hear, and the dead are raised up, and the poor have good tidings preached to them.

11:6 Ög sæll er sá, sem hneykslast ekki á mér."

11:6 And blessed is he, whosoever shall find no occasion of stumbling in me.

11:7 Þegar þeir voru farnir, tók Jesús að tala til mannfjöldans um Jóhannes: "Hvað fóruð þér að sjá í óbyggðum? Reyrt af vindi skekinn?"

11:7 And as these went their way, Jesus began to say unto the multitudes concerning John, What went ye out into the wilderness to behold? a reed shaken with the wind?

11:8 Hvað fóruð þér að sjá? Þrúðubúinn mann? Nei, þrúðubúna menn er að finna í söllum konunga.

11:8 But what went ye out to see? a man clothed in soft *raiment*? Behold, they that wear soft *raiment* are in king's houses.

11:9 Til hvers fóruð þér? Að sjá spámann? Já, segi ég yður, og það meira en spámann.

11:9 But wherefore went ye out? to see a prophet? Yea, I say unto you, and much more than a prophet.

11:10 Hann er sá, sem um er ritað: Sjá, ég sendi sendiböða minn á undan þér, er greiða mun veg þinn fyrir þér.

11:10 This is he, of whom it is written, Behold, I send my messenger before thy face, Who shall prepare thy way before thee.

11:11 Sannlega segi ég yður: Enginn er sá af konu fæddur, sem meiri sé en Jóhannes skírari. En hinn minnsti í himnaríki er honum meiri.

11:11 Verily I say unto you, Among them that are born of women there hath not arisen a greater than John the Baptist: yet he that is but little in the kingdom of heaven is greater than he.

11:12 Frá dögum Jóhannesar skirara og til þessa er ríki himnanna ofríki beitt, og ofríkismenn vilja hremma það.

11:12 And from the days of John the Baptist until now the kingdom of heaven suffereth violence, and men of violence take it by force.

11:13 Spámennirnir allir og lögmálið, allt fram að Jóhannesi, sögðu fyrir um þetta.

11:13 For all the prophets and the law prophesied until John.

11:14 Og ef þér viljið við því taka, þá er hann Elía sá, sem koma skyldi.

11:14 And if ye are willing to receive *it*, this is Elijah, that is to come.

11:15 Hver sem eyru hefur, hann heyri.

11:15 He that hath ears to hear, let him hear.

11:16 Við hvað á ég að líkja þessari kynslóð? Lík er hún börnum, sem á torgum sitja og kallast á:

11:16 But whereunto shall I liken this generation? It is like unto children sitting in the marketplaces, who call unto their fellows

11:17 Vér lékum fyrir yður á flautu og ekki vilduð þér dansa. Vér sungum yður sorgarljóð, og ekki vilduð þér syrgja.'

11:17 and say, We piped unto you, and ye did not dance; we wailed, and ye did not mourn.

11:18 Jóhannes kom, át hvorki né drakk, og menn segja: „Hann hefur illan anda.'

11:18 For John came neither eating nor drinking, and they say, He hath a demon.

11:19 Mannssonurinn kom, át og drakk, og menn segja: „Hann er mathákur og vinsvelgur, vinur tollheimtumanna og bersyndugra! En spekin sannast af verku sínum."

11:19 The Son of man came eating and drinking, and they say, Behold, a gluttonous man and a winebibber, a friend of publicans and sinners! And wisdom is justified by her works.

11:20 Þá tók hann að ávita borgirnar, þar sem hann hafði gjört flest kraftaverk sín, fyrir að hafa ekki gjört iðrun.

11:20 Then began he to upbraid the cities wherein most of his mighty works were done, because they repented not.

11:21 "Vei þér, Korasin! Vei þér, Betsaida! Ef gjörst hefðu í Týrus og Sídon kraftaverkin, sem gjörðust í ykkur, hefðu þær löngu iðrast í sekk og ösku.

11:21 Woe unto thee, Chorazin! woe unto thee, Bethsaida! for if the mighty works had been done in Tyre and Sidon which were done in you, they would have repented long ago in sackcloth and ashes.

11:22 En ég segi ykkur: Týrus og Sídon mun bærilegra á dómsdegi en ykkur.

11:22 But I say unto you, it shall be more tolerable for Tyre and Sidon in the day of judgment than for you.

11:23 Og þú Kapernaum. Verður þú hafin til himins? Nei, til heljar mun þér steypt verða. Ef gjörst hefðu í Sódómu kraftaverkin, sem gjörðust í þér, þá stæði hún enn í dag.

11:23 And thou, Capernaum, shalt thou be exalted unto heaven? thou shalt go down unto Hades: for if the mighty works had been done in Sodom which were done in thee, it would have remained until this day.

11:24 En ég segi yður: Landi Sódómu mun bærilegra á dómsdegi en þér."

11:24 But I say unto you that it shall be more tolerable for the land of Sodom in the day of judgment, than for thee.

11:25 Á þeim tíma tók Jesús svo til orða: "Ég veigsama þig, faðir, herra himins og jarðar, að þú hefur hulið þetta spekingum og hyggindamönnum, en opinberað það smálingjum.

11:25 At that season Jesus answered and said, I thank thee, O Father, Lord of heaven and earth, that thou didst hide these things from the wise and understanding, and didst reveal them unto babes:

11:26 Já, faðir, svo var þér þóknanlegt.

11:26 yea, Father, for so it was well-pleasing in thy sight.

11:27 Allt er mér falið af föður mínum, og enginn þekkir soninn nema faðirinn, né þekkir nokkur föðurinn nema sonurinn og sá er sonurinn vill opinbera hann.

11:27 All things have been delivered unto me of my Father: and no one knoweth the Son, save the Father; neither doth any know the Father, save the Son, and he to whomsoever the Son willeth to reveal *him*.

11:28 Komid til mín, allir þér sem erfiði hafið og þungar byrðar, og ég mun veita yður hvíld.

11:28 Come unto me, all ye that labor and are heavy laden, and I will give you rest.

11:29 Takið á yður mitt ok og lærið af mér, því að ég er hógvar og af hjarta lítillátur, og þá munuð þér finna hvíld sálum yðar.

11:29 Take my yoke upon you, and learn of me; for I am meek and lowly in heart: and ye shall find rest unto your souls.

11:30 Því að mitt ok er ljúft og byrði mín létt."

11:30 For my yoke is easy, and my burden is light.

12:1 Um þessar mundir fór Jesús um sáðlönd á hvíldardegi. Lærisveinar hans kenndu hungurs og tóku að tína kornöx og eta.

12:1 At that season Jesus went on the sabbath day through the grainfields; and his disciples were hungry and began to pluck ears and to eat.

12:2 Þegar farisear sáu það, sögðu þeir við hann: "Lít á, lærisveinar þínir gjöra það, sem ekki er leyft að gjöra á hvíldardegi."

12:2 But the Pharisees, when they saw it, said unto him, Behold, thy disciples do that

which it is not lawful to do upon the sabbath.

12:3 Hann svaraði þeim: "Hafið þér eigi lesið, hvað Davíð gjörði, þegar hann hungraði og menn hans?"

12:3 But he said unto them, Have ye not read what David did, when he was hungry, and they that were with him;

12:4 Hann fór inn í Guðs hús, og þeir átu skodunarbrauðin, sem hvorki hann né menn hans og engir nema prestarnir máttu eta.

12:4 how he entered into the house of God, and ate the showbread, which it was not lawful for him to eat, neither for them that were with him, but only for the priests?

12:5 Eða hafið þér ekki lesið í lögmálinu, að prestar vanhelfa hvíldardaginn í musterinu á hvíldardögum, og eru þó án saka?

12:5 Or have ye not read in the law, that on the sabbath day the priests in the temple profane the sabbath, and are guiltless?

12:6 En ég segi yður: Hér er meira en musterið.

12:6 But I say unto you, that one greater than the temple is here.

12:7 Ef þér hefðuð skilið, hvað felst í orðunum: „Miskunnsemi vil ég, ekki fórnir.' munduð þér ekki hafa sakfelld saklausa menn.

12:7 But if ye had known what this meaneth, I desire mercy, and not sacrifice, ye would not have condemned the guiltless.

12:8 Því að Mannssonurinn er herra hvíldardagsins."

12:8 For the Son of man is lord of the sabbath.

12:9 Hann fór þaðan og kom í samkundu þeirra.

12:9 And he departed thence, and went into their synagogue:

12:10 Þar var maður með visna hönd. Og þeir spurðu Jesú: "Er leyfilegt að lækna á hvíldardegi?" Þeir hugðust kæra hann.

12:10 and behold, a man having a withered hand. And they asked him, saying, Is it lawful to heal on the sabbath day? that they might accuse him.

12:11 Hann svarar þeim: "Nú á einhver yðar eina sauðkind, og hún fellur í gryfju á hvíldardegi. Mundi hann ekki taka hana og draga upp úr?"

12:11 And he said unto them, What man shall there be of you, that shall have one sheep, and if this fall into a pit on the sabbath day, will he not lay hold on it, and lift it out?

12:12 Hve miklu er þó maðurinn sauðkindinni fremri! Það er því leyfilegt að gjöra góðverk á hvíldardegi."

12:12 How much then is a man of more value than a sheep! Wherefore it is lawful to do good on the sabbath day.

12:13 Síðan segir hann við manninn: "Réttu fram hönd þína."

12:13 Then saith he to the man, Stretch forth thy hand. And he stretched it forth; and it was restored whole, as the other.

12:14 Þá gengu farisearnir út og tóku saman ráð sín gegn honum, hvernig þeir gætu náð lífi hans.

12:14 But the Pharisees went out, and took counsel against him, how they might destroy him.

12:15 Þegar Jesús varð þess vis, fór hann þaðan. Margir fylgdu honum, og alla læknaði hann.

12:15 And Jesus perceiving *it* withdrew from thence: and many followed him; and he healed them all,

12:16 En hann lagði ríkt á við þá, að þeir gjörðu hann eigi kunnán.

12:16 and charged them that they should not make him known:

12:17 Þannig rættist það, sem sagt er fyrir munn Jesaja spámanns:

12:17 that it might be fulfilled which was spoken through Isaiah the prophet, saying,

12:18 Sjá þjón minn, sem ég hef útvalið, minn elskaða, sem sál mín hefur þóknun á. Ég mun láta anda minn koma yfir hann, og hann mun boða þjóðunum rétt.

12:18 Behold, my servant whom I have chosen; My beloved in whom my soul is well pleased: I will put my Spirit upon him, And he shall declare judgment to the Gentiles.

12:19 Eigi mun hann þrátta né hrópa, og eigi mun raust hans heyrast á strætum.

12:19 He shall not strive, nor cry aloud; Neither shall any one hear his voice in the streets.

12:20 Brákaðan reyr brýtur hann ekki, og rjúkandi hörkveik mun hann ekki slökkva, uns hann hefur leitt réttinn til sigurs.

12:20 A bruised reed shall he not break, And smoking flax shall he not quench, Till he send forth judgment unto victory.

12:21 Á nafn hans munu þjóðirnar vona.

12:21 And in his name shall the Gentiles hope.

12:22 Þá var færður til hans maður haldinn illum anda, blindur og mállaus. Hann læknaði hann, svo að hinn dumbi gat talað og séð.

12:22 Then was brought unto him one possessed with a demon, blind and dumb: and he healed him, inasmuch that the dumb man spake and saw.

12:23 Allt fólkíð varð furðu lostíð og sagði: "Hann er þó ekki sonur Davíðs?"

12:23 And all the multitudes were amazed, and said, Can this be the son of David?

12:24 Þegar farisear heyrðu það, sögðu þeir: "Þessi rekur ekki út illa anda nema með fulltingi Beelsebúls, höfðingja illra anda."

12:24 But when the Pharisees heard it, they said, This man doth not cast out demons, but by Beelzebub the prince of the demons.

12:25 En Jesús vissi hugsanir þeirra og sagði við þá: "Hvert það ríki, sem er sjálfu sér sundurþykkt, leggst í auðn, og hver sú borg eða heimili, sem er sjálfu sér sundurþykkt, fær ekki staðist.

12:25 And knowing their thoughts he said unto them, Every kingdom divided against itself is brought to desolation; and every city or house divided against itself shall not stand:

12:26 Ef Satan rekur Satan út, er hann sjálfum sér sundurþykkur. Hvernig fær ríki hans þá staðist?

12:26 And if I Satan casteth out Satan, he is divided against himself; how then shall his kingdom stand?

12:27 Og ef ég rek illu andana út með fulltingi Beelsebúls, með hverju reka þá yðar menn þá út? Því skulu þeir vera dómarar yðar.

12:27 And if I by Beelzebub cast out demons, by whom do your sons cast them out? therefore shall they be your judges.

12:28 En ef ég rek illu andana út með Guðs anda, þá er Guðs ríki þegar yfir yður komið.

12:28 But if I by the Spirit of God cast out demons, then is the kingdom of God come upon you.

12:29 Eða hvernig fær nokkur brotist inn í hús hins sterka og rænt föngum hans, nema hann bindi áður hinn sterka, þá getur hann rænt hús hans.

12:29 Or how can one enter into the house of the strong *man*, and spoil his goods, except he first bind the strong *man*? and then he will spoil his house.

12:30 Hver sem er ekki með mér, er á móti mér, og hver sem safnar ekki saman með mér, hann sundurdeifir.

12:30 He that is not with me is against me, and he that gathereth not with me scattereth.

12:31 Þess vegna segi ég yður: Hver synd og guðlostun verður mönnum fyrirgefin, en guðlast gegn andanum verður ekki fyrirgefið.

12:31 Therefore I say unto you, Every sin and blasphemy shall be forgiven unto men; but the blasphemy against the Spirit shall not be forgiven.

12:32 Hverjum sem mælir gegn Mannssyninum, verður það fyrirgefið, en þeim sem mælir gegn heilögum anda, verður ekki fyrirgefið, hvorki í þessum heimi né í hinum komanda.

12:32 And whosoever shall speak a word against the Son of man, it shall be forgiven him; but whosoever shall speak against the Holy Spirit, it shall not be forgiven him, neither in this world, nor in that which is to come.

12:33 Annaðhvort er tréð gott og ávöxturinn góður eða tréð vont og ávöxturinn vondur. Því af ávextinum þekkest tréð.

12:33 Either make the tree good, and its fruit good; or make the tree corrupt, and its fruit corrupt: for the tree is known by its fruit.

12:34 Þér nöðru kyn, hvernig getið þér, sem eruð vóndir, talað gott? Af gnæð hjartans mælir munnurinn.

12:34 Ye offspring of vipers, how can ye, being evil, speak good things? for out of the abundance of the heart the mouth speaketh.

12:35 Góður maður ber gott fram úr góðum sjóði, en vondur maður ber vont fram úr vondum sjóði.

12:35 The good man out of his good

treasure bringeth forth good things: and the evil man out of his evil treasure bringeth forth evil things.

12:36 En ég segi yður: Hvert ónyttjuorð, sem menn mæla, munu þeir verða að svara fyrir á dómsdegi.

12:36 And I say unto you, that every idle word that men shall speak, they shall give account thereof in the day of judgment.

12:37 Því af orðum þínum muntu sýknaður, og af orðum þínum muntu sakkfelldur verða."

12:37 For by thy words thou shalt be justified, and by thy words thou shalt be condemned.

12:38 Þá sögðu nokkrir fræðimenn og farisear við hann: "Meistari, vér viljum sjá þig gjöra tákn."

12:38 Then certain of the scribes and Pharisees answered him, saying, Teacher, we would see a sign from thee.

12:39 Hann svaraði þeim: "Vond og ótrú kynslóð heimtar tákn, en eigi verður henni annað tákn gefið en tákn Jónasar spámanns.

12:39 But he answered and said unto them, An evil and adulterous generation seeketh after a sign; and there shall no sign be given it but the sign of Jonah the prophet:

12:40 Jónas var í kviði stórhvelisins þrjá daga og þrjár nætur, og eins mun Mannssonurinn vera þrjá daga og þrjár nætur í skauti jarðar.

12:40 for as Jonah was three days and three nights in the belly of the whale; so shall the Son of man be three days and three nights in the heart of the earth.

12:41 Níníemenn munu koma fram í dóminum ásamt kynslóð þessari og sakkella hana, því að þeir gjörðu iðrun við prédíkun Jónasar, og hér er meira en Jónas.

12:41 The men of Nineveh shall stand up in the judgment with this generation, and shall condemn it: for they repented at the preaching of Jonah; and behold, a greater than Jonah is here.

12:42 Drottning Suðurlanda mun rísa upp í dóminum ásamt þessari kynslóð og sakkella hana, því að hún kom frá endimörkum jarðar að heyra speki Salómóns, og hér er meira en Salómon.

12:42 The queen of the south shall rise up in the judgment with this generation, and shall condemn it: for she came from the ends of the earth to hear the wisdom of Solomon; and behold, a greater than Solomon is here.

12:43 Þegar óhreinn andi fer út af manni, reikar hann um eyðihríóstur og leitar hælís, en finnur ekki.

12:43 But the unclean spirit, when he is gone out of the man, passeth through waterless places, seeking rest, and findeth it not.

12:44 Þá segir hann: 'Ég vil hverfa aftur í hús mitt, þaðan sem ég fór.' Og er hann kemur og finnur það tóm, söpað og þrytt.

12:44 Then he saith, I will return into my house whence I came out; and when he is come, he findeth it empty, swept, and garnished.

12:45 fer hann og tekur með sér sjö aðra anda sér verri, og þeir fara inn og

setjast þar að, og verður svo hlutur þess manns verri eftir en áður. Eins mun fara fyrir þessari vöndu kynslóð."

12:45 Then goeth he, and taketh with himself seven other spirits more evil than himself, and they enter in and dwell there: and the last state of that man becometh worse than the first. Even so shall it be also unto this evil generation.

12:46 Meðan hann var enn að tala við fólkið kom móðir hans og bræður. Þau stóðu úti og vildu tala við hann.

12:46 While he was yet speaking to the multitudes, behold, his mother and his brethren stood without, seeking to speak to him.

12:47 Einhver sagði við hann: "Móðir þín og bræður standa hér úti og vilja tala við þig."

12:47 And one said unto him, Behold, thy mother and thy brethren stand without, seeking to speak to thee.

12:48 Jesús svaraði þeim, er við hann mælti: "Hver er móðir mín, og hverjir eru bræður mínir?"

12:48 But he answered and said unto him that told him, Who is my mother? and who are my brethren?

12:49 Og hann rétti út höndina yfir lærisveina sína og sagði: "Hér er móðir mín og bræður mínir.

12:49 And he stretched forth his hand towards his disciples, and said, Behold, my mother and my brethren!

12:50 Hver sem gjörir vilja föður míns, sem er á himnum, sá er bróðir minn, systir og móðir."

12:50 For whosoever shall do the will of my Father who is in heaven, he is my brother, and sister, and mother.

13:1 Sama dag gekk Jesús að heiman og settist við vatnið.

13:1 On that day went Jesus out of the house, and sat by the sea side.

13:2 Svo mikill mannfjöldi safnaðist að honum, að hann varð að stíga í bát og sitja þar. En allt fólkið stóð á ströndinni.

13:2 And there were gathered unto him great multitudes, so that he entered into a boat, and sat; and all the multitude stood on the beach.

13:3 Hann talaði margt til þeirra í dæmisögum. Hann sagði: "Sáðmaður gekk út að sá.

13:3 And he spake to them many things in parables, saying, Behold, the sower went forth to sow;

13:4 og þá er hann sáði, féll sumt hjá götunni, og fuglar komu og átu það upp.

13:4 and as he sowed, some seeds fell by the way side, and the birds came and devoured them:

13:5 Sumt féll í grýtta jörð, þar sem var litill jarðvegur, og það rann skjótt upp, því það hafði ekki djúpa jörð.

13:5 and others fell upon the rocky places, where they had not much earth: and straightway they sprang up, because they had no deepness of earth:

13:6 Þegar sól hækkaði, vissnaði það, og sökum þess að það hafði ekki rætur, skrafnadi það.

13:6 and when the sun was risen, they were scorched; and because they had no root, they withered away.

13:7 Sumt féll meðal þyrna, og þyrnarnir uxu og kafðu það.

13:7 And others fell upon the thorns; and the thorns grew up and choked them:

13:8 En sumt féll í góða jörð og bar ávöxt, sumt hundraðfaldan, sumt sextugfaldan og sumt þritugfaldan.

13:8 and others fell upon the good ground, and yielded fruit, some a hundredfold, some sixty, some thirty.

13:9 Hver sem eyru hefur, hann heyri."

13:9 He that hath ears, let him hear.

13:10 Þá komu lærisveinarnir til hans og spurðu: "Hvers vegna talar þú til þeirra í dæmisögum?"

13:10 And the disciples came, and said unto him, Why speakest thou unto them in parables?

13:11 Hann svaraði: "Yður er gefið að þekkja leynda dóma himnaríkis, hinum er það ekki gefið.

13:11 And he answered and said unto them, Unto you it is given to know the mysteries of the kingdom of heaven, but to them it is not given.

13:12 Því að þeim, sem hefur, mun gefið verða, og hann mun hafa gnægð, en frá þeim, sem eigi hefur, mun tekið verða jafnvel það, sem hann hefur.

13:12 For whosoever hath, to him shall be given, and he shall have abundance: but whosoever hath not, from him shall be taken away even that which he hath.

13:13 Þess vegna tala ég til þeirra í dæmisögum, að sjáandi sjá þeir ekki og heyrandi heyra þeir ekki né skilja.

13:13 Therefore speak I to them in parables; because seeing they see not, and hearing they hear not, neither do they understand.

13:14 Á þeim rættist spádómur Jesaja: Með eyrum munuð þér heyra og alls ekki skilja, og sjáandi munuð þér horfa og ekkert sjá.

13:14 And unto them is fulfilled the prophecy of Isaiah, which saith, By hearing ye shall hear, and shall in no wise understand; And seeing ye shall see, and shall in no wise perceive:

13:15 Því að hjarta ljós þessa er sljótt orðið, og illa heyra þeir með eyrum sínum, og augnum hafa þeir lokað, svo að þeir sjái ekki með augnum né heyri með eyrunum og skilji með hjartanu og snúi sér, og ég lækni þá.

13:15 For this people's heart is waxed gross, And their ears are dull of hearing, And their eyes they have closed; Lest haply they should perceive with their eyes, And hear with their ears, And understand with their heart, And should turn again, And I should heal them.

13:16 En sæl eru augu yðar, að þau sjá, og eyru yðar, að þau heyra.

13:16 But blessed are your eyes, for they see; and your ears, for they hear.

13:17 Sannlega segi ég yður: Margir spámenn og réttlátir þráðu að sjá það, sem þér sjáðið, en sáu það ekki, og heyra það, sem þér heyrið, en heyrdðu það ekki.

13:17 For verily I say unto you, that many prophets and righteous men desired to see the things which ye see, and saw them not; and to hear the things which ye hear, and heard them not.

13:18 Heyrið þá hvað dæmisagan um sáðmanninn merkir:

13:18 Hear then ye the parable of the sower.

13:19 Þegar einhver heyrir orðið um ríkið og skilur ekki, þá kemur hinn vondi og rænir því, sem sáð var í hjarta hans. Það sem sáð var við götuna, merkir þetta.

13:19 When any one heareth the word of the kingdom, and understandeth it not, *then* cometh the evil *one*, and snatcheth away that which hath been sown in his heart. This is he that was sown by the way side.

13:20 Það sem sáð var í grýtta jörð, merkir þann, sem tekur orðinu með fagnuði, um leið og hann heyrir það.

13:20 And he that was sown upon the rocky places, this is he that heareth the word, and straightway with joy receiveth it;

13:21 en hefur enga rótfestu. Hann er hvikull, og er þrenging verður eða ofsókn vegna orðsins, bregst hann þegar.

13:21 yet hath he not root in himself, but endureth for a while; and when tribulation or persecution ariseth because of the word, straightway he stumbleth.

13:22 Það er sáð var meðal þyrna, merkir þann, sem heyrir orðið, en áhyggjur heimsins og tál auðfanna kefja orðið, svo það ber engan ávöxt.

13:22 And he that was sown among the thorns, this is he that heareth the word; and the care of the world, and the deceitfulness of riches, choke the word, and he becometh unfruitful.

13:23 En það er sáð var í góða jörð, merkir þann, sem heyrir orðið og skilur það. Hann er sá, sem ber ávöxt og gefur af sér hundraðfalt, sextugfalt eða þritugfalt."

13:23 And he that was sown upon the good ground, this is he that heareth the word, and understandeth it; who verily beareth fruit, and bringeth forth, some a hundredfold, some sixty, some thirty.

13:24 Aðra dæmisögu sagði hann þeim: "Líkt er um himnaríki og mann, er sáði góðu sæði í akur sinn.

13:24 Another parable set he before them, saying, The kingdom of heaven is likened unto a man that sowed good seed in his field:

13:25 En er menn voru í svefni, kom óvinur hans, sáði illgresi meðal hveitisins og fór síðan.

13:25 but while men slept, his enemy came and sowed tares also among the wheat, and went away.

13:26 Þegar sæðið spratt upp og tók að hera ávöxt, kom illgresið og í ljós.

13:26 But when the blade sprang up and brought forth fruit, then appeared the tares also.

13:27 Þá komu þjónar húsbóndans til hans og sögðu við hann: „Herra, sáðir þú ekki góðu sæði í akur þinn? Hvaðan kemur illgresið?”

13:27 And the servants of the householder came and said unto him, Sir, didst thou not sow good seed in thy field? whence then hath it tares?

13:28 Hann svaraði þeim: „Þetta hefur einhver óvinur gjört.” Þjónarnir sögðu við hann: „Viltu, að vér förum og tínum það?”

13:28 And he said unto them, An enemy hath done this. And the servants say unto him, Wilt thou then that we go and gather them up?

13:29 Hann sagði: „Nei, með því að tína illgresið, gatuoð þér slitið upp hveitið um leið.”

13:29 But he saith, Nay; lest haply while ye gather up the tares, ye root up the wheat with them.

13:30 Látið hvort tveggja vaxa saman fram að kornskurði. Þegar komin er kornskurðartíð, mun ég segja við kornskurðarmenn: „Safið fyrst illgresinu og bindið í bundin til að brenna því, en hirðið hveitið í hlöðu mína.”

13:30 Let both grow together until the harvest: and in the time of the harvest I will say to the reapers, Gather up first the tares, and bind them in bundles to burn them; but gather the wheat into my barn.

13:31 Aðra dæmisögu sagði hann þeim: „Líkt er himnaríki mustarðskorni, sem maður tók og sáði í akur sinn.”

13:31 Another parable set he before them, saying, The kingdom of heaven is like unto a grain of mustard seed, which a man took, and sowed in his field:

13:32 Smæst er það allra sáðkorna, en nær það vex, er það öllum jurtum meira, það verður tré, og fuglar himins koma og hreiðra sig í greinum þess.”

13:32 which indeed is less than all seeds; but when it is grown, it is greater than the herbs, and becometh a tree, so that the birds of the heaven come and lodge in the branches thereof.

13:33 Aðra dæmisögu sagði hann þeim: „Líkt er himnaríki súrdeigi, er kona tók og fól í þrem mælum mjöls, uns það sýrðist allt.”

13:33 Another parable spake he unto them; The kingdom of heaven is like unto leaven, which a woman took, and hid in three measures of meal, till it was all leavened.

13:34 Þetta allt talaði Jesús í dæmisögum til fólksins, og án dæmisagna talaði hann ekki til þeirra.

13:34 All these things spake Jesus in parables unto the multitudes; and without a parable spake he nothing unto them:

13:35 Það átti að rætast, sem sagt er fyrir munn spámannsins: Ég mun opna munn minn í dæmisögum, mæla fram það, sem hulið var frá grundvöllun heims.

13:35 that it might be fulfilled which was spoken through the prophet, saying, I will open my mouth in parables; I will utter things hidden from the foundation of the world.

13:36 Þá skildi hann við mannfjöldann og fór inn. Lærisveinar hans komu til hans og sögðu: “Skýrðu fyrir oss dæmisöguna um illgresið á akrinum.”

13:36 Then he left the multitudes, and went into the house: and his disciples came unto him, saying, Explain unto us the parable of the tares of the field.

13:37 Hann mælti: “Sá er sáir góða sæðinu, er Mannssonurinn.”

13:37 And he answered and said, He that soweth the good seed is the Son of man;

13:38 akurinn er heimurinn, góða sæðið merkir börn ríkisins, en illgresið börn hins vonda.

13:38 and the field is the world; and the good seed, these are the sons of the kingdom; and the tares are the sons of the evil one;

13:39 Óvinurinn, sem sáði því, er djöfullinn. Kornskurðurinn er endir veraldar og kornskurðarmennirnir englar.

13:39 and the enemy that sowed them is the devil: and the harvest is the end of the world; and the reapers are angels.

13:40 Eins og illgresinu er safnað og brennt í eldi, þannig verður við endi veraldar.

13:40 As therefore the tares are gathered up and burned with fire; so shall it be in the end of the world.

13:41 Mannssonurinn mun senda engla sína, og þeir munu safna úr ríki hans öllum, sem hneykslunum valda og ranglæti fremja.

13:41 The Son of man shall send forth his angels, and they shall gather out of his kingdom all things that cause stumbling, and them that do iniquity,

13:42 og kasta þeim í eldsofninn. Þar verður grátur og gnístran tanna.

13:42 and shall cast them into the furnace of fire: there shall be the weeping and the gnashing of teeth.

13:43 Þá munu réttlátir skína sem sól í ríki föður þeirra. Hver sem eyru hefur, hann heyri.

13:43 Then shall the righteous shine forth as the sun in the kingdom of their Father. He that hath ears, let him hear.

13:44 Líkt er himnaríki fjársjóði, sem fólgin var í jörðu og maður fann og leyndi. Í fögnuði sínum fór hann, seldi allar eigr sínar og keypti akur þann.

13:44 The kingdom of heaven is like unto a treasure hidden in the field; which a man found, and hid; and in his joy he goeth and selleth all that he hath, and buyeth that field.

13:45 Enn er himnaríki líkt kaupmanni, sem leitaði að fögnum perlum.

13:45 Again, the kingdom of heaven is like unto a man that is a merchant seeking goodly pearls:

13:46 Og er hann fann eina dýrmæta perlu, fór hann, seldi allt, sem hann átti, og keypti hana.

13:46 and having found one pearl of great price, he went and sold all that he had, and bought it.

13:47 Enn er himnaríki líkt

neti, sem lagt er í sjó og safnar alls kyns fiski.

13:47 Again, the kingdom of heaven is like unto a net, that was cast into the sea, and gathered of every kind:

13:48 Þegar það er fullt, draga menn það á land, setjast við og safna þeim góðu í ker, en kasta þeim óætu burt.

13:48 which, when it was filled, they drew up on the beach; and they sat down, and gathered the good into vessels, but the bad they cast away.

13:49 Svo mun verða, þegar veröld endar: Englarnir munu fara til, skilja vonda menn frá réttlátum

13:49 So shall it be in the end of the world: the angels shall come forth, and sever the wicked from among the righteous,

13:50 og kasta þeim í eldsofninn. Þar verður grátur og gnístran tanna.

13:50 and shall cast them into the furnace of fire: there shall be the weeping and the gnashing of teeth.

13:51 Hafði þér skilið allt þetta?” “Já,” svöruðu þeir.

13:51 Have ye understood all these things? They say unto him, Yea.

13:52 Hann sagði við þá: “Þannig er sérhver fræðimaður, sem orðinn er lærisveinn himnaríkis, líkur húsföður, sem ber fram nýtt og gamalt úr forðabúri sínu.”

13:52 And he said unto them, Therefore every scribe who hath been made a disciple to the kingdom of heaven is like unto a man that is a householder, who bringeth forth out of his treasure things new and old.

13:53 Þegar Jesús hafði lokið þessum dæmisögum, hélt hann þaðan.

13:53 And it came to pass, when Jesus had finished these parables, he departed thence.

13:54 Hann kom í ættborg sína og tók að kenna þeim í samkomu þeirra. Þeir undrudust stórum og sögðu: “Hvaðan kemur honum þessi speki og kraftaverkin?”

13:54 And coming into his own country he taught them in their synagogue, insomuch that they were astonished, and said, Whence hath this man this wisdom, and these mighty works?

13:55 Er þetta ekki sonur smíðsins? Heitir ekki móðir hans María og bræður hans Jakob, Jósef, Símon og Júdas?

13:55 Is not this the carpenter's son? is not his mother called Mary? and his brethren, James, and Joseph, and Simon, and Judas?

13:56 Og eru ekki systur hans allar hjá oss? Hvaðan kemur honum þá allt þetta?”

13:56 And his sisters, are they not all with us? Whence then hath this man all these things?

13:57 Og þeir hneyksluðust á honum. En Jesús sagði við þá: “Hvergi er spámaður minna metinn en í landi sínu og með heimamönnum.”

13:57 And they were offended in him. But Jesus said unto them, A prophet is not without honor, save in his own country, and in his own house.

13:58 Og hann gjörði þar ekki mörg kraftaverk sökum vantrúar þeirra.

13:58 And he did not many mighty works there because of their unbelief.

14:1 Um þessar mundir spyr Heródes fjórðungsstjóri tíðindin af Jesús.

14:1 At that season Herod the tetrarch heard the report concerning Jesus,

14:2 Og hann segir við sveina sína: "Þetta er Jóhannes skirari, hann er risinn frá dauðum, þess vegna eru kraftarnir að verki í honum."

14:2 and said unto his servants, This is John the Baptist; he is risen from the dead; and therefore do these powers work in him.

14:3 En Heródes hafði látið taka Jóhannes höndum, fjötra hann og varpa í fangelsi vegna Heródíasar, konu Filippusar bróður síns,

14:3 For Herod had laid hold on John, and bound him, and put him in prison for the sake of Herodias, his brother Philip's wife.

14:4 Því Jóhannes hafði sagt við hann: "Þú mátt ekki eiga hana."

14:4 For John said unto him, It is not lawful for thee to have her.

14:5 Heródes vildi deyða hann, en óttaðist lýðinn, þar eð menn töldu hann vera spámann.

14:5 And when he would have put him to death, he feared the multitude, because they counted him as a prophet.

14:6 En á afmælisdegi Heródesar dansaði dóttir Heródíasar dans frammi fyrir gestunum og hreif Heródes svo,

14:6 But when Herod's birthday came, the daughter of Herodias danced in the midst, and pleased Herod.

14:7 að hann sór þess eið að veita henni hvað sem hún bæði um.

14:7 Whereupon he promised with an oath to give her whatsoever she should ask.

14:8 Að undirlagi móður sinnar segir hún: "Gef mér hér á fati höfuð Jóhannesar skirara."

14:8 And she, being put forward by her mother, saith, Give me here on a platter the head of John the Baptist.

14:9 Konungur varð hryggur við, en vegna eiðsins og gesta sinna bauð hann að veita henni þetta.

14:9 And the king was grieved; but for the sake of his oaths, and of them that sat at meat with him, he commanded it to be given;

14:10 Hann sendi í fangelsið og lét hálshögga Jóhannes þar.

14:10 and he sent and beheaded John in the prison.

14:11 Höfuð hans var borið inn á fati og fengið stúlkunni, en hún færði móður sinni.

14:11 And his head was brought on a platter, and given to the damsel: and she brought it to her mother.

14:12 Lærisveinar hans komu, tóku líkið og greftruðu, fóru síðan og sögðu Jesús.

14:12 And his disciples came, and took up the corpse, and buried him; and they went and told Jesus.

14:13 Þegar Jesús heyrði þetta, fór hann þaðan á báti á óbyggðan stað og vildi vera einn. En folkið frétti það og fór gangandi á eftir honum úr borgunum.

14:13 Now when Jesus heard *it*, he withdrew from thence in a boat, to a desert place apart: and when the multitudes heard *thereof*, they followed him on foot from the cities.

14:14 Þegar Jesús steig á land, sá hann þar mikinn mannfjölda, og hann kenndi í brjosti um þá og læknaði þá af þeim, er sjúkir voru.

14:14 And he came forth, and saw a great multitude, and he had compassion on them, and healed their sick.

14:15 Um kvöldið komu lærisveinarnir að máli við hann og sögðu: "Hér er engin mannabyggð og dagur liðinn. Lát nú folkið fara, að þeir geti náð til þorpanna og keypt sér vistir."

14:15 And when even was come, the disciples came to him, saying, The place is desert, and the time is already past; send the multitudes away, that they may go into the villages, and buy themselves food.

14:16 Jesús svaraði þeim: "Ekki þurfa þeir að fara, gefið þeim sjálfir að eta."

14:16 But Jesus said unto them, They have no need to go away; give ye them to eat.

14:17 Þeir svara honum: "Vér höfum hér ekki nema fimm brauð og tvo fiska."

14:17 And they say unto him, We have here but five loaves, and two fishes.

14:18 Hann segir: "Færið mér það hingað."

14:18 And he said, Bring them hither to me.

14:19 Og hann bauð fólkinu að setjast í grasið. Þá tók hann brauðin fimm og fiskana tvo, leit upp til himins, þakkaði Guði, braut brauðin og gaf lærisveinunum, en þeir fólkinu.

14:19 And he commanded the multitudes to sit down on the grass; and he took the five loaves, and the two fishes, and looking up to heaven, he blessed, and brake and gave the loaves to the disciples, and the disciples to the multitudes.

14:20 Og þeir neyttu allir og urðu mettir. Og þeir tóku saman brauðbitana, er af gengu, tólf körfur fullar.

14:20 And they all ate, and were filled: and they took up that which remained over of the broken pieces, twelve baskets full.

14:21 En þeir, sem neytt höfðu, voru um fimm þúsund karlmenn, auk kvenna og barna.

14:21 And they that did eat were about five thousand men, besides women and children.

14:22 Tafarlaust knúði hann lærisveina sína að fara í bátinn og halda á undan sér yfir um, meðan hann sendi folkið brott.

14:22 And straightway he constrained the disciples to enter into the boat, and to go before him unto the other side, till he should send the multitudes away.

14:23 Og er hann hafði látið folkið fara, gekk hann til fjalls að bjófst

fyrir í einrúmi. Þegar kvöld var komið, var hann þar einn.

14:23 And after he had sent the multitudes away, he went up into the mountain apart to pray: and when even was come, he was there alone.

14:24 En báturinn var þegar kominn langt frá landi og lá undir áföllum, því að vindur var á móti.

14:24 But the boat was now in the midst of the sea, distressed by the waves; for the wind was contrary.

14:25 En er langt var liðið nætur kom hann til þeirra, gangandi á vatninu.

14:25 And in the fourth watch of the night he came unto them, walking upon the sea.

14:26 Þegar lærisveinarnir sáu hann ganga á vatninu, varð þeim bilt við. Þeir sögðu: "Þetta er voða," og aptu af hræðslu.

14:26 And when the disciples saw him walking on the sea, they were troubled, saying, It is a ghost; and they cried out for fear.

14:27 En Jesús mælti jafn skjótt til þeirra: "Verið hughraustir, það er ég, verið óhræddir."

14:27 But straightway Jesus spake unto them, saying Be of good cheer; it is I; be not afraid.

14:28 Pétur svaraði honum: "Ef það ert þú, herra, þá bjóð mér að koma til þín á vatninu."

14:28 And Peter answered him and said, Lord, if it be thou, bid me come unto thee upon the waters.

14:29 Jesús svaraði: "Kom þú!" Og Pétur sté úr bátnum og gekk á vatninu til hans.

14:29 And he said, Come. And Peter went down from the boat, and walked upon the waters to come to Jesus.

14:30 En sem hann sá rokið, varð hann hræddur og tók að sökkva. Þá kallaði hann: "Herra, bjarga þú mér!"

14:30 But when he saw the wind, he was afraid; and beginning to sink, he cried out, saying, Lord, save me.

14:31 Jesús rétti þegar út höndina, tók í hann og sagði: "Þú trúlitli, hví efaðist þú?"

14:31 And immediately Jesus stretched forth his hand, and took hold of him, and saith unto him, O thou of little faith, wherefore didst thou doubt?

14:32 Þeir stigu í bátinn, og þá lagði vindinn.

14:32 And when they were gone up into the boat, the wind ceased.

14:33 En þeir sem í bátnum voru, tilbáðu hann og sögðu: "Sannarlega ert þú sonur Guðs."

14:33 And they that were in the boat worshipped him, saying, Of a truth thou art the Son of God.

14:34 Þegar þeir höfðu náð yfir um, komu þeir að landi við Genesaret.

14:34 And when they had crossed over, they came to the land, unto Gennesaret.

14:35 Fólkið á þeim stað þekkti hann og sendi boð um allt nágrennið, og menn færðu til hans alla þá, er sjúkir voru.

14:35 And when the men of that place knew him, they sent into all that region round about, and brought unto him all that were sick,

14:36 Þeir báðu hann að mega rétt snerta fald klæða hans, og allir, sem snertu hann, urðu alheilir.

14:36 and they besought him that they might only touch the border of his garment: and as many as touched were made whole.

15:1 Nú komu til Jesú farísear og fræðimenn frá Jerúsalem og sögðu:

15:1 Then there come to Jesus from Jerusalem Pharisees and scribes, saying,

15:2 "Hvers vegna brjóta lærisveinar þínir erfikennning forfedranna? Þeir taka ekki handlaugar, áður en þeir neyta matar."

15:2 Why do thy disciples transgress the tradition of the elders? for they wash not their hands when they eat bread.

15:3 Hann svaraði þeim: "Hvers vegna brjótið þér sjálfir boðorð Guðs sakir erfikennningar yðar?"

15:3 And he answered and said unto them, Why do ye also transgress the commandment of God because of your tradition?

15:4 Guð hefur sagt: 'Heiðra föður þinn og móður,' og: 'Hver sem formælir föður eða móður, skal dauða deyja.'

15:4 For God said, Honor thy father and thy mother: and, He that speaketh evil of father or mother, let him die the death.

15:5 En þér segið: Hver sem segir við föður sinn eða móður: 'Það sem þér hefið getað orðið til styrktar frá mér, er musterisfé.'

15:5 But ye say, whosoever shall say to his father or his mother, That wherewith thou mightest have been profited by me is given to God;

15:6 hann á ekki að heiðra föður sinn [eða móður]. Þér ógildið orð Guðs með erfikennning yðar.

15:6 he shall not honor his father. And ye have made void the word of God because of your tradition.

15:7 Hrásnarar, sannspár var Jesaja um yður, er hann segir:

15:7 Ye hypocrites, well did Isaiah prophesy of you, saying,

15:8 Lýður þessi heiðrar mig með vörnum, en hjarta þeirra er langt frá mér.

15:8 This people honoreth me with their lips; But their heart is far from me.

15:9 Til einskis dýrka þeir mig, er þeir kenna þá lærdóma, sem eru mannasetningar einar."

15:9 But in vain do they worship me, Teaching as *their* doctrines the precepts of men.

15:10 Og hann kallaði til sín mannfjöldann og sagði: "Heyrið og skiljið.

15:10 And he called to him the multitude, and said unto them, Hear, and understand:

15:11 Ekki saurgar það manninn, sem inn fer í munninn, hitt saurgar manninn, sem út fer af munni."

15:11 Not that which entereth into the mouth defileth the man; but that which proceedeth out of the mouth, this defileth the man.

15:12 Þá komu lærisveinar hans og sögðu við hann: "Veistu, að farísearnir hneyksluðust, þegar þeir heyrðu orð þín?"

15:12 Then came the disciples, and said unto him, Knowest thou that the Pharisees were offended, when they heard this saying?

15:13 Hann svaraði: "Sérhver jurt, sem faðir minn himneskur hefur eigi gróðursett, mun upprætt verða.

15:13 But he answered and said, Every plant which my heavenly Father planted not, shall be rooted up.

15:14 Látið þá eiga sig! Þeir eru blindir, leiðtogar blindra. Ef blindur leiðir blindan, falla báðir í gryfju."

15:14 Let them alone: they are blind guides. And if the blind guide the blind, both shall fall into a pit.

15:15 Þá sagði Pétur við hann: "Skýrðu fyrir oss líkinguna."

15:15 And Peter answered and said unto him, Declare unto us the parable.

15:16 Hann svaraði: "Eruð þér líka skilningslausir ennþá?"

15:16 And he said, Are ye also even yet without understanding?

15:17 Skiljið þér ekki, að allt sem inn kemur í munninn, fer í magann og lendir síðan í safnþrónni?"

15:17 Perceive ye not, that whatsoever goeth into the mouth passeth into the belly, and is cast out into the draught?

15:18 En það sem út fer af munni, kemur frá hjartanu. Og slíkt saurgar manninn.

15:18 But the things which proceed out of the mouth come forth out of the heart; and they defile the man.

15:19 Því að frá hjartanu koma illar hugsanir, manndráp, hórdómur, saurlífnadur, þjófnaður, ljúgvitni, lastmálgi.

15:19 For out of the heart come forth evil thoughts, murders, adulteries, fornications, thefts, false witness, railings:

15:20 Þetta er það, sem saurgar manninn. En að eta með óþvegnum höndum saurgar engan mann."

15:20 these are the things which defile the man; but to eat with unwashen hands defileth not the man.

15:21 Þaðan hélt Jesús til byggða Týrusar og Sídonar.

15:21 And Jesus went out thence, and withdrew into the parts of Tyre and Sidon.

15:22 Þá kom kona nokkur kanversk úr þeim héruðum og kallaði: "Miskunna þú mér, herra, sonur Davíðs! Dóttir mín er mjög kvalin af illum anda."

15:22 And behold, a Canaanitish woman came out from those borders, and cried, saying, Have mercy on me, O Lord, thou

son of David; my daughter is grievously vexed with a demon.

15:23 En hann svaraði henni engu orði. Lærisveinar hans komu þá og báðu hann: "Láttu hana fara, hún eltir oss með hrópum."

15:23 But he answered her not a word. And his disciples came and besought him, saying, Send her away; for she crieth after us.

15:24 Hann mælti: "Ég er ekki sendur nema til týndra sauða af Ísraelsætt."

15:24 But he answered and said, I was not sent but unto the lost sheep of the house of Israel.

15:25 Konan kom, laut honum og sagði: "Herra, hjálpa þú mér!"

15:25 But she came and worshipped him, saying, Lord, help me.

15:26 Hann svaraði: "Ekki sémir að taka brauð barnanna og kasta því fyrir hundana."

15:26 And he answered and said, It is not meet to take the children's bread and cast it to the dogs.

15:27 Hún sagði: "Satt er það, herra, þó eta hundarnir mola þá, sem falla af borðum húsbænda þeirra."

15:27 But she said, Yea, Lord: for even the dogs eat of the crumbs which fall from their masters' table.

15:28 Þá mælti Jesús við hana: "Kona, mikil er trú þín. Verði þér sem þú vilt." Og dóttir hennar varð heil frá þeirri stundu.

15:28 Then Jesus answered and said unto her, O woman, great is thy faith: be it done unto thee even as thou wilt. And her daughter was healed from that hour.

15:29 Þaðan fór Jesús og kom að Galíleuvatni. Og hann gekk upp á fjall og settist þar.

15:29 And Jesus departed thence, and came nigh unto the sea of Galilee; and he went up into the mountain, and sat there.

15:30 Menn komu til hans hópum saman og höfðu með sér halta menn og blinda, fatlaða, mállausa og marga aðra og lögðu þá fyrir fætur hans, og hann læknaði þá.

15:30 And there came unto him great multitudes, having with them the lame, blind, dumb, maimed, and many others, and they cast them down at this feet; and he healed them:

15:31 Fólkið undradist, þegar það sá mállausa mæla, fatlaða heila, halta ganga og blinda sjá. Og þeir lofuðu Guð Ísraels.

15:31 insomuch that the multitude wondered, when they saw the dumb speaking, the maimed whole, and lame walking, and the blind seeing: and they glorified the God of Israel.

15:32 Jesús kallaði til sín lærisveina sína og sagði: "Ég kenni í brjósti um mannfjöldann. Þeir hafa nú hjá mér verið þrjá daga og hafa ekkert til matar. Ég vil ekki láta þá fara fastandi frá mér, þeir gætu örmagnast á leiðinni."

15:32 And Jesus called unto him his disciples, and said, I have compassion on the multitude, because they continue with me

now three days and have nothing to eat: and I would not send them away fasting, lest haply they faint on the way.

15:33 Lærisveinarnir sögðu: "Hvar fáum vér nóg brauð til að metta allt þetta fólk hér í öbyggðum?"

15:33 And the disciples say unto him, Whence should we have so many loaves in a desert place as to fill so great a multitude?

15:34 Jesús spyr: "Hve mörg brauð hafið þér?" Þeir svara: "Sjö, og fáeina smáfiska."

15:34 And Jesus said unto them, How many loaves have ye? And they said, Seven, and a few small fishes.

15:35 Þá bauð hann fólkinu að setjast á jörðina.

15:35 And he commanded the multitude to sit down on the ground;

15:36 tók brauðin sjö og fiskana, gjörði þakkir og braut þau og gaf lærisveinum, en lærisveinarnir fólkinu.

15:36 and he took the seven loaves and the fishes; and he gave thanks and brake, and gave to the disciples, and the disciples to the multitudes.

15:37 Allir neyttu og urðu mettír. Síðan tóku þeir saman leifarnar, sjö körfur fullar.

15:37 And they all ate, and were filled: and they took up that which remained over of the broken pieces, seven baskets full.

15:38 En þeir, sem neytt höfðu, voru fjórar þúsundir karlmanna auk kvenna og barna.

15:38 And they that did eat were four thousand men, besides women and children.

15:39 Síðan lét hann fólkið fara, sté í bátinn og kom í Magadanbyggðir.

15:39 And he sent away the multitudes, and entered into the boat, and came into the borders of Magadan.

16:1 Þá komu farísear og saddúkear, vildu freista hans og báðu hann að sýna sér tákn af himni.

16:1 And the Pharisees and Sadducees came, and trying him asked him to show them a sign from heaven.

16:2 Hann svaraði þeim: "Að kvöldi segið þér: 'Það verður góðviðri, því að roði er á lofti.'

16:2 But he answered and said unto them, When it is evening, ye say, *It will be fair weather: for the heaven is red.*

16:3 Og að morgni: 'Illviðri í dag, himinninn er rauður og þungbúinn.' Útlit loftsins kunníð þér að ráða, en ekki tákn tímanna.

16:3 And in the morning, *It will be foul weather to-day: for the heaven is red and lowering.* Ye know how to discern the face of the heaven; but ye cannot *discern* the signs of the times.

16:4 Vond og ótrú kynslóð heimtar tákn, en eigi verður henni annað tákn gefið en tákn Jónasar." Síðan skildi hann við þá og fór.

16:4 An evil and adulterous generation seeketh after a sign; and there shall no sign

be given unto it, but the sign of Jonah. And he left them, and departed.

16:5 Þegar lærisveinarnir fóru yfir um vatnið, höfðu þeir gleymt að taka með sér brauð.

16:5 And the disciples came to the other side and forgot to take bread.

16:6 Jesús sagði við þá: "Gætið yðar, varist súrdeig farísear og saddúkear."

16:6 And Jesus said unto them, Take heed and beware of the leaven of the Pharisees and Sadducees.

16:7 En þeir ræddu sín á milli, að þeir hefðu ekki tekið brauð.

16:7 And they reasoned among themselves, saying, We took no bread.

16:8 Jesús varð þess vis og sagði: "Hvað eruð þér að tala um það, trúlitlir menn, að þér hafið ekki brauð?"

16:8 And Jesus perceiving it said, O ye of little faith, why reason ye among yourselves, because ye have no bread?

16:9 Skynjið þér ekki enn? Minnst þér ekki brauðanna fimm handa fimm þúsundum og hve margar körfur þér tókuð saman?

16:9 Do ye not yet perceive, neither remember the five loaves of the five thousand, and how many baskets ye took up?

16:10 Eða brauðanna sjö handa fjórum þúsundum og hve margar körfur þér tókuð saman?

16:10 Neither the seven loaves of the four thousand, and how many baskets ye took up?

16:11 Hvernig má það vera, að þér skynjið ekki, að ég var ekki að tala um brauð við yður. Varist súrdeig farísear og saddúkear."

16:11 How is it that ye do not perceive that I spake not to you concerning bread? But beware of the leaven of the Pharisees and Sadducees.

16:12 Þá skildu þeir, að hann hafði ekki talað um að varast súrdeig í brauði, heldur kenningu farísear og saddúkear.

16:12 Then understood they that he bade them not beware of the leaven of bread, but of the teaching of the Pharisees and Sadducees.

16:13 Þegar Jesús kom í byggðir Sesareu Filíppi, spurði hann lærisveina sína: "Hvern segja menn Mannssoninn vera?"

16:13 Now when Jesus came into the parts of Caesarea Philippi, he asked his disciples, saying, Who do men say that the Son of man is?

16:14 Þeir svöruðu: "Sumir Jóhannes skírara, aðrir Elía og enn aðrir Jeremía eða einn af spámönnum."

16:14 And they said, Some say John the Baptist; some, Elijah; and others, Jeremiah, or one of the prophets.

16:15 Hann spyr: "En þér, hvern segið þér mig vera?"

16:15 He saith unto them, But who say ye that I am?

16:16 Símon Pétur svarar: "Þú ert

Kristur, sonur hins lifanda Guðs."

16:16 And Simon Peter answered and said, Thou art the Christ, the Son of the living God.

16:17 Þá segir Jesús við hann: "Sæll ert þú, Símon Jónasson! Hold og blóð hefur ekki opinberað þér þetta, heldur faðir minn á himnum.

16:17 And Jesus answered and said unto him, Blessed art thou, Simon Bar-jonah: for flesh and blood hath not revealed it unto thee, but my Father who is in heaven.

16:18 Og ég segi þér: Þú ert Pétur, kletturinn, og á þessum kletti mun ég byggja kirkju mína, og máttur heljar mun ekki á henni sigrast.

16:18 And I also say unto thee, that thou art Peter, and upon this rock I will build my church; and the gates of Hades shall not prevail against it.

16:19 Ég mun fá þér lykla himnaríkis, og hvað sem þú bindur á jörðu, mun bundið á himnum, og hvað sem þú leysir á jörðu, mun leyst á himnum."

16:19 I will give unto thee the keys of the kingdom of heaven: and whatsoever thou shalt bind on earth shall be bound in heaven; and whatsoever thou shalt loose on earth shall be loosed in heaven.

16:20 Þá lagði hann ríkt á við lærisveinana að segja engum, að hann væri Kristur.

16:20 Then charged he the disciples that they should tell no man that he was the Christ.

16:21 Upp frá þessu tók Jesús að sýna lærisveinum sínum fram á, að hann ætti að fara til Jerúsalem, lida þar margt af hendi öldunga, aðstu presta og fræðimanna og verða liflátinn, en rísa upp á þriðja degi.

16:21 From that time began Jesus to show unto his disciples, that he must go unto Jerusalem, and suffer many things of the elders and chief priests and scribes, and be killed, and the third day be raised up.

16:22 En Pétur tók hann á einmæli og fór að átélja hann: "Guð náði þig, herra, þetta má aldrei fyrir þig koma."

16:22 And Peter took him, and began to rebuke him, saying, Be it far from thee, Lord: this shall never be unto thee.

16:23 Jesús sneri sér við og mælti til Péturs: "Vik frá mér, Satan, þú ert mér til ásteytingar, þú hugsar ekki um það, sem Guðs er, heldur það, sem manna er."

16:23 But he turned, and said unto Peter, Get thee behind me, Satan: thou art a stumbling-block unto me: for thou mindest not the things of God, but the things of men.

16:24 Þá mælti Jesús við lærisveina sína: "Hver sem vill fylgja mér, afneði sjálfum sér, taki kross sinn og fylgi mér."

16:24 Then said Jesus unto his disciples, If any man would come after me, let him deny himself, and take up his cross, and follow me.

16:25 Því að hver sem vill bjarga lífi sínu, mun týna því, og hver sem týnir lífi sínu min vega, mun finna það.

16:25 For whosoever would save his life shall lose it: and whosoever shall lose his life for my sake shall find it.

16:26 Hvað stóðar það manninn að eignast allan heiminn og fyrirgjöra sálu sinni? Eða hvað gæti maður látið til endurgjalds fyrir sálu sína?

16:26 For what shall a man be profited, if he shall gain the whole world, and forfeit his life? or what shall a man give in exchange for his life?

16:27 Mannssonurinn mun koma í dýrð föður síns með englum sínum, og þá mun hann gjalda sérhverjum eftir breytni hans.

16:27 For the Son of man shall come in the glory of his Father with his angels; and then shall he render unto every man according to his deeds.

16:28 Sannlega segi ég yður: Nokkrir þeirra, sem hér standa, munu eigi dauða biða, fyrr en þeir sjá Mannssoninn koma í ríki sínu.

16:28 Verily I say unto you, there are some of them that stand here, who shall in no wise taste of death, till they see the Son of man coming in his kingdom.

17:1 Eftir sex daga tekur Jesús með sér þá Pétur, Jakob og Jóhannes, bróður hans og fer með þá upp á hátt fjall, að þeir væru einir saman.

17:1 And after six days Jesus taketh with him Peter, and James, and John his brother, and bringeth them up into a high mountain apart:

17:2 Þar ummyndaðist hann fyrir augum þeirra, ásjóna hans skein sem sól, og klæði hans urðu björt eins og ljós.

17:2 And he was transfigured before them; and his face did shine as the sun, and his garments became white as the light.

17:3 Og Móse og Elía birtust þeim, og voru þeir á tali við hann.

17:3 And behold, there appeared unto them Moses and Elijah talking with him.

17:4 Pétur tók til máls og sagði við Jesús: "Herra, gott er, að vér erum hér. Ef þú vilt, skal ég gjöra hér þrjár tjaldbúðir, þér eina, Móse eina og Elía eina."

17:4 And Peter answered, and said unto Jesus, Lord, it is good for us to be here: if thou wilt, I will make here three tabernacles; one for thee, and one for Moses, and one for Elijah.

17:5 Meðan hann var enn að tala, skyggði yfir þá bjart ský, og rödd úr skýinu sagði: "Þessi er minn elskaði sonur, sem ég hef velþóknun á. Hlýðið á hann!"

17:5 While he was yet speaking, behold, a bright cloud overshadowed them: and behold, a voice out of the cloud, saying, This is my beloved Son, in whom I am well pleased; hear ye him.

17:6 Þegar lærisveinarnir heyrdðu þetta, féllu þeir fram á ásjónur sínar og hræddust mjög.

17:6 And when the disciples heard it, they fell on their face, and were sore afraid.

17:7 Jesús gekk til þeirra, snart þá og mælti: "Risið upp, og óttist ekki."

17:7 And Jesus came and touched them and said, Arise, and be not afraid.

17:8 En er þeir hófu upp augu sín, sáu þeir engan nema Jesú einan.

17:8 And lifting up their eyes, they saw no one, save Jesus only.

17:9 Á leiðinni ofan fjallið bauð Jesús þeim og mælti: "Segið engum frá sýninni, fyrr en Mannssonurinn er risinn upp frá dauðum."

17:9 And as they were coming down from the mountain, Jesus commanded them, saying, Tell the vision to no man, until the Son of man be risen from the dead.

17:10 Lærisveinarnir spurðu hann: "Hví segja fræðimennirnir, að Elía eigi fyrst að koma?"

17:10 And his disciples asked him, saying, Why then say the scribes that Elijah must first come?

17:11 Hann svaraði: "Víst kemur Elía og færir allt í lag.

17:11 And he answered and said, Elijah indeed cometh, and shall restore all things:

17:12 En ég segi yður: Elía er þegar kominn, og menn þekktu hann ekki, heldur gjörðu honum allt sem þeir vildu. Eins mun og Mannssonurinn þísir þola af hendi þeirra."

17:12 but I say unto you, that Elijah is come already, and they knew him not, but did unto him whatsoever they would. Even so shall the Son of man also suffer of them.

17:13 Þá skildu lærisveinarnir, að hann hafði talað við þá um Jóhannes skirara.

17:13 Then understood the disciples that he spake unto them of John the Baptist.

17:14 Þegar þeir komu til fólksins, gekk til hans maður, féll á kné fyrir honum

17:14 And when they were come to the multitude, there came to him a man, kneeling to him, saying,

17:15 og sagði: "Herra, miskunna þú syni mínum. Hann er tunglsjúkur og illa haldinn. Öft fellur hann á eld og oft í vatn.

17:15 Lord, have mercy on my son: for he is epileptic, and suffereth grievously; for oft-times he falleth into the fire, and oft-times into the water.

17:16 Ég fór með hann til lærisveina þinna, en þeir gátu ekki læknað hann."

17:16 And I brought him to thy disciples, and they could not cure him.

17:17 Jesús svaraði: "Ó, þú vantrúa og rangsnúna kynslóð, hversu lengi á ég að vera hjá yður? Hversu lengi á ég að umbera yður? Færið hann hingað til mín."

17:17 And Jesus answered and said, O faithless and perverse generation, how long shall I be with you? how long shall I bear with you? bring him hither to me.

17:18 Og Jesús hastaði á hann og illi andinn fór úr honum. Og sveinninn varð heill frá þeirri stundu.

17:18 And Jesus rebuked him; and the demon went out of him: and the boy was cured from that hour.

17:19 Þá komu lærisveinarnir til Jesú og spurðu hann einslega: "Hvers

vegna gátum vér ekki rekið hann út?"

17:19 Then came the disciples to Jesus apart, and said, Why could not we cast it out?

17:20 Hann svaraði þeim: "Vegna þess að yður skortir trú. Sannlega segi ég yður: Ef þér hafið trú eins og mustarðskorn, getið þér sagt við fjall þetta: Flyt þig hédan og þangað, og það mun flytja sig. Ekkert verður yður um megn.

17:20 And he saith unto them, Because of your little faith: for verily I say unto you, If ye have faith as a grain of mustard seed, ye shall say unto this mountain, Remove hence to yonder place; and it shall remove; and nothing shall be impossible unto you.

17:21 [En þetta kyn verður eigi út rekið nema með bæn og föstu.]"

17:21 But this kind goeth not out save by prayer and fasting.

17:22 Þegar þeir voru saman í Galíleu, sagði Jesús við þá: "Mannssonurinn verður framseldur í manna hendur.

17:22 And while they abode in Galilee, Jesus said unto them, The Son of man shall be delivered up into the hands of men;

17:23 og þeir munu lífláta hann, en á þriðja degi mun hann upp rísa." Þeir urðu mjög hryggir.

17:23 and they shall kill him, and the third day he shall be raised up. And they were exceeding sorry.

17:24 Þá er þeir komu til Kapernaum, gengu menn þeir, sem heimta inn mustergjaldið, til Péturs og spurðu: "Geldur meistari yðar eigi mustergjaldið?"

17:24 And when they were come to Capernaum, they that received the half-shekel came to Peter, and said, Doth not your teacher pay the half-shekel?

17:25 Hann kvað svo vera. En er hann kom inn, tók Jesús fyrr til máls og mælti: "Hvað list þér, Simon? Af hverjum heimta konungar jarðarinnar toll eða skatt? Af börnum sínum eða vandalausum?"

17:25 He saith, Yea. And when he came into the house, Jesus spake first to him, saying, What thinkest thou, Simon? the kings of the earth, from whom do they receive toll or tribute? from their sons, or from strangers?

17:26 "Af vandalausum," sagði Pétur. Jesús mælti: "Þá eru börnin frjáls.

17:26 And when he said, From strangers, Jesus said unto him, Therefore the sons are free.

17:27 En til þess vér hneykslum þá ekki, skaltu fara niður að vatni og renna öngli, taktu síðan fyrsta fiskinn, sem þú dregur, opna munn hans og muntu finna pening. Tak hann og greið þeim fyrir mig og þig."

17:27 But, lest we cause them to stumble, go thou to the sea, and cast a hook, and take up the fish that first cometh up; and when thou hast opened his mouth, thou shalt find a shekel: that take, and give unto them for me and thee.

18:1 Á þeirri stundu komu lærisveinarnir til Jesú og spurðu: "Hver er mestur í himnaríki?"

18:1 In that hour came the disciples unto Jesus, saying, Who then is greatest in the kingdom of heaven?

18:2 Hann kallaði til sín lítið barn, setti það meðal þeirra

18:2 And he called to him a little child, and set him in the midst of them,

18:3 og sagði: "Sannlega segi ég yður: Nema þér snúið við og verðið eins og börn, komist þér aldrei í himnaríki.

18:3 And said, Verily I say unto you, Except ye turn, and become as little children, ye shall in no wise enter into the kingdom of heaven.

18:4 Hver sem auðmýkir sjálfan sig eins og barn þetta, sá er mestur í himnaríki.

18:4 Whosoever therefore shall humble himself as this little child, the same is the greatest in the kingdom of heaven.

18:5 Hver sem tekur við einu slíku barni í minni nafni, tekur við mér.

18:5 And whoso shall receive one such little child in my name receiveth me:

18:6 En hverjum þeim, sem tælir til falls einn af þessum smælingjum, sem á mig trúa, væri betra að vera sökkt í sjávardjúpi með mylnustein hengdan um háls.

18:6 But whoso shall cause one of these little ones that believe on me to stumble, it is profitable for him that a great millstone should be hanged about his neck, and *that* he should be sunk in the depth of the sea.

18:7 Vei heiminum vegna ginninga hans. Hjá ginningum verður eigi komist, en vei þeim manni, sem veldur.

18:7 Woe unto the world because of occasions of stumbling! for it must needs be that the occasions come; but woe to that man through whom the occasion cometh!

18:8 Ef hönd þín eða fótur tælir þig til falls, þá snið hann af og kasta frá þér. Betra er þér handarvana eða höltum inn að ganga til lífsins en hafa báðar hendur og báða fætur og verða kastað í hinn eilífa eld.

18:8 And if thy hand or thy foot causeth thee to stumble, cut it off, and cast it from thee: it is good for thee to enter into life maimed or halt, rather than having two hands or two feet to be cast into the eternal fire.

18:9 Og ef auga þitt tælir þig til falls, þá rif það úr og kasta frá þér. Betra er þér einseyðum inn að ganga til lífsins en hafa bæði augu og verða kastað í eldsvítið.

18:9 And if thine eye causeth thee to stumble, pluck it out, and cast it from thee: it is good for thee to enter into life with one eye, rather than having two eyes to be cast into the hell of fire.

18:10 Varist að forsmá nokkurn þessara smælingja. Ég segi yður, að englar þeirra á himnum sjá jafnan auglit míns himneska föður.

18:10 See that ye despise not one of these little ones; for I say unto you, that in heaven their angels do always behold the face of my Father who is in heaven.

18:11 [Því að Mannssonurinn er kominn að frelsa hið týnda.]

18:11 For the Son of man came to save that which was lost.

18:12 Hvað virðist yður? Ef einhver á hundrað saði og einn þeirra villist frá, skilur hann ekki þá níutíu og níu eftir í fjallinu og fer að leita þess, sem villtur er?

18:12 How think ye? if any man have a hundred sheep, and one of them be gone astray, doth he not leave the ninety and nine, and go unto the mountains, and seek that which goeth astray?

18:13 Og auðnist honum að finna hann, þá segi ég yður með sannni, að hann fagnar meir yfir honum en þeim níutíu og níu, sem villtust ekki frá.

18:13 And if so be that he find it, verily I say unto you, he rejoiceth over it more than over the ninety and nine which have not gone astray.

18:14 Þannig er það eigi vilji yðar himneska föður, að nokkur þessara smælingja glatist.

18:14 Even so it is not the will of your Father who is in heaven, that one of these little ones should perish.

18:15 Ef bróðir þinn syndgar [gegu þér], skaltu fara og tala um fyrir honum, og sé það ykkar einna í milli. Láti hann sér segjast, hefur þú unnið bróður þinn.

18:15 And if thy brother sin against thee, go, show him his fault between thee and him alone: if he hear thee, thou hast gained thy brother.

18:16 En láti hann sér ekki segjast, skaltu taka með þér einn eða tvo, að hvert orð sé staðfest með framburði tveggja eða þriggja vitna.'

18:16 But if he hear *thee* not, take with thee one or two more, that at the mouth of two witnesses or three every word may be established.

18:17 Ef hann skeytir þeim ekki, þá seg það söfnuðinum, og skeyti hann ekki söfnuðinum heldur, þá sé hann þér sem heiðingi eða tollheimtumaður.

18:17 And if he refuse to hear thee, tell it unto the church: and if he refuse to hear the church also, let him be unto thee as the Gentile and the publican.

18:18 Sannlega segi ég yður: Hvað sem þér bindið á jörðu, mun bundið á himni, og hvað sem þér leysið á jörðu, mun leyst á himni.

18:18 Verily I say unto you, what things soever ye shall bind on earth shall be bound in heaven; and what things soever ye shall loose on earth shall be loosed in heaven.

18:19 Enn segi ég yður: Hverja þá bæn, sem tveir yðar verða einhuga um á jörðu, mun faðir minn á himnum veita þeim.

18:19 Again I say unto you, that if two of you shall agree on earth as touching anything that they shall ask, it shall be done for them of my Father who is in heaven.

18:20 Því að hvar sem tveir eða þrír eru saman komnir í minni nafni, þar er ég mitt á meðal þeirra."

18:20 For where two or three are gathered together in my name, there am I in the midst of them.

18:21 Þá gekk Pétur til hans og spurði: "Herra, hve oft á ég að fyrirgefa bróður minum, ef hann misgjörir við mig? Svo sem sjö sinnum?"

18:21 Then came Peter and said to him, Lord, how oft shall my brother sin against me, and I forgive him? until seven times?

18:22 Jesús svaraði: "Ekki segi ég þér sjö sinnum heldur sjötíu sinnum sjö.

18:22 Jesus saith unto him, I say not unto thee, Until seven times; but, Until seventy times seven.

18:23 Því að líkt er um himnaríki og konung, sem vildi láta þjóna sína gjöra skil.

18:23 Therefore is the kingdom of heaven likened unto a certain king, who would make a reckoning with his servants.

18:24 Hann hóf reikningsskilin, og var færður til hans maður, er skuldaði tíu þúsund talentur.

18:24 And when he had begun to reckon, one was brought unto him, that owed him ten thousand talents.

18:25 Sá gat ekkert borgað, og bað konungur þá, að hann skyldi seldur ásamt konu og börnum og öllu, sem hann átti, til lúkningar skuldinni.

18:25 But forasmuch as he had not *wherewith* to pay, his lord commanded him to be sold, and his wife, and children, and all that he had, and payment to be made.

18:26 Þá féll þjónninn til fóta honum og sagði: 'Haf biðlund við mig, og ég mun borga þér allt.'

18:26 The servant therefore fell down and worshipped him, saying, Lord, have patience with me, and I will pay thee all.

18:27 Og herra þjónsins kenndi í brjósti um hann, lét hann lausan og gaf honum upp skuldina.

18:27 And the lord of that servant, being moved with compassion, released him, and forgave him the debt.

18:28 Þegar þjónn þessi kom út, hitti hann einn samþjón sinn, sem skuldaði honum hundrað denara. Hann greip hann, tók fyrir kverkar honum og sagði: 'Borga það, sem þú skuldar!'

18:28 But that servant went out, and found one of his fellow-servants, who owed him a hundred shillings: and he laid hold on him, and took *him* by the throat, saying, Pay what thou owest.

18:29 Samþjónn hans féll þá til fóta honum og bað hann: 'Haf biðlund við mig, og ég mun borga þér.'

18:29 So his fellow-servant fell down and besought him, saying, Have patience with me, and I will pay thee.

18:30 En hann vildi ekki, heldur fór og lét varpa honum í fangelsi, uns hann hefði borgað skuldina.

18:30 And he would not: but went and cast him into prison, till he should pay that which was due.

18:31 Þegar samþjónar hans sáu, hvað orðið var, urðu þeir mjög hryggir og sögðu herra sínum allt, sem gjörst hafði.

18:31 So when his fellow-servants saw what was done, they were exceeding sorry, and

came and told unto their lord all that was done.

18:32 Konungurinn kallar þá þjóninn fyrir sig og segir við hann: „Illí þjónn, alla þessa skuld gaf ég þér upp, af því að þú baðst mig.“

18:32 Then his lord called him unto him, and saith to him, Thou wicked servant, I forgave thee all that debt, because thou besoughtest me:

18:33 Bar þér þá ekki einnig að miskunna samþjóni þínum, eins og ég miskunnaði þér?

18:33 shouldst not thou also have had mercy on thy fellow-servant, even as I had mercy on thee?

18:34 Og konungur varð reiður og afhenti hann böðlunum, uns hann hefði gildið allt, sem hann skuldaði honum.

18:34 And his lord was wroth, and delivered him to the tormentors, till he should pay all that was due.

18:35 Þannig mun og faðir minn himneskur gjöra við yður, nema hver og einn yðar fyrirgefi af hjarta bróður sínum.“

18:35 So shall also my heavenly Father do unto you, if ye forgive not every one his brother from your hearts.

19:1 Þegar Jesús hafði mælt þessum orðum, fór hann úr Galíleu og hélt til byggða Júdeu handan Jórdanar.

19:1 And it came to pass when Jesus had finished these words, he departed from Galilee, and came into the borders of Judaea beyond the Jordan;

19:2 Fjöldi manna fylgdi honum, og þar læknaði hann þá.

19:2 and great multitudes followed him; and he healed them there.

19:3 Þá komu til hans farísear og vildu freista hans. Þeir spurðu: „Leyfist manni að skilja við konu sína hvaða sök sem er?“

19:3 And there came unto him Pharisees, trying him, and saying, Is it lawful *for a man* to put away his wife for every cause?

19:4 Hann svaraði: „Hafið þér eigi lesið, að skaparinn gjörði þau frá upphafi karl og konu

19:4 And he answered and said, Have ye not read, that he who made *them* from the beginning made them male and female,

19:5 og sagði: „Fyrir því skal maður yfirgefa föður og móður og bindast konu sinni, og þau tvö skulu verða einn maður.“

19:5 and said, For this cause shall a man leave his father and mother, and shall cleave to his wife; and the two shall become one flesh?

19:6 Þannig eru þau ekki framar tvö, heldur einn maður. Það sem Guð hefur tengt saman, má maður eigi sundur skilja.“

19:6 So that they are no more two, but one flesh. What therefore God hath joined together, let not man put asunder.

19:7 Þeir segja við hann: „Hvers vegna bauð þú Móse að gefa konu skilnaðarbréf og skilja svo við hana?“

19:7 They say unto him, Why then did Moses command to give a bill of divorcement, and to put *her* away?

19:8 Hann svarar: „Vegna harðúðar hjartna yðar leyfði Móse yður að skilja við konur yðar, en frá upphafi var þetta eigi þannig.

19:8 And I say unto them, Moses for your hardness of heart suffered you to put away your wives: but from the beginning it hath not been so.

19:9 Ég segi yður: Sá sem skilur við konu sína nema sakir hórdóms og kvænist annarri, drygir hór.“

19:9 And I say unto you, Whosoever shall put away his wife, except for fornication, and shall marry another, committeth adultery: and he that marrieth her when she is put away committeth adultery.

19:10 Þá sögðu lærisveinar hans: „Fyrst svo er háttað stöðu karls gagnvart konu, þá er ekki vænlegt að kvænast.“

19:10 The disciples say unto him, If the case of the man is so with his wife, it is not expedient to marry.

19:11 Hann svaraði þeim: „Þetta er ekki á allra færi, heldur þeirra einna, sem það er gefið.

19:11 But he said unto them, Not all men can receive this saying, but they to whom it is given.

19:12 Sumir eru vanhæfir til hjúskapar frá móðurlífi, sumir eru vanhæfir gjörðir af manna völdum, sumir hafa sjálfir gjört sig vanhæfa vegna himnaríkis. Sá höndli, sem höndlað fær.“

19:12 For there are eunuchs, that were so born from their mother's womb: and there are eunuchs, that were made eunuchs by men: and there are eunuchs, that made themselves eunuchs for the kingdom of heaven's sake. He that is able to receive it, let him receive it.

19:13 Þá færðu menn til hans börn, að hann legði hendur yfir þau og bæði fyrir þeim, en lærisveinar hans átöldu þá.

19:13 Then were there brought unto him little children, that he should lay his hands on them, and pray: and the disciples rebuked them.

19:14 En Jesús sagði: „Leyfið börnunum að koma til mín, varnið þeim eigi, því að slíkra er himnaríki.“

19:14 But Jesus said, Suffer the little children, and forbid them not, to come unto me: for to such belongeth the kingdom of heaven.

19:15 Og hann lagði hendur yfir þau og fór þaðan.

19:15 And he laid his hands on them, and departed thence.

19:16 Þá kom til hans maður og spurði: „Meistari, hvað gott á ég að gjöra til þess að öðlast eilíft líf?“

19:16 And behold, one came to him and said, Teacher, what good thing shall I do, that I may have eternal life?

19:17 Jesús sagði við hann: „Hví spyr þú mig um hið góða? Einn er sá

hinn góði. Ef þú vilt inn ganga til lífsins, þá haltu böðorðin.“

19:17 And he said unto him, Why askest thou me concerning that which is good? One there is who is good: but if thou wouldest enter into life, keep the commandments.

19:18 Hann spurði: „Hver?“ Jesús sagði: „Þú skalt ekki morð fremja, þú skalt ekki drygja hór, þú skalt ekki stela, þú skalt ekki bera ljúgvitni.

19:18 He saith unto him, Which? And Jesus said, Thou shalt not kill, Thou shalt not commit adultery, Thou shalt not steal, Thou shalt not bear false witness,

19:19 heiðra föður þinn og móður, og þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig.“

19:19 Honor thy father and mother; and, Thou shalt love thy neighbor as thyself.

19:20 Þá sagði ungi maðurinn: „Alls þessa hef ég gætt. Hvers er mér enn vant?“

19:20 The young man saith unto him, All these things have I observed: what lack I yet?

19:21 Jesús sagði við hann: „Ef þú vilt vera fullkominn, skaltu fara, selja eigur þínar og gefa fátækum, og munt þú fjársjóð eiga á himnum. Kom síðan, og fylg mér.“

19:21 Jesus said unto him, If thou wouldest be perfect, go, sell that which thou hast, and give to the poor, and thou shalt have treasure in heaven: and come, follow me.

19:22 Þegar ungi maðurinn heyrði þessi orð, fór hann brott hryggur, enda átti hann miklar eignir.

19:22 But when the young man heard the saying, he went away sorrowful; for he was one that had great possessions.

19:23 En Jesús sagði við lærisveina sína: „Sannlega segi ég yður: Torvelt verður auðmanni inn að ganga í himnaríki.

19:23 And Jesus said unto his disciples, Verily I say unto you, It is hard for a rich man to enter into the kingdom of heaven.

19:24 Enn segi ég: Auðveldara er úlfalda að fara gegnum nálarauga en auðmanni að komast inn í Guðs ríki.“

19:24 And again I say unto you, It is easier for a camel to go through a needle's eye, than for a rich man to enter into the kingdom of God.

19:25 Þegar lærisveinarnir heyrðu þetta, urðu þeir steini lostnir og sögðu: „Hver getur þá orðið hölpinn?“

19:25 And when the disciples heard it, they were astonished exceedingly, saying, Who then can be saved?

19:26 Jesús horfði á þá og sagði: „Fyrir mönnum eru engin ráð til þessa, en Guð megnar allt.“

19:26 And Jesus looking upon *them* said to them, With men this is impossible; but with God all things are possible.

19:27 Þá sagði Pétur við hann: „Vér yfirgáfum allt og fylgdum þér. Hvað munum vér hljóta?“

19:27 Then answered Peter and said unto him, Lo, we have left all, and followed thee; what then shall we have?

19:28 Jesús sagði við þá: "Sannlega segi ég yður: Þegar allt er orðið endurfætt og Mannssonurinn situr í dýrðarhásæti sínu, munuð þér, sem fylgið mér, einnig sitja í tólf hásætum og dæma tólf ættkvíslir Ísraels.

19:28 And Jesus said unto them, Verily I say unto you, that ye who have followed me, in the regeneration when the Son of man shall sit on the throne of his glory, ye also shall sit upon twelve thrones, judging the twelve tribes of Israel.

19:29 Og hver sem hefur yfirgefið heimili, bræður eða systur, föður eða móður, börn eða akra sakir nafns míns, mun fá margfalt aftur og öðlast eilíft líf.

19:29 And every one that hath left houses, or brethren, or sisters, or father, or mother, or children, or lands, for my name's sake, shall receive a hundredfold, and shall inherit eternal life.

19:30 En margir hinir fyrstu munu verða síðastir og hinir síðustu fyrstir.

19:30 But many shall be last *that are* first; and first *that are* last.

20:1 Líkt er um himnaríki og húsbónda einn, sem gekk út árla morguns að ráða verkamenn í vingarð sinn.

20:1 For the kingdom of heaven is like unto a man that was a householder, who went out early in the morning to hire laborers into his vineyard.

20:2 Hann samdi við verkamennina um denar í daglaun og sendi þá í vingarð sinn.

20:2 And when he had agreed with the laborers for a shilling a day, he sent them into his vineyard.

20:3 Síðan gekk hann út um dagmál og sá aðra menn standa á torginu iðjulausa.

20:3 And he went out about the third hour, and saw others standing in the marketplace idle;

20:4 Hann sagði við þá: „Farið þér einnig í vingarðinn, og ég mun greiða yður sanngjörn laun.“

20:4 and to them he said, Go ye also into the vineyard, and whatsoever is right I will give you. And they went their way.

20:5 Þeir fóru. Aftur gekk hann út um hádegis og nón og gjörði sem fyrr.

20:4 and to them he said, Go ye also into the vineyard, and whatsoever is right I will give you. And they went their way.

20:6 Og síðdegis fór hann enn út og sá menn standa þar. Hann spyr þá: „Hví himið þér hér iðjulausir allan daginn?“

20:6 And about the eleventh *hour* he went out, and found others standing; and he saith unto them, Why stand ye here all the day idle?

20:7 Þeir svara: „Enginn hefur ráðið oss.“ Hann segir við þá: „Farið þér einnig í vingarðinn.“

20:7 They say unto him, Because no man hath hired us. He saith unto them, Go ye also into the vineyard.

20:8 Þegar kvöld var komið, sagði eigandi vingarðsins við verkstjóra sinn: „Kalla þú á verkamennina og

greið þeim kaupið. Þú skalt byrja á þeim síðustu og enda á þeim fyrstu.“

20:8 And when even was come, the lord of the vineyard saith unto his steward, Call the laborers, and pay them their hire, beginning from the last unto the first.

20:9 Nú komu þeir, sem ráðnir voru síðdegis, og fengu hver sinn denar.

20:9 And when they came that *were hired* about the eleventh hour, they received every man a shilling.

20:10 Þegar þeir fyrstu komu, hjuggust þeir við að fá meira, en fengu sinn denarinn hver.

20:10 And when the first came, they supposed that they would receive more; and they likewise received every man a shilling.

20:11 Þeir tóku við honum og fóru að mögla gegn húsbónda sínum.

20:11 And when they received it, they murmured against the householder,

20:12 Þeir sögðu: „Þessir síðustu hafa unnið aðeins eina stund, og þú gjörir þá jafna oss, er höfum borið hita og þunga dagsins.“

20:12 saying, These last have spent *but* one hour, and thou hast made them equal unto us, who have borne the burden of the day and the scorching heat.

20:13 Hann sagði þá við einn þeirra: „Vinur, ekki gjöri ég þér rangt til, sömdum við ekki um einn denar?“

20:13 But he answered and said to one of them, Friend, I do thee no wrong: didst not thou agree with me for a shilling?

20:14 Taktu þitt og farðu leiðar þinnar. Ég vil gjalda þessum síðasta eins og þér.

20:14 Take up that which is thine, and go thy way; it is my will to give unto this last, even as unto thee.

20:15 Er ég ekki sjálfur fjár míns ráðandi? Eða sérðu ofsónum yfir því, að ég er góðgjarn?“

20:15 Is it not lawful for me to do what I will with mine own? or is thine eye evil, because I am good?

20:16 Þannig verða hinir síðustu fyrstir og hinir fyrstu síðastir.“

20:16 So the last shall be first, and the first last.

20:17 Jesús hélt nú upp til Jerúsalem, og á leiðinni tók hann þá tólf afsiðis og sagði við þá:

20:17 And as Jesus was going up to Jerusalem, he took the twelve disciples apart, and on the way he said unto them,

20:18 "Nú förum vér upp til Jerúsalem. Þar verður Mannssonurinn framseldur æðstu prestum og fræðimönnum. Þeir munu dæma hann til dauða

20:18 Behold, we go up to Jerusalem; and the Son of man shall be delivered unto the chief priests and scribes; and they shall condemn him to death,

20:19 og framselja hann heiðingjum, að þeir hæði hann, húðstrýki og krossfesti. En á þriðja degi mun hann upp rísa.“

20:19 and shall deliver him unto the Gentiles to mock, and to scourge, and to crucify: and the third day he shall be raised up.

20:20 Þá kom til hans móðir þeirra Sebedeussona með sonum sínum, laut honum og vildi biðja hann bónar.

20:20 Then came to him the mother of the sons of Zebedee with her sons, worshipping *him*, and asking a certain thing of him.

20:21 Hann spyr hana: "Hvað viltu?" Hún segir: "Lát þú þessa tvo syni mína sitja þér við hlið í ríki þínu, annan til hægri handar þér og hinn til vinstri."

20:21 And he said unto her, What wouldest thou? She saith with her, Command that these my two sons may sit, one on thy right hand, and one on thy left hand, in thy kingdom.

20:22 Jesús svarar: "Þið vitið ekki, hvers þið biðjið. Getið þið drukkið þann kaleik, sem ég á að drekka?" Þeir segja við hann: "Það getum við."

20:22 But Jesus answered and said, Ye know not what ye ask. Are ye able to drink the cup that I am about to drink? They say unto him, We are able.

20:23 Hann segir við þá: "Kaleik minn munuð þið drekka. En mitt er ekki að veita, hver situr mér til hægri handar eða vinstri. Það veitist þeim, sem það er fyrirbúið af föður minnum."

20:23 He saith unto them, My cup indeed ye shall drink: but to sit on my right hand, and on *my* left hand, is not mine to give; but *it is* for *them* for whom it hath been prepared of my Father.

20:24 Þegar hinir tíu heyrðu þetta, grandist þeim við bræðurna tvo.

20:24 And when the ten heard it, they were moved with indignation concerning the two brethren.

20:25 En Jesús kallaði þá til sín og mælti: "Þér vitið, að þeir, sem ráða fyrir þjóðum, drottna yfir þeim, og höfðingjar láta menn kenna á valdi sínu.

20:25 But Jesus called them unto him, and said, Ye know that the rulers of the Gentiles lord it over them, and their great ones exercise authority over them.

20:26 En eigi sé svo meðal yðar, heldur sé sá, sem mikill vill verða meðal yðar, þjónn yðar.

20:26 Not so shall it be among you: but whosoever would become great among you shall be your minister;

20:27 Og sá er vill fremstur vera meðal yðar, sé þræll yðar.

20:27 and whosoever would be first among you shall be your servant:

20:28 eins og Mannssonurinn er ekki kominn til þess að láta þjóna sér, heldur til að þjóna og gefa líf sitt til lausnargjalds fyrir marga."

20:28 even as the Son of man came not to be ministered unto, but to minister, and to give his life a ransom for many.

20:29 Þegar þeir fóru frá Jerikó, fylgdi honum mikill mannfjöldi.

20:29 And as they went out from Jericho, a great multitude followed him.

20:30 Tveir menn blindir sátu þar við veginn. Þegar þeir heyrðu, að þar færi Jesús, hrópuðu þeir: "Herra, miskunna þú okkur, sonur Davíðs!"

20:30 And behold, two blind men sitting by the way side, when they heard that Jesus was passing by, cried out, saying, Lord, have mercy on us, thou son of David.

20:31 Fólkið hastaði á þá, að þeir þegðu, en þeir hrópuðu því meir: "Herra, miskunna þú okkur, sonur Davíðs!"

20:31 And the multitude rebuked them, that they should hold their peace: but they cried out the more, saying, Lord, have mercy on us, thou son of David.

20:32 Jesús nam staðar, kallaði á þá og sagði: "Hvað viljið þið að ég gjöri fyrir ykkur?"

20:32 And Jesus stood still, and called them, and said, What will ye that I should do unto you?

20:33 Þeir mæltu: "Herra, lát augu okkar opnast."

20:33 They say unto him, Lord, that our eyes may be opened.

20:34 Jesús kenndi í brjósti um þá og snart augu þeirra. Jafnskjótt fengu þeir sjónina og fylgdu honum.

20:34 And Jesus, being moved with compassion, touched their eyes; and straightway they received their sight, and followed him.

21:1 Þegar þeir náguðust Jerúsalem og komu til Betfage við Ólíufjallið, sendi Jesús tvo lærisveina

21:1 And when they drew nigh unto Jerusalem, and came unto Bethphage, unto the mount of Olives, then Jesus sent two disciples,

21:2 og sagði við þá: "Farið í þorpið hér framundan ykkur, og jafnskjótt munuð þið finna ösnu bundna og fola hjá henni. Leysið þau og færið mér."

21:2 saying unto them, Go into the village that is over against you, and straightway ye shall find an ass tied, and a colt with her: loose *them*; and bring *them* unto me.

21:3 Ef einhver hefur orð um, þá svarið: „Herrann þarf þeirra við,“ og mun hann jafnskjótt senda þau."

21:3 And if any one say aught unto you, ye shall say, The Lord hath need of them; and straightway he will send them.

21:4 Þetta varð, svo að réttist það, sem sagt er fyrir munn spámannsins:

21:4 Now this is come to pass, that it might be fulfilled which was spoken through the prophet, saying,

21:5 Segið dótturinni Sion: Sjá, konungur þinn kemur til þín, hógvær er hann og riður asna, fola undan áburðargrip.

21:5 Tell ye the daughter of Zion, Behold, thy King cometh unto thee, Meek, and riding upon an ass, And upon a colt the foal of an ass.

21:6 Lærisveinarnir fóru og gjörðu sem Jesús hafði boðið þeim.

21:6 And the disciples went, and did even as Jesus appointed them,

21:7 komu með ösnuna og folann og lögðu á þau klæði sín, en hann steig á bak.

21:7 and brought the ass, and the colt, and put on them their garments; and he sat thereon.

21:8 Fjöldamargir breiddu klæði sín á veginn, en aðrir hjuggu lim af trjánum og stráðu á veginn.

21:8 And the most part of the multitude spread their garments in the way; and others cut branches from the trees, and spread them in the way.

21:9 Og múgur sá, sem á undan fór og eftir fylgdi, hrópaði: "Hósanna syni Davíðs! Blessaður sá sem kemur, í nafni Drottins! Hósanna í hæstum hæðum!"

21:9 And the multitudes that went before him, and that followed, cried, saying, Hosanna to the son of David: Blessed *is* he that cometh in the name of the Lord; Hosanna in the highest.

21:10 Þegar hann kom inn í Jerúsalem, varð öll borgin í uppnámi, og menn spurðu: "Hver er hann?"

21:10 And when he was come into Jerusalem, all the city was stirred, saying, Who is this?

21:11 Fólkið svaraði: "Það er spámaðurinn Jesús frá Nasaret í Galíleu."

21:11 And the multitudes said, This is the prophet, Jesus, from Nazareth of Galilee.

21:12 Þá gekk Jesús í helgidóminn og rak út alla, sem voru að selja þar og kaupa, hratt um borðum vixlaranna og stólum dúfnasalanna

21:12 And Jesus entered into the temple of God, and cast out all them that sold and bought in the temple, and overthrew the tables of the money-changers, and the seats of them that sold the doves;

21:13 og mælti við þá: "Ritað er: „Hús mitt á að vera bænahús,“ en þér gjörðið það að ræningjabæli."

21:13 and he saith unto them, It is written, My house shall be called a house of prayer: but ye make it a den of robbers.

21:14 Blindir og haltir komu til hans í helgidóminum, og hann læknaði þá.

21:14 And the blind and the lame came to him in the temple; and he healed them.

21:15 Æðstu prestarnir og fræðimennirnir sáu dásemdaverkin, sem hann gjörði, og heyrðu börnin hrópa í helgidóminum: "Hósanna syni Davíðs!" Þeir urðu gramir við

21:15 But when the chief priests and the scribes saw the wonderful things that he did, and the children that were crying in the temple and saying, Hosanna to the son of David; they were moved with indignation,

21:16 og sögðu við hann: "Heyrir þú, hvað þau segja?" Jesús svaraði þeim: "Já, hafið þér aldrei lesið þetta: „Af barna munni og brjóstmylkinga býrðu þér lof.""

21:16 and said unto him, Hearest thou what these are saying? And Jesus saith unto them, Yea: did ye never read, Out of the mouth of babes and sucklings thou has perfected praise?

21:17 Og hann fór frá þeim og úr borginni til Betaníu og hafði þar náttstað.

21:17 And he left them, and went forth out of the city to Bethany, and lodged there.

21:18 Árla morguns hélt hann aftur til borgarinnar og kenndi hungurs.

21:18 Now in the morning as he returned to the city, he hungered.

21:19 Hann sá fikjutré eitt við veginn og gekk að því, en fann þar ekkert nema blöðin tóm. Hann segir við það: "Aldrei framar vaxi ávöxtur á þér að eilífu." En fikjutréð visnaði þegar í stað.

21:19 And seeing a fig tree by the way side, he came to it, and found nothing thereon, but leaves only; and he saith unto it, Let there be no fruit from thee henceforward for ever. And immediately the fig tree withered away.

21:20 Lærisveinarnir sáu þetta, undrudust og sögðu: "Hvernig gat fikjutréð visnað svo fljótt?"

21:20 And when the disciples saw it, they marvelled, saying, How did the fig tree immediately wither away?

21:21 Jesús svaraði þeim: "Sannlega segi ég yður: Ef þér eigið trú og efist ekki, getið þér ekki aðeins gjört slíkt sem fram kom við fikjutréð. Þér gætuð enda sagt við fjall þetta: „Lýft þér upp, og steyp þér í hafið,“ og svo mundi fara."

21:21 And Jesus answered and said unto them, Verily I say unto you, If ye have faith, and doubt not, ye shall not only do what is done to the fig tree, but even if ye shall say unto this mountain, Be thou taken up and cast into the sea, it shall be done.

21:22 Allt sem þér biðjið í bæn yðar, munuð þér öðlast, ef þér trúið."

21:22 And all things, whatsoever ye shall ask in prayer, believing, ye shall receive.

21:23 Hann gekk í helgidóminn. Þá komu æðstu prestarnir og öldungar lýðsins til hans, þar sem hann var að kenna, og spurðu: "Með hvaða valdi gjörir þú þetta? Hver gaf þér þetta vald?"

21:23 And when he was come into the temple, the chief priests and the elders of the people came unto him as he was teaching, and said, By what authority doest thou these things? and who gave thee this authority?

21:24 Jesús svaraði þeim: "Ég vil og leggja eina spurningu fyrir yður. Ef þér svarið mér, mun ég segja yður, með hvaða valdi ég gjöri þetta."

21:24 And Jesus answered and said unto them, I also will ask you one question, which if ye tell me, I likewise will tell you by what authority I do these things.

21:25 Hvaðan var skírn Jóhannesar? Frá himni eða frá mönnum?" Þeir ráðuguðust hver við annan og sögðu: "Ef vér svörum: „Frá himni,“ spyr hann: „Hví trúðuð þér honum þá ekki?"

21:25 The baptism of John, whence was it? from heaven or from men? And they reasoned with themselves, saying, If we shall say, From heaven; he will say unto us, Why then did ye not believe him?

21:26 Ef vér segjum: „Frá mönnum,“ megum vér óttast lýðinn, því að allir telja Jóhannes spámann."

21:26 But if we shall say, From men; we fear the multitude; for all hold John as a prophet.

21:27 Og þeir svöruðu Jesús: "Vér vitum það ekki." Hann sagði við þá: "Ég segi yður þá ekki heldur, með hvaða valdi ég gjöri þetta.

21:27 And they answered Jesus, and said, We know not. He also said unto them, Neither tell I you by what authority I do these things.

21:28 Hvað virðist yður? Maður nokkur átti tvo sonu. Hann gekk til hins fyrra og sagði: „Sonur minn, far þú og vinn í dag í vingarði mínum.”

21:28 But what think ye? A man had two sons; and he came to the first, and said, Son, go work to-day in the vineyard.

21:29 Hann svaraði: „Það vil ég ekki.” En eftir á sá hann sig um hönd og fór.

21:29 And he answered and said, I will not: but afterward he repented himself, and went.

21:30 Þá gekk hann til hins síðara og mælti á sömu leið. Hann svaraði: „Já, herra,” en fór hvergi.

21:30 And he came to the second, and said likewise. And he answered and said, I go, sir: and went not.

21:31 Hvor þeirra tveggja gjörði vilja föðurins? Þeir svara: "Sá fyrri." Þá mælti Jesús: "Sannlega segi ég yður: Tollheimtumenn og skækjur verða á undan yður inn í Guðs ríki.

21:31 Which of the two did the will of his father? They say, The first. Jesus saith unto them, Verily I say unto you, that the publicans and the harlots go into the kingdom of God before you.

21:32 Því að Jóhannes kom til yðar og vísaði veg réttlætis, og þér trúðu honum ekki, en tollheimtumenn og skækjur trúðu honum. Það sáuð þér, en snerust samt ekki síðar og trúðu honum.

21:32 For John came unto you in the way of righteousness, and ye believed him not; but the publicans and the harlots believed him: and ye, when ye saw it, did not even repent yourselves afterward, that ye might believe him.

21:33 Heyrið aðra dæmisögu: Landeigandi nokkur plantaði vingarð. Hann hlóð garð um hann, gróf fyrir vínþröng og reisti turn, seldi hann síðan vinyrkjum á leigu og fór úr landi.

21:33 Hear another parable: There was a man that was a householder, who planted a vineyard, and set a hedge about it, and digged a winepress in it, and built a tower, and let it out to husbandmen, and went into another country.

21:34 Þegar ávaxtatíminn nálgadist, sendi hann þjóna sína til vinyrkjanna að fá ávext sinn.

21:34 And when the season of the fruits drew near, he sent his servants to the husbandmen, to receive his fruits.

21:35 En vinyrkjarnir tóku þjóna hans, börðu einn, drápu annan og grýttu hinn þriðja.

21:35 And the husbandmen took his servants, and beat one, and killed another, and stoned another.

21:36 Aftur sendi hann aðra þjóna, fleiri en þá fyrri, og eins fóru þeir með þá.

21:36 Again, he sent other servants more than the first: and they did unto them in like manner.

21:37 Síðast sendi hann til þeirra son sinn og sagði: "Þeir munu virða son minn.

21:37 But afterward he sent unto them his son, saying, They will reverence my son.

21:38 Þegar vinyrkjarnir sáu soninn, sögðu þeir sín á milli: „Þetta er erfinginn. Förun og drepum hann, og náum arfi hans.”

21:38 But the husbandmen, when they saw the son, said among themselves, This is the heir; come, let us kill him, and take his inheritance.

21:39 Og þeir tóku hann, köstuðu honum út fyrir vingarðinn og drápu hann.

21:39 And they took him, and cast him forth out of the vineyard, and killed him.

21:40 Hvað mun nú eigandi vingarðsins gjöra við vinyrkja þessa, þegar hann kemur?"

21:40 When therefore the lord of the vineyard shall come, what will he do unto those husbandmen?

21:41 Þeir svara: "Þeim vondu mönnum mun hann væðarlaust tortíma og selja vingarðinn öðrum vinyrkjum á leigu, sem gjalda honum ávöxtinn á réttum tíma.”

21:41 They say unto him, He will miserably destroy those miserable men, and will let out the vineyard unto other husbandmen, who shall render him the fruits in their seasons.

21:42 Og Jesús segir við þá: "Hafið þér aldrei lesið í ritningunum: Sá steinn, sem smiðirnir höfðu, er orðinn hyrningarsteinn. Þetta er verk Drottins, og undursamlegt er það í augum vorum.

21:42 Jesus saith unto them, Did ye never read in the scriptures, The stone which the builders rejected, The same was made the head of the corner; This was from the Lord, And it is marvelous in our eyes?

21:43 Þess vegna segi ég yður: Guðs ríki verður frá yður tekið og gefið þeirri þjóð, sem ber ávexti þess.

21:43 Therefore say I unto you, The kingdom of God shall be taken away from you, and shall be given to a nation bringing forth the fruits thereof.

21:44 [Sá sem fellur á þennan stein, mun sundur molast, og þann sem hann fellur á, mun hann sundur merja.]"

21:44 And he that falleth on this stone shall be broken to pieces: but on whomsoever it shall fall, it will scatter him as dust.

21:45 Þegar æðstu prestarnir og farisearnir heyrðu dæmisögu hans, skildu þeir, að hann átti við þá.

21:45 And when the chief priests and the Pharisees heard his parables, they perceived that he spake of them.

21:46 Þeir vildu taka hann höndum, en óttuðust fólk, þar eð menn töldu hann vera spámann.

21:46 And when they sought to lay hold on him, they feared the multitudes, because they took him for a prophet.

22:1 Þá tók Jesús enn að tala við þá í dæmisögum og mælti:

22:1 And Jesus answered and spake again in parables unto them, saying,

22:2 "Líkt er um himnaríki og konung einn, sem gjörði brúðkaup sonar síns.

22:2 The kingdom of heaven is likened unto a certain king, who made a marriage feast for his son,

22:3 Hann sendi þjóna sína að kalla til brúðkaupsins þá, sem boðnir voru, en þeir vildu ekki koma.

22:3 and sent forth his servants to call them that were bidden to the marriage feast: and they would not come.

22:4 Aftur sendi hann aðra þjóna og mælti: „Segið þeim, sem boðnir voru: Veislu mína hef ég búið, uxum mínum og alifé er slátrað, og allt er tilbúið, komið í brúðkaupið.”

22:4 Again he sent forth other servants, saying, Tell them that are bidden, Behold, I have made ready my dinner; my oxen and my fatlings are killed, and all things are ready: come to the marriage feast.

22:5 En þeir skeyttu því ekki. Einn fór á akur sinn, annar til kaupskapar síns.

22:5 But they made light of it, and went their ways, one to his own farm, another to his merchandise;

22:6 en hinir tóku þjóna hans, misþyrmdu þeim og drápu.

22:6 and the rest laid hold on his servants, and treated them shamefully, and killed them.

22:7 Konungur reiddist, sendi út her sinn og lét tortíma mörðingjum þessum og brenna borg þeirra.

22:7 But the king was wroth; and he sent his armies, and destroyed those murderers, and burned their city.

22:8 Síðan segir hann við þjóna sína: „Brúðkaupsveislan er tilbúin, en hinir boðnu voru ekki verðugir.

22:8 Then saith he to his servants, The wedding is ready, but they that were bidden were not worthy.

22:9 Farið því út á vegamót, og bjóðið í brúðkaupið hverjum þeim sem þér finnið.”

22:9 Go ye therefore unto the partings of the highways, and as many as ye shall find, bid to the marriage feast.

22:10 Þjónarnir fóru út á vegina og söfnuðu öllum, sem þeir fundu, vöndum og góðum, svo að brúðkaupssalurinn varð alskípaður gestum.

22:10 And those servants went out into the highways, and gathered together all as many as they found, both bad and good: and the wedding was filled with guests.

22:11 Konungur gekk þá inn að sjá gestina og leit þar mann, sem var ekki búinn brúðkaupsklæðum.

22:11 But when the king came in to behold the guests, he saw there a man who had not on a wedding-garment:

22:12 Hann segir við hann: „Vinur, hvernig ert þú hér kominn og ert ekki í brúðkaupsklæðum?" Maðurinn gat engu svarað.

22:12 and he saith unto him, Friend, how camest thou in hither not having a wedding-garment? And he was speechless.

22:13 Konungur sagði þá við þjóna sína: „Bindið hann á höndum og fótum og varpið honum í ystu myrkur. Þar verður grátur og gnístran tanna.”

22:13 Then the king said to the servants, Bind him hand and foot, and cast him out into the outer darkness; there shall be the weeping and the gnashing of teeth.

22:14 Því að margir eru kallaðir, en fáir útvaldir.

22:14 For many are called, but few chosen.

22:15 Þá gengu farisearnir burt og tóku saman ráð sín, hvernig þeir gætu flækt hann í orðum.

22:15 Then went the Pharisees, and took counsel how they might ensnare him in *his* talk.

22:16 Þeir senda til hans lærisveina sína ásamt Heródesarsinum, og þeir segja: „Meistari, vér vitum, að þú ert sannorður og kennir Guðs veg í sannleika, þú hirðir ekki um álit neins, enda gjörir þú þér engan mannamun.

22:16 And they send to him their disciples, with the Herodians, saying, Teacher, we know that thou art true, and teachest the way of God in truth, and carest not for any one: for thou regardest not the person of men.

22:17 Seg oss því, hvað þér list? Leyfist að gjalda keisaranum skatt eða ekki?”

22:17 Tell us therefore, What thinkest thou? Is it lawful to give tribute unto Caesar, or not?

22:18 Jesús þekkti illsku þeirra og sagði: „Hví freistið þér mín, hræsnarar?

22:18 But Jesus perceived their wickedness, and said, Why make ye trial of me, ye hypocrites?

22:19 Sýnið mér peninginn, sem goldinn er í skatt.” Þeir fengu honum denar.

22:19 Show me the tribute money. And they brought unto him a denarius.

22:20 Hann spyr: „Hvers mynd og yfirskrift er þetta?”

22:20 And he saith unto them, Whose is this image and superscription?

22:21 Þeir svara: „Keisarans.” Hann segir: „Gjaldið þá keisaranum það, sem keisarans er, og Guði það, sem Guðs er.”

22:21 They say unto him, Caesar's. Then saith he unto them, Render therefore unto Caesar the things that are Caesar's; and unto God the things that are God's.

22:22 Þegar þeir heyrðu þetta, undruðust þeir, og þeir yfirgáfu hann og gengu burt.

22:22 And when they heard it, they marvelled, and left him, and went away.

22:23 Sama dag komu til hans saddúkear, en þeir neita því, að upprisa sé til, og sögðu við hann:

22:23 On that day there came to him Sadducees, they that say that there is no resurrection: and they asked him,

22:24 "Meistari, Móse segir: „Deyi maður barnlaus, þá skal bróðir hans

ganga að eiga konu bróður síns og vekja honum niðja.”

22:24 saying, Teacher, Moses said, If a man die, having no children, his brother shall marry his wife, and raise up seed unto his brother.

22:25 Hér voru með oss sjö bræður. Sá fyrsti kvæntist og dó. Hann átti engan niðja og eftirlét því bróður sínum konuna.

22:25 Now there were with us seven brethren: and the first married and deceased, and having no seed left his wife unto his brother;

22:26 Eins varð um næsta og þriðja og þá alla sjö.

22:26 in like manner the second also, and the third, unto the seventh.

22:27 Síðast allra dó konan.

22:27 And after them all, the woman died.

22:28 Kona hvers þeirra sjö verður hún í upprisunni? Allir höfðu þeir átt hana.”

22:28 In the resurrection therefore whose wife shall she be of the seven? for they all had her.

22:29 En Jesús svaraði þeim: „Þér villist, því að þér þekkið ekki ritningarnar né mátt Guðs.

22:29 But Jesus answered and said unto them, Ye do err, not knowing the scriptures, nor the power of God.

22:30 Í upprisunni kvænast menn hvorki né giftast. Þeir eru sem englar á himni.

22:30 For in the resurrection they neither marry, nor are given in marriage, but are as angels in heaven.

22:31 En um upprisu dauðra hafið þér ekki lesið það sem Guð segir við yður:

22:31 But as touching the resurrection of the dead, have ye not read that which was spoken unto you by God, saying,

22:32 „Ég er Guð Abrahams, Guð Ísaks og Guð Jakobs.” Ekki er hann Guð dauðra, heldur lifenda.”

22:32 I am the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob? God is not *the God* of the dead, but of the living.

22:33 En mannfjöldinn hlýddi á og undraðist mjög kenningu hans.

22:33 And when the multitudes heard it, they were astonished at his teaching.

22:34 Þegar farisear heyrðu, að hann hafði gjört saddúkea orðlausu, komu þeir saman.

22:34 But the Pharisees, when they heard that he had put the Sadducees to silence, gathered themselves together.

22:35 Og einn þeirra, sem var lögvitringur, vildi freista hans og spurði:

22:35 And one of them, a lawyer, asked him a question, trying him:

22:36 "Meistari, hvert er hið æðsta boðorð í lögmálinu?"

22:36 Teacher, which is the great commandment in the law?

22:37 Hann svaraði honum:

"Elska skalt þú Drottin, Guð þinn, af öllu hjarta þínu, allri sálu þinni og öllum huga þínum.”

22:37 And he said unto him, Thou shalt love the Lord thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy mind.

22:38 Þetta er hið æðsta og fremsta boðorð.

22:38 This is the great and first commandment.

22:39 Annað er þessu líkt: „Þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig.”

22:39 And a second like *unto it* is this, Thou shalt love thy neighbor as thyself.

22:40 Á þessum tveimur boðorðum hvílir allt lögmálið og spámennirnir.”

22:40 On these two commandments the whole law hangeth, and the prophets.

22:41 Meðan farisearnir voru saman komnir, spurði Jesús þá:

22:41 Now while the Pharisees were gathered together, Jesus asked them a question,

22:42 "Hvað virðist yður um Krist? Hvers son er hann?" Þeir svara: "Davíðs.”

22:42 saying, What think ye of the Christ? whose son is he? They say unto him, *The son* of David.

22:43 Hann segir: „Hvernig getur þá Davíð, innblásinn andanum, kallað hann drottin? Hann segir:

22:43 He saith unto them, How then doth David in the Spirit call him Lord, saying,

22:44 Drottinn sagði við minn drottin: Set þig mér til hægri handar, þangað til ég gjöri óvini þína að fótskör þinni.

22:44 The Lord said unto my Lord, Sit thou on my right hand, Till I put thine enemies underneath thy feet?

22:45 Fyrst Davíð kallar hann drottin, hvernig getur hann þá verið sonur hans?”

22:45 If David then calleth him Lord, how is he his son?

22:46 Enginn gat svarað honum einu orði, og frá þeim degi þorði enginn að spyrja hann neins framar.

22:46 And no one was able to answer him a word, neither durst any man from that day forth ask him any more questions.

23:1 Þá talaði Jesús til mannfjöldans og lærisveina sinna:

23:1 Then spake Jesus to the multitudes and to his disciples,

23:2 "Á stóli Móse sitja fræðimenn og farisear.

23:2 saying, The scribes and the Pharisees sit on Moses seat:

23:3 Því skuluð þér gjöra og halda allt, sem þeir segja yður, en eftir breytni þeirra skuluð þér ekki fara. Því þeir breyta ekki sem þeir bjóða.

23:3 all things therefore whatsoever they bid you, *these* do and observe: but do not ye after their works; for they say, and do not.

23:4 Þeir binda þungar byrðar og leggja mönnum á herðar, en sjálfir vilja þeir ekki snerta þær einum fingri.

23:4 Yea, they bind heavy burdens and grievous to be borne, and lay them on men's shoulders; but they themselves will not move them with their finger.

23:5 Öll sín verk gjöra þeir til að sýnast fyrir mönnum, þeir breikka minnisborða sína og stækka skúfana.

23:5 But all their works they do to be seen of men: for they make broad their phylacteries, and enlarge the borders of their garments,

23:6 Ljúft er þeim að skipa hefðarsæti í veislum og æðsta bekk í samkundum.

23:6 and love the chief place at feasts, and the chief seats in the synagogues,

23:7 láta heilsa sér á torgum og kallast meistarar af mönnum.

23:7 and the salutations in the marketplaces, and to be called of men, Rabbi.

23:8 En þér skuluð ekki láta kalla yður meistara, því einn er yðar meistari og þér allir bræður.

23:8 But be not ye called Rabbi: for one is your teacher, and all ye are brethren.

23:9 Þér skuluð ekki kalla neinn föður yðar á jörðu, því einn er faðir yðar, sá sem er á himnum.

23:9 And call no man your father on the earth: for one is your Father, even he who is in heaven.

23:10 Þér skuluð ekki heldur láta kalla yður leiðtoga, því einn er leiðtogi yðar, Kristur.

23:10 Neither be ye called masters: for one is your master, even the Christ.

23:11 Sá mestí meðal yðar sé þjónn yðar.

23:11 But he that is greatest among you shall be your servant.

23:12 Hver sem upp hefur sjálfan sig, mun auðmýktur verða, en sá sem auðmýkir sjálfan sig, mun upp hafinn verða.

23:12 And whosoever shall exalt himself shall be humbled; and whosoever shall humble himself shall be exalted.

23:13 Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér læsið himnaríki fyrir mönnum. Sjálfir gangið þér ekki þar inn, og þeim, sem inn vilja ganga, leyfið þér eigi inn að komast.

23:13 But woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! because ye shut the kingdom of heaven against men: for ye enter not in yourselves, neither suffer ye them that are entering in to enter.

23:14 [Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér etið upp heimili ekkna og fletjið langar bænir að yfirskini. Þér munuð fá því þyngri dóm.]

23:14 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye devour widows' houses, even while for a pretence ye make long prayers: therefore ye shall receive greater condemnation.

23:15 Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér farið um láð og lög til að snúa einum til yðar trúar, og þegar það tekst, gjörið þér hann hálfu verra vitisbarn en þér sjálfir eruð.

23:15 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye compass sea and land to

make one proselyte; and when he is become so, ye make him twofold more a son of hell than yourselves.

23:16 Vei yður, blindir leiðtogar! Þér segið: „Ef einhver sver við musterið, þá er það ógilt, en sverji menn við gullið í musterinu, þá er það gildur eiður.“

23:16 Woe unto you, ye blind guides, that say, Whosoever shall swear by the temple, it is nothing; but whosoever shall swear by the gold of the temple, he is a debtor.

23:17 Blindu heimskingjar, hvort er meira gullið eða musterið, sem helgar gullið?

23:17 Ye fools and blind: for which is greater, the gold, or the temple that hath sanctified the gold?

23:18 Þér segið: „Ef einhver sver við altarið, þá er það ógilt, en sverji menn við fórnina, sem á því er, þá er það gildur eiður.“

23:18 And, Whosoever shall swear by the altar, it is nothing; but whosoever shall swear by the gift that is upon it, he is a debtor.

23:19 Blindu menn, hvort er meira fórnin eða altarið, sem helgar fórnina?

23:19 Ye blind: for which is greater, the gift, or the altar that sanctifieth the gift?

23:20 Sá sem sver við altarið, sver við það og allt, sem á því er.

23:20 He therefore that sweareth by the altar, sweareth by it, and by all things thereon.

23:21 Sá sem sver við musterið, sver við það og við þann, sem í því býr.

23:21 And he that sweareth by the temple, sweareth by it, and by him that dwelleth therein.

23:22 Og sá sem sver við himininn, sver við hásaeti Guðs og við þann, sem í því situr.

23:22 And he that sweareth by the heaven, sweareth by the throne of God, and by him that sitteth thereon.

23:23 Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér gjaldið tíund af myntu, anís og kúmeni, en hirðið ekki um það, sem mikilvægast er í lögmálinu, réttlæti, miskunn og trúfesti. Þetta ber að gjöra og hitt eigi ógjört að láta.

23:23 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye tithe mint and anise and cummin, and have left undone the weightier matters of the law, justice, and mercy, and faith: but these ye ought to have done, and not to have left the other undone.

23:24 Blindu leiðtogar, þér síði mýfluguna, en svelgið úlfaldann!

23:24 Ye blind guides, that strain out the gnat, and swallow the camel!

23:25 Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér hreinsið bikarinn og diskinn utan, en innan eru þeir fullir yfirgangs og óhófs.

23:25 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye cleanse the outside of the cup and of the platter, but within they are full from extortion and excess.

23:26 Blindi farisei, hreinsaðu fyrst bikarinn innan, að hann verði líka hreinn að utan.

23:26 Thou blind Pharisee, cleanse

first the inside of the cup and of the platter, that the outside thereof may become clean also.

23:27 Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér líkist hvítum kölkudum gröfum, sem sýnast fagrar utan, en innan eru fullar af dauðra manna beinum og alls kyns óþverra.

23:27 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye are like unto whited sepulchres, which outwardly appear beautiful, but inwardly are full of dead men's bones, and of all uncleanness.

23:28 Þannig eruð þér, sýnist hið ytra réttlátir í augum manna, en eruð hið innra fullir hræsni og ranglætis.

23:28 Even so ye also outwardly appear righteous unto men, but inwardly ye are full of hypocrisy and iniquity.

23:29 Vei yður, fræðimenn og farisear, hræsnarar! Þér hlaðið upp grafir spámannanna og skretyðið leiði hinna réttlátu

23:29 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye build the sepulchres of the prophets, and garnish the tombs of the righteous,

23:30 og segið: Ef vér hefðum lifað á dögum feðra vorra, hefðum vér ekki átt hlut með þeim í lífláti spámannanna.

23:30 and say, If we had been in the days of our fathers, we should not have been partakers with them in the blood of the prophets.

23:31 Þannig vitnið þér sjálfir um yður, að þér eruð synir þeirra, sem myrtu spámennina.

23:31 Wherefore ye witness to yourselves, that ye are sons of them that slew the prophets.

23:32 Nú skuluð þér fylla mæli feðra yðar.

23:32 Fill ye up then the measure of your fathers.

23:33 Höggormar og nöðru kyn, hvernig fáið þér umflúid helvítisdóm?

23:33 Ye serpents, ye offspring of vipers, how shall ye escape the judgment of hell?

23:34 Þess vegna sendi ég til yðar spámenn, spekinga og fræðimenn. Suma þeirra munuð þér lífláta og krosslesta, aðra húðstrýkja í samkundum yðar og ofsækja borg úr borg.

23:34 Therefore, behold, I send unto you prophets, and wise men, and scribes: some of them shall ye kill and crucify; and some of them shall ye scourge in your synagogues, and persecute from city to city:

23:35 Þannig kemur yfir yður allt saklaust blóð, sem úthellt hefur verið á jörðinni, frá blóði Abels hins réttláta til blóðs Sakaríá Barakíasonar, sem þér drápuð milli mustersins og altarisins.

23:35 that upon you may come all the righteous blood shed on the earth, from the blood of Abel the righteous unto the blood of Zachariah son of Barachiah, whom ye slew between the sanctuary and the altar.

23:36 Sannlega segi ég yður: Allt mun þetta koma yfir þessa kynslóð.

23:36 Verily I say unto you, All these things shall come upon this generation.

23:37 Jerúsalem, Jerúsalem! Þú sem liflaetur spámennina og grýtir þá, sem sendir eru til þín! Hversu oft vildi ég safna börnum þínum, eins og hænán safnar ungum sínum undir vængi sér, og þér vilduð eigi.

23:37 O Jerusalem, Jerusalem, that killeth the prophets, and stoneth them that are sent unto her! how often would I have gathered thy children together, even as a hen gathereth her chickens under her wings, and ye would not!

23:38 Hús yðar verður í eyði látíð.

23:38 Behold, your house is left unto you desolate.

23:39 Ég segi yður: Hóðan af munuð þér eigi sjá mig, fyrr en þér segið: „Blessaður sé sá sem kemur, í nafni Drottins.“

23:39 For I say unto you, Ye shall not see me henceforth, till ye shall say, Blessed is he that cometh in the name of the Lord.

24:1 Jesús gekk út úr helgidóminum og hélt brott. Þá komu lærisveinar hans og vildu sýna honum byggingar helgidómsins.

24:1 And Jesus went out from the temple, and was going on his way; and his disciples came to him to show him the buildings of the temple.

24:2 Hann sagði við þá: "Þér sjáið allt þetta? Sannlega segi ég yður, hér mun ekki eftir látinn steinn yfir steini, er eigi sé niður brotinn."

24:2 But he answered and said unto them, See ye not all these things? verily I say unto you, There shall not be left here one stone upon another, that shall not be thrown down.

24:3 Þá er hann sat á Ólíufjallinu, gengu lærisveinarnir til hans og spurðu hann einslega: "Seg þú oss, hvenær verður þetta? Og hvert mun tákn komu þinnar og endaloka veraldar?"

24:3 And as he sat on the mount of Olives, the disciples came unto him privately, saying, Tell us, when shall these things be? and what shall be the sign of thy coming, and of the end of the world?

24:4 Jesús svaraði þeim: "Varist að láta nokkurn leiða yður í villu.

24:4 And Jesus answered and said unto them, Take heed that no man lead you astray.

24:5 Margir munu koma í minu nafni og segja: „Ég er Kristur!“ og marga munu þeir leiða í villu.

24:5 For many shall come in my name, saying, I am the Christ; and shall lead many astray.

24:6 Þér munuð spyrja hernað og ófriðartíðindi. Gætið þess, að skelfast ekki. Þetta á að verða, en endirinn er ekki þar með kominn.

24:6 And ye shall hear of wars and rumors of wars; see that ye be not troubled: for these things must needs come to pass; but the end is not yet.

24:7 Þjóð mun rísa gegn þjóð og ríki gegn ríki, þá verður hungur og landskjálftar á ýmsum stöðum.

24:7 For nation shall rise against nation, and kingdom against kingdom; and there shall be famines and earthquakes in divers places.

24:8 Allt þetta er upphaf fæðingarhríðanna.

24:8 But all these things are the beginning of travail.

24:9 Þá munu menn framselja yður til pyndinga og taka af lífi, og allar þjóðir munu hata yður vegna nafns míns.

24:9 Then shall they deliver you up unto tribulation, and shall kill you: and ye shall be hated of all the nations for my name's sake.

24:10 Margir munu þá falla frá og framselja hver annan og hata.

24:10 And then shall many stumble, and shall deliver up one another, and shall hate one another.

24:11 Fram munu koma margir falsspámenn og leiða marga í villu.

24:11 And many false prophets shall arise, and shall lead many astray.

24:12 Og vegna þess að lögleysi magnast, mun kærleikur flestra kólna.

24:12 And because iniquity shall be multiplied, the love of the many shall wax cold.

24:13 En sá sem staðfastur er allt til enda, mun hólpinn verða.

24:13 But he that endureth to the end, the same shall be saved.

24:14 Og þetta fagnaðarerindi um ríkið verður prédikað um alla heimsbyggðina öllum þjóðum til vitnisburðar. Og þá mun endirinn koma.

24:14 And this gospel of the kingdom shall be preached in the whole world for a testimony unto all the nations; and then shall the end come.

24:15 Þegar þér sjáið viðurstyggð eyðingarinnar, sem Daniel spámaður talar um, standa á helgum stað," - lesandinn athugi það -

24:15 When therefore ye see the abomination of desolation, which was spoken of through Daniel the prophet, standing in the holy place (let him that readeth understand),

24:16 "þá flyi þeir, sem í Júdeu eru, til fjalla.

24:16 then let them that are in Judaea flee unto the mountains:

24:17 Sá sem er uppi á þaki, fari ekki ofan að sækja neitt í hús sitt.

24:17 let him that is on the housetop not go down to take out things that are in his house:

24:18 Og sá sem er á akri, skal ekki hverfa aftur að taka yfirhöfn sína.

24:18 and let him that is in the field not return back to take his cloak.

24:19 Vei þeim sem þungaðar eru eða börn hafa á brjósti á þeim dögum.

24:19 But woe unto them that are with child and to them that give suck in those days!

24:20 Biðjið, að flótti yðar verði ekki um vetur eða á hildardegi.

24:20 And pray ye that your flight be not in the winter, neither on a sabbath:

24:21 Þá verður sú mikla þrenging, sem engin hefur þvilik verið frá

upphafi heims allt til þessa og mun aldrei verða.

24:21 for then shall be great tribulation, such as hath not been from the beginning of the world until now, no, nor ever shall be.

24:22 Ef dagar þessir hefðu ekki verið styttnir, kæmist enginn maður af. En vegna hinna útvöldu munu þeir dagar styttnir verða.

24:22 And except those days had been shortened, no flesh would have been saved: but for the elect's sake those days shall be shortened.

24:23 Ef einhver segir þá við yður: „Hér er Kristur“ eða „þar“, þá trúið því ekki.

24:23 Then if any man shall say unto you, Lo, here is the Christ, or, Here; believe it not.

24:24 Því að fram munu koma falskristar og falsspámenn, og þeir munu gjöra stór tákn og undur til að leiða alvega jafnvel hina útvöldu, ef orðið gæti.

24:24 For there shall arise false Christs, and false prophets, and shall show great signs and wonders; so as to lead astray, if possible, even the elect.

24:25 Sjá, ég hef sagt yður það fyrir.

24:25 Behold, I have told you beforehand.

24:26 Ef þeir segja við yður: „Sjá, hann er í óbyggðum.“ þá farið ekki þangað. Ef þeir segja: „Sjá, hann er í leynum.“ þá trúið því ekki.

24:26 If therefore they shall say unto you, Behold, he is in the wilderness; go not forth: Behold, he is in the inner chambers; believe it not.

24:27 Eins og elding sem leiftrar frá austri til vesturs, svo mun verða koma Mannssonarins.

24:27 For as the lightning cometh forth from the east, and is seen even unto the west; so shall be the coming of the Son of man.

24:28 Þar munu ernirnir safnast, sem hræið er.

24:28 Wheresoever the carcase is, there will the eagles be gathered together.

24:29 En þegar eftir þrenging þessara daga mun sólín sortna og tunglið hætta að skína. Stjörnurnar munu hrapa af himni og kraftar himnanna bifast.

24:29 But immediately after the tribulation of those days the sun shall be darkened, and the moon shall not give her light, and the stars shall fall from heaven, and the powers of the heavens shall be shaken:

24:30 Þá mun tákn Mannssonarins birtast á himni, og allar kynkvísir jarðarinnar hefja kveinstafi. Og menn munu sjá Mannssoninn koma á skjýjum himins með mætti og mikilli dýrð.

24:30 and then shall appear the sign of the Son of man in heaven: and then shall all the tribes of the earth mourn, and they shall see the Son of man coming on the clouds of heaven with power and great glory.

24:31 Hann mun senda út engla sína með hvellum luðri, og þeir munu safna hans útvöldu úr áttunum fjórum, himinskauta milli.

24:31 And he shall send forth his angels with a great sound of a trumpet, and they shall

gather together his elect from the four winds,
from one end of heaven to the other.

24:32 Nemið líkingu af fíkjuþrénu. Þegar greinar þess fara að mýkjast og laufið að springa út, þá vitíð þér, að sumar er í nánd.

24:32 Now from the fig tree learn her parable: when her branch is now become tender, and putteth forth its leaves, ye know that the summer is nigh;

24:33 Eins skuluð þér vita, þegar þér sjáið allt þetta, að hann er í nánd, fyrir dyrum.

24:33 even so ye also, when ye see all these things, know ye that he is nigh, *even* at the doors.

24:34 Sannlega segi ég yður: Þessi kynslóð mun ekki líða undir lok, uns allt þetta er komið fram.

24:34 Verily I say unto you, This generation shall not pass away, till all these things be accomplished.

24:35 Himinn og jörð munu líða undir lok, en orð mín munu aldrei undir lok líða.

24:35 Heaven and earth shall pass away, but my words shall not pass away.

24:36 En þann dag og stund veit enginn, hvorki englar á himnum né sonurinn, enginn nema faðirinn einn.

24:36 But of that day and hour knoweth no one, not even the angels of heaven, neither the Son, but the Father only.

24:37 Eins og var á dögum Nóa, svo mun verða við komu Mannssonarins.

24:37 And as *were* the days of Noah, so shall be the coming of the Son of man.

24:38 Dagana fyrir flóðið átu menn og drukkun, kvæntust og giftust allt til þess dags, er Núi gekk í örkina.

24:38 For as in those days which were before the flood they were eating and drinking, marrying and giving in marriage, until the day that Noah entered into the ark,

24:39 Og þeir vissu ekki, fyrr en flóðið kom og hreif þá alla burt. Eins verður við komu Mannssonarins.

24:39 and they knew not until the flood came, and took them all away; so shall be the coming of the Son of man.

24:40 Þá verða tveir á akri, annar mun tekinn, hinn eftir skilinn.

24:40 Then shall two men be in the field; one is taken, and one is left:

24:41 Tvær munu mala á kvörn, önnur verður tekin, hin eftir skilin.

24:41 two women *shall be* grinding at the mill; one is taken, and one is left.

24:42 Vakið því, þér vitíð eigi, hvaða dag Drottinn yðar kemur.

24:42 Watch therefore: for ye know not on what day your Lord cometh.

24:43 Það skiljið þér, að húsráðandi vekti og léti ekki brjótast inn í hús sitt, ef hann vissi á hvaða stundu natur þjófurinn kæmi.

24:43 But know this, that if the master of the house had known in what watch the thief was coming, he would have watched, and would

not have suffered his house to be broken through.

24:44 Verið þér og viðbúnir, því að Mannssonurinn kemur á þeirri stundu, sem þér ætlið eigi.

24:44 Therefore be ye also ready; for in an hour that ye think not the Son of man cometh.

24:45 Hver er sá trúí og hyggni þjónn, sem húsbóndinn hefur sett yfir hjú sín að gefa þeim mat á réttum tíma?

24:45 Who then is the faithful and wise servant, whom his lord hath set over his household, to give them their food in due season?

24:46 Sæll er sá þjónn, er húsbóndinn finnur breyta svo, er hann kemur.

24:46 Blessed is that servant, whom his lord when he cometh shall find so doing.

24:47 Sannlega segi ég yður: Hann mun setja hann yfir allar eigur sínar.

24:47 Verily I say unto you, that he will set him over all that he hath.

24:48 En ef illur þjónn segir í hjarta sínu: „Húsbónda mínum dvelst.“

24:48 But if that evil servant shall say in his heart, My lord tarrieth;

24:49 og hann tekur að berja samþjóna sína og eta og drekka með svöllurum,

24:49 and shall begin to beat his fellow-servants, and shall eat and drink with the drunken;

24:50 þá mun húsbóndi þess þjóns koma á þeim degi, sem hann væntir ekki, á þeirri stundu, sem hann veit ekki.

24:50 the lord of that servant shall come in a day when he expecteth not, and in an hour when he knoweth not,

24:51 höggva hann og láta hann fá hlut með hræsnurum. Þar verður grátur og gnastran tanna.

24:51 and shall cut him asunder, and appoint his portion with the hypocrites: there shall be the weeping and the gnashing of teeth.

25:1 Þá er líkt um himnaríki og tíu meyjar, sem fóru til móts við brúðgumann með lampa sína.

25:1 Then shall the kingdom of heaven be likened unto ten virgins, who took their lamps, and went forth to meet the bridegroom.

25:2 Fimm þeirra voru fávísar, en fimm hyggjar.

25:2 And five of them were foolish, and five were wise.

25:3 Þær fávísu tóku lampa sína, en höfðu ekki olíu með sér.

25:3 For the foolish, when they took their lamps, took no oil with them:

25:4 en hinar hyggju tóku olíu með á könnum ásamt lömpum sínum.

25:4 but the wise took oil in their vessels with their lamps.

25:5 Nú dvaldist brúðgumanum, og urðu þær allar syfjaðar og sofnuðu.

25:5 Now while the bridegroom tarried, they all slumbered and slept.

25:6 Um miðnætti kvað við hróp: „Sjá,

brúðguminn kemur, farið til móts við hann.“

25:6 But at midnight there is a cry, Behold, the bridegroom! Come ye forth to meet him.

25:7 Þá vöknudu meyjarnar allar og tóku til lampa sína.

25:7 Then all those virgins arose, and trimmed their lamps.

25:8 En þær fávísu sögðu við þær hyggju: „Gefið oss af olíu yðar, það er að slökkna á lömpum vorum.“

25:8 And the foolish said unto the wise, Give us of your oil; for our lamps are going out.

25:9 Þær hyggju svörðu: „Nei, hún nægir aldrei handa öllum. Farið heldur til kaupmanna og kaupið handa yður.“

25:9 But the wise answered, saying, Peradventure there will not be enough for us and you: go ye rather to them that sell, and buy for yourselves.

25:10 Meðan þær voru að kaupa, kom brúðguminn, og þær sem viðbúnar voru, gengu með honum inn til brúðkaupsins, og dyrum var lokað.

25:10 And while they went away to buy, the bridegroom came; and they that were ready went in with him to the marriage feast: and the door was shut.

25:11 Seinna komu hinar meyjarnar og sögðu: „Herra, herra, ljúk upp fyrir oss.“

25:11 Afterward came also the other virgins, saying, Lord, Lord, open to us.

25:12 En hann svaraði: „Sannlega segi ég yður, ég þekki yður ekki.“

25:12 But he answered and said, Verily I say unto you, I know you not.

25:13 Vakið því, þér vitíð ekki daginn né stundina.

25:13 Watch therefore, for ye know not the day nor the hour.

25:14 Svo er um himnaríki sem mann, er ætlaði úr landi. Hann kallaði þjóna sína og fól þeim eigur sínar.

25:14 For *it is* as *when* a man, going into another country, called his own servants, and delivered unto them his goods.

25:15 Einum fékk hann fimm talentur, öðrum tvær og þeim þriðja eina, hverjum eftir hæfni. Síðan fór hann úr landi.

25:15 And unto one he gave five talents, to another two, to another one; to each according to his several ability; and he went on his journey.

25:16 Sá sem fékk fimm talentur, fór þegar, ávaxtaði þær og græddi aðrar fimm.

25:16 Straightway he that received the five talents went and traded with them, and made other five talents.

25:17 Eins gjörði sá er tvær fékk. Hann græddi aðrar tvær.

25:17 In like manner he also that *received* the two gained other two.

25:18 En sá sem fékk eina, fór og gróf fé húsbónda síns í jörð og faldi það.

25:18 But he that received the one went away and digged in the earth, and hid his lord's money.

25:19 Löngu síðar kom húsbóndi þessara þjóna og lét þá gjöra skil.

25:19 Now after a long time the lord of those servants cometh, and maketh a reckoning with them.

25:20 Sá með fimm talenturnar gekk þá fram, færði honum aðrar fimm og sagði: „Herra, fimm talentur seldir þú mér í hendur, hér hef ég grætt aðrar fimm.”

25:20 And he that received the five talents came and brought other five talents, saying, Lord, thou deliveredst unto me five talents: lo, I have gained other five talents.

25:21 Húsbóndi hans sagði við hann: „Gott, þú góði og trúi þjónn. Yfir litlu varstu trúr, yfir mikið mun ég setja þig. Gakk inn í fögnuð herra þíns.”

25:21 His lord said unto him, Well done, good and faithful servant: thou hast been faithful over a few things, I will set thee over many things; enter thou into the joy of thy lord.

25:22 Þá gekk fram sá með tvær talenturnar og mælti: „Herra, tvær talentur seldir þú mér í hendur, hér hef ég grætt aðrar tvær.”

25:22 And he also that *received* the two talents came and said, Lord, thou deliveredst unto me two talents: lo, I have gained other two talents.

25:23 Og húsbóndi hans sagði við hann: „Gott, þú góði og trúi þjónn, yfir litlu varstu trúr, yfir mikið mun ég setja þig. Gakk inn í fögnuð herra þíns.”

25:23 His lord said unto him, Well done, good and faithful servant: thou hast been faithful over a few things, I will set thee over many things; enter thou into the joy of thy lord.

25:24 Loks kom sá er fékk eina talentu, og sagði: „Herra, ég vissi, að þú ert maður harður, sem uppsker þar, sem þú sáðir ekki, og safnar þar, sem þú stráðir ekki.”

25:24 And he also that had received the one talent came and said, Lord, I knew thee that thou art a hard man, reaping where thou didst not sow, and gathering where thou didst not scatter;

25:25 Ég var hræddur og fól talentu þína í jörð. Hér hefur þú þitt.”

25:25 And I was afraid, and went away and hid thy talent in the earth: lo, thou hast thine own.

25:26 Og húsbóndi hans sagði við hann: „Illt og láti þjónn, þú vissir, að ég uppsker þar, sem ég sáði ekki, og safna þar, sem ég stráði ekki.”

25:26 But his lord answered and said unto him, Thou wicked and slothful servant, thou knewest that I reap where I sowed not, and gather where I did not scatter;

25:27 Þú áttir því að leggja fé mitt í banka. Þá hefði ég fengið það með vöxtum, þegar ég kom heim.

25:27 thou oughtest therefore to have put my money to the bankers, and at my coming I should have received back mine own with interest.

25:28 Takið af honum talentuna, og fáið þeim, sem hefur tíu talenturnar.

25:28 Take ye away therefore the talent from him, and give it unto him that hath the ten talents.

25:29 Því að hverjum sem hefur, mun gefið verða, og hann mun hafa gnægð, en frá þeim, sem eigi hefur, mun tekið verða jafnvel það, sem hann hefur.

25:29 For unto every one that hath shall be given, and he shall have abundance: but from him that hath not, even that which he hath shall be taken away.

25:30 Rekið þennan ónýta þjón út í ystu myrkur. Þar verður grátur og gnístran tanna.”

25:30 And cast ye out the unprofitable servant into the outer darkness: there shall be the weeping and the gnashing of teeth.

25:31 Þegar Mannssonurinn kemur í dýrd sinni og allir englar með honum, þá mun hann sitja í dýrðarháseti sínu.

25:31 But when the Son of man shall come in his glory, and all the angels with him, then shall he sit on the throne of his glory:

25:32 Allar þjóðir munu safnast frammi fyrir honum, og hann mun skilja hvern frá öðrum, eins og hirðir skilur sauði frá höfnum.

25:32 and before him shall be gathered all the nations: and he shall separate them one from another, as the shepherd separateth the sheep from the goats;

25:33 Sauðunum skipar hann sér til hægri handar, en höfnum til vinstri.

25:33 and he shall set the sheep on his right hand, but the goats on the left.

25:34 Og þá mun konungurinn segja við þá til hægri: „Komid þér, hinir blessuðu föður míns, og takið að erfð ríkið, sem yður var búið frá grundvöllun heims.

25:34 Then shall the King say unto them on his right hand, Come, ye blessed of my Father, inherit the kingdom prepared for you from the foundation of the world:

25:35 Því hungraður var ég, og þér gáfuð mér að eta, þyrstur var ég, og þér gáfuð mér að drekka, gestur var ég, og þér hýstuð mig.

25:35 for I was hungry, and ye gave me to eat; I was thirsty, and ye gave me drink; I was a stranger, and ye took me in;

25:36 nakinn og þér klædduð mig, sjúkur og þér vitjuðu mín, í fangelsi var ég, og þér komuð til mín.”

25:36 naked, and ye clothed me; I was sick, and ye visited me; I was in prison, and ye came unto me.

25:37 Þá munu þeir réttlátu segja: „Herra, hvenær sáum vér þig hungraðan og gáfum þér að eta eða þyrstan og gáfum þér að drekka?

25:37 Then shall the righteous answer him, saying, Lord, when saw we thee hungry, and fed thee? or athirst, and gave thee drink?

25:38 Hvenær sáum vér þig gestkominn og hýstum þig, nakinn og klæddum þig?

25:38 And when saw we thee a stranger, and took thee in? or naked, and clothed thee?

25:39 Og hvenær sáum vér þig sjúkan eða í fangelsi og komum til þín?”

25:39 And when saw we thee sick, or

in prison, and came unto thee?

25:40 Konungurinn mun þá svara þeim: „Sannlega segi ég yður, það allt, sem þér gjörðuð einum minna minnstu bræðra, það hafið þér gjört mér.”

25:40 And the King shall answer and say unto them, Verily I say unto you, Inasmuch as ye did it unto one of these my brethren, even these least, ye did it unto me.

25:41 Síðan mun hann segja við þá til vinstri handar: „Farið frá mér, hölvadír, í þann eilífa eld, sem búinn er djöflinum og árum hans.

25:41 Then shall he say also unto them on the left hand, Depart from me, ye cursed, into the eternal fire which is prepared for the devil and his angels:

25:42 Því hungraður var ég, en þér gáfuð mér ekki að eta, þyrstur var ég, en þér gáfuð mér ekki að drekka,

25:42 for I was hungry, and ye did not give me to eat; I was thirsty, and ye gave me no drink;

25:43 gestur var ég, en þér hýstuð mig ekki, nakinn, en þér klædduð mig ekki, ég var sjúkur og í fangelsi, en ekki vitjuðuð þér mín.”

25:43 I was a stranger, and ye took me not in; naked, and ye clothed me not; sick, and in prison, and ye visited me not.

25:44 Þá munu þeir svara: „Herra, hvenær sáum vér þig hungraðan eða þyrstan, gestkominn eða nakinn, sjúkan eða í fangelsi, og hjálpuðum þér ekki?”

25:44 Then shall they also answer, saying, Lord, when saw we thee hungry, or athirst, or a stranger, or naked, or sick, or in prison, and did not minister unto thee?

25:45 Hann mun þá svara þeim: „Sannlega segi ég yður: Það allt sem þér gjörðuð ekki einum hinna minnstu bræðra minna, það hafið þér ekki heldur gjört mér.”

25:45 Then shall he answer them, saying, Verily I say unto you, Inasmuch as ye did it not unto one of these least, ye did it not unto me.

25:46 Og þeir munu fara til eilífrar refsingar, en hinir réttlátu til eilífs lífs.”

25:46 And these shall go away into eternal punishment: but the righteous into eternal life.

26:1 Þegar Jesús hafði lokið öllum þessum orðum, sagði hann við lærisveina sína:

26:1 And it came to pass, when Jesus had finished all these words, he said unto his disciples,

26:2 ”Þér vitið, að eftir tvo daga eru páskar. Þá verður Mannssonurinn framseldur til krossfestingar.”

26:2 Ye know that after two days the passover cometh, and the Son of man is delivered up to be crucified.

26:3 Æðstu prestarnir og öldungar lýðsins söfnuðust nú saman í höll æðsta prestsins, er Kaifas hét.

26:3 Then were gathered together the chief priests, and the elders of the people, unto the court of the high priest, who was called Caiaphas;

26:4 og réðu með sér að handsama Jesú með svikum og taka hann af lífi.
26:4 and they took counsel together that they might take Jesus by subtlety, and kill him.

26:5 En þeir sögðu: "Ekki á hátíðinni, annars verður uppbot með lýðnum."
26:5 But they said, Not during the feast, lest a tumult arise among people.

26:6 En Jesús var í Betaníu, í húsi Simonar líkpráa.
26:6 Now when Jesus was in Bethany, in the house of Simon the leper,

26:7 Kom þá til hans kona og hafði alabastursbúð með dýrum smyrslum og hellti yfir höfuð honum, þar sem hann sat að borði.
26:7 there came unto him a woman having an alabaster cruse of exceeding precious ointment, and she poured it upon his head, as he sat at meat.

26:8 Við þessa sjón urðu lærisveinarnir gramir og sögðu: "Til hvers er þessi sóun?"
26:8 But when the disciples saw it, they had indignation, saying, To what purpose is this waste?

26:9 Þetta hefði mátt selja dýru verði og gefa fátækum."
26:9 For this *ointment* might have been sold for much, and given to the poor.

26:10 Jesús varð þess vís og sagði við þá: "Hvað eruð þér að angra konuna? Gott verk gjörði hún mér.
26:10 But Jesus perceiving it said unto them, Why trouble ye the woman? for she hath wrought a good work upon me.

26:11 Fátæka hafið þér jafnan hjá yður, en mig hafið þér ekki ávallt.
26:11 For ye have the poor always with you; but me ye have not always.

26:12 Þegar hún hellti þessum smyrslum yfir líkama minn, var hún að búa mig til greftrunar.
26:12 For in that she poured this ointment upon my body, she did it to prepare me for burial.

26:13 Sannlega segi ég yður: Hvar sem fagnaðarerindi þetta verður flutt, um heim allan, mun þess og getið verða, sem hún gjörði, til minningar um hana."
26:13 Verily I say unto you, Wheresoever this gospel shall be preached in the whole world, that also which this woman hath done shall be spoken of for a memorial of her.

26:14 Þá fór einn þeirra tólf, Júdas Ískariót að nafni, til æðstu prestanna
26:14 Then one of the twelve, who was called Judas Iscariot, went unto the chief priests,

26:15 og sagði: "Hvað viljið þér gefa mér fyrir að framselja yður Jesú?" En þeir greiddu honum þrjátíu silfurpeninga.
26:15 and said, What are ye willing to give me, and I will deliver him unto you? And they weighed unto him thirty pieces of silver.

26:16 Upp frá þessu leitaði hann færiss að framselja hann.

26:16 And from that time he sought opportunity to deliver him *unto them*.

26:17 Á fyrsta degi ósýrðu braudanna komu lærisveinarnir til Jesú og sögðu: "Hvar vilt þú, að vér búum þér páskamáltíðina?"
26:17 Now on the first *day* of unleavened bread the disciples came to Jesus, saying, Where wilt thou that we make ready for thee to eat the passover?

26:18 Hann mælti: "Farið til ákveðins manns í borginni, og segið við hann: „Meistarinn segir: Minn tími er í nánd, hjá þér vil ég halda páska með lærisveinum mínum."
26:18 And he said, Go into the city to such a man, and say unto him, The Teacher saith, My time is at hand; I keep the passover at thy house with my disciples.

26:19 Lærisveinarnir gjörðu sem Jesús bauð þeim og hjuggu til páskamáltíðar.
26:19 And the disciples did as Jesus appointed them; and they made ready the passover.

26:20 Um kvöldið sat hann til borðs með þeim tólf.
26:20 Now when even was come, he was sitting at meat with the twelve disciples;

26:21 Og er þeir mötuðust, sagði hann: "Sannlega segi ég yður: Einn af yður mun svikja mig."
26:21 and as they were eating, he said, Verily I say unto you, that one of you shall betray me.

26:22 Þeir urðu mjög hryggir og sögðu við hann, einn af öðrum: "Ekki er það ég, herra?"
26:22 And they were exceeding sorrowful, and began to say unto him every one, Is it I, Lord?

26:23 Hann svaraði þeim: "Sá sem dýfði hendi í fatið með mér, mun svikja mig.
26:23 And he answered and said, He that dipped his hand with me in the dish, the same shall betray me.

26:24 Mannssonurinn fer að sönnu héðan, svo sem um hann er ritað, en vei þeim manni, sem því veldur, að Mannssonurinn verður framseldur. Betra væri þeim manni að hafa aldrei fæðst."
26:24 The Son of man goeth, even as it is written of him: but woe unto that man through whom the Son of man is betrayed! good were it for that man if he had not been born.

26:25 En Júdas, sem sveik hann, sagði: "Rabbí, ekki er það ég?" Jesús svaraði: "Þú sagðir það."
26:25 And Judas, who betrayed him, answered and said, Is it I, Rabbi? He saith unto him, Thou hast said.

26:26 Þá er þeir mötuðust, tók Jesús brauð, þakkaði Guði, braut það og gaf lærisveinum og sagði: "Takið og etið, þetta er líkami minn."
26:26 And as they were eating, Jesus took bread, and blessed, and brake it; and he gave to the disciples, and said, Take, eat; this is my body.

26:27 Og hann tók kaleik, gjörði þakkir, gaf þeim og sagði:

"Drekkid allir hér af.
26:27 And he took a cup, and gave thanks, and gave to them, saying, Drink ye all of it;

26:28 Þetta er blóð mitt, blóð sáttmálans, úthellt fyrir marga til fyrirgefningar synda.
26:28 for this is my blood of the covenant, which is poured out for many unto remission of sins.

26:29 Ég segi yður: Héðan í frá mun ég eigi drekka af þessum vínviðar ávexti til þess dags, er ég drekk hann nýjan með yður í ríki föður míns."
26:29 But I say unto you, I shall not drink henceforth of this fruit of the vine, until that day when I drink it new with you in my Father's kingdom.

26:30 Þegar þeir höfðu sungið lofsönginn, fóru þeir til Óliufjallsins.
26:30 And when they had sung a hymn, they went out unto the mount of Olives.

26:31 Þá segir Jesús við þá: "Á þessari nóttu munuð þér allir hneykslast á mér, því að ritað er: „Ég mun slá hirðinn, og sauðir hjardarinnar munu tviðrast."
26:31 Then saith Jesus unto them, All ye shall be offended in me this night: for it is written, I will smite the shepherd, and the sheep of the flock shall be scattered abroad.

26:32 En eftir að ég er upp risinn, mun ég fara á undan yður til Galíleu."
26:32 But after I am raised up, I will go before you into Galilee.

26:33 Þá segir Pétur: "Þótt allir hneykslist á þér, skal ég aldrei hneykslast."
26:33 But Peter answered and said unto him, If all shall be offended in thee, I will never be offended.

26:34 Jesús sagði við hann: "Sannlega segi ég þér: Á þessari nóttu, áður en hani galar, muntu þrisvar afneita mér."
26:34 Jesus said unto him, Verily I say unto thee, that this night, before the cock crow, thou shalt deny me thrice.

26:35 Pétur svarar: "Þótt ég ætti að deyja með þér, þá mun ég aldrei afneita þér."
26:35 Peter saith unto him, Even if I must die with thee, yet will I not deny thee. Likewise also said all the disciples.

26:36 Þá kemur Jesús með þeim til staðar, er heitir Getsemane, og hann segir við lærisveinana: "Setjist hér, meðan ég fer og biðst fyrir þarna."
26:36 Then cometh Jesus with them unto a place called Gethsemane, and saith unto his disciples, Sit ye here, while I go yonder and pray.

26:37 Hann tók með sér þá Pétur og báða sonu Sebedeusar. Og nú setti að honum hryggð og angist.
26:37 And he took with him Peter and the two sons of Zebedee, and began to be sorrowful and sore troubled.

26:38 Hann segir við þá: "Sál mín er hrygg allt til dauða. Biðið hér og vakið með mér."
26:38 Then saith he unto them, My soul is exceeding sorrowful, even unto death: abide ye here, and watch with me.

26:39 Þá gekk hann lítið eitt áfram, féll fram á ásjónu sína, baðst fyrir og sagði: "Faðir minn, ef verða má, þá fari þessi kaleikur fram hjá mér. Þó ekki sem ég vil, heldur sem þú vilt."

26:39 And he went forward a little, and fell on his face, and prayed, saying, My Father, if it be possible, let this cup pass away from me: nevertheless, not as I will, but as thou wilt.

26:40 Hann kemur aftur til lærisveinanna og finnur þá sofandi. Þá sagði hann við Pétur: "Þér gátuð þá ekki vakað með mér eina stund?"

26:40 And he cometh unto the disciples, and findeth them sleeping, and saith unto Peter, What, could ye not watch with me one hour?

26:41 Vakið og biðið, að þér fallið ekki í freistni. Andinn er reiðubúinn, en holdið veikt."

26:41 Watch and pray, that ye enter not into temptation: the spirit indeed is willing, but the flesh is weak.

26:42 Aftur vék hann brott annað sinn og bað: "Faðir minn, ef eigi verður hjá því komist, að ég drekki þennan kaleik, þá verði þinn vilji."

26:42 Again a second time he went away, and prayed, saying, My Father, if this cannot pass away, except I drink it, thy will be done.

26:43 Þegar hann kom aftur, fann hann þá enn sofandi, því drungi var á augum þeirra.

26:43 And he came again and found them sleeping, for their eyes were heavy.

26:44 Þá fór hann enn frá þeim og baðst fyrir þriðja sinn með sömu orðum og fyrr.

26:44 And he left them again, and went away, and prayed a third time, saying again the same words.

26:45 Og hann kom til lærisveinanna og sagði við þá: "Sofið þér enn og hvílist? Sjá, stundin er komin og Mannssonurinn er framseldur í hendur syndugra manna."

26:45 Then cometh he to the disciples, and saith unto them, Sleep on now, and take your rest: behold, the hour is at hand, and the Son of man is betrayed into the hands of sinners.

26:46 Standið upp, förum! Í nánd er sá, er mig svikur."

26:46 Arise, let us be going: behold, he is at hand that betrayeth me.

26:47 Meðan hann var enn að tala, kom Júdas, einn þeirra tólf, og með honum mikill flokkur frá æðstu prestunum og öldungum lýðsins, og höfðu þeir sverð og barelli.

26:47 And while he yet spake, lo, Judas, one of the twelve, came, and with him a great multitude with swords and staves, from the chief priest and elders of the people.

26:48 Svikarinn hafði sagt þeim þetta til marks: "Sá sem ég kyssi, hann er það. Takið hann höndum."

26:48 Now he that betrayed him gave them a sign, saying, Whomsoever I shall kiss, that is he: take him.

26:49 Hann gekk beint að Jesú og sagði: "Heill, rabbi!" og kyssti hann.

26:49 And straightway he came to Jesus, and said, Hail, Rabbi; and kissed him.

26:50 Jesús sagði við hann: "Vinur, hvi ertu hér?" Þá komu hinir, lögðu hendur á Jesú og tóku hann.

26:50 And Jesus said unto him, Friend, do that for which thou art come. Then they came and laid hands on Jesus, and took him.

26:51 Einn þeirra, sem með Jesú voru, greip til sverðs og brá því, hjó til þjóns æðsta prestsins og sneið af honum eyrað.

26:51 And behold, one of them that were with Jesus stretched out his hand, and drew his sword, and smote the servant of the high priest, and struck off his ear.

26:52 Jesús sagði við hann: "Slíðra sverð þitt! Allir, sem sverði bregða, munu fyrir sverði falla.

26:52 Then saith Jesus unto him, Put up again thy sword into its place: for all they that take the sword shall perish with the sword.

26:53 Hlyggur þú, að ég geti ekki beðið föður minn að senda mér nú meira en tólf sveitir engla?

26:53 Or thinkest thou that I cannot beseech my Father, and he shall even now send me more than twelve legions of angels?

26:54 Hvernig ættu þá ritningarnar að rætast, sem segja, að þetta eigi svo að verða?"

26:54 How then should the scriptures be fulfilled that thus it must be?

26:55 Á þeirri stundu sagði Jesús við flokkinn: "Erðu þér að fara að mér með sverðum og barellum eins og gegn ræningja til að handtaka mig? Daglega sat ég í helgidóminum og kenndi, og þér tókuð mig ekki höndum."

26:55 In that hour said Jesus to the multitudes, Are ye come out as against a robber with swords and staves to seize me? I sat daily in the temple teaching, and ye took me not.

26:56 En allt verður þetta til þess, að ritningar spámannanna rætist." Þá yfirgáfu hann lærisveinarnir allir og flyðu.

26:56 But all this is come to pass, that the scriptures of the prophets might be fulfilled. Then all the disciples left him, and fled.

26:57 Þeir sem tóku Jesú höndum, færðu hann til Kaifasar, æðsta prests, en þar voru saman komnir fræðimennirnir og öldungarnir.

26:57 And they that had taken Jesus led him away to the house of Caiaphas the high priest, where the scribes and the elders were gathered together.

26:58 Pétur fylgdi honum á lengdar, allt að garði æðsta prestsins. Þar gekk hann inn og settist hjá þjónunum til að sjá, hver yrði endir á.

26:58 But Peter followed him afar off, unto the court of the high priest, and entered in, and sat with the officers, to see the end.

26:59 Æðstu prestarnir og allt ráðið leituðu ljúgvitnis gegn Jesú til að geta liflátið hann,

26:59 Now the chief priests and the whole council sought false witness against Jesus, that they might put him to death;

26:60 en fundu ekkert, þótt margir ljúgvottar kæmu. Loks komu tveir

26:60 and they found it not, though many false witnesses came. But afterward came two,

26:61 og sögðu: "Þessi maður sagði: „Ég get brotið niður musteri Guðs og reist það aftur á þrem dögum."

26:61 and said, This man said, I am able to destroy the temple of God, and to build it in three days.

26:62 Þá stóð æðsti presturinn upp og sagði: "Svarar þú því engu, sem þessir vitna gegn þér?"

26:62 And the high priest stood up, and said unto him, Answerest thou nothing? what is it which these witness against thee?

26:63 En Jesús þagði. Þá sagði æðsti presturinn við hann: "Ég særi þig við lifandi Guð, segðu oss: Ertu Kristur, sonur Guðs?"

26:63 But Jesus held his peace. And the high priest said unto him, I adjure thee by the living God, that thou tell us whether thou art the Christ, the Son of God.

26:64 Jesús svarar honum: "Þú sagðir það. En ég segi yður: Upp frá þessu munuð þér sjá Mannssoninn sitja til hægri handar máttarins og koma á skýjum himins."

26:64 Jesus said unto him, Thou hast said: nevertheless I say unto you, Henceforth ye shall see the Son of man sitting at the right hand of Power, and coming on the clouds of heaven.

26:65 Þá reif æðsti presturinn klæði sín og sagði: "Hann guðlastar, hvað þurfum vér nú framar votta við? Þér heyrðuð guðlastið."

26:65 Then the high priest rent his garments, saying, He hath spoken blasphemy: what further need have we of witnesses? behold, now ye have heard the blasphemy:

26:66 Hvað list yður?" Þeir svöruðu: "Hann er dauðasekur."

26:66 what think ye? They answered and said, He is worthy of death.

26:67 Og þeir hræktu í andlit honum og slógu hann með hnefunum, en aðrir börðu hann með stöfum

26:67 Then did they spit in his face and buffet him: and some smote him with the palms of their hands,

26:68 og sögðu: "Spáðu nú, Kristur, hver var að slá þig?"

26:68 saying, Prophesy unto us, thou Christ: who is he that struck thee?

26:69 En Pétur sat úti í garðinum. Þar kom að honum þerna ein og sagði: "Þú varst líka með Jesú frá Galílen."

26:69 Now Peter was sitting without in the court: and a maid came unto him, saying, Thou also wast with Jesus the Galilaean.

26:70 Því neitaði hann svo allir heyrðu og sagði: "EKKI veit ég, hvað þú ert að fara."

26:70 But he denied before them all, saying, I know not what thou sayest.

26:71 Hann gekk út í fordyrið. Þar sá hann önnur þerna og sagði við þá, sem

þar voru: "Þessi var með Jesú frá Nasaret."
26:71 And when he was gone out into the porch, another *maid* saw him, and saith unto them that were there, This man also was with Jesus of Nazareth.

26:72 En hann neitaði sem áður og sór þess eið, að hann þekkti ekki þann mann.
26:72 And again he denied with an oath, I know not the man.

26:73 Litlu síðar komu þeir, er þar stóðu, og sögðu við Pétur: "Vist ertu líka einn af þeim, enda segir málfæri þitt til þín."
26:73 And after a little while they that stood by came and said to Peter, Of a truth thou also art *one* of them; for thy speech maketh thee known.

26:74 En hann sór og sárt við lagði, að hann þekkti ekki manninn. Um leið gól hani.
26:74 Then began he to curse and to swear, I know not the man. And straightway the cock crew.

26:75 Og Pétur minntist þess, er Jesús hafði mælt: "Áður en hani galar, muntu þrisvar afneita mér." Og hann gekk út og grét beisklega.
26:75 And Peter remembered the word which Jesus had said, Before the cock crow, thou shalt deny me thrice. And he went out, and wept bitterly.

27:1 Að morgni gjörðu allir æðstu prestarnir og öldungar lýðsins samþykkt gegn Jesú, að hann skyldi af lífi tekinn.
27:1 Now when morning was come, all the chief priests and the elders of the people took counsel against Jesus to put him to death:

27:2 Þeir létu binda hann og færa brott og framseldu hann Pilatusi landshöfðingja.
27:2 and they bound him, and led him away, and delivered him up to Pilate the governor.

27:3 Þegar Júdas, sem sveik hann, sá, að hann var dæmdur sekur, iðraðist hann og skilaði æðstu prestunum og öldungunum silfurpeningunum þrjátíu.
27:3 Then Judas, who betrayed him, when he saw that he was condemned, repented himself, and brought back the thirty pieces of silver to the chief priests and elders,

27:4 og mælti: "Ég drýgði synd, ég sveik saklaust blóð." Þeir sögðu: "Hvað varðar oss um það? Það er þitt að sjá fyrir því."
27:4 saying, I have sinned in that I betrayed innocent blood. But they said, What is that to us? see thou *to it*.

27:5 Hann fleygði þá silfrinu inn í musterið og hélt brott. Síðan fór hann og hengdi sig.
27:5 And he cast down the pieces of silver into the sanctuary, and departed; and he went away and hanged himself.

27:6 Æðstu prestarnir tóku silfrið og sögðu: "Ekki má láta það í guðskistuna, því þetta eru blóðpeningar."
27:6 And the chief priests took the pieces of silver, and said, It is not lawful to put them into the treasury, since it is the price of blood.

27:7 Og þeir urðu ásáttir um að kaupa fyrir þá leirkerasmiðs akurinn til grafreits handa útlendingum.
27:7 And they took counsel, and bought with them the potter's field, to bury strangers in.

27:8 Þess vegna kallast hann enn í dag Blóðreitur.
27:8 Wherefore that field was called, the field of blood, unto this day.

27:9 Þá rættist það, sem sagt var fyrir munn Jeremía spámanns: "Þeir tóku silfurpeningana þrjátíu, það verð, sem sá var metinn á, er til verðs var lagður af Ísraels sonum."
27:9 Then was fulfilled that which was spoken through Jeremiah the prophet, saying, And they took the thirty pieces of silver, the price of him that was priced, whom *certain* of the children of Israel did price;

27:10 og keyptu fyrir þá leirkerasmiðs akurinn eins og Drottinn hafði fyrir mig lagt."
27:10 and they gave them for the potter's field, as the Lord appointed me.

27:11 Jesús kom nú fyrir landshöfðingjann. Landshöfðinginn spurði hann: "Ert þú konungur Gyðinga?" Jesús svaraði: "Þú segir það."
27:11 Now Jesus stood before the governor: and the governor asked him, saying, Art thou the King of the Jews? And Jesus said unto him, Thou sayest.

27:12 Æðstu prestarnir og öldungarnir báru á hann sakir, en hann svaraði engu.
27:12 And when he was accused by the chief priests and elders, he answered nothing.

27:13 Þá spurði Pilatus hann: "Heyrir þú ekki, hve mjög þeir vitna gegn þér?"
27:13 Then saith Pilate unto him, Hearest thou not how many things they witness against thee?

27:14 En hann svaraði honum ekki, engu orði hans, og undraðist landshöfðinginn mjög.
27:14 And he gave him no answer, not even to one word: insomuch that the governor marvelled greatly.

27:15 Á hátíðinni var landshöfðinginn vanur að gefa lýðnum lausan einn bandingja, þann er þeir vildu.
27:15 Now at the feast the governor was wont to release unto the multitude one prisoner, whom they would.

27:16 Þá var þar alræmdur bandingi í haldi, Barabbas að nafni.
27:16 And they had then a notable prisoner, called Barabbas.

27:17 Sem þeir nú voru saman komnir, sagði Pilatus við þá: "Hvorn viljið þér, að ég gefi yður lausan, Barabbas eða Jesú, sem kallast Kristur?"
27:17 When therefore they were gathered together, Pilate said unto them, Whom will ye that I release unto you? Barabbas, or Jesus who is called Christ?

27:18 Hann vissi, að þeir höfðu fyrir öfundar sakir framselt hann.
27:18 For he knew that for envy they

had delivered him up.

27:19 Meðan Pilatus sat á dómstólnum, sendi kona hans til hans með þessi orð: "Láttu þennan réttláta mann vera, þungir hafa draumar mínir verið í nótt hans vegna."
27:19 And while he was sitting on the judgment-seat, his wife sent unto him, saying, Have thou nothing to do with that righteous man; for I have suffered many things this day in a dream because of him.

27:20 En æðstu prestarnir og öldungarnir fengu múginn til að biðja um Barabbas, en að Jesú yrði deyddur.
27:20 Now the chief priests and the elders persuaded the multitudes that they should ask for Barabbas, and destroy Jesus.

27:21 Landshöfðinginn spurði: "Hvorn þeirra tveggja viljið þér, að ég gefi yður lausan?" Þeir sögðu: "Barabbas."
27:21 But the governor answered and said unto them, Which of the two will ye that I release unto you? And they said, Barabbas.

27:22 Pilatus spyri: "Hvað á ég þá að gjöra við Jesú, sem kallast Kristur?" Þeir segja allir: "Krossfestu hann."
27:22 Pilate saith unto them, What then shall I do unto Jesus who is called Christ? They all say, Let him be crucified.

27:23 Hann spurði: "Hvað illt hefur hann þá gjört?" En þeir æptu því meir: "Krossfestu hann!"
27:23 And he said, Why, what evil hath he done? But they cried out exceedingly, saying, Let him be crucified.

27:24 Nú sér Pilatus, að hann fær ekki að gjört, en ólátin aukast. Hann tók vatn, þvoði hendur sínar frammi fyrir fólkinu og mælti: "Sýkn er ég af blóði þessa manns! Svarið þér sjálfir fyrir!"
27:24 So when Pilate saw that he prevailed nothing, but rather that a tumult was arising, he took water, and washed his hands before the multitude, saying, I am innocent of the blood of this righteous man; see ye *to it*.

27:25 Og allur lýðurinn sagði: "Komi blóð hans yfir oss og yfir börn vor!"
27:25 And all the people answered and said, His blood *be* on us, and on our children.

27:26 Þá gaf hann þeim Barabbas lausan, en lét húðstrýkja Jesú og framseldi hann til krossfestingar.
27:26 Then released he unto them Barabbas; but Jesus he scourged and delivered to be crucified.

27:27 Hermenn landshöfðingjans fóru nú með hann inn í höllina og söfnuðu um hann allri hersveitinni.
27:27 Then the soldiers of the governor took Jesus into the Praetorium, and gathered unto him the whole band.

27:28 Þeir afklæddu hann og færðu hann í skarlatsrauða kápu.
27:28 And they stripped him, and put on him a scarlet robe.

27:29 fléttuðu þyrnikórónu og settu á höfuð honum, en reyrspota í hægri hönd hans. Síðan fellu þeir á kné fyrir honum og höfðu hann að háði og sögðu: "Heill þú, konungur Gyðinga!"

27:29 And they platted a crown of thorns and put it upon his head, and a reed in his right hand; and they kneeled down before him, and mocked him, saying, Hail, King of the Jews!

27:30 Og þeir hræktu á hann, tóku reyrspottann og slógu hann í höfuðið.
27:30 And they spat upon him, and took the reed and smote him on the head.

27:31 Þegar þeir höfðu spottað hann, færðu þeir hann úr kápunnni og í hans eigin klæði. Þá leiddu þeir hann út til að krossfesta hann.
27:31 And when they had mocked him, they took off from him the robe, and put on him his garments, and led him away to crucify him.

27:32 Á leiðinni hittu þeir mann frá Kýrene, er Simon hét. Hann neyddu þeir til að bera kross Jesú.
27:32 And as they came out, they found a man of Cyrene, Simon by name: him they compelled to go *with them*, that he might bear his cross.

27:33 Og er þeir komu til þess staðar, er heitir Golgata, það þýðir hauskúpustaður.
27:33 And they were come unto a place called Golgotha, that is to say, The place of a skull,

27:34 gáfu þeir honum vín að drekka, galli blandað. Hann bragðaði það, en vildi ekki drekka.
27:34 they gave him wine to drink mingled with gall: and when he had tasted it, he would not drink.

27:35 Þá krossfestu þeir hann. Og þeir köstuðu hlutum um klæði hans og skiptu með sér.
27:35 And when they had crucified him, they parted his garments among them, casting lots;
27:36 sátu þar svo og gættu hans.
27:36 and they sat and watched him there.

27:37 Yfir höfði hans festu þeir sakargift hans svo skráða: ÞESSI ER JESÚS, KÖNUNGUR GYDINGA.
27:37 And they set up over his head his accusation written, THIS IS JESUS THE KING OF THE JEWS.

27:38 Þá voru krossfestir með honum tveir ræningjar, annar til hægri, hinn til vinstri.
27:38 Then are there crucified with him two robbers, one on the right hand and one on the left.

27:39 Þeir, sem fram hjá gengu, hæddu hann, skóku höfuð sín
27:39 And they that passed by railed on him, wagging their heads,

27:40 og sögðu: "Þú sem brýtur niður musteríð og reisir það á þrem dögum. Bjarga nú sjálfum þér, ef þú ert sonur Guðs, og stíg niður af krossinum!"
27:40 and saying, Thou that destroyest the temple, and buildest it in three days, save thyself: if thou art the Son of God, come down from the cross.

27:41 Eins gjörðu æðstu prestarnir gys að honum og fræðimennirnir og öldungarnir og sögðu:

27:41 In like manner also the chief priests mocking *him*, with the scribes and elders, said,

27:42 "Öðrum bjargaði hann, sjálfum sér getur hann ekki bjargað. Hann er konungur Ísraels, stígi hann nú niður af krossinum, þá skulum vér trúa á hann.
27:42 He saved others; himself he cannot save. He is the King of Israel; let him now come down from the cross, and we will believe on him.

27:43 Hann treystir Guði. Nú ætti Guð að frelsa hann, ef hann hefur mætur á honum. Éða sagði hann ekki: „Ég er sonur Guðs?"
27:43 He trusteth on God; let him deliver him now, if he desireth him: for he said, I am the Son of God.

27:44 Einnig ræningjarnir, sem með honum voru krossfestir, smánuðu hann á sama hátt.
27:44 And the robbers also that were crucified with him cast upon him the same reproach.

27:45 En frá hádegis varð myrkur um allt land til nóns.
27:45 Now from the sixth hour there was darkness over all the land until the ninth hour.

27:46 Og um nón kallaði Jesús hárrí röddu: "Elí, Elí, lama sabaktani!" Það þýðir: "Guð minn, Guð minn, hvi hefur þú yfirgefið mig?"
27:46 And about the ninth hour Jesus cried with a loud voice, saying, Eli, Eli, lama sabachthani? that is, My God, my God, why hast thou forsaken me?

27:47 Nokkrir þeirra, er þar stóðu, heyrðu þetta og sögðu: "Hann kallar á Elía!"
27:47 And some of them stood there, when they heard it, said, This man calleth Elijah.

27:48 Jafn skjótt hljóp einn þeirra til, tók njardarvött og fyllti ediki, stakk á reyrstaf og gaf honum að drekka.
27:48 And straightway one of them ran, and took a sponge, and filled it with vinegar, and put it on a reed, and gave him to drink.

27:49 Hinir sögðu: "Sjáum til, hvort Elía kemur að bjarga honum."
27:49 And the rest said, Let be; let us see whether Elijah cometh to save him.

27:50 En Jesús hrópaði aftur hárrí röddu og gaf upp andann.
27:50 And Jesus cried again with a loud voice, and yielded up his spirit.

27:51 Þá rifnaði fortjald musterisins í tvennt, ofan frá og niður úr, jörðin skalf og björgin klofnuðu.
27:51 And behold, the veil of the temple was rent in two from the top to the bottom; and the earth did quake; and the rocks were rent;

27:52 grafir opnuðust og margir líkamir helgra látinna manna risu upp.
27:52 and the tombs were opened; and many bodies of the saints that had fallen asleep were raised;

27:53 Eftir upprisu Jesú gengu þeir úr grófum sínum og komu í borgina helgu og birtust mörgum.

27:53 and coming forth out of the tombs after his resurrection they entered into the holy city and appeared unto many.

27:54 Þegar hundraðshöfðinginn og þeir, sem með honum gættu Jesú, sáu landskjálftann og atburði þessa, hræddust þeir mjög og sögðu: "Sannarlega var þessi maður sonur Guðs."
27:54 Now the centurion, and they that were with him watching Jesus, when they saw the earthquake, and the things that were done, feared exceedingly, saying, Truly this was the Son of God.

27:55 Þar voru og margar konur, sem álangdar höfðu á, þær höfðu fylgt Jesú frá Galíleu og þjónað honum.
27:55 And many women were there beholding from afar, who had followed Jesus from Galilee, ministering unto him:

27:56 Meðal þeirra var María Magdalena, María, móðir þeirra Jakobs og Jósefs, og móðir Sebedeussona.
27:56 among whom was Mary Magdalene, and Mary the mother of James and Joses, and the mother of the sons of Zebedee.

27:57 Um kvöldið kom auðugur maður frá Arimapeu, Jósef að nafni, er sjálfur var orðinn lærisveinn Jesú.
27:57 And when even was come, there came a rich man from Arimathaea, named Joseph, who also himself was Jesus' disciple:

27:58 Hann gekk til Pílatusar og bað hann um líkama Jesú. Pílatus bauð þá að fá Jósef hann.
27:58 this man went to Pilate, and asked for the body of Jesus. Then Pilate commanded it to be given up.

27:59 Jósef tók líkið, sveipaði það hræinu línklæði
27:59 And Joseph took the body, and wrapped it in a clean linen cloth,

27:60 og lagði í nýja gróf, sem hann átti og hafði látið höggva í klett, velti síðan stórum steini fyrir grafarmunnann og fór burt.
27:60 and laid it in his own new tomb, which he had hewn out in the rock: and he rolled a great stone to the door of the tomb, and departed.

27:61 María Magdalena var þar og María hin, og sátu þær gegn grófinni.
27:61 And Mary Magdalene was there, and the other Mary, sitting over against the sepulchre.

27:62 Næsta dag, daginn eftir aðfangadag, gengu æðstu prestarnir og farisearnir saman fyrir Pílatus
27:62 Now on the morrow, which is *the day* after the Preparation, the chief priests and the Pharisees were gathered together unto Pilate,

27:63 og sögðu: "Herra, vér minnumst þess, að svikari þessi sagði í lifanda lífi: 'Eftir þrjá daga ris ég upp.'
27:63 saying, Sir, we remember that that deceiver said while he was yet alive, After three days I rise again.

27:64 Bjóð því, að grafarinnar sé vandlega gætt allt til þriðja dags, ella getu lærisveinar hans komið og stolið

honum og sagt fólkinu: „Hann er risinn frá dauðum.“ Þá verða síðari svikin verri hinum fyrri."

27:64 Command therefore that the sepulchre be made sure until the third day, lest haply his disciples come and steal him away, and say unto the people, He is risen from the dead: and the last error will be worse than the first.

27:65 Pílatus sagði við þá: "Hér hafið þér varðmenn, farið og búið svo tryggilega um sem best þér kunnið."

27:65 Pilate said unto them, Ye have a guard: go, make it as sure as ye can.

27:66 Þeir fóru og gengu tryggilega frá gröfinni og innsigliðu steininn með aðstöð varðmannanna.

27:66 So they went, and made the sepulchre sure, sealing the stone, the guard being with them.

28:1 Að liðnum hvíldardegi, þegar lýsti af fyrsta degi vikunnar, komu þær María Magdalena og María hin til að líta á gröfina.

28:1 Now late on the sabbath day, as it began to dawn toward the first day of the week, came Mary Magdalene and the other Mary to see the sepulchre.

28:2 Þá varð landskjálfti mikill, því engill Drottins sté niður af himni, kom og velti steininum og settist á hann.

28:2 And behold, there was a great earthquake; for an angel of the Lord descended from heaven, and came and rolled away the stone, and sat upon it.

28:3 Hann var sem elding ásýndum og klæðin hvít sem snjór.

28:3 His appearance was as lightning, and his raiment white as snow:

28:4 Varðmennirnir skulfu af hræðslu við hann og urðu sem örendir.

28:4 and for fear of him the watchers did quake, and became as dead men.

28:5 En engillinn mælti við konurnar: "Þér skuluð eigi óttast. Ég veit, að þér leitið að Jesú hinum krossfesta.

28:5 And the angel answered and said unto the women, Fear not ye; for I know that ye seek Jesus, who hath been crucified.

28:6 Hann er ekki hér. Hann er upp risinn, eins og hann sagði. Komið og sjáið staðinn, þar sem hann lá.

28:6 He is not here; for he is risen, even as he said. Come, see the place where the Lord lay.

28:7 Farið í skyndi og segið lærisveinum hans: „Hann er upp risinn frá dauðum, sjá hann fer á undan yður til Galíleu. Þar munuð þér sjá hann.“ Þetta hef ég sagt yður."

28:7 And go quickly, and tell his disciples, He is risen from the dead; and lo, he goeth before you into Galilee; there shall ye see him: lo, I have told you.

28:8 Og þær fóru í skyndi frá gröfinni, með ótta og mikilli gleði, og hlupu að flytja lærisveinum hans boðin.

28:8 And they departed quickly from the tomb with fear and great joy, and ran to bring his disciples word.

28:9 Og sjá, Jesús kemur á móti þeim og segir: "Heilar þið!" En þær komu, féllu fram fyrir honum og föðmuðu fætur hans.

28:9 And behold, Jesus met them, saying, All hail. And they came and took hold of his feet, and worshipped him.

28:10 Þá segir Jesús við þær: "Óttist ekki, farið og segið bræðrum mínum að halda til Galíleu. Þar munu þeir sjá mig."

28:10 Then saith Jesus unto them, Fear not: go tell my brethren that they depart into Galilee, and there shall they see me.

28:11 Meðan þær voru á leiðinni komu nokkrir varðmenn til borgarinnar og sögðu æstu prestunum allt, sem gjörst hafði.

28:11 Now while they were going, behold, some of the guard came into the city, and told unto the chief priests all the things that were come to pass.

28:12 En þeir kvöddu saman öldungana og tóku það ráð með þeim að bera mikið fé á hermennina og mæltu við þá:

28:12 And when they were assembled with the elders, and had taken counsel, they gave much money unto the soldiers,

28:13 "Segið þetta: „Lærisveinar hans komu á næturþeli, meðan vér sváfum, og stálu honum."

28:13 saying, Say ye, His disciples came by night, and stole him away while we slept.

28:14 Og ef þetta berst landshöfðingjanum til eyrna, skulum vér sefa hann, svo að þér getið verið áhyggjulausir."

28:14 And if this come to the governor's ears, we will persuade him, and rid you of care.

28:15 Þeir tóku við fénu og gjörðu sem þeim var sagt. Þessi sögusöga hefur verið borin út meðal Gyðinga allt til þessa dags.

28:15 So they took the money, and did as they were taught: and this saying was spread abroad among the Jews, and continueth until this day.

28:16 En lærisveinarnir ellefu fóru til Galíleu, til fjallsins, sem Jesús hafði stefnt þeim til.

28:16 But the eleven disciples went into Galilee, unto the mountain where Jesus had appointed them.

28:17 Þar sáu þeir hann og veittu honum lotningu. En sumir voru í vafa.

28:17 And when they saw him, they worshipped him; but some doubted.

28:18 Og Jesús gekk til þeirra, talaði við þá og sagði: "Allt vald er mér gefið á himni og jörðu.

28:18 And Jesus came to them and spake unto them, saying, All authority hath been given unto me in heaven and on earth.

28:19 Farið því og gjörið allar þjóðir að lærisveinum, skirið þá í nafni föður, sonar og heilags anda,

28:19 Go ye therefore, and make disciples of all the nations, baptizing them into the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit:

28:20 og kennið þeim að halda

allt það, sem ég hef boðið yður. Sjá, ég er með yður alla daga allt til enda veraldar."

28:20 teaching them to observe all things whatsoever I commanded you: and lo, I am with you always, even unto the end of the world.

1:1 Upphaf fagnaðarerindisins um Jesú Krist, Guðs son.

1:1 The beginning of the gospel of Jesus Christ, the Son of God.

1:2 Svo er ritað hjá Jesaja spámanni: Sjá, ég sendi sendiböða minn á undan þér, er greiða mun veg þinn.

1:2 Even as it is written in Isaiah the prophet, Behold, I send my messenger before thy face, Who shall prepare thy way.

1:3 Rödd hrópanda í eyðimörk: Greiðið veg Drottins, gjörið beinar brautir hans.

1:3 The voice of one crying in the wilderness, Make ye ready the way of the Lord, Make his paths straight;

1:4 Þannig kom Jóhannes skírari fram í óbyggðinni og prédikaði iðrunarskírni til fyrirgefningar synda.

1:4 John came, who baptized in the wilderness and preached the baptism of repentance unto remission of sins.

1:5 og menn streymdu til hans frá allri Júdeubýggð og allir Jerúsalembúar og létu skírast af honum í ánni Jórdan og játuðu syndir sínar.

1:5 And there went out unto him all the country of Judaea, and all they of Jerusalem; And they were baptized of him in the river Jordan, confessing their sins.

1:6 En Jóhannes var í klæðum úr úlfaldahári, með leðurbelti um lendar sér og át engisprettur og villihunang.

1:6 And John was clothed with camel's hair, and had a leathern girdle about his loins, and did eat locusts and wild honey.

1:7 Hann prédikaði svo: "Sá kemur eftir mig, sem mér er máttugri, og er ég ekki verður þess að krjúpa niður og leysa skópveng hans.

1:7 And he preached, saying, There cometh after me he that is mightier than I, the latchet of whose shoes I am not worthy to stoop down and unloose.

1:8 Ég hef skírt yður með vatni, en hann mun skíra yður með heilögum anda."

1:8 I baptized you in water; But he shall baptize you in the Holy Spirit.

1:9 Svo bar við á þeim dögum, að Jesús kom frá Nasaret í Galíleu og var skírður af Jóhannesí í Jórdan.

1:9 And it came to pass in those days, that Jesus came from Nazareth of Galilee, and was baptized of John in the Jordan.

1:10 Um leið og hann sté upp úr vatninu, sá hann himnana ljúkast upp og andann stíga niður yfir sig eins og dúfu.

1:10 And straightway coming up out of the water, he saw the heavens rent asunder, and the Spirit as a dove descending upon him:

1:11 Og rödd kom af himnum: "Þú ert minn elskaði sonur, á þér hef ég velpóknun."

1:11 And a voice came out of the heavens, Thou art my beloved Son, in thee I am well pleased.

1:12 Þá knúði andinn hann út í óbyggðina.
1:12 And straightway the Spirit driveth him forth into the wilderness.

1:13 og hann var í óbyggðinni fjörutíu daga, og Satan freistaði hans. Hann hafðist við meðal villdíra, og englar þjónuðu honum.
1:13 And he was in the wilderness forty days tempted of Satan; And he was with the wild beasts; And the angels ministered unto him.

1:14 Þegar Jóhannes hafði verið tekinn höndum, kom Jesús til Galíleu og prédikaði fagnaðarerindi Guðs
1:14 Now after John was delivered up, Jesus came into Galilee, preaching the gospel of God,

1:15 og sagði: "Tíminn er fullnaður og Guðs ríki í nánd. Gjörði iðrun og trúð fagnaðarerindinu."
1:15 and saying, The time is fulfilled, and the kingdom of God is at hand: repent ye, and believe in the gospel.

1:16 Jesús var á gangi með Galíleuvatni og sá Simon og Andrés, bróður Símonar, vera að kasta netum í vatnið, en þeir voru fiskimenn.
1:16 And passing along by the sea of Galilee, he saw Simon and Andrew the brother of Simon casting a net in the sea; for they were fishers.

1:17 Jesús sagði við þá: "Komið og fylgið mér, og mun ég láta yður menn veiða."
1:17 And Jesus said unto them, Come ye after me, and I will make you to become fishers of men.

1:18 Og þegar í stað létu þeir eftir netin og fylgdu honum.
1:18 And straightway they left the nets, and followed him.

1:19 Hann gekk skammt þaðan og sá Jakob Sebedeusson og Jóhannes bróður hans, og voru þeir einnig á báti að búa net.
1:19 And going on a little further, he saw James the son of Zebedee, and John his brother, who also were in the boat mending the nets.

1:20 Jesús kallaði þá, og þeir yfirgáfu Sebedeus föður sinn hjá daglaunamönnum í bátum og fylgdu honum.
1:20 And straightway he called them: and they left their father Zebedee in the boat with the hired servants, and went after him.

1:21 Þeir komu til Kapernaum. Og hvíldardaginn gekk Jesús í samkunduna og kenndi.
1:21 And they go into Capernaum; and straightway on the sabbath day he entered into the synagogue and taught.

1:22 Undrúðust menn mjög kenningu hans, því að hann kenndi þeim eins og sá er vald hefur, og ekki eins og fræðimennirnir.

1:22 And they were astonished at his teaching: For he taught them as having authority, and not as the scribes.

1:23 Þar var í samkundu þeirra maður baldinn óhreinum anda. Hann æpti:
1:23 And straightway there was in their synagogue a man with an unclean spirit; and he cried out,

1:24 "Hvað vilt þú oss, Jesús frá Nasaret? Ert þú kominn að tortíma oss? Ég veit, hver þú ert, hinn heilagi Guð."
1:24 saying, What have we to do with thee, Jesus thou Nazarene? art thou come to destroy us? I know thee who thou art, the Holy One of God.

1:25 Jesús hastaði þá á hann og mælti: "Þegi þú, og far út af honum."
1:25 And Jesus rebuked him, saying, Hold thy peace, and come out of him.

1:26 Þá teygði óhreini andinn manninn, rak upp hljóð mikið og fór út af honum.
1:26 And the unclean spirit, tearing him and crying with a loud voice, came out of him.

1:27 Sló felmtri á alla, og hver spurði annan: "Hvað er þetta? Ný kenning með valdi! Hann skipar jafnvel óhreinum öndum og þeir hlýða honum."
1:27 And they were all amazed, insomuch that they questioned among themselves, saying, What is this? a new teaching! with authority he commandeth even the unclean spirits, and they obey him.

1:28 Og orðstír hans barst þegar um alla Galíleu.
1:28 And the report of him went out straightway everywhere into all the region of Galilee round about.

1:29 Úr samkundunni fóru þeir racleitt í hús Símonar og Andrésar og með þeim Jakob og Jóhannes.
1:29 And straightway, when they were come out of the synagogue, they came into the house of Simon and Andrew, with James and John.

1:30 Tengdamóðir Símonar lá með sótthita, og sögðu þeir Jesú þegar frá henni.
1:30 Now Simon's wife's mother lay sick of a fever; and straightway they tell him of her:

1:31 Hann gekk þá að, tók í hönd henni og reisti hana á fætur. Sótthitinn fór úr henni, og hún gekk þeim fyrir beina.
1:31 and he came and took her by the hand, and raised her up; and the fever left her, and she ministered unto them.

1:32 Þegar kvöld var komið og sólin setst, færðu menn til hans alla þá, er sjúkir voru og haldnir illum öndum.
1:32 And at even, when the sun did set, they brought unto him all that were sick, and them that were possessed with demons.

1:33 og allur bærinn var saman kominn við dyrnar.
1:33 And all the city was gathered together at the door.

1:34 Hann læknaði marga, er þjáðust af ýmsum sjúkdómum, og rak út marga illa anda, en illu öndunum bannaði

hann að tala, því að þeir vissu hver hann var.
1:34 And he healed many that were sick with divers diseases, and cast out many demons; and he suffered not the demons to speak, because they knew him.

1:35 Og árla, löngu fyrir dögum, fór hann á fætur og gekk út, vék burt á óbyggðan stað og baðst þar fyrir.
1:35 And in the morning, a great while before day, he rose up and went out, and departed into a desert place, and there prayed.

1:36 Þeir Simon leituðu hann uppi.
1:36 And Simon and they that were with him followed after him;

1:37 og þegar þeir fundu hann, sögðu þeir við hann: "Allir eru að leita að þér."
1:37 and they found him, and say unto him, All are seeking thee.

1:38 Hann sagði við þá: "Vér skulum fara annað, í þorpin hér í grennd, svo að ég geti einnig prédikað þar, því að til þess er ég kominn."
1:38 And he saith unto them, Let us go elsewhere into the next towns, that I may preach there also; for to this end came I forth.

1:39 Og hann fór og prédikaði í samkundum þeirra í allri Galíleu og rak út illa anda.
1:39 And he went into their synagogues throughout all Galilee, preaching and casting out demons.

1:40 Maður nokkur líkþrár kom til hans, féll á kné og bað hann: "Ef þú vilt, getur þú hreinsað mig."
1:40 And there cometh to him a leper, beseeching him, and kneeling down to him, and saying unto him, If thou wilt, thou canst make me clean.

1:41 Og hann kenndi í brjósti um manninn, rétti út höndina, snart hann og mælti: "Ég vil, verð þú hreinn."
1:41 And being moved with compassion, he stretched forth his hand, and touched him, and saith unto him, I will; be thou made clean.

1:42 Jafnskjótt hvarf af honum líkþráin, og hann varð hreinn.
1:42 And straightway the leprosy departed from him, and he was made clean.

1:43 Og Jesús lét hann fara, lagði ríkt á við hann
1:43 And he strictly charged him, and straightway sent him out,

1:44 og sagði: "Gæt þess að segja engum neitt, en far þú, sýn þig prestinum og farna fyrir hreinsun þína því, sem Móse bauð, þeim til vitnishaðar."
1:44 and saith unto him, See thou say nothing to any man: but go show thyself to the priest, and offer for thy cleansing the things which Moses commanded, for a testimony unto them.

1:45 En maðurinn gekk burt og ræddi margt um þetta og viðfragði mjög, svo að Jesús gat ekki framar komið opinberlega í neina borg, heldur hafðist við úti á óbyggðum stöðum. En menn komu til hans hvaðanæva.
1:45 But he went out, and began to publish it much, and to spread abroad the matter,

insomuch that Jesus could no more openly enter into a city, but was without in desert places: and they came to him from every quarter.

2:1 Nokkrum dögum síðar kom hann aftur til Kapernaum. Þegar fréttist, að hann væri heima.

2:1 And when he entered again into Capernaum after some days, it was noised that he was in the house.

2:2 söfnuðust þar svo margir, að hvergi var lengur rúm, ekki einu sinni fyrir dyrum úti. Og hann flutti þeim orðið.

2:2 And many were gathered together, so that there was no longer room *for them*, no, not even about the door: and he spake the word unto them.

2:3 Þá er komið með lama mann, og báru fjórir.

2:3 And they come, bringing unto him a man sick of the palsy, borne of four.

2:4 Þegar þeir gátu ekki komist með hann til Jesú fyrir fólkinu, rufu þeir þekjuna uppi yfir honum, grófu þar í gegn og létu síga ofan rekkjuna, sem hinn lami lá í.

2:4 And when they could not come nigh unto him for the crowd, they uncovered the roof where he was: and when they had broken it up, they let down the bed whereon the sick of the palsy lay.

2:5 Þá er Jesús sér trú þeirra, segir hann við lama manninn: "Barnið mitt, syndir þínar eru fyrirgefnar."

2:5 And Jesus seeing their faith saith unto the sick of the palsy, Son, thy sins are forgiven.

2:6 Þar sátu nokkrir fræðimenn og hugsuðu í hjörtum sínum:

2:6 But there were certain of the scribes sitting there, and reasoning in their hearts,

2:7 "Hví mælir þessi maður svo? Hann guðlastar. Hver getur fyrirgefið syndir nema Guð einn?"

2:7 Why doth this man thus speak? he blasphemeth: who can forgive sins but one, *even* God?

2:8 Samstundis skynjaði Jesús í anda sínum, að þeir hugsuðu þannig með sér, og hann sagði við þá: "Hví hugsuð þér slíkt í hjörtum yðar?"

2:8 And straightway Jesus, perceiving in his spirit that they so reasoned within themselves, saith unto them, Why reason ye these things in your hearts?

2:9 Hvort er auðveldara að segja við lama manninn: „Syndir þínar eru fyrirgefnar,“ eða segja: „Statt upp, tak rekkju þína og gakk?“

2:9 Which is easier, to say to the sick of the palsy, Thy sins are forgiven; or to say, Arise, and take up thy bed, and walk?

2:10 En til þess að þér vitið, að Mannssonurinn hefur vald til að fyrirgefa syndir á jörðu.

2:10 But that ye may know that the Son of man hath authority on earth to forgive sins (he saith to the sick of the palsy),

2:11 Þá segi ég þér" - og nú talar hann við lama manninn: - "Statt upp, tak rekkju þína, og far heim til þín."

2:11 I say unto thee, Arise, take up thy bed, and go unto thy house.

2:12 Hann stóð upp, tók jafn skjótt rekkjuna og gekk burt í allra auglýn, svo að allir voru furðu lostnir, lofuðu Guð og sögðu: "Aldrei áður höfum vér þvilíkt séð."

2:12 And he arose, and straightway took up the bed, and went forth before them all; insomuch that they were all amazed, and glorified God, saying, We never saw it on this fashion.

2:13 Aftur fór hann út og gekk með vatninu, og allur mannfjöldinn kom til hans, og hann kenndi þeim.

2:13 And he went forth again by the sea side; and all the multitude resorted unto him, and he taught them.

2:14 Og er hann gekk þar, sá hann Levi Alfeusson sitja hjá tollbúðinni, og hann segir við hann: "Fylg þú mér!" Og hann stóð upp og fylgdi honum.

2:14 And as he passed by, he saw Levi the son of Alphaeus sitting at the place of toll, and he saith unto him, Follow me. And he arose and followed him.

2:15 Svo bar við, að Jesús sat að borði í húsi hans, og margir tollheimtumenn og bersyndugir sátu þar með honum og lærisveinum hans, en margir fylgdu honum.

2:15 And it came to pass, that he was sitting at meat in his house, and many publicans and sinners sat down with Jesus and his disciples: for there were many, and they followed him.

2:16 Fræðimenn af flokki farísea, sem sáu, að hann samneytti bersyndugum og tollheimtumönnum, sögðu þá við lærisveina hans: "Hann etur með tollheimtumönnum og bersyndugum."

2:16 And the scribes of the Pharisees, when they saw that he was eating with the sinners and publicans, said unto his disciples, *How is it* that he eateth and drinketh with publicans and sinners?

2:17 Jesús heyrði þetta og svaraði þeim: "Ekki þurfa heilbrigðir lækni við, heldur þeir, sem sjúkir eru. Ég er ekki kominn til að kalla réttláta, heldur syndara."

2:17 And when Jesus heard it, he saith unto them, They that are whole have no need of a physician, but they that are sick: I came not to call the righteous, but sinners.

2:18 Lærisveinar Jóhannesar og farísear héldu nú föstu. Þá koma menn til Jesú og spyrja hann: "Hví fasta lærisveinar Jóhannesar og lærisveinar farísea, en þínir lærisveinar fasta ekki?"

2:18 And John's disciples and the Pharisees were fasting: and they come and say unto him, Why do John's disciples and the disciples of the Pharisees fast, but thy disciples fast not?

2:19 Jesús svaraði þeim: "Hvort geta brúðkaupsgestir fastað, meðan brúðguminn er hjá þeim? Alla þá stund, sem brúðguminn er hjá þeim, geta þeir ekki fastað."

2:19 And Jesus said unto them, Can the sons of the bridechamber fast, while the bridegroom is with them? as long as

they have the bridegroom with them, they cannot fast.

2:20 En koma munu þeir dagar, er brúðguminn verður frá þeim tekinn, þá munu þeir fasta, á þeim degi.

2:20 But the days will come, when the bridegroom shall be taken away from them, and then will they fast in that day.

2:21 Enginn saumar bót af óþæfðum dúk á gamalt fat, því þá rifur nýja bótin af hinu gamla og verður af verri rífa.

2:21 No man seweth a piece of undressed cloth on an old garment: else that which should fill it up taketh from it, the new from the old, and a worse rent is made.

2:22 Og enginn lætur nýtt vín á gamla belgi, því þá sprengir vínið belgina, og vínið ónýtist og belgirnir. Nýtt vín er látið á nýja belgi."

2:22 And no man putteth new wine into old wineskins; else the wine will burst the skins, and the wine perisheth, and the skins: but *they put* new wine into fresh wine-skins.

2:23 Svo bar við, að Jesús fór um saðlönd á hvíldardegi, og lærisveinar hans tóku að tína kornöx á leiðinni.

2:23 And it came to pass, that he was going on the sabbath day through the grainfields; and his disciples began, as they went, to pluck the ears.

2:24 Farísearnir sögðu þá við hann: "Lit á, hvi gjöra þeir það, sem er ekki leyfilegt á hvíldardegi?"

2:24 And the Pharisees said unto him, Behold, why do they on the sabbath day that which is not lawful?

2:25 Hann svaraði þeim: "Hafið þér aldrei lesið, hvað Davíð gjörði, er honum lá á, þegar hann hungraði og menn hans?"

2:25 And he said unto them, Did ye never read what David did, when he had need, and was hungry, he, and they that were with him?

2:26 Hann fór inn í Guðs hús, þegar Abiatar var æðsti prestur, og át sköðunarbrauðin, en þau má enginn eta nema prestarnir, og gaf líka mönnum sínum."

2:26 How he entered into the house of God when Abiathar was high priest, and ate the showbread, which it is not lawful to eat save for the priests, and gave also to them that were with him?

2:27 Og hann sagði við þá: "Hvíldardagurinn varð til mannsins vegna og eigi maðurinn vegna hvíldardagsins."

2:27 And he said unto them, The sabbath was made for man, and not man for the sabbath:

2:28 Því er Mannssonurinn einnig herra hvíldardagsins."

2:28 so that the Son of man is lord even of the sabbath.

3:1 Öðru sinni gekk hann í samkunduhús. Þar var maður með visna hönd.

3:1 And he entered again into the synagogue; and there was a man there who had his hand withered.

3:2 og höfðu þeir nánar gætur á Jesú, hvort hann læknaði hann á hvíldardegi. Þeir hugðust kæra hann.

3:2 And they watched him, whether he would heal him on the sabbath day; that they might accuse him.

3:3 Og Jesús segir við manninn með vinnu höndina: "Statt upp og kom hér fram!"

3:3 And he saith unto the man that had his hand withered, Stand forth.

3:4 Síðan spyr hann þá: "Hvort er heldur leyfilegt að gjöra gott eða gjöra illt á hvíldardegi, bjarga lífi eða deyða?" En þeir þögðu.

3:4 And he saith unto them, Is it lawful on the sabbath day to do good, or to do harm? to save a life, or to kill? But they held their peace.

3:5 Og hann leit í kring á þá með reiði, sárhryggur yfir harðuð hjartna þeirra, og sagði við manninn: "Réttu fram hönd þína." Hann rétti fram höndina, og hún varð heil.

3:5 And when he had looked round about on them with anger, being grieved at the hardening of their heart, he saith unto the man, Stretch forth thy hand. And he stretched it forth; and his hand was restored.

3:6 Þá gengu farisearnir út og tóku þegar með Heródesarsinum saman ráð sín gegn honum, hvernig þeir gætu náð lífi hans.

3:6 And the Pharisees went out, and straightway with the Herodians took counsel against him, how they might destroy him.

3:7 Jesús fór með lærisveinum sínum út að vatninu, og fylgdi mikill fjöldi úr Galíleu og úr Júden.

3:7 And Jesus with his disciples withdrew to the sea: and a great multitude from Galilee followed; and from Judaea,

3:8 frá Jerúsalem, Ídúmen, landinu handan Jórdanar, og úr byggðum Týrusar og Sídonar kom til hans fjöldi manna, er heyrð höfðu, hve mikið hann gjörði.

3:8 and from Jerusalem, and from Idumaea, and beyond the Jordan, and about Tyre and Sidon, a great multitude, hearing what great things he did, came unto him.

3:9 Og hann bauð lærisveinum sínum að hafa til bát fyrir sig, svo að mannfjöldinn þrengdi eigi að honum.

3:9 And he spake to his disciples, that a little boat should wait on him because of the crowd, lest they should throng him:

3:10 En marga hafði hann læknað, og því þustu að honum allir þeir, sem einhver meín höfðu, til að snerta hann.

3:10 for he had healed many; insomuch that as many as had plagues pressed upon him that they might touch him.

3:11 Og hvenær sem óhreinir andar sáu hann, féllu þeir fram fyrir honum og æptu upp: "Þú ert sonur Guðs."

3:11 And the unclean spirits, whensoever they beheld him, fell down before him, and cried, saying, Thou art the Son of God.

3:12 En hann lagði ríkt á við þá, að þeir gjörðu hann eigi kunnan.

3:12 And he charged them much that they should not make him known.

3:13 Síðan fór hann til fjalls og kallaði til sín þá er hann sjálfur vildi, og þeir komu til hans.

3:13 And he goeth up into the mountain, and calleth unto him whom he himself would; and they went unto him.

3:14 Hann skipaði tólf, er skyldu vera með honum og hann gæti sent út að prédika.

3:14 And he appointed twelve, that they might be with him, and that he might send them forth to preach,

3:15 með valdi að reka út illa anda.

3:15 and to have authority to cast out demons:

3:16 Hann skipaði þá tólf: Símon, er hann gaf nafnið Pétur.

3:16 and Simon he surnamed Peter;

3:17 Jakob Sebedusson og Jóhannes bróður hans, en þeim gaf hann nafnið Boanerges, sem þýðir þrumusynir.

3:17 and James the son of Zebedee, and John the brother of James; and them he surnamed Boanerges, which is, Sons of thunder:

3:18 og Andrés, Filippus og Bartólómeus, Matteus og Tómas, Jakob Alfesusson, Taddesus og Símon vandlætara

3:18 and Andrew, and Philip, and Bartholomew, and Matthew, and Thomas, and James the son of Alphaeus, and Thaddaeus, and Simon the Cananaean,

3:19 og Júdas Ískariót, þann er sveik hann.

3:19 and Judas Iscariot, who also betrayed him. And he cometh into a house.

3:20 Þegar hann kemur heim, safnast þar aftur mannfjöldi, svo þeir gátu ekki einu sinni matast.

3:19 and Judas Iscariot, who also betrayed him. And he cometh into a house.

3:21 Hans nánustu fréttu það og fóru út og vildu ná honum, enda sögðu þeir, að hann væri frá sér.

3:21 And when his friends heard it, they went out to lay hold on him: for they said, He is beside himself.

3:22 Og fræðimennirnir, er komnir voru ofan frá Jerúsalem, sögðu: "Beelzebúl er í honum. Með fulltingi höfðingja illra anda rekur hann út illu andana."

3:22 And the scribes that came down from Jerusalem said, He hath Beelzebub, and, By the prince of the demons casteth he out the demons.

3:23 En Jesús kallaði þá til sín og mælti við þá í líkingum: "Hvernig getur Satan rekið Satan út?"

3:23 And he called them unto him, and said unto them in parables, How can Satan cast out Satan?

3:24 Verði ríki sjálfu sér sundurþykkt, fær það ríki eigi staðist.

3:24 And if a kingdom be divided against itself, that kingdom cannot stand.

3:25 og verði heimili sjálfu sér sundurþykkt, fær það heimili eigi staðist.

3:25 And if a house be divided against itself, that house will not be able to stand.

3:26 Sé nú Satan risinn gegn sjálfum sér og orðinn sér sundurþykkur, fær hann ekki staðist, þá er úti um hann.

3:26 And if Satan hath risen up against himself, and is divided, he cannot stand, but hath an end.

3:27 Enginn getur brotist inn í hús hins sterka og rænt föngum hans, nema hann bindi áður hinn sterka, þá getur hann rænt hús hans.

3:27 But no one can enter into the house of the strong *man*, and spoil his goods, except he first bind the strong *man*; and then he will spoil his house.

3:28 Sannlega segi ég yður: Allt verður mannanna börnum fyrirgefið, allar syndir þeirra og lastmælin, hve mjög sem þeir kunna að lastmæla.

3:28 Verily I say unto you, All their sins shall be forgiven unto the sons of men, and their blasphemies wherewith soever they shall blaspheme:

3:29 en sá sem lastmælir gegn heilögum anda, fær eigi fyrirgefningu um aldur, hann er sekur um eilífa synd."

3:29 but whosoever shall blaspheme against the Holy Spirit hath never forgiveness, but is guilty of an eternal sin:

3:30 En þeir höfðu sagt: "Óhreinir andir er í honum."

3:30 because they said, He hath an unclean spirit.

3:31 Nú koma móðir hans og bræður, standa úti og gera honum orð að koma.

3:31 And there come his mother and his brethren; and, standing without, they sent unto him, calling him.

3:32 Mikill fjöldi sat í kringum hann, og var honum sagt: "Móðir þín, bræður og systur eru hér úti og spyrja eftir þér."

3:32 And a multitude was sitting about him; and they say unto him, Behold, thy mother and thy brethren without seek for thee.

3:33 Hann svarar þeim: "Hver er móðir mín og bræður?"

3:33 And he answereth them, and saith, Who is my mother and my brethren?

3:34 Og hann leit á þá, er kringum hann sátu, og segir: "Hér er móðir mín og bræður mínir!"

3:34 And looking round on them that sat round about him, he saith, Behold, my mother and my brethren!

3:35 Hver, sem gjörir vilja Guðs, sá er bróðir minn, systir og móðir."

3:35 For whosoever shall do the will of God, the same is my brother, and sister, and mother.

4:1 Aftur tók hann að kenna við vatnið. Svo mikill mannfjöldi safnaðist að honum, að hann varð að stíga í bát og sitja þar, úti á vatninu. En allt fólkíð var á landi við vatnið.

4:1 And again he began to teach by the sea side. And there is gathered unto him a very great multitude, so that he entered into a boat, and sat in the sea; and all the multitude were by the sea on the land.

4:2 Hann kenndi þeim margt í dæmisögum og sagði við þá:

4:2 And he taught them many things in parables, and said unto them in his teaching,

4:3 "Hlyðið á! Sáðmaður gekk út að sá,

4:3 Hearken: Behold, the sower went forth to sow:

4:4 og þá er hann sáði, féll sumt hjá götunni, og fuglar komu og átu það upp.

4:4 and it came to pass, as he sowed, some seed fell by the way side, and the birds came and devoured it.

4:5 Sumt féll í grýtta jörð, þar sem var litill jarðvegur, og það rann skjótt upp, því það hafði ekki djúpa jörð.

4:5 And other fell on the rocky ground, where it had not much earth; and straightway it sprang up, because it had no deepness of earth:

4:6 En er sól hækkaði, visnaði það, og sökum þess að það hafði ekki rætur, skraelnaði það.

4:6 and when the sun was risen, it was scorched; and because it had no root, it withered away.

4:7 Og sumt féll meðal þyrna, og þyrnarnir uxu og kæfðu það, og það bar ekki ávöxt.

4:7 And other fell among the thorns, and the thorns grew up, and choked it, and it yielded no fruit.

4:8 En sumt féll í góða jörð, kom upp, óx og bar ávöxt, það gaf þritugfaldan, sextugfaldan og hundraðfaldan ávöxt."

4:8 And others fell into the good ground, and yielded fruit, growing up and increasing; and brought forth, thirtyfold, and sixtyfold, and a hundredfold.

4:9 Og hann sagði: "Hver sem eyru hefur að heyra, hann heyri!"

4:9 And he said, Who hath ears to hear, let him hear.

4:10 Þegar hann var orðinn einn, spurðu þeir tólf og hinir, sem með honum voru, um dæmisögurnar.

4:10 And when he was alone, they that were about him with the twelve asked of him the parables.

4:11 Hann svaraði þeim: "Yður er gefinn leyndardómur Guðs ríkis. Hinir, sem fyrir utan eru, fá allt í dæmisögum,

4:11 And he said unto them, Unto you is given the mystery of the kingdom of God: but unto them that are without, all things are done in parables:

4:12 að sjáandi sjái þeir og skynji ekki, heyrandi heyri þeir og skilji ekki, svo þeir snúi sér eigi og verði fyrirgefið."

4:12 that seeing they may see, and not perceive; and hearing they may hear, and not understand; lest haply they should turn again, and it should be forgiven them.

4:13 Og hann segir við þá: "Þér skiljið eigi þessa dæmisögu. Hvernig fáit þér þá skilið nokkra dæmisögu?

4:13 And he saith unto them, Know ye not this parable? and how shall ye know all the parables?

4:14 Sáðmaðurinn sáir orðinu.

4:14 The sower soweth the word.

4:15 Það hjá götunni, þar sem orðinu er sáð, merkir þá sem heyra, en Satan kemur jafnskjótt og tekur burt orðið, sem í þá var sáð.

4:15 And these are they by the way side, where the word is sown; and when they have heard, straightway cometh Satan, and taketh away the word which hath been sown in them.

4:16 Eins það sem sáð var í grýtta jörð, það merkir þá sem taka orðinu með fögnuði, um leið og þeir heyra það.

4:16 And these in like manner are they that are sown upon the rocky places, who, when they have heard the word, straightway receive it with joy;

4:17 en hafa enga róttfestu. Þeir eru hvíkulir og er þrenging verður síðan eða ofsókn vegna orðsins, bregðast þeir þegar.

4:17 and they have no root in themselves, but endure for a while; then, when tribulation or persecution ariseth because of the word, straightway they stumble.

4:18 Öðru var sáð meðal þyrna. Það merkir þá sem heyra orðið.

4:18 And others are they that are sown among the thorns; these are they that have heard the word,

4:19 en áhyggjur heimsins, tál auðæfanna og aðrar girndir koma til og kefja orðið, svo það ber engan ávöxt.

4:19 and the cares of the world, and the deceitfulness of riches, and the lusts of other things entering in, choke the word, and it becometh unfruitful.

4:20 Hitt, sem sáð var í góða jörð, merkir þá sem heyra orðið, taka við því og bera þritugfaldan, sextugfaldan og hundraðfaldan ávöxt."

4:20 And those are they that were sown upon the good ground; such as hear the word, and accept it, and bear fruit, thirtyfold, and sixtyfold, and a hundredfold.

4:21 Og hann sagði við þá: "Ekki bera menn ljós inn og setja það undir mæliker eða bekk? Er það ekki sett á ljósaðstiku?

4:21 And he said unto them, Is the lamp brought to be put under the bushel, or under the bed, and not to be put on the stand?

4:22 Því að ekkert er hulið, að það verði eigi gjört opinbert, né leynt, að það komi ekki í ljós.

4:22 For there is nothing hid, save that it should be manifested; neither was anything made secret, but that it should come to light.

4:23 Ef einhver hefur eyru að heyra, hann heyri!"

4:23 If any man hath ears to hear, let him hear.

4:24 Enn sagði hann við þá: "Gætið að, hvað þér heyrið. Með þeim mæli, sem þér mælið, mun yður mælt verða og við yður bætt.

4:24 And he said unto them, Take heed what ye hear: with what measure ye mete it

shall be measured unto you; and more shall be given unto you.

4:25 Því að þeim, sem hefur, mun gefið verða, og frá þeim, sem eigi hefur, mun tekið verða jafnvel það sem hann hefur."

4:25 For he that hath, to him shall be given: and he that hath not, from him shall be taken away even that which he hath.

4:26 Þá sagði hann: "Svo er Guðs ríki sem maður sái sæði í jörð.

4:26 And he said, So is the kingdom of God, as if a man should cast seed upon the earth;

4:27 Hann sefur síðan og vakir, nætur og daga, en sæðið grær og vex, hann veit ekki með hverjum hætti.

4:27 and should sleep and rise night and day, and the seed should spring up and grow, he knoweth not how.

4:28 Sjálfkrafa ber jörðin ávöxt, fyrst stráðið, þá axið og síðan fullvaxið hveiti í axinu.

4:28 The earth beareth fruit of herself; first the blade, then the ear, then the full grain in the ear.

4:29 En þá er ávöxturinn er fullþroska, lætur hann þegar bera út sigðina, því að uppskeran er komin."

4:29 But when the fruit is ripe, straightway he putteth forth the sickle, because the harvest is come.

4:30 Og hann sagði: "Við hvað eigum vér að líkja Guðs ríki? Með hvaða dæmi eigum vér að lýsa því?

4:30 And he said, How shall we liken the kingdom of God? or in what parable shall we set it forth?

4:31 Líkt er það mustarðskorni. Þegar því er sáð í mold, er það smærri hverju sáðskorni á jörðu.

4:31 It is like a grain of mustard seed, which, when it is sown upon the earth, though it be less than all the seeds that are upon the earth,

4:32 En eftir að því er sáð tekur það að spretta, það verður öllum jurtum meira og fær svo stórar greinar, að fuglar himins geta hreiðrað sig í skugga þess."

4:32 yet when it is sown, groweth up, and becometh greater than all the herbs, and putteth out great branches; so that the birds of the heaven can lodge under the shadow thereof.

4:33 Í mörgum slíkum dæmisögum flutti hann þeim orðið, svo sem þeir gátu numið,

4:33 And with many such parables spake he the word unto them, as they were able to hear it;

4:34 og án dæmisagna talaði hann ekki til þeirra, en fyrir lærisveinum sínum skýrði hann allt, þegar þeir voru einir.

4:34 and without a parable spake he not unto them: but privately to his own disciples he expounded all things.

4:35 Að kvöldi sama dags sagði hann við þá: "Förum yfir um!"

4:35 And on that day, when even was come, he saith unto them, Let us go over unto the other side.

4:36 Þeir skildu þá við mannfjöldann og tóku hann með sér, þar sem hann var, í bátnum, en aðrir bátar voru með honum.

4:36 And leaving the multitude, they take him with them, even as he was, in the boat. And other boats were with him.

4:37 Þá brast á stormhrina mikil, og féllu öldurnar inn í bátinn, svo við lá, að hann fyllti.

4:37 And there ariseth a great storm of wind, and the waves beat into the boat, insomuch that the boat was now filling.

4:38 Jesús var í skutnum og svaf á koddá. Þeir vöktu hann og sögðu við hann: "Meistari, hirðir þú ekki um, að vér förumst?"

4:38 And he himself was in the stern, asleep on the cushion: and they awake him, and say unto him, Teacher, carest thou not that we perish?

4:39 Hann vaknaði, hastaði á vindinn og sagði við vatnið: "Pegi þú, haf hljótt um þig!" Þá lagði vindinn og gerði stillilögn.

4:39 And he awoke, and rebuked the wind, and said unto the sea, Peace, be still. And the wind ceased, and there was a great calm.

4:40 Og hann sagði við þá: "Hví eruð þér hræddir, hafið þér enn enga trú?"

4:40 And he said unto them, Why are ye fearful? have ye not yet faith?

4:41 En þeir urðu miklum ótta lostnir og sögðu hver við annan: "Hver er þessi? Jafnvel vindur og vatn hlýða honum."

4:41 And they feared exceedingly, and said one to another, Who then is this, that even the wind and the sea obey him?

5:1 Þeir komu nú yfir um vatnið í byggð Gerasena.

5:1 And they came to the other side of the sea, into the country of the Gerasenes.

5:2 Og um leið og Jesús sté úr bátnum, kom maður á móti honum frá gröfunum, haldinn óhreinum anda.

5:2 And when he was come out of the boat, straightway there met him out of the tombs a man with an unclean spirit,

5:3 Hann hafðist við í gröfunum, og enginn gat lengur bundið hann, ekki einu sinni með hlekkjum.

5:3 who had his dwelling in the tombs: and no man could any more bind him, no, not with a chain;

5:4 Oft hafði hann verið fjötraður á fótum og höndum, en hann braut jafnóðum af sér hlekkina og sleit fjötrana, og gat enginn ráðið við hann.

5:4 because that he had been often bound with fetters and chains, and the chains had been rent asunder by him, and the fetters broken in pieces: and no man had strength to tame him.

5:5 Allar nætur og daga var hann í gröfunum eða á fjöllum, æpti og lamdi sig grjóti.

5:5 And always, night and day, in the tombs and in the mountains, he was crying out, and cutting himself with stones.

5:6 Þegar hann sá Jesú álangdar, hljóp hann og féll fram fyrir honum

5:6 And when he saw Jesus from afar, he ran and worshipped him;

5:7 og æpti hárrí röddu: "Hvað vilt þú mér, Jesús, sonur Guðs hins hæsta? Ég særi þig við Guð, kvel þú mig eigi!"

5:7 and crying out with a loud voice, he saith, What have I to do with thee, Jesus, thou Son of the Most High God? I adjure thee by God, torment me not.

5:8 Því að Jesús hafði sagt við hann: "Þú óhreini andi, far út af manninum."

5:8 For he said unto him, Come forth, thou unclean spirit, out of the man.

5:9 Jesús spurði hann þá: "Hvað heitir þú?" Hinn svaraði: "Hersing heiti ég, vér erum margir."

5:9 And he asked him, What is thy name? And he saith unto him, My name is Legion; for we are many.

5:10 Og hann bað Jesú ákaft að senda þá ekki brott úr héraðinu.

5:10 And he besought him much that he would not send them away out of the country.

5:11 En þar í fjallinu var mikil svínahjörð á beit.

5:11 Now there was there on the mountain side a great herd of swine feeding.

5:12 Og þeir báðu hann: "Send oss í svinin, lát oss fara í þau!"

5:12 And they besought him, saying, Send us into the swine, that we may enter into them.

5:13 Hann leyfði þeim það, og fóru þá óhreinu andarnir út og í svinin, og hjörðin, nær tveim þúsundum, ruddist fram af hamrinum í vatnið og drukknaði þar.

5:13 And he gave them leave. And the unclean spirits came out, and entered into the swine: and the herd rushed down the steep into the sea, *in number* about two thousand; and they were drowned in the sea.

5:14 En hirðarnir flyðu og sögðu tíðindin í borginni og sveitinni. Menn fóru þá að sjá, hvað gjörst hafði.

5:14 And they that fed them fled, and told it in the city, and in the country. And they came to see what it was that had come to pass.

5:15 komu til Jesú og sáu haldna manninn, sem hersingin hafði verið í, sitja þar klæddan og heilvita. Og þeir urðu hræddir.

5:15 And they come to Jesus, and behold him that was possessed with demons sitting, clothed and in his right mind, *even* him that had the legion: and they were afraid.

5:16 En sjónarvottar sögðu þeim, hvað fram hafði farið við haldna manninn, og frá svínunum.

5:16 And they that saw it declared unto them how it befell him that was possessed with demons, and concerning the swine.

5:17 Og þeir tóku að biðja Jesú að fara burt úr héraðum þeirra.

5:17 And they began to beseech him to depart from their borders.

5:18 Þá er hann sté í bátinn, bað sá, er haldinn hafði verið, að fá að vera með honum.

5:18 And as he was entering into

the boat, he that had been possessed with demons besought him that he might be with him.

5:19 En Jesús leyfði honum það eigi, heldur sagði: "Far heim til þín og þinna, og seg þeim, hve mikið Drottinn hefur gjört fyrir þig og verið þér miskunnsamur."

5:19 And he suffered him not, but saith unto him, Go to thy house unto thy friends, and tell them how great things the Lord hath done for thee, and *how* he had mercy on thee.

5:20 Hann fór og tók að kunngjöra í Dekapólís, hve mikið Jesús hafði fyrir hann gjört, og undruðust það allir.

5:20 And he went his way, and began to publish in Decapolis how great things Jesus had done for him: and all men marvelled.

5:21 Þegar Jesús kom aftur yfir um á bátnum, safnaðist að honum mikill mannfjöldi, þar sem hann var við vatnið.

5:21 And when Jesus had crossed over again in the boat unto the other side, a great multitude was gathered unto him; and he was by the sea.

5:22 Þar kom og einn af samkundustjórnum, Jairus að nafni, og er hann sá Jesú, féll hann til fóta honum.

5:22 And there cometh one of the rulers of the synagogue, Jairus by name; and seeing him, he falleth at his feet,

5:23 bað hann ákaft og sagði: "Dóttir mín litla er að dauða komin. Kom og legg hendur yfir hana, að hún læknist og lifi."

5:23 and beseecheth him much, saying, My little daughter is at the point of death: *I pray thee*, that thou come and lay thy hands on her, that she may be made whole, and live.

5:24 Jesús fór með honum. Og mikill mannfjöldi fylgdi honum, og var þröng um hann.

5:24 And he went with him; and a great multitude followed him, and they thronged him.

5:25 Þar var kona, sem hafði haft blóðlát í tólf ár.

5:25 And a woman, who had an issue of blood twelve years,

5:26 Hún hafði orðið margt að þola hjá mörgum læknum, kostað til alcigu sinni, en engan bata fengið, öllu heldur versnað.

5:26 and had suffered many things of many physicians, and had spent all that she had, and was nothing bettered, but rather grew worse,

5:27 Hún heyrði um Jesú og kom nú í mannþrönginni að baki honum og snart klæði hans.

5:27 having heard the things concerning Jesus, came in the crowd behind, and touched his garment.

5:28 Hún hugsaði: "Ef ég fæ aðeins snert klæði hans, mun ég heil verða."

5:28 For she said, If I touch but his garments, I shall be made whole.

5:29 Jafn skjótt þvarr blóðlát hennar, og hún fann það á sér, að hún var heil af meini sínu.

5:29 And straightway the fountain of her blood was dried up; and she felt in her body that she was healed of her plague.

5:30 Jesús fann þegar á sjálfum sér, að kraftur hafði farið út frá honum, og hann sneri sér við í mannþrönginni og sagði: "Hver snart klæði mín?"

5:30 And straightway Jesus, perceiving in himself that the power *proceeding* from him had gone forth, turned him about in the crowd, and said, Who touched my garments?

5:31 Lærisveinar hans sögðu við hann: "Þú sérð, að mannfjöldinn þrengir að þér, og spyrð þú: Hver snart mig?"

5:31 And his disciples said unto him, Thou seest the multitude thronging thee, and sayest thou, Who touched me?

5:32 Hann lítaðist um til að sjá, hver þetta hefði gjört.

5:32 And he looked round about to see her that had done this thing.

5:33 en konan, sem vissi, hvað fram við sig hafði farið, kom hrædd og skjálfandi, féll til fóta honum og sagði honum allan sannleikann.

5:33 But the woman fearing and trembling, knowing what had been done to her, came and fell down before him, and told him all the truth.

5:34 Jesús sagði við hana: "Dóttir, trú þín hefur bjargað þér. Far þú í friði, og ver heil meina þinna."

5:34 And he said unto her, Daughter, thy faith hath made thee whole; go in peace, and be whole of thy plague.

5:35 Meðan hann var að segja þetta, koma menn heiman frá samkundustjórannum og segja: "Dóttir þín er látin, hvi ómakar þú meistarann lengur?"

5:35 While he yet spake, they come from the ruler of the synagogue's *house* saying, Thy daughter is dead: why troublest thou the Teacher any further?

5:36 Jesús heyrði, hvað þeir sögðu, en gaf ekki um, heldur sagði við samkundustjórann: "Óttast ekki, trú þú aðeins."

5:36 But Jesus, not heeding the word spoken, saith unto the ruler of the synagogue, Fear not, only believe.

5:37 Og nú leyfði hann engum að fylgja sér nema Pétri og þeim bræðrum Jakobi og Jóhannesi.

5:37 And he suffered no man to follow with him, save Peter, and James, and John the brother of James.

5:38 Þeir koma að húsi samkundustjórans. Þar sér hann, að allt er í uppnámi, grátur mikill og kveinan.

5:38 And they come to the house of the ruler of the synagogue; and he beholdeth a tumult, and *many* weeping and wailing greatly.

5:39 Hann gengur inn og segir við þá: "Hví hafði þér svo hátt og grátíð? Barnið er ekki dáið, það sefur."

5:39 And when he was entered in, he saith unto them, Why make ye a tumult, and weep? the child is not dead, but sleepeth.

5:40 En þeir hlógu að honum. Þá lét hann alla fara út og tók með sér föður barnsins og móður og þá sem með honum voru, og gekk þar inn, sem barnið var.

5:40 And they laughed him to scorn. But he, having put them all forth, taketh the father of the child and her mother and them that were with him, and goeth in where the child was.

5:41 Og hann tók hönd barnsins og sagði: "Talíþa kúmi!" Það þýðir: "Stúlka líða, ég segi þér, ris upp!"

5:41 And taking the child by the hand, he saith unto her, Talitha cumi; which is, being interpreted, Damsel, I say unto thee, Arise.

5:42 Jafn skjótt reis stúlkan upp og fór að ganga um, en hún var tólf ára. Og menn urðu frá sér numdir af undrun.

5:42 And straightway the damsel rose up, and walked; for she was twelve years old. And they were amazed straightway with a great amazement.

5:43 En hann lagði ríkt á við þá að láta engan vita þetta og bauð að gefa henni að eta.

5:43 And he charged them much that no man should know this: and he commanded that *something* should be given her to eat.

6:1 Þaðan fór Jesús og kom í ættborg sína, og lærisveinar hans fylgdu honum.

6:1 And he went out from thence; and he cometh into his own country; and his disciples follow him.

6:2 Þegar hvíldardagur var kominn, tók hann að kenna í samkundunni, og þeir mörgu, sem á hlýddu, undruðust stórum. Þeir sögðu: "Hvaðan kemur honum þetta? Hver er sú speki, sem honum er gefin, og þau kraftaverk, sem gjörast fyrir hendur hans?"

6:2 And when the sabbath was come, he began to teach in the synagogue: and many hearing him were astonished, saying, Whence hath this man these things? and, What is the wisdom that is given unto this man, and *what mean* such mighty works wrought by his hands?

6:3 Er þetta ekki smíðurinn, sonur Mariu, bróðir þeirra Jakobs, Jóse, Júdasar og Símonar? Og eru ekki systur hans hér hjá oss?" Og þeir hneyksluðust á honum.

6:3 Is not this the carpenter, the son of Mary, and brother of James, and Joses, and Judas, and Simon? and are not his sisters here with us? And they were offended in him.

6:4 Þá sagði Jesús: "Hvergi er spámaður minna metinn en í landi sínu, með frændum og heimamönnum."

6:4 And Jesus said unto them, A prophet is not without honor, save in his own country, and among his own kin, and in his own house.

6:5 Og hann gat ekki gjört þar neitt kraftaverk, nema hann lagði hendur yfir nokkra sjúka og læknaði þá.

6:5 And he could there do no mighty work, save that he laid his hands upon a few sick folk, and healed them.

6:6 Og hann undraðist vantrú

þeirra. Hann fór nú um þorpín þar í kring og kenndi.

6:6 And he marvelled because of their unbelief. And he went round about the villages teaching.

6:7 Og hann kallaði þá tólf til sín, tók að senda þá út, tvo og tvo, og gaf þeim vald yfir óhræinum öndum.

6:7 And he calleth unto him the twelve, and began to send them forth by two and two; and he gave them authority over the unclean spirits;

6:8 Hann bauð þeim að taka ekkert til ferðarinnar annað en staf, ekki brauð, mal né peninga í beltí.

6:8 and he charged them that they should take nothing for *their* journey, save a staff only; no bread, no wallet, no money in their purse;

6:9 Þeir skyldu hafa skó á fótum, en ekki tvo kyrtla.

6:9 but *to go* shod with sandals: and, *said he*, put not on two coats.

6:10 Og hann sagði við þá: "Hvar sem þér fáið inni, þar sé aðsetur yðar, uns þér leggið upp að nýju.

6:10 And he said unto them, Wheresoever ye enter into a house, there abide till ye depart thence.

6:11 En hvar sem ekki er tekið við yður né á yður hlýtt, þaðan skuluð þér fara og hrista dustið af fótum yðar þeim til vitnisburðar."

6:11 And whatsoever place shall not receive you, and they hear you not, as ye go forth thence, shake off the dust that is under your feet for a testimony unto them.

6:12 Þeir lögðu af stað og prédikuðu, að menn skyldu gjöra iðrun.

6:12 And they went out, and preached that *men* should repent.

6:13 ráku út marga illa anda og smurðu marga sjúka með oliu og læknuðu þá.

6:13 And they cast out many demons, and anointed with oil many that were sick, and healed them.

6:14 Heródes konungur frétti þetta, enda var nafn Jesú orðið viðfrægt. Sögðu sumir: "Jóhannes skirari er risinn upp frá dauðum, þess vegna eru kraftarnir að verki í honum."

6:14 And king Herod heard *thereof*, for his name had become known: and he said, John the Baptizer is risen from the dead, and therefore do these powers work in him.

6:15 Aðrir sögðu: "Hann er Elía," enn aðrir: "Hann er spámaður eins og spámennirnir fornu."

6:15 But others said, It is Elijah. And others said, *It is* a prophet, *even* as one of the prophets.

6:16 Þegar Heródes heyrði þetta, sagði hann: "Jóhannes, sem ég lét hálshöggva, hann er upp risinn."

6:16 But Herod, when he heard *thereof*, said, John, whom I beheaded, he is risen.

6:17 En Heródes hafði sent menn að taka Jóhannes höndum, fjótra hann og varpa í fangelsi vegna Heródiasar.

konu Filippusar, bróður síns. Hann hafði gengið að eiga hana.

6:17 For Herod himself had sent forth and laid hold upon John, and bound him in prison for the sake of Herodias, his brother Philip's wife; for he had married her.

6:18 en Jóhannes hafði sagt við Heródes: "Þú mátt ekki eiga konu bróður þíns."

6:18 For John said unto Herod, It is not lawful for thee to have thy brother's wife.

6:19 Þess vegna lagði Heródías fæð á Jóhannes og vildi deyða hann, en gat ekki.

6:19 And Herodias set herself against him, and desired to kill him; and she could not;

6:20 Því að Heródes hafði beyg af honum og verndaði hann, þar eð hann vissi, að hann var maður réttlátur og heilagur. Hann komst í mikinn vanda, þegar hann hlýddi á mál hans, en þó var honum ljúft að hlusta á hann.

6:20 for Herod feared John, knowing that he was a righteous and holy man, and kept him safe. And when he heard him, he was much perplexed; and he heard him gladly.

6:21 En nú kom hentugur dagur; á afmæli sínu gjörði Heródes veislu gæðingum sínum, hershöfðingjum og fyrirmönnum Galílen.

6:21 And when a convenient day was come, that Herod on his birthday made a supper to his lords, and the high captains, and the chief men of Galilee;

6:22 Dóttir Heródíasar gekk þar inn og sté dans. Hún hreif Heródes og gesti hans, og konungur sagði við stúlkuna: "Bið mig hvers þú vilt, og mun ég veita þér."

6:22 and when the daughter of Herodias herself came in and danced, she pleased Herod and them that sat at meat with him; and the king said unto the damsel, Ask of me whatsoever thou wilt, and I will give it thee.

6:23 Og hann sór henni: "Hvað sem þú biður um, það mun ég veita þér, allt að helmingi ríkis míns."

6:23 And he sware unto her, Whatsoever thou shalt ask of me, I will give it thee, unto the half of my kingdom.

6:24 Hún gekk þá út og spurði móður sína: "Um hvað á ég að biðja?" Hún svaraði: "Höfuð Jóhannesar skirara."

6:24 And she went out, and said unto her mother, What shall I ask? And she said, The head of John the Baptizer.

6:25 Jafnskjótt skundaði hún til konungs og bað hann: "Gef mér þegar á fati höfuð Jóhannesar skirara."

6:25 And she came in straightway with haste unto the king, and asked, saying, I will that thou forthwith give me on a platter the head of John the Baptist.

6:26 Konungur varð hryggur við, en vegna eiðsins og gesta sinna vildi hann ekki synja henni þessa.

6:26 And the king was exceeding sorry; but for the sake of his oaths, and of them that sat at meat, he would not reject her.

6:27 heldur sendi þegar varðmann og bauð að færa sér höfuð Jóhannesar.

Hann fór og hjó af höfuð Jóhannesar í fangelsinu.

6:27 And straightway the king sent forth a soldier of his guard, and commanded to bring his head: and he went and beheaded him in the prison,

6:28 kom með höfuð hans á fati og færði stúlkunni, en stúlkun móður sinni.

6:28 and brought his head on a platter, and gave it to the damsel; and the damsel gave it to her mother.

6:29 Þegar lærisveinar hans fréttu þetta, komu þeir, tóku lík hans og lögðu í gróf.

6:29 And when his disciples heard *thereof*, they came and took up his corpse, and laid it in a tomb.

6:30 Postularnir komu nú aftur til Jesú og sögðu honum frá öllu því, er þeir höfðu gjört og kennt.

6:30 And the apostles gather themselves together unto Jesus; and they told him all things, whatsoever they had done, and whatsoever they had taught.

6:31 Hann sagði við þá: "Komið þér nú á óbyggðan stað, svo að vér séum einir saman, og hvilist um stund." En fjöldi fólks var stöðugt að koma og fara, svo að þeir höfðu ekki einu sinni næði til að matast.

6:31 And he saith unto them, Come ye yourselves apart into a desert place, and rest a while. For there were many coming and going, and they had no leisure so much as to eat.

6:32 Og þeir fóru á bátnum einir saman á óbyggðan stað.

6:32 And they went away in the boat to a desert place apart.

6:33 Menn sáu þá fara, og margir þekktu þá, og nú streymdi fólk þangað gangandi úr öllum borgunum og varð á undan þeim.

6:33 And *the people* saw them going, and many knew *them*, and they ran together there on foot from all the cities, and outwent them.

6:34 Þegar Jesús steig á land, sá hann þar mikinn mannfjölda, og hann kenndi í brjosti um þá, því að þeir voru sem sauðir, er engan hirði hafa. Og hann kenndi þeim margt.

6:34 And he came forth and saw a great multitude, and he had compassion on them, because they were as sheep not having a shepherd: and he began to teach them many things.

6:35 Þá er mjög var áliðið dags, komu lærisveinar hans að máli við hann og sögðu: "Hér er engin mannabyggð og langt á daginn liðið.

6:35 And when the day was now far spent, his disciples came unto him, and said, The place is desert, and the day is now far spent;

6:36 Lát þá fara, að þeir geti náð til býla og þorpa hér í kring og keypt sér eitthvað til matar."

6:36 send them away, that they may go into the country and villages round about, and buy themselves somewhat to eat.

6:37 En hann svaraði þeim: "Gefið þeim sjálfir að eta." Þeir svara

honum: "Eigum vér að fara og kaupa brauð fyrir tvö hundruð denara og gefa þeim að eta?"

6:37 But he answered and said unto them, Give ye them to eat. And they say unto him, Shall we go and buy two hundred shillings' worth of bread, and give them to eat?

6:38 Jesús spyr þá: "Hve mörg brauð hafið þér? Farið og gætið að." Þeir hugðu að og svöruðu: "Fimm brauð og tvo fiska."

6:38 And he saith unto them, How many loaves have ye? go *and* see. And when they knew, they say, Five, and two fishes.

6:39 Þá bauð hann þeim að láta alla setjast í grængresid og skipta sér í hópa.

6:39 And he commanded them that all should sit down by companies upon the green grass.

6:40 Þeir settust niður í flokkum, hundrað í sumum, en fimmtíu í öðrum.

6:41 Og hann tók brauðin fimm og fiskana tvo, leit upp til himins, þakkaði Guði, braut brauðin og gaf lærisveinum til að bera fram fyrir mannfjöldann. Fiskunum tveim skipti hann og meðal allra.

6:41 And he took the five loaves and the two fishes, and looking up to heaven, he blessed, and brake the loaves; and he gave to the disciples to set before them; and the two fishes divided he among them all.

6:42 Og þeir neyttu allir og urðu mettir.

6:42 And they all ate, and were filled.

6:43 Þeir tóku saman brauðbitana, er fylltu tólf körfur, svo og fiskeifarnar.

6:43 And they took up broken pieces, twelve basketfuls, and also of the fishes.

6:44 En þeir, sem brauðanna neyttu, voru fimm þúsund karlmenn.

6:44 And they that ate the loaves were five thousand men.

6:45 Tafarlaust knúði hann lærisveina sína að fara í bátinn og halda á undan yfir til Betsaidu, meðan hann sendi fólkið brott.

6:45 And straightway he constrained his disciples to enter into the boat, and to go before *him* unto the other side to Bethsaida, while he himself sendeth the multitude away.

6:46 Og þá er hann hafði kvatt það, fór hann til fjalls að biðjast fyrir.

6:46 And after he had taken leave of them, he departed into the mountain to pray.

6:47 Þegar kvöld var komið, var báturinn á miðju vatni, en hann einn á landi.

6:47 And when even was come, the boat was in the midst of the sea, and he alone on the land.

6:48 Hann sá, að þeim var þungur róðurinn, því að vindur var á móti þeim, og er langt var liðið nætur kemur hann til þeirra, gangandi á vatninu, og ætlar fram hjá þeim.

6:48 And seeing them distressed in rowing, for the wind was contrary unto them, about the fourth watch of the night he cometh unto

them, walking on the sea; and he would have passed by them:

6:49 Þegar þeir sáu hann ganga á vatninu, hugðu þeir, að þar færi vofa, og æptu upp yfir sig.

6:49 but they, when they saw him walking on the sea, supposed that it was a ghost, and cried out;

6:50 Því að allir sáu þeir hann og varð þeim bilt við. En Jesús mælti jafnskjótt til þeirra: "Verið hughraustir, það er ég, verið óhræddir."

6:50 for they all saw him, and were troubled. But he straightway spake with them, and saith unto them, Be of good cheer: it is I; be not afraid.

6:51 Og hann sté í bátinn til þeirra og legði þá vindinn. Og þeir urðu öldungis agnðofa.

6:51 And he went up unto them into the boat; and the wind ceased: and they were sore amazed in themselves;

6:52 enda höfðu þeir ekki skilið það, sem gjörst hafði með brauðin, hjörtu þeirra voru blind.

6:52 for they understood not concerning the loaves, but their heart was hardened.

6:53 Þegar þeir höfðu náð yfir um, komu þeir að landi við Genesaret og lögðu þar að.

6:53 And when they had crossed over, they came to the land unto Gennesaret, and moored to the shore.

6:54 Um leið og þeir stigu úr bátnum, þekktu menn hann.

6:54 And when they were come out of the boat, straightway *the people* knew him,

6:55 Og fólk tók að streyma fram og aftur um allt það hérað og bera sjúklinga í burðarökkjum hvert þangað, sem þeir heyru, að hann væri.

6:55 and ran round about that whole region, and began to carry about on their beds those that were sick, where they heard he was.

6:56 Og hvar sem hann kom í þorp, borgir eða á bæi, lögðu menn sjúka á torgin og báðu hann, að þeir fengju rétt að snerta fald klæða hans, og allir þeir, sem snertu hann, urðu heilir.

6:56 And wheresoever he entered, into villages, or into cities, or into the country, they laid the sick in the marketplaces, and besought him that they might touch if it were but the border of his garment: and as many as touched him were made whole.

7:1 Nú safnast að honum farísear og nokkrir fræðimenn, komnir frá Jerúsalem.

7:1 And there are gathered together unto him the Pharisees, and certain of the scribes, who had come from Jerusalem,

7:2 Þeir sáu, að sumir lærisveina hans neyttu matar með vanhelgum, það er óþvegnum höndum.

7:2 and had seen that some of his disciples ate their bread with defiled, that is, unwashed, hands.

7:3 En farísear, og reyndar Gyðingar allir, eta ekki nema þeir taki áður handlaugar, og fylgja þeir svo erlðavenju forfeðra sinna.

7:3 (For the Pharisees, and all the Jews, except they wash their hands diligently, eat not, holding the tradition of the elders;

7:4 Og ekki neyta þeir matar, þegar þeir koma frá torgi, nema þeir hreinsi sig áður. Margt annað hafa þeir gengist undir að rækja, svo sem að hreinsa bíkara, könnur og eirkadla.

7:4 and *when they come* from the market-place, except they bathe themselves, they eat not; and many other things there are, which they have received to hold, washings of cups, and pots, and brasen vessels.)

7:5 Farísearnir og fræðimennirnir spyrja hann: "Hvers vegna fylgja lærisveinar þínir ekki erlðavenju forfeðranna, heldur neyta matar með vanhelgum höndum?"

7:5 And the Pharisees and the scribes ask him, Why walk not thy disciples according to the tradition of the elders, but eat their bread with defiled hands?

7:6 Jesús svarar þeim: "Sannspár var Jesaja um yður hræsnara, þar sem ritað er: Þessi lýður heiðrar mig með vörðum, en hjarta þeirra er langt frá mér.

7:6 And he said unto them, Well did Isaiah prophesy of you hypocrites, as it is written, This people honoreth me with their lips, But their heart is far from me.

7:7 Til einskis dýrka þeir mig, er þeir kenna þá lærdóma, sem eru mannasetningar eínar.

7:7 But in vain do they worship me, Teaching as *their* doctrines the precepts of men.

7:8 Þér hafnið boðum Guðs, en haldið erfikennning manna."

7:8 Ye leave the commandment of God, and hold fast the tradition of men.

7:9 Enn sagði hann við þá: "Listavel gjörði þér að engu boð Guðs, svo þér getið rækt erfikennning yðar.

7:9 And he said unto them, Full well do ye reject the commandment of God, that ye may keep your tradition.

7:10 Móse sagði: 'Heiðra föður þinn og móður þína.' og 'Hver sem formælir föður eða móður, skal dauða deyja.'

7:10 For Moses said, Honor thy father and thy mother; and, He that speaketh evil of father or mother, let him die the death:

7:11 En þér segid: Ef maður segir við föður sinn eða móður: 'Það, sem þér hefði getað orðið til styrktar frá mér, er korban,' það er musterisfé,

7:11 but ye say, If a man shall say to his father or his mother, That wherewith thou mightest have been profited by me is Corban, that is to say, Given *to God*;

7:12 Þá leyfið þér honum ekki framar að gjöra neitt fyrir föður sinn eða móður.

7:12 ye no longer suffer him to do aught for his father or his mother;

7:13 Þannig látið þér erfikennning yðar, sem þér fylgid fram, ógilda orð Guðs. Og margt annað gjörði þér þessu líkt."

7:13 making void the word of God by your tradition, which ye have delivered: and many such like things ye do.

7:14 Aftur kallaði hann til sín mannfjöldann og sagði: "Heyrið mig allir, og skiljið.

7:14 And he called to him the multitude again, and said unto them, Hear me all of you, and understand:

7:15 Ekkert er það utan mannsins, er saurgi hann, þótt inn í hann fari. Hitt saurgar manninn, sem út frá honum fer."

7:15 there is nothing from without the man, that going into him can defile him; but the things which proceed out of the man are those that defile the man.

7:16 [Ef einhver hefur eyru að heyra, hann heyri!]

7:16 *If any man hath ears to hear, let him hear.*

7:17 Þegar hann var kominn inn frá fólkinu, spurðu lærisveinar hans hann um líkinguna.

7:17 And when he was entered into the house from the multitude, his disciples asked of him the parable.

7:18 Og hann segir við þá: "Eruð þér einnig svo skilningslausir? Skiljið þér eigi, að ekkert, sem fer inn í manninn utan frá, getur saurgað hann?"

7:18 And he saith unto them, Are ye so without understanding also? Perceive ye not, that whatsoever from without goeth into the man, *it* cannot defile him;

7:19 Því að ekki fer það inn í hjarta hans, heldur maga og út síðan í safnþróna." Þannig lýsti hann alla fæðu hreina.

7:19 because it goeth not into his heart, but into his belly, and goeth out into the draught? *This he said*, making all meats clean.

7:20 Og hann sagði: "Það sem fer út frá manninum, það saurgar manninn.

7:20 And he said, That which proceedeth out of the man, that defileth the man.

7:21 Því að innan frá, úr hjarta mannsins, koma hinar illu hugsanir, saurlífnaður, þjófnaður, manndráp.

7:21 For from within, out of the heart of men, evil thoughts proceed, fornications, thefts, murders, adulteries,

7:22 hórdómur, ágirnd, illmennska, sviksemi, taumleysi, ófund, lastmælgí, hroki, heimska.

7:21 For from within, out of the heart of men, evil thoughts proceed, fornications, thefts, murders, adulteries,

7:23 Allt þetta illa kemur innan að og saurgar manninn."

7:23 all these evil things proceed from within, and defile the man.

7:24 Hann tók sig upp þaðan og hélt til byggða Týrusar. Þar fór hann inn í hús og vildi engan láta víta. En eigi fékk hann dulist.

7:24 And from thence he arose, and went away into the borders of Tyre and Sidon. And he entered into a house, and would have no man know it; and he could not be hid.

7:25 Kona ein frétti þegar af honum og kom og féll honum til fóta, en dóttir hennar hafði óhreinan anda.

7:25 But straightway a woman, whose little daughter had an unclean spirit, having heard of him, came and fell down at his feet.

7:26 **Konan var heiðin, ættuð úr Föníkíu sýrlensku. Hún bað hann að reka illa andann út af dóttur sinni.**

7:26 Now the woman was a Greek, a Syrophenician by race. And she besought him that he would cast forth the demon out of her daughter.

7:27 **Hann sagði við hana: "Lofaðu börnunum að seðjast fyrst, ekki sámir að taka brauð barnanna og kasta því fyrir hundana."**

7:27 And he said unto her, Let the children first be filled: for it is not meet to take the children's bread and cast it to the dogs.

7:28 **Hún svaraði honum: "Satt er það, herra, þó eta hundarnir undir borðinu af molum barnanna."**

7:28 But she answered and saith unto him, Yea, Lord; even the dogs under the table eat of the children's crumbs.

7:29 **Ög hann sagði við hana: "Vegna þessara orða skaltu heim snúa, illi andinn er farinn úr dóttur þinni."**

7:29 And he said unto her, For this saying go thy way; the demon is gone out of thy daughter.

7:30 **Hún fór heim, fann barnið liggjandi á rúminu, og illi andinn var farinn.**

7:30 And she went away unto her house, and found the child laid upon the bed, and the demon gone out.

7:31 **Síðan hélt hann úr Týrusarbyggðum, um Sídon og yfir Dekapólíshyggðir miðjar til Galíleuvatns.**

7:31 And again he went out from the borders of Tyre, and came through Sidon unto the sea of Galilee, through the midst of the borders of Decapolis.

7:32 **Þá færa þeir til hans mann, daufan og málhaltan, og biðja hann að leggja hönd sína yfir hann.**

7:32 And they bring unto him one that was deaf, and had an impediment in his speech; and they beseech him to lay his hand upon him.

7:33 **Jesús leiddi hann afsíðis frá fólkinu, stakk fingrum sínum í eyru honum og vætti tungu hans með munnvatni sínu.**

7:33 And he took him aside from the multitude privately, and put his fingers into his ears, and he spat, and touched his tongue;

7:34 **Þá leit hann upp til himins, andvarpaði og sagði við hann: "Eftaþa." það er: Öpnist þú.**

7:34 and looking up to heaven, he sighed, and saith unto him, Ephphatha, that is, Be opened.

7:35 **Ög eyru hans opnuðust, og haft tungu hans losnaði, og hann talaði skýrt.**

7:35 And his ears were opened, and the bond of his tongue was loosed, and he spake plain.

7:36 **Jesús bannaði þeim að segja þetta neinum, en svo mjög sem hann bannaði þeim, því frekar sögðu þeir frá því.**

7:36 And he charged them that they should tell no man: but the more he charged them, so much the more a great deal they published it.

7:37 **Menn undruðust næsta mjög og sögðu: "Allt gjörir hann vel, daufa lætur hann heyra og mállausu mæla."**

7:37 And they were beyond measure astonished, saying, He hath done all things well; he maketh even the deaf to hear, and the dumb to speak.

8:1 **Um þessar mundir bar enn svo við, að mikill mannfjöldi var saman kominn og hafði ekkert til matar. Jesús kallar þá til sín lærisveinana og segir við þá:**

8:1 In those days, when there was again a great multitude, and they had nothing to eat, he called unto him his disciples, and saith unto them,

8:2 **"Ég kenni í brjósti um mannfjöldann. Þeir hafa nú hjá mér verið þrjá daga og hafa ekkert til matar.**

8:2 I have compassion on the multitude, because they continue with me now three days, and have nothing to eat:

8:3 **Láti ég þá fara fastandi heim til sín, örmagnast þeir á leiðinni, en sumir þeirra eru langt að."**

8:3 and if I send them away fasting to their home, they will faint on the way; and some of them are come from far.

8:4 **Þá svöruðu lærisveinarnir: "Hvar er hægt að fá brauð til að metta þetta fólk hér í óbyggðum?"**

8:4 And his disciples answered him, Whence shall one be able to fill these men with bread here in a desert place?

8:5 **Hann spurði þá: "Hve mörg brauð hafið þér?" Þeir sögðu: "Sjö."**

8:5 And he asked them, How many loaves have ye? And they said, Seven.

8:6 **Þá bauð hann fólkinu að setjast á jörðina, tók brauðin sjö, gjörði þakkir og braut þau og gaf lærisveinum sínum, að þeir bæru þau fram. En þeir báru þau fram fyrir fólkið.**

8:6 And he commanded the multitude to sit down on the ground: and he took the seven loaves, and having given thanks, he brake, and gave to his disciples, to set before them; and they set them before the multitude.

8:7 **Þeir höfðu og fátæka smáfiska. Hann þakkaði Guði og bauð, að einnig þeir skyldu fram bornir.**

8:7 And they had a few small fishes: and having blessed them, he commanded to set these also before them.

8:8 **Menn neyttu og urðu mettir. Síðan tóku þeir saman leifarnar, sjö körfur.**

8:8 And they ate, and were filled: and they took up, of broken pieces that remained over, seven baskets.

8:9 **En þeir voru um fjórar þúsundir. Síðan lét hann þá fara.**

8:9 And they were about four thousand: and he sent them away.

8:10 **Ög hann sté þegar í bátinn**

með lærisveinum sínum og kom í Dalmanútabyggðir.

8:10 And straightway he entered into the boat with his disciples, and came into the parts of Dalmanutha.

8:11 **Þangað komu fariscar og tóku að þrátta við hann, þeir vildu freista hans og kröfðu hann um tákni af himni.**

8:11 And the Pharisees came forth, and began to question with him, seeking of him a sign from heaven, trying him.

8:12 **Hann andvarpaði þungan innra með sér og mælti: "Hví heimtar þessi kynslóð tákni? Sannlega segi ég yður: Tákn verður alls ekki gefið þessari kynslóð."**

8:12 And he sighed deeply in his spirit, and saith, Why doth this generation seek a sign? verily I say unto you, There shall no sign be given unto this generation.

8:13 **Hann skildi síðan við þá, sté aftur í bátinn og fór yfir um.**

8:13 And he left them, and again entering into *the boat* departed to the other side.

8:14 **Þeir höfðu gleymt að taka brauð, höfðu ekki nema eitt brauð með sér í bátinum.**

8:14 And they forgot to take bread; and they had not in the boat with them more than one loaf.

8:15 **Jesús áminnti þá og sagði: "Gætið yðar, varist sürdeig farísea og sürdeig Heródesar."**

8:15 And he charged them, saying, Take heed, beware of the leaven of the Pharisees and the leaven of Herod.

8:16 **En þeir ræddu sín á milli, að þeir hefðu ekki brauð.**

8:16 And they reasoned one with another, saying, We have no bread.

8:17 **Hann varð þess vís og segir við þá: "Hvað eruð þér að tala um, að þér hafið ekki brauð? Skynjið þér ekki enn né skiljið? Eru hjörtu yðar forhert?"**

8:17 And Jesus perceiving it saith unto them, Why reason ye, because ye have no bread? do ye not yet perceive, neither understand? have ye your heart hardened?

8:18 **Þér hafið augu, sjáið þér ekki? Þér hafið eyru, heyrið þér ekki? Eða munnið þér ekki?**

8:18 Having eyes, see ye not? and having ears, hear ye not? and do ye not remember?

8:19 **Þegar ég braut brauðin fimm handa fimm þúsundum, hve margar körfur fullar af brauðbitum tókuð þér saman?" Þeir svara honum: "Tólf."**

8:19 When I brake the five loaves among the five thousand, how many baskets full of broken pieces took ye up? They say unto him, Twelve.

8:20 **"Eða brauðin sjö handa fjórum þúsundunum, hve margar körfur fullar af brauðbitum tókuð þér þá saman?" Þeir svara: "Sjö."**

8:20 And when the seven among the four thousand, how many basketfuls of broken pieces took ye up? And they say unto him, Seven.

8:21 **Ög hann sagði við þá: "Skiljið þér ekki enn?"**

8:21 And he said unto them, Do ye not yet understand?

8:22 **Þeir koma nú til Betsáidu. Þar færa menn til Jesú blinda mann og biðja, að hann snerti hann.**

8:22 And they come unto Bethsaida. And they bring to him a blind man, and beseech him to touch him.

8:23 **Hann tók í hönd hins blinda, leiddi hann út úr þorpinu, skyrpti í augu hans, lagði hendur yfir hann og spurði: "Sér þú nokkuð?"**

8:23 And he took hold of the blind man by the hand, and brought him out of the village; and when he had spit on his eyes, and laid his hands upon him, he asked him, Seest thou aught?

8:24 **Hann leit upp og mælti: "Ég sé menn, ég greini þá líkt og tré, þeir ganga."**

8:24 And he looked up, and said, I see men; for I beheld *them* as trees, walking.

8:25 **Þá lagði hann aftur hendur yfir augu hans, og nú sá hann skýrt, varð albata og heilskyggn á allt.**

8:25 Then again he laid his hands upon his eyes; and he looked stedfastly, and was restored, and saw all things clearly.

8:26 **Jesús sendi hann síðan heim til sín og sagði: "Inn í þorpið máttu ekki fara."**

8:26 And he sent him away to his home, saying, Do not even enter into the village.

8:27 **Jesús fór nú ásamt lærisveinum sínum til þorpanna hjá Sesareu Filippí. Á leiðinni spurði hann lærisveina sína: "Hvern segja menn mig vera?"**

8:27 And Jesus went forth, and his disciples, into the villages of Caesarea Philippi: and on the way he asked his disciples, saying unto them, Who do men say that I am?

8:28 **Þeir svöruðu honum: "Jóhannes skírara, aðrir Elía og aðrir einn af spámönnum."**

8:28 And they told him, saying, John the Baptist; and others, Elijah; but others, One of the prophets.

8:29 **Ög hann spurði þá: "En þér, hvern segið þér mig vera?" Þétur svaraði honum: "Þú ert Kristur."**

8:29 And he asked them, But who say ye that I am? Peter answereth and saith unto him, Thou art the Christ.

8:30 **Ög hann lagði ríkt á við þá að segja engum frá sér.**

8:30 And he charged them that they should tell no man of him.

8:31 **Þá tók hann að kenna þeim: "Mannssonurinn á margt að liða, honum mun útskúfað verða af öldungum, æðstu prestum og fræðimönnum, hann mun liflátinn, en upp rísa eftir þrjá daga."**

8:31 And he began to teach them, that the Son of man must suffer many things, and be rejected by the elders, and the chief priests, and the scribes, and be killed, and after three days rise again.

8:32 **Þetta sagði hann berum orðum. En Þétur tók hann á einmæli og fór að átelfa hann.**

8:32 And he spake the saying openly. And Peter took him, and began to rebuke him.

8:33 **Jesús snéri sér við, leit til lærisveina sinna, ávitaði Þétur og sagði: "Vik frá mér, Satan, eigi hugsar þú um það, sem Guðs er, heldur það, sem manna er."**

8:33 But he turning about, and seeing his disciples, rebuked Peter, and saith, Get thee behind me, Satan; for thou mindest not the things of God, but the things of men.

8:34 **Ög hann kallaði til sín mannfjöldann ásamt lærisveinum sínum og sagði við þá: "Hver sem vill fylgja mér, afneiti sjálfum sér, taki kross sinn og fylgi mér."**

8:34 And he called unto him the multitude with his disciples, and said unto them, If any man would come after me, let him deny himself, and take up his cross, and follow me.

8:35 **Því að hver sem vill bjarga lífi sínu, mun týna því, og hver sem týnir lífi sínu vegna mín og fagnaðarerindisins, mun bjarga því.**

8:35 For whosoever would save his life shall lose it; and whosoever shall lose his life for my sake and the gospel's shall save it.

8:36 **Hvað stóðar það manninn að eignast allan heiminn, en fyrirgjöra sálu sinni?**

8:36 For what doth it profit a man, to gain the whole world, and forfeit his life?

8:37 **Eða hvað gæti maður látið til endurgjalds fyrir sálu sína?**

8:37 For what should a man give in exchange for his life?

8:38 **En þann sem blygðast sín fyrir mig og mín orð hjá þessari ótrúu, syndugu kynslóð, mun Mannssonurinn blygðast sín fyrir, er hann kemur í dýrð föður síns með heilögum englum."**

8:38 For whosoever shall be ashamed of me and of my words in this adulterous and sinful generation, the Son of man also shall be ashamed of him, when he cometh in the glory of his Father with the holy angels.

9:1 **Ög hann sagði við þá: "Sannlega segi ég yður: Nokkrir þeirra, sem hér standa, munu eigi dauða biða, fyrr en þeir sjá Guðs ríki komið með krafti."**

9:1 And he said unto them, Verily I say unto you, There are some here of them that stand by, who shall in no wise taste of death, till they see the kingdom of God come with power.

9:2 **Eftir sex daga tekur Jesús með sér þá Þétur, Jakob og Jóhannes og fer með þá upp á hátt fjall, að þeir væru einir saman. Þar ummyndaðist hann fyrir augum þeirra.**

9:2 And after six days Jesus taketh with him Peter, and James, and John, and bringeth them up into a high mountain apart by themselves: and he was transfigured before them;

9:3 **og klæði hans urðu fannhvít og skínandi, og fær enginn bleikir á jörðu svo hvítt gjört.**

9:3 and his garments became glistening, exceeding white, so as no fuller on earth can whiten them.

9:4 **Ög þeim birtist Elía ásamt**

Móse, og voru þeir á tali við Jesú.

9:4 And there appeared unto them Elijah with Moses: and they were talking with Jesus.

9:5 **Þá tekur Þétur til máls og segir við Jesú: "Rabbí, gott er, að vér erum hér. Gjörum þrjár tjaldbúðir, þér eina, Móse eina og Elía eina."**

9:5 And Peter answereth and saith to Jesus, Rabbi, it is good for us to be here: and let us make three tabernacles; one for thee, and one for Moses, and one for Elijah.

9:6 **Hann vissi ekki, hvað hann átti að segja, enda urðu þeir mjög skelfdir.**

9:6 For he knew not what to answer; for they became sore afraid.

9:7 **Þá kom ský og skyggði yfir þá, og rödd kom úr skýinu: "Þessi er minn elskaði sonur, hlýðið á hann!"**

9:7 And there came a cloud overshadowing them: and there came a voice out of the cloud, This is my beloved Son: hear ye him.

9:8 **Ög snögglega, þegar þeir litu í kring, sáu þeir engan framar hjá sér nema Jesú einan.**

9:8 And suddenly looking round about, they saw no one any more, save Jesus only with themselves.

9:9 **Á leiðinni ofan fjallið hannaði hann þeim að segja nokkrum frá því, er þeir höfðu séð, fyrr en Mannssonurinn væri risinn upp frá dauðum.**

9:9 And as they were coming down from the mountain, he charged them that they should tell no man what things they had seen, save when the Son of man should have risen again from the dead.

9:10 **Þeir festu orðin í minni og ræddu um, hvað væri að rísa upp frá dauðum.**

9:10 And they kept the saying, questioning among themselves what the rising again from the dead should mean.

9:11 **Ög þeir spurðu hann: "Hví segja fræðimennirnir, að Elía eigi fyrst að koma?"**

9:11 And they asked him, saying, *How is it* that the scribes say that Elijah must first come?

9:12 **Hann svaraði þeim: "Víst kemur Elía fyrst og færir allt í lag. En hvernig er ritað um Mannssoninn? Á hann ekki margt að liða og smáður verða?"**

9:12 And he said unto them, Elijah indeed cometh first, and restoreth all things: and how is it written of the Son of man, that he should suffer many things and be set at nought?

9:13 **En ég segi yður: Elía er kominn, og þeir gjörðu honum allt, sem þeir vildu, eins og ritað er um hann."**

9:13 But I say unto you, that Elijah is come, and they have also done unto him whatsoever they would, even as it is written of him.

9:14 **Þegar þeir komu til lærisveinanna, sáu þeir mannfjölda mikinn kringum þá og fræðimenn að þrátta við þá.**

9:14 And when they came to the disciples, they saw a great multitude about them, and scribes questioning with them.

9:15 **En um leið og fólkið sá hann, sló þegar felmtri á alla, og þeir hlupu til og heilsuðu honum.**

9:15 And straightway all the multitude, when they saw him, were greatly amazed, and running to him saluted him.

9:16 Hann spurði þá: "Um hvað eruð þér að þrátta við þá?"

9:16 And he asked them, What question ye with them?

9:17 En einn úr mannfjöldanum svaraði honum: "Meistari, ég færdi til þín son minn, sem málleysis andi er í.

9:17 And one of the multitude answered him, Teacher, I brought unto thee my son, who hath a dumb spirit;

9:18 Hvar sem andinn grípur hann, slengir hann honum flötum, og hann fröðufellir, gnistir tönnum og stíðnar upp. Ég bað lærisveina þína að reka hann út, en þeir gátu það ekki."

9:18 and whosoever it taketh him, it dasheth him down: and he foameth, and grindeth his teeth, and pineth away: and I spake to thy disciples that they should cast it out; and they were not able.

9:19 Jesús svarar þeim: "Ó, þú vantrúa kynslóð, hversu lengi á ég að vera hjá yður? Hversu lengi á ég að umbera yður? Færið hann til mín."

9:19 And he answereth them and saith, O faithless generation, how long shall I be with you? how long shall I bear with you? bring him unto me.

9:20 Þeir færðu hann þá til Jesú, en um leið og andinn sá hann, teygði hann drenginn ákaflega, hann féll til jarðar, veltist um og fröðufelldi.

9:20 And they brought him unto him: and when he saw him, straightway the spirit tare him grievously; and he fell on the ground, and wallowed foaming.

9:21 Jesús spurði þá föður hans: "Hve lengi hefur honum liðið svo?" Hann sagði: "Frá bernsku.

9:21 And he asked his father, How long time is it since this hath come unto him? And he said, From a child.

9:22 Og oft hefur hann kastað honum bæði í eld og vatn til að fyrirfara honum. En ef þú getur nokkuð, þá sjá aumur á okkur og hjálpa okkur."

9:22 And oft-times it hath cast him both into the fire and into the waters, to destroy him: but if thou canst do anything, have compassion on us, and help us.

9:23 Jesús sagði við hann: "Ef þú getur! Sá getur allt sem trúir."

9:23 And Jesus said unto him, If thou canst! All things are possible to him that believeth.

9:24 Jafnskjótt hrópaði faðir sveinsins: "Ég trúi, hjálpa þú vantrúa minni."

9:24 Straightway the father of the child cried out, and said, I believe; help thou mine unbelief.

9:25 Nú sér Jesús, að mannfjöldi þyrpist að. Þá hastar hann á óhreina andann og segir: "Þú dumbi, dauði andi, ég býð þér, far út af honum, og kom aldrei framar í hann."

9:25 And when Jesus saw that a multitude came running together, he rebuked the unclean spirit, saying unto him, Thou dumb and deaf spirit, I command thee, come out of him, and enter no more into him.

9:26 Þá æpti andinn, teygði hann mjög og fór, en sveinninn varð sem nár, svo að flestir sögðu: "Hann er dáinn."

9:26 And having cried out, and torn him much, he came out: and *the boy* became as one dead; insomuch that the more part said, He is dead.

9:27 En Jesús tók í hönd honum og reisti hann upp, og hann stóð á fætur.

9:27 But Jesus took him by the hand, and raised him up; and he arose.

9:28 Þegar Jesús var kominn inn og orðinn einn með lærisveinum sínum, spurðu þeir hann: "Hví gátum vér ekki rekið hann út?"

9:28 And when he was come into the house, his disciples asked him privately, *How is it* that we could not cast it out?

9:29 Hann mælti: "Þetta kyn verður eigi út rekið nema með bæn."

9:29 And he said unto them, This kind can come out by nothing, save by prayer.

9:30 Þeir héldu nú brott þaðan og fóru um Galílen, en hann vildi ekki, að neinn vissi það.

9:30 And they went forth from thence, and passed through Galilee; and he would not that any man should know it.

9:31 Því að hann var að kenna lærisveinum sínum. Hann sagði þeim: "Mannssonurinn verður framseldur í manna hendur, og þeir munu lifláta hann, en þá er hann hefur liflátinn verið, mun hann upp rísa eftir þrjá daga."

9:31 For he taught his disciples, and said unto them, The Son of man is delivered up into the hands of men, and they shall kill him; and when he is killed, after three days he shall rise again.

9:32 En þeir skildu ekki það sem hann sagði og þorðu ekki að spyrja hann.

9:32 But they understood not the saying, and were afraid to ask him.

9:33 Þeir komu til Kapernaum. Þegar hann var kominn inn, spurði hann þá: "Hvað voruð þér að ræða á leiðinni?"

9:33 And they came to Capernaum: and when he was in the house he asked them, What were ye reasoning on the way?

9:34 En þeir þögðu. Þeir höfðu verið að ræða það sín á milli á leiðinni, hver væri mestur.

9:34 But they held their peace: for they had disputed one with another on the way, who was the greatest.

9:35 Hann settist niður, kallaði á þá tólf og sagði við þá: "Hver sem vill vera fremstur, sé síðastur allra og þjónn allra."

9:35 And he sat down, and called the twelve; and he saith unto them, If any man would be first, he shall be last of all, and servant of all.

9:36 Og hann tók lítið barn, setti það meðal þeirra, tók það sér í faðm og sagði við þá:

9:36 And he took a little child, and set him in the midst of them: and taking him in his arms, he said unto them,

9:37 "Hver sem tekur við einu

slíku barni í mínu nafni, tekur við mér, og hver sem tekur við mér, tekur ekki aðeins við mér, heldur og við þeim er sendi mig."

9:37 Whosoever shall receive one of such little children in my name, receiveth me: and whosoever receiveth me, receiveth not me, but him that sent me.

9:38 Jóhannes sagði við hann: "Meistari, vér sáum mann reka út illa anda í þínu nafni, og vildum vér varna honum þess, af því að hann fylgdi oss ekki."

9:38 John said unto him, Teacher, we saw one casting out demons in thy name; and we forbade him, because he followed not us.

9:39 Jesús sagði: "Varnið honum þess ekki, því að enginn er sá, að hann gjöri kraftaverk í mínu nafni og geti þegar á eftir talað illa um mig."

9:39 But Jesus said, Forbid him not: for there is no man who shall do a mighty work in my name, and be able quickly to speak evil of me.

9:40 Sá sem er ekki á móti oss, er með oss.

9:40 For he that is not against us is for us.

9:41 Hver sem gefur yður bikar vatns að drekka, vegna þess að þér eruð Krists, sannlega segi ég yður, hann mun alls ekki missa af launum sínum.

9:41 For whosoever shall give you a cup of water to drink, because ye are Christ's, verily I say unto you, he shall in no wise lose his reward.

9:42 Hverjum þeim, sem tælir til falls einn af þessum smalingjum, sem trúa, væri betra að vera varpað í hafið með mylnustein um hálsinn.

9:42 And whosoever shall cause one of these little ones that believe on me to stumble, it were better for him if a great millstone were hanged about his neck, and he were cast into the sea.

9:43 Ef hönd þín tælir þig til falls, þá snið hana af. Betra er þér handarvana inn að ganga til lífsins en hafa báðar hendur og fara til helvítis, í hinn óslökkvanda eld.

9:43 And if thy hand cause thee to stumble, cut it off: it is good for thee to enter into life maimed, rather than having thy two hands to go into hell, into the unquenchable fire.

9:44 [Þar sem ormarnir deyja ekki og eldurinn slökknar ekki.]

9:44 *where their worm dieth not, and the fire is not quenched.*

9:45 Ef fótur þinn tælir þig til falls, þá snið hann af. Betra er þér höltum inn að ganga til lífsins en hafa báða fætur og verða kastað í helvíti.

9:45 And if thy foot cause thee to stumble, cut it off: it is good for thee to enter into life halt, rather than having thy two feet to be cast into hell.

9:46 [Þar sem ormarnir deyja ekki og eldurinn slökknar ekki.]

9:46 *where their worm dieth not, and the fire is not quenched.*

9:47 Og ef auga þitt tælir þig til falls, þá ríf það úr. Betra er þér eineygðum inn að ganga í Guðs ríki en hafa bæði augu og verða kastað í helvíti.

9:47 And if thine eye cause thee to stumble, cast it out: it is good for thee to enter into the kingdom of God with one eye, rather than having two eyes to be cast into hell;

9:48 Þar sem ormarnir deyja ekki og eldurinn slökkunar ekki.

9:48 where their worm dieth not, and the fire is not quenched.

9:49 Sérhver mun eldi saltast.

9:49 For every one shall be salted with fire.

9:50 Saltið er gott, en ef saltið missir seltuna, með hverju viljið þér þá krydda það? Hafið salt í sjálfum yður, og haldið frið yðar á milli."

9:50 Salt is good: but if the salt have lost its saltness, wherewith will ye season it? Have salt in yourselves, and be at peace one with another.

10:1 Hann tók sig upp þaðan og hélt til byggaða Júdeu og yfir um Jórdan. Fjöldi fólks safnast enn til hans, og hann kenndi þeim, eins og hann var vanur.

10:1 And he arose from thence and cometh into the borders of Judaea and beyond the Jordan: and multitudes come together unto him again; and, as he was wont, he taught them again.

10:2 Farisear komu og spurðu hann, hvort maður mætti skilja við konu sína. Þeir vildu freista hans.

10:2 And there came unto him Pharisees, and asked him, Is it lawful for a man to put away *his* wife? trying him.

10:3 Hann svaraði þeim: "Hvað hefur Móse boðið yður?"

10:3 And he answered and said unto them, What did Moses command you?

10:4 Þeir sögðu: "Móse leyfði að rita skilnaðarbréf og skilja við hana."

10:4 And they said, Moses suffered to write a bill of divorcement, and to put her away.

10:5 Jesús mælti þá til þeirra: "Vegna harðuðar hjartna yðar ritaði hann yður þetta boðorð,

10:5 But Jesus said unto them, For your hardness of heart he wrote you this commandment.

10:6 en frá upphafi sköpunar „gjörði Guð þau karl og konu.

10:6 But from the beginning of the creation, Male and female made he them.

10:7 Fyrir því skal maður yfirgefa föður sinn og móður og bindast konu sinni,

10:7 For this cause shall a man leave his father and mother, and shall cleave to his wife;

10:8 og þau tvö skulu verða einn maður.' Þannig eru þau ekki framar tvö, heldur einn maður.

10:8 and the two shall become one flesh: so that they are no more two, but one flesh.

10:9 Það sem Guð hefur tengt saman, má maður eigi sundur skilja."

10:9 What therefore God hath joined together, let not man put asunder.

10:10 Þegar lærisveinarnir voru komnir inn, spurðu þeir hann aftur um þetta.

10:10 And in the house the disciples asked him again of this matter.

10:11 En hann sagði við þá: "Sá sem skilur við konu sína og kvænist annarri, drýgir hór gegn henni.

10:11 And he saith unto them, Whosoever shall put away his wife, and marry another, committeth adultery against her:

10:12 Og ef kona skilur við mann sinn og giftist öðrum, drýgir hún hór."

10:12 And if she herself shall put away her husband, and marry another, she committeth adultery.

10:13 Menn færðu börn til hans, að hann snerti þau, en lærisveinarnir átöldu þá.

10:13 And they were bringing unto him little children, that he should touch them: and the disciples rebuked them.

10:14 Þegar Jesús sá það, sárnaði honum, og hann mælti við þá: "Leyfið börnunum að koma til mín, varnið þeim eigi, því að slíkra er Guðs ríki.

10:14 But when Jesus saw it, he was moved with indignation, and said unto them, Suffer the little children to come unto me; forbid them not: for to such belongeth the kingdom of God.

10:15 Sannlega segi ég yður: Hver sem tekur ekki við Guðs ríki eins og barn, mun aldrei inn í það koma."

10:15 Verily I say unto you, Whosoever shall not receive the kingdom of God as a little child, he shall in no wise enter therein.

10:16 Og hann tók þau sér í fæðm, lagði hendur yfir þau og blessaði þau.

10:16 And he took them in his arms, and blessed them, laying his hands upon them.

10:17 Þegar hann var að leggja af stað, kom maður hlaupandi, féll á kné fyrir honum og spurði hann: "Góði meistari, hvað á ég að gjöra til þess að öðlast eilíft líf?"

10:17 And as he was going forth into the way, there ran one to him, and kneeled to him, and asked him, Good Teacher, what shall I do that I may inherit eternal life?

10:18 Jesús sagði við hann: "Hví kallar þú mig góðan? Enginn er góður nema Guð einn.

10:18 And Jesus said unto him, Why callest thou me good? none is good save one, *even* God.

10:19 Þú kannt boðorðin: Þú skalt ekki morð fremja, þú skalt ekki drýgja hór, þú skalt ekki stela, þú skalt ekki bera ljúgvitni, þú skalt ekki pretta, heidra föður þinn og móður."

10:19 Thou knowest the commandments, Do not kill, Do not commit adultery, Do not steal, Do not bear false witness, Do not defraud, Honor thy father and mother.

10:20 Hinn svaraði honum: "Meistari, alls þessa hef ég gætt frá æsku."

10:20 And he said unto him, Teacher, all these things have I observed from my youth.

10:21 Jesús horfði á hann með ástúð og sagði við hann: "Eins er þér vant. Far þú, sel allt, sem þú átt, og gef fátækum, og munt þú fjársjóð eiga á himni. Kom síðan, og fylg mér."

10:21 And Jesus looking upon him loved him, and said unto him, One thing thou lackest: go, sell whatsoever thou hast, and give to the poor, and thou shalt have treasure in heaven: and come, follow me.

10:22 En hann varð dapur í bragði við þessi orð og fór burt hryggur, enda átti hann miklar eignir.

10:22 But his countenance fell at the saying, and he went away sorrowful: for he was one that had great possessions.

10:23 Þá leit Jesús í kring og sagði við lærisveina sína: "Hve torvelt verður þeim, sem auðinn hafa, að ganga inn í Guðs ríki."

10:23 And Jesus looked round about, and saith unto his disciples, How hardly shall they that have riches enter into the kingdom of God!

10:24 Lærisveinunum brá mjög við orð Jesú, en hann sagði aftur við þá: "Börn, hve torvelt er að komast inn í Guðs ríki.

10:24 And the disciples were amazed at his words. But Jesus answereth again, and saith unto them, Children, how hard is it for them that trust in riches to enter into the kingdom of God!

10:25 Auðveldara er úlfalda að fara gegnum nálarauga en auðmanni að komast inn í Guðs ríki."

10:25 It is easier for a camel to go through a needle's eye, than for a rich man to enter into the kingdom of God.

10:26 En þeir urðu steini lostnir og sögðu sín á milli: "Hver getur þá orðið hólpinn?"

10:26 And they were astonished exceedingly, saying unto him, Then who can be saved?

10:27 Jesús horfði á þá og sagði: "Fyrir mönnum eru engin ráð til þessa, en fyrir Guði. Guð megnar allt."

10:27 Jesus looking upon them saith, With men it is impossible, but not with God: for all things are possible with God.

10:28 Þá sagði Pétur við hann: "Vér yfirgáfum allt og fylgdum þér."

10:28 Peter began to say unto him, Lo, we have left all, and have followed thee.

10:29 Jesús sagði: "Sannlega segi ég yður, að enginn hefur yfirgefið heimili, bræður eða systur, móður eða föður, börn eða akra vegna mín og fagnaðarerindisins.

10:29 Jesus said, Verily I say unto you, There is no man that hath left house, or brethren, or sisters, or mother, or father, or children, or lands, for my sake, and for the gospel's sake,

10:30 án þess að hann fái hundraðfalt aftur, nú á þessum tíma heimili, bræður og systur, mæður, börn og akra, jafnframt ofsóknum, og í hinum komandi heimi eilíft líf.

10:30 but he shall receive a hundredfold now in this time, houses, and brethren, and sisters, and mothers, and children, and lands, with persecutions; and in the world to come eternal life.

10:31 En margir hinir fyrstu munu verða síðastir og hinir síðustu fyrstir."

10:31 But many *that are* first shall be last; and the last first.

10:32 Þeir voru nú á leið upp til Jerúsalem. Jesús gekk á undan þeim, en þeir voru skelfdir, og þeir sem eftir fylgdu voru hræddir. Og enn tók hann til sín þá tólf og fór að segja þeim, hvað fram við sig ætti að koma.

10:32 And they were on the way, going up to Jerusalem; and Jesus was going before them: and they were amazed; and they that followed were afraid. And he took again the twelve, and began to tell them the things that were to happen unto him,

10:33 "Nú förum vér upp til Jerúsalem. Þar verður Mannssonurinn framseldur æðstu prestum og fræðimönnum. Þeir munu dæma hann til dauða og framselja hann heiðingjum.

10:33 saying, Behold, we go up to Jerusalem; and the Son of man shall be delivered unto the chief priests and the scribes; and they shall condemn him to death, and shall deliver him unto the Gentiles:

10:34 Og þeir munu hæða hann, hrækja á hann, húðstrýkja og lífláta, en eftir þrjá daga mun hann upp rísa."

10:34 and they shall mock him, and shall spit upon him, and shall scourge him, and shall kill him; and after three days he shall rise again.

10:35 Þá komu til hans Jakob og Jóhannes, synir Schedeusar, og sögðu við hann: "Meistari, okkur langar, að þú gjörir fyrir okkur það sem við ætlum að biðja þig."

10:35 And there come near unto him James and John, the sons of Zebedee, saying unto him, Teacher, we would that thou shouldest do for us whatsoever we shall ask of thee.

10:36 Hann spurði þá: "Hvað viljið þið, að ég gjöri fyrir ykkur?"

10:36 And he said unto them, What would ye that I should do for you?

10:37 Þeir svöruðu: "Veit okkur, að við fáum að sitja þér við hlið í dýrd þinni, annar til hægri handar þér og hinn til vinstri."

10:37 And they said unto him, Grant unto us that we may sit, one on thy right hand, and one on *thy* left hand, in thy glory.

10:38 Jesús sagði við þá: "Þið vitið ekki, hvers þið biðjið. Getið þið drukkíð þann kaleik, sem ég drekk, eða skirst þeirri skirn, sem ég skirist?"

10:38 But Jesus said unto them, Ye know not what ye ask. Are ye able to drink the cup that I drink? or to be baptized with the baptism that I am baptized with?

10:39 Þeir sögðu við hann: "Það getum við." Jesús mælti: "Þann kaleik, sem ég drekk, munuð þið drekka, og þið munuð skirast þeirri skirn, sem ég skirist.

10:39 And they said unto him, We are able. And Jesus said unto them, The cup that I drink ye shall drink; and with the baptism that I am baptized withal shall ye be baptized:

10:40 En mitt er ekki að veita, hver situr mér til hægri handar eða vinstri. Það veitist þeim, sem það er fyrirbúið."

10:40 but to sit on my right hand or on *my* left hand is not mine to give; but *it is for them* for whom it hath been prepared.

10:41 Þegar hinir tíu heyrðu þetta, grandist þeim við þá Jakob og Jóhannes.

10:41 And when the ten heard it, they began to be moved with indignation concerning James and John.

10:42 En Jesús kallaði þá til sín og mælti: "Þér vitið, að þeir, sem teljast ráða fyrir þjóðum, drottna yfir þeim, og höfðingjar þeirra láta menn kenna á valdi sínu.

10:42 And Jesus called them to him, and saith unto them, Ye know that they who are accounted to rule over the Gentiles lord it over them; and their great ones exercise authority over them.

10:43 En eigi sé svo meðal yðar, heldur sé sá, sem mikill vill verða meðal yðar, þjónn yðar.

10:43 But it is not so among you: but whosoever would become great among you, shall be your minister;

10:44 Og sá er vill fremstur vera meðal yðar, sé allra þræll.

10:44 and whosoever would be first among you, shall be servant of all.

10:45 Því að Mannssonurinn er ekki kominn til þess að láta þjóna sér, heldur til að þjóna og gefa líf sitt til lausnargjalds fyrir marga."

10:45 For the Son of man also came not to be ministered unto, but to minister, and to give his life a ransom for many.

10:46 Þeir komu til Jerikó. Og þegar hann fór út úr borginni ásamt lærisveinum sínum og miklum mannfjölda, sat þar við veginn Bartimeus, sonur Timeusar, blindur beiningamaður.

10:46 And they come to Jericho: and as he went out from Jericho, with his disciples and a great multitude, the son of Timaeus, Bartimaeus, a blind beggar, was sitting by the way side.

10:47 Þegar hann heyrði, að þar færi Jesús frá Nasaret, tók hann að hrópa: "Sonur Davíðs, Jesús, miskunna þú mér!"

10:47 And when he heard that it was Jesus the Nazarene, he began to cry out, and say, Jesus, thou son of David, have mercy on me.

10:48 Margir höstuðu á hann, að hann þegði, en hann hrópaði því meir: "Sonur Davíðs, miskunna þú mér!"

10:48 And many rebuked him, that he should hold his peace: but he cried out the more a great deal, Thou son of David, have mercy on me.

10:49 Jesús nam staðar og sagði: "Kallið á hann." Þeir kalla á blinda manninn og segja við hann: "Vertu hughraustur, státt upp, hann kallar á þig."

10:49 And Jesus stood still, and said, Call ye him. And they call the blind man, saying unto him, Be of good cheer: rise, he calleth thee.

10:50 Hann kastaði frá sér yfirhöfn sinni, spratt á fætur og kom til Jesús.

10:50 And he, casting away his garment, sprang up, and came to Jesus.

10:51 Jesús spurði hann: "Hvað vilt þú, að ég gjöri fyrir þig?"

Blindi

maðurinn svaraði honum: "Rabbúni, að ég fái aftur sjón."

10:51 And Jesus answered him, and said, What wilt thou that I should do unto thee? And the blind man said unto him, Rabboni, that I may receive my sight.

10:52 Jesús sagði við hann: "Far þú, trú þin hefur bjargað þér." Jafnskjótt fékk hann sjónina og fylgdi honum á ferðinni.

10:52 And Jesus said unto him, Go thy way; thy faith hath made thee whole. And straightway he received his sight, and followed him in the way.

11:1 Þegar þeir nálgast Jerúsalem og koma til Betfage og Betaníu við Ólíufjallið, sendir hann tvo lærisveina sína

11:1 And when they draw nigh unto Jerusalem, unto Bethphage and Bethany, at the mount of Olives, he sendeth two of his disciples,

11:2 og segir við þá: "Farið í þorpið hér framundan ykkur. Um leið og þið komið þangað, munuð þið finna föla bundinn, sem enginn hefur enn komið á bak. Leysið hann, og komið með hann.

11:2 and saith unto them, Go your way into the village that is over against you: and straightway as ye enter into it, ye shall find a colt tied, whereon no man ever yet sat; loose him, and bring him.

11:3 Ef einhver spyr ykkur: „Hvers vegna gjörði þið þetta?“ Þá svarið: „Herrann þarf hans við, hann sendir hann jafnskjótt aftur hingað."

11:3 And if any one say unto you, Why do ye this? say ye, The Lord hath need of him; and straightway he will send him back hither.

11:4 Þeir fóru og fundu fölan bundinn við dyr úti á strætinu og leystu hann.

11:4 And they went away, and found a colt tied at the door without in the open street; and they loose him.

11:5 Nokkrir sem stóðu þar, sögðu við þá: "Hvers vegna eruð þið að leysa fölan?"

11:5 And certain of them that stood there said unto them, What do ye, loosing the colt?

11:6 Þeir svöruðu eins og Jesús hafði sagt, og þeir létu þá fara.

11:6 And they said unto them even as Jesus had said: and they let them go.

11:7 Síðan færðu þeir Jesú fölan og lögðu á hann klæði sín, en hann settist á bak.

11:7 And they bring the colt unto Jesus, and cast on him their garments; and he sat upon him.

11:8 Og margir breiddu klæði sín á veginn, en aðrir lim, sem þeir höfðu skorið á völlum.

11:8 And many spread their garments upon the way; and others branches, which they had cut from the fields.

11:9 Þeir sem á undan fóru og eftir fylgdu, hrópuðu: "Hósanna! Blessaður sé sá sem kemur, í nafni Drottins!"

11:9 And they that went before, and they that followed, cried, Hosanna; Blessed is he that cometh in the name of the Lord:

11:10 Blessað sé hið komandi ríki föður vors Davíðs! Hósanna í hæstum hæðum!"

11:10 Blessed is the kingdom that cometh, the kingdom of our father David: Hosanna in the highest.

11:11 Hann fór inn í Jerúsalem og í helgidóminn. Þar leit hann yfir allt, en þar sem komið var kvöld, fór hann til Betaníu með þeim tólf.

11:11 And he entered into Jerusalem, into the temple; and when he had looked round about upon all things, it being now eventide, he went out unto Bethany with the twelve.

11:12 Á leiðinni frá Betaníu morguninn eftir kenndi hann hungurs.

11:12 And on the morrow, when they were come out from Bethany, he hungered.

11:13 Þá sá hann álangdar laufgað fíkjutré og fór að gá, hvort hann fyndi nokkuð á því. En þegar hann kom að því, hann hann ekkert nema blöð, enda var ekki fíknatið.

11:13 And seeing a fig tree afar off having leaves, he came, if haply he might find anything thereon: and when he came to it, he found nothing but leaves; for it was not the season of figs.

11:14 Hann sagði þá við tréð: "Enginn neyti framar ávaxtar af þér að eilífu!" Þetta heyruð lærisveinar hans.

11:14 And he answered and said unto it, No man eat fruit from thee henceforward for ever. And his disciples heard it.

11:15 Þeir komu til Jerúsalem, og hann gekk í helgidóminn og tók að reka út þá, sem voru að selja þar og kaupa, og hratt um borðum vixlaranna og stólum dúfnasalanna.

11:15 And they come to Jerusalem: and he entered into the temple, and began to cast out them that sold and them that bought in the temple, and overthrew the tables of the money-changers, and the seats of them that sold the doves;

11:16 Og engum leyfði hann að bera neitt um helgidóminn.

11:16 and he would not suffer that any man should carry a vessel through the temple.

11:17 Og hann kenndi þeim og sagði: "Er ekki ritað: 'Hús mitt á að vera bænahús fyrir allar þjóðir?' En þér hafið gjört það að ræningjabæli."

11:17 And he taught, and said unto them, Is it not written, My house shall be called a house of prayer for all the nations? but ye have made it a den of robbers.

11:18 Aðstu prestarnir og fræðimennirnir heyruð þetta og leituðu fyrir sér, hvernig þeir gætu ráðið hann af dögum. Þeim stóð ótti af honum, því að allur lýðurinn hreifst mjög af kenningu hans.

11:18 And the chief priests and the scribes heard it, and sought how they might destroy him: for they feared him, for all the multitude was astonished at his teaching.

11:19 Þegar leið að kvöldi, fóru þeir úr borginni.

11:19 And every evening he went forth out of the city.

11:20 Árla morguns fóru þeir hjá fíkjutrénu og sáu, að það var visnað frá rótum.

11:20 And as they passed by in the morning, they saw the fig tree withered away from the roots.

11:21 Pétur minntist þess, sem gerst hafði, og segir við hann: "Rabbí, sjáðu! fíkjutréð, sem þú formæltir, er visnað."

11:21 And Peter calling to remembrance saith unto him, Rabbi, behold, the fig tree which thou cursedst is withered away.

11:22 Jesús svaraði þeim: "Trúid á Guð. 11:22 And Jesus answering saith unto them, Have faith in God.

11:23 Sannlega segi ég yður: Hver sem segir við fjall þetta: 'Lyft þér upp, og steyp þér í hafið,' og efar ekki í hjarta sínu, heldur trúir, að svo fari sem hann mælir, honum mun verða að því.

11:23 Verily I say unto you, Whosoever shall say unto this mountain, Be thou taken up and cast into the sea; and shall not doubt in his heart, but shall believe that what he saith cometh to pass; he shall have it.

11:24 Fyrir því segi ég yður: Hvers sem þér biðjið í bæn yðar, þá trúid, að þér hafið öðlast það, og yður mun það veitast.

11:24 Therefore I say unto you, All things whatsoever ye pray and ask for, believe that ye receive them, and ye shall have them.

11:25 Og þegar þér eruð að biðja, þá fyrirgefið, ef yður þykir nokkuð við einhvern, til þess að faðir yðar á himnum fyrirgefi einnig yður misgjörðir yðar.

11:25 And whensoever ye stand praying, forgive, if ye have aught against any one; that your Father also who is in heaven may forgive you your trespasses.

11:26 [Ef þér fyrirgefið ekki, mun faðir yðar á himnum ekki heldur fyrirgefa misgjörðir yðar.]"

11:26 But if ye do not forgive, neither will your Father who is in heaven forgive your trespasses.

11:27 Þeir koma aftur til Jerúsalem, og þegar hann var á gangi í helgidóminum, koma til hans æðstu prestarnir, fræðimennirnir og öldungarnir

11:27 And they come again to Jerusalem: and as he was walking in the temple, there come to him the chief priests, and the scribes, and the elders;

11:28 og segja við hann: "Með hvaða valdi gjörir þú þetta? Hver gaf þér það vald, að þú gjörir þetta?"

11:28 and they said unto him, By what authority doest thou these things? or who gave thee this authority to do these things?

11:29 Jesús sagði við þá: "Ég vil leggja eina spurningu fyrir yður. Svarið henni, og ég mun segja yður, með hvaða valdi ég gjöri þetta.

11:29 And Jesus said unto them, I will ask of you one question, and answer me, and I will tell you by what authority I do these things.

11:30 Var skírn Jóhannesar frá himni eða frá mönnum? Svarið mér!"

11:30 The baptism of John, was it from heaven, or from men? answer me.

11:31 Þeir ráðguðust hver við annan um þetta og sögðu: "Ef vér svörum: Frá himni, spyr hann: Hví trúðuð þér honum þá ekki?"

11:31 And they reasoned with themselves, saying, If we shall say, From heaven; He will say, Why then did ye not believe him?

11:32 Eða ættum vér að svara: Frá mönnum?" - Það þorðu þeir ekki fyrir lýðnum, því allir töldu, að Jóhannes hefði verið sannur spámaður.

11:32 But should we say, From men -- they feared the people: for all verily held John to be a prophet.

11:33 Þeir svöruðu Jesús: "Vér vitum það ekki." Jesús sagði við þá: "Ég segi yður þá ekki heldur, með hvaða valdi ég gjöri þetta."

11:33 And they answered Jesus and say, We know not. And Jesus saith unto them, Neither tell I you by what authority I do these things.

12:1 Og hann tók að tala til þeirra í dæmisögum: "Maður plantaði víngarð. Hann hlóð garð um hann, gróf fyrir vínþröng og reisti turn, seldi hann síðan vínrykjum á leigu og fór úr landi.

12:1 And he began to speak unto them in parables. A man planted a vineyard, and set a hedge about it, and digged a pit for the winepress, and built a tower, and let it out to husbandmen, and went into another country.

12:2 Á settum tíma sendi hann þjón til vínrykjanna að fá hjá þeim hlut af ávesti víngarðsins.

12:2 And at the season he sent to the husbandmen a servant, that he might receive from the husbandmen of the fruits of the vineyard.

12:3 En þeir tóku hann og börðu og sendu burt tómhentan.

12:3 And they took him, and beat him, and sent him away empty.

12:4 Aftur sendi hann til þeirra annan þjón. Hann lömdu þeir í höfuðið og svívirtu.

12:4 And again he sent unto them another servant; and him they wounded in the head, and handled shamefully.

12:5 Enn sendi hann annan, og hann drápu þeir, og marga fleiri ýmist börðu þeir eða drápu.

12:5 And he sent another; and him they killed: and many others; beating some, and killing some.

12:6 Einn átti hann eftir enn, elskaðan son. Hann sendi hann síðastan til þeirra og sagði: 'Þeir munu virða son minn.'

12:6 He had yet one, a beloved son: he sent him last unto them, saying, They will reverence my son.

12:7 En vínrykjar þessir sögðu sín á milli: 'Þetta er erfinginn. Föllum og drepum hann, þá fáum vér arfinn.'

12:7 But those husbandmen said among themselves, This is the heir; come, let us kill him, and the inheritance shall be ours.

12:8 Og þeir tóku hann og drápu og köstuðu honum út fyrir vingarðinn.

12:8 And they took him, and killed him, and cast him forth out of the vineyard.

12:9 Hvað mun nú eigandi vingarðsins gjöra? Hann mun koma, tortíma vínrykjunum og fá öðrum vingarðinn.

12:9 What therefore will the lord of the vineyard do? he will come and destroy the husbandmen, and will give the vineyard unto others.

12:10 Hafið þér eigi lesið þessa ritningu: Sá steinn, sem smiðirnir höfnuðu, er orðinn hyrningarsteinn.

12:10 Have ye not read even this scripture: The stone which the builders rejected, The same was made the head of the corner;

12:11 Þetta er verk Drottins, og undursamlegt er það í augum vorum."

12:11 This was from the Lord, And it is marvellous in our eyes?

12:12 Þeir vildu taka hann höndum, en óttuðust fólkíð. Þeir skildu, að hann átti við þá með dæmisögunni. Og þeir yfirgáfu hann og gengu burt.

12:12 And they sought to lay hold on him; and they feared the multitude; for they perceived that he spake the parable against them: and they left him, and went away.

12:13 Þá sendu þeir til hans nokkra faríseja og Heródesarsinna, og skyldu þeir veida hann í orðum.

12:13 And they send unto him certain of the Pharisees and of the Herodians, that they might catch him in talk.

12:14 Þeir koma og segja við hann: "Meistari, vér vitum, að þú ert sannorður og hirðir ekki um álit neins, enda gjörir þú þér engan mannámun, heldur kennir Guðs veg í sannleika. Leyfist að gjalda keisaranum skatt eða ekki? Eigum vér að gjalda eða ekki gjalda?"

12:14 And when they were come, they say unto him, Teacher, we know that thou art true, and carest not for any one; for thou regardest not the person of men, but of a truth teachest the way of God: Is it lawful to give tribute unto Caesar, or not?

12:15 En hann sá hrænsni þeirra og sagði við þá: "Hví freistid þér mín? Fáid mér denar, látid mig sjá."

12:15 Shall we give, or shall we not give? But he, knowing their hypocrisy, said unto them, Why make ye trial of me? bring me a denarius, that I may see it.

12:16 Þeir fengu honum pening. Hann spyr: "Hvers mynd og yfirskrift er þetta?" Þeir svöruðu: "Keisarans."

12:16 And they brought it. And he saith unto them, Whose is this image and superscription? And they said unto him, Caesar's.

12:17 En Jesús sagði við þá: "Gjaldid keisaranum það, sem keisarans er, og Guði það, sem Guðs er." Og þá furðaði stórlega á honum.

12:17 And Jesus said unto them, Render unto Caesar the things that are Caesar's, and unto God the things that are God's. And they marvelled greatly at him.

12:18 Saddúkear komu til hans, en þeir neita því, að upprisa sé til, og sögðu við hann:

12:18 And there come unto him Sadducees, who say that there is no resurrection; and they asked him, saying,

12:19 "Meistari, Móse segir oss í ritningunum, að deyi maður barnlaus, en láti eftir sig konu, skuli bróðir hans ganga að eiga ekkjuna og vekja honum niðja."

12:19 Teacher, Moses wrote unto us, If a man's brother die, and leave a wife behind him, and leave no child, that his brother should take his wife, and raise up seed unto his brother.

12:20 Nú voru sjö bræður. Sá fyrsti tók sér konu, en dó barnlaus.

12:20 There were seven brethren: and the first took a wife, and dying left no seed;

12:21 Annar bróðirinn gekk að eiga hana og dó barnlaus. Eins hinn þriðji.

12:21 and the second took her, and died, leaving no seed behind him; and the third likewise:

12:22 og allir sjö urðu barnlausir. Síðast allra dó konan.

12:22 and the seven left no seed. Last of all the woman also died.

12:23 Í upprisunni, þegar menn rísa upp, kona hvers þeirra verður hún þá? Allir sjö höfðu átt hana."

12:23 In the resurrection whose wife shall she be of them? for the seven had her to wife.

12:24 Jesús svaraði þeim: "Er það ekki þetta, sem veldur því, að þér villist: Þér þekkið ekki ritningarnar né mátt Guðs?"

12:24 Jesus said unto them, Is it not for this cause that ye err, that ye know not the scriptures, nor the power of God?

12:25 Þegar menn rísa upp frá dauðum, kvænast þeir hvorki né giftast. Þeir eru sem englar á himnum.

12:25 For when they shall rise from the dead, they neither marry, nor are given in marriage; but are as angels in heaven.

12:26 En um þá dauðu, að þeir rísa upp, hafið þér ekki lesið það í bók Móse, í sögunni um þýrnirunninn? Guð segir við Móse: „Ég er Guð Abrahams, Guð Ísaks og Guð Jakobs."

12:26 But as touching the dead, that they are raised; have ye not read in the book of Moses, in the place concerning the Bush, how God spake unto him, saying, I am the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob?

12:27 Ekki er hann Guð dauðra heldur lífenda. Þér villist stórlega."

12:27 He is not the God of the dead, but of the living: ye do greatly err.

12:28 Þá kom til hans fræðimaður einn. Hann hafði hlýtt á orðaskipti þeirra og fann, að Jesús hafði svarað þeim vel. Hann spurði: "Hvert er æðst allra boðorð?"

12:28 And one of the scribes came, and heard them questioning together, and knowing that he had answered them well, asked him, What commandment is the first of all?

12:29 Jesús svaraði: "Æðst er þetta: „Heyr, Ísrael! Drottinn, Guð vor, hann einn er Drottinn."

12:29 Jesus answered, The first is, Hear, O Israel; The Lord our God, the Lord is one:

12:30 Og þú skalt elska Drottin, Guð þinn, af öllu hjarta þínu, allri sálu þinni, öllum huga þínum og öllum mætti þínum.'

12:30 and thou shalt love the Lord thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy mind, and with all thy strength.

12:31 Annað er þetta: „Þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig." Ekkert boðorð annað er þessum meira."

12:31 The second is this, Thou shalt love thy neighbor as thyself. There is none other commandment greater than these.

12:32 Fræðimaðurinn sagði þá við hann: "Rétt er það, meistari, satt sagðir þú, að einn er hann og enginn er annar en hann."

12:32 And the scribe said unto him, Of a truth, Teacher, thou hast well said that he is one; and there is none other but he:

12:33 Og að elska hann af öllu hjarta, öllum skilningi og öllum mætti og elska náungann eins og sjálfan sig, það er öllum brennifórnum og sláturfórnum meira."

12:33 and to love him with all the heart, and with all the understanding, and with all the strength, and to love his neighbor as himself, is much more than all whole burnt-offerings and sacrifices.

12:34 Jesús sá, að hann svaraði viturlega, og sagði við hann: "Þú ert ekki fjarri Guðs ríki." Og enginn þorði framur að spyrja hann.

12:34 And when Jesus saw that he answered discreetly, he said unto him, Thou art not far from the kingdom of God. And no man after that durst ask him any question.

12:35 Þegar Jesús var að kenna í helgidóminum, sagði hann: "Hvernig geta fræðimennirnir sagt, að Kristur sé sonur Davíðs?"

12:35 And Jesus answered and said, as he taught in the temple, How say the scribes that the Christ is the son of David?

12:36 Sjálfur mælti Davíð af heilögum anda: Drottinn sagði við minn drottin: Set þig mér til hægri handar, þangað til ég gjöri óvini þína að fótskör þinni.

12:36 David himself said in the Holy Spirit, The Lord said unto my Lord, Sit thou on my right hand, Till I make thine enemies the footstool of thy feet.

12:37 Davíð kallar hann sjálfur drottin. Hvernig getur hann þá verið sonur hans?" Og hinn mikli mannfjöldi hlýddi fúslega á hann.

12:37 David himself calleth him Lord; and whence is he his son? And the common people heard him gladly.

12:38 Í kenningu sinni sagði hann: "Varist fræðimennina, sem fýsir að ganga í siðskikkjum og láta heilsa sér á torgum."

12:38 And in his teaching he said, Beware of the scribes, who desire to walk in long robes, and to have salutations in the marketplaces,

12:39 vilja skipa æðsta bekk í samkundum og hefðarsæti í veislum.
12:39 and chief seats in the synagogues, and chief places at feasts:

12:40 Þeir eta upp heimili ekkna og flytja langar bænir að yfirskini. Þeir munu fá því þyngri dóm.
12:40 they that devour widows' houses, and for a pretence make long prayers; these shall receive greater condemnation.

12:41 Jesús settist gegnt fjárhirslunni og horfði á fólkid leggja peninga í hana. Margir auðmenn lögðu þar mikið.
12:41 And he sat down over against the treasury, and beheld how the multitude cast money into the treasury: and many that were rich cast in much.

12:42 Þá kom ekkja ein fátæk og lét þar tvo smápeninga, eins eyris virði.
12:42 And there came a poor widow, and she cast in two mites, which make a farthing.

12:43 Og hann kallaði til sín lærisveina sína og sagði við þá: "Sannlega segi ég yður, þessi fátæka ekkja gaf meira en allir hinir, er lögðu í fjárhirsluna.
12:43 And he called unto him his disciples, and said unto them, Verily I say unto you, This poor widow cast in more than all they that are casting into the treasury:

12:44 Allir gáfu þeir af allsnægtum sínum, en hún gaf af skorti sínum allt sem hún átti, alla björg sína."
12:44 for they all did cast in of their superfluity; but she of her want did cast in all that she had, even all her living.

13:1 Þegar Jesús gekk út úr helgidóminum, segir einn lærisveina hans við hann: "Meistari, lit á, hvílikir steinar, hvílikar byggingar!"
13:1 And as he went forth out of the temple, one of his disciples saith unto him, Teacher, behold, what manner of stones and what manner of buildings!

13:2 Jesús svaraði honum: "Sérðu þessar miklu byggingar? Ekki mun eftir látinn steinn yfir steini, er eigi sé niður brotinn."
13:2 And Jesus said unto him, Seest thou these great buildings? there shall not be left here one stone upon another, which shall not be thrown down.

13:3 Þá er hann sat á Olufjallinu gegnt helgidóminum, spurðu hann einslega þeir Pétur, Jakob, Jóhannes og Andrés:
13:3 And as he sat on the mount of Olives over against the temple, Peter and James and John and Andrew asked him privately,

13:4 "Seg þú oss, hvenær verður þetta? Og hvert mun ták þess, að allt þetta sé að koma fram?"
13:4 Tell us, when shall these things be? and what *shall* be the sign when these things are all about to be accomplished?

13:5 En Jesús tók að segja þeim: "Varist að láta nokkurn leiða yður í villu.
13:5 And Jesus began to say unto them, Take heed that no man lead you astray.

13:6 Margir munu koma í mínu nafni og segja: 'Það er ég!' og marga munu þeir leiða í villu.
13:6 Many shall come in my name, saying, I am *he*; and shall lead many astray.

13:7 En þegar þér spyrjið hernað og ófriðartíðindi, þá skellist ekki. Þetta á að verða, en endirinn er ekki þar með kominn.
13:7 And when ye shall hear of wars and rumors of wars, be not troubled: *these things* must needs come to pass; but the end is not yet.

13:8 Þjóð mun rísa gegn þjóð og ríki gegn ríki, þá verða landskjálftar á ýmsum stöðum og hungur. Þetta er upphaf fæðingarhríðanna.
13:8 For nation shall rise against nation, and kingdom against kingdom; there shall be earthquakes in divers places; there shall be famines: these things are the beginning of travail.

13:9 Gætið að sjálfum yður. Menn munu draga yður fyrir dómstóla, í samkundum verðið þér húðstrýktir, og þér munuð leiddir fyrir landshöfðingja og konunga mín vegna, þeim til vitnisburðar.
13:9 But take ye heed to yourselves: for they shall deliver you up to councils; and in synagogues shall ye be beaten; and before governors and kings shall ye stand for my sake, for a testimony unto them.

13:10 En fyrst á að prédika öllum þjóðum fagnaðarerindið.
13:10 And the gospel must first be preached unto all the nations.

13:11 Þegar menn taka yður og draga fyrir rétt, hafið þá ekki fyrirfram áhyggjur af því, hvað þér eigið að segja, heldur talið það, sem yður verður gefið á þeirri stundu. Þér eruð ekki þeir sem tala, heldur heilagur andi.
13:11 And when they lead you *to judgment*, and deliver you up, be not anxious beforehand what ye shall speak: but whatsoever shall be given you in that hour, that speak ye; for it is not ye that speak, but the Holy Spirit.

13:12 Þá mun bróðir selja bróður í dauða og faðir barn sitt. Börn munu rísa gegn foreldrum og valda þeim dauða.
13:12 And brother shall deliver up brother to death, and the father his child; and children shall rise up against parents, and cause them to be put to death.

13:13 Og þér munuð hataðir af öllum vegna nafns míns. En sá sem staðfastur er allt til enda, mun hólpinn verða.
13:13 And ye shall be hated of all men for my name's sake: but he that endureth to the end, the same shall be saved.

13:14 En þegar þér sjáið víðurstyggð eyðingarinnar standa þar, er ekki skyldi - lesandinn athugi það - þá flýi þeir, sem í Júdeu eru, til fjalla.
13:14 But when ye see the abomination of desolation standing where he ought not (let him that readeth understand), then let them that are in Judaea flee unto the mountains:

13:15 Sá sem er uppi á þaki, fari ekki

ofan og inn í húsið að sækja neitt.
13:15 and let him that is on the housetop not go down, nor enter in, to take anything out his house:

13:16 Og sá sem er á akri, skal ekki hverfa aftur að taka yfirhöfn sína.
13:16 and let him that is in the field not return back to take his cloak.

13:17 Vei þeim sem þungaðar eru eða börn hafa á brjósti á þeim dögum.
13:17 But woe unto them that are with child and to them that give suck in those days!

13:18 Biðið, að það verði ekki um vetur.
13:18 And pray ye that it be not in the winter.

13:19 Á þeim dögum verður sú þrænging, sem engin hefur þvílík verið frá upphafi sköpunar, er Guð skapaði, allt til þessa, og mun aldrei verða.
13:19 For those days shall be tribulation, such as there hath not been the like from the beginning of the creation which God created until now, and never shall be.

13:20 Ef Drottinn hefði ekki stytt þessa daga, kæmist enginn maður af. En hann hefur stytt þá vegna þeirra, sem hann hefur útvalið.
13:20 And except the Lord had shortened the days, no flesh would have been saved; but for the elect's sake, whom he chose, he shortened the days.

13:21 Og ef einhver segir þá við yður: 'Hér er Kristur,' eða: 'Þar,' þá trúið því ekki.
13:21 And then if any man shall say unto you, Lo, here is the Christ; or, Lo, there; believe *it* not:

13:22 Því að fram munu koma falskristar og falsspámenn, og þeir munu gjöra ták og undur til að leiða afvega hina útvöldu ef orðið gæti.
13:22 For there shall arise false Christs and false prophets, and shall show signs and wonders, that they may lead astray, if possible, the elect.

13:23 Verið varir um yður. Ég hef sagt yður allt fyrir.
13:23 But take ye heed: behold, I have told you all things beforehand.

13:24 En á þeim dögum, eftir þrænging þessa, mun sólin sortna og tunglið hættast að skína.
13:24 But in those days, after that tribulation, the sun shall be darkened, and the moon shall not give her light,

13:25 Stjörnurnar munu hrapa af himni og kraftar himnanna bifast.
13:25 and the stars shall be falling from heaven, and the powers that are in the heavens shall be shaken.

13:26 Þá munu menn sjá Mannssoninn koma í skýjum með miklum mætti og dýrd.
13:26 And then shall they see the Son of man coming in clouds with great power and glory.

13:27 Og hann mun senda út englana og safna sínum útvöldu úr áttunum fjórum, frá skautum jarðar til himinskauta.

13:27 And then shall he send forth the angels, and shall gather together his elect from the four winds, from the uttermost part of the earth to the uttermost part of heaven.

13:28 Nemið líkingu af fíkjutrénu. Þegar greinar þess fara að mýkjast og lafið að springa út, þá vitið þér, að sumar er í nánd.

13:28 Now from the fig tree learn her parable: when her branch is now become tender, and putteth forth its leaves, ye know that the summer is nigh;

13:29 Eins skuluð þér vita, þegar þér sjáið þetta verða, að hann er í nánd, fyrir dyrum.

13:29 even so ye also, when ye see these things coming to pass, know ye that he is nigh, *even* at the doors.

13:30 Sannlega segi ég yður: Þessi kynslóð mun ekki líða undir lok, uns allt þetta er komið fram.

13:30 Verily I say unto you, This generation shall not pass away, until all these things be accomplished.

13:31 Himinn og jörð munu líða undir lok, en orð mín munu aldrei undir lok líða.

13:31 Heaven and earth shall pass away: but my words shall not pass away.

13:32 En þann dag eða stund veit enginn, hvorki englar á himni né sonurinn, enginn nema faðirinn.

13:32 But of that day or that hour knoweth no one, not even the angels in heaven, neither the Son, but the Father.

13:33 Verið varir um yður, vakið! Þér vitið ekki, nær tíminn er kominn.

13:33 Take ye heed, watch and pray: for ye know not when the time is.

13:34 Svo er þetta sem maður fari úr landi, skilji við hús sitt og feli þjónum sínum umráðin, hverjum sitt verk. Dyraverðinum býður hann að vaka.

13:34 *It is* as *when* a man, sojourning in another country, having left his house, and given authority to his servants, to each one his work, commanded also the porter to watch.

13:35 Vakið því, þér vitið ekki, nær húsbóndinn kemur, að kveldi, á miðnætti, í öttu eða dögum.

13:35 Watch therefore: for ye know not when the lord of the house cometh, whether at even, or at midnight, or at cockcrow, or in the morning;

13:36 Látið hann ekki finna yður sofandi, þegar hann kemur allt í einu.

13:36 lest coming suddenly he find you sleeping.

13:37 Það sem ég segi yður, það segi ég öllum: Vakið!"

13:37 And what I say unto you I say unto all, Watch.

14:1 Nú voru tveir dagar til páska og hátíðar ósýrðu braudanna. Og æðstu prestarnir og fræðimennirnir leituðu fyrir sér, hvernig þeir gætu handsamað Jesú með svikum og tekið hann af lífi.

14:1 Now after two days was *the feast* of the passover and the unleavened bread: and the

chief priests and the scribes sought how they might take him with subtlety, and kill him:

14:2 En þeir sögðu: "Ekki á hátíðinni, þá gæti orðið upphot með lýðnum."

14:2 for they said, Not during the feast, lest haply there shall be a tumult of the people.

14:3 Hann var í Betaníu, í húsi Simonar líkþráa, og sat að borði. Þá kom þar kona og hafði alabastursbúð með ómengduðum, dýrum nardussmyrslum. Hún braut búðinn og hellti yfir höfuð honum.

14:3 And while he was in Bethany in the house of Simon the leper, as he sat at meat, there came a woman having an alabaster cruse of ointment of pure nard very costly; *and* she brake the cruse, and poured it over his head.

14:4 En þar voru nokkrir, er gramdist þetta, og þeir sögðu sín á milli: "Til hvers er þessi sóun á smyrslum?"

14:4 But there were some that had indignation among themselves, *saying*, To what purpose hath this waste of the ointment been made?

14:5 Þessi smyrsl hefði mátt selja fyrir meira en þrjú hundruð denara og gefa fátækum." Og þeir atyrstu hana.

14:5 For this ointment might have been sold for above three hundred shillings, and given to the poor. And they murmured against her.

14:6 En Jesús sagði: "Látið hana í friði! Hvað eruð þér að angra hana? Gott verk gjörði hún mér.

14:6 But Jesus said, Let her alone; why trouble ye her? she hath wrought a good work on me.

14:7 Fátæka hafið þér jafnan hjá yður og getið gjört þeim gott, nær þér viljið, en mig hafið þér ekki ávallt.

14:7 For ye have the poor always with you, and whensoever ye will ye can do them good: but me ye have not always.

14:8 Hún gjörði það, sem í hennar valdi stóð. Hún hefur fyrirfram smurt líkama minn til greftrunar.

14:8 She hath done what she could; she hath anointed my body beforehand for the burying.

14:9 Sannlega segi ég yður: Hvar sem fagnaðarerindið verður flutt, um heim allan, mun og getið verða þess, sem hún gjörði, til minningar um hana."

14:9 And verily I say unto you, Wheresoever the gospel shall be preached throughout the whole world, that also which this woman hath done shall be spoken of for a memorial of her.

14:10 Júdas Ískariot, einn þeirra tólf, fór þá til æðstu prestanna að framselja þeim hann.

14:10 And Judas Iscariot, he that was one of the twelve, went away unto the chief priests, that he might deliver him unto them.

14:11 Þegar þeir heyrðu það, urðu þeir glaðir við og hétu honum fé fyrir. En hann leitaði færis að framselja hann.

14:11 And they, when they heard it, were glad, and promised to give him money. And he sought how he might conveniently deliver him *unto them*.

14:12 Á fyrsta degi ósýrðu

braudanna, þegar menn slátruðu páskalambinu, sögðu lærisveinar hans við hann: "Hvert vilt þú, að vér förum og búum þér páskamáltíðina?"

14:12 And on the first day of unleavened bread, when they sacrificed the passover, his disciples say unto him, Where wilt thou that we go and make ready that thou mayest eat the passover?

14:13 Þá sendi hann tvo lærisveina sína og sagði við þá: "Farið inn í borgina, og ykkur mun mæta maður, sem ber vatnsker. Fylgið honum.

14:13 And he sendeth two of his disciples, and saith unto them, Go into the city, and there shall meet you a man bearing a pitcher of water: follow him;

14:14 og þar sem hann fer inn, skuluð þið segja við húsráðandann: „Meistarinn spyr: Hvar er herbergið, þar sem ég get neytt páskamáltíðarinnar með lærisveinum mínum?"

14:14 and wheresoever he shall enter in, say to the master of the house, The Teacher saith, Where is my guest-chamber, where I shall eat the passover with my disciples?

14:15 Hann mun þá sýna ykkur loftsál mikinn, búinn hægindum og til reiðu. Hafið þar viðbúnað fyrir oss."

14:15 And he will himself show you a large upper room furnished *and* ready: and there make ready for us.

14:16 Lærisveinarnir fóru, komu inn í borgina og fundu allt eins og hann hafði sagt og bjuggu til páskamáltíðar.

14:16 And the disciples went forth, and came into the city, and found as he had said unto them: and they made ready the passover.

14:17 Um kvöldið kom hann með þeim tólf.

14:17 And when it was evening he cometh with the twelve.

14:18 Þegar þeir sátu að borði og mötuðust sagði Jesús: "Sannlega segi ég yður: Einn af yður mun svikja mig, einn sem með mér etur."

14:18 And as they sat and were eating, Jesus said, Verily I say unto you, One of you shall betray me, *even* he that eateth with me.

14:19 Þeir urðu hryggir við og sögðu við hann, einn af öðrum: "Ekki er það ég?"

14:19 They began to be sorrowful, and to say unto him one by one, Is it I?

14:20 Hann svaraði þeim: "Það er einn þeirra tólf. Hann dýfir í sama fat og ég.

14:20 And he said unto them, *It is* one of the twelve, he that dippeth with me in the dish.

14:21 Mannssonurinn fer að sönnu héðan, svo sem um hann er ritað, en vei þeim manni, sem því veldur, að Mannssonurinn verður framseldur. Betra væri þeim manni að hafa aldrei fæðst."

14:21 For the Son of man goeth, even as it is written of him: but woe unto that man through whom the Son of man is betrayed! good were it for that man if he had not been born.

14:22 Þá er þeir mötuðust, tók hann brauð, þakkaði Guði, braut það og gaf

þeim og sagði: "Takið, þetta er líkami minn."

14:22 And as they were eating, he took bread, and when he had blessed, he brake it, and gave to them, and said, Take ye: this is my body.

14:23 Og hann tók kaleik, gjörði þakkir og gaf þeim, og þeir drukku af honum allir.

14:23 And he took a cup, and when he had given thanks, he gave to them: and they all drank of it.

14:24 Og hann sagði við þá: "Þetta er blóð mitt, blóð sáttmálans, úthellt fyrir marga.

14:24 And he said unto them, This is my blood of the covenant, which is poured out for many.

14:25 Sannlega segi ég yður: Hæðan í frá mun ég eigi drekka af ávesti vínviðarins til þess dags, er ég drekk hann nýjan í Guðs ríki."

14:25 Verily I say unto you, I shall no more drink of the fruit of the vine, until that day when I drink it new in the kingdom of God.

14:26 Þegar þeir höfðu sungið lofsönginn, fóru þeir til Ólufjallsins.

14:26 And when they had sung a hymn, they went out unto the mount of Olives.

14:27 Og Jesús sagði við þá: "Þér munuð allir hneykslast, því að ritað er: Ég mun slá hirðinn, og sauðirnir munu tviðrast.

14:27 And Jesus saith unto them, All ye shall be offended: for it is written, I will smite the shepherd, and the sheep shall be scattered abroad.

14:28 En eftir að ég er upp risinn, mun ég fara á undan yður til Galíleu."

14:28 Howbeit, after I am raised up, I will go before you into Galilee.

14:29 Þá sagði Pétur: "Þótt allir hneykslist, geri ég það aldrei."

14:29 But Peter said unto him, Although all shall be offended, yet will not I.

14:30 Jesús sagði við hann: "Sannlega segi ég þér: Nú í nótt, áður en hani galar tvisvar, muntu þrisvar afneita mér."

14:30 And Jesus saith unto him, Verily I say unto thee, that thou to-day, *even* this night, before the cock crow twice, shalt deny me thrice.

14:31 En Pétur kvað enn fastar að: "Þó að ég ætti að deyjja með þér, þá mun ég aldrei afneita þér." Eins töluðu þeir allir.

14:31 But he spake exceedingly vehemently, If I must die with thee, I will not deny thee. And in like manner also said they all.

14:32 Þeir koma til staðar, er heitir Gethsemane, og Jesús segir við lærisveina sína: "Setjist hér, meðan ég biðst fyrir."

14:32 And they come unto a place which was named Gethsemane: and he saith unto his disciples, Sit ye here, while I pray.

14:33 Hann tók með sér þá Pétur, Jakob og Jóhannes. Og nú setti að honum ógn og angist.

14:33 And he taketh with him Peter and James and John, and began to be greatly amazed, and sore troubled.

14:34 Hann segir við þá: "Sál mín er hrygg allt til dauða. Biðið hér og vakið."

14:34 And he saith unto them, My soul is exceeding sorrowful even unto death: abide ye here, and watch.

14:35 Þá gekk hann lítið eitt áfram, féll til jarðar og bað, að sú stund færi fram hjá sér, ef verða mætti.

14:35 And he went forward a little, and fell on the ground, and prayed that, if it were possible, the hour might pass away from him.

14:36 Hann sagði: "Abba, faðir! allt megnar þú. Tak þennan kaleik frá mér! Þó ekki sem ég vil, heldur sem þú vilt."

14:36 And he said, Abba, Father, all things are possible unto thee; remove this cup from me: howbeit not what I will, but what thou wilt.

14:37 Hann kemur aftur og finnur þá sofandi. Þá sagði hann við Pétur: "Símon, sefur þú? Gastu ekki vakað eina stund?

14:37 And he cometh, and findeth them sleeping, and saith unto Peter, Simon, sleepest thou? couldest thou not watch one hour?

14:38 Vakið og biðið, að þér fallið ekki í freistni. Andinn er reiðubúinn, en holdið veikt."

14:38 Watch and pray, that ye enter not into temptation: the spirit indeed is willing, but the flesh is weak.

14:39 Aftur vék hann brott og baðst fyrir með sömu orðum.

14:39 And again he went away, and prayed, saying the same words.

14:40 Þegar hann kom aftur, fann hann þá enn sofandi, því drungi var á augum þeirra. Og ekki vissu þeir, hvað þeir ættu að segja við hann.

14:40 And again he came, and found them sleeping, for their eyes were very heavy; and they knew not what to answer him.

14:41 Í þriðja sinn kom hann og sagði við þá: "Sofið þér enn og hvilist? Nú er nóg. Stundin er komin. Mannssonurinn er framseldur í hendur syndugra manna.

14:41 And he cometh the third time, and saith unto them, Sleep on now, and take your rest: it is enough; the hour is come; behold, the Son of man is betrayed into the hands of sinners.

14:42 Standið upp, förum! Sá er í nánd, er mig svikur."

14:42 Arise, let us be going: behold, he that betrayeth me is at hand.

14:43 Um leið, meðan hann var enn að tala, kemur Júdas, einn þeirra tólf, og með honum flokkur manna frá æðstu prestunum, fræðimönnunum og öldungunum, og höfðu þeir sverð og barefli.

14:43 And straightway, while he yet spake, cometh Judas, one of the twelve, and with him a multitude with swords and staves, from the chief priests and the scribes and the elders.

14:44 Svikarinn hafði sagt þeim þetta til marks: "Sá sem ég kyssi, hann er það. Takið hann höndum og færið brott í tryggri vörslu."

14:44 Now he that betrayed him had given them a token, saying, Whomsoever I shall kiss, that is he; take him, and lead him away safely.

14:45 Hann kemur, gengur beint að Jesú og segir: "Rabbi!" og kyssti hann.

14:45 And when he was come, straightway he came to him, and saith, Rabbi; and kissed him.

14:46 En hinir lögðu hendur á hann og tóku hann.

14:46 And they laid hands on him, and took him.

14:47 Einn þeirra, er hjá stóðu, brá sverði, hjó til þjóns æðsta prestsins og sneið af honum eyrað.

14:47 But a certain one of them that stood by drew his sword, and smote the servant of the high priest, and struck off his ear.

14:48 Þá sagði Jesús við þá: "Eruð þér að fara að mér með sverðum og bareflum eins og gegn ræningja til að handtaka mig?

14:48 And Jesus answered and said unto them, Are ye come out, as against a robber, with swords and staves to seize me?

14:49 Daglega var ég hjá yður í helgidóminum og kenndi, og þér tókuð mig ekki höndum. En ritningarnar hljóta að rætast."

14:49 I was daily with you in the temple teaching, and ye took me not: but *this is done* that the scriptures might be fulfilled.

14:50 Þá yfirgáfu hann allir lærisveinar hans og flýðu.

14:50 And they all left him, and fled.

14:51 En maður nokkur ungur fylgdist með honum. Hann hafði linklæði eitt á berum sér. Þeir vildu taka hann.

14:51 And a certain young man followed with him, having a linen cloth cast about him, over *his naked body*: and they lay hold on him;

14:52 en hann lét eftir linklæðið og flýði nakinn.

14:52 but he left the linen cloth, and fled naked.

14:53 Nú færðu þeir Jesú til æðsta prestsins. Þar komu saman allir æðstu prestarnir, öldungarnir og fræðimennirnir.

14:53 And they led Jesus away to the high priest: and there come together with him all the chief priests and the elders and the scribes.

14:54 Pétur fylgdi honum álangdar, allt inn í garð æðsta prestsins. Þar sat hann hjá þjónunum og vermdi sig við eldinn.

14:54 And Peter had followed him afar off, even within, into the court of the high priest; and he was sitting with the officers, and warming himself in the light of *the fire*.

14:55 Æðstu prestarnir og allt ráðið leituðu vitnis gegn Jesú til að geta líflátið hann, en fundu eigi.

14:55 Now the chief priests and the whole council sought witness against Jesus to put him to death; and found it not.

14:56 Margir báru þó ljúgvitni gegn honum, en framburði þeirra bar ekki saman.

14:56 For many bare false witness against him, and their witness agreed not together.

14:57 Þá stóðu nokkrir upp og báru ljúgvitni gegn honum og sögðu:

14:57 And there stood up certain, and bare false witness against him, saying,

14:58 "Vér heyrðum hann segja: 'Ég mun brjóta niður musteri þetta, sem með höndum er gjört, og reisa annað á þrem dögum, sem ekki er með höndum gjört.' "

14:58 We heard him say, I will destroy this temple that is made with hands, and in three days I will build another made without hands.

14:59 En ekki bar þeim heldur saman um þetta.

14:59 And not even so did their witness agree together.

14:60 Þá stóð æðsti presturinn upp og spurði Jesú: "Svarar þú því engu, sem þessir vitna gegn þér?"

14:60 And the high priest stood up in the midst, and asked Jesus, saying, Answerest thou nothing? what is it which these witness against thee?

14:61 En hann þagði og svaraði engu. Enn spurði æðsti presturinn hann: "Ertu Kristur, sonur hins blessaða?"

14:61 But he held his peace, and answered nothing. Again the high priest asked him, and saith unto him, Art thou the Christ, the Son of the Blessed?

14:62 Jesús sagði: "Ég er sá, og þér munuð sjá Mannssoninn sitja til hægri handar máttarins og koma í skýjum himins."

14:62 And Jesus said, I am: and ye shall see the Son of man sitting at the right hand of Power, and coming with the clouds of heaven.

14:63 Þá reif æðsti presturinn klæði sín og sagði: "Hvað þurfum vér nú framar votta við?"

14:63 And the high priest rent his clothes, and saith, What further need have we of witnesses?

14:64 Þér heyrðuð guðlastið. Hvað list yður? Og þeir dæmdu hann allir sekan og dauða verðan.

14:64 Ye have heard the blasphemy: what think ye? And they all condemned him to be worthy of death.

14:65 Þá tóku sumir að hrækja á hann, þeir huldu andlit hans, slógu hann með hnefunum og sögðu við hann: "Spáðu!" Eins börðu þjónarnir hann.

14:65 And some began to spit on him, and to cover his face, and to buffet him, and to say unto him, Prophecy: and the officers received him with blows of their hands.

14:66 Pétur var niðri í garðinum. Þar kom ein af þernum æðsta prestsins

14:66 And as Peter was beneath in the court, there cometh one of the maids of the high priest;

14:67 og sá, hvar Pétur var að orna sér. Hún horfir á hann og segir: "Þú varst líka með manninum frá Nasaret, þessum Jesú."

14:67 And seeing Peter warming himself, she looked upon him, and saith, Thou also wast with the Nazarene, even Jesus.

14:68 Því neitaði hann og sagði: "Ekki veit ég né skil, hvað þú ert að fara." Og hann gekk út í forgarðinn, [en þá gól hani.]

14:68 But he denied, saying, I neither know, nor understand what thou sayest: and he went out into the porch; and the cock crew.

14:69 Þar sá þernan hann og fór enn að segja við þá, sem hjá stóðu: "Þessi er einn af þeim."

14:69 And the maid saw him, and began again to say to them that stood by, This is one of them.

14:70 En hann neitaði sem áður. Litlu síðar sögðu þeir, er hjá stóðu enn við Pétur: "Vist ertu einn af þeim, enda ertu Galileumaður."

14:70 But he again denied it. And after a little while again they that stood by said to Peter, of a truth thou art one of them; for thou art a Galilaean.

14:71 En hann sór og sárt við lagði: "Ég þekki ekki þennan mann, sem þér talið um."

14:71 But he began to curse, and to swear, I know not this man of whom ye speak.

14:72 Um leið gól hani annað sinn, og Pétur minntist þess, er Jesús hafði mælt við hann: "Áður en hani galar tvisvar muntu þrisvar afneita mér." Þá fór hann að gráta.

14:72 And straightway the second time the cock crew. And Peter called to mind the word, how that Jesus said unto him, Before the cock crow twice, thou shalt deny me thrice. And when he thought thereon, he wept.

15:1 Þegar að morgni gjörðu æðstu prestarnir samþykkt með öldungunum, fræðimönnum og öllu ráðinu. Þeir létu binda Jesú og færa brott og framseldu hann Pilatusi.

15:1 And straightway in the morning the chief priests with the elders and scribes, and the whole council, held a consultation, and bound Jesus, and carried him away, and delivered him up to Pilate.

15:2 Pilatus spurði hann: "Ert þú konungur Gyðinga?" Hann svaraði: "Þú segir það."

15:2 And Pilate asked him, Art thou the King of the Jews? And he answering saith unto him, Thou sayest.

15:3 En æðstu prestarnir báru á hann margar sakir.

15:3 And the chief priests accused him of many things.

15:4 Pilatus spurði hann aftur: "Svarar þú engu? Þú heyrir, hve þungar sakir þeir bera á þig."

15:4 And Pilate again asked him, saying, Answerest thou nothing? behold how many things they accuse thee of.

15:5 En Jesús svaraði engu framar, og undraðist Pilatus það.

15:5 But Jesus no more answered

anything; insomuch that Pilate marvelled.

15:6 En á hátíðinni var hann vanur að gefa þeim lausan einn bandingja, þann er þeir báðu um.

15:6 Now at the feast he used to release unto them one prisoner, whom they asked of him.

15:7 Maður að nafni Barabbas var þá í böndum ásamt upphlaupsmönnum. Höfðu þeir framið manndráp í upphlaupinu.

15:7 And there was one called Barabbas, lying bound with them that had made insurrection, men who in the insurrection had committed murder.

15:8 Nú kom mannfjöldinn og tók að biðja, að Pilatus veitti þeim hið sama og hann væri vanur.

15:8 And the multitude went up and began to ask him to do as he was wont to do unto them.

15:9 Pilatus svaraði þeim: "Viljið þér, að ég gefi yður lausan konung Gyðinga?"

15:9 And Pilate answered them, saying, Will ye that I release unto you the King of the Jews?

15:10 Hann vissi, að æðstu prestarnir höfðu fyrir öfundar sakir framselt hann.

15:10 For he perceived that for envy the chief priests had delivered him up.

15:11 En æðstu prestarnir æstu múginn til að heimta, að hann gefi þeim heldur Barabbas lausan.

15:11 But the chief priests stirred up the multitude, that he should rather release Barabbas unto them.

15:12 Pilatus tók enn til máls og sagði við þá: "Hvað á ég þá að gjöra við þann, sem þér kallið konung Gyðinga?"

15:12 And Pilate again answered and said unto them, What then shall I do unto him whom ye call the King of the Jews?

15:13 En þeir æptu á móti: "Krossfestu hann!"

15:13 And they cried out again, Crucify him.

15:14 Pilatus spurði: "Hvað illt hefur hann þá gjört?" En þeir æptu því meir: "Krossfestu hann!"

15:14 And Pilate said unto them, Why, what evil hath he done? But they cried out exceedingly, Crucify him.

15:15 En með því að Pilatus vildi gjöra fólkinu til hæfis, gaf hann þeim Barabbas lausan. Hann lét húðstrýkja Jesú og framseldi hann til krossfestingar.

15:15 And Pilate, wishing to content the multitude, released unto them Barabbas, and delivered Jesus, when he had scourged him, to be crucified.

15:16 Hermennirnir fóru með hann inn í höllina, aðsetur landshöfðingjans, og kölluðu saman alla hersveitina.

15:16 And the soldiers led him away within the court, which is the Praetorium; and they call together the whole band.

15:17 Þeir færa hann í purpuraskikkju, flétta þyrnikórónu og setja á höfuð honum.

15:17 And they clothe him with purple, and plating a crown of thorns, they put it on him;

15:18 Þá tóku þeir að heilsa honum: "Heill þú, konungur Gyðinga!"

15:18 and they began to salute him, Hail, King of the Jews!

15:19 Og þeir slógu höfuð hans með reyrsprotta og hræktu á hann, féllu á kné og hylltu hann.

15:19 And they smote his head with a reed, and spat upon him, and bowing their knees worshipped him.

15:20 Þegar þeir höfðu spottað hann, færðu þeir hann úr purpuraskikkjunni og í hans eigin klæði. Þá leiddu þeir hann út til að krossfesta hann.

15:20 And when they had mocked him, they took off from him the purple, and put on him his garments. And they lead him out to crucify him.

15:21 En maður nokkur átti leið þar hjá og var að koma utan úr sveit. Hann neyða þeir til að bera kross Jesú. Það var Simon frá Kýrene, faðir þeirra Alexanders og Rúfusar.

15:21 And they compel one passing by, Simon of Cyrene, coming from the country, the father of Alexander and Rufus, to go *with them*, that he might bear his cross.

15:22 Þeir fara með hann til þess staðar, er heitir Golgata, það þýðir "hauskúpustaður."

15:22 And they bring him unto the place Golgotha, which is, being interpreted, The place of a skull.

15:23 Þeir báru honum vín, blandað myrru, en hann þáði ekki.

15:23 And they offered him wine mingled with myrrh: but he received it not.

15:24 Þá krossfestu þeir hann. Og þeir skiptu með sér klæðum hans og köstuðu hlutum um, hvað hver skyldi fá.

15:24 And they crucify him, and part his garments among them, casting lots upon them, what each should take.

15:25 En það var um dagmál, er þeir krossfestu hann.

15:25 And it was the third hour, and they crucified him.

15:26 Og yfirskriftin um sakargift hans var svo skráð: KÖNUNGUR GYÐINGA.

15:26 And the superscription of his accusation was written over, THE KING OF THE JEWS.

15:27 Með honum krossfestu þeir tvo ræningja, annan til hægri handar honum, en hinn til vinstri.

15:27 And with him they crucify two robbers; one on his right hand, and one on his left.

15:28 [Þá rættist sú ritning, er segir: Með illvirkjum var hann talinn.]

15:28 And the scripture was fulfilled, which saith, And he was reckoned with transgressors.

15:29 Þeir, sem fram hjá gengu, hæddu hann, skóku höfuð sín og sögðu: "Svei,

þú, sem brýtur niður musterið og reisir það á þrem dögum!

15:29 And they that passed by railed on him, wagging their heads, and saying, Ha! Thou that destroyest the temple, and buildest it in three days,

15:30 Bjarga nú sjálfum þér, og stíg niður af krossinum."

15:30 save thyself, and come down from the cross.

15:31 Eins gjörðu aðstu prestarnir gys að honum og fræðimennirnir og sögðu hver við annan: "Öðrum bjargaði hann, sjálfum sér getur hann ekki bjargað.

15:31 In like manner also the chief priests mocking *him* among themselves with the scribes said, He saved others; himself he cannot save.

15:32 Stígi nú Kristur, konungur Ísraels, niður af krossinum, svo að vér getum séð og trúað." Einnig smánuðu hann þeir, sem með honum voru krossfestir.

15:32 Let the Christ, the King of Israel, now come down from the cross, that we may see and believe. And they that were crucified with him reproached him.

15:33 Á hádegi varð myrkur um allt land til nóns.

15:33 And when the sixth hour was come, there was darkness over the whole land until the ninth hour.

15:34 Og á nóni kallaði Jesús hárrí röddu: "Elói, Elói, lama sabaktaní!" Það þýðir: Guð minn, Guð minn, hvi hefur þú yfirgefið mig?

15:34 And at the ninth hour Jesus cried with a loud voice, Eloí, Eloí, lama sabachthani? which is, being interpreted, My God, my God, why hast thou forsaken me?

15:35 Nokkrir þeirra, er hjá stóðu, heyrdðu þetta og sögðu: "Heyrið, hann kallar á Elía!"

15:35 And some of them that stood by, when they heard it, said, Behold, he calleth Elijah.

15:36 Illjöp þá einn til, fyllti njarðarvött ediki, stakk á reyrsfal og gaf honum að drekka. Hann mælti: "Látum sjá, hvort Elía kemur að taka hann ofan."

15:36 And one ran, and filling a sponge full of vinegar, put it on a reed, and gave him to drink, saying, Let be; let us see whether Elijah cometh to take him down.

15:37 En Jesús kallaði hárrí röddu og gaf upp andann.

15:37 And Jesus uttered a loud voice, and gave up the ghost.

15:38 Og fortjald musterisins rifnaði í tvennt, ofan frá allt niður úr.

15:38 And the veil of the temple was rent in two from the top to the bottom.

15:39 Þegar hundraðshöfðinginn, sem stóð gegnt honum, sá hann gefa upp andann á þennan hátt, sagði hann: "Sannarlega var þessi maður sonur Guðs."

15:39 And when the centurion, who stood by over against him, saw that he so gave up the ghost, he said, Truly this man was the Son of God.

15:40 Þar voru og konur álangdar og horfðu á, meðal þeirra María Magdalena, María, móðir þeirra Jakobs yngra og Jóse, og Salóme.

15:40 And there were also women beholding from afar: among whom *were* both Mary Magdalene, and Mary the mother of James the less and of Josese, and Salome;

15:41 Þær höfðu fylgt honum og þjónað, er hann var í Galíleu. Þar voru margar aðrar konur, sem höfðu farið með honum upp til Jerúsalem.

15:41 who, when he was in Galilee, followed him, and ministered unto him; and many other women that came up with him unto Jerusalem.

15:42 Nú var komið kvöld. Þá var aðfangadagur, það er dagurinn fyrir hvíldardag.

15:42 And when even was now come, because it was the Preparation, that is, the day before the sabbath,

15:43 Þá kom Jósef frá Arímaþeu, göfugur ráðsherra, er sjálfur vænti Guðs ríkis. Hann dírðoist að fara inn til Pilatusar og biðja um líkama Jesú.

15:43 there came Joseph of Arimathea, a councillor of honorable estate, who also himself was looking for the kingdom of God; and he boldly went in unto Pilate, and asked for the body of Jesus.

15:44 Pilatus furðaði á, að hann skyldi þegar vera andaður. Hann kallaði til sín hundraðshöfðingjann og spurði, hvort hann væri þegar látinn.

15:44 And Pilate marvelled if he were already dead: and calling unto him the centurion, he asked him whether he had been any while dead.

15:45 Og er hann varð þess vís hjá hundraðshöfðingjanum, gaf hann Jósef líkið.

15:45 And when he learned it of the centurion, he granted the corpse to Joseph.

15:46 En hann keypti linklæði, tók hann ofan, sveipaði hann linklæðinu og lagði í gróf, höggna í klett, og velti steini fyrir grafarmunnann.

15:46 And he bought a linen cloth, and taking him down, wound him in the linen cloth, and laid him in a tomb which had been hewn out of a rock; and he rolled a stone against the door of the tomb.

15:47 María Magdalena og María móðir Jóse sáu, hvar hann var lagður.

15:47 And Mary Magdalene and Mary the *mother* of Josese beheld where he was laid.

16:1 Þá er hvíldardagurinn var liðinn, keyptu þær María Magdalena, María móðir Jakobs og Salóme ilmsmyrsl til að fara og smyrja hann.

16:1 And when the sabbath was past, Mary Magdalene, and Mary the *mother* of James, and Salome, bought spices, that they might come and anoint him.

16:2 Og mjög árla hinn fyrsta dag vikunnar, um sólarupprás, koma þær að grófinni.

16:2 And very early on the first day of the week, they come to the tomb when the sun was risen.

16:3 Þær sögðu sín á milli: "Hver mun velta fyrir oss steininum frá grafarmunninum?"

16:3 And they were saying among themselves, Who shall roll us away the stone from the door of the tomb?

16:4 En þegar þær lita upp, sjá þær, að steininum hafði verið velt frá, en hann var mjög stór.

16:4 and looking up, they see that the stone is rolled back: for it was exceeding great.

16:5 Þær stíga inn í gröfina og sjá ungan mann sitja hagra megin. Klæddan hvítri skikkju og þær skelfdust.

16:5 And entering into the tomb, they saw a young man sitting on the right side, arrayed in a white robe; and they were amazed.

16:6 En hann sagði við þær: "Skellist eigi. Þér leitið að Jesú frá Nasaret, hinum krossfesta. Hann er upp risinn, hann er ekki hér. Sjá, þarna er staðurinn, þar sem þeir lögðu hann.

16:6 And he saith unto them, Be not amazed: ye seek Jesus, the Nazarene, who hath been crucified: he is risen; he is not here: behold, the place where they laid him!

16:7 En farið og segið lærisveinum hans og Pétri: „Hann fer á undan yður til Galíleu. Þar munuð þér sjá hann, eins og hann sagði yður’."

16:7 But go, tell his disciples and Peter, He goeth before you into Galilee: there shall ye see him, as he said unto you.

16:8 Þær fóru út og flýðu frá gröfinni, því ótti og ofboð var yfir þær komið. Þær sögðu engum frá neinu, því þær voru hræddar.

16:8 And they went out, and fled from the tomb; for trembling and astonishment had come upon them: and they said nothing to any one; for they were afraid.

16:9 [Þegar hann var upp risinn árla hinn fyrsta dag vikunnar, birtist hann fyrst Maríu Magdalenu, en út af henni hafði hann rekið sjö illa anda.

16:9 Now when he was risen early on the first day of the week, he appeared first to Mary Magdalene, from whom he had cast out seven demons.

16:10 Hún fór og kunngjörði þetta þeim, er með honum höfðu verið og hörmuðu nú og grétu.

16:10 She went and told them that had been with him, as they mourned and wept.

16:11 Þá er þeir heyrðu, að hann væri lifandi og hún hefði séð hann, trúðu þeir ekki.

16:11 And they, when they heard that he was alive, and had been seen of her, disbelieved.

16:12 Eftir þetta birtist hann í annarri mynd tveimur þeirra, þar sem þeir voru á göngu á leið út í sveit.

16:12 And after these things he was manifested in another form unto two of them, as they walked, on their way into the country.

16:13 Þeir sneru við og kunngjörðu hinum, en þeir trúðu þeim ekki heldur.

16:13 And they went away and told it unto the rest: neither believed they them.

16:14 Seinna birtist hann þeim ellefu, þegar þeir sátu til borðs, og ávitaði þá fyrir vantrú þeirra og harðúð hjartans, að þeir hefðu ekki trúað þeim, er sáu hann upp risinn.

16:14 And afterward he was manifested unto the eleven themselves as they sat at meat; and he upbraided them with their unbelief and hardness of heart, because they believed not them that had seen him after he was risen.

16:15 Hann sagði við þá: "Farið út um allan heim, og prédikið fagnaðarerindið öllu mannkyni.

16:15 And he said unto them, Go ye into all the world, and preach the gospel to the whole creation.

16:16 Sá sem trúir og skirist, mun hölpinn verða, en sá sem trúir ekki, mun fyrirdæmdur verða.

16:16 He that believeth and is baptized shall be saved; but he that disbelieveth shall be condemned.

16:17 En þessi tákn munu fylgja þeim, er trúa: Í minu nafni munu þeir reka út illa anda, tala nýjum tungum.

16:17 And these signs shall accompany them that believe: in my name shall they cast out demons; they shall speak with new tongues;

16:18 taka upp höggorma, og þó að þeir drekki eitthvað banvænt, mun þeim ekki verða meint af. Yfir sjúka munu þeir leggja hendur, og þeir verða heilir."

16:18 they shall take up serpents, and if they drink any deadly thing, it shall in no wise hurt them; they shall lay hands on the sick, and they shall recover.

16:19 Þegar nú Drottinn Jesús hafði talað við þá, var hann upp numinn til himins og settist til hægri handar Guði.

16:19 So then the Lord Jesus, after he had spoken unto them, was received up into heaven, and sat down at the right hand of God.

16:20 Þeir fóru og prédikuðu hvarvetna, en Drottinn var í verki með þeim og staðfesti boðum þeirra með táknum, sem henni fylgdu.]

16:20 And they went forth, and preached everywhere, the Lord working with them, and confirming the word by the signs that followed. Amen.

1:1 Margir hafa tekið sér fyrir hendur að rekja sögu þeirra viðburða, er gjörst hafa meðal vor.

1:1 Forasmuch as many have taken in hand to draw up a narrative concerning those matters which have been fulfilled among us,

1:2 samkvæmt því, sem oss hafa flutt þeir menn, er frá öndverðu voru sjónarvottar og þjónar öðsins.

1:2 even as they delivered them unto us, who from the beginning were eyewitnesses and ministers of the word,

1:3 Nú hef ég athugað kostgæfilega allt þetta frá upphafi og réð því einnig af að rita samfellda sögu fyrir þig, göfugi Þeófilus,

1:3 it seemed good to me also, having traced the course of all things accurately from the first, to write unto thee in order, most excellent

Theophilus;

1:4 svo að þú megir ganga úr skugga um sannindi þeirra frásagna, sem þú hefur fræðst um.

1:4 that thou mightest know the certainty concerning the things wherein thou wast instructed.

1:5 Á dögum Heródesar, konungs í Júdeu, var uppi prestur nokkur að nafni Sakaría, af sveit Abia. Kona hans var og af ætt Arons og hét Elisabet.

1:5 There was in the days of Herod, king of Judaea, a certain priest named Zacharias, of the course of Abijah: and he had a wife of the daughters of Aaron, and her name was Elisabeth.

1:6 Þau voru bæði réttlát fyrir Guði og lifðu vammlaus eftir öllum boðum og ákvæðum Drottins.

1:6 And they were both righteous before God, walking in all the commandments and ordinances of the Lord blameless.

1:7 En þau áttu ekki barn, því að Elisabet var óbyrja, og bæði voru þau hnigin að aldri.

1:7 And they had no child, because that Elisabeth was barren, and they both were now well stricken in years.

1:8 En svo bar við, er röðin kom að sveit hans og hann var að gegna þjónustu fyrir Guði.

1:8 Now it came to pass, while he executed the priest's office before God in the order of his course,

1:9 að það féll í hans hlut, samkvæmt venju prestdómsins, að ganga inn í musteri Drottins og fórna reykelsi.

1:9 according to the custom of the priest's office, his lot was to enter into the temple of the Lord and burn incense.

1:10 En allur fólksfjöldinn var fyrir utan á bæn, meðan reykelsistórnin var færð.

1:10 And the whole multitude of the people were praying without at the hour of incense.

1:11 Birtist honum þá engill Drottins, sem stóð hagra megin við reykelsisaltarið.

1:11 And there appeared unto him an angel of the Lord standing on the right side of altar of incense.

1:12 Sakaría varð hverft við sýn þessa, og ótta sló á hann.

1:12 And Zacharias was troubled when he saw *him*, and fear fell upon him.

1:13 En engillinn sagði við hann: "Óttast þú eigi, Sakaría. Því bæn þín er heyrð. Elisabet kona þín mun fæða þér son, og þú skalt láta hann heita Jóhannes.

1:13 But the angel said unto him, Fear not, Zacharias: because thy supplication is heard, and thy wife Elisabeth shall bear thee a son, and thou shalt call his name John.

1:14 Og þér mun veitast gleði og fögnuður, og margir munu gleðjast vegna fæðingar hans.

1:14 And thou shalt have joy and gladness; and many shall rejoice at his birth.

1:15 Því að hann mun verða mikill í auglíti Drottins. Aldrei mun hann

drekka vin né áfengan drykk, en fyllast heilögum anda þegar frá móðurlífi.

1:15 For he shall be great in the sight of the Lord, and he shall drink no wine nor strong drink; and he shall be filled with the Holy Spirit, even from his mother's womb.

1:16 Og mörgum af Ísraels sonum mun hann snúa til Drottins, Guðs þeirra.

1:16 And many of the children of Israel shall be turn unto the Lord their God.

1:17 Og hann mun ganga fyrir honum í anda og krafti Elía til að snúa hjörtum feðra til barna og óhlýðnum til hugarfars réttláttra og búa Drottni altygjaðan lýð."

1:17 And he shall go before his face in the spirit and power of Elijah, to turn the hearts of the fathers to the children, and the disobedient to walk in the wisdom of the just; to make ready for the Lord a people prepared for him.

1:18 Sakaríá sagði við engilinn: "Af hverju get ég vitað þetta? Ég er gamall og kona mín hnigin að aldri."

1:18 And Zacharias said unto the angel, Whereby shall I know this? for I am an old man, and my wife well stricken in years.

1:19 En engillinn svaraði honum: "Ég er Gabriel, sem stend frammi fyrir Guði, ég var sendur til að tala við þig og flytja þér þessa gleðifregn.

1:19 And the angel answering said unto him, I am Gabriel, that stand in the presence of God; and I was sent to speak unto thee, and to bring thee these good tidings.

1:20 Og þú munt verða mállaus og ekki geta talað til þess dags, er þetta kemur fram, vegna þess að þú trúðir ekki orðum mínum, en þau munu rætast á sínum tíma."

1:20 And behold, thou shalt be silent and not able to speak, until the day that these things shall come to pass, because thou believedst not my words, which shall be fulfilled in their season.

1:21 Og fólkíð beið eftir Sakaríá og undradist, hve honum dvaldist í musterinu.

1:21 And the people were waiting for Zacharias, and they marvelled while he tarried in the temple.

1:22 En er hann kom út, gat hann ekki talað við þá, og skildu þeir, að hann hafði séð sýn í musterinu. Hann gaf þeim bendingar og var mállaus áfram.

1:22 And when he came out, he could not speak unto them: and they perceived that he had seen a vision in the temple: and he continued making signs unto them, and remained dumb.

1:23 Og er þjónustudagar hans voru liðnir, fór hann heim til sín.

1:23 And it came to pass, when the days of his ministration were fulfilled, he departed unto his house.

1:24 En eftir þessa daga varð Elisabet kona hans þunguð, og hún leyndi sér í fimm mánuði og sagði:

1:24 And after these days Elisabeth his wife conceived; and she hid herself five months, saying,

1:25 "Þannig hefur Drottinn gjört við mig, er hann leit til mín að afmá hveisu mína í augum manna."

1:25 Thus hath the Lord done unto me in the days wherein he looked upon me, to take away my reproach among men.

1:26 En á sjötta mánuði var Gabriel engill sendur frá Guði til borgar í Galíleu, sem heitir Nasaret.

1:26 Now in the sixth month the angel Gabriel was sent from God unto a city of Galilee, named Nazareth,

1:27 til meyjar, er var föstnuð manni, sem Jósef hét, af ætt Davíðs, en mærin hét María.

1:27 to a virgin betrothed to a man whose name was Joseph, of the house of David; and the virgin's name was Mary.

1:28 Og engillinn kom inn til hennar og sagði: "Heil vert þú, sem nýtur náðar Guðs! Drottinn er með þér."

1:28 And he came in unto her, and said, Hail, thou that art highly favored, the Lord is with thee.

1:29 En hún varð hrædd við þessi orð og hugleiddi, hvílik þessi kveðja væri.

1:29 But she was greatly troubled at the saying, and cast in her mind what manner of salutation this might be.

1:30 Og engillinn sagði við hana: "Óttast þú eigi, María, því að þú hefur fundið náð hjá Guði.

1:30 And the angel said unto her, Fear not, Mary: for thou hast found favor with God.

1:31 Þú munt þunguð verða og son ala, og þú skalt láta hann heita JESÚ.

1:31 And behold, thou shalt conceive in thy womb, and bring forth a son, and shalt call his name JESUS.

1:32 Hann mun verða mikill og kallaður sonur hins hæsta. Drottinn Guð mun gefa honum háseti Davíðs föður hans.

1:32 He shall be great, and shall be called the Son of the Most High: and the Lord God shall give unto him the throne of his father David:

1:33 og hann mun ríkja yfir ætt Jakobs að eilífu, og á ríki hans mun enginn endir verða."

1:33 and he shall reign over the house of Jacob for ever; and of his kingdom there shall be no end.

1:34 Þá sagði María við engilinn: "Hvernig má þetta verða, þar eð ég hef ekki karlmanns kennt?"

1:34 And Mary said unto the angel, How shall this be, seeing I know not a man?

1:35 Og engillinn sagði við hana: "Heilagur andi mun koma yfir þig og kraftur hins hæsta mun yfirskyggja þig. Fyrir því mun og barnið verða kallað heilagt, sonur Guðs.

1:35 And the angel answered and said unto her, The Holy Spirit shall come upon thee, and the power of the Most High shall overshadow thee: wherefore also the holy thing which is begotten shall be called the Son of God.

1:36 Elisabet, frændkona þín, er einnig orðin þunguð að syni í elli sinni.

og þetta er sjötti mánuður hennar, sem kölluð var óbyrja.

1:36 And behold, Elisabeth thy kinswoman, she also hath conceived a son in her old age; and this is the sixth month with her that was called barren.

1:37 en Guði er enginn hlutur um megn."

1:37 For no word from God shall be void of power.

1:38 Þá sagði María: "Sjá, ég er ambátt Drottins. Verði mér eftir orðum þínum." Og engillinn fór burt frá henni.

1:38 And Mary said, Behold, the handmaid of the Lord; be it unto me according to thy word. And the angel departed from her.

1:39 En á þeim dögum tók María sig upp og fór með flýti til borgar nokkurrar í fjallbyggðum Júda.

1:39 And Mary arose in these days and went into the hill country with haste, into a city of Judah;

1:40 Hún kom inn í hús Sakaríá og heilsaði Elisabetu.

1:40 and entered into the house of Zacharias and saluted Elisabeth.

1:41 Þá varð það, þegar Elisabet heyrði kveðju Mariu, að barnið tók viðbragð í lífi hennar, og Elisabet fylltist heilögum anda

1:41 And it came to pass, when Elisabeth heard the salutation of Mary, the babe leaped in her womb; and Elisabeth was filled with the Holy Spirit;

1:42 og hrópaði hárrí röddu: "Blessuð ert þú meðal kvenna og blessaður ávöxtur lífs þíns.

1:42 and she lifted up her voice with a loud cry, and said, Blessed art thou among women, and blessed is the fruit of thy womb.

1:43 Hvaðan kemur mér þetta, að móðir Drottins mins kemur til mín?

1:43 And whence is this to me, that the mother of my Lord should come unto me?

1:44 Þegar kveðja þín hljómaði í eyrum mér, tók barnið viðbragð af gleði í lífi mínu.

1:44 For behold, when the voice of thy salutation came into mine ears, the babe leaped in my womb for joy.

1:45 Sæl er hún, sem trúði því, að rætast mundi það, sem sagt var við hana frá Drottni."

1:45 And blessed is she that believed; for there shall be a fulfilment of the things which have been spoken to her from the Lord.

1:46 Og María sagði: Önd mín miklar Drottín.

1:46 And Mary said, My soul doth magnify the Lord,

1:47 og andi minn gleðst í Guði, frelsara mínum.

1:47 And my spirit hath rejoiced in God my Saviour.

1:48 Því að hann hefur lítið til ambáttar sinnar í smæð hennar, héðan af munu allar kynslóðir mig sæla segja.

1:48 For he hath looked upon the low estate of his handmaid: For behold, from henceforth all generations shall call me blessed.

1:49 Því að mikla hluti hefur hinn voldugi við mig gjört, og heilagt er nafn hans.

1:49 For he that is mighty hath done to me great things; And holy is his name.

1:50 Miskunn hans við þá, er óttast hann, varir frá kyni til kyns.

1:50 And his mercy is unto generations and generations On them that fear him.

1:51 Máttarverk hefur hann unnið með armi sínum og drembilátum í hug og hjarta hefur hann tvístrað.

1:51 He hath showed strength with his arm; He hath scattered the proud in the imagination of their heart.

1:52 Valdhöfum hefur hann steypt af stóli og upp hafið smælingja.

1:52 He hath put down princes from *their* thrones, And hath exalted them of low degree.

1:53 hungraða hefur hann fyllt gaðum, en látið ríka tómhenta frá sér fara.

1:53 The hungry he hath filled with good things; And the rich he hath sent empty away.

1:54 Hann hefur minnst miskunnar sinnar og tekið að sér Ísrael, þjón sinn.

1:54 He hath given help to Israel his servant, That he might remember mercy

1:55 eins og hann talaði til fedra vorra, við Abraham og nöðja hans ævinlega.

1:55 (As he spake unto our fathers) Toward Abraham and his seed for ever.

1:56 En María dvaldist hjá henni hér um bil þrjá mánuði og sneri síðan heim til sín.

1:56 And Mary abode with her about three months, and returned unto her house.

1:57 Nú kom sá tími, að Elisabet skyldi verða léttari, og ól hún son.

1:57 Now Elisabeth's time was fulfilled that she should be delivered; and she brought forth a son.

1:58 Og nágrannar hennar og ættmenn heyrðu, hversu mikla miskunn Drottinn hafði auðsýnt henni, og samfögnuðu henni.

1:58 And her neighbors and her kinsfolk heard that the Lord had magnified his mercy towards her; and they rejoiced with her.

1:59 Á áttunda degi komu þeir að umskera sveininn, og vildu þeir láta hann heita Sakarí í höfuðið á föður sínum.

1:59 And it came to pass on the eighth day, that they came to circumcise the child; and they would have called him Zacharias, after the name of the father.

1:60 Þá mælti móðir hans: "Eigi skal hann svo heita, heldur Jóhannes."

1:60 And his mother answered and said, Not so; but he shall be called John.

1:61 En þeir sögðu við hana: "Enginn er í ætt þinni, sem heitir því nafni."

1:61 And they said unto her, There is none of thy kindred that is called by this name.

1:62 Bentu þeir þá föður hans, að hann léti þá víta, hvað sveinninn skyldi heita.

1:62 And they made signs to his father, what he would have him called.

1:63 Hann bað um spjald og reit: "Jóhannes er nafn hans," og urðu þeir allir undrandi.

1:63 And he asked for a writing tablet, and wrote, saying, His name is John. And they marvelled all.

1:64 Jafnskjótt laukst upp munnur hans og tunga, og hann fór að tala og lofaði Guð.

1:64 And his mouth was opened immediately, and his tongue *loosed*, and he spake, blessing God.

1:65 En ótta sló á alla nágranna þeirra og þótti þessi athurður miklum tíðindum sæta í allri fjallbyggð Júden.

1:65 And fear came on all that dwelt round about them: and all these sayings were noised abroad throughout all the hill country of Judaea.

1:66 Og allir, sem þetta heyrðu, festu það í huga sér og sögðu: "Hvað mun barn þetta verða?" Því að hönd Drottins var með honum.

1:66 And all that heard them laid them up in their heart, saying, What then shall this child be? For the hand of the Lord was with him.

1:67 En Sakarí faðir hans fylltist heilögum anda og mælti af spámannlegri andagift:

1:67 And his father Zacharias was filled with the Holy Spirit, and prophesied, saying,

1:68 Lofaður sé Drottinn, Guð Ísraels, því að hann hefur vitjað lýðs síns og búið honum lausn.

1:68 Blessed *be* the Lord, the God of Israel; For he hath visited and wrought redemption for his people,

1:69 Hann hefur reist oss horn hjálpraðis í húsi Davíðs þjóns síns.

1:69 And hath raised up a horn of salvation for us In the house of his servant David

1:70 eins og hann talaði fyrir minni sinni heilögu spámanna frá öndverðu.

1:70 (As he spake by the mouth of his holy prophets that have been from of old),

1:71 frelsun frá óvinum vorum og úr höndum allra, er hata oss.

1:71 Salvation from our enemies, and from the hand of all that hate us;

1:72 Hann hefur auðsýnt fedrum vorum miskunn og minnst síns heilaga sáttmála.

1:72 To show mercy towards our fathers, And to remember his holy covenant;

1:73 Þess eiðs, er hann sór Abraham föður vorum

1:73 The oath which he spake unto Abraham our father,

1:74 að hrifa oss úr höndum óvina og veita oss að þjóna sér ótalaust

1:74 To grant unto us that we being delivered out of the hand of our enemies Should serve him without fear,

1:75 í heilagleik og réttlæti fyrir augum hans alla daga vora.

1:75 In holiness and righteousness before him all our days.

1:76 Og þú, sveinn! munt

nefndur verða spámaður hins hæsta, því að þú munt ganga fyrir Drottni að greiða vega hans

1:76 Yea and thou, child, shalt be called the prophet of the Most High: For thou shalt go before the face of the Lord to make ready his ways;

1:77 og veita lýð hans þekkingu á hjálpraðinu, sem er fyrirgefning synda þeirra.

1:77 To give knowledge of salvation unto his people In the remission of their sins,

1:78 Þessu veldur hjartans miskunn Guðs vors. Hún lætur upp renna sól af hæðum að vitja vor

1:78 Because of the tender mercy of our God, Whereby the dayspring from on high shall visit us,

1:79 og lýsa þeim, sem sitja í myrkri og skugga dauðans, og heina fótum vorum á friðar veg.

1:79 To shine upon them that sit in darkness and the shadow of death; To guide our feet into the way of peace.

1:80 En sveinninn óx og varð þróttmikill í anda. Hann dvaldist í óbyggðum til þess dags, er hann skyldi koma fram fyrir Ísrael.

1:80 And the child grew, and waxed strong in spirit, and was in the deserts till the day of his showing unto Israel.

2:1 En það bar til um þessar mundir, að boð kom frá Ágústus keisara, að skrásetja skyldi alla heimsbyggðina.

2:1 Now it came to pass in those days, there went out a decree from Caesar Augustus, that all the world should be enrolled.

2:2 Þetta var fyrsta skrásetningin og var gjörð þá er Kýreníus var landstjóri á Sýrlandi.

2:2 This was the first enrolment made when Quirinius was governor of Syria.

2:3 Fóru þá allir til að láta skrásetja sig, hver til sinnar borgar.

2:3 And all went to enrol themselves, every one to his own city.

2:4 Þá fór og Jósef úr Galíleu frá borginni Nasaret upp til Júden, til borgar Davíðs, sem heitir Betlehem, en hann var af ætt og kyni Davíðs.

2:4 And Joseph also went up from Galilee, out of the city of Nazareth, into Judaea, to the city of David, which is called Bethlehem, because he was of the house and family of David;

2:5 að láta skrásetja sig ásamt Maríu heitkonu sinni, sem var þunguð.

2:5 to enrol himself with Mary, who was betrothed to him, being great with child.

2:6 En meðan þau voru þar, kom sá tími, er hún skyldi verða léttari.

2:6 And it came to pass, while they were there, the days were fulfilled that she should be delivered.

2:7 Fæddi hún þá son sinn frumgetinn, valði hann reifum og lagði hann í jötu, af því að eigi var rúm handa þeim í gisti húsi.

2:7 And she brought forth her firstborn son; and she wrapped him in swaddling clothes,

and laid him in a manger, because there was no room for them in the inn.

2:8 En í sömu byggð voru hirðar úti í haga og gættu um nóttina hjardar sinnar.

2:8 And there were shepherds in the same country abiding in the field, and keeping watch by night over their flock.

2:9 Og engill Drottins stóð hjá þeim, og dýrð Drottins ljómaði kringum þá. Þeir urðu mjög hræddir.

2:9 And an angel of the Lord stood by them, and the glory of the Lord shone round about them: and they were sore afraid.

2:10 en engillinn sagði við þá: "Verið óhræddir, því sjá, ég boða yður mikinn fögnuð, sem veitast mun öllum lýðnum:

2:10 And the angel said unto them, Be not afraid; for behold, I bring you good tidings of great joy which shall be to all the people:

2:11 Yður er í dag frelsari fæddur, sem er Kristur Drottinn, í borg Davíðs.

2:11 for there is born to you this day in the city of David a Saviour, who is Christ the Lord.

2:12 Og hafið þetta til marks: Þér munuð finna ungbarn reifað og lagt í jötu."

2:12 And this *is* the sign unto you: Ye shall find a babe wrapped in swaddling clothes, and lying in a manger.

2:13 Og í sömu svipan var með englinum fjöldi himneskra hersveita, sem lofuðu Guð og sögðu:

2:13 And suddenly there was with the angel a multitude of the heavenly host praising God, and saying,

2:14 Dýrð sé Guði í upphæðum, og friður á jörðu með mönnum, sem hann hefur velþóknun á.

2:14 Glory to God in the highest, And on earth peace among men in whom he is well pleased.

2:15 Þegar englarnir voru farnir frá þeim til himins, sögðu hirðarnir sín á milli: "Förum beint til Betlehem að sjá það, sem gjörst hefur og Drottinn hefur kunngjört oss."

2:15 And it came to pass, when the angels went away from them into heaven, the shepherds said one to another, Let us now go even unto Bethlehem, and see this thing that is come to pass, which the Lord hath made known unto us.

2:16 Og þeir fóru með skyndi og fundu Mariu og Jósef og ungbarnið, sem lá í jötu.

2:16 And they came with haste, and found both Mary and Joseph, and the babe lying in the manger.

2:17 Þegar þeir sáu það, skýrðu þeir frá því, er þeim hafði verið sagt um barn þetta.

2:17 And when they saw it, they made known concerning the saying which was spoken to them about this child.

2:18 Og allir, sem heyruðu, undruðust það, er hirðarnir sögðu þeim.

2:18 And all that heard it wondered at the things which were spoken unto them by the shepherds.

2:19 En Maria geymdi allt þetta í hjarta sér og hugleiddi það.

2:19 But Mary kept all these sayings, pondering them in her heart.

2:20 Og hirðarnir sneru aftur og veggjömduðu Guð og lofuðu hann fyrir það, sem þeir höfðu heyrt og séð, en allt var það eins og þeim hafði verið sagt.

2:20 And the shepherds returned, glorifying and praising God for all the things that they had heard and seen, even as it was spoken unto them.

2:21 Þegar átta dagar voru liðnir, skyldi umskera hann, og var hann látinn heita Jesús, eins og engillinn nefndi hann, áður en hann var getinn í móðurlífi.

2:21 And when eight days were fulfilled for circumcising him, his name was called JESUS, which was so called by the angel before he was conceived in the womb.

2:22 En er hreinsunardagar þeirra voru úti eftir lögmáli Móse, fóru þau með hann upp til Jerúsalem til að færa hann Drottni, -

2:22 And when the days of their purification according to the law of Moses were fulfilled, they brought him up to Jerusalem, to present him to the Lord

2:23 en svo er ritað í lögmáli Drottins: "Allt karlkyns, er fyrst fæðist af móðurlífi, skal helgað Drottni," -

2:23 (as it is written in the law of the Lord, Every male that openeth the womb shall be called holy to the Lord),

2:24 og til að færa fórn eins og segir í lögmáli Drottins, "tvar turtildúfur eða tvær ungar dúfur."

2:24 and to offer a sacrifice according to that which is said in the law of the Lord, A pair of turtledoves, or two young pigeons.

2:25 Þá var í Jerúsalem maður, er Simeon hét. Hann var réttlátur og guðrækinn og vænti huggunar Ísraels, og yfir honum var heilagur andi.

2:25 And behold, there was a man in Jerusalem whose name was Simeon; and this man was righteous and devout, looking for the consolation of Israel: and the Holy Spirit was upon him.

2:26 Honum hafði heilagur andi vitrað, að hann skyldi ekki dauðann sjá, fyrr en hann hefði séð Krist Drottins.

2:26 And it had been revealed unto him by the Holy Spirit, that he should not see death, before he had seen the Lord's Christ.

2:27 Hann kom að tilladan andans í helgidóminn. Og er foreldrarnir fæðu þangað sveininn Jesú til að fara með hann eftir venju lögmálsins.

2:27 And he came in the Spirit into the temple: and when the parents brought in the child Jesus, that they might do concerning him after the custom of the law,

2:28 tók Simeon hann í fangið, lofaði Guð og sagði:

2:28 then he received him into his arms, and blessed God, and said,

2:29 "Nú lætur þú, Drottinn, þjón þinn í friði fara, eins og þú hefur heiðið mér.

2:29 Now testest thou thy servant

depart, Lord, According to thy word, in peace;

2:30 því að augu mín hafa séð hjálpraði þitt.

2:30 For mine eyes have seen thy salvation,

2:31 sem þú hefur fyrirbúið í augsyn allra lýða.

2:31 Which thou hast prepared before the face of all peoples;

2:32 ljós til opinberunar heiðingjum og til vegsemdar lýð þínum Ísrael."

2:32 A light for revelation to the Gentiles, And the glory of thy people Israel.

2:33 Faðir hans og móðir undruðust það, er sagt var um hann.

2:33 And his father and his mother were marvelling at the things which were spoken concerning him;

2:34 En Simeon blessaði þau og sagði við Mariu móður hans: "Þessi sveinn er settur til falls og til viðreisnar mörgum í Ísrael og til tákns, sem móti verður mælt.

2:34 and Simeon blessed them, and said unto Mary his mother, Behold, this *child* is set for the falling and the rising of many in Israel; and for a sign which is spoken against;

2:35 og sjálf munt þú sverði níst í sálu þinni. Þannig munu hugsanir margra hjartna verða augljósar."

2:35 yea and a sword shall pierce through thine own soul; that thoughts out of many hearts may be revealed.

2:36 Og þar var Anna spákona Faníelsdóttir af ætt Assers, kona háöldruð. Hafði hún lifað sjö ár með manni sínum frá því hún var mæ.

2:36 And there was one Anna, a prophetess, the daughter of Phanuel, of the tribe of Asher (she was of a great age, having lived with a husband seven years from her virginity,

2:37 og síðan verið ekkja fram á áttatíu og fjöggra ára aldur. Hún vék eigi úr helgidóminum, en þjónaði Guði nótt og dag með föstum og bænahaldi.

2:37 and she had been a widow even unto fourscore and four years), who departed not from the temple, worshipping with fastings and supplications night and day.

2:38 Hún kom að á sömu stundu og lofaði Guð. Og hún talaði um barnið við alla, sem væntu lausnar Jerúsalem.

2:38 And coming up at that very hour she gave thanks unto God, and spake of him to all them that were looking for the redemption of Jerusalem.

2:39 Og er þau höfðu lokið öllu eftir lögmáli Drottins, sneru þau aftur til Galílen, til borgar sinnar Nasaret.

2:39 And when they had accomplished all things that were according to the law of the Lord, they returned into Galilee, to their own city Nazareth.

2:40 En sveinninn óx og styrktist, fylltur vísku, og náð Guðs var yfir honum.

2:40 And the child grew, and waxed strong, filled with wisdom: and the grace of God was upon him.

2:41 Foreldrar hans ferðuðust ár hvert til Jerúsalem á páskahátíðinni.

2:41 And his parents went every year to Jerusalem at the feast of the passover.

2:42 Og þegar hann var tólf ára gamall, fóru þau upp þangað eins og siður var á hátíðinni.

2:42 And when he was twelve years old, they went up after the custom of the feast;

2:43 Þau voru þar út hátíðisdagana. En þegar þau sneru heimleiðis, varð sveinninn Jesús eftir í Jerúsalem, og vissu foreldrar hans það eigi.

2:43 and when they had fulfilled the days, as they were returning, the boy Jesus tarried behind in Jerusalem; and his parents knew it not;

2:44 Þau hugðu, að hann væri með samferðafólkinu, og fóru eina dagleið og leituðu hans meðal frænda og kunningja.

2:44 but supposing him to be in the company, they went a day's journey; and they sought for him among their kinsfolk and acquaintance:

2:45 En þau fundu hann ekki og sneru þá aftur til Jerúsalem og leituðu hans.

2:45 and when they found him not, they returned to Jerusalem, seeking for him.

2:46 Eftir þrjá daga fundu þau hann í helgidóminum. Þar sat hann mitt á meðal læriféðranna, hlýddi á þá og spurði þá.

2:46 And it came to pass, after three days they found him in the temple, sitting in the midst of the teachers, both hearing them, and asking them questions:

2:47 En alla, sem heyrðu til hans, furðaði stórum á skilningi hans og andsvörum.

2:47 And all that heard him were amazed at his understanding and his answers.

2:48 Og er þau sáu hann þar, brá þeim mjög, og móðir hans sagði við hann: "Barn, hví gjörðir þú okkur þetta? Við faðir þinn höfum leitað þin harmþrungin."

2:48 And when they saw him, they were astonished; and his mother said unto him, Son, why hast thou thus dealt with us? behold, thy father and I sought thee sorrowing.

2:49 Og hann sagði við þau: "Hvers vegna voruð þið að leita að mér? Vissuð þið ekki, að mér ber að vera í húsi föður míns?"

2:49 And he said unto them, How is it that ye sought me? knew ye not that I must be in my Father's house?

2:50 En þau skildu ekki það er hann talaði við þau.

2:50 And they understood not the saying which he spake unto them.

2:51 Og hann fór heim með þeim og kom til Nasaret og var þeim hljóðinn. En móðir hans geymdi allt þetta í hjarta sér.

2:51 And he went down with them, and came to Nazareth; and he was subject unto them: and his mother kept all *these* sayings in her heart.

2:52 Og Jesús þroskaðist að visku og vexti, og náð hjá Guði og mönnum.

2:52 And Jesus advanced in wisdom and stature, and in favor with God and men.

3:1 Á fimmtánda stjórnarári Tiberíusar keisara, þegar Pontíus Pilátus var landstjóri í Júdeu, en Heródes fjórðungsstjóri í Galíleu, Filippus bróðir hans í Ítúreu og Trakónítishéraði og Lýsanias í Abilene.

3:1 Now in the fifteenth year of the reign of Tiberius Caesar, Pontius Pilate being governor of Judaea, and Herod being tetrarch of Galilee, and his brother Philip tetrarch of the region of Ituraea and Trachonitis, and Lysanias tetrarch of Abilene,

3:2 í æðstapreststíð Annasar og Kaifasar, kom orð Guðs til Jóhannesar Sakaríasonar í óbyggðinni.

3:2 in the highpriesthood of Annas and Caiaphas, the word of God came unto John the son of Zacharias in the wilderness.

3:3 Og hann fór um alla Jórdanbyggð og prédikaði iðrunarskírni til fyrirgefningar synda.

3:3 And he came into all the region round about the Jordan, preaching the baptism of repentance unto remission of sins;

3:4 eins og ritað er í bók Jesaja spámanns: Rödd hrópanda í eyðimörk: Greiðið veg Drottins, gjörið beinar brautir hans.

3:4 as it is written in the book of the words of Isaiah the prophet, The voice of one crying in the wilderness, Make ye ready the way of the Lord, Make his paths straight.

3:5 Öll gil skulu fyllast, öll fell og hálsar lægjast. Krókar skulu verða beinir og óvegir sléttar götur.

3:5 Every valley shall be filled, And every mountain and hill shall be brought low; And the crooked shall become straight, And the rough ways smooth;

3:6 Og allir menn munu sjá hjálpraði Guðs.

3:6 And all flesh shall see the salvation of God.

3:7 Við mannfjöldann, sem fór út til að skírast af honum, sagði hann: "Þér nœðru kyn, hver kenndi yður að flýja kómandi reiði?"

3:7 He said therefore to the multitudes that went out to be baptized of him, Ye offspring of vipers, who warned you to flee from the wrath to come?

3:8 Berið þá ávexti samboðna iðruninni, og farið ekki að segja með sjálfum yður: 'Vér eigum Abraham að föður.' Ég segi yður, að Guð getur vakið Abraham börn af steinum þessum.

3:8 Bring forth therefore fruits worthy of repentance, and begin not to say within yourselves, We have Abraham to our father: for I say unto you, that God is able of these stones to raise up children unto Abraham.

3:9 Öxin er þegar lögð að rótum trjáanna og hvert það tré, sem ber ekki góðan ávöxt, verður upp höggvið og í eld kastað."

3:9 And even now the axe also lieth at the root of the trees: every tree therefore that bringeth not forth good fruit is hewn down, and cast into the fire.

3:10

Mannfjöldinn

spurði hann: "Hvað eigum vér þá að gjöra?"

3:10 And the multitudes asked him, saying, What then must we do?

3:11 En hann svaraði þeim: "Sá sem á tvo kyrtla, gefi þeim, er engan á, og eins gjöri sá er matföng hefur."

3:11 And he answered also said unto them, He that hath two coats, let him impart to him that hath none; and he that hath food, let him do likewise.

3:12 Þá komu og tollheimtumenn til að skírast. Þeir sögðu við hann: "Meistari, hvað eigum vér að gjöra?"

3:12 And there came also publicans to be baptized, and they said unto him, Teacher, what must we do?

3:13 En hann sagði við þá: "Heimtið ekki meira en fyrir yður er lagt."

3:13 And he said unto them, Extort no more than that which is appointed you.

3:14 Hermenn spurðu hann einnig: "En hvað eigum vér að gjöra?" Hann sagði við þá: "Hafið ekki fé af neinum, hvorki með ofriki né svikum. Látið yður nægja mála yðar."

3:14 And soldiers also asked him, saying, And we, what must we do? And he said unto them, Extort from no man by violence, neither accuse *any one* wrongfully; and be content with your wages.

3:15 Nú var eftírvænting vakin hjá lýðnum, og allir voru að hugsa með sjálfum sér, hvort Jóhannes kynni að vera Kristur.

3:15 And as the people were in expectation, and all men reasoned in their hearts concerning John, whether haply he were the Christ;

3:16 En Jóhannes svaraði öllum og sagði: "Ég skíri yður með vatni, en sá kemur, sem mér er máttugri, og er ég ekki verður að leysa skóþveng hans. Hann mun skíra yður með heilögum anda og eldi.

3:16 John answered, saying unto them all, I indeed baptize you with water; but there cometh he that is mightier than I, the latchet of whose shoes I am not worthy to unloose: he shall baptize you in the Holy Spirit and *in* fire:

3:17 Hann er með varpskófluna í hendi sér til þess að gjörhreinsa láfa sinn og safna hveitinu í hlöðu sína, en hismið mun hann brenna í óslökkvanda eldi."

3:17 whose fan is in his hand, thoroughly to cleanse his threshing-floor, and to gather the wheat into his garner; but the chaff he will burn up with unquenchable fire.

3:18 Með mörgu öðru áminnti hann og flutti lýðnum fagnaðarbodin.

3:18 With many other exhortations therefore preached he good tidings unto the people;

3:19 Hann vitti Heródes fjórðungsstjóra vegna Heródíasar, konu bróður hans, og fyrir allt hið illa, sem hann hafði gjört.

3:19 but Herod the tetrarch, being reproved by him for Herodias his brother's wife, and for all the evil things which Herod had done,

3:20 Þá bætti Heródes einnig því ofan á allt annað, að hann varpaði Jóhannesi í fangelsi.

3:20 added this also to them all, that he shut up John in prison.

3:21 Er allur lýðurinn lét skirast, var Jesús einnig skirður. Þá bar svo við, er hann gjörði bæn sína, að himinninn opnaðist.

3:21 Now it came to pass, when all the people were baptized, that, Jesus also having been baptized, and praying, the heaven was opened,

3:22 og heilagur andi steig niður yfir hann í líkamlegri mynd, eins og dúfa, og rödd kom af himni: "Þú ert minn elskaði sonur, á þér hef ég velþóknun."

3:22 and the Holy Spirit descended in a bodily form, as a dove, upon him, and a voice came out of heaven, Thou art my beloved Son; in thee I am well pleased.

3:23 En Jesús var um þritugt, er hann hóf starf sitt. Var hann, eftir því sem haldið var, sonur Jósefs, sonar Elí.

3:23 And Jesus himself, when he began to teach, was about thirty years of age, being the son (as was supposed) of Joseph, the son of Heli,

3:24 sonar Mattats, sonar Leví, sonar Melkí, sonar Jannai, sonar Jósefs.

3:24 the son of Matthat, the son of Levi, the son of Melchi, the son of Jannai, the son of Joseph,

3:25 sonar Mattatíass, sonar Amoss, sonar Naúms, sonar Esli, sonar Naggai.

3:25 the son of Mattathias, the son of Amos, the son of Nahum, the son of Esli, the son of Naggai,

3:26 sonar Maats, sonar Mattatíass, sonar Semeins, sonar Jóseks, sonar Jóa.

3:26 the son of Maath, the son of Mattathias, the son of Semein, the son of Josech, the son of Joda,

3:27 sonar Jóhanans, sonar Hresa, sonar Serúbabels, sonar Sealtíels, sonar Nerí.

3:27 the son of Joanan, the son of Rhesa, the son of Zerubbabel, the son of Shealtiel, the son of Neri,

3:28 sonar Melkí, sonar Addí, sonar Kósams, sonar Elmadams, sonar Ers.

3:28 the son of Melchi, the son of Addi, the son of Cosam, the son of Elmadam, the son of Er,

3:29 sonar Jesú, sonar Eliesers, sonar Jóríms, sonar Mattats, sonar Leví.

3:29 the son of Jesus, the son of Eliezer, the son of Jorim, the son of Matthat, the son of Levi,

3:30 sonar Símeons, sonar Júda, sonar Jósefs, sonar Jónams, sonar Eljakíms.

3:30 the son of Symeon, the son of Judas, the son of Joseph, the son of Jonam, the son of Eliakim,

3:31 sonar Melea, sonar Menna, sonar Mattata, sonar Natans, sonar Davíðs.

3:31 the son of Melea, the son of Menna, the son of Mattatha, the son of Nathan, the son of David,

3:32 sonar Ísai, sonar Óbeðs, sonar Bóasar, sonar Salmons, sonar Naksons.

3:32 the son of Jesse, the son of Obed, the son of Boaz, the son of Salmon, the son of Nahshon,

3:33 sonar Amminadabs, sonar Admins, sonar Arní, sonar Esroms, sonar Peres, sonar Júda.

3:33 the son of Amminadab, the son of Arni, the son of Hezron, the son of Perez, the son of Judah,

3:34 sonar Jakobs, sonar Ísaks, sonar Abrahams, sonar Tara, sonar Nakórs.

3:34 the son of Jacob, the son of Isaac, the son of Abraham, the son of Terah, the son of Nahor,

3:35 sonar Serúgs, sonar Reú, sonar Pelegs, sonar Ebers, sonar Sela.

3:35 the son of Serug, the son of Reu, the son of Peleg, the son of Eber, the son of Shelah

3:36 sonar Kenans, sonar Arpaksads, sonar Sems, sonar Nóa, sonar Lameks.

3:36 the son of Cainan, the son of Arphaxad, the son of Shem, the son of Noah, the son of Lamech,

3:37 sonar Metúsala, sonar Enoks, sonar Jareds, sonar Mahalalels, sonar Kenans.

3:37 the son of Methuselah, the son of Enoch, the son of Jared, the son of Mahalaleel, the son of Cainan,

3:38 sonar Enoss, sonar Sets, sonar Adams, sonar Guðs.

3:38 the son of Enos, the son of Seth, the son of Adam, the son of God.

4:1 En Jesús sneri aftur frá Jórdan, fullur af heilögum anda. Leiddi andinn hann um óbyggðina

4:1 And Jesus, full of the Holy Spirit, returned from the Jordan, and was led in the Spirit in the wilderness

4:2 fjörutíu daga, en djöfullinn freistaði hans. Ekki neytti hann neins þá dagna, og er þeir voru liðnir, var hann hungurður.

4:2 during forty days, being tempted of the devil. And he did eat nothing in those days: and when they were completed, he hungered.

4:3 En djöfullinn sagði við hann: "Ef þú ert sonur Guðs, þá bjóð þú steini þessum, að hann verði að brauði."

4:3 And the devil said unto him, if thou art the Son of God, command this stone that it become bread.

4:4 Og Jesús svaraði honum: "Ritað er: 'Eigi lifir maðurinn á einu saman brauði.'"

4:4 And Jesus answered unto him, It is written, Man shall not live by bread alone.

4:5 Þá fór hann með hann upp og sýndi honum á augabragði öll ríki veraldar.

4:5 And he led him up, and showed him all the kingdoms of the world in a moment of time.

4:6 Og djöfullinn sagði við hann: "Þér mun ég gefa allt þetta veldi og dýrð þess, því að mér er það í hendur fengið, og ég get gefið það hverjum sem ég vil.

4:6 And the devil said unto him, To

thee will I give all this authority, and the glory of them: for it hath been delivered unto me; and to whomsoever I will I give it.

4:7 Ef þú fellur fram og tilbiður mig, skal það allt verða þítt."

4:7 If thou therefore wilt worship before me, it shall all be thine.

4:8 Jesús svaraði honum: "Ritað er: Drottín, Guð þinn, skalt þú tilbiðja og þjóna honum einum."

4:8 And Jesus answered and said unto him, It is written, Thou shalt worship the Lord thy God, and him only shalt thou serve.

4:9 Þá fór hann með hann til Jerúsalem, setti hann á brún musterisins og sagði við hann: "Ef þú ert sonur Guðs, þá kasta þér hér ofan."

4:9 And he led him to Jerusalem, and set him on the pinnacle of the temple, and said unto him, If thou art the Son of God, cast thyself down from hence:

4:10 því að ritað er: Hann mun fela englum sínum að gæta þin

4:10 for it is written, He shall give his angels charge concerning thee, to guard thee:

4:11 og: þeir munu bera þig á höndum sér, að þú steytir ekki fót þinn við steini."

4:11 and, On their hands they shall bear thee up, Lest haply thou dash thy foot against a stone.

4:12 Jesús svaraði honum: "Sagt hefur verið: 'Ekki skalt þú freista Drottins, Guðs þíns.'"

4:12 And Jesus answering said unto him, It is said, Thou shalt not make trial of the Lord thy God.

4:13 Og er djöfullinn hafði lokið allri freistni, vék hann frá honum að sinni.

4:13 And when the devil had completed every temptation, he departed from him for a season.

4:14 En Jesús sneri aftur til Galíleu í krafti andans, og fóru fregnir af honum um allt nágrennið.

4:14 And Jesus returned in the power of the Spirit into Galilee: and a fame went out concerning him through all the region round about.

4:15 Hann kenndi í samkundum þeirra, og lofuðu hann allir.

4:15 And he taught in their synagogues, being glorified of all.

4:16 Hann kom til Nasaret, þar sem hann var alinn upp, og fór að vanda sínum á hvíldardegi í samkunduna og stóð upp til að lesa.

4:16 And he came to Nazareth, where he had been brought up: and he entered, as his custom was, into the synagogue on the sabbath day, and stood up to read.

4:17 Var honum fengin bók Jesaja spámanns. Hann lauk upp bókinni og fann staðinn, þar sem ritað er:

4:17 And there was delivered unto him the book of the prophet Isaiah. And he opened the book, and found the place where it was written,

4:18 Andi Drottins er yfir mér, af því að hann hefur smurt mig. Hann hefur

sent mig til að flytja fátækum gleðilegan boðskap, boða bandingjum lausn og blindum sýn, láta þjáða lausa

4:18 The Spirit of the Lord is upon me, Because he anointed me to preach good tidings to the poor: He hath sent me to proclaim release to the captives, And recovering of sight to the blind, To set at liberty them that are bruised,

4:19 og kunngjöra náðarár Drottíns.

4:19 To proclaim the acceptable year of the Lord.

4:20 Síðan luktí hann aftur bókinni, fékk hana þjóninum og settist niður, en augu allra í samkundunni hvíldu á honum.

4:20 And he closed the book, and gave it back to the attendant, and sat down: and the eyes of all in the synagogue were fastened on him.

4:21 Hann tók þá að tala til þeirra: "Í dag hefur rættist þessi ritning í áheyrn yðar."

4:21 And he began to say unto them, To-day hath this scripture been fulfilled in your ears.

4:22 Og allir lofuðu hann og undrudust þau hugnæmu orð, sem fram gengu af munni hans, og sögðu: "Er hann ekki sonur Jósefs?"

4:22 And all bare him witness, and wondered at the words of grace which proceeded out of his mouth: and they said, Is not this Joseph's son?

4:23 En hann sagði við þá: "Eflaust munuð þér minna mig á orðtakið: „Læknir, lækna sjálfan þig!“ Vér höfum heyrt um allt, sem gjörst hefur í Kapernaum. Gjör nú hið sama hér í ættborg þinni."

4:23 And he said unto them, Doubtless ye will say unto me this parable, Physician, heal thyself: whatsoever we have heard done at Capernaum, do also here in thine own country.

4:24 Enn sagði hann: "Sannlega segi ég yður, engum spámanni er vel tekið í landi sínu.

4:24 And he said, Verily I say unto you, No prophet is acceptable in his own country.

4:25 En satt segi ég yður, að margar voru ekkjur í Ísrael á dögum Elíja, þegar himinninn var lukkur í þrjú ár og sex mánuði, og mikið hungur í öllu landinu.

4:25 But of a truth I say unto you, There were many widows in Israel in the days of Elijah, when the heaven was shut up three years and six months, when there came a great famine over all the land;

4:26 og þó var Elíja til engrar þeirra sendur, heldur aðeins til ekkju í Sarepta í Sídonlandi.

4:26 and unto none of them was Elijah sent, but only to Zarephath, in the land of Sidon, unto a woman that was a widow.

4:27 Og margir voru líkþráir í Ísrael á dögum Elísa spámanns, og enginn þeirra var hreinsaður, heldur aðeins Naaman Sýrlendingur."

4:27 And there were many lepers in Israel in the time of Elisha the prophet; and none of them was cleansed, but only Naaman the Syrian.

4:28 Allir í samkunduhúsinu fylltust reiði, er þeir heyrdðu þetta.

4:28 And they were all filled with wrath in the synagogue, as they heard these things;

4:29 spruttu upp, hröktu hann út úr borginni og fóru með hann fram á brún fjalls þess, sem borg þeirra var reist á, til þess að hrinda honum þar ofan.

4:29 and they rose up, and cast him forth out of the city, and led him unto the brow of the hill whereon their city was built, that they might throw him down headlong.

4:30 En hann gekk gegnum miðja mannþröngina og fór leiðar sinnar.

4:30 But he passing through the midst of them went his way.

4:31 Hann kom nú ofan til Kapernaum, borgar í Galíleu, og kenndi þeim á hvíldardegi.

4:31 And he came down to Capernaum, a city of Galilee. And he was teaching them on the sabbath day:

4:32 Undrudust menn mjög kenningu hans, því að vald fylgdi orðum hans.

4:32 and they were astonished at his teaching; for his word was with authority.

4:33 Í samkunduhúsinu var maður nokkur, er haldinn var óhreinum, illum anda. Hann æpti hárrí röddu:

4:33 And in the synagogue there was a man, that had a spirit of an unclean demon; and he cried out with a loud voice,

4:34 "Æ, hvað vilt þú oss, Jesús frá Nasaret? Ert þú kominn að tortíma oss? Ég veit, hver þú ert, hinn heilagi Guðs."

4:34 Ah! what have we to do with thee, Jesus thou Nazarene? art thou come to destroy us? I know thee who thou art, the Holy One of God.

4:35 Jesús hastaði þá á hann og mælti: "Þegi þú, og far út af honum." En illi andinn slengdi honum fram fyrir þá og fór út af honum, en varð honum ekki að meini.

4:35 And Jesus rebuked him, saying, Hold thy peace, and come out of him. And when the demon had thrown him down in the midst, he came out of him, having done him no hurt.

4:36 Felmtri sló á alla, og sögðu þeir hver við annan: "Hvaða orð er þetta? Með valdi og krafti skipar hann óhreinum öndum, og þeir fara."

4:36 And amazement came upon all, and they spake together, one with another, saying, What is this word? for with authority and power he commandeth the unclean spirits, and they come out.

4:37 Og orðstír hans barst út til allra staða þar í grennd. "Jesús læknar"

4:37 And there went forth a rumor concerning him into every place of the region round about.

4:38 Úr samkundunni fór hann í hús Simonar. En tengdamóðir Simonar var atlekin sótthita, og báðu þeir hann að hjálpa henni.

4:38 And he rose up from the synagogue, and entered into the house of Simon. And Simon's wife's mother was holden with a great fever; and they besought him for her.

4:39 Hann gekk að, laut yfir hana og hastaði á sótthitann, og fór hann úr henni. En hún reis jafnskjótt á fætur og gekk þeim fyrir beina.

4:39 And he stood over her, and rebuked the fever; and it left her: and immediately she rose up and ministered unto them.

4:40 Um sólsetur komu allir þeir, er höfðu á sínum vegum sjúklinga haldna ýmsum sjúkdómum, og færðu þá til hans. En hann lagði hendur yfir hvern þeirra og læknaði þá.

4:40 And when the sun was setting, all they that had any sick with divers diseases brought them unto him; and he laid his hands on every one of them, and healed them.

4:41 Þá fóru og illir andar út af mörgum og æptu: "Þú ert sonur Guðs." En hann hastaði á þá og bannaði þeim að tala. Því að þeir vissu, að hann var Kristur.

4:41 And demons also came out from many, crying out, and saying, Thou art the Son of God. And rebuking them, he suffered them not to speak, because they knew that he was the Christ.

4:42 Þegar dagur rann, gekk hann burt á óbyggðan stað, en mannfjöldinn leitaði hans. Þeir fundu hann og vildu aftra því, að hann færi frá þeim.

4:42 And when it was day, he came out and went into a desert place: and the multitudes sought after him, and came unto him, and would have stayed him, that he should not go from them.

4:43 En hann sagði við þá: "Mér ber og að flytja hinum borgunum fagnadarerindið um Guðs ríki, því að til þess var ég sendur."

4:43 But he said unto them, I must preach the good tidings of the kingdom of God to the other cities also: for therefore was I sent.

4:44 Og hann prédikaði í samkundunum í Júdeu.

4:44 And he was preaching in the synagogues of Galilee.

5:1 Nú bar svo til, að hann stóð við Genesaretvatn og mannfjöldinn þrengdist að honum til að hlýða á Guðs orð.

5:1 Now it came to pass, while the multitude pressed upon him and heard the word of God, that he was standing by the lake of Gennesaret;

5:2 Þá sá hann tvo báta við vatnið, en fiskimennirnir voru farnir í land og þvöðu net sín.

5:2 And he saw two boats standing by the lake: but the fishermen had gone out of them, and were washing their nets.

5:3 Hann fór út í þann bátinn, er Símon átti, og bað hann að leggja litíð eitt frá landi, settist og tók að kenna mannfjöldanum úr bátinum.

5:3 And he entered into one of the boats, which was Simon's, and asked him to put out a little from the land. And he sat down and taught the multitudes out of the boat.

5:4 Þegar hann hafði lokið ræðu sinni, sagði hann við Símon: "Legg þú út á djúpið, og leggðu net yðar til fiskjar."

5:4 And when he had left speaking, he said unto Simon, Put out into the deep, and let down your nets for a draught.

5:5 **Simon svaraði: "Meistari, vér höfum stríðað í alla nótt og ekkert fengið, en fyrst þú segir það, skal ég leggja netin."**

5:5 And Simon answered and said, Master, we toiled all night, and took nothing: but at thy word I will let down the nets.

5:6 **Nú gjörðu þeir svo, og fengu þeir þá mikinn fjölda fiska, en net þeirra tóku að rifna.**

5:6 And when they had done this, they inclosed a great multitude of fishes; and their nets were breaking;

5:7 **Bentu þeir þá félögum sínum á hinum bátnum að koma og hjálpa sér. Þeir komu og hlóðu báða bátana, svo að nær voru sokknir.**

5:7 And they beckoned unto their partners in the other boat, that they should come and help them. And they came, and filled both the boats, so that they began to sink.

5:8 **Þegar Simon Pétur sá þetta, féll hann fyrir kné Jesú og sagði: "Far þú frá mér, herra, því að ég er syndugur maður."**

5:8 But Simon Peter, when he saw it, fell down at Jesus' knees, saying, Depart from me; for I am a sinful man, O Lord.

5:9 **En felmtur kom á hann og alla þá, sem með honum voru, vegna fiskafllans, er þeir höfðu fengið.**

5:9 For he was amazed, and all that were with him, at the draught of the fishes which they had taken;

5:10 **Eins var um Jakob og Jóhannes Sebedeussyni, félagi Simonar. Jesús sagði þá við Simon: "Óttast þú ekki, héðan í frá skalt þú menn veiða."**

5:10 and so were also James and John, sons of Zebedee, who were partners with Simon. And Jesus said unto Simon, Fear not; from henceforth thou shalt catch men.

5:11 **Ög þeir lögðu bátunum að landi, yfirgáfu allt og fylgdu honum.**

5:11 And when they had brought their boats to land, they left all, and followed him.

5:12 **Svo bar við, er hann var í einni borginni, að þar var maður altekinn líkþrá. Hann sá Jesú, féll fram á ásjónu sína og bað hann: "Herra, ef þú vilt, getur þú hreinsað mig."**

5:12 And it came to pass, while he was in one of the cities, behold, a man full of leprosy: and when he saw Jesus, he fell on his face, and besought him, saying, Lord, if thou wilt, thou canst make me clean.

5:13 **Jesús rétti út höndina, snart hann og mælti: "Ég vil, verð þú hreinn!" Jafnaskjótt hvarf af honum líkþráin.**

5:13 And he stretched forth his hand, and touched him, saying, I will; be thou made clean. And straightway the leprosy departed from him.

5:14 **Ög hann bauð honum að segja þetta engum. "En far þú," sagði hann, "sýn þig prestinum, og fórna fyrir hreinsun þína, eins og Móse bauð, þeim til vitnisburðar."**

5:14 And he charged him to tell no man: but go thy way, and show thyself to the priest, and offer for thy cleansing, according as Moses commanded, for a testimony unto them.

5:15 **En fregnin um hann breiddist út því meir, og menn komu hópum saman til að hlýða á hann og læknaast af meinum sínum.**

5:15 But so much the more went abroad the report concerning him: and great multitudes came together to hear, and to be healed of their infirmities.

5:16 **En hann dró sig einatt í hlé til óbyggðra staða og var þar á þæn.**

5:16 But he withdrew himself in the deserts, and prayed.

5:17 **Dag nokkurn var hann að kenna. Þar sátu farisear og lögmálskennendur, komnir úr hverju þorpi í Galíleu og Júdeu og frá Jerúsalem, og kraftur Drottins var með honum til þess að lækna.**

5:17 And it came to pass on one of those days, that he was teaching; and there were Pharisees and doctors of the law sitting by, who were come out of every village of Galilee and Judaea and Jerusalem: and the power of the Lord was with him to heal.

5:18 **Komu þá menn með lama mann í rekkju og reyndu að bera hann inn og leggja hann fyrir framan Jesú.**

5:18 And behold, men bring on a bed a man that was palsied: and they sought to bring him in, and to lay him before him.

5:19 **En vegna mannfjöldans sáu þeir engin ráð til að komast inn með hann og fóru því upp á þak og létu hann síga í rekkjunni niður um helluþekjuna beint fram fyrir Jesú.**

5:19 And not finding by what way they might bring him in because of the multitude, they went up to the housetop, and let him down through the tiles with his couch into the midst before Jesus.

5:20 **Ög er hann sá trú þeirra, sagði hann: "Maður, syndir þínar eru þér fyrirgefnar."**

5:20 And seeing their faith, he said, Man, thy sins are forgiven thee.

5:21 **Þá tóku fræðimennirnir og farisearnir að hugsa með sér: "Hver er sá, er fer með slíka guðlöstun? Hver getur fyrirgefið syndir nema Guð einn?"**

5:21 And the scribes and the Pharisees began to reason, saying, Who is this that speaketh blasphemies? Who can forgive sins, but God alone?

5:22 **En Jesús skynjaði gjörla hugsanir þeirra og sagði við þá: "Hvað hugsið þér í hjörtum yðar?"**

5:22 But Jesus perceiving their reasonings, answered and said unto them, Why reason ye in your hearts?

5:23 **Hvort er auðveldara að segja: „Syndir þínar eru þér fyrirgefnar.“ eða segja: „Statt upp og gakk“?**

5:23 Which is easier, to say, Thy sins are forgiven thee; or to say, Arise and walk?

5:24 **En til þess að þér vitið, að Mannssonurinn hefur vald á**

gjörðu til að fyrirgefa syndir. Þá segi ég þér:" - og nú talar hann við lama manninn - "Statt upp, tak rekkju þína, og far heim til þín."

5:24 But that ye may know that the Son of man hath authority on earth to forgive sins (he said unto him that was palsied), I say unto thee, Arise, and take up thy couch, and go unto thy house.

5:25 **Jafnaskjótt stóð hann upp frammi fyrir þeim, tók það, sem hann hafði legið á, fór heim til sín og lofaði Guð.**

5:25 And immediately he rose up before them, and took up that whereon he lay, and departed to his house, glorifying God.

5:26 **En allir voru furðu lostnir og lofuðu Guð. Ög þeir urðu ótta slegnir og sögðu: "Óskiljanlegt er það, sem vér höfum séð í dag."**

5:26 And amazement took hold on all, and they glorified God; and they were filled with fear, saying, We have seen strange things to-day.

5:27 **Eftir þetta fór hann út. Þá sá hann tollheimtumann, Leví að nafni, sitja hjá tollbúðinni og sagði við hann: "Fylg þú mér!"**

5:27 And after these things he went forth, and beheld a publican, named Levi, sitting at the place of toll, and said unto him, Follow me.

5:28 **Ög hann stóð upp, yfirgaf allt og fylgdi honum.**

5:28 And he forsook all, and rose up and followed him.

5:29 **Leví bjó honum veislu mikla í húsi sínu, og þar sat að borði með þeim mikill fjöldi tollheimtumanna og annarra.**

5:29 And Levi made him a great feast in his house: and there was a great multitude of publicans and of others that were sitting at meat with them.

5:30 **En farisearnir og fræðimenn þeirra vönduðu um við lærisveina hans og sögðu: "Hvers vegna etið þér og drekkið með tollheimtumönnum og bersyndugum?"**

5:30 And the Pharisees and their scribes murmured against his disciples, saying, Why do ye eat and drink with the publicans and sinners?

5:31 **Ög Jesús svaraði þeim: "Ekki þurfa heilbrigðir læknis við, heldur þeir sem sjúkir eru."**

5:31 And Jesus answering said unto them, They that are in health have no need of a physician; but they that are sick.

5:32 **Ég er ekki kominn til að kalla réttláta, heldur syndara til iðrunar."**

5:32 I am not come to call the righteous but sinners to repentance.

5:33 **En þeir sögðu við hann: "Lærisveinar Jóhannesar fasta oft og fara með bænir og eins lærisveinar farisea, en þínir eta og drekka."**

5:33 And they said unto him, The disciples of John fast often, and make supplications; likewise also the disciples of the Pharisees; but thine eat and drink.

5:34 **Jesús sagði við þá: "Hvort getið þér ætlað brúðkaupsgestum að fasta, meðan brúðguminn er hjá þeim?"**

5:34 And Jesus said unto them, Can ye make the sons of the bride-chamber fast, while the bridegroom is with them?

5:35 En koma munu þeir dagar, er brúðguminn verður frá þeim tekinn, þá munu þeir fasta á þeim dögum."

5:35 But the days will come; and when the bridegroom shall be taken away from them, then will they fast in those days.

5:36 Hann sagði þeim einnig líkingu: "Enginn rifur bót af nýju fati og lætur á gamalt fat, því að bæði rifur hann þá nýja fatið og bótin af því hæfir ekki hinu gamla.

5:36 And he spake also a parable unto them: No man rendeth a piece from a new garment and putteth it upon an old garment; else he will rend the new, and also the piece from the new will not agree with the old.

5:37 Og enginn lætur nýtt vín á gamla belgi, því þá sprengir nýja vínið belgina og fer niður, en belgirnir ónýstast.

5:37 And no man putteth new wine into old wine-skins; else the new wine will burst the skins, and itself will be spilled, and the skins will perish.

5:38 Nýtt vín ber að láta á nýja belgi.

5:38 But new wine must be put into fresh wine-skins.

5:39 Og enginn, sem drukkíð hefur gamalt vín, vill nýtt, því að hann segir: Hlío gamla er gott."

5:39 And no man having drunk old wine desireth new; for he saith, The old is good.

6:1 En svo bar við á hvíldardegi, að hann fór um säðlönd, og tíndu lærisveinar hans kornöx, neru milli handanna og átu.

6:1 Now it came to pass on a sabbath, that he was going through the grainfields; and his disciples plucked the ears, and did eat, rubbing them in their hands.

6:2 Þá sögðu farísear nokkrir: "Hví gjörði þér það, sem er ekki leyfilegt á hvíldardegi?"

6:2 But certain of the Pharisees said, Why do ye that which it is not lawful to do on the sabbath day?

6:3 Og Jesús svaraði þeim: "Hafið þér þá ekki lesið, hvað Davíð gjörði, er hann hungraði og menn hans?"

6:3 And Jesus answering them said, Have ye not read even this, what David did, when he was hungry, he, and they that were with him;

6:4 Hann fór inn í Guðs hús, tók sköðunarbrauðin og át og gaf mönnum sínum, en þau má enginn eta nema prestarnir einir."

6:4 how he entered into the house of God, and took and ate the showbread, and gave also to them that were with him; which it is not lawful to eat save for the priests alone?

6:5 Og hann sagði við þá: "Mannssonurinn er herra hvíldardagsins."

6:5 And he said unto them, The Son of man is lord of the sabbath.

6:6 Annan hvíldardag gekk hann í samkunduna og kenndi. Þar var maður nokkur með vína hægri hönd.

6:6 And it came to pass on another sabbath, that he entered into the synagogue and taught: and there was a man there, and his right hand was withered.

6:7 En fræðimenn og farísear höfðu nánar gætur á Jesú, hvort hann læknaði á hvíldardegi, svo að þeir fengju tilefni að kæra hann.

6:7 And the scribes and the Pharisees watched him, whether he would heal on the sabbath; that they might find how to accuse him.

6:8 En hann vissi hugsanir þeirra og sagði við manninn með visnu höndina: "Statt upp, og kom hér fram." Og hann stóð upp og kom.

6:8 But he knew their thoughts; and he said to the man that had his hand withered, Rise up, and stand forth in the midst. And he arose and stood forth.

6:9 Jesús sagði við þá: "Ég spyr yður, hvort er heldur leyfilegt að gjöra eða gjöra illt á hvíldardegi, bjarga lífi eða granda því?"

6:9 And Jesus said unto them, I ask you, Is it lawful on the sabbath to do good, or to do harm? to save a life, or to destroy it?

6:10 Hann leit í kring á þá alla og sagði við manninn: "Réttu fram hönd þína." Hann gjörði svo, og hönd hans varð heil.

6:10 And he looked round about on them all, and said unto him, Stretch forth thy hand. And he did so: and his hand was restored.

6:11 En þeir urðu æfir við og ræddu sín á milli, hvað þeir gætu gjört Jesú.

6:11 But they were filled with madness; and communed one with another what they might do to Jesus.

6:12 En svo bar við um þessar mundir, að hann fór til fjalls að biðjast fyrir og var alla nóttina á bæn til Guðs.

6:12 And it came to pass in these days, that he went out into the mountain to pray; and he continued all night in prayer to God.

6:13 Og er dagur rann, kallaði hann til sín lærisveina sína, valdi tólf úr þeirra hópi og nefndi þá postula.

6:13 And when it was day, he called his disciples; and he chose from them twelve, whom also he named apostles:

6:14 Þeir voru: Símon, sem hann nefndi Pétur, Andrés bróðir hans, Jakob og Jóhannes, Filippus og Bartólómeus.

6:14 Simon, whom he also named Peter, and Andrew his brother, and James and John, and Philip and Bartholomew,

6:15 Matteus og Tómas, Jakob Alfeusson og Símon, kallaður vandlætari.

6:15 and Matthew and Thomas, and James the son of Alphaeus, and Simon who was called the Zealot,

6:16 og Júdas Jakobsson og Júdas Ískariot, sem varð svikari.

6:16 and Judas the son of James, and Judas Iscariot, who became a traitor;

6:17 Hann gekk ofan með þeim og nam stöðar á sléttri flöt. Þar var stór hópur lærisveina hans og mikill fjöldi

fólks úr allri Júdeu, frá Jerúsalem og sjávarbyggðum Týrusar og Sidonar.

6:17 and he came down with them, and stood on a level place, and a great multitude of his disciples, and a great number of the people from all Judaea and Jerusalem, and the sea coast of Tyre and Sidon, who came to hear him, and to be healed of their diseases;

6:18 er komið hafði til að hlýða á hann og fá lækning meina sinna. Einnig voru þeir læknaðir, er þjáðir voru af óhreinum öndum.

6:17 and he came down with them, and stood on a level place, and a great multitude of his disciples, and a great number of the people from all Judaea and Jerusalem, and the sea coast of Tyre and Sidon, who came to hear him, and to be healed of their diseases;

6:19 Allt fólkíð reyndi að snerta hann, því að frá honum kom kraftur, er læknaði alla.

6:19 And all the multitude sought to touch him; for power came forth from him, and healed them all.

6:20 Þá hóf hann upp augu sín, leit á lærisveina sína og sagði: "Sælir eruð þér, fátækir, því að yðar er Guðs ríki.

6:20 And he lifted up his eyes on his disciples, and said, Blessed are ye poor: for yours is the kingdom of God.

6:21 Sælir eruð þér, sem nú hungrar, því að þér munuð saddir verða. Sælir eruð þér, sem nú grátíð, því að þér munuð hlæja.

6:21 Blessed are ye that hunger now: for ye shall be filled. Blessed are ye that weep now: for ye shall laugh.

6:22 Sælir eruð þér, þá er menn hata yður, þá er þeir útskúfa yður og smána og bera út óhróður um yður vegna Mannssonarins.

6:22 Blessed are ye, when men shall hate you, and when they shall separate you from their company, and reproach you, and cast out your name as evil, for the Son of man's sake.

6:23 Fagníð á þeim degi og leikið af gleði, því laun yðar eru mikil á himni, og á sama veg fóru fedur þeirra með spámennina.

6:23 Rejoice in that day, and leap for joy: for behold, your reward is great in heaven; for in the same manner did their fathers unto the prophets.

6:24 En vei yður, þér auðmenn, því að þér hafið tekið út huggun yðar.

6:24 But woe unto you that are rich! for ye have received your consolation.

6:25 Vei yður, sem nú eruð saddir, því að yður mun hungra. Vei yður, sem nú hlæið, því að þér munuð sýta og gráta.

6:25 Woe unto you, ye that are full now! for ye shall hunger. Woe unto you, ye that laugh now! for ye shall mourn and weep.

6:26 Vei yður, þá er allir menn tala vel um yður, því að á sama veg fórst fedrum þeirra við falsspámennina.

6:26 Woe unto you, when all men shall speak well of you! for in the same manner did their fathers to the false prophets.

6:27 En ég segi yður, er á mig hlýðið: Elskið óvini yðar, gjörið þeim gott, sem hata yður.

6:27 But I say unto you that hear, Love your enemies, do good to them that hate you,

6:28 blessið þá, sem bölvu yður, og biðjið fyrir þeim, er misþyrma yður.

6:28 bless them that curse you, pray for them that despitefully use you.

6:29 Slái þig einhver á kinnina, skaltu og bjóða hina, og taki einhver yfirhöfn þína, skaltu ekki varna honum að taka kyrtílinn líka.

6:29 To him that smiteth thee on the *one* cheek offer also the other; and from him that taketh away thy cloak withhold not thy coat also.

6:30 Gef þú hverjum sem biður þig, og þann, sem tekur þitt frá þér, skaltu eigi krefja.

6:30 Give to every one that asketh thee; and of him that taketh away thy goods ask them not again.

6:31 Og svo sem þér viljið, að aðrir menn gjöri við yður, svo skuluð þér og þeim gjöra.

6:31 And as ye would that men should do to you, do ye also to them likewise.

6:32 Og þótt þér elskið þá, sem yður elska, hvaða þökk eigið þér fyrir það? Syndarar elska þá líka, sem þá elska.

6:32 And if ye love them that love you, what thank have ye? for even sinners love those that love them.

6:33 Og þótt þér gjörði þeim gott, sem yður gjöra gott, hvaða þökk eigið þér fyrir það? Syndarar gjöra og hið sama.

6:33 And if ye do good to them that do good to you, what thank have ye? for even sinners do the same.

6:34 Og þótt þér lánið þeim, sem þér vonið að muni borga, hvaða þökk eigið þér fyrir það? Syndarar lána einnig syndurum til þess að fá allt aftur.

6:34 And if ye lend to them of whom ye hope to receive, what thank have ye? even sinners lend to sinners, to receive again as much.

6:35 Nei, elskið óvini yðar, og gjörðið gott og lánið án þess að vænta nokkurs í staðinn, og laun yðar munu verða mikil, og þér verða börn hins hæsta, því að hann er góður við vanþakkláta og vonda.

6:35 But love your enemies, and do *them* good, and lend, never despairing; and your reward shall be great, and ye shall be sons of the Most High: for he is kind toward the unthankful and evil.

6:36 Verið miskunnsamir, eins og faðir yðar er miskunnsamur.

6:36 Be ye merciful, even as your Father is merciful.

6:37 Dæmið ekki, og þér munuð eigi dæmdir verða. Sakkellið eigi, og þér munuð eigi sakkfelldir verða. Sýknið, og þér munuð sýknaðir verða.

6:37 And judge not, and ye shall not be judged: and condemn not, and ye shall not be condemned: release, and ye shall be released:

6:38 Gefið, og yður mun gefið verða. Góður mælir, troðinn, skekinn, fleytifullur mun lagður í skaut yðar. Því með þeim mæli, sem þér mælið, mun yður aftur mælt verða."

6:38 give, and it shall be given unto you; good measure, pressed down, shaken together, running over, shall they give into your bosom. For with what measure ye mete it shall be measured to you again.

6:39 Þá sagði hann þeim og líkingu: "Hvort fær blindur leiðt blindan? Munu ekki báðir falla í gryfju?"

6:39 And he spake also a parable unto them, Can the blind guide the blind? shall they not both fall into a pit?

6:40 Ekki er lærisveinn meistaranum fremri, en hver sem er fullnuma, verður eins og meistari hans.

6:40 The disciple is not above his teacher: but every one when he is perfected shall be as his teacher.

6:41 Hví sérð þú flisina í auga bróður þins, en tekur ekki eftir bjálkanum í auga sjálfs þín?

6:41 And why beholdest thou the mote that is in thy brother's eye, but considerest not the beam that is in thine own eye?

6:42 Hvernig fær þú sagt við bróður þinn: 'Bróðir, lát mig draga flisina úr auga þér,' en sérð þó eigi sjálfur bjálkann í þínu auga? Hresnari, drag fyrst bjálkann úr auga þér, og þá sérðu glöggð til að draga flisina úr auga bróður þins.

6:42 Or how canst thou say to thy brother, Brother, let me cast out the mote that is in thine eye, when thou thyself beholdest not the beam that is in thine own eye? Thou hypocrite, cast out first the beam out of thine own eye, and then shalt thou see clearly to cast out the mote that is in thy brother's eye.

6:43 Því að ekki er til gott tré, er beri slæman ávöxt, né heldur slæmt tré, er beri góðan ávöxt.

6:43 For there is no good tree that bringeth forth corrupt fruit; nor again a corrupt tree that bringeth forth good fruit.

6:44 En hvert tré þekkist af ávexti sínum, enda lesa menn ekki fikjur af þistlum né vinber af þyrnirunni.

6:44 For each tree is known by its own fruit. For of thorns men do not gather figs, nor of a bramble bush gather they grapes.

6:45 Góður maður ber gott fram úr góðum sjóði hjarta síns, en vondur maður ber vont fram úr vondum sjóði. Af gnægð hjartans mælir munnur hans.

6:45 The good man out of the good treasure of his heart bringeth forth that which is good; and the evil *man* out of the evil *treasure* bringeth forth that which is evil: for out of the abundance of the heart his mouth speaketh.

6:46 En hví kallið þér mig herra, herra, og gjörðið ekki það, sem ég segi?

6:46 And why call ye me, Lord, Lord, and do not the things which I say?

6:47 Ég skal sýna yður, hverjum sá er líkur, sem kemur til mín, heyrir orð mín og breytir eftir þeim.

6:47 Every one that cometh unto me, and heareth my words, and doeth them, I will show you to whom *he* is like:

6:48 Hann er líkur manni, er byggði hús, gróf djúpt fyrir og grundvallaði það á bjargi. Nú kom flóð og flaumurinn skall á því húsi, en fékk hvergi hrært það, vegna þess að það var vel byggt.

6:48 he is like a man building a house, who digged and went deep, and laid a foundation upon the rock: and when a flood arose, the stream brake against that house, and could not shake it: because it had been well builded.

6:49 Hinn, er heyrir og gjörir ekki, er líkur manni, sem byggði hús á jörðinni án undirstöðu. Flaumurinn skall á því, og það hús féll þegar, og fall þess varð mikið."

6:49 But he that heareth, and doeth not, is like a man that built a house upon the earth without a foundation; against which the stream brake, and straightway it fell in; and the ruin of that house was great.

7:1 Þá er hann hafði lokið máli sínu í áheyrn lýðsins, fór hann til Kapernaum.

7:1 After he had ended all his sayings in the ears of the people, he entered into Capernaum.

7:2 Hundraðshöfðingi nokkur hafði þjón, sem hann mat mikils. Þjónninn var sjúkur og dauðvona.

7:2 And a certain centurion's servant, who was dear unto him, was sick and at the point of death.

7:3 Þegar hundraðshöfðinginn heyrði um Jesú, sendi hann til hans öldunga Gyðinga og bað hann koma og bjarga lífi þjóns síns.

7:3 And when he heard concerning Jesus, he sent unto him elders of the Jews, asking him that he would come and save his servant.

7:4 Þeir komu til Jesú, báðu hann ákalt og sögðu: "Verður er hann þess, að þú veitir honum þetta.

7:4 And they, when they came to Jesus, besought him earnestly, saying, He is worthy that thou shouldest do this for him;

7:5 því að hann elskar þjód vora, og hann hefur reist samkunduna handa oss."

7:5 for he loveth our nation, and himself built us our synagogue.

7:6 Jesús fór með þeim. Þegar hann átti skammt til hússins, sendi hundraðshöfðinginn vini sína til hans og lét segja við hann: "Ómaka þig ekki, herra, því að ég er ekki verður þess, að þú gangir inn undir þak mitt.

7:6 And Jesus went with them. And when he was now not far from the house, the centurion sent friends to him, saying unto him, Lord, trouble not thyself; for I am not worthy that thou shouldest come under my roof:

7:7 Þess vegna hef ég ekki heldur talið sjálfan mig verðan þess að koma til þín. En mæl þú eitt orð, og mun sveinn minn heill verða.

7:7 wherefore neither thought I myself worthy to come unto thee: but say the word, and my servant shall be healed.

7:8 Því að sjálfur er ég maður, sem verð að lúta valdi og ræð yfir hermönnum, og ég segi við einn: 'Far þú,' og hann fer, og við annan: 'Kom

pú,' og hann kemur, og við þjón minn: .Gjör þetta,' og hann gjörir það."

7:8 For I also am a man set under authority, having under myself soldiers: and I say to this one, Go, and he goeth; and to another, Come, and he cometh; and to my servant, Do this, and he doeth it.

7:9 Þegar Jesús heyrði þetta, furðaði hann sig á honum, sneri sér að mannfjöldanum, sem fylgdi honum, og mælti: "Ég segi yður, ekki einu sinni í Ísrael hef ég fundið þvilika trú."

7:9 And when Jesus heard these things, he marvelled at him, and turned and said unto the multitude that followed him, I say unto you, I have not found so great faith, no, not in Israel.

7:10 Sendimenn sneru þá aftur heim og fundu þjóninn heilan heilsu.

7:10 And they that were sent, returning to the house, found the servant whole.

7:11 Skömmu síðar bar svo við, að Jesús hélt til borgar, sem heitir Nain, og lærisveinar hans fóru með honum og mikill mannfjöldi.

7:11 And it came to pass soon afterwards, that he went to a city called Nain; and his disciples went with him, and a great multitude.

7:12 Þegar hann nálgðist borgarhlíðið, þá var verið að bera út látinn mann, einkason móður sinnar, sem var ekkja, og mikill fjöldi úr borginni var með henni.

7:12 Now when he drew near to the gate of the city, behold, there was carried out one that was dead, the only son of his mother, and she was a widow: and much people of the city was with her.

7:13 Og er Drottinn sá hana, kenndi hann í brjósti um hana og sagði við hana: "Grát þú eigi!"

7:13 And when the Lord saw her, he had compassion on her, and said unto her, Weep not.

7:14 Og hann gekk að og snart líkbörurnar, en þeir, sem báru, námu staðar. Þá sagði hann: "Ungi maður, ég segi þér, rís þú upp!"

7:14 And he came nigh and touched the bier: and the bearers stood still. And he said, Young man, I say unto thee, Arise.

7:15 Hinn látni settist þá upp og tók að mæla, og Jesús gaf hann móður hans.

7:15 And he that was dead sat up, and began to speak. And he gave him to his mother.

7:16 En ótti greip alla, og þeir vegaðu Guð og sögðu: "Spámaður mikill er risinn upp meðal vor," og "Guð hefur vitjað lýðs síns."

7:16 And fear took hold on all: and they glorified God, saying, A great prophet is arisen among us: and, God hath visited his people.

7:17 Og þessi fregn um hann barst út um alla Júdeu og allt nágrennið.

7:17 And this report went forth concerning him in the whole of Judaea, and all the region round about.

7:18 Lærisveinar Jóhannesar sögðu honum frá öllu þessu. Hann kallaði þá til sín tvo lærisveina sína,

7:18 And the disciples of John told him of all these things.

7:19 sendi þá til Drottins og lét spyrja: "Ert þú sá sem koma skal, eða eigum vér að vænta annars?"

7:19 And John calling unto him two of his disciples sent them to the Lord, saying, Art thou he that cometh, or look we for another?

7:20 Mennirnir fóru til hans og sögðu: "Jóhannes skírari sendi okkur til þín og spyr: .Ert þú sá sem koma skal, eða eigum vér að vænta annars?"

7:20 And when the men were come unto him, they said, John the Baptist hath sent us unto thee, saying, Art thou he that cometh, or look we for another?

7:21 Á þeirri stundu læknaði hann marga af sjúkdómum, meinum og illum öndum og gaf mörgum blindum sýn.

7:21 In that hour he cured many of diseases and plagues and evil spirits; and on many that were blind he bestowed sight.

7:22 Og hann svaraði þeim: "Farið og kunngjörið Jóhannesi það, sem þið hafið séð og heyrt: Blindir fá sýn, haltir ganga, líkþráir hreinsast og daufir heyra, dauðir rísa upp og fátækum er flutt fagnaðarerindi.

7:22 And he answered and said unto them, Go and tell John the things which ye have seen and heard; the blind receive their sight, the lame walk, the lepers are cleansed, and the deaf hear, the dead are raised up, the poor have good tidings preached to them.

7:23 Og sæll er sá, sem hneykslast ekki á mér."

7:23 And blessed is he, whosoever shall find no occasion of stumbling in me.

7:24 Þá er sendimenn Jóhannesar voru burt farnir, tók hann að tala til mannfjöldans um Jóhannes: "Hvað fóruð þér að sjá í óbyggðum? Reyrt af vindi shekinn?"

7:24 And when the messengers of John were departed, he began to say unto the multitudes concerning John, What went ye out into the wilderness to behold? a reed shaken with the wind?

7:25 Hvað fóruð þér að sjá? Þrúðubúinn mann? Nei, í konungssölum er þá að finna, sem skartklæðin bera og lifa í sællífi.

7:25 But what went ye out to see? a man clothed in soft raiment? Behold, they that are gorgeously apparelled, and live delicately, are in kings' courts.

7:26 Hvað fóruð þér þá að sjá? Spámann? Já, segi ég yður, og það meira en spámann.

7:26 But what went ye out to see? a prophet? Yea, I say unto you, and much more than a prophet.

7:27 Hann er sá sem um er ritað: Sjá, ég sendi sendiböð minn á undan þér, er greiða mun veg þinn fyrir þér.

7:27 This is he of whom it is written, Behold, I send my messenger before thy face, Who shall prepare thy way before thee.

7:28 Ég segi yður: Enginn er sá af konu fæddur, sem meiri sé en Jóhannes. En hinn minnsti í Guðs ríki er honum meiri."

7:28 I say unto you, Among them that are born of women there is none greater than John: yet he that is but little in the kingdom of God is greater than he.

7:29 Og allur lýðurinn, sem á hlýddi, og enda tollheimtumenn, viðurkenndu réttlæti Guðs og létu skírast af Jóhannesi.

7:29 And all the people when they heard, and the publicans, justified God, being baptized with the baptism of John.

7:30 En farisear og lögvitringar gjörðu að engu áform Guðs um þá og létu ekki skírast af honum.

7:30 But the Pharisees and the lawyers rejected for themselves the counsel of God, being not baptized of him.

7:31 "Við hvað á ég þá að líkja mönnum þessarar kynslóðar? Hverju eru þeir líkir?"

7:31 Whereunto then shall I liken the men of this generation, and to what are they like?

7:32 Líkir eru þeir börnum, sem á torgi sitja og kallast á: .Vér lékum fyrir yður á flautu, og ekki vilduð þér dansa. Vér sungum yður sorgarljóð, og ekki vilduð þér gráta.'

7:32 They are like unto children that sit in the marketplace, and call one to another; who say, We piped unto you, and ye did not dance; we wailed, and ye did not weep.

7:33 Nú kom Jóhannes skírari, át ekki brauð né drakk vín, og þér segið: .Hann hefur illan anda.'

7:33 For John the Baptist is come eating no bread nor drinking wine; and ye say, He hath a demon.

7:34 Og Mannssonurinn er kominn, etur og drekkur, og þér segið: .Hann er mathákur og vinsvelgur, vinur tollheimtumanna og bersyndugra'

7:34 The Son of man is come eating and drinking; and ye say, Behold, a gluttonous man, and a winebibber, a friend of publicans and sinners!

7:35 En spekin hefur rétt fyrir sér, það staðfesta öll börn hennar."

7:35 And wisdom is justified of all her children.

7:36 Farisei nokkur bauð honum að eta hjá sér, og hann fór inn í hús fariseans og settist til borðs.

7:36 And one of the Pharisees desired him that he would eat with him. And he entered into the Pharisee's house, and sat down to meat.

7:37 En kona ein í bænum, sem var bersyndug, varð þess vis, að hann sat að borði í húsi fariseans. Kom hún þá með alabastursbuð með smyrslum,

7:37 And behold, a woman who was in the city, a sinner; and when she knew that he was sitting at meat in the Pharisee's house, she brought an alabaster cruse of ointment,

7:38 nam staðar að baki honum til fóta hans grátandi, tók að væta fætur hans með tárum sínum, þerraði þá með höfuðhári sínu, kyssti þá og smurði með smyrslunum.

7:38 and standing behind at his feet, weeping, she began to wet his feet with her tears, and wiped them with the hair of her

head, and kissed his feet, and anointed them with the ointment.

7:39 Þegar fariseinn, sem honum hafði boðið, sá þetta, sagði hann við sjálfan sig: "Væri þetta spámaður, mundi hann vita, hver og hvilik sú kona er, sem snertir hann, að hún er bersýndug."

7:39 Now when the Pharisee that had bidden him saw it, he spake within himself, saying, This man, if he were a prophet, would have perceived who and what manner of woman this is that toucheth him, that she is a sinner.

7:40 Jesús sagði þá við hann: "Símon, ég hef nokkuð að segja þér." Hann svaraði: "Seg þú það, meistari."

7:40 And Jesus answering said unto him, Simon, I have somewhat to say unto thee. And he saith, Teacher, say on.

7:41 "Tveir menn voru skuldugir lánveitanda nokkrum. Annar skuldaði honum fimm hundruð denara, en hinn fimmtíu."

7:41 A certain lender had two debtors: the one owed five hundred shillings, and the other fifty.

7:42 Nú gátu þeir ekkert borgað, og þá gaf hann báðum upp. Hvor þeirra skyldi nú elska hann meira?"

7:42 When they had not *wherewith* to pay, he forgave them both. Which of them therefore will love him most?

7:43 Símon svaraði: "Sá, hygg ég, sem hann gaf meira upp." Jesús sagði við hann: "Þú ályktaðir rétt."

7:43 Simon answered and said, He, I suppose, to whom he forgave the most. And he said unto him, Thou hast rightly judged.

7:44 Síðan sneri hann sér að konunni og sagði við Símon: "Sér þú konu þessa? Ég kom í hús þitt, og þú galst mér ekki vatn á fætur mína, en hún vætti fætur mína tárur sínum og þerraði með hári sínu."

7:44 And turning to the woman, he said unto Simon, Seest thou this woman? I entered into thy house, thou gavest me no water for my feet: but she hath wetted my feet with her tears, and wiped them with her hair.

7:45 Ekki galst þú mér koss, en hún hefur ekki látið af að kyssa fætur mína, allt frá því ég kom."

7:45 Thou gavest me no kiss: but she, since the time I came in, hath not ceased to kiss my feet.

7:46 Ekki smurðir þú höfuð mitt olíu, en hún hefur smurt fætur mína með smyrslum."

7:46 My head with oil thou didst not anoint: but she hath anointed my feet with ointment.

7:47 Þess vegna segi ég þér: Hinar mörgu syndir hennar eru fyrirgefnar, enda elskar hún mikið, en sá elskar lítið, sem lítið er fyrirgefið."

7:47 Wherefore I say unto thee, Her sins, which are many, are forgiven; for she loved much: but to whom little is forgiven, *the same* loveth little.

7:48 Síðan sagði hann við hana: "Syndir þínar eru fyrirgefnar."

7:48 And he said unto her, Thy sins are forgiven.

7:49 Þá tóku þeir, sem til borðs sátu með honum, að segja með sjálfum sér: "Hver er sá, er fyrirgefur syndir?"

7:49 And they that sat at meat with him began to say within themselves, Who is this that even forgiveth sins?

7:50 En hann sagði við konuna: "Trú þín hefur frelsað þig, far þú í friði."

7:50 And he said unto the woman, Thy faith hath saved thee; go in peace.

8:1 Eftir þetta fór hann um, borg úr borg og þorp úr þorpi, prédikaði og flutti fagnaðarerindið um Guðs ríki. Með honum voru þeir tólf

8:1 And it came to pass soon afterwards, that he went about through cities and villages, preaching and bringing the good tidings of the kingdom of God, and with him the twelve,

8:2 og konur nokkrar, er læknaðar höfðu verið af illum öndum og sjúkdómum. Það voru þær María, kölluð Magdalena, er sjö illir andar höfðu farið úr,

8:2 and certain women who had been healed of evil spirits and infirmities: Mary that was called Magdalene, from whom seven demons had gone out,

8:3 Jóhanna, kona Kúsa, ráðsmanns Heródesar, Súsanna og margar aðrar. Þær hjálpuðu þeim með fjármunum sínum.

8:3 and Joanna the wife of Chuzas Herod's steward, and Susanna, and many others, who ministered unto them of their substance.

8:4 Nú var mikill fjöldi saman kominn, og menn komu til hans úr hverri borg af annarri. Þá sagði hann þessa dæmisögu:

8:4 And when a great multitude came together, and they of every city resorted unto him, he spake by a parable:

8:5 "Sáðmaður gekk út að sá sæði sínu. Og þá er hann sáði, féll sumt hjá götunni og varð fótum troðið, og fuglar himins átu það upp."

8:5 The sower went forth to sow his seed: and as he sowed, some fell by the way side; and it was trodden under foot, and the birds of the heaven devoured it.

8:6 Sumt féll á klöpp. Það spratt, en skrálnaði, af því að það hafði ekki raka."

8:6 And other fell on the rock; and as soon as it grew, it withered away, because it had no moisture.

8:7 Og sumt féll meðal þyrna, og þyrnarnir spruttu einnig og kældu það."

8:7 And other fell amidst the thorns; and the thorns grew with it, and choked it.

8:8 En sumt féll í góða jörð, óx upp og bar hundradfaldan ávöxt." Að svo mæltu hrópaði hann: "Hver sem eyru hefur að heyra, hann heyri."

8:8 And other fell into the good ground, and grew, and brought forth fruit a hundredfold. As he said these things, he cried, He that hath ears to hear, let him hear.

8:9 En lærisveinar hans spurðu hann, hvað þessi dæmisaga þýddi."

8:9 And his disciples asked him what this parable might be.

8:10 Hann sagði: "Þú er gefið að þekkja leynda dóma Guðs ríkis, hinir fá þá í dæmisögum, að sjáandi sjái þeir ekki og heyrandi skilji þeir ekki."

8:10 And he said, Unto you it is given to know the mysteries of the kingdom of God: but to the rest in parables; that seeing they may not see, and hearing they may not understand.

8:11 En dæmisagan þýðir þetta: Sæðið er Guðs orð."

8:11 Now the parable is this: The seed is the word of God.

8:12 Það er féll hjá götunni, merkir þá, sem heyra orðið, en síðan kemur djöfullinn og tekur það burt úr hjarta þeirra, til þess að þeir trúi ekki og verði hólpnir."

8:12 And those by the way side are they that have heard; then cometh the devil, and taketh away the word from their heart, that they may not believe and be saved.

8:13 Það er féll á klöppina, merkir þá, sem taka orðinu með fögnuði, er þeir heyra það, en hafa enga rótfestu. Þeir trúa um stund, en falla frá á reynslutíma."

8:13 And those on the rock are they who, when they have heard, receive the word with joy; and these have no root, who for a while believe, and in time of temptation fall away.

8:14 Það er féll meðal þyrna, merkir þá er heyra, en kafa síðan undir áhyggjum, auðæfum og nautnum lífsins og bera ekki þroskaðan ávöxt."

8:14 And that which fell among the thorns, these are they that have heard, and as they go on their way they are choked with cares and riches and pleasures of *this* life, and bring no fruit to perfection.

8:15 En það er féll í góða jörð, merkir þá sem heyra orðið og geyma það í göfugu, góðu hjarta og bera ávöxt með stöðuglyndi."

8:15 And that in the good ground, these are such as in an honest and good heart, having heard the word, hold it fast, and bring forth fruit with patience.

8:16 Enginn kveikir ljós og byrgir það með kerri eða setur undir bekk, heldur láta menn það á ljósaðstíku, að þeir, sem inn koma, sjái ljósið."

8:16 And no man, when he hath lighted a lamp, covereth it with a vessel, or putteth it under a bed; but putteth it on a stand, that they that enter in may see the light.

8:17 Því að ekkert er hulið, sem eigi verður opinbert, né leynt, að eigi verði það kunnugt og komi í ljós."

8:17 For nothing is hid, that shall not be made manifest; nor *anything* secret, that shall not be known and come to light.

8:18 Gætið því að, hvernig þér heyrið. Því að þeim sem hefur, mun gefið verða, og frá þeim sem eigi hefur, mun tekið verða jafnvel það, sem hann ætlar sig hafa."

8:18 Take heed therefore how ye hear: for whosoever hath, to him shall be given; and whosoever hath not, from him shall be taken away even that which he thinketh he hath.

8:19 Móðir hans og bræður komu til hans, en gátu ekki náð fundi hans vegna mannfjöldans.

8:19 And there came to him his mother and brethren, and they could not come at him for the crowd.

8:20 Var honum sagt: "Móðir þín og bræður standa úti og vilja finna þig."

8:20 And it was told him, Thy mother and thy brethren stand without, desiring to see thee.

8:21 En hann svaraði þeim: "Móðir mín og bræður eru þeir, sem heyra Guðs orð og breyta eftir því."

8:21 But he answered and said unto them, My mother and my brethren are these that hear the word of God, and do it.

8:22 Dag einn fór hann út í bát og lærisveinar hans. Hann sagði við þá: "Förum yfir um vatnið." Og þeir létu frá landi.

8:22 Now it came to pass on one of those days, that he entered into a boat, himself and his disciples; and he said unto them, Let us go over unto the other side of the lake: and they launched forth.

8:23 En sem þeir sigldu, sofnaði hann. Þá skall stormhrina á vatnið, svo að nær fyllti bátinn og voru þeir hætt komnir.

8:23 But as they sailed he fell asleep: and there came down a storm of wind on the lake; and they were filling *with water*, and were in jeopardy.

8:24 Þeir fóru þá til hans, vöktu hann og sögðu: "Meistari, meistari, vér förumst!" En hann vaknaði og hastaði á vindinn og öldurótið og slotaði þegar og gerði logn.

8:24 And they came to him, and awoke him, saying, Master, master, we perish. And he awoke, and rebuked the wind and the raging of the water: and they ceased, and there was a calm.

8:25 Og hann sagði við þá: "Hvar er trú yðar?" En þeir urðu hræddir og undruðust og sögðu hver við annan: "Hver er þessi? Hann skipar bæði vindum og vatni og hvort tveggja hljóðir honum."

8:25 And he said unto them, Where is your faith? And being afraid they marvelled, saying one to another, Who then is this, that he commandeth even the winds and the water, and they obey him?

8:26 Þeir tóku land í byggð Gerasena, sem er gegnt Galílen.

8:26 And they arrived at the country of the Gerasenes, which is over against Galilee.

8:27 Er hann sté á land, kom á móti honum maður nokkur úr borginni, sem haldinn var illum öndum. Langan tíma hafði hann ekki farið í fót né dvalist í húsi, heldur í gröfunum.

8:27 And when he was come forth upon the land, there met him a certain man out of the city, who had demons; and for a long time he had worn no clothes, and abode not in *any* house, but in the tombs.

8:28 Þegar hann sá Jesú, aptí hann, féll fram fyrir honum og hrópaði hárrí röddu: "Hvað vilt þú mér, Jesús, sonur Guðs hins hæsta? Ég bið þig, kvel þú mig eigi!"

8:28 And when he saw Jesus, he cried out, and fell down before him, and with a loud voice said, What have I to do with thee, Jesus, thou Son of the Most High God? I beseech thee, torment me not.

8:29 Því að hann hafði boðið óhreina andanum að fara út af manninum. En margsinnis hafði hann gripíð hann, og höfðu menn fjötrað hann á höndum og fótum og haft í gæslu, en hann hafði slitið böndin og illi andinn hrakið hann út í óbyggðir.

8:29 For he was commanding the unclean spirit to come out from the man. For oftentimes it had seized him: and he was kept under guard, and bound with chains and fetters; and breaking the bands asunder, he was driven of the demon into the deserts.

8:30 Jesús spurði hann: "Hvað heitir þú?" En hann sagði: "Hersing". Því að margir illir andar höfðu farið í hann.

8:30 And Jesus asked him, What is thy name? And he said, Legion; for many demons were entered into him.

8:31 Og þeir báðu Jesú að skipa sér ekki að fara í undirdjúpið.

8:31 And they entreated him that he would not command them to depart into the abyss.

8:32 En þar var stór svínahjörð á beit í fjallinu. Þeir báðu hann að leyfa sér að fara í þau, og hann leyfði þeim það.

8:32 Now there was there a herd of many swine feeding on the mountain: and they entreated him that he would give them leave to enter into them. And he gave them leave.

8:33 Illu andarnir fóru þá úr manninum og í svinin, og hjörðin ruddist fram af hamrinum í vatnið og drukknaði.

8:33 And the demons came out from the man, and entered into the swine: and the herd rushed down the steep into the lake, and were drowned.

8:34 En er hirðarnir sáu, hvað orðið var, flýðu þeir og sögðu tíðindin í borginni og sveitinni.

8:34 And when they that fed them saw what had come to pass, they fled, and told it in the city and in the country.

8:35 Menn fóru þá að sjá, hvað gjörst hafði, komu til Jesú og fundu manninn, sem illu andarnir höfðu farið úr, sitja klæddan og heilvita við fætur Jesú. Og þeir urðu hræddir.

8:35 And they went out to see what had come to pass; and they came to Jesus, and found the man, from whom the demons were gone out, sitting, clothed and in his right mind, at the feet of Jesus: and they were afraid.

8:36 Sjónarvottar sögðu þeim frá, hvernig sá, sem haldinn var illum öndum, hafði orðið heill.

8:36 And they that saw it told them how he that was possessed with demons was made whole.

8:37 Allt fólk í héruðum Gerasena bað hann þá fara burt frá sér, því menn voru slegnir miklum ótta. Og hann sté í bátinn og sneri aftur.

8:37 And all the people of the country of the Gerasenes round about asked him to depart from them, for they were holden with great

fear: and he entered into a boat, and returned.

8:38 Maðurinn, sem illu andarnir höfðu farið úr, bað hann að mega vera með honum, en Jesús lét hann fara og mælti:

8:38 But the man from whom the demons were gone out prayed him that he might be with him: but he sent him away, saying,

8:39 "Far aftur heim til þín, og seg þú frá, hve mikið Guð hefur fyrir þig gjört." Hann fór og kunngjörði um alla borgina, hve mikið Jesús hafði fyrir hann gjört.

8:39 Return to thy house, and declare how great things God hath done for thee. And he went his way, publishing throughout the whole city how great things Jesus had done for him.

8:40 En er Jesús kom aftur, fagnaði mannfjöldinn honum, því að allir væntu hans.

8:40 And as Jesus returned, the multitude welcomed him; for they were all waiting for him.

8:41 Þá kom þar maður, Jairus að nafni, forstöðumaður samkundunnar. Hann féll til fóta Jesú og bað hann koma heim til sín.

8:41 And behold, there came a man named Jairus, and he was a ruler of the synagogue: and he fell down at Jesus' feet, and besought him to come into his house;

8:42 Því hann átti einkadóttur, um tólf ára að aldri, og hún lá fyrir dauðanum. Þegar Jesús var á leiðinni, þrengdi mannfjöldinn að honum.

8:42 for he had an only daughter, about twelve years of age, and she was dying. But as he went the multitudes thronged him.

8:43 Þar var kona, sem hafði haft blóðlát í tólf ár. Hún hafði leitað lækna og varið til aleigu sinni, en enginn getað læknað hana.

8:43 And a woman having an issue of blood twelve years, who had spent all her living upon physicians, and could not be healed of any,

8:44 Hún kom að baki honum og snart fald klæða hans, og jafn skjótt stöðvaðist blóðlát hennar.

8:44 came behind him, and touched the border of his garment: and immediately the issue of her blood stanchèd.

8:45 Jesús sagði: "Hver var það, sem snart mig?" En er allir synjuðu fyrir það, sagði Pétur: "Meistari, mannfjöldinn treðst að þér og þrýstir á."

8:45 And Jesus said, Who is it that touched me? And when all denied, Peter said, and they that were with him, Master, the multitudes press thee and crush *thee*.

8:46 En Jesús sagði: "Einhver snart mig, því að ég fann, að kraftur fór út frá mér."

8:46 But Jesus said, Some one did touch me; for I perceived that power had gone forth from me.

8:47 En er konan sá, að hún fékk eigi dulist, kom hún skjálfandi, féll til fóta honum og skýrði frá því í áheyrn alls

lyðsins, hvers vegna hún snart hann, og hvernig hún hafði jafnskjótt læknast.

8:47 And when the woman saw that she was not hid, she came trembling, and falling down before him declared in the presence of all the people for what cause she touched him, and how she was healed immediately.

8:48 Hann sagði þá við hana: "Dóttir, trú þín hefur bjargað þér. Far þú í friði."

8:48 And he said unto her, Daughter, thy faith hath made thee whole; go in peace.

8:49 Meðan hann var að segja þetta, kemur maður heiman frá samkundustjóranum og segir: "Dóttir þín er látin, ómaka þú ekki meistarann lengur."

8:49 While he yet spake, there cometh one from the ruler of the synagogue's house, saying, Thy daughter is dead; trouble not the Teacher.

8:50 En er Jesús heyrði þetta, sagði hann við hann: "Óttast ekki, trú þú aðeins, og mun hún heil verða."

8:50 But Jesus hearing it, answered him, Fear not, only believe, and she shall be made whole.

8:51 Þegar hann kom að húsinu, leyfði hann engum að fara inn með sér nema Péttri, Jóhannesi og Jakobi og föður stálkunnar og móður.

8:51 And when he came to the house, he suffered not any man to enter in with him, save Peter, and John, and James, and the father of the maiden and her mother.

8:52 Og allir grétu og syrgðu hana. Hann sagði: "Grátid ekki, hún er ekki dáið, hún sefur."

8:52 And all were weeping, and bewailing her: but he said, Weep not; for she is not dead, but sleepeth.

8:53 En þeir hlógu að honum, þar eð þeir vissu að hún var dáið.

8:53 And they laughed him to scorn, knowing that she was dead.

8:54 Hann tók þá hönd hennar og kallaði: "Stúlka, ris upp!"

8:54 But he, taking her by the hand, called, saying, Maiden, arise.

8:55 Og andi hennar kom aftur, og hún reis þegar upp, en hann bauð að gefa henni að eta.

8:55 And her spirit returned, and she rose up immediately: and he commanded that *something* be given her to eat.

8:56 Foreldrar hennar urðu frá sér numdir, en hann bauð þeim að segja engum frá þessum atburði.

8:56 And her parents were amazed: but he charged them to tell no man what had been done.

9:1 Hann kallaði saman þá tólf og gaf þeim mátt og vald yfir öllum illum öndum og til að lækna sjúkdóma.

9:1 And he called the twelve together, and gave them power and authority over all demons, and to cure diseases.

9:2 Hann sendi þá að boða Guðs ríki og græða sjúka

9:2 And he sent them forth to preach the kingdom of God, and to heal the sick.

9:3 og sagði við þá: "Takið ekkert til ferðarinnar, hvorki staf né mal, brauð né silfur, og enginn hafi tvo kyrtla.

9:3 And he said unto them, Take nothing for your journey, neither staff, nor wallet, nor bread, nor money; neither have two coats.

9:4 Og hvar sem þér fáið inni, þar sé aðsetur yðar og þaðan skuluð þér leggja upp að nýju.

9:4 And into whatsoever house ye enter, there abide, and thence depart.

9:5 En taki menn ekki við yður, þá farið úr borg þeirra og hristið dustið af fótum yðar til vitnisburðar gegn þeim."

9:5 And as many as receive you not, when ye depart from that city, shake off the dust from your feet for a testimony against them.

9:6 Þeir lögðu af stað og fóru um þorpín, fluttu fagnaðarerindið og læknuðu hvarvetna.

9:6 And they departed, and went throughout the villages, preaching the gospel, and healing everywhere.

9:7 En Heródes fjórðungsstjóri frétti allt, sem gjörst hafði, og vissi ekki, hvað hann átti að halda, því sumir sögðu, að Jóhannes væri risinn upp frá dauðum.

9:7 Now Herod the tetrarch heard of all that was done: and he was much perplexed, because that it was said by some, that John was risen from the dead;

9:8 aðrir, að Elía væri kominn fram, enn aðrir, að einn hinna fornu spámanna væri risinn upp.

9:8 and by some, that Elijah had appeared; and by others, that one of the old prophets was risen again.

9:9 Heródes sagði: "Jóhannes lét ég hálshöggya, en hver er þessi, er ég heyri þvílíkt um?" Og hann leitaði færís að sjá hann.

9:9 And Herod said, John I beheaded: but who is this, about whom I hear such things? And he sought to see him.

9:10 Postularnir komu aftur og skýrðu Jesú frá öllu því, er þeir höfðu gjört, en hann tók þá með sér og vék brott til bæjar, sem heitir Betsaida, að þeir væru einir saman.

9:10 And the apostles, when they were returned, declared unto him what things they had done. And he took them, and withdrew apart to a city called Bethsaida.

9:11 Mannfjöldinn varð þess var og fór á eftir honum. Hann tók þeim vel og talaði við þá um Guðs ríki og læknaði þá, er lækningar þurftu.

9:11 But the multitudes perceiving it followed him: and he welcomed them, and spake to them of the kingdom of God, and them that had need of healing he cured.

9:12 Nú tók degi að halla. Komu þá þeir tólf að máli við hann og sögðu: "Lát þú mannfjöldann fara, að þeir geti náð til þorpa og býla hér í kring og náttað sig og fengið mat, því að hér erum vér á óbyggðum stað."

9:12 And the day began to wear away; and the twelve came, and said unto him, Send the multitude away, that they may go into the villages and country round about, and

lodge, and get provisions: for we are here in a desert place.

9:13 En hann sagði við þá: "Gefið þeim sjálfir að eta." Þeir svöruðu: "Vér eigum ekki meira en fimm brauð og tvo fiska, nema þá vér förum og kaupum vistir handa öllu þessu fólki."

9:13 But he said unto them, Give ye them to eat. And they said, We have no more than five loaves and two fishes; except we should go and buy food for all this people.

9:14 En þar voru um fimm þúsund karlmenn. Hann sagði þá við lærisveina sína: "Látið þá setjast í hópa, um fimmtíu í hverjum."

9:14 For they were about five thousand men. And he said unto his disciples, Make them sit down in companies, about fifty each.

9:15 Þeir gjörðu svo og létu alla setjast.

9:15 And they did so, and made them all sit down.

9:16 En hann tók brauðin fimm og fiskana tvo, leit upp til himins, þakkaði Guði fyrir þau og braut og gaf lærisveinum að bera fram fyrir mannfjöldann.

9:16 And he took the five loaves and the two fishes, and looking up to heaven, he blessed them, and brake; and gave to the disciples to set before the multitude.

9:17 Og þeir neyttu allir og urðu mettir. En leifarnar eftir þá voru teknar saman, tólf körfur brauðbíta.

9:17 And they ate, and were all filled: and there was taken up that which remained over to them of broken pieces, twelve baskets.

9:18 Svo bar við, að hann var einn á bænum og lærisveinarnir hjá honum. Þá spurði hann þá: "Hvern segir fólkið mig vera?"

9:18 And it came to pass, as he was praying apart, the disciples were with him: and he asked them, saying, Who do the multitudes say that I am?

9:19 Þeir svöruðu: "Jóhannes skirara, aðrir Elía og aðrir, að einn hinna fornu spámanna sé risinn upp."

9:19 And they answering said, John the Baptist; but others say, Elijah; and others, that one of the old prophets is risen again.

9:20 Og hann sagði við þá: "En þér, hvern segið þér mig vera?" Pétur svaraði: "Krist Guðs."

9:20 And he said unto them, But who say ye that I am? And Peter answering said, The Christ of God.

9:21 Hann lagði ríkt á við þá að segja þetta engum

9:21 But he charged them, and commanded *them* to tell this to no man;

9:22 og mælti: "Mannssonurinn á margt að líða, honum mun útskúfað verða af öldungum, æðstu prestum og fræðimönnum, hann mun liflátinn, en upp risa á þriðja degi."

9:22 saying, The Son of man must suffer many things, and be rejected of the elders and chief priests and scribes, and be killed, and the third day be raised up.

9:23 Og hann sagði við alla: "Hver sem vill fylgja mér, afneiti sjálfum sér, taki kross sinn daglega og fylgi mér.

9:23 And he said unto all, If any man would come after me, let him deny himself, and take up his cross daily, and follow me.

9:24 Því að hver sem vill bjarga lífi sínu, mun týna því, og hver sem týnir lífi sínu mín vegna, hann mun bjarga því.

9:24 For whosoever would save his life shall lose it; but whosoever shall lose his life for my sake, the same shall save it.

9:25 Hvað stóðar það manninn að eignast allan heiminn, en týna eða fyrirgjöra sjálfum sér?

9:25 For what is a man profited, if he gain the whole world, and lose or forfeit his own self?

9:26 En þann sem blygðast sin fyrir mig og mín orð, mun Mannssonurinn blygðast sin fyrir, er hann kemur í dýrð sinni og föðurins og heilagra engla.

9:26 For whosoever shall be ashamed of me and of my words, of him shall the Son of man be ashamed, when he cometh in his own glory, and *the glory* of the Father, and of the holy angels.

9:27 En ég segi yður með sannni: Nokkrir þeirra, sem hér standa, munu eigi dauða biða, fyrr en þeir sjá Guðs ríki."

9:27 But I tell you of a truth, There are some of them that stand here, who shall in no wise taste of death, till they see the kingdom of God.

9:28 Svo bar við um átta dögum eftir ræðu þessa, að hann tók með sér þá Pétur, Jóhannes og Jakob og gekk upp á fjallið að biðjast fyrir.

9:28 And it came to pass about eight days after these sayings, that he took with him Peter and John and James, and went up into the mountain to pray.

9:29 Og er hann var að biðjast fyrir, varð yfirlit ásjónu hans annað, og klæði hans urðu hvít og skínandi.

9:29 And as he was praying, the fashion of his countenance was altered, and his raiment *became* white and dazzling.

9:30 Og tveir menn voru á tali við hann. Það voru þeir Móse og Elía.

9:30 And behold, there talked with him two men, who were Moses and Elijah;

9:31 Þeir birtust í dýrð og ræddu um brottför hans, er hann skyldi fullna í Jerúsalem.

9:31 who appeared in glory, and spake of his decease which he was about to accomplish at Jerusalem.

9:32 Þá Pétur og félagar hans sótti mjög svefn, en nú vöknðu þeir og sáu dýrð hans og mennina tvo, er stóðu hjá honum.

9:32 Now Peter and they that were with him were heavy with sleep: but when they were fully awake, they saw his glory, and the two men that stood with him.

9:33 Þegar þeir voru að skilja við Jesú, mælti Pétur við hann: "Meistari, gott er, að vér erum hér. Gjörum þrjár

tjaldbúðir, þér eina, Móse eina og Elía eina." Ekki vissi hann, hvað hann sagði.

9:33 And it came to pass, as they were parting from him, Peter said unto Jesus, Master, it is good for us to be here: and let us make three tabernacles; one for thee, and one for Moses, and one for Elijah: not knowing what he said.

9:34 Um leið og hann mælti þetta, kom ský og skyggði yfir þá, og urðu þeir hræddir, er þeir komu inn í skýið.

9:34 And while he said these things, there came a cloud, and overshadowed them: and they feared as they entered into the cloud.

9:35 Og rödd kom úr skýinu og sagði: "Þessi er sonur minn, útvalinn, hlýðið á hann!"

9:35 And a voice came out of the cloud, saying, This is my Son, my chosen: hear ye him.

9:36 Er röddin hafði talað, var Jesús einn. Og þeir þögðu og sögðu á þeim dögum engum frá neinu því, sem þeir höfðu séð.

9:36 And when the voice came, Jesus was found alone. And they held their peace, and told no man in those days any of the things which they had seen.

9:37 Daginn eftir, er þeir fóru ofan af fjallinu, kom mikill mannföldi á móti honum.

9:37 And it came to pass, on the next day, when they were come down from the mountain, a great multitude met him.

9:38 Og maður nokkur úr mannföldanum hrópar: "Meistari, ég bið þig að líta á son minn, því að hann er einkabarnið mitt.

9:38 And behold, a man from the multitude cried, saying, Teacher, I beseech thee to look upon my son; for he is mine only child:

9:39 Það er andi, sem grípur hann, og þá æpir hann skyndilega. Hann teygir hann svo að hann froðufellir, og vikur varla frá honum og er að gjöra út af við hann.

9:39 and behold, a spirit taketh him, and he suddenly crieth out; and it teareth him that he foameth, and it hardly departeth from him, bruising him sorely.

9:40 Ég bað lærisveina þína að reka hann út, en þeir gátu það ekki."

9:40 And I besought thy disciples to cast it out; and they could not.

9:41 Jesús svaraði: "Ó, þú vantrúa og rangsnúna kynslóð, hversu lengi á ég að vera hjá yður og umbera yður? Fær þú hingað son þinn."

9:41 And Jesus answered and said, O faithless and perverse generation, how long shall I be with you, and bear with you? bring hither thy son.

9:42 Þegar hann var að koma, slengdi illi andinn honum flötum og teygði hann ákaflega. En Jesús hastaði á öhreina andann, læknaði sveininn og gaf hann aftur föður hans.

9:42 And as he was yet a coming, the demon dashed him down, and tare *him* grievously. But Jesus rebuked the unclean spirit, and healed the boy, and gave him back to his father.

9:43 Og allir undruðust stórum veldi Guðs.

9:43 And they were all astonished at the majesty of God. But while all were marvelling at all the things which he did, he said unto his disciples,

9:44 "Festðu þessi orð í huga: „Mannssonurinn verður framseldur í manna hendur."

9:44 Let these words sink into your ears: for the Son of man shall be delivered up into the hands of men.

9:45 En þeir skildu ekki þessi orð, og þetta var þeim hulið, svo að þeir skynjuðu það ekki. Og þeir þorðu ekki að spyrja hann um þetta.

9:45 But they understood not this saying, and it was concealed from them, that they should not perceive it; and they were afraid to ask him about this saying.

9:46 Sú spurning kom fram meðal þeirra, hver þeirra væri mestur.

9:46 And there arose a reasoning among them, which of them was the greatest.

9:47 Jesús vissi, hvað þeir hugsuðu í hjörtum sínum, og tók litit barn, setti það hjá sér

9:47 But when Jesus saw the reasoning of their heart, he took a little child, and set him by his side,

9:48 og sagði við þá: "Hver sem tekur við þessu barni í mínu nafni, tekur við mér, og hver sem tekur við mér, tekur við þeim, er sendi mig. Því að sá sem minnstur er meðal yðar allra, hann er mestur."

9:48 and said unto them, Whosoever shall receive this little child in my name receiveth me: and whosoever shall receive me receiveth him that sent me: for he that is least among you all, the same is great.

9:49 Jóhannes tók til máls: "Meistari, vér sáum mann reka út illa anda í þínu nafni, og vildum vér varna honum þess, af því að hann fylgir oss ekki."

9:49 And John answered and said, Master, we saw one casting out demons in thy name; and we forbade him, because he followeth not with us.

9:50 En Jesús sagði við hann: "Varnið þess ekki. Sá sem er ekki á móti yður, er með yður."

9:50 But Jesus said unto him, Forbid *him* not: for he that is not against you is for you.

9:51 Nú fullnaðist brátt sá tími, er hann skyldi upp numinn verða. Beindi hann þá augum til Jerúsalem, einráðinn að fara þangað.

9:51 And it came to pass, when the days were well-nigh come that he should be received up, he stedfastly set his face to go to Jerusalem,

9:52 Og hann lét sendiböðla fara á undan sér. Þeir fóru og komu í Samverjapörp nokkurt til að búa honum gistingu.

9:52 and sent messengers before his face: and they went, and entered into a village of the Samaritans, to make ready for him.

9:53 En þeir tóku ekki við honum, því hann var á leið til Jerúsalem.

9:53 And they did not receive him, because his face was *as though he were* going to Jerusalem.

9:54 Þegar lærisveinar hans, þeir Jakob og Jóhannes, sáu það, sögðu þeir: "Herra, eigum vér að bjóða, að eldur falli af himni og tortími þeim?"

9:54 And when his disciples James and John saw *this*, they said, Lord, wilt thou that we bid fire to come down from heaven, and consume them?

9:55 En hann sneri sér við og ávitaði þá [og sagði: "Ekki vítið þið, hvers anda þið eruð.

9:55 But he turned, and rebuked them.

9:56 Mannssonurinn er ekki kominn til að tortíma mannslífum, heldur til að frelsa."] Ög þeir fóru í annað þorp.

9:56 And they went to another village.

9:57 Þegar þeir voru á ferð á veginum, sagði maður nokkur við hann: "Ég vil fylgja þér, hvert sem þú ferð."

9:57 And as they went on the way, a certain man said unto him, I will follow thee whithersoever thou goest.

9:58 Jesús sagði við hann: "Refar eiga greni og fuglar himins hreiður, en Mannssonurinn á hvergi höfði sínu að að halla."

9:58 And Jesus said unto him, The foxes have holes, and the birds of the heaven *have* nests; but the Son of man hath not where to lay his head.

9:59 Við annan sagði hann: "Fylg þú mér!" Sá mælti: "Herra, leyf mér fyrst að fara og jarða föður minn."

9:59 And he said unto another, Follow me. But he said, Lord, suffer me first to go and bury my father.

9:60 Jesús svaraði: "Lát hina dauðu jarða sína dauðu, en far þú og boða Guðs ríki."

9:60 But he said unto him, Leave the dead to bury their own dead; but go thou and publish abroad the kingdom of God.

9:61 Enn annar sagði: "Ég vil fylgja þér, herra, en leyf mér fyrst að kveðja fólk mitt heima."

9:61 And another also said, I will follow thee, Lord; but first suffer me to bid farewell to them that are at my house.

9:62 En Jesús sagði við hann: "Enginn, sem leggur hönd á plóginn og horfir aftur, er hæfur í Guðs ríki."

9:62 But Jesus said unto him, No man, having put his hand to the plow, and looking back, is fit for the kingdom of God.

10:1 Eftir þetta kvaddi Drottinn til aðra, sjötíu og tvo að tölum, og sendi þá á undan sér, tvo og tvo, í hverja þá borg og stað, sem hann ætlaði sjálfur að koma til.

10:1 Now after these things the Lord appointed seventy others, and sent them two and two before his face into every city and place, whither he himself was about to come.

10:2 Ög hann sagði við þá: "Uppskeran er mikil, en verkamenn fáir. Biðjið því herra uppskerunnar að senda verkamenn til uppskeru sinnar.

10:2 And he said unto them, The harvest indeed is plenteous, but the laborers are few: pray ye therefore the Lord of the harvest, that he send forth laborers into his harvest.

10:3 Farið! Ég sendi yður eins og lömb meðal úlfa.

10:3 Go your ways; behold, I send you forth as lambs in the midst of wolves.

10:4 Hafið ekki pyngju, ekki mal né skó, og heilsíð engum á leiðinni.

10:4 Carry no purse, no wallet, no shoes; and salute no man on the way.

10:5 Hvar sem þér komið í hús, þá segið fyrst: „Friður sé með þessu húsi."

10:5 And into whatsoever house ye shall enter, first say, Peace be to this house.

10:6 Ög sé þar friðar sonur, mun friður yðar hvíla yfir honum, ella hverfa aftur til yðar.

10:6 And if a son of peace be there, your peace shall rest upon him: but if not, it shall turn to you again.

10:7 Verið um kyrrt í sama húsi, neytið þess, sem þar er fram boðið í mat og drykk. Verður er verkamaðurinn launa sinna. Eigi skuluð þér flytjast hús úr húsi.

10:7 And in that same house remain, eating and drinking such things as they give: for the laborer is worthy of his hire. Go not from house to house.

10:8 Ög hvar sem þér komið í borg og tekið er við yður, þá neytið þess, sem fyrir yður er sett.

10:8 And into whatsoever city ye enter, and they receive you, eat such things as are set before you:

10:9 Lækníð þá, sem þar eru sjúkir, og segið þeim: „Guðs ríki er komið í nánd við yður."

10:9 And heal the sick that are therein, and say unto them, The kingdom of God is come nigh unto you.

10:10 En hvar sem þér komið í borg og eigi er við yður tekið, þá farið út á strætín og segið:

10:10 But into whatsoever city ye shall enter, and they receive you not, go out into the streets thereof and say,

10:11 „Jafnvel það dust, sem loðir við fætur vora úr borg yðar, þurrkum vér af oss handa yður. Vítið samt þetta, að Guðs ríki er komið í nánd."

10:11 Even the dust from your city, that cleaveth to our feet, we wipe off against you: nevertheless know this, that the kingdom of God is come nigh.

10:12 Ég segi yður: Bærulegra mun Sódómu á þeim degi en þeirri borg.

10:12 I say unto you, it shall be more tolerable in that day for Sodom, than for that city.

10:13 Vei þér, Korasin! Vei þér, Betsaida! Ef gjörst hefðu í Týrus og Sidon kraftaverkin, sem gjörðust í ykkur, hefðu þeir löngu iðrast og setið í sekk og ösku.

10:13 Woe unto thee, Chorazin! woe unto thee, Bethsaida! for if the mighty works had been done in Tyre and Sidon, which were done in you, they would have

repented long ago, sitting in sackcloth and ashes.

10:14 En Týrus og Sidon mun bærulegra í dómnum en ykkur.

10:14 But it shall be more tolerable for Tyre and Sidon in the judgment, than for you.

10:15 Ög þú Kapernaum! Verður þú hafin til himins? Nei, til heljar mun þér steypt verða.

10:15 And thou, Capernaum, shalt thou be exalted unto heaven? thou shalt be brought down unto Hades.

10:16 Sá sem á yður hlýðir, hlýðir á mig, og sá sem yður hafnar, hafnar mér. En sá sem hafnar mér, hafnar þeim er sendi mig."

10:16 He that heareth you heareth me; and he that rejecteth you rejecteth me; and he that rejecteth me rejecteth him that sent me.

10:17 Nú komu þeir sjötíu og tveir aftur með fögnuði og sögðu: "Herra, jafnvel illir andar eru oss undirgefnir í þínu nafni."

10:17 And the seventy returned with joy, saying, Lord, even the demons are subject unto us in thy name.

10:18 En hann mælti við þá: "Ég sá Satan hrapa af himni sem eldingu.

10:18 And he said unto them, I beheld Satan fallen as lightning from heaven.

10:19 Ég hef gefið yður vald að stíga á höggormna og sporðdreka og yfir öllu óvinarins veldi. Alls ekkert mun yður mein gjöra.

10:19 Behold, I have given you authority to tread upon serpents and scorpions, and over all the power of the enemy: and nothing shall in any wise hurt you.

10:20 Gleðjist samt ekki af því, að andarnir eru yður undirgefnir, gleðjist öllu heldur af hinu, að nöfn yðar eru skráð í himnunum."

10:20 Nevertheless in this rejoice not, that the spirits are subject unto you; but rejoice that your names are written in heaven.

10:21 Á sömu stundu varð hann gláður í heilögum anda og sagði: "Ég vegsama þig, faðir, herra himins og jarðar, að þú hefur hulið þetta spekingum og hyggindamönnum, en opinberað það smælingjum. Já, faðir, svo var þér þóknanlegt.

10:21 In that same hour he rejoiced in the Holy Spirit, and said, I thank thee, O Father, Lord of heaven and earth, that thou didst hide these things from the wise and understanding, and didst reveal them unto babes: yea, Father; for so it was well-pleasing in thy sight.

10:22 Allt er mér falið af föður minum, og enginn veit, hver sonurinn er, nema faðirinn, né hver faðirinn er, nema sonurinn og sá sem sonurinn vill opinbera hann."

10:22 All things have been delivered unto me of my Father: and no one knoweth who the Son is, save the Father; and who the Father is, save the Son, and he to whomsoever the Son willeth to reveal *him*.

10:23 Ög hann sneri sér að lærisveinum sínum og sagði við þá einslega: "Sæl eru þau augu, sem sjá það sem þér sjáið.

10:23 And turning to the disciples, he said privately, Blessed are the eyes which see the things that ye see:

10:24 Því að ég segi yður: Margir spámenn og konungar vildu sjá það sem þér sjáið, en sáu það ekki, og heyra það sem þér heyrið, en heyruð það ekki."

10:24 for I say unto you, that many prophets and kings desired to see the things which ye see, and saw them not; and to hear the things which ye hear, and heard them not.

10:25 Lögvitringur nokkur stó fram, vildi freista hans og mælti: "Meistari, hvað á ég að gjöra til þess að öðlast eilíft líf?"

10:25 And behold, a certain lawyer stood up and made trial of him, saying, Teacher, what shall I do to inherit eternal life?

10:26 Jesús sagði við hann: "Hvað er ritað í lögmálinu? Hvernig lest þú?"

10:26 And he said unto him, What is written in the law? how readeest thou?

10:27 Hann svaraði: "Elska skalt þú Drottin, Guð þinn, af öllu hjarta þínu, allri sálu þinni, öllum mætti þínum og öllum huga þínum, og náunga þinn eins og sjálfan þig."

10:27 And he answering said, Thou shalt love the Lord thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy strength, and with all thy mind; and thy neighbor as thyself.

10:28 Jesús sagði við hann: "Þú svaraðir rétt. Gjör þú þetta, og þú munt lifa."

10:28 And he said unto him, Thou hast answered right: this do, and thou shalt live.

10:29 En hann vildi réttlæta sjálfan sig og sagði við Jesú: "Hver er þá náungi minn?"

10:29 But he, desiring to justify himself, said unto Jesus, And who is my neighbor?

10:30 Því svaraði Jesús svo: "Maður nokkur fór frá Jerúsalem ofan til Jeríkó og féll í hendur ræningjum. Þeir flettu hann klæðum og börðu hann, hurfu brott síðan og létu hann eftir dauðvona."

10:30 Jesus made answer and said, A certain man was going down from Jerusalem to Jericho; and he fell among robbers, who both stripped him and beat him, and departed, leaving him half dead.

10:31 Svo vildi til, að prestur nokkur fór ofan sama veg og sá manninn, en sveigði fram hjá.

10:31 And by chance a certain priest was going down that way: and when he saw him, he passed by on the other side.

10:32 Eins kom og levíti þar að, sá hann og sveigði fram hjá.

10:32 And in like manner a Levite also, when he came to the place, and saw him, passed by on the other side.

10:33 En Samverji nokkur, er var á ferð, kom að honum, og er hann sá hann, kenndi hann í brjósti um hann,

10:33 But a certain Samaritan, as he journeyed, came where he was: and when he saw him, he was moved with compassion,

10:34 gekk til hans, batt um sár hans og hellti í þau viðsmjöri og víni. Og hann setti hann á sinn eigin eyk, flutti hann til gistiúss og lét sér annt um hann.

10:34 and came to him, and bound up his wounds, pouring on *them* oil and wine; and he set him on his own beast, and brought him to an inn, and took care of him.

10:35 Daginn eftir tók hann upp tvo denara, fékk gestgjafanum og mælti: 'Lát þér annt um hann og það sem þú kostar meiru til, skal ég borga þér, þegar ég kem aftur.'

10:35 And on the morrow he took out two shillings, and gave them to the host, and said, Take care of him; and whatsoever thou spendest more, I, when I come back again, will repay thee.

10:36 Hver þessara þriggja sýnist þér hafa reynst náungi þeim manni, sem féll í hendur ræningjum?"

10:36 Which of these three, thinkest thou, proved neighbor unto him that fell among the robbers?

10:37 Hann mælti: "Sá sem miskunnarverkið gjörði á honum." Jesús sagði þá við hann: "Far þú og gjör hið sama."

10:37 And he said, He that showed mercy on him. And Jesus said unto him, Go, and do thou likewise.

10:38 Á ferð þeirra kom Jesús í þorp nokkurt, og kona að nafni Marta bauð honum heim.

10:38 Now as they went on their way, he entered into a certain village: and a certain woman named Martha received him into her house.

10:39 Hún átti systur, er María hét, og settist hún við fætur Drottins og hlýddi á orð hans.

10:39 And she had a sister called Mary, who also sat at the Lord's feet, and heard his word.

10:40 En Marta lagði allan hug á að veita sem mesta þjónustu. Og hún gekk til hans og mælti: "Herra, hirðir þú eigi um það, að systir mín lætur mig eina um að þjóna gestum? Seg þú henni að hjálpa mér."

10:40 But Martha was cumbered about much serving; and she came up to him, and said, Lord, dost thou not care that my sister did leave me to serve alone? bid her therefore that she help me.

10:41 En Drottinn svaraði henni: "Marta, Marta, þú ert áhyggjufull og mædist í mörgu,

10:41 But the Lord answered and said unto her, Martha, Martha, thou art anxious and troubled about many things:

10:42 en eitt er nauðsynlegt. María valdi góða hlutskiptið. Það verður ekki frá henni tekið."

10:42 but one thing is needful: for Mary hath chosen the good part, which shall not be taken away from her.

11:1 Svo bar við, er Jesús var á stað einum að biðjast fyrir, að einn lærisveina hans sagði við hann, þá er hann lauk þæn sinni: "Herra, kenn þú oss að biðja, eins og Jóhannes kenndi lærisveinum

11:1 And it came to pass, as he was praying in a certain place, that when he ceased, one of his disciples said unto him, Lord, teach us to pray, even as John also taught his disciples.

11:2 En hann sagði við þá: "Þegar þér biðjist fyrir, þá segið: Faðir, helgist þitt nafn, til komi þitt ríki,

11:2 And he said unto them, When ye pray, say, Father, Hallowed be thy name. Thy kingdom come.

11:3 gef oss hvern dag vort daglegt brauð.

11:3 Give us day by day our daily bread.

11:4 Fyrirgef oss vorar syndir, enda fyrirgefum vér öllum vorum skuldunautum. Og eigi leið þú oss í freistni."

11:4 And forgive us our sins; for we ourselves also forgive every one that is indebted to us. And bring us not into temptation.

11:5 Og hann sagði við þá: "Nú á einhver yðar vin og fer til hans um miðnætti og segir við hann: 'Vinur, lánaðu mér þrjú brauð,

11:5 And he said unto them, Which of you shall have a friend, and shall go unto him at midnight, and say to him, Friend, lend me three loaves;

11:6 því að vinur minn er kominn til mín úr ferð og ég hef ekkert að bera á borð fyrir hann.'

11:6 for a friend of mine is come to me from a journey, and I have nothing to set before him;

11:7 Mundi hinn þá svara inni: 'Gjör mér ekki ónáði. Það er búið að loka dýrum og börn mín og ég komin í rúmið. Ég get ekki farið á fætur að fá þér brauð'?

11:7 and he from within shall answer and say, Trouble me not: the door is now shut, and my children are with me in bed; I cannot rise and give thee?

11:8 Ég segi yður, þótt hann fari ekki á fætur og fái honum brauð vegna vinfengis þeirra, þá fer hann samt fram úr sakir áleitni hans og fær honum eins mörg og hann þarf.

11:8 I say unto you, Though he will not rise and give him because he is his friend, yet because of his importunity he will arise and give him as many as he needeth.

11:9 Og ég segi yður: Biðjið, og yður mun gefast, leitíð, og þér munuð finna, knýið á, og fyrir yður mun upp lokið verða.

11:9 And I say unto you, Ask, and it shall be given you; seek, and ye shall find; knock, and it shall be opened unto you.

11:10 Því að hver sá öðlast, sem biður, sá finnur, sem leitar, og fyrir þeim, sem á knýr, mun upp lokið verða.

11:10 For every one that asketh receiveth; and he that seeketh findeth; and to him that knocketh it shall be opened.

11:11 Er nokkur sá faðir yðar á meðal, að hann gefi syni sínum, er biður um fisk, höggorm í staðinn,

11:11 And of which of you that is a father shall his son ask a loaf, and he give him a

stone? or a fish, and he for a fish give him a serpent?

11:12 eða sporðdreka, ef hann biður um egg?

11:12 Or if he shall ask an egg, will he give him a scorpion?

11:13 Fyrst þér, sem eruð vondir, hafið vit á að gefa börnum yðar góðar gjafir, hve miklu fremur mun þá faðirinn himneski gefa þeim heilagan anda, sem biðja hann."

11:13 If ye then, being evil, know how to give good gifts unto your children, how much more shall *your* heavenly Father give the Holy Spirit to them that ask him?

11:14 Jesús var að reka út illan anda, og var sá mállaus. Þegar illi andinn var út farinn, tók málleysinginn að mæla, og undradist mannfjöldinn.

11:14 And he was casting out a demon *that* was dumb. And it came to pass, when the demon was gone out, the dumb man spake; and the multitudes marvelled.

11:15 En sumir þeirra sögðu: "Með fulltingi Beelsebúls, höfðingja illra anda, rekur hann út illu andana."

11:15 But some of them said, By Beelzebub the prince of the demons casteth he out demons.

11:16 En aðrir vildu freista hans og kröfðu hann um tákni af himni.

11:16 And others, trying *him*, sought of him a sign from heaven.

11:17 En hann vissi hugrenningar þeirra og sagði við þá: "Hvert það ríki, sem er sjálfu sér sundurþykkt, leggst í auðn, og hús fellur á hús.

11:17 But he, knowing their thoughts, said unto them, Every kingdom divided against itself is brought to desolation; and a house *divided* against a house falleth.

11:18 Sé nú Satan sjálfum sér sundurþykkur, hvernig fær ríki hans þá staðist - fyrst þér segið, að ég reki illu andana út með fulltingi Beelsebúls?

11:18 And if Satan also is divided against himself, how shall his kingdom stand? because ye say that I cast out demons by Beelzebub.

11:19 En reki ég illu andana út með fulltingi Beelsebúls, með hverju reka þá yðar menn þá út? Því skulu þeir vera dómarar yðar.

11:19 And if I by Beelzebub cast out demons, by whom do your sons cast them out? therefore shall they be your judges.

11:20 En ef ég rek illu andana út með fingri Guðs, þá er Guðs ríki þegar yfir yður komið.

11:20 But if I by the finger of God cast out demons, then is the kingdom of God come upon you.

11:21 Þegar sterkur maður, alvopnaður, varðveitir hús sitt, þá er allt í friði, sem hann á.

11:21 When the strong *man* fully armed guardeth his own court, his goods are in peace:

11:22 en ráðist annar honum sterkari á hann og sigri hann, tekur sá alvæpni

hans, er hann treysti á, og skiptir herfanginu.

11:22 but when a stronger than he shall come upon him, and overcome him, he taketh from him his whole armor wherein he trusted, and divideth his spoils.

11:23 Hver sem er ekki með mér, er á móti mér, og hver sem safnar ekki saman með mér, hann sundurdreifir.

11:23 He that is not with me is against me; and he that gathereth not with me scattereth.

11:24 Þegar óhreinn andi fer út af manni, reikar hann um eyðihrjóstur og leitar hælís. Og er hann finnur það ekki, segir hann: „Ég vil hverfa aftur í hús mitt, þaðan sem ég fór."

11:24 The unclean spirit when he is gone out of the man, passeth through waterless places, seeking rest, and finding none, he saith, I will turn back unto my house whence I came out.

11:25 Og er hann kemur og finnur það sópað og prýtt.

11:25 And when he is come, he findeth it swept and garnished.

11:26 fer hann og tekur með sér sjö aðra anda sér verri, og þeir fara inn og setjast þar að, og verður svo hlutur þess manns verri eftir en áður."

11:26 Then goeth he, and taketh *to him* seven other spirits more evil than himself; and they enter in and dwell there: and the last state of that man cometh worse than the first.

11:27 Er hann mælti þetta, hóf kona ein í mannfjöldanum upp rödd sína og sagði við hann: "Sæll er sá kviður, er þig bar, og þau brjóst, er þú mylktir."

11:27 And it came to pass, as he said these things, a certain woman out of the multitude lifted up her voice, and said unto him, Blessed is the womb that bare thee, and the breasts which thou didst suck.

11:28 Hann sagði: "Já, því sælir eru þeir, sem heyra Guðs orð og varðveita það."

11:28 But he said, Yea rather, blessed are they that hear the word of God, and keep it.

11:29 Þegar fólkið þyrptist þar að, tók hann svo til orða: "Þessi kynslóð er vond kynslóð. Hún heimtar tákni, en eigi verður henni annað tákni gefið en tákni Jónasar.

11:29 And when the multitudes were gathering together unto him, he began to say, This generation is an evil generation: it seeketh after a sign; and there shall no sign be given to it but the sign of Jonah.

11:30 Því Jónas varð Nínívemönnum tákni, og eins mun Mannssonurinn verða þessari kynslóð.

11:30 For even as Jonah became a sign unto the Ninevites, so shall also the Son of man be to this generation.

11:31 Drottning Sudurlanda mun rísa upp í dóminum ásamt mönnum þessarar kynslóðar og sakfella þá, því að hún kom frá endimörkum jarðar að heyra speki Salómóns, og hér er meira en Salómón.

11:31 The queen of the south shall rise up in the judgment with the men of this generation, and shall condemn them: for she came from the ends of the earth to hear the

wisdom of Solomon; and behold, a greater than Solomon is here.

11:32 Nínívemenn munu koma fram í dóminum ásamt kynslóð þessari og sakfella hana, því að þeir gjörðu iðrun við prédíkun Jónasar, og hér er meira en Jónas.

11:32 The men of Nineveh shall stand up in the judgment with this generation, and shall condemn it: for they repented at the preaching of Jonah; and behold, a greater than Jonah is here.

11:33 Enginn kveikir ljós og setur það í felur né undir mæliker, heldur á ljósastiku, svo að þeir, sem inn koma, sjái ljósið.

11:33 No man, when he hath lighted a lamp, putteth it in a cellar, neither under the bushel, but on the stand, that they which enter in may see the light.

11:34 Auga þitt er lampi líkamans. Þegar auga þitt er heilt, þá er og allur líkami þinn bjartur, en sé það spillt, þá er og líkami þinn dimmur.

11:34 The lamp of thy body is thine eye: when thine eye is single, thy whole body also is full of light; but when it is evil, thy body also is full of darkness.

11:35 Gæt því þess, að ljósið í þér sé ekki myrkur.

11:35 Look therefore whether the light that is in thee be not darkness.

11:36 Sé því líkami þinn allur bjartur og hvergi myrkur í honum, verður hann allur í birtu, eins og þegar lampi lýsir á þig með loga sínum."

11:36 If therefore thy whole body be full of light, having no part dark, it shall be wholly full of light, as when the lamp with its bright shining doth give thee light.

11:37 Þá er hann hafði þetta mælt, bauð farisei nokkur honum til dagverðar hjá sér. Hann kom og settist til borðs.

11:37 Now as he spake, a Pharisee asketh him to dine with him: and he went in, and sat down to meat.

11:38 Fariseinn sá, að hann tók ekki handlaugar á undan máltíðinni, og furðaði hann á því.

11:38 And when the Pharisee saw it, he marvelled that he had not first bathed himself before dinner.

11:39 Drottinn sagði þá við hann: "Þér farisear, þér hreinsið bikarinn og fatið utan, en hið innra eruð þér fullir yfirgangs og illsku.

11:39 And the Lord said unto him, Now ye the Pharisees cleanse the outside of the cup and of the platter; but your inward part is full of extortion and wickedness.

11:40 Þér heimskingjar, hefur sá, sem gjörði hið ytra, ekki einnig gjört hið innra?

11:40 Ye foolish ones, did not he that made the outside make the inside also?

11:41 En gefið fátækum það, sem í er látið, og þá er allt yður hreint.

11:41 But give for alms those things which are within; and behold, all things are clean unto you.

11:42 En vei yður, þér farísear! Þér gjaldið tíund af myntu og rúðu og alls kyns matjurtum, en hirið ekki um réttlæti og kærleika Guðs. Þetta ber að gjöra og hitt eigi ógjört að láta.

11:42 But woe unto you Pharisees! for ye tithe mint and rue and every herb, and pass over justice and the love of God: but these ought ye to have done, and not to leave the other undone.

11:43 Vei yður, þér farísear! Yður er ljúft að skipa æðsta bekk í samkundum og láta heilsa yður á torgum.

11:43 Woe unto you Pharisees! for ye love the chief seats in the synagogues, and the salutations in the marketplaces.

11:44 Vei yður, því þér eruð eins og duldar grafir, sem menn ganga yfir án þess að vita."

11:44 Woe unto you! for ye are as the tombs which appear not, and the men that walk over *them* know it not.

11:45 Þá tók lögvitringur einn til orða: "Meistari, þú meidir oss líka með því, sem þú segir."

11:45 And one of the lawyers answering saith unto him, Teacher, in saying this thou reproachest us also.

11:46 En Jesús mælti: "Vei yður líka, þér lögvitringar! Þér leggið á menn lítt bærar byrðar, og sjálfir snertið þér ekki byrðarnar einum fingri.

11:46 And he said, Woe unto you lawyers also! for ye load men with burdens grievous to be borne, and ye yourselves touch not the burdens with one of your fingers.

11:47 Vei yður! Þér hlaðið upp grafir spámannanna, sem feður yðar líflétu.

11:47 Woe unto you! for ye build the tombs of the prophets, and your fathers killed them.

11:48 Þannig berið þér vitni um athafnir feðra yðar og samþykkið þær. Þeir líflétu þá, en þér hlaðið upp grafirnar.

11:48 So ye are witnesses and consent unto the works of your fathers: for they killed them, and ye build *their tombs*.

11:49 Þess vegna hefur og speki Guðs sagt: „Ég mun senda þeim spámenn og postula, og suma þeirra munu þeir lífláta og ofsækja."

11:49 Therefore also said the wisdom of God, I will send unto them prophets and apostles; and *some* of them they shall kill and persecute;

11:50 Þannig verður kynslóð þessi krafín um blóð allra spámannanna, er úthellt hefur verið frá grundvöllum heims,

11:50 that the blood of all the prophets, which was shed from the foundation of the world, may be required of this generation;

11:51 frá blóði Abels til blóðs Sakaríá, sem drepinn var milli altarisins og musterisins. Já, segi ég yður, þess mun krafist verða af þessari kynslóð.

11:51 from the blood of Abel unto the blood of Zachariah, who perished between the altar and the sanctuary: yea, I say unto you, it shall be required of this generation.

11:52 Vei yður, þér lögvitringar! Þér hafið tekið brott lykil þekkingarinnar.

Sjálfir hafið þér ekki gengið inn, og þeim hafið þér varnað, sem inn vildu ganga."

11:52 Woe unto you lawyers! for ye took away the key of knowledge: ye entered not in yourselves, and them that were entering in ye hindered.

11:53 Og er hann var farinn út þaðan, tóku fræðimenn og farísear að ganga hart að honum og spyrja hann í þaula um margt

11:53 And when he was come out from thence, the scribes and the Pharisees began to press upon *him* vehemently, and to provoke him to speak of many things;

11:54 og sitja um að veiða eitthvað af vörum hans.

11:54 laying wait for him, to catch something out of his mouth.

12:1 Fólkhafði nú flykkst að í tugum þúsunda, svo að nærri tróð hver annan undir. Jesús tók þá að tala, fyrst til lærisveina sinna: "Varist súrdeig faríseá, sem er hræsnin.

12:1 In the mean time, when the many thousands of the multitude were gathered together, insomuch that they trod one upon another, he began to say unto his disciples first of all, Beware ye of the leaven of the Pharisees, which is hypocrisy.

12:2 Ekkert er hulið, sem eigi verður opinbert, né leynt, er eigi verður kunnugt.

12:2 But there is nothing covered up, that shall not be revealed; and hid, that shall not be known.

12:3 Því mun allt það, sem þér hafið talað í myrkri, heyrast í birtu, og það, sem þér hafið hvíslað í herbergjum, mun kunngjört á þökum uppi.

12:3 Wherefore whatsoever ye have said in the darkness shall be heard in the light; and what ye have spoken in the ear in the inner chambers shall be proclaimed upon the housetops.

12:4 Það segi ég yður, vinir mínir: Hraðist ekki þá, sem líkamann deyða og fá að því bínu ekki meira að gjört.

12:4 And I say unto you my friends, Be not afraid of them that kill the body, and after that have no more that they can do.

12:5 Ég skal sýna yður, hvern þér eigið að hræðast. Hraðist þann, er hefur vald að deyða og að því bínu varpa í helvíti. Já, segi ég yður, hraðist hann.

12:5 But I will warn you whom ye shall fear: Fear him, who after he hath killed hath power to cast into hell; yea, I say unto you, Fear him.

12:6 Eru ekki fimm spörvar seldir fyrir tvo smápeninga? Og þó er ekki einn þeirra gleymdur Guði.

12:6 Are not five sparrows sold for two pence? and not one of them is forgotten in the sight of God.

12:7 Hárin á höfði yðar eru jafnvel öll talin. Verið óhræddir, þér eruð meira verðir en margir spörvar.

12:7 But the very hairs of your head are all numbered. Fear not: ye are of more value than many sparrows.

12:8 En ég segi yður: Hvern þann sem kannast við mig fyrir mönnum,

mun og Mannssonurinn kannast við fyrir englum Guðs.

12:8 And I say unto you, Every one who shall confess me before men, him shall the Son of man also confess before the angels of God:

12:9 En þeim sem afneitar mér fyrir mönnum, mun afneitað verða fyrir englum Guðs.

12:9 but he that denieth me in the presence of men shall be denied in the presence of the angels of God.

12:10 Hverjum sem mælir gegn Mannssyninum, verður það fyrirgefið, en þeim sem lastmælir gegn heilögum anda, verður ekki fyrirgefið.

12:10 And every one who shall speak a word against the Son of man, it shall be forgiven him: but unto him that blasphemeth against the Holy Spirit it shall not be forgiven.

12:11 Og þegar þeir leiða yður fyrir samkundur, höfðingja og yfirvöld, hafið þá ekki áhyggjur af því, hvernig eða með hverju þér eigið að verja yður eða hvað þér eigið að segja.

12:11 And when they bring you before the synagogues, and the rulers, and the authorities, be not anxious how or what ye shall answer, or what ye shall say:

12:12 Því að heilagur andi mun kenna yður á þeirri stundu, hvað segja ber."

12:12 for the Holy Spirit shall teach you in that very hour what ye ought to say.

12:13 Einn úr mannföldanum sagði við hann: "Meistari, seg þú bróður mínum að skipta með mér arfinum."

12:13 And one out of the multitude said unto him, Teacher, bid my brother divide the inheritance with me.

12:14 Hann svaraði honum: "Maður, hver hefur sett mig dómara eða skiptaráðanda yfir ykkur?"

12:14 But he said unto him, Man, who made me a judge or a divider over you?

12:15 Og hann sagði við þá: "Gætið yðar, og varist alla ágirnd. Enginn þiggur líf af eignum sínum, þótt auðugur sé."

12:15 And he said unto them, Take heed, and keep yourselves from all covetousness: for a man's life consisteth not in the abundance of the things which he possesseth.

12:16 Þá sagði hann þeim dæmisögu þessa: "Maður nokkur ríkur átti land, er hafði borið mikinn ávöxt.

12:16 And he spake a parable unto them, saying, The ground of a certain rich man brought forth plentifully:

12:17 Hann hugsaði með sér: „Hvað á ég að gjöra? Nú get ég hvergi komið fyrir afurðum mínum."

12:17 and he reasoned within himself, saying, What shall I do, because I have not where to bestow my fruits?

12:18 Og hann sagði: „Þetta gjöri ég: Ég rif hlöður minar og reisi aðrar stærri, og þangað safna ég öllu korni mínu og auðefum.

12:18 And he said, This will I do: I will pull down my barns, and build greater; and there will I bestow all my grain and my goods.

12:19 Og ég segi við sálu mína: Sála mín, nú átt þú mikinn auð til margra ára, hvíl þig nú, et og drekk og ver glöð.'

12:19 And I will say to my soul, Soul, thou hast much goods laid up for many years; take thine ease, eat, drink, be merry.

12:20 En Guð sagði við hann: „Heimskingi, á þessari nóttu verður sál þín af þér heimtuð, og hver fær þá það, sem þú hefur aflað?'

12:20 But God said unto him, Thou foolish one, this night is thy soul required of thee; and the things which thou hast prepared, whose shall they be?

12:21 Svo fer þeim er safnar sér fé, en er ekki rikur hjá Guði."

12:21 So is he that layeth up treasure for himself, and is not rich toward God.

12:22 Og hann sagði við lærisveina sína: "Því segi ég yður: Verið ekki áhyggjufullir um líf yðar, hvað þér eigið að eta, né heldur um líkama yðar, hverju þér eigið að klæðast.

12:22 And he said unto his disciples, Therefore I say unto you, Be not anxious for *your* life, what ye shall eat; nor yet for *your* body, what ye shall put on.

12:23 Lífið er meira en fæðan og líkaminn meira en klæðin.

12:23 For the life is more than the food, and the body than the raiment.

12:24 Hyggið að hröfnunum. Hvorki sá þeir né uppskera, eigi hafa þeir forðabúr eða hlöðu, og Guð fæðir þá. Hve miklum mun eruð þér fremri fuglunum!

12:24 Consider the ravens, that they sow not, neither reap; which have no store-chamber nor barn; and God feedeth them: of how much more value are ye than the birds!

12:25 Og hver yðar getur með áhyggjum aukíð spönn við aldur sinn?

12:25 And which of you by being anxious can add a cubit unto the measure of his life?

12:26 Fyrst þér nú orkið ekki svo litlu, hví látið þér allt hitt valda yður áhyggjum?

12:26 If then ye are not able to do even that which is least, why are ye anxious concerning the rest?

12:27 Hyggið að liljunum, hversu þær vaxa. Hvorki vinna þær né spinna. En ég segi yður: Jafnvel Salómon í allri sinni dýrð var ekki svo búinn sem ein þeirra.

12:27 Consider the lilies, how they grow: they toil not, neither do they spin; yet I say unto you, Even Solomon in all his glory was not arrayed like one of these.

12:28 Fyrst Guð skryðir svo grasið á vellinum, sem í dag stendur, en á morgun verður í ofn kastað, hve miklu fremur mun hann þá klæða yður, þér trúlitlir!

12:28 But if God doth so clothe the grass in the field, which to-day is, and to-morrow is cast into the oven; how much more *shall he clothe* you, O ye of little faith?

12:29 Hafið ekki hugann við, hvað þér eigið að eta og hvað að drekka, og kvíðið engu.

12:29 And seek not ye what ye shall eat, and what ye shall drink, neither be ye of doubtful mind.

12:30 Allt þetta stunda heiðingjar heimsins, en faðir yðar veit, að þér þarfnist þessa.

12:30 For all these things do the nations of the world seek after: but your Father knoweth that ye have need of these things.

12:31 Leitið heldur ríkis hans, og þá mun þetta veitast yður að aukí.

12:31 Yet seek ye his kingdom, and these things shall be added unto you.

12:32 Vertu ekki hrædd, litla hjörð, því að föður yðar hefur þóknast að gefa yður ríkið.

12:32 Fear not, little flock; for it is your Father's good pleasure to give you the kingdom.

12:33 Seljið eigur yðar og gefið ölmusu, fáðið yður pyngjur, er fyfnast ekki, fjársjóð á himnum, er þrýtur ekki, þar sem þjófur fær eigi í nánd komist né mölur spilt.

12:33 Sell that which ye have, and give alms; make for yourselves purses which wax not old, a treasure in the heavens that faileth not, where no thief draweth near, neither moth destroyeth.

12:34 Því hvar sem fjársjóður yðar er, þar mun og hjarta yðar vera.

12:34 For where your treasure is, there will your heart be also.

12:35 Verið gyrtir um lendar, og látið ljós yðar loga.

12:35 Let your loins be girded about, and your lamps burning;

12:36 og verið líkir þjónum, er biða þess, að húsbóndi þeirra komi úr brúðkaupi og þeir geti lokið upp fyrir honum um leið og hann kemur og knýr dýra.

12:36 and be ye yourselves like unto men looking for their lord, when he shall return from the marriage feast; that, when he cometh and knocketh, they may straightway open unto him.

12:37 Sælir eru þeir þjónar, sem húsbóndinn finnur vakandi, er hann kemur. Sannlega segi ég yður, hann mun gyрða sig beltí, láta þá setjast að borði og koma og þjóna þeim.

12:37 Blessed are those servants, whom the lord when he cometh shall find watching: verily I say unto you, that he shall gird himself, and make them sit down to meat, and shall come and serve them.

12:38 Og komi hann um miðnætti eða síðar og finni þá vakandi, sælir eru þeir þá.

12:38 And if he shall come in the second watch, and if in the third, and find *them* so blessed are those *servants*.

12:39 Það skiljið þér, að húsráðandi léti ekki brjótast inn í hús sitt, ef hann vissi, á hvaða stundu þjófurinn kemi.

12:39 But know this, that if the master of the house had known in what hour the thief was coming, he would have watched, and not have left his house to be broken through.

12:40 Verið þér og viðbúnir, því

að Mannssonurinn kemur á þeirri stundu, sem þér ætlið eigi."

12:40 Be ye also ready: for in an hour that ye think not the Son of man cometh.

12:41 Þá spurði Pétur: "Herra, mælir þú þessa líkingu til vor eða til allra?"

12:41 And Peter said, Lord, speakest thou this parable unto us, or even unto all?

12:42 Drottinn mælti: "Hver er sá trúi og hyggni ráðsmaður, sem húsbóndinn setur yfir hjú sín að gefa þeim skammtinn á réttum tíma?"

12:42 And the Lord said, Who then is the faithful and wise steward, whom his lord shall set over his household, to give them their portion of food in due season?

12:43 Sæll er sá þjónn, er húsbóndinn finnur breyta svo, er hann kemur.

12:43 Blessed is that servant, whom his lord when he cometh shall find so doing.

12:44 Ég segi yður með sanní: Hann mun setja hann yfir allar eigur sínar.

12:44 Of a truth I say unto you, that he will set him over all that he hath.

12:45 En ef sá þjónn segir í hjarta sínu: „Það dregst, að húsbóndi minn komi," og tekur að berja þjóna og þernur, eta og drekka og verða ölváður,

12:45 But if that servant shall say in his heart, My lord delayeth his coming; and shall begin to beat the menservants and the maidservants, and to eat and drink, and to be drunken;

12:46 þá mun húsbóndi þess þjóns kom á þeim degi, er hann væntir ekki, á þeirri stundu, er hann veit ekki, höggva hann og láta hann fá hlut með ótrúum.

12:46 the lord of that servant shall come in a day when he expecteth not, and in an hour when he knoweth not, and shall cut him asunder, and appoint his portion with the unfaithful.

12:47 Sá þjónn, sem veit vilja húsbónða síns og hefur ekki viðbúnað né gjörir vilja hans, mun barinn mörg högg.

12:47 And that servant, who knew his lord's will, and made not ready, nor did according to his will, shall be beaten with many *stripes*;

12:48 En hinn, sem veit hann ekki, en vinnur til refsingar, mun barinn fá högg. Hver sem mikið er gefið, verður mikils krafinn, og af þeim verður meira heimtað, sem meira er léð.

12:48 but he that knew not, and did things worthy of stripes, shall be beaten with few *stripes*. And to whomsoever much is given, of him shall much be required: and to whom they commit much, of him will they ask the more.

12:49 Ég er kominn að varpa eldi á jörðu. Hversu vildi ég, að hann væri þegar kveiktur!

12:49 I came to cast fire upon the earth; and what do I desire, if it is already kindled?

12:50 Skírn á ég að skírast. Hversu þungt er mér, uns hún er fullnuð.

12:50 But I have a baptism to be baptized with; and how am I straitened till it be accomplished!

12:51 Ætlið þér, að ég sé kominn að færa frið á jörðu? Nei, segi ég yður, heldur sundurþykki.

12:51 Think ye that I am come to give peace in the earth? I tell you, Nay; but rather division:

12:52 Upp frá þessu verða fimm í sama húsi sundurþykkir, þrír við tvo og tveir við þrjá.

12:52 for there shall be from henceforth five in one house divided, three against two, and two against three.

12:53 faðir við son og sonur við föður, móðir við dóttur og dóttir við móður, tengdamóðir við tengdadóttur sína og tengdadóttir við tengdamóður."

12:53 They shall be divided, father against son, and son against father; mother against daughter, and daughter against her mother; mother in law against her daughter in law, and daughter in law against her mother in law.

12:54 Hann sagði og við fólkíð: "Þá er þér sjáid ský draga upp í vestri, segið þér jafn skjótt: „Nú fer að rigna." Og svo verður.

12:54 And he said to the multitudes also, When ye see a cloud rising in the west, straightway ye say, There cometh a shower; and so it cometh to pass.

12:55 Og þegar vindur blæs af suðri, segið þér: „Nú kemur hiti." Og svo fer.

12:55 And when ye see a south wind blowing, ye say, There will be a scorching heat; and it cometh to pass.

12:56 Hraesnarar, útlit lofts og jarðar kunnið þér að ráða, en hvernig er því farið, að þér kunnið ekki að meta þennan tíma?

12:56 Ye hypocrites, ye know how to interpret the face of the earth and the heaven; but how is it that ye know not how to interpret this time?

12:57 Hvi dæmið þér ekki af sjálfum yður, hvað rétt sé?

12:57 And why even of yourselves judge ye not what is right?

12:58 Þegar þú ferð með andstæðingi þínum fyrir yfirvald, þá kostaðu kapps um það á leiðinni að ná sáttum við hann, til þess að hann dragi þig ekki fyrir dómarrann, dómarrinn afhendi þig böðlinum, og böðullinn varpi þér í fangelsi.

12:58 For as thou art going with thine adversary before the magistrate, on the way give diligence to be quit of him; lest haply he drag thee unto the judge, and the judge shall deliver thee to the officer, and the officer shall cast thee into prison.

12:59 Ég segi þér, eigi munt þú komast út þaðan, fyrr en þú hefur borgað síðasta eyri."

12:59 I say unto thee, Thou shalt by no means come out thence, till thou have paid the very last mite.

13:1 Í sama mund komu einhverjir og sögðu honum frá Galileumönnunum, að Pílatus hefði blandað blóði þeirra í fórnir þeirra.

13:1 Now there were some present at that very season who told him of the Galilaeans, whose blood Pilate had mingled with their sacrifices.

13:2 Jesús mælti við þá: "Haldið þér, að þessir Galileumenn hafi verið meiri syndarar en allir aðrir Galileumenn, fyrst þeir urðu að þola þetta?"

13:2 And he answered and said unto them, Think ye that these Galilaeans were sinners above all the Galilaeans, because they have suffered these things?

13:3 Nei, segi ég yður, en ef þér gjörðið ekki iðrun, munuð þér allir farast eins.

13:3 I tell you, Nay; but, except ye repent, ye shall all in like manner perish.

13:4 Eða þeir átján, sem turninn féll yfir í Silóam og varð að hana, haldið þér, að þeir hafi verið sekari en allir þeir menn, sem í Jerúsalem búa?

13:4 Or those eighteen, upon whom the tower in Siloam fell, and killed them, think ye that they were offenders above all the men that dwell in Jerusalem?

13:5 Nei, segi ég yður, en ef þér gjörðið ekki iðrun, munuð þér allir farast eins."

13:5 I tell you, Nay; but, except ye repent, ye shall all likewise perish.

13:6 En hann sagði þessa dæmisögu: "Maður nokkur átti fikjutré gróðursett í vingarði sínum. Hann kom og leitaði ávaxtar á því og fann ekki.

13:6 And he spake this parable; A certain man had a fig tree planted in his vineyard; and he came seeking fruit thereon, and found none.

13:7 Hann sagði þá við vingarðsmanninn: „Í þrjú ár hef ég nú komið og leitað ávaxtar á fikjutré þessu og ekki fundið. Högg það upp. Hvi á það að spilla jörðinni?"

13:7 And he said unto the vinedresser, Behold, these three years I come seeking fruit on this fig tree, and find none: cut it down; why doth it also cumber the ground?

13:8 En hann svaraði honum: „Herra, lát það standa enn þetta ár, þar til ég hef grafið um það og borið að áburð.

13:8 And he answering saith unto him, Lord, let it alone this year also, till I shall dig about it, and dung it:

13:9 Má vera að það beri ávöxt síðan. Annars skaltu höggva það upp."

13:9 and if it bear fruit thenceforth, well; but if not, thou shalt cut it down.

13:10 Jesús var að kenna á hvíldardegi í samkundu einni.

13:10 And he was teaching in one of the synagogues on the sabbath day.

13:11 Þar var þá kona nokkur. Í átján ár hafði hún verið haldin sjúkleiks anda og var kreppt og alls ófær að rétta sig upp.

13:11 And behold, a woman that had a spirit of infirmity eighteen years; and she was bowed together, and could in no wise lift herself up.

13:12 Jesús sá hana og kallaði hana til sín og sagði við hana: "Kona, þú ert laus við sjúkleik þinn!"

13:12 And when Jesus saw her, he called her, and said to her, Woman, thou art loosed from thine infirmity.

13:13 Þá lagði hann hendur yfir hana, og jafn skjótt réttist hún og lofaði Guð.

13:13 And he laid his hands upon her: and immediately she was made straight, and glorified God.

13:14 En samkundustjórinn reiddist því, að Jesús læknaði á hvíldardegi, og mælti til fólksins: "Sex daga skal vinna, komið þá og látið lækna yður og ekki á hvíldardegi."

13:14 And the ruler of the synagogue, being moved with indignation because Jesus had healed on the sabbath, answered and said to the multitude, There are six days in which men ought to work: in them therefore come and be healed, and not on the day of the sabbath.

13:15 Drottinn svaraði honum: "Hraesnarar, leysir ekki hver yðar á hvíldardegi naut sitt eða asna af stalli og leiðir til vatns?"

13:15 But the Lord answered him, and said, Ye hypocrites, doth not each one of you on the sabbath loose his ox or his ass from the stall, and lead him away to watering?

13:16 En þessi kona, sem er dóttir Abrahams og Satan hefur fjötrað full átján ár, mátti hún ekki leyst verða úr fjötrum þessum á hvíldardegi?"

13:16 And ought not this woman, being a daughter of Abraham, whom Satan had bound, lo, *these* eighteen years, to have been loosed from this bond on the day of the sabbath?

13:17 Við þessi orð hans urðu allir mótsstöðumenn hans sneptir, en allur lýður fagnaði yfir öllum þeim dýrðarverkum, er hann gjörði.

13:17 And as he said these things, all his adversaries were put to shame: and all the multitude rejoiced for all the glorious things that were done by him.

13:18 Hann sagði nú: "Hverju er Guðs ríki líkt? Við hvað á ég að líkja því?"

13:18 He said therefore, Unto what is the kingdom of God like? and whereunto shall I liken it?

13:19 Líkt er það mustarðskorni, sem maður tók og sáði í jurtagarð sinn. Það óx og varð tré og fuglar himins hreiðruðu sig í greinum þess."

13:19 It is like unto a grain of mustard seed, which a man took, and cast into his own garden; and it grew, and became a tree; and the birds of the heaven lodged in the branches thereof.

13:20 Og aftur sagði hann: "Við hvað á ég að líkja Guðs ríki?"

13:20 And again he said, Whereunto shall I liken the kingdom of God?

13:21 Líkt er það súrdeigi, er kona tók og fól í þrem mælum mjöls, uns það sýrðist allt."

13:21 It is like unto leaven, which a woman took and hid in three measures of meal, till it was all leavened.

13:22 Og hann hélt áfram til Jerúsalem, fór um borgir og þorp og kenndi.

13:22 And he went on his way through cities and villages, teaching, and journeying on unto Jerusalem.

13:23 Einhver sagði við hann: "Herra, eru þeir fáir, sem hólpnir verða?" Hann sagði við þá:

13:23 And one said unto him, Lord, are they few that are saved? And he said unto them,

13:24 "Kostið kapps um að komast inn um þröngu dyrnar, því margir, segi ég yður, munu reyna að komast inn og ekki geta."

13:24 Strive to enter in by the narrow door: for many, I say unto you, shall seek to enter in, and shall not be able.

13:25 Þegar húsbóndinn stendur upp og lokar dyrum og þér takið þá að standa fyrir utan og knýja á dyr og segja: „Herra, ljúk þú upp fyrir oss!“ mun hann svara yður: „Ég veit ekki, hvaðan þér eruð.“

13:25 When once the master of the house is risen up, and hath shut to the door, and ye begin to stand without, and to knock at the door, saying, Lord, open to us; and he shall answer and say to you, I know you not whence ye are;

13:26 Þá munuð þér segja: „Vér höfum þó etið og drukkið með þér, og þú kenndir á götum vorum.“

13:26 then shall ye begin to say, We did eat and drink in thy presence, and thou didst teach in our streets;

13:27 Og hann mun svara: „Ég segi yður, ég veit ekki, hvaðan þér eruð, farið frá mér allir illgjörðamenn!“

13:27 and he shall say, I tell you, I know not whence ye are; depart from me, all ye workers of iniquity.

13:28 Þar verður grátur og gnístran tanna, er þér sjáið Abraham, Ísak og Jakob og alla spámennina í Guðs ríki, en yður út rekna.

13:28 There shall be the weeping and the gnashing of teeth, when ye shall see Abraham, and Isaac, and Jacob, and all the prophets, in the kingdom of God, and yourselves cast forth without.

13:29 Þá munu menn koma frá austri og vestri, frá norðri og suðri og sitja til borðs í Guðs ríki.

13:29 And they shall come from the east and west, and from the north and south, and shall sit down in the kingdom of God.

13:30 En til eru síðastir, er verða munu fyrstir, og til eru fyrstir, er verða munu síðastir."

13:30 And behold, there are last who shall be first, and there are first who shall be last.

13:31 Á þeirri stundu komu nokkrir farísear og sögðu við hann: "Far þú og hald á brott hédan, því að Heródes vill drepa þig."

13:31 In that very hour there came certain Pharisees, saying to him, Get thee out, and go hence: for Herod would fain kill thee.

13:32 Og hann sagði við þá: "Farið og segið ref þeim: „Í dag og á morgun rek ég út illa anda og lækna og á þriðja degi mun ég markí ná.“

13:32 And he said unto them, Go and say to that fox, Behold, I cast out demons and perform cures to-day and to-morrow, and the third day I am perfected.

13:33 En mér ber að halda áfram ferð minni í dag og á morgun og næsta dag, því að eigi hæfir, að spámaður biði dauða annars staðar en í Jerúsalem.

13:33 Nevertheless I must go on my way to-day and to-morrow and the day following: for it cannot be that a prophet perish out of Jerusalem.

13:34 Jerúsalem, Jerúsalem! Þú, sem liflætur spámennina og grýtir þá, sem sendir eru til þín! Hversu oft vildi ég safna börnum þínum eins og hænna ungum sínum undir vængi sér, og þér vilduð eigi.

13:34 O Jerusalem, Jerusalem, that killeth the prophets, and stoneth them that are sent unto her! how often would I have gathered thy children together, even as a hen gathereth her own brood under her wings, and ye would not!

13:35 Hús yðar verður í eyði látið. Ég segi yður: Þér munuð eigi sjá mig, fyrr en þar er komið, að þér segið: „Blessaður sé sá er kemur, í nafni Drottins!“

13:35 Behold, your house is left unto you desolate: and I say unto you, Ye shall not see me, until ye shall say, Blessed is he that cometh in the name of the Lord.

14:1 Hvíldardag nokkurn kom Jesús í hús eins af höfðingjum faríseá til máltíðar, og höfðu þeir gætur á honum.

14:1 And it came to pass, when he went into the house of one of the rulers of the Pharisees on a sabbath to eat bread, that they were watching him.

14:2 Þá var þar frammi fyrir honum maður einn vatnssjúkur.

14:2 And behold, there was before him a certain man that had the dropsy.

14:3 Jesús tók þá til máls og sagði við lögvitringana og faríseana: "Er leyfilegt að lækna á hvíldardegi eða ekki?"

14:3 And Jesus answering spake unto the lawyers and Pharisees, saying, Is it lawful to heal on the sabbath, or not?

14:4 Þeir þögðu við. En hann tók á honum, læknaði hann og lét hann fara.

14:4 But they held their peace. And he took him, and healed him, and let him go.

14:5 Og Jesús mælti við þá: "Nú á einhver yðar asna eða naut, sem fellur í brunn, mun hann ekki óðara draga það upp, þótt hvíldardagur sé?"

14:5 And he said unto them, Which of you shall have an ass or an ox fallen into a well, and will not straightway draw him up on a sabbath day?

14:6 Þeir gátu engu svarað þessu.

14:6 And they could not answer again unto these things.

14:7 Jesús gaf því gætur, hvernig þeir, sem boðnir voru, völdu sér hefðarsætin, tók dæmi og sagði við þá:

14:7 And he spake a parable unto those that were bidden, when he marked how they chose out the chief seats; saying unto them,

14:8 "Þegar einhver býður þér til brúðkaups, þá set þig ekki í hefðarsæti. Svo getur farið, að manni þér fremri að virðingu sé boðið,

14:8 When thou art bidden of any man

to a marriage feast, sit not down in the chief seat; lest haply a more honorable man than thou be bidden of him,

14:9 og sá komi, er ykkur bauð, og segi við þig: „Þoka fyrir manni þessum.“ Þá verður þú með kinnroða að taka ysta sæti.

14:9 and he that bade thee and him shall come and say to thee, Give this man place; and then thou shalt begin with shame to take the lowest place.

14:10 Far þú heldur, er þér er boðið, og set þig í ysta sæti, svo að sá sem bauð þér segi við þig, þegar hann kemur: „Vinur, flyt þig herra upp!“ Mun þér þá virðing veitast frammi fyrir öllum, er sitja til borðs með þér.

14:10 But when thou art bidden, go and sit down in the lowest place; that when he that hath bidden thee cometh, he may say to thee, Friend, go up higher: then shalt thou have glory in the presence of all that sit at meat with thee.

14:11 Því að hver sem upp hefur sjálfan sig, mun auðmýktur verða, en sá sem auðmýkir sjálfan sig, mun upp hafinn verða."

14:11 For everyone that exalteth himself shall be humbled; and he that humbleth himself shall be exalted.

14:12 Þá sagði hann við gestgjafa sinn: "Þegar þú heldur miðdegisverð eða kvöldverð, bjóð þá hvorki vinum þínum né bræðrum, ættingjum né ríkum nágrönnum. Þeir bjóða þér aftur, og þú færð endurgjald.

14:12 And he said to him also that had bidden him, When thou makest a dinner or a supper, call not thy friends, nor thy brethren, nor thy kinsmen, nor rich neighbors; lest haply they also bid thee again, and a recompense be made thee.

14:13 Þegar þú gjörir veislu, þá bjóð þú fátækum og örkumla, höltum og blindum,

14:13 But when thou makest a feast, bid the poor, the maimed, the lame, the blind:

14:14 og munt þú sæll verða, því þeir geta ekki endurgoldið þér, en þú færð það endurgoldið í upprisu réttlátra."

14:14 and thou shalt be blessed; because they have not *wherewith* to recompense thee: for thou shalt be recompensed in the resurrection of the just.

14:15 Þegar einn þeirra, er að borði sátu, heyrði þetta, sagði hann við Jesús: "Sæll er sá, sem neytir brauðs í Guðs ríki."

14:15 And when one of them that sat at meat with him heard these things, he said unto him, Blessed is he that shall eat bread in the kingdom of God.

14:16 Jesús sagði við hann: "Maður nokkur gjörði mikla kvöldmáltíð og bauð mörgum.

14:16 But he said unto him, A certain man made a great supper; and he bade many:

14:17 Er stundin kom, að veislan skyldi vera, sendi hann þjón sinn að segja þeim, er boðnir voru: „Komið, nú er allt tilbúið.“

14:17 and he sent forth his servant at supper time to say to them that were bidden, Come; for *all* things are now ready.

14:18 En þeir tóku allir að afsaka sig einum munni. Hinn fyrsti sagði við hann: „Ég hef keypt akur og verð að fara og líta á hann. Ég bið þig, haf mig afsakaðan.“

14:18 And they all with one *consent* began to make excuse. The first said unto him, I have bought a field, and I must needs go out and see it; I pray thee have me excused.

14:19 Annar sagði: „Ég hef keypt fimm tvenndir akneyta og er á förum að reyna þau. Ég bið þig, haf mig afsakaðan.“

14:19 And another said, I have bought five yoke of oxen, and I go to prove them; I pray thee have me excused.

14:20 Og enn annar sagði: „Konu hef ég eignast, ekki get ég komið.“

14:20 And another said, I have married a wife, and therefore I cannot come.

14:21 Þjónninn kom og tjáði herra sínum þetta. Þá reiddist húsbóndinn og sagði við þjón sinn: „Far þú fljótt út á stræti og götur borgarinnar, og leið inn hingað fátæka, örkumla, blinda og halta.“

14:21 And the servant came, and told his lord these things. Then the master of the house being angry said to his servant, Go out quickly into the streets and lanes of the city, and bring in hither the poor and maimed and blind and lame.

14:22 Og þjónninn sagði: „Herra, það er gjört, sem þú bauðst, og enn er rúm.“

14:22 And the servant said, Lord, what thou didst command is done, and yet there is room.

14:23 Þá sagði húsbóndinn við þjóninn: „Far þú út um brautir og gerði og þrýstu þeim að koma inn, svo að hús mitt fyllist.“

14:23 And the lord said unto the servant, Go out into the highways and hedges, and constrain *them* to come in, that my house may be filled.

14:24 Því ég segi yður, að enginn þeirra manna, er boðnir voru, mun smakka kvöldmáltíð mína.“

14:24 For I say unto you, that none of those men that were bidden shall taste of my supper.

14:25 Mikill fjöldi fólks var honum samferða. Hann sneri sér við og sagði við þá:

14:25 Now there went with him great multitudes: and he turned, and said unto them,

14:26 "Ef einhver kemur til mín og hatar ekki föður sinn og móður, konu og börn, bræður og systur og enda sitt eigið líf, sá getur ekki verið lærisveinn minn.

14:26 If any man cometh unto me, and hateth not his own father, and mother, and wife, and children, and brethren, and sisters, yea, and his own life also, he cannot be my disciple.

14:27 Hver sem ber ekki sinn kross og fylgir mér, getur ekki verið lærisveinn minn.

14:27 Whosoever doth not bear his own cross, and come after me, cannot be my disciple.

14:28 Hver yðar sest ekki fyrst við, ef hann ætlar að reisa turn, og reiknar kostnaðinn, hvort hann eigi nóg til að ljúka verkinu?

14:28 For which of you, desiring to build a tower, doth not first sit down and count the cost, whether he have *wherewith* to complete it?

14:29 Ella má svo fara, að hann leggi undirstöðu, en fái ekki við lokið, og allir, sem það sjá, taki að spotta hann

14:29 Lest haply, when he hath laid a foundation, and is not able to finish, all that behold begin to mock him,

14:30 og segja: „Þessi maður fór að byggja, en gat ekki lokið.“

14:30 saying, This man began to build, and was not able to finish.

14:31 Eða hvaða konungur fer með hernaði gegn öðrum konungi og sest ekki fyrst við og ráðgast um, hvort honum sé fært að mæta með tíu þúsundum þeim er fer á móti honum með tuttugu þúsundir?

14:31 Or what king, as he goeth to encounter another king in war, will not sit down first and take counsel whether he is able with ten thousand to meet him that cometh against him with twenty thousand?

14:32 Sé svo ekki, gerir hann menn á fund hans, meðan hann er enn langt undan, og spyr um friðarkosti.

14:32 Or else, while the other is yet a great way off, he sendeth an ambassador, and asketh conditions of peace.

14:33 Þannig getur enginn yðar verið lærisveinn minn, nema hann segi skilið við allt sem hann á.

14:33 So therefore whosoever he be of you that renounceth not all that he hath, he cannot be my disciple.

14:34 Saltið er gott, en ef saltið sjálft dofnar, með hverju á þá að krydda það?

14:34 Salt therefore is good: but if even the salt have lost its savor, wherewith shall it be seasoned?

14:35 Hvorki er það hæft á tún né taðhaug. Því er fleygt. Hver sem eyru hefur að heyra, hann heyrir.

14:35 It is fit neither for the land nor for the dunghill: *men* cast it out. He that hath ears to hear, let him hear.

15:1 Allir tollheimtumenn og bersyndugir komu til Jesú að hlýða á hann.

15:1 Now all the publicans and sinners were drawing near unto him to hear him.

15:2 en farisear og fræðimenn ömuðust við því og sögðu: "Þessi maður tekur að sér syndara og samneytir þeim."

15:2 And both the Pharisees and the scribes murmured, saying, This man receiveth sinners, and eateth with them.

15:3 En hann sagði þeim þessa dæmisögu:

15:3 And he spake unto them this parable, saying,

15:4 "Nú á einhver yðar hundrað saði og týnir einum þeirra. Skilur hann ekki þá níutíu og níu eftir í óbyggðinni og fer eftir þeim, sem týndur er, þar til hann finnur hann?"

15:4 What man of you, having a hundred sheep, and having lost one of them, doth not leave the ninety and nine in the wilderness, and go after that which is lost, until he find it?

15:5 Og glaður leggur hann saðið á herðar sér, er hann finnur hann.

15:5 And when he hath found it, he layeth it on his shoulders, rejoicing.

15:6 Þegar hann kemur heim, kallar hann saman vini sína og nágranna og segir við þá: „Samgledjist mér, því að ég hef fundið saðið minn, sem týndur var.“

15:6 And when he cometh home, he calleth together his friends and his neighbors, saying unto them, Rejoice with me, for I have found my sheep which was lost.

15:7 Ég segi yður, þannig verður meiri fögnuður á himni yfir einum syndara, sem gjörir iðrun, en yfir níutíu og níu réttlátum, sem ekki hafa iðrunar þörf.

15:7 I say unto you, that even so there shall be joy in heaven over one sinner that repenteth, *more* than over ninety and nine righteous persons, who need no repentance.

15:8 Eða kona, sem á tíu drökmur og týnir einni drökmu, kveikir hún þá ekki á lampa, sópar húsið og leitar vandlega, uns hún finnur hana?

15:8 Or what woman having ten pieces of silver, if she lose one piece, doth not light a lamp, and sweep the house, and seek diligently until she find it?

15:9 Og er hún hefur fundið hana, kallar hún saman vinkonur sínar og grannkonur og segir: „Samgledjist mér, því að ég hef fundið drökmuna, sem ég týndi.“

15:9 And when she hath found it, she calleth together her friends and neighbors, saying, Rejoice with me, for I have found the piece which I had lost.

15:10 Ég segi yður: Þannig verður fögnuður með englum Guðs yfir einum syndara, sem gjörir iðrun."

15:10 Even so, I say unto you, there is joy in the presence of the angels of God over one sinner that repenteth.

15:11 Enn sagði hann: "Maður nokkur átti tvo sonu.

15:11 And he said, A certain man had two sons:

15:12 Sá yngri þeirra sagði við föður sinn: „Faðir, lát mig fá þann hluta eignanna, sem mér ber.“ Og hann skipti með þeim eignum sínum.

15:12 And the younger of them said to his father, Father, give me the portion of *thy* substance that falleth to me. And he divided unto them his living.

15:13 Fáum dögum síðar tók yngri sonurinn allt fé sitt og fór burt í fjarlægð land. Þar sóaði hann eignum sínum í óhófsömum lifnaði.

15:13 And not many days after, the younger son gathered all together and took his journey into a far country; and there he wasted his substance with riotous living.

15:14 En er hann hafði öllu eytt, varð mikið hungur í því landi, og hann tók að líða skort.

15:14 And when he had spent all, there arose a mighty famine in that country; and he began to be in want.

15:15 Fór hann þá og settist upp hjá manni einum í því landi. Sá sendi hann út á lendur sínar að gæta svína.

15:15 And he went and joined himself to one of the citizens of that country; and he sent him into his fields to feed swine.

15:16 Þá langaði hann að sedja sig á drafinu, er svínin átu, en enginn gaf honum.

15:16 And he would fain have filled his belly with the husks that the swine did eat: and no man gave unto him.

15:17 En nú kom hann til sjálfs sín og sagði: „Hve margir eru daglaunamenn föður mins og hafa gnæð matar, en ég ferst hér úr hungri!

15:17 But when he came to himself he said, How many hired servants of my father's have bread enough and to spare, and I perish here with hunger!

15:18 Nú tek ég mig upp, fer til föður mins og segi við hann: „Faðir, ég hef syndgað móti himninum og gegn þér.

15:18 I will arise and go to my father, and will say unto him, Father, I have sinned against heaven, and in thy sight:

15:19 Ég er ekki framar verður að heita sonur þinn. Lát mig vera sem einn af daglaunamönnum þínum.

15:19 I am no more worthy to be called your son: make me as one of thy hired servants.

15:20 Og hann tók sig upp og fór til föður síns. En er hann var enn langt í burtu, sá faðir hans hann og kenndi í brjósti um hann, hljóp og féll um háls honum og kyssti hann.

15:20 And he arose, and came to his father. But while he was yet afar off, his father saw him, and was moved with compassion, and ran, and fell on his neck, and kissed him.

15:21 En sonurinn sagði við hann: „Faðir, ég hef syndgað móti himninum og gegn þér. Ég er ekki framar verður að heita sonur þinn.

15:21 And the son said unto him, Father, I have sinned against heaven, and in thy sight: I am no more worthy to be called thy son.

15:22 Þá sagði faðir hans við þjóna sína: „Komið fljótt með hina bestu skikkju og færið hann í, dragið hring á hönd hans og skó á fætur honum.

15:22 But the father said to his servants, Bring forth quickly the best robe, and put it on him; and put a ring on his hand, and shoes on his feet:

15:23 Sækið og alikálfinn og slátrið, vér skulum eta og gjöra oss glaðan dag.

15:23 and bring the fatted calf, and kill it, and let us eat, and make merry:

15:24 Því að þessi sonur minn var dauður og er lífnaður aftur. Hann var týndur og er fundinn. Tóku menn nú að gjöra sér glaðan dag.

15:24 for this my son was dead, and is alive again; he was lost, and is found. And they began to be merry.

15:25 En eldri sonur hans var á akri. Þegar hann kom og nálgadist húsið, heyrði hann hljóðfærslátt og dans.

15:25 Now his elder son was in the field: and as he came and drew nigh to the house, he heard music and dancing.

15:26 Hann kallaði á einn piltanna og spurði, hvað um væri að vera.

15:26 And he called to him one of the servants, and inquired what these things might be.

15:27 Hann svaraði: „Bróðir þinn er kominn, og faðir þinn hefur slátrað alikálfinum, af því að hann heimti hann heilan heim.

15:27 And he said unto him, Thy brother is come; and thy father hath killed the fatted calf, because he hath received him safe and sound.

15:28 Þá reiddist hann og vildi ekki fara inn. En faðir hans fór út og bað hann koma.

15:28 But he was angry, and would not go in: and his father came out, and entreated him.

15:29 En hann svaraði föður sínum: „Nú er ég búinn að þjóna þér öll þessi ár og hef aldrei breytt út af boðum þínum, og mér hefur þú aldrei gefið kiðling, að ég gæti glatt mig með vínun mínum.

15:29 But he answered and said to his father, Lo, these many years do I serve thee, and I never transgressed a commandment of thine; and yet thou never gavest me a kid, that I might make merry with my friends:

15:30 En þegar hann kemur, þessi sonur þinn, sem hefur sóað eigum þínum með skækjum, þá slátrar þú alikálfinum fyrir hann.

15:30 but when this thy son came, who hath devoured thy living with harlots, thou killedst for him the fatted calf.

15:31 Hann sagði þá við hann: „Barnið mitt, þú ert alltaf hjá mér, og allt mitt er þitt.

15:31 And he said unto him, Son, thou art ever with me, and all that is mine is thine.

15:32 En nú varð að halda hátíð og fagna, því hann bróðir þinn, sem var dauður, er lífnaður aftur, hann var týndur og er fundinn.

15:32 But it was meet to make merry and be glad: for this thy brother was dead, and is alive again; and was lost, and is found.

16:1 Enn sagði hann við lærisveina sína: „Maður nokkur ríkur hafði ráðsmann, og var sá sakaður við hann um það, að hann sóaði eigum hans.

16:1 And he said also unto the disciples, There was a certain rich man, who had a steward; and the same was accused unto him that he was wasting his goods.

16:2 Hann kallaði hann fyrir sig og sagði við hann: „Hvað er þetta, er ég heyri um þig? Gjör reikningsskil ráðsmennsku þinnar, því þú getur ekki verið ráðsmaður lengur.

16:2 And he called him, and said unto him, What is this that I hear of thee?

render the account of thy stewardship; for thou canst be no longer steward.

16:3 Ráðsmaðurinn sagði þá við sjálfan sig: „Hvað á ég að gjöra, fyrst húsbóndi minn sviptir mig ráðsmennskunni? Ekki orka ég að grafa og skömm þykir mér að betla.

16:3 I am resolved what to do, that, when I am put out of the stewardship, they may receive me into their houses.

16:4 Nú sé ég, hvað ég gjöri, til þess að menn taki við mér í hús sín, þegar ég verð sviptur ráðsmennskunni.

16:4 I am resolved what to do, that, when I am put out of the stewardship, they may receive me into their houses.

16:5 Hann kallaði nú á skuldunauta húsbónda síns, hvern og einn. Við þann fyrsta sagði hann: „Hve mikið skuldar þú húsbónda mínum?

16:5 And calling to him each one of his lord's debtors, he said to the first, How much owest thou unto my lord?

16:6 Hann svaraði: „Hundrað kvartíl viðsmjör. Hann mælti þá við hann: „Tak skuldabréf þitt, set þig niður og skrifa sem skjótast fimmtíu.

16:6 And he said, A hundred measures of oil. And he said unto him, Take thy bond, and sit down quickly and write fifty.

16:7 Síðan sagði hann við annan: „En hvað skuldar þú? Hann svaraði: „Hundrað tunnur hveitis. Og hann sagði honum: „Tak þú skuldabréf þitt og skrifa áttatíu.

16:7 Then said he to another, And how much owest thou? And he said, A hundred measures of wheat. He saith unto him, Take thy bond, and write fourscore.

16:8 Og húsbóndinn hrósaði rangláta ráðsmanninum fyrir að hafa breytt kænlega. Því að börn þessa heims eru kænri í skiptum við sína kynslóð en börn ljóssins.

16:8 And his lord commended the unrighteous steward because he had done wisely: for the sons of this world are for their own generation wiser than the sons of the light.

16:9 Og ég segi yður: Aflið yður vina með hinum rangláta mammón, svo að þeir taki við yður í eilífar tjaldbúðir, þegar honum sleppir.

16:9 And I say unto you, Make to yourselves friends by means of the mammon of unrighteousness; that, when it shall fail, they may receive you into the eternal tabernacles.

16:10 Sá sem er trúr í því smæsta, er einnig trúr í miklu, og sá sem er ótrúr í því smæsta, er og ótrúr í miklu.

16:10 He that is faithful in a very little is faithful also in much: and he that is unrighteous in a very little is unrighteous also in much.

16:11 Ef þér reynist ekki trúir í hinum rangláta mammón, hver trúir yður þá fyrir sönnun auði?

16:11 If therefore ye have not been faithful in the unrighteous mammon, who will commit to your trust the true riches?

16:12 Og ef þér reynist ekki trúir í því sem annars er, hver gefur yður þá það, sem yðar er?

16:12 And if ye have not been faithful in that which is another's, who will give you that which is your own?

16:13 Enginn þjónn getur þjónað tveimur herrum. Annaðhvort hatar hann annan og elskar hinn eða þýðist annan og afreikir hinn. Þér getið ekki þjónað Guði og mammón."

16:13 No servant can serve two masters: for either he will hate the one, and love the other; or else he will hold to one, and despise the other. Ye cannot serve God and mammon.

16:14 En farisearnir, sem voru menn fégjarnir, heyrðu þetta og gjörðu gys að honum.

16:14 And the Pharisees, who were lovers of money, heard all these things; and they scoffed at him.

16:15 En hann sagði við þá: "Þér eruð þeir, sem réttlætið sjálfa yður í augum manna, en Guð þekkir hjörtu yðar. Því það, sem hátt er að dómi manna, er víðurstyggt í augum Guðs.

16:15 And he said unto them, Ye are they that justify yourselves in the sight of men; but God knoweth your hearts: for that which is exalted among men is an abomination in the sight of God.

16:16 Lögmálið og spámennirnir ná fram til Jóhannesar. Þaðan í frá er flutt fagnaðarcerindi Guðs ríkis, og hver maður vill ryðjast þar inn.

16:16 The law and the prophets were until John: from that time the gospel of the kingdom of God is preached, and every man entereth violently into it.

16:17 En það er auðveldara, að himinn og jörð líði undir lok, en einn stafkrókur lögmálsins falli úr gildi.

16:17 But it is easier for heaven and earth to pass away, than for one tittle of the law to fall.

16:18 Hver sem skilur við konu sína og gengur að eiga aðra, drýgir hór, og hver sem gengur að eiga konu, sem skilin er við mann, drýgir hór.

16:18 Every one that putteth away his wife, and marrieth another, committeth adultery: and he that marrieth one that is put away from a husband committeth adultery.

16:19 Einu sinni var maður nokkur ríkur, er klæddist purpura og dýru líni og lifði hvern dag í dýrlegum fagnaði.

16:19 Now there was a certain rich man, and he was clothed in purple and fine linen, faring sumptuously every day:

16:20 En fátækur maður, hlaðinn kaunum, lá fyrir dyrum hans og hét sá Lasarus.

16:20 and a certain beggar named Lazarus was laid at his gate, full of sores,

16:21 Feginn vildi hann seðja sig á því, er féll af borði ríka mannsins, og jafnvel hundar komu og sleiktu kaun hans.

16:21 and desiring to be fed with the crumbs that fell from the rich man's table; yea, even the dogs come and licked his sores.

16:22 En nú gjörðist það, að fátæki maðurinn dó, og báru hann englar í

faðm Abrahams. Ríki maðurinn dó líka og var grafinn.

16:22 And it came to pass, that the beggar died, and that he was carried away by the angels into Abraham's bosom: and the rich man also died, and was buried.

16:23 Og í helju, þar sem hann var í kvölum, hóf hann upp augu sín og sá Abraham í fjarska og Lasarus við brjóst hans.

16:23 And in Hades he lifted up his eyes, being in torments, and seeth Abraham afar off, and Lazarus in his bosom.

16:24 Þá kallaði hann: „Faðir Abraham, miskunna þú mér, og send Lasarus, að hann dyfi fingurgómi sínum í vatn og keli tungu mína, því ég kvelst í þessum loga."

16:24 And he cried and said, Father Abraham, have mercy on me, and send Lazarus, that he may dip the tip of his finger in water, and cool my tongue; for I am in anguish in this flame.

16:25 Abraham sagði: „Minnstu þess, barn, að þú hlaut þín gæði, meðan þú lifðir, og Lasarus böl á sama hátt. Nú er hann hér huggaður, en þú kvelst.

16:25 But Abraham said, Son, remember that thou in thy lifetime receivedst thy good things, and Lazarus in like manner evil things: but now here he is comforted and thou art in anguish.

16:26 Auk alls þessa er mikið djúp staðfest milli vor og yðar, svo að þeir, er hóðan vildu fara yfir til yðar, geti það ekki, og eigi verði heldur komist þaðan yfir til vor."

16:26 And besides all this, between us and you there is a great gulf fixed, that they that would pass from hence to you may not be able, and that none may cross over from thence to us.

16:27 En hann sagði: „Þá bið ég þig, faðir, að þú sendir hann í hús föður míns,

16:27 And he said, I pray thee therefore, father, that thou wouldest send him to my father's house;

16:28 en ég á fimm bræður, til þess að vara þá við, svo þeir komi ekki líka í þennan kvalastað."

16:28 for I have five brethren; that he may testify unto them, lest they also come into this place of torment.

16:29 En Abraham segir: „Þeir hafa Móse og spámennina, hlýði þeir þeim."

16:29 But Abraham saith, They have Moses and the prophets; let them hear them.

16:30 Hinn svaraði: „Nei, faðir Abraham, en ef einhver kæmi til þeirra frá hinum dauða, mundu þeir gjöra iðrun."

16:30 And he said, Nay, father Abraham: but if one go to them from the dead, they will repent.

16:31 En Abraham sagði við hann: „Ef þeir hlýða ekki Móse og spámönnunum, láta þeir ekki heldur sannfærast, þótt einhver risi upp frá dauðum."

16:31 And he said unto him, If they hear not Moses and the prophets, neither will they be persuaded, if one rise from the dead.

17:1 Hann sagði við lærisveina sína: "Eigi verður umflúið, að til ginninga komi, en vei þeim er veldur.

17:1 And he said unto his disciples, It is impossible but that occasions of stumbling should come; but woe unto him, through whom they come!

17:2 Betra væri honum að hafa mylnustein um hálsinn og vera varpað í hafið en að tæla einn af þessum smálingjum til falls.

17:2 It were well for him if a millstone were hanged about his neck, and he were thrown into the sea, rather than that he should cause one of these little ones to stumble.

17:3 Hafið gát á sjálfum yður. Ef bróðir þinn syndgar, þá ávita hann, og ef hann iðrast, þá fyrirgef honum.

17:3 Take heed to yourselves: if thy brother sin, rebuke him; and if he repent, forgive him.

17:4 Og þótt hann misgjöri við þig sjö sinnum á dag og snúi sjö sinnum aftur til þín og segi: „Ég iðrast," þá skalt þú fyrirgefa honum."

17:4 And if he sin against thee seven times in the day, and seven times turn again to thee, saying, I repent; thou shalt forgive him.

17:5 Postularnir sögðu við Drottin: "Auk oss trú!"

17:5 And the apostles said unto the Lord, Increase our faith.

17:6 En Drottinn sagði: "Ef þér hefðuð trú eins og mustarðskorn, gætuð þér sagt við mórberjatré þetta: „Rif þig upp með rótum og fest rætur í sjónum," og það mundi hlýða yður.

17:6 And the Lord said, If ye had faith as a grain of mustard seed, ye would say unto this sycamine tree, Be thou rooted up, and be thou planted in the sea; and it would obey you.

17:7 Hafi einhver yðar þjón, er þægir eða hirði fénað, segir hann þá við hann, þegar hann kemur inn af akri: „Kom þegar og set þig til borðs?"

17:7 But who is there of you, having a servant plowing or keeping sheep, that will say unto him, when he is come in from the field, Come straightway and sit down to meat;

17:8 Segir hann ekki fremur við hann: „Bú þú mér kvöldverð, gyrð þig og þjóna mér, meðan ég et og drekk, síðan getur þú etið og drukkið."

17:8 and will not rather say unto him, Make ready wherewith I may sup, and gird thyself, and serve me, till I have eaten and drunken; and afterward thou shalt eat and drink?

17:9 Og er hann þakklátur þjóni sínum fyrir að gjöra það, sem boðið var?

17:9 Doth he thank the servant because he did the things that were commanded?

17:10 Eins skuluð þér segja, þá er þér hafið gjört allt, sem yður var boðið: „Ónýtir þjónar erum vér, vér höfum gjört það eitt, sem vér vorum skyldir að gjöra."

17:10 Even so ye also, when ye shall have done all the things that are commanded you, say, We are unprofitable servants; we have done that which it was our duty to do.

17:11 Svo bar við á ferð hans til Jerúsalem, að leið hans lá á mörkum Samariu og Galíleu.

17:11 And it came to pass, as they were on their way to Jerusalem, that he was passing along the borders of Samaria and Galilee.

17:12 Og er hann kom inn í þorp nokkurt, mættu honum tíu menn líkþráir. Þeir stóðu álangdar.

17:12 And as he entered into a certain village, there met him ten men that were lepers, who stood afar off:

17:13 hófu upp raust sína og kölluðu: "Jesús, meistari, miskunna þú oss!"

17:13 and they lifted up their voices, saying, Jesus, Master, have mercy on us.

17:14 Er hann leit þá, sagði hann við þá: "Farið og sýnið yður prestunum." Þeir héldu af stað og nú brá svo við, að þeir urðu hreinir.

17:14 And when he saw them, he said unto them, Go and show yourselves unto the priests. And it came to pass, as they went, they were cleansed.

17:15 En einn þeirra sneri aftur, er hann sá, að hann var heill orðinn, og lofaði Guð hárrí raustu.

17:15 And one of them, when he saw that he was healed, turned back, with a loud voice glorifying God;

17:16 Hann féll fram á ásjónu sína að fótum Jesú og þakkaði honum. En hann var Samverji.

17:16 and he fell upon his face at his feet, giving him thanks: and he was a Samaritan.

17:17 Jesús sagði: "Urðu ekki allir tíu hreinir? Hvar eru hinir níu?"

17:17 And Jesus answering said, Were not the ten cleansed? but where are the nine?

17:18 Urðu engir til þess að snúa aftur að gefa Guði dýrdina nema þessi útlandingur?"

17:18 Were there none found that returned to give glory to God, save this stranger?

17:19 Síðan mælti Jesús við hann: "Statt upp, og far leiðar þinnar. Trú þín hefur bjargað þér."

17:19 And he said unto him, Arise, and go thy way: thy faith hath made thee whole.

17:20 Fariscar spurðu hann, hvenær Guðs ríki kæmi. Hann svaraði þeim: "Guðs ríki kemur ekki þannig, að á því beri.

17:20 And being asked by the Pharisees, when the kingdom of God cometh, he answered them and said, The kingdom of God cometh not with observation:

17:21 Ekki munu menn segja: Sjá, þar er það eða hér er það, því Guðs ríki er innra með yður."

17:21 neither shall they say, Lo, here! or, There! for lo, the kingdom of God is within you.

17:22 Og hann sagði við lærisveinana: "Þeir dagar munu koma, að þér þráið að sjá einn dag Mannssonarins og munuð eigi sjá.

17:22 And he said unto the disciples, The days will come, when ye shall desire to see one of the days of the Son of man, and ye shall not see it.

17:23 Menn munu segja við yður: Sjá hér, sjá þar. En farið ekki og hlaupið eftir því.

17:23 And they shall say to you, Lo, there! Lo, here! go not away, nor follow after *them*:

17:24 Eins og elding, sem leiftrar og lýsir frá einu skauti himins til annars, svo mun Mannssonurinn verða á degi sínum.

17:24 for as the lightning, when it lighteneth out of the one part under the heaven, shineth unto the other part under heaven; so shall the Son of man be in his day.

17:25 En fyrst á hann margt að liða og útskúfaður verða af þessari kynslóð.

17:25 But first must he suffer many things and be rejected of this generation.

17:26 Eins og var á dögum Nóa, svo mun og verða á dögum Mannssonarins:

17:26 And as it came to pass in the days of Noah, even so shall it be also in the days of the Son of man.

17:27 Menn átu og drukku, kvæntust og giftust allt til þess dags, er Nói gekk í örkina, og flóðið kom og tortímdi öllum.

17:27 They ate, they drank, they married, they were given in marriage, until the day that Noah entered into the ark, and the flood came, and destroyed them all.

17:28 Eins var og á dögum Lots: Menn átu og drukku, keyptu og seldu, gróðursettu og byggðu.

17:28 Likewise even as it came to pass in the days of Lot; they ate, they drank, they bought, they sold, they planted, they builded;

17:29 En daginn, sem Lot fór úr Sódómu, rigndi eldi og brennisteini af himni og tortímdi öllum.

17:29 but in the day that Lot went out from Sodom it rained fire and brimstone from heaven, and destroyed them all:

17:30 Eins mun verða á þeim degi, er Mannssonurinn opinberast.

17:30 after the same manner shall it be in the day that the Son of man is revealed.

17:31 Sá sem þann dag er á þaki uppi og á muni sína í húsinu, fari ekki ofan að sækja þá. Og sá sem er á akri, skal ekki heldur hverfa aftur.

17:31 In that day, he that shall be on the housetop, and his goods in the house, let him not go down to take them away: and let him that is in the field likewise not return back.

17:32 Minnist konu Lots.

17:32 Remember Lot's wife.

17:33 Sá sem vill sjá lífi sínu borgið, mun týna því, en sá sem týnir því, mun öðlast líf.

17:33 Whosoever shall seek to gain his life shall lose it: but whosoever shall lose *his life* shall preserve it.

17:34 Ég segi yður: Á þeirri nóttu verða tveir í einni hvílu, annar mun tekinn, hinn eftir skilinn.

17:34 I say unto you, In that night there shall be two men on one bed; the one shall be taken, and the other shall be left.

17:35 Tvar munu mala á sömu

kvörn, önnur verður tekin, hin eftir skilin.

17:35 There shall be two women grinding together; the one shall be taken, and the other shall be left.

17:36 [Tveir verða á akri, annar mun tekinn, hinn eftir skilinn.]"

17:36 *There shall be two men in the field; the one shall be taken, and the other shall be left.*

17:37 Þeir spurðu hann þá: "Hvar, herra?" En hann sagði við þá: "Þar munu ernirnir safnast, sem hræið er."

17:37 And they answering say unto him, Where, Lord? And he said unto them, Where the body *is*, thither will the eagles also be gathered together.

18:1 Þá sagði hann þeim dæmisögu um það, hvernig þeir skyldu stöðugt biðja og eigi þreystast:

18:1 And he spake a parable unto them to the end that they ought always to pray, and not to faint;

18:2 "Í borg einni var dómari, sem hvorki óttaðist Guð né skeyttí um nokkurn mann.

18:2 saying, There was in a city a judge, who feared not God, and regarded not man:

18:3 Í sömu borg var ekkja, sem kom einlegt til hans og sagði: „Lát þú mig ná rétti á mótsöðumanni mínum."

18:3 and there was a widow in that city; and she came oft unto him, saying, Avenge me of mine adversary.

18:4 Það vildi hann ekki lengi vel. En að lokum sagði hann við sjálfan sig: „Ekki óttast ég Guð að sönnu né skeyti um nokkurn mann.

18:4 And he would not for a while: but afterward he said within himself, Though I fear not God, nor regard man;

18:5 En þessi ekkja lætur mig aldrei í friði. Því vil ég rétta hlut hennar, áður en hún gjörir út af við mig með naudi sínu."

18:5 yet because this widow troubleth me, I will avenge her, lest she wear me out by her continual coming.

18:6 Og Drottinn mælti: "Heyrið, hvað rangláti dómarinn segir.

18:6 And the Lord said, Hear what the unrighteous judge saith.

18:7 Mun Guð þá ekki rétta hlut sinna útvöldu, sem hrópa til hans dag og nótt? Mun hann draga að hjálpa þeim?

18:7 And shall not God avenge his elect, that cry to him day and night, and yet he is longsuffering over them?

18:8 Ég segi yður: Hann mun skjótt rétta hlut þeirra. En mun Mannssonurinn finna trúna á jörðu, þegar hann kemur?"

18:8 I say unto you, that he will avenge them speedily. Nevertheless, when the Son of man cometh, shall he find faith on the earth?

18:9 Hann sagði líka dæmisögu þessa við nokkra þá er treystu því, að sjálfir væru þeir réttlátir, en fyrirlitu aðra:

18:9 And he spake also this parable unto certain who trusted in themselves that they were righteous, and set all others at nought:

18:10 "Tveir menn fóru upp í helgidóminn að biðjast fyrir. Annar var farisei, hinn tollheimtumaður.

18:10 Two men went up into the temple to pray; the one a Pharisee, and the other a publican.

18:11 Fariseinn sté fram og baðst þannig fyrir með sjálfum sér: „Guð, ég þakka þér, að ég er ekki eins og aðrir menn, ræningjar, ranglátir, hörkarlar eða þá eins og þessi tollheimtumaður.

18:11 The Pharisee stood and prayed thus with himself, God, I thank thee, that I am not as the rest of men, extortioners, unjust, adulterers, or even as this publican.

18:12 Ég fasta tvisvar í viku og geld tíund af öllu, sem ég eignast.'

18:12 I fast twice in the week; I give tithes of all that I get.

18:13 En tollheimtumaðurinn stóð langt frá og vildi ekki einu sinni hefja augu sín til himins, heldur barði sér á brjóst og sagði: „Guð, vertu mér syndugum líknsamur!'

18:13 But the publican, standing afar off, would not lift up so much as his eyes unto heaven, but smote his breast, saying, God, be thou merciful to me a sinner.

18:14 Ég segi yður: Þessi maður fór réttlættur heim til sín, en hinn ekki, því að hver sem upp hefur sjálfan sig, mun auðmýktur verða, en sá sem auðmýkir sjálfan sig, mun upp hafinn verða."

18:14 I say unto you, This man went down to his house justified rather than the other: for every one that exalteth himself shall be humbled; but he that humbleth himself shall be exalted.

18:15 Menn færðu og til hans ungbörnin, að hann snerti þau. Lærisveinarnir sáu það og átöldu þá.

18:15 And they were bringing unto him also their babes, that he should touch them: but when the disciples saw it, they rebuked them.

18:16 En Jesús kallaði þau til sín og mælti: "Leyfið börnunum að koma til mín, varnið þeim eigi, því að slíkra er Guðs ríki.

18:16 But Jesus called them unto him, saying, Suffer the little children to come unto me, and forbid them not: for to such belongeth the kingdom of God.

18:17 Sannlega segi ég yður: Hver sem tekur ekki við Guðs ríki eins og barn, mun aldrei inn í það koma."

18:17 Verily I say unto you, Whosoever shall not receive the kingdom of God as a little child, he shall in no wise enter therein.

18:18 Höfðingi nokkur spurði hann: "Góði meistari, hvað á ég að gjöra til þess að öðlast eilíft líf?"

18:18 And a certain ruler asked him, saying, Good Teacher, what shall I do to inherit eternal life?

18:19 Jesús sagði við hann: "Hví kallar þú mig góðan? Enginn er góður nema Guð einn.

18:19 And Jesus said unto him, Why callest thou me good? none is good, save one, even God.

18:20 Þú kannt boðorðin: „Þú skalt ekki drýggja hör, þú skalt ekki morð fremja, þú skalt ekki stela, þú skalt ekki bera ljúgvitni, heiðra föður þinn og móður."

18:20 Thou knowest the commandments, Do not commit adultery, Do not kill, Do not steal, Do not bear false witness, Honor thy father and mother.

18:21 Hann sagði: "Alls þessa hef ég gætt frá æsku."

18:21 And he said, All these things have I observed from my youth up.

18:22 Þegar Jesús heyrði þetta, sagði hann við hann: "Enn er þér eins vant: Sel allt, sem þú átt, og skipt meðal fátækra, og munt þú fjársjóð eiga á himnum. Kom síðan og fylg mér."

18:22 And when Jesus heard it, he said unto him, One thing thou lackest yet: sell all that thou hast, and distribute unto the poor, and thou shalt have treasure in heaven: and come, follow me.

18:23 En er hann heyrði þetta, varð hann hryggur við, enda auðugur mjög.

18:23 But when he heard these things, he became exceeding sorrowful; for he was very rich.

18:24 Jesús sá það og sagði: "Hve torvelt er þeim, sem auðinn hafa, að ganga inn í Guðs ríki.

18:24 And Jesus seeing him said, How hardly shall they that have riches enter into the kingdom of God!

18:25 Auðveldara er úlfalda að fara gegnum nálarauga en auðmanni að komast inn í Guðs ríki."

18:25 For it is easier for a camel to enter in through a needle's eye, than for a rich man to enter into the kingdom of God.

18:26 En þeir, sem á hlýddu, spurðu: "Hver getur þá orðið hólpinn?"

18:26 And they that heard it said, Then who can be saved?

18:27 Hann mælti: "Það sem mönnum er um megn, það megnar Guð."

18:27 But he said, The things which are impossible with men are possible with God.

18:28 Þá sagði Pétur: "Vér yfirgáfum allt, sem vér áttum, og fylgdum þér."

18:28 And Peter said, Lo, we have left our own, and followed thee.

18:29 Jesús sagði við þá: "Sannlega segi ég yður, að enginn hefur yfirgefið heimili, konu, bræður, foreldra eða börn Guðs ríkis vegna

18:29 And he said unto them, Verily I say unto you, There is no man that hath left house, or wife, or brethren, or parents, or children, for the kingdom of God's sake,

18:30 án þess að hann fái margfalt aftur á þessum tíma og í hinum komandi heimi eilíft líf."

18:30 who shall not receive manifold more in this time, and in the world to come eternal life.

18:31 Hann tók þá tólf til sín og sagði við þá: "Nú förum vér upp til Jerúsalem, og mun allt það koma fram við Mannssoninn, sem skrifað er hjá spámönnum.

18:31 And he took unto him the twelve,

and said unto them, Behold, we go up to Jerusalem, and all the things that are written through the prophets shall be accomplished unto the Son of man.

18:32 Hann verður framseldur heiðingjum, menn munu hæða hann, misþyrma honum og hrækja á hann.

18:32 For he shall be delivered up unto the Gentiles, and shall be mocked, and shamefully treated, and spit upon:

18:33 Þeir munu húðstrýkja hann og lífláta, en á þriðja degi mun hann upp rísa."

18:33 and they shall scourge and kill him: and the third day he shall rise again.

18:34 En þeir skildu ekkert af þessu, orð þessi voru þeim hulin, og þeir skynjuðu ekki það, sem sagt var.

18:34 And they understood none of these things; and this saying was hid from them, and they perceived not the things that were said.

18:35 Svo bar við, er hann nálgadist Jerikó, að blindur maður sat þar við veginn og betlaði.

18:35 And it came to pass, as he drew nigh unto Jericho, a certain blind man sat by the way side begging:

18:36 Hann heyrði, að mannfjöldi gekk hjá, og spurði, hvað um væri að vera.

18:36 and hearing a multitude going by, he inquired what this meant.

18:37 Var honum sagt, að Jesús frá Nasaret færi hjá.

18:37 And they told him that Jesus of Nazareth passeth by.

18:38 Þá hrópaði hann: "Jesús, sonur Davíðs, miskunna þú mér!"

18:38 And he cried, saying, Jesus, thou son of David, have mercy on me.

18:39 En þeir sem á undan fóru, höstuðu á hann, að hann þegði. En hann hrópaði því meir: "Sonur Davíðs, miskunna þú mér!"

18:39 And they that went before rebuked him, that he should hold his peace: but he cried out the more a great deal, Thou son of David, have mercy on me.

18:40 Jesús nam staðar og bauð að leiða hann til sín. Er hann kom nær, spurði Jesús hann:

18:40 And Jesus stood, and commanded him to be brought unto him: and when he was come near, he asked him,

18:41 "Hvað vilt þú, að ég gjöri fyrir þig?" Hinn svaraði: "Herra, að ég fái aftur sjón."

18:41 What wilt thou that I should do unto thee? And he said, Lord, that I may receive my sight.

18:42 Jesús sagði við hann: "Fá þú aftur sjónina. Trú þín hefur bjargað þér."

18:42 And Jesus said unto him, Receive thy sight; thy faith hath made thee whole.

18:43 Jafn skjótt fékk hann sjónina. Og hann fylgdi honum og lofaði Guð. En allt fólk, er sá þetta, vegsamaði Guð.

18:43 And immediately he received his sight, and followed him, glorifying God: and all the

people, when they saw it, gave praise unto God.

19:1 Jesús kom til Jeríkó og gekk gegnum borgina.

19:1 And he entered and was passing through Jericho.

19:2 En þar var maður, er Sakkeus hét. Hann var yfirtollheimtumaður og auðugur.

19:2 And behold, a man called by name Zacchaeus; and he was a chief publican, and he was rich.

19:3 Langaði hann að sjá, hver Jesús væri, en tókst það ekki fyrir mannfjöldanum, því hann var litill vexti.

19:3 And he sought to see Jesus who he was; and could not for the crowd, because he was little of stature.

19:4 Hann hljóp þá á undan og klífraði upp í mórberjatré til að sjá Jesú, en leið hans lá þar hjá.

19:4 And he ran on before, and climbed up into a sycomore tree to see him: for he was to pass that way.

19:5 Og er Jesús kom þar að, leit hann upp og sagði við hann: "Sakkeus, flýtt þér ofan, í dag ber mér að vera í húsi þínu."

19:5 And when Jesus came to the place, he looked up, and said unto him, Zacchaeus, make haste, and come down; for to-day I must abide at thy house.

19:6 Hann flýtti sér ofan og tók á móti honum gláður.

19:6 And he made haste, and came down, and received him joyfully.

19:7 Þeir er sáu þetta, létu allir illa við og sögðu: "Hann fer til að gista hjá bersyndugum manni."

19:7 And when they saw it, they all murmured, saying, He is gone in to lodge with a man that is a sinner.

19:8 En Sakkeus sté fram og sagði við Drottin: "Herra, helming eigna minna gef ég fátækum, og hafi ég haft nokkuð af nokkrum, gef ég honum ferfált aftur."

19:8 And Zacchaeus stood, and said unto the Lord, Behold, Lord, the half of my goods I give to the poor; and if I have wrongfully exacted aught of any man, I restore fourfold.

19:9 Jesús sagði þá við hann: "Í dag hefur hjálpræði hlotnast húsi þessu, enda er þessi maður líka Abrahams sonur."

19:9 And Jesus said unto him, To-day is salvation come to this house, forasmuch as he also is a son of Abraham.

19:10 Því að Mannssonurinn er kominn að leita að hinu týnda og frelsa það."

19:10 For the Son of man came to seek and to save that which was lost.

19:11 Meðan þeir hlýddu á, bætti hann við dæmisögu, því að hann var í nánd við Jerúsalem, og þeir ætluðu, að Guðs ríki mundi þegar birtast.

19:11 And as they heard these things, he added and spake a parable, because he was nigh to Jerusalem, and *because* they

supposed that the kingdom of God was immediately to appear.

19:12 Hann sagði: "Maður nokkur tiginborinn fór í fjarlægt land til þess að taka við konungdómi og koma síðan aftur."

19:12 He said therefore, A certain nobleman went into a far country, to receive for himself a kingdom, and to return.

19:13 Hann kallaði tíu þjóna sína, seldi þeim í hendur tíu pund og sagði við þá: "Verslið með þetta, þangað til ég kem."

19:13 And he called ten servants of his, and gave them ten pounds, and said unto them, Trade ye *herewith* till I come.

19:14 En landar hans hötuðu hann og gerðu sendimann á eftir honum til að segja: "Vér viljum ekki, að þessi maður verði konungur yfir oss."

19:14 But his citizens hated him, and sent an embassy after him, saying, We will not that this man reign over us.

19:15 Nú kom hann aftur og hafði tekið konungdóm. Þá lét hann kalla fyrir sig þjóna þá er hann hafði selt féð í hendur, til þess að vita, hvað hver hefði grætt.

19:15 And it came to pass, when he was come back again, having received the kingdom, that he commanded these servants, unto whom he had given the money, to be called to him, that he might know what they had gained by trading.

19:16 Hinn fyrsti kom og sagði: "Herra, pund þitt hefur ávaxtast um tíu pund."

19:16 And the first came before him, saying, Lord, thy pound hath made ten pounds more.

19:17 Konungur sagði við hann: "Gott, þú góði þjónn, þú varst trúr í mjög litlu og því skaltu ráða fyrir tíu borgum."

19:17 And he said unto him, Well done, thou good servant: because thou wast found faithful in a very little, have thou authority over ten cities.

19:18 Annar kom og sagði: "Pund þitt, herra, hefur gefið af sér fimm pund."

19:18 And the second came, saying, Thy pound, Lord, hath made five pounds.

19:19 Hann sagði eins við hann: "Þú skalt og vera yfir fimm borgum."

19:19 And he said unto him also, Be thou also over five cities.

19:20 Enn kom einn og sagði: "Herra, hér er pund þitt. Ég hef haft það geymt í dúki."

19:20 And another came, saying, Lord, behold, *here is* thy pound, which I kept laid up in a napkin:

19:21 Því að ég var hræddur við þig, en þú ert maður strangur og tekur það út, sem þú lagðir ekki inn, og uppsker það, sem þú sáðir ekki."

19:21 for I feared thee, because thou art an austere man: thou takest up that which thou layedst not down, and reapest that which thou didst not sow.

19:22 Hann segir við hann: "Illu þjónn, eftir orðum þínum dæmi ég þig. Þú vissir, að ég er maður strangur, sem tek það út, sem ég lagði ekki inn."

og uppsker það, sem ég sáði ekki.

19:22 He saith unto him, Out of thine own mouth will I judge thee, thou wicked servant. Thou knewest that I am an austere man, taking up that which I laid not down, and reaping that which I did not sow;

19:23 Hvers vegna léstu þá ekki fé mitt í banka? Þá hefði ég fengið það með vöxtum, er ég kom heim.'

19:23 then wherefore gavest thou not my money into the bank, and I at my coming should have required it with interest?

19:24 Og hann sagði við þá er hjá voru: "Takið af honum pundið, og fáið þeim, sem hefur tíu pundin."

19:24 And he said unto them that stood by, Take away from him the pound, and give it unto him that hath the ten pounds.

19:25 En þeir sögðu við hann: "Herra, hann hefur tíu pund."

19:25 And they said unto him, Lord, he hath ten pounds.

19:26 Ég segi yður: Hverjum sem hefur, mun gefið verða, og frá þeim sem eigi hefur, mun tekið verða jafnvel það, sem hann hefur.

19:26 I say unto you, that unto every one that hath shall be given; but from him that hath not, even that which he hath shall be taken away from him.

19:27 En þessa óvini mína, sem vildu ekki að ég yrði konungur yfir sér, farið þá hingað og höggvið þá frammi fyrir mér."

19:27 But these mine enemies, that would not that I should reign over them, bring hither, and slay them before me.

19:28 Þá er Jesús hafði þetta mælt, hélt hann á undan áfram upp til Jerúsalem.

19:28 And when he had thus spoken, he went on before, going up to Jerusalem.

19:29 Þegar hann nágaðist Betfage og Betaníu við Olíufjallið, sem svo er nefnt, sendi hann tvo lærisveina sína

19:29 And two came to pass, when he drew nigh unto Bethphage and Bethany, at the mount that is called Olivet, he sent two of the disciples,

19:30 og mælti: "Farið í þorpið hér fram undan. Þegar þið komið þangað, munuð þið finna fola bundinn, sem enginn hefur enn komið á bak. Leysið hann og komið með hann."

19:30 saying, Go your way into the village over against *you*; in which as ye enter ye shall find a colt tied, whereon no man ever yet sat: loose him, and bring him.

19:31 Ef einhver spyr ykkur: "Hvers vegna leysið þið hann?" þá svarið svo: "Herrann þarf hans við'."

19:31 And if any one ask you, Why do ye loose him? thus shall ye say, The Lord hath need of him.

19:32 Þeir sem sendir voru, fóru og fundu svo sem hann hafði sagt þeim.

19:32 And they that were sent went away, and found even as he had said unto them.

19:33 Og er þeir leystu folann, sögðu eigendur hans við þá: "Hvers vegna leysið þið folann?"

19:33 And as they were loosing the colt, the owners thereof said unto them, Why loose ye the colt?

19:34 Þeir svöruðu: "Herrann þarf hans við."
19:34 And they said, The Lord hath need of him.

19:35 og fóru síðan með hann til Jesú. Þeir lögðu klæði sín á folann og settu Jesú á bak.
19:35 And they brought him to Jesus: and they threw their garments upon the colt, and set Jesus thereon.

19:36 En þar sem hann fór, breiddu menn klæði sín á veginn.
19:36 And as he went, they spread their garments in the way.

19:37 Þegar hann var að koma þar að, sem farið er ofan af Ólufjallinu, hóf allur flokkur lærisveina hans að lofa Guð fagnandi hárrí raustu fyrir öll þau kraftaverk, er þeir höfðu séð.
19:37 And as he was now drawing nigh, even at the descent of the mount of Olives, the whole multitude of the disciples began to rejoice and praise God with a loud voice for all the mighty works which they had seen;

19:38 og segja: "Blessaður sé sá sem kemur, konungurinn, í nafni Drottíns. Friður á himni og dýrð í upphæðum!"
19:38 saying, Blessed is the King that cometh in the name of the Lord: peace in heaven, and glory in the highest.

19:39 Nokkrir fariscar í mannfjöldanum sögðu við hann: "Meistari, hasta þú á lærisveina þína."
19:39 And some of the Pharisees from the multitude said unto him, Teacher, rebuke thy disciples.

19:40 Hann svaraði: "Ég segi yður, ef þeir þegja, munu steinarnir hrópa."
19:40 And he answered and said, I tell you that, if these shall hold their peace, the stones will cry out.

19:41 Og er hann kom nær og sá borgina, grét hann yfir henni
19:41 And when he drew nigh, he saw the city and wept over it,

19:42 og sagði: "Ef þú hefðir aðeins vítað á þessum degi, hvað til friðar heyrir! En nú er það hulið sjónum þínum.
19:42 saying, If thou hadst known in this day, even thou, the things which belong unto peace! but now they are hid from thine eyes.

19:43 Því að þeir dagar munu koma yfir þig, að óvinir þínir munu gjöra virki um þig, setjast um þig og þröngva þér á alla vega.
19:43 For the days shall come upon thee, when thine enemies shall cast up a bank about thee, and compass thee round, and keep thee in on every side,

19:44 Þeir munu leggja þig að velli og börn þín, sem í þér eru, og ekki láta standa stein yfir steini í þér, vegna þess að þú þekktir ekki þinn vitjunartíma."
19:44 and shall dash thee to the ground, and thy children within thee; and they shall not leave in thee one stone upon another;

because thou knewest not the time of thy visitation.

19:45 Þá gekk hann inn í helgidóminn og tók að reka út þá er voru að selja
19:45 And he entered into the temple, and began to cast out them that sold,

19:46 og mælti við þá: "Ritað er: Hús mitt á að vera bænahús, en þér hafið gjört það að ræningjabæli."
19:46 saying unto them, It is written, And my house shall be a house of prayer: but ye have made it a den of robbers.

19:47 Daglega var hann að kenna í helgidóminum, en æðstu prestarnir og fræðimennirnir svo og fyrirmenn þjóðarinnar leituðust við að ráða hann af dögum.
19:47 And he was teaching daily in the temple. But the chief priests and the scribes and the principal men of the people sought to destroy him:

19:48 en fundu eigi, hvað gjöra skyldi, því að allur lýðurinn vildi ákaft hlýða á hann.
19:48 and they could not find what they might do; for the people all hung upon him, listening.

20:1 Svo bar við einn dag, er hann var að kenna lýðnum í helgidóminum og flutti fagnaðarerindið, að æðstu prestarnir og fræðimennirnir ásamt öldungunum gengu til hans
20:1 And it came to pass, on one of the days, as he was teaching the people in the temple, and preaching the gospel, there came upon him the chief priests and the scribes with the elders;

20:2 og sögðu: "Seg þú oss, með hvaða valdi gjörir þú þetta? Hver hefur gefið þér þetta vald?"
20:2 and they spake, saying unto him, Tell us: By what authority doest thou these things? or who is he that gave thee this authority?

20:3 Hann svaraði þeim: "Ég vil og leggja spurningu fyrir yður. Segið mér: 20:3 And he answered and said unto them, I also will ask you a question; and tell me:

20:4 Var skírn Jóhannesar frá himni eða frá mönnum?"
20:4 The baptism of John, was it from heaven, or from men?

20:5 Þeir ráðguðust hver við annan um þetta og sögðu: "Ef vér svörum: Frá himni, spyr hann: Hví trúðuð þér honum þá ekki?"
20:5 And they reasoned with themselves, saying, If we shall say, From heaven; he will say, Why did ye not believe him?

20:6 Ef vér svörum: Frá mönnum, mun allur lýðurinn grýta oss, því að hann er sannfærður um, að Jóhannes sé spámaður."
20:6 But if we shall say, From men; all the people will stone us: for they are persuaded that John was a prophet.

20:7 Þeir kváðust því ekki vita, hvaðan hún væri.
20:7 And they answered, that they knew not whence it was.

20:8 Jesús sagði við þá: "Ég segi

yður þá ekki heldur, með hvaða valdi ég gjöri þetta."
20:8 And Jesus said unto them, Neither tell I you by what authority I do these things.

20:9 Og hann tók að segja lýðnum dæmisögu þessa: "Maður nokkur plantaði vingarð og seldi hann vinyrkjum á leigu, fór síðan úr landi til langdvala.
20:9 And he began to speak unto the people this parable: A man planted a vineyard, and let it out to husbandmen, and went into another country for a long time.

20:10 Á settum tíma sendi hann þjón til vinyrkjanna, að þeir fengu honum hlut af ávesti vingarðsins, en vinyrkjarnir börðu hann og sendu burt tómhentan.
20:10 And at the season he sent unto the husbandmen a servant, that they should give him of the fruit of the vineyard: but the husbandmen beat him, and sent him away empty.

20:11 Aftur sendi hann annan þjón. Þeir börðu hann einnig og svivirtu og sendu burt tómhentan.
20:11 And he sent yet another servant: and him also they beat, and handled him shamefully, and sent him away empty.

20:12 Og enn sendi hann hinn þriðja, en þeir veittu honum einnig áverka og köstuðu honum út.
20:12 And he sent yet a third: and him also they wounded, and cast him forth.

20:13 Þá sagði eigandi vingarðsins: "Hvað á ég að gjöra? Ég sendi son minn elskaðan. Má vera, þeir virði hann."
20:13 And the lord of the vineyard said, What shall I do? I will send my beloved son; it may be they will reverence him.

20:14 En er vinyrkjarnir sáu hann, báru þeir saman ráð sín og sögðu: "Þetta er erfinginn. Drepum hann, þá fáum vér arfinn."
20:14 But when the husbandmen saw him, they reasoned one with another, saying, This is the heir; let us kill him, that the inheritance may be ours.

20:15 Og þeir köstuðu honum út fyrir vingarðinn og drápu hann. Hvað mun nú eigandi vingarðsins gjöra við þá?
20:15 And they cast him forth out of the vineyard, and killed him. What therefore will the lord of the vineyard do unto them?

20:16 Hann mun koma, tortíma vinyrkjum þessum og fá öðrum vingarðinn." Þegar þeir heyrðu þetta, sögðu þeir: "Verði það aldrei."
20:16 He will come and destroy these husbandmen, and will give the vineyard unto others. And when they heard it, they said, God forbid.

20:17 Jesús horfði á þá og mælti: "Hvað merkir þá ritning þessi: Sá steinn, sem smiðirnir höfnuðu, er orðinn hyrningarsteinn?"
20:17 But he looked upon them, and said, What then is this that is written, The stone which the builders rejected, The same was made the head of the corner?

20:18 Hver sem fellur á þennan stein, mun sundur molast, og þann sem hann fellur á, mun hann sundur merja."

20:18 Every one that falleth on that stone shall be broken to pieces; but on whomsoever it shall fall, it will scatter him as dust.

20:19 Fræðimennirnir og æðstu prestarnir vildu leggja hendur á hann á sömu stundu, en óttuðust lýðinn. Þeir skildu, að hann átti við þá með dæmisögu þessari.

20:19 And the scribes and the chief priests sought to lay hands on him in that very hour; and they feared the people: for they perceived that he spake this parable against them.

20:20 Þeir höfðu gætur á honum og sendu njósnarmenn, er létust vera einlægir. Þeir áttu að hafa á orðum hans, svo að þeir mættu framselja hann í hendur og á vald landstjórans.

20:20 And they watched him, and sent forth spies, who feigned themselves to be righteous, that they might take hold of his speech, so as to deliver him up to the rule and to the authority of the governor.

20:21 Þeir spurðu hann: "Meistari, vér vitum, að þú talar og kennir rétt og gjörir þér engan mannamun, heldur kennir Guðs veg í sannleika.

20:21 And they asked him, saying, Teacher, we know that thou sayest and teachest rightly, and acceptest not the person of *any*, but of a truth teachest the way of God:

20:22 Leyfist oss að gjalda keisaranum skatt eða ekki?"

20:22 Is it lawful for us to give tribute unto Caesar, or not?

20:23 En hann merkti flærð þeirra og sagði við þá:

20:23 But he perceived their craftiness, and said unto them,

20:24 "Sýnið mér denar. Hvers mynd og yfirskrift er á honum?" Þeir sögðu: "Keisarans."

20:24 Show me a denarius. Whose image and superscription hath it? And they said, Caesar's.

20:25 En hann sagði við þá: "Gjaldið þá keisaranum það sem keisarans er og Guði það sem Guðs er."

20:25 And he said unto them, Then render unto Caesar the things that are Caesar's, and unto God the things that are God's.

20:26 Og þeir gátu ekki haft neitt á orðum hans í viðurvist lýðsins, en undruðust svar hans og þögðu.

20:26 And they were not able to take hold of the saying before the people: and they marvelled at his answer, and held their peace.

20:27 Þá komu nokkrir saddúkear, en þeir neita því, að upprisa sé til, og sögðu við hann:

20:27 And there came to him certain of the Sadducees, they that say that there is no resurrection;

20:28 "Meistari, Móse segir oss í ritningunum, að deyi maður kvæntur, en barnlaus, skuli bróðir hans ganga að eiga ekkjuna og vekja honum niðja.

20:28 and they asked him, saying, Teacher, Moses wrote unto us, that if a man's brother die, having a wife, and he be childless, his brother should take the wife, and raise up seed unto his brother.

20:29 Nú voru sjö bræður. Sá fyrsti tók sér konu og dó barnlaus.

20:29 There were therefore seven brethren: and the first took a wife, and died childless;

20:30 Gekk þá annar bróðirinn

20:30 and the second:

20:31 og síðan hinn þriðji að eiga hana og eins allir sjö, og létu þeir engin börn eftir sig, er þeir dóu.

20:31 and the third took her; and likewise the seven also left no children, and died.

20:32 Síðast dó og konan.

20:32 Afterward the woman also died.

20:33 Kona hvers þeirra verður hún í upprisunni? Allir sjö höfðu þeir átt hana."

20:33 In the resurrection therefore whose wife of them shall she be? for the seven had her to wife.

20:34 Jesús svaraði þeim: "Börn þessarar aldar kvænast og giftast.

20:34 And Jesus said unto them, The sons of this world marry, and are given in marriage:

20:35 en þeir sem verðir þykja að fá hludeild í komandi veröld og upprisunni frá dauðum, kvænast hvorki né giftast.

20:35 but they that are accounted worthy to attain to that world, and the resurrection from the dead, neither marry, nor are given in marriage:

20:36 Þeir geta ekki heldur dáið framar, þeir eru englum jafnir og börn Guðs, enda börn upprisunnar.

20:36 for neither can they die any more: for they are equal unto the angels; and are sons of God, being sons of the resurrection.

20:37 En að dauðir risi upp, það hefur jafnvel Móse sýnt í sögunni um þýrnirunninn, er hann kallar .Drottin Guð Abrahams, Guð Ísaks og Guð Jakobs.'

20:37 But that the dead are raised, even Moses showed, in *the place concerning* the Bush, when he calleth the Lord the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob.

20:38 Ekki er hann Guð dauðra, heldur lifenda, því að honum lifa allir."

20:38 Now he is not the God of the dead, but of the living: for all live unto him.

20:39 Þá sögðu nokkrir fræðimennanna: "Vel mælt, meistari."

20:39 And certain of the scribes answering said, Teacher, thou hast well said.

20:40 En þeir þorðu ekki framar að spyrja hann néins.

20:40 For they durst not any more ask him any question.

20:41 Hann sagði við þá: "Hvernig geta menn sagt, að Kristur sé sonur Davíðs?"

20:41 And he said unto them, How say they that the Christ is David's son?

20:42 Davíð segir sjálfur í sálmunum: Drottinn sagði við minn drottin: Set þig mér til hægri handar.

20:42 For David himself saith in the book of Psalms, The Lord said unto my Lord, Sit thou on my right hand,

20:43 þangað til ég gjöri óvini þína að fótstör þinni.

20:43 Till I make thine enemies the footstool of thy feet.

20:44 Davíð kallar hann drottin, hvernig getur hann þá verið sonur hans?"

20:44 David therefore calleth him Lord, and how is he his son?

20:45 Í áheyrn alls lýðsins sagði hann við lærisveina sína:

20:45 And in the hearing of all the people he said unto his disciples,

20:46 "Varist fræðimennina, sem fýsir að ganga í siðskikkjum og er ljúft að láta heilsa sér á torgum, vilja skipa æðsta bekk í samkundum og hefðarsæti í veislum.

20:46 Beware of the scribes, who desire to walk in long robes, and love salutations in the marketplaces, and chief seats in the synagogues, and chief places at feasts;

20:47 Þeir eta upp heimili ekkna og flytja langar bænir að yfirskini. Þeir munu fá því þyngri dóm."

20:47 who devour widows' houses, and for a pretence make long prayers: these shall receive greater condemnation.

21:1 Þá leit hann upp og sá auðmenn leggja gjafir sínar í tjárhírluna.

21:1 And he looked up, and saw the rich men that were casting their gifts into the treasury.

21:2 Hann sá og ekkju eina fátæka leggja þar tvo smápeninga.

21:2 And he saw a certain poor widow casting in thither two mites.

21:3 Þá sagði hann: "Ég segi yður með sanni, þessi fátæka ekkja gaf meira en allir hinir.

21:3 And he said, Of a truth I say unto you, This poor widow cast in more than they all:

21:4 Hinir allir lögðu í sjóðinn af allsnægtum sínum, en hún gaf af skorti sínum, alla björg sína."

21:4 for all these did of their superfluity cast in to the gifts; but she of her want did cast in all the living that she had.

21:5 Einhverjir höfðu orð á, að helgidómurinn væri prýddur fögrum steinum og heitgjöfum. Þá sagði Jesús:

21:5 And as some spake of the temple, how it was adorned with goodly stones and offerings, he said,

21:6 "Þér horfið á þetta, en þeir dagar munu koma, að hér stendur ekki eftir steinn yfir steini, er eigi sé niður brotinn."

21:6 As for these things which ye behold, the days will come, in which there shall not be left here one stone upon another, that shall not be thrown down.

21:7 En þeir spurðu hann: "Meistari, hvenær verður þetta? Og hvert mun tákna þess, að það sé að koma fram?"

21:7 And they asked him, saying, Teacher, when therefore shall these things be? and what *shall be* the sign when these things are about to come to pass?

21:8 Hann svaraði: "Varist að láta leiða yður í villu. Margir munu koma í minnu nafni og segja: „Það er ég!“ og „Tíminn er í nánd!“ Fylgið þeim ekki.

21:8 And he said, Take heed that ye be not led astray: for many shall come in my name, saying, I am *he*; and, The time is at hand: go ye not after them.

21:9 En þegar þér spyrjið hernað og upphlaup, þá skelfist ekki. Þetta á undan að fara, en endirinn kemur ekki samstundis."

21:9 And when ye shall hear of wars and tumults, be not terrified: for these things must needs come to pass first; but the end is not immediately.

21:10 Síðan sagði hann við þá: "Þjóð mun rísa gegn þjóð og ríki gegn ríki.

21:10 Then said he unto them, Nation shall rise against nation, and kingdom against kingdom;

21:11 Þá verða landskjálftar miklir og drepsóttir og hungur á ýmsum stöðum, en ógnir og tákn mikil á himni.

21:11 and there shall be great earthquakes, and in divers places famines and pestilences; and there shall be terrors and great signs from heaven.

21:12 En á undan öllu þessu munu menn leggja hendur á yður, ofsækja yður, færa yður fyrir samkundur og í fangelsi og draga yður fyrir konunga og landshöfðingja sakir nafns míns.

21:12 But before all these things, they shall lay their hands on you, and shall persecute you, delivering you up to the synagogues and prisons, bringing you before kings and governors for my name's sake.

21:13 Þetta veitir yður tækifæri til vitnisburðar.

21:13 It shall turn out unto you for a testimony.

21:14 En festið það vel í huga að vera ekki fyrirfram að hugsa um, hvernig þér eigið að verjast.

21:14 Settle it therefore in your hearts, not to meditate beforehand how to answer:

21:15 Því ég mun gefa yður orð og vísu, sem engir mótstöðumenn yðar fá staðið í gegn né hrakið.

21:15 for I will give you a mouth and wisdom, which all your adversaries shall not be able to withstand or to gainsay.

21:16 Jafnvel foreldrar og bræður, frændur og vinir munu framselja yður, og sumir yðar munu liflátnir.

21:16 But ye shall be delivered up even by parents, and brethren, and kinsfolk, and friends; and *some* of you shall they cause to be put to death.

21:17 Og þér munuð hataðir af öllum vegna nafns míns.

21:17 And ye shall be hated of all men for my name's sake.

21:18 en ekki mun týnast eitt hár á höfði yðar.

21:18 And not a hair of your head shall perish.

21:19 Verið þrautseigir og þér munuð ávinna sálir yðar.

21:19 In your patience ye shall win your souls.

21:20 En þegar þér sjáið herfylkingar umkringja Jerúsalem, þá vitið, að eyðing hennar er í nánd.

21:20 But when ye see Jerusalem compassed with armies, then know that her desolation is at hand.

21:21 Þá flýi þeir, sem í Júdeu eru, til fjalla, þeir sem í borginni eru, flytjast burt, og þeir sem eru á ekrum úti, fari ekki inn í hana.

21:21 Then let them that are in Judaea flee unto the mountains; and let them that are in the midst of her depart out; and let not them that are in the country enter therein.

21:22 Því þetta eru refsingardagar, þá er allt það rætist, sem ritað er.

21:22 For these are days of vengeance, that all things which are written may be fulfilled.

21:23 Vei þeim, sem þungaðar eru, og þeim sem börn hafa á brjósti á þeim dögum, því að mikil neyð mun þá verða í landinu og reiði yfir lýð þessum.

21:23 Woe unto them that are with child and to them that give suck in those days! for there shall be great distress upon the land, and wrath unto this people.

21:24 Þeir munu falla fyrir sverðseggjum og herleiddir verða til allra þjóða, og Jerúsalem verður fótum troðin af heiðingjum, þar til tímar heiðingjanna eru liðnir.

21:24 And they shall fall by the edge of the sword, and shall be led captive into all the nations: and Jerusalem shall be trodden down of the Gentiles, until the times of the Gentiles be fulfilled.

21:25 Tákn munu verða á sólu, tungli og stjörnum og á jörðu angist þjóða, ráðalausra við dunur hafs og brimgný.

21:25 And there shall be signs in sun and moon and stars; and upon the earth distress of nations, in perplexity for the roaring of the sea and the billows;

21:26 Menn munu gefa upp öndina af ótta og kvíða fyrir því, er koma mun yfir heimsbyggðina, því að kraftar himnanna munu bífast.

21:26 men fainting for fear, and for expectation of the things which are coming on the world: for the powers of the heavens shall be shaken.

21:27 Þá munu menn sjá Mannssoninn koma í skýi með mætti og mikilli dýrd.

21:27 And then shall they see the Son of man coming in a cloud with power and great glory.

21:28 En þegar þetta tekur að koma fram, þá réttið úr yður og lyftið upp höfðum yðar, því að lausn yðar er í nánd."

21:28 But when these things begin to come to pass, look up, and lift up your heads; because your redemption draweth nigh.

21:29 Hann sagði þeim og líkingu: "Gætið að fikjutrénu og öðrum trjám.

21:29 And he spake to them a parable: Behold the fig tree, and all the trees:

21:30 Þegar þér sjáið þau farin að bruma, þá vitið þér af sjálfum yður, að sumarið er í nánd.

21:30 when they now shoot forth, ye see it and know of your own selves that the summer is now nigh.

21:31 Eins skuluð þér vita, þegar þér sjáið þetta verða, að Guðs ríki er í nánd.

21:31 Even so ye also, when ye see these things coming to pass, know ye that the kingdom of God is nigh.

21:32 Sannlega segi ég yður: Þessi kynslóð mun ekki liða undir lok, uns allt er komið fram.

21:32 Verily I say unto you, This generation shall not pass away, till all things be accomplished.

21:33 Himinn og jörð munu liða undir lok, en orð mín munu aldrei undir lok liða.

21:33 Heaven and earth shall pass away: but my words shall not pass away.

21:34 Hafið gát á sjálfum yður, að hjörtu yðar þyngist ekki við svall og drykkju né áhyggjur þessa lífs og komi svo dagur sá skyndilega yfir yður

21:34 But take heed to yourselves, lest haply your hearts be overcharged with surfeiting, and drunkenness, and cares of this life, and that day come on you suddenly as a snare:

21:35 eins og snara. En koma mun hann yfir alla menn, sem byggja gjörvalla jörð.

21:35 But take heed to yourselves, lest haply your hearts be overcharged with surfeiting, and drunkenness, and cares of this life, and that day come on you suddenly as a snare:

21:36 Vakið því allar stundir og biðið, svo að þér megið umflýja allt þetta, sem koma á, og standast frammi fyrir Mannssyninum."

21:36 But watch ye at every season, making supplication, that ye may prevail to escape all these things that shall come to pass, and to stand before the Son of man.

21:37 Á daginn var hann að kenna í helgidóminum, en fór og dvaldist um nætur á Ólufjallinu, sem svo er nefnt.

21:37 And every day he was teaching in the temple; and every night he went out, and lodged in the mount that is called Olivet.

21:38 Og allt fólk kom árla á morgnana til hans í helgidóminn að hlýða á hann.

21:38 And all the people came early in the morning to him in the temple, to hear him.

22:1 Nú fór í hönd hátíð ósýrðu braudanna, sú er nefnist páskar.

22:1 Now the feast of unleavened bread drew nigh, which is called the Passover.

22:2 Og aðstu prestarnir og fræðimennirnir leituðu fyrir sér, hvernig þeir gætu ráðið hann af dögum, því að þeir voru hræddir við lýðinn.

22:2 And the chief priests and the scribes sought how they might put him to death; for they feared the people.

22:3 Þá fór Satan í Júdas, sem kallaður var Ískariot og var í tölu þeirra tólf.

22:3 And Satan entered into Judas who was called Iscariot, being of the number of the twelve.

22:4 Hann fór og ræddi við æðstu prestana og varðforingjana um það, hvernig hann skyldi framselja þeim Jesú.

22:4 And he went away, and communed with the chief priests and captains, how he might deliver him unto them.

22:5 Þeir urðu glaðir við og hétu honum fé fyrir.

22:5 And they were glad, and covenanted to give him money.

22:6 Hann gekk að því og leitaði færiss að framselja hann þeim, þegar fólkíð væri fjarri.

22:6 And he consented, and sought opportunity to deliver him unto them in the absence of the multitude.

22:7 Þegar sá dagur ósýrðun braudanna kom, er slátra skyldi páskalambinu.

22:7 And the day of unleavened bread came, on which the passover must be sacrificed.

22:8 sendi Jesús þá Pétur og Jóhannes og sagði: "Farið og húið til páskamáltíðar fyrir oss."

22:8 And he sent Peter and John, saying, Go and make ready for us the passover, that we may eat.

22:9 Þeir sögðu við hann: "Hvar vilt þú, að við búum hana?"

22:9 And they said unto him, Where wilt thou that we make ready?

22:10 En hann sagði við þá: "Þegar þið komið inn í borgina, mætir ykkur maður, sem ber vatnsker. Fylgið honum inn þangað sem hann fer.

22:10 And he said unto them, Behold, when ye are entered into the city, there shall meet you a man bearing a pitcher of water; follow him into the house whereinto he goeth.

22:11 og segið við húsráðandann: „Meistarinn spyr þig: Hvar er herbergið, þar sem ég get neytt páskamáltíðarinnar með lærisveinum mínum?"

22:11 And ye shall say unto the master of the house, The Teacher saith unto thee, Where is the guestchamber, where I shall eat the passover with my disciples?

22:12 Hann mun þá sýna ykkur loftsál mikinn, búinn hægindum. Hafið þar viðbúnað."

22:12 And he will show you a large upper room furnished: there make ready.

22:13 Þeir fóru og fundu allt eins og hann hafði sagt og bjuggu til páskamáltíðar.

22:13 And they went, and found as he had said unto them: and they made ready the passover.

22:14 Og er stundin var komin, gekk hann til borðs og postularnir með honum.

22:14 And when the hour was come, he sat down, and the apostles with him.

22:15 Og hann sagði við þá: "Hjartanlega hef ég þráð að neyta þessarar páskamáltíðar með yður, áður en ég líð.

22:15 And he said unto them, With desire I have desired to eat this passover with you before I suffer:

22:16 Því ég segi yður: Eigi mun ég framar neyta hennar, fyrr en hún fullkomnast í Guðs ríki."

22:16 for I say unto you, I shall not eat it, until it be fulfilled in the kingdom of God.

22:17 Þá tók hann kaleik, gjörði þakkir og sagði: "Takið þetta og skiptið með yður.

22:17 And he received a cup, and when he had given thanks, he said, Take this, and divide it among yourselves:

22:18 Því ég segi yður: Héðan í frá mun ég eigi drekka af ávesti vínviðarins, fyrr en Guðs ríki kemur."

22:18 for I say unto you, I shall not drink from henceforth of the fruit of the vine, until the kingdom of God shall come.

22:19 Og hann tók brauð, gjörði þakkir, braut það, gaf þeim og sagði: "Þetta er líkami minn, sem fyrir yður er gefinn. Gjörði þetta í mína minningu."

22:19 And he took bread, and when he had given thanks, he brake it, and gave to them, saying, This is my body which is given for you: this do in remembrance of me.

22:20 Eins tók hann kaleikinn eftir kvöldmáltíðina og sagði: "Þessi kaleikur er hinn nýi sáttmáli í mínu blóði, sem fyrir yður er úthellt.

22:20 And the cup in like manner after supper, saying, This cup is the new covenant in my blood, even that which is poured out for you.

22:21 En sjá, hönd þess, er mig svikur, er á borðinu hjá mér.

22:21 But behold, the hand of him that betrayeth me is with me on the table.

22:22 Mannssonurinn fer að sönnu þá leið, sem ákveðin er, en vei þeim manni, sem því veldur, að hann verður framseldur."

22:22 For the Son of man indeed goeth, as it hath been determined: but woe unto that man through whom he is betrayed!

22:23 Og þeir tóku að spyrjast á um það, hver þeirra mundi verða til þess að gjöra þetta.

22:23 And they began to question among themselves, which of them it was that should do this thing.

22:24 Og þeir fóru að metast um, hver þeirra væri talinn mestur.

22:24 And there arose also a contention among them, which of them was accounted to be greatest.

22:25 En Jesús sagði við þá: "Konungar þjóða drottna yfir þeim og valdhafar þeirra kallast velgjörðamenn.

22:25 And he said unto them, The

kings of the Gentiles have lordship over them; and they that have authority over them are called Benefactors.

22:26 En eigi sé yður svo farið, heldur sé hinn mesti yðar á meðal sem væri hann yngstur og foringinn sem þjónn.

22:26 But ye *shall* not *be* so: but he that is the greater among you, let him become as the younger; and he that is chief, as he that doth serve.

22:27 Því hvort er sá meiri, sem situr til borðs, eða hinn, sem þjónar? Er það ekki sá sem situr til borðs? Samt er ég meðal yðar eins og þjónninn.

22:27 For which is greater, he that sitteth at meat, or he that serveth? is not he that sitteth at meat? but I am in the midst of you as he that serveth.

22:28 En þér eruð þeir sem hafið verið stöðugir með mér í freistingum mínum.

22:28 But ye are they that have continued with me in my temptations;

22:29 Og yður fæ ég ríki í hendur, eins og faðir minn hefur fengið mér.

22:29 and I appoint unto you a kingdom, even as my Father appointed unto me,

22:30 að þér megið eta og drekka við borð mitt í ríki mínu, sitja í hásetum og dæma tólf ættkvíslir Ísraels.

22:30 that ye may eat and drink at my table in my kingdom; and ye shall sit on thrones judging the twelve tribes of Israel.

22:31 Simon, Simon, Satan krafðist yðar að selda yður eins og hveiti.

22:31 Simon, Simon, behold, Satan asked to have you, that he might sift you as wheat:

22:32 En ég hef beðið fyrir þér, að trú þín þrjóti ekki. Og styrk þú bræður þína, þegar þú ert snúinn við."

22:32 but I made supplication for thee, that thy faith fail not; and do thou, when once thou hast turned again, establish thy brethren.

22:33 En Simon sagði við hann: "Herra, reiðubúinn er ég að fylgja þér bæði í fangelsi og dauða."

22:33 And he said unto him, Lord, with thee I am ready to go both to prison and to death.

22:34 Jesús mælti: "Ég segi þér, Pétur: Áður en hani galar í dag, munt þú þrisvar hafa neitað því, að þú þekkir mig."

22:34 And he said, I tell thee, Peter, the cock shall not crow this day, until thou shalt thrice deny that thou knowest me.

22:35 Og hann sagði við þá: "Þegar ég sendi yður út án pyngju og mals og skólausa, brast yður þá nokkuð?" Þeir svöruðu: "Nei, ekkert."

22:35 And he said unto them, When I sent you forth without purse, and wallet, and shoes, lacked ye anything? And they said, Nothing.

22:36 Þá sagði hann við þá: "En nú skal sá, er pyngju hefur, taka hana með sér og eins sá, er mal hefur, og hinn, sem ekkert á, selji yfirhöfn sína og kaupi sverð.

22:36 And he said unto them, But now, he that hath a purse, let him take it, and likewise a wallet; and he that hath none, let him sell his cloak, and buy a sword.

22:37 Því ég segi yður, að þessi ritning á að rætast á mér: með illvirkjum var hann talinn.' Og nú er að fullnast það sem um mig er ritað."

22:37 For I say unto you, that this which is written must be fulfilled in me, And he was reckoned with transgressors: for that which concerneth me hath fulfilment.

22:38 En þeir sögðu: "Herra, hér eru tvö sverð." Og hann sagði við þá: "Það er nóg."

22:38 And they said, Lord, behold, here are two swords. And he said unto them, It is enough.

22:39 Síðan fór hann út og gekk, eins og hann var vanur, til Ólufjallsins. Og lærisveinarnir fylgdu honum.

22:39 And he came out, and went, as his custom was, unto the mount of Olives; and the disciples also followed him.

22:40 Þegar hann kom á staðinn, sagði hann við þá: "Biðjið, að þér fallið ekki í freistni."

22:40 And when he was at the place, he said unto them, Pray that ye enter not into temptation.

22:41 Og hann vék frá þeim svo sem steinsnar, féll á kné, baðst fyrir og sagði:

22:41 And he was parted from them about a stone's cast; and he kneeled down and prayed,

22:42 "Faðir, ef þú vilt, þá tak þennan kaleik frá mér! En verði þó ekki minn heldur þinn vilji."

22:42 saying, Father, if thou be willing, remove this cup from me: nevertheless not my will, but thine, be done.

22:43 [Þá birtist honum engill af himni, sem styrkti hann.

22:43 And there appeared unto him an angel from heaven, strengthening him.

22:44 Og hann komst í dauðans angist og baðst enn ákafar fyrir, en sveiti hans varð eins og blóðdropar, er féllu á jörðina.]

22:44 And being in an agony he prayed more earnestly; and his sweat became as it were great drops of blood falling down upon the ground.

22:45 Hann stóð upp frá bæn sinni, kom til lærisveinanna og fann þá sofandi, örmagna af hryggð.

22:45 And when he rose up from his prayer, he came unto the disciples, and found them sleeping for sorrow,

22:46 Og hann sagði við þá: "Hví sofið þér? Rísið upp og biðjið, að þér fallið ekki í freistni."

22:46 and said unto them, Why sleep ye? rise and pray, that ye enter not into temptation.

22:47 Meðan hann var enn að tala, kom flokkur manna, og fremstur fór einn hinna tólf, Júdas, áður nefndur. Hann gekk að Jesú til að kyssa hann.

22:47 While he yet spake, behold, a multitude, and he that was called Judas, one of the twelve, went before them; and he drew near unto Jesus to kiss him.

22:48 Jesús sagði við hann: "Júdas, svikur þú Mannssoninn með kossi?"

22:48 But Jesus said unto him, Judas, betrayest thou the Son of man with a kiss?

22:49 Þeir sem með honum voru, sáu að hverju fór og sögðu: "Herra, eigum vér ekki að bregða sverði?"

22:49 And when they that were about him saw what would follow, they said, Lord, shall we smite with the sword?

22:50 Og einn þeirra hjó til þjóns æðsta prestsins og sneið af honum hægri eyrað.

22:50 And a certain one of them smote the servant of the high priest, and struck off his right ear.

22:51 Þá sagði Jesús: "Hér skal staðar nema." Og hann snart eyrað og læknaði hann.

22:51 But Jesus answered and said, Suffer ye *them* thus far. And he touched his ear, and healed him.

22:52 Þá sagði Jesús við æðstu prestana, varðförlingja helgidómsins og öldungana, sem komnir voru á móti honum: "Erud þér að fara að mér með sverðum og bareflum eins og gegn ræningja?"

22:52 And Jesus said unto the chief priests, and captains of the temple, and elders, that were come against him, Are ye come out, as against a robber, with swords and staves?

22:53 Daglega var ég með yður í helgidóminum, og þér lögðuð ekki hendur á mig. En þetta er yðar tími og máttur myrkranna."

22:53 When I was daily with you in the temple, ye stretched not forth your hands against me: but this is your hour, and the power of darkness.

22:54 En þeir tóku hann höndum og leiddu brott og fóru með hann í hús æðsta prestsins. Pétur fylgdi eftir álangdar.

22:54 And they seized him, and led him away, and brought him into the high priest's house. But Peter followed afar off.

22:55 Menn höfðu kveikt eld í miðjum garðinum og sátu við hann, og Pétur settist meðal þeirra.

22:55 And when they had kindled a fire in the midst of the court, and had sat down together, Peter sat in the midst of them.

22:56 En þarna nokkur sá hann sitja í hjarmanum, hvessti á hann augun og sagði: "Þessi maður var líka með honum."

22:56 And a certain maid seeing him as he sat in the light *of the fire*, and looking stedfastly upon him, said, This man also was with him.

22:57 Því neitaði hann og sagði: "Kona, ég þekki hann ekki."

22:57 But he denied, saying, Woman, I know him not.

22:58 Lítlur síðar sá hann annar maður og sagði: "Þú ert líka einn af þeim." En Pétur svaraði: "Nei, maður minn, það er ég ekki."

22:58 And after a little while another saw him, and said, Thou also art *one* of them. But Peter said, Man, I

22:59 Og að liðinni um það bil einni stund fullyrti enn annar þetta og sagði: "Vist var þessi líka með honum, enda Galíleumaður."

22:59 And after the space of about one hour another confidently affirmed, saying, Of a truth this man also was with him; for he is a Galilaean.

22:60 Pétur mælti: "Ekki skil ég, hvað þú átt við, maður." Og jafnskjótt sem hann sagði þetta, gól hani.

22:60 But Peter said, Man, I know not what thou sayest. And immediately, while he yet spake, the cock crew.

22:61 Og Drottinn vék sér við og leit til Péturs. Þá minntist Pétur orða Drottins, er hann mælti við hann: "Áður en hani galar í dag, muntu þrisvar afneita mér."

22:61 And the Lord turned, and looked upon Peter. And Peter remembered the word of the Lord, how that he said unto him, Before the cock crow this day thou shalt deny me thrice.

22:62 Og hann gekk út og grét beisklega.

22:62 And he went out, and wept bitterly.

22:63 En þeir menn, sem gættu Jesú, hæddu hann og börðu.

22:63 And the men that held *Jesus* mocked him, and beat him.

22:64 huldu andlit hans og sögðu: "Spáðu nú, hver það var, sem sló þig?"

22:64 And they blindfolded him, and asked him, saying, Prophecy: who is he that struck thee?

22:65 Og marga aðra svívirðu sögðu þeir við hann.

22:65 And many other things spake they against him, reviling him.

22:66 Þegar dagur rann, kom öldungaráð lýðsins saman, bæði æðstu prestar og fræðimenn, og létu fara hann fyrir ráðsfund sinn.

22:66 And as soon as it was day, the assembly of the elders of the people was gathered together, both chief priests and scribes; and they led him away into their council, saying,

22:67 Þeir sögðu: "Ef þú ert Kristur, þá seg oss það." En hann sagði við þá: "Þótt ég segi yður það, munuð þér ekki trúa."

22:66 And as soon as it was day, the assembly of the elders of the people was gathered together, both chief priests and scribes; and they led him away into their council, saying,

22:68 og ef ég spyr yður, svarið þér ekki.

22:68 and if I ask *you*, ye will not answer.

22:69 En upp frá þessu mun Mannssonurinn sitja til hægri handar Guðs kraftar."

22:69 But from henceforth shall the Son of man be seated at the right hand of the power of God.

22:70 Þá spurðu þeir allir: "Ert þú þá sonur Guðs?" Og hann sagði við þá: "Þér segið, að ég sé sá."

22:70 And they all said, Art thou then the Son of God? And he said unto them, Ye say that I am.

22:71 En þeir sögðu: "Hvað þurfum vér nú framar vitnis við? Vér höfum sjálfir heyrt það af munni hans."

22:71 And they said, What further need have we of witness? for we ourselves have heard from his own mouth.

23:1 Þá stóð upp allur skarinn og færði hann fyrir Pilatus.

23:1 And the whole company of them rose up, and brought him before Pilate.

23:2 Þeir tóku að ákæra hann og sögðu: "Vér höfum komist að raun um, að þessi maður leiðir þjóð vora afvega, hann bannar að gjalda keisaranum skatt og segist sjálfur vera Kristur, konungur."

23:2 And they began to accuse him, saying, We found this man perverting our nation, and forbidding to give tribute to Caesar, and saying that he himself is Christ a king.

23:3 Pilatus spurði hann þá: "Ert þú konungur Gyðinga?" Jesús svaraði: "Þú segir það."

23:3 And Pilate asked him, saying, Art thou the King of the Jews? And he answered him and said, Thou sayest.

23:4 Pilatus sagði við æðstu prestana og fólkio: "Enga sök finn ég hjá þessum manni."

23:4 And Pilate said unto the chief priests and the multitudes, I find no fault in this man.

23:5 En þeir urðu því ákafari og sögðu: "Hann æsir upp lýðinn með því, sem hann kennir í allri Júdeu, hann byrjaði í Galíleu og er nú kominn hingað."

23:5 But they were the more urgent, saying, He stirreth up the people, teaching throughout all Judaea, and beginning from Galilee even unto this place.

23:6 Þegar Pilatus heyrði þetta, spurði hann, hvort maðurinn væri Galíleí.

23:6 But when Pilate heard it, he asked whether the man were a Galilaean.

23:7 Og er hann varð þess vís, að hann var úr umdæmi Heródesar, sendi hann hann til Heródesar, er þá var og í Jerúsalem á þeim dögum.

23:7 And when he knew that he was of Herod's jurisdiction, he sent him unto Herod, who himself also was at Jerusalem in these days.

23:8 En Heródes varð næsta gláður, er hann sá Jesús, því hann hafði lengi langað að sjá hann, þar eð hann hafði heyrt frá honum sagt. Vænti hann nú að sjá hann gjöra eitthvert ták.

23:8 Now when Herod saw Jesus, he was exceeding glad: for he was of a long time desirous to see him, because he had heard concerning him; and he hoped to see some miracle done by him.

23:9 Hann spurði Jesús á marga vegu, en hann svaraði honum engu.

23:9 And he questioned him in many words; but he answered him nothing.

23:10 Æðstu prestarnir og fræðimennirnir stóðu þar og ákærðu hann harðlega.

23:10 And the chief priests and the scribes stood, vehemently accusing him.

23:11 En Heródes óvirti hann og spottaði ásamt hermönnum sínum, lagði yfir hann skinandi klæði og sendi hann aftur til Pilatusar.

23:11 And Herod with his soldiers set him at nought, and mocked him, and arraying him in gorgeous apparel sent him back to Pilate.

23:12 Á þeim degi urðu þeir Heródes og Pilatus vinir, en áður var fjandskapur með þeim.

23:12 And Herod and Pilate became friends with each other that very day: for before they were at enmity between themselves.

23:13 Pilatus kallaði nú saman æðstu prestana, höfðingjana og fólkio

23:13 And Pilate called together the chief priests and the rulers and the people,

23:14 og mælti við þá: "Þér hafið fært mér þennan mann og sagt hann leiða fólkio afvega. Nú hef ég yfirheyrt manninn í yðar viðurvist, en enga þá sök fundið hjá honum, er þér ákærið hann um.

23:14 and said unto them, Ye brought unto me this man, as one that perverteth the people: and behold, I having examined him before you, found no fault in this man touching those things whereof ye accuse him:

23:15 Ekki heldur Heródes, því hann sendi hann aftur til vor. Ljóst er, að hann hefur ekkert það drýgt, er dauða sé vert.

23:15 no, nor yet Herod: for he sent him back unto us; and behold, nothing worthy of death hath been done by him.

23:16 Ætla ég því að hirta hann og láta lausan."

23:16 I will therefore chastise him, and release him.

23:17 [En skylt var honum að gefa þeim lausan einn bandingja á hverri hátíð.]

23:17 Now he must needs release unto them at the feast one prisoner.

23:18 En þeir æptu allir: "Burt með hann, gef oss Barabbas lausan!"

23:18 But they cried out all together, saying, Away with this man, and release unto us Barabbas: --

23:19 En honum hafði verið varpað í fangelsi fyrir upphlaup nokkurt, sem varð í borginni, og manndráp.

23:19 one who for a certain insurrection made in the city, and for murder, was cast into prison.

23:20 Pilatus talaði enn til þeirra og vildi láta Jesús lausan.

23:20 And Pilate spake unto them again, desiring to release Jesus;

23:21 En þeir æptu á móti: "Krossfestu, krossfestu hann!"

23:21 but they shouted, saying, Crucify, crucify him.

23:22 Í þriðja sinn sagði Pilatus við þá: "Hvað illt hefur þá þessi maður gjört? Enga dauðasök hef ég fundið hjá honum. Ætla ég því að hirta hann og láta hann lausan."

23:22 And he said unto them the third time, Why, what evil hath this man done? I have found no cause of death in him: I will therefore chastise him and release him.

23:23 En þeir sóttu á með ópi miklu og heimtuðu, að hann yrði krossfestur. Og hróp þeirra tóku yfir.

23:23 But they were urgent with loud voices, asking that he might be crucified. And their voices prevailed.

23:24 Þá ákvað Pilatus, að kröfu þeirra skyldi fullnægt.

23:24 And Pilate gave sentence that what they asked for should be done.

23:25 Hann gaf lausan þann, er þeir báðu um og varpað hafði verið í fangelsi fyrir upphlaup og manndráp, en Jesús framseldi hann, að þeir færu með hann sem þeir vildu.

23:25 And he released him that for insurrection and murder had been cast into prison, whom they asked for; but Jesus he delivered up to their will.

23:26 Þegar þeir leiddu hann út, tóku þeir Simon nokkurn frá Kýrene, er kom utan úr sveit, og lögðu krossinn á hann, að hann bæri hann eftir Jesús.

23:26 And when they led him away, they laid hold upon one Simon of Cyrene, coming from the country, and laid on him the cross, to bear it after Jesus.

23:27 En honum fylgdi mikill fjöldi fólks og kvenna, er hörmuðu hann og grétu.

23:27 And there followed him a great multitude of the people, and of women who bewailed and lamented him.

23:28 Jesús sneri sér að þeim og mælti: "Jerúsalemsdætur, grátio ekki yfir mér, en grátio yfir sjálfum yður og börnum yðar.

23:28 But Jesus turning unto them said, Daughters of Jerusalem, weep not for me, but weep for yourselves, and for your children.

23:29 Því þeir dagar koma, er menn munu segja: Sælur eru óbyrjur og þau móðurlíf, er aldrei fæddu, og þau brjóst, sem engan nærðu.

23:29 For behold, the days are coming, in which they shall say, Blessed are the barren, and the wombs that never bare, and the breasts that never gave suck.

23:30 Þá munu menn segja við fjöllin: Hrynjið yfir oss! og við hálsana: Hyljið oss!

23:30 Then shall they begin to say to the mountains, Fall on us; and to the hills, Cover us.

23:31 Því að sé þetta gjört við hið græna tréð, hvað mun þá verða um hið visna?"

23:31 For if they do these things in the green tree, what shall be done in the dry?

23:32 Með honum voru og færðir til lífláts aðrir tveir, sem voru illvirkjar.

23:32 And there were also two others, malefactors, led with him to be put to death.

23:33 Og er þeir komu til þess staðar, sem heitir Hauskúpa, krossfestu þeir hann þar og illvirkjana, annan til hægri handar, hinn til vinstri.

23:33 And when they came unto the place which is called The skull, there they crucified him, and the malefactors, one on the right hand and the other on the left.

23:34 Þá sagði Jesús: "Faðir, fyrirgef þeim, því að þeir vita ekki, hvað þeir gjöra." En þeir köstuðu hlutum um klæði hans og skiptu með sér.

23:34 And Jesus said, Father, forgive them; for they know not what they do. And parting his garments among them, they cast lots.

23:35 Fólkið stóð og horfði á, og höfðingjarnir gjörðu gys að honum og sögðu: "Öðrum bjargaði hann, bjargi hann nú sjálfum sér, ef hann er Kristur Guðs, hinn útvaldi."

23:35 And the people stood beholding. And the rulers also scoffed at him, saying, He saved others; let him save himself, if this is the Christ of God, his chosen.

23:36 Eins hæddu hann hermennirnir, komu og báru honum edik

23:36 And the soldiers also mocked him, coming to him, offering him vinegar,

23:37 og sögðu: "Ef þú ert konungur Gyðinga, þá bjargaðu sjálfum þér."

23:37 and saying, If thou art the King of the Jews, save thyself.

23:38 Yfirskrift var yfir honum: ÞESSI ER KÖNUNGUR GYÐINGA.

23:38 And there was also a superscription over him, THIS IS THE KING OF THE JEWS.

23:39 Annar þeirra illvirkja, sem upp voru festir, hæddi hann og sagði: "Ert þú ekki Kristur? Bjargaðu sjálfum þér og okkur!"

23:39 And one of the malefactors that were hanged railed on him, saying, Art not thou the Christ? save thyself and us.

23:40 En hinn ávitaði hann og sagði: "Hræðist þú ekki einu sinni Guð, og ert þú undir sama dómi?"

23:40 But the other answered, and rebuking him said, Dost thou not even fear God, seeing thou art in the same condemnation?

23:41 Við erum það með réttu og fáum makleg gjöld fyrir gjörðir okkar, en þessi hefur ekkert illt aðhafst."

23:41 And we indeed justly; for we receive the due reward of our deeds: but this man hath done nothing amiss.

23:42 Þá sagði hann: "Jesús, minnst þú mín, þegar þú kemur í ríki þitt!"

23:42 And he said, Jesus, remember me when thou comest in thy kingdom.

23:43 Og Jesús sagði við hann: "Sannlega segi ég þér: Í dag skaltu vera með mér í Paradís."

23:43 And he said unto him, Verily I say unto thee, To-day shalt thou be with me in Paradise.

23:44 Og nú var nær hádegi og myrkur varð um allt land til nóns,

23:44 And it was now about the sixth hour, and a darkness came over the whole land until the ninth hour,

23:45 því sólin missti birtu sinnar. En fortjald musterisins rifnaði sundur í miðju.

23:45 the sun's light failing; and the veil of the temple was rent in the midst.

23:46 Þá kallaði Jesús hárrí röddu: "Faðir, í þínar hendur fel ég anda minn!" Og er hann hafði þetta mælt, gaf hann upp andann.

23:46 And Jesus, crying with a loud voice, said, Father, into thy hands I commend my spirit: and having said this, he gave up the ghost.

23:47 Þegar hundraðshöfðinginn sá það, er við bar, veggjaði hann Guð og sagði: "Sannarlega var þessi maður réttlátur."

23:47 And when the centurion saw what was done, he glorified God, saying, Certainly this was a righteous man.

23:48 Og fólkið allt, sem komið hafði saman að horfa á, sá nú, hvað gjörðist, og harði sér á brjóst og hvarf frá.

23:48 And all the multitudes that came together to this sight, when they beheld the things that were done, returned smiting their breasts.

23:49 En vinir hans allir sem og konurnar, er fylgdu honum frá Galíleu, stóðu á lengdar og horfðu á þetta.

23:49 And all his acquaintance, and the women that followed with him from Galilee, stood afar off, seeing these things.

23:50 Maður er nefndur Jósef. Hann var ráðsherra, góður maður og réttvís

23:50 And behold, a man named Joseph, who was a councillor, a good and righteous man

23:51 og hafði ekki samþykkt ráð þeirra né athæfi. Hann var frá Arímapéu, borg í Júdeu, og vænti Guðs ríkis.

23:51 (he had not consented to their counsel and deed), a man of Arimathea, a city of the Jews, who was looking for the kingdom of God:

23:52 Hann gekk til Pílatúsar og bað hann um líkama Jesú,

23:52 this man went to Pilate, and asked for the body of Jesus.

23:53 Tók hann síðan ofan, sveipaði línklaði og lagði í gróf, höggna í klett, og hafði þar enginn verið áður lagður.

23:53 And he took it down, and wrapped it in a linen cloth, and laid him in a tomb that was hewn in stone, where never man had yet lain.

23:54 Það var aðfangadagur og hvíldardagurinn fór í hönd.

23:54 And it was the day of the Preparation, and the sabbath drew on.

23:55 Konur þær, er komið höfðu með Jesú frá Galíleu, fylgdu eftir og sáu gröfina og hvernig líkami hans var lagður.

23:55 And the women, who had come with him out of Galilee, followed after, and beheld the tomb, and how his body was laid.

23:56 Þær sneru aftur og bjuggu ilmjurttir og smyrsl. Hvíldardaginn héldu þær kyrru fyrir samkvæmt boðorðinu.

23:56 And they returned, and prepared spices and ointments. And on the sabbath

they rested according to the commandment.

24:1 En í afturelding fyrsta dag vikunnar komu þær til grafarinnar með ilmsmyrslin, sem þær höfðu búið.

24:1 But on the first day of the week, at early dawn, they came unto the tomb, bringing the spices which they had prepared.

24:2 Þær sáu þá, að steininum hafði verið velt frá gröfinni.

24:2 And they found the stone rolled away from the tomb.

24:3 og þegar þær stígu inn, fundu þær ekki líkama Drottins Jesú.

24:3 And they entered in, and found not the body of the Lord Jesus.

24:4 Þær skildu ekkert í þessu, en þá brá svo við, að hjá þeim stóðu tveir menn í leiftrandi klæðum.

24:4 And it came to pass, while they were perplexed thereabout, behold, two men stood by them in dazzling apparel:

24:5 Þær urðu mjög hræddar og hneigðu andlit til jarðar. En þeir sögðu við þær: "Hví leitist þér hins lifanda meðal dauðra?"

24:5 and as they were affrighted and bowed down their faces to the earth, they said unto them, Why seek ye the living among the dead?

24:6 Hann er ekki hér, hann er upp risinn. Minnst þess, hvernig hann talaði við yður, meðan hann var enn í Galíleu.

24:6 He is not here, but is risen: remember how he spake unto you when he was yet in Galilee,

24:7 Hann sagði, að Mannssonurinn skyldi framseldur verða í hendur syndugra manna og krossfestur, en risa upp á þriðja degi."

24:7 saying that the Son of man must be delivered up into the hands of sinful men, and be crucified, and the third day rise again.

24:8 Og þær minntust orða hans.

24:8 And they remembered his words,

24:9 sneru frá gröfinni og kunngjörðu allt þetta þeim ellefu og öllum hinum.

24:9 and returned from the tomb, and told all these things to the eleven, and to all the rest.

24:10 Þessar konur voru þær María Magdalena, Jóhanna og María móðir Jakobs og hinar, sem voru með þeim. Þær sögðu postulunum frá þessu.

24:10 Now they were Mary Magdalene, and Joanna, and Mary the mother of James: and the other women with them told these things unto the apostles.

24:11 En þeir töldu orð þeirra markleysu eina og trúðu þeim ekki.

24:11 And these words appeared in their sight as idle talk; and they disbelieved them.

24:12 Pétur stóð þó upp og hljóp til grafarinnar, skyggdist inn og sá þar líkklaðin ein. Fór hann heim síðan og undraðist það, sem við hafði borið.

24:12 But Peter arose, and ran unto the tomb; and stooping and looking in, he seeth the linen cloths by themselves; and he departed to his home, wondering at that which was come to pass.

24:13 Tveir þeirra fóru þann sama dag til þorps nokkurs, sem er um sextín skeiðrúm frá Jerúsalem og heitir Emmaus.

24:13 And behold, two of them were going that very day to a village named Emmaus, which was threescore furlongs from Jerusalem.

24:14 Þeir ræddu sín á milli um allt þetta, sem gjörst hafði.

24:14 And they communed with each other of all these things which had happened.

24:15 Þá bar svo við, er þeir voru að tala saman og ræða þetta, að Jesús sjálfur nálgadist þá og slóst í för með þeim.

24:15 And it came to pass, while they communed and questioned together, that Jesus himself drew near, and went with them.

24:16 En augu þeirra voru svo haldin, að þeir þekktu hann ekki.

24:16 But their eyes were holden that they should not know him.

24:17 Og hann sagði við þá: "Hvað er það, sem þið ræðið svo mjög á göngu ykkar?" Þeir námu staðar, daprir í bragði.

24:17 And he said unto them, What communications are these that ye have one with another, as ye walk? And they stood still, looking sad.

24:18 og annar þeirra, Kleófas að nafni, sagði við hann: "Þú ert víst sá eini aðkomumaður í Jerúsalem, sem veist ekki, hvað þar hefur gjörst þessa dagana."

24:18 And one of them, named Cleopas, answering said unto him, Dost thou alone sojourn in Jerusalem and not know the things which are come to pass there in these days?

24:19 Hann spurði: "Hvað þá?" Þeir svöruð: "Þetta um Jesú frá Nasaret, sem var spámaður, máttugur í verki og orði fyrir Guði og öllum lýð.

24:19 And he said unto them, What things? And they said unto him, The things concerning Jesus the Nazarene, who was a prophet mighty in deed and word before God and all the people:

24:20 hvernig æðstu prestar og höfðingjar vorir framseldu hann til dauðadóms og krossfestu hann.

24:20 and how the chief priests and our rulers delivered him up to be condemned to death, and crucified him.

24:21 Vér vonuðum, að hann væri sá, er leysa mundi Ísrael. En nú er þriðji dagur síðan þetta har við.

24:21 But we hoped that it was he who should redeem Israel. Yea and besides all this, it is now the third day since these things came to pass.

24:22 Þá hafa og konur nokkrar úr vorum hóp gjört oss forviða. Þær fóru árla til grafarinnar.

24:22 Moreover certain women of our company amazed us, having been early at the tomb;

24:23 en fundu ekki líkama hans og komu og sögðust enda hafa séð engla í sýn, er sögðu hann lífa.

24:23 and when they found not his body, they came, saying, that they had also seen a vision of angels, who said that he was alive.

24:24 Nokkrir þeirra, sem með oss voru, fóru til grafarinnar og fundu allt eins og konurnar höfðu sagt, en hann sáu þeir ekki."

24:24 And certain of them that were with us went to the tomb, and found it even so as the women had said: but him they saw not.

24:25 Þá sagði hann við þá: "Ó, þér heimskir og tregir í hjarta til þess að trúa öllu því, sem spámennirnir hafa talað!

24:25 And he said unto them, O foolish men, and slow of heart to believe in all that the prophets have spoken!

24:26 Átti ekki Kristur að lifa þetta og ganga svo inn í dýrd sína?"

24:26 Behooved it not the Christ to suffer these things, and to enter into his glory?

24:27 Og hann byrjaði á Móse og öllum spámönnunum og útlagði fyrir þeim það, sem um hann er í öllum ritningunum.

24:27 And beginning from Moses and from all the prophets, he interpreted to them in all the scriptures the things concerning himself.

24:28 Þeir nálgudust nú þorpið, sem þeir ætluðu til, en hann lét sem hann vildi halda lengra.

24:28 And they drew nigh unto the village, whither they were going: and he made as though he would go further.

24:29 Þeir lögðu þá fast að honum og sögðu: "Vertu hjá oss, því að kvöldið tekur og degi hallar." Og hann fór inn til að vera hjá þeim.

24:29 And they constrained him, saying, Abide with us; for it is toward evening, and the day is now far spent. And he went in to abide with them.

24:30 Og svo bar við, er hann sat til borðs með þeim, að hann tók brauðið, þakkaði Guði, braut það og fékk þeim.

24:30 And it came to pass, when he had sat down with them to meat, he took the bread and blessed; and breaking *it* he gave to them.

24:31 Þá opnuðust augu þeirra, og þeir þekktu hann, en hann hvarf þeim sjónum.

24:31 And their eyes were opened, and they knew him; and he vanished out of their sight.

24:32 Og þeir sögðu hvor við annan: "Brann ekki hjartað í okkur, meðan hann talaði við okkur á veginum og lauk upp fyrir okkur ritningunum?"

24:32 And they said one to another, Was not our heart burning within us, while he spake to us in the way, while he opened to us the scriptures?

24:33 Þeir stóðu samstundis upp og fóru aftur til Jerúsalem. Þar fundu þeir þá ellefu og þá, er með þeim voru, saman komna.

24:33 And they rose up that very hour, and returned to Jerusalem, and found the eleven gathered together, and them that were with them,

24:34 og sögðu þeir: "Sannarlega er

Drottinn upp risinn og hefur birst Símoni."

24:34 saying, The Lord is risen indeed, and hath appeared to Simon.

24:35 Hinir sögðu þá frá því, sem við hafði borið á veginum, og hvernig þeir höfðu þekkt hann, þegar hann braut brauðið.

24:35 And they rehearsed the things *that happened* in the way, and how he was known of them in the breaking of the bread.

24:36 Nú voru þeir að tala um þetta, og þá stendur hann sjálfur meðal þeirra og segir við þá: "Friður sé með yður!"

24:36 And as they spake these things, he himself stood in the midst of them, and saith unto them, Peace *be* unto you.

24:37 En þeir skelfdust og urðu hræddir og hugðust sjá anda.

24:37 But they were terrified and affrighted, and supposed that they beheld a spirit.

24:38 Hann sagði við þá: "Hví eruð þér óttaslegnir og hvers vegna vakna efasemdir í hjarta yðar?"

24:38 And he said unto them, Why are ye troubled? and wherefore do questionings arise in your heart?

24:39 Lítið á hendur mínar og fætur, að það er ég sjálfur. Preifið á mér, og getið að. Ekki hefur andi hold og bein eins og þér sjáið að ég hef."

24:39 See my hands and my feet, that it is I myself: handle me, and see; for a spirit hath not flesh and bones, as ye behold me having.

24:40 Þegar hann hafði þetta mælt, sýndi hann þeim hendur sínar og fætur.

24:40 And when he had said this, he showed them his hands and his feet.

24:41 Enn gátu þeir ekki trúað fyrir fögnuði og voru furðu lostnir. Þá sagði hann við þá: "Hafið þér hér nokkuð til matar?"

24:41 And while they still disbelieved for joy, and wondered, he said unto them, Have ye here anything to eat?

24:42 Þeir fengu honum stykki af steiktum fiski.

24:42 And they gave him a piece of a broiled fish.

24:43 og hann tók það og neytti þess frammi fyrir þeim.

24:43 And he took it, and ate before them.

24:44 Og hann sagði við þá: "Þessi er merking orða minna, sem ég talaði við yður, meðan ég var enn meðal yðar, að rætast átti allt það, sem um mig er ritað í lögmáli Móse, spámönnunum og sálmunum."

24:44 And he said unto them, These are my words which I spake unto you, while I was yet with you, that all things must needs be fulfilled, which are written in the law of Moses, and the prophets, and the psalms, concerning me.

24:45 Síðan lauk hann upp huga þeirra, að þeir skildu ritningarnar.

24:45 Then opened he their mind, that they might understand the scriptures;

24:46 Og hann sagði við þá: "Svo er skrifað, að Kristur eigi að lifa og rísa upp frá dauðum á þriðja degi.

24:46 and he said unto them, Thus it is written, that the Christ should suffer, and rise again from the dead the third day;

24:47 og að prédika skuli í nafni hans öllum þjóðum iðrun til fyrirgefningar synda og byrja í Jerúsalem.

24:47 and that repentance and remission of sins should be preached in his name unto all the nations, beginning from Jerusalem.

24:48 Þér eruð vottar þessa.

24:48 Ye are witnesses of these things.

24:49 Sjá, ég sendi fyrirheit föður míns yfir yður, en verið þér kyrrir í borginni, uns þér iklæðist krafti frá hæðum."

24:49 And behold, I send forth the promise of my Father upon you: but tarry ye in the city, until ye be clothed with power from on high.

24:50 Síðan fór hann með þá út í nánd við Betaníu, hóf upp hendur sínar og blessaði þá.

24:50 And he led them out until *they were* over against Bethany: and he lifted up his hands, and blessed them.

24:51 En það varð, meðan hann var að blessa þá, að hann skildist frá þeim og var upp numinn til himins.

24:51 And it came to pass, while he blessed them, he parted from them, and was carried up into heaven.

24:52 En þeir féllu fram og tilbáðu hann og sneru aftur til Jerúsalem með miklum fögnuði.

24:52 And they worshipped him, and returned to Jerusalem with great joy:

24:53 Og þeir voru stöðugt í helgidóminum og lofuðu Guð.

24:53 and were continually in the temple, blessing God.

1:1 Í upphafi var Orðið, og Orðið var hjá Guði, og Orðið var Guð.

1:1 In the beginning was the Word, and the Word was with God, and the Word was God.

1:2 Hann var í upphafi hjá Guði.

1:2 The same was in the beginning with God.

1:3 Allir hlutir urðu fyrir hann, án hans varð ekki neitt, sem til er.

1:3 All things were made through him; and without him was not anything made that hath been made.

1:4 Í honum var líf, og lífið var ljós mannanna.

1:4 In him was life; and the life was the light of men.

1:5 Ljósíð skín í myrkrinu, og myrkríð tók ekki á móti því.

1:5 And the light shineth in the darkness; and the darkness apprehended it not.

1:6 Maður kom fram, sendur af Guði. Hann hét Jóhannes.

1:6 There came a man, sent from God, whose name was John.

1:7 Hann kom til vitnisburðar, til að vitna um ljósíð, svo að allir skyldu trúna fyrir hann.

1:7 The same came for witness, that he might bear witness of the light, that all might believe through him.

1:8 Ekki var hann ljósíð, hann kom til að vitna um ljósíð.

1:8 He was not the light, but *came* that he might bear witness of the light.

1:9 Hið sanna ljós, sem upplýsir hvern mann, kom nú í heiminn.

1:9 There was the true light, *even the light* which lighteth every man, coming into the world.

1:10 Hann var í heiminum, og heimurinn var orðinn til fyrir hann, en heimurinn þekkti hann ekki.

1:10 He was in the world, and the world was made through him, and the world knew him not.

1:11 Hann kom til eignar sinnar, en hans eigin menn tóku ekki við honum.

1:11 He came unto his own, and they that were his own received him not.

1:12 En öllum þeim, sem tóku við honum, gaf hann rétt til að verða Guðs börn, þeim, er trúá á nafn hans.

1:12 But as many as received him, to them gave he the right to become children of God, *even* to them that believe on his name:

1:13 Þeir eru ekki af blóði bornir, ekki að holds vild né manns vilja, heldur af Guði fæddir.

1:13 who were born, not of blood, nor of the will of the flesh, nor of the will of man, but of God.

1:14 Og Orðið varð hold, hann bjó með oss, fullur náðar og sannleika, og vér sáum dýrð hans, dýrð, sem sonurinn eini á frá föðurnum.

1:14 And the Word became flesh, and dwelt among us (and we beheld his glory, glory as of the only begotten from the Father), full of grace and truth.

1:15 Jóhannes vitnar um hann og hrópar: "Þetta er sá sem ég átti við, þegar ég sagði: Sá sem kemur eftir mig, var á undan mér, enda fyrri en ég."

1:15 John beareth witness of him, and crieth, saying, This was he of whom I said, He that cometh after me is become before me: for he was before me.

1:16 Af gnægð hans höfum vér allir þegið, náð á náð ofan.

1:16 For of his fulness we all received, and grace for grace.

1:17 Lögmálið var gefið fyrir Móse, en náðin og sannleikurinn kom fyrir Jesú Krist.

1:17 For the law was given through Moses; grace and truth came through Jesus Christ.

1:18 Enginn hefur nokkurn tíma séð Guð. Sonurinn eini, Guð, sem er í faðmi föðurins, hann hefur birt hann.

1:18 No man hath seen God at any time; the only begotten Son, who is in the bosom of the Father, he hath declared *him*.

1:19 Þessi er vitnisburður Jóhannesar, þegar Gyðingar sendu til hans presta og levíta frá Jerúsalem að spyrja hann: "Hver ert þú?"

1:19 And this is the witness of John,

when the Jews sent unto him from Jerusalem priests and Levites to ask him, Who art thou?

1:20 Hann svaraði ótvírætt og játaði: "Ekki er ég Kristur."

1:20 And he confessed, and denied not; and he confessed, I am not the Christ.

1:21 Þeir spurðu hann: "Hvað þá? Ertu Elía?" Hann svarar: "Ekki er ég hann." "Ertu spámaðurinn?" Hann kvað nei við.

1:21 And they asked him, What then? Art thou Elijah? And he saith, I am not. Art thou the prophet? And he answered, No.

1:22 Þá sögðu þeir við hann: "Hver ertu? Vér verðum að svara þeim, er sendu oss. Hvað segir þú um sjálfan þig?"

1:22 They said therefore unto him, Who art thou? that we may give an answer to them that sent us. What sayest thou of thyself?

1:23 Hann sagði: "Ég er rödd hrópanda í eyðimörk: Gjöríð beinan veg Drottins, eins og Jesaja spámaður segir."

1:23 He said, I am the voice of one crying in the wilderness, Make straight the way of the Lord, as said Isaiah the prophet.

1:24 Sendir voru menn af flokki farísea.

1:24 And they had been sent from the Pharisees.

1:25 Þeir spurðu hann: "Hvers vegna skirir þú, fyrst þú ert hvorki Kristur, Elía né spámaðurinn?"

1:25 And they asked him, and said unto him, Why then baptizest thou, if thou art not the Christ, neither Elijah, neither the prophet?

1:26 Jóhannes svaraði: "Ég skíri með vatni. Mitt á meðal yðar stendur sá, sem þér þekkið ekki.

1:26 John answered them, saying, I baptize in water: in the midst of you standeth one whom ye know not,

1:27 hann, sem kemur eftir mig, og skölpveng hans er ég ekki verður að leysa."

1:27 *even* he that cometh after me, the latchet of whose shoe I am not worthy to unloose.

1:28 Þetta bar við í Betaníu, handan Jórdanar, þar sem Jóhannes var að skíra.

1:28 These things were done in Bethany beyond the Jordan, where John was baptizing.

1:29 Daginn eftir sér hann Jesú koma til sín og segir: "Sjá, Guðs lamb, sem ber synd heimsins.

1:29 On the morrow he seeth Jesus coming unto him, and saith, Behold, the Lamb of God, that taketh away the sin of the world!

1:30 Þar er sá er ég sagði um: „Eftir mig kemur maður, sem var á undan mér, því hann er fyrri en ég."

1:30 This is he of whom I said, After me cometh a man who is become before me: for he was before me.

1:31 Sjálfur þekkti ég hann ekki. En til þess kom ég og skíri með vatni, að hann opinberist Israel."

1:31 And I knew him not; but that he should be made manifest to Israel, for this cause came I baptizing in water.

1:32 Og Jóhannes vitnaði: "Ég sá andann koma af himni ofan eins og dúfu, og hann nam staðar yfir honum.

1:32 And John bare witness, saying, I have beheld the Spirit descending as a dove out of heaven; and it abode upon him.

1:33 Sjálfur þekkti ég hann ekki, en sá er sendi mig að skíra með vatni, sagði mér: „Sá sem þú sérð andann koma yfir og nema staðar á, hann er sá sem skirir með heilögum anda."

1:33 And I knew him not: but he that sent me to baptize in water, he said unto me, Upon whomsoever thou shalt see the Spirit descending, and abiding upon him, the same is he that baptizeth in the Holy Spirit.

1:34 Þetta sá ég, og ég vitna, að hann er sonur Guðs."

1:34 And I have seen, and have borne witness that this is the Son of God.

1:35 Daginn eftir var Jóhannes þar aftur staddur og tveir lærisveinar hans.

1:35 Again on the morrow John was standing, and two of his disciples;

1:36 Hann sér Jesú á gangi og segir: "Sjá, Guðs lamb."

1:36 and he looked upon Jesus as he walked, and saith, Behold, the Lamb of God!

1:37 Lærisveinar hans tveir heyrðu orð hans og fóru á eftir Jesú.

1:37 And the two disciples heard him speak, and they followed Jesus.

1:38 Jesús sneri sér við, sá þá koma á eftir sér og sagði við þá: "Hvers leitíð þið?" Þeir svara: "Rabbi (það þýðir meistari), hvar dvelst þú?"

1:38 And Jesus turned, and beheld them following, and saith unto them, What seek ye? And they said unto him, Rabbi (which is to say, being interpreted, Teacher), where abidest thou?

1:39 Hann segir: "Komið og sjáið." Þeir komu og sáu, hvar hann dvaldist, og voru hjá honum þann dag. Þetta var síðdegis.

1:39 He saith unto them, Come, and ye shall see. They came therefore and saw where he abode; and they abode with him that day: it was about the tenth hour.

1:40 Annar þessara tveggja, sem heyrðu orð Jóhannesar og fóru á eftir Jesú, var Andrés, bróðir Simonar Péturs.

1:40 One of the two that heard John speak, and followed him, was Andrew, Simon Peter's brother.

1:41 Hann finnur fyrst bróður sinn, Simon, og segir við hann: "Við höfum fundið Messías!" (Messias þýðir Kristur, Hinn smurði.)

1:41 He findeth first his own brother Simon, and saith unto him, We have found the Messiah (which is, being interpreted, Christ).

1:42 Hann fór með hann til Jesú. Jesús horfði á hann og sagði: "Þú ert Simon Jóhannesson, þú skalt heita Kefas" (Pétur, það þýðir klettur).

1:42 He brought him unto Jesus. Jesus looked upon him, and said, Thou art Simon

the son of John: thou shalt be called Cephas (which is by interpretation, Peter).

1:43 Næsta dag hugðist Jesús fara til Galíleu. Hann hitti þá Filippus og sagði við hann: "Fylg þú mér!"

1:43 On the morrow he was minded to go forth into Galilee, and he findeth Philip: and Jesus saith unto him, Follow me.

1:44 Filippus var frá Betsaidu, sömu borg og Andrés og Pétur.

1:44 Now Philip was from Bethsaida, of the city of Andrew and Peter.

1:45 Filippus fann Natanael og sagði við hann: "Vér höfum fundið þann, sem Móse skrifar um í lögmálinu og spámennirnir, Jesú frá Nasaret, son Jósefs."

1:45 Philip findeth Nathanael, and saith unto him, We have found him, of whom Moses in the law, and the prophets, wrote, Jesus of Nazareth, the son of Joseph.

1:46 Natanael sagði: "Getur nokkuð gott komið frá Nasaret?" Filippus svaraði: "Kom þú og sjá."

1:46 And Nathanael said unto him, Can any good thing come out of Nazareth? Philip saith unto him, Come and see.

1:47 Jesús sá Natanael koma til sín og sagði við hann: "Hér er sannur Ísraelítí, sem engin svik eru í."

1:47 Jesus saw Nathanael coming to him, and saith of him, Behold, an Israelite indeed, in whom is no guile!

1:48 Natanael spyr: "Hvaðan þekkir þú mig?" Jesús svara: "Ég sá þig undir fikjutrénu, áður en Filippus kallaði á þig."

1:48 Nathanael saith unto him, Whence knowest thou me? Jesus answered and said unto him, Before Philip called thee, when thou wast under the fig tree, I saw thee.

1:49 Þá segir Natanael: "Rabbi, þú ert sonur Guðs, þú ert konungur Ísraels."

1:49 Nathanael answered him, Rabbi, thou art the Son of God; thou art King of Israel.

1:50 Jesús spyr hann: "Trúir þú, af því að ég sagði við þig: „Ég sá þig undir fikjutrénu? Þú munt sjá það, sem þessu er meira."

1:50 Jesus answered and said unto him, Because I said unto thee, I saw thee underneath the fig tree, believest thou? thou shalt see greater things than these.

1:51 Og hann segir við hann: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Þér munuð sjá himininn opinn og engla Guðs stíga upp og stíga niður yfir Mannssoninn."

1:51 And he saith unto him, Verily, verily, I say unto you, Ye shall see the heaven opened, and the angels of God ascending and descending upon the Son of man.

2:1 Á þriðja degi var brúðkaup í Kana í Galíleu. Móðir Jesú var þar.

2:1 And the third day there was a marriage in Cana of Galilee; and the mother of Jesus was there:

2:2 Jesú var og boðið til brúðkaupsins og lærisveinum hans.

2:2 and Jesus also was bidden, and his disciples, to the marriage.

2:3 En er vín þraut segir móðir Jesú við hann: "Þeir hafa ekki vín."

2:3 And when the wine failed, the mother of Jesus saith unto him, They have no wine.

2:4 Jesús svarar: "Hvað varðar það mig og þig, kona? Minn tími er ekki enn kominn."

2:4 And Jesus saith unto her, Woman, what have I to do with thee? mine hour is not yet come.

2:5 Móðir hans sagði þá við þjónana: "Gjörið það, sem hann kann að segja yður."

2:5 His mother saith unto the servants, Whatsoever he saith unto you, do it.

2:6 Nú voru þar sex vatnsker úr steini samkvæmt reglum Gyðinga um hreinsun, og tók hvert þeirra tvo mæla eða þrjá.

2:6 Now there were six waterpots of stone set there after the Jews' manner of purifying, containing two or three firkins apiece.

2:7 Jesús segir við þá: "Fyllið kerin vatni." Þeir fylltu þau á barma.

2:7 Jesus saith unto them, Fill the waterpots with water. And they filled them up to the brim.

2:8 Síðan segir hann: "Ausið nú af og færið veislustjóra." Þeir gjörðu svo.

2:8 And he saith unto them, Draw out now, and bear unto the ruler of the feast. And they bare it.

2:9 Veislustjóri bragðaði vatnið, sem var orðið vín, og vissi ekki, hvaðan það var, en þjónarnir, sem vatnið höfðu ausið, vissu það. Þá kallaði veislustjóri á brúðgumann

2:9 And when the ruler of the feast tasted the water now become wine, and knew not whence it was (but the servants that had drawn the water knew), the ruler of the feast calleth the bridegroom,

2:10 og sagði: "Allir menn bera fyrst fram góða vínið og síðan hið lakara, er menn gjörast ölvaðir. Þú hefur geymt góða vínið þar til nú."

2:10 and saith unto him, Every man setteth on first the good wine; and when *men* have drunk freely, *then* that which is worse: thou hast kept the good wine until now.

2:11 Þetta fyrsta tákn sitt gjörði Jesús í Kana í Galíleu og opinberaði dýrð sína, og lærisveinar hans trúðu á hann.

2:11 This beginning of his signs did Jesus in Cana of Galilee, and manifested his glory; and his disciples believed on him.

2:12 Eftir þetta fór hann ofan til Kapernaum ásamt móður sinni, bræðrum og lærisveinum. Þar voru þau nokkra daga.

2:12 After this he went down to Capernaum, he, and his mother, and *his* brethren, and his disciples; and there they abode not many days.

2:13 Nú fóru páskar Gyðinga í hönd, og Jesús hélt upp til Jerúsalem.

2:13 And the passover of the Jews was at hand, and Jesus went up to Jerusalem.

2:14 Þar sá hann í helgidóminum þá, er seldu naut, sauði og dúfur, og vixlarana, sem sátu þar.

2:14 And he found in the temple those that sold oxen and sheep and doves, and the changers of money sitting:

2:15 Þá gjörði hann sér svipu úr köðlum og rak alla út úr helgidóminum, líka sauðina og nautín. Hann steypti niður peningum víxlaranna og hratt um borðum þeirra.

2:15 and he made a scourge of cords, and cast all out of the temple, both the sheep and the oxen; and he poured out the changers' money, and overthrew their tables;

2:16 og við dúfnasalana sagði hann: "Burt með þetta héðan. Gjörð ekki hús föður mins að sölubúð."

2:16 and to them that sold the doves he said, Take these things hence; make not my Father's house a house of merchandise.

2:17 Lærisveinum hans kom í hug, að ritað er: "Vandlæting vegna húss þíns mun tæra mig upp."

2:17 His disciples remembered that it was written, Zeal for thy house shall eat me up.

2:18 Gyðingar sögðu þá við hann: "Hvaða tákn getur þú sýnt oss um það, að þú megir gjöra þetta?"

2:18 The Jews therefore answered and said unto him, What sign showest thou unto us, seeing that thou doest these things?

2:19 Jesús svaraði þeim: "Brjótíð þetta musteri, og ég skal reisa það á þrem dögum."

2:19 Jesus answered and said unto them, Destroy this temple, and in three days I will raise it up.

2:20 Þá sögðu Gyðingar: "Þetta musteri hefur verið fjörutíu og sex ár í smíðum, og þú ætlar að reisa það á þrem dögum!"

2:20 The Jews therefore said, Forty and six years was this temple in building, and wilt thou raise it up in three days?

2:21 En hann var að tala um musteri líkama síns.

2:21 But he spake of the temple of his body.

2:22 Þegar hann var risinn upp frá dauðum, minntust lærisveinar hans, að hann hafði sagt þetta, og trúðu ritningunni og orðinu, sem Jesús hafði talað.

2:22 When therefore he was raised from the dead, his disciples remembered that he spake this; and they believed the scripture, and the word which Jesus had said.

2:23 Meðan hann var í Jerúsalem á páskahátíðinni, fóru margir að trúá á nafn hans, því þeir sáu þau tákn, sem hann gjörði.

2:23 Now when he was in Jerusalem at the passover, during the feast, many believed on his name, beholding his signs which he did.

2:24 En Jesús gaf þeim ekki trúnað sinn, því hann þekkti alla.

2:24 But Jesus did not trust himself unto them, for that he knew all men,

2:25 Hann þurfti þess ekki, að neinn bæri öðrum manni vitni: hann vissi sjálfur, hvað í manni býr.

2:25 and because he needed not that any one should bear witness concerning man; for he himself knew what was in man.

3:1 Maður hét Nikódemus, af flokki farisea, ráðsherra meðal Gyðinga.

3:1 Now there was a man of the Pharisees, named Nicodemus, a ruler of the Jews:

3:2 Hann kom til Jesú um nótt og sagði við hann: "Rabbí, vér vitum, að þú ert lærifaðir kominn frá Guði. Enginn getur gjört þessi tákn, sem þú gjörir, nema Guð sé með honum."

3:2 the same came unto him by night, and said to him, Rabbi, we know that thou art a teacher come from God; for no one can do these signs that thou doest, except God be with him.

3:3 Jesús svaraði honum: "Sannlega, sannlega segi ég þér: Enginn getur séð Guðs ríki, nema hann fæðist að nýju."

3:3 Jesus answered and said unto him, Verily, verily, I say unto thee, Except one be born anew, he cannot see the kingdom of God.

3:4 Nikódemus segir við hann: "Hvernig getur maður fæðst, þegar hann er orðinn gamall? Skyldi hann geta komist aftur í líf móður sinnar og fæðst?"

3:4 Nicodemus saith unto him, How can a man be born when he is old? can he enter a second time into his mother's womb, and be born?

3:5 Jesús svaraði: "Sannlega, sannlega segi ég þér: Enginn getur komist inn í Guðs ríki, nema hann fæðist af vatni og anda.

3:5 Jesus answered, Verily, verily, I say unto thee, Except one be born of water and the Spirit, he cannot enter into the kingdom of God!

3:6 Það sem af holdinu fæðist, er hold, en það sem af andanum fæðist, er andi.

3:6 That which is born of the flesh is flesh; and that which is born of the Spirit is spirit.

3:7 Undrast eigi, að ég segi við þig: Yður ber að fæðast að nýju.

3:7 Marvel not that I said unto thee, Ye must be born anew.

3:8 Vindurinn blæs þar sem hann vill, og þú heyrir þyt hans. Samt veistu ekki, hvaðan hann kemur né hvert hann fer. Svo er um þann, sem af andanum er fæddur."

3:8 The wind bloweth where it will, and thou hearest the voice thereof, but knowest not whence it cometh, and whither it goeth: so is every one that is born of the Spirit.

3:9 Þá spurði Nikódemus: "Hvernig má þetta verða?"

3:9 Nicodemus answered and said unto him, How can these things be?

3:10 Jesús svaraði honum: "Þú ert lærifaðir í Ísrael og veist ekki þetta?"

3:10 Jesus answered and said unto him, Art thou the teacher of Israel, and understandest not these things?

3:11 Sannlega, sannlega segi ég þér: Vér tölum um það, sem vér þekkjum, og vitnum um það, sem vér höfum séð, en þér takið ekki á móti vitnisburði vorum.

3:11 Verily, verily, I say unto thee, We speak that which we know, and bear witness of

that which we have seen; and ye receive not our witness.

3:12 Ef þér trúið eigi, þegar ég ræði við yður jarðnesk efni, hvernig skylduð þér þá trúa, er ég ræði við yður um hin himnesku?

3:12 If I told you earthly things and ye believe not, how shall ye believe if I tell you heavenly things?

3:13 Enginn hefur stigið upp til himins, nema sá er steig niður frá himni, Mannssonurinn.

3:13 And no one hath ascended into heaven, but he that descended out of heaven, even the Son of man, who is in heaven.

3:14 Og eins og Móse hóf upp höggorminn í eyðimörkinni, þannig á Mannssonurinn að verða upp hafinn.

3:14 And as Moses lifted up the serpent in the wilderness, even so must the Son of man be lifted up;

3:15 svo að hver sem trúir hafi eilíft líf í honum.

3:15 that whosoever believeth may in him have eternal life.

3:16 Því svo elskaði Guð heiminn, að hann gaf son sinn eingetinn, til þess að hver sem á hann trúir glatist ekki, heldur hafi eilíft líf.

3:16 For God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believeth on him should not perish, but have eternal life.

3:17 Guð sendi ekki soninn í heiminn til að dæma heiminn, heldur að heimurinn skyldi frelsast fyrir hann.

3:17 For God sent not the Son into the world to judge the world; but that the world should be saved through him.

3:18 Sá sem trúir á hann, dæmist ekki. Sá sem trúir ekki, er þegar dæmdur, því að hann hefur ekki trúað á nafn Guðs sonarins eina.

3:18 He that believeth on him is not judged: he that believeth not hath been judged already, because he hath not believed on the name of the only begotten Son of God.

3:19 En þessi er dómurinn: Ljósíð er komið í heiminn, en menn elskuðu myrkrið fremur en ljósið, því að verk þeirra voru vond.

3:19 And this is the judgment, that the light is come into the world, and men loved the darkness rather than the light; for their works were evil.

3:20 Hver sem illt gjörir hatar ljósið og kemur ekki til ljóssins, svo að verk hans verði ekki uppvis.

3:20 For every one that doeth evil hateth the light, and cometh not to the light, lest his works should be reproved.

3:21 En sá sem iðkar sannleikann kemur til ljóssins, svo að augljóst verði, að verk hans eru í Guði gjörð.

3:21 But he that doeth the truth cometh to the light, that his works may be made manifest, that they have been wrought in God.

3:22 Eftir þetta fór Jesús og lærisveinar hans út í Júdeuhérað. Þar dvaldist hann með þeim og skirði.

3:22 After these things came Jesus and his disciples into the land of Judea; and there he tarried with them, and baptized.

3:23 Jóhannes var líka að skíra í Ainon nálægt Salím, en þar var mikið vatn. Menn komu þangað og létu skírast.

3:23 And John also was baptizing in Enon near to Salim, because there was much water there: and they came, and were baptized.

3:24 Þá var ekki enn búð að varpa Jóhannesi í fangelsi.

3:24 For John was not yet cast into prison.

3:25 Nú varð deila um hreinsun milli lærisveina Jóhannesar og Gyðings eins.

3:25 There arose therefore a questioning on the part of John's disciples with a Jew about purifying.

3:26 Þeir komu til Jóhannesar og sögðu við hann: "Rabbi, sá sem var hjá þér handan við Jórdan og þú barst vitni um, hann er að skíra, og allir koma til hans."

3:26 And they came unto John, and said to him, Rabbi, he that was with thee beyond the Jordan, to whom thou hast borne witness, behold, the same baptizeth, and all men come to him.

3:27 Jóhannes svaraði þeim: "Enginn getur tekið neitt, nema honum sé gefið það af himni.

3:27 John answered and said, A man can receive nothing, except it have been given him from heaven.

3:28 Þér getið sjálfir vitnað um, að ég sagði: 'Ég er ekki Kristur, heldur er ég sendur á undan honum.'

3:28 Ye yourselves bear me witness, that I said, I am not the Christ, but, that I am sent before him.

3:29 Sá er brúðguminn, sem á brúðina, en vinur brúðgumans, sem stendur hjá og hlýðir á hann, gleðst mjög við rödd hans. Þessi gleði er nú mín að fullu.

3:29 He that hath the bride is the bridegroom: but the friend of the bridegroom, that standeth and heareth him, rejoiceth greatly because of the bridegroom's voice: this my joy therefore is made full.

3:30 Hann á að vaxa, en ég að minnka.

3:30 He must increase, but I must decrease.

3:31 Sá sem kemur að ofan, er yfir öllum. Sá sem er af jörðu, hann er af jörðu og talar af jörðu. Sá sem kemur af himni, er yfir öllum

3:31 He that cometh from above is above all: he that is of the earth is of the earth, and of the earth he speaketh: he that cometh from heaven is above all.

3:32 og vitnar um það, sem hann hefur séð og heyrt, og enginn tekur á móti vitnisburði hans.

3:32 What he hath seen and heard, of that he beareth witness; and no man receiveth his witness.

3:33 En sá sem hefur tekið á móti vitnisburði hans, hefur staðfest, að Guð sé sannorður.

3:33 He that hath received his witness hath set his seal to *this*, that God is true.

3:34 Sá sem Guð sendi, talar Guðs orð, því ómælt gefur Guð andann.

3:34 For he whom God hath sent speaketh the words of God: for he giveth not the Spirit by measure.

3:35 Faðirinn elskar soninn og hefur lagt allt í hönd honum.

3:35 The Father loveth the Son, and hath given all things into his hand.

3:36 Sá sem trúir á soninn, hefur eilíft líf, en sá sem óhlýðnast syninum, mun ekki sjá líf, heldur varir reiði Guðs yfir honum."

3:36 He that believeth on the Son hath eternal life; but he that obeyeth not the Son shall not see life, but the wrath of God abideth on him.

4:1 Er Jesús varð þess vís, að farisear hefðu heyrt, að hann fengi fleiri lærisveina og skírði fleiri en Jóhannes.

4:1 When therefore the Lord knew that the Pharisees had heard that Jesus was making and baptizing more disciples than John

4:2 - reyndar skírði Jesús ekki sjálfur, heldur lærisveinar hans -

4:2 (although Jesus himself baptized not, but his disciples),

4:3 þá hvarf hann brott úr Júdeu og hélt aftur til Galíleu.

4:3 he left Judea, and departed again into Galilee.

4:4 Hann varð að fara um Samaría.

4:4 And he must needs pass through Samaria.

4:5 Nú kemur hann til borgar í Samaría, er Síkar heitir, nálægt þeirri landspildu, sem Jakob gaf Jósef syni sínum.

4:5 So he cometh to a city of Samaria, called Sychar, near to the parcel of ground that Jacob gave to his son Joseph:

4:6 Þar var Jakobsbrunnur. Jesús var vegmóður, og settist hann þarna við brunninn. Þetta var um hádegisbil.

4:6 and Jacob's well was there. Jesus therefore, being wearied with his journey, sat thus by the well. It was about the sixth hour.

4:7 Samversk kona kemur að sækja vatn. Jesús segir við hana: "Gef mér að drekka."

4:7 There cometh a woman of Samaria to draw water: Jesus saith unto her, Give me to drink.

4:8 En lærisveinar hans höfðu farið inn í borgina að kaupa vistir.

4:8 For his disciples were gone away into the city to buy food.

4:9 Þá segir samverska konan við hann: "Hverju sáttir, að þú, sem ert Gyðingur, biður mig um að drekka, samverska konu?" [En Gyðingar hafa ekki samneyti við Samverja.]

4:9 The Samaritan woman therefore saith unto him, How is it that thou, being a Jew, askest drink of me, who am a Samaritan woman? (For Jews have no dealings with Samaritans.)

4:10 Jesús svaraði henni: "Ef þú þekktir gjöf Guðs og vissir, hver sá er, sem segir við þig: 'Gef mér að

drekka,' þá myndir þú biðja hann, og hann gefi þér lifandi vatn."

4:10 Jesus answered and said unto her, If thou knewest the gift of God, and who it is that saith to thee, Give me to drink; thou wouldest have asked of him, and he would have given thee living water.

4:11 Hún segir við hann: "Herra, þú hefur enga skjólu að ausa með, og brunnurinn er djúpur. Hvaðan hefur þú þetta lifandi vatn?"

4:11 The woman saith unto him, Sir, thou hast nothing to draw with, and the well is deep: whence then hast thou that living water?

4:12 Ertu meiri en Jakob forfaðir vor, sem gaf oss brunninn og drakk sjálfur úr honum og synir hans og fénaður?"

4:12 Art thou greater than our father Jacob, who gave us the well, and drank thereof himself, and his sons, and his cattle?

4:13 Jesús svaraði: "Hvern sem drekkur af þessu vatni mun aftur þyrsta,

4:13 Jesus answered and said unto her, Every one that drinketh of this water shall thirst again:

4:14 en hvern sem drekkur af vatninu, er ég gef honum, mun aldrei þyrsta að eilífu. Því vatnið, sem ég gef honum, verður í honum að lind, sem streymir fram til eilífs lífs."

4:14 but whosoever drinketh of the water that I shall give him shall never thirst; but the water that I shall give him shall become in him a well of water springing up unto eternal life.

4:15 Þá segir konan við hann: "Herra, gef mér þetta vatn, svo að mig þyrsti ekki og ég þurfi ekki að fara hingað að ausa."

4:15 The woman saith unto him, Sir, give me this water, that I thirst not, neither come all the way hither to draw.

4:16 Hann segir við hana: "Farðu, kallaðu á manninn þinn, og komdu hingað."

4:16 Jesus saith unto her, Go, call thy husband, and come hither.

4:17 Konan svaraði: "Ég á engan mann." Jesús segir við hana: "Rétt er það, að þú eigir engan mann.

4:17 The woman answered and said unto him, I have no husband. Jesus saith unto her, Thou saidst well, I have no husband:

4:18 því þú hefur átt fimm menn, og sá sem þú átt nú, er ekki þinn maður. Þetta sagðir þú satt."

4:18 for thou hast had five husbands; and he whom thou now hast is not thy husband: this hast thou said truly.

4:19 Konan segir við hann: "Herra, nú sé ég, að þú ert spámaður.

4:19 The woman saith unto him, Sir, I perceive that thou art a prophet.

4:20 Feður vorir hafa tilbeiðið Guð á þessu fjalli, en þér segið, að í Jerúsalem sé sá staður, þar sem tilbiðja skuli."

4:20 Our fathers worshipped in this mountain; and ye say, that in Jerusalem is the place where men ought to worship.

4:21 Jesús segir við hana: "Trú þú mér, kona. Sú stund kemur, að þér munuð hvorki tilbiðja föðurinn á þessu fjalli né í Jerúsalem.

4:21 Jesus saith unto her, Woman, believe me, the hour cometh, when neither in this mountain, nor in Jerusalem, shall ye worship the Father.

4:22 Þér tilbiðjið það, sem þér þekkið ekki. Vér tilbiðjum það, sem vér þekkjum, því hjálpraðið kemur frá Gyðingum.

4:22 Ye worship that which ye know not: we worship that which we know; for salvation is from the Jews.

4:23 En sú stund kemur, já, hún er nú komin, er hinir sönnu tilbiðjendur munu tilbiðja föðurinn í anda og sannleika. Faðirinn leitar slíkra, er þannig tilbiðja hann.

4:23 But the hour cometh, and now is, when the true worshippers shall worship the Father in spirit and truth: for such doth the Father seek to be his worshippers.

4:24 Guð er andi, og þeir, sem tilbiðja hann, eiga að tilbiðja í anda og sannleika."

4:24 God is a Spirit: and they that worship him must worship in spirit and truth.

4:25 Konan segir við hann: "Ég veit, að Messias kemur - það er Kristur. Þegar hann kemur, mun hann kunngjöra oss allt."

4:25 The woman saith unto him, I know that Messiah cometh (he that is called Christ): when he is come, he will declare unto us all things.

4:26 Jesús segir við hana: "Ég er hann, ég sem við þig tala."

4:26 Jesus saith unto her, I that speak unto thee am *he*.

4:27 Í sama bili komu lærisveinar hans og furðuðu sig á því, að hann var að tala við konu. Þó sagði enginn: "Hvað viltu?" eða: "Hvað ertu að tala við hana?"

4:27 And upon this came his disciples; and they marvelled that he was speaking with a woman; yet no man said, What seekest thou? or, Why speakest thou with her?

4:28 Nú skildi konan eftir skjólu sína, fór inn í borgina og sagði við menn:

4:28 So the woman left her waterpot, and went away into the city, and saith to the people,

4:29 "Komið og sjáið mann, er sagði mér allt, sem ég hef gjört. Skyldi hann vera Kristur?"

4:29 Come, see a man, who told me all things that ever I did: can this be the Christ?

4:30 Þeir fóru úr borginni og komu til hans.

4:30 They went out of the city, and were coming to him.

4:31 Meðan þessu fór fram, báðu lærisveinarnir hann: "Rabbi, fá þér að eta."

4:31 In the mean while the disciples prayed him, saying, Rabbi, eat.

4:32 Hann svaraði þeim: "Ég hef mat að eta, sem þér vitið ekki um."

4:32 But he said unto them, I have meat to eat that ye know not.

4:33 Þá sögðu lærisveinarnir sín á milli: "Skyldi nokkur hafa fært honum að eta?"

4:33 The disciples therefore said one to another, Hath any man brought him *ought* to eat?

4:34 Jesús sagði við þá: "Minn matur er að gjöra vilja þess, sem sendi mig, og fullna verk hans.

4:34 Jesus saith unto them, My meat is to do the will of him that sent me, and to accomplish his work.

4:35 Segið þér ekki: Enn eru fjórir mánuðir, þá kemur uppskeran? En ég segi yður: Lítið upp og horfið á akrana, þeir eru hvítir til uppskeru.

4:35 Say not ye, There are yet four months, and *then* cometh the harvest? behold, I say unto you, Lift up your eyes, and look on the fields, that they are white already unto harvest.

4:36 Sá sem upp sker, tekur þegar laun og safnar ávexti til eilífs lífs, svo að sá gleðjist, er sáir, og með honum hinn, sem upp sker.

4:36 He that reapeth receiveth wages, and gathereth fruit unto life eternal; that he that soweth and he that reapeth may rejoice together.

4:37 Hér sannast orðtakið: Einn sáir, og annar sker upp.

4:37 For herein is the saying true, One soweth, and another reapeth.

4:38 Ég sendi yður að skera upp það sem þér hafið ekki unnið við. Aðrir hafa erfiðað, en þér eruð gengnir inn í erfiði þeirra."

4:38 I sent you to reap that whereon ye have not labored: others have labored, and ye are entered into their labor.

4:39 Margir Samverjar úr þessari borg trúðu á hann vegna orða konunnar, sem vitnaði um það, að hann hefði sagt henni allt, sem hún hafði gjört.

4:39 And from that city many of the Samaritans believed on him because of the word of the woman, who testified, He told me all things that ever I did.

4:40 Þegar því Samverjarnir komu til hans, báðu þeir hann að staldra við hjá sér. Var hann þar um kyrrt tvo daga.

4:40 So when the Samaritans came unto him, they besought him to abide with them: and he abode there two days.

4:41 Og miklu fleiri tóku trú, þegar þeir heyrðu hann sjálfan.

4:41 And many more believed because of his word;

4:42 Þeir sögðu við konuna: "Það er ekki lengur sakir orða þinna, að vér trúum, því að vér höfum sjálfir heyrt hann og vítum, að hann er sannarlega frelsari heimsins."

4:42 and they said to the woman, Now we believe, not because of thy speaking: for we have heard for ourselves, and know that this is indeed the Saviour of the world.

4:43 Eftir þessa tvo daga fór hann þaðan til Galíleu.

4:43 And after the two days he went forth from thence into Galilee.

4:44 En sjálfur hafði Jesús sagt, að spámaður væri ekki metinn í föðurlandi sínu.

4:44 For Jesus himself testified, that a prophet hath no honor in his own country.

4:45 Þegar hann kom nú til Galíleu, tóku Galíleumenn honum vel, þar eð þeir höfðu séð allt sem hann gjörði á hátíðinni í Jerúsalem, enda höfðu þeir sjálfir sótt hátíðina.

4:45 So when he came into Galilee, the Galilaean received him, having seen all the things that he did in Jerusalem at the feast: for they also went unto the feast.

4:46 Nú kom hann aftur til Kana í Galíleu, þar sem hann hafði gjört vatn að vini. Í Kapernaum var konungsmaður nokkur, sem átti sjúkan son.

4:46 He came therefore again unto Cana of Galilee, where he made the water wine. And there was a certain nobleman, whose son was sick at Capernaum.

4:47 Þegar hann frétti, að Jesús væri kominn frá Júdeu til Galíleu, fór hann til hans og bað hann að koma niður eftir og lækna son sinn. En hann var dauðvona.

4:47 When he heard that Jesus was come out of Judaea into Galilee, he went unto him, and besought *him* that he would come down, and heal his son; for he was at the point of death.

4:48 Þá sagði Jesús við hann: "Þér trúið ekki, nema þér sjáið tákni og stórmerki."

4:48 Jesus therefore said unto him, Except ye see signs and wonders, ye will in no wise believe.

4:49 Konungsmaður bað hann: "Herra, kom þú áður en barnið mitt andast."

4:49 The nobleman saith unto him, Sir, come down ere my child die.

4:50 Jesús svaraði: "Far þú, sonur þinn lifir." Maðurinn trúði því orði, sem Jesús mælti til hans, og fór af stað.

4:50 Jesus saith unto him, Go thy way; thy son liveth. The man believed the word that Jesus spake unto him, and he went his way.

4:51 En meðan hann var á leiðinni ofan eftir, mættu honum þjónar hans og sögðu, að sonur hans væri á lífi.

4:51 And as he was now going down, his servants met him, saying, that his son lived.

4:52 Hann spurði þá, hvenær honum hefði farið að léttu, og þeir svöruðu: "Í ger upp úr hádegi fór hitinn úr honum."

4:52 So he inquired of them the hour when he began to amend. They said therefore unto him, Yesterday at the seventh hour the fever left him.

4:53 Þá sá faðirinn, að það var á þeirri stundu, þegar Jesús hafði sagt við hann: "Sonur þinn lifir." Og hann tók trú og allt hans heimafolk.

4:53 So the father knew that *it* was at that hour in which Jesus said unto him, Thy son liveth: and himself believed, and his whole house.

4:54 Þetta var annað táknið, sem Jesús gjörði, þegar hann kom frá Júden til Galílen.

4:54 This is again the second sign that Jesus did, having come out of Judaea into Galílee.

5:1 Þessu næst var hátíð Gyðinga. Þá fór Jesús upp til Jerúsalem.

5:1 After these things there was a feast of the Jews; and Jesus went up to Jerusalem.

5:2 Við Sandahliðið í Jerúsalem er laug, sem kallast á hebresku Betesda. Þar eru fimm súlnagöng.

5:2 Now there is in Jerusalem by the sheep gate a pool, which is called in Hebrew Bethesda, having five porches.

5:3 Í þeim lá fjöldi sjúkra manna, blindra, haltra og lamaðra [sem biðu hræringar vatnsins.

5:3 In these lay a multitude of them that were sick, blind, halt, withered, *waiting for the moving of the water.*

5:4 En engill Drottins fór öðru hverju niður í lauginu og hrærdi vatnið. Sá sem fyrstur fór ofan í eftir hræring vatnsins, varð heill, hvaða sjúkdómur sem þjáði hann.]

5:4 *for an angel of the Lord went down at certain seasons into the pool, and troubled the water: whosoever then first after the troubling of the waters stepped in was made whole, with whatsoever disease he was holden.*

5:5 Þarna var maður nokkur, sem hafði verið sjúkur í þrjátíu og átta ár.

5:5 And a certain man was there, who had been thirty and eight years in his infirmity.

5:6 Jesús sá hann, þar sem hann lá, og vissi, að hann hafði lengi verið sjúkur. Hann segir við manninn: "Viltu verða heill?"

5:6 When Jesus saw him lying, and knew that he had been now a long time *in that case*, he saith unto him, Wouldest thou be made whole?

5:7 Hinn sjúki svaraði honum: "Herra, ég hef engan til að láta mig í lauginu, þegar vatnið hrærist, og meðan ég er að komast, fer annar ofan í á undan mér."

5:7 The sick man answered him, Sir, I have no man, when the water is troubled, to put me into the pool: but while I am coming, another steppeth down before me.

5:8 Jesús segir við hann: "Statt upp, tak rekkju þína og gakk!"

5:8 Jesus saith unto him, Arise, take up thy bed, and walk.

5:9 Jafnskjótt varð maðurinn heill, tók rekkju sína og gekk. En þessi dagur var hvíldardagur.

5:9 And straightway the man was made whole, and took up his bed and walked. Now it was the sabbath on that day.

5:10 og Gyðingarnir sögðu við hinn læknaða: "Í dag er hvíldardagur. Þú mátt ekki bera rekkjuna."

5:10 So the Jews said unto him that was cured, It is the sabbath, and it is not lawful for thee to take up thy bed.

5:11 Hann svaraði þeim: "Sá sem læknaði mig, sagði við mig: 'Tak rekkju þína og gakk!'"

5:11 But he answered them, He that made me whole, the same said unto me, Take up thy bed, and walk.

5:12 Þeir spurðu hann: "Hver er sá maður, sem sagði þér: 'Tak hana og gakk?'"

5:12 They asked him, Who is the man that said unto thee, Take up *thy bed*, and walk?

5:13 En læknaði maðurinn vissi ekki, hver hann var, því að Jesús hafði leynst brott, enda var þröng á staðnum.

5:13 But he that was healed knew not who it was; for Jesus had conveyed himself away, a multitude being in the place.

5:14 Nokkru síðar hittí Jesús hann í helgidóminum og sagði við hann: "Nú ert þú orðinn heill. Syndga ekki framar, svo að eigi hendi þig annað verra."

5:14 Afterward Jesus findeth him in the temple, and said unto him, Behold, thou art made whole: sin no more, lest a worse thing befall thee.

5:15 Maðurinn fór og sagði Gyðingum, að Jesús væri sá sem læknaði hann.

5:15 The man went away, and told the Jews that it was Jesus who had made him whole.

5:16 Nú tóku Gyðingar að ofsækja Jesús fyrir það, að hann gjörði þetta á hvíldardegi.

5:16 And for this cause the Jews persecuted Jesus, because he did these things on the sabbath.

5:17 En hann svaraði þeim: "Faðir minn starfar til þessarar stundar, og ég starfa einnig."

5:17 But Jesus answered them, My Father worketh even until now, and I work.

5:18 Nú sóttu Gyðingar enn fastar að taka hann af lífi, þar sem hann braut ekki aðeins hvíldardagshelgina, heldur kallaði líka Guð sinn eigin föður og gjörði sjálfan sig þannig Guði jafnan.

5:18 For this cause therefore the Jews sought the more to kill him, because he not only brake the sabbath, but also called God his own Father, making himself equal with God.

5:19 Þessu svaraði Jesús og sagði við þá: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Ekkert getur sonurinn gjört af sjálfum sér, nema það sem hann sér föðurinn gjöra. Því hvað sem hann gjörir, það gjörir sonurinn einnig.

5:19 Jesus therefore answered and said unto them, Verily, verily, I say unto you, The Son can do nothing of himself, but what he seeth the Father doing: for what things soever he doeth, these the Son also doeth in like manner.

5:20 Faðirinn elskar soninn og sýnir honum allt, sem hann gjörir sjálfur. Hann mun sýna honum meiri verk en þessi, svo að þér verðið furðu lostnir.

5:20 For the Father loveth the Son, and sheweth him all things that himself doeth: and greater works than these will he show him, that ye may marvel.

5:21 Eins og faðirinn vekur upp dauða og lífgar, þannig lífgar og

sonurinn þá, sem hann vill.

5:21 For as the Father raiseth the dead and giveth them life, even so the Son also giveth life to whom he will.

5:22 Enda dæmir faðirinn engan, heldur hefur hann falið syninum allan dóm.

5:22 For neither doth the Father judge any man, but he hath given all judgment unto the Son;

5:23 svo að allir heiðri soninn eins og þeir heiðra föðurinn. Sá sem heiðrar ekki soninn, heiðrar ekki föðurinn, sem sendi hann.

5:23 that all may honor the Son, even as they honor the Father. He that honoreth not the Son honoreth not the Father that sent him.

5:24 Sannlega, sannlega segi ég yður: Sá sem heyrir orð mitt og trúir þeim, sem sendi mig, hefur eilíft líf og kemur ekki til dóms, heldur er hann stiginn yfir frá dauðanum til lífsins.

5:24 Verily, verily, I say unto you, He that heareth my word, and believeth him that sent me, hath eternal life, and cometh not into judgment, but hath passed out of death into life.

5:25 Sannlega, sannlega segi ég yður: Sú stund kemur og er þegar komin, að hinir dauðu munu heyra raust Guðs sonarins, og þeir, sem heyra, munu lífa.

5:25 Verily, verily, I say unto you, The hour cometh, and now is, when the dead shall hear the voice of the Son of God; and they that hear shall live.

5:26 Eins og faðirinn hefur líf í sjálfum sér, þannig hefur hann og veitt syninum að hafa líf í sjálfum sér.

5:26 For as the Father hath life in himself, even so gave he to the Son also to have life in himself:

5:27 Og hann hefur veitt honum vald til að halda dóm, því að hann er Mannssonur.

5:27 and he gave him authority to execute judgment, because he is a son of man.

5:28 Undrist þetta ekki. Sú stund kemur, þegar allir þeir, sem í gröfunum eru, munu heyra raust hans

5:28 Marvel not at this: for the hour cometh, in which all that are in the tombs shall hear his voice,

5:29 og ganga fram, þeir, sem gjört hafa hið góða, munu rísa upp til lífsins, en þeir, sem drygt hafa hið illa, til dómsins.

5:29 and shall come forth; they that have done good, unto the resurrection of life; and they that have done evil, unto the resurrection of judgment.

5:30 Ég megna eigi að gjöra neitt af sjálfum mér. Ég dæmi samkvæmt því, sem ég heyr, og dómur minn er réttvís, því að ég leita ekki mins vilja, heldur vilja þess, sem sendi mig.

5:30 I can of myself do nothing: as I hear, I judge: and my judgment is righteous; because I seek not mine own will, but the will of him that sent me.

5:31 Ef ég vitna sjálfur um mig, er vitnisburður minn ekki gildur.

5:31 If I bear witness of myself, my witness is not true.

5:32 Annar er sá sem vitnar um mig, og ég veit, að sá vitnisburður er sannur, sem hann ber mér.

5:32 It is another that beareth witness of me; and I know that the witness which he witnesseth of me is true.

5:33 Þér hafið sent til Jóhannesar. Hann bar sannleikanum vitni.

5:33 Ye have sent unto John, and he hath borne witness unto the truth.

5:34 Ekki þarf ég vitnisburð manns, en ég segi þetta til þess, að þér megði frelsast.

5:34 But the witness which I receive is not from man: howbeit I say these things, that ye may be saved.

5:35 Hann var logandi og skinandi lampi. Þér vilduð um stund gleðjast við ljós hans.

5:35 He was the lamp that burneth and shineth; and ye were willing to rejoice for a season in his light.

5:36 Ég hef þann vitnisburð, sem er meiri en Jóhannesar, því verkin, sem faðir minn fékk mér að fullna, verkin, sem ég vinn, bera mér það vitni, að faðirinn hefur sent mig.

5:36 But the witness which I have is greater than *that of* John; for the works which the Father hath given me to accomplish, the very works that I do, bear witness of me, that the Father hath sent me.

5:37 Faðirinn, sem sendi mig, hann hefur sjálfur vitnað um mig. Þér hafið aldrei heyrt rödd hans né séð ámynd hans.

5:37 And the Father that sent me, he hath borne witness of me. Ye have neither heard his voice at any time, nor seen his form.

5:38 Og orð hans býr ekki í yður, því að þér trúðið ekki þeim, sem hann sendi.

5:38 And ye have not his word abiding in you: for whom he sent, him ye believe not.

5:39 Þér rannsakið ritningarnar, því í þeim hyggist þér eiga eilíft líf. Og það eru þær, sem vitna um mig.

5:39 Ye search the scriptures, because ye think that in them ye have eternal life; and these are they which bear witness of me;

5:40 en þér viljið ekki koma til mín og öðlast lífið.

5:40 and ye will not come to me, that ye may have life.

5:41 Ég þigg ekki heiður af mönnum.

5:41 I receive not glory from men.

5:42 en ég þekki yður að þér hafið ekki í yður kærleika Guðs.

5:42 But I know you, that ye have not the love of God in yourselves.

5:43 Ég er kominn í nafni föður míns, og þér takið ekki við mér. Ef annar kæmi í sínu eigin nafni, tækjuð þér við honum.

5:43 I am come in my Father's name, and ye receive me not: if another shall come in his own name, him ye will receive.

5:44 Hvernig getið þér trúað, þegar þér þiggið heiður hver af öðrum, en leitið ekki þess heiðurs, sem er frá einum Guði?

5:44 How can ye believe, who receive glory one of another, and the glory that *cometh* from the only God ye seek not?

5:45 Ætlið eigi, að ég muni ákæra yður fyrir föðurnum. Sá sem ákærir yður, er Móse, og á hann vonið þér.

5:45 Think not that I will accuse you to the Father: there is one that accuseth you, *even* Moses, on whom ye have set your hope.

5:46 Ef þér tryðuð Móse, munduð þér líka trúa mér, því um mig hefur hann ritað.

5:46 For if ye believed Moses, ye would believe me; for he wrote of me.

5:47 Fyrst þér trúðið ekki því, sem hann skrifaði, hvernig getið þér þá trúað orðum mínum?

5:47 But if ye believe not his writings, how shall ye believe my words?

6:1 Eftir þetta fór Jesús yfir um Galileuvatn eða Tiberiasvatn.

6:1 After these things Jesus went away to the other side of the sea of Galilee, which is *the* sea of Tiberias.

6:2 Mikill fjöldi manna fylgdi honum, því þeir sáu þau tákni, er hann gjörði á sjúku fólki.

6:2 And a great multitude followed him, because they beheld the signs which he did on them that were sick.

6:3 Þá fór Jesús upp á fjallið og settist þar niður með lærisveinum sínum.

6:3 And Jesus went up into the mountain, and there he sat with his disciples.

6:4 Þetta var laust fyrir páska, hátíð Gyðinga.

6:4 Now the passover, the feast of the Jews, was at hand.

6:5 Jesús leit upp og sá, að mikill mannfjöldi kom til hans. Hann segir þá við Filippus: "Hvar eigum vér að kaupa brauð, að þessir menn fái að eta?"

6:5 Jesus therefore lifting up his eyes, and seeing that a great multitude cometh unto him, saith unto Philip, Whence are we to buy bread, that these may eat?

6:6 En þetta sagði hann til að reyna hann, því hann vissi sjálfur, hvað hann ætlaði að gjöra.

6:6 And this he said to prove him: for he himself knew what he would do.

6:7 Filippus svaraði honum: "Brauð fyrir tvö hundruð denara nægðu þeim ekki, svo að hver fengi lítið eitt."

6:7 Philip answered him, Two hundred shillings' worth of bread is not sufficient for them, that every one may take a little.

6:8 Annar lærisveinn hans, Andrés, bróðir Simonar Péturs, segir þá við hann:

6:8 One of his disciples, Andrew, Simon Peter's brother, saith unto him,

6:9 "Hér er piltur, sem er með fimm byggbrauð og tvo fiska, en hvað er það handa svo mörgum?"

6:9 There is a lad ^{here}, who hath five

barley loaves, and two fishes: but what are these among so many?

6:10 Jesús sagði: "Látið fólkið setjast niður." Þarna var gras mikið. Menn settust nú niður, um fimm þúsund karlmenn að tölu.

6:10 Jesus said, Make the people sit down. Now there was much grass in the place. So the men sat down, in number about five thousand.

6:11 Nú tók Jesús brauðin, gjörði þakkir og skipti þeim út til þeirra, sem þar sátu, og eins af fiskunum, svo mikið sem þeir vildu.

6:11 Jesus therefore took the loaves; and having given thanks, he distributed to them that were set down; likewise also of the fishes as much as they would.

6:12 Þegar þeir voru mettir, segir hann við lærisveina sína: "Safnið saman leifunum, svo ekkert spillist."

6:12 And when they were filled, he saith unto his disciples, Gather up the broken pieces which remain over, that nothing be lost.

6:13 Þeir söfnuðu þeim saman og fylltu tólf körfur með leifum byggbrauðanna fimm, sem af gengu hjá þeim, er neytt höfðu.

6:13 So they gathered them up, and filled twelve baskets with broken pieces from the five barley loaves, which remained over unto them that had eaten.

6:14 Þegar menn sáu táknið, sem hann gjörði, sögðu þeir: "Þessi maður er sannarlega spámaðurinn, sem koma skal í heiminn."

6:14 When therefore the people saw the sign which he did, they said, This is of a truth the prophet that cometh into the world.

6:15 Jesús vissi nú, að þeir mundu koma og taka hann með valdi til að gjöra hann að konungi, og vék því aftur upp til fjallsins einn síns liðs.

6:15 Jesus therefore perceiving that they were about to come and take him by force, to make him king, withdrew again into the mountain himself alone.

6:16 Þegar kvöld var komið, fóru lærisveinar hans niður að vatninu.

6:16 And when evening came, his disciples went down unto the sea;

6:17 stígu út í bát og lögðu af stað yfir um vatnið til Kapernaum. Myrkur var skolið á, og Jesús var ekki enn kominn til þeirra.

6:17 and they entered into a boat, and were going over the sea unto Capernaum. And it was now dark, and Jesus had not yet come to them.

6:18 Vind gerði hvassan, og tók vatnið að æsast.

6:18 And the sea was rising by reason of a great wind that blew.

6:19 Þegar þeir höfðu róið hér um bil tuttugu og fimm eða þrjátíu skeiðrúm, sáu þeir Jesú gangandi á vatninu og nálgast bátinu. Þeir urðu hræddir.

6:19 When therefore they had rowed about five and twenty or thirty furlongs, they beheld Jesus walking on the sea, and drawing nigh unto the boat: and they were afraid.

6:20 en hann sagði við þá: "Það er ég, óttist eigi."
6:20 But he saith unto them, It is I; be not afraid.

6:21 Þeir vildu þá taka hann í bátinn, en í sömu svifum rann báturinn að landi, þar sem þeir ætluðu að lenda.
6:21 They were willing therefore to receive him into the boat: and straightway the boat was at the land whither they were going.

6:22 Daginn eftir sá fólkíð, sem eftir var handan vatnsins, að þar hafði ekki verið nema einn bátur og að Jesús hafði ekki stigið í bátinn með lærisveinum sínum, heldur höfðu þeir farið burt einir saman.
6:22 On the morrow the multitude that stood on the other side of the sea saw that there was no other boat there, save one, and that Jesus entered not with his disciples into the boat, but *that* his disciples went away alone

6:23 Aðrir bátar komu frá Tiberias í nánd við staðinn, þar sem þeir höfðu etið brauðið, þegar Drottinn gjörði þakkir.
6:23 (howbeit there came boats from Tiberias nigh unto the place where they ate the bread after the Lord had given thanks):

6:24 Nú sáu menn, að Jesús var ekki þarna fremur en lærisveinar hans. Þeir stígu því í bátana og komu til Kapernaum í leit að Jesús.
6:24 when the multitude therefore saw that Jesus was not there, neither his disciples, they themselves got into the boats, and came to Capernaum, seeking Jesus.

6:25 Þeir fundu hann hinum megin við vatnið og spurðu hann: "Rabbi, nær komstu hingað?"
6:25 And when they found him on the other side of the sea, they said unto him, Rabbi, when camest thou hither?

6:26 Jesús svaraði þeim: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Þér leitið mín ekki af því, að þér sauð tákni, heldur af því, að þér átuð af brauðunum og urðuð mettir.
6:26 Jesus answered them and said, Verily, verily, I say unto you, Ye seek me, not because ye saw signs, but because ye ate of the loaves, and were filled.

6:27 Aflið yður eigi þeirrar fæðu, sem eyðist, heldur þeirrar fæðu, sem varir til eilífs lífs og Mannssonurinn mun gefa yður. Því á hann hefur faðirinn, Guð sjálfur, sett innsigli sitt."
6:27 Work not for the food which perisheth, but for the food which abideth unto eternal life, which the Son of man shall give unto you: for him the Father, even God, hath sealed.

6:28 Þá sögðu þeir við hann: "Hvað eigum vér að gjöra, svo að vér vinnum verk Guðs?"
6:28 They said therefore unto him, What must we do, that we may work the works of God?

6:29 Jesús svaraði þeim: "Þetta er verk Guðs, að þér trúið á þann, sem hann sendi."
6:29 Jesus answered and said unto them, This is the work of God, that ye believe on him whom he hath sent.

6:30 Þeir spurðu hann þá: "Hvaða tákni gjörir þú, svo að vér sjáum og trúum þér? Hvað afrekar þú?"
6:30 They said therefore unto him, What then doest thou for a sign, that we may see, and believe thee? what workest thou?

6:31 Feður vorir átu manna í eyðimörkinni, eins og ritað er: „Brauð af himni gaf hann þeim að eta."
6:31 Our fathers ate the manna in the wilderness; as it is written, He gave them bread out of heaven to eat.

6:32 Jesús sagði við þá: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Móse gaf yður ekki brauðið af himni, heldur gefur faðir minn yður hið sanna brauð af himni.
6:32 Jesus therefore said unto them, Verily, verily, I say unto you, It was not Moses that gave you the bread out of heaven; but my Father giveth you the true bread out of heaven.

6:33 Brauð Guðs er sá, sem stígur niður af himni og gefur heiminum líf."
6:33 For the bread of God is that which cometh down out of heaven, and giveth life unto the world.

6:34 Þá sögðu þeir við hann: "Herra, gef oss aflið þetta brauð."
6:34 They said therefore unto him, Lord, evermore give us this bread.

6:35 Jesús sagði þeim: "Ég er brauð lífsins. Þann mun ekki hungra, sem til mín kemur, og þann aldrei þyrsta, sem á mig trúir.
6:35 Jesus said unto them. I am the bread of life: he that cometh to me shall not hunger, and he that believeth on me shall never thirst.

6:36 En ég hef sagt við yður: Þér hafið séð mig og trúið þó ekki.
6:36 But I said unto you, that ye have seen me, and yet believe not.

6:37 Allt sem faðirinn gefur mér, mun koma til mín, og þann sem kemur til mín, mun ég alls eigi brott reka.
6:37 All that which the Father giveth me shall come unto me; and him that cometh to me I will in no wise cast out.

6:38 Ég er stíginn niður af himni, ekki til að gjöra vilja minn, heldur vilja þess, er sendi mig.
6:38 For I am come down from heaven, not to do mine own will, but the will of him that sent me.

6:39 En sá er vilji þess, sem sendi mig, að ég glati engu af öllu því, sem hann hefur gefið mér, heldur reisi það upp á elfsta degi.
6:39 And this is the will of him that sent me, that of all that which he hath given me I should lose nothing, but should raise it up at the last day.

6:40 Því sá er vilji föður míns, að hver sem sér soninn og trúir á hann, hafi eilíft líf, og ég mun reisa hann upp á elfsta degi."
6:40 For this is the will of my Father, that every one that beholdeth the Son, and believeth on him, should have eternal life; and I will raise him up at the last day.

6:41 Nú kom upp kurr meðal

Gyðinga út af því, að hann sagði: "Ég er brauðið, sem niður steig af himni."
6:41 The Jews therefore murmured concerning him, because he said, I am the bread which came down out of heaven.

6:42 og þeir sögðu: "Er þetta ekki hann Jesús, sonur Jósefs? Vér þekkjum bæði föður hans og móður. Hvernig getur hann sagt, að hann sé stíginn niður af himni?"
6:42 And they said, Is not this Jesus, the son of Joseph, whose father and mother we know? how doth he now say, I am come down out of heaven?

6:43 Jesús svaraði þeim: "Verið ekki með kurr yðar á meðal.
6:43 Jesus answered and said unto them, Murmur not among yourselves.

6:44 Enginn getur komið til mín, nema faðirinn, sem sendi mig, dragi hann, og ég mun reisa hann upp á elfsta degi.
6:44 No man can come to me, except the Father that sent me draw him: and I will raise him up in the last day.

6:45 Hjá spámönnunum er skrifað: „Þeir munu allir verða af Guði fræddir.' Hver sem hlýðir á föðurinn og lærir af honum, kemur til mín.
6:45 It is written in the prophets, And they shall all be taught of God. Every one that hath heard from the Father, and hath learned, cometh unto me.

6:46 Ekki er það svo, að nokkur hafi séð föðurinn. Sá einn, sem er frá Guði, hefur séð föðurinn.
6:46 Not that any man hath seen the Father, save he that is from God, he hath seen the Father.

6:47 Sannlega, sannlega segi ég yður: Sá sem trúir, hefur eilíft líf.
6:47 Verily, verily, I say unto you, He that believeth hath eternal life.

6:48 Ég er brauð lífsins.
6:48 I am the bread of life.

6:49 Feður yðar átu manna í eyðimörkinni, en þeir dóu.
6:49 Your fathers ate the manna in the wilderness, and they died.

6:50 Þetta er brauðið, sem niður stígur af himni. Sá sem etur af því, deyr ekki.
6:50 This is the bread which cometh down out of heaven, that a man may eat thereof, and not die.

6:51 Ég er hið lifandi brauð, sem steig niður af himni. Hver sem etur af þessu brauði, mun lifa að eilífu. Og brauðið, sem ég mun gefa, er hold mitt, heiminum til lífs."
6:51 I am the living bread which came down out of heaven: if any man eat of this bread, he shall live for ever: yea and the bread which I will give is my flesh, for the life of the world.

6:52 Nú deildu Gyðingar sín á milli og sögðu: "Hvernig getur þessi maður gefið oss hold sitt að eta?"
6:52 The Jews therefore strove one with another, saying, How can this man give us his flesh to eat?

6:53 Þá sagði Jesús við þá: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Ef þér etið ekki hold Mannssonarins og drekkið blóð hans, hafið þér ekki lífið í yður.

6:53 Jesus therefore said unto them, Verily, verily, I say unto you, Except ye eat the flesh of the Son of man and drink his blood, ye have not life in yourselves.

6:54 Sá sem etur hold mitt og drekkur blóð mitt, hefur eilíft líf, og ég reisi hann upp á efsta degi.

6:54 He that eateth my flesh and drinketh my blood hath eternal life: and I will raise him up at the last day.

6:55 Hold mitt er sönn fæða, og blóð mitt er sannur drykkur.

6:55 For my flesh is meat indeed, and my blood is drink indeed.

6:56 Sá sem etur hold mitt og drekkur blóð mitt, er í mér og ég í honum.

6:56 He that eateth my flesh and drinketh my blood abideth in me, and I in him.

6:57 Eins og hinn lifandi faðir sendi mig og ég lífi fyrir föðurinn, svo mun sá lifa fyrir mig, sem mig etur.

6:57 As the living Father sent me, and I live because of the Father; so he that eateth me, he also shall live because of me.

6:58 Þetta er það brauð, sem niður steig af himni. Það er ekki eins og brauðið, sem fedurnir átu og dóu. Sá sem etur þetta brauð, mun lifa að eilífu."

6:58 This is the bread which came down out of heaven: not as the fathers ate, and died; he that eateth this bread shall live for ever.

6:59 Þetta sagði hann, þegar hann var að kenna í samkundunni í Kapernaum.

6:59 These things said he in the synagogue, as he taught in Capernaum.

6:60 Margir af lærisveinum hans, er á hlýddu, sögðu: "Þung er þessi ræða. Hver getur hlustað á hana?"

6:60 Many therefore of his disciples, when they heard *this*, said, This is a hard saying; who can hear it?

6:61 Jesús vissi með sjálfum sér, að kurr var með lærisveinum hans út af þessu, og sagði við þá: "Hneykslar þetta yður?"

6:61 But Jesus knowing in himself that his disciples murmured at this, said unto them, Doth this cause you to stumble?

6:62 En ef þér sæjuð Mannssoninn stíga upp þangað, sem hann áður var?

6:62 *What* then if ye should behold the Son of man ascending where he was before?

6:63 Það er andinn, sem lifgar, holdið megnar ekkert. Orðin, sem ég hef talað til yðar, þau eru andi og þau eru líf.

6:63 It is the spirit that giveth life; the flesh profiteth nothing: the words that I have spoken unto you are spirit, are are life.

6:64 En meðal yðar eru nokkrir, sem ekki trúu." Jesús vissi frá upphafi, hverjir þeir voru, sem trúðu ekki, og hver sá var, sem mundi svíkja hann.

6:64 But there are some of you that believe not. For Jesus knew from the beginning who they were that believed not, and who it was that should betray him.

6:65 Og hann bætti við: "Vegna þess sagði ég við yður: Enginn getur komið til mín, nema faðirinn veiti honum það."

6:65 And he said, For this cause have I said unto you, that no man can come unto me, except it be given unto him of the Father.

6:66 Upp úr þessu hurfu margir af lærisveinum hans frá og voru ekki framar með honum.

6:66 Upon this many of his disciples went back, and walked no more with him.

6:67 Þá sagði Jesús við þá tólf: "Ætlið þér að fara líka?"

6:67 Jesus said therefore unto the twelve, Would ye also go away?

6:68 Símon Pétur svaraði honum: "Herra, til hvers ættum vér að fara? Þú hefur orð eilífs lífs.

6:68 Simon Peter answered him, Lord, to whom shall we go? thou hast the words of eternal life.

6:69 og vér trúum og vitum, að þú ert hinn heilagi Guð."

6:69 And we have believed and know that thou art the Holy One of God.

6:70 Jesús svaraði þeim: "Hef ég eigi sjálfur útvalið yður tólf? Þó er einn yðar djöfull."

6:70 Jesus answered them, Did not I choose you the twelve, and one of you is a devil?

6:71 En hann átti við Júdas Simonarson Ískariots, sem varð til að svíkja hann, einn þeirra tólf.

6:71 Now he spake of Judas *the son of* Simon Iscariot, for he it was that should betray him, *being* one of the twelve.

7:1 Eftir þetta fór Jesús um Galíleu. Hann vildi ekki fara um Júdeu, sökum þess að Gyðingar sátu um líf hans.

7:1 And after these things Jesus walked in Galilee: for he would not walk in Judaea, because the Jews sought to kill him.

7:2 Nú fór að hátíð Gyðinga, laufskálahátíðin.

7:2 Now the feast of the Jews, the feast of tabernacles, was at hand.

7:3 Þá sögðu bræður hans við hann: "Flyt þig héðan og farðu til Júdeu, til þess að lærisveinar þínir sjái líka verkin þín, sem þú gjörir.

7:3 His brethren therefore said unto him, Depart hence, and go into Judaea, that thy disciples also may behold thy works which thou doest.

7:4 Því enginn starfar í leynum, ef hann vill verða alkunnur. Fyrst þú vinnur slík verk, þá opinbera sjálfan þig heiminum."

7:4 For no man doeth anything in secret, and himself seeketh to be known openly. If thou doest these things, manifest thyself to the world.

7:5 Því jafnvel bræður hans trúðu ekki á hann.

7:5 For even his brethren did not believe on him.

7:6 Jesús sagði við þá: "Minn tími er

ekki enn kominn, en yður hentar allur tími.

7:6 Jesus therefore saith unto them, My time is not yet come; but your time is always ready.

7:7 Heimurinn getur ekki hatað yður. Mig hatar hann, af því ég vitna um hann, að verk hans eru vond.

7:7 The world cannot hate you; but me it hateth, because I testify of it, that its works are evil.

7:8 Þér skuluð fara upp eftir á hátíðina. Ég fer ekki til þessarar hátíðar, því minn tími er ekki enn kominn."

7:8 Go ye up unto the feast: I go not up unto this feast; because my time is not yet fulfilled.

7:9 Þetta sagði hann þeim og var kyrr í Galíleu.

7:9 And having said these things unto them, he abode *still* in Galilee.

7:10 Þegar bræður hans voru farnir upp eftir til hátíðarinnar, fór hann samt líka upp eftir, ekki svo menn vissu, heldur nánast á laun.

7:10 But when his brethren were gone up unto the feast, then went he also up, not publicly, but as it were in secret.

7:11 Gyðingar voru að leita að honum á hátíðinni og spurðu, hvar hann væri.

7:11 The Jews therefore sought him at the feast, and said, Where is he?

7:12 Manna á meðal var margt um hann talað. Sumir sögðu: "Hann er góður," en aðrir sögðu: "Nei, hann leiðir fjöldann í villu."

7:12 And there was much murmuring among the multitudes concerning him: some said, He is a good man; others said, Not so, but he leadeth the multitude astray.

7:13 Þó talaði enginn opinskátt um hann af ótta við Gyðinga.

7:13 Yet no man spake openly of him for fear of the Jews.

7:14 Er hátíðin var þegar hálfnuð, fór Jesús upp í helgidóminn og tók að kenna.

7:14 But when it was now the midst of the feast Jesus went up into the temple, and taught.

7:15 Gyðingar urðu forviðar og sögðu: "Hvernig hefur þessi maður orðið lærður og hefur þó ekki fræðslu notið?"

7:15 The Jews therefore marvelled, saying, How knoweth this man letters, having never learned?

7:16 Jesús svaraði þeim: "Kenning mín er ekki mín, heldur hans, er sendi mig.

7:16 Jesus therefore answered them and said, My teaching is not mine, but his that sent me.

7:17 Sá sem vill gjöra vilja hans, mun komast að raun um, hvort kenningin er frá Guði eða ég tala af sjálfum mér.

7:17 If any man willesh to do his will, he shall know of the teaching, whether it is of God, or *whether* I speak from myself.

7:18 Sá sem talar af sjálfum sér, leitar eigin heiðurs, en sá sem leitar heiðurs þess, er sendi hann, er sannorður og í honum ekkert ranglæti.

7:18 He that speaketh from himself seeketh his own glory: but he that seeketh the glory of him that sent him, the same is true, and no unrighteousness is in him.

7:19 **Gaf Móse yður ekki lögmálið? Samt heldur enginn yðar lögmálið. Hvi sitjið þér um líf mitt?"**

7:19 Did not Moses give you the law, and yet none of you doeth the law? Why seek ye to kill me?

7:20 **Fólkið ansaði: "Þú ert haldinn illum anda. Hver situr um líf þitt?"**

7:20 The multitude answered, Thou hast a demon: who seeketh to kill thee?

7:21 **Jesús svaraði þeim: "Eitt verk gjörði ég, og þér undrist það allir.**

7:21 Jesus answered and said unto them, I did one work, and ye all marvel because thereof.

7:22 **Móse gaf yður umskurnina - hún er að visu ekki frá Móse, heldur feðrunum - og þér umskerðið mann jafnvel á hvíldardegi.**

7:22 Moses hath given you circumcision (not that it is of Moses, but of the fathers); and on the sabbath ye circumcise a man.

7:23 **Fyrst maður er umskorinn á hvíldardegi, til þess að lögmál Móse verði ekki brotið, hvi reiðist þér mér, að ég gjörði manninn allan heilan á hvíldardegi?**

7:23 If a man receiveth circumcision on the sabbath, that the law of Moses may not be broken; are ye wroth with me, because I made a man every whit whole on the sabbath?

7:24 **Dæmið ekki eftir útlíti, dæmið réttlátan dóm."**

7:24 Judge not according to appearance, but judge righteous judgment.

7:25 **Þá sögðu nokkrir Jerúsalembúar: "Er þetta ekki sá, sem þeir sitja um að lífláta?"**

7:25 Some therefore of them of Jerusalem said, Is not this he whom they seek to kill?

7:26 **Og nú er hann að tala á almannafæri, og þeir segja ekkert við hann. Skyldu nú höfðingjarnir hafa komist að raun um, að hann sé Kristur?**

7:26 And lo, he speaketh openly, and they say nothing unto him. Can it be that the rulers indeed know that this is the Christ?

7:27 **Néi, vér vitum, hvaðan þessi maður er. Þegar Kristur kemur, veit enginn, hvaðan hann er."**

7:27 Howbeit we know this man whence he is: but when the Christ cometh, no one knoweth whence he is.

7:28 **Jesús var að kenna í helgidóminum, og nú kallaði hann: "Bæði þekkið þér mig og vitið hvaðan ég er. Þó er ég ekki kominn af sjálfum mér. En sá er sannur, sem sendi mig, og hann þekkið þér ekki.**

7:28 Jesus therefore cried in the temple, teaching and saying, Ye both know me, and know whence I am; and I am not come of myself, but he that sent me is true, whom ye know not.

7:29 **Ég þekki hann, því ég er frá honum og hann sendi mig."**

7:29 I know him; because I am from him, and he sent me.

7:30 **Nú ætluðu þeir að grípa hann, en enginn lagði hendur á hann, því stund hans var enn ekki komin.**

7:30 They sought therefore to take him: and no man laid his hand on him, because his hour was not yet come.

7:31 **En af alþýðu manna tóku margir að trúá á hann og sögðu: "Mun Kristur gjöra fleiri tákni, þegar hann kemur, en þessi maður hefur gjört?"**

7:31 But of the multitude many believed on him; and they said, When the Christ shall come, will he do more signs than those which this man hath done?

7:32 **Farisear heyrðu, að fólk var að skrafa þetta um hann, og æðstu prestar og farisear sendu þjóna að taka hann höndum.**

7:32 The Pharisees heard the multitude murmuring these things concerning him; and the chief priests and the Pharisees sent officers to take him.

7:33 **Þá sagði Jesús: "Enn verð ég hjá yður skamma stund, og þá fer ég aftur til þess, sem sendi mig.**

7:33 Jesus therefore said, Yet a little while am I with you, and I go unto him that sent me.

7:34 **Þér munuð leita mín og eigi finna. Þér getið ekki komist þangað sem ég er."**

7:34 Ye shall seek me, and shall not find me: and where I am, ye cannot come.

7:35 **Þá sögðu Gyðingar sín á milli: "Hvert skyldi hann ætla að fara, svo að vér finnum hann ekki? Hann ætlar þó ekki að fara til Gyðinga, sem dreifðir eru meðal Grikkja og kenna Grikkjum?"**

7:35 The Jews therefore said among themselves, Whither will this man go that we shall not find him? will he go unto the Dispersion among the Greeks, and teach the Greeks?

7:36 **Hvað var hann að segja: „Þér munuð leita mín og eigi finna, og þér getið ekki komist þangað sem ég er?"**

7:36 What is this word that he said, Ye shall seek me, and shall not find me; and where I am, ye cannot come?

7:37 **Síðasta daginn, hátíðardaginn mikla, stóð Jesús þar og kallaði: "Ef nokkurn þyrstir, þá komi hann til mín og drekki.**

7:37 Now on the last day, the great day of the feast, Jesus stood and cried, saying, If any man thirst, let him come unto me and drink.

7:38 **Sá sem trúir á mig, - frá hjarta hans munu renna lækir lifandi vatns, eins og ritningin segir."**

7:38 He that believeth on me, as the scripture hath said, from within him shall flow rivers of living water.

7:39 **Þarna átti hann við andann, er þeir skyldu hljóta, sem á hann trúa. Því enn var andinn ekki gefinn, þar eð Jesús var ekki enn dýrlegur orðinn.**

7:39 But this spake he of the Spirit, which they that believed on him were to receive: for the Spirit was not yet given; because Jesus was not yet glorified.

7:40 **Þá sögðu nokkrir úr mannfjöldanum, sem hlýddu á þessi orð: "Þessi er sannarlega spámaðurinn."**

7:40 Some of the multitude therefore, when they heard these words, said, This is of a truth the prophet.

7:41 **Aðrir mæltu: "Hann er Kristur." En sumir sögðu: "Mundi Kristur þá koma frá Galílen?"**

7:41 Others said, This is the Christ. But some said, What, doth the Christ come out of Galilee?

7:42 **Hefur ekki ritningin sagt, að Kristur komi af kyni Davíðs og frá Betlehem, þorpinu þar sem Davíð var?"**

7:42 Hath not the scripture said that the Christ cometh of the seed of David, and from Bethlehem, the village where David was?

7:43 **Þannig greindi menn á um hann. 7:43** So there arose a division in the multitude because of him.

7:44 **Nokkrir þeirra vildu grípa hann, en þó lagði enginn hendur á hann.**

7:44 And some of them would have taken him; but no man laid hands on him.

7:45 **Nú komu þjónarnir til æðstu prestanna og fariseanna, sem sögðu við þá: "Hvers vegna komuð þér ekki með hann?"**

7:45 The officers therefore came to the chief priests and Pharisees; and they said unto them, Why did ye not bring him?

7:46 **Þjónarnir svöruðu: "Aldrei hefur nokkur maður talað þannig."**

7:46 The officers answered, Never man so spake.

7:47 **Þá sögðu farisearnir: "Létuð þér þá einnig leiðast afvega?"**

7:47 The Pharisees therefore answered them, Are ye also led astray?

7:48 **Ætli nokkur af höfðingjunum hafi farið að trúá á hann, eða þá af fariseum?**

7:48 Hath any of the rulers believed on him, or of the Pharisees?

7:49 **Þessi almúgi, sem veit ekkert í lögmálinu, hann er bölvaður!"**

7:49 But this multitude that knoweth not the law are accursed.

7:50 **Nikódemus, sem kom til hans fyrrum og var einn af þeim, segir við þá:**

7:50 Nicodemus saith unto them (he that came to him before, being one of them),

7:51 **"Mundi lögmál vort dæma mann, nema hann sé yfirheyrður áður og að því komist, hvað hann hefur aðhafst?"**

7:51 Doth our law judge a man, except it first hear from himself and know what he doeth?

7:52 **Þeir svöruðu honum: "Ert þú nú líka frá Galílen? Gáðu að og sjáðu, að enginn spámaður kemur úr Galílen."**

7:52 They answered and said unto him, Art thou also of Galilee? Search, and see that out of Galilee ariseth no prophet.

7:53 **[Nú fór hver heim til sín.**

7:53 *And they went every man unto his own house:*

8:1 En Jesús fór til Olíufjallsins.
8:1 but Jesus went unto the mount of Olives.

8:2 Snemma morguns kom hann aftur í helgidóminn, og allur lýður kom til hans, en hann settist og tók að kenna þeim.

8:2 And early in the morning he came again into the temple, and all the people came unto him; and he sat down, and taught them.

8:3 Farisear og fræðimenn koma með konu, staðna að hórdómi, létu hana standa mitt á meðal þeirra

8:3 And the scribes and the Pharisees bring a woman taken in adultery; and having set her in the midst,

8:4 og sögðu við hann: "Meistari, kona þessi var staðin að verki, þar sem hún var að drýgja hör.

8:4 they say unto him, Teacher, this woman hath been taken in adultery, in the very act.

8:5 Móse bauð oss í lögmálinu að grýta slíkar konur. Hvað segir þú nú?"

8:5 Now in the law Moses commanded us to stone such: what then sayest thou of her?

8:6 Þetta sögðu þeir til að reyna hann, svo þeir hefðu eitthvað að ákæra hann fyrir. En Jesús laut niður og skrifaði með fingrinum á jörðina.

8:6 And this they said, trying him, that they might have *whereof* to accuse him. But Jesus stooped down, and with his finger wrote on the ground.

8:7 Og þegar þeir héldu áfram að spyrja hann, rétti hann sig upp og sagði við þá: "Sá yðar, sem syndlaus er, kasti fyrstur steini á hana."

8:7 But when they continued asking him, he lifted up himself, and said unto them, He that is without sin among you, let him first cast a stone at her.

8:8 Og aftur laut hann niður og skrifaði á jörðina.

8:8 And again he stooped down, and with his finger wrote on the ground.

8:9 Þegar þeir heyrðu þetta, fóru þeir burt, einn af öðrum, öldungarnir fyrstir. Jesús var einn eftir, og konan stóð í sömu sporum.

8:9 And they, when they heard it, went out one by one, beginning from the eldest, *even* unto the last: and Jesus was left alone, and the woman, where she was, in the midst.

8:10 Hann rétti sig upp og sagði við hana: "Kona, hvað varð af þeim? Saktfelldi enginn þig?"

8:10 And Jesus lifted up himself, and said unto her, Woman, where are they? did no man condemn thee?

8:11 En hún sagði: "Enginn, herra." Jesús mælti: "Ég saktelli þig ekki heldur. Far þú. Syndga ekki framar."]

8:11 And she said, No man, Lord. And Jesus said, Neither do I condemn thee: go thy way; from henceforth sin no more.

8:12 Nú talaði Jesús aftur til þeirra og sagði: "Ég er ljós heimsins. Sá sem fylgir mér, mun ekki ganga í myrkri, heldur hafa ljós lífsins."

8:12 Again therefore Jesus spake unto them, saying, I am the light of the world: he that

followeth me shall not walk in the darkness, but shall have the light of life.

8:13 Þá sögðu farisear við hann: "Þú vitnar um sjálfan þig. Vitnisburður þinn er ekki gildur."

8:13 The Pharisees therefore said unto him, Thou bearest witness of thyself; thy witness is not true.

8:14 Jesús svaraði þeim: "Enda þótt ég vitni um sjálfan mig, er vitnisburður minn gildur. Því ég veit hvaðan ég kom og hvert ég fer. En þér vitið ekki, hvaðan ég kem né hvert ég fer.

8:14 Jesus answered and said unto them, Even if I bear witness of myself, my witness is true; for I know whence I came, and whither I go; but ye know not whence I come, or whither I go.

8:15 Þér dæmið að hætti manna. Ég dæmi engan.

8:15 Ye judge after the flesh; I judge no man.

8:16 En ef ég dæmi, er dómur minn réttur. Því ég er ekki einn, með mér er faðirinn, sem sendi mig.

8:16 Yea and if I judge, my judgment is true; for I am not alone, but I and the Father that sent me.

8:17 Og í lögmáli yðar er ritað, að vitnisburður tveggja manna sé gildur.

8:17 Yea and in your law it is written, that the witness of two men is true.

8:18 Ég er sá, sem vitna um sjálfan mig, og faðirinn, sem sendi mig, vitnar um mig."

8:18 I am he that beareth witness of myself, and the Father that sent me beareth witness of me.

8:19 Þeir sögðu við hann: "Hvar er faðir þinn?" Jesús svaraði: "Hvorki þekkið þér mig né föður minn. Ef þér þekktuð mig, þá þekktuð þér líka föður minn."

8:19 They said therefore unto him, Where is thy Father? Jesus answered, Ye know neither me, nor my Father: if ye knew me, ye would know my Father also.

8:20 Þessi orð mælti Jesús hjá fjarhirslnni, þegar hann var að kenna í helgidóminum. Enginn lagði hendur á hann, því stund hans var ekki enn komin.

8:20 These words spake he in the treasury, as he taught in the temple: and no man took him; because his hour was not yet come.

8:21 Enn sagði hann við þá: "Ég fer burt, og þér munuð leita mín, en þér munuð deyja í synd yðar. Þangað sem ég fer, getið þér ekki komist."

8:21 He said therefore again unto them, I go away, and ye shall seek me, and shall die in your sin: whither I go, ye cannot come.

8:22 Nú sögðu Gyðingar: "Mun hann ætla að fyrirfara sér, fyrst hann segir: Þangað sem ég fer, getið þér ekki komist?"

8:22 The Jews therefore said, Will he kill himself, that he saith, Whither I go, ye cannot come?

8:23 En hann sagði við þá: "Þér eruð neðan að, ég er ofan að. Þér eruð af

þessum heimi, ég er ekki af þessum heimi.

8:23 And he said unto them, Ye are from beneath; I am from above: ye are of this world; I am not of this world.

8:24 Þess vegna sagði ég yður, að þér munduð deyja í syndum yðar. Því ef þér trúið ekki, að ég sé sá sem ég er, munuð þér deyja í syndum yðar."

8:24 I said therefore unto you, that ye shall die in your sins: for except ye believe that I am *he*, ye shall die in your sins.

8:25 Þeir spurðu hann þá: "Hver ert þú?" Jesús svaraði þeim: "Sá sem ég hef sagt yður frá upphafi.

8:25 They said therefore unto him, Who art thou? Jesus said unto them, Even that which I have also spoken unto you from the beginning.

8:26 Margt hef ég um yður að tala og fyrir margt að dæma. En sá sem sendi mig, er sannur, og það sem ég heyrði hjá honum, það tala ég til heimsins."

8:26 I have many things to speak and to judge concerning you: howbeit he that sent me is true; and the things which I heard from him, these speak I unto the world.

8:27 Þeir skildu ekki, að hann var að tala við þá um föðurinn.

8:27 They perceived not that he spake to them of the Father.

8:28 Því sagði Jesús: "Þegar þér hefjið upp Mannssoninn, munuð þér skilja, að ég er sá sem ég er, og að ég gjöri ekkert af sjálfum mér, heldur tala ég það eitt, sem faðirinn hefur kennt mér."

8:28 Jesus therefore said, When ye have lifted up the Son of man, then shall ye know that I am *he*, and *that* I do nothing of myself, but as the Father taught me, I speak these things.

8:29 Og sá sem sendi mig, er með mér. Hann hefur ekki látið mig einan, því ég gjöri ætíð það sem honum þóknast."

8:29 And he that sent me is with me; he hath not left me alone; for I do always the things that are pleasing to him.

8:30 Þegar hann mælti þetta, fóru margir að trúá á hann.

8:30 As he spake these things, many believed on him.

8:31 Þá sagði Jesús við Gyðingana, sem tekið höfðu trú á hann: "Ef þér eruð stöðugir í orði mínu, eruð þér sannir lærisveinar mínir

8:31 Jesus therefore said to those Jews that had believed him, If ye abide in my word, *then* are ye truly my disciples;

8:32 og munuð þekkja sannleikann, og sannleikurinn mun gjöra yður frjálsa."

8:32 and ye shall know the truth, and the truth shall make you free.

8:33 Þeir svöruðu honum: "Vér erum niðjar Abrahams og höfum aldrei verið nokkurs manns þrælur. Hvernig getur þú þá sagt: Þér munuð verða frjálsir?"

8:33 They answered unto him, We are Abraham's seed, and have never yet been in bondage to any man: how sayest thou, Ye shall be made free?

8:34 Jesús svaraði þeim: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Hver sem syndina drýgir, er þræll syndarinnar.

8:34 Jesus answered them, Verily, verily, I say unto you, Every one that committeth sin is the bondservant of sin.

8:35 En þrællinn dvelst ekki um aldur í húsinu, sonurinn dvelst þar um aldur og ævi.

8:35 And the bondservant abideth not in the house for ever: the son abideth for ever.

8:36 Ef sonurinn gjörir yður frjálsa, munuð þér sannarlega verða frjálsir.

8:36 If therefore the Son shall make you free, ye shall be free indeed.

8:37 Ég veit, að þér eruð niðjar Abrahams. Þó leitist þér við að liflata mig, því að orð mitt fær ekki rúm hjá yður.

8:37 I know that ye are Abraham's seed: yet ye seek to kill me, because my word hath not free course in you.

8:38 Ég tala það, sem ég hef séð hjá föður mínum, og þér gjörð það, sem þér hafið heyrt hjá föður yðar."

8:38 I speak the things which I have seen with *my* Father: and ye also do the things which ye heard from *your* father.

8:39 Þeir svöruðu honum: "Faðir vor er Abraham." Jesús segir við þá: "Ef þér væruð börn Abrahams, munduð þér vinna verk Abrahams.

8:39 They answered and said unto him, Our father is Abraham. Jesus saith unto them, If ye were Abraham's children, ye would do the works of Abraham.

8:40 En nú leitist þér við að liflata mig, mann sem hefur sagt yður sannleikann, sem ég heyrði hjá Guði. Slíkt gjörði Abraham aldrei.

8:40 But now ye seek to kill me, a man that hath told you the truth, which I heard from God: this did not Abraham.

8:41 Þér vinnið verk föður yðar." Þeir sögðu við hann: "Vér erum ekki hörgetnir. Einn föður eigum vér, Guð."

8:41 Ye do the works of your father. They said unto him, We were not born of fornication; we have one Father, *even* God.

8:42 Jesús svaraði: "Ef Guð væri faðir yðar, munduð þér elska mig, því frá Guði er ég út genginn og kominn. Ekki er ég sendur af sjálfum mér. Það er hann, sem sendi mig.

8:42 Jesus said unto them, If God were your Father, ye would love me: for I came forth and am come from God; for neither have I come of myself, but he sent me.

8:43 Hvi skiljið þér ekki mál mitt? Af því að þér getið ekki hlustað á orð mitt.

8:43 Why do ye not understand my speech? *Even* because ye cannot hear my word.

8:44 Þér eigið djöfulinn að föður og viljið gjöra það, sem faðir yðar girnist. Hann var manndrápari frá upphafi og aldrei í sannleikanum, því í honum finnst enginn sannleikur. Þegar hann lýgur fer hann að eðli sínu, því hann er lygari og lyginnar faðir.

8:44 Ye are of *your* father the devil, and the lusts of your father it is your will to do. He was a murderer from the beginning, and standeth

not in the truth, because there is no truth in him. When he speaketh a lie, he speaketh of his own: for he is a liar, and the father thereof.

8:45 En af því að ég segi sannleikann, trúið þér mér ekki.

8:45 But because I say the truth, ye believe me not.

8:46 Hver yðar getur sannað á mig synd? Ef ég segi sannleikann, hvi trúið þér mér ekki?

8:46 Which of you convicteth me of sin? If I say truth, why do ye not believe me?

8:47 Sá sem er af Guði, heyrir Guðs orð. Þér heyrðið ekki, vegna þess að þér eruð ekki af Guði."

8:47 He that is of God heareth the words of God: for this cause ye hear *them* not, because ye are not of God.

8:48 Gyðingar svöruðu honum: "Er það ekki rétt, sem vér segjum, að þú sért Samverji og hafir illan anda?"

8:48 The Jews answered and said unto him, Say we not well that thou art a Samaritan, and hast a demon?

8:49 Jesús ansaði: "Ekki hef ég illan anda. Ég heiðra föður minn, en þér smánið mig.

8:49 Jesus answered, I have not a demon; but I honor my Father, and ye dishonor me.

8:50 Ég leita ekki míns heiðurs. Sá er til, sem leitir hans og dæmir.

8:50 But I seek not mine own glory: there is one that seeketh and judgeth.

8:51 Sannlega, sannlega segi ég yður: Sá sem varðveitir mitt orð, skal aldrei að eilífu deyja."

8:51 Verily, verily, I say unto you, If a man keep my word, he shall never see death.

8:52 Þá sögðu Gyðingar við hann: "Nú vitum vér, að þú hefur illan anda. Abraham dó og spámennirnir, og þú segir, að sá sem varðveitir orð þitt, skuli aldrei að eilífu deyja.

8:52 The Jews said unto him, Now we know that thou hast a demon. Abraham died, and the prophets; and thou sayest, If a man keep my word, he shall never taste of death.

8:53 Ert þú meiri en faðir vor, Abraham? Hann dó, og spámennirnir dóu. Hver þykist þú vera?"

8:53 Art thou greater than our father Abraham, who died? and the prophets died: whom makest thou thyself?

8:54 Jesús svaraði: "Ef ég vegsama sjálfan mig, er vegsend min engin. Faðir minn er sá, sem vegsamar mig, hann sem þér segið vera Guð yðar.

8:54 Jesus answered, If I glorify myself, my glory is nothing: it is my Father that glorifieth me; of whom ye say, that he is your God;

8:55 Og þér þekkið hann ekki, en ég þekki hann. Ef ég segðist ekki þekkja hann, væri ég lygari eins og þér. En ég þekki hann og varðveiti orð hans.

8:55 and ye have not known him: but I know him; and if I should say, I know him not, I shall be like unto you, a liar: but I know him, and keep his word.

8:56 Abraham faðir yðar vænti þess með fögnuði að sjá dag minn, og

hann sá hann og gladdist."

8:56 Your father Abraham rejoiced to see my day; and he saw it, and was glad.

8:57 Nú sögðu Gyðingar við hann: "Þú ert ekki enn orðinn fimmtugur, og hefur séð Abraham!"

8:57 The Jews therefore said unto him, Thou art not yet fifty years old, and hast thou seen Abraham?

8:58 Jesús sagði við þá: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Áður en Abraham fæddist, er ég."

8:58 Jesus said unto them, Verily, verily, I say unto you, Before Abraham was born, I am.

8:59 Þá tóku þeir upp steina til að grýta Jesú. En hann duldist og fór út úr helgidóminum.

8:59 They took up stones therefore to cast at him: but Jesus hid himself, and went out of the temple.

9:1 Á leið sinni sá hann mann, sem var blindur frá fæðingu.

9:1 And as he passed by, he saw a man blind from his birth.

9:2 Lærisveinar hans spurðu hann: "Rabbi, hvort hefur þessi maður syndgað eða foreldrar hans, fyrst hann fæddist blindur?"

9:2 And his disciples asked him, saying, Rabbi, who sinned, this man, or his parents, that he should be born blind?

9:3 Jesús svaraði: "Hvorki er það af því, að hann hafi syndgað eða foreldrar hans, heldur til þess að verk Guðs verði opinber á honum.

9:3 Jesus answered, Neither did this man sin, nor his parents: but that the works of God should be made manifest in him.

9:4 Öss ber að vinna verk þess, er sendi mig, meðan dagur er. Það kemur nótt, þegar enginn getur unnið.

9:4 We must work the works of him that sent me, while it is day: the night cometh, when no man can work.

9:5 Meðan ég er í heiminum, er ég ljós heimsins."

9:5 When I am in the world, I am the light of the world.

9:6 Að svo mæltu skyrpti hann á jörðina, gjörði leðju úr munnvatninu, strauk leðju á augu hans

9:6 When he had thus spoken, he spat on the ground, and made clay of the spittle, and anointed his eyes with the clay,

9:7 og sagði við hann: "Farðu og þvoðu þér í lauginni Silóam." (Silóam þýðir sendur.) Hann fór og þvoði sér og kom sjáandi.

9:7 and said unto him, Go, wash in the pool of Siloam (which is by interpretation, Sent). He went away therefore, and washed, and came seeing.

9:8 Nágrannar hans og þeir, sem höfðu áður séð hann ölmusumann, sögðu þá: "Er þetta ekki sá, er setið hefur og beðið sér ölmusu?"

9:8 The neighbors therefore, and they that saw him aforetime, that he was a beggar, said, Is not this he that sat and begged?

9:9 Sumir sögðu: "Sá er maðurinn," en aðrir sögðu: "Nei, en líkur er hann honum." Sjálfur sagði hann: "Ég er sá."
9:9 Others said, It is he: others said, No, but he is like him. He said, I am *he*.

9:10 Þá sögðu þeir við hann: "Hvernig opnuðust augu þín?"
9:10 They said therefore unto him, How then were thine eyes opened?

9:11 Hann svaraði: "Maður að nafni Jesús gjörði leðju og smurði á augu mín og sagði mér að fara til Silóam og þvo mér. Ég fór og fékk sjónina, þegar ég var búinn að þvo mér."
9:11 He answered, The man that is called Jesus made clay, and anointed mine eyes, and said unto me, Go to Siloam, and wash: so I went away and washed, and I received sight.

9:12 Þeir sögðu við hann: "Hvar er hann?" Hann svaraði: "Það veit ég ekki."
9:12 And they said unto him, Where is he? He saith, I know not.

9:13 Þeir fara til fariseanna með manninn, sem áður var blindur.
9:13 They bring to the Pharisees him that aforetime was blind.

9:14 En þá var hvildardagur, þegar Jesús bjó til leðjuna og opnaði augu hans.
9:14 Now it was the sabbath on the day when Jesus made the clay, and opened his eyes.

9:15 Farisearnir spurðu hann nú líka, hvernig hann hefði fengið sjónina. Hann svaraði þeim: "Hann lagði leðju á augu mín, ég þvóði mér, og nú sé ég."
9:15 Again therefore the Pharisees also asked him how he received his sight. And he said unto them, He put clay upon mine eyes, and I washed, and I see.

9:16 Þá sögðu nokkrir farisear: "Þessi maður er ekki frá Guði, fyrst hann heldur ekki hvildardaginn." Aðrir sögðu: "Hvernig getur syndugur maður gjört þvílík ták?" Og ágreiningur varð með þeim.
9:16 Some therefore of the Pharisees said, This man is not from God, because he keepeth not the sabbath. But others said, How can a man that is a sinner do such signs? And there was division among them.

9:17 Þá segja þeir aftur við hinn blinda: "Hvað segir þú um hann, fyrst hann opnaði augu þín?" Hann sagði: "Hann er spámaður."
9:17 They say therefore unto the blind man again, What sayest thou of him, in that he opened thine eyes? And he said, He is a prophet.

9:18 Gyðingar trúðu því ekki, að hann, sem sjónina fékk, hefði verið blindur, og kölluðu fyrst á foreldra hans
9:18 The Jews therefore did not believe concerning him, that he had been blind, and had received his sight, until they called the parents of him that had received his sight,

9:19 og spurðu þá: "Er þetta sonur ykkar, sem þið segið að hafi fæðst blindur? Hvernig er hann þá orðinn sjáandi?"

9:19 and asked them, saying, Is this your son, who ye say was born blind? How then doth he now see?

9:20 Foreldrar hans svöruðu: "Við vitum, að þessi maður er sonur okkar og að hann fæddist blindur.
9:20 His parents answered and said, We know that this is our son, and that he was born blind:

9:21 En hvernig hann er nú orðinn sjáandi, vitum við ekki, né heldur vitum við, hver opnaði augu hans. Spyrið hann sjálfan. Hann hefur aldur til. Hann getur svarað fyrir sig."
9:21 but how he now seeth, we know not; or who opened his eyes, we know not: ask him; he is of age; he shall speak for himself.

9:22 Þetta sögðu foreldrar hans af ótta við Gyðinga. Því Gyðingar höfðu þegar samþykkt, að ef nokkur játaði, að Jesús væri Kristur, skyldi hann samkundurækur.
9:22 These things said his parents, because they feared the Jews: for the Jews had agreed already, that if any man should confess him to be Christ, he should be put out of the synagogue.

9:23 Vegna þessa sögðu foreldrar hans: "Hann hefur aldur til, spyrið hann sjálfan."
9:23 Therefore said his parents, He is of age; ask him.

9:24 Nú kölluðu þeir í annað sinn á manninn, sem blindur hafði verið, og sögðu við hann: "Gef þú Guði dýrðina. Vér vitum, að þessi maður er syndari."
9:24 So they called a second time the man that was blind, and said unto him, Give glory to God: we know that this man is a sinner.

9:25 Hann svaraði: "Ekki veit ég, hvort hann er syndari. En eitt veit ég, að ég, sem var blindur, er nú sjáandi."
9:25 He therefore answered, Whether he is a sinner, I know not: one thing I know, that, whereas I was blind, now I see.

9:26 Þá sögðu þeir við hann: "Hvað gjörði hann við þig? Hvernig opnaði hann augu þín?"
9:26 They said therefore unto him, What did he to thee? How opened he thine eyes?

9:27 Hann svaraði þeim: "Ég er búinn að segja yður það, og þér hlustuðuð ekki á það. Hvi viljið þér heyra það aftur? Viljið þér líka verða lærisveinar hans?"
9:27 He answered them, I told you even now, and ye did not hear; wherefore would ye hear it again? would ye also become his disciples?

9:28 Þeir atyrtu hann og sögðu: "Þú ert lærisveinn hans, vér erum lærisveinar Móse.
9:28 And they reviled him, and said, Thou art his disciple; but we are disciples of Moses.

9:29 Vér vitum, að Guð talaði við Móse, en um þennan vitum vér ekki, hvaðan hann er."
9:29 We know that God hath spoken unto Moses: but as for this man, we know not whence he is.

9:30 Maðurinn svaraði þeim: "Þetta er fúruðlegt, að þér vituð ekki,

hvaðan hann er, og þó opnaði hann augu mín.
9:30 The man answered and said unto them, Why, herein is the marvel, that ye know not whence he is, and yet he opened mine eyes.

9:31 Vér vitum, að Guð heyrir ekki syndara. En ef einhver er guðrækin og gjörir vilja hans, þann heyrir hann.
9:31 We know that God heareth not sinners: but if any man be a worshipper of God, and do his will, him he heareth.

9:32 Frá alda öðli hefur ekki heyrst, að nokkur hafi opnað augu þess, sem blindur var borinn.
9:32 Since the world began it was never heard that any one opened the eyes of a man born blind.

9:33 Ef þessi maður væri ekki frá Guði, gæti hann ekkert gjört."
9:33 If this man were not from God, he could do nothing.

9:34 Þeir svöruðu honum: "Þú ert syndum vafinn frá fæðingu og ætlar að kenna oss!" Og þeir ráku hann út.
9:34 They answered and said unto him, Thou wast altogether born in sins, and dost thou teach us? And they cast him out.

9:35 Jesús heyrði, að þeir hefðu rekið hann út. Hann fann hann og sagði við hann: "Trúir þú á Mannssoninn?"
9:35 Jesus heard that they had cast him out; and finding him, he said, Dost thou believe on the Son of God?

9:36 Hinn svaraði: "Herra, hver er sá, að ég megi trúa á hann?"
9:36 He answered and said, And who is he, Lord, that I may believe on him?

9:37 Jesús sagði við hann: "Þú hefur séð hann, hann er sá sem er nú að tala við þig."
9:37 Jesus said unto him, Thou hast both seen him, and he it is that speaketh with thee.

9:38 En hann sagði: "Ég trúi, herra," og féll fram fyrir honum.
9:38 And he said, Lord, I believe. And he worshipped him.

9:39 Jesús sagði: "Til dóms er ég kominn í þennan heim, svo að blindir sjái og hinir sjáandi verði blindir."
9:39 And Jesus said, For judgment came I into this world, that they that see not may see; and that they that see may become blind.

9:40 Þetta heyrðu þeir farisear, sem með honum voru, og spurðu: "Erum vér þá líka blindir?"
9:40 Those of the Pharisees who were with him heard these things, and said unto him, Are we also blind?

9:41 Jesús sagði við þá: "Ef þér væruð blindir, væruð þér án sakar. En nú segist þér vera sjáandi, því varir sök yðar."
9:41 Jesus said unto them, If ye were blind, ye would have no sin: but now ye say, We see: your sin remaineth.

10:1 "Sannlega, sannlega segi ég yður: Sá sem kemur ekki um dyrnar inn í saudabyrgið, heldur fer yfir annars staðar, hann er þjófur og ræningi.

10:1 Verily, verily, I say unto you, He that entereth not by the door into the fold of the sheep, but climbeth up some other way, the same is a thief and a robber.

10:2 en sá sem kemur inn um dyrnar, er hirðir sauðanna.

10:2 But he that entereth in by the door is the shepherd of the sheep.

10:3 Dyravörðurinn lýkur upp fyrir honum, og sauðirnir heyra raust hans, og hann kallar á sína sauði með nafni og leiðir þá út.

10:3 To him the porter openeth; and the sheep hear his voice: and he calleth his own sheep by name, and leadeth them out.

10:4 Þegar hann hefur látið út alla sauði sína, fer hann á undan þeim, og þeir fylgja honum, af því að þeir þekkja raust hans.

10:4 When he hath put forth all his own, he goeth before them, and the sheep follow him: for they know his voice.

10:5 En ókunnugum fylgja þeir ekki, heldur flýja frá honum, því þeir þekkja ekki raust ókunnugra."

10:5 And a stranger will they not follow, but will flee from him: for they know not the voice of strangers.

10:6 Þessa líkingu sagði Jesús þeim. En þeir skildu ekki hvað það þýddi, sem hann var að tala við þá.

10:6 This parable spake Jesus unto them: but they understood not what things they were which he spake unto them.

10:7 Því sagði Jesús aftur: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Ég er dyr sauðanna.

10:7 Jesus therefore said unto them again, Verily, verily, I say unto you, I am the door of the sheep.

10:8 Allir þeir, sem á undan mér komu, eru þjófur og ræningjar, enda hlýddu sauðirnir þeim ekki.

10:8 All that came before me are thieves and robbers: but the sheep did not hear them.

10:9 Ég er dyrnar. Sá sem kemur inn um mig, mun frelsast, og hann mun ganga inn og út og finna haga.

10:9 I am the door; by me if any man enter in, he shall be saved, and shall go in and go out, and shall find pasture.

10:10 Þjófurinn kemur ekki nema til að stela og slátra og eyða. Ég er kominn til þess, að þeir hafi líf, líf í fullri gnægð.

10:10 The thief cometh not, but that he may steal, and kill, and destroy: I came that they may have life, and may have *it* abundantly.

10:11 Ég er góði hirðirinn. Góði hirðirinn leggur líf sitt í sölnar fyrir sauðina.

10:11 I am the good shepherd: the good shepherd layeth down his life for the sheep.

10:12 Leiguliðinn, sem hvorki er hirðir né sjálfur á sauðina, sér úlfinn koma og yfirgefur sauðina og flýr, og úlfurinn hremmir þá og tvístrar þeim.

10:12 He that is a hireling, and not a shepherd, whose own the sheep are not, beholdeth the wolf coming, and leaveth the

sheep, and fleeth, and the wolf snatcheth them, and scattereth *them*:

10:13 Enda er hann leiguliði og lætur sér ekki annt um sauðina.

10:13 *he fleeth* because he is a hireling, and careth not for the sheep.

10:14 Ég er góði hirðirinn og þekki mína, og mínir þekkja mig.

10:14 I am the good shepherd; and I know mine own, and mine own know me,

10:15 eins og faðirinn þekkir mig og ég þekki föðurinn. Ég legg líf mitt í sölnar fyrir sauðina.

10:15 even as the Father knoweth me, and I know the Father; and I lay down my life for the sheep.

10:16 Ég á líka aðra sauði, sem eru ekki úr þessu sauðabyrgi. Þá ber mér einnig að leiða, þeir munu heyra raust mína. Og það verður ein hjörð, einn hirðir.

10:16 And other sheep I have, which are not of this fold: them also I must bring, and they shall hear my voice: and they shall become one flock, one shepherd.

10:17 Fyrir því elskar faðirinn mig, að ég legg líf mitt í sölnar, svo að ég fái það aftur.

10:17 Therefore doth the Father love me, because I lay down my life, that I may take it again.

10:18 Enginn tekur það frá mér, heldur legg ég það sjálfur í sölnar. Ég hef vald til að leggja það í sölnar og vald til að taka það aftur. Þessa skipan fékk ég frá föður mínum."

10:18 No one taketh it away from me, but I lay it down of myself. I have power to lay it down, and I have power to take it again. This commandment received I from my Father.

10:19 Aftur varð ágreiningur með Gyðingum út af þessum orðum.

10:19 There arose a division again among the Jews because of these words.

10:20 Margir þeirra sögðu: "Hann hefur illan anda og er genginn af vitinu. Hvað eruð þér að hlusta á hann?"

10:20 And many of them said, He hath a demon, and is mad; why hear ye him?

10:21 Aðrir sögðu: "Þessi orð mælir enginn sá, sem hefur illan anda. Mundi illur andi geta opnað augu blindra?"

10:21 Others said, These are not the sayings of one possessed with a demon. Can a demon open the eyes of the blind?

10:22 Nú var vigsluhátíðin í Jerúsalem og kominn vetur.

10:22 And it was the feast of the dedication at Jerusalem:

10:23 Jesús gekk um í súlnagöngum Salómons í helgidóminum.

10:23 it was winter; and Jesus was walking in the temple in Solomon's porch.

10:24 Þá söfnuðust Gyðingar um hann og sögðu við hann: "Hve lengi lætur þú oss í óvissu? Ef þú ert Kristur, þá seg oss það berum orðum."

10:24 The Jews therefore came round about him, and said unto him, How long dost thou

hold us in suspense? If thou art the Christ, tell us plainly.

10:25 Jesús svaraði þeim: "Ég hef sagt yður það, en þér trúðið ekki. Verkin, sem ég gjöri í nafni föður míns, þau vitna um mig.

10:25 Jesus answered them, I told you, and ye believe not: the works that I do in my Father's name, these bear witness of me.

10:26 en þér trúðið ekki, því að þér eruð ekki úr hópi sauða minna.

10:26 But ye believe not, because ye are not of my sheep.

10:27 Mínir sauðir heyra raust mína, og ég þekki þá, og þeir fylgja mér.

10:27 My sheep hear my voice, and I know them, and they follow me:

10:28 Ég gef þeim eilíft líf, og þeir skulu aldrei að eilífu glatast, og enginn skal slita þá úr hendi minni.

10:28 and I give unto them eternal life; and they shall never perish, and no one shall snatch them out of my hand.

10:29 Faðir minn, sem hefur gefið mér þá, er meiri en allir, og enginn getur slitið þá úr hendi föðursins.

10:29 My Father, who hath given *them* unto me, is greater than all; and no one is able to snatch *them* out of the Father's hand.

10:30 Ég og faðirinn erum eitt."

10:30 I and the Father are one.

10:31 Gyðingar tóku aftur upp steina til að grýta hann.

10:31 The Jews took up stones again to stone him.

10:32 Jesús mælti við þá: "Ég hef sýnt yður mörg góð verk frá föður mínum. Fyrir hvert þeirra verka viljið þér grýta mig?"

10:32 Jesus answered them, Many good works have I showed you from the Father; for which of those works do ye stone me?

10:33 Gyðingar svöruðu honum: "Vér grýtum þig ekki fyrir góð verk, heldur fyrir guðlast, að þú, sem ert maður, gjörir sjálfan þig að Guði."

10:33 The Jews answered him, For a good work we stone thee not, but for blasphemy; and because that thou, being a man, makest thyself God.

10:34 Jesús svaraði þeim: "Er ekki skrifað í lög máli yðar: Ég hef sagt: Þér eruð guðir?"

10:34 Jesus answered them, Is it not written in your law, I said, ye are gods?

10:35 Ef það nefnir þá guði, sem Guðs orð kom til, - og ritningin verður ekki felld úr gildi, -

10:35 If he called them gods, unto whom the word of God came (and the scripture cannot be broken),

10:36 segið þér þá við mig, sem faðirinn helgaði og sendi í heiminn, að ég guðlasti, af því ég sagði: Ég er sonur Guðs?"

10:36 say ye of him, whom the Father sanctified and sent into the world, Thou blasphemest; because I said, I am *the* Son of God?

10:37 Ef ég vinn ekki verk föður míns, trúið mér þá ekki.

10:37 If I do not the works of my Father, believe me not.

10:38 en ef ég vinn þau, þá trúið verkunum, þótt þér trúið mér ekki, svo að þér skiljið og vitið, að faðirinn er í mér og ég í föðurnum."

10:38 But if I do them, though ye believe not me, believe the works: that ye may know and understand that the Father is in me, and I in the Father.

10:39 Nú reyndu þeir aftur að grípa hann, en hann gekk úr greipum þeirra.

10:39 They sought again to take him: and he went forth out of their hand.

10:40 Hann fór aftur burt yfir um Jórdan, þangað sem Jóhannes hafði fyrrum verið að skira, og var þar um kyrrt.

10:40 And he went away again beyond the Jordan into the place where John was at the first baptizing; and there he abode.

10:41 Margir komu til hans. Þeir sögðu: "Víst gjörði Jóhannes ekkert tákni, en allt er það satt, sem hann sagði um þennan mann."

10:41 And many came unto him; and they said, John indeed did no sign: but all things whatsoever John spake of this man were true.

10:42 Og þarna tóku margir trú á hann.
10:42 And many believed on him there.

11:1 Maður sá var sjúkur, er Lasarus hét, frá Betaníu, þorpi Maríu og Mörtu, systur hennar.

11:1 Now a certain man was sick, Lazarus of Bethany, of the village of Mary and her sister Martha.

11:2 En María var sú er smurði Drottín smyrslum og þerraði fætur hans með hári sínu. Bróðir hennar, Lasarus, var sjúkur.

11:2 And it was that Mary who anointed the Lord with ointment, and wiped his feet with her hair, whose brother Lazarus was sick.

11:3 Nú gjörðu systurnar Jesús orðsending: "Herra, sá sem þú elskar, er sjúkur."

11:3 The sisters therefore sent unto him, saying, Lord, behold, he whom thou lovest is sick.

11:4 Þegar hann heyrði það, mælti hann: "Þessi sótt er ekki banvæn, heldur Guði til dýrðar, að Guðs sonur veggjast hennar vegna."

11:4 But when Jesus heard it, he said, This sickness is not unto death, but for the glory of God, that the Son of God may be glorified thereby.

11:5 Jesús elskaði þau Mörtu og systur hennar og Lasarus.

11:5 Now Jesus loved Martha, and her sister, and Lazarus.

11:6 Þegar hann fréttí, að hann væri veikur, var hann samt um kyrrt á sama stað í tvo daga.

11:6 When therefore he heard that he was sick, he abode at that time two days in the place where he was.

11:7 Að þeim liðnum sagði hann við lærisveina sína: "Förum aftur til Júdeu."

11:7 Then after this he saith to the disciples, Let us go into Judaea again.

11:8 Lærisveinarnir sögðu við hann: "Rabbi, nýlega voru Gyðingar að því komnir að grýta þig, og þú ætlar þangað aftur?"

11:8 The disciples say unto him, Rabbi, the Jews were but now seeking to stone thee; and goest thou thither again?

11:9 Jesús svaraði: "Eru ekki stundir dagsins tólf? Sá sem gengur um að degi, hrasar ekki, því hann sér ljós þessa heims."

11:9 Jesus answered, Are there not twelve hours in the day? If a man walk in the day, he stumbleth not, because he seeth the light of this world.

11:10 En sá sem gengur um að nóttu, hrasar, því hann hefur ekki ljósið í sér."

11:10 But if a man walk in the night, he stumbleth, because the light is not in him.

11:11 Þetta mælti hann, og sagði síðan við þá: "Lasarus, vinur vor, er sofnaður. En nú fer ég að vekja hann."

11:11 These things spake he: and after this he saith unto them, Our friend Lazarus is fallen asleep; but I go, that I may awake him out of sleep.

11:12 Þá sögðu lærisveinar hans: "Herra, ef hann er sofnaður, batnar honum."

11:12 The disciples therefore said unto him, Lord, if he is fallen asleep, he will recover.

11:13 En Jesús talaði um dauða hans. Þeir héldu hins vegar, að hann ætti við venjulegan svefn.

11:13 Now Jesus had spoken of his death: but they thought that he spake of taking rest in sleep.

11:14 Þá sagði Jesús þeim berum orðum: "Lasarus er dáinn."

11:14 Then Jesus therefore said unto them plainly, Lazarus is dead.

11:15 og yðar vegna fagna ég því, að ég var þar ekki, til þess að þér skuluð trúna. En förum nú til hans."

11:15 And I am glad for your sakes that I was not there, to the intent ye may believe; nevertheless let us go unto him.

11:16 Tómas, sem nefndist tvíburi, sagði þá við hina lærisveinana: "Vér skulum fara líka til að deyja með honum."

11:16 Thomas therefore, who is called Didymus, said unto his fellow-disciples, Let us also go, that we may die with him.

11:17 Þegar Jesús kom, varð hann þess vis, að Lasarus hafði verið fjóra daga í grófinni.

11:17 So when Jesus came, he found that he had been in the tomb four days already.

11:18 Betanía var nálægt Jerúsalem, hér um bil fimmtán skeiðrum þaðan.

11:18 Now Bethany was nigh unto Jerusalem, about fifteen furlongs off;

11:19 Margir Gyðingar voru

komnir til Mörtu og Maríu að hugga þær eftir bróðurmissinn.

11:19 and many of the Jews had come to Martha and Mary, to console them concerning their brother.

11:20 Þegar Marta fréttí, að Jesús væri að koma, fór hún á móti honum, en María sat heima.

11:20 Martha therefore, when she heard that Jesus was coming, went and met him: but Mary still sat in the house.

11:21 Marta sagði við Jesús: "Herra, ef þú hefur verið hér, væri bróðir minn ekki dáinn."

11:21 Martha therefore said unto Jesus, Lord, if thou hadst been here, my brother had not died.

11:22 En einnig nú veit ég, að Guð mun gefa þér hvað sem þú biður hann um."

11:22 And even now I know that, whatsoever thou shalt ask of God, God will give thee.

11:23 Jesús segir við hana: "Bróðir þinn mun upp rísa."

11:23 Jesus saith unto her, Thy brother shall rise again.

11:24 Marta segir: "Ég veit, að hann ris upp í upprisunni á elsta degi."

11:24 Martha saith unto him, I know that he shall rise again in the resurrection at the last day.

11:25 Jesús mælti: "Ég er upprisan og lífið. Sá sem trúir á mig, mun lifa, þótt hann deyi."

11:25 Jesus said unto her, I am the resurrection, and the life: he that believeth on me, though he die, yet shall he live;

11:26 Og hver sem lifir og trúir á mig, mun aldrei að eilífu deyja. Trúir þú þessu?"

11:26 and whosoever liveth and believeth on me shall never die. Believest thou this?

11:27 Hún segir við hann: "Já, herra. Ég trúi, að þú sért Kristur, Guðs sonur, sem koma skal í heiminn."

11:27 She saith unto him, Yea, Lord: I have believed that thou art the Christ, the Son of God, even he that cometh into the world.

11:28 Að svo mæltu fór hún, kallaði á Maríu systur sína og sagði í hljóði: "Meistarinn er hér og vill finna þig."

11:28 And when she had said this, she went away, and called Mary her sister secretly, saying, The Teacher is here, and calleth thee.

11:29 Þegar María heyrði þetta, reis hún skjótt á fætur og fór til hans.

11:29 And she, when she heard it, arose quickly, and went unto him.

11:30 En Jesús var ekki enn kominn til þorpsins, heldur var hann enn á þeim stað, þar sem Marta hafði mætt honum.
11:30 (Now Jesus was not yet come into the village, but was still in the place where Martha met him.)

11:31 Gyðingarnir, sem voru heima hjá Maríu að hugga hana, sáu, að hún stóð upp í skyndi og gekk út, og fóru þeir á eftir henni. Þeir hugðu, að hún hefði farið til grafarinnar að gráta þar.

11:31 The Jews then who were with her in the house, and were consoling her, when

they saw Mary, that she rose up quickly and went out, followed her, supposing that she was going unto the tomb to weep there.

11:32 María kom þangað, sem Jesús var, og er hún sá hann, féll hún honum til fóta og sagði við hann: "Herra, ef þú hefur verið hér, væri bróðir minn ekki dáiinn."

11:32 Mary therefore, when she came where Jesus was, and saw him, fell down at his feet, saying unto him, Lord, if thou hadst been here, my brother had not died.

11:33 Þegar Jesús sá hana gráta og Gyðingana gráta, sem með henni komu, komst hann við í anda og varð hræður mjög

11:33 When Jesus therefore saw her weeping, and the Jews also weeping who came with her, he groaned in the spirit, and was troubled,

11:34 og sagði: "Hvar hafið þér lagt hann?" Þeir sögðu: "Herra, kom þú og sjá."

11:34 and said, Where have ye laid him? They say unto him, Lord, come and see.

11:35 Þá grét Jesús.

11:35 Jesus wept.

11:36 Gyðingar sögðu: "Sjá, hversu hann hefur elskað hann!"

11:36 The Jews therefore said, Behold how he loved him!

11:37 En nokkrir þeirra sögðu: "Gat ekki sá maður, sem opnaði augu hins blinda, einnig varnað því, að þessi maður dæi?"

11:37 But some of them said, Could not this man, who opened the eyes of him that was blind, have caused that this man also should not die?

11:38 Jesús varð aftur hræður mjög og fór til grafarinnar. Hún var hellir og steinn fyrir.

11:38 Jesus therefore again groaning in himself cometh to the tomb. Now it was a cave, and a stone lay against it.

11:39 Jesús segir: "Takið steininn frá!" Marta, systir hins dána, segir við hann: "Herra, það er kominn nálykt af honum, það er komið á fjórða dag."

11:39 Jesus saith, Take ye away the stone. Martha, the sister of him that was dead, saith unto him, Lord, by this time the body decayeth; for he hath been dead four days.

11:40 Jesús segir við hana: "Sagði ég þér ekki: .Ef þú trúir, munt þú sjá dýrð Guðs?"

11:40 Jesus saith unto her, Said I not unto thee, that, if thou believedst, thou shouldst see the glory of God?

11:41 Nú var steinninn tekinn frá. En Jesús hóf upp augu sín og mælti: "Faðir, ég þakka þér, að þú hefur bænheyrt mig.

11:41 So they took away the stone. And Jesus lifted up his eyes, and said, Father, I thank thee that thou hearest me.

11:42 Ég vissi að sönnu, að þú heyrir mig ávallt, en ég sagði þetta vegna mannfjöldans, sem stendur hér umhverfis, til þess að þeir trúu, að þú hafir sent mig."

11:42 And I knew that thou hearest me always: but because of the multitude that standeth around I said it, that they may believe that thou didst send me.

11:43 Að svo mæltu hrópaði hann hárrí röddu: "Lazarus, kom út!"

11:43 And when he had thus spoken, he cried with a loud voice, Lazarus, come forth.

11:44 Hin dáni kom út vafinn líkblæjum á fótum og höndum og með sveitadúk bundinn um andlitð. Jesús segir við þá: "Leysið hann og látið hann fara."

11:44 He that was dead came forth, bound hand and foot with grave-clothes; and his face was bound about with a napkin. Jesus saith unto them, Loose him, and let him go.

11:45 Margir Gyðingar, sem komnir voru til Maríu og sáu það, sem Jesús gjörði, tóku nú að trúá á hann.

11:45 Many therefore of the Jews, who came to Mary and beheld that which he did, believed on him.

11:46 En nokkrir þeirra fóru til farisea og sögðu þeim, hvað hann hafði gjört.

11:46 But some of them went away to the Pharisees, and told them the things which Jesus had done.

11:47 Aðstu prestarnir og farisearnir kölluðu þá saman ráðið og sögðu: "Hvað eigum vér að gjöra? Þessi maður gjörir mörg ták."

11:47 The chief priests therefore and the Pharisees gathered a council, and said, What do we? for this man doeth many signs.

11:48 Ef vér leyfum honum að halda svo áfram, munu allir trúá á hann, og þá koma Rómverjar og taka bæði helgidóm vorn og þjóð."

11:48 If we let him thus alone, all men will believe on him: and the Romans will come and take away both our place and our nation.

11:49 En einn þeirra, Kaifas, sem það ár var aðsti prestur, sagði við þá: "Þér vitið ekkert

11:49 But a certain one of them, Caiaphas, being high priest that year, said unto them, Ye know nothing at all,

11:50 og hugsíð ekkert um það, að yður er betra, að einn maður deyi fyrir lýðinn, en að öll þjóðin tortímist."

11:50 nor do ye take account that it is expedient for you that one man should die for the people, and that the whole nation perish not.

11:51 Þetta sagði hann ekki af sjálfum sér, en þar sem hann var aðsti prestur það ár, gat hann spáð því, að Jesús mundi deyja fyrir þjóðina.

11:51 Now this he said not of himself: but, being high priest that year, he prophesied that Jesus should die for the nation;

11:52 og ekki fyrir þjóðina eina, heldur og til að safna saman í eitt dreifðum börnum Guðs.

11:52 and not for the nation only, but that he might also gather together into one the children of God that are scattered abroad.

11:53 Upp frá þeim degi voru þeir ráðnir í að taka hann af lífi.

11:53 So from that day forth they took

counsel that they might put him to death.

11:54 Jesús gekk því ekki lengur um meðal Gyðinga á almannafæri, heldur fór hann þaðan til staðar í grennd við eyðimörkina, í þorp sem heitir Efraím, og þar dvaldist hann með lærisveinum sínum.

11:54 Jesus therefore walked no more openly among the Jews, but departed thence into the country near to the wilderness, into a city called Ephraim; and there he tarried with the disciples.

11:55 Nú nálgðust páskar Gyðinga, og margir fóru úr sveitinni upp til Jerúsalem fyrir páskana til að hreinsa sig.

11:55 Now the passover of the Jews was at hand: and many went up to Jerusalem out of the country before the passover, to purify themselves.

11:56 Menn leituðu að Jesú og sögðu sín á milli í helgidóminum: "Hvað haldið þér? Skyldi hann ekki koma til hátíðarinnar?"

11:56 They sought therefore for Jesus, and spake one with another, as they stood in the temple, What think ye? That he will not come to the feast?

11:57 En aðstu prestar og farisear höfðu gefið út skipun um það, að ef nokkur vissi hvar hann væri, skyldi hann segja til, svo að þeir gætu tekið hann.

11:57 Now the chief priests and the Pharisees had given commandment, that, if any man knew where he was, he should show it, that they might take him.

12:1 Sex dögum fyrir páska kom Jesús til Betaníu, þar sem Lazarus var, sá er hann vakti frá dauðum.

12:1 Jesus therefore six days before the passover came to Bethany, where Lazarus was, whom Jesus raised from the dead.

12:2 Þar var honum búinn kvöldverður, og Marta gekk um beina, en Lazarus var einn þeirra, sem að borði sátu með honum.

12:2 So they made him a supper there: and Martha served; but Lazarus was one of them that sat at meat with him.

12:3 Þá tók María pund af ómengduðum, dýrum nardussmyrslum og smurði fætur Jesú og þerraði með hári sínu fætur hans. En húsið fylltist ilmi smyrslanna.

12:3 Mary therefore took a pound of ointment of pure nard, very precious, and anointed the feet of Jesus, and wiped his feet with her hair: and the house was filled with the odor of the ointment.

12:4 Segir þá Júdas Ískariot, einn lærisveina hans, sá er mundi svikja hann:

12:4 But Judas Iscariot, one of his disciples, that should betray him, saith,

12:5 "Hví voru þessi smyrsl ekki seld fyrir þrjú hundruð denara og gefin fátækum?"

12:5 Why was not this ointment sold for three hundred shillings, and given to the poor?

12:6 Ekki sagði hann þetta af því, að hann léti sér annat um fátæka, heldur af

Því, að hann var þjófur. Hann hafði pyngjuna og tók það, sem í hana var látið.

12:6 Now this he said, not because he cared for the poor; but because he was a thief, and having the bag took away what was put therein.

12:7 Þá sagði Jesús: "Lát hana í friði. Hún hefur geymt þetta til greftrunardags míns.

12:7 Jesus therefore said, Suffer her to keep it against the day of my burying.

12:8 Fátaða hafið þér ætíð hjá yður, en mig hafið þér ekki ávallt."

12:8 For the poor ye have always with you; but me ye have not always.

12:9 Nú komst allur fjöldi Gyðinga að því, að Jesús væri þarna, og þeir komu þangað, ekki aðeins hans vegna, heldur og til að sjá Lasarus, sem hann hafði vakið frá dauðum.

12:9 The common people therefore of the Jews learned that he was there: and they came, not for Jesus' sake only, but that they might see Lazarus also, whom he had raised from the dead.

12:10 Þá réðu æðstu prestarnir af að taka einnig Lasarus af lífi,

12:10 But the chief priests took counsel that they might put Lazarus also to death;

12:11 Því vegna hans sneru margir Gyðingar baki við þeim og fóru að trúá á Jesú.

12:11 because that by reason of him many of the Jews went away, and believed on Jesus.

12:12 Sá mikli mannfjöldi, sem kominn var til hátíðarinnar, frétti degi síðar, að Jesús væri að koma til Jerúsalem.

12:12 On the morrow a great multitude that had come to the feast, when they heard that Jesus was coming to Jerusalem,

12:13 Þeir tóku þá pálmagreinar, fóru út á móti honum og hrópuðu: "Hósanna! Blessaður sé sá, sem kemur, í nafni Drottins, konungur Ísraels!"

12:13 took the branches of the palm trees, and went forth to meet him, and cried out, Hosanna: Blessed is he that cometh in the name of the Lord, even the King of Israel.

12:14 Jesús fann ungan asna og settist á bak honum, eins og skrifað er:

12:14 And Jesus, having found a young ass, sat thereon; as it is written,

12:15 Óttast ekki, dóttir Sion. Sjá, konungur þinn kemur, ríðandi á ösnufola.

12:15 Fear not, daughter of Zion: behold, thy King cometh, sitting on an ass's colt.

12:16 Lærisveinar hans skildu þetta ekki í fyrstu, en þegar Jesús var dýrlegur orðinn, minntust þeir þess, að þetta var ritað um hann og að þeir höfðu gjört þetta fyrir hann.

12:16 These things understood not his disciples at the first: but when Jesus was glorified, then remembered they that these things were written of him, and that they had done these things unto him.

12:17 Nú vitnaði fólkið, sem með honum var, þegar hann kallaði Lasarus

út úr grófinni og vakti hann frá dauðum.

12:17 The multitude therefore that was with him when he called Lazarus out of the tomb, and raised him from the dead, bare witness.

12:18 Vegna þess fór einnig mannfjöldinn á móti honum, því menn höfðu heyrt, að hann hefði gjört þetta tákn.

12:18 For this cause also the multitude went and met him, for that they heard that he had done this sign.

12:19 Því sögðu farísear sín á milli: "Þér sjáið, að þér ráðið ekki við neitt. Allur heimurinn eltir hann."

12:19 The Pharisees therefore said among themselves, Behold how ye prevail nothing: lo, the world is gone after him.

12:20 Grikkir nokkrir voru meðal þeirra, sem fóru upp eftir til að biðjast fyrir á hátíðinni.

12:20 Now there were certain Greeks among those that went up to worship at the feast:

12:21 Þeir komu til Filippusar frá Betsaidu í Galíleu, báðu hann og sögðu: "Herra, oss langar að sjá Jesú."

12:21 these therefore came to Philip, who was of Bethsaida of Galilee, and asked him, saying, Sir, we would see Jesus.

12:22 Filippus kemur og segir það Andrési. Andrés og Filippus fara og segja Jesú.

12:22 Philip cometh and telleth Andrew: Andrew cometh, and Philip, and they tell Jesus.

12:23 Jesús svaraði þeim: "Stundin er komin, að Mannssonurinn verði gjörður dýrlegur.

12:23 And Jesus answereth them, saying, The hour is come, that the Son of man should be glorified.

12:24 Sannlega, sannlega segi ég yður: Ef hveitikornið fellur ekki í jörðina og deyr, verður það áfram eitt. En ef það deyr, ber það mikinn ávöxt.

12:24 Verily, verily, I say unto you, Except a grain of wheat fall into the earth and die, it abideth by itself alone; but if it die, it beareth much fruit.

12:25 Sá sem elskar líf sitt, glatar því, en sá sem hatar líf sitt í þessum heimi, mun varðveita það til eilífs lífs.

12:25 He that loveth his life loseth it; and he that hateth his life in this world shall keep it unto life eternal.

12:26 Sá sem þjónar mér, fylgi mér eftir, og hvar sem ég er, þar mun og þjónn minn vera. Þann sem þjónar mér, mun faðirinn heiðra.

12:26 If any man serve me, let him follow me; and where I am, there shall also my servant be: if any man serve me, him will the Father honor.

12:27 Nú er sál mín skelfd, og hvað á ég að segja? Faðir, frelsa mig frá þessari stundu? Nei, til þessa er ég kominn að þessari stundu:

12:27 Now is my soul troubled; and what shall I say? Father, save me from this hour. But for this cause came I unto this hour.

12:28 Faðir, gjör nafn þitt dýrlegt!"

Þá kom rödd af himni: "Ég hef gjört það dýrlegt og mun enn gjöra það dýrlegt."

12:28 Father, glorify thy name. There came therefore a voice out of heaven, saying, I have both glorified it, and will glorify it again.

12:29 Mannfjöldinn, sem hjá stóð og hlýddi á, sagði, að þruma yðar ríðið yfir. En aðrir sögðu: "Engill var að tala við hann."

12:29 The multitude therefore, and heard it, said that it had thundered: others said, An angel hath spoken to him.

12:30 Jesús svaraði þeim: "Þessi rödd kom ekki mín vegna, heldur yðar vegna.

12:30 Jesus answered and said, This voice hath not come for my sake, but for your sakes.

12:31 Nú gengur dómur yfir þennan heim. Nú skal höfðingja þessa heims út kastad.

12:31 Now is the judgment of this world: now shall the prince of this world be cast out.

12:32 Og þegar ég verð hafinn upp frá jörðun, mun ég draga alla til mín."

12:32 And I, if I be lifted up from the earth, will draw all men unto myself.

12:33 Þetta sagði hann til að gefa til kynna, með hvaða hætti hann átti að deyja.

12:33 But this he said, signifying by what manner of death he should die.

12:34 Mannfjöldinn svaraði honum: "Lögmálið segir oss, að Kristur muni verða til eilíðar. Hvernig getur þú sagt, að Mannssonurinn eigi að verða upp hafinn? Hver er þessi Mannssonur?"

12:34 The multitude therefore answered him, We have heard out of the law that the Christ abideth for ever: and how sayest thou, The Son of man must be lifted up? who is this Son of man?

12:35 Þá sagði Jesús við þá: "Skamma stund er ljósið enn á meðal yðar. Gangið, meðan þér hafið ljósið, svo að myrkrið hremmi yður ekki. Sá sem gengur í myrkri, veit ekki, hvert hann fer.

12:35 Jesus therefore said unto them, Yet a little while is the light among you. Walk while ye have the light, that darkness overtake you not: and he that walketh in the darkness knoweth not whither he goeth.

12:36 Trúið á ljósið, meðan þér hafið ljósið, svo að þér verðið börn ljóssins." Þetta mælti Jesús og fór burt og duldist þeim.

12:36 While ye have the light, believe on the light, that ye may become sons of light. These things spake Jesus, and he departed and hid himself from them.

12:37 Þótt hann hefði gjört svo mörg tákn fyrir augum þeirra, trúðu þeir ekki á hann,

12:37 But though he had done so many signs before them, yet they believed not on him:

12:38 svo að rættist orð Jesaja spámanns, er hann mælti: Drottinn, hver trúði boðun vorri, og hverjum varð armur Drottins opinber?

12:38 that the word of Isaiah the prophet might be fulfilled, which he spake, Lord, who

hath believed our report? And to whom hath the arm of the Lord been revealed?

12:39 Þess vegna gátu þeir ekki trúað, enda segir Jesaja á öðrum stað:

12:39 For this cause they could not believe, for that Isaiah said again,

12:40 Hann hefur blindað augu þeirra og forhert hjarta þeirra, að þeir sjái ekki með augunum né skilji með hjartanu og snúi sér og ég lækni þá.

12:40 He hath blinded their eyes, and he hardened their heart; Lest they should see with their eyes, and perceive with their heart, And should turn, And I should heal them.

12:41 Jesaja sagði þetta af því að hann sá dýrð hans og talaði um hann.

12:41 These things said Isaiah, because he saw his glory; and he spake of him.

12:42 Samt trúðu margir á hann, jafnvel höfðingjar, en gengust ekki við því vegna fariseanna, svo að þeir yrðu ekki samkundurækir.

12:42 Nevertheless even of the rulers many believed on him; but because of the Pharisees they did not confess *it*, lest they should be put out of the synagogue:

12:43 Þeir kusu heldur heiður manna en heiður frá Guði.

12:43 for they loved the glory *that is of* men more than the glory *that is of* God.

12:44 En Jesús hrópaði: "Sá sem trúir á mig, trúir ekki á mig, heldur þann sem sendi mig.

12:44 And Jesus cried and said, He that believeth on me, believeth not on me, but on him that sent me.

12:45 og sá sem sér mig, sér þann er sendi mig.

12:45 And he that beholdeth me beholdeth him that sent me.

12:46 Ég er ljós í heiminn komið, svo að enginn, sem á mig trúir, sé áfram í myrkri.

12:46 I am come a light into the world, that whosoever believeth on me may not abide in the darkness.

12:47 Ef nokkur heyrir orð mín og gætir þeirra ekki, þá dæmi ég hann ekki. Ég er ekki kominn til að dæma heiminn, heldur til að frelsa heiminn.

12:47 And if any man hear my sayings, and keep them not, I judge him not: for I came not to judge the world, but to save the world.

12:48 Sá sem hafnar mér og tekur ekki við orðum mínum, hefur sinn dómara: Orðið, sem ég hef talað, verður dómari hans á efsta degi.

12:48 He that rejecteth me, and receiveth not my sayings, hath one that judgeth him: the word that I spake, the same shall judge him in the last day.

12:49 Því ég hef ekki talað af sjálfum mér, heldur hefur faðirinn, sem sendi mig, boðið mér, hvað ég skuli segja og hvað ég skuli tala.

12:49 For I spake not from myself; but the Father that sent me, he hath given me a commandment, what I should say, and what I should speak.

12:50 Og ég veit, að boðorð hans er eilíft líf. Það sem ég tala, það tala ég því eins og faðirinn hefur sagt mér."

12:50 And I know that his commandment is life eternal: the things therefore which I speak, even as the Father hath said unto me, so I speak.

13:1 Hátíð páskana var að ganga í garð. Jesús vissi, að stund hans var kominn og að hann færi burt úr þessum heimi til föðurins. Hann hafði elskað sína, þá sem í heiminum voru. Hann elskaði þá, uns yfir lauk.

13:1 Now before the feast of the passover, Jesus knowing that his hour was come that he should depart out of this world unto his Father, having loved his own that were in the world, he loved them unto the end.

13:2 Kvöldmáltíð stóð yfir. Djöfullinn hafði þegar blásið því í brjóst Júdasi Simonarsyni Ískariots að svikja Jesús.

13:2 And during supper, the devil having already put into the heart of Judas Iscariot, Simon's son, to betray him,

13:3 Jesús vissi, að faðirinn hafði lagt allt í hendur honum, að hann var frá Guði kominn og var að fara til Guðs.

13:3 Jesus, knowing that the Father had given all the things into his hands, and that he came forth from God, and goeth unto God,

13:4 Hann stóð upp frá máltíðinni, lagði af sér yfirhöfnina, tók lindúk og batt um sig.

13:4 riseth from supper, and layeth aside his garments; and he took a towel, and girded himself.

13:5 Síðan hellti hann vatni í mundlaug og tók að þvo fætur lærisveinanna og þerra með lindúknum, sem hann hafði um sig.

13:5 Then he poureth water into the basin, and began to wash the disciples' feet, and to wipe them with the towel wherewith he was girded.

13:6 Hann kemur þá að Símoni Pétri, sem segir við hann: "Herra, ætlar þú að þvo mér um fæturna?"

13:6 So he cometh to Simon Peter. He saith unto him, Lord, dost thou wash my feet?

13:7 Jesús svaraði: "Nú skilur þú ekki, hvað ég er að gjöra, en seinna muntu skilja það."

13:7 Jesus answered and said unto him, What I do thou knowest not now; but thou shalt understand hereafter.

13:8 Pétur segir við hann: "Aldrei að cilífu skaltu þvo fætur mína." Jesús svaraði: "Ef ég þvæ þér ekki, áttu enga samleið með mér."

13:8 Peter saith unto him, Thou shalt never wash my feet. Jesus answered him, If I wash thee not, thou hast no part with me.

13:9 Símon Pétur segir við hann: "Herra, ekki aðeins fætur mína, líka hendurnar og höfuðið."

13:9 Simon Peter saith unto him, Lord, not my feet only, but also my hands and my head.

13:10 Jesús segir við hann: "Sá sem laugast hefur, þarf ekki að þvost nema um fætur. Hann er allur hreinn. Og þér eruð hreinir, þó ekki allir."

13:10 Jesus saith to him, He that is

bathed needeth not save to wash his feet, but is clean every whit: and ye are clean, but not all.

13:11 Hann vissi, hver mundi svikja hann, og því sagði hann: "Þér eruð ekki allir hreinir."

13:11 For he knew him that should betray him; therefore said he, Ye are not all clean.

13:12 Þegar hann hafði þvegið fætur þeirra, tekið yfirhöfn sína og setst aftur niður, sagði hann við þá: "Skiljið þér, hvað ég hef gjört við yður?"

13:12 So when he had washed their feet, and taken his garments, and sat down again, he said unto them, Know ye what I have done to you?

13:13 Þér kallið mig meistara og herra, og þér mælið rétt, því það er ég.

13:13 Ye call me, Teacher, and, Lord: and ye say well; for so I am.

13:14 Fyrst ég, sem er herra og meistari, hef nú þvegið yður um fæturna, þá ber yður einnig að þvo hver annars fætur.

13:14 If I then, the Lord and the Teacher, have washed your feet, ye also ought to wash one another's feet.

13:15 Ég hef gefið yður eftirdæmi, að þér breytið eins og ég breytti við yður.

13:15 For I have given you an example, that ye also should do as I have done to you.

13:16 Sannlega, sannlega segi ég yður: Þjónn er ekki meiri en herra hans né sendibódi meiri þeim, er sendi hann.

13:16 Verily, verily, I say unto you, a servant is not greater than his lord; neither one that is sent greater than he that sent him.

13:17 Þér vitið þetta, og þér eruð sælir, ef þér breytið eftir því.

13:17 If ye know these things, blessed are ye if ye do them.

13:18 Ég tala ekki um yður alla. Ég veit, hverja ég hef útvalið. En ritningin verður að rætast: "Sá sem etur brauð mitt, lyftir hæl sínum móti mér."

13:18 I speak not of you all: I know whom I have chosen: but that the scripture may be fulfilled: He that eateth my bread lifted up his heel against me.

13:19 Ég segi yður þetta núna, áður en það verður, svo að þér trúið, þegar það er orðið, að ég er sá sem ég er.

13:19 From henceforth I tell you before it come to pass, that, when it is come to pass, ye may believe that I am *he*.

13:20 Sannlega, sannlega segi ég yður: Sá sem tekur við þeim, sem ég sendi, hann tekur við mér, og sá sem tekur við mér, tekur við þeim er sendi mig."

13:20 Verily, verily, I say unto you, he that receiveth whomsoever I send receiveth me; and he that receiveth me receiveth him that sent me.

13:21 Þegar Jesús hafði sagt þetta, varð honum mjög þungt um hjarta og hann sagði beinum orðum: "Sannlega, sannlega segi ég yður: Einn af yður mun svikja mig."

13:21 When Jesus had thus said, he was troubled in the spirit, and testified, and said,

Verily, verily, I say unto you, that one of you shall betray me.

13:22 Lærisveinarnir litu hver á annan og skildu ekki, við hvern hann ætti.

13:22 The disciples looked one on another, doubting of whom he spake.

13:23 Sá lærisveinn Jesú, sem hann elskaði, sat næstur honum.

13:23 There was at the table reclining in Jesus' bosom one of his disciples, whom Jesus loved.

13:24 Simon Pétur benti honum og bað hann spyrja, hver sá væri, sem Jesús talaði um.

13:24 Simon Peter therefore beckoneth to him, and saith unto him, Tell us who it is of whom he speaketh.

13:25 Hann laut þá að Jesú og spurði: "Herra, hver er það?"

13:25 He leaning back, as he was, on Jesus' breast saith unto him, Lord, who is it?

13:26 Jesús svaraði: "Það er sá sem ég fæ bita þann, er ég dýfi nú í." Þá dýfði hann í bitanum, tók hann og fékk Júdasí Símonarsyni Ískariots.

13:26 Jesus therefore answereth, He it is, for whom I shall dip the sop, and give it him. So when he had dipped the sop, he taketh and giveth it to Judas, *the son* of Simon Iscariot.

13:27 Og eftir þann bita fór Satan inn í hann. Jesús segir við hann: "Það sem þú gjörir, það gjör þú skjótt!"

13:27 And after the sop, then entered Satan into him. Jesus therefore saith unto him, What thou doest, do quickly.

13:28 En enginn þeirra, sem sátu til borðs, vissi til hvers hann sagði þetta við hann.

13:28 Now no man at the table knew for what intent he spake this unto him.

13:29 En af því að Júdas hafði pyngjuna, héldu sumir þeirra, að Jesús hefði sagt við hann: "Kauptu það, sem vér þurfum til hátíðarinnar." - eða að hann skyldi gefa eitthvað fátækum.

13:29 For some thought, because Judas had the bag, that Jesus said unto him, Buy what things we have need of for the feast; or, that he should give something to the poor.

13:30 Þá er hann hafði tekið við bitanum, gekk hann jafnskjótt út. Þá var nótt.

13:30 He then having received the sop went out straightway: and it was night.

13:31 Þegar hann var farinn út, sagði Jesús: "Nú er Mannssonurinn dýrlegur orðinn, og Guð er orðinn dýrlegur í honum.

13:31 When therefore he was gone out, Jesus saith, Now is the Son of man glorified, and God is glorified in him;

13:32 Fyrst Guð er orðinn dýrlegur í honum, mun Guð og gjöra hann dýrlegan í sér, og skjótt mun hann gjöra hann dýrlegan.

13:32 and God shall glorify him in himself, and straightway shall he glorify him.

13:33 Börnin mín, stutta stund verð ég enn með yður. Þér munuð leita mín, og eins og ég sagði Gyðingum, segi ég yður

nú: Þangað sem ég fer, getið þér ekki komist.

13:33 Little children, yet a little while I am with you. Ye shall seek me: and as I said unto the Jews, Whither I go, ye cannot come; so now I say unto you.

13:34 Nýtt boðorð gef ég yður, að þér elskið hver annan. Eins og ég hef elskað yður, skuluð þér einnig elska hver annan.

13:34 A new commandment I give unto you, that ye love one another; even as I have loved you, that ye also love one another.

13:35 Á því munu allir þekkja, að þér eruð mínir lærisveinar, ef þér berið elsku hver til annars."

13:35 By this shall all men know that ye are my disciples, if ye have love one to another.

13:36 Simon Pétur segir við hann: "Herra, hvert ferðu?" Jesús svaraði: "Þú getur ekki fylgt mér nú þangað sem ég fer, en síðar muntu fylgja mér."

13:36 Simon Peter saith unto him, Lord, whither goest thou? Jesus answered, Whither I go, thou canst not follow now; but thou shalt follow afterwards.

13:37 Pétur segir við hann: "Herra, hvi get ég ekki fylgt þér nú? Ég vil leggja líf mitt í sölurnar fyrir þig."

13:37 Peter saith unto him, Lord, why cannot I follow thee even now? I will lay down my life for thee.

13:38 Jesús svaraði: "Viltu leggja líf þitt í sölurnar fyrir mig? Sannlega, sannlega segi ég þér: Ekki mun hani gala fyrir en þú hefur afneitað mér þrisvar."

13:38 Jesus answereth, Wilt thou lay down thy life for me? Verily, verily, I say unto thee, The cock shall not crow, till thou hast denied me thrice.

14:1 "Hjarta yðar skellist ekki. Trúid á Guð og trúid á mig.

14:1 Let not your heart be troubled: believe in God, believe also in me.

14:2 Í húsi föður míns eru margar vistarverur. Væri ekki svo, hefði ég þá sagt yður, að ég færi burt að húa yður stað?"

14:2 In my Father's house are many mansions; if it were not so, I would have told you; for I go to prepare a place for you.

14:3 Þegar ég er farinn burt og hef búið yður stað, kem ég aftur og tek yður til mín, svo að þér séuð einnig þar sem ég er.

14:3 And if I go and prepare a place for you, I come again, and will receive you unto myself; that where I am, *there* ye may be also.

14:4 Veginn þangað, sem ég fer, þekkið þér."

14:4 And whither I go, ye know the way.

14:5 Tómas segir við hann: "Herra, vér vitum ekki, hvert þú ferð, hvernig getum vér þá þekkt veginn?"

14:5 Thomas saith unto him, Lord, we know not whither thou goest; how know we the way?

14:6 Jesús segir við hann: "Ég er vegurinn, sannleikurinn og lífið. Enginn kemur til föðursins, nema fyrir mig.

14:6 Jesus saith unto him, I am the way, and the truth, and the life: no one cometh unto the Father, but by me.

14:7 Ef þér hafið þekkt mig, munuð þér og þekkja föður minn. Hæðan af þekkið þér hann og hafið séð hann."

14:7 If ye had known me, ye would have known my Father also: from henceforth ye know him, and have seen him.

14:8 Filippus segir við hann: "Herra, sýn þú oss föðurinn. Það nægir oss."

14:8 Philip saith unto him, Lord, show us the Father, and it sufficeth us.

14:9 Jesús svaraði: "Ég hef verið með yður allan þennan tíma, og þú þekkir mig ekki, Filippus? Sá sem hefur séð mig, hefur séð föðurinn. Hvernig segir þú þá: Sýn þú oss föðurinn?"

14:9 Jesus saith unto him, Have I been so long time with you, and dost thou not know me, Philip? he that hath seen me hath seen the Father; how sayest thou, Show us the Father?

14:10 Trúir þú ekki, að ég er í föðurnum og faðirinn í mér? Orðin, sem ég segi við yður, tala ég ekki af sjálfum mér. Faðirinn, sem í mér er, vinnur sín verk.

14:10 Believeest thou not that I am in the Father, and the Father in me? the words that I say unto you I speak not from myself: but the Father abiding in me doeth his works.

14:11 Trúid mér, að ég er í föðurnum og faðirinn í mér. Ef þér gerið það ekki, trúid þá vegna sjálfra verkanna.

14:11 Believe me that I am in the Father, and the Father in me: or else believe me for the very works' sake.

14:12 Sannlega, sannlega segi ég yður: Sá sem trúir á mig, mun einnig gjöra þau verk, sem ég gjöri. Og hann mun gjöra meiri verk en þau, því ég fer til föðursins.

14:12 Verily, verily, I say unto you, he that believeth on me, the works that I do shall he do also; and greater *works* than these shall he do; because I go unto the Father.

14:13 Og hvers sem þér biðjið í mínu nafni, það mun ég gjöra, svo að faðirinn vegsamist í syninum.

14:13 And whatsoever ye shall ask in my name, that will I do, that the Father may be glorified in the Son.

14:14 Ef þér biðjið mig einhvers í mínu nafni, mun ég gjöra það.

14:14 If ye shall ask anything in my name, that will I do.

14:15 Ef þér elskið mig, munuð þér halda boðorð mín.

14:15 If ye love me, ye will keep my commandments.

14:16 Ég mun biðja föðurinn, og hann mun gefa yður annan hjálpara, að hann sé hjá yður að eilífu.

14:16 And I will pray the Father, and he shall give you another Comforter, that he may be with you for ever,

14:17 anda sannleikans, sem heimurinn getur ekki tekið á móti, því hann sér hann ekki né þekkir. Þér

þekkið hann, því hann er hjá yður og verður í yður.

14:17 *even* the Spirit of truth: whom the world cannot receive; for it beholdeth him not, neither knoweth him: ye know him; for he abideth with you, and shall be in you.

14:18 **Ekki mun ég skilja yður eftir munadarlausa. Ég kem til yðar.**

14:18 I will not leave you desolate: I come unto you.

14:19 **Innan skamms mun heimurinn ekki sjá mig frammar. Þér munuð sjá mig, því ég lifi og þér munuð lifa.**

14:19 Yet a little while, and the world beholdeth me no more; but ye behold me: because I live, ye shall live also.

14:20 **Á þeim degi munuð þér skilja, að ég er í föður mínum og þér í mér og ég í yður.**

14:20 In that day ye shall know that I am in my Father, and ye in me, and I in you.

14:21 **Sá sem hefur boðorð mín og heldur þau, hann er sá sem elskar mig. En sá sem elskar mig, mun elskaður verða af föður mínum, og ég mun elska hann og birta honum sjálfan mig."**

14:21 He that hath my commandments, and keepeth them, he it is that loveth me: and he that loveth me shall be loved of my Father, and I will love him, and will manifest myself unto him.

14:22 **Júdas - ekki Ískariot - sagði við hann: "Herra, hverju sætir það, að þú vilt birtast oss, en eigi heiminum?"**

14:22 Judas (not Iscariot) saith unto him, Lord, what is come to pass that thou wilt manifest thyself unto us, and not unto the world?

14:23 **Jesús svaraði: "Sá sem elskar mig, varðveitir mitt orð, og faðir minn mun elska hann. Til hans munum við koma og gjöra okkur bústað hjá honum.**

14:23 Jesus answered and said unto him, If a man love me, he will keep my word: and my Father will love him, and we will come unto him, and make our abode with him.

14:24 **Sá sem elskar mig ekki, varðveitir ekki mín orð. Orðið, sem þér heyrið, er ekki mitt, heldur föðurins, sem sendi mig.**

14:24 He that loveth me not keepeth not my words: and the word which ye hear is not mine, but the Father's who sent me.

14:25 **Þetta hef ég talað til yðar, meðan ég var hjá yður.**

14:25 These things have I spoken unto you, while yet abiding with you.

14:26 **En hjálparinn, andinn heilagi, sem faðirinn mun senda í mínu nafni, mun kenna yður allt og minna yður á allt það, sem ég hef sagt yður.**

14:26 But the Comforter, *even* the Holy Spirit, whom the Father will send in my name, he shall teach you all things, and bring to your remembrance all that I said unto you.

14:27 **Fríð læt ég yður eftir, minn fríð gef ég yður. Ekki gef ég yður eins og heimurinn gefur. Hjarta yðar skelfist ekki né hræðist.**

14:27 Peace I leave with you; my peace I give unto you: not as the world giveth, give I

unto you. Let not your heart be troubled, neither let it be fearful.

14:28 **Þér heyrðuð, að ég sagði við yður: 'Ég fer burt og kem til yðar.' Ef þér elskuðuð mig, yrðuð þér gladdir af því, að ég fer til föðurins, því faðirinn er mér meiri.**

14:28 Ye heard how I said to you, I go away, and I come unto you. If ye loved me, ye would have rejoiced, because I go unto the Father: for the Father is greater than I.

14:29 **Nú hef ég sagt yður það, áður en það verður, svo að þér trúið, þegar það gerist.**

14:29 And now I have told you before it come to pass, that, when it is come to pass, ye may believe.

14:30 **Ég mun ekki frammar tala margt við yður, því höfðingi heimsins kemur. Í mér á hann ekki neitt.**

14:30 I will no more speak much with you, for the prince of the world cometh: and he hath nothing in me;

14:31 **En heimurinn á að sjá, að ég elska föðurinn og gjöri eins og faðirinn hefur boðið mér. Standið upp, vér skulum fara hédan."**

14:31 but that the world may know that I love the Father, and as the Father gave me commandment, even so I do. Arise, let us go hence.

15:1 **"Ég er hinn sanni vinviður, og faðir minn er vinyrkinn.**

15:1 I am the true vine, and my Father is the husbandman.

15:2 **Hverja þá grein á mér, sem ber ekki ávöxt, sniður hann af, og hverja þá, sem ávöxt ber, hreinsar hann, svo að hún beri meiri ávöxt.**

15:2 Every branch in me that beareth not fruit, he taketh it away: and every *branch* that beareth fruit, he cleanseth it, that it may bear more fruit.

15:3 **Þér eruð þegar hreinir vegna orðsins, sem ég hef talað til yðar.**

15:3 Already ye are clean because of the word which I have spoken unto you.

15:4 **Verið í mér, þá verð ég í yður. Eins og greinin getur ekki borið ávöxt af sjálfri sér, nema hún sé á vinviðnum, eins getið þér ekki heldur borið ávöxt, nema þér séuð í mér.**

15:4 Abide in me, and I in you. As the branch cannot bear fruit of itself, except it abide in the vine; so neither can ye, except ye abide in me.

15:5 **Ég er vinviðurinn, þér eruð greinarnar. Sá ber mikinn ávöxt, sem er í mér og ég í honum, en án mín getið þér alls ekkert gjört.**

15:5 I am the vine, ye are the branches: He that abideth in me, and I in him, the same beareth much fruit: for apart from me ye can do nothing.

15:6 **Hverjum sem er ekki í mér, verður varpað út eins og greinunum, og hann visnar. Þeim er safnað saman og varpað á eld og brennt.**

15:6 If a man abide not in me, he is cast forth as a branch, and is withered; and they gather them, and cast them into the fire, and they are burned.

15:7 **Ef þér eruð í mér og orð mín eru í yður, þá biðjið um hvað sem þér viljið, og yður mun veitast það.**

15:7 If ye abide in me, and my words abide in you, ask whatsoever ye will, and it shall be done unto you.

15:8 **Með því vegsamast faðir minn, að þér berið mikinn ávöxt, og verðið lærisveinar mínir.**

15:8 Herein is my Father glorified, that ye bear much fruit; and so shall ye be my disciples.

15:9 **Ég hef elskað yður, eins og faðirinn hefur elskað mig. Verið stöðugir í elsku minni.**

15:9 Even as the Father hath loved me, I also have loved you: abide ye in my love.

15:10 **Ef þér haldið boðorð mín, verðið þér stöðugir í elsku minni, eins og ég hef haldið boðorð föður míns og er stöðugur í elsku hans.**

15:10 If ye keep my commandments, ye shall abide in my love; even as I have kept my Father's commandments, and abide in his love.

15:11 **Þetta hef ég talað til yðar, til þess að fögnuður minn sé í yður og fögnuður yðar sé fullkominn.**

15:11 These things have I spoken unto you, that my joy may be in you, and *that* your joy may be made full.

15:12 **Þetta er mitt boðorð, að þér elskið hver annan, eins og ég hef elskað yður.**

15:12 This is my commandment, that ye love one another, even as I have loved you.

15:13 **Enginn á meiri kærleik en þann að leggja líf sitt í sölurnar fyrir vini sína.**

15:13 Greater love hath no man than this, that a man lay down his life for his friends.

15:14 **Þér eruð vinir mínir, ef þér gjörið það, sem ég býð yður.**

15:14 Ye are my friends, if ye do the things which I command you.

15:15 **Ég kalla yður ekki frammar þjóna, því þjónninn veit ekki, hvað herra hans gjörir. En ég kalla yður vini, því ég hef kunngjört yður allt, sem ég heyrði af föður mínum.**

15:15 No longer do I call you servants; for the servant knoweth not what his lord doeth: but I have called you friends; for all things that I heard from my Father, I have made known unto you.

15:16 **Þér hafið ekki útvalið mig, heldur hef ég útvalið yður. Ég hef ákvarðað yður til að fara og bera ávöxt, ávöxt, sem varir, svo að faðirinn veiti yður sérhvað það sem þér biðjið hann um í mínu nafni.**

15:16 Ye did not choose me, but I chose you, and appointed you, that ye should go and bear fruit, and *that* your fruit should abide: that whatsoever ye shall ask of the Father in my name, he may give it you.

15:17 **Þetta býð ég yður, að þér elskið hver annan.**

15:17 These things I command you, that ye may love one another.

15:18 Ef heimurinn hatar yður, þá vitið, að hann hefur hatað mig fyrr en yður.

15:18 If the world hateth you, ye know that it hath hated me before *it hated* you.

15:19 Væruð þér af heiminum, mundi heimurinn elska sitt eigið. Heimurinn hatar yður af því að þér eruð ekki af heiminum, heldur hef ég útvalið yður úr heiminum.

15:19 If ye were of the world, the world would love its own: but because ye are not of the world, but I chose you out of the world, therefore the world hateth you.

15:20 Minnst orðanna, sem ég sagði við yður: Þjónn er ekki meiri en herra hans. Hafi þeir ofsótt mig, þá munu þeir líka ofsækja yður. Hafi þeir varðveitt orð mitt, munu þeir líka varðveita yður.

15:20 Remember the word that I said unto you, A servant is not greater than his lord. If they persecuted me, they will also persecute you; if they kept my word, they will keep yours also.

15:21 En allt þetta munu þeir yður gjöra vegna nafns míns, af því að þeir þekkja eigi þann, sem sendi mig.

15:21 But all these things will they do unto you for my name's sake, because they know not him that sent me.

15:22 Hefði ég ekki komið og talað til þeirra, væru þeir ekki sekir um synd. En nú hafa þeir ekkert til afsökunar synd sinni.

15:22 If I had not come and spoken unto them, they had not had sin: but now they have no excuse for their sin.

15:23 Sá sem hatar mig, hatar og föður minn.

15:23 He that hateth me hateth my Father also.

15:24 Hefði ég ekki unnið meðal þeirra þau verk, sem enginn annar hefur gjört, væru þeir ekki sekir um synd. En nú hafa þeir séð þau og hata þó bæði mig og föður minn.

15:24 If I had not done among them the works which none other did, they had not had sin: but now have they both seen and hated both me and my Father.

15:25 Svo hlaut að rætast orðið, sem ritað er í lögmáli þeirra: Þeir hötuðu mig án saka.'

15:25 But *this cometh to pass*, that the word may be fulfilled that is written in their law, They hated me without a cause.

15:26 Þegar hjálparinn kemur, sem ég sendi yður frá föðurnum, sannleiksandinn, er út gengur frá föðurnum, mun hann vitna um mig.

15:26 But when the Comforter is come, whom I will send unto you from the Father, even the Spirit of truth, which proceedeth from the Father, he shall bear witness of me:

15:27 Þér skuluð einnig vitni bera, því þér hafið verið með mér frá upphafi.

15:27 and ye also bear witness, because ye have been with me from the beginning.

16:1 Þetta hef ég talað til yðar, svo að þér fallið ekki frá.

16:1 These things have I spoken unto you, that ye should not be caused to stumble.

16:2 Þeir munu gjöra yður samkunduræka. Já, sú stund kemur, að hver sem liflætur yður þykist veita Guði þjónustu.

16:2 They shall put you out of the synagogues: yea, the hour cometh, that whosoever killeth you shall think that he offereth service unto God.

16:3 Þetta munu þeir gjöra, af því þeir þekkja hvorki föðurinn né mig.

16:3 And these things will they do, because they have not known the Father, nor me.

16:4 Þetta hef ég talað til yðar, til þess að þér minnst þess, að ég sagði yður það, þegar stund þeirra kemur. Ég hef ekki sagt yður þetta frá öndverðu, af því ég var með yður.

16:4 But these things have I spoken unto you, that when their hour is come, ye may remember them, how that I told you. And these things I said not unto you from the beginning, because I was with you.

16:5 En nú fer ég til hans, sem sendi mig, og enginn yðar spyr mig: Hvert fer þú?

16:5 But now I go unto him that sent me; and none of you asketh me, Whither goest thou?

16:6 En hryggð hefur fyllt hjarta yðar, af því að ég sagði yður þetta.

16:6 But because I have spoken these things unto you, sorrow hath filled your heart.

16:7 En ég segi yður sannleikann: Það er yður til góðs, að ég fari burt, því ef ég fer ekki, kemur hjálparinn ekki til yðar. En ef ég fer, sendi ég hann til yðar.

16:7 Nevertheless I tell you the truth: It is expedient for you that I go away; for if I go not away, the Comforter will not come unto you; but if I go, I will send him unto you.

16:8 Þegar hann kemur, mun hann sanna heiminum, hvað er synd og réttlæti og dómur, -

16:8 And he, when he is come, will convict the world in respect of sin, and of righteousness, and of judgment:

16:9 syndin er, að þeir trúðu ekki á mig.

16:9 of sin, because they believe not on me;

16:10 réttlætið, að ég fer til föðursins, og þér sjáið mig ekki lengur.

16:10 of righteousness, because I go to the Father, and ye behold me no more;

16:11 og dómurinn, að höfðingi þessa heims er dæmdur.

16:11 of judgment, because the prince of this world hath been judged.

16:12 Enn hef ég margt að segja yður, en þér getið ekki borið það nú.

16:12 I have yet many things to say unto you, but ye cannot bear them now.

16:13 En þegar hann kemur, andi sannleikans, mun hann leiða yður í allan sannleikann. Hann mun ekki mæla af sjálfum sér, heldur mun hann tala það, sem hann heyrir, og kunngjöra yður það, sem koma á.

16:13 Howbeit when he, the Spirit of truth, is come, he shall guide you into all the truth: for he shall not speak from himself; but

what things soever he shall hear, *these* shall he speak: and he shall declare unto you the things that are to come.

16:14 Hann mun gjöra mig dýrlegan, því af mínu mun hann taka og kunngjöra yður.

16:14 He shall glorify me: for he shall take of mine, and shall declare *it* unto you.

16:15 Allt sem faðirinn á, er mitt. Því sagði ég, að hann tæki af mínu og kunngjörði yður.

16:15 All things whatsoever the Father hath are mine: therefore said I, that he taketh of mine, and shall declare *it* unto you.

16:16 Innan skamms sjáið þér mig ekki lengur, og aftur innan skamms munuð þér sjá mig.'

16:16 A little while, and ye behold me no more; and again a little while, and ye shall see me.

16:17 Þá sögðu nokkrir lærisveina hans sín á milli: "Hvað er hann að segja við oss: Innan skamms sjáið þér mig ekki, og aftur innan skamms munuð þér sjá mig." og: "Ég fer til föðursins?"

16:17 Some of his disciples therefore said one to another, What is this that he saith unto us, A little while, and ye behold me not; and again a little while, and ye shall see me: and, Because I go to the Father?

16:18 Þeir spurðu: "Hvað merkir þetta: Innan skamms? Vér vitum ekki, hvað hann er að fara."

16:18 They said therefore, What is this that he saith, A little while? We know not what he saith.

16:19 Jesús vissi, að þeir vildu spyrja hann, og sagði við þá: "Erðu þér að spyrjast á um það, að ég sagði: Innan skamms sjáið þér mig ekki, og aftur innan skamms munuð þér sjá mig?"

16:19 Jesus perceived that they were desirous to ask him, and he said unto them, Do ye inquire among yourselves concerning this, that I said, A little while, and ye behold me not, and again a little while, and ye shall see me?

16:20 Sannlega, sannlega segi ég yður: Þér munuð gráta og kveina, en heimurinn mun fagna. Þér munuð verða hryggir, en hryggð yðar mun snúast í fögnuð.

16:20 Verily, verily, I say unto you, that ye shall weep and lament, but the world shall rejoice: ye shall be sorrowful, but your sorrow shall be turned into joy.

16:21 Þegar konan fæðir, er hún í nauð, því stund hennar er komin. Þegar hún hefur alið barnið, minnst hún ekki framfar þrauta sinna af fögnuði yfir því, að maður er í heiminn borinn.

16:21 A woman when she is in travail hath sorrow, because her hour is come: but when she is delivered of the child, she remembereth no more the anguish, for the joy that a man is born into the world.

16:22 Eins eruð þér nú hryggir, en ég mun sjá yður aftur, og hjarta yðar mun fagna, og enginn tekur fögnuð yðar frá yður.

16:22 And ye therefore now have sorrow: but I will see you again, and your heart shall

rejoice, and your joy no one taketh away from you.

16:23 Á þeim degi munuð þér ekki spyrja mig neins. Sannlega, sannlega segi ég yður: Hvað sem þér biðjið föðurinn um í mínu nafni, mun hann veita yður.

16:23 And in that day ye shall ask me no question. Verily, verily, I say unto you, if ye shall ask anything of the Father, he will give it you in my name.

16:24 Hingað til hafið þér einskis beðið í mínu nafni. Biðjið, og þér munuð öðlast, svo að fögnuður yðar verði fullkominn.

16:24 Hitherto have ye asked nothing in my name: ask, and ye shall receive, that your joy may be made full.

16:25 Þetta hef ég sagt yður í líkingum. Sú stund kemur, að ég tala ekki framarið yður í líkingum, heldur mun ég berum orðum segja yður frá föðurnum.

16:25 These things have I spoken unto you in dark sayings: the hour cometh, when I shall no more speak unto you in dark sayings, but shall tell you plainly of the Father.

16:26 Á þeim degi munuð þér biðja í mínu nafni. Ég segi yður ekki, að ég muni biðja föðurinn fyrir yður.

16:26 In that day ye shall ask in my name: and I say not unto you, that I will pray the Father for you;

16:27 Því sjálfur elskar faðirinn yður, þar eð þér hafið elskað mig og trúað, að ég sé frá Guði út genginn.

16:27 for the Father himself loveth you, because ye have loved me, and have believed that I came forth from the Father.

16:28 Ég er út genginn frá föðurnum og kominn í heiminn. Ég yfirgef heiminn aftur og fer til föðursins."

16:28 I came out from the Father, and am come into the world: again, I leave the world, and go unto the Father.

16:29 Lærisveinar hans sögðu: "Nú talar þú berum orðum og mælir enga líking.

16:29 His disciples say, Lo, now speakest thou plainly, and speakest no dark saying.

16:30 Nú vitum vér, að þú veist allt og þarft eigi, að nokkur spyrji þig. Þess vegna trúum vér, að þú sért út genginn frá Guði."

16:30 Now know we that thou knowest all things, and needest not that any man should ask thee: by this we believe that thou camest forth from God.

16:31 Jesús svaraði þeim: "Trúid þér nú?

16:31 Jesus answered them, Do ye now believe?

16:32 Sjá, sú stund kemur og er kominn, að þér tvístrist hver til sín og skiljið mig einan eftir. Þó er ég ekki einn, því faðirinn er með mér.

16:32 Behold, the hour cometh, yea, is come, that ye shall be scattered, every man to his own, and shall leave me alone: and yet I am not alone, because the Father is with me.

16:33 Þetta hef ég talað við yður, svo að þér eigið frið í mér. Í heiminum

hafið þér þrenging. En verið hughraustir. Ég hef sigrað heiminn."

16:33 These things have I spoken unto you, that in me ye may have peace. In the world ye have tribulation: but be of good cheer; I have overcome the world.

17:1 Þetta talaði Jesús, hóf augu sín til himins og sagði: "Faðir, stundin er komin. Gjör son þinn dýrlegan, til þess að sonurinn gjöri þig dýrlegan.

17:1 These things spake Jesus; and lifting up his eyes to heaven, he said, Father, the hour is come; glorify thy Son, that the son may glorify thee:

17:2 Þú gafst honum vald yfir öllum mönnum, að hann gefi eilíft líf öllum þeim, sem þú hefur gefið honum.

17:2 even as thou gavest him authority over all flesh, that to all whom thou hast given him, he should give eternal life.

17:3 En það er hið eilífa líf að þekkja þig, hinn eina sanna Guð, og þann sem þú sendir, Jesú Krist.

17:3 And this is life eternal, that they should know thee the only true God, and him whom thou didst send, even Jesus Christ.

17:4 Ég hef gjört þig dýrlegan á jörðu með því að fullkomna það verk, sem þú fékkst mér að vinna.

17:4 I glorified thee on the earth, having accomplished the work which thou hast given me to do.

17:5 Faðir, gjör mig nú dýrlegan hjá þér með þeirri dýrð, sem ég hafði hjá þér, áður en heimur var til.

17:5 And now, Father, glorify thou me with thine own self with the glory which I had with thee before the world was.

17:6 Ég hef opinberað nafn þitt þeim mönnum, sem þú gafst mér úr heiminum. Þeir voru þínir, og þú gafst mér þá, og þeir hafa varðveitt þitt orð.

17:6 I manifested thy name unto the men whom thou gavest me out of the world: thine they were, and thou gavest them to me; and they have kept thy word.

17:7 Þeir vita nú, að allt, sem þú hefur gefið mér, er frá þér.

17:7 Now they know that all things whatsoever thou hast given me are from thee:

17:8 Því ég hef flutt þeim þau orð, sem þú gafst mér. Þeir tóku við þeim og vita með sannni, að ég er frá þér út genginn, og trúá því, að þú hafir sent mig.

17:8 for the words which thou gavest me I have given unto them; and they received them, and knew of a truth that I came forth from thee, and they believed that thou didst send me.

17:9 Ég bið fyrir þeim. Ég bið ekki fyrir heiminum, heldur fyrir þeim sem þú hefur gefið mér, því að þeir eru þínir.

17:9 I pray for them: I pray not for the world, but for those whom thou hast given me; for they are thine:

17:10 og allt mitt er þitt og þitt er mitt. Í þeim er ég dýrlegur orðinn.

17:10 and all things that are mine are thine, and thine are mine: and I am glorified in them.

17:11 Ég er ekki lengur í

heiminum. Þeir eru í heiminum, en ég kem til þín. Heilagi faðir, varðveit þá í þínu nafni, því nafni, sem þú hefur gefið mér, svo að þeir verði eitt eins og við.

17:11 And I am no more in the world, and these are in the world, and I come to thee. Holy Father, keep them in thy name which thou hast given me, that they may be one, even as we are.

17:12 Meðan ég var hjá þeim, varðveitti ég þá í nafni þínu, sem þú hefur gefið mér, og gætti þeirra, og enginn þeirra glataðist nema sonur glötunarinnar, svo að ritningin rættist.

17:12 While I was with them, I kept them in thy name which thou hast given me: and I guarded them, and not one of them perished, but the son of perdition; that the scripture might be fulfilled.

17:13 Nú kem ég til þín. Þetta tala ég í heiminum, til þess að þeir eigi í sjálfum sér fögnuð minn fullkominn.

17:13 But now I come to thee; and these things I speak in the world, that they may have my joy made full in themselves.

17:14 Ég hef gefið þeim orð þitt, og heimurinn hataði þá, af því að þeir eru ekki af heiminum, eins og ég er ekki af heiminum.

17:14 I have given them thy word; and the world hated them, because they are not of the world, even as I am not of the world.

17:15 Ég bið ekki, að þú takir þá úr heiminum, heldur að þú varðveitir þá frá hinu illa.

17:15 I pray not that thou shouldest take them from the world, but that thou shouldest keep them from the evil one.

17:16 Þeir eru ekki af heiminum, eins og ég er ekki af heiminum.

17:16 They are not of the world even as I am not of the world.

17:17 Helga þá í sannleikanum. Þitt orð er sannleikur.

17:17 Sanctify them in the truth: thy word is truth.

17:18 Ég hef sent þá í heiminn, eins og þú sendir mig í heiminn.

17:18 As thou didst send me into the world, even so sent I them into the world.

17:19 Ég helga mig fyrir þá, svo að þeir séu einnig helgaðir í sannleika.

17:19 And for their sakes I sanctify myself, that they themselves also may be sanctified in truth.

17:20 Ég bið ekki einungis fyrir þessum, heldur og fyrir þeim, sem á mig trúa fyrir orð þeirra,

17:20 Neither for these only do I pray, but for them also that believe on me through their word;

17:21 að allir séu þeir eitt, eins og þú, faðir, ert í mér og ég í þér, svo séu þeir einnig í okkur, til þess að heimurinn trúi, að þú hefur sent mig.

17:21 that they may all be one; even as thou, Father, art in me, and I in thee, that they also may be in us: that the world may believe that thou didst send me.

17:22 Og ég hef gefið þeim þá dýrð, sem þú gafst mér, svo að þeir séu eitt, eins og við erum eitt.

17:22 And the glory which thou hast given me I have given unto them; that they may be one, even as we *are* one;

17:23 Ég í þeim og þú í mér, svo að þeir verði fullkomlega eitt, til þess að heimurinn víti, að þú hefur sent mig og að þú hefur elskað þá, eins og þú hefur elskað mig.

17:23 I in them, and thou in me, that they may be perfected into one; that the world may know that thou didst send me, and lovedst them, even as thou lovedst me.

17:24 Faðir, ég vil að þeir, sem þú gafst mér, séu hjá mér, þar sem ég er, svo að þeir sjái dýrð mína, sem þú hefur gefið mér, af því að þú elskaðir mig fyrir grundvöllun heims.

17:24 Father, I desire that they also whom thou hast given me be with me where I am, that they may behold my glory, which thou hast given me: for thou lovedst me before the foundation of the world.

17:25 Réttláti faðir, heimurinn þekkir þig ekki, en ég þekki þig, og þessir vita, að þú sendir mig.

17:25 O righteous Father, the world knew thee not, but I knew thee; and these knew that thou didst send me;

17:26 Ég hef kunngjört þeim nafn þitt og mun kunngjöra, svo að kærleikur þinn, sem þú hefur auðsýnt mér, sé í þeim og ég sé í þeim."

17:26 and I made known unto them thy name, and will make it known; that the love wherewith thou lovedst me may be in them, and I in them.

18:1 Þegar Jesús hafði þetta mælt, fór hann út með lærisveinum sínum og yfir um lækinn Kedron. Þar var grasgarður, sem Jesús gekk inn í og lærisveinar hans.

18:1 When Jesus had spoken these words, he went forth with his disciples over the brook Kidron, where was a garden, into which he entered, himself and his disciples.

18:2 Júdas, sem sveik hann, þekkti líka þennan stað, því Jesús og lærisveinar hans höfðu oft komið þar saman.

18:2 Now Judas also, who betrayed him, knew the place: for Jesus oft-times resorted thither with his disciples.

18:3 Júdas tók með sér flokk hermanna og verði frá æðstu prestum og faríseum. Þeir koma þar með blysum, lömpum og vopnum.

18:3 Judas then, having received the band of *soldiers*, and officers from the chief priests and the Pharisees, cometh thither with lanterns and torches and weapons.

18:4 Jesús vissi allt, sem yfir hann mundi koma, gekk fram og sagði við þá: "Að hverjum leitið þér?"

18:4 Jesus therefore, knowing all the things that were coming upon him, went forth, and saith unto them, Whom seek ye?

18:5 Þeir svöruðu honum: "Að Jesú frá Nasaret." Hann segir við þá: "Ég er hann." En Júdas, sem sveik hann, stóð líka hjá þeim.

18:5 They answered him, Jesus of Nazareth. Jesus saith unto them, I am *he*. And Judas also, who betrayed him, was standing with them.

18:6 Þegar Jesús sagði við þá: "Ég er hann," hopuðu þeir á hæl og féllu til jarðar.

18:6 When therefore he said unto them, I am *he*, they went backward, and fell to the ground.

18:7 Þá spurði hann þá aftur: "Að hverjum leitið þér?" Þeir svöruðu: "Að Jesú frá Nasaret."

18:7 Again therefore he asked them, Whom seek ye? And they said, Jesus of Nazareth.

18:8 Jesús mælti: "Ég sagði yður, að ég væri hann. Ef þér leitið mín, þá lofið þessum að fara."

18:8 Jesus answered, I told you that I am *he*; if therefore ye seek me, let these go their way:

18:9 Þannig rættist orð hans, er hann hafði mælt: "Engum glataði ég af þeim, sem þú gafst mér."

18:9 that the word might be fulfilled which he spake, Of those whom thou hast given me I lost not one.

18:10 Símon Pétur hafði sverð, brá því og hjó til þjóns æðsta prestsins og sneið af honum hagra eyrað. Þjónninn hét Malkus.

18:10 Simon Peter therefore having a sword drew it, and struck the high priest's servant, and cut off his right ear. Now the servant's name was Malchus.

18:11 Þá sagði Jesús við Pétur: "Stung sverðinu í slíðrin. Á ég ekki að drekka kalcikinn, sem faðirinn hefur fengið mér?"

18:11 Jesus therefore said unto Peter, Put up the sword into the sheath: the cup which the Father hath given me, shall I not drink it?

18:12 Hermennirnir, foringinn og varðmenn Gyðinga tóku nú Jesú höndum og bundu hann

18:12 So the band and the chief captain, and the officers of the Jews, seized Jesus and bound him,

18:13 og færðu hann fyrst til Annasar. Hann var tengdafaðir Kaifasar, sem var æðsti prestur það ár.

18:13 and led him to Annas first; for he was father in law to Caiaphas, who was high priest that year.

18:14 En Kaifas var sá sem gefið hafði Gyðingum það ráð, að betra væri, að einn maður dæi fyrir lýðinn.

18:14 Now Caiaphas was he that gave counsel to the Jews, that it was expedient that one man should die for the people.

18:15 Símon Pétur fylgdi Jesú og annar lærisveinn. Sá lærisveinn var kunnugur æðsta prestinum og fór með Jesú inn í hallargarð æðsta prestsins.

18:15 And Simon Peter followed Jesus, and so *did* another disciple. Now that disciple was known unto the high priest, and entered in with Jesus into the court of the high priest;

18:16 En Pétur stóð utan dyra. Hinn lærisveinninn, sem var kunnugur æðsta prestinum, kom út aftur, talaði við

þernuna, sem dyra gætti, og fór inn með Pétur.

18:16 but Peter was standing at the door without. So the other disciple, who was known unto the high priest, went out and spake unto her that kept the door, and brought in Peter.

18:17 Þernan við dyrnar sagði þá við Pétur: "Ert þú ekki líka einn af lærisveinum þessa manns?" Hann sagði: "Ekki er ég það."

18:17 The maid therefore that kept the door saith unto Peter, Art thou also *one* of this man's disciples? He saith, I am not.

18:18 Þjónarnir og varðmennirnir höfðu kveikt kolaeld, því kalt var, og stóðu við hann og vermdu sig. Pétur stóð hjá þeim og ornaði sér.

18:18 Now the servants and the officers were standing *there*, having made a fire of coals; for it was cold; and they were warming themselves: and Peter also was with them, standing and warming himself.

18:19 Nú spurði æðsti presturinn Jesú um lærisveina hans og kenningu hans.

18:19 The high priest therefore asked Jesus of his disciples, and of his teaching.

18:20 Jesús svaraði honum: "Ég hef talað opinskátt í áheyrn heimsins. Ég hef ætíð kennt í samkundunni og í helgidóminum, þar sem allir Gyðingar safnast saman, en í leynum hef ég ekkert talað.

18:20 Jesus answered him, I have spoken openly to the world; I ever taught in synagogues, and in the temple, where all the Jews come together; and in secret spake I nothing.

18:21 Hví spyr þú mig? Spyrdu þá, sem heyrð hafa, hvað ég hef við þá talað. Þeir vita hvað ég hef sagt."

18:21 Why askest thou me? Ask them that have heard *me*, what I spake unto them: behold, these know the things which I said.

18:22 Þegar Jesús sagði þetta, rak einn varðmaður, sem þar stóð, honum löðrung og sagði: "Svarar þú æðsta prestinum svona?"

18:22 And when he had said this, one of the officers standing by struck Jesus with his hand, saying, Answerest thou the high priest so?

18:23 Jesús svaraði honum: "Hafi ég illa mælt, þá sanna þú, að svo hafi verið, en hafi ég rétt að mæla, hví slær þú mig?"

18:23 Jesus answered him, If I have spoken evil, bear witness of the evil: but if well, why smitest thou me?

18:24 Þá sendi Annas hann bundinn til Kaifasar æðsta prests.

18:24 Annas therefore sent him bound unto Caiaphas the high priest.

18:25 En Símon Pétur stóð og vermdi sig. Hann var þá spurður: "Ert þú ekki líka einn af lærisveinum hans?" Hann neitaði því og sagði: "Ekki er ég það."

18:25 Now Simon Peter was standing and warming himself. They said therefore unto him, Art thou also *one* of his disciples? He denied, and said, I am not.

18:26 Þá sagði einn af þjónum æðsta prestsins, frændi þess, sem Pétur sneið af eyrað: "Sá ég þig ekki í grasgærdinum með honum?"

18:26 One of the servants of the high priest, being a kinsman of him whose ear Peter cut off, saith, Did not I see thee in the garden with him?

18:27 Aftur neitaði Pétur, og um leið gól hani.

18:27 Peter therefore denied again: and straightway the cock crew.

18:28 Nú var Jesús fluttur frá Kaifasi til hallar landshöfðingjans. Það var snemma morguns. Gyðingar fóru ekki sjálfir inn í höllina, svo að þeir saurguðust ekki, heldur mættu neyta páskamáltíðar.

18:28 They lead Jesus therefore from Caiaphas into the Praetorium: and it was early; and they themselves entered not into the Praetorium, that they might not be defiled, but might eat the passover.

18:29 Pilatus kom út til þeirra og sagði: "Hvaða ákæru berio þér fram gegn þessum manni?"

18:29 Pilate therefore went out unto them, and saith, What accusation bring ye against this man?

18:30 Þeir svöruðu: "Ef þetta væri ekki ilvirkí, hefðum vér ekki selt hann þér í hendur."

18:30 They answered and said unto him, If this man were not an evildoer, we should not have delivered him up unto thee.

18:31 Pilatus segir við þá: "Takið þér hann, og dæmið hann eftir yðar lögum." Gyðingar svöruðu: "Öss leyfist ekki að taka neinn af lífi."

18:31 Pilate therefore said unto them, Take him yourselves, and judge him according to your law. The Jews said unto him, It is not lawful for us to put any man to death:

18:32 Þannig rættist orð Jesú, þegar hann gaf til kynna, með hvaða hætti hann átti að deyja.

18:32 that the word of Jesus might be fulfilled, which he spake, signifying by what manner of death he should die.

18:33 Pilatus gekk þá aftur inn í höllina, kallaði Jesú fyrir sig og sagði við hann: "Ert þú konungur Gyðinga?"

18:33 Pilate therefore entered again into the Praetorium, and called Jesus, and said unto him, Art thou the King of the Jews?

18:34 Jesús svaraði: "Mælir þú þetta af sjálfum þér, eða hafa aðrir sagt þér frá mér?"

18:34 Jesus answered, Sayest thou this of thyself, or did others tell it thee concerning me?

18:35 Pilatus svaraði: "Er ég þá Gyðingur? Þjóð þín og æðstu prestarnir hafa selt þig mér í hendur. Hvað hefur þú gjört?"

18:35 Pilate answered, Am I a Jew? Thine own nation and the chief priests delivered thee unto me: what hast thou done?

18:36 Jesús svaraði: "Mitt ríki er ekki af þessum heimi. Væri mitt ríki af þessum heimi, hefðu þjónar mínir barist, svo ég yrði ekki framseldur

Gyðingum. En nú er ríki mitt ekki þaðan."

18:36 Jesus answered, My kingdom is not of this world: if my kingdom were of this world, then would my servants fight, that I should not be delivered to the Jews: but now is my kingdom not from hence.

18:37 Þá segir Pilatus við hann: "Þú ert þá konungur?" Jesús svaraði: "Rétt segir þú. Ég er konungur. Til þess er ég fæddur og til þess er ég kominn í heiminn, að ég beri sannleikanum vitni. Hver sem er af sannleikanum, heyrir mína rödd."

18:37 Pilate therefore said unto him, Art thou a king then? Jesus answered, Thou sayest that I am a king. To this end have I been born, and to this end am I come into the world, that I should bear witness unto the truth. Every one that is of the truth heareth my voice.

18:38 Pilatus segir við hann: "Hvað er sannleikur?" Að svo mæltu gekk hann aftur út til Gyðinga og sagði við þá: "Ég finn enga sök hjá honum."

18:38 Pilate saith unto him, What is truth? And when he had said this, he went out again unto the Jews, and saith unto them, I find no crime in him.

18:39 Þér eruð vanir því, að ég gefi yður einn mann lausan á páskunum. Viljið þér nú, að ég gefi yður lausan konung Gyðinga?"

18:39 But ye have a custom, that I should release unto you one at the passover: will ye therefore that I release unto you the King of the Jews?

18:40 Þeir hrópuðu á mótí: "Ekki hann, heldur Barabbas." En Barabbas var ræningi.

18:40 They cried out therefore again, saying, Not this man, but Barabbas. Now Barabbas was a robber.)

19:1 Þá lét Pilatus taka Jesú og húðstrýkja hann.

19:1 Then Pilate therefore took Jesus, and scourged him.

19:2 Hermennirnir sléttuðu kórónu úr þyrnum og settu á höfuð honum og lögðu yfir hann purpurakápu.

19:2 And the soldiers platted a crown of thorns, and put it on his head, and arrayed him in a purple garment;

19:3 Þeir gengu hver af öðrum fyrir hann og sögðu: "Sæll þú, konungur Gyðinga." og slögu hann í andlitíð.

19:3 and they came unto him, and said, Hail, King of the Jews! and they struck him with their hands.

19:4 Pilatus gekk aftur út fyrir og sagði við þá: "Nú leiði ég hann út til yðar, svo að þér skiljið, að ég finn enga sök hjá honum."

19:4 And Pilate went out again, and saith unto them, Behold, I bring him out to you, that ye may know that I find no crime in him.

19:5 Jesús kom þá út fyrir með þyrnikórónuna og í purpurakápunni. Pilatus segir við þá: "Sjáið manninn!"

19:5 Jesus therefore came out, wearing the crown of thorns and the purple garment. And Pilate saith unto them, Behold, the man!

19:6 Þegar æðstu prestarnir og

verðirnir sáu hann, æptu þeir: "Krossfestu, krossfestu!" Pilatus sagði við þá: "Takið þér hann og krossfestið. Ég finn enga sök hjá honum."

19:6 When therefore the chief priests and the officers saw him, they cried out, saying, Crucify him, crucify him! Pilate saith unto them, Take him yourselves, and crucify him: for I find no crime in him.

19:7 Gyðingar svöruðu: "Vér höfum lögmál, og samkvæmt lögmálinu á hann að deyja. því hann hefur gjört sjálfan sig að Guðs syni."

19:7 The Jews answered him, We have a law, and by that law he ought to die, because he made himself the Son of God.

19:8 Þegar Pilatus heyrði þessi orð, varð hann enn hræddari.

19:8 When Pilate therefore heard this saying, he was the more afraid;

19:9 Hann fór aftur inn í höllina og segir við Jesú: "Hvaðan ertu?" En Jesús veitti honum ekkert svar.

19:9 and he entered into the Praetorium again, and saith unto Jesus, Whence art thou? But Jesus gave him no answer.

19:10 Pilatus segir þá við hann: "Viltu ekki tala við mig? Veistu ekki, að ég hef vald til að láta þig lausan, og ég hef vald til að krossfesta þig?"

19:10 Pilate therefore saith unto him, Speakest thou not unto me? Knowest thou not that I have power to release thee, and have power to crucify thee?

19:11 Jesús svaraði: "Þú hefir ekkert vald yfir mér, ef þér væri ekki gefið það að ofan. Fyrir því ber sá þyngri sök, sem hefur selt mig þér í hendur."

19:11 Jesus answered him, Thou wouldest have no power against me, except it were given thee from above: therefore he that delivered me unto thee hath greater sin.

19:12 Eftir þetta reyndi Pilatus enn að láta hann lausan. En Gyðingar æptu: "Ef þú lætur hann lausan, ert þú ekki vinur keisarans. Hver sem gjörir sjálfan sig að konungi, ris á mótí keisaranum."

19:12 Upon this Pilate sought to release him: but the Jews cried out, saying, If thou release this man, thou art not Caesar's friend: every one that maketh himself a king speaketh against Caesar.

19:13 Þegar Pilatus heyrði þessi orð, leiddi hann Jesú út og settist í dómstólinn á stað þeim, sem nefnist Steinhlað, á hebresku Gabbata.

19:13 When Pilate therefore heard these words, he brought Jesus out, and sat down on the judgment-seat at a place called The Pavement, but in Hebrew, Gabbatha.

19:14 Þá var aðfangadagur páska, um hádegi. Hann sagði við Gyðinga: "Sjáið þar konung yðar!"

19:14 Now it was the Preparation of the passover: it was about the sixth hour. And he saith unto the Jews, Behold, your King!

19:15 Þá æptu þeir: "Burt með hann! Burt með hann! Krossfestu hann!" Pilatus segir við þá: "Á ég að krossfesta konung yðar?" Æðstu prestarnir svöruðu: "Vér höfum engan konung nema keisarann."

19:15 They therefore cried out, Away with *him*, away with *him*, crucify him! Pilate saith unto them, Shall I crucify your King? The chief priests answered, We have no king but Caesar.

19:16 Þá seldi hann þeim hann í hendur, að hann yrði krossfestur. Þeir tóku þá við Jesú.

19:16 Then therefore he delivered him unto them to be crucified.

19:17 Og hann bar kross sinn og fór út til staðar, sem nefnist Hauskúpa, á hebresku Golgata.

19:17 They took Jesus therefore: and he went out, bearing the cross for himself, unto the place called The place of a skull, which is called in Hebrew, Golgotha:

19:18 Þar krossfestu þeir hann og með honum tvo aðra sinn til hvorrar handar: Jesús í miðð.

19:18 where they crucified him, and with him two others, on either side one, and Jesus in the midst.

19:19 Pilatus hafði ritað yfirskrift og sett hana á krossinn. Þar stóð skrifað: JESÚS FRÁ NASARET, KÖNUNGUR GYÐINGA.

19:19 And Pilate wrote a title also, and put it on the cross. And there was written, JESUS OF NAZARETH, THE KING OF THE JEWS.

19:20 Margir Gyðingar lásu þessa yfirskrift, því staðurinn, þar sem Jesús var krossfestur, var nærri borginni, og þetta var ritað á hebresku, latínu og grísku.

19:20 This title therefore read many of the Jews, for the place where Jesus was crucified was nigh to the city; and it was written in Hebrew, *and* in Latin, *and* in Greek.

19:21 Þá sögðu æðstu prestar Gyðinga við Pilatus: "Skrifaðu ekki 'konungur Gyðinga', heldur að hann hafi sagt: 'Ég er konungur Gyðinga'."

19:21 The chief priests of the Jews therefore said to Pilate, Write not, The King of the Jews; but that he said, I am King of the Jews.

19:22 Pilatus svaraði: "Það sem ég hef skrifað, það hef ég skrifað."

19:22 Pilate answered, What I have written I have written.

19:23 Þegar hermennirnir höfðu krossfest Jesú, tóku þeir klæði hans og skiptu í fjóra hluti, og fékk hver sinn hlut. Þeir tóku og kyrtilinn, en hann var saumlaus, ofinn í eitt ofan frá og niður úr.

19:23 The soldiers therefore, when they had crucified Jesus, took his garments and made four parts, to every soldier a part; and also the coat: now the coat was without seam, woven from the top throughout.

19:24 Þeir sögðu því hver við annan: "Rífum hann ekki sundur, köstum heldur hlut um, hver skuli fá hann." Svo rættist ritningin: Þeir skiptu með sér klæðum mínum og köstuðu hlut um kyrtil minn. Þetta gjörðu hermennirnir.

19:24 They said therefore one to another, Let us not rend it, but cast lots for it, whose it shall be: that the scripture might be fulfilled, which saith, They parted my garments among them, And upon my vesture did they cast lots.

19:25 En hjá krossi Jesú stóðu móðir hans og móðursystir, María, kona Klópa, og María Magdalena.

19:25 These things therefore the soldiers did. But there were standing by the cross of Jesus his mother, and his mother's sister, Mary the wife of Clopas, and Mary Magdalene.

19:26 Þegar Jesús sá móður sína standa þar og lærisveininn, sem hann elskaði, segir hann við móður sína: "Kona, nú er hann sonur þinn."

19:26 When Jesus therefore saw his mother, and the disciple standing by whom he loved, he saith unto his mother, Woman, behold thy son!

19:27 Síðan sagði hann við lærisveininn: "Nú er hún móðir þín." Og frá þeirri stundu tók lærisveinninn hana heim til sín.

19:27 Then saith he to the disciple, Behold, thy mother! And from that hour the disciple took her unto his own *home*.

19:28 Jesús vissi, að allt var þegar fullkomnað. Þá sagði hann, til þess að ritningin rættist: "Mig þyrstir."

19:28 After this Jesus, knowing that all things are now finished, that the scripture might be accomplished, saith, I thirst.

19:29 Þar stóð ker fullt af ediki. Þeir settu njarðarvött fylltan ediki á isópslegg og báru að munnni honum.

19:29 There was set there a vessel full of vinegar: so they put a sponge full of the vinegar upon hyssop, and brought it to his mouth.

19:30 Þegar Jesús hafði fengið edikið, sagði hann: "Það er fullkomnað." Þá hneigði hann höfuðið og gaf upp andann.

19:30 When Jesus therefore had received the vinegar, he said, It is finished: and he bowed his head, and gave up his spirit.

19:31 Nú var aðfangadagur, og til þess að líkin væru ekki á krossunum hildardaginn, báðu Gyðingar Pilatus að láta brjóta fótleggi þeirra og taka líkin ofan, enda var mikil helgi þess hildardags.

19:31 The Jews therefore, because it was the Preparation, that the bodies should not remain on the cross upon the sabbath (for the day of that sabbath was a high *day*), asked of Pilate that their legs might be broken, and *that* they might be taken away.

19:32 Hermenn komu því og brutu fótleggi þeirra, sem með honum voru krossfestir, fyrst annars, svo hins.

19:32 The soldiers therefore came, and brake the legs of the first, and of the other that was crucified with him:

19:33 Þegar þeir komu að Jesú og sáu, að hann var þegar dáinn, brutu þeir ekki fótleggi hans.

19:33 but when they came to Jesus, and saw that he was dead already, they brake not his legs:

19:34 En einn af hermönnum stakk spjóti sínu í síðu hans, og rann jafnskjótt út blóð og vatn.

19:34 howbeit one of the soldiers with a spear pierced his side, and straightway there came out blood and water.

19:35 Sá er séð hefur, vitnar þetta, svo að þér trúðið líka og vitnisburður hans er sannur. Og hann veit, að hann segir satt.

19:35 And he that hath seen hath borne witness, and his witness is true: and he knoweth that he saith true, that ye also may believe.

19:36 Þetta varð til þess, að ritningin rættist: "Ekkert bein hans skal brotið."

19:36 For these things came to pass, that the scripture might be fulfilled, A bone of him shall not be broken.

19:37 Og enn segir önnur ritning: "Þeir munu horfa til hans, sem þeir stungu."

19:37 And again another scripture saith, They shall look on him whom they pierced.

19:38 Jósef frá Arimáþeu, sem var lærisveinn Jesú, en á laun af ótta við Gyðinga, bað síðan Pilatus að mega taka ofan líkama Jesú. Pilatus leyfði það. Hann kom þá og tók ofan líkama hans.

19:38 And after these things Joseph of Arimathaea, being a disciple of Jesus, but secretly for fear of the Jews, asked of Pilate that he might take away the body of Jesus: and Pilate gave *him* leave. He came therefore, and took away his body.

19:39 Þar kom líka Nikódemus, er fyrrum hafði komið til hans um nótt, og hafði með sér blöndu af myrru og alóe, nær hundrað pundum.

19:39 And there came also Nicodemus, he who at the first came to him by night, bringing a mixture of myrrh and aloes, about a hundred pounds.

19:40 Þeir tóku nú líkama Jesú og sveipuðu hann línblæjum með ilmjurtunum, eins og Gyðingar búa lík til greftrunar.

19:40 So they took the body of Jesus, and bound it in linen cloths with the spices, as the custom of the Jews is to bury.

19:41 En á staðnum, þar sem hann var krossfestur, var grasgarður og í garðinum ný gróf, sem enginn hafði enn verið lagður í.

19:41 Now in the place where he was crucified there was a garden; and in the garden a new tomb wherein was never man yet laid.

19:42 Þar lögðu þeir Jesú, því það var aðfangadagur Gyðinga, og gröfin var nærri.

19:42 There then because of the Jews' Preparation (for the tomb was nigh at hand) they laid Jesus.

20:1 Fyrsta dag vikunnar kemur María Magdalena til grafarinnar svo snemma, að enn var myrkur, og sér steininn tekinn frá gröfnni.

20:1 Now on the first *day* of the week cometh Mary Magdalene early, while it was yet dark, unto the tomb, and seeth the stone taken away from the tomb.

20:2 Hún hleypur því og kemur til Simonar Péturs og hins lærisveinsins, sem Jesús elskaði, og segir við þá: "Þeir hafa tekið Drottin úr gröfnni, og vér vitum ekki, hvar þeir hafa lagt hann."

20:2 She runneth therefore, and cometh to Simon Peter, and to the other disciple whom Jesus loved, and saith unto them, They have taken away the Lord out of the tomb, and we know not where they have laid him.

20:3 **Pétur fór þá út og hinn lærisveinninn, og þeir komu til grafarinnar.**

20:3 Peter therefore went forth, and the other disciple, and they went toward the tomb.

20:4 Þeir hlupu báðir saman. En hinn lærisveinninn hljóp hraðar, fram úr Pétri, og kom á undan að gröfinni.

20:4 And they ran both together: and the other disciple outran Peter, and came first to the tomb;

20:5 Hann laut inn og sá línblæjurnar liggjandi, en fór samt ekki inn.

20:5 and stooping and looking in, he seeth the linen cloths lying; yet entered he not in.

20:6 Nú kom líka Simon Pétur á eftir honum og fór inn í gröfina. Hann sá línblæjurnar liggja þar

20:6 Simon Peter therefore also cometh, following him, and entered into the tomb; and he beholdeth the linen cloths lying,

20:7 og sveitadúkinn, sem verið hafði um höfuð hans. Hann lá ekki með línblæjunum, heldur sér samnavafinn á öðrum stað.

20:7 and the napkin, that was upon his head, not lying with the linen cloths, but rolled up in a place by itself.

20:8 Þá gekk einnig inn hinn lærisveinninn, sem komið hafði fyrir til grafarinnar. Hann sá og trúði.

20:8 Then entered in therefore the other disciple also, who came first to the tomb, and he saw, and believed.

20:9 Þeir höfðu ekki enn skilið ritninguna, að hann ætti að rísa upp frá dauðum.

20:9 For as yet they knew not the scripture, that he must rise from the dead.

20:10 Síðan fóru lærisveinarnir aftur heim til sín.

20:10 So the disciples went away again unto their own home.

20:11 En María stóð úti fyrir gröfinni og grét. Grátandi laut hún inn í gröfina

20:11 But Mary was standing without at the tomb weeping: so, as she wept, she stooped and looked into the tomb;

20:12 og sá tvo engla í hvítum klæðum sitja þar sem líkami Jesú hafði legið, annan til höfða og hinn til fóta.

20:12 and she beholdeth two angels in white sitting, one at the head, and one at the feet, where the body of Jesus had lain.

20:13 Þeir segja við hana: "Kona, hvi grætur þú?" Hún svaraði: "Þeir hafa tekið brott Drottín minn, og ég veit ekki, hvar þeir hafa lagt hann."

20:13 And they say unto her, Woman, why weepest thou? She saith unto them, Because they have taken away my Lord, and I know not where they have laid him.

20:14 Að svo mæltu snýr hún sér við og sér Jesú standa þar. En hún vissi ekki, að það var Jesús.

20:14 When she had thus said, she turned herself back, and beholdeth Jesus standing, and knew not that it was Jesus.

20:15 Jesús segir við hana: "Kona, hvi grætur þú? Að hverjum leitar þú?" Hún hélt, að hann væri grasgarðsvörðurinn, og sagði við hann: "Herra, ef þú hefur borið hann burt, þá segðu mér, hvar þú hefur lagt hann, svo að ég geti sótt hann."

20:15 Jesus saith unto her, Woman, why weepest thou? whom seekest thou? She, supposing him to be the gardener, saith unto him, Sir, if thou hast borne him hence, tell me where thou hast laid him, and I will take him away.

20:16 Jesús segir við hana: "María!" Hún snýr sér að honum og segir á hebresku: "Rabbúni!" (Rabbúni þýðir meistari.)

20:16 Jesus saith unto her, Mary. She turneth herself, and saith unto him in Hebrew, Rabboni; which is to say, Teacher.

20:17 Jesús segir við hana: "Snertu mig ekki! Ég er ekki enn stiginn upp til föður míns. En farðu til bræðra minna og seg þeim: „Ég stíg upp til föður míns og föður yðar, til Guðs míns og Guðs yðar.""

20:17 Jesus saith to her, Touch me not; for I am not yet ascended unto the Father: but go unto my brethren, and say to them, I ascend unto my Father and your Father, and my God and your God.

20:18 María Magdalena kemur og boðar lærisveinum: "Ég hef séð Drottín." Og hún flutti þeim það, sem hann hafði sagt henni.

20:18 Mary Magdalene cometh and telleth the disciples, I have seen the Lord; and *that* he had said these things unto her.

20:19 Um kvöldið þennan fyrsta dag vikunnar voru lærisveinarnir saman og höfðu læst dyrum af ötta við Gyðinga. Þá kom Jesús, stóð mitt á meðal þeirra og sagði við þá: "Friður sé með yður!"

20:19 When therefore it was evening, on that day, the first day of the week, and when the doors were shut where the disciples were, for fear of the Jews, Jesus came and stood in the midst, and saith unto them, Peace *be* unto you.

20:20 Þegar hann hafði þetta mælt, sýndi hann þeim hendur sínar og síðu. Lærisveinarnir urðu glaðir, er þeir sáu Drottín.

20:20 And when he had said this, he showed unto them his hands and his side. The disciples therefore were glad, when they saw the Lord.

20:21 Þá sagði Jesús aftur við þá: "Friður sé með yður. Eins og fadirinn hefur sent mig, eins sendi ég yður."

20:21 Jesus therefore said to them again, Peace *be* unto you: as the Father hath sent me, even so send I you.

20:22 Og er hann hafði sagt þetta, andaði hann á þá og sagði: "Meðtakið heilagan anda."

20:22 And when he had said this, he breathed on them, and saith unto them, Receive ye the Holy Spirit:

20:23 Ef þér **fyrirgefið**

einhverjum syndirnar, eru þær fyrirgefnar. Ef þér synjið einhverjum fyrirgefningar, er þeim synjað."

20:23 whose soever sins ye forgive, they are forgiven unto them; whose soever *sins* ye retain, they are retained.

20:24 En einn af þeim tólf, Tómas, nefndur tvíburi, var ekki með þeim, þegar Jesús kom.

20:24 But Thomas, one of the twelve, called Didymus, was not with them when Jesus came.

20:25 Hinir lærisveinarnir sögðu honum: "Vér höfum séð Drottín." En hann svaraði: "Sjái ég ekki naglaförin í höndum hans og geti sett finger minn í naglaförin og lagt hönd mína í síðu hans, mun ég alls ekki trúa."

20:25 The other disciples therefore said unto him, We have seen the Lord. But he said unto them, Except I shall see in his hands the print of the nails, and put my hand into his side, I will not believe.

20:26 Að viku liðinni voru lærisveinar hans aftur saman inni og Tómas með þeim. Dyrnar voru læstar. Þá kemur Jesús, stendur mitt á meðal þeirra og segir: "Friður sé með yður!"

20:26 And after eight days again his disciples were within, and Thomas with them. Jesus cometh, the doors being shut, and stood in the midst, and said, Peace *be* unto you.

20:27 Síðan segir hann við Tómas: "Kom hingað með finger þinn og sjá hendur minar, og kom með hönd þína og legg í síðu mína, og vertu ekki vantrúadur, vertu trúadur."

20:27 Then saith he to Thomas, Reach hither thy finger, and see my hands; and reach *hither* thy hand, and put it into my side: and be not faithless, but believing.

20:28 Tómas svaraði: "Drottinn minn og Guð minn!"

20:28 Thomas answered and said unto him, My Lord and my God.

20:29 Jesús segir við hann: "Þú trúir, af því þú hefur séð mig. Sælir eru þeir, sem hafa ekki séð og trúa þó."

20:29 Jesus saith unto him, Because thou hast seen me, thou hast believed: blessed are they that have not seen, and yet have believed.

20:30 Jesús gjörði einnig mörg önnur tákni í auglýsni lærisveina sinna, sem eigi eru skráð á þessa bók.

20:30 Many other signs therefore did Jesus in the presence of the disciples, which are not written in this book:

20:31 En þetta er ritað til þess að þér trúið, að Jesús sé Kristur, sonur Guðs, og að þér í trúnni eigið líf í hans nafni.

20:31 but these are written, that ye may believe that Jesus is the Christ, the Son of God; and that believing ye may have life in his name.

21:1 Eftir þetta birtist Jesús lærisveinum aftur og þá við Tiberiasvatn. Hann birtist þannig:

21:1 After these things Jesus manifested himself again to the disciples at the sea of Tiberias; and he manifested *himself* on this wise.

21:2 Þeir voru saman: Símon Pétur, Tómas, kallaður tvíbur, Natanael frá Kana í Galíleu, Sebedeusynirnir og tveir enn af lærisveinum hans.

21:2 There was together Simon Peter, and Thomas called Didymus, and Nathanael of Cana in Galilee, and the sons of Zebedee, and two other of his disciples.

21:3 Símon Pétur segir við þá: "Ég fer að fiska." Þeir segja við hann: "Vér komum líka með þér." Þeir fóru og stígu í bátinn. En þá nótt fengu þeir ekkert.

21:3 Simon Peter saith unto them, I go a fishing. They say unto him, We also come with thee. They went forth, and entered into the boat; and that night they took nothing.

21:4 Þegar dagur rann, stóð Jesús á ströndinni. Lærisveinarnir vissu samt ekki, að það var Jesús.

21:4 But when day was now breaking, Jesus stood on the beach: yet the disciples knew not that it was Jesus.

21:5 Jesús segir við þá: "Drengir, hafið þér nokkurn fisk?" Þeir svöruðu: "Nei."

21:5 Jesus therefore saith unto them, Children, have ye aught to eat? They answered him, No.

21:6 Hann sagði: "Kastið netinu hagra megin við bátinn, og þér munuð verða varir." Þeir köstuðu, og nú gátu þeir ekki dragið netið, svo mikill var fiskurinn.

21:6 And he said unto them, Cast the net on the right side of the boat, and ye shall find. They cast therefore, and now they were not able to draw it for the multitude of fishes.

21:7 Lærisveinninn, sem Jesús elskaði, segir við Pétur: "Þetta er Drottinn." Þegar Símon Pétur heyrði, að það væri Drottinn, brá hann yfir sig flik - hann var fáklaðdur - og stökk út í vatnið.

21:7 That disciple therefore whom Jesus loved saith unto Peter, It is the Lord. So when Simon Peter heard that it was the Lord, he girt his coat about him (for he was naked), and cast himself into the sea.

21:8 En hinir lærisveinarnir komu á bátnum, enda voru þeir ekki lengra frá landi en svo sem tvö hundruð álnir, og drógu netið með fiskinum.

21:8 But the other disciples came in the little boat (for they were not far from the land, but about two hundred cubits off), dragging the net full of fishes.

21:9 Þegar þeir stígu á land, sáu þeir fisk lagðan á glóðir og brauð.

21:9 So when they got out upon the land, they see a fire of coals there, and fish laid thereon, and bread.

21:10 Jesús segir við þá: "Komið með nokkuð af fiskinum, sem þér voruð að veiða."

21:10 Jesus saith unto them, Bring of the fish which ye have now taken.

21:11 Símon Pétur fór í bátinn og dró netið á land, fullt af stórum fiskum, eitt hundrad fimmtíu og þremur. Og netið rifnaði ekki, þótt þeir væru svo margir.

21:11 Simon Peter therefore went up, and drew the net to land, full of great fishes, a

hundred and fifty and three: and for all there were so many, the net was not rent.

21:12 Jesús segir við þá: "Komið og matist." En enginn lærisveinanna dírðist að spyrja hann: "Hver ert þú?" Enda vissu þeir, að það var Drottinn.

21:12 Jesus saith unto them, Come and break your fast. And none of the disciples durst inquire of him, Who art thou? knowing that it was the Lord.

21:13 Jesús kemur og tekur brauðið og gefur þeim, svo og fiskinn.

21:13 Jesus cometh, and taketh the bread, and giveth them, and the fish likewise.

21:14 Þetta var í þriðja sinn, sem Jesús birtist lærisveinum sínum upp risinn frá dauðum.

21:14 This is now the third time that Jesus was manifested to the disciples, after that he was risen from the dead.

21:15 Þegar þeir höfðu matast, sagði Jesús við Símon Pétur: "Símon Jóhannesson, elskar þú mig meira en þessir?" Hann svarar: "Já, Drottinn, þú veist, að ég elska þig." Jesús segir við hann: "Gæt þú lamba minna."

21:15 So when they had broken their fast, Jesus saith to Simon Peter, Simon, son of John, lovest thou me more than these? He saith unto him, Yea, Lord; thou knowest that I love thee. He saith unto him, Feed my lambs.

21:16 Jesús sagði aftur við hann öðru sinni: "Símon Jóhannesson, elskar þú mig?" Hann svaraði: "Já, Drottinn, þú veist, að ég elska þig." Jesús segir við hann: "Ver hirðir sauða minna."

21:16 He saith to him again a second time, Simon, son of John, lovest thou me? He saith unto him, Yea, Lord; thou knowest that I love thee. He saith unto him, Tend my sheep.

21:17 Hann segir við hann í þriðja sinn: "Símon Jóhannesson, elskar þú mig?" Pétur hryggðist við, að hann skyldi spyrja hann þriðja sinni: "Elskar þú mig?" Hann svaraði: "Drottinn, þú veist allt. Þú veist, að ég elska þig." Jesús segir við hann: "Gæt þú sauða minna."

21:17 He saith unto him the third time, Lovest thou me? And he said unto him, Lord, thou knowest all things; thou knowest that I love thee. Jesus saith unto him, Feed my sheep.

21:18 Sannlega, sannlega segi ég þér: Þegar þú varst ungur, bjóstu þig sjálfur og fórst hvert sem þú vildir, en þegar þú ert orðinn gamall, munt þú rétta út hendurnar, og annar býr þig og leiðir þig þangað sem þú vilt ekki."

21:18 Verily, verily, I say unto thee, When thou wast young, thou girdedst thyself, and walkedst whither thou wouldest: but when thou shalt be old, thou shalt stretch forth thy hands, and another shall gird thee, and carry thee whither thou wouldest not.

21:19 Þetta sagði Jesús til að kynna, með hvilikum dauðadaga Pétur mundi veggama Guð. Og er hann hafði þetta mælt, sagði hann við hann: "Fylg þú mér."

21:19 Now this he spake, signifying by what manner of death he should glorify God. And when he had spoken this, he saith unto him, Follow me.

21:20 Pétur sneri sér við og sá lærisveinninn, sem Jesús elskaði, fylgja á eftir, þann hinn sama, sem hallaðist að brjosti hans við kvöldmáltíðina, og spurði: "Herra, hver er sá, sem svikur þig?"

21:20 Peter, turning about, seeth the disciple whom Jesus loved following; who also leaned back on his breast at the supper, and said, Lord, who is he that betrayeth thee?

21:21 Þegar Pétur sér hann, segir hann við Jesús: "Drottinn, hvað um þennan?"

21:21 Peter therefore seeing him saith to Jesus, Lord, and what shall this man do?

21:22 Jesús svarar: "Ef ég vil, að hann lifi, þangað til ég kem, hverju skiptir það þig? Fylg þú mér."

21:22 Jesus saith unto him, If I will that he tarry till I come, what is that to thee? Follow thou me.

21:23 Því barst sá orðrómur út meðal bræðranna, að þessi lærisveinn mundi ekki deyja. En Jesús hafði ekki sagt Pétri, að hann mundi ekki deyja. Hann sagði: "Ef ég vil, að hann lifi, þangað til ég kem, hverju skiptir það þig?"

21:23 This saying therefore went forth among the brethren, that that disciple should not die: yet Jesus said not unto him, that he should not die; but, If I will that he tarry till I come, what is that to thee?

21:24 Þessi er lærisveinninn, sem vitnar um allt þetta og hefur skrifað þetta. Og vér vitum, að vitnisburður hans er sannur.

21:24 This is the disciple that beareth witness of these things, and wrote these things: and we know that his witness is true.

21:25 En margt er það annað, sem Jesús gjörði, og yrði það hvað eina upp skrifað, ætla ég, að öll veröldin mundi ekki rúma þær bækur, sem þá yrðu ritaðar.

21:25 And there are also many other things which Jesus did, the which if they should be written every one, I suppose that even the world itself would not contain the books that should be written.

1:1 Fyrri sögu mína, Þeófilus, samdi ég um allt, sem Jesús gjörði og kenndi frá upphafi,

1:1 The former treatise I made, O Theophilus, concerning all that Jesus began both to do and to teach,

1:2 allt til þess dags, er hann gaf postulunum, sem hann hafði valið, fyrirmæli sín fyrir heilagan anda og varð upp numinn.

1:2 until the day in which he was received up, after that he had given commandment through the Holy Spirit unto the apostles whom he had chosen:

1:3 Þeim birti hann sig lifandi eftir písl sína með mörgum órákum kennimerkjum, lét þá sjá sig í fjórutíu daga og talaði um Guðs ríki.

1:3 To whom he also showed himself alive after his passion by many proofs, appearing unto them by the space of forty days, and speaking the things concerning the kingdom of God:

1:4 Er hann var með þeim, bauð hann þeim að fara ekki burt úr Jerúsalem,

heldur biða eftir fyrirheiti föðurins. "sem þér." sagði hann. "hafið heyrt mig tala um.

1:4 and, being assembled together with them, he charged them not to depart from Jerusalem, but to wait for the promise of the Father, which, *said he*, ye heard from me:

1:5 Því að Jóhannes skírdi með vatni, en þér skuluð skírðir verða með heilögum anda, nú innan fárra daga."

1:5 For John indeed baptized with water; but ye shall be baptized in the Holy Spirit not many days hence.

1:6 Meðan þeir voru saman, spurðu þeir hann: "Herra, ætla þú á þessum tíma að endurreisa ríkið handa Ísrael?"

1:6 They therefore, when they were come together, asked him, saying, Lord, dost thou at this time restore the kingdom to Israel?

1:7 Hann svaraði: "Ekki er það yðar að vita tíma eða tíðir, sem faðirinn setti af sjálfs sín valdi.

1:7 And he said unto them, It is not for you to know times or seasons, which the Father hath set within His own authority.

1:8 En þér munuð öðlast kraft, er heilagur andi kemur yfir yður, og þér munuð verða vottar mínir í Jerúsalem og allri Júdeu, í Samariu og allt til endimarka jarðarinnar."

1:8 But ye shall receive power, when the Holy Spirit is come upon you: and ye shall be my witnesses both in Jerusalem, and in all Judaea and Samaria, and unto the uttermost part of the earth.

1:9 Þegar hann hafði þetta mælt, varð hann upp numinn að þeim ásjáandi, og ský huldí hann sjónum þeirra.

1:9 And when he had said these things, as they were looking, he was taken up; and a cloud received him out of their sight.

1:10 Er þeir stöðu til himins á eftir honum, þegar hann hvarf, þá stóðu hjá þeim allt í einu tveir menn í hvítum klæðum

1:10 And while they were looking stedfastly into heaven as he went, behold, two men stood by them in white apparel;

1:11 og sögðu: "Galileumenn, hví standið þér og horfið til himins? Þessi Jesús, sem varð upp numinn frá yður til himins, mun koma á sama hátt og þér sáuð hann fara til himins."

1:11 who also said, Ye men of Galilee, why stand ye looking into heaven? this Jesus, who was received up from you into heaven shall so come in like manner as ye beheld him going into heaven.

1:12 Þá sneru þeir aftur til Jerúsalem frá Ólufjallinu, sem svo er nefnt og er í nánd við Jerúsalem, hvíldardagsleið þaðan.

1:12 Then returned they unto Jerusalem from the mount called Olivet, which is nigh unto Jerusalem, a Sabbath day's journey off.

1:13 Er þeir komu þangað, fóru þeir upp í lofstofuna, þar sem þeir dvöldust: Pétur og Jóhannes, Jakob og Andrés, Filippus, Tómas, Bartólómeus, Matteus, Jakob Alfesusson, Simon vandlaetari og Júdas Jakobsson.

1:13 And when they were come in, they went up into the upper chamber, where they were

abiding; both Peter and John and James and Andrew, Philip and Thomas, Bartholomew and Matthew, James *the son of Alphaeus*, and Simon the Zealot, and Judas *the son of James*.

1:14 Allir þessir voru með einum huga stöðugir í barninni ásamt konunum. María, móðir Jesú, var líka með þeim og bræður hans.

1:14 These all with one accord continued stedfastly in prayer, with the women, and Mary the mother of Jesus, and with his brethren.

1:15 Á þessum dögum stóð Pétur upp meðal bræðranna. Þar var saman kominn flokkur manna, um eitt hundrað og tuttugu að tölu. Hann mælti:

1:15 And in these days Peter stood up in the midst of the brethren, and said (and there was a multitude of persons *gathered* together, about a hundred and twenty),

1:16 "Bræður, rættast hlaut ritning sú, er heilagur andi sagði fyrir munni Davíðs um Júdas, sem vísaði leið þeim, er tóku Jesú höndum.

1:16 Brethren, it was needful that the Scripture should be fulfilled, which the Holy Spirit spake before by the mouth of David concerning Judas, who was guide to them that took Jesus.

1:17 Hann var í vorum hópi, og honum var falin sama þjónusta.

1:17 For he was numbered among us, and received his portion in this ministry.

1:18 Hann keypti reit fyrir laun ódæðis síns, steypist á höfuðið og brast sundur í miðju, svo að iðrin öll féllu út.

1:18 (Now this man obtained a field with the reward of his iniquity; and falling headlong, he burst asunder in the midst, and all his bowels gushed out.

1:19 Þetta varð kunnugt öllum Jerúsalembúum, og er reitur sá kallaður á tungu þeirra Akeldamak, það er Blóðreitur.

1:19 And it became known to all the dwellers at Jerusalem; insomuch that in their language that field was called Akeldama, that is, The field of blood.)

1:20 Rítað er í Sálmunum: Bústaður hans skal í eyði verða, enginn skal í honum búa, og: Annar taki embætti hans.

1:20 For it is written in the book of Psalms, Let his habitation be made desolate, And let no man dwell therein: and, His office let another take.

1:21 Einhver þeirra manna, sem með oss voru alla tíð, meðan Drottinn Jesús gekk inn og út vor á meðal.

1:21 Of the men therefore that have companied with us all the time that the Lord Jesus went in and went out among us,

1:22 allt frá skírn Jóhannesar til þess dags, er hann varð upp numinn frá oss, verður nú að gjörast vottur upprisnu hans ásamt oss."

1:22 beginning from the baptism of John, unto the day that he was received up from us, of these must one become a witness with us of his resurrection.

1:23 Og þeir tóku tvo til. Jósef, kallaðan Barsabbas, öðru nafni Jústus, og Mattías.

1:23 And they put forward two, Joseph called Barsabbas, who was surnamed Justus, and Matthias.

1:24 Þá dust fyrir og sögðu: "Drottinn, þú sem þekkir hjörta allra. Sýn þú, hvorn þessara þú hefur valið

1:24 And they prayed, and said, Thou, Lord, who knowest the hearts of all men, show of these two the one whom thou hast chosen,

1:25 til að taka þessa þjónustu og postuladóm, sem Júdas vék frá til að fara til síns eigin stadar."

1:25 to take the place in this ministry and apostleship from which Judas fell away, that he might go to his own place.

1:26 Þeir hlutuðu um þá, og kom upp hlutur Mattíasar. Var hann tekinn í tölu postulanna með þeim ellefu.

1:26 And they gave lots for them; and the lot fell upon Matthias; and he was numbered with the eleven apostles.

2:1 Þá er upp var runninn hvítasunnudagur, voru þeir allir saman komnir.

2:1 And when the day of Pentecost was now come, they were all together in one place.

2:2 Varð þá skyndilega gnýr af himni eins og addynjanda sterkvíðris og fyllti allt húsið, þar sem þeir voru.

2:2 And suddenly there came from heaven a sound as of the rushing of a mighty wind, and it filled all the house where they were sitting.

2:3 Þeim birtust tungur, eins og af eldi væru, er kvísluðust og settust á hvern og einn þeirra.

2:3 And there appeared unto them tongues parting asunder, like as of fire; and it sat upon each one of them.

2:4 Þeir fylltust allir heilögum anda og tóku að tala öðrum tungum, eins og andinn gaf þeim að mæla.

2:4 And they were all filled with the Holy Spirit, and began to speak with other tongues, as the Spirit gave them utterance.

2:5 Í Jerúsalem dvöldust Gyðingar, guðræknir menn, frá öllum löndum undir himninum.

2:5 Now there were dwelling at Jerusalem Jews, devout men, from every nation under heaven.

2:6 Er þetta hljóð heyrðist, dreif að fjölda manns. Þeim brá mjög við, því að hver og einn heyrði þá mæla á sína tungu.

2:6 And when this sound was heard, the multitude came together, and were confounded, because that every man heard them speaking in his own language.

2:7 Þeir voru frá sér af undrun og sögðu: "Eru þetta ekki allt Galileumenn, sem hér eru að tala?"

2:7 And they were all amazed and marvelled, saying, Behold, are not all these that speak Galilaeans?

2:8 Hvernig má það vera, að vér, hver og einn, heyrum þá tala vort eigið móðurmál?

2:8 And how hear we, every man in our own language wherein we were born?

2:9 **Vér erum Partar, Medar og Elamítar, vér erum frá Mesópótamíu, Júden, Kappadókiu, Pontus og Asíu.**
2:9 Parthians and Medes and Elamites, and the dwellers in Mesopotamia, in Judaea and Cappadocia, in Pontus and Asia,

2:10 **frá Frýgiu og Pamfýliu, Egyptalandi og Líbyubýggðum við Kýrene, og vér, sem hingað erum fluttir frá Róm.**
2:10 in Phrygia and Pamphylia, in Egypt and the parts of Libya about Cyrene, and sojourners from Rome, both Jews and proselytes,

2:11 **Hér eru bæði Gyðingar og þeir sem tekið hafa trú Gyðinga, Kríteyngar og Arabar. Vér heyrum þá tala á vorum tungum um stórmerki Guðs."**
2:10 in Phrygia and Pamphylia, in Egypt and the parts of Libya about Cyrene, and sojourners from Rome, both Jews and proselytes,

2:12 **Þeir voru allir furðu lostnir og ráðalausir og sögðu hver við annan: "Hvað getur þetta verið?"**
2:12 And they were all amazed, and were perplexed, saying one to another, What meaneth this?

2:13 **En aðrir höfðu að spötti og sögðu: "Þeir eru drukknir af sætu víni."**
2:13 But others mocking said, They are filled with new wine.

2:14 **Þá steig Pétur fram og þeir ellefu, og hann hóf upp rödd sína og mælti til þeirra: "Gyðingar og allir þér Jerúsalembúar! Þetta skuluð þér vita. Ljáið eyru orðum mínum.**
2:14 But Peter, standing up with the eleven, lifted up his voice, and spake forth unto them, saying, Ye men of Judaea, and all ye that dwell at Jerusalem, be this known unto you, and give ear unto my words.

2:15 **Eigi eru þessir menn drukknir, eins og þér ætlið, enda aðeins komin dagmál.**
2:15 For these are not drunken, as ye suppose; seeing it is *but* the third hour of the day.

2:16 **Hér er að ræfast það, sem spámaðurinn Jóel segir:**
2:16 but this is that which hath been spoken through the prophet Joel:

2:17 **Það mun verða á efstu dögum, segir Guð, að ég mun úthella anda mínum yfir alla menn. Synir yðar og dætur munu spá, ungmenni yðar munu sjá sýnir og gamalmenni yðar mun drauma dreyma.**
2:17 And it shall be in the last days, saith God, I will pour forth of My Spirit upon all flesh: And your sons and your daughters shall prophesy, And your young men shall see visions, And your old men shall dream dreams:

2:18 **Jafnvel yfir þræla mína og ambáttir mínar mun ég á þeim dögum úthella anda mínum, og þau munu spá.**

2:18 Yea and on My servants and on My handmaidens in those days Will I pour forth of My Spirit; and they shall prophesy.

2:19 **Og ég mun láta undur verða á himnum uppi og tákn á jörðu niðri, blóð og eld og reykjarmökk.**
2:19 And I will show wonders in the heaven above, And signs on the earth beneath; Blood, and fire, and vapor of smoke:

2:20 **Sólin mun snúast í myrkur og tunglið í blóð, áður dagur Drottins kemur, hinn mikli og dýrlegi.**
2:20 The sun shall be turned into darkness, And the moon into blood, Before the day of the Lord come, That great and notable *day*.

2:21 **En hver sá, sem ákallar nafn Drottins, mun frelsast.**
2:21 And it shall be, that whosoever shall call on the name of the Lord shall be saved.

2:22 **Ísraelsmenn, heyrið þessi orð: Jesús frá Nasaret var maður, sem Guð sannaði yður með kraftaverkum, undrum og táknnum, er Guð lét hann gjöra meðal yðar, eins og þér sjálfir vítið.**
2:22 Ye men of Israel, hear these words: Jesus of Nazareth, a man approved of God unto you by mighty works and wonders and signs which God did by him in the midst of you, even as ye yourselves know;

2:23 **Hann var framseldur að fyrirhuguðu ráði Guðs og fyrirvitund, og þér létuð heiðna menn negla hann á kross og tókuð hann af lífi.**
2:23 him, being delivered up by the determinate counsel and foreknowledge of God, ye by the hand of lawless men did crucify and slay:

2:24 **En Guð leysti hann úr nauðum dauðans og reisti hann upp, enda gat það aldrei orðið, að dauðinn fengi haldið honum.**
2:24 whom God raised up, having loosed the pangs of death: because it was not possible that he should be holden of it.

2:25 **Því að Davíð segir um hann: Ávallt hafði ég Drottín fyrir augum mér, því að hann er mér til hægri hliðar, til þess að ég bifist ekki.**
2:25 For David saith concerning him, I beheld the Lord always before my face; For he is on my right hand, that I should not be moved:

2:26 **Fyrir því gladdist hjarta mitt, og tunga mín fagnaði. Meira að segja mun líkami minn hvílast í von.**
2:26 Therefore my heart was glad, and my tongue rejoiced; Moreover my flesh also shall dwell in hope:

2:27 **Því að ekki munt þú skilja sálu mína eftir í helju og eigi láta þinn heilaga verða rotnun að bráð.**
2:27 Because thou wilt not leave my soul unto Hades, Neither wilt thou give thy Holy One to see corruption.

2:28 **Kunna gjörðir þú mér lífsins vegu. Þú munt mig fögnuði fylla fyrir þínu augliti.**
2:28 Thou madest known unto me the ways of life; Thou shalt make me full of gladness with thy countenance.

2:29 **Bræður, óhikað get ég við yður talað um ættföðurinn Davíð. Hann dó og var grafinn, og leiði hans er til hér allt til þessa dags.**

2:29 Brethren, I may say unto you freely of the patriarch David, that he both died and was buried, and his tomb is with us unto this day.

2:30 **En hann var spámaður og vissi, að Guð hafði með eiði heitið honum að setja í háseti hans einhvern niðja hans.**
2:30 Being therefore a prophet, and knowing that God had sworn with an oath to him, that of the fruit of his loins he would set *one* upon his throne;

2:31 **Því sá hann fyrir upprisu Krists og sagði: Ekki varð hann eftir skilinn í helju, og ekki varð líkami hans rotnun að bráð.**
2:31 he foreseeing *this* spake of the resurrection of the Christ, that neither was he left unto Hades, nor did his flesh see corruption.

2:32 **Þennan Jesú reisti Guð upp, og erum vér allir vottar þess.**
2:32 This Jesus did God raise up, whereof we all are witnesses.

2:33 **Nú er hann upp hafinn til Guðs hægri handar og hefur af föðurnum tekið við heilögum anda, sem fyrirheitið var, og úthellt honum, eins og þér sjáið og heyrið.**
2:33 Being therefore by the right hand of God exalted, and having received of the Father the promise of the Holy Spirit, he hath poured forth this, which ye see and hear.

2:34 **Ekki steig Davíð upp til himna, en hann segir: Drottinn sagði við minn drottin: Set þig mér til hægri handar.**
2:34 For David ascended not into the heavens: but he saith himself, The Lord said unto my Lord, Sit thou on my right hand,

2:35 **Þangað til ég gjöri óvini þína að fótstör þinni.**
2:35 Till I make thine enemies the footstool of thy feet.

2:36 **Með öruggri vissu víti þá öll Ísraels ætt, að þennan Jesú, sem þér krossfestuð, hefur Guð gjört bæði að Drottni og Kristi."**
2:36 Let all the house of Israel therefore know assuredly, that God hath made him both Lord and Christ, this Jesus whom ye crucified.

2:37 **Er þeir heyrðu þetta, var sem stungið væri í hjörtu þeirra, og þeir sögðu við Pétur og hina postulana: "Hvað eigum vér að gjöra, bræður?"**
2:37 Now when they heard *this*, they were pricked in their heart, and said unto Peter and the rest of the apostles, Brethren, what shall we do?

2:38 **Pétur sagði við þá: "Gjörið iðrun og látið skirast hver og einn í nafni Jesú Krists til fyrirgefningar synda yðar; þá munuð þér öðlast að gjöf heilagan anda.**
2:38 And Peter *said* unto them, Repent ye, and be baptized every one of you in the name of Jesus Christ unto the remission of your sins; and ye shall receive the gift of the Holy Spirit.

2:39 Því að yður er ætlað fyrirheitið, börnum yðar og öllum þeim, sem í fjarlægð eru, öllum þeim, sem Drottinn Guð vor kallar til sín."

2:39 For to you is the promise, and to your children, and to all that are afar off, *even* as many as the Lord our God shall call unto him.

2:40 Og með öðrum fleiri orðum vitnaði hann, áminnti þá og sagði: "Látið frelsast frá þessari rangsnúnu kynslóð."

2:40 And with many other words he testified, and exhorted them, saying, Save yourselves from this crooked generation.

2:41 En þeir, sem veittu orði hans viðtöku, voru skirðir, og þann dag bættust við um þrjú þúsund sálir.

2:41 They then that received his word were baptized: and there were added *unto them* in that day about three thousand souls.

2:42 Þeir ræktu trúlega uppfræðslu postulanna og samfélagið, brotning brauðsins og bænirnar.

2:42 And they continued stedfastly in the apostles' teaching and fellowship, in the breaking of bread and the prayers.

2:43 Ótta setti að hverjum manni, en mörg undur og tákn gjörðust fyrir hendur postulanna.

2:43 And fear came upon every soul: and many wonders and signs were done through the apostles.

2:44 Allir þeir sem trúðu héldu hópinn og höfðu allt sameiginlegt.

2:44 And all that believed were together, and had all things common;

2:45 Þeir seldu eignir sínar og fjármuni og skiptu meðal allra eftir því sem hver hafði þörf á.

2:45 and they sold their possessions and goods, and parted them to all, according as any man had need.

2:46 Daglega komu þeir saman með einum huga í helgidóminum, þeir brutu brauð í heimahúsum, neyttu fæðu saman í fögnuði og einlægni hjartans.

2:46 And day by day, continuing stedfastly with one accord in the temple, and breaking bread at home, they took their food with gladness and singleness of heart,

2:47 Þeir lofuðu Guð og höfðu vinsældir af öllum. En Drottinn bætti daglega við í hópinn þeim, er frelsast létu.

2:47 praising God, and having favor with all the people. And the Lord added to them day by day those that were saved.

3:1 Pétur og Jóhannes gengu upp í helgidóminn til siðdegishæna.

3:1 Now Peter and John were going up into the temple at the hour of prayer, *being* the ninth *hour*.

3:2 Þá var þangað borinn maður, lami frá móðurlífi, er dag hvern var settur við þær dyr helgidómsins, sem nefndar eru Fögrudyr, til að beiðast ölmusu hjá þeim, er inn gengu í helgidóminn.

3:2 And a certain man that was lame from his mother's womb was carried, whom they laid daily at the door of the temple which is called Beautiful, to ask alms of them that entered into the temple;

3:3 Er hann sá þá Pétur og Jóhannes á leið inn í helgidóminn, baðst hann ölmusu.

3:3 who seeing Peter and John about to go into the temple, asked to receive an alms.

3:4 Þeir horfðu fast á hann, og Pétur sagði: "Lít þú á okkur."

3:4 And Peter, fastening his eyes upon him, with John, said, Look on us.

3:5 Hann starði á þá í von um að fá eitthvað hjá þeim.

3:5 And he gave heed unto them, expecting to receive something from them.

3:6 Pétur sagði: "Silfur og gull á ég ekki, en það sem ég hef, það gef ég þér: Í nafni Jesú Krists frá Nasaret, stalt upp og gakk!"

3:6 But Peter said, Silver and gold have I none; but what I have, that give I thee. In the name of Jesus Christ of Nazareth, walk.

3:7 Og hann tók í hægri hönd honum og reisti hann upp. Jafnskjótt urðu fætur hans og ökkjar styrkir.

3:7 And he took him by the right hand, and raised him up: and immediately his feet and his ankle-bones received strength.

3:8 hann spratt upp, stóð í fætur og tók að ganga. Hann fór inn með þeim í helgidóminn, gekk um og stökk og lofaði Guð.

3:8 And leaping up, he stood, and began to walk; and he entered with them into the temple, walking, and leaping, and praising God.

3:9 Allt fólkið sá hann ganga um og lofa Guð.

3:9 And all the people saw him walking and praising God:

3:10 Þeir þekktu, að hann var sá er hafði settið fyrir Fögrudyrum helgidómsins til að beiðast ölmusu. Urðu þeir furðu lostnir og frá sér numdir af því, sem fram við hann hafði komið.

3:10 and they took knowledge of him, that it was he that sat for alms at the Beautiful Gate of the temple; and they were filled with wonder and amazement at that which had happened unto him.

3:11 Hann hélt sér að Pétri og Jóhannesi, og þá flyktist allt fólkið furðu lostið til þeirra í súlnagöngin, sem kennd eru við Salómon.

3:11 And as he held Peter and John, all the people ran together unto them in the porch that is called Solomon's, greatly wondering.

3:12 Þegar Pétur sá það, ávarpaði hann fólkið: "Ísraelsmenn, hvi furðar yður á þessu eða hvi starið þér á okkur, eins og við hefðum af eigin mætti eða guðrækni komið því til leiðar, að þessi maður gengur?"

3:12 And when Peter saw it, he answered unto the people, Ye men of Israel, why marvel ye at this man? or why fasten ye your eyes on us, as though by our own power or godliness we had made him to walk?

3:13 Guð Abrahams, Ísaks og Jakobs, Guð feðra vorra hefur dýrlegan gjört þjón sinn, Jesú, sem þér framselduð og afneituðuð

frammi fyrir

Pílatusi, er hann hafði ályktað að láta hann lausan.

3:13 The God of Abraham, and of Isaac, and of Jacob, the God of our fathers, hath glorified his Servant Jesus; whom ye delivered up, and denied before the face of Pilate, when he had determined to release him.

3:14 Þér afneituðuð hinum heilaga og réttláta, en beiðust að manndráparyrði gefinn yður.

3:14 But ye denied the Holy and Righteous One, and asked for a murderer to be granted unto you,

3:15 Þér lifléttuð höfðingja lífsins, en Guð uppvakti hann frá dauðum, og að því erum vér vottar.

3:15 and killed the Prince of life; whom God raised from the dead; whereof we are witnesses.

3:16 Trúin á nafn Jesú gjörði þennan mann, sem þér sjáid og þekkið, styrkan. Nafnið hans og trúin, sem hann gefur, veitti honum þennan albata fyrir augum yðar allra.

3:16 And by faith in his name hath his name made this man strong, whom ye behold and know: yea, the faith which is through him hath given him this perfect soundness in the presence of you all.

3:17 Nú veit ég, bræður, að þér gjörðuð það af vanþekkingu, sem og höfðingjar yðar.

3:17 And now, brethren, I know that in ignorance ye did it, as did also your rulers.

3:18 En Guð lét þannig rætast það, sem hann hafði boðað fyrirfram fyrir munn allra spámannanna, að Kristur hans skyldi líða.

3:18 But the things which God foreshowed by the mouth of all the prophets, that his Christ should suffer, he thus fulfilled.

3:19 Gjörðið því iðrun og snúið yður, að syndir yðar verði afmáðar.

3:19 Repent ye therefore, and turn again, that your sins may be blotted out, that so there may come seasons of refreshing from the presence of the Lord;

3:20 Þá munu koma endurlífunartímar frá augliti Drottins, og hann mun senda Krist, sem yður er fyrirhugaður, sem er Jesús.

3:19 Repent ye therefore, and turn again, that your sins may be blotted out, that so there may come seasons of refreshing from the presence of the Lord;

3:21 Hann á að vera í himninum allt til þess tíma, þegar Guð endurreisir alla hluti, eins og hann hefur sagt fyrir munn sinna heilögu spámannanna frá alda öðli.

3:21 whom the heaven must receive until the times of restoration of all things, whereof God spake by the mouth of His holy prophets that have been from of old.

3:22 Móse sagði: „Spámann mun Drottinn, Guð yðar, uppvækja yður af bræðrum yðar eins og mig. Á hann skuluð þér hlýða í öllu, er hann talar til yðar.

3:22 Moses indeed said, A prophet shall the Lord God raise up unto you from among your brethren, like unto me. To him shall ye

hearken in all things whatsoever he shall speak unto you.

3:23 Og sérhver sá, sem hlýðir ekki á þennan spámann, skal upprættur verða úr lýðum.'

3:23 And it shall be, that every soul that shall not hearken to that prophet, shall be utterly destroyed from among the people.

3:24 Allir spámennirnir, Samúel og þeir sem á eftir komu, allir þeir sem talað hafa, boðuðu og þessa daga.

3:24 Yea and all the prophets from Samuel and them that followed after, as many as have spoken, they also told of these days.

3:25 Þér eruð börn spámannanna og eigðið hlut í sáttmálanum, sem Guð gjörði við feður yðar, er hann sagði við Abraham: 'Af þínu afkvæmi skulu allar ættkvíslir jarðarinnar blessun hljóta.'

3:25 Ye are the sons of the prophets, and of the covenant which God made with your fathers, saying unto Abraham, And in thy seed shall all the families of the earth be blessed.

3:26 Guð hefur reist upp þjón sinn og sent hann yður fyrst til að blessa yður og snúa hverjum yðar frá vondri breytni sinni."

3:26 Unto you first God, having raised up his Servant, sent him to bless you, in turning away every one of you from your iniquities.

4:1 Meðan þeir voru að tala til fólksins, komu að þeim prestarnir, varðförlingi helgidómsins og saddúkearnir.

4:1 And as they spake unto the people, the priests and the captain of the temple and the Sadducees came upon them,

4:2 Þeir voru æfir af því að postularnir voru að kenna fólkinu og boða upprisu dauðra í Jesú.

4:2 being sore troubled because they taught the people, and proclaimed in Jesus the resurrection from the dead.

4:3 Lögðu þeir hendur á þá og settu þá í varðhald til næsta morguns, því að kvöld var komið.

4:3 And they laid hands on them, and put them in ward unto the morrow: for it was now eventide.

4:4 En margir þeirra, er heyrt höfðu orðið, tóku trú, og tala karlmanna varð um fimm þúsundir.

4:4 But many of them that heard the word believed; and the number of the men came to be about five thousand.

4:5 Næsta morgun komu höfðingjarnir, öldungarnir og fræðimennirnir saman í Jerúsalem.

4:5 And it came to pass on the morrow, that their rulers and elders and scribes were gathered together in Jerusalem;

4:6 Þar voru Annas, æðsti prestur, Kaifas, Jóhannes, Alexander og allir, sem voru af æðsta prests ættum.

4:6 and Annas the high priest *was there*, and Caiaphas, and John, and Alexander, and as many as were of the kindred of the high priest.

4:7 Þeir létu leiða postulana fram og spurðu þá: "Með hvaða krafti eða í hvers nafni gjörðuð þið þetta?"

4:7 And when they had set them in the midst, they inquired, By what power, or in what name, have ye done this?

4:8 Þá sagði Pétur við þá, fylltur heilögum anda: "Þér höfðingjar lýðsins og öldungar.

4:8 Then Peter, filled with the Holy Spirit, said unto them, Ye rulers of the people, and elders,

4:9 með því að við eigum í dag að svara til saka vegna góðverks við sjúkan mann og gera grein fyrir því, hvernig hann sé heill orðinn.

4:9 if we this day are examined concerning a good deed done to an impotent man, by what means this man is made whole;

4:10 Þá sé yður öllum kunnugt og öllum Ísraelslýð, að í nafni Jesú Krists frá Nasaret, þess er þér krossfestuð, en Guð uppvakti frá dauðum, í hans nafni stendur þessi maður heilbrigður fyrir augum yðar.

4:10 be it known unto you all, and to all the people of Israel, that in the name of Jesus Christ of Nazareth, whom ye crucified, whom God raised from the dead, *even in him* doth this man stand here before you whole.

4:11 Jesús er steinninn, sem þér, húsasmíðirnir, virtuð einskis, hann er orðinn hyrningarsteinn.

4:11 He is the stone which was set at nought of you the builders, which was made the head of the corner.

4:12 Ekki er hjálpræðið í neinum öðrum. Og ekkert annað nafn er mönnum gefið um víða veröld, sem getur frelsað oss."

4:12 And in none other is there salvation: for neither is there any other name under heaven, that is given among men, wherein we must be saved.

4:13 Þegar þeir sáu djörfung Péturs og Jóhannesar og skildu, að þeir voru ólærðir leikmenn, undrudust þeir. Þeir könnuðust og við, að þeir höfðu verið með Jesú.

4:13 Now when they beheld the boldness of Peter and John, and had perceived that they were unlearned and ignorant men, they marvelled; and they took knowledge of them, that they had been with Jesus.

4:14 Og er þeir sáu manninn, sem læknaður hafði verið, standa hjá þeim, máttu þeir ekki í móti mæla.

4:14 And seeing the man that was healed standing with them, they could say nothing against it.

4:15 Þeir skipuðu þeim að ganga út frá ráðinu, tóku saman ráð sín og sögðu:

4:15 But when they had commanded them to go aside out of the council, they conferred among themselves,

4:16 "Hvað eigum vér að gjöra við þessa menn? Því að augljóst er öllum Jerúsalembúum, að ótvírætt tákni er orðið af þeirra völdum. Vér getum ekki neitað því.

4:16 saying, What shall we do to these men? for that indeed a notable miracle hath been wrought through them, is manifest to all that dwell in Jerusalem; and we cannot deny it.

4:17 Þetta má ekki berast

frekar út meðal lýðsins. Vér skulum því hóta þeim hörðu, að þeir tali aldrei framar í þessu nafni við nokkurn mann."

4:17 But that it spread no further among the people, let us threaten them, that they speak henceforth to no man in this name.

4:18 Síðan kölluðu þeir þá fyrir sig og skipuðu þeim að hætta með öllu að tala eða kenna í Jesú nafni.

4:18 And they called them, and charged them not to speak at all nor teach in the name of Jesus.

4:19 Pétur og Jóhannes svöruðu: "Dæmið sjálfir, hvort það sé rétt í augum Guðs að hlýðnast yður fremur en honum.

4:19 But Peter and John answered and said unto them, Whether it is right in the sight of God to hearken unto you rather than unto God, judge ye:

4:20 Vér getum ekki annað en talað það, sem vér höfum séð og heyrt."

4:20 for we cannot but speak the things which we saw and heard.

4:21 En þeir ógnuðu þeim enn frekar og slepptu þeim síðan, þar sem þeir sáu enga leið vegna fólksins að hegna þeim, því allir lofuðu Guð fyrir þennan atburð.

4:21 And they, when they had further threatened them, let them go, finding nothing how they might punish them, because of the people; for all men glorified God for that which was done.

4:22 En maðurinn, sem læknað hafði með þessu tákni, var yfir fertugt.

4:22 For the man was more than forty years old, on whom this miracle of healing was wrought.

4:23 Er þeim hafði verið sleppt, fóru þeir til félaga sinna og greindu þeim frá öllu því, sem æðstu prestarnir og öldungarnir höfðu við þá talað.

4:23 And being let go, they came to their own company, and reported all that the chief priests and the elders had said unto them.

4:24 Þegar þeir heyruð það, hófu þeir einum huga raust sína til Guðs og sögðu: "Herra, þú sem gjörðir himin, jörð og haf og allt, sem í þeim er.

4:24 And they, when they heard it, lifted up their voice to God with one accord, and said, O Lord, thou that didst make the heaven and the earth and the sea, and all that in them is:

4:25 þú, sem lést heilagan anda mæla af munni Davíðs, föður vors, þjóns þíns: Hví geisðuð heiðingjarnir, og hví hugðu lýðirnir á hégómleg ráð?

4:25 who by the Holy Spirit, *by the mouth of* our father David thy servant, didst say, Why did the Gentiles rage, And the peoples imagine vain things?

4:26 Konungar jarðarinnar risu upp, og höfðingjarnir söfnuðust saman gegn Drottni og gegn hans Smurða.

4:26 The kings of the earth set themselves in array, And the rulers were gathered together, Against the Lord, and against his Anointed:

4:27 Því að sannarlega söfnuðust saman í borg þessari gegn hinum heilaga þjóni þínum, Jesú, er þú

smurðir, þeir Heródes og Pontíus Pilatus ásamt heiðingjunum og lýðum Ísraels

4:27 for of a truth in this city against thy holy Servant Jesus, whom thou didst anoint, both Herod and Pontius Pilate, with the Gentiles and the peoples of Israel, were gathered together,

4:28 til að gjöra allt það, er hönd þín og ráð hafði fyrirhugað, að verða skyldi.
4:28 to do whatsoever thy hand and thy council foreordained to come to pass.

4:29 Og nú, Drottinn, lit á hótanir þeirra og veit þjónum þínum fulla djörfung að tala orð þitt.

4:29 And now, Lord, look upon their threatenings: and grant unto thy servants to speak thy word with all boldness,

4:30 Rétt þú út hönd þína til að lækna og lát tákn og undur verða fyrir nafn þíns heilaga þjóns, Jesú."

4:30 while thy stretchest forth thy hand to heal; and that signs and wonders may be done through the name of thy holy Servant Jesus.

4:31 Þegar þeir höfðu bedist fyrir, hrærdist staðurinn, þar sem þeir voru saman komnir, og þeir fylltust allir heilögum anda og töluðu orð Guðs af djörfung.

4:31 And when they had prayed, the place was shaken wherein they were gathered together; and they were all filled with the Holy Spirit, and they spake the word of God with boldness.

4:32 En í þeim fjölda, sem trú hafði tekið, var eitt hjarta og ein sál, og enginn þeirra taldi neitt vera sítt, er hann átti, heldur höfðu þeir allt sameiginlegt.

4:32 And the multitude of them that believed were of one heart and soul: and not one of *them* said that aught of the things which he possessed was his own; but they had all things common.

4:33 Postularnir báru vitni um upprisu Drottins Jesú með miklum krafti, og mikil náð var yfir þeim öllum.

4:33 And with great power gave the apostles their witness of the resurrection of the Lord Jesus: and great grace was upon them all.

4:34 Eigi var heldur neinn þurfandi meðal þeirra, því að allir landeigendur og húseigendur seldu eign sína, komu með andvirðið

4:34 For neither was there among them any that lacked: for as many as were possessors of lands or houses sold them, and brought the prices of the things that were sold,

4:35 og lögðu fyrir fætur postulanna. Og sérhverjum var úthlutað eftir því sem hann hafði þörf til.

4:35 and laid them at the apostles' feet: and distribution was made unto each, according as any one had need.

4:36 Jósef levítí, frá Kýpur, sem postularnir kölluðu Barnabas, það þýðir huggunar sonur.

4:36 And Joseph, who by the apostles was surnamed Barnabas (which is, being interpreted, Son of exhortation), a Levite, a man of Cyprus by race,

4:37 átti sáðland og seldi, kom með verðið og lagði fyrir fætur postulanna.

4:37 having a field, sold it, and brought the money and laid it at the apostles' feet.

5:1 En maður nokkur, Ananías að nafni, seldi ásamt Saffíru, konu sinni, eign

5:1 But a certain man named Ananias, with Sapphira his wife, sold a possession,

5:2 og dró undan af verðinu með vitund konu sinnar, en kom með nokkuð af því og lagði fyrir fætur postulanna.

5:2 and kept back *part* of the price, his wife also being privy to it, and brought a certain part, and laid it at the apostles' feet.

5:3 En Pétur mælti: "Ananías, hví fyllti Satan hjarta þitt, svo að þú laugst að heilögum anda og dróst undan af verði lands þíns?"

5:3 But Peter said, Ananias, why hath Satan filled thy heart to lie to the Holy Spirit, and to keep back *part* of the price of the land?

5:4 Var landið ekki þitt, meðan þú áttir það, og var ekki andvirði þess á þínu valdi? Hvernig gastu þá látið þér hugkvæmast slíkt tiltæk? Ekki hefur þú logið að mönnum, heldur Guði."

5:4 While it remained, did it not remain thine own? and after it was sold, was it not in thy power? How is it that thou hast conceived this thing in thy heart? thou has not lied unto men, but unto God.

5:5 Þegar Ananías heyrði þetta, féll hann niður og gaf upp öndina, og miklum ótta sló á alla þá, sem heyrðu.

5:5 And Ananias hearing these words fell down and gave up the ghost: and great fear came upon all that heard it.

5:6 En ungu mennirnir stóðu upp og hjuggu um hann, báru hann út og jörðuðu.

5:6 And the young men arose and wrapped him round, and they carried him out and buried him.

5:7 Að liðnum svo sem þrem stundum kom kona hans inn og vissi ekki, hvað við hafði borið.

5:7 And it was about the space of three hours after, when his wife, not knowing what was done, came in.

5:8 Þá spurði Pétur hana: "Seg mér, selduð þið jörðina fyrir þetta verð?" En hún svaraði: "Já, fyrir þetta verð."

5:8 And Peter answered unto her, Tell me whether ye sold the land for so much. And she said, Yea, for so much.

5:9 Pétur mælti þá við hana: "Hvernig gátuð þið orðið samþykkt um að freista anda Drottins? Þú heyrir við dynnar fótatak þeirra, sem greftruðu mann þinn. Þeir munu bera þig út."

5:9 But Peter *said* unto her, How is it that ye have agreed together to try the Spirit of the Lord? behold, the feet of them that have buried thy husband are at the door, and they shall carry thee out.

5:10 Jafnskjótt féll hún niður við fætur hans og gaf upp öndina. Ungu mennirnir komu inn, fundu hana dauða, báru út og jörðuðu hjá manni hennar.

5:10 And she fell down immediately at his feet, and gave up the ghost: and the young men came in and found her dead, and they carried her out and buried her by her husband.

5:11 Og miklum ótta sló á allan söfnuðinn og alla, sem heyrðu þetta.

5:11 And great fear came upon the whole church, and upon all that heard these things.

5:12 Fyrir hendur postulanna gjörðust mörg tákn og undur meðal lýðsins. Allur söfnuðurinn kom einum huga saman í Sölnagöngum Salómons.

5:12 And by the hands of the apostles were many signs and wonders wrought among the people; and they were all with one accord in Solomon's porch.

5:13 Engir aðrir þorðu að samlagast þeim, en fólk virti þá mikils.

5:13 But of the rest durst no man join himself to them: howbeit the people magnified them;

5:14 Og enn fleiri urðu þeir, sem trúðu á Drottin, fjöldi karla og kvenna.

5:14 and believers were the more added to the Lord, multitudes both of men and women;

5:15 Menn báru jafnvel sjúka út á strætín og lögðu þá á rekkjur og börur, ef verða mætti, er Pétur gengi hjá, að alltént skugginn af honum félli á einhvern þeirra.

5:15 inasmuch that they even carried out the sick into the streets, and laid them on beds and couches, that, as Peter came by, at the least his shadow might overshadow some one of them.

5:16 Einnig kom fjöldi fólks frá borgunum umhverfis Jerúsalem og flutti með sér sjúka menn og þjáða af óhréinum höndum. Þeir læknuðust allir.

5:16 And there also came together the multitudes from the cities round about Jerusalem, bring sick folk, and them that were vexed with unclean spirits: and they were healed every one.

5:17 Þá hófst æðsti presturinn handa og allur sá flokkur, sem fylgdi honum, saddúkearnir. Fullir ósa

5:17 But the high priest rose up, and all they that were with him (which is the sect of the Sadducees), and they were filled with jealousy,

5:18 létu þeir taka postulana höndum og varpa í fangelsið.

5:18 and laid hands on the apostles, and put them in public ward.

5:19 En engill Drottins opnaði um nóttina dyr fangelsisins, leiddi þá út og sagði:

5:19 But an angel of the Lord by night opened the prison doors, and brought them out, and said,

5:20 "Farið og gangið fram í helgidóminum og talið til lýðsins öll þessi lífsins orð."

5:20 Go ye, and stand and speak in the temple to the people all the words of this Life.

5:21 Þeir hlýddu og fóru í dögum í helgidóminn og kenndu. Nú kom æðsti presturinn og hans menn, kölluðu saman ráðið, alla öldunga Ísraels, og

sendu þjóna til fangelsisins að sækja postulana.

5:21 And when they heard *this*, they entered into the temple about daybreak, and taught. But the high priest came, and they that were with him, and called the council together, and all the senate of the children of Israel, and sent to the prison-house to have them brought.

5:22 Þeir komu í fangelsið og fundu þá ekki, sneru aftur og skýrðu svo frá:

5:22 But the officers that came found them not in the prison; and they returned, and told,

5:23 "Fangelsið fundum vér að öllu tryggilega læst, og varðmennirnir stóðu fyrir dyrum, en er vér lukum upp, fundum vér engan inni."

5:23 saying, The prison-house we found shut in all safety, and the keepers standing at the doors: but when we had opened, we found no man within.

5:24 Þegar varðförlingi helgidómsins og æðstu prestarnir heyrðu þetta, urðu þeir ráðþrota og spurðu, hvar þetta ætlaði að lenda.

5:24 Now when the captain of the temple and the chief priests heard these words, they were much perplexed concerning them whereunto this would grow.

5:25 En þá kom maður og bar þeim þessa frétt: "Mennirnir, sem þér settuð í fangelsið, standa í helgidóminum og eru að kenna lýðnum."

5:25 And there came one and told them, Behold, the men whom ye put in the prison are in the temple standing and teaching the people.

5:26 Þá fór varðförlinginn með þjónunum og sótti þá. Beittu þeir samt ekki ofbeldi, því þeir óttuðust, að fólkið grýtti þá.

5:26 Then went the captain with the officers, and brought them, *but* without violence; for they feared the people, lest they should be stoned.

5:27 Þegar þeir voru komnir með þá, leiddu þeir þá fram fyrir ráðið, og æðsti presturinn tók að yfirheyra þá og sagði:

5:27 And when they had brought them, they set them before the council. And the high priest asked them,

5:28 "Stranglega bönnuðum vér yður að kenna í þessu nafni, og nú hafið þér fyllt Jerúsalem með kenningu yðar og viljið steypa yfir oss blóði þessa manns."

5:28 saying, We strictly charged you not to teach in this name: and behold, ye have filled Jerusalem with your teaching, and intend to bring this man's blood upon us.

5:29 En Pétur og hinir postularnir svöruðu: "Framar ber að hlýða Guði en mönnum."

5:29 But Peter and the apostles answered and said, We must obey God rather than men.

5:30 Guð feðra vorra hefur upp vakið Jesú, sem þér hengduð á tré og tókuð af lífi.

5:30 The God of our fathers raised up Jesus, whom ye slew, hanging him on a tree.

5:31 Hann hefur Guð hafið sér til hægri handar og gjört hann að förlingja

og frelsara til að veita Ísrael afturhvarf og fyrirgefningu synda sinna.

5:31 Him did God exalt with his right hand to be a Prince and a Saviour, to give repentance to Israel, and remission of sins.

5:32 Vér erum vottar alls þessa, og heilagur andi, sem Guð hefur gefið þeim, er honum hlýða."

5:32 And we are witnesses of these things; and so *is* the Holy Spirit, whom God hath given to them that obey him.

5:33 Þegar þeir heyrðu þetta, fylltust þeir bræði og hugðust deyða þá.

5:33 But they, when they heard this, were cut to the heart, and minded to slay them.

5:34 Reis þá upp í ráðinu farisei nokkur, Gamaliel að nafni, kennari í lögmalinu, virtur af öllum lýð. Hann bauð, að mennirnir væru látnir fara út stundarkorn.

5:34 But there stood up one in the council, a Pharisee, named Gamaliel, a doctor of the law, had in honor of all the people, and commanded to put the men forth a little while.

5:35 Síðan sagði hann: "Ísraelsmenn, athugið vel, hvað þér gjörðið við þessa menn."

5:35 And he said unto them, Ye men of Israel, take heed to yourselves as touching these men, what ye are about to do.

5:36 Ekki alls fyrir löngu kom Þevdas fram og þóttist vera eitthvað. Hann aðhylltust um fjögur hundruð manns. En hann var drepinn, og allir þeir, sem fylgdu honum, tvistruðust og hurfu.

5:36 For before these days rose up Theudas, giving himself out to be somebody; to whom a number of men, about four hundred, joined themselves: who was slain; and all, as many as obeyed him, were dispersed, and came to nought.

5:37 Eftir hann kom fram Júdas frá Galíleu á dögum skrásetningarinnar og sneri fólki til fylgis við sig. Hann fórst líka, og þeir dreifðust allir, sem fylgdu honum.

5:37 After this man rose up Judas of Galilee in the days of the enrolment, and drew away *some of the* people after him: he also perished; and all, as many as obeyed him, were scattered abroad.

5:38 Og nú segi ég yður: Látið þessa menn eiga sig og sleppið þeim. Sé þetta ráð eða verk frá mönnum, verður það að engu.

5:38 And now I say unto you, Refrain from these men, and let them alone: for if this counsel or this work be of men, it will be overthrown:

5:39 en sé það frá Guði, þá megnið þér ekki að yfirbuga þá. Eigi má það verða, að þér berjist við sjálfan Guð."

5:39 but if it is of God, ye will not be able to overthrow them; lest haply ye be found even to be fighting against God.

5:40 Þeir féllust á mál hans, kölluðu á postulana, húðstrýktu þá, fyrirbuðu þeim að tala í Jesú nafni og létu þá síðan lausa.

5:40 And to him they agreed: and when they had called the apostles unto them, they beat them and charged them not to speak in the name of Jesus, and let them go.

5:41 Þeir fóru burt frá ráðinu, glaðir yfir því, að þeir höfðu verið virtir þess að þola háðung vegna nafns Jesú.

5:41 They therefore departed from the presence of the council, rejoicing that they were counted worthy to suffer dishonor for the Name.

5:42 Létu þeir eigi af að kenna dag hvern í helgidóminum og í heimahúsum og boða fagnadarerindið um, að Jesús sé Kristur.

5:42 And every day, in the temple and at home, they ceased not to teach and to preach Jesus as the Christ.

6:1 Á þessum dögum, er lærisveinum fjölgaði, fóru grískumalandi menn að kvarta út af því, að hebreskir settu ekkjur þeirra hjá við daglega úthlutun.

6:1 Now in these days, when the number of the disciples was multiplying, there arose a murmuring of the Grecian Jews against the Hebrews, because their widows were neglected in the daily ministrations.

6:2 Hinir tólf kölluðu þá lærisveinahópinn saman og sögðu: "Ekki hæfir, að vér hverfum frá boðun Guðs orðs til að þjóna fyrir borðum."

6:2 And the twelve called the multitude of the disciples unto them, and said, It is not fit that we should forsake the word of God, and serve tables.

6:3 Finnið því, bræður, sjö vel kynnta menn úr yðar hópi, sem fullir eru anda og visku. Munum vér setja þá yfir þetta starf.

6:3 Look ye out therefore, brethren, from among you seven men of good report, full of the Spirit and of wisdom, whom we may appoint over this business.

6:4 En vér munum helga oss bæninni og þjónustu orðsins."

6:4 But we will continue stedfastly in prayer, and in the ministry of the word.

6:5 Öll samkoman gerði góðan róm að máli þeirra, og kusu þeir Stefán, mann fullan af trú og heilögum anda, Filippus, Prókorus, Níkanor, Tímon, Parmenas og Nikolás frá Antiokkíu, sem tekið hafði gyðingatrú.

6:5 And the saying pleased the whole multitude: and they chose Stephen, a man full of faith and of the Holy Spirit, and Philip, and Prochorus, and Nicanor, and Timon, and Parmenas, and Nicolaus a proselyte of Antioch;

6:6 Þeir leiddu þá fram fyrir postulana, sem báðust fyrir og lögðu hendur yfir þá.

6:6 whom they set before the apostles: and when they had prayed, they laid their hands upon them.

6:7 Orð Guðs breiddist út, og tala lærisveinanna í Jerúsalem fór stórum vaxandi, einnig snerist mikill fjöldi presta til hlýðni við trúna.

6:7 And the word of God increased; and the number of the disciples multiplied in Jerusalem exceedingly; and a great company of the priests were obedient to the faith.

6:8 Stefán var fullur af náð og krafti og gjörði undur og tákn mikil meðal fólksins.

6:8 And Stephen, full of grace and power, wrought great wonders and signs among the people.

6:9 Þá komu til nokkrir menn úr svonefndri Leysingjasamkundu. Þeir voru frá Kýrene og Alexandríu, en aðrir frá Kilíkíu og Asíu, og tóku að þrátta við Stefán.

6:9 But there arose certain of them that were of the synagogue called *the synagogue* of the Libertines, and of the Cyrenians, and of the Alexandrians, and of them of Cilicia and Asia, disputing with Stephen.

6:10 En þeir gátu ekki staðið gegn vísku þeirri og anda, sem hann talaði af.

6:10 And they were not able to withstand the wisdom and the Spirit by which he spake.

6:11 Þá fengu þeir menn nokkra til að segja: "Vér höfum heyrt hann tala lastmæli gegn Móse og Guði."

6:11 Then they suborned men, who said, We have heard him speak blasphemous words against Moses, and *against* God.

6:12 Þeir æstu upp fólkið, öldungana og fræðimennina, og þeir veittust að honum, gripu hann og færðu hann fyrir ráðið.

6:12 And they stirred up the people, and the elders, and the scribes, and came upon him, and seized him, and brought him into the council,

6:13 Þá leiddu þeir fram ljúgvotta, er sögðu: "Þessi maður er alltaf að tala gegn þessum heilaga stað og lögmálinu.

6:13 and set up false witnesses, who said, This man ceaseth not to speak words against this holy place, and the law:

6:14 Vér höfum heyrt hann segja, að þessi Jesús frá Nasaret muni brjóta niður musterið og breyta þeim siðum, sem Móse hefur sett oss."

6:14 for we have heard him say, that this Jesus of Nazareth shall destroy this place, and shall change the customs which Moses delivered unto us.

6:15 Allir sem í ráðinu sátu, störfðu á hann og sáu, að ásjóna hans var sem engils ásjóna.

6:15 And all that sat in the council, fastening their eyes on him, saw his face as it had been the face of an angel.

7:1 Þá spurði æðsti presturinn: "Er þessu svo farið?"

7:1 And the high priest said, Are these things so?

7:2 Stefán svaraði: "Heyrið mig, bræður og feður. Guð dýrðarinnar birtist föður vorum, Abraham, er hann var enn í Mesópótamíu, áður en hann settist að í Haran.

7:2 And he said, Brethren and fathers, hearken: The God of glory appeared unto our father Abraham, when he was in Mesopotamia, before he dwelt in Haran,

7:3 og sagði við hann: 'Far þú burt úr landi þínu og frá ættfólki þínu til landsins, sem ég mun vísa þér á.'

7:3 and said unto him, Get thee out of thy land, and from thy kindred, and come into the land which I shall show thee.

7:4 Þá fór hann burt úr Kaldealandi og settist að í Haran. En eftir lát föður hans leiddi Guð hann þaðan til þessa lands, sem þér nú byggðið.

7:4 Then came he out of the land of the Chaldaeans, and dwelt in Haran: and from thence, when his father was dead, God removed him into this land, wherein ye now dwell:

7:5 Ekki gaf hann honum óðal hér, ekki eitt fótmál. En hann hét honum að gefa honum landið til eignar og niðjum hans eftir hann, þótt hann væri enn barnlaus.

7:5 and he gave him none inheritance in it, no, not so much as to set his foot on: and he promised that he would give it to him in possession, and to his seed after him, when as yet he had no child.

7:6 Guð sagði, að niðjar hans mundu búa sem útlendingar í ókunnunni landi og verða þjáðir og þrælkaðir í fjögur hundruð ár.

7:6 And God spake on this wise, that his seed should sojourn in a strange land, and that they should bring them into bondage, and treat them ill, four hundred years.

7:7 'En þjóðina, sem þrælkar þá, mun ég dæma,' sagði Guð, 'og eftir það munu þeir fara þaðan og þjóna mér á þessum stað.'

7:7 And the nation to which they shall be in bondage will I judge, said God: and after that shall they come forth, and serve me in this place.

7:8 Þá gaf hann honum sáttmála umskurnarinnar. Síðan gat Abraham Ísak og umskar hann á áttunda degi, og Ísak gat Jakob og Jakob ættfeðurna tólf.

7:8 And he gave him the covenant of circumcision: and so Abraham begat Isaac, and circumcised him the eighth day; and Isaac begat Jacob, and Jacob the twelve patriarchs.

7:9 Og ættfeðurnir öfunduðu Jósef og seldu hann til Egyptalands. En Guð var með honum.

7:9 And the patriarchs, moved with jealousy against Joseph, sold him into Egypt: and God was with him,

7:10 frelsaði hann úr öllum þrengingum hans og veitti honum hylli og vísu í augum Faraós, Egyptalandskonungs, svo að hann skipaði hann höfðingja yfir Egyptaland og yfir allt sitt hús.

7:10 and delivered him out of all his afflictions, and gave him favor and wisdom before Pharaoh king of Egypt; and he made him governor over Egypt and all his house.

7:11 Nú kom hallæri á öllu Egyptalandi og Kanaan og mikil þrenging, og feður vorir höfðu ekki lífsbjörg.

7:11 Now there came a famine over all Egypt and Canaan, and great affliction: and our fathers found no sustenance.

7:12 En er Jakob heyrði, að korn væri til á Egyptalandi, sendi hann feður vora þangað hið fyrri sinn.

7:12 But when Jacob heard that there was grain in Egypt, he sent forth our fathers the first time.

7:13 Og í síðara skiptið gaf Jósef sig fram við bræður sína, og Faraó varð kunn ætt Jósefs.

7:13 And at the second time Joseph was made known to his brethren; and Joseph's race became manifest unto Pharaoh.

7:14 En Jósef sendi eftir Jakobi föður sínum og öllu ættfólki sínu, sjötíu og fimm manns.

7:14 And Joseph sent, and called to him Jacob his father, and all his kindred, threescore and fifteen souls.

7:15 og Jakob fór suður til Egyptalands. Þar andaðist hann og feður vorir.

7:15 And Jacob went down into Egypt; and he died, himself and our fathers;

7:16 Þeir voru fluttir til Sikem og lagðir í grafreitinn, er Abraham hafði keypt fyrir silfur af sonum Hemors í Sikem.

7:16 and they were carried over unto Shechem, and laid in the tomb that Abraham bought for a price in silver of the sons of Hamor in Shechem.

7:17 Nú tók að nálgast sá tími, er rættast skyldi fyrirheitið, sem Guð hafði gefið Abraham. Fólkið hafði vaxið og margfaldast í Egyptalandi.

7:17 But as the time of the promise drew nigh which God vouchsafed unto Abraham, the people grew and multiplied in Egypt,

7:18 Þá hófst til ríkis þar annar konungur, er eigi vissi skyn á Jósef.

7:18 till there arose another king over Egypt, who knew not Joseph.

7:19 Hann beitti kyn vort slægd og lék feður vora illa. Hann lét þá bera út ungbörn sín, til þess að þjóðin skyldi eigi lífi halda.

7:19 The same dealt craftily with our race, and ill-treated our fathers, that they should cast out their babes to the end they might not live.

7:20 Um þessar mundir fæddist Móse og var forkunnar fríður. Þrjá mánuði var hann fósttraður í húsi föður síns.

7:20 At which season Moses was born, and was exceeding fair; and he was nourished three months in his father's house.

7:21 En er hann var út borinn, tók dóttir Faraós hann og fósttraði sem sinn son.

7:21 and when he was cast out, Pharaoh's daughter took him up, and nourished him for her own son.

7:22 Móse var fræddur í allri speki Egypta, og hann var máttugur í orðum sínum og verkum.

7:22 And Moses was instructed in all the wisdom of the Egyptians; and he was mighty in his words and works.

7:23 Þegar hann var fertugur að aldri, kom honum í hug að vítja bræðra sinna, Ísraelsmanna.

7:23 But when he was well-nigh forty years old, it came into his heart to visit his brethren the children of Israel.

7:24 Hann sá einn þeirra verða fyrir öjöfnuði, og rétti hann hlut hans, hefndi þess, sem meingjörðina þoldi, og drap Egyptann.

7:24 And seeing one of them suffer wrong, he defended him, and avenged him that was oppressed, smiting the Egyptian:

7:25 Hann hugði, að bræður hans mundu skilja, að Guð ætlaði að nota hann til að bjarga þeim, en þeir skildu það ekki.

7:25 and he supposed that his brethren understood that God by his hand was giving them deliverance; but they understood not.

7:26 Næsta dag kom hann að tveim þeirra, sem slógust. Hann reyndi að stilla til friðar með þeim og sagði: 'Góðir menn, þið eruð bræður, hvi eigist þið illt við?'
7:26 And the day following he appeared unto them as they strove, and would have set them at one again, saying, Sirs, ye are brethren; why do ye wrong one to another?

7:27 En sá sem beitti náunga sinn órétti, hratt honum frá sér og sagði: 'Hver skipaði þig höfðingja og dómara yfir okkur?'
7:27 But he that did his neighbor wrong thrust him away, saying, Who made thee a ruler and a judge over us?

7:28 Þú munt þó ekki vilja drepa mig, eins og þú drapst Egyptann í gær?'
7:28 Wouldest thou kill me, as thou killedst the Egyptian yesterday?

7:29 Við þessi orð flýði Móse og settist að sem útlendingur í Midianslandi. Þar gat hann tvo sonu.
7:29 And Moses fled at this saying, and became a sojourner in the land of Midian, where he begat two sons.

7:30 Að fjörutíu árum liðnum, birtist honum engill í eyðimörk Sinaifjalls í logandi þyrnirunna.'
7:30 And when forty years were fulfilled, an angel appeared to him in the wilderness of Mount Sinai, in a flame of fire in a bush.

7:31 Móse undraðist sýnina, gekk nær og vildi hyggja að. Þá hljómaði rödd Drottins:
7:31 And when Moses saw it, he wondered at the sight: and as he drew near to behold, there came a voice of the Lord,

7:32 'Ég er Guð fedra þinna. Guð Abrahams, Ísaks og Jakobs.' En Móse skelfdist og þorði ekki að hyggja frekar að.
7:32 I am the God of thy fathers, the God of Abraham, and of Isaac, and of Jacob. And Moses trembled, and durst not behold.

7:33 En Drottinn sagði við hann: 'Leys af þér skó þína, því að staðurinn, sem þú stendur á, er heilög jörð.'
7:33 And the Lord said unto him, Loose the shoes from thy feet: for the place whereon thou standest is holy ground.

7:34 Ég hef sannlega séð áþjám lýðs míns á Egyptalandi og heyrð andvörp þeirra og er ofan kominn að frelsa þá. Kom nú, ég vil senda þig til Egyptalands.'
7:34 I have surely seen the affliction of my people that is in Egypt, and have heard their groaning, and I am come down to deliver them: and now come, I will send thee into Egypt.

7:35 Þennan Móse, er þeir afneituðu með því að segja: 'Hver skipaði þig höfðingja og dómara?' hann sendi Guð sem höfðingja og lausnara með fulltingi engilsins, er honum birtist í þyrnirunnum.
7:35 This Moses whom they refused, saying, Who made thee a ruler and a judge? him hath God sent to be both a ruler and a deliverer with the hand of the angel that appeared to him in the bush.

7:36 Það var Móse, sem leiddi þá út og gjörði undur og tákni á Egyptalandi, í Rauðahafinu og á eyðimörkinni í fjörutíu ár.
7:36 This man led them forth, having wrought wonders and signs in Egypt, and in the Red Sea, and in the wilderness forty years.

7:37 Þessi er sá Móse, sem sagði við Ísraelsmenn: 'Spámann eins og mig mun Guð upp vekja yður, einn af bræðrum yðar.'
7:37 This is that Moses, who said unto the children of Israel, A prophet shall God raise up unto you from among your brethren, like unto me.

7:38 Hann er sá, sem var í söfnuðinum í eyðimörkinni, með englinum, er við hann talaði á Sinaifjalli, og með fedrum vorum. Hann tók á móti lifandi orðum að gefa oss.
7:38 This is he that was in the church in the wilderness with the angel that spake to him in the Mount Sinai, and with our fathers: who received living oracles to give unto us:

7:39 Eigi vildu fedur vorir hlýðnast honum, heldur hrundu honum frá sér og þráðu í hjörtum sínum Egyptaland.
7:39 to whom our fathers would not be obedient, but thrust him from them, and turned back in their hearts unto Egypt,

7:40 Þeir sögðu við Aron: 'Gjör oss guði, er fyrir oss fari, því að ekki vitum vér, hvað orðið er af Móse þeim, sem leiddi oss brott af Egyptalandi.'
7:40 saying unto Aaron, Make us gods that shall go before us: for as for this Moses, who led us forth out of the land of Egypt, we know not what is become of him.

7:41 Og á þeim dögum smíðuðu þeir kálf, færðu skurðgöðinu fórn og kættust af verki handa sinna.
7:41 And they made a calf in those days, and brought a sacrifice unto the idol, and rejoiced in the works of their hands.

7:42 En Guð sneri sér frá þeim og lét þeim eftir að dýrka her himinsins, eins og ritað er í spámannabókinni: Hvort færðuð þér mér, Ísraels átt, sláturdýr og fórnir árin fjörutíu í eyðimörkinni?
7:42 But God turned, and gave them up to serve the host of heaven; as it is written in the book of the prophets, Did ye offer unto me slain beasts and sacrifices Forty years in the wilderness, O house of Israel?

7:43 Nei, þér báruð búað Mólóks og stjörnu guðsins Refans, myndirnar, sem þér smíðuðú til þess að tilbiðja þær. Ég mun herleidda yður austur fyrir Babelón.
7:43 And ye took up the tabernacle of Moloch, And the star of the god Rephan, The figures which ye made to worship

them: And I will carry you away beyond Babylon.

7:44 Vitnisburðartjaldbúðina höfðu fedur vorir í eyðimörkinni. Hún var gjörð eins og sá bauð, er við Móse mælti, eftir þeirri fyrirmynd, sem Móse sá.
7:44 Our fathers had the tabernacle of the testimony in the wilderness, even as he appointed who spake unto Moses, that he should make it according to the figure that he had seen.

7:45 Við henni tóku og fedur vorir, fluttu hana með Jósúa inn í landið, sem þeir tóku til eignar af heidungjunum, er Guð rak brott undan þeim. Stóð svo allt til daga Davíðs.
7:45 Which also our fathers, in their turn, brought in with Joshua when they entered on the possession of the nations, that God thrust out before the face of our fathers, unto the days of David;

7:46 Hann fann náð hjá Guði og bað, að hann mætti finna bústað fyrir Jakobs Guð.
7:46 who found favor in the sight of God, and asked to find a habitation for the God of Jacob.

7:47 En Salómon reisti honum hús.
7:47 But Solomon built him a house.

7:48 En eigi býr hinn hæsti í því, sem með höndum er gjört. Spámaðurinn segir:
7:48 Howbeit the Most High dwelleth not in houses made with hands; as saith the prophet,

7:49 Himinninn er háseti mitt og jörðin skör fóta minna. Hvaða hús munuð þér reisa mér, segir Drottinn, eða hver er hvíldarstaður minn?
7:49 The heaven is my throne, And the earth the footstool of my feet: What manner of house will ye build Me? saith the Lord: Or what is the place of My rest?

7:50 Hefur ekki hönd mín skapað allt þetta?
7:50 Did not my hand make all these things?

7:51 Þér harðsvíraðir og óumskornir í hjörtum og á eyrum, þér standið ávallt gegn heilögum anda, þér eins og fedur yðar.
7:51 Ye stiffnecked and uncircumcised in heart and ears, ye do always resist the Holy Spirit: as your fathers did, so do ye.

7:52 Hver var sá spámaður, sem fedur yðar ofsóttu eigi? Þeir drápu þá, er boðuðu fyrirfram komu hins réttláta, og nú hafið þér sviðið hann og myrt.
7:52 Which of the prophets did not your fathers persecute? and they killed them that showed before of the coming of the Righteous One; of whom ye have now become betrayers and murderers;

7:53 Þér sem lögmálið fenguð fyrir umsyslan engla, en hafið þó eigi haldið það."
7:53 ye who received the law as it was ordained by angels, and kept it not.

7:54 Þegar þeir heyrðu þetta, trylltust þeir og gnistu tönnum gegn honum.

7:54 Now when they heard these things, they were cut to the heart, and they gnashed on him with their teeth.

7:55 En hann horfði til himins, fullur af heilögum anda og leit dýrð Guðs og Jesú standa til hægri handar Guði

7:55 But he, being full of the Holy Spirit, looked up stedfastly into heaven, and saw the glory of God, and Jesus standing on the right hand of God,

7:56 og sagði: "Ég sé himnana opna og Mannssoninn standa til hægri handar Guði."

7:56 and said, Behold, I see the heavens opened, and the Son of Man standing on the right hand of God.

7:57 Þá æptu þeir hástöfum, héldu fyrir eyrun og réðust að honum, allir sem einn maður.

7:57 But they cried out with a loud voice, and stopped their ears, and rushed upon him with one accord;

7:58 Þeir hröktu hann út úr borginni og tóku að grýta hann. En vottarnir lögðu yfirhafnir sínar að fótum ungum manni, er Sál hét.

7:58 and they cast him out of the city, and stoned him: and the witnesses laid down their garments at the feet of a young man named Saul.

7:59 Þannig grýttu þeir Stefán. En hann ákallaði Drottín og sagði: "Drottinn Jesús, meðtak þú anda minn."

7:59 And they stoned Stephen, calling upon the Lord, and saying, Lord Jesus, receive my spirit.

7:60 Síðan féll hann á kné og hrópaði hárrí röddu: "Drottinn, lát þá ekki gjalda þessarar syndar." Þegar hann hafði þetta mælt, sofnadi hann.

7:60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, Lord, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

8:1 Sál lét sér vel líka líflát hans. Á þeim degi hófst mikil ofsókn gegn söfnuðinum í Jerúsalem. Allir dreifðust út um byggðir Júdeu og Samaría nema postularnir.

8:1 And Saul was consenting unto his death. And there arose on that day a great persecution against the church which was in Jerusalem; and they were all scattered abroad throughout the regions of Judaea and Samaria, except the apostles.

8:2 Guðræknir menn greftröðu Stefán og höfðu sorgarathöfn mikla.

8:2 And devout men buried Stephen, and made great lamentation over him.

8:3 En Sál gjörði sér allt far um að uppræta söfnuðinn. Hann óð inn í hvert hús, dró þaðan bæði karla og konur og lét setja í varðhald.

8:3 But Saul laid waste the church, entering into every house, and dragging men and women committed them to prison.

8:4 Þeir sem dreifst höfðu, fóru víðs vegar og fluttu fagnaðarerindið.

8:4 They therefore that were scattered abroad, went about preaching the word.

8:5 Filippus fór norður til höfuðborgar Samaría og prédikaði Krist þar.

8:5 And Philip went down to the city of Samaria, and proclaimed unto them the Christ.

8:6 Menn hlýddu með athygli á orð Filippusar. Þegar þeir heyrðu hann tala og sáu táknin, sem hann gjörði.

8:6 And the multitudes gave heed with one accord unto the things that were spoken by Philip, when they heard, and saw the signs which he did.

8:7 Margir höfðu óhreina anda, og fóru þeir út af þeim með ópi miklu. Og margir lama menn og haltir voru læknaðir.

8:7 For from many of those that had unclean spirits, they came out, crying with a loud voice: and many that were palsied, and that were lame, were healed.

8:8 Mikill fögnuður varð í þeirri borg.

8:8 And there was much joy in that city.

8:9 Maður nokkur, Símon að nafni, var fyrir í borginni. Hann lagði stund á töfra og vakti hrifningu fólksins í Samaría. Hann þóttist vera næsta mikill.

8:9 But there was a certain man, Simon by name, who beforetime in the city used sorcery, and amazed the people of Samaria, giving out that himself was some great one:

8:10 Allir flyktust til hans, háir og lágir, og sögðu: "Þessi maður er kraftur Guðs, sá hinn mikli."

8:10 to whom they all gave heed, from the least to the greatest, saying, This man is that power of God which is called Great.

8:11 En því flyktust menn um hann, að hann hafði lengi heillað þá með töfrum.

8:11 And they gave heed to him, because that of long time he had amazed them with his sorceries.

8:12 Nú trúðu menn Filippusi, þegar hann flutti fagnaðarerindið um Guðs ríki og nafn Jesú Krists, og létu skirast, bæði karlar og konur.

8:12 But when they believed Philip preaching good tidings concerning the kingdom of God and the name of Jesus Christ, they were baptized, both men and women.

8:13 Meira að segja Símon tók trú. Hann var skirður og gjörðist mjög fylgisamur Filippusi. Og er hann sá tákn og mikil kraftaverk gjörast, var hann frá sér numinn.

8:13 And Simon also himself believed: and being baptized, he continued with Philip; and beholding signs and great miracles wrought, he was amazed.

8:14 Þegar postularnir í Jerúsalem heyrðu, að Samaría hefði tekið við orði Guðs, sendu þeir til þeirra þá Pétur og Jóhannes.

8:14 Now when the apostles that were at Jerusalem heard that Samaria had received the word of God, they sent unto them Peter and John:

8:15 Þeir fóru norður þangað og báðu fyrir þeim, að þeir mættu öðlast heilagan anda.

8:15 who, when they were come

down, prayed for them, that they might receive the Holy Spirit:

8:16 því að enn var hann ekki kominn yfir neinn þeirra. Þeir voru aðeins skirðir til nafns Drottins Jesú.

8:16 for as yet it was fallen upon none of them: only they had been baptized into the name of the Lord Jesus.

8:17 Nú lögðu þeir hendur yfir þá, og fengu þeir heilagan anda.

8:17 Then laid they their hands on them, and they received the Holy Spirit.

8:18 En er Símon sá, að heilagur andi veittist fyrir handayfirlagning postulanna, bauð hann þeim fé og sagði:

8:18 Now when Simon saw that through the laying on of the apostles' hands the Holy Spirit was given, he offered them money,

8:19 "Gefið einnig mér þetta vald, að hver sá, er ég legg hendur yfir, fái heilagan anda."

8:19 saying, Give me also this power, that on whomsoever I lay my hands, he may receive the Holy Spirit.

8:20 En Pétur svaraði: "Þrifist aldrei silfur þitt né sjálfur þú, fyrst þú hugðist eignast gjöf Guðs fyrir fé.

8:20 But Peter said unto him, Thy silver perish with thee, because thou hast thought to obtain the gift of God with money.

8:21 Eigi átt þú skerf né hlut í þessu, því að hjarta þitt er ekki einlægt gagnvart Guði.

8:21 Thou hast neither part nor lot in this matter: for thy heart is not right before God.

8:22 Snú því huga þínum frá þessari illsku þinni og bið Drottín, að þér mætti fyrirgefast hugsun hjarta þíns.

8:22 Repent therefore of this thy wickedness, and pray the Lord, if perhaps the thought of thy heart shall be forgiven thee.

8:23 því ég sé, að þú ert fullur gallbeiskju og í fjötrum ranglætis."

8:23 For I see that thou art in the gall of bitterness and in the bond of iniquity.

8:24 Símon sagði: "Biðjið þér fyrir mér til Drottins, að ekkert komi það yfir mig, sem þér hafið mælt."

8:24 And Simon answered and said, Pray ye for me to the Lord, that none of the things which ye have spoken come upon me.

8:25 Er þeir höfðu nú vitnað og talað orð Drottins, sneru þeir aftur áleiðis til Jerúsalem og boðuðu fagnaðarerindið í mörgum þorpum Samverja.

8:25 They therefore, when they had testified and spoken the word of the Lord, returned to Jerusalem, and preached the gospel to many villages of the Samaritans.

8:26 En engill Drottins mælti til Filippusar: "Statt upp og gakk suður á veginn, sem liggur ofan frá Jerúsalem til Gasa." Þar er óbyggð.

8:26 But an angel of the Lord spake unto Philip, saying, Arise, and go toward the south unto the way that goeth down from Jerusalem unto Gaza: the same is desert.

8:27 Hann hlýddi og fór. Þá bar að mann frá Eþíópíu. Hann var hirðmaður og höfðingi hjá Kandake, drottningu

Eþíópa, og settur yfir alla fjárhirslu hennar. Hann hafði farið til Jerúsalem til að biðjast fyrir

8:27 And he arose and went: and behold, a man of Ethiopia, a eunuch of great authority under Candace, queen of the Ethiopians, who was over all her treasure, who had come to Jerusalem to worship;

8:28 og var á heimleið, sat í vagni sínum og las Jesaja spámann.

8:28 and he was returning and sitting in his chariot, and was reading the prophet Isaiah.

8:29 Andinn sagði þá við Filippus: "Gakk að þessum vagni og vertu sem næst honum."

8:29 And the Spirit said unto Philip, Go near, and join thyself to this chariot.

8:30 Filippus skundaði þangað og heyrði manninn vera að lesa Jesaja spámann. Hann spurði: "Hvort skilur þú það, sem þú ert að lesa?"

8:30 And Philip ran to him, and heard him reading Isaiah the prophet, and said, Understandest thou what thou readest?

8:31 Hinn svaraði: "Hvernig ætti ég að geta það, ef enginn leiðbeinir mér?" Og hann bað Filippus stíga upp í og setjast hjá sér.

8:31 And he said, How can I, except some one shall guide me? And he besought Philip to come up and sit with him.

8:32 En orð þeirrar ritningar, sem hann var að lesa, voru þessi: Eins og sauður til slátrunar leiddur, og sem lamb þegir hjá þeim, er klippir það, svo lauk ekki upp munni sínum.

8:32 Now the passage of the Scripture which he was reading was this, He was led as a sheep to the slaughter; And as a lamb before his shearer is dumb, So he openeth not his mouth:

8:33 Í niðurlægingunni var hann sviptur rétti. Hver getur sagt frá ætt hans? Því að líf hans var hrifið burt af jörðinni.

8:33 In his humiliation his judgment was taken away: His generation who shall declare? For his life is taken from the earth.

8:34 Hirðmaðurinn mælti þá við Filippus: "Seg þú mér: Um hvern segir spámaðurinn þetta, sjálfan sig eða einhvern annan?"

8:34 And the eunuch answered Philip, and said, I pray thee, of whom speaketh the prophet this? of himself, or of some other?

8:35 Filippus tók þá til orða, hóf máls á ritningu þessari og boðaði honum fagnadarerindið um Jesús.

8:35 And Philip opened his mouth, and beginning from this Scripture, preached unto him Jesus.

8:36 Þegar þeir fóru áfram veginn, komu þeir að vatni nokkru. Þá mælti hirðmaðurinn: "Hér er vatn, hvað hamlar mér að skirast?"

8:36 And as they went on the way, they came unto a certain water; and the eunuch saith, Behold, *here is water*; what doth hinder me to be baptized?

8:37 (OMITTED TEXT)

8:37 And Philip said, *If thou believest with all thy heart, thou mayest. And he answered and*

said, I believe that Jesus Christ is the Son of God.

8:38 Hann lét stöðva vagninn, og stíga báðir niður í vatnið, Filippus og hirðmaðurinn, og Filippus skirði hann.

8:38 And he commanded the chariot to stand still: and they both went down into the water, both Philip and the eunuch, and he baptized him.

8:39 En er þeir stígu upp úr vatninu, hreif andi Drottins Filippus burt. Hirðmaðurinn sá hann ekki framar og fór fagnandi leiðar sinnar.

8:39 And when they came up out of the water, the Spirit of the Lord caught away Philip; and the eunuch saw him no more, for he went on his way rejoicing.

8:40 En Filippus kom fram í Asdód, fór um og flutti fagnadarerindið í hverri borg, uns hann kom til Sesareu.

8:40 But Philip was found at Azotus: and passing through he preached the gospel to all the cities, till he came to Caesarea.

9:1 En Sál blés enn ógnum og manndrápum gegn lærisveinum Drottins. Gekk hann til aðsta prestsins

9:1 But Saul, yet breathing threatening and slaughter against the disciples of the Lord, went unto the high priest,

9:2 og beiddist bréfa af honum til samkundanna í Damaskus, að hann mætti flytja í böndum til Jerúsalem þá, er hann kynni að finna og væru þessa vegar, hvort heldur karla eða konur.

9:2 and asked of him letters to Damascus unto the synagogues, that if he found any that were of the Way, whether men or women, he might bring them bound to Jerusalem.

9:3 En þegar hann var á ferð sinni kominn í nánd við Damaskus, leiftraði skyndilega um hann ljós af himni.

9:3 And as he journeyed, it came to pass that he drew nigh unto Damascus: and suddenly there shone round about him a light out of heaven:

9:4 Hann féll til jarðar og heyrði rödd segja við sig: "Sál, Sál, hví illsækir þú mig?"

9:4 and he fell upon the earth, and heard a voice saying unto him, Saul, Saul, why persecutest thou me?

9:5 En hann sagði: "Hver ert þú, herra?" Þá var svarað: "Ég er Jesús, sem þú illsækir.

9:5 And he said, Who art thou, Lord? And he said, I am Jesus whom thou persecutest:

9:6 En státt upp og gakk inn í borgina, og þér mun verða sagt, hvað þú átt að gjöra."

9:6 but rise, and enter into the city, and it shall be told thee what thou must do.

9:7 Förunautar hans stóðu orðlausir. Þeir heyrðu að vísu raustina, en sáu engan.

9:7 And the men that journeyed with him stood speechless, hearing the voice, but beholding no man.

9:8 Sál reis á fætur, en þegar hann lauk upp augnum, sá hann ekkert. Þeir leiddu hann við hönd sér inn í Damaskus.

9:8 And Saul arose from the earth; and when his eyes were opened, he saw nothing; and they led him by the hand, and brought him into Damascus.

9:9 Þrjá daga var hann sjónlaus og át hvorki né drakk.

9:9 And he was three days without sight, and did neither eat nor drink.

9:10 Í Damaskus var lærisveinn nokkur, sem hét Ananías. Við hann sagði Drottinn í sýn: "Ananías." Hann svaraði: "Hér er ég, Drottinn."

9:10 Now there was a certain disciple at Damascus, named Ananias; and the Lord said unto him in a vision, Ananias. And he said, Behold, I *am here*, Lord.

9:11 Drottinn sagði við hann: "Far þegar í stræti það, sem kallað er Hlð beina, og í húsi Júdasar skaltu spyrja eftir manni frá Tarsus, er heitir Sál. Hann er að biðja.

9:11 And the Lord *said* unto him, Arise, and go to the street which is called Straight, and inquire in the house of Judas for one named Saul, a man of Tarsus: for behold, he prayeth;

9:12 Og hann hefur í sýn séð mann, Ananías að nafni, koma inn og leggja hendur yfir sig, til þess að hann fái aftur sjón."

9:12 and he hath seen a man named Ananias coming in, and laying his hands on him, that he might receive his sight.

9:13 Ananías svaraði: "Drottinn, heyrtef ég marga segja frá manni þessum, hve mikið illt hann hefur gjört þínum heilögu í Jerúsalem.

9:13 But Ananias answered, Lord, I have heard from many of this man, how much evil he did to thy saints at Jerusalem:

9:14 Og hér fer hann með vald frá æðstu prestunum að færa í bönd alla þá, sem ákalla nafn þitt."

9:14 and here he hath authority from the chief priests to bind all that call upon thy name.

9:15 Drottinn sagði við hann: "Far þú, því að þennan mann hef ég valið mér að verkfæri til þess að bera nafn mitt fram fyrir heiðingja, konunga og börn Ísraels.

9:15 But the Lord said unto him, Go thy way: for he is a chosen vessel unto me, to bear my name before the Gentiles and kings, and the children of Israel:

9:16 og ég mun sýna honum, hversu mikið hann verður að þola vegna nafns míns."

9:16 for I will show him how many things he must suffer for my name's sake.

9:17 Þá fór Ananías af stað, gekk inn í húsið og lagði hendur yfir hann og mælti: "Sál, bróðir, Drottinn hefur sent mig, Jesús, sá er birtist þér á leið þinni hingað. Þú átt að fá aftur sjón þína og fyllast heilögum anda."

9:17 And Ananias departed, and entered into the house; and laying his hands on him said, Brother Saul, the Lord, *even Jesus*, who appeared unto thee in the way which thou camest, hath sent me, that thou mayest receive thy sight, and be filled with the Holy Spirit.

9:18 Jafnskjótt var sem hreistur félli af augum hans, hann fékk aftur sjónina og lét þegar skírást.

9:18 And straightway there fell from his eyes as it were scales, and he received his sight; and he arose and was baptized;

9:19 Síðan neytti hann matar og styrktist. Sál var nokkra daga hjá lærisveinunum í Damaskus

9:19 and he took food and was strengthened. And he was certain days with the disciples that were at Damascus.

9:20 og tók þegar að prédika í samkunduhúsunum, að Jesús væri sonur Guðs.

9:20 And straightway in the synagogues he proclaimed Jesus, that he is the Son of God.

9:21 Allir þeir, sem heyrðu það, undrudust stórum og sögðu: "Er þetta ekki maðurinn, sem í Jerúsalem hugðist eyða þeim, er ákölluðu þetta nafn? Kom hann ekki hingað til að fara með þá í böndum til æðstu prestanna?"

9:21 And all that heard him were amazed, and said, Is not this he that in Jerusalem made havoc of them that called on this name? and he had come hither for this intent, that he might bring them bound before the chief priests.

9:22 En Sál elfdist æ meir og gjörði þá Gyðinga, sem bjuggu í Damaskus, rökpröta, er hann sannaði, að Jesús væri Kristur.

9:22 But Saul increased the more in strength, and confounded the Jews that dwelt at Damascus, proving that this is the Christ.

9:23 Að allmörgum dögum liðnum réðu Gyðingar með sér að taka hann af lífi.

9:23 And when many days were fulfilled, the Jews took counsel together to kill him:

9:24 En Sál fékk vitneskju um ráðagjörð þeirra. Þeir gættu borgarhlíðanna nótt og dag til að ná lífi hans.

9:24 but their plot became known to Saul. And they watched the gates also day and night that they might kill him:

9:25 En lærisveinarnir tóku hann um nótt og komu honum út fyrir borgarmúrinn með því að láta hann síga ofan í körfu.

9:25 but his disciples took him by night, and let him down through the wall, lowering him in a basket.

9:26 Þá er hann kom til Jerúsalem, reyndi hann að samlaga sig lærisveinunum, en þeir hræddust hann allir og trúðu ekki, að hann væri lærisveinn.

9:26 And when he was come to Jerusalem, he assayed to join himself to the disciples: and they were all afraid of him, not believing that he was a disciple.

9:27 En Barnabas tók hann að sér, fór með hann til postulanna og skýrði þeim frá, hvernig hann hefði séð Drottin á veginum, hvað hann hefði sagt við hann og hversu einarðlega hann hefði talað í Jesú nafni í Damaskus.

9:27 But Barnabas took him, and brought him to the apostles, and declared unto them how he had seen the Lord in the way, and that he had spoken to him, and how at

Damascus he had preached boldly in the name of Jesus.

9:28 Dvaldist hann nú með þeim í Jerúsalem, gekk þar út og inn og talaði einarðlega í nafni Drottins.

9:28 And he was with them going in and going out at Jerusalem,

9:29 Hann talaði og háði kappræður við grískumalandi Gyðinga, en þeir leituðust við að ráða hann af dögum.

9:29 preaching boldly in the name of the Lord: and he spake and disputed against the Grecian Jews; but they were seeking to kill him.

9:30 Þegar bræðurnir urðu þessa visir, fóru þeir með hann til Sesareu og sendu hann áfram til Tarsus.

9:30 And when the brethren knew it, they brought him down to Caesarea, and sent him forth to Tarsus.

9:31 Nú hafði kirkjan frið um alla Júden, Galíleu og Samaría. Hún byggðist upp og gekk fram í ótta Drottins og óx við styrkingu heilags anda.

9:31 So the church throughout all Judaea and Galilee and Samaria had peace, being edified; and, walking in the fear of the Lord and in the comfort of the Holy Spirit, was multiplied.

9:32 Svo bar við, er Pétur var að ferðast um og vitja allra, að hann kom og til hinna heilögu, sem áttu heima í Lýddu.

9:32 And it came to pass, as Peter went throughout all parts, he came down also to the saints that dwelt at Lydda.

9:33 Þar fann hann mann nokkurn, Eneas að nafni, er í átta ár hafði legið rúmfastur. Hann var lami.

9:33 And there he found a certain man named Aeneas, who had kept his bed eight years; for he was palsied.

9:34 Pétur sagði við hann: "Eneas, Jesús Kristur læknaþig, státt upp og bíu um þig." Jafnskjótt stóð hann upp.

9:34 And Peter said unto him, Aeneas, Jesus Christ healeth thee: arise and make thy bed. And straightway he arose.

9:35 Allir þeir, sem áttu heima í Lýddu og Saron, sáu hann, og þeir sneru sér til Drottins.

9:35 And all that dwelt at Lydda and in Sharon saw him, and they turned to the Lord.

9:36 Í Joppe var lærisveinn, kona að nafni Tabípa, á grísku Dorkas. Hún var mjög góðgerðasöm og örlát við snauða.

9:36 Now there was at Joppa a certain disciple named Tabitha, which by interpretation is called Dorcas: this woman was full of good works and almsdeeds which she did.

9:37 En á þeim dögum tók hún sótt og andaðist. Var hún lauguð og lögð í loftstofu.

9:37 And it came to pass in those days, that she fell sick, and died: and when they had washed her, they laid her in an upper chamber.

9:38 Nú er Lýdda í grennd við Joppe, og höfðu lærisveinarnir

heyrt, að Pétur væri þar. Sendu þeir tvo menn til hans og báðu hann: "Kom án tafar til vor."

9:38 And as Lydda was nigh unto Joppa, the disciples, hearing that Peter was there, sent two men unto him, entreating him, Delay not to come on unto us.

9:39 Pétur brá við og fór með þeim. Þegar þangað kom, fóru þeir með hann upp í loftstofuna, og allar ekkjurnar komu til hans grátandi og sýndu honum kyrtla og yfirhafnir, sem Dorkas hafði gjört, meðan hún var hjá þeim.

9:39 And Peter arose and went with them. And when he was come, they brought him into the upper chamber: and all the widows stood by him weeping, and showing the coats and garments which Dorcas made, while she was with them.

9:40 En Pétur lét alla fara út, féll á kné og baðst fyrir. Síðan sneri hann sér að líkinu og sagði: "Tabípa, ris upp." En hún opnaði augun, sá Pétur og settist upp.

9:40 But Peter put them all forth, and kneeled down and prayed; and turning to the body, he said, Tabitha, arise. And she opened her eyes; and when she saw Peter, she sat up.

9:41 Og hann rétti henni höndina og reisti hana á fætur, kallaði síðan á hina heilögu og ekkjurnar og leiddi hana fram lífandi.

9:41 And he gave her his hand, and raised her up; and calling the saints and widows, he presented her alive.

9:42 Þetta varð hljóðbært um alla Joppe, og margir tóku trú á Drottin.

9:42 And it became known throughout all Joppa: and many believed on the Lord.

9:43 Var Pétur um kyrrt í Joppe allmarga daga hjá Símoni nokkrum súlara.

9:43 And it came to pass, that he abode many days in Joppa with one Simon a tanner.

10:1 Maður nokkur var í Sesareu, Kornelius að nafni, hundraðshöfðingi í ítölsku hersveitinni.

10:1 Now *there* was a certain man in Caesarea, Cornelius by name, a centurion of the band called the Italian *band*,

10:2 Hann var trúmaður og dýrkaði Guð og heimafólk hans allt. Gaf hann lýðnum miklar ölmusur og var jafnan á bæn til Guðs.

10:2 a devout man, and one that feared God with all his house, who gave much alms to the people, and prayed to God always.

10:3 Dag einn um nónn sá hann berlega í sýn engil Guðs koma inn til sín, er sagði við hann: "Kornelius!"

10:3 He saw in a vision openly, as it were about the ninth hour of the day, an angel of God coming in unto him, and saying to him, Cornelius.

10:4 Hann starði á hann, varð óttasleginn og sagði: "Hvað er það, herra?" Engillinn svaraði: "Bænir þínar og ölmusur eru stígnar upp til Guðs, og hann minnst þeirra.

10:4 And he, fastening his eyes upon him, and being affrighted, said, What is it, Lord?

And he said unto him, Thy prayers and thine alms are gone up for a memorial before God.

10:5 Send þú nú menn til Joppe og lát sækja Simon nokkurn, er kallast Pétur.
10:5 And now send men to Joppa, and fetch one Simon, who is surnamed Peter:

10:6 Hann gístir hjá Simoni nokkrum sútara, sem á hús við sjóinn."
10:6 he lodgeth with one Simon a tanner, whose house is by the sea side.

10:7 Þegar engillinn, sem talaði við hann, var farinn, kallaði hann á tvo heimamenn sína og guðrækinn hermenn, einn þeirra, er honum voru handgengnir.
10:7 And when the angel that spake unto him was departed, he called two of his household-servants, and a devout soldier of them that waited on him continually;

10:8 sagði þeim frá öllu og sendi þá til Joppe.
10:8 and having rehearsed all things unto them, he sent them to Joppa.

10:9 Daginn eftir, er þeir voru á leiðinni og nálgðust bæinn, gekk Pétur upp á húspakið um hádegí til að biðjast fyrir.
10:9 Now on the morrow, as they were on their journey, and drew nigh unto the city, Peter went up upon the housetop to pray, about the sixth hour:

10:10 Kenndi hann þá hungurs og vildi matast. En meðan verið var að matreiða, varð hann frá sér numinn.
10:10 and he became hungry, and desired to eat: but while they made ready, he fell into a trance;

10:11 sá himininn opinn og hlut nokkurn koma niður, líkan stórum dúki. Var hann látinn síga til jarðar á fjórum skautum.
10:11 and he beheldeth the heaven opened, and a certain vessel descending, as it were a great sheet, let down by four corners upon the earth:

10:12 Þar voru á alls kyns ferfætt dýr, skriðdýr jarðar, svo og fuglar himins.
10:12 wherein were all manner of fourfooted beasts and creeping things of the earth and birds of the heaven.

10:13 Og honum barst rödd: "Slátra nú, Pétur, og et!"
10:13 And there came a voice to him, Rise, Peter; kill and eat.

10:14 Pétur sagði: "Nei, Drottinn, engan veginn, aldrei hef ég etið neitt vanheilagt né óhreint."
10:14 But Peter said, Not so, Lord; for I have never eaten anything that is common and unclean.

10:15 Aftur barst honum rödd: "Eigi skalt þú kalla það vanheilagt, sem Guð hefur lýst hreint!"
10:15 And a voice came unto him again the second time, What God hath cleansed, make not thou common.

10:16 Þetta gjörðist þrem sinnum, og jafnskjótt var hluturinn upp numinn til himins.

10:16 And this was done thrice: and straightway the vessel was received up into heaven.

10:17 Meðan Pétur var að reyna að ráða í, hvað þessi sýn ætti að merkja, höfðu sendimenn Kornelíusar spurt uppi hús Simonar. Nú stóðu þeir fyrir dyrum úti
10:17 Now while Peter was much perplexed in himself what the vision which he had seen might mean, behold, the men that were sent by Cornelius, having made inquiry for Simon's house, stood before the gate,

10:18 og kölluðu: "Er Simon sá, er nefnist Pétur, gestur hér?"
10:18 and called and asked whether Simon, who was surnamed Peter, were lodging there.

10:19 Pétur var enn að hugsa um sýnina, þegar andinn sagði við hann: "Menn eru að leita þín.
10:19 And while Peter thought on the vision, the Spirit said unto him, Behold, three men seek thee.

10:20 Flyt þér nú ofan og far hikaust með þeim, því að ég hef sent þá."
10:20 But arise, and get thee down, and go with them, nothing doubting: for I have sent them.

10:21 Pétur gekk þá niður til mannanna og sagði: "Ég er sá sem þér leitið að. Hvers vegna eruð þér komnir hér?"
10:21 And Peter went down to the men, and said, Behold, I am he whom ye seek: what is the cause wherefore ye are come?

10:22 Þeir sögðu: "Kornelíus hundraðshöfðingi, réttlátur maður og guðhræddur og orðsæll af allri Gyðinga þjóð, fékk bendingu frá heilögum engli að senda eftir þér og fá þig heim til sín og heyra, hvað þú hefir að flytja."
10:22 And they said, Cornelius a centurion, a righteous man and one that feareth God, and well reported of by all the nation of the Jews, was warned of God by a holy angel to send for thee into his house, and to hear words from thee.

10:23 Þá bauð hann þeim inn og lét þá gista. Daginn eftir tók hann sig upp og fór með þeim og nokkrir bræður frá Joppe með honum.
10:23 So he called them in and lodged them. And on the morrow he arose and went forth with them, and certain of the brethren from Joppa accompanied him.

10:24 Næsta dag komu þeir til Sesareu. Kornelíus bjóst við þeim og hafði boðið til sín frændum og virktavinum.
10:24 And on the morrow they entered into Caesarea. And Cornelius was waiting for them, having called together his kinsmen and his near friends.

10:25 Þegar Pétur kom, fór Kornelíus á móti honum, féll til fóta honum og veitti honum lotningu.
10:25 And when it came to pass that Peter entered, Cornelius met him, and fell down at his feet, and worshipped him.

10:26 Pétur reisti hann upp og sagði: "Statt upp, ég er maður sem þú."
10:26 But Peter raised him up, saying, Stand up; I myself also am a man.

10:27 Og hann ræddi við hann og gekk inn og fann þar marga menn saman komna.

10:27 And as he talked with him, he went in, and findeth many come together:

10:28 Hann sagði við þá: "Þér vitið, að Gyðingi er bannað að eiga samneyti við annarrar þjóðar mann eða koma til hans. En Guð hefur sýnt mér, að ég á engan að kalla vanheilagan eða óhreinan.
10:28 and he said unto them, Ye yourselves know how it is an unlawful thing for a man that is a Jew to join himself or come unto one of another nation; and yet unto me hath God showed that I should not call any man common or unclean:

10:29 Fyrir því kom ég mótmælaust, er eftir mér var sent. Nú spyr ég, hvers vegna þér senduð eftir mér."
10:29 wherefore also I came without gainsaying, when I was sent for. I ask therefore with what intent ye sent for me.

10:30 Kornelíus mælti: "Í þetta mund fyrir fjórum dögum var ég að biðjast fyrir að nóni í húsi mínu. Þá stóð maður frammi fyrir mér í skínandi klæðum
10:30 And Cornelius said, Four days ago, until this hour, I was keeping the ninth hour of prayer in my house; and behold, a man stood before me in bright apparel,

10:31 og mælti: „Kornelíus, bæn þín er heyrð, og Guð hefur minnst ölmusugjörða þinna.
10:31 and saith, Cornelius, thy prayer is heard, and thine alms are had in remembrance in the sight of God.

10:32 Nú skalt þú senda til Joppe eftir Simoni, er kallast Pétur. Hann gístir í húsi Simonar sútara við sjóinn.'
10:32 Send therefore to Joppa, and call unto thee Simon, who is surnamed Peter; he lodgeth in the house of Simon a tanner, by the sea side.

10:33 Því sendi ég jafnskjótt til þín, og vel gjörðir þú að koma. Nú erum vér hér allir fyrir augsyn Guðs til að heyra allt, sem Drottinn hefur boðið þér."
10:33 Forthwith therefore I sent to thee; and thou hast well done that thou art come. Now therefore we are all here present in the sight of God, to hear all things that have been commanded thee of the Lord.

10:34 Þá tók Pétur til máls og sagði: "Sannlega skil ég nú, að Guð fer ekki í manngreinaralit.
10:34 And Peter opened his mouth and said, Of a truth I perceive that God is no respecter of persons:

10:35 Hann tekur opnum örmum hverjum þeim, sem óttast hann og ástundar réttlæti, hverrar þjóðar sem er.
10:35 but in every nation he that feareth him, and worketh righteousness, is acceptable to him.

10:36 Orðið, sem hann sendi börnum Ísraels, þá er hann flutti fagnaðarboðin um frið fyrir Jesú Krist, sem er Drottinn allra, þekkið þér.

10:36 The word which he sent unto the children of Israel, preaching good tidings of peace by Jesus Christ (He is Lord of all.) --

10:37 Þér vitið, hvað gjörst hefur um alla Júden, en hófst í Galíleu eftir skírnina, sem Jóhannes prédikaði.

10:37 that saying ye yourselves know, which was published throughout all Judaea, beginning from Galilee, after the baptism which John preached;

10:38 Það er sagan um Jesú frá Nasaret, hvernig Guð smurði hann heilögum anda og krafti. Hann gekk um, gjörði gott og græddi alla, sem af djöflinum voru undirokaðir, því Guð var með honum.

10:38 even Jesus of Nazareth, how God anointed him with the Holy Spirit and with power: who went about doing good, and healing all that were oppressed of the devil; for God was with him.

10:39 Vér erum vottar alls þess, er hann gjörði, bæði í landi Gyðinga og í Jerúsalem. Og hann hengdu þeir upp á tré og tóku af lífi.

10:39 And we are witnesses of all things which he did both in the country of the Jews, and in Jerusalem; whom also they slew, hanging him on a tree.

10:40 En Guð uppvakti hann á þriðja degi og lét hann birtast.

10:40 Him God raised up the third day, and gave him to be made manifest,

10:41 ekki öllum lýðnum, heldur þeim vottum, sem Guð hafði áður kjörið, oss, sem áttum og drukkum með honum, eftir að hann var risinn upp frá dauðum.

10:41 not to all the people, but unto witnesses that were chosen before of God, even to us, who ate and drank with him after he rose from the dead.

10:42 Og hann bauð oss að prédika fyrir lýðnum og vítna, að hann er sá dómari lifenda og dauðra, sem Guð hefur fyrirhugað.

10:42 And he charged us to preach unto the people, and to testify that this is he who is ordained of God to be the Judge of the living and the dead.

10:43 Honum bera allir spámennirnir vitni, að sérhver, sem á hann trúir, fái fyrir hans nafn fyrirgefningu syndanna."

10:43 To him bear all the prophets witness, that through his name every one that believeth on him shall receive remission of sins.

10:44 Meðan Pétur var enn að mæla þessi orð, kom heilagur andi yfir alla þá, er orðið heyrðu.

10:44 While Peter yet spake these words, the Holy Spirit fell on all them that heard the word.

10:45 Hinir trúðu Gyðingar, sem komið höfðu með Pétri, urðu furðu löstnir, að heilögum anda, gjöf Guðs, skyldi einnig úthellt yfir heiðingjana.

10:45 And they of the circumcision that believed were amazed, as many as came with Peter, because that on the Gentiles also was poured out the gift of the Holy Spirit.

10:46 því þeir heyrðu þá tala tungum og mikla Guð.

10:46 For they heard them speak with tongues, and magnify God. Then answered Peter,

10:47 Þá mælti Pétur: "Hver getur varnað þess, að þeir verði skirðir í vatni? Þeir hafa fengið heilagan anda sem vér."

10:47 Can any man forbid the water, that these should not be baptized, who have received the Holy Spirit as well as we?

10:48 Og hann bauð, að þeir skyldu skirðir verða í nafni Jesú Krists. Síðan báðu þeir hann að standa við í nokkra daga.

10:48 And he commanded them to be baptized in the name of Jesus Christ. Then prayed they him to tarry certain days.

11:1 En postularnir og bræðurnir í Júden heyrðu, að heiðingjarnir hefðu einnig tekið við orði Guðs.

11:1 Now the apostles and the brethren that were in Judaea heard that the Gentiles also had received the word of God.

11:2 Þegar Pétur kom upp til Jerúsalem, deildu umskurnarmennirnir á hann og sögðu:

11:2 And when Peter was come up to Jerusalem, they that were of the circumcision contended with him,

11:3 "Þú hefur farið inn til óumskorinna manna og etið með þeim."

11:3 saying, Thou wentest in to men uncircumcised, and didst eat with them.

11:4 En Pétur sagði þeim þá alla söguna frá rótum og mælti:

11:4 But Peter began, and expounded the matter unto them in order, saying,

11:5 "Ég var að biðjast fyrir í borginni Joppe og sá, frá mér numinn, sýn, hlut nokkurn koma niður, eins og stór dükur væri látinn síga á fjórum skautum frá himni, og hann kom til mín.

11:5 I was in the city of Joppa praying: and in a trance I saw a vision, a certain vessel descending, as it were a great sheet let down from heaven by four corners; and it came even unto me:

11:6 Ég starði á hann og hugði að og sá þá ferlaft dýr jarðar, villidýr, skriðdýr og fugla himins.

11:6 upon which when I had fastened mine eyes, I considered, and saw the fourfooted beasts of the earth and wild beasts and creeping things and birds of the heaven.

11:7 og ég heyrði rödd segja við mig: „Slátra nú, Pétur, og et!"

11:7 And I heard also a voice saying unto me, Rise, Peter; kill and eat.

11:8 En ég sagði: „Nei, Drottinn, engan veginn, því að aldrei hefur neitt vanheilagt né óhreint komið mér í munn."

11:8 But I said, Not so, Lord: for nothing common or unclean hath ever entered into my mouth.

11:9 Í annað sinn sagði rödd af himni: „Eigi skalt þú kalla það

vanheilagt, sem Guð hefur lýst hreint!"

11:9 But a voice answered the second time out of heaven, What God hath cleansed, make not thou common.

11:10 Þetta gjörðist þrem sinnum, og aftur var allt dregið upp til himins.

11:10 And this was done thrice: and all were drawn up again into heaven.

11:11 Samstundis stóðu þrír menn við húsið, sem ég var í, sendir til mín frá Sesareu.

11:11 And behold, forthwith three men stood before the house in which we were, having been sent from Caesarea unto me.

11:12 Og andinn sagði mér að fara með þeim hiklaust. Þessir sex bræður urðu mér einnig samferða, og vér gengum inn í hús mannsins.

11:12 And the Spirit bade me go with them, making no distinction. And these six brethren also accompanied me; and we entered into the man's house:

11:13 Hann sagði oss, hvernig hann hefði séð engil standa í húsi sínu, er sagði: „Send þú til Joppe og lát sækja Simon, er kallast Pétur.

11:13 and he told us how he had seen the angel standing in his house, and saying, Send to Joppa, and fetch Simon, whose surname is Peter;

11:14 Hann mun orð til þín mæla, og fyrir þau munt þú hólpinn verða og allt heimili þitt."

11:14 who shall speak unto thee words, whereby thou shalt be saved, thou and all thy house.

11:15 En þegar ég var farinn að tala, kom heilagur andi yfir þá, eins og yfir oss í upphafi.

11:15 And as I began to speak, the Holy Spirit fell on them, even as on us at the beginning.

11:16 Ég minntist þá orða Drottins, er hann sagði: „Jóhannes skirði með vatni, en þér skuluð skirðir verða með heilögum anda."

11:16 And I remembered the word of the Lord, how he said, John indeed baptized with water; but ye shall be baptized in the Holy Spirit.

11:17 Fyrst Guð gaf þeim nú sömu gjöf og oss, er vér tókum trú á Drottin Jesú Krist, hvernig var ég þá þess umkominn að standa gegn Guði?"

11:17 If then God gave unto them the like gift as he did also unto us, when we believed on the Lord Jesus Christ, who was I, that I could withstand God?

11:18 Þegar þeir heyrðu þetta, stilltust þeir, og þeir veggömuðu Guð og sögðu: "Guð hefur þá einnig gefið heiðingjunum afturhvarf til lífs."

11:18 And when they heard these things, they held their peace, and glorified God, saying, Then to the Gentiles also hath God granted repentance unto life.

11:19 Þeir, sem dreifst höfðu vegna ofsóknarinnar, sem varð út af Stefáni, fóru allt til Föníkíu, Kýpur og Antiókíu. En Gyðingum einum fluttu þeir orðið.

11:19 They therefore that were scattered abroad upon the tribulation that arose about Stephen travelled as far as Phoenicia, and Cyprus, and Antioch, speaking the word to none save only to Jews.

11:20 Nokkrir þeirra voru frá Kýpur og Kýrene, og er þeir komu til Antiokkíu, tóku þeir einnig að tala til Grikkja og boða þeim fagnaðarerindið um Drottín Jesú.

11:20 But there were some of them, men of Cyprus and Cyrene, who, when they were come to Antioch, spake unto the Greeks also, preaching the Lord Jesus.

11:21 Og hönd Drottíns var með þeim, og mikill fjöldi tók trú og sneri sér til Drottíns.

11:21 And the hand of the Lord was with them: and a great number that believed turned unto the Lord.

11:22 Og fregnin um þá barst til cyrna safnaðarins í Jerúsalem, og þeir sendu Barnabas til Antiokkíu.

11:22 And the report concerning them came to the ears of the church which was in Jerusalem: and they sent forth Barnabas as far as Antioch:

11:23 Þegar hann kom og sá verk Guðs náðar, gladdist hann, og hann áminnti alla um að halda sér fast við Drottín af öllu hjarta.

11:23 who, when he was come, and had seen the grace of God, was glad; and he exhorted them all, that with purpose of heart they would cleave unto the Lord:

11:24 Því hann var góður maður, fullur af heilögum anda og trú. Og mikill fjöldi manna gafst Drottni.

11:24 for he was a good man, and full of the Holy Spirit and of faith: and much people was added unto the Lord.

11:25 Þá fór hann til Tarsus að leita Sál uppi.

11:25 And he went forth to Tarsus to seek for Saul;

11:26 Þegar hann hafði fundið hann, fór hann með hann til Antiokkíu. Þeir voru síðan saman heilt ár í söfnuðinum og kenndu fjölda fólks. Í Antiokkíu voru lærisveinarnir fyrst kallaðir kristnir.

11:26 and when he had found him, he brought him unto Antioch. And it came to pass, that even for a whole year they were gathered together with the church, and taught much people, and that the disciples were called Christians first in Antioch.

11:27 Á þessum dögum komu spámenn frá Jerúsalem til Antiokkíu.

11:27 Now in these days there came down prophets from Jerusalem unto Antioch.

11:28 Einn þeirra, Agabus að nafni, steig fram, og af gift andans sagði hann fyrir, að mikil hungursneyð mundi koma yfir alla heimsbyggðina. Kom það fram á dögum Kládíusar.

11:28 And there stood up one of them named Agabus, and signified by the Spirit that there should be a great famine over all the world: which came to pass in the days of Claudius.

11:29 En lærisveinarnir samþykktu þá, að hver þeirra skyldi eftir efnum senda nokkuð til hjálpar bræðrunum, sem bjuggu í Júden.

11:29 And the disciples, every man according to his ability, determined to send relief unto the brethren that dwelt in Judea:

11:30 Þetta gjörðu þeir og sendu það til öldunganna með þeim Barnabasi og Sál.

11:30 which also they did, sending it to the elders by the hand of Barnabas and Saul.

12:1 Um þessar mundir lét Heródes konungur leggja hendur á nokkra úr söfnuðinum og misþyrma þeim.

12:1 Now about that time Herod the king put forth his hands to afflict certain of the church.

12:2 Hann lét höggva Jakob bróður Jóhannesar með sverði.

12:2 And he killed James the brother of John with the sword.

12:3 Og er hann sá, að Gyðingum líkaði vel, lét hann einnig taka Pétur. Þá voru dagar ósýrðu brauðanna.

12:3 And when he saw that it pleased the Jews, he proceeded to seize Peter also. And those were the days of unleavened bread.

12:4 Þegar hann hafði handtekið hann, lét hann setja hann í fangelsi og fól fjórum fjögurra hermanna varðflokkum að gæta hans. Ætlaði hann eftir páska að leiða hann fram fyrir lýðinn.

12:4 And when he had taken him, he put him in prison, and delivered him to four quaternions of soldiers to guard him; intending after the Passover to bring him forth to the people.

12:5 Sat nú Pétur í fangelsinu, en söfnuðurinn bað heitt til Guðs fyrir honum.

12:5 Peter therefore was kept in the prison: but prayer was made earnestly of the church unto God for him.

12:6 Nóttina áður en Heródes ætlaði að leiða hann fram svaf Pétur milli tveggja hermanna, bundinn tveim fjötrum, og varðmenn fyrir dyrum úti gættu fangelsisins.

12:6 And when Herod was about to bring him forth, the same night Peter was sleeping between two soldiers, bound with two chains: and guards before the door kept the prison.

12:7 Allt í einu stóð engill Drottíns hjá honum og ljós skein í klefanum. Laust hann á síðu Pétri, vakti hann og mælti: "Rís upp skjótt!" Og fjötrarnir féllu af höndum hans.

12:7 And behold, an angel of the Lord stood by him, and a light shined in the cell: and he smote Peter on the side, and awoke him, saying, Rise up quickly. And his chains fell off from his hands.

12:8 Þá sagði engillinn við hann: "Gyrð þig og bind á þig skóna!" Hann gjörði svo. Síðan segir engillinn: "Far þú í yfirhöfn þína og fylg mér!"

12:8 And the angel said unto him, Gird thyself, and bind on thy sandals. And he did so. And he saith unto him, Cast thy garment about thee, and follow me.

12:9 Hann gekk út og fylgdi honum. En ekki vissi hann, að það var

raunverulegt, sem gjörst hafði við komu engilsins, hann hélt sig sjá sýn.

12:9 And he went out, and followed; and he knew not that it was true which was done by the angel, but thought he saw a vision.

12:10 Þeir gengu nú fram hjá innri og ytri verðinum og komu að járnhlöðinu, sem farið er um til borgarinnar. Laukst það upp af sjálfu sér fyrir þeim. Þeir fóru út um það og gengu eitt stræti, en þá hvarf engillinn allt í einu frá honum.

12:10 And when they were past the first and the second guard, they came unto the iron gate that leadeth into the city; which opened to them of its own accord: and they went out, and passed on through one street; and straightway the angel departed from him.

12:11 Þegar Pétur kom til sjálfs sín, sagði hann: "Nú veit ég sannlega, að Drottinn hefur sent engil sinn og bjargað mér úr hendi Heródesar og frá allri ætlan Gyðingalýðs."

12:11 And when Peter was come to himself, he said, Now I know of a truth, that the Lord hath sent forth his angel and delivered me out of the hand of Herod, and from all the expectation of the people of the Jews.

12:12 Og er hann hafði áttað sig, gekk hann að húsi Maríu, móður Jóhannesar, er kallast Markús. Þar höfðu margir safnast saman og voru á ben.

12:12 And when he had considered *the thing*, he came to the house of Mary the mother of John whose surname was Mark; where many were gathered together and were praying.

12:13 Hann knúði hurð forðyrísins, og stúlka að nafni Róde gekk til dyra.

12:13 And when he knocked at the door of the gate, a maid came to answer, named Rhoda.

12:14 Þegar hún þekkti málróð Péturs, gaði hún eigi fyrir fögnuði að ljúka upp forðyrinu, heldur hljóp inn og sagði, að Pétur stæði fyrir dyrum úti.

12:14 And when she knew Peter's voice, she opened not the gate for joy, but ran in, and told that Peter stood before the gate.

12:15 Þeir sögðu við hana: "Þú ert frávita. En hún stóð fast á því, að svo væri sem hún sagði. "Það er þá engill hans," sögðu þeir.

12:15 And they said unto her, Thou art mad. But she confidently affirmed that it was even so. And they said, It is his angel.

12:16 En Pétur hélt áfram að berja, og þegar þeir luku upp, sáu þeir hann og urðu furðu lostnir.

12:16 But Peter continued knocking: and when they had opened, they saw him, and were amazed.

12:17 Hann bentí þeim með hendinni að vera hljóðir, skýrði þeim frá, hvernig Drottinn hafði leitt hann út úr fangelsinu, og bað þá segja Jakobi og bræðrunum frá þessu. Síðan gekk hann út og fór í annan stað.

12:17 But he, beckoning unto them with the hand to hold their peace, declared unto them how the Lord had brought him forth out of the prison. And he said, Tell these things unto James, and to the brethren. And he departed, and went to another place.

12:18 Þegar dagur rann, kom ekki lítið fát á hermennina út af því, hvað af Péttri væri orðið.

12:18 Now as soon as it was day, there was no small stir among the soldiers, what was become of Peter.

12:19 Heródes lét leita hans, en fann hann ekki. Hann lét þá yfirheyra varðmennina og bauð síðan að taka þá af lífi. Síðan fór hann úr Júdeu niður til Sesareu og sat þar um kyrrt.

12:19 And when Herod had sought for him, and found him not, he examined the guards, and commanded that they should be put to death. And he went down from Judaea to Caesarea, and tarried there.

12:20 Heródes hafði verið harla gramur Týrverjum og Sidóningum. Komu þeir saman á fund hans, fengu Blastus, stallara konungs, til fylgis við sig og báðust friðar, en land þeirra var háð landi konungs um vistaföng.

12:20 Now he was highly displeased with them of Tyre and Sidon: and they came with one accord to him, and, having made Blastus the king's chamberlain their friend, they asked for peace, because their country was fed from the king's country.

12:21 Á tilsettum degi klæddist Heródes konungsskrúða, settist í háseti og flutti þeim ræðu.

12:21 And upon a set day Herod arrayed himself in royal apparel, and sat on the throne, and made an oration unto them.

12:22 En lýðurinn kallaði: "Guðs rödd er þetta, en eigi manns."

12:22 And the people shouted, *saying*, The voice of a god, and not of a man.

12:23 Jafnskjótt laust engill Drottins hann, sökum þess að hann gaf ekki Guði dýrðina. Hann varð ormétinn og dó.

12:23 And immediately an angel of the Lord smote him, because he gave not God the glory: and he was eaten of worms, and gave up the ghost.

12:24 En orð Guðs eflidist og breiddist út.

12:24 But the word of God grew and multiplied.

12:25 Barnabas og Sál sneru aftur frá Jerúsalem að loknu erindi sínu og tóku með sér Jóhannes, öðru nafni Markús.

12:25 And Barnabas and Saul returned from Jerusalem, when they had fulfilled their ministration, taking with them John whose surname was Mark.

13:1 Í söfnuðinum í Antiokkíu voru spámenn og kennarar. Þar voru þeir Barnabas, Simeon, nefndur Niger, Lúkíus frá Kýrene, Manaen, samfóstri Heródesar fjórungsstjóra, og Sál.

13:1 Now there were at Antioch, in the church that was *there*, prophets and teachers, Barnabas, and Symeon that was called Niger, and Lucius of Cyrene, and Manaen the foster-brother of Herod the tetrarch, and Saul.

13:2 Eitt sinn er þeir voru að þjóna Drottni og föstuðu sagði heilagur andi: "Skiljið frá mér til handa þá Barnabas og Sál til þess verks, sem ég hef kallað þá til."

13:2 And as they ministered to the Lord, and fasted, the Holy Spirit said, Separate me Barnabas and Saul for the work whereunto I have called them.

13:3 Síðan föstuðu þeir og báðust fyrir, lögðu hendur yfir þá og létu þá fara.

13:3 Then, when they had fasted and prayed and laid their hands on them, they sent them away.

13:4 Þeir fóru nú, sendir af heilögum anda, til Selevkíu og sigldu þaðan til Kýpur.

13:4 So they, being sent forth by the Holy Spirit, went down to Seleucia; and from thence they sailed to Cyprus.

13:5 Þegar þeir voru komnir til Salamis, boðuðu þeir orð Guðs í samkunduhúsum Gyðinga. Höfðu þeir og Jóhannes til aðstoðar.

13:5 And when they were at Salamis, they proclaimed the word of God in the synagogues of the Jews: and they had also John as their attendant.

13:6 Þeir fóru um alla eyna, allt til Pafos. Þar fundu þeir töframann nokkurn og falsspámann, Gyðing, er hét Barjesús.

13:6 And when they had gone through the whole island unto Paphos, they found a certain sorcerer, a false prophet, a Jew, whose name was Bar-jesus;

13:7 Hann var hjá landstjóranum Sergíusi Páli, hyggnum manni, sem hafði boðað þá Barnabas og Sál á fund sinn og fýsti að heyra Guðs orð.

13:7 who was with the proconsul, Sergius Paulus, a man of understanding. The same called unto him Barnabas and Saul, and sought to hear the word of God.

13:8 Gegn þeim stóð Elýmas, töframadurinn, en svo er nafn hans útlagt. Reyndi hann að gjöra landstjóran fráhverfan trúnni.

13:8 But Elymas the sorcerer (for so is his name by interpretation) withstood them, seeking to turn aside the proconsul from the faith.

13:9 En Sál, sem og er nefndur Páll, hvessti á hann augun og sagði, fylltur heilögum anda:

13:9 But Saul, who is also *called* Paul, filled with the Holy Spirit, fastened his eyes on him,

13:10 "Þú djöfuls sonur, fullur allra véla og flærðar, óvinur alls réttlætis, ætla þú aldrei að hætta að rangsnúa réttum vegum Drottins?"

13:10 and said, O full of all guile and all villany, thou son of the devil, thou enemy of all righteousness, wilt thou not cease to pervert the right ways of the Lord?

13:11 Nú er hönd Drottins reidd gegn þér, og þú munt verða blindur og ekki sjá sól um tíma." Jafnskjótt féll yfir hann þoka og myrkur, og hann reikaði um og leitaði einhvers til að leiða sig.

13:11 And now, behold, the hand of the Lord is upon thee, and thou shalt be blind, not seeing the sun for a season. And immediately there fell on him a mist and a darkness; and he went about seeking some to lead him by the hand.

13:12 Þegar landstjórinn sá

þennan atburð, varð hann gagntekinn af kenningu Drottins og tók trú.

13:12 Then the proconsul, when he saw what was done, believed, being astonished at the teaching of the Lord.

13:13 Þeir Páll lögðu út frá Pafos og komu til Perge í Pamfýlíu, en Jóhannes skildi við þá og sneri aftur til Jerúsalem.

13:13 Now Paul and his company set sail from Paphos, and came to Perga in Pamphylia: and John departed from them and returned to Jerusalem.

13:14 Sjálfir héldu þeir áfram frá Perge og komu til Antiokkíu í Pisídíu, gengu á hvíldardegi inn í samkunduhúsið og settust.

13:14 But they, passing through from Perga, came to Antioch of Pisidia; and they went into the synagogue on the sabbath day, and sat down.

13:15 En eftir upplestur úr lögmálinu og spámönnunum sendu samkundustjórnir til þeirra og sögðu: "Bræður, ef þér hafið einhver hvatningarorð til fólksins, takið þá til máls."

13:15 And after the reading of the law and the prophets the rulers of the synagogue sent unto them, saying, Brethren, if ye have any word of exhortation for the people, say on.

13:16 Þá stóð Páll upp, benti til hljóðs með hendinni og sagði: "Ísraelsmenn og aðrir þér, sem óttist Guð, hlýðið á.

13:16 And Paul stood up, and beckoning with the hand said, Men of Israel, and ye that fear God, hearken:

13:17 Guð lýðs þessa, Ísraels, útvaldi feður vora og hóf upp lýðinn í útlegðinni í Egyptalandi. Með upplyftum armi leiddi hann þá út þaðan.

13:17 The God of this people Israel chose our fathers, and exalted the people when they sojourned in the land of Egypt, and with a high arm led he them forth out of it.

13:18 Og um fjörutíu ára skeið fóstraði hann þá í eyðimörkinni.

13:18 And for about the time of forty years as a nursing-father bare he them in the wilderness.

13:19 Hann stökkkti burt sjö þjóðum úr Kanaanlandi og gaf þeim land þeirra til eignar.

13:19 And when he had destroyed seven nations in the land of Canaan, he gave *them* their land for an inheritance, for about four hundred and fifty years:

13:20 Svo stóð um fjögur hundruð og fimmtíu ára skeið. Eftir þetta gaf hann þeim dómara allt til Samúels spámanns.

13:20 and after these things he gave *them* judges until Samuel the prophet.

13:21 Síðan báðu þeir um konung, og Guð gaf þeim Sál Kisson, mann af Benjámins ætt. Hann ríkti í fjörutíu ár.

13:21 And afterward they asked for a king: and God gave unto them Saul the son of Kish, a man of the tribe of Benjamin, for the space of forty years.

13:22 Þegar Guð hafði sett hann af, hóf hann Davíð til konungs yfir þeim. Um

hann vitnaði hann: „Ég hef fundið Davíð, son Ísai, mann eftir mínu hjarta, er gjöra mun allan vilja minn.”

13:22 And when he had removed him, he raised up David to be their king; to whom also he bare witness and said, I have found David the son of Jesse, a man after My heart, who shall do all My will.

13:23 Af kyni hans sendi Guð Ísrael frelsara, Jesú, samkvæmt fyrirheiti.

13:23 Of this man's seed hath God according to promise brought unto Israel a Saviour, Jesus;

13:24 En áður en hann kom fram, boðaði Jóhannes öllum Ísraelslýð iðrunarskírni.

13:24 when John had first preached before his coming the baptism of repentance to all the people of Israel.

13:25 Þegar Jóhannes var að enda skeið sitt, sagði hann: „Hvern hyggið þér mig vera? Ekki er ég hann. Annar kemur eftir mig, og er ég eigi verður þess að leysa skó af fótum honum.”

13:25 And as John was fulfilling his course, he said, What suppose ye that I am? I am not *he*. But behold, there cometh one after me the shoes of whose feet I am not worthy to unloose.

13:26 Bræður, niðjar Abrahams, og aðrir yðar á meðal, sem óttist Guð, oss er sent orð þessa hjálpræðis.

13:26 Brethren, children of the stock of Abraham, and those among you that fear God, to us is the word of this salvation sent forth.

13:27 Þeir, sem í Jerúsalem búa, og höfðingjar þeirra þekktu hann eigi né skildu orð spámannanna, sem upp eru lesin hvern hveldardag, en uppfylltu þau með því að dæma hann.

13:27 For they that dwell in Jerusalem, and their rulers, because they knew him not, nor the voices of the prophets which are read every sabbath, fulfilled *them* by condemning *him*.

13:28 Þótt þeir fyndu enga dauðasök hjá honum, báðu þeir Pílatus að láta lífláta hann.

13:28 And though they found no cause of death *in him*, yet asked they of Pilate that he should be slain.

13:29 En er þeir höfðu fullnað allt, sem um hann var ritað, tóku þeir hann ofan af krossinum og lögðu í gróf.

13:29 And when they had fulfilled all things that were written of him, they took him down from the tree, and laid him in a tomb.

13:30 En Guð vakti hann frá dauðum.

13:30 But God raised him from the dead:

13:31 Marga daga birtist hann þeim, sem með honum fóru frá Galíleu upp til Jerúsalem, og eru þeir nú vottar hans hjá fólkinu.

13:31 and he was seen for many days of them that came up with him from Galilee to Jerusalem, who are now his witnesses unto the people.

13:32 Og vér flytjum yður þau gleðiboð.

13:32 And we bring you good tidings of the promise made unto the fathers,

13:33 að fyrirheitið, sem Guð gaf fedrum vorum, hefur hann efnt við oss börn þeirra með því að reisa Jesú upp. Svo er ritað í öðrum sálminum: Þú ert sonur minn, í dag hef ég fætt þig.

13:33 that God hath fulfilled the same unto our children, in that he raised up Jesus; as also it is written in the second psalm, Thou art my Son, this day have I begotten thee.

13:34 En um það, að hann reisti hann frá dauðum, svo að hann hverfur aldrei aftur í greipar dauðans, hefur hann talað þannig: Yður mun ég veita heilögu, óbrigðulu fyrirheitið, sem Davíð voru gefin.

13:34 And as concerning that he raised him up from the dead, now no more to return to corruption, he hath spoken on this wise, I will give you the holy and sure *blessings* of David.

13:35 Á öðrum stað segir: Eigi munt þú láta þinn heilaga verða rotnun að bráð.

13:35 Because he saith also in another *psalm*, Thou wilt not give Thy Holy One to see corruption.

13:36 Davíð þjónaði sinni kynslóð að Guðs ráði. Síðan sofnaði hann, safnaðist til fedra sinna og varð rotnun að bráð.

13:36 For David, after he had in his own generation served the counsel of God, fell asleep, and was laid unto his fathers, and saw corruption:

13:37 En sá, sem Guð uppvakti, varð ekki rotnun að bráð.

13:37 but he whom God raised up saw no corruption.

13:38 Það skuluð þér því vita, bræður, að yður er fyrir hann boðuð fyrirgefning syndanna

13:38 Be it known unto you therefore, brethren, that through this man is proclaimed unto you remission of sins:

13:39 og að sérhver, er trúir, réttlætist í honum af öllu því, er lögmál Móse gat ekki réttlætt yður af.

13:39 and by him every one that believeth is justified from all things, from which ye could not be justified by the law of Moses.

13:40 Gætið nú þess, að eigi komi það yfir yður, sem sagt er hjá spámönnum:

13:40 Beware therefore, lest that come upon *you* which is spoken in the prophets:

13:41 Sjáið, þér spottarar, undrist, og verðið að engu, því að verk vinn ég á dögum yðar, verk, sem þér alls ekki munduð trúa, þótt einhver segði yður frá því.”

13:41 Behold, ye despisers, and wonder, and perish; For I work a work in your days, A work which ye shall in no wise believe, if one declare it unto you.

13:42 Þegar þeir gengu út, báðu menn um, að mál þetta yrði rætt við þá aftur næsta hveldardag.

13:42 And as they went out, they besought that these words might be spoken to them the next sabbath.

13:43 Og er samkomunni var slitið, fylgdu margir Gyðingar og guðræknir menn, sem tekið höfðu trú Gyðinga, þeim Páli og Barnabasi. En

þeir töluðu við þá og brýndu fyrir þeim að halda sér fast við náð Guðs.

13:43 Now when the synagogue broke up, many of the Jews and of the devout proselytes followed Paul and Barnabas; who, speaking to them, urged them to continue in the grace of God.

13:44 Næsta hveldardag komu nálega allir bæjarmenn saman til að heyra orð Drottins.

13:44 And the next sabbath almost the whole city was gathered together to hear the word of God.

13:45 En er Gyðingar lítu mannfjöldann, fylltust þeir ofstæki og mæltu gegn orðum Páls með guðlasti.

13:45 But when the Jews saw the multitudes, they were filled with jealousy, and contradicted the things which were spoken by Paul, and blasphemed.

13:46 Páll og Barnabas svöruðu þá einarölega: "Svo hlaut að vera, að orð Guðs væri fyrst flutt yður. Þar sem þér nú visið því á bug og metið sjálfa yður ekki verða eilífs lífs, þá snúum vér oss nú til heiðingjanna.

13:46 And Paul and Barnabas spake out boldly, and said, It was necessary that the word of God should first be spoken to you. Seeing ye thrust it from you, and judge yourselves unworthy of eternal life, lo, we turn to the Gentiles.

13:47 Því að svo hefur Drottinn boðið oss: Ég hef sett þig til að vera ljós heiðinna þjóða, að þú sért hjálpræði allt til endimarka jarðar.”

13:47 For so hath the Lord commanded us, *saying*, I have set thee for a light of the Gentiles, That thou shouldest be for salvation unto the uttermost part of the earth.

13:48 En er heiðingjar heyrðu þetta, glöddust þeir og veggjuðu orð Guðs, og allir þeir, sem ætlaðir voru til eilífs lífs, tóku trú.

13:48 And as the Gentiles heard this, they were glad, and glorified the word of God: and as many as were ordained to eternal life believed.

13:49 Og orð Drottins breiddist út um allt héraðið.

13:49 And the word of the Lord was spread abroad throughout all the region.

13:50 En Gyðingar æstu upp guðræknar hefðarkonur og fyrimenn borgarinnar og vöktu ofsóka gegn Páli og Barnabasi og ráku þá burt úr byggðum sínum.

13:50 But the Jews urged on the devout women of honorable estate, and the chief men of the city, and stirred up a persecution against Paul and Barnabas, and cast them out of their borders.

13:51 En þeir hristu dustið af fótum sér móti þeim og fóru til Íkóníum.

13:51 But they shook off the dust of their feet against them, and came unto Iconium.

13:52 En lærisveinarnir voru fylltir fögnuði og heilögum anda.

13:52 And the disciples were filled with joy with the Holy Spirit.

14:1 Í Íkóníum gengu þeir á sama hátt inn í samkundu Gyðinga og töluðu

Þannig, að mikill fjöldi Gyðinga og Grikkja tók trú.

14:1 And it came to pass in Iconium that they entered together into the synagogue of the Jews, and so spake that a great multitude both of Jews and of Greeks believed.

14:2 En vantrúa Gyðingar vöktu æsing með heiðingjum og illan hug gegn bræðrunum.

14:2 But the Jews that were disobedient stirred up the souls of the Gentiles, and made them evil affected against the brethren.

14:3 Dvöldust þeir þar alllangan tíma og töluðu djarflega í trausti til Drottins, sem staðfesti orð náðar sinnar með því að láta tákn og undur gerast fyrir hendur þeirra.

14:3 Long time therefore they tarried *there* speaking boldly in the Lord, who bare witness unto the word of his grace, granting signs and wonders to be done by their hands.

14:4 Skiptust nú borgarbúar í tvo flokka, og voru sumir með Gyðingum, aðrir með postulum.

14:4 But the multitude of the city was divided; and part held with the Jews, and part with the apostles.

14:5 Heiðingjar og Gyðingar gjörðu ásamt yfirvöldum sínum samblástur um að misþyrma þeim og grýta þá.

14:5 And when there was made an onset both of the Gentiles and of the Jews with their rulers, to treat them shamefully and to stone them,

14:6 Þeir komust að þessu og flýðu til borganna Lýstru og Derbe í Lýkaóníu og héraðsins umhverfis.

14:6 they became aware of it, and fled unto the cities of Lycaonia, Lystra and Derbe, and the region round about:

14:7 Þar héldu þeir áfram að flytja fagnadarerindið.

14:7 and there they preached the gospel.

14:8 Í Lýstru var maður nokkur máttvana í fótum, lami frá móðurlífi, og hafði aldrei getað gengið.

14:8 And at Lystra there sat a certain man, impotent in his feet, a cripple from his mother's womb, who never had walked.

14:9 Maður þessi heyrði á mál Páls, en Páll horfði á hann og sá, að hann hafði trú til þess að verða heill.

14:9 The same heard Paul speaking, who, fastening eyes upon him, and seeing that he had faith to be made whole,

14:10 og sagði hárrí raustu: "Rís upp og stattu í fæturna!" Hann spratt upp og tók að ganga.

14:10 said with a loud voice, Stand upright on thy feet. And he leaped up and walked.

14:11 Múgurinn sá, hvað Páll hafði gjört, og tók að hrópa á lýkaónsku: "Guðirnir eru í manna líki stígnir niður til vor."

14:11 And when the multitude saw what Paul had done, they lifted up their voice, saying in the speech of Lycaonia, The gods are come down to us in the likeness of men.

14:12 Kölluðu þeir Barnabas Seif, en Pál Hermes, því að hann hafði orð fyrir þeim.

14:12 And they called Barnabas, Jupiter; and Paul, Mercury, because he was the chief speaker.

14:13 En prestur í hofi Seifs utan borgar kom með naut og kransa að borgarhlíðunum og vildi færa fórnir ásamt fólkinu.

14:13 And the priest of Jupiter whose *temple* was before the city, brought oxen and garlands unto the gates, and would have done sacrifice with the multitudes.

14:14 Þegar postularnir, Barnabas og Páll, heyrðu þetta, rifu þeir klæði sín, stukku inn í mannþröngina og hrópuðu:

14:14 But when the apostles, Barnabas and Paul, heard of it, they rent their garments, and sprang forth among the multitude, crying out

14:15 "Menn, hvi gjörðið þér þetta? Menn erum vér sem þér, yðar líkar, og flytjum yður þau fagnaðarboð, að þér skuluð hverfa frá þessum fánýtu goðum til lifanda Guðs, sem skapaði himin, jörð og haf og allt, sem í þeim er.

14:15 and saying, Sirs, why do ye these things? We also are men of like passions with you, and bring you good tidings, that ye should turn from these vain things unto a living God, who made the heaven and the earth and the sea, and all that in them is:

14:16 Hann hefur um liðnar aldir leyft, að sérhver þjóð gengi sína vega.

14:16 who in the generations gone by suffered all the nations to walk in their own ways.

14:17 En þó hefur hann vitnað um sjálfan sig með velgjörðum sínum. Hann hefur gefið yður regn af himni og uppskerutiðir. Hann hefur veitt yður fæðu og fyllt hjörtu yðar gleði."

14:17 And yet He left not himself without witness, in that he did good and gave you from heaven rains and fruitful seasons, filling your hearts with food and gladness.

14:18 Með þessum orðum fengu þeir með naumindum fólkið ofan af því að færa þeim fórnir.

14:18 And with these sayings scarce restrained they the multitudes from doing sacrifice unto them.

14:19 Þá komu Gyðingar frá Antiókkíu og Íkóníum. Töldu þeir fólkið á sitt mál, og menn grýttu Pál, drógu hann út úr borginni og hugðu hann dáiinn.

14:19 But there came Jews thither from Antioch and Iconium: and having persuaded the multitudes, they stoned Paul, and dragged him out of the city, supposing that he was dead.

14:20 En lærisveinarnir slógu hring um hann, og reis hann þá upp og gekk inn í borgina. Daginn eftir fór hann þaðan með Barnabasi til Derbe.

14:20 But as the disciples stood round about him, he rose up, and entered into the city: and on the morrow he went forth with Barnabas to Derbe.

14:21 Þegar þeir höfðu boðað fagnadarerindið í þeirri borg og gjört marga að lærisveinum, sneru þeir aftur til Lýstru, Íkóníum og Antiókkíu.

14:21 And when they had preached the gospel to that city, and had made

many disciples, they returned to Lystra, and to Iconium, and to Antioch,

14:22 styrktu lærisveinana og hvöttu þá til að vera staðfastir í trúnni. Þeir sögðu: "Vér verðum að ganga inn í Guðs ríki gegnum margar þrengingar."

14:22 confirming the souls of the disciples, exhorting them to continue in the faith, and that through many tribulations we must enter into the kingdom of God.

14:23 Þeir völdu þeim öldunga í hverjum söfnuði, fólu þá síðan með föstum og bænahaldi Drottni, sem þeir höfðu fest trú á.

14:23 And when they had appointed for them elders in every church, and had prayed with fasting, they commended them to the Lord, on whom they had believed.

14:24 Þá fóru þeir um Pisídíu og komu til Pamfýlíu.

14:24 And they passed through Pisidia, and came to Pamphylia.

14:25 Þeir fluttu orðið í Perge, fóru til Attalíu

14:25 And when they had spoken the word in Perge, they went down to Attalia;

14:26 og sigldu þaðan til Antiókkíu, en þar höfðu þeir verið faldir náð Guðs til þess verks, sem þeir höfðu nú fullnað.

14:26 and thence they sailed to Antioch, from whence they had been committed to the grace of God for the work which they had fulfilled.

14:27 Þegar þeir voru þangað komnir, stefndu þeir saman söfnuðinum og greindu frá, hversu mikið Guð hafði látið þá gjöra og að hann hefði upp lokið dýrum trúarinnar fyrir heiðingjum.

14:27 And when they were come, and had gathered the church together, they rehearsed all things that God had done with them, and that he had opened a door of faith unto the Gentiles.

14:28 Dvöldust þeir nú allengi hjá lærisveinum.

14:28 And they tarried no little time with the disciples.

15:1 Þá komu menn sunnan frá Júden og kenndu bræðrunum svo: "Eigi getið þér hólpnir orðið, nema þér látið umskerast að sið Móse."

15:1 And certain men came down from Judaea and taught the brethren, *saying*, Except ye be circumcised after the custom of Moses, ye cannot be saved.

15:2 Varð mikil misklið og þræta milli þeirra og Páls og Barnabasar, og réðu menn af, að Páll og Barnabas og nokkrir þeirra aðrir færu á fund postulanna og öldunganna upp til Jerúsalem vegna þessa ágreinings.

15:2 And when Paul and Barnabas had no small dissension and questioning with them, *the brethren* appointed that Paul and Barnabas, and certain other of them, should go up to Jerusalem unto the apostles and elders about this question.

15:3 Söfnuðurinn bjó síðan ferð þeirra, og fóru þeir um Föníkíu og Samaríu og sögðu frá afturhvarfi heiðingjanna og

vöktu mikinn fögnuð meðal allra bræðranna.

15:3 They therefore, being brought on their way by the church, passed through both Phoenicia and Samaria, declaring the conversion of the Gentiles: and they caused great joy unto all the brethren.

15:4 Þegar þeir komu til Jerúsalem, tók söfnuðurinn á móti þeim og postularnir og öldungarnir, og skýrðu þeir frá, hversu mikið Guð hefði látið þá gjöra.

15:4 And when they were come to Jerusalem, they were received of the church and the apostles and the elders, and they rehearsed all things that God had done with them.

15:5 Þá risu upp nokkrir úr flokki farísea, er trú höfðu tekið, og sögðu: "Þá ber að umskera og bjóða þeim að halda lögmál Móse."

15:5 But there rose up certain of the sect of the Pharisees who believed, saying, It is needful to circumcise them, and to charge them to keep the law of Moses.

15:6 Postularnir og öldungarnir komu nú saman til að líta á þetta mál.

15:6 And the apostles and the elders were gathered together to consider of this matter.

15:7 Eftir mikla umræðu reis Pétur upp og sagði við þá: "Bræður, þér vitðið, að Guð kaus sér það fyrir löngu yðar á meðal, að heiðingjarnir skyldu fyrir minn minn heyra orð fagnadarerindisins og taka trú.

15:7 And when there had been much questioning, Peter rose up, and said unto them, Brethren, ye know that a good while ago God made choice among you, that by my mouth the Gentiles should hear the word of the gospel, and believe.

15:8 Og Guð, sem hjörtun þekkir, bar þeim vitni, er hann gaf þeim heilagan anda eins og oss.

15:8 And God, who knoweth the heart, bare them witness, giving them the Holy Spirit, even as he did unto us;

15:9 Engan mun gjörði hann á oss og þeim, er hann hreinsaði hjörtu þeirra með trúnni.

15:9 and he made no distinction between us and them, cleansing their hearts by faith.

15:10 Hví freistið þér nú Guðs með því að leggja ok á háls lærisveinanna, er hvorki feður vorir né vér megnuðum að bera?

15:10 Now therefore why make ye trial of God, that ye should put a yoke upon the neck of the disciples which neither our fathers nor we were able to bear?

15:11 Vér trúum þó því, að vér verðum hólpnir fyrir náð Drottins Jesú á sama hátt og þeir."

15:11 But we believe that we shall be saved through the grace of the Lord Jesus, in like manner as they.

15:12 Þá sló þögn á allan hópinn, og menn hlýddu á Barnabas og Pál, er þeir sögðu frá, hve mörg tákn og undur Guð hafði látið þá gjöra meðal heiðingjanna.

15:12 And all the multitude kept silence; and they hearkened unto Barnabas and Paul

rehearsing what signs and wonders God had wrought among the Gentiles through them.

15:13 Þegar þeir höfðu lokið máli sínu, sagði Jakob: "Bræður, hlýðið á mig.

15:13 And after they had held their peace, James answered, saying, Brethren, hearken unto me:

15:14 Símon hefur skýrt frá, hvernig Guð sá til þess í fyrstu, að hann eignaðist lýð meðal heiðinna þjóða, er bærri nafn hans.

15:14 Symeon hath rehearsed how first God visited the Gentiles, to take out of them a people for his name.

15:15 Í samræmi við þetta eru orð spámanna, svo sem ritað er:

15:15 And to this agree the words of the prophets; as it is written,

15:16 Eftir þetta mun ég aftur koma og endurreisa hina föllnu tjaldbúð Davíðs. Ég mun reisa hana úr rústum og gjöra hana upp aftur.

15:16 After these things I will return, And I will build again the tabernacle of David, which is fallen; And I will build again the ruins thereof, And I will set it up:

15:17 svo að mennirnir, sem eftir eru, leiti Drottins, allir heiðingjarnir, sem nafn mitt hefur verið nefnt yfir, segir Drottinn, sem gjörir þetta

15:17 That the residue of men may seek after the Lord, And all the Gentiles, upon whom my name is called,

15:18 kunnugt frá eilífu.

15:18 Saith the Lord, who maketh these things known from of old.

15:19 Ég lit því svo á, að eigi skuli íþyngja heiðingjum þeim, er snúa sér til Guðs.

15:19 Wherefore my judgment is, that we trouble not them that from among the Gentiles turn to God;

15:20 heldur rita þeim, að þeir haldi sér frá öllu, sem flekkað er af skurðögðum, frá saurlífnaði, frá kjöti af köfnuðum dýrum og frá blóði.

15:20 but that we write unto them, that they abstain from the pollutions of idols, and from fornication, and from what is strangled, and from blood.

15:21 Frá fornu fari hafa menn prédikað Móse í öllum borgum. Hann er lesinn upp í samkundunum hvern hvíldardag."

15:21 For Moses from generations of old hath in every city them that preach him, being read in the synagogues every sabbath.

15:22 Postularnir og öldungarnir, ásamt öllum söfnuðinum, samþykktu þá að kjósa menn úr sínum hópi og senda með Páli og Barnabasi til Antiokkíu þá Júdas, er kallaður var Barsabbas, og Sílas, forystumenn meðal bræðranna.

15:22 Then it seemed good to the apostles and the elders, with the whole church, to choose men out of their company, and send them to Antioch with Paul and Barnabas; namely, Judas called Barsabbas, and Silas, chief men among the brethren:

15:23 Þeir rituðu með þeim:

"Postularnir og öldungarnir, bræður yðar, senda bræðrunum í Antiokkíu, Sýrlandi og Kilíkíu, er áður voru heiðnir, kveðju sína.

15:23 and they wrote *thus* by them, The apostles and the elders, brethren, unto the brethren who are of the Gentiles in Antioch and Syria and Cilicia, greeting:

15:24 Vér höfum heyrt, að nokkrir frá oss hafi óróað yður með orðum sínum og komið róti á hugi yðar, án þess vér hefðum þeim neitt um boðið.

15:24 Forasmuch as we have heard that certain who went out from us have troubled you with words, subverting your souls; to whom we gave no commandment;

15:25 Því höfum vér einróma ályktað að kjósa menn og senda til yðar með vorum elskuðu Barnabasi og Páli.

15:25 it seemed good unto us, having come to one accord, to choose out men and send them unto you with our beloved Barnabas and Paul,

15:26 mönnum, er lagt hafa líf sitt í hættu vegna nafns Drottins vors Jesú Krists.

15:26 men that have hazarded their lives for the name of our Lord Jesus Christ.

15:27 Vér sendum því Júdas og Sílas, og boða þeir yður munnlega hið sama.

15:27 We have sent therefore Judas and Silas, who themselves also shall tell you the same things by word of mouth.

15:28 Það er ályktun heilags anda og vor að leggja ekki frekari byrðar á yður en þetta, sem nauðsynlegt er,

15:28 For it seemed good to the Holy Spirit, and to us, to lay upon you no greater burden than these necessary things:

15:29 að þér haldið yður frá kjöti förnudum skurðögðum, blóði, kjöti af köfnuðum dýrum og saurlífnaði. Ef þér varist þetta, gjörði þér vel. Verið sælir."

15:29 that ye abstain from things sacrificed to idols, and from blood, and from things strangled, and from fornication; from which if ye keep yourselves, it shall be well with you. Fare ye well.

15:30 Þeir voru nú sendir af stað og komu norður til Antiokkíu, kölluðu saman söfnuðinn og skiluðu bréfinu.

15:30 So they, when they were dismissed, came down to Antioch; and having gathered the multitude together, they delivered the epistle.

15:31 En er menn lásu það, urðu þeir gladdir yfir þessari uppörvun.

15:31 And when they had read it, they rejoiced for the consolation.

15:32 Júdas og Sílas, sem sjálfir voru spámenn, hvöttu bræðurna með mörgum orðum og styrktu þá.

15:32 And Judas and Silas, being themselves also prophets, exhorted the brethren with many words, and confirmed them.

15:33 Þegar þeir höfðu dvalist þar um hríð, kváddu þeir bræðurna og báðu þeim friðar og héldu aftur til þeirra, sem höfðu sent þá.

15:33 And after they had spent some time *there*, they were dismissed in peace from the brethren unto those that had sent them forth.

15:34 (OMITTED TEXT)

15:34 *But it seemed good unto Silas to abide there.*

15:35 En Páll og Barnabas héldu kyrru fyrir í Antiokkíu, kenndu og boðuðu ásamt mörgum öðrum orð Drottins.

15:35 But Paul and Barnabas tarried in Antioch, teaching and preaching the word of the Lord, with many others also.

15:36 Eftir nokkra daga sagði Páll við Barnabas: "Förum nú aftur og vitjum bræðranna í hverri borg, þar sem vér höfum boðað orð Drottins, og sjáum, hvað þeim líður."

15:36 And after some days Paul said unto Barnabas, Let us return now and visit the brethren in every city wherein we proclaimed the word of the Lord, *and see* how they fare.

15:37 Barnabas vildi þá líka taka með Jóhannes, er kallaður var Markús.

15:37 And Barnabas was minded to take with them John also, who was called Mark.

15:38 En Páli þótti eigi rétt að taka með þann mann, er skilið hafði við þá í Pamfýlíu og ekki gengið að verki með þeim.

15:38 But Paul thought not good to take with them him who withdrew from them from Pamphylia, and went not with them to the work.

15:39 Varð þeim mjög sundurorða, og skildi þar með þeim. Tók Barnabas Markús með sér og sigldi til Kýpur.

15:39 And there arose a sharp contention, so that they parted asunder one from the other, and Barnabas took Mark with him, and sailed away unto Cyprus;

15:40 En Páll kaus sér Silas og fór af stað, og fólu bræðurnir hann náð Drottins.

15:40 but Paul choose Silas, and went forth, being commended by the brethren to the grace of the Lord.

15:41 Fór hann um Sýrland og Kilíkíu og styrkti söfnuðina.

15:41 And he went through Syria and Cilicia, confirming the churches.

16:1 Hann kom til Derbe og Lýstru. Þar var lærisveinn nokkur, Timóteus að nafni, sonur trúaðrar konu af Gyðinga ætt, en faðir hans var grískur.

16:1 And he came also to Derbe and to Lystra: and behold, a certain disciple was there, named Timothy, the son of a Jewess that believed; but his father was a Greek.

16:2 Bræðurnir í Lýstru og Íkóníum báru honum gott orð.

16:2 The same was well reported of by the brethren that were at Lystra and Iconium.

16:3 Páll vildi hafa hann með sér og umskar hann sökum Gyðinga, er voru í þeim byggðum, því að allir vissu þeir, að faðir hans var grískur.

16:3 Him would Paul have to go forth with him; and he took and circumcised him because of the Jews that were in those parts: for they all knew that his father was a Greek.

16:4 Þeir fóru nú um borgirnar, fluttu mönnum þar ályktanir, sem postularnir og öldungarnir í Jerúsalem höfðu samþykkt, og boðu að varðveita þær.

16:4 And as they went on their way through the cities, they delivered them the decrees to keep which had been ordained of the apostles and elders that were at Jerusalem.

16:5 En söfnuðirnir styrktust í trúnni og urðu fjölmennari dag frá degi.

16:5 So the churches were strengthened in the faith, and increased in number daily.

16:6 Þeir fóru um Frýgiu og Galataland, því heilagur andi varnaði þeim að boða orðið í Asíu.

16:6 And they went through the region of Phrygia and Galatia, having been forbidden of the Holy Spirit to speak the word in Asia;

16:7 Og sem þeir voru komnir að Mýsínu, reyndu þeir að fara til Bítýnín, en andi Jesú leyfði það eigi.

16:7 and when they were come over against Mysia, they assayed to go into Bithynia; and the Spirit of Jesus suffered them not;

16:8 Þeir fóru þá um Mýsínu og komu niður til Tróas.

16:8 and passing by Mysia, they came down to Troas.

16:9 Um nóttina birtist Páli sýn: Maður nokkur makedónskur stóð hjá honum og bað hann: "Kom yfir til Makedóníu og hjálpa oss!"

16:9 And a vision appeared to Paul in the night: There was a man of Macedonia standing, beseeching him, and saying, Come over into Macedonia, and help us.

16:10 En jafnskjótt og hann hafði séð þessa sýn, leituðum vér færís að komast til Makedóníu, þar sem vér skildum, að Guð hafði kallað oss til þess að flytja þeim fagnaðarerindið.

16:10 And when he had seen the vision, straightway we sought to go forth into Macedonia, concluding that God had called us to preach the gospel to them.

16:11 Nú lögðum vér út frá Tróas og sigldum beint til Samóþrake, en næsta dag til Neapólís

16:11 Setting sail therefore from Troas, we made a straight course to Samothrace, and the day following to Neapolis;

16:12 og þaðan til Filippí. Hún er helsta borg í þessum hluta Makedóníu, rómversk nýlenda. Í þeirri borg dvöldumst vér nokkra daga.

16:12 and from thence to Philippi, which is a city of Macedonia, the first of the district, a Roman colony: and we were in this city tarrying certain days.

16:13 Hvíldardaginn gengum vér út fyrir hliðið að á einni, en þar hugðum vér vera bænastað. Settumst vér niður og töluðum við konurnar, sem voru þar saman komnar.

16:13 And on the sabbath day we went forth without the gate by a river side, where we supposed there was a place of prayer; and we sat down, and spake unto the women that were come together.

16:14 Kona nokkur guðrækin úr Þýatíruborg. Lýdía að nafni.

er verslaði með purpura, hlýddi á. Öppaði Drottinn hjarta hennar, og hún tók við því, sem Páll sagði.

16:14 And a certain woman named Lydia, a seller of purple of the city of Thyatira, one that worshipped God, heard us: whose heart the Lord opened to give heed unto the things which were spoken by Paul.

16:15 Hún var skírd og heimili hennar og hún bað oss: "Gangið inn í hús mitt og dveljist þar, fyrst þér teljið mig trú á Drottin." Þessu fylgdi hún fast fram.

16:15 And when she was baptized, and her household, she besought us, saying, If ye have judged me to be faithful to the Lord, come into my house, and abide *there*. And she constrained us.

16:16 Eitt sinn, er vér gengum til bænastáðarins, mætti oss ambátt nokkur, sem hafði spásagnaranda og aflaði húsbændum sínum mikils gróða með því að spá.

16:16 And it came to pass, as we were going to the place of prayer, that a certain maid having a spirit of divination met us, who brought her masters much gain by soothsaying.

16:17 Hún elti Pál og oss og hrópaði: "Menn þessir eru þjónar Guðs hins hásta, og boða þeir yður veg til hjálpraðis!"

16:17 The same following after Paul and us cried out, saying, These men are servants of the Most High God, who proclaim unto you the way of salvation.

16:18 Þetta gjörði hún dögum saman. Páli féll það illa. Loks sneri hann sér við og sagði við andann: "Ég býð þér í nafni Jesú Krists að fara út af henni." Og hann fór út á samri stundu.

16:18 And this she did for many days. But Paul, being sore troubled, turned and said to the spirit, I charge thee in the name of Jesus Christ to come out of her. And it came out that very hour.

16:19 Nú sem húsbændur hennar sáu, að þar fór ábatavon þeirra, gripu þeir Pál og Silas og drógu þá á torgið fyrir valdsmennina.

16:19 But when her masters saw that the hope of their gain was gone, they laid hold on Paul and Silas, and dragged them into the marketplace before the rulers,

16:20 Þeir færdum þá til höfuðsmannanna og sögðu: "Menn þessir gjöra mestu óspektir í borg vorri. Þeir eru Gyðingar

16:20 and when they had brought them unto the magistrates, they said, These men, being Jews, do exceedingly trouble our city,

16:21 og boða siði, sem oss, rómverskum mönnum, leyfist hvorki að þýðast né fylgja."

16:21 and set forth customs which it is not lawful for us to receive, or to observe, being Romans.

16:22 Múgurinn réðst og gegn þeim, og höfuðsmennirnir létu fletta þá klæðum og skípuðu að húðstrýkja þá.

16:22 And the multitude rose up together against them: and the magistrates rent their garments off them, and commanded to beat them with rods.

16:23 Og er þeir höfðu lostið þá mörg högg, vörpuðu þeir þeim í fangelsi og buðu fangaverðinum að gæta þeirra vandlega.

16:23 And when they had laid many stripes upon them, they cast them into prison, charging the jailor to keep them safely:

16:24 Þegar hann hafði fengið slíka skipun, varpaði hann þeim í innsta fangelsið og felldi stokk á fætur þeim.

16:24 who, having received such a charge, cast them into the inner prison, and made their feet fast in the stocks.

16:25 Um miðnætti báðust þeir Páll og Silas fyrir og lofsungu Guði, en bandingjarnir hlustuðu á þá.

16:25 But about midnight Paul and Silas were praying and singing hymns unto God, and the prisoners were listening to them;

16:26 Þá varð skyndilega landskjálfti mikill, svo að grunnur fangelsisins ríðaði. Jafnskjótt opnuðust allar dyr, og fjötrarnir féllu af öllum.

16:26 and suddenly there was a great earthquake, so that the foundations of the prison-house were shaken: and immediately all the doors were opened, and every one's bands were loosed.

16:27 Fangavörðurinn vaknaði við, og er hann sá fangelsisdýrnar opnar, dró hann sverð sitt og vildi fyrirfara sér, þar eð hann hugði fangana flúna.

16:27 And the jailor, being roused out of sleep and seeing the prison doors open, drew his sword and was about to kill himself, supposing that the prisoners had escaped.

16:28 Þá kallaði Páll hárrí raust: "Gjör þú sjálfum þér ekkert mein, vér erum hér allir!"

16:28 But Paul cried with a loud voice, saying, Do thyself no harm: for we are all here.

16:29 En hann bað um ljós, stökk inn og féll óttasleginn til fóta Páli og Silasi.

16:29 And he called for lights and sprang in, and, trembling for fear, fell down before Paul and Silas,

16:30 Síðan leiddi hann þá út og sagði: "Herrar mínir, hvað á ég að gjöra til að verða hólpinn?"

16:30 and brought them out and said, Sirs, what must I do to be saved?

16:31 En þeir sögðu: "Trú þú á Drottin Jesú, og þú munt verða hólpinn og heimili þitt."

16:31 And they said, Believe on the Lord Jesus, and thou shalt be saved, thou and thy house.

16:32 Og þeir fluttu honum orð Drottins og öllum á heimili hans.

16:32 And they spake the word of the Lord unto him, with all that were in his house.

16:33 Á þessari sömu næturstund tók hann þá með sér og laugaði meðslí þeirra eftir höggin, og var hann þegar skirður og allt hans fólk.

16:33 And he took them the same hour of the night, and washed their stripes; and was baptized, he and all his, immediately.

16:34 Síðan fór hann með þá upp í hús sitt, bar þeim mat, og var hann og allt

heimafólk hans fagnandi yfir því að hafa tekið trú á Guð.

16:34 And he brought them up into his house, and set food before them, and rejoiced greatly, with all his house, having believed in God.

16:35 Þegar dagur rann, sendu höfuðsmennirnir vandsveina og sögðu: "Lát þú menn þessa lausa."

16:35 But when it was day, the magistrates sent the sergeants, saying, Let those men go.

16:36 Fangavörðurinn flutti Páli þessi orð: "Höfuðsmennirnir hafa sent boð um, að þið skuluð látnir lausir. Gangið nú út og farið í friði."

16:36 And the jailor reported the words to Paul, saying, The magistrates have sent to let you go: now therefore come forth, and go in peace.

16:37 En Páll sagði við þá: "Þeir hafa opinberlega látið húðstrýkja okkur, rómverska menn, án dóms og laga og varpa í fangelsi, og nú ætla þeir leynilega að hleypa okkur út. Ég held nú síður. Þeir skulu koma sjálfir og leiða okkur út."

16:37 But Paul said unto them, They have beaten us publicly, uncondemned, men that are Romans, and have cast us into prison; and do they now cast us out privily? Nay verily; but let them come themselves and bring us out.

16:38 Vandsveinarnir fluttu höfuðsmönnunum þessi orð. En þeir urðu hræddir, er þeir heyrdú, að þeir væru rómverskir.

16:38 And the sergeants reported these words unto the magistrates: and they feared when they heard that they were Romans;

16:39 og komu og friðmæltust við þá, leiddu þá út og báðu þá að fara burt úr borginni.

16:39 and they came and besought them; and when they had brought them out, they asked them to go away from the city.

16:40 Þegar þeir voru komnir út úr fangelsinu, fóru þeir heim til Lýdiu, fundu bræðurna og hughreystu þá. Síðan héldu þeir af stað.

16:40 And they went out of the prison, and entered into the house of Lydia: and when they had seen the brethren, they comforted them, and departed.

17:1 Þeir fóru nú um Amfípólís og Apollóníu og komu til Þessaloníku. Þar áttu Gyðingar samkundu.

17:1 Now when they had passed through Amphipolis and Apollonia, they came to Thessalonica, where was a synagogue of the Jews:

17:2 Eftir venju sinni gekk Páll inn til þeirra, og þrjá hvíldardaga ræddi hann við þá og lagði út af ritningunum.

17:2 and Paul, as his custom was, went in unto them, and for three sabbath days reasoned with them from the Scriptures,

17:3 lauk þeim upp fyrir þeim og setti þeim fyrir sjónir, að Kristur átti að líða og risa upp frá dauðum. Hann sagði: "Jesús, sem ég boða yður, hann er Kristur."

17:3 opening and alleging that it behooved the Christ to suffer, and to rise again

from the dead; and that this Jesus, whom, said he, I proclaim unto you, is the Christ.

17:4 Nokkrir þeirra létu sannfærast og gengu til fylgis við Pál og Silas, auk þess mikill fjöldi guðrækinna Grikkja og mikilsháttar konur eigi allfaar.

17:4 And some of them were persuaded, and consorted with Paul and Silas, and of the devout Greeks a great multitude, and of the chief women not a few.

17:5 En Gyðingar fylltust afbrýði og fengu með sér götuskril, æstu til uppbota og hleypu borginni í uppnám. Þustu þeir að húsi Jasonar og vildu færa þá fyrir lýðinn.

17:5 But the Jews, being moved with jealousy, took unto them certain vile fellows of the rabble, and gathering a crowd, set the city on an uproar; and assaulting the house of Jason, they sought to bring them forth to the people.

17:6 En þegar þeir fundu þá ekki, drógu þeir Jason og nokkra bræður fyrir borgarstjórana og hrópuðu: "Mennirnir, sem komið hafa allri heimsbyggðinni í uppnám, þeir eru nú komnir hingað."

17:6 And when they found them not, they dragged Jason and certain brethren before the rulers of the city, crying, These that have turned the world upside down are come hither also;

17:7 og Jason hefur tekið á móti þeim. Allir þessir breyta gegn boðum keisarans, því þeir segja, að annar sé konungur og það sé Jesús."

17:7 whom Jason hath received: and these all act contrary to the decrees of Caesar, saying that there is another king, one Jesus.

17:8 Og þeir vöktu óhug með fólkinu og einnig borgarstjórunum með þessum orðum.

17:8 And they troubled the multitude and the rulers of the city, when they heard these things.

17:9 Slepptu þeir ekki þeim Jasoni fyrr en þeir höfðu látið þá setja tryggingu.

17:9 And when they had taken security from Jason and the rest, they let them go.

17:10 En bræðurnir sendu þá Pál og Silas þegar um nóttina til Beroju. Þegar þeir komu þangað, gengu þeir inn í samkunduþús Gyðinga.

17:10 And the brethren immediately sent away Paul and Silas by night unto Berea: who when they were come thither went into the synagogue of the Jews.

17:11 Þeir voru veglyndari þar en í Þessaloníku. Þeir tóku við orðinu með allri góðfýsi og rannsökuðu daglega ritningarnar, hvort þessu væri þannig farið.

17:11 Now these were more noble than those in Thessalonica, in that they received the word with all readiness of the mind, examining the Scriptures daily, whether these things were so.

17:12 Margir þeirra tóku trú og einnig Grikkir ekki allfaar, tignar konur og karlar.

17:12 Many of them therefore believed; also of the Greek women of honorable estate, and of men, not a few.

17:13 En er Gyðingar í Þessaloníku fréttu, að Páll hefði einnig boðað orð Guðs í Beroju, komu þeir og hleypstu líka ölgu og æsingu í múginn þar.

17:13 But when the Jews of Thessalonica had knowledge that the word of God was proclaimed of Paul at Beroea also, they came thither likewise, stirring up and troubling the multitudes.

17:14 Þá sendu bræðurnir jafnskjótt með Pál af stað til sjávar, en Silas og Timóteus urðu eftir.

17:14 And then immediately the brethren sent forth Paul to go as far as to the sea: and Silas and Timothy abode there still.

17:15 Leiðsögumenn Páls fylgdu honum allt til Apenu og sneru aftur með boð til Silas og Timóteusar að koma hið bráðasta til hans.

17:15 But they that conducted Paul brought him as far as Athens: and receiving a commandment unto Silas and Timothy that they should come to him with all speed, they departed.

17:16 Meðan Páll beidd þeirra í Apenu, var honum mikil skapraun að sjá, að borgin var full af skurðgöðum.

17:16 Now while Paul waited for them at Athens, his spirit was provoked within him as he beheld the city full of idols.

17:17 Hann ræddi þá í samkundunni við Gyðinga og guðrækna menn, og hvern dag á torginu við þá, sem urðu á vegi hans.

17:17 So he reasoned in the synagogue with Jews and the devout persons, and in the marketplace every day with them that met him.

17:18 En nokkrir heimspekingar, Epíkúringar og Stóumenn, áttu og í orðakasti við hann. Sögðu sumir: "Hvað mun skraffinnur sá hafa að flytja?" Aðrir sögðu: "Hann virðist boða ókennða guði." - Því að hann flutti fagnadarerindið um Jesú og upprisuna.

17:18 And certain also of the Epicurean and Stoic philosophers encountered him. And some said, What would this babblers say? others, He seemeth to be a setter forth of strange gods: because he preached Jesus and the resurrection.

17:19 Og þeir tóku hann og fóru með hann á Aresarhæð og sögðu: "Getum vér fengið að vita, hver þessi nýja kenning er, sem þú ferð með?"

17:19 And they took hold of him, and brought him unto the Areopagus, saying, May we know what this new teaching is, which is spoken by thee?

17:20 Því að eitthvað nýstárlegt flytur þú oss til eyrna, og oss lýsir að vita, hvað þetta er."

17:20 For thou bringest certain strange things to our ears: we would know therefore what these things mean.

17:21 En allir Aþeningar og aðkomumenn þar gáfu sér ekki tóm til annars fremur en að segja eða heyra einhver nýmæli.

17:21 (Now all the Athenians and the strangers sojourning there spent their time in nothing else, but either to tell or to hear some new thing.)

17:22 Þá sté Páll fram á miðri Aresarhæð og tók til máls: "Aþeningar, þér komið mér svo fyrir sjónir, að þér séuð í öllum greinum miklir trúmenn.

17:22 And Paul stood in the midst of the Areopagus, and said, Ye men of Athens, in all things, I perceive that ye are very religious.

17:23 Því að ég gekk hér um og hugði að helgidómum yðar og fann þá meðal annars altari, sem á er rituð: 'Ökunnum guði'. Þetta, sem þér nú dyrkið og þekkið ekki, það boða ég yður.

17:23 For as I passed along, and observed the objects of your worship, I found also an altar with this inscription, TO AN UNKNOWN GOD. What therefore ye worship in ignorance, this I set forth unto you.

17:24 Guð, sem skóp heiminn og allt, sem í honum er, hann, sem er herra himins og jarðar, býr ekki í musterum, sem með höndum eru gjörð.

17:24 The God that made the world and all things therein, he, being Lord of heaven and earth, dwelleth not in temples made with hands;

17:25 Ekki verður honum heldur þjónað með höndum manna, eins og hann þyrfti nokkurs við, þar sem hann sjálfur gefur öllum líf og anda og alla hluti.

17:25 neither is he served by men's hands, as though he needed anything, seeing he himself giveth to all life, and breath, and all things;

17:26 Hann skóp og af einum allar þjóðir manna og lét þær byggja allt yfirborð jarðar, er hann hafði ákveðið setta tíma og mörk bólstaða þeirra.

17:26 And he made of one every nation of men to dwell on all the face of the earth, having determined *their* appointed seasons, and the bounds of their habitation;

17:27 Hann vildi, að þær leitundu Guðs, ef verða mætti þær þreifuðu sig til hans og fyndu hann. En eigi er hann langt frá neinum af oss.

17:27 that they should seek God, if haply they might feel after him and find him, though he is not far from each one of us:

17:28 Í honum lifum, hrærumst og erum vér. Svo hafa og sum skáld yðar sagt: 'Því að vér erum líka hans ættar.'

17:28 for in him we live, and move, and have our being; as certain even of your own poets have said, For we are also his offspring.

17:29 Fyrst vér erum nú Guðs ættar, megum vér eigi ætla, að guðdómurinn sé líkur smíði af gulli, silfri eða steini, gjörðri með hagleik og hugviti manna.

17:29 Being then the offspring of God, we ought not to think that the Godhead is like unto gold, or silver, or stone, graven by art and device of man.

17:30 Guð, sem hefur umborið tíðir vanvissunnar, boðar nú mönnum, að þeir skuli allir hvarvetna taka sinnaskiptum.

17:30 The times of ignorance therefore God overlooked; but now he commandeth men that they should all everywhere repent:

17:31 Því að hann hefur sett

dag, er hann mun láta mann, sem hann hefur fyrirhugað, dæma heimsbyggðina með réttvísi. Þetta hefur hann sannað öllum mönnum með því að reisa hann frá dauðum."

17:31 inasmuch as he hath appointed a day in which he will judge the world in righteousness by the man whom he hath ordained; whereof he hath given assurance unto all men, in that he hath raised him from the dead.

17:32 Þegar þeir heyrðu nefnda upprisu dauðra, gjörðu sumir gys að, en aðrir sögðu: "Vér munum hlusta á þetta hjá þér öðru sinni."

17:32 Now when they heard of the resurrection of the dead, some mocked; but others said, We will hear thee concerning this yet again.

17:33 Þannig skildi Páll við þá.

17:33 Thus Paul went out from among them.

17:34 En nokkrir menn slógust í fylgd hans. Þeir tóku trú. Meðal þeirra var Diónýsius, einn úr Areopagus-dóminum, og kona nokkur, Damarís að nafni, og aðrir fleiri.

17:34 But certain men clave unto him, and believed: among whom also was Dionysius the Areopagite, and a woman named Damaris, and others with them.

18:1 Eftir þetta fór Páll frá Apenu og kom til Korintu.

18:1 After these things he departed from Athens, and came to Corinth.

18:2 Þar hitti hann Gyðing nokkurn, Akvilas að nafni, ættadan frá Pontus, nýkominn frá Ítalíu, og Priskillu konu hans, en Kládíus hafði skipað svo fyrir, að allir Gyðingar skyldu fara burt úr Róm. Páll fór til þeirra.

18:2 And he found a certain Jew named Aquila, a man of Pontus by race, lately come from Italy, with his wife Priscilla, because Claudius had commanded all the Jews to depart from Rome: and he came unto them;

18:3 og af því hann stundaði sömu iðn, settist hann að hjá þeim og vann með þeim. Þeir voru tjalddgjörðarmenn að iðn.

18:3 and because he was of the same trade, he abode with them, and they wrought, for by their trade they were tentmakers.

18:4 Hann ræddi við menn í samkunduhúsinu hvern hvíldardag og reyndi að sannfæra bæði Gyðinga og Grikki.

18:4 And he reasoned in the synagogue every sabbath, and persuaded Jews and Greeks.

18:5 Þegar þeir Silas og Timóteus komu norðan frá Makedóníu, gaf Páll sig allan að boðum orðsins og vitnaði fyrir Gyðingum, að Jesús væri Kristur.

18:5 But when Silas and Timothy came down from Macedonia, Paul was constrained by the word, testifying to the Jews that Jesus was the Christ.

18:6 En er þeir stóðu í gegn og lastmæltu, hristi hann dustið af klæðum sínum og sagði við þá: "Blóð yðar komi yfir höfuð yðar. Ekki er mér um að kenna. Upp frá þessu fer ég til heidingsjanna."

18:6 And when they opposed themselves and blasphemed, he shook out his raiment and said unto them, Your blood *be* upon your own heads; I am clean: from henceforth I will go unto the Gentiles.

18:7 Og hann fór þaðan og kom í hús manns nokkurs, er hét Titus Jústus og dýrkaði Guð. Hús hans var hjá samkunduhausinu.

18:7 And he departed thence, and went into the house of a certain man named Titus Justus, one that worshipped God, whose house joined hard to the synagogue.

18:8 Krispus samkundustjóri tók trú á Drottín og allt heimili hans, og margir Korintumenn, sem á hlýddu, tóku trú og létu skirast.

18:8 And Crispus, the ruler of the synagogue, believed in the Lord with all his house; and many of the Corinthians hearing believed, and were baptized.

18:9 En Drottinn sagði við Pál um nótt í sýn: "Óttast þú eigi, heldur tala þú og þagna ekki.

18:9 And the Lord said unto Paul in the night by a vision, Be not afraid, but speak and hold not thy peace:

18:10 ég er með þér. Enginn skal ráðast að þér og vinna þér mein, því að ég á margt fólk í þessari borg."

18:10 for I am with thee, and no man shall set on thee to harm thee: for I have much people in this city.

18:11 Hann var þar um kyrrt þrjú misseri og kenndi þeim orð Guðs.

18:11 And he dwelt *there* a year and six months, teaching the word of God among them.

18:12 En þegar Gallíón var landstjóri í Akken, bundust Gyðingar samtökum gegn Páli, drógu hann fyrir dómstólinn

18:12 But when Gallio was proconsul of Achaia, the Jews with one accord rose up against Paul and brought him before the judgment-seat,

18:13 og sögðu: "Maður þessi tælir menn til að dýrka Guð gagnstætt lögmálinu."

18:13 saying, This man persuadeth men to worship God contrary to the law.

18:14 Páll bjóst til að svara, og þá sagði Gallíón við Gyðingana: "Væri hér um einhver lögbrot eða illvirki að ræða, bæri mér að sinna yður, Gyðingar.

18:14 But when Paul was about to open his mouth, Gallio said unto the Jews, If indeed it were a matter of wrong or of wicked villany, O ye Jews, reason would that I should bear with you:

18:15 En fyrst það eru þrætur um orð og nöfn og lögmál yðar, þá ráðið sjálfir fram úr því. Dómari í þeim sökum vil ég ekki vera."

18:15 but if they are questions about words and names and your own law, look to it yourselves; I am not minded to be a judge of these matters.

18:16 Og hann rak þá burt frá dómstólnum.

18:16 And he drove them from the judgment-seat.

18:17 Þá tóku þeir allir Sósþenes samkundustjóra og fóru að berja hann fyrir framan dómstólinn, og lét Gallíón sig það engu skipta.

18:17 And they all laid hold on Sosthenes, the ruler of the synagogue, and beat him before the judgment-seat. And Gallio cared for none of these things.

18:18 Páll var þar enn um kyrrt allmarga daga, kvaddi síðan bræðurna og sigldi til Sýrlands og með honum Priskilla og Akvilas. Lét hann áður skera hár sitt í Kenkren, því að heit hafði hvílt á honum.

18:18 And Paul, having tarried after this yet many days, took his leave of the brethren, and sailed thence for Syria, and with him Priscilla and Aquila: having shorn his head in Cenchreae; for he had a vow.

18:19 Þeir komu til Efesus. Þar skildi hann við þá, en gekk sjálfur inn í samkunduhausið og ræddi við Gyðinga.

18:19 And they came to Ephesus, and he left them there: but he himself entered into the synagogue, and reasoned with the Jews.

18:20 Þeir báðu hann að standa lengur við, en hann varð ekki við því.

18:20 And when they asked him to abide a longer time, he consented not;

18:21 heldur kvaddi þá og sagði: "Ég skal koma aftur til yðar, ef Guð lofar." Síðan lét hann í haf frá Efesus.

18:21 but taking his leave of them, and saying, I will return again unto you if God will, he set sail from Ephesus.

18:22 lenti í Sesareu, fór upp eftir til Jerúsalem og heilsaði söfnuðinum. Síðan hélt hann norður til Antiokkíu.

18:22 And when he had landed at Caesarea, he went up and saluted the church, and went down to Antioch.

18:23 Þegar hann hafði dvalist þar um hrið, hélt hann af stað og fór eins og leið liggur um Galataland og Frýgiu og styrkti alla lærisveinana.

18:23 And having spent some time *there*, he departed, and went through the region of Galatia, and Phrygia, in order, establishing all the disciples.

18:24 En Gyðingur nokkur, Apollós að nafni, ættaður frá Alexandríu, kom til Efesus. Hann var maður vel máli farinn og fær í ritningunum.

18:24 Now a certain Jew named Apollos, an Alexandrian by race, an eloquent man, came to Ephesus; and he was mighty in the scriptures.

18:25 Hann hafði verið fræddur um veg Drottíns, og brennandi í andanum talaði hann og kenndi kostgæfilega um Jesú. Þó þekkti hann aðeins skírn Jóhannesar.

18:25 This man had been instructed in the way of the Lord; and being fervent in spirit, he spake and taught accurately the things concerning Jesus, knowing only the baptism of John:

18:26 Þessi maður tók nú að tala djarflega í samkunduhausinu. Priskilla og Akvilas heyrdðu til hans, tóku hann að sér og skýrðu nánar fyrir honum Guðs veg.

18:26 and he began to speak

boldly in the synagogue. But when Priscilla and Aquila heard him, they took him unto them, and expounded unto him the way of God more accurately.

18:27 Hann fýsti að fara yfir til Akken. Bræðurnir hvöttu hann til þess og rituðu lærisveinunum þar að taka honum vel. Hann kom þangað og varð til mikillar hjálpar þeim, sem fyrir Guðs náð höfðu tekið trú.

18:27 And when he was minded to pass over into Achaia, the brethren encouraged him, and wrote to the disciples to receive him: and when he was come, he helped them much that had believed through grace;

18:28 því hann hrakti skarplega rök Gyðinga í allra áheyrn og sannaði af ritningunum, að Jesús væri Kristur.

18:28 for he powerfully confuted the Jews, *and that* publicly, showing by the scriptures that Jesus was the Christ.

19:1 Meðan Apollós var í Korintu, fór Páll um upplöndin og kom til Efesus. Þar hitti hann fyrir nokkra lærisveina.

19:1 And it came to pass, that, while Apollos was at Corinth, Paul having passed through the upper country came to Ephesus, and found certain disciples:

19:2 Hann sagði við þá: "Fenguð þér heilagan anda, er þér tókuð trú?" Þeir svöruðu: "Nei, vér höfum ekki einu sinni heyrt, að heilagur andi sé til."

19:2 And he said unto them, Did ye receive the Holy Spirit when ye believed? And they *said* unto him, Nay, we did not so much as hear whether the Holy Spirit was *given*.

19:3 Hann sagði: "Upp á hvað eruð þér þá skírðir?" Þeir sögðu: "Skírn Jóhannesar."

19:3 And he said, Into what then were ye baptized? And they said, Into John's baptism.

19:4 Þá mælti Páll: "Jóhannes skírði iðrunarskírn og sagði lýðnum að trúa á þann, sem eftir sig kæmi, það er á Jesú."

19:4 And Paul said, John baptized with the baptism of repentance, saying unto the people that they should believe on him that should come after him, that is, on Jesus.

19:5 Þegar þeir beyrðu þetta, létu þeir skirast til nafns Drottíns Jesú.

19:5 And when they heard this, they were baptized into the name of the Lord Jesus.

19:6 Er Páll hafði lagt hendur yfir þá, kom heilagur andi yfir þá, og þeir töluðu tungum og spáðu.

19:6 And when Paul had laid his hands upon them, the Holy Spirit came on them; and they spake with tongues, and prophesied.

19:7 Þessir menn voru alls um tólf.

19:7 And they were in all about twelve men.

19:8 Páll sótti nú samkunduna í þrjá mánuði og talaði þar djarflega og reyndi að sannfæra menn um Guðs ríki.

19:8 And he entered into the synagogue, and spake boldly for the space of three months, reasoning and persuading as *to* the things concerning the kingdom of God.

19:9 En nokkrir brynjuðu sig og vildu ekki trúa. Þegar þeir tóku að illmala veginum í áheyrn fólksins, sagði Páll

skilið við þá, greindi lærisveinana frá þeim, og síðan talaði hann daglega í skóla Týrannusar.

19:9 But when some were hardened and disobedient, speaking evil of the Way before the multitude, he departed from them, and separated the disciples, reasoning daily in the school of Tyrannus.

19:10 Þessu fór fram í tvö ár, svo að allir þeir, sem í Asíu bjuggu, heyrðu orð Drottins, bæði Gyðingar og Grikkir.
19:10 And this continued for the space of two years; so that all they that dwelt in Asia heard the word of the Lord, both Jews and Greeks.

19:11 Guð gjörði óvenjuleg kraftaverk fyrir hendur Páls.

19:11 And God wrought special miracles by the hands of Paul:

19:12 Það bar við, að menn lögðu dúka og flikur af Páli á sjúka, og hurfu þá veikindi þeirra, og illir andar fóru út af þeim.

19:12 insomuch that unto the sick were carried away from his body handkerchiefs or aprons, and the evil spirits went out.

19:13 En nokkrir Gyðingar, er fóru um og frömdu andasæringar, tóku og fyrir að nefna nafn Drottins Jesú yfir þeim, er höfðu illa anda. Þeir sögðu: "Ég særi yður við Jesú þann, sem Páll prédíkar."

19:13 But certain also of the strolling Jews, exorcists, took upon them to name over them that had the evil spirits the name of the Lord Jesus, saying, I adjure you by Jesus whom Paul preacheth.

19:14 Þeir er þetta frömdu, voru sjö synir Gyðings nokkurs. Skeva æðsta prests.

19:14 And there were seven sons of one Sceva, a Jew, a chief priest, who did this.

19:15 En illi andinn sagði við þá: "Jesú þekki ég, og Pál kannast ég við, en hverjir eruð þér?"

19:15 And the evil spirit answered and said unto them, Jesus I know, and Paul I know, but who are ye?

19:16 Og maðurinn, sem illi andinn var í, flaug á þá, keyrði þá alla undir sig og lék þá svo hart, að þeir flýðu naktir og særðir úr húsinu.

19:16 And the man in whom the evil spirit was leaped on them, and mastered both of them, and prevailed against them, so that they fled out of that house naked and wounded.

19:17 Þetta varð kunnugt öllum Efesusbúum, bæði Gyðingum og Grikkjum, og ótta sló á þá alla, og nafn Drottins Jesú varð miklað.

19:17 And this became known to all, both Jews and Greeks, that dwelt at Ephesus; and fear fell upon them all, and the name of the Lord Jesus was magnified.

19:18 Margir þeirra, sem trú höfðu tekið, komu, gjörðu játningu og sögðu frá athæfi sínu.

19:18 Many also of them that had believed came, confessing, and declaring their deeds.

19:19 Og allmargir er farið höfðu með kukl, komu með bækur sínar og

brenndu þær að öllum ásjaandi. Þær voru samtals virtar á fimmtíu þúsundir silfurpeninga.

19:19 And not a few of them that practised magical arts brought their books together and burned them in the sight of all; and they counted the price of them, and found it fifty thousand pieces of silver.

19:20 Þannig breiddist orð Drottins út og elfdist í krafti hans.

19:20 So mightily grew the word of the Lord and prevailed.

19:21 Þá er þetta var um garð gengið, tók Páll þá ákvörðun að ferðast um Makedóníu og Akken og fara síðan til Jerúsalem. Hann sagði: "Þegar ég hef verið þar, ber mér líka að sjá Róm."

19:21 Now after these things were ended, Paul purposed in the spirit, when he had passed through Macedonia and Achaia, to go to Jerusalem, saying, After I have been there, I must also see Rome.

19:22 Hann sendi tvo aðstoðarmenn sína, þá Timóteus og Erastus, til Makedóníu, en dvaldist sjálfur um tíma í Asíu.

19:22 And having sent into Macedonia two of them that ministered unto him, Timothy and Erastus, he himself stayed in Asia for a while.

19:23 Í þann tíma urðu miklar æsingar út af veginum.

19:23 And about that time there arose no small stir concerning the Way.

19:24 Demetrius hét maður og var silfursmíður. Þjó hann til Artemisar-musteri úr silfri og veitti smíðum eigi lítil atvinnu.

19:24 For a certain man named Demetrius, a silversmith, who made silver shrines of Diana, brought no little business unto the craftsmen;

19:25 Hann stefndi þeim saman og öðrum, sem að slíku unnu, og sagði: "Góðir menn, þér vitið, að velmegun vor hvilir á þessari atvinnu.

19:25 whom he gathered together, with the workmen of like occupation, and said, Sirs, ye know that by this business we have our wealth.

19:26 Og þér sjáið og heyrðið, að Páll þessi hefur með fortöllum sínum snúið fjölda fólks, ekki einungis í Efesus, heldur nær um gjörvalla Asíu. Hann segir, að eigi séu það neinir guðir, sem með höndum eru gjörðir.

19:26 And ye see and hear, that not alone at Ephesus, but almost throughout all Asia, this Paul hath persuaded and turned away much people, saying that they are no gods, that are made with hands:

19:27 Nú horfir þetta ekki einungis iðn vorri til smána, heldur einnig til þess, að helgidómur hinnar miklu gyðju, Artemisar, verði einskis virtur og að hún, sem öll Asía og heimsbyggðin dyrkar, verði svipt tign sinni."

19:27 and not only is there danger that this our trade come into disrepute; but also that the temple of the great goddess Diana be made of no account, and that she should even be deposed from her magnificence whom all Asia and the world worshippeth.

19:28 Er þeir heyrðu þetta, urðu þeir afar reiðir og aptu: "Mikil er

Artemis Efesusmanna!"

19:28 And when they heard this they were filled with wrath, and cried out, saying, Great is Diana of the Ephesus.

19:29 Og öll borgin komst í uppnám, menn þustu hver um annan til leikvangsins og þrifu með sér þá Gaius og Aristarkus, förumauta Páls úr Makedóníu.

19:29 And the city was filled with the confusion: and they rushed with one accord into the theatre, having seized Gaius and Aristarchus, men of Macedonia, Paul's companions in travel.

19:30 En er Páll vildi ganga inn í mannþröngina, leyfðu lærisveinarnir honum það ekki.

19:30 And when Paul was minded to enter in unto the people, the disciples suffered him not.

19:31 Nokkrir höfðingjar skattlandsins, sem voru vinir hans, sendu einnig til hans og báðu hann að hætta sér ekki inn á leikvanginn.

19:31 And certain also of the Asiarchs, being his friends, sent unto him and besought him not to adventure himself into the theatre.

19:32 Menn hrópuðu nú sitt hver, því að mannsöfnuðurinn var í uppnámi, og vissu fæstir, hvers vegna þeir voru saman komnir.

19:32 Some therefore cried one thing, and some another: for the assembly was in confusion; and the more part knew not wherefore they were come together.

19:33 Nokkrir í mannþrönginni töldu það vera vegna Alexanders, því að Gyðingar ýttu honum fram, en Alexander bentí til hljóðs með hendinni og vildi verja mál sitt fyrir fólkinu.

19:33 And they brought Alexander out of the multitude, the Jews putting him forward. And Alexander beckoned with the hand, and would have made a defense unto the people.

19:34 Þegar menn urðu þess visir, að hann var Gyðingur, lustu allir upp einu ópi og hrópuðu í nærfellt tvær stundir: "Mikil er Artemis Efesusmanna!"

19:34 But when they perceived that he was a Jew, all with one voice about the space of two hours cried out, Great is Diana of the Ephesians.

19:35 En borgarritarinn gat sefað fólkið og mælti: "Efesumenn, hver er sá maður, að hann viti ekki, að borg Efesusmanna geymir musteri hinnar miklu Artemisar og steininn helga af himni?"

19:35 And when the townclerk had quieted the multitude, he saith, Ye men of Ephesus, what man is there who knoweth not that the city of the Ephesians is temple-keeper of the great Diana, and of the *image* which fell down from Jupiter?

19:36 Þar sem enginn má gegn því mæla, ber yður að vera stilltir og hrapa ekki að neinu.

19:36 Seeing then that these things cannot be gainsaid, ye ought to be quiet, and to do nothing rash.

19:37 Þér hafið dregið þessa menn hingað, þótt þeir hafi hvorki framið helgisþjöll né lastmælt gyðju vorri.

19:37 For ye have brought *hither* these men, who are neither robbers of temples nor blasphemers of our goddess.

19:38 Eigi nú Demetrius og smiðirnir, sem honum fylgja, sök við nokkurn, þá eru þingdagar haldnir, og til eru landstjórar. Eigist þeir lög við.

19:38 If therefore Demetrius, and the craftsmen that are with him, have a matter against any man, the courts are open, and there are proconsuls: let them accuse one another.

19:39 En ef þér hafið annars að krefja, má gjöra út um það á löglegu þingi.

19:39 But if ye seek anything about other matters, it shall be settled in the regular assembly.

19:40 Vér eigum á hættu að verða sakaðir um uppreisn fyrir þetta í dag og getum ekki bent á neitt tilefni, sem gæti afsakað slík ólæti."

19:40 For indeed we are in danger to be accused concerning this day's riot, there being no cause *for it* and as touching it we shall not be able to give account of this concourse.

19:41 Að svo mæltu lét hann mannsöfnuðinn fara.

19:41 And when he had thus spoken, he dismissed the assembly.

20:1 Þegar þessum látum linnti, sendi Páll eftir lærisveinunum, uppörvaði þá og kvaddi síðan og lagði af stað til Makedóníu.

20:1 And after the uproar ceased, Paul having sent for the disciples and exhorted them, took leave of them, and departed to go into Macedonia.

20:2 Hann fór nú um þau héruð og uppörvaði menn með mörgum orðum. Síðan hélt hann til Grikklands.

20:2 And when he had gone through those parts, and had given them much exhortation, he came into Greece.

20:3 Dvaldist hann þar þrjá mánuði. Þá bjóst hann til að sigla til Sýrlands, en þar eð Gyðingar brugguðu honum launráð, tók hann til bragðs að hverfa aftur um Makedóníu.

20:3 And when he had spent three months *there*, and a plot was laid against him by Jews as he was about to set sail for Syria, he determined to return through Macedonia.

20:4 Í för með honum voru þeir Sópater Pýrrusson frá Beroju, Aristarkus og Sekúndus frá Þessaloníku, Gajus frá Derbe, Timóteus og Asiumennirnir Týkikus og Tróímus.

20:4 And there accompanied him as far as Asia, Sopater of Beroea, *the son of Pyrrhus*; and of the Thessalonians, Aristarchus and Secundus; and Gaius of Derbe, and Timothy; and of Asia, Tychicus and Trophimus.

20:5 Þeir fóru á undan og biðu vor í Tróas.

20:5 But these had gone before, and were waiting for us at Troas.

20:6 En vér sigldum eftir daga ósýrnð brauðanna frá Filippí og komum til þeirra í Tróas á fimmta degi. Þar stöðum vér við í sjö daga.

20:6 And we sailed away from Philippi after the days of unleavened bread, and came unto them to Troas in five days, where we tarried seven days.

20:7 Fyrsta dag vikunnar, er vér vorum saman komnir til að brjóta brauðið, talaði Páll til þeirra. Hann var á förum daginn eftir. Entist ræða hans allt til miðnættis.

20:7 And upon the first day of the week, when we were gathered together to break bread, Paul discoursed with them, intending to depart on the morrow; and prolonged his speech until midnight.

20:8 Mörg ljós voru í loftstofunni, þar sem vér vorum saman komnir.

20:8 And there were many lights in the upper chamber where we were gathered together.

20:9 Ungmenninn Evtýkus að nafni, sat í glugganum. Seig á hann svefnhöfði, er Páll ræddi svo lengi, og féll hann sofandi ofan af þriðja lofti. Hann var liðinn, þegar hann var tekinn upp.

20:9 And there sat in the window a certain young man named Eutychus, borne down with deep sleep; and as Paul discoursed yet longer, being borne down by his sleep he fell down from the third story, and was taken up dead.

20:10 Páll gekk ofan, varpaði sér yfir hann, tók utan um hann og sagði: "Verið stilltí, það er líf með honum."

20:10 And Paul went down, and fell on him, and embracing him said, Make ye no ado; for his life is in him.

20:11 Fór hann síðan upp, braut brauðið og neytti og talaði enn lengi, allt fram í dögum. Að svo búnu hélt hann brott.

20:11 And when he was gone up, and had broken the bread, and eaten, and had talked with them a long while, even till break of day, so he departed.

20:12 En þeir fóru með sveininn lifandi og hugguðust mikillega.

20:12 And they brought the lad alive, and were not a little comforted.

20:13 Vér förum á undan til skips og sigldum til Assus. Þar ætluðum vér að taka Pál. Svo hafði hann fyrir lagt, því hann vildi fara landveg.

20:13 But we going before to the ship set sail for Assos, there intending to take in Paul: for so had he appointed, intending himself to go by land.

20:14 Þegar hann hafði hitt oss í Assus, tókum vér hann á skip og höldum til Mítýlene.

20:14 And when he met us at Assos, we took him in, and came to Mitylene.

20:15 Þaðan sigldum vér daginn eftir og komumst til móts við Kios. Á öðrum degi förum vér til Samos og komum næsta dag til Miletus.

20:15 And sailing from thence, we came the following day over against Chios; and the next day we touched at Samos; and the day after we came to Miletus.

20:16 En Páll hafði sett sér að sigla fram hjá Efesus, svo að hann tefðist ekki í Asíu. Hann hraðaði ferð sinni, ef verða mætti, að hann kæmist til

Jerúsalem á hvítasunnudag.

20:16 For Paul had determined to sail past Ephesus, that he might not have to spend time in Asia; for he was hastening, if it were possible for him, to be at Jerusalem the day of Pentecost.

20:17 Frá Miletus sendi hann til Efesus og boðaði til sín öldunga safnaðarins.

20:17 And from Miletus he sent to Ephesus, and called to him the elders of the church.

20:18 Þegar þeir komu til hans, sagði hann við þá: "Þér vitið, hvernig ég hef hagað mér hjá yður alla tíð frá þeim degi, er ég kom fyrst til Asíu.

20:18 And when they were come to him, he said unto them, Ye yourselves know, from the first day that I set foot in Asia, after what manner I was with you all the time,

20:19 Ég þjónaði Drottni í allri auðmykt, með tárnum og í raunum, sem að mér hafa stöðjað af launráðum Gyðinga.

20:19 serving the Lord with all lowliness of mind, and with tears, and with trials which befell me by the plots of the Jews;

20:20 Þér vitið, að ég dró ekkert undan, sem yður mátti að gagni verða, heldur boðaði yður það og kenndi opinberlega og í heimahúsum

20:20 how I shrank not from declaring unto you anything that was profitable, and teaching you publicly, and from house to house,

20:21 og vitnaði bæði fyrir Gyðingum og Grikkjum um afturhvarf til Guðs og trú á Drottin vorn Jesú.

20:21 testifying both to Jews and to Greeks repentance toward God, and faith toward our Lord Jesus Christ.

20:22 Og nú er ég á leið til Jerúsalem, knúinn af andanum. Ekki veit ég, hvað þar mætir mér.

20:22 And now, behold, I go bound in the spirit unto Jerusalem, not knowing the things that shall befall me there:

20:23 nema að heilagur andi birtir mér í hverri borg, að fjötrar og þrengingar biði mín.

20:23 save that the Holy Spirit testifieth unto me in every city, saying that bonds and afflictions abide me.

20:24 En mér er líf mitt einskis virði, fái ég aðeins að fullna skeið mitt og þá þjónustu, sem Drottinn Jesús fól mér: Að bera vitni fagnaðarerindinu um Guðs náð.

20:24 But I hold not my life of any account as dear unto myself, so that I may accomplish my course, and the ministry which I received from the Lord Jesus, to testify the gospel of the grace of God.

20:25 Nú veit ég, að þér munuð ekki framar sjá mig, engir þér, sem ég hef komið til og boðað ríkið.

20:25 And now, behold, I know that ye all, among whom I went about preaching the kingdom, shall see my face no more.

20:26 Þess vegna vitna ég fyrir yður nú í dag, að ekki er mig um að saka, þótt einhver glatist.

20:26 Wherefore I testify unto you this day, that I am pure from the blood of all men.

20:27 Því að ég hef boðað yður allt Guðs ráð og ekkert dregið undan.
20:27 For I shrank not from declaring unto you the whole counsel of God.

20:28 Hafið gát á sjálfum yður og allri hjörðinni, sem heilagur andi fól yður til umsjónar. Verið hirðar Guðs kirkju, sem hann hefur unnið sér með sinn eigin blóði.
20:28 Take heed unto yourselves, and to all the flock, in which the Holy Spirit hath made you bishops, to feed the church of the Lord which he purchased with his own blood.

20:29 Ég veit, að skæðir vargar munu koma inn á yður, þegar ég er farinn, og eigi þyrma hjörðinni.
20:29 I know that after my departing grievous wolves shall enter in among you, not sparing the flock;

20:30 Og úr hópi sjálfra yðar munu koma fram menn, sem flytja rangsnúna kenningu til að tæla lærisveinana á eftir sér.
20:30 and from among your own selves shall men arise, speaking perverse things, to draw away the disciples after them.

20:31 Vakið því og verið þess minnugir, að ég áminnti stöðugt sérhvern yðar með árum dag og nótt í þrjú ár.
20:31 Wherefore watch ye, remembering that by the space of three years I ceased not to admonish every one night and day with tears.

20:32 Og nú fel ég yður Guði og orði náðar hans, sem máttugt er að uppbyggja yður og gefa yður arfleifð með öllum þeim, sem helgaðir eru.
20:32 And now I commend you to God, and to the word of his grace, which is able to build you up, and to give you the inheritance among all them that are sanctified.

20:33 Eigi girntíst ég silfur né gull né klæði nokkurs manns.
20:33 I coveted no man's silver, or gold, or apparel.

20:34 Sjálfir vitðið þér, að þessar hendur unnu fyrir öllu því, er ég þurfti með og þeir, er með mér voru.
20:34 Ye yourselves know that these hands ministered unto my necessities, and to them that were with me.

20:35 Í öllu sýndi ég yður, að með því að vinna þannig ber oss að annast óstyrka og minnast orða Drottins Jesú, að hann sjálfur sagði: „Sælla er að gefa en þiggja.“
20:35 In all things I gave you an example, that so laboring ye ought to help the weak, and to remember the words of the Lord Jesus, that he himself said, It is more blessed to give than to receive.

20:36 Þegar hann hafði þetta mælt, féll hann á kné og baðst fyrir ásamt þeim öllum.
20:36 And when he had thus spoken, he kneeled down and prayed with them all.

20:37 Allir tóku að gráta sáran, féllu um háls Páli og kysstu hann.
20:37 And they all wept sore, and fell on Paul's neck and kissed him,

20:38 Mest varð þeim um þau orð hans, að þeir mundu aldrei framar sjá hann. Síðan fylgdu þeir honum til skips.
20:38 sorrowing most of all for the word which he had spoken, that they should behold his face no more. And they brought him on his way unto the ship.

21:1 Þegar vér höfðum slitið oss frá þeim, létum vér í haf og höldum beina leið til Kós, næsta dag til Ródus og þaðan til Patara.
21:1 And when it came to pass that we parted from them and had set sail, we came with a straight course unto Cos, and the next day unto Rhodes, and from thence unto Patara:

21:2 Þar hittum vér á skip, er fara átti til Föníkíu. Stigum vér á það og létum í haf.
21:2 and having found a ship crossing over unto Phoenicia, we went aboard, and set sail.

21:3 Vér höfðum landsýn af Kýpur, létum hana á bakborða og sigldum til Sýrlands og tókum höfn í Týrus. Þar átti skipið að leggja upp farminn.
21:3 And when we had come in sight of Cyprus, leaving it on the left hand, we sailed unto Syria, and landed at Tyre; for there the ship was to unlade her burden.

21:4 Vér fundum lærisveinana og dvöldumst þar sjö daga. Þeir sögðu Páli af gift andans, að hann skyldi ekki halda áfram til Jerúsalem.
21:4 And having found the disciples, we tarried there seven days: and these said to Paul through the Spirit, that he should not set foot in Jerusalem.

21:5 Að þessum dögum liðnum lögðum vér af stað. Fylgdu þeir oss allir á veg með konum og börnum út fyrir borgina. Vér féllum á kné í fjörunni og báðumst fyrir.
21:5 And when it came to pass that we had accomplished the days, we departed and went on our journey; and they all, with wives and children, brought us on our way till we were out of the city: and kneeling down on the beach, we prayed, and bade each other farewell;

21:6 Þar kvóddumst vér. Vér stígum á skip, en hinir sneru aftur heim til sín.
21:6 and we went on board the ship, but they returned home again.

21:7 Vér komum til Ptólemais frá Týrus og lukum þar sjóferðinni. Vér heilsuðum bræðrunum og dvöldumst hjá þeim einn dag.
21:7 And when we had finished the voyage from Tyre, we arrived at Ptolemais; and we saluted the brethren, and abode with them one day.

21:8 Daginn eftir fórum vér þaðan og komum til Sesareu, gengum inn í hús Filippusar trúboða, sem var einn af þeim sjö, og dvöldumst hjá honum.
21:8 And on the morrow we departed, and came unto Caesarea: and entering into the house of Philip the evangelist, who was one of the seven, we abode with him.

21:9 Hann átti fjórar ógiftar dætur, gæddar spádómsgáfu.
21:9 Now this man had four virgin daughters, who prophesied.

21:10 Þegar vér höfðum dvalist þar nokkra daga, kom spámaður einn ofan frá Júdeu, Agabus að nafni.
21:10 And as we tarried there some days, there came down from Judaea a certain prophet, named Agabus.

21:11 Hann kom til vor, tók belti Páls, batt fatur sína og hendur og mælti: "Svo segir heilagur andi: „Þannig munu Gyðingar í Jerúsalem binda þann mann, sem þetta belti á, og selja hann í hendur heiðingjum.“
21:11 And coming to us, and taking Paul's girdle, he bound his own feet and hands, and said, Thus saith the Holy Spirit, So shall the Jews at Jerusalem bind the man that owneth this girdle, and shall deliver him into the hands of the Gentiles.

21:12 Þegar vér heyrðum þetta, lögðum vér og heimamenn að Páli að fara ekki upp til Jerúsalem.
21:12 And when we heard these things, both we and they of that place besought him not to go up to Jerusalem.

21:13 En hann sagði: "Hví grátið þér og hrellið hjarta mitt? Ég er eigi aðeins reiðubúinn að láta binda mig, heldur og að deyja í Jerúsalem fyrir nafn Drottins Jesú."
21:13 Then Paul answered, What do ye, weeping and breaking my heart? for I am ready not to be bound only, but also to die at Jerusalem for the name of the Lord Jesus.

21:14 Honum varð eigi talið hughvarf. Þá létum vér kyrrt og sögðum: "Verði Drottins vilji."
21:14 And when he would not be persuaded, we ceased, saying, The will of the Lord be done.

21:15 Að þessum dögum liðnum hjuggumst vér til ferðar og höldum upp til Jerúsalem.
21:15 And after these days we took up our baggage and went up to Jerusalem.

21:16 Nokkrir lærisveinar frá Sesareu urðu oss samferða. Þeir fóru með oss til Mnasonar nokkurs frá Kýpur, lærisveins frá elstu tíð, og skyldum vér gista hjá honum.
21:16 And there went with us also *certain* of the disciples from Caesarea, bringing *with them* one Mnason of Cyprus, an early disciple, with whom we should lodge.

21:17 Þegar vér komum til Jerúsalem, tóku bræðurnir oss feginsamlega.
21:17 And when we were come to Jerusalem, the brethren received us gladly.

21:18 Næsta dag gekk Páll með oss til Jakobs, og allir öldungarnir komu þangað.
21:18 And the day following Paul went in with us unto James; and all the elders were present.

21:19 Páll heilsaði þeim og lýsti síðan nákvæmlega öllu, sem Guð hafði gjört meðal heiðingjanna með þjónustu hans.
21:19 And when he had saluted them, he rehearsed one by one the things which God had wrought among the Gentiles through his ministry.

21:20 Þeir vegsömuðu Guð fyrir það, sem þeir heyrðu, og sögðu við hann: "Þú sérð, bróðir hve margir tugir þúsunda það eru meðal Gyðinga, sem trú hafa tekið, og allir eru þeir vandlátir um lögmálið.

21:20 And they, when they heard it, glorified God; and they said unto him, Thou seest, brother, how many thousands there are among the Jews of them that have believed; and they are all zealous for the law:

21:21 En þeim hefur verið sagt, að þú kennir öllum Gyðingum, sem eru meðal heiðingja, að hverfa frá Móse og segir, að þeir skuli hvorki umskera börn sín né fylgja siðum vorum.

21:21 and they have been informed concerning thee, that thou teachest all the Jews who are among the Gentiles to forsake Moses, telling them not to circumcise their children neither to walk after the customs.

21:22 Hvað á nú að gjöra? Vist mun það spyrjast, að þú ert kominn.

21:22 What is it therefore? They will certainly hear that thou art come.

21:23 Gjör því þetta, sem vér nú segjum þér. Hjá oss eru fjórir menn, sem heit hvílir á.

21:23 Do therefore this that we say to thee: We have four men that have a vow on them;

21:24 Tak þá með þér, lát hreinsast með þeim og ber kostnaðinn fyrir þá, að þeir geti látið raka höfuð sín. Þá mega allir sjá, að ekkert er hæft í því, sem þeim hefur verið sagt um þig, heldur gætir þú lögmálsins sjálfur í breytni þinni.

21:24 these take, and purify thyself with them, and be at charges for them, that they may shave their heads: and all shall know that there is no truth in the things whereof they have been informed concerning thee; but that thou thyself also walkest orderly, keeping the law.

21:25 En um heiðingja, sem trú hafa tekið, höfum vér gefið út bréf og ályktað, að þeir skuli varast kjöt förnað skurðgöðum, blóð, kjöt af köfnuðum dýrum og saurlífað."

21:25 But as touching the Gentiles that have believed, we wrote, giving judgment that they should keep themselves from things sacrificed to idols, and from blood, and from what is strangled, and from fornication.

21:26 Páll tók að sér mennina og lét hreinsast með þeim daginn eftir. Síðan gekk hann inn í helgidóminn og gjörði kunnugt, hvenær hreinsunardagarnir væru á enda og fórnin fyrir hvern þeirra skyldi fram borin.

21:26 Then Paul took the men, and the next day purifying himself with them went into the temple, declaring the fulfilment of the days of purification, until the offering was offered for every one of them.

21:27 Þegar dagarnir sjö voru nær liðnir, sáu Gyðingar frá Asíu Pál í helgidóminum. Þeir komu öllu fólkinu í uppnám, lögðu hendur á hann

21:27 And when the seven days were almost completed, the Jews from Asia, when they saw him in the temple, stirred up all the multitude and laid hands on him,

21:28 og hrópuðu: "Ísraelsmenn, veitið nú lið. Þetta er maðurinn, sem alls staðar kennir öllum það, sem er andstætt lýðnum, lögmálinu og þessum stað. Og nú hefur hann auk heldur farið með Grikki inn í helgidóminn og saurgað þennan heilaga stað."

21:28 crying out, Men of Israel, help: This is the man that teacheth all men everywhere against the people, and the law, and this place; and moreover he brought Greeks also into the temple, and hath defiled this holy place.

21:29 En þeir höfðu áður séð Trófímus frá Efesus með honum í borginni og hugðu, að Páll hefði farið með hann inn í helgidóminn.

21:29 For they had before seen with him in the city Trophimus the Ephesian, whom they supposed that Paul had brought into the temple.

21:30 Öll borgin varð uppvæg, fólk þustí að þeir tóku Pál og drógu hann út úr helgidóminum. Jafnskjótt var dyrunum læst.

21:30 And all the city was moved, and the people ran together; and they laid hold on Paul, and dragged him out of the temple: and straightway the doors were shut.

21:31 Þeir ætluðu að lífláta hann, en hersveitarforingjanum var tjáð, að öll Jerúsalem væri í uppnámi.

21:31 And as they were seeking to kill him, tidings came up to the chief captain of the band, that all Jerusalem was in confusion.

21:32 Hann brá við og tók með sér hermenn og hundraðshöfðingja og hljóp niður til þeirra. Þegar þeir sáu hersveitarforingjann og hermennina, hættu þeir að berja Pál.

21:32 And forthwith he took soldiers and centurions, and ran down upon them: and they, when they saw the chief captain and the soldiers, left off beating Paul.

21:33 Hersveitarforinginn kom þá að, tók hann og skipaði að binda hann tvennum fjötrum og spurði, hver hann væri og hvað hann hefði gjört.

21:33 Then the chief captain came near, and laid hold on him, and commanded him to be bound with two chains; and inquired who he was, and what he had done.

21:34 En sitt kallaði hver í mannfjöldanum. Þegar hann gat ekki orðið néms visari sökum óróans, bauð hann að fara með hann upp í kastalann.

21:34 And some shouted one thing, some another, among the crowd: and when he could not know the certainty for the uproar, he commanded him to be brought into the castle.

21:35 Þegar komið var að þrepunum, urðu hermennirnir að bera hann vegna ofsans í fólkinu.

21:35 And when he came upon the stairs, so it was that he was borne of the soldiers for the violence of the crowd;

21:36 en mágur manns fylgdi eftir og æpti: "Burt með hann!"

21:36 for the multitude of the people followed after, crying out, Away with him.

21:37 Um leið og fara áttí með Pál inn í kastalann, segir hann við

hersveitarforingjann: "Leyfist mér að tala nokkur orð við þig?" Hann svaraði: "Kannt þú grísku?"

21:37 And as Paul was about to be brought into the castle, he saith unto the chief captain, May I say something unto thee? And he said, Dost thou know Greek?

21:38 Ekki ert þú þá Egyptinn, sem æsti til uppreisnar á dögnum og fór með morðvargana fjögur þúsund út í óbyggðir."

21:38 Art thou not then the Egyptian, who before these days stirred up to sedition and led out into the wilderness the four thousand men of the Assassins?

21:39 Páll sagði: "Ég er Gyðingur, frá Tarsus í Kilíkíu, borgari í ekki ómerkum bæ. Ég bið þig, leyf mér að tala til fólksins."

21:39 But Paul said, I am a Jew, of Tarsus in Cilicia, a citizen of no mean city: and I beseech thee, give me leave to speak unto the people.

21:40 Hann leyfði það. Páll bandaði hendi til fólksins, þar sem hann stóð á þrepunum. Þegar hann hafði fengið gott hljóð, mælti hann til þeirra á hebreska tungu:

21:40 And when he had given him leave, Paul, standing on the stairs, beckoned with the hand unto the people; and when there was made a great silence, he spake unto them in the Hebrew language, saying,

22:1 "Bræður og fedur, hlustið á það, sem ég ætla að flytja yður mér til varnar."

22:1 Brethren and fathers, hear ye the defence which I now make unto you.

22:2 En er þeir heyrðu hann ávarpa sig á hebresku, urðu þeir enn hljóðari. Hann heldur áfram:

22:2 And when they heard that he spake unto them in the Hebrew language, they were the more quiet: and he saith,

22:3 "Ég er Gyðingur, fæddur í Tarsus í Kilíkíu, en alinn upp í þessari borg. Við fætur Gamaliels hlaut ég fyllstu viðfræðslu í lögmáli fedra vorra. Guðs stríðsmaður vildi ég vera ekki síður en þér allir í dag.

22:3 I am a Jew, born in Tarsus of Cilicia, but brought up in this city, at the feet of Gamaliel, instructed according to the strict manner of the law of our fathers, being zealous for God, even as ye all are this day:

22:4 Ég ofsótti þá, sem voru þessa vegar, og spaði ekki líf þeirra, færði í fjöttra og hneppti í fangelsi karla og konur.

22:4 and I persecuted this Way unto the death, binding and delivering into prisons both men and women.

22:5 Æðsti presturinn og allt öldungaráðið geta borið mér vitni um þetta. Hjá þeim fékk ég bréf til bræðranna í Damaskus og fór þangað til að flytja einnig þá, er þar voru, í böndum til Jerúsalem, að þeim yrði refsað.

22:5 As also the high priest doth bear me witness, and all the estate of the elders: from whom also I received letters unto the brethren, and journeyed to Damascus to bring them

also that were there unto Jerusalem in bonds to be punished.

22:6 En á leiðinni, er ég nálgæðist Damaskus, bar svo við um hádegisbil, að ljós mikið af himni leiftraði skyndilega um mig.

22:6 And it came to pass, that, as I made my journey, and drew nigh unto Damascus, about noon, suddenly there shone from heaven a great light round about me.

22:7 Ég féll til jarðar og heyrði raust, er sagði við mig: „Sál, Sál, hví ólsækir þú mig?“

22:7 And I fell unto the ground, and heard a voice saying unto me, Saul, Saul, why persecutest thou me?

22:8 Ég svaraði: „Hver ert þú, herra?“ Ög hann sagði við mig: „Ég er Jesús frá Nasaret, sem þú ólsækir.“

22:8 And I answered, Who art thou, Lord? And he said unto me, I am Jesus of Nazareth, whom thou persecutest.

22:9 Þeir, sem með mér voru, sáu ljósið, en raust þess, er við mig talaði, heyrðu þeir ekki.

22:9 And they that were with me beheld indeed the light, but they heard not the voice of him that spake to me.

22:10 Þá sagði ég: „Hvað á ég að gjöra, herra?“ En Drottinn sagði við mig: „Ris upp og far til Damaskus. Þar mun þér verða sagt allt, sem þér er ætlað að gjöra.“

22:10 And I said, What shall I do, Lord? And the Lord said unto me, Arise, and go into Damascus; and there it shall be told thee of all things which are appointed for thee to do.

22:11 En með því að ég var blindaður af ljóma þessa ljóss, urðu förunautar mínir að leiða mig, og þannig komst ég til Damaskus.

22:11 And when I could not see for the glory of that light, being led by the hand of them that were with me I came into Damascus.

22:12 En Ananías nokkur, maður guðrækin eftir lögmálinu og í góðum metum hjá öllum Gyðingum, er þar bjuggu.

22:12 And one Ananias, a devout man according to the law, well reported of by all the Jews that dwelt there,

22:13 kom til mín, nam staðar hjá mér og sagði: „Sál, bróðir, fá þú aftur sjón þína! Á sömu stundu fékk ég sjónina og sá hann.

22:13 came unto me, and standing by me said unto me, Brother Saul, receive thy sight. And in that very hour I looked up on him.

22:14 En hann sagði: „Guð feðra vorra hefur útvalið þig til að þekkja vilja sinn, að sjá hinn réttláta og heyra raustina af munni hans.

22:14 And he said, The God of our fathers hath appointed thee to know his will, and to see the Righteous One, and to hear a voice from his mouth.

22:15 Því að þú skalt honum vottur vera hjá öllum mönnum um það, sem þú hefur séð og heyrt.

22:15 For thou shalt be a witness for him unto all men of what thou hast seen and heard.

22:16 Hvað dvelur þig nú? Ris upp, ákalla nafn hans og lát skirast og laugast af syndum þínum.'

22:16 And now why tarriest thou? arise, and be baptized, and wash away thy sins, calling on his name.

22:17 En þegar ég var kominn aftur til Jerúsalem og baðst fyrir í helgidóminum, varð ég frá mér numinn

22:17 And it came to pass, that, when I had returned to Jerusalem, and while I prayed in the temple, I fell into a trance,

22:18 og sá hann, og hann sagði við mig: „Flýt þér og far sem skjótast burt úr Jerúsalem, því að þeir munu ekki veita viðtöku vitnisburði þínum um mig.'

22:18 and saw him saying unto me, Make haste, and get thee quickly out of Jerusalem; because they will not receive of thee testimony concerning me.

22:19 Ég sagði: „Drottinn, þeir vita, að ég hef verið að hneppa í fangelsi þá, sem trúðu á þig, og láta húðstrýkja þá í samkunduhúsum.

22:19 And I said, Lord, they themselves know that I imprisoned and beat in every synagogue them that believed on thee:

22:20 Ög þegar úthellt var blóði Stefáns, vottar þíns, stóð ég sjálfur þar hjá og lét mér vel líka og varðveitti klæði þeirra, sem tóku hann af lífi.'

22:20 and when the blood of Stephen thy witness was shed, I also was standing by, and consenting, and keeping the garments of them that slew him.

22:21 Hann sagði við mig: „Far þú, því að ég mun senda þig til heiðingja langt í burtu.'"

22:21 And he said unto me, Depart: for I will send thee forth far hence unto the Gentiles.

22:22 Allt að þessu orði hlýddu þeir á hann, en nú hófu þeir upp raust sína og hrópuðu: "Burt með slíkan mann af jörðinni! Eigi hæfir, að hann lifi!"

22:22 And they gave him audience unto this word; and they lifted up their voice, and said, Away with such a fellow from the earth: for it is not fit that he should live.

22:23 Nú sem þeir æptu og vingsuðu klæðum sínum og þyrluðu ryki í loft upp.

22:23 And as they cried out, and threw off their garments, and cast dust into the air,

22:24 skipaði hersveitarforinginn að fara með hann inn í kastalann og hýða hann og kúga hann með því til sagna, svo að hann kæmist að því, fyrir hverja sök þeir gjörðu slík óp að honum.

22:24 the chief captain commanded him be brought into the castle, bidding that he should be examined by scourging, that he might know for what cause they so shouted against him.

22:25 En þá er þeir strengdu hann undir högginn, sagði Páll við hundraðshöfðingjann, er hjá stóð: "Leyfist yður að húðstrýkja rómverskan mann og það án dóms og laga?"

22:25 And when they had tied him up with the thongs, Paul said unto the centurion that stood by, Is it lawful for you to scourge a

man that is a Roman, and uncondemned?

22:26 Þegar hundraðshöfðinginn heyrði þetta, fór hann til hersveitarforingjans, skýrði honum frá og sagði: "Hvað ert þú að gjöra? Maður þessi er rómverskur."

22:26 And when the centurion heard it, he went to the chief captain and told him, saying, What art thou about to do? for this man is a Roman.

22:27 Hersveitarforinginn kom þá og sagði við Pál: "Seg mér, ert þú rómverskur borgari?" Páll sagði: "Já."

22:27 And the chief captain came and said unto him, Tell me, art thou a Roman? And he said, Yea.

22:28 Hersveitarforinginn sagði: "Fyrir ærið fé keypti ég þennan þegnurétt." En Páll sagði: "Ég er meira að segja með honum fæddur."

22:28 And the chief captain answered, With a great sum obtained I this citizenship. And Paul said, But I am a Roman born.

22:29 Þeir, sem áttu að kúga hann til sagna, viku nú jafnskjótt frá honum. Ög hersveitarforinginn varð hræddur, er hann varð þess vis, að það var rómverskur maður, sem hann hafði látið binda.

22:29 They then that were about to examine him straightway departed from him: and the chief captain also was afraid when he knew that he was a Roman, and because he had bound him.

22:30 Daginn eftir vildi hann ganga úr skugga um, fyrir hvað Gyðingar kærdðu hann, lét leysa hann og bauð, að æðstu prestarnir og allt ráðið kæmi saman. Síðan kom hann ofan með Pál og leiddi hann fram fyrir þá.

22:30 But on the morrow, desiring to know the certainty wherefore he was accused of the Jews, he loosed him, and commanded the chief priests and all the council to come together, and brought Paul down and set him before them.

22:31 En Páll hvessti augun á ráðið og mælti: "Bræður, ég hef í öllu breytt með góðri samvisku fyrir Guði fram á þennan dag."

22:31 And Paul, looking stedfastly on the council, said, Brethren, I have lived before God in all good conscience until this day.

22:32 En Ananias æðsti prestur skipaði þeim, er hjá stóðu, að ljósta hann á munninn.

22:32 And the high priest Ananias commanded them that stood by him to smite him on the mouth.

22:33 Þá sagði Páll við hann: "Guð mun ljósta þig, kalkaði veggur. Hér situr þú til að dæma mig samkvæmt lögmálinu og skipar þó þvert ofan í lögmálið að slá mig."

22:33 Then said Paul unto him, God shall smite thee, thou whited wall: and sittest thou to judge me according to the law, and commandest me to be smitten contrary to the law?

22:34 Þeir, sem hjá stóðu sögðu: "Smánar þú æðsta prest Guðs?"

22:34 And they that stood by said, Revilest thou God's high priest?

23:5 Páll svaraði: "Ekki vissi ég, bræður, að hann væri æðsti prestur, því ritað er: Þú skalt ekki illmæla höfðingja lýðs þíns."

23:5 And Paul said, I knew not, brethren, that he was high priest: for it is written, Thou shalt not speak evil of a ruler of thy people.

23:6 Nú vissi Páll, að sumir þeirra voru saddúkear, en aðrir farisear, og hann hrópaði upp í ráðinu: "Bræður, ég er farisei, af fariseum kominn. Ég er lögsóttur fyrir vonina um upprisu dauðra."

23:6 But when Paul perceived that the one part were Sadducees and the other Pharisees, he cried out in the council, Brethren, I am a Pharisee, a son of Pharisees: touching the hope and resurrection of the dead I am called in question.

23:7 Þegar hann sagði þetta, varð deila milli farisea og saddúka, og þingheimur skiptist í flokka.

23:7 And when he had so said, there arose a dissension between the Pharisees and Sadducees; and the assembly was divided.

23:8 Því saddúkear segja, að ekki sé til upprisa, englar né andar, en farisear játa allt þetta.

23:8 For the Sadducees say that there is no resurrection, neither angel, nor spirit; but the Pharisees confess both.

23:9 Nú varð hróp mikið, og nokkrir fræðimenn af flokki farisea risu upp og fullyrtu: "Vér sjáum ekki, að þessi maður hafi brotið af sér. Gæti ekki hugsast, að andi hafi talað við hann eða engill?"

23:9 And there arose a great clamor: and some of the scribes of the Pharisees part stood up, and strove, saying, We find no evil in this man: and what if a spirit hath spoken to him, or an angel?

23:10 Deilan harðnaði og hersveitarförlinginn fór að óttast, að þeir ætluðu að rífa Pál í sundur. Því skipaði hann herliðinu að koma ofan, taka hann af þeim og færa hann inn í kastalann.

23:10 And when there arose a great dissension, the chief captain, fearing lest Paul should be torn in pieces by them, commanded the soldiers to go down and take him by force from among them, and bring him into the castle.

23:11 Nóttina eftir kom Drottinn til hans og sagði: "Vertu hughraustur! Svo sem þú hefur vitnað um mig í Jerúsalem eins þér og að vitna í Róm."

23:11 And the night following the Lord stood by him, and said, Be of good cheer: for as thou hast testified concerning me at Jerusalem, so must thou bear witness also at Rome.

23:12 Þegar dagur rann, bundust Gyðingar samtökum og sóru þess eið að eta hvorki né drekka, fyrr en þeir hefðu ráðið Pál af dögum.

23:12 And when it was day, the Jews banded together, and bound themselves under a curse, saying that they would neither eat nor drink till they had killed Paul.

23:13 Voru þeir fleiri en fjörutíu, sem þetta samsæri gjörðu.

23:13 And they were more than forty that made this conspiracy.

23:14 Þeir fóru til æðstu prestanna og öldunganna og sögðu: "Vér höfum svarið þess dýran eið að neyta einskis, fyrr en vér höfum ráðið Pál af dögum."

23:14 And they came to the chief priests and the elders, and said, We have bound ourselves under a great curse, to taste nothing until we have killed Paul.

23:15 Nú skuluð þér og ráðið leggja til við hersveitarförlinginn, að hann láti senda hann niður til yðar, svo sem vilduð þér kynna yður mál hans rækilegar. En vér erum við því búnir að veða hann, áður en hann kemst alla leið."

23:15 Now therefore do ye with the council signify to the chief captain that he bring him down unto you, as though ye would judge of his case more exactly: and we, before he comes near, are ready to slay him.

23:16 En systursonur Páls heyrði um fyrirsátina. Hann gekk inn í kastalann og sagði Páli frá.

23:16 But Paul's sister's son heard of their lying in wait, and he came and entered into the castle and told Paul.

23:17 Páll kallaði til sín einn hundraðshöfðingjann og mælti: "Far þú með þennan unga mann til hersveitarförlingjans, því að hann hefur nokkuð að segja honum."

23:17 And Paul called unto him one of the centurions, and said, Bring this young man unto the chief captain; for he hath something to tell him.

23:18 Hundraðshöfðinginn tók hann með sér, fór með hann til hersveitarförlingjans og sagði: "Fanginn Páll kallaði mig til sín og bað mig fara til þín með þennan unga mann. Hann hefur eitthvað að segja þér."

23:18 So he took him, and brought him to the chief captain, and saith, Paul the prisoner called me unto him, and asked me to bring this young man unto thee, who hath something to say to thee.

23:19 Hersveitarförlinginn tók í hönd honum, leiddi hann afsíðis og spurði: "Hvað er það, sem þú hefur að segja mér?"

23:19 And the chief captain took him by the hand, and going aside asked him privately, What is it that thou hast to tell me?

23:20 Hinn svaraði: "Gyðingar hafa komið sér saman um að biðja þig að senda Pál niður í ráðið á morgun, þar eð þeir ætli að rannsaka mál hans rækilegar."

23:20 And he said, The Jews have agreed to ask thee to bring down Paul tomorrow unto the council, as though thou wouldest inquire somewhat more exactly concerning him.

23:21 En lát þú ekki að vilja þeirra, því að menn þeirra, fleiri en fjörutíu, sitja fyrir honum og hafa svarið þess eið að eta hvorki né drekka fyrr en þeir hafi vegið hann. Nú eru þeir viðbúnir og biðja eftir, að svarið komi frá þér."

23:21 Do not thou therefore yield unto them: for there lie in wait for him of them

more than forty men, who have bound themselves under a curse, neither to eat nor to drink till they have slain him: and now are they ready, looking for the promise from thee.

23:22 Hersveitarförlinginn lét piltinn fara og bauð honum: "Þú mátt engum segja, að þú hafir gjört mér viðvart um þetta."

23:22 So the chief captain let the young man go, charging him, Tell no man that thou hast signified these things to me.

23:23 Hann kallaði fyrir sig tvo hundraðshöfðingja og sagði: "Látið tvö hundrað hermenn vera tilbúna að fara til Sesareu eftir náttmál, auk þess sjötið riddara og tvö hundrað létliða."

23:23 And he called unto him two of the centurions, and said, Make ready two hundred soldiers to go as far as Caesarea, and horsemen threescore and ten, and spearmen two hundred, at the third hour of the night:

23:24 Hafið og til fararskjóta handa Páli, svo að þér komið honum heilum til Felix landstjóra."

23:24 and he bade them provide beasts, that they might set Paul thereon, and bring him safe unto Felix the governor.

23:25 Og hann ritaði bréf, svo hljóðandi:

23:25 And he wrote a letter after this form:

23:26 "Kladius Lýsias sendir kveðju hinum göfuga Felix landstjóra."

23:26 Claudius Lysias unto the most excellent governor Felix, greeting.

23:27 Mann þennan höfðu Gyðingar tekið höndum og voru í þann veginn að taka af lífi, er ég kom að með hermönnum. Ég komst að því, að hann var rómverskur, og bjargaði honum."

23:27 This man was seized by the Jews, and was about to be slain of them, when I came upon them with the soldiers and rescued him, having learned that he was a Roman.

23:28 En ég vildi vita, fyrir hverja sök þeir ákærðu hann, og fór með hann niður í ráð þeirra.

23:28 And desiring to know the cause wherefore they accused him, I brought him down unto their council:

23:29 Komst ég þá að raun um, að hann var kærður vegna ágreinings um lögmál þeirra, en engin sök var honum gefin, er sætir dauða eða fangelsi.

23:29 whom I found to be accused about questions of their law, but to have nothing laid to his charge worthy of death or of bonds.

23:30 En þar sem ég hef fengið bendingu um, að setið sé um líf mannsins, sendi ég hann tafarlaust til þín. Ég hef jafnframt boðið ákærendum hans að flytja mál sitt gegn honum fyrir þér."

23:30 And when it was shown to me that there would be a plot against the man, I sent him to thee forthwith, charging his accusers also to speak against him before thee.

23:31 Hermennirnir tóku þá Pál, eins og þeim var boðið, og fóru með hann um nótt til Antípatris.

23:31 So the soldiers, as it was commanded them, took Paul and brought him by night to Antipatris.

23:32 Daginn eftir sneru þeir aftur til kastalans, en létu riddarana fara með honum.

23:32 But on the morrow they left the horsemen to go with him, and returned to the castle:

23:33 Þeir fóru inn í Sesareu, skiluðu bréfinu til landstjórans og færðu Pál fyrir hann.

23:33 and they, when they came to Caesarea and delivered the letter to the governor, presented Paul also before him.

23:34 Hann las bréfið og spurði, úr hvaða skattlandi hann væri. Var honum tjáð, að hann væri frá Kilíkíu.

23:34 And when he had read it, he asked of what province he was; and when he understood that he was of Cilicia,

23:35 Þá mælti hann: "Ég mun rannsaka mál þitt, þegar kærendur þínir koma." Og hann bauð að geyma hann í höll Heródesar.

23:35 I will hear thee fully, said he, when thine accusers also are come: and he commanded him to be kept in Herod's palace.

24:1 Fimm dögum síðar fór Ananías æðsti prestur ofan þangað og með honum nokkrir öldungar og Tertúllus nokkur málafærslumaður. Þeir báru sakir á Pál fyrir landstjóranum.

24:1 And after five days the high priest Ananias came down with certain elders, and with an orator, one Tertullus; and they informed the governor against Paul.

24:2 Hann var nú kallaður fyrir, en Tertúllus hóf málsóknina og sagði: "Fyrir þitt tilstilli, göfugi Felix, sitjum vér í góðum friði, og þjóð vor hefur sakir þínar forsjár öðlast umbætur í öllum greinum og alls staðar.

24:2 And when he was called, Tertullus began to accuse him, saying, Seeing that by thee we enjoy much peace, and that by the providence evils are corrected for this nation,

24:3 Þetta viðurkennum vér mjög þakksamlega.

24:3 we accept it in all ways and in all places, most excellent Felix, with all thankfulness.

24:4 En svo að ég tefji þig sem minnst, bið ég, að þú af mildi þinni viljir heyra oss litla hrið.

24:4 But, that I be not further tedious unto thee, I entreat thee to hear us of thy clemency a few words.

24:5 Vér höfum komist að raun um, að maður þessi er skaðræði, kveikir ófrið með öllum Gyðingum um víða veröld og er forsprakki villuflokks Nasarea.

24:5 For we have found this man a pestilent fellow, and a mover of insurrections among all the Jews throughout the world, and a ringleader of the sect of the Nazarenes:

24:6 Hann reyndi meira að segja að vanhæla musteríð, og þá tókum vér hann höndum.

24:6 who moreover assayed to profane the temple: on whom also we laid hold: and we would have judged him according to our law.

24:7 (OMITTED TEXT)

24:7 But the chief captain Lysias came, and with great violence took him away out of our hands,

24:8 Með því að yfirheyra hann mátt þú sjálfur ganga úr skugga um öll sakarefni vor gegn honum."

24:8 commanding his accusers to come before thee. from whom thou wilt be able, by examining him thyself, to take knowledge of all these things whereof we accuse him.

24:9 Gyðingarnir tóku undir sakargiftirnar og kváðu þetta rétt vera.

24:9 And the Jews also joined in the charge, affirming that these things were so.

24:10 Landstjórinn benti þá Páli að taka til máls. Hann sagði: "Kunnugt er mér um, að þú hefur verið dómari þessarar þjóðar í mörg ár. Mun ég því ótraudur verja mál mitt.

24:10 And when the governor had beckoned unto him to speak, Paul answered, Forasmuch as I know that thou hast been of many years a judge unto this nation, I cheerfully make my defense:

24:11 Þú getur og gengið úr skugga um, að ekki eru nema tólf dagar síðan ég kom upp til Jerúsalem að biðjast fyrir.

24:11 Seeing that thou canst take knowledge that it is not more than twelve days since I went up to worship at Jerusalem:

24:12 Og enginn hefur staðið mig að því að vera að stæla við neinn eða æsa fólk til óspekta, hvorki í samkunduhúsinum né neins staðar í borginni.

24:12 and neither in the temple did they find me disputing with any man or stirring up a crowd, nor in the synagogues, nor in the city.

24:13 Þeir geta ekki heldur sannað þér það, sem þeir eru nú að kæra mig um.

24:13 Neither can they prove to thee the things whereof they now accuse me.

24:14 En hitt skal ég játa þér, að ég þjóna Guði feðra vorra samkvæmt veginum, sem þeir kalla villu, og trúi öllu því, sem skrifað stendur í lögmálinu og spámönnunum.

24:14 But this I confess unto thee, that after the Way which they call a sect, so serve I the God of our fathers, believing all things which are according to the law, and which are written in the prophets;

24:15 Og þá von hef ég til Guðs, sem þeir og sjálfir hafa, að upp muni rísa bæði réttlátir og ranglátir.

24:15 having hope toward God, which these also themselves look for, that there shall be a resurrection both of the just and unjust.

24:16 Því tem ég mér og sjálfur að hafa jafnan hreina samvisku fyrir Guði og mönnum.

24:16 Herein I also exercise myself to have a conscience void of offence toward God and men always.

24:17 Eftir margra ára fjarveru kom ég til að færa fólki minnu ölmusugjafir og til að fœrna.

24:17 Now after some years I came to bring alms to my nation, and offerings:

24:18 Þetta var ég að gjöra í

helgidóminum og hafði látið hreinsast, og enginn var þá mannsöfnuður né upphot, þegar menn komu að mér.

24:18 amidst which they found me purified in the temple, with no crowd, nor yet with tumult: but *there were* certain Jews from Asia --

24:19 Þar voru Gyðingar nokkrir frá Asíu. Þeir hefðu átt að koma fyrir þig og bera fram kærnu, hefðu þeir fundið mér eitthvað til saka.

24:18 amidst which they found me purified in the temple, with no crowd, nor yet with tumult: but *there were* certain Jews from Asia --

24:20 Annars skulu þessir, sem hér eru, segja til, hvað saknaemt þeir fundu, þegar ég stóð fyrir ráðinu.

24:20 Or else let these men themselves say what wrong-doing they found when I stood before the council,

24:21 Nema það sé þetta eina, sem ég hrópaði, þegar ég stóð meðal þeirra: Fyrir upprisu dauðra er ég lögsóttur í dag frammi fyrir yður."

24:21 except it be for this one voice, that I cried standing among them, Touching the resurrection of the dead I am called in question before you this day.

24:22 Felix, sem var vel kunnugt um veginn, frestaði nú málinu, og mælti: "Þegar Lýsías hersveitarforingi kemur ofan hingað, skal ég skera úr máli yðar."

24:22 But Felix, having more exact knowledge concerning the Way, deferred them, saying, When Lysias the chief captain shall come down, I will determine your matter.

24:23 Hann bauð hundraðshöfðingjanum að hafa Pál í vægu varðhaldi og varna engum félagá hans að vitja um hann.

24:23 And he gave order to the centurion that he should be kept in charge, and should have indulgence; and not to forbid any of his friends to minister unto him.

24:24 Nokkrum dögum seinna kom Felix með eiginkonu sinni, Drúsillu. Hún var Gyðingur. Hann lét sækja Pál og hlýddi á mál hans um trúna á Krist Jesú.

24:24 But after certain days, Felix came with Drusilla, his wife, who was a Jewess, and sent for Paul, and heard him concerning the faith in Christ Jesus.

24:25 En er hann ræddi um réttlæti, sjálf sögun og komandi dóm, varð Felix skelkaður og mælti: "Far burt að sinni. Ég læt kalla þig, þegar ég fæ tóm til."

24:25 And as he reasoned of righteousness, and self-control, and the judgment to come, Felix was terrified, and answered, Go thy way for this time; and when I have a convenient season, I will call thee unto me.

24:26 Meðfram gjörði hann sér von um, að Páll mundi gefa sér fé. Því var það, að hann lét alloft sækja hann og átti tal við hann.

24:26 He hoped withal that money would be given him of Paul: wherefore also he sent for him the oftener, and communed with him.

24:27 Þegar tvö ár voru liðin, tók Þorkius Festus við landstjórn af Felix. Felix vildi koma sér vel við Gyðinga og lét því Pál eftir í haldi.

24:27 But when two years were fulfilled, Felix was succeeded by Porcius Festus; and desiring to gain favor with the Jews, Felix left Paul in bonds.

25:1 **Þrem dögum eftir að Festus hafði tekið við umdæmi sínu, fór hann frá Sesareu upp til Jerúsalem.**

25:1 Festus therefore, having come into the province, after three days went up to Jerusalem from Caesarea.

25:2 **Æðstu prestarnir og fyrirmenn Gyðinga báru þá sakir á Pál fyrir honum og báðu hann**

25:2 And the chief priests and the principal men of the Jews informed him against Paul; and they besought him,

25:3 **að veita sér að málum gegn honum og gera sér þann greiða að senda hann til Jerúsalem. En þeir hugðust þúa honum fyrirsát og vega hann á leiðinni.**

25:3 asking a favor against him, that he would send for him to Jerusalem; laying a plot to kill him on the way.

25:4 **Festus svaraði, að Páll væri í varðhaldi í Sesareu, en sjálfur mundi hann bráðlega fara þangað.**

25:4 Howbeit Festus answered, that Paul was kept in charge at Caesarea, and that he himself was about to depart *thither* shortly.

25:5 **"Látið því," sagði hann, "ráðamenn yðar verða mér samferða ofan eftir og lögsækja manninn, ef hann er um eitthvað sekur."**

25:5 Let them therefore, saith he, that are of power among you go down with me, and if there is anything amiss in the man, let them accuse him.

25:6 **Festus dvaldist þar ekki lengur en í átta daga eða tíu. Síðan fór hann ofan til Sesareu. Daginn eftir settist hann á dómstólinn og bauð að leiða Pál fram.**

25:6 And when he had tarried among them not more than eight or ten days, he went down unto Caesarea; and on the morrow he sat on the judgment-seat, and commanded Paul to be brought.

25:7 **Þegar hann kom, umkringdu hann Gyðingar þeir, sem komnir voru ofan frá Jerúsalem, og báru á hann margar þungar sakir, sem þeir gátu ekki sannað.**

25:7 And when he was come, the Jews that had come down from Jerusalem stood round about him, bringing against him many and grievous charges which they could not prove;

25:8 **En Páll varði sig og sagði: "Ekkert hef ég brotið, hvorki gegn lögmáli Gyðinga, helgidóminum né keisaranum."**

25:8 while Paul said in his defense, Neither against the law of the Jews, nor against the temple, nor against Caesar, have I sinned at all.

25:9 **Festus vildi koma sér vel við Gyðinga og mælti við Pál: "Vilt þú fara upp til Jerúsalem og hlíta þar dómi mínum í máli þessu?"**

25:9 But Festus, desiring to gain favor with the Jews, answered Paul and said, Wilt thou go up to Jerusalem, and there be judged of these things before me?

25:10 **Páll svaraði: "Ég stend nú fyrir dómstóli keisarans, og hér á ég að dæmast. Gyðingum hef ég ekkert rangt gjört, það veistu fullvel.**

25:10 But Paul said, I am standing before Caesar's judgment-seat, where I ought to be judged: to the Jews have I done no wrong, as thou also very well knowest.

25:11 **Sé ég sekur og hafi framið eitthvað, sem dauða sé vert, mæli ég mig ekki undan því að deyja. En ef ekkert er hæft í því, sem þessir menn kæra mig um, á enginn með að selja mig þeim á vald. Ég skýt máli mínu til keisarans."**

25:11 If then I am a wrong-doer, and have committed anything worthy of death, I refuse not to die; but if none of those things is *true* whereof these accuse me, no man can give me up unto them. I appeal unto Caesar.

25:12 **Festus ræddi þá við ráðunauta sína og mælti síðan: "Til keisarans hefur þú skotið máli þínu, til keisarans skaltu fara."**

25:12 Then Festus, when he had conferred with the council, answered, Thou hast appealed unto Caesar: unto Caesar shalt thou go.

25:13 **Eftir nokkra daga komu Agrippa konungur og Bernike til Sesareu að bjóða Festus velkominn.**

25:13 Now when certain days were passed, Agrippa the King and Bernice arrived at Caesarea, and saluted Festus.

25:14 **Þegar þau höfðu dvalist þar nokkra daga, lagði Festus mál Páls fyrir konung og sagði: "Hér er fangi nokkur, sem Felix skildi eftir.**

25:14 And as they tarried there many days, Festus laid Paul's case before the King, saying, There is a certain man left a prisoner by Felix;

25:15 **Þegar ég kom til Jerúsalem, báru æðstu prestar og öldungar Gyðinga á hann sakir og heimtuðu hann dæmdan.**

25:15 about whom, when I was at Jerusalem, the chief priests and the elders of the Jews informed *me*, asking for sentence against him.

25:16 **Ég svaraði þeim, að það væri ekki venja Rómverja að selja fram nokkurn sakborning fyrr en hann hefði verið leiddur fyrir ákærendur sína og átt þess kost að bera fram vörn gegn sakargiftinni.**

25:16 To whom I answered, that it is not the custom of the Romans to give up any man, before that the accused have the accusers face to face, and have had opportunity to make his defense concerning the matter laid against him.

25:17 **Þeir urðu nú samferða hingað, og lét ég engan drátt á verða, heldur settist daginn eftir á dómstólinn og bauð að leiða fram manninn.**

25:17 When therefore they were come together here, I made no delay, but on the next day sat on the judgment-seat, and commanded the man to be brought.

25:18 **Þegar ákærendurnir komu fram, báru þeir ekki á hann sakir fyrir nein þau illræði, sem ég hafði búist við.**

25:18 Concerning whom, when the accusers stood up, they brought no charge of such evil things as I supposed;

25:19 **heldur áttu þeir í einhverjum deilum við hann um átrúnað sjálfra þeirra og um Jesú nokkurn, látinn mann, sem Páll segir lífa.**

25:19 but had certain questions against him of their own religion, and of one Jesus, who was dead, whom Paul affirmed to be alive.

25:20 **Fannst mér vandi fyrir mig að fást við þetta og spurði Pál, hvort hann vildi fara til Jerúsalem og láta dæma málið þar.**

25:20 And I, being perplexed how to inquire concerning these things, asked whether he would go to Jerusalem and there be judged of these matters.

25:21 **En hann skaut máli sínu til keisarans og krafðist þess að vera hafður í haldi, þar til hans hátign hefði skorið úr. Því bauð ég að hafa hann í haldi, þangað til ég gæti sent hann til keisarans."**

25:21 But when Paul had appealed to be kept for the decision of the emperor, I commanded him to be kept till I should send him to Caesar.

25:22 **Agrippa sagði þá við Festus: "Ég vildi sjálfur fá að heyra manninn." Hinn svaraði: "Á morgun skalt þú hlusta á hann."**

25:22 And Agrippa *said* unto Festus, I also could wish to hear the man myself. Tomorrow, saith he, thou shalt hear him.

25:23 **Daginn eftir komu Agrippa og Bernike með mikilli viðhöfn og gengu ásamt hersveitarforingjum og æðstu mönnum borgarinnar inn í málstofuna. Var þá Páll leiddur inn að boði Festusar.**

25:23 So on the morrow, when Agrippa was come, and Bernice, with great pomp, and they were entered into the place of hearing with the chief captains and principal men of the city, at the command of Festus Paul was brought in.

25:24 **Festus mælti: "Agrippa konungur og þér menn allir, sem hjá oss eruð staddir. Þarna sjáið þér mann, sem veldur því, að allir Gyðingar, bæði í Jerúsalem og hér, hafa leitað til mín. Þeir heimta hástöfum, að hann sé tekinn af lífi.**

25:24 And Festus saith, King Agrippa, and all men who are here present with us, ye behold this man, about whom all the multitude of the Jews made suit to me, both at Jerusalem and here, crying that he ought not to live any longer.

25:25 **Mér varð ljóst, að hann hefur ekkert það framið, er dauða sé vert, en sjálfur skaut hann máli sínu til hans hátignar, og þá ákvað ég að senda hann þangað.**

25:25 But I found that he had committed nothing worthy of death: and as he himself appealed to the emperor I determined to send him.

25:26 **Nú hef ég ekkert áreiðanlegt að skrifa herra vorum um hann. Þess vegna hef ég leitt hann fram fyrir yður og einkum fyrir þig, Agrippa konungur, svo að ég hafi eitthvað að skrifa að lokinni yfirheyrslu.**

25:26 Of whom I have no certain thing to write unto my lord. Wherefore I have brought

him forth before you, and specially before thee, king Agrippa, that, after examination had, I may have somewhat to write.

25:27 Því það list mér fráleitt að senda fanga og tjá eigi um leið sakargiftir gegn honum."

25:27 For it seemeth to me unreasonable, in sending a prisoner, not withal to signify the charges against him.

26:1 En Agrippa sagði við Pál: "Nú er þér leyft að tala þínu máli." Páll rétti þá út höndina og bar fram vörn sína:

26:1 And Agrippa said unto Paul, Thou art permitted to speak for thyself. Then Paul stretched forth his hand, and made his defence:

26:2 "Lánsamur þykist ég, Agrippa konungur, að eiga í dag í þinni áheyrn að verja mig gegn öllu því, sem Gyðingar saka mig um.

26:2 I think myself happy, king Agrippa, that I am to make my defense before thee this day touching all the things whereof I am accused by the Jews:

26:3 því heldur sem þú þekkir alla síðu Gyðinga og ágreiningsmál. Því bið ég þig að hlýða þolinmóður á mig.

26:3 especially because thou art expert in all customs and questions which are among the Jews: wherefore I beseech thee to hear me patiently.

26:4 Allir Gyðingar þekkja líf mitt frá upphafi, hvernig ég hef lifað með þjóð minni, fyrst í æsku og síðan í Jerúsalem.

26:4 My manner of life then from my youth up, which was from the beginning among mine own nation and at Jerusalem, know all the Jews;

26:5 Það vita þeir um mig, vilji þeir unna mér sannmælis, að ég var farisei frá fyrstu tíð, fylgdi strangasta flokki trúarbragða vorra.

26:5 having knowledge of me from the first, if they be willing to testify, that after the strictest sect of our religion I lived a Pharisee.

26:6 Og hér stend ég nú lögsóttur vegna vonarinnar um fyrirheitð, sem Guð gaf feðrum vorum

26:6 And now I stand *here* to be judged for the hope of the promise made of God unto our fathers;

26:7 og vorar tólf kynkvíslir vona að öðlast með því að dýrka Guð án afláts nótt sem dag. Fyrir þessa von er ég nú ákærður, konungur, og það af Gyðingum.

26:7 unto which *promise* our twelve tribes, earnestly serving *God* night and day, hope to attain. And concerning this hope I am accused by the Jews, O king!

26:8 Hvers vegna teljið þér það ótrúlegt, að Guð vekji upp dauða?

26:8 Why is it judged incredible with you, if God doth raise the dead?

26:9 Sjálfur taldi ég mér skylt að vinna af öllu megni gegn nafni Jesú frá Nasaret.

26:9 I verily thought with myself that I ought to do many things contrary to the name of Jesus of Nazareth.

26:10 Það gjörði ég og í Jerúsalem, hneppti marga hinna heilögu í fangelsi með valdi frá æðstu prestunum og galt því jákvæði, að þeir væru teknir af lífi.

26:10 And this I also did in Jerusalem: and I both shut up many of the saints in prisons, having received authority from the chief priests, and when they were put to death I gave my vote against them.

26:11 Og í öllum samkundunum reyndi ég þrásinnis með pyndingum að neyða þá til að afneita trú sinni. Svo freklega æddi ég gegn þeim, að ég fór til borga erlendis að ofsækja þá.

26:11 And punishing them oftentimes in all the synagogues, I strove to make them blaspheme; and being exceedingly mad against them, I persecuted them even unto foreign cities.

26:12 Þá er ég var á leið til Damaskus slíkra erinda með vald og umboð frá æðstu prestunum,

26:12 Whereupon as I journeyed to Damascus with the authority and commission of the chief priests,

26:13 sá ég, konungur, á veginum um miðjan dag ljós af himni sólu bjartara leiftra um mig og þá, sem mér voru samferða.

26:13 at midday, O king, I saw on the way a light from heaven, above the brightness of the sun, shining round about me and them that journeyed with me.

26:14 Vér féllum allir til jarðar, og ég heyrði rödd, er sagði við mig á hebresku: „Sál, Sál, hví ofsækir þú mig? Erfitt verður þér að spyrna móti broddunum.”

26:14 And when we were all fallen to the earth, I heard a voice saying unto me in the Hebrew language, Saul, Saul, why persecutest thou me? it is hard for thee to kick against the goad.

26:15 En ég sagði: „Hver ert þú, herra?” Og Drottinn sagði: „Ég er Jesús, sem þú ofsækir.

26:15 And I said, Who art thou, Lord? And the Lord said, I am Jesus whom thou persecutest.

26:16 Rís nú upp og statt á fætur þína. Til þess birtist ég þér, að ég vel þig til þess að vera þjónn minn og vitni þess, að þú hefur séð mig bæði nú og síðar, er ég mun birtast þér.

26:16 But arise, and stand upon thy feet: for to this end have I appeared unto thee, to appoint thee a minister and a witness both of the things wherein thou hast seen me, and of the things wherein I will appear unto thee;

26:17 Ég mun frelsa þig frá lýðnum og frá heiðingjunum, og til þeirra sendi ég þig

26:17 delivering thee from the people, and from the Gentiles, unto whom I send thee,

26:18 að opna augu þeirra og snúa þeim frá myrkri til ljóss, frá Satans valdi til Guðs, svo að þeir öðlist fyrir trú á mig fyrirgefningu syndanna og arf með þeim, sem helgaðir eru.”

26:18 to open their eyes, that they may turn from darkness to light and from the power of Satan unto God, that they may receive remission of sins and an inheritance among

them that are sanctified by faith in me.

26:19 Fyrir því gjörðist ég, Agrippa konungur, eigi óhlýðinn hinni himnesku vitnun.

26:19 Wherefore, O king Agrippa, I was not disobedient unto the heavenly vision:

26:20 heldur boðaði ég fyrst þeim í Damaskus og í Jerúsalem, síðan um alla Júdenbyggð og heiðingjunum að iðrast og snúa sér til Guðs og vinna verk sambodin iðruninni.

26:20 but declared both to them of Damascus first and at Jerusalem, and throughout all the country of Judaea, and also to the Gentiles, that they should repent and turn to God, doing works worthy of repentance.

26:21 Sakir þessa gripu Gyðingar mig í helgidóminum og reyndu að ráða mér bana.

26:21 For this cause the Jews seized me in the temple, and assayed to kill me.

26:22 En Guð hefur hjálpað mér, og því stend ég allt til þessa dags og vitna bæði fyrir háum og lágum. Mæli ég ekki annað en það, sem bæði spámennirnir og Móse hafa sagt að verða mundi.

26:22 Having therefore obtained the help that is from God, I stand unto this day testifying both to small and great, saying nothing but what the prophets and Moses did say should come;

26:23 að Kristur ætti að liða og fyrstur rísa upp frá dauðum og boða bæði lýðnum og heiðingjunum ljósið.”

26:23 how that the Christ must suffer, *and* how that he first by the resurrection of the dead should proclaim light both to the people and to the Gentiles.

26:24 Þegar Páll var hér kominn í vörn sinni, segir Festus hárrí raustu: „Óður ert þú, Páll. Þitt mikla bókvit gjörir þig óðan.”

26:24 And as he thus made his defense, Festus saith with a loud voice, Paul, thou art mad; thy much learning is turning thee mad.

26:25 Páll svaraði: „Ekki er ég óður, göfugi Festus, heldur mæli ég sannleiks orð af fullu viti.

26:25 But Paul saith, I am not mad, most excellent Festus; but speak forth words of truth and soberness.

26:26 Konungur kann skil á þessu, og við hann tala ég djarflega. Eigi ætla ég, að honum hafi dulist neitt af þessu, enda hefur það ekki gjörst í neinum afkima.

26:26 For the king knoweth of these things, unto whom also I speak freely: for I am persuaded that none of these things is hidden from him; for this hath not been done in a corner.

26:27 Trúir þú, Agrippa konungur, spámönnunum? Ég veit, að þú gjörir það.”

26:27 King Agrippa, believest thou the prophets? I know that thou believest.

26:28 Þá sagði Agrippa við Pál: „Þú þykist ekki vera lengi að gjöra mig kristinn.”

26:28 And Agrippa *said* unto Paul, With but little persuasion thou wouldest fain make me a Christian.

26:29 En Páll sagði: "Þess bið ég Guð, hvort sem lengur dregst eða skemur, að ekki einungis þú, heldur og allir, sem til mín heyra í dag, verði slíkir sem ég er, að frátöldum fjötrum mínum."

26:29 And Paul *said*, I would to God, that whether with little or with much, not thou only, but also all that hear me this day, might become such as I am, except these bonds.

26:30 Þá stóð konungur upp og landstjórinn, svo og Berníke og þeir, er þar sátu með þeim.

26:30 And the king rose up, and the governor, and Bernice, and they that sat with them:

26:31 Þegar þau voru farin, sögðu þau sín á milli: "Þessi maður fremur ekkert, sem varðar dauða eða fangelsi."

26:31 and when they had withdrawn, they spake one to another, saying, This man doeth nothing worthy of death or of bonds.

26:32 En Agrippa sagði við Festus: "Þennan mann hefði mátt láta lausan, ef hann hefði ekki skotið máli sínu til keisarans."

26:32 And Agrippa *said* unto Festus, This man might have been set at liberty, if he had not appealed unto Caesar.

27:1 Þegar ákveðið var, að vér skyldum sigla til Ítalíu, voru Páll og nokkrir bandingar aðrir seldir í hendur hundraðshöfðingja, er Júlíus hét, úr hersveit keisarans.

27:1 And when it was determined that we should sail for Italy, they delivered Paul and certain other prisoners to a centurion named Julius, of the Augustan band.

27:2 Vér stígum á skip frá Adramýttíum, sem átti að sigla til hafna í Asíu, og létum í haf. Aristarkus, makedónskur maður frá Þessaloníku, var oss samferða.

27:2 And embarking in a ship of Adramyttium, which was about to sail unto the places on the coast of Asia, we put to sea, Aristarchus, a Macedonian of Thessalonica, being with us.

27:3 Á öðrum degi lentum vér í Sidon. Júlíus sýndi Páli þá mannúð að leyfa honum að fara á fund vina sinna og þiggja umönnun þeirra.

27:3 And the next day we touched at Sidon: and Julius treated Paul kindly, and gave him leave to go unto his friends and refresh himself.

27:4 Þaðan létum vér í haf og sigldum undir Kýpur, því að vindar voru andstaðir.

27:4 And putting to sea from thence, we sailed under the lee of Cyprus, because the winds were contrary.

27:5 Þá sigldum vér yfir hafið undan Kílíkíu og Pamfýlíu og komum til Mýru í Lýkíu.

27:5 And when we had sailed across the sea which is off Cilicia and Pamphylia, we came to Myra, a city of Lycia.

27:6 Þar fann hundraðshöfðinginn skip frá Alexandríu, er sigla átti til Ítalíu, og kom oss á það.

27:6 And there the centurion found a ship of Alexandria sailing for Italy; and he put us therein.

27:7 Siglingin gekk tregt allmarga daga. Komumst vér með herkjum móts til Kníðus, en þar bæði vindur oss. Þá sigldum vér undir Kít við Salmóne.

27:7 And when we had sailed slowly many days, and were come with difficulty over against Cnidus, the wind not further suffering us, we sailed under the lee of Crete, over against Salmone;

27:8 Vér beittum þar hjá með naumindum og komumst á stað einn, sem kallast Góðhafnir, í grennd við borgina Laseu.

27:8 and with difficulty coasting along it we came unto a certain place called Fair Havens; nigh whereunto was the city of Lasea.

27:9 Enn leið drjúgur tími, og sjóferðir voru orðnar hættulegar, enda komið fram yfir föstu. Páll vildi því vara þá við

27:9 And when much time was spent, and the voyage was now dangerous, because the Fast was now already gone by, Paul admonished them,

27:10 og sagði við þá: "Það sé ég, góðir menn, að sjóferðin muni kosta hrakninga og mikið tjón, ekki einungis á farmi og skipi, heldur og á lífi voru."

27:10 and said unto them, Sirs, I perceive that the voyage will be with injury and much loss, not only of the lading and the ship, but also of our lives.

27:11 En hundraðshöfðinginn treysti betur skipstjóra og skipseiganda en því, er Páll sagði.

27:11 But the centurion gave more heed to the master and to the owner of the ship, than to those things which were spoken by Paul.

27:12 Höfnin var óhentug til vetrarlegu. Því var það flestra ráð að halda þaðan, ef þeir mættu ná Fönix og hafa þar vetrarlegu. Sú höfn er á Kít og veit til útsuðurs og útnorðurs.

27:12 And because the haven was not commodious to winter in, the more part advised to put to sea from thence, if by any means they could reach Phoenix, and winter there; which is a haven of Crete, looking northeast and south-east.

27:13 Nú rann á hægur sunnanvindur. Hugðust þeir þá hafa ráð þetta í hendi sér, létu akkerum og sigldu fram með Kít nærri landi.

27:13 And when the south wind blew softly, supposing that they had obtained their purpose, they weighed anchor and sailed along Crete, close in shore.

27:14 En áður en langt leið, skall á af landi ofan fárviðri, hinn illræmði landnyrðingur.

27:14 But after no long time there beat down from it a tempestuous wind, which is called Euraquilo:

27:15 Skipið hrakti, og varð ekki beitt upp í vindinn. Slógum vér undan og létum reka.

27:15 and when the ship was caught, and could not face the wind, we gave way to it, and were driven.

27:16 Vér hleypum undir litla ey, sem nefnist Káda. Þar gátum vér með naumindum hjargað skipshátnum.

27:16 And running under the lee of a small island called Cauda, we were able, with difficulty, to secure the boat:

27:17 Þeir náðu honum upp og gripu til þeirra ráða, sem helst máttu til bjargar verða, og reyrdu skipið köðlum. Þeir óttuðust, að þá mundi bera inn í Syrtullóa; því felldu þeir segl og létu reka.

27:17 and when they had hoisted it up, they used helps, under-girding the ship; and, fearing lest they should be cast upon the Syrtis, they lowered the gear, and so were driven.

27:18 Daginn eftir hrakti oss mjög undan olvíðrinu. Þá tóku þeir að ryðja skipið.

27:18 And as we labored exceedingly with the storm, the next day they began to throw the *the freight* overboard;

27:19 Og á þriðja degi vörpuðu þeir út með eigin höndum búnaði skipsins.

27:19 And the third day they cast out with their own hands the tackling of the ship.

27:20 Dögum saman sá hvorki til sólar né stjarna, og ekkert lát varð á olvíðrinu. Tók þá að þrjóta öll von um það, að vér kæmumst af.

27:20 And when neither sun nor stars shone upon us for many days, and no small tempest lay on us, all hope that we should be saved was now taken away.

27:21 Nú höfðu menn lengi einskis matar neytt. Þá stóð Páll upp meðal þeirra og mælti: "Góðir menn, þér hefðuð átt að hlíta minnu ráði og leggja ekki út frá Kít. Þá hefðuð þér komist hjá hrakningum þessum og tjóni.

27:21 And when they had been long without food, then Paul stood forth in the midst of them, and said, Sirs, ye should have hearkened unto me, and not have set sail from Crete, and have gotten this injury and loss.

27:22 En nú hvet ég yður að vera vonglaðir, því enginn yðar mun lífi tyna, en skipið mun farast.

27:22 And now I exhort you to be of good cheer; for there shall be no loss of life among you, but *only* of the ship.

27:23 Því að á þessari nóttu stóð hjá mér engill þess Guðs, sem ég heyri til og þjóna, og mælti:

27:23 For there stood by me this night an angel of the God whose I am, whom also I serve,

27:24 „Óttast þú eigi, Páll, fyrir keisarann átt þú að koma. Og sjá, Guð hefur gefið þér alla þá, sem þér eru samskipa."

27:24 saying, Fear not, Paul; thou must stand before Caesar: and lo, God hath granted thee all them that sail with thee.

27:25 Verið því vonglaðir, góðir menn. Ég treysti Guði, að svo muni fara sem við mig hefur verið mælt.

27:25 Wherefore, sirs, be of good cheer: for I believe God, that it shall be even so as it hath been spoken unto me.

27:26 Öss mun bera upp á einhverja eyju."

27:26 But we must be cast upon a certain island.

27:27 Á miðnætti, þegar vér höfðum hrakist um Adriaahaf í hálfan mánuð, þóttust skipverjar verða þess varir, að land væri í nánd.

27:27 But when the fourteenth night was come, as we were driven to and fro in the sea of Adria, about midnight the sailors surmised that they were drawing near to some country:

27:28 Þeir vörpuðu grunnsökku, og reyndist dýpið tuttugu faðmar. Áftur vörpuðu þeir grunnsökku líðu síðar, og reyndist dýpið þá fimmtán faðmar.

27:28 and they sounded, and found twenty fathoms; and after a little space, they sounded again, and found fifteen fathoms.

27:29 Þeir óttuðust, að oss kynni að bera upp í kletta, og köstuðu því fjórum akkerum úr skutnum og þráðu nú mest, að dagur rynni.

27:29 And fearing lest haply we should be cast ashore on rocky ground, they let go four anchors from the stern, and wished for the day.

27:30 En hásetarnir reyndu að strjúka úr skipinu. Þeir settu bátinn úthyrðis og þóttust vera að fara út akkeri úr framstafni.

27:30 And as the sailors were seeking to flee out of the ship, and had lowered the boat into the sea, under color as though they would lay out anchors from the foreship,

27:31 Þá sagði Páll við hundraðshöfðingjann og hermennina: "Ef þessir menn eru ekki kyrrir í skipinu, getið þér ekki hjargast."

27:31 Paul said to the centurion and to the soldiers, Except these abide in the ship, ye cannot be saved.

27:32 Hermennirnir hjuggu þá festar bátsins og létu hann fara.

27:32 Then the soldiers cut away the ropes of the boat, and let her fall off.

27:33 Undir dögum hvattí Páll alla að neyta matar og sagði: "Þér hafið nú þraukað hálfan mánuð fastandi og engu nærst.

27:33 And while the day was coming on, Paul besought them all to take some food, saying, This day is the fourteenth day that ye wait and continue fasting, having taken nothing.

27:34 Það er nú mitt ráð, að þér fáið yður mat. Þess þurfið þér, ef þér ætlið að hjargast. En enginn yðar mun einu hári týna af höfði sér."

27:34 Wherefore I beseech you to take some food: for this is for your safety: for there shall not a hair perish from the head of any of you.

27:35 Að svo mæltu tók hann brauð, gjörði Guði þakki í allra augsýn, braut það og tók að eta.

27:35 And when he had said this, and had taken bread, he gave thanks to God in the presence of all; and he brake it, and began to eat.

27:36 Urðu nú allir hressari og fóru líka að matast.

27:36 Then were they all of good cheer, and themselves also took food.

27:37 Alls vorum vér á skipinu tvö hundruð sjötíu og sex manns.

27:37 And we were in all in the ship two hundred threescore and sixteen souls.

27:38 Þá er þeir höfðu etið sig metta, létu þeir á skipinu með því að kasta kornfarminum í sjóinn.

27:38 And when they had eaten enough, they lightened the ship, throwing out the wheat into the sea.

27:39 Þegar dagur rann, kenndu þeir ekki landið, en greindu vik eina með sandfjöru. Varð það ráð þeirra að reyna að hleypa þar upp skipinu.

27:39 And when it was day, they knew not the land: but they perceived a certain bay with a beach, and they took counsel whether they could drive the ship upon it.

27:40 Þeir losuðu akkerin og létu þau eftir í sjónum, leystu um leið stýrisböndin, undu upp framseglid og létu berast undan vindi til strandar.

27:40 And casting off the anchors, they left them in the sea, at the same time loosing the bands of the rudders; and hoisting up the foresail to the wind, they made for the beach.

27:41 Þeir lentu á rífi, skipið strandaði, stefnið festist og hrærðist hvergi, en skuturinn tók að liðast sundur í hafrótinu.

27:41 But lighting upon a place where two seas met, they ran the vessel aground; and the foreship struck and remained unmoveable, but the stern began to break up by the violence of the waves.

27:42 Hermennirnir ætluðu að drepa bandingjana, svo að enginn þeirra kæmist undan á sundi.

27:42 And the soldiers' counsel was to kill the prisoners, lest any of them should swim out, and escape.

27:43 En hundraðshöfðinginn vildi forða Páli og kom í veg fyrir ráðagjörð þeirra. Bauð hann, að þeir, sem syndir væru, skyldu fyrstir varpa sér út og leita til lands.

27:43 But the centurion, desiring to save Paul, stayed them from their purpose; and commanded that they who could swim should cast themselves overboard, and get first to the land;

27:44 en hinir síðan ýmist á plönkum eða braki úr skipinu. Þannig komust allir heilir til lands.

27:44 and the rest, some on planks, and some on other things from the ship. And so it came to pass, that they all escaped safe to the land.

28:1 Nú sem vér vorum heilir á land komnir, fengum vér að vita, að eyjan hét Malta.

28:1 And when we were escaped, then we knew that the island was called Melita.

28:2 Eyjarskeggjar sýndu oss einstaka góðmennsku. Þeir kyntu bál og hlyntu að oss öllum, en kalt var í veðri og farið að rigna.

28:2 And the barbarians showed us no common kindness; for they kindled a fire, and received us all, because of the

present rain, and because of the cold.

28:3 Páll tók saman hrísvöndul og lagði á eldinn. Skreið þá út naðra undan hitanum og festi sig á hönd hans.

28:3 But when Paul had gathered a bundle of sticks and laid them on the fire, a viper came out by reason of the heat, and fastened on his hand.

28:4 Þegar eyjarskeggjar sáu kvikindið hanga á hendi hans, sögðu þeir hver við annan: "Það er víst, að þessi maður er manndrápari, fyrst refsinornin lofar honum ekki að lifa, þótt hann hafi bjargast úr sjónum."

28:4 And when the barbarians saw the venomous creature hanging from his hand, they said one to another, No doubt this man is a murderer, whom, though he hath escaped from the sea, yet Justice hath not suffered to live.

28:5 En hann hristi kvikindið af sér í eldinn og sakaði ekki.

28:5 Howbeit he shook off the creature into the fire, and took no harm.

28:6 Þeir hjuggust við, að hann mundi bólga upp eða detta svíplega dauður niður. En þá er þeir höfðu beðið þess lengi og sáu, að honum varð ekkert meint af, skiptu þeir um og sögðu hann guð vera.

28:6 But they expected that he would have swollen, or fallen down dead suddenly: but when they were long in expectation and beheld nothing amiss came to him, they changed their minds, and said that he was a god.

28:7 Í grennd við stað þennan átti búgarð aðsti maður á eyinni, Públíus að nafni. Hann tók við oss og hélt oss í góðu yfirlæti þrjá daga.

28:7 Now in the neighborhood of that place were lands belonging to the chief man of the island, named Publius, who received us, and entertained us three days courteously.

28:8 Svo vildi til, að faðir Públíusar lá sjúkur með hitaköstum og blóðsótt. Páll gekk inn til hans, baðst fyrir, lagði hendur yfir hann og læknaði hann.

28:8 And it was so, that the father of Publius lay sick of fever and dysentery: unto whom Paul entered in, and prayed, and laying his hands on him healed him.

28:9 Eftir þetta komu aðrir þeir, er sjúkir voru á eyinni, og voru læknaðir.

28:9 And when this was done, the rest also that had diseases in the island came, and were cured:

28:10 Höfðu þeir oss í hávegum, og er vér skyldum sigla, gáfu þeir oss allt, sem vér þurftum til fararinnar.

28:10 who also honored us with many honors; and when we sailed, they put on board such things as we needed.

28:11 Að liðnum þrem mánuðum lögðum vér til hafs á skipi frá Alexandríu, sem legið hafði við eyna um veturinn og bar merki Tvíburanna.

28:11 And after three months we set sail in a ship of Alexandria which had wintered in the island, whose sign was The Twin Brothers.

28:12 Vér tókum höfn í Sýrakúsu og dvöldumst þar þrjá daga.

28:12 And touching at Syracuse, we tarried there three days.

28:13 Þaðan sigldum vér í sveig og komum til Regium. Að degi liðnum fengum vér sunnanvind og komum á öðrum degi til Puteoli.

28:13 And from thence we made a circuit, and arrived at Rhegium: and after one day a south wind sprang up, and on the second day we came to Puteoli;

28:14 Þar hittum vér bræður, og báðum þeir oss að dveljast hjá sér í viku. Síðan héldum vér til Rómar.

28:14 where we found brethren, and were entreated to tarry with them seven days: and so we came to Rome.

28:15 Bræðurnir þar fréttu um oss og komu til móts við oss allt til Appíusartorgs og Þríbúða. Þegar Páll sá þá, gjörði hann Guði þakkir og hresstist í huga.

28:15 And from thence the brethren, when they heard of us, came to meet us as far as The Market of Appius and The Three Taverns; whom when Paul saw, he thanked God, and took courage.

28:16 Er vér vorum komnir til Rómar, var Páli leyft að búa út af fyrir sig með hermanni þeim, sem gætti hans.

28:16 And when we entered into Rome, Paul was suffered to abide by himself with the soldier that guarded him.

28:17 Eftir þrjá daga stefndi hann saman helstu mönnum Gyðinga. Þegar þeir voru saman komnir, sagði hann við þá: "Bræður, ekkert hef ég brotið gegn lýðum eða síðum feðranna, en samt er ég fangi, framseldur Rómverjum í Jerúsalem.

28:17 And it came to pass, that after three days he called together those that were the chief of the Jews: and when they were come together, he said unto them, I, brethren, though I had done nothing against the people, or the customs of our fathers, yet was delivered prisoner from Jerusalem into the hands of the Romans:

28:18 Þeir yfirheyrðu mig og vildu láta mig lausan, af því á mér hvíldi engin dauðasök.

28:18 who, when they had examined me, desired to set me at liberty, because there was no cause of death in me.

28:19 En Gyðingar mæltu á móti, og neyddist ég til að skjóta máli mínu til keisarans, þó eigi svo að skilja, að ég sé að kæra þjóð mína.

28:19 But when the Jews spake against it, I was constrained to appeal unto Caesar; not that I had aught whereof to accuse my nation.

28:20 Sakir þessa hef ég kallað yður hingað, að ég mætti sjá yður og tala við yður, því vegna vonar Ísraels ber ég þessa hlekki."

28:20 For this cause therefore did I entreat you to see and to speak with *me*: for because of the hope of Israel I am bound with this chain.

28:21 Þeir svörðu: "Vér höfum ekki fengið bréf um þig frá Júdeu, og eigi hefur heldur neinn bræðranna komið hingað og birt eða talað nokkuð illt um þig.

28:21 And they said unto him, We neither received letters from Judaea concerning thee, nor did any of the brethren come hither and report or speak any harm of thee.

28:22 Rétt þykir oss að heyra hjá þér, hvað þér býr í huga, en það er oss kunnugt um flokk þennan, að honum er alls staðar mótmælt."

28:22 But we desire to hear of thee what thou thinkest: for as concerning this sect, it is known to us that everywhere it is spoken against.

28:23 Þeir tóku til dag við hann, og komu þá mjög margir til hans í herbergi hans. Frá morgni til kvölds skýrði hann og vitnaði fyrir þeim um Guðs ríki og reyndi að sannfæra þá um Jesú, bæði eftir lögmáli Móse og spámönnunum.

28:23 And when they had appointed him a day, they came to him into his lodging in great number; to whom he expounded *the matter*, testifying the kingdom of God, and persuading them concerning Jesus, both from the law of Moses and from the prophets, from morning till evening.

28:24 Sumir létu sannfærast af orðum hans, en aðrir trúðu ekki.

28:24 And some believed the things which were spoken, and some disbelieved.

28:25 Fóru þeir burt, ósamþykkir sín í milli, en Páll sagði þetta eitt: "Rétt er það, sem heilagur andi mælti við feður yðar fyrir munni Jesaja spámanns:

28:25 And when they agreed not among themselves, they departed after that Paul had spoken one word, Well spake the Holy Spirit through Isaiah the prophet unto your fathers,

28:26 Far til lýðs þessa og seg þú: Með eyrum munuð þér heyra og alls eigi skilja, og sjáandi munuð þér horfa og ekkert sjá.

28:26 saying, Go thou unto this people, and say, By hearing ye shall hear, and shall in no wise understand; And seeing ye shall see, and shall in no wise perceive:

28:27 Því að hjarta lýðs þessa er sljött orðið, og illa heyra þeir með eyrum sínum, og augunum hafa þeir lokað, svo að þeir sjái ekki með augunum né heyri með eyrunum og skynji með hjartanu og snúi sér, og ég lækni þá.

28:27 For this people's heart is waxed gross, And their ears are dull of hearing, And their eyes they have closed; Lest, haply they should perceive with their eyes, And hear with their ears, And understand with their heart, And should turn again, And I should heal them.

28:28 Nú skuluð þér vita, að þetta hjálpraði Guðs hefur verið sent heiðingjunum, og þeir munu hlusta."

28:28 Be it known therefore unto you, that this salvation of God is sent unto the Gentiles: they will also hear.

28:29 (OMITTED TEXT)

28:29 And when he had said these words, the Jews departed, having much disputing among themselves.

28:30 Full tvö ár var Páll þar í húsnæði, sem hann hafði leigt sér, og tók á móti öllum þeim, sem komu til hans.

28:30 And he abode two whole

years in his own hired dwelling, and received all that went in unto him,

28:31 Hann boðaði Guðs ríki og fræddi um Drottín Jesú Krist með allri djörfung, tálmunarlaust.

28:31 preaching the kingdom of God, and teaching the things concerning the Lord Jesus Christ with all boldness, none forbidding him.

1:1 Páll heilsar yður, þjónn Jesú Krists, kallaður til postula, kjörinn til að boða fagnadarerindi Guðs,

1:1 Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, separated unto the gospel of God,

1:2 sem hann gaf áður fyrirheit um fyrir munni spámanna sinna í helgum ritningum,

1:2 which he promised afore through his prophets in the holy scriptures,

1:3 fagnadarerindið um son hans, Jesú Krist, Drottín vorn, sem að holdinu er fæddur af kyni Davíðs,

1:3 concerning his Son, who was born of the seed of David according to the flesh,

1:4 en að anda heilagleikans með krafti auglýstur að vera sonur Guðs fyrir upprisu frá dauðum.

1:4 who was declared to be the Son of God with power, according to the spirit of holiness, by the resurrection from the dead; even Jesus Christ our Lord,

1:5 Fyrir hann hef ég öðlast náð og postuladóm til að vekja hlýðni við trúna meðal allra heiðingjanna, vegna nafns hans.

1:5 through whom we received grace and apostleship, unto obedience of faith among all the nations, for his name's sake;

1:6 Meðal þeirra eruð þér einnig, þér sem Jesús Kristur hefur kallað sér til eignar.

1:6 among whom are ye also called to be Jesus Christ's:

1:7 Ég heilsa öllum Guðs elskuðu í Róm, sem heilagir eru samkvæmt köllun. Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum og Drottni Jesú Kristi.

1:7 To all that are in Rome, beloved of God, called to be saints: Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.

1:8 Fyrst þakka ég Guði mínum sakir Jesú Krists fyrir yður alla, af því að orð fer af trú yðar í öllum heiminum.

1:8 First, I thank my God through Jesus Christ for you all, that your faith is proclaimed throughout the whole world.

1:9 Guð, sem ég þjóna í anda mínum með fagnadarerindinu um son hans, er mér vottur þess, hve óaflátanlega ég minnst yðar

1:9 For God is my witness, whom I serve in my spirit in the gospel of his Son, how unceasingly I make mention of you, always in my prayers

1:10 í bænnum mínum. Ég bið stöðugt um það, að mér mætti loks einhvern tíma auðnast, ef Guð vildi svo verða láta, að koma til yðar.

1:10 making request, if by any means now at length I may be prospered by the will of God to come unto you.

1:11 Því að ég þrái að sjá yður, til þess að ég fái veitt yður hlutdeild í andlegri náðargjöf, svo að þér styrkist.

1:11 For I long to see you, that I may impart unto you some spiritual gift, to the end ye may be established;

1:12 eða réttara sagt: Svo að vér getum uppörvast saman fyrir hina sameiginlegu trú, yðar og mína.

1:12 that is, that I with you may be comforted in you, each of us by the other's faith, both yours and mine.

1:13 Ég vil ekki, bræður, að yður sé ókunnugt um, að ég hef oftsinnis ásett mér að koma til yðar, en hef verið hindraður allt til þessa. Ég vildi fá einhvern ávöxt einnig á meðal yðar, eins og með öðrum heiðnum þjóðum.

1:13 And I would not have you ignorant, brethren, that oftentimes I purposed to come unto you (and was hindered hitherto), that I might have some fruit in you also, even as in the rest of the Gentiles.

1:14 Ég er í skuld bæði við Grikki og útlendinga, vítra og fávís.

1:14 I am debtor both to Greeks and to Barbarians, both to the wise and to the foolish.

1:15 Svo er ég og fyrir mitt leyti fús til að bæða fagnaðarerindið, einnig yður, sem eruð í Róm.

1:15 So, as much as in me is, I am ready to preach the gospel to you also that are in Rome.

1:16 Ég fyrirverð mig ekki fyrir fagnaðarerindið. Það er kraftur Guðs til hjálpraðs hverjum þeim sem trúir, Gyðingum fyrst, en einnig Grikkjum.

1:16 For I am not ashamed of the gospel: for it is the power of God unto salvation to every one that believeth; to the Jew first, and also to the Greek.

1:17 Því að réttlæti Guðs opinberast í því fyrir trú til trúar, eins og ritað er: "Hinn réttláti mun lifa fyrir trú."

1:17 For therein is revealed a righteousness of God from faith unto faith: as it is written, But the righteous shall live by faith.

1:18 Reiði Guðs opinberast af himni yfir öllu guðleysi og rangsleitni þeirra manna, er kelfja sannleikann með rangsleitni.

1:18 For the wrath of God is revealed from heaven against all ungodliness and unrighteousness of men, who hinder the truth in unrighteousness;

1:19 með því að það, er vítað verður um Guð, er augljóst á meðal þeirra. Guð hefur birt þeim það.

1:19 because that which is known of God is manifest in them; for God manifested it unto them.

1:20 Því að hið ósýnilega eðli hans, bæði hans eilífi kraftur og guðdómleiki, er sýnilegt frá sköpun heimsins, með því að það verður skilið af verkum hans. Mennirnir eru því án afsökunar.

1:20 For the invisible things of him since the creation of the world are clearly seen, being perceived through the things that are made,

even his everlasting power and divinity; that they may be without excuse:

1:21 Þeir þekktu Guð, en hafa samt ekki vegsamað hann eins og Guð né þakkað honum, heldur hafa þeir gjörst hégómlegir í hugsunum sínum, og hið skynlausa hjarta þeirra hefur hjúpast myrkri.

1:21 because that, knowing God, they glorified him not as God, neither gave thanks; but became vain in their reasonings, and their senseless heart was darkened.

1:22 Þeir þóttust vera vitrir, en urðu heimskingjar.

1:22 Professing themselves to be wise, they became fools,

1:23 Þeir skiptu á vegsemd hins ódauðlega Guðs og myndum, sem líktust dauðlegum manni, fuglum, ferfætlingum og skriðkvikindum.

1:23 and changed the glory of the incorruptible God for the likeness of an image of corruptible man, and of birds, and four-footed beasts, and creeping things.

1:24 Þess vegna hefur Guð ofurselt þá fýsnum hjartna þeirra til saurlifnaðar, til þess að þeir svívirtu líkami sína hver með öðrum.

1:24 Wherefore God gave them up in the lusts of their hearts unto uncleanness, that their bodies should be dishonored among themselves:

1:25 Þeir hafa skipt á sannleika Guðs og lyginni og göfgað og dýrkað hið skapaða í stað skaparans, hans sem er blessaður að eilífu. Amen.

1:25 for that they exchanged the truth of God for a lie, and worshipped and served the creature rather than the Creator, who is blessed for ever. Amen.

1:26 Þess vegna hefur Guð ofurselt þá svívirðilegum girndum. Bæði hafa konur breytt eðlilegum mökum í óeðlileg.

1:26 For this cause God gave them up unto vile passions: for their women changed the natural use into that which is against nature:

1:27 og eins hafa líka karlar hætt eðlilegum mökum við konur og brunnið í losta hver til annars, karlmenn frömdu skömm með karlmönnum og tóku út á sjálfum sér makleg málagjöld villu sinnar.

1:27 and likewise also the men, leaving the natural use of the woman, burned in their lust one toward another, men with men working unseemliness, and receiving in themselves that recompense of their error which was due.

1:28 Þar eð þeir hirtu ekki um að varðveita þekkinguna á Guði, ofurseldi Guð þá ósæmilegu hugarfari, svo að þeir gjörðu það sem ekki er tilhlýðilegt.

1:28 And even as they refused to have God in *their* knowledge, God gave them up unto a reprobate mind, to do those things which are not fitting;

1:29 fylltir alls konar rangsleitni, vonsku, ágirnd, illsku, fullir öfundar, manndrápa, deilu, sviksemi, illmennsku. Þeir eru rögberar.

1:29 being filled with all unrighteousness, wickedness, covetousness, maliciousness; full of envy, murder, strife, deceit,

maliginity; whisperers,

1:30 bakmálugir, guðshatarar, smánarar, hrokafullir, gortarar, hrekkvisir, foreldrum óhlýðnir.

1:30 backbiters, hateful to God, insolent, haughty, boastful, inventors of evil things, disobedient to parents,

1:31 óskynsamir, óáreiðanlegir, kærleikslausir, miskunnarlausir.

1:31 without understanding, covenant-breakers, without natural affection, unmerciful:

1:32 Þeir eru menn, sem þekkja réttðæmi Guðs og víta að þeir er slíkt fremja eru dauðasekir. Samt fremja þeir þetta og gjöra að auki góðan róm að slíkri breytni hjá öðrum.

1:32 who, knowing the ordinance of God, that they that practise such things are worthy of death, not only do the same, but also consent with them that practise them.

2:1 Fyrir því hefur þú, maður, sem dæmir, hver sem þú ert, enga afsökun. Um leið og þú dæmir annan, dæmir þú sjálfan þig, því að þú, sem dæmir, fremur hið sama.

2:1 Wherefore thou art without excuse, O man, whosever thou art that judgest: for wherein thou judgest another, thou condemnest thyself; for thou that judgest dost practise the same things.

2:2 Vér vitum, að dómur Guðs er sannarlega yfir þeim er slíkt fremja.

2:2 And we know that the judgment of God is according to truth against them that practise such things.

2:3 En hugsar þú það, maður, þú sem dæmir þá er slíkt fremja og gjörir sjálfur hið sama, að þú fáið umflúið dóm Guðs?

2:3 And reckonest thou this, O man, who judgest them that practise such things, and doest the same, that thou shalt escape the judgment of God?

2:4 Eða litilsvirðir þú ríkdóm gæsku hans og umburðarlyndis og langlyndis? Veist þú ekki, að gæska Guðs vill leiða þig til iðrunar?

2:4 Or despisest thou the riches of his goodness and forbearance and longsuffering, not knowing that the goodness of God leadeth thee to repentance?

2:5 Með harðuð þinni og iðrunarlausu hjarta safnar þú sjálfum þér reiði á reiðidegi, er réttlátur dómur Guðs verður opinber.

2:5 but after thy hardness and impenitent heart treasurest up for thyself wrath in the day of wrath and revelation of the righteous judgment of God;

2:6 Hann mun gjalda sérhverjum eftir verkum hans:

2:6 who will render to every man according to his works:

2:7 Þeim eilíft líf, sem með staðfestu í góðu verki leita vegsemdar, heiðurs og ódauðleika.

2:7 to them that by patience in well-doing seek for glory and honor and incorruption, eternal life:

2:8 en þeim reiði og óvild, sem leiðast af eigingirni og óhlýðnast sannleikanum, en hlýðnast ranglætinu.

2:8 but unto them that are factious, and obey not the truth, but obey unrighteousness, *shall be* wrath and indignation,

2:9 Þrenging og angist kemur yfir sérhverja mannsál, er illt fremur, yfir Gyðinginn fyrst, en einnig hinn gríska.

2:9 tribulation and anguish, upon every soul of man that worketh evil, of the Jew first, and also of the Greek;

2:10 En vegsemd, heiður og frið hlýtur sérhver sá er gjörir hið góða, Gyðingurinn fyrst, en einnig hinn gríski.

2:10 but glory and honor and peace to every man that worketh good, to the Jew first, and also to the Greek:

2:11 Því að Guð fer ekki í manngreinarálið.

2:11 for there is no respect of persons with God.

2:12 Allir þeir, sem syndgað hafa án lögmáls, munu og án lögmáls tortímast, og allir þeir, sem syndgað hafa undir lögmáli, munu dæmast af lögmáli.

2:12 For as many as have sinned without law shall also perish without the law: and as many as have sinned under the law shall be judged by the law;

2:13 Og ekki eru heyrendur lögmálsins réttlátir fyrir Guði, heldur munu gjörendur lögmálsins réttlættir verða.

2:13 for not the hearers of the law are just before God, but the doers of the law shall be justified:

2:14 Þegar heiðingjar, sem hafa ekki lögmál, gjöra að eðlisbóði það sem lögmálið býður, þá eru þeir, þótt þeir hafi ekki neitt lögmál, sjálfum sér lögmál.

2:14 (for when Gentiles that have not the law do by nature the things of the law, these, not having the law, are the law unto themselves;

2:15 Þeir sýna, að krafa lögmálsins er rituð í hjörtum þeirra, með því að samvíska þeirra ber þessu vitni og hugrenningar þeirra, sem ýmist ásaka þá eða afsaka.

2:15 in that they show the work of the law written in their hearts, their conscience bearing witness therewith, and their thoughts one with another accusing or else excusing *them*);

2:16 Það verður á þeim degi, er Guð, samkvæmt fagnaðarerindi mínu, er ég fékk fyrir Jesú Krist, dæmir hið dulda hjá mönnum.

2:16 in the day when God shall judge the secrets of men, according to my gospel, by Jesus Christ.

2:17 En nú ert þú Gyðingur að nafni og stýðst við lögmál og ert hreykinn af Guði.

2:17 But if thou bearest the name of a Jew, and retest upon the law, and gloriest in God,

2:18 Þú þekkir vilja hans og kannt að meta rétt það, sem máli skiptir, þar eð lögmálið fræðir þig.

2:18 and knowest his will, and approvest the things that are excellent, being instructed out of the law,

2:19 Þú treystir sjálfum þér til að vera leiðtogi blindra, ljós þeirra sem eru í myrkri.

2:19 and art confident that thou thyself art a guide of the blind, a light of them that are in darkness,

2:20 kennari fávísra, fræðari óvita, þar sem þú hefur þekkinguna og sannleikann skýrum stöfum í lögmálinu.

2:20 a corrector of the foolish, a teacher of babes, having in the law the form of knowledge and of the truth;

2:21 Þú sem þannig fræðir aðra, hvi fræðir þú ekki sjálfan þig? Prédikar þú, að ekki skuli stela, og stelur þó?

2:21 thou therefore that teachest another, teachest thou not thyself? thou that preachest a man should not steal, dost thou steal?

2:22 Segir þú, að ekki skuli drýgja hór, og drýgir þó hór? Hefur þú andstyggð á skurðgoðum og rænir þó helgidóma?

2:22 thou that sayest a man should not commit adultery, dost thou commit adultery? thou that abhorrest idols, dost thou rob temples?

2:23 Hrósar þú þér af lögmáli, og óvirðir þó Guð með því að brjóta lögmálið?

2:23 thou who gloriest in the law, through thy transgression of the law dishonorest thou God?

2:24 Svo er sem ritað er: "Nafn Guðs verður yðar vegna fyrir lasti meðal heiðingjanna."

2:24 For the name of God is blasphemed among the Gentiles because of you, even as it is written.

2:25 Umskurn er gagnleg ef þú heldur lögmálið, en ef þú brýtur lögmálið, er umskurn þín orðin að engu.

2:25 For circumcision indeed profiteth, if thou be a doer of the law: but if thou be a transgressor of the law, thy circumcision is become uncircumcision.

2:26 Ef því óumskorinn maður fer eftir kröfum lögmálsins, mun hann þá ekki metinn sem umskorinn væri?

2:26 If therefore the uncircumcision keep the ordinances of the law, shall not his uncircumcision be reckoned for circumcision?

2:27 Og mun þá ekki sá, sem er óumskorinn og heldur lögmálið, dæma þig, sem þrátt fyrir bókstaf og umskurn brýtur lögmálið?

2:27 and shall not the uncircumcision which is by nature, if it fulfil the law, judge thee, who with the letter and circumcision art a transgressor of the law?

2:28 Ekki er sá Gyðingur, sem er það hið ytra, og ekki það umskurn, sem er það hið ytra á holdinu.

2:28 For he is not a Jew who is one outwardly; neither is that circumcision which is outward in the flesh:

2:29 En sá er Gyðingur, sem er það hið innra, og umskurnin er umskurn hjartans í anda, en ekki í bókstaf. Lofstír hans er ekki af mönnum, heldur frá Guði.

2:29 but he is a Jew who is one

inwardly; and circumcision is that of the heart, in the spirit not in the letter; whose praise is not of men, but of God.

3:1 Hvað hefur þá Gyðingurinn fram yfir? Eða hvert er gagn umskurnarinnar?

3:1 What advantage then hath the Jew? or what is the profit of circumcision?

3:2 Mikið á allan hátt. Fyrst er þá það, að þeim hefur verið trúað fyrir orðum Guðs.

3:2 Much every way: first of all, that they were intrusted with the oracles of God.

3:3 Hvað um það, þótt nokkrir hafi reynst ótrúir? Mundi ótrúmennska þeirra að engu gjöra trúfesti Guðs?

3:3 For what if some were without faith? shall their want of faith make of none effect the faithfulness of God?

3:4 Fjarri fer því. Guð skal reynast sannorður, þótt hver maður reyndist lygari, eins og ritað er: "Til þess að þú reynist réttlátur í orðum þínum og vinnir, þegar þú átt mál að verja."

3:4 God forbid: yea, let God be found true, but every man a liar; as it is written, That thou mightest be justified in thy words, And mightest prevail when thou comest into judgment.

3:5 En ef ranglæti vort sannar réttlæti Guðs, hvað eigum vér þá að segja? Hvort mundi Guð vera ranglátur, er hann lætur reiðina yfir dynja? - Ég tala á mannlegan hátt. -

3:5 But if our unrighteousness commendeth the righteousness of God, what shall we say? Is God unrighteous who visiteth with wrath? (I speak after the manner of men.)

3:6 Fjarri fer því. Hvernig ætti Guð þá að dæma heiminn?

3:6 God forbid: for then how shall God judge the world?

3:7 En verði sannleiki Guðs fyrir lygi mína skýrari honum til dýrðar, hvers vegna dæmist ég þá enn sem syndari?

3:7 But if the truth of God through my lie abounded unto his glory, why am I also still judged as a sinner?

3:8 Eigum vér þá ekki að gjöra hið illa, til þess að hið góða komi fram? Sumir bera oss þeim óhróðri að vér kennum þetta. Þeir munu fá verðskuldaðan dóm.

3:8 and why not (as we are slanderously reported, and as some affirm that we say), Let us do evil, that good may come? whose condemnation is just.

3:9 Hvað þá? Höfum vér þá nokkuð fram yfir? Nei, alls ekki. Vér höfum áður gefið bæði Gyðingum og Grikkjum að sök, að þeir væru allir undir synd.

3:9 What then? are we better than they? No, in no wise: for we before laid to the charge both of Jews and Greeks, that they are all under sin;

3:10 Eins og ritað er: Ekki er neinn réttlátur, ekki einn.

3:10 as it is written, There is none righteous, no, not one;

3:11 Ekki er neinn vitur, ekki neinn sem leitar Guðs.

3:11 There is none that understandeth,
There is none that seeketh after God;

3:12 Allir eru þeir fallnir frá, allir saman ófærir orðnir. Ekki er neinn sem auðsýnir gæsku, ekki einn einastí.
3:12 They have all turned aside, they are together become unprofitable; There is none that doeth good, no, not, so much as one:

3:13 Ópin gröf er barki þeirra, með tungum sínum draga þeir á talar. Hlökkormar eitir er innan vara þeirra.
3:13 Their throat is an open sepulchre; With their tongues they have used deceit: The poison of asps is under their lips:

3:14 munnur þeirra er fullur bölvunar og beiskju.
3:14 Whose mouth is full of cursing and bitterness:

3:15 Hvaðir eru þeir í spori að úthella blóði.
3:15 Their feet are swift to shed blood;

3:16 Tortíming og eynd er í slóð þeirra.
3:16 Destruction and misery are in their ways;

3:17 og veg friðarins þekking þeir ekki.
3:17 And the way of peace have they not known:

3:18 Fyrir augum þeirra er enginn guðsótti.
3:18 There is no fear of God before their eyes.

3:19 Vér vitum, að allt sem lögmálið segir, það talar það til þeirra sem eru undir lögmálinu, til þess að sérhver munnur þagni og allur heimurinn verði sekur fyrir Guði.
3:19 Now we know that what things soever the law saith, it speaketh to them that are under the law; that every mouth may be stopped, and all the world may be brought under the judgment of God:

3:20 með því að enginn lifandi maður réttlætist fyrir honum af lögmálsverkum. En fyrir lögmál kemur þekking syndar.
3:20 because by the works of the law shall no flesh be justified in his sight; for through the law cometh the knowledge of sin.

3:21 En nú hefur réttlæti Guðs, sem lögmálið og spámennirnir vitna um, verið opinberað án lögmáls.
3:21 But now apart from the law a righteousness of God hath been manifested, being witnessed by the law and the prophets;

3:22 Það er: Réttlæti Guðs fyrir trú á Jesú Krist öllum þeim til handa, sem trúá. Hér er enginn greinarmunur:
3:22 even the righteousness of God through faith in Jesus Christ unto all them that believe; for there is no distinction;

3:23 Allir hafa syndgað og skortir Guðs dýró.
3:23 for all have sinned, and fall short of the glory of God;

3:24 og þeir réttlætast án verðskuldunar af náð hans fyrir endurlausnina, sem er í Kristi Jesú.
3:24 being justified freely by his grace through the redemption that is in Christ Jesus:

3:25 Guð setti hann fram, að hann með blóði sínu væri sáttarforð þeim sem trúá. Þannig sýndi Guð réttlæti sitt, því að hann hafði í umburðarlyndi sínu umborið hinar áður drýgðu syndir.
3:25 whom God set forth to be a propitiation, through faith, in his blood, to show his righteousness because of the passing over of the sins done aforetime, in the forbearance of God;

3:26 til þess að auglýsa réttlæti sitt á yfirstandandi tíma, að hann sé sjálfur réttlátur og réttlæti þann, sem trúir á Jesú.
3:25 whom God set forth to be a propitiation, through faith, in his blood, to show his righteousness because of the passing over of the sins done aforetime, in the forbearance of God;

3:27 Hvar er þá hrósunin? Hún er úti lokuð. Með hvaða lögmáli? Verkanna? Nei, heldur með lögmáli trúar.
3:27 Where then is the glorying? It is excluded. By what manner of law? of works? Nay: but by a law of faith.

3:28 Vér ályktum því, að maðurinn réttlætist af trú án lögmálsverka.
3:28 We reckon therefore that a man is justified by faith apart from the works of the law.

3:29 Eða er Guð einungis Guð Gyðinga? Ekki líka heiðingja? Já, líka heiðingja.
3:29 Or is God the God of Jews only? is he not the God of Gentiles also? Yea, of Gentiles also:

3:30 svo sannarlega sem Guð er einn, sem mun réttlæta umskorna menn af trú og óumskorna fyrir trúna.
3:30 if so be that God is one, and he shall justify the circumcision by faith, and the uncircumcision through faith.

3:31 Gjörum vér þá lögmálið að engu með trúnni? Fjarri fer því. Vér staðfestum lögmálið.
3:31 Do we then make the law of none effect through faith? God forbid: nay, we establish the law.

4:1 Hvað eigum vér þá að segja um Abraham, forföður vorn, hvað ávann hann?
4:1 What then shall we say that Abraham, our forefather, hath found according to the flesh?

4:2 Ef hann réttlætist af verkum, þá hefur hann hrósunarefni, en ekki fyrir Guði.
4:2 For if Abraham was justified by works, he hath whereof to glory; but not toward God.

4:3 Því hvað segir ritningin: "Abraham trúði Guði, og það var reiknað honum til réttlætis."
4:3 For what saith the scripture? And Abraham believed God, and it was reckoned unto him for righteousness.

4:4 Þeim sem vinnur verða launin ekki reiknað af náð, heldur eftir verðleika.
4:4 Now to him that worketh, the reward is not reckoned as of grace, but as of debt.

4:5 Hinum aftur á móti, sem ekki vinnur, en trúir á hann sem

réttlætir óguðlegan, er trú hans reiknað til réttlætis.
4:5 But to him that worketh not, but believeth on him that justifieth the ungodly, his faith is reckoned for righteousness.

4:6 Eins og líka Davíð lýsir þann mann salan, sem Guð tilreiknar réttlæti án tillits til verka:
4:6 Even as David also pronounceth blessing upon the man, unto whom God reckoneth righteousness apart from works,

4:7 Sælir eru þeir, sem afbrotin eru fyrirgefín og syndir þeirra huldar.
4:7 saying, Blessed are they whose iniquities are forgiven, And whose sins are covered.

4:8 Sæll er sá maður, sem Drottinn tilreiknar ekki synd.
4:8 Blessed is the man to whom, the Lord will not reckon sin.

4:9 Nær þá sælubodun þessi aðeins til umskorinna manna? Eða líka til óumskorinna? Vér segjum: "Trúin var Abraham til réttlætis reiknað."
4:9 Is this blessing then pronounced upon the circumcision, or upon the uncircumcision also? for we say, To Abraham his faith was reckoned for righteousness.

4:10 Hvernig var hún þá tilreiknuð honum? Umskornum eða óumskornum? Hann var ekki umskorinn, heldur óumskorinn.
4:10 How then was it reckoned? when he was in circumcision, or in uncircumcision? Not in circumcision, but in uncircumcision:

4:11 Og hann fékk tákn umskurnarinnar sem staðfestingu þess réttlætis af trú, sem hann átti óumskorinn. Þannig skyldi hann vera faðir allra þeirra, sem trúá óumskornir, til þess að réttlætið tilreiknist þeim.
4:11 and he received the sign of circumcision, a seal of the righteousness of the faith which he had while he was in uncircumcision; that he might be the father of all them that believe, though they be in uncircumcision, that righteousness might be reckoned unto them;

4:12 og eins faðir þeirra umskornu manna, sem eru ekki aðeins umskornir heldur feta veg þeirrar trúar, er faðir vor Abraham hafði óumskorinn.
4:12 and the father of circumcision to them who not only are of the circumcision, but who also walk in the steps of that faith of our father Abraham which he had in uncircumcision.

4:13 Ekki var Abraham eða niðjum hans fyrir lögmál gefið fyrirheitíð, að hann skyldi verða erfingi heimsins, heldur fyrir trúar-réttlæti.
4:13 For not through the law was the promise to Abraham or to his seed that he should be heir of the world, but through the righteousness of faith.

4:14 Ef lögmálmennirnir eru erfingjar, er trúin ónýtt og fyrirheitíð að engu gjört.
4:14 For if they that are of the law are heirs, faith is made void, and the promise is made of none effect:

4:15 Því að lögmálið vekur reiði. En þar sem ekki er lögmál, þar eru ekki heldur lögmálsbrot.

4:15 for the law worketh wrath; but where there is no law, neither is there transgression.

4:16 Því er fyrirheitið byggt á trú, til þess að það sé af náð, og megi stöðugt standa fyrir alla niðja hans, ekki fyrir þá eina, sem hafa lögmálið, heldur og fyrir þá, sem eiga trú Abrahams. Hann er faðir vor allra.

4:16 For this cause *it is* of faith, that *it may be* according to grace; to the end that the promise may be sure to all the seed; not to that only which is of the law, but to that also which is of the faith of Abraham, who is the father of us all

4:17 eins og skrifað stendur: "Föður margra þjóða hef ég sett þig." Og það er hann frammi fyrir Guði, sem hann trúði á, honum sem lifgar dauða og kallar fram það, sem ekki er til eins og það væri til.

4:17 (as it is written, A father of many nations have I made thee) before him whom he believed, *even* God, who giveth life to the dead, and calleth the things that are not, as though they were.

4:18 Abraham trúði með von, gegn von, að hann skyldi verða faðir margra þjóða, samkvæmt því sem sagt hafði verið: "Svo skal afkvæmi þitt verða."

4:18 Who in hope believed against hope, to the end that he might become a father of many nations, according to that which had been spoken, So shall thy seed be.

4:19 Og ekki veiklaðist hann í trúnni þótt hann minnstist þess, að hann var kominn að fótum fram - hann var nálega tíræður, - og að Sara gat ekki orðið barnshafandi sakir elli.

4:19 And without being weakened in faith he considered his own body now as good as dead (he being about a hundred years old), and the deadness of Sarah's womb;

4:20 Um fyrirheit Guðs efaðist hann ekki með vantrú, heldur gjörðist styrkur í trúnni. Hann gaf Guði dýrðina.

4:20 yet, looking unto the promise of God, he wavered not through unbelief, but waxed strong through faith, giving glory to God,

4:21 og var þess fullviss, að hann er máttugur að efna það, sem hann hefur lofað.

4:21 and being fully assured that what he had promised, he was able also to perform.

4:22 "Fyrir því var það honum og til réttlætis reiknað."

4:22 Wherefore also it was reckoned unto him for righteousness.

4:23 En að það var honum tilreiknað, það var ekki ritað hans vegna einungis.

4:23 Now it was not written for his sake alone, that it was reckoned unto him;

4:24 heldur líka vor vegna. Öss mun það tilreiknað verða, sem trúum á hann, sem uppvakti Jesú, Drottín vorn, frá dauðum.

4:24 but for our sake also, unto whom it shall be reckoned, who believe on him that raised Jesus our Lord from the dead,

4:25 hann sem var framseldur vegna misgjörða vorra og vegna réttlætíngar vorrar uppvakinn.

4:25 who was delivered up for our trespasses, and was raised for our justification.

5:1 Réttlættir af trú höfum vér því frið við Guð fyrir Drottín vorn Jesú Krist.

5:1 Being therefore justified by faith, we have peace with God through our Lord Jesus Christ;

5:2 Fyrir hann höfum vér aðgang að þeirri náð, sem vér lifum í, og vér fögnum í von um dýrð Guðs.

5:2 through whom also we have had our access by faith into this grace wherein we stand; and we rejoice in hope of the glory of God.

5:3 En ekki það eitt: Vér fögnum líka í þrengingunum, með því að vér vitum, að þrengingin veitir þolgæði.

5:3 And not only so, but we also rejoice in our tribulations: knowing that tribulation worketh stedfastness;

5:4 en þolgæðið fullreynd, en fullreyndin von.

5:4 and stedfastness, approvedness; and approvedness, hope:

5:5 En vonin bregst oss ekki, því að kærleika Guðs er úthellt í hjörtum vorum fyrir heilagan anda, sem oss er gefinn.

5:5 and hope putteth not to shame; because the love of God hath been shed abroad in our hearts through the Holy Spirit which was given unto us.

5:6 Meðan vér enn vorum óstyrkir, dó Kristur á settum tíma fyrir óguðlega.

5:6 For while we were yet weak, in due season Christ died for the ungodly.

5:7 Annars gengur varla nokkur í dauðann fyrir réttlátan mann, - fyrir góðan mann kynni ef til vill einhver að vilja deyja. -

5:7 For scarcely for a righteous man will one die: for peradventure for the good man some one would even dare to die.

5:8 En Guð auðsýnir kærleika sinn til vor, þar sem Kristur er fyrir oss dáinn meðan vér enn vorum í syndum vorum.

5:8 But God commendeth his own love toward us, in that, while we were yet sinners, Christ died for us.

5:9 Þar sem vér nú erum réttlættir fyrir blóð hans, því fremur mun hann frelsa oss frá reiðinni.

5:9 Much more then, being now justified by his blood, shall we be saved from the wrath of God through him.

5:10 Því að ef vér vorum óvinir Guðs og urðum sættir við hann með dauða sonar hans, því fremur munum vér frelsaðir verða með lífi sonar hans, nú er vér erum í sátt teknir.

5:10 For if, while we were enemies, we were reconciled to God through the death of his Son, much more, being reconciled, shall we be saved by his life;

5:11 Og ekki það eitt, heldur fögnum vér í Guði fyrir Drottín vorn Jesú Krist, sem vér nú höfum öðlast

sáttargjörðina fyrir.

5:11 and not only so, but we also rejoice in God through our Lord Jesus Christ, through whom we have now received the reconciliation.

5:12 Syndin kom inn í heiminn fyrir einn mann og dauðinn fyrir syndina, og þannig er dauðinn runninn til allra manna, af því að allir hafa syndgað.

5:12 Therefore, as through one man sin entered into the world, and death through sin; and so death passed unto all men, for that all sinned:

5:13 Því að allt fram að lögmálinu var synd í heiminum, en synd tilreiknað ekki meðan ekki er lögmál.

5:13 for until the law sin was in the world; but sin is not imputed when there is no law.

5:14 Samt sem áður hefur dauðinn ríkt frá Adam til Móse einnig yfir þeim, sem ekki höfðu syndgað á sömu lund og Adam braut, en Adam visar til hans sem koma átti.

5:14 Nevertheless death reigned from Adam until Moses, even over them that had not sinned after the likeness of Adam's transgression, who is a figure of him that was to come.

5:15 En náðargjöfinni og misgjörðinni verður ekki jafnað saman. Því að hafi hinir mörgu dáið sakir þess að einn féll, því fremur hefur náð Guðs og gjöf streymt ríkulega til hinna mörgu í hinum eina manni Jesú Kristi, sem er náðargjöf Guðs.

5:15 But not as the trespass, so also *is* the free gift. For if by the trespass of the one the many died, much more did the grace of God, and the gift by the grace of the one man, Jesus Christ, abound unto the many.

5:16 Og ekki verður gjöfinni jafnað til þess, sem leiddi af synd hins eina manns. Því að dómurinn vegna þess, sem hinn eini hafði gjört, varð til sakkellingar, en náðargjöfin vegna misgjörða margra til syknunar.

5:16 And not as through one that sinned, so is the gift: for the judgment *came* of one unto condemnation, but the free gift *came* of many trespasses unto justification.

5:17 Ef misgjörð hins eina manns hafði í för með sér, að dauðinn tók völd með þeim eina manni, því fremur munu þá þeir, sem þiggja gnóttir náðarinnar og gjafar réttlætisins, lífa og ríkja vegna hins eina Jesú Krists.

5:17 For if, by the trespass of the one, death reigned through the one; much more shall they that receive the abundance of grace and of the gift of righteousness reign in life through the one, *even* Jesus Christ.

5:18 Eins og af misgjörð eins leiddi sakkellingu fyrir alla menn, þannig leiðir og af réttlætisverki eins sýknun og líf fyrir alla menn.

5:18 So then as through one trespass *the judgment came* unto all men to condemnation; even so through one act of righteousness *the free gift came* unto all men to justification of life.

5:19 Eins og hinir mörgu urðu að syndurum fyrir óhlýðni hins eina manns, þannig mun hlýðni hins eina réttlæta hina mörgu.

5:19 For as through the one man's disobedience the many were made sinners, even so through the obedience of the one shall the many be made righteous.

5:20 En hér við bættist svo lögmálið, til þess að misgjörðin yrði meiri. En þar sem syndin jókst, þar flóði náðin yfir enn meir.

5:20 And the law came in besides, that the trespass might abound; but where sin abounded, grace did abound more exceedingly:

5:21 Og eins og syndin ríkti í dauðanum, svo skyldi og náðin ríkja fyrir réttlæti til eilífs lífs í Jesú Kristi. Drottni vorum.

5:21 that, as sin reigned in death, even so might grace reign through righteousness unto eternal life through Jesus Christ our Lord.

6:1 Hvað eigum vér þá að segja? Eigum vér að halda áfram í syndinni til þess að náðin aukist?

6:1 What shall we say then? Shall we continue in sin, that grace may abound?

6:2 Fjarri fer því. Vér sem dóum syndinni, hvernig ættum vér frammar að lífa í henni?

6:2 God forbid. We who died to sin, how shall we any longer live therein?

6:3 Eða vitíð þér ekki, að allir vér, sem skírðir erum til Krists Jesú, erum skírðir til dauða hans?

6:3 Or are ye ignorant that all we who were baptized into Christ Jesus were baptized into his death?

6:4 Vér erum því dánir og greftraðir með honum í skirninni, til þess að lífa nýju lífi, eins og Kristur var upp vakinn frá dauðum fyrir dýrð föðurins.

6:4 We were buried therefore with him through baptism unto death: that like as Christ was raised from the dead through the glory of the Father, so we also might walk in newness of life.

6:5 Því að ef vér erum orðnir samgrónir honum í líkingu dauða hans, munum vér einnig vera það í líkingu upprisnu hans.

6:5 For if we have become united with *him* in the likeness of his death, we shall be also *in the likeness* of his resurrection;

6:6 Vér vitum, að vor gamli maður er með honum krossfestur, til þess að líkami syndarinnar skuli að engu verða og vér ekki frammar þjóna syndinni.

6:6 knowing this, that our old man was crucified with *him*, that the body of sin might be done away, that so we should no longer be in bondage to sin;

6:7 Því að sá, sem dauður er, er leystur frá syndinni.

6:7 for he that hath died is justified from sin.

6:8 Ef vér erum með Kristi dánir, trúum vér því, að vér og munum með honum lífa.

6:8 But if we died with Christ, we believe that we shall also live with him;

6:9 Vér vitum að Kristur, upp vakinn frá dauðum, deyr ekki frammar. Dauðinn drottinnar ekki lengur yfir honum.

6:9 knowing that Christ being raised from the dead dieth no more; death no more hath dominion over him.

6:10 Með dauða sínum dó hann syndinni í eitt skipti fyrir öll, en með lífi sínu lifir hann Guði.

6:10 For the death that he died, he died unto sin once: but the life that he liveth, he liveth unto God.

6:11 Þannig skuluð þér líka álíta yður sjálfa vera dauða syndinni, en lifandi Guði í Kristi Jesú.

6:11 Even so reckon ye also yourselves to be dead unto sin, but alive unto God in Christ Jesus.

6:12 Látid því ekki syndina ríkja í dauðlegum líkama yðar, svo að þér hlýðnist girndum hans.

6:12 Let not sin therefore reign in your mortal body, that ye should obey the lusts thereof:

6:13 Ljáid ekki heldur syndinni lími yðar að ranglætisvopnum, heldur bjóðið sjálfa yður Guði sem lifnaða frá dauðum og lími yðar Guði sem réttlætisvopn.

6:13 neither present your members unto sin as instruments of unrighteousness; but present yourselves unto God, as alive from the dead, and your members as instruments of righteousness unto God.

6:14 Synd skal ekki drottna yfir yður, því að ekki eruð þér undir lögmáli, heldur undir náð.

6:14 For sin shall not have dominion over you: for ye are not under law, but under grace.

6:15 Hvað þá? Eigum vér að syndga, af því að vér erum ekki undir lögmáli, heldur undir náð? Fjarri fer því.

6:15 What then? shall we sin, because we are not under law, but under grace? God forbid.

6:16 Vitíð þér ekki, að ef þér bjóðið öðrum sjálfa yður fyrir þjóna og hlýðið honum, þá eruð þér þjónar þess, sem þér hlýðið, hvort heldur er syndar til dauða eða hlýðni til réttlætis?

6:16 Know ye not, that to whom ye present yourselves as servants unto obedience, his servants ye are whom ye obey; whether of sin unto death, or of obedience unto righteousness?

6:17 En þökk sé Guði! Þér voruð þjónar syndarinnar, en urðuð af hjarta hlýðnir þeirri kenningu, sem þér voruð á vald gefnir.

6:17 But thanks be to God, that, whereas ye were servants of sin, ye became obedient from the heart to that form of teaching whereunto ye were delivered;

6:18 Og þér gjörðust þjónar réttlætisins eftir að hafa verið leystir frá syndinni.

6:18 and being made free from sin, ye became servants of righteousness.

6:19 Ég tala á mannlegan hátt, sökum veikleika yðar. Því að eins og þér hafið boðið lími yðar óhreinkleikanum og ranglætinu fyrir þjóna til ranglætis, svo skuluð þér nú bjóða lími yðar réttlætinu fyrir þjóna til helgunar.

6:19 I speak after the manner of men because of the infirmity of your flesh: for as ye presented your members as

servants to uncleanness and to iniquity unto iniquity, even so now present your members as servants to righteousness unto sanctification.

6:20 Þegar þér voruð þjónar syndarinnar, þá voruð þér lausir við réttlætið.

6:20 For when ye were servants of sin, ye were free in regard of righteousness.

6:21 Hvaða ávöxtu höfðuð þér þá? Þá sem þér nú blygðist yðar fyrir, því að þeir leida að lokum til dauða.

6:21 What fruit then had ye at that time in the things whereof ye are now ashamed? for the end of those things is death.

6:22 En nú, með því að þér eruð leystir frá syndinni, en eruð orðnir þjónar Guðs, þá hafið þér ávöxt yðar til helgunar og eilíft líf að lokum.

6:22 But now being made free from sin and become servants to God, ye have your fruit unto sanctification, and the end eternal life.

6:23 Laun syndarinnar er dauði, en náðargjöf Guðs er eilíft líf í Kristi Jesú, Drottni vorum.

6:23 For the wages of sin is death; but the free gift of God is eternal life in Christ Jesus our Lord.

7:1 Vitíð þér ekki, bræður, - ég er hér að tala til þeirra, sem lögmál þekkja, - að lögmálið drottinnar yfir manninum svo lengi sem hann lifir.

7:1 Or are ye ignorant, brethren (for I speak to men who know the law), that the law hath dominion over a man for so long time as he liveth?

7:2 Gift kona er að lögum bundin manni sínum, meðan hann lifir. En deyi maðurinn, er hún leyst undan lögmálinu, sem bindur hana við manninn.

7:2 For the woman that hath a husband is bound by law to the husband while he liveth; but if the husband die, she is discharged from the law of the husband.

7:3 Því mun hún horkona teljast, ef hún, að manninum lifandi, verður annars manns. En deyi maðurinn er hún laus undan lögmálinu, svo að hún er ekki horkona, þótt hún verði annars manns.

7:3 So then if, while the husband liveth, she be joined to another man, she shall be called an adulteress: but if the husband die, she is free from the law, so that she is no adulteress, though she be joined to another man.

7:4 Eins er um yður, bræður mínir. Þér eruð dánir lögmálinu fyrir líkama Krists, til þess að verða öðrum gefnir, honum sem var upp vakinn frá dauðum, svo að vér mættum bera Guði ávöxt.

7:4 Wherefore, my brethren, ye also were made dead to the law through the body of Christ; that ye should be joined to another, even to him who was raised from the dead, that we might bring forth fruit unto God.

7:5 Þegar vér lifðum að holdsins hætti, störfuðum ástríður syndanna, sem lögmálið hafði vakið, í limum vorum, svo að vér bærum dauðanum ávöxt.

7:5 For when we were in the flesh, the sinful passions, which were through the law,

wrought in our members to bring forth fruit unto death.

7:6 En nú erum vér leystir undan lögmálinu, þar sem vér erum dánir því, sem áður hélt oss bundnum, og þjónum í nýjung anda, en ekki í fyrnsku bókstafs.

7:6 But now we have been discharged from the law, having died to that wherein we were held; so that we serve in newness of the spirit, and not in oldness of the letter.

7:7 Hvað eigum vér þá að segja? Er lögmálið synd? Fjarri fer því. En satt er það: Ég þekkti ekki syndina nema fyrir lögmálið. Ég hefði ekki vitað um girndina, hefði ekki lögmálið sagt: "Þú skalt ekki girnast."

7:7 What shall we say then? Is the law sin? God forbid. Howbeit, I had not known sin, except through the law: for I had not known coveting, except the law had said, Thou shalt not covet:

7:8 En syndin sætti lagi og vakti í mér alls kyns girnd með böðorðinu. Án lögmáls er syndin dauð.

7:8 but sin, finding occasion, wrought in me through the commandment all manner of coveting: for apart from the law sin is dead.

7:9 Ég lifði einu sinni án lögmáls, en er böðorðið kom lifnaði syndin við.

7:9 And I was alive apart from the law once: but when the commandment came, sin revived, and I died;

7:10 en ég dó. Og böðorðið, sem átti að verða til lífs, það reyndist mér vera til dauða.

7:9 And I was alive apart from the law once: but when the commandment came, sin revived, and I died;

7:11 Því að syndin sætti lagi, dró mig á talar með böðorðinu og deyddi mig með því.

7:11 for sin, finding occasion, through the commandment beguiled me, and through it slew me.

7:12 Þannig er þá lögmálið heilagt og böðorðið heilagt, réttlátt og gott.

7:12 So that the law is holy, and the commandment holy, and righteous, and good.

7:13 Varð þá hið góða mér til dauða? Fjarri fer því! Nei, það var syndin. Til þess að hún birtist sem synd, olli hún mér dauða með því, sem gott er. Þannig skyldi syndin verða yfir sig syndug fyrir böðorðið.

7:13 Did then that which is good become death unto me? God forbid. But sin, that it might be shown to be sin, by working death to me through that which is good; -- that through the commandment sin might become exceeding sinful.

7:14 Vér vitum, að lögmálið er andlegt, en ég er holdlegur, seldur undir syndina.

7:14 For we know that the law is spiritual: but I am carnal, sold under sin.

7:15 Því að ég veit ekki, hvað ég aðhefst. Það sem ég vil, það gjöri ég ekki, en það sem ég hata, það gjöri ég.

7:15 For that which I do I know not: for not what I would, that do I practise; but what I hate, that I do.

7:16 En ef ég nú gjöri einmitt það, sem ég vil ekki, þá er ég samþykkur lögmálinu, að það sé gott.

7:16 But if what I would not, that I do, I consent unto the law that it is good.

7:17 En nú er það ekki framar ég sjálfur, sem gjöri þetta, heldur syndin, sem í mér býr.

7:17 So now it is no more I that do it, but sin which dwelleth in me.

7:18 Ég veit, að ekki býr neitt gott í mér, það er, í holdi mínu. Að vilja veitist mér auðvelt, en ekki að framkvæma hið góða.

7:18 For I know that in me, that is, in my flesh, dwelleth no good thing: for to will is present with me, but to do that which is good is not.

7:19 Hið góða, sem ég vil, gjöri ég ekki, en hið vonda, sem ég vil ekki, það gjöri ég.

7:19 For the good which I would I do not: but the evil which I would not, that I practise.

7:20 En ef ég gjöri það, sem ég vil ekki, þá er það ekki lengur ég sjálfur, sem framkvæmi það, heldur syndin, sem í mér býr.

7:20 But if what I would not, that I do, it is no more I that do it, but sin which dwelleth in me.

7:21 Þannig reynist mér það þá regla fyrir mig, sem vil gjöra hið góða, að hið illa er mér tamast.

7:21 I find then the law, that, to me who would do good, evil is present.

7:22 Innra með mér hef ég mætur á lögmáli Guðs.

7:22 For I delight in the law of God after the inward man:

7:23 en ég sé annað lögmál í limum mínum, sem berst á móti lögmáli hugar míns og hertekur mig undir lögmál syndarinnar í limum mínum.

7:23 but I see a different law in my members, warring against the law of my mind, and bringing me into captivity under the law of sin which is in my members.

7:24 Ég aumur maður! Hver mun frelsa mig frá þessum dauðans líkama?

7:24 Wretched man that I am! who shall deliver me out of the body of this death?

7:25 Ég þakka Guði fyrir Jesú Krist, Drottín vorn. Svo þjóna ég þá sjálfur lögmáli Guðs með huga mínum, en lögmáli syndarinnar með holdinu.

7:25 I thank God through Jesus Christ our Lord. So then I of myself with the mind, indeed, serve the law of God; but with the flesh the law of sin.

8:1 Nú er því engin fordæming fyrir þá, sem tilheyra Kristi Jesú.

8:1 There is therefore now no condemnation to them that are in Christ Jesus.

8:2 Lögmál lífsins anda hefur í Kristi Jesú frelsað þig frá lögmáli syndarinnar og dauðans.

8:2 For the law of the Spirit of life in Christ Jesus made me free from the law of sin and of death.

8:3 Það sem lögmálinu var

ógerlegt, að því leyti sem það mátti sin einskis fyrir holdinu, það gjörði Guð. Með því að senda sinn eigin son í líkingu syndugs manns gegn syndinni, dæmdi Guð syndina í manninum.

8:3 For what the law could not do, in that it was weak through the flesh, God, sending his own Son in the likeness of sinful flesh and for sin, condemned sin in the flesh:

8:4 Þannig varð réttlætiskröfu lögmálsins fullnægt hjá oss, sem lifum ekki eftir holdi, heldur eftir anda.

8:4 that the ordinance of the law might be fulfilled in us, who walk not after the flesh, but after the Spirit.

8:5 Því að þeir sem láta stjórna af holdinu, hyggja á það sem holdsins er, en þeir, sem láta stjórna af andanum, hyggja á það sem andans er.

8:5 For they that are after the flesh mind the things of the flesh; but they that are after the Spirit the things of the Spirit.

8:6 Hyggja holdsins er dauði, en hyggja andans líf og friður.

8:6 For the mind of the flesh is death; but the mind of the Spirit is life and peace:

8:7 Hyggja holdsins er fjandskapur gegn Guði, með því að hún lýtur ekki lögmáli Guðs, enda getur hún það ekki.

8:7 because the mind of the flesh is enmity against God; for it is not subject to the law of God, neither indeed can it be:

8:8 Þeir, sem eru holdsins menn, geta ekki þóknast Guði.

8:8 and they that are in the flesh cannot please God.

8:9 En þér eruð ekki holdsins menn, heldur andans menn, þar sem andi Guðs býr í yður. En hafi einhver ekki anda Krists, þá er sá ekki hans.

8:9 But ye are not in the flesh but in the Spirit, if so be that the Spirit of God dwelleth in you. But if any man hath not the Spirit of Christ, he is none of his.

8:10 Ef Kristur er í yður, þá er líkaminn að sönnu dauður vegna syndarinnar, en andinn veitir líf vegna réttlætisins.

8:10 And if Christ is in you, the body is dead because of sin; but the spirit is life because of righteousness.

8:11 Ef andi hans, sem vakti Jesú frá dauðum, býr í yður, þá mun hann, sem vakti Krist frá dauðum, einnig gjöra dauðlega líkami yðar lifandi með anda sínum, sem í yður býr.

8:11 But if the Spirit of him that raised up Jesus from the dead dwelleth in you, he that raised up Christ Jesus from the dead shall give life also to your mortal bodies through his Spirit that dwelleth in you.

8:12 Þannig erum vér, bræður, í skuld, ekki við holdið að lifa að hætti holdsins.

8:12 So then, brethren, we are debtors, not to the flesh, to live after the flesh:

8:13 Því að ef þér lifið að hætti holdsins, munuð þér deyja, en ef þér deyðið með andanum gjörðir líkamans, munuð þér lifa.

8:13 for if ye live after the flesh, ye must die; but if by the Spirit ye put to death the deeds of the body, ye shall live.

8:14 Því að allir þeir, sem leiðast af anda Guðs, þeir eru Guðs börn.

8:14 For as many as are led by the Spirit of God, these are sons of God.

8:15 En þér hafið ekki fengið anda, sem gjörir yður að þrælum að lífa aftur í hræðslu, heldur hafið þér fengið anda, sem gefur yður barnarétt. Í þeim anda köllum vér: "Abba, faðir!"

8:15 For ye received not the spirit of bondage again unto fear; but ye received the spirit of adoption, whereby we cry, Abba, Father.

8:16 Sjálfur andinn vitnar með vorum anda, að vér erum Guðs börn.

8:16 The Spirit himself beareth witness with our spirit, that we are children of God:

8:17 En ef vér erum börn, þá erum vér líka erfingjar, og það erfingjar Guðs, en samarfir Krists, því að vér lifum með honum, til þess að vér einnig verðum vegsamlegir með honum.

8:17 and if children, then heirs; heirs of God, and joint-heirs with Christ; if so be that we suffer with *him*, that we may be also glorified with *him*.

8:18 Ég lít svo á, að ekki séu þjáningar þessa tíma neitt í samanburði við þá dýrð, sem á oss mun opinberast.

8:18 For I reckon that the sufferings of this present time are not worthy to be compared with the glory which shall be revealed to us-ward.

8:19 Því að sköpunin þráir, að Guðs börn verði opinber.

8:19 For the earnest expectation of the creation waiteth for the revealing of the sons of God.

8:20 Sköpunin var undirorpin fallvaltleikanum, ekki sjálfviljug, heldur vegna hans, sem varp henni undir hann.

8:20 For the creation was subjected to vanity, not of its own will, but by reason of him who subjected it, in hope

8:21 í von um að jafnvel sjálf sköpunin muni verða leyst úr ánauð förgengileikans til dýrðarfrelsis Guðs barna.

8:21 that the creation itself also shall be delivered from the bondage of corruption into the liberty of the glory of the children of God.

8:22 Vér vitum, að öll sköpunin stynur líka og hefur fæðingargrindir allt til þessa.

8:22 For we know that the whole creation groaneth and travaileth in pain together until now.

8:23 En ekki einungis hún, heldur og vér, sem höfum frumgróða andans, jafnvel vér stynjum með sjálfum oss meðan vér biðum þess, að Guð gefi oss barnarétt og endurleysi líkami vora.

8:23 And not only so, but ourselves also, who have the first-fruits of the Spirit, even we ourselves groan within ourselves, waiting for our adoption, to wit, the redemption of our body.

8:24 Því að í voninni erum vér hólpnir orðnir. Von, er sést, er ekki von, því að hver vonar það, sem hann sér?

8:24 For in hope were we saved: but hope that is seen is not hope: for who hopeth for that which he seeth?

8:25 En ef vér vonum það, sem vér sjáum ekki, þá biðum vér þess með þolinmæði.

8:25 But if we hope for that which we see not, then do we with patience wait for it.

8:26 Þannig hjálpar og andinn oss í veikleika vorum. Vér vitum ekki, hvers vér eigum að biðja eins og ber, en sjálfur andinn biður fyrir oss með andvörpum, sem ekki verður orðum að komið.

8:26 And in like manner the Spirit also helpeth our infirmity: for we know not how to pray as we ought; but the Spirit himself maketh intercession for us with groanings which cannot be uttered;

8:27 En hann, sem hjórtun rannsakar, veit hver er hyggja andans, að hann biður fyrir heilögum eftir vilja Guðs.

8:27 and he that searcheth the hearts knoweth what is the mind of the Spirit, because he maketh intercession for the saints according to *the will of* God.

8:28 Vér vitum, að þeim, sem Guð elska, samverkar allt til góðs, þeim sem kallaðir eru samkvæmt ákvörðun Guðs.

8:28 And we know that to them that love God all things work together for good, even to them that are called according to *his* purpose.

8:29 Því að þá, sem hann þekkti fyrirfram, hefur hann og fyrirhugað til þess að líkjast mynd sonar síns, svo að hann sé frumburður meðal margra bræðra.

8:29 For whom he foreknew, he also foreordained to be conformed to the image of his Son, that he might be the firstborn among many brethren:

8:30 Þá sem hann fyrirhugaði, þá hefur hann og kallað, og þá sem hann kallaði, hefur hann og réttlætt, en þá sem hann réttlætti, hefur hann einnig vegsamlega gjört.

8:30 and whom he foreordained, them he also called: and whom he called, them he also justified: and whom he justified, them he also glorified.

8:31 Hvað eigum vér þá að segja við þessu? Ef Guð er með oss, hver er þá á móti oss?

8:31 What then shall we say to these things? If God is for us, who is against us?

8:32 Hann sem þyrmdi ekki sínum eigin syni, heldur framseldi hann fyrir oss alla, hvi skyldi hann ekki líka gefa oss allt með honum?

8:32 He that spared not his own Son, but delivered him up for us all, how shall he not also with him freely give us all things?

8:33 Hver skyldi ásaka Guð útöldu? Guð sýknar.

8:33 Who shall lay anything to the charge of God's elect? It is God that justifieth;

8:34 Hver sakfellir? Kristur Jesús er sá, sem dæinn er. Og meira en það: Hann er upprisinn, hann er við hægri hönd Guðs og hann biður fyrir oss.

8:34 who is he that condemneth? It is Christ Jesus that died, yea rather, that was

raised from the dead, who is at the right hand of God, who also maketh intercession for us.

8:35 Hver mun gjöra oss viðskila við kærleika Krists? Mun þjáning geta það eða þrenging, ofsókn, hungur eða nekt, háski eða sverð?

8:35 Who shall separate us from the love of Christ? shall tribulation, or anguish, or persecution, or famine, or nakedness, or peril, or sword?

8:36 Það er eins og ritað er: Þín vegna erum vér deyddir allan daginn, erum metnir sem sláturfé.

8:36 Even as it is written, For thy sake we are killed all the day long; We were accounted as sheep for the slaughter.

8:37 Nei, í öllu þessu vinnum vér fullan sigur fyrir fulltíngi hans, sem elskaði oss.

8:37 Nay, in all these things we are more than conquerors through him that loved us.

8:38 Því að ég er þess fullviss, að hvorki dauði né lif, englar né tignir, hvorki hið yfirstandandi né hið ókomna, hvorki kraftar,

8:38 For I am persuaded, that neither death, nor life, nor angels, nor principalities, nor things present, nor things to come, nor powers,

8:39 hæð né dýpt, né nokkuð annað skapað muni geta gjört oss viðskila við kærleika Guðs, sem birtist í Kristi Jesú Drottni vorum.

8:39 nor height, nor depth, nor any other creature, shall be able to separate us from the love of God, which is in Christ Jesus our Lord.

9:1 Ég tala sannleika í Kristi, ég lýg ekki. Samviska mín vitnar það með mér, upplýst af heilögum anda,

9:1 I say the truth in Christ, I lie not, my conscience bearing witness with me in the Holy Spirit,

9:2 að ég hef hryggð mikla og sífellda kvöl í hjarta mínu.

9:2 that I have great sorrow and unceasing pain in my heart.

9:3 Ég gæti óskað, að mér væri sjálfum útskúfað frá Kristi, ef það yrði til heilla fyrir bræður mína og ættmenn,

9:3 For I could wish that I myself were anathema from Christ for my brethren's sake, my kinsmen according to the flesh:

9:4 Ísraelsmenn. Þeir fengu sonarréttinn, dýrðina, sáttmálana, löggjöfina, helgihaldið og fyrirheitin.

9:4 who are Israelites; whose is the adoption, and the glory, and the covenants, and the giving of the law, and the service of God, and the promises;

9:5 Þeim tilheyra og fedurnir, og af þeim er Kristur kominn sem maður, hann sem er yfir öllu, Guð, blessaður um aldir. Amen.

9:5 whose are the fathers, and of whom is Christ as concerning the flesh, who is over all, God blessed for ever. Amen.

9:6 Það er ekki svo sem Guðs orð hafi brugðist. Því að ekki eru allir þeir Ísraelsmenn, sem af Ísrael eru komnir.

9:6 But *it* is not as though the word of God hath come to nought. For they are not all Israel, that are of Israel:

9:7 **Ekki eru heldur allir börn Abrahams, þótt þeir séu niðjar hans, heldur: "Afkomendur Ísaks munu taldir verða niðjar þínir."**

9:7 neither, because they are Abraham's seed, are they all children: but, In Isaac shall thy seed be called.

9:8 **Það merkir: Ekki eru líkamlegir afkomendur hans Guðs börn, heldur teljast fyrirheitsbörnin sannir niðjar.**

9:8 That is, it is not the children of the flesh that are children of God; but the children of the promise are reckoned for a seed.

9:9 **Því að þetta orð er fyrirheit: "Í þetta mund mun ég aftur koma, og þá skal Sara hafa son alið."**

9:9 For this is a word of promise, According to this season will I come, and Sarah shall have a son.

9:10 **Og ekki nóg með það. Því var líka svo farið með Rebekku. Hún var þunguð að tveim sveinum af eins manns völdum, Ísaks föður vors.**

9:10 And not only so; but Rebecca also having conceived by one, *even* by our father Isaac --

9:11 **Nú, til þess að það stæði stöðugt, að ákvörðun Guðs um útvalningu væri óháð verkunum og öll komin undir vilja þess, er kallar.**

9:11 for *the children* being not yet born, neither having done anything good or bad, that the purpose of God according to election might stand, not of works, but of him that calleth,

9:12 **Þá var henni sagt, áður en sveinarnir voru fæddir og áður en þeir höfðu aðhafst gott eða illt: "Hinn eldri skal þjóna hinum yngri."**

9:11 for *the children* being not yet born, neither having done anything good or bad, that the purpose of God according to election might stand, not of works, but of him that calleth,

9:13 **Eins og ritað er: "Jakob elskaði ég, en Esau hataði ég."**

9:13 Even as it is written, Jacob I loved, but Esau I hated.

9:14 **Hvað eigum vér þá að segja? Er Guð óréttvis? Fjarri fer því.**

9:14 What shall we say then? Is there unrighteousness with God? God forbid.

9:15 **Því hann segir við Móse: "Ég mun miskunna þeim, sem ég vil miskunna, og líkna þeim, sem ég vil líkna."**

9:15 For he saith to Moses, I will have mercy on whom I have mercy, and I will have compassion on whom I have compassion.

9:16 **Það er því ekki komið undir vilja mannsins né áreynslu, heldur Guði, sem miskunnar.**

9:16 So then it is not of him that willeth, nor of him that runneth, but of God that hath mercy.

9:17 **Því er í Ritningunni sagt við Faraó: "Einmitt til þess hóf ég þig, að ég fengi sýnt mátt minn á þér og nafn mitt yrði bodað um alla jörðina."**

9:17 For the scripture saith unto Pharaoh, For this very purpose did I raise thee up, that I might show in thee my power, and that my name might be published abroad in all the earth.

9:18 **Svo miskunnar hann þá þeim, sem hann vill, en forherðir þann, sem hann vill.**

9:18 So then he hath mercy on whom he will, and whom he will be hardeneth.

9:19 **Þú munt nú vilja segja við mig: "Hvað er hann þá að ásaka oss framar? Hver fær staðið gegn vilja hans?"**

9:19 Thou wilt say then unto me, Why doth he still find fault? For who withstandeth his will?

9:20 **Hver ert þú, maður, að þú skulir deila á Guð? Hvort mundi smiðisgripurinn segja við smiðinn: "Hví gjörðir þú mig svona?"**

9:20 Nay but, O man, who art thou that repliest against God? Shall the thing formed say to him that formed it, Why didst thou make me thus?

9:21 **Eða hefur ekki leirkerasmiðurinn leirinn á valdi sínu, svo að hann megi gjöra úr sama deiginu ker til sæmdar og annað til vansæmdar?**

9:21 Or hath not the potter a right over the clay, from the same lump to make one part a vessel unto honor, and another unto dishonor?

9:22 **En ef nú Guð, sem vildi sýna reiði sína og auglýsa mátt sinn, hefur með miklu langlyndi umborið ker reiðinnar, sem búin eru til glötunar.**

9:22 What if God, willing to show his wrath, and to make his power known, endured with much longsuffering vessels of wrath fitted unto destruction:

9:23 **og ef hann hefur gjört það til þess að auglýsa ríkdóm dýrðar sinnar á kerum miskunnarinnar, sem hann hafði fyrirfram búið til dýrðar?**

9:23 and that he might make known the riches of his glory upon vessels of mercy, which he afore prepared unto glory,

9:24 **Slik ker erum vér, sem hann hefur kallað, ekki aðeins úr flokki Gyðinga, heldur og úr flokki heiðingja.**

9:24 *even* us, whom he also called, not from the Jews only, but also from the Gentiles?

9:25 **Eins og hann líka segir hjá Hósea: Lýð, sem ekki var minn, mun ég kalla minn, og þá elskaða, sem ekki var elskuð.**

9:25 As he saith also in Hosea, I will call that my people, which was not my people; And her beloved, that was not beloved.

9:26 **og á þeim stað, þar sem við þá var sagt: Þér eruð ekki minn lýður, þar munu þeir verða kallaðir synir Guðs lífanda.**

9:26 And it shall be, *that* in the place where it was said unto them, Ye are not my people, There shall they be called sons of the living God.

9:27 **En Jesaja hrópar yfir Ísrael: "Þótt tala Ísraels sona væri eins og sandur sjávarins, þá skulu leifar einar frelsaðar verða.**

9:27 And Isaiah crieth concerning Israel, If the number of the children of Israel be

as the sand of the sea, it is the remnant that shall be saved:

9:28 **Drottinn mun gjöra upp reikning sinn á jörðunni, binda enda á hann og ljúka við hann í skyndi."**

9:28 for the Lord will execute *his* word upon the earth, finishing it and cutting it short.

9:29 **og eins hefur Jesaja sagt: "Ef Drottinn hersveitanna hefði ekki látið oss eftir niðja, værum vér orðnir eins og Sódóma, vér værum líkir Gómorru."**

9:29 And, as Isaiah hath said before, Except the Lord of Sabaoth had left us a seed, We had become as Sodom, and had been made like unto Gomorrah.

9:30 **Hvað eigum vér þá að segja? Heiðingjarnir, sem ekki sóttust eftir réttlæti, hafa öðlast réttlæti, - réttlæti, sem er af trú.**

9:30 What shall we say then? That the Gentiles, who followed not after righteousness, attained to righteousness, even the righteousness which is of faith:

9:31 **En Ísrael, sem vildi halda lögmál er veitt gæti réttlæti, náði því ekki.**

9:31 but Israel, following after a law of righteousness, did not arrive at *that* law.

9:32 **Hvers vegna? Af því að þeir ætluðu sér að réttlæst með verkum, ekki af trú. Þeir hnutu um ásteytingarsteininn.**

9:32 Wherefore? Because *they sought it* not by faith, but as it were by works. They stumbled at the stone of stumbling;

9:33 **eins og ritað er: Sjá ég set í Sion ásteytingarstein og hrösunarhellu. Sérhver, sem á hann trúir, mun ekki verða til skammar.**

9:33 *even* as it is written, Behold, I lay in Zion a stone of stumbling and a rock of offence: And he that believeth on him shall not be put to shame.

10:1 **Bræður, það er hjartans ósk mín og bæn til Guðs, að þeir megi hólpnir verða.**

10:1 Brethren, my heart's desire and my supplication to God is for them, that they may be saved.

10:2 **Það ber ég þeim, að þeir eru kappsfullir Guðs vegna, en ekki með réttum skilningi.**

10:2 For I bear them witness that they have a zeal for God, but not according to knowledge.

10:3 **Með því þeir þekkja ekki réttlæti Guðs og leitast við að koma til vegar eigin réttlæti, hafa þeir ekki gefið sig undir réttlæti Guðs.**

10:3 For being ignorant of God's righteousness, and seeking to establish their own, they did not subject themselves to the righteousness of God.

10:4 **En Kristur er endalok lögmálsins, svo að nú réttlætist sérhver sá, sem trúir.**

10:4 For Christ is the end of the law unto righteousness to every one that believeth.

10:5 **Því að Móse ritar um réttlætið, sem lögmálið veitir: "Sá maður, sem breytir eftir lögmálinu, mun lífa fyrir það."**

10:5 For Moses writeth that the man that doeth the righteousness which is of the law shall live thereby.

10:6 En réttlætið af trúnni mælir þannig: "Seg þú ekki í hjarta þínu: Hver mun fara upp í himininn?" - Það er: til að sækja Krist ofan, -

10:6 But the righteousness which is of faith saith thus, Say not in thy heart, Who shall ascend into heaven? (that is, to bring Christ down:)

10:7 eða: "Hver mun stíga niður í undirdjúpið?" - Það er: til að sækja Krist upp frá dauðum.

10:7 or, Who shall descend into the abyss? (That is, to bring Christ up from the dead.)

10:8 Hvað segir það svo? "Nálægt þér er orðið, í munni þínum og í hjarta þínu." Það er: Orð trúarinnar, sem vér prédikum.

10:8 But what saith it? The word is nigh thee, in thy mouth, and in thy heart: that is, the word of faith, which we preach:

10:9 Ef þú jatar með munni þínum: Jesús er Drottinn - og trúir í hjarta þínu, að Guð hafi uppvakið hann frá dauðum, muntu hólpinn verða.

10:9 because if thou shalt confess with thy mouth Jesus as Lord, and shalt believe in thy heart that God raised him from the dead, thou shalt be saved:

10:10 Með hjartanu er trúað til réttlætis, en með munnum jatað til hjálpraðis.

10:10 for with the heart man believeth unto righteousness; and with the mouth confession is made unto salvation.

10:11 Ritningin segir: "Hver sem trúir á hann, mun ekki til skammar verða."

10:11 For the scripture saith, Whosoever believeth on him shall not be put to shame.

10:12 Ekki er munur á Gyðingi og grískum manni, því að hinn sami er Drottinn allra, fullríkur fyrir alla þá sem ákalla hann;

10:12 For there is no distinction between Jew and Greek: for the same *Lord* is Lord of all, and is rich unto all that call upon him:

10:13 Því að "hver sem ákallar nafn Drottins, mun hólpinn verða."

10:13 for, Whosoever shall call upon the name of the Lord shall be saved.

10:14 En hvernig eiga þeir að ákalla þann, sem þeir trúa ekki á? Og hvernig eiga þeir að trúa á þann, sem þeir hafa ekki heyrt um? Og hvernig eiga þeir að heyra, án þess að einhver prédíki?

10:14 How then shall they call on him in whom they have not believed? and how shall they believe in him whom they have not heard? and how shall they hear without a preacher?

10:15 Og hver getur prédikað, nema hann sé sendur? Svo er og ritað: "Hversu fagurt er fótatak þeirra, sem færa fagnaðarboðin göðu."

10:15 and how shall they preach, except they be sent? even as it is written, How beautiful are the feet of them that bring glad tidings of good things!

10:16 En þeir hlýddu ekki allir fagnaðarerindinu. Jesaja segir: "Drottinn, hver trúði því, sem vér boðuðum?"

10:16 But they did not all hearken to the glad tidings. For Isaiah saith, Lord, who hath believed our report?

10:17 Svo kemur þá trúin af boðuninni, en boðunin byggist á orði Krists.

10:17 So belief *cometh* of hearing, and hearing by the word of Christ.

10:18 En ég spyr: Hafa þeir ekki heyrt? Já, vissulega. "raust þeirra hefur borist út um alla jörðina og orð þeirra til endimarka heimsbyggðarinnar."

10:18 But I say, Did they not hear? Yea, verily, Their sound went out into all the earth, And their words unto the ends of the world.

10:19 Og ég spyr: Hvort skildi Ísrael það ekki? Fyrst segir Móse: "Vekja vil ég yður til afbrýði gegn þjóð, sem ekki er þjóð, egna vil ég yður til reiði gegn óviturri þjóð."

10:19 But I say, Did Israel not know? First Moses saith, I will provoke you to jealousy with that which is no nation, With a nation void of understanding will I anger you.

10:20 Og Jesaja er svo djarmáll að segja: "Ég hef látið þá finna mig, sem leituðu mín ekki. Ég er orðinn augljós þeim, sem spurðu ekki að mér."

10:20 And Isaiah is very bold, and saith, I was found of them that sought me not; I became manifest unto them that asked not of me.

10:21 En við Ísrael segir hann: "Allan daginn breiddi ég út hendur mínar móti óhlýðnum og þverbrotnum lýð."

10:21 But as to Israel he saith, All the day long did I spread out my hands unto a disobedient and gainsaying people.

11:1 Ég spyr nú: Hefur Guð útskúfað lýð sínum? Fjarri fer því. Sjálfur er ég Ísraelsmaður, af kyni Abrahams, ættkvísl Benjamins.

11:1 I say then, Did God cast off his people? God forbid. For I also am an Israelite, of the seed of Abraham, of the tribe of Benjamin.

11:2 Guð hefur ekki útskúfað lýð sínum, sem hann þekkti fyrirfram. Eða vitnið þér ekki, hvað Ritningin segir í kaflanum um Elía, hvernig hann kemur fram fyrir Guð með kærni á hendur Ísrael:

11:2 God did not cast off his people which he foreknew. Or know ye not what the scripture saith of Elijah? how he pleadeth with God against Israel:

11:3 "Drottinn, spámenn þína hafa þeir drepið og rífið niður öldurnu þín og ég er einn skilinn eftir, og þeir sitja um líf mitt."

11:3 Lord, they have killed thy prophets, they have digged down thine altars; and I am left alone, and they seek my life.

11:4 En hvaða svar fær hann hjá Guði? "Sjálum mér hef ég eftir skilið sjö þúsundir manna, sem hafa ekki beygt kné fyrir Baal."

11:4 But what saith the answer of God unto him? I have left for myself seven thousand men, who have not bowed the knee to Baal.

11:5 Svo eru þá líka á vorum tíma leifar orðnar eftir, sem Guð hefur útvælið af náð.

11:5 Even so then at this present time also there is a remnant according to the election of grace.

11:6 En ef það er af náð, þá er það ekki framar af verkum, annars væri náðin ekki framar náð.

11:6 But if it is by grace, it is no more of works: otherwise grace is no more grace.

11:7 Hvað þá? Það sem Ísrael sækist eftir, það hlotnaðist honum ekki, en hinum útvöldu hlotnaðist það. Hinir urðu forherfir.

11:7 What then? that which Israel seeketh for, that he obtained not; but the election obtained it, and the rest were hardened:

11:8 eins og ritað er: Guð gaf þeim sljóan anda, augu sem sjá ekki, eyru sem heyra ekki, allt fram á þennan dag.

11:8 according as it is written, God gave them a spirit of stupor, eyes that they should not see, and ears that they should not hear, unto this very day.

11:9 Og Davíð segir: Verði borðhald þeirra snara og gildra, til falls og til hegningar þeim!

11:9 And David saith, Let their table be made a snare, and a trap, And a stumblingblock, and a recompense unto them:

11:10 Blindist augu þeirra, til þess að þeir sjái ekki, og gjör bak þeirra bogið um aldur.

11:10 Let their eyes be darkened, that they may not see, And bow thou down their back always.

11:11 Þá spyr ég: Hvort hrösuðu þeir til þess að þeir skyldu farast? Fjarri fer því, heldur hlotnaðist heiðingjunum hjálpraðið af falli þeirra, til þess að það skyldi vekja þá til afbrýði.

11:11 I say then, Did they stumble that they might fall? God forbid: but by their fall salvation *is come* unto the Gentiles, to provoke them to jealousy.

11:12 En ef fall þeirra er heiminum auður og tjón þeirra heiðingjum auður, hve miklu fremur þá ef þeir koma allir?

11:12 Now if by their fall, is the riches of the world, and their loss the riches of the Gentiles; how much more their fulness?

11:13 En við yður, þér heiðingjar, segi ég: Að því leyti sem ég er postuli heiðingja, vegsama ég þjónustu mína.

11:13 But I speak to you that are Gentiles. Inasmuch then as I am an apostle of Gentiles, I glorify my ministry;

11:14 Ég gæti ef til vill vakið afbrýði hjá ættmönnum mínum og frelsað einhverja þeirra.

11:14 if by any means I may provoke to jealousy *them that are* my flesh, and may save some of them.

11:15 Því ef það varð sáttargjörð fyrir heiminn, að þeim var hafnað, hvað verður þá upptaka þeirra annað en líf af dauðum?

11:15 For if the casting away of them *is* the reconciling of the world, what *shall* the receiving *of them be*, but life from the dead?

11:16 Ef frumgróðinn er heilagur, þá er einnig deigið það. Og ef rótin er heilög, þá eru einnig greinarnar það.

11:16 And if the firstfruit is holy, so is the lump; and if the root is holy, so are the branches.

11:17 En þótt nokkrar af greinunum hafi verið brotnar af, og hafir þú, sem ert villiolíuviður, verið græddur inn á meðal þeirra og sért orðinn hluttakandi með þeim í rótarsafa oliuviðarins.

11:17 But if some of the branches were broken off, and thou, being a wild olive, wast grafted in among them, and didst become partaker with them of the root of the fatness of the olive tree;

11:18 Þá stær þig ekki gegn greinunum. Ef þú stærir þig, þá vit, að þú berð ekki rótina, heldur rótin þig.

11:18 glory not over the branches: but if thou gloriest, it is not thou that bearest the root, but the root thee.

11:19 Þú munt þá segja: "Greinarnar voru brotnar af, til þess að ég yrði græddur við."

11:19 Thou wilt say then, Branches were broken off, that I might be grafted in.

11:20 Rétt er það. Fyrir sakir vantrúarinnar voru þær brotnar af, en vegna trúarinnar stendur þú. Hreyktu þér ekki upp, heldur óttast þú.

11:20 Well; by their unbelief they were broken off, and thou standest by thy faith. Be not highminded, but fear:

11:21 Því að hafi Guð ekki þyrmt hinum náttúrulegu greinum, þá mun hann ekki heldur þyrma þér.

11:21 for if God spared not the natural branches, neither will he spare thee.

11:22 Sjá því gæsku Guðs og strangleika, - strangleika við þá, sem fallnir eru, en gæsku Guðs við þig, ef þú stendur stöðugur í gæskunni; annars verður þú einnig af höggvinn.

11:22 Behold then the goodness and severity of God: toward them that fell, severity; but toward thee, God's goodness, if thou continue in his goodness: otherwise thou also shalt be cut off.

11:23 En hinir munu og verða græddir við, ef þeir halda ekki áfram í vantrúnni, því að megnugur er Guð þess að græða þá aftur við.

11:23 And they also, if they continue not in their unbelief, shall be grafted in: for God is able to graft them in again.

11:24 Þú varst höggvinn af þeim oliuviði, sem eftir eðli sínu var villiviður, og ert gegn eðli náttúrunnar græddur við ræktaðan oliuvið. Hve miklu fremur munu þá þessar náttúrulegu greinar verða græddar við eigin oliuvið?

11:24 For if thou wast cut out of that which is by nature a wild olive tree, and wast grafted contrary to nature into a good olive tree; how much more shall these, which are the natural branches, be grafted into their own olive tree?

11:25 Ég vil ekki, bræður mínir, að yður sé ókunnugt um þennan leyndardóm, til þess að þér skuluð ekki með sjálfum yður ætla yður hyggna.

Forherðing er komin yfir nokkurn hluta af Ísrael og varir þangað til heiðingjarnir eru allir komnir inn.

11:25 For I would not, brethren, have you ignorant of this mystery, lest ye be wise in your own conceits, that a hardening in part hath befallen Israel, until the fulness of the Gentiles be come in;

11:26 Og þannig mun allur Ísrael frelsaður verða, eins og ritað er: Frá Sion mun frelsarinn koma og útrýma guðleysi frá Jakob.

11:26 and so all Israel shall be saved: even as it is written, There shall come out of Zion the Deliverer; He shall turn away ungodliness from Jacob:

11:27 Og þetta er sáttmáli minn við þá, þegar ég tek burt syndir þeirra.

11:27 And this is my covenant unto them, When I shall take away their sins.

11:28 Í ljósi fagnaðarerindisins eru þeir óvinir Guðs vegna yðar, en í ljósi útvalningarinnar elskaðir sakir fedranna.

11:28 As touching the gospel, they are enemies for your sake: but as touching the election, they are beloved for the fathers' sake.

11:29 Guð iðrar ekki náðargjafa sinna og köllunar.

11:29 For the gifts and the calling of God are not repented of.

11:30 Þér voruð fyrrum óhlýðnir Guði, en hafið nú hlotið miskunn vegna óhlýðni þeirra.

11:30 For as ye in time past were disobedient to God, but now have obtained mercy by their disobedience,

11:31 Þannig hafa þeir nú líka orðið óhlýðnir, til þess að einnig þeim mætti miskunnað verða fyrir miskunn þá, sem yður er veitt.

11:31 even so have these also now been disobedient, that by the mercy shown to you they also may now obtain mercy.

11:32 Guð hefur gefið alla óhlýðninni á vald, til þess að hann geti miskunnað öllum.

11:32 For God hath shut up all unto disobedience, that he might have mercy upon all.

11:33 Hvílikt djúp ríkdóms, speki og þekkingar Guðs! Hversu órannsakandi dómur hans og órekjandi vegir hans!

11:33 O the depth of the riches both of the wisdom and the knowledge of God! how unsearchable are his judgments, and his ways past tracing out!

11:34 Hver hefur þekkt huga Drottins? Eða hver hefur verið ráðgjafi hans?

11:34 For who hath known the mind of the Lord? or who hath been his counsellor?

11:35 Hver hefur að fyrri bragði gefið honum, svo að það eigi að verða honum endurgöldið?

11:35 or who hath first given to him, and it shall be recompensed unto him again?

11:36 Því að frá honum og fyrir hann og til hans eru allir hlutir. Honum sé dýrð um aldri alda! Amen.

11:36 For of him, and through him,

and unto him, are all things. To him be the glory for ever. Amen.

12:1 Því brýni ég yður, bræður, að þér, vegna miskunnar Guðs, bjóðið fram sjálfa yður að lifandi, heilagri, Guði þóknanlegri fórn. Það er sönn og rétt guðsdyrkun af yðar hendi.

12:1 I beseech you therefore, brethren, by the mercies of God, to present your bodies a living sacrifice, holy, acceptable to God, which is your spiritual service.

12:2 Heggðið yður eigi eftir öld þessari, heldur takið háttaskipti með endurnýjung hugarfarsins, svo að þér fáið að reyna, hver sé vilji Guðs, hið góða, fagra og fullkomna.

12:2 And be not fashioned according to this world: but be ye transformed by the renewing of your mind, that ye may prove what is the good and acceptable and perfect will of God.

12:3 Fyrir þá náð, sem mér er gefin, segi ég yður hverjum og einum að hugsa ekki hærra um sig en hugsa ber, heldur í réttu hófi, og halda sér hver og einn við þann mæli trúar, sem Guð hefur úthlutað honum.

12:3 For I say, through the grace that was given me, to every man that is among you, not to think of himself more highly than he ought to think; but so to think as to think soberly, according as God hath dealt to each man a measure of faith.

12:4 Vér höfum á einum líkama marga limi, en limirnir hafa ekki allir sama starfa.

12:4 For even as we have many members in one body, and all the members have not the same office:

12:5 Eins erum vér, þótt margir séum, einn líkami í Kristi, en hver um sig annars limir.

12:5 so we, who are many, are one body in Christ, and severally members one of another.

12:6 Vér höfum margvíslegar náðargjafir, eftir þeirri náð, sem oss er gefin. Sé það spádómsgáfa, þá notum hana í hlutfalli við trúna.

12:6 And having gifts differing according to the grace that was given to us, whether prophecy, let us prophesy according to the proportion of our faith;

12:7 Sé það þjónusta, skulum vér þjóna. Sá sem kennir, hann kenni.

12:7 or ministry, let us give ourselves to our ministry; or he that teacheth, to his teaching;

12:8 sá sem áminnir, hann áminni. Sá sem útbýtir gjöfum, gjöri það í einlagni. Sá sem veitir forstöðu, sé kostgæfinn og sá sem iðkar miskunnsemi, gjöri það með gleði.

12:8 or he that exhorteth, let him do it with liberality; he that ruleth, with diligence; he that sheweth mercy, with cheerfulness.

12:9 Elskan sé flærðarlaus. Hafið andstyggð á hinu vonda, en haldið fast við hið góða.

12:9 Let love be without hypocrisy. Abhor that which is evil; cleave to that which is good.

12:10 Sýnið hver öðrum bróðurkærleika og ástúð, og verið hver yðar fyrri til að veita öðrum virðing.

12:10 In love of the brethren be tenderly affectioned one to another; in honor preferring one another;

12:11 Verið ekki hálfvolgir í áhuganum, verið brennandi í andanum. Þjónið Drottni.

12:11 in diligence not slothful; fervent in spirit; serving the Lord;

12:12 Verið glaðir í voninni, þolinmóðir í þjáningunni og staðfastir í þeninn.

12:12 rejoicing in hope; patient in tribulation; continuing stedfastly in prayer;

12:13 Takið þátt í þörfum heilagra, stundið gestrisni.

12:13 communicating to the necessities of the saints; given to hospitality.

12:14 Blessið þá, er ofsækja yður, blessið þá, en bölvið þeim ekki.

12:14 Bless them that persecute you; bless, and curse not.

12:15 Fagnið með fagnendum, grátið með grátendum.

12:15 Rejoice with them that rejoice; weep with them that weep.

12:16 Berið sama hug til allra, hreykið yður ekki, en haldið yður að hinum lítilmótlegu. Ætlið yður ekki hyggna með sjálfum yður.

12:16 Be of the same mind one toward another. Set not your mind on high things, but condescend to things that are lowly. Be not wise in your own conceits.

12:17 Gjaldið engum illt fyrir illt. Stundið það sem fagurt er fyrir sjónum allra manna.

12:17 Render to no man evil for evil. Take thought for things honorable in the sight of all men.

12:18 Hafið frið við alla menn að því leyti sem það er unnt og á yðar valdi.

12:18 If it be possible, as much as in you lieth, be at peace with all men.

12:19 Hefnið yðar ekki sjálfir, þér elskaðir, heldur lofið hinni refsandi reiði Guðs að komast að, því að ritað er: "Min er hefndin, ég mun endurgjalda, segir Drottinn."

12:19 Avenge not yourselves, beloved, but give place unto the wrath of God: for it is written, Vengeance belongeth unto me; I will recompense, saith the Lord.

12:20 En "ef óvin þinn hungrar, þá gef honum að eta, ef hann þyrstir, þá gef honum að drekka. Með því að gjöra þetta, safnar þú glóðum elds á höfuð honum."

12:20 But if thine enemy hunger, feed him; if he thirst, give him to drink: for in so doing thou shalt heap coals of fire upon his head.

12:21 Lát ekki hið vonda yfirbuga þig, heldur sigra þú illt með góðu.

12:21 Be not overcome of evil, but overcome evil with good.

13:1 Sérhver maður hlýði þeim yfirvöldum, sem hann er undirgefinn. Því ekki er neitt yfirvald til nema frá Guði, og þau sem til eru, þau eru skipuð af Guði.

13:1 Let every soul be in subjection to the higher powers: for there is no power but of God; and the powers that be are ordained of God.

13:2 Sá sem veitir yfirvöldunum mótsöðu, hann veitir Guðs tilskipun mótsöðu, og þeir sem veita mótsöðu munu fá dóm sinn.

13:2 Therefore he that resisteth the power, withstandeth the ordinance of God: and they that withstand shall receive to themselves judgment.

13:3 Sá sem vinnur góð verk þarf ekki að óttast valdsmennina, heldur sá sem vinnur vond verk. En viljir þú eigi þurfa að óttast yfirvöldin, þá gjör það sem gott er, og muntu fá lofstúr af þeim.

13:3 For rulers are not a terror to the good work, but to the evil. And wouldest thou have no fear of the power? do that which is good, and thou shalt have praise from the same:

13:4 Því að þau eru þjónn Guðs þér til góðs. En ef þú gjörir það sem illt er, þá skaltu óttast. Yfirvöldin bera ekki sverðið ófyrirsynju, þau eru Guðs þjónn, hegnari til refsingar þeim er aðhefst hið illa.

13:4 for he is a minister of God to thee for good. But if thou do that which is evil, be afraid; for he beareth not the sword in vain: for he is a minister of God, an avenger for wrath to him that doeth evil.

13:5 Þess vegna er nauðsynlegt að hlýðnast, ekki einungis vegna hegningarinnar, heldur og vegna samviskunnar.

13:5 Wherefore ye must needs be in subjection, not only because of the wrath, but also for conscience' sake.

13:6 Einmitt þess vegna gjaldið þér og skatta, því að valdsmennirnir eru Guðs þjónar, sem annast þetta.

13:6 For this cause ye pay tribute also; for they are ministers of God's service, attending continually upon this very thing.

13:7 Gjaldið öllum það sem skylt er: Þeim skatt, sem skattur ber, þeim toll, sem tollur ber, þeim ótta, sem ótti ber, þeim virðing, sem virðing ber.

13:7 Render to all their dues: tribute to whom tribute is due; custom to whom custom; fear to whom fear; honor to whom honor.

13:8 Skuldið ekki neinum neitt, nema það eitt að elska hver annan, því að sá, sem elskar náunga sinn, hefur uppfyllt lögmálið.

13:8 Owe no man anything, save to love one another: for he that loveth his neighbor hath fulfilled the law.

13:9 Boðorðin: "Þú skalt ekki drýgja hör, þú skalt ekki morð fremja, þú skalt ekki stela, þú skalt ekki girnast," og hvert annað boðorð er innifalið í þessari grein: "Þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig."

13:9 For this, Thou shalt not commit adultery, Thou shalt not kill, Thou shalt not steal, Thou shalt not covet, and if there be any other commandment, it is summed up in this word, namely, Thou shalt love thy neighbor as thyself.

13:10 Kærleikurinn gjörir ekki náunganum mein. Þess vegna er

kærleikurinn fylling lögmálsins.

13:10 Love worketh no ill to his neighbor: love therefore is the fulfilment of the law.

13:11 Gjörið þetta því heldur sem þér þekkið tímann, að yður er mál að rísa af svefni, því að nú er oss hjálpraðið nær en þá er vér tókum trú.

13:11 And this, knowing the season, that already it is time for you to awake out of sleep: for now is salvation nearer to us than when we first believed.

13:12 Líðið er á nóttina og dagurinn í nánd. Leggjum því af verk myrkursins og klæðumst hertygjum ljóssins.

13:12 The night is far spent, and the day is at hand: let us therefore cast off the works of darkness, and let us put on the armor of light.

13:13 Framgöngum sómasamlega eins og á degi, ekki í ofáti né ofdrykkju, ekki í saurlífi né svalli, ekki í þætu né öfund.

13:13 Let us walk becomingly, as in the day; not in revelling and drunkenness, not in chambering and wantonness, not in strife and jealousy.

13:14 Íklæðist heldur Drottni Jesú Kristi, og alíð ekki önn fyrir holdinu, svo að það verði til að æsa girndir.

13:14 But put ye on the Lord Jesus Christ, and make not provision for the flesh, to fulfill the lusts thereof.

14:1 Takið að yður hina óstyrku í trúnni, án þess að leggja dóm á skoðanir þeirra.

14:1 But him that is weak in faith receive ye, yet not for decision of scruples.

14:2 Einn er þeirrar trúar, að alls megi neyta en hinn óstyrki neytir einungis jurtalaðu.

14:2 One man hath faith to eat all things: but he that is weak eateth herbs.

14:3 Sá, sem neytir kjöts, fyrirlíti ekki hinn, sem lætur þess óneytt, og sá, sem lætur þess óneytt, dæmi ekki þann, sem neytir þess, því að Guð hefur tekið hann að sér.

14:3 Let not him that eateth set at nought him that eateth not; and let not him that eateth not judge him that eateth: for God hath received him.

14:4 Hver ert þú, sem dæmir annars þjón? Hann stendur og fellur herra sinum. Og hann mun standa, því að megnugur er Drottinn þess að láta hann standa.

14:4 Who art thou that judgest the servant of another? to his own lord he standeth or falleth. Yea, he shall be made to stand; for the Lord hath power to make him stand.

14:5 Einn gjörir mun á dögum, en annar metur alla daga jafna. Sérhver hafi örugga sannfæringu í huga sínum.

14:5 One man esteemeth one day above another: another esteemeth every day alike. Let each man be fully assured in his own mind.

14:6 Sá, sem tekur tillit til daga, gjörir það vegna Drottins. Og sá, sem neytir kjöts, gerir það vegna Drottins, því að hann gjörir Guði þakkir. Sá, sem lætur óneytt, hann lætur óneytt vegna Drottins og gjörir Guði þakkir.

14:6 He that regardeth the day, regardeth it unto the Lord: and he that eateth, eateth unto the Lord, for he giveth God thanks; and he that eateth not, unto the Lord he eateth not, and giveth God thanks.

14:7 Því að enginn af oss lifir sjálfum sér og enginn deyr sjálfum sér.

14:7 For none of us liveth to himself, and none dieth to himself.

14:8 Ef vér lifum, lifum vér Drottni, og ef vér deyjum, deyjum vér Drottni. Hvort sem vér þess vegna lifum eða deyjum, þá erum vér Drottins.

14:8 For whether we live, we live unto the Lord; or whether we die, we die unto the Lord: whether we live therefore, or die, we are the Lord's.

14:9 Því að til þess dó Kristur og varð aftur lifandi, að hann skyldi drottna bæði yfir dauðum og lifandi.

14:9 For to this end Christ died and lived again, that he might be Lord of both the dead and the living.

14:10 En þú, hví dæmir þú bróður þinn? Eða þá þú, hví fyrirliður þú bróður þinn? Allir munum vér verða að koma fram fyrir dómstól Guðs.

14:10 But thou, why dost thou judge thy brother? or thou again, why dost thou set at nought thy brother? for we shall all stand before the judgment-seat of God.

14:11 Því að ritað er: "Svo sannarlega sem ég lifi, segir Drottinn, fyrir mér skulu öll kné beygja sig og sérhver tunga vegsama Guð."

14:11 For it is written, As I live, saith the Lord, to me every knee shall bow, And every tongue shall confess to God.

14:12 Því skal þá sérhver af oss lúka Guði reikning fyrir sjálfan sig.

14:12 So then each one of us shall give account of himself to God.

14:13 Dæmum því ekki framar hver annan. Ásetjið yður öllu heldur að verða bróður yðar ekki til ásteytingar eða falls.

14:13 Let us not therefore judge one another any more: but judge ye this rather, that no man put a stumblingblock in his brother's way, or an occasion of falling.

14:14 Ég veit það og er þess fullviss, af því að ég lifi í samfélagi við Drottin Jesú, að ekkert er vanheilagt í sjálfu sér, nema þá þeim, sem heldur eitthvað vanheilagt, honum er það vanheilagt.

14:14 I know, and am persuaded in the Lord Jesus, that nothing is unclean of itself: save that to him who accounteth anything to be unclean, to him it is unclean.

14:15 Ef bróðir þinn hryggist sökum þess, sem þú etur, þá ertu kominn af kærleikans braut. Hrind ekki með mat þínum í glötun þeim manni, sem Kristur dó fyrir.

14:15 For if because of meat thy brother is grieved, thou walkest no longer in love. Destroy not with thy meat him for whom Christ died.

14:16 Látid því ekki hið góða, sem þér eigið, verða fyrir lasti.

14:16 Let not then your good be evil spoken of:

14:17 Því að ekki er Guðs ríki matur og drykkur, heldur réttlæti, friður og fögnuður í heilögum anda.

14:17 for the kingdom of God is not eating and drinking, but righteousness and peace and joy in the Holy Spirit.

14:18 Hver sem þjónar Kristi á þann hátt, hann er Guði velþóknanlegur og vel metinn manna á meðal.

14:18 For he that herein serveth Christ is well-pleasing to God, and approved of men.

14:19 Keppum þess vegna eftir því, sem til friðarins heyrir og til hinnar sameiginlegu uppbyggingar.

14:19 So then let us follow after things which make for peace, and things whereby we may edify one another.

14:20 Brjóttu ekki niður verk Guðs vegna matar! Allt er að sönnu hreint, en það er þó illt þeim manni, sem etur öðrum til ásteytingar.

14:20 Overthrow not for meat's sake the work of God. All things indeed are clean; howbeit it is evil for that man who eateth with offence.

14:21 Það er rétt að eta hvorki kjöt né drekka vín né gjöra neitt, sem bróðir þinn steytir sig á.

14:21 It is good not to eat flesh, nor to drink wine, nor to do anything whereby thy brother stumbleth.

14:22 Halt þú þeirri trú, sem þú hefur með sjálfum þér fyrir Guði. Sæll er sá, sem þarf ekki að átella sig fyrir það, sem hann velur.

14:22 The faith which thou hast, have thou to thyself before God. Happy is he that judgeth not himself in that which he approveth.

14:23 En sá sem er efablandinn og etur þó, hann er dæmdur af því að hann etur ekki af trú. Allt sem ekki er af trú er synd.

14:23 But he that doubteth is condemned if he eat, because he eateth not of faith; and whatsoever is not of faith is sin.

15:1 Skylt er oss, hinum styrku, að bera veikleika hinna óstyrku og hugsa ekki um sjálfa oss.

15:1 Now we that are strong ought to bear the infirmities of the weak, and not to please ourselves.

15:2 Sérhver af oss hugsi um náungann og það sem honum er gott og til uppbyggingar.

15:2 Let each one of us please his neighbor for that which is good, unto edifying.

15:3 Kristur hugsaði ekki um sjálfan sig, heldur eins og ritað er: "Lastyrði þeirra, sem löstuðu þig, lentu á mér."

15:3 For Christ also pleased not himself; but, as it is written, The reproaches of them that reproached thee fell upon me.

15:4 Allt það, sem áður er ritað, er ritað oss til uppfræðingar, til þess að vér fyrir þolgaði og huggun ritninganna höldum vonni.

15:4 For whatsoever things were written aforetime were written for our learning, that through patience and through comfort of the scriptures we might have hope.

15:5 En Guð, sem veitir þolgaðið og huggunina, gefi yður að vera samhuga að vilja Krists Jesú.

15:5 Now the God of patience and of comfort grant you to be of the same mind one with another according to Christ Jesus:

15:6 til þess að þér allir saman einum munni vegsamið Guð og föður Drottins vors Jesú Krists.

15:6 that with one accord ye may with one mouth glorify the God and Father of our Lord Jesus Christ.

15:7 Takið því hver annan að yður, eins og Kristur tók yður að sér. Guði til dýrðar.

15:7 Wherefore receive ye one another, even as Christ also received you, to the glory of God.

15:8 Ég segi, að Kristur sé orðinn þjónn hinna umskornu til að sýna orðheldni Guðs, til þess að staðfesta fyrirheitin, sem fedrunum voru gefin.

15:8 For I say that Christ hath been made a minister of the circumcision for the truth of God, that he might confirm the promises given unto the fathers,

15:9 en heiðingjarnir vegsami Guð sakir miskunnar hans, eins og ritað er: "Þess vegna skal ég jata þig meðal heiðingja og lofsygja þínu nafni."

15:9 and that the Gentiles might glorify God for his mercy; as it is written, Therefore will I give praise unto thee among the Gentiles, And sing unto thy name.

15:10 Og enn segir: "Fagnid, þér heiðingjar, með lýð hans."

15:10 And again he saith, Rejoice, ye Gentiles, with his people.

15:11 og enn: "Lofið Drottin, allar þjóðir, og vegsami hann allir lýðir."

15:11 And again, Praise the Lord, all ye Gentiles; And let all the peoples praise him.

15:12 og enn segir Jesaja: "Koma mun rótarkvistur Ísai og sá, er ris upp til að stjórna þjóðum, á hann munu þjóðir vona."

15:12 And again, Isaiah saith, There shall be the root of Jesse, And he that ariseth to rule over the Gentiles; On him shall the Gentiles hope.

15:13 Guð vonarinnar fylli yður öllum fögnuði og friði í trúnni, svo að þér séuð auðugir að voninni í krafti heilags anda.

15:13 Now the God of hope fill you with all joy and peace in believing, that ye may abound in hope, in the power of the Holy Spirit.

15:14 En ég er líka sjálfur sannfærður um yður, bræður mínir, að þér og sjálfir eruð fullir góðgírni, auðgaðir alls konar þekkingu og færir um að áminna hver annan.

15:14 And I myself also am persuaded of you, my brethren, that ye yourselves are full of goodness, filled with all knowledge, able also to admonish one another.

15:15 En ég hef sums staðar ritað yður full djarflega, til þess að minna yður á stíthvað. Ég hef gjört það vegna þess að Guð hefur gefið mér þá náð

15:15 But I write the more boldly unto you in some measure, as putting you again in remembrance, because of the grace that was given me of God,

15:16 að vera helgipjónn Krists Jesú hjá heiðingjunum og inna af hendi prestþjónustu við fagnaðarerindi Guðs, til þess að heiðingjarnir mættu verða Guði velþoknanleg fórn, helguð af heilögum anda.

15:16 that I should be a minister of Christ Jesus unto the Gentiles, ministering the gospel of God, that the offering up of the Gentiles might be made acceptable, being sanctified by the Holy Spirit.

15:17 Ég hef þá fyrir samfélag mitt við Krist Jesú það, sem ég get hrósað mér af: Starf mitt í þjónustu Guðs.

15:17 I have therefore my glorifying in Christ Jesus in things pertaining to God.

15:18 Ekki mun ég dirfast að tala um neitt annað en það, sem Kristur hefur látið mig framkvæma, til að leiða heiðingjana til hlýðni, með orði og verki.

15:18 For I will not dare to speak of any things save those which Christ wrought through me, for the obedience of the Gentiles, by word and deed,

15:19 með krafti tákna og undra, með krafti heilags anda. Þannig hef ég lokið við að flytja fagnaðarerindið um Krist frá Jerúsalem og allt í kring til Illyríu.

15:19 in the power of signs and wonders, in the power of the Holy Spirit; so that from Jerusalem, and round about even unto Illyricum, I have fully preached the gospel of Christ;

15:20 Það hefur þannig verið metnaður minn að láta fagnaðarerindið óbodað þar sem Kristur hafði áður nefndur verið, til þess að ég byggði ekki ofan á grundvelli annars.

15:20 yea, making it my aim so to preach the gospel, not where Christ was *already* named, that I might not build upon another man's foundation;

15:21 alveg eins og ritað er: "Þeir skulu sjá, sem ekkert var um hann sagt, og þeir, sem ekki hafa heyrt, skulu skilja."

15:21 but, as it is written, They shall see, to whom no tidings of him came, And they who have not heard shall understand.

15:22 Því er það, að mér hefur hvað eftir annað verið meinað að koma til yðar.

15:22 Wherefore also I was hindered these many times from coming to you:

15:23 En nú á ég ekki lengur neitt ógjört á þessum slóðum, og mig hefur auk þess í mörg ár langað til að koma til yðar.

15:23 but now, having no more any place in these regions, and having these many years a longing to come unto you,

15:24 þegar ég færi til Spánar. Ég vona, að ég fái að sjá yður, er ég fer um hjá yður, og að þér húið ferð mína þangað, er ég fyrst hef nokkurn veginn fengið nægju mína hjá yður.

15:24 whensoever I go unto Spain (for I hope to see you in my journey, and to be brought on my way thitherward by you, if first

in some measure I shall have been satisfied with your company) --

15:25 En nú fer ég á leið til Jerúsalem til að flytja hinum heilögu hjálp.

15:25 but now, I say, I go unto Jerusalem, ministering unto the saints.

15:26 Því að Makedónía og Akkea hafa ákveðið að gangast fyrir samskotum handa fátæklingum meðal hinna heilögu í Jerúsalem.

15:26 For it hath been the good pleasure of Macedonia and Achaia to make a certain contribution for the poor among the saints that are at Jerusalem.

15:27 Sjálfir ákváðu þeir það, enda eru þeir í skuld við þá. Fyrst heiðingjarnir hafa fengið hlutdeild í andlegum gæðum þeirra, þá er þeim og skylt að fulltíngja þeim í líkamlegum efnum.

15:27 Yea, it hath been their good pleasure; and their debtors they are. For if the Gentiles have been made partakers of their spiritual things, they owe it *to them* also to minister unto them in carnal things.

15:28 En þegar ég hef lokið þessu og tryggilega afhent þeim þennan ávöxt, mun ég fara um hjá yður til Spánar.

15:28 When therefore I have accomplished this, and have sealed to them this fruit, I will go on by you unto Spain.

15:29 En ég veit, að þegar ég kem til yðar, mun ég koma með blessun Krists í fullum mæli.

15:29 And I know that, when I come unto you, I shall come in the fulness of the blessing of Christ.

15:30 En mikillega bið ég yður, bræður, fyrir sakir Drottins vors Jesú Krists og fyrir sakir kærleika andans, að þér stríðið með mér með því að biðja til Guðs fyrir mér.

15:30 Now I beseech you, brethren, by our Lord Jesus Christ, and by the love of the Spirit, that ye strive together with me in your prayers to God for me;

15:31 til þess að ég frelsist frá hinum vantrúðu í Júdeu, og hjálpin, sem ég fer með til Jerúsalem, verði vel þegin af hinum heilögu.

15:31 that I may be delivered from them that are disobedient in Judaea, and *that* my ministration which *I have* for Jerusalem may be acceptable to the saints;

15:32 Þá get ég, ef Guð lofar, komið til yðar með fögnuði og endurhressst ásamt yður.

15:32 that I may come unto you in joy through the will of God, and together with you find rest.

15:33 Guð friðarins sé með yður öllum. Amen.

15:33 Now the God of peace be with you all. Amen.

16:1 Ég fel yður á hendur Föbe, systur vora, sem er þjónn safnaðarins í Kenkren.

16:1 I commend unto you Phoebe our sister, who is a servant of the church that is at Cenchreae:

16:2 Veitið henni viðtöku í Drottni eins og heilögum hæfir og líðsinníð

henni í hverju því, sem hún þarf yðar við, því að hún hefur verið bjargvættur margra og mín sjálfs.

16:2 that ye receive her in the Lord, worthily of the saints, and that ye assist her in whatsoever matter she may have need of you: for she herself also hath been a helper of many, and of mine own self.

16:3 Heilsíð Prisku og Akvilasi, samverkamönnum mínum í Kristi Jesú.

16:3 Salute Prisca and Aquila my fellow-workers in Christ Jesus,

16:4 Þau hafa stofnað lífi sínu í hættu fyrir mig, og fyrir það votta ég þeim ekki einn þakkir, heldur og allir söfnuðir meðal heiðingjanna.

16:4 who for my life laid down their own necks; unto whom not only I give thanks, but also all the churches of the Gentiles:

16:5 Heilsíð einnig söfnuðinum, sem kemur saman í húsi þeirra. Heilsíð Epænetusi, mínum elskaða, sem er frumgróði Asíu Kristi til handa.

16:5 and *salute* the church that is in their house. Salute Epænetus my beloved, who is the first-fruits of Asia unto Christ.

16:6 Heilsíð Mariu, sem mikið hefur erfiðað fyrir yður.

16:6 Salute Mary, who bestowed much labor on you.

16:7 Heilsíð Andróníkusi og Júniasi, ættmönnum mínum og sambandingjum. Þeir skara fram úr meðal postulanna og hafa á undan mér gengið Kristi á hönd.

16:7 Salute Andronicus and Junias, my kinsmen, and my fellow-prisoners, who are of note among the apostles, who also have been in Christ before me.

16:8 Heilsíð Ampliatusi, mínum elskaða í Drottni.

16:8 Salute Ampliatius my beloved in the Lord.

16:9 Heilsíð Úrbanusí, samverkamanni vorum í Kristi, og Stakkýsi, mínum elskaða.

16:9 Salute Urbanus our fellow-worker in Christ, and Stachys my beloved.

16:10 Heilsíð Apellesi, sem hefur reynst hæfur í þjónustu Krists. Heilsíð heimilismönnum Aristóbals.

16:10 Salute Apelles the approved in Christ. Salute them that are of the *household* of Aristobulus.

16:11 Heilsíð Heródion, ættingja mínum. Heilsíð þeim á heimili Narkissusar, sem tilheyra Drottni.

16:11 Salute Herodion my kinsman. Salute them of the *household* of Narcissus, that are in the Lord.

16:12 Heilsíð Trýfænu og Trýfösu, sem hafa lagt hart á sig fyrir Drottin. Heilsíð Persis, hinni elskuðu, sem mikið hefur starfað fyrir Drottin.

16:12 Salute Tryphaena and Tryphosa, who labor in the Lord. Salute Persis the beloved, who labored much in the Lord.

16:13 Heilsíð Rúfusi, hinum útvalda í Drottni, og móður hans, sem er mér einnig móðir.

16:13 Salute Rufus the chosen in the Lord, and his mother and mine.

16:14 **Heilsíð Asýnkritusi, Flegon, Hermes, Patróbasi, Hermasi og bræðrunum, sem hjá þeim eru.**

16:14 Salute Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, and the brethren that are with them.

16:15 **Heilsíð Filológusi og Júlíu. Nerevs og systur hans og Ólympasi og öllum heilögum, sem með þeim eru.**

16:15 Salute Philologus and Julia, Nereus and his sister, and Olympas, and all the saints that are with them.

16:16 **Heilsíð hver öðrum með heilögum kossi. Allir söfnuðir Krists senda yður kveðju.**

16:16 Salute one another with a holy kiss. All the churches of Christ salute you.

16:17 **Ég áminni yður um, bræður, að hafa gát á þeim, er vekja sundurþykkju og tæla frá þeirri kenningu, sem þér hafið numið. Sneiðið hjá þeim.**

16:17 Now I beseech you, brethren, mark them that are causing the divisions and occasions of stumbling, contrary to the doctrine which ye learned: and turn away from them.

16:18 **Því að slíkir menn þjóna ekki Drottni vorum Kristi, heldur eigin maga, og með bliðmælum og fagurgala blekkja þeir hjörtu hrekklausra manna.**

16:18 For they that are such serve not our Lord Christ, but their own belly; and by their smooth and fair speech they beguile the hearts of the innocent.

16:19 **Hlýðni yðar er alkunn orðin. Því gleðst ég yfir yður og ég vil, að þér séuð vitrir í því, sem gótt er, en einfaldir í því, sem illt er.**

16:19 For your obedience is come abroad unto all men. I rejoice therefore over you: but I would have you wise unto that which is good, and simple unto that which is evil.

16:20 **Guð friðarins mun bráðlega sundurmola Satan undir fótum yðar. Náðin Drottins vors Jesú Krist sé með yður.**

16:20 And the God of peace shall bruise Satan under your feet shortly. The grace of our Lord Jesus Christ be with you.

16:21 **Timóteus, samverkamaður minn, Lúkíus, Jason og Sósipater, ættmenn mínir, biðja að heilsa yður.**

16:21 Timothy my fellow-worker saluteth you; and Lucius and Jason and Sosipater, my kinsmen.

16:22 **Ég, Tertíus, sem hef ritað bréfið, bið að heilsa yður í Drottni.**

16:22 I Tertius, who write the epistle, salute you in the Lord.

16:23 **Gajus, sem ljár mér og öllum söfnuðinum hús, biður að heilsa yður: Erastus, gjaldkeri borgarinnar, og bróðir Kvartus biðja að heilsa yður.**

16:23 Gaius my host, and of the whole church, saluteth you. Erastus the treasurer of the city saluteth you, and Quartus the brother.

16:24 **(OMITTED TEXT)**

16:24 *The grace of our Lord Jesus Christ be with you all. Amen.*

16:25 **Honum, sem megnar að styrkja yður með fagnadarerindinu, sem ég boða, og í prédikuninni um Jesú Krist samkvæmt opinberun þess leyndardóms, sem frá eilífum tíðum hefur verið dulin.**

16:25 Now to him that is able to establish you according to my gospel and the preaching of Jesus Christ, according to the revelation of the mystery which hath been kept in silence through times eternal,

16:26 **en nú er opinberaður og fyrir spámannlegar ritningar, eftir skipun hins eilífa Guðs, kunngjörður öllum þjóðum til að vekja hlýðni við trúna.**

16:26 but now is manifested, and by the scriptures of the prophets, according to the commandment of the eternal God, is made known unto all the nations unto obedience of faith:

16:27 **honum einum, alvitrum Guði, sé fyrir Jesú Krist dýrð um aldir alda. Amen.**

16:27 to the only wise God, through Jesus Christ, to whom be the glory for ever. Amen.

1:1 **Páll, kallaður að Guðs vilja til að vera postuli Jesú Krists, og Sóspenes, bróðir vor, heilsa**

1:1 Paul, called to be an apostle of Jesus Christ through the will of God, and Sosthenes our brother,

1:2 **söfnuði Guðs í Korintu, þeim sem helgaðir eru í Kristi Jesú, heilagir að köllun til, ásamt öllum þeim, sem alls staðar ákalla nafn Drottins vors Jesú Krists, sem er þeirra Drottinn og vor.**

1:2 unto the church of God which is at Corinth, even them that are sanctified in Christ Jesus, called to be saints, with all that call upon the name of our Lord Jesus Christ in every place, their *Lord* and ours:

1:3 **Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum og Drottni Jesú Kristi.**

1:3 Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.

1:4 **Ávallt þakka ég Guði minum yðar vegna fyrir þá náð, sem hann hefur gefið yður í Kristi Jesú.**

1:4 I thank my God always concerning you, for the grace of God which was given you in Christ Jesus;

1:5 **Í honum eruð þér auðgaðir orðnir í öllum, í hvers konar ræðu og hvers konar þekkingu.**

1:5 that in everything ye were enriched in him, in all utterance and all knowledge;

1:6 **Vitnisburðurinn um Krist er líka staðfestur orðinn á meðal yðar.**

1:6 even as the testimony of Christ was confirmed in you:

1:7 **svo að yður brestur ekki neina náðargjöf meðan þér væntið opinberunar Drottins vors Jesú Krists.**

1:7 so that ye come behind in no gift; waiting for the revelation of our Lord Jesus Christ;

1:8 **Hann mun og gjöra yður staðfasta allt til enda, óásakanlega á degi Drottins vors Jesú Krists.**

1:8 who shall also confirm you unto the end, that ye be unproveable in the day of our Lord Jesus Christ.

1:9 **Trúr er Guð, sem yður hefur kallað til samfélags sonar síns Jesú Krists, Drottins vors.**

1:9 God is faithful, through whom ye were called into the fellowship of his Son Jesus Christ our Lord.

1:10 **En ég áminni yður, bræður, í nafni Drottins vors Jesú Krists, að þér séuð allir samhuga og ekki séu flokkadrættir á meðal yðar, heldur að þér séuð fullkomlega sameinaðir í sama hugarfari og í sömu skoðun.**

1:10 Now I beseech you, brethren, through the name of our Lord Jesus Christ, that ye all speak the same thing and that there be no divisions among you; but that ye be perfected together in the same mind and in the same judgment.

1:11 **Því að mér hefur verið tjáð um yður, bræður mínir, af heimilismönnum Klóe, að þætur eigi sér stað á meðal yðar.**

1:11 For it hath been signified unto me concerning you, my brethren, by them that are of the household of Chloe, that there are contentions among you.

1:12 **Ég á við þetta, að sumir yðar segja: "Ég er Páls," og aðrir: "Ég er Apollóss," eða: "Ég er Kefasar," eða: "Ég er Krists."**

1:12 Now this I mean, that each one of you saith, I am of Paul; and I of Apollos: and I of Cephas; and I of Christ.

1:13 **Er þá Kristi skipt í sundur? Mun Páll hafa verið krossfestur fyrir yður? Eða eruð þér skirðir til nafns Páls?**

1:13 Is Christ divided? was Paul crucified for you? or were ye baptized into the name of Paul?

1:14 **Ég þakka Guði fyrir, að ég hef engan yðar skirt nema Krispus og Gajus.**

1:14 I thank God that I baptized none of you, save Crispus and Gaius;

1:15 **til þess að enginn skuli segja, að þér séuð skirðir til nafns míns.**

1:15 lest any man should say that ye were baptized into my name.

1:16 **Jú, ég skirði líka Stefanas og heimamenn hans. Annars veit ég ekki til, að ég hafi skirt neinn annan.**

1:16 And I baptized also the household of Stephanas: besides, I know not whether I baptized any other.

1:17 **Ekki sendi Kristur mig til að skíra, heldur til að boða fagnadarerindið, - og ekki með orðspeki, til þess að kross Krists missti ekki gildi sitt.**

1:17 For Christ sent me not to baptize, but to preach the gospel: not in wisdom of words, lest the cross of Christ should be made void.

1:18 **Því að orð krossins er heimska þeim er glatast, en oss, sem hólpnir verðum, er það kraftur Guðs.**

1:18 For the word of the cross is to them that perish foolishness; but unto us who are saved it is the power of God.

1:19 **Ritað er: Ég mun eyða speki spekinganna, og hyggindi**

hyggindamannanna mun ég að engu gjöra.

1:19 For it is written, I will destroy the wisdom of the wise, And the discernment of the discerning will I bring to nought.

1:20 Hvar er vitringur? Hvar fræðimaður? Hvar orðkappi þessarar aldar? Hefur Guð ekki gjört speki heimsins að heimsku?

1:20 Where is the wise? where is the scribe? where is the disputer of this world? hath not God made foolish the wisdom of the world?

1:21 Því þar eð heimurinn með speki sinni þekkti ekki Guð í speki hans, þóknadist Guði að frelsa þá, er trúa, með heimsku prédikunarinnar.

1:21 For seeing that in the wisdom of God the world through its wisdom knew not God, it was God's good pleasure through the foolishness of the preaching to save them that believe.

1:22 Gyðingar heimta tákn, og Grikkir leita að speki,

1:22 Seeing that Jews ask for signs, and Greeks seek after wisdom:

1:23 en vér prédikum Krist krossfestan, Gyðingum hneyksli og heiðingjum heimsku,

1:23 but we preach Christ crucified, unto Jews a stumblingblock, and unto Gentiles foolishness;

1:24 en hinum kölluðu, bæði Gyðingum og Grikkjum, Krist, kraft Guðs og speki Guðs.

1:24 but unto them that are called, both Jews and Greeks, Christ the power of God, and the wisdom of God.

1:25 Því að heimska Guðs er mönnum vitrari og veikleiki Guðs mönnum sterkari.

1:25 Because the foolishness of God is wiser than men; and the weakness of God is stronger than men.

1:26 Bræður, hyggið að köllun yðar: Þér voruð ekki margir vitrir að manna dómi, ekki margir máttugir, ekki margir stóratæðir.

1:26 For behold your calling, brethren, that not many wise after the flesh, not many mighty, not many noble, are called:

1:27 En Guð hefur útvalið það, sem heimurinn telur heimsku, til að gjöra hinum vitru kinnroða, og Guð hefur útvalið það, sem heimurinn telur veikleika til að gjöra hinu volduga kinnroða.

1:27 but God chose the foolish things of the world, that he might put to shame them that are wise; and God chose the weak things of the world, that he might put to shame the things that are strong;

1:28 Og hið ógöfuga í heiminum og hið fyrirlitna hefur Guð útvalið, það sem ekkert er, til þess að gjöra að engu það, sem eitthvað er.

1:28 and the base things of the world, and the things that are despised, did God choose, yea and the things that are not, that he might bring to nought the things that are:

1:29 til þess að enginn maður skuli hrósa sér fyrir Guði.

1:29 that no flesh should glory before God.

1:30 Honum er það að þakka að þér eruð í samfélagi við Krist Jesú. Hann er orðinn oss vísdómur frá Guði, bæði réttlæti, helgun og endurlausn.

1:30 But of him are ye in Christ Jesus, who was made unto us wisdom from God, and righteousness and sanctification, and redemption:

1:31 Eins og ritað er: "Sá, sem hrósar sér, hrósi sér í Drottni."

1:31 that, according as it is written, He that glorieth, let him glory in the Lord.

2:1 Er ég kom til yðar, bræður, og boðaði yður leyndardóm Guðs, kom ég ekki með frábærri mælskusnilld eða speki.

2:1 And I, brethren, when I came unto you, came not with excellency of speech or of wisdom, proclaiming to you the testimony of God.

2:2 Ég ásetti mér að vita ekkert á meðal yðar, nema Jesú Krist og hann krossfestan.

2:2 For I determined not to know anything among you, save Jesus Christ, and him crucified.

2:3 Og ég dvaldist á meðal yðar í veikleika, ótta og mikilli angist.

2:3 And I was with you in weakness, and in fear, and in much trembling.

2:4 Orðræða mín og prédikun studdist ekki við sannferandi vísdómsorð, heldur við sönnun anda og kraftar.

2:4 And my speech and my preaching were not in persuasive words of wisdom, but in demonstration of the Spirit and of power:

2:5 til þess að trú yðar væri eigi byggð á vísdómi manna, heldur á krafti Guðs.

2:5 that your faith should not stand in the wisdom of men, but in the power of God.

2:6 Speki tölum vér meðal hinna fullkomnu, þó ekki speki þessarar aldar eða höfðingja þessarar aldar, sem að engu verða.

2:6 We speak wisdom, however, among them that are fullgrown: yet a wisdom not of this world, nor of the rulers of this world, who are coming to nought:

2:7 heldur tölum vér leynda speki Guðs, sem hulin hefur verið, en Guð hefur frá eilífu fyrirhugað oss til dýrðar.

2:7 but we speak God's wisdom in a mystery, even the wisdom that hath been hidden, which God foreordained before the worlds unto our glory:

2:8 Enginn af höfðingjum þessarar aldar þekkti hana, því að ef þeir hefðu þekkt hana, hefðu þeir ekki krossfest Drottin dýrðarinnar.

2:8 which none of the rulers of this world hath known: for had they known it, they would not have crucified the Lord of glory:

2:9 En það er eins og ritað er: Það sem auga sá ekki og eyra heyrði ekki og ekki kom upp í hjarta nokkurs manns, allt það sem Guð fyrirbjó þeim, er elska hann.

2:9 but as it is written, Things which eye saw not, and ear heard not, And which entered not into the heart of man, Whatsoever things God prepared for them that love him.

2:10 En oss hefur Guð opinberrað hana fyrir andann, því að andinn rannsakar allt, jafnvel djúp Guðs.

2:10 But unto us God revealed *them* through the Spirit: for the Spirit searcheth all things, yea, the deep things of God.

2:11 Hver meðal manna veit hvað mannsins er, nema andi mannsins, sem í honum er? Þannig hefur heldur enginn komist að raun um, hvað Guðs er, nema Guðs andi.

2:11 For who among men knoweth the things of a man, save the spirit of the man, which is in him? even so the things of God none knoweth, save the Spirit of God.

2:12 En vér höfum ekki hlotið anda heimsins, heldur andann, sem er frá Guði, til þess að vér skulum vita, hvað oss er af Guði gefið.

2:12 But we received, not the spirit of the world, but the spirit which is from God; that we might know the things that were freely given to us of God.

2:13 Enda tölum vér það ekki með orðum, sem mannlegur vísdómur kennir, heldur með orðum, sem andinn kennir, og útlistum andleg efni á andlegan hátt.

2:13 Which things also we speak, not in words which man's wisdom teacheth, but which the Spirit teacheth; combining spiritual things with spiritual words.

2:14 Maðurinn án anda veitir ekki viðtöku því, sem Guðs anda er, því að honum er það heimska og hann getur ekki skilið það, af því að það dæmist andlega.

2:14 Now the natural man receiveth not the things of the Spirit of God: for they are foolishness unto him; and he cannot know them, because they are spiritually judged.

2:15 En hinn andlegi dæmir um allt, en um hann sjálfan verður ekki dæmt af neinum.

2:15 But he that is spiritual judgeth all things, and he himself is judged of no man.

2:16 Því að hver hefur þekkt huga Drottins, að hann geti frætt hann? En vér höfum huga Krists.

2:16 For who hath known the mind of the Lord, that he should instruct him? But we have the mind of Christ.

3:1 Ég gat ekki, bræður, talað við yður eins og við andlega menn, heldur eins og við holdlega, eins og við ómálga í Kristi.

3:1 And I, brethren, could not speak unto you as unto spiritual, but as unto carnal, as unto babes in Christ.

3:2 Mjólk gaf ég yður að drekka, ekki fasta fæðu, því að enn þólduð þér það ekki. Og þér þolið það jafnvel ekki enn.

3:2 I fed you with milk, not with meat; for ye were not yet able to bear it: nay, not even now are ye able;

3:3 Því að enn þá eruð þér holdlegir menn. Fyrst metingur og þráttan er á meðal yðar, eruð þér þá eigi holdlegir og hegðið yður á manna hátt?

3:3 for ye are yet carnal: for whereas there is among you jealousy and strife, are ye not

carnal, and do ye not walk after the manner of men?

3:4 Þegar einn segir: "Ég er Páls," en annar: "Ég er Apollóss," eruð þér þá ekki eins og hverjir aðrir menn?

3:4 For when one saith, I am of Paul; and another, I am of Apollos; are ye not men?

3:5 Hvað er þá Apollós? Já, hvað er þá Páll? Þjónar, sem hafa leitt yður til trúar, og það eins og Drottinn hefur gefið hvorum um sig.

3:5 What then is Apollos? and what is Paul? Ministers through whom ye believed; and each as the Lord gave to him.

3:6 Ég gróðursetti, Apollós vökvaði, en Guð gaf vöxtinn.

3:6 I planted, Apollos watered; but God gave the increase.

3:7 Þannig er þá hvorki sá neitt, er gróðursetur, né sá, er vökvar, heldur Guð, sem vöxtinn gefur.

3:7 So then neither is he that planteth anything, neither he that watereth; but God that giveth the increase.

3:8 Sá, sem gróðursetur, og sá, sem vökvar, eru eitt. En sérhver mun fá laun eftir sínu erfiði.

3:8 Now he that planteth and he that watereth are one; but each shall receive his own reward according to his own labor.

3:9 Því að samverkamenn Guðs erum vér, og þér eruð Guðs akurlendi, Guðs hús.

3:9 For we are God's fellow-workers: ye are God's husbandry, God's building.

3:10 Eftir þeirri náð, sem Guð hefur veitt mér, hef ég eins og vitur húsameistari lagt grundvöll, er annar byggir ofan á. En sérhver athugi, hvernig hann byggir.

3:10 According to the grace of God which was given unto me, as a wise masterbuilder I laid a foundation; and another buildeth thereon. But let each man take heed how he buildeth thereon.

3:11 Annan grundvöll getur enginn lagt en þann, sem lagður er, sem er Jesús Krístur.

3:11 For other foundation can no man lay than that which is laid, which is Jesus Christ.

3:12 En ef einhver byggir ofan á grundvöllinn gull, silfur, dýra steina, tré, hey eða hálm.

3:12 But if any man buildeth on the foundation gold, silver, costly stones, wood, hay, stubble;

3:13 Þá mun verk hvers um sig verða augljóst. Dagurinn mun leiða það í ljós, af því að hann opinberast með eldi og eldurinn mun prófa hvilíkt verk hvers og eins er.

3:13 each man's work shall be made manifest: for the day shall declare it, because it is revealed in fire; and the fire itself shall prove each man's work of what sort it is.

3:14 Ef nú verk einhvers fær staðist, það er hann byggði ofan á, mun hann taka laun.

3:14 If any man's work shall abide which he built thereon, he shall receive a reward.

3:15 Ef verk einhvers brennur upp, mun hann biða tjón. Sjálfur mun hann frelsaður verða, en þó eins og úr eldi.

3:15 If any man's work shall be burned, he shall suffer loss: but he himself shall be saved; yet so as through fire.

3:16 Vitið þér eigi, að þér eruð musteri Guðs og að andi Guðs býr í yður?

3:16 Know ye not that ye are a temple of God, and *that* the Spirit of God dwelleth in you?

3:17 Ef nokkur eyðir musteri Guðs, mun Guð eyða honum, því að musteri Guðs er heilagt, og þér eruð það musteri.

3:17 If any man destroyeth the temple of God, him shall God destroy; for the temple of God is holy, and such are ye.

3:18 Enginn dragi sjálfan sig á talar. Ef nokkur þykist vitur yðar á meðal í þessum heimi, verði hann fyrst heimskur til þess að hann verði vitur.

3:18 Let no man deceive himself. If any man thinketh that he is wise among you in this world, let him become a fool, that he may become wise.

3:19 Því að speki þessa heims er heimska hjá Guði. Ritað er: Hann er sá, sem gripur hina vitru í slægð þeirra.

3:19 For the wisdom of this world is foolishness with God. For it is written, He that taketh the wise in their craftiness:

3:20 Og aftur: Drottinn þekkir hugsanir vitringanna, að þér eru hégómlegar.

3:20 and again, The Lord knoweth the reasonings of the wise that they are vain.

3:21 Fyrir því stærri enginn sig af mönnum. Því að allt er yðar.

3:21 Wherefore let no one glory in men. For all things are yours;

3:22 hvort heldur er Páll, Apollós eða Kefas, heimurinn, líf eða dauði, hið yfirstandandi eða hið komandi, allt er yðar.

3:22 whether Paul, or Apollos, or Cephas, or the world, or life, or death, or things present, or things to come; all are yours;

3:23 En þér eruð Krists og Krístur Guðs.

3:23 and ye are Christ's; and Christ is God's.

4:1 Þannig líti menn á oss svo sem þjóna Krists og ráðsmenn yfir leyndardómum Guðs.

4:1 Let a man so account of us, as of ministers of Christ, and stewards of the mysteries of God.

4:2 Nú er þess krafist af ráðsmönnum, að sérhver reynist trúur.

4:2 Here, moreover, it is required in stewards, that a man be found faithful.

4:3 En mér er það fyrir minnstu að verða dæmdur af yður eða af mannlegu dómþingi. Ég dæmi mig ekki einu sinni sjálfur.

4:3 But with me it is a very small thing that I should be judged of you, or of man's judgment: yea, I judge not mine own self.

4:4 Ég er mér ekki neins ills meðvitandi, en með því er ég þó

ekki sýknaður. Drottinn er sá sem dæmir mig.

4:4 For I know nothing against myself; yet am I not hereby justified: but he that judgeth me is the Lord.

4:5 Dæmið því ekki fyrir tímann, áður en Drottinn kemur. Hann mun leiða það í ljós, sem í myrkrinu er hulið, og opinbera ráð hjartnanna. Og þá mun hver um sig hljóta þann lofstír af Guði, sem hann á skilið.

4:5 Wherefore judge nothing before the time, until the Lord come, who will both bring to light the hidden things of darkness, and make manifest the counsels of the hearts; and then shall each man have his praise from God.

4:6 En þetta hef ég yðar vegna, bræður, heimfært til sjálfs mín og Apollóss, til þess að þér af okkar dæmi mættuð læra regluna: "Farið ekki lengra en ritað er," - og til þess að enginn yðar hroki sér upp einum í vil, öðrum til niðrunar.

4:6 Now these things, brethren, I have in a figure transferred to myself and Apollos for your sakes; that in us ye might learn not *to go* beyond the things which are written; that no one of you be puffed up for the one against the other.

4:7 Því að hver gefur þér yfirburði? Og hvað hefur þú, sem þú hefur ekki þegið? En hafir þú nú þegið það, því stærir þú þig þá eins og þú hefðir ekki fengið það að gjöf?

4:7 For who maketh thee to differ? and what hast thou that thou didst not receive? but if thou didst receive it, why dost thou glory as if thou hadst not received it?

4:8 Þér eruð þegar orðnir mettir, þér eruð þegar orðnir auðugir, án vor eruð þér orðnir konungar. Og ég vildi óska, að þér væruð orðnir konungar, til þess að einnig vér mættum vera konungar með yður!

4:8 Already are ye filled, already ye are become rich, ye have come to reign without us: yea and I would that ye did reign, that we also might reign with you.

4:9 Mér virðist Guð hafa sett oss postulana sísta allra, eins og dauðadæmda á leiksviði, frammi fyrir öllum heiminum, bæði englum og mönnum.

4:9 For, I think, God hath set forth us the apostles last of all, as men doomed to death: for we are made a spectacle unto the world, both to angels and men.

4:10 Vér erum heimskir sökum Krists, en þér vitrír fyrir samfélag yðar við Kríst! Vér erum veikir, en þér sterkir, þér eruð í hávegum hafðir, en vér óvirtir.

4:10 We are fools for Christ's sake, but ye are wise in Christ; we are weak, but ye are strong; ye have glory, but we have dishonor.

4:11 Allt til þessarar stundar þolum vér hungur, þorsta og klæðleysi, oss er misþyrmt, vér höfum engan samastað.

4:11 Even unto this present hour we both hunger, and thirst, and are naked, and are buffeted, and have no certain dwelling-place;

4:12 og vér stöndum í erfiði og verðum að vinna með eigin höndum.

4:12 and we toil, working with our own hands: being reviled, we bless; being persecuted, we endure;

4:13 **Hrakyrtir blessum vér, ofsóttir umberum vér, lastaðir áminnum vér. Vér erum orðnir eins og sorp heimsins, afhrak allra allt til þessa.**

4:13 being defamed, we entreat: we are made as the filth of the world, the offscouring of all things, even until now.

4:14 **Ekki rita ég þetta til þess að gjöra yður kinnroða, heldur til að áminna yður eins og elskuleg börn mín.**

4:14 I write not these things to shame you, but to admonish you as my beloved children.

4:15 **Enda þótt þér hefðuð tíu þúsund fræðara í Kristi, þá hafið þér þó eigi marga feður. Ég hef í Kristi Jesú fætt yður með því að flytja yður fagnaðarerindið.**

4:15 For though ye have ten thousand tutors in Christ, yet have ye not many fathers; for in Christ Jesus I begat you through the gospel.

4:16 **Ég bið yður: Verið eftirbreytendur mínir.**

4:16 I beseech you therefore, be ye imitators of me.

4:17 **Þess vegna sendi ég Timóteus til yðar, sem er elskað og trútt barn mitt í Drottni. Hann mun minna yður á vegu mína í Kristi, eins og ég kenni alls staðar í hverjum söfnuði.**

4:17 For this cause have I sent unto you Timothy, who is my beloved and faithful child in the Lord, who shall put you in remembrance of my ways which are in Christ, even as I teach everywhere in every church.

4:18 **En nokkrir hafa gjörst hrokafullir, rétt eins og ég ætlaði ekki að koma til yðar.**

4:18 Now some are puffed up, as though I were not coming to you.

4:19 **en ég mun brátt koma til yðar, ef Drottinn vill, og mun ég þá kynna mér, ekki orð hinna stærilátu, heldur kraft þeirra.**

4:19 But I will come to you shortly, if the Lord will; and I will know, not the word of them that are puffed up, but the power.

4:20 **Því að Guðs ríki er ekki fölgð í orðum, heldur í krafti.**

4:20 For the kingdom of God is not in word, but in power.

4:21 **Hvað viljið þér? Á ég að koma til yðar með hirtingarvönd eða í kærleika og hógvæðar anda?**

4:21 What will ye? shall I come unto you with a rod, or in love and a spirit of gentleness?

5:1 **Það er mér sagt að saurlífnaður eigi sér stað á meðal yðar, og það slíkur saurlífnaður, sem jafnvel gerist ekki meðal heiðingja, að maður heldur við konu föður síns.**

5:1 It is actually reported that there is fornication among you, and such fornication as is not even among the Gentiles, that one of you hath his father's wife.

5:2 **Og svo eruð þér stærilátir, í stað þess að hryggjast og gjöra gangskör að því, að mannum, sem þetta hefur drygt, yrði útrýmt úr félagi yðar!**

5:2 And ye are puffed up, and did not rather mourn, that he that had done this deed might be taken away from among you.

5:3 **Ég fyrir mitt leyti, fjarlægur að líkamanum til, en nálægur að andanum, hef þegar, eins og ég væri nálægur, kveðið upp dóm í nafni Drottins vors Jesú yfir manni þeim, sem þetta hefur drygt:**

5:3 For I verily, being absent in body but present in spirit, have already as though I were present judged him that hath so wrought this thing,

5:4 **Þegar þér og minn andi eruð saman komnir með krafti Drottins vors Jesú,**

5:4 in the name of our Lord Jesus, ye being gathered together, and my spirit, with the power of our Lord Jesus,

5:5 **skal selja slíkan mann Satan á vald til tortímingar holdinu, til þess að andinn megi hólpinn verða á degi Drottins Jesú.**

5:5 to deliver such a one unto Satan for the destruction of the flesh, that the spirit may be saved in the day of the Lord Jesus.

5:6 **Ekki hafið þér ástæðu til að stæra yður! Vitið þér ekki, að lítið súrdeig sýrir allt deigið?**

5:6 Your glorying is not good. Know ye not that a little leaven leaveneth the whole lump?

5:7 **Hreinsið hurt gamla súrdeigið, til þess að þér séuð nýtt deig, enda eruð þér ósýrðir. Því að páskalambi voru er slátrað, sem er Kristur.**

5:7 Purge out the old leaven, that ye may be a new lump, even as ye are unleavened. For our passover also hath been sacrificed, even Christ:

5:8 **Höldum því hátíð, ekki með gömlu súrdeigi né með súrdeigi illsku og vonsku, heldur með ósýrðum brauðum hreinleikans og sannleikans.**

5:8 wherefore let us keep the feast, not with old leaven, neither with the leaven of malice and wickedness, but with the unleavened bread of sincerity and truth.

5:9 **Ég ritaði yður í bréfinu, að þér skylduð ekki umgangast saurlífismenn.**

5:9 I wrote unto you in my epistle to have no company with fornicators;

5:10 **Átti ég þar ekki við saurlífismenn þessa heims yfirleitt, ásælna og ræningja eða hjáguðadyrkendur, því að þá hefðuð þér orðið að fara út úr heiminum.**

5:10 not at all *meaning* with the fornicators of this world, or with the covetous and extortioners, or with idolaters; for then must ye needs go out of the world:

5:11 **En nú rita ég yður, að þér skuluð ekki umgangast nokkurn þann, er nefnir sig bróður, en er saurlífismaður eða ásælinn, skurðgoðadyrkari eða lastmáll, ofdrykkjumaður eða ræningi. Þér skuluð jafnvel ekki sitja að borði með slíkum manni.**

5:11 but as it is, I wrote unto you not to keep company, if any man that is named a brother be a fornicator, or covetous, or an idolater, or a reviler, or a drunkard, or an extortioner; with such a one no, not to eat.

5:12 **Hvað skyldi ég vera að dæma þá, sem fyrir utan eru? Dæmið þér ekki þá, sem fyrir innan eru?**

5:12 For what have I to do with judging them that are without? Do not ye judge them that are within?

5:13 **Og mun ekki Guð dæma þá, sem fyrir utan eru? "Útrýmið hinum vonða úr yðar hópi."**

5:13 But them that are without God judgeth. Put away the wicked man from among yourselves.

6:1 **Getur nokkur yðar, sem hefur sök móti öðrum, fengið af sér að leggja málið undir dóm heiðinna manna, en ekki hinna heilögu?**

6:1 Dare any of you, having a matter against his neighbor, go to law before the unrighteous, and not before the saints?

6:2 **Eða vitið þér ekki, að hinir heilögu eiga að dæma heiminn? Og ef þér eigið að dæma heiminn, eruð þér þá óverðugir að dæma í hinum minnstu málum?**

6:2 Or know ye not that the saints shall judge the world? and if the world is judged by you, are ye unworthy to judge the smallest matters?

6:3 **Vitið þér eigi, að vér eigum að dæma engla? Hvað þá heldur tímanleg efni!**

6:3 Know ye not that we shall judge angels? how much more, things that pertain to this life?

6:4 **Þegar þér eigið að dæma um tímanleg efni, þá kveðið þér að dómurum menn, sem að engu eru hafðir í söfnuðinum.**

6:4 If then ye have to judge things pertaining to this life, do ye set them to judge who are of no account in the church?

6:5 **Ég segi það yður til blygðunar. Er þá enginn vitur til á meðal yðar, sem skorið geti úr málum milli bræðra?**

6:5 I say *this* to move you to shame. What, cannot there be *found* among you one wise man who shall be able to decide between his brethren,

6:6 **Í stað þess á bróðir í máli við bróður og það fyrir vantrúðum!**

6:6 but brother goeth to law with brother, and that before unbelievers?

6:7 **Annars er það nú yfirleitt galli á yður, að þér eigið í málaferlum hver við annan. Hví líðið þér ekki heldur órét? Hví látið þér ekki heldur hafa af yður?**

6:7 Nay, already it is altogether a defect in you, that ye have lawsuits one with another. Why not rather take wrong? why not rather be defrauded?

6:8 **Í stað þess hafið þér rangsleitni í frammi og hafið af öðrum og það af bræðrum!**

6:8 Nay, but ye yourselves do wrong, and defraud, and that *your* brethren.

6:9 **Vitið þér ekki, að ranglátir munu ekki Guðs ríki erfa? Villist ekki! Hvorki munu saurlífismenn né skurðgoðadyrkendur, hörkarlar né kynvillingar.**

6:9 Or know ye not that the unrighteous shall not inherit the kingdom of God? Be not deceived: neither fornicators, nor idolaters,

nor adulterers, nor effeminate, nor abusers of themselves with men,

6:10 Þjófar né ásælnir, drykkjumenn, lastmálir né ræningjar Guðs ríki erfa.

6:10 nor thieves, nor covetous, nor drunkards, nor revilers, nor extortioners, shall inherit the kingdom of God.

6:11 Og þetta voruð þér, sumir yðar. En þér létuð laugast, þér eruð helgaðir, þér eruð réttlættir fyrir nafn Drottins Jesú Krists og fyrir anda vors Guðs.

6:11 And such were some of you: but ye were washed, but ye were sanctified, but ye were justified in the name of the Lord Jesus Christ, and in the Spirit of our God.

6:12 Allt er mér leyfilegt, en ekki er allt gagnlegt. Allt er mér leyfilegt, en ég má ekki láta neitt fá vald yfir mér.

6:12 All things are lawful for me; but not all things are expedient. All things are lawful for me; but I will not be brought under the power of any.

6:13 Maturinn er fyrir magann og maginn fyrir matinn, en Guð mun hvort tveggja að engu gjöra. En líkaminn er ekki fyrir saurlífi, heldur fyrir Drottín og Drottinn fyrir líkamann.

6:13 Meats for the belly, and the belly for meats: but God shall bring to nought both it and them. But the body is not for fornication, but for the Lord; and the Lord for the body:

6:14 Guð hefur uppvakið Drottín og mun uppvækja oss fyrir kraft sinn.

6:14 and God both raised the Lord, and will raise up as through his power.

6:15 Vitið þér ekki, að líkamir yðar eru limir Krists? Á ég þá að taka limi Krists og gjöra þá að skækjulimum? Fjarri fer því.

6:15 Know ye not that your bodies are members of Christ? shall I then take away the members of Christ, and make them members of a harlot? God forbid.

6:16 Vitið þér ekki, að sá er samlagar sig skækjunni verður ásamt henni einn líkami? Því að sagt er: "Þau tvö munu verða eitt hold."

6:16 Or know ye not that he that is joined to a harlot is one body? for, The twain, saith he, shall become one flesh.

6:17 En sá er samlagar sig Drottni er einn andi ásamt honum.

6:17 But he that is joined unto the Lord is one spirit.

6:18 Flyið saurlifnaðinn! Sérhver önnur synd, sem maðurinn drýgir, er fyrir utan líkama hans. En saurlífismaðurinn syndgar á móti eigin líkama.

6:18 Flee fornication. Every sin that a man doeth is without the body; but he that committeth fornication sinneth against his own body.

6:19 Vitið þér ekki, að líkami yðar er musteri heilags anda, sem í yður er og þér hafið frá Guði? Og ekki eruð þér yðar eigin.

6:19 Or know ye not that your body is a temple of the Holy Spirit which is in you, which ye have from God? and ye are not your own;

6:20 Þér eruð verði keyptir. Vegsamíð því Guð með líkama yðar.

6:20 for ye were bought with a price: glorify God therefore in your body.

7:1 En svo að ég minnst á það, sem þér hafið ritað um, þá er það gott fyrir mann að snerta ekki konu.

7:1 Now concerning the things whereof ye wrote: It is good for a man not to touch a woman.

7:2 En vegna saurlifnaðarins hafi hver og einn sína eiginkonu og hver og ein hafi sinn eiginmann.

7:2 But, because of fornications, let each man have his own wife, and let each woman have her own husband.

7:3 Maðurinn gæti skyldu sinnar gagnvart konunni og sömuleiðis konan gagnvart manninum.

7:3 Let the husband render unto the wife her due: and likewise also the wife unto the husband.

7:4 Ekki hefur konan vald yfir eigin líkama, heldur maðurinn. Sömuleiðis hefur og maðurinn ekki heldur vald yfir eigin líkama, heldur konan.

7:4 The wife hath not power over her own body, but the husband: and likewise also the husband hath not power over his own body, but the wife.

7:5 Haldið yður eigi hvort frá öðru, nema þá eftir samkomulagi um stundarsakir, til þess að þér getið haft naði til bænahalds, og takið svo saman aftur, til þess að Satan freisti yðar ekki vegna ístöðuleysis yðar.

7:5 Defraud ye not one the other, except it be by consent for a season, that ye may give yourselves unto prayer, and may be together again, that Satan tempt you not because of your incontinency.

7:6 Þetta segi ég í tilhlöðrunarskyni, ekki sem skipun.

7:6 But this I say by way of concession, not of commandment.

7:7 En þess óska ég, að allir menn væru eins og ég er sjálfur, en hver hefur sína náðargjöf frá Guði, einn þessa og annar hina.

7:7 Yet I would that all men were even as I myself. Howbeit each man hath his own gift from God, one after this manner, and another after that.

7:8 Hinum ókvæntu og ekkjunum segi ég, að þeim er best að halda áfram að vera ein eins og ég.

7:8 But I say to the unmarried and to widows, It is good for them if they abide even as I.

7:9 En hafi þau ekki taumhald á sjálfum sér, þá gangi þau í hjónaband, því að betra er að ganga í hjónaband en að brenna af girnd.

7:9 But if they have not continency, let them marry: for it is better to marry than to burn.

7:10 Þeim, sem gengið hafa í hjónaband, býð ég, þó ekki ég, heldur Drottinn, að konan skuli ekki skilja við mann sinn, -

7:10 But unto the married I give charge, yea not I, but the Lord, That the wife depart not from her husband

7:11 en hafi hún skilið við hann, þá sé hún áfram ógift eða sættist við manninn -, og að maðurinn skuli ekki heldur skilja við konuna.

7:11 (but should she depart, let her remain unmarried, or else be reconciled to her husband); and that the husband leave not his wife.

7:12 En við hina segi ég, ekki Drottinn: Ef bróðir nokkur á vantrúaða konu og hún lætur sér það vel líka að búa saman við hann, þá skilji hann ekki við hana.

7:12 But to the rest say I, not the Lord: If any brother hath an unbelieving wife, and she is content to dwell with him, let him not leave her.

7:13 Og kona, sem á vantrúaðan mann og hann lætur sér vel líka að búa saman við hana, skilji ekki við manninn.

7:13 And the woman that hath an unbelieving husband, and he is content to dwell with her, let her not leave her husband.

7:14 Því að vantrúaði maðurinn er helgaður í konunni og vantrúaða konan er helguð í bróðurnum. Annars væru börn yðar óhrein, en nú eru þau heilög.

7:14 For the unbelieving husband is sanctified in the wife, and the unbelieving wife is sanctified in the brother: else were your children unclean; but now are they holy.

7:15 En ef hinn vantrúaði vill skilja, þá fái hann skilnað. Hvorki bróðir né systir eru þrælbundin í slíkum efnum. Guð hefur kallað yður að lífa í friði.

7:15 Yet if the unbelieving departeth, let him depart: the brother or the sister is not under bondage in such cases: but God hath called us in peace.

7:16 Því að hvað veist þú, kona, hvort þú munir geta frelsað manninn þinn? Eða hvað veist þú, maður, hvort þú munir geta frelsað konuna þína?

7:16 For how knowest thou, O wife, whether thou shalt save thy husband? Or how knowest thou, O husband, whether thou shalt save thy wife?

7:17 Þó skal hver og einn vera í þeirri stöðu, sem Drottinn hefur úthlutað honum, eins og hann var, þegar Guð kallaði hann. Þannig skipa ég fyrir í öllum söfnuðunum.

7:17 Only, as the Lord hath distributed to each man, as God hath called each, so let him walk. And so ordain I in all the churches.

7:18 Sá sem var umskorinn, þegar hann var kallaður, breytí því ekki. Sá sem var óumskorinn, láti ekki umskera sig.

7:18 Was any man called being circumcised? Let him not become uncircumcised. Hath any been called in uncircumcision? Let him not be circumcised.

7:19 Umskurnin er ekkert og yfirhúðin ekkert, heldur það að halda boðorð Guðs.

7:19 Circumcision is nothing, and uncircumcision is nothing; but the keeping of the commandments of God.

7:20 Hver og einn sé kyrr í þeirri stöðu, sem hann var kallaður í.

7:20 Let each man abide in that calling wherein he was called.

7:21 Varst þú þræll, er þú varst kallaður? Set það ekki fyrir þig, en gjör þér gott úr því, en ef þú getur orðið frjáls, þá kjós það heldur.

7:21 Wast thou called being a bondservant? Care not for it: nay, even if thou canst become free, use it rather.

7:22 Því að sá þræll, sem kallaður er í Drottni, er frelsingi Drottins. Á sama hátt er sá, sem kallaður er sem frjáls, þræll Krists.

7:22 For he that was called in the Lord being a bondservant, is the Lord's freedman: likewise he that was called being free, is Christ's bondservant.

7:23 Þér eruð verði keyptir, verðið ekki þrælur manna.

7:23 Ye were bought with a price; become not bondservants of men.

7:24 Bræður, sérhver verði frammi fyrir Guði kyrr í þeirri stétt, sem hann var kallaður í.

7:24 Brethren, let each man, wherein he was called, therein abide with God.

7:25 Um meyjarnar hef ég enga skipun frá Drottni. En álit mitt læt ég í ljós eins og sá, er hlotið hefur þá náð af Drottni að vera trúur.

7:25 Now concerning virgins I have no commandment of the Lord: but I give my judgment, as one that hath obtained mercy of the Lord to be trustworthy.

7:26 Min skoðun er, að vegna yfirstandandi neyðar sé það gott fyrir mann að vera þannig.

7:26 I think therefore that this is good by reason of the distress that is upon us, namely, that it is good for a man to be as he is.

7:27 Ertu við konu bundinn? Leitast þá ekki við að verða laus. Ertu laus orðinn við konu? Leita þá ekki kvonfangs.

7:27 Art thou bound unto a wife? Seek not to be loosed. Art thou loosed from a wife? Seek not a wife.

7:28 En þótt þú kvongist, syndgar þú ekki, og ef mærin giftist, syndgar hún ekki. En þrenging munu slíkir hljóta hér á jörð, en ég vildi hlifa yður.

7:28 But shouldest thou marry, thou hast not sinned; and if a virgin marry, she hath not sinned. Yet such shall have tribulation in the flesh: and I would spare you.

7:29 En það segi ég, bræður, tíminn er orðinn stuttur. Hér eftir skulu jafnvel þeir, sem kvantir eru, vera eins og þeir væru það ekki.

7:29 But this I say, brethren, the time is shortened, that henceforth both those that have wives may be as though they had none;

7:30 Þeir sem gráta, eins og þeir grétu ekki, þeir sem fagna, eins og þeir fögnuðu ekki, þeir sem kaupa, eins og þeir héldu ekki því, sem þeir kaupa.

7:30 and those that weep, as though they wept not; and those that rejoice, as though they rejoiced not; and those that buy, as though they possessed not;

7:31 og þeir sem nota heiminn, eins og þeir færðu sér hann ekki í nyt. Því að

heimurinn í núverandi mynd liður undir lok.

7:31 and those that use the world, as not using it to the full: for the fashion of this world passeth away.

7:32 En ég vil, að þér séuð áhyggjulausir. Hinn ókvænti ber fyrir brjóst það, sem Drottins er, hversu hann megi Drottni þóknast.

7:32 But I would have you to be free from cares. He that is unmarried is careful for the things of the Lord, how he may please the Lord:

7:33 En hinn kvænti ber fyrir brjóst það, sem heimsins er, hversu hann megi þóknast konunni.

7:33 but he that is married is careful for the things of the world, how he may please his wife,

7:34 og er tvískiptur. Hin ógifta kona og mærin ber fyrir brjóst það, sem Drottins er, til þess að hún megi vera heilög, bæði að líkama og anda. En hin gifta kona ber fyrir brjóst það, sem heimsins er, hversu hún megi þóknast mannum.

7:34 and is divided. So also the woman that is unmarried and the virgin is careful for the things of the Lord, that she may be holy both in body and in spirit: but she that is married is careful for the things of the world, how she may please her husband.

7:35 Þetta segi ég sjálfum yður til gagns, ekki til þess að varpa snöru yfir yður, heldur til þess að efla velsæmi og óbifanlega fastheldni við Drottin.

7:35 And this I say for your own profit; not that I may cast a snare upon you, but for that which is seemly, and that ye may attend upon the Lord without distraction.

7:36 Ef einhver telur sig ekki geta vanskalaust búið með heitmey sinni, enda á manndómsskeiði, þá gjöri hann sem hann vill, ef ekki verður hjá því komist. Hann syndgar ekki. Giftist þau.

7:36 But if any man thinketh that he behaveth himself unseemly toward his virgin daughter, if she be past the flower of her age, and if need so requireth, let him do what he will; he sinneth not; let them marry.

7:37 Sá þar á móti, sem er staðfastur í hjarta sínu og óþvingaður, en hefur fullt vald á vilja sínum og hefur afráðið í hjarta sínu að hún verði áfram mey, gjörir vel.

7:37 But he that standeth stedfast in his heart, having no necessity, but hath power as touching in his own heart, to keep his own virgin daughter, shall do well.

7:38 Þannig gjöra þá báðir vel, sá sem kvænist mey sinni, og hinn, sem kvænist henni ekki, hann gjörir betur.

7:38 So then both he that giveth his own virgin daughter in marriage doeth well; and he that giveth her not in marriage shall do better.

7:39 Konan er bundin, meðan maður hennar er á lífi. En ef maðurinn deyr, er henni frjálst að giftast hverjum sem hún vill, aðeins að það sé í Drottni.

7:39 A wife is bound for so long time as her husband liveth; but if the husband be dead, she is free to be married to whom she will; only in the Lord.

7:40 Þó er hún sælli, ef hún heldur áfram að vera eins og hún er, það er min skoðun. En ég þykist og hafa anda Guðs.

7:40 But she is happier if she abide as she is, after my judgment: and I think that I also have the Spirit of God.

8:1 Þá er að minnast á kjötið, sem fórnað hefur verið skurðgöðum. Vér vitum, að þekking höfum vér allir. Þekkingin blæs menn upp, en kærleikurinn byggir upp.

8:1 Now concerning things sacrificed to idols: We know that we all have knowledge. Knowledge puffeth up, but love edifieth.

8:2 Ef einhver þykist hafa öðlast þekkingu á einhverju, þá þekkir hann enn ekki eins og þekja ber.

8:2 If any man thinketh that he knoweth anything, he knoweth not yet as he ought to know;

8:3 En ef einhver elskar Guð, þá er hann þekktur af honum.

8:3 but if any man loveth God, the same is known by him.

8:4 En hvað varðar neyslu kjöts, sem fórnað hefur verið skurðgöðum, þá vitum vér, að skurðgöð er ekkert í heiminum og að enginn er Guð nema einn.

8:4 Concerning therefore the eating of things sacrificed to idols, we know that no idol is anything in the world, and that there is no God but one.

8:5 Því að enda þótt til séu svo nefndir guðir, hvort heldur er á himni eða á jörðu, - enda eru margir guðir og margir herrar -,

8:5 For though there be that are called gods, whether in heaven or on earth; as there are gods many, and lords many;

8:6 þá höfum vér ekki nema einn Guð, föðurinn, sem allir hlutir eru frá og líf vort stefnir til, og einn Drottin, Jesús Krist, sem allir hlutir eru til orðnir fyrir og vér fyrir hann.

8:6 yet to us there is one God, the Father, of whom are all things, and we unto him; and one Lord, Jesus Christ, through whom are all things, and we through him.

8:7 En ekki hafa allir þessa þekkingu. Af gömlum vana eta nokkrir kjötið allt til þessa sem fórnarkjöt, og þá saurgast samvíska þeirra, sem er óstyrk.

8:7 Howbeit there is not in all men that knowledge: but some, being used until now to the idol, eat as of a thing sacrificed to an idol; and their conscience being weak is defiled.

8:8 En matur mun ekki gjöra oss þóknanlega Guði. Hvorki missum vér neins, þótt vér etum það ekki, né ávinnum vér neitt, þótt vér etum.

8:8 But food will not commend us to God: neither, if we eat not, are we the worse; nor, if we eat, are we the better.

8:9 En gætið þess, að þetta frelsi yðar verði ekki hinum óstyrku að falli.

8:9 But take heed lest by any means this liberty of yours become a stumblingblock to the weak.

8:10 Því sjái einhver þig, sem hefur þekkingu á þessu, sitja til borðs í

godahofi, mundi það ekki stela samvisku þess, sem óstyrkur er, til að neyta fórnarkjöts?

8:10 For if a man see thee who hast knowledge sitting at meat in an idol's temple, will not his conscience, if he is weak, be emboldened to eat things sacrificed to idols?

8:11 Hinn óstyrki glatast þá vegna þekkingar þinnar, bróðirinn, sem Kristur dó fyrir.

8:11 For through thy knowledge he that is weak perisheth, the brother for whose sake Christ died.

8:12 Þegar þér þannig syndgið gegn bræðrunum og sarið óstyrka samvisku þeirra, þá syndgið þér á móti Kristi.

8:12 And thus, sinning against the brethren, and wounding their conscience when it is weak, ye sin against Christ.

8:13 Þess vegna mun ég, ef matur verður bróður mínum til falls, um aldur og ævi ekki kjöts neyta, til þess að ég verði bróður mínum ekki til falls.

8:13 Wherefore, if meat causeth my brother to stumble, I will eat no flesh for evermore, that I cause not my brother to stumble.

9:1 Er ég ekki frjálst? Er ég ekki postuli? Hef ég ekki séð Jesú, Drottin vorn? Erud þér ekki verk mitt, sem ég hef unnið fyrir Drottin?

9:1 Am I not free? Am I not an apostle? Have I not seen Jesus our Lord? Are not ye my work in the Lord?

9:2 Þótt ekki væri ég postuli fyrir aðra, þá er ég það fyrir yður. Þér eruð staðfesting Drottins á postuladómi mínum.

9:2 If to others I am not an apostle, yet at least I am to you; for the seal of mine apostleship are ye in the Lord.

9:3 Þetta er vörn mín gagnvart þeim, sem dæma um mig.

9:3 My defence to them that examine me is this.

9:4 Höfum vér ekki rétt til að eta og drekka?

9:4 Have we no right to eat and to drink?

9:5 Höfum vér ekki rétt til að ferðast um með kristna eiginkonu, alveg eins og hinir postularnir og bræður Drottins og Kefas?

9:5 Have we no right to lead about a wife that is a believer, even as the rest of the apostles, and the brethren of the Lord, and Cephas?

9:6 Eða erum við Barnabas þeir einu, sem eru ekki undanþegnir því að vinna?

9:6 Or I only and Barnabas, have we not a right to forbear working?

9:7 Hver tekst nokkurn tíma herþjónustu á hendur á sjálfs sín mála? Hver plantar vingarð og neytir ekki ávaxtar hans? Hver gætir hjardar og neytir ekki af mjólk hjardarinnar?

9:7 What soldier ever serveth at his own charges? who planteth a vineyard, and eateth not the fruit thereof? Or who feedeth a flock, and eateth not of the milk of the flock?

9:8 Tala ég þetta á mannlegan hátt, eða segir ekki einnig lögmálið það?

9:8 Do I speak these things after the manner of men? or saith not the law also the same?

9:9 Rítað er í lögmáli Móse: "Þú skalt ekki málbinda uxann, er hann þreskir." Hvort lætur Guð sér annat um uxana?

9:9 For it is written in the law of Moses, Thou shalt not muzzle the ox when he treadeth out the corn. Is it for the oxen that God careth,

9:10 Eða segir hann það ekki að öllu leyti vor vegna? Jú, vor vegna stendur skrifað, að sá sem plægir og sá sem þreskir eigi að gjöra það með von um hlutdeild í uppskerunni.

9:10 or saith he it assuredly for our sake? Yea, for our sake it was written: because he that ploweth ought to plow in hope, and he that thresheth, *to thresh* in hope of partaking.

9:11 Ef vér nú höfum sáð hjá yður því, sem andlegt er, er það þá of mikið að vér uppskerum hjá yður það, sem líkamlegt er?

9:11 If we sowed unto you spiritual things, is it a great matter if we shall reap your carnal things?

9:12 Ef aðrir hafa þennan rétt hjá yður, höfum vér hann þá ekki miklu fremur? En vér höfum ekki hagnýtt oss þennan rétt, heldur settum oss við allt, til þess að tálma ekki fagnaðarerindinu um Krist.

9:12 If others partake of *this* right over you, do not we yet more? Nevertheless we did not use this right; but we bear all things, that we may cause no hindrance to the gospel of Christ.

9:13 Vitið þér ekki, að þeir, sem vinna við helgidóminn, lifa af því, sem kemur úr helgidóminum, og þeir, sem starfa við altarið, taka hlut með altarinu?

9:13 Know ye not that they that minister about sacred things eat *of* the things of the temple, *and* they that wait upon the altar have their portion with the altar?

9:14 Þannig hefur Drottinn einnig fyrirskipað að þeir, sem prédika fagnaðarerindið, skuli lifa af fagnaðarerindinu.

9:14 Even so did the Lord ordain that they that proclaim the gospel should live of the gospel.

9:15 En ég hef ekki hagnýtt mér neitt af þessu og ég skrifa þetta ekki heldur til þess, að svo verði við mig gjört. Mér væri betra að deyja, - enginn skal ónýta það, sem ég hrósa mér af.

9:15 But I have used none of these things: and I write not these things that it may be so done in my case; for *it were* good for me rather to die, than that any man should make my glorifying void.

9:16 Þótt ég sé að boða fagnaðarerindið, þá er það mér ekki neitt hrósunnaræfni, því að skyldukvöð hvílir á mér. Já, vei mér, ef ég boðaði ekki fagnaðarerindið.

9:16 For if I preach the gospel, I have nothing to glory of; for necessity is laid upon me; for woe is unto me, if I preach not the gospel.

9:17 Því að gjöri ég þetta af frjálsum vilja, þá fæ ég laun, en gjöri ég það tilknuður, þá hefur mér verið

trúað fyrir ráðsmennsku.

9:17 For if I do this of mine own will, I have a reward: but if not of mine own will, I have a stewardship intrusted to me.

9:18 Hver eru þá laun mín? Að ég boða fagnaðarerindið án endurgjalds og hagnýti mér ekki það, sem ég á rétt á.

9:18 What then is my reward? That, when I preach the gospel, I may make the gospel without charge, so as not to use to the full my right in the gospel.

9:19 Þótt ég sé öllum óháður, hef ég gjört sjálfan mig að þræli allra, til þess að ávinna sem flesta.

9:19 For though I was free from all *men*, I brought myself under bondage to all, that I might gain the more.

9:20 Ég hef verið Gyðingunum sem Gyðingur, til þess að ávinna Gyðinga. Þeim, sem eru undir lögmálinu, hef ég verið eins og sá, sem er undir lögmálinu, enda þótt ég sjálfur sé ekki undir lögmálinu, til þess að ávinna þá, sem eru undir lögmálinu.

9:20 And to the Jews I became as a Jew, that I might gain Jews; to them that are under the law, as under the law, not being myself under the law, that I might gain them that are under the law;

9:21 Hinum lögmálslausu hef ég verið sem lögmálslaus, þótt ég sé ekki laus við lögmál Guðs, heldur bundinn lögmáli Krists, til þess að ávinna hina lögmálslausu.

9:21 to them that are without law, as without law, not being without law to God, but under law to Christ, that I might gain them that are without law.

9:22 Hinum óstyrku hef ég verið óstyrkur til þess að ávinna hina óstyrku. Ég hef verið öllum allt, til þess að ég geti að minnsta kosti frelsað nokkra.

9:22 To the weak I became weak, that I might gain the weak: I am become all things to all men, that I may by all means save some.

9:23 Ég gjöri allt vegna fagnaðarerindisins, til þess að ég fái hlutdeild með því.

9:23 And I do all things for the gospel's sake, that I may be a joint partaker thereof.

9:24 Vitið þér ekki, að þeir, sem keppa á íþróttavelli, hlaupa að sönnu allir, en einn fær sigurlaunin? Hlaupið þannig, að þér hljótið þau.

9:24 Know ye not that they that run in a race run all, but one receiveth the prize? Even so run; that ye may attain.

9:25 Sérhver, sem tekur þátt í kappleikjum, neitar sér um allt. Þeir sem keppa gjöra það til þess að hljóta forgengilegan sigursveig, en vér óforgengilegan.

9:25 And every man that striveth in the games exerciseth self-control in all things. Now they *do it* to receive a corruptible crown; but we an incorruptible.

9:26 Þess vegna hleyp ég ekki stefnulaust. Ég berst eins og hnefaleikamaður, sem engin vindhögg slær.

9:26 I therefore so run, as not uncertainly; so fight I, as not beating the air:

9:27 **Ég leik líkama minn hart og gjöri hann að þræli minum, til þess að ég, sem hef prédikað fyrir öðrum, skuli ekki sjálfur verða gjörður rækur.**

9:27 but I buffet my body, and bring it into bondage: lest by any means, after that I have preached to others, I myself should be rejected.

10:1 **Ég vil ekki, bræður, að yður skuli vera ókunnugt um það, að feður vorir voru allir undir skýinu og fóru allir yfir um hafið.**

10:1 For I would not, brethren, have you ignorant, that our fathers were all under the cloud, and all passed through the sea;

10:2 **Allir voru skirðir til Móse í skýinu og hafinu.**

10:2 and were all baptized unto Moses in the cloud and in the sea;

10:3 **Allir neyttu hinnar sömu andlegu fæðu**

10:3 and did all eat the same spiritual food;

10:4 **og drukku allir hinn sama andlega drykk. Þeir drukku af hinum andlega kletti, sem fylgdi þeim. Kletturinn var Kristur.**

10:4 and did all drink the same spiritual drink: for they drank of a spiritual rock that followed them: and the rock was Christ.

10:5 **En samt hafði Guð enga velþóknun á flestum þeirra og þeir féllu í eyðimörkinni.**

10:5 Howbeit with most of them God was not well pleased: for they were overthrown in the wilderness.

10:6 **Þessir hlutir hafa gjörst sem fyrirboðar fyrir oss, til þess að vér verðum ekki sólgirnir í það, sem illt er, eins og þeir urðu sólgirnir í það.**

10:6 Now these things were our examples, to the intent we should not lust after evil things, as they also lusted.

10:7 **Verðið ekki skurðgöðadýrkendur, eins og nokkrir þeirra. Rítað er: "Lýðurinn settist niður til að eta og drekka, og þeir stóðu upp til að leika."**

10:7 Neither be ye idolaters, as were some of them; as it is written, The people sat down to eat and drink, and rose up to play.

10:8 **Drýgjum ekki heldur hórdóm, eins og nokkrir þeirra drýgðu hórdóm, og tuttugu og þrjár þúsundir féllu á einum degi.**

10:8 Neither let us commit fornication, as some of them committed, and fell in one day three and twenty thousand.

10:9 **Freistum ekki heldur Drottins, eins og nokkrir þeirra freistuðu hans, þeir biðu bana af höggormum.**

10:9 Neither let us make trial of the Lord, as some of them made trial, and perished by the serpents.

10:10 **Möglið ekki heldur eins og nokkrir þeirra mögluðu, þeir fórust fyrir eyðandanum.**

10:10 Neither murmur ye, as some of them murmured, and perished by the destroyer.

10:11 **Allt þetta kom yfir þá sem fyrirboði, og það er rítað til viðvörunar oss, sem endir aldanna er kominn yfir.**

10:11 Now these things happened unto them by way of example; and they were written for our admonition, upon whom the ends of the ages are come.

10:12 **Sá, er hyggst standa, gæti því vel að sér, að hann falli ekki.**

10:12 Wherefore let him that thinketh he standeth take heed lest he fall.

10:13 **Þér hafið ekki reynt nema mannlega freistingu. Guð er trúr og lætur ekki freista yðar um megu fram, heldur mun hann, þegar hann reynir yður, einnig sjá um, að þér fáið staðist.**

10:13 There hath no temptation taken you but such as man can bear: but God is faithful, who will not suffer you to be tempted above that ye are able; but will with the temptation make also the way of escape, that ye may be able to endure it.

10:14 **Fyrir því, mínir elskuðu, flýið skurðgöðadýrkunina.**

10:14 Wherefore, my beloved, flee from idolatry.

10:15 **Ég tala til yðar sem skynsamra manna. Dæmið þér um það, sem ég segi.**

10:15 I speak as to wise men; judge ye what I say.

10:16 **Sá bikar blessunarinnar, sem vér blessum, er hann ekki samfélag um blóð Krists? Og brauðið, sem vér brjótum, er það ekki samfélag um líkama Krists?**

10:16 The cup of blessing which we bless, is it not a communion of the blood of Christ? The bread which we break, is it not a communion of the body of Christ?

10:17 **Af því að brauðið er eitt, erum vér hinir mörgu einn líkami, því að vér höfum allir hlutdeild í hinu eina brauði.**

10:17 seeing that we, who are many, are one bread, one body: for we are all partake of the one bread.

10:18 **Lítið á Ísraelsþjóðina. Eiga þeir, sem fórnirnar eta, ekki hlut í altarinu?**

10:18 Behold Israel after the flesh: have not they that eat the sacrifices communion with the altar?

10:19 **Hvað segi ég þá? Að kjöt fórnað skurðgöðum sé nokkuð? Eða skurðgöð sé nokkuð?**

10:19 What say I then? that a thing sacrificed to idols is anything, or that an idol is anything?

10:20 **Nei, heldur að það sem heiðingjarnir blóta, það blóta þeir illum öndum, en ekki Guði. En ég vil ekki, að þér hafið samfélag við illa anda.**

10:20 But I say, that the things which the Gentiles sacrifice, they sacrifice to demons, and not to God: and I would not that ye should have communion with demons.

10:21 **Ekki getið þér drukkíð bikar Drottins og bikar illra anda. Ekki getið þér tekið þátt í borðhaldi Drottins og borðhaldi illra anda.**

10:21 Ye cannot drink the cup of the Lord, and the cup of demons: ye cannot partake of the table of the Lord, and of the table of demons.

10:22 **Eða eigum vér að reita**

Drottín til reiði? Munum vér vera máttugri en hann?

10:22 Or do we provoke the Lord to jealousy? are we stronger than he?

10:23 **Allt er leyfilegt, en ekki er allt gagnlegt. Allt er leyfilegt, en ekki byggir allt upp.**

10:23 All things are lawful; but not all things are expedient. All things are lawful; but not all things edify.

10:24 **Enginn hyggi að eigin hag, heldur hag annarra.**

10:24 Let no man seek his own, but each his neighbor's good.

10:25 **Allt það, sem selt er á kjöttorginu, getið þér etið án nokkurra eftirgrenslana vegna samviskunnar.**

10:25 Whatsoever is sold in the shambles, eat, asking no question for conscience' sake,

10:26 **Því að jörðin er Drottins og allt, sem á henni er.**

10:26 for the earth is the Lord's, and the fulness thereof.

10:27 **Ef einhver hinna vantrúðuð býður yður og ef þér viljið fara, þá etið af öllu því, sem fyrir yður er borið, án eftirgrenslana vegna samviskunnar.**

10:27 If one of them that believe not biddeth you to a feast, and ye are disposed to go; whatsoever is set before you, eat, asking no question for conscience' sake.

10:28 **En ef einhver segir við yður: "Þetta er fórnarkjöt!" þá etið ekki, vegna þess, er gjörði viðvart, og vegna samviskunnar.**

10:28 But if any man say unto you, This hath been offered in sacrifice, eat not, for his sake that showed it, and for conscience sake:

10:29 **Samviskunnar, segi ég, ekki eigin samvisku, heldur samvisku hins. En hvers vegna skyldi frelsi mitt eiga að dæmast af samvisku annars?**

10:29 conscience, I say, not thine own, but the other's; for why is my liberty judged by another conscience?

10:30 **Ef ég neyti fæðunnar með þakklæti, hvers vegna skyldi ég sæta lasti fyrir það, sem ég þakka fyrir?**

10:30 If I partake with thankfulness, why am I evil spoken of for that for which I give thanks?

10:31 **Hvort sem þér því etið eða drekkið eða hvað sem þér gjörði, þá gjörði það allt Guði til dýrðar.**

10:31 Whether therefore ye eat, or drink, or whatsoever ye do, do all to the glory of God.

10:32 **Verið hvorki Gyðingum né Grikkjum né kirkju Guðs til ásteytingar.**

10:32 Give no occasions of stumbling, either to Jews, or to Greeks, or to the church of God:

10:33 **Ég fyrir mitt leyti reyni í öllu að þóknast öllum og hygg ekki að eigin hag, heldur hag hinna mörgu, til þess að þeir verði hölpnir.**

10:33 even as I also please all men in all things, not seeking mine own profit, but the profit of the many, that they may be saved.

11:1 **Verið eftirbreytendur mínir eins og ég er eftirbreytandi Krists.**

11:1 Be ye imitators of me, even as I also am of Christ.

11:2 Ég hrósa yður fyrir það, að þér í öllu minnist mín og haldið fast við kenningarnar, eins og ég flutti yður þar.

11:2 Now I praise you that ye remember me in all things, and hold fast the traditions, even as I delivered them to you.

11:3 En ég vil, að þér vitið, að Kristur er höfuð sérhvers manns, maðurinn er höfuð konunnar og Guð höfuð Krists.

11:3 But I would have you know, that the head of every man is Christ; and the head of the woman is the man; and the head of Christ is God.

11:4 Sérhver sá maður, sem biðst fyrir eða flytur spádóma Guðs og hefur á höfðinu, hann óvirdir höfuð sitt.

11:4 Every man praying or prophesying, having his head covered, dishonoreth his head.

11:5 En sérhver kona, sem biðst fyrir eða flytur spádóma Guðs berhöfðuð, óvirdir höfuð sitt. Það er hið sama sem hún hefði látið krúnuraka sig.

11:5 But every woman praying or prophesying with her head unveiled dishonoreth her head; for it is one and the same thing as if she were shaven.

11:6 Ef konan því vill ekki hylja höfuð sitt, þá láti hún klippa sig. En ef það er óvirding fyrir konuna að láta klippa eða raka hár sitt, þá hafi hún á höfðinu.

11:6 For if a woman is not veiled, let her also be shorn: but if it is a shame to a woman to be shorn or shaven, let her be veiled.

11:7 Karlmaður á ekki að hylja höfuð sitt, því að hann er ímynd og vegsemd Guðs, en konan er vegsemd mannsins.

11:7 For a man indeed ought not to have his head veiled, forasmuch as he is the image and glory of God: but the woman is the glory of the man.

11:8 Því ekki er maðurinn af konunni kominn, heldur konan af manninum.

11:8 For the man is not of the woman; but the woman of the man:

11:9 og ekki var heldur maðurinn skapaður vegna konunnar, heldur konan vegna mannsins.

11:9 for neither was the man created for the woman; but the woman for the man:

11:10 Þess vegna á konan vegna englanna að bera tákn um yfirráð mannsins á höfði sér.

11:10 for this cause ought the woman to have a *sign* of authority on her head, because of the angels.

11:11 Þó er hvorki konan óháð manninum né maðurinn konunni í samfélaginu við Drottin.

11:11 Nevertheless, neither is the woman without the man, nor the man without the woman, in the Lord.

11:12 Því að eins og konan er komin af manninum, svo er og maðurinn fæddur af konunni, en allt er frá Guði.

11:12 For as the woman is of the man, so is the man also by the woman; but all things are of God.

11:13 Dæmið sjálfir: Sæmir það konu að biðja til Guðs berhöfðuð?

11:13 Judge ye in yourselves: is it seemly that a woman pray unto God unveiled?

11:14 Kennir ekki sjálf náttúran yður, að ef karlmaður ber sitt hár, þá er það honum vansemd.

11:14 Doth not even nature itself teach you, that, if a man have long hair, it is a dishonor to him?

11:15 en ef kona ber sitt hár, þá er það henni sæmd? Því að síða hárið er gefið henni í höfuðblæju stað.

11:15 But if a woman have long hair, it is a glory to her: for her hair is given her for a covering.

11:16 En ætli nú einhver sér að gjöra þetta að kappsmáli, þá viti sá, að annað er ekki venja vor eða safnaða Guðs.

11:16 But if any man seemeth to be contentious, we have no such custom, neither the churches of God.

11:17 En um leið og ég áminni um þetta, get ég ekki hrósað yður fyrir samkomur yðar, sem eru fremur til illis en góðs.

11:17 But in giving you this charge, I praise you not, that ye come together not for the better but for the worse.

11:18 Í fyrsta lagi heyrir ég, að flokkadráttur eigi sér stað á meðal yðar, er þér komið saman á safnaðarsamkomum, og því trúir ég að nokkru leyti.

11:18 For first of all, when ye come together in the church, I hear that divisions exist among you; and I partly believe it.

11:19 Víst verður að vera flokkaskipting á meðal yðar, til þess að þeir yðar þekkist úr, sem hæfir eru.

11:19 For there must be also factions among you, that they that are approved may be made manifest among you.

11:20 Þegar þér komið saman er það ekki til þess að neyta máltíðar Drottins.

11:20 When therefore ye assemble yourselves together, it is not possible to eat the Lord's supper:

11:21 því að við borðhaldið hrifsar hver sína máltíð, svo einn er hungraður, en annar drekkur sig ölvadan.

11:21 for in your eating each one taketh before *other* his own supper; and one is hungry, and another is drunken.

11:22 Hafið þér þá ekki hús til að eta og drekka í? Eða fyrirlítið þér söfnuð Guðs og gjörið þeim kinnroða, sem ekkert eiga? Hvað á ég að segja við yður? Á ég að hæla yður fyrir þetta? Nei, ég hafi yður ekki.

11:22 What, have ye not houses to eat and to drink in? or despise ye the church of God, and put them to shame that have not? What shall I say to you? shall I praise you? In this I praise you not.

11:23 Því að ég hef meðtekið frá Drottni það, sem ég hef kennt yður: Nóttina, sem Drottinn Jesús var svikinn, tók hann brauð.

11:23 For I received of the Lord that which also I delivered unto you, that the Lord

Jesus in the night in which he was betrayed took bread;

11:24 gjörði þakkir, braut það og sagði: "Þetta er minn líkami, sem er fyrir yður. Gjörið þetta í mína minningu."

11:24 and when he had given thanks, he brake it, and said, This is my body, which is for you: this do in remembrance of me.

11:25 Sömuleiðis tók hann og bikarinn eftir kvöldmáltíðina og sagði: "Þessi bikar er hinn nýi sáttmáli í mínu blóði. Gjörið þetta, svo oft sem þér drekkið, í mína minningu."

11:25 In like manner also the cup, after supper, saying, This cup is the new covenant in my blood: this do, as often as ye drink *it*, in remembrance of me.

11:26 Svo oft sem þér etið þetta brauð og drekkið af bikarnum, boðið þér dauða Drottins, þangað til hann kemur.

11:26 For as often as ye eat this bread, and drink the cup, ye proclaim the Lord's death till he come.

11:27 Hver sem etur brauðið eða drekkur bikar Drottins óverðuglega, verður þess vegna sekur við líkama og blóð Drottins.

11:27 Wherefore whosoever shall eat the bread or drink the cup of the Lord in an unworthy manner, shall be guilty of the body and the blood of the Lord.

11:28 Hver maður prófi sjálfan sig og eti síðan af brauðinu og drekki af bikarnum.

11:28 But let a man prove himself, and so let him eat of the bread, and drink of the cup.

11:29 Því að sá sem etur og drekkur án þess að dæma rétt um líkamann, hann etur og drekkur sjálfum sér til dóms.

11:29 For he that eateth and drinketh, eateth and drinketh judgment unto himself, if he discern not the body.

11:30 Fyrir því eru svo margir sjúkir og krankir á meðal yðar, og allmargir deyja.

11:30 For this cause many among you are weak and sickly, and not a few sleep.

11:31 Ef vér dæmdum um sjálfa oss, yrðum vér ekki dæmdir.

11:31 But if we discerned ourselves, we should not be judged.

11:32 En fyrst Drottinn dæmir oss, þá er hann að aga oss til þess að vér verðum ekki dæmdir sekir ásamt heiminum.

11:32 But when we are judged, we are chastened of the Lord, that we may not be condemned with the world.

11:33 Fyrir því skuluð þér biðja hver eftir öðrum, bræður mínir, þegar þér komið saman til að matast.

11:33 Wherefore, my brethren, when ye come together to eat, wait one for another.

11:34 Ef nokkur er hungraður, þá eti hann heima, til þess að samkomur yðar verði yður ekki til dóms. Annað mun ég segja til um, þegar ég kem.

11:34 If any man is hungry, let him eat at home; that your coming together be not unto judgment. And the rest will I set in order whensoever I come.

12:1 En svo ég minnst á gáfur andans, bræður, þá vil ég ekki að þér séuð fáfróðir um þær.

12:1 Now concerning spiritual *gifts*, brethren, I would not have you ignorant.

12:2 Þér vitið, að þegar þér voruð heidingsjar, þá létuð þér leiða yður til mállausra skurðgodanna, rétt eins og verkast vildi.

12:2 Ye know that when ye were Gentiles ye were led away unto those dumb idols, howsoever ye might led.

12:3 Fyrir því læt ég yður vita, að enginn, sem talar af Guðs anda, segir: "Bölvæður sé Jesús!" og enginn getur sagt: "Jesús er Drottinn!" nema af heilögum anda.

12:3 Wherefore I make known unto you, that no man speaking in the Spirit of God saith, Jesus is anathema; and no man can say, Jesus is Lord, but in the Holy Spirit.

12:4 Mismunur er á náðargáfum, en andinn er hinn sami.

12:4 Now there are diversities of gifts, but the same Spirit.

12:5 og mismunur er á embættum, en Drottinn hinn sami.

12:5 And there are diversities of ministrations, and the same Lord.

12:6 og mismunur er á hæfileikum að framkvæma, en Guð hinn sami, sem öllu kemur til leiðar í öllum.

12:6 And there are diversities of workings, but the same God, who worketh all things in all.

12:7 Andinn opinberast í sérhverjum til þess, sem gagnlegt er.

12:7 But to each one is given the manifestation of the Spirit to profit withal.

12:8 Einum er fyrir andann gefið að mæla af speki, öðrum að mæla af þekkingu í krafti sama anda.

12:8 For to one is given through the Spirit the word of wisdom; and to another the word of knowledge, according to the same Spirit:

12:9 Hinn sami andi veitir einum trú, öðrum lækningagáfu

12:9 to another faith, in the same Spirit; and to another gifts of healings, in the one Spirit;

12:10 og öðrum kraft til að framkvæma undur. Einn fær spádómsgáfu, annar hæfileika að greina anda, einn að tala tungum og annar að útleggja tungutal.

12:10 and to another workings of miracles; and to another prophecy; and to another discernings of spirits; to another *divers* kinds of tongues; and to another the interpretation of tongues:

12:11 En öllu þessu kemur til leiðar eini og sami andinn, og hann úthýtir hverjum einum eftir vild sinni.

12:11 but all these worketh the one and the same Spirit, dividing to each one severally even as he will.

12:12 Því að eins og líkaminn er einn og hefur marga limi, en allir limir líkamans, þótt margir séu, eru einn líkami, þannig er og Krístur.

12:12 For as the body is one, and hath many members, and all the members of the body, being many, are one body; so also is Christ.

12:13 Í einum anda vorum vér allir skirðir til að vera einn líkami, hvort sem vér erum Gyðingar eða Grikkir, þrælur eða frjálsir, og allir fengum vér einn anda að drekka.

12:13 For in one Spirit were we all baptized into one body, whether Jews or Greeks, whether bond or free; and were all made to drink of one Spirit.

12:14 Því að líkaminn er ekki einn limur, heldur margir.

12:14 For the body is not one member, but many.

12:15 Ef fóturinn segði: "Fyrst ég er ekki hönd, heyrir ég ekki líkamanum til," þá er hann ekki fyrir það líkamanum óháður.

12:15 If the foot shall say, Because I am not the hand, I am not of the body; it is not therefore not of the body.

12:16 Og ef eyrað segði: "Fyrst ég er ekki auga, heyrir ég ekki líkamanum til," þá er það ekki þar fyrir líkamanum óháð.

12:16 And if the ear shall say, Because I am not the eye, I am not of the body; it is not therefore not of the body.

12:17 Ef allur líkaminn væri auga, hvar væri þá heyrnin? Ef hann væri allur heyrn, hvar væri þá ilmanin?

12:17 If the whole body were an eye, where were the hearing? If the whole were hearing, where were the smelling?

12:18 En nú hefur Guð sett hvern einstakan lim á líkamann eins og honum þóknadist.

12:18 But now hath God set the members each one of them in the body, even as it pleased him.

12:19 Ef allir limirnir væru einn limur, hvar væri þá líkaminn?

12:19 And if they were all one member, where were the body?

12:20 En nú eru limirnir margir, en líkaminn einn.

12:20 But now they are many members, but one body.

12:21 Augað getur ekki sagt við höndina: "Ég þarfnast þín ekki!" né heldur höfuðið við fætuna: "Ég þarfnast ykkar ekki!"

12:21 And the eye cannot say to the hand, I have no need of thee: or again the head to the feet, I have no need of you.

12:22 Nei, miklu fremur eru þeir limir á líkamanum nauðsynlegir, sem virðast vera í veiklyggðara lagi.

12:22 Nay, much rather, those members of the body which seem to be more feeble are necessary:

12:23 Og þeim, sem oss virðast vera í óvirðulegra lagi á líkamanum, þeim veitum vér því meiri sæmd, og þeim, sem vér blygðumst vor fyrir, sýnum vér því meiri blygðunarsemi.

12:23 and those *parts* of the body, which we think to be less honorable, upon these we bestow more abundant honor;

and our uncomely *parts* have more abundant comeliness;

12:24 Þess þarfnast hinir ásjálegu limir vorir ekki. En Guð setti líkamann svo saman, að hann gaf þeim, sem síðri var, því meiri sæmd.

12:24 whereas our comely *parts* have no need: but God tempered the body together, giving more abundant honor to that *part* which lacked;

12:25 til þess að ekki yrði ágreiningur í líkamanum, heldur skyldu limirnir bera sameiginlega umhyggju hver fyrir öðrum.

12:25 that there should be no schism in the body; but *that* the members should have the same care one for another.

12:26 Og hvort heldur einn limur þjáist, þá þjást allir limirnir með honum, eða einn limur er í hávegum hafður, samgleðjast allir limirnir honum.

12:26 And whether one member suffereth, all the members suffer with it; or *one* member is honored, all the members rejoice with it.

12:27 Þér eruð líkami Krists og limir hans hver um sig.

12:27 Now ye are the body of Christ, and severally members thereof.

12:28 Guð hefur sett nokkra í kirkjunni, fyrst postula, í öðru lagi spámenn, í þriðja lagi fræðara, sumum hefur hann veitt gáfu að gjöra kraftaverk, lækna, vinna líknarstörf, stjórna og tala tungum.

12:28 And God hath set some in the church, first apostles, secondly prophets, thirdly teachers, then miracles, then gifts of healings, helps, governments, *divers* kinds of tongues.

12:29 Hvort eru allir postular? Hvort eru allir spámenn? Hvort eru allir fræðarar? Hvort eru allir kraftaverkamenn?

12:29 Are all apostles? are all prophets? are all teachers? are all *workers* of miracles?

12:30 Hvort hafa allir hlotið lækningagáfu? Hvort tala allir tungum? Hvort útlísta allir tungutal?

12:30 have all gifts of healings? do all speak with tongues? do all interpret?

12:31 Nei, sækist heldur eftir náðargáfunum, þeim hinum meiri. Og nú bendi ég yður á enn þá miklu ágætari leið.

12:31 But desire earnestly the greater gifts. And moreover a most excellent way show I unto you.

13:1 Þótt ég talaði tungum manna og engla, en hefði ekki kærleika, væri ég hljómandi málmur eða hvellandi bjalla.

13:1 If I speak with the tongues of men and of angels, but have not love, I am become sounding brass, or a clanging cymbal.

13:2 Og þótt ég hefði spádómsgáfu og vissi alla leyndardöma og ætí alla þekking, og þótt ég hefði svo takmarkalausa trú, að fara meitti fjöll úr stað, en hefði ekki kærleika, væri ég ekki neitt.

13:2 And if I have *the gift* of prophecy, and know all mysteries and all knowledge; and if I have all faith, so as to remove mountains, but have not love, I am nothing.

13:3 Og þótt ég deildi út öllum eignum minum, og þótt ég framseldi líkama minn, til þess að verða brenndur, en hefði ekki kærleika, væri ég engu bættari.

13:3 And if I bestow all my goods to feed *the poor*, and if I give my body to be burned, but have not love, it profiteth me nothing.

13:4 Kærleikurinn er langlyndur, hann er góðviljaður. Kærleikurinn öfundar ekki. Kærleikurinn er ekki raupsamur, hreykir sér ekki upp.

13:4 Love suffereth long, and is kind; love envieth not; love vaunteth not itself, is not puffed up,

13:5 Hann hegðar sér ekki ósæmilega, leitar ekki síns eigin, hann reiðist ekki, er ekki langrækinn.

13:5 doth not behave itself unseemly, seeketh not its own, is not provoked, taketh not account of evil;

13:6 Hann gleðst ekki yfir óréttvisinni, en samgleðst sannleikanum.

13:6 rejoiceth not in unrighteousness, but rejoiceth with the truth;

13:7 Hann breiðir yfir allt, trúir öllu, vonar allt, umber allt.

13:7 beareth all things, believeth all things, hopeth all things, endureth all things.

13:8 Kærleikurinn fellur aldrei úr gildi. En spádómsgáfur, þær munu líða undir lok, og tungur, þær munu þagna, og þekking, hún mun líða undir lok.

13:8 Love never faileth: but whether *there be* prophecies, they shall be done away; whether *there be* tongues, they shall cease; whether *there be* knowledge, it shall be done away.

13:9 Því að þekking vor er í molum og spádómur vor er í molum.

13:9 For we know in part, and we prophesy in part;

13:10 En þegar hið fullkomna kemur, þá líður það undir lok, sem er í molum.

13:10 but when that which is perfect is come, that which is in part shall be done away.

13:11 Þegar ég var barn, talaði ég eins og barn, hugsaði eins og barn og ályktaði eins og barn. En þegar ég var orðinn fulltíða maður, lagði ég niður barnaskapinn.

13:11 When I was a child, I spake as a child, I felt as a child, I thought as a child: now that I am become a man, I have put away childish things.

13:12 Nú sjáum vér svo sem í skuggsjá, í ráðgátu, en þá munum vér sjá augliti til auglitis. Nú er þekking mín í molum, en þá mun ég gjörþekkja, eins og ég er sjálfur gjörþekktur orðinn.

13:12 For now we see in a mirror, darkly; but then face to face: now I know in part; but then shall I know fully even as also I was fully known.

13:13 En nú varir trú, von og kærleikur, þetta þrennt, en þeirra er kærleikurinn mestur.

13:13 But now abideth faith, hope, love, these three; and the greatest of these is love.

14:1 Keppið eftir kærleikanum. Sækist eftir gáfum andans, en einkum eftir spádómsgáfu.

14:1 Follow after love; yet desire earnestly spiritual *gifts*, but rather that ye may prophesy.

14:2 Því að sá, sem talar tungum, talar ekki við menn, heldur við Guð. Enginn skilur hann, í anda talar hann leyndardóma.

14:2 For he that speaketh in a tongue speaketh not unto men, but unto God; for no man understandeth; but in the spirit he speaketh mysteries.

14:3 En spámaðurinn talar til manna, þeim til uppbyggingar, áminningar og huggunar.

14:3 But he that prophesieth speaketh unto men edification, and exhortation, and consolation.

14:4 Sá, sem talar tungum, byggir upp sjálfan sig, en spámaðurinn byggir upp söfnuðinn.

14:4 He that speaketh in a tongue edifieth himself; but he that prophesieth edifieth the church.

14:5 Ég vildi að þér töluðuð allir tungum, en þó enn meir, að þér hefðuð spádómsgáfu. Það er meira vert en að tala tungum, nema það sé útlagt, til þess að söfnuðurinn hljóti uppbygging.

14:5 Now I would have you all speak with tongues, but rather that ye should prophesy: and greater is he that prophesieth than he that speaketh with tongues, except he interpret, that the church may receive edifying.

14:6 Hvað mundi ég gagna yður, bræður, ef ég nú kæmi til yðar og talaði tungum, en flytti yður ekki opinberun eða þekkingu eða spádóm eða kenningu?

14:6 But now, brethren, if I come unto you speaking with tongues, what shall I profit you, unless I speak to you either by way of revelation, or of knowledge, or of prophesying, or of teaching?

14:7 Jafnvel hinir dauðu hlutir, sem gefa hljóð frá sér, hvort heldur er pípa eða harpa, - ef þær gefa ekki mismunandi hljóð frá sér, hvernig ætti þá að skiljast það, sem leikið er á pípunna eða hörpuna?

14:7 Even things without life, giving a voice, whether pipe or harp, if they give not a distinction in the sounds, how shall it be known what is piped or harped?

14:8 Gefi lúðurinn óskilmerkilegt hljóð, hver býr sig þá til bardaga?

14:8 For if the trumpet give an uncertain voice, who shall prepare himself for war?

14:9 Svo er og um yður: Ef þér mælið ekki með tungu yðar fram skilmerkilegt orð, hvernig verður það þá skilið, sem talað er? Því að þér talið þá út í bláinn.

14:9 So also ye, unless ye utter by the tongue speech easy to understood, how shall it be known what is spoken? for ye will be speaking into the air.

14:10 Hversu margar tegundir tungumála, sem kunna að vera til í heiminum, ekkert þeirra er þó málleysa.

14:10 There are, it may be, so many kinds of

voices in the world, and no *kind* is without signification.

14:11 Ef ég nú þekki ekki merkingu málsins, verð ég sem útlendingur fyrir þeim, sem talar, og hann útlendingur fyrir mér.

14:11 If then I know not the meaning of the voice, I shall be to him that speaketh a barbarian, and he that speaketh will be a barbarian unto me.

14:12 Eins er um yður. Fyrst þér sækist eftir gáfum andans, leitist þá við að vera auðugir að þeim, söfnuðinum til uppbyggingar.

14:12 So also ye, since ye are zealous of spiritual *gifts*, seek that ye may abound unto the edifying of the church.

14:13 Biðji því sá, er talar tungum, um að geta útlagt.

14:13 Wherefore let him that speaketh in a tongue pray that he may interpret.

14:14 Því að ef ég biðst fyrir með tungum, þá biður andi minn, en skilningur minn ber engan ávöxt.

14:14 For if I pray in a tongue, my spirit prayeth, but my understanding is unfruitful.

14:15 Hvernig er því þá farið? Ég vil biðja með anda, en ég vil einnig biðja með skilningi. Ég vil lofsyngja með anda, en ég vil einnig lofsyngja með skilningi.

14:15 What is it then? I will pray with the spirit, and I will pray with the understanding also: I will sing with the spirit, and I will sing with the understanding also.

14:16 Því ef þú vegsamar með anda, hvernig á þá sá, er skipar sess hins fáfróða, að segja amen við þakkargjörð þinni, þar sem hann veit ekki, hvað þú ert að segja?

14:16 Else if thou bless with the spirit, how shall he that filleth the place of the unlearned say the Amen at thy giving of thanks, seeing he knoweth not what thou sayest?

14:17 Að visu getur þakkargjörð þín verið fögur, en hinn uppbyggist ekki.

14:17 For thou verily givest thanks well, but the other is not edified.

14:18 Ég þakka Guði, að ég tala tungum öllum yður fremur.

14:18 I thank God, I speak with tongues more than you all:

14:19 en á safnaðarsamkomu vil ég heldur tala fimm orð með skilningi minum, til þess að ég geti frætt aðra, en tíu þúsund orð með tungum.

14:19 howbeit in the church I had rather speak five words with my understanding, that I might instruct others also, than ten thousand words in a tongue.

14:20 Bræður, verið ekki börn í dómgreind, heldur sem ungbörn í illskunni, en fullorðnir í dómgreind.

14:20 Brethren, be not children in mind: yet in malice be ye babes, but in mind be men.

14:21 Í lögmálinu er ritað: Með annarlegu tungutaki og annarlegum vörum mun ég tala til lýðs þessa, og eigi að heldur munu þeir heyra mig, segir Drottinn.

14:21 In the law it is written, By men of strange tongues and by the lips of strangers will I speak unto this people; and not even thus will they hear me, saith the Lord.

14:22 Þannig er þá tungutalið til tákns, ekki þeim sem trúa, heldur hinum vantrúðu. En spámannlega gáfan er ekki til tákns fyrir hina vantrúðu, heldur þá sem trúa.

14:22 Wherefore tongues are for a sign, not to them that believe, but to the unbelieving; but prophesying *is for a sign*, not to the unbelieving, but to them that believe.

14:23 Ef nú allur söfnuðurinn kæmi saman og allir töluðu tungum, og inn kæmu fáfróðir menn eða vantrúaðir, mundu þeir þá ekki segja: "Þér eruð óðir"?

14:23 If therefore the whole church be assembled together and all speak with tongues, and there come in men unlearned or unbelieving, will they not say that ye are mad?

14:24 En ef allir töluðu af spámannlegri gáfu, og inn kæmi einhver vantrúaður eða fáfróður þá sannfærðist hann og dæmdist af öllum.

14:24 But if all prophesy, and there come in one unbelieving or unlearned, he is reproved by all, he is judged by all;

14:25 Leyndardómar hjarta hans verða opinberir, og hann fellur fram á ásjónu sína og tilbiður Guð og lýsir því yfir, að Guð er sannarlega hjá yður.

14:25 the secrets of his heart are made manifest; and so he will fall down on his face and worship God, declaring that God is among you indeed.

14:26 Hvernig er það þá, bræður? Þegar þér komið saman, þá hefur hver sitt fram að fara: Sálm, kenningu, opinberun, tungutal, útlistun. Allt skal miða til uppbyggingar.

14:26 What is it then, brethren? When ye come together, each one hath a psalm, hath a teaching, hath a revelation, hath a tongue, hath an interpretation. Let all things be done unto edifying.

14:27 Séu einhverjir, sem tala tungum, mega þeir vera tveir eða í mesta lagi þrír, hver á eftir öðrum, og einn útlisti.

14:27 If any man speaketh in a tongue, *let it be* by two, or at the most three, and *that* in turn; and let one interpret:

14:28 En ef ekki er neinn til að útlista, þá þegi sá á safnaðarsamkomunni, sem talar tungum, en tali við sjálfan sig og við Guð.

14:28 but if there be no interpreter, let him keep silence in the church; and let him speak to himself, and to God.

14:29 En spámenn tali tveir eða þrír og hinir skulu dæma um.

14:29 And let the prophets speak *by* two or three, and let the others discern.

14:30 Fai einhver annar, sem þar situr, opinberun, þá þagni hinn fyrri.

14:30 But if a revelation be made to another sitting by, let the first keep silence.

14:31 Því að þér getið allir, hver á eftir öðrum, talað af spámannlegri andagift, til þess að allir hljóti fræðslu og uppörvun.

14:31 For ye all can prophesy one by one, that all may learn, and all may be exhorted;

14:32 Andar spámanna eru spámönnum undirgefnir,

14:32 and the spirits of the prophets are subject to the prophets;

14:33 því að Guð er ekki Guð truflunarinnar, heldur friðarins. Eins og í öllum söfnuðum hinna heilögu

14:33 for God is not a *God* of confusion, but of peace. As in all the churches of the saints,

14:34 skulu konur þegja á safnaðarsamkomunum, því að ekki er þeim leyft að tala, heldur skulu þær vera undirgefnar, eins og líka lögmálið segir.

14:34 let the women keep silence in the churches: for it is not permitted unto them to speak; but let them be in subjection, as also saith the law.

14:35 En ef þær vilja fræðast um eitthvað, þá skulu þær spyrja eiginmenn sína heima. Því að það er ósæmlegt fyrir konu að tala á safnaðarsamkomu.

14:35 And if they would learn anything, let them ask their own husbands at home: for it is shameful for a woman to speak in the church.

14:36 Eða er Guðs orð frá yður komið? Eða er það komið til yðar einna?

14:36 What? was it from you that the word of God went forth? or came it unto you alone?

14:37 Ef nokkur þykist spámaður vera eða gæddur gáfum andans, hann skynji, að það, sem ég skrifa yður, er boðorð Drottins.

14:37 If any man thinketh himself to be a prophet, or spiritual, let him take knowledge of the things which I write unto you, that they are the commandment of the Lord.

14:38 Vilji einhver ekki við það kannast, þá verður ekki við hann kannast.

14:38 But if any man is ignorant, let him be ignorant.

14:39 Þess vegna, bræður mínir, sækist eftir spádómsgáfunni og aftrið því ekki, að talað sé tungum.

14:39 Wherefore, my brethren, desire earnestly to prophesy, and forbid not to speak with tongues.

14:40 En allt fari sómasamlega fram og með reglu.

14:40 But let all things be done decently and in order.

15:1 Ég minni yður, bræður, á fagnaðarerindi það, sem ég boðaði yður, sem þér og veittuð viðtöku og þér einnig standið stöðugir í.

15:1 Now I make known unto you brethren, the gospel which I preached unto you, which also ye received, wherein also ye stand,

15:2 Fyrir það verðið þér og hólpnir ef þér haldið fast við orðið, fagnaðarerindið, sem ég boðaði yður, og hafið ekki ófyrirsynju trúna tekið.

15:2 by which also ye are saved, if ye hold fast the word which I preached unto you, except ye believed in vain.

15:3 Því það kenndi ég yður fyrst og fremst, sem ég einnig hef meðtekið, að Kristur dó vegna vorra synda samkvæmt ritningunum.

15:3 For I delivered unto you first of all that which also I received: that Christ died for our sins according to the scriptures;

15:4 að hann var grafinn, að hann reis upp á þriðja degi samkvæmt ritningunum

15:4 and that he was buried; and that he hath been raised on the third day according to the scriptures;

15:5 og að hann birtist Kefasi, síðan þeim tólf.

15:5 and that he appeared to Cephas; then to the twelve;

15:6 Því næst birtist hann meira en fimm hundruð bræðrum í einu, sem flestir eru á lífi allt til þessa, en nokkrir eru sofnaðir.

15:6 then he appeared to above five hundred brethren at once, of whom the greater part remain until now, but some are fallen asleep;

15:7 Síðan birtist hann Jakobi, því næst postulunum öllum.

15:7 then he appeared to James; then to all the apostles;

15:8 En síðast allra birtist hann einnig mér, eins og ótímaburði.

15:8 and last of all, as to the *child* untimely born, he appeared to me also.

15:9 Því ég er sístur postulanna og er ekki þess verður að kallast postuli, með því að ég ofsótti söfnuð Guðs.

15:9 For I am the least of the apostles, that am not meet to be called an apostle, because I persecuted the church of God.

15:10 En af Guðs náð er ég það sem ég er, og náð hans við mig hefur ekki orðið til ónýtis, heldur hef ég erfiðað meira en þeir allir, þó ekki ég, heldur náð Guðs, sem með mér er.

15:10 But by the grace of God I am what I am: and his grace which was bestowed upon me was not found vain; but I labored more abundantly than they all: yet not I, but the grace of God which was with me.

15:11 Hvort sem það því er ég eða þeir, þá prédikum vér þannig, og þannig hafið þér trúna tekið.

15:11 Whether then *it be* I or they, so we preach, and so ye believed.

15:12 En ef nú er prédikað, að Kristur sé upprisinn frá dauðum, hvernig geta þá nokkrir yðar sagt, að dauðir risi ekki upp?

15:12 Now if Christ is preached that he hath been raised from the dead, how say some among you that there is no resurrection of the dead?

15:13 Ef ekki er til upprisa dauðra, þá er Kristur ekki heldur upprisinn.

15:13 But if there is no resurrection of the dead, neither hath Christ been raised:

15:14 En ef Kristur er ekki upprisinn, þá er ónýt prédikum vor, ónýt líka trú yðar.

15:14 and if Christ hath not been raised, then is our preaching vain, your faith also is vain.

15:15 VÉR reynumst þá vera ljúgvottar um Guð, þar eð vér höfum vitnað um Guð, að hann hafi uppvakið Krist, sem hann hefur ekki uppvakið, svo framarlega sem dauðir rísa ekki upp.

15:15 Yea, we are found false witnesses of God; because we witnessed of God that he raised up Christ: whom he raised not up, if so be that the dead are not raised.

15:16 Því að ef dauðir rísa ekki upp, er Kristur ekki heldur upprisinn.

15:16 For if the dead are not raised, neither hath Christ been raised:

15:17 En ef Kristur er ekki upprisinn, er trú yðar fánýt, þér eruð þá enn í syndum yðar.

15:17 and if Christ hath not been raised, your faith is vain; ye are yet in your sins.

15:18 og þá eru einnig þeir, sem sofnaðir eru í trú á Krist, glataðir.

15:18 Then they also that are fallen asleep in Christ have perished.

15:19 Ef von vor til Krists nær aðeins til þessa lífs, þá erum vér aumkunarverðastir allra manna.

15:19 If we have only hoped in Christ in this life, we are of all men most pitiable.

15:20 En nú er Kristur upprisinn frá dauðum sem frumgróði þeirra, sem sofnaðir eru.

15:20 But now hath Christ been raised from the dead, the firstfruits of them that are asleep.

15:21 Því að þar eð dauðinn kom fyrir mann, kemur og upprisa dauðra fyrir mann.

15:21 For since by man *came* death, by man *came* also the resurrection of the dead.

15:22 Því að eins og allir deyja fyrir samband sitt við Adam, svo munu allir lifgaðir verða fyrir samfélag sitt við Krist.

15:22 For as in Adam all die, so also in Christ shall all be made alive.

15:23 En sérhver í sinni röð: Kristur sem frumgróðinn, því næst, við komu hans, þeir sem honum tilheyrja.

15:23 But each in his own order: Christ the firstfruits; then they that are Christ's, at his coming.

15:24 Síðan kemur endirinn, er hann selur ríkið Guði föður í hendur, er hann hefur að engu gjört sérhverja tign, sérhvert veldi og kraft.

15:24 Then *cometh* the end, when he shall deliver up the kingdom to God, even the Father; when he shall have abolished all rule and all authority and power.

15:25 Því að honum ber að ríkja, uns hann leggur alla fjendurnar undir fætur hans.

15:25 For he must reign, till he hath put all his enemies under his feet.

15:26 Dauðinn er síðasti óvinurinn, sem verður að engu gjörður.

15:26 The last enemy that shall be abolished is death.

15:27 "Allt hefur hann lagt undir fætur honum." Þegar stendur, að allt hafi

verið lagt undir hann, er augljóst, að sá er undan skilinn, sem lagði allt undir hann.

15:27 For, He put all things in subjection under his feet. But when he saith, All things are put in subjection, it is evident that he is excepted who did subject all things unto him.

15:28 En þegar allt hefur verið lagt undir hann, þá mun og sonurinn sjálfur leggja sig undir þann, er lagði alla hluti undir hann, til þess að Guð sé allt í öllu.

15:28 And when all things have been subjected unto him, then shall the Son also himself be subjected to him that did subject all things unto him, that God may be all in all.

15:29 Til hvers eru menn annars að láta skirast fyrir hina dáu? Ef dauðir menn rísa alls ekki upp, hvers vegna láta menn þá skíra sig fyrir þá?

15:29 Else what shall they do that are baptized for the dead? If the dead are not raised at all, why then are they baptized for them?

15:30 Hvers vegna erum vér líka að stofna oss í hættu hverja stund?

15:30 Why do we also stand in jeopardy every hour?

15:31 Svo sannarlega, bræður, sem ég get hrósað mér af yður í Kristi Jesú, Drottni vorum: Á degi hverjum vofir dauðinn yfir mér.

15:31 I protest by that glorifying in you, brethren, which I have in Christ Jesus our Lord, I die daily.

15:32 Hafi ég eingöngu að hætti manna barist við villidýr í Efesus, hvaða gagn hefði ég þá af því? Ef dauðir rísa ekki upp, etum þá og drekkum, því að á morgun deyjum vér!

15:32 If after the manner of men I fought with beasts at Ephesus, what doth it profit me? If the dead are not raised, let us eat and drink, for to-morrow we die.

15:33 Villist ekki. Vondur félagsskapur spillir góðum síðum.

15:33 Be not deceived: Evil companionships corrupt good morals.

15:34 Vaknið fyrir alvöru og syndgið ekki. Nokkrir hafa enga þekkingu á Guði. Yður til blygðunar segi ég það.

15:34 Awake to soberness righteously, and sin not; for some have no knowledge of God: I speak *this* to move you to shame.

15:35 En nú kynni einhver að segja: "Hvernig rísa dauðir upp? Hvaða líkama hafa þeir, þegar þeir koma?"

15:35 But some one will say, How are the dead raised? and with what manner of body do they come?

15:36 Þú óvitri maður! Það sem þú sáir lifnar ekki aftur nema það deyi.

15:36 Thou foolish one, that which thou thyself sowest is not quickened except it die:

15:37 Og er þú sáir, þá er það ekki sú jurt, er vex upp síðar, sem þú sáir, heldur bert frækornið, hvort sem það nú heldur er hveitikorn eða annað fræ.

15:37 and that which thou sowest, thou sowest not the body that shall be, but a bare grain, it may chance of wheat, or of some other kind;

15:38 En Guð gefur því líkama eftir vild sinni og hverri sæðistegund sinn líkama.

15:38 but God giveth it a body even as it pleased him, and to each seed a body of its own.

15:39 Ekki eru allir líkamir eins, heldur hafa mennirnir einn, kvikféð annan, fuglarnir einn og fiskarnir annan.

15:39 All flesh is not the same flesh: but there is one *flesh* of men, and another flesh of beasts, and another flesh of birds, and another of fishes.

15:40 Til eru himneskir líkamir og jarðneskir líkamir. En vegsemd hinna himnesku er eitt og hinna jarðnesku annað.

15:40 There are also celestial bodies, and bodies terrestrial: but the glory of the celestial is one, and the *glory* of the terrestrial is another.

15:41 Eitt er ljómi sólarinnar og annað ljómi tunglsins og annað ljómi stjarnanna, því að stjarna ber af stjörnu í ljóma.

15:41 There is one glory of the sun, and another glory of the moon, and another glory of the stars; for one star differeth from another star in glory.

15:42 Þannig er og um upprisu dauðra. Sád er forgengilegu, en upp ris óforgengilegt.

15:42 So also is the resurrection of the dead. It is sown in corruption; it is raised in incorruption:

15:43 Sád er í vansæmd, en upp ris í vegsemd. Sád er í veikleika, en upp ris í styrkleika.

15:43 it is sown in dishonor; it is raised in glory: it is sown in weakness; it is raised in power:

15:44 Sád er jarðneskum líkama, en upp ris andlegur líkami. Ef jarðneskur líkami er til, þá er og til andlegur líkami.

15:44 it is sown a natural body; it is raised a spiritual body. If there is a natural body, there is also a spiritual *body*.

15:45 Þannig er og ritað: "Hinn fyrsti maður, Adam, varð að lifandi sál," hinn síðari Adam að lifandi anda.

15:45 So also it is written, The first man Adam became a living soul. The last Adam *became* a life-giving spirit.

15:46 En hið andlega kemur ekki fyrst, heldur hið jarðneska, því næst hið andlega.

15:46 Howbeit that is not first which is spiritual, but that which is natural; then that which is spiritual.

15:47 Hinn fyrsti maður er frá jörðu, jarðneskur, hinn annar maður er frá himni.

15:47 The first man is of the earth, earthy: the second man is of heaven.

15:48 Eins og hinn jarðneski var, þannig eru og hinir jarðnesku og eins og hinn himneski, þannig eru og hinir himnesku.

15:48 As is the earthy, such are they also that are earthy: and as is the heavenly, such are they also that are heavenly.

15:49 **Og eins og vér höfum borið mynd hins jarðneska, munum vér einnig bera mynd hins himneska.**

15:49 And as we have borne the image of the earthy, we shall also bear the image of the heavenly.

15:50 **En það segi ég, bræður, að hold og blóð getur eigi erfitt Guðs ríki, eigi erfir heldur hið forgengilega óforgengileikann.**

15:50 Now this I say, brethren, that flesh and blood cannot inherit the kingdom of God; neither doth corruption inherit incorruption.

15:51 **Sjá, ég segi yður leyndardóm: Vér munum ekki allir sofna, en allir munum vér umbreytast**

15:51 Behold, I tell you a mystery: We all shall not sleep, but we shall all be changed,

15:52 **í einni svipan, á einu augabragði, við hinn síðasta lúður. Því lúðurinn mun gjalla og þá munu hinir dauðu upp rísa óforgengilegir, og vér munum umbreytast.**

15:52 in a moment, in the twinkling of an eye, at the last trump: for the trumpet shall sound, and the dead shall be raised incorruptible, and we shall be changed.

15:53 **Þetta forgengilega á að iklæðast óforgengileikanum og þetta dauðlega að iklæðast ódauðleikanum.**

15:53 For this corruptible must put on incorruption, and this mortal must put on immortality.

15:54 **En þegar hið forgengilega iklæðist óforgengileikanum og hið dauðlega ódauðleikanum, þá mun rætast orð það, sem ritað er: Dauðinn er uppsvelgður í sigur.**

15:54 But when this corruptible shall have put on incorruption, and this mortal shall have put on immortality, then shall come to pass the saying that is written, Death is swallowed up in victory.

15:55 **Dauði, hvar er sigur þinn? Dauði, hvar er broddur þinn?**

15:55 O death, where is thy victory? O death, where is thy sting?

15:56 **En syndin er broddur dauðans og lögmálið afl syndarinnar.**

15:56 The sting of death is sin; and the power of sin is the law:

15:57 **Guði séu þakkir, sem gefur oss sigurinn fyrir Drottín vorn Jesú Krist!**

15:57 but thanks be to God, who giveth us the victory through our Lord Jesus Christ.

15:58 **Þess vegna, mínir elskuðu bræður, verið staðfastir, óbifanlegir, síauðugir í verki Drottíns. Þér vitíð að erfiði yðar er ekki árangurslaust í Drottni.**

15:58 Wherefore, my beloved brethren, be ye stedfast, unmoveable, always abounding in the work of the Lord, forasmuch as ye know that your labor is not vain in the Lord.

16:1 **En hvað snertir samskotin til hinna heilögu, þá skuluð einnig þér fara með þau eins og ég hef fyrirskipað söfnuðunum í Galatíu.**

16:1 Now concerning the collection for the saints, as I gave order to the churches of Galatia, so also do ye.

16:2 **Hvern fyrsta dag vikunnar skal hver yðar leggja í sjóð heima hjá sér það, sem efni leyfa, til þess að ekki verði fyrst farið að efna til samskóta, þegar ég kem.**

16:2 Upon the first day of the week let each one of you lay by him in store, as he may prosper, that no collections be made when I come.

16:3 **En þegar ég svo kem, mun ég senda þá, sem þér teljið hafa, með líknargjöf yðar til Jerúsalem, og skrifa með þeim.**

16:3 And when I arrive, whomsoever ye shall approve, them will I send with letters to carry your bounty unto Jerusalem:

16:4 **En ef betra þykir að ég fari líka, þá geta þeir orðið mér samferða.**

16:4 and if it be meet for me to go also, they shall go with me.

16:5 **Ég mun koma til yðar, er ég hef farið um Makedóníu, því að um Makedóníu legg ég leið mína.**

16:5 But I will come unto you, when I shall have passed through Macedonia; for I pass through Macedonia;

16:6 **Ég mun ef til vill staldra við hjá yður, eða jafnvel dveljast vetrarlangt, til þess að þér getið húið ferð mína, hvert sem ég þá kann að fara.**

16:6 but with you it may be that I shall abide, or even winter, that ye may set me forward on my journey whithersoever I go.

16:7 **Því að nú vil ég ekki sjá yður rétt í svip. Ég vona sem sé, ef Drottinn lofar, að standa við hjá yður nokkra stund.**

16:7 For I do not wish to see you now by the way; for I hope to tarry a while with you, if the Lord permit.

16:8 **Ég stend við í Efesus allt til hvítasunnna.**

16:8 But I will tarry at Ephesus until Pentecost;

16:9 **Því að mér hafa opnast þar víðar dyr og verkmiklar og andstaðingarnir eru margir.**

16:9 for a great door and effectual is opened unto me, and there are many adversaries.

16:10 **Ef Timóteus kemur, þá sjáið til þess, að hann geti óttalaust hjá yður verið, því að hann starfar að verki Drottíns eins og ég.**

16:10 Now if Timothy come, see that he be with you without fear; for he worketh the work of the Lord, as I also do:

16:11 **Þess vegna lítisvirði enginn hann, greiðið heldur ferð hans í friði, til þess að hann geti komist til mín. Því að ég vænti hans með bræðrunum.**

16:11 let no man therefore despise him. But set him forward on his journey in peace, that he may come unto me: for I expect him with the brethren.

16:12 **En hvað snertir bróður Apollós, þá hef ég mikillega hvatt hann til að verða bræðrunum samferða til yðar. En hann var alls ófáanlegur til að fara nú, en koma mun hann, er**

hentugleikar hans leyfa.

16:12 But as touching Apollos the brother, I besought him much to come unto you with the brethren: and it was not all *his* will to come now; but he will come when he shall have opportunity.

16:13 **Vakið, standið stöðugir í trúnni, verið karlmannlegir og styrkir.**

16:13 Watch ye, stand fast in the faith, quit you like men, be strong.

16:14 **Allt sé hjá yður í kærleika gjört.**

16:14 Let all that ye do be done in love.

16:15 **Um eitt bið ég yður, bræður. Þér vitíð að Stefanás og heimili hans er frumgróði Akkeu og að þeir hafa helgað sig þjónustu heilagra.**

16:15 Now I beseech you, brethren (ye know the house of Stephanas, that it is the firstfruits of Achaia, and that they have set themselves to minister unto the saints),

16:16 **Sýnið slíkum mönnum undirgefni og hverjum þeim er starfar með og leggur á sig erfiði.**

16:16 that ye also be in subjection unto such, and to every one that helpeth in the work and laboreth.

16:17 **Ég gleðst yfir návist þeirra Stefanasar, Fortunátusar og Akkaikusar, af því að þeir hafa bætt mér upp fjarvist yðar.**

16:17 And I rejoice at the coming of Stephanas and Fortunatus and Achaicus: for that which was lacking on your part they supplied.

16:18 **Þeir hafa bæði glatt mig og yður. Hafið mætur á slíkum mönnum.**

16:18 For they refreshed my spirit and yours: acknowledge ye therefore them that are such.

16:19 **Söfnuðirnir í Asíu biðja að heilsa yður. Akvilas og Priska ásamt söfnuðinum í húsi þeirra biðja kærlega að heilsa yður í Drottíns nafni.**

16:19 The churches of Asia salute you. Aquila and Prisca salute you much in the Lord, with the church that is in their house.

16:20 **Allir bræðurnir biðja að heilsa yður. Heilsíð hver öðrum með heilögum kossi.**

16:20 All the brethren salute you. Salute one another with a holy kiss.

16:21 **Kveðjan er með eigin hendi minni. Páls.**

16:21 The salutation of me Paul with mine own hand.

16:22 **Ef einhver elskar ekki Drottín, hann sé bölvður. Marana ta!**

16:22 If any man loveth not the Lord, let him be anathema. Maranatha.

16:23 **Náðin Drottíns Jesú sé með yður.**

16:23 The grace of the Lord Jesus Christ be with you.

16:24 **Kærleikur minn er með öllum yður í Kristi Jesú.**

16:24 My love be with you all in Christ Jesus. Amen.

1:1 **Páll, að Guðs vilja postuli Krists Jesú, og Timóteus, bróðir vor, heilsa söfnuði Guðs, sem er í Korintu, ásamt öllum heilögum, í gjörvallri Akkeu.**

1:1 Paul, an apostle of Christ Jesus through the will of God, and Timothy our brother, unto the church of God which is at Corinth, with all the saints that are in the whole of Achaia:

1:2 Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum og Drottni Jesú Kristi.

1:2 Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.

1:3 Lofaður sé Guð og faðir Drottins vors Jesú Krists, faðir miskunnsemdanna og Guð allrar huggunar.

1:3 Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ, the Father of mercies and God of all comfort;

1:4 sem huggar oss í sérhverri þrænging vorri, svo að vér getum huggað alla aðra í þrængingum þeirra með þeirri huggun, sem vér höfum sjálfir af Guði hlötið.

1:4 who comforteth us in all our affliction, that we may be able to comfort them that are in any affliction, through the comfort wherewith we ourselves are comforted of God.

1:5 Því að eins og þjáningar Krists koma í ríkuð mæli yfir oss, þannig hljótum vér og huggun í ríkuð mæli fyrir Krist.

1:5 For as the sufferings of Christ abound unto us, even so our comfort also aboundeth through Christ.

1:6 En ef vér sætum þrængingum, þá er það yður til huggunar og hjálpræðis, og ef vér hljótum huggun, þá er það til þess að þér hljótið huggun og kraft til að standast þær þjáningar, sem vér einnig liðum.

1:6 But whether we are afflicted, it is for your comfort and salvation; or whether we are comforted, it is for your comfort, which worketh in the patient enduring of the same sufferings which we also suffer:

1:7 Von vor um yður er staðföst. Vér vitum, að þér eigið hlut í huggun vorri eins og þér eigið hlut í þjáningum vorum.

1:7 and our hope for you is steadfast; knowing that, as ye are partakers of the sufferings, so also are ye of the comfort.

1:8 Vér viljum ekki, bræður mínir, að yður sé ókunnugt um þrænging þá, sem vér urðum fyrir í Asíu. Vér vorum aðþrengdir langt um megu fram, svo að vér jafnvel örvæntum um lífið.

1:8 For we would not have you ignorant, brethren, concerning our affliction which befell us in Asia, that we were weighed down exceedingly, beyond our power, insomuch that we despaired even of life:

1:9 Já, oss sýndist sjálfum, að vér hefðum þegar fengið vörn dauðadóm. Því að oss átti að lærast það að treysta ekki sjálfum oss, heldur Guði, sem uppvekur hina dauðu.

1:9 yea, we ourselves have had the sentence of death within ourselves, that we should not trust in ourselves, but in God who raiseth the dead:

1:10 Úr slíkri dauðans hættu frelsaði hann oss og mun frelsa oss. Til hans höfum vér sett von vora, að hann muni enn frelsa oss.

1:10 who delivered us out of so great a death, and will deliver: on whom we have set our hope that he will also still deliver us;

1:11 Til þess getið þér og hjálpað með því að biðja fyrir oss. Þá munu margir þakka þá náðargjöf, sem oss er veitt að fyrirþen margra.

1:11 ye also helping together on our behalf by your supplication; that, for the gift bestowed upon us by means of many, thanks may be given by many persons on our behalf.

1:12 Þetta er hrósun vor: Samviska vor vitnar um, að vér höfum lifað í heiminum, og sérstaklega hjá yður, í heilagleika og hreinleika, sem kemur frá Guði, ekki látið stjórnað af mannlegri speki, heldur af náð Guðs.

1:12 For our glorifying is this, the testimony of our conscience, that in holiness and sincerity of God, not in fleshly wisdom but in the grace of God, we behaved ourselves in the world, and more abundantly to you-ward.

1:13 Vér skrifum yður ekki annað en það, sem þér getið lesið og skilið. Ég vona, að þér munið til fulls skilja það.

1:13 For we write no other things unto you, than what ye read or even acknowledge, and I hope ye will acknowledge unto the end:

1:14 sem yður er að nokkru ljóst, að þér getið miklast af oss eins og vér af yður á degi Drottins vors Jesú.

1:14 as also ye did acknowledge us in part, that we are your glorying, even as ye also are ours, in the day of our Lord Jesus.

1:15 Í þessu trausti var það ásetningur minn að koma fyrst til yðar, til þess að þér skylduð verða tvöfaldrar gleði aðnjótandi.

1:15 And in this confidence I was minded to come first unto you, that ye might have a second benefit;

1:16 Ég hugðist bæði koma við hjá yður á leiðinni til Makedóníu og aftur á leiðinni þaðan og láta yður búa ferð mína til Júdeu.

1:16 and by you to pass into Macedonia, and again from Macedonia to come unto you, and of you to be set forward on my journey unto Judaea.

1:17 Var það nú svo mikið hverfflyndi af mér, er ég afréð þetta? Eða ræð ég ráðum mínum að hætta heimsins, svo að hjá mér sé "já, já" sama og "nei, nei"?

1:17 When I therefore was thus minded, did I show fickleness? or the things that I purpose, do I purpose according to the flesh, that with me there should be the yea yea and the nay nay?

1:18 Svo sannarlega sem Guð er trúr: Það, sem vér segjum yður, er ekki bæði já og nei.

1:18 But as God is faithful, our word toward you is not yea and nay.

1:19 Sonur Guðs, Jesús Kristur, sem vér höfum prédikað á meðal yðar, ég, Silvanus og Timóteus, var ekki bæði "já" og "nei", heldur er allt í honum "já".

1:19 For the Son of God, Jesus Christ, who was preached among you by us, even by me and Silvanus and Timothy, was not yea and nay, but in him is yea.

1:20 Því að svo mörg sem fyrirheit Guðs eru, þá er játun þeirra í honum. Þess vegna segjum vér og fyrir hann amen Guði til dýrðar.

1:20 For how many soever be the promises of God, in him is the yea: wherefore also through him is the Amen, unto the glory of God through us.

1:21 Það er Guð, sem gjörir oss ásamt yður staðfasta í Kristi og hefur smurt oss.

1:21 Now he that establisheth us with you in Christ, and anointed us, is God;

1:22 Hann hefur sett innsigli sitt á oss og gefið oss anda sinn sem pant í hjörtum vorum.

1:22 who also sealed us, and gave us the earnest of the Spirit in our hearts.

1:23 Ég kalla Guð til vitnis og legg líf mitt við, að það er af hlífð við yður, að ég hef enn þá ekki komið til Korintu.

1:23 But I call God for a witness upon my soul, that to spare you I forbore to come unto Corinth.

1:24 Ekki svo að skilja, að vér viljum drottna yfir trú yðar, heldur erum vér samverkamenn að gleði yðar. Því að í trúnni standið þér.

1:24 Not that we have lordship over your faith, but are helpers of your joy: for in faith ye stand fast.

2:1 En það ásetti ég mér, að koma ekki aftur til yðar með hryggð.

2:1 But I determined this for myself, that I would not come again to you with sorrow.

2:2 Ef ég hryggi yður, hver er þá sá sem gleður mig? Sá sem ég er að hryggja?

2:2 For if I make you sorry, who then is he that maketh me glad but he that is made sorry by me?

2:3 Ég skrifaði einmitt þetta til þess að þeir, sem áttu að gleðja mig, skyldu ekki hryggja mig, er ég kæmi. Ég hef það traust til yðar allra, að gleði mín sé gleði yðar allra.

2:3 And I wrote this very thing, lest, when I came, I should have sorrow from them of whom I ought to rejoice; having confidence in you all, that my joy is *the joy* of you all.

2:4 Af mikilli þrængingu og hjartans trega skrifaði ég yður með mörgum tárum, ekki til þess að þér skylduð hryggjast, heldur til þess að þér skylduð komast að raun um þann kærleika, sem ég ber til yðar í svo ríkuð mæli.

2:4 For out of much affliction and anguish of heart I wrote unto you with many tears; not that ye should be made sorry, but that ye might know the love that I have more abundantly unto you.

2:5 En ef nokkur hefur orðið til þess að valda hryggð, þá hefur hann ekki hryggð mig, heldur að vissu leyti - að ég gjöri ekki enn meira úr því - hryggð yður alla.

2:5 But if any hath caused sorrow, he hath caused sorrow, not to me, but in part (that I press not too heavily) to you all.

2:6 Nægileg er þeim manni refsing sú, sem hann hefur hlötið af yður allflestum.

2:6 Sufficient to such a one is this punishment which was *inflicted* by the many;

2:7 Því ættuð þér nú öllu heldur að fyrirgefa honum og hugga hann til þess að hann sökkvi ekki niður í allt of mikla hryggð.

2:7 so that contrariwise ye should rather forgive him and comfort him, lest by any means such a one should be swallowed up with his overmuch sorrow.

2:8 Þess vegna bið ég yður að sýna honum kærleika í reynd.

2:8 Wherefore I beseech you to confirm *your* love toward him.

2:9 Því að í þeim tilgangi skrifaði ég yður, til þess að komast að raun um staðfestu yðar, hvort þér væruð hlýðnir í öllu.

2:9 For to this end also did I write, that I might know the proof of you, whether ye are obedient in all things.

2:10 En hverjum sem þér fyrirgefið, honum fyrirgef ég líka. Og það sem ég hef fyrirgefið, hafi ég þurft að fyrirgefa nokkuð. Þá hefur það verið vegna yðar fyrir augliti Krists.

2:10 But to whom ye forgive anything, I *forgive* also: for what I also have forgiven, if I have forgiven anything, for your sakes *have I forgiven it* in the presence of Christ;

2:11 til þess að vér yrðum ekki vélaðir af Satan, því að ekki er oss ókunnugt um vérlað hans.

2:11 that no advantage may be gained over us by Satan: for we are not ignorant of his devices.

2:12 En er ég kom til Tróas til að boða fagnaðarerindið um Krist og mér stóðu þar opnar dyr í þjónustu Drottins.

2:12 Now when I came to Troas for the gospel of Christ, and when a door was opened unto me in the Lord,

2:13 þá hafði ég enga eið í mér, af því að ég hittí ekki Titus, bróður minn, svo að ég kvaddi þá og fór til Makedóníu.

2:13 I had no relief for my spirit, because I found not Titus my brother: but taking my leave of them, I went forth into Macedonia.

2:14 En Guði séu þakkir, sem fer með oss í óslitinni sigurför Krists og lætur oss útbreiða ilm þekkingarinnar á honum á hverjum stað.

2:14 But thanks be unto God, who always leadeth us in triumph in Christ, and maketh manifest through us the savor of his knowledge in every place.

2:15 Því að vér erum góðilmur Krists fyrir Guði meðal þeirra, er hólpnir verða, og meðal þeirra, sem glatast;

2:15 For we are a sweet savor of Christ unto God, in them that are saved, and in them that perish;

2:16 þeim síðarnefndu ilmur af dauða til dauða, en hinum ilmur af lífi til lífs. Og hver er til þessa hæfur?

2:16 to the one a savor from death unto death; to the other a savor from life unto life. And who is sufficient for these things?

2:17 Ekki erum vér eins og hinir mörgu, er pranga með Guðs orð, heldur flytjum vér það af hreinum huga frá

Guði frammi fyrir augliti Guðs, með því að vér erum í Kristi.

2:17 For we are not as the many, corrupting the word of God: but as of sincerity, but as of God, in the sight of God, speak we in Christ.

3:1 Erum vér nú aftur teknir að mæla með sjálfum oss? Eða mundum vér þurfa, eins og sumir, meðmælabréf til yðar eða frá yður?

3:1 Are we beginning again to commend ourselves? or need we, as do some, epistles of commendation to you or from you?

3:2 Þér eruð vort bréf, ritað á hjörtu vor, þekkt og lesið af öllum mönnum.

3:2 Ye are our epistle, written in our hearts, known and read of all men;

3:3 Þér sýnið ljóslega, að þér eruð bréf Krists, sem vér höfum unnið að, ekki skrifað með bleki, heldur með anda lifanda Guðs, ekki á steinspjöld, heldur á hjartaspjöld úr holdi.

3:3 being made manifest that ye are an epistle of Christ, ministered by us, written not with ink, but with the Spirit of the living God; not in tables of stone, but in tables *that are* hearts of flesh.

3:4 En þetta traust höfum vér til Guðs fyrir Krist.

3:4 And such confidence have we through Christ to God-ward:

3:5 Ekki svo, að vér séum sjálfir hæfir og eitthvað komi frá oss sjálfum, heldur er hæfileiki vor frá Guði.

3:5 not that we are sufficient of ourselves, to account anything as from ourselves; but our sufficiency is from God;

3:6 sem hefur gjört oss hæfa til að vera þjóna nýs sáttmála, ekki bókstafs, heldur anda. Því að bókstafurinn deyðir, en andinn lifgar.

3:6 who also made us sufficient as ministers of a new covenant; not of the letter, but of the spirit: for the letter killeth, but the spirit giveth life.

3:7 En ef þjónusta dauðans, sem letruð var og höggvin á steina, kom fram í dýrð, svo að Ísraelsmenn gátu ekki horft framan í Móse vegna ljómans af ásynd hans, sem þó varð að engu.

3:7 But if the ministration of death, written, and engraven on stones, came with glory, so that the children of Israel could not look stedfastly upon the face of Moses for the glory of his face; which *glory* was passing away:

3:8 hversu miklu fremur mun þá þjónusta andans koma fram í dýrð?

3:8 how shall not rather the ministration of the spirit be with glory?

3:9 Ef þjónustan, sem sakkellir, var dýrleg, þá er þjónustan, sem réttlætir, enn þá miklu auðugri að dýrð.

3:9 For if the ministration of condemnation hath glory, much rather doth the ministration of righteousness exceed in glory.

3:10 Í þessu efni verður jafnvel það, sem áður var dýrlegt, ekki dýrlegt í samanburði við hina yfirgnæfandi dýrð.

3:10 For verily that which hath been made glorious hath not been made glorious in this respect, by reason of the glory that surpasseth.

3:11 Því að ef það, sem að engu verður, kom fram með dýrð, þá hlýtur miklu fremur hið varanlega að koma fram í dýrð.

3:11 For if that which passeth away was with glory, much more that which remaineth *is* in glory.

3:12 Þar eð vér nú höfum slíka von, þá komum vér fram með mikilli djörfung

3:12 Having therefore such a hope, we use great boldness of speech,

3:13 og gjörum ekki eins og Móse, sem setti skýlu fyrir andlit sér, til þess að Ísraelsmenn skyldu ekki horfa á endalok ljóma þess, sem var að hverfa.

3:13 and *are* not as Moses, *who* put a veil upon his face, that the children of Israel should not look stedfastly on the end of that which was passing away:

3:14 En hugur þeirra varð forhertur. Því allt til þessa dags hvílir sama skýlan yfir upplestri hins gamla sáttmála og henni hefur ekki verið svipt hurt, því að aðeins í Kristi hverfur hún.

3:14 but their minds were hardened: for until this very day at the reading of the old covenant the same veil remaineth, it not being revealed *to them* that it is done away in Christ.

3:15 Já, allt til þessa dags hvílir skýla yfir hjörtum þeirra, hvenær sem Móse er lesinn.

3:15 But unto this day, whensoever Moses is read, a veil lieth upon their heart.

3:16 En "þegar einhver snýr sér til Drottins, verður skýlan burtu tekin."

3:16 But whensoever it shall turn to the Lord, the veil is taken away.

3:17 Drottinn er andinn, og þar sem andi Drottins er, þar er frelsi.

3:17 Now the Lord is the Spirit: and where the Spirit of the Lord is, *there* is liberty.

3:18 En allir vér, sem með óhjúpudu andliti endurspeglum dýrð Drottins, ummyndumst til hinnar sömu myndar, frá dýrð til dýrðar. Þetta gjörir andi Drottins.

3:18 But we all, with unveiled face beholding as in a mirror the glory of the Lord, are transformed into the same image from glory to glory, even as from the Lord the Spirit.

4:1 Með því að vér höfum þessa þjónustu á hendi fyrir miskunn Guðs, þá látum vér ekki hugfallast.

4:1 Therefore seeing we have this ministry, even as we obtained mercy, we faint not:

4:2 Vér höfnum allri skammarlegri launung, vér framgöngum ekki með flátskap né fölsum Guðs orð, heldur birtum vér sannleikann, og fyrir augliti Guðs skirskot um vér til samvísku hvers manns um sjálfa oss.

4:2 but we have renounced the hidden things of shame, not walking in craftiness, nor handling the word of God deceitfully; but by the manifestation of the truth commending ourselves to every man's conscience in the sight of God.

4:3 En ef fagnaðarerindi vort er hulið, þá er það hulið þeim, sem glatast.

4:3 And even if our gospel is veiled, it is veiled in them that perish:

4:4 Því guð þessarar aldar hefur blindað huga hinna vantrúuðu, til þess að þeir sjái ekki ljósið frá fagnaðarerindinu um dýrð Krists, hans, sem er ímynd Guðs.

4:4 in whom the god of this world hath blinded the minds of the unbelieving, that the light of the gospel of the glory of Christ, who is the image of God, should not dawn upon them.

4:5 Ekki prédikum vér sjálfa oss, heldur Krist Jesú sem Drottin, en sjálfa oss sem þjóna yðar vegna Jesú.

4:5 For we preach not ourselves, but Christ Jesus as Lord, and ourselves as your servants for Jesus' sake.

4:6 Því að Guð, sem sagði: "Ljós skal skína fram úr myrkri!" - hann lét það skína í hjörtu vor, til þess að birtu legði af þekkingunni á dýrð Guðs, eins og hún skín frá ásjónu Jesú Krists.

4:6 Seeing it is God, that said, Light shall shine out of darkness, who shined in our hearts, to give the light of the knowledge of the glory of God in the face of Jesus Christ.

4:7 En þennan fjársjóð höfum vér í leirkerum, til þess að ofurmagn kraftarins sé Guðs, en ekki frá oss.

4:7 But we have this treasure in earthen vessels, that the exceeding greatness of the power may be of God, and not from ourselves;

4:8 Á allar hliðar erum vér aðþrengdir, en þó ekki ofþrengdir, vér erum eflablandnir, en örventum þó ekki.

4:8 we are pressed on every side, yet not straitened; perplexed, yet not unto despair;

4:9 ofsóttir, en þó ekki yfirgefnir, felldir til jarðar, en tortímumst þó ekki.

4:9 pursued, yet not forsaken; smitten down, yet not destroyed;

4:10 Jafnan berum vér með oss á líkamanum dauða Jesú, til þess að einnig lifi Jesú verði opinbert í líkama vorum.

4:10 always bearing about in the body the dying of Jesus, that the life also of Jesus may be manifested in our body.

4:11 Því að vér, sem lifum, erum jafnan framseldir til dauða vegna Jesú, til þess að líf Jesú verði opinbert í dauðlegu holdi voru.

4:11 For we who live are always delivered unto death for Jesus' sake, that the life also of Jesus may be manifested in our mortal flesh.

4:12 Þannig er dauðinn að verki í oss, en lífið í yður.

4:12 So then death worketh in us, but life in you.

4:13 Vér höfum sama anda trúarinnar sem skrifað er um í ritningunni: "Ég trúði, þess vegna talaði ég." Vér trúum líka og þess vegna tölum vér.

4:13 But having the same spirit of faith, according to that which is written, I believed, and therefore did I speak; we also believe, and therefore also we speak;

4:14 Vér vitum, að hann, sem vakti upp Drottin Jesú, mun einnig uppvækja oss

ásamt Jesú og leiða oss fram ásamt yður.

4:14 knowing that he that raised up the Lord Jesus shall raise up us also with Jesus, and shall present us with you.

4:15 Allt er þetta yðar vegna, til þess að náðin verði sem mest og láti sem flesta flytja þakkargjörð Guði til dýrðar.

4:15 For all things are for your sakes, that the grace, being multiplied through the many, may cause the thanksgiving to abound unto the glory of God.

4:16 Fyrir því látum vér ekki hugfallast. Jafnvel þótt vor ytri maður hrörni, þá endurnýjast dag frá degi vor innri maður.

4:16 Wherefore we faint not; but though our outward man is decaying, yet our inward man is renewed day by day.

4:17 Þrenging vor er skammvinn og léttbær og aflar oss eilífrar dýrðar sem stórum yfirgnæfir allt.

4:17 For our light affliction, which is for the moment, worketh for us more and more exceedingly an eternal weight of glory;

4:18 Vér horfum ekki á hið sýnilega, heldur hið ósýnilega. Hið sýnilega er stundlegt, en hið ósýnilega eilíft.

4:18 while we look not at the things which are seen, but at the things which are not seen: for the things which are seen are temporal; but the things which are not seen are eternal.

5:1 Vér vitum, að þótt vor jarðeska tjaldbúð verði rifin niður, þá höfum vér hús frá Guði, eilíft hús á himnum, sem eigi er með höndum gjört.

5:1 For we know that if the earthly house of our tabernacle be dissolved, we have a building from God, a house not made with hands, eternal, in the heavens.

5:2 Á meðan andvörpum vér og þráum að íklæðast húsi voru frá himnum.

5:2 For verily in this we groan, longing to be clothed upon with our habitation which is from heaven:

5:3 Þegar vér íklæðumst því, munum vér ekki standa uppi naktir.

5:3 if so be that being clothed we shall not be found naked.

5:4 En á meðan vér erum í tjaldbúðinni, stynjum vér mæddir, af því að vér viljum ekki afklæðast, heldur íklæðast, til þess að hið dauðlega uppsvelgist af lífinu.

5:4 For indeed we that are in this tabernacle do groan, being burdened; not for that we would be unclothed, but that we would be clothed upon, that what is mortal may be swallowed up of life.

5:5 En sá, sem hefur gjört oss færa einmitt til þessa, er Guð, sem hefur gefið oss anda sinn sem pant.

5:5 Now he that wrought us for this very thing is God, who gave unto us the earnest of the Spirit.

5:6 Vér erum því ávallt hughraustir, þótt vér vitum, að meðan vér eigum heima í líkamanum erum vér að heiman frá Drottni.

5:6 Being therefore always of good courage, and knowing that, whilst we are at home in

the body, we are absent from the Lord

5:7 Því að vér lifum í trú, en sjáum ekki.

5:7 (for we walk by faith, not by sight);

5:8 Já, vér erum hughraustir og langar öllu fremur til að hverfa burt úr líkamanum og vera heima hjá Drottni.

5:8 we are of good courage, I say, and are willing rather to be absent from the body, and to be at home with the Lord.

5:9 Þess vegna kostum vér kapps um, hvort sem vér erum heima eða að heiman, að vera honum þóknanlegir.

5:9 Wherefore also we make it our aim, whether at home or absent, to be well-pleasing unto him.

5:10 Því að öllum oss ber að birtast fyrir dómstóli Krists, til þess að sérhver fái það endurgoldið, sem hann hefur aðhafst í líkamanum, hvort sem það er gott eða illt.

5:10 For we must all be made manifest before the judgment-seat of Christ; that each one may receive the things done in the body, according to what he hath done, whether it be good or bad.

5:11 Með því að vér nú vitum, hvað það er að óttast Drottin, leitumst vér við að sannfæra menn. En Guði erum vér kunnir orðnir, já, ég vona, að vér séum einnig kunnir orðnir yður í hjörtum yðar.

5:11 Knowing therefore the fear of the Lord, we persuade men, but we are made manifest unto God; and I hope that we are made manifest also in your consciences.

5:12 Ekki erum vér enn að mæla með sjálfum oss við yður, heldur gefum vér yður tilefni til að miklast af oss, til þess að þér hafið eitthvað gagnvart þeim, er miklast af hinu ytra, en ekki af hjartabelinu.

5:12 We are not again commending ourselves unto you, but speak as giving you occasion of glorying on our behalf, that ye may have wherewith to answer them that glory in appearance, and not in heart.

5:13 Því að hvort sem vér höfum orðið frávita, þá var það vegna Guðs, eða vér erum með sjálfum oss, þá er það vegna yðar.

5:13 For whether we are beside ourselves, it is unto God; or whether we are of sober mind, it is unto you.

5:14 Kærleiki Krists knýr oss.

5:14 For the love of Christ constraineth us; because we thus judge, that one died for all, therefore all died;

5:15 Því að vér höfum ályktað svo: Ef einn er dáinn fyrir alla, þá eru þeir allir dánir. Og hann er dáinn fyrir alla, til þess að þeir, sem lifa, lifi ekki framar sjálfum sér, heldur honum, sem fyrir þá er dáinn og upprisinn.

5:15 and he died for all, that they that live should no longer live unto themselves, but unto him who for their sakes died and rose again.

5:16 Þannig metum vér héðan í frá engan að mannlegum hætti. Þótt vér og höfum þekkt Krist að mannlegum hætti,

þekkjum vér hann nú ekki framár þannig.

5:16 Wherefore we henceforth know no man after the flesh: even though we have known Christ after the flesh, yet now we know *him* so no more.

5:17 Ef einhver er í Kristí, er hann skapaður á ný, hið gamla varð að engu, sjá, nýtt er orðið til.

5:17 Wherefore if any man is in Christ, *he* is a new creature: the old things are passed away; behold, they are become new.

5:18 Allt er frá Guði, sem sætti oss við sig fyrir Krist og gaf oss þjónustu sáttargjörðarinnar.

5:18 But all things are of God, who reconciled us to himself through Christ, and gave unto us the ministry of reconciliation;

5:19 Því að það var Guð, sem í Kristí sætti heiminn við sig, er hann tilreiknaði þeim ekki afbrot þeirra og fól oss að bota orð sáttargjörðarinnar.

5:19 to wit, that God was in Christ reconciling the world unto himself, not reckoning unto them their trespasses, and having committed unto us the word of reconciliation.

5:20 Vér erum því erindrekar Krists, eins og það væri Guð, sem áminnti, þegar vér áminnum. Vér biðjum í Krists stað: Látid sættast við Guð.

5:20 We are ambassadors therefore on behalf of Christ, as though God were entreating by us: we beseech *you* on behalf of Christ, be ye reconciled to God.

5:21 Þann sem þekkti ekki synd, gjörði hann að synd vor vegna, til þess að vér skyldum verða réttlæti Guðs í honum.

5:21 Him who knew no sin he made *to be* sin on our behalf; that we might become the righteousness of God in him.

6:1 Sem samverkamenn hans áminnum vér yður einnig, að þér látið ekki náð Guðs, sem þér hafið þegið, verða til einskis.

6:1 And working together *with him* we entreat also that ye receive not the grace of God in vain

6:2 Hann segir: Á hagkvæmri tíð bænheyroi ég þig, og á hjálpraðis degi hjálpaði ég þér. Nú er hagkvæm tíð, nú er hjálpraðis dagur.

6:2 (for he saith, At an acceptable time I hearkened unto thee, And in a day of salvation did I succor thee: behold, now is the acceptable time; behold, now is the day of salvation):

6:3 Í engu viljum vér vera neinum til ásteytingar, til þess að þjónustan verði ekki fyrir lasti.

6:3 giving no occasion of stumbling in anything, that our ministration be not blamed;

6:4 Á allan hátt sýnum vér, að vér erum þjónar Guðs, með miklu þolgaði í þrengingum, í nauðum, í angist,

6:4 but in everything commending ourselves, as ministers of God, in much patience, in afflictions, in necessities, in distresses,

6:5 undir höggum, í fangelsi, í upphlaupum, í erfiði, í vökum, í föstum, 6:5 in stripes, in imprisonments, in tumults, in labors, in watchings, in fastings;

6:6 með grandvarleik, með þekkingu, með langlyndi, með góðvild, með heilögum anda, með falslausum kærleika.

6:6 in pureness, in knowledge, in long suffering, in kindness, in the Holy Spirit, in love unfeigned,

6:7 með sannleiksorði, með krafti Guðs, með vopnum réttlætisins til sóknar og varnar.

6:7 in the word of truth, in the power of God; by the armor of righteousness on the right hand and on the left,

6:8 í heiðri og vanheiðri, í lasti og lofi. Vér erum álitnir afvegaleiðendur, en erum sannorðir.

6:8 by glory and dishonor, by evil report and good report; as deceivers, and *yet* true;

6:9 óþekktir, en þó alþekktir, komnir í dauðann og samt lifum vér, tyftaðir og þó ekki deyddir.

6:9 as unknown, and *yet* well known; as dying, and behold, we live; as chastened, and not killed;

6:10 hryggir, en þó ávallt glaðir, fátækir, en auðugum þó marga, öreigar, en eigum þó allt.

6:10 as sorrowful, yet always rejoicing; as poor, yet making many rich; as having nothing, and *yet* possessing all things.

6:11 Frjáltslega tölum vér við yður, Korintumenn. Rúmt er um yður í hjarta voru.

6:11 Our mouth is open unto you, O Corinthians, our heart is enlarged.

6:12 Ekki er þröngt um yður hjá oss, en í hjörtum yðar er þröngt.

6:12 Ye are not straitened in us, but ye are straitened in your own affections.

6:13 En svo að sama komi á móti, - ég tala eins og við börn mín -, þá látið þér líka verða rúmgott hjá yður.

6:13 Now for a recompense in like kind (I speak as unto *my* children), be ye also enlarged.

6:14 Gangið ekki undir ósamkynja ok með vantrúðum. Hvað er sameiginlegt með réttlæti og ranglæti? Hvaða samfélag hefur ljós við myrkur?

6:14 Be not unequally yoked with unbelievers: for what fellowship have righteousness and iniquity? or what communion hath light with darkness?

6:15 Hver er samhljóðan Krists við Belíar? Hver hlutdeild er trúðum með vantrúðum?

6:15 And what concord hath Christ with Belial? or what portion hath a believer with an unbeliever?

6:16 Hvernig má setta musteri Guðs við skurðgöð? Vér erum musteri lifanda Guðs, eins og Guð hefur sagt: Ég mun búa hjá þeim og ganga um meðal þeirra, og ég mun vera Guð þeirra, og þeir munu vera lýður mín.

6:16 And what agreement hath a temple of God with idols? for we are a temple of the living God; even as God said, I will dwell in them, and walk in them; and I will be their God, and they shall be my people.

6:17 Þess vegna segir Drottinn: Farið burt frá þeim, og skiljið yður frá þeim. Snertið ekki neitt óhreint, og ég mun taka yður að mér

6:17 Wherefore Come ye out from among them, and be ye separate, saith the Lord, And touch no unclean thing; And I will receive you,

6:18 og ég mun vera yður faðir, og þér munuð vera mér synir og dætur, segir Drottinn alvaldur.

6:18 And will be to you a Father, And ye shall be to me sons and daughters, saith the Lord Almighty.

7:1 Þar eð vér því höfum þessi fyrirheit, elskaðir, þá hreinsum oss af allri saurgun á líkama og sál og fullkomnum helgun vora í guðsóttu.

7:1 Having therefore these promises, beloved, let us cleanse ourselves from all defilement of flesh and spirit, perfecting holiness in the fear of God.

7:2 Gefið oss rúm í hjörtum yðar. Engum höfum vér gjört rangt til, engan skaðað, engan féflett.

7:2 Open your hearts to us: we wronged no man, we corrupted no man, we took advantage of no man.

7:3 Ég segi það ekki til að áfellast yður. Ég hef áður sagt, að þér eruð í hjörtum vorum, og vér deyjum saman og lifum saman.

7:3 I say it not to condemn *you*: for I have said before, that ye are in our hearts to die together and live together.

7:4 Mikla djörfung hef ég gagnvart yður, mikillega get ég hrósað mér af yður. Ég er fullur af huggun, ég er stórríkur af gleði í allri þrenging vorri.

7:4 Great is my boldness of speech toward you, great is my glorying on your behalf: I am filled with comfort, I overflow with joy in all our affliction.

7:5 Því var og það, er vér komum til Makedóníu, að vér höfðum enga eið, heldur vorum vér á alla vegu aðþrengdir, barátta hið ytra, ótti hið innra.

7:5 For even when we were come into Macedonia our flesh had no relief, but we *were* afflicted on every side; without *were* fightings, within *were* fears.

7:6 En Guð, sem huggar hina beygðu, hann huggaði oss með komu Titusar.

7:6 Nevertheless he that comforteth the lowly, *even* God, comforted us by the coming of Titus;

7:7 já, ekki aðeins með komu hans, heldur og með þeirri huggun, sem hann hafði fengið hjá yður. Hann skýrði oss frá þrá yðar, gráti yðar, áhuga yðar mín vegna, svo að ég gladdist við það enn frekar.

7:7 and not by his coming only, but also by the comfort wherewith he was comforted in you, while he told us your longing, your mourning, your zeal for me; so that I rejoiced yet more.

7:8 Að visu hef ég hryggt yður með bréfinu, en ég iðrast þess ekki nú, þótt ég iðraðist þess áður, þar sem ég sá að þetta bréf hafði hryggt yður, þótt ekki væri nema um stund.

7:8 For though I made you sorry with my epistle, I do not regret it: though I did regret *it* (for I see that that epistle made you sorry, though but for a season),

7:9 Nú er ég glaður, ekki yfir því, að þér urðuð hryggir, heldur yfir því, að þér urðuð hryggir til iðrunar. Þér urðuð hryggir Guði að skapi og biðuð því ekki í neinu tjón af oss.

7:9 I now rejoice, not that ye were made sorry, but that ye were made sorry unto repentance; for ye were made sorry after a godly sort, that ye might suffer loss by us in nothing.

7:10 Sú hryggð, sem er Guði að skapi, vekur afturhvarf til hjálpræðis, sem engan iðrar, en hryggð heimsins veldur dauða.

7:10 For godly sorrow worketh repentance unto salvation, a *repentance* which bringeth no regret: but the sorrow of the world worketh death.

7:11 Einmitt þetta, að þér hryggðust Guði að skapi, - hvílíka alvöru vakti það hjá yður, já, hvílíkar afsakanir, hvílíka gremju, hvílíkan ótta, hvílíka þrá, hvílíkt kapp, hvílíka refsingu! Í öllu hafið þér nú sannað, að þér voruð vítalausir um þetta.

7:11 For behold, this selfsame thing, that ye were made sorry after a godly sort, what earnest care it wrought in you, yea what clearing of yourselves, yea what indignation, yea what fear, yea what longing, yea what zeal, yea what avenging! In everything ye approved yourselves to be pure in the matter.

7:12 Þótt ég því hafi skrifað yður, þá var það ekki vegna hans, sem óréttinn gjörði, ekki heldur vegna hans, sem fyrir óréttinum varð, heldur til þess að yður yrði ljóst fyrir augliti Guðs hversu heilshugar þér standið með oss.

7:12 So although I wrote unto you, I wrote not for his cause that did the wrong, nor for his cause that suffered the wrong, but that your earnest care for us might be made manifest unto you in the sight of God.

7:13 Þess vegna höfum vér huggun hlotið. En auk huggunar vorrar gladdi það oss allra mest, hve Titus varð glaður. Þér hafið allir róað huga hans.

7:13 Therefore we have been comforted: And in our comfort we joyed the more exceedingly for the joy of Titus, because his spirit hath been refreshed by you all.

7:14 Því að hafi ég í nokkru hrósað mér af yður við hann, þá hef ég ekki þurft að blygðast mín. Já, eins og allt var sannleika samkvæmt, sem vér höfum talað við yður, þannig hefur og hrós vort um yður við Titus reynst sannleikur.

7:14 For if in anything I have gloried to him on your behalf, I was not put to shame; but as we spake all things to you in truth, so our glorying also which I made before Titus was found to be truth.

7:15 Og hjartapel hans til yðar er því hlýrra sem hann minnst hlýðni yðar allra, hversu þér tókuð á móti honum með ugg og ótta.

7:15 And his affection is more abundantly toward you, while he remembereth the obedience of you all, how with fear and trembling ye received him.

7:16 Það gleður mig, að ég get í öllu borið traust til yðar.

7:16 I rejoice that in everything I am of good courage concerning you.

8:1 En svo viljum vér, bræður, skýra yður frá þeirri náð, sem Guð hefur sýnt söfnuðunum í Makedóníu.

8:1 Moreover, brethren, we make known to you the grace of God which hath been given in the churches of Macedonia;

8:2 Þrátt fyrir þær miklu þrengingar, sem þeir hafa orðið að reyna, hefur ríkdómur gleði þeirra og hin djúpa fátækt leitt í ljós gnægð örlætis hjá þeim.

8:2 how that in much proof of affliction the abundance of their joy and their deep poverty abounded unto the riches of their liberality.

8:3 Ég get vottað það, hversu þeir hafa gefið eftir megni, já, um megn fram. Af eigin hvötum

8:3 For according to their power, I bear witness, yea and beyond their power, *they* gave of their own accord,

8:4 lögðu þeir fast að oss og báðu um að mega vera í félagi við oss um samskotin til hinna heilögu.

8:4 beseeching us with much entreaty in regard of this grace and the fellowship in the ministering to the saints:

8:5 Og þeir gjörðu betur en vér höfðum vonað, þeir gáfu sjálfa sig, fyrst og fremst Drottni, og síðan oss, að vilja Guðs.

8:5 and *this*, not as we had hoped, but first they gave their own selves to the Lord, and to us through the will of God.

8:6 Það varð til þess, að vér báðum Titus, að hann skyldi og leiða til lykta hjá yður þessa líknarþjónustu, eins og hann hefur byrjað.

8:6 Inasmuch that we exhorted Titus, that as he made a beginning before, so he would also complete in you this grace also.

8:7 Þér eruð auðugir í öllu, í trú, í orði og þekkingu, í allri alúð og í elsku yðar sem vér höfum vakið. Þannig skuluð þér og vera auðugir í þessari líknarþjónustu.

8:7 But as ye abound in everything, *in* faith, and utterance, and knowledge, and *in* all earnestness, and *in* your love to us, see that ye abound in this grace also.

8:8 Ég segi þetta ekki sem skipun, heldur bendi ég á áhuga annarra til þess að reyna, hvort kærleiki yðar er einnig einlægur.

8:8 I speak not by way of commandment, but as proving through the earnestness of others the sincerity also of your love.

8:9 Þér þekkið náð Drottins vors Jesú Krists. Hann gjörðist fátækur yðar vegna, þótt ríkur væri, til þess að þér auðgðust af fátækt hans.

8:9 For ye know the grace of our Lord Jesus Christ, that, though he was rich, yet for your sakes he became poor, that ye through his poverty might become rich.

8:10 Og ráð vil ég gefa í þessu máli, því að þetta er yður til gagns, yður sem í fyrra voruð á undan öðrum,

ekki aðeins í verkinu, heldur og í viljanum.

8:10 And herein I give *my* judgment: for this is expedient for you, who were the first to make a beginning a year ago, not only to do, but also to will.

8:11 En fullgjörð nú og verkið. Þér voruð fúsir að hefjast handa, fullgjörð það nú eftir því sem efnin leyfa.

8:11 But now complete the doing also; that as *there* was the readiness to will, so *there may be* the completion also out of your ability.

8:12 Því að ef viljinn er góður, þá er hver þóknanlegur með það, sem hann á til, og ekki farið fram á það, sem hann á ekki til.

8:12 For if the readiness is there, *it* is acceptable according as *a man* hath, not according as *he* hath not.

8:13 Ekki svo að skilja, að öðrum sé hlíft, en þrengt sé að yður, heldur er það til þess að jöfnuður verði. Nú sem stendur bætir gnægð yðar úr skorti hinna.

8:13 For *I* say not *this* that others may be eased *and* ye distressed;

8:14 til þess að einnig gnægð hinna geti bætt úr skorti yðar og þannig verði jöfnuður.

8:14 but by equality: your abundance *being a supply* at this present time for their want, that their abundance also may become *a supply* for your want; that there may be equality:

8:15 eins og skrifað er: Sá, sem miklu safnaði, hafði ekki afgangs, og þann skorti ekki, sem litlu safnaði.

8:15 as it is written, He that *gathered* much had nothing over; and he that *gathered* little had no lack.

8:16 En þökk sé Guði, sem vakti í hjarta Titusar þessa sömu umhyggju fyrir yður.

8:16 But thanks be to God, who putteth the same earnest care for you into the heart of Titus.

8:17 Reyndar fékk hann áskorun frá mér, en áhugi hans var svo mikill, að hann fór til yðar af eigin hvötum.

8:17 For he accepted indeed our exhortation; but being himself very earnest, he went forth unto you of his own accord.

8:18 En með honum sendum vér þann bróður, sem orð fer af í öllum söfnuðunum fyrir starf hans í þjónustu fagnaðarerindisins.

8:18 And we have sent together with him the brother whose praise in the gospel *is spread* through all the churches;

8:19 Og ekki það eitt, heldur er hann og af söfnuðunum kjörinn samferðamaður vor með líknargjöf þessa, sem vér höfum unnið að, Drottni til dýrðar og til að sýna fúsleika vorn.

8:19 and not only so, but who was also appointed by the churches to travel with us in *the matter of* this grace, which is ministered by us to the glory of the Lord, and *to show* our readiness:

8:20 Vér höfum gjört þessa ráðstöfun til þess að enginn geti lastað meðferð vora á hinni miklu gjöf, sem vér höfum gengist fyrir.

8:20 Avoiding this, that any man should blame us in *the matter of* this bounty which is ministered by us:

8:21 Því að vér ástundum það sem gott er, ekki aðeins fyrir Drottni, heldur og fyrir mönnum.

8:21 for we take thought for things honorable, not only in the sight of the Lord, but also in the sight of men.

8:22 Með þeim sendum vér annan bróður vorn, sem vér oftsinnis og í mörgu höfum reynt kostgæfinn, en nú miklu fremur en ella vegna hans mikla trausts til yðar.

8:22 and we have sent with them our brother, whom we have many times proved earnest in many things, but now much more earnest, by reason of the great confidence which *he hath* in you.

8:23 Titus er félagi minn og starfsbróðir hjá yður, og bræður vorir eru sendibodar safnaðanna og Kristi til vegsemdar.

8:23 Whether *any inquire* about Titus, *he is* my partner and *my fellow-worker* to you-ward, or our brethren, *they are* the messengers of the churches, *they are* the glory of Christ.

8:24 Sýnið því söfnuðunum merki elsku yðar, svo að það verði þeim ljóst, að það var ekki að ástæðulausu, að vér hrósuðum yður við þá.

8:24 Show ye therefore unto them in the face of the churches the proof of your love, and of our glorying on your behalf.

9:1 Um hjálpina til hinna heilögu er sem sé óþarft fyrir mig að skrifa yður.

9:1 For as touching the ministering to the saints, it is superfluous for me to write to you:

9:2 Því að ég þekki góðan vilja yðar og hrósa mér af yður meðal Makedóna og segi, að Akkea hefur verið reiðubúin síðan í fyrra. Áhugi yðar hefur verið hvatning fyrir fjöldamarga.

9:2 for I know your readiness, of which I glory on your behalf to them of Macedonia, that Achaia hath been prepared for a year past; and your zeal hath stirred up very many of them.

9:3 En bræðurnar hef ég sent, til þess að hrós vort um yður skyldi ekki reynast fánýtt í þessu efni og til þess að þér, eins og ég sagði, mættuð vera reiðubúnir.

9:3 But I have sent the brethren, that our glorying on your behalf may not be made void in this respect; that, even as I said, ye may be prepared:

9:4 Annars gæti svo farið, að vér, - að vér ekki segjum þér -, þyrftum að bera kinnroða fyrir þetta traust, ef Makedónar skyldu koma með mér og finna yður óviðbúna.

9:4 lest by any means, if there come with me any of Macedonia and find you unprepared, we (that we say not, ye) should be put to shame in this confidence.

9:5 Vér töldum því nauðsynlegt að biðja bræðurnar að fara á undan til yðar og undirbúa þá gjöf yðar, sem heitin var áður, svo að hún mætti vera á reiðum höndum eins og blessun, en ekki nauðung.

9:5 I thought it necessary therefore to entreat the brethren, that they would go before unto you, and make up beforehand your aforepromised bounty, that the same might be ready as a matter of bounty, and not of extortion.

9:6 En þetta segi ég: Sá sem sáir sparlega mun og sparlega uppskera, og sá sem sáir riflega mun og riflega uppskera.

9:6 But this *I say*, He that soweth sparingly shall reap also sparingly; and he that soweth bountifully shall reap also bountifully.

9:7 Sérhver gefi eins og hann hefur ásett sér í hjarta sínu, ekki með ólund eða með nauðung, því að Guð elskar glæðan gjafara.

9:7 Let each man *do* according as he hath purposed in his heart: not grudgingly, or of necessity: for God loveth a cheerful giver.

9:8 Guð er þess megnugur að veita yður allar góðar gjafir ríkulega, til þess að þér í öllu og ávallt hafið allt sem þér þarfnist og getið sjálfir veitt ríkulega til sérhvers góðs verks.

9:8 And God is able to make all grace abound unto you; that ye, having always all sufficiency in everything, may abound unto every good work:

9:9 Eins og ritað er: Hann miðlaði mildilega, gaf hinum snauðu, réttlæti hans varir að eilífu.

9:9 as it is written, He hath scattered abroad, he hath given to the poor; His righteousness abideth for ever.

9:10 Sá sem gefur sáðmanninum sæði og brauð til fæðu, hann mun og gefa yður sáð og margfalda það og auka ávexti réttlætis yðar.

9:10 And he that supplieth seed to the sower and bread for food, shall supply and multiply your seed for sowing, and increase the fruits of your righteousness:

9:11 Þér verðið í öllu auðugir og getið jafnan sýnt örlæti sem kemur til leiðar þakklæti við Guð fyrir vort tilstilli.

9:11 ye being enriched in everything unto all liberality, which worketh through us thanksgiving to God.

9:12 Því að þessi þjónusta, sem þér innið af hendi, bætur ekki aðeins úr skorti hinna heilögu, heldur ber hún og ríkulega ávexti við að margir menn þakka Guði.

9:12 For the ministration of this service not only filleth up the measure of the wants of the saints, but aboundeth also through many thanksgivings unto God;

9:13 Þegar menn sjá, hvers eðlis þessi þjónusta er, munu þeir lofa Guð fyrir að þér haldið játningu yðar við fagnadarerindi Krists og gefið með yður af örlæti, bæði þeim og öllum.

9:13 seeing that through the proving of *you* by this ministration they glorify God for the obedience of your confession unto the gospel of Christ, and for the liberality of *your* contribution unto them and unto all;

9:14 Og þeir munu biðja fyrir yður og þrá yður vegna yfirgnæfanlegrar náðar Guðs við yður.

9:14 while they themselves also, with supplication on your behalf, long after

you by reason of the exceeding grace of God in you.

9:15 Þökk sé Guði fyrir sína óumræðilegu gjöf!

9:15 Thanks be to God for his unspeakable gift.

10:1 Nú áminni ég sjálfur, Páll, yður með hógvæð og mildi Krists, ég, sem í návist yðar á að vera auðmjúkur, en fjarverandi djarfmáll við yður.

10:1 Now I Paul myself entreat you by the meekness and gentleness of Christ, I who in your presence am lowly among you, but being absent am of good courage toward you:

10:2 Ég bið yður þess, að láta mig ekki þurfa að vera djarfmálan, þegar ég kem, og beita þeim myndugleika, sem ég ætla mér að beita gagnvart nokkrum, er álita, að vér látum stjórnast af mannlegum hvötum.

10:2 yea, I beseech you, that I may not when present show courage with the confidence wherewith I count to be bold against some, who count of us as if we walked according to the flesh.

10:3 Þótt vér lifum jarðnesku lífi, þá berjumst vér ekki á jarðneskan hátt, -

10:3 For though we walk in the flesh, we do not war according to the flesh

10:4 Því að vopnin, sem vér berjumst með, eru ekki jarðnesk, heldur máttug vopn Guðs til að brjóta niður vígi.

10:4 (for the weapons of our warfare are not of the flesh, but mighty before God to the casting down of strongholds),

10:5 Vér brjótum niður hugsmíðar og allt, sem hreykir sér gegn þekkingunni á Guði, og hertökum hverja hugsun til hlýðni við Krist.

10:5 casting down imaginations, and every high thing that is exalted against the knowledge of God, and bringing every thought into captivity to the obedience of Christ;

10:6 Og vér erum þess albúnir að reisa sérhverri óhlýðni, þegar hlýðni yðar er fullkomin orðin.

10:6 and being in readiness to avenge all disobedience, when your obedience shall be made full.

10:7 Þér horfið á hið ytra. Ef einhver treystir því, að hann sé Krists, þá hyggi hann betur að og sjái, að eins og hann er Krists, þannig erum vér það einnig.

10:7 Ye look at the things that are before your face. If any man trusteth in himself that he is Christ's, let him consider this again with himself, that, even as he is Christ's, so also are we.

10:8 Jafnvel þótt ég vildi hrósa mér í frekara lagi af valdi vörn, sem Drottinn hefur gefið til að uppbyggja, en ekki til að niðurbjórta yður, þá yrði ég mér ekki til skammar.

10:8 For though I should glory somewhat abundantly concerning our authority (which the Lord gave for building you up, and not for casting you down), I shall not be put to shame:

10:9 Ekki má líta svo út sem ég vilji hræða yður með bréfunum.

10:9 that I may not seem as if I would terrify you by my letters.

10:10 "Bréfin," segja menn, "eru þung og ströng, en sjálfur er hann lítill fyrir mann að sjá og enginn tekur mark á ræðu hans."

10:10 For, His letters, they say, are weighty and strong; but his bodily presence is weak, and his speech of no account.

10:11 Sá, sem slíkt segir, festi það í huga sér, að eins og vér fjarstaddir tölum til yðar í bréfunum, þannig munum vér koma fram, þegar vér erum hjá yður.

10:11 Let such a one reckon this, that, what we are in word by letters when we are absent, such are we also in deed when we are present.

10:12 Ekki dirfumst vér að telja oss til þeirra eða bera oss saman við suma af þeim, er mæla með sjálfum sér. Þeir mæla sig við sjálfa sig og bera sig saman við sjálfa sig og eru óskynsamir.

10:12 For we are not bold to number or compare ourselves with certain of them that commend themselves; but they themselves, measuring themselves by themselves, and comparing themselves with themselves, are without understanding.

10:13 En vér viljum ekki hrósa oss án viðmiðunar, heldur samkvæmt þeirri mælistíku, sem Guð hefur úthlutað oss: Að ná alla leið til yðar.

10:13 But we will not glory beyond *our* measure, but according to the measure of the province which God apportioned to us as a measure, to reach even unto you.

10:14 Því að vér teygjum oss ekki of langt fram, ella hefðum vér ekki komist til yðar. En vér vorum fyrstir til yðar með fagnaðarerindið um Krist.

10:14 For we stretch not ourselves overmuch, as though we reached not unto you: for we came even as far as unto you in the gospel of Christ:

10:15 Vér höfum vora viðmiðun og stærum oss ekki af erfiði annarra. Vér höfum þá von, að eftir því sem trú yðar vex, verðum vér miklir á meðal yðar, já, stórmiklir samkvæmt mælistíku vorri.

10:15 not glorying beyond *our* measure, *that is*, in other men's labors; but having hope that, as your faith groweth, we shall be magnified in you according to our province unto *further* abundance,

10:16 Þá getum vér boðað fagnaðarerindið í löndum handan við yður án þess að nota annarra mælistíkur eða stera oss af því, sem þegar er gjört.

10:16 so as to preach the gospel even unto the parts beyond you, *and* not to glory in another's province in regard of things ready to our hand.

10:17 En "sá sem hrósar sér, hann hrósi sér í Drottni."

10:17 But he that glorieth, let him glory in the Lord.

10:18 Því að fullgildur er ekki sá, er mælir með sjálfum sér, heldur sá, er Drottinn mælir með.

10:18 For not he that commendeth himself is approved, but whom the Lord commendeth.

11:1 Ó að þér vilduð umbera dálitla fávísku hjá mér! Jú, vissulega umberið þér mig.

11:1 Would that ye could bear with me in a little foolishness: but indeed ye do bear with me.

11:2 Ég vakti yfir yður með afbrýði Guðs, því að ég hef fastnað yður einum manni, Kristi, og vil leiða fram fyrir hann hreina mey.

11:2 For I am jealous over you with a godly jealousy: for I espoused you to one husband, that I might present you as a pure virgin to Christ.

11:3 En ég er hræddur um, að eins og höggormurinn tældi Evu með flærð sinni, svo kunni og hugsanir yðar að spillast og leiðast burt frá einlægri og hreinni tryggð við Krist.

11:3 But I fear, lest by any means, as the serpent beguiled Eve in his craftiness, your minds should be corrupted from the simplicity and the purity that is toward Christ.

11:4 Því að ef einhver kemur og prédikar annan Jesú en vér höfum prédikað, eða þér fáið annan anda en þér hafið fengið, eða annað fagnaðarerindi en þér hafið tekið á móti, þá umberið þér það matavel.

11:4 For if he that cometh preacheth another Jesus, whom we did not preach, or *if* ye receive a different spirit, which ye did not receive, or a different gospel, which ye did not accept, ye do well to bear with *him*.

11:5 Ég álit mig þó ekki í neinu standa hinum stórmiklu postulum að baki.

11:5 For I reckon that I am not a whit behind the very chiefest apostles.

11:6 Þótt mig brestí mælsku, brestur mig samt ekki þekkingu og vér höfum á allan hátt birt yður hana í öllum greinum.

11:6 But though *I be* rude in speech, yet *am I* not in knowledge; nay, in every way have we made *this* manifest unto you in all things.

11:7 Eða drýgði ég synd, er ég lítillækkaði sjálfan mig til þess að þér mættuð upphafnir verða og boðaði yður ókeypis fagnaðarerindi Guðs?

11:7 Or did I commit a sin in abasing myself that ye might be exalted, because I preached to you the gospel of God for nought?

11:8 Aðra söfnuði rúði ég og tók mála af þeim til þess að geta þjónað yður, og er ég var hjá yður og leið þröng, varð ég þó ekki neinum til byrði.

11:8 I robbed other churches, taking wages of *them* that I might minister unto you;

11:9 því að úr skorti mínum bættu bræðurnir, er komu frá Makedóníu. Og í öllu varaðist ég að verða yður til þyngsla og mun varast.

11:9 and when I was present with you and was in want, I was not a burden on any man; for the brethren, when they came from Macedonia, supplied the measure of my want; and in everything I kept myself from being burdensome unto you, and so will I keep *myself*.

11:10 Svo sannarlega sem sannleiki Krists er í mér, skal þessi hrósun um

mig ekki verða þöggvað niður í héruðum Akken.

11:10 As the truth of Christ is in me, no man shall stop me of this glorying in the regions of Achaia.

11:11 Hvers vegna? Er það af því að ég elska yður ekki? Nei, Guð veit að ég gjöri það.

11:11 Wherefore? because I love you not? God knoweth.

11:12 En það, sem ég gjöri, mun ég og gjöra til þess að svipta þá tækifærinu, sem færis leita til þess að vera jafnokar vorir í því, sem þeir stera sig af.

11:12 But what I do, that I will do, that I may cut off occasion from them that desire an occasion; that wherein they glory, they may be found even as we.

11:13 Því að slíkir menn eru falspostular, svikulir verkamenn, er taka á sig mynd postula Krists.

11:13 For such men are false apostles, deceitful workers, fashioning themselves into apostles of Christ.

11:14 Og ekki er það undur, því að Satan sjálfur tekur á sig ljósengilsmynd.

11:14 And no marvel; for even Satan fashioneth himself into an angel of light.

11:15 Það er því ekki mikið, þótt þjónar hans taki á sig mynd réttlætisþjóna. Aldrif þeirra munu verða samkvæmt verkum þeirra.

11:15 It is no great thing therefore if his ministers also fashion themselves as ministers of righteousness, whose end shall be according to their works.

11:16 Enn segi ég: Ekki álití neinn mig fávísan. En þó svo væri, þá takið samt við mér sem fávísum, til þess að ég geti líka hrósað mér dálítið.

11:16 I say again, let no man think me foolish; but if ye *do*, yet as foolish receive me, that I also may glory a little.

11:17 Það sem ég tala nú, þegar ég tek upp á að hrósa mér, tala ég ekki að hætti Drottins, heldur eins og í heimsku.

11:17 That which I speak, I speak not after the Lord, but as in foolishness, in this confidence of glorying.

11:18 Með því að margir hrósa sér af sinum mannlegu afrekum, vil ég einnig hrósa mér svo.

11:18 Seeing that many glory after the flesh, I will glory also.

11:19 Því að fúslega umberið þér hina fávísu, svo vitrír sem þér eruð.

11:19 For ye bear with the foolish gladly, being wise *yourselves*.

11:20 Þér umberið það, þótt einhver hneppi yður í ánað, þótt einhver eti yður upp, þótt einhver hremmi yður, þótt einhver lítisvirði yður, þótt einhver slái yður í andlitið.

11:20 For ye bear with a man, if he bringeth you into bondage, if he devoureth you, if he taketh you *captive*, if he exalteth himself, if he smiteth you on the face.

11:21 Ég segi það mér til minnkunar, að í þessu höfum vér sýnt oss veika. En

þar sem aðrir láta drýgindalega, - ég tala fávíslega -, þar gjöri ég það líka.

11:21 I speak by way of disparagement, as though we had been weak. Yet whereinsöever any is bold (I speak in foolishness), I am bold also.

11:22 Eru þeir Hebrear? Ég líka. Eru þeir Ísraelítar? Ég líka. Eru þeir Abrahams niðjar? Ég líka.

11:22 Are they Hebrews? so am I. Are they Israelites? so am I. Are they the seed of Abraham? so am I.

11:23 Eru þeir þjónar Krists? - Nú tala ég eins og vitfirringur! - Ég fremur. Meira hef ég unnið, oftar verið í fangelsi, fleiri högg þolað og oft dauðans hættu.

11:23 Are they ministers of Christ? (I speak as one beside himself) I more; in labors more abundantly, in prisons more abundantly, in stripes above measure, in deaths oft.

11:24 Af Gyðingum hef ég fimm sinnum fengið höggin þrjátíu og níu.

11:24 Of the Jews five times received I forty stripes save one.

11:25 Þrisvar verið húðstrýktur, einu sinni verið grýttur, þrisvar beðið skipbrot, verið sólarhring í sjó.

11:25 Thrice was I beaten with rods, once was I stoned, thrice I suffered shipwreck, a night and a day have I been in the deep;

11:26 Ég hef verið á sífelldum ferðalögum, komist í hann krappan í ám, lent í háska af völdum ræningja, í háska af völdum samlanda og af völdum heiðingja, í háska í borgum og í óbyggðum, á sjó og meðal falsbræðra.

11:26 *in journeyings often, in perils of rivers, in perils of robbers, in perils from my countrymen, in perils from the Gentiles, in perils in the city, in perils in the wilderness, in perils in the sea, in perils among false brethren;*

11:27 Ég hef stritað og erfiðað, átt margar svefnlausar nætur, verið hungraður og þyrstur og iðulega fastað, og ég hef verið kaldur og klæðlaus.

11:27 *in labor and travail, in watchings often, in hunger and thirst, in fastings often, in cold and nakedness.*

11:28 Og ofan á allt annað bætist það, sem mæðir á mér hvern dag, áhyggjan fyrir öllum söfnuðunum.

11:28 Besides those things that are without, there is that which presseth upon me daily, anxiety for all the churches.

11:29 Hver er sjúkur, án þess að ég sé sjúkur? Hver hrasar, án þess að ég fliði?

11:29 Who is weak, and I am not weak? who is caused to stumble, and I burn not?

11:30 Ef ég á að hrósa mér, vil ég hrósa mér af veikleika mínum.

11:30 If I must needs glory, I will glory of the things that concern my weakness.

11:31 Guð og faðir Drottins Jesú, hann sem blessaður er að eilífu, veit að ég lýg ekki.

11:31 The God and Father of the Lord Jesus, he who is blessed for evermore knoweth that I lie not.

11:32 Í Damaskus setti landshöfðingi Areta konungs vörð um borgina til þess að handtaka mig.

11:32 In Damascus the governor under Aretas the king guarded the city of the Damascenes in order to take me:

11:33 En gegnum glugga var ég látinn síga út fyrir múrinn í körfu og slapp þannig úr höndum hans.

11:33 and through a window was I let down in a basket by the wall, and escaped his hands.

12:1 Hrósa mér verð ég, þótt gagnlegt sé það ekki. En ég mun nú snúa mér að vitrunum og opinberunum Drottins.

12:1 I must needs glory, though it is not expedient; but I will come to visions and revelations of the Lord.

12:2 Mér er kunnugt um mann, hann tilheyrir Kristi, sem fyrir fjórtán árum, - hvort það var í líkamanum eða utan líkamans, veit ég ekki. Guð veit það -, var hrifinn burt allt til þriðja himins.

12:2 I know a man in Christ, fourteen years ago (whether in the body, I know not; or whether out of the body, I know not; God knoweth), such a one caught up even to the third heaven.

12:3 Og mér er kunnugt um þennan mann, - hvort það var í líkamanum eða án líkamans, veit ég ekki. Guð veit það -.

12:3 And I know such a man (whether in the body, or apart from the body, I know not; God knoweth),

12:4 að hann var hrifinn upp í Paradís og heyrði ósegjanleg orð, sem engum manni er leyft að mæla.

12:4 how that he was caught up into Paradise, and heard unspeakable words, which it is not lawful for a man to utter.

12:5 Af slíku vil ég hrósa mér, en af sjálfum mér vil ég ekki hrósa mér, nema þá af veikleika mínum.

12:5 On behalf of such a one will I glory: but on mine own behalf I will not glory, save in my weaknesses.

12:6 Þótt ég vildi hrósa mér, væri ég ekki frávita, því að ég mundi segja sannleika. En ég veigra mér við því, til þess að enginn skuli ætla mig meiri en hann sér mig eða heyrir.

12:6 For if I should desire to glory, I shall not be foolish; for I shall speak the truth: but I forbear, lest any man should account of me above that which he seeth me to be, or heareth from me.

12:7 Og til þess að ég skuli ekki hrokast upp af hinum miklu opinberunum, er mér gefinn fleinn í holdið, Satans engill, sem slær mig, til þess að ég skuli ekki hrokast upp.

12:7 And by reason of the exceeding greatness of the revelations, that I should not be exalted overmuch, there was given to me a thorn in the flesh, a messenger of Satan to buffet me, that I should not be exalted overmuch.

12:8 Þrisvar hef ég beðið Drottin þess að láta hann fara frá mér.

12:8 Concerning this thing I besought the Lord thrice, that it might depart from me.

12:9 Og hann hefur svarað mér: "Náð mín nægir þér; því að mátturinn fullkomnast í veikleika." Því vil ég helst hrósa mér af veikleika mínum, til þess að kraftur Krists megji taka sér bústað í mér.

12:9 And he hath said unto me, My grace is sufficient for thee: for *my* power is made perfect in weakness. Most gladly therefore will I rather glory in my weaknesses, that the power of Christ may rest upon me.

12:10 Þess vegna uni ég mér vel í veikleika, í mishyrmingum, í nauðum, í ofsóknum, í þrengingum vegna Krists. Þegar ég er veikur, þá er ég máttugur.

12:10 Wherefore I take pleasure in weaknesses, in injuries, in necessities, in persecutions, in distresses, for Christ's sake: for when I am weak, then am I strong.

12:11 Ég hef gjörst frávita. Þér hafið neytt mig til þess. Ég átti heimtingu á að hljóta meðmæli af yður. Því að í engu stóð ég hinum stórmiklu postulum að baki, enda þótt ég sé ekki neitt.

12:11 I am become foolish: ye compelled me; for I ought to have been commended of you: for in nothing was I behind the very chiefest apostles, though I am nothing.

12:12 Postulatákn voru gjörð á meðal yðar af mikilli þrautseigju, tákn, undur og kraftaverk.

12:12 Truly the signs of an apostle were wrought among you in all patience, by signs and wonders and mighty works.

12:13 Í hverju voruð þér settir lægra en hinir söfnuðirnir, nema ef vera skyldi í því, að ég sjálfur hef ekki verið yður til byrði? Þyrirgefjið mér þennan órétt.

12:13 For what is there wherein ye were made inferior to the rest of the churches, except it be that I myself was not a burden to you? forgive me this wrong.

12:14 Þetta er nú í þriðja sinn, að ég er ferðabúinn að koma til yðar, og ætla ég ekki að verða yður til byrði. Ég sækist ekki eftir eignum yðar, heldur yður sjálfum. Því að ekki eiga börnin að safna fé handa foreldrunum, heldur foreldrarirnir handa börnunum.

12:14 Behold, this is the third time I am ready to come to you; and I will not be a burden to you: for I seek not yours, but you: for the children ought not to lay up for the parents, but the parents for the children.

12:15 Ég er fús til að verja því, sem ég á, já, leggja sjálfan mig í söturnar fyrir yður. Ef ég elska yður heitar, verð ég þá elskaður minna?

12:15 And I will most gladly spend and be spent for your souls. If I love you more abundantly, am I loved the less?

12:16 En látum svo vera, að ég hafi ekki verið yður til byrði, en hafi verið slægur og veitt yður með brögðum.

12:16 But be it so, I did not myself burden you; but, being crafty, I caught you with guile.

12:17 Hef ég notað nokkurn þeirra, sem ég hef sent til yðar, til þess að hafa eitthvað af yður?

12:17 Did I take advantage of you by any one of them whom I have sent unto you?

12:18 Ég bað Titus að fara og sendi bróðurinn með honum. Hefur þá Titus

haft eitthvað af yður? Komum við ekki fram í einum og sama anda? Fetuðum við ekki í sömu fótsporin?

12:18 I exhorted Titus, and I sent the brother with him. Did Titus take any advantage of you? walked we not in the same spirit? *walked we* not in the same steps?

12:19 Fyrir löngu eruð þér farnir að halda, að vér séum að verja oss gagnvart yður. Nei, vér tölum fyrir augliti Guðs, eins og þeir, sem tilheyra Kristi. Allt er það yður til uppbyggingar, mínir elskuðu.

12:19 Ye think all this time that we are excusing ourselves unto you. In the sight of God speak we in Christ. But all things, beloved, *are* for your edifying.

12:20 Ég er hræddur um, að mér muni þykja þér öðruvísi en ég óska, er ég kem, og að yður muni þykja ég öðruvísi en þér óskið og á meðal yðar kunni að vera deilur, ófund, reiði, eigingirni, bakmælgí, rógburður, hroki og óeirðir.

12:20 For I fear, lest by any means, when I come, I should find you not such as I would, and should myself be found of you such as ye would not; lest by any means *there should be* strife, jealousy, wraths, factions, backbitings, whisperings, swellings, tumults;

12:21 Ég er hræddur um, að Guð minn muni auðmýkja mig hjá yður, þegar ég kem aftur, og að ég muni hryggjast yfir mörgum þeirra, sem áður hafa syndgað og ekki hafa snúið sér frá saurlífi, frillulífi og ólífnaði, sem þeir hafa drýgt.

12:21 Iest again when I come my God should humble me before you, and I should mourn for many of them that have sinned heretofore, and repented not of the uncleanness and fornication and lasciviousness which they committed.

13:1 Þetta er nú í þriðja sinn, sem ég kem til yðar. Því "aðeins skal framburður gildur vera, að tveir eða þrír beri."

13:1 This is the third time I am coming to you. At the mouth of two witnesses or three shall every word established.

13:2 Það sem ég sagði yður við aðra komu mína, það segi ég yður nú aftur fjarstaddur, bæði þeim, sem hafa brotlegir orðið, og öðrum: Næsta sinn, sem ég kem, mun ég ekki hlífa neinum.

13:2 I have said beforehand, and I do say beforehand, as when I was present the second time, so now, being absent, to them that have sinned heretofore, and to all the rest, that, if I come again, I will not spare;

13:3 enda krefjist þér sönnunar þess, að Kristur tali í mér. Hann er ekki veikur gagnvart yður, heldur máttugur á meðal yðar.

13:3 seeing that ye seek a proof of Christ that speaketh in me; who to you-ward is not weak, but is powerful in you:

13:4 Hann var krossfestur í veikleika, en hann lifir fyrir Guðs kraft. Og einnig vér erum veikir í honum, en munum þó lifa með honum fyrir Guðs kraft, sem hannsýnir yður.

13:4 for he was crucified through weakness, yet he liveth through the power of God. For we also are weak in him, but we shall live with him through the power of God toward you.

13:5 Reynið yður sjálfa, hvort þér eruð í trúnni, prófið yður sjálfa. Gjörði þér yður ekki grein fyrir, að Jesús Kristur er í yður? Það skyldi vera, að þér stæðust ekki prófið.

13:5 Try your own selves, whether ye are in the faith; prove your own selves. Or know ye not as to your own selves, that Jesus Christ is in you? unless indeed ye be reprobate.

13:6 En ég vona, að þér komist að raun um, að vér höfum staðist prófið.

13:6 But I hope that ye shall know that we are not reprobate.

13:7 Vér biðjum til Guðs, að þér gjörði ekki neitt illt, ekki til þess að það sýni ágæti vort, heldur til þess að þér gjörði hið góða. Vér getum eins sýnst óhæfir.

13:7 Now we pray to God that ye do no evil; not that we may appear approved, but that ye may do that which is honorable, though we be as reprobate.

13:8 Því að ekki megnum vér neitt gegn sannleikanum, heldur fyrir sannleikann.

13:8 For we can do nothing against the truth, but for the truth.

13:9 Vér gleðjumst, þegar vér erum veikir, en þér eruð styrkir. Það, sem vér biðjum um, er að þér verðið fullkomnir.

13:9 For we rejoice, when we are weak, and ye are strong: this we also pray for, even your perfecting.

13:10 Þess vegna rita ég þetta fjarverandi, til þess að ég þurfi ekki, þegar ég er kominn, að beita hörku, samkvæmt því valdi, sem Drottinn hefur gefið mér. Það er til uppbyggingar, en ekki til niðurbrots.

13:10 For this cause I write these things while absent, that I may not when present deal sharply, according to the authority which the Lord gave me for building up, and not for casting down.

13:11 Að öðru leyti, bræður, verðið glaðir. Verðið fullkomnir, áminnið hver annan, verðið samhuga, verðið friðsamir. Þá mun Guð kærleikans og friðarins vera með yður.

13:11 Finally, brethren, farewell. Be perfected; be comforted; be of the same mind; live in peace: and the God of love and peace shall be with you.

13:12 Heilsíð hver öðrum með heilögum kossi.

13:12 Salute one another with a holy kiss.

13:13 Allir heilagir biðja að heilsa yður.

13:14 The grace of the Lord Jesus Christ, and the love of God, and the communion of the Holy Spirit, be with you all.

13:14 Náðin Drottins Jesú Krists, kærleiki Guðs og samfélag heilags anda sé með yður öllum.

13:14 The grace of the Lord Jesus Christ, and the love of God, and the communion of the Holy Spirit, be with you all.

1:1 Páll postuli - ekki sendur af mönnum né að tilhlutun manns, heldur að tilhlutun Jesú Krists og Guðs föður, sem uppvakti hann frá dauðum -

1:1 Paul, an apostle (not from men, neither through man, but through Jesus Christ, and God the Father, who raised him from the dead),

1:2 og allir bræðurnir, sem með mér eru, heilsa söfnuðunum í Galatalandi.

1:2 and all the brethren that are with me, unto the churches of Galatia:

1:3 Náð sé með yður og friður frá Guði föður og Drottni vorum Jesú Kristi.

1:3 Grace to you and peace from God the Father, and our Lord Jesus Christ,

1:4 sem gaf sjálfan sig fyrir syndir vorar, til þess að frelsa oss frá hinni yfirstandandi vondu öld, samkvæmt vilja Guðs vors og föður.

1:4 who gave himself for our sins, that he might deliver us out of this present evil world, according to the will of our God and Father:

1:5 Honum sé dýrð um aldir alda, amen.

1:5 to whom *be* the glory for ever and ever. Amen.

1:6 Mig furðar, að þér svo fljótt látið snúast frá honum, sem kallaði yður í náð Krists, til annars konar fagnadarerindis.

1:6 I marvel that ye are so quickly removing from him that called you in the grace of Christ unto a different gospel;

1:7 sem þó er ekki til; heldur eru einhverjir að trufla yður og vilja umhverfa fagnadarerindinu um Krist.

1:7 which is not another *gospel* only there are some that trouble you, and would pervert the gospel of Christ.

1:8 En þótt jafnvel vér eða engill frá himni færi að boða yður annað fagnadarerindi en það, sem vér höfum boðað yður, þá sé hann bölvður.

1:8 But though we, or an angel from heaven, should preach unto you any gospel other than that which we preached unto you, let him be anathema.

1:9 Eins og vér höfum áður sagt, eins segi ég nú aftur: Ef nokkur boðar yður annað fagnadarerindi en það, sem þér hafið veitt viðtöku, þá sé hann bölvður.

1:9 As we have said before, so say I now again, if any man preacheth unto you any gospel other than that which ye received, let him be anathema.

1:10 Er ég nú að reyna að sannfæra menn eða Guð? Er ég að leitast við að þóknast mönnum? Ef ég væri enn að þóknast mönnum, þá væri ég ekki þjónn Krists.

1:10 For am I now seeking the favor of men, or of God? or am I striving to please men? if I were still pleasing men, I should not be a servant of Christ.

1:11 Það læt ég yður vita, bræður, að fagnadarerindið, sem ég hef boðað, er ekki mannaverk.

1:11 For I make known to you, brethren, as touching the gospel which was preached by me, that it is not after man.

1:12 Ekki hef ég tekið við því af manni né látið kenna mér það, heldur fengið það fyrir opinberun Jesú Krists.

1:12 For neither did I receive it from man, nor was I taught it, but *it came to me* through revelation of Jesus Christ.

1:13 Þér hafið heyrt um háttsemi mína áður fyrri í Gyðingdóminum, hversu ákaflega ég ofsótti söfnuð Guðs og vildi eyða honum.

1:13 For ye have heard of my manner of life in time past in the Jews' religion, how that beyond measure I persecuted the church of God, and made havoc of it:

1:14 Ég fór lengra í Gyðingdóminum en margir jafnaðrar mínir meðal þjóðar minnar og var miklu vandlætingasamari um erfikenningu forfeðra minna.

1:14 and I advanced in the Jews' religion beyond many of mine own age among my countrymen, being more exceedingly zealous for the traditions of my fathers.

1:15 En þegar Guði, sem hafði útvalið mig frá móðurlífi og af náð sinni kallað,

1:15 But when it was the good pleasure of God, who separated me, even from my mother's womb, and called me through his grace,

1:16 þóknadist að opinbera mér son sinn, til þess að ég boðaði fagnaðarerindið um hann meðal heiðingjanna, þá ráðgaðist ég eigi við neinn mann,

1:16 to reveal his Son in me, that I might preach him among the Gentiles; straightway I conferred not with flesh and blood:

1:17 ekki fór ég heldur upp til Jerúsalem til þeirra, sem voru postular á undan mér, heldur fór ég jafnskjótt til Arabíu og snéri svo aftur til Damaskus.

1:17 neither went I up to Jerusalem to them that were apostles before me: but I went away into Arabia; and again I returned unto Damascus.

1:18 Síðan fór ég eftir þrjú ár upp til Jerúsalem til að kynna Kefasi og dvaldist hjá honum hálfan mánuð.

1:18 Then after three years I went up to Jerusalem to visit Cephas, and tarried with him fifteen days.

1:19 Engan af hinum postulum sá ég, heldur aðeins Jakob, bróður Drottíns.

1:19 But other of the apostles saw I none, save James the Lord's brother.

1:20 Guð veit, að ég lýg því ekki, sem ég skrifa yður.

1:20 Now touching the things which I write unto you, behold, before God, I lie not.

1:21 Síðan kom ég í héruð Sýrlands og Kilíkíu.

1:21 Then I came unto the regions of Syria and Cilicia.

1:22 Ég var persónulega ókunnur kristnu söfnuðunum í Júdeu.

1:22 And I was still unknown by face unto the churches of Judaea which were in Christ:

1:23 Þeir höfðu einungis heyrt sagt: "Sá sem áður ofsótti oss, boðar nú trúna, sem hann áður vildi eyða."

1:23 but they only heard say, He that once persecuted us now preacheth the faith of which he once made havoc;

1:24 Og þeir vegsömuðu Guð vegna mín.

1:24 and they glorified God in me.

2:1 Síðan fór ég að fjórtán árum liðnum aftur upp til Jerúsalem ásamt Barnabasi og tók líka Titus með mér.

2:1 Then after the space of fourteen years I went up again to Jerusalem with Barnabas, taking Titus also with me.

2:2 Ég fór þangað eftir opinberun og lagði fram fyrir þá fagnaðarerindið, sem ég prédika meðal heiðingjanna. Ég lagði það einslega fyrir þá, sem í áliti voru; það mátti eigi henda, að ég hlýpi og hefði hlaupið til einskis.

2:2 And I went up by revelation; and I laid before them the gospel which I preach among the Gentiles but privately before them who were of repute, lest by any means I should be running, or had run, in vain.

2:3 En ekki var einu sinni Titus, sem með mér var og var grískur maður, neyddur til að láta umskerast.

2:3 But not even Titus who was with me, being a Greek, was compelled to be circumcised:

2:4 Það hefði þá verið fyrir tilverknad falsbræðranna, er illu heilli hafði verið hleypt inn og laumast höfðu inn til að njósna um frelsi vort, það er vér höfum í Kristi Jesú, til þess að þeir gætu hneppt oss í þrældóm.

2:4 and that because of the false brethren privily brought in, who came in privily to spy out our liberty which we have in Christ Jesus, that they might bring us into bondage:

2:5 Undan þeim létum vér ekki einu sinni eitt andartak, til þess að sannleiki fagnaðarerindisins skyldi haldast við hjá yður.

2:5 to whom we gave place in the way of subjection, no, not for an hour; that the truth of the gospel might continue with you.

2:6 Og þeir, sem í áliti voru, - hvað þeir einu sinni voru, skiptir mig engu. Guð fer ekki í manngreinarálit, - þeir, sem í áliti voru, lögðu ekkert frekara fyrir mig.

2:6 But from those who were reputed to be somewhat (whatsoever they were, it maketh no matter to me: God accepteth not man's person) -- they, I say, who were of repute imparted nothing to me:

2:7 Þvert á móti, þeir sáu, að mér var trúað fyrir fagnaðarerindinu til óumskorinna manna, eins og Pétri til umskorinna.

2:7 but contrariwise, when they saw that I had been intrusted with the gospel of the uncircumcision, even as Peter with the gospel of the circumcision

2:8 því að sá, sem hefur eftir Pétur til postuladóms meðal hinna umskornu, hefur einnig eftir mig til postuladóms meðal heiðingjanna.

2:8 (for he that wrought for Peter unto the apostleship of the circumcision wrought for me also unto the Gentiles);

2:9 Og er þeir höfðu komist að raun um, hvílik náð mér var veitt, þá réttu þeir Jakob, Kefas og Jóhannes, sem alitnir voru máttarstólparnir, mér og

Barnabasi hönd sína til bræðralags: Við skyldum fara til heiðingjanna, en þeir til hinna umskornu.

2:9 and when they perceived the grace that was given unto me, James and Cephas and John, they who were reputed to be pillars, gave to me and Barnabas the right hands of fellowship, that we should go unto the Gentiles, and they unto the circumcision;

2:10 Það eitt var til skilið, að við skyldum minnast hinna fátaeku, og einmitt þetta hef ég líka kappkostað að gjöra.

2:10 only *they would* that we should remember the poor; which very thing I was also zealous to do.

2:11 En þegar Kefas kom til Antiókkíu, andmælti ég honum upp í opið geðið, því hann var sannur að sök.

2:11 But when Cephas came to Antioch, I resisted him to the face, because he stood condemned.

2:12 Áður en menn nokkrir komu frá Jakob, hafði hann setið að borði með heiðingjunum, en er þeir komu, dró hann sig í hlé og tók sig út úr af ótta við þá, sem héldu fram umskurninni.

2:12 For before that certain came from James, he ate with the Gentiles; but when they came, he drew back and separated himself, fearing them that were of the circumcision.

2:13 Hinir Gyðingarnir tóku einnig að hræsna með honum, svo að jafnvel Barnabas lét dragast með af hræsni þeirra.

2:13 And the rest of the Jews dissembled likewise with him; insomuch that even Barnabas was carried away with their dissimulation.

2:14 En þegar ég sá, að þeir gengu ekki beint eftir sannleika fagnaðarerindisins, sagði ég við Kefas í allra áheyrn: "Úr því að þú, sem ert Gyðingur, lifir að heiðingja síðum, en eigi Gyðinga, hvernig ferst þér þá að neyða heiðingja til að lifa að Gyðinga síðum?"

2:14 But when I saw that they walked not uprightly according to the truth of the gospel, I said unto Cephas before *them* all, If thou, being a Jew, livest as do the Gentiles, and not as do the Jews, how compellest thou the Gentiles to live as do the Jews?

2:15 Vér erum fæddir Gyðingar, ekki syndarar af heiðnu bergi brotnir.

2:15 We being Jews by nature, and not sinners of the Gentiles,

2:16 En vér vitum, að maðurinn réttlætist ekki af lögmálsverkum, heldur fyrir trú á Jesú Krist. Og vér tókum trú á Krist Jesú, til þess að vér réttlætumst af trú á Krist, en ekki af lögmálsverkum. Enda réttlætist enginn lifandi maður af lögmálsverkum.

2:16 yet knowing that a man is not justified by the works of the law but through faith in Jesus Christ, even we believed on Christ Jesus, that we might be justified by faith in Christ, and not by the works of the law: because by the works of the law shall no flesh be justified.

2:17 En ef vér nú sjálfir reynumst syndarar þegar vér leitumst við að

réttlætast í Kristi, er þá Kristur orðinn þjónn syndarinnar? Fjarri fer því.

2:17 But if, while we sought to be justified in Christ, we ourselves also were found sinners, is Christ a minister of sin? God forbid.

2:18 Fari ég að byggja upp aftur það, sem ég braut niður, þá sýni ég og sanna, að ég er sjálfur brotlegur.

2:18 For if I build up again those things which I destroyed, I prove myself a transgressor.

2:19 Því að af völdum lögmálsins er ég dáiðinn lögmálinu til þess að lifa Guði.

2:19 For I through the law died unto the law, that I might live unto God.

2:20 Ég er krossfestur með Kristi. Sjálfur lifi ég ekki framar, heldur lifir Kristur í mér. Lifinu, sem ég lifi nú hér á jörð, lifi ég í trúnni á Guðs son, sem elskaði mig og lagði sjálfan sig í sölnurnar fyrir mig.

2:20 I have been crucified with Christ; and it is no longer I that live, but Christ living in me: and that *life* which I now live in the flesh I live in faith, *the faith* which is in the Son of God, who loved me, and gave himself up for me.

2:21 Ég ónýti ekki náð Guðs. Ef réttlætning fæst fyrir lögmál, þá hefur Kristur dáið til einskis.

2:21 I do not make void the grace of God: for if righteousness is through the law, then Christ died for nought.

3:1 Þér óskynsömu Galatar! Hver hefur töfrað yður? Þér hafið þó fengið skýra mynd af Jesú Kristi á krossinum, málada fyrir augum yðar.

3:1 O foolish Galatians, who did bewitch you, before whose eyes Jesus Christ was openly set forth crucified?

3:2 Um þetta eitt vil ég fræðast af yður: Öðluðust þér andann fyrir lögmálsverk eða við að hlýða á fagnaðarærinuð og trúna?

3:2 This only would I learn from you. Received ye the Spirit by the works of the law, or by the hearing of faith?

3:3 Eruð þér svo óskynsamir? Þér sem byrjuðuð í anda, ætlið þér nú að enda í holdi?

3:3 Are ye so foolish? having begun in the Spirit, are ye now perfected in the flesh?

3:4 Hafið þér til einskis reynt svo mikið? - ef það þá er til einskis!

3:4 Did ye suffer so many things in vain? if it be indeed in vain.

3:5 Hvað um það, - sá sem veitir yður andann og framkvæmir máttarverk meðal yðar, gjörir hann það vegna lögmálsverka yðar eða vegna þess að þér heyrðið og trúðið?

3:5 He therefore that supplieth to you the Spirit, and worketh miracles among you, *doeth he it* by the works of the law, or by the hearing of faith?

3:6 Svo var og um Abraham, "hann trúði Guði, og það var honum til réttlætis reiknað."

3:6 Even as Abraham believed God, and it was reckoned unto him for righteousness.

3:7 Þér sjáið þá, að þeir sem byggja á trúnni, þeir eru einmitt synir Abrahams.

3:7 Know therefore that they that are of faith, the same are sons of Abraham.

3:8 Ritningin sá það fyrir, að Guð mundi réttlæta heiðingjana fyrir trú, og því boðaði hún Abraham fyrirfram þann fagnaðarboðskap: "Af þér skulu allar þjóðir blessun hljóta."

3:8 And the scripture, foreseeing that God would justify the Gentiles by faith, preached the gospel beforehand unto Abraham, *saying*, In thee shall all the nations be blessed.

3:9 Þannig hljóta þeir, sem byggja á trúnni, blessun ásamt hinum trúaða Abraham.

3:9 So then they that are of faith are blessed with the faithful Abraham.

3:10 En bölvun hvílir á öllum þeim, sem byggja á lögmálsverkum, því að ritað er: "Bölvaður er sá, sem ekki heldur fast við allt það, sem í lögmálsbókinni er ritað, og breytir eftir því."

3:10 For as many as are of the works of the law are under a curse: for it is written, Cursed is every one who continueth not in all things that are written in the book of the law, to do them.

3:11 En það er augljóst að fyrir Guði réttlætist enginn með lögmáli, því að "hinna réttláti mun lifa fyrir trú."

3:11 Now that no man is justified by the law before God, is evident: for, The righteous shall live by faith;

3:12 En lögmálið spyr ekki um trú. Það segir: "Sá, sem breytir eftir boðum þess, mun lifa fyrir þau."

3:12 and the law is not of faith; but, He that doeth them shall live in them.

3:13 Kristur keypti oss undan bölvun lögmálsins með því að verða bölvun fyrir oss, því að ritað er: "Bölvaður er hver sá, sem á tré hangir."

3:13 Christ redeemed us from the curse of the law, having become a curse for us; for it is written, Cursed is every one that hangeth on a tree:

3:14 Þannig skyldi heiðingjunum hlotnast blessun Abrahams í Kristi Jesú, og vér öðlast fyrir trúna andann, sem fyrirheitið var.

3:14 that upon the Gentiles might come the blessing of Abraham in Christ Jesus; that we might receive the promise of the Spirit through faith.

3:15 Bræður, ég tek dæmi úr mannlegu lífi: Enginn ónýtir eða eykur við staðfesta arfleðsluskrá, enda þótt hún sé aðeins af manni gjörð.

3:15 Brethren, I speak after the manner of men: Though it be but a man's covenant, yet when it hath been confirmed, no one maketh it void, or addeth thereto.

3:16 Nú voru fyrirheitin gefin Abraham og afkvæmi hans, - þar stendur ekki "og afkvæminu", eins og margir ættu í hlut, heldur "og afkvæmi þínu", eins og þegar um einn er að ræða, og það er Kristur.

3:16 Now to Abraham were the promises

spoken, and to his seed. He saith not, And to seeds, as of many; but as of one, And to thy seed, which is Christ.

3:17 Með þessu vildi ég sagt hafa: Sáttmála, sem áður var staðfestur af Guði, getur lögmálið, sem kom fjögur hundruð og þrjátíu árum síðar, ekki ónýtt, svo að það felli fyrirheitið úr gildi.

3:17 Now this I say: A covenant confirmed beforehand by God, the law, which came four hundred and thirty years after, doth not disannul, so as to make the promise of none effect.

3:18 Sé því þá svo farið, að arfurinn fáið með lögmáli, þá fæst hann ekki framar með fyrirheiti, en Guð veitti Abraham náð sína með fyrirheiti.

3:18 For if the inheritance is of the law, it is no more of promise: but God hath granted it to Abraham by promise.

3:19 Hvað er þá lögmálið? Vegna afbrotanna var því bætt við, þangað til afkvæmið kæmi, sem fyrirheitið hljóðaði um. Fyrir umsýslan engla er það til orðið, fyrir tilstilli meðalgangara.

3:19 What then is the law? It was added because of transgressions, till the seed should come to whom the promise hath been made; *and it was* ordained through angels by the hand of a mediator.

3:20 En meðalgangara gjörist ekki þörf þar sem einn á í hlut, en Guð er einn.

3:20 Now a mediator is not a *mediator* of one; but God is one.

3:21 Er þá lögmálið gegn fyrirheitum Guðs? Fjarri fer því. Ef vér hefðum fengið lögmál, sem veitt gæti líf, þá fengist réttlætið vissulega með lögmáli.

3:21 Is the law then against the promises of God? God forbid: for if there had been a law given which could make alive, verily righteousness would have been of the law.

3:22 En ritningin segir, að allt sé hneppt undir vald syndarinnar, til þess að fyrirheitið veitist þeim, sem trúna, fyrir trú á Jesú Krist.

3:22 But the scriptures shut up all things under sin, that the promise by faith in Jesus Christ might be given to them that believe.

3:23 Áður en trúin kom, vorum vér í geslu lögmálsins innilokaðir, þangað til trúin, sem í vændum var, opinberaðist.

3:23 But before faith came, we were kept in ward under the law, shut up unto the faith which should afterwards be revealed.

3:24 Þannig hefur lögmálið orðið tyftari vor, þangað til Kristur kom, til þess að vér réttlættumst af trú.

3:24 So that the law is become our tutor to *bring us* unto Christ, that we might be justified by faith.

3:25 En nú, eftir að trúin er komin, erum vér ekki lengur undir tyftara.

3:25 But now that faith is come, we are no longer under a tutor.

3:26 Þér eruð allir Guðs börn fyrir trúna á Krist Jesú.

3:26 For ye are all sons of God, through faith, in Christ Jesus.

3:27 Allir þér, sem eruð skirðir til samfélags við Krist, þér hafið iklæðst Kristi.

3:27 For as many of you as were baptized into Christ did put on Christ.

3:28 Hér er enginn Gyðingur né grískur, þræll né frjáls maður, karl né kona. Þér eruð allir eitt í Kristi Jesú.

3:28 There can be neither Jew nor Greek, there can be neither bond nor free, there can be no male and female; for ye all are one *man* in Christ Jesus.

3:29 En ef þér tilheyrið Kristi, þá eruð þér niðjar Abrahams, erfingjar eftir fyrirheitinu.

3:29 And if ye are Christ's, then are ye Abraham's seed, heirs according to promise.

4:1 Með öðrum orðum: Alla þá stund, sem erfinginn er ófullveðja, er enginn munur á honum og þræli, þótt hann eigi allt.

4:1 But I say that so long as the heir is a child, he differeth nothing from a bondservant though he is lord of all;

4:2 Hann er undir fjárhaldsmönnum og ráðsmönnum til þess tíma, er faðirinn hefur ákveðið.

4:2 but is under guardians and stewards until the day appointed of the father.

4:3 Þannig vorum vér einnig, er vér vorum ófullveðja, þrælbundnir undir heimsvættirnar.

4:3 So we also, when we were children, were held in bondage under the rudiments of the world:

4:4 En þegar fylling tímans kom, sendi Guð son sinn, fæddan af konu, fæddan undir lögmáli, -

4:4 but when the fulness of the time came, God sent forth his Son, born of a woman, born under the law,

4:5 til þess að hann keypti lausa þá, sem voru undir lögmáli, - og vér fengjum barnaréttinn.

4:5 that he might redeem them that were under the law, that we might receive the adoption of sons.

4:6 En þar eð þér eruð börn, þá hefur Guð sent anda sonar síns í hjörtu vor, sem hrópar: "Abba, faðir!"

4:6 And because ye are sons, God sent forth the Spirit of his Son into our hearts, crying, Abba, Father.

4:7 Þú ert þá ekki framar þræll, heldur sonur. En ef þú ert sonur, þá ert þú líka erfingi að ráði Guðs.

4:7 So that thou art no longer a bondservant, but a son; and if a son, then an heir through God.

4:8 Forðum, er þér þekktuð ekki Guð, þá voruð þér þrælur þeirra, sem í eðli sínu eru ekki guðir.

4:8 Howbeit at that time, not knowing God, ye were in bondage to them that by nature are no gods:

4:9 En nú, eftir að þér þekkið Guð, eða réttara sagt, eftir að Guð þekkir yður, hvernig getið þér snúið aftur til hinna veiku og fátæklegra vatta? Viljið þér þræla undir þeim að nýju?

4:9 but now that ye have come to know God, or rather to be known by God, how turn ye back again to the weak and beggarly rudiments, whereunto ye desire to be in bondage over again?

4:10 Þér hafið gætur á dögum og mánuðum, vissum tímum og árum.

4:10 Ye observe days, and months, and seasons, and years.

4:11 Ég er hræddur um yður, að ég kunní að hafa haft erfiði fyrir yður til ónýtis.

4:11 I am afraid of you, lest by any means I have bestowed labor upon you in vain.

4:12 Ég bið yður, bræður: Verðið eins og ég, því að ég er orðinn eins og þér. Í engu hafið þér gjört á hluta minn.

4:12 I beseech you, brethren, become as I am, for I also *am become* as ye are. Ye did me no wrong:

4:13 Þér vitið, að sjúkleiki minn varð tilefni til þess, að ég fyrst boðaði yður fagnaðarerindið.

4:13 but ye know that because of an infirmity of the flesh I preached the gospel unto you the first time:

4:14 En þér létuð ekki líkamsásigkomulag mitt verða yður til ásteytingar og óvirtuð mig ekki né sýnduð mér óbeit, heldur tókuð þér á móti mér eins og engli Guðs, eins og Kristi Jesú sjálfum.

4:14 and that which was a temptation to you in my flesh ye despised not, nor rejected; but ye received me as an angel of God, *even* as Christ Jesus.

4:15 Hvað er nú orðið úr blessunarbænum yðar? Það vitni ber ég yður, að augn hefðuð þér stungið úr yður og gefið mér, ef auðið hefði verið.

4:15 Where then is that gratulation of yourselves? for I bear you witness, that, if possible, ye would have plucked out your eyes and given them to me.

4:16 Er ég þá orðinn óvinur yðar, vegna þess að ég segi yður sannleikann?

4:16 So then am I become your enemy, by telling you the truth?

4:17 Þeir láta sér annt um yður, en það er eigi af góðu, heldur vilja þeir einangra yður, til þess að þér látið yður annt um þá.

4:17 They zealously seek you in no good way; nay, they desire to shut you out, that ye may seek them.

4:18 Það er ávallt gott að láta sér annt um það, sem gott er, og ekki aðeins meðan ég er hjá yður.

4:18 But it is good to be zealously sought in a good matter at all times, and not only when I am present with you.

4:19 Börn mín, sem ég að nýju el með harmkvælum, þangað til Kristur er myndaður í yður!

4:19 My little children, of whom I am again in travail until Christ be formed in you --

4:20 Ég vildi ég væri nú hjá yður og gæti talað nýjum rómi, því að ég er ráðalaus með yður.

4:20 but I could wish to be present with you

now, and to change my tone; for I am perplexed about you.

4:21 Segið mér, þér sem viljið vera undir lögmáli, heyrið þér ekki hvað lögmálið segir?

4:21 Tell me, ye that desire to be under the law, do ye not hear the law?

4:22 Ritað er, að Abraham átti tvo sonu, annan við ambáttinni, en hinn við frjálsu konunni.

4:22 For it is written, that Abraham had two sons, one by the handmaid, and one by the freewoman.

4:23 Sonurinn við ambáttinni var fæddur á náttúrlegan hátt, en sonurinn við frjálsu konunni var fæddur samkvæmt fyrirheiti.

4:23 Howbeit the *son* by the handmaid is born after the flesh; but the *son* by the freewoman is *born* through promise.

4:24 Þetta hefur óeiginlega merkingu: Konurnar merkja tvo sáttmála: Annar er sá frá Sinaifjalli og elur börn til ánaðar, það er Hagar;

4:24 Which things contain an allegory: for these *women* are two covenants; one from mount Sinai, bearing children unto bondage, which is Hagar.

4:25 en Hagar merkir Sinaifjall í Arabíu og samsvarar hinni núverandi Jerúsalem, því að hún er í ánað ásamt börnum sínum.

4:25 Now this Hagar is mount Sinai in Arabia and answereth to the Jerusalem that now is: for she is in bondage with her children.

4:26 En Jerúsalem, sem í hæðum er, er frjáls, og hún er móðir vor.

4:26 But the Jerusalem that is above is free, which is our mother.

4:27 Því að ritað er: Ver glöð, óbyrja, sem ekkert barn hefur átt! Hrópa og kalla hátt, þú sem ekki hefur jóðsjúk orðið! Því að börn hinnar yfirgefnu eru fleiri en hinnar, sem manninn á.

4:27 For it is written, Rejoice, thou barren that bearest not; Break forth and cry, thou that travailest not: For more are the children of the desolate than of her that hath the husband.

4:28 En þér, bræður, eruð fyrirheits börn eins og Ísak.

4:28 Now we, brethren, as Isaac was, are children of promise.

4:29 En eins og sá, sem fæddur var á náttúrlegan hátt, ofsótti forðum þann, sem fæddur var á undursamlegan hátt, svo er það og nú.

4:29 But as then he that was born after the flesh persecuted him *that was born* after the Spirit, so also it is now.

4:30 En hvað segir ritningin? "Rek burt ambáttina og son hennar, því að ekki skal ambáttarsonurinn taka arf með syni frjálsu konunnar."

4:30 Howbeit what saith the scripture? Cast out the handmaid and her son: for the son of the handmaid shall not inherit with the son of the freewoman.

4:31 Þess vegna, bræður, erum vér ekki ambáttar börn, heldur börn frjálsu konunnar.

4:31 Wherefore, brethren, we are not children of a handmaid, but of the freewoman.

5:1 Til frelsis frelsaði Kristur oss. Standið því stöðugir og látið ekki aftur leggja á yður ánaðarök.

5:1 For freedom did Christ set us free: stand fast therefore, and be not entangled again in a yoke of bondage.

5:2 Takið eftir því, sem ég, Páll, segi yður: Ef þér látið umskerast, þá gagnar Kristur yður ekkert.

5:2 Behold, I Paul say unto you, that, if ye receive circumcision, Christ will profit you nothing.

5:3 Og enn vitna ég fyrir hverjum manni, sem lætur umskerast: Hann er skyldur til að halda allt lögmálið.

5:3 Yea, I testify again to every man that receiveth circumcision, that he is a debtor to do the whole law.

5:4 Þér eruð orðnir viðskila við Krist, þér sem ætlið að réttlætast með lögmáli. Þér eruð fallnir úr náðinni.

5:4 Ye are severed from Christ, ye who would be justified by the law; ye are fallen away from grace.

5:5 En vér væntum í andanum að öðlast af trúnni réttlætunguna, sem er von vor.

5:5 For we through the Spirit by faith wait for the hope of righteousness.

5:6 Í Kristi Jesú er ekkert komið undir umskurn né yfirhúð, heldur undir trú, sem starfar í kærleika.

5:6 For in Christ Jesus neither circumcision availeth anything, nor uncircumcision; but faith working through love.

5:7 Þér hlupuð vel. Hver hefur hindrað yður í að hlýða sannleikanum?

5:7 Ye were running well; who hindered you that ye should not obey the truth?

5:8 Þær fortölur voru ekki frá honum, sem kallaði yður.

5:8 This persuasion came not of him that calleth you.

5:9 Lítið súrdeig sýrir allt deigið.

5:9 A little leaven leaveneth the whole lump.

5:10 Ég hef það traust til yðar í Drottni, að þér verðið sama sinnis og ég. Sá sem truflar yður mun bera sinn dóm, hver sem hann svo er.

5:10 I have confidence to you-ward in the Lord, that ye will be none otherwise minded: but he that troubleth you shall bear his judgment, whosoever he be.

5:11 En hvað mig snertir, bræður, ef ég er enn þá að prédika umskurn, hví er þá enn verið að ofsækja mig? Þá væri hneyksli krossins tekið burt.

5:11 But I, brethren, if I still preach circumcision, why am I still persecuted? then hath the stumbling-block of the cross been done away.

5:12 Vel mættu þeir, sem koma yður í uppnám, aflima sig.

5:12 I would that they that unsettle you would even go beyond circumcision.

5:13 Þér voruð, bræður, kallaðir til frelsis. Notið aðeins ekki frelsið til

færis fyrir holdið, heldur þjónið hver öðrum í kærleika.

5:13 For ye, brethren, were called for freedom; only use not your freedom for an occasion to the flesh, but through love be servants one to another.

5:14 Allt lögmálið er uppfyllt með þessu eina bódorði: "Þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig."

5:14 For the whole law is fulfilled in one word, even in this: Thou shalt love thy neighbor as thyself.

5:15 En ef þér bitist og etið hver annan upp, þá gatið þess, að þér tortímist ekki hver fyrir öðrum.

5:15 But if ye bite and devour one another, take heed that ye be not consumed one of another.

5:16 En ég segi: Lífið í andanum, og þá fullnægið þér alls ekki girnd holdsins.

5:16 But I say, walk by the Spirit, and ye shall not fulfil the lust of the flesh.

5:17 Holdið girnist gegn andanum, og andinn gegn holdinu. Þau standa hvort gegn öðru, til þess að þér gjörðið ekki það, sem þér viljið.

5:17 For the flesh lusteth against the Spirit, and the Spirit against the flesh; for these are contrary the one to the other; that ye may not do the things that ye would.

5:18 En ef þér leiðist af andanum, þá eruð þér ekki undir lögmáli.

5:18 But if ye are led by the Spirit, ye are not under the law.

5:19 Holdsins verk eru augljós: Fríllufi, óhreinkleiki, saurlífi,

5:19 Now the works of the flesh are manifest, which are these: fornication, uncleanness, lasciviousness,

5:20 skurðgóðadýrkun, fjölkynngi, fjandskapur, deilur, metingur, reiði, eigingirni, tvidrægni, flokkadráttur,

5:20 idolatry, sorcery, enmities, strife, jealousies, wraths, factions, divisions, parties,

5:21 öfund, ofdrykkja, svall og annað þessu líkt. Og það segi ég yður fyrir, eins og ég hef áður sagt, að þeir, sem slikt gjöra, munu ekki erfa Guðs ríki.

5:21 envyings, drunkenness, revellings, and such like; of which I forewarn you, even as I did forewarn you, that they who practise such things shall not inherit the kingdom of God.

5:22 En ávöxtur andans er: Kærleiki, gleði, friður, langlyndi, gæska, góðvild, trúmennska.

5:22 But the fruit of the Spirit is love, joy, peace, longsuffering, kindness, goodness, faithfulness,

5:23 hógvæð og bindindi. Gegn slíku er lögmálið ekki.

5:23 meekness, self-control; against such there is no law.

5:24 En þeir, sem tilheyra Kristi Jesú, hafa krossfest holdið með ástríðum þess og girndum.

5:24 And they that are of Christ Jesus have crucified the flesh with the passions and the lusts thereof.

5:25 Fyrst andinn er líf vort skulum

vér lifa í andanum!

5:25 If we live by the Spirit, by the Spirit let us also walk.

5:26 Verum ekki hégómagjarnir, svo að vér áreitum hver annan og öfundum hver annan.

5:26 Let us not become vainglorious, provoking one another, envying one another.

6:1 Bræður! Ef einhver misgjörð kann að henda mann, þá leiðréttið þér, sem andlegir eruð, þann mann með hógvæð. Og haf gát á sjálfum þér, að þú freistist ekki líka.

6:1 Brethren, even if a man be overtaken in any trespass, ye who are spiritual, restore such a one in a spirit of gentleness; looking to thyself, lest thou also be tempted.

6:2 Berið hver annars byrðar og uppfyllið þannig lögmál Krists.

6:2 Bear ye one another's burdens, and so fulfil the law of Christ.

6:3 Sá sem þykist vera nokkuð, en er þó ekkert, dregur sjálfan sig á talar.

6:3 For if a man thinketh himself to be something when he is nothing, he deceiveth himself.

6:4 En sérhver rannsaki breytni sjálfs sín og þá mun hann hafa hrósunarefni í samanhurði við sjálfan sig, en ekki miðað við aðra.

6:4 But let each man prove his own work, and then shall he have his glorying in regard of himself alone, and not of his neighbor.

6:5 því að sérhver mun verða að bera sína byrði.

6:5 For each man shall bear his own burden.

6:6 En sá, sem uppfærðist í orðinu, veiti þeim, sem uppfærðir, hlutdeild með sér í öllum gæðum.

6:6 But let him that is taught in the word communicate unto him that teacheth in all good things.

6:7 Villist ekki! Guð lætur ekki að sér hæða. Það sem maður sáir, það mun hann og uppskera.

6:7 Be not deceived; God is not mocked: for whatsoever a man soweth, that shall he also reap.

6:8 Sá sem sáir í hold sjálfs sín, mun af holdinu uppskera glötun, en sá sem sáir í andann, mun af andanum uppskera eilíft líf.

6:8 For he that soweth unto his own flesh shall of the flesh reap corruption; but he that soweth unto the Spirit shall of the Spirit reap eternal life.

6:9 Dreytumst ekki að gjöra það sem gott er, því að á sínum tíma munum vér uppskera, ef vér gefumst ekki upp.

6:9 And let us not be weary in well-doing: for in due season we shall reap, if we faint not.

6:10 Þess vegna skulum vér, meðan tími er til, gjöra öllum gott og einkum trúbræðrum vorum.

6:10 So then, as we have opportunity, let us work that which is good toward all men, and especially toward them that are of the household of the faith.

6:11 Sjáið, með hversu stórum stöfum ég skrifa yður með eigin hendi.

6:11 See with how large letters I write unto you with mine own hand.

6:12 Allir þeir, sem vilja líta vel út að holdinu til, það eru þeir, sem eru að þröngva yður til að láta umskerast, einungis til þess að þeir verði eigi ofsóttir vegna kross Krists.

6:12 As many as desire to make a fair show in the flesh, they compel you to be circumcised; only that they may not be persecuted for the cross of Christ.

6:13 Því að ekki halda einu sinni sjálfir umskurnarmennirnir lögmálið, heldur vilja þeir að þér látið umskerast, til þess að þeir geti stært sig af holdi yðar.

6:13 For not even they who receive circumcision do themselves keep the law; but they desire to have you circumcised, that they may glory in your flesh.

6:14 En það sé fjarri mér að hrósa mér af öðru en krossi Drottins vors Jesú Krists. Sakir hans er ég krossfestur heiminum og heimurinn mér.

6:14 But far be it from me to glory, save in the cross of our Lord Jesus Christ, through which the world hath been crucified unto me, and I unto the world.

6:15 Umskurn eða yfirhuð skipta engu, heldur að vera ný sköpun.

6:15 For neither is circumcision anything, nor uncircumcision, but a new creature.

6:16 Og yfir öllum þeim, sem þessari reglu fylgja, sé friður og miskunn, og yfir Ísrael Guðs.

6:16 And as many as shall walk by this rule, peace be upon them, and mercy, and upon the Israel of God.

6:17 Enginn mæði mig héðan í frá, því að ég ber merki Jesú á líkama mínum.

6:17 Henceforth, let no man trouble me; for I bear branded on my body the marks of Jesus.

6:18 Náðin Drottins vors Jesú Krists sé með yðar anda, bræður. Amen.

6:18 The grace of our Lord Jesus Christ be with your spirit, brethren. Amen.

1:1 Páll, að vilja Guðs postuli Krists Jesú, heilsar hinum heilögu, sem eru í Efesus, þeim sem trúá Krist Jesú.

1:1 Paul, an apostle of Christ Jesus through the will of God, to the saints that are at Ephesus, and the faithful in Christ Jesus:

1:2 Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum og Drottni Jesú Kristi.

1:2 Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.

1:3 Lofaður sé Guð og faðir Drottins vors Jesú Krists, sem í Kristi hefur blessað oss með hvers konar andlegri blessun í himinhæðum.

1:3 Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ, who hath blessed us with every spiritual blessing in the heavenly places in Christ:

1:4 Áður en heimurinn var grundvallaður hefur hann útvalið oss í Kristi, til þess að vér værum heilagir og lýtalausir fyrir honum. Í kærleika sínum

1:4 even as he chose us in him before the foundation of the world, that we should be holy and without blemish before him in love:

1:5 Ákvað hann fyrirfram að veita oss sonarrétt í Jesú Kristi. Sá var vilji hans og velpóknun

1:5 having foreordained us unto adoption as sons through Jesus Christ unto himself, according to the good pleasure of his will,

1:6 til vegsemdar dýrð hans og náð, sem hann lét oss í té í sínum elskaða syni.

1:6 to the praise of the glory of his grace, which he freely bestowed on us in the Beloved:

1:7 Í honum, fyrir hans blóð eigum vér endurlausnina og fyrirgefningu afbrota vorra.

1:7 in whom we have our redemption through his blood, the forgiveness of our trespasses, according to the riches of his grace,

1:8 Svo auðug er náð hans, sem hann gaf oss ríkulega með hvers konar vísdom og skilningi.

1:8 which he made to abound toward us in all wisdom and prudence,

1:9 Og hann kunngjörði oss leyndardóm vilja síns, þá ákvörðun,

1:9 making known unto us the mystery of his will, according to his good pleasure which he purposed in him

1:10 sem hann hafði með sjálfum sér ákveðið að framkvæma, er fylling tímans kæmi: Hann ætlaði að safna öllu því, sem er á himnum, og því, sem er á jörðun, undir eitt höfuð í Kristi.

1:10 unto a dispensation of the fulness of the times, to sum up all things in Christ, the things in the heavens, and the things upon the earth; in him, I say,

1:11 Í honum höfum vér þá líka öðlast arfleifðina, eins og oss var fyrirhugað samkvæmt fyrirætlun hans, er framkvæmir allt eftir ályktun vilja síns.

1:11 in whom also we were made a heritage, having been foreordained according to the purpose of him who worketh all things after the counsel of his will;

1:12 til þess að vér, sem áður höfum sett von vora til Krists, skyldum vera dýrð hans til vegsemdar.

1:12 to the end that we should be unto the praise of his glory, we who had before hoped in Christ:

1:13 Í honum eruð og þér, eftir að hafa heyrt orð sannleikans, fagnadarerindið um sáluhjálp yðar og tekið trú á hann og verið merktir innsigli heilags anda, sem yður var fyrirheitið.

1:13 in whom ye also, having heard the word of the truth, the gospel of your salvation, -- in whom, having also believed, ye were sealed with the Holy Spirit of promise,

1:14 Hann er pantur arfleifðar vorrar, að vér verðum endurleystir Guði til eignar, dýrð hans til vegsemdar.

1:14 which is an earnest of our inheritance, unto the redemption of God's own possession, unto the praise of his glory.

1:15 Eftir að hafa heyrt um trú yðar á Drottin Jesú og um kærleika yðar til allra heilagra.

1:15 For this cause I also, having heard of the faith in the Lord Jesus which is among you, and the love which ye show toward all the saints,

1:16 hef ég þess vegna ekki heldur látið af að þakka fyrir yður, er ég minnst yðar í bænnum mínum.

1:16 cease not to give thanks for you, making mention of you in my prayers;

1:17 Ég bið Guð Drottins vors Jesú Krists, föður dýrðarinnar, að gefa yður anda speki og opinberunar, svo að þér fáið þekkt hann.

1:17 that the God of our Lord Jesus Christ, the Father of glory, may give unto you a spirit of wisdom and revelation in the knowledge of him;

1:18 Ég bið hann að upplýsa sálarsjón yðar, svo að þér skiljið, hver sú von er, sem hann hefur kallað oss til, hver ríkdómur hans dýrlegu arfleifðar er, sem hann ætlar oss meðal hinna heilögu.

1:18 having the eyes of your heart enlightened, that ye may know what is the hope of his calling, what the riches of the glory of his inheritance in the saints,

1:19 og hver hinn yfirgnæfandi máttur hans við oss, sem trúum. En þetta er sami áhrifamikli, kröftugi mátturinn.

1:19 and what the exceeding greatness of his power to us-ward who believe, according to that working of the strength of his might

1:20 sem hann lét koma fram í Kristi, er hann vakti hann frá dauðum og lét hann setjast sér til hægri handar í himinhæðum.

1:20 which he wrought in Christ, when he raised him from the dead, and made him to sit at his right hand in the heavenly places,

1:21 ofar hverri tign og valdi og mætti, ofar öllum herradómi og sérhverju nafni, sem nefnt er, ekki aðeins í þessari veröld, heldur og í hinni komandi.

1:21 far above all rule, and authority, and power, and dominion, and every name that is named, not only in this world, but also in that which is to come:

1:22 Allt hefur hann lagt undir fætur honum og gefið hann kirkjunni sem höfuðið yfir öllu.

1:22 and he put all things in subjection under his feet, and gave him to be head over all things to the church,

1:23 En kirkjan er líkami hans og fyllist af honum, sem sjálfur fyllir allt í öllu.

1:23 which is his body, the fulness of him that filleth all in all.

2:1 Þér voruð eitt sinn dauðir vegna afbrota yðar og synda.

2:1 And you did he make alive, when ye were dead through your trespasses and sins,

2:2 sem þér lifðuð í samkvæmt aldarhætti þessa heims, að vilja valdhafans í loftinu, anda þess, sem nú starfar í þeim, sem ekki trúá.

2:2 wherein ye once walked according to the course of this world, according to the prince of the powers of the air, of the spirit that now worketh in the sons of disobedience;

2:3 Vér lifðum fyrrum allir eins og þeir í mannlegum girndum vorum. Þá lutum vér vilja holdsins og hugsana vorra og vorum að eðli til reiðinnar börn alveg eins og hinir.

2:3 among whom we also all once lived in the lust of our flesh, doing the desires of the flesh and of the mind, and were by nature children of wrath, even as the rest: --

2:4 En Guð er auðugur að miskunn. Af mikilli elsku sinni, sem hann gaf oss,

2:4 but God, being rich in mercy, for his great love wherewith he loved us,

2:5 hefur hann endurlífgað oss með Kristi, þegar vér vorum dauðir vegna misgjörða vorra. Af náð eruð þér hólpnir orðnir.

2:5 even when we were dead through our trespasses, made us alive together with Christ (by grace have ye been saved),

2:6 Guð hefur uppvakið oss í Kristi Jesú og búið oss stað í himinhæðum með honum.

2:6 and raised us up with him, and made us to sit with him in the heavenly places, in Christ Jesus:

2:7 Þannig vildi hann á komandi öldum sýna hinn yfirgnæfandi ríkdóm náðar sinnar með gæsku sinni við oss í Kristi Jesú.

2:7 that in the ages to come he might show the exceeding riches of his grace in kindness toward us in Christ Jesus:

2:8 Því að af náð eruð þér hólpnir orðnir fyrir trú. Þetta er ekki yður að þakka. Það er Guðs gjöf.

2:8 for by grace have ye been saved through faith; and that not of yourselves, *it is* the gift of God;

2:9 Ekki byggt á verkum, enginn skal geta miklast af því.

2:9 not of works, that no man should glory.

2:10 Vér erum smíð Guðs, skapaðir í Kristi Jesú til góðra verka, sem hann hefur áður fyrirbúið, til þess að vér skyldum leggja stund á þau.

2:10 For we are his workmanship, created in Christ Jesus for good works, which God afore prepared that we should walk in them.

2:11 Þér skuluð því minnst þessa: Þér voruð forðum fæddir heiðingjar og kallaðir óumskornir af mönnum, sem kalla sig umskorna og eru umskornir á holdi með höndum manna.

2:11 Wherefore remember, that once ye, the Gentiles in the flesh, who are called Uncircumcision by that which is called Circumcision, in the flesh, made by hands;

2:12 Sú var tíðin, er þér voruð án Krists, lokaðir úti frá þegnretti Ísraelsmanna. Þér stóðuð fyrir utan sáttmálana og fyrirheit Guðs, vonlausir og guðvana í heiminum.

2:12 that ye were at that time separate from Christ, alienated from the commonwealth of Israel, and strangers from the covenants of the promise, having no hope and without God in the world.

2:13 Nú þar á móti eruð þér, sem eitt sinn voruð fjarlægir, orðnir nálægir í Kristi, fyrir blóð hans.

2:13 But now in Christ Jesus ye that once were far off are made nigh in the blood of Christ.

2:14 Því að hann er vor friður. Hann gjörði báða að einum og reif niður vegginn, sem skildi þá að, fjandskapinn milli þeirra. Með líkama sínum

2:14 For he is our peace, who made both one, and brake down the middle wall of partition,

2:15 afmáði hann lögmálið með boðorðum þess og skipunum til þess að setja frið og skapa í sér einn nýjan mann úr báðum.

2:15 having abolished in the flesh the enmity, even the law of commandments *contained* in ordinances; that he might create in himself of the two one new man, so making peace;

2:16 Í einum líkama sætti hann þá báða við Guð á krossinum, þar sem hann deyddi fjandskapinn.

2:16 and might reconcile them both in one body unto God through the cross, having slain the enmity thereby:

2:17 Og hann kom og boðaði frið yður, sem fjarlægir voruð, og frið hinum, sem nálægir voru.

2:17 and he came and preached peace to you that were far off, and peace to them that were nigh:

2:18 Því að fyrir hann eigum vér hvorir tveggja aðgang til föðursins í einum anda.

2:18 for through him we both have our access in one Spirit unto the Father.

2:19 Þess vegna eruð þér ekki framar gestir og útlendingar, heldur eruð þér samþegnar hinna heilögu og heimamenn Guðs.

2:19 So then ye are no more strangers and sojourners, but ye are fellow-citizens with the saints, and of the household of God,

2:20 Þér eruð bygging, sem hefur að grundvelli postulana og spámennina, en Krist Jesú sjálfan að hyrningarsteini.

2:20 being built upon the foundation of the apostles and prophets, Christ Jesus himself being the chief corner stone;

2:21 Í honum er öll byggingin samantengd og vex svo, að hún verður heilagt musteri í Drottni.

2:21 in whom each several building, fitly framed together, groweth into a holy temple in the Lord;

2:22 Í honum verðið þér líka bústaður handa Guði fyrir anda hans.

2:22 in whom ye also are builded together for a habitation of God in the Spirit.

3:1 Þess vegna er það, að ég, Páll, bandingi Krists Jesú vegna yðar, heiðinna manna, beygi kné mín.

3:1 For this cause I Paul, the prisoner of Christ Jesus in behalf of you Gentiles, --

3:2 Víst hafið þér heyrt um þá ráðstöfun Guðs náðar, sem hann fól mér hjá yður:

3:2 if so be that ye have heard of the dispensation of that grace of God which was given me to you-ward;

3:3 Að birta mér með opinberun leyndardóminn. Ég hef stuttlega skrifað um það áður.

3:3 how that by revelation was made known unto me the mystery, as I wrote before in few words,

3:4 Þegar þér lesið það, getið þér skynjað, hvað ég veit um leyndardóm Krists.

3:4 whereby, when ye read, ye can perceive my understanding in the mystery of Christ;

3:5 Hann var ekki birtur mannanna sonum fyrr á tímum. Nú hefur hann verið opinberaður heilögum postulum hans og spámönnum í andanum:

3:5 which in other generations was not made known unto the sons of men, as it hath now been revealed unto his holy apostles and prophets in the Spirit;

3:6 Heiðingjarnir eru í Kristi Jesú fyrir fagnaðarerindið orðnir erfingjar með oss, einn líkami með oss, og eiga hlut í sama fyrirheiti og vér.

3:6 *to wit*, that the Gentiles are fellow-heirs, and fellow-members of the body, and fellow-partakers of the promise in Christ Jesus through the gospel,

3:7 Ég varð þjónn þessa fagnaðarerindis, af því að Guð gaf mér gjöf náðar sinnar með krafti máttar síns.

3:7 whereof I was made a minister, according to the gift of that grace of God which was given me according to the working of his power.

3:8 Mér, sem minnstur er allra heilagra, var veitt sú náð að boða heiðingjunum fagnaðarerindið um hinn órannsakanlega ríkdóm Krists

3:8 Unto me, who am less than the least of all saints, was this grace given, to preach unto the Gentiles the unsearchable riches of Christ;

3:9 og að upplýsa alla um það, hvernig Guð hefur ráðstafað þessum leyndardómi. Hann hefur frá eilífu verið hulinn í Guði, sem allt hefur skapað.

3:9 and to make all men see what is the dispensation of the mystery which for ages hath been hid in God who created all things;

3:10 Nú skyldi kirkjan látin kunngjöra tígunum og völdunum í himinhæðum, hve margháttuð speki Guðs er.

3:10 to the intent that now unto the principalities and the powers in the heavenly places might be made known through the church the manifold wisdom of God,

3:11 Þetta er Guðs eilífa fyrirætlun, sem hann hefur framkvæmt í Kristi Jesú, Drottni vorum.

3:11 according to the eternal purpose which he purposed in Christ Jesus our Lord:

3:12 Á honum byggist djörfung vor. Í trúnni á hann eigum vér öruggan aðgang að Guði.

3:12 in whom we have boldness and access in confidence through our faith in him.

3:13 Fyrir því bið ég, að þér látið eigi hugfallast út af þrengingum mínum yðar vegna. Þær eru yður til vegsemdar.
3:13 Wherefore I ask that ye may not faint at my tribulations for you, which are your glory.

3:14 Þess vegna beygi ég kné mín fyrir föðurnum.
3:14 For this cause I bow my knees unto the Father,

3:15 sem hvert faðerni fær nafn af á himni og jörðu.
3:15 from whom every family in heaven and on earth is named,

3:16 Megi hann gefa yður af ríkdómi dýrðar sinnar að styrkjast fyrir anda sinn að krafti hið innra með yður.
3:16 that he would grant you, according to the riches of his glory, that ye may be strengthened with power through his Spirit in the inward man;

3:17 til þess að Kristur megi fyrir trúna búa í hjörtum yðar og þér verða rótfestir og grundvallaðir í kærleika.
3:17 that Christ may dwell in your hearts through faith; to the end that ye, being rooted and grounded in love,

3:18 Þá fáið þér ásamt öllum heilögum skilið, hve kærleikur Krists er víður og langur, hár og djúpur, og komist að raun um hann.
3:18 may be strong to apprehend with all the saints what is the breadth and length and height and depth,

3:19 sem gnæfir yfir alla þekkingu, og náð að fyllast allri Guðs fyllingu.
3:19 and to know the love of Christ which passeth knowledge, that ye may be filled unto all the fulness of God.

3:20 En honum, sem í oss verkar með krafti sínum og megnar að gjöra langt fram yfir allt það, sem vér biðjum eða skynjum.
3:20 Now unto him that is able to do exceeding abundantly above all that we ask or think, according to the power that worketh in us,

3:21 honum sé dýrð í kirkjunni og í Kristi Jesú um öll æviskeið, öld eftir öld. Amen.
3:21 unto him *be* the glory in the church and in Christ Jesus unto all generations for ever and ever. Amen.

4:1 Ég, bandinginn vegna Drottins, áminni yður þess vegna um að hegða yður svo sem samböðid er þeirri köllun, sem þér hafið hlotið.
4:1 I therefore, the prisoner in the Lord, beseech you to walk worthily of the calling wherewith ye were called,

4:2 Verið í hvívetna lítillátir og hógværir. Verið þolinmóðir, langlyndir og umberið hver annan í kærleika.
4:2 with all lowliness and meekness, with longsuffering, forbearing one another in love;

4:3 Kappkostið að varðveita einingu andans í bandi friðarins.
4:3 giving diligence to keep the unity of the Spirit in the bond of peace.

4:4 Einn er líkaminn og einn andinn, eins og þér líka voruð kallaðir til einnar vonar.
4:4 *There is* one body, and one Spirit, even as also ye were called in one hope of your calling;

4:5 Einn er Drottinn, ein trú, ein skírn.
4:5 one Lord, one faith, one baptism,

4:6 einn Guð og faðir allra, sem er yfir öllum, með öllum og í öllum.
4:6 one God and Father of all, who is over all, and through all, and in all.

4:7 Sérhverjum af oss var náðin veitt eftir því, sem Kristur úthlutaði honum.
4:7 But unto each one of us was the grace given according to the measure of the gift of Christ.

4:8 Því segir ritningin: "Hann steig upp til hæða, hertók fanga og gaf mönnum gjafir."
4:8 Wherefore he saith, When he ascended on high, he led captivity captive, And gave gifts unto men.

4:9 (En "steig upp", hvað merkir það annað en að hann hefur einnig stigið niður í djúp jarðarinnar?)
4:9 (Now this, He ascended, what is it but that he also descended into the lower parts of the earth?

4:10 Sá, sem steig niður, er og sá, sem upp sté, upp yfir alla himna til þess að fylla allt.)
4:10 He that descended is the same also that ascended far above all the heavens, that he might fill all things.)

4:11 Og frá honum er sú gjöf komin, að sumir eru postular, sumir spámenn, sumir trúboðar, sumir hirðar og kennarar.
4:11 And he gave some *to be* apostles; and some, prophets; and some, evangelists; and some, pastors and teachers;

4:12 Þeir eiga að fullkomna hina heilögu og láta þeim þjónustu í té, líkama Krists til uppbyggingar.
4:12 for the perfecting of the saints, unto the work of ministering, unto the building up of the body of Christ:

4:13 Þangað til vér verðum allir einhuga í trúnni og þekkingunni á syni Guðs, verðum fullþroska og náum vaxtartakmarki Krists fyllingar.
4:13 till we all attain unto the unity of the faith, and of the knowledge of the Son of God, unto a fullgrown man, unto the measure of the stature of the fulness of Christ:

4:14 Vér eigum ekki að halda áfram að vera börn, sem hrekjast og berast fram og aftur af hverjum kenningarvindi, tæld af slægum mönnum með vélabrogðum villunnar.
4:14 that we may be no longer children, tossed to and fro and carried about with every wind of doctrine, by the sleight of men, in craftiness, after the wiles of error;

4:15 Vér eigum heldur að ástunda sannleikann í kærleika og vaxa í öllu upp til hans, sem er höfuðið, - Kristur.
4:15 but speaking truth in love, we may grow up in all things into him, who is the head,

even Christ;

4:16 Hann tengir líkamann saman og heldur honum saman með því að láta sérhverja taug inna sína þjónustu af hendi, allt eftir þeim krafti, sem hann úthlutar hverri þeirra. Þannig lætur hann líkamann vaxa og byggjast upp í kærleika.
4:16 from whom all the body fitly framed and knit together through that which every joint supplieth, according to the working in *due* measure of each several part, maketh the increase of the body unto the building up of itself in love.

4:17 Þetta segi ég þá og vitna í nafni Drottins: Þér megið ekki framar hegða yður eins og heiðingjarnir hegða sér. Hugsum þeirra er allslaus.
4:17 This I say therefore, and testify in the Lord, that ye no longer walk as the Gentiles also walk, in the vanity of their mind,

4:18 skilningur þeirra blindaður og þeir eru fjarlægir lífi Guðs vegna vanþekkingarinnar, sem þeir lifa í, og sins harða hjarta.
4:18 being darkened in their understanding, alienated from the life of God, because of the ignorance that is in them, because of the hardening of their heart;

4:19 Þeir eru tilfinningalausir og hafa ofurselt sig lostalífi, svo að þeir fremja alls konar siðleysi af græðgi.
4:19 who being past feeling gave themselves up to lasciviousness, to work all uncleanness with greediness.

4:20 En svo hafið þér ekki lært að þekkja Krist.
4:20 But ye did not so learn Christ;

4:21 Því að ég veit, að þér hafið heyrt um hann og hafið verið um hann fræddir eins og sannleikurinn er í Jesú:
4:21 if so be that ye heard him, and were taught in him, even as truth is in Jesus:

4:22 Þér eigið að hætta hinni fyrri breytni og afklæðast hinum gamla manni, sem er spilltur af tælandi girndum.
4:22 that ye put away, as concerning your former manner of life, the old man, that waxeth corrupt after the lusts of deceit;

4:23 en endurnýjast í anda og hugsum og
4:23 and that ye be renewed in the spirit of your mind,

4:24 iklæðast hinum nýja manni, sem skapaður er eftir Guði í réttlæti og heilagleika sannleikans.
4:24 and put on the new man, that after God hath been created in righteousness and holiness of truth.

4:25 Leggið nú af lygina og talið sannleika hver við sinn náunga, því að vér erum hver annars limir.
4:25 Wherefore, putting away falsehood, speak ye truth each one with his neighbor: for we are members one of another.

4:26 Ef þér reiðist, þá syndgið ekki. Sólin má ekki setjast yfir reiði yðar.
4:26 Be ye angry, and sin not: let not the sun go down upon your wrath:

4:27 Gefið djöflinum ekkert færi.

4:27 neither give place to the devil.

4:28 Hinn stelvisi hætti að stela, en leggi hart að sér og gjöri það sem gagnlegt er með höndum sínum, svo að hann hafi eitthvað að miðla þeim, sem þurfandi er.

4:28 Let him that stole steal no more: but rather let him labor, working with his hands the thing that is good, that he may have whereof to give to him that hath need.

4:29 Látið ekkert skaðlegt orð líða yður af munni, heldur það eitt, sem er gott til uppbyggingar, þar sem þörf gjörist, til þess að það verði til góðs þeim, sem heyra.

4:29 Let no corrupt speech proceed out of your mouth, but such as is good for edifying as the need may be, that it may give grace to them that hear.

4:30 Hryggið ekki Guðs heilaga anda, sem þér eruð innsiglaðir með til endurlausnardagsins.

4:30 And grieve not the Holy Spirit of God, in whom ye were sealed unto the day of redemption.

4:31 Látið hvers konar beiskju, ofsa, reiði, hávaða og lastmæli vera fjarlægð yður og alla mannvönsku yfirleitt.

4:31 Let all bitterness, and wrath, and anger, and clamor, and railing, be put away from you, with all malice:

4:32 Verið góðviljaðir hver við annan, miskunnssamir, fúsir til að fyrirgefa hver öðrum, eins og Guð hefur í Kristi fyrirgefið yður.

4:32 and be ye kind one to another, tenderhearted, forgiving each other, even as God also in Christ forgave you.

5:1 Verðið því eftirbreytendur Guðs, svo sem elskuð börn hans.

5:1 Be ye therefore imitators of God, as beloved children;

5:2 Lífið í kærleika, eins og Kristur elskaði oss og lagði sjálfan sig í sölnar fyrir oss svo sem fórnargjöf, Guði til þagilegs ilms.

5:2 and walk in love, even as Christ also loved you, and gave himself up for us, an offering and a sacrifice to God for an odor of a sweet smell.

5:3 En frillulífi og óhreinleiki yfirleitt eða ágirnd á ekki einu sinni að nefnast á nafn meðal yðar. Svo hafið heilögum.

5:3 But fornication, and all uncleanness, or covetousness, let it not even be named among you, as becometh saints;

5:4 Ekki heldur svívirðilegt hjál eða ósæmandi spé. Þess í stað komi miklu fremur þakkargjörð.

5:4 nor filthiness, nor foolish talking, or jesting, which are not befitting: but rather giving of thanks.

5:5 Því að það skuluð þér vita og festa yður í minni, að enginn frillulífismaður eða saurugur eða ágjarn, - sem er sama og að dýrka hjáguði -, á sér arfsvon í ríki Krists og Guðs.

5:5 For this ye know of a surety, that no fornicator, nor unclean person, nor covetous man, who is an idolater, hath any inheritance in the kingdom of Christ and God.

5:6 Enginn tæli yður með marklausum orðum, því að vegna þessa kemur reiði Guðs yfir þá, sem hlýða honum ekki.

5:6 Let no man deceive you with empty words: for because of these things cometh the wrath of God upon the sons of disobedience.

5:7 Verðið þess vegna ekki lagsmenn þeirra.

5:7 Be not ye therefore partakers with them;

5:8 Eitt sinn voruð þér myrkur, en nú eruð þér ljós í Drottni. Hægið yður eins og börn ljóssins. -

5:8 For ye were once darkness, but are now light in the Lord: walk as children of light

5:9 Því að ávöxtur ljóssins er einskær góðvild, réttlæti og sannleikur. -

5:9 (for the fruit of the light is in all goodness and righteousness and truth),

5:10 Metið rétt, hvað Drottni þóknast.

5:10 proving what is well-pleasing unto the Lord;

5:11 Eigið engan hlut í verkum myrkursins, sem ekkert gott hlýst af, heldur flettið miklu fremur ofan af þeim.

5:11 and have no fellowship with the unfruitful works of darkness, but rather even reprove them;

5:12 Því að það, sem slíkir menn fremja í leyndum, er jafnvel svívirðilegt um að tala.

5:12 for the things which are done by them in secret it is a shame even to speak of.

5:13 En allt það, sem ljósið flettir ofan af, verður augljóst. Því að allt, sem er augljóst, er ljós.

5:13 But all things when they are reprov'd are made manifest by the light: for everything that is made manifest is light.

5:14 Því segir svo: Vakna þú, sem sefur, og ris upp frá dauðum, og þá mun Kristur lýsa þér.

5:14 But all things when they are reprov'd are made manifest by the light: for everything that is made manifest is light.

5:15 Hafið því nákvæma gát á, hvernig þér breytið, ekki sem fávísir, heldur sem vísir.

5:15 Look therefore carefully how ye walk, not as unwise, but as wise;

5:16 Notið hverja stund, því að dagarnir eru vondir.

5:16 redeeming the time, because the days are evil.

5:17 Verið því ekki óskynsamir, heldur reynið að skilja, hver sé vilji Drottins.

5:17 Wherefore be ye not foolish, but understand what the will of the Lord is.

5:18 Drekkjið yður ekki drukkna af víni, það leiðir aðeins til spillingar. Fyllist heldur andanum.

5:18 And be not drunken with wine, wherein is riot, but be filled with the Spirit;

5:19 og ávarpið hver annan með sálum, lofsöngum og andlegum ljóðum. Syngið og leikið fyrir Drottin í

hjórtum yðar.

5:19 speaking one to another in psalms and hymns and spiritual songs, singing and making melody with your heart to the Lord;

5:20 og þakkið jafnan Guði, föðurnum, fyrir alla hluti í nafni Drottins vors Jesú Krists.

5:20 giving thanks always for all things in the name of our Lord Jesus Christ to God, even the Father;

5:21 Verið hver öðrum undirgefnir í ótta Krists:

5:21 subjecting yourselves one to another in the fear of Christ.

5:22 Konurnar eiginmönnum sínum eins og það væri Drottinn.

5:22 Wives, *be in subjection* unto your own husbands, as unto the Lord.

5:23 Því að maðurinn er höfuð konunnar, eins og Kristur er höfuð kirkjunnar, hann er frelsari líkama síns.

5:23 For the husband is the head of the wife, as Christ also is the head of the church, *being* himself the saviour of the body.

5:24 En eins og kirkjan er undirgefin Kristi, þannig séu og konurnar mönnum sínum undirgefnar í öllu.

5:24 But as the church is subject to Christ, so *let* the wives also *be* to their husbands in everything.

5:25 Þér menn, elskið konur yðar eins og Kristur elskaði kirkjuna og lagði sjálfan sig í sölnar fyrir hana.

5:25 Husbands, love your wives, even as Christ also loved the church, and gave himself up for it;

5:26 til þess að helga hana og hreinsa í laug vatnsins með orði.

5:26 that he might sanctify it, having cleansed it by the washing of water with the word,

5:27 Hann vildi leiða hana fram fyrir sig í dýrð án þess hún hefði blett eða hrökkun né neitt þess háttar. Heilög skyldi hún og lýtalaus.

5:27 that he might present the church to himself a glorious *church*, not having spot or wrinkle or any such thing; but that it should be holy and without blemish.

5:28 Þannig skulu eiginmennirnir elska konur sínar eins og eigin líkami. Sá, sem elskar konu sína, elskar sjálfan sig.

5:28 Even so ought husbands also to love their own wives as their own bodies. He that loveth his own wife loveth himself:

5:29 Enginn hefur nokkru sinni hatað eigið hold, heldur elur hann það og annast, eins og Kristur kirkjuna.

5:29 for no man ever hated his own flesh; but nourisheth and cherisheth it, even as Christ also the church;

5:30 Því vér erum limir á líkama hans.

5:30 because we are members of his body.

5:31 "Þess vegna skal maður yfirgefa föður og móður og búa við eiginkonu sína, og munu þau tvö verða einn maður."

5:31 For this cause shall a man leave his father and mother, and shall cleave to his wife; and the two shall become one flesh.

5:32 **Þetta er mikill leyndardómur. Ég hef í huga Krist og kirkjuna.**

5:32 This mystery is great: but I speak in regard of Christ and of the church.

5:33 **En sem sagt, þér skuluð hver og einn elska eiginkonu sína eins og sjálfan sig, en konan beri lotningu fyrir manni sínum.**

5:33 Nevertheless do ye also severally love each one his own wife even as himself; and *let* the wife see that she fear her husband.

6:1 **Þér börn, hlýðið foreldrum yðar vegna Drottins, því að það er rétt.**

6:1 Children, obey your parents in the Lord: for this is right.

6:2 **"Heiðra föður þinn og móður." - það er hið fyrsta boðorð með fyrirheiti:**

6:2 Honor thy father and mother (which is the first commandment with promise),

6:3 **"tíl þess að þér vegni vel og þú verðir langlífur á jörðinni."**

6:3 that it may be well with thee, and thou mayest live long on the earth.

6:4 **Og þér feður, reitið ekki börn yðar til reiði, heldur alið þau upp með aga og umvöndun Drottins.**

6:4 And, ye fathers, provoke not your children to wrath: but nurture them in the chastening and admonition of the Lord.

6:5 **Þér þrælar, hlýðið yðar jarðnesku herrum með lotningu og ótta, í einlægni hjartans, eins og þá væri Kristur.**

6:5 Servants, be obedient unto them that according to the flesh are your masters, with fear and trembling, in singleness of your heart, as unto Christ;

6:6 **Ekki með augnaþjónustu, eins og þeir er mönnum vilja þóknast, heldur eins og þjónar Krists, er gjöra vilja Guðs af heilum huga.**

6:6 not in the way of eyeservice, as men-pleasers; but as servants of Christ, doing the will of God from the heart;

6:7 **Veitið þjónustu yðar af fúsu gæði, eins og Drottinn ætti í hlut og ekki menn.**

6:7 with good will doing service, as unto the Lord, and not unto men:

6:8 **Þér vítið og sjálfir, að sérhver mun fá aftur af Drottni það góða, sem hann gjörir, hvort sem hann er þræll eða frjáls maður.**

6:8 knowing that whatsoever good thing each one doeth, the same shall he receive again from the Lord, whether *he be* bond or free.

6:9 **Og þér, sem eigið þræla, breytið eins við þá. Hættið að ógna þeim. Þér vítið, að þeir eiga í himnunum sama Drottin og þér og hjá honum er ekkert manngreinarálit.**

6:9 And, ye masters, do the same things unto them, and forbear threatening: knowing that he who is both their Master and yours is in heaven, and there is no respect of persons with him.

6:10 **Að lokum: Styrkist nú í Drottni og í krafti máttar hans.**

6:10 Finally, be strong in the Lord, and in the strength of his might.

6:11 **Klæðist alvæpni Guðs, tíl þess að þér getið staðist vélabrögð djöfulsins.**

6:11 Put on the whole armor of God, that ye may be able to stand against the wiles of the devil.

6:12 **Því að baráttan, sem vér eigum í, er ekki við menn af holdi og blóði, heldur við tignirnar og völdin, við heimsdrottina þessa myrkurs, við andaverur vonskunnar í himingeimnum.**

6:12 For our wrestling is not against flesh and blood, but against the principalities, against the powers, against the world-rulers of this darkness, against the spiritual *hosts* of wickedness in the heavenly *places*.

6:13 **Takið því alvæpni Guðs, tíl þess að þér getið veitt móttöðu á hinum vonda degi og haldið velli, þegar þér hafið sigrað allt.**

6:13 Wherefore take up the whole armor of God, that ye may be able to withstand in the evil day, and, having done all, to stand.

6:14 **Standið því gyrtir sannleika um lendar yðar og klæddir brynju réttlætisins**

6:14 Stand therefore, having girded your loins with truth, and having put on the breastplate of righteousness,

6:15 **og skóaðir á fótunum með fúsleik tíl að flytja fagnadarboðskap friðarins.**

6:15 and having shod your feet with the preparation of the gospel of peace;

6:16 **Takið umfram allt skjöld trúarinnar, sem þér getið slökkt með öll hin eldlegu skeyti hins vonda.**

6:16 withal taking up the shield of faith, wherewith ye shall be able to quench all the fiery darts of the evil *one*.

6:17 **Takið við hjálmi hjálpræðisins og sverði andans, sem er Guðs orð.**

6:17 And take the helmet of salvation, and the sword of the Spirit, which is the word of God:

6:18 **Gjörið það með bæn og beiðni og biðið á hverri tíð í anda. Verið því árvakrir og staðfastir í bæn fyrir öllum heilögum.**

6:18 with all prayer and supplication praying at all seasons in the Spirit, and watching thereunto in all perseverance and supplication for all the saints,

6:19 **Biðið fyrir mér, að mér verði gefin orð að mæla, þá er ég lýk upp munni mínum, tíl þess að ég kunngjóri með djörfung leyndardóm fagnadarerindisins.**

6:19 And on my behalf, that utterance may be given unto me in opening my mouth, to make known with boldness the mystery of the gospel,

6:20 **Þess boðberi er ég í fjöðrum mínum. Biðið, að ég geti flutt það með djörfung, eins og mér ber að tala.**

6:20 for which I am an ambassador in chains; that in it I may speak boldly, as I ought to speak.

6:21 **En tíl þess að þér fáið einnig að vita um hagi mína, hvernig mér líður, þá mun Týkíkus, minn elskaði bróðir og trúi aðstöðarmaður í þjónustu Drottins, skýra yður frá öllu.**

6:21 But that ye also may know my affairs, how I do, Tychicus, the beloved brother and faithful minister in the Lord, shall make known to you all things:

6:22 **Ég sendi hann tíl yðar einkum í því skyni, að þér fáið að vita, hvernig oss líður, og tíl þess að hann uppörvi yður.**

6:22 whom I have sent unto you for this very purpose, that ye may know our state, and that he may comfort your hearts.

6:23 **Friður sé með bræðrunum og kærleikur, samfara trú frá Guði föður og Drottni Jesú Kristi.**

6:23 Peace be to the brethren, and love with faith, from God the Father and the Lord Jesus Christ.

6:24 **Náð sé með öllum þeim, sem elska Drottin vorn Jesú Krist með ódauðlegum kærleik.**

6:24 Grace be with all them that love our Lord Jesus Christ with a *love* incorruptible.

1:1 **Páll og Timóteus, þjónar Krists Jesú, heilsa öllum heilögum í Filippi, sem eru í Kristi Jesú, ásamt biskupum þeirra og djáknum.**

1:1 Paul and Timothy, servants of Christ Jesus, to all the saints in Christ Jesus that are at Philippi, with the bishops and deacons:

1:2 **Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum og Drottni Jesú Kristi.**

1:2 Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.

1:3 **Ég þakka Guði mínum í hvert skipti, sem ég hugsa tíl yðar.**

1:3 I thank my God upon all my remembrance of you,

1:4 **og gjöri ávallt í öllum bænnum mínum með gleði bæn fyrir yður öllum.**

1:4 always in every supplication of mine on behalf of you all making my supplication with joy,

1:5 **vegna samfélags yðar um fagnadarerindið frá hinum fyrsta degi tíl þessa.**

1:5 for your fellowship in furtherance of the gospel from the first day until now;

1:6 **Og ég fulltreysti einmitt því, að hann, sem byrjaði í yður góða verkid, muni fullkomna það allt tíl dags Jesú Krists.**

1:6 being confident of this very thing, that he who began a good work in you will perfect it until the day of Jesus Christ:

1:7 **Víst er það rétt fyrir mig að bera þennan hug tíl yðar allra. Ég hef yður í hjarta mínu, og þér eigið allir hlutdeild með mér í náðinni, bæði í fjöðrum mínum og þegar ég er að verja fagnadarerindið og staðfesta það.**

1:7 even as it is right for me to be thus minded on behalf of you all, because I have you in my heart, inasmuch as, both in my bonds and in the defence and confirmation of the gospel, ye all are partakers with me of grace.

1:8 Guð er mér þess vitni, hvernig ég þrái yður alla með ástúð Krists Jesú.

1:8 For God is my witness, how I long after you all in the tender mercies of Christ Jesus.

1:9 Og þetta bið ég um, að elska yðar aukist enn þá meir og meir að þekkingu og allri dómgreind.

1:9 And this I pray, that your love may abound yet more and more in knowledge and all discernment;

1:10 svo að þér getið metið þá hluti rétt, sem máli skipta, og séuð hreinir og ámalislausir til dags Krists.

1:10 so that ye may approve the things that are excellent; that ye may be sincere and void of offence unto the day of Christ;

1:11 auðugir að réttlætis ávexti þeim, er fæst fyrir Jesú Krist til dýrðar og lofs Guði.

1:11 being filled with the fruits of righteousness, which are through Jesus Christ, unto the glory and praise of God.

1:12 En ég vil, bræður, að þér vitið, að það, sem fram við mig hefur komið, hefur í raun orðið fagnadarerindinu til eflingar.

1:12 Now I would have you know, brethren, that the things *which happened* unto me have fallen out rather unto the progress of the gospel;

1:13 Því að það er augljóst orðið í allri lífvarðarhöllinni og fyrir öllum öðrum, að ég er í fjötrum vegna Krists.

1:13 so that my bonds became manifest in Christ throughout the whole praetorian guard, and to all the rest;

1:14 og flestir af bræðrunum hafa öðlast meira traust á Drottni við fjötra mína og fengið meiri djörfung til að tala orð Guðs óttalaust.

1:14 and that most of the brethren in the Lord, being confident through my bonds, are more abundantly bold to speak the word of God without fear.

1:15 Sumir prédika að sönnu Krist af öfund og þrælugirni, en sumir gjöra það líka af góðum hug.

1:15 Some indeed preach Christ even of envy and strife; and some also of good will:

1:16 Þeir gjöra það af kærleika, vegna þess að þeir vita, að ég er settur fagnadarerindinu til varnar.

1:16 the one *do it* of love, knowing that I am set for the defence of the gospel;

1:17 Hinir prédika Krist af eigingirni og ekki af hreinum hug, heldur í þeim tilgangi að bæta þrengingu ofan á fjötra mína.

1:17 but the other proclaim Christ of faction, not sincerely, thinking to raise up affliction for me in my bonds.

1:18 En hvað um það! Kristur er allt að einu bogaður, hvort sem það heldur er af uppgerð eða heilum hug. Og þetta gleður mig. Já, það mun áfram gleðja mig.

1:18 What then? only that in every way, whether in pretence or in truth, Christ is proclaimed; and therein I rejoice, yea, and will rejoice.

1:19 Því að ég veit, að þetta verður mér til frelsunar fyrir bænið yðar og hjálpina, sem andi Jesú Krists veitir mér.

1:19 For I know that this shall turn out to my salvation, through your supplication and the supply of the Spirit of Jesus Christ,

1:20 Og það er einlæg löngun mín og von, að ég í engu megi til skammar verða, heldur að Kristur megi í allra augum, nú eins og ávallt, vegsamlegur verða í mér, hvort sem það verður með lífi mínu eða dauða.

1:20 according to my earnest expectation and hope, that in nothing shall I be put to shame, but *that* with all boldness, as always, so now also Christ shall be magnified in my body, whether by life, or by death.

1:21 Því að lífið er mér Kristur og dauðinn ávinningur.

1:21 For to me to live is Christ, and to die is gain.

1:22 En eigi ég áfram að lifa á jörðinni, þá verður meiri árangur af starfi mínu. Veit ég eigi hvort ég á heldur að kjósa.

1:22 But if to live in the flesh, -- *if* this shall bring fruit from my work, then what I shall choose I know not.

1:23 Ég á úr tvönnu vöndu að ráða: Mig langar til að fara hóðan og vera með Kristi, því að það væri miklu betra.

1:23 But I am in a strait betwixt the two, having the desire to depart and be with Christ; for it is very far better:

1:24 En yðar vegna er það nauðsynlegra, að ég haldi áfram að lifa hér á jörðu.

1:24 yet to abide in the flesh is more needful for your sake.

1:25 Og í trausti þess veit ég, að ég mun lifa og halda áfram að vera hjá yður öllum, yður til framfara og gleði í trúnni.

1:25 And having this confidence, I know that I shall abide, yea, and abide with you all, for your progress and joy in the faith;

1:26 Þegar ég kem aftur til yðar, getið þér vegna mín enn framar hrósað yður í Kristi Jesú.

1:26 that your glorying may abound in Christ Jesus in me through my presence with you again.

1:27 En hvað sem öðru líður, þá hegðið yður eins og sambóðið er fagnadarerindinu um Krist. Hvort sem ég kem og heimsæki yður eða ég er fjarverandi, skal ég fá að heyra um yður, að þér standið stöðugir í einum anda og berjist saman með einni sál fyrir trúnni á fagnadarerindið

1:27 Only let your manner of life be worthy of the gospel of Christ: that, whether I come and see you or be absent, I may hear of your state, that ye stand fast in one spirit, with one soul striving for the faith of the gospel;

1:28 og látið í engu skelfast af mótsöðumönnunum. Fyrir þá er það merki frá Guði um glötun þeirra, en um hjálpraði yðar.

1:28 and in nothing affrighted by the adversaries: which is for them an evident token of perdition, but of your salvation, and

that from God;

1:29 Því að yður er veitt sú náð fyrir Krists sakir, ekki einungis að trúá á hann, heldur og að þola þjáningar hans vegna.

1:29 because to you it hath been granted in the behalf of Christ, not only to believe on him, but also to suffer in his behalf:

1:30 Nú eigið þér í sömu baráttu sem þér sáuð mig heyja og heyrið enn um mig.

1:30 having the same conflict which ye saw in me, and now hear to be in me.

2:1 Ef nokkurs má sín upphvatning í nafni Krists, ef kærleiksávarp, ef samfélag andans, ef ástúð og meðaumkun má sín nokkurs,

2:1 If there is therefore any exhortation in Christ, if any consolation of love, if any fellowship of the Spirit, if any tender mercies and compassions,

2:2 þá gjörið gleði mína fullkomna með því að vera samhuga, hafa sama kærleika, einn hug og eina sál.

2:2 make full my joy, that ye be of the same mind, having the same love, being of one accord, of one mind;

2:3 Gjörið ekkert af eigingirni eða hegómagirnd. Verið lítillátir og metið aðra meira en sjálfa yður.

2:3 *doing* nothing through faction or through vainglory, but in lowliness of mind each counting other better than himself;

2:4 Lítið ekki aðeins á eigin hag, heldur einnig annarra.

2:4 not looking each of you to his own things, but each of you also to the things of others.

2:5 Verið með sama hugarfari sem Jesús Kristur var.

2:5 Have this mind in you, which was also in Christ Jesus:

2:6 Hann var í Guðs mynd. En hann fór ekki með það sem feng sinn að vera Guði líkur.

2:6 who, existing in the form of God, counted not the being on an equality with God a thing to be grasped,

2:7 Hann svipti sig öllu, tók á sig þjóns mynd og varð mönnum líkur.

2:7 but emptied himself, taking the form of a servant, being made in the likeness of men;

2:8 Hann kom fram sem maður, lagði sjálfan sig og varð hlýðinn allt til dauða, já, dauðans á krossi.

2:8 and being found in fashion as a man, he humbled himself, becoming obedient *even* unto death, yea, the death of the cross.

2:9 Fyrir því hefur og Guð hátt upp hafið hann og gefið honum nafnið, sem hverju nafni er æðra.

2:9 Wherefore also God highly exalted him, and gave unto him the name which is above every name;

2:10 til þess að fyrir nafni Jesú skuli hvert kné beygja sig á himni, jörðu og undir jörðu

2:10 that in the name of Jesus every knee should bow, of *things* in heaven and *things* on earth and *things* under the earth,

2:11 og sérhver tunga játa Guði föður til dýrðar: Jesús Kristur er Drottinn.

2:11 and that every tongue should confess that Jesus Christ is Lord, to the glory of God the Father.

2:12 Þess vegna, mínir elskuðir, þér sem ætíð hafið verið hlýðnir, vinnið nú að sálhjálp yðar með ugg og ótta eins og þegar ég var hjá yður. Því fremur nú, þegar ég er fjarri.

2:12 So then, my beloved, even as ye have always obeyed, not as in my presence only, but now much more in my absence, work out your own salvation with fear and trembling;

2:13 Því að það er Guð, sem verkar í yður bæði að vilja og framkvæma sér til velþóknunar.

2:13 for it is God who worketh in you both to will and to work, for his good pleasure.

2:14 Gjörði allt án þess að mögla og hika,

2:14 Do all things without murmurings and questionings:

2:15 til þess að þér verðið óaðfínnalegir og hreínir, flekklaus Guðs börn meðal rangsnúinnar og gjörspilltrar kynslóðar. Þér skinið hjá þeim eins og ljós í heiminum.

2:15 that ye may become blameless and harmless, children of God without blemish in the midst of a crooked and perverse generation, among whom ye are seen as lights in the world,

2:16 Haldið fast við orð lífsins, mér til hróss á degi Krists. Þá hef ég ekki hlaupið til einskis né erfiðað til ónýtis.

2:16 holding forth the word of life; that I may have whereof to glory in the day of Christ, that I did not run in vain neither labor in vain.

2:17 Og enda þótt blóði mínu verði úthellt við fórnarþjónustu mína, þegar ég ber trú yðar fram fyrir Guð, þá gleðst ég og samgleðst yður öllum.

2:17 Yea, and if I am offered upon the sacrifice and service of your faith, I joy, and rejoice with you all:

2:18 Af hinu sama skuluð þér einnig gleðjast og samgleðjast mér.

2:18 and in the same manner do ye also joy, and rejoice with me.

2:19 En ég hef þá von til Drottins Jesú, að ég muni bráðum geta sent Timóteus til yðar, til þess að mér verði einnig hughægra, þá er ég fæ að vita um hagi yðar.

2:19 But I hope in the Lord Jesus to send Timothy shortly unto you, that I also may be of good comfort, when I know your state.

2:20 Ég hef engan honum líkan, sem lætur sér eins einlaglega annat um hagi yðar. -

2:20 For I have no man likeminded, who will care truly for your state.

2:21 Allir leita þess, sem sjálfra þeirra er, en ekki þess, sem Krists Jesú er. -

2:21 For they all seek their own, not the things of Jesus Christ.

2:22 En þér vitið, hvernig hann hefur reynt, að hann hefur þjónað að boðun fagnadarerindisins með mér eins og barn með föður sínum.

2:22 But ye know the proof of him, that, as a child *serveth* a father, so he served with me in furtherance of the gospel.

2:23 Hann vona ég þá að geta sent, jafnskjótt og ég sé, hvað um mig verður.

2:23 Him therefore I hope to send forthwith, so soon as I shall see how it will go with me:

2:24 En ég ber það traust til Drottins, að ég muni og bráðum koma sjálfur.

2:24 but I trust in the Lord that I myself also shall come shortly.

2:25 Ég taldi það og nauðsynlegt að senda til yðar Epafrodítus, bróður minn, samverkamann og samherja, en sendimann yðar og erindreka í því að bæta úr þörf minni.

2:25 But I counted it necessary to send to you Epaphroditus, my brother and fellow-worker and fellow-soldier, and your messenger and minister to my need;

2:26 Hann hefur þráð yður alla og líðið illa út af því, að þér höfðuð heyrt, að hann hefði orðið sjúkur.

2:26 since he longed after you all, and was sore troubled, because ye had heard that he was sick:

2:27 Því sjúkur varð hann, að dauða kominn, en Guð miskunnaði honum og ekki einungis honum, heldur og mér, til þess að ég skyldi eigi hafa hryggð á hryggð ofan.

2:27 for indeed he was sick nigh unto death: but God had mercy on him; and not on him only, but on me also, that I might not have sorrow upon sorrow.

2:28 Fyrir því læt ég mér enn annara um að senda hann heim, til þess að þér verðið aftur glaðir, er þér sjáið hann, og mér verði hughægra.

2:28 I have sent him therefore the more diligently, that, when ye see him again, ye may rejoice, and that I may be the less sorrowful.

2:29 Takið því á móti honum í nafni Drottins með öllum fögnuði, og hafið slíka menn í heiðri.

2:29 Receive him therefore in the Lord with all joy; and hold such in honor:

2:30 Hann var að vinna fyrir Krist. Þess vegna var hann að dauða kominn. Hann lagði líf sitt í hættu til þess að bæta upp það, sem brast á hjálp yðar mér til handa.

2:30 because for the work of Christ he came nigh unto death, hazarding his life to supply that which was lacking in your service toward me.

3:1 Að endingu, bræður mínir, verið glaðir í Drottni. Ég tel ekki eftir mér að endurtaka það, sem ég hef skrifað, en yður er það til öryggis.

3:1 Finally, my brethren, rejoice in the Lord. To write the same things to you, to me indeed is not irksome, but for you it is safe.

3:2 Gefið gætur að hundunum, gefið gætur að hinum vöndu verkamönnum, gefið gætur að hinum sundurskornu.

3:2 Beware of the dogs, beware of the evil workers, beware of the concision:

3:3 Vér erum hinir umskornu, vér sem

þyrkum Guð í anda hans og miklumst af Kristi Jesú og treystum ekki ytri yfirburðum.

3:3 for we are the circumcision, who worship by the Spirit of God, and glory in Christ Jesus, and have no confidence in the flesh:

3:4 jafnvel þótt ég hafi einnig þá ytri yfirburði, sem ég gæti treyst. Ef einhver annar þykist geta treyst ytri yfirburðum, þá get ég það fremur.

3:4 though I myself might have confidence even in the flesh: if any other man thinketh to have confidence in the flesh, I yet more:

3:5 Ég var umskorinn á áttunda degi, af kyni Ísraels, ættkvísl Benjámins, Hebrei af Hebreum, farisei í afstöðunni til lögmálsins.

3:5 circumcised the eighth day, of the stock of Israel, of the tribe of Benjamin, a Hebrew of Hebrews; as touching the law, a Pharisee;

3:6 svo ákafur, að ég ofsótti kirkjuna. Ef lítið er á réttlætið, sem fæst með lögmálinu, var ég vammlaus.

3:6 as touching zeal, persecuting the church; as touching the righteousness which is in the law, found blameless.

3:7 En það, sem var mér ávinningur, met ég nú vera tjón sakir Krists.

3:7 Howbeit what things were gain to me, these have I counted loss for Christ.

3:8 Já, meira að segja met ég allt vera tjón hjá þeim yfirburðum að þekkja Krist Jesú, Drottin minn. Sakir hans hef ég misst allt og met það sem sorp, til þess að ég geti áunníð Krist

3:8 Yea verily, and I count all things to be loss for the excellency of the knowledge of Christ Jesus my Lord: for whom I suffered the loss of all things, and do count them but refuse, that I may gain Christ,

3:9 og reynt vera í honum. Nú á ég ekki eigið réttlæti, það er fæst af lögmáli, heldur það er fæst fyrir trú á Krist, réttlætið frá Guði með trúnni. -

3:9 and be found in him, not having a righteousness of mine own, *even* that which is of the law, but that which is through faith in Christ, the righteousness which is from God by faith:

3:10 Ég vil þekkja Krist og kraft upprisunnar hans og samfélag písla hans með því að mótask eftir honum í dauða hans.

3:10 that I may know him, and the power of his resurrection, and the fellowship of his sufferings, becoming conformed unto his death;

3:11 Mætti mér auðnast að ná til upprisunnar frá dauðum.

3:11 if by any means I may attain unto the resurrection from the dead.

3:12 Ekki er svo, að ég hafi þegar náð því eða sé þegar fullkominn. En ég keppi eftir því, ef ég skyldi geta höndlað það, með því að ég er höndlaður af Kristi Jesú.

3:12 Not that I have already obtained, or am already made perfect: but I press on, if so be that I may lay hold on that for which also I was laid hold on by Christ Jesus.

3:13 Bræður, ekki tel ég sjálfan mig enn hafa höndlað það.

3:13 Brethren, I count not myself yet to have laid hold: but one thing *I do*, forgetting the things which are behind, and stretching forward to the things which are before,

3:14 En eitt gjöri ég. Ég gleymi því, sem að baki er, en seilist eftir því, sem framundan er, og keppt þannig að markinu, til verðlaunanna á himnum, sem Guð hefur kallað oss til fyrir Krist Jesú.

3:14 I press on toward the goal unto the prize of the high calling of God in Christ Jesus.

3:15 Þetta hugarfar skulum vér því allir hafa, sem fullkomnir erum. Og ef þér hugsið í nokkru öðruvísi, þá mun Guð einnig opinbera yður þetta.

3:15 Let us therefore, as many as are perfect, be thus minded: and if in anything ye are otherwise minded, this also shall God reveal unto you:

3:16 Fyrir alla muni skulum vér ganga þá götu, sem vér höfum komist á.

3:16 only, whereunto we have attained, by that same *rule* let us walk.

3:17 Bræður, breytið allir eftir mér og festið sjónir yðar á þeim, sem breyta eftir þeirri fyrirmynd, er vér höfum yður gefið.

3:17 Brethren, be ye imitators together of me, and mark them that so walk even as ye have us for an ensample.

3:18 Margir breyta, - ég hef oft sagt yður það og nú segi ég það jafnvel grátandi -, eins og óvinir kross Krists.

3:18 For many walk, of whom I told you often, and now tell you even weeping, *that they are* the enemies of the cross of Christ:

3:19 Afdrif þeirra eru glötun. Guð þeirra er maginn, þeim þykir sómi að skömminni og þeir hafa hugann á jarðneskum munum.

3:19 whose end is perdition, whose god is the belly, and *whose* glory is in their shame, who mind earthly things.

3:20 En föðurland vort er á himni og frá himni væntum vér frelsarans, Drottins Jesú Krists.

3:20 For our citizenship is in heaven; whence also we wait for a Saviour, the Lord Jesus Christ:

3:21 Hann mun breyta veikum og förgengilegum líkama vorum og gjöra hann líkan dýrðarlikama sínum. Því hann hefur kraftinn til að leggja allt undir sig.

3:21 who shall fashion anew the body of our humiliation, *that it may be* conformed to the body of his glory, according to the working whereby he is able even to subject all things unto himself.

4:1 Þess vegna, mínir elskuðu og þráðu bræður, gleði mín og kóróna, standið þá stöðugir í Drottni, þér elskuðu.

4:1 Wherefore, my brethren beloved and longed for, my joy and crown, so stand fast in the Lord, my beloved.

4:2 Evodiu áminni ég og Sýntyke áminni ég um að vera samlyndar vegna Drottins.

4:2 I exhort Euodia, and I exhort Syntyche, to be of the same mind in the Lord.

4:3 Já, ég bið einnig þig, trúlyndi samþjónn, hjálpa þú þeim, því að þér börðust með mér við boðun fagnaðarerindisins, ásamt Klemens og öðrum samverkamönnum mínum, og standa nöfn þeirra í lífsins bók.

4:3 Yea, I beseech thee also, true yokefellow, help these women, for they labored with me in the gospel, with Clement also, and the rest of my fellow-workers, whose names are in the book of life.

4:4 Verið ávallt glaðir í Drottni. Ég segi aftur: Verið glaðir.

4:4 Rejoice in the Lord always: again I will say, Rejoice.

4:5 Ljúflyndi yðar verði kunnugt öllum mönnum. Drottinn er í nánd.

4:5 Let your forbearance be known unto all men. The Lord is at hand.

4:6 Verið ekki hugsjúkir um neitt, heldur gjörið í öllum hlutum óskir yðar kunnar Guði með bæn og beiðni og þakkargjörð.

4:6 In nothing be anxious; but in everything by prayer and supplication with thanksgiving let your requests be made known unto God.

4:7 Og friður Guðs, sem er æðri öllum skilningi, mun varðveita hjörtu yðar og hugsanir yðar í Kristi Jesú.

4:7 And the peace of God, which passeth all understanding, shall guard your hearts and your thoughts in Christ Jesus.

4:8 Að endingu, bræður, allt sem er satt, allt sem er göfugt, rétt og hreint, allt sem er elskuvert og gott afspurnar, hvað sem er dyggt og hvað sem er lofsvert, hugfestið það.

4:8 Finally, brethren, whatsoever things are true, whatsoever things are honorable, whatsoever things are just, whatsoever things are pure, whatsoever things are lovely, whatsoever things are of good report; if there be any virtue, and if there be any praise, think on these things.

4:9 Þetta, sem þér hafið bæði lært og numið, heyrð og séð til mín, það skuluð þér gjöra. Og Guð friðarins mun vera með yður.

4:9 The things which ye both learned and received and heard and saw in me, these things do: and the God of peace shall be with you.

4:10 Ég varð mjög glaður í Drottni yfir því, að hagar yðar hefur loks batnað svo aftur, að þér gátuð hugsað til mín. Að sönnu hafið þér hugsað til mín, en gátuð ekki sýnt það.

4:10 But I rejoice in the Lord greatly, that now at length ye have revived your thought for me; wherein ye did indeed take thought, but ye lacked opportunity.

4:11 Ekki segi ég þetta vegna þess, að ég hafi liðið skort, því að ég hef lært að láta mér nægja það, sem fyrir hendi er.

4:11 Not that I speak in respect of want: for I have learned, in whatsoever state I am, therein to be content.

4:12 Ég kann að búa við lítinn kost, ég kann einnig að hafa allsnægir. Ég er fullreyndur orðinn í öllum hlutum, að vera mettur og hungraður, að hafa

allsnægir og liða skort.

4:12 I know how to be abased, and I know also how to abound: in everything and in all things have I learned the secret both to be filled and to be hungry, both to abound and to be in want.

4:13 Allt megna ég fyrir hjálp hans, sem mig styrkan gjörir.

4:13 I can do all things in him that strengtheneth me.

4:14 Engu að síður gjörðuð þér vel í því, að taka þátt með mér í þrengingu minni.

4:14 Howbeit ye did well that ye had fellowship with my affliction.

4:15 Þér vitið og, Filippimenn, að þegar ég í upphafi boðaði yður fagnaðarerindið og var farinn burt úr Makedóníu, hafði enginn söfnuður nema þér einir reikning hjá mér yfir gefið og þegið.

4:15 And ye yourselves also know, ye Philippians, that in the beginning of the gospel, when I departed from Macedonia, no church had fellowship with me in the matter of giving and receiving but ye only;

4:16 Meira að segja, þegar ég var í Þessaloníku, senduð þér mér oftast einu sinni til nauðsynja minna.

4:16 for even in Thessalonica ye sent once and again unto my need.

4:17 Ekki að mér væri svo umhugað um gjöfina sem um ábata þann, sem ríkulega rennur í yðar reikning.

4:17 Not that I seek for the gift; but I seek for the fruit that increaseth to your account.

4:18 En nú hef ég fengið allt og hef meira en nóg síðan ég af hendi Epafrodítusar tók við sendingunni frá yður, þegilegum ilm, þekkri fórn, Guði velþöknanlegri.

4:18 But I have all things, and abound: I am filled, having received from Epaphroditus the things *that came* from you, an odor of a sweet smell, a sacrifice acceptable, well-pleasing to God.

4:19 En Guð minn mun af auðlegð dýrðar sinnar í Kristi Jesú uppfylla sérhverja þörf yðar.

4:19 And my God shall supply every need of yours according to his riches in glory in Christ Jesus.

4:20 Guði og föður vorum sé dýrðin um aldir alda. Amen.

4:20 Now unto our God and Father be the glory for ever and ever. Amen.

4:21 Heilsað öllum heilögum í Kristi Jesú.

4:21 Salute every saint in Christ Jesus. The brethren that are with me salute you.

4:22 Bræðurnir, sem hjá mér eru, biðja að heilsa yður. Allir hinir heilögu biðja að heilsa yður, en einkanlega þeir, sem eru í þjónustu keisarans.

4:22 All the saints salute you, especially they that are of Caesar's household.

4:23 Náðin Drottins Jesú Krists sé með anda yðar.

4:23 The grace of the Lord Jesus Christ be with your spirit.

1:1 Páll, að vilja Guðs postuli Krists Jesú og Timóteus, bróðir vor, heilsa

1:1 Paul, an apostle of Christ Jesus through the will of God, and Timothy our brother,

1:2 hinum heilögu og trúuðu bræðrum í Kólössu, sem eru í Kristi. Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum.

1:2 To the saints and faithful brethren in Christ *that are* at Colossae: Grace to you and peace from God our Father.

1:3 Vér þökkum Guði, föður Drottins vors Jesú Krists, ávallt er vér biðjum fyrir yður.

1:3 We give thanks to God the Father of our Lord Jesus Christ, praying always for you,

1:4 Því að vér höfum heyrt um trú yðar á Krist Jesú og um kærleikann, sem þér berið til allra heilagra.

1:4 having heard of your faith in Christ Jesus, and of the love which ye have toward all the saints,

1:5 vegna vonar þeirrar, sem yður er geymd í himnunum. Um þá von hafið þér áður heyrt í orði sannleikans, fagnadarerindinu.

1:5 because of the hope which is laid up for you in the heavens, whereof ye heard before in the word of the truth of the gospel,

1:6 sem til yðar er komið, eins og það einnig ber ávöxt og vex í öllum heiminum. Það hefur það líka gjört hjá yður frá þeim degi, er þér heyrðuð það og lærðuð að þekkja náð Guðs í sannleika.

1:6 which is come unto you; even as it is also in all the world bearing fruit and increasing, as *it doth* in you also, since the day ye heard and knew the grace of God in truth;

1:7 Hið sama hafið þér og numið af Epafrasi, vorum elskaða samþjóni, sem er trúr þjónn Krists í vörn stað.

1:7 even as ye learned of Epaphras our beloved fellow-servant, who is a faithful minister of Christ on our behalf,

1:8 Hann hefur og sagt oss frá kærleika yðar, sem andinn hefur vakið með yður.

1:8 who also declared unto us your love in the Spirit.

1:9 Frá þeim degi, er vér heyrðum þetta, höfum vér því ekki látið af að biðja fyrir yður. Vér biðjum þess, að þér mættuð fyllast þekkingu á vilja Guðs með allri speki og skilningi andans.

1:9 For this cause we also, since the day we heard *it*, do not cease to pray and make request for you, that ye may be filled with the knowledge of his will in all spiritual wisdom and understanding,

1:10 svo að þér hegðið yður eins og Drottni er sambodið, honum til þóknunar á allan hátt, og fáið borið ávöxt í öllu góðu verki og vaxið að þekkingu á Guði.

1:10 to walk worthily of the Lord unto all pleasing, bearing fruit in every good work, and increasing in the knowledge of God;

1:11 Mætti hann styrkja yður á allan hátt með dýrdarmætti sínum, svo að

þér fyllist þolgaði í hvivetna og umburðarlyndi og getið með gleði

1:11 strengthened with all power, according to the might of his glory, unto all patience and longsuffering with joy;

1:12 Þakkað föðurnum, sem hefur gjört yður hæfa til að fá hlutdeild í arfleifð heilagra í ljósinu.

1:12 giving thanks unto the Father, who made us meet to be partakers of the inheritance of the saints in light;

1:13 Hann hefur frelsað oss frá valdi myrkursins og flutt oss inn í ríki síns elskaða sonar.

1:13 who delivered us out of the power of darkness, and translated us into the kingdom of the Son of his love;

1:14 Í honum eigum vér endurlausnina, fyrirgefningu synda vorra.

1:14 in whom we have our redemption, the forgiveness of our sins:

1:15 Hann er ímynd hins ósýnilega Guðs, frumburður allrar sköpunar.

1:15 who is the image of the invisible God, the firstborn of all creation;

1:16 Enda var allt skapað í honum í himnunum og á jörðinni, hið sýnilega og hið ósýnilega, háseti og herradómar, tignir og völd. Allt er skapað fyrir hann og til hans.

1:16 for in him were all things created, in the heavens and upon the earth, things visible and things invisible, whether thrones or dominions or principalities or powers; all things have been created through him, and unto him;

1:17 Hann er fyrri en allt, og allt á tilveru sína í honum.

1:17 and he is before all things, and in him all things consist.

1:18 Og hann er höfuð líkamans, kirkjunnar, hann sem er upphafið, frumburðurinn frá hinum dauðu. Þannig skyldi hann verða fremstur í öllu.

1:18 And he is the head of the body, the church: who is the beginning, the firstborn from the dead; that in all things he might have the preeminence.

1:19 Því að í honum þóknadist Guði að láta alla fyllingu sína búa

1:19 For it was the good pleasure of *the Father* that in him should all the fulness dwell;

1:20 og láta hann koma öllu í sátt við sig, öllu bæði á jörðu og himnum, með því að semja frið með blóði sínu úthelltu á krossi.

1:20 and through him to reconcile all things unto himself, having made peace through the blood of his cross; through him, *I say*, whether things upon the earth, or things in the heavens.

1:21 Og yður, sem áður fyrri voruð fráhverfir Guði og óvinveittir honum í huga yðar og vondum verkum.

1:21 And you, being in time past alienated and enemies in your mind in your evil works,

1:22 yður hefur hann nú sátta gjört við sig með dauða Krists í jarðneskum líkama. Hann vildi láta yður koma

fram fyrir sig heilaga og lýtalausa og óaðfinnanlega.

1:22 yet now hath he reconciled in the body of his flesh through death, to present you holy and without blemish and unreprieveable before him:

1:23 Standið aðeins stöðugir í trúnni, grundvallaðir og fastir fyrir og hvíkið ekki frá von fagnadarerindisins, sem þér hafið heyrt og prédikað hefur verið fyrir öllu, sem skapað er undir himninum, og er ég, Páll, orðinn þjónn þess.

1:23 if so be that ye continue in the faith, grounded and stedfast, and not moved away from the hope of the gospel which ye heard, which was preached in all creation under heaven; whereof I Paul was made a minister.

1:24 Nú er ég glaður í þjáningum mínum yðar vegna. Það, sem enn vantar á þjáningar Krists, uppfylli ég með líkamlegum þjáningum mínum til heilla fyrir líkama hans, sem er kirkjan.

1:24 Now I rejoice in my sufferings for your sake, and fill up on my part that which is lacking of the afflictions of Christ in my flesh for his body's sake, which is the church;

1:25 En hans þjónn er ég orðinn samkvæmt því hlutverki, sem Guð hefur mér á hendur fallið yðar vegna: Að flytja Guðs orð óskorað.

1:25 whereof I was made a minister, according to the dispensation of God which was given me to you-ward, to fulfil the word of God,

1:26 leyndardóminn, sem hefur verið hulinn frá upphafi tíða og kynslóða, en nú hefur hann verið opinberaður Guðs heilögu.

1:26 *even* the mystery which hath been hid for ages and generations: but now hath it been manifested to his saints,

1:27 Guð vildi kunngjöra þeim, hvílikan dýrðar ríkdóm heiðnu þjóðirnar eiga í þessum leyndardómi, sem er Kristur meðal yðar, von dýrðarinnar.

1:27 to whom God was pleased to make known what is the riches of the glory of this mystery among the Gentiles, which is Christ in you, the hope of glory:

1:28 Hann boðum vér, er vér áminnum sérhvern mann og fræðum með allri speki, til þess að vér getum leitt hvern mann fram fullkominn í Kristi.

1:28 whom we proclaim, admonishing every man and teaching every man in all wisdom, that we may present every man perfect in Christ;

1:29 Að þessu strita ég og striði með þeim mætti, sem kröftuglega verkar í mér.

1:29 whereunto I labor also, striving according to his working, which worketh in me mightily.

2:1 Ég vil að þér vitið, hversu hörð er barátta mín vegna yðar og þeirra í Laodíken og allra þeirra, sem ekki hafa séð mig sjálfan.

2:1 For I would have you know how greatly I strive for you, and for them at Laodicea, and for as many as have not seen my face in the flesh;

2:2 Mig langar, að þeir uppvörvist í hjörtum sínum, sameinist í kærleika og öðlist gjörvalla auðlegð þeirrar sannfæringar og skilnings, sem veitir þekkinguna á leyndardómi Guðs, Kristí.
2:2 that their hearts may be comforted, they being knit together in love, and unto all riches of the full assurance of understanding, that they may know the mystery of God, even Christ,

2:3 En í honum eru allir fjársjóðir spekinnar og þekkingarinnar fölgirnir.
2:3 in whom are all the treasures of wisdom and knowledge hidden.

2:4 Þetta segi ég til þess að enginn tæli yður með áróðurstali.
2:4 This I say, that no one may delude you with persuasiveness of speech.

2:5 Því að ég er hjá yður í andanum, þótt ég sé líkamlega fjarlægur, og ég horfi með fögnuði á góða skipan hjá yður og festu yðar í trúnni á Krist.
2:5 For though I am absent in the flesh, yet am I with you in the spirit, joying and beholding your order, and the steadfastness of your faith in Christ.

2:6 Þér hafið tekið á móti Kristi, Drottni Jesú. Lífið því í honum.
2:6 As therefore ye received Christ Jesus the Lord, so walk in him,

2:7 Verið rótfestir í honum og byggðir á honum, staðfastir í trúnni, eins og yður hefur verið kennt, og auðugir að þakklátsemi.
2:7 rooted and builded up in him, and established in your faith, even as ye were taught, abounding in thanksgiving.

2:8 Gætið þess, að enginn verði til að hertaka yður með heimspeki og hégómavillu, sem byggist á mannasætningum, er runnið frá heimsvættunum, en ekki frá Kristi.
2:8 Take heed lest there shall be any one that maketh spoil of you through his philosophy and vain deceit, after the tradition of men, after the rudiments of the world, and not after Christ:

2:9 Því að í honum býr öll fylling guðdómsins líkamlega.
2:9 for in him dwelleth all the fulness of the Godhead bodily,

2:10 Og í honum, sem er höfuð hvers konar tignar og valds, hafið þér öðlast hlutdeild í þessari fyllingu.
2:10 and in him ye are made full, who is the head of all principality and power:

2:11 Í honum eruð þér einnig umskornir þeirri umskurn, sem ekki er með höndum gjörð, heldur með umskurn Krists, við að afklæðast hinum synduga líkama.
2:11 in whom ye were also circumcised with a circumcision not made with hands, in the putting off of the body of the flesh, in the circumcision of Christ;

2:12 Þegar þér voruð greftraðir með Kristi í skírninni. Í skírninni voruð þér einnig með honum uppvaktir fyrir trúna á mátt Guðs, er vakti hann upp frá dauðum.

2:12 having been buried with him in baptism, wherein ye were also raised with him through faith in the working of God, who raised him from the dead.

2:13 Þér voruð dauðir sökum afbrota yðar og umskurnarleysis. En Guð lifgaði yður ásamt honum, þegar hann fyrirgef oss öll afbrotin.

2:13 And you, being dead through your trespasses and the uncircumcision of your flesh, you, I say, did he make alive together with him, having forgiven us all our trespasses;

2:14 Hann afmáði skuldabréfið, sem þjakaði oss með ákvæðum sínum. Hann tók það burt með því að negla það á krossinn.

2:14 having blotted out the bond written in ordinances that was against us, which was contrary to us: and he hath taken it out that way, nailing it to the cross;

2:15 Hann fletti vopnum tignirnar og völdin, leiddi þau opinberlega fram til háðungar og hrósaði sigri yfir þeim í Kristi.

2:15 having despoiled the principalities and the powers, he made a show of them openly, triumphing over them in it.

2:16 Enginn skyldi því dæma yður fyrir mat eða drykk eða það sem snertir hátíðir, tunglíkomur eða hvíldardaga.

2:16 Let no man therefore judge you in meat, or in drink, or in respect of a feast day or a new moon or a sabbath day:

2:17 Þetta er aðeins skuggi þess, sem koma átti, en líkaminn er Krists.

2:17 which are a shadow of the things to come; but the body is Christ's.

2:18 Látið þá ekki taka af yður hnossid, sem þykjast af auðmýkt sinni og engladýrkun og státa af sýnum sínum. Þeir hrokast upp af engu í hyggju holds síns

2:18 Let no man rob you of your prize by a voluntary humility and worshipping of the angels, dwelling in the things which he hath seen, vainly puffed up by his fleshly mind,

2:19 og halda sér ekki við hann, sem er höfuðið og styrkir allan líkamann og samantengir taugum og böndum, svo að hann þróast guðlegum þroska.

2:19 and not holding fast the Head, from whom all the body, being supplied and knit together through the joints and bands, increasing with the increase of God.

2:20 Ef þér eruð dánir með Kristi undan valdi heimsvættanna, hvers vegna hagið þér yður þá eins og þér lifðuð í heiminum og látið leggja fyrir yður boð eins og þessi:

2:20 If ye died with Christ from the rudiments of the world, why, as though living in the world, do ye subject yourselves to ordinances,

2:21 "Snertu ekki, bragðaðu ekki, taktu ekki á"? -

2:21 Handle not, nor taste, nor touch

2:22 Allt þetta er þó ætlað til að eyðast við notkunina! - mannabodorð og mannakræðingar!

2:22 (all which things are to perish with the using), after the precepts and doctrines of

men?

2:23 Þetta hefur að sönnu orð á sér um speki, slík sjálfsvalin dýrkun og auðmýking og harðneskja við líkamann, en hefur ekkert gildi, heldur er til þess eins að fullnægja holdinu.

2:23 Which things have indeed a show of wisdom in will-worship, and humility, and severity to the body; but are not of any value against the indulgence of the flesh.

3:1 Fyrst þér því eruð uppvaktir með Kristi, þá keppist eftir því, sem er hið efra, þar sem Kristur situr við hægri hönd Guðs.

3:1 If then ye were raised together with Christ, seek the things that are above, where Christ is, seated on the right hand of God.

3:2 Hugsið um það, sem er hið efra, en ekki um það, sem á jörðinni er.

3:2 Set your mind on the things that are above, not on the things that are upon the earth.

3:3 Því að þér eruð dánir og líf yðar er fölgð með Kristi í Guði.

3:3 For ye died, and your life is hid with Christ in God.

3:4 Þegar Kristur, sem er líf yðar, opinberast, þá munuð þér og ásamt honum opinberast í dýrð.

3:4 When Christ, who is our life, shall be manifested, then shall ye also with him be manifested in glory.

3:5 Deyðið því hið jarðneska í fari yðar: Hórdóm, saurlífnað, losta, vonda lýsn og ágirnd, sem ekki er annað en skurðgöðadýrkun.

3:5 Put to death therefore your members which are upon the earth: fornication, uncleanness, passion, evil desire, and covetousness, which is idolatry;

3:6 Af þessu kemur reiði Guðs [yfir þá, sem hlýða honum ekki].

3:6 for which things' sake cometh the wrath of God upon the sons of disobedience:

3:7 Meðal þeirra voruð og þér áður, þegar þér lifðuð í þessum syndum.

3:7 wherein ye also once walked, when ye lived in these things;

3:8 En nú skuluð þér segja skilið við allt þetta: Reiði, bræði, vonsku, lastmæli, svívirðilegt orðbragð.

3:8 but now do ye also put them all away: anger, wrath, malice, railing, shameful speaking out of your mouth:

3:9 Ljúgið ekki hver að öðrum, því þér hafið afklæðst hinum gamla manni með gjörðum hans

3:9 lie not one to another; seeing that ye have put off the old man with his doings,

3:10 og íklæðst hinum nýja, sem endurnýjast til fullkominnar þekkingar og verður þannig mynd skapara síns.

3:10 and have put on the new man, that is being renewed unto knowledge after the image of him that created him:

3:11 Þar er ekki grískur maður eða Gyðingur, umskorinn eða óumskorinn, útlendingur, Skýti, þræll eða frjáls maður, þar er Kristur allt og í öllum.

3:11 where there cannot be Greek and Jew, circumcision and uncircumcision, barbarian, Scythian, bondman, freeman; but Christ is all, and in all.

3:12 Íklædist því eins og Guðs útvaldir, heilagir og elskaðir, hjartans meðauðkun, góðvild, auðmýkt, hógvæð og langlyndi.

3:12 Put on therefore, as God's elect, holy and beloved, a heart of compassion, kindness, lowliness, meekness, longsuffering;

3:13 Umberíð hver annan og fyrirgefið hver öðrum, ef einhver hefur sök á hendur öðrum. Eins og Drottinn hefur fyrirgefið yður, svo skuluð þér og gjöra.

3:13 forbearing one another, and forgiving each other, if any man have a complaint against any; even as the Lord forgave you, so also do ye:

3:14 En íklædist yfir allt þetta elskunni, sem er band algjörleikans.

3:14 and above all these things *put on* love, which is the bond of perfectness.

3:15 Látið frið Krists ríkja í hjörtum yðar, því að til friðar voruð þér kallaðir sem limir í einum líkama. Verðið þakklátir.

3:15 And let the peace of Christ rule in your hearts, to the which also ye were called in one body; and be ye thankful.

3:16 Látið orð Krists búa ríkulega hjá yður með allri speki. Fræðið og áminnið hver annan með sálum, lofsöngum og andlegum ljóðum og syngið Guði sætlega lof í hjörtum yðar.

3:16 Let the word of Christ dwell in you richly; in all wisdom teaching and admonishing one another with psalms *and* hymns *and* spiritual songs, singing with grace in your hearts unto God.

3:17 Hvað sem þér gjörðið í orði eða verki, gjörðið það allt í nafni Drottins Jesú og þakkið Guði föður fyrir hann.

3:17 And whatsoever ye do, in word or in deed, *do* all in the name of the Lord Jesus, giving thanks to God the Father through him.

3:18 Þér konur, verðið undirgefnar mönnum yðar, eins og sómir þeim, er Drottinn heyrta til.

3:18 Wives, be in subjection to your husbands, as is fitting in the Lord.

3:19 Þér menn, elskið eiginkonur yðar og verðið ekki beiskir við þær.

3:19 Husbands, love your wives, and be not bitter against them.

3:20 Þér börn, verðið hlýðin foreldrum yðar í öllu, því að það fer þeim vel, sem Drottinn heyrta til.

3:20 Children, obey your parents in all things, for this is well-pleasing in the Lord.

3:21 Þér feður, verðið ekki vondir við börn yðar, svo að þau verði ekki ístöðulaus.

3:21 Fathers, provoke not your children, that they be not discouraged.

3:22 Þér þrælar, verðið hlýðnir í öllu jarðneskum drottnum yðar, ekki með augnþjónustu, eins og þeir er mönnum vilja þóknast, heldur í einlægni hjartans og í ótta Drottins.

3:22 Servants, obey in all things them that are your masters according to the flesh; not with eye-service, as men-pleasers, but in singleness of heart, fearing the Lord:

3:23 Hvað sem þér gjörðið, þá vinnið af heilum huga, eins og Drottinn ætti í hlut, en ekki menn.

3:23 whatsoever ye do, work heartily, as unto the Lord, and not unto men;

3:24 Þér vitið og sjálfir, að Drottinn mun veita yður arfleifðina að launum. Þér þjónið Drottni Kristi.

3:24 knowing that from the Lord ye shall receive the recompense of the inheritance: ye serve the Lord Christ.

3:25 Sá, sem rangt gjörir, skal fá það endurgöldið, sem hann gjörði rangt, og þar er ekki manngreinarálit.

3:25 For he that doeth wrong shall receive again for the wrong that he hath done: and there is no respect of persons.

4:1 Þér sem eigið þræla, veitið þeim það sem rétt er og sanngjarnt og vitið, að einnig þér eigið Drottin á himni.

4:1 Masters, render unto your servants that which is just and equal; knowing that ye also have a Master in heaven.

4:2 Verðið staðfastir í bæninni. Vakið og biðið með þakkargjörð.

4:2 Continue stedfastly in prayer, watching therein with thanksgiving;

4:3 Biðið jafnframt fyrir oss, að Guð opni oss dyr fyrir orðið og vér getum bодаð leyndardóm Krists. Hans vegna er ég nú bundinn.

4:3 withal praying for us also, that God may open unto us a door for the word, to speak the mystery of Christ, for which I am also in bonds;

4:4 Biðið, að ég megi birta hann eins og mér ber að tala.

4:4 that I may make it manifest, as I ought to speak.

4:5 Umgangist viturlega þá, sem fyrir utan eru, og notið hverja stundina.

4:5 Walk in wisdom toward them that are without, redeeming the time.

4:6 Mál yðar sé ætíð ljúflegt, en salti kryddað, til þess að þér vitið, hvernig þér eigið að svara hverjum manni.

4:6 Let your speech be always with grace, seasoned with salt, that ye may know how ye ought to answer that one.

4:7 Týkikus, minn elskaði bróðir og trúi aðstöðarmaður og samverkamaður í þjónustu Drottins, mun láta yður vita allt um mina hagi.

4:7 All my affairs shall Tychicus make known unto you, the beloved brother and faithful minister and fellow-servant in the Lord:

4:8 Ég sendi hann til yðar gagngjört til þess að þér fáið að vita, hvernig oss líður, og til þess að hann uppörvi yður.

4:8 whom I have sent you for this very purpose, that ye may know our state, and that he may comfort your hearts;

4:9 Með honum fer Onesímus, minn trúi og elskaði bróðir, sem er einn úr yðar hópi. Þeir munu láta yður vita allt,

sem hér gjörist.

4:9 together with Onesimus, the faithful and beloved brother, who is one of you. They shall make known unto you all things that *are done* here.

4:10 Aristarkus, sambandingi minn, biður að heilsa yður. Svo og Markús, frændi Barnabasar, sem þér hafið fengið orð um. Ef hann kemur til yðar, þá takið vel á móti honum.

4:10 Aristarchus my fellow-prisoner saluteth you, and Mark, the cousin of Barnabas (touching whom ye received commandments; if he come unto you, receive him),

4:11 Ennfremur biður Jesús, að viðurnefni Jústus, að heilsa yður. Þeir eru nú sem stendur einu umskornu samverkamenn minir fyrir Guðs ríki, og hafa þeir verið mér til huggunar.

4:11 and Jesus that is called Justus, who are of the circumcision: these only *are my* fellow-workers unto the kingdom of God, men that have been a comfort unto me.

4:12 Einnig biður Epafras að heilsa yður, sem er einn úr yðar hópi. Hann er þjónn Krists Jesú og berst jafnan fyrir yður í bænum sínum, til þess að þér megið standa stöðugir, fullkomnir og fullvissir í öllu því, sem er vilji Guðs.

4:12 Epaphras, who is one of you, a servant of Christ Jesus, saluteth you, always striving for you in his prayers, that ye may stand perfect and fully assured in all the will of God.

4:13 Þann vitnisburð gef ég honum, að hann leggur mikið á sig fyrir yður og þá sem eru í Laódíken og í Hierapólís.

4:13 For I bear him witness, that he hath much labor for you, and for them in Laodicea, and for them in Hierapolis.

4:14 Þá biður hann Lúkas að heilsa yður, læknirinn elskaði, og Demas.

4:14 Luke, the beloved physician, and Demas salute you.

4:15 Berið kveðju bræðrunum í Laódíken. Einnig Nýmfu og söfnuðinum sem kemur saman í húsi hennar.

4:15 Salute the brethren that are in Laodicea, and Nymphas, and the church that is in their house.

4:16 Og þegar búið er að lesa þetta bréf upp hjá yður, þá látið líka lesa það í söfnuði Laódíkeumanna. Lesið þér og bréfið frá Laódíken.

4:16 And when this epistle hath been read among you, cause that it be read also in the church of the Laodiceans; and that ye also read the epistle from Laodicea.

4:17 Segið Arkippusi: "Gættu embættisins, sem þú hefur tekið að þér í Drottinni, og ræktu það vel."

4:17 And say to Archippus, Take heed to the ministry which thou hast received in the Lord, that thou fulfil it.

4:18 Kveðjan er skrifuð með minni. Páls, eigin hendi. Minnst fjötra minna. Náð sé með yður!

4:18 The salutation of me Paul with mine own hand. Remember my bonds. Grace be with you.

1:1 Páll, Silvanus og Timóteus heilsa söfnuði Þessaloníkumanna, sem er í

Guði föður og Drottni Jesú Kristí. Náð sé með yður og friður.

1:1 Paul, and Silvanus, and Timothy, unto the church of the Thessalonians in God the Father and the Lord Jesus Christ: Grace to you and peace.

1:2 Vér þökkum ávallt Guði fyrir yður alla, er vér minnumst yðar í bænum vorum.

1:2 We give thanks to God always for you all, making mention *of you* in our prayers;

1:3 Fyrir auglýsingu Guðs og föður vors erum vér sífellt minnugir starfs yðar í trúnni, erfiðis yðar í kærleikanum og stöðuglyndis yðar í voninni á Drottin vorn Jesú Krist.

1:3 remembering without ceasing your work of faith and labor of love and patience of hope in our Lord Jesus Christ, before our God and Father;

1:4 Guð elskar yður, bræður, og vér vitum, að hann hefur útvalið yður.

1:4 knowing, brethren beloved of God, your election,

1:5 Fagnaðarerindi vort kom eigi til yðar í orðum einum, heldur einnig í krafti og í heilögum anda og með fullkominni sannfæringu. Þér vitið, hvernig vér komum fram hjá yður, yðar vegna.

1:5 how that our gospel came not unto you in word only, but also in power, and in the Holy Spirit, and *in much assurance*; even as ye know what manner of men we showed ourselves toward you for your sake.

1:6 Og þér hafið gjörst eftirbreytendur vorir og Drottins, er þér tókuð á móti orðinu með fögnuði heilags anda, þrátt fyrir mikla þrengingu.

1:6 And ye became imitators of us, and of the Lord, having received the word in much affliction, with joy of the Holy Spirit;

1:7 Þannig eruð þér orðnir fyrirmynd öllum trúuðum í Makedóníu og í Akken.

1:7 so that ye became an ensample to all that believe in Macedonia and in Achaia.

1:8 Frá yður hefur orð Drottins hljómað, ekki einungis í Makedóníu og Akken, heldur er trú yðar á Guð kunn orðin alls staðar. Vér þurfum ekkert um það að tala,

1:8 For from you hath sounded forth the word of the Lord, not only in Macedonia and Achaia, but in every place your faith to Godward is gone forth; so that we need not to speak anything.

1:9 Því að þeir segja sjálfir, á hvern hátt vér komum til yðar og hvernig þér sneruð yður til Guðs frá skurðgodunum, til þess að þjóna lífandi og sönnum Guði.

1:9 For they themselves report concerning us what manner of entering in we had unto you; and how ye turned unto God from idols, to serve a living and true God,

1:10 og væntið nú sonar hans frá himnum, sem hann vakti upp frá dauðum. Jesú, er frelsar oss frá hinni komandi reiði.

1:10 and to wait for his Son from heaven, whom he raised from the dead, *even Jesus*, who delivereth us from the wrath to come.

2:1 Sjálfir vitið þér, bræður, að koma vor til yðar varð ekki árangurslaus.

2:1 For yourselves, brethren, know our entering in unto you, that it hath not been found vain:

2:2 Yður er kunnugt, að vér höfðum áður þolað illt og verið misþyrmt í Filippi, en Guð gaf oss djörfung til að tala til yðar fagnaðarerindi Guðs, þótt baráttan væri mikil.

2:2 but having suffered before and been shamefully treated, as ye know, at Philippi, we waxed bold in our God to speak unto you the gospel of God in much conflict.

2:3 Boðun vor er ekki sprottin af villu né af óhreinum hvötum og vér reynum ekki að blekkja neinn.

2:3 For our exhortation *is* not of error, nor of uncleanness, nor in guile:

2:4 En Guð hefur talið oss maklega þess að trúa oss fyrir fagnaðarerindinu. Því er það, að vér tölum ekki eins og þeir, er þóknast vilja mönnum, heldur Guði, sem rannsakar hjörta vor.

2:4 but even as we have been approved of God to be intrusted with the gospel, so we speak; not as pleasing men, but God who proveth our hearts.

2:5 Aldrei höfðum vér nein smjauðryrði á vörum, það vitið þér. Og ekki bjó þar ásælni að baki, - Guð er vottur þess.

2:5 For neither at any time were we found using words of flattery, as ye know, nor a cloak of covetousness, God is witness;

2:6 Ekki leituum vér vegsemdar af mönnum, hvorki yður né öðrum, þótt vér hefðum getað beitt myndugleika sem postular Krists.

2:6 nor seeking glory of men, neither from you nor from others, when we might have claimed authority as apostles of Christ.

2:7 Nei, vér vorum mildir yðar á meðal, eins og móðir, sem hlúir að börnum sínum.

2:6 nor seeking glory of men, neither from you nor from others, when we might have claimed authority as apostles of Christ.

2:8 Slikt kærleikspæl bárum vér til yðar, að vér vildum glaðir gefa yður ekki einungis fagnaðarerindi Guðs, heldur og vort eigið líf því að þér voruð orðnir oss ástfölgur.

2:8 even so, being affectionately desirous of you, we were well pleased to impart unto you, not the gospel of God only, but also our own souls, because ye were become very dear to us.

2:9 Þér munið, bræður, eftir erfiði vöru og stríði: Vér unnum nótt og dag, til þess að vera ekki neinum yðar til þyngsla, um leið og vér prédikuðum fyrir yður fagnaðarerindi Guðs.

2:9 For ye remember, brethren, our labor and travail: working night and day, that we might not burden any of you, we preached unto you the gospel of God.

2:10 Þér og Guð, eruð vottar þess, hversu heilaglega, réttvislega og óaðfinnanlega vér hegðuðum oss hjá yður, sem trúuð.

2:10 Ye are witnesses, and God *also*, how holily and righteously and unblameably we behaved ourselves toward you that believe:

2:11 Þér vitið, hvernig vér áminntum og hvöttum og grátbændum hvern og einn yðar, eins og faðir börn sín.

2:11 as ye know how we *dealt with* each one of you, as a father with his own children, exhorting you, and encouraging *you*, and testifying,

2:12 til þess að þér skylduð breyta eins og samböðið er Guði, er kallar yður til ríkis síns og dýrðar.

2:11 as ye know how we *dealt with* each one of you, as a father with his own children, exhorting you, and encouraging *you*, and testifying,

2:13 Og þess vegna þökkum vér líka Guði án alláts, því að þegar þér veittuð viðtöku því orði Guðs, sem vér boðuðum, þá tókuð þér ekki við því sem manna orði, heldur sem Guðs orði, - eins og það í sannleika er. Og það sýnir kraft sinn í yður, sem trúuð.

2:13 And for this cause we also thank God without ceasing, that, when ye received from us the word of the message, *even the word* of God, ye accepted *it* not as the word of men, but, as it is in truth, the word of God, which also worketh in you that believe.

2:14 Þér hafið, bræður, tekið yður til fyrirmyndar söfnuði Guðs í Júdeu, sem eru í Kristi Jesú. Því að þér hafið þolað hið sama af löndum yðar sem þeir urðu að þola af Gyðingum.

2:14 For ye, brethren, became imitators of the churches of God which are in Judaea in Christ Jesus: for ye also suffered the same things of your own countrymen, even as they did of the Jews;

2:15 er bæði líflétu Drottin Jesú og spámennina og hafa ofsótt oss. Þeir eru Guði eigi þóknanlegir og öllum mönnum mótsnúnir.

2:15 who both killed the Lord Jesus and the prophets, and drove out us, and pleased not God, and are contrary to all men;

2:16 Þeir vilja meina oss að tala til heiðingjanna, til þess að þeir megi verða hölpnir. Þannig fylla þeir stöðugt máli synda sinna. En reiðin er þá líka yfir þá komin um síðir.

2:16 forbidding us to speak to the Gentiles that they may be saved; to fill up their sins always: but the wrath is come upon them to the uttermost.

2:17 En vér, bræður, sem um stundarsakir höfum verið skildir frá yður að líkamanum til en ekki huganum, höfum þráð yður mjög og gjört oss allt far um að fá að sjá yður aftur.

2:17 But we, brethren, being bereaved of you for a short season, in presence not in heart, endeavored the more exceedingly to see your face with great desire:

2:18 Þess vegna ætluðum vér að koma til yðar, ég, Páll, oftan en einu sinni, en Satan hefur hamlað því.

2:18 because we would fain have come unto you, I Paul once and again; and Satan hindered us.

2:19 Hver er von vor eða gleði vor eða sigursveigurinn, sem vér hrósum oss af? Erud það ekki einmitt þér, frammi fyrir Drottni vorum Jesú við komu hans?

2:19 For what is our hope, or joy, or crown of glorying? Are not even ye, before our Lord Jesus at his coming?

2:20 Jú, þér erud vegsemd vor og gleði.
2:20 For ye are our glory and our joy.

3:1 Þar kom, að vér þoldum ekki lengur við og réðum þá af að verða einir eftir í Aþenu.

3:1 Wherefore when we could no longer forbear, we thought it good to be left behind at Athens alone;

3:2 en sendum Tímóteus, bróður vorn og aðstöðarmann Guðs við fagnadarerindið um Krist, til að styrkja yður og áminna í trú yðar.

3:2 and sent Timothy, our brother and God's minister in the gospel of Christ, to establish you, and to comfort you concerning your faith;

3:3 svo að enginn láti bifast í þrengingum þessum. Þér vítið sjálfir, að þetta er oss ætlað.

3:3 that no man be moved by these afflictions; for yourselves know that hereunto we are appointed.

3:4 Þegar vér vorum hjá yður, þá sögðum vér yður fyrir, að vér mundum verða að þola þrengingar. Það kom líka fram, eins og þér vítið.

3:4 For verily, when we were with you, we told you beforehand that we are to suffer affliction; even as it came to pass, and ye know.

3:5 Því þoldi ég ekki lengur við og sendi Tímóteus til að fá að vita um trú yðar, hvort freistarinn kynni að hafa freistað yðar og erfiði vort orðið til einskis.

3:5 For this cause I also, when I could no longer forbear, sent that I might know your faith, lest by any means the tempter had tempted you, and our labor should be in vain.

3:6 En nú er hann aftur kominn til vor frá yður og hefur borið oss gleðifregn um trú yðar og kærleika, að þér ávallt munið eftir oss með hlýjum hug og yður langi til að sjá oss, eins og oss líka til að sjá yður.

3:6 But when Timothy came even now unto us from you, and brought us glad tidings of your faith and love, and that ye have good remembrance of us always, longing to see us, even as we also *to see you*;

3:7 Sökum þessa höfum vér, bræður, huggun hlotið vegna trúar yðar þrátt fyrir alla neyð og þrengingu.

3:7 for this cause, brethren, we were comforted over you in all our distress and affliction through your faith:

3:8 Nú lifum vér, ef þér standið stöðugir í Drottni.

3:8 for now we live, if ye stand fast in the Lord.

3:9 Hvernig getum vér nóg samlega þakkað Guði fyrir alla þá gleði, er vér höfum af yður frammi fyrir Guði vorum?

3:9 For what thanksgiving can we render again unto God for you, for all the joy

wherewith we joy for your sakes before our God;

3:10 Og vér biðjum nótt og dag, heitt og af hjarta, að fá að sjá yður og bæta úr því, sem trú yðar er áfátt.

3:10 night and day praying exceedingly that we may see your face, and may perfect that which is lacking in your faith?

3:11 Sjálfur Guð og faðir vor og Drottinn vor Jesús greiði veg vorn til yðar.

3:11 Now may our God and Father himself, and our Lord Jesus, direct our way unto you:

3:12 En Drottinn efli yður og auðgi að kærleika hvern til annars og til allra, eins og vér berum kærleika til yðar.

3:12 and the Lord make you to increase and abound in love one toward another, and toward all men, even as we also *do toward you*;

3:13 Þannig styrkir hann hjörtu yðar, svo að þér verðið óaðfinnanlegir og heilagir frammi fyrir Guði, föður vorum, við komu Drottins vors Jesú ásamt öllum hans heilögu.

3:13 to the end he may establish your hearts unblameable in holiness before our God and Father, at the coming of our Lord Jesus with all his saints.

4:1 Að endingu biðjum vér yður, bræður, og áminnum í Drottni Jesú. Þér hafið numið af oss, hvernig yður ber að breyta og þóknast Guði, og þannig breytið þér líka. En takið enn meiri framförum.

4:1 Finally then, brethren, we beseech and exhort you in the Lord Jesus, that, as ye received of us how ye ought to walk and to please God, even as ye do walk, -- that ye abound more and more.

4:2 Þér vítið, hver boðorð vér gáfum yður frá Drottni Jesú.

4:2 For ye know what charge we gave you through the Lord Jesus.

4:3 Það er vilji Guðs, að þér verðið heilagir. Hann vill, að þér haldið yður frá frillulífi.

4:3 For this is the will of God, *even* your sanctification, that ye abstain from fornication;

4:4 að sérhver yðar hafi vit á að halda líkama sínum í helgun og heiðri.

4:4 that each one of you know how to possess himself of his own vessel in sanctification and honor,

4:5 en ekki í losta, eins og heiðingjarnir, er ekki þekkja Guð.

4:5 not in the passion of lust, even as the Gentiles who know not God;

4:6 Og enginn skyldi gjöra bróður sínum rangt til né blekkja hann í slíkum sökum. Því að Drottinn hegnir fyrir allt því líkt, eins og vér höfum aður sagt yður og brýnt fyrir yður.

4:6 that no man transgress, and wrong his brother in the matter: because the Lord is an avenger in all these things, as also we forewarned you and testified.

4:7 Ekki kallaði Guð oss til saurlífnaðar, heldur helgunar.

4:7 For God called us not for uncleanness,

but in sanctification.

4:8 Sá, sem fyrirlitur þetta, fyrirlitur þess vegna ekki mann, heldur Guð, sem hefur gefið yður sinn heilaga anda.

4:8 Therefore he that rejecteth, rejecteth not man, but God, who giveth his Holy Spirit unto you.

4:9 En ekki hafið þér þess þörf, að ég skrifi yður um bróðurkærleikann, því Guð hefur sjálfur kennt yður að elska hver annan.

4:9 But concerning love of the brethren ye have no need that one write unto you: for ye yourselves are taught of God to love one another;

4:10 Það gjörði þér einnig öllum bræðrum í allri Makedóníu. En vér áminnum yður, bræður, að taka enn meiri framförum.

4:10 for indeed ye do it toward all the brethren that are in all Macedonia. But we exhort you, brethren, that ye abound more and more;

4:11 Leitið sæmdar í því að lifa kyrrlátu lífi og stunda hver sitt starf og vinna með höndum yðar, eins og vér höfum boðið yður.

4:11 and that ye study to be quiet, and to do your own business, and to work with your hands, even as we charged you;

4:12 Þannig hegðið þér yður með sóma gagnavart þeim, sem fyrir utan eru, og erud upp á engan komnir.

4:12 that ye may walk becomingly toward them that are without, and may have need of nothing.

4:13 Ekki viljum vér, bræður, láta yður vera ókunnugt um þá, sem sofnaðir eru, til þess að þér séuð ekki hryggir eins og hinir, sem ekki hafa von.

4:13 But we would not have you ignorant, brethren, concerning them that fall asleep; that ye sorrow not, even as the rest, who have no hope.

4:14 Því að ef vér trúum því að Jesús sé dáinn og upprisinn, þá mun Guð fyrir Jesú leiða ásamt honum fram þá, sem sofnaðir eru.

4:14 For if we believe that Jesus died and rose again, even so them also that are fallen asleep in Jesus will God bring with him.

4:15 Því að það segjum vér yður, og það er orð Drottins, að vér, sem verðum eftir á lífi við komu Drottins, munum alls ekki fyrri verða en hinir sofnuðu.

4:15 For this we say unto you by the word of the Lord, that we that are alive, that are left unto the coming of the Lord, shall in no wise precede them that are fallen asleep.

4:16 Því að sjálfur Drottinn mun stíga niður af himni með kalli, með höfuðengils raust og með básúnu Guðs, og þeir, sem dánir eru í trú á Krist, munu fyrst upp rísa.

4:16 For the Lord himself shall descend from heaven, with a shout, with the voice of the archangel, and with the trump of God: and the dead in Christ shall rise first;

4:17 Síðan munum vér, sem eftir lifum, verða ásamt þeim hrifnir burt í skýjum

tíl fundar við Drottín í loftinu. Og síðan munum vér vera með Drottni alla tíma.

4:17 then we that are alive, that are left, shall together with them be caught up in the clouds, to meet the Lord in the air: and so shall we ever be with the Lord.

4:18 Uppörvið því hver annan með þessum orðum.

4:18 Wherefore comfort one another with these words.

5:1 En um tíma og tíðir hafið þér. bræður, ekki þörf á að yður sé skrifað.

5:1 But concerning the times and the seasons, brethren, ye have no need that aught be written unto you.

5:2 Þér vitið það sjálfir gjörla, að dagur Drottins kemur sem þjófur á nóttu.

5:2 For yourselves know perfectly that the day of the Lord so cometh as a thief in the night.

5:3 Þegar menn segja: "Friður og engin hætt", þá kemur snögglega tortíming yfir þá, eins og jóðsött yfir þungaða konu. Og þeir munu alls ekki undan komast.

5:3 When they are saying, Peace and safety, then sudden destruction cometh upon them, as travail upon a woman with child; and they shall in no wise escape.

5:4 En þér, bræður, eruð ekki í myrkri, svo að dagurinn geti komið yfir yður sem þjófur.

5:4 But ye, brethren, are not in darkness, that that day should overtake you as a thief:

5:5 Þér eruð allir synir ljóssins og synir dagsins. Vér heyrum ekki nóttunni til né myrkrinu.

5:5 for ye are all sons of light, and sons of the day: we are not of the night, nor of darkness;

5:6 Vér skulum þess vegna ekki sofa eins og aðrir, heldur vökum og verum algáðir.

5:6 so then let us not sleep, as do the rest, but let us watch and be sober.

5:7 Þeir, sem sofa, sofa á nóttunni og þeir, sem drekka sig drukkna, drekka á nóttunni.

5:7 For they that sleep sleep in the night: and they that are drunken are drunken in the night.

5:8 En vér, sem heyrum deginum til, skulum vera algáðir, klæddir brynju trúar og kærleika og von hjálpraðis sem hjálmi.

5:8 But let us, since we are of the day, be sober, putting on the breastplate of faith and love; and for a helmet, the hope of salvation.

5:9 Guð hefur ekki ætlað oss til að verða reiðinni að bráð, heldur til að öðlast sálhjálp fyrir Drottín vorn Jesú Krist.

5:9 For God appointed us not into wrath, but unto the obtaining of salvation through our Lord Jesus Christ,

5:10 sem dó fyrir oss, til þess að vér nættum lífa með honum, hvort sem vér vökum eða sofum.

5:10 who died for us, that, whether we wake or sleep, we should live together with him.

5:11 Áminnið því hver annan og upphyggið hver annan, eins og þér og gjörð.

5:11 Wherefore exhort one another, and build each other up, even as also ye do.

5:12 Vér biðjum yður, bræður, að sýna þeim viðurkenningu, sem erfiða á meðal yðar og veita yður forstöðu í Drottni og áminna yður.

5:12 But we beseech you, brethren, to know them that labor among you, and are over you in the Lord, and admonish you;

5:13 Auðsýnið þeim sérstaka virðingu og kærleika fyrir verk þeirra. Lífið í friði yðar á milli.

5:13 and to esteem them exceeding highly in love for their work's sake. Be at peace among yourselves.

5:14 Vér áminnum yður, bræður: Vandíð um við þá, sem óreglusamir eru, hughreystið ístöðulitla, takið að yður þá, sem óstyrkir eru, verið langlyndir við alla.

5:14 And we exhort you, brethren, admonish the disorderly, encourage the fainthearted, support the weak, be longsuffering toward all.

5:15 Gætið þess, að enginn gjaldi neinum illt með illu, en keppið ávallt eftir hinu góða, bæði hver við annan og við alla aðra.

5:15 See that none render unto any one evil for evil; but always follow after that which is good, one toward another, and toward all.

5:16 Verið ætíð gláðir.

5:16 Rejoice always;

5:17 Biðið án afláts.

5:17 pray without ceasing;

5:18 Þakkið alla hluti, því að það er vilji Guðs með yður í Kristi Jesú.

5:18 in everything give thanks: for this is the will of God in Christ Jesus to you-ward.

5:19 Slökkvið ekki andann.

5:19 Quench not the Spirit;

5:20 Fyrirlitið ekki spádómsorð.

5:20 despise not prophesyings;

5:21 Prófið allt, haldið því, sem gott er.

5:21 prove all things; hold fast that which is good;

5:22 En forðist allt illt, í hvaða mynd sem er.

5:22 abstain from every form of evil.

5:23 En sjálfur friðarins Guð helgi yður algjörlega og andi yðar, sál og líkami varðveitist alheil og vammlaus við komu Drottins vors Jesú Krists.

5:23 And the God of peace himself sanctify you wholly; and may your spirit and soul and body be preserved entire, without blame at the coming of our Lord Jesus Christ.

5:24 Trúr er sá, er yður kallar, hann mun koma þessu til leiðar.

5:24 Faithful is he that calleth you, who will also do it.

5:25 Bræður, biðið fyrir oss!

5:25 Brethren, pray for us.

5:26 Heilsíð öllum bræðrunum með heilögum kossi.

5:26 Salute all the brethren with a holy kiss.

5:27 Ég bið og brýni yður í Drottins nafni, að þér látið lesa bréf þetta upp fyrir öllum bræðrunum.

5:27 I adjure you by the Lord that this epistle be read unto all the brethren.

5:28 Náðin Drottins vors Jesú Krists sé með yður.

5:28 The grace of our Lord Jesus Christ be with you.

1:1 Páll, Silvanus og Timóteus heilsa söfnuði Þessaloníkumanna, sem lífa í Guði, föður vorum, og Drottni Jesú Kristi.

1:1 Paul, and Silvanus, and Timothy, unto the church of the Thessalonians in God our Father and the Lord Jesus Christ;

1:2 Náð sé með yður og friður frá Guði föður og Drottni Jesú Kristi.

1:2 Grace to you and peace from God the Father and the Lord Jesus Christ.

1:3 Skylt er oss, bræður, og maklegt að þakka Guði ætíð fyrir yður, því að trú yðar eykst stórum og kærleiki yðar allra hvers til annars fer vaxandi.

1:3 We are bound to give thanks to God always to you, brethren, even as it is meet, for that your faith growth exceedingly, and the love of each one of you all toward one another aboundeth;

1:4 Þvi getum vér hrósað oss af yður í söfnuðum Guðs fyrir þolgaði yðar og trú í öllum ofsóknum yðar og þrengingum þeim, er þér þolið.

1:4 so that we ourselves glory in you in the churches of God for your patience and faith in all your persecutions and in the afflictions which ye endure;

1:5 Þær eru augljóst merki þess, að Guð dæmir rétt og mun álíta yður maklega Guðs ríkis, sem þér nú liðið illt fyrir.

1:5 which is a manifest token of the righteous judgment of God; to the end that ye may be counted worthy of the kingdom of God, for which ye also suffer:

1:6 Guð er réttlátur, hann endurgeldur þeim þrengingu, sem að yður þrengja.

1:6 if so be that it is righteous thing with God to recompense affliction to them that afflict you,

1:7 En yður, sem þrengingu liðið, veitir hann hvíld ásamt oss, þegar Drottinn Jesús opinberast af himni með englum máttar sins.

1:7 and to you that are afflicted rest with us, at the revelation of the Lord Jesus from heaven with the angels of his power in flaming fire,

1:8 Hann kemur í logandi eldi og lætur hegningu koma yfir þá, sem þekkja ekki Guð, og yfir þá, sem hlýða ekki fagnaðarerindinu um Drottín vorn Jesú.

1:8 rendering vengeance to them that know not God, and to them that obey not the gospel of our Lord Jesus:

1:9 Þeir munu sæta hegningu, eilífri glötun, fjarri anglíti Drottins og fjarri dýrð hans og mætti.

1:9 who shall suffer punishment, *even* eternal destruction from the face of the Lord and from the glory of his might,

1:10 á þeim degi, er hann kemur til að vegsamast meðal sinna heilögu og hljóta lof meðal allra, sem trú hafa tekið. Og þér hafið trúað þeim vitnisburði, sem vér fluttum yður.

1:10 when he shall come to be glorified in his saints, and to be marvelled at in all them that believed (because our testimony unto you was believed) in that day.

1:11 Þess vegna biðjum vér og alla tíma fyrir yður, að Guð vor álití yður maklega köllunarinnar og fullkomni allt hið góða, sem þér viljið og vinnið í trú og með krafti Guðs.

1:11 To which end we also pray always for you, that our God may count you worthy of your calling, and fulfil every desire of goodness and every work of faith, with power;

1:12 svo að nafn Drottins vors Jesú verði dýrlegt í yður og þér í honum fyrir náð Guðs vors og Drottins Jesú Krists.

1:12 that the name of our Lord Jesus may be glorified in you, and ye in him, according to the grace of our God and the Lord Jesus Christ.

2:1 En að því er snertir komu Drottins vors Jesú Krists og það, að vér söfnumst til hans, biðjum vér yður, bræður.

2:1 Now we beseech you, brethren, touching the coming of our Lord Jesus Christ, and our gathering together unto him;

2:2 að þér séuð ekki fljótir til að komast í uppnám eða láta hræða yður, hvorki af nokkrum anda né við orð eða bréf, sem væri það frá oss, eins og dagur Drottins væri þegar fyrir höndum.

2:2 to the end that ye be not quickly shaken from your mind, nor yet be troubled, either by spirit, or by word, or by epistle as from us, as that the day of the Lord is just at hand;

2:3 Látið engan villa yður á nokkurn hátt. Því að ekki kemur dagurinn nema fráhvarfið komi fyrst og maður syndarinnar birtist. Hann er sonur glötunarinnar.

2:3 let no man beguile you in any wise: for *it will not be*, except the falling away come first, and the man of sin be revealed, the son of perdition,

2:4 sem setur sig á móti Guði og ris gegn öllu því, sem kallast Guð eða helgur dómur. Hann sest í musteri Guðs og gjörir sjálfan sig að Guði.

2:4 he that opposeth and exalteth himself against all that is called God or that is worshipped; so that he sitteth in the temple of God, setting himself forth as God.

2:5 Minnst þér ekki þess, að ég sagði yður þetta, meðan ég enn þá var hjá yður?

2:5 Remember ye not, that, when I was yet with you, I told you these things?

2:6 Og þér vitið, hvað aftrar honum nú, til þess að hann opinberist á sínum tíma.

2:6 And now ye know that which restraineth, to the end that he may be revealed in his own season.

2:7 Því að lögleysið er þegar farið að starfa í leyndum og stendur ekki á öðru en að þeim verði burt rýmt, sem nú heldur aftur af.

2:7 For the mystery of lawlessness doth already work: only *there is* one that restraineth now, until he be taken out of the way.

2:8 Þá mun lögleysinginn opinberast, - og honum mun Drottinn Jesús tortíma með anda munns síns og að engu gjöra þegar hann birtist við endurkomu sína.

2:8 And then shall be revealed the lawless one, whom the Lord Jesus shall slay with the breath of his mouth, and bring to nought by the manifestation of his coming;

2:9 Lögleysinginn kemur fyrir tilverknað Satans með miklum krafti, lygataknun og undrum

2:9 *even he*, whose coming is according to the working of Satan with all power and signs and lying wonders,

2:10 og með alls konar ranglætisvélum, sem blekkja þá, sem glatast, af því að þeir veittu ekki viðtöku og elskuðu ekki sannleikann, svo að þeir mættu verða hólpnir.

2:10 and with all deceit of unrighteousness for them that perish; because they received not the love of the truth, that they might be saved.

2:11 Þess vegna sendir Guð þeim megna villu, til þess að þeir trúi lyginni.

2:11 And for this cause God sendeth them a working of error, that they should believe a lie:

2:12 Þannig munu allir þeir verða dæmdir, sem hafa ekki trúað sannleikanum, en haft velpóknun á ranglætinu.

2:12 that they all might be judged who believed not the truth, but had pleasure in unrighteousness.

2:13 En alltaf hljótum vér að þakka Guði fyrir yður, bræður, sem Drottinn elskar. Guð hefur frá upphafi útvalið yður til frelsunar í helgun andans og trú á sannleikann.

2:13 But we are bound to give thanks to God always for you, brethren beloved of the Lord, for that God chose you from the beginning unto salvation in sanctification of the Spirit and belief of the truth:

2:14 Til þess kallaði hann yður fyrir fagnaðarboðskap vorn, að þér skylduð öðlast dýrð Drottins vors Jesú Krists.

2:14 whereunto he called you through our gospel, to the obtaining of the glory of our Lord Jesus Christ.

2:15 Bræður, standið því stöðugir og haldið fast við þær kenningar, er vér höfum flutt yður munnlega eða með bréfi.

2:15 So then, brethren, stand fast, and hold the traditions which ye were taught, whether by word, or by epistle of ours.

2:16 En sjálfur Drottinn vor Jesús Kristur og Guð, faðir vor, sem elskaði oss og gaf oss í náð cilifa huggun og

góða von.

2:16 Now our Lord Jesus Christ himself, and God our Father who loved us and gave us eternal comfort and good hope through grace,

2:17 huggi hjörtu yðar og styrki í sérhverju góðu verki og orði.

2:17 comfort your hearts and establish them in every good work and word.

3:1 Að endingu, bræður: Biðjið fyrir oss, að orð Drottins megi hafa framgang og vegsamast eins og hjá yður.

3:1 Finally, brethren, pray for us, that the word of the Lord may run and be glorified, even as also *it is* with you;

3:2 og að vér mættum frelsast frá spilltum og vondum mönnum. Því að ekki er trúin allra.

3:2 and that we may be delivered from unreasonable and evil men; for all have not faith.

3:3 En trúir er Drottinn og hann mun styrkja yður og vernda fyrir hinum vonda.

3:3 But the Lord is faithful, who shall establish you, and guard you from the evil one.

3:4 En vér höfum það traust til yðar vegna Drottins, að þér bæði gjörðið og munuð gjöra það, sem vér leggjum fyrir yður.

3:4 And we have confidence in the Lord touching you, that ye both do and will do the things which we command.

3:5 En Drottinn leiði hjörtu yðar til kærleika Guðs og þolgæðis Krists.

3:5 And the Lord direct your hearts into the love of God, and into the patience of Christ.

3:6 En vér bjóðum yður, bræður, í nafni Drottins vors Jesú Krists, að þér sneiðið hjá hverjum þeim bróður, er lifir óreglulega og ekki eftir þeirri kenningu, sem þér hafa numið af oss.

3:6 Now we command you, brethren, in the name of our Lord Jesus Christ, that ye withdraw yourselves from every brother that walketh disorderly, and not after the tradition which they received of us.

3:7 Því að sjálfir vitið þér, hvernig á að breyta eftir oss. Ekki hegðuðum vér oss óreglulega hjá yður.

3:7 For yourselves know how ye ought to imitate us: for we behaved not ourselves disorderly among you;

3:8 neyttum ekki heldur brauðs hjá neinum fyrir ekkert, heldur unnum vér með erfiði og stríti nótt og dag, til þess að vera ekki neinum yðar til þyngsla.

3:8 neither did we eat bread for nought at any man's hand, but in labor and travail, working night and day, that we might not burden any of you:

3:9 Ekki af því að vér höfum ekki rétt til þess, heldur til þess að vér gæfum yður sjálfa oss sem fyrirmynd til eftirbreytni.

3:9 not because we have not the right, but to make ourselves an ensample unto you, that ye should imitate us.

3:10 Því var og það, að þegar vér vorum hjá yður, buðum vér yður: Ef

einhver vill ekki vinna, þá á hann heldur ekki mat að fá.

3:10 For even when we were with you, this we commanded you, If any will not work, neither let him eat.

3:11 Vér heyrum, að nokkrir meðal yðar lífi óreglulega, vinni ekkert, heldur gefi sig alla að því, sem þeim kemur eigi við.

3:11 For we hear of some that walk among you disorderly, that work not at all, but are busybodies.

3:12 Slikum mönnum bjóðum vér og áminnum þá vegna Drottins Jesú Krists, að vinna kyrrlátlega og eta eigið brauð.

3:12 Now them that are such we command and exhort in the Lord Jesus Christ, that with quietness they work, and eat their own bread.

3:13 En þér, bræður, þreytist ekki gott að gjöra.

3:13 But ye, brethren, be not weary in well-doing.

3:14 En ef einhver hlýðir ekki orðum vorum í bréfi þessu, þá merkið yður þann mann. Hafið ekkert samfélag við hann, til þess að hann blygðist sín.

3:14 And if any man obeyeth not our word by this epistle, note that man, that ye have no company with him, to the end that he may be ashamed.

3:15 En álitid hann þó ekki óvin, heldur áminnið hann sem bróður.

3:15 And yet count him not as an enemy, but admonish him as a brother.

3:16 En sjálfur Drottinn friðarins gefi yður friðinn, ætíð á allan hátt. Drottinn sé með yður öllum.

3:16 Now the Lord of peace himself give you peace at all times in all ways. The Lord be with you all.

3:17 Kveðjan er með minni, Páls, eigin hendi, og það er merki á hverju bréfi. Þannig skrifa ég.

3:17 The salutation of me Paul with mine own hand, which is the token in every epistle: so I write.

3:18 Náðin Drottins vors Jesú Krists sé með yður öllum.

3:18 The grace of our Lord Jesus Christ be with you all.

1:1 Páll, postuli Krists Jesú, að boði Guðs frelsara vors og Krists Jesú, vonar vorrar, heilsar

1:1 Paul, an apostle of Christ Jesus according to the commandment of God our Saviour, and Christ Jesus our hope;

1:2 Timóteusi, skilgetnum syni sínum í trúnni. Náð, miskunn og friður frá Guði föður og Kristi Jesú, Drottni vorum.

1:2 unto Timothy, my true child in faith: Grace, mercy, peace, from God the Father and Christ Jesus our Lord.

1:3 Þegar ég var á förum til Makedóníu, hvatti ég þig að halda kyrru fyrir í Efesus. Þú áttir að bjóða sumum mönnum að fara ekki með annarlegar kenningar

1:3 As I exhorted thee to tarry at Ephesus, when I was going into Macedonia, that thou

mightest charge certain men not to teach a different doctrine,

1:4 og gefa sig ekki að ævintýrum og endalausum ættartölum, er fremur efla þrætur en trúarskilning á ráðstöfun Guðs.

1:4 neither to give heed to fables and endless genealogies, which minister questionings, rather than a dispensation of God which is in faith; so do I now.

1:5 Markmið þessarar hvatningar er kærleikur af hreinu hjarta, góðri samvisku og hræsnislausri trú.

1:5 But the end of the charge is love out of a pure heart and a good conscience and faith unfeigned:

1:6 Sumir eru viknir frá þessu og hafa snúið sér til hégómamáls.

1:6 from which things some having swerved have turned aside unto vain talking;

1:7 Þeir vilja vera lögmálskenndur, þó að hvorki skilji þeir, hvað þeir sjálfir segja, né hvað þeir eru að fullyrða.

1:7 desiring to be teachers of the law, though they understand neither what they say, nor whereof they confidently affirm.

1:8 Vér vitum, að lögmálið er gott, noti maðurinn það réttilega

1:8 But we know that the law is good, if a man use it lawfully,

1:9 og viti að það er ekki ætlað réttlátum, heldur lögleysingjum og þverbrotnum, óguðlegum og syndurum, vanheilögum og óhreinum, föðurmorðingjum og móðurmorðingjum, manndrápurum.

1:9 as knowing this, that law is not made for a righteous man, but for the lawless and unruly, for the ungodly and sinners, for the unholy and profane, for murderers of fathers and murderers of mothers, for manslayers,

1:10 frillulífismönnum, mannhórum, mannþjófum, lygum, meinsarismönnum, og hvað sem það er nú annað, sem gagnstætt er hinni heilnæmu kenningu.

1:10 for fornicators, for abusers of themselves with men, for menstealers, for liars, for false swearers, and if there be any other thing contrary to the sound doctrine;

1:11 Þetta er samkvæmt fagnaðarerdinu um dýrð hins blessada Guðs, sem mér var trúað fyrir.

1:11 according to the gospel of the glory of the blessed God, which was committed to my trust.

1:12 Ég þakka honum, sem mig styrkan gjörði, Kristi Jesú, Drottni vorum, fyrir það að hann syndi mér það traust að fela mér þjónustu.

1:12 I thank him that enabled me, even Christ Jesus our Lord, for that he counted me faithful, appointing me to *his* service;

1:13 mér, sem fyrrum var lastmælandi, ofsóknari og smánari. En mér var miskunnað, sökum þess að ég gjörði það í vantrú, án þess að vita, hvað ég gjörði.

1:13 though I was before a blasphemer, and a persecutor, and injurious: howbeit I

obtained mercy, because I did it ignorantly in unbelief;

1:14 Og náðin Drottins vors varð stórlega rik með trúnni og kærleikanum, sem veitist í Kristi Jesú.

1:14 and the grace of our Lord abounded exceedingly with faith and love which is in Christ Jesus.

1:15 Það orð er satt, og í alla staði þess vert, að við því sé tekið, að Kristur Jesús kom í heiminn til að frelsa synduga menn, og er ég þeirra fremstur.

1:15 Faithful is the saying, and worthy of all acceptation, that Christ Jesus came into the world to save sinners; of whom I am chief:

1:16 En fyrir þá sök var mér miskunnað, að Kristur Jesús skyldi sýna á mér fyrstum gjörvallt langlyndi sitt, þeim til dæmis, er á hann munu trúa til eilífs lífs.

1:16 howbeit for this cause I obtained mercy, that in me as chief might Jesus Christ show forth all his longsuffering, for an ensample of them that should thereafter believe on him unto eternal life.

1:17 Konungi eilíðar, ódauðlegum, ósýnilegum, einum Guði sé heiður og dýrð um aldir alda. Amen.

1:17 Now unto the King eternal, immortal, invisible, the only God, be honor and glory forever and ever. Amen.

1:18 Þetta er það, sem ég minni þig á, barnið mitt, Timóteus, með þau spádómsorð í huga, sem áður voru yfir þér töluð. Samkvæmt þeim skalt þú berjast hinni góðu baráttu.

1:18 This charge I commit unto thee, my child Timothy, according to the prophecies which led the way to thee, that by them thou mayest war the good warfare;

1:19 í trú og með góðri samvisku. Henni hafa sumir frá sér varpað og liðið skipbrot á trú sinni.

1:19 holding faith and a good conscience; which some having thrust from them made shipwreck concerning the faith:

1:20 Í tölu þeirra eru þeir Hýmeneus og Alexander, sem ég hef selt Satan á vald, til þess að hirtingin kenni þeim að hætta að guðlasta.

1:20 of whom is Hymenaeus and Alexander; whom I delivered unto Satan, that they might be taught not to blaspheme.

2:1 Fyrst af öllu áminni ég um að bera fram ákall, bænir, fyrirbænir og þakkargjörðir fyrir öllum mönnum.

2:1 I exhort therefore, first of all, that supplications, prayers, intercessions, thanksgivings, be made for all men;

2:2 fyrir konungum og öllum þeim, sem hátt eru settir, til þess að vér fáum lífað friðsamlegu og rólegu lífi í allri guðhræðslu og siðprýði.

2:2 for kings and all that are in high place; that we may lead a tranquil and quiet life in all godliness and gravity.

2:3 Þetta er gott og þóknanlegt fyrir frelsara vorum Guði.

2:3 This is good and acceptable in the sight of God our Saviour;

2:4 sem vill að allir menn verði hólpnir og komist til þekkingar á sannleikanum.

2:4 who would have all men to be saved, and come to the knowledge of the truth.

2:5 Einn er Guð. Einn er og meðalgangarinn milli Guðs og manna, maðurinn Kristur Jesús.

2:5 For there is one God, one mediator also between God and men, *himself* man, Christ Jesus,

2:6 sem gaf sig sjálfan til lausnargjalds fyrir alla. Það var vitnisburður hans á settum tíma.

2:6 who gave himself a ransom for all; the testimony *to be borne* in its own times;

2:7 Til að boða hann er ég skipaður prédikari og postuli, - ég tala sannleika, lýg ekki -, kennari heiðingja í trú og sannleika.

2:7 whereunto I was appointed a preacher and an apostle (I speak the truth, I lie not), a teacher of the Gentiles in faith and truth.

2:8 Ég vil, að karlmenn biðjist hvarvetna fyrir, með upplyftum heilögum höndum, án reiði og þrætu.

2:8 I desire therefore that the men pray in every place, lifting up holy hands, without wrath and disputing.

2:9 Sömulciðis vil ég, að konur skryði sig sæmandi búningi, með blygð og höglæti, ekki með fléttum og gulli eða perlum og skartklæðum.

2:9 In like manner, that women adorn themselves in modest apparel, with shamefastness and sobriety; not with braided hair, and gold or pearls or costly raiment;

2:10 heldur með góðum verkum, eins og sómir konum, er Guð vilja dýrka.

2:10 but (which becometh women professing godliness) through good works.

2:11 Konan á að læra í kyrrþey, í allri undirgefni.

2:11 Let a woman learn in quietness with all subjection.

2:12 Ekki leyfi ég konu að kenna eða taka sér vald yfir manninum, heldur á hún að vera kyrrlát.

2:12 But I permit not a woman to teach, nor to have dominion over a man, but to be in quietness.

2:13 Því að Adam var fyrst myndaður, síðan Eva.

2:13 For Adam was first formed, then Eve;

2:14 Adam lét ekki tælast, heldur lét konan tælast og gjörðist brotleg.

2:14 and Adam was not beguiled, but the woman being beguiled hath fallen into transgression:

2:15 En hún mun hólpin verða, sakir barnburðarins, ef hún stendur stöðug í trú, kærleika og helgun, samfara höglæti.

2:15 but she shall be saved through her child-bearing, if they continue in faith and love and sanctification with sobriety.

3:1 Það orð er satt, að sækist einhver eftir biskupsstarfi, þá gírnist hann fagurt hlutverk.

3:1 Faithful is the saying, If a man seeketh the office of a bishop, he desireth a good work.

3:2 Biskup á að vera óaðfinnanlegur, einkvæntur, bindindissamur, höglátur, háttprúður, gestrisinn, góður fræðari.

3:2 The bishop therefore must be without reproach, the husband of one wife, temperate, sober-minded, orderly, given to hospitality, apt to teach;

3:3 Ekki drykkfelldur, ekki ofsafenginn, heldur gæfur, ekki deilugjarn, ekki fégjarn.

3:3 no brawler, no striker; but gentle, not contentious, no lover of money;

3:4 Hann á að vera maður, sem veitir góða forstöðu heimili sínu og heldur börnum sínum í hlýðni með allri siðprýði.

3:4 one that ruleth well his own house, having *his* children in subjection with all gravity;

3:5 Hvernig má sá, sem ekki hefur vit á að veita heimili sínu forstöðu, veita söfnuði Guðs umsjón?

3:5 (but if a man knoweth not how to rule his own house, how shall he take care of the church of God?)

3:6 Hann á ekki að vera nýr í trúnni, til þess að hann ofmetnist ekki og verði fyrir sama dómi og djöfullinn.

3:6 not a novice, lest being puffed up he fall into the condemnation of the devil.

3:7 Hann á líka að hafa góðan orðstír hjá þeim, sem standa fyrir utan, til þess að hann verði eigi fyrir álassi og lendi í tálsnöru djöfulsins.

3:7 Moreover he must have good testimony from them that are without; lest he fall into reproach and the snare of the devil.

3:8 Svo eiga og djáknar að vera heiðvirðir, ekki tvímálismenn, ekki sólgnir í vín, ekki gefnir fyrir ljótan gróða.

3:8 Deacons in like manner *must be* grave, not double-tongued, not given to much wine, not greedy of filthy lucre;

3:9 Þeir skulu varðveita leyndardóm trúarinnar í hreinni samvisku.

3:9 holding the mystery of the faith in a pure conscience.

3:10 Einnig þessir menn séu fyrst reyndir, síðan tækist þeir þjónustuna á hendur, ef þeir eru óaðfinnanlegir.

3:10 And let these also first be proved; then let them serve as deacons, if they be blameless.

3:11 Svo eiga og konur að vera heiðvirðar, ekki rógberar, heldur bindindissamar, trúar í öllu.

3:11 Women in like manner *must be* grave, not slanderers, temperate, faithful in all things.

3:12 Djáknar séu einkvæntir, og hafi góða stjórn á börnum sínum og heimilum.

3:12 Let deacons be husbands of one wife, ruling *their* children and their own houses well.

3:13 Því að þeir, sem vel hafa staðið í djáknastöðu, koma sér vel í veg og

öðlast mikla djörfung í trúnni á Krist Jesú.

3:13 For they that have served well as deacons gain to themselves a good standing, and great boldness in the faith which is in Christ Jesus.

3:14 Þetta rita ég þér, þó að ég voni að koma bráðum til þín.

3:14 These things write I unto thee, hoping to come unto thee shortly;

3:15 til þess að þú skulir vita, ef mér seinkar, hvernig á að haga sér í Guðs húsi, sem er söfnuður lifanda Guðs, stólpi og grundvöllur sannleikans.

3:15 but if I tarry long, that thou mayest know how men ought to behave themselves in the house of God, which is the church of the living God, the pillar and ground of the truth.

3:16 Og vist er leyndardómur guðhræðslunnar mikill: Hann opinberaðist í holdi, var réttlættur í anda, birtist englum, var boðaður með þjóðum, var trúað í heimi, var hafinn upp í dýrð.

3:16 And without controversy great is the mystery of godliness; He who was manifested in the flesh, Justified in the spirit, Seen of angels, Preached among the nations, Believed on in the world, Received up in glory.

4:1 Andinn segir berlega, að á síðari tímum muni sumir ganga af trúnni og gefa sig að villuöndum og lærdómum illra anda.

4:1 But the Spirit saith expressly, that in later times some shall fall away from the faith, giving heed to seducing spirits and doctrines of demons,

4:2 Þessu valda hræsnisfullir lygarar, sem eru brennimerktir á samvisku sinni.

4:2 through the hypocrisy of men that speak lies, branded in their own conscience as with a hot iron;

4:3 Það eru þeir, sem meina hjúskap og bjóða mönnum að halda sér frá þeirri fæðu, er Guð hefur skapað til þess að við henni sé tekið með þakkargjörð af trúndum mönnum, er þekkja sannleikann.

4:3 forbidding to marry, *and commanding* to abstain from meats, which God created to be received with thanksgiving by them that believe and know the truth.

4:4 Allt sem Guð hefur skapað er gott, og engu ber frá sér að kasta, sé það þegið með þakkargjörð.

4:4 For every creature of God is good, and nothing is to be rejected, if it be received with thanksgiving:

4:5 Það helgast af orði Guðs og bæn.

4:5 for it is sanctified through the word of God and prayer.

4:6 Með því að brýna þetta fyrir bræðrunum, munt þú verða góður þjónn Krists Jesú, nærður af orði trúarinnar og góðu kenningarinnar, sem þú hefur fylgt.

4:6 If thou put the brethren in mind of these things, thou shalt be a good minister of Christ Jesus, nourished in the words of the faith, and of the good doctrine which thou hast followed *until now*.

4:7 En hafna þú vanheilögum kerlingaævintýrum, og æf sjálfan þig í guðhræðslu.

4:7 but refuse profane and old wives' fables. And exercise thyself unto godliness:

4:8 Líkamleg æfing er nytsamleg í sumu, en guðhræðslan er til allra hluta nytsamleg og hefur fyrirheit bæði fyrir þetta líf og hið komanda.

4:8 for bodily exercise is profitable for a little; but godliness is profitable for all things, having promise of the life which now is, and of that which is to come.

4:9 Það orð er satt og í alla staði þess vert, að við því sé tekið.

4:9 Faithful is the saying, and worthy of all acceptance.

4:10 Þess vegna leggjum vér á oss erfiði og þreytum stríð, því að vér höfum fest von vora á lifanda Guði, sem er frelsari allra manna, einkum trúaðra.

4:10 For to this end we labor and strive, because we have our hope set on the living God, who is the Saviour of all men, specially of them that believe.

4:11 Bjóð þú þetta og kenn það.

4:11 These things command and teach.

4:12 Lát engan líta smáum augum á æsku þína, en ver fyrirmynd trúaðra, í orði, í hegðun, í kærleika, í trú, í hreinleika.

4:12 Let no man despise thy youth; but be thou an ensample to them that believe, in word, in manner of life, in love, in faith, in purity.

4:13 Ver þú, þangað til ég kem, kostgæfinn að lesa úr Ritningunni, áminna og kenna.

4:13 Till I come, give heed to reading, to exhortation, to teaching.

4:14 Vanræktu ekki náðargjöfina þína, sem var gefin þér að tilvísan spámanna og með handayfirlagningu öldunganna.

4:14 Neglect not the gift that is in thee, which was given thee by prophecy, with the laying on of the hands of the presbytery.

4:15 Stunda þetta, ver allur í þessu, til þess að framför þín sé öllum augljós.

4:15 Be diligent in these things; give thyself wholly to them; that thy progress may be manifest unto all.

4:16 Haf gát á sjálfum þér og fræðslunni. Ver stöðugur við þetta. Þegar þú gjörir það, muntu bæði gjöra sjálfan þig hólpinn og áheyrendur þína.

4:16 Take heed to thyself, and to thy teaching. Continue in these things; for in doing this thou shalt save both thyself and them that hear thee.

5:1 Ávita þú ekki aldraðan mann harðlega, heldur áminn hann sem föður, yngri menn sem bræður.

5:1 Rebuke not an elder, but exhort him as a father; the younger men as brethren:

5:2 aldraðar konur sem mæður, ungar konur sem systur í öllum hreinleika.

5:2 the elder women as mothers; the younger as sisters, in all purity.

5:3 Heiðra ekkjur, sem í raun og veru eru ekkjur.

5:3 Honor widows that are widows indeed.

5:4 En ef einhver ekkja á börn eða barnabörn, þá læri þau fyrst og fremst að sýna rækt eigin heimili og endurgjalda foreldrum sínum, því að það er þóknanlegt fyrir augliti Guðs.

5:4 But if any widow hath children or grandchildren, let them learn first to show piety towards their own family, and to requite their parents: for this is acceptable in the sight of God.

5:5 Sú sem er í raun og veru ekkja og er orðin munadarlaus, festir von sína á Guði og er stöðug í ákalli og bænnum nótt og dag.

5:5 Now she that is a widow indeed, and desolate, hath her hope set on God, and continueth in supplications and prayers night and day.

5:6 En hún bilífa er dauð, þó að hún lifi.

5:6 But she that giveth herself to pleasure is dead while she liveth.

5:7 Brýn þetta fyrir þeim, til þess að þær séu óaðfinnanlegar.

5:7 These things also command, that they may be without reproach.

5:8 En ef einhver sér eigi fyrir sínum, sérstaklega heimilismönnum, þá hefur hann afneitað trúnni og er verri en vantrúaður.

5:8 But if any provideth not for his own, and specially his own household, he hath denied the faith, and is worse than an unbeliever.

5:9 Ekkja sé ekki tekin á skrá yfir ekkjur nema hún sé orðin fullra sextíu ára, eingift

5:9 Let none be enrolled as a widow under threescore years old, *having been* the wife of one man,

5:10 og lofsamlega kunn að góðum verkum. Hún verður að hafa fóstorað börn, sýnt gestrisni, þvegið fætur heilagra, hjálpað bágstöddum og lagt stund á hvert gott verk.

5:10 well reported of for good works; if she hath brought up children, if she hath used hospitality to strangers, if she hath washed the saints' feet, if she hath relieved the afflicted, if she hath diligently followed every good work.

5:11 En tak ekki við ungum ekkjum. Þegar þær verða gjálifar aftrækja þær Krist, vilja giftast

5:11 But younger widows refuse: for when they have waxed wanton against Christ, they desire to marry;

5:12 og gerast þá sekar um að brjóta sitt fyrra heit.

5:12 having condemnation, because they have rejected their first pledge.

5:13 Og jafnframt temja þær sér iðjuleysi, rápandi hús úr húsi, ekki einungis iðjulausar, heldur einnig málugar og hlutsamar og tala það, sem eigi ber að tala.

5:13 And withal they learn also *to be* idle, going about from house to house; and not only idle, but tattlers also and busybodies, speaking things which they ought not.

5:14 Ég vil því að ungar ekkjur giftist,

ali börn, stjórni heimili og gefi móttstöðumanninum ekkert tilefni til illmælis.

5:14 I desire therefore that the younger widows marry, bear children, rule the household, give no occasion to the adversary for reviling:

5:15 Nokkrar hafa þegar horfið frá til fylgis við Satan.

5:15 for already some are turned aside after Satan.

5:16 Ef trúuð kona á fyrir ekkjum að sjá, skal hún sjá fyrir þeim, og eigi hafi söfnuðurinn þyngsli af, til þess að hann geti veitt hjálpinu þeim, sem ekkjur eru og einstæðar.

5:16 If any woman that believeth hath widows, let her relieve them, and let not the church be burdened; that it may relieve them that are widows indeed.

5:17 Öldungar þeir, sem veita góða forstöðu, séu hafðir í tvöföldum metum, allra helst þeir sem erfiða í orðinu og í kennslu.

5:17 Let the elders that rule well be counted worthy of double honor, especially those who labor in the word and in teaching.

5:18 Því að ritningin segir: "Þú skalt ekki málbinda uxann, er hann þreskir" og "verður er verkamaðurinn launa sinna."

5:18 For the scripture saith, Thou shalt not muzzle the ox when he treadeth out the corn. And, The laborer is worthy of his hire.

5:19 Tak þú ekki við kærnu gegn öldungi, nema tveir eða þrír vottar beri.

5:19 Against an elder receive not an accusation, except at *the mouth of* two or three witnesses.

5:20 Ávita brotlega í viðurvist allra, til þess að hinir megi hafa ótta.

5:20 Them that sin reprove in the sight of all, that the rest also may be in fear.

5:21 Ég heiti á þig fyrir augliti Guðs og Krists Jesú og hinna útvöldu engla, að þú gætir þessa án nokkurs fordóms og gjörir ekkert af vilfyli.

5:21 I charge *thee* in the sight of God, and Christ Jesus, and the elect angels, that thou observe these things without prejudice, doing nothing by partiality.

5:22 Eigi skalt þú fljótraðið leggja hendur yfir nokkurn mann. Tak eigi heldur þátt í annarra syndum, varðveit sjálfan þig hreinan.

5:22 Lay hands hastily on no man, neither be partaker of other men's sins: keep thyself pure.

5:23 Ver þú ekki lengur að drekka vatn, heldur skalt þú neyta lítils eins af víni vegna magans og veikinda þinna, sem eru svo tíð.

5:23 Be no longer a drinker of water, but use a little wine for thy stomach's sake and thine often infirmities.

5:24 Syndirnar hjá sumum mönnum eru í augum uppi og eru komnar á undan, þegar dæma skal. En hjá sumum koma þær líka á eftir.

5:24 Some men's sins are evident, going before unto judgment; and some men also they follow after.

5:25 Á sama hátt eru góðverkin augljós, og þau, sem eru það ekki, munu ekki geta dulist.

5:25 In like manner also there are good works that are evident; and such as are otherwise cannot be hid.

6:1 Allir þeir, sem eru ánauðugir þrælur, skulu sýna húsbændum sínum allan skyldugan heiður, til þess að ekki verði lastmælt nafni Guðs og kenningunni.

6:1 Let as many as are servants under the yoke count their own masters worthy of all honor, that the name of God and the doctrine be not blasphemed.

6:2 En þeir, sem trúaða húsbændur eiga, skulu ekki litilsvirða þá, vegna þess að þeir eru bræður, heldur þjóni þeim því betur sem þeir eru trúaðir og elskaðir og kappkosta að gjöra góðverk. Kenn þú þetta og áminn um það.

6:2 And they that have believing masters, let them not despise them, because they are brethren; but let them serve them the rather, because they that partake of the benefit are believing and beloved. These things teach and exhort.

6:3 Ef einhver fer með annarlegar kenningar og fylgir ekki hinum heilnæmu orðum Drottins vors Jesú Krists og því, sem guðrækni vor kennir, þá hefur hann ofmetnast og veit ekki neitt.

6:3 If any man teacheth a different doctrine, and consenteth not to sound words, even the words of our Lord Jesus Christ, and to the doctrine which is according to godliness;

6:4 Hann er sótttekinn af þrætum og orðastælum. Af þessu fæðist ófund, deilur, lastmæli, vondar hugsanir.

6:4 he is puffed up, knowing nothing, but doting about questionings and disputes of words, whereof cometh envy, strife, railings, evil surmisings,

6:5 Þjark og þras hugspilltra manna, sem eru sneyddir sannleikanum, en skoðað guðhræðsluna sem gróðaveg.

6:5 wranglings of men corrupted in mind and bereft of the truth, supposing that godliness is a way of gain.

6:6 Já, guðhræðslan samfara nægjusemi er mikill gróðavegur.

6:6 But godliness with contentment is great gain:

6:7 Því að ekkert höfum vér inn í heiminn flutt og ekki getum vér heldur flutt neitt út þaðan.

6:7 for we brought nothing into the world, for neither can we carry anything out;

6:8 Ef vér höfum fæði og kleði, þá látum oss það nægja.

6:8 but having food and covering we shall be therewith content.

6:9 En þeir, sem ríkir vilja verða, falla í freistni og snöru og alls kyns óviturlegar og skaðlegar fýsnir, er sökkuva mönnunum niður í tortímingu og glötun.

6:9 But they that are minded to be rich fall into a temptation and a snare and many foolish and hurtful lusts, such as drown men in destruction and perdition.

6:10 Féfirndin er rót alls þess, sem illt er. Við þá fíkn hafa nokkrir villst frá trúnni og valið sjálfum sér mörgum harmkvælum.

6:10 For the love of money is a root of all kinds of evil: which some reaching after have been led astray from the faith, and have pierced themselves through with many sorrows.

6:11 En þú, Guðs maður, forðast þú þetta, en stunda réttlæti, guðhræðslu, trú, kærleika, stöðuglyndi og högvæð.

6:11 But thou, O man of God, flee these things; and follow after righteousness, godliness, faith, love, patience, meekness.

6:12 Berstu trúarinnar góðu baráttu, höndla þú eilífa lífið, sem þú varst kallaður til og þú játaðist með góðu játningunni í viðurvist margra votta.

6:12 Fight the good fight of the faith, lay hold on the life eternal, whereunto thou wast called, and didst confess the good confession in the sight of many witnesses.

6:13 Ég býð þér fyrir augliti Guðs, sem veitir öllu líf, og fyrir augliti Krists Jesú, er gjörði góðu játninguna frammi fyrir Pontíusi Pilatusi:

6:13 I charge thee in the sight of God, who giveth life to all things, and of Christ Jesus, who before Pontius Pilate witnessed the good confession;

6:14 Gæt þú boðorðsins lýtalaust, óaðfinnanlega allt til endurkomu Drottins vors Jesú Krists.

6:14 that thou keep the commandment, without spot, without reproach, until the appearing of our Lord Jesus Christ:

6:15 sem hinn blessaði og eini alvaldur mun á sínum tíma birtast láta, konungur konunganna og Drottinn drottinnanna.

6:15 which in its own times he shall show, who is the blessed and only Potentate, the King of kings, and Lord of lords;

6:16 Hann einn hefur ódauðleika, hann býr í ljósi, sem enginn fær til komist, hann sem enginn maður leit né litíð getur. Honum sé heiður og eilífur máttur. Amen.

6:16 who only hath immortality, dwelling in light unapproachable; whom no man hath seen, nor can see: to whom be honor and power eternal. Amen.

6:17 Þjóð ríkismönnum þessarar aldar að hreykja sér ekki né treysta fallvöltum auði, heldur Guði, sem látur oss allt ríkulega í té til nautnar.

6:17 Charge them that are rich in this present world, that they be not highminded, nor have their hope set on the uncertainty of riches, but on God, who giveth us richly all things to enjoy;

6:18 Þjóð þeim að gjöra gott, vera ríkir af góðum verkum, örlátir, fúsir að miðla öðrum.

6:18 that they do good, that they be rich in good works, that they be ready to distribute, willing to communicate;

6:19 með því safna þeir handa sjálfum sér fjársjóði sem er góð undirstaða til hins ókomna, og munu geta höndlað

hið sanna líf.

6:19 laying up in store for themselves a good foundation against the time to come, that they may lay hold on the life which is *life* indeed.

6:20 Þú Tímóteus, varðveit það, sem þér er trúað fyrir, og forðast hinar vanheilögu hegómaræður og mótsagnir hinna rangnefndu þekkingar.

6:20 O Timothy, guard that which is committed unto thee, turning away from the profane babblings and oppositions of the knowledge which is falsely so called;

6:21 sem nokkrir hafa játað undir og orðið frávillingar í trúnni. Náð sé með yður.

6:21 which some professing have erred concerning the faith. Grace be with you.

1:1 Páll, að vilja Guðs postuli Krists Jesú til að flytja fyrirheitid um lífið í Kristi Jesú, heilsar

1:1 Paul, an apostle of Christ Jesus through the will of God, according to the promise of the life which is in Christ Jesus,

1:2 Tímóteusi, elskuðum syni sínum. Náð, miskunn og friður frá Guði föður og Kristi Jesú, Drottni vorum.

1:2 to Timothy, my beloved child: Grace, mercy, peace, from God the Father and Christ Jesus our Lord.

1:3 Þakkir gjöri ég Guði, sem ég þjóna, eins og forfeður mínir, með hreinni samvisku, því að án alláts, nótt og dag, minnst ég þín í benum mínum.

1:3 I thank God, whom I serve from my forefathers in a pure conscience, how unceasing is my remembrance of thee in my supplications, night and day

1:4 Ég þrái að sjá þig, minnugur tára þinna, til þess að ég fyllist gleði

1:4 longing to see thee, remembering thy tears, that I may be filled with joy;

1:5 er ég rifja upp fyrir mér hina hræsnislausu trú þína. Sú trú bjó fyrst í henni Lóis ömmu þinni og í henni Evnike móður þinni, og ég er sannfærður um, að hún býr líka í þér.

1:5 having been reminded of the unfeigned faith that is in thee; which dwelt first in thy grandmother Lois, and thy mother Eunice; and, I am persuaded, in thee also.

1:6 Fyrir þá sök minni ég þig á að glæða hjá þér þá náðargjöf, sem Guð gaf þér við yfirlagningu handa minna.

1:6 For which cause I put thee in remembrance that thou stir up the gift of God, which is in thee through the laying on of my hands.

1:7 Því að ekki gaf Guð oss anda hugleysis, heldur anda máttar og kærleiks og stíllingar.

1:7 For God gave us not a spirit of fearfulness; but of power and love and discipline.

1:8 Fyrirverð þig því ekki fyrir vitnisburðinn um Drottín vorn, né fyrir mig, bandingja hans, heldur skalt þú með mér illt þola vegna fagnadarerindisins, svo sem Guð gefur máttinn til.

1:8 Be not ashamed therefore of the testimony of our Lord, nor of me his prisoner:

but suffer hardship with the gospel according to the power of God;

1:9 Hann hefur frelsað oss og kallað heilagri köllun, ekki eftir verkum vorum, heldur eftir eigin ákvörðun og náð, sem oss var gefin fyrir Krist Jesú frá eilífum tímum.

1:9 who saved us, and called us with a holy calling, not according to our works, but according to his own purpose and grace, which was given us in Christ Jesus before times eternal,

1:10 en hefur nú birst við komu frelsara vors Krists Jesú. Hann afmáði dauðann, en leiddi í ljós líf og óförgengileika með fagnaðarerindinu.

1:10 but hath now been manifested by the appearing of our Saviour Christ Jesus, who abolished death, and brought life and immortality to light through the gospel,

1:11 Og til að boða það er ég settur prédikari, postuli og kennari.

1:11 whereunto I was appointed a preacher, and an apostle, and a teacher.

1:12 Fyrir þá sök lið ég og þetta. En eigi fyrirverð ég mig, því að ég veit á hvern ég trúi. Og ég er sannfærður um, að hann er þess megnugur að varðveita það, sem mér er trúað fyrir, þar til dagurinn kemur.

1:12 For which cause I suffer also these things: yet I am not ashamed; for I know him whom I have believed, and I am persuaded that he is able to guard that which I have committed unto him against that day.

1:13 Haf þér til fyrirmyndar heilnæmu orðin, sem þú heyrðir mig flytja. Stattu stöðugur í þeirri trú og þeim kærleika, sem veitist í Kristi Jesú.

1:13 Hold the pattern of sound words which thou hast heard from me, in faith and love which is in Christ Jesus.

1:14 Varðveittu hið góða, sem þér er trúað fyrir, með hjálp heilags anda, sem í oss býr.

1:14 That good thing which was committed unto thee guard through the Holy Spirit which dwelleth in us.

1:15 Þú veist þetta, að allir Asíumenn sneru við mér bakinu. Í þeirra flokki eru þeir Fýgelus og Hermogenes.

1:15 This thou knowest, that all that are in Asia turned away from me; of whom are Phygelus and Hermogenes.

1:16 Drottinn veití miskunn heimili Ónesifórusar, því að oft hresssti hann mig og fyrirvarð sig ekki fyrir fjötur minn.

1:16 The Lord grant mercy unto the house of Onesiphorus: for he oft refreshed me, and was not ashamed of my chain;

1:17 heldur lét sér annt um að leita mín, þegar hann kom til Rómar og fann mig.

1:17 but, when he was in Rome, he sought me diligently, and found me

1:18 Gefi Drottinn honum miskunn að finna hjá Drottni Guði á þeim degi! Og þú þekkir manna best, hve mikla þjónustu hann innti af hendi í Efesus.

1:18 (the Lord grant unto him to find mercy of the Lord in that day); and in how many

things he ministered at Ephesus, thou knowest very well.

2:1 Styrkst þú þá, sonur minn, í náðinni, sem fæst fyrir Krist Jesú.

2:1 Thou therefore, my child, be strengthened in the grace that is in Christ Jesus.

2:2 Og það sem þú heyrðir mig tala í margra votta viðurvist, það skalt þú fá í hendur trúum mönnum, sem líka munu færir um að kenna öðrum.

2:2 And the things which thou hast heard from me among many witnesses, the same commit thou to faithful men, who shall be able to teach others also.

2:3 Þú skalt og að þínu leyti illt þola, eins og góður hermaður Krists Jesú.

2:3 Suffer hardship with me, as a good soldier of Christ Jesus.

2:4 Enginn hermaður bendlar sig við atvinnustörf. Þá þóknast hann ekki þeim, sem hefur tekið hann á mál.

2:4 No soldier on service entangleth himself in the affairs of *this* life; that he may please him who enrolled him as a soldier.

2:5 Og sá sem keppir í íþróttum fær ekki sigursveiginn, nema hann keppi löglega.

2:5 And if also a man contend in the games, he is not crowned, except he have contended lawfully.

2:6 Bóndinn, sem erfiðar, á fyrstur að fá sinn hlut af ávöxtunum.

2:6 The husbandmen that laboreth must be the first to partake of the fruits.

2:7 Tak eftir því, sem ég segi. Drottinn mun gefa þér skilning á öllu.

2:7 Consider what I say; for the Lord shall give thee understanding in all things.

2:8 Minnst þú Jesú Krists, hans sem risinn er upp frá dauðum, af kyni Davíðs, eins og boðað er í fagnaðarerindi mínu.

2:8 Remember Jesus Christ, risen from the dead, of the seed of David, according to my gospel:

2:9 Fyrir það lið ég illt og það jafnvel að vera í fjöturum eins og illvirki. En orð Guðs verður ekki fjöttrað.

2:9 wherein I suffer hardship unto bonds, as a malefactor; but the word of God is not bound.

2:10 Fyrir því þoli ég allt sakir hinna útvöldu, til þess að þeir einnig hljóti hjálpraðið, í Kristi Jesú með eilífri dýrð.

2:10 Therefore I endure all things for the elect's sake, that they also may obtain the salvation which is in Christ Jesus with eternal glory.

2:11 Það orð er satt: Ef vér höfum dáð með honum, þá munum vér og lifa með honum.

2:11 Faithful is the saying: For if we died with him, we shall also live with him:

2:12 Ef vér stöndum stöðugir, þá munum vér og með honum ríkja. Ef vér afneitum honum, þá mun hann og afneita oss.

2:12 if we endure, we shall also reign with him: if we shall deny him, he also will deny us:

2:13 Þótt vér séum ótrúir, þá verður hann samt trúr, því að ekki getur hann afneitað sjálfum sér.

2:13 if we are faithless, he abideth faithful; for he cannot deny himself.

2:14 Minn á þetta og heit á þá fyrir augliti Guðs að eiga ekki í orðastælum til einskis gagns, áheyrendum til falls.

2:14 Of these things put them in remembrance, charging *them* in the sight of the Lord, that they strive not about words, to no profit, to the subverting of them that hear.

2:15 Legg kapp á að reynast hæfur fyrir Guði sem verkamaður, er ekki þarf að skammast sín og fer rétt með orð sannleikans.

2:15 Give diligence to present thyself approved unto God, a workman that needeth not to be ashamed, handling aright the word of truth.

2:16 Fordást þú hinar vanheilögu hégómaraður, því að þeim, er leggja stund á þær, skilar lengra áfram í guðleysi.

2:16 But shun profane babblings: for they will proceed further in ungodliness,

2:17 og lærdómur þeirra etur um sig eins og helbruni. Í hópi þeirra eru þeir Hýmeneus og Filetus.

2:17 and their word will eat as doth a gangrene: or whom is Hymenaeus and Philetus;

2:18 Þeir hinir sömu hafa villst frá sannleikanum, þar sem þeir segja upprisuna þegar um garð gengna og umhverfa trú sumra manna.

2:18 men who concerning the truth have erred, saying that the resurrection is past already, and overthrow the faith of some.

2:19 En Guðs styrki grundvöllur stendur. Hann hefur þetta innsigli: "Drottinn þekkir sína" og "hver sá, sem nefnir nafn Drottins, haldi sér frá ranglæti."

2:19 Howbeit the firm foundation of God standeth, having this seal, The Lord knoweth them that are his: and, Let every one that nameth the name of the Lord depart from unrighteousness.

2:20 Á stóru heimili eru ekki einungis gullker og silfurker, heldur og tréker og leirker. Sum eru til viðhafnar, önnur til óþriflegri nota.

2:20 Now in a great house there are not only vessels of gold and of silver, but also of wood and of earth; and some unto honor, and some unto dishonor.

2:21 Sá sem fær sig hreinan gjört af slíku, mun verða ker til viðhafnar, helgað og hagfellt húsbóndanum, hæfilegt til sérhvers góðs verks.

2:21 If a man therefore purge himself from these, he shall be a vessel unto honor, sanctified, meet for the master's use, prepared unto every good work.

2:22 Flý þú æskunnar girndir, en stunda réttlæti, trú, kærleika og frið við þá, sem ákalla Drottin af hreinu hjarta.

2:22 But flee youthful lusts, and follow after righteousness, faith, love, peace, with them that call on the Lord out of a pure heart.

2:23 En hafna þú heimskulegum og óskynsamlegum þrætum. Þú veist, að þær leiða af sér ófrið.

2:23 But foolish and ignorant questionings refuse, knowing that they gender strifes.

2:24 Þjónn Drottins á ekki að eiga í ófriði, heldur á hann að vera ljúfur við alla, góður fræðari, þolinn í þrautum.

2:24 And the Lord's servant must not strive, but be gentle towards all, apt to teach, forbearing,

2:25 hógvær er hann agar þá, sem skipast í móti. Guð kynni að gefa þeim sinnaskipti, sem leiddi þá til þekkingar á sannleikanum.

2:25 in meekness correcting them that oppose themselves; if peradventure God may give them repentance unto the knowledge of the truth,

2:26 þá gætu þeir endurvítast og losnað úr snöru djöfulsins, sem hefur veitt þá til að gjöra hans vilja.

2:26 and they may recover themselves out of the snare of the devil, having been taken captive by him unto his will.

3:1 Vita skalt þú þetta, að á síðustu dögum munu koma örðugar tíðir.

3:1 But know this, that in the last days grievous times shall come.

3:2 Mennirnir verða sérgóðir, féggjarnir, raupsamir, brokafullir, lastmælendur, foreldrum óhlýðnir, vanþakklátir, vanheilagir.

3:2 For men shall be lovers of self, lovers of money, boastful, haughty, railers, disobedient to parents, unthankful, unholy,

3:3 kærleikslausir, ósáttfúsir, rógberandi, taumlausir, grimmir, ekki elskandi það sem gott er.

3:3 without natural affection, implacable, slanderers, without self-control, fierce, no lovers of good,

3:4 sviksamir, framhleypnir, ofmetnaðarfullir, elskandi munadarlífidið meira en Guð.

3:4 traitors, headstrong, puffed up, lovers of pleasure rather than lovers of God;

3:5 Þeir hafa á sér yfirskin guðhraðslunnar, en afneita krafti hennar. Snú þér burt frá slíkum!

3:5 holding a form of godliness, but having denied the power thereof: from these also turn away.

3:6 Úr hópi þeirra eru mennirnir, sem smeygja sér inn á heimilin og ná á band sitt kvensníftum, sem syndum eru hlaðnar og leiðast af margvislegum fýsnum.

3:6 For of these are they that creep into houses, and take captive silly women laden with sins, led away by divers lusts,

3:7 Þær eru alltaf að reyna að læra, en geta aldrei komist til þekkingar á sannleikanum.

3:7 ever learning, and never able to come to the knowledge of the truth.

3:8 Eins og þeir Jannes og Jambres stóðu í gegn Móse, þannig standa og þessir menn í gegn sannleikanum. Þeir eru menn hugspilltir og óhæfir í trúnni.

3:8 And even as Jannes and Jambres withstood Moses, so do these also withstand the truth. Men corrupted in mind, reprobate concerning the faith.

3:9 En þeim mun ekki verða ágengt, því að heimska þeirra mun verða hverjum manni augljós, eins og líka heimska hinna varð.

3:9 But they shall proceed no further. For their folly shall be evident unto all men, as theirs also came to be.

3:10 Þú hefur breytt eftir mér í kenningu, hegðun, ásetningi, trú, langlyndi, kærleika, þolgaði.

3:10 But thou didst follow my teaching, conduct, purpose, faith, longsuffering, love, patience,

3:11 í ofsóknum og þjáningum, slíkum sem fyrir mig komu í Antíokkíu, í Íkóníum og í Lýstru. Slíkar ofsóknir þoldi ég, og Drottinn frelsaði mig úr þeim öllum.

3:11 persecutions, sufferings. What things befell me at Antioch, at Iconium, at Lystra; what persecutions I endured. And out of them all the Lord delivered me.

3:12 Já, allir, sem lifa vilja guðrækilega í samfélagi við Krist Jesú, munu ofsóttir verða.

3:12 Yea, and all that would live godly in Christ Jesus shall suffer persecution.

3:13 En vondir menn og svikarar munu magnast í vonskunni, villandi aðra og villuráfandi sjálfir.

3:13 But evil men and impostors shall wax worse and worse, deceiving and being deceived.

3:14 En halt þú stöðuglega við það, sem þú hefur numið og hefur fest trú á, þar eð þú veist af hverjum þú hefur numið það.

3:14 But abide thou in the things which thou hast learned and hast been assured of, knowing of whom thou hast learned them.

3:15 Þú hefur frá blautu barnsbeini þekkt heilagar ritningar. Þær geta veitt þér speki til sálhjálpar fyrir trúna á Krist Jesú.

3:15 And that from a babe thou hast known the sacred writings which are able to make thee wise unto salvation through faith which is in Christ Jesus.

3:16 Sérhver ritning er innblásin af Guði og nýtsöm til fræðslu, til umvöndunar, til leiðréttingar, til menntunar í réttlæti.

3:16 Every scripture inspired of God is also profitable for teaching, for reproof, for correction, for instruction which is in righteousness.

3:17 til þess að sá, sem tilheyrir Guði, sé alþúinn og hæfur gjör til sérhvers góðs verks.

3:17 That the man of God may be complete, furnished completely unto every good work.

4:1 Fyrir auglíti Guðs og Krists Jesú, sem dæma mun lifendur og dauða, með

endurkomu hans fyrir augum og ríki hans heiti ég á þig:

4:1 I charge thee in the sight of God, and of Christ Jesus, who shall judge the living and the dead, and by his appearing and his kingdom:

4:2 Prédika þú orðið, gef þig að því í tíma og ótíma. Vanda um, ávíta, áminn með öllu langlyndi og fræðslu.

4:2 preach the word; be urgent in season, out of season; reprove, rebuke, exhort, with all longsuffering and teaching.

4:3 Því að þann tíma mun að bera, er menn þola ekki hina heilnæmu kenning, heldur hópa þeir að sér kennurum eftir eigin fýsnum sínum til þess að heyra það, sem kítar cyrun.

4:3 For the time will come when they will not endure the sound doctrine; but, having itching ears, will heap to themselves teachers after their own lusts;

4:4 Þeir munu snúa cyrum sínum burt frá sannleikanum og hverfa að ævintýrum.

4:4 and will turn away their ears from the truth, and turn aside unto fables.

4:5 En ver þú algáður í öllu, þol illt, gjör verk trúboða, fullna þjónustu þína.

4:5 But be thou sober in all things, suffer hardship, do the work of an evangelist, fulfil thy ministry.

4:6 Nú er svo komið, að mér verður fórnfært, og tíminn er kominn, að ég taki mig upp.

4:6 For I am already being offered, and the time of my departure is come.

4:7 Ég hef barist góðu baráttunni, hef fullnað skeiðið, hef varðveitt trúna.

4:7 I have fought the good fight, I have finished the course, I have kept the faith:

4:8 Og nú er mér geymdur sveigur réttlætisins, sem Drottinn, hinn réttláti dómari, mun gefa mér á þeim degi. Og ekki einungis mér, heldur og öllum, sem þráð hafa endurkomu hans.

4:8 henceforth there is laid up for me the crown of righteousness, which the Lord, the righteous judge, shall give to me at that day; and not to me only, but also to all them that have loved his appearing.

4:9 Reyndu að koma sem fyrst til mín.

4:9 Give diligence to come shortly unto me:

4:10 Því að Demas hefur yfirgefið mig vegna þess að hann elskaði þennan heim. Hann er farinn til Þessaloníku. Kreskes er farinn til Galatíu og Títus til Dalmatíu.

4:10 for Demas forsook me, having loved this present world, and went to Thessalonica; Crescens to Galatia, Titus to Dalmatia.

4:11 Lúkas er einn hjá mér. Tak þú Markús og lát hann koma með þér, því að hann er mér þarfur til þjónustu.

4:11 Only Luke is with me. Take Mark, and bring him with thee; for he is useful to me for ministering.

4:12 Týkíkus hef ég sent til Efesus.

4:12 But Tychicus I sent to Ephesus.

4:13 Fær þú mér, þegar þú kemur, möttulinn, sem ég skildi eftir í Tróas

hjá Karpusi, og bækurnar, einkanlega skinnbækurnar.

4:13 The cloak that I left at Troas with Carpus, bring when thou comest, and the books, especially the parchments.

4:14 Alexander koparsmiður gjörði mér margt illt. Drottinn mun gjalda honum eftir verkum hans.

4:14 Alexander the coppersmith did me much evil: the Lord will render to him according to his works:

4:15 Gæt þín líka fyrir honum, því að mjög stóð hann í gegn orðum vorum.

4:15 of whom do thou also beware; for he greatly withstood our words.

4:16 Í fyrstu málsvörn minni kom enginn mér til aðstóðar, heldur yfirgáfu mig allir. Verði þeim það ekki tilreiknað!

4:16 At my first defence no one took my part, but all forsook me: may it not be laid to their account.

4:17 En Drottinn stóð með mér og veitti mér kraft, til þess að ég yrði til að fullna prédikunina og allar þjóðir fengju að heyra. Og ég varð frelsaður úr gini ljónsins.

4:17 But the Lord stood by me, and strengthened me; that through me the message might be fully proclaimed, and that all the Gentiles might hear: and I was delivered out of the mouth of the lion.

4:18 Drottinn mun frelsa mig frá öllu illu og mig hólpinn leiða inn í sitt himneska ríki. Honum sé dýrð um aldri alda! Amen.

4:18 The Lord will deliver me from every evil work, and will save me unto his heavenly kingdom: to whom be the glory forever and ever. Amen.

4:19 Heilsa þú Prisku og Akvilasi og heimili Onesíforusar.

4:19 Salute Prisca and Aquila, and the house of Onesiphorus.

4:20 Erastus varð eftir í Korintu, en Tróímus skildi ég eftir sjúkan í Miletus.

4:20 Erastus remained at Corinth: but Trophimus I left at Miletus sick.

4:21 Flýtt þér að koma fyrir vetur. Evbúlus sendir þér kveðju og Púdes og Línus og Kládía og allir bræðurnir.

4:21 Give diligence to come before winter. Eubulus saluteth thee, and Pudens, and Linus, and Claudia, and all the brethren.

4:22 Drottinn sé með þínum anda. Náð sé með yður.

4:22 The Lord be with thy spirit. Grace be with you.

1:1 Frá Páli, þjóni Guðs, en postula Jesú Krists til að efla trú Guðs útvöldu og þekkingu á sannleikanum, sem leiðir til guðhræðslu

1:1 Paul, a servant of God, and an apostle of Jesus Christ, according to the faith of God's elect, and the knowledge of the truth which is according to godliness,

1:2 Í von um eilíft líf. Því hefur Guð, sá er ekki lýgur, heitið frá eilífum tíðum.

1:2 in hope of eternal life, which God, who cannot lie, promised before times eternal;

1:3 en opinberað á settum tíma. Þetta orð hans var mér trúað fyrir að prédika eftir skipun Guðs, frelsara vors.

1:3 but in his own seasons manifested his word in the message, wherewith I was intrusted according to the commandment of God our Saviour;

1:4 Til Titusar, skilgetins sonar míns í sameiginlegri trú. Náð og friður frá Guði föður og Kristi Jesú, frelsara vorum.

1:4 to Titus, my true child after a common faith: Grace and peace from God the Father and Christ Jesus our Saviour.

1:5 Ég lét þig eftir á Kritt, til þess að þú færðir í lag það, sem ógjört var, og skipaðir öldunga í hverri borg, svo sem ég lagði fyrir þig.

1:5 For this cause left I thee in Crete, that thou shouldest set in order the things that were wanting, and appoint elders in every city, as I gave thee charge;

1:6 Öldungur á að vera óaðfinnanlegur, einkvæntur, á að eiga trúnað börn, sem eigi eru sökuð um gjálfi eða óhlýðni.

1:6 if any man is blameless, the husband of one wife, having children that believe, who are not accused of riot or unruly.

1:7 Því að biskup á að vera óaðfinnanlegur, þar sem hann er ráðsmaður Guðs. Hann á ekki að vera sjálfbirgvingur, ekki bráður, ekki drykkjelldur, ekki ofsafenginn, ekki sölginur í ljótan gróða.

1:7 For the bishop must be blameless, as God's steward; not self-willed, not soon angry, no brawler, no striker, not greedy of filthy lucre;

1:8 Hann sé gestrisinn, góðgjarn, höglátur, réttlátur, heilagur og hafi stjórnað sjálfum sér.

1:8 but given to hospitality, a lover of good, sober-minded, just, holy, self-controlled;

1:9 Hann á að vera maður fastheldinn við hið áreiðanlega orð, sem samkvæmt er kenningunni, til þess að hann sé fær um bæði að áminna með hinni heilnæmu kenningu og hrekja þá, sem móti mála.

1:9 holding to the faithful word which is according to the teaching, that he may be able both to exhort in the sound doctrine, and to convict the gainsayers.

1:10 Því að margir eru þverbrotnir og fara með hégómamál og leiða í villu, allra helst eru það þeir sem halda fram umskurn.

1:10 For there are many unruly men, vain talkers and deceivers, specially they of the circumcision,

1:11 og verður að þagga niður í þeim. Það eru mennirnir, sem kollvarpa heilum heimilum, er þeir kenna það, sem eigi á að kenna, fyrir svívirðilegs gróða sakir.

1:11 whose mouths must be stopped; men who overthrow whole houses, teaching things which they ought not, for filthy lucre's sake.

1:12 Einhver af þeim, eigin spámaður þeirra, hefur svo að orði komist: "Kritarmenn eru siljúgandi, óargadýr

og letimagar."

1:12 One of themselves, a prophet of their own, said, Cretans are always liars, evil beasts, idle gluttons.

1:13 Þessi vitnisburður er sannur. Fyrir þá sök skalt þú vanda harðlega um við þá, til þess að þeir verði heilbrigðir í trúnni.

1:13 This testimony is true. For which cause reprove them sharply, that they may be sound in the faith,

1:14 og gefi sig ekki að gyðingaævintýrum og boðum manna, sem fráhverfir eru sannleikanum.

1:14 not giving heed to Jewish fables, and commandments of men who turn away from the truth.

1:15 Allir hlutir eru hreinum hreinir, en flekkuðum og vantrúðum er ekkert hreint, heldur er bæði hugur þeirra flekkaður og samviska.

1:15 To the pure all things are pure: but to them that are defiled and unbelieving nothing is pure; but both their mind and their conscience are defiled.

1:16 Þeir segjast þekkja Guð, en afneita honum með verkum sínum. Þeir eru viðbjóðslegir og óhlýðnir, óhafir til hvers góðs verks.

1:16 They profess that they know God; but by their works they deny him, being abominable, and disobedient, and unto every good work reprobate.

2:1 En tala þú það, sem sámir hinni heilnæmu kenningu.

2:1 But speak thou the things which befit the sound doctrine:

2:2 Aldraðir menn skulu vera bindindissamir, heiðvirðir, höglátir, heilbrigðir í trúnni, kærleikanum og þolgaðinu.

2:2 that aged men be temperate, grave, sober-minded, sound in faith, in love, in patience:

2:3 Svo eiga og aldraðar konur að vera í háttalagi sínu eins og heilögum sámir. Þær skulu ekki vera rögberar og ekki heldur í ánaud ofdrykkjunnar, heldur kenni þær gott frá sér.

2:3 that aged women likewise be reverent in demeanor, not slanderers nor enslaved to much wine, teachers of that which is good;

2:4 til þess að þær laði hinar ungu til að elska menn sína og börn.

2:4 that they may train the young women to love their husbands, to love their children,

2:5 vera höglátar, skírlífir, heimilisræknar, góðlátar og eiginmönnum sínum undirgefnar, til þess að orði Guðs verði ekki lastmælt.

2:5 to be sober-minded, chaste, workers at home, kind, being in subjection to their own husbands, that the word of God be not blasphemed:

2:6 Svo skalt þú og áminna hina yngri menn að vera höglátir.

2:6 the younger men likewise exhort to be sober-minded:

2:7 Sýn þig sjálfan í öllum greinum sem fyrirmynd í góðum verkum. Vertu

grandvar í fræðslu þinni og heilhuga, svo hún verði

2:7 in all things showing thyself an ensample of good works; in thy doctrine *showing* uncorruptness, gravity,

2:8 heilnæm og óaðfinnanleg og andstæðingurinn fyrirverði sig, þegar hann hefur ekkert illt um oss að segja.

2:8 sound speech, that cannot be condemned; that he that is of the contrary part may be ashamed, having no evil thing to say of us.

2:9 Áminn þræla, að þeir séu undirgefnir húsbændum sínum og í öllu geðþekkir, ekki svörulir.

2:9 *Exhort* servants to be in subjection to their own masters, *and* to be well-pleasing to *them* in all things; not gainsaying;

2:10 ekki hnúpsamir, heldur skulu þeir auðsýna hvers konar góða trúmennsku, til þess að þeir prýði kenningu Guðs frelsara vors í öllum greinum.

2:10 not purloining, but showing all good fidelity; that they may adorn the doctrine of God our Saviour in all things.

2:11 Því að náð Guðs hefur opinberast til sáluhjálpar öllum mönnum.

2:11 For the grace of God hath appeared, bringing salvation to all men,

2:12 Hún kennir oss að afneita óguðleik og veraldlegum girndum og lífa hóglatlega, réttvislega og guðrakilega í heimi þessum.

2:12 instructing us, to the intent that, denying ungodliness and worldly lusts, we should live soberly and righteously and godly in this present world;

2:13 í eftirvæntingu vorrar sælu vonar, að hinn mikli Guð og frelsari vor Jesús Kristur opinberist í dýrð sinni.

2:13 looking for the blessed hope and appearing of the glory of the great God and our Saviour Jesus Christ;

2:14 Hann gaf sjálfan sig fyrir oss, til þess að hann leysti oss frá öllu ranglæti og hreinsaði sjálfum sér til handa eignarlýð, kostgæfinn til góðra verka.

2:14 who gave himself for us, that he might redeem us from all iniquity, and purify unto himself a people for his own possession, zealous of good works.

2:15 Tala þú þetta og áminn og vanda um með allri röggsemi. Lát engan litilsvirða þig.

2:15 These things speak and exhort and reprove with all authority. Let no man despise thee.

3:1 Minn þá á að vera undirgefnir höfðingjum og yfirvöldum, hlýðnir og reiðubúnir til sérhvers góðs verks.

3:1 Put them in mind to be in subjection to rulers, to authorities, to be obedient, to be ready unto every good work,

3:2 lastmæla engum, vera ódeilugjarnir, sanngjarnir og sýna hvers konar hógværð við alla menn.

3:2 to speak evil of no man, not to be contentious, to be gentle, showing all meekness toward all men.

3:3 Því að þeir voru tímarnir, að vér vorum einnig óskynsamir, óhlýðnir, villuráfandi, í ánað hvers konar fýsna og lostasemda. Vér öllum aldur vorn í illsku og öfund, vorum andstyggilegir, hötuðum hver annan.

3:3 For we also once were foolish, disobedient, deceived, serving divers lusts and pleasures, living in malice and envy, hateful, hating one another.

3:4 En er gæska Guðs frelsara vors birtist og elska hans til mannanna.

3:4 But when the kindness of God our Saviour, and his love toward man, appeared,

3:5 þá frelsaði hann oss, ekki vegna réttlætisverkanna, sem vér höfðum unnið, heldur samkvæmt miskunn sinni í þeirri laug, þar sem vér endurfæðumst og heilagur andi gjörir oss nýja.

3:5 not by works *done* in righteousness, which we did ourselves, but according to his mercy he saved us, through the washing of regeneration and renewing of the Holy Spirit,

3:6 Hann úthelkti anda sínum yfir oss ríkulega fyrir Jesú Krist, frelsara vorn.

3:6 which he poured out upon us richly, through Jesus Christ our Saviour;

3:7 til þess að vér, réttlættir fyrir náð hans, yrðum í voninni erfingjar eilífs lífs.

3:7 that, being justified by his grace, we might be made heirs according to the hope of eternal life.

3:8 Það orð er satt, og á þetta vil ég að þú leggir alla áherslu, til þess að þeir, sem fest hafa trú á Guð, láti sér umhugað um að stunda góð verk. Þetta er gott og mönnum nytsamlegt.

3:8 Faithful is the saying, and concerning these things I desire that thou affirm confidently, to the end that they who have believed God may be careful to maintain good works. These things are good and profitable unto men:

3:9 En forðast þú heimskulegar þrætur og áttartölur, deilur og lögmálsstelur. Þær eru gagnslausar og til einskis.

3:9 but shun foolish questionings, and genealogies, and strifes, and fightings about law; for they are unprofitable and vain.

3:10 Þrætumanni skalt þú sneiða hjá, er þú hefur einu sinni og tvisvar áminnt hann.

3:10 A factious man after a first and second admonition refuse;

3:11 Þú veist að slíkur maður er rangsnúinn og syndugur. Hann er sjálfðæmdur.

3:11 knowing that such a one is perverted, and sinneth, being self-condemned.

3:12 Þegar ég sendi Artemas til þín eða Týkíkus, kom þá sem fyrst til mín í Nikópólís, því þar hef ég ásett mér að hafa vetrarvist.

3:12 When I shall send Artemas unto thee, or Tychicus, give diligence to come unto me to Nicopolis: for there I have determined to winter.

3:13 Greið sem best för þeirra Senasar lögvitrings og Apollóss, til þess að þá

bresti ekkert.

3:13 Set forward Zenas the lawyer and Apollos on their journey diligently, that nothing be wanting unto them.

3:14 En vorir menn eiga og að læra að stunda góð verk til nauðsynjaparfa, til þess að þeir séu ekki ávaxtalausir.

3:14 And let our *people* also learn to maintain good works for necessary uses, that they be not unfruitful.

3:15 Allir, sem hjá mér eru, senda þér kveðju. Heilsa þeim, sem oss elska í trú. Náð sé með yður öllum.

3:15 All that are with me salute thee. Salute them that love us in faith. Grace be with you all.

1:1 Páll, bandingi Krists Jesú, og Tímóteus bróðir vor, heilsa elskuðum vini okkar og samverkamanni Filemon.

1:1 Paul, a prisoner of Christ Jesus, and Timothy our brother, to Philemon our beloved and fellow-worker,

1:2 svo og Appiu systur okkar og Arkíppusi samherja okkar og söfnuðinum, sem kemur saman í húsi þínu.

1:2 and to Apphia our sister, and to Archippus our fellow-soldier, and to the church in thy house:

1:3 Náð sé með yður og friður frá Guði föður vorum og Drottni Jesú Kristi.

1:3 Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.

1:4 Ég þakka Guði minum ávallt, er ég minnst þín í bænnum mínum.

1:4 I thank my God always, making mention of thee in my prayers,

1:5 Því að ég heyri um trúna, sem þú hefur á Drottni Jesú, og um kærleika þinn til hinna heilögu.

1:5 hearing of thy love, and of the faith which thou hast toward the Lord Jesus, and toward all the saints;

1:6 Ég bið þess, að trú þín, sem þú átt með oss, verði mikilvirk í þekkingunni á öllu því góða, sem tilheyrir Kristi.

1:6 that the fellowship of thy faith may become effectual, in the knowledge of every good thing which is in you, unto Christ.

1:7 Ég hlaut mikla gleði og huggun af kærleika þínum, þar eð þú, bróðir, hefur endurnært hjörtu hinna heilögu.

1:7 For I had much joy and comfort in thy love, because the hearts of the saints have been refreshed through thee, brother.

1:8 Því er það, að þótt ég gæti með fullri djörfung í Kristi búið þér að gera það, sem skylt er.

1:8 Wherefore, though I have all boldness in Christ to enjoin thee that which is befitting,

1:9 þá fer ég þó heldur bónarveg vegna kærleika þíns, þar sem ég er eins og ég er, hann Páll gamli, og nú líka bandingi Krists Jesú.

1:9 yet for love's sake I rather beseech, being such a one as Paul the aged, and now a prisoner also of Christ Jesus:

1:10 Ég bið þig þá fyrir barnið mitt, sem ég hef getið í fjötrum mínum, hann Onesímus.

1:10 I beseech thee for my child, whom I have begotten in my bonds, Onesimus,

1:11 Hann var þér áður óþarfur, en er nú þarfur bæði þér og mér.

1:11 who once was unprofitable to thee, but now is profitable to thee and to me:

1:12 Ég sendi hann til þín aftur, og er hann þó sem hjartað í brjósti mér.

1:12 whom I have sent back to thee in his own person, that is, my very heart:

1:13 Feginn vildi ég hafa haldið honum hjá mér, til þess að hann í þinn stað veitti mér þjónustu í fjötrum mínum vegna fagnaðarerindisins.

1:13 whom I would fain have kept with me, that in thy behalf he might minister unto me in the bonds of the gospel:

1:14 En án þins samþykkis vildi ég ekkert gjöra, til þess að velgjörð þín skyldi ekki koma eins og af nauðung, heldur af fúsium vilja.

1:14 but without thy mind I would do nothing; that thy goodness should not be as of necessity, but of free will.

1:15 Visast hefur hann þess vegna orðið viðskila við þig um stundarsakir, að þú síðan skyldir fá að halda honum eilíflega.

1:15 For perhaps he was therefore parted from thee for a season, that thou shouldest have him for ever;

1:16 ekki lengur eins og þræli, heldur þræli fremri, eins og elskuðum bróður. Mér er hann kær bróðir. Hve miklu fremur þó þér, bæði sem maður og kristinn.

1:16 no longer as a servant, but more than a servant, a brother beloved, specially to me, but how much rather to thee, both in the flesh and in the Lord.

1:17 Ef þú því telur mig félaga þinn, þá tak þú á móti honum, eins og væri það ég sjálfur.

1:17 If then thou countest me a partner, receive him as myself.

1:18 En hafi hann eitthvað gjört á hluta þinn, eða sé hann í skuld við þig, þá fær þú það mér til reiknings.

1:18 But if he hath wronged thee at all, or oweth thee aught, put that to mine account;

1:19 Ég, Páll, rita með eigin hendi: Ég mun gjalda. Að ég ekki nefni við þig, að þú ert jafnvel í skuld við mig um sjálfan þig.

1:19 I Paul write it with mine own hand, I will repay it: that I say not unto thee that thou owest to me even thine own self besides.

1:20 Já, bróðir, unn mér gagns af þér vegna Drottins, endurnær hjarta mitt sakir Krists.

1:20 Yea, brother, let me have joy of thee in the Lord: refresh my heart in Christ.

1:21 Í fullu trausti til hlýðni þinnar rita ég til þín og veit, að þú munt gjöra jafnvel fram yfir það, sem ég mælist til.

1:21 Having confidence in thine obedience I write unto thee, knowing that thou wilt do even beyond what I say.

1:22 En hafðu líka til gestaherbergi handa mér, því að ég vona, að ég vegna bæna yðar muni verða gefinn yður.

1:22 But withal prepare me also a lodging: for I hope that through your prayers I shall be granted unto you.

1:23 Epafras, sambandingi minn vegna Krists Jesú, biður að heilsa þér. Sömuleiðis

1:23 Epaphras, my fellow-prisoner in Christ Jesus, saluteth thee;

1:24 Markús, Aristarkus, Demas og Lúkas, samverkamenn mínir.

1:24 and so do Mark, Aristarchus, Demas, Luke, my fellow-workers.

1:25 Náðin Drottins vors Jesú Krists sé með anda yðar.

1:25 The grace of our Lord Jesus Christ be with your spirit. Amen.

1:1 Guð talaði fyrrum oftsinnis og með mörgu móti til feðranna fyrir munn spámannanna.

1:1 God, having of old time spoken unto the fathers in the prophets by divers portions and in divers manners,

1:2 En nú í lok þessara daga hefur hann til vor talað í syni sínum, sem hann setti erfingja allra hluta. Fyrir hann hefur hann líka heimana gjört.

1:2 hath at the end of these days spoken unto us in his Son, whom he appointed heir of all things, through whom also he made the worlds;

1:3 Hann, sem er ljómi dýrðar hans og mynd veru hans og ber allt með orði máttar síns, hreinsaði oss af syndum vorum og settist til hægri handar hátigninni á hæðum.

1:3 who being the effulgence of his glory, and the very image of his substance, and upholding all things by the word of his power, when he had made purification of sins, sat down on the right hand of the Majesty on high;

1:4 Hann er orðinn englunum þeim mun meiri sem hann hefur að erfðum tekið ágætara nafn en þeir.

1:4 having become by so much better than the angels, as he hath inherited a more excellent name than they.

1:5 Því við hvern af englunum hefur hann nokkru sinni sagt: Þú ert sonur minn, í dag hef ég fætt þig. Eða: Ég vil vera sonur faðir, og hann skal vera mér sonur!

1:5 For unto which of the angels said he at any time, Thou art my Son, This day have I begotten thee? and again, I will be to him a Father, And he shall be to me a Son?

1:6 Og aftur er hann leiðir hinn frumgetna inn í heimsbyggðina segir hann: Og allir englar Guðs skulu tilbiðja hann.

1:6 And when he again bringeth in the firstborn into the world he saith, And let all the angels of God worship him.

1:7 Og um englana segir hann: Hann sem gjörir engla sína að vindum og þjóna sína að eldslogum.

1:7 And of the angels he saith, Who maketh his angels winds, And his ministers a flame a fire:

1:8 En um soninn: Hásæti þitt, ó Guð, er um aldir alda, og sproti réttvisinnar er sproti ríkis þins.

1:8 but of the Son he saith, Thy throne, O God, is for ever and ever; And the sceptre of uprightness is the sceptre of thy kingdom.

1:9 Þú hefur elskað réttlæti og hatað ranglæti. Því hefur Guð, þinn Guð, smurt þig gleðinnar olíu fram yfir þína jafningja.

1:9 Thou hast loved righteousness, and hated iniquity; Therefore God, thy God, hath anointed thee With the oil of gladness above thy fellows.

1:10 Og: Þú, Drottinn, hefur í upphafi grundvallað jörðina, og himnarnir eru verk handa þinna.

1:10 And, Thou, Lord, in the beginning didst lay the foundation of the earth, And the heavens are the works of thy hands:

1:11 Þeir munu farast, en þú varir. Allir munu þeir fyrnast sem fat.

1:11 They shall perish; but thou continuest. And they all shall wax old as doth a garment;

1:12 og þú munt þá saman velja eins og möttul, um þá verður skipt sem klæði. En þú ert hinn sami, og þín ár taka aldrei enda.

1:12 And as a mantle shalt thou roll them up, As a garment, and they shall be changed: But thou art the same, And thy years shall not fail.

1:13 En við hvern af englunum hefur hann nokkru sinni sagt: Set þig mér til hægri handar, uns ég gjöri óvini þína að fótstör þinni?

1:13 But of which of the angels hath he said at any time, Sit thou on my right hand, Till I make thine enemies the footstool of thy feet?

1:14 Eru þeir ekki allir þjónustubundnir andar, útsendir í þeirra þarfir, sem hjálpraðið eiga að erfa?

1:14 Are they not all ministering spirits, sent forth to do service for the sake of them that shall inherit salvation?

2:1 Þess vegna ber oss að gefa því enn betur gaum, er vér höfum heyrt, svo að eigi berumst vér afleiðis.

2:1 Therefore we ought to give the more earnest heed to the things that were heard, lest haply we drift away from them.

2:2 Því að hafi orðið af englum talað reynst stöðugt og hvert afbrot og óhlýðni hlotið réttlátt endurgjald.

2:2 For if the word spoken through angels proved steadfast, and every transgression and disobedience received a just recompense of reward;

2:3 hvernig fáum vér þá undan komist, ef vér vanrækjum slíkt hjálpraði sem Drottinn flutti fyrst og var staðfest fyrir oss af þeim, er heyrðu?

2:3 how shall we escape, if we neglect so great a salvation? which having at the first been spoken through the Lord, was confirmed unto us by them that heard;

2:4 Guð bar jafnframt vitni með þeim með táknum og undrum og margs konar kraftaverkum og gjöfum heilags anda, sem hann útbýtti að vild sinni.

2:4 God also bearing witness with them, both by signs and wonders, and by manifold powers, and by gifts of the Holy Spirit, according to his own will.

2:5 Því ekki lagði hann undir engla hinn komandi heim, sem vér tölum um.
2:5 For not unto angels did he subject the world to come, whereof we speak.

2:6 Einhvers staðar er vitnað: Hvað er maður, að þú minnst hans? Eða mannsönnur, að þú vitjir hans?
2:6 But one hath somewhere testified, saying, What is man, that thou art mindful of him? Or the son of man, that thou visitest him?

2:7 Skamma stund gjörðir þú hann englunum lægri. Þú hefur krýnt hann vegsemd og heiðri. Og þú hefur skipað hann yfir verk handa þinna.
2:7 Thou madest him a little lower than the angels; Thou crownedst him with glory and honor, And didst set him over the works of thy hands:

2:8 Allt hefur þú lagt undir fætur hans. Með því að leggja allt undir hann, þá hefur hann ekkert það eftir skilið, er ekki sé undir hann lagt. Ennþá sjáum vér ekki, að allir hlutir séu undir hann lagðir.
2:8 Thou didst put all things in subjection under his feet. For in that he subjected all things unto him, he left nothing that is not subject to him. But now we see not yet all things subjected to him.

2:9 En vér sjáum, að Jesús, sem "skamma stund var gjörður englunum lægri," er "krýndur vegsemd og heiðri" vegna dauðans sem hann þoldi. Af Guðs náð skyldi hann deyja fyrir alla.
2:9 But we behold him who hath been made a little lower than the angels, even Jesus, because of the suffering of death crowned with glory and honor, that by the grace of God he should taste of death for every man.

2:10 Allt er til vegna Guðs og fyrir Guð. Því varð hann, er hann leiðir marga syni til dýrðar, að fullkomna með þjáningum þann, er leiðir þá til hjálpraðis.
2:10 For it became him, for whom are all things, and through whom are all things, in bringing many sons unto glory, to make the author of their salvation perfect through sufferings.

2:11 Því að sá sem helgar og þeir sem helgaðir verða eru allir frá einum komnir. Þess vegna telur hann sér eigi vanvirðu að kalla þá bræður.
2:11 For both he that sanctifieth and they that are sanctified are all of one: for which cause he is not ashamed to call them brethren,

2:12 er hann segir: Ég mun kunnugt gjöra nafn þitt bræðrum mínum, ég mun syngja þér lof mitt í söfnuðinum.
2:12 saying, I will declare thy name unto my brethren, In the midst of the congregation will I sing thy praise.

2:13 Og aftur: Ég mun treysta á hann. Og enn fremur: Sjá, hér er ég og börnin, er Guð gaf mér.
2:13 And again, I will put my trust in him. And again, Behold, I and the children whom God hath given me.

2:14 Þar sem nú börnin eru af holdi og blóði, þá hefur hann og sjálfur fengið hlutdeild í mannlegu eðli á sama hátt, til þess að hann með dauða sínum gæti að engu gjört þann, sem hefur mátt dauðans, það er að segja djöfulinn.
2:14 Since then the children are sharers in flesh and blood, he also himself in like manner partook of the same; that through death he might bring to nought him that had the power of death, that is, the devil;

2:15 og frelsað alla þá, sem af ótta við dauðann voru undir þrælkun seldir alla sína ævi.
2:15 and might deliver all them who through fear of death were all their lifetime subject to bondage.

2:16 Því að víst er um það, að ekki tekur hann að sér englana, en hann tekur að sér afsprengi Abrahams.
2:16 For verily not to angels doth he give help, but he giveth help to the seed of Abraham.

2:17 Því var það, að hann í öllum greinum átti að verða líkur bræðrum sínum, svo að hann yrði miskunnsamur og trúr aðósti prestur í þjónustu fyrir Guði, til þess að friðþægja fyrir syndir lýðsins.
2:17 Wherefore it behooved him in all things to be made like unto his brethren, that he might become a merciful and faithful high priest in things pertaining to God, to make propitiation for the sins of the people.

2:18 Sjálfur hefur hann þjáðst og hans verið freistað. Þess vegna er hann fær um að hjálpa þeim, er verða fyrir freistingu.
2:18 For in that he himself hath suffered being tempted, he is able to succor them that are tempted.

3:1 Bræður heilagir! Þér eruð hluttakar himneskrar köllunar. Gefið því gætur að Jesú, postula og aðsta presti jätningar vorrar.
3:1 Wherefore, holy brethren, partakers of a heavenly calling, consider the Apostle and High Priest of our confession, even Jesus;

3:2 Hann var trúr þeim, er hafði skipað hann, eins og Móse var það líka í öllu hans húsi.
3:2 who was faithful to him that appointed him, as also was Moses in all his house.

3:3 En hann er verður meiri dýrðar en Móse, eins og sá, er húsið gjörði, á meiri heiður en húsið sjálft.
3:3 For he hath been counted worthy of more glory than Moses, by so much as he that built the house hath more honor than the house.

3:4 Sérhvert hús er gjört af einhverjum, en Guð er sá, sem allt hefur gjört.
3:4 For every house is builded by some one; but he that built all things is God.

3:5 Móse var að sönnu trúr í öllu hans húsi, eins og þjónn, til vitnisburðar um það, sem átti að verða talað.
3:5 And Moses indeed was faithful in all his house as a servant, for a testimony of those things which were afterward to be spoken;

3:6 en Kristur eins og sonur yfir húsi hans. Og hans hús erum vér, ef vér höldum djörfunginni og voninni, sem vér miklumst af.
3:6 but Christ as a son, over his house; whose house are we, if we hold fast our boldness and the glorying of our hope firm unto the end.

3:7 Því er það, eins og heilagur andi segir: Ef þér heyrið raust hans í dag.
3:7 Wherefore, even as the Holy Spirit saith, To-day if ye shall hear his voice,

3:8 þá forherðið ekki hjörtu yðar, eins og í uppreisninni á degi freistingarinnar á eyðimörkinni.
3:8 Harden not your hearts, as in the provocation, Like as in the day of the trial in the wilderness,

3:9 þar sem feður yðar freistuðu mín og reyndu mig, þótt þeir fengu að sjá verkin mín í fjörutíu ár.
3:9 Where your fathers tried me by proving me, And saw my works forty years.

3:10 Þess vegna varð ég gramur kynslóð þessari og sagði: Án afláts villast þeir í hjörtum sínum. Þeir þekktu ekki vega mína.
3:9 Where your fathers tried me by proving me, And saw my works forty years.

3:11 Og ég sör í bræði minni: Eigi skulu þeir inn ganga til hvíldar minnar.
3:11 As I swear in my wrath, They shall not enter into my rest.

3:12 Gætið þess, bræður, að enginn yðar húi yfir vondu vantrúar hjarta og falli frá lifanda Guði.
3:12 Take heed, brethren, lest haply there shall be in any one of you an evil heart of unbelief, in falling away from the living God:

3:13 Áminnið heldur hver annan hvern dag, á meðan enn heitir "í dag", til þess að enginn yðar forherðist af táli syndarinnar.
3:13 but exhort one another day by day, so long as it is called To-day; lest any one of you be hardened by the deceitfulness of sin:

3:14 Því að vér erum orðnir hluttakar Krists, svo framarlega sem vér höldum staðfastlega allt til enda traustí voru, eins og það var að upphafi.
3:14 for we are become partakers of Christ, if we hold fast the beginning of our confidence firm unto the end:

3:15 Sagt er: "Ef þér heyrið raust hans í dag, þá forherðið ekki hjörtu yðar eins og í uppreisninni" -
3:15 while it is said, To-day if ye shall hear his voice, Harden not your hearts, as in the provocation.

3:16 Hverjir voru þá þeir, sem heyrð höfðu og gjörðu þó uppreisn? Voru það ekki einmitt allir þeir, sem út höfðu farið af Egyptalandi fyrir tilstilli Móse?
3:16 For who, when they heard, did provoke? nay, did not all they that came out of Egypt by Moses?

3:17 Og hverjum "var hann gramur í fjörutíu ár"? Var það ekki þeim, sem syndgað höfðu og báru beinin á eyðimörkinni?

3:17 And with whom was he displeased forty years? was it not with them that sinned, whose bodies fell in the wilderness?

3:18 Og hverjum "sór hann, að eigi skyldu þeir ganga inn til hvíldar hans." nema hinum óhlýðnu?

3:18 And to whom sware he that they should not enter into his rest, but to them that were disobedient?

3:19 Vér sjáum, að sakir vantrúar fengu þeir eigi gengið inn.

3:19 And we see that they were not able to enter in because of unbelief.

4:1 Fyrirheitið um það að ganga inn til hvíldar hans stendur enn, vörumst því að nokkur yðar verði til þess að dragast aftur úr.

4:1 Let us fear therefore, lest haply, a promise being left of entering into his rest, any one of you should seem to have come short of it.

4:2 Fagnadarerindið var oss boðað eigi síður en þeim. En orðið, sem þeir heyruð, kom þeim eigi að haldi vegna þess, að þeir tóku ekki við því í trú.

4:2 For indeed we have had good tidings preached unto us, even as also they: but the word of hearing did not profit them, because it was not united by faith with them that heard.

4:3 En vér, sem trú höfum tekið, göngum inn til hvíldarinnar eins og hann hefur sagt: "Og ég sór í bræði minni: Eigi skulu þeir inn ganga til hvíldar minnar." Þó voru verk Guðs fullgjör frá grundvöllun heims.

4:3 For we who have believed do enter into that rest; even as he hath said, As I sware in my wrath, They shall not enter into my rest: although the works were finished from the foundation of the world.

4:4 Því að einhvers staðar er svo að orðið kveðið um hinn sjöunda dag: "Og Guð hvíldist hinn sjöunda dag eftir öll verk sín."

4:4 For he hath said somewhere of the seventh day on this wise, And God rested on the seventh day from all his works;

4:5 Og aftur á þessum stað: "Eigi skulu þeir inn ganga til hvíldar minnar."

4:5 and in this place again, They shall not enter into my rest.

4:6 Enn stendur því til boða, að nokkrir gangi inn til hvíldar Guðs. Þeir, sem fagnadarerindið var fyrr boðað, gengu ekki inn sakir óhlýðni.

4:6 Seeing therefore it remaineth that some should enter therinto, and they to whom the good tidings were before preached failed to enter in because of disobedience,

4:7 Því ákveður Guð aftur dag einn, er hann segir löngu síðar fyrir munn Davíðs: "Í dag." Eins og fyrr hefur sagt verið: "Ef þér heyrið raust hans í dag, þá forherðið ekki hjörtu yðar."

4:7 he again defineth a certain day, To-day, saying in David so long a time afterward (even as hath been said before), To-day if ye shall hear his voice, Harden not your hearts.

4:8 Hefði Jósúa leitt þá til hvíldar, þá hefði Guð ekki síðar meir talað um annan dag.

4:8 For if Joshua had given them rest, he would not have spoken afterward of another day.

4:9 Enn stendur þá til boða sabbatshvild fyrir lýð Guðs.

4:9 There remaineth therefore a sabbath rest for the people of God.

4:10 Því að sá, sem gengur inn til hvíldar hans, fær hvíld frá verkum sínum, eins og Guð hvíldist eftir sín verk.

4:10 For he that is entered into his rest hath himself also rested from his works, as God did from his.

4:11 Kostum því kapps um að ganga inn til þessarar hvíldar, til þess að enginn óhlýðnist eins og þeir og falli.

4:11 Let us therefore give diligence to enter into that rest, that no man fall after the same example of disobedience.

4:12 Því að orð Guðs er lifandi og kröftugt og beittara hverju tveggjuðu sverði og smygur inn í innstu fylgsni sálar og anda, liðamóta og mergjar, það dæmir hugsanir og hugrenningar hjartans.

4:12 For the word of God is living, and active, and sharper than any two-edged sword, and piercing even to the dividing of soul and spirit, of both joints and marrow, and quick to discern the thoughts and intents of the heart.

4:13 Enginn skapaður hlutur er honum hulinn, allt er bert og öndvert augum hans. Honum eigum vér reikningsskil að gjöra.

4:13 And there is no creature that is not manifest in his sight: but all things are naked and laid open before the eyes of him with whom we have to do.

4:14 Er vér þá höfum mikinn æðsta prest, sem farið hefur í gegnum himnana, Jesú Guðs son, skulum vér halda fast við játninguna.

4:14 Having then a great high priest, who hath passed through the heavens, Jesus the Son of God, let us hold fast our confession.

4:15 Ekki höfum vér þann æðsta prest, er eigi geti séð aumur á veikleika vorum, heldur þann, sem freistað var á allan hátt eins og vor, en án syndar.

4:15 For we have not a high priest that cannot be touched with the feeling of our infirmities; but one that hath been in all points tempted like as we are, yet without sin.

4:16 Göngum því með djörfung að háseti náðarinnar, til þess að vér öðlumst miskunn og hljótum náð til hjálpar á hagkvæmum tíma.

4:16 Let us therefore draw near with boldness unto the throne of grace, that we may receive mercy, and may find grace to help us in time of need.

5:1 Svo er um hvern æðsta prest, sem úr flokki manna er tekinn, að hann er settur fyrir menn til þjónustu frammi fyrir Guði, til þess að bera fram gáfur og fórnir fyrir syndir.

5:1 For every high priest, being taken from among men, is appointed for men in things pertaining to God, that he may offer both gifts and sacrifices for sins:

5:2 Hann getur verið mildur við fáfróða og villuráfandi, þar sem hann sjálfur er veikleika vafinn.

5:2 who can bear gently with the ignorant and erring, for that he himself also is compassed with infirmity;

5:3 Og sökum þess á hann að bera fram syndafórn, eigi síður fyrir sjálfan sig en fyrir lýðinn.

5:3 and by reason thereof is bound, as for the people, so also for himself, to offer for sins.

5:4 Enginn tekur sér sjálfum þennan heiður, heldur er hann kallaður af Guði, eins og Aron.

5:4 And no man taketh the honor unto himself, but when he is called of God, even as was Aaron.

5:5 Svo var það og um Krist. Ekki tók hann sér sjálfur þá vegsemd að gjörast æðsti prestur. Hann fékk hana af Guði, er hann sagði við hann: Þú ert sonur minn í dag hef ég fætt þig.

5:5 So Christ also glorified not himself to be made a high priest, but he that spake unto him, Thou art my Son, This day have I begotten thee:

5:6 Og á öðrum stað: Þú ert prestur að eilífu að hætti Melkisedeks.

5:6 as he saith also in another place, Thou art a priest for ever After the order of Melchizedek.

5:7 Á jarðvistardögum sínum bar hann fram með sárum kveinstöfum og táraföllum bænir og auðmjúk andvörp fyrir þann, sem meгнаði að frelsa hann frá dauða, og fékk bænheyrslu vegna guðhræðslu sinnar.

5:7 Who in the days of his flesh, having offered up prayers and supplications with strong crying and tears unto him that was able to save him from death, and having been heard for his godly fear,

5:8 Og þótt hann sonur væri, lærði hann hlýðni af því, sem hann leið.

5:8 though he was a Son, yet learned obedience by the things which he suffered;

5:9 Þegar hann var orðinn fullkominn, gjörðist hann öllum þeim, er honum hlýða, höfundur eilífs hjálpræðis.

5:9 and having been made perfect, he became unto all them that obey him the author of eternal salvation;

5:10 af Guði nefndur æðsti prestur að hætti Melkisedeks.

5:10 named of God a high priest after the order of Melchizedek.

5:11 Um þetta höfum vér langt mál að segja og torskilið, af því að þér hafið gjörst heyrnarsljóir.

5:11 Of whom we have many things to say, and hard of interpretation, seeing ye are become dull of hearing.

5:12 Þó að þér tímans vegna ættuð að vera kennarar, þá hafið þér þess enn á ný þörf, að einhver kenni yður undirstöðunatriði Guðs orða. Svo er komið fyrir yður, að þér hafið þörf á mjólk, en ekki fastri fæðu.

5:12 For when by reason of the time ye ought to be teachers, ye have need again that some one teach you the rudiments of the

first principles of the oracles of God; and are become such as have need of milk, and not of solid food.

5:13 En hver sem á mjólk nærast er barn og skilur ekki boðskap réttlætisins.

5:13 For every one that partaketh of milk is without experience of the word of righteousness; for he is a babe.

5:14 Fasta fæðan er fyrir fullorðna, fyrir þá, sem jafnt og þétt hafa tamið skilningarvitin til að greina gott frá illu.

5:14 But solid food is for fullgrown men, even those who by reason of use have their senses exercised to discern good and evil.

6:1 Þess vegna skulum vér sleppa byrjunar-kenningunum um Krist og sækja fram til fullkomleikans.

6:1 Wherefore leaving the doctrine of the first principles of Christ, let us press on unto perfection; not laying again a foundation of repentance from dead works, and of faith toward God,

6:2 Vér förum ekki að byrja aftur á undirstöðuatríðum eins og afturhvarfi frá dauðum verkum og trú á Guð, kenningunni um skírnir og handayfirlagningar, upprisú dauðra og eilífan dóm.

6:2 of the teaching of baptisms, and of laying on of hands, and of resurrection of the dead, and of eternal judgment.

6:3 Og þetta munum vér gjöra, ef Guð lofar.

6:3 And this will we do, if God permit.

6:4 Ef menn eru eitt sinn orðnir upplýstir og hafa smakkað hina himnesku gjöf, fengið hlutdeild í heilögum anda

6:4 For as touching those who were once enlightened and tasted of the heavenly gift, and were made partakers of the Holy Spirit,

6:5 og reynt Guðs góða orð og krafta komandi aldar.

6:5 and tasted the good word of God, and the powers of the age to come,

6:6 en hafa síðan fallið frá, þá er ógerlegt að endurnýja þá til afturhvarfs. Þeir eru að krossfesta Guðs son að nýju og smána hann.

6:6 and then fell away, it is impossible to renew them again unto repentance; seeing they crucify to themselves the Son of God afresh, and put him to an open shame.

6:7 Jörð sú, er drukkíð hefur í sig regnið, sem á hana fellur hvað eftir annað, og ber gróður til gagns fyrir þá, sem yrkja hana, fær blessun frá Guði.

6:7 For the land which hath drunk the rain that cometh oft upon it, and bringeth forth herbs meet for them for whose sake it is also tilled, receiveth blessing from God:

6:8 En beri hún þyrna og þistla, er hún ónýt. Yfir henni vofir bölvun og hennar biður að lokum að verða brennd.

6:8 but if it beareth thorns and thistles, it is rejected and nigh unto a curse; whose end is to be burned.

6:9 En hvað yður snertir, þér elskaðir, þá erum vér sannfærðir um að yður er

betur farið og þér nær hjálpraðinu, þó að vér mælum svo.

6:9 But, beloved, we are persuaded better things of you, and things that accompany salvation, though we thus speak:

6:10 Guð er ekki ranglátur. Hann gleymir ekki verki yðar og kærleikanum, sem þér auðsýnduð nafni hans, er þér veittuð hinum heilögu þjónustu og veitið enn.

6:10 for God is not unrighteous to forget your work and the love which ye showed toward his name, in that ye ministered unto the saints, and still do minister.

6:11 Vér óskum, að sérhver yðar sýni sömu ástundan allt til enda, þar til von yðar fullkomnast.

6:11 And we desire that each one of you may show the same diligence unto the fullness of hope even to the end:

6:12 Gjörist ekki sljóir. Breytið heldur eftir þeim, sem vegna trúar og stöðuglyndis erfa fyrirheitin.

6:12 that ye be not sluggish, but imitators of them who through faith and patience inherit the promises.

6:13 Þegar Guð gaf Abraham fyrirheit, þá "sór hann við sjálfan sig," þar sem hann hafði við engan æðri að sverja, og sagði:

6:13 For when God made promise to Abraham, since he could swear by none greater, he sware by himself,

6:14 "Sannlega mun ég ríkulega blessa þig og stórum margfalda kyn þitt."

6:14 saying, Surely blessing I will bless thee, and multiplying I will multiply thee.

6:15 Og Abraham öðlaðist það, sem Guð hafði heitið honum er hann hafði beðið þess með stöðuglyndi.

6:15 And thus, having patiently endured, he obtained the promise.

6:16 Menn sverja eð við þann, sem æðri er, eiðurinn er þeim staðfesting og bindur enda á öll andmæli.

6:16 For men swear by the greater: and in every dispute of theirs the oath is final for confirmation.

6:17 Með því nú að Guð vildi sýna erfingjum fyrirheitsins enn skýrar, hve ráð sitt væri óraskanlegt, þá ábyrgðist hann heit sitt með eiði.

6:17 Wherein God, being minded to show more abundantly unto the heirs of the promise the immutability of his counsel, interposed with an oath;

6:18 Í þessum tveim óraskanlegu athöfnum Guðs, þar sem óhugsandi er að hann fari með lygi, eigum vér sterka uppörvun, vér sem höfum leitað hælís í þeirri sælu von, sem vér eigum.

6:18 that by two immutable things, in which it is impossible for God to lie, we may have a strong encouragement, who have fled for refuge to lay hold of the hope set before us:

6:19 Hún er eins og akkeri sálarinnar, traust og öruggt, og nær alla leið inn fyrir fortjaldið.

6:19 which we have as an anchor of the soul, a hope both sure and steadfast and entering into that which is within the veil;

6:20 Þangað sem Jesús gekk inn, fyrirrennari vor vegna, þegar hann varð æðsti prestur að eilífu að hætti Melkisedeks.

6:20 whither as a forerunner Jesus entered for us, having become a high priest for ever after the order of Melchizedek.

7:1 Melkisedek þessi var konungur í Salem og prestur Guðs hins hæsta. Hann gekk á móti Abraham og blessaði hann, þegar hann sneri heimleiðis eftir að hafa unnið sigur á konungunum.

7:1 For this Melchizedek, king of Salem, priest of God Most High, who met Abraham returning from the slaughter of the kings and blessed him,

7:2 Og honum lét Abraham í té tíund af öllu. Fyrst þýðir nafn hans "réttlætis konungur", en hann heitir enn fremur Salem-konungur, það er "friðar konungur".

7:2 to whom also Abraham divided a tenth part of all (being first, by interpretation, King of righteousness, and then also King of Salem, which is King of peace;

7:3 Hann er föðurlaus, móðurlaus, ekki attfærður, og hefur hvorki upphaf daga né endi lífs. Hann er líkur syni Guðs, hann heldur áfram að vera prestur um aldur.

7:3 without father, without mother, without genealogy, having neither beginning of days nor end of life, but made like unto the Son of God), abideth a priest continually.

7:4 Virðið nú fyrir yður, hvílikur maður það var, sem Abraham, sjálfur forfadirinn, gaf valda tíund af herfanginu.

7:4 Now consider how great this man was, unto whom Abraham, the patriarch, gave a tenth out of the chief spoils.

7:5 Og víst er um það, að þeim Levisonum, er prestþjónustuna fá, er boðið að taka tíund af lýðnum eftir lögmálinu, það er að segja af bræðrum sínum, enda þótt þeir séu komnir af Abraham.

7:5 And they indeed of the sons of Levi that receive the priest's office have commandment to take tithes of the people according to the law, that is, of their brethren, though these have come out of the loins of Abraham:

7:6 En sá, er eigi var attfærður til þeirra, tók tíund af Abraham og blessaði þann, er fyrirheitin hafði.

7:6 but he whose genealogy is not counted from them hath taken tithes of Abraham, and hath blessed him that hath the promises.

7:7 En með öllu er það ómótmælanlegt, að sá sem er meiri blessar þann sem minni er.

7:7 But without any dispute the less is blessed of the better.

7:8 Hér taka dauðlegir menn tíund, en þar tók sá er um var vitnað, að hann lifi áfram.

7:8 And here men that die receive tithes; but there one, of whom it is witnessed that he liveth.

7:9 Og svo má að orði kveða, að enda Levi, hann sem tíund tekur, hafi greitt tíund, þar sem Abraham gjörði það.

7:9 And, so to say, through Abraham even Levi, who receiveth tithes, hath paid tithes;

7:10 Því að enn þá var hann í lend forföður síns, þegar Melkisedek gekk á móti honum.

7:10 for he was yet in the loins of his father, when Melchizedek met him.

7:11 Hefði nú fullkomnun fengist með levíska prestdóminum, - en hann var grundvöllur lögmálsins, sem lýðurinn fékk -, hver var þá framar þörf þess að segja að koma skyldi annars konar prestur að hætti Melkisedeks, en ekki að hætti Arons?

7:11 Now if there was perfection through the Levitical priesthood (for under it hath the people received the law), what further need was *there* that another priest should arise after the order of Melchizedek, and not be reckoned after the order of Aaron?

7:12 Þegar prestdómurinn breytist, þá verður og breyting á lögmálinu.

7:12 For the priesthood being changed, there is made of necessity a change also of the law.

7:13 Sá sem þetta er sagt um var af annarri ætt, og af þeirri ætt hefur enginn innt þjónustu af hendi við altarið.

7:13 For he of whom these things are said belongeth to another tribe, from which no man hath given attendance at the altar.

7:14 Því að alkunnugt er, að Drottinn vor er af Júda upp runninn, en Móse hefur ekkert um presta talað, að því er varðar þá ættkvísl.

7:14 For it is evident that our Lord hath sprung out of Judah; as to which tribe Moses spake nothing concerning priests.

7:15 Þetta er enn miklu bersýnilegra á því, að upp er kominn annar prestur, líkur Melkisedek.

7:15 And *what we say* is yet more abundantly evident, if after the likeness of Melchizedek there ariseth another priest,

7:16 Hann varð ekki prestur eftir mannlegum lögmálsboðum, heldur í krafti óhagganlegs lífs.

7:16 who hath been made, not after the law of a carnal commandment, but after the power of an endless life:

7:17 Því að um hann er vitnað: "Þú ert prestur að eilífu að hætti Melkisedeks."

7:17 for it is witnessed of *him*, Thou art a priest for ever After the order of Melchizedek.

7:18 Hið fyrra boðorð er þar með ógilt, af því að það var vanmáttugt og gagnslaust.

7:18 For there is a disannulling of a foregoing commandment because of its weakness and unprofitableness

7:19 Lögmálið gjörði ekkert fullkomnið. En jafnframt er leidd inn betri von. Fyrir hana nálgumst vér Guð.

7:19 (for the law made nothing perfect), and a bringing in thereupon of a better hope, through which we draw nigh unto God.

7:20 Þetta varð ekki án eiðs. Hinir urðu prestar án eiðs,

7:20 And inasmuch as *it is* not without the taking of an oath

7:21 en hann með eiði, þegar Guð sagði við hann: "Drottinn sör, og ekki mun hann iðra þess: Þú ert prestur að eilífu."

7:21 (for they indeed have been made priests without an oath; but he with an oath by him that saith of him, The Lord sware and will not repent himself, Thou art a priest for ever);

7:22 Þessi samamburður sýnir, að Jesús er orðinn ábyrgðarmaður betri sáttmála.

7:22 by so much also hath Jesus become the surety of a better covenant.

7:23 Enn fremur urðu hinir prestarnir margir af því að dauðinn meinaði þeim að vera áfram.

7:23 And they indeed have been made priests many in number, because that by death they are hindered from continuing:

7:24 En hann er að eilífu og hefur prestdóm þar sem ekki verða mannaskipti.

7:24 but he, because he abideth for ever, hath his priesthood unchangeable.

7:25 Þess vegna getur hann og til fulls frelsað þá, sem fyrir hann ganga fram fyrir Guð, þar sem hann ávallt lifir til að biðja fyrir þeim.

7:25 Wherefore also he is able to save to the uttermost them that draw near unto God through him, seeing he ever liveth to make intercession for them.

7:26 Sliks æðsta prests höfðum vér þörf, sem er heilagur, svíkalaus, óflekkaður, greindur frá syndurum og orðinn hinnunum hærri.

7:26 For such a high priest became us, holy, guileless, undefiled, separated from sinners, and made higher than the heavens;

7:27 Hann þarf ekki daglega, eins og hinir æðstu prestarnir, fyrst að bera fram fórnir fyrir eigin syndir, síðan fyrir syndir lýðsins. Það gjörði hann í eitt skipti fyrir öll, er hann fórnfarði sjálfum sér.

7:27 who needeth not daily, like those high priests, to offer up sacrifices, first for his own sins, and then for the *sins* of the people: for this he did once for all, when he offered up himself.

7:28 Lögmálið skipar menn æðstu presta, sem eru veikleika háðir, en eiðurinn, er kom á eftir lögmálinu, skipar son, fullkominn gjörðan að eilífu.

7:28 For the law appointeth men high priests, having infirmity; but the word of the oath, which was after the law, *appointeth* a Son, perfected for evermore.

8:1 Höfuðinntak þess, sem sagt hefur verið, er þetta: Vér höfum þann æðsta prest, er settist til hægri handar við hásaeti hátígnarinnar á himnum.

8:1 Now in the things which we are saying the chief point *is this*: We have such a high priest, who sat down on the right hand of the throne of the Majesty in the heavens,

8:2 Hann er helgipjónn helgidómsins og tjaldbúðarinnar, hinnar sönnu, sem Drottinn reisti, en eigi maður.

8:2 a minister of the sanctuary, and of the true tabernacle, which the Lord pitched, not man.

8:3 Sérhver æðsti prestur er skipaður til þess að bera fram bæði gjafir og fórnir. Þess vegna er nauðsynlegt, að þessi æðsti prestur hafi líka eitthvað fram að bera.

8:3 For every high priest is appointed to offer both gifts and sacrifices: wherefore it is necessary that this *high priest* also have somewhat to offer.

8:4 Væri hann nú á jörðu, mundi hann alls ekki vera prestur, þar sem þeir eru fyrir, sem samkvæmt lögmálinu bera fram gjafirnar.

8:4 Now if he were on earth, he would not be a priest at all, seeing there are those who offer the gifts according to the law;

8:5 En þeir þjóna eftirmynd og skugga hins himneska, eins og Móse fékk bendingu um frá Guði, er hann var að koma upp tjaldbúðinni: "Gæt þess," segir hann, "að þú gjörir allt eftir þeirri fyrirmynd, sem þér var sýnd á fjallinu."

8:5 who serve *that which* is a copy and shadow of the heavenly things, even as Moses is warned of *God* when he is about to make the tabernacle: for, See, saith he, that thou make all things according to the pattern that was showed thee in the mount.

8:6 En nú hefur Jesús fengið þeim mun ágætari helgipjónustu sem hann er meðalgangari betri sáttmála, sem byggist á betri fyrirheitum.

8:6 But now hath he obtained a ministry the more excellent, by so much as he is also the mediator of a better covenant, which hath been enacted upon better promises.

8:7 Hefði hinn fyrri sáttmáli verið óaðfinnanlegur, þá hefði ekki verið þörf fyrir annan.

8:7 For if that first *covenant* had been faultless, then would no place have been sought for a second.

8:8 En nú ávitar Guð þá og segir: Sjá, dagar koma, segir Drottinn, er ég mun gjöra nýjan sáttmála við hús Ísraels og við hús Júda.

8:8 For finding fault with them, he saith, Behold, the days come, saith the Lord, That I will make a new covenant with the house of Israel and with the house of Judah;

8:9 ekki eins og sáttmálann, er ég gjörði við feður þeirra á þeim degi, er ég tók í hönd þeirra til að leiða þá út af Egyptalandi, því að þeir héldu ekki minn sáttmála, og ég hirti eigi um þá, segir Drottinn.

8:9 Not according to the covenant that I made with their fathers In the day that I took them by the hand to lead them forth out of the land of Egypt; For they continued not in my covenant, And I regarded them not, saith the Lord.

8:10 Þetta er sáttmálinn, sem ég mun gjöra við hús Ísraels eftir þá daga, segir Drottinn: Ég mun leggja lög mín í hugskot þeirra og rita þau á hjörtu

þeirra. Ég mun vera Guð þeirra, og þeir munu vera lýður minn.

8:10 For this is the covenant that I will make with the house of Israel After those days, saith the Lord; I will put my laws into their mind, And on their heart also will I write them: And I will be to them a God, And they shall be to me a people:

8:11 Og enginn mun þá kenna landa sínum og enginn bróður sínum og segja: "Þekktu Drottin!" Allir munu þeir þekkja mig, jafnt smáir sem stórir.

8:11 And they shall not teach every man his fellow-citizen, And every man his brother, saying, Know the Lord: For all shall know me, From the least to the greatest of them.

8:12 Því að ég mun vera vægur við misgjörðir þeirra og ég mun ekki framar minnast synda þeirra.

8:12 For I will be merciful to their iniquities, And their sins will I remember no more.

8:13 Þar sem hann nú kallar þetta nýjan sáttmála, þá hefur hann lýst hinn fyrri úreltan. En það, sem er að úreldast og fynrast, er að því komið að verða að engu.

8:13 In that he saith, A new *covenant* he hath made the first old. But that which is becoming old and waxeth aged is nigh unto vanishing away.

9:1 Nú hafði fyrri sáttmálinn líka fyrirskipanir um þjónustuna og jarðneskan helgidóm.

9:1 Now even a first *covenant* had ordinances of divine service, and its sanctuary, a *sanctuary* of this world.

9:2 Tjaldbúð var gjörð, hin fremri, og í henni voru bæði ljósaustíkan, borðið og skoðunarbrauðin, og heitir hún "hið heilaga".

9:2 For there was a tabernacle prepared, the first, wherein were the candlestick, and the table, and the showbread; which is called the Holy place.

9:3 En bak við annað fortjaldið var tjaldbúð, sem hét "hið allrahelgasta".

9:3 And after the second veil, the tabernacle which is called the Holy of holies;

9:4 Þar var reykelisaltari úr gulli og sáttmálsörkin, sem öll var gulli búin. Í henni var gullkerið með manna í, stafur Arons, sem laufgast hafði, og sáttmálsspjöldin.

9:4 having a golden altar of incense, and the ark of the covenant overlaid round about with gold, wherein was a golden pot holding the manna, and Aaron's rod that budded, and the tables of the covenant;

9:5 En yfir henni voru kerúbarn dýrðarinnar og breiddu vængina yfir náðarsólunn. En um þetta hvað fyrir sig á nú ekki að ræða.

9:5 and above it cherubim of glory overshadowing the mercy-seat; of which things we cannot now speak severally.

9:6 Þessu er þannig komið fyrir. Prestarnir ganga stöðugt inn í fremri tjaldbúðina og annast þjónustu sína.

9:6 Now these things having been thus prepared, the priests go in continually into the first tabernacle, accomplishing the services;

9:7 Inn í hina innri gengur æðsti presturinn einn, einu sinni á ári, ekki án blóðs. Það ber hann fram vegna sjálfs sín og fyrir syndir lýðsins, sem drýgðar hafa verið af vangá.

9:7 but into the second the high priest alone, once in the year, not without blood, which he offereth for himself, and for the errors of the people:

9:8 Með því sýnir heilagur andi, að vegurinn til hins heilaga er enn eigi kunnur orðinn, á meðan fremri tjaldbúðin enn stendur.

9:8 the Holy Spirit this signifying, that the way into the holy place hath not yet been made manifest, while the first tabernacle is yet standing;

9:9 Hún er mynd þess tíma, sem nú er. Hér eru fram bornar gjafir og fórnir, sem megna ekki að færa þeim, sem innir þjónustuna af hendi, vissu um að vera fullkominn.

9:9 which is a figure for the time present; according to which are offered both gifts and sacrifices that cannot, as touching the conscience, make the worshipper perfect,

9:10 Þetta eru aðeins ytri fyrirmæli, ásamt reglum um mat og drykk og ýmiss konar þvotta, sem mönnum eru á herðar lagðar allt til tíma viðreisnarinnar.

9:10 *being* only (with meats and drinks and divers washings) carnal ordinances, imposed until a time of reformation.

9:11 En Kristur er kominn sem æðsti prestur hinna komandi geða. Hann gekk inn í gegnum hina stærri og fullkomnari tjaldbúð, sem ekki er með höndum gjörð, það er að segja er ekki af þessari sköpun.

9:11 But Christ having come a high priest of the good things to come, through the greater and more perfect tabernacle, not made with hands, that is to say, not of this creation,

9:12 Ekki fór hann með blóð hafra og kálfa, heldur með eigið blóð, inn í hið heilaga í eitt skipti fyrir öll og aflaði eilífrar lausnar.

9:12 nor yet through the blood of goats and calves, but through his own blood, entered in once for all into the holy place, having obtained eternal redemption.

9:13 Ef blóð hafra og nauta og askan af kvígu, stráð á menn, er óhreinir hafa gjörð, helgar til ytri hreinleika.

9:13 For if the blood of goats and bulls, and the ashes of a heifer sprinkling them that have been defiled, sanctify unto the cleanness of the flesh:

9:14 Hve miklu fremur mun þá blóð Krists hreinsa samvisku vora frá dauðum verkum, til að þjóna Guði lífanda, þar sem Kristur fyrir eilífan anda bar fram sjálfan sig sem lýtalausa fórn fyrir Guði.

9:14 how much more shall the blood of Christ, who through the eternal Spirit offered himself without blemish unto God, cleanse your conscience from dead works to serve the living God?

9:15 Þess vegna er hann meðalgangari nýs sáttmála. Hann dó og bætti að fullu fyrir afbrotin undir fyrri sáttmálanum,

til þess að hinir kölluðu mættu öðlast hina eilífu arfleifð, sem heitið var.

9:15 And for this cause he is the mediator of a new covenant, that a death having taken place for the redemption of the transgressions that were under the first covenant, they that have been called may receive the promise of the eternal inheritance.

9:16 Arfleiðsluskrá tekur ekki gildi fyrr en sá er dáinn, er hana gjörði.

9:16 For where a testament is, there must of necessity be the death of him that made it.

9:17 Hún er óhaggaunleg, þegar um látna er að ræða, en er í engu gildi meðan arfleiðandi lifir.

9:17 For a testament is of force where there hath been death: for it doth never avail while he that made it liveth.

9:18 Þess vegna var ekki heldur hinn fyrri sáttmáli vigður án blóðs.

9:18 Wherefore even the first *covenant* hath not been dedicated without blood.

9:19 Þegar Móse hafði kunngjört gjörvöllum lýðnum öll boðorð lögmálsins, þá tók hann blóð kálfanna og hafra og ásamt vatni og skarlatssrauðri ull og isópi og stökktí bæði á sjálfa bókina og allan lýðinn

9:19 For when every commandment had been spoken by Moses unto all the people according to the law, he took the blood of the calves and the goats, with water and scarlet wool and hyssop, and sprinkled both the book itself and all the people,

9:20 og mælti: "Þetta er blóð sáttmálans, sem Guð lét gjöra við yður."

9:20 saying, This is the blood of the covenant which God commanded to you-ward.

9:21 Sömu leiðis stökktí hann blóðinu á tjaldbúðina og öll áhöldin við helgþjónustuna.

9:21 Moreover the tabernacle and all the vessels of the ministry he sprinkled in like manner with the blood.

9:22 Og samkvæmt lögmálinu er það nálega allt, sem hreinsast með blóði, og eigi fæst fyrirgefning án úthellingar blóðs.

9:22 And according to the law, I may almost say, all things are cleansed with blood, and apart from shedding of blood there is no remission.

9:23 Það var því óhjákvæmilegt, að eftirmyndir þeirra hluta, sem á himnum eru, yrðu hreinsaðar með slíku. En sjálft hið himneska krefst betri fórna en þessara.

9:23 It was necessary therefore that the copies of the things in the heavens should be cleansed with these; but the heavenly things themselves with better sacrifices than these.

9:24 Því að Kristur gekk ekki inn í helgidóm höndum gjörðan, eftirmynd hins sanna helgidóms, heldur inn í sjálfan himininn, til þess nú að birtast fyrir augli Guðs vor vegna.

9:24 For Christ entered not into a holy place made with hands, like in pattern to the true; but into heaven itself, now to appear before the face of God for us:

9:25 Og ekki gjörði hann það til þess að frambera sjálfan sig margsinnis, eins og æðsti presturinn gengur inn í hið heilaga á ári hverju með annarra blóð.

9:25 nor yet that he should offer himself often, as the high priest entereth into the holy place year by year with blood not his own;

9:26 Þá hefði hann oft þurft að liða frá grundvöllun heims. En nú hefur hann birst í eitt skipti fyrir öll við endi aldanna til að afmá syndina með fórn sinni.

9:26 else must he often have suffered since the foundation of the world: but now once at the end of the ages hath he been manifested to put away sin by the sacrifice of himself.

9:27 Og eins og það liggur fyrir mönnunum eitt sinn að deyja og eftir það að fá sinn dóm.

9:27 And inasmuch as it is appointed unto men once to die, and after this *cometh* judgment;

9:28 þannig var Kristi förnfært í eitt skipti til þess að bera syndir margra, og í annað sinn mun hann birtast, ekki sem syndaförn, heldur til hjálpræðis þeim, er hans biða.

9:28 so Christ also, having been once offered to bear the sins of many, shall appear a second time, apart from sin, to them that wait for him, unto salvation.

10:1 Lögmálið geymir aðeins skugga hins góða, sem er í vændum, ekki skýra mynd þess. Ár eftir ár eru bornar fram sömu förnir, sem geta aldrei gjört þá fullkomna til frambúðar, sem ganga fram fyrir Guð.

10:1 For the law having a shadow of the good *things* to come, not the very image of the things, can never with the same sacrifices year by year, which they offer continually, make perfect them that draw nigh.

10:2 Annars hefðu þeir hætt að bera þær fram. Dýrkendurnir hefðu þá ekki framar verið sér meðvitandi um synd, ef þeir hefðu í eitt skipti fyrir öll orðið hreinir.

10:2 Else would they not have ceased to be offered? because the worshippers, having been once cleansed, would have had no more consciousness of sins.

10:3 En með þessum förunum er minnt á syndirnar ár hvert.

10:3 But in those *sacrifices* there is a remembrance made of sins year by year.

10:4 Því að blóð nauta og hafra getur með engu móti numið burt syndir.

10:4 For it is impossible that the blood of bulls and goats should take away sins.

10:5 Því er það, að Kristur segir, þegar hann kemur í heiminn: Fórn og gjafir hefur þú eigi viljað, en líkama hefur þú búið mér.

10:5 Wherefore when he *cometh* into the world, he saith, Sacrifice and offering thou wouldest not, But a body didst thou prepare for me;

10:6 Brenniförnir og syndaförnir geðjuðust þér ekki.

10:6 In whole burnt offerings and *sacrifices* for sin thou hadst no pleasure:

10:7 Þá sagði ég: "Sjá, ég er kominn - í bókinni er það ritað um mig - ég er kominn til að gjöra þinn vilja. Guð minn!"

10:7 Then said I, Lo, I am come (In the roll of the book it is written of me) To do thy will, O God.

10:8 Fyrst segir hann: "Förnir og gjafir og brenniförnir og syndaförnir hefur þú eigi viljað, og eigi geðjuðust þér að þeim." En það eru einmitt þær, sem fram eru bornar samkvæmt lögmálinu.

10:8 Saying above, Sacrifices and offerings for sin thou wouldest not, neither hadst pleasure therein (the which are offered according to the law),

10:9 Síðan segir hann: "Sjá, ég er kominn til að gjöra vilja þinn." Hann tekur burt hið fyrra til þess að staðfesta hið síðara.

10:9 then hath he said, Lo, I am come to do thy will. He taketh away the first, that he may establish the second.

10:10 Og samkvæmt þessum vilja erum vér helgaðir með því, að líkama Jesú Krists var förnað í eitt skipti fyrir öll.

10:10 By which will we have been sanctified through the offering of the body of Jesus Christ once for all.

10:11 Og svo er því farið um hvern prest, að hann er dag hvern bundinn við helgijónustu sína og ber fram margsinnis hinar sömu förnir, þær sem þó geta aldrei afmáð syndir.

10:11 And every priest indeed standeth day by day ministering and offering oftentimes the same sacrifices, the which can never take away sins:

10:12 En Jesús bar fram eina förn fyrir syndirnar og settist um aldur við hægri hönd Guðs

10:12 but he, when he had offered one sacrifice for sins for ever, sat down on the right hand of God;

10:13 og biður þess síðan, að óvinir hans verði gjörðir að fotskór hans.

10:13 henceforth expecting till his enemies be made the footstool of his feet.

10:14 Því að með einni förn hefur hann um aldur fullkomnað þá, er helgaðir verða.

10:14 For by one offering he hath perfected for ever them that are sanctified.

10:15 Og einnig heilagur andi vitnar fyrir oss. Fyrst segir hann:

10:15 And the Holy Spirit also beareth witness to us; for after he hath said,

10:16 Þetta er sáttmálinn, er ég mun gjöra við þá eftir þá daga, segir Drottinn. Lög min vil ég leggja í hjörtu þeirra, og í hugskot þeirra vil ég rita þau.

10:16 This is the covenant that I will make with them After those days, saith the Lord: I will put my laws on their heart, And upon their mind also will I write them; *then saith he,*

10:17 Síðan segir hann: Ég mun aldrei framar minnast synda þeirra eða lögmálsbrota.

10:17 And their sins and their iniquities will I

remember no more.

10:18 En þar sem syndirnar eru fyrirgefnar, þar þarf ekki framar fórn fyrir synd.

10:18 Now where remission of these is, there is no more offering for sin.

10:19 Vér megum nú, bræður, fyrir Jesú blóð með djörfung ganga inn í hið heilaga.

10:19 Having therefore, brethren, boldness to enter into the holy place by the blood of Jesus,

10:20 þangað sem hann vígði oss veginn, nýjan veg og lifandi inn í gegnum förtjaldið, það er að segja líkama sinn.

10:20 by the way which he dedicated for us, a new and living way, through the veil, that is to say, his flesh;

10:21 Vér höfum mikinn prest yfir húsi Guðs.

10:21 and *having* a great priest over the house of God;

10:22 Látum oss því ganga fram fyrir Guð með einlægum hjörtum, í öruggu trúartrausti, með hjörtum, sem hreinsuð hafa verið og eru laus við meðvitund um synd, og með líkómunum, sem laugaðir hafa verið í hreinu vatni.

10:22 let us draw near with a true heart in fulness of faith, having our hearts sprinkled from an evil conscience: and having our body washed with pure water,

10:23 Höldum fast við játningu vonar varrar án þess að hvika, því að trúr er sá, sem fyrirheitið hefur gefið.

10:23 let us hold fast the confession of our hope that it waver not; for he is faithful that promised:

10:24 Gefum gætur hver að öðrum og hvetjum hver annan til kærleika og góðra verka.

10:24 and let us consider one another to provoke unto love and good works;

10:25 Vanrækið ekki safnaðarsamkomur yðar eins og sumra er síður, heldur uppvörvið hver annan, og það því fremur sem þér sjáið að dagurinn færist nær.

10:25 not forsaking our own assembling together, as the custom of some is, but exhorting *one another*; and so much the more, as ye see the day drawing nigh.

10:26 Því að ef vér syndgum af ásettu ráði, eftir að vér höfum öðlast þekkingu sannleikans, þá er úr því enga förn að fá fyrir syndirnar.

10:26 For if we sin wilfully after that we have received the knowledge of the truth, there remaineth no more a sacrifice for sins,

10:27 heldur er það óttalegt bið eftir dómi og grimmilegur eldur, sem eyða mun andstaðingum Guðs.

10:27 but a certain fearful expectation of judgment, and a fierceness of fire which shall devour the adversaries.

10:28 Sá, er að engu hefur lögmál Móse, verður vægðarlaust líflátinn, ef tveir eða þrír vottar bera.

10:28 A man that hath set at nought Moses law dieth without compassion on *the word of* two or three witnesses:

10:29 Hve miklu þyngri hegning ætlið þér þá ekki að sá muni vera taliinn verðskulda, er fótum treður son Guðs og vanhagar blóð sáttmálans, er hann var helgaður í, og smáunar anda náðarinnar?

10:29 of how much sorer punishment, think ye, shall he be judged worthy, who hath trodden under foot the Son of God, and hath counted the blood of the covenant wherewith he was sanctified an unholy thing, and hath done despite unto the Spirit of grace?

10:30 Vér þekkjum þann, er sagt hefur: "Min er hefndin, ég mun endurgjalda." Og á öðrum stað: "Drottinn mun dæma lýð sinn."

10:30 For we know him that said, Vengeance belongeth unto me, I will recompense. And again, The Lord shall judge his people.

10:31 Óttalegt er að falla í hendur lifanda Guðs.

10:31 It is a fearful thing to fall into the hands of the living God.

10:32 Minnst fyrri daga, er þér höfðuð tekið á móti ljósinu, hvernig þér urðuð að þola mikla raun þjáninga.

10:32 But call to remembrance the former days, in which, after ye were enlightened, ye endured a great conflict of sufferings;

10:33 Það var ýmist, að þér sjálfir, smánaðir og aðþrengdir, voruð hafðir að augnagammni, eða þá hitt, að þér tókuð þátt í kjörum þeirra, er áttu slíku að seta.

10:33 partly, being made a gazingstock both by reproaches and afflictions; and partly, becoming partakers with them that were so used.

10:34 Þér þjáðust með bandingjum, og tókuð því með gleði, er þér voruð rændir eignum yðar, því að þér vissuð, að þér áttuð sjálfir betri eign og varanlega.

10:34 For ye both had compassion on them that were in bonds, and took joyfully the spoiling of you possessions, knowing that ye have for yourselves a better possession and an abiding one.

10:35 Varpið því eigi frá yður djörfung yðar. Hún mun hljóta mikla umbun.

10:35 Cast not away therefore your boldness, which hath great recompense of reward.

10:36 Þolgaðis hafið þér þörf, til þess að þér gjörði Guðs vilja og öðlist fyrirheitid.

10:36 For ye have need of patience, that, having done the will of God, ye may receive the promise.

10:37 Því að: Innan harla skamms tíma mun sá koma, sem koma á, og ekki dvelst honum.

10:37 For yet a very little while, He that cometh shall come, and shall not tarry.

10:38 Minn réttláti mun lifa fyrir trúna, en skjóti hann sér undan, þá hefur sála mín ekki velpóknun á honum.

10:38 But my righteous one shall live by faith: And if he shrink back, my soul hath no pleasure in him.

10:39 En vér skjótum oss ekki undan og glötumst, heldur trúum vér og frelsumst.

10:39 But we are not of them that shrink back unto perdition; but of them that have faith unto the saving of the soul.

11:1 Trúin er fullvissa um það, sem menn vona, sannfæring um þá hluti, sem eigi er auðið að sjá.

11:1 Now faith is assurance of things hoped for, a conviction of things not seen.

11:2 Fyrir hana fengu mennirnir fyrir á tíðum góðan vitnisburð.

11:2 For therein the elders had witness borne to them.

11:3 Fyrir trú skiljum vér, að heimarnir eru gjörðir með orði Guðs og að hið sýnilega hefur ekki orðið til af því, er séð varð.

11:3 By faith we understand that the worlds have been framed by the word of God, so that what is seen hath not been made out of things which appear.

11:4 Fyrir trú bar Abel fram fyrir Guð betri fórn en Kain, og fyrir trú fékk hann þann vitnisburð, að hann væri réttlátur, er Guð bar vitni um fórn hans. Með trú sinni talar hann enn, þótt dauður sé.

11:4 By faith Abel offered unto God a more excellent sacrifice than Cain, through which he had witness borne to him that he was righteous, God bearing witness in respect of his gifts: and through it he being dead yet speaketh.

11:5 Fyrir trú var Enok burt numinn, að eigi skyldi hann dauðann líta. "Ekki var hann frammar að finna, af því að Guð hafði numið hann burt." Áður en hann var burt numinn, hafði hann fengið þann vitnisburð, "að hann hefði verið Guði þóknunarlegur."

11:5 By faith Enoch was translated that he should not see death; and he was not found, because God translated him: for he hath had witness borne to him that before his translation he had been well-pleasing unto God:

11:6 En án trúar er ógerlegt að þóknast honum, því að sá, sem gengur fram fyrir Guð, verður að trúna því, að hann sé til og að hann umbuni þeim, er hans leita.

11:6 And without faith it is impossible to be well-pleasing unto him; for he that cometh to God must believe that he is, and that he is a rewarder of them that seek after him.

11:7 Fyrir trú fékk Nói bendingu um það, sem enn þá var ekki auðið að sjá. Hann óttaðist Guð og smíðaði örk til björgunar heimilisfólki sínu. Með trú sinni dæmdi hann heiminn og varð erfingi réttlætisins af trúnni.

11:7 By faith Noah, being warned of God concerning things not seen as yet, moved with godly fear, prepared an ark to the saving of his house; through which he condemned the world, and became heir of the righteousness which is according to faith.

11:8 Fyrir trú hlýddi Abraham, er hann var kallaður, og fór burt til staðar, sem hann átti að fá til eignar. Hann fór burt og vissi ekki hvert leiðin

lái.

11:8 By faith Abraham, when he was called, obeyed to go out unto a place which he was to receive for an inheritance; and he went out, not knowing whither he went.

11:9 Fyrir trú settist hann að í hinu fyrirheitna landi eins og útlendingur og hafðist við í tjöldum, ásamt Ísak og Jakob, er voru samerfingar með honum að hinu sama fyrirheití.

11:9 By faith he became a sojourner in the land of promise, as in a land not his own, dwelling in tents, with Isaac and Jacob, the heirs with him of the same promise:

11:10 Því að hann vænti þeirrar borgar, sem hefur traustan grunn, þeirrar, sem Guð er smíður að og byggingarmeistari.

11:10 for he looked for the city which hath the foundations, whose builder and maker is God.

11:11 Fyrir trú öðlaðist Abraham kraft til að eignast son, og þó var Sara óbyrja og hann kominn yfir aldur. Hann treysti þeim, sem fyrirheitid hafði gefið.

11:11 By faith even Sarah herself received power to conceive seed when she was past age, since she counted him faithful who had promised:

11:12 Þess vegna kom út af honum, einum manni, og það mjög ellihrumum, slík niðja mergð sem stjörnur eru á himni og sandkorn á sjávarströnd, er ekki verður tölu á komið.

11:12 wherefore also there sprang of one, and him as good as dead, so many as the stars of heaven in multitude, and as the sand, which is by the sea-shore, innumerable.

11:13 Allir þessir menn dóu í trú, án þess að hafa öðlast fyrirheitin. Þeir sáu þau álangdar og fögnuðu þeim og játuðu, að þeir væru gestir og útlendingar á jörðinni.

11:13 These all died in faith, not having received the promises, but having seen them and greeted them from afar, and having confessed that they were strangers and pilgrims on the earth.

11:14 Þeir, sem slíkt mæla, sýna með því, að þeir eru að leita eigin attjardar.

11:14 For they that say such things make it manifest that they are seeking after a country of their own.

11:15 Hefðu þeir nú átt við attjörðina, sem þeir fóru frá, þá hefðu þeir haft tíma til að snúa þangað aftur.

11:15 And if indeed they had been mindful of that country from which they went out, they would have had opportunity to return.

11:16 En nú þráðu þeir betri attjörð, það er að segja himneska. Þess vegna býgðast Guð sin ekki fyrir þá, að kallast Guð þeirra, því að borg bjó hann þeim.

11:16 But now they desire a better country, that is, a heavenly: wherefore God is not ashamed of them, to be called their God; for he hath prepared for them a city.

11:17 Fyrir trú fórnferði Abraham Ísak, er hann var reyndur. Og Abraham, sem fengið hafði fyrirheitin, var reiðubúinn að fórnfera einkasyni sínum.

11:17 By faith Abraham, being tried, offered up Isaac: yea, he that had gladly received the promises was offering up his only begotten son;

11:18 Við hann hafði Guð mælt: "Afköndur Ísaks munu taldir verða niðjar þínir."

11:18 even he to whom it was said, In Isaac shall thy seed be called:

11:19 Hann hugði, að Guð væri þess jafnvel megnugur að vekja upp frá dauðum. Þess vegna má svo að orði kveða, að hann heimti hann aftur úr helju.

11:19 accounting that God is able to raise up, even from the dead; from whence he did also in a figure receive him back.

11:20 Fyrir trú blessaði Ísák þá Jakob og Esaú einnig um ókoma tíma.

11:20 By faith Isaac blessed Jacob and Esau, even concerning things to come.

11:21 Fyrir trú blessaði Jakob báða sonu Jósefs, er hann var að dauða kominn og "laut fram á stafshúnninn og þaðst fyrir".

11:21 By faith Jacob, when he was dying, blessed each of the sons of Joseph; and worshipped, *leaning* upon the top of his staff.

11:22 Fyrir trú minntist Jósef við avelokín á brottför Ísraelssona og gjörði ráðstöfun fyrir beinum sínum.

11:22 By faith Joseph, when his end was nigh, made mention of the departure of the children of Israel; and gave commandment concerning his bones.

11:23 Fyrir trú leyndu foreldrar Móse honum í þrjá mánuði eftir fæðingu hans, af því að þau sáu, að sveinninn var friður, og þau létu eigi skelfast af skipun konungsins.

11:23 By faith Moses, when he was born, was hid three months by his parents, because they saw he was a goodly child; and they were not afraid of the king's commandment.

11:24 Fyrir trú hafnaði Móse því, er hann var orðinn fulltíða maður, að vera talinn dóttursonur Faraós.

11:24 By faith Moses, when he was grown up, refused to be called the son of Pharaoh's daughter;

11:25 og kaus fremur illt að þola með lýð Guðs en njóta skammvinnns unaðar af syndinni.

11:25 choosing rather to share ill treatment with the people of God, than to enjoy the pleasures of sin for a season;

11:26 Hann taldi vanvirðu Krists meiri auð en fjársjóðu Egyptalands, því að hann horfði fram til launanna.

11:26 accounting the reproach of Christ greater riches than the treasures of Egypt: for he looked unto the recompense of reward.

11:27 Fyrir trú yfirgaf hann Egyptaland og óttaðist ekki reiði konungsins, en var öruggur eins og hann sæi hinn ósýnilega.

11:27 By faith he forsook Egypt, not fearing the wrath of the king: for he endured, as seeing him who is invisible.

11:28 Fyrir trú hélt hann páska og lét rjóða blóðinu á húsin, til þess að eyðandi frumburðanna skyldi ekki snerta þá.

11:28 By faith he kept the passover, and the sprinkling of the blood, that the destroyer of the firstborn should not touch them.

11:29 Fyrir trú gengu þeir gegnum Rauðahafið sem um þurrt land, og er Egyptar freistuðu þess, drukknuðu þeir.

11:29 By faith they passed through the Red sea as by dry land: which the Egyptians assaying to do were swallowed up.

11:30 Fyrir trú hrundu múrar Jerikóborgar, er menn höfðu gengið í kringum þá í sjö daga.

11:30 By faith the walls of Jericho fell down, after they had been compassed about for seven days.

11:31 Fyrir trú var það, að skækjan Rahab fórst ekki ásamt hinum óhlýðnu, þar sem hún hafði tekið vinsamlega móti njósnarmönnum.

11:31 By faith Rahab the harlot perished not with them that were disobedient, having received the spies with peace.

11:32 Hvað á ég að orðlengja framar um þetta? Mig mundi skorta tíma, ef ég færi að segja frá Gideon, Barak, Samson og Jefta, og af Davíð, Samúel og spámönnum.

11:32 And what shall I more say? for the time will fail me if I tell of Gideon, Barak, Samson, Jephthah; of David and Samuel and the prophets:

11:33 Fyrir trú unnu þeir sigur á konungsríkjum, iðkuðu réttlæti, öðluðust fyrirheit. Þeir byrgðu gín ljóna.

11:33 who through faith subdued kingdoms, wrought righteousness, obtained promises, stopped the mouths of lions,

11:34 slökktu eldsbál, komust undan sverðseggjum. Þeir urðu styrkir, þótt áður væru þeir veikir, gjörðust öflugir í stríði og stökktu fylkingum óvina á flóta.

11:34 quenched the power of fire, escaped the edge of the sword, from weakness were made strong, waxed mighty in war, turned to flight armies of aliens.

11:35 Konur heimtu aftur sína framliðnu upprisna. Aðrir voru pyndaðir og þágu ekki lausn til þess að þeir öðluðust betri upprisnu.

11:35 Women received their dead by a resurrection: and others were tortured, not accepting their deliverance; that they might obtain a better resurrection:

11:36 Aðrir urðu að sæta háðsyrðum og húðstrofum og þar á ofan fjöturum og fangelsi.

11:36 and others had trial of mockings and scourgings, yea, moreover of bonds and imprisonment:

11:37 Þeir voru grýttir, sagaðir í sundur, höggðir með sverði. Þeir ráfuðu í gærum og geitskinnum, alls vana, aðþrengdir og illa haldnir.

11:37 they were stoned, they were sawn asunder, they were tempted, they were slain with the sword: they went about in

sheepskins, in goatskins; being destitute, afflicted, ill-treated

11:38 Og ekki átti heimurinn slíka menn skilið. Þeir reiknuðu um óbyggðir og fjöll og héldust við í hellum og gjótum.

11:38 (of whom the world was not worthy), wandering in deserts and mountains and caves, and the holes of the earth.

11:39 En þó að allir þessir menn fengju góðan vitnishurð fyrir trú sína, hlutu þeir þó eigi fyrirheitð.

11:39 And these all, having had witness borne to them through their faith, received not the promise,

11:40 Guð hafði séð oss fyrir því sem betra var: Án vor skyldu þeir ekki fullkomin verða.

11:40 God having provided some better thing concerning us, that apart from us they should not be made perfect.

12:1 Fyrst vér erum umkringdir slíkum fjölda votta, létum þá af oss allri byrði og viðloðandi synd og þreytum þolgóðir skeið það, sem vér eigum framundan.

12:1 Therefore let us also, seeing we are compassed about with so great a cloud of witnesses, lay aside every weight, and the sin which doth so easily beset us, and let us run with patience the race that is set before us,

12:2 Beinum sjónum vorum til Jesú, höfundar og fullkonnara trúarinnar. Vegna gleði þeirrar, er beið hans, leið hann þolinmóðlega á krossi, mat smán einskis og hefur nú setst til hægri handar háseti Guðs.

12:2 looking unto Jesus the author and perfecter of *our* faith, who for the joy that was set before him endured the cross, despising shame, and hath sat down at the right hand of the throne of God.

12:3 Virðið hann fyrir yður, sem þolað hefur slíkan fjandskap gegn sér af syndurum, til þess að þér þreytist ekki og látið hugfallast.

12:3 For consider him that hath endured such gainsaying of sinners against himself, that ye wax not weary, fainting in your souls.

12:4 Í baráttu yðar við syndina hafið þér ekki enn þá staðið í gegn, svo að blóð hafi runnið.

12:4 Ye have not yet resisted unto blood, striving against sin:

12:5 Og þér hafið gleymt áminningunni, sem ávarpar yður eins og syni: Sonur minn, lítilsvirð ekki hirtingu Drottins, og lát ekki heldur hugfallast er hann tyftar þig.

12:5 and ye have forgotten the exhortation which reasoneth with you as with sons, My son, regard not lightly the chastening of the Lord, Nor faint when thou art reproved of him;

12:6 Því að Drottinn agar þann, sem hann elskar, og hirtir harðlega hvern þann son, er hann að sér tekur.

12:6 For whom the Lord loveth he chasteneth, And scourgeth every son whom he receiveth.

12:7 Políð aga. Guð fer með yður eins og syni. Hver er sá sonur, sem faðirinn ekki agar?

12:7 It is for chastening that ye endure; God dealeth with you as with sons; for what son is there whom *his* father chasteneth not?

12:8 En séuð þér án aga, sem allir hafa fyrir orðið, þá eruð þér þrælbornir og ekki synir.

12:8 But if ye are without chastening, whereof all have been made partakers, then are ye bastards, and not sons.

12:9 Enn er það, að vér bjuggum við aga jarðneskra fedra og bárum virðingu fyrir þeim. Skyldum vér þá ekki miklu fremur vera undirgefnir föður andanna og lífa?

12:9 Furthermore, we had the fathers of our flesh to chasten us, and we gave them reverence: shall we not much rather be in subjection unto the Father of spirits, and live?

12:10 Fedur vorir ögnuð oss um fáa daga, eftir því sem þeim leist, en oss til gagns agar hann oss, svo að vér fáum hlutdeild í heilagleika hans.

12:10 For they indeed for a few days chastened *us* as seemed good to them; but he for *our* profit, that we may be partakers of his holiness.

12:11 Í bili virðist allur agi að visu ekki vera gleðiefni, heldur hryggðar, en eftir á gefur hann þeim, er við hann hafa tamist, ávöxt friðar og réttlætis.

12:11 All chastening seemeth for the present to be not joyous but grievous; yet afterward it yieldeth peaceable fruit unto them that have been exercised thereby, *even the fruit* of righteousness.

12:12 Réttíð því úr máttvana höndum og magnþrota knjám.

12:12 Wherefore lift up the hands that hang down, and the palsied knees;

12:13 Látið fætur yðar feta beinar brautir, til þess að hið fatlaða vindist ekki úr líði, en verði heilt.

12:13 and make straight paths for your feet, that that which is lame be not turned out of the way, but rather be healed.

12:14 Stundið frið við alla menn og helgun, því að án hennar fær enginn Drottín líði.

12:14 Follow after peace with all men, and the sanctification without which no man shall see the Lord:

12:15 Hafið gát á, að enginn missi af Guðs náð, að engin beiskjurót renni upp, sem truflun valdi, og margir saurgist af.

12:15 looking carefully lest *there be* any man that falleth short of the grace of God; lest any root of bitterness springing up trouble *you*, and thereby the many be defiled;

12:16 Gætið þess, að eigi sé neinn hörkarl eða vanheilagur, eins og Esaú, sem fyrir einn málsverð lét af hendi frumburðarrétt sinn.

12:16 lest *there be* any fornicator, or profane person, as Esau, who for one mess of meat sold his own birthright.

12:17 Þér vítið, að það fór líka svo fyrir honum, að hann var rækur gjör, þegar hann síðar vildi öðlast blessunina, þó að hann gráthændi um hana. Hann fékk ekki færi á að iðrast.

12:17 For ye know that even when he afterward desired to inherit the blessing, he was rejected; for he found no place for a change of mind *in his father*, though he sought is diligently with tears.

12:18 Þér eruð ekki komnir til fjalls, sem á verður þreifað, ekki til brennandi elds og sorta, myrkurs, ofviðris

12:18 For ye are not come unto *a mount* that might be touched, and that burned with fire, and unto blackness, and darkness, and tempest,

12:19 og básúnuhljóms og raustar sem talaði svo að þeir, sem hana heyrðu, báðust undan því að meira væri til sín talað.

12:19 and the sound of a trumpet, and the voice of words; which *voice* they that heard entreated that no word more should be spoken unto them;

12:20 Því að þeir höldu ekki það, sem fyrir var skipað: "Þó að það sé ekki nema skepna, sem kemur við fjallið, skal hún grýtt verða."

12:20 For they could not endure that which was enjoined, If even a beast touch the mountain, it shall be stoned;

12:21 Svo ógurlegt var það, sem fyrir augu bar, að Móse sagði: "Ég er mjög hræddur og skelfdur."

12:21 and so fearful was the appearance, *that* Moses said, I exceedingly fear and quake:

12:22 Nei, þér eruð komnir til Sionfjalls og borgar Guðs lifanda, hinnar himnesku Jerúsalem, til tugþúsunda engla.

12:22 but ye are come unto mount Zion, and unto the city of the living God, the heavenly Jerusalem, and to innumerable hosts of angels,

12:23 til hátíðarsamkomu og safnaðar frumgetinna, sem á hinnum eru skráðir, til Guðs, dómara allra, og til anda réttláttra, sem fullkomnir eru orðnir,

12:23 to the general assembly and church of the firstborn who are enrolled in heaven, and to God the Judge of all, and to the spirits of just men made perfect,

12:24 og til Jesú, meðalgangara nýs sáttmála, og til blóðsins, sem hreinsar og talar kröftuglegar en blóð Abels.

12:24 and to Jesus the mediator of a new covenant, and to the blood of sprinkling that speaketh better than *that of* Abel.

12:25 Gætið þess, að þér hafið ekki þeim sem talar. Þeir, sem höfnuðu þeim er gaf guðlega bendingu á jörðu, komust ekki undan. Miklu síður munum vér undan komast, ef vér gjörumst fráhverfir honum, er guðlega bendingu gefur frá hinnum.

12:25 See that ye refuse not him that speaketh. For if they escaped not when they refused him that warned *them* on earth, much more *shall not* we *escape* who turn away from him that *warneth* from heaven:

12:26 Raust hans lét jörðina bifast fyrrum. En nú hefur hann lofað: "Enn einu sinni mun ég hræra jörðina og

ekki hana eina, heldur og himininn."

12:26 whose voice then shook the earth: but now he hath promised, saying, Yet once more will I make to tremble not the earth only, but also the heaven.

12:27 Orðin: "Enn einu sinni", sýna, að það, sem bifast, er skapað og hverfur, til þess að það standi stöðugt, sem eigi bifast.

12:27 And this *word*, Yet once more, signifieth the removing of those things that are shaken, as of things that have been made, that those things which are not shaken may remain.

12:28 Þar sem vér því fáum ríki, sem ekki getur bifast, skulum vér þakka það og þjóna Guði, svo sem honum þóknast, með lotningu og ótta.

12:28 Wherefore, receiving a kingdom that cannot be shaken, let us have grace, whereby we may offer service well-pleasing to God with reverence and awe:

12:29 Því að vor Guð er eyðandi eldur. 12:29 for our God is a consuming fire.

13:1 Bróðurkærleikurinn haldist. 13:1 Let love of the brethren continue.

13:2 Gleymið ekki gestrisninni, því að vegna hennar hafa sumir hýst engla án þess að vita.

13:2 Forget not to show love unto strangers: for thereby some have entertained angels unawares.

13:3 Minnst bandingjanna, sem væruð þér sambandingjar þeirra. Minnst þeirra er illt líða, þar sem þér sjálfir eruð einnig með líkama.

13:3 Remember them that are in bonds, as bound with them; them that are illtreated, as being yourselves also in the body.

13:4 Hjúskapurinn sé í heiðri hafður í öllum greinum og hjónasengin sé öflekkuð, því að hörkarla og frillulífismenn mun Guð dæma.

13:4 Let marriage be had in honor among all, and let the bed be undefiled: for fornicators and adulterers God will judge.

13:5 Sýnið enga fégirni í hegðun yðar, en látið yður nægja það, sem þér hafið. Guð hefur sjálfur sagt: "Ég mun ekki sleppa af þér hendinni né yfirgefa þig."

13:5 Be ye free from the love of money; content with such things as ye have: for himself hath said, I will in no wise fail thee, neither will I in any wise forsake thee.

13:6 Því getum vér öruggir sagt: Drottinn er minn hjálpari, eigi mun ég óttast. Hvað geta mennirnir gjört mér?

13:6 So that with good courage we say, The Lord is my helper; I will not fear: What shall man do unto me?

13:7 Verið minnugir leiðtoga yðar, sem Guðs orð hafa til yðar talað. Virðið fyrir yður, hvernig ævi þeirra lauk, og líkið eftir trú þeirra.

13:7 Remember them that had the rule over you, men that spake unto you the word of God; and considering the issue of their life, imitate their faith.

13:8 Jesús Kristur er í gær og í dag hinn sami og um aldir.

13:8 Jesus Christ is the same yesterday and to-day, yea and for ever.

13:9 Látid ekki afvegaleiða yður af ýmislegum framandi kenningum. Það er gott að hjartað styrkist við náð, ekki mataraði. Þeir, sem sinntu slíku, höfðu eigi happ af því.

13:9 Be not carried away by divers and strange teachings: for it is good that the heart be established by grace; not by meats, wherein they that occupied themselves were not profited.

13:10 Vér höfum altari, og hafa þeir, er tjaldhúðinni þjóna, ekki leyfi til að eta af því.

13:10 We have an altar, whereof they have no right to eat that serve the tabernacle.

13:11 Því að brennd eru fyrir utan herbúðirnar hræ þeirra dýra, sem æðsti presturinn ber blóðið úr inn í helgidóminn til syndafórnar.

13:11 For the bodies of those beasts whose blood is brought into the holy place by the high priest as an offering for sin, are burned without the camp.

13:12 Þess vegna leið og Jesús fyrir utan hliðið, til þess að hann helgaði lýðinn með blóði sínu.

13:12 Wherefore Jesus also, that he might sanctify the people through his own blood, suffered without the gate.

13:13 Göngum því til hans út fyrir herbúðirnar og berum vanvirðu hans.

13:13 Let us therefore go forth unto him without the camp, bearing his reproach.

13:14 Því að hér höfum vér ekki borg er stendur, heldur leitum vér hinnar komandi.

13:14 For we have not here an abiding city, but we seek after the city which is to come.

13:15 Fyrir hann skulum vér því án alláts bera fram lofgjörðarfórn fyrir Guð, ávöxt vara, er játa nafn hans.

13:15 Through him then let us offer up a sacrifice of praise to God continually, that is, the fruit of lips which make confession to his name.

13:16 En gleymið ekki velgjörðaseminni og hjálpseminni, því að slíkar fórnir eru Guði þóknanlegar.

13:16 But to do good and to communicate forget not: for with such sacrifices God is well pleased.

13:17 Hlýðið leiðtogum yðar og verið þeim eftirlátir. Þeir vaka yfir sálum yðar og eiga að lúka reikning fyrir þær. Verið þeim eftirlátir til þess að þeir geti gjört það með gleði, ekki andvarpandi. Það væri yður til ógagns.

13:17 Obey them that have the rule over you, and submit to them: for they watch in behalf of your souls, as they that shall give account; that they may do this with joy, and not with grief: for this were unprofitable for you.

13:18 Biðjið fyrir oss, því að vér erum þess fullvissir, að vér höfum góða samvisku og viljum í öllum greinum breyta vel.

13:18 Pray for us: for we are persuaded that we have a good conscience, desiring to live honorably in all things.

13:19 Ég bið yður enn rækilegar um að gjöra þetta, til þess að þér fáið mig brátt aftur heimtan.

13:19 And I exhort you the more exceedingly to do this, that I may be restored to you the sooner.

13:20 En Guð friðarins, er leiddi hinn mikla hirði sauðanna, Drottín vorn Jesú, upp frá dauðum með blóði eilífs sáttmála.

13:20 Now the God of peace, who brought again from the dead the great shepherd of the sheep with the blood of an eternal covenant, even our Lord Jesus,

13:21 hann fullkomni yður í öllu góðu til að gjöra vilja hans og komi því til leiðar í oss, sem þóknanlegt er í hans augum, fyrir Jesú Krist. Honum sé dýrð um aldir alda. Amen.

13:21 make you perfect in every good thing to do his will, working in us that which is well-pleasing in his sight, through Jesus Christ; to whom be the glory for ever and ever. Amen.

13:22 Ég bið yður, bræður, að þér takið vel þessum áminningarorðum. Fáort hef ég ritað yður.

13:22 But I exhort you, brethren, bear with the word of exhortation, for I have written unto you in few words.

13:23 Vita skuluð þér, að bróðir vor Timóteus hefur verið látinn laus og ásamt honum mun ég heimsækja yður, komi hann bráðum.

13:23 Know ye that our brother Timothy hath been set at liberty; with whom, if he come shortly, I will see you.

13:24 Berið kveðju öllum leiðtogum yðar og öllum heilögum. Mennirnir frá Ítalíu senda yður kveðju.

13:24 Salute all them that have the rule over you, and all the saints. They of Italy salute you.

13:25 Náð sé með yður öllum.

13:25 Grace be with you all. Amen.

1:1 Jakob, þjónn Guðs og Drottins Jesú Krists, heilsar þeim tólf kynkvíslum í dreifingunni.

1:1 James, a servant of God and of the Lord Jesus Christ, to the twelve tribes which are of the Dispersion, greeting.

1:2 Álitid það, bræður mínir, eintómt gleðiefni, er þér ratið í ýmiss konar raunir.

1:2 Count it all joy, my brethren, when ye fall into manifold temptations;

1:3 Þér vitið, að trúarstaðfesta yðar vekur þolgaði.

1:3 Knowing that the proving of your faith worketh patience.

1:4 en þolgaðið á að birtast í fullkomnu verki, til þess að þér séuð fullkomnir og algjörir og yður sé í engu abótavant.

1:4 And let patience have its perfect work, that ye may be perfect and entire, lacking in nothing.

1:5 Ef einhvern yðar brestur visku, þá biðji hann Guð, sem gefur öllum örlátlega og átölulaust, og honum mun gefast.

1:5 But if any of you lacketh wisdom, let him ask of God, who giveth to all liberally and upbraideth not; and it shall be given him.

1:6 En hann biðji í trú, án þess að efast. Sá sem efast er líkur sjávaröldu, er ris og hrekst fyrir vindi.

1:6 But let him ask in faith, nothing doubting: for he that doubteth is like the surge of the sea driven by the wind and tossed.

1:7 Sá maður, tvílyndur og reikull á öllum vegum sínum, má eigi ætla.

1:7 For let not that man think that he shall receive anything of the Lord;

1:8 að hann fái nokkuð hjá Drottni.

1:8 a doubleminded man, unstable in all his ways.

1:9 Lágt settur bróðir hrósi sér af upphæð sinni.

1:9 But let the brother of low degree glory in his high estate:

1:10 en auðugur af lægingu sinni, því hann mun liða undir lok eins og blóm á engi.

1:10 and the rich, in that he is made low: because as the flower of the grass he shall pass away.

1:11 Sólín kemur upp með steikjandi hita og brennir grasið, og blóm þess dettur af og fegurð þess verður að engu. Þannig mun og hinn auðugi maður visna upp á vegum sínum.

1:11 For the sun ariseth with the scorching wind, and withereth the grass: and the flower thereof falleth, and the grace of the fashion of it perisheth: so also shall the rich man fade away in his goings.

1:12 Sæll er sá maður, sem stenst freistingu, því að þegar hann hefur reynst hafur mun hann öðlast kórónu lífsins, sem Guð hefur heitið þeim er elska hann.

1:12 Blessed is the man that endureth temptation; for when he hath been approved, he shall receive the crown of life, which the Lord promised to them that love him.

1:13 Enginn má segja, er hann verður fyrir freistingu: "Guð freistar mín." Guð getur eigi orðið fyrir freistingu af hinu illa, enda freistar hann sjálfur einskis manns.

1:13 Let no man say when he is tempted, I am tempted of God; for God cannot be tempted with evil, and he himself tempteth no man:

1:14 Það er eigin girnd, sem freistar sérhvers manns og dregur hann og tælir.

1:14 but each man is tempted, when he is drawn away by his own lust, and enticed.

1:15 Þegar girndin síðan er orðin þunguð, elur hún synd, og þegar syndin er orðin fullþroskuð, fæðir hún dauða.

1:15 Then the lust, when it hath conceived, beareth sin: and the sin, when it is fullgrown, bringeth forth death.

1:16 Villist ekki, bræður mínir elskaðir!

1:16 Be not deceived, my beloved brethren.

1:17 Sérhver góð gjöf og sérhver fullkomin gáfa er ofan að og kemur

niður frá föður ljósanna. Hljá honum er engin umbreyting né skuggar, sem koma og fara.

1:17 Every good gift and every perfect gift is from above, coming down from the Father of lights, with whom can be no variation, neither shadow that is cast by turning.

1:18 Eftir ráðsályktun sinni fæddi hann oss með orði sannleikans, til þess að vér skyldum vera frumgróði sköpunar hans.

1:18 Of his own will he brought us forth by the word of truth, that we should be a kind of firstfruits of his creatures.

1:19 Vitið, bræður mínir elskaðir: Hver maður skal vera fljótur til að heyra, seinn til að tala, seinn til reiði.

1:19 Ye know *this*, my beloved brethren. But let every man be swift to hear, slow to speak, slow to wrath:

1:20 Því að reiði manns ávinnur ekki það, sem rétt er fyrir Guði.

1:20 for the wrath of man worketh not the righteousness of God.

1:21 Leggið því af hvers konar saurgleik og alla vonsku og takið með högværð á móti hinu gróðursetta orði, er frelsað getur sálir yðar.

1:21 Wherefore putting away all filthiness and overflowing of wickedness, receive with meekness the implanted word, which is able to save your souls.

1:22 Verðið gjörendur orðsins og eigi aðeins heyrendur þess, ella sviðið þér sjálfa yður.

1:22 But be ye doers of the word, and not hearers only, deluding your own selves.

1:23 Því að ef einhver er heyrandi orðsins og ekki gjörandi, þá er hann líkur manni, er skoðar andlit sitt í spegli.

1:23 For if any one is a hearer of the word and not a doer, he is like unto a man beholding his natural face in a mirror:

1:24 Hann skoðar sjálfan sig, fer burt og gleymir jafnskjótt, hvernig hann var.

1:24 for he beholdeth himself, and goeth away, and straightway forgetteth what manner of man he was.

1:25 En sá sem skyggnist inn í hið fullkomna lögmál frelsisins og heldur sér við það og gleymir ekki því, sem hann heyrir, heldur framkvæmir það, hann mun sæll verða í verkum sínum.

1:25 But he that looketh into the perfect law, the law of liberty, and so continueth, being not a hearer that forgetteth but a doer that worketh, this man shall be blessed in his doing.

1:26 Sá sem þykist vera guðrækin, en hefur ekki taumhald á tungu sinni, blekkir sjálfan sig og guðrækni hans er fánýt.

1:26 If any man thinketh himself to be religious, while he bridleth not his tongue but deceiveth his heart, this man's religion is vain.

1:27 Hrein og flekklaus guðrækni fyrir Guði og föður er þetta, að vitja munadarlausra og ekkna í þrengingu þeirra og varðveita sjálfan sig óflekkaðan af heiminum.

1:27 Pure religion and undefiled before our God and Father is this, to visit the fatherless and widows in their affliction, *and* to keep oneself unspotted from the world.

2:1 Bræður mínir, farið ekki í manngreinarálit, þér sem trúið á dýrðardrottinn vorn Jesú Krist.

2:1 My brethren, hold not the faith of our Lord Jesus Christ, *the Lord* of glory, with respect of persons.

2:2 Nú kemur maður inn í samkundu yðar með gullhring á hendi og í skartlegum klæðum, og jafnframt kemur inn fátækur maður í óhreinum fötum.

2:2 For if there come into your synagogue a man with a gold ring, in fine clothing, and there come in also a poor man in vile clothing;

2:3 ef öll athygli yðar beinist að þeim, sem skartklæðin ber, og þér segið: "Settu þig hérna í gott sæti!" en segið við fátæka manninn: "Stattu þarna, eða settu þig á gólfið við fótskör mína!"

2:3 and ye have regard to him that weareth the fine clothing, and say, Sit thou here in a good place; and ye say to the poor man, Stand thou there, or sit under my footstool;

2:4 hafið þér þá ekki mismunad mönnum og orðið dómarar með vondum hugsunum?

2:4 Do ye not make distinctions among yourselves, and become judges with evil thoughts?

2:5 Heyrið, bræður mínir elskaðir! Hefur Guð ekki útvalið þá, sem fátækir eru í augum heimsins, til þess að þeir verði auðugir í trú og erlingjar þess ríkis, er hann hefur heiðið þeim, sem elska hann?

2:5 Hearken, my beloved brethren; did not God choose them that are poor as to the world *to be rich* in faith, and heirs of the kingdom which he promised to them that love him?

2:6 En þér hafið óvirt hinn fátæka. Eru það þó ekki hinir ríku, sem undíroka yður og draga yður fyrir dómstóla?

2:6 But ye have dishonored the poor man. Do not the rich oppress you, and themselves drag you before the judgment-seats?

2:7 Eru það ekki þeir, sem lastmæla hinu góða nafni, sem nefnt var yfir yður?

2:7 Do not they blaspheme the honorable name by which ye are called?

2:8 Ef þér uppfyllið hið konunglega boðorð Ritningarinnar: "Þú skalt elska náunga þinn sem sjálfan þig", þá gjörið þér vel.

2:8 Howbeit if ye fulfil the royal law, according to the scripture, Thou shalt love thy neighbor as thyself, ye do well:

2:9 En ef þér farið í manngreinarálit, þá drýgið þér synd og lögmálið sannar upp á yður að þér séuð brotamenn.

2:9 but if ye have respect of persons, ye commit sin, being convicted by the law as transgressors.

2:10 Þótt einhver haldi allt lögmálið, en hrasaði í einu atriði, þá er hann orðinn sekur við öll boðorð þess.

2:10 For whosoever shall keep the whole law,

and yet stumble in one *point*, he is become guilty of all.

2:11 Því sá sem sagði: "Þú skalt ekki hórdóm drygja", hann sagði líka: "Þú skalt ekki morð fremja." En þó að þú drygir ekki hór, en fremur morð, þá ertu búinn að brjóta lögmálið.

2:11 For he that said, Do not commit adultery, said also, Do not kill. Now if thou dost not commit adultery, but killest, thou art become a transgressor of the law.

2:12 Talið því og breytið eins og þeir, er dæmast eiga eftir lögmáli frelsisins.

2:12 So speak ye, and so do, as men that are to be judged by a law of liberty.

2:13 Því að dómurinn verður miskunnarlaus þeim, sem ekki auðsýndi miskunn, en miskunnsemin gengur sigri hrósandi að dómi.

2:13 For judgment *is* without mercy to him that hath showed no mercy: mercy glorieth against judgment.

2:14 Hvað stóðar það, bræður mínir, þótt einhver segist hafa trú, en hefur eigi verk? Mun trúin geta frelsað hann?

2:14 What doth it profit, my brethren, if a man say he hath faith, but have not works? can that faith save him?

2:15 Ef bróðir eða systir eru nakin og vantar daglegt viðurværi

2:15 If a brother or sister be naked and in lack of daily food,

2:16 og einhver yðar segði við þau: "Farið í friði, vermið yður og mettið!" en þér gefið þeim ekki það, sem líkaminn þarfnast, hvað stóðar það?

2:16 and one of you say unto them, Go in peace, be ye warmed and filled; and yet ye give them not the things needful to the body; what doth it profit?

2:17 Eins er líka trúin dauð í sjálfrí sér, vanti hana verkín.

2:17 Even so faith, if it have not works, is dead in itself.

2:18 En nú segir einhver: "Einn hefur trú, annar verk." Sýn mér þá trú þína án verkanna, og ég skal sýna þér trúna af verkum mínum.

2:18 Yea, a man will say, Thou hast faith, and I have works: show me thy faith apart from *thy* works, and I by my works will show thee *my* faith.

2:19 Þú trúir, að Guð sé einn. Þú gjörir vel. En illu andarnir trúa því líka og skelfast.

2:19 Thou believest that God is one; thou doest well: the demons also believe, and shudder.

2:20 Fávisi maður! Vilt þú láta þér skiljast, að trúin er ónýt án verkanna?

2:20 But wilt thou know, O vain man, that faith apart from works is barren?

2:21 Réttlættist ekki Abraham faðir vor af verkum, er hann lagði son sinn Ísak á altarið?

2:21 Was not Abraham our father justified by works, in that he offered up Isaac his son upon the altar?

2:22 Þú sérð, að trúin var samtaka verkum hans og að trúin fullkomnaðist með verkunum.

2:22 Thou seest that faith wrought with his works, and by works was faith made perfect;

2:23 Og ritningin rættist, sem segir: "Abraham trúði Guði, og það var honum til réttlætis reiknað," og hann var kallaður Guðs vinur.

2:23 and the scripture was fulfilled which saith, And Abraham believed God, and it was reckoned unto him for righteousness; and he was called the friend of God.

2:24 Þér sjáið, að maðurinn réttlætist af verkum og ekki af trú einni saman.

2:24 Ye see that by works a man is justified, and not only by faith.

2:25 Svo var og um skækjuna Rahab. Réttlættist hún ekki af verkum, er hún tók við sendimönnum og lét þá fara burt aðra leið?

2:25 And in like manner was not also Rahab the harlot justified by works, in that she received the messengers, and sent them out another way?

2:26 Eins og líkaminn er dauður án anda, eins er og trúin dauð án verka.

2:26 For as the body apart from the spirit is dead, even so faith apart from works is dead.

3:1 Verðið eigi margir kennarar, bræður mínir. Þér vítið, að vér munum fá þyngri dóm.

3:1 Be not many of you teachers, my brethren, knowing that we shall receive heavier judgment.

3:2 Allir hrösum vér margvíslega. Hراسi einhver ekki í orði, þá er hann maður fullkominn, fær um að hafa stjórna á öllum líkama sínum.

3:2 For in many things we all stumble. If any stumbleth not in word, the same is a perfect man, able to bridle the whole body also.

3:3 Ef vér leggjum hestunum beisli í munn, til þess að þeir hljóði oss, þá getum vér stýrt öllum líkama þeirra.

3:3 Now if we put the horses' bridles into their mouths that they may obey us, we turn about their whole body also.

3:4 Sjá einnig skipin, svo stór sem þau eru og rekin af hörðum vindum. Þeim verður stýrt með mjög litlu stýri, hvert sem stýrimaðurinn vill.

3:4 Behold, the ships also, though they are so great and are driven by rough winds, are yet turned about by a very small rudder, whither the impulse of the steersman willet.

3:5 Þannig er einnig tungan litill limur, en lætur mikið yfir sér. Sjá hversu litill neisti getur kveikt í miklum skógi.

3:5 So the tongue also is a little member, and boasteth great things. Behold, how much wood is kindled by how small a fire!

3:6 Tungan er líka eldur. Tungan er ranglætisheimur meðal lima vorra. Hún flekkar allan líkamann og kveikir í hjóli tilverunnar, en er sjálf tendruð af helvíti.

3:6 And the tongue is a fire: the world of iniquity among our members is the tongue, which defileth the whole body, and setteth on fire the wheel of nature, and is set on fire by hell.

3:7 Allar tegundir dýra og fugla, skriðkvikindi og sjávardýr má temja og hafa mennirnir tamið.

3:7 For every kind of beasts and birds, of creeping things and things in the sea, is tamed, and hath been tamed by mankind.

3:8 en tunguna getur enginn maður tamið, þessa óhemju, sem er full af banvænu eitri.

3:8 But the tongue can no man tame; it is a restless evil, it is full of deadly poison.

3:9 Með henni vegsömum vér Drottin vorn og föður og með henni formælum vér mönnum, sem skapaðir eru í líkingu Guðs.

3:9 Therewith bless we the Lord and Father; and therewith curse we men, who are made after the likeness of God:

3:10 Af sama munni gengur fram blessun og bölvun. Þetta má ekki svo vera, bræður mínir.

3:10 out of the same mouth cometh forth blessing and cursing. My brethren, these things ought not so to be.

3:11 Gefur lindin úr sama uppsprettuanga bæði ferskt og beiskt vatn?

3:11 Doth the fountain send forth from the same opening sweet water and bitter?

3:12 Mun fikjutré, bræður mínir, geta af sér gefið olifur eða vínviður fikjur? Eigi getur heldur saltur brunnur gefið ferskt vatn.

3:12 Can a fig tree, my brethren, yield olives, or a vine figs? Neither can salt water yield sweet.

3:13 Hver er vitur og skynsamur yðar á meðal? Hann láti með góðri hegðun verk sín lýsa höglátri speki.

3:13 Who is wise and understanding among you? let him show by his good life his works in meekness of wisdom.

3:14 En ef þér hafið beiskan ofsa og eigingirni í hjarta yðar, þá staríð yður ekki og ljúgið ekki gegn sannleikanum.

3:14 But if ye have bitter jealousy and faction in your heart, glory not and lie not against the truth.

3:15 Sú speki kemur ekki að ofan, heldur er hún jarðnesk, andlaus, djöfulleg.

3:15 This wisdom is not a wisdom that cometh down from above, but is earthly, sensual, devilish.

3:16 Því hvar sem ofsi og eigingirni er, þar er óstjórn og hvers kyns böll.

3:16 For where jealousy and faction are, there is confusion and every vile deed.

3:17 En sú speki, sem að ofan er, hún er í fyrsta lagi hrein, því næst friðsöm, ljúfleg, sáttgjörn, full miskunnar og góðra ávaxta, óhlutdræg, hræsnislaus.

3:17 But the wisdom that is from above is first pure, then peaceable, gentle, easy to be entreated, full of mercy and good fruits, without variance, without hypocrisy.

3:18 En ávexti réttlætisins verður sáð í friði þeim til handa, er frið semja.

3:18 And the fruit of righteousness is sown in

peace for them that make peace.

4:1 Af hverju koma stríð og af hverju sennur meðal yðar? Af hverju öðru en girndum yðar, sem heyja stríð í limum yðar?

4:1 Whence come wars and whence come fightings among you? come they not hence, even of your pleasures that war in your members?

4:2 Þér girnist og fáid ekki, þér drepid og öfundid og getid þó ekki öðlast. Þér berjist og strídið. Þér eigid ekki, af því að þér biðjid ekki.

4:2 Ye lust, and have not: ye kill, and covet, and cannot obtain: ye fight and war; ye have not, because ye ask not.

4:3 Þér biðjid og öðlist ekki af því að þér biðjid illa, þér viljid sóa því í munadi!

4:3 Ye ask, and receive not, because ye ask amiss, that ye may spend it in your pleasures.

4:4 Þér ótrúu, vitið þér ekki, að vinátta við heiminn er fjandskapur gegn Guði? Hver sem því vill vera vinur heimsins, hann gjörir sig að óvini Guðs.

4:4 Ye adulteresses, know ye not that the friendship of the world is enmity with God? Whosoever therefore would be a friend of the world maketh himself an enemy of God.

4:5 Eða haldið þér að ritningin fari með hégóma, sem segir: "Þráir Guð ekki með afbrýði andann, sem hann gaf bústað í oss?"

4:5 Or think ye that the scripture speaketh in vain? Doth the spirit which he made to dwell in us long unto envying?

4:6 En því meiri er náðin, sem hann gefur. Þess vegna segir ritningin: "Guð standur í gegn dramlátum, en auðmjúkum veitir hann náð."

4:6 But he giveth more grace. Wherefore the scripture saith, God resisteth the proud, but giveth grace to the humble.

4:7 Gefid yður því Guði á vald, standið gegn djöflinum, og þá mun hann flyja yður.

4:7 Be subject therefore unto God; but resist the devil, and he will flee from you.

4:8 Nálegið yður Guði, og þá mun hann nálgast yður. Hreinsið hendur yðar, þér syndarar, og gjörið hjörtun flekklaus, þér tvílyndu.

4:8 Draw nigh to God, and he will draw nigh to you. Cleanse your hands, ye sinners; and purify your hearts, ye doubleminded.

4:9 Berið yður illa, syrgið og grátið. Breytið hlátri yðar í sorg og gleðinni í hryggð.

4:9 Be afflicted, and mourn, and weep: let your laughter be turned to mourning, and your joy to heaviness.

4:10 Auðmýkið yður fyrir Drottni og hann mun upphefja yður.

4:10 Humble yourselves in the sight of the Lord, and he shall exalt you.

4:11 Talið ekki illa hver um annan, bræður. Sá sem talar illa um bróður sinn eða dæmir bróður sinn, talar illa um lögmálið og dæmir lögmálið. En ef þú dæmir lögmálið, þá ert þú ekki gjörandi lögmálsins, heldur dómari.

4:11 Speak not one against another, brethren. He that speaketh against a brother, or judgeth his brother, speaketh against the law, and judgeth the law: but if thou judgest the law, thou art not a doer of the law, but a judge.

4:12 Einn er löggjafinn og dómariinn, sá sem getur frelsað og tortímt. En hver ert þú, sem dæmir náungann?

4:12 One *only* is the lawgiver and judge, even he who is able to save and to destroy: but who art thou that judgest thy neighbor?

4:13 Heyrið, þér sem segið: "Í dag eða á morgun skulum vér fara til þeirrar eða þeirrar borgar, dveljast þar eitt ár og versla þar og græða!" -

4:13 Come now, ye that say, To-day or to-morrow we will go into this city, and spend a year there, and trade, and get gain:

4:14 Þér vitið ekki hvernig líf yðar mun verða á morgun. Því að þér eruð gufa, sem sést um stutta stund en hverfur síðan.

4:14 whereas ye know not what shall be on the morrow. What is your life? For ye are a vapor, that appeareth for a little time, and then vanisheth away.

4:15 Í stað þess ættuð þér að segja: "Ef Drottinn vill, þá bæði lifum vér og þá munum vér gjöra þetta eða annað."

4:15 For that ye ought to say, If the Lord will, we shall both live, and do this or that.

4:16 En nú stærið þér yður í oflátungsskap. Allt slíkt stærilæti er vont.

4:16 But now ye glory in your vauntings: all such glorying is evil.

4:17 Hver sem því hefur vit á gott að gjöra, en gjörir það ekki, hann drýgir synd.

4:17 To him therefore that knoweth to do good, and doeth it not, to him it is sin.

5:1 Hlustið á, þér auðmenn, grátið og kveinið yfir þeim bágingdum, sem yfir yður munu koma.

5:1 Come now, ye rich, weep and howl for your miseries that are coming upon you.

5:2 Auður yðar er orðinn fúinn og klæði yðar eru orðin möletin.

5:2 Your riches are corrupted, and your garments are moth-eaten.

5:3 gull yðar og silfur er orðið ryðbrunnið og ryðið á því mun verða yður til vitnis og eta hold yðar eins og eldur. Þér hafið fjársjóðum safnað á síðustu dögnum.

5:3 Your gold and your silver are rusted; and their rust shall be for a testimony against you, and shall eat your flesh as fire. Ye have laid up your treasure in the last days.

5:4 Launin hrópa, þau sem þér hafið haft af verkamönnum, sem slögu lönd yðar, og köll kornskurðarmannanna eru komin til eyrna Drottins hersveitanna.

5:4 Behold, the hire of the laborers who mowed your fields, which is of you kept back by fraud, crieth out: and the cries of them that reaped have entered into the ears of the Lord of Sabaoth.

5:5 Þér hafið lifað í sællífi á jörðinni og í óhöfi. Þér hafið alið hjörtu yðar á slátrunardegi.

5:5 Ye have lived delicately on the earth, and taken your pleasure; ye have nourished your hearts in a day of slaughter.

5:6 Þér hafið sakkellit og drepið hinn réttláta. Hann veitir yður ekki viðnám.

5:6 Ye have condemned, ye have killed the righteous *one*; he doth not resist you.

5:7 Preyið því, bræður, þangað til Drottinn kemur. Sjáið akuryrkjumanninn, hann biður eftir hinum dýrmaeta ávexti jarðarinnar og þreyir eftir honum, þangað til hann hefur fengið haustregn og vorregn.

5:7 Be patient therefore, brethren, until the coming of the Lord. Behold, the husbandman waiteth for the precious fruit of the earth, being patient over it, until it receive the early and latter rain.

5:8 Preyið og þér, styrkið hjörtu yðar, því að koma Drottins er í nánd.

5:8 Be ye also patient; establish your hearts: for the coming of the Lord is at hand.

5:9 Kvartið ekki hver yfir öðrum, bræður, svo að þér verðið ekki dæmdir. Dómariinn stendur fyrir dyrum.

5:9 Murmur not, brethren, one against another, that ye be not judged: behold, the judge standeth before the doors.

5:10 Bræður, takið spámennina til fyrirmyndar, sem talað hafa í nafni Drottins og liðið illt með þolinmæði.

5:10 Take, brethren, for an example of suffering and of patience, the prophets who spake in the name of the Lord.

5:11 Því vér teljum þá sæla, sem þolgóðir hafa verið. Þér hafið heyrt um þolgaði Jobs og vitið, hvaða lyktir Drottinn gjörði á högum hans. Drottinn er mjög miskunnsamur og líknsamur.

5:11 Behold, we call them blessed that endured: ye have heard of the patience of Job, and have seen the end of the Lord, how that the Lord is full of pity, and merciful.

5:12 En umfram allt, bræður mínir, sverjið ekki, hvorki við himininn né við jörðina né nokkurn annan eið. En já yðar sé já, nei yðar sé nei, til þess að þér fallið ekki undir dóm.

5:12 But above all things, my brethren, swear not, neither by the heaven, nor by the earth, nor by any other oath: but let your yea be yea, and your nay, nay; that ye fall not under judgment.

5:13 Liði nokkrum illa yðar á meðal, þá biði hann. Liggi vel á einhverjum, þá syngi hann lofsöng.

5:13 Is any among you suffering? Let him pray. Is any cheerful? Let him sing praise.

5:14 Sé einhver sjúkur yðar á meðal, þá kalli hann til sín öldunga safnadarins og þeir skulu smyrja hann með olíu í nafni Drottins og biðjast fyrir yfir honum.

5:14 Is any among you sick? Let him call for the elders of the church; and let them pray over him, anointing him with oil in the name of the Lord:

5:15 Trúarbaenin mun gjöra hinn sjúka heilan, og Drottinn mun reisa hann á fætur. Þær syndir, sem hann kann að hafa drýgt, munu honum verða fyrirgefnar.

5:15 and the prayer of faith shall save him that is sick, and the Lord shall raise him up; and if he have committed sins, it shall be forgiven him.

5:16 Játíð því hver fyrir öðrum syndir yðar og biðið hver fyrir öðrum, til þess að þér verðið heilbrigðir. Kröftug bæn réttláts manns megnar mikið.

5:16 Confess therefore your sins one to another, and pray one for another, that ye may be healed. The supplication of a righteous man availeth much in its working.

5:17 Elía var maður sama eðlis og vér, og hann bað þess heitt, að ekki skyldi rigna, og það rigndi ekki yfir landið í þrjú ár og sex mánuði.

5:17 Elijah was a man of like passions with us, and he prayed fervently that it might not rain; and it rained not on the earth for three years and six months.

5:18 Og hann bað aftur, og himinninn gaf regn og jörðin bar sinn ávöxt.

5:18 And he prayed again; and the heaven gave rain, and the earth brought forth her fruit.

5:19 Bræður mínir, ef einhver meðal yðar villist frá sannleikanum og einhver snýr honum aftur.

5:19 My brethren, if any among you err from the truth, and one convert him;

5:20 þá viti hann, að hver sem snýr syndara frá villu vegar hans mun frelsa sálu hans frá dauða og hylja fjölda synda.

5:20 let him know, that he who converteth a sinner from the error of his way shall save a soul from death, and shall cover a multitude of sins.

1:1 Pétur postuli Jesú Krists heilsar hinum útöldu, sem eru dreifðir sem útlendingar í Pontus, Galatíu, Kappadókiu, Asíu og Bípýnii.

1:1 Peter, an apostle of Jesus Christ, to the elect who are sojourners of the Dispersion in Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, and Bithynia,

1:2 en útvaldir samkvæmt fyrirvitund Guðs föður og helgaðir af anda hans til að hlýðnast Jesú Kristi og verða hreinsaðir með blóði hans. Náð og friður margfaldist með yður.

1:2 according to the foreknowledge of God the Father, in sanctification of the Spirit, unto obedience and sprinkling of the blood of Jesus Christ: Grace to you and peace be multiplied.

1:3 Lofaður sé Guð og faðir Drottins vors Jesú Krists, sem eftir mikilli miskunn sinni hefur endurfætt oss til lifandi vonar fyrir upprisnu Jesú Krists frá dauðum.

1:3 Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ, who according to his great mercy begat us again unto a living hope by the resurrection of Jesus Christ from the dead,

1:4 til óförgengilegrar, flekklausrar og ófölnandi arfleifðar, sem yður er geymd á himnum.

1:4 unto an inheritance incorruptible, and undefiled, and that fadeth not away, reserved in heaven for you,

1:5 **Kraftur Guðs varðveitir yður fyrir trúna til þess að þér getið öðlast hjálpraðið, sem er þess alþúð að opinberast á síðasta tíma.**

1:5 who by the power of God are guarded through faith unto a salvation ready to be revealed in the last time.

1:6 **Fagníð því, þótt þér nú um skamma stund hafið orðið að hryggjast í margs konar raunum.**

1:6 Wherein ye greatly rejoice, though now for a little while, if need be, ye have been put to grief in manifold trials,

1:7 **Það er til þess að trúarstaðfesta yðar, langtum dýrmætari en förgengilegt gull, sem þó stenst eldraunina, geti orðið yður til lofs og dýrðar og heiðurs við opinberun Jesú Krists.**

1:7 that the proof of your faith, *being* more precious than gold that perisheth though it is proved by fire, may be found unto praise and glory and honor at the revelation of Jesus Christ:

1:8 **Þér hafið ekki séð hann, en elskið hann þó. Þér hafið hann ekki nú fyrir augum yðar, en trúið samt á hann og fagníð með óumræðilegri og dýrlegri gleði.**

1:8 whom not having seen ye love; on whom, though now ye see him not, yet believing, ye rejoice greatly with joy unspeakable and full of glory:

1:9 **Þegar þér eruð að ná takmarki trúar yðar, frelsun sálra yðar.**

1:9 receiving the end of your faith, *even* the salvation of *your* souls.

1:10 **Þessa frelsun könnuðu spámennirnir og rannsökuðu vandlega þegar þeir töluðu um þá náð, sem yður mundi hlótast.**

1:10 Concerning which salvation the prophets sought and searched diligently, who prophesied of the grace that *should come* unto you:

1:11 **Þeir rannsökuðu, til hvers eða hvílls tíma andi Krists, sem í þeim bjó, bentí, þá er hann vitnaði fyrirfram um pislir Krists og dýrðina þar á eftir.**

1:11 searching what *time* or what manner of time the Spirit of Christ which was in them did point unto, when it testified beforehand the sufferings of Christ, and the glories that should follow them.

1:12 **En þeim var opinberað, að eigi væri það fyrir sjálfa þá, heldur fyrir yður, að þeir þjónuðu að þessu, sem yður er nú kunngjört af þeim, sem boðuðu yður fagnaðarerindið í heilögum anda, sem er sendur frá himni. Inn í þetta fýsir jafnvel englana að skyggjast.**

1:12 To whom it was revealed, that not unto themselves, but unto you, did they minister these things, which now have been announced unto you through them that preached the gospel unto you by the Holy Spirit sent forth from heaven; which things angel desire to look into.

1:13 **Gjörið því hugi yðar viðbúna og vakið. Setjið alla von yðar til þeirrar náðar, sem yður mun veitast við opinberun Jesú Krists.**

1:13 Wherefore girding up the loins of your mind, be sober and set your hope perfectly on the grace that is to be brought unto you at the revelation of Jesus Christ;

1:14 **Verið eins og hlýðin börn og látið eigi framar lifnað yðar mótask af þeim girndum, er þér áður létuð stjórnað af í vanvsku yðar.**

1:14 as children of obedience, not fashioning yourselves according to your former lusts in *the time of* your ignorance:

1:15 **Verðið heldur sjálfir heilagir í allri hegðun, eins og sá er heilagur, sem yður hefur kallað.**

1:15 but like as he who called you is holy, be ye yourselves also holy in all manner of living;

1:16 **Ritað er: "Verið heilagir, því ég er heilagur."**

1:16 because it is written, Ye shall be holy; for I am holy.

1:17 **Fyrst þér ákallið þann sem föður, er damir án manngreinarálits eftir verkum hvers eins, þá gangið fram í guðsótta útleðartíma yðar.**

1:17 And if ye call on him as Father, who without respect of persons judgeth according to each man's work, pass the time of your sojourning in fear:

1:18 **Þér vitið, að þér voruð eigi leystir með hverfulum hlutum, silfri eða gulli, frá fánýtri hegðun yðar, er þér höfðuð að erfðum tekið frá föðrum yðar.**

1:18 knowing that ye were redeemed, not with corruptible things, with silver or gold, from your vain manner of life handed down from your fathers;

1:19 **heldur með blóði hins lýtalausa og óflekkaða lambs, með dýrmatu blóði Krists.**

1:19 but with precious blood, as of a lamb without spot, *even the blood* of Christ:

1:20 **Hann var útvalinn, áður en veröldin var grundvölluð, en var opinberaður í lok tímanna vegna yðar.**

1:20 who was foreknown indeed before the foundation of the world, but was manifested at the end of times for your sake,

1:21 **Fyrir hann trúið þér á Guð, er vakti hann upp frá dauðum og gaf honum dýrð, svo að trú yðar skyldi jafnframt vera von til Guðs.**

1:21 who through him are believers in God, that raised him from the dead, and gave him glory; so that your faith and hope might be in God.

1:22 **Þér hafið hreinsað yður með því að hlýða sannleikanum og beríð hræsnislausu bróðurelsku í brjósti. Elskið því hver annan af heilu hjarta.**

1:22 Seeing ye have purified your souls in your obedience to the truth unto unfeigned love of the brethren, love one another from the heart fervently:

1:23 **Þér eruð endurfæddir, ekki af förgengilegu sæði, heldur óförgengilegu, fyrir orð Guðs, sem lifir og varir.**

1:23 having been begotten again, not of

corruptible seed, but of incorruptible, through the word of God, which liveth and abideth.

1:24 **Því að: Allt hold er sem gras og öll vegsemd þess sem blóm á grasi; grasið skraelnar og blómið fellur.**

1:24 For, All flesh is as grass, And all the glory thereof as the flower of grass. The grass withereth, and the flower falleth:

1:25 **En orð Drottins varir að eilífu. Og þetta orð er fagnaðarerindið, sem yður hefur verið boðað.**

1:25 But the word of the Lord abideth for ever. And this is the word of good tidings which was preached unto you.

2:1 **Leggið því af alla vonsku og alla þretti, hræsni og öfund og allt baktal.**

2:1 Putting away therefore all wickedness, and all guile, and hypocrisies, and envies, and all evil speakings,

2:2 **Sækist eins og nýfædd börn eftir hinni andlegu, ósviknu mjólk, til þess að þér af henni getið dafnað til hjálpraðis.**

2:2 as newborn babes, long for the spiritual milk which is without guile, that ye may grow thereby unto salvation;

2:3 **enda "hafið þér smakkað, hvað Drottinn er góður."**

2:3 if ye have tasted that the Lord is gracious:

2:4 **Komið til hans, hins lifanda steins, sem hafnað var af mönnum, en er hjá Guði útvalinn og dýrmatur.**

2:4 unto whom coming, a living stone, rejected indeed of men, but with God elect, precious,

2:5 **og látið sjálfir uppbyggjast sem lifandi steinar í andlegt hús, til heilags prestafélags, til að bera fram andlegar förnir. Guði velpóknanlegar fyrir Jesú Krist.**

2:5 ye also, as living stones, are built up a spiritual house, to be a holy priesthood, to offer up spiritual sacrifices, acceptable to God through Jesus Christ.

2:6 **Því svo stendur í Ritningunni: Sjá, ég set hornstein í Sion, valinn og dýrmatan. Sá sem trúir á hann mun alls eigi verða til skammar.**

2:6 Because it is contained in scripture, Behold, I lay in Zion a chief corner stone, elect, precious: And he that believeth on him shall not be put to shame.

2:7 **Yður sem trúið er hann dýrmatur, en hinum vantrúðuð er steinninn, sem smíðirnir höfnuðu, orðinn að hyrningarsteini**

2:7 For you therefore that believe is the preciousness: but for such as disbelieve, The stone which the builders rejected, The same was made the head of the corner;

2:8 **og: ásteytingarsteini og hrösunarhellu. Þeir steyta sig á honum, af því að þeir óhlýðnast boðskapnum. Það var þeim ætlað.**

2:8 and, A stone of stumbling, and a rock of offence; for they stumble at the word, being disobedient: whereunto also they were appointed.

2:9 **En þér eruð "útvalin kynslóð, konunglegt prestafélag, heilög þjóð, eignarlýður, til þess að þér skuluð**

viðfregja dáðir hans," sem kallaði yður frá myrkrunu til síns undursamlega ljóss.

2:9 But ye are an elect race, a royal priesthood, a holy nation, a people for *God's* own possession, that ye may show forth the excellencies of him who called you out of darkness into his marvellous light:

2:10 Þér sem áður voruð ekki lýður eruð nú orðnir "Guðs lýður". Þér, sem "ekki nutuð miskunnar", hafið nú "miskunn hlötið".

2:10 who in time past were no people, but now are the people of God: who had not obtained mercy, but now have obtained mercy.

2:11 Þér elskuðu, ég áminni yður sem gesti og útlendinga að halda yður frá holdlegum girndum, sem heyja stríð gegn sálunni.

2:11 Beloved, I beseech you as sojourners and pilgrims, to abstain from fleshly lusts, which war against the soul;

2:12 Hegðið yður vel meðal heiðingjanna, til þess að þeir, er nú hallmala yður sem illgjörðamönnum, sjái góðverk yðar og vegsami Guð á tíma viðjunarinnar.

2:12 having your behavior seemly among the Gentiles; that, wherein they speak against you as evil-doers, they may by your good works, which they behold, glorify God in the day of visitation.

2:13 Verið Drottins vegna undirgefnir allri mannlegri skipan, bæði keisara, hinum æðsta,

2:13 Be subject to every ordinance of man for the Lord's sake: whether to the king, as supreme;

2:14 og landshöfðingjum, sem hann sendir til að reisa illgjörðamönnum og þeim til lofs er breyta vel.

2:14 or unto governors, as sent by him for vengeance on evil-doers and for praise to them that do well.

2:15 Því að það er vilji Guðs, að þér skuluð með því að breyta vel þagga niður vanþekkingu heimskra manna.

2:15 For so is the will of God, that by well-doing ye should put to silence the ignorance of foolish men:

2:16 Þér eruð frjálsir menn, hafið ekki frelsið fyrir hjúp yfir vonskuna, breytið heldur sem þjónar Guðs.

2:16 as free, and not using your freedom for a cloak of wickedness, but as bondservants of God.

2:17 Virðið alla menn, elskið bræðrafélagið, óttist Guð, heiðrið keisarann.

2:17 Honor all men. Love the brotherhood. Fear God. Honor the king.

2:18 Þér þjónar, verið undirgefnir húsbændum yðar með allri lotningu, ekki einungis hinum góðu og sanngjörnu, heldur einnig hinum ósanngjörnu.

2:18 Servants, be in subjection to your masters with all fear; not only to the good and gentle, but also to the froward.

2:19 Ef einhver þolir móðganir og liður saklaus vegna meðvitundar um Guð, þá er það þakkar vert.

2:19 For this is acceptable, if for conscience toward God a man endureth griefs, suffering wrongfully.

2:20 Því að hvaða verðleiki er það, að þér sýnið þolgaði, er þér verðið fyrir höggum vegna misgjörða? En ef þér sýnið þolgaði, er þér liðið illt, þótt þér hafið breytt vel, það allar velþóknunar hjá Guði.

2:20 For what glory is it, if, when ye sin, and are buffeted *for it*, ye shall take it patiently? but if, when ye do well, and suffer *for it*, ye shall take it patiently, this is acceptable with God.

2:21 Til þessa eruð þér kallaðir. Því að Kristur leið einnig fyrir yður og lét yður eftir fyrirmynd, til þess að þér skylduð feta í hans fótspor.

2:21 For hereunto were ye called: because Christ also suffered for you, leaving you an example, that ye should follow his steps:

2:22 "Hann drýgði ekki synd, og svik voru ekki fundin í munni hans."

2:22 who did no sin, neither was guile found in his mouth:

2:23 Hann illmælti eigi aftur, er honum var illmælt, og hótadi eigi, er hann leið, heldur gaf það í hans vald, sem réttvislega dæmir.

2:23 who, when he was reviled, reviled not again; when he suffered threatened not; but committed *himself* to him that judgeth righteously:

2:24 Hann bar sjálfur syndir vorar á líkama sínum upp á tréð, til þess að vér skyldum deyja frá syndunum og lifa réttlætinu. Fyrir hans benjar eruð þér læknaðir.

2:24 who his own self bare our sins in his body upon the tree, that we, having died unto sins, might live unto righteousness; by whose stripes ye were healed.

2:25 Þér voruð sem villuráfandi sauðir, en nú hafið þér snúið yður til hans, sem er hirðir og biskup sálna yðar.

2:25 For ye were going astray like sheep; but are now returned unto the Shepherd and Bishop of your souls.

3:1 Eins skuluð þér, eiginkonur, vera undirgefnar eiginnönnum yðar, til þess að jafnvel þeir, sem vilja ekki hlýða orðinu, geti unnist orðalaust við hegðun kvenna sinna.

3:1 In like manner, ye wives, *be* in subjection to your own husbands; that, even if any obey not the word, they may without the word be gained by the behavior of their wives;

3:2 Þegar þeir sjá yðar grandvöru og skirlífu hegðun.

3:2 beholding your chaste behavior *coupled* with fear.

3:3 Skart yðar sé ekki ytra skart, hárgreiðslur, gullskraut og viðhafnarbúningur.

3:3 Whose *adorning* let it not be the outward adorning of braiding the hair, and of wearing jewels of gold, or of putting on apparel;

3:4 heldur sé það hinn huldi maður

hjartans í óförgengilegum búningi högværs og kyrrláts anda. Það er dýrmaðt í augum Guðs.

3:4 but *let it be* the hidden man of the heart, in the incorruptible *apparel* of a meek and quiet spirit, which is in the sight of God of great price.

3:5 Þannig skreyttu sig einnig forðum hinar helgu konur, er settu von sína til Guðs. Þær voru eiginmönnum sínum undirgefnar.

3:5 For after this manner aforetime the holy women also, who hoped in God, adorned themselves, being in subjection to their own husbands:

3:6 eins og Sara hlýddi Abraham og kallaði hann herra. Og börn hennar eruð þér orðnar, er þér hegðið yður vel og látið ekkert skelfa yður.

3:6 as Sarah obeyed Abraham, calling him lord: whose children ye now are, if ye do well, and are not put in fear by any terror.

3:7 Og þér eiginmenn, bíðið með skynsemi saman við konur yðar sem veikari ker og veitið þeim virðingu, því að þær munu erfa með yður náðina og lífið. Þá hindrast bæni yðar ekki.

3:7 Ye husbands, in like manner, dwell with *your wives* according to knowledge, giving honor unto the woman, as unto the weaker vessel, as being also joint-heirs of the grace of life; to the end that your prayers be not hindered.

3:8 Að lokum, verið allir samhuga, hluttekningarsamir, bróðurelskir, miskunnssamir, auðmjúkir.

3:8 Finally, *be* ye all likeminded, compassionate, loving as brethren, tenderhearted, humbleminded:

3:9 Gjaldið ekki illt fyrir illt eða illmæli fyrir illmæli, heldur þvert á móti blessið, því að þér eruð til þess kallaðir að erfa blessunina.

3:9 not rendering evil for evil, or reviling for reviling; but contrariwise blessing; for hereunto were ye called, that ye should inherit a blessing.

3:10 Sá sem vill elska lífið og sjá góða daga, haldi tungu sinni frá vondu og vörum sínum frá að mæla svik.

3:10 For, He that would love life, And see good days, Let him refrain his tongue from evil, And his lips that they speak no guile:

3:11 Hann sneiði hjá illu og gjöri gott, ástundi frið og keppi eftir honum.

3:11 And let him turn away from evil, and do good; Let him seek peace, and pursue it.

3:12 Því að augu Drottins eru yfir hinum réttlátu og cyru hans hneigjast að bænum þeirra. En auglit Drottins er gegn þeim, sem illt gjöra.

3:12 For the eyes of the Lord are upon the righteous, And his ears unto their supplication: But the face of the Lord is upon them that do evil.

3:13 Hver er sá, er mun gjöra yður illt, ef þér kappkostið það sem gott er?

3:13 And who is he that will harm you, if ye be zealous of that which is good?

3:14 En þótt þér skylduð líða illt fyrir réttlætis sakir, þá eruð þér sælir.

Hræðist eigi og skelfist eigi fyrir neinum.

3:14 But even if ye should suffer for righteousness' sake, blessed *are ye*: and fear not their fear, neither be troubled;

3:15 En helgið Krist sem Drottín í hjörtum yðar. Verið ætíð reiðubúinir að svara hverjum manni sem krefst raka hjá yður fyrir voninni, sem í yður er.

3:15 but sanctify in your hearts Christ as Lord: *being* ready always to give answer to every man that asketh you a reason concerning the hope that is in you, yet with meekness and fear:

3:16 En gjörið það með hógvæð og virðingu, og hafið góða samvisku, til þess að þeir, sem lasta góða hegðun yðar sem kristinna manna, verði sér til skammar í því, sem þeir mæla gegn yður.

3:15 but sanctify in your hearts Christ as Lord: *being* ready always to give answer to every man that asketh you a reason concerning the hope that is in you, yet with meekness and fear:

3:17 Því að það er betra, ef Guð vill svo vera láta, að þér liðið fyrir að breyta vel, heldur en fyrir að breyta illa.

3:17 For it is better, if the will of God should so will, that ye suffer for well-doing than for evil-doing.

3:18 Kristur dó í eitt skipti fyrir öll fyrir syndir, réttlátur fyrir rangláta, til þess að hann gæti leitt yður til Guðs. Hann var deyddur að líkamanum til, en lifandi gjörður í anda.

3:18 Because Christ also suffered for sins once, the righteous for the unrighteous, that he might bring us to God; being put to death in the flesh, but made alive in the spirit;

3:19 Í andanum fór hann einnig og prédikaði fyrir öndunum í varðhaldi.

3:19 in which also he went and preached unto the spirits in prison,

3:20 Þeir höfðu óhlýðnast fyrrum, þegar Guð sýndi langlyndi og beið á dögum Nóa meðan örkin var í smíðum. Í henni frelsuðust fácinar - það er átta - sálir í vatni.

3:20 that aforetime were disobedient, when the long-suffering of God waited in the days of Noah, while the ark was a preparing, wherein few, that is, eight souls, were saved through water:

3:21 Með því var skírinn fyrirmynduð, sem nú einnig frelsar yður, hún sem ekki er hreinsun óhreininda á líkamanum, heldur bæn til Guðs um góða samvisku fyrir upprisu Jesú Krists.

3:21 which also after a true likeness doth now save you, even baptism, not the putting away of the filth of the flesh, but the interrogation of a good conscience toward God, through the resurrection of Jesus Christ;

3:22 sem uppstiginn til himna, situr Guði á hægri hönd, en englar, völd og kraftar eru undir hann lagðir.

3:22 who is on the right hand of God, having gone into heaven; angels and authorities and powers being made subject unto him.

4:1 Eins og því Kristur leiddi líkamlega, svo skuluð þér og herklæðast sama

hugarfari. Sá sem hefur liðið líkamlega, er skilinn við synd.

4:1 Forasmuch then as Christ suffered in the flesh, arm ye yourselves also with the same mind; for he that hath suffered in the flesh hath ceased from sin;

4:2 hann lifir ekki framar í mannlegum fýsnum, heldur lifir hann tímann, sem eftir er, að vilja Guðs.

4:2 that ye no longer should live the rest of your time in flesh to the lusts of men, but to the will of God.

4:3 Nógu lengi hafið þér gjört vilja heiðingjanna og lifað í saurlífnaði, girndum, ofdrykkju, óhöfi, samdrykkjum og svivirðilegri skurðgöðadýrkun.

4:3 For the time past may suffice to have wrought the desire of the Gentiles, and to have walked in lasciviousness, lusts, winebibbings, revellings, carousings, and abominable idolatries:

4:4 Nú furðar þá, að þér hlaupið ekki með þeim út í hið sama spillingardiki; og þeir hallmæla yður.

4:4 wherein they think strange that ye run not with *them* into the same excess of riot, speaking evil of you:

4:5 En þeir munu verða að gjöra reikningsskil þeim, sem reiðubúinn er að dæma lifendur og dauða.

4:5 who shall give account to him that is ready to judge the living and the dead.

4:6 Því að til þess var og dauðum bodað fagnadarerindið, að þeir, þótt dæmdir væru líkamlega með mönnum, mættu lifa í andanum með Guði.

4:6 For unto this end was the gospel preached even to the dead, that they might be judged indeed according to men in the flesh, but live according to God in the spirit.

4:7 En endir allra hluta er í nánd. Verið því gætnir og algæðir til bæna.

4:7 But the end of all things is at hand: be ye therefore of sound mind, and be sober unto prayer:

4:8 Umfram allt hafið brennandi kærleika hver til annars, því að kærleikur hylur fjölda synda.

4:8 above all things being fervent in your love among yourselves; for love covereth a multitude of sins:

4:9 Verið gestrisnir hver við annan án möglunar.

4:9 using hospitality one to another without murmuring:

4:10 Þjónið hver öðrum með þeirri náðargáfu, sem yður hefur verið gefin, sem góðir ráðsmenn margvíslegrar náðar Guðs.

4:10 according as each hath received a gift, ministering it among yourselves, as good stewards of the manifold grace of God;

4:11 Sá sem talar flytji Guðs orð, sá sem þjónustu hefur skal þjóna eftir þeim mætti, sem Guð gefur, til þess að Guð vegsamist í öllum hlutum fyrir Jesú Krist. Hans er dýrðin og mátturinn um aldir alda. Amen.

4:11 if any man speaketh, *speaking* as it were oracles of God; if any man ministereth,

ministering as of the strength which God supplieth: that in all things God may be glorified through Jesus Christ, whose is the glory and the dominion for ever and ever. Amen.

4:12 Þér elskaðið, látið yður eigi undra eldraunina, sem yfir yður er komin yður til reynslu, eins og yður hendi eitthvað kynlegt.

4:12 Beloved, think it not strange concerning the fiery trial among you, which cometh upon you to prove you, as though a strange thing happened unto you:

4:13 Gleðjist heldur er þér takið þátt í pistlum Krists, til þess að þér einnig megið gleðjast miklum fögnuði við opinberum dýrðar hans.

4:13 but insomuch as ye are partakers of Christ's sufferings, rejoice; that at the revelation of his glory also ye may rejoice with exceeding joy.

4:14 Sælir eruð þér, er þér eruð smánaðir vegna nafns Krists, því að andi dýrðarinnar, andi Guðs hvílir þá yfir yður.

4:14 If ye are reproached for the name of Christ, blessed *are ye*; because the *Spirit* of glory and the Spirit of God resteth upon you.

4:15 Enginn yðar liði sem manndrápári, þjófur eða illvirki eða fyrir að hlutast til um það, er öðrum kemur við.

4:15 For let none of you suffer as a murderer, or a thief, or an evil-doer, or as a meddler in other men's matters:

4:16 En ef hann liður sem kristinn maður, þá fyrirverði hann sig ekki, heldur gjöri Guð vegsamlegan með þessu nafni.

4:16 but if a *man* suffer as a Christian, let him not be ashamed; but let him glorify God in this name.

4:17 Því að nú er tíminn kominn, að dómurinn byrji á húsi Guðs. En ef hann byrjar á oss, hver munu þá verða aldrif þeirra, sem ekki hlýðnast fagnadarerindi Guðs?

4:17 For the time *is come* for judgment to begin at the house of God: and if *it begin* first at us, what *shall be* the end of them that obey not the gospel of God?

4:18 Ef hinn réttláti naumlega frelsast, hvar mun þá hinn óguðlegi og syndarinn lenda?

4:18 And if the righteous is scarcely saved, where shall the ungodly and sinner appear?

4:19 Þess vegna skulu þeir, sem liða eftir vilja Guðs, fela sálir sínar á hendur hinum trúa skapara og halda áfram að gjöra hið góða.

4:19 Wherefore let them also that suffer according to the will of God commit their souls in well-doing unto a faithful Creator.

5:1 Öldungana yðar á meðal áminni ég, sem einnig er öldungur og vottur písla Krists og einnig mun fá hlutdeild í þeirri dýrð, sem opinberuð mun verða:

5:1 The elders among you I exhort, who am a fellow-elder, and a witness of the sufferings of Christ, who am also a partaker of the glory that shall be revealed:

5:2 Verið hirðar þeirrar hjarðar, sem Guð hefur falið yður. Gætið hennar

ekki af nauðung, heldur af fúsu geði, að Guðs vilja, ekki sakir vansemilegs ávinnings, heldur af áhuga.

5:2 Tend the flock of God which is among you, exercising the oversight, not of constraint, but willingly, according to *the will* of God; nor yet for filthy lucre, but of a ready mind;

5:3 Þér skuluð eigi drottna yfir söfnuðunum, heldur vera fyrirmynd hjardarinnar.

5:3 neither as lording it over the charge allotted to you, but making yourselves ensamples to the flock.

5:4 Þá munuð þér, þegar hinn æðsti hirðir birtist, öðlast þann dýrðarsveig, sem aldrei fölnar.

5:4 And when the chief Shepherd shall be manifested, ye shall receive the crown of glory that fadeth not away.

5:5 Og þér, yngri menn, verið öldungunum undirgefnir og skryðist allir lítillætinni hver gagnvart öðrum, því að "Guð stendur gegn dramblátum, en auðmjúkum veitir hann náð".

5:5 Likewise, ye younger, be subject unto the elder. Yea, all of you gird yourselves with humility, to serve one another: for God resisteth the proud, but giveth grace to the humble.

5:6 Auðmýkið yður því undir Guðs voldugu hönd, til þess að hann á sínum tíma upphelji yður.

5:6 Humble yourselves therefore under the mighty hand of God, that he may exalt you in due time;

5:7 Varpið allri áhyggju yðar á hann, því að hann ber umhyggju fyrir yður.

5:7 casting all your anxiety upon him, because he careth for you.

5:8 Verið algáðir, vakið. Óvinur yðar, djöfullinn, gengur um sem öskrandi ljón, leitandi að þeim, sem hann geti gleypt.

5:8 Be sober, be watchful: your adversary the devil, as a roaring lion, walketh about, seeking whom he may devour,

5:9 Standið gegn honum, stöðugir í trúnni, og vitið, að bræður yðar um allan heim verða fyrir sömu þjáningum.

5:9 whom withstand stedfast in your faith, knowing that the same sufferings are accomplished in your brethren who are in the world.

5:10 En Guð allrar náðar, sem hefur kallað yður í Kristi til sinnar eilífu dýrðar, mun sjálfur, er þér hafið þjáðst um lítinn tíma, fullkomna yður, styrkja og öfluga gjöra.

5:10 And the God of all grace, who called you unto his eternal glory in Christ, after that ye have suffered a little while, shall himself perfect, establish, strengthen you.

5:11 Hans er mátturinn um aldir alda. Amen.

5:11 To him *be* the dominion for ever and ever. Amen.

5:12 Með hjálp Silvanusar, hins trúa bróður, í mínum augum, hef ég stuttlega ritað yður þetta til þess að minna á og vitna hátíðlega, að þetta er

hin sanna náð Guðs. Standið stöðugir í henni.

5:12 By Silvanus, our faithful brother, as I account *him*, I have written unto you briefly, exhorting, and testifying that this is the true grace of God. Stand ye fast therein.

5:13 Yður heilsar söfnuðurinn í Bahýlon, útvalinn ásamt yður, og Markús sonur minn.

5:13 She that is in Babylon, elect together with *you*, saluteth you; and so *doth* Mark my son.

5:14 Heilsað hver öðrum með kærleikskossi. Friður sé með yður öllum, sem eruð í Kristi.

5:14 Salute one another with a kiss of love. Peace be unto you all that are in Christ.

1:1 Símon Pétur, þjónn og postuli Jesú Krists, heilsar þeim, sem hlotið hafa hina sömu dýrmatu trú og vér fyrir réttláti Guðs vors og frelsara vors Jesú Krists.

1:1 Simon Peter, a servant and apostle of Jesus Christ, to them that have obtained a like precious faith with us in the righteousness of our God and *the* Saviour Jesus Christ:

1:2 Náð og friður margfaldist yður til handa með þekkingu á Guði og Jesú, Drottni vorum.

1:2 Grace to you and peace be multiplied in the knowledge of God and of Jesus our Lord;

1:3 Hans guðdómlegi máttur hefur veitt oss allt, sem leiðir til lífs og guðrækni með þekkingunni á honum, sem kallaði oss með sinni eigin dýrð og dáð.

1:3 seeing that his divine power hath granted unto us all things that pertain unto life and godliness, through the knowledge of him that called us by his own glory and virtue;

1:4 Með því hefur hann veitt oss hin dýrmatu og háleitu fyrirheit, til þess að þér fyrir þau skylduð verða hluttakendur í guðlegu eðli, er þér hafið komist undan spillingunni í heiminum, sem girndin veldur.

1:4 whereby he hath granted unto us his precious and exceeding great promises; that through these ye may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in that world by lust.

1:5 Leggið þess vegna alla stund á að auðsýna í trú yðar dyggð, í dyggðinni þekkingu,

1:5 Yea, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply virtue; and in *your* virtue knowledge;

1:6 í þekkingunni sjálfsögun, í sjálfsöguninni þolgæði, í þolgæðinu guðrækni,

1:6 and in *your* knowledge self-control; and in *your* self-control patience; and in *your* patience godliness;

1:7 í guðrækninni bróðurelsku og í bróðurelskunni kærleika.

1:7 and in *your* godliness brotherly kindness; and in *your* brotherly kindness love.

1:8 Því ef þér hafið þetta til að bera og farið vaxandi í því, munuð þér ekki verða iðjulausir né ávaxtalausir í þekkingunni á Drottni vorum Jesú

Kristi.

1:8 For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful unto the knowledge of our Lord Jesus Christ.

1:9 En sá, sem ekki hefur þetta til að bera, er blindur í skammsýni sinni og hefur gleymt hreinsun fyrri synda sinna.

1:9 For he that lacketh these things is blind, seeing only what is near, having forgotten the cleansing from his old sins.

1:10 Kostiað þess vegna því fremur kapps um, bræður, að gjöra köllun yðar og útvalning vissa. Ef þér gjörið þetta, munuð þér aldrei hrasa.

1:10 Wherefore, brethren, give the more diligence to make your calling and election sure: for if ye do these things, ye shall never stumble:

1:11 Á þann hátt mun yður rikulega veitast inngangur í hið eilífa ríki Drottins vors og frelsara Jesú Krists.

1:11 for thus shall be richly supplied unto you the entrance into the eternal kingdom of our Lord and Saviour Jesus Christ.

1:12 Þess vegna ætla ég mér ávallt að minna yður á þetta, enda þótt þér vitið það og séuð staðfastir orðnir í þeim sannleika, sem þér nú hafið öðlast.

1:12 Wherefore I shall be ready always to put you in remembrance of these things, though ye know them, and are established in the truth which is with *you*.

1:13 Ég álit mér líka skylt, á meðan ég er í þessari tjaldbúð, að halda yður vakandi með því að rifja þetta upp fyrir yður.

1:13 And I think it right, as long as I am in this tabernacle, to stir you up by putting you in remembrance;

1:14 Ég veit, að þess mun skammt að biða, að tjaldbúð minni verði svipt. Það hefur Drottinn vor Jesús Kristur birt mér.

1:14 knowing that the putting off of my tabernacle cometh swiftly, even as our Lord Jesus Christ signified unto me.

1:15 Og ég vil einnig leggja kapp á, að þér ætíð eftir burdför minna getið minnst þessa.

1:15 Yea, I will give diligence that at every time ye may be able after my decease to call these things to remembrance.

1:16 Ekki fylgdu vér uppspunnum skröksögum, er vér kunngjörðum yður mátt og komu Drottins vors Jesú Krists, heldur vorum vér sjónarvottar að hátígn hans.

1:16 For we did not follow cunningly devised fables, when we made known unto you the power and coming of our Lord Jesus Christ, but we were eyewitnesses of his majesty.

1:17 Því að hann meðtók af Guði föður heiður og dýrð, þá er raust barst honum frá hinni dýrlegu hátígn: "Þessi er minn elskaði sonur, sem ég hef velpökunum á."

1:17 For he received from God the Father honor and glory, when there was borne such a voice to him by the Majestic Glory, This is my beloved Son, in whom I am well pleased:

1:18 Þessa raust heyrðum vér sjálfir, koma frá himni, þá er vér vorum með honum á fjallinu helga.

1:18 and this voice we *ourselves* heard borne out of heaven, when we were with him in the holy mount.

1:19 Enn þá áreiðanlegra er oss því nú hið spámannlega orð. Og það er rétt af yður að gefa gaum að því eins og ljósi, sem skín á myrkum stað, þangað til dagur ljómar og morgunstjarna rennur upp í hjörtum yðar.

1:19 And we have the word of prophecy *made* more sure; whereunto ye do well that ye take heed, as unto a lamp shining in a dark place, until the day dawn, and the day-star arise in your hearts:

1:20 Vitið það umfram allt, að enginn þýðir neinn spádóm Rítningarinnar af sjálfum sér.

1:20 knowing this first, that no prophecy of scripture is of private interpretation.

1:21 Því að aldrei var nokkur spádómur borinn fram að vilja manns, heldur töluðum menn orð frá Guði, knúðir af heilögum anda.

1:21 For no prophecy ever came by the will of man: but men spake from God, being moved by the Holy Spirit.

2:1 En falsspámenn komu einnig upp meðal lýðsins. Eins munu falskennendur líka verða á meðal yðar, er smeygja munu inn háskalegum villukenningum og jafnvel afneita herra sinnum, sem keypti þá, og leiða yfir sig sjálfa bráða glötun.

2:1 But there arose false prophets also among the people, as among you also there shall be false teachers, who shall privily bring in destructive heresies, denying even the Master that bought them, bringing upon themselves swift destruction.

2:2 Margir munu fylgja ólifnaði þeirra, og sakir þeirra mun vegi sannleikans verða hallmælt.

2:2 And many shall follow their lascivious doings; by reason of whom the way of the truth shall be evil spoken of.

2:3 Af ágirnd munu þeir með uppspunnum orðum hafa yður að féþúfu. En dómurinn yfir þeim er löngu felldur og fyrnist ekki og glötun þeirra blundar ekki.

2:3 And in covetousness shall they with feigned words make merchandise of you: whose sentence now from of old lingereth not, and their destruction slumbereth not.

2:4 Ekki þyrmdi Guð englunum, er þeir syndguðu. Hann steypti þeim niður í undirdjúpin og setti þá í myrkrabella, þar sem þeir eru geymdir til dómsins.

2:4 For if God spared not angels when they sinned, but cast them down to hell, and committed them to pits of darkness, to be reserved unto judgment;

2:5 Ekki þyrmdi hann hinum forna heimi, en varðveitti Nóa, prédikara réttlætisins, við áttunda mann, er hann lét vatnsflóð koma yfir heim hinna óguðlegu.

2:5 and spared not the ancient world, but preserved Noah with seven others, a preacher of righteousness, when he brought a flood upon the world of the ungodly;

2:6 Hann brenndi borgirnar Sódómu og Gómorru til ösku og dæmdi þær til eyðingar og setti þær til víðvörunar þeim, er síðar lifðu óguðlega.

2:6 and turning the cities of Sodom and Gomorrah into ashes condemned them with an overthrow, having made them an example unto those that should live ungodly;

2:7 En hann frelsaði Lot, hinn réttláta mann, er mæddist af svivirðilegum lífnaði hinna guðlausu.

2:7 and delivered righteous Lot, sore distressed by the lascivious life of the wicked

2:8 Sá réttláti maður bjó á meðal þeirra og mæddist í sinni réttlátu sálu dag frá degi af þeim ólöglegu verkum, er hann sá og heyrði.

2:8 (for that righteous man dwelling among them, in seeing and hearing, vexed *his* righteous soul from day to day with *their* lawless deeds):

2:9 Þannig veit Drottinn, hvernig hann á að hrifa hina guðhræddu úr freistingu, en reisa hinum ranglátu og geyma þá til dómsdags.

2:9 the Lord knoweth how to deliver the godly out of temptation, and to keep the unrighteous under punishment unto the day of judgment;

2:10 einkum þá, sem í breytni sinni stjórnaast af saurlífisfýsni og fyrirlíta drottinvald. Þessir fíldjörfu sjálfbirgingar skirrast ekki við að lastmala tígunum.

2:10 but chiefly them that walk after the flesh in the lust of defilement, and despise dominion. Daring, self-willed, they tremble not to rail at dignities:

2:11 Jafnvel englarnir, sem eru þeim meiri að mætti og valdi, fara ekki með guðlast, þegar þeir ákæra þá hjá Drottni.

2:11 whereas angels, though greater in might and power, bring not a railing judgment against them before the Lord.

2:12 Þessir menn eru eins og skynlausar skepnur, sem eru fæddar til að veiðast og tortímast. Þeir lastmala því, sem þeir þekkja ekki, og munu þess vegna í spillingu sinni undir lok líða

2:12 But these, as creatures without reason, born mere animals to be taken and destroyed, railing in matters whereof they are ignorant, shall in their destroying surely be destroyed,

2:13 og bera þannig úr býtum laun ranglætis. Þeir hafa yndi af að svalla um miðjan dag. Þeir eru skömm og smán, þegar þeir neyta máltíða með yður og svalla.

2:13 suffering wrong as the hire of wrongdoing; *men* that count it pleasure to revel in the day-time, spots and blemishes, revelling in their deceivings while they feast with you;

2:14 Augu þeirra eru full hórdóms, og þeim verður ekki frá syndinni haldið. Þeir fleka óstyrkar sálir, hjarta þeirra hefur tamið sér ágirnd. Það er bölvun yfir þeim.

2:14 having eyes full of adultery, and that cannot cease from sin; enticing unstedfast souls; having a heart exercised in

covetousness; children of cursing;

2:15 Þeir hafa farið af rétta veginum og lent í villu. Þeir fara sömu leið og Báleam, sonur Bósors, sem elskaði ranglætislaun.

2:15 forsaking the right way, they went astray, having followed the way of Balaam the son of Beor, who loved the hire of wrongdoing;

2:16 En hann fékk ádrepu fyrir glæp sinn. Mállaus eykurinn talaði mannamál og aftraði fásinnu spámannsins.

2:16 but he was rebuked for his own transgression: a dumb ass spake with man's voice and stayed the madness of the prophet.

2:17 Vatnslausir brunnar eru þessir menn, þóka hrakin af hvassviðri, þeirra biður dýpsta myrkur.

2:17 These are springs without water, and mists driven by a storm; for whom the blackness of darkness hath been reserved.

2:18 Þeir láta klingja drembileg hegómaorð og tæla með holdlegum girndum og svivirðilegum lífnaði þá, sem fyrir skömmu hafa sloppið frá þeim, sem ganga í villu.

2:18 For, uttering great swelling *words* of vanity, they entice in the lusts of the flesh, by lasciviousness, those who are just escaping from them that live in error;

2:19 Þeir heita þeim frelsi, þótt þeir séu sjálfir þrælar spillingarinnar, því að sérhver verður þræll þess, sem hann hefur beðið ósigur fyrir.

2:19 promising them liberty, while they themselves are bondservants of corruption; for of whom a man is overcome, of the same is he also brought into bondage.

2:20 Ef þeir, sem fyrir þekkingu á Drottni vorum og frelsara Jesú Kristi voru sloppnir frá saurgun heimsins, flækja sig í honum að nýju og biða ósigur, þá er hið síðara orðið þeim verra en hið fyrra.

2:20 For if, after they have escaped the defilements of the world through the knowledge of the Lord and Saviour Jesus Christ, they are again entangled therein and overcome, the last state is become worse with them than the first.

2:21 Því að betra hefði þeim verið að hafa ekki þekkt veg réttlætisins en að hafa þekkt hann og snúa síðan aftur frá hinu heilaga boðorði, sem þeim hafði verið gefið.

2:21 For it were better for them not to have known the way of righteousness, than, after knowing it, to turn back from the holy commandment delivered unto them.

2:22 Fram á þeim hefur komið þetta sannmæli: "Hundur snýr aftur til spýju sinnar," og: "Þvegið svín veltir sér í sama saur."

2:22 It has happened unto them according to the true proverb, The dog turning to his own vomit again, and the sow that had washed to wallowing in the mire.

3:1 Þetta er nú annað bréfið, sem ég skrifa yður, þér elskaðir, og í þeim báðum hef ég reynt að halda hinu hreina hugarfari vakandi hjá yður.

3:1 This is now, beloved, the second epistle that I write unto you; and in both of them I stir up your sincere mind by putting you in remembrance;

3:2 Það reyni ég með því að rifja upp fyrir yður þau orð, sem hinir heilögu spámenn hafa áður talað, og boðorð Drottins vors og frelsara, er postular yðar hafa flutt.

3:2 that ye should remember the words which were spoken before by the holy prophets, and the commandments of the Lord and Saviour through your apostles:

3:3 Þetta skuluð þér þá fyrst vita, að á hinum síðustu dögum munu koma spottarar er stjórnað af eigin girndum

3:3 knowing this first, that in the last days mockers shall come with mockery, walking after their own lusts,

3:4 og segja með spötti: "Hvað verður úr fyrirheitinu um komu hans? Því að frá því feðurnir söfnuðu stendur allt við sama eins og frá upphafi veraldar."

3:4 and saying, Where is the promise of his coming? for, from the day that the fathers fell asleep, all things continue as they were from the beginning of the creation.

3:5 Viljandi gleyma þeir því, að himnar voru til forðum og jörð til orðin af vatni og upp úr vatni fyrir orð Guðs.

3:5 For this they willfully forget, that there were heavens from of old, and an earth compacted out of water and amidst water, by the word of God;

3:6 Þess vegna gekk vatnsflóðið yfir þann heim, sem þá var, svo að hann fórst.

3:6 by which means the world that then was, being overflowed with water, perished:

3:7 En þeir himnar, sem nú eru ásamt jörðinni, geymast eldinum fyrir hið sama orð og varðveitast til þess dags, er óguðlegir menn munu dæmdir verða og tortímast.

3:7 but the heavens that now are, and the earth, by the same word have been stored up for fire, being reserved against the day of judgment and destruction of ungodly men.

3:8 En þetta eitt má yður ekki gleymast, þér elskuðu, að einn dagur er hjá Drottni sem þúsund ár og þúsund ár sem einn dagur.

3:8 But forget not this one thing, beloved, that one day is with the Lord as a thousand years, and a thousand years as one day.

3:9 Ekki er Drottinn seinn á sér með fyrirheitið, þótt sumir áliti það seinkæti, heldur er hann langlyndur við yður, þar eð hann vill ekki að neinir glatist, heldur að allir komist til iðrunar.

3:9 The Lord is not slack concerning his promise, as some count slackness; but is longsuffering to you-ward, not wishing that any should perish, but that all should come to repentance.

3:10 En dagur Drottins mun koma sem þjófur, og þá munu himnarnir með miklum gný liða undir lok, frumefnin sundurleysast í brennandi hita og jörðin og þau verk, sem á henni eru, upp brenna.

3:10 But the day of the Lord will come as a thief; in the which the heavens shall pass

away with a great noise, and the elements shall be dissolved with fervent heat, and the earth and the works that are therein shall be burned up.

3:11 Þar eð allt þetta ferst þannig, hversu ber yður þá ekki að ganga fram í heilagri breytni og guðrækni.

3:11 Seeing that these things are thus all to be dissolved, what manner of persons ought ye to be in *all* holy living and godliness,

3:12 Þannig að þér væntið eftir og flýtið fyrir komu Guðs dags, en vegna hans munu himnarnir leysast sundur í eldi og frumefnin bráðna af brennandi hita.

3:12 looking for and earnestly desiring the coming of the day of God, by reason of which the heavens being on fire shall be dissolved, and the elements shall melt with fervent heat?

3:13 En eftir fyrirheiti hans væntum vér nýs himins og nýrrar jarðar, þar sem réttlæti býr.

3:13 But, according to his promise, we look for new heavens and a new earth, wherein dwelleth righteousness.

3:14 Með því að þér nú, þér elskuðu, væntið slíkra hluta, þá kappkostið að vera flekklausir og lýtalausir frammi fyrir honum í friði.

3:14 Wherefore, beloved, seeing that ye look for these things, give diligence that ye may be found in peace, without spot and blameless in his sight.

3:15 Álitid langlyndi Drottins vors vera hjálpræði. Þetta er það, sem hinn elskaði bróðir vor, Páll, hefur ritað yður, eftir þeirri speki, sem honum er gefin.

3:15 And account that the longsuffering of our Lord is salvation; even as our beloved brother Paul also, according to the wisdom given to him, wrote unto you;

3:16 Það gjörir hann líka í öllum bréfum sínum, hann talar í þeim um þetta. En í þeim er sumt þungskilið, er fáfróðir og staðfestulausir menn rangsnúa, eins og öðrum ritum, sjálfum sér til tortímingar.

3:16 as also in all *his* epistles, speaking in them of these things; wherein are some things hard to be understood, which the ignorant and unstedfast wrest, as *they do* also the other scriptures, unto their own destruction.

3:17 Með því að þér vitið þetta fyrirfram, þér elskaðir, þá hafið gát á yður, að þér látið eigi dragast með af villu þverbrotinna manna og fallið frá staðfestu yðar.

3:17 Ye therefore, beloved, knowing *these things* beforehand, beware lest, being carried away with the error of the wicked, ye fall from your own steadfastness.

3:18 Vaxið í náð og þekkingu Drottins vors og frelsara Jesú Krists. Honum sé dýrðin nú og til eilífðardags. Amen.

3:18 But grow in the grace and knowledge of our Lord and Saviour Jesus Christ. To him be the glory both now and for ever. Amen.

1:1 Efni vort er það sem var frá upphafi, það sem vér höfum heyrt, það sem vér höfum séð með augum vorum, það sem vér horfðum á og hendur vorar

þreifðuð á, það er orð lífsins.

1:1 That which was from the beginning, that which we have heard, that which we have seen with our eyes, that which we beheld, and our hands handled, concerning the Word of life

1:2 Og lífið var opinberað, og vér höfum séð það og vottum um það og boðum yður lífið eilífa, sem var hjá föðurnum og var opinberað oss.

1:2 (and the life was manifested, and we have seen, and bear witness, and declare unto you the life, the eternal *life*, which was with the Father, and was manifested unto us);

1:3 Já, það sem vér höfum séð og heyrt, það boðum vér yður einnig, til þess að þér getið líka haft samfélag við oss. Og samfélag vort er við föðurinn og við son hans Jesú Krist.

1:3 that which we have seen and heard declare we unto you also, that ye also may have fellowship with us: yea, and our fellowship is with the Father, and with his Son Jesus Christ:

1:4 Þetta skrifum vér til þess að fagnuðir vor verði fullkominn.

1:4 and these things we write, that our joy may be made full.

1:5 Og þetta er boðskapurinn, sem vér höfum heyrt af honum og boðum yður: "Guð er ljós, og myrkur er alls ekki í honum."

1:5 And this is the message which we have heard from him and announce unto you, that God is light, and in him is no darkness at all.

1:6 Ef vér segjum: "Vér höfum samfélag við hann," og göngum þó í myrkrinu, þá ljögum vér og iðkum ekki sannleikann.

1:6 If we say that we have fellowship with him and walk in the darkness, we lie, and do not the truth:

1:7 En ef vér göngum í ljósinu, eins og hann er sjálfur í ljósinu, þá höfum vér samfélag hver við annan og blóð Jesú, sonar hans, hreinsar oss af allri synd.

1:7 but if we walk in the light, as he is in the light, we have fellowship one with another, and the blood of Jesus his Son cleanseth us from all sin.

1:8 Ef vér segjum: "Vér höfum ekki synd," þá svikjum vér sjálfa oss og sannleikurinn er ekki í oss.

1:8 If we say that we have no sin, we deceive ourselves, and the truth is not in us.

1:9 Ef vér játum syndir vorar, þá er hann trúr og réttlátur, svo að hann fyrirgefur oss syndirnar og hreinsar oss af öllu ranglæti.

1:9 If we confess our sins, he is faithful and righteous to forgive us our sins, and to cleanse us from all unrighteousness.

1:10 Ef vér segjum: "Vér höfum ekki syndgað," þá gjörum vér hann að lygara og orð hans er ekki í oss.

1:10 If we say that we have not sinned, we make him a liar, and his word is not in us.

2:1 Börnin mín! Þetta skrifa ég yður til þess að þér skuluð ekki syndga. En ef einhver syndgar, þá höfum vér árnaðarmann hjá föðurnum, Jesú Krist, hinn réttláta.

2:1 My little children, these things write I unto you that ye may not sin. And if any man sin, we have an Advocate with the Father, Jesus Christ the righteous:

2:2 Hann er friðþæging fyrir syndir vorar og ekki einungis fyrir vorar syndir, heldur líka fyrir syndir alls heimsins.

2:2 and he is the propitiation for our sins; and not for ours only, but also for the whole world.

2:3 Og á því vitum vér, að vér þekkjum hann, ef vér höldum boðorð hans.

2:3 And hereby we know that we know him, if we keep his commandments.

2:4 Sá sem segir: "Ég þekki hann," og heldur ekki boðorð hans, er lygari og sannleikurinn er ekki í honum.

2:4 He that saith, I know him, and keepeth not his commandments, is a liar, and the truth is not in him;

2:5 En hver sem varðveitir orð hans, í honum er sannarlega kærleikur til Guðs orðinn fullkominn. Af því þekkjum vér, að vér erum í honum.

2:5 but whoso keepeth his word, in him verily hath the love of God been perfected. Hereby we know that we are in him:

2:6 Þeim sem segist vera stöðugur í honum, honum ber sjálfum að breyta eins og hann breytti.

2:6 he that saith he abideth in him ought himself also to walk even as he walked.

2:7 Þér elskaðir, það er ekki nýtt boðorð, sem ég rita yður, heldur gamalt boðorð, sem þér hafið haft frá upphafi. Hið gamla boðorð er orðið, sem þér heyrðuð.

2:7 Beloved, no new commandment write I unto you, but an old commandment which ye had from the beginning: the old commandment is the word which ye heard.

2:8 Engu að síður er það nýtt boðorð, er ég rita yður, sem er augljóst í honum og í yður, því að myrkríð er að hverfa og hið sanna ljós er þegar farið að skína.

2:8 Again, a new commandment write I unto you, which thing is true in him and in you; because the darkness is passing away, and the true light already shineth.

2:9 Sá sem segist vera í ljósinu og hatar bróður sinn, hann er enn þá í myrkrinu.

2:9 He that saith he is in the light and hateth his brother, is in the darkness even until now.

2:10 Sá sem elskar bróður sinn, hann er stöðugur í ljósinu og í honum er ekkert, er leitt geti hann til falls.

2:10 He that loveth his brother abideth in the light, and there is no occasion of stumbling in him.

2:11 En sá sem hatar bróður sinn, hann er í myrkrinu og lifir í myrkrinu og veit ekki hvert hann fer, því að myrkríð hefur blindað augu hans.

2:11 But he that hateth his brother is in the darkness, and walketh in the darkness, and knoweth not whither he goeth, because the darkness hath blinded his eyes.

2:12 Ég rita yður, börnin mín, af því að syndir yðar eru yður fyrirgefna fyrir sakir nafns hans.

2:12 I write unto you, *my* little children, because your sins are forgiven you for his name's sake.

2:13 Ég rita yður, þér feður, af því að þér þekkið hann, sem er frá upphafi. Ég rita yður, þér ungu menn, af því að þér hafið sigrað hinn vonda.

2:13 I write unto you, fathers, because ye know him who is from the beginning. I write unto you, young men, because ye have overcome the evil one. I have written unto you, little children, because ye know the Father.

2:14 Ég hef ritað yður, börn, af því að þér þekkið föðurinn. Ég hef ritað yður, feður, af því að þér þekkið hann, sem er frá upphafi. Ég hef ritað yður, ungu menn, af því að þér eruð styrkir og Guðs orð er stöðugt í yður og þér hafið sigrað hinn vonda.

2:13 I write unto you, fathers, because ye know him who is from the beginning. I write unto you, young men, because ye have overcome the evil one. I have written unto you, little children, because ye know the Father.

2:15 Elskið ekki heiminn, ekki heldur þá hluti, sem í heiminum eru. Sá sem elskar heiminn, á ekki í sér kærleika til föðursins.

2:15 Love not the world, neither the things that are in the world. If any man love the world, the love of the Father is not in him.

2:16 Því að allt það, sem í heiminum er, fýsn holdsins og fýsn augnanna og andæfa-oflátí, það er ekki frá föðurnum, heldur er það frá heiminum.

2:16 For all that is in the world, the lust of the flesh and the lust of the eyes and the vain glory of life, is not of the Father, but is of the world.

2:17 Og heimurinn fyrirferst og fýsn hans, en sá, sem gjörir Guðs vilja, varir að eilífu.

2:17 And the world passeth away, and the lust thereof: but he that doeth the will of God abideth for ever.

2:18 Börn mín, það er hin síðasta stund. Þér hafið heyrt að andkrístur kemur, og nú eru líka margir andkrístar komnir fram. Af því vitum vér, að það er hin síðasta stund.

2:18 Little children, it is the last hour: and as ye heard that antichrist cometh, even now have there arisen many antichrists; whereby we know that it is the last hour.

2:19 Þeir komu úr vorum hópi, en heyrðu oss ekki til. Ef þeir hefðu heyrt oss til, þá hefðu þeir áfram verið með oss. En þetta varð til þess að augljóst yrði, að enginn þeirra heyrði oss til.

2:19 They went out from us, but they were not of us; for if they had been of us, they would have continued with us: but *they went out*, that they might be made manifest that they all are not of us.

2:20 En þér hafið smurning frá hinum heilaga og vítið þetta allir.

2:20 And ye have an anointing from the Holy One, and ye know all the things.

2:21 Ég hef ekki skrifað yður vegna þess, að þér þekkið ekki sannleikann, heldur af því að þér þekkið hann og af því að engin lygi getur komið frá sannleikanum.

2:21 I have not written unto you because ye know not the truth, but because ye know it, and because no lie is of the truth.

2:22 Hver er lygari, ef ekki sá sem neitar, að Jesús sé Krístur? Sá er andkrísturinn, sem afneitar föðurnum og syninum.

2:22 Who is the liar but he that denieth that Jesus is the Christ? This is the antichrist, *even* he that denieth the Father and the Son.

2:23 Hver sem afneitar syninum hefur ekki heldur fundið föðurinn. Sá sem játar soninn hefur og fundið föðurinn.

2:23 Whosoever denieth the Son, the same hath not the Father: he that confesseth the Son hath the Father also.

2:24 En þér, látið það vera stöðugt í yður, sem þér hafið heyrt frá upphafi. Ef það er stöðugt í yður, sem þér frá upphafi hafið heyrt, þá munuð þér einnig vera stöðugir í syninum og í föðurnum.

2:24 As for you, let that abide in you which ye heard from the beginning. If that which ye heard from the beginning abide in you, ye also shall abide in the Son, and in the Father.

2:25 Og þetta er fyrirheitið, sem hann gaf oss: Hið eilífa líf.

2:25 And this is the promise which he promised us, *even* the life eternal.

2:26 Þetta hef ég skrifað yður um þá, sem eru að leiða yður afvega.

2:26 These things have I written unto you concerning them that would lead you astray.

2:27 Og sú smurning, sem þér fenguð af honum, hún er stöðug í yður, og þér þurfið þess ekki, að neinn kenni yður, því smurning hans fræðir yður um allt, hún er sannleiki, en engin lygi. Verið stöðugir í honum, eins og hún kenndi yður.

2:27 And as for you, the anointing which ye received of him abideth in you, and ye need not that any one teach you; but as his anointing teacheth you; concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, ye abide in him.

2:28 Og nú, börnin mín, verið stöðug í honum, til þess að vér getum, þegar hann birtist, átt djörfung og blygðumst vor ekki fyrir honum, þegar hann kemur.

2:28 And now, *my* little children, abide in him; that, if he shall be manifested, we may have boldness, and not be ashamed before him at his coming.

2:29 Þér vítið, að hann er réttlátur. Þá skiljið þér einnig, að hver sem iðkar réttlætið, er fæddur af honum.

2:29 If ye know that he is righteous, ye know that every one also that doeth righteousness is begotten of him.

3:1 Sjáið hvílikan kærleika faðirinn hefur auðsýnt oss, að vér skulum kallast Guðs börn. Og það erum vér. Heimurinn þekkir oss ekki, vegna þess að hann þekkti hann ekki.

3:1 Behold what manner of love the Father hath bestowed upon us, that we should be called children of God; and *such* we are. For this cause the world knoweth us not, because it knew him not.

3:2 Þér elskaðir, nú þegar erum vér Guðs börn, og það er enn þá ekki orðið bert, hvað vér munum verða. Vér vitum, að þegar hann birtist, þá munum vér verða honum líkir, því að vér munum sjá hann eins og hann er.

3:2 Beloved, now are we children of God, and it is not yet made manifest what we shall be. We know that, if he shall be manifested, we shall be like him; for we shall see him even as he is.

3:3 Hver sem hefur þessa von til hans hreinsar sjálfan sig, eins og Kristur er hreinn.

3:3 And every one that hath this hope set on him purifieth himself, even as he is pure.

3:4 Hver sem synd drýgir fremur og lögmálsbrot. Syndin er lögmálsbrot.

3:4 Every one that doeth sin doeth also lawlessness; and sin is lawlessness.

3:5 Þér vitið, að Kristur birtist til þess að taka burt syndir. Í honum er engin synd.

3:5 And ye know that he was manifested to take away sins; and in him is no sin.

3:6 Hver sem er stöðugur í honum syndgar ekki, hver sem syndgar hefur ekki séð hann og þekkir hann ekki heldur.

3:6 Whosoever abideth in him sinneth not: whosoever sinneth hath not seen him, neither knoweth him.

3:7 Börnin mín, látið engan villa yður. Sá sem iðkar réttlætið er réttlátur, eins og Kristur er réttlátur.

3:7 My little children, let no man lead you astray: he that doeth righteousness is righteous, even as he is righteous:

3:8 Hver sem synd drýgir heyrir djöflinum til, því að djöfullinn syndgar frá upphafi. Til þess birtist Guðs sonur, að hann skyldi brjóta niður verk djöfulsins.

3:8 he that doeth sin is of the devil; for the devil sinneth from the beginning. To this end was the Son of God manifested, that he might destroy the works of the devil.

3:9 Hver sem af Guði er fæddur drýgir ekki synd, því að það, sem Guð hefur í hann sáð, varir í honum. Hann getur ekki syndgað, af því að hann er fæddur af Guði.

3:9 Whosoever is begotten of God doeth no sin, because his seed abideth in him: and he cannot sin, because he is begotten of God.

3:10 Af þessu eru augljós börn Guðs og börn djöfulsins. Sá sem iðkar ekki réttlætið og elskar ekki bróður sinn heyrir ekki Guði til.

3:10 In this the children of God are manifest, and the children of the devil: whosoever doeth not righteousness is not of God, neither he that loveth not his brother.

3:11 Því að þetta er sá boðskapur, sem þér hafið heyrt frá upphafi: Vér eigum að elska hver annan.

3:11 For this is the message which ye heard from the beginning, that we should love one another:

3:12 Ekki vera eins og Kain, sem heyrði hinum vonda til og myrti bróður sinn. Og af hverju myrti hann hann? Af því að verk hans voru vond, en verk bróður hans réttlát.

3:12 not as Cain was of the evil one, and slew his brother. And wherefore slew he him? Because his works were evil, and his brother's righteous.

3:13 Undrist ekki, bræður, þótt heimurinn hafi yður.

3:13 Marvel not, brethren, if the world hateth you.

3:14 Vér vitum, að vér erum komnir yfir frá dauðanum til lífsins, af því að vér elskum bræður vora. Sá sem ekki elskar er áfram í dauðanum.

3:14 We know that we have passed out of death into life, because we love the brethren. He that loveth not abideth in death.

3:15 Hver sem hatar bróður sinn er manndrápari og þér vitið, að enginn manndrápari hefur eilíft líf í sér.

3:15 Whosoever hateth his brother is a murderer: and ye know that no murderer hath eternal life abiding in him.

3:16 Af því þekkjum vér kærleikann, að Jesús lét lífið fyrir oss. Svo eigum vér og að láta lífið fyrir bræðurna.

3:16 Hereby know we love, because he laid down his life for us: and we ought to lay down our lives for the brethren.

3:17 Ef sá, sem hefur heimsins gæði, horfir á bróður sinn vera þurfandi og lýkur aftur hjarta sínu fyrir honum, hvernig getur kærleikur til Guðs verið stöðugur í honum?

3:17 But whoso hath the world's goods, and beholdeth his brother in need, and shutteth up his compassion from him, how doth the love of God abide in him?

3:18 Börnin mín, elskum ekki með tómum orðum, heldur í verki og sannleika.

3:18 My Little children, let us not love in word, neither with the tongue; but in deed and truth.

3:19 Af þessu munum vér þekkja, að vér erum sannleikans megin og munum geta friðað hjörtu vor frammi fyrir honum.

3:19 Hereby shall we know that we are of the truth, and shall assure our heart before him:

3:20 hvað sem hjarta vort kann að dæma oss fyrir. Því að Guð er meiri en hjarta vort og þekkir alla hluti.

3:20 because if our heart condemn us, God is greater than our heart, and knoweth all things.

3:21 Þér elskaðir, ef hjartað dæmir oss ekki, þá höfum vér djörfung til Guðs.

3:21 Beloved, if our heart condemn us not, we have boldness toward God;

3:22 Og hvað sem vér biðjum um fáum vér hjá honum, af því að vér höldum boðorð hans og gjörum það, sem honum er þóknlegt.

3:22 and whatsoever we ask we receive of

him, because we keep his commandments and do the things that are pleasing in his sight.

3:23 Og þetta er hans boðorð, að vér skulum trúa á nafn sonar hans Jesú Krists og elska hver annan, samkvæmt því sem hann hefur gefið oss boðorð um.

3:23 And this is his commandment, that we should believe in the name of his Son Jesus Christ, and love one another, even as he gave us commandment.

3:24 Sá sem heldur boðorð Guðs er stöðugur í Guði og Guð í honum. Að hann er stöðugur í oss þekkjum vér af andanum, sem hann hefur gefið oss.

3:24 And he that keepeth his commandments abideth in him, and he in him. And hereby we know that he abideth in us, by the Spirit which he gave us.

4:1 Þér elskaðir, trúið ekki sérhverjum anda, heldur reynið andana, hvort þeir séu frá Guði. Því margir falsspámenn eru farnir út í heiminn.

4:1 Beloved, believe not every spirit, but prove the spirits, whether they are of God; because many false prophets are gone out into the world.

4:2 Af þessu getið þér þekkt anda Guðs: Sérhver andi, sem jatar, að Jesús sé Kristur kominn í holdi, er frá Guði.

4:2 Hereby know ye the Spirit of God: every spirit that confesseth that Jesus Christ is come in the flesh is of God:

4:3 En sérhver andi, sem ekki jatar Jesú, er ekki frá Guði. Hann er andkristsins andi, sem þér hafið heyrt um að komi, og nú þegar er hann í heiminum.

4:3 and every spirit that confesseth not Jesus is not of God: and this is the *spirit* of the antichrist, whereof ye have heard that it cometh; and now it is in the world already.

4:4 Þér börnin mín, heyrðið Guði til og hafið sigrað falsspámennina, því að sá er meiri, sem í yður er, en sá, sem er í heiminum.

4:4 Ye are of God, my little children, and have overcome them: because greater is he that is in you than he that is in the world.

4:5 Falsspámennirnir heyra heiminum til. Þess vegna tala þeir eins og heimurinn talar, og heimurinn hlýðir á þá.

4:5 They are of the world: therefore speak they as of the world, and the world heareth them.

4:6 Vér heyrum Guði til. Hver sem þekkir Guð hlýðir á oss. Sá sem ekki heyrir Guði til hlýðir ekki á oss. Af þessu þekkjum vér sundur anda sannleikans og anda villunnar.

4:6 We are of God: he that knoweth God heareth us; he who is not of God heareth us not. By this we know the spirit of truth, and the spirit of error.

4:7 Þér elskaðir, elskum hver annan, því að kærleikurinn er frá Guði kominn, og hver sem elskar er af Guði fæddur og þekkir Guð.

4:7 Beloved, let us love one another: for love is of God; and every one that loveth is begotten of God, and knoweth God.

4:8 Sá sem ekki elskar þekkir ekki Guð. því að Guð er kærleikur.

4:8 He that loveth not knoweth not God; for God is love.

4:9 Í því birtist kærleikur Guðs meðal vor. að Guð hefur sent einkason sinn í heiminn til þess að vér skyldum lifa fyrir hann.

4:9 Herein was the love of God manifested in us, that God hath sent his only begotten Son into the world that we might live through him.

4:10 Þetta er kærleikurinn: Ekki að vér elskuðum Guð, heldur að hann elskaði oss og sendi son sinn til að vera friðþæging fyrir syndir vorar.

4:10 Herein is love, not that we loved God, but that he loved us, and sent his Son to be the propitiation for our sins.

4:11 Þér elskaðið, fyrst Guð hefur svo elskað oss, þá ber einnig oss að elska hver annan.

4:11 Beloved, if God so loved us, we also ought to love one another.

4:12 Enginn hefur nokkurn tíma séð Guð. Ef vér elskum hver annan, þá er Guð stöðugur í oss og kærleikur hans er fullkomnaður í oss.

4:12 No man hath beheld God at any time: if we love one another, God abideth in us, and his love is perfected in us:

4:13 Vér þekkjum, að vér erum stöðugir í honum og hann í oss, af því að hann hefur gefið oss af sínum anda.

4:13 hereby we know that we abide in him and he in us, because he hath given us of his Spirit.

4:14 Vér höfum séð og vitnum, að faðirinn hefur sent soninn til að vera frelsari heimsins.

4:14 And we have beheld and bear witness that the Father hath sent the Son to be the Saviour of the world.

4:15 Hver sem játar, að Jesús sé Guðs sonur, í honum er Guð stöðugur og hann í Guði.

4:15 Whosoever shall confess that Jesus is the Son of God, God abideth in him, and he in God.

4:16 Vér þekkjum kærleikann, sem Guð hefur á oss, og trúum á hann. Guð er kærleikur, og sá sem er stöðugur í kærleikanum er stöðugur í Guði og Guð er stöðugur í honum.

4:16 And we know and have believed the love which God hath in us. God is love; and he that abideth in love abideth in God, and God abideth in him.

4:17 Með því er kærleikurinn orðinn fullkominn hjá oss, að vér höfum djörfung á degi dómsins, því að vér erum í þessum heimi eins og hann er.

4:17 Herein is love made perfect with us, that we may have boldness in the day of judgment; because as he is, even so are we in this world.

4:18 Ótti er ekki í elskunni. Fullkomin elska rekur út óttann. Því að óttinn felur í sér hegningu, en sá sem óttast er ekki fullkominn í elskunni.

4:18 There is no fear in love: but perfect love casteth out fear, because fear hath

punishment; and he that feareth is not made perfect in love.

4:19 Vér elskum, því að hann elskaði oss að fyrsta bragði.

4:19 We love, because he first loved us.

4:20 Ef einhver segir: "Ég elska Guð," og hatar bróður sinn, sá er lygari. Því að sá sem elskar ekki bróður sinn, sem hann hefur séð, getur ekki elskað Guð, sem hann hefur ekki séð.

4:20 If a man say, I love God, and hateth his brother, he is a liar: for he that loveth not his brother whom he hath seen, cannot love God whom he hath not seen.

4:21 Og þetta boðorð höfum vér frá honum, að sá sem elskar Guð á einnig að elska bróður sinn.

4:21 And this commandment have we from him, that he who loveth God love his brother also.

5:1 Hver sem trúir, að Jesús sé Kristur, er af Guði fæddur, og hver sem elskar föðurinn elskar einnig barn hans.

5:1 Whosoever believeth that Jesus is the Christ is begotten of God: and whosoever loveth him that begat loveth him also that is begotten of him.

5:2 Að vér elskum Guðs börn þekkjum vér af því, að vér elskum Guð og breytum eftir boðorðum hans.

5:2 Hereby we know that we love the children of God, when we love God and do his commandments.

5:3 Því að í þessu birtist elskan til Guðs, að vér höldum hans boðorð. Og boðorð hans eru ekki þung.

5:3 For this is the love of God, that we keep his commandments: and his commandments are not grievous.

5:4 Því að allt, sem af Guði er fætt, sigrar heiminn, og trú vor, hún er sigurinn, hún hefur sigrað heiminn.

5:4 For whatsoever is begotten of God overcometh the world: and this is the victory that hath overcome the world, even our faith.

5:5 Hver er sá, sem sigrar heiminn, nema sá sem trúir, að Jesús sé sonur Guðs?

5:5 And who is he that overcometh the world, but he that believeth that Jesus is the Son of God?

5:6 Hann er sá sem kom með vatni og blóði, Jesús Kristur. Ekki með vatninu einungis, heldur með vatninu og með blóðinu. Og andinn er sá sem vitnar, því að andinn er sannleikurinn.

5:6 This is he that came by water and blood, even Jesus Christ; not with the water only, but with the water and with the blood.

5:7 Því að þrír eru þeir sem vitna [í himninum: Faðirinn, orðið og heilagur andi, og þessir þrír eru eitt. Og þeir eru þrír sem vitna á jörðunni:]

5:8 For there are three who bear witness, the Spirit, and the water, and the blood: and the three agree in one.

5:8 Andinn og vatnið og blóðið, og þeim þremur ber saman.

5:8 For there are three who bear witness, the Spirit, and the water, and the blood: and the

three agree in one.

5:9 Vér tökum manna vitnisburð gildan, en vitnisburður Guðs er meiri. Þetta er vitnisburður Guðs, hann hefur vitnað um son sinn.

5:9 If we receive the witness of men, the witness of God is greater: for the witness of God is this, that he hath borne witness concerning his Son.

5:10 Sá sem trúir á Guðs son hefur vitnisburðinn í sjálfum sér. Sá sem ekki trúir Guði hefur gjört hann að lygara, af því að hann hefur ekki trúað á þann vitnisburð, sem Guð hefur vitnað um son sinn.

5:10 He that believeth on the Son of God hath the witness in him: he that believeth not God hath made him a liar; because he hath not believed in the witness that God hath borne concerning his Son.

5:11 Og þetta er vitnisburðurinn, að Guð hefur gefið oss eilíft líf og þetta líf er í syni hans.

5:11 And the witness is this, that God gave unto us eternal life, and this life is in his Son.

5:12 Sá sem hefur soninn á lífið, sá sem ekki hefur Guðs son á ekki lífið.

5:12 He that hath the Son hath the life; he that hath not the Son of God hath not the life.

5:13 Þetta hef ég skrifað yður, sem trúið á nafn Guðs sonar, til þess að þér vitíð, að þér hafið eilíft líf.

5:13 These things have I written unto you, that ye may know that ye have eternal life, even unto you that believe on the name of the Son of God.

5:14 Og þetta er sú djörfung, sem vér höfum til hans: Ef vér biðjum um eitthvað eftir hans vilja, þá heyrir hann oss.

5:14 And this is the boldness which we have toward him, that, if we ask anything according to his will, he heareth us:

5:15 Og ef vér vitum, að hann heyrir oss, um hvað sem vér biðjum, þá vitum vér, að oss eru veittar þær bænir, sem vér höfum beðið hann um.

5:15 and if we know that he heareth us whatsoever we ask, we know that we have the petitions which we have asked of him.

5:16 Ef einhver sér bróður sinn drýgja synd, sem er ekki til dauða, þá skal hann biðja, og Guð mun gefa honum líf, þeim sem ekki syndgar til dauða. Til er synd til dauða. Fyrir henni segi ég ekki að hann skuli biðja.

5:16 If any man see his brother sinning a sin not unto death, he shall ask, and God will give him life for them that sin not unto death. There is a sin unto death: not concerning this do I say that he should make request.

5:17 Allt ranglæti er synd, en til er synd, sem ekki er til dauða.

5:17 All unrighteousness is sin: and there is a sin not unto death.

5:18 Vér vitum, að hver sem af Guði er fæddur syndgar ekki, sá sem af Guði er fæddur varðveitir hann og hinn vondi snertir hann ekki.

5:18 We know that whosoever is begotten of God sinneth not; but he that was begotten of

God keepeth himself, and the evil one toucheth him not.

5:19 Vér vitum, að vér tilheyrum Guði og allur heimurinn er á valdi hins vonda.

5:19 We know that we are of God, and the whole world lieth in the evil one.

5:20 Vér vitum, að Guðs sonur er kominn og hefur gefið oss skilning, til þess að vér þekkjum sannan Guð. Vér erum í hinum sanna Guði fyrir samfélag vort við son hans Jesú Krist. Hann er hinn sanni Guð og eilífa lífið.

5:20 And we know that the Son of God is come, and hath given us an understanding, that we know him that is true, and we are in him that is true, *even* in his Son Jesus Christ. This is the true God, and eternal life.

5:21 Börnin mín, gætið yðar fyrir skurðgodunum.

5:21 *My* little children, guard yourselves from idols.

1:1 Öldungurinn heilsar hinni útvöldu frú og börnum hennar, sem ég elska í sannleika. Og ekki ég einn, heldur einnig allir, sem þekkja sannleikann.

1:1 The elder unto the elect lady and her children, whom I love in truth; and not I only, but also all they that know the truth;

1:2 Vér gjörum það sakir sannleikans, sem er stöðugur í oss og mun vera hjá oss til eilíðar.

1:2 for the truth's sake which abideth in us, and it shall be with us for ever:

1:3 Náð, miskunn og friður frá Guði föður og frá Jesú Kristi, syni föðursins, mun vera með oss í sannleika og kærleika.

1:3 Grace, mercy, peace shall be with us, from God the Father, and from Jesus Christ, the Son of the Father, in truth and love.

1:4 Það hefur glatt mig mjög, að ég hef fundið nokkur af börnum þínum, er ganga fram í sannleika, samkvæmt því boðorði, sem vér tókum við af föðurnum.

1:4 I rejoice greatly that I have found *certain* of thy children walking in truth, even as we received commandment from the Father.

1:5 Og nú bið ég þig, frú mín góð, og er þá ekki að skrifa þér nýtt boðorð, heldur það, er vér höfðum frá upphafi: Vér skulum elska hver annan.

1:5 And now I beseech thee, lady, not as though I wrote to thee a new commandment, but that which we had from the beginning, that we love one another.

1:6 Og í þessu birtist elskan, að vér lifum eftir boðorðum hans. Þetta er boðorðið, eins og þér heyrðuð það frá upphafi, til þess að þér skylduð lifa í því.

1:6 And this is love, that we should walk after his commandments. This is the commandment, even as ye heard from the beginning, that ye should walk in it.

1:7 Því að margir afvegaleiðendur eru farnir út í heiminn, sem ekki jata, að Jesús sé Kristur, kominn í holdi. Þetta er afvegaleiðandinn og andkrísturinn.

1:7 For many deceivers are gone forth into the world, *even* they that confess not that

Jesus Christ cometh in the flesh. This is the deceiver and the antichrist.

1:8 Hafið gætur á sjálfum yður að þér missið ekki það, sem vér höfum áunnið, heldur megið fá full laun.

1:8 Look to yourselves, that ye lose not the things which we have wrought, but that ye receive a full reward.

1:9 Sérhver sem fer of langt og er ekki stöðugur í kenningu Krists, hefur ekki Guð. Sá sem er stöðugur í kenningunni, hann hefur bæði föðurinn og soninn.

1:9 Whosoever goeth onward and abideth not in the teaching of Christ, hath not God: he that abideth in the teaching, the same hath both the Father and the Son.

1:10 Ef einhver kemur til yðar og er ekki með þessa kenningu, þá takið hann ekki á heimili yðar og biðið hann ekki vera velkominn.

1:10 If any one cometh unto you, and bringeth not this teaching, receive him not into *your* house, and give him no greeting:

1:11 Því að sá, sem biður hann vera velkominn, verður hlutakandi í hans vöndu verkum.

1:11 for he that giveth him greeting partaketh in his evil works.

1:12 Þótt ég hafi margt að rita yður, vildi ég ekki gjöra það með pappir og bleki, en ég vona að koma til yðar og tala munnlega við yður, til þess að gleði vor verði fullkomin.

1:12 Having many things to write unto you, I would not *write them* with paper and ink: but I hope to come unto you, and to speak face to face, that your joy may be made full.

1:13 Börn systur þinnar, hinnar útvöldu, biðja að heilsa þér.

1:13 The children of thine elect sister salute thee.

1:1 Öldungurinn heilsar elskuðum Gajusi, sem ég ann í sannleika.

1:1 The elder unto Gaius the beloved, whom I love in truth.

1:2 Ég bið þess, minn elskaði, að þér vegni vel í öllum hlutum og að þú sért heill heilsu, eins og sálu þinni vegnar vel.

1:2 Beloved, I pray that in all things thou mayest prosper and be in health, even as thy soul prospereth.

1:3 Ég varð mjög glaður, þegar bræður komu og báru vitni um tryggn þína við sannleikann, hversu þú lifir í sannleika.

1:3 For I rejoiced greatly, when brethren came and bare witness unto thy truth, even as thou walkest in truth.

1:4 Ég hef enga meiri gleði en þá að heyra, að börnin mín lifi í sannleikanum.

1:4 Greater joy have I none than this, to hear of my children walking in the truth.

1:5 Þú breytir dyggilega, minn elskaði, í öllu sem þú vinnur fyrir bræðurna og jafnvel okunna menn.

1:5 Beloved, thou doest a faithful work in whatsoever thou doest toward them that are brethren and strangers withal;

1:6 Þeir hafa vitnað fyrir söfnuðinum um kærleika þinn. Þú gjörir vel, er þú greiðir för þeirra eins og verðugt er fyrir Guði.

1:6 who bare witness to thy love before the church: whom thou wilt do well to set forward on their journey worthily of God:

1:7 Því að sakir nafnsins lögðu þeir af stað og þiggja ekki neitt af heiðnum mönnum.

1:7 because that for the sake of the Name they went forth, taking nothing of the Gentiles.

1:8 Þess vegna ber oss að taka þvílíka menn að oss, til þess að vér verðum samverkamenn sannleikans.

1:8 We therefore ought to welcome such, that we may be fellow-workers for the truth.

1:9 Ég hef ritað nokkuð til safnaðarins, en Díotrefes, sem vill vera fremstur meðal þeirra, tekur eigi við oss.

1:9 I wrote somewhat unto the church: but Diotrefes, who loveth to have the preeminence among them, receiveth us not.

1:10 Þess vegna ætla ég, ef ég kem, að minna á verk þau er hann vinnur. Hann lætur sér ekki nægja að ófragja oss með vöndum orðum, heldur tekur hann ekki sjálfur á móti bræðrunum og hindrar þá, er það vilja gjöra, og rekur þá úr söfnuðinum.

1:10 Therefore, if I come, I will bring to remembrance his works which he doeth, prating against us with wicked words: and not content therewith, neither doth he himself receive the brethren, and them that would he forbiddeth and casteth *them* out of the church.

1:11 Breyttu ekki eftir því, sem illt er, minn elskaði, heldur eftir því, sem gott er. Sá sem gott gjörir heyrir Guði til, en sá sem illt gjörir hefur ekki séð Guð.

1:11 Beloved, imitate not that which is evil, but that which is good. He that doeth good is of God: he that doeth evil hath not seen God.

1:12 Demetriusi er borið gott vitni af öllum og af sannleikanum sjálfum. Það gjörum vér líka, og þú veist að vitnisburður vor er sannur.

1:12 Demetrius hath the witness of all *men*, and of the truth itself: yea, we also bear witness: and thou knowest that our witness is true.

1:13 Ég hef margt að rita þér, en vil ekki rita þér með bleki og penna.

1:13 I had many things to write unto thee, but I am unwilling to write *them* to thee with ink and pen:

1:14 En ég vona að sjá þig bráðum og munum við þá talast við munnlega. (1:15) Friður sé með þér. Vinirnir biðja að heilsa þér. Heilsa þú vinunum hverjum fyrir sig.

1:14 but I hope shortly to see thee, and we shall speak face to face. Peace *be* unto thee. The friends salute thee. Salute the friends by name.

1:1 Júdas, þjónn Jesú Krists, bróðir Jakobs, heilsar hinum kölluðu, sem eru elskaðir af Guði föður og varðveittir Jesú Kristi.

1:1 Jude, a servant of Jesus Christ, and brother of James, to them that are called, beloved in God the Father, and kept for Jesus Christ:

1:2 Miskunn, friður og kærleiki margfaldist yður til handa.

1:2 Mercy unto you and peace and love be multiplied.

1:3 Þér elskaðir, mér var það ríkt í huga að rita yður um sameiginlegt hjálpraði vort. En nú kemst ég ekki hjá því að skrifa og hvetja yður til að berjast fyrir þeirri trú, sem heilögum hefur í eitt skipti fyrir öll verið í hendur seld.

1:3 Beloved, while I was giving all diligence to write unto you of our common salvation, I was constrained to write unto you exhorting you to contend earnestly for the faith which was once for all delivered unto the saints.

1:4 Því að inn hafa læðst nokkrir menn, sem fyrir löngu var ritað um að þessi dómur biði þeirra. Þeir eru óguðlegir menn, sem misnota náð Guðs vors til taumleysis og afneita vorum einasta lávarði og Drottni, Jesú Kristi.

1:4 For there are certain men crept in privily, even they who were of old written of beforehand unto this condemnation, ungodly men, turning the grace of our God into lasciviousness, and denying our only Master and Lord, Jesus Christ.

1:5 Ég vil minna yður á, þótt þér nú einu sinni vitið það allt, að Drottinn frelsaði lýðinn úr Egyptalandi, en tótfíndi samt síðar þeim, sem ekki trúðu.

1:5 Now I desire to put you in remembrance, though ye know all things once for all, that the Lord, having saved a people out of the land of Egypt, afterward destroyed them that believed not.

1:6 Og englana, sem ekki gættu tignar sinnar, heldur yfirgáfu eigin bústað, hefur hann í myrkri geymt í ávarandi fjötrum til dóms hins mikla dags.

1:6 And angels that kept not their own principality, but left their proper habitation, he hath kept in everlasting bonds under darkness unto the judgment of the great day.

1:7 Eins og Sódóma og Gómorra og borgirnar umhverfis þær, sem drýgt höfðu saurlífnað á líkan hátt og þeir og stunduðu óleyfilegar lystisemdir, þær liggja fyrir sem dæmi, liðandi hegningu eilífs elds.

1:7 Even as Sodom and Gomorrah, and the cities about them, having in like manner with these given themselves over to fornication and gone after strange flesh, are set forth as an example, suffering the punishment of eternal fire.

1:8 Á sama hátt saurga og þessir draumviltu menn líkamann, meta að engu drottinvald og lastmæla tígnum.

1:8 Yet in like manner these also in their dreamings defile the flesh, and set at nought dominion, and rail at dignities.

1:9 Eigi dírfoist einu sinni höfuðengillinn Mikael að leggja lastmælisdóm á djöfulinn, er hann átti í orðadeilu við hann um líkama Móse, heldur sagði: "Drottinn reisi þér!"

1:9 But Michael the archangel, when contending with the devil he disputed about the body of Moses, durst not bring against him a railing judgment, but said, The Lord rebuke thee.

1:10 En þessir menn lastmæla öllu því, sem þeir þekkja ekki, en spilla sér á því sem þeir skilja af eðlisávisun eins og skynlausar skepnur.

1:10 But these rail at whatsoever things they know not: and what they understand naturally, like the creatures without reason, in these things are they destroyed.

1:11 Vei þeim, því að þeir hafa gengið á vegi Kains og hrapað í villu Bileams fyrir ávinnings sakir og tortímt í þveruð Kóra.

1:11 Woe unto them! For they went in the way of Cain, and ran riotously in the error of Balaam for hire, and perished in the gainsaying of Korah.

1:12 Þessir menn eru blindsker við kærleiksmáltíðir yðar, er þeir sitja að veislum með yður og háma í sig blygðunarlaust. Þeir eru vatnslaus ský, sem rekast fyrir vindum, tré, sem bera ekki ávöxt að hausti, tvisvar dauð og rifin upp með rótum.

1:12 These are they who are hidden rocks in your love-feasts when they feast with you, shepherds that without fear feed themselves; clouds without water, carried along by winds; autumn leaves without fruit, twice dead, plucked up by the roots;

1:13 Þeir eru ofsalegar hafsbylgjur, sem freyða eigin skömmum, reikandi stjörnur, sem eiga dýpsta myrkur í vandum til eilífaðar.

1:13 Wild waves of the sea, foaming out their own shame; wandering stars, for whom the blackness of darkness hath been reserved forever.

1:14 Um þessa menn spáði líka Enok, sjöundi maður frá Adam, er hann segir: "Sjá, Drottinn er kominn með sinum þúsundum heilagra

1:14 And to these also Enoch, the seventh from Adam, prophesied, saying, Behold, the Lord came with ten thousands of his holy ones,

1:15 til að halda dóm yfir öllum og til að sanna alla óguðlega menn seka um öll þau óguðlegu verk, sem þeir hafa drýgt, og um öll þau hörðu orð, sem óguðlegir syndarar hafa talað gegn honum."

1:15 to execute judgment upon all, and to convict all the ungodly of all their works of ungodliness which they have ungodly wrought, and of all the hard things which ungodly sinners have spoken against him.

1:16 Þessir menn eru möglarar, umkvörtunarsamir og lífa eftir girndum sínum. Munnur þeirra mælir ofstopað og þeir meta menn eftir hagnaði.

1:16 These are murmurers, complainers, walking after their lusts (and their mouth speaketh great swelling words), showing respect of persons for the sake of advantage.

1:17 En, þér elskaðir, minnst þeirra orða, sem áður hafa töluð verið af postulum Drottins vors Jesú Krists.

1:17 But ye, beloved, remember ye the words which have been spoken before by the apostles of our Lord Jesus Christ;

1:18 Þeir sögðu við yður: "Á síðasta

tíma munu koma spottarar, sem stjórna af sínum eigin óguðlegu girndum."

1:18 That they said to you, In the last time there shall be mockers, walking after their own ungodly lusts.

1:19 Þessir menn eru þeir, sem valda sundrungu, holdlegir menn, sem eigi hafa andann.

1:19 These are they who make separations, sensual, having not the Spirit.

1:20 En þér, elskaðir, byggjið yður sjálfa upp í yðar helgustu trú. Biðjið í heilögum anda.

1:20 But ye, beloved, building up yourselves on your most holy faith, praying in the Holy Spirit,

1:21 Varðveitið sjálfa yður í kærleika Guðs, og biðið eftir náð Drottins vors Jesú Krists til eilífs lífs.

1:21 keep yourselves in the love of God, looking for the mercy of our Lord Jesus Christ unto eternal life.

1:22 Verið mildir við suma, þá sem eru eflablandir.

1:22 And on some have mercy, who are in doubt;

1:23 suma skuluð þér frelsa, með því að hrifa þá út úr eldinum. Og suma skuluð þér vera mildir við með ótta, og hatið jafnvel kyrtílinn, sem flekkaður er af holdinu.

1:23 and some save, snatching them out of the fire; and on some have mercy with fear; hating even the garment spotted by the flesh.

1:24 En honum, sem megnar að varðveita yður frá hrösun og láta yður koma fram fyrir dýrd sína, lýtalausa í fögnuði,

1:24 Now unto him that is able to guard you from stumbling, and to set you before the presence of his glory without blemish in exceeding joy,

1:25 einum Guði, sem frelsar oss fyrir Jesú Krist, Drottin vorn, sé dýrd, hátign, máttur og vald fyrir allar aldir, nú og um allar aldir. Amen.

1:25 to the only God our Saviour, through Jesus Christ our Lord, be glory, majesty, dominion and power, before all time, and now, and for evermore. Amen.

1:1 Opinberun Jesú Krists, sem Guð gaf honum til að sýna þjónum sínum það sem verða á innan skamms. Hann sendi engil sinn og lét hann kynna það Jóhannesi, þjóni sínum.

1:1 The Revelation of Jesus Christ, which God gave him to show unto his servants, even the things which must shortly come to pass: and he sent and signified it by his angel unto his servant John;

1:2 sem bar vitni um orð Guðs og vitnisburð Jesú Krists, um allt það er hann sá.

1:2 who bare witness of the word of God, and of the testimony of Jesus Christ, even of all things that he saw.

1:3 Sæll er sá, er les þessi spádómsorð, og þeir, sem heyra þau og varðveita það, sem í þeim er ritað, því að tíminn er í nánd.

1:3 Blessed is he that readeth, and they that hear the words of the prophecy, and keep the things that are written therein: for the time is at hand.

1:4 Frá Jóhannesi til safnaðanna sjö, sem í Asíu eru. Nád sé með yður og friður frá honum, sem er og var og kemur, og frá öndunum sjö, sem eru frammi fyrir háseti hans.

1:4 John to the seven churches that are in Asia: Grace to you and peace, from him who is and who was and who is to come; and from the seven Spirits that are before his throne;

1:5 og frá Jesú Kristí, sem er votturinn trúi, frumburður dauðra, höfðinginn yfir konungum jarðarinnar. Hann elskar oss og leysti oss frá syndum vorum með blóði sínu.

1:5 and from Jesus Christ, *who is* the faithful witness, the firstborn of the dead, and the ruler of the kings of the earth. Unto him that loveth us, and loosed us from our sins by his blood;

1:6 Og hann gjörði oss að konungsríki og prestum. Guði sínum og föður til handa. Hans er dýrðin og mátturinn um aldir alda. Amen.

1:6 and he made us *to be* a kingdom, *to be* priests unto his God and Father; to him *be* the glory and the dominion for ever and ever. Amen.

1:7 Sjá, hann kemur í skýjunum og hvert auga mun sjá hann, jafnvel þeir, sem stungu hann, og allar kynkvíslir jarðarinnar munu kveina yfir honum. Vissulega, amen.

1:7 Behold, he cometh with the clouds; and every eye shall see him, and they that pierced him; and all the tribes of the earth shall mourn over him. Even so, Amen.

1:8 Ég er Alfa og Ómega, segir Drottinn Guð, hann sem er og var og kemur, hinn alvaldi.

1:8 I am the Alpha and the Omega, saith the Lord God, who is and who was and who is to come, the Almighty.

1:9 Ég, Jóhannes, bróðir yðar, sem í Jesú á hlutdeild með yður í þrengingunni, ríkinu og þolgaðinu, var á eynni Patmos fyrir sakir Guðs orðs og vitnisburðar Jesú.

1:9 I John, your brother and partaker with you in tribulation and kingdom and patience *which are* in Jesus, was in the isle that is called Patmos, for the word of God and the testimony of Jesus.

1:10 Ég var hrifinn í anda á Drottins degi og heyrði að baki mér raust mikla, sem láður gylli.

1:10 I was in the Spirit on the Lord's day, and I heard behind me a great voice, as of a trumpet

1:11 er sagði: "Rita þú í bók það sem þú sérð og send það söfnuðunum sjö, í Efesus, Smýrnu, Pergamos, Þýatíru, Sardes, Filadelfíu og Laódíken."

1:11 saying, What thou seest, write in a book and send *it* to the seven churches: unto Ephesus, and unto Smyrna, and unto Pergamum, and unto Thyatira, and unto Sardis, and unto Philadelphia, and unto Laodicea.

1:12 Ég sneri mér við til að sjá, hvers raust það væri, sem við mig talaði. Og er ég sneri mér við, sá ég sjö gullljóastíkur.

1:12 And I turned to see the voice that spake with me. And having turned I saw seven golden candlesticks;

1:13 og milli ljóastíkanna einhvern, líkan mannssyni, klæddan stökyrtli og gullbelti var spennt um bringu hans.

1:13 and in the midst of the candlesticks one like unto a son of man, clothed with a garment down to the foot, and girt about at the breasts with a golden girdle.

1:14 Höfuð hans og hár var hvítt, eins og hvít ull, eins og mjöll, og augu hans eins og eldslogi.

1:14 And his head and his hair were white as white wool, *white* as snow; and his eyes were as a flame of fire;

1:15 Og fætur hans voru líkir málmi glóandi í deiglu og raust hans sem niður margra vatna.

1:15 and his feet like unto burnished brass, as if it had been refined in a furnace; and his voice as the voice of many waters.

1:16 Hann hafði í hægri hendi sér sjö stjörnur og af munni hans gekk út tveggjað sverð biturt, og ásjóna hans var sem sólín skínandi í mætti sínum.

1:16 And he had in his right hand seven stars: and out of his mouth proceeded a sharp two-edged sword: and his countenance was as the sun shineth in his strength.

1:17 Þegar ég sá hann, féll ég fyrir fætur honum sem dauður væri. Og hann lagði hægri hönd sína yfir mig og sagði: "Vertu ekki hræddur, ég er hinn fyrsti og hinn síðasti

1:17 And when I saw him, I fell at his feet as one dead. And he laid his right hand upon me, saying, Fear not; I am the first and the last,

1:18 og hinn lifandi." Ég dó, en sjá, lifandi er ég um aldir alda, og ég hef lykla dauðans og Heljar.

1:18 and the Living one; and I was dead, and behold, I am alive for evermore, and I have the keys of death and of Hades.

1:19 Rita þú nú það er þú hefur séð, bæði það sem er og það sem verða mun eftir þetta.

1:19 Write therefore the things which thou sawest, and the things which are, and the things which shall come to pass hereafter;

1:20 Þessi er leyndardómurinn um stjörnurnar sjö, sem þú hefur séð í hægri hendi minni, og um gullstíkurnar sjö. Stjörnurnar sjö eru englar þeirra sjö safnaða, og ljóastíkurnar sjö eru söfnuðirnir sjö.

1:20 the mystery of the seven stars which thou sawest in my right hand, and the seven golden candlesticks. The seven stars are the angels of the seven churches: and the seven candlesticks are seven churches.

2:1 Engli safnaðarins í Efesus skalt þú rita: Þetta segir sá sem heldur á stjörnunum sjö í hægri hendi sér, sá sem gengur á milli gullstíkanna sjö:

2:1 To the angel of the church in Ephesus write: These things saith he that holdeth the seven stars in his right hand, he that walketh

in the midst of the seven golden candlesticks:

2:2 Ég þekki verkin þín og erfiðid og þolgaði þitt og veit, að eigi getur þú sætt þig við vonda menn. Þú hefur reynt þá, sem segja sjálfa sig vera postula, en eru það ekki, og þú hefur komist að því, að þeir eru lygarar.

2:2 I know thy works, and thy toil and patience, and that thou canst not bear evil men, and didst try them that call themselves apostles, and they are not, and didst find them false;

2:3 Þú ert þolgóður og byrðar hefur þú borið fyrir sakir nafns míns og ekki þreytst.

2:3 and thou hast patience and didst bear for my name's sake, and hast not grown weary.

2:4 En það hef ég á móti þér, að þú hefur aftrækt þinn fyrri kærleika.

2:4 But I have *this* against thee, that thou didst leave thy first love.

2:5 Minnst þú því, úr hvaða hæð þú hefur hrapað, og gjör iðrun og breyttu eins og fyrrum. Að öðrum kosti kem ég til þín og færi ljóastíku þína úr stað, ef þú gjörir ekki iðrun.

2:5 Remember therefore whence thou art fallen, and repent and do the first works; or else I come to thee, and will move thy candlestick out of its place, except thou repent.

2:6 En það mátt þú eiga, að þú hatar verk Nikólaítanna, sem ég sjálfur hata.

2:6 But this thou hast, that thou hatest the works of the Nicolaitans, which I also hate.

2:7 Hver sem eyra hefur, hann heyri hvað andinn segir söfnuðunum. Þeim er sigar, honum mun ég gefa að eta af lífins tré, sem er í Paradís Guðs.

2:7 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches. To him that overcometh, to him will I give to eat of the tree of life, which is in the Paradise of God.

2:8 Og engli safnaðarins í Smýrnu skalt þú rita: Þetta segir sá fyrsti og síðasti, sá sem dó og varð aftur lifandi:

2:8 And to the angel of the church in Smyrna write: These things saith the first and the last, who was dead, and lived *again*:

2:9 Ég þekki þrengingu þína og fátækt - en þú ert samt auðugur. Ég veit hvernig þú ert hrakyrstur af þeim, sem segja sjálfa sig vera Gyðinga, en eru það ekki, heldur samkunda Satans.

2:9 I know thy tribulation, and thy poverty (but thou art rich), and the blasphemy of them that say they are Jews, and they art not, but are a synagogue of Satan.

2:10 Kvíð þú ekki því, sem þú átt að líða. Sjá, djöfullinn mun varpa nokkrum yðar í fangelsi, til þess að yðar verði freistað, og þér munuð þrenging hafa í tíu daga. Vertu trúr allt til dauða, og ég mun gefa þér kórónu lífins.

2:10 Fear not the things which thou art about to suffer: behold, the devil is about to cast some of you into prison, that ye may be tried; and ye shall have tribulation ten days. Be thou faithful unto death, and I will give thee the crown of life.

2:11 Hver sem eyra hefur, hann heyri, hvað andinn segir söfnuðunum. Þeim er sigrar mun sá annar dauði ekki granda.

2:11 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches. He that overcometh shall not be hurt of the second death.

2:12 Og engli safnaðarins í Pergamos skalt þú rita: Þetta segir sá sem hefur sverðið tveggjaða og bitra:

2:12 and to the angel of the church in Pergamum write: These things saith he that hath the sharp two-edged sword:

2:13 Ég veit hvar þú býrð, þar sem háseti Satans er. Þú heldur stöðugt við nafn mitt og afneitar ekki trúnni á mig, jafnvel ekki á dögum Antipasar, mins trúa vottar, sem deyddur var hjá yður, þar sem Satan býr.

2:13 I know where thou dwellest, even where Satan's throne is; and thou holdest fast my name, and didst not deny my faith, even in the days of Antipas my witness, my faithful one, who was killed among you, where Satan dwelleth.

2:14 En þó hef ég nokkuð á móti þér. Þú hefur hjá þér menn, sem halda fast við kenningu Bileams, þess er kenndi Balak að tæla Ísraelsmenn, svo að þeir neyttu kjöts, sem helgað var skurðgöðum, og drýgðu hór.

2:14 But I have a few things against thee, because thou hast there some that hold the teaching of Balaam, who taught Balak to cast a stumblingblock before the children of Israel, to eat things sacrificed to idols, and to commit fornication.

2:15 Þannig hefur þú líka hjá þér menn, sem halda fast við kenningu Nikólaíta.

2:15 So hast thou also some that hold the teaching of the Nicolaitans in like manner.

2:16 Gjör því iðrun! Að öðrum kosti kem ég skjótt til þín og mun berjast við þá með sverði munns mins.

2:16 Repent therefore; or else I come to thee quickly, and I will make war against them with the sword of my mouth.

2:17 Hver sem eyra hefur, hann heyri hvað andinn segir söfnuðunum. Þeim er sigrar mun ég gefa af hinu hulda "manna", og ég mun gefa honum hvítan stein, og á steininn ritað nýtt nafn, sem enginn þekkir nema sá, er við tekur.

2:17 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches. To him that overcometh, to him will I give of the hidden manna, and I will give him a white stone, and upon the stone a new name written, which no one knoweth but he that receiveth it.

2:18 Og engli safnaðarins í Þýatíru skalt þú rita: Þetta segir sonur Guðs, sem augun hefur eins og eldsloga og fætur hans eru líkir glómálm:

2:18 And to the angel of the church in Thyatira write: These things saith the Son of God, who hath his eyes like a flame of fire, and his feet are like unto burnished brass:

2:19 Ég þekki verkin þín og kærleikann, trúna, þjónustuna og þjálfaði þitt og veit, að verk þín hin síðari eru meiri en hin fyrri.

2:19 I know thy works, and thy love and faith and ministry and patience, and that thy last works are more than the first.

2:20 En það hef ég á móti þér, að þú líður Jessabel, konuna, sem segir sjálfa sig vera spákonu og kennir þjónu minum og afvegaleiðir þá til að drýgja hór og eta kjöt helgað skurðgöðum.

2:20 But I have *this* against thee, that thou sufferest the woman Jezebel, who calleth herself a prophetess; and she teacheth and seduceth my servants to commit fornication, and to eat things sacrificed to idols.

2:21 Ég hef gefið henni frest til þess að hún gjöri iðrun, en hún vill ekki gjöra iðrun og láta af hórdómi sínum.

2:21 And I gave her time that she should repent; and she willeth not to repent of her fornication.

2:22 Nú mun ég varpa henni á sjúkrahéð og þeim í mikla þrengingu, sem hórást með henni, ef þeir gjöra ekki iðrun og láta af verkum hennar.

2:22 Behold, I cast her into a bed, and them that commit adultery with her into great tribulation, except they repent of her works.

2:23 Og börn hennar mun ég deyða og allir söfnuðirnir skulu vita, að ég er sá, sem rannsakar nýrun og hjörtun, og ég mun gjalda yður, hverjum og einum, eftir verkum yðar.

2:23 And I will kill her children with death; and all the churches shall know that I am he that searcheth the reins and hearts: and I will give unto each one of you according to your works.

2:24 En yður segi ég, hinum sem eruð í Þýatíru, öllum þeim sem hafa ekki kenningu þessa, þar sem þeir hafa ekki kannað djúp Satans, sem þeir svo kalla: Aðra byrði legg ég eigi á yður.

2:24 But to you I say, to the rest that are in Thyatira, as many as have not this teaching, who know not the deep things of Satan, as they are wont to say; I cast upon you none other burden.

2:25 nema það að þér haldið því, sem þér hafið, þangað til ég kem.

2:25 Nevertheless that which ye have, hold fast till I come.

2:26 Þeim er sigrar og varðveitir allt til enda verk min mun ég gefa vald yfir heiðingjunum.

2:26 And he that overcometh, and he that keepeth my works unto the end, to him will I give authority over the nations:

2:27 Og hann mun stjórna þeim með járnspota, eins og leirker eru molað. Það vald hef ég fengið frá föður minum.

2:27 and he shall rule them with a rod of iron, as the vessels of the potter are broken to shivers; as I also have received of my Father:

2:28 Og ég mun gefa honum morgunstjörnuna.

2:27 and he shall rule them with a rod of iron, as the vessels of the potter are broken to shivers; as I also have received of my Father:

2:29 Hver sem eyra hefur, hann heyri hvað andinn segir söfnuðunum.

2:29 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches.

3:1 Og engli safnaðarins í Sardes skalt þú rita: Þetta segir sá sem hefur þá sjö anda Guðs og stjörnurnar sjö. Ég þekki verkin þín, að þú lifir að nafninu, en ert dauður.

3:1 And to the angel of the church in Sardis write: These things saith he that hath the seven Spirits of God, and the seven stars: I know thy works, that thou hast a name that thou livest, and thou art dead.

3:2 Vakna þú og styrk það sem eftir er og að dauða komið. Því margt hef ég fundið í fari þínu, sem ekki stenst fyrir Guði mínum.

3:2 Be thou watchful, and establish the things that remain, which were ready to die: for I have found no works of thine perfected before my God.

3:3 Minnst þú því, hvernig þú tókst á móti og heyrdir, og varðveit það og gjör iðrun. Ef þú vakir ekki, mun ég koma eins og þjófur, og þú munt alls ekki vita, á hverri stundu ég kem yfir þig.

3:3 Remember therefore how thou hast received and didst hear, and keep *it*, and repent. If therefore thou shalt not watch, I will come as a thief, and thou shalt not know what hour I will come upon thee.

3:4 En þú átt fácin nöfn í Sardes, sem ekki hafa saurgað klæði sín, og þeir munu ganga með mér í hvítum klæðum, því að þeir eru maklegir.

3:4 But thou hast a few names in Sardis that did not defile their garments: and they shall walk with me in white; for they are worthy.

3:5 Sá er sigrar, hann skal þá skryðast hvítum klæðum, og eigi mun ég afmá nafn hans úr bók lífsins. Ég mun kannast við nafn hans fyrir föður mínum og fyrir englum hans.

3:5 He that overcometh shall thus be arrayed in white garments; and I will in no wise blot his name out of the book of life, and I will confess his name before my Father, and before his angels.

3:6 Hver sem eyra hefur, hann heyri hvað andinn segir söfnuðunum.

3:6 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches.

3:7 Og engli safnaðarins í Filadelfíu skalt þú rita: Þetta segir sá heilagi, sá sanni, sem hefur lykil Davíðs, hann sem lýkur upp, svo að enginn læsir, og læsir, svo að enginn lýkur upp.

3:7 And to the angel of the church in Philadelphia write: These things saith he that is holy, he that is true, he that hath the key of David, he that openeth and none shall shut, and that shutteth and none openeth:

3:8 Ég þekki verkin þín. Sjá, ég hef látið dyr standa opnar fyrir þér, sem enginn getur lokað. Þú hefur lítinn mátt, en hefur varðveitt orð mitt og ekki afneitað nafni mínu.

3:8 I know thy works (behold, I have set before thee a door opened, which none can shut), that thou hast a little power, and didst keep my word, and didst not deny my name.

3:9 Ég skal láta nokkra af samkundu Satans, er segja sjálfa sig vera Gyðinga, en eru það ekki, heldur ljúga. Ég skal láta þá koma og kasta sér fyrir fætur þér og láta þá vita, að ég elska þig.

3:9 Behold, I give of the synagogue of Satan, of them that say they are Jews, and they are not, but do lie; behold, I will make them to come and worship before thy feet, and to know that I have loved thee.

3:10 Af því að þú hefur varðveitt orðið um þolgæði mitt mun ég og varðveita þig frá reynslustundinni, sem koma mun yfir alla heimsbyggðina, til að reyna þá sem á jörðunni búa.

3:10 Because thou didst keep the word of my patience, I also will keep thee from the hour of trial, that *hour* which is to come upon the whole world, to try them that dwell upon the earth.

3:11 Ég kem skjótt. Haltu fast því, sem þú hefur, til þess að enginn taki kórónu þína.

3:11 I come quickly: hold fast that which thou hast, that no one take thy crown.

3:12 Þann er sigrar mun ég gjöra að stólpa í musteri Guðs míns, og hann skal aldrei þaðan út fara. Á hann mun ég rita nafn Guðs míns og nafn borgar Guðs míns, hinnar nýju Jerúsalem, er kemur af himni ofan frá Guði mínum, og nafnið mitt hið nýja.

3:12 He that overcometh, I will make him a pillar in the temple of my God, and he shall go out thence no more: and I will write upon him the name of my God, and the name of the city of my God, the new Jerusalem, which cometh down out of heaven from my God, and mine own new name.

3:13 Hver sem eyra hefur, hann heyri hvað andinn segir söfnuðunum.

3:13 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches.

3:14 Og engli safnadarins í Laódiken skalt þú rita: Þetta segir hann, sem er amen, votturinn trúi og sanni, upphaf sköpunar Guðs:

3:14 And to the angel of the church in Laodicea write: These things saith the Amen, the faithful and true witness, the beginning of the creation of God:

3:15 Ég þekki verkin þín, að þú ert hvorki kaldur né heitur. Betur að þú værir kaldur eða heitur.

3:15 I know thy works, that thou art neither cold nor hot: I would thou wert cold or hot.

3:16 En af því að þú ert hálfvolgur og hvorki heitur né kaldur, mun ég skyrpa þér út af munni mínum.

3:16 So because thou art lukewarm, and neither hot nor cold, I will spew thee out of my mouth.

3:17 Þú segir: "Ég er ríkur og orðinn auðugur og þarfnast einskis." Og þú veist ekki, að þú ert vesalingur og aumingi og fátækur og blindur og nakinn.

3:17 Because thou sayest, I am rich, and have gotten riches, and have need of nothing; and knowest not that thou art the wretched one and miserable and poor and blind and naked:

3:18 Ég ræð þér, að þú kaupir af mér gull, skírt í eldi, til þess að þú verðir auðugur, og hvít klæði til að skýla þér með, að eigi komi í ljós vanvirda nektar þinnar, og smyrsl að smyrja

með augu þín, til þess að þú verðir sjáandi.

3:18 I counsel thee to buy of me gold refined by fire, that thou mayest become rich; and white garments, that thou mayest clothe thyself, and *that* the shame of thy nakedness be not made manifest; and eyesalve to anoint thine eyes, that thou mayest see.

3:19 Alla þá, sem ég elska, tyfta ég og aga. Ver því heilhuga og gjör iðrun.

3:19 As many as I love, I reprove and chasten: be zealous therefore, and repent.

3:20 Sjá, ég stend við dyrnar og kný á. Ef einhver heyrir raust mína og lýkur upp dyrnum, þá mun ég fara inn til hans og neyta kvöldverðar með honum og hann með mér.

3:20 Behold, I stand at the door and knock: if any man hear my voice and open the door, I will come in to him, and will sup with him, and he with me.

3:21 Þann er sigrar mun ég láta sitja hjá mér í háseti mínu, eins og ég sjálfur sigraði og settist hjá föður mínum í háseti hans.

3:21 He that overcometh, I will give to him to sit down with me in my throne, as I also overcame, and sat down with my Father in his throne.

3:22 Hver sem eyra hefur, hann heyri hvað andinn segir söfnuðunum.

3:22 He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith to the churches.

4:1 Eftir þetta sá ég sýn: Öpnar dyr á himninum og raustin hin fyrri, er ég heyrði sem lúður gylli, talaði við mig og sagði: "Stíg upp hingað, og ég mun sýna þér það, sem verða á eftir þetta."

4:1 After these things I saw, and behold, a door opened in heaven, and the first voice that I heard, *a voice* as of a trumpet speaking with me, one saying, Come up hither, and I will show thee the things which must come to pass hereafter.

4:2 Jafn skjótt var ég hrifinn í anda. Og sjá: Háseti stóð á himni og einhver sat í hásetinu.

4:2 Straightway I was in the Spirit: and behold, there was a throne set in heaven, and one sitting upon the throne;

4:3 Sá, er þar sat, sýndist líkur jaspissteini og sardissteini og regnbogi var kringum hásetið á að sjá sem smaragður.

4:3 and he that sat was to look upon like a jasper stone and a sardius: and *there* was a rainbow round about the throne, like an emerald to look upon.

4:4 Umhverfis hásetið voru tuttugu og fjögur háseti, og í þeim hásetum sá ég sitja tuttugu og fjóra öldunga, skrydda hvítum klæðum og á höfðum þeirra gullkórónur.

4:4 And round about the throne *were* four and twenty thrones: and upon the thrones / saw four and twenty elders sitting, arrayed in white garments; and on their heads crowns of gold.

4:5 Út frá hásetinu gengu eldingar, dunur og þrumur, og sjö eldblys brunnu frammi fyrir hásetinu. Það eru þeir sjö andar Guðs.

4:5 And out of the throne proceed lightnings and voices and thunders. And *there were* seven lamps of fire burning before the throne, which are the seven Spirits of God;

4:6 Og frammi fyrir hásetinu var sem glerhaf, líkt kristalli. Fyrir miðju hásetinu og umhverfis hásetið voru fjórar verur alsettar augum í bak og fyrir.

4:6 and before the throne, as it were a sea of glass like a crystal; and in the midst of the throne, and round about the throne, four living creatures full of eyes before and behind.

4:7 Fyrsta veran var lík ljóni, önnur veran lík uxa, þriðja veran hafði ásjónu sem maður og fjórða veran var lík fljúgandi erni.

4:7 And the first creature was like a lion, and the second creature like a calf, and the third creature had a face as of a man, and the fourth creature was like a flying eagle.

4:8 Verurnar fjórar höfðu hver um sig sex vængi og voru alsettar augum, allt um kring og að innanverðu. Og eigi láta þær af, dag og nótt, að segja: Heilagur, heilagur, heilagur, Drottinn Guð, hinn alvaldi, hann sem var og er og kemur.

4:8 and the four living creatures, having each one of them six wings, are full of eyes round about and within: and they have no rest day and night, saying, Holy, holy, holy, *is* the Lord God, the Almighty, who was and who is and who is to come.

4:9 Og þegar verurnar gjalda honum, sem í hásetinu situr, dýrð og heiður og þökk, honum sem lifir um aldir alda.

4:9 And when the living creatures shall give glory and honor and thanks to him that sitteth on the throne, to him that liveth for ever and ever,

4:10 Þá falla öldungarnir tuttugu og fjórir niður frammi fyrir honum, sem í hásetinu situr, og tilbiðja hann, sem lifir um aldir alda, og varpa kórónum sínum niður fyrir hásetinu og segja:

4:10 the four and twenty elders shall fall down before him that sitteth on the throne, and shall worship him that liveth for ever and ever, and shall cast their crowns before the throne, saying,

4:11 Verður ert þú, Drottinn vor og Guð, að fá dýrðina og heiðurinn og máttinn, því að þú hefur skapað alla hluti, og fyrir þínu vilja urðu þeir til og voru skapaðir.

4:11 Worthy art thou, our Lord and our God, to receive the glory and the honor and the power: for thou didst create all things, and because of thy will they were, and were created.

5:1 Í hægri hendi hans, er í hásetinu sat, sá ég bók, skrifaða innan og utan, innsigliða sjö innsiglium.

5:1 And I saw in the right hand of him that sat on the throne a book written within and on the back, close sealed with seven seals.

5:2 Og ég sá sterkan engil, sem kallaði hárrí röddu: "Hver er maklegur að ljúka upp bókinni og leysa innsigli hennar?"

5:2 And I saw a strong angel proclaiming with a great voice, Who is worthy to open the book, and to loose the seals thereof?

5:3 En enginn var sá á himni eða jörðu eða undir jörðunni, sem lokið gæti upp bókinni og lítið í hana.

5:3 And no one in the heaven, or on the earth, or under the earth, was able to open the book, or to look thereon.

5:4 Og ég grét stórum af því að enginn reyndist maklegur að ljúka upp bókinni og líta í hana.

5:4 And I wept much, because no one was found worthy to open the book, or to look thereon:

5:5 En einn af öldungunum segir við mig: "Grát þú eigi! Sjá, sigrað hefur ljónið af Júda ættkvísl, rótarkvistur Davíðs, hann getur lokið upp bókinni og innsiglium hennar sjö."

5:5 and one of the elders saith unto me, Weep not; behold, the Lion that is of the tribe of Judah, the Root of David, hath overcome to open the book and the seven seals thereof.

5:6 Þá sá ég fyrir miðju hásaetinu og fyrir verunum fjórum og öldungunum lamb standa, sem slátrað væri. Það hafði sjö horn og sjö augu, og eru það sjö andar Guðs, sendir út um alla jörðina.

5:6 And I saw in the midst of the throne and of the four living creatures, and in the midst of the elders, a Lamb standing, as though it had been slain, having seven horns, and seven eyes, which are the seven Spirits of God, sent forth into all the earth.

5:7 Og það kom og tók við bókinni úr hægri hendi hans, er í hásaetinu sat.

5:7 And he came, and he taketh *it* out of the right hand of him that sat on the throne.

5:8 Þegar það hafði tekið við henni, féllu verurnar fjórar og öldungarnir tuttugu og fjórir niður frammi fyrir lambinu. Þeir höfðu hver um sig hörpu og gullskálar, fullar af reykelsti, það eru hænir hinna heilögu.

5:8 And when he had taken the book, the four living creatures and the four and twenty elders fell down before the Lamb, having each one a harp, and golden bowls full of incense, which are the prayers of the saints.

5:9 Og þeir syngja nýjan söng: Verður ert þú að taka við bókinni og ljúka upp innsiglium hennar, því að þér var slátrað og þú keyptir menn Guði til handa með blóði þínu af sérhverri kynkvísl og tungu, lýð og þjóð.

5:9 And they sing a new song, saying, Worthy art thou to take the book, and to open the seals thereof: for thou was slain, and didst purchase unto God with thy blood *men* of every tribe, and tongue, and people, and nation,

5:10 Og þú gjörðir þá, Guði vorum til handa, að konungsríki og prestum. Og þeir munu ríkja á jörðunni.

5:10 and madest them *to be* unto our God a kingdom and priests; and they reign upon earth.

5:11 Þá sá ég og heyrði raust margra engla, sem stóðu hringinn í kringum hásaetið og verurnar og öldungana, og tala þeirra var tíu þúsundir tíu þúsunda og þúsundir þúsunda.

5:11 And I saw, and I heard a voice of many angels round about the throne and the living creatures and the elders; and the number of

them was ten thousand times ten thousand, and thousands of thousands;

5:12 Þeir sögðu með hárrí röddu: Maklegt er lambið hið slátraða að fá máttinn og ríkdóminn, visku og kraft, heiður og dýrð og lofgjörð.

5:12 saying with a great voice, Worthy is the Lamb that hath been slain to receive the power, and riches, and wisdom, and might and honor, and glory, and blessing.

5:13 Og allt skapað, sem er á himni og jörðu og undir jörðunni og á hafinu, allt sem í þeim er, heyrði ég segja: Honum, sem í hásaetinu situr, og lambinu, sé lofgjörðin og heiðurinn, dýrðin og krafturinn um aldri alda.

5:13 And every created thing which is in the heaven, and on the earth, and under the earth, and on the sea, and all things are in them, heard I saying, Unto him that sitteth on the throne, and unto the Lamb, *be* the blessing, and the honor, and the glory, and the dominion, for ever and ever.

5:14 Og verurnar fjórar sögðu: "Amen." Og öldungarnir féllu fram og veittu lotningu.

5:14 And the four living creatures said, Amen. And the elders fell down and worshipped.

6:1 Og ég sá, er lambið lauk upp einu af innsigliunum sjö, og ég heyrði eina af verunum fjórum segja eins og með þrumuraust: "Kom!"

6:1 And I saw when the Lamb opened one of the seven seals, and I heard one of the four living creatures saying as with a voice of thunder, Come.

6:2 Og ég sá, og sjá: Hvítur hestur, og sá sem á honum sat hafði boga, og honum var fengin kóróna og hann fór út sigrandi og til þess að sigra.

6:2 And I saw, and behold, a white horse, and he that sat thereon had a bow; and there was given unto him a crown: and he came forth conquering, and to conquer.

6:3 Þegar lambið lauk upp öðru innsigliinu, heyrði ég aðra veruna segja: "Kom!"

6:3 And when he opened the second seal, I heard the second living creature saying, Come.

6:4 Og út gekk annar hestur, rauður, og þeim sem á honum sat var gefið vald að taka burt friðinn af jörðunni, svo að menn brytjuðu hverjir aðra niður. Og honum var fengið sverð mikið.

6:4 And another *horse* came forth, a red horse: and to him that sat thereon it was given to take peace from the earth, and that they should slay one another: and there was given unto him a great sword.

6:5 Þegar lambið lauk upp þriðja innsigliinu, heyrði ég þriðju veruna segja: "Kom!" Og ég sá, og sjá: Svartur hestur, og sá er á honum sat hafði vog í hendi sér.

6:5 And when he opened the third seal, I heard the third living creature saying, Come. And I saw, and behold, a black horse; and he that sat thereon had a balance in his hand.

6:6 Og mitt á meðal veranna fjögurra heyrði ég eins konar rödd er sagði: "Mælið hveitis fyrir daglaun og þrír

mælar byggs fyrir daglaun, en eigi skalt þú spilla oliunni og víninu."

6:6 And I heard as it were a voice in the midst of the four living creatures saying, A measure of wheat for a shilling, and three measures of barley for a shilling; and the oil and the wine hurt thou not.

6:7 Þegar lambið lauk upp fjórða innsigliinu, heyrði ég rödd fjórðu verunnar, er sagði: "Kom!"

6:7 And when he opened the fourth seal, I heard the voice of the fourth living creature saying, Come.

6:8 Og ég sá, og sjá: Bleikur hestur, og sá er á honum sat, hann hét Dauði, og Hel var í för með honum. Þeim var gefið vald yfir fjórða hluta jarðarinnar, til þess að deyða með sverði, með hungri og drepsótt og láta menn farast fyrir villidýrum jarðarinnar.

6:8 And I saw, and behold, a pale horse: and he that sat upon him, his name was Death; and Hades followed with him. And there was given unto them authority over the fourth part of the earth, to kill with sword, and with famine, and with death, and by the wild beasts of the earth.

6:9 Þegar lambið lauk upp fimmta innsigliinu, sá ég undir altarinu sálir þeirra manna, sem drepnir höfðu verið fyrir sakir Guðs orðs og fyrir sakir vitnisburðarins, sem þeir höfðu.

6:9 And when he opened the fifth seal, I saw underneath the altar the souls of them that had been slain for the word of God, and for the testimony which they held:

6:10 Og þeir hrópuðu hárrí röddu og sögðu: "Hversu lengi ætlar þú, Herra, þú heilagi og sanni, að draga það að dæma og hefna blóðs vors á byggjendum jarðarinnar?"

6:10 and they cried with a great voice, saying, How long, O Master, the holy and true, dost thou not judge and avenge our blood on them that dwell on the earth?

6:11 Og þeim var fengin, hverjum og einum, hvít skikkja. Og þeim var sagt, að þeir skyldu enn hvílast líða hríð, þangað til samþjónar þeirra og bræður þeirra, sem áttu að deyðast eins og sjálfir þeir, einnig fylltu töluna.

6:11 And there was given them to each one a white robe; and it was said unto them, that they should rest yet for a little time, until their fellow-servants also and their brethren, who should be killed even as they were, should have fulfilled *their course*.

6:12 Og ég sá, er lambið lauk upp sjötta innsigliinu. Og mikill landskjálfti varð, og sólín varð svört sem hærusekkur, og allt tunglið varð sem blóð.

6:12 And I saw when he opened the sixth seal, and there was a great earthquake; and the sun became black as sackcloth of hair, and the whole moon became as blood;

6:13 Og stjörnur himinsins hrópuðu niður á jörðina eins og þegar fikjutré, skekið af stormvindi, fellir haustaldin sín.

6:13 and the stars of the heaven fell unto the earth, as a fig tree casteth her unripe figs when she is shaken of a great wind.

6:14 Og himinninn sviptist burt eins og þegar bókfell vefst saman, og hvert fjall og ey færðist úr stað sínum.

6:14 And the heaven was removed as a scroll when it is rolled up; and every mountain and island were moved out of their places.

6:15 Og konungar jarðarinnar og höfðingjarnir og herforingjarnir og auðmennirnir, mektarmennirnir og hver þræll og þegn fólu sig í hellum og í hömrum fjalla.

6:15 And the kings of the earth, and the princes, and the chief captains, and the rich, and the strong, and every bondman and freeman, hid themselves in the caves and in the rocks of the mountains;

6:16 Og þeir segja við fjöllin og hamrana: "Hrynjið yfir oss og felið oss fyrir ásjónu hans, sem í hásetinu situr, og fyrir reiði lambsins;

6:16 and they say to the mountains and to the rocks, Fall on us, and hide us from the face of him that sitteth on the throne, and from the wrath of the Lamb:

6:17 Því að kominn er dagurinn, hinn mikli dagur reiði þeirra, og hver mun geta staðist?"

6:17 for the great day of their wrath is come; and who is able to stand?

7:1 Eftir þetta sá ég fjóra engla, er stóðu á fjörum skautum jarðarinnar. Þeir héldu fjörum vindum jarðarinnar, til þess að eigi skyldi vindur blása yfir jörðina né hafið né yfir nokkurt tré.

7:1 After his I saw four angels standing at the four corners of the earth, holding the four winds of the earth, that no wind should blow on the earth, or on the sea, or upon any tree.

7:2 Og ég sá annan engil stíga upp í austri. Hann hélt á innsigli lifanda Guðs og hrópaði hárrí röddu til englanna fjögurra, sem gefið var vald til að granda jörðinni og hafinu.

7:2 And I saw another angel ascend from the sunrising, having the seal of the living God: and he cried with a great voice to the four angels to whom it was given to hurt the earth and the sea,

7:3 og sagði: "Vinnið ekki jörðinni grand og ekki heldur hafinu né trjánum, þar til er vér höfum sett innsigli á enni þjóna Guðs vors."

7:3 saying, Hurt not the earth, neither the sea, nor the trees, till we shall have sealed the servants of our God on their foreheads.

7:4 Og ég heyrði tölu þeirra, sem merktir voru innsigli, hundrað fjörutíu og fjórar þúsundir af öllum ættkvíslum Ísraelssona voru merktar innsigli.

7:4 And I heard the number of them that were sealed, a hundred and forty and four thousand, sealed out of every tribe of the children of Israel:

7:5 Af Júda ættkvísl voru tólf þúsund merkt innsigli, af Rúbens ættkvísl tólf þúsund, af Gaðs ættkvísl tólf þúsund,

7:5 Of the tribe of Judah were sealed twelve thousand: Of the tribe of Reuben twelve thousand; Of the tribe of Gad twelve thousand;

7:6 af Assers ættkvísl tólf þúsund, af Naftali ættkvísl tólf þúsund, af Manasse ættkvísl tólf þúsund,

7:6 Of the tribe of Asher twelve thousand; Of the tribe of Naphtali twelve thousand; Of the tribe of Manasseh twelve thousand;

7:7 af Simeons ættkvísl tólf þúsund, af Levi ættkvísl tólf þúsund, af Íssakars ættkvísl tólf þúsund,

7:7 Of the tribe of Simeon twelve thousand; Of the tribe of Levi twelve thousand; Of the tribe of Issachar twelve thousand;

7:8 af Sebúlons ættkvísl tólf þúsund, af Jósefs ættkvísl tólf þúsund, af Benjámins ættkvísl tólf þúsund menn merktir innsigli.

7:8 Of the tribe of Zebulun twelve thousand; Of the tribe of Joseph twelve thousand; Of the tribe of Benjamin were sealed twelve thousand.

7:9 Eftir þetta sá ég, og sjá: Mikill múgur, sem enginn gat tölu á komið, af alls kyns fólki og kynkvíslum og lýðum og tungum. Þeir stóðu frammi fyrir hásetinu og frammi fyrir lambinu, skryðdir hvítum skikkjum, og höfðu pálmagreinir í höndum.

7:9 After these things I saw, and behold, a great multitude, which no man could number, out of every nation and of all tribes and peoples and tongues, standing before the throne and before the Lamb, arrayed in white robes, and palms in their hands;

7:10 Og þeir hrópa hárrí röddu: Hjálpraðið heyrir til Guði vorum, sem í hásetinu situr, og lambinu.

7:10 and they cry with a great voice, saying, Salvation unto our God who sitteth on the throne, and unto the Lamb.

7:11 Allir englarnir stóðu kringum hásetið og öldungana og verurnar fjórar. Og þeir féllu fram fyrir hásetinu á ásjónur sínar, tilbáðu Guð

7:11 And all the angels were standing round about the throne, and about the elders and the four living creatures; and they fell before the throne on their faces, and worshipped God,

7:12 og sögðu: Amen, lofgjörðin og dýrðin, vísan og þakkargjörðin, heiðurinn og mátturinn og krafturinn sé Guði vorum um aldir alda. Amen.

7:12 saying, Amen: Blessing, and glory, and wisdom, and thanksgiving, and honor, and power, and might, be unto our God for ever and ever. Amen.

7:13 Einn af öldungunum tók þá til máls og sagði við mig: "Þessir, sem skryðdir eru hvítu skikkjunum, hverjir eru þeir og hvaðan eru þeir komnir?"

7:13 And one of the elders answered, saying unto me, These that are arrayed in white robes, who are they, and whence came they?

7:14 Og ég sagði við hann: "Herra minn, þú veist það." Hann sagði við mig: "Þetta eru þeir, sem komnir eru úr þrængingunni miklu og hafa þvegið skikkjur sínar og hvíttágað þær í blóði lambsins.

7:14 And I say unto him, My lord, thou knowest. And he said to me, These are they that come of the great tribulation, and they washed their robes, and made them white in the blood of the Lamb.

7:15 Þess vegna eru þeir frammi fyrir

háseti Guðs og þjóna honum dag og nótt í musteri hans, og sá, sem í hásetinu situr, mun tjalda yfir þá.

7:15 Therefore are they before the throne of God; and they serve him day and night in his temple: and he that sitteth on the throne shall spread his tabernacle over them.

7:16 Eigi mun þá frammar hungra og eigi heldur frammar þyrsta og eigi mun heldur sól brenna þá né nokkur hiti.

7:16 They shall hunger no more, neither thirst any more; neither shall the sun strike upon them, nor any heat:

7:17 Því að lambið, sem er fyrir miðju hásetinu, mun vera hirðir þeirra og leiða þá til vatnslinda lífsins. Og Guð mun þerra hvert tár af augum þeirra."

7:17 for the Lamb that is in the midst of the throne shall be their shepherd, and shall guide them unto fountains of waters of life: and God shall wipe away every tear from their eyes.

8:1 Þegar lambið lauk upp sjöunda innsigliinu, varð þögn á himni hér um bil hálfa stund.

8:1 And when he opened the seventh seal, there followed a silence in heaven about the space of half an hour.

8:2 Og ég sá englana sjö, sem stóðu frammi fyrir Guði, og þeim voru fengnar sjö básúnur.

8:2 And I saw the seven angels that stand before God; and there were given unto them seven trumpets.

8:3 Og annar engill kom og nam staðar við altarið. Hann hélt á reykelsiskeri úr gulli. Honum var fengið mikið reykelsi til þess að hann skyldi leggja það við bænir allra hinna heilögu á gullaltarið frammi fyrir hásetinu.

8:3 And another angel came and stood over the altar, having a golden censer; and there was given unto him much incense, that he should add it unto the prayers of all the saints upon the golden altar which was before the throne.

8:4 Og reykurinn af reykelsinu steig upp með bænnum hinna heilögu úr hendi engilsins frammi fyrir Guði.

8:4 And the smoke of the incense, with the prayers of the saints, went up before God out of the angel's hand.

8:5 Þá tók engillinn reykelsiskerið og fyllti það eldi af altarinu og varpaði ofan á jörðina. Og þrumur komu og dunur og eldingar og landskjálfti.

8:5 And the angel taketh the censer; and he filled it with the fire of the altar, and cast it upon the earth: and there followed thunders, and voices, and lightnings, and an earthquake.

8:6 Og englarnir sjö, sem héldu á básúnunum sjö, bjuggu sig til að blása.

8:6 And the seven angels that had the seven trumpets prepared themselves to sound.

8:7 Hinn fyrsti básúnaði. Þá kom hagl og eldur, blóði blandað, og því var varpað ofan á jörðina. Og þriðjungur jarðarinnar eyddist í loga, og þriðjungur trjáanna eyddist í loga, og allt grængresi eyddist í loga.

8:7 And the first sounded, and there followed hail and fire, mingled with blood, and they

were cast upon the earth: and the third part of the earth was burnt up, and the third part of the trees was burnt up, and all green grass was burnt up.

8:8 Annar engillinn básúnaði. Þá var sem miklu fjalli, logandi af eldi, væri varpað í hafið. Þriðjungur hafsins varð blóð.

8:8 And the second angel sounded, and as it were a great mountain burning with fire was cast into the sea: and the third part of the sea became blood;

8:9 og þriðjungurinn dó af lífverum þeim, sem eru í hafinu, og þriðjungur skipanna fórst.

8:9 and there died the third part of the creatures which were in the sea, *even* they that had life; and the third part of the ships was destroyed.

8:10 Þriðji engillinn básúnaði. Þá féll stór stjarna af himni, logandi sem blys, og hún féll ofan á þriðjung fljótanna og á lindir vatnanna.

8:10 And the third angel sounded, and there fell from heaven a great star, burning as a torch, and it fell upon the third part of the rivers, and upon the fountains of the waters;

8:11 Nafn stjörunnar er Remma. Þriðjungur vatnanna varð að remmu og margir menn biðu bana af vötnunum, af því að þau voru beisk orðin.

8:11 and the name of the star is called Wormwood: and the third part of the waters became wormwood; and many men died of the waters, because they were made bitter.

8:12 Fjórdi engillinn básúnaði. Þá varð þriðjungur sólarinnar lostinn og þriðjungur tunglsins og þriðjungur stjarnanna, svo að þriðjungur þeirra yrði myrkur. Og dagurinn missti þriðjung birtu sinnar og nóttin hið sama.

8:12 And the fourth angel sounded, and the third part of the sun was smitten, and the third part of the moon, and the third part of the stars; that the third part of them should be darkened, and the day should not shine for the third part of it, and the night in like manner.

8:13 Þá sá ég og heyrði örn einn fljúga um háhvolf himins. Hann kallaði hárrí röddu: "Veí, veí, veí þeim, sem á jörðu búa, vegna lúðurhljóma englanna þriggja, sem eiga eftir að básúna."

8:13 And I saw, and I heard an eagle, flying in mid heaven, saying with a great voice, Woe, woe, woe, for them that dwell on the earth, by reason of the other voices of the trumpet of the three angels, who are yet to sound.

9:1 Og fimmti engillinn básúnaði. Þá sá ég stjörnu, er fallið hafði af himni ofan á jörðina, og henni var fenginn lykillinn að brunni undirdjúpsins.

9:1 And the fifth angel sounded, and I saw a star from heaven fallen unto the earth: and there was given to him the key of the pit of the abyss.

9:2 Og hún lauk upp brunni undirdjúpsins, og reyk lagði upp af brunninum eins og reyk frá stórum ofni. Og sólin myrkvaðist og loftið af reyknum úr brunninum.

9:2 And he opened the pit of the abyss; and there went up a smoke out of the pit, as the smoke of a great furnace; and the sun and the air were darkened by reason of the smoke of the pit.

9:3 Út úr reyknum komu engisprettur á jörðina og þær fengu sama mátt og sporðrekar jarðarinnar.

9:3 And out of the smoke came forth locusts upon the earth; and power was given them, as the scorpions of the earth have power.

9:4 Og sagt var við þær, að eigi skyldu þær granda grasi jarðarinnar né nokkrum grænum gróðri né nokkru tré, engu nema mönnunum, þeim er eigi hafa innsigli Guðs á ennum sér.

9:4 And it was said unto them that they should not hurt the grass of the earth, neither any green thing, neither any tree, but only such men as have not the seal of God on their foreheads.

9:5 Og þeim var svo um boðið, að þær skyldu eigi deyða þá, heldur skyldu þeir kvaldir verða í fimm mánuði. Undan þeim sviður eins og undan sporðreka, er hann stíngur mann.

9:5 And it was given them that they should not kill them, but that they should be tormented five months: and their torment was as the torment of a scorpion, when it striketh a man.

9:6 Á þeim dögum munu mennirnir leita dauðans og ekki finna hann. Menn munu æskja sér að deyja, en dauðinn flýr þá.

9:6 And in those days men shall seek death, and shall in no wise find it; and they shall desire to die, and death fleeth from them.

9:7 Og ásýndum voru engisprettarnar svipaðar hestum, búnum til bardaga, og á höfðum þeirra voru eins og kórónur úr gulli, og ásjónur þeirra voru sem ásjónur manna.

9:7 And the shapes of the locusts were like unto horses prepared for war; and upon their heads as it were crowns like unto gold, and their faces were as men's faces.

9:8 Þær höfðu hár sem hár kvenna, og tennur þeirra voru eins og ljónstennur.

9:8 And they had hair as the hair of women, and their teeth were as *teeth* of lions.

9:9 Þær höfðu brjósthlífar eins og járnþyrnir, og vængþyrnirinn frá þeim var eins og vagnagnýr, þegar margir hestar bruna fram til bardaga.

9:9 And they had breastplates, as it were breastplates of iron; and the sound of their wings was as the sound of chariots, of many horses rushing to war.

9:10 Þær hafa hala og brodda eins og sporðrekar. Og í hölum þeirra er máttur þeirra til að skaða menn í fimm mánuði.

9:10 And they have tails like unto scorpions, and stings; and in their tails is their power to hurt men five months.

9:11 Konung hafa þær yfir sér, engil undirdjúpsins. Nafn hans er á hebresku Abaddón og á grísku heitir hann Apollýón.

9:11 They have over them as king the angel of the abyss: his name in Hebrew is Abaddon, and in the Greek he hath the name Apollyon.

and in the Greek *tongue* he hath the name Apollyon.

9:12 Veðið hið fyrsta er liðið hjá. Sjá, enn koma tvö vei eftir þetta.

9:12 The first Woe is past: behold, there come yet two Woes hereafter.

9:13 Og sjötti engillinn básúnaði. Þá heyrði ég rödd eina frá hornunum á gullaltarinu, sem er frammi fyrir Guði.

9:13 And the sixth angel sounded, and I heard a voice from the horns of the golden altar which is before God,

9:14 Og röddin sagði við sjötta engilinn, sem hélt á básúnunni: "Leys þú englana fjóra, sem bundnir eru við fljótið mikla, Efrat."

9:14 one saying to the sixth angel that had one trumpet, Loose the four angels that are bound at the great river Euphrates.

9:15 Og englarnir fjórir voru leystir, sem búnir stóðu til stundar þessarar, dags þessa, mánaðar þessa og árs þessa, til þess að deyða þriðjung mannanna.

9:15 And the four angels were loosed, that had been prepared for the hour and day and month and year, that they should kill the third part of men.

9:16 Og talan á herfylkingum riddaraliðsins var tveim sinnum tíu þúsundir tíu þúsunda. Ég heyrði tölu þeirra.

9:16 And the number of the armies of the horsemen was twice ten thousand times ten thousand: I heard the number of them.

9:17 Og með þessum hætti sá ég hestana í sýninni og þá sem á þeim sátu: Þeir höfðu eldrauðar, svartbláar og brennisteinsgular brynjur, og höfuð hestanna voru eins og höfuð ljóna. Af munnum þeirra gekk út eldur, reykur og brennisteinn.

9:17 And thus I saw the horses in the vision, and them that sat on them, having breastplates as of fire and of hyacinth and of brimstone: and the heads of lions; and out of their mouths proceedeth fire and smoke and brimstone.

9:18 Í þessum þremur plágum varð þriðji hluti mannanna deyddur, af eldinum, reyknum og brennisteininum, sem út gekk af munnum þeirra.

9:18 By these three plagues was the third part of men killed, by the fire and the smoke and the brimstone, which proceeded out of their mouths.

9:19 Því að vald hestanna er í munni þeirra og í töglum þeirra. Því að tögl þeirra eru lík höggormum. Eru höfuð á, og með þeim granda þeir.

9:19 For the power of the horses is in their mouth, and in their tails: for their tails are like unto serpents, and have heads; and with them they hurt.

9:20 Og hinir mennirnir, sem ekki voru deyddir í þessum plágum, gjörðu eigi iðrun og sneru sér eigi frá handaverkum sínum og vildu ekki hætta að tilbiðja illu andana og skurðgöðin úr gulli, silfri, eiri, steini og tré, sem hvorki geta séð, heyrt né gengið.

9:20 And the rest of mankind, who were not killed with these plagues, repented not of the

works of their hands, that they should not worship demons, and the idols of gold, and of silver, and of brass, and of stone, and of wood; which can neither see, nor hear, nor walk:

9:21 Og eigi gjörðu þeir iðrun né létu af manndrápum sínum og töfrum, frillulífi hans og þjófnadi.

9:21 and they repented not of their murders, nor of their sorceries, nor of their fornication, nor of their thefts.

10:1 Og ég sá annan sterkan engil stíga af himni ofan, hjúpaðan skýi. Regnboginn var yfir höfði honum og ásjóna hans var sem sólin og fætur hans sem eldstólpar.

10:1 And I saw another strong angel coming down out of heaven, arrayed with a cloud; and the rainbow was upon his head, and his face was as the sun, and his feet as pillars of fire;

10:2 Hann hafði í hendi sér litla bók opna. Hægra fæti stóð hann á hafinu, en vinstra fæti á jörðinni.

10:2 and he had in his hand a little book open: and he set his right foot upon the sea, and his left upon the earth;

10:3 Hann kallaði hárrí röddu, eins og þegar ljón óskrar. Er hann hafði kallað, töluðu þrumurnar sjö sínum raustum.

10:3 and he cried with a great voice, as a lion roareth: and when he cried, the seven thunders uttered their voices.

10:4 Og er þrumurnar sjö höfðu talað, ætlaði ég að fara að rita. Þá heyrði ég rödd af himni, sem sagði: "Innsigla þú það, sem þrumurnar sjö töluðu, og rita það ekki."

10:4 And when the seven thunders uttered their voices, I was about to write: and I heard a voice from heaven saying, Seal up the things which the seven thunders uttered, and write them not.

10:5 Og engillinn, sem ég sá standa á hafinu og á jörðinni, hóf upp hægri hönd sína til himins

10:5 And the angel that I saw standing upon the sea and upon the earth lifted up his right hand to heaven,

10:6 og sór við þann, sem lifir um aldir alda, hann sem himininn skóp og það sem í honum er, jörðina og það sem á henni er, og hafið og það sem í því er: Enginn frestur skal lengur gefinn verða.

10:6 and sware by him that liveth for ever and ever, who created the heaven and the things that are therein, and the earth and the things that are therein, and the sea and the things that are therein, that there shall be delay no longer:

10:7 en þegar kemur að rödd sjöunda engilsins og hann fer að básúna, mun fram koma leyndardómur Guðs, eins og hann hafði boðað þjónum sínum, spámönnunum.

10:7 but in the days of the voice of the seventh angel, when he is about to sound, then is finished the mystery of God, according to the good tidings which he declared to his servants the prophets.

10:8 Og röddina, sem ég heyrði af himni, heyrði ég aftur tala við mig. Hún sagði: "Far og tak opnu bókina úr

hendi engilsins, sem stendur á hafinu og á jörðunni."

10:8 And the voice which I heard from heaven, I heard it again speaking with me, and saying, Go, take the book which is open in the hand of the angel that standeth upon the sea and upon the earth.

10:9 Ég fór til engilsins og bað hann að fá mér litlu bókina. Og hann segir við mig: "Tak og et hana eins og hún er, hún mun verða beisk í kviði þínum, en í munni þínum mun hún verða sæt sem hunang."

10:9 And I went unto the angel, saying unto him that he should give me the little book. And he saith unto me, Take it, and eat it up; and it shall make thy belly bitter, but in thy mouth it shall be sweet as honey.

10:10 Ég tók litlu bókina úr hendi engilsins og át hana upp, og í munni mér var hún sæt sem hunang. En er ég hafði etið hana, fann ég til beiskju í kviði mínum.

10:10 And I took the little book out of the angel's hand, and ate it up; and it was in my mouth sweet as honey: and when I had eaten it, my belly was made bitter.

10:11 Þá segja þeir við mig: "Enn átt þú að spá um marga lýði og þjóðir og tungur og konunga."

10:11 And they say unto me, Thou must prophesy again over many peoples and nations and tongues and kings.

11:1 Mér var fenginn reyrleggur, líkur staf, og sagt var: "Rís upp og mæl musteri Guðs og altarið og teldu þá, sem þar tilbiðja.

11:1 And there was given me a reed like unto a rod: and one said, Rise, and measure the temple of God, and the altar, and them that worship therein.

11:2 Og láttu forgarðinn, sem er fyrir utan musterið, vera fyrir utan og mæl hann ekki, því að hann er fenginn heiðingjunum, og þeir munu fótum troða borgina helgu í fjörutíu og tvo mánuði.

11:2 And the court which is without the temple leave without, and measure it not; for it hath been given unto the nations: and the holy city shall they tread under foot forty and two months.

11:3 Vottana mina tvo mun ég láta flytja spádómsorð í eitt þúsund tvö hundruð og sextíu daga, sekkjum klædda."

11:3 And I will give unto my two witnesses, and they shall prophesy a thousand two hundred and threescore days, clothed in sackcloth.

11:4 Þetta eru olíuviðirnir tveir og ljósastíkurnar tvær, sem standa frammi fyrir Drottni jarðarinnar.

11:4 These are the two olive trees and the two candlesticks, standing before the Lord of the earth.

11:5 Og ef einhver vill granda þeim, gengur eldur út úr munni þeirra og eyðir óvinum þeirra. Ef einhver skyldi vilja granda þeim, skal hann með sama hætti deyddur verða.

11:5 And if any man desireth to hurt them, fire proceedeth out of their mouth and

devoureth their enemies; and if any man shall desire to hurt them, in this manner must he be killed.

11:6 Þeir hafa vald til að loka himninum, til þess að eigi rigni um spádómsdaga þeirra. Og þeir hafa vald yfir vötnunum, að breyta þeim í blóð og slá jörðina með hvers kyns plágu, svo oft sem þeir vilja.

11:6 These have the power to shut the heaven, that it rain not during the days of their prophecy: and they have power over the waters to turn them into blood, and to smite the earth with every plague, as often as they shall desire.

11:7 Og er þeir hafa lokið vitnisburði sínum, mun dýrið, sem upp stígur úr undirdjúpinu, heyja stríð við þá og mun sigra þá og deyða þá.

11:7 And when they shall have finished their testimony, the beast that cometh up out of the abyss shall make war with them, and overcome them, and kill them.

11:8 Og lík þeirra munu liggja á strætum borgarinnar miklu, sem andlega heitir Sódóma og Egyptaland, þar sem og Drottinn þeirra var krossfestur.

11:8 And their dead bodies *lie* in the street of the great city, which spiritually is called Sodom and Egypt, where also their Lord was crucified.

11:9 Menn af ýmsum lýðum, kynkvíslum, tungum og þjóðum sjá lík þeirra þrjá og hálfan dag og leyfa ekki að þau verði lögð í gróf.

11:9 And from among the peoples and tribes and tongues and nations do *men* look upon their dead bodies three days and a half, and suffer not their dead bodies to be laid in a tomb.

11:10 Og þeir, sem á jörðunni búa, gleðjast yfir þeim og fagna og senda hver öðrum gjafir, því að þessir tveir spámenn kvöldu þá, sem á jörðunni búa.

11:10 And they that dwell on the earth rejoice over them, and make merry; and they shall send gifts one to another; because these two prophets tormented them that dwell on the earth.

11:11 Og eftir dagana þrjá og hálfan fór lífsandi frá Guði í þá, og þeir risu á fætur. Og ótti mikill féll yfir þá, sem sáu þá.

11:11 And after the three days and a half the breath of life from God entered into them, and they stood upon their feet; and great fear fell upon them that beheld them.

11:12 Og þeir heyrðu rödd mikla af himni, sem sagði við þá: "Stigið upp hingað." Og þeir stígu upp til himins í skýi og óvinir þeirra horfðu á þá.

11:12 And they heard a great voice from heaven saying unto them, Come up hither. And they went up into heaven in the cloud; and their enemies beheld them.

11:13 Á þeirri stundu varð landskjálfti mikill, og tíundi hluti borgarinnar hrundi og í landskjálftanum deyddust sjö þúsundir manna. Og þeir, sem eftir voru, urðu ótta slegnir og gáfu Guði himinsins dýrdina.

11:13 And in that hour there was a great earthquake, and the tenth part of the city fell; and there were killed in the earthquake seven thousand persons: and the rest were affrighted, and gave glory to the God of heaven.

11:14 **Veitið hið annað er liðið hjá. Sjá, veitið hið þriðja kemur brátt.**

11:14 The second Woe is past: behold, the third Woe cometh quickly.

11:15 **Ög sjöundi engillinn básúnaði. Þá heyrðust raddir miklar á himni er sögðu: "Drottinn og Kristur hans hafa fengið vald yfir heiminum og hann mun ríkja um aldrið alda."**

11:15 And the seventh angel sounded; and there followed great voices in heaven, and they said, The kingdom of the world is become *the kingdom* of our Lord, and of his Christ: and he shall reign for ever and ever.

11:16 **Ög öldungarnir tuttugu og fjórir, þeir er sitja frammi fyrir Guði í hásetum sínum, féllu fram á ásjónur sínar, tilháðu Guð**

11:16 And the four and twenty elders, who sit before God on their thrones, fell upon their faces and worshipped God,

11:17 **og sögðu: Vér þökkum þér, Drottinn Guð, þú alvaldi, þú sem ert og þú sem varst, að þú hefur tekið valdið þitt hið mikla og gjörst konungur.**

11:17 saying, We give thee thanks, O Lord God, the Almighty, who art and who wast; because thou hast taken thy great power, and didst reign.

11:18 **Heiðingjarnir reiddust, en reiði þín kom, sá tími, er dauðir skulu dæmdir verða, og tíminn til að gefa laun þjónum þínum, spámönnunum og hinum heilögu og þeim, sem óttast nafn þitt, smáum og stórum, og til að eyða þeim, sem jörðina eyða.**

11:18 And the nations were wroth, and thy wrath came, and the time of the dead to be judged, and *the time* to give their reward to thy servants the prophets, and to the saints, and to them that fear thy name, the small and the great; and to destroy them that destroy the earth.

11:19 **Ög musteri Guðs opnaðist, það sem á himni er, og sáttmálsörk hans birtist í musteri hans. Ög eldingar komu og dunur og þrumur og landskjálfti og hagl mikið.**

11:19 And there was opened the temple of God that is in heaven; and there was seen in his temple the ark of his covenant; and there followed lightnings, and voices, and thunders, and an earthquake, and great hail.

12:1 **Ög tákn mikið birtist á himni: Kona klædd sólinni og tunglið var undir fótum hennar, og á höfði hennar var kóróna af tólf stjörnum.**

12:1 And a great sign was seen in heaven: a woman arrayed with the sun, and the moon under her feet, and upon her head a crown of twelve stars;

12:2 **Hún var þunguð, og hljóðaði í jóðsött með hördum hriðum.**

12:2 and she was with child; and she crieth out, travailing in birth, and in pain to be delivered.

12:3 **Annað tákn birtist á himni: Mikill dreki rauður, er hafði sjö höfuð og tíu horn og á höfðunum sjö ennisdjás.**

12:3 And there was seen another sign in heaven: and behold, a great red dragon, having seven heads and ten horns, and upon his heads seven diadems.

12:4 **Með halanum dró hann þriðja hlutann af stjörnum himinsins og varpaði þeim ofan á jörðina. Drekin stóð frammi fyrir konunni, sem komin var að því að fæða, til þess að gleypa barn hennar, þá er hún hefði fætt.**

12:4 And his tail draweth the third part of the stars of heaven, and did cast them to the earth: and the dragon standeth before the woman that is about to be delivered, that when she is delivered he may devour her child.

12:5 **Hún fæddi son, sveinbarn, sem stjörna mun öllum þjóðum með járnspota. Ög barn hennar var hrifið til Guðs, til hásetis hans.**

12:5 And she was delivered of a son, a man child, who is to rule all the nations with a rod of iron: and her child was caught up unto God, and unto his throne.

12:6 **En konan flýði út á eyðimörkina, þar sem Guð hefur búið henni stað og þar sem séð verður fyrir þörfum hennar í eitt þúsund og tvö hundruð og sextíu daga.**

12:6 And the woman fled into the wilderness, where she hath a place prepared of God, that there they may nourish her a thousand two hundred and threescore days.

12:7 **Þá hófst stríð á himni: Mikael og englar hans fóru að berjast við drekan. Drekin barðist og englar hans.**

12:7 And there was war in heaven: Michael and his angels *going forth* to war with the dragon; and the dragon warred and his angels;

12:8 **en þeir fengu eigi staðist og eigi héldust þeir heldur lengur við á himni.**

12:8 And they prevailed not, neither was their place found any more in heaven.

12:9 **Ög drekanum mikla var varpað niður, hinum gamla höggormi, sem heitir djöfull og Satan, honum sem afvegaleiðir alla heimsbyggðina, honum var varpað niður á jörðina, og englum hans var varpað niður með honum.**

12:9 And the great dragon was cast down, the old serpent, he that is called the Devil and Satan, the deceiver of the whole world; he was cast down to the earth, and his angels were cast down with him.

12:10 **Ög ég heyrði mikla rödd á himni segja: "Nú er komið hjálpraðið og mátturinn og ríki Guðs vors, og veldi hans Smurða. Því að niður hefur verið varpað kæranda bræðra vorra, honum sem þá kærir fyrir Guði vorum dag og nótt.**

12:10 And I heard a great voice in heaven, saying, Now is come the salvation, and the power, and the kingdom of our God, and the authority of his Christ: for the accuser of our brethren is cast down, who accuseth them before our God day and night.

12:11 **Ög þeir hafa sigrað hann fyrir blóð lambsins og fyrir orð vitnisburðar**

sins, og eigi var þeim lífið svo kært, að þeim æði dauði.

12:11 And they overcame him because of the blood of the Lamb, and because of the word of their testimony; and they loved not their life even unto death.

12:12 **Fagníð því himnar og þér sem í þeim búið. Vei sé jörðunni og hafinu, því að djöfullinn er stíginn niður til yðar í miklum móð, því að hann veit, að hann hefur nauman tíma."**

12:12 Therefore rejoice, O heavens, and ye that dwell in them. Woe for the earth and for the sea: because the devil is gone down unto you, having great wrath, knowing that he hath but a short time.

12:13 **Ög er drekin sá að honum var varpað niður á jörðina, ofsótti hann konuna, sem alið hafði sveinbarnið.**

12:13 And when the dragon saw that he was cast down to the earth, he persecuted the woman that brought forth the man *child*.

12:14 **Ög konunni voru gefnir vængirnir tveir af erninum mikla, til þess að hún skyldi fljúga á eyðimörkina til sins staðar, þar sem séð verður fyrir þörfum hennar þrjú og hálft ár, fjarri augsyn höggormsins.**

12:14 And there were given to the woman the two wings of the great eagle, that she might fly into the wilderness unto her place, where she is nourished for a time, and times, and half a time, from the face of the serpent.

12:15 **Ög höggormurinn spjó vatni úr munni sér á eftir konunni, eins og flóði, til þess að hún bærist burt af straumnum.**

12:15 And the serpent cast out of his mouth after the woman water as a river, that he might cause her to be carried away by the stream.

12:16 **En jörðin kom konunni til hjálpar, og jörðin opnaði munn sinn og svalg vatnsflóðið, sem drekin spjó úr munni sér.**

12:16 And the earth helped the woman, and the earth opened her mouth and swallowed up the river which the dragon cast out of his mouth.

12:17 **Þá reiddist drekin konunni og fór burt til þess að heyja stríð við aðra afkomendur hennar, þá er varðveita boð Guðs og hafa vitnisburð Jesú.**

12:17 And the dragon waxed wroth with the woman, and went away to make war with the rest of her seed, that keep the commandments of God, and hold the testimony of Jesus:

13:1 (12:18) **(Ög hann nam staðar á sandinum við sjóinn.) Þá sá ég dýr stíga upp af hafinu. Það hafði tíu horn og sjö höfuð, og á hornum þess voru tíu ennisdjás og á höfðum þess voru guðlöstunar nöfn.**

13:1 and he stood upon the sand of the sea. And I saw a beast coming up out of the sea, having ten horns, and seven heads, and on his horns ten diadems, and upon his heads names of blasphemy.

13:2 **Dýrið, sem ég sá, var líkt pardusdýri, fætur þess voru sem bjarnarfætur og munnur þess eins og ljónsmunnur. Drekin gaf því mátt sinn og háseti sitt og vald mikið.**

13:2 And the beast which I saw was like unto a leopard, and his feet were as *the feet* of a bear, and his mouth as the mouth of a lion: and the dragon gave him his power, and his throne, and great authority.

13:3 Eitt af höfðum þess virtist sært til ólífis, en banasár þess varð heilt. Öll jörðin fylgdi dýrinu með undrun.

13:3 And I saw one of his heads as though it had been smitten unto death; and his death-stroke was healed: and the whole earth wondered after the beast;

13:4 og þeir tilbáðu dreckann, af því að hann hafði gefið dýrinu vald sitt. Og þeir tilbáðu dýrið og sögðu: "Hver jafnast við dýrið og hver getur barist við það?"

13:4 and they worshipped the dragon, because he gave his authority unto the beast; and they worshipped the beast, saying, Who is like unto the beast? And who is able to war with him?

13:5 Og því var gefinn munnur, er talaði stóryrði og guðlastanir, og lofað að fara því fram í fjörutíu og tvo mánuði.

13:5 and there was given to him a mouth speaking great things and blasphemies; and there was given to him authority to continue forty and two months.

13:6 Og það lauk upp munni sínum til lastmæla gegn Guði, til að lastmæla nafni hans og tjaldbúð hans og þeim, sem á himni búa.

13:6 And he opened his mouth for blasphemies against God, to blaspheme his name, and his tabernacle, *even* them that dwell in the heaven.

13:7 Og því var leyft að heyja stríð við hina heilögu og sígra þá, og því var gefið vald yfir sérhverri kynkvísl og lýð, tungu og þjóð.

13:7 And it was given unto him to make war with the saints, and to overcome them: and there was given to him authority over every tribe and people and tongue and nation.

13:8 Og allir þeir, sem á jörðunni búa, munu tilbiðja það, hver og einn sá er eigi á nafn sitt ritað frá grundvöllun veraldar í lífsins bók lambsins, sem slátrað var.

13:8 And all that dwell on the earth shall worship him, *every one* whose name hath not been written from the foundation of the world in the book of life of the Lamb that hath been slain.

13:9 Sá sem hefur eyra, hann heyri.

13:9 If any man hath an ear, let him hear.

13:10 Sá sem ætlaður er til herleiðingar verður herleiddur. Sá sem sverði er ætlaður verður deyddur með sverði. Hér reynir á þolgæði og trú hinna heilögu.

13:10 If any man *is* for captivity, into captivity he goeth: if any man shall kill with the sword, with the sword must he be killed. Here is the patience and the faith of the saints.

13:11 Og ég sá annað dýr stíga upp af jörðinni og það hafði tvö horn lík lambshornum, en það talaði eins og dreki.

13:11 And I saw another beast coming up out of the earth; and he had two horns like unto a lamb, and he spake as a dragon.

13:12 Það fer með allt vald fyrra dýrsins fyrir augu þess og það lætur jörðina og þá, sem á henni búa, tilbiðja fyrra dýrið, sem varð heilt af banasári sínu.

13:12 And he exerciseth all the authority of the first beast in his sight. And he maketh the earth and them dwell therein to worship the first beast, whose death-stroke was healed.

13:13 Og það gjörir táknið mikil, svo að það lætur jafnvel eld falla af himni ofan á jörðina fyrir augum mannanna.

13:13 And he doeth great signs, that he should even make fire to come down out of heaven upon the earth in the sight of men.

13:14 Og það leiðir afvega þá, sem á jörðunni búa, með táknumum, sem því er lofað að gjöra í augu dýrsins. Það segir þeim, sem á jörðunni búa, að þeir skuli gjöra líkneski af dýrinu, sem sárið fékk undan sverðinu, en lifnaði við.

13:14 And he deceiveth them that dwell on the earth by reason of the signs which it was given him to do in the sight of the beast; saying to them that dwell on the earth, that they should make an image to the beast who hath the stroke of the sword and lived.

13:15 Og því var leyft að gefa líkneski dýrsins anda, til þess að líkneski dýrsins gæti einnig talað og komið því til leiðar, að allir yrðu þeir deyddir, sem ekki vildu tilbiðja líkneski dýrsins.

13:15 And it was given *unto him* to give breath to it, *even* to the image to the beast, that the image of the beast should both speak, and cause that as many as should not worship the image of the beast should be killed.

13:16 Og það lætur alla, smáa og stóra, auðuga og fátæka og frjálsa og ófrjálsa, setja merki á hægri hönd sér eða á enni sín

13:16 And he causeth all, the small and the great, and the rich and the poor, and the free and the bond, that there be given them a mark on their right hand, or upon their forehead;

13:17 og kemur því til leiðar, að enginn geti keypt eða selt, nema hann hafi merkið, nafn dýrsins, eða tölu nafns þess.

13:17 and that no man should be able to buy or to sell, save he that hath the mark, *even* the name of the beast or the number of his name.

13:18 Hér reynir á speki. Sá sem skilning hefur reikni tölu dýrsins, því að tala manns er það, og tala hans er sex hundruð sextíu og sex.

13:18 Here is wisdom. He that hath understanding, let him count the number of the beast; for it is the number of a man: and his number is Six hundred and sixty and six.

14:1 Enn sá ég sýn: Lambið stóð á Sionfjalli og með því hundrad fjörutíu og fjórar þúsundir, sem höfðu nafn þess og nafn föður þess skrifað á ennum sér.

14:1 And I saw, and behold, the Lamb

standing on the mount Zion, and with him a hundred and forty and four thousand, having his name, and the name of his Father, written on their foreheads.

14:2 Og ég heyrði rödd af himni sem nið margra vatna og sem gú mikillar þrumu, og röddin, sem ég heyrði, var eins og hörpuhljómur hörpuleikara, sem slá hörpur sínar.

14:2 And I heard a voice from heaven, as the voice of many waters, and as the voice of a great thunder: and the voice which I heard *was as the voice* of harpers harping with their harps:

14:3 Og þeir syngja nýjan söng frammi fyrir hásetinu og frammi fyrir verunum fjórum og öldungunum. Og enginn gat numið sönginn nema þær hundrad fjörutíu og fjórar þúsundir, þeir sem út eru leystir frá jörðunni.

14:3 and they sing as it were a new song before the throne, and before the four living creatures and the elders: and no man could learn the song save the hundred and forty and four thousand, *even* they that had been purchased out of the earth.

14:4 Þetta eru þeir, sem ekki hafa saurgast með konum, því að þeir eru sem meyjar. Þeir fylgja lambinu hvert sem það fer. Þeir voru leystir út úr hóp mannanna, frumgróði handa Guði og handa lambinu.

14:4 These are they that were not defiled with women; for they are virgins. These *are* they that follow the Lamb whithersoever he goeth. These were purchased from among men, *to be* the firstfruits unto God and unto the Lamb.

14:5 Og í munni þeirra var enga lygi að finna, þeir eru lýtalausir.

14:5 And in their mouth was found no lie: they are without blemish.

14:6 Og ég sá annan engil fljúga um háhvolf himins. Hann hélt á cilifum fagnaðarboðskap, til að boða þeim, sem á jörðunni búa, og sérhverri þjóð og kynkvísl, tungu og lýð.

14:6 And I saw another angel flying in mid heaven, having eternal good tidings to proclaim unto them that dwell on the earth, and unto every nation and tribe and tongue and people;

14:7 og sagði hárrí röddu: "Óttist Guð og gefið honum dýrð, því að komin er stund dóms hans. Tilbiðjið þann, sem gjört hefur himininn og jörðina og hafið og uppsprettur vatnanna."

14:7 and he saith with a great voice, Fear God, and give him glory; for the hour of his judgment is come: and worship him that made the heaven and the earth and sea and fountains of waters.

14:8 Og enn annar engill kom á eftir og sagði: "Fallin er, fallin er Babel hin mikla, sem byrjað hefur öllum þjóðum af reiði-vini saurlifnadar síns."

14:8 And another, a second angel, followed, saying, Fallen, fallen is Babylon the great, that hath made all the nations to drink of the wine of the wrath of her fornication.

14:9 Á eftir þeim kom hinn þriðji engill og sagði hárrí röddu: "Ef einhver tilbiður dýrið og líkneski þess og fær merki á enni sitt eða hönd sína,

14:9 And another angel, a third, followed them, saying with a great voice, If any man worshippeth the beast and his image, and receiveth a mark on his forehead, or upon his hand,

14:10 þá skal sá hinn sami drekka af reiði-vini Guðs, sem byrðað er óblandað í reiðibikar hans, og hann mun kvalinn verða í eldi og brennisteini í auglýsni heilagra engla og í auglýsni lambsins.

14:10 he also shall drink of the wine of the wrath of God, which is prepared unmixed in the cup of his anger; and he shall be tormented with fire and brimstone in the presence of the holy angels, and in the presence of the Lamb:

14:11 Og reykurinn frá kvalastað þeirra stígur upp um aldir alda, og eigi hafa þeir hvíld dag eða nótt, þeir sem dýrið tilbiðja og líkneski þess, hver sá sem ber merki nafns þess."

14:11 and the smoke of their torment goeth up for ever and ever; and they have no rest day and night, they that worship the beast and his image, and whoso receiveth the mark of his name.

14:12 Hér reynir á þolgaði hinna heilögu, þeirra er varðveita boð Guðs og trúna á Jesú.

14:12 Here is the patience of the saints, they that keep the commandments of God, and the faith of Jesus.

14:13 Og ég heyrði rödd af himni, sem sagði: "Rita þú: Sælir eru dánir, þeir sem í Drottni deyja upp frá þessu. Já, segir andinn, þeir skulu fá hvíld frá erfiðli sínu, því að verk þeirra fylgja þeim."

14:13 And I heard the voice from heaven saying, Write, Blessed are the dead who die in the Lord from henceforth: yea, saith the Spirit, that they may rest from their labors; for their works follow with them.

14:14 Og ég sá, og sjá: Hvítt ský, og einhvern sá ég sitja á skýinu, líkan mannsyni. Hann hafði gullkórónu á höfðinu og í hendi sér bitra sigð.

14:14 And I saw, and behold, a white cloud; and on the cloud / saw one sitting like unto a son of man, having on his head a golden crown, and in his hand sharp sickle.

14:15 Og annar engill kom út úr musterinu. Hann kallaði hárrí röddu til þess sem á skýinu sat: "Ber þú út sigð þína og sker upp, því að kominn er stundin til að uppskera, sáðland jarðarinnar er fullþroskað."

14:15 And another angel came out from the temple, crying with a great voice to him that sat on the cloud, Send forth thy sickle, and reap: for the hour to reap is come; for the harvest of the earth is ripe.

14:16 Og sá, sem á skýinu sat, brá sigð sinni á jörðina og upp var skorið á jörðinni.

14:16 And he that sat on the cloud cast his sickle upon the earth; and the earth was reaped.

14:17 Og annar engill gekk út úr musterinu, sem er á himni, og hann hafði líka bitra sigð.

14:17 Another angel came out from the temple which is in heaven, he also having a sharp sickle.

14:18 Og annar engill gekk út frá altarinu, hann hafði vald yfir eldinum. Hann kallaði hárrí röddu til þess, sem hafði bitru sigðina: "Ber þú út bitru sigðina þína, og sker þrúgurnar af vínviði jarðarinnar, því að vinberin á honum eru orðin þroskuð."

14:18 And another angel came out from the altar, he that hath power over fire; and he called with a great voice to him that had the sharp sickle, saying, Send forth thy sharp sickle, and gather the clusters of the vine of the earth; for her grapes are fully ripe.

14:19 Og engillinn brá sigð sinni á jörðina, skar af vínvið jarðarinnar og kastaði honum í reiði-vínþröng Guðs hina miklu.

14:19 And the angel cast his sickle into the earth, and gathered the vintage of the earth, and cast it into the winepress, the great winepress, of the wrath of God.

14:20 Og vínþröngin var troðin fyrir utan borgina og gekk blóð út af vínþrönginni, svo að tók upp undir beisli hestanna, eitt þúsund og sex hundruð skeiðrúm þar frá.

14:20 And the winepress was trodden without the city, and there came out blood from the winepress, even unto the bridles of the horses, as far as a thousand and six hundred furlongs.

15:1 Og ég sá annað tákn á himni, mikið og undursamlegt: Sjö engla, sem höfðu sjö síðustu plágurnar, því að með þeim fullnaðist reiði Guðs.

15:1 And I saw another sign in heaven, great and marvellous, seven angels having seven plagues, *which are* the last, for in them is finished the wrath of God.

15:2 Og ég leit sem glerhaf eldi blandið, og ég sá þá, sem unnið höfðu sigur á dýrinu og líkneski þess og á tölu nafns þess, standa við glerhafið og halda á hörpum Guðs.

15:2 And I saw as it were a sea of glass mingled with fire; and them that come off victorious from the beast, and from his image, and from the number of his name, standing by the sea of glass, having harps of God.

15:3 Og þeir syngja söng Móse, Guðs þjóns, og söng lambsins og segja: Mikil og dásamleg eru verkin þín, Drottinn Guð, þú alvaldi, réttlátir og sannir eru vegir þínir, þú konungur aldanna.

15:3 And they sing the song of Moses the servant of God, and the song of the Lamb, saying, Great and marvellous are thy works, O Lord God, the Almighty; righteous and true are thy ways, thou King of the ages.

15:4 Hver skyldi ekki óttast, Drottinn, og vegsama nafn þitt? Því að þú einn ert heilagur, allar þjóðir munu koma og tilbiðja frammi fyrir þér, því að réttlátir dómar þínir eru opinberir orðnir.

15:4 Who shall not fear, O Lord, and glorify thy name? for thou only art holy; for all the nations shall come and worship before thee; for thy righteous acts have been made manifest.

15:5 Og eftir þetta sá ég, að upp var lokið musterinu á himni, tjaldbúð vitnisburðarins.

15:5 And after these things I saw, and the temple of the tabernacle of the testimony in heaven was opened:

15:6 Og út gengu úr musterinu englarnir sjö, sem höfðu plágurnar sjö, klæddir hreinu, skínandi lín og gyrtir gullbeltum um brjóst.

15:6 and there came out from the temple the seven angels that had the seven plagues, arrayed with *precious* stone, pure *and* bright, and girt about their breasts with golden girdles.

15:7 Og englunum sjö fékk ein af verunum fjórum sjö gullskálar, fullar reiði Guðs, hans sem lifir um aldir alda.

15:7 And one of the four living creatures gave unto the seven angels seven golden bowls full of the wrath of God, who liveth for ever and ever.

15:8 Og musterið fylltist af reyknum af dýrð Guðs og mátti hans, og enginn mátti inn ganga í musterið, uns fullnaðar væru þær sjö plágur englanna sjö.

15:8 And the temple was filled with smoke from the glory of God, and from his power; and none was able to enter into the temple, till the seven plagues of the seven angels should be finished.

16:1 Og ég heyrði raust mikla frá musterinu segja við englana sjö: "Farið og hellið úr þeim sjö skálum Guðs reiði yfir jörðina."

16:1 And I heard a great voice out of the temple, saying to the seven angels, Go ye, and pour out the seven bowls of the wrath of God into the earth.

16:2 Og hinn fyrsti fór og hellti úr sinni skál á jörðina. Og vond og illkynjuð kaun komu á mennina, sem höfðu merki dýrsins og tilbáðu líkneski þess.

16:2 And the first went, and poured out his bowl into the earth; and it became a noisome and grievous sore upon the men that had the mark of the beast, and that worshipped his image.

16:3 Og hinn annar hellti úr sinni skál í hafið, og það varð að blóði eins og blóð úr dauðum manni, og sérhver lifandi sál dó, sú er í hafinu var.

16:3 And the second poured out his bowl into the sea; and it became blood as of a dead man; and every living soul died, *even* the things that were in the sea.

16:4 Og hinn þriðji hellti úr sinni skál í fljótin og uppsprettur vatnanna og það varð að blóði.

16:4 And the third poured out his bowl into the rivers and the fountains of the waters; and it became blood.

16:5 Og ég heyrði engil vatnanna segja: "Réttlátur ert þú, að þú hefur dæmt þannig, þú sem ert og þú sem varst, þú hinn heilagi.

16:5 And I heard the angel of the waters saying, Righteous art thou, who art and who wast, thou Holy One, because thou didst thus judge:

16:6 Þeir hafa úthellt blóði heilagra og spámanna, og því hefur þú gefið þeim blóð að drekka. Maklegir eru þeir þess."

16:6 for they poured out the blood of the saints and the prophets, and blood hast thou given them to drink: they are worthy.

16:7 **Og ég heyrði altarið segja: "Já, Drottinn Guð, þú alvaldi, sannir og réttlátir eru dómarnir þínir."**

16:7 And I heard the altar saying, Yea, O Lord God, the Almighty, true and righteous are thy judgments.

16:8 **Og hinn fjórði hellti úr sinni skál yfir sólina. Og sólinni var gefið vald til að brenna mennina í eldi.**

16:8 And the fourth poured out his bowl upon the sun; and it was given unto it to scorch men with fire.

16:9 **Og mennirnir stíknðu í ofurhita og lastmæltu nafni Guðs, sem valdið hefur yfir plágum þessum. Og ekki gjörðu þeir iðrun, svo að þeir gæfu honum dýrdina.**

16:9 And men were scorched with great heat: and they blasphemed the name of God who hath the power over these plagues; and they repented not to give him glory.

16:10 **Og hinn fimmtí hellti úr sinni skál yfir háseti dýrsins. Og ríki þess myrkvaðist, og menn bitu í tungur sínar af kvöl.**

16:10 And the fifth poured out his bowl upon the throne of the beast; and his kingdom was darkened; and they gnawed their tongues for pain,

16:11 **Og menn lastmæltu Guði himinsins fyrir kvalirnar og fyrir kaun sín og eigi gjörðu þeir iðrun og létu af verkum sínum.**

16:11 and they blasphemed the God of heaven because of their pains and their sores; and they repented not of their works.

16:12 **Og hinn sjötti hellti úr sinni skál yfir fljótið mikla, Efrat. Og vatnið í því þornaði upp, svo að vegur yrði búinn fyrir konungana, þá er koma úr austri.**

16:12 And the sixth poured out his bowl upon the great river, the *river* Euphrates; and the water thereof was dried up, that the way might by made ready for the kings that *come* from the sunrising.

16:13 **Og ég sá koma út af munni drekans og munni dýrsins og munni falsspámannsins þrjá óhreina anda, sem froskar væru.**

16:13 And I saw *coming* out of the mouth of the dragon, and out of the mouth of the beast, and out of the mouth of the false prophet, three unclean spirits, as it were frogs:

16:14 **Því að þeir eru djöfla andar, sem gjöra tákn. Þeir ganga út til konunga allrar heimsbyggðarinnar til að safna þeim saman til stríðsins á hinum mikla degi Guðs hins alvalda.**

16:14 for they are spirits of demons, working signs; which go forth unto the kings of the whole world, to gather them together unto the war of the great day of God, the Almighty.

16:15 **"Sjá, ég kem eins og þjófur. Sæll er sá sem vakir og varðveitir kleði sín, til þess að hann gangi ekki nakinn um og menn sjái blygðun hans."**

16:15 (Behold, I come as a thief. Blessed is he that watcheth, and keepeth his garments, lest he walk naked, and they see his shame.)

16:16 **Og þeir söfnuðu þeim saman á þann stað, sem á hebresku kallast Harmagedón.**

16:16 And they gathered them together into the place which is called in Hebrew Har-magedon.

16:17 **Og hinn sjöundi hellti úr sinni skál yfir loftið og raust mikil kom út úr musterinu, frá hásetinu og sagði: "Það er fram komið."**

16:17 And the seventh poured out his bowl upon the air; and there came forth a great voice out of the temple, from the throne, saying, It is done:

16:18 **Og eldingar komu og brestir og þrumur og mikill landskjálfti, svo að slíkur hefur eigi komið frá því menn urðu til á jörðunni. Svo mikill var sá jarðskjálfti.**

16:18 and there were lightnings, and voices, and thunders; and there was a great earthquake, such as was not since there were men upon the earth, so great an earthquake, so mighty.

16:19 **Og borgin mikla fór í þrjá hluta, og borgir þjóðanna hrundu. Og Guð gleymdi ekki hinni miklu Babel og gaf henni vinbikar heiftarreiði sinnar.**

16:19 And the great city was divided into three parts, and the cities of the nations fell: and Babylon the great was remembered in the sight of God, to give unto her the cup of the wine of the fierceness of his wrath.

16:20 **Og allar eyjar hurfu og fjöllin voru ekki lengur til.**

16:20 And every island fled away, and the mountains were not found.

16:21 **Og stór högl, vættarþung, féllu niður af himni yfir mennina. Og mennirnir lastmæltu Guði fyrir hagpláguna, því að sú plága var mikil.**

16:21 And great hail, every *stone* about the weight of a talent, cometh down out of heaven upon men: and men blasphemed God because of the plague of the hail; for the plague thereof is exceeding great.

17:1 **Og einn af englunum sjö, sem halda á skálunum sjö, kom til mín og sagði: "Kom hingað, og ég mun sýna þér dóminn yfir skækjunni miklu, sem er við vötnin mörgu.**

17:1 And there came one of the seven angels that had the seven bowls, and spake with me, saying, Come hither, I will show thee the judgment of the great harlot that sitteth upon many waters;

17:2 **Konungar jarðarinnar hafa drýgt saurlífað með henni, og þeir, sem á jörðinni búa, hafa orðið drukknir af saurlífaðar víni hennar."**

17:2 with whom the kings of the earth committed fornication, and they that dwell in the earth were made drunken with the wine of her fornication.

17:3 **Og hann leiddi mig burt í anda á eyðimörk. Og ég sá konu sitja á skarlatraudu dýri, alsettu guðlöstunar nöfnum, og hafði það sjö höfuð og tíu horn.**

17:3 And he carried me away in the Spirit into a wilderness: and I saw a woman sitting upon a scarlet-colored beast, full of names of blasphemy, having seven heads and ten

horns.

17:4 **Og konan var skrydd purpura og skarlati, og var búin gulli og gímsteinum og perlum. Hún hafði í hendi sér gullbikar, fullan víurstygðar, og var það óhreinkleikur saurlífaðar hennar.**

17:4 And the woman was arrayed in purple and scarlet, and decked with gold and precious stone and pearls, having in her hand a golden cup full of abominations, even the unclean things of her fornication,

17:5 **Og á enni hennar var ritað nafn, sem er leyndardómur: Babel hin mikla, móðir hörkvenna og víurstygðar jarðarinnar.**

17:5 and upon her forehead a name written, MYSTERY, BABYLON THE GREAT, THE MOTHER OF THE HARLOTS AND OF THE ABOMINATIONS OF THE EARTH.

17:6 **Og ég sá að konan var drukkin af blóði hinna heilögu og af blóði Jesú votta. Og ég undradist stórlega, er ég leit hana.**

17:6 And I saw the woman drunken with the blood of the saints, and with the blood of the martyrs of Jesus. And when I saw her, I wondered with a great wonder.

17:7 **Og engillinn sagði við mig: "Hví ertu forviða? Ég mun segja þér leyndardóm konunnar og dýrsins, sem hana ber, þess er hefur höfuðin sjö og hornin tíu:**

17:7 And the angel said unto me, Wherefore didst thou wonder? I will tell thee the mystery of the woman, and of the beast that carrieth her, which hath the seven heads and the ten horns.

17:8 **Dýrið, sem þú sást, var, en er ekki, og það mun stíga upp frá undirdjúpinu og fara til glötunar. Og þeir, sem á jörðu búa, þeir, sem eiga ekki nöfn sín skrifuð í lífsins bók frá grundvöllun veraldar, munu undrast, er þeir sjá dýrið sem var og er ekki og kemur aftur.**

17:8 The beast that thou sawest was, and is not; and is about to come up out of the abyss, and to go into perdition. And they that dwell on the earth shall wonder, *they* whose name hath not been written in the book of life from the foundation of the world, when they behold the beast, how that he was, and is not, and shall come.

17:9 **Hér reynir á skilning og speki. Höfuðin sjö eru sjö fjöll, sem konan situr á. Það eru líka sjö konungar.**

17:9 Here is the mind that hath wisdom. The seven heads are seven mountains, on which the woman sitteth:

17:10 **Fimm eru fallnir, einn er nú uppi, annar er ókominn og er hann kemur á hann að vera stutt.**

17:10 and they are seven kings; the five are fallen, the one is, the other is not yet come; and when he cometh, he must continue a little while.

17:11 **Og dýrið, sem var, en er ekki, er einmitt hinn áttundi, og er af þeim sjö, og fer til glötunar.**

17:11 And the beast that was, and is not, is himself also an eighth, and is of the seven; and he goeth into perdition.

17:12 Og hornin tíu, sem þú sást, eru tíu konungar, sem enn hafa eigi tekið konungdóm, heldur fá vald sem konungar eina stund ásamt dýrinu.

17:12 And the ten horns that thou sawest are ten kings, who have received no kingdom as yet; but they receive authority as kings, with the beast, for one hour.

17:13 Þessir hafa allir eitt ráð, og máttinn og vald sitt gefa þeir dýrinu.

17:13 These have one mind, and they give their power and authority unto the beast.

17:14 Þessir munu heyja stríð við lambið. Og lambið og þeir, sem með því eru, hinir kölluðu og útvöldu og trúu, munu sigra þá, - því að lambið er Drottinn drottna og konungur konunga."

17:14 These shall war against the Lamb, and the Lamb shall overcome them, for he is Lord of lords, and King of kings; and they *also shall overcome* that are with him, called and chosen and faithful.

17:15 Og hann segir við mig: "Vötnin, sem þú sást, þar sem skækjan situr, eru lýðir og fólk, þjóðir og tungur.

17:15 And he saith unto me, The waters which thou sawest, where the harlot sitteth, are peoples, and multitudes, and nations, and tongues.

17:16 Og hornin tíu, sem þú sást, og dýrið, munu hata skækjuna og gjöra hana einmana og nakta, eta hold hennar og brenna hana í eldi.

17:16 And the ten horns which thou sawest, and the beast, these shall hate the harlot, and shall make her desolate and naked, and shall eat her flesh, and shall burn her utterly with fire.

17:17 Því að Guð hefur lagt þeim í brjóst að gjöra vilja sinn og vera samráða og gefa ríki þeirra dýrinu, allt til þess er orð Guðs koma fram.

17:17 For God did put in their hearts to do his mind, and to come to one mind, and to give their kingdom unto the beast, until the words of God should be accomplished.

17:18 Og konan, sem þú sást, er borgin mikla, sem heldur ríki yfir konungum jarðarinnar."

17:18 And the woman whom thou sawest is the great city, which reigneth over the kings of the earth.

18:1 Eftir þetta sá ég annan engil stíga ofan af himni, og hafði hann mikið vald og jörðin ljómaði af dýrð hans.

18:1 After these things I saw another angel coming down out of heaven, having great authority; and the earth was lightened with his glory.

18:2 Og hann hrópaði með sterkri röddu og sagði: "Fallin er, fallin er Babelón hin mikla og orðin að djöfla heimkynni og fangelsi alls konar óhreinna anda og fangelsi alls konar óhreinna og viðbjóðslegra fugla.

18:2 And he cried with a mighty voice, saying, Fallen, fallen is Babylon the great, and is become a habitation of demons, and a hold of every unclean spirit, and a hold of every unclean and hateful bird.

18:3 Því að hún hefur byrjað öllum þjóðum af reiði-víni saurlífnaðar síns,

og konungar jarðarinnar drýgðu saurlífnað með henni og kaupmenn jarðarinnar auðguðust af gnóttum munaðar hennar."

18:3 For by the wine of the wrath of her fornication all the nations are fallen; and the kings of the earth committed fornication with her, and the merchants of the earth waxed rich by the power of her wantonness.

18:4 Og ég heyrði aðra rödd af himni, sem sagði: "Gangið út, mitt fólk, út úr henni, svo að þér eigið engan hlut í syndum hennar og hreppið ekki plágur hennar.

18:4 And I heard another voice from heaven, saying, Come forth, my people, out of her, that ye have no fellowship with her sins, and that ye receive not of her plagues:

18:5 Því að syndir hennar blóðust allt upp til himins og Guð minntist ranglætis hennar.

18:5 For her sins have reached even unto heaven, and God hath remembered her iniquities.

18:6 Gjaldið henni eins og hún hefur goldið og tvígaldið henni eftir verkum hennar, byrlið henni tvöfalt í bikarinn, sem hún hefur byrjað.

18:6 Render unto her even as she rendered, and double *unto her* the double according to her works: in the cup which she mingled, mingle unto her double.

18:7 Veitið henni eins mikla kvöl og sorg og hennar stærilæti og óhóf hefur verið. Hún segir í hjarta sínu: 'Hér sit ég og er drottning, ekkja er ég eigi, sorg mun ég aldrei sjá.'

18:7 How much soever she glorified herself, and waxed wanton, so much give her of torment and mourning: for she saith in her heart, I sit a queen, and am no widow, and shall in no wise see mourning.

18:8 Fyrir því munu plágur hennar koma á einum degi: Dauði, sorg og hungur, og í eldi mun hún verða brennd, því að máttugur er Drottinn Guð, sem hana dæmdi."

18:8 Therefore in one day shall her plagues come, death, and mourning, and famine; and she shall be utterly burned with fire; for strong is the Lord God who judged her.

18:9 Og konungar jarðarinnar, sem með henni drýgðu saurlífnað og lifðu í munadi, munu gráta og kveina yfir henni er þeir sjá reykingu af brennu hennar.

18:9 And the kings of the earth, who committed fornication and lived wantonly with her, shall weep and wail over her, when they look upon the smoke of her burning,

18:10 Af ótta fyrir kvöl hennar munu þeir standa langt frá og segja: "Vei, vei, borgin mikla, Babelón, borgin volduga, á einni stundu kom dómur þinn."

18:10 standing afar off for the fear of her torment, saying, Woe, woe, the great city, Babylon, the strong city! for in one hour is thy judgment come.

18:11 Og kaupmenn jarðarinnar gráta og harma yfir henni, því að enginn kaupir nú frammar vörur þeirra.

18:11 And the merchants of the earth weep and mourn over her, for no man buyeth their

merchandise any more;

18:12 farma af gulli og silfri, gimsteinum og perlum, dýru líni og purpura, silki og skarlati og alls konar ilmvið og alls konar muni af filabeini og alls konar muni af hinum dýrasta víði og af eiri og járn og marmara.

18:12 merchandise of gold, and silver, and precious stone, and pearls, and fine linen, and purple, and silk, and scarlet; and all thyine wood, and every vessel of ivory, and every vessel made of most precious wood, and of brass, and iron, and marble;

18:13 og kanelbörk og balsam, ilmurtir og smyrsl, reykelsti, vín og olíu og fint mjöl, og hveiti og eyki og sauði og hesta og vagna og man og mannasálir.

18:13 and cinnamon, and spice, and incense, and ointment, and frankincense, and wine, and oil, and fine flour, and wheat, and cattle, and sheep; and *merchandise* of horses and chariots and slaves; and souls of men.

18:14 Og ávöxturinn, sem sála þín gírnist, hefur brugðist þér, öll sæld og glys þér horfið og enginn mun frammar örmul af því finna.

18:14 And the fruits which thy soul lusted after are gone from thee, and all things that were dainty and sumptuous are perished from thee, and *men* shall find them no more at all.

18:15 Seljendur þessara hluta, sem auðgast hafa á henni, munu standa álengdar af ótta yfir kvöl hennar, grátandi og harmandi

18:15 The merchants of these things, who were made rich by her, shall stand afar off for the fear of her torment, weeping and mourning;

18:16 og segja: "Vei, vei, borgin mikla, sem klæddist dýru líni, purpura og skarlati og var gulli roðin og gimsteinum og perlum.

18:16 saying, Woe, woe, the great city, she that was arrayed in fine linen and purple and scarlet, and decked with gold and precious stone and pearl!

18:17 Á einni stundu eyddist allur þessi auður." Og allir skipstjórar, allir farmenn og hásetar og allir þeir, sem atvinnu reka á sjónum, stóðu álengdar

18:17 for in an hour so great riches is made desolate. And every shipmaster, and every one that saileth any wither, and mariners, and as many as gain their living by sea, stood afar off,

18:18 og hrópuðu, er þeir sáu reykingu af brennu hennar, og sögðu: "Hvaða borg jafnaust við borgina miklu?"

18:18 and cried out as they looked upon the smoke of her burning, saying, What *city* is like the great city?

18:19 Og þeir jusu mold yfir höfuð sér og hrópuðu grátandi og harmandi: "Vei, vei, borgin mikla, sem allir þeir, er skip eiga á sjónum, auðguðust á vegna auðæfa hennar. Á einni stundu var hún í eyði lögd."

18:19 And they cast dust on their heads, and cried, weeping and mourning, saying, Woe, woe, the great city, wherein all that had their ships in the sea were made rich by reason of

her costliness! for in one hour is she made desolate.

18:20 Fagna yfir henni, þú himinn og þér heilögu og þér postular og spámenn, því að Guð hefur rekið réttar yðar á henni.

18:20 Rejoice over her, thou heaven, and ye saints, and ye apostles, and ye prophets; for God hath judged your judgment on her.

18:21 Og einn sterkur engill tók upp stein, eins og mikinn kvarnarstein, og kastaði í hafið og sagði: "Svo voðeiflega mun Babylon kollvarpast, borgin mikla, svo að engar menjar skulu eftir verða.

18:21 And a strong angel took up a stone as it were a great millstone and cast it into the sea, saying, Thus with a mighty fall shall Babylon, the great city, be cast down, and shall be found no more at all.

18:22 Og hörpusláttur og sönglist, pípuhljómur og lúðurpytur skal ekki framfar heyrast í þér og engir iðnaðarmenn og iðnir skulu framfar í þér finnast og kvarnarhljóð skal eigi framfar í þér heyrast.

18:22 And the voice of harpers and minstrels and flute-players and trumpeters shall be heard no more at all in thee; and no craftsman, of whatsoever craft, shall be found any more at all in thee; and the voice of a mill shall be heard no more at all in thee;

18:23 Lampaljos skal eigi framfar í þér lýsa og raut brúðguma og brúðar skal eigi framfar heyrast í þér. Kaupmenn þínir voru höfðingjar jarðarinnar, af því að allar þjóðir leiddust í villu af töfrum þínum.

18:23 and the light of a lamp shall shine no more at all in thee; and the voice of the bridegroom and of the bride shall be heard no more at all in thee: for thy merchants were the princes of the earth; for with thy sorcery were all the nations deceived.

18:24 Og í henni fannst blóð spámanna og heilagra og allra þeirra, sem hafa drepnir verið á jörðinni.

18:24 And in her was found the blood of prophets and of saints, and of all that have been slain upon the earth.

19:1 Eftir þetta heyrði ég sem sterkan ym mikils fjölda á himni. Þeir sögðu: "Hallelúja! Hjálpraðið og dýrðin og mátturinn er Guðs vors.

19:1 After these things I heard as it were a great voice of a great multitude in heaven, saying, Hallelujah; Salvation, and glory, and power, belong to our God:

19:2 Sannir og réttlátir eru dómarr hans. Hann hefur dæmt skækjuna miklu, sem jörðunni spillti með saurlífnaði sínum, og hann hefur látið hana sæta hefnd fyrir blóð þjóna sinna."

19:2 for true and righteous are his judgments; for he hath judged the great harlot, her that corrupted the earth with her fornication, and he hath avenged the blood of his servants at her hand.

19:3 Og aftur var sagt: "Hallelúja! Reykurinn frá henni stígur upp um aldir alda."

19:3 And a second time they say, Hallelujah. And her smoke goeth up for ever and ever.

19:4 Og öldungarnir tuttugu og fjórir og verurnar fjórar féllu fram og tilbáðu Guð, sem í hásetinu situr, og sögðu: "Amen, hallelúja!"

19:4 And the four and twenty elders and the four living creatures fell down and worshipped God that sitteth on the throne, saying, Amen; Hallelujah.

19:5 Og frá hásetinu barst rödd, er sagði: "Lofsýngið Guði vorum, allir þér þjónarr hans, þér sem hann óttist, smáir og stórir."

19:5 And a voice came forth from the throne, saying, Give praise to our God, all ye his servants, ye that fear him, the small and the great.

19:6 Þá heyrði ég raddir sem frá miklum mannfjölda og sem nið marga vatna og sem gny frá sterkum þrumum. Þær sögðu: "Hallelúja, Drottinn Guð vor, hinn alvaldi, er konungur orðinn.

19:6 And I heard as it were the voice of a great multitude, and as the voice of many waters, and as the voice of mighty thunders, saying, Hallelujah: for the Lord our God, the Almighty, reigneth.

19:7 Gledjumst og fögnum og gefum honum dýrðina, því að komið er að brúðkaupi lambsins og brúður hans hefur báðið sig.

19:7 Let us rejoice and be exceeding glad, and let us give the glory unto him: for the marriage of the Lamb is come, and his wife hath made herself ready.

19:8 Henni var fengið skínandi og hreint lín til að skryðast í. Línið er réttlætisverk heilagra."

19:8 And it was given unto her that she should array herself in fine linen, bright *and* pure: for the fine linen is the righteous acts of the saints.

19:9 Og hann segir við mig: "Rita þú: Sælir eru þeir, sem boðnir eru í brúðkaupsveislu lambsins." Og hann segir við mig: "Þetta eru hin sönnu orð Guðs."

19:9 And he saith unto me, Write, Blessed are they that are bidden to the marriage supper of the Lamb. And he saith unto me, These are true words of God.

19:10 Og ég féll fram fyrir fætur honum til að tilbiðja hann og hann segir við mig: "Varastu þetta! Ég er samþjónn þinn og bræðra þinna, sem hafa vitnisburð Jesú. Tilbið þú Guð. Vitnisburður Jesú er andi spádómsgáfunnar."

19:10 And I fell down before his feet to worship him. And he saith unto me, See thou do it not: I am a fellow-servant with thee and with thy brethren that hold the testimony of Jesus: worship God; for the testimony of Jesus is the spirit of prophecy.

19:11 Þá sá ég himininn opinn, og sjá: Hvítur hestur. Sá, sem á honum sat, heitir Trúr og Sannur, hann dæmir og berst með réttvísi.

19:11 And I saw the heaven opened; and behold, a white horse, and he that sat thereon called Faithful and True; and in righteousness he doth judge and make war.

19:12 Augu hans eru sem eldslogi og á höfði hans eru mörg ennisdjásn. Og

hann ber nafn ritað, sem enginn þekkir nema hann sjálfur.

19:12 And his eyes *are* a flame of fire, and upon his head *are* many diadems; and he hath a name written which no one knoweth but he himself.

19:13 Hann er skryddur skikkju, blóði drifinni, og nafn hans er: Orðið Guðs.

19:13 And he *is* arrayed in a garment sprinkled with blood: and his name is called The Word of God.

19:14 Og hersveitirnar, sem á himni eru, fylgdu honum á hvítum hestum, klæddar hvítu og hreinu líni.

19:14 And the armies which are in heaven followed him upon white horses, clothed in fine linen, white *and* pure.

19:15 Og af munni hans gengur út biturt sverð að slá þjóðirnar með, og hann stjórnar þeim með járnspota. Og hann treður vínþröng heiftarreði Guðs hins alvalda.

19:15 And out of his mouth proceedeth a sharp sword, that with it he should smite the nations: and he shall rule them with a rod of iron: and he treadeth the winepress of the fierceness of the wrath of God, the Almighty.

19:16 Og á skikkju sinni og lend sinni hefur hann ritað nafn: "Konungur konunga og Drottinn drottna."

19:16 And he hath on his garment and on his thigh a name written, **KINGS OF **KINGS**, AND LORD OF LORDS.**

19:17 Og ég sá einn engil, sem stóð á sólnni. Hann hrópaði hárrí röddu til allra fuglanna, sem flugu um himinhvolfið: "Komið, safnist saman til hinnar miklu máltíðar Guðs

19:17 And I saw an angel standing in the sun; and he cried with a loud voice, saying to all the birds that fly in mid heaven, Come *and* be gathered together unto the great supper of God;

19:18 til þess að eta hold konunga og hold herforingja og hold kappa og hold hesta og þeirra, sem á þeim sitja, og hold allra, bæði frjálsra og ófrjálsra, smárra og stórra."

19:18 that ye may eat the flesh of kings, and the flesh of captains, and the flesh of mighty men, and the flesh of horses and of them that sit thereon, and the flesh of all men, both free and bond, and small and great.

19:19 Og ég sá dýrið og konunga jarðarinnar og hersveitir þeirra safnaðar saman til að heyja stríð við þann, sem á hestinum sat, og við herlið hans.

19:19 And I saw the beast, and the kings of the earth, and their armies, gathered together to make war against him that sat upon the horse, and against his army.

19:20 Og dýrið var handtekið og ásamt því falsspámaðurinn, sem táknin gjörði í augnsýn þess, en með þeim leiddi hann afvega þá, sem tekið höfðu við merki dýrsins, og þá, sem tilbedið höfðu líkneski þess. Báðum þeim var kastað lífandi í eldsdikið, sem logar af brennisteini.

19:20 And the beast was taken, and with him the false prophet that wrought the signs in his sight, wherewith he deceived them that had received the mark of the beast and them that

worshipped his image: they two were cast alive into the lake of fire that burneth with brimstone:

19:21 Og hinir voru drepnir með sverði þess, er á hestinum sat, sverðinu, sem út gekk af munni hans, og allir fuglarnir söddust af hræjum þeirra.

19:21 And the rest were killed with the sword of him that sat upon the horse, *even the sword* which came forth out of his mouth: and all the birds were filled with their flesh.

20:1 Nú sá ég engil stíga niður af himni. Hann hélt á lykli undirdjúpsins og stórum fjötri í hendi sér.

20:1 And I saw an angel coming down out of heaven, having the key of the abyss and a great chain in his hand.

20:2 Og hann tók drekann, þann gamla höggorm, sem er djöfull og Satan, og batt hann um þúsund ár.

20:2 And he laid hold on the dragon, the old serpent, which is the Devil and Satan, and bound him for a thousand years,

20:3 Hann kastaði honum í undirdjúpið og læsti og setti innsigli yfir, svo að hann leiddi ekki framar þjóðirnar afvega, allt til þess er fullnuðust þúsund árin. Eftir það á hann að vera leystur um stuttan tíma.

20:3 and cast him into the abyss, and shut *it*, and sealed *it* over him, that he should deceive the nations no more, until the thousand years should be finished: after this he must be loosed for a little time.

20:4 Og ég sá hásaeti og menn settust í þau og dómsvald var þeim fengið, og ég sá sálir þeirra, sem hálshöggurnir höfðu verið sakir vitnisburðar Jesú og sakir orðs Guðs. Það voru þeir hinir sömu sem höfðu ekki tilbeðið dýrið né líkneski þess og ekki fengið merki á enni sér og hönd. Og þeir lifnuðu og ríktu með Kristi um þúsund ár.

20:4 And I saw thrones, and they sat upon them, and judgment was given unto them: and *I* saw the souls of them that had been beheaded for the testimony of Jesus, and for the word of God, and such as worshipped not the beast, neither his image, and received not the mark upon their forehead and upon their hand; and they lived, and reigned with Christ a thousand years.

20:5 En aðrir dauðir lifnuðu ekki fyrir en þúsund árin voru liðin. Þetta er fyrri upprisan.

20:5 The rest of the dead lived not until the thousand years should be finished. This is the first resurrection.

20:6 Sæll og heilagur er sá, sem á hlut í fyrri upprisunni. Yfir þeim hefur hinn annar dauði ekki vald, heldur munu þeir vera prestar Guðs og Krists og þeir munu ríkjá með honum um þúsund ár.

20:6 Blessed and holy is he that hath part in the first resurrection: over these the second death hath no power; but they shall be priests of God and of Christ, and shall reign with him a thousand years.

20:7 Þegar þúsund árin eru liðin, mun Satan verða leystur úr fangelsi sínu.

20:7 And when the thousand years are finished, Satan shall be loosed out of his prison,

20:8 Og hann mun út ganga til að leiða þjóðirnar afvega, þær sem eru á fjórum skautum jarðarinnar, Góg og Magóg, og safna þeim saman til stríðs, og tala þeirra er sem sandur sjávarins.

20:8 and shall come forth to deceive the nations which are in the four corners of the earth, Gog and Magog, to gather them together to the war: the number of whom is as the sand of the sea.

20:9 Og þeir stigu upp á víðan völl jarðar og umkringdu herbúðir heilagra og borgina elskuðu. En eldur féll af himni ofan og eyddi þeim.

20:9 And they went up over the breadth of the earth, and compassed the camp of the saints about, and the beloved city: and fire came down out of heaven, and devoured them.

20:10 Og djöflinum, sem leiðir þá afvega, var kastað í dikið elds og brennisteins, þar sem bæði dýrið er og falsspámaðurinn. Og þeir munu kvaldir verða dag og nótt um aldir alda.

20:10 And the devil that deceived them was cast into the lake of fire and brimstone, where are also the beast and the false prophet; and they shall be tormented day and night for ever and ever.

20:11 Og ég sá mikið hvítt hásaeti og þann, sem í því sat. Og fyrir ásjónu hans hvarf himinn og jörð og þeirra sá engan stað.

20:11 And I saw a great white throne, and him that sat upon it, from whose face the earth and the heaven fled away; and there was found no place for them.

20:12 Og ég sá þá dauðu, stóra og smáa, standa frammi fyrir hásaetinu, og bókum var lokið upp. Og annarri bók var lokið upp og það er lífsins bók. Og hinir dauðu voru dæmdir, eftir því sem ritað var í bókunum, samkvæmt verkum þeirra.

20:12 And I saw the dead, the great and the small, standing before the throne; and books were opened: and another book was opened, which is *the book* of life: and the dead were judged out of the things which were written in the books, according to their works.

20:13 Og hafið skilaði hinum dauðu, þeim sem í því voru, og dauðinn og Hel skiluðu þeim dauðu, sem í þeim voru, og sérhver var dæmdur eftir verkum sínum.

20:13 And the sea gave up the dead that were in it; and death and Hades gave up the dead that were in them: and they were judged every man according to their works.

20:14 Og dauðanum og Helju var kastað í eldsdikið. Þetta er hinn annar dauði, eldsdikið.

20:14 And death and Hades were cast into the lake of fire. This is the second death, *even the lake* of fire.

20:15 Og ef einhver fannst ekki skráður í lífsins bók, var honum kastað í eldsdikið.

20:15 And if any was not found written in the book of life, he was cast into the lake of fire.

21:1 Og ég sá nýjan himin og nýja jörð. Því að hinn fyrri himinn og hin fyrri jörð voru horfin og hafið er ekki

framar til.

21:1 And I saw a new heaven and a new earth: for the first heaven and the first earth are passed away; and the sea is no more.

21:2 Og ég sá borgina helgu, nýja Jerúsalem, stíga niður af himni frá Guði, búna sem brúði, er skartar fyrir manni sínum.

21:2 And I saw the holy city, new Jerusalem, coming down out of heaven from God, made ready as a bride adorned for her husband.

21:3 Og ég heyrði raust mikla frá hásaetinu, er sagði: "Sjá, tjaldbúð Guðs er meðal mannanna og hann mun búa hjá þeim, og þeir munu vera fólk hans og Guð sjálfur mun vera hjá þeim, Guð þeirra.

21:3 And I heard a great voice out of the throne saying, Behold, the tabernacle of God is with men, and he shall dwell with them, and they shall be his peoples, and God himself shall be with them, *and be* their God:

21:4 Og hann mun þerra hvert tár af augum þeirra. Og dauðinn mun ekki frammar til vera, hvorki harmur né vein né kvöl er frammar til. Hið fyrra er farið."

21:4 and he shall wipe away every tear from their eyes; and death shall be no more; neither shall there be mourning, nor crying, nor pain, any more: the first things are passed away.

21:5 Og sá, sem í hásaetinu sat, sagði: "Sjá, ég gjöri alla hluti nýja," og hann segir: "Rita þú, því að þetta eru orðin trúu og sönnu."

21:5 And he that sitteth on the throne said, Behold, I make all things new. And he saith, Write: for these words are faithful and true.

21:6 Og hann sagði við mig: "Það er fram komið. Ég er Alfa og Ómega, upphafið og endirinn. Ég mun gefa þeim ókeypis, sem þyrstur er, af lind lífsins vatns.

21:6 And he said unto me, They are come to pass. I am the Alpha and the Omega, the beginning and the end. I will give unto him that is athirst of the fountain of the water of life freely.

21:7 Sá er sigrar mun erfa þetta, og ég mun vera hans Guð og hann mun vera minn sonur.

21:7 He that overcometh shall inherit these things; and I will be his God, and he shall be my son.

21:8 En fyrir hugdeiga og vantrúaða og víðurstyggilega og manndrápara og frillulífismenn og töframenn, skurðgoðadýrkendur og alla lygara er staður búinn í dikiinu, sem logar af eldi og brennisteini. Það er hinn annar dauði."

21:8 But for the fearful, and unbelieving, and abominable, and murderers, and fornicators, and sorcerers, and idolaters, and all liars, their part *shall be* in the lake that burneth with fire and brimstone; which is the second death.

21:9 Nú kom einn af englunum sjö, sem héldu á skálunum sjö, sem fullar voru af síðustu plágunum sjö, og talaði við mig og sagði: "Kom hingað, og ég mun sýna þér brúðina, eiginkonu lambsins."

21:9 And there came one of the seven angels who had the seven bowls, who were

laden with the seven last plagues; and he spake with me, saying, Come hither, I will show thee the bride, the wife of the Lamb.

21:10 Og hann flutti mig í anda upp á mikið og hátt fjall og sýndi mér borgina helgu, Jerúsalem, sem niður steig af himni frá Guði.

21:10 And he carried me away in the Spirit to a mountain great and high, and showed me the holy city Jerusalem, coming down out of heaven from God,

21:11 Hún hafði dýrð Guðs. Ljóni hennar var líkur dýrasta steini, sem jaspissteinn kristalskær.

21:11 And he carried the glory of God: her light was like unto a stone most precious, as it were a jasper stone, clear as crystal:

21:12 Hún hafði mikinn og háan múr og tólf hlið og við hliðin stóðu tólf englar og nöfn þeirra tólf kynkvísla Ísraelssona voru rituð á hliðin tólf.

21:12 having a wall great and high; having twelve gates, and at the gates twelve angels; and names written thereon, which are the names of the twelve tribes of the children of Israel:

21:13 Móti austri voru þrjú hlið, móti norðri þrjú hlið, móti suðri þrjú hlið og móti vestri þrjú hlið.

21:13 on the east were three gates; and on the north three gates; and on the south three gates; and on the west three gates.

21:14 Og múr borgarinnar hafði tólf undirstöðusteina og á þeim nöfn hinna tólf postula lambsins.

21:14 And the wall of the city had twelve foundations, and on them twelve names of the twelve apostles of the Lamb.

21:15 Og sá, sem við mig talaði, hélt á kvarða, gullstaf, til að mæla borgina og hlið hennar og múr hennar.

21:15 And he that spake with me had for a measure a golden reed to measure the city, and the gates thereof, and the wall thereof.

21:16 Borgin liggur í ferhyrning, jöfn á lengd og breidd. Og hann mældi borgina með stafnum, tólf þúsund skeið. Lengd hennar og breidd og hæð eru jafnar.

21:16 And the city lieth foursquare, and the length thereof is as great as the breadth: and he measured the city with the reed, twelve thousand furlongs: the length and the breadth and the height thereof are equal.

21:17 Og hann mældi múr hennar. hundrad fjörutíu og fjórar álnir, eftir kvarða manns, sem er einnig mál engils. 21:17 And he measured the wall thereof, a hundred and forty and four cubits, according to the measure of a man, that is, of an angel.

21:18 Múr hennar var byggður af jaspis og borgin af skíra gulli sem skært gler væri.

21:18 And the building of the wall thereof was jasper: and the city was pure gold, like unto pure glass.

21:19 Undirstöðusteinar borgarmúrsins voru skreyttir alls konar gimsteinum. Fyrsti undirstöðusteinninn var jaspis, annar safir, þriðji kalsedón, fjórði smaragð.

21:19 The foundations of the wall of the city were adorned with all manner of precious stones. The first foundation was jasper; the second, sapphire; the third, chalcedony; the fourth, emerald;

21:20 fimmtí sardónyx, sjötti sardis, sjöundi krýsólít, áttundi beryll, níundi tópas, tíundi krýsópras, ellefti hýasint, tólfthi ametýst.

21:20 the fifth, sardonyx; the sixth, sardius; the seventh, chrysolite; the eighth, beryl; the ninth, topaz; the tenth, chrysoprase; the eleventh, jacinth; the twelfth, amethyst.

21:21 Og hliðin tólf voru tólf perlur, og hvert hlið úr einni perlu. Og stræti borgarinnar var af skíru gulli sem gagnsætt gler.

21:21 And the twelve gates were twelve pearls; each one of the several gates was of one pearl: and the street of the city was pure gold, as it were transparent glass.

21:22 Og musteri sá ég ekki í henni, því að Drottinn Guð, hinn alvaldi, er musteri hennar og lambið.

21:22 And I saw no temple therein: for the Lord God the Almighty, and the Lamb, are the temple thereof.

21:23 Og borgin þarf ekki heldur sólar við eða tungls til að lýsa sér. því að dýrð Guðs skín á hana og lambið er lampi hennar.

21:23 And the city hath no need of the sun, neither of the moon, to shine upon it: for the glory of God did lighten it, and the lamp thereof is the Lamb.

21:24 Og þjóðirnar munu ganga í ljósi hennar og konungar jarðarinnar færa henni dýrð sína.

21:24 And the nations shall walk amidst the light thereof: and the kings of the earth bring their glory into it.

21:25 Og hliðum hennar verður aldrei lokað um daga - því að nótt verður þar ekki.

21:25 And the gates thereof shall in no wise be shut by day (for there shall be no night there):

21:26 Og menn munu færa henni dýrð og vegsemd þjóðanna.

21:26 and they shall bring the glory and the honor of the nations into it:

21:27 Og alls ekkert óhreint skal inn í hana ganga né sá sem fremur viðurstygð eða iðkar lygi, engir nema þeir einir, sem rituðir eru í lífsins bók lambsins.

21:27 and there shall in no wise enter into it anything unclean, or he that maketh an abomination and a lie: but only they that are written in the Lamb's book of life.

22:1 Og hann sýndi mér móðu lífsvatnsins, skínandi sem kristall. Hún rann frá háseti Guðs og lambsins.

22:1 And he showed me a river of water of life, bright as crystal, proceeding out of the throne of God and of the Lamb,

22:2 Á miðju stræti borgarinnar, beggja vegna móðunnar, var lífsins tré, sem ber tólf sinnum ávöxt. Á mánuði hverjum gefur það ávöxt sinn, og blöð trésins eru til lækningar þjóðunum.

22:2 in the midst of the street thereof. And on this side of the river and on that was the tree of life, bearing twelve manner of fruits, yielding its fruit every month: and the leaves of the tree were for the healing of the nations.

22:3 Og engin bölvun mun framar til vera. Og háseti Guðs og lambsins mun í borginni vera og þjóðir hans munu honum þjóna.

22:3 And there shall be no curse any more: and the throne of God and of the Lamb shall be therein: and his servants shall serve him;

22:4 Þeir munu sjá ásjónu hans og nafn hans mun vera á ennum þeirra.

22:4 and they shall see his face; and his name shall be on their foreheads.

22:5 Og nótt mun ekki framar til vera og þeir þurfa ekki lampaljós né sólarljós. því að Drottinn Guð skín á þá og þeir munu ríkjast um aldir alda.

22:5 And there shall be night no more; and they need no light of lamp, neither light of sun; for the Lord God shall give them light: and they shall reign for ever and ever.

22:6 Og hann sagði við mig: "Þessi orð eru trú og sönn. Og Drottinn, Guð anda spámannanna, sendi engil sinn til að sýna þjónum sínum það, sem verða á innan skamms.

22:6 And he said unto me, These words are faithful and true: and the Lord, the God of the spirits of the prophets, sent his angels to show unto his servants the things which must shortly come to pass.

22:7 Sjá, ég kem skjótt. Sæll er sá, sem varðveitir spádómsorð þessarar bókar."

22:7 And behold, I come quickly. Blessed is he that keepeth the words of the prophecy of this book.

22:8 Og ég, Jóhannes, er sá sem heyrði og sá þetta. Og er ég hafði heyrt það og séð, féll ég niður til að tilbiðja fyrir fótum engilsins, sem sýndi mér þetta.

22:8 And I John am he that heard and saw these things. And when I heard and saw, I fell down to worship before the feet of the angel that showed me these things.

22:9 Og hann segir við mig: "Varastu þetta! Ég er samþjónn þinn og bræðra þinna, spámannanna, og þeirra, sem varðveita orð þessarar bókar. Tilbið þú Guð."

22:9 And he saith unto me, See thou do it not: I am a fellow-servant with thee and with thy brethren the prophets, and with them that keep the words of this book: worship God.

22:10 Og hann segir við mig: "Innsíгла þú ekki spádómsorð þessarar bókar, því að tíminn er í nánd.

22:10 And he saith unto me, Seal not up the words of the prophecy of this book; for the time is at hand.

22:11 Hinn ranglátí haldi áfram að fremja ranglátí og hinn saurugi saurugi sig áfram og hinn réttlátí stundi áfram réttlátí og hinn heilagi helgist áfram.

22:11 He that is unrighteous, let him do unrighteousness still: and he that is filthy, let him be made filthy still: and he that is righteous, let him do righteousness still: and he that is holy, let him be made holy still.

22:12 Sjá, ég kem skjótt, og launin hef ég með mér, til að gjalda hverjum og einum eins og verk hans er.

22:12 Behold, I come quickly; and my reward is with me, to render to each man according as his work is.

22:13 Ég er Alfa og Ómega, hinn fyrsti og hinn síðasti, upphafið og endirinn.

22:13 I am the Alpha and the Omega, the first and the last, the beginning and the end.

22:14 Sælir eru þeir, sem þvo skikkjur sínar. Þeir fá aðgang að lífsins tré og mega ganga um hliðin inn í borgina.

22:14 Blessed are they that wash their robes, that they may have the right to come to the tree of life, and may enter in by the gates into the city.

22:15 Úti gista hundarnir og töframennirnir og frillulífismennirnir og manndrápararnir og skurðgoðadýrkendurnir og hver sem elskar og iðkar lygi.

22:15 Without are the dogs, and the sorcerers, and the fornicators, and the murderers, and the idolaters, and every one that loveth and maketh a lie.

22:16 Ég, Jesús, hef sent engil minn til að votta fyrir yður þessa hluti í söfnuðunum. Ég er rótarkvistur af kyni Davíðs, stjarnan skínandi, morgunstjarnan."

22:16 I Jesus have sent mine angel to testify unto you these things for the churches. I am the root and the offspring of David, the bright, the morning star.

22:17 Og andinn og brúðurin segja: "Kom þú!" Og sá sem heyrir segi: "Kom þú!" Og sá sem þyrstur er, hann komi. Hver sem vill, hann fær ókeypis lífsins vatn.

22:17 And the Spirit and the bride say, Come. And he that heareth, let him say, Come. And he that is athirst, let him come: he that will, let him take the water of life freely.

22:18 Ég votta fyrir hverjum þeim manni, sem heyrir spádómsorð þessarar bókar, að leggi nokkur við þau, mun Guð á hann leggja þær plágur, sem um er ritað í þessari bók.

22:18 I testify unto every man that heareth the words of the prophecy of this book, if any man shall add unto them, God shall add unto him the plagues which are written in this book:

22:19 Og taki nokkur burt nokkuð af orðum spádómsbókar þessarar, þá mun Guð burt taka hlut hans í tré lífsins og í borginni helgu, sem um er ritað í þessari bók.

22:19 and if any man shall take away from the words of the book of this prophecy, God shall take away his part from the tree of life, and out of the holy city, which are written in this book.

22:20 Sá sem þetta vottar segir: "Já, ég kem skjótt." Amen. Kom þú, Drottinn Jesús!

22:20 He who testifieth these things saith, Yea: I come quickly. Amen: come, Lord Jesus.

22:21 Náðin Drottins Jesú sé með öllum.

22:21 The grace of the Lord Jesus be with the saints. Amen.